DICȚIONAR
RUS
ROMÂN

EDITURA ȘTIINȚIFICĂ ȘI ENCICLOPEDICĂ

GH. BOLOCAN • TATIANA VORONȚOVA •
ELENA ȘODOLESCU-SILVESTRU

DICȚIONAR RUS-ROMÂN

EDITURA ȘTIINȚIFICĂ ȘI ENCICLOPEDICĂ
BUCUREȘTI, 1985

ÎNDRUMĂRI PENTRU FOLOSIREA DICȚIONARULUI

Cuvintele-titlu sînt înregistrate în ordine strict alfabetică. Fiecare cuvînt este obiectul unui articol separat.

Cuvîntul-titlu este tipărit cu litere aldine, iar în rest, tot ceea ce reprezintă text rusesc este tipărit cu litere cursive. De asemenea, cu litere cursive au fost date și indicațiile de domeniu, stilistice, gramaticale sau de circumscriere a sferei de utilizare a sensurilor de bază sau derivate.

Cratima (-) înlocuiește cuvîntul-titlu sau tema cuvîntului atunci cînd se indică formele gramaticale (de genitiv singular sau plural, de timp, persoană sau diateză verbală): **лес**, *-а;* **сло́жность**, *-и;* **побо́ры** *-ов;* **чита́ть** *-а́ю, -а́ешь.*

În cazul în care, la unele forme gramaticale, cuvintele prezintă modificări în temă, cratima înlocuiește partea constantă, iar după ea se notează secvența care suferă modificări: **слепе́ц**, *-пца́;* **сле́пень**, *-пня;* **побуди́ть**, *-ужу́, -уди́шь.*

În asemenea situații, pentru a înlesni stabilirea corectă a formei gramaticale a cuvîntului, după cratimă se reia litera comună din cuvîntul-titlu.

Tilda (~) înlocuiește cuvîntul-titlu în întregime ori de cîte ori acesta apare neschimbat în cuprinsul articolului de dicționar, sau numai acea parte a cuvîntului care se află înaintea *barei* (/) din cuprinsul cuvîntului-titlu, aceasta în cadrul sintagmelor oferite ca ilustrare a sensurilor. Cuvîntul-titlu folosit în cadrul materialului ilustrativ se reia în întregime dacă el prezintă modificări de accent sau ortografice. La vocabule mai mici de trei litere tilda nu se folosește: **распола́га/ть**.....; ~ *свобо́дным вре́менем...;* ~*йте мной...;* **медве́дица**....; *Большая Медве́дица.*

Bara (/) separă partea constantă a cuvîntului-titlu de partea care se modifică: **про́чн/ый** ... ; ~*ая ткань;* **пу́таниц/а** ... ; *вноси́ть* ~*у;* **пут/ь** ... *во́дным* ~*ём;* **ра́д/оваться** ...; ~*уется...*

Accentul se indică la toate cuvintele rusești (în afară de cele incluse în paranteze ca lămuriri suplimentare sau ca sinonime).

Dacă un cuvînt prezintă variante accentologice, se notează ambele accente: **до́гово́р.**

Omonimele sînt tratate în articole separate, fiind marcate prin cifre arabe așezate „la umărul" cuvîntului-titlu: **пе́ро**[1] ... pană; **пе́ро**[2] ... peniță.

Sensurile la cuvintele polisemantice sînt marcate cu cifre arabe aldine. Expresiile idiomatice, proverbele, îmbinările de cuvinte fixe, formațiunile terminologice, sintagmatice etc. au fost grupate la sfîrșitul articolelor de dicționar, după semnul ◇.

Pentru a înlesni cititorului rus operațiunea de alegere a sensului căutat, la cuvintele polisemantice, după cifra care indică sensul, au fost incluse în paranteze rotunde (cu text formulat în limba rusă) sinonime „ajutătoare" ale cuvîntului-titlu. De exemplu: **дави́ть** .... **2.** *(убивать, калечить)* .... 3. *(выжимать)* ... 4. *(сжимать)* .... 5. *(притяснять)* .... 6. *(мучить)* .... 7. *(душить)* ....

Traducerile apropiate ca sens sînt despărțite prin virgulă, iar cele mai depărtate, prin punct și virgulă.

Cînd o expresie sau o sintagmă liberă sau fixă are mai multe accepțiuni, acestea se indică prin a) ...; b) ...; c) ...

Grupurile de sensuri sînt reunite sub cifre romane.

Cuvintele care denumesc realități specifice rusești și care, deci, nu au corespondente în limba română, sînt transliterate și apoi, în paranteză, sînt explicate

în românește. De exemplu: **гопа́к** ... *gopác (dans populaire ucrainean);* **городки́** ... *gorodki (un jeu de popice).*

Dacă termenul rusesc se folosește numai într-o anumită îmbinare (fixă) de cuvinte, traducerea este precedată de indicația *(în expr.)* .

Indicațiile stilistice, de domeniu și cele gramaticale care precedă traducerea se referă la termenul sau la textul rusesc. Cele postpuse traducerii precizează sfera sau limitele stilistice de utilizare a termenului românesc.

La **substantive** se indică genul: *m.* = masculin; *f.* = feminin; *n.* = neutru. Substantivele care pot fi și de gen masculin și de gen feminin, în funcție de sexul persoanei la care se referă, primesc indicația *m.* și *f.*

Atunci cînd în dreptul substantivului se dă numai terminația de genitiv, înseamnă că în declinarea lui nu intervin abateri de la regulile generale. Dacă însă în flexiunea unui substantiv intervin abateri sau modificări de accent, se notează în întregime formele aberante și deplasările accentului.

Substantivele din categoria *singularia tantum* sînt însoțite de indicația *sg.*, iar cele din categoria *pluralia tantum* poartă indicația *pl.* Dacă la unele sensuri, substantivul se utilizează numai la singular sau numai la plural, acest lucru este menționat prin indicația „*sg.* sau *pl.*", dată imediat după cifra care arată sensul. Substantivele care se utilizează cu precădere la plural sînt înregistrate în dicționar la forma de nominativ plural, specificîndu-se totodată și forma de singular, după care se indică genul: **лы́жи**, *лыж pl.*; *sg. лы́жа, -и f.*; **усы́**, *-о́в pl.*; *sg. ус, -а m.*

Numele de popoare, de naționalități sau numele locuitorilor pe diverse regiuni sînt date la plural: **францу́зы**, *-о́в pl.*; *sg. -уз, -а* francezi.

Această categorie de substantive se înregistrează în dicționarul nostru și la forma de singular în următorul sistem: la masculin, numai ca trimitere, fără a fi traduse, iar la feminin — cu traducere. De exemplu: **францу́з**, *-а m. v. францу́зы;* **францу́женка**, *-и f.* franțuzoaică.

Adjectivele sînt înregistrate la forma de nominativ singular masculin.

Gradele de comparație ale adjectivelor sau ale adverbelor sînt incluse în corpul articolului de dicționar numai atunci cînd se formează neregulat.

La **numeralele cardinale** se indică desinența genitivului și, atunci cînd este cazul, formele neregulate sau schimbările de accent. Numeralele cardinale sînt tratate ca adjective.

Verbele sînt înregistrate la infinitiv. Urmează formele de persoana I și a II-a ale indicativului prezent la verbele imperfective sau ale viitorului simplu la verbele perfective. Dacă verbul nu se întrebuințează la persoanele I și a II-a se înregistrează numai forma persoanei a III-a. La verbele impersonale se face mențiunea *impers.* și se notează forma persoanei a III-a.

Recțiunea verbelor rusești este indicată la fiecare din sensurile tratate, precizîndu-se prepozițiile cu care se construiesc și cazurile gramaticale cerute de acestea.

ALFABETUL RUSESC

А а	Б б	В в	Г г	Д д	Е е	Ё ё	Ж ж	З з	
И и	Й й	К к	Л л	М м	Н н	О о	П п	Р р	
С с	Т т	У у	Ф ф	Х х	Ц ц	Ч ч	Ш ш	Щ щ	
ъ	ы	ь	Э э	Ю ю	Я я				

LISTA ABREVIERILOR

act. activ
acuz. acuzativ
adj. adjectiv
adm. administrativ
adv. adverb
afirm. afirmativ
agr. agricultură
alim. industria alimentară
anat. anatomie
apic. apicultură
arg. argotic
arheol. arheologie
arhit. arhitectură
astr. astronomie
auto automobilistică
av. aviație
biol. biologie
bis. (termen) bisericesc
bot. botanică
card. cardinal
chim. chimie
cib. cibernetică
col. colectiv
comp. (gradul) comparativ
compl. complement
conj. conjuncție
constr. (în) construcții
cont. contabilitate
cuv. cuvînt
dat. dativ
dem. demonstrativ
dim. diminutiv
dipl. diplomație
ec. economie
ec. pol. economie politică
el. electricitate, electrotehnică
entom. entomologie
expr. expresie
f. feminin
farm. farmacologie
ferov. feroviar, căi ferate
fig. (la) figurat
fil. filozofie
fin. finanțe
fiz. fizică
fiziol. fiziologie
folc. folclor
foto artă fotografică
gen. genitiv
geogr. geografie
geol. geologie
geom. geometrie
gerz. gerunziu
glum. în glumă
gram. gramatică
hidr. hidrologie, hidrotehnică
hort. horticultură
ihț. ihtiologie
imper. imperativ
impers. impersonal
ind. indicativ
indecl. indeclinabil
inf. infinitiv
injur. injurios
instr. instrumental
interj. interjecție
interog. interogativ
ipf. (aspect) imperfectiv
iron. ironic
ist. istorie
iter. iterativ
jur. juridic
lingv. lingvistică
lit. literatură, literar
livr. livresc
log. logică
m. masculin
mar. marină, maritim
mat. matematică
mec. mecanică
med. medicină
met. meteorologie
metal. metalurgie
mil. (termen) militar
min. minerit
mineral. mineralogie
mitol. mitologie
mom. acțiune momentană
muz. muzică
n. neutru
nat. științele naturii
nav. navigație
neacc. neaccentuat
nehot. nehotărît
nom. nominativ
num. numeral

ord. ordinal
ornit. ornitologie
part. prez. act. participiu prezent activ
part. trec. act. participiu trecut activ
particl. particulă
pas. pasiv
pejor. peiorativ
perf. perfect
pers. personal; persoană
petr. petrochimie
pf. (aspect) perfectiv
pl. plural
pol. politică
poligr. poligrafie
pop. popular
pos. posesiv
pred. predicativ
prep. prepoziție
prepl. prepozițional
prez. prezent
pron. pronume
prov. proverb
psih. psihologie
p. t. p. participiu trecut pasiv
rad. radiotehnică
refl. reflexiv
reg. regional
rel. relativ
relig. (termen) religios
s. substantiv
sg. singular
sport (termen) sportiv
sup. (grad) superlativ
teatr. domeniul teatrului
tehn. tehnică
tele telecomunicații
text. textile
tipogr. tipografie
top. topografie
trec. trecut
v. vezi
vb. verb
vers. în versificație
vet. medicină veterinară
viit. viitor
zool. zoologie

A

а [1] *n. sunetul şi litera «а»; от а до я* de la **а** la zet; de la alfa la omega ◇ *кто сказа́л а, до́лжен сказа́ть и б* cine a zis a, să zică şi b.

а [2] *conj.* **1.** iar, dar, şi; *он пое́хал, а я оста́лся* el a plecat, iar eu am rămas; *пиши́ перо́м, а не каранда́шом* scrie cu tocul, iar nu cu creionul; *а как его́ зову́т?* şi cum îl cheamă?; *что ты сего́дня де́лаешь? а за́втра?* ce faci astăzi? dar mîine?. **2.** ci, însă; *приду́ вас навести́ть не за́втра, а послеза́втра* voi veni să vă văd nu mîine, ci poimîine. **3.** totuşi, cu toate acestea, dar; *хотя́ мне и хорошо́ здесь, а на́до уходи́ть* deşi mă simt bine aici, totuşi trebuie să plec. **4.** ia, iată; *а что ты де́лаешь? — я смотрю́ на у́лицу* ce mai faci — mă uit pe stradă ◇ *а потому́, а сле́довательно* de aceea; *а и́менно* anume; *а то, а не то* altfel, căci altfel, dar, sau; *а то* dar, totuşi; *по́здно уже́ тудá идти́, а то пойдём!* e tîrziu să mai mergem acolo, totuşi să mergem! *(prov.) бы́ло бы болóто, а че́рти найду́тся* lac să fie, că broaşte se adună.

а [3] *interj.* **1.** ah!; vai!; aoleu!. **2.** a, aha, vasăzică; *а, так э́то вы бы́ли!* aha, dumneata erai! **3.** ei bine; *а, была́ не была!* ei bine, fie ce o fi! **4.** ei şi; *а, ничего́!* ei şi, ce are a face?; *а, ну тебя́!* ia lasă-mă!; ia dă-mi pace!

а [4] *partic. (fam.)* **1.** ha?; cum?; poftim?; ce-ai zis?; *пойдём гуля́ть, а?* mergem la plimbare, ce zici? **2.** mă, măi, bre; *Ва́ня, а Ва́ня!* Vania, măi Vania!

аба́, *-ы́ f.* **1.** *(reg.)* aba. **2.** haină din aba.

абажу́р, *-а m.* abajur.

аба́зия, *-и f. (med.)* abazie.

аба́к, *-а m.* **1.** *(mat.)* abac; numărătoare. **2.** *(arhit.)* abacă.

аба́ка [1], *-и f. v. абáк*

аба́ка [2], *-и f. (bot.)* cînepă, fibre de Manila.

абаси́н, *-а m. (chim.)* abasină.

абба́т, *-а m.* abate.

абба́тство, *-а n.* abaţie.

аббревиату́ра, *-ы f.* **1.** abreviere. **2.** prescurtare, compus abreviat.

аббревиа́ция, *-и f. (lingv.)* abreviere, formare a unui cuvînt din abrevieri.

абдоме́н, *-а m. (anat.)* abdomen.

абдоминáльный *adj. (anat.)* abdominal.

абду́ктор, *-а m. (anat.)* abductor *(muşchi).*

абду́кция, *-и f. (fiziol.)* abducţie.

аберра́ция, *-и f.* aberaţie; *~ све́та* aberaţia luminii; *(fiziol.) сферúческая ~* aberaţie sferică; *(astr.) су́точная ~* aberaţie diurnă.

абеце́да, *-ы f.* alfabet; *латúнская ~* alfabet latin.

абза́ц, *-а f.* alineat; paragraf; *с но́вого ~ а* de la alineat nou.

абиссáльный *adj. (geol.)* abisal.

абисси́нка, *-и f.* abisiniană.

абисси́нский *adj.* abisinian, etiopian, din Abisinia, din Etiopia.

абисси́нцы, *-цев pl.; sg. -нец, -нца m.* abisinieni, etiopieni.

абитурие́нт, *-а m. (înv.)* absolvent *(al liceului).*

аблактиро́вка, *-и f. (bot.)* altoire *(prin apropiere).*

аблати́в, *-а m. (lingv.)* ablativ; *~ вре́мени* ablativul temporal; *~ ме́ста* ablativul locativ.

абля́ция, *-и f. (geol. med.)* ablaţiune.

аболициони́зм, *-а m. sg. (ist.)* aboliţionism.

аболициони́ст, *-а m. sg. (ist.)* aboliţionist.

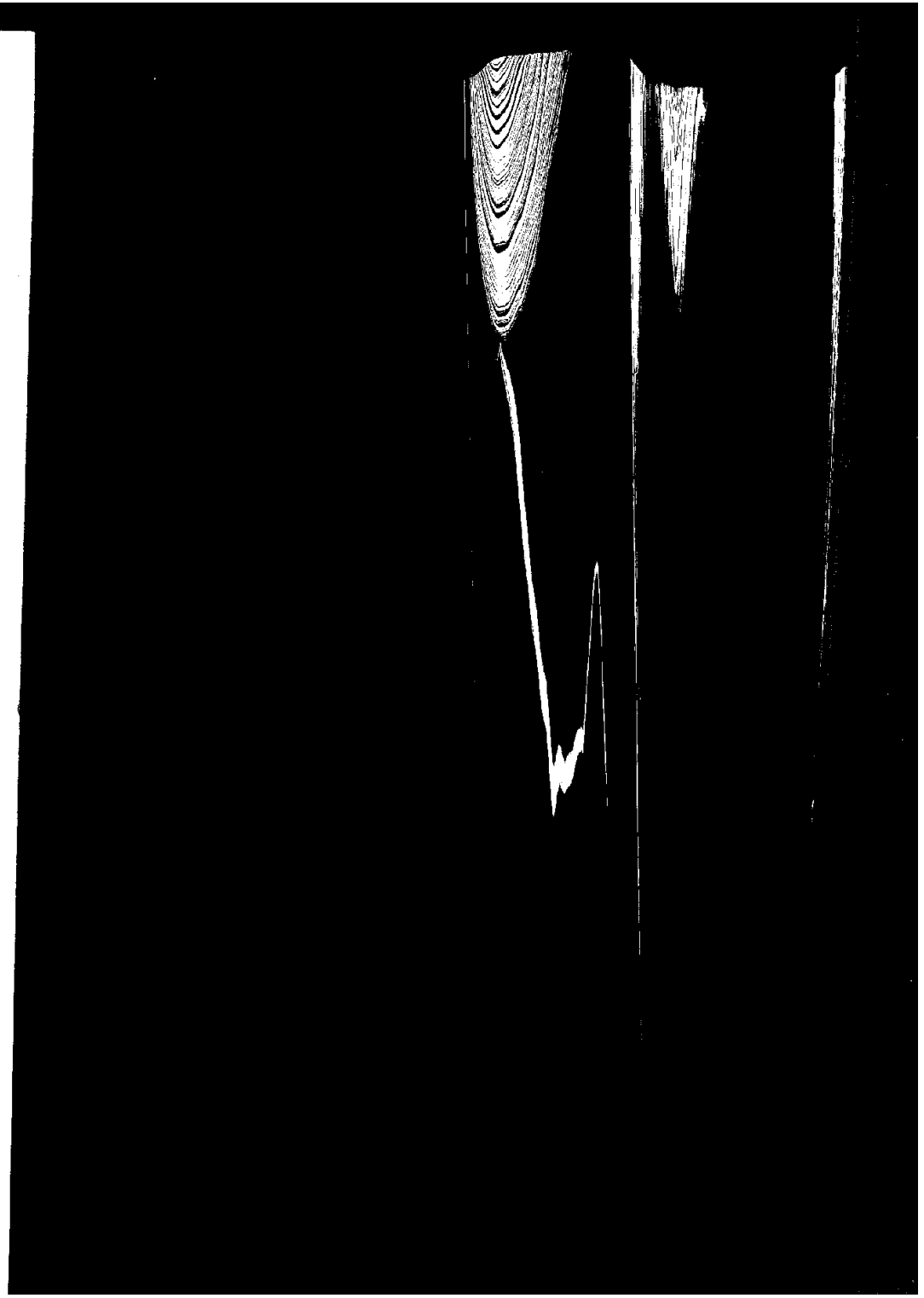
абонеме́нт, *-а m.* abonament ◇ *сверх ~а* peste limita stabilită.

абоне́нт, *-а m.* abonat.

абоне́нтный *adj.* **1.** de abonat. **2.** de abonament.

абони́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz. (înv.)* a abona; *~ ло́жу в теа́тре* a fi abonat la teatru pentru o lojă.

абони́роваться, *-руюсь, -руешься vb. pf. на + acuz. (înv.)* a se abona la, a face un abonament la.

абордáж, *-а m. (inv. mar.)* abordare, abordaj; *взять на ~* a aborda *(o navă)*.
абордáжный *adj. (mar.)* de abordaj.
аборигéн, *-а m.* autohton, indigen, aborigen, băştinaş.
аборт, *-а m.* avort.
абортúвный *adj.* avortiv.
абрази́в, *-а m. (tehn.)* abraziv, material abraziv.
абрази́вный *adj. (tehn.)* abraziv, de şlefuit.
абрáзия, *-и f.* **1.** *(geol. med.)* abraziune. **2.** *(med.)* chiuretaj.
абракадáбра, *-ы f. sg.* abracadabra.
абрикóс, *-а m.* **1.** cais *(дерево)*. **2.** caisă *(плод)*.
абрикóсный *adj. v.* **абрикóсовый**
абрикóсов|ый *adj.* de cais, de caisă; *~ые лúстья* frunze de cais; *~ое варéнье* dulceaţă de caise.
áбрис, *-а m.* contur, schiţă.
абсентéизм, *-а m. sg.* absenteism.
абсентéист, *-а m.* absenteist.
абсúда, *-ы f. (arhit.)* absidă.
абсолю́т, *-а m. (fil.)* absolut.
абсолютúзм, *-а m. sg.* absolutism.
абсолютúстский *adj.* absolutist.
абсолю́тно *adv.* absolut, în mod absolut; *это ~ невозмóжно* este cu totul imposibil.
абсолю́тность, *-и f. sg.* caracter absolut.
абсолю́т|ый *adj.* **1.** absolut necondiţionat. **2.** complet, desăvîrşit; *~ покóй* linişte absolută; *~ое большинствó* majoritate absolută; *(mat.) ~ая величúна* mărime absolută; *(fiz.) ~ нуль* zero absolut; *(fiz.) ~ая температýра* temperatură absolută; *(muz.) ~ слух* auz muzical absolut; *~ая монáрхия* monarhie absolută; *~ое невéжество* ignoranţă crasă.
абсóрбер, *-а m. (chim.)* vas de absorbţie; absorber; coloană de absorbţie.
абсорбúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a absorbi.
абсорбцúóнный *adj.* de absorbţie.
абсóрбция, *-и f. sg.* absorbţie; *~ свéта* absorbţia luminii; *обмéнная ~* absorbţie metabolică.
абстрагúрование, *-я n.* abstractizare; abstracţie.
абстрагúровáть, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a abstractiza, a abstrage, a face abstracţie.
абстрáктность, *-и f. sg.* caracter abstract *(al unei noţiuni)*.
абстрáкт|ный *adj.* abstract; *~ые понáтия* noţiuni abstracte; *~ая лéксика* vocabular abstract.
абстракционúзм, *-а m.* abstracţionism.
абстракционúст, *-а m.* abstracţionist.
абстракционúстский *adj.* abstracţionist.
абстрáкция, *-и f.* abstractizare; abstracţie.
абсýрд, *-а m.* absurditate, absurd; *довестú до ~а* a ajunge la absurd, a reduce la absurd.
абсýрдно **1.** *adv.* în mod absurd. **2.** *pred.* e absurd.
абсýрдность, *-и f. sg.* absurditate, caracter absurd *(al unei noţiuni)*.
абсýрдный *adj.* absurd.
абсцéсс, *-а m.* abces; *мышéчный ~* flegmon muscular.
абсцúсса, *-ы f. (mat.)* abscisă; *~ криволинéйная* abscisă curbilinie; *~ прямолинéйная* abscisă rectilinie.
абýлия, *-и f. sg. (med.)* abulie.
абхáзка, *-и f.* abhază.
абхáзский *adj.* de abhaz, abhaz, din Abhazia.
абхáзы, *-ов pl.; sg. -зец, -зца m.* abhazi *(locuitori ai Republicii Autonome Sovietice Socialiste Abhaze)*.
авангáрд, *-а m.* avangardă; *в ~е* în avangardă.
авангардúзм, *-а m.* avangardism.
авангардúст, *-а m.* avangardist.
авангáрдн|ый *adj.* de avangardă; *~ые бóи* lupte de avangardă; *~ отрáд* detaşament de avangardă.
аванзáл, *-а m.* avansală.
аванкáмера, *-ы f. (fiz.)* anticameră.
аванлóжа, *-и f.* vestibul al unei loje.
аванпóрт, *-а m.* avanport.
аванпóст, *-а m.* avanpost, post înaintat.
аванрéйд, *-а m. (nav.)* radă exterioară.
авáнс, *-а m.* **1.** avans, acont, arvună; *оправдáть ~* a justifica avansul; *~ дорасчёта* avans spre decontare; *дéнежный ~* avans în bani; *натурáльный ~* avans în natură. **2.** *pl. (fig.)* avansuri; *дéлать комý-л. ~ы* a face cuiva avansuri.

авансúрование, *-я n.* avansare *(acţiunea de a avansa bani)*.
авансúровать, *-рую, -руешь vb. pf. ipf. acuz.* a avansa *(o sumă de bani)*; *~ предприя́тие* a da un avans unei întreprinderi.
авáнсов|ый *adj.* de acont, de avans; *~ые вы́дачи* avansuri, sume avansate.
авáнсом *adv.* **1.** ca avans, cu titlu de avans; *получúть ~* a primi cu titlu de avans. **2.** *(fig.)* anticipat, dinainte, cu anticipaţie; *платúть ~* a plăti cu anticipaţie.
авансцéна, *-ы f.* avanscenă.
авантю́р|а, *-ы f.* aventură; *пустúться в ~ы* a se lansa într-o aventură, a se aventura; *воéнная ~* aventură militară.
авантюри́зм, *-а m. sg.* spirit de aventură.
авантюри́ст, *-а m.* aventurier.
авантюристúческ|ий *adj.* de aventură, aventuros; *~ая политúка* politică aventuroasă.
авантюристúчный *adj. v.* **авантюристúческий**
авантю́рный *adj.* de aventuri, aventuros, aventurier; *~ рома́н* roman de aventuri.
авáрийность, *-и f. sg.* frecvenţa avariilor, numărul total de avarii.
авáрийный *adj.* **1.** de avarie. **2.** avariat. **3.** de rezervă; *~ запáс* rezervă pentru cazuri de extremă gravitate.
авáрийщик, *-а m. (fam.)* **1.** muncitor care provoacă stricăciuni din cauza neglijenţei. **2.** maistru de reparaţii.
авáри|я, *-и f.* **1.** avarie, avariere, stricăciune, pană. **2.** insucces, eşec ◇ *потерпéть ~ю* a) a avea o pană (la motor); b) *(fig.)* a suferi un eşec.
авáрка, *-и f.* avară.
авáрский *adj.* de avari, al avarilor.
авáрцы, *-ев pl.; sg. -рец, -рца* avari.
авгýр, *-а m.* augur.
áвгуст, *-а m.* (luna) august.
áвгустовский *adj.* de/din august.
авиабáза, *-ы f.* bază aeriană; *морскáя ~* bază aeriană maritimă.
авиабензúн, *-а m.* benzină de avion.
авиабóмба, *-ы f.* bombă de avion.
авиагоризóнт, *-а m. (mil.)* orizont artificial (giroscopic), giroorizont.
авиагрýппа, *-ы f. (mil.)* grup de aviaţie, grup aeronautic.
авиадесáнт, *-а m.* desant aerian.
авиадесáнтник, *-а m.* ostaş paraşutat, paraşutist.
авиадесáнтный *adj. (în expr.) ~ отрáд* detaşament de paraşutişti, unitate paraşutată, detaşament paraşutat.
авиадивúзия, *-и f. (mil.)* divizie de aviaţie.
авиазавóд, *-а m.* fabrică de avioane.
авиазвенó, *-á n. (mil.)* patrulă de avioane.
авиаконструктóр, *-а m.* constructor de avioane.
авиакрылó, *-á n. (mil.)* aripă (de aviaţie).
авиалúния, *-и f.* linie aeriană; *внýтренняя ~* linie aeriană internă; *междунарóдная ~* linie aeriană internaţională.
авиамáтка, *-и f.* (vas) portavion.
авиамáяк, *-á m. (av.)* far de navigaţie aeriană.
авиамехáник, *-а m.* mecanic de avion.
авиамоделúзм, *-а m. sg.* aeromodelism.
авиамоделúст, *-а m.* aeromodelist.
авиамодéль, *-и f.* aeromodel.
авиамодéльный *adj.* de aeromodelism; *~ кружóк* cerc de aeromodelism.
авиамотóр, *-а m.* motor de avion.
авианóсец, *-сца m.* (navă) portavion.
авиаотрúд, *-а m.* detaşament de aviaţie.
авиапáрк, *-а m.* parc de avioane.
авиаподразделéние, *-я n. (av.)* subunitate de aviaţie.
авиапокры́шка, *-и f.* anvelopă pentru roţi de avion.
авиапóлк, *-á m.* regiment de aviaţie.
авиапóчт|а, *-ы f.* poştă aeriană; *~ой* par avion.
авиапромы́шленность, *-и f. sg.* industrie de avioane, aeronautică.
авирадúст, *-а m.* radiotelegrafist de aviaţie.
авиаразвéдка, *-и f.* recunoaştere / cercetare aeriană.
авиасоединéние, *-я n.* unitate de aviaţie.
авиастроúтель, *-я m. (av.)* constructor de avioane.
авиасъёмка, *-и. f.* fotografiere din avion.
авиатéхника, *-и f. sg.* tehnica aviatică.
авиáтика, *-и f. sg.* aviatică.

авиа́тор, *-а m.* aviator, pilot.
авиа́торский *adj.* de aviator.
авиатра́нспорт, *-а m.* transport aerian, transport cu avionul.
авиатра́сса, *-ы f.* rută aeriană, linie aeriană.
авиацио́нный *adj.* de aviaţie, aeronautic.
авиа́ция/я, *-и f. sg.* aviaţie; *санита́рная ~* aviaţie sanitară; *бомбардиро́вочная ~* aviaţie de bombardament; *истреби́тельная ~* aviaţie de vînătoare; *штурмова́я ~* aviaţie de asalt; *гражда́нская ~* aviaţie civilă; *вое́нно-морска́я ~* aviaţie navală; *ракетоно́сная ~* aviaţie purtătoare de rachete; *реакти́вная ~* aviaţie cu reacţie; *вое́нная ~* aviaţie militară; *развéдывательная ~* aviaţie de recunoaştere; *тра́нспортная ~* aviaţie de transport; *день ~и* Ziua aviaţiei
авиача́сть, *-и f.* unitate de aviaţie.
авиашко́ла, *-ы f.* şcoală de aviaţie, şcoală de pilotaj.
авиаэскадри́лья, *-и f.* escadrilă de aviaţie.
авине́тка, *-и f. (înv.)* avionetă, avion uşor.
авитамино́з, *-а m.* avitaminoză.
авитаминóзный *adj.* de avitaminoză.
авóсь *(cuv. modal)* poate, s-ar putea; *~ не опоздáем* poate nu întîrziem ◇ *на ~* la întîmplare; la noroc, într-un noroc; *~ небóсь, да как-нибýдь* cum o da Dumnezeu, de mîntuială; *~-либо* cumva, într-un fel oarecare.
авóська, *-и f.* sacoşă.
авра́л, *-а m. (mar.)* **1.** munca în comun a întregului echipaj al vasului. **2.** *(fig.)* muncă de şoc, muncă în asalt.
авра́н, *-а m. (bot.)* veninarniţă; *лека́рственный/апте́чный ~* avrămeasă.
австрали́йка, *-и f.* australiană.
австрали́йский *adj.* australian, de/din Australia.
австрали́йцы, *-ев pl.*; *sg. -úец, -úйца m.* australieni, locuitori ai Australiei.
а́встро-вента́рский *adj. (ist.)* austro-ungar, din Austro-Ungaria, al Austro-Ungariei.
авта́ркия, *-и f. sg. (ec.)* autarhie.
аутенти́чный *adj. v. аутенти́чный*
автоба́за, *-ы f.* autobază, unitate de exploatare auto.
автобиографи́ческий *adj. v. автобиографи́чный*
автобиографи́чность, *-и f. sg.* caracter autobiografic, caracter de autobiografie.
автобиографи́чный *adj.* autobiografic; *~ рома́н* roman autobiografic.
автобиогра́фия, *-и f.* autobiografie.
автоблокиро́вка, *-и f. (ferov.)* bloc automat, blocaj automat; blocare automată.
автоблокиро́вочный *adj. (ferov.)* de bloc automat.
автоброневи́к, *-á m.* automobil blindat, maşină blindată.
авто́бус, *-а m.* autobuz; *малолитра́жный ~* microbuz.
авто́бусный *adj.* de autobuz; *~ое сообще́ние* cursă de autobuze.
автоводока́чка, *-и f.* pompă automată de apă.
автовесы́, *-о́в pl.* basculă automată.
автовокза́л, *-а m.* autogară.
автовы́шка, *-и f. (tehn.)* autoturn.
автога́мия, *-и f. (biol.)* autogamie.
автогара́ж, *-а m.* garaj de automobile.
автоге́нный *adj. (tehn.)* autogen; *~ая сва́рка* sudură autogenă; *(sport) ~ая трениро́вка* antrenament autogen, autotrening.
автогене́з, *-а m. (biol.)* autogeneză.
автогене́тика, *-и f. (biol.)* autogenetică.
автоге́нщик, *-а m.* sudor cu gaze.
авто́граф, *-а m.* autograf.
автографи́ческий *adj.* de autograf, autograf.
автографи́чный *adj. v. автографи́ческий*
автогра́фия, *-и f.* autografie.
автогре́йдер, *-а m. (tehn.)* autogreder.
автогужево́й *adj.* (cu mijloace) de tracţiune mecanică *sau* animală; *~ тра́нспорт* transport cu mijloace de tracţiune mecanică *sau* animală.
автодида́кт, *-а m.* autodidact.
автодидакти́ческий *adj.* de autodidact.
автодоро́жный *adj.* de autostradă.
автодрези́на, *-ы f. (ferov.)* autodrezină, drezină cu motor.
автодуа́льный *adj. (mat.)* autodual.
автожи́р, *-а m.* autogir.
автозаво́д, *-а m.* uzină de automobile.
автозапра́вочный *adj.* de/cu alimentare automată.

автока́р, *-а m.* autocar.
автока́чка, *-и f. (tehn.)* motopompă.
автокла́в, *-а m.* autoclavă; sterilizator.
автоколо́нка, *-и f.* coloană de automobile, coloană auto.
автокра́н, *-а m.* macara automobilă.
автокра́т, *-а m.* autocrat.
автократи́ческий *adj.* autocrat, autocratic, de autocrat.
автокра́тия, *-и f. sg.* autocraţie.
автоколеба́ние, *-я n. (fiz.)* autooscilaţie.
автоколеба́тельный *adj. (fiz.)* de autooscilaţie.
автол, *-а m.* ulei de automobil.
автолитогра́фия, *-и f. (tipogr.)* autolitografie.
автомагистра́ль, *-и f.* autostradă.
автома́т, *-а m.* **1.** maşină automată, aparat automat. **2.** pistol automat, puşcă automată. **3.** *(fig.)* automat.
автоматиза́ция, *-и f. sg.* automatizare.
автоматизи́рование, *-я n.* automatizare.
автоматизи́рованный *adj.* automatizat.
автоматизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz.* a automatiza.
автоматизи́роваться, *-руюсь, -руешься vb. pf. şi ipf.* a se automatiza, a deveni automat.
автомати́зм, *-а m. sg.* automatism.
автома́тика, *-и f. (fiz.)* automatică.
автомати́ческ/ий *adj.* **1.** automat; *~ое ору́жие* armă automată. **2.** *(fig.)* maşinal, inconştient, mecanic, automat; *~ое движе́ние* mişcare automată.
автомати́чность, *-и sg. f.* automatism, caracter automat.
автомати́чный *adj. v. автомати́ческий* **(2)**
автома́тный *adj.* automat.
автома́тчик, *-а m.* **1.** muncitor care lucrează la un aparat *sau* la o maşină automată. **2.** *(mil.)* pistolar, ostaş înarmat cu pistol-automat.
автомаши́на, *-ы f.* automobil, autocamion.
автомеха́ник, *-а m.* mecanic auto.
автомобилестрое́ние, *-я n. sg.* construcţie de automobile, industrie de automobile.
автомобилестрои́тельный *adj.* de construcţie de automobile.
автомоби́лизм, *-а m. sg.* automobilism.
автомоби́лист, *-а m.* automobilist.
автомоби́ль, *-я m.* automobil; *бронирóванный ~* automobil blindat; *гóночный ~* automobil de curse; *грузовóй ~* autocamion; *легковóй ~* autoturism; *санита́рный ~* ambulanţă, automobil sanitar.
автомоби́льн/ый *adj.* de automobil, automobilistic; *~ое сообще́ние* cursă de autobuze.
автоморфи́зм, *-а m. (mat.)* automorfism.
автомотри́са, *-ы f.* automotor, vagon automotor.
автонасо́с, *-а m. (tehn.)* motopompă.
автоно́мия, *-и f.* autonomie.
автоно́мн/ый *adj.* autonom; *~ая респу́блика* republică autonomă; *~ая о́бласть* regiune autonomă.
автопа́рк, *-а m.* parc de automobile.
автоперево́зка, *-и f.* transport auto.
автопило́т, *-а m. (tehn.)* pilot automat.
автопогру́зчик, *-а m.* autoîncărcător, autostivuitor.
автопои́лка, *-и f.* adăpătoare automată.
автопо́лк, *-а m.* regiment auto, regiment autopurtat.
автоплу́г, *-а m.* autoplug.
автопре́сс, *-а m. (tehn.)* presă automată.
автоприце́п, *-а m.* remorcă de automobil, autoremorcă.
автопортре́т, *-а m.* autoportret.
автопробе́г, *-а m. (sport)* cursă de automobile.
а́втор, *-а m.* autor.
автора́лли *n. indecl.* raliu.
авторегре́ссия, *-и f. (mat.)* autoregresie.
авторемо́нтный *adj.* de reparat automobile, pentru reparaţie de automobile.
автореферáт, *-а m.* autoreferat.
авториза́ция, *-и f.* autorizaţie.
авторизóванный *adj.* autorizat; *~ перевóд* traducere autorizată.
авторизовáть, *-зýю, -зýешь vb. pf. şi ipf. acuz.* a autoriza; a împuternici,

a aproba *(editarea sau traducerea unei opere sau producția în masă a unei invenții)*.

авторита́рность, *-u f. sg.* caracter autoritar *(al unei persoane, al unui sistem sau al unei acțiuni)*.

авторита́рный *adj.* autoritar, totalitar.

авторите́т, *-a m.* **1.** *sg.* autoritate, prestigiu; *по́льзоваться ~ом* a se bucura de autoritate. **2.** autoritate; *кру́пный ~ в хи́мии* o mare autoritate în chimie.

авторите́тность, *-u f. sg.* competență.

авторите́тн|ый *adj.* **1.** cu autoritate, de mare autoritate; *~ учёный* savant de mare autoritate / prestigiu. **2.** competent. **3.** *(заслуживающий доверия)* de încredere, care merită încredere deplină; *сообще́ния иду́т из ~ого исто́чника* știrile vin dintr-o sursă sigură / demnă de încredere. **4.** autoritar.

а́вторские, *-их pl.* drepturi de autor, onorariu.

а́вторск|ий *adj.* de autor; *~ое пра́во* drept de autor ◇ *~ гонора́р* onorariul (remunerația) autorului, dreptul de autor (onorariu); *~ое свиде́тельство* brevet de invenție.

а́вторств|о, *-a n. sg.* paternitate *(a unei opere)*, calitatea de autor; *подло́г в ~е* plagiat, furt literar.

авору́чка, *-u f.* stilou, toc rezervor.

автосамосва́л, *-a m.* autobasculantă.

автоса́ни, *-е́й pl.* sanie autopropulsată.

автосма́зка, *-u f. (tehn.)* gresare automată.

автоспо́рт, *-a m.* automobilism.

автоспу́ск, *-a m. (foto)* declanșator automat.

автосто́п, *-a m.* autostop.

автосто́повец, *-ца m.* autostopist.

автостра́да, *-ы f.* autostradă; *восьмира́дная ~* autostradă cu opt piste.

автоти́пия, *-u f. (tipogr.)* autotipie.

автото́рмоз, *-a m.* autofrînă, frînă automată.

автотра́кторный *adj. (în expr.)* *~ заво́д* uzină de automobile și tractoare.

автогра́|спорт, *-a m.* autotransport, transport cu automobilul.

автотра́|спортный *adj.* de transport cu automobilul; referitor la autotransport.

автотра́сса, *-ы f.* traseu auto.

автотропи́зм, *-a m. (biol.)* autotropism.

автотури́зм, *-a m.* autoturism.

автотяга́ч, *-a m. (tehn.)* autotractor.

автохто́нность, *-u f. sg.* caracter autohton.

автохто́ны, *-ов pl.*; *sg. -то́н, -а m.* autohtoni, indigeni, băștinași.

автоши́на, *-ы f.* anvelopă de automobil; cauciuc *(pentru roți de automobil)*, pneu auto.

автоцисте́рна, *-ы f.* autocisternă.

автощётка, *-u f.* perie automată.

ага́ [1] *interj.* aha!, așa!; *~, попа́лся,* aha, te-am prins!

ага́ [2] *(partic. pop.)* da, îhî; *ви́дишь? ~, ви́жу* vezi?, da, văd.

ага́ва, *-ы f. (bot.)* agavă.

ага́т, *-a m. (mineral.)* agat.

ага́товый *adj.* de agat.

агглютина́ция, *-u f. sg. (lingv.)* aglutinare.

агглютини́н, *-a m. (fiziol.)* aglutinină.

агглютини́рующ|ий *adj. (med. lingv.)* aglutinant; *~ее вещество́* substanță aglutinantă; *~ие языки́* limbi aglutinante.

агглютиноге́н, *-a m. (fiziol.)* aglutinogen.

а́гент [1], *-a m.* **1.** agent; *секре́тный ~* agent secret; *дипломати́ческий ~* agent diplomatic. **2.** *(peior.)* agent, spion.

а́гент [2], *-a m. (fiz. chim.)* agent; *физи́ческие ~ы* agenți fizici.

аге́нтский *adj.* de agent *(v. а́гент* [1]*)*.

аге́нтство, *-a n.* agenție; *~ ба́нка* agenție bancară; *информацио́нное ~* agenție de informații; *телегра́фное ~* agenție de presă.

агенту́ра, *-ы f. sg.* **1.** *(разведывательная служба)* agentură. **2.** *col.* agenți, rețea de agenți.

агенту́рн|ый *adj.* de agentură, provenit de la agenți secreți; *~ые све́дения* informații provenite de la agenți secreți.

агиогра́фия, *-u f.* hagiografie.

агит- = **агитацио́нный** de agitație, agitatoric; *~-кампа́ния* campanie de agitație.

агита́тор, *-a m.* agitator, propagandist.

агита́торский *adj.* agitatoric, propagandistic, de agitator, de propagandist.

агитацио́нн|ый *adj.* agitatoric, de agitație; *~ая рабо́та* muncă de agitație; *~ листо́к* manifest politic.

агита́ция, *-u f. sg.* agitație, propagandă.

агитба́за, *-ы f.* = *агитацио́нная ба́за* centru de agitație.

агити́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* **1.** a face agitație / propagandă, a duce muncă de lămurire; *~ за...* a face agitație pentru ... **2.** *(pf. агити́ровать)* *ucr.* a îndemna, a convinge, a lămuri *(pe cineva să facă ceva)*.

аги́тка, *-u f. (fam.)* lucrare *sau* piesă cu caracter pur agitatoric.

агиткампа́ния = *агитацио́нная кампа́ния* campanie de agitație / de propagandă.

агитколлекти́в, *-a m.* colectiv de agitație / de propagandă.

агитма́ссов|ый *adj.* de agitație în masă, de propagandă în masă; *~ая рабо́та* muncă de agitație în masă.

агитпо́езд, *-a m.* = *агитацио́нный по́езд* caravană de agitație / de propagandă.

агитпу́нкт, *-a m.* = *агитацио́нный пункт* punct de agitație.

агломера́т, *-a m. (tehn.)* aglomerat.

агломера́ция, *-u f.* aglomerare, aglomerație.

а́гнец, *-нца m.* **1.** *(inv. bis.)* mielul *(ca animal de jertfă)*, mielul lui Dumnezeu. **2.** *(fig.)* mieluțel; *(iron.) кро́ток как ~* blînd ca un mieluțel.

агно́зия, *-u f. (fiziol. fil.)* agnozie.

агно́стик, *-a m. (fil.)* agnostic.

агностици́зм, *-a m. (fil.)* agnosticism.

агонизи́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a agoniza, a fi în agonie, a fi pe moarte.

агони́ст, *-a m. (fiziol.)* agonist.

агО́ния, *-u f.* agonie.

аграрий, *-я m.* latifundiar, mare proprietar funciar, moșier.

аграр|ный *adj.* agrar; *~ое законода́тельство* legislație agrară; *~ вопро́с* chestiune / problemă agrară; *~ая рефо́рма* reformă agrară.

агра́ф, *-a m. (înv.)* agrafă, cheotoare.

агра́фия, *-u f. sg. (med.)* agrafie.

агрега́т, *-a m. (tehn.)* agregat; *сва́рочный ~* agregat de sudură; *тепло́вой ~* agregat termic; *сило́сный ~* agregat pentru însilozare.

агресси́вность, *-u f. sg.* agresivitate, caracter agresiv, spirit agresiv.

агресси́вн|ый *adj.* agresiv, de agresiune; *~ая война́* război de agresiune

агре́ссия, *-u f.* agresiune.

агре́ссор, *-a m.* agresor.

агрикульту́ра, *-ы f.* agricultură.

агрикульту́рн|ый *adj.* de agricultură, privitor la agricultură, agrotehnic; *~ые мероприя́тия* măsuri agrotehnice.

агроба́за, *-ы f.* stațiune agricolă.

агробиологи́ческий *adj.* agrobiologic, de agrobiologie.

агробиоло́гия, *-u f. sg.* agrobiologie.

агролесомелиора́ция, *-u f.* ameliorație agrosilvică, ameliorarea terenurilor prin împădurire.

агромелиорати́вный *adj.* de îmbunătățiri funciare, agroameliorativ.

агрометеорологи́ческий *adj.* agrometeorologic.

агрому́нимум, *-a m.* agrominim.

агроно́м, *-a m.* agronom, inginer agronom.

агрономи́ческий *adj.* agronomic, de agronomie.

агроно́мия, *-a f.* agronomie.

агропочвове́дение, *-я n.* agropedologie, agrologie.

агропропага́нда, *-ы f. sg.* propaganda cunoștințelor agricole și zootehnice.

агротéхник, *-a m.* agrotehnician, subinginer agronom.

агротéхника, *-u f.* agrotehnică.

агротехни́ческий *adj.* agrotehnic.

агрохи́мия, *-u f.* agrochimie, chimie agricolă.

агрошкóла, *-ы f.* școală de agricultură.

агроэколо́гия, *-u f.* agroecologie.

ад, *-a m. (в ádу) m. sg.* **1.** iad, infern. **2.** *(fig.)* tortură, chin, cazne; *душе́вный ~* chin sufletesc ◇ *кроме́шный/су́щий ~* (un) adevărat infern; *исча́дие áда* talpa iadului.

ада́жио *(muz.)* **1.** *adv.* adagio, lent, rar. **2.** *n. indecl.* adagio.

ада́мов *adj. (în expr.)* *~а голова́* *a)* fluture cap-de-mort; *b)* mătrăgună; *~о я́блоко* mărul lui Adam.

адамси́т, *-a m. (chim.)* adamsit.

адапта́ция, *-u f. sg.* **1.** adaptare, acomodare; *(fiziol.) вкусова́я ~* adaptare gustativă; *~ в темноте́* acomodare la

întuneric. **2.** *(lit.)* adaptare, prelucrare, localizare.

ада́птер, *-а m.* distribuitor de curent *(la picup).*

адапти́вный *adj.* adaptiv; de adaptibilitate.

адапти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf.* a adapta.

адвербиа́льный *adj.* adverbial.

адверсати́вный *adj. (gram.)* adversativ.

адвока́т, *-а m.* avocat; *колле́гия ~ов* colegiul avocaţilor.

адвока́тский *adj.* avocăţesc, de avocat; *~ая пра́ктика* practica de avocat.

адвокату́ра, *-ы f. sg.* **1.** avocatură, profesiunea de avocat. **2.** *col.* corpul avocaţilor.

аддити́вность, *-и f. (mat.)* aditivitate.

адду́ктор, *-а m. (anat.)* aductor *(muşchi).*

адду́кция, *-и f.* aducţie.

адеква́тн/ый *adj.* adecvat, conform, potrivit cu; *~ые выраже́ния* expresii potrivite / adecvate.

аденóиды, *-ов pl. (med.)* adenoide.

адéпт, *-а m.* adept, partizan, aderent.

аджáрка, *-и f.* (femeie) adjară.

аджáрский *adj.* adjarian, din Adjaria.

аджáрцы, *-цев pl.; sg. -рец, -рца m.* adjari *(locuitori ai R.A.S.S. Adjare).*

адиаба́та, *-ы f. (fiz.)* adiabată, curbă adiabatică.

администрати́вн/ый *adj.* administrativ, de administraţie, de administrator; *~ая до́лжность* funcţie administrativă; *~ые о́рганы* organe administrative; *~ые спосóбности* calităţi de administrator; *~ое взыска́ние* sancţiune administrativă; *в ~ом поря́дке* pe cale administrativă; *~стиль* stil administrativ.

администра́тор, *-а m.* administrator.

администра́торский *adj.* de administrator, al administratorului.

администра́ция, *-и f. sg.* **1.** administraţie, organ administrativ. **2.** *col.* administraţie, personal de conducere, personal administrativ; *фабри́чная ~* administraţia / conducerea fabricii.

администри́рование, *-я n. sg.* **1.** administrare, conducere. **2.** *(fig.)* administrare / conducere birocratică / din birou.

администри́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* **1.** a administra, a conduce. **2.** *(fig.)* a administra / a conduce în mod birocratic / din birou.

адмира́л, *-а m.* amiral.

адмиралте́йский *adj.* de amiralitate, al amiralităţii.

адмиралте́йство, *-а n.* **1.** *(inv.)* şantier naval. **2.** amiralitate.

адмира́льск/ий *adj.* de amiral, al amiralului; *~ое су́дно* vas amiral.

адóнис, *-а m. (bot.)* ruscuţă.

адопта́ция, *-и f. (jur.)* înfiere, adoptare.

адопти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf.* a înfia, a adopta.

адренали́н, *-а m. (fiziol.)* adrenalină.

адренореакти́вный *adj. (med.)* adrenoreactiv.

а́дрес, *-а m.* **1.** adresă; *то́чный ~* adresă exactă; *по ~у / на ~* la adresă, după adresă. **2.** *(приветственный)* felicitare în scris, scrisoare de felicitare; *поднести́ ~* a felicita în scris ◇ *(fig.) по ~у кого́-л.* cu referire la, pe socoteala cuiva, la adresa cuiva; *(fig.) обраща́ться не по ~у* a greşi adresa; *прокати́ться/пройти́сь / проéхаться по ~у кого́-л.* sau *на чей-л. ~* a face aluzii / glume răutăcioase la adresa cuiva / pe socotcala cuiva, a lua în bășcălie / în zeflemea pe cineva.

адреса́нт, *-а m.* expeditor.

адреса́т, *-а m.* destinatar, adresant.

а́дресный *adj.* de adresă; *~ая кни́га* registru de adrese; *~стол* birou de adrese.

адресова́ть, *-сýю, -сýешь vb. pf. şi ipf. acuz.* a adresa, a trimite, a îndrepta.

адресова́ться, *-сýюсь, -сýешься vb. pf. şi ipf.* **1.** *куда́* sau *к + dat.* a se adresa. **2.** *pas.* de la *адресова́ть.*

а́дски *adv.* îngrozitor, înspăimîntător; grozav, înfiorător; *~ устáть* a obosi îngrozitor, a nu mai putea de oboseală.

а́дск/ий *adj.* **1.** de infern, drăcesc. **2.** *(fig.)* infernal, diabolic, insuportabil; *~ за́мысел* plan diabolic, plan infernal; *~ смех* rîs diabolic; *~ая жара́* căldură infernală; *~ шум* zgomot infernal ◇ *(înv.) ~ая маши́на* maşină infernală; *~ ка́мень* azotat de argint, piatra iadului.

адсóрбция, *-и f. sg. (fiz.)* adsorbţie; *избира́тельная ~* adsorbţie selectivă.

адстра́т, *-а m. (lingv.)* adstrat.

адъю́нкт, *-а m. (înv.)* adjunct.

адъюта́нт, *-а m.* aghiotant, adjutant.

адъюта́нтский *adj.* de aghiotant, de adjutant.

адыге́йский *adj.* adîghean, de adîghean.

адыге́йцы, *-ев pl.; sg. -éец, -éйца m.* adîgheeni *(locuitori ai Regiunii Autonome Adîghee).*

адюльте́р, *-а m.* adulter.

адюльте́рный *adj.* adulterin, de adulter.

ажиота́ж, *-а m.* agiotaj, speculaţie de bursă.

ажита́ция, *-и f. (înv.)* tulburare, emoţie, agitaţie, stare de spirit agitată.

ажу́р[1], *-а m. sg.* ajur *(broderie).*

ажу́р[2] *adv. (cont.)* la curent, la zi.

ажу́рн/ый *adj.* **1.** de ajur, cu ajur, ajurat, cu găurele; *~ые чулки́* ciorapi ajuraţi. **2.** *(fig.)* artistic, fin, executat cu migală / cu măiestrie, migălos; *~ая рабóта* lucru executat artistic / cu fineţe, cu migală.

аз, *-а m.* **1.** az *(vechiul nume al primei litere din alfabetul chirilic).* **2.** *pl. (fig.)* noţiuni elementare ◇ *ни аза́ не знать* a nu şti o boabă; a nu pricepe o iotă; *от аза́ до и́жицы* de la a la zet.

аза́лия, *-и f. (bot.)* azalee.

аза́рт, *-а m. sg.* **1.** patimă, înflăcărare; frenezie; *говори́ть с ~ом* a vorbi cu înflăcărare; *игра́ть с ~ом* a juca cu patimă; *войти́ в ~* a se înflăcăra, a se înfierbînta. **2.** pasiune, zel, rîvnă; *рабóтать с ~ом* a munci cu pasiune / cu rîvnă.

аза́ртно *adv.* cu înflăcărare, cu patimă, cu înfocare, cu ardoare, cu pasiune.

аза́ртность, *-и f. sg.* avînt, înflăcărare, patimă, pasiune.

аза́ртн/ый *adj.* **1.** înflăcărat, înfocat, pătimaş, pasionat. **2.** de noroc, de hazard; *~ая игра́* joc de noroc, joc de hazard.

а́збук/а, *-и f.* **1.** alfabet; *~ мóрзе* alfabetul Morse. **2.** abecedar. **3.** *(fig.)* noţiuni elementare; *~ нáуки* noţiunile elementare ale unei ştiinţe; a.b.c.-ul ştiinţei; *начина́ть с ~и* a începe de la alfabet.

а́збучн/ый *adj.* **1.** alfabetic, de alfabet; *~ указа́тель* indice alfabetic. **2.** *(fig.)* elementar; *~ая и́стина* adevăr elementar.

азербайджа́нка, *-и f.* azerbaidjană.

азербайджа́нский *adj.* azerbaidjan, de/din Azerbaidjan.

азербайджа́нцы, *-цев pl.; sg. -нец, -нца m.* azerbaidjani.

азиа́т, *-а m.* asiatic, locuitor al Asiei.

азиа́тка, *-и f.* asiatică, locuitoare a Asiei.

азиа́тский *adj.* asiatic, de/din Asia.

азиа́ты, *-ов pl.; sg. азиа́т, -а m.* asiatici.

а́зимут, *-а m. (astr.)* azimut.

азосоедине́ние, *-я n. (chim.)* combinaţie azotică.

азо́т, *-а m. sg.* azot; *за́кись ~а* oxid azotos; *о́кись ~а* oxid azotic; *пе́рекись ~а* peroxid de azot.

азотистоки́слый *adj. (în expr.) ~ на́трий* azotit de sodiu; *~ ка́лий* azotit de potasiu, nitrat de potasiu.

азо́тист/ый *adj. (chim.)* azotos, azotat; *~ая кислотá* acid azotos.

азотнова́тистый *adj. (chim.)* hipoazotos.

азотнова́тый *adj. (chim.)* hipoazotic.

азотноки́слый *adj. (chim.)* de azotat; *~ на́трий* azotat de sodiu.

азо́тн/ый *adj.* azotic, azotat; *~ые удобре́ния* îngrăşăminte azotate; *~ая кислотá* apă tare, acid azotic.

азотóл, *-а m. (chim.)* naftol.

азурúт, *-а m. (mineral.)* azurit.

а́йр, *-а m. (bot.)* obligeană.

а́ист, *-а m.* barză, cocostîrc.

а́истник, *-а m. (bot.)* pliscul-cocorului.

а́истовый *adj.* de barză, de cocostîrc.

ай *interj.* **1.** vai!; aoleu!; *~, бóльно!* vai / aoleu, mă doare! **2.** vai!; of!; ah!; uf!; *~, как нехорошó!* vai ce rău (e)! ◇ *ай да ...!* uite!; ia te uită!; bravo!; halal!

айвá, *-ы f. sg.* **1.** gutui *(дерево).* **2.** gutuie *(плод).*

айвóв/ый *adj.* de gutui, de gutuie; *~ое варéнье* dulceaţă de gutui.

айдá *interj. (reg.)* ei!; hai!; haide!

а́йсберг, *-а m.* aisberg, ghețar plutitor.

академи́зм, *-а m. sg.* academism; *~ в жúвописи* academism în pictură, şcoala academică de pictură.

акаде́мик, *-а m.* academician.

акаде́мическ|ий *adj.* **1.** academic, de academie; *~ое изда́ние* ediţie academică. **2.** academic, de/cu tradiţii academice; de/cu tradiţii stabilite; *~ая живопись* pictură academică. **3.** şcolar; universitar; *~ год* an şcolar; an universitar. **4.** academic, pur teoretic; *~ спор* dispută academică, discuţie teoretică; *~ теа́тр* teatru academic.

академи́чность, *-u f. sg.* caracter academic, caracter pur teoretic.

академи́чный *adj.* academic, pur teoretic, rupt de viaţă, rupt de practică.

акаде́мия, *-u f.* academie; *~ педагоги́ческих наук* academia de ştiinţe pedagogice; *~ худо́жеств* academia de arte frumoase; *вое́нная ~* academie militară.

акажу́ *indecl. (bot.)* acaju, mahon.

ака́нт, *-a m.* **1.** *(bot.)* acantă, talpa-ursului. **2.** *(arhit.)* acantă.

ака́циевый *adj.* de salcîm.

ака́ция, *-u f.* salcîm.

аквала́нг, *-a m. (sport)* acvalang.

аквамари́н, *-a m. (mineral.)* acvamarin.

аквамари́нный *adj. v. аквамари́новый.*

аквамари́новый *adj.* **1.** de acvamarin. **2.** de culoarea acvamarinului.

аквана́вт, *-a m.* navigator.

акварели́ст, *-a m.* acuarelist, pictor acuarelist.

акваре́л|ь, *-u f.* **1.** *sg.* acuarelă, culori de acuarelă; *писа́ть ~ью* a picta în acuarelă; **2.** *sg.* pictare în acuarelă; pictură în acuarelă; *вы́ставка ~ей* expoziţie de acuarele.

акваре́льный *adj.* de acuarelă, în acuarelă; *~ портре́т* portret în acuarelă.

аква́риум, *-a m.* acvariu.

аквати́нция, *-u f.* gravură în apă tare, gravură în acvaforte.

акведу́к, *-a m.* apeduct.

акклиматиза́ция, *-u f.* aclimatizare, adaptare.

акклиматизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a aclimatiza, a adapta.

акклиматизи́роваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* şi *ipf.* a se aclimatiza, a se acomoda, a se adapta; *~ в но́вой среде́* a se adapta, a se aclimatiza (la un mediu nou).

аккомода́ция, *-u f. sg.* acomodare, adaptare.

аккомпанеме́нт, *-a m. sg.* acompaniament; *под ~ ...* acompaniat de ...

аккомпаниа́тор, *-a m.* acompaniator.

аккомпани́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. dat. на + prepl.* a acompania.

акко́рд, *-a m. (muz.)* acord; *заключи́тельный ~* acord final; act final.

аккордео́н, *-a m.* acordeon.

аккордеони́ст, *-a m.* acordeonist.

акко́рдн|ый *adj.* în acord; *~ая рабо́та* muncă în acord; *~ая пла́та* plată în acord, retribuire a muncii în acord.

аккредити́в, *-a m.* **1.** *(fin.)* acreditiv; *выставле́ние ~а* deschiderea acreditivului. **2.** *(dipl.)* scrisori de acreditare.

аккредитова́ть, *-ту́ю, -ту́ешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (fin. dipl.)* a acredita.

аккузати́в, *-a m. (gram.)* (cazul) acuzativ.

аккумули́рование, *-я n. sg. v. аккумуля́ция.*

аккумули́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* a acumula.

аккумуля́тор, *-a m.* acumulator.

аккумуля́торный *adj.* de acumulator, cu acumulator.

аккумуля́ция, *-u f. sg.* **1.** acumulare; *~ эне́ргии* acumulare de energie. **2.** *(ec. pol.)* acumulare; *~ капита́ла* acumularea capitalului.

аккура́т, *adv. (pop.)* exact, întocmai; *в ~е* e în ordine, exact, pe măsură.

аккура́тно *adv.* **1.** *(тщательно)* cu îngrijire, cu grijă, îngrijit, ordonat; *~ рабо́тать* a lucra îngrijit. **2.** *(точно)* în mod exact; punctual. **3.** regulat; *~ доставля́ть газе́ту* a aduce ziarul cu regularitate.

аккура́тность, *-u f. sg.* **1.** *(тщательность)* îngrijire, acurateţe. **2.** *(точность)* punctualitate, exactitate, precizie.

аккура́тн|ый *adj.* **1.** *(опрятный)* îngrijit; *~ вид* aspect îngrijit. **2.** *(точный)* exact, precis, punctual; *~ая рабо́та* muncă îngrijită. **3.** regulat; *~ое посеще́ние ку́рсов* frecventarea regulată a cursurilor.

акони́т, *-a m. (bot.)* aconit, omag.

акр, *-a m.* acru (4,047 m²).

акри́д|ы, *-ид pl. (entom.)* acride *пита́ться ди́ким мёдом и ~ами* a se hrăni prost; a răbda de foame.

акроба́т, *-a m.* acrobat ◇ *(fig., înv.) и благотвори́тельности* filantropi filantropici.

акроба́тизм, *-a m. sg.* acrobaţie, talent de acrobat.

акроба́тика, *-u f. sg.* acrobaţie, arta / meşteşugul acrobatului.

акроба́тический *adj.* acrobatic, de acrobaţie, de acrobat.

акроба́тничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a face pe paiaţa, a face pe măscăriciul/ bufonul/caraghiosul.

акро́поль, *-я m.* acropolă.

акро́стих, *-a m.* acrostih.

акселера́тор, *-a m. (tehn.)* accelerator.

аксельба́нты, *-ов pl.; sg. -ба́нт, -a m.* şnururi ţesute, ghilete; *получи́ть ~* a primi galonul *(de ofiţer superior).*

аксессуа́р, *-a m.* **1.** obiect de recuzită *(la un teatru).* **2.** accesoriu *(într-un tablou).* **3.** *(fig.)* detaliu, fapt particular.

аксиа́льный *adj.* axial.

аксиоло́гия *-u f. sg.* axiologie.

аксио́ма, *-ы f.* axiomă.

аксиоматиза́ция, *-u f. (mat.)* axiomatizare.

аксиома́тика, *-u f. (mat.)* axiomatică.

аксио́метр, *-a m. (tehn.)* axiometru.

акси́он, *-a m. (fiziol.)* axon.

акт, *-a m.* **1.** act, acţiune, faptă; *познава́тельный ~* act de cunoaştere; *~ госуда́рственной вла́сти* act al puterii de stat; *~ управле́ния* act administrativ **2.** *(jur.)* document, act, proces-verbal; *подлинный ~* act autentic, originalul *(unui act);* *~ списа́ния* proces-verbal de scădere; *соста́вить ~* a întocmi un act, a dresa un proces-verbal; *нотариа́льный ~* act notarial; *обвини́тельный ~* act de acuzare; *законода́тельный ~* act legislativ; *~ы гражда́нского состоя́ния* acte de stare civilă. **3.** *(teatr.)* act; *коме́дия в трёх ~ах* comedie în trei acte. **4.** adunare, întrunire, şedinţă; *торже́ственный ~* şedinţă festivă, întrunire festivă ◇ *(înv.) соди́чный ~* serbare de fine de an.

актёр, *-a m.* **1.** actor, artist; *коми́ческий ~* actor de comedie; *траги́ческий ~* actor de tragedie, tragedian; *~ на выходны́х роля́х* actor în roluri secundare. **2.** *(fig.)* comediant, cabotin, prefăcut.

актёрск|ий *adj.* de actor, de artist; *~ое мастерство́* măiestrie de actor.

актёрство, *-a n.* **1.** profesiunea de actor. **2.** *(fig.)* atitudine nesinceră, purtare de comediant, purtarea unui om care joacă teatru.

акти́в[1], *-a m.* activ; *парти́йный ~* activul de partid; *профсою́зный ~* activul sindical; *беспарти́йный ~* activul celor fără de partid.

акти́в[2], *-a m. (fin.)* activ; *записа́ть в ~* a trece / a înregistra la activ; *~ и пасси́в* activul şi pasivul.

активиза́ция, *-u f. sg.* activizare, activare.

активизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a activiza, a face să devină activ.

активизи́роваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* şi *ipf.* a se activiza, a deveni activ.

активи́ст, *-a m.* activist, militant; *общественный ~* activist pe tărîm social; activist al unei organizaţii de masă.

активи́стский *adj.* de activist, de activistă.

акти́вность, *-u f. sg.* activitate, spirit activ; atitudine activă; *проявля́ть ~* a fi activ.

акти́вн|ый *adj.* activ; *~ая реа́кция* reacţie activă ◇*~ое избира́тельное пра́во* dreptul de a alege şi de a fi ales; *(cont.) ~ ба́ланс* balanţă activă.

акти́ний, *-я n. sg. (chim.)* actiniu.

акти́ния, *-u f. (bot.)* actinie, dediţel-de-mare.

акти́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. заакти́ровать)* a constata prin proces-verbal; *~ поте́ри/по́рчу/брак* a constata pierderile / stricăciunea / rebutul prin proces-verbal.

а́ктов|ый *adj.* de la *акт* (**2** *şi* **4**); *~ая бума́га* hîrtie timbrată, coală timbrată; *~ зал* sală de festivităţi.

актри́са, *-ы f.* **1.** actriţă, artistă. **2.** *(fig.)* comediantă; cabotină prefăcută, făţarnică.

актуа́льность, *-u f. sg.* actualitate, caracter actual.

актуа́льный *adj.* actual, de actualitate; *~ вопро́с* problemă actuală.

аку́ла, *-ы f.* rechin.

акýстика, *-и f.* acustică.
акусти́ческий *adj.* acustic, de acustică.
акуше́р, *-а m.* mamoş, obstetrician.
акуше́рка, *-и f.* moaşă.
акуше́рск/ий *adj.* de obstetrică, referitor la obstetrică; *~ие ку́рсы* cursuri pentru moaşe.
акуше́рство, *-а n. sg.* obstetrică.
акце́нт, *-а m.* **1.** accent. **2.** accent, pronunţare străină; *говори́ть с иностра́нным ~ом* a vorbi cu accent străin; *де́лать ~ на чем-л.* a pune accent pe ceva, a accentua / a sublinia ceva.
акцентúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* **1.** a accentua. **2.** a pune accentul (pe ceva), a sublinia.
акцентуáция, *-и f. sg. (lingv.)* accentuare, sistem de accentuare.
акце́пт, *- а m.* **1.** *(jur.)* acceptare. **2.** *(fin.)* accept, cambie, poliţă acceptată.
акцептáт, *-а m. (fin.)* acceptant.
акцентúровать, *-рую, -руешь vb. ipf. v. акцептовáть.*
акцептовáть, *-ýю, -ýешь vb. pf.* şi *ipf. (fin.)* a accepta; *~ вéксель* a accepta o cambie.
акце́птор, *-а m. (fiz.)* acceptor.
акци́з, *-а m. sg. (fin.)* acciz.
акци́зный *adj. (fin.)* de acciz; *~ сбор* acciz.
акционе́р, *-а m.* acţionar.
акционе́рн/ый *adj.* de acţiuni, pe acţiuni; *~ое óбщество* societate pe acţiuni; *~ капитáл* capital social.
акционе́рский *adj. (fin.)* de acţionar.
áкци/я[1], *-и f.* **1.** *(fin.)* acţiune, titlu; *~ на предъявúтеля* acţiune la purtător; *контрóльный пакéт ~й* pachet *(de acţiuni)* de control. **2.** *pl. (fig.)* importanţă, autoritate *(de care se bucură cineva); егó ~и сúльно поднялúсь* acţiunile i-au crescut mult, autoritatea lui a crescut mult.
áкция[2], *-и f.* acţiune, faptă; *дипломатúческая ~* acţiune diplomatică.
акы́н, *-а m.* acîn *(poet şi cîntăreţ popular din Kazahstan, Kirghizia).*
алармúст, *-а m.* alarmist, semănător de panică, răspîndittor de zvonuri.
албáнка, *-и f.* albaneză.
албáнский *adj.* albanez, referitor la Albania; de/din Albania.
албáнцы, *-цев pl.; sg. -нец, -нца* albanezi.
áлгебра, *-ы f.* algebră.
алгебрáическ/ий *adj.* algebric, algebră; *~ое уравнéние* ecuaţie algebrică; *~ая типолóгия* tipologie algebrică.
алгорúтм, *-а m.* algoritm.
алебáрда, *-ы f.* halebardă.
алебáстр, *-а m.* alabastru.
алебáстровый *adj.* de alabastru.
александрúт, *-а m. (mineral.)* alexandrit, hrisoberil.
алексúн, *-а m. (fiziol.)* alexină.
алексúя, *-и f. (med.)* alexie, cecitate verbală.
алергéн, *-а m.* alergen.
алéть, *-éет vb. ipf.* **1.** *(виднеться об алом)* a se vedea, a se zări *(despre un obiect roşu).* **2.** *(pf. поалеть)* a se înroşi, a se face roşu, a deveni roşu aprins; a se rumeni.
алеýтка, *-и f.* aleută *(băştinaşă din Insulele Aleutine).*
алеýтский *adj.* aleutin *(de băştinaş din Insulele Aleutine).*
алжúрка, *-и f.* algeriană.
алжúрский *adj.* algerian, de/din Algeria.
алжúрцы, *-цев pl.; sg. -рец, -рца m.* algerieni.
áлиби *n. indecl. (jur.)* alibi; *устáновить ~* a stabili un alibi.
ализарúн, *-а m. (chim.)* alizarină.
ализарúновый *adj.* de alizarină.
алиме́нтн/ый *adj. (jur.)* privitor la pensia alimentară *(de întreţinere); ~ое обязáтельство* obligaţia de a plăti pensia alimentară.
алиме́нт/ы, *-ов pl. (jur.)* pensie alimentară, pensie de întreţinere; *иск о ~ах* acţiune pentru obţinerea unei pensii alimentare.
алкалиме́тр, *-а m. (chim.)* alcalimetru.
алкалиметрúческий *adj. (chim.)* alcalimetric.
алкалиме́трия, *-и f. sg. (chim.)* alcalimetrie.
алкалóз, *-а m. (med.)* alcaloză.
алкалóид, *-а m. (chim.)* alcaloid.
алкáть, *áлчу, áлчешь* şi *алкáю, алкáешь vb. ipf. gen. (înv.)* a dori arzător, a fi însetat de ceva.
алкоголúзм, *-а m. sg.* alcoolism.

алкоголúк, *-а m.* alcoolic.
алкоголиме́тр, *-а m.* alcoolmetru.
алкоголúческий *adj.* alcoolic, de alcoolic.
алкогóль, *-я m.* **1.** alcool, spirt. **2.** băuturi spirtoase.
алкогóльный *adj.* de/cu alcool, alcoolizat.
алла́х, *-а m. sg.* alah ◇ *(glumeţ) ~ егó вéдает* sau *одномý ~у извéстно!* naiba ştie!; *ну его к ~у!* dă-l naibii!; dă-l dracului!
аллегорúческий *adj.* alegoric, de alegorie.
аллегорúчность, *-и f. sg.* caracter alegoric, alegorie.
аллегорúчный *adj. v. аллегорúческий*
аллегóрия, *-и f.* alegorie.
аллéгри *n. indecl. (în expr.) лотерéя — ~* tombolă.
аллéгро *(muz.)* **1.** *adv.* alegro, vesel, viu. **2.** *n. indecl.* alegro *(bucată muzicală).*
аллéйка, *-и f. dim.* alee mică.
аллергúческий *adj.* alergic.
аллергúя, *-и f.* alergie.
аллергóлог, *-а m.* alergolog.
аллергóлогия, *-и f.* alergologie.
аллéя, *-и f.* alee.
аллигáтор, *-а m. (zool.)* aligator.
аллилýйщина, *-ы f. sg. (peior.)* osanale, tămîiere, ridicare în slăvi.
аллитерáция, *-и f. (lit.)* aliteraţie.
алло́! *interj.* alo!
аллогáмия, *-и f. (bot.)* alogamie.
аллогрáфа, *-ы f.* alograf.
алло́д, *-а m. (ist.)* alodiu.
аллодиáльный *adj. (ist.)* aloidal, de alodiu.
алломорф, *-а m.* alomorf.
аллопáт, *-а m. (med.)* alopat, medic alopat.
аллопатúческий *adj. (med.)* alopatic, de alopatie.
аллопáтия, *-и f. sg. (med.)* alopatie.
аллопла́стика, *-и f. (med.)* aloplastică.
аллотропúческий *adj. (chim.)* alotropic, de alotropie.
аллотрóпия, *-и f. sg. (chim.)* alotropie.
аллофóна, *-ы f.* alofon.
аллювиáльный *adj. (geol.)* aluvial.
аллювúй, *-я m. sg. (geol.)* aluviune.
аллюр, *-а m.* felul de a merge al calului *(la pas, la trap, galop etc.).*
алма́з, *-а m.* diamant.
алма́зный *adj.* de/din diamant, al diamantului.
алóэ *n. indecl. (bot.)* aloe, sabur.
алтáйский *adj.* altaic, de/din Altai.
алтáрный *adj.* de altar.
алтáрь, *-я m.* altar; *(fig.) принести́ свою́ жизнь на ~ отечéства* a se sacrifica pe altarul patriei.
алтéй, *-я m. (bot.)* nalbă.
алтéя, *-и f. v. алтéй.*
алты́н *-а m.; gen. pl. -ы́н (înv.)* monedă de trei copeici ◇ *(prov.) нé было ни грошá, да вдруг ~* a se procopsi peste noapte; *ни ~а* nici o para chioară, nici o leţcaie; *(prov.) ~ом воюют, без ~а горюют* cine e cu punga plină merge cu fruntea senină, cel cu punga goală pare prins de boală; *(prov.) пожалéть ~а, потерять полти́ну* leneşul mai mult aleargă, scumpul mai mult păgubeşte; *трясти́сь над ~ом* a fi zgîrie-brînză.
алты́нник, *-а m.* om zgîrcit/avar/meschin.
алфави́т, *-а m.* alfabet; *по ~у* după alfabet, în ordine alfabetică.
алфави́тн/ый *adj.* alfabetic, de alfabet; *в ~ом порáдке* în ordine alfabetică; *~ указáтель* indice alfabetic.
алхи́мик, *-а m.* alchimist.
алхими́ческий *adj.* de alchimie.
áлчность, *-и f. sg.* lăcomie, aviditate, cupiditate.
áлчный *adj.* **1.** lacom, avid, nesăţios; *~ к дéньгам* lacom de bani. **2.** *(fig.)* ahtiat, însetat de ...; *~ к знáниям* însetat de a cunoaşte.
áлый *adj.* roşu ca sîngele, sîngeriu, roşu-aprins, stacojiu.
алычá, *-и́ f. sg.* **1.** corcoduşă *(плод).* **2.** corcoduş *(дерево).*
альбатрóс, *-а m.* albatros.
альбини́зм, *-а m. sg. (med.)* albinism.
альбинóс, *-а m. (med.)* albinos.
альбóм, *-а m.* album.
альбóмный *adj.* de album.
альбумúн, *-а m. sg.* albumină.
альбумúноúд, *-а m.* albuminoid.
альвеóла, *-ы f. (anat.)* alveolă.
альвеолúрный *adj. (anat. lingv.)* alveolar.
альдегúд, *-а m. (chim.)* aldeh dă; *глицерúновый ~* aldehidă glicerică; *корúчный ~* aldehidă cinamică; *му-*

равы́ный ~ aldehidă formică; *янта́рный* ~ aldehidă succinică.

алько́в, *-а m.* alcov.

алько́вный *adj.* de alcov.

альмана́х, *-а m.* almanah.

альманашный *adj.* de almanah.

алпака́, *-и́ f. indecl.* **1.** *(metal. text.)* alpaca. **2.** *(zool.)* alpaca.

альпина́да, *-ы f.* excursie alpină colectivă.

альпини́зм, *-а m. sg.* alpinism.

альпини́ст, *-а m.* alpinist.

альпини́стский *adj.* de alpinism, de alpinist.

альт, *-а́ m. (muz.)* **1.** voce de alto, alto. **2.** persoană cu voce de alto, altist. **3.** violă.

альтернати́ва, *-ы f.* alternativă.

альтернати́вный *adj.* alternativ.

альтерна́тор, *-а m. (tehn.)* alternator.

альтерна́ция, *-и f. (lingv.)* alternanţă.

альтиме́тр, *-а m.* altimetru

альти́ст, *-а m.* altist.

альто́вый *adj.* **1.** privitor la violă; ~ *ключ* cheia de do. **2.** (voce) de alto.

альтруи́зм, *-а m. sg.* altruism.

альтруи́ст, *-а m.* altruist.

альтруисти́ческий *adj.* altruist, dezinteresat.

альтруисти́чность, *-и f. sg.* altruism, caracter altruist.

альтруисти́чный *adj.* altruist, înclinat spre altruism; ~ *посту́пок* faptă altruistă.

а́льф/а, *-ы f.* alfa; *(fiz.)* ~*-лучи́* raze alfa. ◇ ~ *и оме́га* alfa şi omega, începutul şi sfîrşitul; *от ~ы до оме́ги* de la alfa la omega.

алюми́ниевый *adj.* de/din aluminiu.

алюми́ний, *-я m. sg.* aluminiu.

аляпова́тость, *-и f. sg.* lipsă de gust, prost-gust.

аляпова́тый *adj.* fără gust, de prost-gust, grosolan.

амазо́нка, *-и f. (înv.)* **1.** amazoană. **2.** costum de călărie.

амальга́ма, *-ы f.* **1.** *(chim.)* amalgam. **2.** *(fig.)* amalgam, amestec.

амальгами́ровать *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (chim.)* a amalgama, a face un amalgam.

амара́нт, *-а m. (bot.)* amarantă, ştir verde (sălbatic), busuioc roşu, bujor amarant.

амарилли́с *-а m. (bot.)* amarilia.

амба́р, *-а m.* hambar, grînar, magazie, depozit.

амба́рный *adj.* **1.** de hambar. **2.** ~**ый,** *-ого m.* magaziner.

амби́ци/я, *-и f. sg.* ambiţie, amor propriu; *вломи́ться/удари́ться в ~ю* a se ambiţiona, a face pe supăratul, a se încăpăţîna; *войти́ в~ю* a se pune pe ambiţie; *заде́ть чью-л ~ю* a lovi *(pe cineva)* în amorul propriu; *из ~и* din ambiţie.

а́мбра, *-и f.* **1.** ambră. **2.** *(fig. înv.)* aromă, mireasmă.

амбразу́ра, *-ы f. (mil. arhit.)* ambrazură.

амбро́зия, *-и f. sg. (bot.)* ambrozie.

амбулато́рия, *-и f.* dispensar, policlinică.

амбулато́рный *adj.* de dispensar, de policlinică.

амво́н, *-а m. (bis.)* amvon.

амёба, *-ы f. (zool.)* amibă (ameba).

амёбови́дный *adj.* de amibă (deamebă).

амелиора́ция, *-и f. sg. v. мелиора́ция.*

американи́зм, *-а m.* americanism.

америка́нка, *-и f.* **1.** americană. **2.** şarctă.

америка́нский *adj.* american, de/din America.

америка́нцы, *-цев pl.; sg. -нец, -нца m.* americani.

амети́ст, *-а m.* ametist.

амигда́ла, *-ы f. (fiziol.)* amigdală.

ами́д, *-а m. (chim.)* amidă.

амидо́л, *-а m. (chim.)* amidol.

амила́за, *-ы f. (fiziol.)* amilază.

ами́н, *-а m. (chim.)* amină.

аминокислота́, *-ы́ f. (chim.)* aminoacid.

ами́нь *partic.* amin ◇ ~ *пришёл (кому́-л./чему́-л.)* s-a zis (cu cineva, cu ceva); poţi să-i pui cruce.

амиостени́я, *-и f. (fiziol.)* amiostenie.

амиотакси́я, *-и f. (med.)* amiotaxie.

амиотрофи́я, *-и f. (med.)* amiotrofie, miotrofie.

аммиа́к, *-а m. sg.* amoniac.

аммиа́чный *adj.* de amoniac, amoniacal.

аммона́л, *-а m. (chim.)* amonal.

аммо́ний, *-я m. sg.* amoniu; *азотноки́слый* ~ azotat de amoniu; *сернокислый* ~ sulfat de amoniu.

амнези́я, *-и f. sg.* amnezie.

амнисти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a amnistia.

амни́стия, *-и f. sg.* amnistie; *всеобщая* ~ amnistie generală.

амора́льность, *-и f. sg.* amoralitate, imoralitate.

амора́льный *adj.* amoral, imoral.

аморти́затор, *-а m.* amortizor.

аморти́зацио́нн/ый *adj.* de amortizare; ~*ые отчисле́ния* cote de amortizare.

аморти́зация, *-и f.* amortizare; ~ *до́лга* amortizarea unei datorii; ~ *инвентаря́* amortizarea inventarului.

аморти́зи́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* şi *pf. acuz.* a amortiza.

амо́рфность, *-и f. sg.* stare amorfă.

амо́рфный *adj.* amorf.

ампе́р, *-а m. (fiz.)* amper.

ампермétр, *-а m. (fiz.)* ampermetru.

амперча́с, *-а m. (fiz.)* amper-oră.

ампи́р, *-а m. sg.* stil empire.

ампи́рн/ый *adj.* în stil empire; ~*ая ме́бель* mobilă în stil empire.

амплиту́да, *-ы f.* amplitudine.

амплифика́ция, *-и f.* amplificare.

ампула́ *n. indecl.* **1.** *(teatr.)* rol, totalitatea rolurilor jucate. **2.** *(fig. înv.)* funcţie, situaţie, rol; ~ *секретаря́* funcţie de secretar.

а́мпула, *-ы f.* fiolă.

ампутацио́нный *adj.* de amputare, de amputaţie.

ампута́ция, *u f.* amputare, amputaţie.

ампути́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a amputa.

амуле́т, *-а m.* amuletă.

аму́ниция, *-и f. sg. col. (înv.)* echipament militar.

аму́ничный *adj.* de echipament.

аму́рн/ый *adj. (înv.)* de dragoste; ~*ые пи́сьма* scrisori de dragoste; ~*ые похожде́ния* aventuri amoroase.

амфи́бия[1], *-и f.* (*zool.*) amfibie.

амфи́бия[2], *-и f.* tanc amfibie, avion amfibie.

амфибра́хий, *-я m. (lit.)* amfibrah.

амфибрахи́ческий *adj.* amfibrahic, de amfibrah.

амфитеа́тр, *-а m.* amfiteatru.

а́мфора, *-ы f.* amforă.

анабио́з, *-а m. sg. (biol.)* anabioză.

анаболи́зм, *-а m. (fiziol.)* anabolism.

анагра́мма, *-ы f. (lit.)* anagramă.

анакреонти́ческий *adj. (lit.)* anacreontic.

ана́лиз, *-а m.* analiză; *(chim.) ка́чественный* ~ analiză calitativă; *(chim.) коли́чественный* ~ analiză cantitativă; ~ *кро́ви* analiza sîngelui.

анализа́тор, *-а m.* analizator.

анализи́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. проанализи́ровать) acuz.* a analiza.

аналити́зм, *-а m.* analitism, caracter analitic.

анали́тик, *-а m.* analitic.

анали́тика, *-и f.* geometrie analitică.

аналити́ческий *adj.* analitic; ~ *ме́тод* metodă analitică; ~ *ум* spirit analitic.

аналоги́чность, *-и f. sg.* caracter analogic.

аналоги́чный *adj.* analogic.

анало́ги/я, *-и f.* analogie, asemănare; *по ~и* prin analogie; *проводи́ть ~ю* a face comparaţie; *по́лная* ~ analogie totală.

анало́говый *adj. (fiziol.)* analog.

ана́льный, *adj. (anat.)* anal.

ана́мнез, *-а m. sg. (med.)* anamneză.

ананас, *-а m.* ananas.

ананасный *adj.* de ananas.

ананасовый *adj. v. ананасный.*

ана́пест, *-а m. (lit.)* anapest.

анапести́ческий *adj.* anapestic.

анархи́зм, *-а m. sg.* anarhism.

анархи́ст, *-а m.* anarhist.

анархи́стский *adj.* de anarhist.

анархи́ческий *adj. v. анархи́чный.*

анархи́чность, *-и f.* stare de anarhie, caracter anarhic.

анархи́чный *adj.* anarhic.

ана́рхия, *-и f. sg.* anarhie.

ана́том, *-а m.* anatomist.

анатоми́рование, *-я n. sg. (действие)* disecţie; disecare.

анатоми́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a diseca.

анатоми́ческий *adj.* anatomic, de anatomie; ~ *теа́тр* sală de disecţie.

анато́мия, *-и f. sg.* anatomie.

ана́фем/а, *-ы f. sg.* **1.** *(bis.)* anatemă, afurisenie. **2.** blestem. **3.** *(injur.)* afurisit, blestemat; *преда́ть ~е* a) a excomunica; b) a blestema.

анафилакси́я, *-и f. (med.)* anafilaxie.

анахоре́т, *-а m. (înv.)* anahoret, pustnic.

анахрони́зм, *-а m.* anacronism.
анахрони́ческий *adj.* anacronic.
анаэро́бный *adj. (biol.)* anaerob.
ангажеме́нт, *-а m. (teatr. înv.)* angajament.
ангажи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz. (înv.)* **1.** *(teatr.)* a oferi un angajament. **2.** a invita la dans.
ангажи́роваться, *-руюсь, -руешься vb. pf. şi ipf.* **1.** *(înv.)* a primi un angajament *(la teatru).* **2.** *pas.* de la *ангажи́ровать.*
анга́р, *-а m.* hangar.
анга́рный *adj.* de hangar.
а́нгел, *-а m.* înger ◇ *(înv.) ~ мой!* îngerul meu!; dragul meu!, scumpul meu!; *(înv.) день ~а* zi onomastică; *~ -храни́тель* înger păzitor; *на́дший ~* înger căzut, drac; *ти́хий ~ пролете́л* s-a aşternut o tăcere mormîntală; s-a întronat tăcerea.
ангело́чек, *-чка m. dim.* îngeraş.
а́нгельский *adj.* îngeresc, de înger.
ангидри́д, *-а m. (chim.)* anhidridă.
анги́на, *-ы f.* anghină, amigdalită.
ангиогра́фия, *-и f. (med.)* angiografie.
англи́йск/ий *adj.* englez, englezesc ◇ *~ая була́вка* ac de siguranţă; *~ая соль* sare amară, sulfat de magneziu; *(med.) ~ая боле́знь* rahitism.
англика́нский *adj.* anglican.
англици́зм, *-а m.* anglicism.
англича́не, *-а́н pl.; sg. -а́нин, -а m.* englezi.
англича́нка, *-и f.* engleză, englezoaică.
англома́н, *-а m.* angloman.
а́нгло-саксо́нский *adj.* anglo-saxon.
англофи́л, *-а m.* anglofil.
англофи́льский *adj.* anglofil.
англофи́льство, *-а n.* anglofilie.
англофо́б, *-а m.* anglofob.
англофо́бство, *-а n.* anglofobie.
анго́рск/ий *adj. (în expr.) ~ая ко́шка* pisică de angora; *~ая шерсть* (lînă) angora.
анда́нте *(muz.)* **1.** *adv. (muz.)* andante. **2.** *n. indecl.* andante.
андроге́н, *-а m. (fiziol.)* androgen.
андроме́да, *-ы f. (bot.)* ruginare.
аневри́зм, *-а m. (med.)* anevrism.
аневри́зма, *-ы f. v. аневри́зм.*

анекдо́т, *-а m.* anecdotă ◇ *сквёрный ~* întîmplare neplăcută, neplăcere, bucluc.
анекдоти́ческий *adj. v. анекдоти́чный.*
анекдоти́чность, *-и f. sg.* caracter de anecdotă, caracter anecdotic.
анекдоти́чный *adj.* anecdotic.
анекси́т, *-а m. (med.)* anexită.
анеми́ческий *adj. v. анеми́чный.*
анеми́чность, *-и f. sg.* stare de anemie, caracter anemic.
анеми́чный *adj.* anemic.
анеми́я, *-и f. sg.* anemie.
анемогра́мма, *-ы f. (met.)* anemogramă.
анемо́н, *-а m. v. анемо́на.*
анемо́на, *-ы f.* anemonă, degeţel, floarea-vîntului.
анемо́граф, *-а m. (met.)* anemograf.
анемоме́тр, *-а m. (met.)* anemometru.
анемофили́я, *-и f. (bot.)* anemofilie.
анеро́ид, *-а m.* aneroid, barometru aneroid.
анестези́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz.* a anestezia.
анестези́рующ/ий **1.** *part. prez. act.* de la *анестези́ровать.* **2.** *adj.* anestezic, anesteziant; *~ее сре́дство* anestezic.
анестези́я, *-и f. sg.* anestezie.
анестезио́лог, *-а m.* anesteziolog.
анестезиоло́гия, *-и f.* anesteziologie.
анили́н, *-а m.* anilină.
анили́нов/ый *adj.* de anilină; *~ые кра́ски* vopsele de anilină.
анимали́ст, *-а m.* pictor *sau* sculptor animalier.
аними́зм, *-а m. sg.* animism.
анимисти́ческий *adj.* animist, de animism.
ани́с, *-а m. sg.* **1.** anason. **2.** anason *(specie de măr).*
ани́совка, *-и f. sg.* **1.** *v. ани́с(2).* **2.** rachiu de anason.
ани́совый *adj.* de anason.
а́нкер, *-а m. (constr.)* ancoră.
анке́т/а, *-ы f.* **1.** anchetă, cercetare; *провести́ ~у* a face o cercetare. **2.** chestionar; *запо́лнить ~у* a completa un chestionar.
анке́тн/ый *adj.* **1.** de anchetă, cu privire la anchetă. **2.** de chestionar; cu privire la chestionar; *~ бланк* chestionar; *~ые све́дения* date personale.

анкило́з, *-а m.* anchiloză.
анна́лы, *-ов pl.* anale.
аннекси́онный *adj.* de anexiune.
аннекси́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz.* a anexa.
аннексиони́стский *adj.* anexionist; *~ие пла́ны агре́ссоров* planurile anexioniste ale agresorilor.
аннексия, *-и f.* anexiune, anexare.
аннигиля́ция, *-и f.* anihilare.
аннота́ция, *-и f.* adnotare.
анноти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz.* a adnota.
аннули́рование, *-я n.* anulare.
аннули́рованный *adj.* anulat; *(sport) ~ гол* gol anulat.
аннули́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz.* a anula.
ано́д, *-а m. (fiz.)* anod.
ано́дный *adj. (fiz.)* anodic.
аноксе́мия, *-и f. (biol.)* anoxia.
анома́лия, *-и f.* anomalie.
анома́льный *adj.* anomalic.
аноним, *-а m.* **1.** *(автор)* anonim. **2.** *(произведение)* operă anonimă.
аноними́зм, *-а m.* sentiment anonimă.
аноним/ный *adj.* anonim; *~ое о́бщество* societate anonimă.
ано́нс, *-а m.* anunţ, aviz, înştiinţare publică.
аноси́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz.* a anunţa, a încunoştiinţa.
анорма́льный *adj.* anormal.
ано́фелес, *-а m.* ţînţarul anofel.
ансамблевый *adj.* de ansamblu.
ансамбль, *-я m.* ansamblu; *архитекту́рный ~* ansamblu arhitectonic.
антаблеме́нт, *-а m. (arhit.)* antablament.
антагони́зм *-а m.* antagonism; *кла́ссовый ~* antagonism de clasă.
антагони́ст, *-а m.* **1.** adversar, rival. **2.** *pl -ы(biol.)* organe antagoniste.
антагонисти́ческ/ий *adj.* antagonist; *~ое о́бщество* societate împărţită în clase antagoniste.
антаркти́ческий *adj.* antarctic.
анте́нна, *-ы f. (tehn., zool.)* antenă; *переда́точная ~* antenă de emisiune; *приёмная ~* antenă de recepţie; *ко́мнатная ~* antenă de cameră.
анте́нный *adj.* de antenă.
антецеде́нт, *-а m. (mat.)* antecedent, numărătorul unui raport.
антибио́тик, *-а m.* antibiotic.
антивещество́, *-а n.* antisubstanţă, antimaterie.
антиви́рус, *-а m.* antivirus.
антивое́нный *adj.* antirăzboinic, antimilitarist.
антиге́н, *-а m. (biol.)* antigen.
антигигиени́чный *adj.* neigienic.
антиги́тлеровский *adj.* antihitlerist.
антигосуда́рственный *adj.* antistatal.
антидемократи́ческий *adj.* antidemocratic.
антидиуети́ческий *adj.* antidiuretic.
антиистори́ческий *adj.* antiistoric.
антиимпериалисти́ческий *adj.* antiimperialist.
анти́к *adj. (înv.)* antic, vechi ◇ *~ с гвоздико́й / с мармела́дом!* clasa întîi!; bravo, eşti cineva!, ştii că-mi placi!
антикато́д, *-а m.* anticatod.
антиква́р, *-а m.* **1.** anticar. **2.** amator / colecţionar de antichităţi.
антиква́рий, *-я m. v. антиква́р.*
антиква́рный *adj.* de anticar; de anticariat.
антиклерикали́зм, *-а m. sg.* anticlericalism.
антиклерика́льный *adj.* anticlerical.
антикоагулянт, *-а m.* anticoagulant.
антикоммунисти́ческий *adj.* anticomunist.
антикоррози́йный *adj.* anticorosiv.
антило́па, *-ы f. (zool.)* antilopă.
антимаркси́стский *adj.* antimarxist.
антимилитари́зм, *-а m.* antimilitarism.
антимилитари́ст, *-а m.* antimilitarist.
антимилитаристи́ческий *adj.* antimilitarist, antirăzboinic.
антимо́ний, *-я m. sg.* antimoniu, stibiu.
антимо́ния[1], *-и f. sg. v. антимо́ний.*
антимо́ни/я[2], *-и f. (în expr.) разводи́ть ~и* a face mofturi; a se ţine de fleacuri; a pălăvrăgi; a bate apa în piuă.
антинаро́дный *adj.* antipopular, cu caracter antipopular.
антинау́чный, *adj.* antiştiinţific.
антинейтро́н, *-а m.* antineutron.
антиномический *adj. (fil.)* antinomic.
антино́мия, *-и f. (fil.)* antinomie.
антиобще́ственный *adj.* antisocial.
антипарти́йный *adj.* antipartinic.
антипасса́т, *-а m. (met.)* contraalizeu.

антипати́чный *adj.* antipatic.
антипа́тия, *-и f. sg.* antipatie.
антипо́д, *-а m.* antipod.
антиправи́тельственный *adj.* antiguvernamental.
антирабо́чий *adj.* antimuncitoresc.
антирелигио́зный *adj.* antireligios.
антиррину́м, *-а m. (bot.)* gura-leului.
антисеми́т, *-а m.* antisemit.
антисемити́зм, *-а m. sg.* antisemitism.
антисеми́тский *adj.* antisemit.
антисе́птика, *-и f. sg.* **1.** antisepsie. **2.** *col.* antiseptice.
антисепти́ческий *adj.* antiseptic.
антисове́тский *adj.* antisovietic.
антисоциа́льный *adj.* antisocial.
антите́за, *-ы f.* antiteză.
антите́зис, *-а m. (fil.)* antiteză.
антите́ло, *-а n.* anticorp.
антитокси́н, *-а m.* antitoxină.
антифаши́ст, *-а m.* antifascist.
анти́христ, *-а m.* anticrist.
антихудо́жественный *adj.* antiartistic, antiestetic.
антицикло́н, *-а m. (met.)* anticiclon.
античасти́ца, *-ы f. (fiz.)* antiparticulă.
анти́чность, *-и f. sg.* **1.** antichitate. **2.** caracter clasic.
анти́чн|ый *adj.* **1.** antic, vechi; *~ое иску́сство* artă antică. **2.** clasic; *~ про́филь* profil clasic.
антологи́ческий *adj.* **1.** în stilul liricii antice. **2.** antologic.
антоло́гия, *-и f.* antologie.
анто́ним, *-а m.* antonim.
антонимия, *-и f.* antonimie.
анто́нов ого́нь *(inv. med.)* zona Zoster.
антра́кт, *-а m.* **1.** antract, pauză. **2.** intermezzo executat în timpul antractului.
антраце́н, *-а m. sg. (chim. tehn.)* antracen.
антраце́новый *adj. (chim. tehn.)* de antracen.
антраци́т, *-а m. sg.* antracit.
антраци́товый *adj.* de antracit.
антреко́т, *-а m.* antricot.
антрепренёр, *.-а m* impresar.
антрепри́за, *-ы f.* întreprindere teatrală particulară.
антресо́ль, *-и f.* mezanin (antresol).
антропо́ид, *-а m.* antropoid, maimuță antropoidă.
антропо́лог, *-а m.* anttropolog.
антропологи́ческий *adj.* antropologic, de antropologie.
антрополо́гия, *-и f. sg.* antropologie.
антропометри́ческий *adj.* antropometric.
антропоме́трия, *-и f. sg.* antropometrie.
антропоморфи́зм, *-а m. sg.* antropomorfism.
антропоморфи́ческий *adj.* antropomorf.
антропофа́г *-а m.* antropofag, canibal.
антропофа́гия, *-и f. sg.* antropofagie, canibalism.
антура́ж, *-а m. (înv.)* anturaj.
анурия, *-и f. (med.)* anurie.
анфа́с *adv.* din față; *сня́ться ~* a se fotografia din față.
анфила́да, *-ы f.* **1.** șir lung de odăi într-un palat. **2.** *(mil.)* anfiladă, tir de-a lungul liniei frontului inamic.
анча́р, *-а m. (bot.)* ancear *(specie de arbore din Malaia).*
анчо́ус, *-а m.* hamsic.
аншла́г, *-а m.* afiș la casa teatrului anunțînd că toate biletele sînt vîndute; *пье́са идёт с ~ом* piesa se joacă cu casa închisă.
аноти́ны гла́зки *pl. (bot.)* pansea, catifeluță; toporaș; trei-frați-pătați.
а́орта, *-ы f.* aortă.
апартаме́нт, *-а m. (mai ales la pl. înv.)* apartament.
апартеи́д, *-а m.* aparheid.
апати́т, *-а m. (mineral.)* apatită.
апати́товый *adj.* de apatită.
апати́ческ|ий *adj.* apatic, de apatie; *~ое состоя́ние* stare de apatie.
апати́чность, *-и f. sg.* stare de apatie, apatie.
апати́чный *adj.* apatic.
апа́тия, *-и f. sg.* apatie.
апа́ш, *-а* **1.** *m.* apaș. **2.** *adj. indecl.* cu gulerul desfăcut *(despre cămăși).*
апелли́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. și ipf.* **1.** *(jur.)* a face apel. **2.** *к + dat.* a apela la cineva, a face apel.
апелля́нт, *-а n. (jur.)* apelant.
апелляцио́нн|ый *adj. (jur.)* de apel; *~ суд* curte de apel; *~ая жа́лоба* apel.
апелля́ци|я, *-и f. (jur.)* apel; *с пра́вом ~и* cu drept de apel; *~ к общественному мне́нию* apel către opinia publică.
апельси́н, *-а m.* portocală.
апельси́нный *adj. v. апельси́новый.*
апельси́нов|ый *adj.* de portocal; de/din portocală/portocale; *~ое де́рево* portocal.
апидоло́гия, *-и f.* apicultură.
аплодисме́нты, *-ов pl.; sg. -ме́нт, -а m.* aplauze; *бу́рные ~* aplauze furtunoase; *продолжи́тельные ~* aplauze prelungite/îndelungate.
аплоди́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. dat.* a aplauda.
апло́мб, *-а m. sg.* aplomb, siguranță (de sine), dezinvoltură, îndrăzneală; *говори́ть с ~ом* a vorbi cu aplomb.
апоге́|й, *-я m. sg. (astr.)* apogeu; *(fig.) в ~е сла́вы* în culmea gloriei.
аподикти́ческий *adj. (lit.)* apodictic.
апока́липсис, *-а m. sg.* apocalips.
апокалипси́ческий *adj.* apocaliptic, de apocalips.
апо́криф, *-а m.* apocrif, scriere apocrifă.
апокрифи́ческий *adj. v. апокрифи́чный.*
апокрифи́чный *adj.* de apocrif.
аполити́зм, *-а m. sg.* apolitism.
аполити́чность, *-и f. sg.* apolitism.
аполити́чный *adj.* apolitic.
апо́лог, *-а m. (lit.)* apolog.
апологе́т, *-а m.* apologet.
апологи́ческий *adj.* apologetic.
аполо́гия, *-и f.* apologie.
аплексси́ческий *adj.* de apoplexie, apoplectic; *~ уда́р* atac de apoplexie.
апоплексия, *-и f. sg.* apoplexie; congestie cerebrală; *(pop.)* dambla.
апо́рт, *-а m. (bot.)* specie de măr.
апостерио́ри *adv.* aposteriori.
апостериорность, *-и f. sg.* caracter aposterioric.
апостериорн|ый *adj.* aposterioric; *~ое сужде́ние* judecată aposteriorică.
апо́стол, *-а m.* **1.** apostol. **2.** *(fig.* propovăduitor, apostol.
апо́стольский *adj.* apostolic, de apostol.
апостро́ф, *-а m.* apostrof.
апофео́з, *-а m.* apoteoză.
аппара́т [1], *-а m.* aparat; *телефо́нный ~* aparat telefonic; *пищевари́тельный ~* aparat digestiv.
аппара́т [2], *-а m. (adm.)* aparat; *госуда́рственный ~* aparat de stat; *(lit.) крити́ческий ~* aparat critic; *нау́чный ~* aparat științific; bibliografia unei opere științifice.
аппарату́ра, *-ы f. sg. col.* aparatură, aparataj, aparate.
аппара́тчик [1], *-а m.* manipulant de aparate.
аппара́тчик [2], *-а m.* slujbaș în aparatul de stat.
аппе́ндикс, *-а m. (anat.)* apendice.
аппелятивный *adj. (lingv.)* apelativ comun.
аппендици́т, *-а m.* apendicită.
аперко́т, *-а m. (sport)* upercut.
апперцепти́вный *adj. (psih.)* apercuptiv.
апперцепцио́нный *adj. (psih.)* de apercepție, referitor la apercepție.
апперце́пция, *-и f. (psih.)* apercepție.
апперципи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. și ipf. acuz. (psih.)* a percepe.
аппети́т, *-а m.* **1.** poftă de mîncare, apetit. **2.** *(fig.)* dorință, poftă, lăcomie ◇ *(prov.) ~ прихо́дит во вре́мя еды́* pofta vine mîncînd; *прия́тного ~а!* poftă bună! poftă mare; *возбужда́ть ~* a trezi pofta de mîncare / apetitul; *во́лчий ~* foame de lup; *вызыва́ть ~* a trezi, a deschide pofta; *раздразни́ть чей-л. ~* a stîrni pofta cuiva; *уме́рить свои́ ~ы* a(-și) tempera poftele.
аппети́тный *adj.* apetisant.
аппликация, *-и f.* aplicație.
аппозиция, *-и f. (gram.)* apoziție.
аппрети́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (tehn.)* a apreta.
аппрету́ра, *-ы f.* **1.** *(tehn.)* apretură. **2.** lac pentru piele.
аппрету́рный *adj. (tehn.)* de apretură.
аппрету́рщик, *-а m.* apretor, muncitor la apretare.
апре́ль, *-я m.* aprilie.
апре́льский *adj.* de/din aprilie.
априо́ри *adv.* apriori; *суди́ть о чём.-л. ~* a raționa / a judeca apriori.
априористи́ческий *adj.* aprioric; *~ ме́тод* metodă aprioricâ.
априо́рность, *-и f. sg.* caracter aprioric.
априо́рн|ый *adj.* aprioric; *~ое утвержде́ние* afirmație aprioricâ.

апроба́ция, *-и f.* aprobare oficială.

апроби́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz.* a aproba oficial; a recunoaşte.

апси́да, *-ы f. v. абси́да.*

апте́к/а, *-и f.* farmacie ◇ *как в ~е* ca la farmacie, foarte exact, foarte precis; *(prov.) ~ не на два ве́ка; ~ не прибави́т ве́ка* nu-i leacul cu sacul.

апте́карск/ий *adj.* **1.** farmaceutic, de farmacie; *~ие това́ры* produse de farmacie / farmaceutice. **2.** de farmacist ◇ *~ магази́н* drogherie.

апте́карь, *-я m.* farmacist.

апте́чка, *-и f.* trusă farmaceutică, farmacie pentru primul ajutor.

апте́чн/ый *adj.* de farmacie; *~ая сеть* reţea de farmacii.

ар, *-а m.* ar.

арабе́ск, *-а m.* arabesc.

арабе́ска, *-и f. v. арабе́ск.*

араби́зм, *-а m. (lingv.)* arabism.

араби́ст, *-а m.* arabist, specialist în limba şi literatura arabă.

ара́бка, *-и f.* arabă.

ара́бск/ий *adj.* arab; *~ая ци́фра* cifră arabă.

ара́бы, *-ов pl.; sg. ара́б, -а m.* arabi.

аравийский *adj.* de/din Arabia.

арагони́т, *-а m. (mineral.)* aragonit.

аракче́евский *adj.* tiranic, despotic, aracceevist.

аракче́евщина, *-ы f. sg.* **1.** *(ist.)* aracceevism, regimul despotic al lui Aracceev, regim aracceevist. **2.** *(fig.)* despotism, tiranie.

аранжи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz. (muz.)* a aranja, a transpune.

аранжиро́вка, *-и f.; pl. gen. -вок, dat. -вкам (muz.)* aranjament, transcriere.

ара́п, *-а m.* **1.** *(înv.)* negru, arap. **2.** *(arg.)* pezevenchi, pişicher.

ара́пка, *-и f.* arăpoaică, negresă.

ара́пник, *-а m.* harapnic, bici de vînătoare.

ара́хис, *-а m.* arahide, alune de pămînt.

арбале́т, *-а m.* arbaletă.

арба́тр, *-а m.* arbitru; *гла́вный ~* prim arbitru.

арбитра́ж, *-а m.* **1.** arbitraj; *госуда́рственный ~* arbitrajul de stat; *ве́домственный ~* arbitraj departamental. **2.** arbitrare; *переда́ть спор на ~* a transmite un litigiu spre arbitrare.

арбитра́жн/ый *adj.* de arbitraj; *~ая коми́ссия* comisie de arbitraj.

арбу́з, *-а m.* pepene verde ◇ *~ получи́ть* a fi refuzat *(la o cerere în căsătorie).*

арбу́зик, *-а m. dim.* pepenaş.

арбу́зный, *adj.* de pepene verde.

аргенти́нка, *-и f.* argentiniană.

аргенти́нский *adj.* argentinian, de / din Argentina.

арго́ *n. indecl.* argou.

арго́н, *-а m. sg. (chim.)* argon.

аргона́вты, *-тов pl.; sg. -навт, -а m. (mitol.)* argonauţi.

арготи́зм, *-а m.* expresie de argou, argotism.

арготи́ческий *adj.* de argou.

аргуме́нт, *-а m.* **1.** argument; *приводи́ть ~ы* a aduce (drept) argumente; *ша́ткий ~* argument şubred; *убеди́тельные ~ы* argumente convingătoare. **2.** *(mat.)* argument.

аргумента́ция, *-и f. sg.* argumentaţie.

аргументи́рование, *-я n. sg.* argumentare.

аргументи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz.* a argumenta, a demonstra, a aduce argumente.

арéал, *-а m.* arie de răspîndire, areal.

аре́на, *-ы f.* arenă; *~ ци́рка* arena circului; *(fig.) ~ полити́ческой борьбы́* arena luptelor politice; *(fig.) междунаро́дная ~* arenă internaţională.

ар́е́нд/а, *-ы f.* **1.** *(арендование)* arendă, arendare; închiriere, locaţie; *взять в ~у* a lua în arendă, a arenda; *долгосро́чная ~* închiriere pe termen lung, arendă pe termen lung. **2.** *(арендная плата)* chirie, arendă; *сни́зить ~у* a reduce chiria, a micşora arenda.

аренда́тор, *-а m.* arendaş, cel care ia în arendă.

аренда́торский *adj.* de arendaş; de chiriaş.

аре́ндн/ый *adj.* de arendă; de chirie; *~ дого́вор* contract de arendă; contract de închiriere; *~ая пла́та* arendă, chirie.

арендова́ние, *-я n.* arendare, închiriere.

арендова́ть, *-дýю, -дýешь vb. pf. şi pf. acuz.* a lua în arendă; a lua cu chirie.

арендода́тель, *-я m.* cel care dă în arendă; cel care dă cu chirie, locator.

ареóметр, *-а m. (fiz.)* areometru.

ареопа́г, *-а m.* areopag.

аре́ст, *-а m.* **1.** arestare, arest; *находи́ться под ~ом* a se afla în stare de arest, a fi arestat; *дома́шний ~* arest la domiciliu. **2.** *(jur.)* sechestru, poprire; *наложи́ть ~ на иму́щество* a pune sechestru pe avere.

аресто́нт, *-а m. (înv.)* arestat, deţinut.

аресто́нтская, *-ой f. (înv.)* carceră, arest.

аресто́нтский *adj.* de arestat, de deţinut.

аре́стный *adj. (înv.)* de arest, de poprire; *~ дом* închisoare.

аресто́ванный, *-ого m.* arestat, deţinut.

арестова́ть, *-тýю, -тýешь vb. pf. (ipf. аресто́вывать) acuz.* **1.** a aresta. **2.** a pune sechestru, a sechestra, a face o poprire.

аресто́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *арестова́ть.*

аржа́ница, *-ы f. (bot.)* ghimpariţă.

ари́йский *adj.* arian, de arian.

ари́йцы, *-ев pl.; sg. ари́ец, ари́йца m.* arieni.

арно́зо *n. indecl. (muz.)* ariozo.

аристокра́т, *-а m.* aristocrat, nobil.

аристократи́зм, *-а m. sg.* comportare / atitudine aristocratică, fel / mod aristocratic.

аристократи́ческий *adj. v. аристократи́чный.*

аристократи́чность, *-и f. sg.* caracter aristocratic, atitudine aristocratică.

аристократи́чный *adj.* aristocratic, nobil.

аристокра́тия, *-и f. sg.* aristocraţie; *(fig.) фина́нсовая ~* aristocraţia banului, aristocraţia financiară; *~ ума́ / тала́нта / ду́ха* elita intelectuală.

аритми́чный *adj.* aritmic, cu un ritm neregulat.

аритми́я, *-и f.* aritmie; *дыха́тельная ~* aritmie respiratorie.

арифме́тика, *-и f. sg.* aritmetică.

арифмети́ческ/ий *adj.* aritmetic, de aritmetică; *~ая зада́ча* problemă de aritmetică; *~ая прогре́ссия* progresie aritmetică.

арифмо́граф, *-а m. (tehn.)* aritmograf.

арифмо́метр, *-а m.* aritmometru.

а́рия, *-и f. (muz.)* arie.

а́рка, *-и f. (arhit.)* arc; *триумфа́льная ~* arc de triumf.

арка́да, *-ы f. (arhit.)* arcadă.

арка́н, *-а m.* arcan, laţ; *тащи́ть / тяну́ть на ~е* a prinde cu arcanul.

аркебу́з, *-а m. (ist.)* archebuză.

аркти́ческий *adj.* arctic.

арлеки́н, *-а m.* **1.** arlechin. **2.** *(fig., înv.)* arlechin, măscărici, panglicar paiaţă, bufon.

арлекина́да, *-ы f.* **1.** arlechinadă. **2.** bufonerie, caraghioslîc.

арма́да, *-ы f.* armadă; *непобеди́мая ~* invincibila armadă.

армату́ра, *-ы f. (tehn.)* armătură; *ка́бельная ~* armătură de cablu; *сжа́тая ~* armătură comprimată.

армату́рный *adj.* de armătură.

армату́ршик, *-а m. (tehn.)* fierar betonist.

арме́ец, *-е́йца m.* soldat, ostaş.

арме́йск/ий *adj.* **1.** de armată; *~ ко́рпус* corp de armată. **2.** *(înv.) (peior.)* cazon; *~ие привы́чки* apucături cazone.

арми́рованный *adj.* armat; *~ бето́н* beton armat.

арми́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf.* a arma.

а́рми/я, *-и f.* **1.** armată; *де́йствующая ~* armată operativă; *регуля́рная ~* armată regulată; *ка́дровая ~* armată activă; *ко́нная ~* cavalerie; *призва́ть в ~ю* a chema sub arme; a lua în armată. **2.** *(fig.)* mulţime mare de oameni, armată; *всеми́рная ~ труда́* armata oamenilor muncii din lumea întreagă.

армя́не, *-я́н pl.; sg. -яни́н, -а m.* armeni.

армя́нка, *-и f.* armeancă.

армя́нский *adj.* armean, armenesc, de / din Armenia.

арнау́тка, *-и f. sg.* grîu arnăut.

а́рника, *-и f. sg. (bot.)* arnică, podbal de munte.

арома́т, *-а m.* aromă, parfum, mireasmă, miros plăcut.

аромати́ческ/ий *adj.* aromatic, parfumat; *~ое вещество́* substanţă aromatică.

аромати́чный *adj. v. аромати́ческий.*

а́рочный *adj.* în arc, boltit, arcuit.

арпе́джио *(muz.)* **1.** *adv.* în arpegiu. **2.** *n. sg. indecl.* arpegiu.

арсена́л, *-а m.* **1.** arsenal; *(fig.)* ~ *нау́ки* arsenalul ştiinţei. **2.** *(înv.)* muzeu militar.

арсена́льный *adj.* de arsenal.

арта́читься, *-чусь, -чишься vb. ipf.* a se încăpăţîna, a se îndărătnici, a se împotrivi, a se opune cu îndărătnicie.

артба́за, *-ы f.* = *артиллери́йская ба́за* parc de artilerie, bază de artilerie.

артезиа́нский *adj. (în expr.)* ~ *коло́дец* fîntînă arteziană.

арте́л/ь, *-и f.* **1.** cooperativă de producţie; întovărăşire de muncă; *сельскохозя́йственная* ~ cooperativă agricolă de producţie; *промысло́вая* ~ cooperativă meşteşugărească; ~ *кустаре́й* cooperativă de mici meseriaşi. **2.** *(fig., pop.)* mulţime, grup numeros; *ходи́ть* ~*ю* a merge în grup.

арте́льн/ый *adj.* de cooperativă de producţie; ~ *уста́в* statutul artelului, statutul cooperativei de producţie; *на* ~*ых нача́лах* în tovărăşie, în comun, împreună.

артериа́льн/ый *adj.* arterial; ~*ая кровь* sînge arterial.

артерио́ла, *-ы f. (anat.)* arteriolă.

арте́льщик, *-а m. (înv.)* membru al unui artel, membru cooperator, întovărăşit.

артериосклеро́з, *-а m. (med.)* arterioscleroză.

арте́рия, *-и f.* **1.** *(anat.)* arteră. **2.** *(fig.)* arteră, cale de comunicaţie.

артефа́кт, *-а m. (anat.)* artefact.

арти́кль, *-я m. (gram.)* articol; *определённый* ~ articol hotărît; *неопределённый* ~ articol nehotărît.

арти́кул, *-а m. (înv.)* **1.** articol, paragraf *(de lege).* **2.** *(mil.)* minuirea unei arme.

артикули́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (lingv.)* a articula.

артикуляцио́нный *adj. (lingv.)* de articulare, de articulaţie.

артикуля́ция, *-и f. (lingv.)* articulare, articulaţie.

артиллери́йск/ий *adj.* de artilerie; ~ *полк* regiment de artilerie ~ *склад* depozit cu materiale de artilerie; ~*ое ору́дие* piesă de artilerie; ~ *ого́нь* tir/foc de artilerie; ~ *парк* parc de artilerie; ~ *полиго́н* poligon de tragere pentru artilerie.

артиллери́ст, *-а m.* artilerist.

артилле́рия, *-и f.* artilerie; artilerie uşoară; *тяжёлая* ~ artilerie grea; *полева́я* ~ artilerie de cîmp; *зени́тная* ~ artilerie antiaeriană; *го́рная* ~ artilerie de munte; *морска́я* ~ artilerie marină; *моторизо́ванная* ~ artilerie motorizată; *бегова́я* ~ artilerie de coastă; *дальнобо́йная* ~ artilerie cu tragere lungă.

арти́ст, *-а m.* **1.** artist, actor; *заслу́женный* ~ artist emerit; *наро́дный* ~ artist al poporului; *о́перный* ~ artist de operă; ~ *бале́та* balerin. **2.** maestru, om iscusit, om talentat / priceput.

артисти́ческая, *-ой f.* cabina artistului.

артисти́чески *adv.* (în mod) iscusit, cu iscusinţă; artistic.

артисти́ческий *adj.* **1.** artistic, de artă. **2.** maiestru, artistic.

артисти́чность, *-и f. sg.* caracter artistic, măiestrie.

артисти́чный *adj.* artistic, cu artă.

арти́стка, *-и f.* artistă.

артишо́к, *-шо́ка m. (bot.)* anghinare.

артаго́нь, *-гня́ m.* = *артиллери́йский ого́нь* foc de artilerie, canonadă.

артпо́лк, *-а m.* = *артиллери́йский полк* regiment de artilerie.

артри́т, *-а m. (med.)* artrită.

ару́м, *-а m. (bot.)* arumă; rodul-pămîntului.

а́рфа, *-ы f.* harpă; *эоло́ва* ~ harpă eoliană.

арфи́ст, *-а m.* harpist.

архаи́зм, *-а m.* arhaism.

архаи́ческий *adj.* arhaic, învechit; ~ *стиль* stil arhaic.

архаи́чность, *-и f. sg.* arhaism, caracter arhaic / învechit.

архаи́чный *adj. v.* *архаи́ческий.*

архáнгел, *-а m.* **1.** arhangel. **2.** *(înv.)* jandarm, poliţist.

архáнгельский *adj.* de arhanghel.

археógраф, *-а m.* arheograf.

археографи́ческий *adj.* arheografic, de arheografie.

археогра́фия, *-и f. sg.* arheografie.

археóлог, *-а m.* arheolog.

археологи́ческ/ий *adj.* arheologic, de arheologie; ~*ие раскóпки* săpături arheologice.

археоло́гия, *-и f. sg.* arheologie.

архети́п, *-а m.* arhetip.

архи́в, *-а m.* **1.** arhivă; *воéнно-истори́ческий* ~ arhivă istorico-militară. **2.** colecţie de documente, arhivă de manuscrise; *центра́льный госуда́рственный* ~ arhiva centrală de stat ◇ *сдать в* ~ a) a depune la arhivă; b) *(fig.)* a trece pe linie moartă; a pune la naftalină.

архи́вн/ый *adj.* arhivistic, de arhivă; de arhivistică; ~*ое де́ло* arhivistică; *госуда́рственный* ~ *фонд* fondul de stat al arhivelor; *гла́вное* ~*ое управле́ние* direcţia generală a arhivelor.

архива́рнус, *-а m. (înv.)* arhivar.

архиви́ст, *-а m.* arhivist.

архиепи́скоп, *-а m.* arhiepiscop.

архиепи́скопский *adj.* arhiepiscopal, de arhiepiscop.

архиере́й, *-я m.* arhiereu.

архиере́йский *adj.* de arhiereu.

архипела́г, *-а m.* arhipelag.

архитекто́ника, *-и f. sg.* arhitectonică; ~ *зда́ния* arhitectonica unei clădiri; *(fig.)* ~ *рома́на* arhitectonica / structura / compoziţia unui roman.

архите́ктор, *-а m.* arhitect.

архите́кторский *adj.* de arhitect.

архитекту́ра, *-ы f. sg.* arhitectură.

архитекту́рный *adj.* arhitectural, de arhitectură.

архитра́в, *-а m. (arhit.)* arhitravă.

архо́нт, *-а m. (ist.)* arhonte *(în Grecia antică).*

арши́н, *-а m.* arşin *(0,71 m)* ◇ *мéрить на свой* ~ a judeca pe alţii după sine; ~ *проглоти́ть* a sta băţos; a fi băţos; *ви́деть на два* ~*а под землёй* (sau *в земле́)* a vedea departe, a fi clarvăzător / perspicace; *(prov.) на* ~ *борода́, да ума́ ни на пядь* cu barbă mare dar minte n-are.

арши́нн/ый *adj.* de lungimea unui arşin; *(glumeţ) писа́ть* ~*ыми бу́квами* a scrie cu litere de o şchioapă.

арьергáрд, *-а m.* ariergardă.

арьергáрдный *adj.* de ariergardă, din ariergardă.

ас, *-а m.* as *(al aviaţiei).*

асбе́ст, *-а m.* azbest.

асбе́стовый *adj.* de azbest, cu azbest.

асе́нтика, *-и f. sg.* asepsie.

асепти́ческий *adj.* aseptic.

асимметри́ческий *adj. v.* *асимметри́чный.*

асимме́трия, *-и f. sg.* asimetrie.

асимпто́та, *-ы f. (mat.)* asimptotă.

асимптоти́ческий *adj. (mat.)* de asimptotă, asimptotic.

асистоли́я, *-и f. (fiziol.)* asistolie.

аскари́ды, *-ри́д pl.; sg. -ри́да, -ы f. (zool.)* ascaride.

аске́т, *-а m.* ascet.

аскети́зм, *-а m. sg.* asceză.

аскети́ческ/ий *adj.* ascetic, de ascet; ~*ая жизнь* viaţă de ascet.

аспе́кт, *-а m.* aspect, unghi de vedere, punct de vedere; *в* ~*е* ... sub punctul ..., prin prisma ...

а́спид[1], *-а m.* **1.** viperă, năpîrcă. **2.** *(fig.)* viperă, om rău.

а́спид[2], *-а m. sg. (geol.)* ardezie.

а́споди/ый *adj.* de ardezie; ~*ая доска́* tăbliţă şcolară.

аспира́нт, *-а m.* aspirant.

аспира́нтский *adj.* de aspirant, al aspirantului.

аспиранту́ра, *-ы f.* **1.** aspirantură. **2.** *sg. col.* aspiranţii, totalitatea aspiranţilor.

а́спири́н, *-а m. sg.* aspirină.

а́спира́та, *-ы f. (lingv.)* sunet aspirat, aspirată.

аспира́тор, *-а m. (tehn.)* aspirator.

ассамбле́я, *-и f.* **1.** *(dipl.)* adunare generală, întrunire; *Генера́льная* ~ *ООН* Adunarea Generală a O.N.U. **2.** *(înv.)* bal, serată *(în timpul lui Petru I).*

ассениза́тор, *-а m.* **1.** asanator. **2.** vidanjor.

ассенизацио́нн/ый *adj.* **1.** de asanare; ~*ые рабо́ты* lucrări de asanare. **2.** de vidanjare.

ассигна́ция, *-и f. sg. (înv.)* bancnotă, hîrtie-monedă, asignaţie.

ассигнова́ние, *-я n. (fin.)* **1.** *sg.* alocare / afectare a unei sume. **2.** sumă alocată, sumă afectată; ~ *из бюдже́та* alocaţie bugetară.

ассигнова́ть, *-ну́ю, -ну́ешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a aloca / a afecta o sumă.

ассигно́вка, *-и f.* ordonanţă de plată.

ассимили́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a asimila.

ассимили́роваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* şi *ipf.* **1.** *c* cu *instr.* şi *dat.* a se asimila, a deveni asemănător. **2.** *pas.* de la *ассимили́ровать.*

ассимили́рующий *part. prez. act.* (de la *ассимили́ровать)* asimilator, care asimilează.

ассимили́рующийся *part. prez. act.* (de la *ассимили́роваться)* asimilabil, care se poate asimila.

ассимиля́тивный *adj.* de asimilare; ~ *проце́сс* proces de asimilare.

ассимиля́ция, *-и f. (biol. lingv.)* asimilare, asimilaţie.

ассири́йка, *-и f.* asiriană.

ассири́йский *adj.* asirian, referitor la asirieni.

ассири́йцы, *-цев pl.; sg. -ри́ец, -ри́йца m.* asirieni.

ассисте́нт, *-а m.* asistent.

ассисте́нтский *adj.* de asistent.

ассисти́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. dat.* a asista pe cineva.

ассона́нс, *-а m.* asonanţă.

ассорти́мент, *-а m.* asortiment, sortiment; ~ *това́ров* asortiment de mărfuri.

ассоциати́вный *adj.* de asociere; ~ *проце́сс* proces de asociere.

ассоциа́ция, *-и f.* **1.** asociaţie, întovărăşire, societate. **2.** *(psih.)* asociaţie, asociere; ~ *по схо́дству* asociere pe bază de asemănare; asociere prin asemănare.

ассоци́ировать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* şi *fără compl. (psih.)* a face o asociere, a stabili o asociere.

ассоци́роваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* şi *ipf.* **1.** *c* + *instr. (psih.)* a se asocia, a se lega prin asociaţie. **2.** *pas.* de la *ассоци́ировать.*

асте́ник, *-а m.* astenic.

астени́ческий *adj.* astenic, de astenie.

астени́я, *-и f. sg.* astenie.

астеро́ид, *-а m. (astr.)* asteroid.

астигмати́зм, *-а m. sg. (med.)* astigmatism.

астигмати́ческий *adj. (med.)* astigmatic.

а́стма, *-ы f.* astmă.

астма́тик, *-а m.* astmatic, bolnav de astmă.

астмати́ческий *adj.* de astmă, astmatic; ~ *при́ступ* criză de astmă, acces de astmă.

а́стра, *-ы f. (bot.)* ochiul-boului; steluţă-vînătă.

астра́льный *adj. (inv.)* de astre, astral, referitor la astre / la stele.

астро́лог, *-а m.* astrolog.

астрологи́ческий *adj.* astrologic, de astrologie.

астроло́гия, *-и f.* astrologie.

астроля́бия, *-и f.* astrolab, cerc de aliniament *(în geodezie).*

астона́вт, *-а m.* astronaut.

астона́втика, *-и f.* astronautică.

астроно́м, *-а m.* astronom.

астрономи́ческ|ий *adj.* **1.** de astronomie, astronomic; ~*ая ста́нция* observator astronomic. **2.** *(fig. iron.)* astronomic, uriaş, colosal, fabulos; ~*ое число́* cifră uriaşă / astronomică.

астроно́мия, *-и f. sg.* astronomie.

астрофи́зика, *-и f. sg.* astrofizică.

асфа́льт, *-а m. sg.* asfalt.

асфальти́рование, *-я n. sg.* asfaltare.

асфальти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a asfalta.

асфа́льтов|ый *adj.* asfaltat, din asfalt, de asfalt; ~*ая доро́га* drum asfaltat.

асфикси́я, *-и f.* asfixie.

атави́зм, *-а m. sg.* atavism.

атависти́ческий *adj.* atavic.

ата́к|а, *-и f.* atac, asalt; *лобова́я* ~ atac frontal; *фланго́вая* ~ atac din flanc; *штыкова́я* ~ atac de baionetă; *хими́ческая* ~ atac cu gaze; *возду́шная* ~ atac aerian; *ло́жная* ~ atac simulat; *пойти́ в* ~*у* a porni la atac; *(sport)* ~ *по кра́ю* atac de pe aripi / de pe extremă; *(sport)* ~ *с переда́чей* atac cu pase scurte; *отрази́ть* ~*у* a respinge un atac; ~ *захлебну́лась* atacul a eşuat.

атакова́ть, *-ку́ю, -ку́ешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a ataca.

атакси́я, *-и f. (med.)* ataxie.

атаку́ющ|ий **1.** *part. prez. act. (de la атакова́ть)* de atac, care a pornit la atac, care atacă; ~ *эшело́н* formaţie de atac. **2.** ~**ий,** *-его m.* cel care atacă, atacant.

ата́ман, *-а m.* **1.** ataman. **2.** *(fig.)* căpetenie, şef; ~ *разбо́йников* căpetenia bandiţilor / tîlharilor.

ата́манский *adj.* **1.** de ataman; ~ *прика́з* poruncă atamanului. **2.** de căpetenie, de şef.

атеи́зм, *-а m. sg.* ateism.

атеи́ст, *-а m.* ateu, ateist.

атеисти́ческий *adj.* ateist.

ателье́ *n. indecl.* atelier; ~ *худо́жника* atelierul pictorului; ~ *мод* atelier de croitorie.

атето́з, *-а m. (med.)* atetoză.

атланти́ческий *adj.* atlantic; *Атланти́ческий океа́н* Oceanul Atlantic.

а́тлас, *-а m.* atlas; *географи́ческий* ~ atlas geografic; *статисти́ческий* ~ atlas statistic; *анатоми́ческий* ~ atlas anatomic; *лингвисти́ческий* ~ atlas lingvistic.

атла́с, *-а m. (text.)* atlaz, satin.

атла́сн|ый *adj.* **1.** de atlaz, de satin; ~*ое пла́тье* rochie de atlaz. **2.** *(fig.)* mătăsos, moale, neted; ~*ая ко́жа* piele mătăsoasă.

атле́т, *-а m.* atlet.

атле́тика, *-и f. sg.* atletism; *лёгкая* ~ atletism; *тяжёлая* ~ atletică grea.

атлети́ческ|ий *adj.* **1.** *(к атлету)* atletic, de atlet; ~*ое телосложе́ние* conformaţie atletică. **2.** *(к атлетизму)* de atletism; ~*ие упражне́ния* exerciţii de atletism.

атмосфе́р|а, *-ы f.* **1.** *sg.* atmosferă. **2.** *sg. acr.* **3.** *sg. (fig.)* atmosferă, ambianţă. **4.** *(tehn.)* atmosferă; *давле́ние в пять атмосфе́р* presiune de cinci atmosfere ◇ *подгото́вить* ~*у* a pregăti terenul; ~ *накали́лась / сгусти́лась* atmosfera a devenit încordată; *накалённая / напряжённая* ~ atmosferă încărcată / încordată; *созда́ть* ~*у* a crea / a face atmosferă.

атмосфе́рн|ый *adj.* atmosferic, de / din atmosferă; ~*ое давле́ние* presiune atmosferică; ~*ые оса́дки* precipitaţii atmosferice.

ато́лл, *-а m. (fiz.)* atol.

а́том, *-а m.* atom.

атоми́зм, *-а sg. (fil.)* atomism.

атоми́стика, *-и f. sg. v. атоми́зм.*

атомисти́ческ|ий *adj.* atomic; ~*ая теория* teoria atomică.

а́томник, *-а m.* specialist în probleme de energie atomică.

а́томн|ый *adj.* atomic, de atomi; ~*ая эне́ргия* energie atomică; ~ *вес* greutate atomică; ~*ое ядро́* nucleu atomic.

а́томщик, *-а m. v. а́томник.*

атони́ческий *adj. (med.)* atonic, care suferă de atonie.

атони́я, *-и f. sg. (med.)* atonie.

атриву́т, *-а m.* **1.** atribut; ~*ы наро́дной вла́сти* atributele puterii populare. **2.** *(gram.)* atribut.

атрибути́вный *adj. (gram.)* de atribut, atributiv.

атропи́н, *-а m. sg.* atropină.

атрофи́роваться, *-руется vb. pf.* şi *ipf.* a se atrofia.

атрофи́я, *-и f. sg.* atrofie, atrofiere.

атташе́ *m. indecl. (dipl.)* ataşat; *вое́нный* ~ ataşat militar; *культу́рный* ~ ataşat cultural.

аттеста́т, *-а m.* **1.** certificat / diplomă de absolvire a unei şcoli; ~ *зре́лости* diplomă de bacalaureat. **2.** *(inv.)* foaie calificativă de serviciu, referinţă. **3.** act care dovedeşte că un animal este de rasă aleasă.

аттестацио́нный *adj.* de caracterizare, de recomandare; de acordare / de confirmare de grade / titluri.

аттеста́ция *-и f.* **1.** *(отзыв)* caracterizare, referinţă, recomandare. **2.** *(действие)* acordare / confirmare de grade / titluri.

аттестова́ть, *-тую, -туешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* **1.** *(дать отзыв)* a caracteriza, a da referinţe, a recomanda; ~ *себя́* a-şi arăta cartea de vizită. **2.** *(присвоить звание)* a acorda / a confirma un grad *sau* titlu. **3.** *(выставить отметки)* a aprecia cunoştinţele cuiva, a pune o notă / un calificativ.

аттракцио́н, *-а m.* număr de atracţie *(la circ sau la teatru de estradă).*

ату́! *interj.* pil! *(la vînătoare).*

ау! *interj.* **1.** ei!; hei! **2.** *(pop.)* s-a terminat, s-a dus.

аудие́нция, *-и f.* audienţă.

аудиовизуа́льный *adj.* audiovizual.

аудито́ри|я, *-и f. (помещение)* **1.** sală de conferinţe, amfiteatru. **2.** *col. (слушатели)* auditoriu, audienţi; *владе́ть* ~*ей* a domina auditoriul.

аудиоме́трия, *-и f. (fiz.)* audiometrie.

аудито́рный *adj.* de / din amfiteatr.

ау́кать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. ау́кнуть)* a striga «au», a chiui, a hăuli.

ау́каться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. (pf. mom. ау́кнуться)* a se chema/a se striga unii pe alţii de la distanţă, a hăuli, a chiui, a se striga, a striga «au».

ау́кнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *ау́кать.*

ау́ки/уться, *-нусь, -нешься vb. pf. mom.* de la *ау́каться* ◇ *(prov.) как ~нется, так и откли́кнется* după faptă şi răsplată; aşa întrebare — aşa răspuns.

аукцио́н, *-а m.* vînzare publică, licitaţie, mezat; *продава́ть с ~а* a vinde la licitaţie/la mezat.

ау́л, *-а m.* aul *(sat în Caucaz, în Asia Centrală).*

ау́льный *adj.* (de la *аул*) din aul.

а́ут, *-а m. (sport)* aut.

аутенти́чность, *-и f.* autenticitate, caracter autentic.

аутенти́чный *adj.* autentic, adevărat, veritabil, valabil.

аутоге́нный *adj. v. автоге́нный.*

аутодафе́ *n. indecl.* **1.** *(ist.)* autodafe. **2.** *(fig.)* ardere, nimicire, distrugere, aruncare în foc.

аутотрансплантáция, *-и f. (med.)* autotransplant.

афáзия, *-и f. sg. (med.)* afazie.

афгáнка, *-и f.* afgană.

афгáнский *adj.* afgan, de/din Afganistan.

афгáнцы, *-ев pl.; sg. -нец, -нца m.* afgani, populaţie din Afganistan.

афéр/а, *-ы f.* afacere murdară, afacere dubioasă, şarlatanie, escrocherie, înşelătorie; *пускáться в ~ы* a se preta la escrocherii/la afaceri murdare, a se deda la fraude; *злóстная ~* fraudă, escrocherie, afacere frauduloasă.

аферúст, *-а m.* escroc, şarlatan, potlogar, aventurier.

афиняне, *-нян pl.; sg. афи́нянин, -а m.* atenieni, locuitori ai Atenei.

афи́ша, *-и f.* afiş, anunţ.

афишúровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz.* a face caz/paradă, a se afişa, a se făli.

афи́шный *adj.* de afiş.

афори́зм, *-а m.* aforism.

афористи́ческ/ий *adj.* aforistic; *~ие выраже́ния* aforisme, expresii aforistice.

афористи́чность, *-и f. sg.* caracter aforistic.

афористи́чный *adj.* aforistic; *~ стиль* stil aforistic.

африка́нка, *-и f.* africană.

африка́нский *adj.* african, de/din Africa.

африка́нцы, *-цев pl.; sg. -нец, -нца m.* africani, locuitori ai Africii.

афро́нт, *-а m.* afront, ocară, ruşine.

а́фта, *-ы f. (med.)* aftă.

аффе́кт, *-а m.* emoţie, excitaţie, afect; *в ~е* într-un moment de emoţie.

аффекта́ция, *-и f. (livr.)* afectare, exagerare.

аффекти́вный *adj.* afectiv, sensibil, simţitor.

аффекти́рованный 1. *p.t.p.* de la *аффекти́ровать.* **2.** *adj.* afectat, exagerat, nenatural, nefiresc, prefăcut; *~ тон* ton afectat.

аффекти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz. (livr.)* a afecta, a poza, a se purta afectat, a nu se purta firesc, a-şi da aere.

афферента́ция, *-и f. (fiziol.)* aferenţie.

аффере́нтный *adj.* **1.** aferent, dependent; care revine cuiva. **2.** *(anat.)* aferent.

а́ффикс, *-а m. (lingv.)* afix.

аффрика́та, *-ы f. (lingv.)* africată, sunet africat.

ах! 1. *interj.* a!; ah!; oh!; of!; vai!; văleu!; *ах, как хорошо́, что вы прие́хали!;* ah, ce bine că aţi sosit!; *ах, он уже́ здесь!;* a, e deja aici!; *ах, я забы́л!;* vai, am uitat!; *ах, что я наде́лал!* vai, ce-am făcut!; *ах, да!* ah, apropo!; *ах, да, чуть не забы́л!* ah, da! era cît pe-aci să uit. **2. а́хи,** *-ов pl.* oftat, văicăreli, jeluiri; *о́хи да а́хи* of şi aoleu!

а́ханье, *-я n.* văicăreală, jeluire, oftat.

а́хать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. а́хнуть)* a se jeli, a se văita, a se văicări, a ofta, a se mira *(exclamînd «ah!»).*

ахилле́сов *adj. (în expr.) ~а пята́* călcîiul lui Ahile.

ахине́/я, *-и f.* nerozie, prostie, inepţie; *нести́ ~ю* a spune prostii, a spune nerozii, a trăncăni verzi şi uscate.

а́хну/ть[1], *-ну, -нешь vb. pf. (pop.)* **1.** *(ударить)* a lovi cu putere, a plesni, a trage un ghiont, a pocni pe cineva; *~ кого́-л. по спине́* a trage cuiva una peste spate; *~ кого́-л.* a plesni pe cineva, a-i trage cuiva una bună. **2.** a tuna, a bubui, a pocni, a răsuna, a produce un zgomot puternic; *~ли ору́дия* tunurile au început să bubuie ◇ *~ не успе́л, как ...* n-a apucat să zică nici pîs, că ...

а́хнуть[2], *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *а́хать.*

а́хов/ый *adj. (pop.)* îngrozitor, groaznic; din cale afară de prost, deocheat; *~ое выраже́ние* expresie deocheată.

ахромати́зм, *-а m. (fiz.)* acromatism.

ахроматúческий *adj. (fiz.)* acromatic.

ахтерште́вень, *-вня m. (mar.)* atambou.

ахти́! *interj. (reg.)* vai!; ah!; *не ~ како́й; не ~ как* nu prea; nu tocmai; nu e grozav de ...; nu cine ştie ce.

ацетиле́н, *-а m. sg.* acetilenă.

ацетиле́новый *adj.* acetilenic, de acetilenă.

ацето́н, *-а m. sg.* acetonă.

аэра́ция, *-и f.* acraţie.

аэро́бный *adj. (biol.)* aerob.

аэробо́мба, *-ы f.* bombă de aviaţie.

аэровокза́л, *-а m.* aeroport, aerogară.

аэродина́мика, *-и f. sg.* aerodinamică.

аэродинами́ческий *adj.* aerodinamic.

аэродро́м, *-а m.* aerodrom.

аэродро́мный *adj.* de aerodrom.

аэрозо́ль, *-я m.* aerosol.

аэроклу́б, *-а m.* aeroclub, club aviatic, cerc de aviaţie.

аэроли́т, *-а m.* aerolit, meteorit.

аэроло́гия, *-и f. sg.* aerologie.

аэромая́к, *-а m.* far pentru aviaţie.

аэро́метр, *-а m.* aerometru.

аэромехáник, *-а m.* mecanic de aviaţie.

аэромехáника, *-и f. sg.* aeromecanică.

аэронавигацио́нный *adj.* de aviaţie, aeronautic.

аэронавига́ция, *-и f. sg.* aeronavigaţie, navigaţie aeriană.

аэронáвт, *-а m.* aviator.

аэронáвтика, *-и f. sg.* aeronautică.

аэропла́н, *-а m.* aeroplan, avion.

аэропла́нный *adj.* de aeroplan, de avion.

аэропо́рт, *-а m.* aeroport.

аэропо́чта, *-ы f.* poştă aeriană.

аэроса́нн, *-е́й pl.* aerosanie, sanie cu elice.

аэросе́в, *-а m.* semănatul din avion.

аэростáт, *-а m.* aerostat, balon captiv.

аэростáтика, *-и f. sg.* aerostatică.

аэростати́ческий *adj.* aerostatic.

аэротáксис, *-а m. (med.)* acrotaxie.

аэротерапи́я, *-и f.* aeroterapie.

аэротропи́зм, *-а m.* aerotropism.

аэрофагúя, *-и f. (med.)* aerofagie.

аэрофóбия, *-и f. sg. (med.)* aerofobie.

аэрофотоаппарáт, *-а m.* aparat de fotografiat din avion.

аэрофотоснúмок, *-мка m.* fotografie din avion.

аэрофотосъёмка, *-и f.* fotografiere din avion.

Б

б [1] *n. sunetul şi litera* «b».

б [2] *partic. v. бы.*

ба *interj.* ia te uită!, iată!, iaca!; *ба! кого́ я ви́жу!* ia te uită, pe cine văd!; *ба! вспо́мнил!* iaca, mi-am adus aminte!

ба́б/а [1] *-ы f.* **1.** *(înv.) (замужняя же́нщина)* femeie (ţărancă) măritată. **2.** *(pop.) (жена)* nevastă, soţie, femeie, muiere. **3.** *(peior.)* muiere; *вздо́рная ~* femeie arţăgoasă; *база́рная ~* mahalagioaică, scandalagioaică. **4.** *m. şi f. (fig. iron.)* om fricos ◇ *бой-~* femeie energică; femeie înfiptă; *ка́менная ~ idol* de piatră; *сне́жная ~* om de zăpadă; *~ с во́зу — ко́быле ле́гче* pagubă-n ciuperci; *(prov.) каково́ ~, таково́ и сла́ва* cum e turcul şi pistolul; cum e sacul şi peticul; *ме́рила ~ ла́вкой* a măsurat baba cu răşchitorul; *не́ было у ~ы хло́пот, так купи́ла порося́* iapă albă-ţi trebuia, că cea neagră nu trăgea; ce-i lipseşte chelului? tichie de mărgăritar.

ба́ба ,[2] *-ы f.* cozonac înalt; *ро́мовая ~* savarină / cozonac cu rom.

ба́ба [3], *-ы f. (tehn.)* berbec; *ручна́я ~* mai; *парова́я ~* berbec cu abur.

бабаха́ть, -ну, -нешь *vb. pf.* **1.** *acuz.* a lovi cu putere, a bufni. **2.** a bubui, a tuna.

ба́ба-яга́, *bа́бы-яги́ f. (folc.)* mumă-pădurii, baba Cloanţa, baba hîrca.

бабби́т, *-а m. sg. (tehn.)* babit, aliaj de antifricţiune, compoziţie de lagăre.

бабби́тный *adj. (tehn.)* de babit, de aliaj de antifricţiune; *~ цех* secţia de fabricare a aliajelor antifricţiune.

бабби́товый *adj. v. бабби́тный.*

бабёнка, *-и f. (fam.)* femeiuşcă, muieruşcă; *аппети́тная ~* femeie bine / apetisantă.

ба́б/ий *adj.* de ţărancă, de nevastă, femeiesc, muieresc ◇ *~ье ле́то* vara sfinţilor arhangheli; *~ьи ска́зки* fleacuri, trăncăneli, născociri.

ба́бка [1], *-и f.* **1.** *(бабушка)* bunică. **2.** *(reg.)* moaşă; *повива́льная ~* moaşă.

ба́бк/а [2], *-и f.* **1.** chişiţă; pinten. **2.** arşic; *игра́ть в ~и* a juca arşice.

ба́бка [3], *-и f.* budincă.

ба́бка [4], *-и f. (tehn.)* păpuşă; *~ тока́рного станка́* păpuşa strungului.

ба́бник, *-а m. (pop.)* afemeiat, muieratic, crai.

ба́бочк/а, *-и f.* **1.** fluture; *капу́стная ~* albiliţă, fluture-de-varză; *ночна́я ~* fluture de noapte. **2.** *(галстук)* papion ◇ *порха́ть ~ой* a trăi fără griji, a duce o viaţă uşuratică.

бабу́ся, *-и f.* bunicuţă.

ба́бушк/а, *-и f.* **1.** bunică, mamămare. **2.** *(старушка)* mătuşă, măicuţă, bunică *(fel de a se adresa unei femei bătrîne)* ◇ *~ на́двое сказа́ла* rămîne de văzut; *~ ворожи́т кому́-л.* are sfinţi la Ierusalim; *вот тебе ~, и Ю́рьев день!* unde dai şi unde crapă!, na-ţi-o bună!; *не ходи́ к ~е* nu te mai osteni, că aşa e; aşa e cum îţi spun.

бабьё, *-я́ n. sg. col. (fam. peior.)* muieret, muieri, femei.

бавóльник, *-а m. (bot.)* bumbac.

бага́ж, *-а m. sg.* bagaj; *ручно́й ~* bagaj de mînă; *сдать в ~* sau *отпра́вить ~ом* a da bagajele; *(fig.) у́мственный ~* bagaj intelectual.

бага́жник, *-а m.* portbagaj.

бага́жн/ый *adj.* **1.** de bagaj; *~ вагóн* vagon de bagaje; *~ая квита́нция* recipisă de primire a bagajelor. **2.** *~ый, -ого m.* păzitor / însoţitor de bagaje.

бага́т, *-а m. (tehn.)* baghetă.

бага́тный *adj.* de baghetă.

багóр, *-гра́ m.* cange, ostie; *пожа́рный ~* cange de pompier; *рыболо́вный ~* ostie.

багóрный *adj.* de cange, de ostie.

багре́нье, *-я n. sg.* pescuire cu ostia.

ба́грить, *-рю, -ришь vb. ipf. acuz.* a pescui cu ostia.

багрове́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. побагрове́ть)* a deveni purpuriu, a se congestiona (la faţă); *~ от гне́ва* a deveni roşu de furie, a se înroşi de mînie.

багро́вый *adj.* purpuriu, roşu închis.

багряне́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf.* **1.** a se vedea, a se zări *(despre obiecte de culoare roşie, purpurie).* **2.** a deveni purpuriu / roşu-închis.

багря́нец, *-нца m. sg.* culoare purpurie, culoare roşie ca sîngele.

багря́нки *pl. (bot.)* alge roşii / purpurii.

багря́нить, *-ню́, -ни́шь vb. ipf. acuz. (poet.)* a colora în roşu-aprins, purpuriu.

багря́нниковые, *-ых pl. (bot.)* cercidifilacee.

багря́ный *v. багро́вый.*

бадéйка, *-и f. dim.* găleţică, găletuşă, ciutură.

бадминто́н, *-а m. (sport)* badminton.

бадминтони́ст, *-а m. (sport)* badmintonist.

бадья́, *-и f.* cadă, hîrdău, găleată; *рудоподъёмная ~* benă, cupă *(de excavator).*

баз, *-а m. (reg.)* ţarc *(de vite)*, ocol.

ба́за, *-ы f.* **1.** *sg.* bază, punct de plecare; *опо́рная ~* punct de sprijin. **2.** *(arhit.)* bază, fundament; *~ коло́нны* baza coloanei. **3.** bază, depozit, staţie, centru; *кормова́я ~* bază furajeră; *~ снабже́ния* bază de aprovizionare; *запасна́я ~* bază de rezervă; *сырьева́я ~* bază de materii prime; *экономи́ческая ~* bază economică; *энергети́ческая ~* bază energetică; *реализацио́нная ~* bază de desfacere; *вое́нно-морска́я ~* bază militară navală; *~ баллисти́ческих раке́т* bază de rachete balistice; *~ по за́пуску раке́т* bază pentru lansarea rachetelor; *экскурсио́нная ~* staţie / centru de turism. **4.** *(chim. geom.)* bază. **5.** *(lingv.)* bază, temă; *артикуляцио́нная ~* bază de articulaţie; *~ сло́ва* tema cuvîntului.

база́льт, *-а m.* bazalt.

база́льтовый *adj.* de bazalt.

база́р, *-а m.* **1.** tîrg, piaţă; *колхо́зный ~* piaţă colhoznică. **2.** bazar; *кни́жный ~* tîrg de carte. **3.** *sg. (fig. fam.)* tărăboi, bîlci; *устро́ить ~* a face tărăboi ◇ *пти́чий ~* sfatul păsărilor, locul unde se adună păsările pe ţărmul mării; *крича́ть на весь ~* a striga în gura mare, a ţipa să-l audă tot satul.

база́рить, *-рю, -ришь vb. ipf. (pop.)* a vinde cu amănuntul.

база́рн/ый *adj.* **1.** de tîrg; de piaţă, de bazar; *~ день* zi de tîrg; *~ая пло́щадь* piaţă, loc unde se ţine tîrgul. **2.** mitocănesc, de bîlci, ordinar; *~ая ру́гань* înjurături de bîlci; *~ая ба́ба* scandalagioaică, mahalagioaică.

базе́дова *(în expr.) ~ боле́знь* boala lui Basedov, guşă endemică.

базили́к, *-а m.* busuioc.

бази́лика, *-и f. (arhit.)* bazilică.

бази́рование, *-я n.* fundamentare; amplasare; instalare.

бази́ровать, -рую, -руешь *vb. ipf. acuz. на + prepl.* a baza, a fundamenta; a amplasa, a instala.

бази́р/оваться, -рýюсь, -руешься *vb. ipf.* **1.** *на + prepl.* a se baza, a se bizui, a se întemeia. **2.** *на + acuz. (mil.)* a dispune de o bază, a avea drept bază, a se baza.

ба́зис, *-а m.* **1.** *sg.* bază; *материа́льный ~* bază materială. **2.** *(arhit. mat.)* bază; *~ колло́ны* baza coloanei; *алгебраи́ческий ~* bază algebrică; *арифмети́ческий ~* bază aritmetică ◇ *подвести́ ~а* a produce / a aduce argumente.

ба́зисный *adj.* de bază, al bazei, de la bază.

ба́зовый *adj.* de bază.

базофи́л, *-а m. (biol.)* bazofil.

базофили́я, *-и f. (biol.)* bazofilie.

бай [1], *-я m. (ist.)* bai *(chiabur, bogătaş în Asia Centrală).*

бай [2] *interj.* nani-nani; *идти́ ~-~* a face nani, a merge la culcare.

байба́к, *-а m.* **1.** *(zool.)* marmotă de cîmp *(în Asia Centrală).* **2.** *(fig.)* om leneş / greoi.

байда́рка, *-и f. (sport)* caiac.

байда́рочник, *-а m. (sport)* caiacist.

ба́йка, *-и f. sg. (text.)* finet; molton, sibir.

ба́йковый *adj.* de / din finet; de / din molton / sibir.

байра́м, *-а m. (rel.)* bairam.

байрони́зм, *-а m. sg. (lit.)* byronism.

бак [1], *-а m. (mar.)* teugă, bac.

бак [2], *-а m.* rezervor; *бензи́нный ~* rezervor de benzină; *бу́ферный ~* rezervor tampon; *промывно́й ~* rezervor de spălare; *ма́сляный ~* rezervor de ulei;

дополни́тельный ~ rezervor suplimentar.

бакале́йщик, *-а m.* băcan.

бакале́я, *-лéи f. sg. col.* coloniale, mărfuri de băcănie.

бакбо́рт, *-а m. (nav.)* babord.

бакели́т, *-а m.* bachelită.

бакели́товый *adj.* de/din bachelită.

ба́кен, *-а m.* geamandură; *причáльный* ~ geamandură de acostare.

бакенба́рд/ы, *-бард pl.* favoriţi, barbete; *обложи́ться* ~*ами* a-şi lăsa favoriţi.

бакери́т, *-а m. (chim.)* bacerită.

ба́ки, *бак pl. v. бакенба́рды.*

баккала́вр, *-а m.* bacalaureat.

баккара́[1] *n. indecl.* bacara *(cristal).*

баккара́[2] *n. indecl.* bacara *(joc de cărţi).*

бакла́га, *-и f.* bidon, gamelă.

баклажа́н, *-а m.* pătlăgea vînătă.

баклажа́нн/ый *adj.* de pătlăgea vînătă, din pătlăgele vinete; ~*ая икра́* salată de vinete.

бакла́жка, *-и f. dim.* bidonaş, gamelă.

бакла́н, *-а m. (zool.)* cormoran.

бакле́йка, *-и f. (iht.)* obleţ.

баклу́ши *(în expr.) бить*~a tăia frunză la câini; a număra de câte ori cîntă cucul.

ба́ковый *adj. (mar.)* de teugă, de bac.

бактериа́льный *adj. v. бактери́йный.*

бактери́йный *adj.* bacterian.

бактерио́з, *-а m. (biol.)* bacterioză.

бактерио́лог, *-а m.* bacteriolog.

бактериологи́ческ/ий *adj.* bacteriologic, de bacteriologie; ~*ая война́* război bacteriologic.

бактериоло́гия, *-и f. sg.* bacteriologie.

бактерионоси́тель, *-я m. (med.)* purtător de bacterii.

бактериоподо́бный *adj.* bacteroid.

бактериофа́г, *-а m.* bacteriofag.

бактерици́д, *-а m. (med.)* substanţă bactericidă, bactericid.

бактерици́дный *adj.* bactericid.

бакте́рия, *-и f.* bacterie; *анаэро́бная* ~ bacterie anaerobă; *аэро́бная* ~ bacterie aerobă; *гни́лостная* ~ bacterie de putrefacţie; *кишéчная* ~ colibacil; *молочноки́слая* ~ bacil acidolactic.

бал, *-а m.* bal; ~*-маскара́д* bal mascat ◇ *(fam.) ко́нчен* ~*!* şi cu asta basta!, s-a terminat!, s-a isprăvit!

балабо́лка[1], *-и f. (bot.)* ciopoţel.

балабо́лка[2], *-и m. şi f. (pop.)* flecar, palavragiu, gură-spartă.

балабо́лить, *-ю, -ишь vb. ipf.* a flecări, a pălăvrăgi.

балага́н, *-а m.* **1.** baracă de bîlci/de iarmaroc, gheretă (de piaţă). **2.** teatru de bîlci, teatru de măscărici. **3.** *(fig. peior.)* bîlci, caraghioslîc; lucru neserios, bătaie de joc.

балага́нить, *-ню, -нишь vb. ipf.* a face pe bufonul/pe caraghiosul.

балага́нн/ый *adj.* **1.** de baracă de bîlci. **2.** de teatru de bîlci; ~*ое представле́ние* spectacol de bîlci.

балагу́р, *-а m.* om glumeţ, ghiduş.

балагу́рить, *-рю, -ришь vb. ipf.* a face haz, a se ţine de glume/de ghiduşii.

балагу́рство, *-а n. sg.* flecăreală veselă, haz, ghiduşie.

бала́кать, *-аю, -аешь vb. ipf. (reg.)* a sta de vorbă, a sta la taifas.

балала́ечник, *-а m.* cîntăreţ la balalaică.

балала́ечный *adj.* de balalaică.

балала́йка, *-и f.* balalaică ◇ *(peior.) бесстру́нная* ~ moară stricată, gură-spartă.

баламу́т, *-а m.* zurbagiu, flecar; instigator.

баламу́тить, *-у́чу, -у́тишь vb. ipf. (pf. взбаламу́тить) acuz.* a tulbura spiritele, a băga zîzanie, a aţiţa la gîlceavă.

бала́нс, *-а m.* **1.** *(fin.)* bilanţ; balanţă; *подводи́ть* ~ a face bilanţul; *платёжный* ~ balanţă de plăţi; ~ *дохо́дов и расхо́дов* balanţă de venituri şi cheltuieli; *акти́вный* ~ balanţă activă; *пасси́вный* ~ balanţă pasivă. **2.** echilibru; *тепло́вой* ~ echilibru termic. **3.** *(mat.)* oscilaţie; *гармони́ческий* ~ oscilaţie armonică.

балансёр, *-а m.* echilibrist, acrobat, dansator pe frînghie.

баланси́р, *-а m. (tehn.)* balansier.

баланси́рный *adj.* oscilant.

балансирование, *-я n.* balansare, echilibrare.

балансирова́ть, *-рую, -руешь vb. ipf.* **1.** *на*+*prepl* a-şi păstra echilibrul, a balansa; a ţine în echilibru. **2.** *(pf. сбаланси́ровать) acuz.* a balansa *(un cont)*, a face bilanţul.

балансиро́вка, *-и f.* **1.** balansare. **2.** echilibrare.

бала́нсный *adj. (mat. fiz.)* oscilatoriu.

бала́нсовый *adj.* de bilanţ; de balanţă; ~ *итóг* totalul bilanţului; ~ *отчёт* dare de seamă la bilanţ.

балахо́н, *-а m.* **1.** haină ţărănească lungă şi largă. **2.** haină prost cusută *(prea largă şi prea lungă).*

балбе́с, *-а m. (pop.)* găgăuţă, neghiob, gogoman, tont.

балда́[1], *-ы́ f. (inv.)* baros, ciocan mare *(de miner sau fierar).*

балда́[2], *-ы́ m. şi f. (pop.)* tîmpit, dobitoc, găgăuţă.

балдахи́н, *-а m.* baldachin.

балери́на, *-ы f.* balerină, baletistă.

балéт, *-а m.* balet.

балетмéйстер, *-а m.* maestru de balet.

балéтный *adj.* de balet.

балетома́н, *-а m.* admirator pasionat al baletului.

балетома́ния, *-и f. sg.* pasiune pentru balet.

балéтчик, *-а m. (inv.)* balerin.

балéтчица, *-ы f. (inv.)* balerină.

ба́лка[1], *-и f.* grindă, bară, bîrnă; *двухтавро́вая* ~ grindă cu secţiune în dublu T; *двухпролётная* ~ grindă cu două deschideri; *несу́щая* ~ grindă portantă.

ба́лка[2], *-и f. (reg.)* vîlcea.

балкани́зм, *-а m.* element balcanic; balcanism.

балканове́д, *-а m.* balcanolog.

балка́нский *adj.* balcanic, de/din Balcani; *(lingv.)* ~ *суб стра́т* substrat balcanic.

балко́н, *-а m.* balcon; *дом с* ~*ом* casă cu balcon; *би́лет на* ~ bilet la balcon.

балко́нный *adj.* de balcon.

балко́нчик, *-а m. dim.* balconaş.

балл, *-а m.* **1.** grad; *землетрясе́ние в 6* ~*ов* cutremur de gradul 6. **2.** notă; *выставля́ть* ~*ы* a pune note. **3.** *(inv.)* bilă *(la vot).* **4.** *(sport)* punct.

балла́да, *-ы f.* baladă.

балла́дный *adj.* de baladă.

балла́ст, *-а m. sg.* **1.** balast, lest; *(fig.)* ~ *ненýжных зна́ний* balastul cunoştinţelor inutile. **2.** *(ferov.)* balast.

балла́стер, *-а m. (tehn.)* maşină de balastat.

балласти́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. забалласти́ровать) acuz. (ferov.)* a pune balast, a balasta.

балласти́ровка, *-и f. sg. (ferov.)* punerea balastului; ~ *пути́* punerea balastului pe linie.

балла́стный *adj.* de balast; ~ *по́езд* tren cu balast.

балли́стика, *-и f. sg. (mil.)* balistică; *раке́тная* ~ balistica rachetei.

балли́стическ/ий *adj. (mil.)* de balistică, balistic; *межконтинента́льная* ~*ая раке́та* rachetă balistică intercontinentală.

ба́ллов/ый *adj.* notat, măsurat în grade. *v. балл(1).*

балло́н, *-а m.* tub, balon; ~ *высо́кого давле́ния* tub de înaltă presiune; ~ *с водоро́дом* tub cu hidrogen; *(met.) балло́н-зонд* balon-sondă.

баллотирова́льный *adj. v. баллоти́ровочный*

баллотирова́ние, *-я n. v. баллоти́ровка*

баллоти́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* **1.** a vota. **2.** a pune la vot.

баллоти́роваться, *-руюсь, -руешься vb.ipf.* **1.** a candida, a-şi pune candidatura; ~ *в председа́тели* a candida la preşedinţie. **2.** *pas.* de la *баллоти́ровать.*

баллоти́ровка, *-и f.* vot, scrutin.

баллоти́ровочный *adj.* de vot, de scrutin; ~ *я́щик* urnă de vot.

ба́лльн/ый *adj. (în expr.)* ~*ая систе́ма* sistem de notare *(la şcoală).*

балова́нный *adj.* răsfăţat.

баловáть, *-лýю, -лýешь vb. ipf. (pf. избаловáть).* **1.** *acuz.* a răsfăţa, a răzgîia. **2.** *(reg.)* a face ştrengării/năzbîtii.

баловáться, *-лýюсь, -лýешься vb. ipf.* **1.** *(шали́ть)* a face ştrengării/năzbîtii. **2.** *(pop.) instr.* a-şi face un chef, a-şi face o poftă, a-şi face o plăcere.

ба́ловень, *-вня m.* **1.** răsfăţat, răzgîiat, favorit; ~ *судьбы́* răsfăţat al soartei. **2.** *(pop.) v. баловни́к.*

баловни́к, *-á m.* **1.** ştrengar. **2.** *(pop.)* răsfăţat.

баловни́ца, *-ы f.* ştrengăriţă.

баловно́й *adj.* ştrengar, poznaş, zburdalnic.

баловство́, *-á n. sg.* **1.** răsfăţ, răzgîiere. **2.** ştrengărie; zburdălnicie.

баломе́тр, *-а m. (tehn.)* balometru.

ба́лочн/ый *adj.* de grindă; *~ое перекры́тие* planşeu cu grinzi.

балти́ец, *-и́йца m.* marinar din flota baltică.

балти́йский *adj.* baltic.

балы́к, *-а m.* batog.

балыко́вый *adj.* de batog.

бальза́м, *-а m.* balsam.

бальзами́н, *-а m. (bot.)* balsamină, cănăluţe, copăcel, slăbănog.

бальзами́новые, *-ых s. pl. (bot.)* balsaminacee.

бальзами́новый *adj.* de balsamină.

бальзами́рование, *-я n. sg.* îmbălsămare.

бальзами́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. набальзами́ровать) acuz.* a îmbălsăma.

бальзамиро́вка, *-и f.* îmbălsămare.

бальзамиро́вочный *adj.* de îmbălsămat, de îmbălsămare.

бальза́мный *adj.* de balsam, balsamic.

ба́льнео-климати́ческий *adj.* balneoclimatic.

бальнеолече́бница, *-ы f.* sanatoriu balnear.

бальнеоло́г, *-а m. (med.)* balneolog.

бальнеологи́ческий *adj.* balneologic.

бальнеоло́гия, *-и f. sg.* balneologie.

бальнеотерапи́я, *-и f. sg.* balneoterapie.

ба́льный *adj.* de bal.

балюстра́да, *-ы f.* balustradă.

балюстра́дный *adj.* de / cu balustradă.

баля́сина, *-ы f.* balustru, stîlp de balustradă.

баля́сник [1], *-а m.* **1.** *sg.* lemn din care se fac baluştri. **2.** strungar care execută baluştri.

баля́сник [2], *-а m. (pop.)* palavragiu, flecar; om glumeţ.

баля́сничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pop.)* a spune palavre, a pălăvrăgi, a flecări; a spune glume.

баля́сы *(pop.) (în expr) ~ точи́ть v. баля́сничать.*

бамбу́к, *-а m.* bambus.

бамбу́ковый *adj.* de bambus ◇ *~ое положе́ние* situaţie grea / dificilă.

ба́мпер(с), *-а m. (auto)* amortizor; bară de protecţie / de şoc.

ба́мия, *-и f. (bot.)* bamă.

бана́льность, *-и f.* banalitate, caracter banal.

бана́льный *adj.* banal, ordinar.

бана́н, *-а m.* **1.** *(дерево)* banan. **2.** *(плод)* banană.

бана́новые, *-ых pl. (bot.)* musacee.

бана́новый *adj.* de banan, de banană.

ба́нда, *-ы f.* bandă, gaşcă.

банда́ж, *-а m.* bandaj; *пупо́чный ~* bandaj ombilical; *(sport)* cochilie de protecţie.

банда́жный *adj.* de bandaj.

бандеро́ль, *-и f.* banderolă; *отпра́вить ~ю* a trimite prin colet poştal.

бандеро́льный *adj.* de banderolă.

банди́т, *-а m.* bandit.

банди́тизм *-а m.* banditism.

банди́тский *adj.* banditesc, de bandit.

банду́ра, *-ы f. (muz.)* bandură.

бандури́ст, *-а m. (muz.)* bandurist.

банк [1], *-а m.* bancă; *госуда́рственный ~* bancă de stat; *учётный ~* bancă de scont; *земе́льный ~* bancă funciară; *положи́ть де́ньги в ~* a depune bani la bancă; *сельскохозя́йственный ~* bancă agricolă; *~ долгосро́чного кредито́вания* bancă de credit pe termen lung; *~ долгосро́чных вложе́ний* bancă de investiţii.

банк [2], *-а m.* **1.** bancă *(la joc de cărţi)*; *держа́ть ~* a ţine banca; *сорва́ть ~* a sparge banca. **2.** stos *(joc de cărţi).*

ба́нк/а [1], *-и f.* **1.** borcan; *~ варе́нья* borcan de dulceaţă; *консе́рвная ~* cutie de conserve. **2.** *pl. (med.)* ventuze, pahare; *кровосо́сные ~и* ventuze scarificate ◇ *лейде́нская ~* butelie de Leyda.

ба́нка [2], *-и f.* bănc *(de nisip).*

ба́нка [3], *-и f.* bancă pentru vîslaşi *(într-o barcă)*; *кормова́я ~* bancă de pupă; *носова́я ~* bancă de proră.

банкабро́ш, *-а m. (inv. text.)* flyer, maşină de filat cu aripioare.

банке́т [1], *-а m.* banchet; *устро́ить ~* a da un banchet.

банке́т [2], *-а m. (tehn. sport)* banchetă; *(min.)* conglomerat aurifer.

банки́р, *-а m.* bancher.

банки́рский *adj.* de bancher; *~ дом* bancă.

банкно́т, *-а m.* bancnotă, bilet de bancă.

банкно́та, *-ы f. (inv.) v. банкно́т.*

ба́нковск/ий *adj.* de bancă, bancar; *~ие опера́ции* operaţiuni bancare; *~ капита́л* capital bancar.

ба́нковый *adj.* de bancă, bancar.

банкомёт, *-а m.* bancher *(la jocul de cărţi).*

банкро́т, *-а m.* falit; *объяви́ть ~ом* a declara în stare de faliment; *зло́стный ~* falit fraudulos.

банкро́титься, *-о́чусь, -о́тишься vb. ipf. (pf. обанкро́титься)* a da faliment.

банкро́тство, *-а n.* faliment, bancrută; *зло́стное ~* faliment fraudulos, bancrută frauduloasă.

ба́нник, *-а m. (mil.)* ştergător de ţeavă de tun; destupător, *гидравли́ческий ~* ştergător hidraulic.

ба́нный *adj.* de baie ◇ *приста́ть как ~ лист* a se ţine scai (de cineva); a se ţine ca scaiul de oaie.

ба́ночка, *-и f. dim.* borcănaş; cutie (de conserve).

ба́ночный *adj.* de borcan; de cutie (de conserve).

бант, *-а m.* fundă; *га́лстук ~ом* lavalieră; *завяза́ть ~ом* a face / a lega o fundă.

ба́нтик, *-а m. dim.* funduliţă ◇ *га́лстук ~ом* papion; *гу́бки ~ом* buze ţuguiate.

ба́нщик, *-а m.* **1.** băiaş. **2.** *(înv.)* proprietarul unei băi publice.

ба́н/я, *-и f.* **1.** baie; *парова́я ~* baie de aburi; *во́дная ~* bain-marie; *ма́слянная ~* baie de ulei. **2.** *(духота)* zăduf, zăpuşeală ◇ *кровава́я ~* baie de sînge; *зада́ть ~ю кому́-л.* a-i trage cuiva o săpuneală; a trage un perdaf; *не помина́й ~ю: есть ве́ники и про тебя́* am eu ac şi de cojocul tău.

баоба́б, *-а m. (bot.)* baobab.

баобаба́бовый *adj.* de baobab.

баптист, *-а m.* baptist.

баптисти́ческий *adj.* baptist, de baptist.

бар [1], *а m.* bar; *ночно́й ~* bar de noapte.

бар [2], *-а m. (fiz.)* bar *(unitate pentru măsurarea presiunii atmosferice).*

бар [3], *-а m.* banc de nisip *(la gura unui fluviu).*

бараба́н, *-а m.* **1.** *(muz.)* tobă, timpan. **2.** *(tehn.)* tambur. **3.** *(anat.)* cavitatea timpanului. **4.** *(arhit.)* tambur *(susţinătorul bolţii sau cupolei)* ◇ *бить в ~* a bate toba.

бараба́н/ить, *-ню, -нишь vb. ipf.* **1.** a bate toba. **2.** a lovi des şi cadenţat, a răpăi; *дождь ~т по кры́ше* ploaia răpăie pe acoperiş. **3.** *acuz. (glumeţ)* a zdrăngăni. **4.** *(fig.)* a vorbi iute, a vorbi fără intonaţie.

бараба́нн/ый *adj.* de tobă; de tambur; *~ бой* bătaia tobei ◇ *(anat.) ~ая перепо́нка* timpan.

бараба́нщик, *-а m.* toboşar ◇ *отста́вной ко́зы ~* om fără căpătîi, pierde-vară.

бара́к, *-а m.* baracă.

бара́н [1], *-а m.* iască *(ciupercă).*

бара́н [2], *-а m.* berbec; *мерино́совый ~* berbec merinos; *(fig.) ста́до ~о́в* turmă de berbeci / de oi ◇ *(prov.) смотре́ть как ~ на но́вые воро́та* a se uita ca viţelul la poarta nouă / ca mîţa în calendar; *(prov.) куда́ оди́н ~, туда́ и всё ста́до* cînd o oaie dă de mal, toate se duc după ea; *не ~ начиха́л* nu-i aşa de simplu.

бара́н/ий *adj.* **1.** de berbec, de oaie; *~ье мя́со* carne de berbec / de oaie. **2.** din blană de oaie; *~ья ша́пка* căciulă de oaie; **3.** *(из бара́нины)* din carne de berbec, din carne de oaie; *~ьи котле́ты* pîrjoale din carne de berbec / de oaie ◇ *согну́ть в ~ рог* a pune cu botul pe labe.

бара́нина, *-ы f. sg.* carne de berbec / de oaie / de miel.

бара́нка [1], *-и f.* covrig.

бара́нк/а [2], *-и f. (pop.)* volan; *крути́ть ~у* a practica şoferia.

бара́нник, *-а m. (bot.)* arnică de munte.

бара́нок, *-нка m. (tehn.)* rindea *(cu două mînere)* de făcut canturi, cantuitor.

бара́ночный *adj.* de covrig.

бара́трия, *-и f. (nav.)* baratrie.

барахло́, *-а n. sg. col. (pop.)* **1.** calabalîc, catrafuse. **2.** boarfe, bulendre.

бараха́лка, *-и f.* talcioc, piaţă de vechituri.

бараха́льный *adj.* de boarfe, de calabalîc, de catrafuse.

бара́хтанье, *-я n. sg.* bălăceală.

бара́хтаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* a se bălăci, a se tăvăli.

бара́чный *adj.* de baracă.

бара́ш|ек, *-шка m.* **1.** *dim.* berbecuţ. **2.** miel. **3.** *sg.* blană de miel, pielicică de miel,; *ша́пка из ~ка* căciulă de blană de miel. **4.** *(tehn.)* piuliţă, fluture. **5.** *(ornit.)* becaţină ◇ *(înv. iron.) ~ка в бума́жке дать* a da mită / şperţ, a unge osia.

бара́шки, *-шков pl.* **1.** valuri mici înspumate. **2.** mici nori cirus.

бара́шковый *adj.* de blană de miel.

барбари́с, *-а m. sg. (bot.)* dracilă, lemn-galben.

барбари́совые, *-ых pl. (bot.)* berberidacee.

барбари́совый *adj. (bot.)* de dracilă.

барбо́с, *-а m.* dulău; grivei.

барбитура́т, *-а m. (fiziol.)* barbiturism.

барви́нок, *-нка m. (bot.)* saschiu, brebenoc, merişor.

барви́нковый *adj. (bot.)* de saschiu.

бард, *-а m.* bard.

барда́, *-ы́ f.* borhot; *винку́ренная ~* borhot de la distilarea alcoolului.

барельє́ф, *-а m.* basorelief.

барельє́фный *adj.* de basorelief.

барє́ттер, *-а m. (rad.)* tub stabilizator de curent.

ба́ржа́, *-и* şi *-ú f.* şlep; *нефтеналивна́я ~* tanc petrolier remorcat, şlep-tanc.

ба́рий, *-я m. sg. (chim.)* bariu; *азотноки́слый ~* azotat de bariu; *серни́стый ~* sulfură de bariu.

ба́рин, *-а m. sg.* **1.** *(înv.) (помещик)* boier, moşier. **2.** *(fig. peior.)* domn, boier, om care evită munca, om boieros. **3.** *(хозяин)* domn, boier, stăpîn ◇ *жить ~ом* a trăi ca un paşă, a trăi domneşte; *(peior.) сиде́ть ~ом* a nu pune mîna pe treabă, a sta de pomană, a nu face nimic; *ко́рчить из себя́ ~а* a face pe boierul; *лезть в ба́ры* a se boieri.

барисфе́ра, *-ы f. (geol.)* barisferă.

бари́т, *-а m. (mineral.)* barită.

баритО́н, *-а m.* **1.** bariton. **2.** bariton *(instrument muzical)*.

баритона́льный *adj.* baritonal; *~ те́нор* tenor baritonal.

баритО́нный *adj.* de bariton.

барице́нтр, *-а m. (tehn.)* baricentru; centru de greutate.

бариценти́ческий *adj. (tehn.)* baricentric.

ба́рич, *-а m. (înv. peior.)* **1.** coconaş, domnişor, fiu de boier. **2.** om trîndav / boieros.

ба́рка, *-и f.* şlep.

баркаро́ла, *-ы f.* barcarolă.

барка́с, *-а m. (mar.)* şalupă.

барка́сный *adj.* de şalupă.

барогра́мма, *-ы f.* barogramă.

баро́граф, *-а m. (met.)* barograf.

бароками́ра, *-ы f.* cameră de presiune barometrică, barocameră.

баро́ккО *n. indecl. (arhit. arte)* stil baroc.

барометро́граф, *-а m. (fiz.)* barometrograf.

баро́метр, *-а m.* barometru.

барометри́ческий *adj.* barometric.

барО́н, *-а m.* baron ◇ *(prov.) у вся́кого ~а своя́ фанта́зия* fiecare cu păsărica lui.

баронє́сса, *-ы f.* baroneasă.

баро́нский *adj.* de baron.

барорецє́птор, *-а m.* baroreceptor.

бароскО́п, *-а m. (met. fiz.)* baroscop.

баросфе́ра, *-ы f.* barosferă.

баротерапи́я, *-и f. (med.)* baroterapie.

баротропи́ческий *adj. (met.)* barotropic.

баротропи́я, *-и f. (met.)* barotropie.

ба́рочник, *-а m.* proprietar de şlep; lucrător pe şlep.

ба́рочный *adj.* de şlep.

баро́чный *adj.* baroc, în stil baroc.

барра́ж, *-а m. (tehn.)* baraj; *возду́шный ~* baraj aerian.

барража́ж, *-а m. (tehn.)* baraj; *возду́шный ~* baraj aerian.

барража́жирование, *-я n.* patrularea avioanelor pe o rută determinată pentru a constitui un baraj aerian.

барража́жировать, *-рую, -руешь vb. ipf. (despre avioane)* a patrula pe o rută determinată constituind un baraj aerian.

барратрО́н, *-а m. (fiz.)* baratron.

барре́ль, *-я m. (tehn.)* baril.

баррика́д|а, *-ы f.* baricadă; *сража́ться на ~ах* a lupta pe baricade; *по ту сто́рону баррика́д* de partea cealaltă a baricadelor.

баррикади́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. забаррикади́ровать)* a baricada.

баррикади́роваться, *-руюсь, -руешься vb. ipf. (pf. забаррикади́роваться)* a se baricada.

баррика́дный *adj.* de baricadă; *~ бой* luptă de baricade.

барс, *-а m. (zool.)* ghepard.

ба́рск|ий *adj.* boieresc, de boier, de moşier, domnesc; al stăpînului; *~ое отноше́ние к де́лу* atitudine de dispreţ boieresc faţă de muncă; *~ая зате́я* toane boiereşti; *жить на ~ую но́гу* a trăi pe picior mare; *~ая спесь* trufie boierească; *~ие замашки* apucături boiereşti.

ба́рсовый *adj. (zool.)* de ghepard.

ба́рство, *-а n. sg. (peior.)* **1.** *(барские замашки)* boierie, apucături boiereşti. **2.** *col. (înv.)* boierime, moşierime, nobilime.

ба́рствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a trăi ca un boier, a trîndăvi, a duce o viaţă parazitară.

барсу́к, *-а m.* bursuc, viezure.

бархáн, *-а m.* dună, movilă de nisip.

ба́рхат[1], *-а m.* catifea ◇ *аму́рский ~* arbore de catifea, plută de Amur.

ба́рхат[2], *-а m. (bot.)* arbore de plută.

ба́рхатец, *-тца m. (bot.)* crăiţă.

бархати́стость, *-и f. sg.* însuşirea de a fi catifelat, catifelare.

бархати́стый *adj.* catifelat, ca de catifea.

ба́рхатка, *-и f.* panglică de catifea.

ба́рхатн|ый *adj.* **1.** de/din catifea. **2.** *(fig.)* catifelat; *~ая ко́жа* piele catifelată; *~ го́лос* voce catifelată ◇ *~ сезо́н* sezon în toi.

барцо́вка, *-и f. (text.)* stinghie de lemn.

барчо́нок, *-нка m.* **1.** *(înv.)* cuconaş, domnişor, odraslă boierească. **2.** *(fig.)* domnişor.

барчу́к, *-а m. (înv.) v. барчо́нок.*

ба́рщин|а, *-ы f. sg. (ist.)* clacă, boieresc, corvoadă; *наряди́ть ~у* a face clacă la boieri ◇ *не на ~у* doar nu dau turcii; *рот на ~е* nu e voie să vorbeşti *(la masă)*.

ба́рщинник, *-а m.* clăcaş, ţăran clăcaş.

ба́рщинн|ый *adj.* de clacă, de boieresc; *~ день* zi de clacă / de boieresc; *~ крестья́нин* ţăran clăcaş; *~ое хозя́йство* gospodărie bazată pe clacă.

ба́ры *(fam. în expr.) ма́ры-ба́ры* sau *ма́ры-ба́ры-растаба́ры* palavre, vorbe goale, fleacuri.

ба́рынька, *-и f. (peior.* cunoniţă, duduie.

ба́рын|я[1], *-и f. (înv.)* **1.** *(помещица)* boieroaică. **2.** *(fig.)* boieroaică, cucoană. **3.** *(хозяйка)* stăpînă, doamnă ◇ *по ~е и говя́дина* cum e fusul şi mosorul; cum e sacul şi peticul.

ба́рыня[2], *-и f. barînea (cîntec şi dans popular rus)*.

барыш, *-а m.* cîştig, profit, folos; *быть в ~е́* a fi în cîştig / în profit.

барыши́ник, *-а m. (înv.)* **1.** *(перекупщик)* precupeţ. **2.** *(торговец лошадьми)* geambaş.

барыши́ничать, *-аю, -аешь vb. ipf. instr. (înv.)* **1.** a face trafic *(cu mărfuri mărunte)*. **2.** a se ocupa cu geambaşlîcul.

барыши́нический *adj. (înv.)* **1.** de precupeţ, de traficant. **2.** de geambaş.

барыши́ничество, *-а n. sg. (înv.)* **1.** negustorie, trafic. **2.** geambaşlîc.

ба́рышня, *-и f. (înv.)* domnişoară, duduie, fată tînără; *(iron.) кисе́йная ~* fată mofturoasă / fandosită, gîsculiţă.

барье́р, *-а m.* **1.** barieră, obstacol; *взять ~* a sări peste obstacol; *тамо́женные ~ы* bariere vamale. **2.** *(înv.)* barieră între duelişti; *(fig.) поста́вить кого́-л. к ~у* a provoca pe cineva la duel.

барье́рн|ый *adj.* de barieră, de obstacol; *~ бег* cursă cu obstacole; *~ая ска́чка* cursă de garduri.

бас, *-а m.* **1.** bas; *ни́зкий ~* bas profund. **2.** bas *(instrument)*.

ба́сенка, *-и f. dim.* de la *ба́сня* **(1)**.

ба́сенный *adj.* de fabulă; *~ стиль* stil de fabulă.

баси́стый *adj.* cu timbru de bas, cu voce de bas.

баси́ть, *башу́, баси́шь vb. ipf.* a vorbi cu voce de bas.

ба́скет, *-а m. v. баскетбо́л.*

баскетбо́л, *-а m.* baschet.

баскетболи́ст, *-а m.* jucător de baschet, baschetbolist.

баскетбо́льн|ый *adj.* de baschet; *~ая кома́нда* echipă de baschet.

ба́ски, *-ов pl.; sg. баск, -а m.* bascii, poporul basc.

ба́скский *adj.* basc, al bascilor.

баснопи́сец, *-сца m.* fabulist.

баснопи́сный *adj.* referitor la fabulă; ~ *стиль* stilul fabulei.

басносло́вный *adj.* **1.** *(inv.)* legendar, din poveşti; ~*ые времена́* timpuri legendare. **2.** *(fig.)* fabulos, neobişnuit de mare; ~ *урожа́й* recoltă extrem de bogată.

ба́сня, -и *f.* **1.** fabulă. **2.** (mai ales la *pl. fig.)* născociri, poveşti, minciuni, palavre ◇ *(prov.) соловья́ ~ями не ко́рмят* vorbele frumoase nu satură pe nimeni; *стать ~ей* a se face de basm / de pomină; a ajunge de rîs; *пусты́е ~и* vorbe goale; *расска́зывать ~и* a îndruga verzi şi uscate, a spune poveşti.

басови́тый *adj.* cu timbru de bas.

басово́й *adj. v. баcóвый.*

баcóвый *adj.* de bas; ~ *ключ* cheie de bas.

баcóк, -ска́ *m.* **1.** voce de bas (mai slabă); voce adîncă; *говори́ть баско́м* a vorbi cu voce adîncă. **2.** coardă de contrabas.

баcóн, -а *m. (text.)* găitan, ceapraz.

баcóнный *adj.* de găitan, de ceapraz.

бассе́йн, -а *m.* **1.** bazin; ~ *для пла́вания* bazin de înot; *(tehn.) оса́дочный* ~ bazin decantor. **2.** *(geogr. geol.)* bazin; ~ *Дуна́я* bazinul Dunării; *каменноугóльный* ~ bazin carbonifer.

баста́рд, -а *f. (biol.)* hibrid, metis.

ба́ста *interj.* basta!, ajunge!, destul!, gata!

бастио́н, -а *m.* bastion.

бастио́нный *adj.* de bastion.

бастова́ть, -тýю, -тýешь *vb. ipf.* a face grevă, a fi în grevă.

бастр, -а *m.* zahăr brut.

баcту́ющ/ий 1. *part. prez. act.* (de la *бастова́ть)* care este în grevă, care face grevă. **2.** ~*ий, -его* *m.* grevist.

басурма́н, -а *m. (înv.)* **1.** liftă, străin, păgîn. **2.** *(injur.)* liftă, ticălos.

басурма́нский *adj. (înv.)* de liftă / străin / păgîn.

баталúст, -а *m.* pictor de scene de război.

бата́лия, -и *f.* **1.** *(înv.)* bătălie. **2.** *(glumeţ)* ceartă.

бата́льн/ый *adj.* de bătălie; ~*ая жúвопись* pictură care înfăţişează scene de război.

батальóн, -а *m.* **1.** batalion; *стрелко́вый* ~ batalion de puşcaşi; *сапёрный* ~ batalion de geniu; ~ *свя́зи* batalion de transmisiuni; *та́нковый* ~ batalion de tancuri; ~ *гарнизóнной слýжбы* batalion de garnizoană; ~ *морско́й пехóты* batalion de infanterie marină; *запасно́й* ~ batalion de rezervă. **2.** *(fig.)* detaşament.

батальóнн/ый *adj.* **1.** de batalion. **2.** ~*ый, -ого* *m.* comandant de batalion.

батардó *n. indecl. (hidr.)* batardou.

батарéец, -éйца *m.* artilerist.

батарéйка, -и *f.* **1.** *dim.* de la *батарéя.*[2] **2.** baterie electrică (pentru lanternă de buzunar).

батарéйный *adj. (mil.)* de baterie.

батарéя[1], **-и** *f.* baterie; *мортúрная* ~ baterie de mortiere: *береговáя* ~ baterie de coastă; *зенúтная* ~ baterie antiaeriană; ~ *противоракéт* baterie de rachete antirachetă; *артиллерúйская* ~ baterie de artilerie.

батарéя[2], **-и** *f. (tehn.)* baterie; *аккумуля́торная* ~ baterie de acumulatori; ~ *кóксовых печéй* baterie de cuptoare de cocsificare; ~ *парово́го отоплéния* radiator de calorifer ◇ ~ *буты́лок* un rînd de sticle de vin pe masă.

бата́т, -а *m. (bot.)* batată; cartof dulce.

ба́тенька, -и *m. (pop.)* nene, neică; *послýшай, ~!* ascultă, nene!

батиметрúя, -и *f.* batimetrie.

батискáф, -а *m.* batiscaf.

батúст, -а *m. (text.)* batist.

батúстовый *adj. (text.)* de/din batist.

батмáн, -а *m. (sport)* bătaie; *прямóй* ~ bătaie directă.

бато́г, -а *m.* băţ, vargă, nuia.

батожьё, -я́ *n. sg. col. (înv., reg)* vergi, beţe, nuiele; *бить ~м* a bate cu vergi.

бато́н, -а *m.* **1.** franzelă. **2.** baton; *шокола́дный* ~ baton de ciocolată.

батопóрт, -а *m. (hidr.)* ponton plutitor pentru doc.

батра́к *-á m.* argat; *отдáть в ~ú* a da la stăpîn; *поступúть в ~ú* a intra la stăpîn, a se băga slugă.

батра́цкий *adj.* de argat.

батра́чество, -а *n. sg.* **1.** *(занятие)* argăţie. **2.** *col.* argăţime, proletariat agricol.

батра́чить, -чу, -чишь *vb. ipf.* a argăţi, a munci ca argat.

баттерфля́йст, -а *m.* înotător stil fluture.

бату́н, -а *m. (bot.)* ceapa-ciorii; ceapă-de-cîmp.

ба́тька/а, -и *m. v. ба́тюшка* ◇ *к ~е в пе́кло* la dracu în praznic; la mama dracului; *наперёд ~и в пе́кло лезть* a se îndesa ca baba la rai; a da buzna.

ба́тюшк/а, -и *m.* **1.** *(înv.) (отец)* tată, tăicuţ. **2.** *(в обращении) (înv. fam.)* nene; neică; *что же э́то вы, ~, так запозда́ли?* de ce ai întîrziat atîta, nene? **3.** preot, părinte ◇ *~и (мои́)!* vai, doamne!, văleu, doamne!, doamne Dumnezeule!; *как вас (зову́т) по ~е?* cum vă cheamă după tată?; *(prov.) как о́в ~, таковы́ и де́тки* aşchia nu sare departe de pom.

ба́тюшкин *adj.* **1.** al tatălui, al părintelui. **2.** al preotului.

бау́л, -а *m.* cufăr mic.

бах *interj.* **1.** buf!; poc!, pac!; *слы́шатся вы́стрелы; бах! бах!* se aud împuşcături: poc!, poc!. **2.** *pred. (pop.)* a trînti, a lovi, a sparge; *как ~ стака́н об пол* deodată a trîntit paharul de duşumea.

бахва́л, -а *m.* (om) lăudăros, fanfaron, palavragiu.

бахва́ли/ться, -люсь, -лишься *vb. ipf. instr. (pop.)* a se lăuda, a se făli, a-şi da aere ◇ *(prov.) ~лась синúца — обещáла мóре сжечь* lauda de sine nu miroase a bine.

бахва́лка, -и *f.* femeie lăudăroasă.

бахва́льство, -а *n. sg.* lăudăroşenie, laudă de sine.

ба́хну/ть, -ну, -нешь *vb. pf. (ipf. ба́хать) (pop.)* **1.** a bubui; ~*ло оруди́е* a bubuit tunul. **2.** *acuz.* a pocni, a izbi, a bufni. **3.** *acuz.* a trînti cu zgomot, a sparge; ~ *стака́н об пол* a trînti paharul de podea.

бахрома́, -ы *f. sg.* franjuri.

бахро́мчатый *adj.* cu franjuri.

бахча́, -и *f.* pepenărie, bostănărie.

бахчево́дство, -а *n. sg.* cultura pepenilor.

бахчево́дческий *adj.* de cultură a pepenilor.

бахчевóй *adj.* de pepenărie, de bostănărie.

бац **1.** *interj.* trosc!, pleosc! **2.** *pred. (pop.)* a plesni ◇ *с одного́ ~у* dintr-un singur foc, dintr-o singură lovitură.

бацúлла, -ы *f.* bacil.

бацúлловый *adj.* bacilar.

ба́шенка, -и *f. dim.* turnuleţ, turelă; cupolă.

ба́шенный *adj.* de turn; de (cu) turelă.

башибузу́к, -а, m. *(înv.)* başibuzuc.

башк/а́, -и́ *f. sg. (pop.)* căpăţînă, cap; *вбить в ~ý кому́-л.* a-i băga cuiva în cap; a-i turna cuiva cu pîlnia în cap; *удала́я ~* om curajos.

башки́рский *adj.* başchir; ~ *язы́к* limba başchiră.

башки́ры, -и́р *pl.; sg. -и́р, -а* *m.* başchiri *(locuitori ai R.A.S.S. Başchire).*

башкови́тый *adj. (pop.)* deştept, isteţ.

башлы́к, -а́ *m.* glugă.

башма́к[1], **-á** *m.* gheată, pantof ◇ *(fig.) быть под ~о́м* a fi sub papuc; *держа́ть под ~о́м кого́-л.* a ţine sub papuc pe cineva.

башма́к[2], **-а** *m. (tehn.)* sabot, papuc; *тормозно́й* ~ sabot de frînă; *ка́бельный* ~ papuc de cablu.

башма́чник, -а *m. (înv.)* cizmar, pantofar.

башма́чница, -ы *f. (înv.)* cizmăreasă, pantofăreasă.

башма́чный *adj.* de gheată, de pantof.

башмачо́к, -чка́ *m. dim.* ghetuţă, pantofior.

ба́шн/я, -и *f.* **1.** turn; *кремлёвские ~и* turnurile Kremlinului; *водонапóрная* ~ castel de apă; *наблюда́тельная* ~ turn de observaţie. **2.** *(mil.)* turelă *(de tanc, de vas de război, de automobil blindat); вращáющаяся противотáнковая* ~ turelă antitanc.

башта́н, -а *m. (reg.) v. бахча́.*

баю́ *interj.* nani; ~*-бай, ба́юшки-баю́; ~-ба́юшки-баю* nani-nani.

баю́канье, -я *n. sg.* legănatul copiilor însoţit de cîntec.

баю́кать, -аю, -аешь *vb. ipf. (pf. убаю́кать) acuz.* a legăna copilul cîntîndu-i nani.

баяде́ра, -ы *f. v. баядéрка*

баядéрка, -и *f.* baiaderă.

баян[1], **-а** *m.* baian *(cîntăreţ şi poet în Rusia străveche).*

бая́н[2], *-а m.* baian *(acordeon)*.
баяни́ст, *-а m.* baianist *(acordeonist)*.
бде́ние, *-я n. (înv.)* veghe.
бдеть, *бдишь vb. ipf. (înv.)* a veghea, a sta de veghe, a rămîne treaz.
бди́тельность, *-и f. sg.* vigilenţă; *проявля́ть ~* a da dovadă de vigilenţă; *усыпи́ть чью-л. ~* a adormi vigilenţa cuiva.
бди́тельн/ый *adj.* vigilent; *быть ~ым* a fi vigilent.
бег, *-а m.* fugă, alergare, cursă; *~ на сре́дние диста́нции* cursă la semifond; *~ с препя́тствиями* alergare cu obstacole; *~ на дли́нные диста́нции* cursă de fond; *маратóнский ~* maraton; *на ~ý* din fugă; *(mil.) ~ на мéсте* pas alergător pe loc; *~ врéмени* fuga vremii.
бег/á, *-óв pl.* **1.** curse de cai; *игрáть на ~áх* a juca la curse. **2.** fugă, dezertare; *быть в ~áх* a fi fugar, a da bir cu fugiţii ◇ *в ~áх* alergătură.
бéганье, *-я n.* fugă, alergare.
бéга/ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** a alerga, a fugi; *~ взáпуски* a fugi pe întrecute. **2.** *от + gen.* a evita. **3.** *за + instr.* a fugi / a alerga după cineva, a umbla după, a face curte; *~ за дéвушками* a face curte fetelor, a umbla după fete; *глазá так и ~ют* îi fug ochii în toate părţile; *~ на конькáх* a patina.
бегемóт, *-а m.* **1.** hipopotam. **2.** *(fig.)* om greoi, urs.
бегле́ц, *-а m.* fugar, evadat.
бéгло *adv.* **1.** iute, uşor, rapid; cursiv, curent. **2.** superficial, fugitiv.
бéглост/ь, *-и f. sg.* agilitate, facilitate; *нет ~и в чтéнии* nu poate citi curent.
бéгл/ый[1] *adj.* **1.** iute, rapid, cursiv; *~ое чтéние* lectură cursivă; *~ шаг* pas rapid. **2.** superficial, rapid, fugitiv; *брóсить ~ взгляд* a arunca o privire rapidă. **3.** *(gram.) ~ глáсный* vocală mobilă; *(mil.) ~ огóнь* foc susţinut.
бéглый[2] *adj. (înv.)* evadat, fugar, dezertor.
бегля́нка, *-и f. (înv.)* fugară, evadată.
бегов/óй *adj.* de curse; *~áя лóшадь* cal de curse.
бегóм *adv.* fuga, în fuga mare, alergînd; *бежáть ~* a fugi mîncînd pămîntul; *~ марш!* fuga marş!
бегóния, *-и f. (bot.)* begonie.

беготня́, *-и́ f. sg.* alergătură; *~ взад и вперёд* du-te-vino.
бéгство, *-а n. sg.* **1.** fugă, evadare. **2.** retragere în panică, derută; *обрати́ть в ~* a pune pe fugă; *обрати́ться в ~* a se retrage în fugă; *спаса́ться ~м* a scăpa cu fuga.
бегýн, *-á m.* **1.** *(sport)* alergător. **2.** piatră alergătoare *(la moară)*.
бегýнки, *-кóв pl.; sg. -нóк, -нкá m.* **1.** *pl.* căruţă uşoară, trăsurică *sau* sanie de curse. **2.** roţile mici (secundare) ale locomotivei. **3.** *(tehn.)* galet de rotaţie, cursor.
бегýны, *-óв pl. (tehn.)* kollergang *(rîşniţă)*.
бегýнья, *-и f. (sport)* alergătoare.
бед/á, *-ы́ f.* **1.** nenorocire, pacoste; *вы́ручить из ~ы* a scăpa din nenorocire. **2.** *pred.* din nenorocire, din păcate; *~ в том, что он не у́чится* din păcate, nu învaţă; *~ мне с ним* am o mare bătaie de cap cu el. **3.** *pred. (pop.)* e mulţime mare, e sumedenie; *людéй там ~* e acolo lume peste lume ◇ *~ как ...* foarte, teribil, groaznic; *на ~ý* din nenorocire, din nefericire, din păcate; *не ~* nu-i nimic, nu face nimic, n-are importanţă; *что за ~!* ei şi!, atîta pagubă!; pagubă-n ciuperci; *(prov.) пришлá ~ откры́вай воротá* o nenorocire nu vine niciodată singură; *(prov.) лихá ~ нача́ло* începutu-i anevoie, urma vine de la sine; *~ над головóй висúт* planează / ameninţă o nenorocire / o primejdie; *~ нау́чит* nevoia îl învaţă pe om; *(prov.) ~ не пó полю хóдит, а по лю́дям* năpasta nu cade pe butuci; păcatele-s pe oameni; nenorocirea umblă printre oameni, nu pe cîmp; *(prov.) ~ý скóро нажúвёшь, да не скóро вы́жúвешь* nevoia vine uşor, dar pleacă greu; *вы́браться / вы́йти / вы́путаться из ~ы* a ieşi la liman *(dintr-o încurcătură)*, a scăpa; *дóлго ли до ~ы!* ne paşte o nenorocire; *навлéчь / накли́кать ~ý на свою́ гóлову* a-şi aprinde paie-n cap; a căuta pe dracu; *невелúка ~* nu-i mare nenorocire; atîta pagubă!
бедла́м, *-а m.* zăpăceală, haos, balamuc.

беднéть, *-éю, -éешь vb. ipf. (pf. обеднéть)* a sărăci, a deveni sărac, a scăpăta.
бéдность, *-и f. sg.* sărăcie, nevoie, lipsă ◇ *(prov.) ~ не порóк* sărăcia nu-i un viciu; sărac dar curat; *впасть в ~* a ajunge la sapă de lemn; *лу́чше ~ да чéстность, нéжели прúбыль да стыд* mai bine sărac dar curat.
беднотá, *-ы́ f. sg. col.* sărăcime.
бéдн/ый *adj.* **1.** sărac; *~ человéк* om sărac; *~ое воображéние* imaginaţie săracă. **2.** biet, sărman; *~! он так бóлен* bietul de el, e atît de bolnav! **3.** sărăcăcios; *~ая одéжда* îmbrăcăminte sărăcăcioasă ◇ *бéден да чéстен* sărac dar curat; *~ому женúться и ночь коротка́* cînd se însoară săracul, noaptea-i mai mică; la omul sărac nici boii nu trag; la omul sărac nici luleaua nu-i arde.
бедня́га, *-и m.* şi *f.* om nenorocit, sărman.
бедня́жка, *-и* **1.** *m.* şi *f. dim.* sărăcuţul, sărăcuţa. **2.** *f.* bietul, biata.
бедня́к, *-á m.* **1.** sărac. **2.** ţăran sărac ◇ *лу́чше жúть / быть ~óм, чем разбогатéть с грехóм* mai bine sărac lipit pămîntului decît avut prăpădit.
бедня́цкий *adj.* de ţăran sărac.
бедня́чество, *-а n. sg.* ţărănimea săracă.
бедня́чка, *-и f.* de la *бедня́к* (2)
бедóвый *adj.* îndrăzneţ; neastîmpărat, poznaş; *~ мальчúшка* copil neastîmpărat.
бедокýрить *-рю, -ришь vb. ipf. (pf. набедокýрить)* a face ştrengării / pozne / boroboaţe / şotii.
бедренéц, *-нцá m. (bot.)* pătrunjel-de-cîmp.
бéдренн/ый *adj.* de şold, femural; *~ая кость* femur.
бедр/ó, *-á n.* **1.** *(лнжка)* coapsă. **2.** *(бок)* şold; *вы́вих ~á* luxaţie a şoldului.
бедрóк, *-á m. (min.)* rocă din culcuş care conţine aur.
бéдственн/ый *adj.* dezastruos; *~ое положéние* situaţie dezastruoasă, situaţie critică; mizerie, nevoie.
бéдствие, *-я n.* **1.** dezastru, flagel, calamitate, mare nenorocire, urgie; *стихúйное ~* calamitate naturală; cataclism. **2.** *(nav.)* naufragiu, primejdie ◇ *наро́дное / социа́льное / общéственное ~* flagel social, calamitate socială.
бéдствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a trăi în sărăcie, a trăi în mizerie, a trage mîţa de coadă.
бедуúн, *-а m.* beduin.
бедуúнский *adj.* de beduin.
беж *adj. indecl.* bej, de culoare bej.
беж/áть, *бегу́, бежúшь vb. ipf.* **1.** a fugi, a alerga; *~ рысью* a alerga la trap. **2.** *(fig.)* a trece, a fugi, a zbura; *дни бегу́т* zilele trec repede; *го́ды бегу́т* anii zboară. **3.** a curge; *кровь ~úт из ра́ны* sîngele curge din rană. **4.** a da în foc; *молокó ~úт* laptele dă în foc. **5.** *pf.* şi *ipf.* a fugi, a se salva, a scăpa; *~ из плéна* a fugi din captivitate; *~ из-под стрáжи* a evada ◇ *~ изо всéх сил* a fugi din răsputeri; a alerga cît îl ţin picioarele; *~ сломя́ го́лову* a fugi mîncînd pămîntul; a se aşterne drumului; *~úт мóлько пя́тки сверка́ют* fuge de-i sfîrîie călciile.
бéжевый *adj. v. беж*
бéженец, *-нца m.* refugiat.
бéженский *adj.* de refugiat.
без *prep. gen.* **1.** fără; *~ чéтверти час* ora unu fără un sfert; *~ моегó вéдома* fără ştirea mea; *~ исключéния* fără excepţie; *~ сомнéния* fără îndoială; *~ тóлку* fără rost; *~ задéржки* fără întîrziere, neîntîrziat; *~ отры́ва от произвóдства* fără a fi scos din producţie; *~ прáва передáчи* fără drept de transmitere, netransmisibil. **2.** în absenţă ◇ *не ~ (чегó-л.)* nu fără ...; *не ~ прúчины* nu fără cauză/motiv; *не ~ тогó* cred că da; poate că da; *~ искажéний* fără distorsiuni; *(tele) ~ обрáтной свя́зи* fără reacţie; *~ потéрь* fără pierderi; *~ фóна* fără sunet, fără zgomot.
безаварúйный *adj.* fără stricăciuni, fără avarii, fără accidente.
безазóтистый *adj.* fără azot, lipsit de azot.
безалáберность, *-и f. sg.* dezordine, neorînduială.
безалáберный *adj.* dezordonat, zăpăcit; fără noimă.
безалáберно *adv.* dezordonat; fără noimă.

безала́бершина, *-ы f. sg.* dezordine, neorînduială, haos, zăpăceală.

безалкого́льн/ый *adj.* fără alcool; *~ые напи́тки* băuturi fără alcool.

безапелляцио́нн/ый *adj.* **1.** *(jur.)* fără drept de apel. **2.** categoric, peremptoriu; *~ым то́ном* cu un ton categoric.

безаффи́ксный *adj. (lingv.)* fără afix, neafixat.

безба́лочный *adj. (constr.)* fără grinzi.

безбе́дн/ый *adj.* îndestulat; *~ое существова́ние* viață îndestulată.

безбелко́вый *adj.* fără albumină, lipsit de albumină.

безбиле́тный *adj.* fără bilet, clandestin; *~ пассажи́р* călător clandestin.

безбо́жие, *-я n. sg.* ateism.

безбо́жник, *-а m.* **1.** ateu, ateist. **2.** *(înv.)* nelegiuit, ticălos, păcătos.

безбо́жно *adv.* cu nerușinare, fără rușine; *~ врать* a minți de îngheață apele.

безбо́жный *adj.* **1.** nerușinat, revoltător. **2.** fără credință în Dumnezeu.

безболе́зненно *adv.* **1.** nedureros, fără durere. **2.** *(fig.)* ușor, fără complicații.

безболе́зненный *adj.* **1.** fără durere, nedureros. **2.** *(fig.)* ușor, fără complicații.

безбо́льный *adj. v. безболе́зненный* **(1)**.

безборо́дый *adj.* **1.** imberb, fără barbă, spîn. **2.** *(ironic)* tinerel.

безбоя́зненно *adv.* fără teamă, fără frică.

безбоя́зненность, *-и f. sg.* neînfricare.

безбоя́зненный *adj.* neînfricat, temerar.

безбра́чие, *-я n. sg.* **1.** celibat. **2.** *(biol.)* agamie.

безбра́чный *adj.* **1.** celibatar. **2.** *(biol.)* agam.

безбре́жность, *-и f. sg.* nemărginire, infinit.

безбре́жный *adj.* nemărginit, fără margini, nețărmurit.

безбу́р/ый *adj.* liniștit, tihnit; *~ое мо́ре* mare liniștită; *~ая жизнь* viață tihnită.

безбро́вый *adj.* fără sprîncene.

безве́рие, *-я n. sg.* necredință, ateism.

безве́стност/ь, *-и f. sg.* obscuritate, anonimat; *жить в ~и* a trăi în anonimat.

безве́стн/ый, *adj.* necunoscut, fără nume, obscur; *(jur.) ~ое отсу́тствие* absență.

безве́тренный *adj.* calm, fără vînt, liniștit.

безве́трие, *-я n. sg.* calm, acalmie.

безви́нно *adv.* fără vină; *~ наказа́ть* a pedepsi fără vină.

безви́нный *adj.* nevinovat, fără vină.

безвихрево́й *adj. (tehn.)* irotațional.

безвку́сие, *-я n. sg.* lipsă de gust, prost gust.

безвку́сица *-ы f. sg. v. безвку́сие.*

безвку́сн/ый *adj.* **1.** fără gust, lipsit de gust; fad, insipid; *~ая еда́* mîncare fadă. **2.** *(fig.)* de prost gust; *~ая оде́жда* îmbrăcăminte fără gust.

безвла́стие, *-я n. sg.* anarhie.

безво́дность, *-и f. sg.* lipsă de apă, ariditate, uscăciune.

безво́дн/ый *adj.* **1.** fără apă, arid, sec, secetos. **2.** *(chim.)* anhidru; *~ая се́рная кислота́* acid sulfuric anhidru.

безво́дье, *-я n.* ariditate.

безвозвра́тно *adv.* în mod definitiv, irevocabil.

безвозвра́тн/ый *adj.* **1.** definitiv, irevocabil. **2.** nerambursabil, fără obligații de restituire; *~ая ссу́да* credit nerambursabil.

безвозду́шн/ый *adj.* de vid, fără aer; *~ое простра́нство* vid.

безвозме́здно *adv.* în mod gratuit, cu titlu gratuit, fără plată.

безвозме́здн/ый *adj.* gratuit, cu titlu gratuit, fără plată, neoneros, neplătit; *~ труд* muncă neplătită; *~ое отчужде́ние* expropriere fără despăgubire, confiscare; *(jur.) ~ое предоставле́ние* prestație făcută cu titlu gratuit, liberalitate.

безво́лие, *-я n. sg.* **1.** lipsă de voință. **2.** *(med.)* abulie.

безволо́сый, *adj.* fără păr; fără puf; chel.

безво́льный *adj.* **1.** fără voință, cu caracter slab, nehotărît; *~ челове́к* om lipsit de voință. **2.** *(med.)* abulic.

безвре́дн/ый *adj.* inofensiv, nevătămător; *~ое сре́дство* medicament inofensiv nevătămător.

безвре́дность, *-и f.* inocuitate.

безвре́менник *m. (bot.)* brînduș; *осе́нний ~* brînduș de toamnă.

безвре́менно *adv.* prematur.

безвре́менн/ый *adj.* prematur, timpuriu; *~ая конча́на* moarte prematură.

безвре́менье, *-я n. sg. (înv.)* perioadă grea; perioadă de stagnare *(socială și culturală).*

безвы́годный *adj.* nerentabil, neavantajos.

безвы́ездно *adv.* în mod permanent, continuu, neîntrerupt; fără a pleca în altă parte, fără a părăsi localitatea.

безвы́ездный *adj.* permanent, neîntrerupt, continuu, care nu părăsește localitatea.

безвыходно *adv.* fără a ieși, fără a părăsi *(locul); ~ сиде́ть до́ма* a nu ieși din casă, a sta acasă încontinuu.

безвы́ходность, *-и f. sg.* impas, stare desperată; *~ положе́ния* situație fără ieșire, situație fără scăpare, impas.

безвы́ходн/ый *adj.* **1.** fără a părăsi locul, fără a întrerupe *(șederea),* permanent, neîntrerupt, continuu. **2.** *(fig.)* fără scăpare, fără ieșire, fără soluție, desperat; *~ое положе́ние* impas, situație fără ieșire, strîmtoare.

безгла́зый *adj.* fără ochi.

безгла́сный *adj.* **1.** *(înv.)* mut, tăcut, timid, șters. **2.** *(lingv.)* mut.

безголо́вый *adj.* **1.** fără minte, prost, fără cap. **2.** zăpăcit, uituc, distrat.

безголо́сый *adj.* afon, fără glas, lipsit de voce.

безгра́мотность, *-и f. sg.* **1.** analfabetism. **2.** lipsă de cunoștințe gramaticale și ortografice. **3.** ignoranță; *полити́ческая ~* ignoranță politică, lipsă de nivel politic.

безгра́мотный *adj.* **1.** analfabet, neștiutor de carte. **2.** agramat, plin de greșeli *(gramaticale sau ortografice).* **3.** *(fig.)* ignorant; *техни́чески ~* ignorant în probleme tehnice.

безграни́чность, *-и f. sg.* nemărginire, imensitate; *~ просто́ров* nemărginirea întinderilor.

безграни́чный *adj.* **1.** nemărginit, nețărmurit, nelimitat, fără margini. **2.** *(fig.)* nemărginit, nemăsurat, extraordinar, fără rezerve, fără margini, nelimitat.

безгра́ночный *adj. (tipogr.)* fără șpalt.

безгре́шность, *-и sg.* inocență, nevinovăție.

безгре́шн/ый *adj.* **1.** fără păcate, nevinovat, inocent; **2.** inofensiv ◇ *(înv.) ~ые дохо́ды* ciubuc.

безда́рность, *-и f.* **1.** *sg.* incapacitate, lipsă de talent. **2.** om incapabil, lipsit de talent.

безда́рный *adj.* netalentat, neînzestrat, lipsit de talent.

бездéйственный *adj.* inactiv, pasiv, inert.

бездéйствие, *-я n. sg.* inactivitate, inacțiune, lipsă de activitate, pasivitate, inerție.

бездéйствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* **1.** a sta inactiv, a fi inactiv, a trîndăvi, a nu face nimic. **2.** a sta pe loc, a nu funcționa *(despre o mașină).*

бездéлица, *-ы f.* bagatelă, fleac, un nimic, mărunțiș.

бездéлка, *-и f.* **1.** *v. бездéлица.* **2.** *v. бездéлушка.*

бездéлушка, *-и f.* bibelou.

бездéлье, *-я n. sg.* inactivitate, trîndăvie, lene.

бездéльник, *-а m.* trîntor, trîndav, leneș; pierde-vară, om de nimic.

бездéльничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a trîndăvi, a lenevi, a-și pierde timpul de pomană.

бездéльный *adj.* trîndav, leneș.

бездéнежный *adj.* **1.** sărac, lipsit de bani, strîmtorat; *~ челове́к* om sărac / lipsit de bani. **2.** *(fin.)* prin virament, fără numerar; *~ расчёт* plată prin virament, decontare fără numerar; cliring.

бездéнежье, *-я n. sg.* lipsă de bani, absență de bani.

бездéтность, *-и f. sg.* lipsă de copii.

бездéтн/ый *adj.* fără copii; *нало́г на ~ых (гра́ждан)* impozit plătit de cetățenii fără copii.

бездефици́тный *adj.* nedeficitar, fără deficit.

бездéятельность, *-и f. sg.* inactivitate, pasivitate, inerție.

бездéятельный *adj.* inactiv, pasiv, lipsit de energie.

бе́здн/а, *-ы f.* **1.** prăpastie, abis, genune. **2.** *(fig.)* sumedenie, puzderie, mulţime mare, imensitate; *~ дел* o mulţime de treburi ◇ *~ премýдрости* înţelepciunea întruchipată; *~ разверзáется под кем-л. (под чьи́ми-л. ногáми)* a se deschide o prăpastie *(în faţa cuiva)*; *ввéргнуть в ~y* a arunca în întuneric.

бездогово́рный *adj.* necontractual.

бездо́ждье, *-я n.* secetă, lipsă de ploaie.

бездоказа́тельность, *-и f. sg.* lipsă de probe / de dovezi, netemeinicie.

бездоказа́тельн/ый *adj.* nedemonstrat, neîntemeiat, nedovedit, fără temei; *~ое обвине́ние* învinuire neîntemeiată.

бездо́мн/ый *adj.* fără adăpost, pribeag, vagabond; *~ая соба́ка* câine vagabond.

бездо́нн/ый *adj.* fără fund, foarte adânc; *~ая про́пасть* prăpastie fără fund ◇ *~ая бо́чка* butoi fără fund, sac fără fund.

бездоро́жный *adj.* fără drumuri, lipsit de drumuri, de neumblat, cu drumuri impracticabile.

бездоро́жье, *-я n. sg.* **1.** lipsă de drumuri practicabile. **2.** *(распутица)* drumuri desfundate.

бездохо́дн/ый *adj.* nerentabil, care nu aduce venituri; *~ое предприя́тие* întreprindere nerentabilă.

бездýмный *adj. (inv.)* fără judecată, fără raţiune.

бездýшие, *-я n. sg.* neomenie, asprime, cruzime, indiferenţă, nesimţire.

бездýшн/ый *adj.* **1.** fără viaţă, inert, neînsufleţit; *~ое тéло* corp neînsufleţit. **2.** *(fig.)* dur, neîndurător, nemilos, necruţător, fără inimă, fără suflet; *~ человéк* om fără inimă / fără suflet. **3.** rece, fără sentiment, insensibil.

безды́мный *adj.* fără fum; *~ по́рох* pulbere fără fum.

бездыха́нный *adj.* neînsufleţit, fără suflare, mort, fără viaţă.

безжа́лостность, *-и f. sg.* neîndurare, cruzime, necruţare.

безжа́лостный *adj.* neîndurător, necruţător, nemilos, neînduplecat, aspru, dur.

безжи́зненность, *-и f. sg.* **1.** lipsă de viaţă, neînsufleţire. **2.** inerţie, inexpresivitate, apatie.

безжи́зненный *adj.* **1.** neînsufleţit, fără viaţă, mort. **2.** inexpresiv, şters, fără expresie; apatic, lipsit de viaţă, inert; *~ взгля́д* privire ştearsă / inexpresivă.

беззабо́тность, *-и f. sg.* nepăsare, indiferenţă, lipsă de griji.

беззабо́тн/ый *adj.* **1.** nepăsător, uşuratic, superficial. **2.** om fără griji; *~ое существова́ние* existenţă / trai lipsit de griji.

беззаве́тно *adv.* (în mod) neprecupeţit, fără rezerve, fără margini, neţărmurit, fără preget, cu abnegaţie.

беззаве́тный *adj.* neprecupeţit, gata de orice, fără rezerve, fără margini, neţărmurit, fără preget, plin de abnegaţie.

беззако́ние, *-я n.* **1.** ilegalitate; violare/încălcare/nesocotire a legii. **2.** fărădelege, nelegiuire, faptă nelegiuită/arbitrară; samavolnicie.

беззако́нничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (inv.)* a săvîrşi fapte ilegale, a proceda ilegal, a se comporta samavolnic.

беззако́нность, *-и f.* nelegalitate, ilegalitate, călcare/violare/nesocotire a legii.

беззако́нный *adj.* nelegal, ilegal, ilicit, contrar legii; samavolnic, arbitrar; *~ постýпок* act ilegal/samavolnic.

беззапре́тный *adj.* **1.** permis, liber, neinterzis. **2.** slobod, neînfrînat, care nu cunoaşte interdicţie, care nu cunoaşte oprelişte.

беззащи́тность, *-и f. sg.* neputinţa de a se apăra, slăbiciune.

беззащи́тный *adj.* neocrotit, slab, neajutorat, lipsit de apărare/de ocrotire.

беззвёздный *adj.* fără stele.

беззвýчный *adj.* fără sunet, fără zgomot, înăbuşit; *~ плач* plînset înăbuşit.

безземе́лье, *-я n. sg.* **1.** lipsă de pămînt. **2.** *(fig.)* sete/nevoie de pămînt.

безземе́льный *adj.* fără pămînt, lipsit de pămînt.

беззло́бие, *-я n. sg.* bunătate, blîndeţe, lipsă de răutate.

беззло́бн/ый *adj.* blajin, blînd, lipsit de răutate; *~ая шýтка* glumă lipsită de răutate; *~ смех* rîs inofensiv.

беззло́бный *adj.* lipsit de cenuşă.

беззýб/ый *adj.* **1.** fără dinţi, ştirb; *(biol.)* edentat. **2.** *(fig.)* slab, blînd, blajin, neputincios; lipsit de ascuţime; *~ая крúтика* critică blîndă, critică lipsită de ascuţime.

безлепестко́вый *adj. (bot.)* apetal, fără petale.

безле́сный *adj.* fără păduri, lipsit de păduri, neîmpădurit.

безли́кий *adj.* şters, lipsit de personalitate/de individualitate.

безли́ственный *adj.* fără frunze, golaş, desfrunzit; *(bot.)* afil.

безли́стный *adj. (bot.)* defoliat.

безли́чие, *-я n. sg.* lipsă de personalitate/de individualitate/de originalitate.

безли́чность, *-и f. sg. (gram.)* caracter impersonal.

безли́чн/ый *adj.* **1.** lipsit de personalitate/de originalitate/de individualitate; şters. **2.** *(gram.)* impersonal; *~ глагóл* verb impersonal; *~ое предложе́ние* propoziţie impersonală; *~ая свя́зка* copulă impersonală; *~ое сказýемое* predicat impersonal.

безлошади́н/ый *adj.* fără cai; *~ое хозя́йство* gospodărie fără cai.

безлу́ни/ый *adj.* fără lună; *~ая ночь* noapte fără lună.

безлю́дн/ый *adj.* nepopulat, pustiu, nelocuit, nefrecventat; *~ая ме́стность* ţinut nelocuit ◇ *(fin.)* *~ фонд* fond nescriptic.

безлю́дье, *-я n. sg.* **1.** pustietate, lipsă de populaţie. **2.** *(fig.)* lipsă de mînă de lucru, lipsă de oameni potriviţi; *на ~* în lipsă de oameni potriviţi, în lipsă de ceva mai bun.

безме́здный *adj.* gratuit, cu titlu gratuit, fără plată, neoneros; *~ перехо́д имýщества* transmiterea bunurilor cu titlu gratuit.

безме́н, *-а m.* balanţă romană, balanţă cu arc.

безме́рность, *-и f.* imensitate, nemărginire.

безме́рн/ый *adj.* nemăsurat, incomensurabil, de necuprins, nemărginit, imens; *~ая рáдость* bucurie nemăsurată/nemărginită.

безмикро́бный *adj.* amicrobian, steril.

безмо́зглость, *-и f. sg.* stupiditate, prostie.

безмо́зглый *adj.* prost, fără minte, tîmpit, prostănac.

безмо́лвие, *-я n. sg.* tăcere, linişte deplină.

безмо́лвн/ый *adj.* **1.** tăcut; tacit, fără cuvinte; *~ое согла́сие* consimţămînt tacit. **2.** *(fig.)* liniştit, tăcut; paşnic, molcom; *~ая у́лица* stradă liniştită.

безмо́лвно *adv.* în tăcere.

безмо́лвствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a tăcea, a păstra tăcere deplină; a tăcea chitic.

безмото́рный *adj.* fără motor, lipsit de motor; *~ полёт* zbor fără motor.

безми́котный *adj. (fiziol.)* amielinic.

безмяте́жность, *-и f. sg.* calm, linişte sufletească, seninătate (sufletească), tihnă.

безмяте́жный *adj.* calm, liniştit, senin, netulburat; tihnit.

безнадёжность, *-и f. sg.* desperare, deznădejde, lipsă de orice speranţă.

безнадёжн/ый *adj.* deznădăjduit, desperat, care nu mai oferă nici o speranţă; *~ взгля́д* privire deznădăjduită; *~ больно́й* bolnav în stare desperată, bolnav incurabil; *~ое положе́ние* situaţie desperată.

безнадзо́рность, *-и f. sg.* lipsă de supraveghere, vagabondaj.

безнадзо́рный *adj.* fără supraveghere, nesupravegheat, lipsit de supraveghere.

безнака́занность, *-и f. sg.* nepedepsire, nesancţionare.

безнака́занный *adj.* nepedepsit, nesancţionat.

безнали́чный *adj. (fin.)* fără numerar, prin virament; *~ расчёт* decontare fără numerar, plată prin virament; cliring.

безнапо́рный *adj.* fără presiune.

безнача́лие, *-я n. (inv.)* lipsă de conducere, anarhie.

безнача́льный *adj. (inv. bis.)* fără început.

безно́гий *adj.* **1.** fără picioare; fără picior, lipsit de un picior; *~ человéк* om fără picioare; *~ стул* scaun fără picior. **2.** beteag de picioare. **3.** *(zool.)* apod.

безне́рвный *adj. (med.)* fără nervi, neinervat.

безнра́вственность, *-и f. sg.* imoralitate; destrăbălare, desfrînare.

безнра́вственн/ый *adj.* **1.** imoral; ~ *посту́пок* faptă imorală. **2.** destrăbălat, desfrînat; *вести́ ~ую жизнь* a duce o viaţă de desfrîu.

безоби́дность, *-и f. sg.* caracter inofensiv, caracter nevătămător.

безоби́дн/ый *adj.* inofensiv, nevătămător, neprimejdios; *~ая шу́тка* glumă inofensivă.

безо́блачность, *-и f. sg.* lipsă de nori, senin; seninătate.

безо́блачн/ый *adj.* **1.** fără nori, senin, neîntunecat; *~ое не́бо* cer senin. **2.** *(fig.)* netulburat, senin; *~ое сча́стье* fericire netulburată/deplină.

безоборо́тный *adj. (fin.) (cu clauze)* «fără garanţie», «fără obligo», «fără recurs»; *~ вексе́ль* cambie cu clauze «fără garanţie» *(«fără obligo»)*.

безобра́зие, *-я n.* **1.** *sg. (уродство)* urîţenie, slutenie, diformitate. **2.** *(бесчинство)* infamie, fărădelege, nerușinare, fapt revoltător, fapt scandalos. **3.** obrăznicie, necuviinţă; neobrăzare; *како́е ~!* ce obrăznicie! **4.** *sg.* inadmisibil!, ruşine!, revoltător!

безобра́зить, *-а́жу, -а́зишь vb. ipf. (pf. обезобра́зить)* **1.** *acuz.* a urîţi, a sluţi, a poci, a diforma, a mutila, a desfigura. **2.** a face obrăznicii/necuviinţe, a se purta în mod necuviincios; a-şi face de cap.

безобра́зник, *-а m.* obraznic, nerușinat, haimana, golan.

безобра́зничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a se purta urît, a se purta necuviincios, a face obrăznicii; a face scandal.

безо́бразный *adj. (lit.)* nepoetic, fără imagini poetice, neexpresiv, sec.

безобра́зн/ый *adj.* **1.** diform, respingător, sluţit, urît, hidos, pocit. **2.** nerușinat, revoltător, infam, dezgustător; *~ посту́пок* faptă infamă/nerușinată.

безогово́рочность, *-и f. sg.* caracter necondiţionat.

безогово́рочн/ый *adj.* necondiţionat, fără condiţii, fără rezervă, indiscutabil; *~ая капитуля́ция* capitulare necondiţionată; *~ое согла́сие* consimţămînt necondiţionat.

безопа́сност/ь, *-и f. sg.* securitate, siguranţă; *по́лная ~* securitate/siguranţă deplină; *госуда́рственная ~* securitatea statului; *те́хника ~и* tehnica securităţii; *Сове́т ~и* Consiliul de Securitate; *~ в обраще́нии* siguranţă în manipulare; *ли́чная ~* securitate individuală; *~ полёта* siguranţa zborului; *навига́ционная ~* securitatea navigaţiei; *противопожа́рная ~* paza contra incendiilor; *радиологи́ческая ~* siguranţă radiologică.

безопа́сн/ый *adj.* **1.** nepericulos, nevătămător, neprimejdios, inofensiv; *~ое сре́дство* substanţă inofensivă. **2.** sigur, apărat; *укры́ть в ~ом ме́сте* a adăposti într-un loc sigur.

безору́жный *adj.* neînarmat, dezarmat.

безосколо́чный *adj.* fără cioburi.

безоснова́тельный *adj.* neîntemeiat, lipsit de temei; nefondat, arbitrar, gratuit.

безостано́вочн/ый *adj.* neîntrerupt, neîncetat, necurmat, continuu, fără oprire; *~ое движе́ние* mișcare continuă.

безотве́тность, *-и f. sg.* supunere, smerenie; blîndeţe.

безотве́тн/ый *adj.* **1.** supus, smerit, blînd; *~ челове́к* om supus/smerit. **2.** fără răspuns, fără urmare; *~ая любо́вь* dragoste neîmpărtăşită.

безответственность, *-и f. sg.* irresponsabilitate, lipsă de răspundere; *~ в рабо́те* lipsă de răspundere în muncă.

безответственный *adj.* irresponsabil, fără spirit de răspundere, lipsit de simţul răspunderii.

безотгово́рочный *adj. v. беспрекосло́вный.*

безотка́зность, *-и f. (tehn.)* siguranţă în funcţionare/în exploatare.

безотка́зн/ый *adj. (tehn.)* fără întrerupere; cu precizie; *~ая рабо́та маши́н* funcţionarea neîntreruptă a maşinilor.

безотка́тный *adj. (mil.)* fără recul.

безотлага́тельно *adv.* în mod neîntîrziat, urgent, imediat, grabnic.

безотлага́тельн/ый *adj.* urgent, neîntîrziat, care nu suferă amînare, imediat, grabnic; *~ая необходи́мость* necesitate imediată, necesitate imperioasă; *~ отъе́зд* plecare neîntîrziată.

безотло́жный *adj.* urgent, care nu suferă amînare, care nu poate fi amînat.

безотлу́чно *adv.* în mod permanent, continuu, constant, fără a absenta.

безотлу́чный *adj.* permanent, continuu, nelipsit.

безотноси́тельно *adv.* **1.** (în mod) absolut. **2.** *(к + dat.)* independent de ...; *~ к величине́ и ве́су* indiferent de mărime şi greutate.

безотноси́тельный *adj.* absolut, categoric, independent de ...

безотра́дность, *-и f. sg.* tristeţe, lipsă de bucurie, supărare; dezolare, desperare.

безотра́дн/ый *adj.* trist, lipsit de bucurie, nemîngîiat; dezolat, desperat; *~ое положе́ние* situaţie desperată.

безотры́вно *adv. (în expr.) занима́ться ~ от произво́дства* a studia fără a fi scos din producţie.

безотчётность, *-и f. sg.* **1.** dezordine, neregulă, haos (în scripte). **2.** *(med.)* inconştienţă. **3.** spontaneitate, caracter spontan/inconştient; *~ чувств* spontaneitatea sentimentelor.

безотчётный *adj.* **1.** inconştient, instinctiv; *~ страх* frică instinctivă. **2.** necontrolat, lipsit de control, fără control.

безоши́бочность, *-и f. sg.* caracter infailibil, exactitate, precizie; *~ вы́водов* exactitatea concluziilor.

безоши́бочный *adj.* infailibil, fără greş, fără cusur, exact.

безпри́месный *adj.* pur, fără impurităţi, fără adaosuri.

безрабо́тица, *-ы f. sg.* şomaj.

безрабо́тн/ый *adj.* **1.** care şomează. **2.** *~ый, -ого m.* şomer; *по́лностью ~ые и полубезрабо́тные* şomeri totali şi parţiali.

безра́достность, *-и f. sg.* tristeţe, lipsă de bucurie.

безра́достный *adj.* trist, lipsit de bucurie; mohorît.

безразде́льно *adv.* exclusiv, de unul singur, în întregime; *~ владе́ть чем-л.* a stăpîni (ceva) în mod exclusiv.

безразде́льн/ый *adj.* **1.** indivizibil, de nedespărţit, exclusiv; total, absolut, nelimitat; *~ая власть* putere nelimitată/absolută. **2.** în indiviziune; *~ое иму́щество* avere în indiviziune.

безразли́чие, *-я n. sg.* indiferenţă, nepăsare, apatie.

безразли́чно **1.** *pred.* e indiferent, nu importă, nu contează, e totuna, nu are a face; *~ кто* indiferent cine, oricare, oricine; *~ где* indiferent unde, oriunde; *относи́ться ~* a fi indiferent, a privi cu indiferenţă; *мне ~* îmi este totuna, mi-e egal, mi-e indiferent. **2.** *adv.* cu indiferenţă, cu nepăsare, (în mod) nepăsător, indiferent.

безразли́чн/ый *adj.* **1.** indiferent, nepăsător; *~ взгляд* privire nepăsătoare **2.** neesenţial; *~ вопро́с* chestiune neesenţială. **3.** neînsemnat, lipsit de interes, care nu se distinge, care nu iese în evidenţă; *~ые фигу́ры* persoane neînsemnate. **4.** *(fiz.)* indiferent; *~ое равнове́сие* echilibru indiferent.

безразме́рный *adj.* adimensional, nedimensional; extensibil.

безрассве́тн/ый *adj.* **1.** *(despre noaptea polară)* neîntrerupt. **2.** *(fig.)* trist, mohorît, fără perspective de îmbunătăţire; *~ая до́ля* soartă tristă, viaţă tristă.

безрассу́дный *adj.* absurd, nechibzuit, nesocotit, imprudent; *~ посту́пок* faptă nesocotită, nesăbuinţă.

безрассу́дств/о, *-а n.* **1.** *sg.* absurditate, nesocotinţă, nechibzuinţă, nesăbuinţă; nebunie; *~ реше́ния* absurditatea hotărîrii. **2.** imprudenţă, nebunie; *соверша́ть ~а* a comite imprudenţe.

безреакти́вный *adj.* antireactiv.

безрезульта́тность, *-и f. sg.* sterilitate, lipsă de rezultat, zădărnicie; *~ уси́лий* zădărnicia eforturilor.

безрезульта́тный *adj.* fără rezultat, fără succes, inutil, zadarnic; *~ спор* o dispută zadarnică.

безре́льсов/ый *adj.* fără şine; *~ тра́нспорт* transport rutier; *~ые доро́ги* drumuri naturale.

безрессо́рный *adj.* fără arcuri, fără resorturi.

безро́гий *adj.* fără coarne; ciut.

безро́дный *adj.* **1.** fără familie, fără neamuri, fără rude; singur pe lume; *~ челове́к* singur pe lume, om stingher. **2.** fără neam, fără patrie. **3.** *(înv.)* om fără origine nobilă.

безро́потность, *-и f. sg.* resemnare, supunere, smerenie, docilitate.

безро́потный *adj.* supus, resemnat, smerit, docil.

безрука́вка, *-и f.* vestă, veston, bluză *sau* jachetă fără mîneci.

безру́кий *adj.* **1.** ciung. **2.** *(glumeț)* stîngaci, neîndemînatic.

безру́кость, *-и f. sg.* stîngăcie, neîndemînare.

безры́бье, *-я n. sg.* lipsă de pește ◇ *(prov.)* *на ~ и рак ры́ба* în țara orbilor chioru-i împărat; cînd nu sînt ochi negri săruți și cei albaștri; de dorul fragilor mănînci (rozi) cotoarele.

безубы́точный *adj.* nedeficitar, fără pierderi, fără pagube; *~ое предприя́тие* întreprindere nedeficitară.

безуда́рность, *-и f. (lingv.)* caracter neaccentuat, atonicitate.

безуда́рный *adj. (lingv.)* neaccentuat, aton; *~ слог* silabă neaccentuată; *~ вокали́зм* vocalism aton; *~ая позиция* poziție neaccentuată.

безу́держный *adj.* nestăvilit, nereținut, nestăpînit; impetuos, năvalnic, năprasnic, furtunos; *~ пото́к* torent năvalnic.

безукори́зненность, *-и f. sg.* caracter impecabil/ireproșabil, lipsă de cusur.

безукори́зненный *adj.* impecabil, ireproșabil, fără cusur.

безу́мец, *-мца m.* **1.** *(înv.)* (om) nebun, dement, alienat mintal. **2.** (om) smintit, năuc, bezmetic, zăpăcit, fără minte, fără judecată.

безу́мие, *-я n. sg.* **1.** *(înv.)* *(сумасше́ствие)* nebunie, demență. **2.** *(безрассу́дство)* sminteală, nebunie, lipsă de judecată, zăpăceală; *грани́чить с ~ем* a fi aproape de nebunie, a fi vecin cu nebunia ◇ *до ~я* pînă la nebunie/la paroxism.

безу́мно *adv.* nebunește, în mod nesocotit, la nebunie.

безу́мный *adj.* **1.** *(înv.)* nebun, dement. **2.** smintit, nebun, bezmetic, năuc, zăpăcit, fără minte. **3.** *(fig.)* foarte mare, foarte tare, extraordinar, foarte puternic; copleșitor; *~ая су́мма* o sumă extrem de mare, o sumă fantastică; *~ая цена́* preț exorbitant; *~ая страсть* pasiune frenetică. **4.** *~ый, -ого m.* om nebun, smintit, dement.

безумо́лчный *adj. (înv.)* neîncetat, neîntrerupt, continuu; *~ шум мо́ря* vuietul neîncetat al mării.

безу́мство, *-а n.* **1.** nebunie, faptă nesocotită. **2.** temeritate, cutezanță, curaj mare.

безу́мствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a face nebunii, a-și face de cap, a se comporta ca un smintit/ca un dement.

безупре́чно *adv.* în mod impecabil/ireproșabil.

безупре́чность, *-и f. sg.* caracter impecabil/ireproșabil, perfecțiune, desăvîrșire.

безусло́вно **1.** *adv.* (în mod) necondiționat, absolut; (în mod) neîndoielnic, indiscutabil, incontestabil, sigur, cu siguranță. **2.** *cuv. modal.* desigur, bineînțeles, se înțelege; fără îndoială.

безусло́вность, *-и f. sg.* caracter necondiționat, certitudine, siguranță.

безусло́вный *adj.* **1.** absolut, necondiționat, fără rezerve. **2.** neîndoielnic, sigur, indiscutabil, complet, deplin; *~ успе́х* succes sigur/indiscutabil/asigurat.

безуспе́шный *adj.* zadarnic, inutil, fără rezultat, fără succes, fără folos.

безуста́нный *adj. (înv.)* neobosit, fără preget; *~ая рабо́та* muncă fără preget.

безу́сый *adj.* **1.** imberb, fără mustăți. **2.** *(glumeț)* foarte tînăr. **3.** *(zool.)* fără antene.

безуте́шно *adv.* nemîngîiat, neconsolat.

безуте́шный *adj.* neconsolat, nemîngîiat, inconsolabil.

безуча́стие, *-я n. sg.* nepăsare, indiferență, apatie, pasivitate.

безуча́стно *adv.* cu indiferență, cu nepăsare, în mod indiferent, nepăsător.

безуча́стность, *-и f. sg. v. безуча́стие.*

безуча́стный *adj.* nepăsător, indiferent, apatic; *~ взгля́д* privire absentă.

безъязы́кий *adj. v. безъязы́чный.*

безъязы́чный *adj.* lipsit de grai, mut.

безъя́дерный *adj.* nenuclear; denuclearizat; *~ая зо́на* zonă denuclearizată.

безыде́йность, *-и f. sg.* lipsa unui conținut de idei.

безыде́йный *adj.* lipsit de idei, fără idei.

безызве́стность, *-и f. sg.* **1.** anonimat. **2.** lipsă de știri.

безызве́стный *adj.* necunoscut; lipsit de renume; fără renume.

безымённый *adj. v. безымя́нный.*

безымя́нный *adj.* necunoscut, anonim, fără nume, lipsit de nume ◇ *~ па́лец* degetul inelar.

безындукцио́нный *adj.* antiinductiv, neinductiv.

безынерцио́нный *adj.* fără inerție.

безынициати́вность, *-и f. sg.* lipsă de inițiativă.

безынициати́вный *adj.* lipsit de inițiativă.

безыскро́вый *adj.* fără scîntei.

безыскýсственный *adj.* firesc, natural, simplu, lipsit de artificialitate.

безысхо́дность, *-и f. sg.* deznădejde, desperare; situație desperată.

безысхо́дный *adj.* iremediabil, fără leac, ireparabil, fără scăpare, fără ieșire, desperat, fără soluție, nemărginit; *~ое го́ре* durere nemărginită; durere nesfîrșită; *~ое положе́ние* situație fără ieșire.

безэффекти́вность, *-и f.* ineficacitate, ineficiență.

бекáр, *-а m. (muz.)* becar.

бекáс, *-а m. (zool.)* becață, sitar.

бекаси́ный *adj.* de sitar, de becață.

бекéша, *-и f. (înv.)* becheșă *(haină rusească strînsă în talie).*

бекмéс, *-а m.* must de struguri concentrat, must fiert, becmeș, sirop de sorg.

бекóн, *-а m.* bacon.

бекóнный *adj.* de bacon.

белена́, *-ы f. sg. (bot.)* măselariță ◇ *(бу́дто)* *~ы объе́лся* de parcă a mîncat mătrăgună, parcă a băut gaz.

белéние, *-я n. sg.* albire, înălbire, decolorare; *луго́вое ~* înălbire la soare.

беленóй *adj. (bot.)* de măselariță.

белёный *adj.* albit, înălbit; *~ холст* pînză albită.

белéсый *adj.* albicios, alburiu.

белé|ть, *-ю, -еешь vb. ipf.* **1.** *(pf. побелéть)* a deveni alb, a se decolora, a se înălbi. **2.** a se zări, a se vedea, a apărea *(despre obiecte de culoare albă)*, a albi.

белéться, *-éемся vb. ipf.* a se zări, a apărea *(despre obiecte albe)*; a albi.

белиберда́, *-ы f. sg.* absurdități, baliverne, vorbe fără rost, prostii, bazaconii; *нести́ ~ý* a îndruga verzi și uscate, a înșira baliverne.

белизна́, *-ы́ f. sg.* albeață; grad de albire, calitatea de a fi alb.

бели́ла, *-и́л pl.* **1.** ceruză; culori albe; *свинцо́вые ~* alb de plumb; *ци́нковые ~* alb de zinc. **2.** fard alb.

бели́льный *adj.* care albește, (care servește) pentru înălbit, pentru albit; *~ая и́звесть* hipoclorit de calciu.

бели́ть, *-лю, -лишь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. побели́ть)* a albi; a spoi, a vărui; *~ сте́ны* a vărui/a spoi pereții. **2.** *(pf. набели́ть)* a vopsi în alb; a spoi cu alb; a se sulemeni cu alb, a se farda. **3.** *(pf. вы́белить și отбели́ть)* a albi, a înălbi, a decolora; *~ холст* a albi pînza de in, a ghili pînza de in.

бели́ться, *-люсь, -лишься și бе́лишься vb. ipf.* **1.** *(pf. набели́ться)* a se sulemeni cu alb, a se farda cu alb. **2.** *pas.* de la *бели́ть.*

бе́личий *adj.* de veveriță; *~ мех* blană de veveriță.

бе́лка, *-и f.* **1.** veveriță. **2.** blană de veveriță ◇ *(fig.)* *крути́ться как ~ в колесе́* a se agita, a avea multe griji.

белкови́на, *-ы f. sg.* albumină, substanță albuminoasă.

белко́вый *adj.* de albumină.

белладо́нна, *-ы f. sg. (bot.)* beladonă, mătrăgună.

беллетри́ст, *-а m.* scriitor, literat, autor de opere beletristice.

беллетри́стика, *-и f. sg.* beletristică, literatură (beletristică).

беллетристи́ческий *adj.* literar, de literatură, beletristic, de beletristică.

белобры́сый *adj.* blond-albicios, blond-spălăcit.

белови́к, *-á m.* copia curată a unui manuscris, exemplarul pus la punct al manuscrisului.

беловóй *adj.* scris pe curat, transcris pe curat, definitiv, pus la punct; *~ экземпля́р ру́кописи* exemplarul definitiv al manuscrisului.

белогвардéец, *-дéйца m.* albgardist, membru al gărzilor albe, contrarevoluționar.

белогвардéйщина, *-ы f. sg. col.* contrarevoluție, mișcarea contrarevoluționară a gărzilor albe.

белоголóвка, *-и f. (bot.)* trifoi-de-munte.

белоголо́вый *adj.* cu păr blond, cu păr bălai, bălan.

белодере́вец, *-вца m.* tîmplar de mobilă simplă, tîmplar în lemn alb/nelustruit.

белок[1], *-лка́ m.* albumină, proteină; *кле́точный ~* albumină celulară.

белок[2], *-лка́ m.* albuş (de ou).

белок[3], *-лка́ m. (anat.)* albul ochilor, sclerotică.

белокопы́тник, *-а m. (bot.)* captalan.

белокро́вие, *-я n. sg. (med.)* leucemie.

белокры́льник, *-а m. (bot.)* coada-zmeului.

белоку́рый *adj.* bălai, blond, bălan.

белолицый *adj.* alb la faţă, cu faţa albă.

белоно́гий *(zool.) adj.* pintenog.

белоречи́т, *-а m. (mineral.)* cuarţit.

белору́ска, *-и f. (de la белору́с v. белору́сы) (femeie)* bielorusă.

белору́сский *adj.* bielorus, din Bielorusia, al Bielorusiei.

белору́сы, *-ов pl.; sg. -ру́с, -а m.* bieloruşi *(locuitori ai R.S.S. Bieloruse).*

белору́чка, *-и m. şi f. (peior.)* om boieros, coconaş.

белоры́бица, *-ы f. (zool.)* somon alb.

белоснéжный *adj.* alb ca zăpada, imaculat.

белоу́с, *-а m. (bot.)* ţăpoşică, părul-porcului.

белоцве́т, *-а m. (bot.)* autată, mărgărită; ochiul-boului.

белошве́йка, *-и f.* lenjereasă.

белу́г/а, *-и f.* morun ◇ *(fig.) реве́ть ~ой* a striga cît te ţine gura; a ţipa ca din gură de şarpe.

белу́жий *adj.* de morun.

белу́ха, *-и f.* delfin polar.

бе́л/ый *adj.* **1.** alb; *~ое вино́* vin alb; *~ хлеб* pîine albă; *(bot.) ~ая берёза* mesteacăn alb; *~ая кувши́нка* nufăr alb; *~ у́голь* cărbune alb. **2.** *(fig.)* alb, contrarevoluţionar; *~ офице́р* ofiţer contrarevoluţionar. **3.** *~ые, ~ых m. pl.* a) oameni de rasă albă; b) *(fig.)* albgardişti, contrarevoluţionari ◇ *(înv.) ~ биле́т* dovadă de scutire de serviciu militar; *~ое духове́нство* cler, preoţime; *(bot.) ~ гриб* mînătarcă; *(bot.) ~ мох* muşchi de turbă; *(med.) ~ая горя́чка* delirium tremens; *~ая кость* sînge-albastru, viţă nobilă; *~ое мя́со* carne albă, carne de pasăre/de viţel; *~ые стихи́* versuri albe; *среди́ ~а дня* ziua-n amiaza mare; *на ~ом све́те* în lumea largă, în lume; *~ как полотно́* alb ca varul; *(fig.) ши́то ~ыми ни́тками* cusut cu aţă albă; *называ́ть ~ое чёрным* a face albul negru; *принима́ть ~ое за чёрное* a lua albul drept negru.

бельведе́р, *-а m. (arhit.)* belvedere, foişor.

бельги́йка, *-и f.* belgiană.

бельги́йский *adj.* belgian, de/din Belgia, al Belgiei.

бельги́йцы, *-ев pl.; sg. -и́ец, -и́йца m.* belgieni, locuitori ai Belgiei.

бель/ё, *-я́ n. sg. col.* lenjerie, rufe, albituri; *ни́жнее ~* rufărie de corp; *посте́льное ~* lenjerie de pat ◇ *(fig.) вороши́ть гря́зное ~; копа́ться/ры́ться в гря́зном ~é* a scormoni/a răvăşi rufele murdare; *рыться в чужо́м ~é* a se amesteca în viaţa altuia; a intra în intimităţile altuia.

бельево́й *adj.* de lenjerie, de rufărie, de albituri; *~ магази́н* magazin de lenjerie.

бельевщи́ца, *-ы f.* **1.** *v. белошве́йка,* **2.** responsabilă cu rufăria în internate, sanatorii etc.

бельмéс *(în expr.) ни ~а не знать/не понима́ть* a nu pricepe o iotă; a nu avea habar; a fi tufă; a nu şti o boabă.

бельм/о́, *-á n.* albeaţă *(la ochi)* ◇ *как ~ на глазу́* îmi stă ca un ghimpe/ca bîrna/ca paiul/ca sarea în ochi; *(pop.) тарашúть/вы́лупить/вы́пучить/устáвить ~а* a căsca ochii; a se holba.

бельэта́ж, *-á m.* **1.** primul etaj *(al unei case),* mezanin. **2.** balconul întîi *(la teatru).*

беля́к, *-а m.* specie de iepure alb.

беля́на, *-ы f. (înv.)* vas fluvial de lemn, cu fund plat, nesmolit, pentru transportul materialelor lemnoase.

беля́нка, *-и f.* **1.** fată/femeie bălaie. **2.** ciupercă albă. **3.** *(entom.)* albiliţă, fluture alb; *(zool.) капу́стная ~* albiliţă.

бемо́ль, *-я m. (muz.)* bemol.

бенга́льский *adj.* bengal, de/din Bengal; *~ тигр* tigru bengal; *~ ого́нь* foc bengal, foc de artificii.

бенефи́с, *-а m. (înv.)* reprezentaţie în beneficiul unuia dintre actori ◇ *(pop.) устро́ить ~ кому́-л.* a-i face cuiva o scenă.

бенефи́сный *adj. (înv.) (de la бенефис); ~ спекта́кль* reprezentaţie în beneficiul cuiva.

бенефициа́нт, *-а m. (înv.)* artistul în beneficiul căruia se dă o reprezentaţie.

бензи́н, *-а m. sg.* benzină; *этили́рованный ~* benzină etilată; *авиацио́нный ~* benzină de avion; *лёгкий ~* benzină uşoară; *тяжёлый ~* benzină grea; *очи́щенный ~* benzină purificată; *неочи́щенный ~* benzină brută; *автомоби́льный ~* benzină auto.

бензи́новый *adj.* de/cu benzină; *~ дви́гатель* motor cu benzină.

бензини́рование, *-я n.* benzinare.

бензиноулови́тель, *-я m.* separator de benzină.

бензо́й, *-я m. (chim.)* benzoe (tămîie).

бензо́л, *-а m. (chim.)* benzen, benzol.

бензоме́р, *-а m.* indicator de benzină.

бензопро́вод, *-а m.* conductă de benzină.

бензохрани́лище, *-а m.* depozit de benzină.

бенуа́р, *-а m. (teatr.)* benoar, rîndul de loji de la parter.

бергамо́т, *-а m.* pară pergamută.

берда́нка, *-и f.* puşcă de tip Berdan.

бердо́, *-á n. (text.)* spată.

берды́ш, *-а m. (ist.)* secure cu tăişul în formă de semilună, veche armă de luptă.

бе́рег, *-а m.* mal, ţărm, coastă; *скали́стый ~* mal stîncos, faleză; *держа́ться ~а* a pluti aproape de mal; *сойти́ на ~* a coborî pe uscat; *безопа́сный ~* coastă fără pericol; *зато́пленный ~* mal inundat; *кора́лловый ~* coastă de corali; *коренно́й ~* mal principal; *(hidr.) ма́ршевый ~* mal inundabil; *морско́й ~* malul/ţărmul mării, litoral, coastă maritimă; *неприступный ~* coastă inaccesibilă; *обрезно́й ~* mal abrupt, mal cu adîncimi mari; *обры́вистый/скали́стый ~* faleză; *фио́рдовый ~* coastă cu fiorduri; *вступи́ть в ~á* a intra în albie/în matcă; *вы́йти из ~о́в* a ieşi din albie/din matcă ◇ *(prov.) от одного́ ~а отста́ть, к друго́му не приста́ть* nici în car nici în căruţă, nici în teleguţă; *на сухо́м ~ý ры́бу лови́ть* a şterpeli; a trage la stînga; *списа́ть на ~* a concedia *(de pe o navă).*

берегов/о́й *adj.* de ţărm/mal, de coastă, de litoral, riveran; *~о́е судохо́дство* cabotaj; *~а́я артилле́рия* artilerie de coastă.

берегоукрепле́ние, *-я n. (hidr.)* consolidare a malurilor.

бередúть, *-ежу́, -еди́шь vb. ipf. (pf. разбередúть) acuz.* a zgîndări; *(fig.) ~ серде́чные ра́ны* a răscoli amintiri dureroase.

бережён/ый *adj.* păstrat; păzit, ferit, apărat ◇ *(prov.) ~ая копе́йка рубль бережёт* cine nu cruţă paraua, nici de galben nu are milă.

бережли́вость, *-и f. sg.* spirit de economie, chibzuinţă, simţ gospodăresc.

бережли́вый *adj.* econom, chibzuit.

бе́режно *adv.* cu băgare de seamă, atent, cu grijă, cu atenţie; *~ обраща́ться* a se purta atent; *~ относи́ться к кому́-л.* a se purta atent, a fi atent faţă de cineva; *~ храни́ть* a păstra cu sfinţenie, a pune/a păstra la icoană.

бе́режность, *-и f.* **1.** prudenţă, băgare de seamă, precauţie, grijă, solicitudine.

бе́режн/ый *adj.* **1.** prudent, atent, precaut, cu băgare de seamă; *~ое обраще́ние с ору́жием* mînuire precaută a unei arme. **2.** grijuliu, plin de grijă; cu solicitudine; *~ое отноше́ние* atitudine plină de grijă.

берёза, *-ы f. (bot.)* mesteacăn; *бе́лая ~* mesteacăn alb; *каре́льская ~* mesteacăn pufos; *бородáвчатая ~* mesteacăn comun ◇ *~ ума́ не даёт* bătaia e ruptă din rai; *(prov.) скрипу́чая ~ до́льше стои́т* copacul care scîrţîie nu cade degrabă.

берёзка, *-и f. dim.* de la *берёза.*

берёзник, *-а m. sg. v. березня́к.*

березня́к, *-á m.* mestecăniş.

берёзовик[1], *-а m. (bot.)* pitarcă.

берёзовик[2], *-а m. (ornit.)* cocoş-de-pădure.

берёзовые, *-ых pl. (bot.)* betulacee.

берёзов/ый *adj.* de mesteacăn; *~ая ро́ща* mestecăniș ◇ *(glumeț) ~ая ка́ша* bătaie cu nuiaua, papară.

бере́йтор, -а *m.* **1.** dresor de cai, antrenor de cai. **2.** profesor de călărie.

бере́йторский *adj.* **1.** de dresor de cai. **2.** de profesor de călărie.

бере́менеть, *-ею, -еешь vb. ipf. (pf. забере́менеть)* a rămîne însărcinată, a rămîne gravidă.

бере́менная, *-ой adj. f.* gravidă, însărcinată; gestantă.

бере́менност/ь, *-и f. sg.* sarcină; gestație; *посо́бие по ~и и ро́дам* ajutor pentru sarcină și lehuzie; *внема́точная ~* sarcină extrauterină.

бе́рест, -а *m. (bot.)* ulm-de-cîmp.

бере́ста, -ы *f. sg. v. берёста.*

берёста, -ы *f. sg.* coajă de mesteacăn, strat exterior al cojii de mesteacăn.

берестяно́й *adj.* de/din coajă de mesteacăn; *~ые изде́лия* obiecte din coajă de mesteacăn.

бере́т, -а *m.* beretă, bască.

бере́тик, -а *m. dim.* băscuță.

бере́чь, *берегу́, бережёшь vb. ipf. a-cuz.* **1.** a păstra, a conserva; *~ здоро́вье* a-și păstra sănătatea. **2.** a păzi, a feri, a menaja, a cruța ◇ *~ копе́йку на чёрный день* a strînge bani albi pentru zile negre.

бере́чься, *берегу́сь, бережёшься vb. ipf.* **1.** a fi precaut, a se păzi. **2.** *gen. sau inf.* a se feri, a se păzi; *~ от хо́лода* a se feri de frig. **3.** *pas.* de la *бере́чь* ◇ *береги́сь!; береги́тесь!* ferește!, feriți-vă!

бери́лл, -а *m. (mineral.)* beril.

бе́ркут, -а *m. (ornit.)* bercut *(specie de vultur)*, acvilă de munte.

берли́нск/ий *adj.* berlinez, de/din Berlin, al Berlinului ◇ *(chim. arte) ~ая лазу́рь* albastru de Prusia.

берло́га, -и *f.* vizuină, bîrlog.

берло́жный *adj.* de vizuină, de bîrlog.

бертоле́тов, -а *m. adj. (în expr.) ~а соль* sarea lui Berthollet.

берцо́в/ый *adj. (anat.) ~ые ко́сти* oasele tibiale; *большая ~ая кость* tibia; *ма́лая ~ая кость* peroneu.

бес, -а *m.* drac, demon, diavol, duh necurat ◇ *седина́ в бо́роду, а ~ в ребро́* cît îi moșul alb la plete, tot îi stă mintea la fete; *~ попу́тал/му́тит* și-a băgat dracul coada; *бу́дто/то́чно/сло́вно ~ вселя́лся в кого́-л.* de parcă ar avea pe dracu în el; *~ом извива́ться* a face pe dracu în patru (ca să scapi de ceva); *одержи́мый ~ом* apucat, maniac, cu draci; *отпра́вить к ~у* a trimite la dracu, a da dracului; *рассыпа́ться/верте́ться ме́лким ~ом пе́ред кем-л.* a se linguși pe lîngă cineva; a se băga pe sub pielea cuiva, a umbla cu periuța.

бесе́д/а, -ы *f.* **1.** convorbire, conversație, discuție; *оживлённая/живая ~* conversație animată. **2.** dezbatere, convorbire; *провести́ ~у* a ține o prelegere urmată de discuții, a face o prelucrare. **3.** interviu ◇ *вступи́ть в ~у* a intra în vorbă, a se amesteca în discuție; *душе́вная ~* discuție sinceră/deschisă/de la om la om.

бесе́дка, -и *f.* chioșc, pavilion.

бесе́довать, *-дую, -дуешь vb. ipf. c + instr.* a conversa, a discuta, a se întreține (cu cineva).

бесёнок, -нка *m.* **1.** drăcușor, diavol, spiriduș. **2.** copil zburdalnic, strengar.

беси́ть, *бешу́, бе́сишь vb. ipf. (pf. взбеси́ть) acuz.* a înfuria, a scoate din sărite; a scoate din fire; a zădărî.

беси́ться, *бешу́сь, бе́сишься vb. ipf (pf. взбеси́ться)* **1.** a turba. **2.** a se înfuria, a se mînia, a se înverșuna, a turba. **3.** a face drăcii, a face nebunii, a-și face de cap ◇ *с жи́ру ~* a nu-și mai încăpea în piele de bine.

бесклáссовый *adj.* fără clase (sociale).

бескозы́рка, -и *f.* beretă, bonetă (de marinar).

бесконе́чно *adv.* la nesfîrșit, la infinit, neîncetat, continuu, permanent ◇ *(mat.) ~ ма́лый* infinit mic; *~ удалённый* aruncat la infinit.

бесконе́чност/ь, *-и f. sg.* nemărginire, infinit; *до ~и* pînă la infinit, fără sfîrșit, foarte mult ◇ *(mat.) двойна́я ~* dublă infinitate.

бесконе́чный *adj.* **1.** nesfîrșit, infinit, nelimitat, nemărginit. **2.** interminabil, continuu, neîncetat; fără capăt, fără sfîrșit; nesfîrșit; *~ разгово́р* o discuție interminabilă.

бесконтро́льность, *-и f. sg.* lipsă de control, lipsă de supraveghere.

бесконтро́льный *adj.* necontrolat, neverificat; nesupravegheat.

бескóрмица, -ы *f. sg.* lipsă de nutrețuri, recoltă proastă de furaje.

бескоры́стие, *-я n. sg.* dezinteresare, abnegație.

бескоры́стность, *-и f. sg. v. бескоры́стие.*

бескоры́ст/ный *adj.* dezinteresat; *~ая по́мощь* ajutor dezinteresat.

бескóстный *adj.* fără oase.

бескра́йний *adj.* infinit, nesfîrșit, nemărginit, nețărmurit; *~ просто́р* întindere nemărginită.

безкри́зисный *adj.* fără crize, care nu cunoaște crize.

бескро́вн/ый[1] *adj.* **1.** anemic, fără vlagă, palid; *~ые гу́бы* buze palide. **2.** fără vărsare de sînge; *~ая побе́да* victorie fără vărsare de sînge.

бескро́вный[2] *adj.* fără adăpost, fără acoperiș, fără cămin.

бескры́лый *adj.* **1.** fără aripi, neînaripat; *(zool.)* apter. **2.** *(fig.)* neînaripat, neputincios, șters, palid, fără vlagă.

бескульту́рье, *-я n. sg.* lipsă de cultură.

беснова́ние, *-я n. sg.* nebunie, turbare, furie.

беснова́тый *adj. (înv.)* posedat, smintit, anormal.

беснова́ться, *-ну́юсь, -ну́ешься vb. ipf.* **1.** a avea un acces de nebunie, a fi cuprins de turbare. **2.** *(fig.)* a se înfuria, a turba, a-și ieși din fire, a-și ieși din minți.

бесо́вский *adj.* drăcesc, diabolic.

беспа́лый *adj.* fără degete.

беспа́мятность, *-и f. sg.* memorie scurtă, lipsă de memorie; amnezie.

беспа́мятный *adj.* uituc, cu memorie slabă.

беспа́мятство, *-а n. sg.* **1.** leșin, pierderea cunoștinței; *впасть в ~* a-și pierde cunoștința, a leșina. **2.** furie, stare de furie.

беспардо́нный *adj. (fam.)* obraznic, nesimțit, necuviincios.

беспартийн/ый *adj.* **1.** fără de partid; *~ые ма́ссы* masele fără de partid. **2. ~ый,** *-ого, -ая, -ой m.* și *f.* persoană fără de partid.

беспа́спортный *adj.* fără pașaport; fără buletin de identitate.

беспереби́йность, *-и f. sg.* continuitate, neîntrerupere, regularitate.

беспереби́йн/ый *adj.* neîntrerupt, continuu, regulat; *~ое снабже́ние* aprovizionare regulată, aprovizionare neîntreruptă.

беспереса́дочный *adj.* direct, fără transbordare; *~ по́езд* tren direct, tren fără transbordare.

бе́сперечь *adv. (pop.)* mereu, permanent, tot timpul, la tot pasul.

бесперспекти́вность, *-и f.* lipsă de perspectivă.

бесперспекти́вн/ый *adj.* fără perspectivă, lipsit de perspectivă, fără orizont; *~ое бу́дущее* viitor fără perspectivă, viitor lipsit de perspective.

беспёрый *adj.* fără pene.

беспеча́льный *adj.* senin, lipsit de griji, tihnit.

беспе́чность, *-и f. sg.* nepăsare, ușurință, superficialitate, lipsă de griji.

беспе́чный *adj.* nepăsător, superficial, lipsit de griji.

бесписьменный *adj.* fără alfabet, fără scriere.

беспла́новость, *-и f. sg.* lipsă de plan, lipsă de planificare.

беспла́нов/ый *adj.* neplanificat, fără plan, lipsit de planificare; *~ое хозя́йство* economie neplanificată.

беспла́тность, *-и f. sg.* gratuitate.

беспла́тн/ый *adj.* gratuit, gratis, neplătit; *~ое обуче́ние* învățămînt gratuit; *~ биле́т* bilet de favoare, bilet gratuit; *~ тру́д* muncă neplătită.

беспло́дие, *-я n. sg.* **1.** sterilitate, nefecunditate. **2.** nefertilitate, ariditate.

беспло́дно *adv.* în zadar, inutil, fără succes.

беспло́дность, *-и f. sg.* **1.** sterilitate, ariditate, nefertilitate. **2.** zădărnicie, inutilitate.

беспло́дн/ый *adj.* **1.** steril, sterp. **2.** neroditor, nefertil, arid. **3.** *(fig.)* zadarnic, infructuos; *~ые уси́лия* eforturi zadarnice.

беспло́тный *adj. (înv.)* imaterial.

бесповоро́тность, *-и f. sg.* caracter irevocabil, caracter definitiv.

бесповоро́тн/ый *adj.* irevocabil, definitiv; *~ое реше́ние* hotărîre definitivă/irevocabilă.

бесподо́бный *adj.* neasemuit, incomparabil, fără pereche, minunat, admirabil, superb.

беспозвоно́чн/ый *adj.* nevertebrat; *~ое живо́тное* animal nevertebrat.

беспоко́ить, *-ою, -оишь vb. ipf. acuz.* **1.** *(мешать)* a stîngheri, a deranja, a stînjeni, a supăra. **2.** *(волновать)* a neliniști, a îngrijora.

беспоко́иться, *-ою́сь, -о́ишься vb. ipf.* **1.** *prepl. (волноваться)* a fi neliniștit, a se neliniști, a fi îngrijorat. **2.** *(утруждать себя)* a se osteni, a se deranja.

беспоко́йн/ый *adj.* **1.** turbulent, neastîmpărat, gălăgios; *~ сосе́д* vecin gălăgios. **2.** neliniștit, zbuciumat, îngrijorat, agitat; *~ое состоя́ние* zbucium (sufletesc).

беспоко́йств/о, *-а n.* **1.** deranj; *причиня́ть ~* a deranja; *прости́те за ~* iertați-mă pentru deranj. **2.** *sg.* neliniște, zbucium, emoție; *с ~ом* cu neliniște, cu emoție.

бесполе́зно **1.** *adv.* inutil, zadarnic, degeaba. **2.** *pred.* e inutil, n-are rost.

бесполе́зность, *-и f. sg.* inutilitate, zădărnicie.

бесполе́зн/ый *adj.* inutil, zadarnic, nefolositor; *~ые уси́лия* eforturi/sforțări zadarnice.

беспо́л/ый *adj. (biol.)* asexuat; *~ое размноже́ние* partenogeneză; reproducere asexuată.

беспо́мощност/ь, *-и f. sg.* neputință, neajutorare, slăbiciune; *распи́сываться в свое́й ~и* a-și recunoaște neputința, a se da bătut; a depune armele.

беспо́мощн/ый *adj.* **1.** neajutorat, neputincios, slab, lipsit de sprijin; *~ ребёнок* copil neajutorat. **2.** *(fig.)* slab, fără talent, neînzestrat; fără valoare; *~ые стихи́* versuri fără valoare.

беспоро́дный *adj.* de rînd, obișnuit, simplu, care nu e de soi.

беспоро́чность, *-и f. sg.* perfecțiune, desăvîrșire, caracter ireproșabil.

беспоро́чный *adj.* ireproșabil, impecabil, fără cusur, perfect; fără păcat.

беспоря́д/ок, *-ка m. sg.* **1.** dezordine, neorînduială; *в ~ке* în dezordine; claie peste grămadă; *бежа́ть в ~ке* a fugi în dezordine; *отступа́ть в ~ке* a se retrage în dezordine; *полне́йший ~* totală neorînduială; *поэти́ческий/худо́жественный/лири́ческий ~* dezordine artistică/poetică. **2.** *pl. (înv.)* tulburări.

беспоря́дочность, *-и f. sg.* dezordine, harabaură, neorînduială, neregulă.

беспоря́дочн/ый *adj.* **1.** dezordonat, fără ordine, neorînduit. **2.** nesistematizat, haotic, neglijent; *~ые за́писи* însemnări nesistematizate.

беспоса́дочный *adj.* fără escală; *~ перелёт* zbor fără escală.

беспо́чвенность, *-и f. sg.* netemeinicie, nemotivare, lipsă de temei.

беспо́чвенн/ый *adj.* neîntemeiat, nefondat, nemotivat, fără temei; *~ое реше́ние* hotărîre neîntemeiată.

беспо́шлинный *adj.* scutit de taxe vamale; *~ ввоз* import scutit de taxe vamale.

беспоща́дность, *-и f. sg.* cruzime, neîndurare.

беспоща́дн/ый *adj.* nemilos, necruțător, neîndurător; *~ая сати́ра* satiră necruțătoare.

беспра́вие, *-я n. sg.* **1.** lipsă de drepturi. **2.** ilegalitate, samavolnicie, arbitrar, bunul plac.

беспра́вность, *-и f. sg.* lipsă de drepturi.

беспра́вный *adj.* lipsit de drepturi.

беспредéльность, *-и f. sg.* nemărginire, infinitate, imensitate, caracter nemărginit, infinit.

беспредéльный *adj.* nemărginit, infinit, nesfîrșit, nelimitat, fără margini, nețărmurit.

беспредме́тность, *-и f. sg.* lipsă de obiect, lipsă de conținut, lipsă de scop.

беспредме́тн/ый *adj.* **1.** fără obiect, fără conținut, fără scop, fără rost; *~ спор* discuție fără rost. **2.** nonfigurativ; *~ое иску́сство* artă nonfigurativă.

беспрекосло́вно *adv.* fără obiecții, fără murmur, fără a cîrti.

беспрекосло́вн/ый *adj. (in expr.) ~ое подчине́ние* supunere oarbă.

беспрепя́тственно *adv.* (în mod) liber, neîmpiedicat, slobod, fără obstacole.

беспрепя́тственный *adj.* liber, neîmpiedicat, nestăvilit, slobod, fără obstacole; *~ въезд* intrare liberă.

беспреры́вность, *-и f. sg.* continuitate, neîntrerupere.

беспреры́вный *adj.* continuu, neîntrerupt, necurmat, neîncetat, necontenit, fără contenire; *~ дождь* ploaie neîntreruptă.

беспреста́нно *adv.* (în mod) continuu, neîncetat, neîntrerupt, necontenit.

беспрецеде́нтный *adj.* fără precedent, nemaivăzut, nemaipomenit, nemaiîntîlnit.

беспри́быльный *adj.* nerentabil, fără cîștig, fără beneficiu, fără profit.

беспридáнница, *-ы f. (înv.)* fată fără zestre.

беспризо́рник, *-а m.* copil vagabond, copil fără căpătîi.

беспризо́рность, *-и f. sg.* **1.** neîngrijire, lipsă de îngrijire, lipsă de supraveghere; părăsire. **2.** vagabondaj.

беспризо́рн/ый *adj.* **1.** neîngrijit, neglijat, părăsit, abandonat, lipsit de îngrijire, lipsit de supraveghere; *~ое хозя́йство* gospodărie neîngrijită. **2.** fără adăpost, vagabond, părăsit, fără căpătîi; *~ ребёнок* copil părăsit, copil vagabond. **3.** *~ый, -ого m.* vagabond, copil fără căpătîi.

беспримéрный *adj.* fără seamăn, fără precedent, nemaipomenit, nemaiîntîlnit; *~ по́двиг* faptă fără seamăn, faptă neasemuită.

беспри́месный *adj.* pur, fără amestec, curat, fără aliaj *(despre metale).*

беспринци́пность, *-и f. sg.* lipsă de principialitate, lipsă de scrupule.

беспринци́пный *adj.* neprincipial, lipsit de scrupule.

беспристра́стие, *-я n. sg.* imparțialitate, nepărtinire.

беспристра́стность, *-и f. v. беспристра́стие.*

беспристра́стн/ый *adj.* drept, imparțial, nepărtinitor, obiectiv; *~ое реше́ние* hotărîre nepărtinitoare; *~ судья́* judecător drept.

беспричи́нность, *-и f. sg.* lipsă de cauză, lipsă de motiv; netemeinicie, lipsă de temei.

беспричи́нн/ый *adj.* nemotivat, fără cauză, lipsit de cauză; *затева́ть ~ую ссо́ру* a provoca o ceartă din senin.

беспри́тность, *-и sg.* lipsă de adăpost/de azil.

беспри́тный *adj.* fără adăpost, fără azil.

беспробу́дный *adj.* **1.** adînc, profund *(despre somn); ~ сон* somn adînc, somn greu. **2.** pătimaș, înverșunat, înrăit *(despre beție); ~ пья́ница* beție pătimaș.

беспро́волочный *adj.* fără fir; *~ телегра́ф* telegrafie fără fir, radiotelegrafie.

беспро́игрышн/ый *adj.* fără pierderi, cu cîștig asigurat; *~ое де́ло* afacere cu cîștig asigurat; *~ая лотере́я* tombolă/loterie cu toate numerele cîștigătoare.

беспросве́тн/ый *adj.* **1.** întunecat; *~ая тьма* întuneric beznă. **2.** *(fig.)* deznădăjduit, desperat, mohorît, întunecat, fără bucurii; *~ая жизнь* viață mohorîtă, viață fără bucurii/fără o rază de lumină,

беспросы́пный *adj. v. беспробу́дный.*

беспроце́нтн/ый *adj.* fără dobîndă; *~ заём* împrumut fără dobîndă; *~ая ссу́да* împrumut/credit fără dobîndă.

беспу́тица, *-ы f. v. бездоро́жье.*

беспу́тник, *-а m.* (om) ușuratic, flușturatic, destrăbălat, desfrînat, stricat.

беспу́тный *adj.* **1.** ușuratic, flușturatic, stricat, desfrînat. **2.** dezordonat.

беспу́тство, *-а n. sg.* **1.** desfrîu, destrăbălare, imoralitate. **2.** viață dezordonată.

бессвя́зность, *-и f. sg.* incoerență, lipsă de coeziune, lipsă de legătură.

бессвя́зн/ый *adj.* incoerent, dezlînat, fără șir, fără legătură.

бессеме́йный *adj.* fără familie, nefamilist.

бессеме́нодо́льный *adj. (bot.)* acotiledonat.

бессемя́нный *adj.* fără semințe.

бессерде́чие, *-я n. sg.* cruzime, neomenie, nesimțire.

бессерде́чность, *-и f. sg. v. бессерде́чие.*

бессерде́чный *adj.* fără inimă, fără suflet, neomenos, nemilos, crud, necruțător; *~ челове́к* om nemilos.

бессúлие, *-я n. sg.* **1.** slăbiciune, debilitate, neputinţă. **2.** *(med.)* impotenţă ◇ *половóе* ~ impotenţă. **3.** *(fig.)* incapacitate.

бессúльный *adj.* slab, neputincios, fără putere, lipsit de putere; ~ *стари́к* bătrîn neputincios; *(fig.)* ~ *гнев* mînie neputincioasă.

бессистéмно *adv.* (în mod) nesistematic, fără metodă, dezordonat.

бессистéмность, *-и f. sg.* lipsă de metodă, dezordine.

бессистéмный *adj.* nesistematic, lipsit de metodă, dezordonat; ~*ое изложéние* expunere nesistematică.

бесслáвие, *-я n. sg.* dezonoare, faimă proastă; ruşine, infamie.

бесслáвный *adj.* lipsit de glorie, infam; dezonorat; ~*ая смерть* moarte ruşinoasă, moarte în dezonoare.

бесслéдно *adv.* fără urmă; *пропáсть* ~ a dispărea fără urmă.

бесслéдный *adj.* fără urmă, care nu lasă urmă; ~*ое исчезновéние* dispariţie fără urme.

бесловéсность, *-и f. sg.* **1.** lipsă de grai, muţenie. **2.** tăcere, supunere.

бесловéсный *adj.* **1.** lipsit de grai, necuvîntător, mut; ~*ое живóтное* animal necuvîntător. **2.** tăcut, taciturn, supus, smerit; ~*ая роль* rol mut.

бессмéнно *adv.* (în mod) permanent, neîntrerupt, continuu, neschimbat, constant.

бессмéнность, *-и f. sg.* permanenţă, neîntrerupere, continuitate; inamovibilitate.

бессмéнный *adj.* permanent, neîntrerupt, continuu, constant; inamovibil; ~ *стаж* stagiu neîntrerupt; ~ *секретáрь* secretar permanent.

бессмéртие, *-я n. sg.* **1.** nemurire, veşnicie, viaţă veşnică. **2.** *(fig.)* glorie veşnică.

бессмéртник, *-а m. (bot.)* siminoc, imortelă.

бессмéртный *adj.* nemuritor, veşnic, etern, nepieritor; ~*ая слáва* glorie nemuritoare.

бессмéтный *adj.* fără deviz.

бессмы́сленно *adv.* **1.** fără sens, fără rost. **2.** stupid. **3.** *pred.* n-are rost.

бессмы́сленность, *-и f. sg.* nonsens, lipsă de raţiune, absurditate.

бессмы́сленный *adj.* **1.** lipsit de sens, fără sens, absurd, stupid, prostesc, lipsit de raţiune. **2.** lipsit de minte; ~ *ребёнок* copil fără minte.

бессмы́слие, *-я n. sg.* lipsă de raţiune.

бессмы́слица, *-ы f.* nonsens, absurditate, prostie, inepţie.

бесснéжный *adj.* fără zăpadă, lipsit de zăpadă; ~*ая зимá* iarnă fără zăpadă.

бессóвестно 1. *adv.* (în mod) nerușinat, necinstit, cu neobrăzare, fără scrupule. **2.** *pred.* e o nerușinare.

бессóвестность, *-и f. sg.* nerușinare, neobrăzare, nemernicie, lipsă de scrupule.

бессóвестный *adj.* nerușinat, neobrăzat, nemernic, lipsit de scrupule, necinstit; *сáмым* ~*ым óбразом* cu cea mai mare nerușinare.

бессодержáтельность, *-и f. sg.* lipsă de conţinut, sărăcie de idei, lipsă de fond.

бессодержáтельный *adj.* fără conţinut, lipsit de conţinut, sărac în idei, gol, găunos; ~*ая статья́* articol lipsit de conţinut/sărac în idei/fără fond; ~ *человéк* om superficial.

бессознáтельно *adv.* (în mod) inconştient; *дéйствовать* ~ a acţiona în mod inconştient.

бессознáтельный *adj.* **1.** inconştient, spontan; ~ *жест* gest inconştient/spontan. **2.** inconştient, de inconştienţă; fără cunoştinţă; *быть в* ~*ом состоя́нии* a fi în stare de inconştienţă. **3.** *(pop.)* înapoiat, rămas în urmă, lipsit de nivel politic.

бессóница/а, *-ы f.* insomnie; *страдáть* ~*ей* a suferi de/a avea insomnie.

бессóнный *adj.* fără somn, nedormit; ~*ая ночь* noapte nedormită, noapte albă.

бесспóрно 1. *adv.* (în mod) incontestabil, de netăgăduit, indiscutabil; *он* ~ *чéстный человéк* este incontestabil un om cinstit. **2.** *cuv. modal* bineînţeles, desigur, indiscutabil, fără doar şi poate. **3.** *pred.* e indiscutabil.

бесспóрность, *-и f. sg.* certitudine, evidenţă; caracter incontestabil/indiscutabil.

бесспóрный *adj.* **1.** incontestabil, de netăgăduit, indiscutabil, cert; ~*ая и́стина* adevăr de netăgăduit. **2.** *(jur.)* peremptoriu, incontestabil; ~*ое доказáтельство* dovadă peremptorie; ~*ое влáдение* posesiune inatacabilă; *в* ~*ом поря́дке* pe cale extrajudiciară/administrativă.

бессрéбренник, *-а m. (înv.)* om dezinteresat.

бессрóчный *adj.* fără termen, pe termen nelimitat, nelimitat, pe viaţă; ~ *óтпуск* concediu pe termen nelimitat.

бесстрáстие, *-я n. sg.* calm, seninătate, impasibilitate.

бесстрáстный *adj.* calm, senin, impasibil, impertubabil, nestăpînit de pasiuni.

бесстрáшие, *-я n. sg.* curaj, temeritate.

бесстрáшный *adj.* neînfricat, curajos, temerar.

бессты́дник, *-а m.* (om) nerușinat, nesimţit, dezmăţat, obraznic, necuviincios, neobrăzat.

бессты́дный *adj.* nerușinat, obraznic, neobrăzat; deşănţat, dezmăţat, necuviincios.

бессты́дство, *-а n. sg.* nerușinare, obrăznicie, neobrăzare; dezmăţ, necuviinţă.

бессты́жий *adj. (pop.) v.* ***бессты́дный***

бессчётный *adj.* fără număr, nenumărat, imens, uriaş.

бестáктность, *-и f. sg.* **1.** lipsă de tact. **2.** faptă lipsită de tact, nedelicateţe, lipsă de delicateţe.

бестáктный *adj.* lipsit de tact, fără tact, nedelicat.

бесталáнный[1] *adj.* neînzestrat, lipsit de talent; ~ *поэ́т* poet lipsit de talent.

бесталáнный[2] *adj. (folc.)* nenorocos, fără noroc, lipsit de noroc, ghinionist.

бестелéсность, *-и f. sg.* caracter imaterial, imaterialitate.

бестелéсный *adj.* imaterial.

бéстия, *-и f. (pop.)* şmecher, vulpoi, pişicher, pramatie; *ну, и* ~*я!* ce mai şmecher!; *продувнáя* ~ mare şmecher; fură eloşca de pe ouă; fură oul de sub găină.

бестолкóвость, *-и f. sg.* incapacitate, nepricepere, neghiobie.

бестолкóвщина, *-ы f. sg.* neorînduială, dezordine, harababură.

бестолкóвый *adj.* **1.** *(непонятливый)* prost, greu de cap, lipsit de isteţime, nepriceput, nătîng. **2.** fără înţeles, fără şir, alandala; ~ *рассказ* povestire fără înţeles/dezlînată.

бéстолочь, *-и f. sg.* **1.** neorînduială, dezordine, harababură. **2.** *(pop.)* om nepriceput/prost/greu de cap.

бестрéпетный *adj.* neînfricat, curajos, temerar, cutezător.

бесфóрменность, *-и f. sg.* stare amorfă, caracter amorf, lipsă de formă.

бесфóрменный *adj.* amorf, inform; ~*ая мáсса* masă amorfă.

бесхарáктерность, *-и f. sg.* lipsă de voinţă, fire slabă/influenţabilă.

бесхарáктерный *adj.* lipsit de voinţă, slab, influenţabil.

бесхвóстый *adj.* **1.** fără coadă. **2.** ~*ые, -ых pl. (zool.)* anuri.

бесхи́тростный *adj.* **1.** sincer, deschis, neprefăcut; ~ *человéк* om sincer/neprefăcut. **2.** simplu, fără complicaţii.

бесхóзный *adj.* fără stăpîn, de izbelişte; ~*ое имýщество* avere fără stăpîn.

бесхозя́йственность, *-и f. sg.* lipsă de spirit gospodăresc, rea gospodărire.

бесхозя́йственный *adj.* lipsit de spirit gospodăresc, prost gospodar, neeconom.

бесхребéтный *adj.* **1.** *(fig.)* şovăielnic, inconsecvent, neprincipial. **2.** fără şira spinării.

бесцвéтность, *-и f. sg.* **1.** lipsă de culoare, acromatism. **2.** *(fig.)* banalitate, lipsă de strălucire, platitudine.

бесцвéтный *adj.* **1.** incolor, fără culoare, acromatic. **2.** *(fig.)* fad, şters, banal, searbăd.

бесцéльность, *-и f. sg.* lipsă de scop; lipsă de sens; lipsă de raţiune.

бесцéльный *adj.* lipsit de sens/de scop, fără rost; ~*ое существовáние* viaţă lipsită de ţel; existenţă zadarnică/inutilă.

бесцéнность *f. sg.* valoare de nepreţuit, valoare inestimabilă.

бесцéнный *adj.* **1.** (de) nepreţuit, foarte scump. **2.** *(fig.)* scump, drag, iubit; ~ *друг* prieten drag/iubit. **3.** *(înv.)* fără valoare.

бесцéнок *(în expr.)* *за* ~ foarte ieftin, pe un preţ de nimic; *сбыть за* ~ a vinde pe un preţ de nimic.

бесцеремóнно *adv.* fără nici o jenă, fără pic de jenă; (în mod) necuviincios/ nepoliticos; (în mod) familiar, grosolan, cu obrăznicie.

бесцеремóнность *f. sg.* necuviinţă, lipsă de cuviinţă, impoliteţe; familiaritate exagerată; grosolănie.

бесцеремóнный *adj.* necuviincios, nepoliticos, necioplit, grosolan; fără jenă.

бесчеловéчно 1. *adv.* neomenos, cumplit, crud, inuman. 2. *pred.* e neomenos, e inuman.

бесчеловéчность, *-u f. sg.* neomenie, lipsă de omenie, cruzime.

бесчеловéчный *adj.* crud, neomenos, inuman, necruţător.

бесчéстить, *-éщу, -éстишь vb. ipf. (pf. обесчéстить) acuz.* a pîngări, a dezonora, a necinsti; a terfeli.

бесчéстность, *-u f. sg.* lipsă de onestitate, necinste, lipsă de corectitudine, incorectitudine.

бесчéстный *adj.* necinstit, lipsit de onestitate, incorect, infam; ~ *постýпок* faptă necinstită.

бесчéстье, *-я n. sg.* dezonoare, necinste, ruşine; *нанестú* ~ *кому-л.* a dezonora pe cineva.

бесчúнный *adj. (înv.)* indecent, necuviincios, scandalos.

бесчúнство, *-a n.* scandal, necuviinţă, indecenţă, exces, nelegiuire.

бесчúнствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a face scandal, a-şi face de cap, a se deda la excese.

бесчúсленность, *-u f. sg.* infinitate, număr infinit, cantitate nemărginită, fără număr.

бесчúсленный *adj.* nenumărat, infinit, fără număr, imens; cîtă frunză şi iarbă.

бесчлéн/ный *adj. (gram.)* cu formă scurtă; ~*ое прúчастие* participiu cu formă scurtă.

бесчýвственность, *-u f. sg.* 1. nesimţire, leşin. 2. insensibilitate, lipsă de milă, asprime, neîndurare.

бесчýвствен/ный *adj.* 1. insensibil, fără simţire, leşinat; **в** ~*ом состоя́нии* în stare de leşin/de inconştienţă. 2. nemilos, dur, neîndurător, nesimţitor; ~ *человéк* om dur/nemilos.

бесчýвстви/е, *-я n. sg.* 1. nesimţire, leşin, stare de inconştienţă; *в* ~*и* fără cunoştinţă; *до* ~*я* pînă la leşin; pînă la pierderea cunoştinţei. 2. insensibilitate, asprime, atitudine rece.

бесшабáшн/ый *adj. (fam.)* nesăbuit, necugetat, nepăsător; îndrăzneţ; ~ *пáрень* om nesăbuit; ~*ая жизнь* viaţă fără căpătîi.

бесшýмн/ый *adj.* liniştit, tăcut, potolit; fără zgomot, silenţios; ~*ые шагú* paşi uşori, paşi care nu se aud; ~ *мотóр* motor silenţios.

бéта *f.* beta ◇ ~*-лучú* raze beta.

бетани́н, *-a m. (chim.)* betaninã.

бетатрóн, *-a m. (fiz.)* betatron.

бетóн, *-a m. sg.* beton; *воздýшный* ~ beton acrat; *гúпсовый* ~ beton cu ghips/cu ipsos; *известкóвый* ~ beton calcaros.

бетóн-пýшка, *-u f. (tehn.)* aparat de injectat beton.

бетони́рование, *-я n. sg.* betonare, turnare a betonului.

бетони́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. забетони́ровать) acuz.* a betona, a turna beton.

бетониро́вка, *-u f. sg. v. бетони́рование.*

бетони́т, *-a m. sg. (constr.)* betonit, bloc de beton.

бетóнный *adj.* de beton, betonat; ~*ое основáние* fundaţie de beton.

бетономóл, *-a m. (constr.)* rangă de spart beton, perforator de beton.

бетономешáлка, *-u f.* betonieră.

бетононасóс, *-a m. (constr.)* pompă de beton.

бетонопровóд, *-a m. (constr.)* conductă pentru beton.

бетоноукла́дчик, *-a m. (constr.)* betonist, turnător de beton.

бетóнщик, *-a m.* betonist, betonier.

бечевá, *-ú f. sg.* cordon, funie; coardă; *(nav.)* parîmă subţire.

бечёвка, *-u f. sg.* frînghie subţire, coardă, şnur, sfoară.

бечёвник, *-a m.* edec.

бечевóй *adj.* de edec, de odgon, de funie.

бечёвочный *adj.* de sfoară, de şnur, de frînghie subţire.

бéшено *adv.* cu turbare, cu furie, nebuneşte, la nebunie.

бéшенство, *-a n. sg.* 1. turbare, rabie. 2. *(fig.)* turbare, furie, mînie; *прийтú в* ~ a deveni furios, a turba de mînie.

бéшен/ый *adj.* 1. turbat, bolnav de turbare, rabiat; ~*ая собáка* cîine turbat. 2. *(fig.)* înverşunat, nebun; ~*ая скóрость* viteză nebună; ~*ое сопротивлéние* rezistenţă înverşunată. 3. *(fig.)* violent, furios, irascibil; ~ *харáктер* fire violentă ◇ ~*ые дéньги* sume enorme uşor cîştigate; ~*ые цéны* preţuri exorbitante.

бешмéт, *-a m.* beşmet *(haină scurtă vătuită).*

биатлóн, *-a m. (sport)* biatlon.

биатлони́ст, *-a m. (sport)* biatlonist.

библéйск/ий *adj.* biblic; ~*ая легéнда* legendă biblică; ~ *текст* text biblic.

библиóграф, *-a m.* bibliograf.

библиографúческ/ий *adj.* bibliografic; ~ *указáтель* indice bibliografic; ~*ая рéдкость* raritate bibliografică.

библиогрáфия, *-u f. sg.* bibliografie.

библиóлог, *-a m.* bibliolog.

библиолóгия, *-u f. sg.* bibliologie.

библиотéка, *-u f.* bibliotecă; *публúчная* ~ bibliotecă publică.

библиотéкарский *adj.* de bibliotecar.

библиотéкарь, *-я m.* bibliotecar.

библиотéка-читáльня, *библиотéки-читáльни f.* bibliotecă cu sală de lectură.

библиотековéдение, *-я n. sg.* biblioteconomie.

библиотéчка, *-u f. dim.* bibliotecă mică.

библиотéчн/ый *adj.* de bibliotecă; ~*ая сетьь* reţeaua de biblioteci; ~ *каталóг* catalog, fişier de bibliotecă; ~*ое дéло* biblioteconomie.

библиофúл, *-a m.* bibliofil.

библиофúльский *adj.* de bibliofil.

библиофúльство, *-a n. sg.* bibliofilie.

бúблия, *-u f.* biblie.

бивáк, *-a m. (mil.)* bivuac; *стоя́ть* ~*ом* sau *стоя́ть на* ~*ах* a bivuaca, a staţiona sub cerul liber.

бивалéнтный *adj. (chim.)* bivalent.

бивáть *(prez.* nefolosit*) vb. iter.* de la *бить* **(1, 2).**

бивáчн/ый *adj. (mil.)* de bivuac, de tabără; ~*ое расположéние войск* adăpostirea trupelor în tabără; ~ *огóнь* foc de tabără.

бúвни, *-éй pl.; sg. -éнь, -вня m.* colţi *(la unele animale mamifere);* ~ *кабáна* colţi de mistreţi; ~ *слонá* fildeş, colţi de elefant.

бивуáк, *-a m. v. бивáк; жить на* ~*ах* a locui azi aici, mîine colea; a locui fără confort.

бигáмия, *-u f. sg.* bigamie.

бигудú *pl. indecl.* bigudiuri.

бидé *n. (constr.)* bideu.

бидóн, *-a m.* bidon.

биéние, *-я n. sg.* bătaie, pulsaţie, zvîcnire; ~ *сéрдца* bătaia inimii; ~ *пýльса* bătăile pulsului; ~ *мотóра* bătăile motorului ◇ *(fig.)* ~ *жúзни* freamătul/ pulsul vieţii.

бижутéрия, *-u f.* bijuterii.

бизáнь, *-u m. (mar.)* velă, catarg de mizenă, arbore artimon; ~*-мáчта* arbore artimon, catarg de mizenă.

бúзнес, *-a m.* afaceri, business.

бизóн, *-a m. (zool.)* bizon.

бизóний, *-ья, -ье adj.* de bizon, de/din piele de bizon.

бикарбонáт, *-a m. (chim.)* bicarbonat.

биквадрáт, *-a m.* bipătrat.

билабиáльный *adj. (lingv.)* bilabial.

билатерáльный *adj. (tehn.)* bilateral.

билéт, *-a m.* 1. bilet; ~ *тудá и обрáтно; обрáтный* ~ bilet dus şi întors; *железнодорóжный* ~ bilet de tren; *трамвáйный* ~ bilet de tramvai; *перрóнный* ~ bilet de peron; *пригласúтельный* ~ invitaţie; *театрáльный* ~ bilet de teatru; *входнóй* ~ bilet de intrare. 2. carnet, carte, livret, legitimaţie, tichet; *партúйный* ~ carnet de partid; *воéнный* ~ livret militar; *профсоюзный* ~ carnet sindical; *студéнческий* ~ carnet de student; *члéнский* ~ carnet de membru, carte de membru. 3. *(înv.)* bancnotă; *кредúтный* ~ bancnotă, bilet de bancă ◇ *бéлый* ~ *(înv.)* dovadă de scutire de serviciul militar; *вóлчий* ~ legitimaţie eliberată persoanelor considerate ostile regimului ţarist; *(înv.) жёлтый* ~ condicuţă, legitimaţie *(care se dădea la prostituate); компостúровать* ~ a viza un bilet.

билетёр, *-a m.* controlor de bilete.

биле́тн/ый *adj.* de bilet(e); *~ая ка́сса* casă de bilete.

биливерди́н, *-a m. (biol.)* biliverdină.

билингви́зм, *-a m. (lingv.)* bilingvism.

билине́йный *adj. (mat.)* biliniu.

били́нза, *-ы f. (fiz.)* bilentilă.

билирубин, *-a m. (biol.)* bilirubină.

биллиа́рд, *-a m. v. бильа́рд.*

биллиа́рдный *adj. v. бильа́рдный.*

биллио́н, *-a m.* bilion.

биллио́нный *adj.* de bilion.

билль, *-я m. (pol.)* bil.

би́ло, *-a n.* **1.** bătător, ciocan. **2.** piesă de şoc a unui dispozitiv.

бильдаппара́т, *-a m. (fiz.)* aparat de fototelegrafie.

бильа́рд, *-a m.* **1.** biliard; *игра́ть в ~* a juca biliard; *па́ртия в ~* partidă de biliard. **2.** masă de biliard.

бильа́рдн/ый 1. *adj.* de biliard; *~ шар* bilă de biliard. **2. ~ая,** *-ой f.* sală de biliard.

биметалл, *-a m. (tehn.)* bimetal.

биметалли́зм, *-a m. sg.* bimetalism.

бимолекуля́рность, *-и f. (chim.)* bimolecularitate.

бимс, *-a m. (mar.)* grindă de punte, traversă de punte; *продо́льный ~* grindă longitudinală.

бина́, *-ы́ f.* tîrlă.

бина́рный *adj.* binar.

бино́кль, *-я m.* binoclu; *полево́й ~* binoclu de campanie; *теа́тральный ~* binoclu de teatru; *морско́й ~* binoclu de marină; *призмати́ческий ~* binoclu cu prisme, binoclu prismatic.

бинокуля́рный *adj.* binocular.

бино́м, *-a m. (mat. lingv.)* binom; *~ Ньютона* binomul lui Newton.

бинт, *-a m.* bandaj, tifon, faşă *(pentru bandaj).*

би́нтик, *-a m. dim.* de la *бинт*

бинтова́ние, *-я n. sg.* bandajare.

бинтова́ть, *-тую, -ту́ешь vb. ipf. (pf. забинтова́ть) acuz.* a bandaja, a pansa.

бинтова́ться, *-тую́сь, -ту́ешься vb. ipf. (pf. забинтова́ться)* a se bandaja, a se pansa.

бинто́вой *adj.* de faşă, de bandaj, de tifon.

биоа́гент, *-a m. (biol.)* agent biologic.

биоаку́стика, *-и f. (fiz.)* bioacustică.

биогене́зис, *-a m.* biogeneză.

биоге́нный *adj. (biol.)* biogen.

био́граф, *-a m.* biograf.

биографи́ческий *adj.* biografic, de biografie, referitor la biografie.

биогра́фия, *-и f.* biografie.

биодина́мика, *-и f. sg.* biodinamică.

биоинформа́ция, *-и f. (med.)* bioinformaţie.

биокибернети́ка, *-и f.* biocibernetică.

био́лог, *-a m.* biolog.

биологи́ческий *adj.* biologic.

биоло́гия, *-и f. sg.* biologie.

биолюминесце́нция, *-и f. sg.* bioluminiscenţă.

биомагнети́зм, *-a m. sg.* biomagnetism.

биома́сса, *-ы f.* biomasă.

биоме́трия, *-и f. (biol.)* biometrie.

биомеха́ника, *-и f. sg.* biomecanică.

биомици́н, *-a m. sg. (biol.)* biomicină.

биопотенциа́л, *-a m.* potenţial bioelectric.

биопрепара́т, *-a m. sg. (biol.)* preparat biologic.

биопси́я, *-и f. (med.)* biopsie.

биориза́тор, *-a m. (tehn.)* biorizator, aparat pentru pasteurizarea laptelui.

биоси́нтез, *-a m. (biol.)* biosinteză.

биоста́нция, *-и f.* staţiune biologică.

биостимуля́тор, *-a m.* biostimulator.

биостои́кость, *-и f.* rezistenţă biologică.

биосфе́ра, *-ы f.* biosferă.

биото́ки *pl.* curenţi biologici.

биотопли́во, *-a n.* combustibil biologic.

биотро́н, *-a m. (tel.)* biotron.

биофи́зика, *-и f. sg.* biofizică.

биофизи́ческий *adj.* biofizic, de biofizică.

биохими́ческий *adj.* de biochimie, biochimic.

биохи́мия, *-и f. sg.* biochimie.

биоэколо́гия, *-и f.* bioecologie.

биоэлектри́чество, *-а n. sg. (biol.)* bioelectricitate.

биоэнерге́тика, *-и f. (biol.)* bioenergetică.

бипла́н, *-a m.* biplan.

биполя́рность, *-и f. sg.* bipolaritate, caracter bipolar.

биполя́рный *adj.* bipolar.

би́рж/а, *-и f.* **1.** bursă; *това́рная ~* bursă de mărfuri; *фо́ндовая ~* bursă de efecte; *хле́бная ~* bursă de cereale. **2.** *(înv.)* staţie de trăsuri ◇ *чёрная ~* bursa neagră; *~ труда́* oficiu de plasare, birou de plasare; *игра́ть на ~е* a juca la bursă.

биржеви́к, *-á m.* jucător la bursă.

биржев/о́й *adj.* de bursă; *~ ма́клер* agent de bursă, misit, samsar; *~а́я сде́лка* tranzacţie de bursă, operaţie de bursă; *~а́я игра́* agiotaj, joc de bursă; *~ы́е це́нности* valori cotate la bursă, valori negeciate la bursă.

би́рка, *-и f.* **1.** răboj. **2.** etichetă, tăbliţă, fişă, marcă.

бирковáние, *-я n. (tehn.)* etichetare.

бирюза́, *-ы f. sg.* turcoază, peruzea.

бирюзо́в/ый *adj.* **1.** de/din/cu turcoază; de/din/cu peruzea; *~ не́рстень* inel cu turcoază. **2.** de culoarea turcoazei, de culoarea preuzelei; albastru turcesc, turcoaz; *~ое мо́ре* mare de peruzea (de culoarea peruzelei).

бирю́к, *-á m.* **1.** *(reg.)* lup singuratic. **2.** *(fig.)* om ursuz,posac ◇ *смотре́ть ~о́м* a avea înfăţişare posacă, a se uita chiorîş, a fi ursuz; *жить ~о́м* a trăi ca un huhurez.

бирю́лька, *-и f. biriulcă (piesă din lemn, folosită la jocul cu acelaşi nume)* ◇ *игра́ть в ~и* a se ţine de fleacuri; a tăia frunză la cîini.

бирю́чина, *-ы f. (bot.)* lemn-cîinesc.

бис *interj.* bis!; *исполня́ть на ~* a bisa, a repeta.

би́сер, *-a m. sg. col.* mărgele foarte mărunte de sticlă ◇ *(fig.) мета́ть ~ пе́ред свинья́ми* a arunca mărgăritare la porci, a strica orzul pe gîşte; *рассыпа́ть ~ пе́ред кем-л.* a se pune bine cu cineva, a se linguşi pe lîngă cineva.

би́серина, *-ы f.* mărgea, mărgică.

би́серинка, *-и f. dim.* mărgică, mărgeluşă.

би́серник, *-a m. (bot.)* cătină, cătină roşie.

би́серный *adj.* **1.** de/din mărgele. **2.** *(fig.)* foarte mărunt; *~ по́черк* scris foarte mărunt.

бисéровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf.* a bisa, a repeta *(la cererea publicului).*

бисквúт, *-a m.* biscuit; pişcot.

бисквúтный *adj.* de/din biscuit; de/din pişcot.

биссектри́са, *-ы f. (mat.)* bisectoare.

бистр, *-a m.* bistru *(culoare).*

бисульфа́т, *-a m. (chim.)* bisulfat, sulfat acid.

бисульфи́т, *-a m. (chim.)* bisulfit, sulfit acid.

бит, *-a m. (în informatică)* bit.

бита́, *-ы́ f.* băţ de lovit *(la jocul de arşice).*

би́тва, *-ы f.* bătălie, luptă; *~ под ...* bătălia de la ...

би́тенг, *-a m. (mar.)* baba, stîlp cilindric de lemn *sau* de fontă fixat pe puntea unui vas.

битко́м *adv. (în expr.) ~ наби́тый* înţesat, ticsit, supraîncărcat; plin pînă la refuz, arhiplin.

битл şi биттл *m.; pl. би́т(т)лы, би́тлсы* beatles.

би́тник, *-a m.* beatnic.

бито́к, *-тка́ m.* pîrjoală, chiftea; şniţel natur.

бито́чек, *-чка m. dim.* de la *бито́к*

биту́м, *-a m.* bitum; smeală; *жи́дкий ~* bitum lichid; *каменноуго́льный ~* bitum din cărbune; *нефтяно́й ~* bitum de petrol.

битумино́зный *adj.* bituminos.

биту́мный *adj. (chim.)* de bitum.

би́т/ый 1. *p.t.p.* de la *бить.* **2.** *adj.* bătut, lovit, tăiat; ◇ *~ час* o oră întreagă; vreme îndelungată; *~ые сли́вки* frişcă bătută.

бить, *бью, бьёшь vb. ipf.* **1.** *(pf. поби́ть) acuz.* a bate, a lovi; *~ до́шадь* a bate calul. **2.** *(pf. поби́ть) acuz.* a bate, a învinge; *~ врага́* a bate/a învinge duşmanul. **3.** *по+ dat.* şi *в+ acuz.* a lovi, a bate; *~ в ладо́ши* a bate din palme, a aplauda. **4.** *(pf. проби́ть)* a suna; *часы́ бьют* sună ceasul. **5.** *acuz.* a tăia, a sacrifica, a omorî, a ucide; *~ пти́цу* a tăia păsări. **6.** a trage, a bate; *~ в цель* a trage la ţintă; *ружьё бьёт на две́сти ме́тров* arma bate la două sute de metri. **7.** *(pf. заби́ть)* a ţîşni, a clocoti; *~ струёй* a ţîşni; *вода́ бьёт ключо́м* apa ţîşneşte; *(fig.) жизнь бьёт ключо́м* viaţa clocoteşte. **8.** *(pf. разби́ть) acuz.* a sparge. **9.** a înfiora, a se face să tremure; *меня́ бьёт лихора́дка*

mă scutură frigurile; *(fig.) свет бьёт в глаза́* îmi vine lumina în ochi ◇ *~ по недоста́ткам* a lupta împotriva lipsurilor; *~ на...(+acuz.)* a ţinti la..., a urmări (ceva), a aspira la...; *~ моне́ту* a bate monedă; *~ наверняка́* a merge la sigur; *~ отбо́й* a) a da semnalul de încetare; b) *(fig.)* a bate în retragere, a renunţa la o părere; *~ по руке́* a) a da peste mînă; b) a bate palma; *~ трево́гу* a da semnalul de alarmă; *~ по карма́ну* a atinge la buzunar; *~ хвосто́м* a da din coadă; *~ ма́сло* a alege untul; *~ за́дом* a zvîrli *(despre cai)*; *~ в глаза́* a bate la ochi; a sări în ochi; *(fig.) ~ себя́ кулака́ми в грудь* a se bate cu pumnii în piept; *(fig.) ~ по чьим-л. интере́сам* a lovi în interesele cuiva, a prejudicia interesele cuiva.

битьё, *-я n. sg.* **1.** batere, lovire, bătaie. **2.** spargere, sfărîmare, stricare, ciocnire.

би́ться, *бьюсь, бьёшься vb. ipf.* **1.** *с+ instr.* a se bate, a se lupta; *~ с враго́м* a se bate cu duşmanul. **2.** *о, об, обо+ acuz.* a se lovi de; *(fig.) ~ голово́й о сте́ну* a se lovi cu capul de pereţi; a se da cu capul de pereţi (de toţi pereţii). **3.** a palpita, a bate, a zvîcni. **4.** *(содрогаться)* a se zvîrcoli, a se zbate; *се́рдце бьётся* bate inima. **5.** *над+ instr.* sau *с+ instr. (fig.)* a se căzni, a depune sforţări, a se sfărîma, a-şi bate capul; *ско́лько я би́лся над э́той зада́чей!* cît mi-am bătut capul cu această problemă! **6.** *(о посуде)* a se sparge. **7.** *pas.* de la *бить* (5) ◇ *~ об закла́д* a paria, a pune rămăşag; *~ как ры́ба об лёд* a se zbate ca peştele pe uscat.

бито́г, *-а m.* **1.** cal de povară. **2.** *(fig.)* om robust, viguros.

бифурка́ция, *-и f.* bifurcare, bifurcaţie.

бифште́кс, *-а m.* biftec ◇ *сде́лать ~ из кого́-л.* a face pe cineva piftie/pilaf.

би́цепс, *-а m. (anat.)* biceps.

бич, *-а́ m.* **1.** bici. **2.** *(fig.)* flagel, pacoste, calamitate.

бичева́ние, *-я n. sg.* biciuire, flagelare; stigmatizare.

бичева́ть, *-чу́ю, -чу́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** a biciui, a flagela. **2.** *(fig.)* a biciui; a înfiera, a stigmatiza.

бла́г/о[1]**,** *-а n.* **1.** bine, fericire; *общественное ~* binele obştesc; *на ~ наро́да* spre binele poporului. **2.** *(mai ales la pl.)* bunuri; *земны́е/материа́льные ~а* bunuri materiale ◇ *всех благ!* toate cele bune!, cu bine!; *ни за каки́е ~а (в ми́ре)* pentru nimic în lume.

бла́го[2] *conj. (pop.)* mai cu seamă că, deoarece, căci; cu atît mai mult cu cît, mai ales că; *конча́йте рабо́ту, ~ ве́чер бли́зко* lăsaţi lucrul căci se apropie seara.

благове́рная, *-ой f. (glumeţ)* consoartă, nevastă; *моя́ ~* soţia mea, nevasta mea.

благове́рный, *-ого m. (glumeţ)* soţ; *мой ~* soţul meu.

благове́ст, *-а m. (înv.)* dangăt, clopote.

бла́говестить, *-ещу, -естишь vb. ipf.* **1.** *(pf. отбла́говестить)* a bate clopotele la biserică; a trage clopotele. **2.** *(pf. разбла́говестить) (fig. iron.)* a da sfoară-n ţară, a bate toba, a trăncăni.

благове́щение, *-я n. (bis.)* bunavestire, blagoveştenie.

благови́дный *adj.* **1.** cuviincios, decent. **2.** plăcut la vedere ◇ *~ предло́г* pretext plauzibil.

благоволе́ние, *-я n. sg. (înv.)* bunăvoinţă, simpatie.

благоволи́ть, *-лю, -ли́шь vb. ipf. к+ dat. (înv.)* a manifesta bunăvoinţă, a fi binevoitor *(faţă de cineva)*.

благово́ние, *-я n.* **1.** aromă, mireasmă. **2.** *pl. (bis.)* substanţă aromată, mirodenii.

благово́нн/ый *adj.* înmiresmat, aromatic, parfumat; *~ые ма́сла* uleiuri aromatice.

благовоспи́танность, *-и f. sg. (înv.)* bună creştere; curtenie, politeţe.

благовоспи́танный *adj.* bine crescut, politicos; curtenitor.

благогове́йно *adv.* cu evlavie, cu respect, (în mod) pios, respectuos, evlavios.

благогове́йн/ый *adj.* respectuos, pios, evlavios, plin de veneraţie; *~ое молча́ние* tăcere pioasă.

благогове́ние, *-я n. sg.* veneraţie, respect, pietate, evlavie.

благогове́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. пе́ред+ instr.* a venera, a avea un cult (faţă de cineva), a respecta adînc (pe cineva).

благодар/и́ть, *-рю́, -ри́шь vb. ipf. (pf. поблагодари́ть)* a mulţumi, a aduce mulţumiri; a fi recunoscător; *~ю́ вас* vă mulţumesc.

благода́рно *adv.* cu recunoştinţă, cu mulţumiri.

благода́рност/ь, *-и f.* **1.** *sg.* mulţumire, recunoştinţă. **2.** cuvinte de mulţumire, gratitudine; *не сто́ит ~ей* nu face nimic; *объяви́ть ~ за отли́чную рабо́ту* a mulţumi pentru munca excepţională; *в знак ~и; в ~* în semn de mulţumire, drept mulţumire/recunoştinţă; *приноси́ть ~* a aduce mulţumiri; *выража́ть ~* a exprima mulţumiri, a-şi arăta recunoştinţa.

благода́рн/ый *adj.* **1.** recunoscător; *быть ~ым кому́-л.* a fi recunoscător cuiva. **2.** *(fig.)* rodnic, fructuos; *~ труд* muncă rodnică.

благода́рственн/ый *adj. (înv.)* de mulţumire, de recunoştinţă; *~ое письмо́* scrisoare de mulţumire.

благодаря́ *prep. dat.* mulţumită, datorită, graţie (cuiva); *~ тому́, что..* mulţumită/datorită faptului că...

благода́тный *adj.* îmbelşugat, abundent, rodnic; *~ край* regiune îmbelşugată.

благода́ть, *-и f. sg.* **1.** belşug, fericire, bucurie; *кака́я у вас тут ~!* ce minunat e aici la voi! **2.** *(înv.)* har.

благоде́нственный *adj. (înv.)* fericit, prosper.

благоде́нствие, *-я n. sg. (înv.)* bunăstare, prosperitate.

благоде́нствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf. (înv.)* a trăi în tihnă/în belşug, a prospera.

благодете́ль, *-я m.* **1.** *(înv.)* bunăstare, fericire, prosperitate. **2.** binefăcător, protector.

благодете́льность, *-и f. sg.* binefacere.

благодете́льный *adj.* binefăcător, prielnic, folositor; *~ кли́мат* climă prielnică.

благодете́льствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a-i face cuiva un bine.

благодея́ние, *-я n.* binefacere, faptă bună.

благоду́шествовать, *-твую, -твуешь vb. ipf. (peior.)* a huzuri, a trăi în tihnă/fără griji.

благоду́шие, *-я n. sg.* blîndeţe, bună dispoziţie, seninătate, calm imperturbabil; huzur.

благоду́шно *adv.* cu blîndeţe, (cu) calm, cu voie bună.

благоду́шный *adj.* calm, blînd, blajin, liniştit.

благожела́тель, *-я m. (înv.)* binevoitor.

благожела́тельно *adv.* cu bunăvoinţă, (în mod) binevoitor, favorabil.

благожела́тельность, *-и f. sg.* bunăvoinţă.

благожела́тельн/ый *adj.* binevoitor, favorabil, prietenos; *~ое отноше́ние* atitudine binevoitoare.

благозву́чие, *-я n. sg.* armonie, euforie.

благозву́чность, *-и f. sg. v. благозву́чие*

благозву́чный *adj.* armonios, melodios, eufonic; *~ стих* vers melodios.

благ/о́й[1] *adj. (înv.)* bun, folositor; *~о́е намере́ние* intenţie bună; *~и́е пожела́ния* urări de bine. ◇ *~ю́ ча́сть избра́ть* a lua hotărîrea cea mai bună.

благ/о́й[2] *(în expr.) крича́ть ~и́м ма́том* a striga din răsputeri; a ţipa ca din gură de şarpe; a ţipa cît îl ţine gura.

благоле́пие, *-я n. sg. (înv.)* strălucire, fast, pompă, frumuseţe.

благомы́слящий *adj. (înv.)* conformist *(în felul de a gîndi)*.

благонадёжность, *-и f. sg.* **1.** încredere **2.** *(înv.)* loialitate *(politică)*.

благонадёжный *adj.* **1.** sigur, de nădejde, de încredere. **2.** loial *(în politică)*.

благонаме́ренность, *-и f. sg. (înv.)* conformism faţă de ideologia oficială.

благонаме́ренный *adj. (înv.)* supus *(conducerii statului)*, care se conformează ideologiei (concepţiilor) oficiale.

благонра́вие, *-я n. sg. (înv.)* cuminţenie, bună purtare, bună creştere.

благонра́вный *adj.* cuminte, cu purtări bune, bine crescut; *~ ребёнок* copil cuminte/bine crescut.

благообра́зие, *-я n. sg.* înfăţişare plăcută, aspect impunător, înfăţişare venerabilă.

благообра́зный *adj.* agreabil, plăcut la înfăţişare.

благополу́чи/е, *-я n. sg.* bunăstare, belşug, prosperitate; *~ семьи́* bunăstarea familiei; *пожела́ть вся́кого/вся́ческого ~я кому́-л.* a ura numai bine cuiva; *к моему́/к о́бщему ~ю* spre binele/spre norocul meu/al tuturor.

благополу́чно *adv.* (în mod) fericit, cu bine; *всё ~* totul e în ordine; *всё обошло́сь/обо́йдётся ~* totul s-a terminat/se va termina cu bine.

благополу́чный *adj.* fericit, norocos, reuşit.

благоприобретённый *adj.* achiziţionat/ciştigat prin muncă proprie.

благопристо́йно *adv. (înv.)* (în mod) decent, cu bună-cuviinţă.

благопристо́йность, *-и f. sg. (înv.)* cuviinţă, bună-cuviinţă, decenţă.

благопристо́йный *adj.* cuviincios, decent; *~ое поведе́ние* purtare decentă/cuviincioasă.

благоприя́тно *adv.* (în mod) favorabil, prielnic.

благоприя́тн/ый *adj.* favorabil, prielnic; *~ые усло́вия* condiţii prielnice; *~ о́тзыв* referinţă favorabilă, aviz favorabil.

благоприя́тствовани/е, *-я n. sg.* favorizare; *(dipl.) огово́рка о наибо́льшем ~и* clauza naţiunii celei mai favorizate.

благоприя́тствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a fi favorabil, a favoriza, a înlesni, a ajuta.

благоприя́тствуем/ый *part. prez. pas.* (de la *благоприя́тствовать*) favorizat; *~ая на́ция* ţară care se bucură de clauza naţiunii celei mai favorizate.

благоразу́мие, *-я n. sg.* înţelepciune, cumpătenie, prudenţă.

благоразу́мно *adv.* (în mod) înţelept, prudent, cu prudenţă, cuminte.

благоразу́мный *adj.* înţelept, cuminte, rezonabil; prudent, prevăzător.

благорасположе́ние, *-я n. sg. (înv.)* bunăvoinţă, atitudine binevoitoare.

благорасполо́женный *adj. (înv.)* binevoitor, rezonabil.

благоро́дие, *-я n. (înv.) ва́ше ~!* înălţimea voastră!

благоро́дно *adv.* cu noblеţe, cu mărinimie.

благоро́дн/ый *adj.* **1.** nobil, virtuos; *~ челове́к* om nobil/virtuos. **2.** *(изысканный)* excepţional; distins, elegant; *~ая красота́* o frumuseţe plină de distincţie ◇ *~ые мета́ллы* metale nobile; *на ~ом расстоя́нии* la o distanţă apreciabilă.

благоро́дство, *-а n. sg.* **1.** noblеţe, onestitate; mărinimie; *прояви́ть ~* a da dovadă de noblеţe/de mărinimie. **2** distincţie, eleganţă, finеţe.

благоскло́нно *adv.* (în mod) binevoitor, favorabil, cu bunăvoinţă.

благоскло́нность, *-и f. sg.* bunăvoinţă, atitudine binevoitoare; atitudine favorabilă; *по́льзоваться чьей-л. ~ю* a se bucura de bunăvoinţa cuiva.

благоскло́нный *adj.* binevoitor, favorabil.

благослове́ни/е, *-я n. sg.* **1.** binecuvîntare, blagoslovire; *роди́тельское ~* binecuvîntare părintească. **2.** *(înv.)* avere lăsată ca moştenire de la părinţi ◇ *с чьего́-л. ~я* cu încuviinţarea cuiva.

благослове́нный *adj. (înv.)* binecuvîntat, blagoslovit, fericit.

благослови́ть, *-влю́, -ви́шь vb. pf. (ipf. благослови́ть) acuz.* **1.** *(bis.)* a binecuvînta, a blagoslovi. **2.** *(fig.)* a aproba, a-şi da binecuvîntarea, a binecuvînta.

благословля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *благослови́ть*

благосостоя́ние, *-я n. sg.* bunăstare, prosperitate, îndestulare.

благотвори́тель *-я m.* binefăcător, filantrop.

благотвори́тельность, *-и f. sg.* binefacere, filantropie.

благотвори́тельный *adj.* de binefacere.

благотво́рность, *-и f. sg.* înrîurire, binefacere, influenţă binefăcătoare, efect salutar, influenţă salutară.

благотво́рный *adj.* binefăcător, salutar, care are o înrîurire binefăcătoare; folositor.

благоусмотре́ние, *-я n. (în expr.) на чьё-л. ~* la aprecierea cuiva, la latitudinea cuiva.

благоустра́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *благоустро́ить*

благоустро́енность, *-и f. sg.* confort, amenajare.

благоустро́енн/ый *adj.* **1.** confortabil, comod, bine amenajat, bine orînduit, bine organizat; *~ая кварти́ра* locuinţă confortabilă. **2.** *p.t.p.* de la *благоустро́ить.*

благоустро́ить, *-о́ю, -о́ишь vb. pf. (ipf. благоустра́ивать) acuz.* a amenaja, a înzestra cu tot confortul, a pune ordine, a organiza; *~ городски́е кварта́лы* a amenaja cartierele oraşului.

благоустро́йство, *-а n. sg. v.* **1.** *v. благоустро́енность.* **2.** salubritate; *~ го́рода* salubritatea oraşului. **3.** urbanistică.

благоуха́ние, *-я n.* mireasmă, parfum, aromă.

благоуха́нный *adj.* înmiresmat, parfumat, care răspîndeşte un miros plăcut; binemirositor.

благоуха́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* a răspîndi un miros plăcut, a exala un miros plăcut, a îmbălsăma (aerul), a parfuma.

благоуха́ющий *part. prez. act.* (de la *благоуха́ть*) care miroase frumos, aromat, înmiresmat, binemirositor.

благочести́вый *adj. (bis.)* pios, evlavios, cucernic, cuvios.

благоче́стие, *-я n. sg. (bis.)* evlavie, cucernicie, pietate, cuvioşie.

блаже́н/ый *adj.* **1.** fericit; *~ое состоя́ние* stare fericită. **2.** prostuţ, naiv, sărac cu duhul, ciudat; *он како́й-то ~* e cam sărac cu duhul.

блаже́нств/о, *-а n.* beatitudine, fericire netulburată; *быть на верху́ ~а* a fi în culmea fericirii, a fi în al nouălea cer.

блаже́нствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a fi fericit, a fi în culmea fericirii.

блажи́ть, *-жу́, -жи́шь vb. ipf. (pop.)* a da frîu liber toanelor, a-şi face de cap, a face după cum îl taie capul, a se ţine de năzdrăvănii.

блажно́й *adj. (pop.)* zăpăcit, dezechilibrat; încăpăţînat, cu toane, într-o ureche.

блажь, *-и f. sg.* prostie, nebunie; gărgăuni; toane; *~ напа́ла; ~ пришла́ в го́лову* l-au apucat pandalиile/hachiţele; *напусти́ть на себя́ ~* a face pe nebunul.

бланк, *-а m.* formular, blanchetă, imprimat, hîrtie cu antet; *анке́тный ~* chestionar; *~и стро́гой отчётности* imprimate de strictă evidenţă; *печа́тный ~* imprimat; *запо́лнить ~* a completa un formular.

бла́нков/ый *adj.* de formular, de imprimat, de blanchetă; *~ая на́дпись* gir în alb.

бланши́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (tehn.)* a blanşa, a blanjeri.

бланширо́вка, *-и f.* blanşare, fierbere preliminară.

блат, *-а m.* **1.** argoul hoţilor. **2.** pile, proptele; *по ~у* prin protecţie, prin cunoştinţe; pe sub mînă; *име́ть ~* a avea pile/proptele; *устро́ить ~ кому́-л.* a pune pile (pentru cineva).

блатно́й *adj. (în expr.) ~ язы́к; ~а́я му́зыка* argoul hoţilor.

бледне́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. побледне́ть)* **1.** a păli, a deveni palid, a îngălbeni; *~ от стра́ха* a păli de frică. **2.** *перед + instr.* a păli, a-şi pierde importanţa, a trece pe planul al doilea.

бледнокро́вие, *-я n.* anemie.

бледноли́ловый *adj.* cu faţa palidă, palid la faţă.

бле́дность, *-и f. sg.* paloare, lividitate, paliditate; *ме́ртвенная ~* paloare cadaverică.

бле́дн/ый *adj.* **1.** palid, livid; *~ челове́к* om palid. **2.** şters, spălăcit, plat, banal; searbăd; *~ое описа́ние* descriere şteарsă/plată.

блёклость, *-и f. sg.* veştejire, ofilire.

блёкл/ый *adj.* veşted, ofilit, trecut; îngălbenit, spălăcit, şters; *~ые цветы́* flori veştede.

блёкн/уть, *-ну́, -нешь vb. ipf. (pf. поблёкнуть)* a păli, a se ofili, a se veşteji; a se stinge; a se spălăci, a se decolora; *цветы́ ~ут* florile se ofilesc; *взор ~ет* privirea se stinge.

бле́нда, *-ы f. (fiz.)* diafragmă; *(foto) со́лнечная ~* parasolar.

бленнорея́, *-и f. sg.* blenoragie.

блеск, *-а m. sg.* **1.** luciu, lucire, scînteiere; ~ *воды́* luciul apei; ~ *мо́лнии* scînteierea fulgerului. **2.** *(fig.)* fast, lux, pompă, strălucire; *во всем ~е* în toată strălucirea/splendoarea ◇ *(mineral.) ма́рганцевый* ~ alabandină; *свинцо́вый* ~ galenă, sulfură de plumb; *мишу́рный* ~ strălucire falsă; *с ~ом* cu toată măreţia; *наводи́ть* ~ a da lustru/luciu.

блесна́, *-ы́ f.* momeală pentru peşte; vîrcolac.

блесну́/ть, *-ну́, -нёшь vb. pf.* **1.** *mom.* de la *блесте́ть.* **2.** *(fig.)* a apărea, a fulgera; *~ла мысль* i-a fulgerat un gînd; *~ла наде́жда* a licărit o speranţă.

блесте́/ть, *блещу́, блести́шь* şi *бле́щешь vb. ipf. (pf. mom. блесну́ть) instr.* **1.** a străluci, a scînteia, a lumina puternic. **2.** *(fig.)* a străluci, a excela, a se deosebi; *~умо́м* a străluci prin inteligenţă ◇ *не всё то зо́лото, что блести́т* nu tot ce străluceşte e aur; nu tot ce zboară se mănîncă.

блёстки, *-ток pl.; sg. -тка, -и f.* **1.** paiete, fluturaşi. **2.** *(сверкающие точки)* scînteieri, sclipiri, luciri. **3.** *(fig.)* sclipiri, scîntei, scînteieri; ~ *остроу́мия* sclipiri de inteligenţă.

блестя́ще *adv.* (în mod) strălucit, minunat, admirabil, excelent.

блестя́щ|ий 1. *part. prez. act.* de la *блесте́ть.* **2.** *adj.* strălucitor, lucitor, sclipitor; *~ие звёзды* stele lucitoare; *(fig.) ~ум* minte sclipitoare; *(fig.) ~ие спосо́бности* aptitudini strălucite. **3.** *adj. (великолепный)* splendid, strălucit, măreţ; *(fig.)* ~ *успе́х* succes strălucit; ~ *пра́здник* o sărbătoare măreaţă.

блеф, *-а m.* bluf, cacialma.

бле́яние, *-я n. sg.* behăit.

бле́ять, *бле́ет vb. ipf.* a behăi.

ближа́йш|ий 1. *sup. (de la бли́зкий)* cel mai apropiat, imediat, nemijlocit; intim; ~ *дом* casa cea mai apropiată; ~ *ро́дственник* ruda cea mai apropiată; ~ *друг* prieten intim. **2.** *comp.* (de la *близкий*) mai îndeaproape, mai apropiat; *при ~ем рассмотре́нии* la o cercetare mai amănunţită.

бли́же *comp.* (de la *бли́зкий* şi *бли́зко*) mai apropiat, mai aproape.

ближневосто́чный *adj.* din Orientul Apropiat.

бли́жн|ий *adj.* **1.** apropiat, învecinat; *~ие ро́дственники* rude apropiate; *~ие сёла* sate învecinate. **2.** *~ий, -его m.* semenul, aproapele ◇ *(pop.) не ~ свет* e cale de o poştă; ~ *Восто́к* Orientul Apropiat.

близ *prep. gen.* lîngă, aproape de, nu departe de, în apropierea; ~ *до́ма* aproape de casă, în apropiere de casă.

бли́зиться, *бли́зится vb. ipf. (pf. прибли́зиться)* a se apropia.

бли́зк|ий *adj.* **1.** apropiat; *~ое расстоя́ние* distanţă mică, distanţă apropiată; *в ~ом бу́дущем* în viitorul apropiat. **2.** apropiat, scump; drag, la care ţii; ~ *прия́тель* prieten intim. **3.** *(fig.)* *к + dat.* din anturajul cuiva, din preajma cuiva, care are acces undeva ◇ ~ *ро́дственник* rudă apropiată; *~ие отноше́ния* relaţii prieteneşti/intime; *(lingv.) ~ие языки́* limbi înrudite.

бли́зко *adv.* **1.** în apropiere, nu departe; îndeaproape. **2.** *pred. impers.* e aproape; *до го́рода* ~ nu e departe pînă la oraş; *стоя́ть ~/о́коло кого́-л.* (sau *к кому́-л.*) a avea legături strînse cu cineva; ~ *знать кого́-л.* a cunoaşte pe cineva îndeaproape, a fi intim cu cineva.

близкоро́дственный *adj.* înrudit îndeaproape, strîns înrudit.

близлежа́щий *adj.* apropiat, situat în imediata apropiere, învecinat, vecin, din preajma; ~ *посёлок* sat aflat în imediata apropiere.

близнецы́[1], *-о́в pl.; sg. -не́ц, -а́ m.* gemeni ◇ *сиа́мские* ~ fraţi siamezi.

близнецы́[2], *-о́в pl. (astr.)* constelaţia Gemenilor, zodia Gemenilor.

близору́к|ий *adj.* **1.** miop. **2.** *(fig.)* miop, mărginit; *~ая полити́ка* politică mioapă.

близору́кость, *-и f. sg.* **1.** miopie. **2.** lipsă de clarviziune, miopie; *полити́ческая* ~ miopie politică.

бли́зость, *-и f. sg.* **1.** *(mat.)* vecinătate. **2.** apropiere; ~ *сме́рти* apropierea morţii. **3.** intimitate, apropiere, asemănare, afinitate; *духо́вная* ~ apropiere sufletească. **4.** fidelitate; ~ *перево́да* fidelitatea traducerii.

блик, *-а m.* **1.** pată de lumină, lucire. **2.** *(metal.)* lingou de argint purificat cu plumb.

блин, *-а́ m.* blinie *(un fel de clătită)* ◇ *пе́рвый* ~ *ко́мом* începutul/primul pas e anevoie; un început nefericit; *как ~ы́ печь* a face ceva de mîntuială; *тот же* ~, *да подма́зан* aceeaşi pîine, dar cu unt.

блинда́ж, *-а m.* blindaj, adăpost blindat.

блинда́жный *adj.* de blindaj, de adăpost blindat.

блинди́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. (mil.)* a blinda.

бли́нный *adj.* de blinii.

бли́нчатый *adj.* din/cu blinii.

бли́нчики, *-ов pl.; sg. -чик, -а m.* clătite.

блиста́тельность, *-и f. sg.* strălucire, splendoare.

блиста́тельный *adj.* splendid, măreţ, strălucitor; *(fig.)* ~ *успе́х* succes răsunător.

блиста́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. instr.* şi fără *compl.* a străluci; a sclipi, a scînteia, a excela ◇ *(iron.)* ~ *отсу́тствием* a străluci prin absenţă.

блиц, *-а m. (foto)* blitz.

блок[1], *-а m. (tehn.)* scripete, bloc, macara, grup; *цепно́й* ~ scripete în lanţ; *подвижно́й* ~ scripete mobil; *неподви́жный* ~ scripete fix; *составно́й* ~ macara asamblată; *выпрями́тельный* ~ grup redresor; ~ *приёма информа́ции* bloc de intrare a informaţiei.

блок[2], *-а m.* **1.** *(pol.)* bloc, alianţă, coaliţie. **2.** grup, bloc; ~ *двух кварти́рных домо́в* grup de case cu cîte două locuinţe.

блока́д|а, *-ы f. sg.* blocadă; *экономи́ческая* ~ blocadă economică; *морска́я* ~ blocadă maritimă; *ми́нная* ~ blocadă prin minare; *(ist.) континента́льная* ~ blocadă continentală; *снять ~у* a ridica blocada; *установи́ть ~у* a instaura blocada.

блока́дный *adj.* de blocadă, de încercuire.

блокга́уз, *-а m. (mil.)* fort mic, cazemată, redută din bîrne.

блоки́рование, *-я n. sg.* **1.** *(действие)* blocadă, încercuire. **2.** *(tehn.)* blocare, oprire.

блоки́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* **1.** a bloca, a supune blocadei, a încercui; ~ *порт* a bloca un port. **2.** *(ferov.)* a bloca drumul, a închide drumul prin blocare *sau* prin semnalizare; ~ *перего́н* a închide drumul între două gări vecine.

блоки́роваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* şi *ipf.* **1.** *(pol.)* a face un bloc, a intra într-un bloc. **2.** *pas.* de la *блоки́ровать.*

блокиро́вка, *-и f.* **1.** *sg. (pol.)* blocare, coalizare, formare a unui bloc *(de partide politice).* **2.** *(ferov.)* bloc, blocaj, blocare; *защи́тная* ~ blocaj de protecţie.

блокиро́вочн|ый *adj. (ferov.)* de blocaj, de blocare; *~ая систе́ма* sistem de blocare.

блокно́т, *-а m.* blocnotes, carnet de notiţe, carnetel, agendă.

блокно́тный *adj.* de blocnotes, de carnet de notiţe.

блонди́н, *-а m.* bărbat blond, blond.

блох/а́, *-и́ f.* purice ◇ *(fig.) блох мно́го* multe prostii; *(prov.) осерди́лась на блох, да одея́ло (да и шу́бу) в печь* pentru un purice aruncă plapuma pe foc; a se supăra ca văcarul pe sat.

бло́чный *adj. (tehn.)* de scripete.

бло́шка, *-и f. dim.* de la *блоха́*

бло́шки, *-шек pl.* fise servind la diferite jocuri.

блоши́ный *adj.* de purice; ~ *уку́с* pişcătură de purice.

бло́шница, *-ы f. (bot.)* puricariţă.

блуд, *-а m. sg. (înv.)* desfrîu, destrăbălare, dezmăţ.

блуди́ть[1], *~ужу́, -удишь vb. ipf. (pop.)* a duce o viaţă destrăbălată, a fi desfrînat/dezmăţat.

блуди́ть[2], *-ужу́, -уди́шь vb. ipf. (pop.)* a rătăci, a hoinări.

блудли́вость, *-и f. sg.* desfrînare, dezmăţ, libertinaj; lascivitate, erotism.

блудли́в|ый *adj.* **1.** desfrînat, mieratic, afemeiat. **2.** ştrengar, care face năzbîtii, hoţ ◇ *(prov.) блудли́в как кот, трусли́в как за́яц* la plăcinte înainte, la război înapoi.

блудни́к, *-а́ m.* (om) desfrînat, destrăbălat, mieratic, afemeiat, berbant, crai.

блу́дный *adj. (în expr.)* ~ *сын* fiul rătăcitor/ risipitor.

блужда́ние, *-я n.* rătăcire, pribegire; *(tehn.)* împrăştiere.

блужда́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* **1.** a rătăci, a pierde drumul; ~ *по свéту* a pribegi prin lume, a vîntura lumea.

блужда́ющ/ий *adj.* **1.** pribeag, rătăcitor; rătăcit; mobil; ~*ие звёзды* stele rătăcitoare; ~ *взгляд* privire rătăcită; *(med.)* ~*ая пóчка* rinichi mobil (deplasat). **2.** *part. prez. act.* de la *блужда́ть.*

блу́за, *-ы f.* bluză; *рабóчая* ~ salopetă, haină de protecţie, haină de lucru.

блу́зка, *-и f. sg.* bluză.

блю́дечк/о, *-а n. dim.* farfurioară ◇ *как на* ~*е* ca pe tavă.

блю́до, *-а n.* **1.** tavă, platou; farfurie mare. **2.** fel de mîncare; *обéд из трёх блюд* prînz cu trei feluri de mîncare; *пéрвое/вторóе* ~ felul întîi/al doilea; *дежýрное* ~ meniul zilei; *порциóнное* ~ mîncare la comandă ◇ *как на* ~*е* ca în palmă; *(fig.) подáть/преподнести́/дать на* ~*е* a servi pe tavă.

блю́дце, *-а n.* farfurioară.

блю́мминг, *-а m. (tehn.)* bluming, laminor, degrosisor pentru lingouri mari.

блюмс, *-а m. (tehn.)* blum.

блюсти́, *блюдý, блюдёшь vb. ipf. (pf. соблюсти́) acuz. (înv.)* a păstra, a păzi, a veghea; ~ *закóны* respecta legile.

блюсти́тель, *-я m.* păzitor, păstrător, apărător; *(iron.)* ~ *поря́дка* apărător al ordinii publice; ~ *закóна* apărător al legii.

бля́ха, *-и f.* placă de tinichea/de tablă.

бля́шка, *-и f. dim.* de la *бля́ха*

боа́ *indecl.* **1.** *m. (zool.)* şarpe boa. **2.** *n. (înv.)* eşarfă de blană *sau* pene, purtată de femei în jurul gîtului.

боб, *-а m.* **1.** bob *(sămînţă)*; **2.** păstaie, siliculă. **3.** *pl.* bob *(plantă)*; *мурéцкие* ~*ы* fasole ◇ ~*ы разводи́ть* a trăncăni, a pălăvrăgi, a spune fleacuri; *остáться на* ~*áх* sau *сидéть на* ~*áх* a rămîne cu buzele umflate; *ворожи́ть/гадáть на* ~*áх* a da/a ghici în bobi; *провести́ на* ~*áх* a trage pe sfoară.

бобёр, *-pa m. sg.* blană de castor, blană de biber.

бобúна, *-ы f. (tehn.)* bobină.

бобóвник, *-а m. (bot.)* migdal pitic.

бобóв/ый *adj.* **1.** de bob; ~ *стручóк* păstaie de bob. **2.** ~*ые, -ых pl.; sg. -ое, -ого n.* leguminoase, plante leguminoase.

бобр, *-á m. (zool.)* castor, biber ◇ *(iron.) убúть* ~*á* a) socoteala de acasă nu se potriveşte cu cea din tîrg; nu face mare brînză; b) a face o afacere bună.

бóбриком *adv.* tuns scurt.

бобрóвый *adj.* de castor, de biber; ~ *мех* blană de castor; ~ *воротни́к* guler de biber.

бобы́лка, *-и f.* de la *бобы́ль* **(1)**.

бобы́л/ь, *-я́ m.* **1.** *(înv.)* ţăran sărac, fără pămînt şi fără familie. **2.** flăcău tomnatic, burlac; *жить* ~*ём* a duce o viaţă de burlac, a trăi singur cuc.

бог, *-а m.* zeu; Dumnezeu ◇ *(înv.)* ~ *зна́ет* sau ~ *весть* nu se ştie, Dumnezeu ştie; *слáва* ~*у* slavă domnului; *рáди* ~*а* pentru Dumnezeu, vă rog foarte mult, vă rog; *как* ~ *на дýшу положúт* la întîmplare, cum îi vine, cum dă Dumnezeu; *не дай* ~*;* ***избáви*** ~ ferească Dumnezeu, doamne fereşte; foarte rău, neplăcut; pericul**s**; *не дай* ~ *с дурако́м связáться* să te ferească Dumnezeu de omul prost; *бережёного* ~ *бережёт* paza bună trece primejdia rea; ~ *послáл* trimis de Dumnezeu; *господь/* ~ *прибрáл* l-a luat Dumnezeu; ~ *с тобóй/с ним* a) fie!, de acord!, fie şi aşa!, bine, bun!; b) vai de mine, ce spui!; ~ *тебé/ емý судья́* te/îl las în plata domnului; Dumnezeu să te/să-l ajute; ~ *убúл;* ~*ом убúтый* e sărac cu duhul; te) lovit cu leuca-n cap; ~*а молúть за кого́-л.* a se ruga pentru cineva; ~*у дýшу отдáть* a-şi da sufletul; *бóже упасúй!* doamne fereşte!, ferească Dumnezeu!; *бýдто* ~*а за бóроду взял* parcă l-a apucat pe Dumnezeu de picior; *в* ~*а лапшóй кидáть* a da/a zvîrli cu pietre în Dumnezeu/în lună; *вот тебé* ~*, а вот порóг!* închide uşa pe dinafară!; *где* ~ *дал/пошлёт* unde o da Dumnezeu; *дай* ~ *всякому* dă doamne bine (la toată lumea); *дай* ~ *нóги* a-şi lua picioarele la spinare; a o rupe la fugă; *дай* ~ *пáмяти* dacă nu mă înşală memoria; *ей-* ~*у!* zău!, pe cinstea mea!; *застáвь* ~*а вéчно молúть* îţi voi fi

recunoscător toată viaţa; *иди́ с* ~*ом* du-te cu domnul; *как* ~ *свят* mă jur pe Dumnezeu; zău, pe Dumnezeul meu!; *(prov.) какóв* ~*, таковá и свечá* cum e sfîntul şi colacul; *лýчше слáва* ~*у, нéжели дай* ~ mai bine un ban în pungă decît făgăduinţă lungă; ce-i în mînă nu-i minciună; *(prov.) на тебé, бóже, что мне не гóже* ţiganul, după ce a scăpat căciula pe apă, a zis: să fie de sufletul tatii; *не* ~*и горшкú обжигáют* o scoatem noi la capăt; nu-i mare scofală; nu-i mare lucru; *(prov.) ни* ~*у свéчка, ни чёрту кочергá* nici lui Dumnezeu lumînare, nici dracului colaci; nici în car nici în căruţă, nici în teleguţă; *ни бóже мой!* a) în nici un caz; pentru nimic în lume; b) nici un pic; nimic; *побéй менá* ~*!* să mă trăsnească Dumnezeu! *(все) под* ~*ом хóдим* aşa a vrut Dumnezeu; asta-i voia domnului; *(жить) покá* ~ *грехú тéрпит* a trăi bine; a o duce bine; *почúть в* ~*е* a da ortul popii; *с* ~*ом спóрить* a sta la taifas cu Dumnezeu; *счáстлив твой* ~ ai scăpat ca prin minune; ai noroc cu carul.

богадéленный *adj.* de azil de bătrîni.

богадéльня, *-и f. (înv.)* azil de bătrîni.

богарá, *-ы f.* semănături neirigate.

богáрный *adj.* de la *богарá*

богатéй, *-я m. (reg.)* bogătaş, om avut, bogătan, om pricopsit, chiabur.

богатéть, *-éю, -éешь vb. ipf. (pf. разбогатéть)* a se îmbogăţi, a deveni bogat.

богáтств/о, *-а n.* **1.** bogăţie, avuţie, avere; *нарóдные* ~*а* avuţiile poporului; ~*а недр* bogăţiile subsolului; *выколáчивать* ~*а* a strînge/a înjgheba avere. **2.** *(fig.)* bogăţie, lux, fast, splendoare.

богáт/ый *adj.* **1.** bogat, avut, înstărit. **2.** îmbelşugat; ~ *урожáй* recoltă bogată; ~ *углерóдом* bogat în carbon. **3.** luxos, scump, costisitor; ~*ая обстановка* mobilă scumpă, mobilă luxoasă. **4.** *(fig.)* valoros, preţios, excepţional; ~ *гóлос* voce excepţională. **5.** ~**ый,** *-ого m.* bogătaş; ◇ ~ *бéдному не брат* bogatul nu e rudă cu săracul; sătulul nu crede flămîndului; *(prov.)* ~ *и в дýдни пирýет, а нúщий и в прáздник горюет* bogatul mănîncă cînd îi este foame, iar săracul cînd găseşte; *(prov.)* ~*ому воровáть, а бéдному в прися́дку плясáть* bogatul a greşit şi săracul îşi cere iertăciune; *(prov.)* ~*ому житьё, а бéдному вытьё* bogatul cu foloasele şi săracul cu ponoasele; *не богáт да даровáт* nu-i bogat, dar darnic; *чем* ~*ы, тем и рáды* vă servim cu ce avem.

богаты́рск/ий *adj.* **1.** eroic, viteaz; ~ *сон* epopee eroică. **2.** voinic, herculean, uriaş, atletic; ~*ое телосложéние* constituţie fizică herculeană ◇ *спать* ~*им сном* a dormi buştean; ~*ое здорóвье* sănătate de fier.

богаты́рь, *-я́ m.* **1.** bogatîr *(erou epic din bîlînele ruseşti).* **2.** *(fig.)* uriaş, puternic, voinic, viteaz, erou.

богáч, *-á m.* bogătaş, om bogat, nabab.

богáче *comp.* de la *богáтый* şi *богáто*

богéма, *-ы f. sg.* **1.** *col.* boemă. **2.** *(înv.)* viaţă de boem; viaţă dezordonată.

богéмный *adj.* de boemă.

богúня, *-и f.* zeiţă.

богобоя́зненный *adj. (bis.)* evlavios, cucernic; temător de Dumnezeu.

богоискáтельство, *-а n. sg.* căutarea de Dumnezeu *(curent filozofico-religios la începutul sec. al XX-lea în Rusia).*

богомóл, *-а m. v. богомóлец.*

богомóлец, *-льца m. (înv.)* pelerin, hagiu.

богомóлка, *-и f.* pelerină, hagiţă.

богомóлье, *-я n. (înv.)* pelerinaj.

богомóльный *adj.* pios, evlavios, bigot.

богоотстýпник, *-а m.* apostat.

богорóдиц/а, *-ы f. (bis.)* Maica Domnului, sfînta fecioară, născătoare de Dumnezeu ◇ *сидéть* ~*ей* a sta cu mîinile în sîn, a trîndăvi.

богорóдичный *adj.* de la *богорóдица*

богослóв, *-а m.* teolog.

богослóвие, *-я n. sg.* teologie.

богослóвский *adj.* teologic, de teologie.

богослужéбн/ый *adj. (bis.)* pentru serviciul divin, de cult; ~*ые книги* cărţi pentru serviciul divin; ~ *язык* limbă de cult.

богослужéние, *-я n. (bis.)* serviciu divin, slujbă religioasă.

боготвори́ть, *-рю́, -ри́шь vb. ipf. acuz.* a adora, a idolatriza, a zeifica, a diviniza.

богоугóдн/ый *adj. (înv.)* de binefacere; ~*ое заведéние* instituţie de binefacere.

богохýльник, *-а m. (bis.)* hulitor de Dumnezeu, blasfemitor.

богохýльный *adj. (bis.)* hulitor de cele sfinte, blasfemitor.

богохýльство, *-а n. (bis.)* batjocorirea celor sfinte, blasfemie.

богохýльствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf. (înv.)* a huli/a blestema pe Dumnezeu.

бода́ть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. забода́ть) acuz.* a împunge cu coarnele.

бода́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* a împunge cu coarnele, a se izbi cap în cap.

бодли́в/ый *adj.* care împunge cu coarnele ◇ *~ой коро́ве бог рог не даёт* ar vrea să împungă, dar nu are coarne.

бодри́ть, *-рю, -ри́шь vb. ipf. acuz.* a înviora, a îmbărbăta, a încuraja, a însufleți.

бодри́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. ipf.* a-și da curaj, a se îmbărbăta.

бо́дро *adv.* cu vioiciune, vioi, cu însuflețire.

бо́дрость, *-и f. sg.* voioșie, vigoare, prospețime; *вливáть ~* a insufla curaj; *~ дýха* tărie sufletească.

бо́дрствование, *-я n. sg.* veghe.

бо́дрствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf. acuz.* a veghea, a sta de veghe, a fi treaz.

бо́дрый *adj.* plin de viață, viguros, plin de forță, vioi ◇ *~ старúк* moșneag verde.

бодя́к, *-á m. (bot.)* pălămidă.

боеви́к, *-á m.* **1.** *(mil.)* capsă *(cu fulminant).* **2.** film de mare succes, superproducție.

боев/о́й *adj.* **1.** de luptă, combatant, de război, referitor la luptă; *~áя готóвность* pregătire de luptă; *в ~óм поря́дке* regiment în dispozitiv de luptă; *~óе снабже́ние* aprovizionare cu materiale de război; *~áя едини́ца* unitate de luptă; *~áя позúция* poziție de luptă; *~ы́е пóдвиги* fapte de arme; *~óе крещéние* botezul focului. **2.** combativ, militant; *~ дух* spirit combativ. **3.** *(fig.)* de primă importanță, foarte important; de actualitate; *~ вопрóс* problemă arzătoare; *~áя тéма* temă de actualitate.

боезапáс, *-а m. (mil.)* rezervă de muniții.

боеготóвность, *-и f. (mil.)* stare de pregătire în vederea luptei.

боёк, *бойкá m.* **1.** *(mil.)* percutor. **2.** *(tehn.)* cap, ciocan; matriță de forjare. **3.** *(reg.)* partea scurtă a îmblăciului.

бóенский *adj.* de abator.

боеприпáсы, *-ов pl.* muniții.

боеспособность, *-и f. sg. (mil.)* capacitate de luptă; combativitate, spirit combativ.

боеспосóбный *adj.* apt/bun/capabil de luptă; în stare de luptă.

боéц, *бойцá m.* **1.** ostaș; **2.** combatant; *~ ты́ла* luptător în spatele frontului. **3.** tăietor de vite la abator, muncitor la abator. **4.** *(înv. sport.)* pugilist.

бóже *(vocativ* de la *бог) interj.* doamne!, Dumnezeule!, vai!, aoleu!

бóжеск/ий *adj. (înv.)* **1.** just, echitabil, convenabil; *~ие цéны* prețuri convenabile. **2.** dumnezeiesc, divin; *~ое наказáние* pedeapsa lui Dumnezeu ◇ *(înv.) явúте ~ую мúлость* pentru Dumnezeu, fie-vă milă.

божéственный *adj.* **1.** *(bis.)* divin, bisericesc. **2.** *(fig.)* divin, minunat, fermecător, splendid; *~ гóлос* voce splendidă/fermecătoare; *~ вид* privelițte splendidă.

божеств/ó, *-á n.* dumnezeire, divinitate, idol; *языческие ~á* idoli păgîni.

бóж/ий, *adj.* dumnezeiesc, divin ◇ *~ человéк* om naiv, prostănac; *(zool.) ~ья корóвка* a) buburuză, vaca-domnului; b) *(fig.)* (om) blînd, supus; smerit; *кáждый ~ день* zilnic, în fiecare zi; *ясно как ~ день* e clar ca lumina zilei, e limpede ca bună ziua.

божúться, *божýсь, божúшься vb. ipf. (pf. побожúться)* a se jura pe Dumnezeu, a spune zău.

божóк, *-жкá m.* **1.** idol mic. **2.** *(fig.)* idol, favorit.

бо/й[1], *бóя m.* **1.** *sg.* bătaie; *~ем дéла не испрáвишь* cu bătaia nu faci mare scofală; *бить смéртным бóем* a trage cuiva o bătaie soră cu moartea; *~ часóв* bătaia ceasornicului; *~ ружья́* bătaia armei. **2.** *sg.* tăiere; *~ скотúны* tăierea vitelor. **3.** luptă, bătălie; *наступáтельные бои́* lupte ofensive; *смертéльный ~* luptă pe viață și pe moarte; *приня́ть ~* a primi lupta; *на пóле ~я* pe cîmpul de luptă; *клáссовые бои́* lupte de clasă; *воздýшный ~* luptă aeriană; *морскóй ~* luptă navală; *рукопáшный/ближний ~* luptă corp la corp; *ýличный ~* luptă de stradă; *брать с ~ю* a lua cu asalt; *дать ~* a da o luptă; *выводúть из бóя* a scoate din luptă; *пасть в ~ю* a cădea în luptă ◇ *выпроводúть с барабáнным ~ем* a da afară cu surle și tobe; *кúнуться/рúнуться в ~* a se arunca în luptă; *кулáчный ~* luptă cu pumnii; *отдáть/сдать/отпустúть без ~я* a ceda, a părăsi fără luptă; *~-бáба* femeie energică, femeie înfiptă.

бой[2], *бóя m. sg.* cioburi, sfărîmături, spărturi.

бóйк/ий *adj.* **1.** sprinten, vioi, ager, dezghețat; *~ пáрень* băiat vioi, băiat dezghețat; *имéть ~ язы́к* a fi bun de gură. **2.** animat, însuflețit; *~ая ýлица* stradă animată; *~ое мéсто* loc cu vad.

бóйко *adv.* **1.** cu vioiciune, cu însuflețire, ager, vioi. **2.** animat; intens.

бóйкость, *-и f. sg.* **1.** agerime, vioiciune, abilitate. **2.** animație, însuflețire.

бойкóт, *-а m. sg.* boicot; *объявúть ~ кому́-л.* a declara boicot cuiva.

бойкотúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a boicota.

бóйлер, *-а m. (tehn.)* căldare, cazan; boiler.

бойни́ца, *-ы f. (înv.)* ambrazură, meterez, deschizătură în zid.

бóйня, *-и f.* **1.** abator. **2.** măcel, masacru; *крова́вая ~* masacru sîngeros.

бок, *-а m.* **1.** parte, coastă; *лечь на ~* a se culca pe o parte/pe-o rînă; *переверты́ваться с ~у на ~* a se întoarce de pe o parte pe alta; *на ~ (о шля́пе, ша́пке)* într-o parte (pe o parte), pe o ureche *(despre pălărie, căciulă).* **2.** latură, parte, flanc; *пра́вый ~* latura dreaptă ◇ *~ о ~* alături; cot la cot; *под ~ом* foarte aproape, alături; *(pop.) взять за ~á кого́-л.* a constrînge pe cineva la ceva, a lua la rost; *пó ~у* la o parte, în lături; *намя́ть ~á* a ciomăgi, a bate măr, a stîlci în bătaie; *схвати́ться за ~á* a se tăvăli de rîs, a leșina de rîs; *с ~у припёку* nelalocul lui, nitam-nisam; hodoronc-tronc; ca musca-n lapte; *лежáть на ~ý* a) a sta într-o rînă/pe o coastă; b) *(fig.)* a trîndăvi; *обломáть ~á кому́-л.* a-i rupe cuiva oasele, a da la trei coaste; *отдувáться свои́ми ~áми* a plăti oalele sparte; beleaua lui Costache o trage Iordache; *пролежáть все ~á* a-i amorți oasele *(din cauza ședерii îndelungate în pat).*

бока́л, *-а m.* cupă, pahar; *поднимáть ~* a toasta.

боков/о́й *adj.* lateral, dintr-o parte; colateral; *~áя стенá* peretele lateral; *~áя лúния родствá* rudenie în linie colaterală; *рóдственный по ~о́й лúнии* colateral, rudă colaterală; *отпрáвиться на ~ýю* a se culca, a se duce la culcare.

бóком *adv.* oblic, pieziș; *глядéть ~* a se uita pieziș, a privi cu coada ochiului; *пройтú ~* a trece pe alături, pe lîngă ◇ *вы́йти ~ом* a-i ieși pe nas.

бокс[1], *-а m. sg.* box.

бокс[2], *-а m. (constr.)* boxă.

боксёр, *-а m. sg.* boxer.

боксúровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a boxa.

боксúт, *-а m. (mineral.)* bauxită.

боксúтовый *adj.* de/din bauxită.

болва́н, *-а m.* **1.** *(reg.)* butuc, buștean. **2.** calup, formă; *(tehn.) формóвочный ~* miez pentru formare *(la turnătorii).* **3.** *(fig.)* imbecil, dobitoc, tîmpit, tembel. **4.** *(înv.)* idol ◇ *я про Ивáна, а ты про ~а* unde dai și unde crapă.

болва́нка, *-и f.* **1.** *(tehn.)* piesă brută; *~ ключá* cheie brută. **2.** calup, șan, formă.

болва́нчик, *-а m. dim.* de la *болва́н* (**1** și **2**).

болга́рка, *-и f.* bulgăroaică.

болга́рский *adj.* bulgar, bulgăresc; *~ язы́к* limba bulgară.

болга́ры, *-а́р pl.; sg. -а́рин, -а m.* bulgari.

болевóй *adj.* dureros, de durere.

бóлее *adv.* **1.** mai, mai mult, mai bine. **2.** (cu *adj.* sau *adv. servește la formarea comparativului)* mai; *~ споко́йный* mai liniștit; *~ нéжели* mai mult decît; mai mult ca ...; *горáздо ~* (cu) mult mai mult; *как нельзя́ ~* cum nu se poate mai mult; *~ увéренно* mai sigur ◇ *~ úли мéнее* mai mult sau mai puțin; *ни ~, ни мéнее (как)* nici mai mult, nici mai puțin, exact, precis; *~ чем* mai

mult decît; ~ *mogó* mai mult decît atît; *vsë* ~ *u* ~ din ce în ce mai mult; *tem* ~ cu atît mai mult.

bolézненно *adv.* **1.** (în mod) dureros, cu durere. **2.** *(fig.)* anevoie.

bolézненность, *-u f. sg.* stare bolnăvicioasă, sănătate şubredă, caracter bolnăvicios, morbiditate.

bolézненн/ый *adj.* **1.** bolnăvicios, morbid, suferind, plăpînd, şubred, firav; ~ *rebënok* copil bolnăvicios/plăpînd; ~ *vid* înfăţişare bolnăvicioasă. **2.** *(fig.)* bolnăvicios, anormal, nefiresc, nenatural; ~*oe ljubopýtstvo* curiozitate bolnăvicioasă; ~*aja čuvstvítel'nost'* sensibilitate bolnăvicioasă/nefirească. **3.** dureros, care provoacă durere; ~*oe ošuščénie* senzaţie dureroasă.

bolezнetvóрn/ый *adj.* patogen; ~*ye mikróby* microbi patogeni.

bolézn/ь, *-u f.* boală, suferinţă, afecţiune; ~ *véka* boala secolului; *durnája* ~ boală venerică; *medvéžja* ~ boala ursului, diaree *(provocată de spaimă)*; *sónnaja* ~ boala somnului; *zarázные* ~*u* boli infecţioase; *duševnые* ~*u* boli nervoase; *détskie* ~*u* boli de copii; *morskája* ~ rău de mare; *neizlečímaja* ~ boală incurabilă; *podxvatít'* ~ a căpăta o boală ◇ ~ *róста* criză de creştere.

bolél'щик, *-a m. (sport)* suporter, microbist.

bolét' [1], *-éю, -éeшь vb. ipf.* **1.** *instr.* a fi bolnav, a suferi de ...; ~ *múfom* a fi bolnav de tifos; ~ *revmatízmom* a suferi de reumatism. **2.** *prepl.* sau *za* + *acuz. (fig.)* a se îngrijora, a se nelinişti; a urmări cu pasiune; ~ *dušóй o čëm-l.* a-şi face inimă rea; a-şi pune la inimă.

bol/éть [2], *-úm vb. ipf.* a avea dureri, a simţi durere, a durea; *u menjá zýбы* ~*ját* mă dor dinţii ◇ *(prov.) u kogó čto* ~*út, tot o tom i govorít* fiecare cu ce-l doare.

bolеutolяющий *adj. (med.)* calmant, analgezic.

bolиgolóв, *-a m. (bot.)* cucută.

bolíd, *-a m. (astr.)* bolid.

bolónka, *-u f.* căţeluş lăţos/flocos.

bolótist/ый *adj.* mlăştinos, mocirlos; smîrcos; ~*aja mésтность* zonă mlăştinoasă.

bolотноцвéтник, *-a m. (bot.)* plutică.

bolótn/ый *adj.* de mlaştină, de baltă; palustru; ~*aja lixorádka* friguri de baltă, paludism ◇ ~ *gaz* gaz metan.

bolóto, *-a n.* mlaştină, smîrc, baltă, mocirlă; *torfjnóe* ~ turbărie ◇ *(prov.) býlo bы* ~, *a čërtи najdýtся* lac să fie, că broaşte se adună.

bolt, *-a m.* **1.** *(tehn.)* bolţ, şurub, bulon; *skrepljátь* ~*ami* a fixa în buloane; *čërnый* ~ şurub brut. **2.** zăvor, drug de fier.

boltálka, *-u f. sg. (chim.)* amestecător, agitator.

boltánka, *-u f. sg. (fam.)* balansare, legănare a avionului; resacă.

boltát' [1], *-áю, -áeшь vb. ipf. (pf. sboltátь) acuz.* **1.** a amesteca *(un lichid)*, a agita. **2.** *instr.* a legăna, a mişca, a bălăbăni; ~ *nogámи* a-şi bălăbăni picioarele, a da din picioare.

boltá/ть [2], *-áю, -áeшь vb. ipf. acuz.* şi *instr. (fam.)* a pălăvrăgi, a sta la taifas, a sporovăi, a trăncăni, a flecări; ~ *s utrá do véчera* a trăncăni/a pălăvrăgi de dimineaţa pînă seara ◇ *on ne dúrno* ~*et po-fránцuzski* o rupe binişor pe franţuzeşte; ~ *jazykóm* a vorbi fără rost; a bate cîmpii; a spune vrute şi nevrute.

boltáться, *-áюсь, -áeшься vb.* **1.** a se legăna, a se mişca într-o parte şi în alta, a se agita; a se clătina, a se bălăbăni. **2.** *(pop.)* a umbla haimana, a hoinări, a bate drumurile; ~ *bez délа* a umbla hai-hui.

boltlívость, *-u f. sg.* limbuţie, flecăreală; indiscreţie.

boltlívый *adj.* limbut, flecar, palavragiu; indiscret, gură-spartă.

boltovn/я́, *-ú f. sg.* flecăreală, pălăvrăgeală, trăncăneală, vorbe goale; *razvodítь* ~*ю* a trăncăni ca o moară stricată; a pălăvrăgi, a spune (la) verzi şi uscate.

boltún [1], *-á m.* ou limpede, ou clocit *(fără bănuţ)*.

boltún [2], *-á m.* flecar, guraliv, limbut, palavragiu, gură-spartă.

boltúшka [1], *-u f.* terci.

boltúшka [2], *-u f.* **1.** *v. boltúnья.* **2.** scrob, jumări.

bol/ь, *-u f.* durere, suferinţă; *golovnája* ~ durere de cap; *s* ~*ю v dušé* cu durere în suflet, cu regret, cu mîhnire în suflet ◇ ~ *bez jazyká, da skázyvaetsя* durerea-i fără limbă, dar vorbeşte; *zaglušítь* ~ a alina o durere; *zubnája* ~, *čto derevénskaja rodnjá* durerea de măsele e ca neamurile de la ţară; *korčítься ot* ~*u* a se chirci/a se crispa de durere.

bol'nи/a, *-ы f.* spital; *lečь v* ~*u* a se interna în spital; *vypisatься íz* ~*ы* a ieşi din spital.

bol'ničный *adj.* de spital; ~ *režím* regim de spital; ~ *listók* certificat medical *(eliberat de spital)*.

ból'no [1] **1.** *adv.* dureros; ~ *udáritь* a lovi dureros. **2.** *pred. dat.* sau cu *inf.* doare, e dureros; *mne* ~ mă doare.

ból'no [2] *adv. (pop.)* tare, foarte mult; ~ *xitër* e tare şiret; ~ *mne núžno!* n-am nevoie! ce-mi trebuie!

bol'n/ój *adj.* **1.** bolnav, suferind; ~*óe sérdцe* inimă bolnavă. **2.** ~**ój,** *-ógo m.* om bolnav/suferind; *vыxodítь* ~*ógo* a îngriji un bolnav *(pînă la însănătoşire)*; *postávitь* ~*ógo ná nogi* a pune un bolnav pe picioare. **3.** *(fig.)* bolnăvicios, morbid; ~*óe voobražénie* imaginaţie bolnavă. **4.** ~**ája,** *-ój f.* femeie bolnavă ◇ *(fig.)* ~*oe mésto* punct nevralgic, parte slabă; *(fig.)* ~*ój vopróс* problemă spinoasă/arzătoare; ~ *zub u sebjá vo rtu* milă mi-e de tine, dar de mine mi se rupe inima; *valítь s* ~*oj golovы na zdoróvую* beleaua lui Costache, o pate lordache.

bol'šák [1], *-a m. (reg.)* stăpînul, capul familiei.

bol'šák [2], *-a m.* drumul mare.

ból'še **1.** *comp. (de la bol'šój* şi *velíkий)* mai mare. **2.** *comp.* de la *mnógo* mai mult; ~ *stóitь* a costa mai mult; *vse* ~ *u* ~ din ce în ce mai mult; tot mai mult. **3.** *adv. (în propoziţii negative)* nu mai; *ne plačь* ~ nu mai plînge; ~ *ne búdu!* nu mai fac ◇ ~ *togó* mai mult decît atît; ~ *čem kogdá bы to ní bylo* mai mult ca oricînd; *sámoe* ~ cel mult, maximum, nu mai mult decît; *čem* ~, *tem lúčše* cu cît mai mult, cu atît mai bine; *kak mnógo* ~; *kak nel'zjá* ~ cît se poate mai mult.

bol'šевúзм, *-a m. sg.* bolşevism.

bol'šевúk, *-a m.* bolşevic.

bol'šевúстск/ий *adj.* bolşevic; ~*aja pártija* partidul bolşevic.

bol'šeголóвый *adj.* macrocefal, cu cap mare.

ból'ш/ий *comp. (de la bol'šój* şi *velíkий)* mai mare; ~*ej částью, po* ~*ej části* mai ales, în cea mai mare parte; de preferinţă; *sámoe* ~*ee* cel mai mult, maximum, nu mai mult decît.

bol'šинств/ó, *-á n. sg.* majoritate; *podavljájuщее* ~ majoritate covîrşitoare/zdrobitoare; *otnosítel'noe* ~ majoritate relativă; *v* ~*é slúčaev* în majoritatea cazurilor; ~*óm golosóv* cu majoritate de voturi.

bol'ш/ój *adj.* **1.** mare; ~*ája búkva* literă majusculă; ~*ája rádostь* bucurie mare. **2.** mare, important; celebru, renumit; ~ *poét* poet mare; ~ *učёnый* savant renumit/celebru; ~*ája pobéda* victorie importantă. **3.** numeros; ~*úe svjázi* relaţii numeroase/vaste. **4.** matur, mare *(despre un tînăr)*; ~ *syn* băiat mare, un fiu mare. **5.** ~**íe,** *-úx pl.* cei mari, oameni maturi ◇ ~*ája lúblika* marele public, publicul larg; ~ *pálec* degetul cel mare; *(înv.)* ~ *svet* lumea bună, aristocraţie, societatea înaltă, protipendadă; *sam* ~*ój, sam málen'kий* a fi şi cap şi coadă; a fi de capul său; a nu depinde de nimeni; *igrátь po* ~*ój* a juca pe o miză mare; ~, *da durnój* lung ca o prăjină şi prost ca o găină; înalt cît bradul şi prost ca gardul; de an e mare, dar minte n-are; *rastí* ~*!* să creşti mare!

bol'šúщий *adj. (fam.)* foarte mare, enorm, uriaş, imens, colosal.

bolя́чк/a, *-u f.* leziune, plagă, rană, bubă ◇ *beredítь* ~*u* a răscoli o durere, a redeschide o rană.

bómba, *-ы f.* bombă; *razryvnája* ~ bombă explozivă; *zažigátel'naja* ~ bombă incendiară; *ximíческая* ~ bombă chimică; *átomnaja* ~ bombă atomică; *vodoródnaja* ~ bombă cu hidrogen; *fugásnaja* ~ bombă explozivă; *oskóločnaja* ~ bombă brizantă; ~ *zamédlennogo déjstvija* bombă cu explozie întîrziată; *glubínnaja* ~ bombă de adîncime/antisubmarină; *bronebójnaja* ~

bombă perforantă; *напа́лмовая* ~ bombă cu napalm; *ручна́я* ~ grenadă; *сбра́сывать* ~*ы* a arunca/a lansa bombe ◇ *вулкани́ческая* ~ bombă vulcanică; *влете́ть* ~*ой* sau *как* ~ a da buzna, a năvăli, a se năpusti.

бомбарди́р [1], *-а m.* subofiţer de artilerie *(în armata ţaristă)*.

бомбарди́р [2], *-а m. (sport)* tunar, trăgător.

бомбарди́р [3], *-а m. (zool.)* gîndac.

бомбардирова́ть, *рую, -ру́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** a bombarda. **2.** *(fig.)* a insista, a bate capul, a bombarda; ~ *пи́сьмами* a bombarda cu scrisori.

бомбардиро́вка, *-и f.* bombardare, bombardament.

бомбардиро́вочный *adj.* de bombardament.

бомбардиро́вщик, *-а m.* **1.** avion de bombardament, bombardier; *пики́рующий* ~ avion de bombardament în picaj; ~ *да́льнего де́йствия* bombardier cu rază mare de acţiune; *реакти́вный* ~ avion de bombardament cu reacţie. **2.** aviator pe un avion de bombardament.

бомбёжка, *-и f.* bombardament aerian.

бомбёжный *adj.* de bombardament.

бомби́ть, *-блю́, би́шь vb. ipf. acuz.* a bombarda *(din avion)*.

бомбово́з, *-а m. (av.) v.* ***бомбардиро́вщик*** **(1)**

бо́мбовый *adj.* de bombă; ~ *уда́р* lovitură de bombă; ~ *груз* încărcătură de bombe.

бомбодержа́тель, *-я m.* portbombă, lăcăt pentru acroşarea bombelor.

бомбомёт, *-а m. (mil.)* lansator de bombe; aruncător de grenade.

бомбомета́ние, *-я n. sg.* aruncare/lansare de bombe.

бомбонье́рка, *-и f.* bombonieră.

бомбонье́рочный *adj.* de cutie de bomboane, de bomboniere.

бомбосбра́сыватель, *-я m. (mil.) v. бомбомёт*

бомбоубе́жище, *-а n.* adăpost antiaerian.

бом-бра́мсель, *бом-бра́мселя m. (mar.)* velă-rîndunică.

бонда́рный *adj.* dogăresc, de dogărie, de butnărit.

бонда́рня, *-и f.* dogărie, butnărie, fabrică de butoaie.

бо́нда́рский *adj.* de dogar.

бо́нда́рство, *-а n. sg.* dogărie, dogărit, butnărie, butnărit.

бо́нда́рь, *-я* şi *-я m.* dogar, butnar.

бо́нна, *-ы f. (înv.)* bonă.

бо́ны, *бон pl.; sg. бо́на, -ы f.* bon; ~ *государ́ственного каза́чейства* bonuri de tezaur.

бор [1], *-а m.* **1.** *(bot.)* meişor. **2.** codru de răşinoase, brădet, pădure de conifere, pinet; *сосно́вый* ~ pădure de pin ◇ *с* ~*у да с со́сенки* la întîmplare, la nimereală; *отку́да сыр-* ~ *загоре́лся* de unde a ieşit toată încurcătura.

бор [2], *-а m. sg. (tehn.)* bormaşină.

бор [3], *-а m. (tehn.)* freză *(la bormaşină)*.

бо́ргес, *-а m. (tipogr.)* borghis.

бордо́ [1] *n. indecl.* vin de Bordeaux.

бордо́ [2] *adj. indecl.* de culoare roşu-închis, de culoare bordo.

бордо́вый *adj. (pop.)* (de culoare) bordo, roşu-închis.

бордю́р, *-а m.* bordură, margine, chenar.

боре́ц, *-рца́ m.* **1.** luptător, combatant, militant; ~ *за мир* luptător pentru pace. **2.** *(sport)* luptător; ~ *по класси́ческой борьбе́* luptător la lupte greco-romane; ~ *по во́льной борьбе́* luptător în stil liber.

боржо́м, *-а m. sg.* apă minerală de Borjom.

борза́я, *-о́й f.* ogar, ogarcă.

борзо́й *adj.* de ogar.

борзопи́сец, *-сца m. (iron.)* scrib, scriitoraş, gazetăraş, mîzgălitor de hîrtie.

бо́рзый *adj. (poetic)* iute, sprinten; ~ *конь* cal iute/sprinten.

бормаши́на, *-ы f. (tehn.)* bormaşină, maşină de găurit.

бормота́ние, *-я n. sg.* bolborosire, mormăit, murmur, bîiguială.

бормота́ть, *-о́чу, -о́чешь vb. ipf. (pf. пробормота́ть) acuz.* a bolborosi, a mormăi, a murmura, a bombăni, a bîigui.

бо́рн/ый, *adj.* boric; ~*ая кислота́* acid boric; ~ *вазели́н* vaselină boricată

бо́ров [1], *-а; pl. -ы m.* **1.** grăsun, vier castrat/scopit pentru îngrăşare. **2.** *(fig.)* matahală, om foarte gras.

бо́ров [2], *-а m. (tehn.)* canal orizontal de fum, canal principal de gaze arse.

боровúк, *-а m.* mînătarcă, hrib, burete.

боровúка, *-и f. (bot.)* merişor.

боровóй *adj.* de/din codru.

борода́, *-ы́ f.* barbă; *отпусти́ть бо́роду* a lăsa barbă; *(bot.) пету́шья* ~ barba cocoşului; ~ *лопа́той* barbă stufoasă ◇ *смея́ться в бо́роду* a rîde în barbă; *(prov.)* ~ *велика́, а ума́ ни на лы́ко* de ani e mare, dar minte n-are; *пропада́й* ~, *бы́ла бы голова́ цела́* barba las-o să se ducă, capul să trăiască.

борода́вка, *-и f.* neg, negel.

борода́вник, *-а m. (bot.)* zgrăbunţică.

борода́вчатый *adj.* plin de negi, acoperit de negi.

борода́стый *adj.* cu barba mare, bărbos.

борода́тый *adj.* bărbos, cu barbă.

борода́ч, *-а m.* om bărbos.

боро́дка [1], *-и f.* floarea cheii.

боро́дка [2], *-и f. dim.* cioc, barbişon, bărbuţă; *козли́ная* ~ barbişon, cioc, barbă de ţap.

бороздá, *-ы́ f.* **1.** brazdă. **2.** rigolă, şănţuleţ. **3.** *(fig.)* zbîrcitură adîncă.

боронá, *-ы́ f.* grapă, boroană; *дúсковая* ~ grapă cu discuri.

борони́ть, *-ню́, -ни́шь vb. ipf. (pf. взборони́ть) acuz.* a grăpa, a boroni.

боро́нка, *-и f. (tehn.)* suport de bobină.

бороновáние, *-я n. sg.* grăpare, grăpat, boronit.

бороновáть, *-ную, -нуешь vb. ipf. (pf. взбороновáть) acuz. v.* ***борони́ть***

боронь6á, *-ы́ f. sg. (reg.)* grăpat, boronit.

боро́ться, *борю́сь, бо́решься vb. ipf.* **1.** *с* + *instr.* sau *про́тив* + *gen.* a lupta, a se lupta. **2.** *с* + *instr.* a combate, a lupta; ~ *с предрассу́дками* a combate prejudecăţile. **3.** *за* + *acuz.* a milita, a lupta pentru ceva, a tinde spre ceva.

борт, *-а m.* **1.** bord *(al corăbiei)*; *(av., nav.) пра́вый* ~ tribord; *ле́вый* ~ babord. **2.** bandă *(la masa de biliard)*; **3.** perete lateral, oblon lateral *(al benei unui autocamion)*. **4.** margine *(la haină)* ◇ *взять на* ~ a lua pe bord, a lua pe corabie; *на* ~*ý* pe bord, pe corabie, la bordul avionului; ~ *о́* ~ bord la bord; una lîngă alta, strîns lipite *(despre două corăbii)*; *(mar.) за* ~*о́м* în/peste bord; *вы́кинуть/вы́бросить за* ~ a) a arunca în mare; b) *(fig.)* a arunca peste bord; *(fig.) оста́ться за* ~*ом* a rămîne pe dinafară.

бортево́й *adj.* de ştiubei.

бо́ртень, *-ня m.* scorbură de copac.

бортинжене́р, *-а m.* inginer de bord.

бортмеха́ник, *-а m.* mecanic de bord.

бо́ртник, *-е m. (înv.)* stupar, prisăcar.

бо́ртничество, *-а n. sg. (înv.)* stupărit.

бортов/о́й *adj.* de bord; ~ *журна́л* jurnal de bord; ~*а́я ка́чка* ruliu.

бортовщи́на, *-ы f. (text.)* muncitoare care lucrează la executarea tivului.

бортпроводни́к, *-а m. (av.)* însoţitor de bord.

бортради́ст, *-а m. (av.)* radiotelegrafist de bord.

бортсу́мка, *-и f. sg. (av.)* trusă de bord.

борть, *-и f.* ştiubei, buduroi, scorbură.

борщ, *-á m.* borş (rusesc), ciorbă.

борщеви́к, *-а m. (bot.)* crucea-pămîntului, talpa-ursului.

борьб/á, *-ы́ f. sg.* luptă; combatere; *кла́ссовая* ~ luptă de clasă; *полити́ческая* ~ luptă politică; ~ *с алкоголи́змом* combaterea alcoolismului; ~ *с вреди́телями* combaterea dăunătorilor; ~ *за повыше́ние ка́чества проду́кции* lupta pentru îmbunătăţirea calităţii produselor; ~ *за власть* luptă pentru putere; ~ *за ры́нки* lupta pentru debuşeuri; ~ *за мир* lupta pentru pace; *(sport.) классúческая* ~ lupte clasice; ~ *за существова́ние* lupta pentru existenţă; ~ *мне́ний* lupta de opinii; ~ *с бра́ком* lupta împotriva rebuturilor; ~ *ста́рого с но́вым* lupta dintre vechi şi nou; *вести́* ~*ý* a purta/a duce o luptă, a lupta.

босанóва şi **боссанóва** *-ы f.* bosa-nova.
босикóм *adv.* desculţ.
боскéт, *-а m.* boschet.
бос/óй *adj.* desculţ, descălţat ◇ *на бóсу́ нóгу* pe piciorul gol *(încălţat fără ciorapi)*.
босоно́гий *adj.* desculţ, în/cu picioarele goale.
босоно́жка, *-и f.* **1.** fată/femeie desculţă. **2.** dansatoare care dansează în picioarele goale.
босоно́жки, *-жек pl.; sg. -жка, -и f.* sandale, sandalete.
бостóн, *-а m.* **1.** boston *(joc de cărţi)*. **2.** vals-boston. **3.** *(text.)* boston *(ţesătură)*.
бóсый *adj. v. босóй.*
бося́к, *-á m.* vagabond, haimana, golan.
бося́цкий *adj.* de vagabond, de haimana, de golan.
бот, *-а m.* **1.** barcă; *рыболóвный ~* barcă de pescuit; *лóцманский ~* pilotină; şalupă de pilotaj. **2.** *(chim.)* nacelă *(de sticlă)*.
ботáник, *-а m.* botanist.
ботáника, *-и f. sg.* botanică; *прикладна́я ~* botanică aplicată.
ботани́ческий *adj.* botanic; *~ сад* grădină botanică.
ботвá, *-ы́ f. sg.* vrej; tulpinele şi frunzele rădăcinoaselor.
ботви́нья, *-и f. sg.* botvinia *(supă rece rusească preparată din cvas, legume şi peşte)*.
бóтик, *-а m. dim. (nav.)* barcă pescărească mică; balenieră mică cu catarg pentru vele.
бóтики, *-ов pl.; sg. бóтик, -а m. dim.* şoşoni, cizmuliţe de damă.
ботúнки, *-нок pl.; sg. ботúнок, -нка m.* ghete, bocanci; *лы́жные ~* bocanci de schi.
ботфóрты, *-ов pl.; sg. -рт, -а m.* botfori, cizme lungi de cavalerie.
бóты, *-ов pl.; sg. бот, -а m.* şoşoni, cizmuliţe.
бóцман, *-а m.* şef de echipaj, nostrom, boţman.
бóцманский *adj.* de şef de echipaj; de nostrom, de boţman.
бочáр, *-á m.* dogar, butnar.
бочáрн/ый *adj.* de dogar, de butnar, butnăresc; *~ое дéло* dogărie, dogărit.
бочáрня, *-и f. (reg.)* dogărie, butnărie.
бóчечка, *-и f. dim.* butoiaş, butoi mic, poloboc.
бóчечный *adj.* de butoi, de poloboc; de vas.
бóчк/а, *-и f.* **1.** butoi, poloboc; putină; vas; *водовóзная ~* saca. **2.** *(mil.)* geamandură de acostare. **3.** *(înv.)* măsură de 40 de vedre *(circa 480 l)*. **4.** *(av.)* tonou ◇ *бездóнная ~* butoi/sac fără fund; *(fig.) ~ сорокаведёрная* gras ca un butoi; *как в бездóнную ~у* ca pe gură de lup; ca într-un butoi fără fund; *говори́ть как из ~и* a vorbi ca din butoi; *ко вся́кой ~е заты́чка* om de pus la toate; *отдава́ть ~ой* a mirosi/a trăsni a băutură; *пить как ~* a suge ca un burete; a fi ca un butoi fără fund; *(fig) порохова́я ~* butoi cu pulbere; *пуста́я ~ звóнче/пу́ще греми́т* butia goală dă sunet mare; căruţele goale mult vuiet fac.
бочкообрáзный *adj.* în formă de butoi.
бочóнок, *-нка m.* butoiaş, balercă.
боязли́во *adv.* (în mod) timid, cu teamă, cu sfială.
боязли́вость, *-и f. sg.* **1.** frică, timiditate, sfială, lipsă de curaj. **2.** *(med.)* fobie, anxietate.
боязли́вый *adj.* **1.** fricos, timid, lipsit de curaj, timorat. **2.** *(psih. med.)* anxios.
бóязно *pred. (pop.* în *expr.) мне ~* mi-e frică.
боя́зн/ь, *-и f. sg.* **1.** frică, teamă; sfială, timiditate, lipsă de curaj; *из ~и* din/de frică. **2.** *(med.)* fobie; *~ простра́нства* agorafobie; *~ воды́* hidrofobie.
боя́рин, *-а m. (ist.)* boier, boier de rang mare, boier de viţă veche.
боя́рск/ий *adj. (ist.)* de boier, boicresc; *~ая ду́ма* duma boierilor, sfatul boierilor.
боя́рство, *-а n. sg. col. (ist.)* boierime.
боя́рыня, *-и f. (ist.)* boieroaică, soţia boierului, jupîneasă.
боя́рышник, *-а m. (bot.)* păducel, spinişor, ghiorghin.
боя́рышница, *-ы f. (entom.)* nălbar *(fluture)*.
боя́рышня, *-и f. (ist.)* fiică de boier (nemăritată), jupîniţă.
боя́ться, *боюсь, боя́шься vb. ipf.* **1.** *gen.* sau cu *inf.* a se teme, a avea frică, a-i fi frică; *~ проступ́ды; ~ простудúться* a se teme de răceală. **2.** a fi îngrijorat; *~ за кого́-л.* a se teme/a fi îngrijorat pentru cineva. **3.** *gen.* a nu suporta, a nu rezista la... ◇ *боюсь сказа́ть* n-aş putea spune precis; *не бóйтесь* fiţi fără grijă; n-aveţi nici o grijă; *(prov.) волкóв ~, в лес не ходúть* cine se teme de foşnetul frunzelor, n-are ce căuta în pădure; cine se teme de vrăbii nu seamănă mălai.

бра *n. indecl.* braţ, armătură de lampă de perete.
брава́да, *-ы f. sg.* bravadă, sfidare.
брави́рование, *-я n. sg. v. брава́да.*
брави́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. instr.* a brava; a sfida; a risca fără socoteală.
бра́во *interj.* bravo!
брав́рный *adj. (muz.)* energic, însufleţit; *~ марш* marş croic.
бра́вый *adj.* curajos, viteaz, brav.
бра́га [1], *-и f. sg.* bragă.
бра́га [2], *-и f. (av.)* centură de remorcaj.
брада́, *-ы́ f. (înv.)* barbă.
брадикарди́я, *-и f. (med.)* bradicardie.
брадобре́й, *-я m. (înv.)* bărbier, frizer.
бра́жник, *-а m. (înv.)* beţiv, chefliu.
бра́жничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (înv.)* a chefui, a bea, a o ţine numai în chefuri.
бразды́ *pl. (în expr.) ~ правле́ния* frînele conducerii, conducere, putere.
бразили́н, *-а m. (chim.)* brazilină.
брази́льский *adj.* brazilian, de/din Brazilia, al Braziliei.
брази́льцы, *-цев pl.; sg. -лец, -льца m.* brazilieni.
бразилья́нка, *-и f.* de la *брази́лец (v. брази́льцы)*
брак [1], *-а m.* căsătorie, căsnicie; *состоя́ть в ~е* a fi căsătorit(ă); *вступи́ть в ~* a se căsători, a încheia o căsătorie; *свиде́тельство о ~е* certificat de căsătorie; *гражда́нский ~* căsătorie civilă; *церко́вный ~* căsătorie religioasă, cununie religioasă; *~ по расчёту* căsătorie de conveniență; *нерáвный ~* mezalianţă; *незако́нный ~* căsătorie nelegitimă.
брак [2], *-а m. sg.* **1.** rebut; *борьба́ с ~ом* lupta împotriva rebuturilor; *снижéние ~а* reducerea procentului de rebuturi. **2.** *(изъян)* defect, cusur.
бракёр, *-а m.* controlor de calitate; rebutor; sortator.
бракера́ж, *-а m.* triere, brăcuire, rebutare.
бракóванный *adj.* rebutat, brăcuit.
браковáть, *-кýю, -кýешь vb. ipf. (pf. забракова́ть) acuz.* **1.** a rebuta, a brăcui. **2.** a reforma, a da la reformă. **3.** *(fig.)* a socoti neapt, a respinge.
бракóвка, *-и f. sg.* rebutare, brăcuire.
бракóвщик, *-а m.* controlor de calitate.
бракóвщица, *-ы f.* de la *бракóвщик.*
бракодéл, *-а m.* cîrpaci.
браконьёр, *-а m.* braconier.
браконьёрство, *-а n.* braconaj.
бракоразвóдный *adj.* de divorţ; *~ проце́сс* proces de divorţ.
бракосочетáние, *-я n.* căsătorie, cununie.
брами́н, *-а m. (înv.)* brahman.
брами́нский *adj. (înv.)* de brahman.
брандахлы́ст, *-а m. (fam.)* **1.** poşircă, lături. **2.** om de nimic; terchea-berchea.
брандвáхта, *-ы f. (mar.)* navă de pază şi control în port, staţionar.
бра́ндер, *-а m. (mar.)* vas aruncător de flăcări.
брандмайóр, *-а m. (înv.)* comandant al unităţilor de pompieri.
брандмáуэр, *-а m.* zid de siguranţă contra incendiului.
брандмéйстер, *-а m. (înv.)* şef al corpului de pompieri.
брандспóйт, *-а m.* **1.** pompă de incendiu, pompă de mînă. **2.** cap de furtun.
бранúть, *-ню́, -нúшь vb. ipf. (pf. вы́бранить) acuz.* a certa, a dojeni, a mustra; a ocărî, a înjura.
бранúться, *-нюсь, -нúшься vb. ipf. (pf. побранúться)* a se certa, a se ocărî; a (se) insulta, a (se) înjura.
бра́нн/ый [1] *adj.* insultător, injurios, de ocară; *~ое сло́во* cuvînt injurios/de ocară; *~ое выраже́ние* expresie injurioasă.
бра́нн/ый [2] *adj. (înv.)* de luptă, de război, războinic; *~ое по́ле* cîmp de luptă; *~ые доспéхи* armură de război ◇ *(înv.) препоя́саться на ~ о́ружие* a se pregăti de luptă/de bătălie.
бра́н/ый *adj. (înv.)* ţesut cu desene; *~ая скáтерть* faţă de masă ţesută cu desene.

брань [1], *-и f. sg.* înjurături, sudălmi, cuvinte de ocară.

бран/ь [2], *-и f. (înv.)* luptă, război ◇ *на по́ле ~и* pe cîmpul de luptă; *по́сле ~и мно́го хра́брых* după război mulţi viteji se arată.

брас, *-а m. (mar.)* braţ *(funie fixată la capetele vergelor).*

браслéт, *-а m.* brăţară.

браслéтка, *-и f. (fam.) v. браслéт*

брасс, *-а m. (sport)* bras *(stil de înot).*

брассúст, *-а m. (sport)* brasist.

брат, *-а* **1.** frate; *родно́й ~* frate bun; *сво́дный ~* frate vitreg; *моло́чный ~* frate de lapte; *двою́родный ~* văr primar, verişor. **2.** frate *(ca mod de a se adresa); ва́ш ~!* voi ceilalţi!, de-al de voi!; de teapa voastră!; *наш ~!* noi şi cei ca noi!, de-alde noi!; *свой ~* prieten, omul nostru, de-ai noştri ◇ *(pop.) на ~а* de persoană; de căciulă; *(prov.) ~ не ~, а в горо́х не лезь!* frate, frate, dar brînza-i pe bani; *~ он мой, а ум у него́ свой* capul face, capul trage; fiecare după cum îl taie capul; *~ья по слу́жбе/по заня́тиям* colegi de serviciu/de breaslă/de afaceri; *единоутро́бные ~ья* fraţi de sînge; *крестóвые ~ья* fraţi de cruce; *(fig.) меньшóй ~* om mic/neînsemnat; *на ва́шего ~а не угоди́ть* vouă nu vă poate intra nimeni în voie; vouă nu vă poate face nimeni hatîrul; *с на́шего ~а не́чего взять* n-ai ce lua de la alde de noi.

брата́ние, *-я n. sg.* fraternizare.

брата́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf. (pf. побрата́ться) с + instr.* **1.** a se înfrăţi, a lega strînse legături de prietenie. **2.** a fraterniza.

братвá, *-ы́ f. col. (pop.)* tovarăşi, prieteni, flăcăi.

бра́тец, *-тца m. dim.* frăţior, frăţioare.

бра́тик, *-а m. dim. (pop.)* frăţior.

бра́тина, *-ы f.* potir, pocal, cupă de vin *(întrebuinţată în vechime).*

брати́шка, *-и m. dim. (pop.)* frăţior.

бра́тия, *-и f.* **1.** confrerie, frăţie religioasă *(de călugări).* **2.** *(fig.)* companie, tagmă; *пи́щущая ~* tagma scriitoricească; *меньша́я ~* oameni mici, neînsemnaţi; *ни́щая ~* sărăcime.

бра́тний, *adj.* al fratelui.

брато́к, *-тка́ m. (pop.) dim.* de la *брат* (2)

братоуби́йственный *adj.* fratricid; *~ая война́* război fratricid.

братоуби́йство, *-а n.* fratricid.

братоуби́йца, *-ы m.* şi *(rar) f.* fratricid.

бра́тски *adv.* frăţeşte, prieteneşte.

бра́тск/ий *adj.* **1.** de frate, fratern, frăţesc. **2.** *(fig.)* frăţesc, apropiat, înrudit, prietenesc ◇ *~ая моги́ла* groapă comună.

бра́тство, *-а n.* **1.** prietenie, frăţie; *~ по ору́жию* frăţie de arme. **2.** comunitate religioasă ◇ *(prov.) до́брое ~ лу́чше бога́тства* un prieten face mai mult decît o pungă cu galbeni; prietenul nu se cumpără cu bani.

брать, *беру́, берёшь vb. ipf. (pf. взять)* **1.** *acuz.* a lua, a apuca; *~ перо́ в ру́ку* a lua condeiul în mînă; *~ кни́гу* a lua o carte. **2.** a funcţiona, a lucra *(despre obiecte care taie, spintecă); бри́тва берёт хорошо́* briciul taie bine. **3.** *acuz.* a lua, a primi, a accepta *(în anumite condiţii);* a tocmi, a năimi, a angaja; *~ на слу́жбу* a primi/a angaja în serviciu; *~ напрока́т* a lua cu chirie, a închiria; *~ на себя́ обяза́тельство* a-şi asuma obligaţia, a-şi lua angajamentul. **4.** *acuz.* a lua, a cuceri, a pune stăpînire; *~ кре́пость шту́рмом* a lua/a cuceri cetatea prin asalt. **5.** *acuz.* a percepe, a lua; *ско́лько ~ с челове́ка* cît se ia de persoană? **6.** *acuz.* a cere, a reclama, a necesita *(timp, energie etc.); э́то де́ло берёт мно́го эне́ргии* această lucrare cere multă energie. **7.** a o lua spre ... a apuca, a lua direcţia ...; *(nav.) ~ курс на ...* a) a se îndrepta spre ...; b) *(fig.)* a se orienta spre ..., a merge pe linia ...; c) *(nav.)* a lua capul spre ...; *~ влéво* a o lua spre stînga; *~ прáмо* a o lua drept înainte, a o lua de-a dreptul. **8.** *(împreună cu un substantiv arată o acţiune al cărei sens este determinat de substantiv); ~ на учёт* a trece în evidenţă; *~ нача́ло* a începe, a izvorî; a-şi trage obîrşia; *~ прице́л* a ochi, a lua linia de ochire; *~ препя́тствие* a trece un obstacol; *~ на себя́ сме́лость* a îndrăzni, a-şi lua îndrăzneala; *ры́ба хорошо́ взя́ла* peştele trage bine la undiţă;

его́ пу́ля не берёт nu-l atinge glontele; *меня́ берёт сомне́ние* mă cuprinde îndoiala; *она берёт умо́м* ea se impune prin inteligenţă ◇ *~ верх* a birui, a ieşi învingător; *~ в свой ру́ки* a lua în propriile sale mîini, a lua conducerea; *~ в оборо́т* a pune şaua pe cineva; *~ го́лыми рука́ми* a cuceri fără nici o greutate; *~ приме́р* a lua ca exemplu, a imita, a urma exemplul cuiva; *~ сло́во* a lua cuvîntul; *~ сто́рону* a lua partea cuiva; *~ себя́ в ру́ки* a se stăpîni; *~ своё сло́во обра́тно* a-şi lua cuvîntul înapoi; *не ~ в рот* a se abţine de la un anumit fel de mîncare *sau* băutură, a nu pune în gură; *~ но́д руку* a lua la braţ, a lua de braţ; *~ на буксúр* a remorca; *~ на валёк* a saluta cu ramele; *~ под ъём* a urca o pantă; *~ про́бу/образе́ц* a lua o probă/o mostră.

бра́ться, *берýсь, берёшься; trec. бра́лся, бра́лась, бра́лось vb. ipf. (pf. взя́ться)* **1.** *за + acuz.* a se lua, a se apuca; *~ за́ руки* a se lua de mînă; *~ за верёвку* a se apuca de frînghie. **2.** *за + acuz.* sau cu *inf.* a începe (un lucru), a se apuca (de treabă); *~ за уче́ние* a se apuca de carte, a se pune pe carte, a se pune pe învăţat; *~ за рабóту* a se apuca de lucru; *~ за ору́жие* a pune mîna pe arme, a porni la luptă. **3.** *(numai la pers. 3)* a apărea, a se ivi, a lua naştere; *отку́да у него́ де́ньги беру́тся?* de unde are el bani?; *~ за ум* a-şi băga minţile în cap.

брауни́нг, *-а m.* browing.

брахицефáл, *-а m. (anat.)* brahicefal, tip brahicefal.

брахицефáлия, *-и f. sg.* brahicefalie.

бра́чн/ый *adj.* de căsătorie, conjugal, matrimonial, nupţial; *~ое свиде́тельство* certificat de căsătorie; *~ возра́ст* vîrsta legală cerută pentru căsătorie; *~ое сожи́тельство* convieţuire conjugală; *~ая фами́лия* numele dobîndit prin căsătorie; *~ сою́з* căsătorie; *~ые отноше́ния* raporturi conjugale; *(înv.) ~ая конто́ра* agenţie matrimonială; *~ обря́д* ceremonie nupţială.

бра́шпиль, *-я m. (mar.)* vinci de ancoră; cabestan de ancoră.

бревенни́к, *-а m.* pădure seculară.

бревéнчат/ый *adj.* din bîrne, din grinzi; de/din buşteni; *~ая и́зба* casă *(ţărănească)* construită din bîrne.

бревнó, *-á n.* **1.** buştean, bîrnă, grindă. **2.** *(fig.)* om mărginit, nesimţit, bădăran ◇ *ли́шние бре́вна в стене́* zidul are urechi şi gardul proptele; ferestrele au ochi, iar gardul şi pereţii urechi; pereţii au urechi şi ferestrele gură/ochi.

бревносвáл, *-а m. (tehn.)* troliu, ferăstrău mecanic.

бревноспýск, *-а m.* canal pentru plutărit; plancă.

брéвнотáска, *-и f. (tehn.)* transportor de buşteni.

брёвнышко, *-а n. dim.* de la *бревнó.*

бред, *-а m. sg.* delir, aiurare; *~ вели́чия* delir de grandoare; *лихора́дочный ~* delir febril; *мета́ться/быть/находи́ться в ~ý* a se zbuciuma în delir, a delira.

бре́день, *-дня m.* **1.** voloc, năvod mic. **2.** *(mar.)* plasă de dragaj.

бредúна, *-ы f. (bot.)* salcie-căprească, răchită-moale, oivă.

бредú/ть, *брежý, бре́дишь vb. ipf.* **1.** a delira, a aiura; *больно́й бре́дит* bolnavul delirează. **2.** a visa (ceva), a fi obsedat/nebun (după ceva).

бре́дни, *-е́й pl.* aiureli, visuri deşarte, himere, năluciri.

бредовóй *adj.* de aiureală, de delir.

бре́згать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. побре́згать) instr.* a-i fi scîrbă, a-i fi silă, a-i fi greaţă; *(fig.) ничéм не ~* a nu avea scrupule, a nu se da în lături de la nimic.

брезгли́во *adv.* cu scîrbă, cu greaţă, cu dezgust.

безгли́вость, *-и f. sg.* scîrbă, silă, greaţă, dezgust.

брезгли́вый *adj.* **1.** exagerat de pretenţios în privinţa curăţeniei. **2.** de silă, de dezgust, care exprimă dezgust.

брезéнг, *-а m. sg.* prelată. **2.** pînză de cort, foaie de cort.

брезéнтовый *adj.* de prelată, de/din pînză impermeabilă, din foaie de cort.

бре́зжить, *-ит vb. ipf.* **1.** a se crăpa de ziuă, a se lumina de ziuă, a se revărsa de zori. **2.** *impers.* a licări.

брело́к, *-а m.* breloc.

брело́чный *adj.* de breloc.

бре́мя, *-мени n. sg.* povară, greutate, sarcină; *(fig.)* ~ *забо́т* povara grijilor; *(fig.)* ~ *лет* povara anilor; *(fig.)* ~ *нало́гов* povara impozitelor; *(jur.)* ~ *доказывания* sarcina probei ◇ *разреши́ться от бре́мени* a naşte; *под бре́менем* sub povara.

бре́нн|ый *adj. (înv.)* trecător, pieritor ◇ ~*ые оста́нки* rămăşiţele pământeşti, oseminte.

бренча́ние, *-я n.* zdrăngănit, zăngănit.

бренча́ть, *-у́, -и́шь vb. ipf.* a zdrăngăni, a suna, a zornăi, a zăngăni; ~ *на балала́йке* a zdrăngăni la balalaică; ~ *ключа́ми* a zăngăni cu cheile.

брести́, *бреду́, бредёшь vb. ipf.* a merge alene/încet; a-şi târî cu greu picioarele; ~ *о́щупью* a bâjbâi, a orbecăi.

бретёлька, *-и f.* bretea, breteluţă.

бретёр, *-а m. (înv.)* duelgiu, duelist.

бреха́ть, *брешу́, бре́шешь vb. ipf. (pop.)* **1.** a lătra. **2.** a minţi.

брехня́, *-и́ f. sg. (pop.)* minciuni, scorniri, născociri, braşoave.

бреху́н, *-а́ m. (pop.)* mincinos, flecar.

брешь, *-и f.* **1.** breşă, spărtură; ~ *в стене́* spărtură în perete. **2.** *(fig.)* lipsă, absenţă; ~ *в бюдже́те* lipsă în buget ◇ *(fig.) проби́ть* ~ a învinge o piedică; a face o breşă.

бре́ющий *(în expr.)* ~ *полёт* zbor razant.

бриг, *-а m. (mar. înv.)* bric.

брига́да, *-ы f.* brigadă, echipă; *ма́нковая* ~ brigadă de tancuri; *рабо́чая* ~ brigadă de lucru; *уда́рная* ~ echipă de şoc; *молодёжная* ~ brigadă de tineret; ~ *отли́чного ка́чества* brigadă de calitate; ~ *отли́чного обслу́живания* brigadă de bună servire.

бригади́р, *-а m.* **1.** şef de brigadă, şef de echipă; brigadier. **2.** *(înv.)* brigadir *(grad militar între colonel şi general).*

брига́дный *adj.* de brigadă.

бридж, *-а m.* bridje.

бри́джи, *-ей pl.* pantaloni de călărie.

бриз, *-а m.* briză, adiere, boare; *берегово́й* ~ briză de coastă; *морско́й* ~ briză marină.

бриза́нтный *adj. (mil.)* brizant; exploziv; ~ *снаря́д* proiectil/obuz brizant.

брике́т, *-а m.* brichetă; *буроу́гольный* ~ brichetă de cărbune brun; *нефтяно́й* ~ cocs de petrol.

брикети́рование, *-я n. sg. (min.)* brichetare.

брикети́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* a bricheta, a face brichete.

брике́тный *adj.* de brichetă, în formă de brichetă.

бриллиа́нт, *-а m.* briliant.

бриллиа́нтин, *-а m.* briantină.

бриллиа́нтовый *adj.* de/cu briliant.

брильянт, *-а m. v. бриллиа́нт*

брильянтовый *adj. v. бриллиа́нтовый*

брита́нка, *-и f.* englezoaică.

брита́нский *adj.* britanic, englez.

брита́нцы, *-ев pl.; sg. -нец, -нца* englezi.

бри́тва, *-ы f.* brici; *безопа́сная* ~ lamă de ras, lamă de bărbierit ◇ *язык как* ~ limbă ascuţită.

бри́твенный *adj.* de brici; de bărbierit; ~ *реме́нь* curea pentru brici; ~ *прибо́р* trusă de bărbierit.

бри́тый *adj.* ras, bărbierit.

брит/ь, *бре́ю, бре́ешь vb. ipf. (pf. побри́ть)* a rade, a bărbieri ◇ *ни* ~*о, ни стри́жено* nici tuns, nici ras; *оди́н —* ~*о, а друго́й — стри́жено* Vodă da, iar Hîncu ba; unul hăis şi altul cea.

бритьё, *-я́ n. sg.* ras, bărbierit.

бри́ться, *бре́юсь, бре́ешься vb. ipf.* a se rade, a se bărbieri.

бри́чка, *-и f.* brişcă.

бро́вка, *-и f.* **1.** *dim.* de la *бровь.* **2.** creastă, margine, muchie; ~ *овра́га* sprînceana/muchia rîpei.

бров/ь, *-и f.* sprînceană; ~*и дуго́й* sprîncene arcuite ◇ *(fig.) попа́сть не в* ~, *а в глаз* a nimeri drept la ţintă, a o potrivi de minune; *води́ть* ~*я́ми* a urmări cu ochii; *и* ~*ью не повести́/не шевельну́ть* a nu clipi; a nu lua în seamă; a nu da nici o atenţie; *нахму́рить/сдви́нуть* ~*и* a-şi încrunta sprîncenele.

брод, *-а m.* vad; *идти́* ~*ом* a trece prin vad ◇ *(prov.) не зна́я* ~*у, не су́йся в во́ду* nu te băga unde nu te pricepi.

броди́ло, *-а n.* maia, plămadă, maia de drojdie.

броди́льн|ый *adj.* de fermentaţie; pentru fermentat; ~ *чан* cadă de fermentaţie; ~*ая промы́шленность* industria produselor de fermentaţie.

броди́льня, *-и f.* cramă; sală de fermentaţie, fermentator.

броди́ть [1], *брожу́, бро́дишь vb. ipf.* a hoinări, a rătăci, a umbla hoinar/razna/haihui; ~ *по́ лесу* a hoinări prin pădure.

броди́ть [2], *бро́дит vb. ipf.* a fermenta, a dospi, a fierbe.

бро́дом *adv.* prin vad.

броди́га, *-и m.* şi *f.* vagabond(ă), haimana.

броди́жничать, *-чаю, -чаешь vb. ipf.* a rătăci, a pribegi, a hoinări, a vagabonda, a umbla crai.

броди́жничество, *-а n. sg.* pribegie, hoinăreală; vagabondaj.

броди́ч/ий *adj.* rătăcitor, hoinar, nomad; ambulant; vagabond; ~ *музыка́нт* muzicant ambulant; ~*ая жизнь* viaţă de hoinar, viaţă rătăcitoare, viaţă de vagabond; ~*ая нату́ра* fire rătăcitoare/nestatornică; ~*ие племена́* triburi nomade.

броже́ние, *-я n. sg.* **1.** fermentaţie, dospire; *ки́слое* ~ fermentaţie acidă; *ма́сляное* ~ fermentaţie butirică; *бактериа́льное* ~ fermentaţie bacterială; *молочноки́слое* ~ fermentaţie lactică; *спиртово́е* ~ fermentaţie alcoolică. **2.** *(fig.)* frămîntare, nemulţumire, agitaţie.

бром, *-а m. sg. (chim.)* brom; *радиоакти́вный* ~ brom radioactiv.

брома́т, *-а m. (chim.)* bromat; ~ *на́трия* bromat de sodiu.

броми́д, *-а m. (chim.)* bromură.

бро́мистый *adj. (chim.)* de brom, (compus) cu brom; ~ *натр* bromură de natriu.

бро́мовый *adj. (chim.)* de brom.

бронеавтомоби́ль, *-я m.* automobil blindat.

броневе́жка, *-и f.* turelă blindată/cuirasată.

бронево́йка, *-и f.* armă anticar/antitanc.

бронево́йный *adj. (mil.)* perforant, de ruptură; ~ *патро́н* glonte perforant.

бронево́йщик, *-а m.* puşcaş anticar/antitanc, servant de tun antitanc.

броневи́к, *-а m.* automobil/tren blindat.

бронево́й *adj.* blindat, cuirasat.

бронека́тер, *-а m.* vedetă blindată.

бронемаши́на, *-ы f.* maşină blindată, automobil blindat.

броненосец [1], *-сца m. (mar.)* cuirasat.

броненосец [2], *-сца m. (zool.)* tatu.

броненосный *adj.* cuirasat, blindat.

броневе́зд, *-а m.* tren blindat.

бронесилы, *-и́л pl.* unităţi/forţe blindate.

бронета́нков|ый *adj.* de car blindat; ~*ые войска́* unităţi/trupe blindate.

бронетранспортёр, *-а m.* camion blindat de transport.

броневе́часть, *-и f.* unitate blindată.

бро́нза, *-ы f.* **1.** *sg.* bronz; *прока́тная* ~ bronz laminat. **2.** obiecte artistice din bronz.

бронзирова́ть, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. (pf.* şi *набронзирова́ть) acuz.* a bronza, a acoperi cu bronz.

бронзиро́вка, *-и f. sg.* bronzare, acoperire cu bronz.

бронзовщи́к, *-а́ m.* lucrător în bronz.

бро́нзов|ый *adj.* **1.** de/din bronz; ~*ая стату́тка* bibelou din bronz. **2.** de culoarea bronzului, bronzat, arămiu; ~*ое лицо́* faţă bronzată, ten bronzat ◇ *(ist.)* ~ *век* epoca bronzului.

бронирова́нный *adj.* blindat, cuirasat.

брони́рованный *adj.* **1.** *p.t.p.* de la *брони́ровать.* **2.** *adj.* reţinut, rezervat; blocat.

брониро́вать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. забронирова́ть) acuz.* a blinda, a acoperi cu blindaj, a cuirasa.

брони́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. заброни́ровать) acuz.* a reţine, a rezerva; a bloca.

бро́нхи, *-ов pl. (anat.)* bronhii.

бронхиа́льный *adj. (anat.)* de bronhii, bronhic, bronhial.

бронхи́т, *-а m. sg. (med.)* bronşită.

бронхопневмони́я, *-и f. (med.)* bronhopneumonie.

бро́ня, *-и f. sg.* **1.** loc rezervat; parte, cotă rezervată. **2.** blocare, repartizare; ordin de blocare, de repartizare. **3.** ordin de mobilizare pe loc.

брон|я́, *-и́ f.* armură, blindaj, cuirasă; platoşă; *зако́ванный в ~ю́* cuirasat, îmbrăcat în platoşă; *(mar.) па́лубная ~* cuirasă de punte; *(mar.) составна́я ~* cuirasă compusă.

броса́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* **1.** *v. бро́сить; ~ в жар и в хо́лод* a-l lua cu rece şi cu cald. **2.** a arunca *(despre lumină, raze, umbră)* ◇ *~ де́ньги (на ве́тер)* a arunca banii în vînt, a arunca banii pe fereastră; *~ слова́ на ве́тер* a arunca vorbe în vînt.

броса́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *бро́ситься.* **2.** *instr.* a arunca unul în altul, a azvîrli, a se împroşca; *~ камня́ми* a azvîrli cu pietre *(unul în altul).* **3.** *instr. (fig.)* a risipi, a arunca; *~ деньга́ми* a arunca, a risipi bani ◇ *(fig.) ~ в глаза́* a bate la ochi, a sări în ochi; *~ слова́ми* a arunca vorbe în vînt.

бро́си|ть, *бро́шу, бро́сишь vb. pf. (ipf. броса́ть)* **1.** *acuz.* a arunca, a azvîrli; *~ мяч* a arunca mingea; *~ в бой диви́зию* a arunca o divizie în luptă; *~ това́ры на ры́нок* a arunca mărfuri pe piaţă; *(fig.) ~ взгляд* a arunca o privire. **2.** *acuz.* sau *ipf.* a se lăsa de, a înceta; *~ кури́ть* a se lăsa de fumat. **3.** a părăsi, a abandona, a lăsa; *~ рабо́ту* a părăsi munca *(serviciul).* **4.** *impers. acuz.* cu *в* + *acuz.* a cuprinde, a trece pe cineva; *его́ ~ло в жар* l-au trecut căldurile, l-au trecut năduşelile; *impers. бро́сь!* lasă!, încetează!, nu-i nevoie! ◇ *(fig.) ~ вы́зов кому́-л.* a provoca pe cineva; *~ обви́нение* a învinui, a acuza; *~ я́корь* a arunca ancora, a ancora; *~ ору́жие* a depune armele, a capitula; *~ тень* a arunca umbră pe ...; *~ жре́бий* a trage la sorţi.

бро́ся|ться, *бро́шусь, бро́сишься vb. pf. (ipf. броса́ться)* **1.** a se arunca, a se repezi, a se năpusti; *~ на врага́* a se arunca asupra duşmanului; *~ вплавь* a porni înot. **2.** a se arunca, a sări *(de la o înălţime)*; *~ в во́ду* a sări în apă, a se arunca în apă ◇ *(fig.) кровь ~ лась в лицо́* i s-a urcat sîngele în obraz/la cap; *~ на коле́ни* a cădea în genunchi; *~ на кого́-л.* a se năpusti asupra cuiva; *~ на по́мощь* a alerga în ajutor, a sări în ajutor; *~ в объя́тия* a se arunca în braţele cuiva.

бро́ский *adj.* bătător la ochi, ţipător, izbitor, strident, frapant; *~ цвет* culoare ţipătoare/stridentă/bătătoare la ochi.

броско́м *adv.* dintr-o aruncătură, dintr-o săritură, dintr-o mişcare, dintr-un salt.

бро́сов|ый *adj. (pop.)* bun de aruncat; neutilizabil, de calitate inferioară ◇ *(ec. pol.) ~ э́кспорт* dumping; *~ая цена́* preţ de vînzare inferior preţului de cost, preţ de nimic.

бросо́к, *-ска́ m.* **1.** aruncătură. **2.** *(sport)* salt; aruncare.

броширова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. ipf. (pf. сброширова́ть) v. брошюрова́ть.*

бро́шка, *-и f.* broşă.

брошь, *-и f. v. бро́шка.*

брошю́ра, *-ы f.* broşură.

брошюро́вальный *adj.* de broşat.

брошюрова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. ipf. (pf. сброшюрова́ть) acuz.* a broşa.

брошюро́вка, *- f. sg.* broşare.

брошюро́вочн|ый *adj.* **1.** de broşare, de broşat. **2.** *~ая, -ой f.* atelier de broşare, secţie de broşare.

брошюро́вщик, *-а m.* lucrător la broşat.

бру́дер, *-а m.* cloşcă artificială, eleveză.

брудершафт, *-а m. (în expr.) вы́пить (на) ~ с кем-л.* a ciocni un pahar în semn de prietenie (începînd totodată a se tutui).

брус, *-а m.* bară, grindă, traversă, drug; *попере́чный ~* traversă; *стропи́тельный ~* grindă de construcţie; *ра́мный ~* traversă frontală; *бу́ферный ~* traversă frontală pentru tampoane; *мостово́й ~* grindă de pod; *опо́рный ~* grindă de reazem; *я́корный ~* grindă de ancorare; *(sport) паралле́льные ~ья* (bare) paralele.

бруско́в|ый *adj.* în formă de bară, în formă de bloc, în formă de stinghie ◇ *~ое мы́ло* săpun în calupuri.

брусни́ка, *-и f. sg. (bot.)* merişor, coacăză.

брусни́чник, *-а m.* tufăriş de merişor.

брусни́чный *adj.* de merişor, din merişoare, de coacăză.

брусо́к, *-ска́ m.* **1.** bară, grindă, riglă, stinghie. **2.** tocilă, piatră de ascuţit; *точи́льный ~* gresie. **3.** bloc prismatic ◇ *~ мыла* calup de săpun.

брусо́чный *adj.* de bloc, de bară; de riglă; din blocuri, din bare; din rigle.

бру́ствер, *-а m. (mil.)* parapet; *~ окопа* parapetul tranşeei, creasta de foc a tranşeei.

брусча́тка, *-и f.* **1.** *sg. col.* pavea, piatră de pavaj. **2.** pavea din piatră cubică.

бру́тто *adj. indecl.* greutate brută, brutto.

бруцеллёз, *-а m. (vet.)* bruceloză.

брыже́йка, *-и f. (anat.)* mezenter, bezer.

бры́згалка, *-и* aparat de stropit, vermorel, stropitoare.

бры́згало, *-а n. (min.)* monitor.

бры́зг|ать, *-зжу, -зжешь vb. ipf. (pf. mot. бры́знуть)* **1.** a ţîşni, a împroşca; *~жет ме́лкий дождь* burează. **2.** (şi *~аю, -аешь) acuz.* + *на* sau *acuz.* a stropi *(pe cineva, ceva)*; *~ бельё* a stropi rufele.

бры́згаться, *-аюсь, -аешься* şi *-зжусь, -зжешься vb. ipf.* **1.** a stropi, a împroşca. **2.** a se stropi *(reciproc)*, a se împroşca.

бры́зги, *брызг pl.* **1.** stropi, picături. **2.** fărîme, cioburi.

брызгови́к, *-а m. (auto)* aripă, apărătoare de noroi.

бры́зн|уть, *-ну, -нешь vb. pf.* **1.** *pf. mot.* de la *бры́згать.* **2.** a ţîşni; *~ула кровь* sîngele a ţîşnit.

брыка́ть, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mot. брыкну́ть) acuz.* a azvîrli, a da din picioare, a da din copite.

брыка́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** a azvîrli, a da din picioare, a da din copite, a da cu copita. **2.** *(pop.)* a se încăpăţîna, a fi îndărătnic, a se împotrivi.

бры́нза, *-ы f. sg.* brînză telemea.

брысь *interj.* ciţ!, zît!

брюзга́, *-и́ m.* şi *f.* persoană cicălitoare/sîciitoare/morocănoasă/ursuză/posacă.

брюзгли́вость, *-и f. sg.* stare de spirit ursuză/posacă/morocănoasă, fire ursuză.

брюзгли́вый *adj.* cicălitor, posomorît, morocănos, ursuz, posac.

брюзжа́ние, *-я n. sg.* cicălire; bombănire; mormăit, bombănit.

брюзжа́ть, *-зжу́, -зжи́шь vb. ipf.* a cicăli; a mormăi, a bombăni.

брю́ква, *-ы f. (bot.)* nap, broajbă.

брю́квенный *adj. (bot.)* de nap, de broajbă; *~ гарни́р* garnitură de napi.

брю́ки, *брюк pl.* pantaloni; *~ на вы́пуск* pantaloni de ghete; *~ прямо́го покро́я* pantaloni drepţi.

брюне́т, *-а m.* brunet; oacheş.

брюне́тка, *-и f.* brunetă; oacheşă.

брюха́стый *adj. (pop.)* pîntecos, burtos, cu burta mare.

брю́х|о, *-а n. (pop.)* burtă, pîntece ◇ *(pop.) ходи́ть с ~ом* a fi borţoasă; *на ~е щёлк, а в ~е щёлк* falâ goală, traistă uşoară; *по́лзать на ~е пе́ред кем-л.* a se tîrî în faţa cuiva.

брюхоно́гие, *-их pl.; sg. -ое, -ого n. (zool.)* gasteropode.

брю́чный *adj.* de pantaloni.

брюши́н|а, *-ы f. (anat.)* peritoneu; *воспале́ние ~ы* peritonită.

брюши́нный *adj. (anat.)* de peritoneu.

брюшко́, *-а́ n.* **1.** abdomen. **2.** burtică, pîntece, burtă; *отрасти́ть себе́ ~* a face/a căpăta burtă, a se îngrăşa.

брюшн|о́й *adj.* ventral, abdominal; *~а́я по́лость* cavitate abdominală; *~ тиф* febră tifoidă, tifos.

бря́кать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mot. бря́кнуть)* **1.** *instr. (звякнуть)* a zornăi, a zăngăni, a zdrăngăni. **2.** *(уронить, бросить)* a trînti. **3.** *(fig.)* a trînti o vorbă, a face o gafă, a spune ceva nelalocul lui.

бряца́ние, *-я n.* zăngănit, zornăit; clinchet.

бряца́ть, *-аю, -аешь vb. ipf. instr.* şi *на* + *prepl.* a zăngăni, a zornăi, a zdrăngăni; *~ ору́жием* a zăngăni armele, a ameninţa cu războiul.

бу́бен, *-бна m.* dairea, tamburină.

бубенцы́, *-о́в pl.; sg. -не́ц, -нца́ m.* zurgălăi, clopoţei.

бубе́нчики, *-ов pl.; sg. -чик, -а m.* **1.** *dim.* de la *бубенцы́.* **2.** *(bot.)* clopoţei, bănişori.

бу́блик, *-а m.* covrig.

бубни́ть, *-ню, -ни́шь vb. ipf.* a bombăni, a mormăi.

бубно́вый *adj.* de caro, de tobă *(la cărţi de joc).*

бу́бны [1], *-бен pl. v. бу́бен;* ◇ *(prov.) зво́нки ~ за гора́ми, а к нам приду́т — что луко́шки* de departe trandafir, iar de aproape borş cu ştir; pe dinafară măr frumos şi înăuntru găunos.

бу́бны [2], *-бён, -бна́м pl.* caro, tobă *(la cărţi de joc).*

бубо́н, *-а m. (med.)* bubon.

бубо́нн/ый *adj. (med.)* bubonic; *~ая чума́* ciumă bubonică.

буга́й, *-я m. (zool.)* **1.** taur, buhai. **2.** bou de baltă.

бугор, *гра́ m.* movilă, moviliţă, ridicătură, dîmb; muşuroi.

бугоро́к, *-рка́ m.* **1.** moviliţă, deluşor. **2.** ridicătură mică rotundă. **3.** *(med.)* tubercul, protuberanţă.

бугорча́тка, *-и f. sg. (med. înv.)* oftică, tuberculoză.

бугри́ст/ый *adj.* deluros, acoperit cu ridicături, accidentat; *~ая ме́стность* teren accidentat.

буддизм, *-а m. sg.* budism.

буддийский *adj.* budist.

буддист, *-а m.* budist.

бу́дет *adv.* destul, de ajuns, ajunge; *~ вам разгова́ривать!* destul cu vorba!, basta!

буди́льник, *-а m.* deşteptător, ceas deşteptător.

буди́ть, *бужу́, бу́дишь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. разбуди́ть)* a deştepta, a trezi, a scula din somn. **2.** *(pf. пробуди́ть) (fig.)* a aţîţa, a trezi, a provoca.

бу́дка, *-и f.* cabină, gheretă; cuşcă, chioşc; *телефо́нная ~* cabină telefonică; *сторожева́я ~* ghereta pazniculuí; *железнодоро́жная ~* canton de cale ferată; *суфлёрская ~* cuşca sufleruluí; *проходна́я ~* gheretă de control; *карау́льная ~* gheretă a pazniculuí; *соба́чья ~* cuşcă/coteţ de cîine.

бу́дни, *-ей pl.* **1.** zile/zi de lucru. **2.** *(fig.)* viaţa de toate zilele; *трудовы́е ~* munca de toate zilele.

бу́дничн/ый *adj.* **1.** de fiecare zi, de toate zilele, cotidian; zilnic. **2.** *(fig.)* monoton, banal, prozaic, plictisitor; *~ая жизнь* viaţă monotonă/fără bucurii.

будора́жить, *жу, -жишь vb. ipf. (pf. взбудора́жить) acuz.* a tulbura, a nelinişti, a alarma.

будора́житься, *-жусь, -жишься vb. ipf. (pf. взбудора́житься)* **1.** a se nelinişti, a se tulbura, a se alarma. **2.** *pas.* de la *будора́жить.*

бу́дочка, *-и f. dim.* cabină mică, gheretă mică.

бу́дочник, *-а m.* **1.** *(ferov.)* cantonier, paznic de barieră. **2.** *(înv.)* poliţist în post fix.

бу́дто **1.** *conj.* ca şi cum, parcă, de parcă; *~ бы* cică. **2.** *conj.* că, cum că; *уве́ряет, ~ сам ви́дел* spune că el însuşi ar fi văzut. **3.** *partic.* parcă, se pare; *ты мне ~ э́того не говори́л* parcă nu mi-ai spus-o. **4.** *partic.* oare, într-adevăr.

будуа́р, *-а m.* budoar.

будуа́рный *adj.* de budoar.

бу́дущ/ий *adj.* **1.** viitor, următor; *~ее поколе́ние* generaţia viitoare; *~ год* anul următor, anul viitor. **2.** *~ее, -его n. sg.* viitor; *счастли́вое ~ее* viitor fericit; *(gram.) ~ее вре́мя* timpul viitor.

бу́дущность, *-и f. sg.* viitor.

будя́к, *-а m. v. боды́к*

бу́ёк, *буйка́ m. dim.* geamandură mică; baliză, flotor.

буера́к, *-а m. (reg.)* văgăună, rîpă, vîlcea.

буж, *-а m. (med.)* sondă.

бужени́на, *-ы f. sg.* jambon fiert.

бузá [1], *-ы́ f. sg. (reg.)* bragă *(în Caucaz şi Crimeea).*

бузá [2], *-ы́ f. sg. (pop.)* zarvă, tărăboi, tămbălău, scandal, hărmălaie.

бузина́, *-ы́ f. sg. (bot.)* soc, boz, bozie; *чёрная ~* soc, iboz.

бузи́ть, *-зи́шь vb. ipf. (pop.)* a face tărăboi, zarvă, tămbălău, scandal.

бузотёр, *-а m. (pop.)* scandalagiu, zurbagiu, încurcă-lume.

буй, *-я m.* geamandură; baliză; *спаса́тельный ~* colac de salvare.

бу́йвол, *-а m.* bivol.

бу́йволица, *-ы f.* bivoliţă.

бу́йволовый *adj.* de bivol.

бу́йно *adv.* (în mod) năvalnic, violent, furtunos, impetuos.

бу́йн/ый *adj.* **1.** năvalnic, furtunos, impetuos, violent. **2.** luxuriant, bogat, îmbelşugat *(despre vegetaţie); ~ая растительность* vegetaţie luxuriantă. **3.** turbulent, gălăgios, zgomotos, furios; violent; *~ хара́ктер* fire violentă.

бу́йство, *-а n.* **1.** tărăboi, turbulenţă. **2.** furie.

бу́йствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a face tărăboi/tămbălău/scandal; a fi cuprins de furie.

бук [1], *-а m.* fag.

бук [2], *-а m. (reg.)* leşie pentru fiert rufe.

бу́к/а, *-и m.* şi *f.* **1.** gogoriţă. **2.** *(fig.)* persoană posacă/ursuză/morocănoasă ◇ *смотре́ть/сиде́ть ~ой* a se uita urît, a sta îmbufnat.

бука́шка, *-и f.* gîză, gîndac, gînganie.

бу́кв/а, *-ы f.* literă; *загла́вная/прописна́я ~* majusculă, literă mare; *строчна́я ~* minusculă, literă mică, caracter minuscul; *прама́я ~* literă dreaptă; *курси́вная ~* literă cursivă; *нача́льная ~* iniţială; *позывны́е ~ы* indicative de apel ◇ *соблюда́ть ~у зако́на* a respecta litera legii; *оста́ться мёртвой ~ой* a rămîne literă moartă; a rămîne pe hîrtie; *~ в ~у* cuvînt cu cuvînt, silabă cu silabă, literal; *писа́ть с большо́й ~ы* a scrie cu literă mare; *от пе́рвой ~ы до после́дней* din scoarţă în scoarţă, de la un cap la altul; *писа́ть аршинны́ми ~ами* a scrie cu litere de o şchioapă.

бу́квально *adv.* **1.** cuvînt cu cuvînt; (în mod) literal, textual, exact, întocmai; *переводи́ть ~* a traduce cuvînt cu cuvînt, a traduce literal; *~ переда́ть чьи-л. слова́* a reda întocmai cuvintele cuiva. **2.** într-adevăr, literalmente, fără nici o exagerare.

бу́квальность, *-и f. sg.* caracter textual/ literal.

бу́квальн/ый *adj.* **1.** textual, literal; *~ перево́д* traducere textuală. **2.** exact, direct, propriu; *в ~ом смы́сле сло́ва* în sensul strict al cuvîntului.

бу́квар/ный *adj.* de abecedar, din abecedar.

бу́кварь, *-я m.* abecedar.

бу́квенный *adj.* de litere, literal.

бу́квица, *-ы f. (bot.)* betonică.

буквое́д, *-а m. (iron.)* bucher, tipicar, pendant.

буквое́дство, *-а n. sg. (iron.)* bucherealâ; bucherie, formalism, pedantism.

буке́т, *-а* **1.** buchet; *~ цвето́в* buchet de flori. **2.** aromă, buchet.

буке́тный *adj.* de buchet.

букини́ст, *-а m.* anticar.

букинисти́ческий *adj.* de anticar, de anticariat.

буклé́т, *-а m.* pliant.

бу́кли, *-ей pl.; sg. бу́кля, -и f. (înv.)* buclă, cîrlionţ.

бу́ков/ый *adj.* **1.** de fag, din lemn de fag. **2.** *~ые, -ых; sg. ~ое, -ого n.* fagacee.

буко́лика, *-и f. (lit.)* bucolică, pastorală.

буколи́ческий *adj. (lit.)* bucolic, pastoral, păstoresc.

бу́кса, *-ы f. (ferov.)* cutie de unsoare, bucşă; *направля́ющая ~* manşon de ghidare.

букси́р, *-а m.* **1.** remorcher, vas de remorcă; parîmă de remorcaj; *морско́й ~* remorcher maritim. **2.** cablu de remorcă; *тяну́ть на ~е* a duce la remorcă; *брать на ~* a remorca, a lua la remorcă ◇ *взять на ~ кого́-л.* a da cuiva o mînă de ajutor, a-l scoate la liman, a-l scoate din impas.

букси́рный *adj.* de remorcher, de remorcă, de remorcaj.

буксирова́ть, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* a remorca; *(nav.) ~ борт о борт* a remorca la ureche.

буксирова́ние, *-я n.* remorcare.

буксиро́вка, *-и f. sg.* remorcaj, remorcare.

буксиро́вочный *adj.* de remorcare, de remorcaj.

буксиро́вщик, *-а m.* remorcher.

буксова́ние, *-я n. sg.* patinare *(a roţilor).*

буксова́ть, *-сýем vb. ipf.* a patina *(despre roţi).*

булава́, *-ы́ f. (ist.)* **1.** ghioagă, măciucă. **2.** sceptru, cîrjă; *атама́нская ~* cîrjă de ataman.

була́вка, *-и f.* ac cu gămălie, bold; agrafă; *англи́йская ~* ac de siguranţă.

була́вница, *-ы f. (bot.)* creasta-cocoşului.

була́вочн/ый *adj.* de ac cu gămălie, de bold, de agrafă; *с ~ую голо́вку* cît un vîrf de ac, mic de tot, minuscul.

була́ный *adj.* şarg; *~ая ло́шадь; ~ конь* cal şarg.

була́т, *-а m. (înv.)* **1.** oţel de Damasc. **2.** sabie, spadă.

була́тный *adj.* de/din oţel de Damasc; *~ меч* sabie din oţel de Damasc.

бу́лка, *-и f.* franzelă, chiflă; *сдо́бная ~* cozonac, jimblă.

бу́лла, *-ы f.* bulă.

бу́лочник, *-а m.* franzelar, brutar.

бу́лочн|ый *adj.* **1.** de franzelă; *~ые изде́лия* produse de panificaţie. **2.** *~ая, -ой f.* franzelărie, brutărie.

булты́х *interj.* pleosc!, buf!

булты́хать(ся), *-аю(сь), -аешь(ся) vb. ipf.* **1.** *v. булты́хнуть(ся).* **2.** *(с шумом плескаться)* a se bălăci.

булты́хнуть(ся), *-нусь, -нешься vb. pf.* a cădea, a se arunca *(în apă)*.

булы́жник, *-а m.* piatră brută, bolovan, piatră de pavaj.

булы́жн|ый *adj.* de/din piatră brută; *~ая мостова́я* pavaj din piatră brută, caldarîm.

бульва́р, *-а m.* **1.** bulevard. **2.** *(reg.)* grădină publică ◇ *лощи́ть ~ы* a bate asfaltul, a lustrui trotuarele.

бульва́рный *adj.* **1.** de bulevard. **2.** *(fig.)* bulevardier; *~ рома́н* roman de prost gust, roman ieftin.

бульдене́ж, *-а m. (bot.)* călin.

бульдо́г, *-а m.* buldog.

бульдо́зер, *-а m. (tehn.)* buldozer.

бу́лькать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. тот. бу́лькнуть)* a gîlgîi.

бульо́н, *-а m.* supă; *кури́ный ~* supă de pasăre.

бульо́нный *adj.* de supă.

бум, *-а m.* **1.** senzaţie, vîlvă; scandal; *биржево́й ~* joc de bursă; *газе́тный ~* vîlvă stîrnită de presă, scandal provocat de presă. **2.** *(sport)* bară fixă ◇ *ни бум-бум не знать* a nu şti nici o boabă/nici o iotă.

бума́г|а, *-и f.* **1.** *sg.* hîrtie; *пи́счая ~* hîrtie de scrisori; *промока́тельная ~* (hîrtie) sugativă; *копирова́льная ~* (hîrtie) carbon/indigo; *кури́тельная/папиро́сная ~* foiţă de ţigări; *ге́рбовая ~* hîrtie timbrată; *~ в лине́йку* hîrtie liniată; *~ в кле́тку* hîrtie în pătrăţele; *обёрточная ~* hîrtie de ambalaj; *наждачная ~* şmirghel; *рисова́льная ~* hîrtie de desen; *то́нкая ~* hîrtie (de) pelur; *ба́рхатная ~* hîrtie (de) velur; *ка́льковая ~* hîrtie de calc; *мелова́я ~* hîrtie cretată; *миллиметро́вая ~* hîrtie milimetrică; *но́тная ~* hîrtie cu portative; *обо́йная ~* hîrtie (de) tapet; *полотня́ная ~* hîrtie pînzată. **2.** *(adm.)* document, act oficial, lucrare. **3.** *(mai ales la pl.)* hîrtie de valoare, titlu, acţiune; *це́нные ~и* titluri, hîrtii de valoare, efecte; *именны́е ~и* titluri nominative; *~ на предъяви́теля* titlu la purtător. **4.** *pl.* acte personale, acte de identitate; *у него́ ~и не в поря́дке* actele lui nu sînt în regulă ◇ *(fig.) оста́ться на ~е* a rămîne pe hîrtie *(netradus în viaţă)*; *~ все те́рпит* hîrtia suportă/rabdă orice; *мара́ть ~у* a mîzgăli; *мёртвая ~* literă moartă; *на ~е* scris, tipărit.

бума́га [2], *-и f. (înv.)* bumbac.

бумагомара́тель, *-я m.* scrib, scriitoraş, mîzgălitor de hîrtie.

бумагопряде́ние, *-я n. sg.* filare a bumbacului, torsul bumbacului.

бумагопряди́льный *adj.* de filare a bumbacului, de filatură de bumbac.

бумагопряди́льня, *-и f.* filatură de bumbac.

бума́жка, *-и f. dim.* **1.** bucată de hîrtie, hîrtiuţă, petec de hîrtie. **2.** bancnotă, bilet de bancă, bani de hîrtie; *пятирублёвая ~* hîrtie de cinci ruble.

бума́жник [1], *-а m.* portmoneu, portofel, portvizit.

бума́жник [2], *-а m.* lucrător din industria hîrtiei.

бума́жн|ый [1] *adj.* de/din hîrtie; *~ые де́ньги* bani de hîrtie; *~ая фа́брика* fabrică de hîrtie; *~ая волоки́та* scriptologie.

бума́жн|ый [2] *adj.* de/din bumbac; *~ая мате́рия* pînză/material din bumbac; *~ая пря́жа* fire de bumbac.

бумажо́нка, *-и f.* petec de hîrtie hîrtiuţă, fiţuică.

бумазе́йный *adj.* de finet.

бумазе́и, *-и f.* finet.

бумера́нг, *-а m.* bumerang.

бундестаг, *-а m.* bundestag.

бу́нкер *-а m.* **1.** *(tehn.)* buncăr. **2.** groapă de cărbuni, magazie, cameră de cărbuni. **3.** *(agr.)* coşul de grăunţe al combinei.

бу́нкерный *adj.* de buncăr.

бункерова́ть, *-рую, -ру́ешь vb. ipf. acuz.* a turna în buncăr, a încărca buncărul/silozul.

бункеро́вка, *-и f. sg.* încărcarea buncherului, însilozare.

бунт [1], *-а m.* revoltă, rebeliune, răzmeriţă, răzvrătire; *устра́ивать ~* a se răzvrăti.

бунт [2], *-а m.* **1.** grămadă, stivă; balot. **2.** pachet; marfă stivuită.

бунта́рский *adj.* de revoltă, rebel, răzvrătit, de răzvrătire.

бунта́рство, *-а n. sg.* spirit de revoltă, spirit de răzvrătire.

бунта́рь, *-я m. (înv.)* revoltat, răzvrătit, rebel.

бунтова́ть, *-тую, -туешь vb. ipf.* **1.** *(pf. взбунтова́ться)* a se răscula, a se răzvrăti. **2.** *(pf. взбунтова́ть) acuz.* a instiga/a îndemna/a aţiţa la revoltă/la răscoală.

бунтовско́й *adj.* de răzvrătire, de rebeliune, de răscoală.

бунтовщи́к, *-а m.* **1.** răzvrătit, rebel, răsculat. **2.** *(înv.)* instigator.

бунтовщи́ческий *adj.* (de) instigator, (de) răzvrătit, răsculat.

бунчу́к, *-а m. (ist.)* tui.

бур, *-а m. (tehn.)* burghiu, sfredel, maşină de forat; *ручно́й ~* sfredel de mînă.

бура́, *-ы́ f. sg. (chim.)* borax.

бура́в, *-а́ m.* burghiu, sfredel, perforator.

бура́вить, *-влю, -вишь vb. ipf. (pf. пробура́вить) acuz.* a sfredeli, a perfora, a găuri.

бура́к, *-а́ m. (reg.)* sfeclă comestibilă, sfeclă roşie.

бура́н, *-а m.* viscol, furtună *(de zăpadă)*, tempestă.

бура́нный *adj.* de viscol, de furtună.

бурачи́ще, *-а n.* lan de sfeclă.

бура́чник, *-а m. (bot.)* boraniţă, limba-leului.

бурачо́к, *-чка́ m. (bot.)* albiţă.

бурбо́н, *-а m. (înv.)* mojic, grobian.

бургомі́стр, *-а m.* primar.

бургоми́стерский *adj.* de primar, al primarului.

бургу́н, *-а m. (bot.)* pelin de mături.

бурда́, *-ы́ f. sg.* poşircă, lături.

бурдю́к, *-а́ m.* burduf *(pentru vin şi alte lichide)*.

буревёстник, *-а m. (zool.)* albatros.

буревóй *adj.* de furtună, de vijelie.

бурелóм, *-а m.* pădure doborîtă de furtună, arboret doborît de vînt.

буре́ние, *-я n. sg.* foraj, forare, sfredelire, perforare.

буре́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. побуре́ть)* a căpăta o culoare brun-cenuşie/brun-roşcată.

буржуа́, *m. indecl.* burghez.

буржуази́я, *-а f.* burghezie; *ме́лкая ~* mica burghezie; *кру́пная ~* marea burghezie.

буржуа́зно-демократи́ческий *adj.* burghezo-democratic.

буржуа́зно-поме́щичий *adj.* burghezo-moşieresc; *~ строй* regim burghezo-moşieresc.

буржуа́зн|ый *adj.* (de) burghez; *~ые предрассу́дки* prejudecăţi burgheze.

буржу́й, *-я m. (pop.)* burghez, burtă-verde.

буржу́йский *adj.* (de) burghez.

бури́льн|ый *adj.* de foraj, de sfredelit, de perforat; *~ые тру́бы* ţevi de foraj.

бури́льщик, *-а m.* sondor *(la petrol)*; miner perforator.

бури́ть, *-рю, -ри́шь vb. ipf. (pf. пробури́ть) acuz.* a fora, a sfredeli, a găuri, a sonda.

бу́рка [1], *-и f. (reg.)* pelerină caucaziană.

бу́рка [2], *-и f. (reg.)* cal murg.

бу́ркать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. тот. бу́ркнуть) acuz. (pop.)* a mormăi, a bombăni.

бу́рки, *-рок pl.* pîslari cu talpă de picle.

бурку́н, *-а m.* sulfină, lucernă.

бурла́к, *-а́ m. (înv.)* odgonar, edecar.

бурла́цкий *adj.* de odgonar, de edecar.

бурла́чить, *-чу, -чишь vb. ipf.* a trage la edec, a fi edecar.

бурле́ние, *-я n.* clocotire.

бурли́вый *adj.* impetuos, furtunos, vijelios, clocotitor, năvalnic.

бурли́/ть, *-лю, -ли́шь vb. ipf.* a clocoti, a fierbe; *(fig.) ~т не́нависть* ura clocoteşte.

бурля́щий *adj.* efervescent; clocotitor; fumegînd.

бурми́стр, *-а m. (ist.)* vătaf, vechil, logofăt.

бу́рно *adv.* (în mod) furtunos, năvalnic, impetuos.

бу́рность, *-и f. sg.* impetuozitate, caracter năvalnic/furtunos.

бурну́с, *-а m.* **1.** burnuz. **2.** pelerină.

бу́рн/ый *adj.* **1.** furtunos, vijelios; *~ое мо́ре* mare furtunoasă. **2.** rapid, impetuos, vertiginos; *~ рост промы́шленности* creşterea rapidă a industriei. **3.** *(fig.)* furtunos, violent, năvalnic, impetuos; *~ые аплодисме́нты* aplauze furtunoase; *~ спор* discuţie aprinsă/furtunoasă.

буров|а́я, *-о́й f. (tehn.)* sondă în foraj.

буров|и́к, *-а́ m.* specialist în foraj.

буров|о́й *adj.* de foraj; de perforat, perforator; *~а́я маши́на* maşină de perforat, maşină perforatoare; *~а́я сква́жина* sondă/puţ de foraj; *~ ма́стер* maistru sondor.

бу́рса, *-ы f. (înv.)* seminar teologic.

бурса́к, *-а́ m. (înv.)* seminarist.

бурт, *-а m.* siloz.

бура́н, *-а́ m.* val înspumat, talaz, resac.

бурунду́к, *-а m. (zool.)* veveriţă siberiană.

бурча́ние, *-я n. sg.* **1.** mormăit, bombănit. **2.** ghiorăit *(de maţe)*.

бу́ры, *-ов pl.; sg. бур, -а m. (ist.)* bur.

бу́рый *adj.* cafeniu, brun-cenuşiu, brun-roşcat; murg; *~ медве́дь* ursul-brun; *~ у́голь* cărbune brun, lignit.

бурья́н, *-а m. sg.* buruiană.

бу́ря, *-и f.* furtună, vijelie; viscol; *снежная ~* viscol, furtună de zăpadă; *поднялась ~* s-a stîrnit furtuna; *(fig.) ~ аплодисме́нтов* o furtună de aplauze; *(iron.) ~ в стака́не воды́* furtună într-un pahar cu apă; *(fiz.) магни́тная ~* tulburări magnetice, furtună magnetică.

буря́тский *adj.* (de) bureat *(v. буря́ты)*.

буря́ты, *-ов pl.; sg. -я́т, -а* bureaţi *(locuitori ai R.A.S.S. Bureat-Mongole)*.

бу́сина, *-ы f.* mărgea de sticlă, mărgică.

бу́синка, *-и f. v. бу́сина*

буссо́ль, *-и f.* busolă, declinator, azimut magnetic.

бу́сы, *бус pl.* mărgele.

бут, *-а m. sg.* piatră brută (de construcţie).

бута́н, *-а m. (chim.)* butan.

бутафо́р, *-а m. (teatr.)* recuziter.

бутафо́рия, *-и f. sg.* **1.** *(teatr.)* recuzită, accesorii de teatru. **2.** *(în vitrinele magazinelor)* imitaţie. **3.** *(fig.)* trucaj.

бутафо́рский *adj.* **1.** trucat, teatral, de teatru. **2.** imitat. **3.** *(fig.)* fals.

буте́нь, *-тня m. (bot.)* antonică.

бутербро́д, *-а m.* tartină, sandviş.

бути́л, *-а m. (chim.)* butil.

бути́ловый *adj. (chim.)* butilic.

бути́ть, *бучу́, бути́шь vb. ipf. (pf. забути́ть) acuz.* a zidi (cu piatră).

бу́тов/ый *adj.* din piatră brută; *~ая кла́дка* zidărie din piatră brută.

бутО́н, *-а m.* mugure, boboc (de floare).

бутониза́ция, *-и f.* înmugurire, îmbobocire.

бутонье́рка, *-и f.* butonieră.

бу́тсы, *-ов pl.* bocanci de fotbal.

бутУ́з, *-а m. (fam.)* copil bondoc, copil rotofei.

бутыл/ка, *-и f.* sticlă; butelie ◇ *лезть в ~у* a căuta gîlceavă; a căuta ceartă cu lumînarea.

бутылочн/ый *adj.* de sticlă; *~ заво́д* fabrică de sticle; *~ого цве́та* de culoare verde închis.

бутыль, *-и f.* damigeană.

бу́фер, *-а m; pl. -а́* **1.** *(ferov.)* tampon. **2.** amortizor, bară de protecţie; *пневмати́ческий ~* amortizor pneumatic.

бу́фер/ный *adj.* de tampon, de amortizor ◇ *(fig.) ~ое госуда́рство* stat tampon.

буфе́т, *-а m.* **1.** bufet, dulap de vase. **2.** bufet, bodegă.

буфе́тный *adj.* **1.** de bufet. **2.** *~ая, -ой f. (înv.)* oficiu.

буфе́тчик, *-а m.* vînzător la bufet, bufetier ◇ *судово́й ~* cambuzier.

буфф *adj. indecl. (in expr.) о́пера-~* operă bufă.

буффО́н, *-а m. (teatr.)* bufon.

буффона́да, *-ы f.* **1.** bufonadă. **2.** *(fig.)* bufonerie, caraghioslîc, farsă.

бу́фы, *буф pl.* creţuri, bufe *(în croitorie)*.

бух *interj.* buf!, bîldîbîc!, pleosc!

буха́нка, *-и f.* pîine (făcută în formă).

бу́х/ать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. бу́хнуть)* **1.** a bubui, a tuna, a produce un zgomot înăbuşit; *~ают пу́шки* bubuie tunurile. **2.** a trînti, a izbi, a lovi.

бухга́лтер, *-а m.* contabil; *гла́вный ~* contabil şef; *ста́рший ~* contabil principal.

бухгалте́рия, *-и f. sg.* **1.** contabilitate. **2.** serviciu/birou de contabilitate; *двойна́я ~* **a)** contabilitate în partidă dublă; **b)** *(fig.)* duplicitate, comportare falsă.

бухга́лтерск/ий *adj.* contabil, contabilicesc, de contabil; de contabilitate; *~ учёт* evidenţă contabilă; *~ая кни́га* registru contabil, registru de conturi; *~ие за́писи* înregistrări contabile.

бу́хнуть [1], *-ну, -нешь vb. ipf. (pf. разбу́хнуть)* a se umfla; a se lăsa (de umezeală).

бу́хнуть [2], *-ну, -нешь vb. pf. mom.* (de la *бу́хать*).

бу́хнуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (pop.)* a se arunca, a se trînti, a cădea, a se prăvăli.

бу́хта, *-ы f.* **1.** golf mic. **2.** *(mar.)* colac; *~ тро́са* buclă/colac de parîmă.

бу́хты-бара́хты *(in expr.) с ~* nitamnisam, hodoronc-tronc, dintr-o dată, pe negîndite.

бу́ч/а, *-и f. sg. (pop.)* larmă, tărăboi, învălmăşeală, zarvă, gălăgie; *подня́ть ~у* a stîrni tămbălău.

бу́чение, *-я n. sg.* fierbere în leşie.

бушева́ть, *-шу́ю, -шу́ешь vb. ipf.* **1.** a se dezlănţui cu furie, a se zbuciuma, a se agita; *мо́ре бушу́ет* marea se zbuciumă. **2.** *(fig.)* a face scandal, a stîrni tărăboi, a tuna şi a fulgera.

бу́шлат, *-а m.* scurtă (de marinar).

бушприт, *-а m. (mar.)* bompres.

буян, *-а m.* scandalagiu, zurbagiu, bătăuş.

буя́нить, *-ню, -нишь vb. ipf.* a face scandal/tărăboi, a face tapaj/gălăgie.

буя́нство, *-а n.* scandal, tărăboi.

бы *partic.* **I.** *serveşte la formarea condiţionalului şi a subjonctivului:* **1.** *exprimă o probabilitate: он пришёл бы, если бы был здоро́в* ar fi venit dacă ar fi fost sănătos. **2.** *exprimă o dorinţă: я бы погуля́л ещё немно́жко* m-aş mai plimba puţin. **3.** *exprimă o propunere politicoasă: вы бы присе́ли* poate luaţi loc, de ce n-aţi lua loc. **II.** cu *inf.* **1.** *exprimă o dorinţă: покури́ть бы* aş fuma. **2.** *cu negaţia* **не** *înlocuieşte condiţionalul şi subjunctivul: мне бы не спра́виться с рабо́той, е́сли бы ты не помо́е* nu mi-aş fi terminat lucrul, dacă tu nu m-ai fi ajutat ◇ *е́сли бы* dacă; *кто бы ни пришёл* oricine va veni; *что бы ни случи́лось* orice s-ar întîmpla; *когда́ бы он ни яви́лся* oricînd ar veni; *как бы то ни́ было* oricum ar fi.

быва́ло *cuv. modal* se întîmplă; *сиде́м, ~, и начнём расска́зывать* citeodată se aşeza şi începea să povestească.

быва́л/ый *adj.* **1.** încercat, umblat (prin lume), cu experienţă, abil, dibaci; *~ челове́к* om cu experienţă, om umblat. **2.** obişnuit; *э́то де́ло ~ое* e un lucru obişnuit. **3.** de altă dată, de odinioară, fost.

быва́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** a se întîmpla, a avea loc; *на све́те всё ~ет* multe se întîmplă pe lume!; **2.** a fi, a se găsi, a se afla. **3.** a frecventa, a vizita. **4.** *impers.* se întîmplă; *~ет, что ...* se întîmplă ca ... ◇ *э́тому не ~* asta nu se va întîmpla niciodată; *как ни в чём не ~ло* ca şi cum nu s-ar fi întîmplat nimic; *как не ~ло* parcă nici n-a fost.

бы́вш/ий *adj.* fost; *~ дире́ктор* fost director; *~ие лю́ди* «foşti».

бык [1], *-а́ m.* taur, buhai, bou; *племенно́й ~* taur de prăsilă ◇ *(fig.) упёрся как ~* s-a încăpăţînat ca un catîr; *здоро́в как ~* sănătos tun; *взять ~а́ за рога́* a lua/a apuca taurul de coarne; *смотре́ть/гляде́ть ~о́м* a privi supărat.

бык [2], *-а m. (tehn.)* pilă, palee *(la poduri)*.

были́на, *-ы f.* bîlină *(baladă, epopee populară rusă)*.

были́нка, *-и f.* firicel de iarbă; *слаб как ~* (e) slab de-l suflă vîntul.

были́нный *adj. (lit.)* de bîlină, de baladă, de epopee, epic.

бы́ло *partic. (se întrebuinţează cu verbe la timpul trecut)* era să, tocmai, gata să, cît pe ce, cît p-aci; *я ~ собира́лся уезжа́ть* era gata să plec, era cît p-aci să plec; *я ~ на́чал писа́ть письмо́, но раздума́л* era cît pe ce să încep scrisoarea, dar m-am răzgîndit.

был/о́й *adj.* **1.** fost, trecut, de altădată, de odinioară; *~а́я сла́ва* gloria de altădată; *~о́е вре́мя* vremuri de odinioară. **2.** *~о́е, -ого́ n.* vremurile de altădată, trecutul; *вспо́мним ~о́е* să ne reamintim trecutul; *по ~о́му* ca în trecut, ca mai înainte.

быль, *-и f.* **1.** întîmplare trăită, eveniment real. **2.** povestire adevărată.

быль/ё, *-я́ n. (înv.)* lan de iarbă ◇ *~ём поросло́* uitat cu desăvîrşire.

быстрина́, *-ы́ f.* şuvoi de apă, curent repede, cataractă, prag.

бы́стро *adv.* repede, rapid, prompt; *~ бе́гать* a fugi iute.

быстроглáзый *adj.* cu ochi ager, cu privire ageră.

быстроно́гий *adj.* iute de picior; *~ конь* cal iute de picior, cal ager.

быстрорéжущий *adj. (în expr.) ~ая сталь* oţel rapid.

быстрот/á, *-ы́ f. sg.* viteză, iuţeală, agerime, promptitudine; c *~о́й мо́лнии* cu iuţeala fulgerului;

быстротекýщий *adj. (înv.)* care curge repede; fugitiv.

быстротéчность, *-и f. sg.* curgere/succesiune rapidă (a timpului, a evenimentelor).

быстротéчн/ый *adj.* trecător, iute, fugar, fugitiv; *~ое врéмя* timpul fugar.

быстрото́к, *-а m.* canal în pantă.

быстрохóдность, *-и f. sg.* mers rapid, rapiditate, viteză.

быстрохóдный *adj.* rapid; *~ парохóд* vapor de mare viteză.

бы́стрый *adj.* **1.** iute, repede, rapid; *~ темп* ritm rapid. **2.** prompt; *~ в рабóте* prompt în muncă.

быстря́нка, *-и f. (iht.)* beldiţă, berchiţă, lăţeţ.

быт, *-а m. sg.* **1.** fel de viaţă, mod de viaţă, trai, existenţă; obiceiuri, moravuri; *войти́ в ~* a se încetăţeni, a intra în uz, a deveni obicei. **2.** viaţă cotidiană, viaţă de toate zilele, trai zilnic. ◇ *домáшний ~* viaţă de familie, viaţă casnică; *нóвый ~* noi forme de viaţă, moravuri noi.

быти/é, *-я́ n. sg.* **1.** existenţă, realitate. **2.** *(înv.)* trai, viaţă ◇ *(bis.) кни́га ~я́* cartea facerii, geneza.

бы́тность, *-и f. (în expr.) в ~* în timpul şederii, pe timpul cînd, în timp ce, pe cînd; *в ~ мою́ студéнтом* pe cînd eram student.

бытовáть, *-тýем vb. ipf.* a fi, a exista, a se petrece, a se întîmpla, a avea loc.

бытов/óй *adj.* de viaţă, de trai; de moravuri, social; curent, obişnuit; *~áя комéдия* comedie de moravuri; *~ы́е услóвия* condiţii de viaţă, condiţii de trai; *~óе явлéние* fapt curent, fenomen obişnuit; *~ уклáд* fel de trai; *~óе обслýживание* deservire, satisfacere a nevoilor materiale; *культýрно-бытовы́е услóвия* condiţii social-culturale. ◇ *(jur.) ~ое убúйство* crimă de drept comun.

бытописáтель, *-я m.* **1.** istoric, cronicar. **2.** *(înv.)* scriitor, autor al unor opere literare de moravuri.

быть *(prez.* numai *pers. 3 sg. есть* şi *pl. înv. суть) vb. ipf.* **1.** a fi; *я был рабóчим* am fost muncitor; *~ весёлым* a fi vesel. **2.** *pers. 3. sg.* există, este, sînt; *есть дóбрые лю́ди* există oameni buni. **3.** a avea; *у негó есть сын* are un fiu; *есть чемý порáдоваться* ai de ce să te bucuri. **4.** a asista, a fi de faţă; *я был при э́том* am asistat la asta; *был на концéрте* am fost la concert. **5.** a se găsi, a se afla, a fi, a vizita; *зáвтра я бýду у вас* mîine vă voi vizita. **6.** a se întîmpla, a se produce; a avea loc, a surveni; *заседáние бýдет в четвéрг* şedinţa va avea loc joi. ◇ *то-есть* adică; *жил-был* a fost odată ca niciodată; *так и быть* bine, fie şi aşa; *~ мóжет*;~poate, e posibil; *(cuv. modal) должнó ~* probabil; *былá не былá* fie ce o fi!, cine nu riscă nu cîştigă; *и был такóв* şi dus a fost; a şters-o; ia-l de unde nu-i; *бýдет тебé за э́то* ai s-o păţeşti!; *будь что бýдет!* fie ce-o fi!; *как (же) быть?* ce-i de făcut?; *~ бедé* ne paşte o nenorocire; *~ начекý* a fi cu ochii-n patru, a fi cu băgare de seamă; *~ впóру* a fi pe măsura (cuiva), a-i veni bine; *бýдьте так добры́* fiţi aşa de bun; *не тут-то бы́ло* nu i-a mers, n-a fost chip; *(prov.) чемý ~, тогó не миновáть* ce ţi-e scris, în frunte ţi-e pus; *я не я бýду, éсли* să nu-mi zici pe nume dacă ..., să-mi zici cuţu dacă ....

бытьё, *-я́ n. sg.* mod de viaţă, trai; *житьё-бытьё* fel de viaţă.

быча́ч/ий *adj.* de taur; de bou; *~ья порóда* rasă bovină.

быч/óк [1], *-чкá m.* juncan, boulean, tăuraş ◇ *скáзка прo бéлого ~кá* basmul cu cocoşul roşu; *быть ~ý на верёвочке* a pune cu botul pe labe; a pune funia în coarne.

бычóк [2], *-чкá m.* guvid.

бьеф, *-а m. (tehn.)* bief.

бюджéт, *-а m.* buget; *госудáрственный ~* bugetul statului; *мéстный ~* buget local; *вы́йти из ~а* a depăşi bugetul.

бюджéтн/ый *adj.* bugetar, de buget; *~ое ассигновáние* alocaţie bugetară; *~ год* an bugetar; *~ая статья́* capitol bugetar, articol bugetar, articol din buget.

бюллетéнь, *-я m.* **1.** buletin; *~ съéзда* buletinul congresului; *метеорологúческий ~* buletinul meteorologic; *избирáтельный ~* buletin de vot. **2.** certificat medical.

бюрó [1] *n. indecl.* birou; serviciu; *~ партúйной организáции* biroul organizaţiei de partid; *спрáвочное ~* birou de informaţii; *~ турúзма* birou de turism; *~ взаúмных расчётов* biroul decontărilor prin compensaţii; *~ жáлоб* birou de reclamaţii; *~ погóды* serviciul meteorologic; *~ объявлéний* serviciul de publicitate; *похорóнное ~* serviciu de pompe funebre; *~ повреждéний* serviciu de deranjamente; *прóектное ~* birou de proiectare.

бюрó [2] *n. indecl.* masă de scris, birou.

бюрократ, *-а m.* **1.** birocrat, conţopist. **2.** *(înv.)* înalt funcţionar, demnitar.

бюрократúзм, *-а m. sg.* birocratism, formalism.

бюрократúческий *adj.* birocratic, formalist.

бюрократúчески *adv. (în mod)* birocratic.

бюрокрáтия, *-и f. sg.* **1.** birocraţie. **2.** *col.* birocraţi.

бюст, *-а m.* **1.** *(скульптура)* bust. **2.** *(женский)* piept, sîni.

бюстгáльтер, *-а m.* sutien.

бя́зевый *adj.* de pînză de bumbac.

бязь, *-и f. sg.* pînză de bumbac.

В

в [1] *n. litera şi sunetul «v».*

в [2] şi **во** *prep.* cu *acuz.* şi *prepl.* **1.** în; *в э́том до́ме* în această casă; *рабо́тать в мастерско́й* a lucra în atelier; *быть в а́рмии* a fi în armată; *вовле́чь в рабо́ту* a atrage în muncă; *преврати́ть в разва́лины* a preface în ruine; *в бе́лом* în alb; *в фо́рме ко́нуса* în formă de con; *в насме́шку* în batjocură; *в шу́тку* în glumă; *в октябре́* în octombrie; *(gram.) в роди́тельном паде́же* în/la cazul genitiv. **2.** la; *я иду́ в шко́лу* merg la şcoală; *в по́лдень* la amiază; *в че́тверть тре́тьего* la două şi un sfert; *в двух шага́х* la doi paşi. **3.** de; *в пять раз бо́льше* de cinci ori mai mare/mai mult; *ме́сто в два рубля́* un bilet de două ruble; *ко́мната в 20 квадра́тных ме́тров* o cameră de 20 de metri pătraţi; *нужда́ в деньга́х* nevoie de bani. **4.** pe; *сто́лько-то в час* atît pe oră; *вы́бросить в окно́* a arunca pe fereastră. **5.** *(nu se traduce în româneşte) в сре́ду* miercuri; *в суббо́ту* sîmbătă; *игра́ть в ка́рты* a juca cărţi ◇ *во пе́рвых* în primul rînd; mai întîi; *во вторы́х* în al doilea rînd; *он весь в (отца́, мать)* e leit (taică-său, maică-sa); *позва́ть в свиде́тели* a chema ca martor; *сло́во в сло́во* cuvînt cu cuvînt; *взять в жёны* a lua de soţie; *в очка́х* cu ochelari; *в том числе́* inclusiv; *в слу́чае е́сли* în caz că/dacă; *в пе́рвый и после́дний раз* pentru prima şi ultima oară.

в- (во- въ-) *pref. care indică:* **1.** acţiune îndreptată înăuntru; *вписа́ть* a înscrie. **2.** ducerea unei acţiuni (îndreptate înăuntru) pînă la limită *(la verbe terminate în «-ся»); вслу́шаться* a asculta cu atenţie.

ва-ба́нк *adv. (în expr.) игра́ть ~* a) a face banca *(la unele jocuri de cărţi);* b) *(fig.)* a miza totul pe o carte.

вавило́нск/ий *adj.* babilonic, din Babilon ◇ *~ое столпотворе́ние* turnul Babel, babilonie.

вавило́н/ы, -ов *pl. (înv.)* cotituri, şerpuiri; sinuozităţi ◇ *говори́ть с ~ами* a face aluzii/apropouri; a vorbi echivoc; *зелёные ~ы* stele verzi; *развести́ ~ы* a vorbi încîlcit; a vorbi în dodii; *выводи́ть/писа́ть ~ы* a merge pe două cărări.

ва́га, -и *f. (tehn.)* **1.** basculă; bară de tracţiune. **2.** pîrghie pentru ridicat greutăţi; pîrghie pentru rostogolit buşteni.

ваго́н, -а *m.* vagon; *това́рный ~* vagon de marfă; *спа́льный ~* vagon de dormit; *мя́гкий ~* vagon capitonat, vagon de lux/de clasa I; *жёсткий ~* vagon necapitonat, vagon de clasa II-a; *пассажи́рский ~* vagon de călători; *почто́вый ~* vagon poştal; *беспересадо́чный ~* vagon direct; *грузово́й ~* vagon de marfă; *бага́жный ~* vagon de bagaje; *плацка́ртный ~* vagon cu locuri rezervate; *~ прямо́го сообще́ния* vagon direct; *трамва́йный ~* vagon de tramvai; *прице́пной ~* remorcă.

вагоне́тка, -и *f.* vagonet; *ру́дничная ~* vagonet de mină.

вагоне́тчик, -а *m.* manipulant de vagonete; *(min.)* vagonetar.

ваго́нный *adj.* de vagon, de vagoane; *~ парк* parc de vagoane.

вагоновожа́тый, -ого *m.* vatman, manipulant, conductor (de tramvai).

вагоноремо́нтн/ый *adj.* de/pentru reparat vagoane, pentru reparaţii de vagoane; *~ые мастерски́е* ateliere de reparat vagoane.

вагонострое́ние, -я *n. (tehn.)* construcţia de vagoane.

вагонострои́тельный *adj.* de/pentru construcţia de vagoane, pentru construit vagoane; *~ заво́д* uzina de construcţii de vagoane.

ваго́нчик, -а *m.* **1.** *dim.* vagonaş; cabină (de funicular). **2.** remorcă-dormitor, rulotă.

вагранка, -и *f. (tehn.)* cubilou.

вагранщик, -а *m. (tehn.)* topitor la cubilou.

вадемéкум, -а *m. (înv.)* călăuză, ghid, vademecum.

ва́женка, -и *f.* femelă de ren.

ва́жничать, -аю, -аешь *vb. ipf.* a-şi da aere, a-şi da importanţă, a face pe grozavul; a-şi da ifose.

ва́жно **1.** *adv.* important, cu importanţă; cu îngîmfare, cu înfumurare. **2.** *pred.* e important, are importanţă ◇ *(prov.) не ва́жно как сиди́шь, а ва́жно как ряди́шь* să stăm strîmb şi să judecăm drept.

ва́жност/ь, -и *f. sg.* **1.** importanţă, însemnătate; *первостепе́нной ~и* de prim rang, de primă importanţă; *полага́ть ~ в чём-л.; придава́ть ~ чему́-л.* a acorda/a da importanţă *(unui fapt).* **2.** *(высокомерие)* ifose, trufie, înfumurare, aroganţă; *напуска́ть на себя́ ~* a-şi da aere; *для пу́щей/бо́льшей ~и* pentru a-şi da mai multă importanţă ◇ *э́ка ~!,* sau *вели́ка ~!* mare lucru!, mare scofală!

ва́жн/ый *adj.* **1.** important, însemnat, de seamă; *~ое собы́тие* eveniment important. **2.** *(значительный)* cu greutate, însemnat, impunător; *~ челове́к* om cu greutate, om important ◇ *(fig.) ~ая ши́шка* personaj important, grangur. **3.** *(pop.)* de calitate, grozav, strașnic. **4.** *(высокомерный)* trufaş, îngîmfat.

ва́за, -ы *f.* vază, vas *(de flori, de fructe); фарфо́ровая ~* vază de porţelan.

вазели́н, -а *m. sg.* vaselină; *бо́рный ~* vaselină boricată.

вазели́новый *adj.* de vaselină.

вазодилата́ция, -и *f. (fiziol.)* vasodilataţie.

вазоконстри́кция, -и *f. (fiziol.)* vasoconstricţie.

вазомото́р, -а *m. (fiziol.)* vasomotor.

вака́нси/я, -и *f.* loc/post vacant, vacanţă; *заня́ть ~ю* a ocupa un post vacant.

вака́нтн/ый *adj.* vacant, neocupat, liber; *~ая до́лжность* post vacant/liber.

ва́кса, -ы *f. sg.* cremă de ghete, vacs.

вака́т, -а *m. (poligr.)* pagină albă dintr-o carte.

вакла́мпа, -ы *f. (tele.)* tub electronic cu vid.

ва́куум, -а *m. sg. (fiz.)* vid, vacuum; *абсолю́тный ~* vid absolut; *относи́тельный ~* vid relativ.

вакуумéтр, -а *m.* **1.** *(auto)* depresiometru. **2.** *(tehn.)* manometru pentru gaze rarefiate.

вакханáлия, -и *f.* **1.** *pl. (mitol.)* bacanală. **2.** *(fig.)* orgie, dezmăţ. **3.** *(fig.)* haos, dezordine, zăpăceală.

вакха́нка, -и *f.* **1.** *(mitol.)* bacantă. **2.** *(fig.)* bacantă, femeie depravată/destrăbălată.

вакци́на, -ы *f.* vaccin.

вакцина́ция, -и *f. sg.* vaccinare.

вал [1], **-а** *m.* val (de pămînt), zid de apărare, baraj; *крепостно́й ~* zidul (de apărare) al cetăţii, meterez.

вал [2], **-а** *m.* val, talaz, undă ◇ *девя́тый ~* al nouălea val, cea mai grea încercare; *огнево́й ~* baraj de foc.

вал [3], **-а** *m. (tehn.)* arbore, valţ, sul, cilindru; *тормозно́й ~* arbore de frînă; *приводно́й ~* arbore motor, arbore de transmisie, arbore de antrenare.

вала́ндаться, -аюсь, -аешься *vb. ipf. (pop.)* **1.** a hoinări; a fi în tovărăşie (cu cineva). **2.** a lucra încet, a se mocăi, a se moşmondi, a mocoşi.

ва́лах, -а *m.* armăsar castrat.

вале́жник, -а *m. col.* căzătură de lemne, uscături, vreascuri, crengi de arbori doborîte de vijelie, doborîturi.

валёк, -лька *m.* **1.** bătător, mai (pentru rufe). **2.** *(tipogr.)* rulou. **3.** *(mar.)* mînerul vîslei. **4.** *(у экипажа)* orcic.

ва́ленки, -нок *pl.; sg. -нок, -нка m.* pîslari, cizme de pîslă.

вале́нтность, -и *f. sg. (chim.)* valenţă.

валериа́на, -ы *f. v. валерья́на*

валерья́на, -ы *f. (bot.)* valeriană, odolean.

валерья́нка, -и *f. sg. (farm.)* picături de valeriană.

валерья́нов/ый *adj.* de valeriană, de odolean; *~ые ка́пли* picături de valeriană.

вале́т, -а *m.* valet *(la cărţi de joc)* ◇ *(fig.) черво́нный ~* şmecher, pehlivan, pişicher.

вале́ц, -ца *m. (tehn.)* valţ, cilindru.

ва́лик, -а *m.* **1.** *(tehn.)* valţ (mic), sul, fus, arbore, cilindru, rulou, tăvălug, ax. **2.** pernă-sul.

вали́ть[1], *валю́, -ишь vb. ipf.* **1.** *(pf. повали́ть şi свали́ть) acuz.* a răsturna, a trînti la pămînt, a doborî. **2.** *(pf. свали́ть) acuz.* a arunca, a îngrămădi; *~ ве́щи в шкаф* a arunca/a îngrămădi lucrurile în dulap. **3.** *(pf. свали́ть)на + acuz. (fig.)* a arunca asupra altuia *(vina, răspunderea)* ◇ *~ всё в одну́ ку́чу* a arunca toate claie peste grămadă.

вали́ть[2], *-и́т vb. ipf.* a da năvală, a năvăli, a se năpusti, a da buzna; *толпа́ ~и́т* mulţimea dă năvală ◇ *вали́, вали́те!* hai, dă-i drumul!; *вали́, расска́зывай!* dă-i drumul, povesteşte!

вали́ться, *валю́сь, ва́лишься vb. ipf. (pf. повали́ться şi свали́ться)* **1.** a cădea jos, a se prăbuşi, a se prăvăli; *~ с ног от уста́лости* a cădea de oboseală. **2.** a se apleca; a sta într-o rînă, a se dărîma. **3.** *pas.* de la *вали́ть* ◇ *(fig.) ~ из рук* a nu avea spor, a nu avea chef de nimic; *~ в но́ги* a se arunca la picioarele cuiva.

ва́лка, *-и f. sg.* **1.** tăierea, doborîrea copacilor. **2.** *(tehn.)* piuare; *~ во́йлока* piuarea pîslei.

ва́лк/ий *adj.* nestabil, care se clatină; *~ое су́дно* vas nestabil ◇ *(prov.) ни ша́тко, ни ~о* aşa şi aşa; ciac-pac; nici prea prea, nici foarte foarte; nici bine nici rău.

валкова́ть, *-ую, -у́ешь vb. ipf.* a strînge firul în căpiţe.

ва́лкость, *-и f. sg.* nestabilitate, instabilitate.

валов/о́й *adj.* brut, global; *~ дохо́д* venit brut; *~а́я проду́кция* producţie globală.

вало́к, *-лка m.* **1.** *(agr.)* polog; pală de fîn. **2.** *(tehn.)* cilindru; *~ кала́ндра* cilindru de calandru.

вало́м *adv. (în expr.) ~ вали́ть* a) a veni buluc, a năvăli buluc, a se îmbulzi; b) a arunca claie peste grămadă.

валто́рна, *-ы f. (muz.)* goarnă, corn de vînătoare.

валу́й, *-я m. (bot.)* baloşel.

валу́н, *-а m. (geol.)* bolovan, piatră netedă şi rotunjită de valuri; *эрратти́ческий ~* bloc eratic.

ва́лух, *-а m. v. ва́лах*

валуше́ние, *-я n.* scopire, castrare.

ва́льва, *-ы f. (bot.)* valvă *(parte din păstaie).*

ва́льдшнеп, *-а m. (zool.)* sitar, becaţă, ciocănea.

вальс, *-а m.* vals.

вальси́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a valsa, a dansa vals.

вальцева́ние, *-я n. sg. (tehn.)* laminare, vălţuire.

вальцева́ть, *-цу́ю, -цу́ешь vb. ipf acuz. (tehn.)* a vălţui, a lamina.

вальцо́вка, *-и f. (tehn.)* **1.** *sg.* laminare, vălţuire, presare. **2.** maşină de vălţuit, valţmaşină.

вальцо́вочный *adj. (tehn.)* de vălţuit, de vălţuire, de laminare.

вальцо́вщик, *-а m.* laminator, vălţuitor; mandrinator.

вальцо́вый *adj. (tehn.)* de/cu valţuri; *~ая ме́льница* moară cu valţuri.

вальцы́, *-о́в pl.* valţuri, cilindri, suluri.

валья́н, *-а m. (text.)* brizor, tambur.

валю́та, *-ы f. sg.* valută; *иностра́нная ~* valută străină, devize.; *твёрдая ~* valută forte.

валю́т/ный *adj.* de valută; de devize; *~ные опера́ции* operaţii valutare; *~ое управле́ние* direcţia valutară; *~ные це́нности* valute, devize; ◇ *~ магази́н* shop.

валя́льн/ый *adj. (tehn.)* de piuat; *~ая маши́на* piuă, maşină de piuat.

валя́льня, *-и f. (tehn.)* piuă; secţie de piuare.

валя́льщик, *-а m.* piuar, muncitor la piuă.

валя́ние, *-я n. sg.* **1.** tăvăleală, tăvălire. **2.** piuare, batere la piuă, împîslire.

ва́лян/ый *adj.* bătut la piuă, dat la dîrstă; de pîslă; *~ые сапоги́* cizme de pîslă.

вваля́/ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. вы́валять)* a tăvăli, a tîrî; *~ в мукé* a tăvăli în făină; *~ по́ полу* a tîrî pe podea; a tîrî pe jos. **2.** *(pf. свали́ть)* a întinde, a da formă *(unei mase plastice); ~ ме́сто* a da o formă aluatului. **3.** *(pf. свали́ть) (tehn.)* a piua, a bate la piuă ◇ *(fam.) ~и́!; ~и́ме!* hai, fă!, dă-i drumul!, porneşte-o!; *~и́, пиши́!* hai scrie!; *~ дурака́/ва́ньку* a face pe prostul.

валя́ться, *-я́юсь, я́ешься vb. ipf.* **1.** *(pf. вы́валяться) (o вещах)* a se tăvăli, a se rostogoli; *~ в снегу́* a se tăvăli în zăpadă. **2.** *(o человеке)* a se tolăni, a sta tolănit; a nu face nimic, a trîndăvi. **3.** a fi împrăştiat, a fi aruncat în dezordine *(despre lucruri)* ◇ *(fig.) ~ в ногáх у кого́-л.* a se tîrî la picioarele cuiva, a săruta tălpile cuiva.

вампи́р, *-а m. (folc. zool.)* vampir.

вана́диев/ый *adj. (chim.)* de vanadiu; *~ая сталь* oţel vanadiu.

вана́дий, *-я m. (chim.)* vanadiu; *хло́ристый ~* diclorură/triclorură/tetraclorură de vanadiu.

вандáл, *-а m.* vandal.

вандали́зм, *-а m. sg.* vandalism.

ванили́н, *-а m.* vanilină.

ванили́новый *adj.* de vanilină.

вани́ль, *-и f. sg.* vanilie.

вани́льный *adj.* de vanilie; *~ порошóк* praf de vanilie.

ва́нн/а, *-ы f.* **1.** baie, cadă; bazin, cuvă; *мы́ться в ~е* a se spăla în cadă; *приня́ть ~у* a face baie; *~ для хране́ния* bazin de conservare; *фотографи́ческая ~* chiuvetă fotografică; *приёмная ~* bazin de recepţie. **2.** baie; băi; *со́лнечная ~* baie de soare; *возду́шная ~* baie de aer; *морски́е ~ы* băi de mare; *грязевы́е ~ы* băi de nămol. **3** *(chim.)* baie, soluţie; *кисло́тная ~* baie acidă.

ва́нная, *-ой f.* **1.** cameră de baie, baie. **2.** chiuvetă; baie; *(tehn.) сва́рочная ~* baie de sudură.

ва́нночка, *-и f. dim.* băiţă, baie mică; *де́тская ~* băiţă pentru copii.

ва́нн/ый *adj.* **1.** de baie; *~ая ко́мната* cameră de baie. **2.** *~ая, -ой f.* baie, cameră de baie.

ва́нта, *-ы f. (mar.)* sart.

ва́нька-вста́нька, *ва́ньки-вста́ньки m.* hopa-mitică *(jucărie).*

вапоризáтор, *-а m. (tehn.)* vaporizator.

вапоризáция, *-и f. sg. (fiz.)* vaporizare.

вар, *-а m. sg.* **1.** *(tehn.)* smoală topită; smoală fiartă. **2.** *(reg.)* apă clocotită, uncrop ◇ *как/сло́вно/то́чно ~ом обда́ть* a-l trece sudorile, a-l apuca căldurile.

ва́рвар, *-а m.* barbar.

варвариза́ция, *-и f. sg.* sălbăticire.

варвари́зм, *-а m. (lingv.)* barbarism.

ва́рварский *adj.* barbar, sălbatic; crud, necruţător.

ва́рварство, *-а n. sg.* barbarie, sălbăticie; cruzime.

варга́нить, *-ню, -нишь vb. ipf. (pf. сварга́нить) acuz. (pop.)* a face (ceva) de mîntuială, a lucra de mîntuială.

ва́рево, *-а n. sg. (pop.)* fiertură, zeamă lungă.

ва́режка, *-и f.* mănuşă cu un singur deget.

варене́ц, *-нца́ m.* lapte acru/bătut *(din lapte concentrat prin fierbere).*

варе́ние, *-я n. sg.* fierbere.

варе́ник, *-а m.* colţunaş.

варёный *adj.* fiert.

варе́нье, *-я n.* dulceaţă.

вариабúльность, *-и f. (bot.)* variabilitate.

вариáнт, *-а m.* variantă; *проéкт в двух ~ах* proiect în două variante.

вариáтор, *-а m. (tehn.)* schimbător/variator de viteză.

вариационный *adj. (mat.)* variaţional; *~ое исчисле́ние* calculul variaţiilor.

вариáция, *-и f.* **1.** variantă. **2.** *(muz.)* variaţiune; *тéма с ~ми* temă cu variaţiuni. **3.** *(tehn.)* alternanţă, variaţie; *допускáемая ~* toleranţă, variaţie admisibilă.

вариетéт, *-а m. (bot.) (разновидность)* varietate.

вари́ть, *варю́, ва́рить vb. ipf. (pf. свари́ть) acuz.* **1.** a fierbe; a pune la fiert; *~ молокó* a fierbe laptele. **2.** a fabrica; *~ пи́во* a fabrica bere. **3.** a pregăti, a prepara, a găti; *~ обéд* a găti/ a pregăti de mîncare pentru prînz, a găti prînzul. **4.** *(tehn.)* a suda. **5.** *(fiziol.)* a digera; *желу́док ва́рит* stomacul digeră, stomacul mistuie.

вари́ться, *варю́сь, ва́ришься vb. ipf. (pf. свари́ться)* **1.** a fierbe, a fi în curs de fierbere. **2.** *pas.* de la *вари́ть* ◇ *~ в со́бственном соку́* a) a fierbe în zeamă proprie; b) a lucra izolat de alţii, a lucra fără contact cu alţii; a se izola în cercul propriilor sale interese.

ва́рка, *-и f. sg.* fierbere, preparare/pregătire prin fierbere; topire.

ва́рница, *-ы f. sg.* instalaţie pentru extragerea sării (prin evaporare).

варо́к, *-рка́ m.* ţarc, padoc.

ва́рочный *adj.* de/pentru fiert.

варьете́ *n. indecl. (înv.)* varieteu.

варьи́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* a varia, a schimba; a diversifica.

варьи́роваться, *-руется vb. ipf.* **1.** a se schimba, a se diversifica, a fi variat. **2.** *pas.* de la *варьи́ровать.*

варя́ги, *-ов pl.; sg. варя́г, -а m. (ist.)* varegi.

василёк, *-лька́ m.* albăstriţă, albăstrea, floarca-grîului, scalete.

васили́ск, *-а m. (mitol. zool.)* vasilisc.

василько́вый *adj.* de albăstriţă, de albăstrea; de culoarea albăstriţei.

вассáл, *-а m.* vasal.

вассáльн|ый *adj.* vasal, de vasalitate; *~ое госуда́рство* stat vasal; *~ая зави́симость* vasalitate; *~ые отноше́ния* relaţii de vasalitate.

ва́т|а, *-ы f. sg.* vată; *стерилизо́ванная ~* vată sterilizată; *гигроскопи́ческая ~* vată higroscopică, vată hidrofilă; *на ~е* vătuit.

вата́га, *-и f.* ceată, gloată, cîrd.

ва́тер, *-а m. (tehn.)* maşină cu ineluşe, ring, maşină de răsucit cu inele.

ватерклозе́т, *-а m. (înv.)* closet.

ватерли́ния, *-и f. (mar.)* linie de plutire.

ватерпа́с, *-а m. (tehn.)* nivel/cumpănă de apă, nivelă cu bulă de aer.

ватерпо́ло *n. indecl.* polo pe apă.

ватúн, *-а m. sg.* vatelină.

ватúновый *adj.* de vatelină.

ва́тка, *-и f.* smoc de vată, puţină vată.

ва́тник, *-а m.* scurtă vătuită.

ва́тн|ый *adj.* **1.** de/din vată. **2.** vătuit; cu vatelină; *~ое пальто́* palton căptuşit cu vatelină.

ватру́шка, *-и f.* brînzoaică.

ватт, *-а m. (fiz.)* watt.

ва́фельница, *-ы f.* (un fel de) napolitană; forme pentru vafele.

ва́фельный *adj.* de/pentru/cu napolitane/vafele.

ва́фля, *-и f.* napolitană; vafelă.

вахля́к, *-а m.* bădăran, om grosolan; mocofan.

ва́хмистр, *-а m. (înv. mil.)* vagmistru.

ва́хт|а, *-ы f.* **1.** *(mar.)* cart, schimb; *стоя́ть на ~е* a fi de cart, a fi de serviciu/de gardă/de schimb. **2.** *(fig.)* schimb, gardă, veghe; *~ мúра* schimbul păcii; *почётная/трудова́я ~* schimb de onoare.

ва́хтенн|ый *adj. (mar.)* **1.** de cart; de schimb, de gardă; *~ нача́льник* comandant schimbului, comandantul gărzii. **2.** *~ый -ого m.* matroz de cart.

вахтёр, *-а m.* paznic, portar.

вахтёрский *adj.* de paznic, de portar.

ваш, *-его* **1.** *pron. pos. m.;* **ва́ша,** *-ей f.;* **ваше,** *-его n.;* al vostru; a voastră; ai voştri; ale voastre; al (a, ai, ale) dumneavoastră; al (a, ai ale) dumitale. **2. ва́ши,** *-их s. pl.* ai voştri, ai dumitale; ai tăi, ai familiei (părinţi, rude); *как ва́ши пожива́ют?* cum o mai duc ai voştri (ai dumitale)?; ce-ţi mai fac neamurile? **3. ва́ше,** *-его n. sg.* ceea ce e al vostru, lucrurile voastre, obiectele voastre. ◇ *по-ва́шему* după părerea dumneavoastră/dumitale; după cum vrei dumneata; *ва́ша взяла́/берёт* aţi învins!, victoria-i a voastră!; ai voştri sînt mai tari!

ваяние, *-я n. sg.* sculptură.

ваятель, *-я (înv.)* sculptor.

ваять, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. (pf. изваять) acuz. (înv.)* a sculpta.

вбега́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вбежа́ть*

вбежа́ть, *вбегу́, вбежи́шь vb. pf. (ipf. вбега́ть)* a da buzna, a intra din fugă, a intra fugind, a năvăli.

вбива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вбить*

вбира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вобра́ть*

вбить, *вобью, вобьёшь vb. pf. (ipf. вбива́ть) acuz.* cu *в* + *acuz.* a înfige, a împlinta, a bate ◇*~ в го́лову что-л. кому́-л.* a băga cuiva ceva în cap, a face pe cineva să priceapă ceva; *~ себе́ в го́лову* a-şi băga ceva în cap.

вблизи́ *adv.* în apropiere, aproape.

вбок *adv.* lateral, într-o parte, pe o coastă.

вброд *adv.* prin vad.

ва́ливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вали́ться*

ввали́|ться, *ввалю́сь, ва́лишься vb. pf. (ipf. ва́ливаться).* **1.** *(упасть) и* + *acuz.* a cădea, a cădea înăuntru, a se prăbuşi; *~ в я́му* a cădea/ a se prăbuşi în groapă. **2.** *(fig. fam.)* a da buzna; *~ в ко́мнату* a da buzna în odaie. **3.** *(стать впалым)* a se scofîlci; *щёки ~лись* i s-au scofîlcit obrajii; *глаза́ ~лись* i s-au dus ochii în fundul capului.

ва́рка, *-и f. (tehn.)* încărcare prin sudură.

введе́ние, *-я n.* **1.** *sg. (действие)* introducere; dare; *~ всеобщего обуче́ния* introducerea învăţămîntului general; *~ в строй* dare în exploatare; *~ в де́йствие* punere în aplicare *(a unei legi); ~ попра́вок* introducere a unor amendamente. **2.** introducere, cuvînt înainte; prefaţă, preambul; preludiu.

ввезти́, *-зу́, -зёшь vb. pf. (ipf. ввози́ть) acuz.* a importa, a aduce; *~ маши́ны* a importa maşini.

ввек *adv.* **1.** *(înv.)* întotdeauna, mereu. **2.** *(numai cu o negaţie)* niciodată, în veci, în vecii vecilor; *~ не забу́ду* nu voi uita niciodată.

вверга́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *ввéргнуть*

ввéргнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. вверга́ть) acuz.* cu *в* + *acuz.* a băga cu forţa, a închide; *~ в тюрьму́* a arunca în temniţă; *~ в отча́яние* a aduce la desperare; *~ в нищету́* a aduce la sapă de lemn.

ввéргнуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (înv.)* a intra cu forţa, a năvăli, a se năpusti, a se prăbuşi, a se scufunda.

ввéрить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. вверя́ть) acuz.* a încredinţa; *~ та́йну* a încredinţa o taină.

ввéриться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. вверя́ться) acuz.* a se bizui, a se încrede.

ввернýть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. ввёртывать) acuz.* cu *в* + *acuz.* **1.** a înşuruba. **2.** *(fig. fam.)* a strecura, a plasa (o vorbă); *~ словéчко* a strecura un cuvînt.

вверх *adv.* (în) sus; *бро́сить ~* a arunca în sus; *~ по реке́* în susul apei; *(mar.) ~ по тече́нию* în amonte de ...; ◇ *~ дном* cu susul în jos; talmeş-balmeş; claie peste grămadă; *ру́ки ~!* sus mîinile!

вверхý *adv.* sus, deasupra, în partea de sus.

вверя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *ввéрить*

вверя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *ввéриться*

ввести́, *введу́, введёшь vb. pf. (ipf. вводи́ть)* **1.** *acuz.* a aduce; a introduce, a băga; *~ ло́шадь в коню́шню* a băga calul în grajd; *~ войска́ в го́род* a aduce trupele în oraş. **2.** *acuz.* cu *в* + *acuz.* a pune în funcţiune, a aduce în stare de funcţiune; *~ в эксплуата́цию* a pune în exploatare; *~ в строй* a pune în funcţiune; *~ в де́йствие (зако́н)* a pune în aplicare (o lege). **3.** *acuz.* cu *в* + *acuz.* a provoca (cuiva ceva), a pricinui; a supune, a pune pe cineva la ...; *~ в расхо́д* a pune pe cineva la cheltuială. **4.** *acuz.* cu *в* + *acuz.* a pune pe cineva la curent, a familiariza pe cineva cu; *~ в курс де́ла* a pune pe cineva la curent cu o problemă. **5.** *acuz.* a introduce; *~ но́вый ме́тод преподава́ния* a introduce o nouă metodă de predare ◇ *~ в обма́н/в заблужде́ние* a induce în eroare; *(jur.) ~ во владе́ние* a pune în posesiune; *~ в дом* a prezenta, a face cunoştinţă *(cu prilejul unei vizite acasă).*

ввечеру́ *adv. (înv.)* seara, în timpul serii, pe seară.

ввидý *prep.* cu *gen.* din cauza, din pricina, datorită; ţinîndu-se seama de, în vederea, pentru; *~ боле́зни* din cauza bolii; *~ того́ что* fiindcă, dat fiind că, pentru că, deoarece; *~ э́того* de aceea, din această cauză, avînd în vedere.

ввинти́ть, *-нчу́, -нти́шь vb. pf. (ipf. ввинчивать) acuz.* cu *в* + *acuz.* a înşuruba.

ввинчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *ввинти́ть*

ввить, *вовью, вовьёшь vb. pf. (ipf. ввива́ть) acuz.* cu *в* + *acuz.* a împleti (în ceva); *~ ле́нту в во́лосы* a împleti o panglică în păr.

ввод, *-а m.* **1.** *sg.* introducere; *~ в эксплуата́цию* punere în funcţiune, dare în exploatare; *(tehn.) ~ эксплуатацио́нной трубы́* introducerea coloanei de extracţie, introducerea tubingului. **2.**

(tehn.) racord; bornă de intrare ◇ *(jur.)* ~ *во владе́ние* punere în posesiune.

вводи́ть, *-ожу́, -о́дишь vb. ipf.* de la *ввести́*

вво́дн|ый *adj.* introductiv, de introducere; *~ая ле́кция* prelegere introductivă; *~ая статья́* articol introductiv; *~ая часть* parte introductivă, introducere, preambul ◇ *(gram.)* *~ое сло́во* cuvînt modal; *~ое предложе́ние* propoziţie incidentă.

ввоз, *-а m. sg.* **1.** *(действие)* introducere. **2.** import, importare.

ввози́ть, *ввожу́, ввози́шь vb. ipf.* de la *ввезти́*

ввозн|ый *adj.* de import; *~ые по́шлины* taxe vamale de import; ~ *това́р* marfă importată, marfă de import.

вво́лю *adv.* îndeajuns, din plin, din belşug, berechet.

вво́сьмеро *adv.* de opt ori, de opt ori mai mult.

вво́сьмером *adv.* în număr de opt, toţi opt.

ввысь *adv.* în sus, spre înălţimi.

ввяза́ть, *ввяжу́, вва́жешь vb. pf. (ipf. вва́зывать)* в + *acuz.* **1.** a tricota, a împleti. **2.** *(peior.)* a băga, a implica, a amesteca (pe cineva); ~ *в неприя́тное де́ло* a amesteca/a băga (pe cineva) într-o chestiune neplăcută.

ввяза́ться, *ввяжу́сь, вва́жешься vb. pf. (ipf. вва́зываться)* в + *acuz. (peior.)* a se băga, a se amesteca; ~ *в разгово́р* a se amesteca în vorbă.

вгиба́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вогну́ть*

вгиба́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *вогну́ться*

вглубь 1. *adv.* **1.** în adîncime, în adînc, la fund. **2.** *prep. cu gen.* în adîncimea, în adîncul, în fundul; ~ *ле́са* în adîncul/în inima pădurii.

вгляде́ться, *-яжу́сь, -ядя́шься vb. pf. (ipf. вгля́дываться)* в + *acuz.* a privi cu atenţie, a scruta, a cerceta cu privirea; a fixa, a privi ţintă, a pironi cu ochii.

вгладь *adv. (tehn.)* la nivel; în acelaşi plan.

вгоня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *вогна́ть*

вгрыза́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *вгры́зться*

вгры́зться, *зу́сь, -зешься vb. pf. (ipf. вгрыза́ться)* в + *acuz. (despre animal)* a-şi înfige dinţii/colţii.

вдава́ться, *вдаю́сь, вдаёшься vb. ipf.* de la *вда́ться*

вдави́ть, *вдавлю́, вда́вишь vb. pf. (ipf. вда́вливать)* *acuz.* **1.** a băga (apă sînd), a băga înăuntru; ~ *про́бку буты́лку* a băga dopul în sticlă. **2.** îndoi, a face o adîncitură *(prin apăsare)*.

вда́вливание, *-я n. (tehn.)* presare îndesare, imprimare.

вда́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вдави́ть*

вдалбли́вать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вдолби́ть*

вдалеке́ *adv. v. вдал*

вдали́ *adv.* în depărtare, în zare, de parte, la distanţă mare.

вдаль *adv.* în depărtare, la distanţă mare; *смотре́ть* ~ a privi în depărtare

вда́ться, *вда́мся, вда́шься, вда́стся, вдади́мся, вдади́тесь, вдаду́тся vb. pf. (ipf. вдава́ться)* в + *acuz.* a intra, a înainta, a pătrunde în adîncime; ~ *подро́бности* a intra în amănunte.

вдвига́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вдви́нуть*

вдвига́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *вдви́нуться*

вдвижно́й *adj.* mobil, care se poate scoate *(despre un sertar etc.)*.

вдви́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. вдвига́ть)* *acuz.* cu в + *acuz.* a împinge înăuntru, a băga, a vîrî.

вдви́нуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. вдвига́ться)* a intra în ...

вдво́е *adv.* **1.** de două ori, dublu; ~ *бо́льше* de două ori mai mult. **2.** în două, pe din două; *сложи́ть* ~ a îndoi.

вдвоём *adv.* în doi, cîte doi, amîndoi

вдвойне́ *adv.* de două ori, dublu, îndoit, de două ori mai mult; *заплати́ть* ~ a plăti de două ori mai mult.

вдева́ние, *-я n. sg.* trecere *(prin ceva)*, băgare, introducere.

вдева́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вдеть*.

вде́лать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. вде́лывать)* *acuz.* cu в + *acuz.* a pune, a fixa, a băga în ceva, a încrusta.

вде́лывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вде́лать*

вдёргивать, *-аю, -аешь vb. ipf* de la *вдёрнуть*

вдёрнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. вдёргивать)* *acuz.* cu в + *acuz.* a băga, a trece prin; ~ *шнурки́ в ту́фли* a trece şireturile prin găurile de la pantofi.

вдесятеро *adv.* înzecit, de zece ori, de zece ori mai mult.

вдесятеро́м *adv.* în număr de zece, toţi zece.

вдеть, *вде́ну, вде́нешь vb. pf. (ipf. вдева́ть)* *acuz.* cu в + *acuz.* a trece, a băga, a introduce; ~ *ни́тку в иго́лку* a băga aţa în ac.

вдоба́вок *adv.* pe deasupra, în plus, pe lîngă aceasta, în afară de aceasta; unde mai pui ... .

вдова́, *-ы́ f.* văduvă ◇ *соло́менная* ~ soţie despărţită vremelnic de soţul ei.

вдове́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf.* a fi văduv(ă), a trăi în văduvie.

вдове́ц, *-вца́ m.* văduv.

вдо́вий *adj.* de văduvă, al văduvei.

вдовица, *-ы f. (inv.)* văduvă.

вдо́воль *adv.* destul, îndeajuns, din abundenţă, din belşug, pe săturate.

вдовство́, *-а́ n. sg.* văduvie.

вдо́вствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf. (inv.)* a fi văduv(ă).

вдо́вушка, *-и f. dim.* văduvioară.

вдо́вый *adj.* văduv.

вдогонку *adv.* în urmărire, în urmă, din urmă; *пусти́ться* ~ *за кем-л.* a porni în urmărirea cuiva; *кри́кнуть* ~ a striga din urmă.

вдолби́ть, *-блю́, -би́шь vb. pf. (ipf. вдалбли́вать)* *acuz.* cu в + *acuz.* **1.** a băga, a bate, a introduce cu forţa. **2.** a-i băga *(cuiva ceva)* în cap, a face să priceapă.

вдоль *adv.* şi *prep.* cu *gen.* în lung, de-a lungul, în lungime; ~ *кана́ла* de-a lungul canalului ◇ ~ *и поперёк* a) în lung şi în lat; b) în toate amănuntele/direcţiile; profund, bine, în toate.

вдо́сталь *adv.* **1.** *(reg.)* deajuns, îndeajuns, pe săturate, după pofta inimii. **2.** *(inv.)* pînă la capăt, pînă la fund, complet, pe deplin.

вдох, *-а m.* inspiraţie, aspiraţie; *сде́лать* ~ a trage aerul în piept, a inspira.

вдохнове́ние, *-я n.* **1.** inspiraţie. **2.** însufleţire, entuziasm.

вдохнове́нно *adv.* **1.** inspirat, cu inspiraţie. **2.** cu însufleţire, însufleţit, cu entuziasm, entuziasmat; ~ *говори́ть* a vorbi cu însufleţire.

вдохнове́нность, *-и f. sg.* **1.** inspiraţie. **2.** însufleţire, entuziasm.

вдохнове́нный *adj.* **1.** inspirat. **2.** însufleţit, entuziasmat, avîntat, plin de însufleţire/de entuziasm.

вдохнови́тель, *-я m.* inspirator, animator.

вдохнови́ть, *-влю́, -ви́шь, vb. pf. (ipf. вдохновля́ть)* **1.** a inspira, a însufleţi, a anima, a trezi entuziasmul, a mobiliza. **2.** *на* + *acuz.* a stimula la.

вдохнови́ться, *-влю́сь, -ви́шься vb. pf. (ipf. вдохновля́ться)* **1.** a se inspira, a fi inspirat. **2.** a se anima, a se însufleţi, a se entuziasma.

вдохновля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *вдохнови́ть*

вдохновля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *вдохновиться*

вдохну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. вдыха́ть)* *acuz.* cu в + *acuz.* a inspira, a trage aer (în piept), a inhala.

вдохну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. вдыха́ть)* *acuz.* cu в + *acuz.* a insufla; a însufleţi; a inspira.

вдре́безги *adv.* (în) ţăndări, în mii de fărîme/cioburi; *разби́ть* ~ a) a sparge făcînd ţăndări, a face fărîme, a face bucăţi-bucăţi; b) *(fig.)* a zdrobi, a nimici, a face praf ◇ ~ *пья́ный* beat turtă, beat criţă; *напи́ться* ~ a se îmbăta turtă/criţă; a se face lulea.

вдруг *adv.* deodată, dintr-o dată, pe neaşteptate; brusc; *все* ~ toţi deodată/simultan; toţi împreună/laolaltă; *как* ~ cînd deodată, pe neaşteptate.

вдрызг *adv. (pop.)* **1.** *v. вдре́безги.* **2.** cu totul, cu desăvîrşire, complet ◇ *напи́ться* ~ a se îmbăta turtă/criţă.

вдува́ние, *-я n.* **1.** suflare, insuflare, încărcare cu aer. **2.** *(med.)* pneumotorax.

вдува́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вду́ть* şi *mot. вду́нуть.*

вду́маться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. вду́мываться)* в + *acuz.* a se concentra, a-şi concentra atenţia, a se adînci (într-o problemă), a cugeta adînc la; a aprofunda, a chibzui.

вду́мчиво, *adv.* cu chibzuinţă, cu seriozitate, cu atenţie; (în mod) aprofundat, concentrat.

вду́мчивость, *-и f. sg.* capacitate de a se concentra/de a gîndi adînc; chibzuinţă, aprofundare.

вду́мчивый *adj.* **1.** gînditor, meditativ; ~ *взгляд* privire meditativă. **2.** chibzuit, atent, serios, aprofundat.

вду́мываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вду́маться*

вду́нуть, *вду́ну, вду́нешь vb. pf. mom.(ipf. вдува́ть) acuz.* cu в + *acuz.* a insufla, a introduce suflînd.

вдуть, *-у́ю, -у́ешь vb. pf. (pop.) v. вду́нуть*

вдыха́ние, *-я n. sg.* inspirare, aspirare, inhalare.

вдыха́тельный *adj.* de inspirare/inspiraţie, de aspiraţie, de inhalare/inhalaţie.

вдыха́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вдохну́ть*

вебермéтр, *-а m. (tehn.)* fluxmetru, webermetru.

вегетариа́нец, *-нца m.* vegetarian.

вегетариа́нский *adj.* vegetarian, de vegetarian.

вегетариа́нство, *-а n. sg.* vegetarianism.

вегетати́вн|ый *adj. (biol.)* vegetativ; *~ая не́рвная систе́ма* sistemul neurovegetativ; *~ое размноже́ние* înmulţire vegetativă.

вегетацио́нный *adj. (bot.)* vegetativ, de vegetaţie.

вегета́ция, *-и f. (bot.)* vegetaţie.

ве́дать[1], *-аю, -аешь vb. ipf. instr.* a conduce, a administra, a gospodări; ~ *скла́дом* a administra un depozit.

ве́д|ать[2], *-аю, -аешь vb. ipf. acuz. (înv.)* **1.** a şti, a avea cunoştinţă (de ceva), a-şi da seama; *не ~аем, что твори́т* nu-şi dă seama ce face ◇ ~ *не ~аю* n-am văzut, n-am auzit. **2.** a simţi, a cunoaşte.

ве́дени|е, *-я n. sg.* competenţă, jurisdicţie, resort; *быть в ~и*; *относи́ться к ~ю* a fi de competenţa cuiva, a intra/a cădea în competenţa cuiva, a ţine de; *находи́ться в ~и* a fi pendinte de; *без чьего́-л ~я* fără ştirea cuiva.

веде́ние, *-я n. sg.* conducere, administrare; ~ *де́ла* susţinerea cauzei/a procesului; ~ *хозя́йства* conducere/administrare a gospodăriei; ~ *протоко́ла* întocmire a procesului-verbal; *(cont.)* ~ *книг* ţinere a registrelor; *(jur.)* ~ *чужо́го де́ла без поруче́ния* gestiune de afaceri.

ведёрный *adj.* **1.** de / referitor la căldare/găleată/vadră. **2.** (cu capacitatea de) o găleată/o căldare/o vadră. **3.** ~**ая,** *-ой f.* atelier de făcut găleţi.

ве́домо *cuv. modal (înv.)* e ştiut, se ştie, după cum se ştie, e lucru ştiut.

ве́домость, *-и f.; gen. pl. -ей* **1.** listă, tabel, situaţie; inventar, stat de funcţiuni/de plăţi; ~ *расхо́дов* situaţia cheltuielilor; *оборо́тная* ~ balanţă de verificare; *расчётная* ~ listă de plată. **2.** *pl.* buletin.

ве́домственность, *-и f. sg.* atitudine îngust-departamentală.

ве́домственн|ый *adj.* departamental, de departament; ~ *арбитра́ж* arbitraj departamental; *~ые изда́ния* publicaţii departamentale.

ве́домств|о, *-а n.* departament, instituţie de stat; aşezămînt; *иностра́нное* ~ departament al afacerilor externe; *таможе́нное* ~ administraţia/direcţia vămilor; *министе́рства и ~а* ministerele şi alte instituţii de stat; *вое́нное* ~ departamentul militar.

ве́дом|ый *adj. (înv.)* ştiut, cunoscut ◇ *с ~а* cu ştirea, cu permisiunea, cu consimţămîntul *(cuiva)*; *без ~а* fără ştirea, fără consimţămîntul, fără permisiunea *(cuiva)*.

ведо́мый **1.** *part. prez. pas.* (de la *вести́*) condus, dirijat; pilotat, cîrmuit. **2.** *adj. (tehn.)* antrenat, acţionat, condus. **3.** ~**ый,** *-ого m. (av.)* coechipier, pilotul unui avion în subordine (în formaţie de luptă).

ведр|о́, *-á n.* căldare, găleată; vadră ◇ *льёт как из ~á* plouă cu găleata; *дождеме́рное* ~ pluviometru; *даёшь ~о́м, получа́ешь напёрстком* dai cu baniţa şi scoţi cu linguriţa.

вёдро, *-а n. sg. (reg.)* timp senin/frumos ◇ *(prov.) по́сле ненастия* ~ după ploaie, vreme bună.

веду́щ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *вести́*. **2.** *adj.* de frunte; de comandă; ~ *самолёт* avion de comandă; *~ее ме́сто* loc de frunte. **3.** *adj. (fig.)* principal, conducător; de conducere, călăuzitor; *~ая роль* rol principal, rol conducător; *~ая о́трасль промы́шленности* ramură cheie a industriei; *~ее нача́ло* principiu conducător, fundamental. **4.** *adj. (tehn.)* de antrenare, conducător, motor; ~ *вал* arbore motor, ax motor. **5.** ~**ий,** *-его m. (av.)* cap (al unei formaţii). **6.** *m.* protagonist.

ведь **1.** *conj.* doar, doară, căci, din pricină că; de vreme ce; *веди́ нас, ~ ты зна́ешь доро́гу* condu-ne, doar ştii drumul. **2.** *partic.* dar, totuşi, iar. **3.** *partic. (se poate omite uneori în traducerea românească)* doar, doară, păi; într-adevăr; ~ *мы все там бы́ли* am fost doar cu toţii acolo; ~ *вы бы́ли правы́* aţi avut dreptate, aţi avut într-adevăr dreptate. **4.** *partic.* nu-i aşa?, aşa-i că?, doar!; ~ *ты придёшь*? vei veni, nu-i aşa?; ~ *я не ребёнок!* doar nu-s copil!

ве́дьма, *-ы f.* **1.** *(folc.)* vrăjitoare, baba-cloanţa, muma pădurii. **2.** *(fig. pop.)* femeie rea, scorpie, viperă, zgripţuroaică.

ве́ер, *-а m.* evantai; fascicul.

веерообра́зный *adj.* **1.** în formă de evantai/de fascicul. **2.** *(bot.)* ~**ые,** *-ых pl.* flabeliforme.

ве́жды, *вежд pl. (înv.)* pleoape; *сомкну́ть* ~ a închide pleoapele.

ве́жливо *adv.* politicos, amabil, cu politeţe, cu amabilitate, curtenitor.

ве́жливость, *-и f. sg.* politeţe, amabilitate, curtenie.

ве́жливый *adj.* politicos, amabil, curtenitor.

везде́ *adv.* pretutindeni, peste tot; ~ *и всю́ду* pretutindeni, în tot locul, în toate părţile.

вездесу́щий *adj.* omniprezent, prezent peste tot.

вездехо́д, *-а m.* autovehicul pentru orice teren, autoşenilietă.

вездехо́дный *adj.* care poate circula pe orice fel de teren; pentru orice teren.

везе́ние, *-я n. sg.* noroc, baftă, şansă.

везти́[1], *-зу́, -зёшь vb. ipf. acuz.* a căra, a duce, a transporta *(cu un vehicul)*.

вез|ти́[2], *-зёт vb. ipf. (pf. повезти́ şi подвезти́) impers. dat.* cu в + *prepl.* a avea noroc, a avea baftă, a-i merge din plin; *ему́ ~ёт в жи́зни* are noroc în viaţă; *не ~ёт кому́-л.* a avea ghinion.

везу́чий *adj. (fam.)* cu noroc, care are noroc, băftos.

ве́зший *part. trec. act.* de la *везти́*[1]

ве́йник, *-а m. (bot.)* trestie de cîmp.

ве́йка, *-и f. (agr.)* vînturătoare.

век[1], *-а m.* **1.** secol, veac; *двадца́тый* ~ secolul al XX-lea. **2.** epocă, perioadă, ev, eră, timp; *ка́менный* ~ epoca de piatră; *бро́нзовый* ~ epoca de bronz; *желе́зный* ~ epoca/vîrsta fierului; *золото́й* ~ veacul de aur; *сре́дние века́* evul mediu. **3.** viaţă; *прибави́ть ~у* a prelungi viaţa; *це́лый* ~ toată viaţa; *на своём ~ý* în viaţa lui. **4.** foarte mult timp, veşnicie; ~ *не вида́лись* nu ne-am văzut de-o veşnicie ◇ *в ко́и ~а* rar, din an în paşte; *(înv) во ~и* sau *во ~и ~о́в* în vecii vecilor, de-a pururi; *на* ~ sau *на ~и ве́чные* pentru totdeauna; pe veci; *от ~а* de cînd lumea; de un car de ani; *от ны́не и на ~á* acum şi pururea; *из ~а в* ~ veacuri de-a rîndul; *отжи́ть свой* ~ a-şi trăi traiul; *(prov.)* ~ *живи́, учи́сь* omul cît trăieşte învaţă; *жить в чужо́й* ~ a trăi şi anii altuia, a trăi foarte mult; *заеда́ть в ~ах* a trăi de-a lungul veacurilor; a nu avea moarte; *идти́ наравне́ с ~ом* a fi/a merge în pas cu vremea; *мафусаи́лов* ~ *жить* a ajunge la o vîrstă matusalemică; *не знать ~у* a fi rezistent, a nu avea moarte, a ţine la purtat; *отста́ть от ~а* a nu fi în pas cu vremea; *до конча́ния ~а* pînă la sfîrşitul lumii.

век[2] *adv. (pop.)* întotdeauna, întruna, mereu; ~ *до́ма сиди́т* stă întruna acasă.

ве́ко, *-а n.* pleoapă.

вековáть, *-ку́ю, -ку́ешь vb. ipf. (folc. în expr.)* ~ *век* a-şi trăi veacul; *не век нам с тобо́й здесь* ~ n-o să trăim aici o viaţă întreagă.

вековéчный *adj. (înv.)* veşnic, etern; străvechi, de cînd lumea; continuu, nesfîrşit.

веков/óй *adj.* secular, de veacuri, foarte vechi; *~ые чáяния* năzuinţe seculare.

векселедáтель, *-я m.* emitentul/emiţătorul unei cambii/unui bilet la ordin, trăgătorul unei poliţe.

векселедержáтель, *-я m.* beneficiarul/purtătorul/remitentul cambiei; *пéрвый ~* primul beneficiar al cambiei.

вéксел/ь, *-я m.* cambie, poliţă, trată, bilet la ordin; *кредитóр по ~ю* creditor cambial; *выдать ~* a emite o cambie; *опротестовáть ~* a protesta o cambie; *учéсть ~* a sconta o cambie; *уплатúть по ~ю* a plăti poliţa.

вéксельн/ый *adj.* de poliţă, de cambie; *~ое обязáтельство* obligaţie cambială; *~ое прáво* drept cambial.

вéктор, *-а m. (mat.)* vector.

вéкторный *adj. (mat.)* vectorial.

вéкша, *-и f.* veveriţă.

велéнев/ый *adj.* velin; *~ая бумáга* hîrtie velină; *~ экземплáр* exemplar tipărit pe hîrtie velină.

велéни/е, *-я n. (înv.)* ordin, poruncă, imperativ, prescripţie; *~ закóна* prescripţia legii; *по ~ю сéрдца* după pofta inimii ◇ *по щýчьему велéнью* ca prin minune.

велеречúвый *adj. (înv. iron.)* pompos, bombastic, emfatic, grandilocvent.

вел/éть, *-лю́, -лúшь (trec.* numai *pf.) vb. pf.* şi *ipf. dat.* cu *inf.* sau *conj. чтóбы* **1.** a porunci, a ordona, a dispune, a prescrie; *~ёл мне сдéлать э́то* a dispus să fac aceasta. **2.** *(cu o negaţie)* a interzice, a opri, a nu da voie; *совéсть не ~úт* conştiinţa nu mă lasă.

великáн, *-а m.* uriaş, colos, gigant.

велúк/ий *adj.* **1.** mare, măreţ; excepţional; remarcabil; *~ие держáвы* marile puteri. **2.** *(ist.)* marele, cel mare; *~ князь* marele cneaz (în Rusia feudală); marele duce. **3.** mare, foarte mare; *испытывать ~ ýжас* a trece printr-o mare spaimă; *квартúра для них ~á* locuinţa e prea mare pentru ei ◇ *от мáла до велúка* toţi/cu toţii de la mic la mare; de la vlădică pînă la opincă; *к ~ому моемý счáстью (ýжасу, гóрю)* spre marea mea fericire (spaimă, nenorocire); *(prov.) у стрáха глазá ~и* frica are ochi mari; *велúк, да дурáк* mare, dar prost; *не велúк, да тýго сбит* mic dar îndesat.

великовáт *adj.* cam mare, mărişor, măricel.

великовóзрастный *adj.* trecut (de vîrstă); copt, tomnatic; *~ая девúца* fată bătrînă.

великодержáвн/ый *adj.* de mare stat, de mare putere; *~ая политúка* politică de mare putere.

великодýшие, *-я sg. n.* generozitate, mărinimie; *игрáть в ~* a face pe mărinimosul.

великодýшничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a da dovadă de generozitate nepotrivită, a face pe generosul, a face pe mărinimosul.

великодýшно *adv.* (în mod) generos, mărinimos, cu generozitate, cu mărinimie.

великодýшный *adj.* generos, mărinimos, nobil.

великолéпие, *-я n. sg.* splendoare, măreţie, strălucire.

великолéпно *adv.* măreţ, splendid, minunat, excelent; *он ~ рисýет* el pictează minunat; *великолéпно!* splendid!, admirabil!, minunat!

великолéпный *adj.* **1.** splendid, minunat; măreţ; *~ вид* înfăţişare/privelişte minunată/splendidă. **2.** excelent, excepţional, admirabil, foarte bun; *~ рабóтник* lucrător/muncitor excepţional.

великомýченик, *-а m. (bis.)* mare mucenic, martir.

великорýсск/ий *adv. (înv.)* velicorus, rus; *~ие гóворы* graiuri velicoruse.

великорýсы, *-ов pl.; sg. -ýс, -а m. (înv.)* velicoruşi, ruşi.

великосвéтский *adj. (înv.)* aristocratic; din protipendadă; din înalta societate, monden.

величáвость, *-и f. sg.* măreţie, maiestate, caracter impunător/maiestos.

величáвый *adj.* maiestos, impunător, măreţ, impozant.

величáйш/ий *sup.* de la *adj. велúкий* (1); *с ~им удовóльствием* cu cea mai mare plăcere; *дéло ~ей вáжности* chestiune de cea mai mare importanţă.

величáние, *-я n.* **1.** denumire, numire, intitulare. **2.** *(folc.)* oraţie, cîntec de cinstire. **3.** *(bis.)* imn, cîntec de laudă.

величáть, *-áю, -áешь vb. ipf. acuz.* **1.** *instr. (называть)* a numi, a intitula, a denumi. **2.** *(folc.)* a cinsti, a aduce prinos, a felicita prin cîntece de laudă; a ţine o oraţie. **3.** *(прославлять)* a preamări, a slăvi, a cinsti.

велúчественность, *-и f. sg.* măreţie, aer maiestuos, strălucire, grandoare.

велúчественный *adj.* măreţ, maiestuos; sublim, grandios, impunător.

велúчество, *-а n. (precedat de pron. «вáше, их, его, её»)* maiestatea/măria (voastră, ta, sa)!

велúчие, *-я n. sg.* măreţie, splendoare, strălucire, grandoare; *во всём (своём) велúчии* în toată măreţia/splendoarea sa ◇ *мáния велúчия* grandomanie, megalomanie.

величин/á, *-ы́ f.* **1.** *sg.* mărime, dimensiune, proporţie; *~ кóмнаты* mărimea camerei. **2.** *(mat. fiz.)* mărime, cantitate, valoare; *постоя́нная ~* constantă, mărime constantă; *бесконéчно бóльшая ~* mărime infinit de mare; *бесконéчно мáлая ~* valoare infinitesimală; *рáвные величúны* mărimi/valori egale; *дрóбная ~* mărime fracţionară. **3.** *(fig.)* somitate; celebritate, om renumit, om de vază; *ничтóжная ~* cantitate neglijabilă.

велогóнка, *-и f.* cursă ciclistă.

велогóнщик, *-а m.* participant la o cursă ciclistă.

велодрóм, *-а m.* velodrom.

велокáмера, *-ы f. sg.* cameră de bicicletă.

велокрóсс, *-а m. (sport)* ciclocros.

велопокрышка, *-и f.* anvelopă de bicicletă.

велопробéг, *-а m.* cursă ciclistă.

велосипéд, *-а m.* bicicletă; *трёхколёсный ~* triciclu; tricicletă; *гóночный ~* bicicletă de curse.

велосипедúст, *-а m.* biciclist; ciclist.

велосипéдн/ый *adj.* de bicicletă; ciclist; *~ые гóнки* curse cicliste; *~ спорт* velosport.

велоспóрт, *-а m.* ciclism, velosport.

велотурúзм, *-а m.* cicloturism.

велошúна, *-ы f.* cauciuc de bicicletă.

вельбóт, *-а m.* balenieră, barcă lungă de salvare; *(sport)* velbot.

вельвéт, *-а m.* ţesătură de bumbac catifelată, catifea de bumbac; catifea reiată.

вельвéтовый *adj.* de/din catifea de bumbac, de/din catifea reiată.

вельмóжа, *-ы m.* **1.** *(înv.)* mare dregător, mare demnitar, potentat; magnat. **2.** *(iron.)* înfumurat, boierit, trufaş.

вельмóжный *adj.* **1.** *(înv.)* de dregător, de mare demnitar, de potentat; de nobil. **2.** *(fig.)* trufaş, dispreţuitor; cu aere de protector; *~ тон* ton dispreţuitor; ton de pretins protector.

велю́р, *-а m. (text.)* velur, catifea.

велю́ровый *adj.* de/din velur, de/din catifea.

веля́рный *adj. (lingv.)* velar.

вéна, *-ы f.* vînă, venă; *мéлкая ~* vinişoară; *ярёмная ~* venă jugulară ◇ *(med.) расширéние вен* varice.

венгéрка, *-и f.* **1.** unguroaică **2.** ungurească *(dans originar din Ungaria şi muzica lui).* **3.** *(înv.)* tunică de husar.

венгéрский *adj.* **1.** unguresc, ungar, maghiar; *~ язык* limba maghiară. **2.** *~ое, -ого n.* specie de vin.

венгéрцы, *-цев pl.; sg. -ец, -рца m. (înv.) v. вéнгры*

вéнгры, *-ов pl.; sg. венгр, -ра m.* unguri, maghiari.

венéрик, *-а m.* om care suferă de o boală venerică, veneric.

венерúческ/ий *adj.* veneric; *~ая болéзнь* boală venerică.

венерóлог, *-а m.* doctor de boli venerice, venerolog.

венерóлогия, *-и f. sg.* venerologie.

вен/éц[1], *-нцá m.* **1.** *(înv.)* cunună; *терни́вый ~* cunună de spini. **2.** *(fig.)* încoronare, încununare; *~ усúлий* încununare a eforturilor; *(prov.) кóнец — дéлу ~* sfîrşitul încununează opera, urma alege. **3.** *(înv.)* coroană *(a unui monarh).* **4.** *(bis.)* pitostrii. **5.** *(înv.)* cununie; *под ~цóм* în timpul cununiei; *идтú под ~* a se cununa religios; *вестú под ~* a duce la cununie. **6.** *(astr.)* coroană; *~ вокрýг сóлнца* coroană solară. **7.** nimb, aureolă. **8.** *(geol.)* lanţ de munţi în cerc ◇ *приня́ть мýче-*

ический ~ a muri în chinuri mari.

венец[2], *-нца́ m.* coronament, cadru, bîrne tăiate şi aşezate într-un singur rînd.

венециа́нский *adj.* veneţian, de/din Veneţia.

венёчник, *-а m. (bot.)* liliuţă.

венёчный *adj.* **1.** de cunună. **2.** de coroană. **3.** de pirostrii, de cununie. **4.** de aureolă, de nimb. **5.** *(anat.)* coronar.

вензе́л/ь, *-я m.* monogramă ◇ *~я писа́ть* a merge pe două cărări, a se clătina, a se împletici în mers.

ве́ник, *-а m.* mătură ◇ *но́вый ~ чи́сто метёт* mătura nouă mătură bine; sita nouă cerne bine.

вено́зный *adj.* venos, de venă.

венóк, *-нка́ m.* cunună, ghirlandă, coroană; *лавро́вый ~* cunună de lauri.

ве́нский *adj.* vienez; de/din Viena, al Vienei.

ве́нтерь, *-я m.* vintir.

вентили́рование, *-я n.* ventilare, aerisire.

вентили́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. провентили́ровать) acuz.* **1.** a aerisi, a ventila, a primeni aerul; *~ ко́мнату* a aerisi o cameră. **2.** *(pop.)* a lămuri, a descurca; *~ вопро́с* a lămuri o chestiune, o problemă.

ве́нтиль, *-я m. (tehn.)* supapă, ventil, valvă; *пита́тельный ~* ventil/robinet de alimentare.

вентиля́тор, *-а m.* ventilator; *вытяжно́й/всасывающий ~* ventilator de aspiraţie, aspirator; *винтово́й ~* ventilator cu elice; *крыльчатый ~* ventilator cu palete.

вентиляцио́нный *adj.* de/cu ventilaţie, de ventilare, ventilator.

вентиля́ция, *-и f. sg.* ventilaţie, aerisire, aeraj; *ру́дничная ~* aeraj minier.

венценóсец, *-сца m. (înv.)* monarh, cap încoronat.

венценóсный *adj. (înv.)* încoronat.

венча́льн/ый *adj.* de nuntă, de cununie, nupţial; *~ое пла́тье* rochie de mireasă.

венча́ние, *-я n.* **1.** *(înv.)* încoronare. **2.** cununie religioasă. **3.** *(arhit.)* coronament.

венч/а́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* **1.** *pf.* şi *ipf. (pf. şi увенча́ть) acuz. (fig.)* a termina, a isprăvi cu succes; *коне́ц ~ает де́ло* sfîrşitul încununează opera. **3.** *(pf. обвенча́ть şi повенча́ть) acuz.* sau *с + instr.* a cununa, a celebra o căsătorie, a căsători religios.

венча́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *(pf. повенча́ться şi обвенча́ться)* a se cununa, a se căsători. **2.** *pf.* şi *ipf.* a se încorona **3.** *(pas.)* de la *венча́ть.* ◇ *~ на ца́рство* a se încorona, a deveni împărat.

ве́нчик, *-а m* **1.** cununiţă. **2.** *(bot.).* corolă.

вепрь, *-я m.* **1.** porc sălbatic, mistreţ. **2.** vier.

ве́р/а, *-ы f.* **1.** încredere, convingere; *твёрдая ~* încredere fermă, credinţă nestrămutată; *~ в бу́дущее* credinţa în viitor; *~ в себя́* încrederea în sine; *~ в свои́ си́лы* încredere în puterile proprii. **2.** credinţă religioasă, religie; *христиа́нская ~* religie creştină; *челове́к ино́й ~ы* om de altă religie/de altă confesiune ◇ *приня́ть на ~у* a crede pe cuvînt, a da crezare; *обраща́ть в свою́ ~у* a converti; *отре́чься от ~ы* a se lepăda de credinţă; *(înv.) дать на ~у* a da pe încredere; *потеря́ть ~у в кого́-л.* a-şi pierde încrederea în cineva; *служи́ть ~ой и пра́вдой* a sluji cu credinţă şi devotament; *слепа́я ~* credinţă oarbă.

вера́нда, *-ы f. sg.* verandă, balcon, terasă.

вера́трум, *-а m. (bot.)* stirigoaie.

ве́рб/а, *-ы f.* **1.** salcie brumărie, răchită. **2.** *pl. (bis.)* stîlpare, salcie, mîţişor. **3.** *pl. (înv.)* tîrg în sîmbăta Floriilor; *купи́ть на ~е* a cumpăra la tîrgul de Florii.

ве́рбальн/ый *adj. (dipl.) ~ая но́та* notă verbală.

вербе́на, *-ы f. (bot.)* urzicuţă, verbină.

вербе́новый *adj. (bot.)* **1.** de urzicuţă, de verbină. **2.** *~ые, -ых* verbenacee.

верблю́д, *-а m.* cămilă; *погоны́щик ~ов* însoţitor de cămile; *одногорбый ~* dromader, cămilă cu o singură cocoaşă.

верблюжа́тник, *-а m.* îngrijitor de cămile.

верблю́ж/ий *adj.* **1.** de cămilă. **2.** din păr de cămilă; *~ья шерсть* păr de cămilă.

верблюжóнок, *-нка m.; pl. -жа́та, -жа́т* pui de cămilă.

ве́рбн/ый *adj.* de salcie, de răchită ◇ *(bis.) ~ое воскресе́нье* duminica Floriilor, Florii.

вербни́к, *-а́ m. sg. col. (bot.)* sălciş, reniş.

вербова́ть, *-бу́ю, -бу́ешь vb. ipf. (pf. завербова́ть) acuz.* cu *в +* *acuz.* **1.** a recruta, a înrola; a angaja, a tocmi; *~ рабо́чую си́лу* a angaja braţe de muncă. **2.** *acuz.* a crea (o organizaţie de voluntari.)

вербова́ться, *-бу́юсь, -бу́ешься vb. ipf.* a se înrola, a se angaja, a-şi lua obligaţia.

вербо́вка, *-и f. sg.* recrutare, înrolare, angajare.

вербо́вочный *adj.* de înrolare, de recrutare, de angajare.

вербо́вщик, *-а m.* agent de recrutare, cel care angajează voluntari *sau* muncitori.

ве́рбов/ый *adj.* de/din salcie; *~ая ро́ща* sălciş.

вердикт, *-а m.* verdict.

верёвк/а, *-и f.* funie, frînghie, sfoară ◇ *~и вить из кого-л.* a avea pe cineva la cheremul său; a suci pe cineva după bunul său plac; *говори́ть о ~е в до́ме пове́шенного* a vorbi de funie în casa spînzuratului; *привести́ на ~е кого́-л.* a aduce pe cineva cu de-a sila, a-i pune funia în coarne.

верёвочка, *-и f. dim.* frînghiuţă, sforicică ◇ *(prov.) ско́лько ~ ни ве́йся, а коне́ц бу́дет* ulciorul nu merge de multe ori la apă; tot începutul are şi un sfîrşit.

верёвочник, *-а m.* frînghier.

верёвочный *adj.* de/din frînghie; *~ая ле́стница* scară de frînghie.

вереди́ть, *-ежу́, -еди́шь vb. ipf. (pf. разверези́ть) acuz. (pop.)* a zgîndări, a întărîta.

верени́ц/а, *-ы f.* şir, rînd, lanţ; coloană, convoi; *~ы журавле́й* şiruri de cocori; *(tehn.) ~ волн* tren de unde.

ве́рес, *-а m. (bot.)* ienupăr comun.

ве́реск, *-а m. (bot.)* iarbă neagră.

вере́сков/ый *adj. (bot.)* **1.** de iarbă neagră. **2.** *~ые, -ых pl.* ericacee.

веретённ/ый *adj. (tehn.)* de/pentru ax; *~ое ма́сло* ulei pentru gresat axele.

веретено́, *-а́ n.* **1.** fus. **2.** ax *(la unele maşini).*

веретенообра́зный *adj.* în formă de fus, fusiform.

верещ/а́ть, *-щу́, -ши́шь vb. ipf.* a ţîrîi, a chiţăi; *сверчо́к ~и́т* greierele ţîrîie.

верзи́ла, *-ы m.* şi *f.* namilă, matahală.

верти́ги, *-и́г pl.; sg. -а, -и f. (înv.)* **1.** *(bis.)* lanţuri, verigi de ascet. **2.** *(fig.)* lanţuri, greutate, povară.

верительн/ый *adj. (în expr.) ~ые гра́моты* scrisori de acreditare.

ве́рить, *-рю, -ришь vb. ipf. (pf. пове́рить)* **1.** *в +* *acuz.* a crede, a avea încredere/credinţă, a fi convins; *~ в побе́ду* a crede în victorie, a fi sigur de victorie. **2.** *dat.* a avea încredere, a se încrede; *~ кому́-л. на́ слово* a crede pe cineva pe cuvînt ◇ *не ~ себе́* sau *не ~ свои́м глаза́м/уша́м* a nu-şi crede ochilor/urechilor; nu-ţi vine să crezi; să vezi şi să nu crezi; *не вся́кому слу́ху верь* nu te încrede în fiece zvon, nu te lua după gura lumii.

ве́риться, *-ится, vb. ipf. impers. dat.* se crede, se pare; *мне не ве́рится* nu-mi vine să cred; *с тру́дом ве́рится в э́то* îţi vine greu să crezi aşa ceva.

вермише́ль, *-я f.* fidea.

ве́рмут, *-а m.* vermut.

верне́е 1. *comp.* de la *adv. ве́рно* şi de la *adj. ве́рный.* **2.** *cuv. modal* mai bine-zis, mai degrabă, mai curînd, mai exact, mai precis; *~ говоря́* la drept vorbind.

верниса́ж, *-а m.* vernisaj.

ве́рно 1. *adv.* drept (e), just, exact, întocmai; *~ говори́ть* a spune adevărul, a avea dreptate. **2.** *adv.* credincios, cu credinţă. **3.** *cuv. modal.* e posibil, probabil, se prea poate; *он, ~ не придёт* el probabil că nu va veni. **4.** *pred.* e drept; *соверше́нно ~* absolut!, exact!, aşa e!; *что ~, то ~* ce-i drept e drept.

верноподда́нический *adj. (înv.)* **1.** supus, credincios (faţă de monarh). **2.** *(fig.)* servil.

верноподда́нный *adj. (înv.)* **1.** supus, credincios, loial (faţă de monarh). **2.** *~ый, -ого m.* supus, credincios.

ве́рност/ь, *-и f. sg.* **1.** *(точность, правильность)* justeţe, dreptate, pre-

cizie, exactitate; ~ *перево́да* exactitatea traducerii; *для бо́льшей ~и* pentru mai multă exactitate. **2.** *(преданность)* credinţă, fidelitate, devotament; ~ *ро́дине* devotament faţă de patrie; *сохрани́ть* ~ a-şi respecta *(sau* a nu-şi călca) jurămîntul.

верну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. acuz.* **1.** a restitui, a înapoia, a întoarce; ~ *долг* a restitui datoria. **2.** a recăpăta, a recupera; ~ *свои́ изде́ржки* a-şi recupera cheltuielile. **3.** a întoarce pe cineva din drum ◇ *(fig.)* ~ *жизнь кому́-л.* a-i reda cuiva viaţa; a vindeca pe cineva; ~ *жизнь чему́-л.* a repune în stare de funcţionare.

верну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf.* **1.** a se întoarce, a se reîntoarce **2.** a relua *(o ocupaţie, un obicei)*; a reveni; ~ *к своему́ ремеслу́* a reveni la meseria sa; ~ *к вопро́су* a reveni la subiect.

ве́рн/ый *adj.* **1.** *(правильный)* adevărat, just, exact, drept; ~ *перево́д* traducere exactă; ~*ое реше́ние* soluţie justă. **2.** *(несомненный)* sigur, cert, neîndoielnic, inevitabil, de neînlăturat; *идти́ на ~ую ги́бель* a merge la moarte sigură. **3.** *(надёжный)* sigur, de nădejde, temeinic, ferm; ~*ое сре́дство* remediu sigur, mijloc sigur; ~*ая опо́ра* sprijin temeinic; ~ *глаз* ochi sigur; ~*ая рука́* mînă fermă, mînă sigură. **4.** *(преданный)* credincios, fidel, devotat; ~ *друг* prieten credincios, devotat ◇ *быть ~ым свое́му сло́ву* a-şi ţine cuvîntul; *быть ~ым само́му себе́* a fi consecvent, a fi credincios sieşi.

ве́рование, *-я n.* religie, cult, credinţă.

ве́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (înv.)* a crede (în Dumnezeu).

вероиспове́дани/е, *-я n.* religie, cult, confesiune; *свобо́да ~я* libertatea cultelor, libertate de conştiinţă.

вероиспове́дный *adj.* de confesiune/religie/cult.

веролóмность, *-и f. sg.* viclenie, perfidie, mişelie, călcare de cuvînt/de jurămînt.

веролóмный *adj.* viclean, perfid.

веролóмство, *-а m. sg.* perfidie, viclenie, mişelie; *прояви́ть* ~ a da dovadă de perfidie.

верона́л, *-а m. (farm.)* veronal.

верони́ка, *-и f. (bot.)* şopîrliţă; *колоси́стая* ~ bobornic.

вероотсту́пник, *-а m. (bis.)* apostat, renegat.

вероотсту́пнический *adj. (bis.)* de apostat, renegat.

вероотсту́пничество, *-а n. sg. (bis.)* lepădare de credinţă; apostazie.

веротерпи́мость, *-и f. sg.* toleranţă religioasă.

веротерпи́мый *adj.* tolerant *(din punct de vedere religios)*.

вероуче́ние, *-я n.* dogmă; religie, credinţă; *христиа́нское* ~ dogmă creştină; religie creştină.

вероя́ти/е, *-я n. (înv.)* probabilitate, verosimilitate; *ма́ло ~я* e puţin probabil ◇ *сверх вся́кого ~я* contrar tuturor aşteptărilor; *по всему́ ~ю, по всем ~ям* după toate probabilităţile.

вероя́тно 1. *cuv. modal* probabil, se vede, se pare, după cît se pare; *он, ~, не придёт* probabil că nu mai vine. **2.** *pred. impers.* se prea poate, e posibil, e probabil; *вполне́* ~ se prea poate.

вероя́тност/ь, *-и f. sg.* probabilitate; *(mat.) тео́рия ~ей* teoria probabilităţilor; *(mil.)* ~ *попада́ния* probabilitate de lovire ◇ *по всей ~и* după toate probabilităţile.

вероя́тный *adj.* probabil; verosimil.

версифика́ция, *-и f. sg.* versificare, versificaţie.

ве́рсия, *-и f.* versiune.

верст/а́, *-ы́ f.* **1.** verstă *(1,068 km)* **2.** stîlpul, piatra de la marginea drumului, care marchează verstele ◇ *коло́менская* ~ sau *с коло́менскую ~ý* lungan, vlăjgan, găligan; *за ~ý* de departe, de la distanţă foarte mare; *к ми́лой ве́рст не око́лица* iubirea trece şi prin apă, nu-i e frică că se îneacă; *ме́рить ве́рсты* a face cale lungă; *за семь ве́рст киселя́ хлеба́ть* a bate degeaba/a bate de pomană un drum lung.

верста́к, *-а́ m.* masă de lucru, banc; tejghea de tîmplărie ◇ *посади́ть за ~ кого́-л.* a învăţa pe cineva (un) meşteşug.

верста́льщик, *-а m. (tipogr.)* paginator.

верста́тка, *-и f. (tipogr.)* vingalac, culegar.

верста́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz. (pf. сверста́ть) (tipogr.)* a pagina, a pune zaţul la paginǎ.

верста́чный *adj.* de banc, de masă de tîmplărie, de masă de lucru.

ве́рстка, *-и f. sg. (tipogr.)* punere în paginǎ, paginare.

верстово́й *adj.* de verstă; ~ *столб* stîlp care marchează verstele.

вертёж, *-á m.* vîrtej, căpiere.

ве́ртекс, *-а m. (astr.)* punct de culminaţie.

ве́ртел, *-а m.* frigare.

верте́лка, *-и f. (text.)* maşină de tricotat cu urzeală.

верте́п, *-а m.* speluncă, tavernă; *разбо́йничий* ~ cuib de tîlhari.

верт/е́ть, *верчу́, ве́ртишь vb. ipf.* **1.** *acuz.* sau *instr.* a învîrti, a întoarce; ~ *колесо́* a învîrti roata. **2.** *instr. (fig.)* a învîrti (pe cineva) pe degete, a juca pe cineva ◇ *как (там) ни верти́* orice s-ar spune; oricum ai suci-o oricum ai învîrti-o.

верт/е́ться, *верчу́сь, ве́ртишься vb. ipf.* **1.** a se învîrti, a se roti. **2.** a-şi petrece timpul, a se învîrti, a fi în cercul ... . **3.** *(fig.)* a se învîrti *(prin preajma cuiva)*, a încurca *(pe cineva)*, a plictisi; ~ *под ногами* a încurca, a sta în picioarele cuiva. **4.** *(fig.)* a se eschiva; a o scălda; *не ~и́сь, говори́ пра́вду* nu o mai suci, spune adevărul! ◇ ~*ится в голове́/на языке́* îmi stă pe limbă; *как ни ~и́сь* oricum ai întoarce-o.

вертиголóвка, *-и f. (ornit.)* capîntorturǎ, sucitoare, vîrtecap.

вертика́л/ь, *-и f.* verticală; *по ~и* pe verticală.

вертика́льность, *-и f. (mat.)* verticalitate.

вертика́льн/ый *adj.* vertical; *(mat.)* ~*ые углы́* unghiuri verticale.

вертихвóстка, *-и f.* femeie uşuratică, cochetă şi fîşneaţă, femeie frivolă.

вертишéйка *f. v. вертиголóвка.*

вёрткий *adj.* sprinten, ager, dibaci, agil.

вертлю́г, *-а m.* **1.** *(anat.)* capul femurului **2.** *(tehn.)* vîrtej, carabină de rotire, suport.

вертля́вость, *-и f. sg.* **1.** neastîmpăr, vioiciune. **2.** nestabilitate, lipsă de stabilitate (la barcă).

вертля́в/ый *adj.* **1.** neastîmpărat, prea vioi, jucăuş; ~ *ребёнок* copil neastîmpărat, copil care nu şade locului. **2.** uşuratic, fluşturatic; ~*ая ба́бёнка* femeie fluşturatică. **3.** nestabil; ~*ая ло́дка* barcă lipsită de stabilitate.

вертодро́м, *-а m.* elicodrom.

вертолёт, *-а m.* elicopter.

вертолра́х, *-а m.* fluieră-vînt, pierde-vară, om fluşturatic/vînturatic.

верту́шка[1], *-и f.* **1.** vîrtelniţă. **2.** morişcă hidrometrică, dispozitiv pentru măsurarea vitezei unei ape ◇ ~*-дверь* uşă rulantă.

верту́шка[2], *-и f.* femeie superficială/uşuratică/frivolă.

верту́чка, *-и f. v. вертёж*

вéрующий 1. *part. prez. act.* de la *верова́ть.* **2.** ~**ий,** *-его m.* credincios.

верфь, *-и f.* **1.** şantier naval; *морска́я судоремо́нтная* ~ şantier naval de reparaţii. **2.** *(av.)* hangar pentru dirijabile.

верх *-а m.* **1.** *(верхняя часть)* partea de sus a unui obiect; vîrf, creastă, culme, creştet, coamă; ~ *горы́* vîrful muntelui. **2.** învelitoare, coviltir, coş, capotă; ~ *экипа́жа* coviltirul trăsurii; ~ *автомоби́ля* capotă; *откидно́й* ~ capotă mobilă, capac rabatabil **3.** faţă *(a unui obiect de îmbrăcăminte)*; ~ *шу́бы* faţa unui palton îmblănit. **4.** cursul superior, susul unei ape. **5.** *(fig.)* culme, apogeu; *на ~ý блаже́нства* în culmea fericirii; ~ *соверше́нства* culmea perfecţiunii. **6.** *sg.* superioritate ◇ *одержа́ть* ~ a birui, a ieşi învingător; *взять* ~ a avea superioritate, a prevala.

верх/и́, *-о́в pl.* **1.** conducători, foruri superioare, vîrfuri; *совеща́ние в ~а́х* conferinţă la cel mai înalt nivel. **2.** note muzicale înalte ◇ *скользи́ть по ~а́м* a fi superficial; *нахвата́ться ~о́в* a căpăta cunoştinţe superficiale.

ве́рхн/ий *adj.* **1.** de sus, superior; ~ *эта́ж* etajul de sus; ~*ие слои́ обще́ст-*

ва păturile de sus ale societăţii; *(geogr.)* *~ее тече́ние реки́* cursul superior al fluviului. **2.** care se îmbracă pe deasupra; *~ее пла́тье* haine; pardesiu. **3.** *(muz.)* de sus; *~ регúстр* note de sus/înalte.

верхо́вн/ый *adj.* suprem, înalt; *~ Сове́т СССР* Sovietul Suprem al URSS; *~ главнокома́ндующий* comandant suprem; *~ суд* tribunalul suprem; *~ комиссáр* înaltul comisar; *~ая власть* putere supremă.

верхово́д, *-а m. (peior.)* conducător, căpetenie.

верхово́дить, *-о́жу, -о́дишь vb. ipf. instr.* a comanda, a porunci *(după bunul plac, în mod arbitrar)*; a fi căpetenie.

верхов/о́й[1] *adj.* **1.** de călărie; *~а́я езда́* călărie; *~а́я ло́шадь* cal de călărie. **2.** *~о́й, -о́го m.* călăreţ.

верхово́й[2] *adj.* superior, de sus.

верхо́вье, *-вья n.* cursul superior/bazinul superior al unei ape; *~ реки́* cursul superior al fluviului/râului.

верхогля́д, *-а m.* om superficial, fluşturatic, neserios.

верхогля́дство, *-а n. sg.* superficialitate, neseriozitate.

верхола́з, *-а m.* lucrător specializat în lucrări la înălţimi mari.

ве́рхом *adv.* **1.** sus, pe sus, pe culme, pe înălţime. **2.** plin, cu vârf.

верхо́м *adv.* călare; *е́хать ~* a călări, a merge călare ◇ *(fig.)* *е́здить ~ на ко́м-л.* a pune şaua pe cineva.

верхýшечн/ый *adj.* **1.** superior, de sus, de vârf, de culme. **2.** *(fig.)* de vârf, conducător. **3.** *(bot.)* terminal; *~ая по́чка* mugure terminal.

верхýшка, *-и f.* **1.** vârf, culme, creştet; *~ го́ры* vârful muntelui **2.** *(fig.)* vârfuri, vârfuri conducătoare; *~ администрати́вного аппара́та* vârfurile aparatului administrativ, vârfurile conducătoare ale aparatului administrativ; *пра́вящая ~* pătură conducătoare.

верче́ние, *-я n. sg.* rivotare, învârtire, rotaţie.

ве́рш/а, *-и f.* vârşă ◇ *попа́сть/вава́литься как сом в ~у* a cădea ca musca-n lapte.

верши́н/а, *-ы f.* **1.** vârf, culme, creastă, creştet; *~ го́ры* vârful muntelui; *~ угла́* vârful unghiului. **2.** *(fig.)* culme, apogeu; *на ~е сла́вы* în culmea gloriei; *на ~е сча́стья* în culmea fericirii.

верши́нник, *-а m. (bot.)* mugure terminal.

верши́нный *adj.* de vârf, de culme; culminant.

верши́тель, *-я m. (livr.)* suveran, stăpânitor; cel care hotărăşte, cel care decide; *~ су́деб* stăpân peste destinele oamenilor.

верши́ть, *-шу́, -ши́шь vb. ipf. instr.* a ţine în mână frânele conducerii; a conduce, a comanda, a dispune, a dirija; *~ дела́ми* a conduce treburile, a avea putere de decizie în toate chestiunile; *~ су́дьбами* a hotărî destinele.

вершки́, *-о́в m. pl.* vârf, partea de sus (a unei plante) ◇ *тебе́ ~, а мне корешки́* sau *кому́ ~, а кому́ корешки́* zerul ţie, untul mie.

вершкова́ние, *-я n. (agr.)* cârnire, cârnit.

вес, *-а (-у) m.* **1.** greutate; *у́дельный ~* greutate specifică; *валово́й ~* greutate globală; greutate brută; *сыро́й ~* greutate brută; *чи́стый ~* greutate netă; *а́томный ~* greutate atomică; *определи́ть ~* a stabili greutatea; *продава́ть на ~* a vinde la cântar. **2.** *(fig.)* influenţă, autoritate; *по́льзоваться ~ом* a se bucura de autoritate; *челове́к с ~ом* om cu greutate, om cu influenţă. **3.** *(sport)* categorie; *полулёгкий ~* categorie pană; *лёгкий ~* categorie uşoară; *полутя́жёлый ~* categorie semigrea; *тя́жёлый ~* categorie grea ◇ *на ~ý* atârnat, spânzurat, atârnând; *на ~ý зо́лота* foarte scump, foarte preţios; de mare preţ; *держа́ть на ~ý* a ţine suspendat; *живо́й ~* greutate vie *(despre vite)*; *прибавля́ть в ~е* a câştiga/a creşte în greutate, a se îngrăşa; *прида́ть ~* a da importanţă; *приобрета́ть ~* a câştiga în greutate/în importanţă; *ро́вный ~* greutate exactă.

весели́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. повеселе́ть)* a se înveseli, a deveni mai vesel.

весели́ть, *-лю́, -ли́шь vb. ipf. (pf. развесели́ть) acuz.* a înveseli, a distra, a amuza; *~ о́бщество* a distra societatea, a înveseli lumea.

весели́ться, *-люсь, -ли́шься vb. ipf. (pf. развесели́ться)* a se distra, a se veseli, a se amuza.

ве́село 1. *adv.* vesel, cu veselie. **2.** *pred. impers. (în expr.) мне ~* sînt vesel, sînt bine dispus.

весёлость, *-и f.* veselie.

весёлый *adj.* **1.** vesel, voios; jovial; *~ хара́ктер* fire veselă. **2.** amuzant, vesel; *~ спекта́кль* spectacol amuzant.

весе́лье, *-я n. sg.* bucurie, voioşie, veselie.

вёсельный *adj.* de/cu vâslă/lopată/ramă.

весельча́к, *-а m.* om de viaţă/vesel/hazliu/glumeţ.

весе́нн|ий *adj.* de primăvară, primăvăratic; *~яя пора́* vreme de primăvară.

ве́сить, *ве́шу, ве́сишь vb. ipf.* a cântări, a avea greutatea ...

ве́ск|ий *adj.* **1.** greu, cu greutate *(dar cu volum mic)*; *зо́лото о́чень ~о* aurul este foarte greu. **2.** *(fig.)* serios, cu greutate; temeinic, convingător; *~ое сло́во* cuvînt cu greutate; *~ дово́д* argument convingător/temeinic.

ве́скость, *-и f. sg.* temeinicie, seriozitate, soliditate.

весл|о́, *-á n.* vâslă, lopată, ramă; *идти́/плыть на вёслах* a pluti cu ajutorul vâslelor; *сложи́ть вёсла* a înceta vâslitul; *навали́ться на вёсла* a începe să vâslească.

весн/á, *-ы f.* primăvară; *ра́нняя ~* primăvară timpurie; *кра́сная ~* primăvară frumoasă; *по ~é* la primăvară ◇ *одна́ ла́сточка ~ы не де́лает* cu o floare (rîndunică) nu se face primăvară.

весновспáшка, *-и f. (agr.)* arături de primăvară.

весно́й *adv.* primăvara, în timpul primăverii.

весну́шки, *-шек, -шкам pl.; sg. -шка, -и f.* pistrui.

весну́шчатый *adj.* pistruiat, cu pistrui.

весов/о́й *adj.* **1.** de cîntar, de balanţă; *~ы́е го́ри* greutăţi de cîntar. **2.** care se vinde la cîntar; *~о́й хлеб* pîine la cîntar.

весовщи́к, *-á m.* cantaragiu.

весо́к, *-ска́ m. (constr.)* fir cu plumb, cumpăna zidarului.

весо́мость, *-и f. sg. (fiz.)* pondere, ponderabilitate.

весо́мый *adj.* **1.** *(fiz.)* ponderabil, cu greutate. **2.** important, care atîrnă greu.

веста́лка, *-и f.* vestală.

ве/сти́, *веду́, ведёшь vb. ipf.* **1.** *acuz.* şi fără *compl.* **1.** a duce, a conduce; *~ перегово́ры* a duce tratative; *~ войска́ в бой* a duce ostaşii la luptă; *ле́стница ~дёт на второ́й этáж* scara duce la etajul al doilea. **2.** a conduce, a pilota; *~ кора́бль* a pilota o corabie. **3.** a conduce, a dirija; *~ кружóк* a conduce un cerc *(literar, ştiinţific etc.)*; *~ хозя́йство* a conduce o gospodărie. **4.** *к+ dat. (fig.)* a duce; *ложь не ~дёт к добру́* minciuna nu duce la nimic bun; *не пойму́, к чему́ ты ~дёшь* nu înţeleg unde baţi. **5.** *acuz.* a purta; a face; *~ войну́* a purta război; *~ борьбу́* a purta o luptă, a lupta; *~ пропага́нду* a face propagandă; *~ разве́дку* a face o cercetare/o recunoaştere; *~ огóнь* a trage, a executa o tragere. **6.** *instr.* cu *по+ dat.* a trage; *~ смычкóм по стру́нам* a trage cu arcuşul pe coarde; *~ перепи́ску* a coresponda, a fi în corespondenţă. **7.** *(sport.)* a conduce; *~ со счётом 2-0* a conduce cu 2-0 ◇ *~ себя́* a se comporta, a se purta; *~ (своё) нача́ло* a se trage din, a coborî din, a-şi avea obîrşia în; *~ кни́ги* a ţine registrele; *~ за собóй* a antrena, a atrage după sine; *~ учёт* a ţine evidenţa.

вестибю́ль, *-я m.* vestibul, antreu.

вести́мо *cuv. modal (înv. reg.)* bineînţeles, se înţelege de la sine, desigur, se ştie.

вести́м/ый *adj. (înv.) ~ое де́ло* se ştie, e ştiut, desigur, bineînţeles.

ве/сти́сь, *ведётся vb. ipf. (pf. повести́сь)* **1.** *pas.* de la *вести́ (1, 3, 5)*; *~дýтся переговóры* se duc tratative. **2.** a se obişnui, a fi în uz, a fi obiceiul; *так ~дётся úстари* aşa se obişnuieşte din vechime/din timpurile de demult. **3.** a se înmulţi, a se prăsi, a creşte *(mai ales despre păsările domestice)*.

ве́стник, *-а m.* **1.** sol, mesager, vestitor; *~ мúра* solul păcii. **2.** buletin, buletin informativ; *~ акадéмии наýк* buletinul academiei de ştiinţe.

вестов/о́й *adj.* **1.** *(înv.)* vestitor, de alarmă, de semnalizare; *~áя пу́шка*

tun de alarmă; **2.** ~**о́й,** *-о́го* curier militar, ordonanţă.

ве́сточка, *-и f. dim.* veste, ştire, noutate.

вест/ь[1], *-и f.* veste, ştire, înştiinţare ◇ *пропа́сть бе́з ~и* a dispărea fără urmă; *(inv.) быть на ~я́х* a fi bine informat; *(prov.) до́брые ~и не лежа́т на ме́сте* de vorbă bună nu te doare gura; *кумовски́е ~и* vorbe de clacă, bîrfeli; *раструби́ть ~* a bate toba, a avea gura slobodă.

весть[2] *(în expr.) бог ~* sau *не́ весть кто/что/како́й* nu se ştie cine/ce/care.

весы́, *-о́в pl.* cîntar, balanţă; *десяти́чные ~* cîntar zecimal, balanţă decimală, basculă; *то́чные ~* balanţă de precizie; *мостовы́е ~* pod-basculă.

весь[1], *всего́ m.; вся, всей f.; всё, всего́ n.; pl. все, всех pron.* **1.** tot, întreg, complet, în întregime, deplin, fără excepţie; *всю ночь рабо́тал* am lucrat toată noaptea; *~ мо́крый* ud leoarcă, ud pînă la piele; *~ го́род* tot oraşul, întregul oraş; *са́хар ~ вы́шел* s-a terminat tot zahărul; *во ~ го́лос* în gura mare, în auzul tuturor. **2.** *(gen. всего́; împreună cu un comparativ formează gradul superlativ); что вы зна́ете лу́чше всего́?* ce ştiţi cel mai bine? **3. всё,** *-его́ n. sg.* totul, tot ceea ce este/ceea ce există, orice: *всё для побе́ды* totul pentru victorie; *всего́ понемно́гу* din toate cîte puţin; *оста́ться без всего́* a pierde totul; *всегда́ всем дово́лен* e mulţumit totdeauna de orice. **4. все,** *всех pl.* toţi, cu toţii; *все за одного́ и оди́н за всех* toţi pentru unul şi unul pentru toţi ◇ *всего́-на́всего* în total; *всего́ хоро́шего!* (toate) cele bune!; *(pop.) во всю (ивано́вскую)* din toate puterile, din răsputeri; *всё равно́* sau *(pop.) всё одно́* mi-e totuna; *всё равно́ не пойду́* oricum, nu mă duc; *по всему́ ви́дно, что ...* din toate reiese că ...; *при всём том* în pofida, în ciuda, cu toate acestea, totuşi.

весьма́ *adv.* foarte, tare; *~ рад* sînt foarte bucuros; îmi pare foarte bine; *~ возмо́жно* tot ce se poate, totul este posibil; se prea poate.

ветви́стость, *-и f. sg.* ramificaţie.

ветви́стый *adj.* rămuros, stufos, ramificat.

ветви́ться, *-и́тся vb. ipf.* a da ramuri; a se ramifica, a da crengi.

ветвле́ние, *-я n. (bot.)* ramificaţie.

ветвра́ч, *-а m. = ветерина́рный врач* medic veterinar.

ветвь, *-и f.* **1.** ramură, creangă. **2.** ramificaţie, ramură; branşă; *железнодоро́жная ~* linie secundară de cale ferată; *~ нау́ки* ramură a ştiinţei, disciplină ştiinţifică. **3.** *(fig.)* ramură (genealogică).

ве́т|ер, *-тра m.* vînt; *лёгкий ~* vînt uşor, adiere; briză; *си́льный ~* vînt puternic; *холо́дный ~* vînt rece; *ю́жный ~* vînt de miazăzi; *ре́зкий ~* vînt tăios; *попу́тный ~* vînt favorabil/prielnic; *встре́чный ~* vînt din faţă; *сквозно́й ~* curent (de aer); *стоя́ть на ~ру́* a sta în bătaia vîntului; *идти́ по ~ру* a merge după vînt; a avea vînt favorabil; *идти́ про́тив ~ра* a merge împotriva vîntului ◇ *~ в голове́ у кого́-л.* e un om schimbător ca vîntul; e un fluieră-vînt; *броса́ть слова́ на ~* a arunca vorbe în vînt; a spune lucruri nechibzuite; *подби́тый ~ром* a) om uşuratic; om nechibzuit; b) fără căpţuşeală, prin care te suflă vîntul *(despre haine); ~ в голове́/на уме́* fluşturatic, schimbător ca vîntul, fluieră-vînt; *(iron.) держа́ть нос по́ ~ру* a fi cu nasul pe sus; *идти́ куда́ ~ ду́ет* a-şi schimba convingerile după împrejurări; a se da după vînt, a-şi schimba părerile după cum bate vîntul; *ищи́ ~ра в по́ле* ia-l de unde nu-i; *каки́м ~ром тебя́/вас (сюда́) занесло́?* ce vînt te-a (v-a) adus aici?; *~ гуля́ет/свисти́т в карма́нах* îi cîntă cucul în pungă; îi bate vîntul în traistă; *кто посе́ет ~ пожнёт бу́рю* cine seamănă vînt, culege furtună; *мча́ться как ~* a se aşterne vîntului, a fugi mîncînd pămîntul; *швыря́ть/броса́ть/кида́ть де́ньги на ~* a arunca banii pe fereastră/în vînt.

ветера́н, *-а m.* veteran; *~ войны́* veteran de război.

ветерина́р, *-а m.* veterinar, medic veterinar.

ветерина́рия, *-и f. sg.* medicină veterinară.

ветерина́рный *adj.* veterinar, de medicină veterinară; *~ врач* medic veterinar; *~ институ́т* institutul de medicină veterinară; *~ пункт* centru veterinar.

ветеро́к, *-рка́ m. dim.* vînt uşor, vîntuleţ, adiere, briză.

ве́тка, *-и f.* **1.** ramură, creangă. **2.** linie secundară de cale ferată; linie de garaj.

ветла́, *-ы́ f. (bot.)* salcie, răchită-albă.

ве́то *n. indecl.* veto; *пра́во на ~* dreptul de veto; *наложи́ть ~* a opune un veto.

ве́точный *adj.* de ramură.

ветошка, *-и f. (text.)* cîrpă, zdreanţă.

ветошник, *-а m.* telal, negustor de haine vechi, negustor de vechituri.

ветошный *adj.* de vechituri, de zdrenţe, de cîrpe; *~ ряд* hală de vechituri.

ве́тошь, *-и sg. col.* haine vechi, zdrenţe, vechituri, cîrpe.

ве́трение, *-а m.* fluieră-vînt, om uşuratic/fluşturatic.

ве́трелица, *-ы f. (bot.)* oiţă, dediţel; anemonă.

ве́трено **1.** *pred.* e vînt; *сего́дня ~* astăzi e vînt. **2.** *adv.* (în mod) uşuratic, fluşturatic, superficial.

ве́треность, *-и f. sg.* uşurinţă, neseriozitate, superficialitate, frivolitate, nestatornicie.

ве́треный *adj.* **1.** cu vînt, vîntos; *~ день* zi cu vînt. **2.** *(fig.)* uşuratic, fluşturatic, superficial, neserios; *~ челове́к* om uşuratic.

ветробо́й, *-я m.* stavilă în calea vîntului.

ветрова́л, *-а m.* doborîtură de vînt.

ветрово́й *adj. (tehn.)* de vînt, eolian; împotriva vîntului.

ветрого́н, *-а m. v. ве́трение*

ветродви́гатель, *-я m. (tehn.)* motor eolian.

ветрозащи́тн/ый *adj.* de protecţie contra vîntului; *~ое насажде́ние* plantaţie de protecţie contra vîntului.

ветроло́м, *-а m.* căzătură, doborîtură; pădure doborîtă de vînt.

ветроло́мный *adj.* de apărare/de protecţie contra vîntului.

ветроме́р, *-а m. (met.)* anemometru.

ветросилово́й *adj.* pus în mişcare prin forţa vîntului.

ветроста́нция, *-и f. (el.)* centrală electrică eoliană.

ветроте́хника, *-и f. (tehn.)* tehnică eoliană; tehnica exploatării vîntului.

ветроуказа́тель, *-я m. (met.)* roza vînturilor.

ветроула́вливатель, *-я m. (met.)* anemometru.

ветроупо́рный *adj. (tehn.)* rezistent la vînturi.

ветроустано́вка, *-и f. (el. mec.)* instalaţie de forţă eoliană.

ветрофика́ция, *-и f. (mec.)* folosirea energiei eoliene.

ветрохрани́тель, *-я m. (tehn.)* paravînt.

ветрочёт, *-а m.* **1.** *(av.)* calculator de vînt. **2.** *(met.)* anemometru.

ветроэлектроста́нция, *-и f. (el.)* centrală electrică eoliană.

ветроэнерге́тика, *-и f.* energetică eoliană.

ветря́к, *-а́ m. (tehn.)* **1.** motor eolian. **2.** *(reg.)* moară de vînt.

ветря́нка[1], *-и f.* **1.** moară de vînt. **2.** *v. ветродви́гатель.*

ветря́нка[2], *-и f.* vărsat de vînt, varicelă.

ветря́н/ой *adj.* de vînt, eolian; *~ дви́гатель* motor eolian; *~а́я ме́льница* moară de vînt.

ве́тряный[1] *adj.* pus în mişcare prin forţa vîntului, acţionat de vînt.

ве́тря́н/ый[2] *adj. (în expr.) ~ая о́спа* vărsat-de-vînt, varicelă, variolă.

ве́тхий *adj.* vechi, şubred; dărăpănat, ruinat ◇ *~ заве́т* Vechiul Testament.

ветхозаве́тн/ый *adj.* **1.** din Vechiul Testament. **2.** *(fig.)* învechit; *~ые но́равы* moravuri învechite.

ве́тхость, *-и f. sg.* stare de dărăpănare/de şubrezenie, ruină; *прийти́ в ~* a se învechi, a se degrada, a ajunge o ruină.

ветчина́, *-ы́ f. sg.* şuncă; jambon.

ветчи́нный *adj.* de şuncă; de jambon.

ветша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. обветша́ть)* a se învechi, a se degrada, a ajunge o ruină.

вех, *-а m. (bot.)* cucută.

ве́ха, *-и f.* **1.** jalon, stîlp de marcaţie; baliză. **2.** *(mai ales la pl.) (fig.)* jalon,

moment important, etapă importantă ◇ *сме́на вех* schimbare radicală de orientare.

ве́че, *-а n. (ist.)* vece *(adunarea populaţiei orăşeneşti în vechea Rusie).*

ве́чер, *-а m.; pl. -á* **1.** seară; *по ~ám* seara, serile; *под ~* pe înserate, spre seară. **2.** serată, reuniune, ceai, şezătoare; *литерату́рный ~* serată literară, festival literar ◇ *до́брый ~!* bună seara!

вечере́ть, *-éет vb. ipf. (pf. свечере́ть)* a se înserа, a se face seară, a se lăsa seara, a se înnopta.

вечери́нка, *-и f.* serată, reuniune, petrecere, ceai.

вечёрка, *-и f. (fam.)* gazeta de seară.

вечерко́м *adv. (fam.)* seara, pe seară, spre seară.

вечéрн/ий *adj.* seral, de seară; *~яя шко́ла* şcoală serală; *~ие ку́рсы* cursuri serale; *~ее пла́тье* rochie de seară; *~яя газе́та* ziarul de seară.

вечéрня, *-и f. (bis.)* vecernie.

вéчером *adv.* seara, în timpul serii, pe seară; *по́здно ~* seara tîrziu; *вчера́ ~* ieri seară, aseară.

вечéря, *-и f. (în expr.) та́йная ~* cina cea de taină.

ве́чно *adv.* **1.** veşnic, etern, de-a pururea. **2.** mereu, veşnic, totdeauna, permanent.

вечнозелён/ый *adj. (bot.)* veşnic verde; *~ое расте́ние* plantă cu frunze veşnic verzi.

ве́чность, *-и f. sg.* veşnicie, eternitate; *кану́ть в ~* a dispărea fără urme, a dispărea pe vecie; *це́лую ~* de o veşnicie, de un car de ani; *показа́ться ~ю* a părea o veşnicie; *отойти́/пересели́ться в ~* a răposa.

ве́чн/ый *adj.* **1.** veşnic, etern; *~ая сла́ва геро́ям* glorie veşnică eroilor. **2.** pe viaţă, în mod veşnic; *на ~ое по́льзование* în folosinţă veşnică. **3.** veşnic, neîncetat ◇ *~ое перо́* stilou; *на ве́ки ~ые* pentru toată viaţa.

ве́шалка, *-и f.* **1.** cuier, umeraş. **2.** agăţătoare *(la o haină).* **3.** garderobă; vestiar.

вешáло, *-а m. (agr.)* capră de uscat fînul.

ве́шать[1], *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. повéсить) acuz.* **1.** a atîrna, a agăţa. **2.** a spînzura.

ве́шать[2], *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. свéшать) acuz.* a cîntări.

ве́шаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. (pf. повéситься)* a se spînzura; *~ на ше́ю* a se agăţa de gîtul unui bărbat.

ве́шка, *-и f. (geol.)* jalon, jalonetă, baliză.

ве́шн/ий *adj.* de primăvară, primăvăratic; *~ие во́ды* ape de primăvară, torente de primăvară.

вешня́к, *-á m.* vînt de primăvară.

вещáние, *-я n.* transmisiune (radiofonică); *телевизио́нное ~* transmisiune la televizor.

вещáтельный *adj.* de transmisiune (radiofonică), de emisiune radio.

вещáть[1], *-áем vb. ipf.* a transmite prin radio.

вещáть[2], *-áю, -áешь vb. ipf.* **1.** a prezice, a proroci, a prevesti. **2.** *(înv.)* a vorbi solemn/ sentenţios, a predica.

вещевóй *adj.* de / referitor la îmbrăcăminte/efecte/lucruri; *~ мешóк* rucsac.

вещéственность, *-и f. sg.* caracter material, materialitate.

вещéственн/ый *adj.* material, real; corporal, substanţial; *~ мир* lumea materială; *(jur.) ~ые доказáтельства* probe materiale, corpuri delicte; *(jur.) ~ая ули́ка* corp delict.

вещéств/о, *-á n.* **1.** substanţă, materie; *взры́вчатые ~á* explozivi, substanţe explozibile; *горю́чее ~* substanţă inflamabilă; *де́йствующее ~* substanţă activă, agent; *я́дерное ~* substanţă nucleară. **2.** *(tehn.) pl.* substanţe, constituenţi, materii.

ве́щ/ий *adj. (înv.)* profetic, prevestitor, de proroc; *~ие слова́* cuvinte profetice.

ве́щн/ый *adj. (jur.) ~ое пра́во* drept real.

вещ/ь, *-и f.* **1.** lucru, obiect; *чужáя ~* lucrul altuia. **2.** *pl.* lucruri, bagaje, îmbrăcăminte; *тёплые ~и* îmbrăcăminte călduroasă; *дома́шние ~* obiecte casnice; *(jur.) замени́мые ~и* lucruri fungibile. **3.** operă, creaţie. **4.** faptă, fenomen, întîmplare ◇ *(fil.) ~ в себе́* lucrul în sine; *вника́ть в су́щность ~éй* a pătrunde în esenţa lucrurilor;

поня́тная ~ se înţelege de la sine, cum era şi natural, evident, fireşte, de bună seamă; *антиква́рная ~* obiect rar, obiect de anticariat; *называ́ть ~и свои́ми имена́ми* a spune lucrurilor pe nume; *смотре́ть широко́ на ~и* a avea vederi largi.

ве́ялка, *-и f. (agr.)* vînturătoare.

ве́яльщик, *-а m. (agr.)* vînturător.

ве́яни/е, *-я n.* **1.** *sg.* vînturare, treierare. **2.** *sg.* adiere, bătaia vîntului. **3.** *(fig.)* curent, tendinţă, orientare; *но́вые ~я в иску́сстве* noi curente în artă, noi tendinţe în artă; *~ вре́мени* spiritul vremii, spiritul epocii.

ве́ян/ый *adj.* vînturat, treierat; *~ое зерно́* grîne vînturate.

ве́ять, *ве́ю, ве́ешь vb. ipf.* **1.** *(pf. провéять) acuz.* a vîntura, *~ пшени́цу* a vîntura grîu. **2.** a sufla, a adia. **3.** a filfîi, a flutura. **4.** *impers. instr.* se simte, pluteşte în aer; *(fig.) ве́ет чем-л.* se pregăteşte ceva, pluteşte ceva în aer.

вжива́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf. de la вжи́ться*

вжи́ться, *вживу́сь, вживёшься vb. pf. (ipf. вжива́ться) в + acuz.* a se familiariza, a se obişnui (cu ceva), a se deprinde; *~ в роль* a se familiariza cu rolul *(despre actori).*

взад *adv.* înapoi; *~ и вперёд* înainte şi înapoi; *ни ~, ни вперёд* nici înainte, nici înapoi; pe loc; *то ~, то вперёд* cînd încoace, cînd încolo; ba în sus, ba în jos.

взаи́мно *adv.* mutual, reciproc; *~ вы́годные/прие́млемые реше́ния* soluţii reciproc avantajoase/acceptabile ◇ *(mat.) ~ простые́ чи́сла* numere prime între ele.

взаимноодноза́чный *adj. (mat.)* biunivoc.

взаи́мност/ь, *-и f. sg.* reciprocitate, mutualitate; *доби́ться ~и* a cîştiga dragostea cuiva.

взаи́мн/ый *adj.* reciproc, mutual; *~ое понима́ние* înţelegere reciprocă; *на ~ых нача́лах, на ~ой осно́ве* pe bază de reciprocitate; *~ая по́мощь* ajutor reciproc, ajutor mutual, întrajutorare; *пакт о ~ой по́мощи* pact de ajutor reciproc/ de asistenţă mutuală; *о́бщество ~ого креди́та* societate de credit mutual ◇ *(gram.) ~ глаго́л* verb (reflexiv) reciproc.

взаимовы́годн/ый *adj.* mutual avantajos; *на ~ой осно́ве* pe bază mutual avantajoasă.

взаимодéйствие, *-я n.* **1.** acţiune reciprocă, interacţiune, condiţionare reciprocă; *~ часте́й* interacţiunea părţilor componente. **2.** *(mil.)* colaborare; *~ всех родо́в войск* colaborare a tuturor genurilor de arme.

взаимодéйствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a acţiona reciproc, a exercita o acţiune reciprocă; a se condiţiona reciproc.

взаимозави́симость, *-и f. sg.* interdependenţă, dependenţă reciprocă.

взаимозави́симый *adj.* interdependent.

взаимозаменя́емый *adj.* care se poate înlocui reciproc, interschimbabil.

взаимоинду́кция, *-и f. (el.)* inducţie mutuală.

взаимоувя́зка, *-и f. (mat.)* corelaţie/ coordonare reciprocă.

взаимообусло́вленность, *-и f. sg.* condiţionare reciprocă, interdependenţă.

взаимоотноше́ние, *-я n.* **1.** relaţie/ raport de reciprocitate; corelaţie, legătură reciprocă. **2.** *pl.* raporturi, relaţii *(între oameni).*

взаимопо́мощ/ь, *-и f. sg.* ajutor reciproc, ajutor mutual, întrajutorare; *ка́сса ~и* casa de ajutor reciproc; *пакт о ~и* pact de asistenţă mutuală.

взаимопонима́ние, *-я n. sg.* înţelegere reciprocă.

взаимопрове́рка, *-и f. sg.* control reciproc.

взаимопроникнове́ние, *-я n.* întrepătrundere.

взаимосвя́зь, *-и f. sg.* legătură reciprocă, raporturi de reciprocitate, interconexiune, înlănţuire.

взаймы́ *adv.* cu titlu de împrumut; *взять ~* a împrumuta *(de la cineva),* a lua cu împrumut; *дать ~* a da cu împrumut, a împrumuta (cuiva).

взакро́й *adv. (constr.)* cu margini suprapuse.

взаме́н *prep.* cu *gen.* în schimbul, în loc de, drept compensaţie.

взапертú *adv.* închis, întemniţat, izo-

lat; *держáть ~ кого́-л.* a ţine pe cineva închis; *жить ~* a trăi izolat/retras.

взапрáвду *adv. (pop.)* într-adevăr, serios; *~ так бы́ло?* a fost aşa într-adevăr?

взáпуски *adv.* întrecîndu-se, luîndu-se la întrecere, pe întrecute; *бéжать ~* a se lua la întrecere la fugă, a fugi luîndu-se la întrecere.

взасóс *adv. (pop. în expr.) целовáть-ся ~* a se săruta cu foc.

взатя́жку *adv. (în expr.) кури́ть ~* a fuma trăgînd în piept.

взáшей *adv. (în expr.) гнать/выта́лкивать ~* a da pe uşă afară.

взбаламу́тить, *-у́чу, -у́тишь vb. pf. (ipf. баламу́тить)* a agita, a tulbura.

взбáлмошный *adj.* nebunatic, zănatic, zăpăcit, cu toane.

взбáлтывание, *-я n. (chim.)* agitare.

взбáлтывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *взболтáть*

взбегáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *взбежáть*

взбежáть, *-егу́, -ежи́шь vb. pf. (ipf. взбегáть)* a urca în fugă, a fugi în sus; *~ по лéстнице* a urca scările în fugă.

взбелени́ться, *-нюсь, -ни́шься vb. pf. (pop.)* a se mînia, a se înfuria, a-şi ieşi din fire, a turba de mînie.

взбеси́ть, *-ешу́, -е́сишь vb. pf. (ipf. беси́ть)* a înfuria, a mînia, a scoate din sărite.

взбеси́ться, *-ешу́сь, -е́сишься vb. pf. (ipf. беси́ться)* a se înfuria, a se mînia, a turba.

взбéшенный 1. *p.t.p.* de la *взбеси́ть.* **2.** *adj.* furios, turbat, înfuriat.

взбивáть, *-áю, -áешь, vb. ipf.* de la *взбить*

взбирáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *взобрáться*

взби́т/ый 1. *p.t.p.* de la *взбить.* **2.** *adj.* bătut.; *~ые сли́вки* frişcă bătută.

взбить, *взобью, взобьёшь vb. pf. (ipf. взбивáть) acuz.* **1.** a scutura, a bate; *~ подýшки* a scutura pernele. **2.** a bate pînă se face spumă; *~ сли́вки* a bate frişca; *~ белки́* a bate albuşul pînă se face spumă.

взбодри́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. взбáдривать) acuz.* a încuraja, a stimula, a îmbărbăta.

взболтáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. взбáлтывать) acuz.* a agita, a scutura, a clătina, a bate *(un lichid).*

взбороздúть, *-зжý, -здúшь vb. pf. (ipf. бороздúть)* a brăzda, a lăsa dîre.

взборонóвать, *-нýю, -нýешь vb. pf. (ipf. боронóвать)* a grăpa.

взбрáсывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *взбрóсить.*

взбрести́, *-едý, -едёшь vb. pf. (ipf. взбредáть) на + acuz.* a urca greu, cu greutate, a urca abia trăgîndu-şi sufletul ◇ *(fig.) ~ в гóлову* sau *~ на ум* a-i veni în minte, a-i trece prin minte, a-i trăsni prin cap.

взбрóсить, *-óшу, -óсишь vb. pf. (ipf. взбрáсывать) acuz.* a arunca în sus.

взбры́згивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *взбры́знуть*

взбры́знуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. взбры́згивать)* a stropi.

взбудорáженный 1. *p.t.p.* de la *взбудорáжить.* **2.** *adj.* tulburat, agitat; alarmat.

взбудорáживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *взбудорáжить*

взбудорáживаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *взбудорáжиться*

взбудорáжить, *-жу, -жишь vb. pf. (ipf. взбудорáживать)* a tulbura, a nelinişti; a alarma.

взбудорáжиться, *-жусь, -жишься vb. pf. (ipf. взбудорáживаться)* a se tulbura, a se nelinişti; a se alarma.

взбунтовáть, *-тýю, -тýешь vb. pf.* a aţîţa la răscoală.

взбунтовáться, *-тýюсь, -тýешься vb. pf.* a se răscula, a se răzvrăti.

взбухáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *взбýхнуть*

взбýхнуть, *-нет vb. pf. (ipf. взбухáть)* a se umfla.

взбучýк/а, *-и f. (pop.)* frecuş, săpuneală; *задáть ~у* a mustra, a-i trage (cuiva) o săpuneală, a scutura pe cineva, a trage un frecuş; *получи́ть ~у* a mînca papară, a primi o săpuneală.

взвáливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *взвалúть*

взвалúть, *-алю́, -áлишь vb. pf. (ipf. взвáливать) acuz.* cu *на + acuz.* a încărca, a împovăra; *~ мешóк на плéчи* a lua un sac în spinare, *(fig.) ~ всю рабóту на кого́-л.* a împovăra pe cineva cu toată munca, a arunca toată munca pe umerii cuiva; *(fig.) ~ всю вину́ на другóго* a arunca toată vina asupra altuia.

взвéсить, *-éшу, -éсишь vb. pf. (ipf. взвéшивать) acuz.* **1.** a cîntări; *~ багáж* a cîntări bagajul. **2.** *(fig.)* a cîntări, a chibzui, a aprecia, a preţui; *~ все дóводы* a cîntări toate argumentele.

взвéситься, *-éшусь, -éсишься vb. pf. (ipf. взвéшиваться)* a se cîntări.

взвести́, *-едý, -едёшь vb. pf. (ipf. взводúть) acuz.* **1.** a ridica, a îndrepta în sus, a înălţa; *~ óчи вверх* a-şi ridica ochii în sus; *~ курóк* a ridica cocoşul *(la o armă de vînătoare).* **2.** *на + acuz. (fig.)* a imputa *(ceva cuiva),* a învinovăţi, a acuza pe nedrept; a calomnia; *~ обвинéние на кого́-л.* a învinovăţi pe cineva *(pe nedrept).*

взвéсь, *-и f. (fiz.)* suspensie; cîntărire.

взвéшивание, *-я n. sg.* cîntărit, cîntărire.

взвéшивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *взвéсить*

взвéшиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *взвéситься*

взвивáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *взвить*

взвивáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *взвúться*

взвúдеть, *-úжу, -úдишь vb. pf.* (în *expr.) свéта не ~* a i se face negru înaintea ochilor.

взвизг, *-а m.* ţipăt ascuţit, schelălăit.

взвúзгивать, *-аю, -аешь vb. ipf. взвúзгнуть.*

взвúзгнуть, *-ну, -нешь vb. pf. tem. (ipf. взвúзгивать)* a scoate un ţipăt ascuţit/ strident; a schelălăi, a scheuna.

взвинти́ть, *-нчу́, -нти́шь vb. pf. (ipf. взвúнчивать) acuz.* **1.** a irita, a excita la culme, a surescita; *~ нéрвы* a enerva la culme. **2.** *(fig.)* a exagera, a urca, a umfla (peste măsură); *~ цéны* a urca în mod exagerat preţurile.

взвúнченный 1. *p.t.p.* de la *взвинти́ть.* **2.** *adj.* surescitat.

взвúнчивание, *-я n. sg.* **1.** încordare, excitare; tensiune. **2.** *(fig.)* exagerare. urcare exagerată, umflare (a preţurilor)

взвúнчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *взвинти́ть*

взвúть, *взовью́, взовьёшь vb. pf. (ipf. взвивáть) acuz.* a înălţa, a ridica în aer; a face să se înalţe în aer.

взвúться, *взовью́сь, взовьёшься vb. pf. (ipf. взвивáться)* a se înălţa în aer, a-şi lua zborul, a zbura (în sus), a se ridica, a fîlfîi.

взвúхрить, *-рю, -ришь vb. pf. (poetic)* a ridica vîrtejuri, a învolbura.

взвихри́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. вихри́ться)* a se învolbura, a se învîrti, a face vîrtej.

взвод[1], *-а m.* **1.** *sg.* ridicare. **2.** *(mil.)* cocoş, piedică, (la armă); *поднáть курóк на пéрвый ~* a rupe piedica întîi ◇ *(glumeţ) на ~е* sau *на второ́м ~е* beat, pilit, cu chef.

взвод[2], *-а m. (mil.)* pluton; *сапёрный ~* pluton de pionieri; *~ свя́зи* pluton de transmisiuni.

взводúть, *-ожу́, -óдишь vb. ipf.* de la *взвестú*

взводн/óй *adj. (mil.)* de piedică; *~áя пружúна* arcul piedicii (la armă).

взводно́й *adj. (mil.)* **1.** de pluton; *~ командúр* comandant de pluton; **2.** *~ый, -ого m.* comandant de pluton.

взволнóванно *adv.* (în mod) agitat, frămîntat, tulburat, enervat, emoţionat, neliniştit, cu emoţie.

взволнóванность, *-и f. sg.* stare de nelinişte, frămîntare, tulburare, emoţie, enervare.

взволно́ванн/ый 1. *p.t.p.* de la *взволновáть.* **2.** *adj.* agitat, frămîntat, tulburat, emoţionat, neliniştit; *~ое мóре* mare agitată; *~ гóлос* voce emoţionată.

взволновáть, *-нýю, -нýешь vb. pf.* de la *волновáть*

взволновáться, *-нýюсь, -нýешься vb. pf.* de la *волновáться*

взвывáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *взвыть*

взвыть, *взовýю, взовéешь vb. pf. (ipf. взвывáть).* **1.** a urla; *~ от бóли* a urla de durere; **2.** *(fig.) fam.* a urla, a boci, a se văita.

взгляд, *-а m.* **1.** privire, ochire, căutătură, uitătură, aruncătură de ochi; *бро́-*

сить ~ a arunca o privire; *суро́вый* ~ privire aspră; *при́стальный* ~ privire fixă; *мимолётный* ~ aruncătură de ochi; ocheadă. **2.** *(fig.)* părere, concepţie, punct de vedere, opinie; *вы́сказать свой* ~ a-şi expune părerea, a-şi expune punctul de vedere; *на мой* ~ după părerea mea; *передовы́е* ~*ы* concepţii progresiste; ~ *на ве́щи* fel de a vedea/de a privi lucrurile. **3.** *(fig.)* privire, sinteză; *о́бщий* ~ *на исто́рию ру́сской литерату́ры* privire generală asupra istoriei literaturii ruse ◇ *на* ~ în aparenţă; *с пе́рвого* ~*а* de la prima impresie, de la prima vedere; *оки́нуть* ~*ом* a îmbrăţişa/a cuprinde cu privirea; *ме́рить* ~*ом кого́-л.* a măsura pe cineva cu privirea; *орли́ный* ~ privire/ochi de vultur/de şoim; *ла́сковый* ~ privire blîndă/mîngîietoare; *безнадёжный* ~ privire deznădăjduită/desperată; *безразли́чный* ~ privire nepăsătoare/indiferentă; *броса́ть ко́сые* ~*ы на кого́-л./что-л.* a se uita pieziş/cruciş; *красноречи́вый* ~ privire elocventă; *ласка́ть* ~*ом* a mîngîia cu privirea; *лови́ть на себе́* ~ a surprinde privirea cuiva asupra ta; *ма́сленый* ~ privire galeşă/languroasă; *ворова́тый* ~privire vicleană; *впе́рить* ~ *в кого́-л./во что-л.* a-şi pironi/a-şi aţinti ochii; *глубо́кий* ~ privire adîncă; *жгу́чий* ~ privire aprinsă/fierbinte; *колю́чий* ~ privire tăioasă; *(inv.) косо́й/ко́свенный* ~ a) privire piezişă; b) *(fig.)* privire bănuitoare; *хладнокро́вный* ~ privire calmă/indiferenţă.

взгля́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *взгляну́ть*

взглян/уть, *-яну́, -я́нешь vb. pf.* на + *acuz.* **1.** *(ipf. взгля́дывать)* a privi, a arunca o privire, a se uita; ~*и́ сюда́* uită-te încoace. **2.** *(fig.)* a aprecia, a considera, a privi; a lua o atitudine.

взго́рье, *-я n.* colină.

взгромажда́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *взгромозди́ть*

взгрева́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *взгре́ть*

взгре́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. взгрева́ть) acuz. (pop.)* a certa, a săpuni, a trage o săpuneală, a trage o chelfăneală.

взгромажда́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *взгромозди́ться.*

взгромозди́ть, *-зжу́, -зди́шь vb. pf. (ipf. взгромажда́ть)* a îngrămădi, a pune claie peste grămadă.

взгромозди́ться, *-зжу́сь, -зди́шься vb. pf. (ipf. взгромажда́ться)* a se sui, a se căţăra, a se cocoţa.

взгрустну́ться, *-нётся vb. pf. impers. dat.* a se întrista, a fi cuprins de tristeţe/de melancolie.

вздва́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вздво́ить.*

вздво́ить, *-о́ю, -о́ишь vb. (ipf. вздва́ивать)* **1.** *(mil.)* a pune, a aşeza pe două rînduri; a dubla rîndurile; *ряды́ вздво́й!* pe două rînduri aliniaţi! **2.** a ara a doua oară.

вздёргивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вздёрнуть*

вздёрнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. вздёргивать) acuz.* a smuci, a ridica smucind ◇ *(fig. pop.)* ~ *нос* a-şi lua nasul la purtare; ~ *на ви́селицу* a executa prin spînzurătoare, a spînzura.

вздеть, *-е́ну, -е́нешь vb. pf. (ipf. вздева́ть) acuz.* **1.** a pune pe, a îmbrăca (pe deasupra); ~ *очки́ на нос* a-şi pune ochelarii pe nas. **2.** *(pop.)* a băga, a înfige, a introduce; ~ *ни́тку в иго́лку* a băga aţă în ac.

вздор, *-а m. sg.* absurditate, neghiobie, prostie, fleac; *моло́ть* ~ a debita prostii; *всё э́то* ~*!* prostii!; *чи́стый* ~ prostie curată.

вздо́рить, *-рю, -ришь vb. ipf. (pf. повздо́рить)* a se certa, a căuta ceartă, a se ciondăni, a se ciorovăi.

вздо́рность, *-и f. sg.* absurditate, prostie, neghiobie.

вздо́рный *adj.* **1.** absurd; ~ *слух* un zvon absurd. **2.** certăreţ, arţăgos, gîlcevitor, circotaş.

вздорожа́ние, *-я n. sg.* scumpire.

вздорожа́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. дорожа́ть)* a se scumpi.

вздох, *-а m.* oftat, suspin; *глубо́кий* ~ oftat adînc ◇ *испусти́ть после́дний* ~ a-şi da ultima suflare; *о́хи да* ~*и* oftaturi şi suspine, văicăreli.

вздохну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *вздыха́ть* ◇ *(fig.)* ~ *свобо́дно* a respira/a răsufla uşurat, a se simţi liniştit.

вздра́гивание, *-я n.* tresărire.

вздра́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вздро́гнуть*

вздремну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf.* a aţipi, a se lăsa furat de somn.

вздро́г/нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. вздра́гивать)* a tresări, a tresălta.

вздува́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вздуть*[1]

вздува́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вздува́ться*

вздума/ть, *-аю, -аешь vb. pf.* cu *inf.* a-i trece prin cap cuiva, a-i veni în gînd, a i se năzări; *не* ~*й* nu cumva să-ţi treacă prin minte, să nu cumva ..., să nu care cumva ..., nici să nu te gîndeşti.

вздума/ться, *-ается vb. pf. impers.* cu *inf.* şi *dat.* a-i trece cuiva prin minte, a i se năzări; *мне* ~*лось* mi-a venit în cap.

вздутие, *-я n.* **1.** umflare, balonare. **2.** creştere, ridicare exagerată, creştere nemăsurată; ~ *живота́* balonarea pîntecelui; ~ *цен* umflarea preţurilor, urcarea exagerată a preţurilor.

вздут/ый *p.t.p.* de la **вздуть** [1,2]; ~*ые шта́ты* personal prea numeros, schemă de organizare umflată.

взду/ть [1], *-ю, -ешь vb. pf. (ipf. вздува́ть) acuz.* **1.** a ridica (suflînd), a spulbera. **2.** *(reg.)* a aprinde, a aţiţa; ~ *ого́нь* a aprinde focul. **3.** *(fig.)* a ridica peste măsură; a umfla, a exagera; ~ *це́ны на това́ры* a umfla preţurile la mărfuri.

вздуть [2], *-ю, -ешь vb. pf. acuz. (pop.)* a bate tare, a zvînta în bătaie, a bate măr, a buşi, a stîlci în bătăi.

вздý/ться, *-ется vb. pf. (ipf. вздува́ться)* **1.** a se ridica în sus, a creşte; *во́лны* ~*лись* valurile au crescut. **2.** a se umfla. **3.** *(fig.)* a creşte nemăsurat, a se ridica în mod exagerat, a se umfla; *це́ны* ~*лись* preţurile au crescut din cale afară.

вздыбить, *-лю, -ишь vb. pf. (ipf. вздыбливать)* a face să se ridice; ~ *коня́* a face calul să se ridice pe picioarele de dinapoi.

вздыбиться, *-люсь, -ишься, vb. pf. (ipf. вздыбливаться)* a cabra, a se ridica pe picioarele dinapoi.

вздыма́ть, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* a ridica, a stîrni; ~ *пыль* a ridica/a stîrni praf.

вздыма́/ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* a se ridica, a se înălţa; *тума́н* ~*ется* ceaţa se ridică.

вздыха́ние, *-я n. (действие)* suspin, oftat.

вздыха́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *(pf. вздохну́ть)* a ofta, a suspina, a respira. **2.** *о* + *prepl.* sau *по* + *prepl. (fig.)* a ofta, a suspina (după cineva), a duce dorul (cuiva), a regreta (pe cineva); ~ *по де́вушке* a fi îndrăgostit de o fată, a suspina după o fată.

взима́ние, *-я n. sg. (adm.)* percepere, încasare; ~ *суде́бных изде́ржек* încasarea cheltuielilor de judecată.

взима́ть, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz. (adm.)* a percepe, a încasa; ~ *нало́г* a percepe impozitul; ~ *по́шлину* a percepe taxa vamală.

взира́/ть, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* a privi, a se uita; ~ *равноду́шно* a privi cu nepăsare ◇ *не* ~*я на* neţinînd seama de, fără a ţine seamă, în ciuda, în pofida.

взла́мывание, *-я n.* efracţie, spargere.

взла́мывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *взлома́ть*

взлеза́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *взлезть*

взлезть, *-зу, -зешь; trec. взлез, -ла, -ло vb. pf. (ipf. взлеза́ть)* a se căţăra, a se sui, a se urca.

взлеле́ять, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. acuz.* **1.** *(inv.)* a îngriji, a creşte cu dragoste, a educa cu grijă, cu dragoste. **2.** a făuri; ~ *мечту́* a-şi făuri un vis.

взлёт, *-а m. sg.* **1.** decolare; ~ *самолёта* decolarea avionului. **2.** *(fig.)* zbor, avînt, elan; ~ *твóрческой мы́сли* avîntul gîndirii creatoare.

взлета́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *взлете́ть*

взлете́ть, *взлечу́, взлети́шь vb. pf. (ipf. взлета́ть)* a se ridica în zbor, a-şi lua zborul, a decola, a zbura.

взлётн/ый *adj.* de pornire, de decolare; ~*ая площа́дка* pistă de decolare/de aterizare.

взли́зина, *-ы f.* chelie la tîmple.

взлом, *-а m.* spargere, efracţie; *кра́жа со ~ом* furt prin spargere/prin efracţie.

взлома́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. взла́мывать) acuz.* a sparge, a frînge.

взло́мщик, *-а m.* spărgător.

взлохма́тить, *-а́чу, -а́тишь vb. pf. (ipf. лохма́тить)* a ciufuli, a zbîrli.

взлохма́титься, *-а́чусь, -а́тишься vb. pf. (ipf. лохма́титься)* a se ciufuli, a se zbîrli.

взлуща́ть, *-щу́, -ща́ешь vb. pf.* de la *лущи́ть*

взлюби́ть, *-блю́, -бишь vb. pf. (în expr.) не ~ (кого́-л. что-л.)* a simţi/a avea o antipatie (faţă de cineva, ceva); a nu simpatiza (pe cineva).

взмах, *-а m.* mişcare, fluturare; *одни́м ~ом* dintr-o mişcare.

взма́хивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *взмахну́ть*

взмахну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. взма́хивать) instr.* a flutura, a mişca brusc, a agita; *~ кры́льями* a bate din aripi; *~ платко́м* a flutura batista.

взмёт, *-а m.* prima arătură *(pe un ogor negru)*; *~ целины́* desţelenire.

взмета́/ть, *-ечу́, -е́чешь vb. pf. (ipf. взмётывать* şi *mot. взметну́ть) acuz.* a spulbera, a stîrni, a ridica, a arunca în sus suflînd.

взметну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mot.* de la *взмета́ть; ~ кры́льями* a bate/a da din aripi.

взметну́/ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. mot. (ipf. взмётываться)* a se ridica, a se înălţa repede.

взмока́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. взмо́кнуть)* a transpira, a asuda.

взмо́кнуть, *-ну́, -нешь vb. pf.* de la *взмока́ть*

взмоли́ться, *-олю́сь, -о́лишься vb. pf.* a se ruga fierbinte, a implora; *~ о прощéнии* a implora iertare.

взмо́рье, *-я n. sg.* ţărm, malul mării, coastă, litoralul mării; *жить на ~* a trăi pe malul mării; *éхать на ~* a pleca la mare.

взмости́ться, *-ощу́сь, -ости́шься vb. pf. (ipf. взма́шиваться) на + acuz.* a se urca pe, a se sui, a se căţăra.

взмыва́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *взмыть*

взмы́ленн/ый 1. *p.t.p.* de la *взмы́лить* **2.** *adj.* în spume, înspumat; *~ая л ша́дь* cal înspumat.

взмы́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *взмы́лить*

взмы́лить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. взмы́ливать) acuz.* a face clăbuci de săpun, a face spumă, a acoperi cu clăbuci.

взмы/ть, *взмо́ю, взмо́ешь vb. pf. (ipf. взмыва́ть)* a se înălţa în zbor, a-şi lua zborul, a se ridica la mari înălţimi, a ţîşni.

взнести́, *-су́, -сёшь vb. pf.* de la *взноси́ть*

взнос, *-а m.* plată, cotizaţie, vărsămînt; aport, depunere; *чле́нский ~* cotizaţie *(de membru)*; *паево́й ~* parte socială; *вступи́тельный ~* taxă de înscriere; *страховы́е ~ы* primă/rată de asigurare; *~ в бюдже́т* vărsămînt la buget.

взноси́ть, *-ошу́, -о́сишь vb. ipf. (pf. взнести) acuz.* **1.** *(pop.)* a plăti, a depune, a vărsa *(o sumă de bani)*; a plăti cotizaţia. **2.** *(înv.)* a ridica în slavă.

взнужда́ть, *-аю, -аешь, vb. pf. (ipf. взну́здывать) acuz.* a pune frîu, a pune zăbală, a înfrîna.

взну́здывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *взнужда́ть.*

взобра́ться, *взберу́сь, взберёшься vb. pf. (ipf. взбира́ться) на + acuz.* a sui, a se urca, a se căţăra; *~ на верши́ну го́ры* a se căţăra pe vîrful muntelui.

взо/йти́, *-йду́, -йдёшь vb. pf. (ipf. восходи́ть* şi *восходи́ть)* **1.** a se urca, a se ridica; *~ на трибу́ну* a se urca la tribună; *~ на го́ру* a se urca pe munte. **2.** a răsări, a se ivi, a se înălţa; *со́лнце ~шло́* soarele a răsărit. **3.** *(ipf.* numai *восходи́ть)* a dospi, a creşte, a se ridica; *ме́сто ~шло* aluatul a crescut. **4.** a încolţi, a răsări.

взор [1], *-а m.* privire, ochire, ocheadă, căutătură; *пе́ред на́шим ~ом* în faţa ochilor noştri; *потупи́ть ~* a pleca ochii, a coborî privirea, a-şi lăsa ochii în jos; *впери́ть/устреми́ть ~* a-şi aţinti privirea; *обрати́ть на себя́ все ~ы* a atrage toate privirile asupra sa; *оки́нуть ~ом* a cuprinde cu privirea.

взор [2], *-а m. (nav.)* ochi.

взорва́ть, *-ву́, -вёшь vp. acuz.* **1.** *(ipf. взрыва́ть)* a face să explodeze, a arunca în aer, a torpila. **2.** (mai ales *impers.)* a scoate din sărite, a indigna; a revolta, a scandaliza.

взорва́/ться, *-вётся vb. pf. (ipf. взрыва́ться)* **1.** a exploda, a sări în aer, a face explozie; *бо́мба ~ла́сь* bomba a explodat. **2.** *(fig.)* a-şi ieşi din fire/din sărite, a se supăra foc.

взрасти́ть, *-ащу́, -асти́шь vb. pf. (ipf. взра́щивать) acuz. (înv.)* a creşte; a cultiva; *~ дете́й* a creşte copii; *~ цветы́* a cultiva flori.

взра́щивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *взрасти́ть*

взреве́ть, *-у́, -вёшь vb. pf.* (a începe) a urla, a răcni, a mugi, a rage.

взре́зать, *-е́жу, -е́жешь vb. pf. (ipf. взреза́ть* şi *взре́зывать) acuz.* a tăia, a spinteca, a cresta, a tăia o parte.

взросле́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. повзросле́ть)* a deveni matur.

взро́слый *adj.* **1.** adult, major, matur; *~ челове́к* om matur, om în toată firea. **2. ~ый,** *-ого m.* om matur, om în toată firea; *~ые и де́ти* cei mari şi cei mici.

взрыв, *-а m.* **1.** aruncare în aer, explozie, detunătură; *~ моста́* aruncare în aer a podului; *~ бо́мбы* explozia bombei; *а́томный ~* explozie atomică; *я́дерный ~* explozie nucleară. **2.** *(fig.)* izbucnire, explozie, ropot; *~ сме́ха* explozie de rîsete; *~ аплодисме́нтов* ropot de aplauze. **3.** *(lingv.)* explozie.

взрыва́тель, *-я m. (mil.)* focos; *уда́рный ~* capsă percutantă; *~ замедленного де́йствия* focos cu întîrziere; *~ мгнове́нного де́йствия* focos instantaneu; *дистанцио́нный ~* focos fuzant; *порохово́й ~* focos cu pulbere.

взрыва́ть [1], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *взорва́ть*

взрыва́ть [2], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *взры́ть*

взрыва́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *взорва́ться.* **2.** *pas.* de la *взрыва́ть* [1].

взрывни́к, *-а́ m. (min.)* artificier.

взрывн/о́й *adj.* **1.** *(mil.)* exploziv, de explozie, de puşcare; *~ые материа́лы* materiale explozibile; *~а́я волна́* valul exploziei; *~ые рабо́ты* lucrări de minare, lucrări de puşcare. **2.** *(lingv.)* exploziv; *~ые согла́сные зву́ки* explozive (consoane explozive).

взрывча́тка, *-и* exploziv, substanţă explozivă.

взры́вчатость, *-и f. sg.* putere explozivă.

взры́вчат/ый *adj.* exploziv, de explozie; *~ые вещества́* explozivi, materii explozive.

взры́ть, *-рою́, -ро́ешь vb. pf. (ipf. взрыва́ть* [2]*)* a săpa la suprafaţă, a scurma.

взрыхле́ние, *-я n. sg.* afînare; *~ земли́* afînarea pămîntului/solului.

взрыхли́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. взрыхля́ть) acuz.* a afîna; *~ по́чву* a afîna solul.

взрыхля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *взрыхли́ть.*

взъерепе́ниться, *-нюсь, -нишься vb. pf. (ipf. ерепе́ниться) (pop.)* a se înfuria, a se îndîrji, a-i sări mustarul.

взъеро́шенный *part.* şi *adj.* zbîrlit, ciufulit.

взъе́сться, *-е́мся, -е́шься vb. pf. на + acuz. (pop.)* a prinde ciudă (pe cineva), a-i purta pică (cuiva), a se năpusti, a tăbărî asupra cuiva.

взыва́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. возва́ть) к + dat.* cu *prepl.* a chema, a ruga, a apela, a implora, a invoca; *~ о по́мощи* a striga, a chema în ajutor, a cere ajutor.

взыгра́/ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* **1.** a se zbuciuma, a se agita, a se frămînta; *мо́ре ~ло* marea este agitată; *~ла бу́ря* s-a dezlănţuit furtuna. **2.** a tresălta de bucurie, a se înveseli, a se bucura.

взыска́ни/е, *-я n.* **1.** încasare, percepere. **2.** *(fig.)* pedeapsă, sancţiune; *наложи́ть ~* a aplica o sancţiune, a sancţiona; *дисциплина́рное ~* sancţiune disciplinară; *партийное ~* sancţiune de partid. **3.** *(jur.)* urmărire; *пода́ть к ~ю* a da/a pune în urmărire; *~ недои́мок* urmărirea restanţelor; *обрати́ть ~ на иму́щество должника́* a urmări averea, bunurile debitorului, a executa pe debitor.

взыска́тель, *-я m.* urmăritor, creditor urmăritor.

взыска́тельность, *-и f. sg.* exigenţă, cerinţă, pretenţie.

взыска́тельный *adj.* exigent, pretenţios, aspru, sever.

взыска́ть, *взыщу́, взы́щешь vb. pf. (ipf. взы́скивать)* **1.** *acuz.* cu *c* + *gen.* a urmări, a percepe, a încasa, a executa, a reclama; ~ *долг* a încasa o datorie; ~ *нало́г* a percepe impozitul. **2.** *c* + *gen.* cu *за* + *acuz.* a pedepsi, a sancţiona, a trage la răspundere ◇ *не взыщи́(-те)* nu te supăra, n-o lua în nume de rău, să nu vă fie cu bănat.

взы́скивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *взыска́ть*

взя́тие, *-я n. sg.* luare; cucerire; ~ *кре́пости* cucerirea fortăreţei, ~ *в плен* capturare, luare ca prizonier.

взя́тк/а, *-и f.* **1.** mită, şperţ; *дава́ть ~у* a da mită, a mitui (pe cineva); *брать ~и* a lua mită. **2.** levată *(la unele jocuri de cărţi)* ◇ *(pop.) ~и гла́дки с кого́-л.* nu e chip să obţii ceva de la el; prinde orbul, scoate-i ochii.

взя́ток, *-тка m.* cules, strînsură *(cantitatea de miere strînsă de o albină într-o perioadă dată).*

взя́точник, *-а m.* şperţar.

взя́точнический *adj.* de şperţar; de şperţ, de mită.

взя́точничество, *-а n. sg.* luare de mită; corupţie, venalitate, mituire.

взя/ть, *возьму́, возьмёшь vb. pf.* **1.** *pf.* de la *брать* a lua; ~ *власть* a lua/a prelua puterea; ~ *взаймы́* a lua cu împrumut *(de la cineva)*, a împrumuta; *(jur.)* ~ *на поруки* a lua pe garanţie, a depune cauţiune (pentru cineva); ~ *на себя́ обяза́тельство* a-şi lua angajamentul; ~ *в плен* a lua/a face pe cineva prizonier. **2.** a trage o concluzie, a deduce, a lua o hotărîre; *с чего́ ты э́то ~л?* de unde ai mai scos-o şi pe asta? **3.** *acuz. (sport.)* a trece (o piedică); ~ *препя́тствие* a trece un obstacol; **4.** a o lua, a o apuca; ~ *напра́во/нале́во* a o lua la dreapta/la stînga. **5.** a necesita, a cere; *э́то возьмёт мно́го труда́* aceasta va necesita multă muncă. **6.** a lua, a primi; ~ *на рабо́ту* a lua/a primi la muncă/în serviciu. **7.** a ridica, a aresta ◇ ~ *да* ... sau ~ *и* a se apuca ...; *он ~л и написа́л* s-a apucat şi a scris; *на́ша ~ла́* noi am biruit, am învins; *чья возьмёт?* cine va învinge?; ~ *под обстре́л* a lua sub foc; ~ *в кавы́чки* a pune în ghilimele; *(mat.)* ~ *за ско́бки* a scoate factor comun; ~ *своё* a-şi atinge ţelul; *ни дать ни* ~ tocmai pe tocmai; ~ *быка́ за рога́* a lua taurul de coarne; ~ *во́лю* a-şi permite prea mult; ~ *свои́ слова́ обра́тно* a-şi lua vorba înapoi; ~ *себя́ в ру́ки* a se stăpîni; ~ *сло́во с кого́-л.* a pune pe cineva să-şi dea cuvîntul; ~ *в оборо́т* a lua în răspăr (pe cineva); ~ *за бока́ кого́-л.* a-i pune cuiva sula în coaste; ~ *барье́р* a trece o barieră; ~ *под сомне́ние* a pune la îndoială; ~ *кого́-л. под защи́ту* a lua apărarea cuiva.

взя́/ться, *возьму́сь, возьмёшься vb. pf. (ipf. бра́ться)* **1.** a se lua, a se apuca; ~ *за го́лову* a se lua cu mîinile de cap, a-şi pune mîinile în cap; ~ *за де́ло* a se apuca de treabă; ~*за чте́ние* a se apuca de citit. **2.** a se angaja, a putea. **3.** a se ivi, a apărea; *отку́да ни возьми́сь* deodată; pe neaşteptate ◇ ~ *за кого́-л.* a se ţine de capul cuiva; *он ~лся за ум* i-au venit minţile la cap.

виадýк, *-а m. (arhit.)* viaduct; *а́рочный* ~ viaduct în arc.

вибра́тор, *-а m. (tehn.)* vibrator, oscilator; *высокочасто́тный* ~ vibrator de înaltă frecvenţă; *доро́жный* ~ vibrator rutier.

вибрацио́нный *adj.* vibratoriu.

вибра́ция, *-и f. (fiz.)* vibraţie, oscilaţie; *незатуха́ющая* ~ oscilaţie întreţinută.

вибрио́н, *-а m. (biol.)* vibrion.

вибри́ровать, *-рует vb. ipf.* a vibra, a oscila.

вибри́рующий 1. *part. prez. act.* de la *вибри́ровать.* **2.** *adj.* vibrator.

виброгаси́тель, *-я m. (mec.)* amortizor de vibraţii.

виброгра́мма, *-ы f. (fiz.)* vibrogramă.

вибро́граф, *-а m. (fiz.)* vibrograf.

вибро́метр, *-а m. (fiz.)* vibrometru.

виброско́п, *-а m. (fiz.)* vibroscop.

виброусто́йчивость, *-и f.* rezistenţă la vibraţii.

виброме́тр, *-а m. (fiz.)* vibrometru.

вива́рий, *-я m. (zool.)* vivariu.

вивисе́кция, *-и f.* vivisecţie.

вигóнев/ый *adj.* de vigonie; ~*ая пря́жа* fire de vigonie.

вигóнь, *-и f.* **1.** *(zool.)* vigonie. **2.** *(text.)* vigonie, lînă vigonie.

вид [1], *-а (-у) m.* **1.** *sg.* aspect, înfăţişare, exterior, aparenţă, aer, chip, mină, stare; *здоро́вый* ~ înfăţişare sănătoasă, aspect sănătos; *о́бщий* ~ înfăţişare generală, aspect general; *име́ть* ~ a avea aerul, a părea; *на* ~; *по ~у; с ~у* după aparenţă; *больно́й* ~ aspect bolnăvicios; *(fig.) де́лать* ~, *что* ... a se preface, a căuta să dea impresia că ... **2.** privelişte, vedere, perspectivă, peisaj; *ко́мната с ~ом на мо́ре* o cameră cu vedere spre mare; *вне́шний/нару́жный* ~ aspect exterior, înfăţişare; ~ *спе́реди* vedere din faţă; *боково́й* ~ vedere laterală. **3.** *pl. (fig.)* planuri, intenţii; perspective; *~ы на бу́дущее* planuri de viitor. **4.** *(înv.)* legitimaţie, act de identitate; *предъяви́те ваш* ~ legitimaţi-vă. **5.** *sg.* vedere, văz; *на ~ý у всех* în văzul tuturor; *при ~е кого́-л.* la vederea cuiva ◇ *(mat.) вертика́льный* ~ elevaţie; ~ *в разре́зе* secţiune; ~ *на жи́тельство* buletin de populaţie, permis de şedere, bilet de liberă trecere; *в ~ý* ... în aşteptarea ..., în perspectiva ...; *в ~е* în calitate de, în chip de, drept; *в ~е шу́тки* drept glumă, în glumă; *в ~е доказа́тельства* drept dovadă; *в тре́звом ~е,* sau *(pop.) в своем ~е* treaz; *в лу́чшем ~е* cum trebuie, cum se cuvine; *он вида́л ~ы* a văzut multe, a trecut prin multe în viaţă; *~ом не ви́дано* nici cînd nu s-a mai văzut; nu s-a mai auzit; *в ~ах чего́-л.)* în scopul ...; *име́ть в ~ý* a avea în vedere; a se referi la, a-şi propune, a avea de gînd; *име́ется в ~ý* se are în vedere, se presupune; *име́ть ~ы на кого́-л.* a avea intenţii faţă de cineva, a avea planuri în privinţa cuiva, a nutri anumite gînduri pentru cineva; *быть на ~ý* a fi om de vază; *ни под каки́м ~ом* în nici un caz; nici în ruptul capului; *под ~ом* sub pretextul ...; în loc de ..., drept ...; *показа́ть ~; пода́ть* ~ a da să înţelegi, a lăsa să se înţeleagă; *потеря́ть/упусти́ть из ~у* a scăpa din vedere, a uita; *скры́ться из ~у* a dispărea, a pieri din ochi; *для ~у; для ~а* de ochii lumii; *име́ть жа́лкий* ~ a avea o înfăţişare jalnică; *с ~у* după aparenţă; *знать по ~у* a cunoaşte pe cineva din vedere; *поста́вить на ~ кому́-л.* a face cuiva o observaţie/o mustrare, a-i da un avertisment.

вид [2], *-а m.* **1.** *(biol.)* specie, speţă gen. **2.** fel, soi, sort; varietate, tip; *но́вые ~ы проду́кции* noi sortimente de produse; *~ы тра́нспорта* (feluri) mijloace de transport; *(gram.) несоверше́нный* ~ aspect imperfectiv; *соверше́нный* ~ aspect perfectiv.

вида́лый *adj. (reg.)* care a văzut multe în viaţa lui, umblat, călătorit; ~ *челове́к* om umblat prin lume.

ви́данн/ый *p.t.p.* de la *вида́ть* [1]; *~ое ли э́то де́ло?; где э́то ви́дано?* unde s-a mai văzut una ca asta?

вида́ть [1], *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. повида́ть* şi *увида́ть)* a vedea.

вида́ть [2] *(pop.) не* ~ nu se vede, nu se zăreşte, nici pomeneală; *ничего́ не* ~ nu se vede nimic.

вида́ть [3] *cuv. modal (reg.)* probabil, se vede că; pare-se, pe semne; ~, *он до́ма* se vede că e acasă, probabil că e acasă.

вида́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. (pf. повида́ться* şi *увида́ться)* a se vedea, a se întîlni.

ви́дение, *-я n. sg.* vedere, văz; posibilitatea/capacitatea de a vedea.

виде́ние, *-я n.* **1.** viziune. **2.** vedenie, fantomă, stafie, nălucă, spectru.

видеоза́пись, *-и f. (tele.)* înregistrare video; înregistrase a imaginii.

видеоинжене́р, *-а m.* inginer de imagine.

видеосигна́л, *-а m. (tele.)* semnal video, semnal de videofrecvenţă.

видеотелефо́н, *-а m.* videotelefon.

ви́д/еть, *ви́жу, ви́дишь vb. ipf. (pf. уви́деть) acuz.* a vedea; *плóхо* ~ a avea vedere slabă; *вчера́ его́ ~ел* l-am văzut ieri; ieri m-am întîlnit cu el; ~ *издалека́* a vedea de departe; ~ *ме́лком* a vedea în treacăt; ~ *сон* a visa, a vedea un vis; ~ *свою́ оши́бку* a-şi vedea greşeala, a-şi da seama de greşeală ◇ *(cuv. modal) ~ишь ли* sau ~*те ли vezi* sau *vedeţi dumneavoastră; рад вас* ~ mă bucur că vă văd; *то́лько и ~ел* doar cît l-ai zărit; ~ *насквозь кого́-л.* a pătrunde în adîncul sufletului cuiva; ~ *не могу́ кого́-л.* a nu putea

suferi pe cineva; *Кронштáдт ви́ден (despre un ceai slab)* (e) apă chioară.

ви́д/еться, *ви́жусь, ви́дишься vb. ipf.* **1.** *(pf. свúдеться şi увúдеться)* a se vedea, a se zări, a se întîlni; *онú ~ятся кáждую недéлю* ei se văd în fiecare săptămînă. **2.** *(ipf. привúдеться)* a apărea în închipuire, a vedea în imaginaţie; a se întrevedea ◇ *как ви́дится* evident.

ви́димо 1. *cuv. modal* probabil, se pare că, se vede că, după cum se pare, pare-se, pe semne; *ты ~, ещё ничегó не знáешь* se vede că nu ştii încă nimic. **2.** *adv. (înv.)* (în mod) evident, vizibil; *он ~ осýнулся* s-a tras la faţă în mod vizibil.

ви́димо-неви́димо *adv.* cîtă frunză şi iarbă, puzderie.

ви́димост/ь, *-и f. sg.* **1.** vizibilitate; *хорóшая ~* vizibilitate bună; *~ землú* vizibilitate la sol. **2.** aparenţă; *э́то мóлько ~* e doar o aparenţă ◇ *по (всей) ~и* după cît se pare, pesemne.

ви́димый *adj.* **1.** vizibil, accesibil vederii, care se poate vedea; *~ горизóнт* orizontul accesibil vederii. **2.** evident, vădit. **3.** aparent.

видне́/ться, *-éется vb. ipf.* a se vedea, a se zări; *вдалú ~ется* în depărtare se zăreşte ...

ви́дно 1. *cuv. modal* se vede, se pare, pare-se, probabil; *вы, ~, недовóльны* se pare că sînteţi nemulţumiţi. **2.** *pred. impers.* se vede, se zăreşte, se poate vedea; *отсю́да всё ~* de aici se vede totul. **3.** *pred. impers.* e clar, e limpede, se vede; *по всемý ~, что* ... din toate acestea reiese că ...

ви́дн/ый *adj.* **1.** *(виден, видна, видно)* vizibil, care se vede; *на ~ом мéсте* la loc de frunte; într-un loc vizibil. **2.** *(fig.)* remarcabil, renumit, cunoscut, cu vază, de seamă; *~ учёный* savant renumit, om de ştiinţă cunoscut. **3.** *(fig.)* înalt, bine făcut, chipeş; *~ мужчúна* un bărbat bine făcut, un bărbat chipeş.

видов/óй *adj.* **1.** de specie, specific; *~óе разли́чие* diferenţă specifică. **2.** *(gram.)* de aspect (verbal).

видоизмене́ние, *-я n. sg.* schimbare, modificare parţială, variaţie.

видоизмени́ть, *-еню, -éнишь vb. pf. (ipf. видоизменя́ть) acuz.* a schimba, a face schimbări, a modifica parţial.

видоизмени́ться, *-енúсь, -éнишься vb. pf. (ipf. видоизменя́ться)* a se modifica parţial, a se schimba în parte.

видоизменя́емость, *-и f.* variabilitate.

видоизменя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *видоизмени́ть*

видоизменя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *видоизмени́ться*

видоиска́тель, *-я m. (tehn.)* vizor; *рáмочный ~* iconometru, vizor-ramă; *зеркáльный ~* vizor cu oglindă.

видообразова́ние, *-я n. (biol.)* formare a speciilor.

ви́з/а, *-ы f.* viză; *получи́ть ~у* a obţine o viză; *поста́вить ~у* a pune viza, a viza; *~ на въезд* viză de intrare.

визави́ **1.** *adv.* vizavi, faţă în faţă, în faţă, peste drum. **2.** *m. şi f. indecl.* cel care se găseşte în faţă, cel care se găseşte vizavi.

византи́йский *adj.* bizantin.

византини́ст, *-а m.* bizantinolog.

византинове́дение, *-я n.* bizantinologie.

визг, *-а m.* ţipăt ascuţit/strident; zgomot strident, ţiuit, cîrîit; *~ ребёнка* ţipăt de copil; *~ соба́ки* schelălăit de cîine; *~ поросёнка* guiţat de purcel.

визгли́вость, *-и f. sg.* caracter strident, ţipător.

визгли́вый *adj.* **1.** ascuţit, strident; *~ гóлос* voce stridentă. **2.** care ţipă strident, care face zgomot ţiuitor, cîrîitor; *~ ребёнок* copil care ţipă.

визжа́ние, *-я n. sg.* ţipăt strident/ascuţit.

визжа́ть, *-жý, -жúшь vb. ipf.* a ţipa ascuţit, a scoate ţipete stridente, a urla; a ţiui, a cîrîi, a ţîrîi.

визи́р, *-а m. (mil. foto)* vizor.

визи́рка, *-и f.* mîră.

визи́рование[1], *-я n. sg.* vizare *(a unui obiectiv)*, ochire.

визи́ровать[1], *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. (pf.* şi *завизи́ровать) acuz.* a viza, a pune viza; *~ пáспорт* a viza paşaportul; a viza buletinul de identitate.

визи́ровать[2], *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a viza *(un obiectiv)*, a ochi.

визи́рь, *-я m. (ist.)* vizir; *вéликий ~* marele vizir.

визи́т, *-а m.* **1.** vizită; *нанести́ ~ комý-л.* a face cuiva o vizită **2.** *(med.)* vizită, consultaţie ◇ *~ вéжливости* act de prezenţă, o vizită de curtoazie; *(înv.) плати́ть ~* a întoarce o vizită; *прие́хать/прийти́ с ~ом* a face o vizită, a sosi/a veni în vizită.

визи́тер, *-а m.* vizitator.

визи́тка, *-и f. (înv.)* jachetă, haină bărbătească.

визи́тк/ый *adj.* de vizită; *~ая кáрточка* carte de vizită.

визуа́льный *adj.* vizual.

ви́ка, *-и f. sg. (bot.)* măzăriche, borceag.

вика́рий, *-я m. (bis.)* vicar.

ви́ковый *adj. (bot.)* de măzăriche, de borceag.

ви́лка, *-и f.* **1.** furculiţă. **2.** *(tehn.)* furcă; *измéнсельная ~* fişă de curent, furca ştecherului; *контáктная ~* furcă de contact.

ви́лла, *-ы f.* vilă.

вилообра́зный *adj.* în formă de furcă.

вилóк, *-лкá m.* căpăţînă de varză.

ви́лочный *adj.* de furculiţă.

ви́лы, *вил pl.* furcă; *сенны́е ~* furcă de fîn; *сребáльные ~* furcă de greblat.

вильнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. mom.* de la *виля́ть*

виля́ние, *-я n.* **1.** mişcare dintr-o parte în alta, oscilaţie, legănare. **2.** *(fig.)* codeală, şovăire, eschivare, ocolire.

виля́/ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. (pf. mom. вильнýть)* **1.** *instr.* a da din... a legăna, a oscila, a mişca dintr-un loc în altul; *~ хвостóм* a da din coadă. **2.** *(fig.)* a o scălda, a se codi, a şovăi, a ocoli, a se eschiva; *что ты ~ешь?* ce tot o scalzi?; ce te tot codeşti?

вин/á, *-ы; pl. ви́ны f.* **1.** vină, greşeală, vinovăţie, culpabilitate; *(jur.) умы́шленная ~* intenţie; *поста́вить в ~ý* a imputa, a pune în sarcină; *сва́лить ~ý на когó-л.* a arunca vina pe cineva. **2.** cauză, pricină; *по ~é* din cauza (cuiva); *вся́кая ~ винова́та* orice vină se plăteşte, tot vinovatu-i vinovat; *взять ~ý на себя́* a lua asupra sa o vină; a-şi încărca sufletul cu ceva; *загла́дить свою́ ~ý; искупи́ть (свою́) ~ý* a-şi ispăşi o vină, a-şi spăla păcatele; *призна́ть (свою́) ~ý* a-şi recunoaşte greşeala/vina; *чужáя ~ всегдá винова́тей* vina altuia e mai grea.

винегре́т, *-а m.* vinegretă *(un fel de salată)*.

винзаво́д, *-а m.* întreprindere de vinificaţie.

вини́тельный *adj. (gram.) ~ паде́ж* cazul acuzativ.

вини́ть, *-ню, -ни́шь vb. ipf. acuz.* a învinui, a acuza, a învinovăţi, a face imputări.

вини́ться, *-нюсь, -ни́шься vb. ipf. (pf. повини́ться) в + prepl. (înv.)* a se învinovăţi, a-şi face imputări, a-şi recunoaşte vina.

ви́нкель, *-я m. (tehn.)* echer de tîmplărie; vinclu.

виннока́менн/ый *adj. (chim.)* tartric; *~ая кислотá* acid tartric.

ви́нн/ый *adj.* **1.** de/din vin, pentru vin; *~ зáпах* miros de vin; *~ая бóчка* butoi pentru vin; *~ кáмень* a) *(chim.)* tartru; b) piatră care se depune pe dinţi; *~ые я́годы* smochine.

вин/ó, *-á; pl. ви́на n.* **1.** vin; *крáсное ~* vin negru; *~ молодóе* vin nou; *~ креплёное* vin alcoolizat; *полусухóе ~* vin demisec; *вы́держанное ~* vin vechi; *игри́стое ~* vin spumos; vin şampanizat; *~ пéрвого отжи́ма* vin de la prima presare. **2.** *sg. (pop.)* vodcă ◇ *~ удáрило/бро́силось в гóлову* i s-a urcat vinul la cap; *не хвали́ ~á в сúсле* nu lăuda vinul cînd e încă must, nu zice hop pînă nu treci puntea; *(prov.) пропьёт на ~é, экономи́т на спи́чках* scump la tărîţe şi ieftin la făină.

винова́то *adv.* (cu un aer) vinovat, culpabil.

винова́тость, *-и f. sg.* vinovăţie, culpabilitate.

винова́т/ый *adj.* culpabil, vinovat; *без вины́ ~ы* vinovaţi fără vină; *~ взгляд* o privire vinovată; o privire de om culpabil ◇ *винова́т* iertaţi-mă!, scuzaţi-mă!

винóвник, *-а m.* om vinovat, culpabil; *~ бéдствия* cel vinovat de dezastru; *~ торжествá* eroul sărbătoririi, sărbătoritul.

винóвност/ь, *-и f. sg.* vinovăţie; *стéпень ~и* gradul de vinovăţie.

винóвн|ый *adj.* vinovat, culpabil; *признáть ~ым* a considera vinovat, a declara ca vinovat, a găsi *(pe cineva ca)* vinovat.

виногра́д, *-а (-у) m. sg.* **1.** *(gen. -а)* viţă de vie; **2.** *(gen. -а, -у)* struguri ◇ *ещё зéлен ~* vulpea dacă nu ajunge la struguri zice că-i aguridă; *éсли бы/ кáбы ~ сам рвáлся, да в рот клáлся* pică pară mălăiaţă în gura lui nătăfleaţă; aşteaptă să-i pice mură-n gură.

виногра́дарский *adj.* viticol, de viticultură, de viticultori.

виногра́дарство, *-а n. sg.* viticultură, cultura viţei de vie.

виногра́дарь, *-я m.* viticultor, podgorean.

виногра́дина, *-ы f.* boabă de strugure.

виногра́дник, *-а m.* vie, podgorie.

виногра́дные, *-ых pl. (bot.)* vitacee.

виногра́дный *adj.* de viţă de vie, de/ din struguri.

виноде́л, *-а m.* specialist în prepararea vinurilor, pivnicer.

виноде́лие, *-я n. sg.* vinificaţie, prepararea vinului.

виноде́льческий *adj.* de vinificaţie, de facere a vinului, vinicol.

виноде́льный *adj. v.* ***виноде́льческий***

виноде́льня, *-и f.* cramă.

винокýр, *-а m.* distilator; povarnagiu.

винокуре́ние, *-я n. sg.* distilarea alcoolului; industria alcoolului.

винокýренный *adj.* de distilare a alcoolului, de industrie a alcoolului; *~ завóд* fabrică de spirt.

винокýрня, *-и f.* distilărie.

виномéр, *-а m. (tehn.)* alcoolmetru pentru vin.

винотéка, *-и f.* vinotecă.

виноторго́вец, *-вца m.* negustor de vinuri.

виноторго́вля, *-и f. sg.* comerţ/negoţ cu vin.

виночéрпий, *-я m. (ist.)* paharnic.

вúнт, *-á m.* **1.** şurub; *барáшковый ~* şurub cu aripi, şurub fluture; *грузовóй ~* şurub de forţă; *динамúческий ~* torsor; *закрепля́ющий ~* şurub de fixare. **2.** elice; *(av.) воздýшный ~* elice; *(mar.) гребнóй ~* elice de navă; *(av.) двухлóпастный ~* elice bipală; *зажúмный ~* şurub de strîngere; *устано́вочный ~* şurub de reglare/ de ajustare; *шаг ~á* pasul elicei.

вúнтик, *-а m. dim.* de la ***винт*** **(1)** ◇ *~а (в головé) не хвата́ет* îi lipseşte o doagă.

винти́ть, *-нчý, -нти́шь vb. ipf.* **1.** a înşuruba. **2.** *(fig.)* a se codi, a şovăi, a o scălda, a ocoli.

винтова́льн|ый *adj.* de filetat; *~ая доскá* placă de filetat.

винтóвка, *-и f.* armă, puşcă; *противотáнковая ~* armă antitanc, armă anticar; *~ с оптúческим прицéлом* armă cu lunetă.

винтов|óй *adj.* **1.** elicoidal, în formă de şurub; în formă de spirală; *~áя лéстница* scară în spirală; *~áя пружúна* arc elicoidal/spiral. **2.** cu şurub, ghivent; *~áя нарéзка* filet, ghivent. **3.** cu elice; *~ парохóд* vapor cu elice.

винтóвочный *adj.* de armă, de puşcă.

винтóм *adv.* în formă de şurub, în formă de spirală, ca o spirală, în spirală.

винтомотóрный *adj. (tehn.)* cu elice şi motor, pus în mişcare cu ajutorul elicei şi al motorului.

винтообрáзный *adj.* elicoidal, în formă de şurub.

винторéзный *adj. (tehn.)* de tăiat filet, de filetat; *~ стано́к* maşina de filetat.

винцó, *-á n. sg. (fam.)* vinişor, băuturică.

виньéтка, *-и f.* vinietă.

виóла [1], *-ы f. (muz.)* violă.

виóла [2], *-ы f. (bot.)* violetă, toporaş.

виолончели́ст, *-а m.* violoncelist.

виолончéль, *-и f.* violoncel.

виолончéльный *adj.* de violoncel.

вирáж [1], *-а m.* viraj *(în fotografie)*; *~ -фúксаж (baie combinată)* viraj-fixare.

вирáж [2], *-а m.* viraj, curbă; *(av.) крутóй ~* viraj strîns; *(av.) вертикáльный ~* viraj la verticală; *дéлать ~* a vira, a face un viraj.

вирáжный *adj.* de viraj.

вирúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. (foto.)* a vira.

вирóз, *-а m.* viroză.

вироло́гия, *-и f.* virologie.

виртуáльн|ый *adj.* virtual; *~ая скóрость* viteză virtuală.

виртуóз, *-а m.* virtuoz.

виртуóзно *adv.* cu virtuozitate, ca un virtuoz.

виртуóзность, *-и f. sg.* virtuozitate.

виртуóзный *adj.* de virtuoz, al virtuozului.

вирулéнтность, *-и f. (biol.)* virulenţă.

вирулéнтный *adj. (biol.)* virulent.

вúрус, *-а m.* virus.

вúрусный *adj. (med.)* de virusuri, virotic.

вирусолóг, *-а m. (med.)* virusolog.

вирусолóгия, *-и f. (med.)* virusologie.

вúрши, *-ей pl. (înv.)* stihuri.

вúселиц|а, *-ы f.* spînzurătoare; *вздёрнуть на ~у* a executa prin spînzurătoare, a spînzura; *идти́ на ~у* a merge la spînzurătoare; *приговори́ть к ~е* a condamna la moarte prin spînzurare.

вúсельник, *-а m.* **1.** *(înv.)* om spînzurat. **2.** om care ar merita să fie spînzurat; ticălos, mîrşav ◇ *ю́мор ~а* rîs amar; rîs amestecat cu plînş.

вис|éть, *вишý, висúшь vb. ipf.* **1.** a atîrna, a spînzura; a fi atîrnat, a fi agăţat, a fi afişat; *(fig.) пальтó ~úт на тебé* haina atîrnă pe tine. **2.** *над* + *instr.* a fi aplecat, a sta aplecat, a sta să cadă; *утёс ~úт над мóрем* stînca este aplecată asupra mării; *(fig.) бедá ~úт над головóй* mă ameninţă o nenorocire, mă paşte o nenorocire ◇ *~ на волоскé; ~ на нúточке* a fi într-o situaţie critică; a atîrna de un fir de păr; *~ в вóздухе* a) a rămîne în aer; a fi în suspensie; b) a fi necîntemeiat; *~ на шéе у кого́-л.* a sta pe capul cuiva, a trăi pe spinarea cuiva; *~ на телефóне* a telefona întruna, a purta lungi şi dese discuţii telefonice.

вúски *n. indecl.* whisky.

вискóза, *-ы f. sg. (text.)* viscoză, mătase artificială.

вискóзный *adj. (text.)* de viscoză, de mătase artificială.

вислозáдый *adj.* cu crupă teşită.

вислоýх|ий *adj.* cu urechile pleoştite; *~ая собáка* cîine cu urechile pleoştite.

вúсмут, *-а m. (chim.)* bismut.

вúсмутов|ый *adj. (chim.)* de bismut; *~ый порошóк* praf de bismut; *~ые белúла* ceruză de bismut.

вúсну|ть, *-ну, -нешь vb. ipf. (pf. повúснуть)* a atîrna, a fi atîrnat; a se agăţa ◇ *~ на шéе* a se agăţa/a atîrna de gîtul cuiva.

висóк, *-ска́ m.* tîmplă.

високóсный *adj. (în expr.)* *~ год* an bisect.

висóчн|ый *adj.* temporal, al tîmplelor; *~ые кóсти* oase temporale.

вист, *-а m. sg.* vist *(joc de cărţi)*.

вистáрия, *-и f. (bot.)* glicină.

висцера́льный *adj. (anat.)* visceral.

висю́лька, *-и f.* medalion, breloc.

вися́|чий *adj.* atîrnat, de atîrnat, suspendat; *~ая лáмпа* lampă suspendată, lustră; *~ мост* pod suspendat.

витали́зм, *-а m. sg. (biol.)* vitalism.

витами́н, *-а m.* vitamină.

витаминиза́ция, *-и f.* vitaminizare.

витаминизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* a vitaminiza.

витами́нность, *-и f. (biol. chim.)* conţinut de vitamine.

витами́нный *adj.* de vitamină.

витаминóзн|ый *adj.* bogat în vitamină, plin de vitamine; *~ая пи́ща* hrană bogată în vitamine.

витаминолóгия, *-и f.* vitaminologie.

витáть, *-áю, -éешь vb. ipf.* a pluti, a se afla; *~ в мúре мечтáний* a pluti în împărăţia visurilor; *~ в облакáх/в эмпирéях* a trăi/a umbla cu capul în nori.

витиевáтость, *-и f. sg.* preţiozitate, caracter bombastic/ grandilocvent /întortocheat.

витиевáтый *adj.* căutat, afectat, pretenţios, pompos, bombastic; *~ стиль* stil afectat, stil căutat/grandilocvent.

витúйствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf. (înv.)* a ţine discursuri, a se exersa în arta de a vorbi frumos; a face exerciţii de elocinţă.

вит|óй *adj.* **1.** răsucit, întortocheat, împletit. **2.** în spirală, răsucit în spirală; *~áя лéстница* scară în spirală.

витрáж, *-а m. (arhit.)* vitraliu.

витри́на, *-ы f.* vitrină, galantar.

витри́нн|ый *adj.* de vitrină, de galantar; *~ое стекло́* geam de vitrină.

вить, *вью, вьёшь vb. ipf. (pf. свить) acuz.* **1.** a răsuci, a împleti; *~ верёвку* a răsuci o funie; *~ венóк* a împleti o cunună; *~ гнездó* a face cuib. **2.** a

depăna *(un ghem)* ◇ ~ *верёвки из кого-л.* a avea pe cineva la cheremul său; a-l suci şi a-l învîrti după placul său.

вити́я, *-и m. (înv.)* retor.

вити́отень, *-я m.* guguştiuc.

вить|ё, *-я n. sg.* împletire, răsucire.

вить|ся, *вьюсь, вьёшься vb. (pf. свить|ся)* **1.** a se răsuci; a se împleti. **2.** a se ridica, a se învolbura, a face vîrtejuri; *пыль вьётся* praful se ridică/ se învolbură. **3.** a se roti. **4.** a se ondula, a se undui, a se încîrlionţa; *во́лосы вью́тся* părul se ondulează. **5.** *pas.* de la *вить.*

ви́тязь, *-я m. (înv.)* viteaz, ostaş viteaz, luptător neînfricat; erou.

вихля́й, *-я m. (zool.)* dropie-cu-guler.

вихля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. (pop.)* a merge legănîndu-se, a se clătina.

вихо́р, *-хра́ m.* smoc de păr, şuviţă rebelă, moţ.

вихра́ст|ый *adj. (pop.)* ciufulit, nepieptănat, zbîrlit.

вихрево́й *adj. (fiz.)* turbionar, de vîrtej.

ви́хрем *adv.* foarte repede, ca un vîrtej; val-vîrtej.

ви́хри́т|ься, *-и́тся vb. ipf. (pf. взви́хриться)* a se roti în vîrtej; a se învolbura, a se învîrti; *пыль ~ся* praful se roteşte în vîrtej.

вихр|ь, *-я m.* **1.** vîrtej, vifor, vijelie; *сне́жный ~* vîrtej de zăpadă; *(fig.) в ~е собы́тий* în vîrtejul evenimentelor. **2.** *(met.)* rafală. **3.** *(mec.)* rotor, rotaţională ◇ *влете́ть|нести́сь|мча́ться ~ем* a da buzna, a da năvală, a intra/ a alerga val-vîrtej.

ви́це-адмира́л, *-а m.* viceamiral.

ви́це-адмира́льский *adj.* de viceamiral, al viceamiralului.

ви́це-ко́нсул, *-а m.* viceconsul.

ви́це-президе́нт, *-а m.* vicepreşedinte.

ви́шенник, *-а m. reg.* livadă de vişini, livadă cu vişini.

вишнёвка, *-и f.* vişinată.

вишнёв|ый *adj.* **1.** de vişine, de vişini; *~ое варе́нье* dulceaţă de vişine; *~ сиро́п* sirop de vişine; *~ сад* livadă de vişini. **2.** vişiniu, de culoarea vişinei; *~ое пла́тье* rochie de culoare vişinie.

ви́шня, *-и f.* **1.** *(дерево)* vişin. **2.** *(плод)* vişină.

вишня́к, *-а m.* livadă cu vişini.

вишь *partic. (pop.)* uite!, vezi!, ce zici?, ia te uită!; *~, что вы́думал!* ia te uită ce-a scornit!; *~, ты ма́кой!* iată cum eşti, de ăştia îmi eşti!; *~ ско́лько!* numai atît!; *~ ты!* ia te uită, ce vorbeşti, domnule!, nu mai spune!

вка́лывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вколо́ть*

вка́нывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вкопа́ть*

вкати́|ть, *-ачу́, -а́тишь vb. pf. (ipf. вка́тывать).* **1.** *acuz.* a rostogoli în ..., a da de-a dura/de-a rostogolul; *~ бо́чку* a rostogoli un butoi. **2.** *(pop.)* a pătrunde, a intra repede.

вкати́ться, *вкачу́сь, вка́тишься vb. pf. (ipf. вка́тываться)* a intra, a pătrunde, a intra val-vîrtej.

вка́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вкати́ть*

вка́тываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вкати́ться*

вкида́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. вки́дывать)* a arunca de mai multe ori.

вки́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вкида́ть* şi *вки́нуть*

вки́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. вки́дывать)* a arunca înăuntru.

вклад, *-а m.* **1.** *(fin.)* depunere, plasament, depozit; *сде́лать ~ в банк* a face o depunere la bancă; *бессро́чный ~* depunere fără termen; *вы́нуть ~* a retrage o depunere. **2.** *(fig.)* aport, contribuţie; *~ в нау́ку* aport în ştiinţă; *це́нный ~* aport preţios, contribuţie valoroasă.

вкла́дка, *-и f. sg.* **1.** introducere. **2.** pagină anexată, pagină intercalată, intercalare, planşă; *цветна́я ~* planşă color.

вкладн|о́й *adj.* **1** de depunere, depus; *~ы́е опера́ции* operaţii de depunere. **2.** introdus, intercalat, anexat; *~ лист* pagină intercalată.

вкла́дчик, *-а m.* deponent, depunător.

вкла́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вложи́ть*

вкла́дыш, *-а m.* **1.** pagină anexată, intercalare; inserţie. **2.** *(tehn.)* cuzinet, bailag, pană; *~ подши́пника* cuzinetul lagărului, cuzinet de palier; *шарово́й ~* cuzinet sferic.

вкле́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вкле́ить*

вкле́ить, *-е́ю, -е́ишь vb. pf. (ipf. вкле́ивать) acuz.* a lipi (ceva înăuntrul altui obiect), a încleia.

вкле́йка, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* lipire (în interiorul unui obiect). **2.** planşă; pagină intercalată prin lipire.

вклепа́ть, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. вклёпывать) acuz.* **1.** a nitui (în interior). **2.** *(fig. pop.)* a amesteca, a băga (într-o chestiune neplăcută).

вкли́нивание, *-я n. (tehn.)* intercalare.

вкли́нивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вкли́нить*

вкли́ниваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вкли́ниться*

вкли́нить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. вкли́нивать) acuz.* a înfige; a introduce o pană.

вкли́ниться, *-нюсь, -нишься vb. pf. (ipf. вкли́ниваться) в + acuz.* a se înfige, a pătrunde; *~ в расположе́ние проти́вника* a pătrunde în poziţiile inamicului.

включа́тель, *-я m. (el.)* buton de contact, conjunctor; *~ обра́тного то́ка* releu de curent invers.

включа́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *включи́ть*

включа́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *включи́ться*

включа́я *prep.* cu *acuz.* inclusiv, incluzînd, cuprinzînd.

включе́ние, *-я n. sg.* **1.** includere, cuprindere, înglobare. **2.** *(tehn.)* declanşare, racordare, cuplare, închidere, punere în funcţiune.

включи́тельно *adv.* inclusiv.

включи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. включа́ть) acuz.* **1.** a include, a introduce, a încorpora, a insera, a trece, a înscrie; *~ в до́гово́р* a introduce în contract. **2.** *(tehn.)* a cupla, a monta, a racorda, a fi conectat.

вкола́чивание, *-я n.* înfigere *(prin batere)*, batere.

вкола́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вколоти́ть*

вколоти́ть, *-очу́, -о́тишь vb. pf. (ipf. вкола́чивать) acuz.* a înfige, a bate în; *~ гвоздь в сте́ну* a bate un cui în perete ◇ *(pop.) ~ в го́лову* a băga în cap (cuiva ceva), a face pe cineva să înţeleagă, a dumeri pe cineva.

вколо́ть, *вколю́, вко́лешь vb. pf. (ipf. вка́лывать) acuz.* cu *в +* a înfige, a băga în; *~ иго́лку* a înfige un ac.

вконе́ц *adv.* cu totul, de tot, complet, definitiv.

вкопа́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. вка́пывать) acuz.* cu *в +* a sădi, a îngropa, a planta.

вкорени́вш|ийся, *part. trec. act.* (de la *вкорени́ться)* înrădăcinat, înveterat; *~иеся привы́чки* obiceiuri înveterate.

вкорени́ться, *-нюсь, -ни́шься vb. pf. (ipf. вкореня́ться)* a se înrădăcina, a se întipări, a se încetăţeni.

вкореня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *вкорени́ться.* **2.** *pas.* de la *вкорени́ть.*

вкось *adv.* pieziş, oblic; de-a curmezişul.

вкра́дчивость, *-и f. sg.* insinuare, linguşire.

вкра́дчивый *adj.* insinuant; linguşitor; *~ го́лос* voce insinuantă.

вкра́дываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вкра́сться*

вкра́пить, *-плю, -пишь vb. pf. (ipf. вкра́пливать)* şi *вкрапля́ть acuz.* **1.** *(text.)* a pica, a stropi cu picăţele. **2.** *(fig.)* a introduce, a strecura, a adăuga, a presăra.

вкрапле́ние, *-я n. (geol.)* incluziune.

вкра́пливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вкра́пить*

вкрапля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *вкра́пить*

вкра́|сться, *-адýсь, -адёшься vb. pf. (ipf. вкра́дываться) в + acuz. (pers.* 1 şi 2 nefolosite) a se furişa, a se strecura, a intra pe ascuns; *~ в дове́рие* a se vîrî sub pielea cuiva, a cîştiga încrederea cuiva (prin linguşiri).

вкра́тце *adv.* pe scurt, concis, în rezumat, succint, în cîteva cuvinte.

вкривь *adv.* strîmb, de-a curmezişul ◇ *~ и вкось* alandala; *(fig.) ~ и вкось суди́ть о чём-л.* a judeca strîmb.

вкругову́ю *adv.* în cerc; circular, împrejur.

вкрути́ть, *-учу́, -ути́шь vb. pf. (ipf. вкру́чивать) acuz.* cu *в +* a introduce ceva (răsucind); a înşuruba.

вкруту́ю *adv.* tare, răscopt, vîrtos *(despre un ou).*

вкру́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вкрути́ть*

вку́пе *adv. (înv.)* de-a valma, buluc, împrejur, laolaltă.

вкус, *-а m.* **1.** *sg.* gust; *го́рький ~* gust amar; *прия́тный на ~* cu gust plăcut; *про́бовать на ~* a încerca gustul, a gusta. **2.** *sg.* gust, simţ estetic; *одева́ться со ~ом* a se îmbrăca cu gust; *де́ло ~а* e o chestiune de gust. **3.** înclinaţie, preferinţă; *~ к поэ́зии* înclinaţie spre poezie. **4.** *sg.* stil, manieră; *ва́за в анти́чном ~е* vas în stil antic ◇ *войти́ во ~* a prinde gust de ...; *име́ть ~ к чему́-л.* a avea preferinţă pentru ceva; *быть одного́ ~а* a avea aceleaşi gusturi (cu cineva); *прийти́сь не по ~у* a nu fi pe gustul/pe placul cuiva; *в после́днем ~е; после́днего ~а* după ultima modă; *как на чей ~* depinde de gust; *на ~* după gust; *на ~ и на цвет това́рища нет* sau *о ~ах не спо́рят* gusturile nu se discută.

вкуси́ть, *вкушу́, вку́сишь vb. pf. (ipf. вкуша́ть) acuz.* şi *gen.* a încerca, a simţi, a cunoaşte, a gusta; *~ ра́дость* a gusta bucuria, a simţi bucurie; *~ сла́вы* a gusta gloria.

вку́сно *adv.* (în mod) gustos, savuros, delicios; *гото́вить ~* a prepara gustos mîncarea.

вку́сный *adj.* gustos, bun la gust, savuros.

вкусов|о́й *adj.* de gust, gustativ; *~ не́рв* nerv gustativ; *~о́е ощуще́ние* senzaţie de gust.

вкусовщи́на, *-ы f. (peior.)* aprecieri subiective.

вкуша́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вкуси́ть; (fig.) ~ плоды́ чего́-л.* a gusta, a avea parte, a se bucura de ceva.

вкуше́ние, *-я n. sg.* cunoaştere, faptul de a cunoaşte/de a gusta.

вла́га, *-и f. sg.* umezeală, umiditate; apă; *(anat.) водяни́стая ~* umoare apoasă; *по́чвенная ~* umiditatea solului.

влага́лище, *-а n.* **1.** *(anat.)* vagin. **2.** *(bot.)* teacă, înveliş.

влага́лищный *adj.* **1.** *(anat.)* vaginal. **2.** *(bot.)* de teacă, de înveliş.

влага́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вложи́ть(1).*

влагозадержа́ние, *-я n.* reţinere a umidităţii.

влаголюби́вый *adj.* hidrofil.

влагоме́р, *-а m.* higrometru, umidimetru.

влагонепроница́емый *adj.* impermeabil.

влагооборо́т, *-а m.* circuitul apei.

влагопоглоще́ние, *-я n. (fiz.)* absorbţie de umiditate.

влагопроница́емость, *-и f. sg.* permeabilitate *(la apă).*

влагосодержа́ние, *-я n. sg.* conţinut de umezeală/de umiditate.

влагостóйкий *adj.* rezistent la umezeală/la umiditate.

влагостóйкость, *-и f. sg.* stabilitate la umezeală, rezistenţă la umezeală/la umiditate.

влагоупóрный *adj. (fiz.)* hidrofug.

влагоусто́йчивый *adj.* rezistent la umiditate.

владе́лец, *-ца m.* proprietar, posesor; stăpîn; *(jur.) добросо́вестный ~* posesor de bună credinţă.

владе́ни|е, *-я n. sg.* **1.** posesiune; *находи́ться во ~и* a se afla/a fi în posesiune; *вступи́ть во ~* a intra în posesiune; *(jur.) ввод во ~* punere în posesiune. **2.** proprietate; *чужо́е ~* proprietatea altuia. **3.** *pl.* domeniu, teritoriu, colonie, dominion; *обши́рные ~я* teritorii întinse, proprietăţi întinse. **4.** *sg. (fig.)* folosire, mînuire; *~ ору́жием* mînuirea armelor.

владе́тель, *-я m. (înv.)* **1.** stăpîn, proprietar. **2.** domnitor, suveran, stăpînitor.

владе́тельный *adj. (înv.)* suveran, stăpînitor, domnitor.

владе́|ть, *-ю, -е́ешь vb. ipf. instr.* **1.** a poseda, a avea; *~ до́мом* a poseda o casă. **2.** *(fig.)* a stăpîni, a domina, a cuceri; *~ сердца́ми* a stăpîni inimile. **3.** a cunoaşte bine, a stăpîni, a fi iscusit în; *~ ру́сским языко́м* a cunoaşte bine limba rusă, a stăpîni limba rusă; *~ в соверше́нстве* a stăpîni la perfecţie; *~ матема́тикой* a stăpîni matematica; *~ ору́жием* a şti să mînuiesti arma, a fi stăpîn pe armă. **4.** a putea folosi; *не ~ ного́й* a nu putea mişca piciorul (din cauza unei infirmităţi) ◇ *(fig.) ~ перо́м* a mînui condeiul, a avea talent literar; *~ собо́й* a avea stăpînire de sine.

влады́ка, *-и m.* **1.** stăpîn, stăpînitor, domn, suveran. **2.** *(bis.)* arhiereu, vlădică.

влады́чество, *-а n. sg.* dominaţie, stăpînire, suveranitate, putere supremă.

влады́чествовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a stăpîni, a domina, a deţine puterea supremă.

влады́чица, *-ы f.* stăpînă, stăpînitoare, suverană.

влажне́|ть, *-е́ет vb. ipf. (pf. повлажне́ть)* a deveni umed, a se umezi, a deveni jilav; *во́здух ~ет* aerul devine umed.

вла́жность, *-и f. sg.* umiditate, umezeală, reveneală; *абсолю́тная ~* umiditate absolută; *атмосфе́рная ~* umeditate atmosferică, umezeala aerului; *уде́льная ~* umiditate specifică.

вла́жный *adj.* umed, jilav; *~ во́здух* aer umed.

вла́мываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вломи́ться*

влас|тв|овать, *-твую, -твуешь vb. ipf. над + instr.* a stăpîni, a domina, a domni, a cîrmui.

властели́н, *-а m. (înv.)* stăpîn, stăpînitor, domnitor, suveran.

власти́тель, *-я m. v. властели́н; ~ дум* stăpînitor al gîndurilor.

власти́тельница, *-ы f.* stăpînă, suverană.

вла́стно *adv.* autoritar, poruncitor, imperios.

вла́стность, *-и f. sg.* caracter autoritar; deprindere de a ordona/de a domina/de a comanda, autoritarism.

влас|т/ный *adj.* **1.** autoritar, imperios, poruncitor; *~ хара́ктер* fire autoritară; *~ го́лос* voce imperioasă. **2.** care are dreptul/puterea de a face ceva; *он не ~ен измени́ть положе́ние* nu stă în puterea lui să schimbe situaţia.

властолю́бивый *adj.* însetat de putere, ahtiat după putere.

властолю́бие, *-я n. sg.* sete de putere.

власт|ь, *-и f.; pl. вла́сти, -е́й* **1.** *sg.* putere, autoritate; *госуда́рственная ~* putere de stat; *верхо́вная ~* putere supremă; *администрати́вная ~* putere administrativă; *роди́тельская ~* autoritate părintească; *законода́тельная ~* putere legislativă; *исполни́тельная ~* putere executivă; *(fig.) ~тьмы* puterea întunericului; *быть/стоя́ть у ~и* a fi la putere; *прийти́ к ~и* a veni la putere; *взять ~* a lua puterea; *прихо́д к ~и* venire la putere; *со́бственной ~ью* cu de la sine putere; *облечённый ~ью* învestit cu putere. **2.** *pl.* autoritate, organele puterii; *ме́стные ~и* organele locale ale puterii; *порто́вые ~и* autorităţi portuare ◇ *(jur.) превыше́ние ~и* exces de putere; abuz de putere; *ва́ша ~* cum vreţi, cum doriţi, voia dumitale; *во ~и предрассу́дков* pradă prejudecăţilor; *не в мое́й ~и* nu este în puterea mea; nu depinde de mine; *~ сло́ва* forţa/puterea cuvîntului; *небе́сная ~* putere /pronie cerească; *обле́чь ~ью* a învesti cu putere; *отда́ться во ~ кого́-л.* a fi sub ascultarea cuiva/în subordinea cuiva; a se supune de bună voie; *злоупотребля́ть ~ью* a abuza de putere; *~и приде́ржащие* deţinătorii puterii; puternicii zilei; *~ реша́ть и вяза́ть* a tăia şi a spînzura; *под ~ью кого́-л.* sub stăpînirea cuiva; *показа́ть свою́ ~* a-şi arăta puterea; *потеря́ть ~ над собо́й* a-şi pierde controlul/stăpînirea de sine.

влачи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. ipf. acuz. (în expr.) ~ жа́лкое существова́ние* a duce o viaţă mizeră, a trăi de azi pe mîine.

вле́во *adv.* la/în stînga.

влеза́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *влезть*

влез|ть, *-зу, -зешь vb. pf. (ipf. влеза́ть)* **1.** *на + acuz.* a se urca, a se sui, a se căţăra; a se cocoţa; *~ на де́рево* a se căţăra pe copac. **2.** *в + acuz. (pop.)* a intra, a pătrunde, a se băga; *~ в окно́* a intra pe fereastră. **3.** *в + acuz.* a încăpea ◇ *~ в долги́* a se îngloda în datorii; *~ в ду́шу* a se băga în sufletul cuiva.

влепи́ть, *влеплю́, влепи́шь vb. pf. (ipf. влепля́ть)* **1.** *acuz.* a băga, a lipi (în ceva). **2.** *acuz. (fig. pop.)* a lovi; a trînti; *~ пощёчину* a trage o palmă, a cîrpi o palmă.

влепля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *влепи́ть.*

влета́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *влете́ть*[1, 2]

влете́ть [1], *влечу́, влети́шь vb. pf. (ipf. влета́ть) в + acuz.* **1.** a intra din zbor, a pătrunde în zbor; a zbura în. **2.** a intra în fugă; a da buzna; a năvăli, a intra val-vîrtej.

влете́/ть [2], *-ýт vb. pf. impers. (ipf. влета́ть) dat. (pop.)* a o păţi; *ему́ ~ло!* a păţit-o!, a dat de belea!, a mîncat o pasără!

влече́ние, *-я n.* înclinaţie, vocaţie, atracţie, pornire, pasiune; *~ к труду́* pasiune pentru muncă; *~ к матема́тике* înclinaţie pentru matematică; *серде́чное ~* dragoste; *полово́е ~* instinct sexual.

вле/чь, *влеку́, влечёшь vb. ipf. acuz.* **1.** *(înv.)* a tîrî, a trage. **2.** *(fig.)* a atrage; *его́ ~чёт к нау́ке* pe el îl atrage ştiinţa ◇ *(fig.) ~ за собо́й что-л.* a atrage după sine, a avea ca urmare, a avea drept consecinţă.

вле́чься, *влеку́сь, влечёшься vb. ipf. (înv.)* **1.** a se tîrî, a se scurge. **2.** *dat.* a năzui, a tinde, a fi atras, a se simţi atras. **3.** *pas.* de la *влечь.*

вливáние, *-я n.* **1.** *sg.* turnare. **2.** *(med.)* injecţie; perfuzie *внутривéнное ~* injecţie intravenoasă.

вливáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *влить*

вливáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *влúться*

влипáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *влúпнуть*

влúп/нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. влипáть) в + acuz. (pop.)* a nimeri într-o belea, a da de belea, a o păţi, a se păcăli; *влип в истóрию* a dat de belea, a păţit-o, a intrat la apă.

влить, *волью́, вольёшь vb. pf. (ipf. вливáть) acuz.* cu *в + acuz.* **1.** a turna. **2.** a da, a insufla; *(fig.) ~ бóдрость* a insufla curaj, a insufla viaţă. **3.** *(fig.)* a adăuga, a completa. **4.** *(med.)* a injecta.

влúться, *вольётся, vb. pf. (ipf. вливáться) в + acuz.* **1.** a se vărsa, a curge în, a pătrunde. **2.** *(fig.)* a se completa prin ..., a se uni, a se contopi, a se încadra.

влúяни/е, *-я n.* **1.** influenţă, înrîurire; *благотвóрное ~* influenţă binefăcătoare; *под ~ем* sub influenţa, sub imperiul; *поддавáться ~ю* a fi influenţabil. **2.** autoritate, prestigiu, ascendent, influenţă. **3.** *(tehn.)* influenţă; *взаúмное ~* influenţă reciprocă; interacţiune; *обрáтное ~* influenţă inversă; *посторóннее ~* influenţă externă ◇ *оказáть ~ на кого́-л.* a exercita o influenţă/o înrîurire asupra cuiva; *по́льзоваться ~ем* a se bucura de influenţă; *попáсть под ~ кого́-л.* a cădea sub influenţa cuiva; *распространúть своё ~ на кого́-л./ что-л.* a-şi extinde influenţa.

влúятельность, *-и f. sg.* prestigiu, autoritate, ascendent, influenţă.

влúятельный *adj.* influent, cu autoritate, cu prestigiu.

влúять, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. (pf. повлúять) на + acuz.* a influenţa, a înrîuri, a avea influenţă, a exercita o influenţă; *~ на событúя* a avea o influenţă asupra evenimentelor.

вложéни/е, *-я n.* **1.** depunere; *письмó с ~ем* scrisoare cu depunere. **2.** investiţie; *капитáльные ~я* investiţii capitale; *~ капитáла* investiţie de capital.

вложúть, *вложу́, вло́жишь vb. pf. acuz.* cu *в + acuz.* **1.** *(ipf. вклáдывать şi влагáть)* a introduce, a plasa, a pune înăuntru; *~ письмó в конвéрт* a pune scrisoarea în plic. **2.** *(ipf. вклáдывать)* a investi; *~ капитáл в строúтельство* a investi capital în construcţii. **3.** *(fig.)* a pune; *~ дýшу в рабóту* a pune suflet în muncă.

вломúться, *вломлю́сь, вло́мишься vb. pf. (ipf. влáмываться) в + acuz.* a pătrunde, a intra cu forţa, a da buzna; *~ в чужóй дом* a da buzna într-o casă străină ◇ *~ в амбúцию* a se ambiţiona, a se pune la ambiţie.

вло́паться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. вло́пываться) в + acuz. (pop.)* a da de o belea, a intra în bucluc; *~ в бедý* a intra la apă.

вло́пываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вло́паться.*

влюбúть, *влюблю́, влю́бишь vb. (ipf влюбля́ть) в + acuz.* a se face iubit de cineva, a fura inima cuiva.

влюбúться, *влюблю́сь, влю́бишься vb. pf. (ipf. влюбля́ться) в + acuz.* a se îndrăgosti, a se amoreza, a îndrăgi; *~ по́ уши* a se îndrăgosti pînă peste urechi, a se amoreza lulea.

влюблённость, *-и f. sg.* iubire, dragoste, îndrăgostire.

влюблённ/ый *adj.* **1.** îndrăgostit, amorezat; *~ая пáра* pereche de îndrăgostiţi. **2.** drăgăstos; *~ взгля́д* privire drăgăstoasă/plină de dragoste.

влюбля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *влюбúться.*

влю́бчивость, *-и f. sg.* faptul de a se îndrăgosti uşor.

влю́бчивый *adj.* iubăreţ, focos, iubeţ, care se îndrăgosteşte uşor.

вмáзать, *вмáжу, вмáжешь vb. pf. (ipf. вмáзывать) acuz.* cu *в + acuz.* a chitui, a cimenta.

вмáзка, *-и f. sg. (действие)* chituire.

вмáзывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вмáзать*

вмáтывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вмотáть*

вменúть, *-еню́, -енúшь vb. pf. (ipf. вменя́ть) dat.* cu *в + acuz.* a impune, a obliga; *(în expr.) ~ в винý* a învinui, a imputa, a pune în sarcina cuiva; *~ в обя́занность* a obliga, a da în atribuţiile (cuiva); a fixa ca sarcină.

вменя́емость, *-и f. sg. (jur.)* stare de responsabilitate.

вменя́ем/ый **1.** *adj. (jur.)* **1.** responsabil; *~ое состоя́ние* stare de responsabilitate. **2.** *part. prez. pas.* de la *вменя́ть*

вменя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *вменúть*

вмести́ть, *-ещу́, -ести́шь vb. pf. (ipf. вмеща́ть) acuz.* a adăuga (frămîntînd), a adăuga (ceva) într-un aluat; a amesteca cu ceva.

вме́сте *adv.* împreună, laolaltă; *жить ~* a locui împreună ◇ *держáться ~* a se ţine unul de altul; *~ с тем* totodată; *всё ~ взя́тое* toate laolaltă.

вмести́лище, *-а n.* încăpere *(pentru a păstra ceva);* rezervor, recipient; *~ воды́* rezervor de apă.

вмести́мост/ь *-и f. sg.* capacitate, volum; *валова́я ~* tonaj brut.

вмести́тельность, *-и f. sg.* capacitate, volum.

вмести́тельный *adj.* încăpător, spaţios, voluminos, cu capacitate mare.

вмести́ть, *вмещу́, вмести́шь vb. pf. (ipf. вмеща́ть) acuz.* a cuprinde, a conţine, a încăpea.

вмести́ться, *вмещу́сь, вмести́шься vb. pf. (ipf. вмеща́ться)* a încăpea, a intra.

вме́сто *prep.* cu *gen.* în loc de, în locul, în schimbul; *~ меня́* în locul meu; *~ того́, что́бы* ... în loc să ...

вмета́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. вмётывать) acuz.* a însăila.

вмётывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вмета́ть*

вмеша́тельство, *-а n.* amestec, intervenţie, imixtiune; *хирурги́ческое ~* intervenţie chirurgicală; *вооружённое ~* intervenţie armată.

вмеша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. вмеши́вать) acuz.* **1.** a adăuga amestecînd, a amesteca. **2.** *(fig.)* a amesteca, a implica, a încurca.

вмеша́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. вмеши́ваться)* **в + acuz.** a se amesteca, a se băga, a interveni; *~ в разгово́р* a interveni într-o discuţie.

вмеши́вать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вмеша́ть* şi de la *вмести́ть*

вмеши́ваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вмеша́ться*

вмеща́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вместúть*

вмеща́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вместúться*

вмеще́ние, *-я n.* **1.** cuprindere. **2.** băgare, introducere.

вмиг *adv.* într-o clipă, cît ai clipi din ochi.

вмина́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вмять*

вмонти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. acuz.* cu *в + acuz.* a monta (în ceva).

вмурова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf. (ipf. вмуро́вывать) acuz.* a zidi (în ceva), a căptuşi cu zidărie.

вмуро́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вмурова́ть*

вмя́тина, *-ы f.* **1.** îndoitură, cută; turtire; adîncitură *(formată prin lovire)* **2.** *(auto)* băşică în pneu.

вмять, *вомну́, вомнёшь vb. pf. (ipf. вмина́ть) acuz.* a introduce *(prin apăsare),* a băga *(apăsînd),* a înfige, a îndesa, a turti.

вна́ём *adv.* cu chirie; *отда́ть ~* a

da cu chirie, a închiria; *брать* ~ a lua cu chirie, a închiria; *дом сдаётся* ~ casă de închiriat.

внаймы́ *adv. v. внаём*

внаки́дку *adv.* (aruncat) pe umeri; *носи́ть пальто́* ~ a purta paltonul pe umeri.

внаклáдку *adv. (în expr.) пить чай* ~ a bea ceai cu zahăr (pus înăuntru).

внакро́й *adv. (tehn.)* prin suprapunere.

внахлёстку *adv. (constr.)* prin suprapunere/capl ma.

вначáле *adv.* la început, mai întîi.

вне *prep.* cu *gen.* **1.** în afară, în afară de; ~ *го́рода* în afara oraşului; ~ *зако́на* în afara legii; ~ *опáсности* în afara primejdiei; ~ *óчереди* fără a sta la coadă, peste rînd; cu prioritate; ~ *подозрéний* în afara oricărei bănuieli. **2.** peste; ~ *плáна* peste plan ◇ *быть* ~ *себя́ от рáдости* a nu mai putea de bucurie; ~ *(всякого) сомнéния* desigur, fără nici o îndoială, incontestabil.

внебрáчн/ый *adj. (înv.)* **1.** extraconjugal, în afara căsătoriei; ~*ая связь* legătură extraconjugală; concubinaj. **2.** *(înv.)* nelegitim; ~ *ребёнок* copil nelegitim, copil natural.

внебюджéтн/ый *adj.* extrabugetar; ~*ые срéдства* mijloace extrabugetare.

вневремéнный *adj. (fil.)* în afara timpului, atemporal, necondiţionat de categoria timpului.

внедрéние, *-я n. sg.* introducere, înrădăcinare; ~ *в произвóдство* introducere în producţie; ~ *нóвой тéхники* introducerea tehnicii noi.

внедри́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. внедря́ть) acuz.* cu *в* + *acuz.* a introduce; a înrădăcina; ~ *в сознáние* a înrădăcina în conştiinţă.

внедри́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. внедря́ться) в* + *acuz.* a se înrădăcina, a pătrunde adînc; a prinde rădăcini, a se încetăţeni; a se infiltra.

внедря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *внедри́ть*

внедря́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *внедри́ться*

внезáпно *adv.* pe neaşteptate, prin surprindere; ca din senin, brusc.

внезáпность, *-и f. sg.* surpriză, caracter neaşteptat/subit/brusc; întîmplare neaşteptată, caz neprevăzut; *(mil.) тактúческая* ~ surpriză tactică.

внезáпный *adj.* neaşteptat, brusc; subit, inopinat; ~ *отъéзд* plecare neaşteptată.

внезарóдышевый *adj.* extraembrionar.

внеземнóй *adj.* extraterestru.

внеклáссн/ый *adj.* extraşcolar; ~*ое чтéние* lectură extraşcolară.

внеклáссовый *adj.* în afara claselor, pe deasupra claselor.

внеклéточный *adj. (biol.)* extracelular.

внемáточн/ый *adj.* extrauterin; ~*ая берéменность* sarcină extrauterină.

внеочередн/óй *adj.* extraordinar; excepţional; ~*áя сéссия* sesiune extraordinară.

внепарлáментский *adj.* extraparlamentar, în afara parlamentului.

внеплáнов|ый *adj.* în afara planului, neprevăzut în plan; ~*ые задáчи* sarcini în afara planului.

внеплóдник, *-а m. (bot.)* epicarp.

внеполовóй *adj.* extragenital.

внесéние, *-я n. sg.* **1.** introducere, inserare, includere; ~ *в протокóл* inserare într-un proces-verbal; ~ *поправки в текст* inserare a unei corecturi în text. **2.** aducere. **3.** vărsămînt, vărsare, plată. **4.** depunere, propunere; prezentare; ~ *законопроéкта* depunere a unui proiect de lege.

внеслужéбный *adj.* în afara serviciului.

внесмéтный *adj. (fin.)* neprevăzut în deviz; extrabugetar, neprevăzut în buget.

внести́, *-сý, -сёшь vb. pf. (ipf. вноси́ть) acuz.* **1.** a duce (înăuntru), a aduce, a introduce; *(fig.)* ~ *рáдость в дом* a aduce bucurie în casă. **2.** a plăti, a vărsa, a depune *(o sumă de bani)*, a consemna; ~ *дéньги в кáссу* a vărsa banii la casă. **3.** a supune, a propune, a prezenta; ~ *на рассмотрéние* a prezenta spre examinare; ~ *предложéние* a face a propunere. **4.** a introduce, a înscrie, a însera, a trece în, a consemna; ~ *нóвые услóвия в дóговóр* a introduce clauze noi în contract; ~ *в спúсок* a înscrie în listă; ~ *поправки* a corecta, a face amendamente; ~ *изменéния* a introduce modificări, a supune unor modificări ◇ ~ *оживлéние* a înviora; ~ *свой вклад в нáуку* a-şi da contribuţia în ştiinţă.

внесудéбный *adj.* extrajudiciar.

внецвестковый *adj. (bot.)* exogen, extrafloral.

внечýвственный *adj.* extrasenzorial.

внешкóльн/ый *adj.* extraşcolar; ~*ое образовáние* studii extraşcolare.

внéшне *adv.* după aparenţă, în aparenţă, după aspectul exterior.

внешнеполити́ческий *adj.* de politică externă.

внешнеторгóвый *adj.* de comerţ exterior; ~ *оборóт* volumul schimburilor comerciale între diferite state.

внéшн/ий *adj.* **1.** exterior, extern, din afară, de afară; ~*яя торгóвля* comerţ exterior; ~ *рынок* piaţă externă; ~ *вид* aspect exterior; ~*ее схóдство* asemănare după înfăţişare/după exterior; ~ *мир* lumea exterioară, lumea din afară. **2.** aparent; ~*ее спокóйствие* linişte aparentă. **3.** superficial, de suprafaţă; ~ *осмóтр* examinare superficială; *(mat.)* ~ *ýгол* unghi exterior.

внéшност/ь, *-и f. sg.* aspect exterior, înfăţişare, aparenţă; *судúть по* ~*и* a judeca după înfăţişare/după aparenţă.

внештáтн/ый *adj.* neprevăzut în statele de personal; ~*ые сотрýдники* personal nescriptic, colaboratori externi.

внеэкономи́ческий *adj.* extraeconomic.

внея́дерный *adj. (fiz.)* extranuclear.

вниз *adv.* **1.** în jos; *свéрху* ~ de sus în jos; *спускáться* ~ a (se) coborî, a (se) lăsa în jos. **2.** în aval, în josul unei ape; în jos, în vale; ~ *по течéнию* în josul apei, în aval.

вни́з **1.** *adv.* jos, în vale; dedesubt; ~, *у подножия горы* jos, la poalele muntelui. **2.** *prep.* cu *gen.* în josul, în partea de jos.

вимкáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *вни́кнуть*

вни́кнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. вникáть) в* + *acuz.* a adînci, a aprofunda, a pătrunde; a scruta, a cerceta amănunţit; ~ *в вопрóс* a adînci o chestiune; ~ *во все дета́ли* a cerceta totul cu de-amănuntul; ~ *в суть дéла* a pătrunde în miezul chestiunii.

внима́ни/е, *-я n. sg.* **1.** atenţie, luare aminte, băgare de seamă; *сосредотóченное* ~ atenţie concentrată; *(psih.) распределённое* ~ atenţie distributivă. **2.** grijă, solicitudine, atenţie, bunăvoinţă; *окружúть кого́-л.* ~*ем* a înconjura cu atenţii pe cineva, a arăta bunăvoinţă cuiva ◇ *приня́ть во* ~ a ţine seamă, a avea în vedere, a lua în consideraţie; *обрати́ть* ~ *на что-л.* a băga de seamă, a observa, a fi atent la ceva; *к* ~*ю кого́-л.* în atenţia cuiva; *оста́вить без* ~*я* a nu lua în seamă/în consideraţie, a nu ţine seama; *обрати́ть чьё-л.* ~ *на ...* a atrage atenţia cuiva asupra ... ; *весь* ~ e numai ochi şi urechi, e foarte atent; *внима́ние!* atenţie!; *принима́я во* ~ ţinînd seama de, luînd în consideraţie faptul, avînd în vedere; *достóйный* ~*я* demn de atenţie, vrednic de luat în consideraţie; *быть в цéнтре* ~*я* a fi în centrul atenţiei, a fi preocuparea principală; *высóкое* ~ atenţie deosebită; *заостри́ть* ~ a fi cu ochii în patru, a spori atenţia; *заслужúть* ~; *заслýживать* ~*я* a merita atenţie; *приковáть к себé (всеóбщее)* ~ a atrage asupra sa atenţia generală; *при́стальное* ~ atenţie concentrată; *удели́ть* ~ *(кому́-л., чему́-л.)* a da/a acorda atenţie.

внима́тельно *adv.* **1.** atent, cu atenţie, cu luare aminte. **2.** cu grijă; cu solicitudine; (în mod) amabil, cu amabilitate, cu bunăvoinţă; binevoitor, politicos.

внима́тельность, *-и f. sg.* **1.** atenţie, luare aminte, băgare de seamă. **2.** grijă; solicitudine, bunăvoinţă, amabilitate, politeţe.

внима́тельный *adj.* **1.** atent, cu luare aminte, cu băgare de seamă. **2.** plin de atenţii, grijuliu, plin de solicitudine; amabil, politicos; binevoitor, plin de bunăvoinţă.

внима́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *внять*

вничью́ *adv.* cu remiză, la egalitate; *сыгрáть* ~ a face remiză, a face o partidă nulă; *окóнчиться* ~ a se termina la egalitate.

вновé *adv.* nou, neobişnuit.

вновь *adv.* **1.** din nou iarăşi, încă o dată. **2.** de curînd, recent, nou; ~ *назнáченный* de curînd numit, nou numit ◇

как бу́дто ~ *роди́лся* ca şi cum s-ar fi născut din nou.

вноси́ть, *вношу́, вно́сишь vb. ipf.* de la *внести́.*

вно́ска, *-ки f.* **1.** *sg.* introducere. **2.** inserare, intercalare, adaos; ~ *в текст* intercalare, inserare în text.

внук, *-а m.* **1.** nepot (de fiu sau de fiică). **2.** *pl. (fig.)* nepoţi, urmaşi, descendenţi.

вну́тренне *adv.* în sine, în sinea sa, în suflet, în fundul inimii.

вну́тренний *adj.* **1.** intern, interior; ~*ие боле́зни* boli interne; *(biol.)* ~*яя секре́ция* secreţia internă; ~*ие во́ды* apele dinăuntrul unei ţări; *пра́вила* ~*его распоря́дка* regulament de ordine interioară; ~*яя поли́тика* politică internă; ~*яя торго́вля* comerţ interior; ~ *заём* împrumut intern; ~ *ры́нок* piaţă internă; ~*ие ра́спри* certuri interne. **2.** *(fig.)* intim, lăuntric, interior, intern; intrinsec; ~*ее убежде́ние* convingere intimă; ~*ие пережива́ния* frămîntări lăuntrice/sufleteşti; ~ *смысл слов* sensul adînc al cuvintelor; ~ *мир поэ́та* lumea intimă, lăuntrică a poetului; ~ *го́лос* vocea conştiinţei.

вну́тренность, *-и f.* **1.** *sg.* interior, spaţiu interior; ~ *до́ма* interiorul casei. **2.** *pl. (anat.)* organe interne, măruntaie, viscere.

вну́тренностный *adj.* visceral.

внутри́ **1.** *adv.* în, înăuntru. **2.** *prep.* cu *gen.* în interiorul; ~ *го́рода* în interiorul oraşului.

внутриартериа́льный *adj. (fiziol.)* intravenos.

внутриа́томный *adj.* intraatomic, din interiorul atomului.

внутриве́домственный *adj.* departamental; ~ *контро́ль* control departamental.

внутривенный/ый *adj.* intravenos; ~*ое вливание* injecţie intravenoasă.

внутригородско́й *adj.* în interiorul oraşului, în raza oraşului.

внутризаводско́й *adj.* din interiorul uzinei.

внутрикле́точный *adj.* intracelular.

внутримолекуля́рный *adj.* intramolecular.

внутримы́шечный *adj.* intramuscular.

внутрипартийный/ый *adj.* din interiorul partidului; din sînul partidului; ~*ая демокра́тия* democraţia internă de partid.

внутриплодник, *-а m. (bot.)* endocarp.

внутриполити́ческий *adj.* de politică internă.

внутрирóстный *adj. (bot.)* endogen.

внутрисерде́чный *adj.* intracardiac.

внутрисосу́дистый *adj.* intravascular.

внутрицехово́й *adj.* din interiorul secţiei.

внутричерепно́й *adj.* intracranian.

внутриядерный *adj. (fiz.)* intranuclear.

внутрь **1.** *adv.* înăuntru, în interior; *загляну́ть* ~ a privi înăuntru; *приня́ть лека́рство* ~ a lua/a bea o doctorie. **2.** *prep.* cu *gen.* înăuntrul, în interiorul; ~ *до́ма* în interiorul casei.

внучáта, *-áт pl. col.* nepoţi şi nepoate (de fii şi de fiice), nepoţei şi nepoţele.

внучá́т(н)ый *adj.* care e rudă de gradul al treilea; ~ *племя́нник* nepot de frate *sau* de soră.

вну́чка, *-и f. sg.* nepoată (de fiu sau de fiică).

внуша́емость, *-и f. sg.* sugestionabilitate.

внуша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *внуши́ть*

внуше́ни/е, *-я n.* **1.** *sg.* sugestie; sugestionare; insuflare; *ма́ссовое* ~ sugestie în masă; *лечи́ть* ~*ем* a trata prin sugestie. **2.** dojană; observaţie; sfat; povaţă, recomandare; *роди́тельское* ~ dojană/povaţă părintească.

внуши́тельность, *-и f. sg.* caracter impunător/ impresionant.

внуши́тельн/ый *adj.* impresionant, impunător, mare, considerabil; ~*ые слова́* cuvinte impresionante/sugestive; ~ *тон* ton convingător; ~ *вид* aspect impunător; ~ *рост* a) statură înaltă; b) creştere considerabilă.

внуши́ть, *-шу́, -ши́шь vb. pf. (ipf. внуша́ть) acuz.* cu *dat.* şi *conj. что* a inspira, a insufla, a sugera, a îndemna; ~ *страх* a inspira frică/groază; ~ *отвраще́ние* a inspira dezgust; ~ *дове́рие* a inspira încredere.

вниха́ться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. вни́хиваться) в* + *acuz.* **1.** a mirosi adînc. **2.** *(fig. fam.)* a se descurca (în ceva), a se familiariza (cu o problemă).

вни́хиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вни́хаться.*

вня́тно *adv.* (în mod) desluşit, distinct, clar, limpede.

вня́тность, *-и f. sg.* **1.** claritate, limpezime, caracter desluşit. **2.** *(tele)* inteligibilitate.

вня́тн/ый *adj.* desluşit, clar, destinct, lămurit, limpede, răspicat; ~*ое произноше́ние* pronunţare desluşită, pronunţare clară.

внять *(viit.* nefolosit) *vb. pf. (ipf. внима́ть) dat.* a asculta, a da ascultare, a-şi pleca urechea; ~ *про́сьбе* a da ascultare unei rugăminţi.

во *prep.* = *в (înaintea unor cuvinte care încep cu un grup de consoane şi înaintea unor expresii); во дворе́* în curte; *во сне* prin somn, în vis; *во рту* în gură; *во всём* în toate; *во и́мя* în numele; de dragul; *во-пе́рвых* în primul rînd; *во главе́* în frunte; *во что бы то ни ста́ло* cu orice preţ, neapărat; *во цве́те лет* în floarea vîrstei; *во всеору́жии* înarmat din cap pînă-n picioare; înarmat pînă-n dinţi.

во́бла, *-ы f. (iht.)* vobiă *(specie de peşte din Marea Caspică).*

вобра́ть, *вберу́, вберёшь vb. pf. (ipf. вбира́ть) acuz.* **1.** a absorbi, a aspira; a trage, a suge; ~ *всю влагу* a absorbi toată umezeala. **2.** a include, a îngloba.

вове́к *adv. (înv.)* **1.** *(cu negaţie)* niciodată, nicicînd, în nici un caz. **2.** veşnic, întotdeauna, toată viaţa.

вовéки *adv. v. вовéк*

вовлека́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. вовле́чь)*

вовлече́ние, *-я n. sg.* antrenare, atragere.

вовле́чь, *-еку́, -ечёшь vb. pf. (ipf. вовлека́ть) acuz.* cu *в* + *acuz.* a antrena, a atrage; ~ *в рабо́ту* a antrena în muncă.

вовне́ *adv.* în afară.

вовну́трь *prep.* cu *gen.* înăuntrul, în interiorul.

во́время *adv.* la timp, la vreme, la momentul oportun; *не* ~ inoportun.

во́все *adv. (se întrebuinţează mai ales cu negaţii)* deloc, defel; nicidecum; cîtuşi de puţin; ~ *не* defel, deloc; ~ *нет* nicidecum; *(pop.)* ~ *пропа́л* a dispărut cu totul.

вовсю́ *adv.* din toate puterile, din răsputeri, din plin; *труди́ться* ~ a munci din răsputeri.

во-вторы́х *cuv. modal* în al doilea rînd.

вогна́ть, *вгоню́, вго́нишь pf. (ipf. вгоня́ть) acuz.* cu *в* + *acuz.* **1.** a alunga în, a băga înăuntru. **2.** a înfige; a bate, a băga (înăuntru); ◇ *(fig.)* ~ *в гроб кого́-л.* a băga pe cineva (de viu) în mormînt; ~ *в кра́ску* a face pe cineva să roşească, a pune pe cineva într-o situaţie neplăcută; ~ *в пот кого́-л.* a face pe cineva să-l treacă sudorile.

во́гнутость, *-и f. sg.* concavitate.

во́гнут/ый *adj.* concav; ~*о-вы́пуклый* concav-convex.

вогну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. вгиба́ть) acuz.* a curba, a da formă concavă; a face un obiect concav, a face o adîncitură.

вогну́ться, *-нётся vb. pf. (ipf. вгиба́ться)* a se adînci, a deveni concav.

вод/á, *-ы́ f.* **1.** apă; *питьева́я* ~ apă de băut; apă potabilă; *водопрово́дная* ~ apă de conductă/de robinet; *грунтова́я* ~ apă subterană/freatică; *стоя́чая* ~*;* *непрото́чная* ~ apă stătătoare; *напо́рная* ~ apă sub presiune; *окисле́нная* ~ apă oxigenată; *оста́точная* ~ apă reziduală; *кипячёная* ~ apă fiartă; *ключева́я* ~*;* *роднико́вая* ~ apă de izvor; *пре́сная* ~ apă dulce; *соле́ная* ~ apă sărată; apă sălcie; *прото́чная* ~ apă curgătoare; *дождева́я* ~ apă de ploaie; *боло́тная* ~ apă de mlaştină; *колоде́зная* ~ apă de puţ; *известко́вая* ~ apă de var; *тяжёлая* ~ apă grea; *жёсткая* ~ apă aspră; *техни́ческая* ~ apă industrială. **2.** *pl.* ape, torent, şuvoi; val; *весе́нние во́ды* torent de primăvară; *ве́шние во́ды* apele primăverii. **3.** *pl.* staţiune balneară; băi; ape minerale, izvoare minerale; *прожи́ть ле́то на* ~*ах* a petrece vara într-o staţiune cu ape minerale; *е́хать на во́ды* a pleca la băi; *минера́льные во́ды* ape minerale; *лечи́ться на во́дах* a face o cură de ape minerale ◇ ~*о́й не разольёшь* sînt prieteni la cataramă; *(ещё) мно́го* ~*ы́ утечёт* are să mai treacă multă apă pe gîrlă/pe Dunăre; *вы́йти*

сухи́м из ~ы́ a ieşi basma curată; *толо́чь ~у в ступе* a bate apa în piuă; *вы́вести на чи́стую ~у* a demasca pe cineva; a da pe faţă, a da în vileag; *(med.) жёлтая ~* glaucom; *~ы́ не замути́ть* a fi blînd ca un mieluşel; *как две ка́пли ~ы́ (похо́ж)* (seamănă) ca două picături de apă; *лить ~у на чью-л. ме́льницу* a da apă la moară (cuiva); *как ры́ба в ~é* ca peştele în apă; *как с гу́ся ~* nici nu-i pasă, ca şi cum nu s-ar fi întîmplat nimic; *в му́тной ~é ры́бу лови́ть* a pescui în apă tulbure; *мути́ть ~у* a tulbura apele; *молча́ть, сло́вно ~ы́ в рот набра́л* a tăcea chitic; *(быть) ти́ше ~ы́, ни́же травы́* a nu crîcni; a fi plecat; *пройти́ ого́нь и ~у* a fi trecut prin foc şi pară; *(inv.) темна́ ~ в облаце́х* e încurcată rău; s-o lăsăm baltă/moartă; *ти́хая ~ берега́ подмыва́ет* apele line sînt adînci; *что в ~у упа́ло, то пропа́ло* ce intră în gura lupului nu se mai poate scoate; mortul de la groapă nu se mai întoarce; *во́льная ~* apă adîncă; *как/то́чно в ~у опу́щенный* plouat, ca o curcă plouată; de parcă i s-au înecat corăbiile; *(folc.) непо́чатая ~* apă neîncepută; *(folc.) жива́я ~* apă vie; *(folc.) мёртвая ~* apă moartă; *как в ~у ка́нул* parcă a intrat în pămînt; parcă l-a înghiţit pămîntul *дуть на ~у* a sufla şi în iaurt; *седьма́я ~ на киселе́* neam după Adam, a şaptea spiţă; *и концы́ в ~у* n-am văzut, n-am auzit.

водворе́ние, *-я n. sg.* **1.** instalare. **2.** stabilire, instaurare, instituire.

водвори́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. водворя́ть)* **1.** *acuz.* cu *в* + *acuz.* a instala, a stabili. **2.** *acuz. (fig.)* a instaura, a stabili, a institui; *~ поря́док* a instaura ordinea, a stabili ordinea; *~ тишину́* a impune tăcere.

водвори́/ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. водворя́ться)* **1.** a se instala, a se stabili. **2.** a fi instaurat, a fi stabilit; a se statornici; *~лся поря́док* s-a instaurat ordinea.

водворя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *водвори́ть*

водворя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *водвори́ться*

водеви́ль, *-я m.* vodevil.

води́ло, *-а n.* cîrmă.

води́тель, *-я m.* conducător de vehicule; conductor, manipulant; *~ тролле́йбуса* şofer de troleibuz; *~ трамва́я* vatman, manipulant.

води́тельск/ий *adj.* de conductor; de şofer, de vatman; *~ие права́* carnet de conducere.

води́тельство, *-а n. sg.* conducere, cîrmuire.

води́/ть, *вожу́, во́дишь vb. ipf.* **1.** *acuz.* a duce, a conduce; *~ полки́ в бой* a duce regimentele la luptă. **2.** *acuz.* cu *с* + *instr.* a întreţine, a avea relaţii, a avea legături. **3.** a fi conducător/căpetenie/şef *(la jocurile de copii şi la jocurile sportive)* ◇ *~ за нос* a duce de nas; *~ гла́зами* a-şi roti/ a-şi plimba privirea de jur împrejur. **4.** a şofa, a manipula, a conduce. **5.** a duce; *~ за ру́ку* a duce de mînă.

води́ться, *вожу́сь, во́дишься vb. ipf.* **1.** a trăi, a se găsi, a fi, a exista. **2.** *с* + *instr.* a întreţine, a avea relaţii, a lega prietenie, a avea legături; *скажи́, с кем ты во́дишься, и я скажу́, кто ты* spune-mi cu cine te aduni, ca să-ţi spun cine eşti. **3.** a avea grijă, a creşte, a îngriji, a fi dădacă ◇ *как во́дится* cum se obişnuieşte; *э́то за ним во́дится* e în firea/în obiceiul lui; îi stă în caracter; *(prov.) в ти́хом о́муте че́рти во́дятся* pisica blîndă zgîrie rău.

во́дк/а, *-и f.* vodcă ◇ *(chim.) ца́рская ~* apă regală; *(inv.) дать (получи́ть) на ~у* a da (a primi) bacşiş; *глуши́ть ~у* a bea cît şapte, a-şi bea şi căciula din cap.

во́дник, *-а m.* lucrător la transporturile pe apă.

воднолы́жник, *-а m.* schior nautic.

воднораствори́мость, *-и f. (chim.)* solubilitate în apă.

воднораствори́мый *adj. (chim.)* solubil în apă.

во́дность, *-и f. sg.* debit de apă.

водноэнергети́ческий *adj.* hidroenergetic.

во́дн/ый *adj.* **1.** de apă, apos; *~ раство́р* soluţie în apă; soluţie apoasă; *~ая пове́рхность* o suprafaţă de apă. **2.** pe apă, nautic, naval, de navigaţie; *~ые пути́* căi de navigaţie; *~ спорт* transport/trafic pe apă; *~ спорт* sport nautic; *~ое хозя́йство* economia/regimul apelor; *лине́йный суд ~ого тра́нспорта* tribunalul de linie pentru transportul naval; *~ая наклад на́я* act de încărcare a mărfurilor pe un vapor; conosament.

водобоя́знь, *-и f. sg. (med.)* hidrofobie.

водовмести́лище, *-а n.* rezervor de apă, recipient pentru apă.

водово́д, *-а m.* conductă/canal de apă, apeduct.

водово́з, *-а m.* sacagiu, apar.

водово́зн/ый *adj.* de cărat apă; de sacagiu, de apar; *~ая бо́чка* saca.

водоворо́т, *-а m.* vîltoare, bulboană; anafor, vîrtej de apă ◇ *(fig.) ~ жи́зни* vîltoarea vieţii; *(fig.) ~ собы́тий* vîltoarea evenimentelor.

водовы́пуск, *-а m.* golire/ evacuare a apei.

водогре́йка, *-и f.* încălzitor de apă.

водогре́йный *adj. (tehn.)* încălzit cu apă; *~ котёл* cazan pentru încălzirea apei.

вододе́йствующий *adj.* cu acţiune hidraulică.

водоём, *-а m.* bazin, rezervor de apă, bazin de acumulare a apei, lac de acumulare; *есте́ственный ~* bazin de apă, lac natural.

водоёмкость, *-и f. sg.* capacitate de absorbţie pentru apă.

водоёмный *adj.* de bazin de apă, de rezervor de apă.

водозабо́р, *-а m.* priză/captare de apă.

водозащи́тный *adj.* impermeabil.

водоизмеще́ние, *-я n. (mar.)* deplasament, tonaj; *~ су́дна* greutatea unei nave; deplasamentul unei nave.

водоисто́чник, *-а m.* sursă de apă.

водока́чка, *-и f.* castel de apă, staţie de pompare.

водола́з [1], *-а m.* scafandru; *глубоково́дный ~* scafandru de mare adîncime.

водола́з [2], *-а m. (zool.)* cîine de rasă terranova.

водола́зный *adj.* de scafandru; de scufundare; *~ ко́локол* clopot de scufundat; *~ костю́м* costum de scafandru.

водоле́й, *-я m.* **1.** *(astr.)* Vărsătorul. **2.** *(nav.)* tanc de apă. **3.** *(fig.)* palavragiu, moară stricată, gură spartă.

водолече́бница, *-ы f.* clinică de hidroterapie.

водолече́бный *adj.* hidroterapeutic, de hidroterapie.

водолече́ние, *-я n. sg.* hidroterapie.

водоли́в, *-а m.* **1.** muncitor şef pe un şlep. **2.** muncitor la pompa de apă.

водолю́б, *-а m. (bot.)* buricul-apei.

водоме́р, *-а m. (tehn.)* apometru, contor de apă; debitmetru pentru apă.

водоме́рн/ый *adj.* de apometru, de contor de apă; *~ кран* robinet/indicator de nivel; *~ое стекло́* tubul de sticlă al indicatorului de nivel; *~ая тру́бка* indicatorul nivelului de apă.

водомёт, *-а m. (min.)* aruncător de apă, hidromonitor.

водонагрева́тель, *-я m.* încălzitor de apă.

водонагрева́тельн/ый *adj.* de încălzire a apei; *~ая коло́нка* cazan de baie.

водонапо́рн/ый *adj. (în expr.) ~ая ба́шня* castel de apă; rezervor distribuitor de apă.

водонасо́сный *adj.* de pompare a apei.

водонепроница́емость, *-и f. sg.* impermeabilitate.

водонепроница́ем/ый *adj.* impermeabil; *~ая перебо́рка на корабле́* compartiment impermeabil la o navă; *~ая ткань* ţesătură impermeabilă.

водоно́с, *-а m.* **1** apar, sacagiu **2.** *(reg).* cobiliţă. **3.** *(hidr..)* strat acvifer.

водоно́сн/ый *adj.* acvifer, îmbibat cu apă, care conţine apă; *~ые поро́ды* roci acvifere.

водооборо́т, *-а m.* circuitul apei.

водоотво́д, *-а m.* conductă/canal de scurgere, canal deversor.

водоотво́дн/ый *adj.* de scurgere, de evacuare *(a apei)*, de drenaj; *~ кана́л* canal de scurgere; *~ая труба́* ţeavă de evacuare *(a apei)*.

водоотли́в, *-а m.* îndepărtare/evacuare a apei, drenaj.

водоотли́вн/ый *adj.* de scurgere, de descărcare, de evacuare a apei, de drenaj; *~ое отве́рстие* orificiu pentru scurgerea apei.

водооттáлкивающ/ий *adj. (în expr.)* ~ *ая ткáнь* ţesut hidrofug.

водоочистúтель, *-я m.* epurator/curăţitor/filtru de apă.

водоочúстка, *-и f.* epurarea/purificarea apei.

водоочистúтельный *adj.* de/pentru filtrarea apei; ~ *фúльтр* filtru pentru apă.

водоочистнóй *adj.* de purificare a apei/de epurare a apei.

водопáд, *-а m.* cascadă, cataractă; *óблачный* ~ cascadă de nori.

водоплáвающ/ий *adj. (zool.)* acvatic, de apă *(despre păsări)*; ~*ие птúцы* păsări de apă, păsări acvatice.

водоподъёмн/ый *adj. (tehn.)* de pompat apă, de ridicat apă; ~*ая машúна* pompă; ~*ая стáнция* instalaţie de pompe hidraulice; staţie de pompare.

водопóй, *-я m.* vad de adăpare, adăpătoare, adăpatul vitelor.

водопоúлка, *-и f.* adăpătoare.

водопóйный *adj.* de adăpat.

водополúвн/ой *adj. (în expr.)* ~*óе сооружéние* instalaţie pentru udat/pentru irigare.

водопотреблéние, *-я n. (tehn.)* consum de apă.

водоприёмник, *-а m. (tehn.)* recipient/bazin de apă.

водопровóд, *-а m.* apeduct, conductă de apă, reţea de alimentare cu apă.

водопровóдн/ый *adj.* de apeduct, de conductă de apă; ~*ая сеть* reţea de apeduct, reţea de alimentare cu apă.

водопровóдчик, *-а m.* instalator de apă.

водопроницáемость, *-и f. sg.* permeabilitate la apă; lipsă de etanşeitate.

водопроницáемый *adj.* permeabil la apă.

водоразбóрный *adj.* de distribuţie a apei; ~ *колóнка* cişmea, cişmea de distribuţie; ~ *кран* gură de apă, hidrant.

водораздéл, *-а m.* cumpăna apelor.

водораздéльный *adj.* de cumpăna apelor; ~ *хребéт* creasta cumpenei apelor, culme de separaţie a bazinelor apelor.

водораспределúтель, *-я m. (tehn.)* distribuitor de turbină/de apă.

водорастворúмость, *-и f. sg.* solubilitate în apă; grad de solubilitate în apă.

водорастворúмый *adj.* solubil în apă.

водорéз, *-а m. (mar.)* pinten, epiu, spargeval.

водорóд, *-а m. sg.* hidrogen; *жúдкий* ~ hidrogen lichid;

водорóдист/ый *adj.* de hidrogen, hidrogenat; ~*ое серебрó* hidrură de argint.

водорóдн/ый *adj.* de/cu hidrogen; ◇ ~*ая бóмба* bombă cu hidrogen.

вóдоросль, *-и f.* plantă acvatică, algă; *морскáя* ~ algă marină.

водосбóр, *-а m.* bazin de recepţie; colector de apă.

водосбóрный *adj. (în expr.)* ~ *бассéйн* bazin de acumulare a apei, colector de apă.

водосбрóс, *-а m.* evacuator; canal de descărcare a apei; deversor; *(top.)* talveg.

водослúв, *-а m. v. водосбрóс*

водослúвн/ый *adj.* de scurgere a apei, de descărcător al apei. ~*ая плотúна* dig deversor.

водослóй, *-я m.* vînă de apă, zonă umedă.

водоснабжéние, *-я n. sg.* alimentare cu apă, aprovizionare cu apă.

водоспýск, *-а m.* dispozitiv de evacuare a apei, evacuator, canal de scurgere; descărcător, gură de golire.

водостóйкий *adj.* rezistent la apă.

водостóк, *-а m.* canal/jgheab/tub de scurgere a apei; dren.

водостóчн/ый *adj.* de scurgere a apei; ~*ая трубá* burlan de scurgere a apelor de ploaie; ~*ая канáва* şanţ de scurgere.

водотрýбный *adj.* acvatubular; ~ *котёл* căldare acvatubulară.

водоупóрность, *-и f.* stabilitate/rezistenţă la apă.

водоупóрный, *adj. (tehn.)* hidrofug; impermeabil.

водохрани́лище, *-а n.* bazin, rezervor, cisternă de apă, lac de acumulare.

водочерпáлка, *-и f.* roată elevatoare.

водочерпáтельный *adj.* elevator.

вóдочный *adj.* de vodcă, de spirt; ~ *завóд* fabrică de spirt.

водружáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *водрузúть.*

водружéние, *-я n. sg.* arborare, ridicare, înălţare; ~ *флáга* înălţarea steagului.

водрузúть, *-ужý, -узúшь vb. pf. (ipf. водружáть) acuz.* a înălţa, a ridica, a arbora; ~ *знáмя* a înălţa, a arbora drapelul.

водянúстость, *-и f. sg.* **1.** serozitate, însuşirea de a fi apos/diluat. **2.** *(fig.)* caracter difuz, lipsă de fond/de conţinut; inexpresivitate, platitudine.

водянúст/ый *adj.* **1.** apos, apătos, diluat. **2.** *(fig.)* difuz, fără conţinut, inexpresiv, palid; şters.

водянúка [1], *-и f. sg. (med.)* hidropizie, dropică.

водянúка [2], *-и f.* păianjen de apă.

водянóй [1], *-óго m. (mitol.)* vodeanoi *(geniul apelor din mitologia slavă)*, ştimă.

водян/óй [2] *adj.* de/cu apă; acvatic, hidraulic; ~*áя мéльница* moară de apă; ~*óе отоплéние* calorifer cu apă; ~*ая турбúна* turbină cu apă/hidraulică; ~*óе растéние* plantă acvatică; ~*ые крáски* vopsea de apă, acuarele; ~ *знак* filigran; *(chim.)* ~ *газ* gaz de apă.

водянóчный *adj. (med.)* de hidropizie, de dropică.

воевáть, *воюю, воюешь vb. ipf.* **1.** a lupta, a duce/a purta război; a participa la război. **2.** *(fig.)* a se război, a lupta (împotriva cuiva).

воевóд/а, *-ы m.* voievod, guvernator *(căpetenia oştirii sau conducătorul unei provincii în vechea Rusie)* ◇ ~*ою быть, без мéду не жить* cînd umbli cu mîinile în miere îţi lingi degetele.

воевóдский *adj.* de voievod, de guvernator.

воевóдство, *-а n. (ist.)* voievodat.

воедúно *adv.* împreună, laolaltă, la un loc; *собрáть* ~ a strînge laolaltă, a strînge împreună; *сплотúться* ~ a strînge rîndurile, a se uni.

военачáльник, *-а m.* căpetenie de oaste, comandant/conducător de oştire; şef militar.

военизáция, *-и f. sg.* militarizare; ~ *промышленности* militarizarea industriei.

военизúрованный *adj.* militarizat.

военизúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a militariza, a trece pe picior de război; ~ *промышленность* a militariza industria, a trece industria pe picior de război.

военкóм, *-а m.* = *воéнный комиссáр* comisar militar.

военкомáт, *-а m.* = *воéнный комиссариáт* comisariat militar.

военкóр, *-а m.* = *воéнный корреспондéнт* corespondent militar.

воéнно-воздýшный *adj.* de aviaţie militară, al aviaţiei militare; ~*ые сúлы* forţe militare aeriene; forţele aviaţiei militare.

воéнно-инженéрн/ый *adj.* de geniu, genistic; ~*ые войскá* trupe de geniu.

воéнно-морскóй *adj.* **1.** de marină militară, de flotă maritimă militară; ~ *флот* flota militară maritimă. **2.** de luptă navală, de război naval.

военнообя́занный, *-ого m.* supus serviciului militar.

воéнно-окружнóй *adj.* de circumscripţie/de regiune militară; ~ *суд* consiliu regional militar.

военноплéнный, *-ого m.* prizonier de război.

воéнно-полев/óй *adj.* de război, de campanie; ~*áя хирургúя* chirurgie de război ◇ ~ *суд* curte marţială.

воéнно-политúческ/ий *adj.* militar politic; ~*ая подготóвка* pregătire militară şi politică.

военно-промы́шленный *adj.* de industrie de război, referitor la industria de război.

воéнно-революцибнный *adj.* militar revoluţionar; ~ *комитéт* comitet militar revoluţionar.

военнослýжащий, *-его m.* militar, militar activ; ~ *срóчной слýжбы* militar în termen; *кáдровый* ~ militar activ.

воéнно-технúческий *adj.* tehnic-militar.

воéнно-учёбный *adj.* de învăţămînt militar, de şcoală militară.

воéнн/ый *adj.* **1.** de război, referitor la război, militar; ~*ое дéло* artă militară; ~*ая наýка* ştiinţă militară; ~*ая терминолóгия* terminologie militară; ~*ая лéксика* vocabular militar. ~*ые дéйствия* operaţii militare; *(ist.)* ~ *коммунúзм* comunism de război; ~*ое врéмя* vreme de război; ~*ые гóды* ani

de război; ~ *преступник* criminal de război; ~*ая промышленность* industrie de război; ~*ое судно* vas de război; navă militară; ~ *мундир* tunică militară; ~*ое положение* stare de război; ~ *трибунал* tribunal militar; ~ *округ* regiune militară; ~*ая служба* serviciu militar; *краткосрочная* ~*ая служба* serviciu militar cu termen redus; ~*ое преступление* infracţiune militară; crimă de război; ~*ая академия* academia militară; ~*ая экономика* economie de război; ~*ое искусство* artă militară. **2.** ~**ый**, *-ого m.* militar, persoană în serviciul armatei.

военревко́м, *-а m. (ist.)* = *вое́нно-революцио́нный комите́т* comitet militar revoluţionar.

военру́к, *-а m.* = *вое́нный руководи́тель* conducător militar *(în instituţiile de învăţământ)*.

военте́хник, *-а m. (mil.)* tehnician militar.

вое́нщин/а, *-ы f. sg.* **1.** clică militaristă. **2.** *(fig.)* militarism, spirit militarist. **3.** *col. (înv.)* militari. **4.** *(înv.)* spirit cazon, obiceiuri cazone.

вожа́к, *-á m.* **1.** ghid, călăuză, însoţitor; ~ *медве́дя* ursar. **2.** animal care merge în capul turmei. **3.** conducător, şef, căpetenie; *наро́дный* ~ conducător de mase.

вожа́тый, *-ого m.* **1.** ghid, călăuză. **2.** instructor de pionieri. **3.** vatman, manipulant.

вожделе́ние, *-я n. sg.* poftă neînfrînată, dorinţă arzătoare/puternică; rîvnire.

вожделе́нный *adj.* rîvnit; dorit cu înflăcărare, jinduit; ~ *час* clipa mult dorită.

вожде́ни/е, *-я n. sg. (auto, av., nav.)* conducere; pilotare; *иску́сство* ~*я самолёта* arta pilotării; *(nav.)* ~ *вслепу́ю* navigaţie fără vizibilitate.

вождь, *-я́ m.* conducător, şef, căpetenie (de oşti, de trib).

во́жж/и, *-е́й; sg. вожжа́, -и́ f.* hăţuri, frîu ◇ *(fig.) отпусти́ть* ~ a lăsa frîu liber cuiva; *(fig.) натяну́ть* ~ a strînge şurubul, a pune frîu; ~*á под хвост попа́ла* l-a apucat strechea, a luat-o razna; *держа́ть* ~*и в рука́х* sau *прибра́ть* ~*и к рука́м* a lua hăţurile în mînă, a lua frînele conducerii.

воз, *-а m.* **1.** car, căruţă. **2.** car, căruţă, încărcătura unui car. **3.** *sg. (fig.)* car, grămadă, mulţime, noian, puzderie; ~ *новосте́й* un car de noutăţi, o mulţime de noutăţi ◇ *а* ~ *и ны́не там* treaba nu s-a urnit din loc; a rămas totul baltă; *(prov.) на* ~ *горшко́в и одно́й дубы́ны хва́тит* ajunge o măciucă/o bîtă la un car de oale; *(prov.) что с во́зу упа́ло, то пропа́ло* ce s-a dus, ducă-se; *ба́ба с во́зу — кобы́ле ле́гче* atîta pagubă!

возблагодари́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. acuz. (înv.)* a mulţumi, a adresa mulţumiri.

возбрани́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. возбраня́ть) acuz. (înv.)* a interzice, a opri, a prohibi.

возбраня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *возбрани́ть*.

возбран/я́ться, *-я́ется vb. ipf.* a se interzice; *(impers.)* e interzis; *не* ~*я́ется* e permis, e îngăduit.

возбуди́мость, *-и f. sg.* excitabilitate, iritabilitate.

возбуди́м/ый *adj.* excitabil, iritabil; *легко́* ~ *челове́к* un om uşor iritabil; *(biol.)* ~*ые ткани* ţesuturi excitabile.

возбуди́тель, *-я m.* **1.** agent excitant; iritant, stimulent; ~ *боле́зни* agent patogen. **2.** *(tehn.)* catalizator, agent, excitator; dispozitiv de excitaţie; *(el.)* ~ *волн* generator de unde.

возбуди́/ть, *-ужу́, -уди́шь vb. pf. (ipf. возбужда́ть) acuz.* **1.** a stîrni, a trezi, a provoca; ~ *любопы́тство* a stîrni curiozitatea; ~ *подозре́ние* a trezi bănuiala cuiva; ~ *аппети́т* a trezi/a face poftă de mîncare; ~ *волне́ние* a provoca emoţii/frămîntare. **2.** a irita, a excita, a enerva, a zgîndări; ~ *больно́го* a irita pe un bolnav. **3.** a instiga, a aţiţa, a întărîta. **4.** a ridica (o problemă, o pretenţie etc.); a intenta, a porni o acţiune; ~ *вопро́с* a ridica o problemă; *(jur.)* ~*иск/де́ло* a intenta o acţiune, un proces; ~ *уголо́вное пресле́дование* a porni urmărirea penală; ~ *прете́нзию* a ridica o pretenţie; ~ *ходата́йство* a face o cerere, a cere, a face un demers ◇ ~ *всех про́тив себя́* a-şi ridica lumea în cap.

возбуди́ться, *-ужу́сь, -уди́шься vb. pf. (ipf. возбужда́ться)* a se excita, a se irita, a se enerva.

возбужда́емость, *-и f. sg.* v. *возбудимость*

возбужда́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *возбуди́ть*

возбужда́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *возбуди́ться*

возбужда́ющ/ий **1.** *part. prez. act.* de la *возбужда́ть*. **2.** *adj.* excitant, iritant; *(med.)* ~*ее сре́дство* stimulent, excitant.

возбужде́ни/е, *-я n. sg.* **1.** excitaţie, agitaţie, excitare, iritare, enervare; *быть в си́льном* ~*и* a fi foarte iritat/ enervat. **2.** *(tehn.)* excitare, amorsare; generare; *(el.)* ~ *колеба́ний* amorsarea oscilaţiilor; *опти́ческое* ~ excitaţie optică. **3.** *(fiziol. med.)* excitaţie; *ме́стное* ~ excitaţie locală; *дыха́тельное* ~ excitaţie respiratorie.

возбуждённо *adv.* (în mod) iritat, agitat, enervat, cu enervare.

возбуждённость, *-и f. sg.* (stare de) iritare, excitare, enervare, agitaţie.

возбуждённ/ый **1.** *p.t.p.* de la *возбуди́ть*. **2.** *adj.* excitat, iritat, agitat; ~*ое состоя́ние* stare de agitaţie/ de excitaţie.

возведе́ние, *-я n. sg.* **1.** ridicare, înălţare, construire *(de clădiri)*. **2.** *(mat.)* ridicare; ~ *в квадра́т* ridicare la pătrat; ~ *в сте́пень* ridicare la putere. **3.** ridicare *(în grad, în rang)* ◇ *(înv.)* ~ *на престо́л/на трон* urcare pe tron, încoronare, încoronare.

возвеличе́ние, *-я n. sg.* preamărire, proslăvire, glorificare, ridicare în slăvi.

возвели́чивать, *-чиваю, -чиваешь vb. ipf.* de la *возвели́чить*

возвели́чить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. возвели́чивать) acuz.* a glorifica, a preamări, a ridica în slăvi.

возвести́, *-еду́, -едёшь vb. pf. (ipf. возводи́ть)* **1.** *acuz. (înv.)* a ridica, a înălţa. **2.** *(înv.) в* + *acuz.* a ridica la rangul de ..., a conferi rangul de ... **3.** *acuz.* a clădi, a construi, a ridica, a înălţa; ~ *зда́ние* a ridica o clădire. **4.** *в* + *acuz. (mat.)* a ridica; ~ *в сте́пень* a ridica la putere; ~ *в квадра́т* a ridica la pătrat. **5.** *acuz.* cu *к* + *dat.* a data, a stabili vechimea ◇ *возвести́ в при́нцип* a ridica la rangul de principiu; ~ *обвине́ние на ...* a acuza/a învinui pe cineva; ~ *клеве́ту* a calomnia; ~ *в перл созда́ния* a se încununa cu laurii creaţiei.

возвести́ть, *-ещу́, -ести́шь vb. pf. (ipf. возвеща́ть) acuz.* a anunţa, a declara solemn; a vesti, a proclama.

возвеща́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *возвести́ть*

возводи́ть, *-ожу́, -оди́шь vb. ipf.* de la *возвести́*

возвра́т, *-а m. sg.* **1.** înapoiere, întoarcere, revenire. **2.** restituire, rambursare; ~ *до́лга* restituire a unei datorii. **3.** *(tehn.)* întoarcere, revenire; retur; ~ *в нулево́е положе́ние* întoarcere la poziţia de zero; ~ *информа́ции* retur de informaţie; ◇ *без* ~*а* pe vecie, definitiv, pentru totdeauna.

возврати́ть, *-ащу́, -ати́шь vb. pf. (ipf. возвраща́ть) acuz.* **1.** a înapoia, a restitui, a rambursa. **2.** *(fig.)* a recupera; a reda; ~ *поко́й* a reda liniştea; ~ *здоро́вье* a reda sănătatea, a însănătoşi. **3.** a întoarce (din drum), a face să se întoarcă.

возврати́ться, *-ащу́сь, -ати́шься vb. pf. (ipf. возвраща́ться)* a se întoarce, a se reîntoarce, a se înapoia, a reveni.

возвра́тно-безли́чный *adj. (lingv.)* impersonal-reflexiv.

возвра́тно-пасси́вный *adj. (lingv.)* pasiv-reflexiv.

возвра́тно-сре́дний *adj. (lingv.)* reflexiv-mediu.

возвра́тно-страда́тельный *adj.(gram.)* reflexiv-pasiv.

возвра́тн/ый *adj.* **1.** de înapoiere, de întoarcere; ~ *путь* drum de întoarcere. **2.** *(med.)* periodic; recurent; ~ *тиф* febră recurentă. **3.** *(gram.)* reflexiv; ~ *глаго́л* verb reflexiv; ~*ое местоиме́ние* pronume reflexiv; ~*ая части́ца* particulă reflexivă.

возвраща́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *возврати́ть*

возвраща́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *возврати́ться*

возвраще́ние, *-я n. sg.* **1.** restituire, înapoiere; *(fig.)* ~ *поко́я* redarea liniştii (sufleteşti). **2.** reîntoarcere, întoarcere;

~ *на ба́зу* înapoiere la bază; ~ *в исхо́дное положе́ние* rapel, întoarcere în poziţie iniţială.

возвы́сить, *-ы́шу, -ы́сишь vb. pf. (ipf. возвыша́ть) acuz.* **1.** a ridica; a mări, a urca; ~ *це́ны* a ridica preţurile. **2.** *(fig.)* a ridica, a înălţa, a da importanţă; *(fig.)* ~ *кого́-л. в глаза́х други́х* a ridica pe cineva în ochii lumii ◇ *(fig.)* ~ *до себя́* a ridica pe cineva pînă la propriul tău nivel; ~ *го́лос* a ridica vocea/tonul.

возвы́си/ться, *-ы́шусь, -ы́сишься vb. pf. (ipf. возвыша́ться)* **1.** *(înv.)* a se ridica, a se urca, a creşte. **2.** *(fig.)* a se ridica, a creşte, a căpăta importanţă; ~ *в глаза́х люде́й* a se ridica/a creşte în ochii lumii.

возвыша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *возвы́сить*

возвыша́/ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** a se înălţa, a se ridica, a domina. **2.** *ipf.* de la *возвы́ситься.* **3.** *pas.* de la *возвыша́ть.*

возвыше́ние, *-я n.* **1.** *sg. (действие)* ridicare, înălţare, ascensiune. **2.** loc ridicat, ridicătură, podium, deal.

возвы́шенност/ь, *-и f.* **1.** ridicătură, înălţime, colină; *окре́стные* ~*и* înălţimile din împrejurimi. **2.** *sg. (fig.)* măreţie, noblеţe, caracter sublim/ înălţător; ~ *чувств* măreţia/noblеţea sentimentelor.

возвы́шенн/ый 1. *p.t.p.* de la *возвы́сить.* **2.** *adj. (fig.)* înalt, măreţ, sublim; ~*ые це́ли* scopuri înalte; ~ *стиль* sau *слог* stil înalt, măreţ.

возгла́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. возглавля́ть) acuz.* a conduce, a prezida, a fi/a se afla în frunte; ~ *коми́ссию* a prezida o comisie.

возглавля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *возгла́вить*

во́зглас, *-а m.* exclamaţie, strigăt; ~ *ра́дости* strigăt de bucurie.

возгласи́ть, *-ашу́, -аси́шь vb. pf. (ipf. возглаша́ть) acuz.* a vesti cu voce tare, a proclama, a declara solemn.

возглаша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *возгласи́ть*

возго́нка, *-и f. (chim.)* sublimaţie, sublimare.

возгоня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. (chim.)* a sublima.

возгора́емость, *-и f. sg.* inflamabilitate.

возгора́ем/ый *adj.* inflamabil; ~*ые вещества́* substanţe inflamabile.

возгора́ние, *-я n. (tehn.)* ardere, inflamare.

возгора́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *возгоре́ться*

возгорди́ться, *-горжу́сь, -горди́шься vb. pf. instr.* a se înfumura, a se fuduli, a deveni mîndru, a umbla cu nasul pe sus.

возгоре́/ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. возгора́ться)* **1.** a se aprinde, a izbucni. **2.** *(fig.)* a izbucni, a se stîrni, a se aprinde, a se încinge, a se isca; ~*лся спор* s-a aprins/s-a stîrnit o ceartă, s-a încins o discuţie. **3.** *instr. (fig.)* a se înflăcăra, a se aprinde, a fi cuprins de ...; ~ *стра́стью* a fi cuprins de pasiune.

воздава́ть, *-даю́, -даёшь vb. ipf.* de la *возда́ть*

возда́ть, *-а́м, -а́шь, -а́ст vb. pf. (ipf. воздава́ть) acuz.* sau *instr.* a recompensa, a răsplăti; ~ *до́лжное кому́-л.* a-i recunoaşte cuiva meritele; ~ *злом за добро́* a răsplăti binele cu rău.

воздая́ние, *-я n. (înv.)* recunoaştere, răsplătire, răsplată; răzbunare.

воздвига́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *воздви́гнуть.*

воздви́/гнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. воздвига́ть) acuz.* a construi, a zidi, a clădi, a înălţa, a ridica.

воздвиже́ние, *-я n. sg.* clădire, ridicare, înălţare, construire, zidire.

воздева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *возде́ть*

возде́йстви/е, *-я n.* influenţă, înrîurire, ascendent; acţiune, efect; *быть под ~ем кого́-л.* a fi sub influenţa cuiva; *оказа́ть* ~ *на ход собы́тий* a înrîuri mersul evenimentelor; *мора́льное* ~ influenţă morală; *световы́е* ~ efect luminos; *биологи́ческое* ~ efect biologic; *разруша́ющее* ~ acţiune distructivă; *случа́йное* ~ acţiune aleatorie; *центробе́жное* ~ efect centrifug ◇ *примени́ть физи́ческое* ~ a face uz de forţă.

возде́йствовать, *-твую, -твуешь vb. pf.* şi *ipf. на* + *acuz.* a influenţa, a înrîuri,

a avea ascendent/ influenţă asupra cuiva, a exercita o înrîurire; ~ *на умы́* a influenţa spiritele, a înrîuri cugetele.

возде́лать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. возде́лывать) acuz.* a cultiva, a lucra; ~ *зе́млю* a cultiva pămîntul.

возде́лывание, *-я n. sg.* cultivare, lucrare, prelucrare; ~ *по́чвы* cultivarea solului.

возде́лывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *возде́лать*

воздержа́вш/ийся, *-егося m.* persoană care s-a abţinut de la vot.

воздержа́ние, *-я n. sg.* abstinenţă, abţinere; cumpătare, înfrînare.

воздержа́нность, *-и f. sg.* abstinenţă, abţinere, înfrînare, cumpătare, sobrietate, moderaţie.

воздержа́нный *adj.* stăpînit, reţinut, cumpătat, sobru.

воздержа́ться, *-держу́сь, -де́ржишься vb. pf. (ipf. воздержа́ться) от* + *gen.* a se stăpîni, a se abţine, a se înfrîna, a renunţa.

воздержа́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *воздержа́ться.*

воздержа́нность, *-и f. sg. (înv.) v. воздержанность*

возде́/ть, *-е́ну, -е́нешь vb. pf. (ipf. воздева́ть) (în expr.)* ~ *ру́ки* a ridica mîinile în sus (în semn de indignare, rugăminte, implorare etc.).

во́здух [1], *-а m. sg.* aer, văzduh, atmosferă; *сжа́тый* ~ aer comprimat; *све́жий* ~ aer curat; *жи́дкий* ~ aer lichid; *добаво́чный* ~ aer adiţional/ suplimentar; *лесно́й* ~ aer de pădure; *го́рный* ~ aer de munte; *(av.) госпо́дство в* ~*е* supremaţie în aer; *давле́ние* ~*а* presiune atmosferică; *насы́щенный* ~ aer saturat; *незагрязнённый* ~ aer nepoluat; aer neviciat ◇ *вы́йти на* ~ a ieşi la aer, a ieşi afară din casă; *подыша́ть* ~*ом* a lua aer; *на* ~*е* sau *на откры́том* ~*е* în aer liber; *на во́льном* ~*е* în afara oraşului; (glumeţ) *пита́ться* ~*ом* a trăi din nimic, a trăi cu te miri ce; *(fig.) но́сится в* ~*е* pluteşte în aer; *(fig.) дыша́ть* ~*ом чего́-л.* a suferi influenţa unui anumit mediu; *подня́ть на* ~ a arunca în aer; a face să explodeze; ~*!* atenţie!, alarmă aeriană!; *повиснуть в* ~*е* a rămîne suspendat/atîrnat în aer; a rămîne baltă; *взлете́ть на* ~ a exploda, a sări în aer.

во́здух [2], *-а m. (bis.)* învelitoarea potirului, sfîntul aer.

воздухобо́йн/ый *adj.* antiaerian; ~*ая батаре́я* baterie antiaeriană.

воздухово́д, *-а m.* conductă de aer.

воздухово́з, *-а m.* locomotivă cu aer comprimat.

воздуходу́вка, *-и f. (tehn.)* ventilator, suflantă, pompă de aer.

воздуходу́вн/ый *adj. (tehn.)* de suflat aer; ~*ая маши́на* maşină de suflat, ventilator; ~ *мех* foale.

воздухолета́ние, *-я n. sg.* aeronautică.

воздухолета́тельный *adj.* de aeronautică, aeronautic.

воздухолече́ние, *-я n.* aeroterapie.

воздухоме́р, *-а m. (fiz.)* aerometru, contor de aer.

воздухонагнета́тельный *adj. (în expr.)* ~ *насо́с* compresor.

воздухонагрева́ние, *-я n. (tehn.)* încălzire cu aer.

воздухонепроница́емый *adj.* ermetic, etanş la aer.

воздухообме́н, *-а m.* schimb de aer, primenirea aerului.

воздухообра́зный *adj. (fiz.)* aeriform.

воздухоотво́д, *-а m. (tehn.)* conductă de aerisire.

воздухоотдели́тель, *-я m. (tehn.)* separator de aer.

воздухоохлади́тель, *-я m.* filtru/epurator de aer.

воздухоочисти́тель, *-я m.* filtru/epurator de aer.

воздухопла́вание, *-я n. sg.* aeronautică, navigaţie aeriană.

воздухопла́ватель, *-я m.* aeronaut, pilot aerostier.

воздухопла́вательный *adj.* de aeronautică, aeronautic.

воздухопрово́д, *-а m.* conductă de aer, galerie de aerisire.

воздухопрово́дн/ый *adj. (tehn.)* ~*ая труба́* conductă de aer.

воздухопроница́емость, *-и f.* permeabilitate la aer.

воздухопроница́емый *adj.* permeabil la aer.

воздýшно-десáнтный *adj. (mil.)* aeropurtat; ~ *отря́д* detaşament aeropurtat.

воздýшно-космúческий *adj.* aerospaţial.

воздýшн|ый *adj.* **1.** de aer; atmosferic; ~ *пото́к* a) curent de aer; b) flux, suflu fonator; ~*ое давле́ние* presiune atmosferică. **2.** aerian, aeronautic; ~*ое сообще́ние* comunicaţie aeriană; ~*ая трево́га* alarmă aeriană; ~ *бой* luptă aeriană; ~*ое простра́нство* spaţiu aerian; ~ *тра́нспорт* transport aerian; ~ *фло́т* flotă aeriană; ~*ое пра́во* drept aerian; ~ *деса́нт* debarcare aeriană; lansare de paraşutişti; trupe paraşutate. **3.** *(tehn.)* cu aer, pus în funcţiune cu ajutorul aerului; ~ *наcóc* pompă de aer; ~ *ша́р* balon, aerostat. **4.** *(fig.)* aerian, eteric, uşor; străveziu; ~*ое пла́тье* rochie uşoară. **5.** nerezistent; lipsit de trăinicie; ~*ая постро́йка* construcţie nerezistentă; ◇ *стро́ить ~ые за́мки* a construi castele în Spania; *посыла́ть ~ые поцелу́и* a face/a trimite bezele; ~ *пиро́г* sufleu; *(astr.)* ~ *ка́мень* aerolit.

воздымáть, *-áю, -áешь vb. ipf. acuz. (înv.)* a ridica, a înălţa.

воздыхáние, *-я* (mai ales la *pl.*) *n. (înv.)* jeluire, tînguire, plîngere, jelanie.

возжéчь, *-жгу, -жжёшь vb. pf. (ipf. возжигáть) acuz. (înv.)* **1.** a aprinde, a da foc, a pune foc; ~ *свéчи* a aprinde lumînările. **2.** *(fig.)* a aprinde, a stîrni, a provoca, a aţiţa; ~ *стрáсти* a aţiţa/a stîrni pasiunile.

возжигáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *возжéчь*

воззвáние, *-я n.* apel, manifest, proclamaţie, chemare; ~ *к населéнию* apel către populaţie; ~ *к нарóду* apel adresat poporului; manifest către popor.

воззвáть, *воззовý, воззовёшь vb. pf. (ipf. взывáть) (înv.)* a chema, a lansa un apel.

воззрéние, *-я n.* concepţie, opinie, părere, punct de vedere, mod de a privi lucrurile; *материалисти́ческое* ~ concepţie materialistă.

воззри́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. на + acuz. (pop.)* a se uita ţintă, a-şi pironi ochii.

возúть, *вожý, вóзишь vb. ipf.* **1.** *acuz.* a duce, a transporta; a căra; ~ *дровá* a căra lemne; ~ *пассажи́ров* a transporta călători. **2.** *instr. (pop.)* a mişca ceva pe o suprafaţă (în diferite direcţii).

воз|и́ться, *вожу́сь, вóзишься vb. ipf.* **1.** a zburda, a se zbengui, a face zgomot, a face larmă; a face tărăboi. **2.** *с ~ instr.* a se ocupa de ceva, a-şi face de lucru; a avea grijă de ...; ~ *с детьми́* a se ocupa de/a avea grijă de copii. **3.** a zăbovi, a migăli, a lucra încet, a tărăgăna.

вóзка, *-и f. sg.* cărat, transportare, transport.

возлага́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *возложи́ть*

возлага́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf. pas.* de la *возлага́ть*

вóзле **1.** *adv.* aproape, în apropiere, nu departe, alături, lîngă; *он живёт ~ ~ые за́мки* a construi castele în Spania; *посыла́ть ~ые поцелу́и* a face/a trimite bezele; ~ *пиро́г* sufleu; *(astr.)* ~ *ка́мень* aerolit. **2.** *prep.* cu *gen.* în preajma, în vecinătatea; ~ *реки́* în apropierea rîului.

возлежáть, *-жý, -жúшь vb. ipf. на + prepl. (înv.)* a sta tolănit; a sta culcat, a zăcea, a sta întins *(despre persoane)*.

возлéчь, *-ля́гу, -ля́жешь vb. pf. на + acuz. (înv.)* a se tolăni, a se culca, a se întinde.

возликовáть, *-кýю, -кýешь vb. pf.* a jubila, a se bucura, a triumfa, a fi cuprins de bucurie.

возлия́ние, *-я n.* **1.** *(ist.)* libaţiune. **2.** *(fig.)* chef, libaţiune.

возложúть, *-ожý, -ожúшь vb. pf. (ipf. возлагáть) acuz.* cu *на + acuz.* **1.** a aşeza, a depune, a pune; ~ *венóк на могúлу* a depune o coroană pe mormînt. **2.** a însărcina, a încredinţa; a da cuiva o sarcină; *(mil.)* ~ *кома́ндование* a încredinţa comanda ~ *на кого́-л. отве́тственность* a face răspunzător pe cineva de ceva; ~ *вину́ на кого́-л.* a arunca vina asupra cuiva; ~ *надéжду на ...* a-şi pune speranţele în ...; ~ *на алтáрь (чего́-л.)* a jertfi pe altarul (a ceva).

возлюбúть, *-люблю́, -лю́бишь vb. pf. acuz. (înv.)* a îndrăgi, a avea preferinţă (pentru cineva).

возлю́бленн|ый **1.** *p.t.p.* de la *возлюбúть.* **2.** *adj.* scump, iubit, preferat; ~ *сын* fiu iubit, fiu preferat. **3.** ~**ый,** *-ого m.* iubit, ibovnic. **4.** ~**ая,** *-óй f.* iubită, amantă, ibovnică.

возмéздие, *-я n. sg.* răzbunare, pedeapsă, răsplată, osîndă.

возмéздный *adj.* oneros, cu titlu oneros, contra echivalent; *(jur.)* ~ *поря́док передáчи* transmitere cu titlu oneros.

возместúть, *-ещý, -естúшь vb. pf. (ipf. возмещáть) acuz.* cu *instr.* a despăgubi, a desdăuna, a indemniza, a compensa; ~ *убы́ток* a repara prejudiciul cauzat; ~ *потéрянное врéмя* a recupera timpul pierdut; ~ *расхóды* a compensa cheltuielile.

возмечтáть, *-áю, -áешь vb. pf. (în expr.) (мнóго)* ~ *о себé* a fi închipuit, a fi înfumurat, a se crede, a i se urca la cap.

возмещáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *возместúть*

возмещéние, *-я n. sg.* despăgubire, compensaţie, indemnizaţie; ~ *убы́тков* repararea prejudiciilor; daune-interese; ~ *расхóдов* restituirea cheltuielilor; *получúть* ~ a primi o compensaţie/o despăgubire.

возмóжно **1.** *pred. impers.* este posibil, e cu putinţă; se poate; *óчень/весьмá* ~ se prea poate; e foarte posibil; *наскóлько* ~ pe cît posibil, pe cît se poate; *как э́то* ~*?* cum se face*?!*, cum se poate una ca asta? **2.** *adv. (pe lîngă comparative)* cît e posibil, pe cît se poate, pe cît posibil; ~ *лу́чше* cît (se poate) mai bine; ~ *быстрéе* cît se poate de repede, cît este posibil de repede. **3.** *cuv. modal* poate, se poate, probabil; *мне,* ~ *придётся уéхать* poate/probabil, va trebui să plec.

возмóжност|ь, *-и f.* **1.** *sg.* posibilitate, putinţă; modalitate; *имéть* ~ a avea posibilitatea; *дать* ~ a da posibilitate; *быть лишённым ~и* a fi lipsit/frustrat de posibilitatea ...; *до послéдней ~и* pînă la ultima posibilitate **2.** ocazie; *при пéрвой ~и* la prima ocazie; **3.** *pl.* posibilităţi, mijloace, perspective; *материáльные ~и* posibilităţi materiale; ◇ *cuv. modal по ~и* sau *по мéре ~и* în măsura/în limita posibilităţilor, pe cît posibil, după posibilităţi.

возмóжн|ый *adj.* **1.** posibil, eventual, virtual; ~*ые послéдствия* urmări/consecinţe posibile; ~ *исхóд* rezultat posibil. **2.** realizabil. **3.** admis, admisibil ◇ *сдéлать всё ~ое* a face imposibilul, a face tot ce-ţi stă în putinţă.

возмужáлость, *-и f. sg.* maturitate, virilitate; pubertate.

возмужáлый *adj.* matur, ajuns la pubertate/la maturitate.

возмужáть, *-áю, -áешь vb. pf.* **1.** a se maturiza, a atinge maturitatea; a ajunge om în toată firea; a ajunge la pubertate. **2.** a se întări; a prinde puteri.

возмути́тельно **1.** *adv.* (în mod) revoltător. **2.** *pred. impers.* e revoltător, e din cale afară.

возмути́тельность, *-и f. sg.* caracter revoltător.

возмути́тельный *adj.* revoltător, scandalos; ~ *постýпок* faptă revoltătoare.

возмути́ть, *-ущý, -утúшь vb. pf. (ipf. возмущáть) acuz.* **1.** a revolta, a indigna, a scoate din fire; a scandaliza. **2.** *(înv.)* a aţiţa, a instiga, a răzvrăti, a revolta. **3.** *(înv.)* a tulbura; ~ *вóду* a tulbura apa. **4.** *(fiz.)* a perturba.

возмути́ться, *-ущýсь, -утúшься vb. pf. (ipf. возмущáться)* **1.** a se revolta, a se indigna, a se scandaliza. **2.** *(înv.)* a se răzvrăti, a se răscula.

возмущáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *возмути́ть.*

возмущáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *возмути́ться.*

возмущéние, *-я n.* **1.** *sg.* indignare, revoltă; *прийти́ в* ~ a fi cuprins de indignare, a fi revoltat. **2.** *sg. (înv.)* aţîţare, instigare, îndemn la revoltă. **3.** *(înv.)* răscoală, răzvrătire, revoltă; ~ *войск* răscoala/răzvrătirea trupelor. **4.** *(astr. fiz.)* perturbare; perturbaţie; *магни́тное* ~ perturbaţie magnetică; *случáйное* ~ perturbare aleatorie, perturbaţie accidentală; *атмосфéрное* ~ perturbaţie atmosferică; *вековóе* ~ perturbaţie seculară.

возмущённо *adv.* cu indignare, indignat.

возмущённый **1.** *p.t.p.* de la *возму-*

ти́ть. **2.** *adj.* revoltat; plin de revoltă, indignat, scandalizat.

вознагради́ть, *-ажу́, -ади́шь vb. pf. (ipf. вознагражда́ть) acuz.* a recompensa, a răsplăti, a despăgubi; ~ *по заслу́гам* a răsplăti după merite.

вознаграждать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вознагради́ть.*

вознаграждение, *-я n.* **1.** *sg.* recompensare, răsplătire, despăgubire, compensare. **2.** indemnizaţie, recompensă; remuneraţie, plată, onorariu; *де́нежное* ~ răsplată în bani, recompensă bănească; *за* ~ contraplată, contraechivalent; *страхово́е* ~ indemnizaţie/ despăgubire de asigurare.

вознамери́ваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вознамери́ться.*

вознамери́ться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. вознамери́ваться)* cu *ipf.* a intenţiona, a avea de gînd; ~ *уе́хать* a avea intenţia să plece.

вознегодова́ть, *-дую, -дуешь vb. pf. на* + *acuz.* a se supăra foc, a se înfuria, a fi indignat.

возненави́деть, *-и́жу, -и́дишь vb. pf. acuz.* a urî, a fi cuprins de ură, a prinde pică.

вознесе́ние, *-я n. sg.* **1.** ridicare, înălţare. **2.** *(fig.)* glorificare, proslăvire. **3.** *(bis.)* înălţarea.

вознести́, *-су́, -сёшь vb. pf. (ipf. возноси́ть) acuz.* a ridica, a înălţa; ~ *до не́бес* a ridica în slăvi, a ridica în slava cerului.

вознести́сь, *-су́сь, -сёшься vb. pf. (ipf. возноси́ться)* **1.** a se înălţa, a se ridica. **2.** a se făli, a se mîndri, a se fuduli, a se umfla în pene; a se îngîmfa.

возника́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *возни́кнуть*

возникнове́ние, *-я n. sg.* origine, obîrşie, naştere, apariţie, ivire ◇ *(tehn.)* ~ *колеба́ний* amorsarea oscilaţiilor.

возни́к/нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. возника́ть)* a se naşte, a lua fiinţă, a se isca, a apărea; a răsări; ~*ла ссо́ра* s-a iscat o ceartă; ~*ла мысль* i-a venit o idee.

возни́ца, *-ы m.* vizitiu, surugiu, căruţaş.

возни́чий, *-его m.* **1.** *(înv.) v.* *возни́ца.* **2.** *(astr.)* vizitiul.

возноси́ть, *-ошу́, -о́сишь vb. ipf.* de la *вознести́*

возноси́ться, *-ошу́сь, -о́сишься vb. ipf.* de la *вознести́сь.*

возня́, *-и́ f. sg.* **1.** zgomot, gălăgie, zarvă, tărăboi, hărmălaie; *подня́ть* ~*ю* a face tărăboi. **2.** bătaie de cap, alergătură, necazuri, griji. **3.** intrigi, uneltiri.

возоблада́ть, *-аю, -аешь vb. pf. над* + *instr.* a predomina, a precumpăni, a fi mai puternic, a avea preponderenţă, a întrece, a prevala.

возобнови́ть, *-влю, -ви́шь vb. pf. (ipf. возобновля́ть)* **1.** a reînnoi, a reîncepe, a relua; ~ *абонеме́нт* a reînnoi abonamentul; ~ *до́говор* a prelungi contractul; a reînnoi tratatul; ~ *перегово́ры* a relua tratativele; ~ *заня́тия* a relua studiile; ~ *рабо́ту* a-şi relua lucrul; ~ *разгово́р* a relua convorbirea/ discuţia; *(teatr.)* ~ *пье́су* a relua piesa; ~ *сноше́ния* a relua relaţiile. **2.** a restaura, a renova.

возобнови́/ться, *-ви́тся vb. pf. (ipf. возобновля́ться)* a reîncepe, a fi reluat.

возобновле́ние, *-я n. sg.* **1.** reluare, reîncepere, reînnoire; ~ *разгово́ра* reluarea discuţiei; ~ *уро́ков* reluarea lecţiilor; ~ *игры́* reluarea jocului; ~ *вое́нных де́йствий* reluarea operaţiunilor militare. **2.** *(tehn. silv.)* regenerare; ~ *ле́са* regenerarea pădurii; *есте́ственное* ~ *лесосе́к* regenerare naturală a parchetelor. **3.** restaurare, renovare; ~ *карти́ны* restaurarea tabloului.

возобновля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *возобнови́ть*

возобновля́ться, *-я́ется vb. ipf.* de la *возобнови́ться*

во́зок, *-зка́ m. (înv.)* căruţă/sanie cu coviltir, căruţă/sanie acoperită.

возомни́ть, *-ню, -ни́шь vb. pf. (în expr.)* ~ *о себе́* a fi închipuit/încrezut/ înfumurat, a se crede.

возопи́ть, *-плю, -пи́шь vb. pf. (înv.)* a striga în gura mare, a ţipa, a răcni cît îl ţine gura.

возра́доваться, *-дуюсь, -дуешься vb. pf. (înv.)* a se bucura, a fi cuprins de bucurie.

возража́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *возрази́ть*

возраже́ни/е, *-я n.* **1.** replică, ripostă; obiecţie; *ве́ское* ~ obiecţie serioasă; *необосно́ванное* ~ obiecţie neîntemeiată; *тон, не допуска́ющий* ~*й* ton care nu admite obiecţii, ton peremptoriu; *без* ~*й!* fără obiecţii/discuţie!; ~*й нет/не име́ется* nu sînt obiecţii. **2.** împotrivire, opunere. **3.** *(jur.)* excepţie, incident, obiecţie.

возрази́ть, *-ажу́, -рази́шь vb. pf. (ipf. возража́ть)* a replica, a obiecta, a contrazice, a se opune, a se împotrivi, a ridica o obiecţie; ~ *на чьё-л. предложе́ние* a obiecta împotriva propunerii cuiva.

во́зраст, *-а m.* **1.** vîrstă, etate; *младе́нческий* ~ vîrsta copilăriei; *зре́лый* ~ vîrsta maturităţii; *преде́льный* ~ limită de vîrstă; *призывно́й* ~ vîrstă de recrutare; *дошко́льный* ~ vîrstă preşcolară; *не́жный* ~ vîrstă fragedă; *прекло́нный* ~ vîrstă înaintată; *одного́* ~*а* de aceeaşi vîrstă; *в* ~*е...* în vîrstă de... **2.** maturitate. **3.** *(fiz.)* datare, vechime, vîrstă; ~ *по ге́лию* datare prin heliu ◇ *(pop.) на* ~*е* matur; *де́вушка на* ~*е* fată bună de măritat; *войти́ в* ~ a deveni matur, a se maturiza; *вы́йти из* ~*а* a depăşi vîrsta, a trece de o vîrstă; *вы́йти из шко́льного* ~*а* a depăşi vîrsta şcolară, a trece de vîrsta şcolară.

возраста́ние, *-я n. sg.* creştere, mărire, sporire, augmentare, ridicare, urcare; *скачкообра́зное* ~ dezvoltare/creştere în salturi; *(fiz.)* ~ *энтропи́и* creşterea entropiei.

возраста́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *возрасти́*

возраста́ющ/ий **1.** *part. prez. act.* de la *возрасти́.* **2.** *adj.* crescînd; care creşte, în creştere, accelerat; *(fiz.)* ~*ая ско́рость* viteză accelerată; *(mat.)* ~*ая прогре́ссия* progresie crescîndă; ~*ие потре́бности* necesităţi crescînde.

возрасти́, *-стёт vb. pf. (ipf. возраста́ть)* a creşte, a se mări, a spori, a se ridica, a se întări.

возрастно́й *adj.* de vîrstă, referitor la vîrstă/la etate; ~ *ценз* condiţie de vîrstă, cenz de vîrstă.

возроди́ть, *-ожу́, -оди́шь vb. pf. (ipf. возрожда́ть) acuz.* **1.** a reface, a reînnoi, a regenera. **2.** *(fig.)* a reînvia, a trezi la viaţă, a însufleţi ~ *к жи́зни* a readuce la viaţă, a trezi din nou la viaţă.

возроди́ться, *-ожу́сь, -оди́шься vb. pf. (ipf. возрожда́ться)* **1.** a se reînnoi, a se reface, a se regenera; a renaşte. **2.** a apărea din nou, a reapărea.

возрожда́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *возроди́ть*

возрожда́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *возроди́ться*

возрожде́ние, *-я n. sg.* refacere, reînnoire, regenerare; renaştere ~ *страны́* renaşterea ţării; ~ *промы́шленности* refacerea industriei ◇ *(ist.)* *Эпо́ха Возрожде́ния* Renaşterea, epoca Renaşterii.

возропта́ть, *-опщу́, -опщешь vb. pf. (înv.)* (a începe) a cîrti, a murmura împotriva cuiva, a fi nemulţumit de cineva; a protesta.

во́зчик, *-а m.* căruţaş, cărăuş, camionagiu.

возыме́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. acuz. (livr.)* a avea, a căpăta, a prinde; ~ *де́йствие* a avea efect; ~ *си́лу* a căpăta putere, a intra în vigoare; ~ *жела́ние* a avea o dorinţă; a prinde poftă; ~ *намере́ние* a avea o intenţie.

во́ин, *-а m.* ostaş, soldat, luptător ◇ *(prov.)* *оди́н в по́ле не* ~ unde-i unul nu-i putere.

во́инск/ий *adj.* militar, de militărie, ostăşesc; ~ *уста́в* regulament militar; ~*ая часть* unitate militară; *всео́бщая* ~*ая обя́занность* serviciu militar obligatoriu; *(înv.)* ~*ое ве́домство* departamentul militar; ~*ая до́блесть* vitejie ostăşească; ~ *долг* datorie ostăşească; datorie de ostaş; ~*ие по́чести* onoruri militare.

во́инственно *adv.* belicos, războinic, marţial.

во́инственность, *-и f. sg.* spirit războinic, caracter belicos.

во́инствен/ный *adj.* belicos, războinic ~ *вид* aer belicos; ~*ые племена́* triburi războinice.

во́инство, *-а n. col.* oaste, oştire, trupe.

во́инствующий *adj.* activ, militant.

во́истину *adv.* şi *cuv. modal* într-adevăr, cu adevărat.

войтель, *-я m.* **1.** *(înv.)* luptător, războinic, ostaş. **2.** *(glumeţ)* bătăuş.

вой, *-я m. sg.* **1.** urlet, răget *(de animale)*; *поднять* ~ a se porni pe urlat. **2.** plînset, bocet; geamăt de durere, lamentare. **3.** *(fig.)* şuierat, urlet; ~ *ветра* urletul vîntului. **4.** *(fig.)* protest zgomotos, zbierete, vociferări.

вóйлок, *-а m.* **1.** *sg.* pîslă. **2.** bucată de pîslă.

вóйлочный *adj.* de/din pîslă; de/din fetru.

войн/á, *-ы f.* război; *гражда́нская* ~ război civil; *Вели́кая Оте́чественная* ~ marele război pentru apărarea patriei; *агресси́вная* ~ război de agresiune; *захва́тническая* ~ război de cotropire; *освободи́тельная* ~ război de eliberare; *справедли́вая* ~ război drept; *наступа́тельная* ~ război ofensiv; *оборони́тельная* ~ război defensiv; ~ *на истоще́ние проти́вника* război de hărţuială; *бактериологи́ческая* ~ război bacteriologic; *всеобщая я́дерная* ~ război nuclear total; *а́томная* ~ război atomic; *партиза́нская* ~ luptă de partizani; *мирова́я* ~ război mondial; *холо́дная* ~ război rece; *вести́ ~ý* a purta/a duce război; *объяви́ть ~ý* a declara război; *находи́ться в состоя́нии ~ы́* a fi în stare de război; *вы́играть ~ý* a cîştiga războiul; *развяза́ть ~ý* a dezlănţui un război; *угрожа́ть ~о́й* a ameninţa cu războiul.

во́йск/о, *-а n.* **1.** armată, trupe; *регуля́рные ~á* trupe (armate) regulate; *де́йствующие ~á* armata activă; *наёмные ~á* armate de mercenari; *сухопу́тные ~á* armata de uscat; *сою́зные ~á* trupe aliate; *вспомога́тельные ~á* trupe auxiliare; ~ *прикры́тия* trupe de acoperire; ~ *свя́зи* trupe de transmisiuni; *оккупацио́нные ~á* trupe de ocupaţie; *бронета́нковые ~á* trupe blindate de tancuri; *воздушнодеса́нтные ~á* trupe aeropurtate; *инжене́рные ~á* trupe de geniu; *тыловы́е ~á* trupe necombatante; *пограни́чные ~á* trupe de grăniceri; *нaзе́мные ~á* trupe terestre.

войсков/о́й *adj.* de armată, referitor la armată, militar; *~áя часть* unitate militară; ~ *нача́льник* comandant militar.

войти́, *войду́, войдёшь vb. pf. (ipf. входи́ть) в+ acuz.* **1.** a intra, a pătrunde; ~ *в дом* a intra în casă; ~ *в комиссию* a intra (ca membru) într-o comisie; ~ *в правительство* a intra în guvern, a face parte din guvern; ~ *в обязанность* a intra în obligaţiile cuiva, a face parte din obligaţiile cuiva. **2.** a începe. **3.** *c+ instr.* a se adresa, a prezenta; ~ *с докла́дом* a prezenta un raport; a face un raport; ~ *с представле́нием/с предложе́нием* a face o propunere. **4.** a se ocupa/a cerceta cu atenţie; ~ *в суть де́ла* a pătrunde în fondul chestiunii; a cerceta fondul chestiunii. **5.** *cu substantive abstracte; indicînd începutul unei acţiuni:* ~ *в обихо́д/в употребле́ние* a intra în uz; ~ *в де́йствие/в си́лу* a intra în acţiune, a intra în vigoare; ~ *в мо́ду* a ajunge la modă; ~ *в перегово́ры* a începe tratativele ◇ ~ *в привы́чку* a deveni obicei/deprindere; ~ *в азарт* a se înflăcăra, a se pasiona, a-şi pierde capul; ~ *в долги́* a se îngloda în datorii, a avea datorii pînă peste cap; ~ *в лета́* a îmbătrîni; ~ *в дове́рие к кому́-л.* a deveni omul de încredere al cuiva; a intra în graţiile cuiva; ~ *в чьё-л. положе́ние* a înţelege situaţia cuiva, a se pune în situaţia cuiva; ~ *в поговóрку* a ajunge proverbial; ~ *в сла́ву* a deveni celebru/renumit, a cuceri gloria; ~ *в роль* a se obişnui, a se deprinde cu o situaţie; ~ *в быт* a se încetăţeni; a intra în uz; a deveni un fapt obişnuit; ~ *во вкус* a prinde/a căpăta gust.

вокали́з, *-а m. (muz.)* vocalizã.

вокализа́ция, *-и f. sg.* **1.** *(muz.)* vocalizare. **2.** *(lingv.)* vocalizare.

вока́була, *-ы f. (lingv.)* vocabulă; cuvînt.

вокали́зм, *-а m. sg. (lingv.)* vocalism; *безуда́рный* ~ vocalism aton; *предуда́рный* ~ vocalism protonic; *зауда́рный* ~ vocalism posttonic.

вокали́ст, *-а m. sg. (muz.)* profesor de canto.

вока́льн/ый *adj.* **1.** vocal, de canto; *~ая му́зыка* muzică vocală; ~ *ве́чер* recital de canto. **2.** *(lingv.)* deictic; ~ *жест* cuvînt deictic.

вокати́в, *-а m. (gram.)* vocativ, cazul vocativ.

вокза́л, *-а m.* gară; ~ *аэропо́рта* aerogară; *морско́й* ~ gară maritimă; *речно́й* ~ gară fluvială.

вокза́льн/ый *adj.* de gară, al gării; *~ое зда́ние* clădirea gării.

вокру́г 1. *adv.* în jur, împrejur; de jur împrejur. **2.** *prep.* cu *gen.* în jurul, împrejurul; de jur împrejurul. **3.** *prep.* cu *gen. (fig.)* referitor la, cu privire la; pe marginea ... ◇ *ходи́ть ~ да о́коло* a se învîrti în jurul unei chestiuni fără a pune punctul pe «i»; a discuta pe ocolite.

вол, *-á m.* bou ◇ *рабо́тать как ~* a munci din răsputeri/din greu, a munci ca o vită; *~á крути́ть/верте́ть* a duce cu preşul, a duce de nas; *е́хать как на ~áх* a merge încet (ca tras de boi).

вола́н, *-а m.* volan *(la îmbrăcăminte de damă)*.

во́лглый *adj. (reg.)* umed, jilav.

во́лгнуть, *-ну, -нешь vb. ipf. (reg.)* a se umezi, a deveni umed.

волды́рник, *-а m. (bot.)* plescăiţă.

волды́рь, *-я́ m.* băşică *(produsă de arsură, frecare etc.)* ◇ *пропа́л как ~ на воде́* a pierit ca un balon de săpun.

волев/о́й 1. *adj.* voliţional, volitiv, de voinţă; voluntar; *~óе де́йствие* acţiune voluntară. **2.** cu voinţă; ~ *челове́к* om cu voinţă; *~áя нату́ра* fire voluntară.

волеизъявле́ни/е, *-я n.* exprimare a voinţei, manifestare a voinţei; *(jur.) дефе́кты ~я* vicii de consimţămînt.

волейбо́л, *-а m.* volei.

волейбо́льн/ый *adj.* de volei; ~ *мяч* minge de volei; *~ая кома́нда* echipă de volei.

волейболи́ст, *-а m.* jucător de volei.

во́лей-нево́лей *adv.* vrînd-nevrînd, de voie de nevoie, volens-nolens.

волжа́нин, *-а m.* locuitor din regiunea fluviului Volga.

волк [1], *-а m.* lup ◇ ~ *ом выть* a se tîngui, a se plînge amarnic; ~ *в овечьей шку́ре* lup în piele de oaie; *~ом смотре́ть* a privi posomorît; a se uita chiorîş; a privi duşmănos; *быть голо́дным как ~* a avea o foame de lup; *(prov.) ~ крадёт и считанных овец* lupul fură/mănîncă şi din oile numărate; *морско́й ~* lup de mare; *(prov.) как ~а ни корми́, он всё в лес смо́трит* lupul îşi schimbă părul, dar năravul ba; *(prov.) и ~и сы́ты и о́вцы це́лы* a împăca şi capra şi varza; *(prov.) ~ов бои́тся — в лес не ходи́ть* cine se teme de brumă să nu sădească vie; cine se teme de vrăbii, să nu semene mălai; *стáрый* ~ lup bătrîn; *хоть ~ов мороз* e ger de crapă pietrele; *про ~а речь, а ~ навстре́чь* vorbeşti de lup şi lupu-i la uşă; *(prov.) с ~ами жить — по— во́лчьи выть* cu lupii să urli, cu oile să zbieri; cînd treci prin ţara orbilor, închide şi tu un ochi.

волк [2], *-а m. (tehn.)* instalaţie pentru umezit.

волк-машúна, *-ы f. (tehn.)* lup, maşină de dărăcit şi scărmănat *(în industria bumbacului) sau* de fărîmiţat *(în extragerea turbei)*.

волкобóй, *-я m. (bot.)* piperul-lupului, tulichină.

волкобóйник, *-а m. (bot.)* omag.

волкода́в, *-а m.* cîine-lup; dulău.

волна́ [1], *-ы́ f. sg. (reg.)* lînă.

волн/á [2], *-ы́ f.* **1.** val, undă, talaz; *морска́я* ~ val de mare. **2.** *(fiz.)* undă; *звукова́я* ~ undă sonoră; *световáя* ~ undă de lumină. **3.** *pl. (tele)* unde; *дли́нные ~ы* unde lungi; *сре́дние ~ы* unde mijlocii; *коро́ткие ~ы* unde scurte; *меша́ющая* ~ undă perturbatoare; *атмосфе́рная* ~ undă atmosferică; *уда́рная* ~ undă de şoc; *лови́ть ~ý* a prinde un post de radio. **4.** *(fig.)* val; ~ *самолётов* stol de avioane; ~ *недово́льства* val de nemulţumire; *стáчечная* ~ val de greve.

волнени/е, *-я n.* **1.** mişcare, agitaţie, freamăt; *морско́е* ~ freamătul mării. **2.** *(fig.)* emoţie, nelinişte, frămîntare; *прийти́ в* ~ a fi cuprins de emoţie; *притаи́ть/скрыть* ~ a-şi ascunde emoţia. **3.** *(mai ales la pl.) (fig.)* tulburări, dezordini, răscoală; revoltă, răzmeriţă.

волни́стость, *-и f. sg.* unduire, ondulare; efect de pulsaţie; *(fiz.)* ondulozitate.

волни́ст/ый *adj.* **1.** ondulat, unduios; *~ые во́лосы* păr ondulat. **2.** deluros; *~ая ме́стность* regiune deluroasă; *(tehn.) ~ое желе́зо* tablă ondulată.

волн/ова́ть, *-ну́ю, -ну́ешь vb. ipf. (pf. взволнова́ть) acuz.* **1.** a agita, a mişca; *ве́тер ~у́ет морску́ю гладь* vîntul agită întinsul mării. **2.** *(fig.)* a nelinişti, a îngrijora; a provoca emoţii; a enerva. **3.** *(fig. înv.)* a instiga, a aţîţa, a îndemna (la răscoală); *~ умы́* a aţîţa spiritele.

волн/ова́ться, *-ну́юсь, -ну́ешься vb. ipf. (pf. взволнова́ться)* **1.** a se agita, a se mişca, a fremăta; *мо́ре ~у́ется* marea freamătă. **2.** *(fig.)* a se frămînta, a fi tulburat; a fi îngrijorat, a se nelinişti; a se enerva; a avea emoţii. **3.** *(fig. înv.)* a se răscula, a se răzvrăti, a-şi arăta nemulţumirea.

волново́д, *-а m. (fiz.)* ghid de unde; *атмосфе́рный ~* ghidul de unde atmosferice.

волнов/о́й *adj.* unduios; de unde, ondulatoriu; *~о́е движе́ние* mişcare ondulatorie.

волногаси́тель, *-я m. (tehn.)* amortizor de unde de şoc.

волнолóм, *-а m. v. волнорéз*

волномéр, *-а m.* undometru.

волнообрáзн/ый *adj.* **1.** ondulat, ondulatoriu; de forma undelor; *~ое движе́ние* mişcare ondulatorie; *(geol.) ~ое землетрясе́ние* cutremur ondulatoriu. **2.** deluros; *~ая пове́рхность* suprafaţă deluroasă; regiune delurcasă.

волнообразова́тель, *-я m. (tehn.)* oscilator, generator de unde.

волнопоглоще́ние, *-я n. (fiz.)* absorbţie de unde.

волнорéз, *-а m. (mar.)* spărgător de valuri; spargeval; dig de larg.

волноуказа́тель, *-я m. (tehn.)* indicator de unde.

волноулови́тель, *-я m. (radio)* detector de unde.

волну́ха, *-и f. v. волну́шка*

волну́шка, *-и f. (bot.)* burete flocos.

волну́ющ/ий 1. *part. prez. act.* de la *волнова́ть; вопро́с, ~ ма́ссы* problemă care preocupă masele. **2.** *adj.* îngrijorător; neliniştitor; alarmant; *~ие собы́тия* evenimente îngrijorătoare. **3.** *adj.* tulburător; răscolitor; mişcător, impresionant.

волов/о́й *adj.* de bou; *~ья шку́ра* piele de bou.

воловúк, *-а m. (bot.)* limba-boului, miruţă.

волóвня, *-и f.* grajd/staul pentru boi.

вóлок, *-а m.* **1.** teritoriu între ape navigabile peste care se face transbordarea mărfurilor sau a vaselor mici. **2.** *(reg.)* drum de căruţe prin pădure. **3.** *(reg.)* plasă pentru prins peşte.

волоки́т|а [1], *-ы f. sg.* tărăgăneală, tărăgănare, tergiversare, amînare; *бюрократи́ческая ~* tărăgănare birocratică, procedură birocratică; *бума́жная ~* scriptologie ◇ *затя́ть ~у* a o lungi, a amîna de azi pe mîine.

волоки́та [2], *-ы m. (înv.)* curtezan; (om) afemeiat, mulieratic, crai.

волоки́тный *adj.* greu de realizat, cu multe formalităţi, legat de multe formalităţi.

волоки́тчик, *-а m.* birocrat, formalist.

волокни́стость, *-и f. (text.)* procent de fibre.

волокни́ст/ый *adj.* fibros; *~ые расте́ния* plante fibroase; *~ое строе́ние* structură fibroasă.

волокнó, *-á n.* **1.** fibră, fir; *шёлковое ~* fir de mătase; *льняно́е ~* fibră de in; *асбе́стовое ~* fibră de azbest; *белко́вое ~* fibră de albumină; *пенько́вое ~* fibră de cînepă; *синтети́ческое ~* fibră sintetică; *хло́пковое ~* fibră de bumbac; *шерстяно́е ~* fibră de lînă; *штáпельное ~* celofibră. **2.** *(biol.)* ţesut, ţesuturi fibroase ◇ *(prov.) каково́ ~, таково́ и полотно́* cum e turcul şi pistolul; cum e fusul şi mosorul.

волокóнце, *-а n. (text.)* fibrilă elementară.

волоково́/й *adj. (în expr.) ~е окно́* ferestruică pentru ieşirea fumului *(în casele fără hornuri).*

вóлоком *adv.* tîrîş; *тащи́ть ~* a tîrî.

волоку́ша, *-и f.* **1.** dispozitiv pentru tras greutăţi. **2.** tîrşitoare; **3.** plasă de pescuit. **4.** *(agr.)* maşină de strîns şi transportat fînul; netezitoare. **5.** sanie cu tălpi late.

волонтёр, *-а m.* voluntar.

волопáс, *-а m. (astr.)* Boarul *(constelaţie).*

вóлос, *-а m.* **1.** fir de păr. **2.** *pl.* păr; *седы́е ~ы* păr cărunt. **3.** *sg.* păr de animale *(folosit în industrie)* ◇ *ни на ~* deloc, cîtuşi de puţin, cît negru sub unghie; *рвать на себе́ ~ы* a-şi smulge părul din cap; *красне́ть до корне́й воло́с* a roşi pînă în vîrful urechilor, a roşi pînă la albul ochilor; *~ы встаю́т ды́бом* a i se face părul măciucă; a i se zbîrli părul; *до седы́х воло́с* pînă la adînci bătrîneţe; *(prov.) ~ до́лог, да ум коро́ток* barbă lungă, minte scurtă; barbă mare, minte n-are; *ско́лько воло́с на голове́* cîţi peri în barbă; cîtă frunză şi iarbă.

волоса́тик, *-а m.* **1.** *(zool.)* vierme de apă *(subţire şi lung).* **2.** *(bot.)* negară. **3.** *(geol.)* cristal de munte, ametist cu structură fibroasă.

волоса́тость, *-и f. sg.* însuşirea de a fi păros.

волоса́тый *adj.* **1.** păros, acoperit cu păr. **2.** pletos, cu păr mult.

волоси́нка, *-и f.* fir de păr, firicel de păr.

волоси́стый *adj.* **1.** *(geol.)* fibros, cu structură fibroasă; *~ асбе́ст* azbest fibros. **2.** *(bot.)* pilos.

волосн/о́й *adj.* **1.** de păr. **2.** *(fiz. biol.)* capilar; *~ые сосу́ды* vase capilare.

волóсность, *-и f. sg. (fiz. biol.)* capilaritate.

волóсный *adj. v. волосно́й.*

волосови́на, *-ы f. (metal.)* fisură fină.

волос/о́к, *-ска́ m.* **1.** fir de păr, firicel de păr. **2.** resort, spirală, arc de ceasornic. **3.** *(bot.)* păr, perişor, firicel. **4.** filament (la un bec) ◇ *(fig.) висе́ть/держа́ться на ~ке́* a atîrna de un fir de păr; *на ~ке́ от* ... la un pas de ..., foarte aproape (de o nenorocire); *не тро́нуть ~ка́* a nu te atinge nici măcar de un fir de păr, a nu face nici un rău cuiva.

волосообрáзный *adj.* filiform.

волости/о́й *(înv.)* de plasă; al plăşii; *~о́е правле́ние* administraţia plăşii.

вóлость, *-и f. (înv.)* **1.** plasă. **2.** regiune.

волосяни́к, *-а m. (reg.)* saltea de păr.

волосяни́ка, *-и f.* **1.** ţesătură de păr de cal. **2.** *(reg.)* capcană pentru prinderea păsărilor. **3.** *(pop.)* păruială.

волосяно́й *adj.* de păr; *~ тюфя́к* saltea de păr.

волоче́ние, *-я n. sg. (tehn.)* tragerea sîrmei, trefilare; *холо́дное ~* trefilare la rece.

волочи́льн/ый *adj. (tehn.)* de trefilat; de tras sîrmă; *~ая маши́на* banc de trefilat; *~ые кле́щи* cleşte de tras sîrmă; cleşte de trefilat.

волочи́льня, *-и f. (tehn.)* filieră de trefilare.

волочи́льщик, *-а m. (tehn.)* trăgător, trefilator.

волоч/и́ть, *-очу́, -оти́шь vb. ipf. acuz.* **1.** a tîrî; *~ мешо́к с зерно́м* a tîrî un sac de grîu; *е́ле но́ги ~и́т* abia îşi mai tîrăşte picioarele. **2.** *(fig.)* a tărăgăna; a amîna mereu. **3.** *(tehn.)* a trage, a trefila. **4.** *(agr.)* a tîrşi; *~ лён* a meliţa inul.

волочи́ться, *-очу́сь, -оти́шься vb. ipf.* **1.** a se tîrî, a merge tîrîş-grăpiş. **2.** *за + instr.* a face curte, a da tîrcoale. **3.** *pas.* de la *волочи́ть.*

воло́чь, *-окý, -очёшь, -окýт vb. ipf. acuz. (pop.)* a tîrî, a trage; *наси́лу но́ги ~* a-şi trage cu greu picioarele.

воло́/чься, *-окýсь, -очёшься, -окутся vb. ipf. (pop.)* a se tîrî, a merge greu; *наси́лу ~кýсь* abia mă tîrăsc.

волхв, *-á m.; pl. волхвы́* **1.** mag, vrăjitor, ghicitor; prezicător *(la vechii slavi).* **2.** astrolog; cititor în stele.

волчáнка, *-и f. sg. (med.)* lupus, tuberculoză a pielii.

волчáтник, *-а m.* vînător specialist în vînatul lupilor.

волчéц [1], *-чцá m. (vet.)* pecingine *(la cîini).*

волчéц [2], *-чцá m. (bot.)* scai.

вóлч/ий *adj.* **1.** de lup; *~ след* urmă de lup. **2.** de blană de lup; *~ья шу́ба* şubă de blană de lup ◇ *~ паспо́рт* sau *биле́т* legitimaţie eliberată persoanelor considerate ostile regimului ţarist; *~ья я́ма* capcană; *(bot.) ~чья я́года* lemn-cîinesc; *~ аппети́т* foame de lup; *(bot.) ~ье ли́ко* tulichină, bobiţă-de-lup, cleiţă, dalac.

волчи́ха, *-и f. (reg.) v. волчи́ца*

волчи́ца, *-ы f.* lupoaică.

волч/о́к [1], *-ка́ m.* **1.** sfîrlează, titirez. **2.** *(fiz.)* giroscop. **3.** *(tehn.)* maşină de tocat

carne;volf ◇ *вертéться ~кóм* a se învîrti ca un titirez; a umbla ca o sfîrleză. **волчóк** [2], *-чкá, m.* **1.** *dim.* de la *волк.* **2.** cîine lup.

волчóнок, *-нка m.* pui de lup.

волшéбник, *-а m.* magician, vrăjitor, mag.

волшéбн/ый *adj.* **1.** miraculos, fermecat, vrăjit; *~ая флéйта* flautul fermecat; *~ая пáлочка* baghetă magică; *~ое цáрство* împărăția zînelor; țară din povești. **2.** *(fig.)* încîntător, minunat, fermecător, feeric; *~ые звýки* sunete fermecătoare; *~ гóлос* voce încîntătoare; *~ вид* peisaj feeric ◇ *(inv.) ~ фонáрь* lanternă magică; aparat de proiecție.

волшéбств/ó, *-á n. sg.* **1.** magie, vrăjitorie, vrajă, farmec; fermecare; *как по ~ý* ca prin farmec. **2.** *(fig.)* farmec, încîntare, feerie.

волы́нить, *-ню, -нишь vb. ipf. (pop.)* a tărăgăna, a munci fără spor.

волы́нка [1], *-и f.* cimpoi.

волы́нк/а [2], *-и f. sg. (pop.)* tărăgăneală, amînare, lungire fără rost, ritm încetinit de muncă; *прекрати́те ~у!* încetați cu tărăgăneala! ◇ *тянýть ~у* a trîndăvi, a tărăgăna, a munci fără spor.

волы́нщик [1], *-а m.* cîntăreț din cimpoi, cimpoier.

волы́нщик [2], *-а m. (pop.)* tîrîie-brîu, țeneș, trîndav.

вольгóтно *adv. (pop.)* liber, nestingherit, în voie; îmbelșugat; *жить ~* a trăi în voie.

вольгóтн/ый *adj. (pop.)* liber, nestingherit, în voie.

вóльн/ая, *-ой f. (ist.)* act de dezrobire, document de eliberare din iobăgie; *дать ~ую* a da libertate, a dezrobi, a elibera din iobăgie.

вóльничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a-și face de cap, a trăi/a face cum îl taie capul, a nu ține seama de nimic; a proceda în mod arbitrar.

вóльно 1. *adv. (în mod)* liber, independent; *~ úли невóльно* vrînd-nevrînd; *вести́ себя́ ~* a se comporta liber, a avea o atitudine independentă. **2.** *(mil.) ~!* repaus!, pe loc repaus! *(comandă); положéние ~!* poziție de repaus!

вольнó *pred. impers.* păi, dacă ...; vezi, dacă ...; e în voia lui să ... ◇ *~ емý/ей!* cum dorește, cum îi este voia.

вольнодýмец, *-мца m. (inv.)* liber-cugetător.

вольнодýмие, *-я n. sg. (inv.) v. вольнодýмство*

вольнодýмный *adj. (inv.)* liber-cugetător.

вольнодýмство, *-а n. sg. (inv.)* atitudine de liber-cugetător.

вольнолюби́вый *adj. (inv.)* iubitor de libertate; dornic de libertate; care năzuiește spre libertate.

вольномы́слие, *-я n. sg. v. вольнодýмство*

вольнонаёмный *adj.* civil care lucrează ca angajat într-o unitate sau instituție militară.

вольноотпýщенник, *-а m.* libert; iobag eliberat.

вольноотпýщенн/ый *adj.* **1.** dezrobit, eliberat din iobăgie. **2.** *~ый, -ого m.* libert, iobag eliberat.

вольнопрактикýющий *adj.* liber profesionist.

вольнослýшатель, *-я m. (inv.)* audient.

вóльност/ь, *-и f.* **1.** *sg.* libertate, independență; *~ мы́сли* libertate în gîndire. **2.** *(mai ales la pl.) (inv.)* privilegii, avantaje, drepturi; *казáцкие ~и* privilegiile cazacilor. **3.** familiaritate exagerată; libertate în purtări, obrăznicie; *позволя́ть себé ~и* a-și permite prea mult. **4.** licență; *поэти́ческая ~* licență poetică.

вóльн/ый *adj.* **1.** *(pol.)* liber, independent, neatîrnat. **2.** de libertate; *~ дух* spirit de libertate; *~ые мы́сли* idei/spirit de libertate. **3.** liber, nestînjenit, neconstrîns; *~ое житьё* viață liberă, viață în libertate. **4.** liber; *~ые цéны* prețuri libere; *~ая торгóвля* comerț liber. **5.** prea familiar, obraznic, libertin; *~ое поведéние* comportare prea familiară, comportare prea îndrăzneață ◇ *~ая одéжда* haină largă; *~ая птúца* om liber ca o pasăre; *(înv.) по ~ому нáйму* ca angajat civil (într-o unitate militară); *~ые стихú* versuri libere; *~ казáк* om liber, om independent; *~ пере-*

вóд traducere liberă; *~ гóрод* oraș liber; *(sport) ~ые движéния* mișcări libere; *~ые упражнéния* exerciții libere; *~ая гáвань* porto-franco; *сам себé не вóлен* a nu fi stăpîn pe sine; a nu se putea stăpîni, a fi lipsit de voință.

вольт [1], *-а m.* **1.** voltă; (la călărie și scrimă). **2.** *(arg.)* măsluire a cărților de joc.

вольт [2], *-а m. (fiz.)* volt.

вóльта, *-ы f. (text.)* voltă.

вольтáж, *-а m. (fiz.)* voltaj.

вольтáметр, *-а m. (fiz.)* voltametru.

вольт-ампéр, *-а m. (fiz.)* volt-amper.

вольтамперметр, *-а m. (fiz.)* voltampermetru.

вольтаскóп, *-а m. (fiz.)* voltascop.

вольтерья́нец, *-нца m.* volterian; liber-cugetător.

вольтерья́нство, *-а n. sg.* volterianism.

вольтижёр, *-а m.* voltijor.

вольтижи́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a face voltije.

вольтижиро́вка, *-и f. sg.* voltijă, voltij.

вольтижиро́вочн/ый *adj.* de voltij; *~ое седлó* șa pentru voltij.

вольтмéтр, *-а m. (fiz.)* voltmetru; *диóдный ~* voltmetru cu diodă.

вóльтов, *-а m. adj. (în expr.) ~а дугá* arc voltaic; *~ столб* pilă electrică Volta; element electric Volta.

вольфрáм, *-а m. (chim.)* wolfram, tungsten.

вольфрáмов/ый *adj.* de wolfram; *~ая рудá* minereu de wolfram; *~ая сталь* oțel wolfram.

волюнтари́зм, *-а m. (fil.)* voluntarism.

волюнтари́ст, *-а m. (fil.)* adept al voluntarismului.

волю́та, *-ы f. (arhit.)* volută.

вóлюшка, *-и f. sg. dim. alintător* de la *вóля; (folc.) вóльная тебé ~* ai toată libertatea; fă cum ți-e voia; voia dumitale; ca la banul Ghica.

вóл/я, *-и f. sg.* **1.** voință; *свобóда ~и* libertatea voinței, liber-arbitru; *сúла ~и* voință puternică. **2.** năzuință, voință; dorință, cerință, exigență; *~ к жúзни* dorință/năzuință/sete de viață; *~ к побéде* voința de a învinge; *~ нарóда* voința poporului. **3.** putere, drept; *э́то в вáшей ~е* stă în puterea dumneavoastră. **4.** *(înv.)* libertate, independență; *вы-пустить на ~ю* a pune în libertate. **5.** *(înv.)* eliberarea țăranilor din starea de iobăgie. **6.** frîu liber, libertate de manifestare; *дать ~ю своемý чýвству* a da frîu liber sentimentelor; *дать ~ю слезáм* a da frîu liber lacrimilor *~ею слýчая* prin forța împrejurărilor ◇ *~ею судéб* prin voia/capriciile soartei; *вы-полнить ~ю кого́-л.* a îndeplini dorința cuiva; *взять ~ю* a face ceva de capul său; *быть/находúться в чей-л. ~е* a fi sub imperativul voinței cuiva; *в свою́ ~ю* după pofta inimii; cît dorești; *вóлей-невóлей* vrînd-nevrînd; de voie, de nevoie; *вы́йти из ~и кого́-л.* a nu mai da ascultare cuiva, a nu mai asculta de cineva; *желéзная ~* voință de fier; *диктовáть свою́ ~ю* a-și impune voința; *не давáть ~и рукáм* a-și ține mîinile acasă; *отдáться ~е слýчая/судьбы́* a se lăsa în voia soartei; *~ вáша, вáша дóбрая ~* cum vreți, cum doriți; *послéдняя ~* ultima dorință, testament; *(pop.) на ~ю; на ~е* afară, în aer liber; *сдавáться на ~ю победúтеля* a se preda, a capitula fără condiții; *по дóброй ~е* de bunăvoie, nesilit de nimeni; *не по своéй ~е* de nevoie; *прóтив чьей-л. ~и* împotriva voinței cuiva; *злáя ~* rea voință; *дóбрая ~* bunăvoință; *прояви́ть дóбрую ~ю* a manifesta bunăvoință; *лю́ди дóброй ~и* oameni de bună credință.

вон [1] *adv.* afară; *вы́йти ~* a ieși afară; *вы́гнать ~* a da afară, a goni; *пошёл ~ отсю́да!* ieși afară!; *~ éго!* afară cu el! ◇ *из умá/из пáмяти ~* mi-a zburat din memorie, mi-a scăpat complet; *лезть ~ из кóжи* a se face luntre și punte, a face pe dracu-n patru; *из рук ~ плóхо* nici nu se poate mai rău; sub orice critică; *из рядá ~ (выходя́щий)* din cale afară, extraordinar.

вон [2] *partic. (pop.)* ia, iată, uite; *вон вúдите, что случúлось* ei, vedeți ce s-a întîmplat; *вон где* iată unde; *вон там* iată acolo; *вон он идёт* iată-l că vine; *~ когдá* iată cînd; *вон он какóй!* uite cum e!, uite la el! *вон (онó) что!* ia te uită!

вонзáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *вонзúть*

вонза́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** de la *вонзи́ться.* **2.** *pas.* de la *вонза́ть.*

вонзи́ть, *-нжу́, -нзи́шь vb. pf. (ipf. вонза́ть) acuz.* cu *в* + *acuz.* a înfige, a împlînta, a băga; ~ *ко́гти* a-şi înfige ghearele.

вонзи́ться, *-нзи́тся vb. pf. (ipf. вонза́ться)* a se înfige, a se împlînta; a se băga, a intra.

вони́ца, *-ы f. sg. (pop.)* duhoare, putoare *(tare de tot).*

вонь, *-и f. sg.* putoare, duhoare, miros greu/urît.

воно́чий *adj.* rău mirositor, împuţit.

воно́чка, *-и f.* **1.** *(zool.)* sconcs. **2.** *(bot.)* cimicifugă. **3.** *m. şi f. (pop.)* persoană care răspîndeşte un miros urît.

вонять, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* a avea un miros urît, a mirosi greu, a duhni.

вообража́ем/ый *adj.* **1.** imaginar, închipuit, fantezist; *~ые опа́сности* primejdii imaginare. **2.** închipuit, imaginat, conceput teoretic.

вообража́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вообрази́ть* ◇ *вообража́ю!* îmi închipui!; *(мно́го) о себе́* ~ prea şi-a luat-o în cap, prea se crede.

вообража́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *вообрази́ться.*

воображе́ни/е, *-я n. sg.* imaginaţie; *бога́тое* ~ imaginaţie bogată; *игра́ ~я* joc al imaginaţiei; *бе́дное* ~ imaginaţie slabă/săracă; *живо́е* ~ imaginaţie vie; *пы́лкое* ~ imaginaţie înflăcărată.

вообрази́м/ый *adj.* imaginabil; uşor de închipuit/de crezut/de imaginat.

вообрази́/ть, *-ажу́, -рази́шь vb. pf. (ipf. вообража́ть)* **1.** *acuz.* a-şi închipui, a-şi imagina, a i se năzări. **2.** a crede, a presupune, a avea în gînd. **3.** *(pop.) (о себе)* a se crede; a fi închipuit, a fi îngîmfat, a se supraaprecia.

вообще́ *adv.* **1.** în genere, în general, în linii generale; de obşte; ~ *вы правы* în general aveţi dreptate. **2.** întotdeauna, în toate ocaziile; îndeobşte; *он ~ тако́й* el e întotdeauna aşa ◇ ~ *говоря́* la drept vorbind; în general; ~ *и в ча́стности* în general şi în special.

вооб рази́ться, *-зи́тся vb. pf. (ipf. вообража́ться)* a i se părea, a i se năzări ...

воодушеви́ть, *-влю́, -ви́шь vb. pf. (ipf. воодушевля́ть) acuz.* a însufleţi, a înflăcăra, a îndemna, a stimula, a anima, a da impuls, a mobiliza.

воодушеви́ться, *-влю́сь, -ви́шься vb. pf. (ipf. воодушевля́ться) instr.* a se însufleţi, a se înflăcăra, a se entuziasma, a se anima.

воодушевле́ни/е, *-я n. sg.* însufleţire, înflăcărare, entuziasm, animaţie; *рабо́тать с ~ем* a lucra cu însufleţire; *говори́ть с ~ем* a vorbi cu înflăcărare.

воодушевлённ/ый 1. *p.t.p.* de la *воодушеви́ть.* **2.** *adj.* însufleţit, înflăcărat, animat, entuziasmat; *~ая речь* cuvîntare însufleţită/înflăcărată.

воодушевля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *воодушеви́ть*

вооружа́ть, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *вооружи́ть*

вооруже́ни/е, *-я n.* **1.** *(действие)* înarmare, înzestrare cu armament; ~ *войск* înarmarea trupelor. **2.** armament, înarmare; *стрелко́вое* ~ armament de infanterie; *тяжёлое* ~ armament greu; *я́дерное* ~ armament nuclear; *приня́ть на* ~ a înzestra cu o armă; *произво́дство ~я* producţie de armament; *совре́менное* ~ armament modern; *обы́чные ~я* armament clasic; *быть/состоя́ть на ~и* a face parte din armamentul unei armate. **3.** utilaj, dotare; *па́русное* ~ greement; velatură; *техни́ческое* ~ echipament tehnic; echipare tehnică.

вооружённость, *-и f. sg.* **1.** înarmare. **2.** înzestrare, echipare, dotare, utilare; *техни́ческая* ~ echipare tehnică.

вооружённ/ый 1. *p.t.p.* de la *вооружи́ть.* **2.** *adj.* armat; *~ое столкнове́ние* ciocnire armată; *~ое восста́ние* insurecţie armată. **3.** *(fig.)* înarmat, înzestrat cu ...; *~ зна́ниями* înarmat cu cunoştinţe ◇ *~ая по́мощь* ajutor militar; *~ым гла́зом* cu ajutorul unui aparat optic; ~ *до зубо́в* înarmat pînă în dinţi; ~ *нейтралите́т* neutralitate armată; *~ые си́лы* forţe armate, armată, trupe.

вооружи́ть, *-жу́, -жи́шь vb. pf. (ipf. вооружа́ть) acuz.* **1.** a înarma; **2.** *(fig.)* a înarma, a înzestra, a dota, a utila; ~ *зна́ниями* a înarma cu cunoştinţe; ~ *передовы́м о́пытом* a înarma cu o experienţă înaintată. **3.** *(fig.) про́тив* + *gen.* a aţiţa, a întărîta, a stîrni pe cineva împotriva cuiva.

вооружи́ться, *-жу́сь, -жи́шься vb. pf. (ipf. вооружа́ться) instr.* **1.** a se înarma; ~ *до зубо́в* a se înarma pînă-n dinţi. **2.** *(fig.)* a se înarma, a fi înzestrat, a fi prevăzut cu ceva; ~ *терпе́нием* a se înarma cu răbdare.

воо́чию *adv.* cu proprii ochi, personal; ~ *убеди́ться* a se convinge personal; *уви́деть/наблюда́ть* ~ a vedea cu proprii ochi.

во-пе́рвых *cuv. modal* mai întîi, în primul rînd, mai înainte de toate.

вопи́ть, *-плю́, -пи́шь vb. ipf.* a ţipa, a zbiera, a răcni, a vocifera, a se văita.

вопию́щ/ий *adj.* revoltător, care trezeşte indignare, strigător la cer, inadmisibil; *~ая несправедли́вость* nedreptate strigătoare la cer ◇ *глас ~его в пусты́не* un glas care predică în deşert/în pustiu.

вопи/я́ть, *-ю́, -и́ешь vb. ipf. (înv.)* a implora, a invoca; a ruga (urlînd) ◇ *ка́мни ~ю́т* e strigător la cer; *де́ло ~и́т о себе́* faptă revoltătoare, faptă care trezeşte indignare.

во́пленица, *-ы f.* bocitoare.

воплоти́ть, *-ощу́, -оти́шь vb. pf. (ipf. воплоща́ть) acuz.* cu *в* + *prepl.* a întruchipa, a încarna, a personifica, a simboliza; ~ *в жизнь* a transpune/a traduce în viaţă; ~ *в себе́* a întruchipa, a personifica.

воплоти́ться, *-ощу́сь, -оти́шься vb. pf. (ipf. воплоща́ться) в* + *prepl.* a se întruchipa, a-şi găsi întruchiparea; a se realiza.

воплоща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *воплоти́ть*

воплоща́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *воплоти́ться*

воплоще́ние, *-я n. sg.* **1.** întrupare, întruchipare, încarnare, personificare, realizare.

воплощённый 1. *adj.* încarnat, întruchipat, personificat. **2.** *p.t.p.* de la *воплоти́ть.*

вопль, *я n.* ţipăt, strigăt, urlet, geamăt vaiet.

вопреки́ *prep.* cu *dat.* în pofida, în ciuda, contrar, în contra, împotriva; ~ *здра́вому смы́слу* în ciuda bunului simţ; ~ *всем пра́вилам* în pofida tuturor regulilor; ~ *жела́нию* în ciuda dorinţei (cuiva).

вопро́с, *-а m.* **1.** întrebare, interogaţie; *зада́ть* ~ a pune o întrebare; *осажда́ть ~ами* a asalta cu întrebări; *рито́рический* ~ întrebare retorică. **2.** problemă, chestiune; *национа́льный* ~ problemă naţională; *крестья́нский* ~ problemă ţărănească; *спо́рный* ~ problemă litigioasă; problemă controversată; *подня́ть* ~ a ridica o problemă; *оста́вить ~ откры́тым* a lăsa o problemă deschisă; a lăsa o chestiune în suspensie; *круг ~ов* ciclu de probleme; ~ *че́сти* chestiune de onoare; ~ *вре́мени* chestiune de timp; *ли́чный* ~ chestiune personală; ~ *не в э́том* nu e vorba despre asta, nu asta-i problema; *~ы языкозна́ния* probleme de lingvistică; *~ы филосо́фии* probleme de filosofie ◇ ~ *жи́зни и сме́рти* o chestiune de viaţă şi de moarte, o chestiune vitală; *что за ~?* mai încape îndoială?, mai încape vorbă?, desigur!, cum să nu!, bineînţeles! ~ *в том, что ...* e vorba să ..., chestiunea care se pune constă în ...; *под большим ~ом (быть, стоя́ть)* a fi foarte problematic; a fi îndoielnic; a fi de discutat, a rămîne de văzut; *поста́вить под* ~ a pune sub semnul întrebării; *~ы, стоя́щие на повёстке дня* a) chestiunile de pe ordinea de zi; b) problemele la ordinea zilei; ~ *в лоб* întrebare directă; *~ не в том, что ...* chestiunea nu constă în aceea că ...; *жгу́чий* ~ problemă arzătoare; *жи́зненный* ~ chestiune de viaţă; *же́нский* ~ problema emancipării femeii; *заостри́ть* ~ a sublinia importanţa unei chestiuni; *запу́тать* ~ a complica o problemă, a încurca o treabă; *злободне́вный* ~ chestiune actuală/la ordinea zilei; *к ~у о ...* referitor la ..., cu privire la ...; *ка́верзный* ~ întrebare încuietoare; *капита́льный* ~ problemă capitală; *ко́свенный* ~ întrebare indirectă; *наболе́вший/больно́й* ~ chestiune urgentă/arzătoare/stringentă; *назре́вший* ~ chestiune urgentă/actuală/arzătoare; *подрабо́тать* ~ a pune la punct o problemă; *прокля́тый* ~ chestiune (problemă) afurisită/păcătoasă; *реша́ть* ~

с кондачка́ a rezolva o chestiune dintr-un condei; *поста́вить ~ во весь рост* a pune/a ridica o problemă în toată amploarea ei; *щекотли́вый ~* chestiune delicată/spinoasă; *э́то ещё ~* asta mai rămîne de văzut.

вопроси́тельн/ый *adj.* **1.** întrebător, mirat, uimit; *~ взгля́д* privire întrebătoare/mirată. **2.** *(gram.)* interogativ, de întrebare; *~ знак* semnul întrebării; *~ое предложе́ние* propoziţie interogativă.

вопроси́ть *(viit. nefolosit) vb. pf. (înv.)* a întreba, a pune o întrebare.

вопро́сник, *-а m.* chestionar.

вопроша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вопроси́ть.*

вопрошающий 1. *part. prez. act.* de la *вопроша́ть.* **2.** *adj.* întrebător; *~ взгля́д* privire întrebătoare.

вор, *-а m.* **1.** hoţ, pungaş, borfaş, tîlhar; *карма́нный ~* hoţ de buzunare; *карау́л, во́ры!* săriţi, hoţii! **2.** *(înv.)* tîlhar; trădător; *ту́шинский ~* falsul Dimitrii al II-lea ◇ *на ~е ша́пка гори́т* a se simţi cu musca pe căciulă; *(prov.) ~ на ~е сиди́т и ~ом погоня́ет* a tunat şi i-a adunat, unul mai hoţ decît altul; *(prov.) от дома́шнего ~а не убережёшься* de hoţul din casă nu te poţi feri; *(prov.) не по́йман — не ~* hoţul neprins e negustor cinstit; *(prov.) от ~а нет запо́ра* de hoţi nu te poţi păzi; *(prov.) подело́м ~у и му́ка* după faptă şi răsplată; *(prov.) что самому́ воровать, что ~у стремя́нку держа́ть* e mai rea gazda decît hoţul; cine ajută pe hoţ, tot hoţ se numeşte.

во́рвань, *-и f. sg.* grăsime de animale de mare *(focă, balenă)*; untură de peşte.

ворва́ться, *-ву́сь, -вёшься vb. pf. (ipf. врыва́ться)* a pătrunde cu forţa, a năvăli (înăuntru), a intra buzna, a irumpe.

вори́шка, *-и m.* găinar, borfaş, pungaş.

воркова́ние, *-я n. sg.* gîngurit.

воркова́ть, *-кую, -куешь vb. ipf.* **1.** a gîngurі, a gongoni. **2.** a se giugiuli; a se drăgosti.

воркота́ть, *-очу́, -о́чешь vb. ipf. (pop.)* **1.** *v.* ***ворковать.*** **2.** a bombăni, a mormăi.

воркотня́, *-и́ f. sg.* bodogăneală, bombăneală; mormăială.

во́роб, *-а m. (text.)* vîrtelniţă.

вороб/ей, *-бья́ m.* vrabie ◇ *стре́лявый ~* sau *ста́рый ~* vulpoi bătrîn; *ста́рого ~ья́ на мяки́не не проведёшь* vulpea bătrînă nu cade în cursă; *(prov.) по ~ья́м из пу́шки стреля́ть/пали́ть* a trage cu tunul în vrăbii, a împuşca cruci.

воробе́йник, *-а m. (bot.)* mei-păsăresc.

воро́бушек, *-шка m. dim.* vrăbiuţă.

воробьи́н/ый *adj.* de vrabie ◇ *~ая ночь* a) noapte de vară cu ploaie şi fulgere; b) cea mai scurtă noapte de vară; *коро́че ~ого но́са* din cale afară de scurt, foarte scurt.

воро́ванн/ый *adj.* **1.** furat, de furat; *~ые ве́щи* lucruri furate. **2.** *~ое, -ого n.* lucruri/obiecte furate.

ворова́тый *adj.* necinstit; şmecher, şiret, viclean; *~ взгля́д* privire vicleană/şmecheră.

ворова́ть, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* a fura, a şterpeli.

воро́вка, *-и f.* hoaţă.

воровски́ *adv.* ca hoţii, hoţeşte, pe furiş, şmechereşte.

воровск/о́й *adj.* hoţesc, de hoţi; tîlhăresc, de tîlhar; *~ язы́к/жарго́н* argoul hoţilor; *~и́е приёмы* procedee tîlhăreşti; *~ прито́н* cuib de hoţi.

воровство́, *-а́ n. sg.* hoţie; pungăşie; furt ◇ *литерату́рное ~* plagiat.

ворожба́, *-ы́ f. sg.* vrăjitorie, farmec; ghicit.

ворожея́, *-и f. sg. (înv.)* vrăjitoare, cărturăreasă, ghicitoare.

ворож/и́ть, *-жу́, -жи́шь vb. ipf.* a face farmece, a vrăji, a ghici ◇ *ба́бушка ~и́т кому́-л.* are sfinţi la Ierusalim.

во́рон, *-а m.* **1.** corb. **2.** *(astr.)* Corbul. ◇ *(prov.) ~ ~у глаз не вы́клюет* corb la corb nu scoate ochii; *(prov.) вскорми́ ~а, он тебе́ о́чи вы́клюет* pe cine nu laşi să moară, nu te lasă să trăieşti; *(prov.) куда́ ~ костей не заноси́л* unde şi-a înţărcat dracul copiii; unde şi-a dus mutul iapa şi Nanu cîrlanul; la dracu-n praznic.

воро́н/а, *-ы f.* **1.** cioară. **2.** gură-cască ◇ *(fig.) счита́ть воро́н* a căsca gura;

~ в павли́ньих пе́рьях cioară în pene de păun; *ни па́ва, ни ~* nici cal, nici măgar; *(prov.) пу́ганая ~ и куста́ бои́тся* cine s-a fript cu ciorbă suflă şi-n iaurt; *бе́лая ~* cioară albă; *(prov.) ~е со́колом не быва́ть* cioară în loc de privighetoare nu se vinde; n-am văzut din porc stup şi din cioară cuc; cioara nu calcă pe urma vulturului; *(prov.) ме́тил в ~у, а попа́л в коро́ву* unde dai şi unde crapă; dai cu băţul în cîine şi loveşti în popa; *(prov.) попа́лся как ~ в суп* a cădea ca musca-n lapte.

вороне́ние, *-я n. (tehn.)* brunare, brunaj.

воронёнок *-нка m.* pui de cioară.

воронён/ый *adj. (tehn.)* brunat; *~ая сталь* oţel brunat.

воронец, *-а m. (bot.)* orbaiţ.

воро́ний *adj.* de cioară; *~ крик* croncănit, cîrîit ◇ *(bot.) ~ глаз* dalac.

вороня́ло, *-а n. (poligr.)* călcător.

вороня́ть, *-ню́, -ня́шь vb. ipf. acuz. (tehn.)* a bruna; *~ сталь* a bruna oţelul.

воро́нка [1], *-и f.* pîlnie.

воро́нка [2], *-и f. (mil.)* groapă, crater, pîlnie; *~ от снаря́д* groapă de obuz.

воронкообра́зный *adj.* în formă de pîlnie.

во́ронов *adj.* (în *expr.*) *цве́та ~а крыла́* negru ca pana corbului.

ворон/о́й *adj.* negru; negru ca pana corbului *(despre cai)* ◇ *(înv.) прокати́ть на ~ы́х* a nu alege pe cineva, a-l face să cadă în alegeri.

вороньё, *-я́ n. sg. col.* **1.** cîrd de corbi/de ciori. **2.** *(fig.)* hiene; fiare, tîlhari.

во́рот [1], *-а m.* guler; *глухо́й ~* guler închis; *схвати́ть за ~* a lua/a înhăţa (pe cineva) de guler ◇ *залива́ть за ~* a da pe gît, a bea mult; a turna în sîn/pe gît; *(prov.) брань на ~у́ не ви́снет* supărarea nu-i legată de om cu brîul.

во́рот [2], *-а m. (tehn.)* vîrtej, troliu, scripete; cabestan.

воро́та, *-о́т pl.* **1.** poartă; *желе́зные ~* poartă de fier; *шлю́зные ~* poartă de ecluză; *(constr.) запасны́е ~* poartă de siguranţă; *откатны́е ~* poartă glisantă/rulantă; *(av.) возду́шные ~* culoar aerian; *отвори́ть ~* a deschide poarta. **2.** *(sport)* poartă; *футбо́льные ~* poartă la jocul de fotbal; *уда́р в ~* lovitură la poartă ◇ *триумфа́льные ~* arc de triumf; *(párov.) пришла́ бедá, отворя́й ворóт*; o nenorocire nu vine niciodată singură *глухи́е ~* poartă masivă *(sau* fără zăbrele*)*; *дать от ворóт поворóт* a arăta cuiva uşa; a trînti uşa în nas; *получи́ть от ворóт поворóт* a face cale întoarsă, a rămîne cu buzele umflate.

воротил/а, *-ы m.* mare om de afaceri; grangur; bonz; om cu influenţă.

вороти́ть [1], *-очу́, -о́тишь vb. ipf. acuz. (pop.)* **1.** a întoarce; *~ с доро́ги* a întoarce din drum. **2.** a înapoia, a restitui. **3.** a pune la loc, a recupera.

ворот/и́ть [2], *-очу́, -о́тишь vb. ipf. (pop.)* **1.** *(pop.)* a se întoarce; a se da la o parte. **2.** *instr.* a dispune, a conduce; a administra, a fi stăpîn ◇ *(pop.) нос ~* a strîmba din nas; a avea o atitudine disprеţuitoare; *(pop.) ду́шу* sau *с ду́шой ~и́т* a-i fi cuiva silă/greaţă/lehamite.

вороти́ться, *-очу́сь, -о́тишься vb. pf.* a se întoarce; a se înapoia.

воротник, *-а́ m.* **1.** guler; *отложно́й ~* guler răsfrînt. **2.** *(tehn.)* guler de tunel.

воротничо́к, *-чка́ m. dim.* guleraş.

воро́тн/ый *adj.* de poartă, al porţii; *~ая задви́жка* cîrligul porţii.

воротóк, *-тка́ m. (mec.)* cuplă.

во́рох, *-а m.* **1.** grămadă, vraf, teanc. **2.** *(fig.)* grămadă, mulţime; *~ дел* o grămadă de treburi; *~ новосте́й* o mulţime de noutăţi ◇ *~а́ми лежа́ть* a sta/a fi claie peste grămadă; *(prov.) чужо́й ~ ворошúть, то́лько глаза́ порошúть* nu întărîta cîinii din sat, de vrei să scapi nemuşcat.

воро́чать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *acuz.* a mişca; a urni, a muta. **2.** a întoarce, a învîrti, a răsturna. **3.** *instr.* a conduce, a administra, a rula; *~ дела́ми* a învîrti/a conduce afaceri; *~ капита́лами* a rula capitalul.

воро́чаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** a se mişca, a se întoarce *(de pe o parte pe alta)*, a se învîrti, a se răsuci; *~ с бо́ку на бок* a se răsuci/a se întoarce de pe o parte pe alta. **2.** *(pop.)* a se mişca, a se grăbi. **3.** *pas.* de la *воро́чать*

ворошúлка, *-и f. (agr.)* maşină de răvăşit/de întors fînul.

ворошúтель, -я *m.* **1.** *(agr.)* agitator. **2.** *(text.)* agitator, maşină de lopătat.

ворошúть, *-шý, -шúшь vb. pf. (ipf. разворошúть) acuz.* a întoarce; a mişca, a răscoli; ~ *зернó* a lopăta grînele; ~ *сéно* a întoarce/a răvăşi fînul; *(fig.)* ~ *прóшлое* a scormoni trecutul.

ворс, *-а m. sg.* scamă; spic; puf (la stofe); *по ~у* în direcţia părului; *прóтив ~а* în răspăr; *сукнó с ~ом* stofă pufoasă.

ворсúльный *adj.* **1.** *(text.)* de puf. **2.** de scămoşat.

ворсúнка, *-и f.* **1.** perişor, scamă. **2.** *(anat.)* vilozitate.

ворсúст/ый *adj.* păros; pufos, pluşat; *~ое сукнó* stofă pufoasă/păroasă/pluşată.

ворсúть, *-ршý, -рсúшь vb. ipf. acuz. (tehn.) v. ворсовáть*

ворсúться, *-рсúтся vb. ipf. pas.* de la *ворсúть*

ворсовáльн/ый *adj. (tehn.)* de scămoşat; *~ая машúна* maşină de scămoşat/de flanelat; de flauşat.

ворсовáние, *-я n. sg. v. ворсóвка.*

ворсовáть, *-сýю, -сýешь vb. ipf. (pf. наворсовáть) acuz. (tehn.)* a scămoşa, a face stofa păroasă.

ворсóвка, *-и f. sg.* scămoşare; pluşare.

ворсúнка, *-и f. (bot.)* varga-ciobanului.

ворсянóй *adj.* păros; pufos *(despre stofe)*, scămoşat.

ворчáние, *-я n. sg.* **1.** mîrîit. **2.** mormăit; bombănit, bodogăneală.

ворч/áть, *-чý, -чúшь vb. ipf. на + acuz.* **1.** a mîrîi. **2.** a mormăi, a bombăni; a bodogăni.

ворчли́вый *adj.* morocănos; cicălitor; care bombăne; care bodogăneşte întruna.

ворчýн, *-á m.* om care bombăne; cicălitor, morocănos, posomorît.

восвоя́си *adv.* acasă; *отпрáвиться ~* a pleca acasă; *убрáться ~* a-şi lua valea, a se duce într-ale sale.

восемнадцатилéтний *adj.* de optsprezece ani.

восемнáдцатый *num. ord.* al optsprezecelea.

восемнáдцать, *-и num. card.* optsprezece.

вóсемь, *восьмú num. card.* opt.

вóсемьдесят, *восьмúдесяти num. card.* optzeci.

восемьсóт, *восьмисóт num. card.* opt sute.

вóсемью *adv.* de opt ori.

воск, *-а m. sg.* ceară; *растúтельный ~* ceară vegetală; *живóтный ~* ceară animală; *полирóвочный ~* ceară de lustruit; *пчелúный ~* ceară de albine; *(min.) гóрный ~* ozocheritâ; *лить/топúть ~* a ghici în ceară (topită); *как ~ (мя́гкий)* (moale) ca ceara; maleabil.

воскли́кнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. восклицáть)* a exclama, a scoate o exclamaţie.

восклицáние, *-я n.* exclamaţie, exclamare.

восклицáтельн/ый *adj.* exclamativ, de exclamaţie; de exclamare; *~ое предложéние* propoziţie exclamativă.

восклицáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *воскли́кнуть*

воскобóй, *-я m. sg.* extragerea cerei din faguri.

воскобóйня, *-ы f. v. воскобóй*

воскобóйный *adj.* de/pentru extras ceară.

воскóвка, *-и f.* hîrtie cerată *(pentru multiplicat)*.

воскóв/ой *adj.* **1.** de ceară, cerat; *~áя свечá* lumînare de ceară. **2.** *(fig.)* galben ca ceara.

воскопрéсс, *-а m.* teasc de stors ceară.

воскресáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *воскрéснуть*

воскресéние, *-я n. sg.* **1.** *(bis.)* înviere. **2.** *(fig.)* înviere, renaştere.

воскресéнь/е, *-я n.* duminică; *по ~ям* duminicile; *(bis.) вéрбное ~* duminica floriilor, florii.

воскреси́/ть, *-ешý, -есúшь vb. pf. (ipf. воскрешáть) acuz.* **1.** *(bis.)* a învia. **2.** *(fig.)* a reînvia; a face să renască; a readuce la viaţă.

воскрéсник, *-а m.* muncă voluntară *(organizată în colectiv duminica)*.

воскрéснуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf воскресáть)* **1.** a învia; **2.** *(fig.)* a reînvia; a-şi recăpăta forţele; a renaşte; a reveni la viaţă; a se înviora.

воскрéсный *adj.* duminical; de duminică; *~ óтдых* repaus duminical.

воскрешáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *воскреси́ть*

воскрешéние, *-я n.* **1.** *(bis.)* înviere. **2.** *(fig.)* reînviere; renaştere; readucere la viaţă.

воскурéние, *-я n. sg.* tămîiere, linguşire, ridicare în slăvi.

воскурúть, *-урю́, -урúшь vb. pf. (ipf. воскуря́ть) dat. (iron.) ~ фимиáм кому́-л.* a tămîia, a linguşi, a ridica în slăvi; a peria pe cineva.

вослéд *adv.* şi *prep. (inv.) v. вслед*

воспалéние, *-я n. (med.)* inflamaţie; *~ лёгких* pneumonie; *~ брюши́ны* peritonită; *~ пóчек* nefrită; *~ слепóй кишки́* apendicită; *~ тóнких кишóк* enterită; *~ сердéчной сýмки* pericardită; *~ глаз* oftalmie; *~ головнóго мóзга* encefalită; *~ внýтренней сердéчной оболóчки* endocardită; *~ мочевóго пузыря́* cistită; *рóжистое ~* erizipel; brîncă.

воспалённ/ый 1. *p.t.p.* de la *воспали́ть*. **2.** *adj.* inflamat, congestionat; *~ые глазá* ochi inflamaţi. **3.** *adj. (fig.)* aprins, înflăcărat; excitat; *~ спор* discuţie aprinsă.

воспали́тельный *adj. (med.)* inflamator; de inflamaţie; *~ óчаг* focar de inflamaţie; *~ процéсс* proces de inflamaţie.

воспали́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. воспаля́ть) acuz.* a excita, a aţiţa, a înflăcăra; *~ воображéние* a aţiţa/a înflăcăra imaginaţia.

воспали́ться, *-лю́сь, -ли́шься vb. pf. (ipf. воспаля́ться)* **1.** *(pers.* **1** şi **2** nefolosite) a se inflama. **2.** *(fig. înv.)* a se înflăcăra, a se aprinde, a fi în stare de excitare; *~ гнéвом* a fi foc de mînie.

воспаля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *воспали́ть*

воспаля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *воспали́ться*

воспари́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. воспаря́ть) (înv.)* a se înălţa în zbor; a-şi lua zborul.

воспаря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *воспари́ть*

воспе́ть, *-пою́, -поёшь vb. pf. (ipf. воспевáть) acuz.* a glorifica, a preamări; a proslăvi; a cînta *(în versuri)*.

воспитáние, *-я n. sg.* **1.** educaţie, educare, creştere; *коммунистúческое ~* educaţie comunistă; *~ масс* educarea maselor; *политúческое ~* educaţie politică; *физúческое ~* educaţie fizică. **2.** bună creştere, educaţie aleasă.

воспи́танник, *-а m.* **1.** elev, student *(educat într-o anumită instituţie de învăţămînt)*. **2.** copil adoptat, copil de suflet.

воспи́танность, *-и f. sg.* educaţie aleasă, bună creştere, politeţe.

воспи́танный 1. *p.t.p.* de la *воспитáть*. **2.** *adj.* bine crescut; bine educat; cu bună creştere; *дýрно ~* prost crescut.

воспитáтель, *-я, m. f.* educator, pedagog, învăţător, dascăl.

воспитáтельн/ый *adj.* educativ, de educaţie; *~ые мéтоды* metode de educaţie ◇ *(înv.) ~ дом* azil pentru copii găsiţi, orfelinat.

воспитáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. воспúтывать)* **1.** *acuz.* a educa, a creşte, a face educaţie, a da educaţie. **2.** *из + gen.* a educa, a forma, a crea, a făuri, a cultiva. **3.** *в + prepl.* a educa, a cultiva, a inspira, a insufla.

воспитáться, *-áюсь, -áешься vb. pf. (ipf. воспúтываться)* a fi educat; a căpăta o educaţie; a fi crescut.

воспи́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *воспитáть*

воспи́тываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *воспитáться*.

воспламенéние, *-я n. sg.* aprindere, inflamare; *(auto) двойнóе ~* aprindere dublă; *(auto) ~ от сжáтия* aprindere prin compresiune.

воспламени́тель, *-я m. (mil.)* amorsă; aprinzător; *порохово́й ~* amorsă de pulbere.

воспламени́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. воспламеня́ть) acuz.* **1.** a aprinde, a inflama. **2.** *(fig.)* a aprinde, a înflăcăra, a însufleţi.

воспламени́ться, *-ню́сь, -ни́шься vb. pf. (ipf. воспламеня́ться)* **1.** a se aprinde, a lua foc. **2.** *(fig.)* a se aprinde, a se însufleţi, a se înflăcăra, a se entuziasma.

воспламеня́емость, *-и f. sg.* inflamabilitate.

воспламени́ть, *-ню́, -ни́шь vb. ipf.* de la *воспламени́ть*

воспламеня́емый *adj.* inflamabil.

воспламеня́ться, *-ня́юсь, -ня́ешься vb. ipf.* de la *воспламени́ться*

воспо́лнение, *-я n. sg.* întregire, completare; împlinire, desăvîrşire.

воспо́лнить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. восполня́ть) acuz.* a întregi, a completa; a desăvîrşi, a împlini; *~ пробе́лы* a umple golurile.

воспо́лниться, *-нюсь, -нишься vb. pf. (ipf. восполня́ться)* a se completa, a se împlini, a se întregi.

восполня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *воспо́лнить*

восполня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *воспо́лниться.*

воспо́льзоваться, *-зуюсь, -зуешься vb. pf. (ipf. по́льзоваться) instr.* **1.** a profita, a se folosi, a se servi, a se sluji, a face uz de ... ; *~ приглаше́нием* a se folosi de invitaţie; *~ слу́чаем* a profita de ocazie; *~ чем-л. в ка́честве предло́га* a se folosi de ceva drept pretext. **2.** a folosi, a întrebuinţa ceva străin; a-şi însuşi ceva străin.

воспомина́ни/е, *-я n.* **1.** amintire; *~я де́тства* amintiri din copilărie. **2.** *pl.* amintiri, memorii; *литерату́рные ~я* amintiri literare, memorii literare ◇ *оста́лось одно́ ~* a rămas numai amintirea, a dispărut cu totul; *живо́е ~* amintire vie/neştearsă; *жить ~ями* a trăi din amintiri; *отдава́ться/передава́ться ~ям* a se lăsa furat de amintiri, a se lăsa dus de amintiri; *углубля́ться в ~я* a se cufunda în amintiri.

воспомина́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (înv.)* a-şi aminti, a-şi aduce aminte.

воспрепя́ствовать, *-твую, -твуешь vb. pf.* de la *препя́тствовать.*

воспрети́тельн|ый *adj.* prohibitiv; de interdicţie, care interzice; *~ зако́н* lege prohibitivă; *~ая по́шлина* taxă vamală prohibitivă.

воспрети́ть, *-рещу́, -рети́шь vb. pf. (ipf. воспреща́ть) acuz.* a interzice, a opri, a prohibi.

воспреща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *воспрети́ть*

воспрещ/а́ться, *-а́ется vb. ipf.* a fi interzis; *куре́ть ~а́ется* fumatul oprit.

воспреще́ние, *-я n. sg.* interzicere; prohibiţie, interdicţie.

воспре/щённый *p.t.p.* de la *воспрети́ть; вход ~щён* intrarea oprită.

воспри́емник, *-а m. (bis. înv.)* naş *(la botez).*

воспри́имчивость, *-и f. sg.* receptivitate; predispoziţie la ... ; sensibilitate; susceptibilitate; *(fiz.) магни́тная ~* susceptibilitate magnetică.

воспри́имчивый *adj.* receptiv, ager; predispus la ..., sensibil, impresionabil; *~ ум* minte ageră; minte receptivă; *~ ребёнок* copil sensibil; *~ к боле́зням* predispus la boli.

воспринима́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *восприня́ть*

восприня́ть, *-иму́, -и́мешь vb. pf. (ipf. воспринима́ть) acuz.* a-şi însuşi, a înţelege; a sesiza, a percepe.

восприя́тие, *-я n. (psih.)* percepţie, apercepţie; percepere.

воспроизведе́ние, *-я n.* **1.** *sg. (biol.)* reproducere; regenerare; *~ о́рганов* regenerarea organelor. **2.** *sg. (tehn.)* reproducere; *ве́рное/то́чное ~* reproducere fidelă; *двухкана́льное/стереофони́ческое ~* reproducere stereofonică; *искажённое ~* reproducere distorsionată. **3.** reproducere, reeditare, retipărire; copie; *~ карти́ны* reproducere/copie după un tablou.

воспроизведённый *p.t.p.* de la *воспроизвести́*

воспроизвести́, *-еду́, -едёшь vb. pf. (ipf. воспроизводи́ть) acuz.* a reproduce; a reda; *~ чьи-л. слова́* a reproduce cuvintele cuiva; a reda spusele cuiva.

воспроизводи́тельность, *-и f.* reproducere, reproducţie.

воспроизводи́тельный *adj.* de reproducere; reproductiv; de regenerare; *~ проце́сс* proces de reproducere.

воспроизводи́ть, *-ожу́, -оди́шь vb. ipf.* de la *воспроизвести́*

воспроизво́дство, *-а n. sg. (ec. pol.).* reproducţie; *просто́е ~* reproducţie simplă; *расши́ренное ~* reproducţie lărgită; *социалисти́ческое ~* reproducţie socialistă.

воспроти́виться, *-влюсь, -вишься vb. pf.* de la *проти́виться*

воспря́нуть, *-ну, -нешь vb. pf.* **1.** *(înv.)* a se ridica brusc, a se scula; a sări. **2.** *(fig.)* a prinde puteri, a-şi veni în fire, a recăpăta puteri; a se înviora; *~ ду́хом* a-şi recăpăta curajul, a se îmbărbăta, a prinde curaj ◇ *(înv.) ~ ото сна* a se trezi din somn.

воспыла́ть, *-а́ю, -а́ешь vb.* de la *пыла́ть*

восседа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (iron.)* a şedea, a trona.

воссе́сть, *-ся́ду, -ся́дешь vb. pf. (iron.)* a se aşeza (solemn, dîndu-şi importanţă) ◇ *~ на престо́л* a se urca pe tron, a fi încăunat.

воссия́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf.* (a începe) a străluci, a scînteia, a lumina.

восслави́ть, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. восславля́ть) acuz.* a proslăvi; a preamări, a lăuda, a glorifica, a ridica în slăvi.

восславля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *восслави́ть*

воссоедине́ни/е, *-я n. sg. c + instr.* reunire, reunificare; unificare, realipire.

воссоедини́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. воссоединя́ть) acuz.* cu *c + instr.* a se uni din nou, a se reuni, a se realipi.

воссоедини́ться, *-нюсь, -ни́шься vb. pf. (ipf. воссоединя́ться) c + instr.* a se uni din nou, a se reuni, a se realipi.

воссоединя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *воссоедини́ть*

воссоединя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *воссоедини́ться.* **2.** *pas.* de la *воссоединя́ть.*

воссоздава́ть, *-даю́, -даёшь vb. ipf.* de la *воссозда́ть*

воссозда́ть, *-да́м, -да́шь vb. pf. (ipf. воссоздава́ть) acuz.* a reconstitui; a reface, a reproduce, a evoca, a reînvia; *~ карти́ны про́шлого* a reînvia episoade din trecut.

восстава́ть, *-таю́, -таёшь vb. ipf.* de la *восста́ть*

восста́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. восставля́ть) (înv.) ~ перпендикуля́р* a trage/a ridica o perpendiculară.

восставля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *восста́вить*

восстава́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *восстанови́ть.*

восстана́вливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *восстанови́ться.*

восста́ние, *-я n.* răscoală, revoltă, insurecţie; *вооружённое ~* insurecţie armată; *подави́ть ~* a înăbuşi o răscoală; *подня́ть ~* a porni o răscoală.

восстанови́мый *adj.* care poate fi restabilit; care poate fi reconstituit/refăcut; restaurabil.

восстанови́тель [1], *-я m.* restaurator, reconstructor.

восстанови́тель [2], *-я m.* **1.** *(chim.)* reductor, dezoxidant. **2.** regenerator al părului.

восстанови́тельный *adj.* de refacere, de restabilire, de restaurare, de regenerare, de reconstrucţie.

восстанови́/ть, *-овлю́, -о́вишь vb. pf. (ipf. восстановля́ть şi восстана́вливать)* **1.** *acuz.* a restabili, a restaura, a reface; a regenera, a reînnoi; *~ промы́шленность* a restabili/a reface industria; *~ здоро́вье* a restabili sănătatea; *~ отноше́ния* a reînnoi relaţiile/legăturile. **2.** *acuz. (fig.)* a reconstitui, a evoca. **3.** *acuz.* cu *в + prepl.* a reîncadra, a reintegra; *~ в права́х* a reintegra în drepturi; *~ в до́лжности* a repune în funcţie; a reintegra în funcţie. **4.** *acuz.* cu *про́тив + acuz.* a întări, a aţiţa, a asmuţi pe cineva împotriva cuiva. **5.** *acuz. (chim.)* a reduce.

восстанови́/ться, *-овлю́сь, -о́вишься vb. pf. (ipf. восстановля́ться şi восстана́вливаться)* **1.** a se restabili, a se reface. **2.** a reapărea (în memorie). **3.** a-şi recăpăta drepturile, a fi repus în funcţie.

восстановле́ние, *-я n. sg.* **1.** restabilire, refacere, restaurare, reconstrucţie. **2.** reconstituire; *~ изображе́ния* reconstituirea/restabilirea imaginii; *~ работоспосо́бного состоя́ния* restabilirea funcţionalităţii; *~ чувстви́тельности* resensibilizare. **3.** reintegrare, restabilire; *~ в права́х* repunere în drepturi. **4.** *(chim.)* reducere. **5.** regenerare; *биологи́ческое ~* regenerare biologică.

восстано́вленный *p.t.p.* de la *восстанови́ть*

восстановля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *восстанови́ть*

восстановля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *восстанови́ться*

восста́/ть, *-а́ну, -а́нешь vb. pf. (ipf. восстава́ть)* **1.** *(poetic)* a se scula, a se trezi, a se ridica. **2.** *на* + *acuz.* a se ridica împotriva, a porni împotriva. **3.** *(против) gen.* a protesta, a se răscula, a se răzvrăti, a se împotrivi, a lua atitudine împotriva, a obiecta; ~ *про́тив злоупотребле́ний* a protesta împotriva abuzurilor.

восто́к, *-а m. sg.* răsărit, est, orient; *на ~е* la răsărit; *к ~у* spre răsărit; *Да́льний Восто́к* Orientul Îndepărtat; Extremul Orient; *Бли́жний ~* Orientul Apropiat; *Сре́дний ~* Orientul Mijlociu.

востокове́д, *-а m.* orientalist.

востокове́дение, *-я n. sg.* orientalistică.

востокове́дн|ый *adj.* de/referitor la orientalistică, din domeniul orientalisticii.

востокове́дческий *adj.* orientalistic; de studii orientale.

восто́рг, *-а m.* încîntare, exaltare; extaz, entuziasm; *приходи́ть в ~* a se entuziasma; a fi încîntat; *приводи́ть в ~* a încînta; *быть в ~е* a fi încîntat; *быть вне себя́ от ~а* a nu mai putea de bucurie, a fi în al nouălea cer; *ди́кий ~* entuziasm de nedescris, frenezic; *источа́ть ~и* a suprasolicita entuziasmul; *телячий ~* entuziasm naiv; zburdălnicie, zbenguială.

восторга́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz.* a încînta, a entuziasma.

восторга́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf. instr.* a se entuziasma, a fi încîntat.

восто́рженно *adv.* cu entuziasm, în mod entuziast; cu exaltare/extaz/înflăcărare, admirativ.

восто́рженность, *-и f. sg.* exaltare, încîntare, entuziasm, admirație.

восто́рженный *adj.* **1.** exaltat; entuziast, entuziasmat, înflăcărat; ~ *челове́к* un entuziast, **2.** plin de entuziasm; entuziast; plin de admirație.

восторжеств/ова́ть, *-тву́ю, -тву́ешь vb. pf. над* + *instr.* a birui, a triumfa, a învinge, a repurta o victorie; *и́стина ~у́ет* dreptatea va triumfa.

восто́чник, *-а m.* orientalist, student al facultății de orientalistică.

восто́чн|ый *adj.* de răsărit, răsăritean, estic, oriental; de/din orient; *~ая долгота́* longitudine estică; ~ *це́рковь* biserică ortodoxă.

востре́бовани|е, *-я n.* cerere, solicitare; *по ~ю* la cerere ◇ *до ~я* post-restant.

востре́бовать, *-бую, -буешь vb. pf. acuz.* a cere, a solicita, a pretinde; a reclama.

востро́ *adv. (în expr.) держа́ть у́хо ~* a fi cu ochii în patru.

востроглáзый *adj. (fam.)* cu ochi ageri, vioi, cu privire șireată.

востроно́гий *adj. (fam.)* iute, vioi, iute de picior, sprinten.

вострýб/ить, *-трублю́, -тру́бишь vb. pf.* a cînta la un instrument de suflat; *(relig.) а́нгел ~и́л* îngerul a strigat.

востру́ха, *-и f. (reg.)* femeie iute, sprințară; drac de fată.

во́стрый *adj. (pop.) v. о́стрый.*

восхвале́ние, *-я n.* **1.** elogiere, preamărire. **2.** *pl. -я* laude, elogii.

восхвали́ть, *-алю́, -а́лишь vb. pf.* de la *восхваля́ть*

восхваля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. (pf. восхвали́ть) acuz.* a lăuda, a elogia; a slăvi, a preamări, a glorifica.

восхити́тельно *adv.* admirabil, încîntător, minunat, fermecător, răpitor.

восхити́тельный *adj.* încîntător, admirabil, minunat, fermecător, răpitor.

восхити́/ть, *-ищу́, -ити́шь vb. pf. (ipf. восхища́ть) acuz.* a încînta, a fermeca, a vrăji, a entuziasma.

восхити́ться, *-ищу́сь, -ити́шься vb. pf. (ipf. восхища́ться) instr.* a se entuziasma, a fi încîntat/fermecat/vrăjit; a fi cuprins de admirație.

восхища́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *восхити́ть*

восхище́ни|е, *-я n. sg.* entuziasm; încîntare; admirație; *быть в ~и* a fi încîntat; *прийти́ в ~* a fi cuprins de încîntare.

восхо́д, *-а m.* răsărit; ~ *со́лнца* răsărit de soare; răsăritul soarelui; *на ~е со́лнца* la răsăritul soarelui.

восх/оди́ть, *-ожу́, -о́дишь vb. ipf. (pf. взойти́)* **1.** a se înălța, a urca; a răsări; ~ *на верши́ну горы́* a urca pe vîrful muntelui; ~*о́дит со́лнце* răsare soarele. **2.** *к* + *dat.* a-și avea originea, a-și trage originea/obîrșia.

восходя́щ|ий *adj.* **1.** *part. prez. act.* de la *восходи́ть.* **2.** *adj.* ascendent, ascensional, de ascensiune; ~*ее движе́ние* mișcare ascensională; ~*ая крива́я* curbă ascendentă; ~*ая ли́ния* linie ascendentă; *ро́дственники по ~ей ли́нии* rude în linie ascendentă, ascendenți ◇ *(fig.) ~ая звезда́* stea în plină ascensiune; *(lingv.) ~ее ударе́ние* ton ascendent.

восхожде́ние, *-я n.* **1.** ascensiune, ridicare, suire. **2.** răsărit (al unui astru).

восчу́вствовать, *-тву́ю, -тву́ешь vb. pf. acuz. (înv.)* a simți, a fi cuprins de un sentiment.

восше́ствие, *-я n. (înv.)* ~ *на престо́л* urcare/suire pe tron; întronare, încălțunare.

восьмёрк/а, *-и f.* **1.** opt, nota opt; ~ *черве́й* opt de cupă, optar de cupă; ~ *пик* optar de pică. **2.** grup din opt unități; ~ *самолётов* escadrilă de opt avioane; *неразлу́чная ~* cei opt prieteni nedespărțiți. **3.** *(sport)* schif; *ло́дка- ~* luntre cu opt lopeți.

во́сьмеро, *-ы́х num. col.* opt, opt persoane.

восьмивёсе́льн|ый *adj.* cu opt lopeți; *~ая шлю́пка* barcă cu opt lopeți.

восьмигра́нник, *-а m. (mat.)* octaedru.

восьмигра́нный *adj. (mat.)* octaedric.

восьмидесятиле́тний *adj.* de optzeci de ani, octogenar.

восьмидеся́тый *adj.* al optzecilea.

восьмидне́вный *adj.* de opt zile, care durează opt zile.

восьмикла́ссник, *-а m.* elev în clasa a opta.

восьмикра́тный *adj.* de opt ori.

восьмиле́тний *adj.* **1.** de opt ani, care durează opt ani. **2.** în vîrstă de opt ani.

восьмино́г, *-а m. (zool).* caracatiță, polip-de-mare cu opt brațe.

восьмисло́жный *adj.* octosilabic, de opt silabe.

восьмисти́шие, *-я n. (lit.)* strofă/stanță de opt versuri, octavă, octostih.

восьмисто́пный *adj. (lit.)* de opt picioare.

восьмистру́нный *adj.* cu opt coarde.

восьмиуго́льник, *-а m. (mat.)* octogon.

восьмиуго́льный *adj. (mat.)* octogonal, cu opt unghiuri.

восьмичасово́й *adj.* de opt ore; ~ *рабо́чий де́нь* ziua de muncă de opt ore.

восьм/о́й **1.** *num. ord.* al optulea; opt; *~о́е ма́рта* opt martie; *сейча́с ~ ча́с* e ora șapte și ceva. **2.** *~а́я, -о́й f.* optime, a opta parte; octavo; *(muz.)* optime; *в одну́ ~у́ю* in octavo.

восьму́шка, *-и f.* **1.** o optime, a opta parte dintr-o măsură de greutate. **2.** *(înv.)* o optime de funt *(50 de grame).* **3.** în octavo; a opta parte a unei coli de hîrtie.

вот *partic.* **1.** iată, uite, iaca *(indică ceva ce se petrece sub ochii noștri);* ~ *идёт по́езд* iată, trece trenul; ~ *тут,* ~ *здесь* uite aici; ~ *там* uite acolo; ~ *и я* iată-mă și pe mine, am sosit și eu. **2.** *(în propoziții exclamative)* ei, uite, iată, ia te uită; ~ *уж не ду́мал!* ei, asta nu mi-am închipuit-o!; ~ *уж не ожида́л!* uite, la asta nu mă așteptam! **3.** și, așa, uite așa; ~ *я ему́ и говорю́* și, uite, așa i-am spus. **4.** *(folosit alături de cuvîntul pe care cade accentul logic, îl subliniază)* uite, iată, cît despre, în ce privește; ~ *вас-то мне и на́до* uite, tocmai de d-ta aveam nevoie; *де́нег ~ дать не обеща́ю* cît privește banii, nu promit că ți-i voi da. **5.** *(cu pronume demonstrative, interogative și unele adverbe, subliniază sensul lor)* uite, iată; *вы ~ что сде́лайте* uite, iată, ce zic eu să faceți; *ведь ~ како́й плут!* ia te uită ce hîtru!; ~ *тебе́ и на!;* ~ *тебе на!* sau ~ *так так!* asta mai lipsea!, ei poftim!, na-ți-o bună/ na-ți-o frîntă că ți-am dres-o; ~ *тебе́ и...* ei asta-i!, ei poftim!, ia te uită!; ~ *тебе́!,* ~ *тебе́!* na! na!; sîc! sîc!: ~ *ещё* asta-mi lipsea!, atît îmi trebuia! ~ *как!* sau ~ *что!* ia te uită!, cum așa?, așa?, nu se poate!; ce zici? ~ - ~ a) asta este, tocmai așa, întocmai; b) din clipă în clipă; imediat, acuși, uite acuși, îndată; *подожди́те, он ~ - ~ придёт* așteptați-l, că acuși vine; așteptați-l că vine îndată; *(iron.)* ~ *так...* halal!, ce mai!...; ~ *так пева́ц!* halal de așa cîntăreț!; ~ *и от-*

ли́чно! de minune!; ~ *где!* iată unde!; ~ *и́менно!* exact, întocmai, aşa este; ~ *кто!* din ăştia îmi erai!; ~ *тебе́ и раз!* ei!; ~ *то-то и оно́!* d-aia n-are ursul coadă!

вотúвный *adj. (arte)* votiv.

вотúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a vota; ~ *зако́н* a vota o lege.

воткáть, *-ку́, -кёшь vb. pf. acuz.* cu *в* + *acuz.* a întreţese, a introduce un fir în ţesătură, a introduce o broderie în ţesătură.

воткнýть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. втыкáть) acuz.* cu *в* + *acuz.* a înfige, a împlînta, a băga, a introduce; ~ *нож* a înfige cuţitul; a împlînta cuţitul.

воткнýться, *-нýсь, -нёшься vb. pf. (ipf. втыкáться)* a se împlînta, a se înfige, a se băga, a intra.

вóтум, *-а m.* vot, moţiune; ~ *недовéрия* vot de neîncredere; moţiune de neîncredere; ~ *довéрия* vot de încredere.

вóтчина, *-ы f. (ist.)* **1.** ocină. **2.** feudă, fief.

вóтчинник, *-а m. (ist.)* proprietar de ocină.

вóтчинный *adj. (ist.)* de ocină.

воцарéние, *-я n. sg.* **1.** *(ist.)* înscăunare, urcare pe tron. **2.** instaurare, stabilire.

воцари́/ться, *-úтся vb. pf. (ipf. воцаря́ться)* **1.** *(ist.)* a se urca pe tron; a fi înscăunat. **2.** *(fig.)* a se instaura, a se stabili; *в до́ме ~лась тишина́* în casă s-a făcut linişte.

воцаря́ться, *-я́ется vb. ipf.* de la *воцари́ться.*

вошéдший *part. trec. act.* de la *войти́*

вошь, *вши́, во́шью f.* păduche; *растúтельные вши* păduchi de copac ◇ *корми́ть вшей* a se afla/a trăi în mizerie.

вощáнка, *-и f.* **1.** hîrtie cerată; hîrtie pergament; ţesătură/stofă cerată. **2.** celulă goală dintr-un fagure.

вощано́й *adj.* de/din ceară; cerat, ceruit.

вощёный *adj.* cerat, ceruit, impregnat cu ceară; lustruit cu ceară.

вощúна, *-ы f.* **1.** *col.* fagure fără miere, fagure gol. **2.** ceară de fagure topită şi nepurificată.

вощúть, *-щу́, -щúшь vb. ipf. (pf. навощúть) acuz.* a da cu ceară, a cerui.

воюющ/ий 1. *part. act.* de la *воева́ть.* **2.** *adj.* beligerant, combatant; luptător; *~ие стра́ны* ţări beligerante.

вояжёр, *-а m. (inv.)* **1.** *(iron.)* călător. **2.** voiajor; comis-voiajor.

вои́ка, *-и m. (iron.)* om arţăgos, bătăios, luptător, războinic; *го́ре-~* ce mai ostaş! halal de aşa luptător!

впада́/ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *впасть (2).* **2.** *в* + *acuz.* a se vărsa. **3.** *в* + *acuz.* a da în, a bate în; *~ в лило́вый цвет* a bate în violet.

впаде́ние, *-я n. sg.* **1.** *(действие)* revărsare. **2.** vărsare, confluenţă, gură.

впáдина, *-ы f.* **1.** adîncitură, cavitate; *глазна́я ~* orbita ochiului. **2.** depresiune, văgăună; *(geol.) материко́вая ~* depresiune continentală.

впáивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *впаять.*

впáйка, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* sudare, lipire. **2.** sudură, lipitură. **3.** piesă fixată prin lipire.

впáл/ый *adj.* supt, scofîlcit, înfundat; *~ые глазá* ochi înfundaţi în orbite; ochi duşi în fundul capului; *~ые щёки* obraji scofîlciţi/supţi.

впáрхивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *впорхну́ть.*

впа/сть, *впаду́, впадёшь vb. pf.* **1.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a se scofîlci, a se trage la faţă. **2.** *(ipf. впадáть) в* + *acuz.* a cădea în ..., a intra în ...; a fi cuprins de ...; *(fig.) ~ в немúлость* a cădea în disgraţie; *~ в крáйность* a exagera; *~ в сомнéние* a fi cuprins de îndoială; *~ в пáнику* a intra în panică; *~ в дéтство* a da în mintea copiilor; *~ в ошúбку* a cădea în greşeală, a greşi; *~ в отчáяние* a fi cuprins de desperare; *~ в противорéчие* a se contrazice.

впаять, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. впáивать) acuz.* a fixa în interior prin lipire; a suda.

впервóй *adv. (pop.)* de prima dată, pentru prima oară *(adesea cu o negaţie).*

впервы́е *adv.* prima dată, pentru prima oară.

впереби́й *adv.* care mai de care; întrerupîndu-se unul pe altul.

вперева́лку *adv.* legănat; *ходи́ть ~* a umbla legănat, a umbla ca o raţă.

впереги́б *adv.* îndoit de mijloc; *согну́ться ~* a face o plecăciune, a se îndoi pînă la pămînt.

вперего́нки́ *adv.* pe întrecute; *бе́гать ~* a fugi pe întrecute; a se întrece la fugă.

вперёд *adv.* **1.** înainte; *часы́ иду́т ~* ceasul merge înainte. **2.** înainte; cu anticipaţie, sub formă de avans; *заплати́ть ~* a plăti/a achita cu anticipaţie. **3.** pe viitor, altă dată; de acum înainte; *~ бу́дь осторо́жен* pe viitor, fii prudent. **4.** *(pop.)* mai întîi, la început; *~ поду́май, а пото́м скажи́* mai întîi gîndeşte-te şi după aceea vorbeşte ◇ *(fig.) большо́й шаг ~* un mare pas înainte; un mare progres; un mare succes; *взад и ~* încolo şi încoace; *дать кому́-л. не́сколько очко́в ~* a da cuiva avantaj, a pune pe cineva într-o situaţie favorabilă.

впереди́ **1.** *adv.* înainte, în faţă; în frunte; *быть ~* a fi/a sta în faţă. **2.** *adv.* în viitor. **4.** *prep.* cu *gen.* înaintea, în faţa, în fruntea.

вперемéжку *adv.* alternativ, rînd pe rînd, cînd unul cînd altul.

вперемёшку *adv.* de-a valma, amestecat, claie peste grămadă.

впере́ть, *вопру́, вопрёшь vb. pf. (ipf. впира́ть) (pop.)* **1.** a intra (fără a avea voie), a da buzna, a da năvală. **2.** *acuz.* a băga cu greu, a înghesui.

впере́ться, *вопру́сь, вопрёшься vb. pf. (ipf. впира́ться) (pop.) v. впере́ть (1).*

впе́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. впери́ть) (in expr.) ~ взор* a-şi aţinti privirea, a-şi pironi privirile.

впери́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *впе́рить.*

впечатле́ни/е, *-я n.* impresie; *находи́ться под ~ем чего́-л.* a se afla sub impresia unui anumit fapt; *произвести́ благоприя́тное ~* a face o impresie bună; *оста́вить ~* a face (o) impresie; *подели́ться ~ями с кем-л.; изли́ть ~я кому́-л.* a(-şi) împărtăşi (cuiva) impresiile; *су́дя по пе́рвому ~ю* judecînd după prima impresie.

впечатли́тельность, *-и f. sg.* sensibilitate, impresionabilitate.

впечатли́тельный *adj.* impresionabil, sensibil; *~ ю́ноша* tînăr sensibil/impresionabil.

впечатля́ющий *adj.* impresionant, care produce o impresie puternică.

впива́/ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz.* a sorbi; *(fig.) ~ зна́ния* a sorbi cunoştinţele.

впива́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *впи́ться.*

впира́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *впере́ться*

вписа́ть, *-ишу́, -и́шешь vb. pf. (ipf. впи́сывать) acuz.* a înscrie, a include, a insera; *~ в спи́сок* a trece/ a înscrie/ a include într-o listă; *~ в текст* a insera în text; *(mat.) ~ треуго́льник в окру́жность* a înscrie un triunghi într-un cerc.

впи́ска, *-и f. (pop.)* **1.** *sg.* înscriere; înregistrare, includere. **2.** inserţiune, intercalare, adăugire, completare.

впи́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вписа́ть*

впита́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. впи́тывать) acuz.* **1.** a absorbi, a se îmbiba de ..., a suge. **2.** a-şi însuşi, a asimila, a absorbi, a recepţiona.

впита́/ться, *-аются vb. pf. (ipf. впи́тываться) в* + *acuz.* a se infiltra; a pătrunde infiltrîndu-se.

впи́тываемость, *-и f. (tehn.)* capacitate de absorbţie.

впи́тывание, *-я n. (chim., fiz.)* absorbţie, îmbibare; *капилля́рное ~* absorbţie capilară.

впи́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *впита́ть.*

впи́тываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *впита́ться.* **2.** *pas.* de la *впи́тывать.*

впи́ться, *впью́сь, впьёшься vb. pf. (ipf. впива́ться) в acuz.* a se înfige; a înfige; a pătrunde; a se lipi, a se prinde; *~ зуба́ми* a-şi înfige dinţii/ colţii ◇ *(fig.) ~ глаза́ми в кого́-л.* a-şi aţinti privirea, a-şi pironi ochii, a mînca din ochi; *(fig.) ~ в кни́гу* a citi cu lăcomie; a citi pe nerăsuflate o carte.

впи́хивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *впихну́ть*

впихну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. впи́хивать) acuz.* cu *в* + *acuz.* a împinge înăuntru, a băga împingînd, a îndesa.

вплáвить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. вплавля́ть) acuz. (tehn.)* a fixa în interior prin sudură.

вплавь *adv.* înot; *переправиться чéрез рéку* ~ a trece un rîu înot.

вплести́, *-етý, -етёшь vb. pf. (ipf. вплета́ть) acuz.* **1.** a împleti în, a întreţese; ~ *ле́нту в во́лосы* a-şi împleti o panglică în păr. **2.** *(fig. pop.)* a băga, a amesteca, a implica (în ceva).

вплета́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вплести́*

вплотну́ю *adv.* **1.** strîns lipit, foarte aproape; aderent. **2.** *(fig.)* îndeaproape, temeinic, serios, asiduu; ~ *взя́ться за рабо́ту* a se apuca temeinic de muncă; *подойти́* ~ *к вопро́су* a intra în fondul problemei; a examina o chestiune îndeaproape ◇ *(pop.) наéсться* ~ a mînca pe săturate.

вплоть *partic.* cu *до* + *gen.* **1.** pînă la; ~ *до ве́чера* pînă seara. **2.** inclusiv, pînă şi.

вплыть, *-ывý, -ывёшь vb. pf. (ipf. вплыва́ть)* в + *acuz.* a înota, a intra, a pătrunde (înotînd); a pătrunde (navigînd).

вповáлку *adv.* grămadă, de-a valma; *спать* ~ a dormi claie peste grămadă.

вполглáза *adv. (pop.)* cu coada ochiului, cu ochii pe jumătate închişi; *наблюда́ть* ~ a observa cu coada ochiului; *гляде́ть* ~ a se uita/a privi pe sub gene.

вполго́лоса *adv.* în surdină, cu jumătate de glas; *петь* ~ a cînta în surdină.

вползáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *вползти́.*

вползти́, *-зý, -зёшь vb. pf. (ipf. вползáть)* в + *acuz.* a intra tîrîş, a se strecura, a se furişa; a se tîrî (pe; în; spre).

вполнé *adv.* pe deplin, pe de-a întregul, în întregime; cu totul; ~ *дово́лен* pe deplin mulţumit.

вполоборо́та *adv.* întors pe jumătate.

вполови́ну *adv.* pe jumătate.

вполпути́ *adv.* la jumătatea drumului.

вполсыта́ *adv. (pop.)* pe jumătate sătul, săturat pe jumătate.

вспонáд *adv. (pop.)* nimerit, potrivit, cum trebuie; *отве́тить* ~ a nimeri/a brodi răspunsul.

вспыхáх *adv.* **1.** gîfîind; *прибежа́ть* ~ a veni gîfîind. **2.** în grabă.

вну́ру **1.** *adv.* pe măsură, potrivit; *быть/оказа́ться* ~ a fi tocmai pe măsură; *сапоги́ мне* ~ cizmele îmi sînt pe măsură; cizmele îmi vin tocmai bine. **2.** *pred. (pop.)* (e) potrivit, se cade, se cuvine.

впорхну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. впа́рхивать)* **1.** a intra zburînd, a pătrunde în zbor *(despre păsări).* **2.** *(fig.)* a intra cu pas uşor/ săltăreţ.

вослéдствии *adv.* pe urmă, ulterior, după aceea, mai tîrziu.

впотьмáх *adv.* pe/în întuneric; prin întuneric; *ходи́ть* ~ a bîjbîi prin întuneric.

впрáвду *adv.* într-adevăr; cu adevărat, de fapt.

впрáве *pred.* cu *inf.* a avea dreptul, a fi în drept, a fi îndreptăţit; *он не* ~ *так поступа́ть* nu are dreptul să procedeze astfel; *быть* ~ a fi în drept.

впрáвить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. вправля́ть) acuz.* a pune, a aşeza la loc *(despre un os fracturat sau scrîntit)* ◇ *(fig. pop.)* ~ *мозги́ кому́-л.* a-i băga cuiva minţile în cap; a trezi pe cineva la realitate.

впрáвка, *-и f. sg.* punere la loc *(a unui os fracturat sau scrîntit).*

вправля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *впрáвить*

впрáво *adv.* la dreapta, spre dreapta, în dreapta; *свернýть/взять* ~ a coti la dreapta, a o lua la dreapta.

впредь *adv.* pe viitor, de acum încolo, de azi înainte; ~ *до* ... pînă la ...; ~ *до но́вых распоряже́ний* pînă la noi dispoziţii.

впридáчу *adv.* pe deasupra, în afară de asta, în plus; colac peste pupăză.

впридýску *adv. (în expr.) пить чай* ~ a bea ceai sugînd bucăţelele de zahăr, fără a le pune în pahar.

вприпры́жку *adv.* sărind, ţopăind; *бежа́ть* ~ a alerga sărind.

вприся́дку *adv.* lăsîndu-se pe vine; *пляса́ть* ~ a juca lăsîndu-se pe vine.

впритúрку *adv. (pop.)* lipit, strîns lipit, alături.

вприты́к *adv.* strîns lipit; cap la cap.

впро́голодь *adv.* flămînzind, pe jumătate flămînd; răbdînd de foame, în mizerie; *жить* ~ a trăi făcînd foame, a o duce greu, a trage mîţa de coadă; *держа́ть* ~ *кого́-л.* a ţine pe cineva la pastramă.

впро́зелень *adv. (bot.)* crud, în stare verde *(despre fructe).*

впрок *adv.* **1.** ca provizie, ca rezervă; *загото́вить* ~ a face provizii. **2.** de/spre folos; *идти́* ~ *кому́-л.* a-i prii, a-i face bine, a fi de folos (cuiva).

впроса́к *adv. (în expr.) попа́сть(ся)* ~ a intra la apă; a nimeri într-o încurcătură; a da de bucluc; a o feşteli.

впросóнках *adv. (pop.)* prin somn, pe jumătate adormit, moţăind, ca prin vis.

впро́чем *conj.* **1.** totuşi, cu toate acestea, cu toate că. **2.** de fapt, de altfel, de altminteri; ~, *я не зна́ю* de altfel nu ştiu.

впры́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *впры́гнуть*

впры́гнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. впры́гивать).* **1.** a sări în ...; ~ *в ло́дку* a sări în barcă. **2.** a sări pe ... (de jos în sus); ~ *на стол* a sări pe masă.

впры́скивание, *-я n.* **1.** *sg. (де́йствие)* injectare. **2.** injecţie; *подко́жное* ~ injecţie subcutanee.

впры́скивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *впры́снуть*

впры́снуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. впры́скивать) acuz.* a injecta, a face o injecţie.

впряга́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *впря́чь*

впряга́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *впря́чься*

впрямь *(mai des u впрямь) cuv. modal* într-adevăr, de bună seamă.

впря́чь, *-ягу́, -яжёшь vb. (ipf. впряга́ть) acuz.* cu в + *acuz.* a înhăma, a înjuga.

впря́чься, *-ягу́сь, -яжёшься vb. pf. (ipf. впряга́ться)* в + *acuz.* a se înhăma.

впуск, *-а m. sg. (действие)* intrare, admitere.

впуска́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *впусти́ть*

впускн/о́й *adj.* de intrare, de admitere; de admisie; ~*ы́е воро́та* poartă de intrare; *(tehn.)* ~ *кла́пан* supapă de admisie, clapetă de admisie, paletă de admisie.

впусти́ть, *-ущу́, -у́стишь vb. pf. (ipf. впуска́ть) acuz.* **1.** a lăsa să intre; a lăsa să pătrundă; a admite, a da drumul. **2.** a introduce, a înfige.

впусту́ю *adv.* în zadar, zadarnic, degeaba, de pomană, fără rezultat; *говори́ть* ~ a-şi bate/a-şi răci gura degeaba/în zadar; a vorbi de-a surda.

впу́тать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. впу́тывать şi пу́тать) acuz.* **1.** a împleti, a încurca (în ceva). **2.** *(fig.)* a amesteca, a băga, a implica, a încurca.

впу́таться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. впу́тываться şi пу́таться)* **1.** a se împleti, a se încurca. **2.** *(fig.)* a se băga, a se amesteca.

впу́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *впу́тать*

впу́тываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *впу́таться.* **2.** *pas.* de la *впу́тывать*

впя́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *впя́лить*

впя́лить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. впя́ливать) acuz.* **1.** a întinde pe gherghef. **2.** *(pop.)* a îndesa, a băga, a face să intre.

впя́теро, *adv.* de cinci ori; încincit; ~ *ме́ньше* de cinci ori mai puţin.

впятеро́м *adv.* în cinci, toţi cinci.

в-пя́тых *cuv. modal* în al cincilea rînd.

врабáтываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *врабо́таться*

врабо́таться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. врабáтываться)* a se familiariza/a se deprinde cu munca.

враг, *-á m.* duşman, inamic, adversar, vrăjmaş; *кла́ссовый* ~ duşman de clasă; ~ *наро́да* duşman al poporului; *сме́ртный* ~ duşman de moarte; ~ *попу́тал/мути́т/смущáет* şi-a băgat dracul coada; *кро́вный* ~ duşman de moarte; *нажи́ть (себе́)* ~*о́в* a-şi face duşmani.

вражд/á, *-ы́ f. sg.* duşmănie, vrăjmăşie, ostilitate, ură; *пита́ть* ~*ý к кому́-л.* a purta ură cuiva; *се́ять* ~*ý* a semăna vrajbă; *кро́вная/смерте́льная* ~ ură de moarte.

враждéбно *adv.* duşmănos, cu duşmănie, cu ură, cu ostilitate.

вражде́бность, *-и f. sg.* dușmănie, ostilitate, vrăjmășie, animozitate; ~ *тóна* ostilitatea tonului.

вражде́бн/ый *adj.* dușmănos, vrăjmaș, ostil, de ură; ~*ые де́йствия* acțiuni ostile/dușmănoase; ~*ое отноше́ние* atitudine ostilă/dușmănoasă; ~ *взгляд* privire plină de ură.

вражднова́ть, *-дýю, -дýешь vb. ipf.* a se dușmăni, a se vrăjmăși, a fi în vrăjmășie cu cineva.

вра́жеск/ий *adj.* dușman, inamic, potrivnic, dușmănos, vrăjmaș; ~*ая а́рмия* armată dușmană/inamică; ~ *стан* tabăra dușmanului, lagărul dușman.

вра́жий *adj. (înv.) v. вра́жеский*

вразби́вку *adv.* **1.** la întîmplare, fără o ordine sistematică/precisă; pe sărite. **2.** *(tipogr.)* spațiat, rărit.

вразбро́д *adv.* răzleț, izolat, separat; în dezordine, în debandadă, împrăștiat.

вразбро́с *adv. (pop.)* în dezordine, alandala, dezordonat; împrăștiat.

вразва́лку *adv.* legănat, legănîndu-se; *ходи́ть* ~ a merge legănîndu-se.

вразла́д *adv. (pop.)* în neînțelegere, în discordie.

вразноб6й *adv. (pop.)* în mod răzleț, alandala, fiecare după capul lui.

вразно́с *adv. (în expr.)* *торгова́ть* ~ a colporta.

вразре́з *adv.* contrar, în contrazicere cu ...; *идти́* ~ *с чем-л.* a nu fi de acord, a se împotrivi, a se opune, a acționa împotrivă, a fi potrivnic.

вразря́дку *adv. (tipogr.)* distanțat, la interval, cu spațiu, spațiat, rărit.

вразуми́тельно *adv.* **1.** clar, limpede în mod clar; în mod inteligibil. **2.** în mod convingător.

вразуми́тельность, *-и f. sg.* **1.** claritate, limpezime. **2.** putere de convingere.

вразуми́тельный *adj.* **1.** inteligibil, clar, limpede. **2.** convingător, plauzibil.

вразум/и́ть, *-млю́, -ми́шь vb. pf. (ipf. вразумля́ть) acuz.* **1.** a lămuri; a explica, a convinge. **2.** a instrui, a învăța, a povățui.

вразумле́ние, *-я n.* învățătură de minte; morală.

вразумля́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *вразуми́ть*

вра́ки, *врак pl.* minciuni, povești, fleacuri, baliverne, vorbe goale; brașoave.

враль, *-я́ m.* mincinos, palavragiu, gură-spartă.

враньё, *-я́ n. sg.* minciuni, gogoși, născociri, palavre, flecăreală.

врасплóх *adv.* pe neașteptate, deodată, brusc, prin surprindere; *засти́гнуть* ~ a lua prin surprindere.

врассыпну́ю *adv.* care încotro, împrăștiat; în debandadă; în toate părțile; *бро́ситься* ~ a se risipi/a se împrăștia ca potîrnichile.

врастáние, *-я n. sg.* **1.** pătrundere *(prin creștere)*; împlîntare. **2** *(fig.)* integrare.

врастáть, *-áем vb. ipf.* de la *врасти́*

врасти́, *-тёт vb. pf. (ipf. врастáть)* *в* + *acuz.* **1.** a pătrunde (prin creștere), a intra; a se împlînta. **2.** *(fig.)* a se integra ◇ *(fig.)* ~ *в зе́млю* a se lăsa, a pătrunde în pămînt; a intra în pămînt; a se afunda.

врастя́жку *adv.* lungit; în toată lungimea, cît e de lung; *лежáть* ~ a sta tolănit/întins; *говори́ть* ~ a vorbi lungind vorbele *(sau alene)*.

врата́, *врат pl. (înv.)* ușă, poartă. *(bis.)* *ца́рские* ~ ușile împărătești.

вратáрь, *-я́ m. (sport)* portar.

врать, *вру, врёшь vb. ipf. (pf. совра́ть* și *наврáть)* a minți, a spune brașoave.

врач, *-á m.* medic, doctor; *гла́вный* ~ medic șef; *стáрший* ~ medic primar; *вое́нный* ~ medic militar; *зубно́й* ~ dentist; *дежу́рный* ~ medic de serviciu, medic de gardă; *ветерина́рный* ~ medic veterinar, *же́нщина-* ~ doctoriță; *лечáщий* ~ medic curant.

врачéбн/ый *adj.* medical, de medicină; ~*ая пра́ктика* practică medicală; ~ *контро́ль* control medical; ~ *осмóтр* examen medical; ~*ая та́йна* secretul profesional al medicului.

врачева́ние, *-я n. sg. (înv.)* vindecare,

врачева́ть, *-чýю, -чýешь vb. ipf. (înv.) acuz.* a vindeca, a trata, a tămădui.

вращáтельн/ый *adj.* rotativ, de rotație, circular, giratoriu; ~*ая си́ла* forță de rotație; ~*ое движе́ние* mișcare rotativă, mișcare de rotație; viraj.

вращáтель, *-я, m. (fiz.)* rotitor.

вращáть, *-áю, -áешь vb. ipf. acuz.* sau *instr.* a roti, a învîrti; *(auto)* ~ *влéво/впрáво* a roti la stînga/la dreapta; *(sport)* ~ *мяч* a da efect mingii; ~ *глазáми* a-și roti ochii.

вращá/ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** a se roti, a se învîrti; *земля́* ~*ется* pămîntul se învîrtește. **2.** *(fig.)* a frecventa; ~ *в учёных кругáх* a frecventa societatea oamenilor de știință. **3.** *pas.* de la *вращáть*.

вращéние, *-я n. sg.* rotație, învîrtire; ~ *земли́ вокру́г со́лнца* rotația pămîntului în jurul soarelui; ~ *по часово́й стре́лке* rotire în sensul acelor de ceasornic; *(astr.)* *су́точное* ~ rotație diurnă.

вред, *-á m. sg.* prejudiciu; daună, stricăciune, pagubă; rău, detriment; *приноси́ть* ~ a aduce/a pricinui daune, a cauza un prejudiciu, a produce o pagubă; *возмещéние* ~*á* repararea prejudiciului.

вреди́тель [1], *-я m. (agr.)* dăunător, vătămător *(insectă, plantă)*.

вреди́тель [2], *-я m.* sabotor, diversionist.

вреди́тельский *adj.* de sabotaj, sabotor, diversionist.

вреди́тельство, *-а n.* **1.** *sg.* sabotare, activitate de sabotaj. **2.** sabotaj, act de sabotaj, act de diversiune.

вреди́ть, *-ежу́, -еди́шь vb. ipf. (pf. повреди́ть) dat.* a strica, a dăuna, a păgubi, a aduce pagube, a face rău.

вре́дно **1.** *adv.* dăunător, vătămător, periculos. **2.** *pred.* e dăunător, e vătămător.

вре́дность, *-и f. sg.* **1.** caracter vătămător/ păgubitor; nocivitate. **2.** condiții vătămătoare de muncă; *прибáвка за* ~ spor de periclitate.

вре́дн/ый *adj.* **1.** dăunător, păgubitor, vătămător; ~ *во́здух* aer vătămător. **2.** periculos, ostil, dușmănos; ~*ая теóрия* teorie dușmănoasă/periculcasă; ~ *элемéнт* element dușmănos.

вредоно́сный *adj.* extrem de dăunător, păgubitor, vătămător.

вре́зать, *вре́жу, вре́жешь vb. pf. (ipf. врезáть) acuz.* cu *в* + *acuz.* a așeza, a monta *(într-o tăietură)*; ~ *замóк в дверь* a monta o broască la ușă.

врезáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *вре́зать*

вре́за/ться, *вре́жусь, вре́жешься vb. pf. (ipf. врезáться) в* + *acuz.* **1.** a se înfige, a pătrunde, a se introduce (cu repeziciune), a se împlînta; *копьё вре́залось в зе́млю* sulița s-a înfipt în pămînt. **2.** a năvăli, a se năpusti, a da buzna. **3.** *(fig.)* a se întipări; ~ *в пáмять* a se întipări în memorie. **4.** *(fig. pop.)* a se îndrăgosti; ~*лся по́ уши* este îndrăgostit lulea.

врезáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *вре́заться*. **2.** *pas.* de la *врезáть*.

врезно́й *adj.* montat *(într-o tăietură, într-o scobitură)*.

времена́ *v. вре́мя;* ~ *го́да* anotimpuri.

временáми *adv.* cîteodată, uneori, din cînd în cînd.

временни́к, *-á m.* **1.** *(înv.)* cronică, letopiseț. **2.** buletin, anale.

вре́менно *adv.* vremelnic, provizoriu, temporar.

временно́й *adj.* de timp.

вре́менн/ый *adj.* temporar, provizoriu, ~*ая ме́ра* măsură provizorie; ~*ое жили́ще* domiciliu provizoriu; ~*ая оккупáция* ocupație vremelnică ◇ *(ist.)* *Вре́менное прави́тельство* Guvernul provizoriu; ~*ое исполне́ние обя́занностей* interimat; *(dipl.)* ~ *пове́ренный в делáх* însărcinat cu afaceri ad-interim.

временщи́к, *-á m.* **1.** cotropitor vremelnic. **2.** *(ist.)* favorit.

вре́/мя, *-мени, n.* **1.** *sg. (fil.)* timp; *простáнство и* ~ spațiul și timpul. **2.** *sg.* timp, vreme, răstimp, durată de timp, interval, durată; *до́лгое* ~; *продолжи́тельное* ~ un timp îndelungat, multă vreme; *во* ~ *рабóты* în timpul lucrului; *рабóчее* ~ timpul de lucru; *свобóдное* ~ timpul liber; *в коро́ткое* ~ în scurt timp; într-un răstimp scurt; *на коро́ткое* ~ pentru scurt (puțin) timp; *располагáть достáточным* ~*менем* a avea destul timp; *в после́днее* ~ în ultimul timp; *отре́зок* ~*мени* răstimp; *вы́играть* ~ a cîștiga timp; *хорошó провести́* ~ a petrece bine timpul; *у́треннее* ~ dimineața; *послеобéденное* ~ după amiaza; *вечéрнее* ~ seară, vreme de seară; *лéтнее* ~

timp de vară, vara; *каникуля́рное ~* vacanță; *~ посе́ва* vremea semănatului; *~ полóлки* vremea prăşitului. **3.** epocă, perioadă, timpuri, vremuri; *на́ше ~* epoca noastră; *в на́ше ~* în zilele noastre; *счастли́вое ~* perioadă/epocă fericită; *~мена́ го́да* anotimpuri; *в пре́жние ~мена́* pe vremuri; *во все ~мена́* în toate timpurile; *не отставáть от ~мени* a fi în pas cu vremea. **4.** *sg.* vreme *(stare atmosferică)*; *дождли́вое ~* vreme ploioasă, timp ploios. **5.** *(gram.)* timp; *настоя́щее ~* timpul prezent; prezentul; *проше́дшее ~* timpul trecut, trecutul; *бу́дущее ~* timpul viitor, viitorul. **6.** *(sport)* performanță; timp; *лу́чшее ~ в плáвании на 100 мéтров* cea mai bună performanță la înotul pe 100 de metri ◇ *~ от вре́мени* uneori, din cînd în cînd; din vreme în vreme, din timp în timp; *с тече́нием ~мени* treptat, cu timpul; *со ~менем* în viitor, cu timpul, cînd va fi timpul; *с не́которого ~мени* de la un timp încoace; *до сего́ ~мени* pînă acum, pînă în prezent pînă astăzi; *до того́ ~мени* pînă atunci; *на бу́дущее ~* pe viitor; *все ~* tot timpul, mereu; neîncetat, fără încetare; *тем ~енем* între timp; *ско́лько ~мени?* cît e ceasul?; *до ~мени* sau *до поры́ до ~мени* deocamdată; pînă una alta; pînă la un anumit timp; *в своё ~* la timpul său; *всё в своё ~* toate la vremea, la timpul lor; *~ пока́жет* o să vedem cu timpul; o să vedem mai tîrziu; vom trăi şi vom vedea; *~ не ждёт* să ne grăbim, timpul nu aşteaptă; *~ те́рпит* se mai poate aştepta, mai e un răgaz; *одно́ ~* un timp oarecare; la un moment dat; *в одно́ прекра́сное ~* într-o bună zi, într-o zi; *в то ~ как...* în timp ce...; *в то же ~* în acelaşi timp; simultan; *на ~* pentru un timp; pentru cîtva timp; *в любóе (во вся́кое) ~* oricînd, în orice timp; în orice vreme; *уби́ть ~* a omorî vremea; *(jur.) засиде́тельствовать ~ предъявле́ния докуме́нта* a da dată certă unui act; *~ рабóтает на нас* timpul lucrează pentru noi; *(iron.) во ~ óно* în vremurile de odinioară; *~ истекло́* timpul a expirat; *(sport) продли́ть ~* a prelungi partida/meciul; *sport) добáвочное ~* prelungire; *не те ~мена́* s-au schimbat vremurile, nu mai e ce-a fost odată; altă făină se macină acum la moară; *после́дние ~мена́ прихóдят/наступáют* sfîrşitul pămîntului (vine); *пре́жде ~мени* înainte de vreme; *предостáвить ~ кому́-л.* a acorda (cuiva) timpul necesar; a da cuiva timp; *с дáвних ~мён* de pe vremuri de demult, demult de tot; *с незапáмятных ~мён* de pe vremea lui han-tătar; din moşi-strămoşi; de cînd cu lupii albi; de cînd cu moş Adam; *сáмое ~* e tocmai timpul; *смýтное ~* timpuri de restriste/de grea cumpănă; *со ~мён царя́ Горóха* din/de pe vremea lui Papură-vodă; *тянýть/оттянýть ~* a trage de timp; *установи́ть ~* a stabili timpul/ora; *в былóе ~* în vremurile de odinioară; pe vremuri, înainte vreme; *~ — деньги* timpul costă bani; *досýжее ~* timpul liber; *дух ~мени* spiritul vremii; *знáмение ~мени* spiritul vremii, pecetea vremii; *золотóе ~* timp de aur; *наверстáть упýщенное/потéрянное ~* a cîştiga timpul pierdut.

времяисчисле́ние, *-я n.* calendar; *юлиáнское ~* calendarul iulian.

время́нка, *-и f.* **1.** sobă de fier (provizorie). **2.** drum provizoriu. **3.** construcție provizorie. **4.** scară pliantă.

времяпрепровожде́ние, *-я n. sg.* fel de a petrece timpul; petrecere a timpului.

времяпровожде́ние, *-я n. sg. v. времяпрепровождéние*

вро́вень *adv. с + instr.* pînă la, la acelaşi nivel; la aceeaşi înălțime cu ...

вро́де 1. *prep.* cu *gen.* cam la fel cu ..., asemănător cu ..., în genul. **2.** *conj.* ca, de pildă; şi anume; *~ как* de parcă, ca şi cum; *не́что ~ э́того* ceva în genul acesta.

врождённый *adj.* înnăscut; din naştere, congenital; *~ тала́нт* talent înnăscut; *~ поро́к се́рдца* insuficiență cardiacă congenitală.

врозь *adv.* separat, despărțit; *де́ло идёт ~* treaba nu merge; unul zice hăis şi altul cea.

вруб, *-а m. (min.)* făgaş, scobitură, sîmbure, havaj.

вруба́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *вруби́ть*

вруба́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *вруби́ться*

вруби́ть, *врублю́, вру́бишь vb. pf. (ipf. вруба́ть) в + acuz.* **1.** a introduce într-o crestătură; a săpa, a încastra; a îmbina. **2.** *(min.)* a hava.

вруби́ться, *врублю́сь, вру́бишься vb. pf. (ipf. вруба́ться) в + acuz.* **1.** a pătrunde (săpînd), a intra (săpînd, tăind); a înainta, a răzbi (prin tăiere). **2.** a pătrunde (secerînd cu sabia). **3.** *(min.)* a hava.

вру́бка, *-и f. sg.* **1.** tăiere, săpare în lemn *sau* piatră. **2.** *(min.)* havaj. **3.** îmbinare; încheietură (de lemn).

врубмаши́на, *-ы f. (min.)* havezǎ; maşină de havat.

врубмашини́ст, *-а m.* mecanic de havezǎ, havatar.

врубо́вка, *-и f. (min.)* havezǎ.

вру́бов/ый *adj. (min.)* de tăiere, de havare; de crestare; *~ая маши́на* havezǎ; maşină de havat.

врукопа́шную *adv.* piept la piept, corp la corp; *дра́ться ~* a lupta corp la corp.

врун, *-á m.* mincinos, lăudăros.

вру́нья, *-и; gen. pl. -ний f.* mincinoasă, lăudăroasă.

вруча́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *вручи́ть*

вруче́ние, *-я n. sg.* înmînare, remitere, predare, prezentare.

вручи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. (ipf. вруча́ть) acuz.* **1.** a înmîna, a remite, a preda, a prezenta; *~ вери́тельные гра́моты* a prezenta scrisorile de acreditare; *~ повéстку* a înmîna o citație. **2.** *(fig.)* a încredința; *~ свою́ судьбу́ кому́-л.* a-şi încredința soarta în mîinile cuiva.

вручну́ю *adv.* manual, cu mîna, cu brațele; *рабóта ~* muncă cu brațele, muncă manuală.

врыва́ть, *-áю, -аешь vb. ipf.* de la *врыть*

врыва́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *ворва́ться*

врыть, *вро́ю, вро́ешь vb. pf. (ipf. врыва́ть) acuz.* cu *в + acuz.* a îngropa, a împlînta.

вряд ли *adv.* puțin probabil; îndoielnic; *~ он придёт* e puțin probabil să vină.

всад, *-а m. (tehn.)* gură pentru coadă la topor *sau* ciocan.

всади́ть, *всажу́, вса́дишь vb. pf. (ipf. вса́живать) acuz.* cu *в + acuz. (pop.)* a împlînta, a înfige, a băga ◇ *~ пу́лю в лоб* a-şi trage un glonte în cap; a-şi zbura creierii.

вса́дник, *-а m.* călăreț.

вса́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *всади́ть*

всамде́лишный *adj. (fam.)* adevărat.

вса́сывание, *-я n. sg.* absorbire, absorbție; aspirație.

вса́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *всоса́ть*

вса́сываться, *-ается vb. ipf.* de la *всоса́ться*

вса́сывающий *adj.* absorbant, aspirant, de absorbție, de aspirație; *~ кла́пан* supapă de aspirație, clapetă de aspirație.

всё[1] *adv.* **1.** mereu, întotdeauna; *он ~ за́нят* el este mereu ocupat. **2.** încă, mai. **3.** tot mai, din ce în ce; *~ лу́чше* din ce în ce mai bine. **4.** numai. **5.** tot, totuşi, cu toate acestea; *~ же* cu toate acestea; *~ равнó* tot una; *~ бóлее и бóлее* din ce în ce mai mult; *~ такóй же* tot aşa, acelaşi.

всё[2] *adj. v. весь.*

всеве́дение, *-я n. sg.* omniştiință; atotştiință.

всеве́дущий *adj.* atotştiutor.

всевидящий *adj.* atotvăzător, care vede totul.

всевла́стие, *-я n. sg.* atotputernicie, omnipotență, putere nelimitată.

всевозмо́жи/ый *adj.* de tot felul, felurit, variat; *~ые сре́дства* tot felul de mijloace, diferite mijloace; *~ые това́ры* tot felul de mărfuri.

всево́ловый *adj. (rad.)* pentru toate undele, adaptat la toate undele.

всевы́шний, *-его m. (înv.)* cel de sus, domnul.

всегда́ *adv.* totdeauna, oricînd, veşnic.

всегда́шний *adj.* de totdeauna, permanent, obişnuit; continuu, perpetuu; *~ гость* un oaspete obişnuit.

всего́[1] **1.** *adv.* în total. **2.** *adv.* numai; doar; *~ лишь ме́сяц* doar de o lună, **3.** *interj. (pop.)* cu bine!, la revedere!.

ну, пока́ ~ !ei, deocamdată la revedere! ◇ *~-на́всего* una peste alta; în total; *то́лько и* ~ asta-i tot, atît; ~ *хоро́шего!* rămîi cu bine!, toate cele bune!, noroc!

всего́[2], *всему́ v. весь*

всезна́ющий *adj. (iron.)* atotştiutor.

всезна́йка, *-и f. şi m. (iron.)* ştie-tot; atotştiutor.

вселе́ние, *-я n. sg.* instalare, încartiruire.

вселе́нная, *-ой f. sg.* univers; lume.

вселе́нский *adj. (înv.)* universal ◇ ~ *собо́р* sobor ecumenic.

всели́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. всели́ть) acuz.* cu *в* + *acuz.* **1.** a instala, a încartirui. **2.** *(fig.)* a inspira, a insufla; ~ *бо́дрость и си́лу* a insufla bărbăţie şi putere.

всели́/ться, *-люсь, -ли́шься vb. pf. (ipf. всели́ться) в* + *acuz.* **1.** a ocupa o locuinţă; a se instala (într-o locuinţă). **2.** *(fig.)* a se naşte, a pune stăpînire, a se cuibări; *страх ~лся в его́ се́рдце* i-a intrat frica în oase.

всели́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *всели́ть*

всели́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *всели́ться.* **2.** *pas.* de la ***вселя́ть.***

всемéрно *adv.* pe toate căile, prin toate mijloacele; din răsputeri.

всемéрн/ый *adj.* prin toate mijloacele posibile, pe toate căile; *~ая подде́ржка* sprijin nelimitat; ~ *подъём промы́шленности* avîntul neîncetat al industriei.

всéмеро *adv.* de şapte ori; ~ *бо́льше* a) de şapte ori mai mult; b) de şapte ori mai mare.

всемеро́м *adv.* în număr de şapte, tuşşapte, toţi şapte.

всемúрно-истóрический *adj.* de importanţă istorică mondială.

всемúрн/ый *adj.* universal; mondial; *~ая исто́рия* istorie universală; ~ *конгре́сс сторо́нников ми́ра* Congresul Mondial al partizanilor păcii; *~Сове́т Ми́ра* Consiliul Mondial al Păcii.

всемогу́щество, *-а n. sg.* atotputernicie, omnipotenţă.

всемогу́щий *adj.* atotputernic, omnipotent.

всенапра́вленный *adj.* omnidirecţional.

всенаро́дно *adv.* în mod public, în public.

всенаро́дный *adj.* **1.** al întregului popor; naţional; popular, obştesc; ~ *пра́здник* sărbătoare a întregului popor; ~ *опро́с* plebiscit, referendum. **2.** public.

всенепреме́нно *adv. (înv.)* negreşit, neapărat, fără doar şi poate.

всéнощная, *-ой f. (bis.)* vecernie, serviciu religios de seară.

всеóбщ/ий *adj.* general, universal; comun; *~ее избира́тельное пра́во* drept de vot universal, sufragiu universal; *~ая забасто́вка* grevă generală; *~ая пе́репись* recensămînt general; ~ *мир* pace generală; *~ая во́инская обя́занность* serviciul militar general obligatoriu; *~ая литерату́ра* literatură universală; *~ая исто́рия* istorie universală.

всеóбщность, *-и f. sg.* caracter general, universalitate.

всеобъéмлющий *adj.* atotcuprinzător, universal; atotpătrunzător; capabil să înţeleagă orice; ~ *ум* minte atotcuprinzătoare.

всеору́жи/е, *-я n. sg. (în expr.) во ~и зна́ний* pe deplin înarmat cu cunoştinţe, posedînd tot arsenalul de cunoştinţe.

всеохва́тывающий *adj.* atotcuprinzător.

всепобежда́ющий *adj.* atotbiruitor

всепоглоща́ющий *adj.* absorbant; răvăşitor *(despre un sentiment).*

всепожира́ющ/ий *adj.* mistuitor, nesăţios, pustiitor; *~ее пла́мя* un foc mistuitor/pustiitor.

всепроща́ющий *adj.* atotiertător, iertător.

всероссúйский *adj.* din Rusia, din/pe întreaga Rusie, al Rusiei.

всерьёз *adv.* în serios, fără glumă, serios; ~ *приня́ться за рабо́ту* a se apuca serios de treabă; *принима́ть ~* a lua în serios, a lua de bună.

всесúлие, *-я n. sg.* atotputernicie, omnipotenţă; putere/influenţă nemărginită.

всесúльный *adj.* atotputernic, omnipotent, de o influenţă nemărginită.

всеславя́нский *adj.* al tuturor slavilor, cu privire la toţi slavii/la toată lumea slavă.

всесокруша́ющий *adj.* nimicitor, distrugător, pustiitor.

всесою́зн/ый *adj.* unional, al U.R.S.S., referitor la întreaga Uniune Sovietică; ~ *съезд сове́тов* congresul unional al sovietelor; *Всесою́зная торго́вая пала́та* Camera de Comerţ a U.R.S.S.; *во ~ом масшта́бе* pe scară unională.

всесторо́нне *adv.* sub toate aspectele, din toate punctele de vedere.

всесторо́нн/ий *adj.* multilateral, sub toate aspectele, detaliat, amănunţit; *~ее обсужде́ние* discuţie amănunţită, discuţie sub toate aspectele; *~ее образова́ние* cultură multilaterală; *~ее разви́тие* dezvoltare multilaterală.

всё-таки 1. *conj.* totuşi, cu toate acestea, oricît, în orice caz. **2.** *partic.* totuşi.

всеуслы́шание, *-я n. sg. (în expr.) во ~* în gura mare, în auzul tuturor; *объяви́ть во ~* a declara în mod public, în auzul tuturor.

всецéло *adv.* în întregime, pe de-a-ntregul, deplin, cu totul, exclusiv; *я ~ в ва́шем распоряже́нии* vă stau cu totul la dispoziţie ◇ ~ *положи́ться на кого́-л.* a se lăsa în voia cuiva; a avea încredere în cineva; a se bizui pe cineva.

всея́дн/ый *adj.* omnivor; *~ое живо́тное* animal omnivor.

всея́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. всева́ть) acuz.* a semăna, a însămînţa *(prin intercalare).*

вска́кивать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. вскочи́ть)*

вска́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. вскопа́ть)*

вскара́бкаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. вскара́бкиваться)* a se căţăra.

вскара́бкиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вскара́бкаться*

вскáрмливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вскорми́ть*

вскачь *adv.* în salturi; în galop; *нести́сь/пусти́ться ~* a merge/a porni în galop.

вски́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вски́нуть*

вски́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. вски́дывать) acuz.* **1.** a ridica; a sălta; a arunca, a zvîrli (în sus). **2.** a ridica brusc/cu repeziciune; ~ *го́лову* a ridica brusc capul.

вскипа́ть, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. вскипе́ть)* **1.** a da în clocot; a începe să fiarbă. **2.** *(fig.)* a se înfierbînta, a-şi ieşi din fire.

вскипе́ть, *-плю́, -пи́шь vb. pf.* **1.** *pf.* de la *кипе́ть* şi *вскипа́ть.* **2.** *(fig.)* a-şi ieşi din fire, a-şi ieşi din sărite, a se înfuria, a se mînia.

вскипяти́ть, *-ячу́, -яти́шь vb. pf.* de la *кипяти́ть*

всклокóченный *p.t.p.* de la *всклокóчить*

всклокóчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *всклокóчить*

всклокóчить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. всклокóчивать) acuz.* a zbîrli, a ciufuli, a face părul vîlvoi.

всклóчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *всклóчить*

всклóчить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. всклóчивать) acuz.* a încîlci, a amesteca, a ciufuli.

всколебáть, *-лéблю, -лéблешь vb. pf. acuz. (înv.)* a face să freamăte; a agita, a clătina.

всколошмáтить, *-áчу, -áтишь vb. pf. (ipf. всколошмáчивать) acuz. (pop.)* a umfla în bătaie, a trage o mamă de bătaie, a snopi în bătaie.

всколошмáчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *всколошмáтить*

всколыхнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. acuz.* **1.** a clătina, a legăna, a agita, a face să freamăte. **2.** *(fig.)* a pune în mişcare, a îndemna, a stimula la acţiune.

всколыхнýться, *-нýсь, -нёшься vb. pf.* **1.** (a începe) a se legăna/a se clătina. **2.** *(fig.)* a se pune în mişcare, (a începe) a acţiona.

вкользь *adv.* în treacăt, între altele; *упомяну́ть ~ о чём-л.* a aminti ceva în treacăt.

вскопáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. вскáпывать) acuz.* a săpa la suprafaţă; a afîna.

вскóре *adv.* în curînd, îndată; scurt timp după; curînd după.

вскорми́ть, *-млю́, -óрмишь vb pf. (ipf. вскáрмливать) acuz.* **1.** a hrăni. **2.** a creşte, a educa.

вскочи́/ть, *-очу́, -о́чишь vb. pf. (ipf. вска́кивать)* **1.** a sări. **2.** a se ridica brusc, a sări; ~ *с ме́ста* a sări din loc. **3.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a se ivi, a apărea; *на лбу́ ~ла ши́шка* i-a apărut un cucui în frunte.

вскри́кивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вскри́кнуть*

вскри́кнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mot. (ipf. вскри́кивать)* a scoate un ţipăt.

вскрича́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf.* a striga, a exclama; ~ *в негодова́нии* a striga indignat; a exclama plin de indignare.

вскружи́ть, *-ужу́, -у́жи́шь vb. pf. (în expr.)* ~ *го́лову* a scoate din minţi; a suci capul; a zăpăci, a ameţi.

вскруж/и́ться, *-у́жи́тся vb. pf. (în expr.)* ~*и́лась голова́* sau ~*и́лся ум* şi-a pierdut capul; s-a ameţit, s-a zăpăcit.

вскрыва́ние, *-я n.* dezvelire, descoperire, deschidere.

вскрыва́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вскры́ть*

вскрыва́ться, *-а́ется vb. ipf.* de la *вскры́ться*

вскры́тие, *-я n.* **1.** deschidere; ~ *письма́* deschiderea scrisorii. **2.** *(fig.)* descoperire, dezvăluire, dare la iveală, dare în vileag. **3.** dezgheţ; ~ *рек* dezgheţul rîurilor. **4.** *(med.)* autopsie, disecţie, operaţie, incizie, necropsie.

вскры́тый *p.t.p.* de la *вскрыть*

вскрыть, *-рою́, -ро́ешь vb. pf. (ipf. вскрыва́ть) acuz.* **1.** a deschide; ~ *письмо́* a deschide o scrisoare. **2.** *(fig.)* a descoperi, a dezvălui, a da la iveală, a da în vileag; ~ *недоста́тки в рабо́те* a descoperi lipsuri în muncă. **3.** *(med.)* a face autopsie; a diseca, a opera, a face o operaţie, o incizie, o laparatomie.

вскры́ться, *-ро́ется vb. pf. (ipf. вскрыва́ться)* **1.** a dezgheţa. **2.** *(med.)* a se sparge, a se deschide. **3.** *(fig.)* a se descoperi, a se dezvălui, a ieşi la iveală, a se da în vileag.

всласть *adv.* după pofta inimii, din plin, pe săturate, cît poftesti.

вслед 1. *adv. за + instr.* după, în urmă; ~ *за...* după; ~ *за тем* după aceea, pe urmă; *он шёл ~ за на́ми* el venea după noi. **2.** *prep.* cu *dat.* în urma cuiva; pe urmele cuiva; *смотре́ть ~ кому́-л.* a urmări (pe cineva) cu privirea.

вслед́ствие *prep.* cu *gen.* din cauza, din pricina, ca urmare, ca o consecinţă; ~ *боле́зни* din cauza bolii.

вслепу́ю *adv.* orbeşte, orbecăind; la întîmplare, pe ghicite, pe dibuite; *де́йствовать ~* a acţiona orbeşte, a acţiona la întîmplare.

вслух *adv.* cu voce tare, cu glas tare; *чита́ть ~* a citi cu voce tare; *ду́мать ~* a gîndi cu voce tare.

вслу́шаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. вслу́шиваться) в + acuz.* a asculta cu atenţie; a pleca urechea la..., a da ascultare.

вслу́шиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вслу́шаться*

всма́триваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *всмотре́ться*

всмотре́ться, *-отрю́сь, -о́тришься vb. pf. (ipf. всма́триваться) в + acuz.* a privi cu atenţie, a scruta; a-şi ţinti privirea; a examina cu atenţie; ~ *в даль* a scruta depărtările; *при́стально ~* a se uita ţintă, a fixa cu privirea.

всмя́тку *adv.* moale, fiert moale *(despre ouă)*; *яйцо́ ~* ou fiert moale ◇ *сапоги́ ~* prostii, fleacuri; *расши́биться ~* a face pe dracu-n patru, a se da peste cap *(pentru ceva/cineva)*; a se face luntre şi punte.

всо́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *всу́нуть*

всоса́/ть, *-су́, -сёшь vb. pf. (ipf. вса́сывать) acuz.* a absorbi, a sorbi, a suge; *гу́бка ~ла во́ду* buretele a absorbit apa ◇ *(fig.) ~ с молоко́м ма́тери* a-şi însuşi din fragedă copilărie, a suge odată cu laptele mamei.

всоса́/ться, *-сётся vb. pf. (ipf. вса́сываться) acuz. + в* **1.** a se prinde, a se lipi (sugînd). **2.** a se resorbi, a se infiltra, a fi absorbit.

вспа́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вспои́ть*

вспа́рывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вспоро́ть*

вспаха́ть, *-пашу́, -па́шешь vb. pf. (ipf. пахать şi вспа́хивать) acuz.* a ara.

вспа́хивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вспаха́ть*

вспа́шка, *-и f.* arat, arătură; *гла́дкая ~* arătură netedă; *го́новая ~* arătură în parcele de lucru; *зя́блевая ~* arătură de toamnă; *глубо́кая ~* arătură adîncă; *~ вразва́л* arătură în lături/în părţi; *~ всва́л* arătură în cormană; *~ но́ви* desţelenire.

вспе́нивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вспе́нить*

вспе́ниваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *вспе́ниться.* **2.** *pas.* de la *вспе́нивать*

вспе́нить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. вспе́нивать şi пе́нить) acuz.* a face spumă; a se acoperi cu spumă, a se înspuma.

вспла́кну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. prepl.* a lăcrima, a vărsa cîteva lacrimi.

всплеск, *-а m.* plescăit.

всплёскивать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mot. всплесну́ть) acuz.* a plescăi, a fremăta.

всплесну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mot.* de la *всплёскивать ◇ ~ рука́ми* a lovi din palme *(în semn de uimire).*

всплошну́ю *adv. (pop.)* neîntrerupt, continuu; în şir, la rînd, alături.

всплошь *adv. (în expr.) ~ и (да) ря́дом* a) pretutindeni, peste tot; pe de-a rîndul; b) întotdeauna.

всплыв, *-а m. (nav.)* ridicare la suprafaţa apei; emersiune, ieşire din imersiune.

всплыва́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *всплыть*

всплы/ть, *-ывý, -ывёшь vb. pf. (ipf. всплыва́ть)* **1.** a ieşi/a se ridica la suprafaţa apei. **2.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite) (fig.)* a ieşi la iveală, a se da în vileag, a apărea; ~ *на пове́рхность* a ieşi la suprafaţă, a ieşi la iveală.

вспои́ть, *-ою́, -о́ишь vb. pf. (ipf. вспа́ивать) acuz.* **1.** a hrăni, a nutri cu lapte. **2.** *(pop.)* a creşte, a educa.

вспола́скивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *всполосну́ть*

всполосну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. вспола́скивать) acuz.* a spăla uşor, a clăti.

вспо́лох, *-а m. (inv.)* alarmă. **2.** *pl.* fulgere, licăriri.

всполо́ши/ть, *-шу́, -ши́шь vb. pf. acuz.* a îngrijora, a speria, a alarma, a provoca neliniste/zarvă.

всполо́шиться, *-шу́сь, -ши́шься vb. pf.* a fi neliniştit, a se alarma; a fi îngrijorat.

всполыхну́ть, *-нёт vb. pf.* a se aprinde, a se stîrni *(un incendiu).*

вспомина́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вспо́мнить*

вспомина́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *вспо́мниться.* **2.** *pas.* de la *вспомина́ть*

вспо́мнить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. вспомина́ть) acuz.* sau *prepl.* a-şi aduce aminte ◇ *не ~ себя́* a) a se întrece cu gluma; a întrece măsura; b) a nu-şi da seama; fi inconştient.

вспо́мни/ться, *-нится vb. pf. (ipf. вспомина́ться)* a-şi aminti; a-şi aduce aminte; *ему́ ~лось про́шлое* şi-a amintit trecutul; *(înv.) не ~* a nu-şi veni în fire.

вспомога́тельный *adj.* auxiliar; ajutător; secundar; accesoriu; ~ *отря́д* detaşament auxiliar; *(tehn.) ~ цех* secţie auxiliară ◇ *(gram.) ~ глаго́л* verb auxiliar.

вспомоществова́ние, *-я n. (înv.)* ajutor material, subsidiu, subvenţie; *получи́ть ~* a primi o subvenţie.

вспомяну́ть, *-яну́, -я́нешь vb. pf. acuz.* sau *prepl. (pop.)* a-şi aminti, a-şi aduce aminte.

вспоро́ть, *-орю́, -о́решь vb. pf. (ipf. вспа́рывать) acuz.* a spinteca, a desface; a descoase.

вспорхну́/ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. вспа́рхивать)* **1.** a se ridica, a-şi lua zborul. **2.** *(fig. iron.)* a o lua din loc, a pleca repede, a-şi lua tălpăşiţa.

вспоте́лый *adj. (reg.)* acoperit cu sudoare, transpirat, asudat, năduşit.

вспоте́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. поте́ть)* a transpira, a asuda, a năduşi.

вспры́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вспры́гнуть*

вспры́гнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. вспры́гивать) на + acuz.* a sări, a sări în sus, a se sălta; a se scula brusc.

вспры́ски, *-ов pl. (pop.)* chef, ospăţ, zaiafet; cinste.

вспры́скивание, *-я n.* **1.** *sg.* stropire. **2.** injectare, injecţie.

вспры́скивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вспры́снуть*

вспры́снуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. вспры́скивать) acuz.* **1.** a stropi; ~ *бельё* a stropi rufele. **2.** a injecta, a face

o injecție; ~ *мо́рфий* a injecta morfină. **3.** a bea, a da aldămaș, a face cinste, a sărbători printr-un chef, a stropi, a uda.

вспу́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вспугну́ть*

вспугну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. вспу́гивать) acuz.* a speria, a pune pe fugă.

вспуха́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вспу́хнуть*

вспу́хнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. вспуха́ть* și *пу́хнуть)* a se umfla.

вспу́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вспу́чить*

вспу́чи/ть, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. вспу́чивать) acuz. (pop.)* a umfla, a balona.

вспушённость, *-и f.* afînare.

вспыли́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf.* a se aprinde de mînie, a se înfuria, a-și ieși din fire, a-i sări țandăra, a-și ieși din pepeni.

вспы́льчивость, *-и f. sg.* irascibilitate, impulsivitate, fire iute, fire violentă.

вспы́льчивый *adj.* irascibil, impulsiv, violent, iute la mînie; ~ *хара́ктер* fire irascibilă/iute.

вспы́хивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вспы́хнуть*

вспы́хну/ть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. вспы́хивать)* **1.** a se aprinde, a lua foc, a se încinge; a se stîrni, a izbucni (un incendiu). **2.** *(fig.)* a izbucni, a se declanșa, a se stîrni; ~*ла война́* a izbucnit războiul. **3.** *(fig.)* a se înroși, a se îmbujora, a se aprinde la față; ~ *от смуще́ния* a se îmbujora de emoție.

вспы́шка, *-и f.* **1.** aprindere bruscă, inflamare, explozie; ~ *по́рохa* explozie de pulbere. **2.** *(fig.)* izbucnire, acces; ~ *эпиде́мии* izbucnirea epidemiei; ~ *гне́ва* acces de furie; *мину́тная* ~ izbucnire de scurtă durată, foc de paie.

вспы́шки *pl. (auto)* rateu.

вспять *adv.* înapoi, îndărăt; *дви́нуться* ~ a porni îndărăt.

вставáни/е, *-я n. sg.* sculare, ridicare (în picioare); *почти́ть па́мять* ~*ем* a cinsti memoria (cuiva) prin ridicare în picioare; a păstra un moment de reculegere.

встава́ть, *встаю́, встаёшь vb. ipf.* de la *встать*

вста́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. вставля́ть) acuz.* cu *в* + *acuz.* **1.** a pune, a introduce, a băga; a monta, a fixa, a încadra; ~ *карти́ну в ра́му* a pune un tablou în ramă, a înrăma tabloul; ~ *зу́бы* a-și pune dinți falși; ~ *стёкла в окно́* a pune geamuri la o fereastră. **2.** *(fig.)* a intercala, a insera, a interpola, a introduce (într-un text etc.); ~ *слове́чко* a plasa o vorbă, a se amesteca în discuție, a-și da cu părerea.

вста́вка, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* introducere; fixare, încadrare; ~ *в опра́ву* montare. **2.** intercalare, interpolare, adaos (la un text). **3.** garnitură, plastron (la o rochie). **4.** *(lingv.)* epenteză; ~ *согла́сных* epenteză consonantică.

вставля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *вста́вить*

встави/о́й *adj.* **1.** introdus, montat, încadrat, adăugat, pus; ~ *зуб* dinte fals; dinte pus; ~*ая ра́ма* ramă dublă. **2.** inserat, intercalat, interpolat *(într-un text)*; ~*о́е сло́во* cuvînt intercalat. **3.** *(lingv.)* epentetic.

встарь *adv.* odinioară, altă dată, în vechime, pe vremuri de demult.

вста/ть, *-а́ну, -а́нешь (imper. встань*[1]*) vb. pf. (ipf. встава́ть)* **1.** a se scula, a se ridica, a se scula (din somn); ~ *с посте́ли* a se scula din pat; ~ *из-за стола́* a se ridica de la masă; ~*!* sculați-vă!, sus! **2.** a se însănătoși. **3.** a se ridica, a porni. **4.** a încăpea, a fi băgat. **5.** a se așeza alături, a se orîndui; ~ *ря́дом* a se așeza alături. **6.** a se opri; *мото́р* ~*л* motorul s-a oprit. **7.** (a începe) a intra; ~ *на рабо́ту* a intra în muncă; a intra în serviciu; ~ *на уче́т* a fi trecut în evidență. **8.** *(fig.)* a apărea, a se ivi, a naște ◇ ~ *на карау́л* a intra în gardă; ~ *на пути́* a trece pe calea ...; ~ *поперёк доро́ги кому́-л.* a se pune în calea cuiva; ~ *гру́дью про́тив кого́-л.* a-i ține cuiva piept; ~ *на ноги* a-și reveni (după o boală); ~ *с ле́вой ноги́* a călca cu stîngul.

встопо́рщить, *-щу, -щишь vb. pf.* de la *топо́рщить*

встопо́рщиться, *-щусь, -щишься vb. pf.* de la *топо́рщиться*

встра́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *встро́ить*

встревожить, *-жу, -жишь vb. ipf.* de la *трево́жить*

встревожиться, *-жусь, -жишься vb. pf.* de la *трево́житься*

встрёпанный *adj.* zburlit, ciufulit ◇ *как* ~ sprinten, vioi, iute.

встрепену́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf.* **1.** a se trezi din somn, a se deștepta. **2.** a tresări, a fi trecut de fiori. **3.** a zvîcni, a tresălta *(despre inimă)*.

встрёпк/а, *-и f.* săpuneală, perdaf; *зада́ть кому́-л.* ~*у* a trage cuiva o săpuneală.

встре́ти/ть, *-ре́чу, -ре́тишь vb. pf. (ipf. встреча́ть) acuz.* **1.** a întîlni ~ *знако́мых* a întîlni niște cunoscuți. **2.** a întîmpina; ~ *госте́й* a întîmpina pe oaspeți. **3.** a da peste, a întîlni, a întîmpina; ~ *тру́дности* a întîmpina greutăți ◇ ~ *но́вый год* a face revelionul.

встре́ти/ться, *-ре́чусь, -ре́тишься vb. pf. (ipf. встреча́ться)* **1.** *c* + *instr.* a se întîlni; ~*лись лу́чшие спортсме́ны* s-au întîlnit cei mai buni sportivi. **2.** *(pers. 1 și 2 nefolosite)* a se regăsi, a se întîlni.

встре́ча, *-и f.* **1.** întîlnire, întrevedere; întîmpinare, primire; *официа́льная* ~ întrevedere oficială. **2.** *(sport)* întîlnire, meci; ~ *двух футбо́льных кома́нд* întîlnirea dintre două echipe de fotbal; ~ *на ку́бок* meci de cupă. **3.** *(lingv.)* juncțură; ~ *согла́сных* juncțură consonantică ◇ ~ *но́вого го́да* revelion.

встреча́емость, *-и f.* incidență.

встреча́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *встре́тить*

встреча́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *встре́титься*. **2.** a se întîlni, a se vedea, a întreține relații de prietenie, a se vizita, a se frecventa ◇ ~ *глаза́ми* a-și încrucișa privirile.

встре́чн/ый *adj.* **1.** întîlnit. **2.** opus, contrar, contra, potrivnic; ~ *по́езд* tren din direcția opusă; *(jur.)* ~ *иск* cerere/acțiune reconvențională; *(ec.)* ~*ые пла́ны* contra-planuri; *(sport)* ~ *уда́р* contraripostă; ~ *ве́тер* vînt potrivnic; ~ *и попере́чный* oricare, oricine, fiecare; *пе́рвый* ~ primul venit; ~*ая торго́вля* comerț de întîmpinare.

встро́йка, *-и f.* construcție, clădire în interiorul altei construcții.

встро́ить, *-о́ю, -о́ишь vb. pf. (ipf. встра́ивать) acuz.* a construi, a clădi *(în interiorul altei clădiri)*, a zidi în ...

встря́ск/а, *-и f.* **1.** emoție puternică; șoc, zbucium sufletesc. **2.** săpuneală, frecătură; *зада́ть* ~*у* a trage o săpuneală.

встря́хивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *встряхну́ть*

встря́хиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *встряхну́ться*

встряхну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. встря́хивать) acuz.* **1.** a scutura, a zgudui, a zdruncina. **2.** *(fig.)* a trezi, a zgudui, a răscoli.

встряхну́/ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. встря́хиваться)* **1.** a se scutura. **2.** *(fig.)* a se înviora; a-și reveni, a-și veni în fire. **3.** *(fig.)* a se distra, a se recrea.

вступа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вступи́ть*

вступа́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *вступи́ться*

вступи́тельн/ый *adj.* **1.** de intrare, de admitere, de deschidere, inaugural, introductiv; ~ *экза́мен* examen de admitere; ~*ая статья́* articol introductiv; ~*ое сло́во* cuvînt introductiv, cuvîntare de deschidere; ~ *взнос* taxă de înscriere. **2.** *(lingv.)* incoativ; ~ *вид* aspect incoativ.

вступи́/ть, *-уплю́, -у́пишь vb. pf. (ipf. вступа́ть) в* + *acuz.* **1.** a intra; ~ *в па́ртию* a intra în partid; ~ *в профсою́з* a se înscrie în sindicat. **2.** a se urca, a se sui; ~ *на ле́стницу* a se urca pe scară; *(fig.)* ~ *на престо́л* a se urca pe tron. **3.** a începe; ~ *в бой* a intra în luptă; a porni la luptă; ~ *в разгово́р* a interveni în discuție; ~ *в спор* a începe o discuție în contradictoriu; ~ *в перегово́ры* a începe tratative ◇ ~ *в до́лжность* a lua serviciul în primire, a intra în serviciu; *(fig.) ле́то* ~*ло в свои́ права́* vara e în toi; ~ *в брак* a se căsători; a încheia o căsătorie; ~ *в зако́нную си́лу* a căpăta putere de lege, a intra în vigoare; ~ *в строй* a intra în funcțiune/în exploatare; ~ *во владе́ние* a intra în posesiune;

~ *в сою́з* a încheia o alianţă; ~ *в де́йствие* a intra în vigoare.

вступи́ться, *-уплю́сь, -у́пишься vb. pf. (ipf. вступа́ться)* **1.** *за + acuz.* a lua apărarea cuiva, a interveni în favoarea cuiva. **2.** *acuz. + в (pop.)* a se amesteca.

вступле́ние, *-я n.* **1.** *sg. (действие)* intrare; ~ *в па́ртию* intrare în partid; ~ *в до́лжность* intrare în funcţiune. **2.** introducere, prefaţă; preambul; uvertură ◇ ~ *на престо́л* urcare pe tron, încăunare.

встык *adv.* cap la cap.

всу́е *adv. (înv.)* în zadar, în deşert, zadarnic; *упомина́ть* ~ a lua în deşert.

всу́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. всо́вывать) acuz.* cu *в + acuz.* a băga, a vîrî, a introduce.

всухомя́тку *adv. (în expr.) есть* ~ a mînca hrană rece.

всуча́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *всучи́ть*

всу́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *всучи́ть*

всучи́ть, *всучу́, всу́чишь vb. pf. (ipf. всу́чивать* şi *всуча́ть) acuz.* **1.** a împleti mai multe fire laolaltă, introducîndu-le apoi în ceva. **2.** *(pop.)* a înmîna prin înşelăciune, a strecura; ~ *плохо́й това́р* a strecura o marfă proastă.

всхли́пнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *всхли́пывать*

всхли́пывание, *-я n.* plîns cu suspine, cu sughiţuri.

всхли́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. всхли́пнуть)* a plînge cu suspine/cu sughiţuri.

всход, *-а m. (bot. agr.)* răsărire *(la plante).*

всходи́ть, *-ожу́, -о́дишь vb. ipf.* de la *взойти́*

всхо́ды, *-ов pl.* cereale încolţite/răsărite pe cîmp; mlădiţe, răsaduri.

всхо́жесть, *-и f. sg.* germinaţie, facultate germinativă, putere de încolţire.

всхо́жий *adj.* germinativ, cu putere de încolţire.

всхрапну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf.* **1.** *pf. mom.* de la *всхра́пывать.* **2.** *(glumeţ)* a trage un pui de somn; a dormi puţin.

всхра́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. всхрапну́ть)* a sforăi, a trage la aghioase.

всыпа́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *всы́пать* [1,2]

всы́пать [1], *-плю, -плешь vb. pf. (ipf. всыпа́ть) acuz.* a turna în ceva, a vărsa în ceva *(un corp friabil, grăunţe).*

всы́пать/ть [2], *-плю, -плешь vb. pf. (ipf. всыпа́ть) dat. (pop.)* a face cu ou şi cu oţet, a trage o săpuneală, a trage o bătaie, a snopi în bătaie, a ciomăgi.

всю́ду *adv.* pretutindeni, peste tot locul, oriunde.

вся *v. весь*

всяк, *-а, -о pron. determinativ (înv.) scurt.* de la *вся́кий* ◇ *(prov.)* ~ *кулик свое́ боло́то хва́лит* tot ţiganul îşi laudă ciocanul.

вся́к/ий *pron. determinativ (folosit şi ca adj.)* **1.** fiecare, oricare, oricine, orice, fiece; ~ *раз* de fiecare dată; *во ~ое вре́мя* în orice moment/timp. **2.** diferit, fel de fel, divers, variat; *~ие кни́ги* diverse cărţi; **3.** *(peior.)* oricare, oricine, tot soiul de ... ; ~ *проходи́мец* orice aventurier. **4.** cu *prep. без* cu desăvîrşire, fără, fără nici ... ; *без ~ого сомне́ния* fără nici o îndoială; *безо ~их ...* ; *безо ~ого* făcînd abstracţie de orice; lăsînd la o parte orice. **5.** *~ий, -ого m.* fiecare, oricine. **6.** *~ое, -ого n. sg.* tot felul de lucruri, orice fel de lucruri; *~ое быва́ет!* cîte nu se întîmplă! ◇ *во ~ом слу́чае* în orice caz, oricum; *на ~ слу́чай* pentru orice eventualitate; *~ому своё* fiecăruia ce i se cuvine; tot paiul îşi are umbra sa.

вся́ко *adv. (pop.)* (în chip) felurit, diferit; ~ *быва́ет!* cîte nu se întîmplă!

вся́чески *adv.* în fel şi chip, în toate felurile, în diferite feluri; prin toate mijloacele, din răsputeri.

вся́ческ/ий *adj.* de toate felurile, de tot soiul, diferit, divers, felurit; *~им о́бразом* în tot felul, în tot chipul.

вся́чина, *-ы f. sg. (în expr.) вся́кая ~* fel de fel de lucruri; lucruri de tot felul, tot soiul de lucruri; vrute şi nevrute, multe şi mărunte.

вта́йне *adv.* în taină, pe ascuns, în secret, pe furiş.

вта́лкивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *втолкну́ть*

вта́лкиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *втолкну́ться.* **2.** *pas.* de la *вта́лкивать*

вта́птывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *втопта́ть*

вта́скивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *втащи́ть*

вта́скиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *втащи́ться.* **2.** *pas.* de la *вта́скивать*

втача́ть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. вта́чивать) acuz.* a coase, a înnădi, a cîrpi, a petici, a uni prin coasere.

вта́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *втача́ть*

втащи́ть, *-ащу́, -а́щишь vb. pf. (ipf. вта́скивать)* a căra, a trage înăuntru.

втащи́ться, *-ащу́сь, -а́щишься vb. pf. (ipf. вта́скиваться)* a se urca anevoie, a se tîrî sus/ înăuntru.

втека́ние, *-я n.* curgere a unui curent de apă în altul; aflux.

втека́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *втечь.*

втёмную *adv.* **1.** pe nevăzute *(la unele jocuri de cărţi).* **2.** *(fig.)* orbeşte, la întîmplare, în neştire; *де́йствовать* ~ a acţiona la întîmplare.

втемя́шить, *-шу, -шишь vb. pf. acuz. (pop.)* a băga, a vîrî anevoie (cuiva ceva) în cap; a face să priceapă; ~ *в го́лову что-л.* a-i vîrî cuiva ceva în cap.

втемя́ши/ться, *-шится vb. pf. (pop.)* a i se năzări, a-i intra în cap.

втере́ть, *вотру́, вотрёшь vb. pf. (ipf. втира́ть) acuz.* a freca, a fricţiona; ~ *мазь* a fricţiona cu alifie ◇ ~ *очки́ кому́-л.* a arunca praf în ochii cuiva, a înşela pe cineva, a spune cuiva gogoşi.

втере́ться, *вотру́сь, вотрёшься vb. pf. (ipf. втира́ться) в + acuz.* **1.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a pătrunde, a fi absorbit (prin frecare). **2.** a-şi face loc, a se înghesui, a pătrunde; ~ *в толпу́* a se înghesui în mulţime. **3.** *(pop.)* a se strecura, a pătrunde pe furiş ◇ *(pop.)* ~ *в дове́рие к кому́-л.* a se băga pe sub pielea cuiva, a căpăta/a cîştiga încrederea cuiva.

втеса́ться, *-ешу́сь, -е́шешься vb. pf. (ipf. втёсываться) в + acuz. (pop.)* a se băga cu de-a sila, a pătrunde, a se strecura, a se furişa; a se pripăşi.

втёсываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *втеса́ться*

втечь, *втечёт vb. pf. (ipf. втека́ть) в + acuz.* a curge în, a se vărsa, a pătrunde (curgînd).

втира́ние, *-я n.* **1.** *sg. (действие)* fricţionare, masare. **2.** alifie, fricţiune.

втира́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *втере́ть*

втира́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *втере́ться.* **2.** *pas.* de la *втира́ть.*

втиска́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *впи́снуть*

втиска́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *впи́снуться*

впи́снуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. впи́скивать) acuz.* a înghesui, a îngrămădi, a vîrî, a băga cu forţa.

впи́снуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. впи́скиваться)* **1.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a încăpea anevoie. **2.** *(pop.)* a se băga, a se îmbulzi înghesuindu-se, a intra/a pătrunde anevoie; a intra în mulţime; a-şi face loc cu coatele.

втихомо́лку *adv.* pe tăcute, pe furiş, pe ascuns, în taină.

втихо́ю *adv. (pop.) v. втихомо́лку*

втолкну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. вта́лкивать) acuz.* a băga, a îmbrînci, a împinge.

втолкну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. вта́лкиваться) в + acuz.* a se băga cu de-a sila, a pătrunde cu forţa.

втолкова́ть, *-ку́ю, -у́ешь vb. pf. (ipf. втолко́вывать) acuz.* cu *dat.* a explica, a lămuri, a face să înţeleagă, a băga în cap.

втолко́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *втолкова́ть*

втопта́ть, *-опчу́, -о́пчешь vb. pf. (ipf. вта́птывать) acuz.* cu *в + acuz.* a bătători, a călca cu picioarele, a vîrî în pămînt (călcînd cu picioarele) ◇ *(fig.)* ~ *в грязь* a defăima, a tîrî în noroi, a împroşca cu noroi, a calomnia, a face una cu pămîntul.

вто́ра, *-ы f.* vioara a doua.

вторга́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *вто́ргнуться*

вто́ргнуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. вторга́ться) в + acuz.* **1.** a nă-

väli, a cotropi, a invada. **2.** *(fig.)* a se amesteca, a se băga, a se vîrî.

вторже́ние, *-я n.* invazie, năvălire, cotropire; ~ *врага́* invazia dușmanului.

вто́рить, *-рю, -ришь vb. ipf. dat.* **1.** *(muz.)* a cînta partea a doua. **2.** a repeta/a reflecta un sunet. **3.** *(fig.)* a cînta în strună (cuiva), a-i ține isonul/hangul.

второ́чно *adv.* a doua oară, din nou, încă o dată.

второ́ч/ный *adj.* **1.** repetat, care are loc a doua oară. **2.** secundar; derivat; *(biol.)* ~*ные полово́ые при́знаки* caractere sexuale secundare; *(gram.)* ~ *глаго́л* verb derivat; ~*ое сказу́емое* predicat secundar.

вто́рник, *-а m.* marți; *по* ~*ам* în fiecare marți, marțea.

вто́рничный *adj.* de marți.

второго́дник, *-а m.* repetent.

второго́дничество, *-а n. sg.* repetenție.

второ́е *cuv. modal* în al doilea rînd.

втор/о́й 1. *num. ord.* al doilea, a doua; ~ *но́мер* numărul doi; ~ *час* e ora unu și ceva; ~*о́го ма́я* la doi mai, în ziua de doi mai; *(sport)* ~*о́е веде́ние* dublu dribling; *(sport)* ~*а́я пода́ча* a doua minge. **2.** *adj.* secundar, de importanță secundară; ~*ые ро́ли* roluri secundare; *на* ~*о́м пла́не* pe plan secundar, pe al doilea plan. **3.** ~*о́е, -о́го n.* felul doi; al doilea fel de mîncare; *на* ~*о́е — ры́ба* la felul doi avem pește ◇ ~*а́я мо́лодость* a doua tinerețe; *из* ~*ы́х рук* din a doua mînă; *одна́* ~*а́я (часть)* o jumătate; ~*а́я скри́пка* vioara a doua; *он был для него́ второ́ю отцо́м* a fost pentru el un adevărat părinte.

второкла́ссник, *-а m.* elev în clasa a doua.

второкла́сс/ный *adj.* de categoria/de calitatea a doua; de mîna a doua, de rangul doi; *(ferov.)* ~*ая ста́нция* gară de importanță secundară; ~ *писа́тель* scriitor de mîna a doua.

второочередн/о́й *adj.* secundar, neesențial; ~*ы́е вопро́сы* probleme de importanță secundară.

второпя́х *adv.* în grabă, în pripă.

второразря́дный *adj.* de mîna a doua, de calitatea a doua, de categoria a doua, mediocru.

второсо́ртный *adj.* de calitatea a doua; ~ *това́р* marfă de calitatea a doua.

второстепе́нн/ый *adj.* **1.** secundar, neesențial, de importanță secundară; ~*ая роль* rol secundar; *(gram.)* ~ *член предложе́ния* parte secundară de propoziție. **2.** de calitate inferioară, de mîna a doua; ~*ое произведе́ние* operă de mîna a doua.

втрави́ть, *-алю, -а́вишь vb. pf. (ipf. втра́вливать) acuz.* **1.** a dresa pentru vînătoare; ~ *соба́ку* a dresa cîinele pentru vînătoare. **2.** *(fig. pop.)* a încurca, a implica, a băga (într-o chestiune neplăcută).

втра́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *втрави́ть*

втре́скаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. в + acuz. (pop.)* a i se aprinde călcîie, a se amoreza lulea, a-i cădea cu tronc la inimă.

в-тре́тьих *cuv. modal* în al treilea rînd.

втри́дорога *adv.* foarte scump; exagerat de scump; *купи́ть* ~ a cumpăra pe un preț fabulos/exagerat; *содра́ть* ~ a lua pielea de pe om, a jecmăni.

втро́е *adv.* de trei ori, triplu; întreit; în trei; *увели́чить* ~ a tripla.

втроём *adv.* în trei, cîteștrei, tustrei.

втройне́ *adv.* triplu, întreit, de trei ori mai mult.

вту́лка, *-и f.* **1.** *(tehn.)* bucșă, fișă, cuzinet, manșon, cămașă, bucea; ~ *колеса́* butucul roții. **2.** vrană, dop, cep; ~ *бо́чки* cepul butoiului.

вту́лочный *adj. (tehn.)* **1.** de bucșă. **2.** de dop, de cep.

вту́не *adv. (inv.)* zadarnic, în zadar, în deșert, în van.

втыка́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *воткну́ть*

втя́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *втяну́ть*

втя́гиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *втяну́ться*

втяжно́й *adj.* de aspirație.

втяну́ть, *-яну́, -я́нешь vb. pf. (ipf. втя́гивать) acuz.* **1.** a trage, a ridica, a aduce; ~ *ло́дку на бе́рег* a trage barca pe uscat. **2.** a trage (în piept, în plămîni), a absorbi, a inhala. **3.** *(fig.)* a antrena, a implica, a băga, a amesteca; ~ *в беду́* a băga într-o nenorocire.

втяну́/ться, *-янусь, -я́нешься vb. pf. (ipf. втя́гиваться) (pers. 1 și 2 nefolosite)* **1.** a intra, a pătrunde; *нехо́та* ~*лась в лес* infanteria a pătruns în pădure. **2.** *(pers. 1 și 2 nefolosite)* a se scofîlci, a se trage. **3.** *(fig.)* a se deprinde, a se obișnui; ~ *в рабо́ту* a se obișnui cu munca.

вуали́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. завуали́ровать) acuz.* a acoperi, a masca, a camufla, a ascunde.

вуа́ль, *-и f.* **1.** voal. **2.** voaletă. **3.** voalare *(la fotografie).*

ву́зовец, *-вца m. (pop.)* student.

ву́зовский *adj.* de instituție de învățămînt superior.

вулка́н, *-а m.* vulcan; *де́йствующий* ~ vulcan în acțiune; *поту́хший* ~ vulcan stins; *усну́вший* ~ vulcan adormit ◇ *жить как на* ~*е* a trăi ca pe un vulcan; a trăi în veșnică frămîntare.

вулканиза́тор, *-а m.* vulcanizator, mașină de vulcanizat.

вулканиза́ция, *-и f.* vulcanizare; *холо́дная* ~ vulcanizare la rece; *горя́чая* ~ vulcanizare la cald.

вулканизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. și ipf. acuz. (tehn.)* a vulcaniza.

вулкани́зм, *-а m. sg. (geol.)* vulcanism.

вулкани́т, *-а m. (mineral.)* vulcanit.

вулкани́ческ/ий *adj.* vulcanic, de vulcan; ~*ие поро́ды* roci magmatice, roci eruptive.

вулкано́ид, *-а m.* vulcan noroios.

вульгариза́тор, *-а m.* vulgarizator.

вульгариза́ция, *-и f. sg.* vulgarizare.

вульгаризи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. și ipf. acuz.* a vulgariza.

вульгари́зм, *-а m. (lingv.)* vulgarism.

вульга́рно *adv.* în mod vulgar, cu vulgaritate.

вульга́рность, *-и f.* **1.** *sg.* caracter vulgar, vulgaritate, trivialitate. **2.** expresie vulgară; faptă vulgară.

вульга́рн/ый *adj.* vulgar; ~ *материали́зм* materialism vulgar; ~*ая латы́нь* latina vulgară/populară.

вурдала́к, *-а m. (folc.)* vîrcolac.

вход, *-а m.* **1.** *sg.* intrare; *пла́та за* ~ taxă de intrare; *при* ~*е* la intrare; ~ *воспрещён* intrarea interzisă/oprită; **2.** ușă, intrare, poartă; *гла́вный* ~ intrarea principală. **3.** canal, gură, intrare; ~ *в зали́в* gura golfului. **4.** *(sport)* intrare, angajare; ~ *в поворо́т* intrare în viraj; *запа́сный* ~ intrare de rezervă.

входи́ть, *вхожу́, вхо́дишь vb. ipf.* de la *войти́*

входн/о́й *adj.* de intrare; ~ *биле́т* bilet de intrare; ~*а́я пла́та* taxă de intrare.

входя́щ/ий 1. *part. prez. act.* de la *входи́ть.* **2.** *adj.* de intrare; ~ *журна́л* registru de intrare; ~ *но́мер* număr de intrare *(la înregistrarea unei hîrtii);* ~*ая по́чта* corespondență sosită.

вхожде́ние, *-я n. sg.* pătrundere, intrare.

вхо́ж/ий *adj.* cunoscut, obișnuit *(al casei cuiva); быть* ~*им* a avea acces, a fi primit.

вхолосту́ю *adv. (tehn.)* în gol, în vid; în zadar; *верте́ться* ~ a merge în gol, a se învîrti în gol.

вцепи́ться, *вцеплю́сь, вцепи́шься vb. pf. (ipf. вцепля́ться) в + acuz.* a se agăța, a se apuca; ~ *друг дру́гу в во́лосы* a se părui, a se lua de păr.

вцепля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *вцепи́ться*

вчера́ *adv.* ieri; ~ *ве́чером* ieri seară, aseară; ~ *у́тром* ieri dimineață; ~ *но́чью* ieri noapte.

вчера́шн/ий, *-яя, -ее adj.* de ieri; *иска́ть* ~*его дня* a căuta ziua de ieri.

вчерне́ *adv.* în ciornă, în bruion, în concept, în schiță.

вчерти́ть, *вчерчу́, вче́ртишь vb. pf. (ipf. вче́рчивать) acuz.* a desena, a înscrie; ~ *треуго́льник в круг* a înscrie un triunghi în cerc.

вче́рчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вчерти́ть*

вче́тверо *adv.* împătrit, de patru ori, cvadruplu; în patru.

вчетверо́м *adv.* în patru, cîteșpatru, tuspatru.

в-четвёртых *cuv. modal* în al patrulea rînd.

вчини́ть, *-ню, -ни́шь vb. pf. (ipf. вчиня́ть) acuz. (înv.) (în expr.)* ~ *иск*

a intenta o acțiune (civilă), a da/a chema în judecată.

вчиня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *вчини́ть*

вчи́стую *adv. (inv.)* cu totul, cu desăvîrșire, definitiv ◇ *(mil.)* *увóлить* ~ a debloca.

вчита́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. вчи́тываться)* *в* + *acuz.* a citi cu mare atenție, a pătrunde, a adînci (un text).

вчи́тываться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *вчита́ться*

вчленя́ющ|ий *adj. (lingv.)* incorporant; *~ие языки́* limbi incorporante.

вчу́же *adv.* fiind străin, fără a cunoaște îndeaproape; *мне его́* ~ *жаль* deși mi-e cu totul străin, îl compătimesc.

вше́стеро *adv.* înșesit, de șase ori; în șase; ~ *бо́льше* de șase ori mai mult; de șase ori mai mare.

вшестеро́м *adv.* în șase, cîteșase, toți șase.

в-шестых *cuv. modal* în al șaselea rînd.

вшива́тель, *-я m. (text.)* ciocan.

вшива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вшить*

вши́веть, *-ею, -еешь vb. ipf. (pf. завши́веть* și *обовши́веть)* a se umple de păduchi.

вши́вка, *-и f. sg.* **1.** cusătură, coasere. **2.** platcă, garnitură.

вшивно́й *adj.* cusut; ~ *рука́в* mînecă cusută la umăr.

вши́вый *adj.* păduchios, plin de păduchi.

вширь *adv.* în larg, în lățime, pe o întindere mare.

вши́тый *p.t.p.* de la *вшить*

вшить, *вошью, вошьёшь vb. pf. (ipf. вшива́ть) acuz.* cu *в* + *acuz.* a coase.

въеда́ться, *-а́ется vb. ipf.* de la *въе́стся*

въе́дливый *adj. v. въе́дчивый*

въе́дчивость, *-и f. sg.* **1.** corosivitate. **2.** *(fig.)* însușirea de a fi cicălitor/circotaș/sîcîitor.

въе́дчивый *adj.* **1.** corosiv; caustic, înțepător. **2.** *(fig.)* cicălitor, sîcîitor, cîrcotaș.

въезд, *-а m* **1.** intrare, pătrundere; *при ~е в го́род* la intrarea în oraș; ~ *воспрещён* intrarea oprită; ~ *на го́ру* urcare pe deal. **2.** intrare, poartă de intrare; acces, rampă de acces.

въезди/о́й *adj.* de intrare, de acces; *~ы́е воро́та* poartă de intrare *(pentru vehicule).*

въезжа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *въе́хать*

въе́сться, *въе́стся vb. pf. (ipf. въеда́ться)* *в* + *acuz.* a pătrunde, a impregna.

въе́хать, *-е́ду, -е́дешь vb. pf. (ipf. въезжа́ть)* **1.** a intra, a pătrunde *(cu un mijloc de locomoție).* **2.** a se muta, a se stabili; ~ *в но́вую кварти́ру* a se muta într-o nouă locuință. **3.** a sui, a urca *(cu un vehicul),* a se urca; ~ *на го́ру* a urca muntele *(cu un vehicul).* **4.** *(fam.)* a nimeri *(din greșeală);* ~ *в лу́жу* a nimeri într-o băltoacă.

въявь *(înv.)* alevea, în realitate; *уви́деть* ~ a vedea aievea.

вы, *вас, вам, ва́ми; o вас pron. personal pers. a II-a pl.* voi; dumneavoastră, dumneata, domnia-voastră; ◇ *быть с кем-л. на «вы»* a se adresa cuiva cu «dumneavoastră».

выба́лтывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́болтать*

выбега́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́бежать*

вы́бежать, *-егу, -ежишь vb. pf. (ipf. выбега́ть)* a ieși fugind, a ieși în grabă; a alerga afară, a fugi afară.

вы́белить, *-белю, -белишь vb. pf.* de la *бели́ть*

выбива́ние, *-я n. (fiz.)* extragere; ~ *а́тома* extragerea atomului.

выбива́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *вы́бить.* **2.** a bate; ~ *такт* a bate tactul.

выбива́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *вы́биться.* **2.** *pas.* de la *выбива́ть.*

выбира́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́брать*

выбира́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *вы́браться.* **2.** *pas.* de la *выбира́ть.*

вы́бить, *вы́бью, вы́бьешь vb. pf. (ipf. выбива́ть) acuz.* **1.** a sparge; ~ *дверь* a forța ușa; ~ *стекло́* a sparge geamul. **2.** a scoate din ..., a alunga; ~ *из седла́* a scoate din șa; *(sport)* ~ *ма́йбу* a scoate pucul peste mantinelă. **3.** a scutura, a bate, a scoate praful; ~ *пыль из ковра́* a bate covorul. **4.** a bate; ~ *меда́ль* a bate o medalie. **5.** *(tehn.)* a marca ◇ ~ *из колей* a scoate din făgașul obișnuit, a deruta; ~ *дурь из головы́* a-i băga cuiva minție în cap, a-i scoate gărgăunii din cap.

вы́би/ться, *вы́бьюсь, вы́бьешься vb. pf. (ipf. выбива́ться)* **1.** a răzbi, a ieși cu greu din ceva, a scăpa; ~ *из толпы́* a răzbi prin mulțime; *(fig.)* ~ *из долго́в* a scăpa de datorii. **2.** *(pers. 1 și 2 nefolosite)* a ieși, a se vedea, a se arăta afară ◇ *(fig.)* ~ *из сил* a fi la capătul puterilor, a fi extenuat, a-și slei puterile, a se istovi; *вы́биться в лю́ди* a face carieră, a-și face un rost în viață.

вы́боина, *-ы f.* făgaș, scobitură, adîncitură, groapă, văgăună, hop.

вы́бой, *-я m. (alim.)* măcinare.

вы́бойка, *-и f.* **1.** *(text. înv.)* stambă cu desen imprimat într-o singură culoare. **2.** *sg. (tehn.)* gravare, marcare.

вы́болтать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. выба́лтывать) acuz. (pop.)* a dezvălui; a da la iveală trăncănind; a da pe față, a scăpa o vorbă.

вы́бор, *-а m. sg.* **1.** alegere; selecționare; *останови́ть свой* ~ *на чем-л.* a alege ceva; a opta pentru ceva; *сде́лать хоро́ший* ~ a face o bună alegere; *(sport)* ~ *по́ля* alegerea terenului; *(sport)* ~ *воро́т* alegerea porții. **2.** alternativă, alegere; *не име́ть друго́го ~а* a nu avea altă ieșire/altă alternativă; a nu avea de ales. **3.** sortiment; *бо́льш|ий* ~ *това́ров* un bogat sortiment de mărfuri ◇ *на* ~ la alegere, pe alese; ...; *без ~а* fără alegere.

вы́бор|к/а, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* alegere, selecție; spicuire. **2.** *(mai ales la pl.)* extras, fragment; *сде́лать ~и из кни́ги* a face extrase dintr-o carte; *случа́йная* ~ selecție aleatoare.

вы́борность, *-и f. sg.* eligibilitate, electivitate; ~ *руководя́щих о́рганов* elegibilitatea organelor de conducere.

вы́борн|ый *adj.* **1.** ales, electiv, prin alegere; *~ая до́лжность* funcție electivă. **2.** de alegeri, electoral; *~ая проце́дура* procedură electorală. **3** *~ый, -ого m.* ales; deputat, delegat.

вы́борочн|ый *adj.* ales prin sondaj, selectiv; *~ая прове́рка* verificare prin sondaj.

вы́борщик, *-а m.* **1.** delegat desemnat de alegători pentru a alege pe cineva. **2.** *(tehn.)* selecționer, sortator.

вы́боры, *-ов pl.* alegeri; *производи́ть* ~ a face alegeri; *та́йные* ~ alegeri secrete.

выбра́живание, *-я n.* fermentare.

вы́бранить, *-ню, -нишь vb. pf.* de la *брани́ть*

выбра́сыватель, *-я m. (tehn.)* extractor, ejector, aruncător.

выбра́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́бросить*

выбра́сываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вы́броситься*

вы́брать, *-беру, -берешь vb. pf. (ipf. выбира́ть) acuz.* **1.** a alege, a scoate, a sorta, a tria; ~ *мате́рию на пла́тье* a alege un material pentru rochie; ~ *профе́ссию* a-și alege profesia; ~ *семена́* a sorta semințele. **2.** a vota, a alege; ~ *представи́теля* a alege un delegat. **3.** *(înv.)* a scoate afară, a deșerta; ~ *патент* a scoate un brevet.

вы́браться, *-берусь, -берешься vb. pf. (ipf. выбира́ться)* **1.** a răzbi, a ieși cu greu din ...; a ieși la liman; ~ *из затрудне́ний* a ieși din încurcături; ~ *из долго́в* a scăpa de datorii. **2.** a se muta; ~ *из кварти́ры* a se muta din locuință. **3.** a-și face cu greu timp pentru a merge undeva; ~ *в теа́тр* a reusi să mergi la teatru.

выбрива́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́брить*

вы́брить, *-рею, -реешь vb. pf. (ipf. выбрива́ть) acuz.* a rade, a bărbieri.

выбрива́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вы́бриться*

вы́бриться, *-реюсь, -реешься vb. pf. (ipf. выбрива́ться)* a se rade, a se bărbieri.

вы́брос, *-а m.* **1.** erupție; ~ *га́зов* erupție de gaze. **2.** salt, săritură, impuls.

вы́броси/ть, *-ошу, -осишь vb. pf. (ipf. выбра́сывать) acuz.* **1.** a arunca; a azvîrli (afară); ~ *в окно́* a arunca pe fereastră; ~ *на бе́рег* a arunca pe mal;

~ *за́ борт* a arunca peste bord. **2.** *(fig.)* a exclude, a suprima, a scoate, a şterge; ~ *строку́* a scoate un rînd. **3.** a arunca, a scoate în vînzare; ~ *това́р на ры́нок* a arunca marfa pe piaţă. **4.** *(fig.)* a lansa; ~ *ло́зунг* a lansa o lozincă. **5.** *(sport)* a face o mişcare bruscă *(cu mîna, piciorul etc.)* ◇ ~ *кого́-л. на у́лицу* a arunca pe cineva în stradă, a-l arunca pe drumuri ~ *де́ньги на ве́тер* a arunca banii pe fereastră; ~ *из голово́й* a-şi scoate ceva din cap; ~ *парашю́тный деса́нт* a lansa paraşutişti.

вы́броситься, *-ошусь, -осишься vb. pf. (ipf. выбра́сываться)* **1.** a se arunca, a se azvîrli; ~ *на бе́рег* a eşua voluntar pe coastă; ~ *из окна́* a se arunca pe fereastră. **2.** a sări; ~ *с парашю́том* a sări cu paraşuta.

вы́броска, *-и f. sg.* **1.** aruncare, azvîrlire, lansare. **2.** paraşutare.

вы́бросы *pl.* reziduuri industriale.

выбыва́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вы́быть*

выбы́тие, *-я n. sg.* plecare, părăsire, retragere; *за ~ем* din cauza plecării.

вы́бы/ть, *-буду, -будешь vb. pf. (ipf. выбыва́ть) из + gen.* a pleca, a părăsi, a se retrage, a ieşi din ... ; ~ *из го́рода* a pleca din oraş; a părăsi oraşul; ~ *из игры́* a fi scos din joc; a ieşi din joc ◇ ~ *из стро́я a) (mil.)* a fi scos din luptă; *b) (fig.)* a părăsi cîmpul de activitate; a fi scos din uz; *адреса́т ~л* destinatarul a plecat.

выва́ливать[1], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́валить*

выва́ливать[2], *-аю, -аешь vb. ipf. iter.* de la *вы́валять*

выва́ливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вы́валиться*

вы́вали/ть, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. вываливать*[1]*) acuz.* cu *из + gen.* **1.** a arunca, a azvîrli afară; a deşerta, a răsturna, a descărca (prin aruncare). **2.** *(pop.)* a da buzna, a năvăli afară, a ieşi afară.

вы́валяться, *-люсь, -лишься vb. pf. (ipf. вываля́ться)* a cădea, a se rostogoli, a se prăbuşi.

вы́валять, *-яю, -яешь vb. pf. (ipf. валя́ть* şi *iter. вываливать*[2]*) acuz.* a murdări, a tăvăli, a rostogoli *(murdărind).*

вы́валяться, *-яюсь, -яешься vb. pf. (ipf. валя́ться 1)* a se tăvăli.

вывáривание, *-я n. sg.* fierbere.

вывáривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́варить*

вы́варить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. вывáривать) 1. acuz.* a fierbe mult. **2.** *acuz.* cu *из + gen.* a scoate, a extrage (prin fierbere); ~ *соль* a extrage sare (prin fierbere). **3.** *acuz.* a distruge *(prin fierbere)* ; ~ *пя́тна на пла́тье* a scoate petele de pe rochie prin fierbere.

вы́варка, *-и f. sg.* **1.** *(действие)* fierbere, decocţie. **2.** *(действие)* extragere *(prin fierbere).*

вы́варки, *-ок pl. (alim. chim.)* decoct.

вы́варочный *adj.* **1.** extras/obţinut prin fierbere, produs prin fierbere, prin decocţie. **2.** întrebuinţat pentru fierbere, de fierbere, de fiert.

вы́ведать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. выведа́ть) acuz.* a descoase (pe cineva), a trage de limbă, a iscodi.

выведéние, *-я n. sg.* **1.** scoatere, stîrpire; ~ *пя́тен* scoaterea petelor. **2.** creştere, cultură; ~ *птиц* creşterea păsărilor. **3.** construire, înălţare. **4.** deducere, deducţie; ~ *фо́рмулы* deducerea formulei.

вы́веденный 1. *p.t.p.* de la *вы́вести.* **2.** *adj.* dedus.

выведы́вать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́ведать*

вы́вез/ти, *-зу, -зешь vb. pf. (ipf. вывози́ть) acuz.* **1.** a scoate, a duce afară. **2.** a exporta; ~ *това́ры за грани́цу* a exporta mărfuri în străinătate. **3.** a lua, a duce (cu sine). **4.** a scoate din încurcătură, a scăpa.

вы́верить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. выверя́ть) acuz.* a verifica, a controla; a regla, a pune la punct; ~ *часы́* a controla ceasul, a pune ceasul la punct.

вы́верка, *-и f. sg. (действие)* verificare, control; reglare, punere la punct.

вы́вернуть, *-ну, -нешь pf. (ipf. вывёртывать* şi *выворáчивать) acuz.* **1.** *из + gen.* a scoate, a deşuruba. **2.** a scrînti, a suci, a luxa; ~ *ру́ку* a-şi scrînti braţul. **3.** a întoarce pe dos, a întoarce; ~ *наизна́нку* a întoarce pe dos. **4.** a se ivi de după ceva.

вы́вернуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. вывёртываться* şi *выворáчиваться) из + gen.* **1.** a se deşuruba, a se desface, a cădea (deşurubîndu-se). **2.** a se scrînti, a fi scrîntit/luxat. **3.** a se întoarce, a fi întors; a fi întors pe dos. **4.** *(fig.)* a se descurca, a scăpa, a ieşi din încurcătură, a se învîrti. **5.** a cădea din mînă. **6.** *(pop.)* a se ivi brusc de după ...

вы́верт, *-а m.* **1.** mişcare ciudată a corpului; gest caraghios. **2.** subterfugiu, tertip. **3.** ciudăţenie, întorsătură ciudată a frazei; *говори́ть с ~ами* a se exprima întortocheat; *челове́к с ~ом* om aiurea, om sucit.

вы́вертеть, *-рчу, -ртишь vb. pf. (ipf. вывёртывать) acuz.* cu *из + gen. (pop.)* a deşuruba, a scoate (deşurubînd).

вывёртывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́вернуть* şi *вы́вертеть*

вывёртываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *pf.* de la *вы́вернуться.* **2.** *pas.* de la *вывёртывать.*

выверя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *вы́верить*

вы́весить[1], *-ешу, -есишь vb. pf. (ipf. вывéшивать) acuz.* **1.** a cîntări, a cumpăni, a verifica prin cîntărire. **2.** a pune în echilibru, a stabili echilibrul *(la cîntărire).*

вы́веска[1], *f.* **1.** firmă. **2.** *(fig.)* mască, paravan.

вы́веска[2], *-и f. sg.* cîntărire, cîntărit, verificare prin cîntărire.

вы́вести[1], *-еду, -едешь vb. pf. (ipf. выводи́ть) acuz.* **1.** a duce (afară), a scoate, a face să iasă; ~ *войска́ на парáд* a scoate trupele la paradă. **2.** a muta. **3.** a îndepărta, a exclude, a scoate. **4.** a distruge, a stîrpi, a nimici; a desfiinţa, a scoate; ~ *пя́тна* a scoate petele; ~ *злоупотребле́ния* a stîrpi abuzurile. **5.** *из + gen. (fig.)* a scăpa, a scoate, a face să iasă; a elibera; ~ *из беды́* a scoate/a scăpa din nenorocire; ~ *из затрудне́ния* a scoate din încurcătură. **6.** a trage concluzii, a conchide, a deduce. **7.** a înfăţişa, a zugrăvi ◇ ~ *в лю́ди* a face om din cineva; *(cont.)* ~ *в расхо́д* a trece la rubrica cheltuielilor; ~ *наружу́* a da în vileag; ~ *на чи́стую во́ду* a demasca, a da pe faţă, a da de gol; ~ *из стро́я* a) *(mil.)* a scoate din luptă; b) *(fig.)* a scoate din uz; a face inapt; a face impropriu; ~ *из терпе́ния* a scoate din răbdări, a enerva; ~ *из себя́* a scoate din fire, a scoate din sărite.

вы́вести[2], *-еду, -едешь vb. pf. (ipf. выводи́ть) acuz.* **1.** a creşte (păsări); ~ *цыпля́т* a creşte pui. **2.** a cultiva; ~ *но́вый сорт пшени́цы* a cultiva o nouă varietate de grîu. **3.** a construi. **4.** a reda, a copia, a executa cu grijă *(un desen, o melodie etc.)*

вы́ве/стись, *-едется vb. pf. (ipf. выводи́ться)* **1.** a ieşi din uz; a nu mai fi în vigoare, a dispărea, a se desfiinţa. **2.** a dispărea; a pieri; *пя́тна на пла́тье не ~лись* petele de pe rochie n-au ieşit.

вывéтривание, *-я n. sg.* **1.** aerisire, zvîntare. **2.** *(geol.)* eroziune eoliană, degradare, dezagregare, alterare.

вывéтривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́ветрить*

вывéтриваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *вы́ветриться.* **2.** *pas.* de la *вывéтривать.*

вы́ветрить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. вывéтривать) acuz.* a aerisi; a zvînta, a zbici.

вы́ветриться, *-ится vb. pf. (ipf. вывéтриваться)* **1.** *(geol.)* a se degrada, a se dezagrega. **2.** *(fig.)* a dispărea, a se şterge, a zbura; ~ *из па́мяти* a se şterge din memorie.

вывéшивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́весить*[1, 2].

вы́винтить, *-нчу, -нтишь vb. pf. (ipf. вывинчивать) acuz.* cu *из+gen.* a deşuruba.

вывинчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́винтить*

вы́вих, *-а m.* **1.** luxaţie, scrîntitură. **2.** locul luxaţiei, locul scrîntiturii. **3.** *(fig. fam.)* scrînteală, sminteală.

вы́вихнуть, *-ну, -нешь vb. pf. acuz.* a scrînti, a luxa; ~ *(себе́) но́гу* a-şi scrînti/a-şi luxa piciorul.

вы́вод, *-а m.* **1.** *sg. (действие)* scoatere, retragere, evacuare, îndepărtare,

mutare. **2.** concluzie, deducţie; deducere; *оконча́тельный* ~ concluzie definitivă; *прийти́ к ~у* a ajunge la o concluzie; ~ *фо́рмулы* deducerea formulei. **3.** *sg. (действие)* scoatere, înlăturare, excludere. **4.** *(tehn.)* capăt de ieşire, bornă de ieşire.

выводи́ть, *-ожу́, -о́дишь vb. ipf.* de la *вы́вести*[1,2].

выводи́ться, *-о́дится vb. ipf.* de la *вы́вестись*

вы́водка, *-и f. sg.* **1.** scoatere, curăţire *(a petelor)*. **2.** reproducere.

вы́водковый *adj.* clocit.

выводн/о́й *adj.* **1.** *(tehn.)* de descărcare, de scurgere. **2.** *(pop.)* de scoatere, de lichidare; *~а́я жи́дкость* soluţie/lichid de scos pete. **3.** *(anat.)* excretor; ~ *прото́к* canal excretor.

вы́водок, *-дка m.* cuibar, puii dintr-un cuib.

вы́воз, *-а m. sg.* **1.** *(действие)* scoatere, ducere afară, transport, cărat. **2.** exportare. **3.** export, cantitatea de mărfuri exportate.

вывози́ть, *-ожу́, -о́зишь vb. ipf.* de la *вы́везти*

вы́возиться, *-вожусь, -возишься vb. pf. (pop.)* a se murdări, a se tăvăli *(prin noroi, praf)*; a se mîzgăli.

вы́возка, *-и f. sg. (pop.) (действие)* scoatere (cu un vehicul), transportare; evacuare, cărat.

вывозн/о́й *adj.* **1.** de transport, de cărat. **2.** de export, referitor la export, destinat exportului; ~ *това́р* marfă de export, marfă destinată exportului; ~ *тари́ф* tarif de export; *~ые по́шлины* taxe vamale de export.

вывола́кивать, *-аю, -аешь vb.* de la *вы́волочь*

вы́волочка, *-и f. (pop.)* **1.** păruială. **2.** *(fig.)* ceartă, săpuneală.

вы́волочь, *-локу, -лочешь vb. pf. (ipf. вывола́кивать) acuz. (pop.)* a tîrî (afară), a scoate (tîrînd), a duce din...

выворáчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́вернуть*

выворáчиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вы́вернуться*

вы́ворот, *-а m. (med.)* poziţie anormală/întoarsă a unui organ, torsiune a unui organ, inversiune; ~ *ма́тки* inversiune uterină.

вы́воротить, *-очу, -отишь vb. pf. (ipf. выворáчивать) acuz. (pop.)* **1.** a scoate, a smulge, a dezrădăcina. **2.** a întoarce pe dos. **3.** a răsturna.

вы́вязать, *-яжу, -яжешь vb. pf. (ipf. вывя́зывать) acuz.* a croşeta, a împleti cu andrelele.

вывя́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́вязать*

вывя́зываться, *-яюсь, -аешься vb. ipf. pas.* de la *вывя́зывать*

вы́гадать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. выга́дывать) acuz.* a cîştiga; a trage foloase; ~ *вре́мя* a cîştiga timp.

выга́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́гадать*

вы́гарки *pl.* borhot de ţuică.

вы́гиб, *-а m.* curbură, îndoitură, încovoiere.

вы́гибание, *-я n. sg.* îndoire, încovoiere, curbare.

вы́гибать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́гнуть*

вы́гибаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вы́гнуться.*

вы́гладить, *-ажу, -адишь vb. pf.* **1.** *pf.* de la *гла́дить (1)*. **2.** *(ipf. выгла́живать) acuz.* a călca, a netezi bine.

выгла́живание, *-я n. (tehn.)* călcare, netezire.

выгла́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́гладить (2)*

вы́глядеть[1], *-яжу, -ядишь vb. pf. (ipf. выгля́дывать) acuz.* **1.** a cerceta cu privirea, a iscodi, a căuta. **2.** a găsi iscodind/cercetînd cu privirea ◇ *все глаза́* ~ a-i albi ochii privind.

вы́глядеть[2], *-яжу, -ядишь vb. ipf.* a avea aerul, a avea înfăţişarea, a părea; *хорошо́* ~ a arăta bine.

выгля́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́глядеть*[1] şi *вы́глянуть*

вы́глянуть *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. выгля́дывать)* **1.** a privi, a se uita afară, a arunca o privire afară. **2.** *(fig.)* a se ivi, a apărea, a se arăta, a ieşi.

вы́гнать, *-гоню, -гонишь vb. pf. (ipf. выгоня́ть) acuz.* **1.** a goni, a izgoni, a alunga, a mîna, a scoate, a da afară; a expulza; ~ *и́з дому* a alunga din casă; ~ *в по́ле скот* a mîna vitele la

cîmp. **2.** a exclude, a elimina, a da afară, a concedia; ~ *из шко́лы* a elimina din şcoală; ~ *со слу́жбы* a concedia din serviciu. **3.** a distila, a extrage prin distilare; ~ *спирт* a distila spirt. **4.** *(pop.)* a cîştiga, a dobîndi, a face.

вы́гнутый 1. *p.t.p.* de la *вы́гнуть*. **2.** *adj.* convex, curbat.

вы́гнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. выгиба́ть) acuz.* a curba, a arcui, a îndoi, a încovoia.

вы́гнуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. выгиба́ться)* a se încovoia; a se îndoi, a se arcui, a se curba.

выгова́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *вы́говорить*. **2.** *dat.* a dojeni, a certa, a mustra, a face mustrări, a face observaţii.

выгова́риваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *вы́говориться*. **2.** *pas.* de la *выгова́ривать*

вы́говор, *-а m.* **1.** pronunţare, accent; *хоро́ший* ~ accent bun. **2.** mustrare, dojană, ocară, blam, observaţie; *стро́гий* ~ *с предупрежде́нием* mustrare scrisă cu avertisment; *сде́лать* ~ a face o mustrare; *получи́ть* ~ a primi o mustrare.

вы́говорить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. выгова́ривать) acuz.* **1.** a pronunţa; a articula, a exprima; ~ *сло́во* a pronunţa un cuvînt. **2.** *dat.* a-şi asigura, a-şi rezerva; a stipula, a conveni; a pune o condiţie; ~ *себе́ пра́во* a-şi rezerva un drept.

вы́говориться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. выгова́риваться)* a spune ce ai pe inimă, a-ţi deschide sufletul.

вы́год/а, *-ы f.* **1.** folos, avantaj; *извле́чь ~у* a trage foloase, a profita, *из ли́чной ~ы* din interes personal. **2.** profit, cîştig.

вы́годно *adv.* avantajos.

вы́годность, *-и f. sg.* avantaj, caracter avantajos, rentabilitate.

вы́годн/ый *adj.* avantajos, rentabil, lucrativ; *~ое предложе́ние* ofertă avantajoasă ◇ *в ~ом све́те* într-o lumină favorabilă.

вы́гон, *-а m.* **1.** *sg. (действие)* scoatere, ducere, mînare *(a vitelor la păşune)*. **2.** păşune, imaş, izlaz; *го́рный* ~ păşune alpină.

вы́гонка, *-и f. sg.* **1.** distilare; **2.** *(agr.)* cultură forţată.

выгоня́ть, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *вы́гнать*

выгора́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́городить*

выгора́ние, *-я n.* **1.** ardere completă. **2.** decolorare.

выгора́ть, *-ает vb. ipf.* de la *вы́гореть*[1,2].

вы́горе/ть[1], *-ит vb. pf. (ipf. выгора́ть)* **1.** a arde complet, a arde cu desăvîrşire; a arde din temelii. **2.** a se decolora, a ieşi (la soare); a se spălăci. **3.** a se păli, a se vesteji.

вы́горе/ть[2], *-ит vb. pf. (ipf. выгора́ть) (pop.)* a reuşi; a se aranja; *де́ло не ~ло* afacerea nu a reuşit, a dat greş, a eşuat.

вы́городить, *-ожу, -одишь vb. pf. (ipf. выгора́живать) acuz.* **1.** a despărţi cu un gard, a împrejmui, a îngrădi. **2.** *(fig.)* a scoate din cauză/din culpă, a acoperi pe cineva, a-l scoate basma curată.

вы́гравировать, *-рую, -руешь vb. ipf.* de la *гравирова́ть*

вы́греб, *-а m.* **1.** *sg. (действие)* golire, scoatere; curăţare. **2.** hazna ◇ *без ~а* din abundenţă.

выгреба́ние, *-я n. sg. (действие)* golire, deşertare.

выгреба́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́грести*

выгреби́/й *adj.* de golit, de scos, de deşertat; ~ *черпа́к* căuş; *~а́я я́ма* groapă pentru murdăriile din haznale, cloacă; groapă de gunoi.

вы́грести[1], *-ребу, -ребешь vb. pf. (ipf. выгреба́ть) acuz.* a goli, a deşerta, a scoate, a curăţa.

вы́грести[2], *-ребу, -ребешь vb. pf. (ipf. выгреба́ть)* a vîsli; ~ *про́тив тече́ния* a vîsli împotriva curentului.

выгружа́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́грузить*

выгружа́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вы́грузиться*

вы́грузить, *-ужу, -узишь vb. pf. (ipf. выгружа́ть) acuz.* a descărca; a debarca.

вы́грузиться, *-ужусь, -узишься vb. pf. (ipf. выгружа́ться)* **1.** a-şi descărca

bagajele. **2.** a debarca, a coborî *(din vagon)*.

вы́грузка, *-и f. sg. (действие)* descărcare, debarcare.

вы́грузн/о́й *adj.* de descărcare; *(tehn.) ~óе отвéрстие* orificiu de descărcare.

вы́грызать, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *вы́грызть*.

вы́грызть, *-зу, -зешь vb. pf. (ipf. вы́грызать) acuz.* a roade, a face o gaură *(prin roadere)*.

вы́гул, *-а m.* padoc, ţarc.

выдава́ть, *-даю́, -даёшь vb. ipf.* de la *вы́дать*

выдава́ться, *-даю́сь, -даёшься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *вы́даться*. **2.** a se distinge, a se releva, a se face remarcat, a excela; *~ умóм* a se distinge prin inteligenţă. **3.** a se da, a se elibera.

вы́давить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. выдáливать) acuz.* **1.** a stoarce, a tescui. **2.** *(fig.)* a face ceva forţat, a sparge (apăsînd), a scoate. **3.** a imprima, a grava ◇ *(fig.) слóва не ~ из когó-л.* tace chitic, tace ca peştele, tace mîlcom, o vorbă nu poţi scoate de la el.

выдáивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́доить*

вы́дáлбливание, *-я n.* dăltuire, scobire.

выдáлбливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́долбить*.

вы́дань/е, *-я n. (înv. în expr.) на ~ье* de măritat.

вы́да/ть, *-дам, -дашь, vb. pf. (ipf. выдавáть) acuz.* **1.** a da, a elibera, a emite, a distribui; *~ зарплáту* a da/a plăti salariul/retribuţia; *~ удостовéрение лúчности* a elibera un buletin de identitate; *~ вéксель* a emite o poliţă/o cambie. **2.** a preda, a da pe mîna autorităţilor; a extrăda. **3.** a trăda, a divulga, a denunţa, a demasca; a destăinui; *~ секрéт* a divulga un secret. **4.** a se da drept cineva, a se erija în ... ; *~ себя́ за профéссора* a se da drept profesor universitar. **5.** a da, a produce; *~ пéрвую плáвку* a produce prima şarjă ◇ *~ зáмуж* a mărita; *~ головóй* a da de gol, a da în vileag, a demasca complet, a da pe faţă; *~ себя́* a se trăda, a se demasca.

вы́да/ться, *-дастся vb. pf. (ipf. выдавáться)* **1.** a ieşi în afară; a se înălţa. **2.** a se întîmpla, a se nimeri; *~лся хорóший день* s-a întîmplat să fie o zi frumoasă. **3.** a se distinge, a se ilustra, a se deosebi, a se face remarcat, a se impune; *~ своúм умóм* a se face remarcat prin inteligenţa sa.

вы́дача, *-и f.* **1.** *sg.* eliberare, emitere, plată; *~ зарплáты* plata salariului/retribuţiei; *~ спрáвки* eliberarea unei adeverinţe. **2.** distribuire, livrare; *~ товáра* livrarea mărfii. **3.** predare autorităţilor, extrădare. **4.** trădare; divulgare, denunţare; *~ госудáрственной тáйны* divulgarea unui secret de stat. **5.** sumă plătită; marfă livrată.

выдающ/ийся 1. *part. prez. act.* (de la *выдавáться)* proeminent; care iese în afară/în relief. **2.** *adj.* excelent, minunat, remarcabil, excepţional, de vază; eminent; *~ талáнт* talent excepţional. **3.** *adj.* măreţ, important.

выдвигáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *вы́двинуть*

выдвигáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *вы́двинуться*

выдвижéнец, *-нца m.* muncitor promovat într-un post de răspundere, muncitor ridicat într-o muncă de răspundere.

выдвижéние, *-я n. sg. (livr.)* **1.** promovare, avansare, înaintare. **2.** propunere, desemnare; *~ кандидáтов в депутáты* propunere de candidaţi pentru alegerile de deputaţi.

вы́движка, *-и f. (lingv.)* mobilitate, caracter mobil.

выдвижнóй *adj.* mobil; care se poate scoate; *~ я́щик* sertar (mobil).

вы́двинуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. выдвигáть) acuz.* **1.** a trage, a scoate afară; *~ я́щик* a trage sertarul. **2.** *(fig.)* a prezenta, a formula; a lansa, a emite; *~ лóзунг* a lansa o lozincă; *~ вопрóс* a ridica/a pune o problemă; *~ доказáтельства* a prezenta/a aduce probe/dovezi; *~ обвинéние* a aduce o acuzaţie, a acuza; *~ тéорию* a emite o teorie. **3.** a promova, a avansa, a înainta; *~ на руководя́щую дóлжность* a promova într-o funcţie de conducere. **4.** a propune, a desemna; *~ в кандидáты* a propune drept candidat; a propune candidatura (cuiva) ◇ *~ на пéрвый план* a scoate pe primul plan.

вы́двину/ться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. выдвигáться)* **1.** a se deplasa înainte, a înainta, a ieşi în faţă. **2.** *(fig.)* a se distinge, a se evidenţia, a se face cunoscut, a ajunge renumit.

вы́дворить, *-рю, -ри́шь vb. pf. (ipf. выдворя́ть) acuz. (pop.)* a da afară din casă, a evacua.

выдворя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *вы́дворить*

вы́дел, *-а m. sg.* **1.** *(jur.)* parte, cotă-parte, porţiune. **2.** *(silv.)* subparcelă.

выделать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. выдéлывать) acuz.* **1.** a prepara, a confecţiona, a fabrica; *~ кóжу* a tăbăci pielea. **2.** a executa/a face cu grijă/cu meticulozitate.

выделéние, *-я n.* **1.** *sg.* separare, despărţire, desprindere, defalcare; *(jur.) ~ своéй дóли из óбщей сóбственности* ieşire din indiviziune. **2.** *sg.* atribuire, alocare, afectare; *~ средств* alocare de mijloace, alocare/atribuire de fonduri. **3.** *sg.* delegare, desemnare; selecţionare. **4.** *(mai ales la pl.) (fiziol.)* secreţie, eliminare. **5.** *sg. (chim.)* degajare, emanare, separare; *~ кислорóда* degajare de oxigen.

выдели́тель, *-я m. (tehn.)* separator.

выдели́тельн/ый *adj.* **1.** de secreţie, de eliminare. **2.** *(lingv.)* de întărire, emfatic; *~ая части́ца* particulă de întărire; *~ое местоимéние* pronume emfatic.

вы́делить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. выделя́ть) acuz.* **1.** a separa, a despărţi, a desprinde, a defalca; *~ часть имýщества* a defalca o parte din bunuri. **2.** a alege, a promova, a delega. **3.** a remarca, a evidenţia. **4.** *(tipogr.)* a sublinia (textul). **5.** a atribui, a aloca, a afecta. **6.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite) (fiziol.)* a secreta, a elimina; *(chim.)* a degaja, a emana.

вы́делиться, *-люсь, -лишься vb. pf. (ipf. выделя́ться)* **1.** *(înv.)* a se separa, a se despărţi, a ieşi din ... **2.** *(fig.)* a se distinge, a se evidenţia, a excela. **3.** *(fiziol.)* a fi secretat/eliminat; *(chim.)* a se degaja, a se elimina.

вы́делк/а, *-и f. sg.* **1.** preparare, fabricare. **2.** argăsire, tăbăcire; *~ кóжи* tăbăcirea pielii. **3.** calitatea confecţiei/a fabricaţiei, calitatea lucrului fabricat ◇ *овчúнка ~и не стóит* mai mare daraua decît ocaua.

выделывать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* **1.** *ipf.* de la *вы́делать*. **2.** a produce, a fabrica, a prepara. **3.** *(pop.)* a face tot felul de năzbîtii, a face drăcii.

выделя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *вы́делить*

выделя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *вы́делиться*

выдёргивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́дернуть*

вы́держанность, *-и f. sg.* **1.** consecvenţă, principialitate; *(despre stil)* sobrietate. **2.** stăpînire de sine, cumpătare; ◇ *~ характéра* tărie de caracter.

вы́держанн/ый 1. *p.t.p.* de la *вы́держать*; *~ое вино́* vin vechi; *~ сыр* brînză fermentată. **2.** *adj.* consecvent; lipsit de contraziceri, principial; *(despre stil)* sobru. **3.** *adj.* stăpîn pe sine; reţinut, cumpătat; *~ человéк* un om stăpîn pe sine.

вы́держа/ть, *-жу, -жишь vb. pf. (ipf. выдéрживать)* **1.** *acuz.* a suporta, a rezista, a ţine piept; *~ тя́жесть* a suporta o greutate; *~ осáду* a rezista asediului. **2.** *acuz.* a reuşi; *~ экзáмен* a reuşi la examen. **3.** a se stăpîni, a se abţine, a se reţine. **4.** *acuz.* a deţine, a reţine. **5.** *acuz.* a lăsa să se învechească; *~ вино́* a lăsa vinul să se învechească. ◇ *~ характéр* a dovedi tărie de caracter; *~ роль* a-şi juca bine rolul, a nu-şi trăda rolul; *~ нéсколько издáний* a fi retipărit în mai multe ediţii.

выдéржива/ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́держать* ◇ *(fig.) не ~ает крúтики* e sub orice critică.

вы́держка [1], *-и f. sg.* **1.** răbdare; fermitate, stăpînire de sine; *желéзная ~* răbdare de fier. **2.** *(foto)* expunere, timp de expunere. **3.** *(sport)* rezistenţă. **4.** *(lingv.)* ţinută; *~ звýка* ţinuta/lungimea sunetului.

вы́держк/а [2], *-и f. sg.* citat; extras ◇ *на ~у* la nimereală.

вы́дернуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. выдёргивать) acuz.* a smulge, a scoate (cu forţa), a extrage; *~ зуб* a scoate un dinte.

выдира́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *вы́драть*

вы́доить, *-ою, -оишь vb. pf. (ipf. выдáивать) acuz.* a mulge.

вы́долби|ть, *-блю, -бишь vb. pf. (ipf. выдáлбливать) acuz.* **1.** a scobi, a dălțui, a găuri. **2.** *(fig.)* a toci, a învăța pe de rost; *~ таблúцу умножéния* a învăța pe de rost tabla înmulțirii.

вы́дох, *-а m.* expirație.

вы́дохнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. выдыхáть) acuz.* a expira.

вы́дох/нуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. выдыхáться)* **1.** a se răsufla, a se trezi, a-și pierde tăria; a-și pierde aroma. **2.** *(fig.)* a pierde din intensitate/ din putere, a se istovi, a se vlăgui, a-și pierde puterile.

вы́дра, *-ы f.* **1.** *(zool.)* vidră. **2.** *(fig. pop.)* femeie foarte slabă, ca un țîr; ca o scobitoare/scoabă.

вы́драть, *-деру, -дерешь vb. pf. acuz. (pop.)* **1.** *pf.* de la *драть (4); ~за́ уши* a trage de urechi, a urechea. **2.** *(ipf. выдирáть)* a rupe, a smulge.

вы́дрессировать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *дрессировáть*

вы́дубить, *-блю, -бишь vb. pf. (ipf. дуби́ть) acuz.* a tăbăci, a argăsi, a dubi.

вы́дубленный *adj.* tăbăcit.

выдувáние, *-я n.* vînturare; suflare.

выдувáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *вы́дуть*

вы́дувка, *-и f.* suflare, suflat.

выдувн|óй *adj.* de suflat; obținut prin suflare; *~óе стéкло* sticlă suflată.

вы́думанный 1. *p.t.p.* de la *вы́думать.* **2.** *adj.* născocit, plăsmuit.

вы́дума/ть, *-ю, -ешь vb. pf. (ipf. выдýмывать) acuz.* **1.** a născoci, a plăsmui, a scorni, a minți; *ты всё ~л* ai născocit totul; toate astea sînt scorniri ale tale. **2.** a inventa, a descoperi; *~ нóвую машúну* a inventa o nouă mașină ◇ *не вы́думай...* nici nu te gîndi; nici prin gînd să nu-ți treacă; să nu cumva să ... .

вы́думк/а, *-и f.* **1.** minciună, născocire, scornire. **2.** invenție, născocire ◇ *горáзд/хитёр на ~и* meșter la născociri/la scorneli; *(prov.) гóль на ~и хитрá* nevoia e mama născocirilor; nevoia te învață.

вы́думщик, *-а m.* **1.** om ingenios/ inventiv. **2.** mincinos.

выдýмывать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. вы́думать)* ◇ *(fam.) не выдýмывай* să-ți iasă din cap, nici nu te gîndi.

вы́дуть, *-ую, -уешь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. выдувáть)* a sufla, a împrăștia, a elimina suflînd. **2.** *(ipf. дуть și выдувáть) (pop.)* a bea, a goli ◇ *(pop.) ~ огóнь* a atița focul; *(tehn.) ~ печь* a opri/a stinge furnalul.

выдыхáние, *-я n. sg. v. вы́дох*

выдыхáтельн|ый *adj.* de expirație; expirator; *(lingv.) ~ое удáрение* accent expirator, accent dinamic.

выдыхáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *вы́дохнуть*

выдыхáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *вы́дохнуться*

выедáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *вы́есть*

вы́еденн/ый *p.t.p.* de la *вы́есть* ◇ *(prov.) ~ого яйцá не стóит* nu face nici cît o ceapă degerată; nu face nici două parale, nu e bun de nimic.

вы́езд, *-а m.* **1.** *sg. (действие)* plecare, ieșire; *~ за грáницу* plecare în străinătate. **2.** barieră, margine. **3.** *(înv.)* echipaj, trăsură cu cai.

вы́ездить, *-зжу, -здишь vb. pf. (ipf. выезжáть) acuz.* a dresa un cal; a deprinde un cal *(la călărie, la tracțiune).*

вы́ездка, *-и f. sg.* dresare a cailor, dresaj.

выездн|óй *adj.* **1.** de plecare, de ieșire, de vizită, de gală; *~óе плáтье* rochie de vizită. **2.** de trăsură ◇ *(jur.) ~áя сéссия судá* sesiune specială a tribunalului deplasat în altă localitate.

выезжáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *вы́ездить* și *вы́ехать.* **2.** *на + prepl. (fig.)* a profita *(de cineva, de ceva),* a exploata, a trage foloase; *~ на ком-л./ на чём-л.* a profita de cineva, de ceva.

вы́ем, *-а m. v. вы́емка (3, 4)*

вы́емка, *-и f. sg.* **1.** scoatere, ridicare. **2.** *(jur.)* ridicare de obiecte și de acte, confiscare *(cu ocazia unei percheziții).* **3.** adîncitură, scobitură, excavație; săpătură, abataj. **4.** răscroială. **5.** *(constr.)* debleu.

выемн|óй *adj.* detașabil, care se poate scoate; *~ые рáмы* fereastră dublă mobilă *(care în timpul verii se scoate împreună cu tocul său).*

вы́е|сть, *-ем, -ешь vb. pf. (ipf. выедáть) acuz.* **1.** a mînca. **2.** a arde, a distruge, a mînca, a găuri *(despre substanțe corosive).*

вы́еха/ть, *-еду, -едешь vb. pf. (ipf. выезжáть)* **1.** a ieși, a pleca; *~ из гóрода* a pleca din oraș. **2.** a se muta ◇ *(fig.) ~ на...* a profita (de cineva, de ceva).

выжáривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́жарить*

вы́жарить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. выжáривать) acuz.* **1.** a încălzi tare, a ține pe foc. **2.** a frige, a prăji.

вы́жать [1], *-жму, -жмешь vb. pf. (ipf. выжимáть) acuz.* **1.** a stoarce; *(fig.) ~ послéдние сúлы из когó-л.* a stoarce pe cineva pînă la ultima picătură. **2.** *(sport)* a ridica o greutate; *~л лéвой рукóй 50 кг.* a ridicat cu mîna stîngă 50 de kg.

вы́жать [2], *-жну, -жнешь vb. pf. (ipf. выжинáть) acuz.* a secera.

вы́ждать, *-ду, -дешь vb. pf. (ipf. выжидáть) acuz.* **1.** a aștepta, a sta în expectativă; *~ удóбный слýчай* a aștepta un prilej potrivit. **2.** a prinde.

вы́жереб, *-а m. (zool.)* fătare, fătat *(la iapă).*

вы́ж/ечь, *-жгу, -жжешь vb. pf. (ipf. выжигáть) acuz.* **1.** a arde (pînă la capăt), a distruge prin ardere, a preface în cenușă; a pîrjoli. **2.** *(med.)* a cauteriza. **3.** a arde, a curăța prin ardere; *~ трýбы* a curăța coșurile prin ardere. **4.** a înfiera, a arde cu fierul roșu, a danga, a marca, a însemna. **5.** a pirograva; *~ по дéреву* a pirograva.

выживáемость, *-и f.* supraviețuire, rezistență biologică.

выживáние, *-я n.* supraviețuire.

выживáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *вы́жить*

вы́живший *part. trec. act.* de la *вы́жить; ~ из умá* căzut în mintea copiilor, ramolit.

вы́жиг, *-а m.* ardere; *~ кóкса* arderea cocsului.

вы́жига, *-и f. (pop.)* șmecher, escroc, șarlatan, potlogar.

выжигáние, *-я n. sg.* **1.** ardere, pîrjolire, distrugere prin ardere. **2.** *(med.)* cauterizare. **3.** ardere, curățare prin ardere. **4.** înfierare; ardere cu fierul roșu, dăngare, însemnare. **5.** pirogravare; *~ по дéреву* pirogravură.

выжигáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *вы́жечь*

выжидáние, *-я n.* așteptare, expectativă.

выжидáтельность, *-и f. sg.* expectativă, așteptare.

выжидáтельн/ый *adj.* expectativ, de așteptare, care stă în expectativă; *~ая политúка* politică de expectativă.

выжидáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *вы́ждать*

вы́жим, *-а m. (sport)* ridicarea greutății.

выжимáла, *-ы m. (pop.)* exploatator, asupritor, împilator.

выжимáлка, *-и f.* teasc, zdrobitoare, presă.

выжимáние, *-я n. sg.* stoarcere, presare, tescuire.

выжимáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *вы́жать* [1].

вы́жимка, *-и f. (действие)* stoarcere, presare, tescuire.

вы́жимки, *-мок pl.* tescovină.

выжинáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *вы́жать* [2].

вы́жи|ть, *-ву, -вешь vb. pf. (ipf. выживáть)* **1.** a supraviețui, a rămîne în viață, a scăpa cu viață. **2.** a trăi, a locui (un timp oarecare). **3.** *acuz.* a alunga pe cineva, a-l scoate de undeva, a-l forța/ a-l obliga să plece (făcîndu-i viața amară, insuportabilă) ◇ *~ из умá* a da în mintea copiilor, a se ramoli.

вы́звать, *-зову, -зовешь vb. pf. (ipf. вызывáть) acuz.* **1.** a chema, a invita; *~ по телефóну* a chema la telefon; *~ к доскé* a chema/a scoate la tablă; *~ врачá* a chema un medic; *~ в суд* a chema în fața justiției, a cita în instanță. **2.** a striga catalogul. **3.** *на + acuz.* a chema, a provoca; *~ на дуэ́ль* a provoca la duel. **4.** a stîrni, a trezi, a deschide, a deștepta, a atîța; *~ аппети́т* a stîrni pofta de mîncare; *~ подозрéния* a stîrni/a deștepta bănuieli; *~ слёзы* a face să plîngă; *~ воспоминáния* a trezi amintiri; *~ к жúзни* a trezi la viață; *~ на откровéнность* a determina pe cineva să fie sincer/să facă confidențe/ mărturisiri.

вы́зва|ться, *-зовусь, -зовешься vb. pf. (ipf. вызыва́ться)* a se oferi.

вы́звездить, *-ит vb. pf. impers. (în expr.) к но́чи вы́звездило* spre seară, cerul s-a acoperit de stele.

вы́зволить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. вызволя́ть) acuz. (pop.)* a scoate, a scăpa (din încurcătură, de necazuri).

вызволя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *вы́зволить*

выздора́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́здороветь*

вы́здороветь, *-ею, -еешь vb. pf. (ipf. выздора́вливать)* a se însănătoşi, a se vindeca, a se restabili.

выздоровле́ние, *-я n. sg.* vindecare, tămăduire, însănătoşire; convalescenţă.

вы́зеленить, *-ню, -нишь vb. pf.* a vopsi cu verde; a păta cu verde, a înverzi.

вы́зов, *-а m.* **1.** chemare, invitare; ~ *врача́ на́ дом* chemarea medicului la domiciliu. **2.** apel, semnal de chemare *(la telefon, telegraf); городско́й* ~ apel urban; *междугоро́дный* ~ apel interurban. **3.** chemare, provocare; ~ *на соревнова́ние* provocare la întrecere. **4.** *(înv.)* provocare la duel. **5.** sfidare; ~ *здра́вому смы́слу* sfidare a bunului simţ; *с* ~*ом* cu impertinenţă ◇ *бро́сить* ~ a provoca pe cineva; a arunca *(cuiva)* mănuşa; *приня́ть* ~ a primi o provocare.

вы́золотить, *-очу, -отишь vb. pf.* de la *золоти́ть (1)*

вызрева́емость, *-и f.* coacere, maturizare.

вызрева́ние, *-я n.* coacere, pîrguire, maturizare.

вызрева́ть, *-а́ет vb. ipf.* de la *вы́зреть*

вы́зреть, *-еет vb. pf. (ipf. вызрева́ть)* a se pîrgui, a se coace pe deplin, a se maturiza.

вызу́бривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́зубрить* [1, 2].

вызубрить [1], *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. вызу́бривать) acuz.* a strica, a toci un tăiş; ~ *топо́р* a toci tăişul unui topor.

вызубрить [2], *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. вызу́бривать) acuz. (argou)* a toci, a buchi; a învăţa pe dinafară/ papagaliceşte.

вызыва́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *вы́звaться.*

вызыва́юще *adv. (în mod)* provocator; cu sfidare; sfidător, arogant; *вести́ себя́* ~ a se purta în mod provocator/ arogant.

вызыва́ющ|ий 1. *part. prez. act.* de la *вызыва́ть.* **2.** *adj.* provocator; ostentativ, arogant; obraznic; ~ *тон* ton arogant; ton obraznic; ~*ее поведе́ние* comportare sfidătoare/arogantă.

вы́играть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. вы́игрывать) acuz.* a cîştiga; ~ *в лотере́е* a cîştiga la loterie; ~ *па́ртию* a cîştiga o partidă; ~ *войну́* a cîştiga războiul; ~ *вре́мя* a cîştiga timp; ~ *де́ло* a cîştiga procesul; a obţine cîştig de cauză. *(fig.)* ~ *в чьих-л. глаза́х* a cîştiga în ochii cuiva.

вы́игрывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́играть*

вы́игрыш, *-а m.* cîştig; parte de profit; premiu; loz; *быть в* ~*е* a fi în cîştig; *гла́вный* ~ lozul cel mare.

вы́игрышн|ый *adj.* **1.** cu cîştiguri, cîştigător, obţinut prin cîştig; ~*ые де́ньги* bani cîştigaţi; ~ *заём* împrumut cu cîştiguri/cu premii. **2.** avantajos; ~*ое положе́ние* situaţie avantajoasă/privilegiată.

вы́искать, *-ищу, -ищешь vb. pf. (ipf. вы́искивать) acuz.* a găsi, a descoperi *(după multe căutări);* a scoate la iveală.

вы́искаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. вы́искиваться)* a se găsi.

вы́искивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́искать*

вы́искиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вы́искаться.* **2.** *pas.* de la *вы́искивать.*

вы́|йти, *вы́йду, вы́йдешь vb. pf. (ipf. выходи́ть)* **1.** a ieşi; a pleca; a părăsi, a coborî *(din tren, tramvai etc.);* a trece; ~ *из ко́мнаты* a ieşi din cameră; ~ *на доро́гу* a ieşi în drum; ~ *на рабо́ту* a ieşi la lucru; ~ *на орби́ту* a se înscrie pe o orbită; *(fig.)* ~ *из употребле́ния* a ieşi din uz; *(fig.)* ~ *из себя́* a-şi ieşi din fire; a-şi pierde calmul/ cumpătul; *(fig.)* ~ *из терпе́ния* a-şi ieşi din răbdări; a-şi pierde răbdarea; *(fig.)* ~ *из положе́ния* a se descurca; *(fig.)* ~ *из затрудне́ния* a ieşi din încurcătură; a ieşi din impas; ~ *из головы́/из па́мяти/из ума́* a uita, a-i ieşi din cap/din memorie/din minte; a pierde/a scăpa din vedere; ~ *из стро́я* a ieşi din uz; a se strica, a se deteriora. **2.** a apărea; ~ *в свет* a ieşi de sub tipar; ~ *из-под пера́* a ieşi de sub condei. **3.** a expira, a se termina, a se isprăvi; *весь таба́к* ~*шел* mi s-a terminat tutunul; *срок* ~*шел* termenul a expirat. **4.** a reuşi; *де́ло не* ~*шло* treaba nu mi-a reuşit. **5.** a fi, a deveni, a ajunge; *из-него́* ~*шел прекра́сный рабо́тник* a devenit un muncitor excelent. **6.** a rezulta, a izvorî; a se trage; *отсю́да и* ~*шли все неприя́тности* de aici i s-au tras toate belelele. **7.** a ieşi, a proveni, a se trage, a-şi trage originea; a lua naştere ◇ ~ *за́муж* a se mărita, a se căsători; *ро́стом не* ~*л* e mic de statură, e scund; ~ *из берего́в* a ieşi din albie; a se revărsa (peste mal); ~ *из во́зраста* a depăşi vîrsta; ~ *в отста́вку* a demisiona, a-şi da demisia; a trece în retragere; ~ *из мо́ды* a nu mai fi la modă, a se demoda; ~ *в лю́ди* a-şi face o situaţie/un rost în viaţă; ~ *сухи́м из воды́* a ieşi cu faţa curată; a ieşi basma curată; *как бы чего́ не* ~*шло* numai de nu s-ar fi întîmplat ceva; *(sport)* ~ *на пе́рвое ме́сто* a se clasa pe primul loc.

вы́казать, *-ажу, -ажешь vb. pf. (ipf. вы́казывать) acuz. (pop.)* a arăta, a manifesta, a dovedi; a da dovadă de ...; ~ *хра́брость* a da dovadă de curaj.

вы́казывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́казать*

вы́калывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́колоть*

вы́капчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́коптить*

вы́капывание, *-я n.* săpare; excavare, dezgropare.

вы́капывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́копать*

вы́карабкаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. вы́карабкиваться)* **1.** a ieşi (cu greu); *(fig.)* a ieşi din încurcătură, a se descurca. **2.** a se căţăra.

вы́карабкиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вы́карабкаться*

вы́кармливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́кормить*

вы́катать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *ката́ть* [1]. **1.** a nivela, a netezi prin rostogolire. **2.** a tăvăli, a mînji tăvălind.

вы́катить, *-ачу, -атишь vb. pf. (ipf. вы́катывать) acuz.* a rostogoli, a scoate afară rostogolind ◇ ~ *глаза́* a holba ochii.

вы́кати|ться, *-ачусь, -атишься vb. pf. (ipf. вы́катываться)* a se rostogoli; a cădea, a ieşi (rostogolindu-se).

вы́катка, *-и f. (chim. tehn.)* calăndrare.

вы́катывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́катить*

вы́катываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вы́катиться*

вы́качать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. вы́качивать) acuz.* **1.** a pompa, a evacua prin pompare, a face vid; ~ *во́здух* a pompa aerul, a face vid. **2.** *(fig.)* a stoarce; ~ *де́ньги* a stoarce de bani *(pe cineva).*

вы́качивание, *-я n. sg.* **1.** pompare, evacuare *(prin pompare).* **2.** *(fig.)* stoarcere.

вы́качивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́качать.*

вы́качка, *-и f. sg.* pompare, evacuare prin pompare.

вы́капывание, *-я n. sg.* cosire.

вы́капывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́косить*

вы́кашливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́кашлять*

вы́кашливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вы́кашляться*

вы́капнить(ся), *-аю(сь), -аешь(ся) vb. pf. (ipf. вы́капливать) acuz.* a expectora, a-şi curăţa gîtlejul tuşind.

вы́кидка, *-и f.* aruncare afară, eliminare, excludere, scoatere.

вы́кидывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́кинуть*

вы́кидываться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* **1.** *ipf.* de la *вы́кинуться.* **2.** *pas.* de la *вы́кидывать.*

вы́кидыш, *-а m.* **1.** avort. **2.** făt avortat; avortare.

вы́кинуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. вики́дывать) acuz.* **1.** a arunca, a azvîrli, a da afară; a exclude, a elimina, a suprima; ~ *на ве́тер де́ньги* a arunca banii pe fereastră, a irosi banii; ~ *главу́ из кни́ги* a elimina/a suprima un capitol din carte. **2.** *(pop.)* a avorta, a lepăda. **3.** a face ceva neașteptat și surprinzător; ~ *шу́тку/но́мер* a face o năzbîtie/o poznă/o boroboață; a juca o festă; ~ *фо́кус* a face o scamatorie ◇ *(mar.)* ~ *флаг* a ridica steagul, a arbora steagul; ~ *из головы́* a-și scoate din cap.

вы́кинуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. вики́дываться) (pop.)* a se arunca.

выкипа́ть, *-а́ет vb. ipf.* de la *вы́кипеть*

вы́кипе/ть, *-пит vb. pf. (ipf. выкипа́ть)* **1.** a scădea prin fierbere, a se evapora. **2.** *(reg.)* a apărea prin fierbere la suprafață.

вы́кипятить, *-ячу, -ятишь vb. pf. acuz.* a fierbe bine.

выкиса́ть, *-а́ет vb. ipf.* de la *вы́киснуть*

вы́киснуть, *-нет vb. pf. (ipf. выкиса́ть)* a dospi, a fermenta, a se acri, a se face acru.

вы́клад, *-а m.* **1.** *(constr.)* zidire, căptușire. **2.** *(mat.)* dezvoltare; expunere; calcul.

вы́клад/ка, *-и f.* **1.** *sg.* zidire, căptușire, pavare cu piatră; **2.** *pl. (mat.)* calcul; *статисти́ческие ~ки* calcule statistice. **3.** *(înv.)* încrustație, model aplicat.

выкла́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́ложить*

вы́клевать, *-люю, -люешь vb. pf. (ipf. выклёвывать) acuz.* a ciuguli, a ciupi, a smulge cu ciocul ◇ *(prov.) во́рон во́рону глаз не вы́клюет* corb la corb nu-și scoate ochii.

выклёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́клевать*

вы́клеймить, *-млю, -мишь vb. pf. (ipf. клеймйть) acuz.* a însemna, a marca.

вы́клик, *-а m.* apel, chemare, strigăt.

выкли́кать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *вы́кликнуть*

вы́кликнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. выкли́кать) acuz.* a face apelul; a striga/a chema pe nume; ~ *по спи́ску* a chema după listă.

вы́клюнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mot.* de la *вы́клевать*

выключа́тель, *-я m.* întrerupător, șalter; comutator; *автомати́ческий ~* disjunctor; întrerupător automat; *аварийный ~* întrerupător de siguranță; ~ *се́ти* întrerupător de rețea; *антенный ~* întrerupător de antenă; ~ *высо́кого напряже́ния* întrerupător de înaltă tensiune.

выключа́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́ключить*

выключе́ние, *-я n. sg.* **1.** excludere. **2.** *(tehn.)* decuplare, deconectare, scoatere din circuit, tăierea contactului.

вы́ключенный *adj.* întrerupt, deconectat, decuplat.

вы́ключить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. выключа́ть) acuz.* **1.** *(tehn.)* a întrerupe, a decupla, a deconecta; ~ *ток* a întrerupe curentul; ~ *телефо́н* a scoate telefonul din priză/din circuit, a închide telefonul; ~ *электри́чество* a întrerupe/a stinge lumina electrică. **2.** a închide, a opri; a tăia contactul; ~ *мото́р* a opri motorul. **3.** *(pop.)* a scoate din ..., a șterge; ~ *из спи́сков* a șterge din tabel, a scoate din liste.

вы́клянчить, *-чу, -чишь vb. pf.* de la *кля́нчить*

вы́ковать, *-кую, -куешь vb. pf. (ipf. вы́ковывать) acuz.* **1.** a făuri, a forja, a căli; ~ *подко́ву* a făuri o potcoavă. **2.** *(fig. livr.)* a crea, a făuri, a căli.

вы́ковывание, *-я n. sg.* forjare, călire.

вы́ковывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́ковать*

выковы́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́ковырять*

вы́ковырнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mot.* de la *выковы́ривать*

вы́ковырять, *-яю, -яешь vb. pf. (ipf. выковы́ривать) acuz.* a scoate *(scobind).*

выкола́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́колотить*

выкола́шивание, *-я n.* dare în spic; înspicare.

вы́колоситься, *-ится vb. pf.* a da în spic, a înspica.

вы́колотить, *-очу, -отишь vb. pf. (ipf. выкола́чивать) acuz.* **1.** a scoate *(lovind, bătînd).* **2.** a bate, a scutura.

3. *(fig.)* a extorca, a stoarce *(bîruri, impozite etc.).* **4.** *(fig. pop.)* a câștiga *(cu greu)* ◇ ~ *дурь из кого́-л.* a învăța minte pe cineva *(dîndu-i o bătaie),* a face să-i vină mințile la loc, a-i scoate gărgăunii din cap.

вы́колотка, *-и f. (tehn.)* dorn, priboi.

вы́колоть, *-лю, -лешь vb. pf. (ipf. выка́лывать)acuz.* a străpunge, a scoate *(cu ceva ascuțit)* ◇ *(темно́)* хоть глаз вы́коли întuneric beznă; întuneric de-ți bagi degetele-n ochi.

вы́колупать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. выколу́пывать)* și *mot.* **вы́колупнуть)** *acuz.* a scoate scobind.

вы́колупнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mot.* de la *выколу́пывать*; a scoate scobind.

выколу́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́колупать*

вы́конопатить, *-ачу, -атишь vb. pf. (ipf. выконопа́чивать) acuz.* a călăfătui, a astupa.

выконопа́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́конопатить*

вы́конать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. выка́пывать) acuz.* **1.** a săpa; ~ *колоде́ц* a săpa o fîntînă. **2.** a dezgropa, a dezmormînta; ~ *ка́мень* a dezgropa o piatră. **3.** *(fig.)* a descoperi, a da la iveală *(o raritate);* ~ *ре́дкую кни́гу* a descoperi/a găsi o carte rară.

вы́копить, *-плю, -пишь vb. pf. (ipf. выка́пливать) acuz.* a afuma.

вы́кормить, *-млю, -мишь vb. pf. (ipf. выка́рмливать) acuz.* a hrăni, a nutri, a alimenta, a îndopa, a crește; ~ *гру́дью* a alăpta.

вы́кормка, *-и f. (zool.)* hrănire, alimentație.

вы́кормок, *-мка m.* **1.** pui de animal hrănit artificial; copil alăptat de doică. **2.** *(fig.)* lepădătură, stîrpitură.

вы́кормыш, *-а m. v.* **вы́кормок**

вы́корчевать, *-чую, -чуешь vb. pf. (ipf. выкорчёвывать) acuz.* **1.** a scoate cioturile, a defrișa, a dezrădăcina. **2.** *(fig.)* a extirpa, a stîrpi, a distruge.

выкорчёвка, *-и f. sg.* **1.** scoatere a cioturilor, dezrădăcinare, defrișare. **2.** *(fig.)* extirpare, distrugere, stîrpire.

выкорчёвывание, *-я n. sg. v.* **выкорчёвка**

выкорчёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́корчевать*

вы́косить, *-ошу, -осишь vb. pf. (ipf. выка́шивать) acuz.* a cosi (tot).

выкра́дывание, *-я n. sg.* sustragere, furt.

выкра́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́красть*

выкра́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́кроить*

вы́краска, *-и f.* vopsire.

вы́красить, *-ашу, -асишь vb. pf. (ipf. выкра́шивать) acuz.* a vopsi, a zugrăvi.

вы́красть, *-аду, -адешь vb. pf. (ipf. выкра́дывать) acuz.* **1.** a sustrage, a fura; ~ *докуме́нты* a fura niște acte. **2.** *(fig.)* a plagia, a imita.

выкра́шивание [1], *-я n. (tehn.)* vopsire, zugrăvire.

выкра́шивание [2], *-я n.* măcinare, fărămițare, pulverizare.

выкра́шивать [1], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́красить*

выкра́шивать [2], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́крошить*

выкра́шиваться *(pers. 1* și *2* nefolosite), *-ается vb. ipf.* de la *вы́крошиться.*

вы́крик, *-а m.* țipăt, strigăt strident.

выкри́кивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́крикнуть*

вы́крикнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. выкри́кивать) acuz.* **1.** a striga, a țipa, a exclama. **2.** a chema.

вы́кристаллизоваться, *-зуется vb. pf. (ipf. выкристаллизо́вываться)* a se cristaliza.

выкристаллизо́вываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вы́кристаллизовать*

вы́кроить, *-ою, -оишь vb. pf. (ipf. выкра́ивать) acuz.* **1.** a croi. **2.** *(fig.)* a economisi, a face rost de ...; ~ *вре́мя* a-și face timp.

вы́кройка, *-и f.* **1.** tipar pentru croit. **2.** *(действие)* croire.

вы́кромсать, *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* a tăia fără socoteală, a ciopîrți, a croi anapoda.

вы́крошить, *-шу, -шишь vb. pf. (ipf. выкра́шивать) acuz.* a fărîma, a fărîmița, a face fărîme, a pulveriza.

вы́крошиться, *-ится vb. pf. (ipf. выкра́шиваться)* a se fărîma, a se sfărîmița, a se strica, a se pulveriza.

вы́круглить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. выкругля́ть) acuz.* a rotunji, a face să devină complet rotund, a da o formă sferică.

выкругля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *вы́круглить*

выкрута́с|ы, *-ов pl.* **1.** *(pop.)* gesturi, mișcări excentrice/ afectate. **2.** *(fig.)* floricele, înfloriturі, zorzoane (ale stilului); manierism, prețiozitate; *стилисти́ческие ~* întortocheri/derapări stilistice. **3.** ornamente în formă de spirală, volute; înfloriturі *(la iscăliturĕ)* ◇ *челове́к с ~ами* persoană afectată, cu fasoane, om fandosit, filfizon.

вы́крутить, *-учу, -утишь vb. pf. (ipf. выкру́чивать) acuz.* **1.** a deșuruba; *~ ла́мпочку* a deșuruba un bec. **2.** a răsuci, a suci. **4.** a stoarce; *~ бельё* a stoarce rufele.

вы́крутиться, *-учусь, -утишься vb. pf. (ipf. выкру́чиваться)* **1.** a se deșuruba. **2.** *(fig.)* a se descurca, a ieși/a scăpa din încurcătură, a ieși din impas.

выкру́чивание, *-я n. sg.* **1.** deșurubare, scoatere. **2.** răsucire, sucire. **3.** stoarcere *(la rufe)*.

выкру́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́крутить*

выкру́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вы́крутиться*

вы́куп, *-а m.* **1.** *sg.* răscumpărare; scoatere de la amanet, scoatere din gaj, degrevare. **2.** preț de răscumpărare.

выкупа́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́купить*

выкупать(ся), *-аю(сь), -аешь(ся) vb. pf.* de la *купа́ть(ся)*

выкупа́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вы́купиться*.

вы́купить, *-плю, -пишь vb. pf. (ipf. выкупа́ть) acuz.* **1.** a răscumpăra. **2.** a scoate de la amanet, a scoate din gaj.

вы́купиться, *-плюсь, -пишься vb. pf. (ipf. выкупа́ться)* a se răscumpăra, a fi răscumpărat.

выкупн|о́й *adj.* de răscumpărare; *(jur.) ~о́е пра́во* drept de răscumpărare; *~ы́е платежи́* rate de răscumpărare.

выкуре́ние, *-я n.* afumare.

выкуривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́курить*

вы́курить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. выку́ривать) acuz.* **1.** a fuma (până la capăt), a termina de fumat. **2.** a afuma, a expune la fum. **3.** *(fig. pop.)* a da afară, a face vînt (cuiva), a se descotorosi (de cineva). **4.** a distila, a fabrica prin distilare.

вы́кусить, *-ушу, -усишь vb. pf. (ipf. вы́кусывать) acuz.* a mînca, a mușca (din ceva), a smulge cu dinții ◇ *на́кось/ на́кося, вы́куси!* a se alege cu ciuful verzii/cu ciuca.

вы́кусывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́кусить*

вылава́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́ловить*

вылаза́ть, *-а́жу, а́зишь vb. ipf. (reg. pop.)* a ieși, a-și scoate capul, a ieși afară.

вы́лазка, *-и f.* **1.** *(mil.)* atac, incursiune. **2.** *(fig.)* atac, ieșire, uneltire. **3.** *(sport)* cursă; excursie.

вы́лакать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *ла́кать*

вылама́ывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́ломать*

вы́лежать, *-жу, -жишь vb. pf. (ipf. вылёживать)* a zăcea, a sta culcat, a sta în pat *(un anumit timp)*.

вы́лежаться, *-жусь, -жишься vb. pf. (ipf. вылёживаться)* **1.** a zăcea în pat, a sta culcat, a sta în pat *(un timp îndelungat)*. **2.** a-și îmbunătăți calitatea; a se coace *(prin păstrare în anumite condiții)*. **3.** a se răsufla, a-și pierde mirosul, a se trezi.

вылёживание, *-я n. sg. (agr. alim.)* îmbătrînire naturală, maturizare în depozit.

вылёживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́лежать*

вылёживаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вы́лежаться*

вы́лежка, *-и f.* topire; dospire.

вылеза́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́лезти*

вы́лезти, *-зу, -зешь vb. pf. (ipf. вылеза́ть)* **1.** a ieși *(anevoie, tîrîndu-se)*; a se urni *(cu greu)*. **2.** *(pop.)* a ieși, a coborî. **3.** *(pop.)* a spune ceva nelalocul său. **4.** *(despre păr, blană)* a cădea, a năpîrli.

вы́лезть, *-зу, -зешь vb. pf. v. вы́лезти*

вы́лепить, *-плю, -пишь vb. pf. (ipf. вылепля́ть)* a modela.

вылепля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *вы́лепить*

вы́лет, *-а m.* **1.** zbor. **2.** decolare; *~ эскадри́льи* decolarea escadrilei; *(fiz.) ~ части́цы* emisiune de particule; *(fiz.) ~ электро́нов* emisiune de electroni.

вылета́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́лететь*

вы́лете|ть, *-лечу, -летишь vb. pf. (ipf. вылета́ть)* **1.** a zbura din, a-și lua zborul. **2.** *(fig.)* a ieși în grabă, a ieși afară. **3.** *(fam.)* a fi alungat, a fi dat afară, a fi concediat; *~ со слу́жбы* a fi dat afară din serviciu. **4.** a-și lua zborul, a decola ◇ *(fig.) ~ из головы́* a uita complet, a-i zbura din cap; a uita cu desăvîrșire; *(glumeț) ~ в трубу́* a da faliment; a rămîne lefter.

вылéчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́лечить*

вылéчиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вы́лечиться*

вы́лечить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. вылéчивать) acuz.* a vindeca, a lecui, a tămădui; *~ больно́го* a vindeca un bolnav.

вы́лечиться, *-чусь, -чишься vb. pf. (ipf. вылéчиваться)* a se vindeca, a se însănătoși, a se face sănătos, a se înzdrăveni, a se lecui.

вылива́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́лить*

вылива́ться, *-а́ется vb. ipf.* de la *вы́литься*

вы́лизать, *-ижу, -ижешь vb. pf. (ipf. вылиза́ть) acuz.* a linge.

вылиза́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́лизать*.

вы́линять, *-яет vb. pf. (ipf. линя́ть)* **1.** a se decolora, a pierde cu desăvîrșire culoarea. **2.** a năpîrli.

вы́литый **1.** *p.t.p.* de la *вы́лить*. **2.** *adj.* leit, aidoma, bucățică ruptă din cineva, care seamănă ca două picături de apă, *~ отец* e leit tatăl său.

вы́лить, *-лью, -льешь vb. pf. (ipf. выливáть) acuz.* **1.** *из + gen.* a turna, a vărsa. **2.** a turna *(din metal)*.

вы́литься, *-льется vb. pf. (ipf. выливáться) acuz.* **1.** *из + gen.* a curge, a se scurge, a se vărsa, a se revărsa. **2.** *(fig.) (despre stări sufleteşti)*, a izbucni, a se ivi, a se naște, a apărea, a se manifesta. **3.** *в + acuz.* a se transforma, a lua aspectul, a lua înfățișarea.

вы́лов, *-а m. sg.* **1.** pescuit. **2.** cantitatea de pește prins.

вы́ловить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. вылáвливать) acuz.* **1.** a pescui, a prinde. **2.** a prinde *(totul, fără a lăsa nimic)*; *~ всю ры́бу* a prinde tot peștele.

вы́ложенный **1.** *p.t.p.* de la *вы́ложить*. **2.** *(vet.)* castrat, jugănit.

вы́ложить, *-жу, -жишь vb. pf. (ipf. выкла́дывать) acuz.* **1.** a scoate, a întinde, a așeza; *~ бельё из шка́фа* a scoate lenjeria din dulap. **2.** *(fig.)* a spune deschis, a spune verde-n față; a spune de la obraz/pe șleau. **3.** a împodobi, a garnisi, a căptuși, a acoperi. **4.** a face o garnitură, a împodobi, a încrusta.

вы́ломать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. вылáмывать) acuz.* **1.** a sparge, a rupe; *~ дверь* a forța/a sparge ușa. **2.** *(pop.)* a scrînti, a luxa, a fractura.

вы́ломить, *-млю, -мишь vb. pf. (ipf. вылáмывать) (pop.) v. вы́ломать*.

вы́лощенный **1.** *p.t.p.* de la *вы́лощить*. **2.** *adj.* dichisit, sclivisit, spilcuit.

вы́лощить, *-щу, -щишь vb. pf. acuz.* **1.** a lustrui, a da lustru. **2.** a da lustru la suprafață, a spilcui, a sclivisi.

вы́лудить, *-ужу, -удишь vb. pf.* de la *луди́ть*

вы́луженный **1.** *p.t.p.* de la *вы́лудить*. **2.** *adj.* cositorit, spoit (cu cositor).

вы́лупить, *-плю, -пишь vb. pf. (pop.) ~ глаза́* a holba ochii, a se holba, a se boldi.

вы́лупиться[1], *-ится vb. pf. (pop.)* a holba ochii, a se boldi, a se zgîi, a-și pironi ochii.

вы́лупиться[2], *-ится vb. pf. (ipf. вылу́пливаться și вылупля́ться)* a ieși din ou, a sparge găoacea.

вылу́пливаться, *-ается vb. ipf.* de la *вы́лупиться*

вылу́пливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́лущить*

вылуще́ние, *-я n.* **1.** *(bot.)* dezghiocare. **2.** *(vet.)* enucleare.

вы́лущить, *-щу, -щишь vb. pf. (ipf. вылу́щивать) acuz.* **1.** a dezghioca, a coji, a jupui de coajă, a descoji, a decortica. **2.** *(med.)* a scoate, a extrage.

вы́мазать, *-ажу, -ажешь vb. pf. (ipf. вымáзывать) acuz.* **1.** a unge, a acoperi cu unsoare/cu alifie/cu vopsea. **2.** a păta, a mînji.

вы́мазаться, *-ажусь, -ажешься vb. pf. (ipf. вымáзываться)* a se murdări, a se păta, a se mînji.

вымáзывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́мазать*

вымáзываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вы́мазаться*

вымáливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́молить*

вымáлывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́молоть*

вымáнивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́манить*

вы́манить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. вымáнивать) acuz.* **1.** a căpăta ceva prin viclenie, a obţine prin momeli. **2.** a atrage, a ademeni, a momi.

вымарать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. вымáрывать) acuz.* **1.** a murdări, a mînji, **2.** a şterge, a tăia.

вы́мараться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (pop.)* a se murdări, a se mînji.

вымáрывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́марать.*

вы́махать, *-аю, -аешь vb. pf.* **1.** *(вырасти, стать высоким)* a se face/a creşte înalt. **2.** a goni, a îndepărta *(făcînd semne cu mîna).*

вымáчивание, *-я n.* înmuiere, udare, macerare; ~ *льна* topitul inului.

вымáчивать, *-аю, -ешь vb. ipf.* de la *вы́мочить*

вымéнивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́менять*

вы́менять, *-яю, -яешь vb. pf. (ipf. вымéнивать) acuz.* cu *на* + *acuz.* a schimba, a face un schimb, a obţine prin schimb.

вы́мереть, *-мрет vb. pf. (ipf. вымирáть)* **1.** a pieri, a dispărea. **2.** a se pustii, a se goli, a se depopula, a rămîne pustiu.

вымерзáть, *-áет vb. ipf.* de la *вы́мерзнуть*

вы́мерзнуть, *-нет vb. pf. (ipf. вымерзáть)* a îngheţa, a degera (despre plante).

вымéривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́мерить*

вы́мерить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. вымерять şi вымéривать) acuz.* a măsura, a face o măsurătoare; a lua măsură.

вымерять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *вы́мерить*

вы́месить, *-ешу, -есишь vb. pf. (ipf. вымéшивать) acuz.* a frămînta, a plămădi.

вы́местн, *-мету, -метешь vb. pf. (ipf. выметáть) acuz.* cu *из* + *gen.* a mătura.

вы́местить, *-ещу, -естишь vb. pf. (ipf. вымещáть)* **1.** *dat.* cu *instr.* a se răzbuna. **2.** *acuz.* cu *на* + *prepl.* a-şi vărsa mînia/furia, a-şi vărsa focul *(asupra cuiva).*

вы́метать [1], *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. вымётывать) acuz.* a coase; ~ *пéтли* a face butoniere.

вы́метать [2], *-мечу, -мечешь vb. pf.* **1.** a arunca; ~ *нéвод* a arunca năvodul. **2.** a depune *(icre); ~ икрý* a depune icre. **3.** a înspica, a da *(frunze, flori).*

выметáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *вы́мести*

вымётывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́метать* [1]

вымéшивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́месить*

вымещáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *вы́местить*

вымирáть, *-áет vb. ipf.* de la *вы́мереть*

вымогáтель, *-я m.* şantajist, escroc.

вымогáтельский *adj.* de şantaj; de şantajist, de escroc.

вымогáтельство, *-а n.* şantaj; escrocherie, extorcare.

вымогáть, *-áю, -áешь vb. ipf. acuz.* a şantaja, a escroca, a stoarce; ~ *дéньги* a stoarce bani.

вы́моина, *-ы f. (reg.)* adînciturâ, groapă produsă de eroziunea apei.

вымокáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *вы́мокнуть (2, 3)*

вы́мокнуть, *-ну, -нешь vb. pf.* **1.** *pf.* de la *мóкнуть* **(1). 2.** *ipf. (вымокáть)* a se îmbiba cu apă, a se muia. **3.** *(ipf. вымокáть)* a putrezi.

вымолáчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́молотить.*

вы́молвить, *-влю, -вишь vb. pf. acuz.* a spune, a rosti, a exprima, a pronunţa, a profera ◇ *не* ~ *ни слóва* a nu sufla nici un cuvînt, a tăcea chitic.

вы́молить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. вымáливать) acuz.* sau *gen.* a implora, a ruga; a cerşi; ~ *прощéние* a implora iertare; ~ *дéнег* a cerşi bani.

вы́молот, *-а m. sg.* **1.** grîne treierate. **2.** *(действие)* treierat.

вы́молотить, *-лочу, -лотишь vb. pf. (ipf. вымолáчивать) acuz.* a treiera.

вы́молоть, *-мелю, -мелешь vb. pf. (ipf. вымáлывать) acuz.* a măcina, a rîşni.

вымора́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́морозить*

вы́морить, *-рю, -ришь vb. pf.* de la *морúть* [1] *(1)*

вы́морозить, *-ожу, -озишь vb. pf. (ipf. вымора́живать) acuz.* **1.** a răci. **2.** a face să degere, a distruge prin ger.

вы́морочн|ый *adj. (jur.)* fără moştenitori *(despre bunurile unei succesiuni); ~ое имýщество* bunurile unei succesiuni vacante.

вы́мостить, *-ощу, -остишь vb. pf.* de la *мостúть*

вы́мотать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. вымáтывать) acuz.* **1.** a depăna; ~ *клубóк* a depăna un ghem. **2.** *(fig.)* a istovi, a slei, a epuiza; a secătui; ~ *все сúлы* a slei de puteri; ~ *(всю) дýшу* a scoate sufletul.

вы́мочить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. вымáчивать) acuz.* **1.** a uda. **2.** a muia, a îmbiba cu apă; a macera, a pune la macerat. **3.** a pune la desărat.

вы́мпел, *-а m.* flamură, fanion; *(av.)* mesaj lestat.

вы́мученный *adj.* **1.** *p.t.p.* de la *вы́мучить.* **2.** *adj.* silit, forţat, smuls, stors; ~ *стиль* stil greoi.

вымýчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́мучить*

вы́мучить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. вымýчивать) acuz.* a sili, a forţa, a smulge, a stoarce; ~ *признáние* a stoarce o mărturisire.

вымуштровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *муштровáть*

вымывáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *вы́мыть*

вымывáться, *-áется vb. ipf.* de la *вы́мыться*

вы́мысел, *-сла m.* **1.** invenţie, născocire, plăsmuire, ficţiune; *поэти́ческий* ~ ficţiune poetică. **2.** minciună, născocire, scornea1ă; *э́то сплошнóй* ~ este o pură născocire.

вы́мыть, *-мою, -моешь vb. pf. (ipf. вымывáть şi мыть)* **1.** a spăla. **2.** *(сделать вымойну)* a săpa *(despre ape),* a spăla, a eroda.

вы́мыться, *-моюсь, -моешься vb. pf. (ipf. вымывáться şi мыться)* a se spăla.

вы́мышлен|ый *adj.* **1.** inventat, născocit. **2.** fictiv, fals; *под* ~*ым úменем* sub nume fictiv.

вы́мя, *-мени n.* uger.

вынáшивать, *-vb. ipf. v. вы́носить.*

вынесéние, *-я n.* pronunţare, adoptare; ~ *приговора* pronunţarea/darea sentinţei.

вы́нести, *-су, -сешь vb. pf. (ipf. выноси́ть) acuz.* **1.** a duce, a scoate afară. **2.** *(fig.)* a pune (în discuţie) a supune, a aborda; ~ *на обсуждéние* a supune dezbaterii. **3.** a extrage, a scoate dintr-un text; *(mat.)* ~ *за скóбки* a scoate din paranteze; a scoate un factor comun ~ *под строкý* a insera în josul paginii, a face o notă de subsol; ~ *на поля́ кни́ги* a scrie pe marginea cărţii. **4.** a duce, a arunca, a deplasa. **5.** *(fig.)* a căpăta, a dobîndi, a-şi face ..., a rămîne cu ... ; ~ *впечатлéние* a-şi face o impresie; ~ *твёрдое убеждéние* a căpăta o convingere fermă. **6.** *(fig.)* a da, a pronunţa; ~ *прúговор* a da o sentinţă; ~ *решéние* a pronunţa o hotărîre. **7.** a suporta, a îndura, a suferi; ~ *сúльную бóль* a suporta o durere mare ◇ *(fig.)* ~ *на свои́х плечáх* a duce greul, a rezista greutăţilor, a purta în spinare.

вынимáть *vb. ipf. v. вы́нуть*

вынимáться, *-áется vb. ipf.* de la *вы́нуться*

выноси́ть, *-ошу́, -óсишь vb. ipf. вы́нести; не* ~ *сóра из избы́* a spăla

cufele în familie; *не ~ кого́-л.* a nu suferi pe cineva.

вы́носить, *-ошу, -осишь vb. pf. (ipf. вына́шивать) acuz.* **1.** a purta *(un copil)*; a naşte la timp. **2.** *(fig.)* a concepe, a zămisli, a urzi.

вынóсливость, *-и f. sg.* rezistenţă, tărie, tenacitate, dîrzenie.

вынóслив/ый *adj.* rezistent; *~ые поро́ды расте́ний* specii de plante rezistente la intemperii.

вынóси/ой *adj.* (în *expr.*) *~ые ло́шади* cai lăturaşi.

вы́ношенный I. *p.t.p.* de la *вы́носить*. **II.** *adj.* **1.** copt *(despre idei, gînduri)*. **2.** uzat, purtat.

вы́нудить, *-ужу, -удишь vb. pf. (ipf. вынужда́ть) acuz.* **1.** a obliga, a constrînge, a sili, a forţa. **2.** *(fig.)* a smulge; *~ призна́ние у кого́-л.* a smulge o mărturisire cuiva.

вынуждáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *вы́нудить*.

вы́нужденн/ый 1. *p.t.p.* (de la *вы́нудить*) obligat, nevoit, constrîns. **2.** *adj.* silit, forţat; *~ая поса́дка* aterizare forţată.

вы́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. вынима́ть) acuz.* a scoate, a extrage, a lua ◇ *вынь да поло́жь* mort-copt, cu orice preţ.

вы́нуться, *-нется vb. pf. (ipf. вынима́ться)* a ieşi afară, a se scoate.

вынырáть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́нырнуть*

вы́нырнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. выныра́ть)* **1.** a ieşi la suprafaţa apei *(înotînd, plutind)*. **2.** *(fig.)* a reapărea, a se ivi.

вынюхáть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. вынюха́ть) (pop.)* a adulmeca.

вынюхивáть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́нюхать*

вынянчивáть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́нянчить*

вы́нянчить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. вынянчивать) acuz.* a dădăci, a creşte, a educa; *~ ребёнка* a creşte un copil.

вы́пад, *-а, -т.* **1.** *(sport)* fandare, atac; *де́лать ~* a fanda. **2.** *(fig.)* atac, ieşire.

выпадáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *вы́пасть*

выпадéние, *-я n.* **1.** *(med.)* cădere *(a părului, dinţilor)*; alopecie; *~ ма́тки* prolaps al uterului, prolaps uterin; *(med.) ~ прямо́й кишки́* prolapsul rectumului. **2.** desprindere, precipitare; *(chim) ~ оса́дка* precipitare, depunere din soluţie. **3.** *(lingv.)* sincopă; *~ согла́сных* sincopă consonantică.

выпáивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́поить*

вы́палить, *-лю, -лишь vb. pf.* **1.** *(pf. de la пали́ть)* a trage un foc *(cu puşca)*. **2.** *(ipf. выпáливать) acuz.* a vorbi repede, a spune într-un suflet, a spune dintr-o dată.

выпáлывать, *-аю, -аешь vb.i pf.* de la *вы́полоть*

выпáривание, *-я n. sg.* **1.** *(действие)* evaporare, vaporizare. **2.** tratare cu aburi.

выпáривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́парить*

выпáриваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вы́париться*

вы́парить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. выпáривать) acuz.* **1.** a curăţa *(prin aburi)*, a opări, a fierbe. **2.** a condensa, a extrage, a concentra; *~ соль* a extrage sare din apă sărată *(prin evaporare)*.

вы́париться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. выпáриваться)* **1.** a face baie de aburi. **2.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a se evapora, a se condensa, a se vaporiza.

вы́парка, *-и f. v. выпáривание*

выпáхивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́порхнуть*

выпáрывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́пороть*[1]

вы́пас, *-а m.* **1.** *(действие)* păşunat, păscut. **2.** păşune, imaş.

вы́пасти, *-су, -сешь, vb. pf. acuz.* a paşte vitele, a duce la păşune; *~ лугá* a secătui păşunile.

вы́па/сть, *-аду, -адешь vb. pf. (ipf. выпадáть)* **1.** a cădea, a scăpa jos. **2.** a cădea *(despre precipitaţii atmosferice)*; *~л снег* a căzut zăpada; *~л дождь* a plouat. **3.** *(fig.)* a se întîmpla, a-i reveni cuiva, a-i fi dat cuiva, a-i fi sortit; a-i incumba; *~ло счáстье* a avut norocul; *~ на до́лю* a fi sortit, a avea

parte. **4.** *(sport)* a fanda, a face o fandare.

вы́пахать, *-пáшу, -пашешь vb. pf. (ipf. выпáхивать) acuz.* **1.** a ara. **2.** a secătui, a sărăci (pămîntul).

выпáхивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́пахать*

вы́пачкать (ся), *-аю(сь), -аешь(ся) vb. pf.* de la *пáчкать(ся)*.

выпевáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *вы́петь*

выпекáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *вы́печь*

вы́переть, *-пру, -прешь vb. pf. (ipf. выпирáть) acuz. (pop.)* **1.** a ieşi în afară, a ieşi în relief. **2.** a da afară, a alunga, a izgoni. **3.** a împinge afară.

вы́пестовать, *-тую, -туешь vb. pf.* de la *пестовáть*

вы́петь, *-пою, -поешь vb. pf. (ipf. выпевáть) acuz.* a cînta stăruitor, a cînta cu toată nădejdea.

вы́печка, *-и f. sg.* coacere; *~ хлéба* coacere a pîinii.

вы́печь, *-еку, -ечешь vb. pf. (ipf. выпекáть) acuz.* a coace (bine), a coace de ajuns.

выпивáла, *-ы m. (pop.)* chefliu, beţiv, beţivan.

выпивáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* **1.** *(pf. вы́пить) acuz.* a bea *(o cantitate oarecare)*. **2.** a-i plăcea băutura, a trage la măsea.

вы́пивка, *-и f.* **1.** *(попойка)* beţie, chef. **2.** *(спиртные напитки)* băutură.

вы́пивши 1. *gerz.* de la *вы́пить*. **2.** *pred. (pop.)* e băut, beat, turmentat, în stare de ebrietate.

выпи́ливание, *-я n. sg.* tăiere cu ferăstrăul *(după un contur)*, traforaj; *(лобзиком) ~ по де́реву* traforaj.

выпи́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́пилить*

вы́пилить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. выпи́ливать) acuz.* a tăia cu ferăstrăul; *(лобзиком)* a lucra la traforaj.

выпирáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *вы́переть*

вы́писать, *-ишу, -ишешь vb. pf. (ipf. вы́писывать) acuz.* **1.** *(списать)* a copia; *(сделать выборку)* a extrage, a scoate; *~ цитáту* a copia un citat. **2.** a scrie/a transcrie în întregime. **3.** a scrie, a desena cu îngrijire, a picta. **4.** *(затребовать письмом)* a comanda a se abona; *~ газéту* a se abona la un ziar. **5.** a chema, a invita pe cineva (în scris). **6.** *(исключить из списков)* a şterge de pe listă; a face formele de ieşire; *~ из больни́цы* a face formele de ieşire din spital; *~ счёт* a da/a emite o factură; *~ талóн* a face bonul.

вы́писаться, *-ишусь, -ишешься vb. pf. (ipf. вы́писываться)* a fi şters de pe listă/din registre; *~ из больни́цы* a face formele de ieşire din spital; *~ из домовóй кни́ги*; *~ из до́му* a-şi face formele de ieşire (în cartea de imobil).

вы́писка, *-и f.* **1.** *sg.* copiere. **2.** *sg.* comandă, abonare; *~ газéты* abonament la un ziar. **3.** excludere, radiere, ştergere din liste/registre. **4.** extras, citat. **5.** *(извлечение из книг, журналов)* extras; *(из счёта)* borderou; *~ из теку́щего счёта* extras din contul curent.

вы́писывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́писать*

вы́писываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вы́писаться*

вы́пись, *-и f. (înv.)* extras ◇ *метри́ческая ~* extract de naştere.

вы́пить, *-пью, -пьешь vb. pf.* de la *пить* şi *выпивáть (1)*. **1.** a bea, a lua; *~ зáлпом* a bea dintr-o duşcă/dintr-o înghiţitură; *~ лекáрство* a bea o doctorie; *~ до дна* a bea pînă la fund; *~ лúшнее* a bea mai mult decît trebuie, a bea peste măsură. **2.** *(быть в состоянии опьянения)* a fi băut.

вы́пихивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́пихнуть*

вы́пихнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. вы́пихивать) acuz.* a da afară, a da pe uşă afară, a îmbrînci.

вы́плавить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. выплавля́ть) acuz.* a topi, a turna; *~ чугу́н* a topi/ a turna fontă.

вы́плавка, *-и f.* **1.** *sg.* topire, turnare; *~ ста́ли* topirea oţelului; *~ чугуна́* topirea fontei. **2.** *(количество)* cantitatea de metal topită, turnată; *суто́чная ~* cantitatea de metal turnată pe zi.

выплавля́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *вы́плавить*

вы́плакать, *-ачу, -ачешь imper. -ачь vb. pf. (ipf. выпла́кивать) acuz.* **1.**

(излить в слезах) a plînge, a deplînge, a se căina. **2.** *(выпросить)* a obține prin lacrimi, a implora cu lacrimi în ochi; ~ *все глаза́* a-și seca ochii de atîta plîns.

вы́плакаться, *-ачусь, -ачешься vb. pf. (ipf. выпла́киваться)* **1.** a se ușura/a se liniști plîngînd; a-și vărsa amarul; a se sătura de plîns. **2.** a conteni/a înceta plînsul.

выпла́кивать(ся), *-аю(сь), -аешь(ся) vb. ipf.* de la *вы́плакать(ся)*

вы́плат/а, *-ы f.* **1.** plată, achitare; ~ *зарпла́ты* plata/achitarea salariului/retribuției. **2.** rată; plată în rate; *на ~у* pe credit, în rate.

вы́платить, *-ачу, -атишь vb. pf. (ipf. выпла́чивать) acuz.* a plăti, a achita; ~ *в рассро́чку* a plăti în rate.

выплатно́й *adj.* de plată, de achitare.

выплёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́плюнуть*

вы́плескать, *-ещу, -ещешь vb. pf. (ipf. выплёскивать* și *pf. mom. вы́плеснуть) acuz.* a vărsa, a stropi.

вы́плескаться, *-ещется vb. pf. (ipf. выплёскиваться* și *pf. mom. вы́плеснуться) acuz.* a se vărsa dintr-o dată/brusc.

выплёскивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́плескать*

выплёскиваться, *-ается vb. ipf.* de la *вы́плескаться*

вы́плеснуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *вы́плескать*

вы́плеснуться, *-нется vb. pf. mom.* de la *вы́плескаться*

вы́плести, *-лету, -летешь vb. pf. (ipf. выплета́ть) acuz.* **1.** a desface, a despleti, a scoate despletind. **2.** *(кружева и т.д.)* a împleti, a tricota. **3.** *(pop.)* a cîștiga din împletit/din tricotat.

вы́плестись, *-летется vb. pf. (ipf. выплета́ться)* a se despleti, a se desface (despletindu-se).

выплета́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́плести*

выплета́ться, *-ается vb. ipf.* de la *вы́плестись*

выплёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́плюнуть*

вы́плыть, *-ыву, -ывешь vb. pf. (ipf. выплыва́ть)* **1.** *(всплыть)* a ieși/a se ridica la suprafață (apei). **2.** *(iron.)* a scăpa dintr-o încurcătură; a scăpa de greutăți, a reveni la vechea situație. **3.** a pluti, a se îndrepta plutind; ~ *в откры́тое мо́ре* a ieși în largul mării. **4.** *(pers. 1 și 2 nefolosite) (fig.)* a apărea, a se ivi, a ieși la iveală; *сно́ва* ~ a reapărea; ~ *на свет бо́жий* a ieși la lumină.

вы́плюнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. выплёвывать) acuz.* a scuipa.

выпля́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a juca, a dansa cu foc.

вы́поить, *-ою, -оишь vb. pf. (ipf. выпа́ивать) acuz.* **1.** a hrăni cu lapte, a alăpta artificial *(un animal domestic).* **2.** a da de băut.

вы́ойка, *-и f. sg.* hrănire, îngrășare cu lapte *(sau cu alte lichide).*

выполаскивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́полоскать*

выползáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *вы́ползти*

вы́ползти, *-зу, -зешь vb. pf. (ipf. выползáть) из + gen.* a se târî, a ieși, a se strecura (afară).

выполне́ни/е, *-я n. sg.* împlinire, îndeplinire, realizare, executare; ~ *зада́ния* îndeplinire a sarcinii; ~ *обяза́тельств* îndeplinire a obligațiilor; ~ *но́рмы* îndeplinire a normei; ~ *пла́на* îndeplinirea planului; ~ *и перевыполне́ние* îndeplinire și depășire; *уклоня́ться от ~я свои́х обя́занностей* a se sustrage de la îndeplinirea îndatoririlor.

выполни́мость, *-и f. sg.* caracter realizabil; posibilitate de realizare (de a fi realizat).

выполни́м/ый *adj.* executabil, realizabil, posibil de îndeplinit; ~*ое зада́ние* sarcină realizabilă.

вы́полнить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. выполня́ть) acuz.* **1.** a înfăptui, a realiza, a executa, a îndeplini; ~ *до́гово́р* a executa contractul; ~ *план* a îndeplini planul; ~ *зада́ние* a îndeplini o sarcină; ~ *приказа́ние* a executa ordinul; ~ *обеща́ние* a se ține de promisiune; ~ *свой долг* a-și face datoria. **2.** a umple pînă la o anumită limită.

выполня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *вы́полнить*

вы́полоскать, *-ошу, -ошешь vb. pf. (ipf. выполáскивать* și *полоскáть)* a face gargară, a clăti.

вы́нюлоть, *-лю, -лешь vb. pf. (ipf. выпа́ливать* și *поло́ть)* a plivi, a smulge.

вы́пор, *-а m. (tehn.)* răsuflătoare, gură de evacuare.

вы́пороть [1], *-рю, -решь vb. pf. (ipf. выпа́рывать) acuz.* a descoase, a desface.

вы́пороть [2], *-рю, -решь vb. pf.* de la *поро́ть* [2].

вы́порхнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. вы́порхивать)* **1.** a zbura, a ieși zburînd. **2.** *(fig.)* a ieși ușurel/ cu pas ușor.

вы́пот, *-а, m. (med.)* exudat.

вы́потрошить, *-шу, -шишь vb. pf.* de la *потроши́ть*

вы́править, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. выправля́ть) acuz.* **1.** *(выпрямить)* a redresa, a îndrepta *(un lucru îndoit, strîmb).* **2.** *(исправить)* a îndrepta, a corija, a corecta, a rectifica; ~ *ру́копись* a corecta un manuscris; ~ *положе́ние* a îndrepta situația. **3.** *(бритву и т.д.)* a ascuți. **4.** *(inv.)* a căpăta, a obține, a scoate (un act); ~ *удостовере́ние ли́чности* a obține buletin de identitate.

вы́правл/ться, *-влюсь, -вишься vb. pf. (ipf. выправля́ться)* **1.** *(выпрямиться)* a se îndrepta; a deveni drept, a se redresa. **2.** *(исправиться)* a se îndrepta, a se corija; *положе́ние ~лось* situația s-a îndreptat.

вы́правка, *-и f. sg.* **1.** îndreptare, corectare, corijare. **2.** *(осанка)* ținută; *вое́нная* ~ ținută militară.

выправля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *вы́править*

выпра́стывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́простать.*

выпра́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́просить.*

выпрева́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *вы́преть.*

вы́преть, *-ею, -еешь vb. pf. (ipf. выпрева́ть)* **1.** *(сгнить)* a putrezi, a intra în putrefacție. **2.** *(pop.) (выкипеть)* a scădea prin fierbere.

выпрова́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́проводить.*

вы́проводить, *-ожу, -одишь vb. pf. (ipf. выпрова́живать) acuz.* a pofti afară, a scoate afară, a trimite la plimbare, a da cuiva pașaportul.

вы́просить, *-ошу, -осишь vb. pf. (ipf. выпра́шивать) acuz.* a obține prin rugăminți.

вы́простать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. выпра́стывать) acuz. (pop.)* **1.** *(высвободить)* a elibera (de sub ceva); ~ *ру́ки из-под одея́ла* a scoate mîinile de sub plapumă. **2.** *(опорожнить)* a goli, a deșerta.

выпры́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́прыгнуть*

вы́прыгнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. выпры́гивать)* a sări (din, pe); ~ *из окна́* a sări pe fereastră.

выпряга́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *вы́прячь.*

выпрями́тель, *-я m. (el.)* redresor; *высоково́льтный* ~ redresor de înaltă tensiune; *двухполупери́одный* ~ redresor al ambelor alternanțe, redresor bialternanță.

выпрями́тельный *adj. (el.)* redresor.

вы́прямить, *-млю, -мишь vb. pf. (ipf. выпрямля́ть) acuz.* a îndrepta (un obiect); a redresa; ~ *спи́ну* a-și îndrepta spinarea; ~ *про́волоку* a îndrepta o sîrmă; *(el.)* ~ *ток* a redresa curentul.

вы́прямиться, *-млюсь, -мишься vb. pf. (ipf. выпрямля́ться)* **1.** a se ridica, a sta drept; ~ *во весь рост* a se ridica cît e de lung.

выпрямле́ние, *-я n. sg.* îndreptare, corectare, rectificare; redresare; *(el.)* ~*то́ка* redresarea curentului.

выпрямля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *вы́прямить*

выпрямля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *вы́прямиться*

вы́прясть, *-яду, -ядешь vb. pf. (ipf. выпря́дать) acuz.* a toarce.

вы́прячь, *-ягу, -яжешь vb. pf. (ipf. выпряга́ть) acuz.* a deshăma, a dejuga.

выпу́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́пугнуть*

вы́пугнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. выпу́гивать) acuz.* a speria, a pune pe fugă, a alunga (speriind).

вы́пукло *adv.* **1.** ieșit/scos în afară; bombat, reliefat. **2.** *(fig.)* scos în relief, expresiv, pregnant, plastic.

вы́пукло-во́гнутый *adj. (fiz.)* convex-concav.

вы́пуклость, *-и f. sg.* **1.** *(fiz.)* convexitate. **2.** proeminenţă, protuberanţă. **3.** *(fig.)* expresivitate, plasticitate.

вы́пукл/ый *adj.* **1.** convex; *~ое стекло́* lentilă convexă. **2.** ieşit/scos în afară; bombat, proeminent; reliefat, în relief; *~ые глаза́* ochi bulbucaţi; *~ые бу́квы* litere în relief. **3.** *(fig.)* expresiv, plastic, pregnant.

вы́пуск, *-а, m.* **1.** *sg.* eliberare, liberare; editare; emitere, lansare, punere în circulaţie, livrare; *~ за́йма* emitere/lansare a unui împrumut; *~ журна́ла* editarea/publicarea unei reviste; *~това́ров на ры́нок* livrare a mărfurilor pe piaţă; *~ на́ра* evacuare a aburului; *~ из тюрьмы́* eliberare din închisoare. **2.** *sg.* promoţie; *пе́рвый ~ ученико́в* prima promoţie de elevi. **3.** tăietură; omitere *(într-un text).* **4.** fasciculă, carte, broşură, serie. **5.** *sg.* producere, fabricare. **6.** *(înv.) (шов)* tiv. **7.** *(reg.)* ţarc.

вы́пуска́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вы́пустить.*

вы́пускни́к, *-а́ m.* **1.** *(кончивший)* absolvent. **2.** *(кончающий)* elev în ultima clasă, student în ultimul an.

вы́пускн/о́й *adj.* **1.** de absolvire; *~ые экза́мены* examene de absolvire; *~ класс* ultima clasă, clasă de absolvenţi; *~курс* ultimul an de studii *(în învăţământul superior).* **2.** de emisiune, de lansare; *~а́я цена́ за́йма* valoare de emisiune a împrumutului; *~ые све́дения* casetă tehnică *(la o carte sau revistă).* **3.** *(tehn.)* de scurgere, de evacuare, de descărcare; *~ кла́пан* supapă de eliminare a gazelor de eşapament; valvă de descărcare.

вы́пустить, *-ущу, -устишь vb. pf. (ipf. выпуска́ть) acuz.* **1.** a lăsa să iasă / să se ducă; a permite să iasă, a da drumul. **2.** a elibera; *~ из тюрьмы́* a elibera din închisoare; *~ на свобо́ду кого́-л.* a pune pe cineva în libertate. **3.** *(ec.)* a emite, a arunca pe piaţă; a pune în circulaţie; a lansa; *~ заём* a lansa un împrumut. **4.** a scoate, a arăta; *~ ко́гти* a scoate / a-şi arăta ghearele. **5.** *(подготовить кадры)* a pregăti, a promova *(medici, ingineri etc.)* **6.** *(удлинить)* a lungi, a da drumul; *~ пла́тье* a lungi rochia; **7.** *(издать, опубликовать)* a edita, a publica, a tipări, **8.** a elimina, a înlătura, a tăia, a omite ◇ *~ из ви́ду* a pierde din vedere; a uita.

вы́путать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. выпу́тывать) acuz.* **1.** a descurca, a descilci, a degaja. **2.** *(fig.)* a scoate din încurcătură.

вы́путаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. выпу́тываться)* **1.** a se degaja. **2.** *(fig.)* a se descurca, a se descotorosi; a ieşi din încurcătură.

вы́путывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́путать.*

вы́путываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вы́путаться.*

вы́пучивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́пучить.*

вы́пучить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. вы́пучивать şi пу́чить)* **1.** *(выпереть)* a se umfla, a se bomba. **2.** *(выпятить)* a scoate în afară; *~ глаза́* a se holba.

вы́пушка, *-и f.* vipuşcă, tivitură, garnitură.

вы́пытать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. вы́пытывать) acuz.* a cerceta, a iscodi, a trage de limbă, a smulge o taină / un secret; *~ призна́ние* a smulge o mărturisire.

вы́пытывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́пытать.*

вы́пь, *-и f.* bou de baltă; buhai de baltă, bîtlan de stuf / de baltă.

вы́нянчить, *-ячу, -янчишь vb. pf. (ipf. вы́нянчивать) acuz.* **1.** a scoate (în afară); a bomba, a umfla; *~ живо́т* a scoate burta în afară. **2.** *(fig.)* a sublinia; a accentua, a face să reiasă, a reliefa, a scoate în relief.

вы́нянчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́нянчить.*

выраба́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́работать.*

выраба́тываться, *-ается vb. ipf.* de la *вы́работаться.*

вы́работать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. выраба́тывать) acuz.* **1.** *(произвести)* a produce, a fabrica, a confecţiona, a face, a crea, a realiza. **2.** *(разработать)* a elabora, a alcătui, a întocmi. **3.** *(воспитать)* a educa, a forma. **4.** (pop.) *(заработать)* a cîştiga prin muncă. **5.** *(min.)* a epuiza (prin exploatare).

вы́работа/ться, *-ается vb. pf. (ipf. выраба́тываться)* **1.** a se forma, a se elabora, a se produce; *~лась привы́чка* s-a format deprinderea. **2.** a se epuiza.

вы́работк/а, *-и f. sg.* **1.** producere, fabricare, confecţionare; formare, creare; *ручно́й ~и* făcut (lucrat) de mînă; *хоро́шей ~и* bine lucrat. **2.** *(разработка)* elaborare, întocmire, alcătuire; *~ прое́кта* elaborarea proiectului. **3.** *(воспитание)* educare, formare; *~ хара́ктера* formare / educare a caracterului. **4.** *(pop.)* cîştig, salariu, venit. **5.** *(производительность)* randament, productivitate, producţie; calitatea lucrului; *вы́плата с ~и* plată în acord. **6.** *(min.)* excavaţie.

вы́работки, *-ток pl. (min.)* excavaţie *го́рные ~* mine, galerii în mine; exploatare minieră.

выра́внивание, *-я n. sg.* **1.** nivelare, egalizare; îndreptare, rectificare. **2.** *(mil.)* aliniere. **3.** *(lingv.)* nivelare, unificare; *~осно́в* nivelarea temelor ◇ *(el.) ~ то́ка* redresarea / compensarea curentului.

выра́внивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́ровнять.*

выра́вниваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вы́ровняться.*

выража́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́разить.*

выража́/ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *вы́разиться.* **2.** *(pop.)* a înjura, a ocări, a insulta ◇ *мя́гко ~ясь* ca să ne exprimăm delicat, ca să nu spunem vorbe tari.

выраже́ни/е, *-я n.* **1.** *sg.* exprimare, manifestare. **2.** *(lit.)* expresie, fel de a se exprima, stil; *о́бразное ~* expresie pitorească; *идиомати́ческое ~* expresie idiomatică; *засты́вшее ~* expresie pietrificată; *устаре́вшее ~* expresie învechită; *неразложи́мое ~* expresie frazeologică, idiomatism; *кры́латые ~я* aforisme, dictoane; *едини́ца ~я* unitate din planul expresiei; *план ~я* planul expresiei. **3.** *(mat.)* expresie, formulă; *алгебраи́ческое ~* expresie algebrică. **4.** *(лица, глаз) sg.* expresie, mimică, trăsături *(ale feţei); ~ лица́* expresia feţei ◇ *в то́нких ~ях* într-o formă delicată; *выбира́ть ~я* a-şi alege cuvintele / expresiile, a fi prudent în discuţie; *казённое ~* expresie cazonă; *кру́пные ~я* vorbe tari, altercaţii.

выраженный **1.** *p.t.p.* de la *вы́разить.* **2.** *adj.* exprimat, enunţat, pronunţat, subliniat, reliefat, pregnant. **3.** *adj. (mat.)* pus în formulă.

вырази́тель, *-я m.* exponent, purtător de cuvînt, interpret; reprezentant.

выразительно *adv.* (în mod) expresiv, reliefat, subliniat, cu expresivitate.

выразительность, *-и f. sg.* expresivitate, putere de expresie, elocvenţă.

выразительн/ый *adj.* expresiv, plin de expresie, elocvent; *~ое лицо́* faţă expresivă, chip expresiv; *~ое чте́ние* lectură nuanţată.

вы́разить, *-ажу, -азишь vb. pf. (ipf. выража́ть) acuz.* a exprima, a enunţa, a înfăţişa; *~ сочу́вствие* a exprima compătimire; *~ жела́ние* a exprima dorinţa; *~ в ци́фрах* a exprima în cifre; *~ собо́й* a exprima, a încarna; *(mat.) ~ в фо́рмуле* a pune în formulă.

вы́рази/ться, *-ажусь, -азишься vb. pf. (ipf. выража́ться)* **1.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a se exprima, a se manifesta, a-şi găsi expresia. **2.** a se exprima, a vorbi; *~ то́чно и кра́тко* a se exprima scurt şi cuprinzător. **3.** a se exprima în ...; *дохо́ды ~лись в су́мме* ... veniturile au atins suma de ... .

вырасти́, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *вы́расти (3, 5).* **2.** a creşte, a se întări.

вы́р/асти, *-ту, -тешь vb. pf.* **1.** *pf.* de la *расти́.* **2.** *(появиться — о растениях)* a răsări (despre plante). **3.** *(ipf. вырасти́) (fig.)* a creşte, a se mări. **4.** *в + acuz. (стать кем.-л.)* a deveni, a ajunge, a deveni mai mare, a se face mare; *~ в кру́пного учёного* a deveni un mare savant. **5.** *(ipf. вырасти́) (fig.)* a se dezvălui, a apărea, a răsări, a se ivi. **6.** *(прибавиться, увеличиться)* a creşte, a spori ◇ *~ в*

чьих -л. глазáх a creşte în ochii cuiva, a căpăta prestigiu; *дéвочка ~асла из своегó пальтó* fetiţa a crescut că n-o mai încape paltonul.

вы́растить, *-ащу, -астишь vb. pf. (ipf. выра́щивать) acuz.* **1.** a creşte, a cultiva; *~ цветы́* a cultiva flori. **2.** a creşte, a educa, a pregăti, a forma; *~ детéй* a educa copii; *~ кáдры* a creşte cadre, a forma/a pregăti cadre.

выра́щивание, *-я n. sg.* **1.** creştere, cultivare. **2.** *(воспитание)* creştere, educare, formare, pregătire; *~ кáдров* creşterea cadrelor.

выра́щивать, *-аешь, -аешь vb. ipf.* de la *вы́растить.*

вы́рвать[1], *-ву, -вешь vb. pf. (ipf. вырыва́ть) acuz.* **1.** *(рывком извлечь)* a smulge, a scoate din rădăcini, a dezrădăcina; a extirpa, a extrage; *~ зуб* a scoate/a extrage un dinte; *~ с кóрнем* a smulge din rădăcină, a stîrpi. **2.** *(оторвать)* a rupe. **3.** *(fig.)* a smulge, a stoarce; *~ признáние* a obţine cu forţa/a smulge cu forţa o mărturisire.

вы́рвать[2], *-вет vb. pf. impers. (ipf. рвать) (стошнить)* a vomita, a vărsa.

вы́рва/ться, *-вусь, -вешься vb. pf. (ipf. вырыва́ться)* **1.** *(оторваться, выдернуться)* a se smulge, a se desprinde; *~ из объя́тий* a se desprinde din îmbrăţişare. **2.** *(освободиться, убежать)* a scăpa, a fugi; a evada; *~ из плéна* a evada din prizonierat; *~ из окруже́ния* a ieşi din încercuire. **3.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite) (устремиться нару́жу — о пламени и т.д.)* a izbucni. **4.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite) (fig.) (невольно — о слове, признании и т.д.)* a scăpa; *~лось сло́во* mi-a scăpat o vorbă. **5.** *(прорва́ться вперёд)* a ieşi înainte, a răzbate.

вы́рез, *-а m.* **1.** tăietură, scobitură. **2.** decolteu; *пла́тье с ~ом* rochie decoltată ◇ *покупа́ть арбу́з на ~* a cumpăra un pepene pe tăiate/pe încercate.

вы́резать, *-ежу, -ежешь vb. pf. (ipf. вырезáть şi вы́резывать) acuz.* **1.** a tăia, a decupa. **2.** a grava, a sculpta (în lemn). **3.** *(reg.)* a delimita loturile de pământ. **4.** a măcelări, a masacra, a nimici.

вырезáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *вы́резать.*

вы́резка, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* tăiere, decupare; **2.** *sg.* gravare, sculptare. **3.** tăietură, decupaj. **4.** *(сорт мяса)* muşchiuleţ.

вырезно́й *adj.* tăiat, gravat, sculptat, traforat.

вы́резывание, *-я n. sg.* **1.** tăiere după desen, decupare. **2.** *(по дереву, металлу)* gravare, sculptare, crestare. **3.** *(med.)* extirpare, îndepărtare, ablaţiune.

вы́резывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́резать.*

вы́решить, *-шу, -шишь vb. pf.* a lua o hotărîre definitivă.

вы́рисовать, *-сую, -суешь vb. pf. (ipf. вырисо́вывать) acuz.* a desena cu precizie/cu grijă/cu migală.

вы́рисоваться, *-суется vb. pf. (ipf. вырисо́вываться) (на фоне чего-л.)* a se profila, a se contura, a se distinge, a se desluşi.

вырисо́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́рисовать.*

вырисо́вываться, *-ается vb. ipf.* de la *вы́рисоваться.*

вы́ровнять, *-яю, -яешь vb. pf. (ipf. выра́внивать) acuz.* **1.** *(сделать ровным, гладким)* a netezi, a nivela; *~ доро́гу* a nivela drumul. **2.** *(выпрямить)* a alinia, a aranja; *~ ряды́* a alinia rîndurile ◇ *(inv.) ~ слог* a cizela stilul.

вы́ровня/ться, *-яюсь, -яешься vb. pf. (ipf. выра́вниваться)* **1.** *(в одну линию)* a se alinia, a deveni drept; *полк ~лся* regimentul s-a aliniat. **2.** *(fig.)* (*выправиться*) a se corecta, a se îndrepta; a-şi ajunge colegii *(la învăţătură).*

вы́родиться, *-одится vb. pf. (ipf. вырожда́ться)* a degenera, a decădea.

вы́родок, *-дка m.* degenerat, stîrpitură.

вырожда́ться, *-áется vb. pf.* de la *вы́родиться.*

вырожда́ющийся 1. *part. prez. act.* de la *вырожда́ться.* **2.** *adj.* care degenerează, degenerescent; decadent.

вырожде́ние, *-я n. sg.* degenerare, decădere, degenerescenţă.

вырожде́нческий *adj.* degenerescent.

вы́ронить, *-ню, -нишь vb. pf. acuz.* a scăpa, a lăsa să cadă din mîini.

вы́рост, *-а m. (zool. bot.)* excrescenţă, pseudopod, prelungire protoplasmatică.

вы́руб, *-а m. v. вы́рубка*

вырубáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *вы́рубить*

вы́рубить, *-блю, -бишь vb. pf. (ipf. вырубáть) acuz.* **1.** *(срубить)* a tăia, a doborî; *~ лес* a doborî pădurea. **2.** a scoate, a înlătura *(tăind).* **3.** *(высечь)* a ciopli, a executa ceva cioplind, a dăltui. **4.** *(min.)* a hava.

вы́рубка, *-и f.* **1.** *sg.* tăiere, abataj; *~ лесóв* despădurire. **2.** luminiş. **3.** crestătură, tăietură.

вы́ругать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. руга́ть) acuz.* a certa, a ocărî, a înjura.

вы́ругаться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a înjura, a ocărî, a trage o înjurătură.

вы́ручáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *вы́ручить*

вы́ручить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. выручáть) acuz.* **1.** a salva, a veni (cuiva) în ajutor; *~ дрýга* a da o mînă de ajutor (unui) prieten; *~ когó-л. из беды́* a scoate pe cineva din nevoie. **2.** a obţine, a realiza, a încasa (prin vînzare).

вы́ручк/а, *-и f.* **1.** ajutor, salvare; *прийти́ на ~у кому́-л.* a veni în ajutorul cuiva. **2.** încasare, sumă încasată; *дневна́я ~* încasare zilnică. **3.** *(inv.)* tejghea; *стоя́ть за ~ой* a sta la tejghea.

вырыва́ние, *-я n. sg.* **1.** dezgropare, deshumare. **2.** smulgere, dezrădăcinare; *~ сорня́ка* smulgerea buruienilor. **3.** *(med.)* extragere, extirpare.

вырыва́ть[1], *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *вы́рвать*[1]

вырыва́ть[2], *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *вы́рыть*

вырыва́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *вы́рваться*

вы́рыть, *-рою, -роешь vb. pf. acuz.* **1.** a săpa. **2.** *(ipf. вырыва́ть)* a dezgropa, a scoate din pămînt. **3.** *(fig.)* a găsi, a descoperi, a scoate la iveală.

вы́рядить, *-яжу, -ядишь vb. pf. (ipf. выряжáть) acuz.* a găti, a împopoţona, a dichisi, a îmbrăca foarte frumos.

вы́рядиться, *-яжусь, -ядишься vb. pf. (ipf. выряжáться)* a se găti, a se împopoţona, a se înzorzona, a se dichisi.

выряжáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *вы́рядить*

выряжáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *вы́рядиться.* **2.** *pas.* de la *выряжáть.*

вы́садить, *-áжу, -адишь vb. pf. (ipf. высáживать) acuz.* **1.** a face (pe cineva) să coboare, a-l da jos; a forţa (pe cineva) să coboare, a debarca; *~ воздýшный десáнт* a debarca trupe aeropurtate; *~ пассажи́ра* a face pe pasager să debarce/să coboare. **2.** *(agr.)* a transplanta, a răsădi. **3.** a sparge; *~ стекло́* a sparge un geam. **4.** *(pop.)* a da afară, a evacua; *~ из квартúры* a da afară din locuinţă.

вы́садиться, *-ажусь, -адишься vb. pf. (ipf. высáживаться)* a coborî, a se da jos *(din vagon, din trăsură, navă),* a debarca.

вы́садка[1], *-и f. sg.* **1.** coborîre, debarcare; *~ воздýшного десáнта* debarcare de trupe aeropurtate. **2.** *(agr.)* transplantare, răsădire. **3.** *(tehn.)* ambutisare, refulare; *горя́чая ~* ambutisare la cald.

вы́садка[2], *-и f. v. вы́садки*

вы́садки, *вы́садок m.; sg. вы́садка, -и f. (agr.)* plantă transplantată, răsad, butaş.

вы́садочный *adj.* de aterizare.

высáживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́садить*

высáживаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вы́садиться*

высáливать[1], *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. вы́салить) acuz. (pop.)* a murdări, a păta cu grăsime/cu ulei.

высáливать[2], *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. вы́солить) acuz.* **1.** a săra, a ţine în saramură. **2.** *(chim.)* a salifia.

вы́салить, *-алю, -алишь vb. pf.* de la *высáливать*[1]

высáсывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́сосать*

высáчивать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. вы́сочить) acuz.* a extrage, a scoate sucul, a stoarce zeama.

высватать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf.*

высва́тывать) acuz. (înv.) a peţi, a găsi cuiva o logodnică/ un logodnic.

высва́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́сватать.*

высве́рливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́сверлить.*

вы́сверлить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. высве́рливать) acuz.* a sfredeli, a găuri (cu un sfredel, cu un burghiu).

высвистать, *-ищу, -ищешь vb. pf.* de la *высви́стывать*

вы́свистеть, *-ищу, -истишь vb. pf.* de la *высви́стывать.*

высви́стывать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. вы́свистать* şi *вы́свистеть) acuz.* 1. a fluiera, a fredona şuierînd. 2. a chema fluierînd.

вы́свободить, *-ожу, -одишь vb. pf. (ipf. высвобожда́ть) acuz.* 1. a scoate, a degaja; *~ но́гу из стре́мени* a scoate piciorul din scara şeii. 2. a elibera, a da libertate. 3. *(fin.)* a elibera, a face să devină disponibil.

вы́свободиться, *-ожусь, -одишься vb. pf. (ipf. высвобожда́ться)* 1. a se degaja. 2. a se libera, a se elibera. 3. *(fin.)* a deveni disponibil.

высвобожда́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́свободить.*

высвобожда́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вы́свободиться.*

высвобожде́ние, *-я n. sg.* eliberare, liberare, descotorosire.

вы́сев, *-а m. sg.* 1. însămînţare; *но́рмы ~а* norme de însămînţare. 2. cantitatea însămînţată; suprafaţa însămînţată.

высева́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́сеять*

вы́севки, *-вок* şi *-вков pl.* 1. tărîţe. 2. *(tehn.)* savură, refuzul ciurului.

высе́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́сеять.*

высека́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́сечь.*

выселе́ние, *-я n. sg.* evacuare, expulzare, mutare; *~ из кварти́ры* evacuare din locuinţă.

вы́селить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. выселя́ть) acuz.* cu *из* + *gen.* a evacua, a da afară, a expulza.

вы́селиться, *-люсь, -лишься vb. pf. (ipf. выселя́ться)* a se muta.

вы́селок, *-лка m.* sat nou, aşezare nouă.

выселя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *вы́селить*

выселя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *вы́селиться.* 2. *pas.* de la *выселя́ть.*

вы́семени/ться, *-нится vb. pf.* a-şi scutura sămînţele *(дирá coacere)*; *трава́ ~лась* iarba s-a scuturat, iarba şi-a scuturat sămînţele.

вы́серебрить, *-рю, -ришь vb. pf.* de la *серебри́ть.*

вы́сечка, *-и f.* tăiere, cioplire; sculptare.

вы́сечь [1], *-еку, -ечешь vb. pf. (ipf. высека́ть) acuz.* 1. a ciopli, a dăltui, a tăia, a săpa *(în piatră)*; a sculpta, a grava. 2. a face să scapere *(lovind în cremene).*

вы́сечь [2], *-еку, -ечешь vb. pf.* de la *сечь.*

вы́сеять, *-ею, -еешь vb. pf. (ipf. высева́ть* şi *вы́сеивать) acuz.* a semăna, a însămînţa.

вы́сидеть, *-ижу, -идишь vb. pf. (ipf. вы́сиживать)* 1. a sta/a şedea/a rămîne multă vreme undeva; *~ до конца́* a rămîne pînă la capăt/pînă la sfîrşit; *не ~* a nu putea răbda. 2. *acuz.* a cloci; a scoate pui.

вы́сидк/а, *-и f. (pop.)* 1. clocire; adăstare, aşteptare. 2. *(pop. înv.)* detenţiune; *присуждён к ~е* condamnat la închisoare.

вы́сиживание, *-я n. sg.* clocire, incubaţie.

вы́сиживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́сидеть*

вы́си/ться, *-ится vb. ipf.* a se înălţa, a se ridica, a sta sus; *вдали́ ~тся ба́шня* în depărtare se înalţă un turn.

выска́бливание, *-я n. sg.* 1. răzuire, radiere. 2. *(med.)* raclaj, chiuretaj.

выска́бливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *выскоблить.*

вы́сказать, *-ажу, -ажешь vb. pf. (ipf. выска́зывать) acuz.* a exprima, a spune, a enunţa, a expune; *~ своё мне́ние* a-şi spune părerea, a-şi exprima punctul de vedere; *~ предложе́ние* a face o propunere; *~ в лицо́ всю*

пра́вду a spune pe şleau/de-a dreptul în faţă.

вы́сказа/ться, *-ажусь, -ажешься vb. pf. (ipf. выска́зываться)* a-şi spune părerea; a opina, a se pronunţa; *он ~лся* şi-a spus părerea; *~ по существу́* a se pronunţa asupra fondului unei probleme; *предложи́ть ~* a invita să ia cuvîntul.

выска́зывани/е, *-я n. sg.* 1. exprimare a unei păreri, susţinere a unei păreri. 2. părere, vedere, afirmaţie, teză, enunţare, aserţiune, declaraţie. 3. *sg.* manifestare, exprimare, exteriorizare. 4. *(lingv.)* enunţ, uteranţă; *тео́рия ~я* teoria enunţului; *члене́ние ~я* segmentarea enunţului.

выска́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́сказать.*

выска́зываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вы́сказаться*

выска́кивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́скочить*

выска́льзывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́скользнуть*

вы́скоблить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. выска́бливать) acuz.* 1. a răzui, a curăţa zgîriind, a netezi prin răzuire; a scobi. 2. a rade (ceva scris). 3. *(med.)* a racla, a face un chiuretaj.

вы́скользну/ть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. выска́льзывать)* 1. a aluneca, a scăpa. 2. *(fig.)* a ieşi pe neobservate, a o şterge.

вы́скочить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. выска́кивать)* 1. a sări de undeva. 2. a se năpusti, a se ivi pe neaşteptate. 3. *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a cădea ◇ *(înv.) ~ в лю́ди* a-şi face un rost/o situaţie/o carieră (fără a avea merite).

вы́скочка, *-и m.* şi *f.* parvenit, parvenită.

выскреба́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́скрести*

вы́скрести, *-ребу, -ребешь vb. pf. (ipf. выскреба́ть) acuz.* a răzui, a curăţa cu un obiect ascuţit.

вы́слани/ый 1. *p.t.p.* (de la *вы́слать*) trimis, expediat, exilat, expulzat. 2. *~ый, -ого m.* expulzat, exilat, surghiunit.

вы́слать, *вы́шлю, вы́шлешь vb. pf. (ipf. высыла́ть) acuz.* 1. a trimite, a expedia; *~ посы́лку* a expedia un colet poştal. 2. a îndepărta, a expulza, a exila, a surghiuni, a evacua.

вы́следить, *-ежу, -едишь vb. pf. (ipf. выслéживать) acuz.* a urmări, a fila, a descoperi, a găsi urma cuiva, a adulmeca.

выслéживание, *-я n.* urmărire, filare, depistare, adulmecare.

выслéживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́следить*

вы́слуг/а, *-и f. (în expr.) за ~у лет* pentru anii serviţi, pentru vechimea în cîmpul muncii, pentru limită de vîrstă.

выслу́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́служить*

выслу́живаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вы́служиться*

вы́служить, *-жу, -жишь vb. pf. (ipf. выслу́живать)* 1. *acuz.* a dobîndi/a căpăta în urma anilor serviţi; *~ награ́ду* a căpăta o recompensă pentru vechime în cîmpul muncii; *~ пе́нсию* a dobîndi dreptul la pensie, 2. *(прослужи́ть)* a presta serviciu, a funcţiona/ a lucra un număr de ani *(într-o instituţie).*

вы́служиться, *-жусь, -жишься vb. pf. (ipf. выслу́живаться)* 1. a cîştiga merite. 2. a linguşi, a se ploconi, a fi slugarnic, a cuceri simpatia cuiva (prin slugărnicie).

вы́слушать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. выслу́шивать) acuz.* 1. a asculta pînă la capăt, a da ascultare (cuiva); a audia; *~ ле́кцию* a audia un curs. 2. *(med.)* a asculta, a examina.

выслу́шивание, *-я n. sg.* 1. ascultare. 2. *(med.)* auscultare, auscultaţie.

выслу́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́слушать*

высма́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́смолить*

высма́тривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́смотреть*

высме́ивание, *-я n.* luare în rîs, ironizare, ridiculizare.

высме́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́смеять*

вы́смеять, *-ею, -еешь vb. pf. (ipf. высме́ивать) acuz.* a rîde *(de cineva, de ceva)*, a lua *(pe cineva)* în derîdere, a lua peste picior, a-şi bate joc *(de cineva)*, a ironiza *(pe cineva).*

вы́смолить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf.*

высма́ливать) a smoli, a cătrăni, a gudrona.

вы́сморкать, *-аю, -аешь vb. pf. (de la сморка́ть)* a sufla nasul.

вы́сморкаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. сморка́ться)* a-şi sufla nasul.

вы́смотреть, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. высма́тривать) acuz.* **1.** a privi, a examina cu atenţie, a observa. **2.** *a* a descoperi, a găsi *(căutînd cu privirea)*, a da de ... ◇ *(pop.) глаза́* ~ a-şi scoate ochii *(privind îndelung ceva)*.

высо́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́сунуть*

высо́вываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вы́сунуться*

высо́к/ий *adj.* **1.** înalt, mare; *~ого ро́ста* de statură înaltă. **2.** mare, considerabil, ridicat, înalt; *~ие це́ны* preţuri mari, preţuri ridicate; *~ уро́вень* nivel ridicat/ înalt; *~ проце́нт* procent mare/ridicat; *~ая температу́ра* temperatură mare/înaltă; *(med.) ~ое давле́ние кро́ви* tensiune mare/mărită; hipertensiune; *электри́ческий ток ~ого напряже́ния* curent electric de înaltă tensiune. **3.** foarte bun, superior. **4.** ales, distins, important, sus-pus, deosebit; *~ гость* oaspete important; *~ое зва́ние* titlu înalt; *~ая честь* o mare onoare; *~ое внима́ние* atenţie deosebită; *~ая отве́тственность* răspundere mare. **5.** înalt, înălţător, sublim; *~ие це́ли* scopuri înalte/nobile. **6.** înalt *(despre sunete)*. **7.** *(lit.)* solemn, ales; *~ стиль* stil solemn. **8.** *(lingv.)* înalt, închis; *~ гла́сный* vocală închisă ◇ *(dipl.) ~ие догова́ривающиеся сто́роны* înaltele părţi contractante; *~ лоб* frunte înaltă; *~ая грудь* piept înalt; *быть ~ого мне́ния* a avea o părere foarte bună/prea bună.

высо́ко 1. *adv.* sus, în sus; *~ держа́ть зна́мя* a ţine sus steagul. **2.** *pred. impers.* e sus, e departe.

высокоблагоро́дие, *-я n. (înv. în expr.) ва́ше ~* înălţimea voastră.

высокова́тый *adj. (pop.)* cam înalt.

высоково́льтн/ый *adj. (tehn.)* de înaltă tensiune; *~ые установки* instalaţii de înaltă tensiune.

высокого́рн/ый *adj.* de mare altitudine, alpin; *~ое па́стбище* păşune alpină.

высокодохо́дный *adj.* foarte rentabil, de mare rentabilitate.

высококалори́йный *adj.* cu putere calorică mare.

высокока́чественный *adj.* de calitate superioară, de primă calitate, de înaltă calitate.

высококвалифици́рованный *adj.* de înaltă calificare.

высокоме́рие, *-я n. sg.* aroganţă, îngîmfare, trufie, înfumurare.

высокоме́рно *adv.* cu aroganţă; *(în mod)* arogant, cu trufie, sfidător, trufaş.

высокоме́рность, *-и f. sg. v.* ***высокоме́рие.***

высокоме́рный *adj.* arogant, îngîmfat, trufaş, înfumurat.

высокомолекуля́рный *adj. (chim.)* macromolecular.

высокомо́щный *adj. (tehn.)* de mare putere.

высоко́нько *adv.* destul de sus, cam sus.

высокооборо́тный *adj. (tehn.)* de turaţie mare.

высокообразо́ванный *adj.* foarte cult, de înaltă cultură, foarte bine instruit.

высокопа́рность, *-и f. sg.* emfază, caracter bombastic, preţiozitate.

высокопа́рный *adj.* emfatic, bombastic, căutat, preţios; *~ стиль* stil bombastic.

высокопоста́вленн/ый *adj. (înv.)* sus-pus, de vază, important, *~ое лицо́* persoană sus-pusă, personaj marcant.

высокопревосходи́тельство, *-а n. (înv.) ва́ше ~* excelenţa voastră.

высокопро́бный *adj.* **1.** cu titlu înalt *(despre metale preţioase)*. **2.** de înaltă calitate.

высокопродукти́вный *adj.* de mare (înaltă) productivitate, foarte productiv.

высокопроизводи́тельный *adj.* de înaltă productivitate, foarte productiv; cu mare capacitate de producţie.

высокоро́дие, *-я n. (înv.) ва́ше ~* înălţimea voastră.

высокосо́ртный *adj.* de foarte bună calitate, de calitate superioară.

высокоудо́йный *adj.* cu mult lapte *(despre vaci)*.

высокоурожа́йный *adj.* cu recoltă bogată, foarte fertil.

высокочасто́тный *adj. (tehn.)* de înaltă frecvenţă.

высокочти́мый *adj. (înv.)* venerat, venerabil.

высокощелочно́й *adj. (chim.)* puternic alcalin.

вы́солить, *-солю, -солишь vb. pf.* de la **вы́саливать**[2].

вы́сосать, *-осу, -осешь vb. pf. (ipf. высо́сывать) acuz.* cu *из* + *gen.* **1.** a suge, a sorbi, a stoarce. **2.** *(fig. pop.)* a stoarce, a obţine prin viclesug; *~ де́ньги из кого́-л.* a stoarce bani de la cineva ◇ *~ все со́ки из кого́-л.* a stoarce toată vlaga din cineva, a-l stoarce ca pe o lămîie; *~ из па́льца* a născoci, a inventa, a scorni.

высот/а́, *-ы́ f.* **1.** înălţime; *~ до́ма* înălţimea casei. **2.** altitudine; înălţime; *~ над у́ровнем мо́ря* înălţime deasupra nivelului mării; *лета́ть на небольшо́й ~е́* a zbura la o înălţime mică. **3.** înălţime, deal, cotă; *заня́ть ~ у́* a ocupa o înălţime. **4.** *(astr.)* înălţime. **5.** mărime, înălţime; *~ давле́ния* mărimea presiunii; *~ зву́ка* înălţimea sunetului; *~ треуго́льника* înălţimea triunghiului; *кома́ндные высо́ты* a) înălţimi dominante; b) *(fig.)* posturi de comandă; ◇ *быть на ~е́* a fi la înălţime; *быть/оказа́ться на ~е́ положе́ния* a fi/a se dovedi la înălţimea situaţiei; *на до́лжной ~е́* la înălţimea cuvenită; *с ~ы́ пти́чьего полёта* a) de sus, de la mare înălţime, din turnul de fildeş; b) (în mod) superficial; *с ~ы́ своего́ вели́чия* din turnul de fildeş.

высо́тник, *-а m.* **1.** constructor de clădiri înalte. **2.** *(лётчик)* aviator de mare înălţime.

высо́тн/ый *adj.* de înălţime; *~ полёт* zbor de înălţime; *~ое зда́ние* clădire cu multe etaje.

высотоме́р, *-а m. (tehn.)* altimetru, hipsometru, dendrometru.

вы́сохнуть, *-ну, -нешь vb. pf.* de la *высыха́ть.*

вы́сохш/ий **1.** *part. trec. act.* de la *вы́сохнуть.* **2.** *adj.* uscat, secat, sec' secătuit; *~ая река́* rîu secat.

высоча́йш/ий **1.** *sup.* (de la *adj. высо́кий*) cel mai înalt, suprem, cel mai mare. **2.** *adj. (înv.)* imperial, al împăratului; *проше́ние на ~ее и́мя* cererea adresată împăratului/ţarului.

высоче́нный *adj. (pop.)* foarte înalt, uriaş.

высо́чество, *-а n. (înv.)* alteţă.

вы́спаться, *вы́сплюсь, вы́спишься vb. pf. (ipf. высыпа́ться)* a dormi îndeajuns, a-şi face somnul, a se sătura de somn.

выспева́ть, *-а́ем vb. ipf.* de la *вы́спеть*

вы́спеть, *-еет vb. pf. (ipf. выспева́ть)* a se coace complet.

выспра́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́спросить.*

вы́спренн/ий *adj. (înv.)* afectat, preţios, bombastic; *~ие выраже́ния* expresii bombastice.

вы́спренно *adv. (înv.)* afectat, bombastic; cu emfază, preţios.

вы́спренность, *-и f. sg. (înv.)* emfază, preţiozitate, caracter bombastic.

вы́спросить, *-ошу, -осишь vb. pf. (ipf. выспра́шивать) acuz.* a ispiti, a trage de limbă; a descoase (pe cineva), a căuta să afli ceva.

выставить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. выставля́ть) acuz.* **1.** a aşeza, a pune; a scoate; *~ кре́сло к окну́* a aşeza fotoliul lîngă fereastră. **2.** a scoate (un lucru fixat, aşezat); *~ ра́му из окна́* a scoate cerceveaua ferestrei. **3.** a expune, a etala; *~ карти́ну на вы́ставке* a expune tabloul la o expoziţie; *~ това́р в витри́не* a expune/a etala marfa în vitrină. **4.** *(fig.) (изобразить)* a prezenta, a înfăţişa; *~ себя́ учёным* a se da drept savant; *~ кого́-л. в дурно́м све́те* a prezenta pe cineva într-o lumină nefavorabilă; *~ кого́-л. в смешно́м ви́де* a face pe cineva de rîsul lumii. **5.** a propune, a desemna; *~ кандидату́ру* a propune/a desemna o candidatură. **6.** a pune *(data, o notă etc.)*; a completa; *~ отме́тки* a pune note. **7.** *(fig.)* a prezenta, a formula, a exprima; *~ тре́бования* a formula revendicări; *~ ве́ский аргуме́нт* a aduce un

argument temeinic. **8.** *(pop.) (выгнать)* a da afară, a concedia, a trimite la plimbare; *~ кого-л. со слу́жбы* a da afară din serviciu pe cineva; *~ аккредити́ва* a deschide un acreditiv.

вы́ставиться, *-влюсь, -вишься vb. pf. (ipf. выставля́ться)* **1.** *(pop.)* a expune, a se manifesta *(despre un artist plastic).* **2.** *(высунуться наружу)* a se apleca *(în afară).*

вы́ставка, *-и f.* **1.** *sg.* etalare, expunere. **2.** expoziţie; *~-прода́жа* expoziţie cu vînzare.

выставле́ние, *-я n. sg. (действие)* expunere, etalare, prezentare; *(în expr.) ~ кандида́та* propunerea/ desemnarea candidatului.

выставля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *вы́ставить*

выставля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *v. вы́ставиться.* **2.** *(о художнике)* a expune.

вы́ставочный *adj.* de expoziţie, al expoziţiei.

выста́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́стоять*

выста́иваться, *-ается vb. ipf.* de la *вы́стояться*

вы́стегать[1], *-аю, -аешь vb. ipf. выстёгивать* şi *стега́ть*[2] **1.** a vătui; a matlasa. **2.** a tigheli.

вы́стегать[2], *-аю, -аешь (pop. reg.)* a biciui, a da cu cureaua/cu varga.

вы́стилать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́стлать* şi *вы́стелить*

вы́стилка, *-и f. (tehn.)* aşternut, căptuşeală.

вы́стирать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *стира́ть*

вы́стлать, *-стелю, -стелешь vb. pf. (ipf. вы́стилать) acuz.* a aşterne, a acoperi *(o suprafaţă cu ceva);* a căptuşi; a pava.

вы́стоять, *-ою, -оишь vb. pf. (ipf. выста́ивать)* **1.** *acuz. (на ногах)* a sta în picioare *(un anumit timp).* **2.** *(выдержать)* a ţine, a rezista, a se menţine *(într-o situaţie).*

вы́стояться, *-оится vb. pf. (ipf. выста́иваться)* **1.** *(о вине и т.д.)* a căpăta cu timpul o calitate *(tărie, gust, miros),* a se limpezi, a se aşeza, a se coace. **2.** a pierde cu timpul o calitate *(culoare, tărie etc);* a răsufla. **3.** *(отдохнуть—о лошади)* a răsufla, a se odihni *(despre cai).* **4.** *(agr.) (о зерновых)* a se usca, a se coace bine.

вы́страдать, *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* **1.** a suferi mult, a îndura multe suferinţe. **2.** a obţine, a cuceri (ceva) prin suferinţă.

выстра́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. вы́строить) acuz.* **1.** a alinia, a aşeza în linie dreaptă. **2.** a construi, a clădi.

выстра́иваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. (pf. вы́строиться))* **1.** a se alinia. **2.** a se construi, a se clădi, a fi construit, a fi clădit.

вы́стрел, *-а m.* împuşcătură, detunătură; *дать/произвести́ ~* a trage un foc *(de arme); холосто́й ~* foc de armă cu cartuş orb; *оруди́йный ~* lovitură de tun, salvă de tun ◇ *на ~* la o bătaie de puşcă.

вы́стрелить, *-лю, -лишь vb. pf.* a împuşca, a trage un foc de armă.

выстрига́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вы́стричь*

вы́стричь, *-игу, -ижешь vb. pf. (ipf. выстрига́ть) acuz.* a tunde, a tăia cu foarfeca.

вы́строгать, *-аю, -аешь vb. pf. v. вы́стругать*

вы́строить(ся), *-ою(сь), -оишь(ся) vb. pf.* de la *выстра́ивать(ся)*

вы́строчить, *-чу, -чишь vb. pf.* de la *стро́чить*

вы́стругать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. вы́стругивать) acuz.* a gelui, a da la rindea.

вы́стругивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́стругать*

вы́студить, *-ужу, -удишь vb. pf. (ipf. вы́стуживать) acuz.* a răci, a lăsa să se răcească.

вы́студиться, *-удится vb. pf.* a se răci, a se răcori, a fi pătruns de frig.

вы́стуживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́студить*

вы́стукать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. вы́стукивать) acuz.* **1.** *(med.)* a percuta, a examina prin ciocănire. **2.** a transmite ceva prin sunete *(convenite)* **3.** *(ритм)* a reda, a bate.

вы́стукивание, *-я n. (med.)* ciocănire, percuţie.

вы́стукивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́стукать*

вы́ступ, *-а m.* proeminenţă, ieşitură în afară; *(geol.) сбро́совый ~* horst.

выступа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *вы́ступить.* **2.** *(pers. 1* şi *2 nefolosite); (выдаваться вперед)* a ieşi în afară; a ieşi din linie. **3.** *(ходить чинно)* a păşi grav/ ţanţoş.

вы́ступи/ть, *-лю, -пишь vb. pf. (ipf. выступа́ть)* **1.** *(выйти вперед)* a ieşi/a păşi înainte, a se desprinde, a înainta; *~ из стро́я* a ieşi din rînd. **2.** *(отправиться в поход/в путь и т.п.)* a pleca, a porni. **3.** *(pers. 1* şi *2 nefolosite)* a depăşi limita; a se revărsa; *(fig.) ~ из преде́лов благоразу́мия* a depăşi limitele bunului simţ. **4.** *(появиться, проступить)* a apărea, a se arăta. **5.** a se produce în public; a juca, a executa, a interpreta, a se manifesta *(în mod public),* a lua cuvîntul; *~ в теа́тре* a juca pe scena unui teatru; *~ с докла́дом* a prezenta un referat *(în faţa auditorilor); ~ защи́тником на суде́* a susţine apărarea în faţa instanţei de judecată; *~ с предложе́нием* a veni cu o propunere/a face o propunere; *~ про́тив* a lua atitudine împotrivă; *~ с призы́вом* a lansa un apel; *~ в печа́ти* a publica (ceva) în presă; *~ по ра́дио* a vorbi la radio.

выступле́ние, *-я n.* **1.** cuvîntare, cuvînt, discurs; intervenţie, interpelare; *~ ора́тора* discursul oratorului. **2.** *sg. (отправление)* plecare, pornire. **3.** apariţie, producere în public, manifestare, acţiune; *пе́рвое ~* debut.

вы́стыть, *-тыну, -тынешь vb. pf. (ipf. выстыва́ть)* a se răci *(despre încăperi).*

вы́сун/уть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. высо́вывать) acuz.* a scoate afară; *~ язы́к* a scoate limba; *нельзя́ но́су ~* nu poţi scoate nasul afară *(de ger); (pop.) бежа́ть ~я язы́к* a fugi cu limba scoasă/cu sufletul la gură.

вы́сунуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. высо́вываться)* a se apleca în afară.

высу́шивание, *-я n. sg.* uscare.

высу́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́сушить*

вы́сушить, *-шу, -шишь vb. pf. (ipf. высу́шивать)* a usca, a seca.

вы́считать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. высчи́тывать) acuz.* a calcula, a socoti.

вы́сш/ий *adj.* **1.** *sup. (de la adj. высо́кий)* cel mai înalt, foarte înalt; *~ая то́чка* punct culminant; *~ая награ́да* cea mai înaltă distincţie. **2.** suprem. **3.** superior; *~ее уче́бное заведе́ние* instituţie de învăţămînt superior; studii universitare; *~ая шко́ла* şcoală superioară; *~ая не́рвная де́ятельность* activitate nervoasă superioară. **4.** principal, înalt, cel mai mare, cel mai important; *~ее кома́ндование* înaltul comandament. **5.** superior, cel mai bun; *това́р ~его ка́чества* marfă de primă calitate ◇ *(jur.) ~ая ме́ра наказа́ния* pedeapsă capitală; *в ~ей сте́пени* în cel mai înalt grad.

высыла́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de l-a *вы́слать*

вы́сылка, *-и f. sg.* **1.** *(отправка)* trimitere, expediere. **2.** deportare, expulzare, exilare.

вы́сыпать, *-плю, -плешь vb. pf. (ipf. высыпа́ть) acuz.* **1.** *(просы́пать)* a vărsa; *(содержимое)* a turna; *(опорожнить)* a goli, a deşerta; *(fig.) ~ все но́вости* a goli sacul cu noutăţi. **2.** *(pers. 1* şi *2 nefolosite) (med.)* a apărea *(o erupţie, pete).* **3.** *(pers. 1* şi *2 nefolosite) (набежать)* a năvăli, a da năvală, a da buzna, a da buluc; a apărea *(despre o mulţime).*

высыпа́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́сыпать*

вы́сыпаться, *-плется vb. pf. (ipf. высыпа́ться)* a se vărsa, a se risipi.

высыпа́ться[1], *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вы́спаться*

высыпа́ться[2], *-ается vb. ipf.* de la *вы́сыпаться*

вы́сыпка, *-и f.* **1.** *sg. (де́йствие)* turnare, vărsare, golire. **2.** *(коли́чество)* cantitate vărsată.

высыха́ть, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. вы́сохнуть)* **1.** *(исся́кнуть)* a se usca. **2.** *(зави́нуть)* a se ofili *(despre plante).* **3.** *(fig.)* a slăbi, a se usca, a se ofili.

высь, **-и** *f.* înălţime, culme, vîrf; *подне́бесная* ~ înaltul cerului.

вы́талкивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́толкать* şi *вы́толкнуть*.

вы́танцева/ться *vb. pf. (ipf. вытанцо́вывать(ся))* a reuşi, a izbuti; *де́ло не ~лось* treaba n-a reuşit.

вытанцо́вываться, *-ается vb. ipf.* de la *вы́танцеваться*

выта́пливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́топить*[1,2].

выта́птывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́топтать*.

вытаращить, *-шу, -щишь vb. pf.* de la **тара́щить**.

вы́таскать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. выта́скивать) acuz. (pop.)* a scoate, a căra, a tîrî afară.

выта́скивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́тащить* şi *вы́таскать*.

вы́тачать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *тача́ть*.

выта́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́точить*.

вы́тачка, *-и f.* pensă, cută; ~ *на пла́тье* pensă la o rochie.

вы́тащить, *-щу, -щишь vb. pf. (ipf. выта́скивать) acuz.* **1.** *(унести)* a duce; a scoate; *(выволочь)* a trage afară, a tîrî. **2.** *(выдернуть)* a scoate, a extrage, a trage, a smulge; ~ *гвоздь* a scoate un cui. **3.** *(украсть)* a fura, a şterpeli; ~ *де́ньги* a şterpeli bani. **4.** *(fig.)* a ajuta, a scăpa; ~ *из беды́* a scoate din încurcătură.

вы́твердить, *-ржу, -рдишь vb. pf.* de la *твердо́ить*.

вытворя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. acuz.* a face (ceva nelalocul său); a-şi face de cap; ~ *глу́пости* a face năzbîtii; a se ţine de pozne/de drăcii/de şotii.

вытека́ть, *-а́ет vb. ipf.* de la *вы́течь*.

вы́теребить, *-блю, -бишь vb. pf.* de la *теребо́ить*

вы́тереть, *-тру, -трешь vb. pf. (ipf. вытира́ть) acuz.* **1.** a şterge. **2.** a uza, a roade, a toci; ~ *ло́кти* a-şi roade coatele.

вы́тереться, *-трусь, -трешься vb. pf. (ipf. вытира́ться)* **1.** a se şterge. **2.** a se roade, a se toci, a se uza (prin frecare).

вытерпеть, *-плю, -пишь vb. pf.* (de la *терпе́ть*) **1.** *acuz. (перенести)* a îndura, a suporta, a răbda. **2.** *(удержаться, сдержаться)* a se stăpîni.

вы́тесать, *-ешу, -ешешь vb. pf. (ipf. вытёсывать) acuz.* a ciopli.

вытесне́ние, *-я n. sg.* **1.** *(tehn.)* înlocuire, deplasare, carenă. **2.** scoatere, eliminare, înlăturare, gonire. **3.** dislocare.

вы́тесня/ть, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. вытесня́ть) acuz.* **1.** *(заставить уйти)* a împinge afară, a goni. **2.** *(заменить собой)* a înlocui; a scoate, a elimina, a înlătura; *но́вая те́хника ~ла ста́рую* tehnica nouă a înlocuit-o pe cea veche. **3.** *(fiz.)* a deplasa, a disloca.

вытесня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *вы́теснить*

вытёсывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́тесать*

вы́течь, *-ечет vb. pf. (ipf. вытека́ть)* **1.** a se scurge, a curge, a se vărsa. **2.** *(fig.)* a decurge, a deriva, a rezulta, a reieşi, a izvorî.

вытира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вы́тереть*.

вытира́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *вы́тереться*.

вы́тиснить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. вытисня́ть) acuz.* a imprima, a grava.

вытисня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *вы́тиснить*

вы́ткать, *-тку, -ткешь vb. pf. (ipf. ткать) acuz.* a ţese.

вы́толкать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. выта́лкивать) acuz.* a împinge, a împrînci afară; a goni ◇ ~ *в ше́ю* a da în brînci afară.

вы́толкнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. выта́лкивать) v. вы́толкать*

вы́топить[1], *-плю, -пишь vb. pf. (ipf. выта́пливать) acuz.* a încălzi, a face foc; ~ *печь* a face foc în sobă.

вы́топить[2] *-плю, -пишь vb. pf. (ipf. выта́пливать) acuz.* a topi; ~ *са́ло* a topi grăsime/untură.

вы́топтать, *-пчу, -пчешь vb. pf. (ipf. выта́птывать) acuz.* **1.** a călca în picioare, a strivi călcînd, a bătători. **2.** a murdări *(cu picioarele)*.

вы́торгова/ть, *-гую, -гуешь vb. pf. (ipf. выторго́вывать) acuz.* a obţine un rabat, a rupe din preţ.

выторго́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́торговать*

вы́точенный **1.** *p.t.p.* de la *вы́точить*. **2.** *adj.* dat/tras la strung, fasonat ◇ *сло́вно* ~ bine făcut, ca sculptat.

вы́точить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. выта́чивать)* **1.** a strunji, a şlefui, a fasona la strung. **2.** *(наточить)* a ascuţi; *(о жуке)* a caria.

вы́точка, *-и f.* **1.** *(действие)* şlefuire, strunjire, fasonare. **2.** lemn mîncat de carii.

вы́травить[1], *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. вытравля́ть* şi *вытра́вливать) acuz.* **1.** *(химическим путем)* a distruge *(mai ales pe cale chimică)*. **2.** *(истребить, уничтожить)* a deratiza, a extermina, a stîrpi. **3.** a grava cu apă tare. **4.** *(произвести потраву)* a face stricăciuni *(despre vite)*. **5.** *(fig.)* *(искоренить)* a extirpa, a stîrpi, a lichida. **6.** a hăitui.

вы́травить[2], *-влю, -вишь vb. pf.* de la *трави́ть*[2]

вытра́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́травить*[1]

вы́требовать, *-бую, -буешь vb. pf. acuz.* **1.** a obţine *(ceva în urma unei cereri energice şi insistente)*; ~ *ну́жные спра́вки* a obţine referinţele necesare. **2.** a chema; *(повесткой)* a cita.

вытрезви́тель, *-я m.* punct sanitar pentru trezirea beţivilor.

вы́трезвить(ся), *-влю(сь) -вишь(ся) vb. pf. (ipf. вытрезвля́ть)(ся) acuz.* a se trezi din stare de beţie.

вытрезвля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *вы́трезвить*

вытрезвля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *вы́трезвиться*

вы́трусить, *-ушу, -усишь vb. pf. acuz. (pop.)* a scutura, a arunca (scuturînd).

вытряса́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вы́трясти*.

вы́трясти, *-су, -сешь (ipf. вытряса́ть)* a scutura *(praful)*; a goli ◇ ~ *карма́н (чей-л.)* a scutura/a goli buzunarele (cuiva); ~ *ду́шу* a scoate sufletul.

вытря́хивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́тряхнуть*

вы́тряхнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. вытря́хивать) acuz.* a arunca, a scăpa (scuturînd).

вы́турить, *-рю, -ришь vb. pf.* de la *тури́ть*.

выть, *во́ю, во́ешь vb. ipf.* **1.** a urla, a vui; *(fig.)* *ве́тер во́ет* vîntul urlă. **2.** *(pop.)* *(плакать в голос)* a urla, a se văicări, a se văita, a boci. **3.** *(о сирене, гудке)* a şuiera.

вытьё, *-я́ n. sg.* **1.** urlet. **2.** *(fig.)* vaiet, văicăreală, boceală, tînguire.

вытя́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́тянуть*

вытя́гиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вы́тянуться*

вытяже́ние, *-я n. sg. (med.)* extensiune.

вы́тяжка, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* tragere, scoatere, absorbire. **2.** *sg. (tehn.)* întindere. **3.** *(chim.)* extract, extracţie; *бензи́новая* ~ extracţie cu benzină.

вытяжно́й *adj.* **1.** extras; *~о́е вещество́* substanţă extrasă. **2.** de laminaj; de extragere; de absorbţie; *~ы́е механи́змы* mecanisme de laminaj; *(farm.)* ~ *пла́стырь* plasture, blastru.

вы́тянуть, *-ну, -нешь vb. pf.* **1.** *(ipf. вытя́гивать) acuz.* a trage, a extrage; a suge, a absorbi, a scoate; ~ *гной пла́стырем* a extrage puroiul cu un plasture. **2.** *(ipf. вытя́гивать) acuz. (протянуть)* a întinde, a lungi, a trage; ~ *про́волоку* a întinde sîrma; ~ *но́ги* a-şi întinde picioarele. **3.** *(fig. pop.)* *(выдержать)* a rezista, a suporta, a o duce. **4.** *acuz. (pop.)* *(ударить)* a croi, a lovi ◇ ~ *всю ду́шу* sau *все жи́лы из кого́-л.* a-i scoate cuiva sufletul.

вы́тяну/ться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. вытя́гиваться)*. **1.** a dispărea, a ieşi prin absorbţie, a fi absorbit; *дым ~лся из ко́мнаты* fumul a ieşit din cameră. **2.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* *(выпрямиться)* a se întinde, a se lungi; *шарф ~лся* fularul s-a întins. **3.** *(вырасти)* a creşte, a se înălţa. **4.** *(растянуться)* a se întinde, a se lungi, a se culca. **5.** a sta drept, a lua poziţia de drepţi. **6.** a ieşi, a se scoate, a se desface ◇ *лицо́ ~лось* i s-a lungit faţa, s-a schimbat la faţă (de mirare, de necaz).

вы́удить, *-ужу, -удишь vb. pf. (ipf. выу́живать) acuz.* **1.** a pescui (cu undiţa). **2.** *(fig.)* a stoarce, a se învîrti de (ceva); ~ *де́ньги у кого́-л.* a stoarce

bani de la cineva; *откýда вы э́то вы́удили?* de unde aţi mai scos-o şi pe asta?

вы́уживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́удить*

вы́утюжить, *-жу, -жишь vb. pf.* de la *утю́жить*

вы́ученик, *-а m.* discipol, adept.

вы́учивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́учить*

вы́учиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *вы́учиться*

вы́учить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. вы́учивать)* **1.** *acuz.* a învăţa, a studia; *~ наизу́сть* a învăţa pe de rost. **2.** *acuz.* cu *dat.* sau *inf.* a învăţa pe cineva, a învăţa pe altul, a deprinde.

вы́учиться, *-учусь, -чишься vb. pf. (ipf. вы́учиваться)* **1.** *dat.* sau cu *inf.* a învăţa, a asimila (ceva), a-şi însuşi; *~ ру́сскому языку́* a învăţa limba rusă. **2.** cu *inf.* a căpăta deprindere, a se deprinde, a învăţa.

вы́учк/а, *-и f. sg.* **1.** ucenicie; *отда́ть на ~у* a da la ucenicie. **2.** *(умение, навыки)* deprindere, pricepere, experienţă practică, pregătire.

выха́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́ходить* [1,2]

выхва́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́хвалить*

вы́хвалить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. выхва́ливать) acuz.* a lăuda mult, a lăuda peste măsură, a se întrece în laude.

выхваля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *вы́хвалить*

вы́хватить, *-ачу, -атишь vb. pf. (ipf. выхва́тывать) acuz.* **1.** *(вырвать)* a smulge, a rupe, a scoate, a trage (la repezeală); *(fig.) ~ цита́ту* a cita la întîmplare, a lua un citat la nimereală. **2.** *(вырезать слишком много)* a tăia prea mult (la croit), a răscroi prea tare.

выхва́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́хватить*

вы́хлоп, *-а m. (tehn.)* eşapament, evacuare, emisiune.

выхлопа́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́хлопотать*

выхлоп/ной *adj. (tehn.)* de eşapament, de evacuare, de emisiune; *~а́я труба́* ţeavă de eşapament; *~ кла́пан* supapă de eşapament.

вы́хлопотать, *-очу, -очешь vb. pf. (ipf. выхлопа́тывать) acuz.* a face demersuri, a obţine/a dobîndi/a procura/a face rost prin demersuri; *~ хоро́шую слу́жбу* a face rost de o slujbă bună (prin îndelungate demersuri).

вы́ход, *-а m.* **1.** *(действие)* ieşire; *~ напра́во* ieşirea prin dreapta. **2.** *sg.* apariţie, publicare; *~ на сце́ну* apariţie pe scenă; *~ кни́ги* apariţia unei cărţi. **3.** *sg.* retragere, ieşire; *~ из войны́* ieşire din război. **4.** *(fig.)* soluţie, ieşire, scăpare; *найти́ ~ из тру́дного положе́ния* a găsi o ieşire dintr-o situaţie grea. **5.** *(продукции)* producţie, volumul producţiei; randament; *~ зерна́ с гекта́ра* recoltă de cereale la hectar; *това́рный ~* volum al producţiei-marfă ◇ *дать ~ гне́ву* a da frîu liber mîniei; *знать все хо́ды и ~ы* a şti toate chichiţele, a cunoaşte toate tertipurile, a fi foarte versat în ceva; *~ за́муж* căsătorie; *иска́ть ~* a căuta o ieşire/o portiţă de scăpare; *еди́нственный ~* unica soluţie; *не име́ть (другого́) ~а* a nu avea încotro, a nu avea altă ieşire.

вы́ходец, *-дца, m.* originar, de obîrşie, de provenienţă; provenit din ...; *~ из крестья́н* de obîrşie/de provenienţă ţărănească, provenit din ţărănime.

вы́ходит **1.** *pred.* cu *conj. что* rezultă/reiese că ..., se vădeşte că ...; *~, что я не прав* rezultă că nu am dreptate. **2.** *cuv. modal* prin urmare, aşadar, care va să zică, deci; *мысль э́та, ~, не нова́* ideea aceasta, prin urmare, nu este nouă.

выходи́ть [1], *-ожу, -одишь vb. pf. (ipf. выха́живать) acuz.* **1.** a îngriji, a pune pe picioare (pe cineva); *~ больно́го* a îngriji un bolnav. **2.** a creşte, a educa; *~ ребёнка* a creşte un copil.

выходи́ть [2], *-ожу, -одишь vb. pf. (ipf. выха́живать) acuz.* a umbla peste tot, a cutreiera, a colinda.

вых/оди́ть, *-ожу́, -оди́шь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *вы́йти.* **2.** a da în ..., a duce în .../la ...; *окно́ ~оди́т в сад* fereastra dă în grădină ◇ *не ~ из головы́* a fi mereu prezent în minte, a nu uita, a nu-i ieşi din minte/din cap; *~ из берего́в* a ieşi din maluri, a ieşi din albie; a se revărsa; *~ за преде́лы* a întrece limitele, a depăşi limitele; *(sport) ~ на пе́рвое ме́сто* a ieşi pe primul loc; *~ из себя́* a-şi ieşi din fire.

вы́ходка, *-и f.* ieşire, faptă/purtare reprobabilă; gest urît, extravaganţă; *необду́манная ~* ieşire necugetată/extravagantă; *ребя́ческая ~* purtare copilărească, ştrengărie.

выходн/о́й *adj.* **1.** de ieşire; *~а́я дверь* uşă/poartă de ieşire. **2.** *(праздничный)* sărbătoresc, de sărbătoare; *~ костю́м* costum de gală. **3.** de ieşire din serviciu; *~о́е посо́бие* preaviz; indemnizaţie pentru ieşirea din serviciu, indemnizaţie de concediere. **4.** *~о́й, -о́го m.* muncitor/funcţionar liber într-o anumită zi. **5.** *~а́я, -о́й f.* de la *выходно́й (4)* ◇ *~ день* zi nelucrătoare, zi liberă; zi de repaus săptămînal; *~а́я роль* rol secundar, rol de mîna a doua, rol de figurant; *(tipogr.) ~ лист* foaie de titlu.

выхола́щивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́холостить(2).*

вы́холить, *-лю, -лишь vb. pf. acuz.* a îngriji, a creşte cu grijă, a răsfăţa, a cocoli.

вы́холостить, *-ощу, -остишь vb. pf. acuz.* **1.** *pf.* de la *холости́ть.* **2.** *(ipf. выхола́щивать) (fig.)* a sărăci, a reduce *(conţinutul)*, a goli de conţinut.

выхолощенный **I.** *p.t.p.* de la *вы́холостить.* **II.** *adj.* **1.** castrat, scopit, jugănit. **2.** *(fig.)* lipsit de idei, sărăcit *(de conţinut)*, searbăd.

вы́хухоль, *-я m. (zool.)* desman, guzgan de mosc.

вы́царапать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. вы́царапывать) acuz.* **1.** a zgîria; *~ узо́р на ка́мне* a zgîria un desen pe piatră; *(fig.) ~ глаза́ кому́-л.* a scoate cuiva ochii. **2.** *(fig.) (добыть с трудом)* a obţine cu greu, a căpăta, a stoarce. **3.** *(выдрать)* a scoate cu unghia.

вы́царапывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́царапать*

вы́цвести, *-ветет vb. pf. (ipf. вы́цветать)* a se decolora, a ieşi, a-şi pierde culoarea.

вы́цвета́ние, *-я n. sg.* decolorare, pierdere a culorii.

вы́цвета́ть, *-а́ет vb. ipf.* de la *вы́цвести*

вы́цедить, *-ежу, -едишь vb. pf. (ipf. вы́цеживать) acuz.* **1.** a strecura, a scurge, a trage; *~ вино́ из бо́чки* a trage vinul din butoi. **2.** *(pop. iron.)* a bea, a suge, a da de duşcă.

вы́цеживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́цедить*

вы́чеканить, *-ню, -нишь vb. pf.* de la *чека́нить (1).*

вычёркивание, *-я n. sg.* ştersătură, tăiere, radiere, omitere.

вычёркивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́черкнуть*

вы́черкнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. вычёркивать) acuz.* a şterge, a rade, a radia, a suprima; *~ сло́во* a şterge un cuvînt; *~ кого́-л. из спи́ска* a şterge pe cineva de pe listă ◇ *~ из па́мяти* a-şi şterge din memorie, a da uitării; *~ из (свое́й) жи́зни кого́-л.* a-şi scoate pe cineva din suflet.

вы́чернить, *-ню, -нишь vb. pf. acuz.* a înnegri, a vopsi în negru.

вы́черпать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. вы́черпывать) acuz. (воду и т.д.)* **1.** a scoate tot. **2.** *(опорожнить)* a goli, a deşerta.

вы́черпывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́черпать*

вы́чертить, *-рчу, -ртишь vb. pf. (ipf. вы́чёрчивать) acuz.* a executa un desen, a desena.

вы́чёрчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́чертить*

вы́чесать, *-ешу, -ешешь vb. pf. (ipf. вы́чёсывать) acuz.* **1.** a piepteăna, a dărăci cu pieptenele, a da la darac. **2.** a scoate, a îndepărta (cu un piepten).

вы́честь, *-чту, -чтешь vb. pf. (ipf. вы́читать) acuz.* **1.** *(mat.)* a scădea dintr-o sumă. **2.** *(удержать)* a reţine, a opri.

вы́чёсывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́чесать*

вы́чет, *-а m.* **1.** *(действие)* scădere, scăzămînt. **2.** *(удержанная сумма)* reţinere, sumă reţinută.

вычисле́ние, *-я n.* **1.** *(действие) sg.* calculare, socotire, evaluare. **2.** calcul, socoteală.

вы́числитель, *-я m.* **1.** calculator. **2.** dispozitiv de calculat.

вычисли́тельн/ый *adj.* de calcul, de calculat; *~ая маши́на* maşină de calculat, calculator; *~ые рабо́ты* lucrări de calcul.

вы́числить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. вычисля́ть) acuz.* a calcula, a socoti.

вычисля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *вы́числить*

вы́чистить, *-чищу, -чистишь vb. pf. (ipf. вычища́ть)* **1.** a curăţa; *(вытрясти)* a scutura; *(щеткой)* a peria; *(обувь)* a lustrui. **2.** *(исключить)* a exclude, a elimina.

вы́чиститься, *-чищусь, -чистишься vb. pf. (ipf. вычища́ться)* a se curăţa; *(щёткой)* a se peria.

вычита́емое, *-ого n. (mat.)* scăzător.

вычита́ни/е, -я *n. (mat.)* scădere; *знак ~я* minus, semnul scăderii.

вычита́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вы́честь*

вы́читка, *-и f. sg. (tipogr.)* precorectură; lectura prealabilă.

вы́чи́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́читать.*

вы́чур/а, *-и f. (mai ales la pl.)* **1.** *(fig. pop.)* lucru ciudat, ciudăţenie; capriciu. **2.** *(înv.)* desen întortocheat/complicat.

вы́чурно *adv.* alambicat, pompos, bombastic; cu înfloriturі.

вы́чурность, *-и f. sg.* afectare, preţiozitate, caracter încărcat, lipsă de sobrietate.

вы́чурный *adj.* alambicat, afectat, bombastic, încărcat; *~ стиль* stil alambicat, stil afectat.

вышвы́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́швырнуть*

вы́швырнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. вышвы́ривать) acuz.* **1.** a arunca, a azvîrli; **2.** a da afară, a alunga, a izgoni.

вы́ше 1. *comp.* (de la *adj. высо́кий* şi de la *adv. высоко́)* mai înalt; mai mare, mai sus. **2.** *adv.* mai înainte, mai sus (într-un text, discurs etc.); *как ~ ска́зано* cum s-a spus mai înainte/mai sus; *смотри́ ~* vezi mai sus. **3.** *(свыше, более) prep. cu gen.* peste; *э́то ~ моего́ понима́ния* aceasta mă depăşeşte; aceasta e mai presus de înţelegerea mea; *быть ~ чего́-л.* a fi mai presus de ceva; *~ всего́* mai presus de orice ◇ *~ по реке́* în susul apei.

вышеизло́женн/ый *adj.* **1.** expus mai sus, arătat mai înainte. **2. ~ое,** *-ого n.* ceea ce a fost expus mai sus.

вышелу́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́шелушить*

вы́шелушить, *-шу, -шишь vb. pf. (ipf. вышелу́шивать) acuz.* a curăţa de coajă, a coji, a decortica.

вышена́званный *adj.* numit mai sus, sus-numit.

вышеозна́ченный *adj.* mai susmenţionat.

вышепоимено́ванный *adj.* sus-numit.

вышеприведённ/ый *adj.* mai sus citat; *~ые ци́фры* cifrele mai sus citate.

вышеска́занный *adj.* mai sus arătat, mai sus spus.

вышесто́ящий *adj.* superior, ierarhic superior, de grad superior; *~ о́рган* for superior, organ superior.

вышеука́занный *adj.* mai sus arătat, mai sus menţionat.

вышеупомя́нутый *adj.* mai sus amintit; mai sus menţionat.

вышиба́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вы́шибить*

вы́шибить, *-бу, -бешь vb. pf. (ipf. вышиба́ть) acuz.* **1.** a face să cadă, a scoate *(fundul la un butoi, vas etc.)*, a sparge; *~ две́рь* a sparge uşa. **2.** *(fig.) (вы́гнать)* a alunga, a izgoni, a scoate afară; *~ врага́* a alunga duşmanul.

вышива́льн/ый *adj.* de/pentru brodat; *~ая игла́* ac de brodat.

вышива́льница, *-ы f.* brodeză.

вышива́ние, *-я n. sg.* **1.** *(де́йствие)* brodat. **2.** *(вышива́емая вещь)* broderie.

вышива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *вы́шить.*

вы́шивка, *-и f.* **1.** *sg. (де́йствие)* brodat. **2.** *(узор)* broderie.

вышина́, *-ы́ f. sg.* înălţime; *головокружи́тельная ~* înălţime ameţitoare.

вы́шитый 1. *p.t.p.* de la *вы́шить.* **2.** *adj.* brodat.

вы́шить, *-шью, -шьешь vb. pf. (ipf. вышива́ть) acuz.* a broda.

вы́шка, *-и f. sg.* **1.** foişor. **2.** turlă; *буровая́ ~* turlă de foraj; *нефтяна́я ~* sondă de ţiţei; *водонапо́рная ~* castel de apă; *пожа́рная ~* foişor de foc; *(sport) суде́йская ~* scaunul arbitrului principal.

вы́школить, *-лю, -лишь vb. pf.* de la *шко́лить.*

вы́шний *adj. (înv.)* ceresc, divin.

вы́штукатурить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. выштукату́ривать) acuz.* a tencui.

вы́шутить, *-учу, -утишь vb. pf. (ipf. вышу́чивать) acuz.* a lua în rîs, a-şi bate joc de cineva sau de ceva, a lua peste picior; *~ предложе́ние* a lua în rîs o propunere.

вышу́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́шутить.*

вы́щипать, *-плю, -плешь vb. pf. (ipf. выща́пывать şi mot. вы́щипнуть) acuz.* **1.** *(перья у птиц)* a jumuli, a scoate fir cu fir, a smulge. **2.** *(траву)* a paşte.

вы́щип, *-а m.* crestare, zimţuire.

вы́щипец, *-пца m.* preducea.

вы́щипнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mot.* de la *выща́пывать*

выща́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *вы́щипать*

вы́явить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. выявля́ть) acuz.* **1.** *(проявить)* a arăta, a manifesta. **2.** *(разоблачить)* a da în vileag, a demasca, a dezvălui. **3.** *(обнаружить)* a scoate la iveală, a releva, a constata, a identifica, a stabili; *~ оши́бки в рабо́те* a scoate în evidenţă greşelile în muncă.

вы́явиться, *-вится vb. pf. (ipf. выявля́ться)* a se descoperi, a se dezvălui, a deveni evident.

выявле́ние, *-я n. sg.* **1.** *(проявление)* arătare, manifestare, vădire. **2.** *(обнаружение)* scoatere la iveală, scoatere în evidenţă. **3.** *(разоблачение)* dezvăluire, descoperire, dare în vileag, demascare.

выявля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *вы́явить.*

выявля́ться, *-я́ется vb. ipf.* de la *вы́явиться.*

выясне́ние, *-я n. sg.* lămurire, clarificare, desluşire, elucidare.

вы́яснить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. выясня́ть) acuz.* a lămuri, a desluşi, a clarifica, a elucida.

вы́ясниться, *-нится vb. pf. (ipf. выясня́ться)* a se lămuri, a se clarifica, a se elucida, a se desluşi.

выясня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *вы́яснить.*

выясня́ться, *-я́ется vb. ipf.* de la *вы́ясниться.*

вы́юга, *-и f.* viscol, vifor, furtună de zăpadă.

вы́южный *adj.* de viscol, de vifor.

вьюк, *-а m.* samar, povară.

вьюн, *-а́ m.* **1.** *(iht.)* zvîrlugă, ţipar. **2.** *(fig.)* om vioi, sfîrlează ◇ *вы́ться ~о́м о́коло кого́-л.* a da tîrcoale cuiva, a linguşi pe cineva.

вьюнко́вые, *-ых n. (bot.)* convolvulacee.

вьюно́вый *adj. (iht.)* de ţipar/de zvîrlugă.

вьюно́к, *-нка́ m. (bot.)* volbură, rochiţa-rîndunicii.

вьюро́к, *-рка́ m. (zool.)* cintezoi.

вью́чить, *-чу, -чишь vb. ipf. (pf. навью́чить) acuz.* a încărca, a pune poveri.

вью́чн/ый *adj.* de încărcătură, de povară; *~ые ремни́* curele de samar; *~ая ло́шадь* cal de samar; *~ое седло́* samar.

вью́шка, *-и f.* închizător, şuber, capac de închidere *(la sobe)*; *(nav.)* tambur.

вью́щ/ийся, *-аяся, -еется* **1.** *part. prez. act.* de la *ви́ться.* **2.** *adj. (bot.)* agăţător; *~еется расте́ние* plantă agăţătoare. **3.** *adj. (о волосах)* buclat, ondulat, creţ (natural); *~иеся во́лосы* păr creţ.

вьявь *adv. (reg.)* aievea, în realitate.

вя́жущий *adj.* **1.** liant, de legătură. **2.** astringent.

вяз, *-а m.* ulm.

вяза́льн/ый *adj.* de tricotat, de împletit, de croşetat; *~ая игла́* andrea.

вяза́льщик, *-а m.* **1.** legător (de snopi). **2.** împletitor.

вяза́ние, *-я n. sg.* **1.** tricotare, croşetare, împletire. **2.** *sg. (действие)* legare; *~ снопо́в* legarea snopilor.

вяза́нка, *-и f.* sarcină, legătură *(de vreascuri, surcele)*.

вя́занка, *-и f.* obiect tricotat/croşetat.

вя́заный *adj.* tricotat, împletit.

вяза́нье, *-я n.* **1.** obiect tricotat/croşetat/împletit. **2.** tricotare, împletit; legat.

вяза́ть[1], *вяжу́, вя́жешь vb. ipf. (pf. связа́ть) acuz.* **1.** *(чулки и т.п.)* a tricota, a croşeta, a împleti. **2.** *(связывать)* a lega; *~ снопы́* a lega snopi. **3.** *(constr.)* a întări, a lega; a fixa; *~ ка́мни цеме́нтом* a cimenta pietrele ◇ *~ и реши́ть* a tăia şi a spînzura.

вяза́ть[2], *вя́жет vb. ipf. impers.* a fi astringent.

вяза́ться, *вя́жется vb. ipf. с + instr.* a se potrivi, a concorda ◇ *де́ло не вя́жется* treaba nu merge.

вя́зка, *-и f. sg.* **1.** *(чулок)* tricotat, împletit. **2.** *(связывание)* legat, legare; *~ снопо́в* legatul snopilor. **3.** *(tehn.)* îmbinarea pieselor.

вя́зкий *adj.* vîscos, lipicios, cleios, mlăştinos, mocirlos.

вя́зкость, *-и f. sg.* vîscozitate.

вя́знуть, *-ну, -нешь vb. ipf. (pf. увя́знуть şi завя́знуть)* a se împotmoli, a se înfunda, a se îngloda, a se înnămoli.

вя́зовый *adj.* de ulm.

вязь, *-и f. sg. (lingv.)* ligatură.

вя́ление, *-я n. sg.* uscare *(la aer sau la soare)*, zvîntare *(despre peşte, carne)*.

вя́леный *adj.* uscat *(la aer sau la soare)*, zvîntat *(despre peşte, carne)*.

вя́лить, *-лю, -лишь vb. ipf. (pf. провя́лить) acuz.* a usca (la aer sau la soare), a zvînta *(despre peşte, carne)*.

вя́литься, *-ится vb. ipf. (pf. провя́литься)* a se usca *(la aer sau la soare)* a se zvînta. *(despre peşte, carne)*.

вя́ло *adv.* cu indolenţă, moale, slab.

вя́лость, *-и f. sg.* **1.** moliciune; moleşeală, indolenţă. **2.** *(med.)* atonie.

вя́лый *adj.* **1.** *(увядший)* veştejit, ofilit. **2.** *(о ко́же и т.п.)* flasc. **3.** *(fig.)* indolent, nepăsător, moale.

вя́нуть, *-ну, -нешь vb. ipf. (pf. завя́нуть şi увя́нуть)* a se veşteji, a se ofili ◇ *у́ши вя́нут* nu-i de ascultat; ţi-e scîrbă să-l asculţi.

вя́хирь *-я m. (zool.)* porumbel gulerat, porumbel sălbatic.

вя́щ/ий, *adj. (înv.)* mai mare; *к ~ему сожале́нию* spre marele meu regret.

Г

г *n. litera* şi *sunetul* «g».

га *m.* indecl. = *гекта́р* ha (= hectar)

габарди́н, *-а m. sg.* gabardină.

габарди́нов/ый *adj.* de/din gabardină; *~ое пальто́* palton/pardesiu de gabardină.

габари́т, *-а m. (tehn.)* gabarit.

габари́тный *adj. (tehn.)* de gabarit.

гава́нка, *-и f.* păpuşă de tutun.

гава́нна, *-ы f.* havană *(ţigară)*.

га́ванский *adj.* de/din port.

гава́нск/ий *adj.* havanian, de/din Havana; *~ая сига́ра* ţigară de foi, havană.

га́вань, *-и f.* rada portului; port; *во́льная ~* porto-franco.

га́вкать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. га́вкнуть) (pop.)* **1.** a lătra. **2.** a se răsti, a se răţoi.

гавО́т, *-а m. (înv.)* gavotă.

га́га, *-и f. (zool.)* eider, raţă polară.

гага́ра, *-ы f. (zool.)* fundac; bodîrlău.

гага́рий *adj. (zool.)* de fundac; de bodîrlău.

гага́рка, *-и f. (zool.) (specie de pasăre polară)* cufundar, bodîrlău, corlă.

гагаУ́з *-и* găgăuz.

гагаУ́зка, *-и f.* (femeie) găgăuză.

гагаУ́зы, *-ов pl.; sg. гагаУ́з, -а* găgăuz.

гагаУ́зский *adj.* găgăuz.

гага́чий *adj. (zool.)* de eider; *~ пух* puf de eider.

гад, *-а m.* **1.** reptilă. **2.** *(fig.)* ticălos, nemernic, netrebnic, canalie.

гада́лка, *-и f.* ghicitoare, cărturăreasă.

гада́льн/ый *adj.* de ghicit; *~ые ка́рты* cărţi de ghicit.

гада́льщик, *-а m.* ghicitor.

гада́льщица, *-ы f. v. гада́лка*

гада́тель, *-я m. v. гада́льщик*

гада́тельн/ый *adj.* **1.** de/pentru ghicit; *~ые ка́рты* cărţi de ghicit. **2.** îndoielnic, problematic, dubios.

гада́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* **1** a ghici, a prezice viitorul **2.** *prepl.* a presupune, a face presupuneri, a se pierde în conjecturi ◇ *~ на кофе́йной гу́ще* a ghici în cafea; *~ на боба́х* a ghici/a da în bobi.

га́дина, *-ы f.* netrebnic, nemernic, canalie.

га́дить, *га́жу, га́дишь vb. ipf. (pf. нага́дить).* **1.** *(despre animale)* a se băliga, a face murdărie, a murdări. **2.** *dat. (pop.)* a strica, a face rău (pe ascuns).

га́дкий *adj.* respingător, dezgustător; ticălos, mîrşav; *~ посту́пок* faptă mîrşavă.

гадли́вость, *-и f. sg.* dezgust, greaţă, scîrbă, oroare, aversiune, repulsie.

гадли́в/ый *adj.* plin de dezgust, plin de scîrbă; *~ое чу́вство* sentiment de dezgust.

га́достный *adj.* josnic, murdar, mîrşav, ticălos; *~ челове́к* om josnic.

га́дост/ь, *-и f.* **1.** lucru dezgustător, murdărie. **2.** faptă urîtă, josnicie, ticăloşie, mîrşăvie, porcărie; *кака́я ~!* ce mîrşăvie!; *сде́лать ~* a face o ticăloşie. **3.** cuvinte murdare, pornografii; *говори́ть ~и* a vorbi/a spune vorbe murdare.

гади́ок/а, *-и f.* **1.** *(zool.)* viperă, năpîrcă. **2.** *(fig. pop.)* viperă, scorpie; *пригре́ть ~ у за па́зухой* a creşte/a încălzi şarpele la sîn.

гади́ючий *adj. (zool.)* de viperă.

га́ер, *-а m. (înv.)* paiaţă, bufon, măscărici.

га́ерничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (înv. peior.)* a face pe bufonul/ pe măscăriciul; a se strîmba, a face fasoane.

га́ерский *adj. (înv.)* de paiaţă, de bufon, de măscărici.

га́ерство, *-а n. sg. (înv. peior.)* bufonerie, caraghioslîc.

га́ечный *adj. (tehn.)* de/pentru piu-

liță; ~*ключ* cheie de piuliță, cheie franceză.

газ[1], *-а m.* **1.** gaz; *благоро́дный* ~ gaz nobil; *(mil.) боево́й* ~ gaz de luptă; *боло́тный* ~ gaz metan; *возду́шный* ~ gaz aerian; *выхлопно́й* ~ gaze de eşapament; *горю́чий* ~ iperită; *горю́чий* ~ gaz combustibil; *есте́ственный* ~ gaz natural; *уга́рный* ~ oxid de carbon; *грему́чий* ~ gaz detonant; *углеводоро́дный* ~ hidrocarbură gazoasă; *углеки́слый* ~ bioxid de carbon; *удуши́вый* ~ gaz asfixiant; *раздража́ющий* ~ gaz iritant; *серни́стый* ~ bioxid de sulf, anhidridă sulfuroasă; *отравля́ющий* ~ gaz toxic; *свети́льный* ~ gaz de iluminat; *ядови́тый* ~ gaz toxic; *слезото́чи́вый* ~ gaz lacrimogen. **2.** *pl.* gaze *(din intestine)* ◇ *дать* ~ a mări viteza; *на по́лном* ~*е/газу́* cu toată viteza; *сба́вить* ~ a micşora viteza.

газ[2], *-а m. (text.)* gaz, voal, văl.

газа́ция, *-и f. sg.* gazare, saturare cu gaze.

газго́льдер, *-а m. (tehn.)* rezervor de gaze, gazometru.

газе́ль, *-и f.* gazelă.

газе́т/а, *-ы f.* ziar, gazetă; *выпуска́ть* ~*у* a edita un ziar; *вы́писать* ~*у* a se abona la un ziar ◇ *стенгазе́та = стенна́я* ~ gazetă de perete; *(iron.) ходя́чая* ~ om care vede-tot, spune-tot.

газе́тн/ый *adj.* de/pentru ziar; gazetăresc; ~ *рабо́тник* ziarist, gazetar; ~ *стиль* stil gazetăresc; ~*ая бума́га* hîrtie de ziar; ~ *кио́ск* chioşc de ziare; ~*ая кампа́ния* campanie în presă.

газе́тчик, *-а m.* **1.** vînzător de ziare. **2.** *(pop.)* ziarist, gazetar.

гази́рование, *-я n. sg. v.* **газа́ция**.

газиро́ванн/ый *adj.* gazos *(despre lichide)*; ~*ая вода́* apă gazoasă.

гази́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* a gaza, a satura cu gaze.

газиро́вка, *-и f. sg.* **1.** *v.* **газа́ция**. **2.** *(pop.)* apă gazoasă, sifon.

газифика́ция, *-и f. sg.* gazificare.

газифици́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* **1.** a instala gaze. **2.** a extrage gaze, a gazifica; ~ *у́голь* a extrage gaze din cărbune, a gazifica cărbunele.

газобалло́н, *-а m.* butelie *(de aragaz)*.

газобезопа́сный *adj. (min.)* antigrizutos.

газови́к, *-а́ m. (tehn.)* gazogen, generator de gaze.

газовщи́к, *-а́ m.* muncitor specialist în gazificare.

газовыделе́ние, *-я n. (tehn.)* degajare de gaze.

га́зовый[1] *adj.* de voal; *шарф* fular de voal, năframă.

га́зовый[2] *adj.* de gaz, gazos; ~*ая плита́* aragaz; ~ *счётчик* gazometru; ~ *дви́гатель* motor cu gaze.

газогенера́тор, *-а m. (tehn.)* gazogen, generator de gaze.

газогенера́торный *adj. (tehn.)* de gazogen, de generator de gaze.

газозаво́д, *-а m.* uzină de gaze.

газозащи́тный *adj. (tehn.)* gazoprotector.

газойль, *-я m. sg.* motorină.

газока́мера, *-ы f. (chim.)* cameră de gazificare/gazare.

газоли́н, *-а m. sg.* gazolină.

газоли́новый *adj.* de gazolină.

газоме́р, *-а m.* contor de gaz, gazometru.

газомёт, *-а m. (mil.)* aruncător de gaze.

газо́метр, *-а m.* gazometru.

газоме́трия, *-и f.* gazometrie.

газомотово́з, *-а m. (tehn.)* locomotivă cu gaz; gazocar.

газомото́р, *-а m.* motor cu gaze; *быстрохо́дный* ~ motor cu gaze cu turaţie mare.

газо́н, *-а m.* gazon, pajişte, verdeaţă.

газонепроница́емый *adj.* impermeabil pentru gaze.

газонокоси́л/ка, *-и f. (tehn.)* cositoare pentru gazon.

газоно́сный *adj.* gazifer; ~ *пласт* strat gazifer.

газообме́н, *-а m. sg. (biol.)* inspiraţie şi expiraţie, schimb de gaze.

газообра́зный *adj.* gazos, cu proprietăţi de gaz.

газоопредели́тель, *-я m. (tehn. mil.)* separator de gaze.

газоотдели́тель, *-я m. (tehn. mil.)* separator de gaze.

газоотража́тель, *-я m. (tehn. mil.)* deflector de gaze *(în jet)*.

газопло́тный *adj. (tehn.)* ermetic/etanş la gaze.

газопоглоти́тель, *-я m. (tehn. mil.)* absorbant de gaze.

газоприёмник, *-а m. (chim.)* colector/recipient de gaze.

газопрово́д, *-а m.* ţeavă, conductă de gaze.

газопроница́емость, *-и f. sg.* permeabilitate la gaze.

газопу́ск, *-а m. (tehn. mil.)* emisie de gaze.

газораспределе́ние, *-я n. (tehn. mil.)* distribuţie de gaze.

газоразря́дник, *-а m. (tehn. mil.)* colector de gaze.

газосва́рка, *-и f.* sudare autogenă, sudare cu gaz.

газосва́рщик, *-а m.* sudor autogen.

газоснабже́ние, *-я n.* aprovizionare cu gaze.

газоспаси́тельный *adj. (tehn.)* de protecţie contra gazelor.

газоспускно́й *adj.* pentru evacuarea gazelor.

газостекло́, *-а́ n.* sticlă spongioasă.

газосто́йкий *adj.* rezistent la gaze.

газотрубово́з, *-а m.* locomotivă cu turbină cu gaz.

газоубе́жище, *-а n.* adăpost antigaz.

газоулови́тель, *-я m. (tehn. mil.)* absorbant/captator de gaze.

газохрани́лище, *-а n.* rezervor de gaze.

гайдама́к, *-а m. (ist.)* **1.** *haidamac (cazac-ucrainean, luptător împotriva feudalilor polonezi)*. **2.** *haidamac (soldat în armata contrarevoluţionară din Ucraina în epoca războiului civil)*.

гайдама́цкий *adj. (ist.)* de *haidamac*

гайдро́н, *-а m. (av.)* cablu de ancorare la baloane.

гайду́к, *-а m.* **1.** *(ist.)* haiduc. **2.** *(în epoca feudală în Rusia)* lacheu la trăsură.

га́йк/а, *-и f. (tehn.)* piuliţă; *бара́шковая* ~ piuliţă rotundă cu aripi, piuliţă-fluture; *глуха́я* ~ piuliţă oarbă; *накидна́я* ~ piuliţă olandeză; *зажи́мная* ~ piuliţă de strîngere; *подвижна́я* ~ piuliţă mobilă ◇ ~ *слаба́* nu mă ţin/nu-l ţin curelele; *закрути́ть/подкрути́ть* ~*у/*~*и* a strînge şurubul.

гайморит, *-а m. (med.)* sinuzită *(maxilară)*.

гак, *-а m.* cîrlig.

гала́ктика, *-и f.* galaxie.

галакти́ческий *adj.* galactic.

галали́т, *-а m.* galalit.

галантере́йный *adj.* de galanterie, de mercerie; ~ *магази́н* magazin de galanterie.

галантере́йщик, *-а m.* negustor de articole de galanterie, negustor de mărunţişuri.

галантере́я, *-и f. sg.* articole de galanterie, mercerie, mărunţişuri.

гала́нтно *adv.* în mod **galant**, curtenitor, ademenitor.

гала́нтность, *-и f. sg.* galanterie, politeţe, curtoazie.

гала́нтный *adj.* galant, curtenitor, manierat, politicos.

галдёж, *-дежа́ m. sg.* gălăgie, larmă, tărăboi, scandal, vacarm.

галде́ть, *-ди́шь vb. ipf.* a face larmă, a ţipa, a vocifera, a zbiera, a face tărăboi.

галени́т, *-а (mineral.)* galenită.

гале́ра, *-ы f. (ist.)* galeră ◇ *сосла́ть на гале́ры* a condamna la galere.

галере́я, *-и f.* **1.** gang, coridor, galerie; *ми́нная* ~ galerie de mină. **2.** *(teatr.)* galerie. **3.** *(fig.)* şir, serie, galerie; ~ *литерату́рных ти́пов* galerie de tipuri literare; *карти́нная* ~ galerie de artă; pinacotecă.

гале́рный *adj. (ist.)* de galeră.

гале́та, *-ы f.* pesmet, galetă.

галёрка, *-и f. (teatr.)* **1.** galerie. **2.** *sg. (fig.)* publicul de la galerie.

га́лечник, *-а m.* pietriş de rîu, prundiş.

галимать/я́, *-и f. sg.* galimatie, absurditate, vorbe goale; *пести́* ~*ю* a

vorbi aiurea/în dodii; a îndruga (la) verzi şi uscate.

галифе́ *n. indecl.* pantaloni de călărie.

га́лка, *-и f.* stăncuţă, stancă, cioară ◇ *счита́ть га́лок* a) a tăia frunză la cîini; a număra de cîte ori cîntă cucul; b) a căsca gura.

га́ллий, *-я m. sg. (chim.)* galiu.

галлици́зм *-а m. (lingv.)* galicism.

галлома́н, *-а m. (înv.)* galoman, francoman, franţuzit.

галлома́ния, *-n f. sg. (înv.)* galomanie, francomanie.

галло́н, *-а m.* galon *(unitate de măsură de 4,5 l în Anglia şi de 3,7 l în S.U.A.).*

га́ллы, *-о́в pl.; sg. галл, -а m.* **1.** *(ist.)* gali. **2.** *(înv.)* francezi.

га́лльский *adj.* galic.

галлюцинато́рный *adj.* de halucinaţie, cu halucinaţii.

галлюцина́ция, *-и f.* halucinaţie.

галлюцини́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a avea halucinaţii.

галоге́н, *-а m. (chim.)* halogen.

галои́д, *-а, m. (chim.)* haloid.

галоп, *-а m. sg.* **1.** galop. **2.** *(înv.)* galop *(dans)* ◇ *поднять в* ~ a alerga în galop, a galopa.

галопи́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a galopa.

галопо́м *adv.* **1.** în galop; *скака́ть* ~ a alerga în galop, a galopa. **2.** *(fig.)* foarte repede, în sărituri, în salturi.

га́лоч/ий, *adj.* de cioară, de stancă; *~ьи гнёзда* cuiburi de cioară.

галош/а, *-и f.* galoş ◇ *(fam.) поса-ди́ть в ~у* a face de rîs/de ocară; a pune (pe cineva) într-o situaţie ridicolă; *(fam.) сесть в ~у* a se face de rîs; a se găsi într-o situaţie ridicolă.

галс, *-а m. (mar.)* **1.** direcţie, mură, voltă; linie de sondaj, alură; *переме́нить* ~ a schimba direcţia; *идти́ пра́вым ~ом* a naviga cu murele la tribord. **2.** frînghia care leagă colţul de jos al pînzei.

га́лстук, *-а m.* cravată; *пионе́рский* ~ cravată de pionier; *завяза́ть* ~ a-şi lega cravata ◇ *заложи́ть/зали́ть за га́лстук* a trage la măsca.

га́лстучный *adj.* de cravată.

галу́н, *-а m.* tresă, galon, firet.

галу́нный, *adj.* galonat, cu galoane, cu fireturi.

галу́шки, *-шек; pl.; sg. -шка, -и f.* găluşte.

галчо́нок, *-нка m.* pui de stăncuţă, pui de cioară.

гальваниза́ция, *-и f. sg. (fiz.)* galvanizare.

гальванизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz. (fiz.)* a galvaniza.

гальвани́зм, *-а m. sg. (fiz.)* galvanism.

гальвани́ческ/ий *adj. (fiz.)* galvanic; ~ *ток* curent galvanic; ~ *элеме́нт* element galvanic; *~ая батаре́я* pilă galvanică.

гальвано́метр, *-а m. (fiz.)* galvanometru.

гальванометри́я, *-и f.* galvanometrie.

гальванопла́стика, *-и f. (tehn.)* galvanoplastie.

гальваноско́п, *-а m. (fiz.)* galvanoscop.

гальванотерапи́я, *-и f. sg. (med.)* galvanoterapie.

гальванотéхника *-и f. sg.* galvanotehnică.

гальванопи́тия, *-и sg.* galvanotipie.

га́лька, *-и f. sg.* prundiş, pietriş de rîu.

гам, *-а m. sg.* gălăgie, larmă, tărăboi; *шум и* ~ tevatură, tărăboi.

гама́к, *-а m.* hamac.

гама́ши, *-а́ш pl.; sg. -а́ша, -и f.* ghetre, jambiere.

гамби́т, *-а m.* gambit *(la jocul de şah).*

гамби́тный *adj.* de gambit.

га́мма[1], *-ы f.* **1.** *(muz.)* gamă. **2.** *(fig.)* serie, gamă; ~ *кра́сок* gamă de culori; ~ *ощуще́ний* gamă de senzaţii.

га́мма[2], *-ы f.* gama *(literă greceasca)*; *(fiz.) ~-акти́вность* activitate gama; *~-излуче́ние* radiaţii gama, radiaţie roentgen; *~-корре́ктор* corector de raze gama; *~-лучи́* raze gama; *~-части́цы* particule gama.

га́мма-глобули́н, *-а m. (med.)* gama-globulină.

га́нглий, *-я m. (anat.)* ganglion; *вегета-ти́вный* ~ ganglion vegetativ.

ганглио́зный *adj.* ganglionar.

гангре́на, *-ы f. sg.* cangrenă.

гангрено́зный *adj.* de cangrenă, cangrenos.

га́нгстер, *-а m.* gangster.

га́ндбол, *-а m. (sport)* handbal.

гандика́п, *-а m.* handicap.

ганте́ль, *-и f. (sport)* haltere; *разбо́рная* ~ halteră demontabilă.

гаоли́н, *-а m. sg. (bot.)* gaolean, sorg zaharat, măturică.

гара́ж, *-а m.* garaj.

гара́нт, *-а m.* garant, chezaş.

гарантийн/ый *adj.* de garanţie, de chezăşie; *~ое письмо́* scrisoare de garanţie.

гаранти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz.* **1.** a garanta; ~ *ка́чество това́ра* a garanta calitatea mărfii. **2.** *acuz. от + gen.* a ocroti, a păzi, a proteja, a asigura, a pune la adăpost.

гара́нти/я, *-и f.* garanţie, chezăşie, asigurare; ~ *успе́ха* chezăşia succesului.

гардемари́н, *-а m. (înv.)* aspirant la marină.

гардемари́нский *adj. (înv.)* de aspirant la marină.

гардеро́б, *-а m.* **1.** şifonier, garderob, dulap de haine. **2.** garderobă, vestiar. **3.** *col.* îmbrăcăminte, garderobă.

гардеро́бн/ый *adj.* **1.** de garderob; de garderobă. **2.** *~ая, -ой f. (înv.)* garderobă, vestiar.

гардеро́бщик, *-а m.* garderobier.

гардеро́бщица, *-ы f.* garderobieră.

гарди́на, *-ы f.* draperie, perdea.

гарди́нный *adj.* de draperie, de perdea.

гаревóй *adj.* acoperit/presărat cu zgură.

гаре́м, *-а m.* harem.

гаре́мный *adj.* de harem.

га́ркать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. тот. га́ркнуть) (pop.)* **1.** a răcni, a urla, a ţipa, a zbiera. **2.** a se răsti, a răcni.

га́ркнуть, *-ну, -нешь vb. pf. тот. v. га́ркать*

гармониза́ция, *-и f. sg. (muz.)* armonizare.

гармонизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz. (muz.)* a armoniza.

гармо́ник/а, *-и f.* **1.** armonică; *губна́я* ~ armonică de gură, muzicuţă. **2.** încreţituri, falduri, pliuri; *сложи́ть ~ой* a plisa. **3.** *(ferov.)* burduf de intercomunicaţii. **4.** *(lingv.)* armonică, ton secundar.

гармони́р/овать, *-рую, -руешь vb. ipf. с + instr.* a se potrivi, a fi în armonie, a concorda, a corespunde; a se asorta; *цвета́ ~уют* culorile se asortează.

гармони́ст[1], *-а m. (muz.)* armonist.

гармони́ст[2], *-а m.* cîntăreţ din armonică.

гармони́ческ/ий *adj.* armonic, armonios; melodios; *~ое движе́ние* mişcare armonioasă; *(muz.)* ~ *стиль* stil armonios; *(mat.)* ~ *ряд* serie armonică.

гармони́чн/ый *adj.* armonios, armonic; *~ое не́ние* cîntec armonios.

гармо́ни/я, *-и f.* **1.** *(muz.)* armonie. **2.** armonie, concordanţă, acord; ~ *кра́сок* armonie de culori; ~ *гла́сных* armonie vocalică; *зако́н ~и гла́сных* legea armoniei vocalice.

гармо́нный *adj.* de armonică.

гармо́нь, *-и f. (pop.)* armonică.

гармо́шка, *-и f. dim.* **1.** *(pop.)* muzicuţă, armonică. **2.** *(tehn.)* burduf.

га́рнец, *-нца m. (înv.)* garneţ *(unitate de măsură ruseasca egală cu 3,28!).*

гарнизо́н, *-а m.* garnizoană; *нача́льник ~а* comandantul garnizoanei.

гарнизо́нн/ый *adj.* de garnizoană; *~ая слу́жба* serviciu în garnizoană.

гарни́р, *-а m.* garnitură; *с карто́фельным ~ом* cu garnitură de cartofi.

гарнирóвка, *-и f.* **1.** *(действие) (înv.)* ornare. **2.** *(действие)* preparare a garniturii.

гарнитýр, *-а m.* garnitură, asortiment; *ме́бельный* ~ garnitură de mobilă.

гарнитýра, *-ы f. (tipogr.)* garnitură de litere.

га́рн/ый *adj. (înv.)* de ars; *~ое ма́сло* ulei lampant.

га́рпиус, *-а m.* sacîz, colofoniu.

гарпýн, *-а́ m.* **1.** harpon, cange; *бить ~о́м* a prinde cu harponul. **2.** *(tehn.)* scoabă de fier pentru consolidarea a doi pereţi.

гарпунёр, *-а m. v. гарпу́нщик*

гарпýнный *adj.* de harpon, de cange.

гарпýнщик, *-а m.* harponier.

гарт, *-а m. sg. (tipogr.)* aliaj de plumb, cositor, antimoniu *(pentru litere).*

га́рус, *-а m. sg.* lînă toarsă fin.

га́русный *adj.* de lînă toarsă.

гарцева́ть, *-цу́ю, -цу́ешь vb. ipf.* a călări voinicește, a-şi juca calul în frîu.

гарь, *-и f. sg.* **1.** ceva ars; *па́хнет*

~ю miroase a ars. **2.** *(reg.)* suprafaţă de pădure incendiată, arsură. **3.** *col.* funingine, reziduuri de cărbune ars, zgură.

гаси́тель, *-я m. (tehn.)* stingător, amortizor.

гаси́ть, *га́шу, га́сишь vb. ipf. (pf. погаси́ть) acuz.* **1.** *(pf. şi погаси́ть)* a stinge; ~ *свечу́* a stinge lumînarea; ~ *электри́чество* a stinge/a închide lumina. **2.** *(fig.)* a înăbuşi. **3.** a anula; ~ *ма́рку* a anula timbrul, a oblitera; *(sport)* ~ *мяч* a anula o minge ◇ ~ *и́звесть* a stinge var.

га́снуть, *-нет; trec. гас, -ла, -ло vb. ipf. (pf. уга́снуть, погаснуть şi загаснуть)* **1.** a se stinge. **2.** a se stinge, a se epuiza, a seca. **3.** a slăbi, a se topi, a se pipernici.

гастри́т, *-а m. (med.)* gastrită; *о́стрый* ~ gastrită acută; *хрони́ческий* ~ gastrită cronică.

гастри́ческий *adj.* gastric.

гастрогра́фия, *-и f.* gastrografie.

гастролёр, *-а m.* **1.** artist în turneu. **2.** *(fig.)* om nestatornic, care îşi schimbă mereu locul de muncă.

гастролёрша, *-и f.* artistă în turneu.

гастро́ли, *-ей pl.; sg. -о́ль, -и f.* turneu; *вы́ехать на* ~ a pleca în turneu.

гастроли́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* **1.** a juca în turneu. **2.** *(fig.)* a fi nestatornic, a-şi schimba mereu locul de muncă.

гастро́льный *adj.* de turneu; ~ *спекта́кль* reprezentaţie de turneu.

гастроно́м[1], *-а m.* gastronom.

гастроно́м[2], *-а* magazin alimentar.

гастрономи́ческ/ий *adj.* gastronomic, alimentar; ~ *магази́н* magazin alimentar, magazin cu delicatese; ~*ие това́ры* articole/produse alimentare; delicatese.

гастроно́мия, *-и f. sg.* articole alimentare; delicatese.

гастропо́ды, *-ов pl. (zool.)* gastropode.

гати́ть, *гачу́, гати́шь. vb. (pf. загати́ть) acuz.* a podi cu fascine *sau* cu bîrne *(un loc mlăştinos).*

гать, *-и f.* pod/podeţ de nuiele *sau* bîrne *(peste un loc mlăştinos).*

га́убица, *-ы f.* obuzier; *полева́я* ~ obuzier de cîmp; *тяжёлая* ~ obuzier greu.

га́убичный *adj.* de obuzier.

гауптва́хт/а, *-ы f. (mil.)* **1.** corp de gardă. **2.** cameră de arest, arest; *посади́ть на* ~*у* a băga la arest.

гафф, *-а m. (geol.)* lagună.

гаше́ние, *-я n.* stingere, extincţie.

гашён/ый *adj. (în expr.)* ~*ая и́звесть* ~ var stins.

гаше́тка, *-и f.* trăgaci *(la o armă).*

гашиш, *-а m. sg.* haşiş.

гвалт, *-а m. (pop.)* gălăgie, hărmălaie, zarvă, tărăboi; *поднима́ть* ~ a face tărăboi, a stîrni zarvă.

гварде́ец, *-е́йца m.* soldat *sau* ofiţer din gardă.

гварде́йский *adj.* de/din gardă; ~ *полк* regiment de gardă.

гва́рди/я, *-и f. sg.* gardă; ~*и майо́р* maior de/din gardă ◇ *(ist.) кра́сная* ~ gardă roşie; *(fig.) ста́рая* ~ vechea gardă; *(ist.) бе́лая* ~ garda albă.

гвоздарный *adj.* de fabricat cuie; ~ *цех* atelier de fabricat cuie.

гвоздарь, *-я m.* muncitor la fabrica de cuie.

гво́здик, *-а m. dim.* cuişor.

гвозди́ка[1], *-и f. (bot.)* garoafă.

гвозди́ка[2], *-и f. (bot.)* cuişoare *(condiment).*

гвозди́льный *adj.* de cuie, de fabricat cuie; ~ *заво́д* fabrică de cuie.

гвозди́ть, *-зжу́, -зди́шь vb. ipf.* **1.** a snopi în bătaie. **2.** a stărui în a ..., a pisa.

гвозди́чник, *-а m. (bot.)* limba-peştelui.

гвозди́к, *-дка́ m. v. гво́здик*

гвозди́чн/ый *adj. (bot.)* **1.** de cuişoare; ~*ое ма́сло* ulei de cuişoare. **2.** ~*ые, -ых pl.* cariofilacee.

гвоздодёр, *-а m.* dispozitiv pentru scos cuie.

гвозд/ь[1], *-я m.* cui; *сапо́жный* ~ cui (de lemn) de cizmărie; *бесиля́пный* ~ cui fără floare; *зазу́бренный* ~ cui stricat; *кро́вельный* ~ cui de tablă ◇ *(pop.) и никаки́х ~е́й!* şi cu asta basta! ~ *ем засе́сть/сиде́ть* a-i sta pe inimă; a-i sta ca un ghimpe/ca un cui în inimă; *походи́ть, как* ~ *на пани-хи́ду* se potriveşte/se loveşte/ se bro-

deşte ca iepurele la biserică/ca ţiganul vinerea la stînă.

гвоздь[2], *-я́ m.* centru, punct de atracţie; ~ *сезо́на* centrul de atracţie al sezonului.

гвоздян/о́й *adj.* de cui, al cuiului; ~*а́я шля́пка* floarea cuiului, capul cuiului.

где *adv.* **1.** *interog.* unde?, în ce loc?; ~ *вы рабо́таете*? unde lucraţi? **2.** *rel.* unde, în care; *дом, ~ я живу́* casa în care locuiesc. **3.** *dat. cu inf.* e peste puterile lui; ~ *ему́ спра́виться!* e peste puterile lui să facă faţă. **4.** pe undeva; *не вида́ли ли* ~ *мое́й шля́пы*? nu mi-aţi văzut pe undeva pălăria? ◇ ~ *ни на есть* oriunde; ~ *бы* în loc să; ~ *бы то ни было* oriunde ar fi; ~ *на́ше не пропада́ло* unde a mers mia, meargă şi suta; ~ *поведётся* unde se nimereşte/se întîmplă; ~ *ему́ поня́ть!* ce să mai priceapă!; ~ *попа́ло* la nimereală.

где́-где *adv. (pop.)* ici-colo, pe alocuri.

где́-либо *adv.* undeva, oriunde.

где́-нибудь *adv. v. где́-либо*

где́-то *adv.* undeva, pe undeva.

гегельи́нец, *-инца m. (fil.)* hegelian.

гегельи́нский *adj. (fil.)* hegelian.

гегельи́нство, *-а m. (fil.)* hegelianism.

гедони́зм, *-а m.* hedonism.

гедони́ческий, *adj.* hedonist.

гегемо́н, *-а m.* hegemon.

гегемо́ния, *-и f.* hegemonie; ~ *пролетариа́та* hegemonia proletariatului.

гее́нна, *-ы f. (bis. livr.)* gheenă, iad, infern.

ге́йзер, *-а m* gheizer.

гейм, *-а m. (sport.)* ghem.

ге́йша, *-и f.* gheişă.

гекатомба, *-ы f.* hecatombă.

гекза́метр, *-а m.* hexametru.

гексагона́льный *adj.* hexagonal.

гекса́эдр, *-а m. (mat.)* hexaedru.

гекта́н, *-а m. (chim.)* hectan.

гекта́р, *-а m.* hectar.

гектова́тт, *-а m. (el.)* hectowatt.

гекто́граф, *-а m. (tehn.)* hectograf.

гектографи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. iacuz.* a tipări la hectograf, a hectografia.

гектографи́ческий *adj. (tehn.)* de hectograf, hectografic.

гектоли́тр, *-а m.* hectolitru.

гектоме́тр, *-а m.* hectometru.

ге́лий, *-я m. sg. (chim.)* heliu.

геликоптер, *-а m. (av.)* elicopter.

гелиогравю́ра, *-ы f. (tipogr.)* heliogravură.

гелио́граф, *-а m. (tehn. mil.)* heliograf.

гелиогра́фия, *-и f. (tehn. mil.)* heliografie.

гелио́метр, *-а m.* heliometru.

гелиоско́п, *-а m. (astr.)* helioscop.

гелиоста́т, *-а m. (astr. fiz.)* heliostat.

гелиотéхника, *-и f. (tehn. mil.)* heliotehnică.

гелиотро́п, *-а m. (bot. mineral.)* heliotrop.

гелиотропи́зм, *-а m. sg. (biol.)* heliotropism.

гелиоцентри́зм, *-а m. (sg.) (astr.).* heliocentrism.

гелиоцентри́ческий *adj. (astr.)* heliocentric.

гельминтоло́гия, *-и f.* helmintologie.

гельминтологи́ческий *adj.* helmintologic.

гематúн, *-а m. (fiziol.)* hematină.

гемати́т, *-а m. (min.)* hematit.

гематоге́н, *-а m. (med.)* hematogen.

гемато́ма, *-ы f.* hematom.

ге́мма, *-ы f.* gemă.

гемоглобúн, *-а m. sg. (fiziol.)* hemoglobină.

гемодинáмика, *-и f. (fiziol.)* hemodinamică.

гемолúмфа, *-ы f. (fiziol.)* hemolimfă.

геморрагúя, *-и f. (med.)* hemoragie.

геморроидáльн/ый *adj.* hemoroidal, cu hemoroizi; ~*ые ши́шки* hemoroizi.

геморро́й, *-я m.* hemoroizi.

гемоста́з, *-а m. (med.)* hemostază.

гемофúлия, *-и f. sg. (med.)* hemofilie.

ген, *-а m. (biol.)* genă.

генеалоги́ческ/ий *adj.* genealogic; ~*ое де́рево* arbore genealogic.

генеало́гия, *-и f.* genealogie.

гене́зис, *-а m.* geneză, origine, obîrşie.

генера́л, *-а m.* general; ~ *-майо́р*

general-maior; ~ *-лейтена́нт* general-locotenent; ~*-полко́вник* general-colonel; ~ *рмии* general de armată; ~*-адъюта́нт* general-adjutant.

генера́л-губерна́тор, *-а m.* guvernator general.

генера́л-губерна́торский *adj.* de guvernator general, al guvernatorului general.

генерализа́ция, *-и f.* generalizare.

генерализи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz.* a generaliza.

генерали́ссимус, *-а m.* generalisim.

генералите́т, *-а m. col.* corpul generalilor.

генера́льн/ый *adj.* general; ~ *секрета́рь* secretar general; ~ *ко́нсул* consul general; ~*ая репети́ция* repetiţie generală; ~ *штаб* marele stat major; ~*ая ассамбле́я* OOH Adunarea Generală a O.N.U.; *(ist.)* ~*ые шта́ты* statele generale.

генера́льск/ий *adj.* de general, al generalului; ~*ие пого́ны* epoleţi de general.

генера́льша, *-и f.* generăleasă, soţie de general.

генерати́вный *adj.* generator.

генера́тор, *-а m. (tehn.)* **1.** generator, dinam; *гидротурби́нный* ~ hidrogenerator; *многофа́зный* ~ generator polifazat; *паротурби́нный* ~ turbogenerator cu aburi; *тихохо́дный* ~ generator cu turaţie joasă/ mică; *га́зовый* ~ gazogen, generator de gaz.

генера́торный *adj. (tehn.)* de generator, de dinam.

генера́ция, *-и f.* generaţie.

гене́тика, *-и f. sg. (biol.)* genetică.

гене́тик, *-а m.* genetician.

генети́ческ/ий *adj.* **1.** *(biol.)* genetic, de genetică; ~*ая теория* teorie genetică. **2.** de geneză, cu privire la geneză.

гениа́льно *adv.* (în mod) genial.

гениа́льность, *-и f. sg.* genialitate, geniu.

гениа́льн/ый *adj.* genial, de geniu; ~*ое произведе́ние* operă genială.

ге́ни/й, *-я m.* **1.** geniu, forţă creatoare. **2.** *(mitol.)* geniu, duh, spirit; *(fig.) мой до́брый* ~ geniul meu bun; *злой* ~ geniu rău.

геноци́д, *-а m.* genocid.

генпла́н, *-а m.* = *генера́льный план* plan general.

генциа́на, *-ы f. (bot.)* genţiană, ghinţură.

геншта́б, *-а m.* = *генера́льный штаб* marele stat major.

геобота́ника, *-и f.* geobotanică.

гео́граф, *-а m.* geograf, specialist în geografie; *(pop.)* profesor de geografie.

географи́ческ/ий *adj.* geografic, de geografie; ~*ая ка́рта* hartă geografică; ~ *а́тлас* atlas geografic; ~*ие усло́вия* condiţii geografice.

геогра́фи/я, *-и f. sg.* geografie; *полити́ческая* ~ geografie politică; *физи́ческая* ~ geografie fizică; ~ *расте́ний* geografia plantelor; *уче́бник* ~*и* manual de geografie.

геодези́ст, *-а m.* geodezist, specialist în geodezie.

геодези́ческий *adj.* geodezic, de geodezie; ~*ие прибо́ры* aparate geodezice.

геоде́зия, *-и f. sg.* geodezie.

геодина́мика, *-и f. (geol.)* geodinamică.

гео́лог, *-а m.* geolog, specialist în geologie.

геоло́гия, *-и f. sg.* geologie; *динами́ческая* ~ geologie dinamică; *прикладна́я* ~ geologie aplicată; *инжене́рная* ~ geologie tehnică.

геологи́ческий *adj.* geologic, de geologie.

геологоразве́дка, *-и f.* prospectare geologică.

геологоразве́дочный *adj.* de cercetări geologice, de prospecţiuni geologice.

геомагнети́зм, *-а m. (geol.)* geomagnetism.

геоме́тр, *-а m.* geometru, specialist în geometrie.

геометри́ческ/ий *adj.* geometric, de geometrie; ~*ая прогре́ссия* progresie geometrică; ~*ие тела́* corpuri geometrice; ~*ие фигу́ры* figuri geometrice.

геоме́трия, *-и f. sg.* geometrie; *начерта́тельная* ~ geometrie descriptivă; *аналити́ческая* ~ geometrie analitică; *эвкли́дова* ~ geometria euclidiană; ~ *в простра́нстве* geometrie în spaţiu; ~ *на пло́скости* geometrie plană.

геоморфоло́гия *-и, f.* geomorfologie.

геопотенциа́л, *-а m. (geol.)* geopotenţial.

георги́н, *-а m. (bot.)* gherghină, dalie.

георги́на, *-ы f. (bot.) v. георги́н*

геотерми́я, *-и f. (geol.)* geotermie.

геотропи́зм, *-а m. (biol.)* geotropism.

геофи́зик, *-а m.* geofizician.

геофи́зика, *-и f. sg.* geofizică.

геофизи́ческий *adj.* geofizic, de geofizică; *междунаро́дный* ~ *год* anul geofizic internaţional.

геохи́мия, *-и f. sg.* geochimie.

геоцентри́зм, *-а m. sg. (astr.)* geocentrism.

геоцентри́ческий *adj.* geocentric.

гепа́рд, *-а m.* ghepard.

гепари́н, *-а m. (farm.)* heparină.

гепати́т, *-а m. (med.)* hepatită.

гера́льдика, *-и f. sg.* heraldică.

геральди́ческий *adj.* heraldic, de heraldică.

гера́ниевый *adj. (bot.)* **1.** de muşcată. **2.** ~**ые**, *-ых pl.* gheraniacee.

гера́нь, *-и f. (bot.)* muşcată.

герб, *-á m.* stemă, emblemă, blazon, marcă.

гербаризи́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a strînge plante pentru ierbar, a face ierbar.

герба́рий, *-я m.* ierbar.

ге́рбов/ый *adj.* **1.** de/cu stemă; de/cu blazon; ~*ые пу́говицы* nasturi cu stemă. **2.** timbrat, marcat; de timbru; ~ *сбор* taxă de timbru; ~*ая бума́га* hîrtie timbrată, coală timbrată; ~*ая ма́рка* timbru fiscal.

геркуле́с[1], *-а m. (fig.)* om foarte puternic, un Hercule.

геркуле́с[2], *-а m.* fulgi/crupe de ovăz.

геркуле́совский *adj.* de Hercule, herculean; foarte puternic, uriaş.

геркуле́совый *adj.* de fulgi de ovăz.

герма́ний, *-я m. (chim.)* germaniu.

германи́ст, *-а m* germanist.

германи́стика, *-и f.* germanistică.

германи́зм, *-а m. (lingv.)* germanism.

герма́нка, *-и f.* germană.

германофи́л, *-а m.* germanofil.

германофи́льский *adj.* germanofil.

германофо́б *-а m.* germanofob.

германофо́бский *adj.* germanofob, de germanofob.

германофо́бство, *-а n. sg.* germanofobie.

герма́нск/ий *adj.* german, germanic; ~*ие языки́* limbi germanice.

герма́нцы, *-цев pl.; sg. герма́нец, -нца m.* germani.

германродит, *-а m.* hermafrodit.

германродити́зм, *-а m. sg.* hermafroditism.

герметиза́ция, *-и f.* ermetizare.

гермети́ческий *adj.* ermetic.

гермети́чность, *-и f. sg.* însuşirea de a fi ermetic, ermeticitate.

гермети́чный *adj. v. гермети́ческий*

геро́изм, *-а m. sg.* eroism; *трудово́й* ~ eroism în muncă; *бума́жный* ~ eroism în vorbe (pe hîrtie); *проявля́ть/ прояви́ть* ~ a da dovadă de eroism.

геро́ика, *-и f.* eroism.

геро́иня *-и f.* eroină; *мать-*~ mamă eroină.

геро́йческ/ий *adj.* **1.** eroic; măreţ, grandios, maiestos; ~*ая эпо́ха* epocă măreaţă. **2.** extrem, extraordinar; ~*ое сре́дство* procedeu extrem; ~*ие ме́ры* măsuri excepţionale.

геро́/й, *-я m.* erou; ~ *траге́дии* erou de tragedie; ~ *дня* erou al zilei; ~ *на́шего вре́мени* erou al timpurilor noastre; ~ *Сове́тского Сою́за* erou al Uniunii Sovietice; ~ *социалисти́ческого труда́* erou al muncii socialiste ◇ ~ *не моего́ рома́на* nu e omul care m-ar putea scoate din minţi; *гляде́ть* ~*ем* a avea înfăţişare de erou.

геройческий *adj.* eroic, de erou, vitejesc; ~ *посту́пок* faptă eroică, faptă vitejească.

геро́йство, *-а n. sg.* **1.** eroism, vitejie, caracter eroic; *прояви́ть* ~ a da dovadă de eroism. **2.** faptă eroică/vitejească.

геро́льд, *-а m. (ist.)* crainic.

геронтоло́гия, *-и f.* gerontologie.

ге́рпес, *-а m. (med.)* herpes.

герундив, *-а m. (gram.)* gerundiv.

геру́ндий, *-я m. (gram.)* gerunziu.

ге́рцог, *-а m.* duce.

герцоги́ня, *-и f.* ducesă.

ге́рцогский *adj.* ducal.

ге́рцогство, *-а n.* **1.** ducat. **2.** titlul de duce.

гете́ра, *-ы f.* **1.** *(ist.)* hetairă. **2.** curtezană.

гетероге́нный *adj.* heterogen.

гетероморфи́зм, *-а m. (geol.)* heteromorfism, polimorfie.

ге́тман, *-а m. (ist.)* hatman.

ге́тманский *adj. (ist.)* hătmănesc, de hatman.

ге́тманство, *-а n. sg. (ist.)* hătmănie.

ге́тры, *гетр pl.* ghetre, jambiere.

ге́тто *n. indecl.* ghetou.

гешефт, *-а m.* gheşeft, afacere.

гиацинт, *-а m.* zambilă.

гиацинтовый *adj.* de zambilă, de hiacint.

гиббо́н, *-а m. (zool.)* gibon.

ги́бел/ь [1], *-и f. sg.* pieire, moarte; *идти́ на ве́рную* ~ a merge la moarte sigură; ~ *корабля́* naufragiul corăbiei; *траги́ческая* ~ moarte tragică ◇ *идти́ навстре́чу со́бственной* ~*и* a-şi tăia craca de sub picioare; *обрека́ть на* ~ a sorti pieirii; *посыла́ть на ве́рную* ~ a trimite la moarte sigură; *спасти́ от ве́рной* ~*и* a scoate din gura lupului, a salva de la pieire.

ги́бель [2], *-и f. sg. (pop.)* mulţime, masă, noian, roi, sumedenie, puzderie, droaie; ~ *комаро́в* roiuri de ţînţari; ~ *наро́да* sumedenie de oameni; ~ *фру́ктов* belşug de fructe.

ги́бельность, *-и f.* caracter distrugător/funest, primejdie, pericol.

ги́бельн/ый *adj.* primejdios, periculos; dezastruos, funest, fatal; ~*ые после́дствия* urmări/consecinţe funeste; ~ *шаг* pas primejdios.

ги́бка, *-и f. (де́йствие)* încovoiere, curbare.

ги́бк/ий *adj.* **1.** mlădios, suplu, flexibil, elastic, mobil; ~*ая ве́тка* creangă mlădioasă. **2.** *(fig.)* uşor adaptabil, maleabil, elastic; ~ *ум* minte ageră.

ги́бкость, *-и f, sg.* **1.** flexibilitate, elasticitate, mlădiere, suplete, mobilitate. **2.** *(fig.)* maleabilitate, caracter maleabil, suplete.

ги́бл/ый *adj. (pop.)* plin de pericole; deznădăjduit, desperat, fără speranţă; ~*ое де́ло* cauză pierdută, situaţie proastă/desperată.

ги́бнуть, *-ну, -нешь vb. ipf. (pf. поги́бнуть)* a pieri, a se prăpădi, a se distruge, a se nimici, a muri.

гибри́д, *-а m.* hibrid, corcitură.

гибридиза́ция, *-и f. sg.* hibridizare, încrucişare, bastardare.

гибри́дный *adj.* de hibrid, hibrid.

гига́нт, *-а m.* gigant, uriaş, colos.

гига́нтизм, *-а m. (med.)* gigantism.

гигантома́ния, *-и f.* megalomanie, grandomanie.

гига́нтск/ий, *adj.* gigantic, imens, enorm, uriaş, colosal; *(fig.)* ~*ими ша́гами* cu paşi uriaşi; *(fig.)* ~*ие уси́лия* eforturi uriaşe ◇ *(sport.)* ~*ие ша́ги* paşi de uriaş.

гигие́на, *-ы f. sg.* igienă.

гигиени́ст, *-а m.* igienist, specialist în probleme de igienă.

гигиени́ческ/ий *adj.* igienic, de igienă; ~*ие ме́ры* măsuri de igienă.

гигиени́чный *adj. v. гигиени́ческий.*

гигро́метр, *-а m. (fiz.)* higrometru.

гигроско́п, *-а m. (fiz.)* higroscop.

гигроскопи́ческ/ий *adj.* higroscopic; ~*ая ва́та* vată higroscopică/hidrofilă.

гигроста́т, *-а m. (fiz.)* higrostat.

гид, *-а m.* **1.** ghid, călăuză, cicerone. **2.** *(înv.)* ghid, îndreptar.

ги́дра, *-ы f. (zool. mitol.)* hidră, balaur.

гидра́влика, *-и f. sg.* hidraulică.

гидравли́ческий *adj.* hidraulic; ~ *пресс* presă hidraulică; ~ *дви́гатель* motor hidraulic; ~ *то́рмоз* frînă hidraulică.

гидрази́н, *-а m. (fiziol.)* hidrazină.

гидра́т, *-а m. (chim.)* hidrat; ~ *за́киси желе́за* hidroxid feros; ~ *о́киси ка́лия* hidroxid de potasiu.

гидрата́ция, *-и f. sg. (chim.)* hidratare.

гидроавиа́ция, *-и f. sg.* hidroaviaţie.

гидроаку́стика, *-и f. (fiz.)* hidroacustică.

гидроаэродро́м, *-а m. (tehn.)* hidroaerodrom.

гидробиоло́гия, *-и f. sg.* hidrobiologie.

гидрогенера́тор, *-а m.* generator hidraulic; hidrogenerator.

гидрогео́лог, *-а m.* hidrogeolog.

гидрогеологи́ческий *adj.* hidrogeologic.

гидрогеоло́гия, *-и f. sg.* hidrogeologie.

гидро́граф, *-а m.* hidrograf; curbă de regim.

гидрографи́ческий *adj.* hidrografic, de hidrografie.

гидрогра́фия, *-и f. sg.* hidrografie.

гидродина́мика, *-и f. (fiz.)* hidrodinamică.

гидроинкуба́тор, *-а m.* hidroincubator.

гидроколо́нна, *-ы f.* coloană hidraulică.

гидрокортизо́н, *-а m. (fiziol.)* hidrocortizon.

гидро́лиз, *-а m. (chim.)* hidroliză.

гидро́лог, *-а m.* hidrolog, specialist în hidrologie.

гидрологи́ческий *adj.* hidrologic.

гидроло́гия, *-и f. sg.* hidrologie.

гидролока́ция, *-и f.* hidrolocaţie.

гидромелиорати́вный *adj.* de hidroameliorare.

гидромелиора́ция, *-и f.* hidroameliorare.

гидрометри́ческий *adj.* hidrometric.

гидроме́трия, *-и f. sg.* hidrometrie.

гидромоду́ль, *-я m. (tehn.)* hidromodul.

гидромони́тор, *-а m. (tehn.)* hidromonitor.

гидропати́ческий *adj. (med.)* de hidroterapie.

гидропа́тия, *-и f. sg. (med.)* hidroterapie.

гидроплан, *-а m. v. гидросамолёт*

гидропо́ника, *-и f.* hidroponică.

гидропу́льт, *-а m.* vermorel, pompă de mînă.

гидросамолёт, *-а m.* hidroavion; *го́ночный* ~ hidroavion de cursă.

гидросилов/о́й *adj.* hidroenergetic; ~*а́я устано́вка* instalaţie hidroenergetică.

гидросисте́ма, *-ы f.* sistem hidraulic.

гидроста́нция, *-и f.* hidrocentrală, centrală hidroelectrică.

гидроста́тика, *-и f. sg. (fiz.)* hidrostatică.

гидростати́ческий *adj. (fiz.)* hidrostatic.

гидросфе́ра *-ы f.* hidrosferă.

гидротерапи́я, *-и f. sg. (med.)* hidroterapie.

гидроте́хника *-и f. sg.* hidrotehnică.

гидротехни́ческ/ий *adj.* hidrotehnic; ~*ое сооруже́ние* construcţie hidrotehnică; ~ *у́зел = гидроу́зел* nod hidrotehnic.

гидротурби́на, *-ы f.* turbină hidraulică.

гидроу́зел, *-зла́ m.* nod hidrotehnic, nod hidraulic.

гидроустано́вка, *-и f.* instalaţie hidraulică.

гидрофи́зика, *-и f.* hidrofizică.

гидрофо́бия, *-и f.* hidrofobie.

гидрохи́мия, *-и f.* hidrochimie, chimia hidrosferei.

гидроцентра́ль, *-и f.* hidrocentrală, centrală hidroelectrică.

гидроэлектри́ческий *adj.* hidroelectric.

гидроэлектроста́нция, *-и f.* centrală hidroelectrică.

гидроэнергети́ка, *-и f.* hidroenergetică.

гидроэне́ргия, *-и f.* energie hidraulică.

гие́на, *-ы f.* hienă.

гик, *-а m. sg. v. ги́канье*

ги́канье, *-я n. sg.* chiuit, hăulit.

ги́кать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. тот. гикну́ть)* a chiui, a hăuli, a striga.

гиль, *-и f. sg. (înv.)* baliverne, fleac, moft; absurditate; ~ *нести́* a spune fleacuri, a vorbi fără şir.

гильде́йский *adj. (ist.)* de breaslă, de corporaţie.

ги́льдия, *-и f.* **1.** *(ist.)* breaslă, corporaţie în evul mediu în Europa occidentală. **2.** categorie în care erau încadraţi negustorii din Rusia ţaristă, după avere.

ги́льза, *-ы f. (tehn.)* tub, bucşă, cămaşă; *патро́нная* ~ tub de cartuş.

ги́льзовый *adj. (tehn.)* de/cu tub, de/cu bucşă.

гильоти́на *-ы f.* ghilotină.

гильотини́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz.* a ghilotina, a executa la ghilotină.

гиля́ки, *-ов pl.; sg. -я́к, -а m.* nivhi *(populaţie din U.R.S.S.).*

гиля́цкий *adj.* de nivhi.

гиля́чка, *-и f.* de la *гиля́к; v. гиля́ки.*

гимн, *-а m.* **1.** imn; *госуда́рственный* ~ imn de stat. **2.** *(fig.)* osanale, laudă.

гимнази́ст, *-а m. (înv.)* elev de liceu, licean.

гимнази́ческий *adj.* de liceu, de gimnaziu, de licean.

гимна́зия, *-и f. (înv.)* liceu; *класси́ческая ~* liceu clasic; *же́нская ~* liceu de fete.

гимна́ст, *-а m.* gimnast.

гимнасти́ческ|ий *adj.* gimnastic, de gimnastică; *~ зал* sală de gimnastică; *~ие упражне́ния* exerciţii de gimnastică.

гимна́стка, *-и f.* gimnastă.

гимнопе́дия, *-и f.* himnopedie.

гингиви́т, *-а m. (med.)* gingivită.

гинеко́лог, *-а m.* ginecolog.

гинекологи́ческий *adj.* ginecologic, de ginecologie; *~ая опера́ция* operaţie ginecologică.

гинекоми́я, *-и f. (fiziol.)* hipermastie.

гинеколо́гия, *-и f. sg.* ginecologie.

гине́я, *-и f. (монета)* guinee.

гиперали́зия, *-и f. (fiziol.)* hiperalgezie.

гипе́рбола [1], *-ы f. (lit.)* hiperbolă.

гипе́рбола [2], *-ы f. (mat.)* hiperbolă.

гиперболи́ческий [1] *adj. (lit.)* hiperbolic, de hiperbolă; bazat pe hiperbole; *~ стиль* stil hiperbolic.

гиперболи́ческ|ий [2] *adj. (mat.)* hiperbolic; *~ое сече́ние* secţiune hiperbolică.

гиперболи́чный *adj.* exagerat, hiperbolic.

гиперболо́ид, *-а m. (mat.)* hiperboloid.

гипергликеми́я, *-и f. (fiziol.)* hiperglicemie.

гипереми́я, *-и f. sg. (med.)* hiperemie.

гипертони́к, *-а m.* hipertensiv, care suferă de hipertensiune.

гипертони́ческий *adj.* hipertensiv.

гипертони́я, *-и f. sg.* hipertensiune.

гипертрофи́рованн|ый *adj.* hipertrofiat; *~ые мы́шцы* muşchi hipertrofiaţi.

гипертрофи́роваться, *-руюсь, -руешься vb. pf. şi ipf.* a se hipertrofia.

гипертрофи́я, *-и f. sg.* hipertrofie.

гиперфу́нкция, *-и f. (fiziol.)* hiperfuncţie.

гипно́з, *-а m. sg.* **1.** hipnoză, stare de hipnoză; *впасть в ~* a cădea în stare de hipnoză. **2.** fascinaţie, putere de sugestie, vrajă.

гипнотерапи́я, *-и f.* hipnoterapie.

гипнотиза́ция, *-и f. sg.* hipnotizare.

гипнотизёр, *-а m.* hipnotizator.

гипнотизи́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. загипнотизи́ровать) acuz.* **1.** a hipnotiza. **2.** *(fig.)* a supune voinţei sale, a subjuga, a fascina, a capta.

гипноти́зм, *-а m. sg.* hipnotism.

гипноти́ческий *adj.* hipnotic, de hipnoză.

гиповитамино́з, *-а m. (med.)* hipovitaminoză.

гипокинези́я, *-и f. (biol.)* hipochinezie.

гипокси́я, *-и f.* hipoxie.

гипоста́з, *-а m.* ipostază.

гипосульфи́т, *-а m. (chim.)* hiposulfit.

гипо́тез|а, *-ы f.* ipoteză; *вы́двинуть ~у* a emite o ipoteză; *стро́ить ~ы* a face ipoteze; *рабо́чая ~* ipoteză de lucru.

гипотену́за, *-ы f. (mat.)* ipotenuză.

гипотерми́я, *-и f. (biol.)* hipotermie.

гипотети́ческ|ий *adj.* ipotetic; *~ие утвержде́ния* afirmaţii ipotetice.

гипотети́чность, *-и f. sg.* caracter ipotetic.

гипотети́чный *adj. v. гипотети́ческий*

гипотони́я, *-и f. (biol.)* **1.** hipotonie. **2.** hipotensiune.

гипотрофи́я, *-и f. (med.)* hipotrofie.

гипофаги́я, *-и f.* hipofagie.

гипоце́нтр, *-а m. (geol.)* hipocentru.

гипофи́з, *-а m. (anat.)* hipofiză.

гипопота́м, *-а m.* hipopotam.

гипс, *-а m.* **1.** ghips, ipsos; *скульпту́ра из ~а* sculptură/mulaj de ghips; *волокни́стый ~* ghips fibros; *высокопро́чный ~* ghips de înaltă rezistenţă. **2.** *(med.)* ghips, bandaj chirurgical de ghips; *положи́ть но́гу в ~* a pune piciorul în ghips.

ги́псовый *adj.* de ghips, de ipsos.

гипсо́метр, *-а m. (geol.)* ghipsometru.

гипсоме́трия, *-и f.* ghipsometrie.

гиревик, *-а m. (sport)* halterofil.

ги́рл|о, *-а n. (geogr.)* gură, braţ; *дунайские ~а* gurile Dunării.

гирля́нда, *-ы f.* ghirlandă; *~ цвето́в* ghirlandă de flori.

гироко́мпас, *-а m.* girobusolă.

гироме́тр, *-а m.* girometru.

гиромото́р, *-а m.* motor giroscopic.

гироприбо́р, *-а m.* aparat giroscopic.

гироско́п, *-а, m. (tehn.)* giroscop.

ги́р|я, *-и f.* **1.** greutate; *~и для весо́в* greutăţi pentru cîntar. **2.** *(sport)* haltere.

гисто́лог, *-а m.* histolog, specialist în histologie.

гистологи́ческий *adj.* histologic, de histologie.

гистоло́гия, *-и f. sg.* histologie.

гистохи́мия, *-и f.* histochimie.

гита́ра, *-ы f.* chitară.

гитари́ст, *-а m.* chitarist.

гитлери́зм, *-а m.* hitlerism.

ги́тлеровский *adj.* hitlerist.

ги́чка, *-и f. (sport)* barcă îngustă şi rapidă, gig.

глав|á [1], *-ы́ f.* **1.** *(înv.)* cap. **2.** şef, conducător, cap, căpetenie; *~ делега́ции* conducătorul delegaţiei; *~ семьи́* capul familiei; *~ правúтельства* şeful guvernului. **3.** cupolă, turlă; *~ собóра* cupola catedralei; cupola bisericii ◇ *стоя́ть/быть во ~é* a fi în frunte; *во ~ý угла́ ста́вить* a pune pe primul plan.

глава́ [2], *-ы́ f. (pl. гла́вы)* capitol; *пе́рвая ~ кни́ги* primul capitol al cărţii.

главáрь, *-я́ m. (peior.)* conducător, şef, căpetenie.

главéнство, *-а n. sg.* supremaţie, primat, preponderenţă, predominare; rol dominant, hegemonie.

главéнствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf. в + prepl.* sau *над + instr.* a domina, a predomina, a avea întîietate, a deţine un rol preponderent.

главк, *-а m. = гла́вный комите́т* direcţie generală.

главко́м, *-а m. = главнокома́ндующий* comandant - şef.

гла́вное, *-ого n.* principalul, esenţialul; *э́то ~* asta e principalul.

главнокома́ндование, *-я n.* comandament general.

главнокома́ндующий, *-его m.* comandant - şef al unui front; *верхо́вный ~* comandant suprem al tuturor forţelor armate ale statului (în timpul războiului).

гла́вн|ый *adj.* **1.** principal, de seamă, de căpetenie, esenţial; *~ая иде́я* ideea principală; *~ая у́лица* strada principală; *~ое де́ло* lucru de căpetenie/esenţial; *(gram.) ~ое предложе́ние* propoziţie principală/regentă. **2.** superior, general, principal; *~ бухга́лтер* contabil şef; *~ инжене́р* inginer şef; *~ врач* medic şef; *~ реда́ктор* redactor şef; *~ арби́тр* arbitru prim; *~ое управле́ние* direcţie generală ◇ *cuv. modal гла́вное* mai ales, mai cu seamă, în primul rînd; *(mil.) ~ая кварти́ра* cartier general; *(cont.) ~ая кни́га* cartea mare; *~ым о́бразом* în special, mai ales, mai cu seamă; *(mil.) ~ые си́лы* forţele principale, grosul forţelor; *~ое направле́ние* direcţie principală.

глаго́л, *-а m.* **1.** verb; *вспомога́тельный ~* verb auxiliar; *перехо́дный ~* verb tranzitiv; *непереходный ~* verb intranzitiv; *возвра́тный ~* verb reflexiv; *~ бытия́* verb de existenţă; *~ говоре́ния* verbum dicendi; *~ изъявле́ния* verbum declarandi; *~ чу́вства* verbum sentiendi. **2.** *(înv.)* cuvînt, slovă.

глаго́лица, *-ы sg. f.* alfabet glagolitic.

глаголи́ческ|ий *adj.* glagolitic; *~ое письмо́* scriere glagolitică.

глаго́ль, *-я m.* glagole *(vechea denumire a literei «г»).*

глаго́льн|ый *adj.* verbal; postverbal; *~ая ри́фма* rimă verbală; *~ вид* aspect verbal; *~ое и́мя* nume postverbal; *~ ко́рень* rădăcină verbală; *~ое образова́ние* formaţie verbală; *~ая фо́рма* formă verbală; *~ предика́т* predicat verbal.

гладиа́тор, *-а m.* gladiator.

глади́лка, *-и f. (constr.)* mistrie, drişcă.

глади́льн|ый *adj.* de călcat; *~ая доска́* scîndură de călcat.

гла́дить, *глáжу, глáдишь vb. ipf.* **1.** *(pf. вы́гладить) acuz.* a călca, a netezi; *~ бельё* a călca rufele. **2.** *(pf. погла́дить) acuz.* cu *по +* dat. a dezmierda, a mîngîia; *~ по голове́* a mîngîia pe cap ◇ *~ по голо́вке кого́-л.* a-i căuta cuiva în coarne; a fi îngăduitor, a răsfăţa; *~ про́тив ше́рсти* a lua în răspăr, a contrazice.

гла́дк|ий *adj.* **1.** neted, plat, întins,

plan; *~ая доро́га* drum neted. **2.** neted, lins; *~ие во́лосы* păr lins; *~ая ко́жа* piele netedă. **3.** *(fig.)* lin, curgător, curent; *~ стиль* stil curgător ◇ *с кого́-л взя́тки ~и* prinde orbul, scoate-i ochii.

гла́дко *adv.* **1.** neted, întins; *~ вы́стругать до́ску* a netezi scîndura la rindea. **2.** neted, lins; *~ вы́бритый* bine ras; *~ причёсанный* cu părul lins. **3.** *(fig.)* lin, curgător; *~ чита́ть* a citi curent. **4.** *(fig.)* fără greutăţi, fără complicaţii; *собра́ние прошло́ ~* adunarea a decurs în mod normal; *идти́ ~* a merge strună.

гладкостно́льный *adj.* cu ţeava netedă, fără crestături *(despre o armă)*.

гла́дкость, *-и f. sg.* **1.** însuşirea de a fi neted, netezime. **2.** *(fig.)* uşurinţă, cursivitate; *~ ре́чи* cursivitate în vorbire.

гладь[1]**,** *-и f. sg.* suprafaţa netedă a unei ape, oglinda apei ◇ *тишь да ~* linişte şi pace, linişte netulburată.

гладь[2]**,** *-и f. sg.* **1.** broderie albă, broderie plină. **2.** *(text.)* tricot simplu.

гла́дыш, *-а m. (bot.)* burete dulce, vineţică-cu-lapte.

гла́женый *adj.* călcat, netezit; *~ое бельё* rufe călcate.

гла́женье, *-я n.* călcare, netezire; *~ белья́* călcatul rufelor.

глаз, *-а* şi *(-у) m.* **1.** ochi; *ка́рие ~á* ochi căprui; *~á на вы́кате* ochi bulbucaţi; *тара́щить ~á* a holba ochii. **2.** vedere, ochi; *о́стрый/зо́ркий ~* privire ageră, ochi ager/pătrunzător; *ве́рный ~* ochi sigur; *невооружённым ~ом* cu ochiul liber; *плохи́е ~á* vedere slabă; *по́ртить (себе́) ~á* a-şi strica ochii. **3.** *sg. (fig.)* atenţie, supraveghere, îngrijire ◇ *не смыка́я ~* fără a închide ochii; *идти́ куда́ ~ámи гляде́ть* a te duce unde vezi cu ochii; *броса́ться в ~á* a sări în ochi; a bate la ochi; *на ~* din ochi, după apreciere; cu aproximaţie; *на ~áх у кого́-л.* în faţa, în prezenţa, sub ochii cuiva; *с глазу на ~* între patru ochi; *за ~á говори́ть* a vorbi pe din dos/pe la spate; *в ~á* verde în faţă; în faţă; de la obraz; *за ~á дово́льно* cu vîrf şi îndesat; e mai mult decît suficient; *в ~áх кого́-л.* după părerea cuiva; *в мои́х ~áх* în ochii mei; după mine; *смотре́ть ~ámи кого́-л.* a privi cu ochii altuia; a nu avea păreri proprii; *отве́стй ~á кому́-л* a deruta pe cineva, a sustrage atenţia cuiva; *для отво́да ~* de ochii lumii; *откры́ть ~á кому́-л.* a-i deschide cuiva ochii, a-i atrage atenţia asupra unui lucru; *закрыва́ть ~á на что-л.* a închide ochii, a trece cu vederea; a tolera ceva; *не пока́зывать ~ куда́-л.* a nu veni, a evita să vii undeva; *не пока́зываться на ~á кому́-л.* a nu da cu ochii de cineva; a evita pe cineva; *не своди́ть ~ с кого́-л.* a nu-şi lua ochii de la cineva; a nu pierde pe cineva din vedere, a supraveghea pe cineva; *смотре́ть сме́рти в ~á* a privi moartea în faţă; *попа́сться на ~á* a da cu ochii de cineva; *~ám не ве́рить* a nu-şi crede ochilor; *темно́ хоть ~ вы́коли* e întuneric beznă; *с пья́ных ~* în stare de beţie; *ра́ди чьих-л. прекра́сных ~* de dragul cuiva; pentru ochii frumoşi ai cuiva; *убира́йся с ~ доло́й!* piei din ochii mei!; *(prov.) с ~ доло́й, из се́рдца вон* ochii care nu se văd se uită; *не в бровь, а в ~* drept la ţintă; bine nimerit; *пуска́ть пыль в ~á* a arunca praf în ochii cuiva; *ни в одно́м ~ý* treaz de-a binelea; cîtuşi de puţin beat; *(prov.) у стра́ха ~á велики́* spaima are ochii mari; frica păzeşte bostănăria; *(prov.) у семи́ ня́нек дита́ без ~y* copilul cu multe moaşe rămîne cu buricul netăiat; *в ~áх двои́тся/трои́тся* a vedea dublu/triplu; *впи́ться ~ámи* a-şi pironi ochii; a mînca din ochi; *уда́рить ме́жду ~* a lovi în frunte; a da unde a pus popa mirul; *мозо́лить ~á кому́-л.* a fi/a sta cuiva ca sarea în ochi; a se ţine scai de cineva; *не знать, куда́ ~á дева́ть* a intra în pămînt de ruşine; *не моргну́ть ~ом* fără a clipi; fără a sta pe gînduri; *не по ~ám очки́* nu se potriveşte una cu alta; *бере́чь пу́ще гла́за* a păzi (a păstra) ca pe ochii din cap/ca lumina ochilor; *в ~á не ви́дел/не вида́л!* n-am văzut, n-am auzit!; *в ~á сказа́ть/говори́ть* a spune drept; a spune verde în faţă (de la obraz); *(prov.) в ~á хва́лит, а за ~á ла́ет* în faţă te linge, în spate te frige; *в ~áх темне́ет у кого́-л.* a i se face negru înaintea ochilor; *в ~áх мелька́ет/ряби́т* îmi joacă înaintea ochilor; văd tulbure; *в ~áх свет поме́рк* i s-a făcut negru înaintea ochilor; *в чужо́м ~ý сучо́к/соло́минку ви́дит, а в своём бревна́ не замеча́ет* vezi paiul (gunoiul) din ochiul altuia şi nu vezi bîrna din ochiul tău; vezi gunoiul din ochiul tău şi nu vorbi pe altul de rău; *во все ~á гляде́ть* a fi cu ochii în patru; a fi numai ochi; a deschide ochii mari; *верте́ться пе́ред ~ámи* sau *(на ~áх) кого́-л.* a apărea mereu în calea cuiva; *возвы́ситься в ~áх кого́-л.* a se ridica/a creşte în ochii cuiva.

глаза́стый, *adj. (pop.)* **1.** ochios, cu ochii mari; cu ochi bulbucaţi. **2.** cu privire ageră.

глазёнки, *-ок pl. dim.* ochişori.

глазе́т, *-а m. sg.* brocart.

глазе́товый *adj.* de brocart.

глазе́ть, *-éю, -éешь vb. ipf. на + acuz. (pop.)* a holba ochii la..., a căsca gura, a sta cu gura căscată.

глазиро́ванный *adj.* glasat; lustruit, smălţuit.

глазирова́ть, *-рýю, -рýешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* **1.** a glasa, a acoperi cu glazură. **2.** a satina, a da lustru; a smălţui.

глазиро́вка, *-и f. sg.* **1.** glasare. **2.** satinare, lustruire, smălţuire.

глазни́к, *-á m. (pop.)* oculist, specialist în boli de ochi.

глазни́ца, *-ы f. (anat.)* orbită *(a ochiului)*.

глазно́й *adj.* de ochi, ocular, al ochiului; optic; *~ы́е боле́зни* boli de ochi; *~óе я́блоко* glob ocular; *~áя впáдина* orbită; *~ нерв* nerv optic; *~ врач* oculist, oftalmolog.

глазое́дка, *-и f. (chim.)* bioxid de sulf.

глазо́к[1]**,** *-зкá m.* **1.** ochi, ferestruică *(la uşa unei celule de închisoare)*. **2** *(bot.)* mugure, ochi; *прививáть глазкóм* a altoi în ochi.

глаз|о́к[2]**,** *-зкá m. dim.* ochi mic, ochişor ◇ *взгляну́ть одни́м ~кóм* a se uita cu coada ochiului; a arunca o ochiadă; *де́лать кому́-л. гла́зки* a-i face cuiva ochi dulci; *(bot.) аню́тины гла́зки* pansea; *на ~* din ochi.

глазоме́р, *-а m. sg.* aprecierea distanţei din ochi, măsurare din ochi, estimare sumară; *определя́ть по ~y* a aprecia (distanţa) din ochi.

глазоме́рный *adj.* apreciat/măsurat din ochi; *~ая съёмка* ridicare în plan din (după) ochi.

глазу́нья, *-и f.* ouă-ochiuri.

глазирова́ть, *-рýю, -рýешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a acoperi cu glazură/cu smalţ; a glazura.

глазирова́ние, *-я n. (действие)* smălţuire, acoperire cu email/cu smalţ; glazurare.

глазу́рь, *-и f. sg.* **1.** glazură, email, smalţ. **2.** glazură.

гла́нды, *гланд pl.; sg. гла́нда, -ы f. (anat.)* amigdale.

глас, *-а m. (înv.)* voce, glas; *~ вопию́щего в пусты́не* glasul celui care strigă în pustiu ◇ *ни ~а, ни воздыха́ния* tăcere mormîntală.

глас|и́ть, *-úм vb. ipf. acuz.* **1.** *(înv.)* a vesti, a anunţa, a da de ştire. **2.** a spune, a grăsui, a prevedea, a prescrie, a dispune; *зако́н ~úм* legea prevede.

гла́сно *adv.* public, în mod public, deschis.

гла́сность, *-и f. sg.* publicitate, notorietate; caracter notoriu, notorietate publică; *предáть ~и* a da publicităţii, a face cunoscut, a aduce la cunoştinţă publică.

гла́сный[1] *adj.* public; *~ суд* judecată publică.

гла́сный[2] *adj.* **1.** vocalic, de vocală. **2.** *m.* vocală; *~ зáднего рядá* vocală posterioară; *~ передне́го рядá* vocală anterioară; *~ звук* sunet vocalic, vocală.

гла́сный[3]**,** *-ого m. (înv.)* consilier; *~ городско́й ду́мы* consilier municipal.

гла́уберов *adj. (chim.) ~а соль* sarea lui Glauber, sulfat de sodiu.

глауко́ма, *-ы f. sg. (med.)* glaucom.

глашáтай, *-я m.* **1.** *(ist.)* crainic, vestitor, pristav. **2.** *(fig.)* crainic, vestitor, purtător de cuvînt, apărător.

гледи́чия, *-и f. (bot.)* glădiţă.

глёт, *-а m. (chim.)* litargă.

гле́тчер, *-а m.* gheţar.

гликозури́я, *-и f. (med.)* glicozurie.

гли́н|а, *-ы f. sg.* argilă, humă, lut; *фарфо́ровая/бе́лая ~* caolin, argilă albă; *огнеупо́рная ~* argilă refractară; *гончáрная ~* argilă pentru olărie; *желе́зистая ~* argilă feruginoasă; *слáнцевая ~* argilă şistoasă; *мáзать ~ой* a murui, a da cu lut.

гли́нистость, *-и f. sg.* însuşirea de a fi argilos.

гли́нист|ый *adj.* argilos, humos, lutos; *~ая по́чва* teren argilos.

гли́нище, *-а n.* lutărie; strat de argilă.

глинобето́н, *-а m.* beton de argilă, argilă-beton.

глинобúтный, *adj.* din chirpici, de lut.

глинозём, *-а m.* alumină, oxid de aluminiu; argilă, humă.

глинозёмистый *adj.* aluminifer, de aluminiu; care conţine alumină.

глинозёмный *adj.* de alumină, aluminos; aluminifer.

глинокóпня, *-и f. (min.)* carieră de argilă.

глиномешáлка, *-и f. v.* **глиномя́лка**

глиномя́лка, *-и f. (tehn.)* malaxor de argilă.

глинтве́йн, *-а m.* vin roşu fiert (cu zahăr şi mirodenii).

гли́нян|ый *adj.* de/din lut; *~ горшóк* oală de lut; *~ые изде́лия* articole de olărie.

гли́птика, *-и f. sg. (arte)* gliptică.

глиптоте́ка, *-и f.* gliptotecă.

глиссáндо *adv. (muz.)* glisando.

гли́ссер, *-а m. (mar.)* glisor, hidroglisor.

глист, *-á m.* vierme intestinal, helmint; *ле́нточный ~* tenie; *кру́глый ~* ascarid, limbric.

глистогóнн|ый *adj.* vermifug, vermicid; *~ое сре́дство* medicament vermicid.

глиф, *-а m. (arhit.)* ornament săpat în piatră.

глицери́н, *-а m. sg.* glicerină.

глицери́нов|ый *adj.* de glicerină; *~ое мы́ло* săpun de glicerină.

глици́ния, *-и f. (bot.)* glicină.

глобáльный *adj.* global.

глобули́н, *-а m. (biol. chim.)* globulină.

глóбус, *-а m.* globe *(geografic)*; *(nav.) звёздный ~* navisferă.

глог, *-а m. (bot.)* sînger, lemn pucios.

глóговина, *-ы, f. (bot.)* sorb.

глодáть, *гложу́, гло́жешь vb. ipf. acuz.* **1.** a roade; *~ кость* a roade un os. **2.** *(fig.)* a chinui, a roade, a măcina; *тоскá гло́жет кого́-л.* îl chinuie dorul.

глóсса, *-ы f.* glosă.

глоссáрий, *-я m. (lingv.)* glosar.

глотáние, *-я n. sg. (действие)* înghiţire, înghiţit.

глотáтельный *adj.* de înghiţire.

глотáть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. mom. глотнýть) acuz.* a înghiţi; *жáдно ~* a înghiţi cu lăcomie, a înfuleca; *~ пилю́ли* a înghiţi pilule; *(fig.) ~ кни́ги одну́ за другóй* a citi cu nesaţ, a devora/a înghiţi o carte după alta ◇ *~ слова́* a vorbi neclar, a mînca cuvintele; *~ слёзы* a-şi stăpîni lacrimile, a-şi înghiţi lacrimile.

гло́тк|а, *-и f.* **1.** *(anat.)* faringe. **2.** *(pop.)* gîtlej, beregată ◇ *заткнýть ~у кому́-л.* a astupa cuiva gura; *драть ~у* a zbiera, a urla cît te ţine gura; *во всю ~у* cît îl ţine gura; *здорóвая ~* o voce puternică; *лужёная ~* beţivan; guraliv, cu o gură cît o şură; *перегры́зть ~у кому́-л.* a-i pune cuiva pumnul în gură; a rupe dinţii cuiva; a da cuiva peste gură; a tăia beregata cuiva; *пя́лить ~у* a rîde cu gura mare; a necheza ca un cal; *рази́нуть ~у* a face gură mare.

глотнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. mom.* de la *глотáть*.

глот|óк, *-тка́ m.* înghiţitură, sorbitură; *одни́м ~кóм* dintr-o înghiţitură, dintr-o duşcă; *~ воды́* o înghiţitură de apă.

гло́точн|ый *adj. (anat.)* de faringe, faringian; *~ое отвéрстие* orificiul faringelui.

гло́хн|уть, *-ну, -нешь vb. ipf.* **1.** *(pf. оглóхнуть)* a asurzi, a deveni surd. **2.** *(pf. заглóхнуть)* a se stinge, a se potoli, a se linişti, a se pierde; *шум постепéнно ~ет* zgomotul se stinge încetul cu încetul. **3.** *(pf. заглóхнуть)* a se sălbătici, a se părăgini.

глубúн|а́ *-ы́ f.* **1.** adîncime, adîncuri; *на ~é 200 мéтров* la o adîncime de 200 de metri; *~ мóря* adîncimea mării; *в ~é мóря* în adîncul mării. **2.** *sg.* fund; *в ~é сáда* în fundul grădinii. **3.** *(fig.)* adîncime, profunzime; *~ зáмысла* adîncimea ideii; *в ~é души́* în adîncul inimii; *в ~é вековóв* în trecutul îndepărtat, în negura vremurilor; *~ чýвств* profunzimea sentimentelor.

глубиномéр, *-а m.* aparat de măsurat adîncimea.

глубúнн|ый *adj.* **1.** în/de adîncime; *~лов ры́бы* pescuit în apele adînci; *~ая бóмба* bombă antisubmarină. **2.** situat departe de centru, îndepărtat, periferic; *~ пункт* localitate periferică.

глубóк|ий *adj.* **1.** adînc; *~ая тарéлка* farfurie adîncă; *~ая рекá* fluviu adînc; *(fig.) ~áя стáрость* adînci bătrîneţe; *(fig.) ~ая тишинá* tăcere adîncă. **2.** departe, îndepărtat; *в ~ом тылу́* departe, în spatele frontului. **3.** *(fig.)* adînc, adîncit; *~ое невéжество* ignoranţă crasă. **4.** *(fig.)* puternic, adînc; *~ое чýвство* sentiment adînc; *~ая признáтельность* recunoştinţă adîncă; *с ~ой скóрбью* cu adîncă durere. **5.** *(fig.)* tîrziu, înaintat; *до ~ой нóчи* pînă noaptea tîrziu; *~ой óсенью* toamna tîrziu.

глубокó **1.** *adv.* adînc, în adîncime, profund; *~ вкоренúвшийся* adînc înrădăcinat; *~ уважáть* a respecta profund. **2.** *pred. impers.* e adînc.

глубоковóдн|ый *adj.* **1.** de mare adîncime; *~ые ры́бы* peşti de apă adîncă. **2.** cu apă adîncă; *~ое óзеро* lac adînc.

глубокомы́сленн|ый *adj.* **1.** adînc, profund, pătrunzător, plin de idei însemnate; *~ое сочинéние* operă profundă. **2.** concentrat, serios; *~ взгляд* privire concentrată; *с сáмым ~ым вúдом* cu aerul cel mai serios.

глубокомы́слие, *-я n. sg.* adîncime/profunzime de idei.

глубокоуважáемый *adj.* stimat, mult stimat; *~ товáрищ!* stimate tovarăşe!

глубочáйший *sup.* de la *adj. глубóкий*

глубь, *-и f. sg.* adîncime, profunzime; *в ~ лéса* în inima pădurii.

глумúться, *-млю́сь, -мúшься vb. ipf. (pf. наглумúться) над+ instr.* a-şi bate joc, a lua în rîs, a persifla, a zeflemisi.

глумлéние, *-я n. sg.* batjocură, bătaie de joc, zeflemisire; *выноси́ть ~* a îndura batjocură.

глумли́вый *adj. (înv.)* ghiduş, mucalit, glumeţ, zeflemitor; batjocoritor.

глупéть, *-éю, -éешь vb. ipf. (pf. поглупéть)* a se prosti, a se tîmpi.

глуп|éц, *-цá m. sg.* prost, nerod, neghiob, naiv, nătărău, imbecil, tont; *не оспáривай ~цá* nu-ţi pune mintea cu nebunul.

глупúть, *-плю́, -пúшь vb. ipf.* a face neghiobii/nerozii/prostii.

глуповáтый *adj.* prostuţ, prostănac, sărac cu duhul.

глýпост|ь, *-и f.* nerozie, neghiobie, prostie, imbecilitate; *дéлать ~и* a face prostii; *по ~и* din prostie; *~и!; какúе ~и!* fleacuri!, prostii! *брось ~и!* lasă prostiile! *лáпнуть ~* a trînti o prostie; *расписáться в собственной ~и* a-şi recunoaşte prostia.

глýпый *adj.* prost, nerod, nătărău, tont; naiv ◇ *глуп, как пробка* prost ca noaptea; *~ постýпок* faptă prostească; *(prov.) ~ осýдит, а умный рассýдит* fereşte-mă, doamne, de judecata prostului.

глупы́ш, *-а m.* prostuţ *(alintător — despre un copil)*.

глутамúн, *-а m. v.* **глютамúн**

глухарúный *adj.* de cocoş de munte.

глухáрь, *-я́ m.* **1.** gotcan, cocoş de munte. **2.** *(glumeţ)* om fudul de-o ureche. **3.** *(tehn.)* piuliţă oarbă.

глýхо *adv.* surd, stins, înăbuşit.

глух|óй[1] *adj.* **1.** surd; *~ человéк* om surd. **2.** *к+ dat. (fig.)* neînduplecat, surd; *он глух к моúм мольбáм* este neînduplecat la rugăminţile mele. **3.** *(lingv.)* surd; *~ согласный* consoană surdă; *~ глáсный* vocală surdă. **4.** surd, înăbuşit, stins, neclar; *~ гóлос* voce înăbuşită. **5.** *(fig.)* dosnic, uitat, depărtat, sălbatic; *~áяýлица* stradă dosnică; *~óе селó* sat îndepărtat; *~ лес* pădure sălbatică. **6.** părăginit, părăsit; pustiu; *~áя тропúнка* cărare părăsi-

ră; ~ŏe mécto loc pustiu; ~óe врéмя sezon mort; ~áя ночь noapte adîncă, noapte întunecoasă ◇ идёт ~áя молвá se zvoneşte; ~áя крапúва urzică moartă; *(fam.)* ~áя тетéря fudul de-o ureche; *(prov.)* ~óго брáняm, а он говорúm: к обéдне звоняm surdul n-aude dar le potriveşte.

глух|óй[2] *adj.* compact, plin, fără deschideri, fără orificii, blocat; ~áя стенá perete orb; ~óe окнó fereastră oarbă; ~úe воротá poartă masivă (fără zăbrele); ◇ ~ вóрот рубáшки cămaşă cu guler închis.

глухонем|óй *adj.* **1.** surdomut. **2.** ~óй, *-óго m.* surdomut.

глухотá, *-ы́ f. sg.* surzenie.

глуши́|тель, *-я m.* **1.** *(tehn.)* amortizor (de zgomot); tobă/oală de eşapament. **2.** persoană care gîtuie/înăbuşă *(o critică, o iniţiativă etc)*.

глуши́|ть, *-ушý, -ýшишь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. оглуши́ть)* a ameţi, a zăpăci; ~ ры́бу a pescui peştele ameţindu-l printr-o explozie sau prin loviturі. **2.** *(pf. заглуши́ть)* a înăbuşi, a sugruma, a gîtui, a strangula; трава́ ~т посéвы iarba înăbuşă semănăturile; *(fig.)* ~ инициати́ву a înăbuşi iniţiativa; ~ звук a înăbuşi sunetul. **3.** *(pf. заглуши́ть)* a stinge; ~ýголь a stinge cărbunii. **4.** a opri; ~ мотóр a opri motorul; ◇ ~ вóдку a bea de stinge.

глушь, *-и f. sg.* **1.** desiş; лесна́я ~ desişul pădurii. **2.** fundătură, pustietate, loc uitat de lume; провинциа́льная ~ fund de provincie.

глы́ба, *-ы f.* bloc, stană, bolovan, sloi; ~ льда bloc de gheaţă; ка́менная ~ bloc de piatră.

глюкóза, *-ы f. sg.* glucoză.

глютами́н, *-а m. sg. (chim.)* glutamină.

глютéн, *-а m. (chim.)* gluten.

гляде́лка, *-и f. (tehn.)* gaură de observaţie; felinar de recepţie.

гляде́|ть, *-яжý, -ядúшь vb. ipf.* **1.** *(pf. погляде́ть şi pf. mom. гля́нуть)* a se uita, a privi; ~ с ýжасом a privi cu groază. **2.** *(из-под, из-за + gen.)* a se arăta, a se ivi, a se vedea; ~ из-за тýч a se arăta de după nori *(despre lună, soare)*. **3.** на + *acuz.* a fi îndreptat, a da înspre ...; óкна кóмнаты ~ли на сéвер ferestrele camerei dădeau spre nord. **4.** *(pf. погляде́ть)* за + *instr.* a supraveghea, a lua seama, a îngriji; ~ за ребёнком a supraveghea, a avea grijă de un copil. **5.** на + *acuz.* a lua exemplu, a imita; нéчего на негó ~ nu te lua după el. **6.** *instr.* a părea, a arăta ca ... ◇ ~ в óба a fi cu ochii în patru, a privi cu atenţie; ~ сквозь пáльцы a închide ochii; глазá бы мой не ~ли на кого́-л. să nu-l văd în ochi, mi-e drag ca sarea în ochi; на́ ночь глядя la căderea nopţii; ~ вон a fi cu ochii la uşă; глядя на кого́-л. luîndu-se după cineva/după pilda cuiva; ни на что не глядя fără a lua seama la nimic; fără a se uita în jur; того́ и глядú, что ... gata-gata să ..., te pomeneşti că ...

гляде́ться, *-яжýсь, -ядúшься vb. ipf. (pf. погляде́ться)* в + *acuz.* a se privi, a se contempla, a se admira; ~ в зéркало a se privi în oglindă.

гля́нец, *-нца m. sg.* lustru, luciu; навести́ ~ a da lustru.

гля́|нуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* a arunca o privire; кудá ни ~нешь oriunde te-ai uita, oriunde ţi-ai arunca privirea.

глянцева́ние, *-я n. (tehn.)* lustruire.

глянцева́|ть, *-цýю, -цýешь vb. ipf. (pf. наглянцева́ть) acuz.* a lustrui, a da lustru.

глянцеви́тость, *-и f. sg.* luciu, sclipire, caracter sclipitor.

глянцеви́т|ый *adj.* lucios, lustruit, lucitor; ~ая бумáга hîrtie lucioasă.

гля́нцев|ый *adj.* lucios, lustruit; ~ая повéрхность suprafaţă lucioasă.

гнать[1], *гоню́, гóнишь vb. ipf. acuz.* **1.** a mîna, a conduce; ~ скотúну a mîna vitele; вéтер гóнит корáбль vîntul mînă corabia; *(reg.)* ~ лес a plutări lemnele. **2.** a alunga, a izgoni, a îndepărta; ~ úз дому a izgoni din casă. **3.** a zori, a grăbi, a îndemna, a îmboldi, a mîna repede; ~ лóшадь во весь дух a mîna calul în goana mare; не гони́ егó с рабóтой nu-l zori la treabă. **4.** *(înv.)* a urmări, a prigoni, a persecuta. **5.** a vîna, a urmări, a hăitui, a goni, a fugări; ~ звéря a goni vînatul ◇ *(fam.)* гони́ монéту! dă banii!, scoate banii!; ~ мяч a dribla mingea.

гнать[2], *гоню́, гóнишь; vb. ipf. acuz.* a distila, a extrage *(prin distilare)*.

гна́ться, *гонúсь, гóнишься vb. ipf.* за + *instr.* **1.** a urmări; ~ за неприя́телем a urmări pe duşman. **2.** *(fig.)* a năzui, a căuta să obţii; a alerga/a umbla după ...; ~ за слáвой a alerga după onoruri.

гнев, *-а m. sg.* mînie, furie, indignare; в поры́ве ~а într-un acces de furie/de turbare ◇ не во ~ будь скáзано să nu vă fie cu supărare; воспаля́ться/распаля́ться ~ом a se face foc şi pară de mînie; излúть ~ на ком-л. a-şi descărca mînia; a-şi vărsa veninul; лóпнуть от ~а a plesni de ciudă/de mînie; обрýшивать ~ a-şi descărca mînia; пыла́ть ~ом, распали́ться ~ом a fierbe/a clocoti de mînie; сорва́ть ~ *(на кого́-л.)* a-şi vărsa focul/necazul pe cineva.

гнезди́ться, *-ится vb. ipf.* **1.** a se cuibări, a-şi face cuibul, a avea cuibul. **2.** a se încuiba *(despre insecte)*. **3.** *(fig.)* a-şi face loc; a se grămădi; a stărui *(despre gînduri, sentimente etc.)*.

гнездó, *-á; pl. гнёзда n.* **1.** cuib, cuibar; пти́чье ~ cuib de pasăre; вóлчье ~ vizuină de lupi; *(fig.)* воровскóе ~ cuib de hoţi; осúное ~ viespar. **2.** *(tehn.)* locaş, cuib, nişă; ~ бáлки cuibul grinzii. **3.** *(lingv.)* familie de cuvinte, cuib de cuvinte ◇ *(fig.)* свить себé ~ *a)* a-şi întemeia un cămin; a-şi aranja căminul; b) a se căpătui; c) a se cuibări; гнездó зарáзы cuib de infecţie, cuib de molimă; ~ картóфеля cuib de cartofi; пулемётные гнёзда cuiburi de mitralieră; попáсть в осúное ~ a nimeri într-un viespar; змеúное ~ cuib de şarpe/de năpîrcă; разбóйничье ~ cuib de hoţi/de tîlhari; *(prov.)* в своём гнездé и воронá кóршуну глазá вы́клюет toată pasărea îşi află odihna în cuibul ei; tot cocoşul pe gunoiul său cîntă.

гнездова́ни|е, *-я n. sg.* facerea cuiburilor; порá ~я perioada facerii cuiburi-

гнездова́ться, *-дýется vb. ipf.* a-şi face cuib *(despre păsări)*.

гнездов|óй *adj.* de cuib, în cuiburi; ~ посéв însămînţare în cuiburi; *(lingv.)* ~óe расположéние слов aşezare a cuvintelor pe cuiburi.

гнездóвье, *-я n.* locul ales de păsări pentru facerea cuibului.

гнёздышко, *-а n. dim.* cuibuşor; *(fig.)* тёплое ~ cuibuşor călduţ/plăcut.

гнейс, *-а m. sg. (geol.)* gnais.

гнéйсовый *adj. (geol.)* de/din gnais.

гне|сти́, *гнетý, гнетёшь vb. ipf. acuz.* **1.** a presa, a apăsa. **2.** *(fig.)* a apăsa, a chinui; тоскá ~тёт менá mă apasă tristeţea, mă roade dorul.

гнёт, *-а m. sg.* **1.** *(înv.)* presă, greutate (pentru presare). **2.** *(fig.)* apăsare, asuprire, opresiune, împilare, jug; ~ рáбства jugul robiei.

гнету́щ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *гнести́*. **2.** *adj.* apăsător, chinuitor, copleşitor; ~ие мы́сли gînduri apăsătoare; ~ая обстанóвка atmosferă apăsătoare.

гни́да, *-ы f.* **1.** lindină. **2.** *(pop. peior.)* om netrebnic/nemernic/abject.

гние́ние, *-я n. sg.* **1.** putrezire, putrefacţie. **2.** *(fig.)* descompunere, putreziciune, decădere.

гнил|óй *adj.* **1.** putred, putrezit, mucegăit; ~óe бревнó buştean putred; ~óe сéно fîn mucegăit. **2.** umed, jilav; ~áя погóда vreme umedă; ~áя óсень toamnă ploioasă. **3.** *(reg.)* debil, slab, prăpădit. **4.** *(fig.)* putred, nesănătos, vătămător. **5.** putred, descompus.

гнилокрóвие, *-я n. sg. (med.)* septicemie.

гни́лостность, *-и f. sg.* stare de putrefacţie, putrezire.

гни́лостн|ый *adj.* **1.** care provoacă putrezirea; ~ые бактéрии bacterii de putrezire. **2.** produs prin putrefacţie; ~ое разложéние descompunere prin putrezire; ~ зáпах miros de putregai.

гни́лость, *-и f. sg.* putreziciune, putregai.

гнилу́шка, *-и f.* putregai, bucată de lemn putrezit.

гниль, *-и f. sg.* **1.** putregai, putreziciune. **2.** floare, mucegai.

гнильё, *-я́ n. sg. col.* obiecte putrezite, putregaiuri.

гнильца́, *-ы́ f. (în expr.) с ~о́й* puţin putrezit, cam putred.

гнить, *гнию, гниёшь vb. ipf. (pf. погни́ть şi сгни́ть)* a putrezi, a se descompune, a intra în putrefacţie; *(fig.) ~ за́живо* a putrezi de viu.

гное́ние, *-я n. sg.* supuraţie.

гноето́чи́вый *adj.* purulent.

гнои́ть, *гною, гнои́шь vb. ipf. (pf. сгнои́ть) acuz.* a lăsa să putrezească; *(fig.) ~ в тюрьме́* a lăsa să putrezească în închisoare.

гной|ться, *-и́тся vb. ipf.* a supura; *ра́на ~тся* rana supurează.

гной, *-я m. sg.* puroi.

гнойни́к, *-á m.* focar de supuraţie, buboi, abces.

гнойничо́к, *-чка́ m. dim.* de la *гнойни́к.*

гно́йн|ый *adj.* purulent; de/cu puroi; *~ая ра́на* rană purulentă; *~ое выделе́ние* supurare.

гном, *-а m. (mitol.)* gnom.

гносеологи́ческий *adj. (fil.)* gnoseologic, de gnoseologie.

гносеоло́гия, *-и f. sg. (fil.)* gnoseologie, teoria cunoaşterii.

гно́стик, *-а m. (fil.)* gnostic, adept al gnosticismului.

гностици́зм, *-а sg. m. (fil.)* gnosticism.

гну *n. indecl.* gnu *(specie de antilopă din Africa de Sud).*

гнус, *-а m. sg. (col.)* insecte zburătoare hematofage.

гнуса́вить, *-влю, -вишь vb. ipf.* a fîrnăi, a fonfăi, a vorbi pe nas.

гнуса́вость, *-и f. sg.* fîrnăit, fonfăit, vorbire pe nas.

гнуса́вый *adj.* fîrnăit, fonfăit, care vorbeşte pe nas.

гнуслявый *adj. v.* **гнуса́вый.**

гну́сно *adv.* (în chip) mîrşav, odios, josnic, mişcleşte.

гну́сность, *-и f. sg.* mîrşăvie, ticăloşie, infamie, josnicie; *сде́лать ~* a comite o mîrşăvie.

гну́сн|ый *adj.* mîrşav, mişel, infam, josnic, ticălos; *~ая клевета́* calomnii mîrşave; *~ постýпок* faptă mişclească.

гну́тый *adj.* îndoit, încovoiat, arcuit.

гнуть, *гну, гнёшь vb. ipf.* **1.** *(pf. согну́ть) acuz.* a îndoi, a încovoia, a curba, a strîmba; *~ про́волоку* a îndoi, sîrma; *~ дýги* a face arcuri de lemn. **2.** *к + dat. (pop.)* a urmări ceva; a face aluzii, a avea în vedere; *куда́ он гнёт?* ce urmăreşte el? ◇ *~ спи́ну/ше́ю пе́ред кем-л.* a se umili / a se înjosi / a se ploconi în faţa cuiva; *~ горб/спи́ну* a se speti muncind, a se istovi; *(pop.) ~ свою́ ли́нию* a o ţine morţiş, a persevera.

гнутьё, *-я́ n. sg. (действие)* îndoire, curbare, încovoiere, arcuire; *~ дре́весины* încovoierea lemnului.

гну́ться, *гнусь, гнёшься vb. ipf. (pf. погну́ться şi согну́ться)* a se încovoia, a se îndoi, a se strîmba; a fi curbat.

гнуша́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf. (pf. погнуша́ться) gen. instr.* sau cu *inf.* a dispreţui, a simţi aversiune, a-ţi repugna, a simţi dezgust/silă; *~ лжи* a-ţi repugna minciuna.

гобеле́н, *-а m.* goblen, tapiserie.

гобои́ст, *-а m.* oboist.

гобо́й, *-я m. (muz.)* oboi.

гова́ривать, *-ал, -ла, -ало vb. ipf. iter.* a spune tot.

гове́нье, *-я n. (bis.) (действие)* post (în vederea împărtăşaniei)

гове́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (bis.)* a posti (în vederea împărtăşaniei)

го́вор, *-а m.* **1.** *sg.* vorbă, vorbire; convorbire; *ти́хий ~* discuţie în şoaptă. **2.** *sg.* murmur, susur; *~ волн* murmurul valurilor. **3.** *sg.* pronunţare, pronunţie, fel de pronunţare şi accentuare. **4.** grai; *~ы Сиби́ри* graiurile siberiene.

говоре́ние, *-я n. sg. (действие)* vorbire.

говори́льня, *-и f. (peior.)* loc de trăncăneală / vorbărie.

говор|и́ть, *-рю́, -ри́шь vb. ipf.* **1.** a vorbi; *~ по-ру́сски/по-румы́нски* a vorbi ruseşte/românеşte; *~ пе́ред аудито́рией* a vorbi în faţa unui auditoriu; *~ ме́дленно* a vorbi rar. **2.** *(pf. сказа́ть) acuz.* sau *prepl.* a spune, a zice, a vorbi; *~ пра́вду* a spune adevărul; *~ непра́вду/ложь* a spune minciuni, a minţi; *~ вздор* a spune prostii; *~ вся́кую вся́чину* a spune verzi şi uscate. **2.** a-şi da cu părerea, a vorbi, a discuta (despre ceva); *об э́том ~и́т весь го́род* tot oraşul vorbeşte despre aceasta. **4.** *с + instr.* a comunica, a fi în relaţii, a vorbi; *они́ давно́ уже́ не ~я́т друг с дру́гом* de mult nu-şi mai vorbesc. **5.** *acuz.* sau *prepl. (fig.)* a mărturisi, a evoca, a aminti; a arăta, a spune; *всё э́то ~и́т о том ...* toate acestea arată ...; *да́нный фа́кт ~и́т о мно́гом* acest fapt dovedeşte multe lucruri; acesta este un fapt foarte semnificativ ◇ *не́чего ~!; что и ~!* ce să mai vorbim!; ce mai încolo şi-ncoace!; se înţelege de la sine; desigur, bineînţeles!; *говоря́т, что ...* se zice că ...; spun unii că ...; se spune că ...; *э́то ~и́т само́ за себя́* aceasta vorbeşte de la sine; aceasta nu are nevoie de alte dovezi; *~я́т тебе́!* auzi!; ascultă!; *ина́че ~я́* cu alte cuvinte; altfel vorbind; *вообще́ ~я́* în general vorbind; *со́бственно ~я́* propriu-zis; la drept vorbind; *откровéнно ~я́* vorbind sincer, vorbind deschis; *по пра́вде ~я́* la drept vorbind; *стро́го ~я́* în sensul strict al cuvîntului; *ме́жду на́ми ~я́* între noi fie vorba; între noi fie zis; *не ~я́ уже́ о ...* fără a mai spune că ...; lăsînd la o parte faptul că ...; unde mai pui că ...; *хорошо́ ~ о ком-л.* a vorbi de bine despre cineva; *~и́т, как пи́шет* vorbeşte ca din carte; *~ от себя́* a vorbi în numele său; *~ про себя́* a vorbi pentru sine, a-şi mormăi în barbă; *заста́вить ~ кого́-л.* a deschide cuiva gura; a face pe cineva să vorbească; *и не ~и́/не ~и́те!* e clar!; ce să mai vorbim!; ce să mai discutăm!; *(prov.) не ~и́ «гоп», пока́ не перепры́гнешь/не переско́чешь* nu zice hop pînă nu sari.

говори́ться, *-и́тся vb. ipf.* a se spune, a se rosti, a fi rostit, a se pronunţa ◇ *cuv. modal как говори́тся* cum se spune, cum se zice, cică.

говорли́вость, *-и f. sg.* limbuţie, vorbărie, volubilitate.

говорли́вый *adj.* guraliv, limbut, vorbăreţ, volubil, flecar.

говору́н, *-á m.* limbut, flecar, palavragiu.

говору́нья, *-и f.* limbută, palavragioaică.

говя́дина, *-ы f. sg.* carne de vită, de bovină.

говя́жий, *adj.* de/din carne de vită; de vită, de bovină.

го́голь, *-я m. (zool.)* bodîrlău ◇ *ходи́ть ~ем* a umbla ţanţoş; a se umfla în pene.

го́голь-мо́голь, *го́голь-мо́голя m. sg.* gălbenuş de ou crud bătut cu zahăr, şodou; lapte de pasăre.

го́гот, *-а m. sg.* **1.** gîgîit. **2.** *(fig. pop.)* hohot, ris strident / nestăpînit.

гогота́нье, *-я n. sg. v.* **го́гот**

гогота́ть, *-очу́, -о́чешь vb. ipf.* **1.** a gîgîi. **2.** *(fig. pop.)* a hohoti; a ride strident.

год, *-а m.* **1.** *(gen. pl. годо́в şi лет)* an; *астрономи́ческий ~* an astronomic; *календа́рный ~* an calendaristic; *теку́щий ~* anul curent; *високо́сный ~* an bisect; *уче́бный ~* an şcolar; *урожа́йный ~* an cu recoltă bogată; *неурожа́йный ~* an cu recoltă proastă; *сельскохозя́йственный ~* an agricol; *хозя́йственный ~* an economic; *отчётный ~* an care face obiectul dării de seamă; an de gestiune; *це́лый ~*; *кру́глый ~* anul întreg; *Но́вый ~* Anul Nou; *голо́дный ~* an secetos; *чёрный ~* an secetos; *~ за ~ом* an de an; an după an; *не по ~а́м вы́глядеть* a arăta mai tînăr (mai tînără) decît vîrsta; *оста́ться на второ́й ~* a rămîne repetent; *че́рез ~* peste un an; *~ тому́ наза́д* acum un an; *из ~а в ~* din an în an, în fiecare an; *~ от ~у* cu fiecare an, în fiecare an; *в бу́дущем ~ý* anul viitor, la anul; *в про́шлом ~ý* anul trecut; *два ~а от рожде́ния* doi ani împliniţi *(despre vîrstă)*; *ему́ пошёл восьмо́й ~* merge pe opt ani; *кото́рый ему́ ~?* cîţi ani are?, ce vîrstă are? *ему́ со́рок лет* are patruzeci de ani. **2.** *(pl.) (gen. годо́в şi лет)* ani; **3.** *pl. (gen. годо́в)* vîrstă; *он уже́ в ~а́х* e un om în vîrstă, e deja bătrîn; *в мои́ ~ы* la vîrsta mea; *тепе́рь уже́ ~á не те́* nu mai sînt la vîrsta aceea; am îmbătrînit. **4.** *(împreună cu numerele cardinale)* deceniu; perioadă; *сороковы́е ~ы про́шлого столе́тия* anii 1840—1850; deceniul al cincilea al secolului trecut ◇ *четы́ре вре́мени ~а*

anotimpuri; *(iron.) без ~у неде́ля* de cîteva zile, de foarte puţin timp; *С Но́вым го́дом!* La mulţi ani!

года́ми *adv.* **1.** de ani de zile, cu anii, ani de-a rîndul; *~ жил в дере́вне* ani de-a rîndul a trăit la ţară. **2.** *(pop.)* în unii ani; *~ быва́ют отли́чные урожа́и* în unii ani, recoltele sînt excelente.

го́дик, *-а m. dim.* de la *год*

годи́на, *-ы f.* epocă, vremuri, timpuri; *истори́ческая ~* an istoric; *стра́шная ~* vremuri de restriste; *~ тяжёлых испыта́ний* vremuri de grea cumpănă.

год|и́ться, *гожу́сь, годи́шься vb. ipf.* a fi bun la ..., a servi la ..., a se potrivi; *э́тот челове́к ни на что не ~и́тся* acest om nu-i bun de nimic; *сапоги́ не ~я́тся* cizmele nu se potrivesc; *не ~и́тся* nu se cuvine; nu se cade; nu e bine; e inadmisibil; *так поступа́ть не ~и́тся* nu se cade să procedezi aşa.

годи́чн|ый *adj.* anual, de un an; *~ отчёт* dare de seamă anuală, *~ срок* termen de un an ◇ *(bot.) ~ые ко́льца* inele de vîrstă, cercuri concentrice anuale *(la arbori).*

го́дность, *-и f. sg.* aptitudine, validitate, utilitate, putinţă de a fi utilizat într-un anumit scop.

го́дн|ый *adj.* bun, apt, propriu pentru ..., util, potrivit, valabil; *го́ден к вое́нной слу́жбе* apt pentru serviciul militar; *биле́т го́ден на два дня* biletul este valabil două zile; *вода́ ~ая для пи́тья* apă potabilă; *ни к чему́ не ~* nu-i bun de nimic.

годова́лый *adj.* (în vîrstă) de un an; *~ ребёнок* copil de un an.

годови́к, *-а́ m. (zool.)* tineret de un an.

годово́й *adj.* anual, de un an; *~ дохо́д* venit anual; *~ отчёт* dare de seamă anuală; *~ план* plan anual.

годовщи́на, *-ы f.* aniversare.

годо́к, *-дка́ m. dim.* de la *год*

гол, *-а m. (sport)* **1.** gol; *заби́ть три ~а* a înscrie/a marca trei goluri. **2.** *(înv.)* poartă.

голавль, *-я́ m. (iht.)* clean.

голавлевый *adj. (iht.)* de clean.

голго́фа, *-ы f.* calvar, chinuri, suferinţe, golgotă.

голена́ст|ый *adj.* **1.** cu picioare lungi, lungan. **2.** *~ые, ~ых pl. (zool.)* picioroange, ciconiforme.

голени́ще, *-а n.* carîmb, tureatcă.

го́лень, *-и f.* gambă; tibia; fluierul piciorului.

го́ленький *adj. dim.* golaş, goluţ.

голе́ц, *-льца́ m. (iht.)* **1.** fîntînel. **2.** salvelin.

голи́к, *-а́ m. (reg.)* mătură de nuiele.

голичо́к, *-чка́ m. dim.* de la *голи́к*

голки́пер, *-а m. (sport înv.)* portar.

голла́ндка[1], *-и f. (pop.)* **1.** sobă de teracotă. **2.** găină *sau* vacă de rasă olandeză.

голла́ндка[2], *-и f.* olandeză.

голла́ндский *adj.* olandez, de/din Olanda, al Olandei; *~ сыр* brînză de Olanda.

голла́ндцы, *-ев pl.; sg. -дец, -дца m.* olandezi, poporul olandez.

голов|а́, *-ы́ f.* **1.** cap; craniu; *поверну́ть ~у* a întoarce capul. **2.** cap, bucată *(despre animale); сто голо́в рога́того скота́* o sută de capete de vite cornute. **3.** *(fig.)* cap, minte, raţiune, judecată, inteligenţă; *челове́к с ~о́й* om cu judecată; om cu scaun la cap; *пуста́я ~* cap sec; *све́тлая ~* cap luminat, minte clară; *у́мная ~* om cu cap. **4.** *m. (acuz.: ~у́) (fig.)* conducător, căpetenie, şef, stăpîn; *сам себе́ ~* a fi de capul său, a fi stăpîn pe sine; *(înv.) городско́й ~* primar. **5.** *(acuz.: ~у́)* cap *(de formaţie, de detaşament); ~ пехо́тной коло́нны* capul coloanei de infanterie. **6.** căpăţînă, bucată; *~ са́хара* căpăţînă de zahăr ◇ *поплати́ться ~о́й* a plăti cu capul/cu viaţa; *в ~а́х* la căpătîi; *~ы́ не жале́ть* a nu-şi cruţa viaţa; *в пе́рвую ~у* în primul rînd; din capul locului; *~у пове́сить* a lăsa capul în jos; a pierde curajul ; *подня́ть ~у* a ridica fruntea/capul, a prinde curaj; *тера́ть ~ у* a-şi pierde capul; *лома́ть ~у* a-şi bate/a-şi sparge capul, a-şi frămînta mintea; *как снег на́ ~у* pe neaşteptate, ca din senin; *сде́лать/сказа́ть на свою́ ~у* a face/a spune ceva în pagubă/în detri-

mentul său; *вали́ть/перекла́дывать с больно́й ~ы́ на здоро́вую* a da vina pe altul; *вы́кинуть из ~ы́* a-şi scoate din cap/din minte; *вби́ть в ~у* a-i băga/a-i vîrî în cap; *намыли́ть ~у кому́-л.* a-i trage cuiva o săpuneală; *быть ~о́й вы́ше кого́-л.* a fi superior cuiva; *~у вскружи́ть кому́-л.* a-i suci cuiva capul; *~у дать на отсече́ние* a-şi pune capul pentru ...; *окуну́ться/уйти́ с ~о́й во что-л.* a fi absorbit de ceva, a fi cufundat în ...; *с ~ы́ до ног* sau *с ног до ~ы́* din cap pînă-n picioare; *ада́мова ~* fluture cap-de-mort; *де́йствовать че́рез ~у кого́-л.* a trece/a acţiona peste capul cuiva; *вы́дать себя́ с ~о́й* a se da de gol; a-şi da arama pe faţă; a se da pe faţă; *забо́ть кому́-л. ~у* a-i face cuiva capul călindar; *у меня́ ~ идёт кру́гом* nu-mi văd capul de treburi; *име́ть ~у на плеча́х* a fi cu scaun la cap; *ударя́ть в ~у* a se sui la cap *(despre băuturi alcoolice); дурна́я ~ ногам поко́я не даёт* unde nu-i cap, vai de picioare; *ско́лько голо́в, сто́лько умо́в* cîte bordeie atîtea obiceie; cîte capete atîtea păreri; *у меня́ э́того в ~е́ не было* nici nu mi-a trecut prin cap aşa ceva; *руча́ться ~о́й за кого́-л.* a garanta cu viaţa pentru cineva; a-şi pune capul; *горя́чая ~* fire iute/înflăcărată/entuziastă; *бедо́вая ~* fire aprinsă/iute; *бежа́ть сломя́/очерти́ ~у* a fugi mîncînd pămîntul; *би́ться ~о́й об сте́ну/об сте́нку* a se da/a se bate cu capul de pereţi; *брать/взять на свою́ ~у* a-şi lua pe cap; a-şi asuma răspunderea; *в ~е́ звени́т* îmi ţiuie/îmi vîjîie capul (urechile); *в ~е́ помути́лось* mi s-au tulburat mintile; *в ~е́ (у кого́-л.) ка́ша* este o harababură întreagă/un talmeş-balmeş în capul (cuiva); *в ~у сту́кнуло* a-i veni/a-i trece o idee prin cap; a-i veni în minte; *~ тре́щит* îmi pocneşte capul (de durere); *~у приклони́ть где-л./куда-л.* a pune capul jos (undeva), a se odihni puţin; *~ы́ не ве́шать* a ţine capul sus; a nu-şi pierde curajul; *дубо́вая/дурна́я/ду́рья ~* cap pătrat, cap sec, cap de lemn; *дыря́вая ~* cap găunos/sec; *за ~у хвата́ться* a-şi pune mîinile-n cap; a se lua cu mîinile de păr/de cap; *забубённая ~* neastîmpărat, zvăpăiat; *засе́сть в ~е́* a intra în cap *(despre o idee)* ; a fi urmărit de o idee/de un gînd; *моро́чить ~у кому́-л.* a bate pe cineva la cap; a şedea pe capul cuiva; a toca pe cineva la cap; *помути́ться в ~е́* a-i veni ameţeală; *мяки́нная ~* cap de bostan; cap umplut cu tărîţe; *(prov.) на ~е́ гу́сто, а в ~е́ пу́сто* capul de măgar nu albeşte niciodată; capul prost are vreji mulţi; *ничего́ в ~у не идёт* nu-mi intră nimic în cap; *(быть) о двух ~а́х* a-şi pune capul în joc; a fi foarte curajos; *по ~е́ и ша́пка* după cap şi căciulă; la aşa cap aşa căciulă; *повы́нную ~у меч не сечёт* capul plecat sabia nu-l taie; *посы́пать ~у пе́плом* a-şi pune cenuşă în cap; *пролётная ~* trecut prin ciur şi prin dîrmon; uns cu toate unsorile; *пря́тать ~у в песо́к* a se ascunde după deget; *сова́ть ~у в пе́тлю* a-şi pune capul sub secure; a-şi atîrna streangul de gît; *хороша́ ~, да дураку́ доста́лась* brînză bună în burduf de cîine; cap ai, minte ce-ţi mai trebuie?

голова́стик, *-а m. (zool.)* mormoloc

голове́шка, *-и f.* tăciune ◇ *почерне́ть как ~* a se întuneca la faţă

голови́зна, *-ы f. sg.* capul şi cartilajele peştilor mari, folosite ca hrană.

голо́вк|а, *-и f.* **1.** *dim.* cap mic, căpuşor. **2.** cap, măciulie, gămălie; *~ винта́* capul şurubului; *була́вочная ~* gămălie de ac; *(tehn.) винторе́зная ~* cap de filetare. **3.** *(pop.)* căpetenii, grup de conducere *(a unei organizaţii, instituţii).* **4.** *pl.* căpute; *но́вые ~и* căpute noi. **5.** *(bot.)* capitul, capsulă; măciulie; *~ ма́ка* capsulă/măciulie de mac; *семенна́я ~* capsulă de sămînţă; *~ чесно́ка* căpăţînă de usturoi ◇ *за э́то по ~е не погла́дят* pentru asta n-ai să primeşti laude; n-o să fii pus în capul mesei; n-ai să scapi cu una cu două.

головн|о́й *adj.* **1.** de cap; encefalic; *~а́я боль* durere de cap; *~ мозг* encefal; *~ы́е не́рвы* nervi encefalici. **2.** *(fig.)* din cap, din frunte, care este în frunte; *~ отря́д коло́нны* de-

taşamentul din capul coloanei. **3.** *(înv.)* cerebral; *~ая рабóта* muncă cerebrală ◇ *~ убóр* pălărie, căciulă; *~ гóлос* falset, voce de cap.

головн|я́[1], *-ú f.* tăciune ◇ *(prov.) две ~и и в пóле дымя́тся, а одна́ и в печú га́снет* un tăciune dacă-i singur şi-n cuptor se stinge, dacă-s doi, ard şi-n ploaie.

головня́[2], *-ú f. (agr.)* mălură, tăciune, cărbune; *пшени́чная ~* mălura grîului; *~ кукуру́зы* tăciunele porumbului.

головокруже́ние, *-я n.* ameţeală; *вызыва́ть ~* a provoca ameţeli; *(fig.) ~ от успе́хов* ameţeală de pe urma succeselor.

головокружи́тельн|ый *adj.* ameţitor; vertiginos; *~ая высота́* înălţime ameţitoare; *~ая быстрота́* viteză vertiginoasă; *(fig.) ~ успе́х* succes foarte mare, succes ameţitor.

головоло́мка, *-и f.* problemă/ghicitoare care dă multă bătaie de cap; şaradă.

головоло́мный *adj.* foarte complicat, greu de rezolvat, dificil; *~ вопро́с* problemă foarte complicată.

головомо́йк|а, *-и f.* săpuneală, perdaf, dojană; *зада́ть ~у* a trage o săpuneală.

головоно́гие, *-их pl. n. (zool.)* cefalopode.

головоре́з, *-а m.* **1.** derbedeu, huligan; bandit. **2.** ştrengar, neastîmpărat.

головоте́п, *-а m. (pop.)* nătărău, nătîng, neghiob, nepriceput; încurcă-lume.

головоте́пский *adj. (pop.)* neghiob, nerod, stupid.

головоте́пство, *-а n. sg. (pop.)* neghiobie, nerozie, prostie, stupiditate.

голо́вушка, *-и f.* **1.** *dim.* de la *голова́.* **2.** *(folc.) удала́я/бу́йная ~* om viteaz/brav, voinic; *пропа́ла моя́ ~!* s-a terminat/s-a zis cu mine!, vai de capul meu!

го́лод, *-а (-у) m. sg.* **1.** foame; *почу́вствовать ~* a-i fi foame, a simţi foame; *мори́ть ~ом* a înfometa. **2.** foamete; *~ в слаборазви́тых стра́нах* foametea din ţările slab dezvoltate. **3.** *(fig.)* lipsă, penurie; *нефтяно́й ~* penurie de petrol; *това́рный ~* lipsă totală de mărfuri; *кни́жный ~* lipsă de cărţi; *де́нежный ~* lipsă/criză de bani ◇ *~ — лу́чший по́вар* foamea e cel mai bun bucătar; *~ не тётка* foamea-i ciumă, nu mumă; *от ~а живо́т подве́ло* i s-au lungit urechile de foame; *сиде́ть ~ом* a îndura foame.

голода́ние, *-я n. sg.* flămînzire, înfometare.

голода́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* **1.** a flămînzi, a îndura foame. **2.** a se abţine de la mîncare, a declara greva foamei.

голо́дн|ый *adj.* **1.** flămînd, înfometat; *~ волк* lup flămînd; *~ как волк* flămînd ca un lup; *быть ~ым* a fi flămînd/înfometat; *я голо́ден* mi-e foame; *на ~ желу́док* pe stomacul gol; pe nemîncate. **2.** *(fig.) ~ая смерть* moarte prin înfometare/prin inaniţie. **3.** neroditor, sterp; *~ год* an neroditor. **4.** *~ый, -ого m.* flămînd ◇ *~ тиф* tifos exantematic; *(prov.) ~ой куме́ хлеб на уме́; ~ой ку́рице про́со сни́тся* vrabia mălai visează; *сы́тый ~ого не разуме́ет* sătulul nu crede flămîndului.

голодо́вк|а, *-и f.* **1.** greva foamei; *объяви́ть ~у* a declara greva foamei. **2.** foamete.

голоду́х|а, *-и f. sg. v. голода́ние* ◇ *с ~и* din cauza foamei, fiind lihnit de foame.

гололе́дица, *-ы f.* polei, alunecuş.

гололе́д, *-льда́ m. (met.)* furtună cu gheaţă, polei.

голоно́гий *adj.* **1.** desculţ. **2.** *(zool.)* golaş, cu picioarele neacoperite cu păr *sau* pene.

го́лос, *-а m.; pl. голоса́* **1.** voce, glas; *послы́шался ~* s-a auzit o voce; *говори́ть гро́мким ~ом* a vorbi cu glas tare; *во весь ~* în gura mare; *лиши́ться ~а* a-şi pierde vocea; *прия́тный ~* voce plăcută; *ни́зкий ~* voce joasă; *серебри́стый ~* glas cristalin; *металли́ческий ~* voce metalică; *козли́ный ~* voce tremurătoare; *ба́рхатный ~* voce catifelată; *жи́дкий ~* voce slabă. **2.** *(muz.)* parte, voce; *пе́рвый ~* vocea întîi; *пе́сня для двух ~о́в* cîntec pe două voci. **3.** *(fig.)* voce, glas; *~ со́вести* glasul conştiinţei; *~ рассу́дка* vocea raţiunii. **4.** *(fig.)* părere, apreciere; *~ чита́теля* părerea cititorului. **5.** vot, sufragiu; *совеща́тельный ~* vot consultativ; *реша́ющий ~* vot deliberativ; *собра́ть большинство́ ~о́в* a întruni majoritatea voturilor; *число́ по́данных ~о́в* numărul voturilor exprimate; *пра́во ~а* drept de vot ◇ *быть в ~е* a fi în voce; *все в оди́н ~* toţi într-un glas, în unanimitate; *(muz.) с ~а* după ureche; *говори́ть/петь с чужо́го ~а* a repeta părerea altuia; a nu avea păreri proprii; *подня́ть ~ в защи́ту кого́-л.* a lua apărarea cuiva; *подня́ть ~ проте́ста* a protesta; *повыша́ть ~* a ridica glasul/tonul; *понижа́ть ~* a coborî tonul.

голосемя́нные, *-ых pl. (bot.)* gimnosperme.

голоси́стость, *-и sg.* caracterul sonor al vocii, sonoritatea glasului.

голоси́стый *adj.* cu voce sonoră/ puternică; *~ певе́ц* cîntăreţ cu glas puternic.

голоси́ть, *-ошу́, -оси́шь vb. ipf.* **1.** a boci, a se tîngui, a se plînge; *~ по поко́йнику* a boci un mort. **2.** *(pop.)* a cînta tare, a ţipa; a vocifera.

голосло́вность, *-и f. sg.* netemeinicie, lipsă de temei; *~ обвине́ния* lipsă de temei a acuzării.

голосло́вн|ый *adj.* ncintemeiat; nefondat, nebazat pe dovezi *sau* fapte, gratuit; *~ое обвине́ние* acuzare neîntemeiată; *~ое утвержде́ние* afirmare gratuită.

голосова́ни|е *n. sg.* votare, vot; scrutin; *всео́бщее ~* sufragiu/vot universal; *откры́тое ~* vot deschis, vot pe faţă; *закры́тое ~* vot secret; *воздержа́ться от ~я* a se abţine de la vot; *поста́вить на ~* a pune la vot; *наро́дное ~* referendum popular.

голосова́ть, *-су́ю, -су́ешь vb. ipf. (pf. проголосова́ть) acuz.* + *за* a vota, a-şi da votul.

голосов|о́й, *adj.* vocal; *~ы́е упражне́ния* exerciţii vocale; *~ы́е свя́зки* coardele vocale.

голосо́к, *-ска́ m. dim.* voce slabă, glas subţire, glăscior.

голубевод, *-а m.* crescător de porumbei.

голубегра́мма, *-ы f. (mil.)* columbogramă.

голубеста́нция, *-и f.* staţiune de porumbei călători.

голубе́|ть, *-е́ем vb. ipf.* **1.** a se vedea, a se zări *(despre obiecte de culoare albastră) вдали́ ~ло мо́ре* în depărtare albăstrea marea. **2.** *(pf. поголубе́ть)* a deveni albastru, a se colora în albastru, a se albăstri.

голубёнок, *-нка m. dim.* pui de porumbel, hulubaş.

голубизна́, *-ы́ f. sg.* albastru, azur; *~ не́ба* albastrul cerului, azurul cerului.

голуби́ка, *-и f. sg. (bot.)* afine vinete.

голуби́н|ый *adj.* **1.** de porumbel, de hulub; *~ая по́чта* poştă de porumbei. **2.** blînd, blajin; *~ хара́ктер* caracter blînd.

голу́бить, *-блю, -бишь vb. ipf. (pf. приголу́бить) acuz. (pop. poetic)* a dezmierda, a mîngîia, a alinta.

голу́бка, *-и f.* **1.** porumbiţă. **2.** *(fig. fam.)* porumbiţă, drăguţă *(la adresa unei femei).*

голубова́тый, *adj.* albăstrui, albăstriu, azuriu.

голубогла́зый *adj.* cu ochi albaştri.

голубо́й *adj.* albastru, azuriu.

голубо́к, *-бка́ m. dim.* de la *го́лубь.*

голу́бушка, *-и f.* **1.** *(fam.)* dragă, drăguţă; puică, porumbiţă. **2.** *(folc.)* porumbiţă *(femeiuşca porumbelului).*

голубцы́, *-о́в; sg. голубе́ц, -бца́ m.* sarmale.

голу́бчик, *-а m. (fam.)* drăguţule, scumpule, puişor.

го́лубь, *-я m.* porumbel, hulub; *~ ми́ра* porumbelul păcii; *дома́шний ~* porumbel domestic; *си́зый ~* porumbel sălbatic/de cîmp.

голубя́тина, *-ы f.* carne de porumbel.

голубя́тник, *-а m.* **1.** crescător de porumbei. **2.** *(zool.)* erete, uliu.

голубя́тня, *-и f.* porumbărie, hulubărie.

го́л|ый *adj.* **1.** gol, despuiat, neacoperit, golaş; *~ые но́ги* picioare goale; *~ые сте́ны* pereţi goi; *~ые дере́вья* copaci goi/desfrunziţi; *~ые ска́лы* stînci pleşuve/golaşe; *~ая голова́* cap chel/pleşuv. **2.** pur, gol, curat, fără adaosuri, neamestecat cu altceva; *~ая и́стина* adevărul pur, adevărul gol-goluţ; *~ые*

ци́фры cifre goale; *~ый спирт* spirt curat; *~ая соль* sare curată ◇ *~ыми рука́ми брать* a cuceri uşor/fără luptă; *гол как сокóл* sărac lipit pământului.

голытьбá, *-ы́ f. sg. (înv.)* sărăcime, golănime, coate-goale.

голы́ш[1], *-á m.* **1.** om/copil gol; *кýкла ~* păpuşă neîmbrăcată. **2.** *(înv.)* neavut, sărac.

голы́ш[2], *-á m.* bolovan rotund şi neted.

голы́шка, *-и f. v. голы́ш*

голышóм *adv.* gol, gol-puşcă, în pielea goală, dezbrăcat; *~ ходи́ть* a umbla în pielea goală.

гóль, *-и f. sg.* **1.** *col. (înv.)* coate-goale, sărăcime. **2.** pustietate, deşert, loc pustiu ◇ *~ на вы́думки хитрá* nevoia învaţă pe om.

гóльдский *adj.* nanez, nanaic.

гóльды, *-ов pl.; sg. гольд, -а m.* vechea denumire a nanailor *(popor din regiunea Amurului)*.

гольевóй *adj.* de la *гольё*

гольё, *-я n. sg.* **1.** măruntaiele şi picioarele unei vite tăiate. **2.** piei pregătite în vederea tăbăcitului.

гольф, *-а m. sg. (sport)* golf.

гóльфы *pl.* pantaloni golf.

гомеопáт, *-а m. (med.)* homeopat.

гомеопати́ческ|ий *adj.* **1.** *(med.)* homeopatic. **2.** *(fig.)* neînsemnat, mic de tot; *~ая дóза* doză foarte mică.

гомеопáтия, *-и f. sg. (med.)* homeopatie.

гомери́ческий *adj. (în expr.) ~ смех* râs homeric.

гомéровский *adj.* homeric, allui Homer; *~ э́пос* epopee homerică.

гомоге́нность, *-и f.* omogenitate.

гомоге́нный *adj.* omogen.

гомогрáфия, *-и f. (mat.)* omografie.

гóмон, *-а m. sg.* zgomot, gălăgie, tărăboi, tumult, larmă ◇ *пти́чий ~* ciripit, piuit.

гомомóрфный *adj. (mat.)* omomorf.

гомони́ть, *-ню́, -ни́шь vb.* a face zgomot, a murmura.

гомосексуали́зм, *-а m.* homosexualitate.

гомосексуáльный *adj.* homosexual.

гомотермúя, *-и f. (fiz.)* homotermie.

гонг, *-а m.* gong; *удáрить в ~* a bate gongul.

гондóла[1], *-ы f.* gondolă.

гондóла[2], *-ы f.* **1.** *(av.)* nacelă. **2.** vagon de marfă descoperit.

гондольéр, *-а m.* gondolier.

гонéни|е, *-я n.* prigoană, persecuţie, urmărire; *подвергáться ~ям* a fi prigonit.

гонéц, *-нцá, m. (înv.)* sol, curier, mesager, trimis.

гони́мый, *-ого* **1.** *part. prez. pas.* de la *гнать*. **2.** *adj.* persecutat, prigonit, urmărit.

гони́тель, *-я m.* prigonitor, asupritor, împilator, opresor.

гони́тельница, *-ы f.* prigonitoare, asupritoare.

гóнк|а, *-и f.* **1.** *sg.* alungare, mînare. **2.** *sg.* alergătură, grabă, zor, goană; *начала́сь ~ пéред отъéздом* a început zorul înainte de plecare. **3.** *(sport)* curse, alergări, concurs; *автомоби́льные ~и* concurs automobilistic; *гребны́е ~и* regate, curse de canotaj; *нáрусные ~и* concurs de bărci cu pînze; *велосипéдные ~и* curse cicliste. **4.** *sg. (reg.)* plutărit; *~ лéса плотáми* plutărit, transportul lemnelor cu plute. **5.** *sg.* distilare, extracţie; *~ дёгтя* extracţia gudronului ◇ *задáть ~у кому́-л.* a-i trage cuiva o săpuneală; *~ вооружéний* cursa înarmărilor.

гóнк|ий *adj. (reg.)* iute, neobosit în urmărirea vînatului; *~ая борзáя* ogar iute.

гонóк, *-нкá m. (ferov.)* picher.

гонококк, *-а m. (biol.)* gonococ.

гóнор, *-а m.* trufie, îngîmfare, înfumurare; *человéк с ~ом* om înfumurat, îngîmfat.

гонорáр, *-а m.* onorariu; *áвторский ~* onorariu de autor.

гонорре́йный *adj. (med.)* blenoragic, de blenoragie.

гонорре́я, *-и f. sg. (med.)* blenoragie.

гóночн|ый *adj. (sport)* de curse, de alergări; *~ая лóдка* barcă de curse.

гонт, *-а m. sg. col.* şindrilă, şiţă, draniţă; *кро́вельный ~* şindrilă pentru acoperiş.

гонтовóй *adj.* de şindrilă, de draniţă.

гончáр, *-á m.* olar.

гончáрн|ый *adj.* de olărie; *~ое произвóдство* olărit; *~ые издéлия* olărie.

гончáрня, *-и f.* olărie.

гóнчая, *-ей f.* copoi, cîine de vînătoare.

гóнщик, *-а m. (auto)* pilot *(de curse)*.

гоня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** a goni, a mîna (dintr-un loc în altul). **2.** *(pop.)* a trimite de mai multe ori, a face pe cineva să alerge ◇ *~ лóдыря* sau *собáк* a nu face nimic; a tăia frunză la cîini.

гоня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf. за + instr.* a goni, a alerga *(după ceva sau cineva)*; *(fig.) ~ за почéстями* a umbla după onoruri.

гоп *interj.* hop!, hopa!, hop-aşa!; *(prov.) не говори́ ~, пока́ не перескочишь* nu zice hop, pînă nu sari.

гопáк, *-á m. gopac (dans popular ucrainean)*.

гор|á, *-ы́ acuz. гóру; pl. гóры, гор, -áм f.* **1.** munte; *взбира́ться на ~у* a urca pe munte; *идти́ в ~у* a) a urca la deal; b) *(fig.)* a fi în ascensiune; *идти́ пóд ~у* a) coborî la vale; b) *(fig.)* a fi în declin; *ледня́я/снéжная ~* munte de zăpadă; sănius, derdeluş. **2.** *(fig.)* morman, grămadă; *~ы книг* mormane de cărţi. **3.** *pl.* regiune muntoasă; *жи́тели гор* munteni, locuitori ai regiunilor muntoase; ◇ *как ~ с плеч* parcă mi-a luat o greutate de pe umeri/o piatră de pe suflet; *пир ~óй* chef mare, zaiafet; *не за ~áми* în curînd, aproape; *сули́ть золоты́е ~ы* a făgădui marea cu sarea; *с ~у* foarte mare, enorm; *надéяться как на кáменную ~у* a se bizui cu toată nădejdea (pe cineva); a-şi pune toată nădejdea (în cineva); *стоя́ть ~óй за кого́-л.* a apăra pe cineva din răsputeri; a se face luntre şi punte (pentru cineva); *~ родила́ мы́шь* muntele s-a scremut şi a născut un şoarece.

горáздо *adv. (cu comp.)* considerabil, incomparabil, cu mult mai ...; *~ лу́чше* cu mult mai bine; *~ бóльше* cu mult mai mult.

горб, *-á m.* cocoaşă, gheb ◇ *(fig.) свои́м ~óм жить* a trăi prin muncă proprie.

горбáтость, *-и f. sg.* gheboşenie, gîrbovire.

горбáт|ый *adj.* **1.** cocoşat, ghebos, gîrbov. **2.** încovoiat; *~ нос* nas coroiat ◇ *(prov.) ~ого могúла испрáвит* năravul din fire n-are leacuire.

горбáч, *-á m. v. горбýн.*

горбúнк|а, *-и f. (în expr.) нос с ~óй* nas coroiat.

гóрбить, *-блю, -бишь vb. ipf. (pf. сгóрбить) acuz.* a încovoia, a gîrbovi, a pleca, a îndoi; *~ спúну* a încovoia spinarea.

гóрбиться, *-блюсь, -бишься vb. ipf. (pf. сгóрбиться)* a se încovoia, a se gîrbovi, a se cocoşa, a se îndoi.

горбóк, *-бкá m. dim. (pop.)* de la *горб*.

горбоно́сый *adj.* cu nasul coroiat.

горбýн, *-á m.* cocoşat, ghebos.

горбунóк, *-нкá m. dim.* de la *горбýн*; *(folc.) конёк-горбунóк* cal năzdrăvan; căluţul cocoşat.

горбýнья, *-и f.; gen. pl. -ний f.* cocoşată.

горбýша[1], *-и f. (iht.)* gorbuşă, salmonid.

горбýша[2], *-и f.* coasă cu coada scurtă şi lama încovoiată.

горбýшка, *-и f.* coltuc; *~ хлéба* colţ de pîine.

горбы́ль, *-я́ m. (tehn.)* lătunoi, laturoi.

горделúво *adv.* cu mîndrie, cu trufie, trufaş, semeţ.

горделúвость, *-и f. sg.* trufie, mîndrie, semeţie, aroganţă.

горделúвый *adj.* mîndru, trufaş, semeţ.

гордéц, *-á m.* om îngîmfat, fudul, înfumurat, trufaş.

гóрдиев *adj. (în expr.) ~ у́зел* nodul gordian.

гордúться, *-ржу́сь, -рди́шься vb. ipf. instr.* a fi mîndru, a se mîndri; a se fuduli; *~ одéржанными успéхами* a se mîndri cu succesele obţinute.

гóрдо *adv.* mîndru, cu mîndrie, orgolios.

гóрдость, *-и f. sg.* **1.** mîndrie; *чу́вство ~и* sentiment de mîndrie. **2.** orgoliu.

гóрдый *adj.* mîndru, trufaş, orgolios.

гордыня, *-и f. sg.(înv.)* semeţie, ingîmfare, trufie, înfumurare, orgoliu.

гордячка, *-и f.* femeie mîndră/trufaşă/arogantă.

гор|е, *-я n. sg.* **1.** mîhnire, tristeţe, jale; *убитый ~ем* zdrobit de durere. **2.** nenorocire, necaz; *заболеть с ~я* a se îmbolnăvi de necaz; *случилось большóе ~* s-a întîmplat o mare nenorocire; *чистое ~ с тобóй* numai necazuri am cu tine; *на моё ~* ; *к моемý ~ю* spre nenorocirea mea ◇ *емý и ~я мáло* puţin îi pasă; *~мне!* vai de mine!, vai de capul meu!

горевáть, *-рюю, -рюешь vb. ipf. prepl.* a fi întristat, a fi îndurerat; a suferi.

горéлка, *-и f. (tehn.)* arzător, bec, injector; *примýсная ~* arzător de primus; *свáрочная ~* bec de sudură.

горéлки, *-лок pl. gorelchi (un fel de joc de-a prinselea).*

горéл|ый *adj.* **1.** ars (parţial), pîrlit. **2.** putrezit; *~ые кóжи* piei putrede ◇ *пáхнет ~ым* miroase a ars.

горельéф, *-а m. (arhit.)* altorelief.

горельéфный *adj. (arhit.)* de/în altorelief.

горемы́ка, *-и m. şi f.* om fără noroc, biet, sărman, necăjit.

горемы́чн|ый *adj.* nenorocit, nefericit, sărman, necăjit, jalnic; *~ая дóля* soartă nefericită.

горéние, *-я n. sg.* **1.** ardere, combustiune; *бесплáменное ~* ardere fără flacără; *внýтреннее ~* combustie internă. **2.** *(fig.)* entuziasm, înflăcărare, înfocare.

гóренка, *-и f. dim.* odăiţă, cămăruţă, chichineaţă.

гóрестн|ый *adj.* trist, dureros, jalnic; *~ое извéстие* veste tristă.

гóрест|ь, *-и f. sg. (înv.)* **1.** durere, întristare. **2.** *pl.* nenorocire, năpastă, nevoie, necazuri; *скóлько ~ей!* cîte necazuri!

гор|éть, *-рю́, -рúшь vb. ipf.* **1.** *(pf. сгорéть)* a arde, a dogori; *дровá ~ят* lemnele ard. **2.** *(fig.)* a avea febră/temperatură; *ребёнок ~úт* copilul are febră. **3.** *(fig.)* a arde, a se înroşi; *щёки ~ят* îi ard obrajii. **4.** *(fig.)* a străluci, a scînteia; *глазá ~ят от рáдости* ochii îi strălucesc de bucurie. **5.** *instr. (fig.)* a clocoti, a fierbe, a arde; *~ нéнавистью* a clocoti de ură. **6.** *(pf. сгорéть) на + prepl. (pop.)* a se uza, a se distruge, a se rupe, a se strica (foarte repede); *óбувь ~úт на ком-л.* poartă prost încălţămintea, o rupe repede. **7.** *(pf. сгорéть)* a se încinge, a putrezi ◇ *земля́ ~úт под ногáми* îi arde pămîntul sub picioare; *дéло ~úт* treaba merge strună; *на вóре шáпка ~úт* se simte cu musca pe căciulă; *не ~úт!* nici o grabă; nu dau turcii!

горéц, *-рцá m. (bot.)* troscot.

гóрец, *-рца m.* muntean, locuitor de la munte.

горечáвка, *-и f. (bot.)* genţiană.

горечáвковые, *-ых pl. (bot.)* genţianacee.

гóречь, *-и f. sg.* **1.** gust amar, amăreală; *~ во рту* gust amar în gură. **2.** ceva amar, amăreală; *нельзя́ есть такýю ~* nu se poate mînca amăreala asta. **3.** *(fig.)* amărăciune; *~ воспоминáний* amărăciunea amintirilor.

горжéтка, *-и f.* boa, etolă.

горизóнт, *-а m.* **1.** orizont, zare; *скры́ться за ~ом* a dispărea în zare/la orizont; *(fig.) человéк с широ́ким ~ом* om cu orizonturi largi; *(fig.) политúческий ~* orizont politic. **2.** nivel; *~ воды́ понúзился* nivelul apei a scăzut; *весéнний ~ половóдья* nivelul apelor (mari) de primăvară. **3.** *pl. (fig.)* posibilităţi, perspective; *бóльшие ~ы* posibilităţi mari, perspective largi.

горизонтáль, *-и f.* (linie) orizontală.

горизонтáльность, *-и f. sg.* însuşirea de a fi orizontal.

горизонтáльный *adj.* orizontal.

горисполкóм, *-а m. = городскóй исполни́тельный комитéт* comitetul executiv orăşenesc.

гори́стость, *-и f. sg.* aspect muntos.

гори́стый *adj.* muntos; accidentat; *~ая мéстность* regiune muntoasă.

горихвóстка, *-и f. (zool.)* codroş, pieptănuş, nucşoară.

горицвéт, *-а m. (bot.)* coronaria; ruscuţă; *кукýшкин ~* floarea-cucului; *крáсный ~* iarba-cocoşului.

гóрка, *-и f.* **1.** deal mic, deluşor; muncel, colină. **2.** etajeră, servantă; dulap pentru vase, vitrină ◇ *(înv.) крáсная ~* prima săptămînă după cea a Paştilor *(în vechime perioadă de nunţi).*

гóркнуть *(pers. 1 şi 2 nefolosite), -нет vb. ipf. (pf. прогóркнуть)* a rîncezi.

горкóм, *-а m. = городскóй комитéт* comitet orăşenesc; *~ пáртии* comitetul orăşenesc de partid.

горлáн, *-а m. (pop.)* om care răcneşte/zbiară/ţipă; om gălăgios.

горлáнить, *-ню, -нишь vb. ipf. (pop.)* a vorbi/a cînta prea tare/cu gura mare; a ţipa, a zbiera, a urla.

горлáстый *adj. (pop.)* cu voce puternică/ţipătoare; gălăgios.

горлéц, *-цá m. (bot.)* răculeţ.

гóрлинка, *-и f. v. гóрлица*

гóрлица, *-ы f.* **1.** porumbel de pădure turturică. **2.** *(fig.)* turturică.

гóрл|о, *-а n.* **1.** gît, gîtlej; beregată; *болéзни ~а* boli de gît; *в ~е пересóхло* mi s-a uscat gîtul; *дыхáтельное ~* trahee; *першúт в ~е* mă zgîrie în gît; *полоскáть ~* a face gargară. **2.** gît *(la unele vase); ~ кувшúна* gîtul ulciorului. **3.** *(geogr.)* gură; braţ; *~ рекú* gura fluviului; *~ залúва* gura golfului ◇ *по ~* a) pînă în/la gît; b) *(fig.)* mult de tot, peste măsură de mult; *сыт по ~* sătul pînă în gît; *брать ~ом* a obţine ceva cu scandal; *дел по ~* a avea treabă pînă peste cap; *крúчать во всё ~* a ţipa/a striga în gura mare; *распускáть ~* a striga cît îl ţine gura; *пристáть с ножóм к ~у* a pune (cuiva) cuţitul în gît, a cere cu insistenţă; *взять за ~* a pune mîna în gît; a pune sula în coaste; *слóво застрялó в ~е* mi-a rămas cuvîntul în gît; *промочúть ~* a trage o duşcă, a-şi stropi măseaua; a se drege; *драть ~* a ţipa tare; *стать поперёк ~а* a sta în gît; *затыкáть ~ кому́-л.* a închide/a astupa cuiva gura; a pune cuiva pumnul în gură.

горловúна, *-ы f.* **1.** gît, gîtlej, beregată *(la animale); ~ коня́* gîtlejul calului. **2.** gură, gît; deschidere; orificiu; gaură; *~ вулкáна* craterul, coşul vulcanului; *~ клáпана* gîtul supapei; *~ радиáтора* gîtul radiatorului; *(nav.) ~ паровóго котлá* gură de vizitare (în cazanele cu aburi); *запрáвочная ~* gură de alimentare. **3.** *(geogr.)* trecătoare îngustă; pas.

горлов|óй *adj.* de/din gît; laringian; *~ые болéзни* boli de gît; *~ кáшель* tuse laringiană; *~ хрящ* cartilagiu laringian; *~áя чахóтка* tuberculoză laringiană.

горлодёр, *-а m. (pop.)* **1.** om care răcneşte/zbiară/urlă întruna; gură-lată. **2.** *(glumeţ)* tutun tare.

гóрлышко, *-а n.* **1.** *dim.* de la *гóрло.* **2.** gît *(al unei sticle, al unui vas).*

горлúнка, *-и f. (bot. reg.)* tigvă, troacă.

гормóн, *-а m. (fiziol.)* hormon.

гормонáльный *adj. (fiziol.)* de hormon, hormonal.

гормóнный *adj. (fiziol.)* de hormon.

горн[1], *-а* **1.** forjă; *кузнéчный ~* forjă de fierar; *нефтянóй ~* forjă de păcură; *мúнный ~* furnal mină. **2.** creuzet; creuzetul furnalului, vatra forjei; *передúний ~* avantcreuzet.

горн[2], *-а m.* goarnă, trompetă, corn.

горнúл|о, *-а n.* **1.** *(înv.) v.* **горн**[1]. **2.** *(poetic)* foc, văpaie, încercări, suferinţe ◇ *в ~е испытáний* la grea cumpănă.

горнúст, *-а m.* gornist, trompetist.

гóрнина, *-ы f.* **1.** *(înv.)* cameră. **2** *(reg.)* casă mare (la ţară).

гóрничная, *-ой f.* jupîneasă, fată în casă, cameristă.

горновóй *adj.* **1.** de forjă, de creuzet **2.** *~óй, -óго m.* muncitor la furnale; furnalist.

горнодобывáющ|ий *adj.* minier; *~ая промы́шленность* industrie extractivă (minieră).

горнозавóдс|кий *adj.* metalurgic, minier; *~ая промы́шленность* industria metalurgică; industria minieră.

горнозавóдчик, *-а m.* proprietar de mină.

горнолы́жник, *-а m.* schior de munte.

горнолы́жный *adj.* de schi montan; de schiori; *~ спорт* schi montan.

горнометаллурги́ческий *adj.* siderurgic; *~ комбинáт* combinat siderurgic.

горнообогати́тельный *adj. (tehn.)* de înnobilare; *~ комбинáт* combinat de înnobilare.

горнопехо́тный *adj.* de vînători de munte.

горнопромы́шленный *adj.* de industrie minieră, referitor la industria minieră.

горнопрохо́дческий *adj.* de abataj, referitor la abataj.

горнопрохо́дчик, *-а m.* muncitor de la abataj.

горнораббо́чий, *-его m.* miner.

горнору́дный *adj.* de extracţie minieră.

горноста́евый *adj.* de hermină, din hermelină; *~ мех* hermină, hermelină.

горноста́й, *-я m.* **1.** hermină, hermelină, cacom. **2.** blană de hermină.

горностре́лково́вый *adj. v. горнопехо́тный*

го́рн|ый *adj.* **1.** de munte, muntos; *~ое ущéлье* defileu; *~ хребéт* lanţ de munţi; *~ масси́в* masiv muntos; *~ прохо́д* pas, trecătoare în munţi; *~ ручéй* pîrîu de munte; *~ая страна́* regiune muntoasă. **2.** minier, de mine; *~ инжене́р* inginer de mine; *~ институ́т* institut de mine; *~ая промы́шленность* industrie minieră; *~ое де́ло* minerit; *~ая поро́да* rocă; *~ отво́д* perimetrul minier ◇ *~ лён* azbest; *(med.) ~ое со́лнце* lampă de cuarţ; *~ хруста́ль* cristal de munte, cristal de stîncă.

горня́к, *-á m.* **1.** miner. **2.** student la institutul de mine; inginer de mine.

горня́цкий *adj.* de miner.

го́род, *-а m. (pl. -á)* oraş; municipiu; *в чертé ~а* în raza oraşului; *~ республика́нского подчине́ния* oraş de subordonare republicană; *за ~ом* în împrejurimile oraşului; *го́род-геро́й* oraş-erou; *гла́вный ~* oraş principal, capitală a unei regiuni *sau* a unui raion; *столи́чный ~* capitală; *откры́тый ~* oraş deschis; *порто́вый* oraş portuar; *укреплённый ~* oraş fortificat/întărit; *благоустро́йство ~а* salubritatea oraşului.

городи́ть, *-ожу́, -оди́шь vb. ipf. acuz.* **1.** *(reg.)* a împrejmui, a îngrădi. **2.** a vorbi prostii ◇ *~ чепуху́/чушь* a vorbi prostii/nerozii, a îndruga verzi şi uscate; a spune cîte în lună şi în soare; *не́чего бы́ло огоро́д ~* nu merita osteneala, nu făcea să-ţi baţi capul.

городи́шко, *-а m. dim. (peior.)* orăşel, tîrguleţ.

городи́ще[1], *-а n.* locul unei aşezări preistorice.

городи́ще[2], *-а; pl. -а m.* oraş mare.

городки́, *-о́в pl. (sport.) gorodki (un fel de popice).*

городни́чий *m. (înv.)* căpetenie a unui oraş, primar *(pînă în sec. al XIX-lea)* în Rusia.

городово́й[1] *m. (înv.)* gardian, vardist, sergent de stradă.

городово́й[2] *adj. (înv.)* orăşenesc, municipal, de oraş, urban.

городо́к, *-дка́ m. dim.* **1.** orăşel. **2.** *(mil.)* poligon; *уче́бный ~* poligon de instrucţie.

городо́шник, *-а m. (sport)* jucător de *gorodki; (v. городки́).*

городск|о́й *adj.* **1.** orăşenesc, de oraş, urban, municipal; *~ жи́тель* orăşean; *~ комите́т па́ртии = горко́м* comitet orăşenesc de partid; *(înv.) ~óе учи́лище* şcoală elementară la oraş; *(înv.) ~ голова́* primar al oraşului; *(înv.) ~а́я ду́ма* consiliu municipal; primărie, *(clădirea); ~óе населе́ние* populaţie orăşenească, populaţie urbană. **2. ~о́й,** *-óго m.* locuitor al unui oraş, orăşean, citadin.

городьба́, *-ы́ f. sg. (reg.)* **1.** *(действие)* îngrădire, împrejmuire. **2.** gard.

горожа́нин, *-а m.; pl. -а́не, -а́н* locuitor al unui oraş, orăşean, citadin; tîrgoveţ.

горожа́нка, *-и f.* locuitoare a unui oraş, orăşeancă, citadină.

горообразова́ние, *-я n. (geol.)* formarea munţilor.

гороскóп, *-а m.* horoscop.

горо́х, *-а m. sg.* mazăre; *стручо́к ~а* păstaie de mazăre; *полево́й ~* mazăre de cîmp/furajeră; *туре́цкий ~* năut ◇ *как об сте́ну ~* parcă ai vorbi la pereţi; *при царе́ Горо́хе* (de) pe timpul lui Papură-vodă; *сы́пать ~ом* a ţăcăni; *рассыпа́ться ~ом* a se împrăştia/a se risipi ca puii de potîrniche; *свинцо́вый ~* gloanţe, alice; *(prov.) не смéйся ~, не лу́чше бобо́в* rîde ciob de oală spartă; şade dracul în baltă şi rîde de altul; rîde dracul de porumbe negre şi pe sine nu se vede.

горохови́дный *adj.* pisiform.

горо́ховина, *-ы f.* vrej de mazăre.

горо́ховица, *-ы f. (pop. reg.)* fiertură de mazăre.

горо́хов|ый *adj.* de/din mazăre; *~ цвет* culoarea mazării ◇ *шут ~/чу́чело ~ое* bufon, măscărici, caraghios; sperietoare, momîie.

горо́шек, *-шка m. sg.* **1.** *dim.* de la *горо́х.* **2.** *(bot. în expr.) зелёный ~* mazăre verde; *души́стый ~* sîngelevoinicului; *кормово́й ~* borceag, măzăriche comună. **3.** bulină, bobiţă; picăţele; *си́тец ~ком* sau *в ~* stambă cu buline ◇ *(fig.) ме́лким ~ком рассыпа́ться* a linguşi pe cineva, a-l peria, a-l tămîia.

горо́шина, *-ы f.* bob de mazăre.

горо́шинка, *-и f. dim.* **1.** bob de mazăre. **2.** bobiţă, bulină.

го́рск|ий *adj.* muntean, de la munte, de munte; *~ие племена́* triburi de munteni.

горсове́т, *-а m. = городско́й сове́т* soviet orăşenesc.

го́рстка, *-и f. v. горсть.*

горсть, *-и f.; pl. -и, -е́й* **1.** căuşul mîinii; *держа́ть ру́ку ~ю* a ţine mîna căuş. **2.** un pumn de ...; *~ горо́ху* un pumn de mazăre. **3.** *(fig.)* mînă, mănunchi, cîţiva; *~ люде́й* o mînă de oameni.

горта́нн|ый *adj. (anat.)* **1.** laringian; *~ые мы́шцы* muşchii laringieni. **2.** *(lingv.)* laringal; gutural; *~ звук* sunet gutural; *~ая артикуля́ция* articulaţie laringală.

горта́н|ь, *-и f.* laringe ◇ *язы́к прили́п к ~и* i s-a lipit limba de cerul gurii, a rămas mut.

горте́нзия, *-и f. (bot.)* hortensie.

горча́к, *-á m.* **1.** *(bot.)* susai. **2.** *(iht.)* blehniţă, boarţă.

горчи́|ть, *-и́т vb. ipf.* a avea un gust amărui, a avea un gust rînced; *impers. во рту горчи́т* mi-e gura amară.

горчи́ца, *-ы f. sg.* muştar; *полева́я ~* rapiţă sălbatică; muştar sălbatic.

горчи́чник, *-а m.* sinapism; *поста́вить ~* a aplica un sinapism.

горчи́чница, *-ы f.* muştarniţă.

горчи́чн|ый *adj.* de muştar; *~ое зерно́* grăunte de muştar; *~ое ма́сло* ulei de muştar ◇ *(chim.) ~ газ* iperită.

горше́чник, *-а m.* olar.

горше́чн|ый *adj.* de olar, de olărie; de ceramică; *~ая гли́на* argilă de olărie/de ceramică; *~ това́р* olărie, produse/articole de ceramică.

горшо́к, *-шка́ m.* oală; cană; chiup; *цвето́чный ~* ghiveci de flori; *ночно́й ~* oală de noapte; *высади́ть на ~ ребёнка* a aşeza copilul pe oliţă ◇ *не бо́ги горшки́ обжига́ют* nu-i mare scofală; nu-i mare lucru; o scoatem noi la capăt; *в одно́м горшке́ вари́ться* a fierbe în aceeaşi oală; *(prov.) на вся́кий ~ найдётся и покры́шка* orice naş îşi are naşul; şi-a găsit tingirea capacul; *(prov.) по ~ю́ и покры́шка* la aşa cap aşa căciulă; *под ~ стричь* a tunde pe oală/cu oala; *(prov.) семе́йный ~ весели́й кипи́т* nici în rai nu-i bine singur; cînd se însoară îşi mai pune o doagă.

го́рьк|ая, *-ой f. (pop.)* rachiu ◇ *пить ~ую* a bea de stinge; a o duce într-o beţie.

го́рьк|ий *adj.* **1.** *(comp. го́рче)* amar; *~ минда́ль* migdale amare; *~ая со́ль* sare amară. **2.** *(comp. го́рше şi го́рший) (fig.)* amar, jalnic, nenorocit, amarnic; *~ая жи́знь* viaţă amară; *~ о́пыт* experienţă amară; *~ая и́стина* sau *пра́вда* adevăr amar; *~ая до́ля* soartă vitregă; *~ие слёзы* lacrimi amare ◇ *~ пья́ница* mare beţivan; *пить/вы́пить ~ую ча́шу испыта́ний* a bea pînă la fund paharul suferinţelor.

го́рько 1. *adv.* amar, cu amar, cu amărăciune; *~ пла́кать* a plînge cu amar. **2.** *pred. impers.* e amar, e trist; *ему ~ на душе́* are o mare supărare; e tare amărît.

горьковáтый *adj.* amărui, puţin amar, cam amar.

го́рько-солён|ый *adj.* sărat-amar *(despre apă); ~ое о́зеро* lac cu apă sărată şi cu săruri sulfuroase.

горю́чее, *-его n.* combustibil, carburant; benzină; petrol; motorină; *жи́дкое ~* combustibil lichid, carburant; *а́томное ~* combustibil atomic; *я́дерное ~* combustibil nuclear.

горю́честь, *-и f. sg.* inflamabilitate, însuşirea de a fi combustibil.

горю́ч|ий *adj.* inflamabil, incendiar; combustibil; *~ материа́л* material in-

flamabil; *~ая смесь* carburant ◇ *(fig.) ~ие слёзы* lacrimi amare/fierbinţi.

горя́нка, *-и f.* munteancă, locuitoare de la munte.

горя́чечный *adj.* de febră, febril; *~ бред* delir *(în timpul febrei)*, aiurare.

горя́ч|ий *adj.* **1.** fierbinte, foarte cald, arzător, încins; *~ чай* ceai fierbinte; *~ая пи́ща* mîncare caldă; *~ие исто́чники* izvoare de ape termale; *(tehn.) ~ая обрабо́тка* prelucrare/fasonare la cald. **2.** *(fig.)* înflăcărat, fervent, aprins, înfocat, pasionat, fierbinte; *~ патрио́т* patriot înflăcărat; *~ приём* primire călduroasă; *~ приве́т* salut fierbinte; *~ о́тклик* ecou viu; *~ая подде́ржка* sprijin cald; *~ спор* discuţie aprinsă; *~ защи́тник* apărător înfocat; *~ая речь* discurs pasionat. **3.** *(fig.)* aprig, iute, irascibil; *~ая ло́шадь* cal iute; *~ челове́к* om iute. **4.** *(fig.)* încordat, intens; *~ее вре́мя* perioadă de muncă încordată; *~ие дни убо́рки урожа́я* zile de muncă intensă pentru strîngerea recoltei. **5.** *~ее, -его n. sg.* mîncare caldă ◇ *~ая голова́* fire aprinsă; *под ~ую ру́ку попа́сть* a nimeri la cineva tocmai cînd e supărat, a-l nimeri cu draci; *по ~им следа́м* pe urme proaspete; *(pop.) всы́пать ~их* a trage (cuiva) o ciomăgeală zdravănă.

горячи́тельн|ый *adj. (înv.)* care încălzeşte, care face să crească temperatura; *(înv.) ~ые напи́тки* băuturi spirtoase, băuturi alcoolice.

горячи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. ipf. (pf. разгорячи́ть) acuz.* a aprinde, a aţîţa, a excita, a înfierbînta.

горячи́ться, *-чу́сь, -чи́шься vb. ipf. (pf. разгорячи́ться)* a se înfierbînta, a se agita, a se enerva, a se irita, a se înfuria.

горя́чк|а[1], *-и f. sg.* agitaţie, zarvă, înfrigurare; *~ пе́ред отъе́здом* frigurile plecării; *(pop.) поро́ть ~у* a se pripi, a se zori, a face ceva în grabă, pe negîndite; *не́зачем поро́ть ~у!* doar nu dau turcii!

горя́чк|а[2], *-и f. sg.* febră; *лежа́ть в ~е* a avea febră; *роди́льная ~* febră puerperală; *бе́лая ~* delirium tremens; *ги́лая ~* tifos.

горя́чность, *-и f. sg.* **1.** irascibilitate, impulsivitate. **2.** înflăcărare, înfocare.

горячо́ *adv.* cu căldură, cu energie, aprig; *~ отста́ивать свои́ права́* a-şi susţine cu energie drepturile; *~ люби́ть* a iubi fierbinte ◇ *(prov.) ~ взя́лся, да ско́ро сорва́лся* m-am pornit cu grabă şi m-am întîlnit cu zăbavă.

госаппара́т, *-а m. = госуда́рственный аппара́т* aparat de stat.

госба́нк, *-а m. = госуда́рственный банк* banca de stat; *отделе́ние ~а* sucursala/filiala băncii de stat.

госбюдже́т, *-а m. = госуда́рственный бюдже́т* bugetul statului.

госизда́т, *-а m. = госуда́рственное изда́тельство* editură de stat.

госпитализа́ция, *-и f. sg.* spitalizare, internare în spital.

госпитализи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a interna în spital, a spitaliza.

го́спиталь, *-я m.* spital *(în special militar)*; *тыло́вой ~* spital din spatele frontului; *полево́й ~* spital de campanie.

госпита́льн|ый *adj.* de spital; *~ое су́дно* vas-spital.

госплан, *-а m. = госуда́рственный пла́новый комите́т* comitetul de stat al planificării.

господи́н, *-а m.; pl. -ода́, -о́д, -ода́м.* **1.** domn; domnule ... *(mod de adresare către străini).* **2.** *(înv.)* domn, boier; *пожило́й ~* domn în vîrstă. **3.** *(înv.)* stăpîn, domn; *раб и ~* rob şi stăpîn. **4.** *pl. (înv.)* domnii, stăpînii, boierii ◇ *господа́!* domnilor!; *быть ~ом положе́ния* a fi stăpîn pe situaţie; *сам себе́ ~* a fi/a umbla de capul său; a fi liber/independent; *быть ~ом своего́ сло́ва/своему́ сло́ву* a se ţine de cuvînt; a nu-şi lua vorba înapoi; *(înv.) отойти́ от господ (în vechime despre ţăranii ruşi)* a deveni liber, a fi eliberat; *служи́ть двум господа́м* a fi slugă la doi stăpîni.

господ|ский *adj. (înv.)* boieresc; *~ая уса́дьба* conac boieresc; *~ двор* curte boierească.

госпо́дство, *-а n. sg.* dominaţie, stăpînire, predominare, supremaţie, superioritate; *мирово́е ~* dominaţie mondială; *~ в во́здухе* supremaţie aeriană; *~ на мо́ре* supremaţie pe mare.

господ|ствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a stăpîni, a domina, a predomina; a deţine superioritatea/supremaţia; *~ в во́здухе* a deţine/a avea supremaţia aeriană; *~ует мне́ние* predomină părerea.

госпо́дствующ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *господствовать.* **2.** *adj.* dominant, predominant, care stăpîneşte, preponderent; *~ее мне́ние* părere dominantă; *~ая высота́* înălţime dominantă; *~ класс* clasă dominantă/stăpînitoare. **3.** *(lingv.)* regent; *~ее сло́во* cuvînt regent; *~ член* element regent.

госпо́дь, *го́спода m. sg.* Dumnezeu; *не дай го́споди!* ferit-a Dumnezeu; ferească Dumnezeu; ferit-a sfîntul!; *ах, ты, го́споди!* a) nu mai spune!, vai de mine!; b) dar mai lasă-mă în pace!; *~ его́ зна́ет* Dumnezeu să-l ştie; cine ştie; *~ упаси́ и поми́луй* doamne fereşte!, ferit-a Dumnezeu (sfîntul)!; *прости́ го́споди!* să-mi fie cu iertare!; *сла́ва тебе́ го́споди!* slavă ţie, doamne!

госпожа́ *-и́ f.* **1.** doamnă. **2.** stăpînă.

госпромы́шленность, *-и f. sg. = госуда́рственная промы́шленность* industrie de stat.

госснабже́ние, *-я n. sg. = госуда́рственное снабже́ние* aprovizionare de stat.

госстра́х, *-а m. = госуда́рственное страхова́ние* asigurare de stat.

гостево́й *adj.* de invitat, de invitaţie.

гостеприи́мно *adv.* (în mod) ospitalier, primitor.

гостеприи́мн|ый, primitor, ospitalier, bucuros de oaspeţi; *~ые лю́ди; ~ые хозя́ева* oameni primitori; gazde primitoare.

гостеприи́мство, *-а n. sg.* ospitalitate, caracter ospitalier.

гости́ная, *-ой f.* salon, cameră de musafiri.

гости́нец, *-нца m. (reg.)* **1.** cadou, dar. **2.** *pl.* dulciuri, bomboane.

гости́ниц|а, *-ы f.* hotel, han; *содержа́тель ~ы* hotelier.

гости́ничный *adj.* de hotel.

гости́ный *adj. (în expr.) ~ двор* hală, bazar.

гости́ть, *гощу́, гости́шь vb. ipf.* a fi în vizită, a veni în vizită.

госторго́вля, *-и f. sg. = госуда́рственная торго́вля* comerţ de stat.

гост|ь, *-я n.; pl. -и, -е́й* oaspete, musafir, invitat, vizitator; *идти́ в ~и́* a merge în vizită; *быть в ~я́х* a fi în vizită; *у нас ~и* avem musafiri; ◇ *в ~я́х хорошо́, а до́ма лу́чше* fie pîinea cît de rea, tot mai bine-n ţara mea; *(prov.) на незва́ного ~я и ло́жка не припасена́; (prov.) непро́шенный ~ хуже тата́рина* nepoftitul n-are scaun; *прийти́ незва́ным ~ем* a veni pe nepusă masă; a cădea cuiva în cenuşă/în vatră; a cădea pe capul cuiva.

госуда́рственность, *-и f. sg.* organizare de stat, viaţă de stat.

госуда́рственн|ый *adj.* de stat, statal, al statului; oficial, public; *~ аппара́т* aparat de stat; *~ая власть* putere de stat; *~ое учрежде́ние* instituţie de stat; *~ая со́бственность* proprietate de stat; *~ое пра́во* drept de stat; *~ строй* orînduire de stat; *~ое устро́йство* organizare de stat, organizare statală; *~ перево́т* lovitură de stat; *~ язы́к* limbă oficială; *о́рганы ~ой вла́сти и ~ого управле́ния* organele puterii de stat şi ale administraţiei de stat; *~ герб* stema ţării; *~ые грани́цы* graniţe ale ţării, hotare/frontiere ale statului; *~ экза́мен* examen de stat; *~ая та́йна* secret de stat; *~ая слу́жба* funcţie de stat; *~ капитали́зм* capitalismul de stat; *~ое иму́щество* avutul/averea/avuţia statului, *~ де́ятель* om de stat, fruntaş politic; *~ая изме́на* trădare de patrie; înaltă trădare.

госуда́рств|о, *-а n.* stat; *социалисти́ческое ~* stat socialist; *грани́цы ~а* frontierele statului; *наро́дно-демократи́ческое ~* stat de democraţie populară, stat democrat-popular; *сувере́нное ~* stat suveran.

госуда́рыня, *-и f.* **1.** suverană, împărăteasă, ţarină. **2.** *(înv.)* doamnă, cucoană; *милости́вая ~!* stimată doamnă!

госуда́рь, *-я m.* **1.** suveran, monarh, împărat, domnitor. **2.** *(înv.)* domn, stăpîn; *милости́вый ~!* stimate domn!; mult stimate domn!

госучрежде́ние, *-я n.* = *государственное учрежде́ние* instituţie de stat.

гóтика, *-и f. sg.* stil gotic.

готи́ческ|ий *adj.* gotic, în stil gotic; *~ая архитекту́ра* arhitectură gotică; *~ шрифт* scriere gotică, caractere gotice.

готова́льня, *-и f. (gen. pl. -лен)* trusă de desen, cutie de compas.

гото́вить, *-влю, -вишь vb. ipf.* **1.** *acuz.* a pregăti, a prepara; *~ ка́дры* a forma cadre; *~ ру́копись к набо́ру* a pregăti un manuscris pentru cules. **2.** *acuz.* şi fără *compl.* a găti, a pregăti, a prepara (o mîncare); *~ обе́д* a pregăti masa. **3.** a pregăti, a învăţa, a studia; *~ роль* a-şi învăţa rolul; *~ материа́лы* a pregăti materialele, a le studia. **4.** *acuz.* a pregăti; a pune la cale; *~ сюрпри́з де́тям* a pregăti o surpriză copiilor; *~ уда́р по врагу́* a pregăti/a pune la cale o lovitură împotriva inamicului.

гото́в|иться, *-влюсь, -вишься vb. ipf.* **1.** *к* + *dat.* sau cu *inf.* a se pregăti, a face pregătiri, a face preparative; *~ к экза́мену* a se pregăti pentru examen; *~ к отъе́зду* a face pregătiri de plecare, a se pregăti de plecare; *~ к ле́кции* a se pregăti pentru conferinţă. **2.** a se apropia, a fi iminent; *~ятся ва́жные собы́тия* se apropie evenimente însemnate. **3.** *pas.* de la *гото́вить.*

гото́вка, *-и f. sg. (дейтзиг)* preparare, pregătire; *~ обе́да* pregătirea mesei.

гото́вност|ь, *-и f. sg.* **1.** consimţămînt, acord; hotărîre; *прояви́ть ~* a fi dispus, a fi gata. **2.** pregătire; grad/stare de pregătire; buna pregătire; *боева́я ~* pregătire de luptă; *в по́лной боево́й ~и* gata de luptă.

гото́в|ый *adj.* **1.** gata, pregătit; *ученики́ ~ы к экза́менам* elevii sînt pregătiţi pentru examene; *обе́д гото́в* masa e gata; *гото́в помо́чь* gata să ajute; *~ на всё* pregătit/gata la orice. **2.** finit; isprăvit; *~ое пла́тье* haine gata, confecţii; *~ые изде́лия* produse finite. **3.** *(pop.)* beat mort, făcut, pilit ◇ *на всём ~ом* cu casă şi masă; *(înv.) ~ к услу́гам* al dumneavoastră, al dumneavoastră cu tot respectul, rămîn al dumneavoastră *(formulă de politeţe de încheiere a scrisorilor); будь гото́в! — всегда́ гото́в!* fii gata! — gata oricînd!; *гото́в к труду́ и оборо́не* gata pentru muncă şi apărarea patriei; *прийти́ на ~ое/гото́венькое* a veni la de-a gata.

го́тский *adj.* gotic, de goţi.

готтенто́тка, *-и f.* hotentotă.

готтенто́тский *adj.* hotentot, de hotentot.

готтенто́ты, *-ов pl.; sg. -о́т, -а m.* hotentoţi.

го́ты, *-ов pl.; sg. гот, -а m.* goţi.

го́фр, *-а m.* tablă ondulată, gofraj, ondulaţie.

гофрирова́льн|ый *adj. (tehn.)* de/pentru gofrat; *~ая маши́на* maşină de gofrat.

гофриро́ванный *adj.* **1.** *p.t.p.* de la *гофрирова́ть.* **2.** *adj.* gofrat, ondulat.

гофрирова́ть, *-рую, -руешь p.t.p. pf.* şi *ipf. acuz.* **1.** *(text. tehn.)* a gofra, a ondula; a plisa. **2.** *(înv.)* a ondula; *~ во́лосы* a ondula părul.

гофриро́вка, *-и f. (text. tehn.)* gofrare, gofraj; ondulare, plisare.

граб, *-а m. (bot.)* carpen.

граба́рка, *-и f.* **1.** căruţă pentru lucrări de terasament. **2.** *(reg.)* muncitoare-săpătoare.

граба́рь, *-я m.* muncitor-săpător.

грабёж, *-á m.* jaf, prădare, prădăciune, jefuire, tîlhărie.

граби́тель, *-я m.* jefuitor, tîlhar.

граби́тельск|ий *adj.* de jaf, de cotropire, tîlhăresc; *~ая война́* război de cotropire; *~ие це́ны* preţuri de jaf.

граби́тельство, *-а n. sg. (înv.)* jaf, jecmăneală, jefuire, prădare.

гра́бить[1], *-блю, -бишь vb. ipf. (pf. огра́бить) acuz.* a jefui, a jecmăni, a prăda.

гра́бать[2], *-блю, -бишь vb. ipf. (pf. сгра́бить) (reg.)* a grebla.

гра́бле́ние, *-я n.* greblare.

гра́бленый *adj.* jefuit, prădat, obţinut prin jaf.

гра́бли, *-бель* şi *-бле́й pl.* greblă.

гра́бовый *adj. (bot.)* de carpen.

гравёр, *-а* **1.** gravor; *~ по де́реву* gravor în lemn. **2.** *(zool.)* gîndac mic de scoarţă (al molidului).

гравёрн|ый *adj.* de gravor, de gravare; *~ое иску́сство* arta gravurii, arta gravatului.

гра́вий, *-я m. sg.* pietriş, prund; *ме́лкий ~* pietriş mărunt; *посы́пать ~ем* a prundui; *карье́рный ~* carieră de pietriş.

гравиме́тр, *-а m. (fiz.)* gravimetru.

гравиме́трия, *-и f. (chim. fiz.)* gravimetrie.

гравирова́льный *adj.* de gravat, pentru gravat; *~ые инструме́нты* instrumente de gravat.

гравирова́ть, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. вы́гравировать* şi *награвирова́ть) acuz.* a grava, a face gravuri.

гравиро́вка, *-и sg.* gravare.

гравиро́вщик, *-а m. v. гравёр*

гравитацио́нный *adj. (fiz.)* de gravitaţie, gravitaţional.

гравита́ция, *-и f. sg. (fiz.)* gravitaţie.

гравю́ра, *-ы f.* gravură, stampă; *цветна́я ~* gravură în culori; *~ на де́реве* gravură în lemn; xilogravură; *~ на ка́мне* gravură în piatră; litografie; *~ ту́шью* acvatintă.

град[1], *-а m.* **1.** grindină; *вы́пал ~* a căzut grindină; *поби́тый ~ом* bătut de grindină. **2.** *(fig.)* noian, ploaie, avalanşă, puzderie; *~ вопро́сов* noian de întrebări; *~ пуль* ploaie de gloanţe; *пот льётся ~ом* sudoarea curge şiroaie.

град[2], *-а m. (înv.)* oraş, cetate.

градáция, *-и f.* gradaţie, gradare.

градие́нт, *-а m. (fiz. mat.)* gradient; *адиабати́ческий ~* gradient adiabatic; *бари́ческий ~* gradient baric.

гра́дина, *-ы f.* bob de grindină.

гра́динка, *-и f. dim.* de la *гра́дина.*

гради́рня, *-и f.; gen. pl. -рен (tehn.)* turn de răcire, gradier.

гради́рование, *-я n. sg. v. гради́ровка.*

гради́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a evapora, a concentra o soluţie de sare.

гради́ровка, *-и f. sg.* evaporarea unei soluţii de sare.

гра́добитие, *-я n. sg.* stricăciuni/pagube provocate de grindină.

гра́добой *-я m. sg. v. гра́добитие.*

гра́дов|ой *adj.* de/cu grindină; *~ дождь* ploaie de grindină; *~а́я ту́ча* nor de grindină.

градонача́льник, *-а m. (înv.)* guvernator al oraşului.

градонача́льство, *-а n. (înv.)* **1.** oraşul cu împrejurimile lui, reprezentînd o unitate administrativă distinctă (în Rusia ţaristă). **2.** cancelaria guvernatorului oraşului.

градострое́ние, *-я n. sg. v. градострои́тельство*

градострои́тель, *-я m.* arhitect, constructor de oraşe.

градострои́тельн|ый *adj.* de construcţie de oraşe; *~ые рабо́ты* lucrări urbanistice/edilitare.

градострои́тельство, *-а n. sg.* construcţie de oraşe.

градуа́льный *adj.* gradual.

градуи́рование, *-я n. sg.* gradare.

градуи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a grada; *~ термо́метр* a grada un termometru.

градуиро́вка, *-и f. v.* **градуи́рование.**

гра́дус, *-а m.* **1.** grad; *у́гол в 50 ~ов* unghi de 50 de grade; *жара́ в 30 ~ов* 30 de grade căldură; *моро́з в 10 ~ов* ger de minus 10 grade; *~ долго́ты* grad de longitudine; *~ широ́ты* grad de latitudine. **2.** grad, măsură, stadiu; *в после́днем ~е* în ultimul grad, în ultimul stadiu *(despre o boală)* ◇ *быть под ~ом* a fi cu chef, a fi cherchelit.

гра́дусник, *-а m.* termometru.

гра́дусный *adj.* gradat, cu grade.

граждани́н, *-а m.* cetăţean; cetăţene! *(formulă de adresare).*

граждáнка[1], *-и f.* cetăţeană.

граждáнка[2], *-и f. (în expr.)* **на ~е** în viaţa civilă, în civilie.

граждáнск|ий *adj.* **1.** civil; *~ое пра́во* drept civil; *~ кóдекс* cod civil; *~ иск* acţiune civilă, cerere de despăgubiri; *~ исте́ц* parte civilă; *а́кты ~ого состоя́ния* acte de stare civilă; *~ие вла́сти* autorităţi civile; *~ое пла́тье* haine civile. **2.** cetăţenesc, de cetăţean, civic; *~ долг* datorie cetăţenească; *~ое му́жество* curaj civic. **3.** laic; *~ шрифт* scriere laică *(scriere modernă rusă introdusă de Petru I în locul celei chirilice); ~ брак* căsătorie civilă ◇ *~ая война́* război civil; *~ая смерть*

moarte civilă, degradare civică; ~*ая панихи́да* miting de doliu.

граждáнственность, *-и f. sg.* conştiinţă civică.

граждáнств|о, *-а n.* cetăţenie; *приня́ть* ~ a se naturaliza, a dobîndi cetăţenia; *получи́ть права́ ~а* a) a căpăta drepturile de cetăţenie; b) *(fig.)* a se încetăţeni, a fi unanim recunoscut/acceptat.

грай, *-я m. (pop. poetic)* croncănit, ţipete stridente de păsări.

грамзáпись, *-и f.* înregistrare pe disc.

грамм, *-а m.* gram; *сто ~ов* o sută de grame; *(chim.) ~-а́том* atom-gram; *(fiz.) ~-сила* gram-forţă; *~-кало́рия* gram-calorie.

грамматизáция, *-и f.* gramaticalizare.

грамма́тик, *-а m.* gramatician.

грамма́тика, *-и f.* gramatică; *норматúвная ~* gramatică normativă; *истори́ческая ~* gramatică istorică; *описа́тельная ~* gramatică descriptivă; *порожда́ющая ~* gramatică generativă; *трансформацио́нная ~* gramatică transformaţională.

грамматикализáция, *-и f.* gramaticalizare.

грамматикализóванный *adj.* gramaticalizat.

грамматúст, *-а m.* gramatician.

грамматúческ|ий *adj.* gramatical; *~ие пра́вила* reguli gramaticale; *~ строй языка́* structura gramaticală a limbii; *~ая оши́бка* greşeală gramaticală.

грамм-а́том, *-а m. (fiz.)* atom-gram.

граммóвый *adj.* de gram, de un gram.

грамм-моле́кула, *-ы f (fiz.)* moleculă-gram.

граммофóн, *-а m.* gramofon.

граммофóнн|ый *adj.* de gramofon; *~ая пласти́нка* placă de gramofon; *~ая за́пись* înregistrare pe disc.

гра́мот|а, *-ы f. sg.* **1.** ştiinţă de carte; *учúться ~е* a învăţa carte. **2.** *sg.* elemente; noţiuni elementare (dintr-un domeniu). **3.** act oficial; *(dipl.) вери́тельная ~* scrisoare de acreditare; *(inv.) ку́пчая ~* act de cumpărare; *почётная ~* diplomă de onoare. **4.** *(inv.)* scrisoare, mesaj. ◇ *жа́лованная ~* act oficial de onferire a unor privilegii *(în Rusia feudală)*; *(pop.) фúлькина ~* act fără valoare; act plin de greşeli; *(prov.) кто ~е горáзд, тому́ не пропáсть* ai carte, ai parte.

грамотéй, *-я m.* **1.** *(fam.)* ştiutor de carte; om cu ştiinţă de carte. **2.** *(înv.)* om învăţat, cărturar.

грáмотност|ь, *-и f. sg.* **1.** ştiinţă de carte; *доби́ться всеóбщей ~и* a lichida analfabetismul. **2.** lipsă de greşeli gramaticale. **3.** cunoaşterea noţiunilor de bază (dintr-un domeniu); *полúти́ческая ~* nivel politic, cunoştinţe politice; *техни́ческая ~* pregătire tehnică.

грáмотн|ый *adj* **1.** ştiutor de carte; *~ челове́к* om ştiutor de carte. **2.** fără greşeli gramaticale; *~ое письмó* scrisoare fără greşeli gramaticale. **3.** cunoscător, priceput, iscusit; *~ инжене́р* inginer priceput. **4.** executat cu pricepere, fără greşeli, în mod corect; *~ рису́нок* desen executat cu pricepere.

грампласти́нка, *-и f.* disc *(de picup, de gramofon)*.

гран, *-а m. (înv.)* gran *(unitate de măsură farmaceutică = 0,062 gr.)* ◇ *ни ~а* nici un pic (de).

грана́т[1], *-а m. (bot.)* rodiu; rodie.

грана́т[2], *-а m. (mineral.)* granat.

грана́та, *-ы f.* grenadă; *ручна́я ~* grenadă de mînă; *противотáнковая ~* grenadă antitanc; *дымова́я ~* grenadă fumigenă; *бронебóйная ~* grenadă perforantă; *зажига́тельная ~* grenadă incendiară; *учéбная ~* grenadă de instrucţie.

грана́тник, *-а m. (bot.)* rodiu.

грана́тн|ый *adj.* de grenadă; *~ое кольцó* inel de grenadă.

грана́товые, *-ых pl. (bot.)* punicacee.

грана́товый[1] *adj. (bot.)* de rodiu, de rodie.

грана́товый[2] *adj. (mineral.)* **1.** de/din granat. **2.** de culoarea granatului, de culoare roşie-vişinie.

гранатомета́ние, *-я n.* aruncare de grenade.

гранатомёт, *-а m. (mil.)* aruncător de grenade.

гранатомётчик, *-а m. (mil.)* aruncător de grenade de mînă; servant la aruncătorul de grenade.

гранд, *-а m.* **1.** grand *(nobil spaniol)*. **2.** *(fig.)* privilegiat, celebrul idol.

грандиóзность, *-и f. sg.* măreţie, grandoare; caracter grandios/maiestuos.

грандиóзный *adj* măreţ, grandios, fainic, maiestuos, uriaş.

грани́ение, *-я n. sg. (действие)* şlefuire.

грани́ёный *adj* cu faţete; şlefuit; *~ стака́н* pahar şlefuit în faţete.

грани́льн|ый *adj* de şlefuire; *~ые рабóты* lucrări de şlefuire *(a cristalelor şi a pietrelor preţioase)*.

грани́льня, *-и f.* atelier de tăiat şi şlefuit cristale şi pietre preţioase.

грани́льщик, -а *m.* şlefuitor.

грани́т, *-а m.* granit; *мелкозерни́стый ~* granit microgranular.

грани́тный *adj.* de granit.

грани́тчик, *-а m.* muncitor care prelucrează granitul.

грани́ть, *-ню́, -ни́шь vb. ipf. acuz.* a şlefui ◇ *~ мостову́ю* a bate străzile, a hoinări, a umbla hai-hui.

грани́ц|а, *-ы f.* **1.** graniţă, hotar, frontieră; *госуда́рственная ~* frontieră de stat; *берегова́я ~* frontieră de coastă; *перейти́ ~у* a trece graniţa; *нару́шить ~у* a viola graniţa. **2.** *(mai ales, la pl.) (fig.)* limită, margine; *~ы возмóжного* limita posibilului; *вы́йти из грани́ц* a depăşi măsura, a trece peste limite; *переходи́ть все ~ы* a întrece orice măsură; *безопáсная ~* limita de siguranţă *~ ве́чных снегóв* limita zăpezilor veşnice; *(tehn.) ~ стóйкости* limită de rezistenţă; *~ плавле́ния* limită de topire ◇ *за ~ей* în străinătate, peste hotare: *из-за ~ы* din străinătate; *всему́ есть ~ы* toate au o limită, o măsură; *сверх грани́ц* prea de tot, din cale-afară, peste măsură; *не знать ~ы* a nu şti, a nu cunoaşte măsura.

грани́ч|ить, *-чит vb. ipf. c + instr.* **1.** a mărgini, a se mărgini, a se învecina. **2.** *(fig.)* a se asemăna: *э́то ~ит с на́глостью* asta-i aproape obrăznicie.

гра́нка, *-и f. (tipogr.)* şpalt; *корректу́рная ~* corectură în şpalt.

гра́нула, *-ы f.* granulă.

гранулёзный *adj.* granular.

гранули́рованный *adj.* granulat.

грануля́ция, *-и f. sg. (med. tehn.)* granulaţie, granulare.

гран|ь, *-и f.* **1.** margine, limită, graniţă; *(fig.) быть на ~и безу́мия* a fi pe pragul nebuniei. **2.** latură, faţă, plan, faţetă; *~и ку́ба* feţele cubului; *бокова́я ~* faţa laterală.

грасси́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a graseia.

граф, *-а m.* conte.

граф́а, *-ы́ f.* rubrică, coloană.

граф́е́йка, *-и f. (tipogr.)* punctură.

граф́е́ма, *-ы f. (lingv.)* grafem.

гра́фик[1], *-а m.* grafic, diagramă; *рабóтать по ~у* a lucra după grafic; *~ движе́ния поездóв* grafic de circulaţie a trenurilor; *диспéтчерский ~* graficul regulatorului de circulaţie; *маршру́тно-часово́й ~* graficul orar-marşrut; *сýточный ~* grafic zilnic; *(по)часово́й ~* grafic orar; *произво́дственный ~* grafic de producţie; *календа́рный ~* grafic calendaristic; *посме́нный ~* grafic de schimb.

гра́фик[2], *-а m.* grafician.

гра́фика, *-и f. sg.* **1.** arta grafică, grafica. **2.** grafie, fel de a scrie; *~ дре́вних ру́кописей* grafia vechilor manuscrise.

графи́н, *-а m.* carafă, clondir.

графи́нчик, *-а m. dim.* de la *графи́н*

графи́ня, *-и f.* contesă.

графи́т, *-а m.* **1.** *(mineral.)* grafit, plombagină. **2.** mină de creion.

графи́тный *adj. v. графи́товый*

графи́товый *adj.* de/din grafit.

графи́ть, *-флю́, -фи́шь vb. ipf. (pf. разграфи́ть) acuz.* a linia, a trage linii.

графи́ческ|ий *adj.* **1.** *(arte)* grafic; *~ие иску́сства* arte grafice, grafică. **2.** de grafie, grafic; *~ие вариа́нты* variantele grafice. **3.** exprimat prin desen.

графле́ние, *-я n. sg.* liniere.

графлён|ый *adj.* liniat; *~ая бума́га* hîrtie liniată.

графо́лог, *-а m.* grafolog.

графологи́ческий *adj.* grafologic, de grafologie.

графоло́гия, *-и f. sg.* grafologie.

графома́н, *-а m.* grafoman.

графома́ния, *-и f.* grafomanie.

гра́фский *adj. (inv.)* de conte, de contesă.

гра́фство, *-а n.* **1.** *sg.* titlul de conte. **2.** comitat *(unitate administrativă în Anglia).* **3.** *(ist.)* moşie a unui conte *(în epoca feudală).*

граци́озно *adv.* cu graţie, graţios.

граци́озность, *-и f.* graţie.

граци́озный *adj.* graţios, plin de graţie.

гра́ция, *-и f. sg.* graţie, nuri.

грач, *-á m.* cioară de cîmp.

грачи́ный *adj.* de/referitor la cioara de cîmp.

грачо́нок, *-нка m.* pui de cioară de cîmp.

гребёнк|а, *-и f.* **1.** pieptene. **2.** *(tehn.)* regletă, lambă, pieptene, sector dinţat; *направля́ющая ~* pieptene de direcţie; *резьбова́я ~* pieptene de filetat; *стричь под гребёнку* a tunde scurt; *(fig.) стричь всех под одну́ ~у* a aduce la acelaşi numitor; a face pe toţi o apă şi un pămînt.

гребе́нчатый *adj.* crestat, cu crestături; dinţat; canelat.

гребе́нщик, *-а m. (bot.)* cătină roşie.

гре́бень, *-бня m.* **1.** pieptene; *ча́стый ~* pieptene des. **2.** *(tehn.)* pieptene, cuţit; *бараба́нный ~* pieptene circular. **3.** creastă; *петуши́ный ~* creasta cocoşului. **4.** coamă, creastă; *~ гор* creastă/coamă a munţilor; *~ волны́* creastă/coamă a valului.

гребе́ц, *-бца́ m.* **1.** vîslaş, luntraş, lopătar. **2.** *(reg.)* greblaş, cel care grebleză fînul.

гребешо́к, *-шка́ m.* **1.** *dim.* pieptănaş, pieptene mic. **2.** creastă, moţ *(la păsări).* **3.** *(bot.)* creasta-cocoşului.

гре́бля, *-и f. sg.* canotaj, vîslire; *акаде́мическая ~* canotaj academic; *па́рная ~* canotaj cu două vîsle.

гребн|о́й *adj.* **1.** de canotaj, de vîslit, de vîslire; *~ спорт* canotaj; *~а́я ло́дка* barcă cu vîsle. **2.** *(tehn.) ~ винт* elice de navă; *~ вал* arbore port-elice.

гребо́к, *-бка́ m.* mişcare în vîsle.

гре́жа, *-и f.* borangic.

грёза, *-ы f.* **1.** vis, iluzie. **2.** fantomă, vedenie, vis, închipuire.

гре́зить, *-е́жу, -е́зишь vb. ipf.* a visa, a se cufunda în visuri; a făuri visuri; *~ наяву́* a visa cu ochii deschişi.

грёзи|ться, *-е́жусь, -е́зишься vb. ipf.* **1.** a visa, a vedea în vis. **2.** a-şi închipui, a-şi imagina; *ему́ не ~лся тако́й успе́х* nici n-a visat un astfel de succes.

гре́йдер, *-а m. (tehn.)* greder; maşină de profilat.

гре́йфер, *-а m. (tehn.)* **1.** benă, cupă cu gheare, greifer. **2.** grifă.

гре́ки, *-ов pl.; sg. грек, -а m.* greci, locuitori din Grecia.

гре́лка, *-и f.* termofor; *рези́новая ~* termofor de cauciuc.

греме́ть, *-млю́, -ми́шь vb. ipf. instr.* şi fără *compl.* **1.** a tuna, a detuna, a bubui; a zornăi, a zăngăni, a răsuna; *~ли пу́шки* tunurile bubuiau; *~ ключа́ми* a zornăi cu cheile. **2.** *(fig.)* a răsuna, a avea un răsunet.

грему́ч|ий *adj. (în expr.) ~ая змея́* şarpe cu clopoţei; *(chim.) ~ газ* gaz detonant (oxihidrogen); grizu; *(chim.) ~ая ртуть* fulminat de mercur.

гремýшка, *-и f. (pop.)* sunătoare *(jucărie).*

грена́, *-ы f. sg. col.* ouă/sămînţă de vierme de mătase.

гренадёр, *-а m.* grenadier *(în armata ţaristă).*

гренадёрский *adj.* de grenadier.

гренк|и́, *-ко́в m.; sg. гренóк, -нка́* pîine prăjită; crutoane; *суп с ~а́ми* supă cu crutoane.

грести́, *гребу́, гребёшь vb. ipf.* **1.** *acuz. cu instr.* a grebla. **2.** a vîsli.

греть, *-éю, -éешь vb. ipf.* **1.** *(pf. согре́ть)* a încălzi; *со́лнце гре́ет* soarele încălzeşte. **2.** *(pf. согре́ть)* a ţine cald; *шу́ба гре́ет* haina de blană ţine cald. **3.** *(pf. нагре́ть) acuz.* a încălzi; *~ во́ду* a încălzi apa ◇ *(fig.) ~ ру́ки* a se pricopsi în mod necinstit.

гре́|ться, *-ю́сь, -е́шься vb. ipf.* **1.** *(pf. согре́ться)* a se încălzi; a se încălzi la foc. **2.** *(pf. нагре́ться; pers. 1 şi 2 nefolosite) вода́ ~ется* apa se încălzeşte.

грех, *-á m.* **1.** *(bis.)* păcat. **2.** *(fig.)* păcat, faptă reprobabilă, vină, greşeală, slăbiciune; *~и́ мо́лодости* păcatele tinereţii, greşelile din tinereţe. **3.** *pred.* (e) păcat ◇ *(pop.) ~ попола́м* ce vom păţi vom împărţi; *не ~* nu-i păcat; e permis; se cuvine; *с ~о́м попола́м* cu chiu cu vai; de-abia, de-abia; de bine de rău; *что* sau *не́чего ~á таи́ть* ce mai încoace-ncolo; trebuie să recunoaştem; *~ сказа́ть* aş păcătui dacă aş spune ...; ar fi păcat să spun că ...; *брать ~ на ду́шу* a-şi încărca sufletul/conştiinţa; a intra în păcat; *вводи́ть в ~ кого́-л.* a) a băga/a vîri pe cineva în păcate; a ispiti, a ademeni; b) a scoate pe cineva din sărite; *вы́шел/случи́лся ~* s-a întîmplat o nenorocire; *~ полу́тал (кого́-л.)* l-a împins păcatul; *до́лго ли/недо́лго до ~á* cît pe ce să cazi în păcat; cît pe ce să dai de belea; *ду́рен/дурна́ как сме́ртный ~* urît (urîtă) ca mama foculuí/ca muma pădurii; *есть тако́й ~* recunosc, am păcatul ăsta; *как на ~* ca/parcă dinadins; *(prov.) на ~ ма́стера нет* tot omul poate greşi; *наткну́ть на ~* a băga în păcat; *не без ~á* a) nu-i lucru curat; e ceva la mijloc; b) aşa şi-aşa; nu fără greşeli; c). ca vai de lume.

грехо́вный *adj. (inv.)* păcătos, plin de păcate.

греховóдник, *-а m.* **1.** *(inv.)* crai, bărbat uşuratic/desfrînat. **2.** *(o ребёнке)* ştrengar.

грехопаде́ние, *-я n. sg.* **1.** *(bis.)* cădere în păcat, păcătuire; păcatul originar. **2.** *(fig. inv.)* trădare *(a unui crez sau ideal).*

грециз́м, *-а m. (lingv.)* grecism.

гре́цкий *adj.* grecesc; *~о́рех* nucă.

гре́ча, *-и f. sg. (reg.) v. гречи́ха*

гречáнка, *-и f.* grecoaică, femeie greacă.

гре́ческий *adj.* grec, grecesc, din Grecia, al Greciei, elen, al elenilor.

гречи́ха, *-и f. sg. (bot.)* hrişcă.

гречи́шный *adj. (bot.)* **1.** de hrişcă. **2.** *~ые, -ых pl.* poligonacee.

гре́чка, *-и f. v. гречи́ха*

гре́чнев|ый *adj.* de/din hrişcă; *~ая ка́ша* terci de hrişcă; *~ая крупа́* păsat de hrişcă.

грешáть, *-шу́, -ши́шь vb. ipf.* **1.** *(pf. согреши́ть) (bis.)* a păcătui. **2.** *(pf. погреши́ть (про́тив) gen.* a păcătui, a greşi, a comite o eroare, a încălca *(o lege, o normă); ~ про́тив ло́гики* a păcătui împotriva logicii, a încălca regulile logicii.

гре́шник, *-а m. (bis.)* om păcătos.

гре́шница, *-ы f. (bis.)* femeie păcătoasă.

грешно́ *pred.* (e) păcat, (e) ruşine; *~ вам так говори́ть* e păcat să vorbiţi aşa/să spuneţi asta.

гре́шн|ый *adj. (inv.)* păcătos, plin de păcate; *(pop.) гре́шен* sau *~ челове́к* îmi pare rău, păcătosul de mine; *~ым де́лом* a) din păcate; trebuie s-o recunosc; mărturisesc; b) nu cumva ...

грешо́к, *-шка́ m. dim.* păcat, meteahnă, slăbiciune; *за ним во́дится э́тот ~* asta e meteahna lui; are el păcatul ăsta; ăsta e cusurul lui.

гриб, *-á m.* ciupercă; burete *(pe corăci); бе́лый ~* mînătarcă, hrib; *ядови́тый ~* ciupercă otrăvitoare; *съедобный ~* ciupercă comestibilă; *сапрофи́тный ~* ciupercă saprofită; *парази́тный ~* ciupercă parazitară; ◇ *(glumeţ) ~ съесть* a înghiţi găluşca/hapul; *расти́ как ~ы* a creşte/a răsări ca ciupercile; a se înmulţi repede.

грибко́вый *adj. (biol.)* de ciupercă, de bacterii, bacteriologic; criptogamic.

грибно́й *adj.* de/cu ciupercă, din ciuperci; *~ пиро́г* plăcintă cu ciuperci ◇ *~ дождь* ploaie cu soare.

грибовóдня, *-и f.* crescătorie de ciuperci.

грибо́к, *-бка́ m.* **1.** *dim.* ciupercă mică, ciupercuţă. **2.** ciupercă pentru cîrpit ciorapi. **3.** *(biol.)* ciupercă, bacterie; *броди́льный ~* ciupercă de fermentare; *плéсенный ~* mucegai; *кефи́рный ~* granulă de chefir; *у́ксусный ~* ciupercă de oţet.

гри́ва, *-ы f.* **1.** coamă; *ко́нская ~* coamă de cal. **2.** *(pop.)* coamă, chică, plete.

гри́венник, *-а m. (inv. ist.)* monedă de 10 copeici.

гри́вна, *-ы f.* **1.** *(inv. ist.)* unitate monetară în Rusia veche, grivnă. **2.** salbă de aur *sau* de argint purtată în Rusia veche. **3.** *(inv.) v. гри́венник.*

грим, *-а m.* **1.** machiaj, grimă. **2.** farduri *(necesare pentru machiaj),* dresuri; *наложи́ть ~* a grima, a machia; *снять ~* a demachia.

грима́са, *-ы f.* 1. grimasă, schimonoseală, mutră, strîmbătură. 2. *(fig.)* hidoşenie, urîţenie, monstruozitate.

грима́сник, *-а m.* om care se schifoseşte, care se strîmbă, care face grimase, fandosit.

грима́сничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a se strîmba, a se schimonosi, a face grimase, a face mutre, a se schifosi.

гримирова́ть, *-рую, -руешь vb. ipf.* 1. *(pf. загримирова́ть) acuz.* a grima, a machia, a face machiajul. 2. *(instr.) (pf. загримирова́ть)* a grima pe cineva ca ..., a grima pe cineva pentru rolul de ...

гримирова́ться, *-рую́сь, -ру́ешься vb. ipf.* 1. a se grima. 2. *pas.* de la *гримирова́ть*.

гримиро́вка, *-и f. sg.* machiere, grimare, fardare.

грипп, *-а m.* gripă.

гриппо́зный *adj.* de gripă, gripal.

гриф[1], *-а m.* 1. *(mitol.)* grifon. 2. *(zool.)* condor.

гриф[2], *-а m.* 1. *(muz.)* gîtul instrumentelor muzicale cu coarde. 3. parafă, sigiliu cu monogramă.

гри́фель, *-а m.* condei de ardezie/de plumb.

гри́фельный *adj.* de ardezie; *(mineral.)* ~ *сла́нец* şist de ardezie.

гриф|о́н, *-а m. (arhit.)* grifon.

гроб, *-а m.* (*о гро́бе, в гробу́*; *pl. гробы́* şi *гроба́*) 1. sicriu, coşciug. 2. mormînt, groapă ◇ *вéрность до ~а* credinţă pînă la moarte; *идти́ за ~ом* a duce/a însoţi mortul la cimitir; *(fig.) вогна́ть в ~ кого́-л.* a băga pe cineva (de viu) în mormînt; *стоя́ть одно́й ногой в ~ý* sau *смотре́ть/гляде́ть в ~* a fi/a sta cu un picior în groapă; *(pop.) по ~* pînă la moarte; *за ~ом* după moarte; *кра́ше в ~ кладу́т* a arăta ca un mort; *хоть в ~ ложи́сь!* să mori, nu alta!

гробни́ца, *-ы f.* cavou, mormînt.

гробов|о́й *adj.* 1. de sicriu; de coşciug. 2. de mormînt, funerar, funebru, sepulcral; ~ *ка́мень* piatră funerară; *(fig.)* ~ *го́лос* voce lugubră; *до ~ о́ской* pînă la moarte; *(fig.) ~о́е молча́ние* sau *~а́я тишина́* linişte mormîntală.

гробовщи́к, *-а́ m.* meşter de coşciuge, dricar.

грог, *-а m. sg.* grog.

гроза́, *-ы́ f.* 1. furtună, vijelie; *разрази́лась ~* s-a dezlănţuit furtuna. 2. *sg. (fig.)* urgie, năpastă; *~ войны́* urgia războiului. 3. *(fig.)* spaimă, groază. 4. *sg.* asprime, severitate; *~ висе́ть (над кем-л.)* (pe cineva) îl paşte/îl pîndeşte o primejdie; îl aşteaptă o răfuială.

гроздови́к, *-а m. (bot.)* iarba-dragostei.

гроздь, *-и f.* ciorchine; *~ виногра́да* ciorchine de strugure.

грози́ть, *грожу́, грози́шь vb. ipf.* 1. *(pf. погрози́ть)* a face un gest de ameninţare; a ameninţa; *~ па́льцем* a ameninţa cu degetul. 2. *(pf. пригрози́ть)* a ameninţa, a avertiza ameninţînd; *~ разры́вом* a ameninţa cu ruptura. 3. a fi gata să ..., a fi pe punctul de a, a ameninţa; *скала́ ~ обва́лом* stînca ameninţă să se prăbuşească.

грози́ться, *грожу́сь, грози́шься vb. ipf.* 1. *(pf. погрози́ться) v. грози́ть(1).* 2. *(pf. пригрози́ться) v. грози́ть(2).*

гро́зно *adv.* ameninţător; *~ посмотре́ть* a se uita ameninţător.

гро́зность, *-и f. sg.* caracter ameninţător.

гро́зн|ый *adj.* 1. groaznic, aspru, cumplit. 2. ameninţător; *~ взгля́д* privire ameninţătoare. 3. îngrozitor, de temut, înspăimîntător; *~ая си́ла* putere îngrozitoare, putere de temut; *~ час* ceas de grea cumpănă.

грозово́й *adj.* de furtună, de vijelie, vijelios, furtunos, însoţit de furtună.

гром, *-а m.* 1. tunet, bubuit, detunătură. 2. *sg. (pop.)* trăsnet, fulger. 3. *(fig.)* furtună; *~ аплодисме́нтов* furtună de aplauze ◇ *(fig.) как ~ среди́ я́сного не́ба* ca din senin; *(fig.) мета́ть гро́мы и мо́лнии* a tuna şi a fulgera; *(fig.) пока́ ~ не гря́нет (мужи́к не перекре́стится)* pînă nu dai cu capul de pragul de sus, nu-l vezi pe cel de jos; *как ~ом поражённый* ca trăsnit; *разрази́ меня́/тебя́ ~!* să mă/să te trăsnească Dumnezeu!; *чтоб тебя́ ~ом разрази́ло!* trăsni-te-ar să te trăsnească!

грома́да, *-ы f.* colos, masă, grămadă.

грома́дина, *-ы f.* obiect de dimensiuni mari; namilă, colos, matahală.

грома́дность, *-и f. sg.* imensitate, proporţii uriaşe, gigantism.

грома́дн|ый, *adj.* uriaş, colosal, enorm, imens, vast; *~ое большинство́* majoritate covîrşitoare.

громи́ла, *-ы m. (înv.)* 1. hoţ, spărgător, tîlhar. 2. participant la un pogrom, pogromist, huligan.

громи́ть, *-млю́, -ми́шь vb. ipf. (pf. разгроми́ть) acuz.* 1. a sparge, a distruge, a devasta, a jefui; *~ ла́вки* a devasta prăvăliile. 2. *(mil.)* a nimici; *~ вра́жеские отря́ды* a nimici trupele duşmanului. 3. *(fig.)* a tuna şi a fulgera (contra cuiva), a ataca cu violenţă, a demasca.

гро́мк|ий *adj.* 1. tare, puternic; zgomotos; *~ го́лос* voce puternică; *~ смех* rîs zgomotos. 2. *(fig.)* renumit, celebru, strălucit; *~ое и́мя* nume celebru; *~ая побе́да* victorie strălucită; *~ проце́сс* proces cu răsunet. 3. bombastic, pompos; *~ие слова́* cuvinte pompoase; *под ~им назва́нием* sub un titlu bombastic/pompos.

гро́мко *adv.* tare, cu voce tare/puternică, cu glas tare; *~ крича́ть* a ţipa în gura mare; *~ смея́ться* a rîde cu hohote; *~ пла́кать* a plînge cu hohote; *~ раздава́ться* a răsuna.

громкоговори́тель, *-я m. (rad.)* difuzor, megafon.

громкоголо́сый *adj.* cu glas tare, cu voce puternică.

гро́мкость, *-и, f.* tărie, intensitatea sunetului, volum acustic.

громов|о́й *adj.* 1. de tunet, tunător, foarte puternic; *~ го́лос* voce tunătoare; *~ая стрела́* fulgurită; *~ые раска́ты* tunete. 2. fulminant, nimicitor; zdrobitor; *~а́я речь* discurs fulminant.

громогла́сно *adv.* 1. cu voce tare. 2. în mod public, pe faţă, deschis, în gura mare, în auzul tuturor.

громогла́сн|ый *adj.* 1. răsunător, tunător. 2. *(fig.)* public, pentru toată lumea; *~ое заявле́ние* declaraţie publică; *~ое замеча́ние* observaţii în public.

громозди́ть, *-зжу́, -зди́шь vb. ipf. (pf. нагромозди́ть) acuz.* a îngrămădi; a înghesui; *~ я́щики* a îngrămădi lăzi; *(fig.) ~ цита́ты* a îngrămădi la citate.

громозди́ться, *-и́тся vb. ipf.* a se îngrămădi, a se înghesui.

громо́здкий *adj.* greu şi mare; voluminos, masiv, greoi.

громо́здкость, *-и f. sg.* masivitate, caracter masiv/greoi.

громоотво́д, *-а m.* paratrăsnet.

громоподо́бный, *adj.* ca tunetul, asemenea tunetului.

громыха́нье, *-я n. sg.* huruit, bubuit, tunet.

громыха́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. mot. громыхну́ть)* a hurui, a bubui, a tuna.

громыхну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mot.* de la *громыха́ть*

гросс, *-а m. (înv.)* douăsprezece duzini.

гроссбу́х, *-а m. (cont.)* cartea mare.

гроссме́йстер, *-а m.* 1. mare maestru *(la jocul de şah)*. 2. *(ist.)* căpetenie a unui ordin *(de cavaleri, de călugări)*.

гроссме́йстерский *adj.* (de la *гроссме́йстер)* de mare maestru.

грот, *-а m.* grotă, peşteră.

грото́ск, *-а m.* 1. *(arte)* grotesc. 2. *adj. indecl.* grotesc; *стиль ~* stil grotesc.

грото́ск|ный/ый *adj.* grotesc; *~ стиль* stil grotesc; *~ое зре́лище* spectacol grotesc.

грото́сковый *adj. v. грото́скный*

грот-лю́к, *-а m. (nav.)* bocaport.

грот-ма́чта, *-ы f. (nav.)* arborele mare.

грот-три́сель, *-я m. (nav.)* randa mare.

гро́хать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *гро́хнуть*.

гро́хаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *гро́хнуться*.

гро́хнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. гро́хать) (pop.)* 1. *acuz.* a arunca/a azvîrli cu zgomot. 2. a cădea cu zgomot.

гро́хнуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. гро́хаться) (pop.)* a se prăbuşi/a se prăvăli/a cădea cu zgomot.

гро́хот[1], *-а m. sg.* tunet, trăsnet, bubuit prelung, pocnet.

гро́хот[2], *-а m.* ciur, ciuruitor, sită, dîrmon; *бараба́нный ~* trior, cilindru trior.

грохота́нье, *-я n. sg.* bubuit, huruit, trăsnet, zgomot, tunet.

грохота́ть, *-хочу́, -хо́чешь vb. ipf.* a tuna; a bubui, a hurui.

грохоти́ть, *-хочу́, -хоти́шь vb. ipf. (tehn.)* a cerne, a ciurui.

грош, *-á m.* **1.** groş (monedă de *1/2* copeică), para, ban, gologan. **2.** *(mai ales la pl.)* preţ derizoriu, preţ de batjocură; *продáть за ~ú* a vinde pe nimic ◇ *~ лóманый цена́* sau *~ цена́ кому́-л.* nu face nici două parale; *ни в ~ не стáвить кого́-л.* a nu avea nici o consideraţie faţă de cineva; *не имéть ни ~á* a fi lefter; a nu avea nici o leţcaie/ nici o para chioară; *завёлся ~ (в карма́не)* a dat de bani, a cîştigat o brumă de bani; *из ~éй рубль растёт* banul face bani; cu rîma mică se prinde peştele mare; *(prov.) нé было ни ~á, да вдруг алты́н* s-a pricopsit peste noapte; *с ~á на копéйку перебива́ться* a o scoate greu la capăt; a trage mîţa de coadă.

грошо́в|ый *adj.* **1.** foarte ieftin. **2.** meschin; *~ые расчёты* socoteli meschine. **3.** neînsemnat, de nimic; *~ое жалованье* salariu de mizerie; *~ая цена́* preţ de nimic.

грубе́ть, *-éю, -éешь* vb. *ipf. (pf. загрубе́ть* şi *огрубе́ть)* **1.** a se înăspri, a deveni aspru / dur. **2.** a se abrutiza.

груби́ть, *-блю́, -би́шь vb. ipf. (pf. нагруби́ть) dat.* a fi necuviincios, a fi impertinent, a se purta grosolan, a spune vorbe neobrăzate.

грубия́н, *-a m.* mîrlan, mitocan, bădăran, om prost crescut.

грубия́нить, *-ню, -нишь vb. ipf. (pf. нагрубия́нить) dat.* a fi nepoliticos, a spune vorbe grosolane, a se purta grosolan.

грубия́нка, *-и f.* mitocancă, bădărană, femeie prost crescută.

гру́бо *adv.* (în mod) grosolan, nepoliticos ◇ *~ говоря́* aproximativ; grosso-modo; în mare.

гру́бост|ь, *-и f.* **1.** grosolănie, mitocănie, mîrlănie; *наговори́ть ~ей* a spune mitocănii. **2.** *sg.* asprime, faptul de a fi de calitate inferioară, prost executat; *~ ко́жи* asprimea pielii ◇ *~ оши́бки* gravitatea greşelii.

грубошёрстн|ый *adj.* de/cu lînă aspră; *~ое сукно́* stofă de lînă aspră.

гру́б|ый *adj.* **1.** grosolan; prost-crescut, nemanierat, necioplit, brutal; *~ человéк* om grosolan; *~ые манéры* maniere grosolane. **2.** rudimentar, simplu, brut, prost executat; lipsit de fineţe; *~ая рабóта* lucru de calitate inferioară; *~ые черты́ лица́* trăsături lipsite de fineţe; *~ая матéрия* stofă inferioară, stofă grosolană. **3.** aproximativ; *~ подсчёт* calcul aproximativ ◇ *~ая оши́бка* greşeală/eroare grosolană; *~ая небрéжность* neglijenţă gravă; *~ая ложь* minciună sfruntată.

гру́д|а, *-ы f.* grămadă, morman, vraf; *~ книг* vraf de cărţi; *~ камнéй* morman de pietre; *лежáть ~ами* a sta grămadă.

груда́стый *adj. (pop.)* lat în piept; *(despre femei)* cu sînii mari.

груди́на, *-ы f. (anat.)* stern, osul pieptului.

грудна́, *-ы f. sg.* (carne de la) piept; *свинáя ~* capul pieptului de porc; *курúная ~* piept de găină;

грудни́ца, *-ы f. sg. (med.)* inflamaţie a glandelor mamare, mastită.

грудн|о́й *adj.* de piept; pectoral; *~áя клéтка* coşul pieptului; *~áя пóлость* toracе, cavitate toracică ◇ *~ ребёнок* sugaci; *(med.) ~áя жáба* anghină pectorală.

грудобрю́шн|ый *adj. (anat.) ~ая прегрáда* diafragmă.

груд|ь, *-и* şi *ú f.* **1.** *sg.* piept; *прижáть к ~и́* a strînge la piept. **2.** sîn, mamelă, ţiţă; *корми́ть ребёнка ~ью* a alăpta copilul; *отня́ть ребёнка от ~и́* a înţărca copilul. **3.** plastron, pieptar ◇ *встать ~ью* a apăra din răsputeri; *бить себя́ в ~* a se bate cu pumnul în piept; *~ с ~ью* sau *~ на ~* corp la corp; *~ью прокла́дывать себé дорóгу* a-şi croi drum cu pieptul (din greu); *дышáть во всю ~* a respira adînc; *лечь ~ью* a cădea în luptă/pe cîmpul de luptă; *сложи́ть рýки на ~и́* a pune mîinile pe piept; *служи́ть ~ью* a sluji cu credinţă; a-şi da viaţa; *таи́ть в ~и́* a ţine ascuns în inimă; *страдáть ~ью* a suferi de piept/de plămîni; *надсáживать ~* a) a striga cît îl ţine gura; a striga în gura mare; b) a face demagogie.

гружёный *adj.* încărcat.

груз, *-a m.* **1.** *sg.* greutate, sarcină, povară. **2.** încărcătură; *вагóны с ~ом* vagoane încărcate. **3.** *sg. (fig.)* povară ◇ *лежáть мёртвым ~ом* a zăcea fără întrebuinţare; a fi marfă moartă.

груз|ди́, *-ей m.* burete iute *(ciupercă comestibilă)* ◇ *(prov.) назвáлся ~ем, полезáй в кýзов* ai intrat în horă, trebuie să joci.

грузи́ло, *-a n.* plumb *(la undiţă sau la plasa de pescuit).*

грузи́нка, *-и f.* gruzină, georgiană.

грузи́нский *adj.* gruzin, georgian, din Gruzia, din Georgia, al Gruziei; *~ язы́к* limba georgiană, limba gruzină.

грузи́ны, *-ú́н pl.; sg. -ú́н, -a m.* gruzini, georgieni.

грузи́ть, *гружу́, гру́зишь vb. ipf. (pf. загрузи́ть, нагрузи́ть* şi *погрузи́ть) acuz.* a încărca, a îmbarca; *~ товáр* a încărca marfa.

грузи́ться, *гружу́сь, гру́зишься vb. ipf. (pf. погрузи́ться)* a se îmbarca, a încărca bagajele/mărfurile.

грузне́ть, *-éю, -éешь vb. ipf. (pf. погрузне́ть)* a deveni greoi, a se îngreuia.

грузооборо́т, *-a m. (tehn.)* circulaţia mărfurilor, trafic de mărfuri; volumul/ tonajul transporturilor; *речно́й ~* trafic fluvial.

гру́зно *adv.* cu greutate, cu stîngăcie, greoi, cu neîndemînare.

гру́зность, *-и f. sg.* greutate, masivitate, corpolenţă.

гру́зный *adj.* greu, greoi, masiv, corpolent.

грузови́к, *-á m.* autocamion; *буксúрный ~* automobil-remorcher; *~-платфóрма* camion-platformă; *~-цистéрна* autocamion-cisternă.

грузовладе́лец, *-льца m.* proprietar al unei mărfi care urmează să fie transportată.

грузовмести́мость, *-и f. sg.* capacitate de încărcare, tonaj.

грузово́й *adj.* referitor la încărcătură, la marfă ◇ *~ автомоби́ль* autocamion.

грузонапряжённость, *-и f. (tehn.)* intensitate de trafic.

грузоотправи́тель, *-я m.* expeditorul încărcăturii.

грузоперево́зка, *-и f. (tehn.)* transportul încărcăturilor.

грузоподъёмность, *-и f. sg. (tehn.)* tonaj, capacitate de încărcare, *~ вагóна* tonajul vagonului.

грузоподъёмный *adj. (tehn.)* referitor la ridicarea încărcăturilor; *~ кран* macara.

грузополуча́тель, *-я m.* destinatarul încărcăturii.

грузопото́к, *-a m.* circuitul încărcăturilor.

грузоши́на, *-ы f.* anvelopă pentru camioane.

гру́зчик, *-a m.* hamal, încărcător, docher; *полумеханúческий ~* încărcător semiautomat.

грунт, *-a m.* **1.** teren, pămînt, sol; *песчáный ~* teren nisipos; *водоно́сный ~* sol acvifer; *вя́зкий ~* teren/sol vîscos; *аллювиáльный/нанóсный ~* pămînt aluvional, sol de aluviune; *глúнистый ~* teren argilos; *úлистый ~* teren/sol mîlos; *каменúстый ~* teren/ sol pietros; *золотоно́сный ~* teren aurifer; *лёгкий ~* pămînt uşor; *мя́гкий ~* teren/sol moale; *растúтельный ~* pămînt vegetal; *ры́хлый ~* teren/sol afînat; *скáльный ~* teren stîncos; *торфяно́й ~* teren turbos; *утрамбо́ванный ~* pămînt bătut/ bătătorit; *щебенúстый ~* sol cu pietriş; **2.** fond, grund, *~ ткáни* fondul ţesăturii; *~ картúны* grundul unui tablou.

грунтова́ние, *-я n. (constr.)* grunduire.

грунтова́ть, *-тýю, -тýешь vb. ipf. (pf. загрунтова́ть) acuz.* a aplica grundul, a grundui.

грунтове́дение, *-я n. (tehn.)* studiul terenurilor/al solului.

грунто́вка, *-и f. sg.* grunduire, aplicarea grundului.

грунтов|о́й, *adj.* freatic, de sol, de teren, de pămînt; *~ые вóды* ape subterane, pînză freatică ◇ *~áя дорóга* drum de ţară.

грунтоно́с, *-a m. (geol., petr.)* caro-tieră.

грунтопрово́д, *-a m. (tehn.)* conductă pentru transportul noroiului.

гру́пп|а, *-ы f. sg.* **1.** grup; *~ домóв* grup de case; *сня́ться ~ой* a se fotografia în grup. **2.** grup, grupă, grupare; *общéственные ~ы* grupări sociale; *распадáться на ~ы* a se împărţi în

grupe; ~ *подлежа́щего* grupul subiectului; ~ *сказу́емого* grupul predicatului; *парла́ментская* ~ grup parlamentar; *парти́йная* ~ grupă de partid; ~ *кро́ви* grupă sanguină.

группирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. ipf. (pf. сгруппирова́ть) acuz.* a grupa, a clasifica.

группирова́ться, *-ру́ется vb. ipf. (pf. сгруппирова́ться)* a se grupa.

группиро́вка, *-и f.; pl. -и, -ок* **1.** grupare, clasificare. **2.** grup, unitate; *южная* ~ *войск* grupul de sud al trupelor.

групповод, *-а m.* conducător de grupă.

групповой *adj.* de grupă, de grup; *~ы́е интере́сы* interese de grup, interese de gaşcă, interese mărginite/meschine.

групповщи́на, *-ы f. sg.* spirit de gaşcă, spirit de bisericuţă, coterie, spirit sectar, sectarism.

грусти́ть, *грущу́, грусти́шь vb. ipf.* a fi întristat, a fi mîhnit; a tînji; ~ *по кому́-л.* a duce dorul cuiva.

гру́стно 1. *adv.* cu tristeţe, cu mîhnire, cu amărăciune. **2.** *pred. impers.* e trist; *мне* ~ sînt trist; *мне* ~, *что* îmi pare rău că ..., mă doare că ...

гру́стный *adj.* trist, amărît, mîhnit, jalnic; ~ *взгляд* privire jalnică/tristă; *~ое чу́вство* sentiment de tristeţe; *~ая пе́сня* cîntec de jale; ~ *ито́г* bilanţ trist.

грусть, *-и f. sg.* tristeţe, mîhnire, melancolie; *предава́ться ~и* a fi trist/mîhnit.

гру́ша, *-и f.* **1.** *(дерево)* păr. **2.** *(плод)* pară. **3.** obiect în formă de pară.

грушеви́дный *adj.* în formă de pară.

гру́шевый *adj.* **1.** de pară. **2.** de păr; *~ое де́рево* păr.

грушо́вка, *-и f. sg.* lichior de pere.

гры́жа, *-и f.* hernie; *брюшна́я* ~ hernie abdominală.

гры́жевой *adj.* de hernie, herniar.

гры́жник, *-а m. (bot.)* feciorică.

гры́жница, *-ы f. (bot.) v. гры́жник*

гры́зло, *-а n.* zăbală.

грызня́, *-и́ f. sg.* **1.** cîrîială, încăierare *(între animale).* **2.** *(fig.)* mîncătorie, ceartă, ciorovăială.

грыз|ть, *-зу́, -зёшь; trec. грыз, -ла, -ло vb. ipf. (pf. разгры́зть) acuz.* **1.** a roade, a ronţăi; a sparge cu dinţii; ~ *кость* a roade un os; ~ *но́гти* a-şi roade unghiile. **2.** *(fig. pop.)* a cicăli, a face zile fripte, a face mizerie. **3.** *(fig.)* a chinui, a mustra; *его́ ~ёт со́весть* îl mustră conştiinţa.

гры́зться, *-зу́сь, -зёшься vb. ipf.* **1.** a se muşca, a se încăiera *(despre animale).* **2.** *(fig.)* a se certa, a se mînca.

грызу́н, *-а́ m. (zool.)* rozător; *семе́йство ~о́в* familia rozătoarelor.

грядá, *-ы́ f.* **1.** răzor, strat. **2.** lanţ, şir *(de munţi, nori etc.).* **3.** şir *(de obiecte omogene).*

гря́дка, *-и f.* **1.** *dim.* de la *грядá (1).* **2.** prăjină, drug, traversă.

грядов|о́й *adj.* de răzor, de strat; în straturi; *~а́я культу́ра* cultură în straturi.

гряду́щ|ий *adj.* **1.** viitor, care vine, care urmează; *~ие поколе́ния* generaţiile viitoare; *~ие собы́тия* evenimente viitoare. **2.** *~ее, -его n.* viitor, viitor apropiat ◇ *на сон ~* înainte de culcare.

грязев|о́й *adj.* de/din nămol, nămolos; *~а́я ва́нна* baie de nămol.

грязелече́бница, *-ы f.* stabiliment de băi de nămol.

грязелече́ние, *-я n. sg.* tratament cu nămol, cură de nămol.

гря́з|и, *-зей pl.* nămol (pentru băi); *лечи́ть ~ями* a trata cu nămol.

грязи́ща, *-и f. sg.* noroi mare, glodăraie.

грязне́ть, *-е́ет vb. ipf.* a se murdări, a se mînji, a deveni murdar, a se acoperi de murdărie.

грязни́ть, *-ню́, -ни́шь vb. ipf.* **1.** *(pf. загрязни́ть) acuz.* a murdări, a păta *(fig.)* ~ *своё и́мя* a-şi păta numele. **2.** *(pf. нагрязни́ть)* a face murdărie, a face gunoi.

грязни́ться, *-ню́сь, -ни́шься vb. ipf. (pf. загрязни́ться)* a se murdări, a se mîhni, a se păta.

грязну́ля, *-и m.* şi *f.* soios, soioasă, jegos, jegoasă.

грязну́ха, *-и m.* şi *f. v. грязну́ля*

гря́зн|ый *adj.* **1.** murdar, soios, jegos, mînjit, noroios; ~ *двор* curte murdară; *~ая доро́га* drum noroios. **2.** *(fig.)* murdar, mîrşav, josnic, ticălos; *~ая ли́чность* individ josnic; *~ое де́ло* afacere murdară. **3.** cenuşiu, spălăcit; *~ый цвет* culoare cenuşie/spălăcită ◇ *~ое ведро́* găleată pentru zoi.

грязца́, *-ы́ f. dim.* de la *грязь (1, 2)*

грязь, *-и (о гря́зи, в гря́зи́) f. sg.* **1.** noroi, glod, tină, mocirlă; nămol; *со́почные гря́зи* nămoluri vulcanice; *непролази́ая* ~ noroi mare; *на дворе́* ~ afară e noroi; *(fig.) вали́ться в ~и́* a se tăvăli în noroi. **2.** murdărie, jeg. **3.** murdărie, ticăloşie, mîrşăvie, imoralitate◇ *(fig.) забросáть ~ью, смешáть с ~ью, втоптáть в* ~ a calomnia, a împroşca cu noroi, a terfeli în noroi; *(fig.) не удáрить лицóм в* ~ a nu se face de ruşine, a face faţă; a fi la înălţime; *месúть* ~ a umbla cale de o poştă pe noroaie; a înota prin noroaie; *вали́ться в ~и́* a se tăvăli în noroi; *вытащúть из ~и* a scoate din mizerie/din mocirlă; *из ~и да в кня́зи* a se îmbogăţi peste noapte.

гря́нуть, *-нет vb. pf. mom.* **1.** a răsuna, a bubui, a detuna; *~л вы́стрел* a răsunat o împuşcătură. **2.** a intona, (a începe) a cînta; *~ла му́зыка* muzica a început să cînte. **3.** *(fig.)* a izbucni, a se isca; *~ла война́* a izbucnit războiul.

гря́нуться, *-нусь, -нешься vb. pf. mom.* a se prăbuşi cu zgomot.

грясти́ *ipf. (trec. şi pers. 1. viit.* nefolosite), *грядёшь vb. ipf. (înv.)* a veni, a se apropia; *грядёт но́вое вре́мя* se apropie o eră nouă.

гуа́но *n. indecl. (agr.)* guano.

гуа́шь, *-и f. sg. (arte)* guaşă.

губá [1], *-ы́ f.* **1.** buză; *(med.) за́ячья* ~ buză de iepure; *накра́шенные ~ы* buze rujate; *(fig.) куса́ть ~ы* a-şi muşca buzele (de necaz, de ciudă). **2.** *pl.* fălcile cleştelui ◇ *(prov.) ~ не дýра* n-are gust prost; ştie ce să aleagă; ştie ce vrea; *надýть ~ы* a se îmbufna; a face pe îmbufnatul; a se bosumfla; *по ~áм помáзать* a duce cu zăhărelul; a purta cu vorba/cu promisiuni; *молокó на ~áх не обсóхло* nu i s-a luat caşul de la gură; *бить (себя́) по ~áм* a se bate (cu palma) peste gură; *~ы бáнтиком* cu buzele ţuguiate; *не по ~áм* nu se potriveşte; nu e de nasul (cuiva); *облúзывать ~ы* a se linge pe buze; a-i lăsa gura apă.

губá [2], *-ы́ f. (geogr.)* estuar, golf; baie.

губá [3], *-ы́ f. (bot.)* ciupercă-de-lemn, burete-de-iască, văvălie.

губáстый, *adj.* buzat, cu buze mari/groase.

губернáтор, *-а m.* guvernator.

губернáторск|ий *adj.* de guvernator ◇ *положéние хýже ~ого* situaţie cît se poate de penibilă.

губернáторство, *-а n. sg. (înv.)* demnitate, funcţie de guvernator.

губернáторша, *-и f.* soţia guvernatorului.

губéрния, *-и f. (înv.)* gubernie, guvernămînt ◇ *(înv.) пошлá писáть* ~ totul s-a pus în mişcare; a început zăpăceala/tămbălăul.

губéрнский *adj. (înv.)* de gubernie, gubernial; *~ гóрод* capitală de gubernie.

губúтель, *-я m.* ucigaş, asasin, geniu rău, cel care duce la pierzanie.

губúтельно *adv. (în expr.)* ~ *отражáется/дéйствует/сказывается* are un efect negativ; are un efect funest/distrugător.

губúтельность, *-и f. sg.* nocivitate, vătămare, caracter dăunător/distrugător; efect funest.

губúтельный *adj.* ucigător, distrugător, ruinător; nefast, vătămător, nociv; *~ клúмат* climă nesănătoasă; *~ огóнь артиллéрии* focul distrugător al artileriei.

губúть, *гублю́, гу́бишь vb. ipf. (pf. погубúть) acuz.* a distruge, a nimici; a nenoroci; ~ *здорóвье* a-şi ruina sănătatea; ~ *врéмя* a pierde vremea ◇ *(prov.) дрýга любú, а себя́ не губú* milă mi-e de tine, dar de mine mi se rupe inima.

гýбка, *-и f.* burete; *(bot.) корнева́я* ~ văcălie.

губн|óй *adj.* **1.** de buze; *~а́я помáда* ruj de buze; **2.** *(anat. lingv.)* labial; *~ы́е согла́сные* consoane labiale; *~ прúзвук* apendice labial.

губоцвéтные, *-ых pl. (bot.)* labiale.

губошлёп, *-а m. (pop.)* bîlbîit, papă-lapte; nătărău, gură-cască.

гýбчатость, *-и f. sg.* însuşirea de a fi spongios, poros.

гýбчатый *adj.* spongios, poros; *~ая плáтина* platină spongioasă.

гувернáнтка, *-и f. (înv.)* guvernantă.
гувернёр, *-а m.* preceptor, educator.
гугенóты, *-ов pl.; sg. -нóт, -а m. (ist.)* hughenoți.
гугни́вый *adj. (pop.)* care vorbește pe nas, fonf, fonfăit.
гу-гý *(în expr.) ни ~* a) fără a scoate o vorbă; a tăcea molcom; b) să nu sufli o vorbă; să nu zici nici cîrc; tacă-ți gura!
гуде́ние, *-я n. sg.* zbîrnîit; bîzîit; zumzet; huruit; vîjîit, țiuit; urlet.
гуд|е́ть, *гужу́, гуди́шь vb. ipf. (pf. загуде́ть)* a suna, a răsuna; a vui; a vîjîi, a țiui; a zbîrnîi; a bîzîi; *гудо́к ~и́т* sună sirena; *~и́т в уша́х* îmi țiuie urechile; *ве́тер ~и́т* vîntul vîjîie.
гуд|о́к, *-дка́ m.* **1.** claxon, fluier, sirenă. **2.** sunet, fluierat, șuier (de sirenă, de claxon); *автомоби́льный ~* claxon; *парово́зный ~* sirena locomotivei; *вставáть по ~ку́* a se scula la sunetul sirenei; *трево́жный ~* semnal de alarmă.
гудро́н, *-а m. sg.* gudron; *доро́жный ~* gudron rutier; *ки́слый ~* gudron acid.
гудрони́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. și ipf. acuz.* a gudrona.
гудро́нный *adj.* gudronat, de gudron.
гуж, *-á m.* curea de ham ◇ *(prov.) взя́лся за ~, не говори́, что не дю́же* ai intrat în horă, trebuie să joci.
гужев|о́й, *adj.* **1.** *adj.* de la *гуж.* **2.** cu (mijloace de) tracțiune animală, hipomobil; *~ тра́нспорт* transport cu tracțiune animală, transport hipomobil; *~а́я повúнность* beilic, corvoadă, prestație (cu tracțiune animală).
гужо́м, *adv.* cu căruțele; prin mijloace de transport cu tracțiune animală.
гу́зка, *-и f. (pop.)* tîrtiță, noadă.
гул, *-а m.* **1.** zgomot, vuiet, bubuit; *подзе́мный ~* zgomot subteran; *~ оруди́й* bubuitul tunurilor. **2.** gălăgie, rumoare, larmă; *~ голосо́в* rumoare (de glasuri), larmă.
гулёна, *-ы m. și f. v. гуля́ка.*
гу́лкий *adj.* tare, puternic, răsunător.
гу́лко *adv. (în expr.) раздава́ться/ звуча́ть ~* a răsuna înăbușit.
гулли́вый *adj. (pop.)* hai-hui, pierde-vară, haimana.
гульбá, *-ы́ f. sg. (pop.)* **1.** chef, petrecere. **2.** haimanalîc.
гу́льбище, *-а n. (înv.)* loc de petrecere populară, loc de horă.
гу́льден, *-а m.* gulden.
гульну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *гуля́ть (3).*
гуля́вник, *-а m. (bot.)* voinicică, brîncuță, sămcuță.
гуля́ка, *-и m. și f.* haimana, pierde-vară, chefliu, cheflie; *записно́й ~* un chefliu și jumătate.
гуля́нка, *-и f. (pop.)* chefuleț, mică petrecere ◇ *на ~х* în timpul liber, printre picături.
гуля́нье, *-я n.* **1.** *sg.* plimbare. **2.** serbare, petrecere în aer liber; chermeză; *наро́дное ~* serbare populară.
гуля́ть, *-ля́ю, -я́ешь vb. ipf. (pf. погуля́ть)* **1.** a se plimba. **2.** a avea răgaz, a fi liber, a nu avea treabă; a umbla hai-hui/ fără rost, a hoinări. **3.** a se desfăta, a se distra, a se amuza, a petrece, a chefui.
гуля́ш, *-á m.* gulaș.
гуля́щий *adj. (pop.)* **1.** care se ține de petreceri, desfrînat. **2.** *~ая, ~ей f.* femeie stricată, prostituată.
гума́й, *-я m. (bot.)* iarbă de Sudan.
гуманúзм, *-а m. sg.* umanism.
гуманúст, *-а m.* umanist.
гуманисти́ческий *adj.* umanitar, uman.
гуманита́рн|ый *adj.* umanist; *~ые нау́ки* științe umaniste.
гума́нно *adv.* uman, cu omenie, omenos.
гума́нность, *-и f. sg.* umanitate, omenie; *прояви́ть ~* a da dovadă de omenie.
гума́нный *adj.* uman, omenos; *~ по-сту́пок* faptă omenoasă.
гумённый *adj.* de arie, de hambar.
гу́мма, *-ы f. (med.)* noduli, gomă.
гуммиара́бик, *-а m.* gumă arabică.
гуммила́к, *-а m. (chim.)* gumă-lac, gumilac, shellac.
гуммúровать, *-рую, -руешь vb. pf. și ipf. acuz.* a acoperi (ceva) cu un strat de clei; a cauciuca.
гуммóзный, *adj. (med.)* de/cu noduli, gomos, gumos.
гумнó, *-á n.* **1.** arie de treierat. **2.** hambar.
гу́нны, *-ов pl.; sg. гунн, -а m. (ist.)* huni.
гу́рия, *-и f. (mitol.)* hurie.
гурмáн, *-а m.* gurmand.
гурмáнка, *-и f.* gurmandă.

гурмáнский *adj.* de gurmand.
гурт, *-á m.* turmă, cireadă, tamazlîc.
гуртовóй *adj.* de turmă, de cireadă.
гуртовщúк, *-á m.* **1.** cioban, păstor. **2.** *(înv.)* proprietar de cirezi, de turme.
гуртóм *adv.* **1.** cu ridicata, cu toptanul, cu ghiotura, angro; *покупáть ~* a cumpăra cu toptanul. **2.** cu toții împreună; în bandă, în grămadă.
гуртопрáв, *-а m. v.* **гуртовщúк.**
гурьб|á, *-ы́ f. sg.* ceată, droaie, gloată, grămadă; *идтú ~óй* a merge toți grămadă; *всей ~óй* cu toată ceata; cu mic cu mare; cu tot alaiul.
гусáк, *-á m.* gîscan.
гусáр, *-а m.* husar.
гусáрский *adj. (înv.)* de husar.
гýсеница[1], *-ы f.* omidă.
гýсеница[2], *-ы f. (tehn.)* șenilă; *резúновая ~* șenilă de cauciuc.
гýсеничный[1] *adj.* de omidă.
гýсеничный[2] *adj. (tehn.)* cu șenile; de șenile; *~тра́ктор* tractor cu/pe șenile; *~ кран* macara cu șenile.
гусёнок, *-нка m.; pl. -сáта, -сáт* boboc de gîscă.
гусúн|ый *adj.* de gîscă, de gîscan; *~ое перó* pană de gîscă; *(fig.) ~ая ко́жа* piele de gîscă/de găină; *(bot.) ~ая трава́* frunză de potcă; *(fig.) ~ые ла́пки* laba gîștei, riduri la ochi. **2.** *~ые, -ых pl. (zool.)* anserine.
гусúт, *-а m. (ist.)* husit.
гусúтск|ий *adj. (ist.)* husit; *~ое движéние* mișcare husită, husitism.
гýсли, *-ей pl.* guzlă *(vechi instrument muzical rus cu coarde)* ◇ *~ звóнки, да струны́ тóнки* polobocul gol zgomot mult face.
гусля́р, *-а. m.* cîntăreț la guzlă.
густé|ть, *-éем vb. ipf.* **1.** a se îndesi, a deveni mai des/mai dens; *лес ~ем* pădurea se îndesește. **2.** *(pf. загустéть)* a se îngroșa, a se prinde, a se lega; *сиро́п ~ем* siropul se îngroașă/se prinde/ se leagă; *тума́н ~ем* ceața se îngroașă.
гýсто *adv.* des; dens; vîrtos; *намáзать что-л. ~* a unge ceva cu un strat gros ◇ *дéнег не ~* a nu avea nici o para chioară; a fi pe drojdie; *рáзом ~, рáзом пýсто; то ~, то пýсто* cînd prea mult, cînd deloc; *~ покраснéть* a se face roșu ca para focului.
густ|óй *adj.* **1.** des, stufos; *~ лес* pădure deasă. **2.** dens, consistent, gros; *~ дым* fum gros; *~ы́е слúвки* caimac gros/gras. **3.** plin *(despre voce); ~ бас* bas profund ◇ *~ цвет* culoare închisă.
густолéсье, *-ья n.* pădure deasă; desiș.
густолúственный *adj.* stufos; frunzos, cu frunză deasă.
густонаселённый *adj.* populat, cu populație densă.
густоопушённый *adj.* cu blană deasă, pufos.
густопсóвый *adj.* **1.** cu păr des *(despre câinii de rasă).* **2.** *(fig.)* oribil, mizerabil, execrabil, inveterat, înrăit.
густотá, *-ы́ f. sg.* desime, densitate; consistență; *~ посéва* desimea semănăturii.
гусы́ня, *-и f.* gîscă; *(fig.)* gîsculiță.
гус|ь, *-я m.; pl. -и, -éй* gîscă, gîscan; *сéрый ~* gîscă sălbatică; *белолóбый ~* gîrliță ◇ *(iron.) хорóш ~!* poamă bună!, bună bucățică!; *(prov.) как с ~я вода́* nu-i pasă de nimic, ca și cum nu s-ar fi întîmplat nimic; *лáпчатый ~* șmecher, cotcar; *(prov.) ~ свинья́ не това́рищ* noi vrem egalitate, dar nu pentru câței; *(чтоб) ~éй не дразни́ть* pentru a nu supăra pe nimeni.
гуськóм *adv.* unul după altul, în șir indian, în flanc; *идтú ~* a merge în șir indian.
гусятúна, *-ы f. sg.* carne de gîscă.
гусятник, *-а m.* coteț pentru gîște.
гуталúн, *-а m.* cremă de ghete.
гутапéрча, *-и f.* gutapercă.
гутапéрчев|ый *adj.* de/din gutapercă; *~ое дéрево* arbore de gutapercă.
гуцýлка, *-и f.* huțulcă.
гуцýльский *adj.* de huțul.
гýщ|а, *-и f. sg.* **1.** drojdie; *кофéйная ~* drojdie/zaț de cafea. **2.** desiș, hățiș; *~ лéса* desișul pădurii; *(fig.) в сáмую ~у толпы́* unde-i mulțimea mai deasă; în inima mulțimii; *в ~е событий* în vîltoarea evenimentelor; *(fig.) из ~и наро́дной* din sînul poporului.
гýще *comp.* de la *adj. густóй* și *adv. гýсто*
гущúна, *-ы́ f.* **1.** *v. густотá.* **2.** *v. гýща (2)*
гюйс, *-а m. (mar.)* pavilion de ancoră.
гяýр, *-а m.* gheaur.

Д

д *n. litera şi sunetul* «d».

да[1] **1.** *partic. afirm.* fireşte, da, desigur; *все пришли́? — да* au venit toţi? — da; *да и́ли нет?* da sau nu? *да, коне́чно!* desigur!; *о да!; ну да!* ba da!, păi da!; ba bine că nu! **2.** *partic. interog.* da?, aşa?, oare, adevărat? **3.** *partic. întăritoare (de obicei la început de propoziţie)* da, hai, odată!; doar; oare?! *да замо́лчи́ же!* dar mai taci odată!; *да скажи́ поскоре́й!* hai, spune mai repede!; *э́то что-л. да зна́чит* asta înseamnă ceva; asta e ceva; *куда́ идти́? — да напра́во* încotro s-o iau? păi, la dreapta; *да ра́зве?* oare?; într-adevăr?; aşa să fie! *да мо́жет ли э́то быть?* se poate oare una ca asta?; crezi că e posibil aşa ceva? *да ну его́!* dă-l încolo! **4.** *cuv. modal* a, da, apropo!, uite!, ia te uită!, iată; *да, ещё одна́ но́вость!* iată, încă o noutate ◇ *да-да-да* da, desigur, fireşte!; *да что ты?* nu mai spune!, da de unde!; *(fam.) вот э́то да!* asta, da, grozavă treabă!; aşa mai zic şi eu!

да[2] *partic. (urmată de vb. la prez. şi viit.)* să ...; *да здра́вствует мир!* trăiască pacea!

да[3] *conj.* **1.** şi; *он да я* el şi cu mine. **2.** şi; şi pe deasupra; ba încă; *хо́лодно, да и ве́тер ду́ет* e rece, ba mai suflă şi vîntul. **3.** dar, însă; *пошёл бы в теа́тр, да нет вре́мени* m-aş duce la teatru, dar n-am timp ◇ *да и* şi, şi în sfîrşit; *жил, жил да и по́мер* a trăit cît a trăit şi a murit; *да и то́лько* atît şi nimic mai mult; atîta tot; *день да ночь — су́тки прочь!* timpul zboară ca întul; trec zilele, trec nopţile, se duc vtinereţile.

дава́|ть, *даю́, даёшь vb. ipf.* de la *дать* ◇ *~й бе́гать* hai să alergăm; *~йте я вам помогу́* hai să vă ajut; *он ~й бежа́ть* a rupt-o la fugă; a luat-o la sănătoasa.

дава́ться, *даю́сь, даёшься vb. ipf.* de la *да́ться*

да́веча *adv. (reg.)* adineauri, nu de mult; de curînd, deunăzi.

дави́лка, *-и f. v. дави́ло*

дави́ло, *-а n. (pop.)* teasc, presă *(pentru stors).*

дави́льный *adj.* de stors, de presat; *~ пресс* teasc.

дави́льня, *-и f.* cramă.

дави́льщик, *-а m.* tescuitor.

дави́|ть, *давлю́, да́вишь vb. ipf.* **1.** *на+ acuz.* a apăsa, a presa; a exercita o presiune. **2.** *(pf. задави́ть şi раздави́ть) (убива́ть, кале́чить) acuz.* a călca, a zdrobi, a strivi, a turti. **3.** *(выжима́ть) acuz.* a stoarce, a tescui, a presa. **4.** *acuz. (сжима́ть)* a strînge, a jena. **5.** *acuz. (fig.) (притесня́ть)* a asupri, a oprima; *~ инициати́ву* a gîtui/a înăbuşi, iniţiativa. **6.** *acuz. (fig.) (мучить)* a chinui, a apăsa. **7.** *(pf. удави́ть) acuz. (души́ть)* a sugruma, a gîtui.

дави́ться, *давлю́сь, да́вишься vb. ipf.* **1.** *(pf. удави́ться) (pop.)* a se spînzura, a se strangula, a-şi curma zilele, a-şi face seama *(prin spînzurare).* **2.** *(pf. подави́ться) instr.* a se îneca *(cu ceva).* **3.** a înfuleca, a hăpăi ◇ *~ от сме́ха* a se prăpădi de rîs.

да́вка, *-и f. sg.* înghesuială, îmbulzeală.

давле́ни|е, *-я n. sg.* **1.** *(нажим)* apăsare. **2.** presiune; *~ воды́* presiunea apei; *атмосфе́рное ~* presiune atmosferică. **3.** *(med.)* tensiune; *повы́шенное (кровяно́е) ~* tensiune mare, hipertensiune; *артериа́льное ~* tensiune arterială; *пони́женное (кровя́ное) ~* hipotensiune. **4.** *(fig.)* constrîngere morală; copleşire; presiune; *ока́зывать ~ на кого́-л.* a exercita presiuni asupra cuiva; *под ~ем масс* sub presiunea maselor; *под ~ем обстоя́тельств* constrîns de împrejurări.

да́вле|ный *adj.* **1.** turtit, strivit, presat; stors. **2.** sugrumat, gîtuit.

давне́нько *adv.* de mult, de multă vreme, cam demultişor.

да́вн|ий *adj.* **1.** de demult, petrecut cu mult înainte/de multă vreme; *~ слу́чай* întîmplare de demult; *с ~их пор; с ~их вре́мён* de pe timpuri, din vremea de demult. **2.** vechi; *~ друг* prieten vechi.

давни́шний, *adj.* de multă vreme, vechi; *~ долг* datorie veche.

давно́ *adv.* demult, de multă vreme; *~ бы так* demult ar fi trebuit, demult era cazul; *~ пора́ бы знать* demult ar fi trebuit să se ştie; *э́то бы́ло ~* e mult de atunci.

давнопроше́дш|ий *adj.* de mult trecut, în vremea de demult, foarte vechi; *~ие собы́тия* evenimente de mult trecute ◇ *(gram.) ~ее вре́мя* mai mult ca perfectul.

да́вност|ь, *-и f. sg.* **1.** vechime. **2.** *(jur.)* prescripţie; *десятиле́тняя ~* prescripţie de zece ani; *срок ~и* termenul de prescripţie; *пога́сительная ~* prescripţie extinctivă; *приобрета́тельская ~* prescripţie achizitivă.

давны́м-давно́ *adv.* de mult de tot, de foarte multă vreme.

дагерроти́п, *-а m.* dagherotip.

дагерроти́пия, *-и f.* dagherotipie.

дагеста́нский *adj.* daghestan, din Daghestan, al Daghestanului.

дагеста́нцы, *-нцев pl.; sg. -нец, -нца m.* daghestanezi, locuitori din Daghestan.

да́же *partic.* chiar, pînă şi; *~ я* chiar eu, eu însumi; *~ тепе́рь* chiar şi acum; *~ е́сли; е́сли ~; е́сли бы ~* chiar dacă; *~ и он придёт* pînă şi el va veni; *я ~ не открыва́л кни́ги* nici n-am deschis cartea ◇ *~ и поду́мать не могу́* nici prin gînd nu-mi trece.

дактили́ческий *adj. (lit.)* dactilic.

дактилоло́гия, *-и f. sg.* dactilologie.

дактилоскопи́ческ|ий *adj.* dactiloscopic; *~ое иссле́дование* examen dactiloscopic.

дактилоско́пия, *-и f. sg.* dactiloscopie.

да́ктиль, *-я m. (lit.)* dactil.

далай-ла́ма, *-ы m.* dalai-lama.

да́лее *adv.* **1.** mai departe; *до села́ не ~ киломе́тра* pînă în sat nu e mai mult de 1 km. **2.** mai încolo; apoi, după aceea, în continuare, pe urmă ◇ *и так ~ (prescurtat и т.д.)* şi aşa mai departe (ş.a.m.d.), etc.; *не ~ как вчера́* nu mai departe decît ieri.

далёк|ий *adj.* **1.** depărtat; *~ путь* cale lungă. **2.** îndepărtat; *~ая старина́; ~ое про́шлое* trecut îndepărtat; *~ое бу́дущее* viitor îndepărtat. **3.** *(fig.) (чу́ждый)* străin; *быть ~им от чего́-л.* a fi departe/străin de ceva. **4.** *scurt. от+ gen.* departe de ...; *далёк от и́стины* departe de adevăr; *я далёк от мы́сли е́хать* departe de mine gîndul de a pleca ◇ *не (о́чень) далёк; не из ~их* mărginit, prostuţ; *на́рень не о́чень-то далёк* băiatul e cam prostuţ.

далеко́ 1. *adv.* departe; *он живёт ~ от нас* el stă departe de noi; *~ позади́* cu mult în urmă; *~ превзойти́* a întrece cu mult. **2.** *pred. impers.* e departe; *до до́му ~* pînă acasă e departe ◇ *(fig.) ему́ ~ до вас* îi mai trebuie mult să vă ajungă pe dvs.; *~ за ...* mult peste ..., mult după ...; *~ за по́лночь* tîrziu după miezul nopţii; *ему́ ~ за со́рок* are mult peste 40 de ani; *держа́ться ~ от чего́-л.* a nu se amesteca în, a se ţine departe de; *(fig.) ~ пойти́* a ajunge departe, a face carieră; *~ зайти́ в чём-л.* a depăşi limitele, a ajunge prea departe; *с ним* (sau *на чём-л.*) *~ не уе́дешь* cu el (*sau* cu asta) n-ai să faci mare lucru; *~-ль до бе́ды* ne paşte nenorocirea; *~ не ...* nici pe departe nu ...; *он ~ не ...* este departe de a fi ...; *он ~ не дура́к* departe de a fi prost; nu e deloc prost; *(fig.) быть/уйти́ ~ от ...* a se deosebi fundamental, a fi departe de ...; *(сли́шком) ~ зайти́/взять/хвати́ть* a depăşi limitele, a ajunge prea departe ...; a întrece orice măsură; *~ не сра́зу* nu chiar dintr-o dată.

дал|ь, *-и f.* **1.** *sg. (отдаленное место)* depărtare, capătul pămîntului; *в таку́ю*

~ la asemenea depărtare. **2.** *(ширь, простор)* întins, nemărginire, întindere, cît cuprinzi cu ochii; *голубáя* ~ zare albastră.

дальневосто́чный *adj.* din/de Extremul Orient.

дальне́йш|ий *adj.* continuu, de mai departe, următor, ulterior, (de) viitor; în curs de desfăşurare, necontenit; ~ *рост; ~ее разви́тие* dezvoltare continuă/ulterioară; ~ *шаг* un nou pas; *мои́ ~ие пла́ны* planurile mele de viitor; *~ие собы́тия* evenimentele ce vor urma, evenimentele viitoare; *в ~ем* în viitor, pe viitor, mai departe; mai jos (în text); *всё ~ее* tot restul.

да́льн|ий *adj.* **1.** *(отдалённый, далёкий)* depărtat, de cursă lungă, lung, de mare distanţă; ~ *путь* drum lung, cale lungă; *~ее расстоя́ние* distanţă mare; *по́езд ~его сле́дования* tren de lung parcurs. **2.** *(о родстве)* îndepărtat; ~ *ро́дственник* rudă îndepărtată ◇ *без ~их слов* fără multe vorbe, fără vorbă multă; *Да́льний Восто́к* Extremul Orient.

дальнобо́йность, *-и f. sg. (mil.)* tragere lungă, bătaie lungă.

дальнобо́йн|ый *adj. (mil.)* cu bătaie lungă, cu tragere lungă; *~ое ору́дие* tun cu bătaie lungă.

дальнови́дно *adv.* cu clarviziune, cu spirit de previziune.

дальнови́дность, *-и f. sg.* clarviziune, spirit de previziune, perspicacitate.

дальнови́дный *adj.* clarvăzător, cu spirit de previziune.

дальнозо́ркий *adj.* prezbit.

дальнозо́ркость, *-и f. sg.* prezbiţie, prezbitism.

дальноме́р, *-а m. (tehn.)* telemetru; *(mil.) зени́тный* ~ telemetru aerian.

дальноме́рщик, *-а m. (geol., mil.)* telemetrist.

да́льност|ь, *-и f. sg.* depărtare, distanţă; ~ *наблюде́ния* distanţă de observaţie; ~ *расстоя́ния* mărimea distanţei; *за ~ью* din cauza depărtării; ~ *вы́стрела* bătaie de puşcă; *исхо́дная* ~ distanţă iniţială; *максима́льная* ~ distanţă maximă.

дальтони́зм, *-а m. sg.* daltonism.

дальто́ник, *-а m.* daltonist.

да́льше 1. *comp.* (de la *adj. далёкий* şi *adv. далеко́)* mai departe, mai depărtat. **2.** *adv.* pe urmă, apoi; după aceea, după; *что же ~?* ei, şi pe urmă? **3.** *adv.* mai departe; *расска́зывай* ~ povesteşte mai departe; ~ *нельзя́ так оста́вить* nu mai merge aşa ◇ *да́льше-бо́льше* din rău în mai rău; *(prov.) ти́ше е́дешь,* ~ *бу́дешь* încet, încet departe ajungi; încet, dar sigur! *да́льше!* continuaţi!, mai departe!; *чем* ~ *чем* pe zi ce trece; ~ *не́куда* asta-i culmea culmilor.

да́ма, *-ы f.* **1.** doamnă. **2.** parteneră la dans. **3.** damă *(la jocul de cărţi); пи́ковая* ~ damă de pică. **4.** regină *(la şah)* ◇ *(înv.) кла́ссная* ~ pedagogă, diriginta clasei; *(glumeţ)* ~ *се́рдца* iubită, dulcinee, mîndră; ~ *лёгкого поведе́ния* femeie de moravuri uşoare.

дама́ск|ий *adj.* de Damasc; *~ая сталь* oţel de Damasc.

да́мба, *-ы f.* dig, baraj, zăgaz; *(tehn.) предохрани́тельная* ~ dig de protecţie.

да́мка, *-и f.* damă *(la jocul de dame).*

дамо́клов *adj. (în expr.)* ~ *меч* sabia lui Damocles.

да́мск|ий *adj.* de damă; ~ *портно́й* croitor de haine de damă; *~ая о́бувь* încălţăminte de damă.

да́нность, *-и f.* ceea ce există, realitate obiectivă.

да́нн|ые, *-ых pl. n.* date, elemente, informaţii; *на основа́нии со́бранных ~ых* pe baza datelor culese; *цифровы́е* ~ date cifrice, cifre, date numerice; *приводи́ть* ~ a cita date, a se referi la fapte; *по всем ~ым* după toate datele; *по бо́лее по́лным ~ым* după date mai complete; *рассмотре́ть все* ~ *за́ и про́тив* a analiza toate datele pro şi contra; *исче́рпывающие* ~ date complete/exhaustive.

да́нн|ый 1. *p.t.p.* de la *дать.* **2.** *adj.* dat, respectiv, cel în chestiune; de faţă; *в ~ мо́мент* în prezent, în clipa de faţă; în momentul de faţă; *в ~ом слу́чае* în cazul de faţă, în cazul dat; *при ~ых усло́виях* în condiţiile date, în condiţiile existente; ~ *вопро́с* această problemă/chestiune; problema respectivă; *(mat.)*

~ые величи́ны cantităţi date/cunoscute.

дантист, *-а m. (înv.)* dentist.

да́нсинг, *-а m.* dancing.

дань, *-и f. sg.* **1.** *(ist.)* tribut, bir, haraci; *(fig.) (должное)* omagiu, prinos, tribut; ~ *уваже́ния* omagiu; ~ *благода́рности/призна́тельности* prinos de recunoştinţă; *отдава́ть* ~ *чему́-л.* a da/a plăti tributul; ~ *ве́жливости* respect.

дар, *-а; pl. -а́ m.* **1.** *(пода́рок)* dar, cadou; donaţie; plocon; *принести́ что-л. в* ~ a aduce ceva în dar. **2.** *sg. (способность)* dar, talent, capacitate; însuşire; ~ *красноре́чия/сло́ва* darul vorbirii; *литерату́рный* ~ talent literar ◇ *(bis.) святы́е ~ы* sfintele daruri; *~ы́ дана́йцев* darurile danailor.

дарвини́зм, *-а m. sg.* darvinism.

дарвини́ст, *-а m.* darvinist.

даре́ние, *-я n. (jur.)* donaţie.

дарёный *adj.* dăruit, donat, primit *sau* dat în dar, de dar ◇ *(prov.) ~ому коню́ в зу́бы не смо́трят* calul de dar nu se caută la dinţi.

дари́тель, *-я m.* donator.

дари́ть, *дарю́, да́ришь vb. ipf. (pf. подари́ть)* **1.** *dat.* cu *acuz.* a dărui, a da în dar, a face cadou, a dona. **2.** *(înv.) acuz.* cu *instr.* a arăta bunăvoinţă; a acorda atenţie; ~ *улы́бкой* a zîmbi cu bunăvoinţă; a onora cu un zîmbet.

дармое́д, *-а m.* trîntor, trîndav, parazit.

дармое́дничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a trăi pe spinarea cuiva, a trăi ca un trîntor/ca un parazit, a trîndăvi.

дармое́дство, *-а n. sg.* parazitism, atitudine/viaţă de trîntor, trîndăvie.

дарова́ние, *-я n.* capacitate, talent, dar; *музыка́льное* ~ dar muzical.

дарова́ть, *-рую́, -ру́ешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (înv.)* a dărui, a da în dar; a hărăzi, a răsplăti; ~ *жизнь* a dărui viaţa, a graţia; ~ *свобо́ду* a da libertatea, a reda libertatea.

даровитость, *-и f. sg.* talent, capacitate, dotare, înzestrare.

даро́вой *adj.* gratuit, de dar, de favoare; ~ *биле́т* bilet gratuit, bilet de favoare.

даровщи́к|а, *-и f. sg. (pop.) на ~у* pe degeaba, pe socoteala altuia, pe gratis.

да́ром *adv.* **1.** gratis, gratuit, pe degeaba, de pomană; pentru o nimica toată. **2.** în zadar, zadarnic, inutil, degeaba; ~ *потеря́ть вре́мя* a pierde timpul în zadar ◇ *э́то ему́ ~ не пройдёт* acest lucru va avea urmări pentru el, nu i se va ierta cu una cu două; o va păţi; *(pop.)* ~ *что...* cu toate că, deşi, chit că, măcar că; *(u)* ~ *не на́до/не ну́жно* nici pe gratis nu-mi trebuie.

да́рственн|ый *adj.* **1.** de donaţie, de danie, cu titlul de donaţie; *~ая за́пись* act de donaţie, act de danie. **2.** *~ая, -ой f.* act de donaţie.

да́т|а, *-ы f.* dată; *поста́вить ~у* a pune dată, a data; *истори́ческие ~ы* date istorice; *знамена́тельная* ~ dată însemnată.

да́тельный *adj. (în expr.)* ~ *паде́ж* cazul dativ.

дати́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* **1.** a data, a pune dată; ~ *за́дним число́м* a pune o dată anterioară, a antedata. **2.** a stabili data unui eveniment.

да́тский *adj.* danez.

датю́ра, *-ы f. (bot.)* ciumăfaie.

датча́не, *датча́н pl.; sg. -нин, -нина m.* danezi, poporul danez.

да|ть, *дам, дашь, даст, дади́м, дади́те, даду́т vb. pf. (ipf. дава́ть)* **1.** *acuz.* cu *dat.* a da, a înmîna. **2.** *acuz.* sau *inf.* cu *dat.* a oferi, a da, a acorda; a da posibilitate; ~ *поко́й* a oferi linişte; ~ *доро́гу* a da drumul; a lăsa să treacă; ~ *ход де́лу* a da curs; ~ *по́вод* a da motiv, a da prilej; ~ *све́дения* a furniza informaţii, a da informaţii. **3.** *acuz.* cu *dat.* a aduce, a produce, a da; *предприя́тие ~ёт дохо́д* întreprinderea aduce venit; ~ *ростки́* a da mugurii; ~ *плоды́* a da roade. **4.** *(urmat de un substantiv exprimă o acţiune determinată de acesta);* ~ *кля́тву* a depune jurămînt, a jura; ~ *отпо́р* a riposta; ~ *себе́ труд* a-şi da osteneala; ~ *отчёт* a da cont, a raporta, a da socoteală; ~ *тре́щину* a crăpa; ~ *оце́нку* a estima, a evalua; ~ *обеща́ние* a face o promisiune, a promite; ~ *зада́ние* a da o sarcină; a trasa o sarcină;

~ *вы́говор* a mustra; ~ *свет* a face lumină; ~ *залп* a trage o salvă; ~ *телегра́мму* a telegrafia; ~ *взаймы́* a da cu împrumut; a împrumuta; ~ *напрока́т* a da cu chirie, a închiria. **5.** *acuz.* cu *dat.* a oferi, a organiza, a aranja, a da; ~ *обе́д* a oferi o masă; ~ *спекта́кль* a da un spectacol. **6.** *acuz.* cu *dat.* a oferi un preţ; a plăti; ~ *за кни́гу 10 рубле́й* a plăti pentru carte 10 ruble. **7.** *dat.* a da *(a aprecia vîrsta cuiva)*; *ему́ не ~шь сорока́ лет* nu-i dai 40 de ani, nu arată de 40 de ani. **8.** *dat.* cu *no* + *dat.* sau *acuz.* cu *dat.* a lovi; ~ *по спине́* a lovi pe spate; ~ *пощёчину* a da o palmă. **9.** *impers.* permiteţi; daţi-mi voie; hai, haideţi, hai să; *~и́те я вам помогу́* daţi-mi voie să vă ajut; *~й я пе́рвый пойду́* hai să merg eu primul ◇ ~ *знать* a da de veste; a face cunoscut; a aduce la cunoştinţă; ~ *себя́ знать* a se resimţi; ~ *ру́ку* a întinde mîna; a da mîna; *ни ~, ни взять* aidoma, la fel, leit, ca două picături de apă; ~ *показа́ния* a face depoziţii; ~ *полномо́чия* a împuternici; ~ *поня́ть* a da de înţeles; ~ *та́гу* a o lua la sănătoasa; a o rupe la fugă; a spăla putina; ~ *сло́во* a-şi da cuvîntul; ~ *во́лю слеза́м* a da frîu liber lacrimilor, a plînge; ~ *нача́ло чему́-л.* a da naştere, a constitui cauza.

да́ться, *да́мся, да́шься, да́стся vb. pf. (ipf. дава́ться) dat.* **1.** *(увернуться, mai ales cu negaţie)* a (nu) se lăsa prins, a (nu) se lăsa atras în cursă; a (nu) permite; *не ~ в обма́н* a nu se lăsa păcălit. **2.** a fi uşor de însuşit/de învăţat, a fi accesibil; *ему́ всё легко́ даётся* învaţă totul cu uşurinţă.

да́ча [1], *-и f. sg.* **1.** *(де́йствие)* dare; ~ *показа́ний* depoziţie. **2.** *(порция)* porţie, raţie.

да́ч|а [2], *-и f.* vilă (în afara oraşului); *вы́ехать на ~у* a pleca în vilegiatură.

да́ча [3], *-и f.* parcelă de pădure, sector silvic.

дачевладе́лец, *-льца m.* proprietar de vilă (din afara oraşului).

да́чник, *-а m.* vilegiaturist.

да́чн|ый *adj.* de vilegiatură; *~ая жизнь* vilegiatură.

даяние, *-я n. (înv.)* danie, donaţie, ofrandă; pomană.

два *num. card.* doi; *по ~* cîte doi; *в двух шага́х* la doi paşi, foarte aproape; *в двух слова́х* în două cuvinte; pe scurt; *на ~ сло́ва* pentru o clipă; *(pop.) в ~ счёта* în doi timpi şi trei mişcări ◇ *ни ~, ни полтора́* nici laie, nici bălaie; *(prov.) ум хорошо́, а ~ лу́чше* patru ochi văd mai bine decît doi; *(prov.) ~ сапога́ на́ пара* cum e Tanda, aşa e şi Manda; amîndoi, două nevoi.

двадцатиле́тие, *-я n.* **1.** douăzeci de ani, perioadă de douăzeci de ani. **2.** *(годовщина)* a douăzecea aniversare.

двадцатиле́тний *adj.* **1.** *(о сроке, о годовщине)* de douăzeci de ani. **2.** *(о возрасте)* în vîrstă de douăzeci de ani.

двадцатипятиле́тие, *-я n.* **1.** (perioadă de) douăzeci şi cinci de ani. **2.** a douăzeci şi cincea aniversare.

двадцатипятиле́тний *adj.* **1.** de douăzeci şi cinci de ani. **2.** în vîrstă de 25 de ani.

двадца́т|ый *num. ord.* al douăzecelea, a douăzecea; *одна́ ~ая* a douăzecea parte; *~ое ма́я* douăzeci mai; *~ого ма́я* la douăzeci mai; *ему́ пошёл ~ год* are 19 ani împliniţi, merge pe 20 de ani.

два́дцать, *-и, -ью num. card.* douăzeci.

двадцатью́ *adv.* de douăzeci de ori.

два́жды *adv.* de două ori ◇ *(mat.) ~ каса́тельный* bitangent; *я́сно как ~ два-четы́ре* e clar ca lumina zilei, e clar ca bună ziua.

двенадцатипе́рстный *adj. (anat.) ~ая кишка́* duoden.

двена́дцатый *num. ord.* al doisprezecelea, a douăsprezecea.

двена́дцать, *-и num. card.* doisprezece, douăsprezece.

дверн|о́й *adj.* de/de la uşă; *~а́я ру́чка* clanţa de la uşă; *~ кося́к* tocul uşii, uşorul uşii.

две́рц|а, *-ы f.* uşiţă, portiţă, uşă mică; *~ автомоби́ля* portieră, uşa automobilului; *(constr.) загру́зочная ~* uşiţă/uşă de încărcare.

двер|ь, *-и f.* uşă; *входна́я ~* uşă de intrare; *~ настежь* uşă larg deschisă; uşă dată de perete; *раздви́жная ~* uşă culisantă/glisantă; *враща́ющаяся ~* uşă turnantă; *сто́ять в ~я́х* a sta în uşă; *прорубить ~* a deschide o uşă în perete ◇ *показа́ть на ~ кому́-л.* a arăta cuiva uşa; a-l da afară; *при закры́тых ~я́х* cu uşile închise, în şedinţă secretă; *ломи́ться в откры́тую ~* a forţa uşi deschise; *ломи́ться в ~* a forţa o uşă, a căuta să intri cu forţa; *(fig.) откры́ть ~и для кого́-л.* a da/a crea cuiva posibilitatea să...; *в ~ не влезать* a nu încăpea pe uşă; *выставить за ~* a da/a arunca pe uşă afară; *за ~ью гро́ба* şi după moarte; şi în mormînt; *закры́ть/захло́пнуть ~ пе́ред са́мым но́сом у кого́-л.* a trînti/a-i închide cuiva uşa în nas; *(fig.) стуча́ться/толка́ться во все ~и* a bate la toate porţile/ la toate uşile; *(fig.) хло́пнуть ~ью* a trînti uşa.

две́сти, *двухсо́т num. card.* două sute.

дви́гатель, *-я m.* **1.** *(tehn.)* motor, propulsor; ~ *вну́треннего сгора́ния* motor cu combustie internă; *двухта́ктный ~* motor în doi timpi; *парово́й ~* maşină cu aburi; *реакти́вный ~* motor cu reacţie; *водяно́й ~* roată hidraulică. **2.** *(fig.)* forţă motrice, motor.

дви́гательн|ый *adj.* motrice, motor, care pune în mişcare; de mişcare; *(anat.) ~ые не́рвы* nervi motori.

дви́гать, *-аю, -аешь* şi *дви́жу, дви́жешь vb. ipf.* **1.** *(pf. дви́нуть) acuz. (перемещать)* a mişca, a împinge, a muta, a deplasa. **2.** *(pf. дви́нуть) instr. (шевелить)* a mişca din, a da din. **3.** *(pf. дви́нуть) acuz. (fig.)* a promova; a da imbold; a da avînt, a face să progreseze/să avanseze; ~ *нау́ку* a face să progreseze ştiinţa. **4.** *(fig.)* a fi împins, a fi mînat, a fi călăuzit.

дви́гаться, *-аюсь, -аешься* şi *дви́жусь, дви́жешься vb. ipf. (pf. дви́нуться)* **1.** a se mişca, a fi în mişcare, a se îndrepta; ~ *вперёд* a înainta, a merge înainte; *(отправляться, идти)* a porni, a se urni; ~ *в путь* a porni la drum. **3.** a fi înaintat, a fi promovat, a face carieră; ~ *по слу́жбе* a fi avansat.

движе́ни|е, *-я n.* **1.** *sg. (fil.)* mişcare. **2.** mişcare, deplasare; ~ *войск* mişcarea trupelor; *равноме́рное ~* mişcare uniformă; *(sport) во́льные ~я* exerciţii libere; *привести́ в ~* a pune în mişcare, *прийти́ в ~* a se pune în mişcare; *поры́вистое ~* mişcare bruscă; *равноме́рное ~* mişcare/curgere uniformă; *поступа́тельное ~* mişcare ascendentă; *враща́тельное ~* mişcare de rotaţie; *обходно́е ~* mişcare de învăluire; *(mec.) ~ взад и вперёд* mişcare rectilinie/alternativă, mişcare du-te-vino. **3.** *sg.* circuit; circulaţie, trafic; *у́личное ~* circulaţie; *пра́вила у́личного ~я* regulile circulaţiei; *пешехо́дное ~* circulaţie de pietoni; *~ поездо́в* mersul trenurilor; *(ferov.) слу́жба ~я* serviciul mişcării; *железнодоро́жное ~* circulaţie/trafic de cale ferată *пассажи́рское ~* trafic de călători **4.** *sg. (fig.)* animaţie, mişcare, dinamism; *в пье́се ма́ло ~я* piesa e lipsită de dinamism. **5.** *sg. (fig.)* mişcare; *революцио́нное ~* mişcare revoluţionară; *национа́льно-освободи́тельное ~* mişcare de eliberare naţională.

движи́мость, *-и f. sg.* avere mobilă; bunuri mobile.

движим|ый *adj.* **1.** mobil, mişcător; *~ое иму́щество* avere mobilă, bunuri mobile. **2.** condus, mînat, împins; inspirat.

дви́житель, *-я m. (tehn.)* propulsor.

движо́к, *-жка́ m. (tehn.)* cursor; motor de mică capacitate, glisor.

дви́жущ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *дви́гать.* **2.** *adj.* motrice, îndrumător, călăuzitor; *~ие си́лы революции* forţele motrice ale revoluţiei.

дви́нуть, *-ну, -нешь vb. pf.* de la *дви́гать*

дви́нуться, *-нусь, -нешься vb. pf.* de la *дви́гаться*

две́, *двои́х num. card.* **1.** doi; ~ *бра́тьев* doi fraţi. **2.** două perechi de; ~ *но́жниц* două perechi de foarfeci ◇ *на свои́х (на) двои́х* pe jos; apostoleşte.

двоебо́рье, *-я n. (sport)* biatlon.

двоебра́чие, *-я n. sg.* bigamie.

двоевла́стие, *-я n. sg.* dualitate a puterii.

двоеду́шие, *-я n. sg.* duplicitate, făţărnicie, ipocrizie, falsitate.

двоеду́шный *adj.* ipocrit, făţarnic, cu două feţe, fals.

двоежёнец, *-нца m.* bigam.

двоежёнство, *-а n. sg.* bigamie.

двоему́жие, *-я n. sg.* biandrie.

двоето́чие, *-я n.* două puncte *(semn de punctuaţie)*.

дво́ечник, *-а m.* elev slab, elev cu note proaste, elev care ia mereu nota doi.

двои́ть, *двою, двои́шь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. раздвои́ть)* a înjumătăţi; a desface în două; a desface, a dedubla. **2.** *(pf. вздвои́ть)* a ara a doua oară ◇ *в глаза́х двои́т* văd dublu.

двои́/ться, *двою́сь, двои́шься vb. ipf.* **1.** *(mai ales impers.)* a se dedubla; a vedea dublu. **2.** *pas.* de la *двои́ть* ◇ *двои́тся в глаза́х* vede dublu.

дво́йка, *-и f.* **1.** cifra 2. **2.** doi *(la cărţile de joc)*; *~ червёй* doi de cupă. **3.** doi *(notă la şcoală)*. **4.** barcă cu două vîsle.

двойни́к, *-á m.* sosie, alter ego, dublură.

двойно́й *adj.* **1.** dublu, îndoit; *~ зáработок* cîştig îndoit; *~áя ширинá* lăţime dublă; *~óе знáчение* dublu înţeles; *~áя подклáдка* căptuşeală dublă; *~óе дно* fund dublu; *~áя бухгалтéрия* contabilitate în partidă dublă. **2.** *(fig.)* făţarnic, ipocrit, cu două feţe, fals; *~áя игрá* joc dublu.

дво́йня, *-и f.* gemeni, gemene.

дво́йственность, *-и f. sg.* **1.** dualism, dualitate; ambiguitate. **2.** *(fig.) (двуличность)* duplicitate, făţărnicie, ipocrizie, falsitate.

дво́йственн|ый *adj.* **1.** *(противоречивый)* ambiguu, cu două înţelesuri, în doi peri. **2.** *(fig.) (двуличный)* făţarnic, ipocrit, cu două feţe; fals; *~ая полúтика* politică de duplicitate ◇ *(gram.) ~ое числó* dual.

двойчáтка, *-и f. (bot.)* iarbă-puturoasă.

двор[1], *-á m.* **1.** curte, ogradă; *проходнóй ~* curte de trecere; *птúчий ~* curte de păsări; *скóтный ~* a) grajd de vite; b) fermă de vite; *во ~é* în curte. **2.** gospodărie, gospodărie ţărănească; *дерéвня в стó ~óв* sat cu 100 de gospodării ◇ *на ~é* afară; *ни колá, ни ~á* sărac lipit pămîntului; *прийтúсь не ко ~ý* a nu fi potrivit, a nu fi pe placul cuiva; *монéтный ~* monetărie; *постоя́лый ~* han; *(pop.) со ~á* de acasă; *(prov.) не купúл ~á, а купúл сосéда* nu-ţi cumpăra casă, cumpără-ţi vecin; *не пустúть к себé на ~* a nu da adăpost, a nu primi; *сбыть со ~á кóго-л.* a da afară/a scoate afară din casă *(pe cineva)*, a scăpa *(de cineva)*.

двор[2], *-á m.* curte; *королéвский ~* curte regală; *быть при ~é* a face parte din curtea regală.

дворéц, *-рцá m.* palat, castel; *~ пионéров* palatul pionierilor; *~ культýры* palatul culturii.

дворéцкий, *-ого m. (înv.)* majordom.

двóрник, *-а m.* **1.** portar, rîndaş. **2.** *(auto)* ştergător de parbriz.

двóрницк|ий *adj.* **1.** de portar, al portarului. **2.** *~ая, -ой f. (înv.)* locuinţa portarului.

двóрня, *-и f. sg. col. (ist.)* servitorime, slugi, slujitori-iobagi, slugi de casă *(în epoca feudală)*.

дворня́га, *-и f. (pop.) v. дворня́жка*

дворня́жка, *-и f.* cîine de curte, dulău.

двóров|ый *adj.* **1.** din/de curte; *~ые пострóйки* clădiri anexe, dependinţe, acareturi. **2.** *(ist.)* de la curte *(despre servitori în epoca feudală)*; *~ые лю́ди* servitorimea de la curtea boierească. **3.** *~ый, -ого m.* servitor iobag *(trăind la curtea boierească)*; fecior boieresc.

дворцóвый *adj.* curtean, dvorean, castelan, de curte; *~ переворóт* revoluţie de palat.

дворяни́н, *-а m.* nobil, boier, aristocrat; *столбовóй/родовóй ~* boier de viţă veche.

дворя́нка, *-и f.* nobilă, boieroaică, aristocrată.

дворя́нский *adj.* nobil, de nobil, aristocratic, boieresc, de viţă *(nobilă)*

дворя́нство, *-а n. sg.* nobilime, aristocraţie.

двоюро́дн|ый *adj. (în expr.) ~ брат* văr primar; *~ая сестрá* verişoară primară; *~ дя́дя* unchi mic *(vărul tatălui sau al mamei)*; *~ая тётка* mătuşă mică *(vara tatălui sau a mamei)*.

двояки́й *adj.* dublu, îndoit, de două feluri; ambiguu.

двоя́ко *adv.* în două moduri, sub două aspecte, în două feluri.

двояковóгнутый *adj. (fiz.)* biconcav, dublu concav, concavo-concav.

двояковы́пуклый *adj. (fiz.)* biconvex, dublu convex, convexo-convex.

двоякофóкусный *adj. (fiz.)* bifocal.

двубóртный *adj.* la două rînduri, cu două rînduri de nasturi; *~ пиджáк* haină la două rînduri.

двувалéнтность, *-и f. (chim.)* bivalenţă.

двувалéнтный *adj. ((chim.)* bivalent.

двуглáвый *adj.* bicefal, cu două capete.

двугла́сн|ый *adj. (lingv.)* **1.** diftongat. **2.** *~ый, -ого m.* diftong.

двугóрбый *adj.* cu două cocoaşe; *~ верблю́д* cămilă cu două cocoaşe.

двугрáнный *adj.* cu două feţe; *(mat)*. diedru, diedric.

двугри́венный, *-ого m. (înv.)* monedă de două grivne *(20 de copeici)*.

двудóльн|ый *adj.* **1.** *(o ритме)* în doi timpi *(despre ritm)*. **2.** *(bot.)* dicotiledonat. **3.** *~ые, -ых pl.; sg. -ое, -ого n. (bot.)* dicotiledonate.

двудóмные, *-ых pl. (bot.) (plante)* dioice.

двужи́льный *adj. (pop.)* zdravăn, tare, sănătos, voinic, rezistent.

двузна́чн|ый *adj.* de/din două cifre; *~ое числó* număr compus din două cifre.

двукóлка, *-и f.* căruţă cu două roate, şaretă, cabrioletă, faeton (de lăptar)

двукóнный *adj.* de doi cai; *~ плуг* plug de doi cai.

двукопы́тные, *-ых pl. (zool.)* paricopitate, bicopitate.

двукра́тн|ый *adj.* de două ori, îndoit, dublu; *в ~ом размéре* îndoit; de două ori mai mare.

двукры́лые, *-ых pl. (entom.)* diptere; *~ насекóмые* insecte diptere.

двулепéстник, *-а m. (bot.)* tilişcă.

двулепéстный *adj. (bot.)* bipetal.

двулéтник, *-а m. (bot.)* plantă bianuală/bienală.

двули́кий *adj.* cu două feţe, prefăcut ◇ *~ Янус* a) Ianus cu două chipuri; b) om cu două feţe; om făţarnic; taler cu două feţe.

двули́стный *adj. (bot.)* bifoliat.

двули́чие, *-я n. sg.* duplicitate, făţărnicie.

двули́чность, *-и f. sg.* duplicitate, făţărnicie.

двумолекули́рный *adj. (chim.)* bimolecular.

двуно́гий *adj.* biped.

двуо́кись, *-и f. (chim.)* bioxid.

двупа́лубный *adj. (mar.)* cu două punţi.

двупо́лый *adj.* **1.** *(biol.)* hermafrodit, ambigen, bisex, androgin. **2.** *(bot.)* bisexuat, hermafrodit.

двупо́лье, *-я n. (agr.) sg.* sistem bienal *(la asolamente)*, asolament bienal.

двупо́льный *adj.* **1.** bienal *(la asolamente)*, de asolamente bienale; *~ севооборóт* asolament bienal.

двурóгий *adj. (zool.)* cu două coarne, bicorn.

двуру́чн|ый *adj.* cu două mînere; *~ая пилá* ferăstrău, joagăr.

двуру́шник, *-а m.* om cu două feţe; ipocrit, făţarnic.

двуру́шничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. сдвуру́шничать)* a fi făţarnic; a fi fals, a face joc dublu; a duce o politică de duplicitate.

двуру́шнический *adj.* cu două feţe, fals, ipocrit, făţarnic.

двуру́шничество, *-а n. sg.* duplicitate, ipocrizie, făţărnicie.

двуря́дник, *-а m. (bot.)* puturoasa.

двусве́тный *adj.* cu două rînduri de ferestre *(suprapuse)*; *~ зал* sală cu două rînduri de ferestre.

двусемядóльные, *-ых pl.(bot.)* dicotiledonate.

двуска́тный *adj.* cu două scurgeri, cu două pante, în două ape; *~ая крышá* acoperiş ţuguiat în două ape.

двусло́жн|ый *adj.* de două silabe, bisilabic; *~ое слóво* cuvînt bisilabic.

двусмы́сленно *adv.* (în mod) echivoc, ambiguu, în doi peri.

двусмы́сленность, *-и f.* **1.** *sg.* ambiguitate, caracter echivoc. **2.** *(непри-*

тойное, двусмысленное выражение) expresie echivocă, echivoc, indecenţă, necuviinţă.

двусмы́сленн|ый *adj.* **1.** echivoc, cu două înţelesuri, ambiguu; *~ответ* răspuns în doi peri/cu două înţelesuri. **2.** *(непристойный)* indecent, necuviincios; *~ая шу́тка* glumă echivocă/indecentă.

двусмы́слица, *-ы f.* expresie echivocă/cu două înţelesuri.

двуспа́льн|ый *adj. (în expr.) ~ая крова́ть* pat dublu, pat pentru două persoane.

двуство́лка, *-и f.* armă cu două ţevi.

двуство́льный *adj.* cu două ţevi.

двуство́рчат|ый *adj.* **1.** cu două canaturi; *~ая дверь* uşă dublă. **2.** *(zool.)* cu două valve, bivalv *(despre moluşte).*

двусти́шие, *-я n. (lit.)* distih.

двусто́пный *adj. (lit.)* de două picioare, de două măsuri; *~ ямб* iamb de două picioare.

двусторо́нн|ий *adj.* **1.** bilateral, cu două laturi, cu două feţe; *~ее сукно́* stofă cu două feţe. **2.** *(обязательный для обеих сторон; обоюдный)* bilateral, reciproc, bipartit; *~ее соглаше́ние* acord bilateral, convenţie bilaterală; *~ее обяза́тельство* angajament bilateral/reciproc; *~ договор* contract bilateral/sinalagmatic; convenţie bilaterală; *~ сою́з* alianţă bipartită. **3.** bidirecţional; *~ая радиосвя́зь* radiocomunicaţie bidirecţională.

двутавро́в|ый *adj. (tehn.) ~ое желе́зо* oţel *T*, oţel dublu *T*.

двууглеки́сл|ый *adj. (chim.)* bicarbonat; *~ая со́да* bicarbonat de sodiu.

двуфо́кусный *adj. (fiz.)* bifocal.

двуха́ктн|ый *adj.* cu două acte, în două acte; *~ая коме́дия* comedie în două acte.

двухаршинный, *adj.* de doi arşini.

двуха́томный *adj. (chim.)* diatomic.

двухвале́нтный *adj.* bivalent.

двухвёрстка, *-и f.* hartă geografică la scara 1:84 000.

двухвёрстн|ый *adj.* de două verste.

двухвёсе́льный *adj.* cu două vîsle.

двухгоди́чн|ый *adj.* de doi ani, bienal; *~ые ку́рсы* cursuri de doi ani.

двухгодова́лый *adj.* în vîrstă de doi ani.

двухдне́вный *adj.* de două zile.

двухколе́йн|ый *adj.* cu linie dublă; *~ая желе́зная доро́га* cale ferată dublă.

двухколёсный *adj.* cu două roţi.

двухлемёшный *adj.* cu două brăzdare, cu două fiare *(despre plug).*

двухле́тн|ий *adj.* **1.** *(длящийся два года)* de doi ani, cu durata de doi ani, bienal; *~ план* plan bienal. **2.** *(о возрасте)* în vîrstă de doi ani. **3.** *(bot.)* bienal *(plante care rodesc din 2 în 2 ani); ~ее расте́ние* plantă bienală.

двухло́пастный *adj. (av.)* bipal.

двухма́чтовый *adj. (mar.)* cu două catarge.

двухме́стный *adj.* cu/de două locuri; *~ автомоби́ль* automobil cu două locuri/de două persoane.

двухме́сячный *adj.* **1.** *(о сроке)* la două luni, din două în două luni. **2.** *(о возрасте)* în vîrstă de două luni; *~ ребёнок* copil de două luni.

двухме́рный *adj.* bidimensional.

двухмото́рный *adj.* bimotor; cu două motoare.

двухнеде́льный *adj.* **1.** *(о сроке)* de două săptămîni; *~ о́тпуск* concediu de două săptămîni. **2.** *(о возрасте)* în vîrstă de două săptămîni. **3.** bilunar; *~ журна́л* revistă bilunară. **4.** *(выплачиваемый каждые две недели)* chenzinal.

двухо́сный *adj.* (pe) două osii, biaxial, biax.

двухпала́т|ный *adj. (pol.)* bicameral; *~ая систе́ма* sistem bicameral.

двухпо́люсный *adj. (fiz.)* bipolar.

двухскоростно́й *adj. (mec.)* cu două viteze.

двухсло́жный *adj. v. двусло́жный*

двухсме́нн|ый *adj.* în două schimburi; *~ая рабо́та* muncă în două schimburi.

двухсотле́тие, *-я n.* **1.** două sute de ani, bicentenar. **2.** *(годовщина)* a 200-a aniversare.

двухсотле́тний *adj.* de două sute de ani.

двухсо́т|ый *num. ord.* al douăsutelea, a douăsuta; *~ая страни́ца* pagina a două suta.

двухспа́льный *adj. v. двуспа́льный*

двухство́лка, *-и f. sg. v. двуство́лка*

двухство́льный *adj. v. двуство́льный*

двухсторо́нний *adj. v. двусторо́нний*

двухта́ктн|ый *adj.* **1.** *(muz.)* în două măsuri, în doi timpi; *~ая па́уза* pauză de două măsuri. **2.** *(tehn.)* în doi timpi; *~ мото́р* motor în doi timpi.

двухто́мник, *-а m.* operă în două volume.

двухты́сячный *num. ord.* **1.** al 2 000-lea. **2.** în valoare de 2 000. **3.** de două mii; *~ отря́д* detaşament de două mii de oameni.

двухтысячеле́тие, *-я n.* bimileniu.

двухфа́зный *adj.* bifazic; *~ перемённый ток* curent alternativ bifazic.

двухцве́тный *adj.* bicolor, de două culori, în două culori.

двухчасово́й *adj.* **1.** *(продолжающийся два часа)* cu durata de două ore; *~ докла́д* raport de două ore. **2.** programat pentru ora două; *~ по́езд* tren de ora două.

двухъя́русный *adj.* **1.** cu două balcoane *(despre o sală de spectacole).* **2.** cu două etaje.

двучле́н, *-а m. (mat.)* binom.

двуязы́чие, *-я n. sg.* bilingvism.

двуязы́чный *adj.* bilingv; *~ слова́рь* dicţionar bilingv.

деаэра́ция, *-и f. (tehn.)* evacuarea aerului, dezaerare.

дебаркаде́р, *-а m.* **1.** *(ferov.)* rampă. **2.** *(mar.)* chei, debarcader.

дебати́рование, *-я n. (действие)* dezbatere, discutare.

дебати́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. продебати́ровать) acuz.* sau *prepl.* a dezbate, a discuta, a trata; *~ вопро́с* a dezbate o problemă.

деба́ты, *-ов pl.* dezbateri, discuţii, tratative.

дебе́лый *adj.* gras, durduliu, rotofei.

де́бет, *-а m. (ec.)* debit.

дебе́т, *-а m.* debit; *~ воды́* debitul apei.

дебито́р, *-а m.* debitor, datornic.

деблокиро́вка, *-и f.* deblocare.

дебо́ш, *-а m.* tărăboi, scandal.

дебоши́р, *-а m.* scandalagiu, zurbagiu.

дебоши́рить, *-рю, -ришь vb. ipf. (pf. надебоши́рить)* a face tapaj/scandal, a face tărăboi/tămbălău.

дебоши́рство, *-а n.* scandal, tărăboi, tevatură.

де́бр|и, *-ей pl.* **1.** desiş, hăţiş, pădure virgină; *непроходи́мые ~* desişuri de netrecut. **2.** *(глушь)* ţinut îndepărtat/retras, fund/colţ de ţară; fundătură. **3.** *(fig.)* labirint ◇ *запу́таться в ~ях чего́-л.* a se încurca, a se împotmoli.

дебю́т, *-а m.* **1.** debut **2.** *(sport)* începutul partidei de şah.

дебюта́нт, *-а m.* debutant, începător

дебюти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* a debuta.

дебю́тный *adj.* de debut; de început.

де́в|а, *-ы f.* **1.** *(inv.)* fecioară, fată; *ста́рая ~* fată bătrînă; *оста́ться ста́рой ~ой* a rămîne nemăritată, a împleti cosiţă albă. **2.** *(astr.)* Fecioara, Virgo.

девальва́ция, *-и f. (fin.)* devalorizare, depreciere; *~ це́нностей* devalorizarea valorilor.

девальви́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (fin.)* a devaloriza, a supune devalorizării.

дева́ть *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* a băga, a vîrî, a pune, a plasa.

дева́|ться, *-аюсь, -аешься vb.* **1.** *ipf.* a dispărea, a se pierde, a se rătăci; *куда́ ~лась газе́та?* unde a dispărut ziarul?; *не знать куда́ ~ (от тоски́/от ра́дости/от стыда́)* a nu-şi găsi locul *(de tristeţe/de bucurie/de ruşine).* **2.** *pf. v. де́ться.*

де́верь, *-я m.* cumnat *(fratele soţului).*

девиа́ция, *-и f. (astron.)* deviaţie, deviere, abatere.

девиз, *-а m.* deviză, lozincă.

девиза, *-ы f. (fin.)* devize, creanţe în valută străină.

де́вица, *-ы f. (pop. poetic)* fată; *~-краса́вица* Ileana-Cosînzeana; *кра́сная ~* a) Ileana Cosînzeana; b) *(despre bărbaţii timizi)* (ca o) fată mare.

девичество *adj. v. де́вичий*

деви́честв|о, *-а n. sg. (înv.)* fetie, feciorie; *в ~е* înainte de măritiş.

деви́ч|ий *adj.* de fată, feciorelnic; de fecioară; *~ья фами́лия* numele de fată; *(glumeţ) ~ья па́мять* memorie scurtă.

деви́чник, *-а m. (pop.)* petrecerea miresei cu prietenele sale în ajunul nunţii; *пла́кать как на ~е* a plînge ca mireasa la nuntă.

де́вичья, *-ьей f. (înv.)* odaie pentru slujnice.

де́вк|а, *-и f.* **1.** *(reg.)* fată; *засиде́ться в ~ах* a rămîne fată bătrînă. **2.** *(проститутка)* femeie de stradă, femeie depravată ◇ *не успе́ет стри́женая ~ косы́ запле́сть* cît ai bate din palme.

девóнский *adj. (geol.)* devonian.

де́вочка, *-и f.* fetiţă.

де́вственница, *-ы f.* fecioară, fată virgină/castă.

де́вственность, *-и f. sg.* feciorie, virginitate, castitate.

де́вственн|ый *adj.* **1.** cast, virgin, feciorelnic. **2.** necultivat, nepătruns; *~ лес* pădure virgină; *~ая по́чва* teren nedeşelenit ◇ *(anat.) ~ая плева́* himen.

де́вушка, *-и f.* fată, fată mare; *бе́гать за ~ми* a face curte fetelor, a umbla după fete; *как кра́сная ~* ca o fată mare.

девча́та, *-ам pl. col.* fete, fetiţe, fetişcane.

девчóнка, *-и f. (peior.)* fetişcană.

девчýрка, *-и f. v. де́вочка*

девяно́сто, *-а num. card.* nouăzeci.

девяностоле́тний *adj.* de nouăzeci de ani, nonagenar.

девяно́стый *num. ord.* al nouăzecilea, a nouăzecea.

девясúл, *-а m. (bot.)* cioroi, iarbă-mare, oman.

де́вятеро, *-ы́х num. col.* toţi nouă, nouă.

девятикла́ссник, *-а m.* elev în clasa a noua.

девятикра́тный *adj.* de nouă ori, multiplu de nouă.

девятиле́тний *adj.* de nouă ani, în vîrstă de nouă ani.

девятисо́тый *num. ord.* al nouăsutălea, a nouă suta.

деви́тка, *-и f.* **1.** *(цифра)* cifra nouă. **2.** *(карта)* nouar *(la cărţile de joc)*; *~ пик* nouă de pică. **3.** *(отметка)* nouă *(notă la şcoală)*.

девятнадцатиле́тний *adj.* **1.** *(о сроке)* de nouăsprezece ani. **2.** *(о возрасте)* în vîrstă de nouăsprezece ani.

девятна́дцатый *num. ord.* al nouăsprezecelea, a nouăsprezecea; *(номер, дата, страница)* nouăsprezece *(pentru date, pagini etc.)*.

девятна́дцать, *-и num. card.* nouăsprezece.

девя́т|ый *num. ord.* al nouălea, a noua, nouă; *~ое ма́я* 9 mai; *полови́на ~ого* ora opt şi jumătate ◇ *~ вал* al nouălea val.

де́вять, *-и́, -ью num. card.* nouă.

девятьсо́т, *девятисо́т num. card.* nouă sute.

де́вятью *adv.* de nouă ori; *~ де́вять* nouă ori nouă.

дегаза́тор, *-а m.* **1.** aparat pentru degazare. **2.** persoană care face degazarea.

дегаза́ция, *-и f. sg.* degazificare, degazare.

дегази́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a degaza, a degazifica.

дегенера́т, *-а m.* (om) degenerat.

дегенерати́вность, *-и f. sg.* degenerare, degenerescenţă, stare de degenerare.

дегенерати́вный *adj.* care degenerează, cu simptome de degenerare, de degenerescenţă, degenerescent.

дегенера́ция, *-и f.* degenerare.

дегенери́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* a degenera.

дегидрата́ция, *-и f. (chim.)* deshidratare.

дёготь, *-гтя m. sg.* catran, păcură, dohot, gudron; *древе́сный ~* gudron vegetal ◇ *ло́жка дёгтя в бо́чке мёда* un pic de fiere strică multă miere.

деграда́ция, *-и f.* degradare, degenerare; declin, decădere.

дегради́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* a se degrada, a decădea, a degenera.

дегтя́рник, *-а m.* păcurar, persoană care vinde păcură.

дегтя́рн|ый *adj.* de păcură, de catran, de gudron, de dohot, gudronat; *~ая мазь* alifie gudronată; *~ое ма́сло* ulei gudronat; *~ое мы́ло* săpun gudronat.

дегтя́рня, *-и f.* păcurărie, gudronărie.

дегуста́тор, *-а m.* degustător.

дегуста́ция, *-и f.* degustare.

дегусти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a degusta.

дед, *-а m.* **1.** bunic, tată-mare, bun. **2.** *pl. (fig.)* strămoşi, străbuni; *на́ши ~ы* strămoşii/străbunii noştri. **3.** moşule! *mod de adresare către un om în vîrstă)* ◇ *~ -Моро́з* Moş Gerilă; *~ы и пра́деды* moşii şi strămoşii; *рожде́ственский ~* Moş Crăciun.

дедеро́н, *-а m.* dederon.

де́дов *adj.* de bunic, al bunicului.

де́довск|ий *adj.* **1.** de/de la bunic. **2.** *(старинный)* din bătrîni, din străbuni, din moşi-strămoşi; bătrînesc, străvechi, străbunesc; *~ое насле́дство* moştenire din strămoşi; *~ие времена́* timpuri străvechi.

дедукти́вн|ый *adj.* deductiv; *~ые умозаключе́ния* raţionamente deductive.

дедýкция, *-и f. sg.* deducţie.

дедуци́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a deduce.

де́душка, *-и m. dim.* **1.** bunic, bunicuţ, tată-mare. **2.** *(в обраще́нии к старику)* moşule *(mod de adresare)*.

деепричáстие, *-я n. (gram.)* gerunziu.

деепричáстн|ый *adj. (gram.)* de gerunziu, gerunzial; *~ая конструкция* construcţie gerunzială.

дееспосóбность, *-и f. sg.* **1.** capacitate/facultatea de a acţiona. **2.** *(jur.)* capacitate.

дееспосóбный *adj.* **1.** capabil de a acţiona. **2.** *(jur.)* capabil.

дежýрить, *-рю, -ришь vb. ipf.* **1.** a fi de serviciu, a sta de gardă. **2.** *(неотлучно находиться)* a sta de veghe, a fi treaz; *~ всю ночь во́зле больно́го* a veghea/a sta de veghe toată noaptea la căpătîiul bolnavului.

дежýрка, *-и f.* cameră de serviciu.

дежýрн|ый *adj.* **1.** de serviciu, de gardă; *~ врач* medic de gardă; *~ офице́р* ofiţer de serviciu; *~ магази́н* magazin de serviciu. **2.** *~ый, -ого m.*; *~ая, -ой f.* persoană de serviciu/de gardă; *~ая по кла́ссу* elevă de serviciu, dejurnă ◇ *~ое блю́до* mîncarea zilei *(la restaurant)*.

дежýрство, *-а n.* timp de serviciu/de gardă; *ночно́е ~* gardă/serviciu de noapte.

дезавуи́рование, *-я n.* tăgăduire, dezavuare, contestare; dezaprobare.

дезавуи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a tăgădui, a dezavua.

дезертúр, *-а m.* dezertor.

дезерти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* a dezerta.

дезерти́рство, *-а n. sg.* dezertare.

дезинсе́кция, *-и f. sg.* stîrpire / distrugere a insectelor parazite, dezinsecţie, dezinsectare; deparazitare.

дезинтегра́тор, *-а m.* dezintegrator.

дезинтегра́ция, *-и f* dezintegrare, descompunere.

дезинфекцио́нный *adj.* de dezinfectare, de dezinfecţie.

дезинфéкция, *-и f. sg.* dezinfecţie, dezinfectare.

дезинфици́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a dezinfecta.

дезинфици́рующий **1.** *part. prez. act.* de la *дезинфици́ровать.* **2.** *adj.* dezinfectant.

дезинформа́ция, *-и f. sg.* dezinformare.

дезинформи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* a dezinforma.

дезодора́нт, *-а m.* dezodorizant.

дезодора́ция, *-и f.* dezodorizare.

дезорганиза́тор, *-а m.* dezorganizator.

дезорганиза́торский *adj.* de dezorganizator, de dezorganizare.

дезорганиза́ция, *-и f. sg.* dezorganizare.

дезорганизóванный *p.t.p.* şi *adj.* dezorganizat.

дезорганизовáть, *-зýю, -зýешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a dezorganiza.

дезориента́ция, *-и f. sg.* dezorientare.

дезориенти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a dezorienta.

дейзм, *-а m. sg. (fil.)* deism.

дейст, *-а m. (fil.)* deist.

деисти́ческий *adj. (fil.)* deist, de deism, de deist.

де́йственность, *-и f. sg.* eficacitate, eficienţă.

де́йственн|ый *adj.* eficace, activ, cu efect, eficient; *~ое сре́дство* remediu eficace/activ; *~ая причúна* cauză eficientă; *приня́ть ~ые ме́ры* a lua măsuri eficiente.

де́йстви|е, *-я n.* **1.** acţiune; activitate. **2.** *pl.* fapte, acţiuni; *дать свобо́ду ~ю*

a da mînă liberă; *по́лная свобо́да ~й* deplină libertate de acţiune; *перейти́ к ~ю* a trece la acţiune. **3.** *sg.* funcţiune, stare de funcţionare, mers, mişcare; *маши́на в ~и* maşină în stare de funcţionare; *находи́ться в ~и* a fi în mişcare, a funcţiona; *прове́рка в ~и* verificare în acţiune; *привести́ в ~* a pune în mişcare/în funcţiune; *коэффицие́нт поле́зного ~я* randament. **4.** *sg.* validitate, putere, vigoare; *сохраня́ть своё ~* a rămîne în vigoare; *ввести́ в ~ (зако́н)* a pune în aplicare (o lege); *распространя́ть ~ зако́на* a extinde aplicarea unei legi; *зако́ны не име́ют обра́тного ~я* legile nu au putere retroactivă; *вступи́ть в ~* a intra în vigoare/în funcţiune. **5.** *sg.* acţiune, efect; *хоро́шее ~* acţiune eficace, efect binefăcător; *разруши́тельное ~* acţiune distrugătoare; *ока́зывать своё ~* sau *возыме́ть ~* a-şi face efectul; *си́льное ~* efect puternic. **6.** *sg. (lit.)* acţiune, eveniment. **7.** *(teatr.)* act; *пье́са в четырёх ~ях* piesă în patru acte. **8.** *(mat.)* operaţie; *четы́ре математи́ческих ~я* cele patru operaţii matematice ◇ *вое́нные ~я* operaţiuni militare; *еди́нство ~я* unitate de acţiune; *теа́тр вое́нных ~й* teatru de operaţii; *оскорби́ть ~ем* a trage cuiva o palmă, a lovi pe cineva.

действи́тельно **1.** *adv.* într-adevăr, cu adevărat, în realitate, în mod real, efectiv, realmente; *он ~ заболе́л* s-a îmbolnăvit cu adevărat. **2.** *partic.* şi *cuv. modal* da, aşa e, într-adevăr; *~, он прав* într-adevăr, are dreptate.

действи́тельност|ь, *-и f. sg.* **1.** *(реа́льность)* realitate, caracter real; *реа́льная ~* realitate; *социа́льная ~* realitate socială; *не сон, а ~* nu e vis, ci realitate. **2.** *(сила действия)* valabilitate, validitate, autenticitate; *~ па́спорта* valabilitatea paşaportului; *~ докуме́нта* valabilitatea documentului/actului ◇ *в ~и* într-adevăr, în realitate, de fapt; *стать ~ью* a deveni realitate.

действи́тельн|ый *adj.* **1.** *(действительно существующий)* care există în realitate, real, efectiv, autentic; *~ факт* fapt real; *(mat.) ~ое число́* număr real; *(tehn.) ~ая мо́щность* putere efectivă. **2.** *(дающий результат)* eficace, eficient; *~ое сре́дство* mijloc/remediu eficace. **3.** *(имеющий силу, годный)* valabil, valid, în vigoare; *удостовере́ние ~ое на ме́сяц* adeverinţă valabilă pentru o lună; ◇ *(mil.) ~ая слу́жба* serviciu activ; *(gram.) ~ зало́г* diateză activă; *~ член акаде́мии нау́к* membru titular al academiei de ştiinţe.

де́йств|овать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* **1.** a acţiona, a proceda; *~ сообра́зно зако́ну* a proceda în conformitate cu legea; *~ сообща́ с кем-л.* a face cauză comună cu cineva; *~ реши́тельно* a acţiona cu fermitate, a proceda hotărît. **2.** *(функционировать)* a funcţiona; *телефо́н ~yет* telefonul funcţionează; *у него́ не ~yет пра́вая рука́* nu poate lucra cu mîna dreaptă. **3.** *instr.* a se folosi, a se servi; *~ локтя́ми* a-şi face loc cu coatele; *~ угро́зами* a recurge la ameninţări. **4.** *(pf. подéйствовать) (влиять)* a acţiona (asupra), a influenţa, a produce, a-şi face efectul; *~ успокои́тельно* a avea un efect liniştitor; *~ на не́рвы* a călca pe nervi; *лека́рство хорошо́ ~yет* doctoria are efect binefăcător. **5.** *(jur.)* a se aplica, a fi în vigoare *(despre legi)*.

де́йствующ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *де́йствовать.* **2.** *adj.* care acţionează; care funcţionează; în vigoare; *~ зако́н* lege în vigoare ◇ *~ая а́рмия* armată operativă, armată activă; *(jur.) ~ее пра́во* drept/legile în vigoare; *(lit.) ~ее лицо́* personaj, erou; *(jur.) ~ая причи́на* cauză activă.

дек, *-а m. (mar.)* puntea acoperită a vasului.

де́ка, *-и f. (muz.)* placă de rezonanţă.

декабри́ст, *-а m. (ist.)* decembrist.

декабрь, *-я m.* decembrie.

декабрьский *adj.* de/din decembrie.

декада́, *-ы f.* decadă; *~ сове́тской кни́ги* decada cărţii sovietice.

декада́нс, *-а m. sg.* **1.** decadenţă, decădere, declin. **2.** *(arte)* decadentism, artă decadentă.

декаде́нт, *-а m.* decadent, adept al decadentismului.

декаде́нтский *adj.* decadent, de decadent; de decadentism.

декаде́нтство, *-а n. sg. (lit.)* decadentism; artă decadentă.

дека́дный *adj.* de decadă.

декали́тр, *-а m.* decalitru.

декалькúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (tehn.)* a decalca, a scoate tiparul unui desen pe hîrtie.

декалькома́ния, *-и f. sg. (tehn.)* decalcomanie, decalcare, imprimarea desenelor colorate pe sticlă sau porţelan.

декаме́тр, *-а m.* decametru.

дека́н, *-а m.* decan.

декана́т, *-а m.* decanat.

дека́нство, *-а n. sg.* decanat *(funcţiunea de decan)*.

декантáция, *-и f.* decantare, pritocire, decuvaj.

декартелизáция, *-и f.* decartelizare, desfiinţarea cartelurilor monopolurilor capitaliste.

декатировáть, *-рýю, -рýешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (text.)* a da la decatir, a decata.

декатúровка, *-и f. sg. (text.)* decatare.

дека́эдр, *-а m. (mat.)* decaedru.

деквалификáция, *-и f.* descalificare.

деквалифици́роваться, *-руюсь, -руешься* a-şi pierde calificarea, a se descalifica.

деклама́тор, *-а m.* declamator, recitator.

деклама́торский *adj.* de declamaţie, declamator, bombastic.

деклама́ция, *-и f. sg.* declamaţie, recitare.

деклами́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. продекламúровать) acuz.* a declama, a recita.

декларати́вность, *-и f. sg.* caracter de declaraţie, caracter solemn.

декларати́вный *adj.* în formă de declaraţie, solemn.

деклара́ци|я, *-и f.* declaraţie; *правúтельственная ~* declaraţie guvernamentală; *вы́ступить с ~ей* a face o declaraţie.

деклари́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a declara, a proclama, a anunţa.

деклассúрованный *adj.* declasat.

деклина́тор, *-а m. (fiz.)* declinator.

деклинóметр, *-а m. (fiz.)* declinometru.

дековúль, *-я m. (ferov.)* decovil, linie cu ecartament îngust.

деколори́рование, *-и f.* decolorare.

декольте́ *n. indecl.* decolteu; *пла́тье с ~* rochie decoltată.

декольти́рованный *adj.* decoltat, cu decolteu.

декорати́вн|ый *adj.* decorativ, ornamental; *~ые иску́сства* arte decorative; *~ые расте́ния* plante decorative, plante ornamentale.

декора́тор, *-а m.* **1.** *(arte)* pictor, decorator, pictor scenograf; *теа́тральный ~* decorator de teatru. **2.** decorator.

декорацио́нный *adj.* decorativ, de decor.

декори́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a decora, a ornamenta; a împodobi, a pavoaza; *~ цвета́ми* a împodobi cu flori; *~ фла́гами* a împodobi/a pavoaza cu steaguri.

декортика́ция, *-и f.* decorticare.

деко́рум, *-а m. sg. (livr.)* bunăcuviinţă, aparenţă; *соблюда́ть ~* a păstra aparenţa unei bunecuviinţe, a salva aparenţele.

декре́т, *-а m.* decret.

декре́тный *adj.* decretat, de decret, conform decretului, stabilit pe cale de decret ◇ *~ отпуск* concediu de naştere.

декстри́н, *-а m. sg. (chim.)* dextrină.

декстри́новый *adj. (chim.)* de/din dextrină.

де́ланно *adv. (în mod)* nefiresc, prefăcut, afectat, artificial, forţat.

де́ланность, *-и f. sg.* afectare, prefăcătorie, artificialitate.

де́ланный **1.** *p.t.p.* de la *де́лать.* **2.** *adj.* forţat, nefiresc, afectat; artificial; *~ смех* ris forţat/nefiresc.

де́ла|ть, *-ю, -ешь vb. ipf. (pf. сде́лать)* **1.** *acuz.* a face *~ добро́ лю́дям* a face oamenilor bine; *~ уро́ки* a-şi face lecţiile; *~ зада́ния* a-şi face temele; *~ докла́д* a face o comunicare/un referat; *~ гимна́стику* a face gimnastică; *ничего́ не ~* a nu face nimic. **2.** *acuz. (cu sau fără pron. «себе́»)* a-şi face, a-şi coase, a-şi confecţiona; *~ себе́ пла́тье/пальто́* a-şi face/a-şi coase o rochie/un palton. **3.** *acuz.* a produce, a fabrica, a confecţiona, a lucra, a elabora, a crea; *~ ме́бель*

a fabrica mobilă; ~ *станки́* a fabrica/a face maşini-unelte; **4.** *acuz.* a efectua, a face, a parcurge *(arătînd cantitatea, distanţa etc.)*; *по́езд ~ет 60 киломе́тров в час* trenul face 60 de km pe oră. **5.** *acuz.* cu *instr.* a numi, a promova în postul de...; ~ *кого́-л. секретарём* a face pe cineva secretar. **6.** *acuz. (împreună cu substantive exprimă acţiunea indicată de acestea)*; ~ *вы́бор* a face o alegere, a alege; ~ *попы́тку* a face o încercare, a încerca; ~ *долги́* a face datorii, a se îndatora; ~ *прогу́лку* a face o plimbare, a se plimba; ~ *вы́говор* a face o mustrare, a mustra; ~ *оши́бки* a face greşeli, a greşi; ~ *заключе́ние* a trage o concluzie, a concluda ◇ *(prov.)* ~ *из му́хи слона́* a face din ţînţar armăsar; ~ *гла́зки* a face ochi dulci, a cocheta; ~ *компли́менты* a face/a spune complimente; ~ *сце́ны* a face scene; ~ *вид, что...* a avea aerul că..., a se preface; ~ *карье́ру* a avansa, a face carieră; ~ *предложе́ние* a) a cere în căsătorie; b) a face o propunere; ~ *всё по-сво́ему* a face cum te taie capul, a face ce vrei; *(cuv. modal)* ~ *не́чего* fie, treacă de la mine; n-ai ce-i face, n-am încotro; *что бы́ло ~?* n-am avut încotro, n-am avut ce face; *что ~?* ce-i de făcut?; *что ж(же) ~!* n-am ce-i face!, nu-i nimic de făcut!; *от не́чего ~* neavînd ce face, ca să treacă timpul, ca să-i treacă de urît; ~ *честь кому́-л.* a face cinste cuiva; a cinsti/a onora pe cineva.

де́ла|ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. (pf. сде́латься)* **1.** a deveni, a se face; ~ *изве́стным* a deveni renumit/celebru/cunoscut. **2.** a se întîmpla, a se petrece; *что у вас ~ется?* ce se întîmplă pe la voi?; *что с ним ~ется?* ce-i cu el?, ce l-a apucat? **3.** a se forma, a apărea, a se ivi; *в стене́ ~ются тре́щины* în zid apar/se ivesc crăpături. **4.** *impers.* (urmat de *adv.*) a se face, a deveni; ~*ется жа́рко* se face cald; ~*ется хо́лодно* se face frig; *пого́да ~ется лу́чше* timpul se îndreaptă. **5.** *pas.* de la *де́лать* ◇ *мне ~ется ду́рно* îmi vine rău; *что ему́ ~ется?* ce-i pasă lui!, nu-i pasă de nimic.

делега́т, *-а m.* delegat, trimis.

делега́тский *adj.* de delegat, al delegatului.

делега́ция, *-и f.* delegaţie.

делеги́рование, *-я n.* delegare.

делеги́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a delega.

делёж, *-а m.* împărţire, împărţeală.

деле́ни|е, *-я n.* **1.** *sg.* împărţire, diviziune; *(mat.)* ~ *дробе́й* împărţirea fracţiilor. **2.** *(biol.)* înmulţire prin diviziune/prin segmentare; ~ *кле́тки* diviziune celulară. **3.** *(mai ales la pl.)* gradaţie, diviziune; ~*я термо́метра* gradaţiile termometrului.

дело́ц, *-льца́ m.* om de afaceri, afacerist.

деликате́с, *-а m.* delicatese.

деликати́ничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a face pe delicatul, a se purta excesiv de delicat, a se purta cu mănuşi, a menaja.

деликате́тность, *-и f. sg.* delicateţe, fineţe, tact, purtare delicată.

деликате́тн|ый *adj.* **1.** delicat, fin, sensibil; ~ *челове́к* om fin. **2.** dificil, delicat; ~ *вопро́с* chestiune dificilă/delicată. **3.** *(fig.)* gingaş, slab, firav; ~*ое сложе́ние* conformaţie slabă.

дели́мое, *-ого n. (mat.)* deîmpărţit.

дели́мость, *-и f. sg.* divizibilitate.

дели́тель, *-я m. (mat.)* divizor, împărţitor; *о́бщий наибо́льший ~* cel mai mare divizor comun.

дели́тельн|ый *adj.* de/pentru împărţit; de divizat; divizor; ~*ая маши́на* maşină de divizat.

дели́ть, *делю́, де́лишь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. подели́ть* şi *раздели́ть)* a împărţi, a diviza; a repartiza, a dezmembra; ~ *по́ровну* a împărţi în părţi egale. **2.** *(pf. раздели́ть) (mat.)* a împărţi; ~ *де́сять на пять* a împărţi zece la cinci. **3.** *(pf. раздели́ть)* ~ + *instr.* a împărţi *(cu cineva ceva)*; *(fig.)* ~ *с кем-л. го́ре и ра́дость* a împărţi cu cineva necazurile şi bucuriile; a petrece şi hazul şi necazul împreună ◇ *не́чего ~* a nu avea nimic de împărţit, a nu avea motive de ceartă; ~ *шку́ру неуби́того медве́дя* a vinde pielea ursului din pădure.

дели́ться, *делю́сь, де́лишься vb. ipf.* **1.** *(pf. раздели́ться)* a se împărţi, a se diviza prin..., a fi divizibil; *(mat.)* *чётные чи́сла де́лятся на два* numerele cu soţ sînt divizibile cu doi. **2.** *(pf. подели́ться) instr.* cu *c* + *instr.* a împărţi (ceva cu cineva); ~ *после́дней копе́йкой* a împărţi cu cineva ultimul ban. **3.** *(pf. подели́ться) instr.* cu *c* + *instr. (fig.)* a împărtăşi, a comunica; ~ *впечатле́ниями с кем-л.* a împărtăşi cuiva impresiile. **4.** *(pf. раздели́ться) (jur.)* a ieşi din indiviziune. **5.** *pas.* de la *дели́ть.*

дели́шки, *-шек, -шкам pl.* afaceri, mici afaceri, trebuşoare, treburi mărunte; *как ~?* cum îţi merg treburile?, ce mai e nou?, ce mai faci?, ce mai înfîrţi? *тёмные ~* afaceri dubioase, învîrteli ◇ *устра́ивать/обде́лывать свои́ ~* a-şi aranja socotelile/treburile; ~ *сквёрные* afacerile/treburile merg prost.

де́л|о, *-а n.* **1.** *(занятие, работа)* muncă, treabă, ocupaţie, îndeletnicire, lucru, afacere; *госуда́рственные ~á* treburi de stat; *обще́ственные ~á* treburi obşteşti; *приня́ться за ~* a se apuca de treabă/de lucru; *говори́ть по ~y* a vorbi în chestiuni de afaceri; *за ~!* la muncă!, la lucru!, la treabă! **2.** *(деловая надобность)* interes de serviciu, necesitate, treabă, chestiune serioasă; *без ~a не входи́ть* intrarea permisă numai în interes de serviciu; *у меня́ к нему́ ~* am treabă cu el, am o problemă (chestiune serioasă) de rezolvat cu el. **3.** interes, preocupare; *мне ма́ло ~a, мне нет ~a до...* puţin îmi pasă; *э́то не моё ~* nu-i treaba mea; *моё ~ сторона́* nu mă priveşte, nu mă bag, nu mă amestec. **4.** acţiune, faptă; *до́брое ~* faptă bună. **5.** *(интересы)* cauză, operă, chestiune; *пра́вое ~* cauză dreaptă; ~ *ми́ра* cauza păcii; ~ *социали́зма* cauza socialismului; *национа́льное ~* cauză naţională; ~ *че́сти* chestiune de onoare; *для ~a революции* pentru cauza revoluţiei; ~ *социалисти́ческого строи́тельства* opera de construire a socialismului. **6.** *(обязанность, круг действия)* resort, atribuţie, competenţă; *э́то ~ прокуро́ра* este de atribuţia/de resortul procurorului. **7.** *(jur.)* proces, cauză, pricină; caz, litigiu, acţiune; ~ *о разво́де* proces de divorţ; *уголо́вное ~* proces penal; *возбуди́ть ~* a intenta o acţiune; a da în judecată. **8.** *(область знаний, деятельности)* profesiune, industrie, artă, meşteşug; *вое́нное ~* artă militară; *столя́рное ~* tîmplărie; *слеса́рное ~* lăcătuşerie; *газе́тное ~* jurnalistică, ziaristică, gazetărie; *лесно́е ~* exploatări forestiere; *го́рное ~* minerit, industrie minieră; *часо́вых дел ма́стер* maestru ceasornicar. **9.** *sg. (предприятие)* întreprindere, prăvălie, firmă; *он закры́л своё ~* şi-a închis prăvălia. **10.** *pl.* afaceri, treburi; *плохи́е ~á* afaceri proaste. **11.** *(adm.)* dosar, lucrare; *ли́чное ~* dosar personal; *приобщи́ть к ~y* a anexa la dosar; *теку́щие ~á* lucrări curente. **12.** *(mil.)* luptă; *жа́ркое бы́ло ~* a fost o luptă aprigă. **13.** *(событие)* eveniment, întîmplare, chestiune, lucru; *э́то ~ про́шлого* e o chestiune veche; *стра́нное ~* lucru ciudat/straniu; ~ *бы́ло о́сенью* evenimentul s-a petrecut toamna; lucrurile s-au întîmplat toamna. **14.** *pl.* situaţie; împrejurări, treburi; *положе́ние дел* situaţia lucrurilor. **15.** *(adm.)* afaceri, treburi, gestiune, situaţie; *министе́рство вну́тренних дел* Ministerul Afacerilor Interne ◇ *в са́мом ~e?* într-adevăr? de bună seamă? serios?, oare?; *как твои́ дела́?* cum îţi merg treburile?, ce mai faci?, cum o duci? *так обстои́т ~* aşa stau lucrurile, aceasta este situaţia; *держа́ться су́ти ~a* a se ţine de fondul chestiunii, a fi în chestiune; *по су́ти ~a* de fapt; *то и ~* mereu, întruna, tot timpul; la fiecare pas, una-două; *то ли ~* nici nu se compară, nici nu se discută; e mult mai bine; *гла́вное ~...* principalul e să ...; numai să nu ...; *~ идёт о...; ~ каса́ется ...* este vorba despre ... *вот в чём ~* iată despre ce este vorba; *в чем ~?* despre ce-i vorba?, ce s-a întîmplat?; *э́то (совсе́м) друго́е ~; э́то осо́бое ~* e cu totul altceva; n-are nimic de-a face cu asta; *всё ~ в э́том* aici e aici, aici e totul; *~ не в том...* nu-i vorba de asta, nu despre asta e vorba; *употреби́ть/пусти́ть в ~* a întrebuinţa, a utiliza, a face uz de ...; *доказа́ть на ~e* a proba prin fapte; faptele vorbesc; *испыта́ть на ~e* a pune la încercare; *говори́ть ~* a vorbi just/logic, a avea dreptate; *вот э́то ~!* just! aşa mai înţeleg şi eu!, bravo!; *како́е ему́ ~ до..?*

de ce să se amestece unde nu-i fierbe oala?, *сде́лать своё* ~ a-şi îndeplini datoria; a-şi face treaba, a-şi face interesul; *лезть/совáться не в своё* ~ a se băga unde nu-i fierbe oala, a-şi băga nasul unde nu-i fierbe oala; *надéлал он мне дел* ce încurcături mi-a făcut; mi-a dat de furcă; *знáющий своё* ~ specialist în materie; *э́то* ~ *егó рук* e opera lui; *быть не у дел* a nu avea serviciu; a fi pe linie moartă; *и* ~*с концóм!* s-a zis cu asta!, asta-i tot! şi cu asta basta!; ~*á давнó минýвших днéй* fapte de mult apuse; dintr-un trecut îndepărtat; din noianul vremurilor; ~ *слýчая* întîmplare, hazard, simplă coincidenţă; *э́то* ~ *решённое* o chestiune hotărîtă / încheiată, e un fapt împlinit/consumat; *за чем* ~ *стáло?* şi ce te împiedică?, şi ce te încurcă?; *э́то (ужé) послéднее* ~ e tot ce poate fi mai rău; *(prov.)* ~ *мáстера бóится* meşterul la lucru se cunoaşte; *(prov.) конéц венчáет* ~*; конéц* ~*у венéц* sfîrşitul încununează opera; urma alege; *(pop.)* ~ *в шляпе* s-a făcut; ~ *вкýса* e o chestiune de gust; ~ *вопúет о себé* faptă strigătoare la cer, faptă revoltătoare, faptă care trezeşte indignare; ~*горúт* treaba merge strună; ~*дрянь* stăm prost; am scrîntit-o; ~ *житéйское* nu-i nimic deosebit, e un lucru obişnuit; ~ *за тобóй* e rîndul tău; ~ *идёт врозь* treaba nu merge, unul zice hăis şi unul cea; ~ *идёт как по мáслу* treaba merge strună (*sau* pe roate); ~ *идёт о жúзни и (о) смéрти* este o chestiune de viaţă şi de moarte; ~ *лóпнуло* afacerea s-a dus pe rîpă; ~ *нечúсто* nu e lucru curat, e ceva la mijloc, e ceva putred în Danemarca; ~ *пáхнет керосúном* nu miroase a bine, nu-i lucru curat; ~ *пáхнет ссóрой* miroase a scandal/a bucluc/a ceartă; ~ *сóвесть* chestiune de conştiinţă; ~ *сорвалóсь* chestiunea a eşuat; ~*-табáк* i-a ajuns/i-a venit apa la gură/la urechi/la gît; e de rău; se îngroaşă gluma; *блúже к сýти* ~*а* mai în miezul problemei; mai la obiect; *болтáться без* ~*а* a umbla de colo-colo *(fără nici o treabă)*, a umbla hai-hui, a umbla creanga; *взя́ться за* ~ a se pune pe treabă; a se apuca de lucru; *всемý* ~*у головá* cap bun la toate; *глáвное* ~ cauză pierdută, situaţie proastă/desperată; *грéшным* ~*ом* din păcate, trebuie s-o recunosc, mărturisesc că...; *грязное* ~ afacere murdară; *дел по гóрло* a nu-şi vedea capul de treburi; a avea treabă pînă peste cap; ~*á — как сáжа белá* treaba merge prost, treburile merg anapoda, mai rău nici că se poate; ~*á плохú* stăm prost, e rău, merge prost treaba; ~*á поправля́ются* treburile merg spre bine, situaţia se îndreaptă; *(prov.)* ~*á скýки не лю́бят* munca şi cu urîtul nu fac casă bună; ~*á стоя́т на мéсте* lucrurile stau pe loc; nimic nu s-a urnit; *(prov.)* ~ *без концá, как кобы́ла без хвостá* o treabă neterminată e ca o iapă fără coadă; ~ *трéснуло* afacerea a eşuat/a rămas baltă; ~ *хозя́йское* asta e o treabă personală (*sau* care mă/te priveşte), fă cum vrei; *(prov.)* ~*у врéмя, а потéхе час* gluma-glumă, treaba-treabă; orice distracţie la timpul ei; *(u)* ~*у конéц* şi cu asta basta; *есть такóе* ~ ei, bine!; bun, s-a făcut!; de acord!; una la mînă! *за* ~ după merit; pe bună dreptate; *завертéться с* ~*áми* a nu şti unde-ţi stă capul, a nu şti încotro s-o apuci de atîta treabă; *замя́ть* ~ a muşamaliza (o afacere); *заплéчный/заплéчных дел мáстер (înv.)* călău, gîde; *знай своё* ~*!* caută-ţi/vezi-ţi de treabă; *кáждое дóброе* ~ *нáдо с утрá начинáть* dimineaţa/la revărsatul zorilor se vînează cocorii de munte; treaba ca să fie bună trebuie începută de dimineaţă; *карма́нные* ~*á* chestiuni bănești; *кому́ какóе* ~*?* cine ce treabă are?, ce-i pasă?; *мáло кому́-л.* ~*а до чегó-л.* puţin îi pasă de ...; *мéжду* ~*ом* printre altele, printre picături; *мудрёное* ~*!* foarte simplu, nimic mai simplu!; *мы́слимое ли* ~*?* e cu putinţă oare?,; e de neînchipuit! *на* ~*е* în fapt, în realitate; *нýдное* ~ plicticoasă treabă; *обломáть* ~*á* a-şi aranja afacerile, a-şi pune la cale treburile; *оборáчивать* ~ *в свою́ пóльзу* a întoarce lucrurile în folosul său; *он в э́том* ~*е дóка* e tare în materie; *отойти́ от дел* a se retrage din afaceri; *(prov.) неи́, да* ~ *разумéй* să bei vinul, dar să nu te bea el pe tine; *по* ~*áм распла́та* după faptă şi răsplată; *по пья́ному* ~*у* în stare de ebrietate, la beţie; *поймáть на* ~*е* a prinde asupra faptului; *поста́вить* ~ *на колёса* a pune treaba pe roate; *принимáть* ~*а по áкту* a lua în primire gestiunea cu proces-verbal; *пустóе* ~ moft, fleacuri, lucru de nimic; *(сáмое) послéднее* ~ mai rău nici că se poate; *сдавáть* ~*á* a da în primire.

делови́то *adv.* cu un aer preocupat, serios, priceput, întreprinzător.

делови́тость, *-и f. sg.* spirit întreprinzător, atitudine activă.

делови́т|ый *adj.* priceput, serios; întreprinzător, practic, preocupat; ~ *человéк* om priceput.

делов|óй *adj.* **1.** de lucru, de afaceri; ~*áя обстановка* atmosferă de muncă; ~*óе собрáние* şedinţă operativă; ~*áя пое́здка* călătorie de afaceri; ~ *разговóр* convorbire de afaceri; ~*ы́е кругú* cercuri comerciale; ~*óе сотрýдничество* colaborare practică. **2.** constructiv, practic, priceput, capabil, versat, cu practică, experimentat; ~ *человéк* om priceput; om foarte ocupat, om de afaceri; ~*áя крúтика* critică concretă/constructivă. **3.** profesional; *в политúческом и* ~*óм отношéнии* sub raport politic şi profesional; ~*ы́е кáчества* calităţi profesionale. **4.** pentru lucru, pentru prelucrare; ~ *лес* lemn pentru lucru.

делопроизводи́тель, *-я m.* secretar, grefier.

делопроизво́дственный *adj.* de lucrări de birou, gestionar.

делопроизво́дств|о, *-а n. sg.* tehnica lucrărilor de secretariat/de birou, gestiune; *упрощéние* ~*а* simplificarea formalităţilor.

де́льно *adv.* cu pricepere, în mod judicios, iscusit, priceput; *говори́ть* ~ a vorbi raţional/la obiect.

де́льн|ый *adj.* **1.** capabil, iscusit, priceput, judicios, dibaci, de nădejde, de ispravă; ~ *человéк* om capabil. **2.** serios; ~ *проéкт* proiect serios; ~*ое предложéние* propunere demnă de a fi luată în consideraţie, propunere serioasă.

де́льта, *-ы f.* **1.** *(geogr.)* deltă; ~ *Дунáя* Delta Dunării. **2.** delta *(literă în alfabetul grecesc)*.

дельтови́д|ный *adj.* deltoid; *(anat.)* ~*ая мы́шца (mușchiul)* deltoid.

дельфи́н, *-а m. (zool.)* delfin. **2.** *(astr.)* delfinul.

дельфина́рий, *-я m.* delfinariu.

делю́вий, *-я m.* deluviu, pleistocen.

деля́га, *-и m. (pop.)* afacerist.

деля́нка, *-и f.* parcelă, lot, postată; *о́пытная* ~ parcelă experimentală.

деля́ческий *adj.* utilitarist, de afaceri, mercantil; ~ *подхóд к дéлу* o abordare practicistă a chestiunii.

деля́чество, *-а n. sg.* practicism îngust, mercantilism, utilitarism.

демаго́г, *-а m.* demagog.

демагоги́ческий *adj.* demagogic.

демагоги́чный *adj.* demagogic; ~ *приём* procedeu demagogic.

демагóгия, *-и f. sg.* demagogie.

демаркацио́нный *adj.* de demarcare; ~*ая ли́ния* linie de demarcare.

демарка́ция, *-и f. sg.* demarcaţie, delimitare.

дема́рш, *-а m. (dipl.)* demers.

демаскúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a demasca.

демилитариза́ция, *-и f. sg.* demilitarizare.

демилитаризова́ть, *-зу́ю, -зу́ешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a demilitariza.

демисезо́нный *adj. (în expr.)* ~*ое пальтó* demiu, pardesiu.

демиу́рг, *-а m.* demiurg.

демобилизо́ванный 1. *p.t.p.* de la *демобилизова́ть*. **2.** *m.* demobilizat.

демобилизова́ть, *-зу́ю, -зу́ешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a demobiliza.

демобилизова́ться, *-зу́юсь, -зу́ешься vb. pf.* şi *ipf.* a fi demobilizat.

демографúческий *adj.* demografic; ~*взрыв* explozie demografică.

демогра́фия, *-и f. sg.* demografie.

демокра́т, *-а m.* democrat.

демократиза́ция, *-и f. sg.* democratizare.

демократизúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a democratiza.

демократизúроваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* şi *ipf.* a se democratiza.

демократи́зм, *-а m. sg.* democratism.

демократи́ческий *adj.* democratic; democrat; ~ *строй* regim democratic; ~ *централи́зм* centralism democratic.

демократи́чность, *-и f. sg.* caracter democratic, democratism.

демократи́чный *adj. v. демократи́ческий*

демокра́тия, *-и f. sg.* democraţie, regim democratic; *социалисти́ческая ~* democraţie socialistă; *наро́дная ~* democraţie populară; *страны́ наро́дной ~и* ţări de democraţie populară; *внутрипартийная ~* democraţie internă de partid.

де́мон, *-а m.* demon, diavol, drac.

демони́чески *adv.* demonic, diabolic, îndrăcit.

демони́ческ|ий *adj.* de demon, demonic, diabolic; *~ая приро́да* natură demonică, fire diabolică.

демонстра́нт, *-а m.* manifestant, demonstrant.

демонстрати́вно *adv.* (în mod) demonstrativ, ostentativ.

демонстрати́вн|ый *adj.* **1.** *(вызывающий)* ostentativ, provocator; *~ое выступле́ние* discurs ostentativ. **2.** *(наглядный)* demonstrativ, intuitiv; *~ ме́тод преподава́ния* metodă demonstrativă/intuitivă de predare. **3.** *(mil.)* demonstrativ; *~ое передви́жение войск* mişcare demonstrativă de trupe.

демонстрацио́нный *adj.* **1.** de manifestaţie, de demonstraţie. **2.** de prezentare, de proiecţie, de rulare.

демонстра́ци|я, *-и f.* **1.** manifestaţie, demonstraţie publică; *у́личная ~* manifestaţie de stradă; *первома́йская ~* manifestaţie de 1 Mai. **2.** *(показ)* prezentare, proiecţie, rulare; *~ кинокарти́ны* proiecţia filmului. **3.** *(проявление чего-л.)* manifestare. **4.** *(mil.)* manevră, demonstraţie. **5.** *(вызов)* demonstraţie ostilă, protest; *устро́ить ~ю кому́-л.* a face cuiva o demonstraţie ostilă.

демонстри́рование, *-а n. sg.* demonstrare, proiectare.

демонстри́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf.* **1.** *(pf. şi продемонстри́ровать)* a manifesta, a participa la o manifestaţie, la o demonstraţie, a face o manifestaţie; *~ за мир* a manifesta pentru pace. **2.** *(показывать) acuz.* a demonstra, a prezenta, a proiecta, a rula; *~ фильм* a rula un film, a prezenta un film.

демонта́ж, *-а m. sg.* demontare.

демонти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz.* a demonta.

деморализа́ция, *-и f. sg.* demoralizare.

деморализова́ть, *-зу́ю, -зу́ешь vb. pf. şi ipf. acuz.* a demoraliza.

де́мпинг, *-а m. (ec.)* dumping.

де́мпфер, *-а m. (muz.)* surdină; *(tehn.)* amortizor.

демья́нка, *-и f. (bot.)* vînătă, pătlăgea vînătă.

денатура́т, *-а m. sg.* alcool/spirt denaturat.

денационализа́ция, *-и f. sg.* **1.** restituire a bunurilor naţionalizate. **2.** deznaţionalizare.

денационализи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz.* **1.** a restitui bunurile naţionalizate. **2.** a deznaţionaliza.

денационализи́роваться, *-руюсь, -руешься vb. pf. şi ipf.* a se deznaţionaliza, a pierde specificul naţional.

денацифика́ция, *-и f. sg.* denazificare.

де́ндя *m. indecl.* dandy.

дендри́т, *-а m. (biol.)* dendrită.

дендро́лог, *-а m. (bot.)* dendrolog.

дендроло́гия, *-и f. sg.* dendrologie.

дендрома́трия, *-и f. (silv.)* dendrometrie.

де́неж|ка, *-и f.* **1.** *pl. (glumeţ)* bănuţi (bani). **2.** denejca *(veche monedă rusească în valoare de jumătate de copeică)* ◇ *не ставить ни в грош, ни в ~у* a nu acorda nici o atenţie, a nu da doi bani, a nu da o para chioară pe ceva/pe cineva; *пла́кали мои́ ~и* s-au dus pe gîrlă banii mei.

де́нежник, *-а m. (bot.)* pungăliţă-de-cîmp, tăşcuţa ciobanului.

де́нежный *adj.* **1.** de bani, bănesc, monetar, bugetar, pecuniar; *~ая рефо́рма* reformă bănească; *~ое обраще́ние* circulaţie monetară; circulaţie fiduciară; circulaţia banilor; *~ знак* bilet de bancă; *~ перево́д* mandat poştal; *~ интере́с* interes pecuniar; *~ я́щик* casă de bani; *~ штраф* amendă; *~ая по́мощь* subvenţie, ajutor bănesc; *~ые сре́дства* resurse/mijloace băneşti; *(ec. pol.) ~ капита́л* capital bănesc. **2.** *(бога́тый)* bogat, avut, cu bani, bănos, cu parale; *~ челове́к* om bogat.

де́нник, *-а m. (reg. agr.)* stănog, boxă.

де́нница, *-ы f. (poet.)* zori de zi, zorile, faptul zilei, aurora.

де́нно *adv. (în expr.) ~ и но́щно* zi şi noapte, continuu, neîntrerupt.

денонси́рование, *-я n. sg. (dipl.)* denunţare; *~ догово́ра* denunţarea tratatului.

денонси́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz. (dipl.)* a denunţa, a revoca; *~ соглаше́ние* a denunţa o convenţie.

дентин, *-а m. sg. (anat.)* dentină, ivoriu.

денщик, *-á m. (înv.)* ordonanţă.

день, *-дня m.* zi, ziuă; *рабо́чий ~* zi de muncă; *со́лнечный ~* zi însorită; *зно́йный ~* zi caniculară; *я́сный ~* zi senină; *па́смурный ~* zi posomorîtă; *~ рожде́ния* zi de naştere; aniversare; *~ а́нгела* ziua onomastică; *~ о́тдыха, выходно́й ~* zi nelucrătoare, zi de odihnă; zi de repaus; *свобо́дный ~* zi liberă; *пра́здничный ~* zi de sărbătoare; *по́стный ~* zi de post; *скоро́мный ~* zi de dulce, zi de cîşlegi; *ка́ждый ~* fiecare zi; *с ка́ждым днём* cu fiecare zi; pe zi ce trece; *о́тпуск на четы́ре дня* concediu de patru zile; *це́лый ~* ziua întreagă; *~ и ночь* zi şi noapte; *на сле́дующий ~* ziua următoare; *на друго́й ~* a doua zi; *че́рез ~* peste o zi; la două zile; *в два часа́ дня* la ora două după amiază; *~ вы́боров* ziua alegerilor; *~ печа́ти* ziua presei; *дни ю́ности* zilele tinereţii; *~-деньско́й* toată ziua, toată ziua bună ziua, cît e ziulica de mare; *~ в ~* în ziua fixată; *~ото дня́* zi de zi, treptat; *и́зо дня в ~* zilnic, zi de zi, în fiecare zi; *на (э́тих) днях* zilele acestea; *со дня́ на́ ~* în una din aceste zile; de azi pe mîine; *тре́тьего дня* alaltăieri; *повёстка ~* ordine de zi; *~ за́ ~* la fel, monoton, fără variaţie; *в на́ши дни* în zilele noastre; *средь бе́ла дня* ziua-n amiaza mare; *в оди́н прекра́сный ~* într-o bună zi; *счи́танные дни* zile numărate; *це́лыми дня́ми* zile întregi; *до́брый ~!* bună ziua!; *во дни о́ны* pe vremea lui Pazvante; odinioară, pe vremuri; altădată; *про чёрный ~* pentru zile negre; *не по дням, а по часа́м* văzînd cu ochii; *я́сно как бо́жий ~; я́сно как ~* e limpede ca lumina zilei/ca bună ziua, e la mintea cocoşului, cum te văd şi cum mă vezi; *авдо́тьины дни* zilele babelor, babele; *вчера́шний ~ иска́ть* (sau *потеря́ть*) a căuta/a pierde ziua de ieri, a umbla după potcoave de cai morţi; *(prov.) вчера́шний ~ не воро́тишь и от за́втрашнего не уйдёшь* ziua de ieri nu se mai întoarce iar de cea de mîine nu mai scapi; *чьи-л. дни сочтены́* zilele-i sînt numărate, e pe moarte; *жить сего́дняшним днём* a) a trăi de azi pe mîine; b) a nu se rupe de realitate; *забо́титься о за́втрашнем дне* a avea grija zilei de mîine.

де́ньга́, *-и́ f. (ist.)* jumătate de copeică.

де́ньг|и, *де́нег, деньга́м pl.* **1.** bani, parale; *бума́жные ~* bani de hîrtie *ме́лкие ~* mărunţiş, bani mărunţi; *бо́льшие ~* mulţi bani, bani frumoşi; *нали́чные ~* numerar, bani peşin, bani gata, bani gheaţă ◇ *де́нег ку́ры не клюю́т* e putred de bogat; *~ — де́ло нажи́тое* omul face banii, nu banii-l fac pe om; *при ~а́х (быть)* a avea bani; *не при ~ах быть* a fi lefter, a nu avea bani; *ни за каки́е ~* pentru nimic în lume, cu nici un preţ, nici în ruptul capului; *де́нег сто́ит* costă ceva parale, nu-i pe degeaba, nu pică din cer; *~ не па́хнут* banii nu au miros; *~ плыву́т как (вода́) сквозь па́льцы у кого́-л.* i se scurg banii ca apa printre degete; *(prov.) ~ счёт лю́бят; ~ счётом крепки́* banii de-i găseşti în drum şi tot trebuie să-i numeri; frate, frate, dar brînza-i pe bani; *(prov.) ~ что го́луби: где обжива́ются, там и поведу́тся* nu sună banul cînd e unul singur (în pungă), ban pe ban se mînesţe; *за чи́стые ~; чи́стыми ~а́ми* pe bani gheaţă/peşin/lichizi; *класть ~ в банк* a depune banii la bancă; *копи́ть ~ про чёрный день* a strînge bani albi pentru zile negre; *мота́ть ~* a mînca/ a toca banii; *(prov.) чужи́е ~ счи́тать — не разбогате́ешь* nu te îmbogăţeşti numărînd banii din buzunarul vecinului; *шальны́е ~* bani nemunciţi, bani de haram; *бе́шеные ~* a) o groază de bani; b) sume enorme uşor cîştigate şi uşor cheltuite; *бро-*

сать/кида́ть ~ *на ве́тер* a arunca banii în vînt/ pe fereastră; a arunca banii în dreapta şi în stînga; *грести́/загреба́ть* ~ *лопа́той* a aduna banii cu lopata, a fi putred de bogat, a cîştiga bani cu sacul; *дава́ть* ~ *в рост* a da bani cu dobîndă; *дава́ть* ~ *на була́вки* a da bani de buzunar/pentru cheltuieli mărunte; *де́нег не гу́сто* nici o para chioară; nici un sfanţ.

деньжа́та, *-жа́т pl. dim.* bănişori, bănuţi.

департа́мент, *-а m.* departament.

депе́ша, *-и f.* telegramă, depeşă.

депигмента́ция, *-и f.* depigmentare.

депиля́ция, *-и f.* depilare.

депо́ *n. indecl.* depou; *паровóзное* ~ depou de locomotive; *вагóнное* ~ depou de vagoane.

депози́т, *-а m. sg. (fin.)* depunere, consemnare; *внести́ де́ньги в* ~ a depune banii (spre păstrare).

депози́тор, *-а m. (fin.)* depunător.

деполяриза́ция, *-и f. sg. (fiz. chim.)* depolarizare.

депоне́нт, *-а m. (fin.)* deponent, depunător.

депони́рование, *-я n. (fin.)* depunere *(spre păstrare)*, consemnare.

депони́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (fin.)* a depune *(spre păstrare)*, a consemna.

депорти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* a deporta.

депресси́вный *adj.* **1.** *(med.)* depresiv, de depresiune. **2.** *(ec.)* depresiv, de depresiune.

депре́сси|я, *-и f.* **1.** *(med.)* deprimare *(sufletească)*, depresiune *(morală)*; *находи́ться в состоя́нии* ~*и* a se afla într-o stare de deprimare sufletească. **2.** *(ec.)* depresiune; *экономи́ческая* ~ depresiune economică. **3.** *(met.)* depresiune; *барометри́ческая* ~ depresiune barometrică.

депута́т, *-а m.* deputat; *пала́та* ~*ов* camera deputaţilor.

депута́тск|ий *adj.* de deputat, parlamentar; ~ *мандáт* mandat de deputat; ~*ая неприкоснове́нность* imunitate parlamentară.

депута́ци|я, *-и f.* delegaţie, deputăţie; *приня́ть* ~*ю* a primi o delegaţie; *вы́слать* ~*ю* a trimite o delegaţie.

дератиза́ция, *-и f.* deratizare.

дерби́́нник, *-а m. (bot.)* răchitan, floarea zînelor.

дёрби *n. indecl. (sport)* derby.

дёрви́ш, *-а m.* derviş.

дёрганец, *-нца m. (bot.)* cînepă de vară.

дёрганье, *-я n. sg.* **1.** smucire, tragere. **2.** *(выдергивание)* extracţie, smulgere, scoatere. **3.** zvîcnire. **4.** *(fig.)* hărţuire, plictisire, sîcîire. **5.** tic.

дёргать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* **1.** a trage de... a smuci; ~ *за рука́в* a trage de mînecă; ~ *ру́чку две́ри* a trage/ a smuci mînerul uşii. **2.** *(рвать)* a smulge, a scoate, a extrage; ~ *зуб* a scoate un dinte. **3.** *impers.* a zvîcni; a avea un junghi; a simţi înţepături; *у меня́ дёргает па́лец* îmi zvîcneşte degetul. **4.** a hărţui, a nu da pace, a plictisi, a necăji, a şicana, a sîcîi, a se lega de... ◇ ~ *но́сом* a-şi trage nasul.

дёргаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** a avea mişcări dezordonate, a se smuci, a se crispa, a se contorsiona. **2.** *pas.* de la *дёргать (1, 3)*

дерга́ч [1], *-а́ m. (zool.)* cristei, cîrstei.

дерга́ч [2], *-а́ m. (tehn.)* cleşte de cuie.

дерготня́, *-и f.* sîcîială, hărţuire, plictiseală.

деревé́й, *-я m. (bot.)* coada-şoricelului.

деревене́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. одеревене́ть)* **1.** *(о растениях)* a se lemnifica. **2.** *(неметь, утрачивать чувствительность)* a înlemni, a înţepeni.

деревéнск|ий *adj.* rural, ţărănesc, de (la) ţară, rustic, sătesc; ~*ая жизнь* viaţă rurală, viaţă de la ţară; ~ *жи́тель* sătean.

деревéнщина, *-и f. şi m. (peior.)* mojic, bădăran, ţărănoi.

деревéнька, *-и f. dim.* sătuc, sătuleţ, cătun.

дере́вн|я, *-и f.* sat; *жить в* ~*е* a trăi/a sta la ţară ◇ *лу́чше быть пе́рвым в* ~*е, чем после́дним в го́роде* decît codaş la oraş, mai bine în satul tău fruntaş; mai bine în fruntea cozii decît în coada frunţii; *(prov.) что* ~, *то обы́чай* cîte bordeie, atîtea obiceie.

де́рев|о, *-а n.* **1.** arbore, copac; pom; *фрукто́вое* ~ pom (fructifer), arbore roditor; *бо́жье,* ~ pelin de grădină; *хво́йное* ~ conifer; *абрико́совое* ~ cais; *апельси́новое* ~ portocal; *ба́рхатное* ~ lemn de plută; *ла́вровое* ~ dafin. **2.** lemn; *кра́сное* ~ acaju, mahon; *чёрное* ~ lemn de abanos; *краси́льное* ~ lemn colorant; *(bot.) мы́льное* ~ clocotiş, clocotici ◇ *родосло́вное* ~ arbore genealogic; *(fig.) за* ~*ьями ле́са не ви́деть* a nu vedea pădurea din pricina copacilor; *(prov.)* ~ *узна́ют по плода́м, челове́ка по дела́м* pomul se cunoaşte după roade, omul după fapte.

деревообдéлочник, *-а m.* lemnar, tîmplar, dulgher.

деревообдéлочный *adj.* de prelucrare a lemnului; de lemnărie, de tîmplărie; ~ *цех* secţie de tîmplărie.

деревообраба́тывающ|ий *adj.* de prelucrare/de prefabricare a lemnului; ~*ая промы́шленность* industria lemnului; ~*ие станки́* maşini pentru prelucrarea lemnului.

деревообрабо́тка, *-и f.* prelucrare a lemnului.

де́ревце, *-а n. dim.* copăcel, pomişor, arbore mic.

деревцо́, *-а́ n. v. де́ревце*

деревя́нис|тый *adj.* **1.** lemnos; de structură lemnoasă. **2.** *(fig.)* tare, vîrtos.

деревя́нн|ый *adj.* **1.** de/din lemn; ~ *дом* casă de lemn. **2.** *(fig.)* ţeapăn, înlemnit, fără expresie; de lemn; ~*ое выраже́ние лица́* o faţă fără expresie; ◇ ~*ое ма́сло* untdelemn *(de candelă)*.

деревя́шка, *-и f.* **1.** aşchie, surcică, bucată mică de lemn. **2.** picior de lemn.

дереза́, *-ы́ f. (bot.)* cătină, gărdurariţă.

дёрен, *-рна m. (bot.)* corn, sînger.

держа́в|а, *-ы f.* putere, stat; *вели́кие* ~*ы* marile puteri; *морска́я* ~ putere maritimă.

держа́н|ый *adj.* folosit, uzat, vechi; ~*ые кни́ги* cărţi vechi/uzate; ~*ая ме́бель* mobilă veche/uzată.

держа́тель [1], *-я m.* deţinător, posesor, purtător; titular, beneficiar; ~ *че́ка* beneficiarul ceculuі, posesorul ceculuі.

держа́тель [2], *-я m. (приспособление)* prinzător, susţinător, suport; dispozitiv; ~ *для бума́г* prinzător pentru hîrtii; ~ *ма́трицы* portmatriţă.

держ|а́ть, *держу́, де́ржишь vb. ipf.* **1.** *acuz.* a ţine; ~ *каранда́ш в руке́* a ţine creionul în mînă. **2.** a ţine, a prinde; ~*ите его́!* prindeţi-l!, puneţi mîna pe el!. **3.** *acuz.* a susţine. **4.** *acuz.* a ţine, a păstra, a reţine; ~ *де́ньги в ба́нке* a ţine bani la bancă; ~ *под аре́стом* a ţine în stare de arest; ~ *больно́го в посте́ли* a reţine pe bolnav la pat. **5.** *acuz.* a avea, a ţine, a creşte *(animale)*; ~ *кур* a ţine/a creşte găini; ~ *соба́ку* a avea un cîine. **6.** *acuz. (înv.)* a avea, a deţine, a fi în fruntea *(unei afaceri, a unui negoţ)*; a conduce; ~ *ла́вочку* a avea o prăvălie. **7.** a ţine, a merge *(într-o direcţie)*; ~*и́ впра́во!* ţine dreapta!; ~ *на се́вер* a merge în direcţia nord; ~ *пря́мо* a merge drept înainte; *(mar.)* ~ *курс на...* a se îndrepta spre. **8.** *acuz. (urmat de un substantiv arată acţiunea indicată de acesta)*; ~ *речь* a ţine un discurs; ~ *экза́мен* a da un examen; ~ *пари́* a paria, a pune rămăşag; ~ *контро́ль* a controla; ~ *путь* a merge spre; ~ *корректу́ру* a face corecturi ◇ ~ *(своё) сло́во* a se ţine de cuvînt, a-şi ţine cuvîntul; ~ *язы́к за зуба́ми* a-şi ţine gura, a-şi pune strajă gurii; ~ *себя́* a se purta, a se comporta; ~ *чью-л. сто́рону* a ţine partea cuiva; ~ *у́хо востро́* a fi atent, a fi vigilent, a nu se lăsa tras pe sfoară, a fi cu ochii în patru; ~ *в рука́х кого́-л.* a ţine în frîu pe cineva; ~ *кого́-л. в ежо́вых рукави́цах* a ţine pe cineva din scurt; ~ *под огнём* a ţine sub foc; ~ *фронт/оборо́ну* a ţine frontul, a rezista.

держ|а́ться, *держу́сь, де́ржишься vb. ipf.* **1.** *за* + *acuz.* a se ţine, a se agăţa de...; ~ *за пери́ла* a se ţine de balustradă. **2.** a se ţine, a se menţine; ~ *вме́сте* a sta/a umbla împreună, a nu se despărţi. **3.** *на* + *prepl.* a fi fixat, a se ţine pe... **4.** *gen.* a ţine, a urma; ~ *пра́вой стороны́* a ţine dreapta; ~ *ку́рса реки́* a urma cursul rîului; *(fig.)* ~ *своего́ мне́ния* a ţine la părerea sa; *(fig.)* ~ *стро́гих пра́вил* a se conforma unor reguli severe. **5.** *(fig.) (вести себя)* a se purta, a se comporta; *он не уме́ет* ~ el nu ştie să se poarte. **6.** *(не сдаваться)* a se menţine, a nu se lăsa, a

rezista; *~и́тесь до прибы́тия подкрепле́ния* rezistați pînă la sosirea întăririlor. **7.** *(сохраняться)* a păstra, a dura; *тако́е положе́ние не мо́жет до́лго ~* o asemenea situație nu poate să dureze mult. **8.** a se stăpîni, a se reține ◇ *то́лько держи́сь!* ține-te bine!; și apoi dă, doamne, bine!

держимо́рда, *-ы m. (fam.)* zbir.

держа́ни|е, *-я* îndrăzneală, cutezanță, năzuință, semeție; *ю́ношеские ~я* năzuințe tinerești.

держа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. дерзну́ть)* **1.** a năzui cu curaj, a îndrăzni, a cuteza. **2.** a-și lua îndrăzneala, a îndrăzni.

держи́ть, *-зи́шь vb. ipf. (pf. надерзи́ть)* a spune obrăznicii/vorbe impertinente, a fi obraznic, a fi necuviincios, a fi impertinent.

де́рзкий *adj.* **1.** obraznic, necuviincios, neobrăzat, impertinent; nerușinat; *~ отве́т* răspuns impertinent. **2.** îndrăzneț, cutezător; *~ манёвр* manevră îndrăzneață; *~ на язы́к* îndrăzneț la vorbă.

де́рзко *adv.* cu impertinență, cu obrăznicie, în mod necuviincios, obraznic, nerușinat.

дерзнове́ние, *-я n. sg. (inv.) v. дерзание*

дерзнове́нность, *-и f. sg.* îndrăzneală, cutezanță.

дерзнове́нный *adj.* îndrăzneț, cutezător.

дерзну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf.* de la *дерза́ть*

де́рзостный *adj. (inv.) v. дерзновенный*

де́рзост|ь, *-и f.* **1.** obrăznicie, impertinență, grosolănie; *говори́ть ~и* a spune grosolănii/ impertinențe. **2.** *sg.* îndrăzneală, cutezanță; *име́ть ~* a avea tupeul/impertinența de a...; *позво́лить себе́ ~* a-și permite o grosolănie/obrăznicie.

дерива́т, *-а m.* derivat, derivată.

деривáция, *-и f.* derivație, derivare.

дерматúн, *-а m.* dermatină *(imitație de piele, piele artificială).*

дерматúновый *adj.* de dermatină.

дерматúт, *-а m. (med.)* dermatită.

дерматóз, *-а m. sg. (med.)* dermatoză.

дерматóлог, *-а m. (med.)* dermatolog.

дерматологúческий *adj. (med.)* dermatologic, de dermatologie.

дерматолóгия, *-и f. sg. (med.)* dermatologie.

дёрн, *-а m. (bot.) sg.* gazon, iarbă de țelină; brazdă de iarbă; *обкла́дывать ~ом* a acoperi cu brazde de iarbă.

дернúна, *-ы f.* brazdă de iarbă, țelină.

дернúст|ый *adj.* **1.** plin de rădăcini de iarbă, ierbos. **2.** care crește pe țelină.

дернóвый *adj.* de iarbă, de brazdă de iarbă.

дёрну|ть, *-ну, -нешь vb. pf.* **1.** *mom.* de la *дёргать.* **2.** *(резко тронуться)* a se pune brusc în mișcare, a porni brusc; *ло́шади ~ли* caii au pornit-o brusc/au rupt-o la fugă/au luat-o la goană ◇ *(pop.) ~ло меня́* sau *чёрт ~л; нелёгкая ~ла меня́ сде́лать э́то* m-a pus/m-a împins dracul s-o fac.

дёрнуться, *-нусь, -нешься vb. pf.* de la *дёргаться*

дёру *(pop. în expr.) зада́ть ~* a-și lua picioarele la spinare; a o lua la sănătoasa; a o rupe la fugă.

дерю́га, *-и f.* **1.** suman, dimie, țesătură groasă, pînză de sac, pînză de ambalaj. **2.** *(fig. pop.)* îmbrăcăminte proastă, țoale.

деря́ба, *-ы f.* sturz mare, cocoșar.

деса́нт, *-а m.* **1.** *(mil.) (высадка)* debarcare, operație de debarcare; *произвести́ ~* a opera o debarcare. **2.** *(войска)* trupe debarcate; *возду́шный ~* trupe aeropurtate; trupe parașutate; *вы́садить ~* a debarca trupe.

деса́нтник, *-а m. (mil.)* participant la operațiunea de debarcare, soldat al unui corp de debarcare.

деса́нтн|ый *adj. (mil.) ~ая опера́ция* operație de debarcare.

десенсибилиза́ция, *-и f. (foto, med.)* desensibilizare.

деса́рт, *-а m.* desert.

деса́ртн|ый *adj.* de desert; *~ое вино́* vin de desert; *~ прибо́р* tacîm de desert.

десинхрониза́ция, *-и f.* desincronizare.

дéскать *cuv. modal* pasă-mi-te, parese, cică, zice-se, s-ar zice; *ты, ~, сам винова́т* tu — zice-se — ești singur vinovat.

десна́, *-ы́ f.* gingie.

десни́ца, *-ы f. (inv.)* mîna dreaptă, dreapta; *карающая ~* mîna care pedepsește; *~ бо́жья* pronie cerească.

дéспот, *-а m. (ist.)* despot, tiran; *(fig.) ~ в семье́* despotul familiei, tiran în familie.

деспоти́зм, *-а m. sg.* despotism, caracter despotic.

деспоти́ческий *adj.* despotic, de despot, tiranic.

деспоти́чный *adj. v. деспоти́ческий*

десть, *-и f.* testea de hîrtie, top de hîrtie.

дéсятеро, *-ы́х num. col.* zece *(persoane).*

десятибо́рье, *-я n. (sport)* decatlon.

десятигра́нник, *-а m. (mat.)* decaedru.

десятидне́вка, *-и f.* decadă.

десятидне́вный *adj.* de zece zile.

десятикла́ссник, *-а m.* elev în clasa a zecea.

десятикра́тн|ый *adj.* înzecit, de zece ori; *в ~ом разме́ре* de zece ori mai mare, înzecit.

десятиле́тие, *-я n.* **1.** deceniu, perioadă de zece ani. **2.** jubileu de zece ani, a 10-a aniversare.

десятиле́тка, *-и f.* școală medie (de zece ani).

десятиле́тний *adj.* de zece ani; *~ юбиле́й* jubileu de 10 ani; *~ ребёнок* copil de zece ani.

десяти́на, *-ы f.* **1.** *(inv.)* deseatină *(măsură de suprafață în Rusia, de* 1,092 *ha).* **2.** *sg. (ist.)* dijmă, zeciuială.

десяти́нный *adj. (inv.)* de deseatină.

десятино́гие, *-их pl. (sg. -ое, -ого) (zool.)* decapode.

десятирублёвый *adj.* de zece ruble.

десятиугóльник, *-а m. (mat.)* decagon.

десяти́чн|ый *adj.* zecimal; *~ая систе́ма мер* sistem zecimal; *~ые весы́* cîntar zecimal; *~ая дробь* fracție zecimală; *~ая классифика́ция* clasificare zecimală.

деся́т|ка, *-и f.* **1.** *(цифра)* cifra zece. **2.** *(карта)* decar *(la cărțile de joc); ~ пик* decar/zece de pică. **3.** *(отметка)* zece *(notă la școală)* **4.** *(десятирублёвая бумажка)* bancnotă de zece ruble.

деся́тник, *-а m.* șef de echipă, brigadier

деся́т|ок, -тка **1.** *m.* zece, zece unități; *~ки чита́телей* zeci de cititori. **2.** *(о возрасте)* deceniu; zece ani *(referitor la vîrstă); седьмо́й ~* vîrstă între 60—70 de ani; *ему́ пошёл седьмо́й ~* a trecut de 60 de ani ◇ *не робкого ~ка* om înfipt, îndrăzneț, curajos.

деся́т|ый *num. ord.* al zecelea, a zecea; *~ое декабря́* zece decembrie; *одна́ ~ая* o zecime ◇ *с пя́того на ~ое* (în mod) discontinuu, dezordonat, fără legătură, fără continuitate, pe sărite, alandala.

де́сять, *-ти́, -тью num. card.* zece.

де́сятью *adv.* de zece ori *(la înmulțire); ~ де́сять — сто* de zece ori zece fac o sută.

детализа́ция, *-и f. sg.* detaliere, defalcare; precizare.

детализи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. și ipf. acuz.* a preciza, a detalia; *~ план* a preciza planul, a concretiza planul.

дета́л|ь, *-и f.* **1.** amănunt, detaliu; *вдава́ться в ~и* a intra în detalii/în amănunte. **2.** *(tehn.)* piesă, accesoriu; *тра́кторная ~* piesă de tractor; *запасна́я ~* piesă de schimb.

дета́льный *adj.* amănunțit, detaliat.

детва́, *-ы́ f. col.* puiet de albine.

детвора́, *-ы́ f. col.* copii, copilărime; droaie de copii.

детекти́в, *-а m.* detectiv.

детекти́вный *adj.* detectiv, de detectiv; *~ рома́н* roman detectiv/polițist.

дете́ктор, *-а m. (rad.)* detector.

дете́кторный *adj. (rad.)* cu detector; de detecție; *~ приёмник* aparat de radio cu detector.

детёныш, *-а m.* pui de animal.

детергéнт, *-а m. (chim.)* detergent.

детермини́зм, *-а m. sg. (fil.)* determinism.

детерминисти́ческий *adj. (fil.)* determinist, de determinism.

де́т|и, *дете́й pl. (sg. дитя́)* copii; *спекта́кль для ~е́й* spectacol pentru copii ◇ *т.е ~е́й крести́ть с кем-л.* a nu avea nici în clin nici în mînecă *(cu cineva).*

дети́на, *-ы m.* flăcău, voinic.

дети́шки, *-шек pl. dim. (pop.)* copilaşi ◇ *дети́шкам на молочи́шко* puţin, strictul necesar.

де́тище, *-а n.* **1.** *(înv.)* copil. **2.** *(fig.)* vlăstar, creaţie, operă; *люби́мое ~* operă/creaţie de predilecţie ◇ *(fig.) мертворождённое ~* proiect născut mort, plan născut mort.

де́тка, *-и f. sg.* copilaş, puişor.

детона́тор, *-а m. (tehn.)* detonator.

детона́ция, *-и f. (tehn.)* detonaţie.

детони́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a detona.

деторо́дный *adj.* genital.

деторожде́ние, *-я n. sg.* procreaţie.

детоуби́йство, *-а n.* pruncucidere, infanticid.

детоуби́йца, *-ы m.* şi *f.* pruncucigaş, pruncucigaşă; infanticid, infanticidă.

детри́т, *-а m. sg.* **1.** *(fiziol. geol.)* detritus. **2.** *(med.)* vaccin; *о́спенный ~* vaccin antivariolic.

детрона́ция, *-и f.* detronare.

детса́д, *-а m. = де́тский сад* grădiniţă de copii.

де́тск|ий *adj.* **1.** de copil, pentru copii; *~ дом* cămin de copii; *~ие я́сли* creşă; *~ сад* grădiniţă de copii; *~ие и́гры* jocuri de copii; *~ая о́бувь* încălţăminte de copii; *~ие го́ды* anii copilăriei. **2.** infantil; de copii; *~ие боле́зни* boli de copii; *~ая сме́ртность* mortalitate infantilă. **3.** *(fig.)* copilăresc, pueril, naiv, neserios; *~ вопро́с* întrebare neserioasă; *~ие умозаключе́ния* concluzii naive, deducţii puerile. **4. ~ая,** *-ой f.* camera copiilor ◇ *(anat.) ~ое ме́сто* placentă.

де́тств|о, *-а n. sg.* copilărie; *с ~а* din copilărie; *в ра́ннем ~е* din fragedă copilărie ◇ *впасть в ~* a da/a ajunge în mintea copiilor.

де|ть, *де́ну, де́нешь vb. pf. acuz.* **1.** a pune, a băga, a rătăci; *куда́ ты ~л кни́гу?* unde ai pus cartea?. **2.** a întrebuinţa, a folosi, a cheltui; *ему́ не́куда ~ свои́ де́ньги* nu ştie ce să facă cu banii. **3.** a trimite, a aranja; ◇ *не́куда ~ что-л.* a nu şti ce să faci cu un lucru/ a nu şti unde să pui un lucru.

де́|ться, *де́нусь, де́нешься vb. pf.* **1.** *(уйти, скрыться)* a se ascunde. **2.** *(исчезнуть)* a dispărea, a se prăpădi; *куда́ он ~лся?* unde o fi dispărut? ◇ *ему́ не́куда ~* nu are unde să-şi pună capul.

де-фа́кто *adv.* de facto, de fapt.

дефека́ция, *-и f.* defecaţie, defecare.

дефе́кт, *-а m.* defect, cusur, lipsă, neajuns, scădere, viciu.

дефекти́вность, *-и f. sg.* deficienţă, neajuns, cusur.

дефекти́вный *adj.* defectuos, vicios, cu defecte, cu cusururi, cu infirmităţi ◇ *(gram.) ~ глаго́л* verb defectiv.

дефе́ктный *adj.* defectuos, cu defecte.

дефектоско́п, *-а m.* defectoscop.

дефектоскопи́я, *-и f.* defectoscopie.

дефектофо́н, *-а m. (tehn.)* defectofon.

дефиле́ *n. indecl.* defileu.

дефили́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. продефили́ровать)* a defila.

дефини́ция, *-и f. (livr.)* definiţie.

дефи́с, *-а m.* liniuţă, trăsătură de unire, cratimă.

дефици́т, *-а m.* **1.** deficit, pagubă; *бюдже́т с ~ом* buget deficitar. **2.** lipsă; *~ в това́рах* lipsă de mărfuri. **3.** marfă căutată, marfă care lipseşte.

дефици́тн|ый *adj.* **1.** deficitar; *~ое предприя́тие* întreprindere deficitară. **2.** care lipseşte de pe piaţă; *~ това́р* marfă care lipseşte de pe piaţă.

дефля́ция, *-и f. (ec.)* deflaţie.

деформа́ция, *-и f.* deformare, deformaţie.

деформи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a deforma.

деформи́роваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* şi *ipf.* a se deforma, a fi deformat.

децентрализа́ция, *-и f. sg.* descentralizare.

децентрализова́ть, *-зу́ю, -зу́ешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a descentraliza.

децеребра́ция, *-и f. (anat.)* decerebrare.

децибе́л, *-а m. (tele)* decibel.

дециграм́м, *-а m.* decigram.

децили́тр, *-а m.* decilitru.

дециме́тр, *-а m.* decimetru.

дешёвенький *adj. dim. (peior.)* cam ieftin, ieftinior.

дешеве́ть, *-е́ет vb. ipf. (pf. подешеве́ть)* a se ieftini, a deveni mai ieftin, a se face mai ieftin.

дешеви́зна, *-ы f. sg.* ieftinătate, preţ scăzut.

дешёвк|а, *-и f. sg.* **1.** *(низкая цена)* preţ foarte redus, preţ de nimic; *прода́ть по ~е* a vinde foarte ieftin, a vinde pe un preţ de nimic; *купи́ть по ~е* a cumpăra ieftin, a da de un chilipir. **2.** *(fig.)* mediocritate, banalitate, lucru mediocru.

дёшево *adv.* **1.** ieftin; *~ купи́ть* a cumpăra ieftin; *~сто́ить* a costa/a fi ieftin; *(fig.)* a nu face două parale, a nu avea valoare/importanţă; *(fig.) ~ отде́латься* a scăpa ieftin; *~ и серди́то* ieftin şi bun; *~ да гни́ло* ieftin şi prost.

дешёв|ый *adj.* **1.** ieftin; *~ това́р* marfă ieftină; *по ~ой цене́* ieftin, la preţ redus; *~ая рабо́чая си́ла* forţă de muncă ieftină. **2.** *(fig.)* banal, de prost gust, ieftin; *~ые шу́точки* glume ieftine, glume de prost gust; *~ая остро́та* glumă de prost gust; *~ успе́х* succes ieftin.

дешифри́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* şi *pf.* a descifra.

дешифро́вка, *-и f.* descifrare.

де-ю́ре *adv.* «de iure», de drept.

де́йни|е/е, *-я n.* faptă, act, acţiune; *престу́пные ~я* acte criminale ◇ *(bis.) ~я апо́столов* faptele apostolilor.

де́ятел|ь, *-я m.* militant, activist, fruntaş, om politic, lider; *госуда́рственный ~* om de stat; *партийный ~* activist de partid; *революцио́нный ~* militant revoluţionar; *обще́ственный ~* activist pe tărîm social/obştesc; fruntaş/reprezentant al vieţii publice; *полити́ческий ~* om politic, politician; *~ нау́ки* savant, om de ştiinţă, cercetător ştiinţific; *~ иску́сства* om de artă, artist; *заслу́женный ~ иску́сств* maestru emerit al artei; *~и культу́ры* reprezentanţi al vieţii culturale, oameni de cultură.

де́ятельно *adv. (în mod)* activ, energic, cu energie; *~ уча́ствовать в чем-л.* a participa activ la ceva.

де́ятельност|ь, *-и f. sg.* muncă, activitate; *нау́чная ~* activitate ştiinţifică; *педагоги́ческая ~* activitate pedagogică; *революцио́нная ~* activitate revoluţionară; *обще́ственная ~* activitate pe tărîm social-obştesc; *по́ле ~и* cîmp/tărîm de activitate; *кипу́чая ~* activitate febrilă/vie.

де́ятельн|ый *adj.* activ, energic; *~ челове́к* om activ; *принима́ть ~ое уча́стие в чём-л.* a lua parte activă la ceva.

джаз, *-а m.* jaz.

джа́зовый *adj.* de jaz.

джем, *-а m.* gem.

дже́мпер, *-а m.* pulover.

джентльме́н, *-а m.* gentleman.

джентльме́нский *adj.* de gentleman.

джигит, *-а m.* djighit *(călăreţ iscusit din Caucaz).*

джигито́вка, *-и f. sg.* călărie acrobatică, călărie de înaltă şcoală.

джин, *-а m.* gin *(rachiu de ienupăr).*

джо́нка, *-и f. (mar.)* joncă *(navă chinezească cu pînze).*

джоуль, *-я m. (fiz.)* joule.

джу́нгли, *-ей pl.* junglă.

джут, *-а m. sg.* iută.

дзот, *-а m. (mil.)* cazemată.

диаба́з, *-а m. (geol.)* diabaz.

диабе́т, *-а m. (med.)* diabet; *са́харный ~* diabet zaharat; *несáхарный ~* diabet insipid.

диабе́тик, *-а m.* diabetic, bolnav de diabet.

диа́гноз, *-а m. (med.)* diagnoză, diagnostic; *ста́вить ~* a pune diagnosticul.

диагно́ст, *-а m.* diagnostician, medic diagnostician.

диагно́стика, *-и f. sg. (med.)* diagnostic.

диагности́ческий *adj.* diagnostic.

диагона́левый *adj.* ţesut în diagonală.

диагона́л|ь, *-и f.* **1.** *(mat.)* diagonală. **2.** ţesătură în diagonală ◇ *по ~и* în diagonală, oblic, pieziş.

диагона́льный *adj.* în diagonală, diagonal, oblic.

диагра́мма, *-ы f.* diagramă; *хронологи́ческая ~* diagramă cronologică, cronogramă.

диа́да, *-ы f. (mat.)* diada.

диаде́ма, *-ы f.* diademă.

диакрити́ческий *adj. (în expr.) ~ знак* semn diacritic.

диале́кт, *-а m.* dialect; *территориа́льные ~ы* dialecte teritoriale.

диалекти́зм, *-а m. (lingv.)* regionalism.

диале́ктик, *-а m.* dialectician.
диале́ктика, *-и f. sg.* dialectică; *материалисти́ческая* ~ dialectica materialistă; ~ *собы́тий* dialectica evenimentelor; ~ *разви́тия* dialectica dezvoltării; ~ *приро́ды* dialectica naturii.
диалекти́ческий[1] *adj.* dialectic, bazat pe dialectică; ~ *ме́тод* metoda dialectică; ~ *материали́зм* materialism dialectic.
диалекти́ческий[2] *adj. (înv.) v. диале́ктный*
диале́ктный *adj. (lingv.)* dialectal, de dialect.
диалекто́лог, *-а m. (lingv.)* dialectolog.
диалектологи́ческ|ий *adj. (lingv.)* dialectologic; ~*ая ка́рта* hartă dialectologică.
диалектоло́гия, *-и f. sg. (lingv.)* dialectologie.
диа́лиз, *-а m. (chim.)* dializă.
диало́г, *-а m.* dialog.
диалоги́ческий *adj.* de dialog, dialogat.
диама́нт, *-а m. (înv.)* diamant.
диама́т, *-а m.* = *диалекти́ческий материали́зм* materialismul dialectic.
диа́метр, *-а m. (mat.)* diametru; ~ *окру́жности* diametrul cercului.
диаметра́льно *adv.* (în mod) diametral; ~ *противополо́жный* diametral opus, cu totul opus.
диаметра́льн|ый *adj.* diametral, de diametru; ~*ая пло́скость* plan diametral; ~*ая противополо́жность* antipod.
диапазо́н, *-а m.* **1.** *(muz.)* diapazon; *го́лос большо́го* ~*а* voce de un mare registru/mare diapazon ◇ ~ *зна́ний* sfera cunoştinţelor, volumul cunoştinţelor. **2.** *(tehn.)* gamă. **3.** *(fig.)* gamă, sferă, diapazon.
диапозити́в, *-а m.* diapozitiv.
диаста́за, *-ы f. (chim. med.)* diastază.
диа́стола, *-ы f. (fiziol.)* diastolă.
диатерми́я, *-и f. (med.)* diatermie.
диатони́ческ|ий *adj. (muz.)* diatonic; ~*ая га́мма* gamă diatonică.
диатри́ба, *-ы f. (lit.)* diatribă.
диафи́льм, *-а m.* diafilm.
диафоре́з, *-а m. (med.)* diaforeză.
диафра́гма *-ы f. (anat. fiz.)* diafragmă, membrană.
дива́ло, *-а n. (bot.)* sincerică.
дива́н[1], *-а m.* divan, canapea.
дива́н[2], *-а m. (ist.)* divan, sfat.
дива́н-крова́ть, *-а m.* fotoliu-pat.
диверге́нция, *-и f.* divergenţă.
диверса́нт, *-а m.* diversionist, sabotor.
диверсио́нн|ый *adj.* diversionist, de sabotaj; ~*ые а́кты* acte diversioniste, acte de sabotaj.
дивéрсия, *-и f.* diversiune.
дивертисме́нт, *-а m.* divertisment.
дивиде́нд, *-а m. (fin.)* dividend.
дивизио́н, *-а m.* **1.** *(mil.)* divizion; *артиллери́йский* ~ divizion de artilerie; *кавалери́йский* ~ divizion de cavalerie. **2.** *(mar.)* flotilă.
дивизио́нный *adj.* **1.** de divizie, de divizion. **2.** de flotilă.
диви́зия, *-и f.* divizie; *моторизо́ванная* ~ divizie motorizată; *парашю́тно-деса́нтная* ~ divizie de paraşutişti; *пехо́тная* ~ divizie de infanterie; *запасна́я* ~ divizie de rezervă.
дивúть, *-влю́, -ви́шь vb. ipf. acuz.* a uimi, a mira, aului.
дивúться, *-влю́сь, -ви́шься vb. ipf. (pf. подивúться)* **1.** *dat.* a se mira, a se minuna; **2.** *на* + *acuz.* a admira, a privi cu admiraţie/cu uimire.
ди́вно *adv.* admirabil, foarte bine, minunat.
ди́вный *adj.* **1.** *(înv.)* uimitor, uluitor, surprinzător. **2.** minunat, admirabil, încîntător, delicios; ~ *го́лос* voce minunată.
ди́во, *-а n. sg.* minune, miracol; *что за* ~*!* ce minune mai e şi asta!, curată minune!, mare minune!; *э́то не* ~ nu-i de mirare; ~, *что он оста́лся жив* e de mirare că a rămas în viaţă ◇ *ди́ву дава́ться* a se mira; *на* ~ perfect, foarte bine, de minune.
дигита́лис, *-а m. (bot. farm.)* degetar.
дида́ктика, *-и f. sg.* didactică.
дидакти́ческ|ий *adj.* didactic, instructiv; ~*ая по́эма* poem didactic.
дие́з, *-а m. (muz.)* diez.
дие́т|а, *-ы f. sg. (med.)* regim alimentar, dietă; *посади́ть на* ~*у* a pune la regim; *держа́ть/соблюда́ть стро́гую* ~*у* a ţine un regim sever.
дието́тика, *-и f. (med.)* dietetică.

диетети́ческий *adj. (med.)* de dietetică, dietetic.
диети́ческ|ий *adj. (med.)* dietetic; ~*ие проду́кты* alimente dietetice; ~*ая столо́вая* restaurant dietetic, ospătărie dietetică; ~*ое пита́ние* mîncare de regim.
ди́зель, *-я m.* motor diesel.
ди́зельный *adj.* de/cu motor diesel.
дизентери́йный *adj. (med.)* **1.** de dizenterie. **2.** ~**ый,** *-ого m.* bolnav de dizenterie.
дизентери́я, *-и f. sg. (med.)* dizenterie.
дика́рский *adj.* sălbatic, de sălbatic.
дика́рство, *-а n. sg.* sălbăticie.
дика́рь, *-я́ m.* **1.** om primitiv/sălbatic. **2.** *(fig.) (om)* ursuz, nesociabil, retras.
ди́к|ий *adj.* **1.** sălbatic; ~ *зверь* fiară sălbatică; ~*ие племена́* triburi sălbatice; ~*ая у́тка* raţă sălbatică; ~*ие гру́ши* pere sălbatice, pădureţe; ~*ая степь* stepă sălbatică. **2.** *(fig.) (грубый)* sălbatic, barbar; crud, neînfrînat; ~*ие но́равы* moravuri sălbatice; ~*ие стра́сти* pasiuni neînfrînate. **3.** *(fig.) (странный, нелепый)* straniu, năstruşnic, bizar, absurd; ~*ое предположе́ние* presupunere absurdă; ~*ая мысль* idee năstruşnică. **4.** *(fig.) (нелюдимый)* sălbatic, ursuz. **5.** *(невероятный)* extraordinar, puternic; ~ *восто́рг* entuziasm de nedescris; ◇ ~*ое мя́со* carne vie.
ди́ко *adv.* **1.** sălbatic; ~ *огля́дываться* a arunca priviri sălbatice. **2.** straniu, bizar; ~ *вы́глядеть* a avea înfăţişare stranie. **3.** *(pred.)* e absurd; ~ *задава́ть таки́е вопро́сы* e absurd să pui asemenea întrebări.
дикобра́з, *-а m.* porc-ghimpos, porc-spinos.
дико́вин|а, *-ы f.* lucru ciudat/neobişnuit, ciudăţenie, raritate; *быть в* ~*у* a fi o raritate, a fi neobişnuit/ciudat.
дико́винный *adj.* neobişnuit, straniu, ciudat; ~ *слу́чай* caz neobişnuit.
дикорасту́щ|ий *adj.* sălbatic; ~*ее расте́ние* plantă sălbatică.
ди́кость, *-и f. sg.* **1.** sălbăticie; ~ *нра́вов* sălbăticia moravurilor; ~ *ме́стности* sălbăticia ţinutului. **2.** absurditate, enormitate, prostie. **3.** timiditate exagerată, fire nesociabilă/ursuză.
дикта́нт, *-а m.* dictare *(la şcoală)*, dictando.
дикта́т, *-а m.* dictat; *поли́тика* ~*а* politică de dictat.
дикта́тор, *-а m.* dictator.
дикта́торский *adj.* dictatorial, de dictator; ~ *режи́м* regim dictatorial.
дикта́торство, *-а n. sg.* dictatură.
дикта́торствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a conduce dictatorial, a fi dictator.
диктату́ра, *-ы f.* dictatură; ~ *пролетариа́та* dictatura proletariatului.
диктова́ть, *-тую, -ту́ешь vb. ipf. (pf. продиктова́ть) acuz.* a dicta, a impune; ~ *усло́вия ми́ра* a dicta condiţiile păcii; ~ *свою́ во́лю* a-şi impune voinţa.
дикто́вка, *-и f.* dictare.
ди́ктор, *-а m.* crainic; spicher.
ди́кторский *adj.* de crainic, de spicher.
ди́ктофо́н, *-а m. (tele.)* dictafon.
ди́кция, *-и f. sg.* dicţiune.
дилатóметр, *-а m. (fiz.)* dilatometru.
дилéмма, *-ы f.* dilemă; *пéред ним стои́т* ~ este în faţa unei dileme.
дилета́нт, *-а m.* diletant.
дилета́нтизм, *-а m. sg.* diletantism.
дилета́нтский *adj.* de diletant.
дилета́нтство, *-а n. sg.* diletantism.
дилижа́нс, *-а m.* diligenţă, poştalion.
дилюви́альный *adj. (geol.)* diluvian.
дилю́вий *m. (geol.)* diluviu.
диморфи́зм, *-а m.* dimorfism, dimorfie.
ди́на, *-ы f. (fiz.)* dină.
динами́зм, *-а m. sg.* dinamism.
дина́мик, *-а m. (rad.)* difuzor dinamic.
дина́мик|а, *-и f. sg.* **1.** dinamică; ~ *отде́л механи́ки* dinamica este o ramură a mecanicii. **2.** dinamism, caracter dinamic. **3.** dinamism, acţiune, mişcare.
динами́т, *-а m. sg.* dinamită.
динами́тный *adj.* de dinamită, cu dinamită; ~ *патро́н* cartuş cu/de dinamită.
динами́тчик, *-а m.* dinamitard.
динами́ческ|ий *adj.* **1.** de dinamică, dinamic. **2.** dinamic, plin de dinamism/de mişcare; ~*ая му́зыка* muzică plină de dinamism.
динами́чность, *-и f. sg.* dinamism, caracter dinamic.
динами́чный *adj.* dinamic, plin de mişcare, plin de acţiune; ~ *та́нец* dans dinamic.
дина́мо *n. indecl. (tehn.)* dinam.

динамо́метр, *-а m. (tehn.)* dinamometru.

дина́р, *-а m.* dinar *(monedă iugoslavă şi în Irac).*

дина́рий, *-я́ m. (ist.)* dinar.

династи́ческий *adj.* dinastic.

дина́стия, *-и f.* dinastie.

динозáвр, *-а m.* dinozaur.

дио́д, *-а m. (el. tele)* diodă.

дио́птрика, *-и f.* dioptrică.

диоптри́я, *-и f. (fiz. med.)* dioptrie.

диора́ма, *-ы f. (arte)* dioramă.

диори́т, *-а m. (geol.)* diorit.

дипко́рпус, *-а m. = дипломати́ческий ко́рпус* corp diplomatic.

дипкурье́р, *-а m. = дипломати́ческий курье́р* curier diplomatic.

диплокóкк, *-а m. (med.)* diplococ.

дипломáнт, *-а m.* candidat la examenul de stat.

дипломáт, *-а m.* diplomat

дипломати́ческ|ий *adj.* diplomatic; *~ ко́рпус* corpul diplomatic; *~ая неприкоснове́нность* imunitate diplomatică; *~ие отноше́ния* relaţii diplomatice; *~ курье́р* curier diplomatic; *~им путём* pe cale diplomatică; *~ аге́нт* agent diplomatic; *~ая по́чта* poştă diplomatică; *(fig.) найти́ ~ вы́ход из положе́ния* a găsi o soluţie diplomatică, a găsi o soluţie abilă.

дипломати́чный *adj.* diplomatic, abil, evaziv; *~ отка́з* refuz diplomatic; *~ отве́т* răspuns evaziv.

дипломáти/я, *-и f. sg.* diplomaţie; *говори́ть без ~и* a vorbi deschis/fără ocolişuri.

дипломи́рованный *adj.* diplomat, cu diplomă; *~ инжене́р* inginer cu diplomă.

дипломи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a acorda/a da o diplomă.

дипло́мник, *-а m.* candidat la examenul de stat.

дипло́мн|ый *adj.* de diplomă; *~ая рабо́та* lucrare de diplomă.

директи́в/а, *-ы f.* directivă; *~ы це́нтра* directivele de la centru.

директи́вн|ый *adj.* de directivă, de îndrumare; *~ центр* centru de îndrumare; *~ые указа́ния* directive.

дире́ктор, *-а m.* director; *фонд ~а* fondul directorului, fond directorial.

директорáт, *-а, m.* directorat, direcţie.

директо́рия, *-и f. sg. (ist.)* directorat *(formă de guvernământ).*

дире́кторский *adj.* de director, directorial; *~ кабине́т* cabinetul directorului.

дире́кторство, *-а n. sg.* funcţie de director.

директри́са, *-ы f.* **1.** *(înv.)* directoare (de şcoală). **2.** *(mat.)* directoare; *~ у́ровней* directoarea nivelelor.

дире́кция, *-и f.* direcţie.

дирижáбельный *adj.* de dirijabile.

дирижáблестроéние, *-я n. sg.* construcţie de dirijabile.

дирижáблестроительный *adj.* de construit dirijabile, pentru construcţia dirijabilelor.

дирижáбль, *-я m. (av.)* dirijabil; *~-крéйсер* dirijabil crucişător.

дирижёр, *-а m.* dirijor.

дирижёрск|ий *adj.* de dirijor; *~ая пáлочка* baghetă de dirijor.

дирижи́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. instr. (muz.)* a dirija; *~ орке́стром* a dirija o orchestră.

дисгармони́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a nu se armoniza, a suna nearmonios, a fi discordant.

дисгармони́чный *adj.* **1.** nearmonios, disonant. **2.** *(fig.)* discordant.

дисгармóния, *-и f. sg.* **1.** lipsă de armonie, disonanţă. **2.** *(fig.)* discordanţă.

диск, *-а m.* **1.** disc; *метáтельный ~* disc de aruncat; *метáть ~* a arunca discul; *~ луны́* discul lunii; *(ferov.) поворóтный ~* disc turnant; *(auto) ~ сцепле́ния* disc de ambreiaj/de cuplare. **2.** *(грампластинка)* disc.

ди́скант, *-а m. (muz.)* discantus.

дискантóвый *adj. (muz.)* de discantus.

дисквалифика́ция, *-и f. sg.* descalificare.

дисквалифици́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a descalifica.

дисквалифици́роваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* şi *ipf.* a se descalifica.

дискобóл, *а m. (sport)* discobol.

дискова́ние, *-я n. (agr.)* discuire, boronire.

ди́сков|ый *adj.* circular, cu discuri; *~ая пила́* ferăstrău circular; *~ая боро́на* grapă cu discuri.

диско́нт, *-а m. (fin.)* disconto, scont.

дисконти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (fin.)* a sconta.

дискоте́ка, *-и f.* discotecă.

дискредита́ция, *-и f. sg.* discreditare.

дискредити́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a discredita, a defăima.

дискриминацио́нный *adj.* discriminatoriu, de discriminare.

дискримина́ция, *-и f. sg.* discriminare; *ра́совая ~* discriminare rasială.

дискримини́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a discrimina.

дискурси́вный *adj. (fil.)* discursiv.

дискурсио́нн|ый *adj.* supus unei discuţii, discutat, dezbătut; *в ~ом поря́дке* cu titlul de discuţie.

дискусси́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. дискути́ровать*

диску́сси|я, *-и f.* discuţie, dezbatere; *в поря́дке ~и* cu titlul de discuţie, în cadrul discuţiilor.

дискути́ровать, *-рую, -руешь vb. pf,* şi *ipf. acuz.* sau *prepl.* a discuta, a dezbate.

дислокацио́нн|ый *adj.* de dislocare; *mil.) ~ая ка́рта* hartă de dislocare.

дислока́ция, *-и f.* dislocare; *(mil.) ~ войск* dislocare de trupe; *(med.) ~ косте́й* dislocare a oaselor; *(geol.) ~ пласто́в* dislocare a straturilor de pământ.

дислоци́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a disloca.

диспансе́р, *-а m.* dispensar; *туберкулёзный ~* dispensar antituberculos.

диспансериза́ция, *-и f. sg.* sistem de asistenţă medicală realizat prin dispensare.

диспансе́рный *adj.* de dispensar.

диспепси́я, *-и f. sg. (med.)* dispepsie.

диспе́рсия, *-и f. (chim. constr.)* dispersie.

диспе́тчер, *-а m.* dispecer.

диспе́тчерская, *-ой f.* camera/cabina dispecerului.

диспе́тчерский *adj.* de dispecer.

диспози́ция, *-и f. (mil.)* dispozitiv; *~ войск неприя́теля* dispozitivul inamicului.

диспропóрция, *-и f. sg.* disproporţie.

ди́спут, *-а m.* discuţie.

диспути́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a lua parte la o discuţie publică/la o dispută.

диссерта́нт, *-а m.* cel care susţine o disertaţie.

диссертацио́нный *adj.* de disertaţie, de teză.

диссерта́ци|я, *-и f.* disertaţie, teză; *кандида́тская ~* disertaţie de candidat, teză de candidat *(în ştiinţă); защища́ть до́кторскую ~ю* a susţine teza de doctorat.

диссиде́нт, *-а m.* **1.** *(ist. bis.)* disident, schismatic *(mai ales la catolici).* **2.** disident.

диссиде́нтский *adj.* **1.** *(ist. bis.)* disident, schismatic. **2.** de disident.

диссимиляти́вный *adj.* de disimilaţie, disimilator, disimilativ.

диссимиля́ция, *-и f. sg.* disimilare, disimilaţie; *(lingv.) прогресси́вная ~* disimilaţie progresivă.

диссона́нс, *-а m.* **1.** disonanţă. **2.** *(fig.)* discordanţă, discordie.

диссони́ровать, *-рует vb. pf.* şi *ipf. (muz.)* a produce o disonanţă.

диссони́рующий *part.* şi *adj. (muz.)* disonant.

диссоциа́ция, *-и f. (chim. fiz.)* disociere, disociaţie.

дистанцио́нн|ый *adj.* de distanţă; *(mil.) ~ая тру́бка* focos fuzant.

диста́нци/я, *-и f.* distanţă, parcurs, traseu; *на большо́й ~и* la o mare distanţă; *~ пути́* secţie de întreţinere a unui drum; *нача́льник ~и* şeful secţiei de întreţinere.

дистиллиро́ванн|ый **1.** *p.t.p.* de la *дистиллиро́вать.* **2.** *adj.* distilat; *~ая вода́* apa distilată.

дистилли́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a distila; *~ во́ду* a distila apă.

дистилля́тор, *-а m.* distilator.

дистилля́ция, *-и f. sg.* distilare; *ва́куумная ~* distilare în vid.

ди́стих, *-а m. (lit.)* distih.

дисто́рсия, *-и f. (fiz.)* distorsiune.

дистро́фик, *-а m. (med.)* distrofic, bolnav de distrofie.

дистрофи́ческий *adj. (med.)* de distrofie, distrofic.

дистрофи́я, *-и f. sg. (med.)* distrofie.

дисципли́н|а[1], **-ы** *f. sg.* disciplină; *парти́йная ~* disciplină de partid; *желе́зная ~* disciplină de fier; *соблюда́ть ~у* a păstra/a respecta disciplina; *трудова́я ~* disciplina muncii, disciplină în muncă; *фина́нсовая ~* disciplină financiară; *шко́льная ~* disciplină şcolară; *во́инская ~* disciplină militară; *кре́пкая ~* disciplină severă; *па́лочная ~* disciplina bâtului.

дисципли́н/а[2], **-ы** *f.* disciplină, ramură de ştiinţă; *гуманита́рные ~ы* discipline umaniste; *истори́ческие ~ы* discipline istorice.

дисциплина́рн/ый *adj.* disciplinar; *(mil.) ~ уста́в* statut disciplinar; *~ое взыска́ние* sancţiune/pedeapsă disciplinară ◇ *(înv.) (mil.) ~ батальо́н* batalion disciplinar.

дисциплини́рованность, **-и** *f. sg.* spirit de disciplină.

дисциплини́ровать, **-рую, -руешь** *vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a disciplina, a obişnui cu disciplina.

дисциплини́рованный *adj.* disciplinat.

дитя́ *gen.* şi *dat. дита́ти n.* **1.** *(înv.)* copil mic, prunc. **2.** *(fig.)* produs, copil; *~ про́шлого ве́ка* produs al secolului trecut; *~ приро́ды* copil al naturii, fiu al naturii ◇ *(prov.) пока́ ~ не пла́чет, мать не разуме́ет* copilul pînă nu plînge, mama nu-i dă să sugă (ţîţă).

дифира́мб, **-а** *m.* **1.** *(ist.)* ditiramb. **2.** osanale, laudă, preamărire ◇ *петь ~ы кому́-л.* a cînta osanale (cuiva), a ridica în slăvi, a linguşi pe cineva.

дифирамби́ческий *adj.* **1.** *(ist.)* ditirambic. **2.** de osanale, de laudă, de preamărire.

дифосге́н, **-а** *m. (chim.)* difosgen.

дифра́кция, **-и** *f. (fiz.)* difracţie.

дифтери́йный *adj. (med.) v. дифтери́тный*

дифтери́т, **-а** *m. sg. (med.)* difterie.

дифтери́тн|ый *adj.* difteric, de difterie; *~ая приви́вка* ser antidifteric.

дифтери́я, **-и** *f. sg. v. дифтери́т.*

дифто́нг, **-а** *m. (lingv.)* diftong.

дифтонгиза́ция, **-и** *f. sg. (lingv.)* diftongare.

диффама́ция, **-и** *f. sg.* defăimare, calomniere *(prin presă)*.

дифференциа́л, **-а** *m.* **1.** *(mat.)* diferenţială. **2.** *(tehn.)* diferenţial.

дифференциа́льн|ый *adj. (ec. mat.)* diferenţial; *~ тари́ф* tarif diferenţial; *~ое исчисле́ние* calcul diferenţial.

дифференциа́ция, **-и** *f. sg.* diferenţiere, diversificare.

дифференци́рование, **-я** *n. sg. (mat.)* diferenţiere, derivare.

дифференци́рованн/ый *adj.* diferenţiat; *~ая опла́та труда́* remunerare diferenţiată a muncii; *~ые но́рмы поощре́ния* norme diferenţiate de stimulare.

дифференци́ровать, **-рую, -руешь** *vb. pf.* şi *ipf. acuz.* **1.** a diferenţia, a deosebi, a diversifica. **2.** *(mat.)* a calcula o diferenţială.

диффу́зия, **-и** *f. (fiz.)* difuziune; *ио́нная ~* difuziune ionică.

диффу́зный *adj. (fiz.)* obţinut prin difuziune.

диффузо́р, **-а** *m. (tehn.)* difuzor.

дихотоми́я, **-и** *f.* dihotomie.

дича́ть, **-а́ю, -а́ешь** *vb. ipf.* (*pf. одича́ть*). **1.** *(о растениях, животных)* a se sălbătici. **2.** *(fig.) (становиться нелюди́мым — о челове́ке)* a se sălbătici, a deveni ursuz.

дичи́ться, **-чу́сь, -чи́шься** *vb. ipf.* a se sfii, a fi timid/nesociabil, a fugi de oameni.

дичко́вый *adj. (silv.)* de puiet sălbatic, de puiet natural de pădure.

дичо́к, **-чка́** *m.* **1.** *(hort.)* puiet sălbatic, port-altoi natural, puiet de pădure; *я́блоня-~* puiet de măr pădureţ, măr nealtoit. **2.** *(fig. fam.)* (om) sfios, timid, sălbatic.

дич/ь, **-и** *f. sg.* **1.** *col.* vînat; *мно́го вся́кой ~и* vînat mult şi felurit. **2.** *(вздор)* absurdităţi, prostii, braşoave; *поро́ть ~* a spune verzi şi uscate; a îndruga la prostii. **3.** *(глушь)* loc sălbatic, paraginâ.

диэ́др, **-а** *m. (mat.)* diedru.

диэле́ктрик, **-а** *m. (fiz.)* dielectric, substanţă rea conducătoare de electricitate.

диэлектри́ческ/ий *adj. (fiz.)* dielectric; *~ая анте́нна* antenă dielectrică; *~ая поляриза́ция* polarizare dielectrică; *~ая постоя́нная* constantă dielectrică; *~ая проница́емость* permeabilitate dielectrică; *~ое по́ле* cîmp dielectric.

диэфи́р, **-а** *m. (chim.)* dieter.

дла́нь, **-и** *f. (înv.)* mînă, palmă.

длин|а́, **-ы́** *f. sg.* lungime, întindere; *в ~у́ и в ширину́* în lungime şi în lăţime; *во всю ~у́* în toată lungimea.

длинноволо́сый *adj.* cu părul lung, cu plete lungi.

длинноголо́в|ый *adj.* **1.** cu capul lunguieţ (alungit). **2.** *~ый,* **-ого** *m.* dolicocefal.

длиномер, **-а** *m. (tehn.)* aparat de măsurat lungimi.

длинноно́гий *adj.* cu picioare lungi, lung de picioare.

длинноно́сый *adj.* cu nasul lung, cu nasul mare.

длиннополый *adj.* cu poale lungi.

длиннота́, **-ы́** *f.* **1.** *sg.* lungime, durată; *~ пути́* durata drumului. **2.** *pl.* lungimi, poliloghie, prolixitate.

длинношёрстый *adj.* mitos, cu păr lung, cu blană cu firul lung.

дли́нный *adj.* lung, îndelungat; *~ рука́в* mînecă lungă; *~ переры́в* pauză lungă ◇ *~язы́к (у кого́-л.)* c gură spartă; are limbă lungă; nu ştie să-şi ţină gura; *~ рубль* ciştig mare şi uşor.

дли́тельность, **-и** *f. sg.* durată.

дли́тельн|ый *adj.* îndelungat, lung, de lungă durată; *~ое отсу́тствие* absenţă îndelungată; *~ая боле́знь* boală de lungă durată; *~ о́тпуск* concediu lung; *(lingv.) ~ые согла́сные* consonante continue.

длить, **длю, дли́шь** *vb. (pf. продли́ть) acuz.* a prelungi, a lungi; *~ спо́ры* a lungi discuţiile.

дли́/ться, **дли́тся** *vb. ipf. (pf. продли́ться)* a dura, a dăinui, a se prelungi, a ţine mult.

для *prep.* cu *gen.* pentru; *~ вас* pentru dumneavoastră; *вагон ~ куря́щих* vagon pentru fumători; *я́щик ~ пи́сем* cutie de scrisori; *вре́дно ~ здоро́вья* este dăunător sănătăţii; *всё ~ побе́ды* totul pentru victorie; *~ того́, что́бы* pentru ca, pentru a, ca să, spre a; *не́ ~ чего* n-are rost, e inutil să ...; *мне не́ ~ чего торопи́ться* n-am de ce să mă grăbesc.

дневáлить, **-лю, -лишь** *vb. ipf. (mil.)* a fi (de) planton.

дневáльный, **-ого** *m. (mil.)* planton.

дневáть, **днюю, днюешь** *vb. ipf.* a petrece o zi undeva, a face popas de o zi ◇ *~ и ночева́ть где-л.* a fi/a petrece zile şi nopţi undeva.

днёвка, **-и** *f. (mil.)* popas de o zi *(în marş)*.

дневни́к, **-á** *m.* **1.** jurnal, însemnări zilnice; *~ писа́теля* jurnalul unui scriitor. **2.** carnet de note.

дневн/о́й *adj.* **1.** de zi, din timpul zilei; *~ые часы́* orele de după amiază; *~о́е собра́ние* şedinţă de după masă; *~ спекта́кль* spectacol de zi, matineu; *~ свет* lumina zilei; *~а́я сме́на* schimb de zi. **2.** zilnic, de o zi, pentru o zi; *~ за́работок* leafa, salariu/retribuţie pe o zi.

днём *adv.* ziua, în cursul zilei; după amiază, după masă; *вчера́ ~* ieri după masă.

днúще, **-а** *n.* fund *(de butoi, de luntre)*.

дно, *дна n.* **1.** *sg.* fund *(la ape)*; *~ мо́ря* fundul mării; *на дне* la/pe/în fund; *пуска́ть ко дну́* a scufunda; *идти́ ко дну́* a merge la fund, a se scufunda. **2.** fund; *~ бо́чки* fund de butoi; *~ повóзки* pomostină, podină a căruţei; *вы́пить до дна* a bea pînă la fund ◇ *золото́е ~* sac cu aur, mină de aur, afacere bănoasă; *до дна* pînă la fund, pînă la capăt, pînă la epuizare; *испо́льзовать ресу́рсы до дна* a epuiza toate resursele; *вверх дном* răvăşit, în dezordine, claie peste grămadă; *ни дна тебе́, ни покры́шки* să n-ai parte de mormînt; *вверх дном переверну́ть* a răsturna cu fundul în sus; a da (totul) peste cap; *на дне души́* în adîncul sufletului; *со дна морско́го доста́ть* a aduce din fundul mării, a scoate din pămînt din iarbă verde.

днооч|исти́тельный *adj. (tehn.)* de dragare a fundului.

дноуглуби́тель, **-я** *m. (tehn.)* dragă.

до[1] *prep.* cu gen. **1.** pînă la, pînă; *до го́рода 5 киломе́тров* pînă în oraş sînt 5 km; *де́ти до 14 лет* copiii sub patrusprezece ani; *до ве́чера* pînă seara; *до после́дней ка́пли* pînă la ultima picătură; *до конца́* pînă la sfîrşit; *до кра́йности* pînă la extrem; *до са́мой сме́рти* pînă la moarte; *люби́ть до безу́мия* a iubi la nebunie; *промо́кнуть до косте́й* a fi ud pînă la piele. **2.** *(пе́ред)* înainte de; *до войны́*

înainte de război; *до наступле́ния моро́зов* pînă ce vor da gerurile; *до революцио́нных* înainte de revoluţie. **3.** *(около, приблизительно)* aproximativ, aproape, cam, circa; *в библиоте́ке до 10.000 книг* biblioteca are circa zece mii de volume; ◇ *до сих пор* pînă acum; *вплоть до...* mergînd pînă la...; chiar pînă la...; *до того́, как...* înainte de...; *до тех пор, пока́...* pînă cînd ...; *до того́, что...* într-atît că ...; *не до (кого́-л. чего́-л. кому́-л.)* nu-i arde de...; n-are chef de...; *мне не до шу́ток* nu-mi arde de glume; *до чего́ он глуп!* cît de prost este!, cît poate să fie de prost!; *до свида́ния!* la revedere!; *до за́втра!* pe mîine! la revedere!; *до поры́ до вре́мени* pînă la un timp; *что до...* în ceea ce priveşte ...; *до изве́стной сте́пени* pînă la un anumit grad.

до[2] *n. indecl. (muz.)* do.

добав/ить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. добавля́ть) gen.* sau *acuz.* a adăuga, a completa, a mai da, a mai pune; *мне не́чего ~* nu mai am nimic de adăugat.

доба́вка, *-и f.* adaos, supliment, spor.

добавле́ни|е, *-я n.* **1.** *(действие) sg.* adăugare. **2.** *(то, что добавляется)* adaos, supliment, apendice;◇ *в ~* completînd; *в ~ ко всему́ ска́занному* adăugînd la toate cele spuse; *примеча́ния и ~я* note şi adăugiri.

добавля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *доба́вить.*

доба́вочный *adj.* suplimentar, accesoriu; *~ сбор* taxă suplimentară; suprataxă.

добега́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *добежа́ть*

добе́га/ться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a alerga prea mult ◇ *вот, ~лся!* ai dat de dracu!

добе/жа́ть, *-егу́, -ежи́шь vb. pf. (ipf. добега́ть)* a ajunge în fugă (pînă la), a da o fugă; *~ до реки́* a da o fugă pînă la rîu; *я ми́гом ~гу́ домо́й* într-o fugă ajung acasă.

добела́ *adv.* **1.** pînă se face alb. **2.** *(tehn.)* pînă la incandescenţă.

добива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *доби́ть.*

добива́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *доби́ться*

добира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *добра́ть*

добира́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *добра́ться*

доби́/ть, *-бью, -бьёшь vb. pf. (ipf. добива́ть) acuz.* **1.** a da lovitura de graţie, a da gata pe cineva. **2.** a sparge complet, a sparge de tot; a sparge şi restul *(dintr-o garnitură, dintr-un serviciu).*

доби́/ться, *-бью́сь, -бьёшься vb. pf. (ipf. добива́ться) gen.* a reuşi, a izbuti, a ajunge să..., a parveni să..., a obţine după un efort, a realiza; *он ~лся своего́* a obţinut ceea ce a vrut; *~ невозмо́жного* a izbuti ceea ce părea cu neputinţă; *~ успе́хов* a obţine succese; *~ повыше́ния производи́тельности труда́* a obţine o sporire a productivităţii muncii; *~ мо́лку* a o scoate la capăt; *от него́ сло́ва не добьёшься* nu-i poţi scoate o vorbă din gură.

до́блестный *adj.* viteaz, glorios.

до́блесть, *-и f. sg.* vitejie, bărbăţie, spirit de sacrificiu, eroism; *вои́нская ~* bărbăţie ostăşească; *трудова́я ~* eroism în muncă.

добра́сывать *vb. ipf.* de la *добро́сить*

добра́ть, *-беру́, -берёшь vb. pf. (ipf. добира́ть) acuz.* sau *gen.* **1.** a lua, a culege, a aduna *(suplimentar).* **2.** a termina de adunat *(de luat, de cules).*

добра́/ться, *-беру́сь, -берёшься vb. pf. (ipf. добира́ться) до+ gen.* a ajunge/a atinge (cu greu)..., a răzbi; *наси́лу ~лись до́ дому* cu greu am ajuns acasă; *(fig.)* *наконе́ц ~лись до и́стины* în sfîrşit, am aflat adevărul; *(fig.) ~ до су́ти де́ла* a răzbate pînă în miezul chestiunii; *я ещё до тебя́ доберу́сь!* vei încăpea tu odată pe mîna mea, ai să-mi cazi tu în mînă!

добра́чн/ый *adj.* dinainte de căsătorie.

добрести́, *-ду́, -дёшь vb. pf.* a ajunge la, a se tîrî pînă la....

добре́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf.* **1.** *(pf. подобре́ть)* a deveni mai bun, a deveni mai blajin. **2.** *(pf. раздобре́ть)* a se îngrăşa.

добр/о́[1], *-á n. sg.* **1.** bine; *жела́ть ~á кому́-л.* a dori cuiva binele. **2.** avut, avuţie, avere, bunuri; *наро́дное ~* avutul poporului; *чужо́е ~* averea altuia;

(iron.) тако́го ~á мне не ну́жно n-am nevoie de un chilipir ca ăsta ◇ *жить-поживать, да ~á наживать* să trăiţi, să înfloriţi; *за ~ ~о́м плати́т* bine faci, bine găseşti; *~á не вы́йдет из чего́-л.* n-are să iasă nimic bun din asta; *(prov.) от ~á ~á не и́щут* omul nu fuge de colac, ci de ciomag; de bine nimeni nu fuge; *поминать ~о́м* a pomeni/a-şi aminti cu drag; *не к ~у́* nu-i a bine, nu miroase a bine; *(prov.) нет ху́да без ~á* tot răul e spre bine; *плати́ть ~о́м за зло* a răsplăti răul cu bine; *чужи́м ~о́м подноси́ть ведро́м* a fi darnic cu bunul altuia.

добро́[2] *adv. (reg.)* bine!, aşa!, bun!, fie!; *~! сде́лаем так!* bine, aşa vom face!◇ *~ пожа́ловать!* bine aţi venit!

добро́[3] *conj. condiţională (cu partic. «бы» sau «б»)* dacă...; bine ar fi dacă...; de...; măcar de...; să zicem că...; *~ бы он сам был здесь* măcar dacă ar fi fost aici el în persoană.

добровóлец, *-льца m.* voluntar.

добровóльно *adv.* de bună voie, benevol, liber consimţit.

добровóльност/ь, *-и f. sg.* liber consimţămînt, caracter benevol *(al unei acţiuni); при́нцип ~и* principiul liberului consimţămînt.

добровóльн/ый *adj.* voluntar, benevol, de bună voie, liber consimţit; *на ~ых нача́лах* benevol; pe baza liberului consimţămînt; *~ труд* muncă voluntară.

добровóльческий *adj.* de voluntar.

добродéтель, *-и f.* virtute.

добродéтельный *adj.* virtuos.

добродýшие, *-я n. sg.* blîndeţe, bunătate, atitudine/fire blajină.

добродýшный *adj.* bun, blînd, fire blajină.

доброжела́тель, *-я m.* binevoitor.

доброжела́тельный *adj.* binevoitor, favorabil.

доброжела́тельство, *-а n. sg.* atitudine binevoitoare, bunăvoinţă, atitudine favorabilă.

доброка́чественность, *-и f. sg.* însuşirea/faptul de a fi de calitate bună.

доброка́чествен|ный *adj.* **1.** de bună calitate; *~ това́р* marfă de bună calitate. **2.** *(med.)* benign; *~ая о́пухоль* tumoare benignă.

добро́м *adv.* de bună voie, cu binele, cu binişorul.

добронра́вие, *-я n. sg. (inv.)* purtare bună, conduită bună, bunăcuviinţă.

добронра́вный *adj. (înv.)* cuviincios, bine crescut, cu o conduită bună, cu purtare frumoasă, politicos.

добропоря́дочный *adj.* cumsecade, cuviincios, de treabă.

добросерде́чие, *-я n. sg. (înv.) v. добросерде́чность*

добросерде́чность, *-и f. sg.* cordialitate, blîndeţe.

добросерде́чный *adj.* bun la inimă, blînd, compătimitor.

добро́сить, *-о́шу, -о́сишь vb. pf. (ipf. добра́сывать) acuz.* a arunca, a azvîrli *(pînă la un anumit loc).*

добросо́вестность, *-и f. sg.* **1.** bună credinţă. **2.** conştiinciozitate, caracter conştiincios.

добросо́вестный *adj.* **1.** de bună-credinţă; *(jur.) ~ владе́лец* posesor de bună-credinţă. **2.** conştiincios.

добрососе́дск/ий *adj.* de bună vecinătate; *~ие отноше́ния* relaţii de bună vecinătate.

доброт/а́, *-ы́ f. sg.* bunătate; *олицетворе́ние ~ы* întruchiparea bunătăţii.

добро́тность, *-и f. sg.* bună calitate, trăinicie; *~ сукна́* calitate bună a stofei.

добро́тн/ый *adj.* bun, de bună calitate, solid, durabil, trainic; *~ое сукно́* stofă durabilă, stofă de bună calitate.

до́бр/ый *adj.* **1.** bun; *~ челове́к* om bun; *~ая душа́* suflet bun; *~ые дела́* fapte bune; *у него́ ~ое се́рдце* e bun la inimă. **2.** intim; *~ые знако́мые* cunoştinţe intime; prieteni buni. **3.** impecabil, cinstit, nepătat, ireproşabil; *~ое и́мя* nume nepătat. **4.** *(о количестве)* cel puţin, pe puţin, nu mai puţin; *оста́лось пройти́ ~ых три киломе́тра* ne-au mai rămas de mers cel puţin trei km. ◇ *будь ~, бу́дьте ~ы́* fii bun, fiţi bun, dacă sînteţi bun; *твой ~ая воля́* cum vrei, te priveşte; *по ~ой во́ле* de bună voie, benevol; *~ ма́лый* băiat cumsecade, om cumsecade, bun băiat; *~ые лю́ди* oameni buni; *прояви́ть ~ую во́лю* a manifesta/a da dovadă de bunăvoinţă; *лю́ди ~ой во́ли* oameni de bună-credinţă; *всего́ ~ого!* toate cele

bune!, cu bine!; ~ *день!* bună ziua!; ~*ое у́тро!* bună dimineaţa!; ~ *ве́чер!* bună seara!; *cuv. modal чего́* ~*ого* te pomeneşti că...; mai ştii...; *в* ~ *час!* într-un ceas bun!; să fie cu noroc!

добря́к, *-á m.* om bun.

добуди́/ться, *-ужу́сь, -у́дишься vb. pf. gen.* a trezi, a scula (cu greu); *с трудо́м* ~ *кого́-л.* a trezi greu pe cineva.

добыва́ние, *-я n. sg.* **1.** *(де́йствие)* procurare, obţinere, dobîndire; ~ *средств к жи́зни* procurarea mijloacelor de existenţă. **2.** extragere.

добыва́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *добы́ть*

добыва́ющ/ий 1. *part. prez. act.* de la *добыва́ть.* **2.** *adj.* extractiv; ~*ая промы́шленность* industrie extractivă.

добы́тчик, *-а m. (pop.)* cel care cîştigă; cel care aduce venituri, susţinătorul (familiei).

добы́ч/а, *-и f. sg.* **1.** *(действие)* dobîndire, procurare, obţinere. **2.** extragere. **3.** producţie *(în industria extractivă)*; ~ *ка́менного у́гля* producţia de cărbuni. **4.** captură, bunuri capturate; *вое́нная* ~ captură de război. **5.** pradă, vînat; ~ *пушно́го зве́ря* vînatul animalelor de blană.

дова́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *доварѝть*

доварѝть, *-арю́, -а́ришь vb. pf. (ipf. дова́ривать) acuz.* a fierbe bine, a fierbe pînă la capăt.

доведе́ние, *-я n. sg.* ducere (la bun sfîrşit), îndeplinire, desăvîrşire; ~ *дела до конца́* ducerea unei chestiuni pînă la capăt.

довез/ти́, *-зу́, -зёшь vb. pf. (ipf. довози́ть) acuz.* a duce, a transporta; a căra *(pînă la locul stabilit)*; ~ *дрова́ до́ дому* a transporta lemnele pînă acasă.

дове́ренност/ь, *-и f.* **1.** procură, mandat, delegaţie; *по* ~*и* prin procură; ~ *на получе́ние де́нег* delegaţie pentru încasarea banilor; *дать* ~ a da o procură/un mandat. **2.** *(înv.)* încredere; *лиши́ться* ~*и* a pierde încrederea.

дове́ренн/ый 1. *p.t.p.* de la *дове́рить.* **2.** *adj.* însărcinat, împuternicit, delegat; ~*ое лицо́* mandatar, împuternicit. **3.** ~**ый,** *-ого m.* împuternicit, mandatar, delegat.

дове́ри/е, *-я n. sg.* încredere; *заслу́живающий* ~*я* demn de încredere; *злоупотребле́ние* ~*ем* abuz de încredere; *пита́ть* ~ *к кому́-л.* a avea încredere în cineva; *не внуша́ть* ~*я* a nu inspira încredere; *обману́ть чье-л.* ~ a înşela încrederea cuiva; *сле́пое* ~ încredere oarbă; *вы́йти из* ~*я кого́-л.* a pierde încrederea cuiva; *завоева́ть чье-л.* ~ a cîştiga încrederea cuiva; *злоупотребля́ть* ~*ем* a abuza de încredere; *ока́зывать* ~ a acorda încredere; *вкра́сться в* ~ a cîştiga încredere, a se furişa în inima cuiva; *по́льзоваться чьим-л.* ~*ем* a se bucura de încrederea cuiva ◇ *во́тум* ~*ия* vot de încredere.

дове́ритель, *-я m. (jur.)* mandant, comitent.

дове́рительн/ый *adj.* **1.** de încredere; ~ *тон* ton de încredere. **3.** *(înv.)* confidenţial, secret; ~*ое письмо́* scrisoare confidenţială.

дове́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. дове́рять) dat.* **1.** cu *acuz.* a încredinţa; ~ *та́йну* a încredinţa un secret; ~ *де́ньги* a încredinţa bani. **2.** cu *inf.* a împuternici, a însărcina, a delega; ~ *получи́ть де́ньги* a da delegaţie *(cuiva)* pentru a încasa bani.

дове́риться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. дове́ря́ться) dat.* a se încrede, a avea încredere, a se încredinţa.

довернýть, *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. довёртывать) acuz. (pop.)* a înşuruba pînă la capăt.

дóверху *adv.* pînă sus, cu vîrf, plin de tot; *напо́лнить корзи́ну* ~ a umple coşul cu vîrf.

дове́рчиво *adv.* cu încredere.

дове́рчивость, *-и f. sg.* credulitate.

дове́рчивый *adj.* încrezător, credul, lesne crezător.

довершáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *довершѝть*

довершéние, *-я n. sg.* desăvîrşire, încununare, ducere la capăt/la bun sfîrşit, terminare ◇ *в* ~ *всего́* pe deasupra; *в* ~ *бед* colac peste pupăză.

довершѝть, *-шу́, -ши́шь vb. pf. (ipf. довершáть) acuz.* a termina, a desăvîrşi, a sfîrşi, a duce la capăt, a isprăvi.

доверя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *дове́рить*

доверя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *дове́риться*

дове́сить, *-ве́шу, -ве́сишь vb. pf. (ipf. дове́шивать) acuz.* **1.** a recîntări *(pentru a adăuga cantitatea lipsă).* **2** *(cu negaţie)* a da lipsă la cîntar; *не* ~ *200 гра́ммов* a da lipsă la cîntar 200 de grame.

дове́сок, *-ска m.* adaos *(pentru a completa lipsa la cîntar).*

довести́, *-еду́, -едёшь vb. pf. (ipf. доводи́ть) acuz.* cu *до-* ÷ *gen.* **1.** a duce, a aduce, a conduce; ~ *до́ дому* a aduce/a conduce/a însoţi pînă acasă. **2.** *(провести до чего-л.)* a prelungi, a întinde pînă la...; ~ *желе́зную доро́гу до мо́ря* a prelungi calea ferată pînă la mare; ~*до конца́* a duce la bun sfîrşit; **3.** *(fig.)* a provoca, a produce, a aduce în stare de..., a împinge, a duce la...; ~ *до слёз* a face (pe cineva) să plîngă; ~ *до отча́яния* a duce pînă la disperare. **4.** *(увеличить или уменьшить)* a ridica; a reduce. ~ *до ми́нимума* a reduce la minimum; ~ *вы́пуск проду́кции до...* a ridica producţia pînă la... ◇ ~ *до све́дения* a aduce la cunoştinţă; a face cunoscut, a comunica, a încunoştiinţa; ~ *до абсу́рда* a reduce la absurd; ~ *до совершéнства* a aduce la desăvîrşire.

дове|сти́сь, *-едётся vb. pf. impers. (ipf. доводи́ться)* a se întîmpla; a avea prilej; ~*ло́сь встре́титься* s-a întîmplat să ne întîlnim; *мне* ~*лось там побыва́ть* am avut prilejul să trec pe acolo.

дове́шать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. дове́шивать) acuz.* a termina, a isprăvi/ a sfîrşi de atîrnat/ de întins ceva.

дове́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *дове́шать* şi *дове́сить*

довзыска́ть, *-ыщу́, -ы́щешь vb. pf. (ipf. довзы́скивать) acuz.* a urmări, a reclama; a încasa un rest/ o rămăşiţă/ o diferenţă.

довзы́скивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *довзыска́ть*

довле́ть[1], *-éет vb. ipf. dat. (înv.)* a satisface, a fi îndestulător ◇ ~ *себе́* a nu depinde de nimeni şi de nimic.

довле́ть[2], *-éет vb. ipf. над* + *instr.* a asupri, a domina, a apăsa.

до́вод, *-а m.* argument, dovadă, probă; *ве́ский* ~ argument puternic; *убеди́тельные* ~*ы* argumente convingătoare; *несостоя́тельные* ~*ы* argumente care nu stau în picioare, argumente neîntemeiate; *приводи́ть* ~*ы* a aduce argumente, a argumenta, a aduce dovezi; ~*ы за и про́тив* argumente pro şi contra.

доводи́ть, *-ожу́, -о́дишь vb. ipf.* de la *довести́*

дово́дка, *-и f. (tehn.)* finisare, rectificare, nivelare.

дово́дчик, *-а m. (tehn.)* ajustor.

дово́льно *adv.* **1.** *pred. cu gen.* (e) de ajuns, suficient, destul, ajunge; *с тебя́ и э́того* ~ ţie-ţi ajunge şi atîta. **2.** destul, destul de... într-o măsură oarecare; ~ *краси́вый* destul de frumos; *я* ~ *натерпе́лся* am îndurat destul; *уже́* ~ *по́здно* e destul de tîrziu. **3.** ajunge!, termină!, basta!; ~ *шали́ть!* ajunge cu năzbîtiile, lasă strengăriile!; ~ *об э́том!* ajunge, destul, isprăveşte odată!; ~ *спо́рить*; ~ *спо́ров!* să terminăm cu discuţiile!, destul cu vorba! **4.** cu mulţumire, mulţumit, satisfăcut; ~ *улыба́ться* a zîmbi mulţumit/cu satisfacţie.

дово́льн|ый *adj.* mulţumit, satisfăcut; ~ *рабо́той* mulţumit de muncă; *быть* ~*ым* a fi mulţumit; *я дово́лен тобо́й* sînt mulţumit de tine; *с* ~*ым ви́дом* cu un aer satisfăcut; *быть* ~*ым собо́й* a fi mulţumit de sine.

дово́льствие, *-я n. sg. (mil.)* aprovizionare; *вещево́е* ~ efecte militare; *де́нежное* ~ soldă, hrană în bani; *зачисля́ть на* ~ a pune în subzistenţă.

дово́льств|о, *-а n. sg.* **1.** *(достаток)* bunăstare, îndestulare, belşug; *жить в* ~*е* a trăi în belşug. **2.** *(удовлетворение)* mulţumire, satisfacţie, plăcere.

дово́льствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf. acuz. (mil.)* a aproviziona; ~ *войска́* a aproviziona armata.

дово́льствоваться, *-твуюсь, -твуешься vb. ipf. (pf. удово́льствоваться).* **1.** *instr.* a se mulţumi, a fi satisfăcut; ~ *ма́лым* a se mulţumi cu puţin. **2.** *(mil.)* a se aproviziona, a fi aprovizionat.

довы́боры, *-ов pl.* alegeri parțiale, alegeri complementare.

дог, *-а m.* dog *(rasă de câini)*.

догада́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. дога́дываться)* a ghici, a pricepe, a găsi soluția.

дога́дк|а, *-и f. sg.* **1.** bănuială, presupunere; *теря́ться в ~ах* a se pierde în presupuneri. **2.** *(pop.)* perspicacitate, pătrundere, agerime.

дога́дливость, *-и f. sg. v. дога́дка (2)*

дога́дливый *adj.* perspicace, ager, pătrunzător, sagace, isteț.

дога́дываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *догада́ться*

догляде́ть, *-яжу́, -ади́шь vb. pf. (ipf. догля́дывать)* **1.** *acuz.* a vedea (până la capăt). **2.** *за + instr.* a supraveghea (cu atenție).

до́гма, *-ы f.* dogmă.

догма́т, *-а m. (bis.)* dogmă.

догмати́зм, *-а m. sg.* dogmatism.

догмати́к, *-а m.* dogmatic.

догмати́ческ|ий *adj.* **1.** dogmatic; *~ое мышле́ние* gîndire dogmatică. **2.** *(не допуска́ющий возраже́ний)* categoric, care nu admite obiecții; *~ тон* ton categoric.

догмати́чный *adj. v. догмати́ческий*

догна́ть, *-гоню́, -го́нишь vb. pf. (ipf. догоня́ть) acuz.* a ajunge (din urmă); *~ и перегна́ть* a ajunge și a întrece.

догова́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *договори́ть*

договори́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *договори́ться*

до́гово́р, *-а m.* contract, convenție, tratat, pact; *трудово́й ~* contract de muncă; *коллекти́вный ~* contract colectiv; *~ ку́пли-прода́жи* contract de vînzare-cumpărare; *ми́рный ~* tratat de pace; *~ о ненападе́нии* pact de neagresiune; *~ о взаи́мной по́мощи* pact de asistență mutuală; *торго́вый ~* tratat comercial; *заключи́ть ~* a încheia un contract, a contracta; *каба́льный ~* contract înrobitor; *нару́шить ~* a încălca/a nu respecta contractul/un tratat.

договорённост|ь, *-и f. sg.* înțelegere acord; *дости́гнуть ~и* a realiza un acord; *на осно́ве ~и* pe bază de înțelegere.

договори́ть, *-рю́, -ришь vb. pf. (ipf. догова́ривать) acuz.* a termina de vorbit, a sfîrși cuvîntarea; *дать ~* a lăsa să spună tot ce are de spus.

договори́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. догова́риваться)* **1.** *prepl.* a ajunge la înțelegere, a se pune/a cădea de acord; a conveni, a se învoi, a se înțelege; *~ об усло́виях* a se pune de acord asupra condițiilor. **2.** *до + gen.* a vorbi; *~ до хрипоты́* a vorbi pînă la răguşeală; a nu mai putea vorbi; *~ до абсу́рда* a termina prin a spune o absurditate.

догово́рн|ый *adj.* contractual, convențional, din tratat; *~ые обяза́тельства* obligații contractuale; *на ~ых нача́лах* pe baze contractuale.

доголá *adv.* pînă la piele, gol-goluț.

догоня́лки, *-лок pl.* de-a prinselea *(joc de copii)*.

догоня́|ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *догна́ть* ◇ *~й ве́тра в по́ле* ia-l de unde nu-i.

догора́ние, *-я n. sg.* sfîrșitul arderii; stingere.

догора́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *догоре́ть*

догоре́|ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. догора́ть)* a arde pînă la capăt, a se stinge; *свечи́ ~ли* luminările au ars pînă la capăt.

догрема́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* de la *догрести́*

догрести́, *-гребу́, -гребёшь vb. pf. (ipf. догреба́ть)* a vîsli pînă la...

догружа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *догрузи́ть*

догрузи́ть, *-гружу́, -гру́зишь vb. pf. (ipf. догружа́ть)* **1.** *(кончить грузить)* a termina de încărcat. **2.** *(дополнительно)* a mai încărca.

додава́ть, *-даю́, -даёшь vb. ipf.* de la *дода́ть*

дода́ть, *-а́м, -а́шь, -а́ст; -ади́м, -ади́те, -ади́т vb. pf. (ipf. додава́ть) acuz.* a mai da, a da și restul; *~ де́сять рубле́й* a mai plăti zece ruble *(care rămăseseră de plătit)*; *~ осталь-но́е* a da restul; a plăti restul.

дода́ча, *-и f. sg.* plata unei diferențe.

додекафо́ния, *-и f.* dodecafonie.

додекафо́нный *adj.* dodecafonic.

додека́эдр, *-а m. (geom.)* dodecaedru.

доде́лать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. доде́лывать) acuz.* **1.** a face ceea ce rămăsese de făcut; a completa, a isprăvi, a duce la bun sfîrșit, a termina. **2.** *(дополнительно подправить)* a remedia, a completa.

доде́лка, *-и f. sg. (pop.)* isprăvire, completare, terminare; *(tehn.)* finisare.

доде́лывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *доде́лать*

додержа́ть, *-держу́, -де́ржишь vb. pf.* a ține pînă la..., a mai ține.

додýмать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. додýмывать) acuz.* a cugeta adînc, a chibzui *(tot, amănunțit)*.

додýматься, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. додýмываться) до + gen.* a-și da seama; a ajunge la o soluție, a ajunge la o concluzie/la o idee; *~ до интере́сной мы́сли* a ajunge la o idee interesantă.

додýмывать, *-аю, -аешь vb. ipf. v. додýмать*

додýмываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *додýматься*

доеда́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *доесть*

доезжа́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *дое́хать*

дое́ние, *-я n. sg. (действие)* muls, mulsoare; *~ коро́в* mulsul vacilor.

дое́сть, *-е́м, -е́шь, -е́ст; -едим, -еди́те, -едя́т vb. pf. (ipf. дое́дать) acuz.* a termina de mîncat, a mînca pînă la sfîrșit, a mînca tot.

дое́хать, *-е́ду, -е́дешь vb. pf. (ipf. доезжа́ть) до + gen.* a ajunge pînă la... *(cu mijloace de locomoție)*; *~ли до ме́ста назначе́ния* am ajuns la destinație.

дож, *-а m. (ist.)* doge; *дворе́ц ~ей* palatul dogilor.

дожа́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *дожа́рить*

дожа́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. дожа́ривать)* a prăji bine, a prăji pînă la capăt.

дожа́ть, *-жну́, -жнёшь vb. pf. (ipf. дожина́ть) acuz.* a termina de secerat; *~ пшени́цу* a termina de secerat grîul.

дожда́|ться, *-у́сь, -ёшься (ipf. дожида́ться) vb. pf. gen.* **1.** a aștepta pînă la sfîrșit; a vedea împlinirea celor așteptate; *он не ~лся конца́ спекта́кля* n-a stat pînă la sfîrșitul spectacolului. **2.** a sfîrși prin a..., a ajunge la...; *жду не дожду́сь* abia aștept; aștept cu nerăbdare.

дожде́ва́ние, *-я n. sg.* ploaie artificială, irigație prin stropire.

дожде́ва́тель, *-я m.* instalație de stropire/de aspersiune.

дождеви́к[1], *-а́ m. (bot.)* pufai, gogoașă *(ciupercă)*.

дождеви́к[2], *-а́ m.* impermeabil, manta de ploaie.

дождев|о́й *adj.* de ploaie; *~а́я вода́* apă de ploaie ◇ *(zool.) ~ червь* rîmă.

дождём *adv.* ca o ploaie, sub formă de ploaie; *сы́паться ~* a cădea ca o ploaie.

дождеме́р, *-а m.* pluviometru.

дождепи́сец, *-ца m.* pluviograf.

дожд|и́ть, *-и́т vb. ipf. impers.* a ploua; *~и́т с утра́* plouă de dimineață.

дожди́ще, *-а n.* ploaie puternică.

дождли́вость, *-и f. sg.* pluviozitate, abundență de ploi.

дождли́вый *adj.* ploios, de ploaie; *~ день* zi ploioasă.

дожд|ь, *-я́ m.* **1.** ploaie; *проливно́й ~* ploaie torențială; *~ идёт/льёт* plouă; *~ моросúт* burează; *собира́ется ~* stă să plouă; *~ переста́л/прошёл* ploaia a stat/a încetat; *на ~é* în ploaie; *под ~ём* pe ploaie; *ча́стые ~и́* ploi dese; *~ льёт как из ведра́* plouă cu găleata; *идёт ме́лкий ~* cerne o ploaie măruntă. **2.** *(fig.)* puzderie, potop, ploaie; *~ иск* puzderie de scîntei; *~ упрёков* ploaie de reproșuri; *~ оскорбле́ний* potop de insulte ◇ *грибно́й ~* ploaie cu soare; *~ём сы́паться* a cădea ca ploaia; *золото́й ~* bani gîrlă, bani cu sacul; *(prov.) мо́крый ~я́ не боится* orbul de noapte nu se grijește și udul de ploaie nu se

teme; *похóже, как ~ на кострю́лю* ce are a face scripca cu iepurele.

дожéчь, *-жгу́, -жжёшь vb. pf. (ipf. дожига́ть) acuz.* a arde (pînă la capăt).

дожива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *дожи́ть*

дожига́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *дожéчь*

дожида́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *дождáться.*

дожина́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *дожáть*

дожи́т|ие, *-я n. sg.* restul vieţii (pînă la moarte); atingere a unei anumite vîrste.

дожи́ть, *-иву́, -ивёшь vb. pf. (ipf. дoживáть)* **1.** *до + gen.* a trăi pînă la..., a atinge o anumită vîrstă, a ajunge la sfîrşitul vieţii; *он не доживёт до зимы́* n-are s-o ducă pînă la iarnă; *~ до глубо́кой стáрости* a ajunge la adînci bătrîneţe; *~ до седы́х воло́с* a ajunge la bătrîneţe. **2.** *acuz. (пробыть до какого-л. срока)* a rămîne/a sta pînă la...; *~ зи́му в го́роде* a rămîne în oraş pînă la sfîrşitul iernii ◇ *до чего́ ты дожи́л!* în ce hal ai ajuns!, vai de capul tău!; *~ свой век* a-şi trăi traiul

до́за, *-ы f.* doză; *небольши́ми ~ми* în doze mici; *(fig.) ~ иро́нии* o doză de ironie ◇ *лошади́ная ~* doză de cal.

до зарéзу *adv. v. зарез*

дозвáниваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *дозвони́ться*

дозвáться, *-зовýсь, -зовёшься vb. pf. gen.* a chema pe cineva, a striga în repetate rînduri *(pînă să răspundă, să îasă cineva).*

дозволéни|е, *-я n. (înv.)* permisiune, aprobare, voie; *с вáшего ~я* cu voia dv.

дозво́ленный 1. *p. t. p.* de la *дозво́лить.* **2.** *adj.* permis, îngăduit; *(законом)* licit.

дозво́лить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. дозволя́ть) acuz. (înv.)* a îngădui, a permite, a aproba, a da voie.

дозволя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *дозво́лить*

дозвол|я́ться, *-я́ется vb. ipf. (înv.)* a se permite, a se îngădui, *э́то не ~я́ется* nu este permis.

дозвони́ться, *-ню́сь, -нúшься vb. pf. (ipf. дозва́ниваться) до+gen.* sau *к+ dat.* a suna (pînă răspunde cineva); *~ по телефóну* a obţine o legătură telefonică; *не ~* a suna în zadar.

дозимéтрия, *-и f. (tehn.)* dozimetrie.

дози́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a doza.

дозиро́вка, *-и f. sg.* dozare, dozaj.

дознава́ться, *-наю́сь, -наёшься vb. ipf.* de la *дознáться*

дозна́ние, *-я n. sg.* anchetă, cercetare prealabilă; *произвести́ ~* a face o anchetă.

дозна́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. дознава́ться)* a afla, a căuta să afli, a cerceta, a iscodi; *не мог ~, куда́ он ушел* nu am izbutit să aflu unde a plecat.

дозо́р, *-а m. (mil.)* patrulă, rond; *ночно́й ~* patrulă de noapte, *сторожево́й ~* patrulă de pază; *(înv.) обходи́ть ~ом* a patrula; *быть в ~е* a fi de rond; *авиацио́нный ~* supraveghere aeriană.

дозо́рн|ый *adj. (mil.)* **1.** de patrulare, de pază. **2.** *~ый, -ого m.* santinelă, patrulă; *вы́слать ~ых* a trimite o patrulă.

дозрева́ние, *-я n. sg.* coacere/maturizare completă.

дозрева́ть, *-а́ем vb. ipf.* de la *дозре́ть*

дозре́лый *adj. (reg.)* copt.

дозре́ть, *-е́ет vb. pf. (ipf. дозрева́ть)* a se coace bine, a deveni matur.

доигра́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. доúгрывать)* **1.** *acuz.* a juca, a cînta pînă la sfîrşit; *~ пье́су* a juca piesa pînă la sfîrşit. **2.** *до+ gen.* a juca pînă la un anumit timp; *~ до полу́ночи* a juca pînă la miezul nopţii.

доигра́|ться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. доúгрываться) до+ gen.* a da de bucluc, a avea neplăceri de pe urma unei purtări rele; *вот и ~лся* a dat de dracul; a dat de belea; şi-a găsit naşul.

доигрывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *доигрáть*

доигрываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *доигрáться*

доильный *adj.* de muls; *~ аппарáт* aparat de muls.

доильщица, *-ы f.* mulgătoare.

доиска́ться, *-ищу́сь, -и́щешься vb. pf. (ipf. доúскиваться)* **1.** a afla, a descoperi. **2.** a stabili, a clarifica; *~ пра́вды* a descoperi adevărul.

доúскиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *v. доиска́ться.* **2.** a căuta să afle, a căuta să descopere.

доисторúческий *adj.* preistoric; *~ челове́к* omul preistoric.

дои́ть, *дою́, дои́шь vb. ipf. (pf. подои́ть) acuz.* a mulge.

дои́ться, *дои́тся vb. ipf.* **1.** a da lapte; *коро́ва переста́ла ~* vaca nu mai dă lapte. **2.** *pas.* de la *дои́ть.*

до́йка, *-и f. sg. (действие)* mulgere, mulsoare, muls; *~ коро́в* mulsul vacilor; *механи́ческая ~* mulsoare mecanică.

до́йн|ый *adj.* care dă lapte, cu lapte ◇ *(fig. iron.) ~ая коро́ва* vacă de muls; izvor nesecat de ...

до|йти́, *дойду́, дойдёшь vb. pf. (ipf. доходи́ть)* **1.** *до+ gen.* a merge pînă la..., a sosi la..., a ajunge; *~ до ста́нции* a merge pînă la gară. **2.** *до+ gen. (прибыть — о письмах и т.д.) (despre scrisori etc.)* a sosi, a veni, a parveni; *письмо́ ~шло́ до меня́ с опозда́нием* scrisoarea mi-a venit cu întîrziere. **3.** *до+ gen.* a pricepe; *~ свои́м умо́м* a pricepe singur. **4.** *до+ gen.* a ajunge la..., a duce la ..., a merge pînă la...; *~ до дра́ки* a se încăiera; *~ до кра́йности* a ajunge la extremă; *вот до чего́ ~шло́!* iată pînă unde au ajuns lucrurile! **5.** *до+ gen.* a atinge, a creşte; *температу́ра ~шла́ до 20 гра́дусов* temperatura a atins 20 de grade. **6.** *до+ gen. (об известиях и т.д.)* a sosi, a parveni la...; *до моего́ све́дения ~шло́, что* ... mi-a parvenit ştirea că... **7.** a se coace, a fierbe pînă la capăt; *хлеба́ ~шли́* grînele s-au copt; *ме́сто ~шло́* aluatul este gata ◇ *ру́ки не ~шли́ до...* n-am (n-a) avut timp să ...

док, *-а m. (mar.)* doc, antrepozit; *плаву́чий ~* doc plutitor; *сухо́й ~* doc uscat, cală uscată.

до́ка, *-и m. (pop.)* (om) cunoscător, priceput, iscusit, meşter; *он в э́том де́ле ~* e mare meşter în materie, e doctor în materie.

доказа́тельн|ый *adj.* **1.** convingător, demonstrativ, concludent. **2.** *(jur.)* probator, probant; *~ая сúла* forţă probantă.

доказа́тельственный *adj.* doveditor, probant.

доказа́тельств|о, *-а n.* **1.** *(довод)* dovadă, probă; *приводи́ть ~а* a aduce dovezi, probe, a produce probe; *(jur.) ко́свенное ~* probă indirectă; *(jur.) вещéственное ~* probă materială, corp delict. **2.** *(mat. log.)* demonstrare, argumentare; *~ от проти́вного* demonstraţie prin reducere la absurd; *неопровержи́мое ~* demonstraţie de netăgăduit.

доказа́|ть, *-кажу́, -ка́жешь vb. pf. (ipf. дока́зывать) acuz.* **1.** a dovedi, a demonstra, a face dovada; *(mat.) ~ теоре́му* a demonstra o teoremă; *нáучно ~* a proba ştiinţific. **2.** *на+ acuz. (pop.)* a pîrî, a denunţa, a demasca ◇ *что и тре́бовалось ~* ceea ce trebuia demonstrat.

доказу́емость, *-и f. sg.* posibilitatea de a fi dovedit/demonstrat.

доказу́ем|ый *adj.* demonstrabil, care poate fi dovedit; *~ая и́стина* un adevăr demonstrabil.

дока́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *доказáть*

дока́нчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *дока́нчить*

дока́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *дока́нать*

дока́питалисти́ческ|ий *adj.* precapitalist; *~ое о́бщество* societate precapitalistă.

дока́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *дока́пать*

дока́пываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *дока́паться*

дока́рмливать, *-аю, -аешь vb. ipf. v. докóрмить*

докати́|ть, *-ачу́, -а́тишь vb. pf. (ipf. дока́тывать)* **1.** *acuz.* a rostogoli /a da de-a dura pînă la... **2.** *(fam.) (доехать)* a ajunge repede, a sosi.

докати́|ться, *-ачу́сь, -а́тишься vb. pf. (ipf. дока́тываться)* **1.** a se rostogoli pînă la...; *мяч ~лся до забóра* mingea s-a rostogolit pînă la gard. **2.** *(fig.) (опуститься)* a ajunge la...; a decădea pînă la...; *вот до чего́ он*

~лся! iată unde/iată în ce hal a ajuns! **3.** *(донестись — о громких звуках)* a ajunge pînă la... *(despre sunete).*

дока́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *докати́ть*

дока́тываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *докати́ться*

дока́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *докоси́ть*

до́кер, *-а m.* docher.

дока́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *дока́нуть*

дока́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. дока́дывать) acuz.* a arunca pînă la...; *~ ка́мень до забо́ра* a arunca piatra pînă la gard.

докла́д, *-а m.* raport, referat, expunere; *~ правле́ния* darea de seamă a conducerii; *отчётный ~* dare de seamă; raport de activitate; *публи́чный ~* conferinţă; *нау́чный ~* referat ştiinţific, comunicare ştiinţifică; *сде́лать ~* a face un referat ◇ *без ~а не вхо́дить* a nu se intra neanunţat.

докла́дный *adj.* de referat, de memoriu, de raport; *~ая запи́ска* referat, memoriu.

докла́дчик, *-а m.* raportor, referent, conferenţiar.

докла́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *доложи́ть*[1,2]

докла́ссов/ый *adj.* dinainte de apariţia claselor; *~ое о́бщество* societate dinainte de apariţia claselor.

докле́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf. v. докле́ить*

докле́ить, *-е́ю, -е́ишь vb. pf. (ipf. докле́ивать)* a termina de lipit.

доковыля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf.* a se apropia şchiopătînd, a veni/a ajunge şchiopătînd.

доко́ле *adv.* **1.** *interog.* pînă cînd?, cît timp? *~ бу́ду я терпе́ть?* pînă cînd să rabd? **2.** *rel.* pînă cînd, pînă atunci cînd, pînă ce...

докона́/ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. дока́нывать) acuz.* a veni de hac, a da gata; *боле́знь его́ совсе́м ~ла* boala l-a dat gata.

доко́нчить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. дока́нчивать) acuz.* a sfîrşi, a termina, a isprăvi, a duce pînă la capăt.

докопа́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. дока́пывать)* **1.** *(кончить копать)* a termina de săpat. **2.** *(до чего-л.)* a săpa pînă la.

докопа́ться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. дока́пываться) до* + *gen.* a săpa pînă la, a ajunge săpînd ◇ *(fig.) ~ до и́стины* a reuşi să afli adevărul.

докорми́ть *vb. pf. (ipf. дока́рмливать)* a termina de hrănit/de alimentat.

докоси́ть, *-ошу́, -о́сишь vb. pf. (ipf. дока́шивать) acuz.* a termina de cosit, a cosi pînă la.

докра́сить, *-а́шу, -а́сишь vb. pf. (ipf. докра́шивать) acuz.* a zugrăvi *(pînă la capăt)*, a termina de zugrăvit; a mai vopsi.

до́красна *adv.* pînă la roşu, pînă a se înroşi, pînă se face roşu ca focul; *~ раскалённый* încins pînă la roşu.

докра́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *докра́сить*

докрича́/ться, *-чу́сь, -чи́шься vb. pf.* **1.** *gen. (дозваться)* a striga *(pînă va fi auzit); наконе́ц я вас ~лся* în sfîrşit, m-aţi auzit. **2.** *gen.* a ajunge în stare de... *(strigînd); ~ до хрипоты́* a răguşi strigînd.

до́ктор, *-а m.; pl. -а́* **1.** medic, doctor. **2.** *(ученая степень)* doctor; *~ филологи́ческих нау́к* doctor în ştiinţe filologice; *~ медици́нских нау́к* doctor în medicină; *получи́ть сте́пень ~а* a primi titlul de doctor.

докторáльный *adj. (livr.)* doctoral; *~ тон* ton doctoral.

докторáнт, *-а m.* doctorand.

докторáнтский *adj.* de doctorand.

докторáт, *-а m. sg.* doctorat.

до́кторск/ий *adj.* **1.** de doctor, de medic. **2.** de doctor docent; *~ая диссерта́ция* disertaţie/teză de doctorat.

до́кторша, *-и f. (pop.)* **1.** *(inv.)* soţie de doctor. **2.** doctoriţă, femeie medic.

доктри́на, *-ы f.* doctrină.

доктринёр, *-а m.* doctrinar.

доктринёрский *adj.* de doctrinar.

доктринёрство, *-а n. sg.* atitudine doctrinară, caracter doctrinar, spirit doctrinar.

докуме́нт, *-а m.* document, act, titlu; *предъяви́ть ~ы* a prezenta actele, a se legitima; *истори́ческий ~* document istoric; *(fin.) ~ на предъяви́теля, предъяви́тельский ~* titlu la purtător; *(fin.) именно́й ~* titlu nominativ; *оправда́тельный ~* act justificativ; *проверя́ть ~ы* a verifica/a controla actele.

документа́льно *adv. (în mod)* documentar; *~ доказа́ть что-л.* a proba pe baze de documente, a dovedi în mod documentar.

документа́льность, *-и f. sg.* caracter documentar, documentare.

документа́льн/ый *adj.* documentar, bazat pe documente; de documente; *~ые доказа́тельства* probe scrise; *~ая ревизия* revizie documentară; *~ фильм* film documentar.

документа́ция, *-и f.* **1.** *(действие)* documentare. **2.** *col.* documentaţie.

документи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a documenta, a dovedi cu acte.

докупа́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *докупи́ть*

докупи́ть, *-уплю́, -у́пишь vb. pf. (ipf. докупа́ть) acuz.* a mai cumpăra; *~ метр сукна́* a mai cumpăra un metru de stofă.

доку́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *докури́ть*

докури́ть, *-урю́, -у́ришь vb. pf. (ipf. доку́ривать) acuz.* a termina de fumat, a fuma (pînă la capăt).

докуча́ть, *-аю, -аешь vb. ipf. dat.* cu *instr.* a sîcîi, a plictisi, a bate la cap, a pisa.

доку́чливость, *-и f. sg.* sîcîială, plictisire, pisălogeală.

доку́чливый *adj. (inv.)* sîcîitor, plictisitor, plicticos.

доку́шать, *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* a termina de mîncat, a mînca tot.

дол, *-а m. (inv.)* vale, vîlcea; *по гора́м и по ~а́м* prin munţi şi prin văi.

долбёжка, *-ы f. sg.* **1.** *(действие)* dăltuire, scobire. **2.** buchiseală, tocelă. **3.** pisălogeală.

долбёжный *adj. (tehn.) ~ стано́к* maşină de mortezat, morteză.

долби́ло, *-а n. (tehn.)* teslă, daltă.

долби́ть, *-блю́, -би́шь vb. ipf. (pf. продолби́ть) acuz.* **1.** a scobi, a dălţui, a găuri. **2.** *(fig.)* a învăţa pe de rost, a toci, a buchisi, a repeta întruna acelaşi lucru. **3.** *(fig.)* a pisălogi.

долбле́ние, *-я n. sg.* dăltuire.

долбоно́с, *-а m. v. дубоно́с*

долг[1], *-а m. sg.* datorie, îndatorire; *граждáнский ~* datorie cetăţenească; *свяще́нный ~* datorie sfîntă; *по ~у слу́жбы* din obligaţie, în interes de serviciu; *счита́ть свои́м ~ом* a socoti de datoria sa; *вы́полнить/испо́лнить свой ~* a-şi face datoria; *во́инский ~* datorie ostăşească ◇ *(fig.) отда́ть после́дний ~ (поко́йнику)* a cinsti memoria *(unui defunct); пе́рвым ~ом* întîi de toate, în primul rînd.

долг[2], *-а m.; pl. -и́* datorie; *взять в ~* a lua cu împrumut; a lua pe datorie; *де́лать ~и́; наде́лать ~о́в; влезть в ~и́* a face datorii, a se îngloda în datorii; *дать в ~* a da pe datorie; *погаси́ть ~* a amortiza o datorie, a achita o datorie; *быть по́ уши в ~а́х; быть круго́м в ~а́х* a fi copleşit de datorii, a fi îngîndat în datorii; a fi dator vîndut ◇ *~ платежо́м кра́сен* datornicul bun la plată se cunoaşte; *запу́таться в ~а́х* a se încurca în datorii; *оста́ться в ~ý пе́ред кем-л.* a rămîne cuiva îndatorat, a fi obligat faţă de cineva; *не оста́ться в ~ý* a nu rămîne dator; a da răspunsul cuvenit; a plăti o poliţă; *в ~ý как в шелку́* dator vîndut; îngîndat în datorii.

до́лг/ий *adj.* **1.** de lungă durată; îndelungat, lung; *~ срок* termen lung; *~ая жизнь* viaţă lungă; *~ое молча́ние* tăcere îndelungată; *~ путь* cale lungă; *(lingv.) ~ гла́сный* vocală lungă. **2.** *(inv.)* lung, prelung ◇ *(prov.) во́лос до́лог, да ум коро́ток* plete lungi şi minte scurtă; *~ая пе́сня* boală lungă, poveste lungă; *откла́дывать в ~и́щик* a amîna la calendele greceşti, a amîna pînă la paştele cailor; a amîna pînă la sfîntu-aşteaptă, a pune la dosar.

до́лго *adv.* îndelung, mult timp; *~ли, коро́тко ли* după un timp oarecare; a trecut cît a trecut; *~ ли...* cît pe-aci...; n-a lipsit mult ca să...; *~ ли до беды́* cît pe-aci să dai de belea.

долгове́чность, *-и f. sg.* **1.** longevitate. **2.** durabilitate, trăinicie.

долговéч|ый *adj.* **1.** îndelung, de lungă durată; *~ая дрýжба* prietenie de lungă durată. **2.** durabil; *~ая вещь* un lucru durabil.

долгов|óй *adj.* de datorie; *~óе обязáтельство* creanţă.

долговолóсый *adj. (pop.)* cu păr lung, cu plete lungi.

долговремéнн|ый *adj.* de lungă durată, îndelungat, pe termen lung; *~ое отсýтствие* absenţă îndelungată.

долговúзый *adj.* lung, lungan.

долгогрúвый *adj.* cu coama lungă.

долгождáнн|ый *adj.* mult aşteptat, mult dorit; *~ое письмó* scrisoarea mult aşteptată.

долгоигрáющ|ий *adj. (în expr.) ~ая пластúнка* (disc) microsion.

долголéтие, *-я n. sg.* longevitate.

долголéтн|ий *adj.* de mulţi ani, timp de mulţi ani, vechi; *~ее сотрýдничество* colaborare îndelungată; *~яя дрýжба* prietenie de lungă durată.

долгонóжка, *-и f. (entom.)* ţînţăroi.

долгонóсик, *-а m. (entom.)* gărgăriţă, trombar.

долгополый *adj.* cu pulpane lungi, cu poale lungi.

долгопрóчность, *-и f.* durabilitate.

долгосрóчный *adj.* pe termen lung; *~ крéдит* credit pe termen lung.

долготá, *-ы f.* **1.** durată. **2.** longitudine.

долготерпéние, *-я n. sg.* răbdare îndelungată.

долгунéц, *-нцá m.* in de fuior, in pentru fîbră.

доледникóвый *adj. (geol.)* preglaciar.

долевóй *adj.* longitudinal, în lungime.

дóлее *adv.* mai departe, mai mult ◇ *~ так продолжáться не мóжет* aşa nu mai merge.

долежáть, *-жý, -жúшь vb. pf. (ipf. долёживать)* **1.** *до+ gen.* a rămîne culcat, a mai sta culcat. **2.** a se coace, a da în pîrg, a se înroşi *(despre fructele culese).*

долёживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *долежáть*

долéзть, *-зу, -зешь vb. pf. (ipf. долезáть) до+ gen.* a se căţăra, a se cocoţa pînă la..., a se aburca, a ajunge căţărîndu-se.

долетáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *долетéть*

долете|ть, *-лечý, -летúшь vb. pf. (ipf. долетáть) до+ gen.* **1.** a zbura pînă la... **2.** *(fig.)* a ajunge pînă la..., a se auzi, a răsuna; *до менá ~ли слýхи* mi-au ajuns la urechi nişte zvonuri.

долéчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *долечúть*

долечú|ть, *-ечý, -éчишь vb. pf. (ipf. долéчивать) acuz.* **1.** a trata *(pînă la vindecare),* a însănătoşi, a vindeca. **2.** *до+ gen.* a trata prost, a agrava boala prin tratament neadecvat; *~ли до тогó, что бóльнóй встать не мóжет* l-au tratat aşa de bine, că nu se mai poate ţine pe picioare.

должáть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. задолжáть)* a face datorii, a se îndatora, a intra în datorii.

дóлжен, *-жнá, -жнó pred.* **1.** *dat.* e dator; *он мне ~ сто рублéй* mi-e dator o sută de ruble. **2.** cu *inf.* a trebui, a avea datoria să, a fi dator; *мы должны преодолéть трýдности* sîntem datori să biruim greutăţile; *он ~ прийти* trebuie să vină; *(cuv. modal) должнó быть* probabil, după toate probabilităţile, pesemne.

долженствовáние, *-я n. sg.* imperativ, necesitate.

долженствовáть, *-ствýю, -ствýешь vb. ipf. (inv.)* a trebui.

должни́к, *-á m.* debitor, datornic; *несостоя́тельный ~* falit, debitor insolvabil.

дóлжно *pred.* cu *inf. (înv.)* se cuvine, se cade, trebuie, e necesar; *так не ~ поступáть* nu se cade să te porţi aşa.

должностн|óй *adj.* de serviciu, oficial; *~ы́е лúца* personalităţi oficiale.

дóлжност|ь, *-и f.* funcţie, post; *штáтная ~* post prevăzut în schemă; *~ дирéктора* funcţie/post de director; *занимáть ~* a ocupa un post; *освободúть от ~и* a elibera din serviciu, a concedia.

дóлжн|ый *adj.* **1.** cuvenit, cum trebuie după cuviinţă; cum se cuvine; *~ое внимáние* atenţia cuvenită; *~ым óбразом* în modul cuvenit; *на ~óй высотé* la înălţimea cuvenită. **2.** *~ое, -ого n. sg.* cele cuvenite; ceea ce se cuvine; *воздáть/отдáть ~ое кому́-л.* a recunoaşte meritele cuiva; a aprecia pe cineva după merit; *отдавáя ~ое* dînd aprecierea cuvenită; *почитáть как ~ое* a considera/a găsi de cuviinţă.

доливáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *долúть*

долúна, *-ы f.* vale, vîlcea.

долú|ть, *-лью, -льёшь vb. pf. (ipf. доливáть) acuz.* sau *gen.* a adăuga (turnînd), a umple de tot; *~ стакáн* a umple paharul.

дóллар, *-а m.* dolar.

дóлларовый *adj.* de dolar.

доложúт|ь[1], *-ожý, -óжишь vb. pf. (ipf. докладывать)* **1.** *acuz.* sau *prepl.* a raporta, a referi; a comunica; a prezenta un raport/un referat. **2.** *prepl.* a anunţa *(pe vizitatori); ~е обо мне дирéктору* anunţaţi-mă la director◇ *доложý я вам!* a) am onoarea să vă raportez; b) după cum vă spuneam; să vedeţi.

доложúть[2], *-ожý, -óжишь vb. pf. (ipf. докладывать) acuz.* sau *gen.* a adăuga, a pune *(adăugînd pînă la cantitatea necesară).*

долóй *adv.* jos, afară; *~ войнý!* jos războiul! ◇ *уйди́ с глаз ~!* piei din ochii mei!; *с плеч ~* a scăpa de o grijă.

доломúт, *-а m. (geol.)* dolomit.

доломúтовый *adj. (geol.)* de/din/cu dolomit, dolomitic.

долотó, *-á n.* sapă, daltă; *буровóе ~* daltă de găurit; sapă de foraj.

дóлька, *-и f. dim.* părticică, bucăţică, felioară; *~ апельси́на* felioară de portocală.

дóльчатый *adj.* **1.** (compus) din părticele/felioare, (împărţit) în părticele/felioare. **2.** *(bot.)* lobat.

дóл|я, *-и f.* **1.** *(часть)* parte, cotă-parte, porţiune, lot, fracţiune; parte aferentă, tranşă; *трéтья ~* o treime; *(fig.) ~ úстины* un grăunte de adevăr; *войтú в ~ю с кем-л.* a se face părtaş cu cineva; *~ промы́шленности* greutatea specifică a industriei; *рáвные ~и* părţi egale. **2.** *sg. (судьба)* soartă, ursită; *счастли́вая ~* soartă fericită ◇ *лы́виная ~* partea leului; *на мою́ ~ю* îmi revine, partea mea; *вы́пасть на ~ю* a cădea în sarcină; *гóрькая ~* soartă vitregă, destin amar; *(înv.) взять на свою́~ю* a lua pe propria sa răspundere.

дом, *-а, úз дому* şi *из дóма m.* **1.** *(здание)* casă, locuinţă, **2.** *(семья)* casă, familie, gospodărie; *жить свои́м ~ом* a avea gospodărie proprie; *ушлú всем ~ом* a plecat toată familia; *прислáть нá ~* a trimite acasă; *рабóтать на ~ý* a lua de lucru la domiciliu; *хлопотáть по ~у* a trebălui/a roboti prin casă; *разойти́сь по ~áм* a se duce fiecare la casa lui; *отказáть от ~а* a nu primi pe cineva în casă. **3.** *(ist. înv.) (династия)* dinastie, neam. **4.** casă, locuinţă, domiciliu. **5.** *(учреждение)* casă; *дéтский ~* cămin pentru copii; *~ ребёнка* casa copilului; *~ учёных* casa oamenilor de ştiinţă; *~ писáтелей* casa scriitorilor; *~ óтдыха* casă de odihnă; *~ лесникá* casa pădurarului; *охóтничий ~* casă de vînătoare; *торгóвый ~* casă de comerţ ◇ *сумасшéдший ~* casă de nebuni, ospiciu (de alienaţi); *ночлéжный ~* azil de noapte; *родúльный ~* casă de naştere, maternitate; *бýдьте как ~а* simţiţi-vă ca acasă; *(prov.) в ~е повéшенного не говоря́т о верёвке* în casa spînzuratului nu vorbi despre funie; *воспитáтельный ~* casă de corecţie; *~ терпúмости* sau *публúчный ~* casă de toleranţă; *заéзжий ~* han; *из ~а в ~* din casă în casă; din prag în prag; *нá ~* la domiciliu, acasă; *отбúться от ~а* a se înstrăina de casă/de familie.

дóма *adv.* acasă; *егó нет ~* nu-i acasă; *сидéть ~* a sta acasă ◇ *у негó не все ~* îi lipseşte o doagă; *чýвствовать себя́ как ~* a se simţi ca acasă.

домáлывать, *-аю, -аешь vb. ipf. v. домолóть*

домаркси́стский *adj.* premarxist.

домáшн|ий *adj.* **1.** *(относящийся к дому)* de casă, casnic; de acasă; *~яя рабóтница* femeie de serviciu; *~яя хозя́йка* gospodină, casnică; *~ áдрес* adresa de acasă; *~ apéст* arest la domiciliu; *~ телефóн* telefonul de acasă; *в ~ей обстановке* în familie, în mediu familial; *по-домáшнему* ca acasă; *~ прóмысел* industrie casnică; *~ее хозя́йство* gospodărie casnică; *~ хлеб* pîine de casă. **2.** *(о животных)* do-

mestic; *~ие живо́тные* animale domestice; *~яя пти́ца* păsări de curte. **3.** *(семе́йный)* familial; *по ~им обстоя́тельствам* din motive familiale. **4.** **~ие,** *-их pl.* ai casei, membrii familiei; *на́ши ~ие* ai mei, ai noştri.

до́менн/ый *adj.* de furnal, cu furnal; *~ая печь* furnal, cuptor înalt.

до́менщик, *-а m. (tehn.)* furnalist.

домеси́ть, *-мешу́, -ме́сишь vb. pf. (ipf. доме́шивать).* **1.** *(кончить месить)* a termina de frămîntat. **2.** *(до какого-л. предела)* a frămînta pînă la...

домести́, *-мету́, -метёшь vb. pf. (ipf. дометáть).* **1.** *(кончить мести)* a termina de măturat. **2.** *(до какого-л. предела)* a mătura pînă la...

дометáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *домести́*

домешáть, *-áю, -áешь vb. pf.* a termina de amestecat.

доме́шивать[1], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *домеси́ть*

доме́шивать[2], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *домешáть*

до́мик, *-а m.* căsuţă ◇ *ка́рточный ~* castel din cărţi de joc.

доминáнта, *-ы f.* idee dominantă.

доминио́н, *-а m.* dominion.

доминúр/овать, *-рую, -руешь vb. ipf. над + instr.* **1.** *(преобладать, господствовать)* a domina, a predomina, a se înălţa. **2.** a domina *(a se înălţa deasupra); гора́ ~ует над го́родом* muntele domină oraşul.

доминúрующий 1. *part. prez. act.* de la *доминúровать.* **2.** *adj.* dominant.

домино́[1] *n. indecl.* domino *(costum.).*

домино́[2] *n. indecl.* domino *(joc).*

домкрáт, *-а m. (tehn.)* cric, vinci; *винто́вой ~* vinci elicoidal.

до́мна, *-ы f.* furnal, cuptor înalt.

домови́на, *-ы f. (reg.)* sicriu.

домови́тость, *-и f. sg.* spirit gospodăresc.

домови́тый *adj.* bun gospodar, cu spirit gospodăresc.

домовладе́лец, *-льца m.* proprietar *(de casă).*

домовладе́льческий *adj.* de proprietar.

домовладе́ние, *-я n. (jur.)* proprietate clădită.

домово́й, *-о́го m.* domovoi *(spiriduşul casei).*

домо́в/ый *adj.* de casă, al casei, de imobil; *~ая кни́га* carte de imobil.

домога́тельство, *-а n.* stăruinţă sîcîitoare, stăruire supărătoare; cicăleală, sîcîire.

домога́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf. gen.* a stărui, a cere cu multă insistenţă; a pisa *(pe cineva cu cereri).*

домо́й *adv.* acasă; *идти́ ~* a merge acasă; *мне пора́ ~* e timpul să merg acasă ◇ *(prov.) спать не ля́гу и ~ не е́ду* nici în car nici în căruţă.

домоло́ть, *-мелю́, -ме́лешь vb. pf. (ipf. дома́лывать)* a termina de măcinat.

домонополисти́ческий *adj.* premonopolist.

доморо́щенный *adj.* **1.** autohton, de baştină; indigen, crescut în casă. **2.** *(fig.)* simplu, grosolan, primitiv.

домосе́д, *-а m.* sedentar, casnic, om care-şi petrece timpul liber acasă.

домосе́дка, *-и f.* femeie sedentară, femeie care preferă să stea acasă în timpul liber.

домострое́ние, *-я n. sg.* construire de case, construire de locuinţe.

домотка́н/ый *adj.* ţesut în casă; *~ое полотно́* pînză de casă.

домоуправле́ние, *-я n.* administraţia clădirii.

домохозя́ин, *-а m.* proprietar de casă, gospodar.

домохозя́йка, *-и f.* gospodină, casnică.

домочáдцы, *-дцев pl. (inv.)* ai casei, membrii casei.

домрабо́тница, *-ы f. = домáшняя рабо́тница* femeie de serviciu, fată în casă.

домрачéй, *-я m. (inv.) (muz.)* domrist.

домри́ст, *-а m. v. домрачéй*

домчáться, *-мчу́сь, -мчúшься vb. pf.* a veni în goana mare, repede.

домывáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *домы́ть*

домывáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *домы́ться*

до́мысел, *-сла m.* presupunere, supoziţie, bănuială, scornire.

домы́ть, *-мóю, -мóешь vb. pf. (ipf. домывáть)* **1.** *(кончить мыть)* a termina de spălat. **2.** *(до какого-л. результата)* a spăla pînă la.

домы́ться, *-мóюсь, -мóешься vb. pf. (ipf. домывáться)* a se termina de spălat.

донагá *adv.* pînă la piele, pînă la pielea goală; despuiat, gol.

дона́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *доноси́ть*

доне́льзя *adv.* peste măsură, la extrem, dincolo de orice măsură; la maximum, pînă la refuz.

донесе́ние, *-я n.* raport, relatare, informare; *боево́е ~* raport de luptă.

донести́[1], *-сý, -сёшь vb. pf. (ipf. доноси́ть) acuz.* a aduce pînă la; *~до до́ма* a aduce pînă acasă.

донести́[2], *-сý, -сёшь vb. pf. (ipf. доноси́ть)* **1.** *prepl. (сделать донесение)* a raporta, a informa, a aduce la cunoştinţă. **2.** *на + acuz. (сделать донос)* a denunţa, a face denunţuri, a da pe faţă.

донес/ти́сь, *-сýсь, -сёшься vb. pf. (ipf. доноси́ться)* **1.** *(о звуках, о запахах)* a ajunge, a se auzi, a parveni, a răsuna, a se răspîndi; *~лась пе́сня* s-a auzit un cîntec; *донёсся слух* s-a răspîndit un zvon. **2.** *(о быстрой езде, ходьбе)* a ajunge foarte repede pînă la, a veni în fugă.

доне́цкий *adj.* din bazinul Doneţului; *~ у́гольный бассе́йн* bazinul carbonifer al Doneţului.

донжуáн, *-а m.* donjuan.

донжуáнский *adj.* de donjuan.

донжуáнство, *-а n. sg.* comportare de donjuan.

до́низу *adv.* pînă jos, pînă în jos; *све́рху ~* de sus pînă jos; din creştet pînă în tălpi; din cap pînă în picioare.

доними́ть, *-ню, -нишь vb. ipf.* de la *доня́ть*

донкихо́тск/ий *adj.* donchişotesc.

донкихо́тство, *-а n. sg.* donchişotism.

до́нник, *-а m. (bot.)* sulfină, molotru, trifoi-mare, iarbă-de-piatră.

до́нный *adj.* de/din fund.

до́нор, *-а m.* donator de sînge.

допо́с, *-а m.* denunţ, pîră, delaţiune.

доноси́ть[1], *-ошý, -о́сишь vb. pf. (ipf. дона́шивать) acuz.* **1.** *(износить совсем)* a purta (o îmbrăcăminte) pînă la ultimul grad de uzură, pînă se face ferfeniţă; a uza complet. **2.** *(окончить носку)* a căra, a duce (pînă la sfîrşit), a isprăvi de cărat/de dus; *~ после́дние дрова́* a căra ultimele bucăţi de lemne. **3.** *(родить в срок)* a naşte la termen.

доноси́ть[2], *-ошý, -о́сишь vb. ipf.* de la *донести́*[1,2]

доноси́ться, *-о́сится vb. ipf.* de la *донести́сь*

допо́счик, *-а m.* denunţător, pîrîtor; delator.

допы́не *adv.* pînă în ziua de astăzi, pînă în zilele noastre, pînă în prezent.

допи́ть, *дойму́, доймёшь vb. pf. (ipf. донима́ть) acuz.* a scoate din fire, a scoate din sărite, a sîcîi, a plictisi, a mînca zilele; a hărţui, a aduce la desperare.

дооктя́брьский *adj.* de dinainte de Revoluţia din Octombrie.

допа́лывать, *-аю, -аешь vb. ipf. v. дополо́ть*

допаха́ть *-пашу́, -па́шешь vb. pf. (ipf. допа́хивать)* **1.** a termina cu aratul. **2.** a ara pînă la...

допа́хивать, *-аю, -аешь vb. ipf. v. допаха́ть*

допева́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *допе́ть*

допска́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *допе́чь*

допетро́вск/ий *adj. (ist.)* anterior lui Petru I, dinainte de Petru I; *~ая Русь* Rusia dinainte de Petru I.

допе́ть, *-пою, -поёшь vb. pf. (ipf. допева́ть) acuz.* a termina un cîntec, a-şi isprăvi cîntecul.

допечáтать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. допечáтывать) acuz.* **1.** *(кончить печатать)* a sfîrşi de tipărit/ de imprimat/de bătut la maşină. **2.** *(дополнительно)* a mai imprima încă *(o cantitate),* a imprima suplimentar.

допечáтка, *-и f. (tipogr.)* imprimare suplimentară.

допечáтывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *допечáтать*

допе́чь, *-еку́, -ечёшь vb. pf. (ipf. допека́ть) acuz.* **1.** *(кончить печь)* a coace bine. **2.** *(донять)* a pune *(pe cineva)* pe foc, a-i face *(cuiva)* zile fripte, a cicăli, a bate *(pe cineva)* la cap.

допива́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *допи́ть*

допива́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *допи́ться*

дописа́ть, *-ишу́, -и́шешь vb. pf. (ipf. допи́сывать) acuz.* a sfîrşi de scris/de pictat; a scrie/a picta pînă la capăt; *~ страни́цу* a scrie pagina pînă la capăt; *~ карти́ну* a sfîrşi de pictat tabloul.

допи́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *дописа́ть*

допи́ть, *-пью́, -пьёшь vb. pf. (ipf. допива́ть) acuz.* a bea pînă la fund, a bea tot (paharul), a bea pînă la sfîrşit; *~ вино́* a bea vinul pînă la sfîrşit, a bea tot vinul; *~ стака́н* a bea paharul pînă la fund.

допи́ться, *-пью́сь, -пьёшься vb. pf. (ipf. допива́ться) до + gen.* a bea pînă la, a ajunge din cauza băuturii la.

доплáта, *-ы f.* **1.** plată suplimentară, suprataxă, spor. **2.** sumă plătită suplimentar, supliment de plată.

доплати́ть, *-ачу́, -а́тишь vb. pf. (ipf. доплáчивать) acuz.* a plăti suplimentar, a plăti diferenţa, a plăti restul.

доплáтн|ой *adj. (în expr.) ~о́е письмо́* scrisoare nefrancată.

доплáчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *доплати́ть*

доплести́сь, *-плету́сь, -плетёшься vb. pf. (ipf. доплета́ться)* a se tîrî pînă la.

доплета́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *доплести́сь*

доплыва́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *доплы́ть*

доплы́ть, *-плыву́, -плывёшь vb. pf. (ipf. доплыва́ть)* a pluti pînă la; a ajunge (plutind) pînă la; a înota pînă la.

допóдлинно *adv. (inv.)* sigur, exact, precis; *мне э́то ~ изве́стно* ştiu precis.

допóдлинн|ый *adj. (inv.)* exact, precis, autentic, veritabil; *~ые све́дения* informaţii exacte.

допóздна́ *adv.* pînă tîrziu, tîrziu; *засиде́ться ~* a sta pînă tîrziu.

доползáть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. v. доползти́*

доползти́, *-зу́, -зёшь vb. pf. (ipf. доползáть)* a se tîrî pînă la, a ajunge *(tîrîndu-se).*

дополне́ние, *-я n.* **1.** completare, adăugire, adaus, supliment; *в ~* în completare, ca urmare, pe deasupra, în plus. **2.** *(gram.)* complement; *прямо́е ~* complement direct; *ко́свенное ~* complement indirect.

дополни́тельно *adv.* suplimentar.

дополни́тельн|ый *adj.* **1.** suplimentar, complementar; *~ отпуск* supliment de concediu; *~ая опла́та* retribuţie suplimentară; *~ое наказа́ние* pedeapsă suplimentară; *~ые све́дения* date suplimentare. **2.** *(gram.)* completiv; *~ое предложе́ние* propoziţie completivă; *~ые вы́боры* alegeri parţiale; *~ые цвета́* culori complementare.

допóлнить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. дополня́ть) acuz.* a augmenta, a adăuga, a completa.

допóлниться, *-нится vb. pf.* a se completa.

дополня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *допóлнить*

дополóть, *-полю́, -пóлешь vb. pf. (ipf. допáлывать)* **1.** *(кончить полоть)* a prăşi pînă la capăt, a isprăvi de prăşit. **2.** *(до какого-л. предела)* a prăşi pînă la...

дополучáть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *дополучи́ть*

дополучи́ть, *-учу́, -у́чишь vb. pf. (ipf. дополучáть)* a primi suplimentar/restul.

допотóпн|ый *adj.* **1.** *inv.* antediluvian; *~ые живóтные* animale antediluviene. **2.** *(fig.)* învechit, demodat, rămas mult în urmă; *~ые взгля́ды* concepţii învechite; concepţii demodate.

допра́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *допроси́ть*

допраши́ваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *допроси́ться*

допризы́вник, *-а m.* premilitar.

допризы́вн|ый *adj.* premilitar; *~ая подгото́вка* pregătire premilitară.

допрóс, *-а m.* interogatoriu, ascultare, audiere; *подве́ргнуть ~у* a asculta, a supune unui interogatoriu; *снять ~* a lua interogatoriul, a asculta; *~ свиде́телей* audierea martorilor.

допроси́ть, *-ошу́, -о́сишь vb. pf. (ipf. допра́шивать) acuz.* a lua interogatoriul, a asculta; a chestiona; *~ свиде́теля* a audia un martor; *~ обвиня́емого* a lua interogatoriul inculpatului.

допроси́ться, *-ошу́сь, -о́сишься vb. pf. (ipf. допра́шиваться)* **1.** *gen.* şi cu *inf. (добиться просьбами)* a obţine după multă stăruinţă; a reuşi cu greu. **2.** *prepl. (разузнать)* a putea afla, a da de rost; a reuşi să afli/să ştii.

допрóсный *adj.* de interogatoriu, de audiere.

допры́гаться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* **1.** a o păţi (sărind). **2.** *(fig.)* a ajunge la rău, a o păţi.

допры́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf. v. допры́гнуть*

допры́гнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. допры́гивать)* a sări pînă la..., a ajunge sărind la....

дóпуск, *-а m.* **1.** *sg.* intrare liberă, admitere, acces. **2.** *(tehn.)* toleranţă.

допуска́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *допусти́ть*

допусти́мость, *-и f. sg.* admisibilitate, caracter admisibil.

допусти́м|ый *adj.* admisibil; *~ое предложе́ние* propunere acceptabilă.

допусти́ть, *-ущу́, -у́стишь vb. pf. (ipf. допуска́ть)* **1.** *acuz.* cu *до + gen.* sau cu *к + dat. (разрешать войти/прийти куда́-л./к кому-л.)* a lăsa, a permite accesul, a da voie, a lăsa să intre, a admite; *~ к больно́му; ~ до больно́го* a permite vizitarea unui bolnav; *~ к ко́нкурсу* a admite la concurs; *~ к экза́мену* a admite la examen. **2.** *(позволить что-л. сделать) acuz.* sau cu *inf.* a permite, a admite; a tolera, a îngădui; *~ изме́нения в ру́кописи* a îngădui modificări în manuscris; *не ~* a nu permite, a nu admite, a nu tolera; *э́того нельзя́ ~* aceasta nu se poate admite; *~ оши́бку* a comite/a face o greşeală. **3.** *acuz. (предполагать)* a presupune, a admite; *допу́стим, что э́то так* să admitem/să presupunem că e aşa.

допуще́ние, *-я n.* **1.** *(действие)* admitere, permisiune. **2.** *(предположение)* presupunere, supoziţie, ipoteză.

допыта́|ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. допы́тываться)* a reuşi să afli, a se informa, a descoase *(pe cineva).*

допы́тываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *допыта́ться*

допьяна́ *adv.* pînă a deveni beat; pînă a cădea beat; *напи́ться ~* a se îmbăta criţă, a se îmbăta turtă.

дорабáтывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *дорабóтать*

дорабáтываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *дорабóтаться*

дорабóтать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. дорабáтывать)* **1.** *acuz. (кончить работать)* a termina, a isprăvi de lucrat; a lucra pînă la capăt; a duce la bun sfîrşit. **2.** *(до какого-л. времени)* a lucra pînă la un anumit moment; *~ до утра́* a lucra pînă dimineaţa. **3.** *acuz. (доделать)* a perfecţiona, a da o formă definitivă, a pune la punct; *~ прое́кт* a aduce îmbunătăţiri la un proiect.

дорабóтаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. дорабáтываться) до + gen.* a munci pînă la..., a obţine ceva prin muncă, a se surmena.

дорабóтка, *-и f. sg.* terminarea unui lucru, isprăvirea unei munci; completare, finisare, punere la punct.

дорастá́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *дорасти́*

дорасти́, *-ту́, -тёшь vb. pf. (ipf. дорастá́ть)* **1.** *(по высоте)* a creşte pînă la.... **2.** *(достичь возраста)* a atinge (o anumită vîrstă), a ajunge la...

дорва́|ться, *-рвусь, -рвёшься vb. pf. (ipf. дорывáться) до + gen. (pop.)* **1.** a se năpusti, a se arunca, a tăbărî, a se repezi. **2.** a da de o neplăcere, a da de necaz. **3.** a se rupe, a se uza definitiv.

дореволюцио́нный *adj.* prerevoluţionar, de dinainte de revoluţie.

дореформенн|ый *adj. (ist.)* de dinainte de reformă, anterior unei reforme.

дорисова́ть, *-су́ю, -су́ешь vb. pf. (ipf. дорисóвывать) acuz.* a termina/a isprăvi de desenat, a desena pînă la capăt.

дорисóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *дорисова́ть*

дори́ческ|ий *adj. (ist.)* doric, în stil doric, dorian; *~ая колóнна* coloană dorică.

дорóг|а, *-и f.* **1.** drum, cale; *просёлочная ~* drum comunal/vicinal; drum de ţară; *грунтова́я/чёрная ~* drum de care, drum de ţară; *лесна́я ~* drum forestier; *кана́тная ~* funicular; *боль-*

ша́я ~ drumul mare; *шоссе́йная* ~ şosea; *автомоби́льная* ~ autostradă; *мо́рная* ~ drum bătut; *столбова́я* ~ drum mare/principal; *обо́чина* ~*и* marginea drumului; *не знать* ~*и* a nu şti drumul; *желе́зная* ~ cale ferată, drum de fier; *при* ~*е* lîngă drum; *дать* ~*у кому́-л.* a face loc cuiva, a lăsa pe cineva să treacă; *сби́ться с* ~*и* a se abate de la drum, a rătăci drumul; *по* ~*е к до́му* în drum spre casă; ~*у!* la o parte!; *нам по* ~*е* avem acelaşi drum. **2.** *(путешествие)* drum, călătorie; *сде́лать дли́нную* ~*у* a face un drum lung; *в* ~*е* pe drum, în timpul drumului; *на* ~*у* de drum, pentru drum, înainte de drum; *де́ньги на* ~*у* bani de drum; *закуси́ть на* ~*у* a mînca înainte de plecare; *уста́ть с* ~*и* a fi obosit de drum. **3.** *(fig.)* cale, drum ◇ *быть на хоро́шей* ~*е* a fi pe calea cea bună; *идти́ свое́й* ~*ой* a-şi urma calea, a-şi vedea de drum; *пойти́ не по своей* ~*е* a-şi greşi cariera; *пробива́ть себе́* ~*у* a-şi croi drum; *ска́тертью* ~*!* călătorie sprîncenată!; *туда́ ему́ и* ~*!* aşa-i trebuie!, are ce merită!; *(fig.) стоя́ть на чьей-л.* ~*е* sau *стать поперёк* ~*и кому́-л.* a fi/ a sta/ a se pune în calea cuiva; *вы́вести кого́-л. на (широ́кую)* ~*у (fig.)* a deschide/ a arăta cuiva calea/drumul în viaţă; *broaşte по* ~*ам* a umbla haimana.

до́рого *adv.* scump; *э́та кни́га сто́ит* ~ această carte costă scump; *обошло́сь* ~ a costat scump; *(fig.) успе́х ему́* ~ *достался* succesul l-a costat scump; ~ *продать свою́ жизнь* a-şi vinde scump viaţa ◇ ~ *бы дал, что́бы ...!* ce n-aş fi dat!, aş da mult să...!; *лю́бо-* ~ ţi-e mai mare dragul; ~*, да ми́ло!* scump, dar face; *себе́ доро́же (сто́ит)* mai mare daraua decît ocaua.

дороговизна, *-ы f. sg.* scumpete.

доро́гой *adv.* pe drum, în drum, în timpul drumului; în timpul călătoriei.

дорог|о́й *adj.* **1.** scump, costisitor, preţios; ~*ие кни́ги* cărţi scumpe; *по* ~*о́й цене́* la un preţ scump; *ка́ждая мину́та дорога́* fiecare minut e scump. **2.** *(милый, любимый)* scump, iubit, drag; ~ *друг!* iubite prietene!, dragă prietene! ◇ *дорога́ ло́жка к обе́ду* darul dat la vreme e dar îndoit; ~*о́й цено́й* cu preţ mare, scump.

дорогостоя́щий *adj.* costisitor.

доро́дность, *-и f. sg.* trupeşie, robusteţe, corpolenţă.

доро́дный *adj.* trupeş, robust, gras, corpolent.

доро́дство, *-а n. sg. (înv.) v.* **доро́дность**

дорожа́|ть, *-а́ет vb. ipf. (pf. вздорожа́ть* şi *подорожа́ть)* a se scumpi, a deveni mai scump.

дорожи́ть, *-жу́, -жи́шь vb. ipf. instr.* a preţui, a aprecia, a ţine mult la cineva/ceva; ~ *свои́м вре́менем* a-şi cruţa timpul; ~ *ка́ждой копе́йкой* a cruţa fiecare ban, a tremura pentru fiecare ban.

дорожи́ться, *-жу́сь, -жи́шься vb. ipf.* a cere un preţ prea mare.

доро́жк|а, *-и f.* **1.** *dim. (тропинка)* drumuleţ, drumeag, cărăruie, potecă. **2.** alee, pistă; *(sport) бегова́я* ~ pistă de alergări; *стартовая* ~ pistă de decolare; *лётная* ~ pistă de zbor. **3.** *(коврик)* preş; traversă. **4.** *(скатерть)* mileu, faţă de masă. **5.** brazdă mică ◇ *пойти́ по крово́й* ~*е* a călca strîmb, a apuca o cale greşită; *пойти́ по то́рной/проторённой* ~*е* a merge/a apuca pe cărări bătute.

доро́жник, *-а m.* specialist în construirea/amenajarea drumurilor/şoselelor/ străzilor; cantonier.

доро́жн|ый *adj.* **1.** de/pentru drum, de voiaj; ~*ые впечатле́ния* impresii de călătorie; ~ *костю́м* costum de voiaj; ~*ые расхо́ды* cheltuieli de drum, cheltuieli de deplasare.

дорыва́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. v.* **дорыть**

дорыва́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *дорва́ться*

дорыть, *-ро́ю, -ро́ешь vb. pf. (ipf. дорыва́ть) acuz.* **1.** a săpa pînă la capăt, a termina/a isprăvi de săpat; ~ *кана́ву* a termina de săpat şanţul. **2.** *до+ gen.* a săpa pînă la un anumit timp.

доса́д|а, *-ы f. sg.* necaz, ciudă, supărare; *пла́кать от* ~*ы* a plînge de necaz; *кака́я* ~*!* ce păcat! *в* ~*у* în ciudă, înadins◇~ *гло́жет кого́-л* a-l roade la inimă; *в* ~*у стать/показа́ться* a lua drept insultă/jignire; *излива́ть* ~*у* a-şi vărsa supărarea/focul; *ло́пнуть с* ~*ы/от* ~*ы* a crăpa/a plesni de ciudă; *подавля́ть* ~*у* a-şi stăpîni mînia/necazul.

доса́дить[1]**,** *-ажу́, -а́дишь vb. pf. (ipf. доса́живать) acuz.* a termina/a isprăvi de sădit.

доса́дить[2]**,** *-ажу́, -ади́шь vb. pf. (ipf. досажда́ть) dat.* a supăra, a bate la cap; ~ *свои́ми про́сьбами* a sîcîi/ a pisa cu rugăminţi.

доса́дливо *adv.* cu necaz, cu ciudă.

доса́длив|ый *adj.* înciudat, supărat, care exprimă necazul/ciuda/supărarea.

доса́дно *pred. impers. (în expr.) мне* ~ mi-e necaz.

доса́дн|ый *adj.* regretabil, supărător; ~*ая оши́бка* greşeală regretabilă.

доса́довать, *-дую, -дуешь vb. ipf. на + acuz.* a-i fi necaz (cuiva); a fi înciudat, a fi supărat.

досаждáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *досади́ть*[2]

доса́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *досади́ть*[1]

досе́ять, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. acuz.* a termina de semănat, a semăna pînă la sfîrşit.

досиде́ть, *-ижу́, -иди́шь vb. pf.* a rămîne/a sta pînă la ...

доска́, *-и́ f.* **1.** scîndură, blană; *настила́ть до́ски* a podi cu scînduri. **2.** placă, lespede; *мра́морная* ~ lespede de marmoră; *мемориа́льная* ~ placă comemorativă. **3.** tablou, tablă, planşetă; *кла́ссная* ~ tablă de şcoală; *гри́фельная* ~ tăbliţă şcolară, placă; *ша́хматная* ~ tablă de şah; ~ *почёта* panou de onoare; tablă de onoare; *кра́сная* ~ (tablou) tabel de onoare; *чёрная* ~ tablă neagră; *электри́ческая* ~ tablou electric; *чертёжная* ~ planşetă de desen; *распредели́тельная* ~ tablou de distribuţie ◇ *ста́вить на одну́ до́ску* a pune pe acelaşi plan; *от* ~*и́ до* ~*и́* din scoarţă în scoarţă; *до гро́бовой* ~*и́* pînă la mormînt; *как* ~ *(худо́й)* slab ca o scîndură; slab ca un ţîr; *(pop.) в до́ску* de tot, cu totul; *(pop.) пья́н в до́ску* beat mort, beat turtă, beat criţă.

доказа́|ть, *-ажу́, -а́жешь vb. pf. (ipf. доска́зывать) acuz.* **1.** *(окончить рассказывание чего-л.)* a spune pînă la capăt, a termina de spus; a spune totul. **2.** *(до чего-л.)* a spune pînă la; a povesti pînă la; *не* ~ *чего́-л.* a nu spune totul.

доска́зывать *,-аю, -аешь vb. ipf.* de la *доказа́ть*

доскака́ть, *-ачу́, -а́чешь vb. pf. (ipf. доска́кивать)* a veni în galop.

доска́кивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *доскака́ть*

досконáльно *adv.* fundamental; cu amănunte, (în mod) amănunţit, exact, temeinic; *мне* ~ *всё изве́стно* cunosc toate amănuntele.

досконáльность, *-и f. sg.* caracter amănunţit, amănunţime, exactitate, temeinicie.

досконáльный *adj.* fundamental, amănunţit, detaliat, precis, exact, temeinic; ~*ое иссле́дование* cercetare amănunţită.

доспáть, *дошлю́, дошлёшь vb. pf. v.* **досылáть**

досле́дование, *-я n. (jur.)* instrucţie/anchetă suplimentară; *напра́вить де́ло на* ~ a trimite dosarul pentru cercetare uplimentară.

досле́довать, *-дую, -дуешь vb. pf. acuz. (jur.)* a face o instrucţie suplimentară; a completa ancheta penală.

дослóвно *adv.* textual, cuvînt cu cuvînt, literal; literalmente.

дослóвность, *-и f.* exactitate, caracter literal, caracter textual.

дослóвный *adj.* textual, literal, exact, cuvînt cu cuvînt; ~ *перево́д* traducere literală, traducere cuvînt cu cuvînt.

дослýживаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *дослужи́ться*

дослужи́ться, *-ужу́сь, -у́жишься vb. pf. (ipf. дослу́живаться) до+ gen.* a avansa pînă la gradul de.

дослýшать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. дослу́шивать) acuz.* **1.** a asculta pînă la sfîrşit. **2.** a asculta pînă la...

дослýшивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *дослу́шать*

дослы́ша|ть, *-шу, -шишь vb. pf. acuz.* a auzi totul pînă la capăt, a auzi bine *(mai ales în construcţii negative)*; *я не* ~*л* nu am auzit bine.

досмáтривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *досмотре́ть*

досмо́тр, *-а m.* control; *тамо́женный ~* control vamal.

досмотр|е́ть, *-отрю́, -о́тришь vb. pf. (ipf. досма́тривать) acuz.* **1.** a privi pînă la capăt, a vedea pînă la sfîrşit; *~ пье́су* a vedea o piesă pînă la sfîrşit. **2.** *(на таможне)* a controla ◇ *не ~ чего́-л.* a nu băga de seamă, a nu observa ceva; *чего́ гла́зом не досмо́тришь, то мошно́й доплати́шь* cine nu deschide ochii, deschide punga.

досмо́трщик, *-а m.* controlor.

досоли́ть, *-олю́, -о́лишь vb. pf. (ipf. доса́ливать) (окончить соление чего́-л.)* a termina de sărat; *(дополнительно)* a mai săra.

досо́х|нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. досыха́ть)* a se usca complet; a se usca cu desăvîrşire.

досоциалисти́ческий *adj.* presocialist.

доспа́|ть, *-плю́, -пи́шь vb. pf. (ipf. досыпа́ть)* **1.** *gen.* + *до* sau *acuz.* a dormi *(un timp determinat); ~ до утра́* a dormi pînă dimineaţa. **2.** *(cu negaţie)* a nu dormi îndeajuns/suficient.

доспева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *доспе́ть*

доспе́|ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. доспева́ть)* a se coace complet; a se coace cu desăvîrşire.

доспе́хи, *-ов pl.* armură, platoşă, cuirasă, zale.

досро́чно *adv.* înainte de termen, (în mod) anticipat.

досро́чн|ый *adj.* înainte de termen, anticipat; *~ое выполне́ние пла́на* îndeplinirea planului înainte de termen.

доставля́|ть, *-таю, -таёшь vb. ipf.* de la *доста́ть* ◇ *тебя́-то нам и не ~ло* tocmai tu ne lipseai; *э́того ещё не́ ~ло* atîta ne mai lipsea, asta mai lipsea.

доставля́ться, *-таюсь, -таёшься vb. pf.* **1.** *ipf.* de la *доста́ться.* **2.** *pas.* de la *доставля́ть.*

доста́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. доставля́ть) acuz.* **1.** a aduce, a furniza, a livra, a expedia, a trimite, a distribui, a preda; *~ това́р на́ дом* a livra/a expedia marfa la domiciliu; *~ све́дения* a furniza informaţii; *~ по́чту* a distribui poşta/corespondenţa. **2.** a procura, a pune la dispoziţie; *~ удо́бную кварти́ру* a procura o locuinţă comodă. **3.** a pricinui, a produce, a provoca, a cauza; *~ беспоко́йство* a pricinui o supărare; *~ удово́льствие* a face o plăcere; *~ возмо́жность* a da posibilitate.

доста́вк|а, *-и f. sg.* livrare, furnizare, transport; distribuire, predare; *~ на́ дом* livrare la domiciliu; *уплати́ть за ~у* a plăti pentru transport.

доставле́ние, *-я n. sg.* furnizare, livrare, transport.

доставля́|ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *доста́вить*

доста́вщик, *-а m.* furnizor, aducător.

доста́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *достоя́ть*

доста́т|ок, *-тка m.* **1.** *sg.* bunăstare, îndestulare, belşug; *жить в ~ке* a trăi în belşug. **2.** *(fam.)* avere, venituri, cîştiguri; *небольши́е ~ки* venituri modeste, posibilităţi materiale reduse.

доста́точно *adv.* **1.** destul, de ajuns, suficient; *~ си́льный* destul de tare; *~ хорошо́* destul de bine. **2.** *pred. impers.* ajunge, e de ajuns; *у нас ~ средств* avem mijloace suficiente; *бо́лее чем ~* mai mult decît este necesar; *~ сказа́ть, что ...* e de-ajuns să spun că ...; *э́того ~* e de-ajuns; *~, замолчи́те!* ajunge, tăceţi!

доста́точность, *-и f. sg.* **1.** cantitate suficientă. **2.** *(inv.)* bunăstare, înstărire.

доста́точн|ый *adj.* **1.** *(о количестве)* destul, suficient, îndeajuns, de ajuns; *~ое коли́чество проду́ктов* cantitate suficientă de produse; *~ые основа́ния* destule motive. **2.** *(inv.) (зажиточный)* înstărit, chiverniseşit, cu stare; *~ая семья́* familie înstărită.

доста́|ть, *-а́ну, -а́нешь vb. pf. (ipf. доставля́ть)* **1.** *acuz. (вынуть, извлечь)* a lua, a scoate, a trage afară; *~ плато́к из карма́на* a scoate batista din buzunar. **2.** *(добыть) acuz.* a dobîndi, a căpăta, a procura, a găsi; *~ биле́т в теа́тр* a procura un bilet de teatru. **3.** *до* + *gen.* a ajunge pînă la ..., a atinge ceva; *~ руко́й до потолка́* a ajunge cu mîna pînă la tavan. **4.** *(оказаться достаточным) impers. gen.* a ajunge, a fi suficient, a avea îndeajuns, a avea destul; *хле́ба ~нет на всех* va ajunge pîine la toţi.

доста́|ться, *-а́нусь, -а́нешься vb. pf. (ipf. достава́ться) dat.* **1.** *(выпасть на долю)* a reveni, a căpăta, a primi; *дом ~лся мне по насле́дству* casa mi-a revenit prin moştenire; *мне ничего́ не ~лось* n-am căpătat nimic. **2.** *impers.* a primi o pedeapsă, a suferi, a o păţi; *ему́ ~нется за опозда́ние* are s-o păţească pentru întîrziere; *ему́ ~лось* a păţit-o, a mîncat o papară.

достига́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *дости́чь* şi de la *дости́гнуть*

дости́гнуть, *-гну, -гнешь vb. pf. (ipf. достига́ть) gen.* **1.** a atinge, a ajunge; *~ верши́ны горы́* a atinge vîrful muntelui; *~ соверше́нства* a ajunge la perfecţiune; a atinge desăvîrşirea; *~ бе́рега* a ajunge la mal; *~ глубо́кой ста́рости* a ajunge/a trăi pînă la adînci bătrîneţe; *~ совершенноле́тия* a ajunge pînă la majorat. **2.** a dobîndi, a căpăta, a obţine, a reuşi, *~ успе́хов* a reuşi, a obţine succese.

достиже́ни|е, *-я n.* **1.** *(действие) sg.* ajungere, atingere, realizare; *~ це́ли* atingerea scopului; *~ соглаше́ния* realizarea unui acord; *~ двадцатиле́тнего во́зраста* atingerea vîrstei de douăzeci de ani; *по ~и совершенноле́тия* la majorat. **2.** *(положительный результат)* cucerire, realizare, reuşită, succes, rezultat pozitiv, victorie.

достижи́мост|ь, *-и f. sg.* accesibilitate, caracter realizabil; *в преде́лах ~и* în limitele realizabilului, în limitele posibilului.

достижи́мый *adj.* realizabil, accesibil.

дости́чь, *-гну, -гнешь vb. pf. v. дости́гнуть*

достове́рно *adv.* cu certitudine, (în mod) sigur, autentic, cert; *~ изве́стно* se ştie cu certitudine că ... .

достове́рность, *-и f. sg.* autenticitate, veracitate, exactitate.

достове́рн|ый *adj.* autentic, veridic, sigur, cert, incontestabil, demn de crezut; *из ~ых исто́чников* din sursă sigură; *~ые све́дения* ştiri autentice; informaţii/date sigure.

досто́инств|о, *-а n.* **1.** *(положительное качество)* calitate, merit, valoare; *~ кни́ги* meritele cărţii. **2.** *sg. (моральные качества)* demnitate, respect; *говори́ть с ~ом* a vorbi cu demnitate; *чу́вство со́бственного ~а* sentimentul respectului de sine, sentimentul propriei demnităţi; *держа́ть себя́ с большо́й ~ом* a se purta cu multă demnitate. **3.** valoare *(la monede); моне́та двадцатирублёвого ~а* monedă în valoare de douăzeci de ruble. **4.** *(inv.) (титул)* cin, rang, titlu◇ *оцени́ть по ~у (кого́-л., что-л.)* a aprecia la justa valoare *(pe cineva); по ~у* pe drept; după merit.

досто́йн|ый *adj.* **1.** demn, vrednic de...; *о́пыт ~ подража́ния* experienţă vrednică de imitat; *~ внима́ния* demn de atenţie. **2.** *(справедливый)* binemeritat, just, echitabil, drept; *~ое наказа́ние* pedeapsă binemeritată; *~ая награ́да* decoraţie binemeritată. **3.** *(почтенный)* demn, respectat; respectabil, onorabil; *~ челове́к* om demn/ respectabil; *~ая жизнь* viaţă demnă.

достопа́мятный *adj. (inv.)* memorabil; *~ день* zi memorabilă; zi de neuitat.

достопочте́нный *adj. (inv.)* respectabil, onorabil, venerabil.

достопримеча́тельност|ь, *-и f.* loc/ lucru demn de a fi văzut; obiectiv turistic, curiozitate, raritate; *истори́ческие ~и го́рода* raritătile istorice ale oraşului.

досто́яни|е, *-я n. sg.* **1.** *(собственность)* bun, avut, avere, avuţie; proprietate, patrimoniu; *всенаро́дное ~* ~ bun al întregului popor; bun public. **2.** *(fig.)* bun, apanaj.

досто́ять, *-ою́, -ои́шь vb. pf. (ipf. доста́ивать)* **1.** *до* + *gen.* a sta *(pînă la anumită oră); ~ до восьми́ часо́в* a sta pînă la ora opt. **2.** *acuz.* a sta/a rămîne pînă la sfîrşit; *~ ле́кцию* a rămîne pînă la sfîrşitul conferinţei.

достра́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *достро́ить*

достре́лка, *-и f. (mil.)* tragere de reglaj suplimentară.

достро́ить, *-ою, -о́ишь vb. pf. (ipf. достра́ивать) acuz.* a isprăvi de construit, a termina de clădit, a duce la bun sfîrşit o construcţie.

до́ступ, *-а m.* **1.** trecere, acces, drum de acces/de trecere; *найти́ ~ к чьему́-л. се́рдцу* a găsi calea/drumul spre inima

cuiva. **2.** *sg. (допуск)* intrare, acces, frecventare; *свобо́дный* ~ acces liber; ~ *в музе́й* accesul la muzeu.

досту́пность, *-и f. sg.* caracter accesibil, accesibilitate.

досту́пн|ый *adj.* accesibil, abordabil; ~ *челове́к* om accesibil; ~*ые це́ны* preţuri accesibile/moderate; ~*ое изложе́ние* expunere limpede/clară.

достуча́ться, *-чу́сь, -чи́шься vb. pf.* a bate pînă ce eşti auzit, a bate pînă ţi se va deschide.

досу́г, *-а m. sg.* timp liber, răgaz; *на* ~*е* în timpul liber, în clipele de răgaz; *в часы́* ~*а* în orele de răgaz; *располага́ть* ~*ом* a avea timp berechet.

досу́ж|ий *adj.* **1.** liber; ~*ее вре́мя* timp liber. **2.** deşert, sterp; ~*ие то́лки* vorbărie goală, vorbe de clacă, flecăreli, palavre.

до́суха *adv.* pînă se usucă, pînă la completă uscare; *вы́тереть* ~ a şterge bine de tot.

досчита́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. досчи́тывать)* **1.** *до*+ *gen. (до кого́-л. предела)* a socoti, a număra pînă la ...; ~ *до со́тни* a număra pînă la o sută. **2.** *acuz. (до конца)* a număra pînă la sfîrşit, a isprăvi de numărat/de socotit; ~ *де́ньги* a isprăvi de numărat banii.

досчи́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *досчита́ть*

досыла́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. доспа́ть) acuz.* a trimite, a expedia (ulterior); a mai trimite.

досы́пать, *-плю, -плешь vb. pf. (ipf. досыпа́ть) acuz.* **1.** *(насыпать полностью)* a umple (turnînd), a turna pînă sus; ~ *до́верху* a umple cu vîrf. **2.** *(добавить)* a adăuga, a completa (turnînd).

досыпа́ть[1], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *доспа́ть*

досыпа́ть[2], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *досы́пать*

до́сыта *adv.* de saţ, pînă la saturaţie, după pofta inimii; *нае́сться* ~ a se sătura, a mînca pînă la săturare.

досыха́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *досо́хнуть*

досье́ *n. indecl.* dosar.

досю́да *adv.* pînă aici.

досяга́емост|ь, *-и f. sg.* însuşirea de a fi abordabil/accesibil, accesibilitate, putinţă de a atinge/de a ajunge; *вне преде́лов* ~*и* inaccesibil.

досяга́емый *adj.* care poate fi atins; accesibil, abordabil.

дотаскивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *дотащи́ть*

дотаскиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *дотащи́ться*

дота́ция, *-и f.* subvenţie, dotaţie, alocaţie.

дотащи́ть, *-ащу́, -а́щишь vb. pf. (ipf. дотаскивать) acuz.* a tîrî, a căra anevoie, a duce pînă la ...

дотащи́ться, *-тащу́сь, -та́щишься vb. pf. (ipf. дотаскиваться)* a se tîrî cu greu.

дотерпе́ть, *-терплю́, -те́рпишь vb. pf.* a rezista pînă la capăt, a răbda pînă la sfîrşit.

дотла́ *adv.* cu totul, complet, cu desăvîrşire, deplin, pînă la temelie; *разори́ться* ~ a se ruina cu desăvîrşire; *разори́ть* ~ a lua şi cămaşa de pe cineva; *сгоре́ть* ~ a arde pînă în temelii, a se face scrum.

дото́ле *adv. (înv.)* pînă atunci.

дото́шность, *-и f. sg.* meticulozitate.

дото́шный *adj.* meticulos, migălos, pedant.

дотра́гиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *дотро́нуться*

дотро́нуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. дотра́гиваться) до*+ *gen.* a atinge uşor, a se atinge de ...

дотя́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *дотяну́ть*

дотя́гиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *дотяну́ться*

дотяну́ть, *-яну́, -я́нешь vb. pf. (ipf. дотя́гивать)* **1.** *acuz.* cu *до*+ *gen. (дотащить)* a trage, atîrî, a căra pînă la ... **2.** *acuz.* cu *до* + *gen.* a tărăgăna, a lungi, a întîrzia, pînă la ...; ~ *разгово́р до полу́ночи* a lungi discuţia pînă la miezul nopţii. **3.** *(дожить)* a trăi, a ajunge pînă la; *больно́й не дотя́нет до весны́* bolnavul nu va apuca primăvara, nu va ieşi din iarnă.

дотяну́|ться, *-яну́сь, -я́нешься vb. pf. (ipf. дотя́гиваться) до*+ *gen.* **1.** *(дотро́нуться до кого́-л., чего́-л.)* a ajunge, a atinge cu greu; a se întinde

pînă la; ~ *до ве́рхней по́лки* a ajunge pînă la raftul de sus. **2.** *(достигнуть какого́-л. места)* a ajunge anevoie pînă la.

доу́чивать, *-аю, -аешь v. ipf. v. доучи́ть*

доу́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *доучи́ться*

доучи́ть, *-учу́, -у́чишь vb. pf. (ipf. доу́чивать) acuz.* **1.** a învăţa pînă la... **2.** a termina de învăţat.

доучи́ться, *-учу́сь, -у́чишься vb. pf. (ipf. доу́чиваться)* **1.** *(кончить учиться)* a-şi termina studiile. **2.** a studia pînă la...

дофеода́льный *adj.* prefeudal.

доха́, *-и́ f.* şubă *(îmblănită pe dinăuntru şi pe dinafară).*

до́хлый *adj.* **1.** *(о животных)* mort, pierit *(despre animale).* **2.** *pop.* slăbănog, plăpînd, pirpiriu, prăpădit.

дохля́тина, *-ы f. sg.* **1.** mortăciune, hoit, stîrv *(de animal).* **2.** (om) slăbănog.

до́хнуть, *-ну, -нешь vb. ipf. (pf. издо́хнуть* şi *подо́хнуть)* a pieri; a muri *(despre animale)* ◇ *му́хи до́хнут* e o plictiseală de moarte.

дохну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf.* **1.** *pf. tot.* de la *дыша́ть.* **2.** a sufla, a adia ◇ *не сметь* ~ a tăcea, a amuţi, a nu sufla (de frică); ~ *не́когда* a fi foarte ocupat, a nu avea timp nici să răsufli.

дохо́д, *-а m.* venit, cîştig, beneficiu, profit; *госуда́рственный* ~ venit de stat; *национа́льный* ~ venit naţional; *валово́й* ~ venit global; *чи́стый* ~ venit/cîştig/beneficiu net; *извлека́ть* ~ a trage profit *(din ceva); нало́г с* ~*а* impozitul pe venit; *поступи́ть в* ~ *госуда́рства* a intra în venitul statului; *приноси́ть* ~ a aduce venit; *безгре́шные* ~*ы* mită, şperţ; *исто́чник* ~*ов* izvor/sursă de venituri.

доход|и́ть, *-ожу́, -о́дишь vb. ipf.* de la *дойти́*

дохо́дность, *-и f. sg.* randament, rentabilitate, venituri.

дохо́дн|ый *adj.* rentabil, lucrativ, profitabil; ~*ая статья́* sursă de cîştig/de venit; ~*ое ме́сто* loc rentabil.

дохо́дчивость, *-и f. sg.* însuşirea de a fi accesibil/lesne de înţeles, accesibilitate.

дохо́дчив|ый *adj.* accesibil, lesne de înţeles; ~*ая статья́* articol lesne de înţeles.

доце́нт, *-а m.* docent, conferenţiar universitar.

доце́нтский *adj.* de docent, de conferenţiar universitar.

доцентýра, *-ы f. sg.* **1.** *(звание)* docenţă, titlu de conferenţiar. **2.** *col.* docenţi, conferenţiari universitari, corpul docenţilor.

до́ченька, *-и f. dim.* fetiţă, copilă.

до́черин *adj.* de fiică, al fiicei, aparţinînd fiicei.

дочéрн|ий *adj.* filial; *(ec.)* ~*ее предприя́тие* filială.

до́чиста *adv.* **1.** curat, curat de tot; *отмы́ть* ~ a spăla curat. **2.** *(fig.)* cu totul, cu desăvîrşire, în întregime, de tot, pe deplin; *съесть всё* ~ a mînca tot, pînă la ultima bucăţică ◇ *обобра́ть* ~ a jefui (pe cineva), a-l lăsa lefter.

до́чка, *-и f. dim.* fetiţă, copiliţă.

дочь, *до́чери f.* fiică ◇ *(înv.) кре́стная* ~ fină; *годи́ться (кому́-л.) в до́чери* poate să-i fie (cuiva) fiică; *ку́рицына* ~ sămînţa dracului; drac împieliţat; piază-rea; ~ *Евы* fiică a Evei; *приёмная* ~ fiică adoptivă/de suflet.

дошива́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *доши́ть*

дошúть, *-шью́, -шьёшь vb. pf. (ipf. дошива́ть) acuz.* a coase, a termina de cusut.

дошко́льник, *-а m.* **1.** copil de vîrstă preşcolară. **2.** educator la grădiniţa de copii.

дошко́льный *adj.* preşcolar; ~ *во́зраст* vîrstă preşcolară; ~*ое воспита́ние* educaţie preşcolară.

до́шлый *adj.* isteţ, iscusit, priceput, descurcăreţ.

дошни́к, *-а́ m. (tehn.)* putină.

дощáник, *-а m.* luntre cu fundul plat.

дощáтый *adj.* de/din scînduri; *(tehn.)* ~ *насти́л* planşeu de lemn.

дощéчка, *-и f. dim.* **1.** scîndurică. **2.** tăbliţă; *(tehn.) полирова́льная* ~ drişcă.

дойрка, *-и f.* mulgătoare.

дра́га, *-и f. (tehn.)* escavator, dragă.

драгёр, *-а m.* mecanic de dragă.

драголю́б, *-а m. (bot.)* izmă sălbatică.

драгома́н, *-а m. (ist.)* dragoman.

драгома́нский *adj. (ist.)* de dragoman.

драгоце́нност|ь, -и *f.* **1.** giuvaer, bijuterie. **2.** *sg.* obiect de valoare, lucru preţios, comoară.

драгоце́нн|ый *adj.* preţios, de mare preţ; de mare valoare; *~ая ва́за* vas de mare valoare; *~ые ка́мни* pietre preţioase, nestemate.

драгу́н, -а *m.; gen. pl. драгу́н* şi *драгу́нов (mil. ist.)* dragon.

драгу́нский *adj. (mil. ist.)* de dragoni.

дражé *n. indecl.* drajeuri.

дразни́ть, *дразню́, дра́знишь vb. ipf. acuz.* **1.** *(собак)* a asmuţi, a întărîta; *(челове́ка)* a necăji, a tachina. **2.** *(возбужда́ть)* a excita, a stîrni, a trezi ◇ *~ аппети́т* a stîrni pofta de mîncare.

дра́ть, *-дру, -дёшь vb. ipf. (pf. надра́ть) acuz. (mar.)* a bricui, a curăţi; *~ на́лубу* a curăţi coverta unei nave.

дра́к|а, -и *f.* încăierare, păruială, bătaie; *де́ло дошло́ до ~и* au ajuns la încăierare/ la bătaie; *затева́ть ~у* a căuta pricină/ gîlceavă, a sări la bătaie ◇ *(prov.) по́сле ~и кулака́ми не ма́шут* după război mulţi viteji se arată.

драко́н, -а *m.* **1.** *(mitol.)* balaur, dragon, zmeu. **2.** *(zool.)* dragon, şopîrlă mare. **3.** *(astr.)* Dragonul.

драко́новск|ий *adj.* draconic; *~ие зако́ны* legi draconice.

дра́м|а, -ы *f.* dramă; *(fig.) пережи́ть ~у* a trăi o dramă; *(fig.) семе́йная ~* dramă familială.

драматиза́ция, -и *f. sg.* dramatizare.

драматизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a dramatiza.

драмати́зм, -а *m. sg.* dramatism; *(fig.) ~ положе́ния* dramatismul situaţiei.

драмати́ческ|ий *adj.* **1.** de dramă, dramatic; *~ актёр* artist dramatic; *~ кружо́к* cerc dramatic; *~ те́нор* tenor dramatic. **2.** teatral, afectat; *~ие же́сты* gesturi teatrale. **3.** dramatic, tragic; *~ исхо́д* deznodămînt tragic.

драмати́чность, -и *f. sg.* caracter dramatic/tragic.

драмати́чный *(adj.)* dramatic; *~ слу́чай* caz tragic; *~ коне́ц* sfîrşit tragic.

драмату́рг, -а *m.* dramaturg, autor dramatic.

драматурги́ческий *adj.* de dramaturgie.

драматурги́|я, -и *f. sg.* dramaturgie; *курс ~и* curs de dramaturgie.

драмкружо́к, *-жка́ m.* = *драмати́ческий кружо́к* cerc dramatic, cerc teatral.

дра́ница, -ы *f. (reg.) v. дра́нка*

дра́нка, -и *f. col.* şindrilă, draniţă, şiţă.

дра́ный *adj. (pop.)* rupt, uzat, purtat, zdrenţuit, zdrenţăros; *~ костю́м* haine zdrenţuite, haine uzate.

дрань, -и *f. v. дра́нка*

драньё, *-я́ n. sg. (pop.)* **1.** rupere, uzare. **2.** biciuire. **3.** zgîriere **4.** *col. (reg.)* şindrilă, draniţă.

драп, -а *m. sg.* postav gros, drap.

драпирова́ть, *-рую, -ру́ешь vb. ipf. (pf. задрапирова́ть) acuz.* a drapa.

драпирова́ться, *-рую́сь, -ру́ешься vb. ipf. (pf. задрапирова́ться)* **1.** a drapa, a-şi potrivi un veşmînt. **2.** *pas.* de la *драпирова́ть.*

драпиро́вка, -и *f.* **1** *sg. (действие)* drapare. **2.** draperie.

драпиро́вочный *adj.* **1.** de drapare, pentru drapare. **2.** de draperie, pentru draperie.

драпиро́вщик, -а *m.* tapiţer.

дра́повый *adj.* de/din postav gros.

драпри́ *n. indecl.* draperie.

дра́тва, -ы *f. sg.* fir smolit, aţă de cizmărie.

дра|ть, деру́, дерёшь *vb. ipf.* **1.** *acuz.* a rupe în bucăţi, a face ferfeniţă; a uza; *~ о́бувь* a rupe încălţămintea. **2.** *(pf. содра́ть) acuz. (снимать, отделять)* a jupui, a desprinde, a smulge, a scoate, a curăţi; *~ ле́ыко* a jupui de coajă. **3.** *(вырвать)* a smulge, a scoate; *~ зу́бы* a scoate/a extrage dinţii. **4.** *(pf. задра́ть) acuz. (reg.)* a omorî, a sfîşia; *волк ~л овцу́* lupul a sfîşiat oile. **5.** *(pf. вы́драть) acuz. (наказывать)* a bate, a biciui, a trage/a da o bătaie; a trage de...; a părui; *~ ро́згами* a bate cu nuiele; *~ за́ уши* a trage de urechi; *~ за́ во́лосы* a părui. **6.** *(pf. содра́ть) (дорого продавать)* a vinde scump; a jecmăni; *~ втри́дорога* a lua şapte piei de pe cineva. **7.** *acuz. (раздражать, царапать)* a zgîria, a irita, a supăra, a ustura. **8.** a o rupe la fugă, a o lua la

sănătoasa; *~ во все лопа́тки* a fugi de rupi pămîntul, a fugi de-i scapără călcîiele ◇ *~ го́рло* a striga cît te ţine gura, a ţipa, a urla, a-şi rupe bojocii; *~ как си́дорову ко́зу* a snopi în bătăi; *(reg.) ~ зерно́* a decortica; *(pop.) ~ нос* a-şi lua nasul la purtare; *(pop.) чёрт бы его́ ~л* sau *чёрт его́ дери́* să-l ia naiba; dracul să-l pieptene; *~ с живо́го и с мёртвого* a lua şi de la vii şi de la morţi; a-i lua şi ultima piele; *моро́з по ко́же дерёт* îi se încreţeşte pielea.

дра́ться, *деру́сь, дерёшься vb. ipf. (pf. подра́ться)* **1.** *с + instr.* sau fără *compl.* a se bate, a se încăiera, a se lua la bătaie; a se lupta; *~ на дуэ́ли* a se bate în duel; *~ с враго́м* a se lupta cu duşmanul. **2.** *за + acuz. (fig.)* a (se) lupta, a da bătălia pentru...; *~ за вы́сокий урожа́й* a lupta pentru o recoltă bogată.

драхва́, -и́ *f. (zool.) v. дрофа́*

дра́хма, -ы *f.* drahmă.

драч, -а́ *m. (tehn.)* cioplitor, gealău.

дра́чка, -и *f.* darac.

драчли́вость, -и *f. sg.* fire de bătăuş; pornire spre gîlceavă.

драчли́вый *adj.* bătăuş, bătăios; *~ ма́льчик* băiat bătăuş.

драчу́н, -а́ *m.* bătăuş.

дребеде́нь, -и *f. sg.* fleacuri, mofturi, baliverne, vorbărie goală, trăncăneală; nimicuri, prostii.

дре́безг, -а *m. (pop.)* zdrăngănit, zăngănit; *с ~ом* cu zăngănit.

дре́безги, *-ов pl. (în expr.) разби́ться в ме́лкие ~* a se face cioburi/ţăndări, a se alege praf şi pulbere *(din ceva).*

дребезжа́ние, -я *n. sg.* zăngănit, zdrăngănit.

дребез|жа́ть, *-жи́т vb. ipf.* a zăngăni, a zdrăngăni.

дребезжа́щий **1.** *part. prez. act.* de la *дребезжа́ть.* **2.** *adj.* zăngănitor, zdrăngănitor.

древеси́на, -ы *f. sg.* lemn, material lemnos, fibră lemnoasă; fibră de lemn; *деловáя ~* lemn de lucru pentru industrie; *иску́сственная ~* fibră de lemn artificială.

древе́сница, -ы *f. (zool.)* **1.** sfredelitor. **2.** brotac.

древе́сн|ый *adj.* de/din lemn, lemnos; *~ спирт* alcool metilic *(spirt din lemn); ~ у́голь* mangal, cărbune de lemn; *~ая ма́сса* pastă de lemn; *~ая поро́да* esenţă lemnoasă; varietate de lemn; *~ая смола́* răşină.

дре́вко, -а *n.* prăjina/braţul steagului; prăjina suliţei.

древнеевре́йский *adj.* ebraic; *~ язы́к* limba ebraică.

древнеру́сский *adj.* rus vechi; *~ язы́к* limba rusă veche.

дре́вн|ий *adj.* **1.** antic, străvechi; *~ наро́д* popor din antichitate, popor antic; *~ обы́чай* obicei străvechi; *~яя исто́рия* istoria antică; *~ие языки́* limbile clasice. **2.** *(очень старый)* foarte vechi, bătrîn, străvechi; *~ дуб* stejar bătrîn/ străvechi. **3.** *~ие, -их pl.* anticii, cei din antichitate.

дре́вност|ь, -и *f. sg.* **1.** antichitate, vechime; *седа́я ~* negura vremurilor; noianul vremurilor. **2.** *pl. (arheol.)* antichităţi; *музе́й ~ей* muzeu de antichităţi.

дре́во, -а *n. (înv.)* copac, arbore ◇ *родосло́вное ~* arbore genealogic.

древова́л, -а *m. (silv.)* căzătură de arbori.

древове́дение, -я *n. (bot.)* dendrologie.

древови́дный *adj. (bot.)* arboriform, arborescent; *~ папоротник* ferigă arborescentă.

древое́д, -а *m. (zool.)* vierme de lemn, car.

древоло́м, -а *m.* doborîtură.

древонасажде́ние, -я *n.* sădire/plantare de copaci/de arbori.

древоя́дный *adj.* xilofag.

дредно́ут, -а *m. (mar.)* cuirasat, navă de linie, dreadnougth.

дрези́на, -ы *f. (ferov.)* drezină.

дрейф, -а *m. (mar.)* derivă; *лечь в ~* a se pune în derivă; *лежа́ть в ~е* a fi în derivă.

дре́йфить, *-флю, -фишь vb. ipf. (pf. сдре́йфить) (pop.)* a se teme, a-şi pierde cumpătul, a da îndărăt.

дрейфова́ть, *-фу́ю, -фу́ешь vb. ipf. (mar.)* **1.** a deriva, a naviga în derivă. **2.** *(стоять на месте)* a sta loculei *(cu pînzele întinse).*

дрейфу́ющий 1. *part. prez. act.* de la *дрейфова́ть*. 2. *adj.* în derivă; *~ая льди́на* banchiză în derivă.

дрек, *-а m. (mar.)* ancoră cu patru gheare, ancoră cu gheare de pisică; ancoră mică.

дрель, *-и f. (tehn.)* burghiu, bormaşină, maşină manuală de găurit; sfredel; *ручна́я/пневмати́ческая ~* maşină de găurit manuală/pneumatică.

дрёма, *-ы f. (pop.) v. дремо́та*

дрема́ть, *-е́млю, -е́млешь vb. ipf.* 1. a dormi, a picoti, a pica de somn; a aţipi, a moţăi. 2. *(fig.) враг не дре́млет* duşmanul nu doarme.

дрема́ться, *-е́млется vb. ipf. impers. dat. мне дре́млется* mi-e somn, picotesc.

дремо́та, *-ы f. sg.* somnolenţă, picoteală, aţipire.

дремо́тн|ый *adj.* de somnolenţă; *~ое состоя́ние* somnolenţă.

дрему́чий *adj.* des, de nepătruns, întunecat *(despre pădure)*; *~ лес* codru des; pădure virgină.

дрен, *-а m. (tehn.)* dren.

дрена́ж, *-а m.* 1. *(tehn.) (действие)* drenaj, drenare. 2. *(med.)* drenaj.

дрена́жн|ый *adj.* de drenaj, de drenare; *~ая кана́ва* canal de drenaj; *~ая маши́на* maşină pentru drenare.

дрени́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* a drena.

дрени́рование, *-я n. sg. v. дрена́ж*

дресва́, *-ы f. sg.* nisip maşcat, pietriş, prundiş.

дрессирова́ть, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. вы́дрессировать) acuz.* a dresa.

дрессиро́ванный *adj.* 1. *part. pas.* de la *дрессирова́ть*. 2. *adj.* dresat; *~ая соба́ка* câine dresat.

дрессиро́вка, *-и f. sg.* dresare, dresaj.

дрессиро́вщик, *-а m.* dresor.

дриа́да, *-ы f. (mitol.)* driadă.

дроби́лка, *-и f. (tehn.)* concasor, spărgător, moară.

дроби́льн|ый *adj. (tehn.)* de/pentru fărîmat, de spart, sfărîmător, spărgător; *~ая маши́на* malaxor cu pietre, rolergang; *~ая ме́льница* moară chiliană.

дроби́на, *-ы, f.* alice.

дроби́ть, *-блю́, -би́шь vb. ipf. (pf. раздроби́ть) acuz.* 1. *(ломать, разбивать)* a sparge, a sfărîma, a fărîmiţa, a sparge în bucăţi; *~ ка́мень* a fărîmiţa piatra. 2. *(fig.)* a împărţi, a dezmembra, a fracţiona, a scinda.

дроби́ться, *-и́тся vb. ipf. (pf. раздроби́ться)* 1. a se fărîmiţa, a se sfărîma, a se sparge în bucăţi, a se face fărîme. 2. a se dezmembra; a se scinda; a se destrăma.

дроблéние, *-я́ n. sg.* 1. fărîmiţare, sfărîmare, îmbucătăţire, spargere în bucăţi. 2. *(fig.)* destrămare; scindare; dezmembrare.

дроблёный *adj.* sfărîmat, spart, făcut bucăţi, pisat; *~ кирпи́ч* cărămidă fărîmată.

дро́бн|ый *adj.* 1. *(mat.)* fracţionar; *~ое число́* număr fracţionar. 2. divizat, împărţit, detaliat, amănunţit; *~ое перечисле́ние* enumerare amănunţită. 3. *(частый, мелкий)* mărunt şi des; *~ дождь* ploaie măruntă şi deasă.

дробови́к, *-а́ m.* armă de vînătoare.

дробь [1], *-и f. sg. col.* alice.

дробь [2], *-и f. sg. (mat.)* fracţie; *десяти́чная ~* fracţie zecimală; *непреры́вная ~* fracţie continuă.

дробь [3], *-и f. sg.* sunete dese/intermitente/sacadate, tril; *~ соловья́* trilul privighetorii; *бараба́нная ~* bătaia tobelor◇ *отбива́ть ~ (зуба́ми)* a clănţăni din dinţi.

дрова́, *дров pl.* lemne de foc; *коло́ть ~* a sparge lemne; *сыры́е ~* lemne verzi; *сложи́ть ~* a aşeza lemne ◇ *(prov.) кто в лес, кто по ~* unul hăis şi altul cea; unul trage într-o parte, altul într-alta; *(prov.) исподво́ль и сыры́е ~ загора́ются* încetul cu încetul se face oţetul; cu răbdarea treci marea; cu răbdare şi tăcere se face agurida miere; *(prov.) у вас ~ ру́бят, а к нам щепки лета́т* unul mănîncă agurida şi altuia i se strepezesc dinţii.

дро́вни, *дро́вне́й pl.* sanie ţărănească fără coş *(pentru transportul lemnelor)*.

дровозагото́вки, *-вок pl.* aprovizionare cu lemne.

дровоко́л, *-а m.* 1. tăietor de lemne. 2. *(reg.)* topor.

дровосе́к [1], *-а m. (înv.)* tăietor de lemne *(în pădure)*.

дровосе́к [2], *-а m. (entom.)* croitor, gîndac xilofag.

дровяни́к, *-а́ m.* magazie, şopron pentru lemne.

дровян|о́й *adj.* de lemne, cu lemne; *~ склад* depozit de lemne; *~о́е отопле́ние* încălzire cu lemne; *~ сара́й* magazie de lemne.

дрога́, *-и́ f.* inima carului.

дро́ги, *дрог pl.* 1. *(крестьянские)* căruţă fără coş. 2. *(похоронные)* dric, car mortuar.

дро́гнуть [1], *-ну, -нешь vb. ipf. (pf. продро́гнуть)* a tremura, a dîrdîi de frig; a îngheţa, a degera.

дро́гну|ть [2], *-ну, -нешь vb. pf. tem.* 1. *(ipf. дрожа́ть)* a tresări, a se mişca; *ни оди́н му́скул не ~л у него́ на лице́* nici un muşchi nu i s-a clintit pe faţă. 2. a-şi pierde prezenţa de spirit ◇ *рука́ не дро́гнет (у кого́-л.)* n-are să-i tremure mîna, nu va sta la îndoială; *у меня́ се́рдце ~ло* mi-a sărit inima din loc.

дрожа́ние, *-я n. sg.* 1. tremur, tremurat, dîrdîit. 2. vibrare, zăngănit, tremurătură.

дрож|а́ть, *-жу́, -жи́шь vb. ipf.* 1. *(pf. tem. дро́гнуть)* a tremura; *~ от хо́лода* a tremura de frig, a dîrdîi; *~ от стра́ха* a tremura de frică. 2. *(pf. дро́гнуть)* a zăngăni, a vibra, a tremura; *стёкла ~а́т* geamurile zăngănesc. 3. *за + acuz.* sau *над + instr. (fig.)* a avea grijă, a tremura *(pentru ceva)* ◇ *~ за свою́ шку́ру* a-şi păzi pielea.

дрожа́щий 1. *part. prez. act.* de la *дрожа́ть*. 2. *adj.* tremurător; *~ го́лос* glas tremurător.

дрожжево́й *adj.* de drojdie.

дро́жж|и, *-е́й pl.* drojdie; *пивны́е ~* drojdie de bere; *расти́ как на ~а́х* a creşte ca pe drojdie, a creşte văzînd cu ochii.

дро́жки, *-жек pl. (înv.)* droşcă.

дрожь, *-и f. sg.* tremur; fiori, frison; *~ в го́лосе* tremur în voce; *не́рвная ~* tremur nervos, fior.

дрозд, *-а́ m.* mierlă, sturz; *чёрный ~* mierlă sură, mierlă gulerată; *пе́вчий ~* brebeneac, sturzul viilor ◇ *дать ~а́ кому́-л.* a-i trage cuiva un perdaf.

дрозофи́ла, *-ы f. (entom.)* musculiţă-beţivă, drosofila.

дрок, *-а m. (bot.)* grozamă, drobiţă, genistră, drog.

дромаде́р, *-а m.* dromader.

дросс, *-а m. (met.)* zgură, sediment.

дро́ссель, *-я m. (tehn.)* bobină de şoc, bobină de reacţie, drosel.

дро́тик, *-а m. (înv.)* suliţă de azvîrlit, gerid.

дрофа́, *-ы; pl. дро́фы f. (zool.)* dropie.

друг [1], *-а m.; pl. друзья́, -зе́й* prieten, amic; *закады́чный ~* prieten la catramă; *ста́рый ~* prieten vechi; *~ де́тства* prieten din copilărie ◇ *будь ~ом* te rog, fii bun, fii amabil, fii atît de bun; *(prov.) ста́рый ~ лу́чше но́вых двух* un prieten vechi face cît zece noi; *(prov.) ~а люби́, а себя́ не губи́* milă mi-e de tine, dar de mine mi se rupe inima; *друзья́ познаю́тся в беде́* prietenul la nevoie se cunoaşte; *(prov.) скажи́, кто твой ~, и я скажу́, кто ты* spune-mi cu cine te aduni, şi-ţi spun cine eşti.

друг [2] *(în expr.) ~ дру́га; ~ дру́гу* reciproc, unul pe altul; *~ с дру́гом* împreună, unul cu altul; *~ к дру́гу* unul faţă de celălalt; *поня́ть ~ ~а без слов* a se înţelege fără cuvinte (din ochi); *противоре́чить ~ ~у* a se contrazice, a se bate cap în cap.

друг|о́й *adj.* 1. altul, diferit; *смотре́ть ~и́ми глаза́ми на...* a privi (ceva, pe cineva) cu alţi ochi; *э́то ~о́е де́ло* asta-i altceva, asta-i o problemă cu totul diferită; *кто-то ~* (un) altul; *никто́ ~ nimeni altul; с ~о́й стороны́* pe de altă parte; *оди́н..., ~ ... unul..., altul; одни́..., ~и́е* unii..., alţii; *стал совсе́м ~и́м* s-a schimbat mult; e de nerecunoscut. 2. al doilea, următorul; *на ~ день* a doua zi, în ziua următoare; *оди́н за ~и́м* unul după altul, în ordine, la rînd. 3. *~о́й, -бго m.* altul; *забо́титься о ~и́х* a avea grijă de alţii; *при ~и́х* în faţa altora, în faţa cuiva străin; *и тот и ~* ambii, amîndoi; *тот и ~* unul şi altul; *~ раз* altădată; cîteodată; *говори́ть одно́ а де́лать ~о́е* a spune una şi a face alta; *по ~о́му* altfel, într-un chip diferit; *(cuv. modal) ~и́ми слова́ми* cu alte cuvinte; *(prov.) ~и́х не суди́, на себя́ погляди́* şade hîrbul în vale şi rîde de oale; *не де́лай ~о́му того́, чего́ себе́ не жела́ешь* ce ţie nu-ţi place altuia nu-i face; *не одно́, так ~о́е* dacă nu-i una e alta.

дру́жб|а, *-ы f. sg.* prietenie, amiciţie; *те́сная ~* prietenie strînsă; *~ наро́дов* prietenie între popoare; *быть в ~е* a fi prieteni; *долголе́тняя ~* prietenie veche; *неруши́мая ~* prietenie de nezdruncinat; *у́зы ~ы* legături/relaţii de prietenie ◇ *(prov.) не в слу́жбу, а в ~у* din prietenie; de dragul prieteniei; *(prov.) ~ о́й, а табачо́к врозь* frate, frate dar brînza e pe bani; rudă, rudă, dar turtă e pe bani; *по ~е сказа́ть* a spune prieteneşte; *войти́ в ~у* a se împrieteni *(cu cineva)*; *коро́ткая ~* prietenie la cataramă.

дружелю́бие, *-я n. sg.* prietenie, atitudine prietenoasă/binevoitoare; *прояви́ть ~* a manifesta prietenie, a da dovadă de prietenie.

дружелю́бно *adv.* prieteneşte, amical.

дружелю́бный *adj.* prietenos, amical, amabil, binevoitor.

дру́жески *adv.* prieteneşte; *по-дру́жески* în chip prietenesc, prietenos; *сказа́ть по-~* a spune prieteneşte.

дру́жеск|ий *adj.* prietenos, prietenesc, amical; *~ приве́т* salut prietenesc ◇ *быть на ~ой ноге́* a fi buni prieteni.

дру́жественн|ый *adj.* **1.** amical, prietenos; *~ тон* ton amical. **2.** prietenos, de prietenie; *~ые свя́зи* legături de prietenie; *~ые отноше́ния* relaţii de prietenie.

дружи́н|а, *-ы f.* **1.** *(ist.) drujină (oştirea cnejilor în vechea Rusie).* **2.** echipă, detaşament; *пожа́рная ~* detaşament/echipă de pompieri; *рабо́чая ~* detaşament/echipă de muncă; *(ist.) боевы́е ~ы* gărzi muncitoreşti.

дружи́нник, *-а m.* **1.** *(ist.) drujinic.* **2.** membru al unei echipe; membru al unui detaşament de luptă.

дружи́ть, *-жу́, -у́жи́шь vb. ipf.* a fi prieteni, a fi în relaţii prieteneşti, a lega prietenie, a stabili relaţii de prietenie cu...

дружи́ться, *-у́жу́сь, -жи́шься vb. ipf. (pf. подружи́ться) v. дружи́ть*

дружи́ще, *-а n.* frate, prietene, dragă, amice; *послу́шай-ка, ~!* ia ascultă, dragă prietene!

дру́жка[1], *-и f.* vornicel, vătăşel *(la nuntă)*, cavaler de onoare; druşcă.

дру́жк|а[2], *-и (în expr.) друг ~у* unul pe altul; *друг ~е* unul altuia; *друг ~о́й* unul de altul.

дру́жно *adv.* **1.** în bună înţelegere, în armonie. **2.** solidar, împreună cu toţii; concomitent, deodată; *~ взя́ться за де́ло* a se apuca cu toţii de treabă; *де́йствовать ~* a acţiona în mod solidar ◇ *~ — не гру́зно* unirea face puterea.

дру́жн|ый *adj.* **1.** unit, armonios; *~ая семья́* familie strîns unită; *~ коллекти́в* colectiv unit/ armonios. **2.** *(единодушно, единогласно)* unanim, general, împreună, solidar, în acelaşi timp, concomitent; *~ смех* un rîs unanim/general; *~ые уси́лия* eforturi generale ◇ *~ая весна́* primăvară bruscă.

друж|о́к, *-жка́ m.* **1.** *dim.* drăguţule. **2.** firtat, ortac, tovarăş, prieten, amic◇ *(prov.) для ми́лого ~ка́ — и серёжку из ушка́* pentru omul care-mi place, cale n-am şi tot mi-aş face.

дру́ид, *-а m. (ist.)* druid.

дрыгать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. дрыгнуть) instr.* a da din picioare, a bălăbăni picioarele.

дрыгнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *дрыгать*

дрыхнуть, *-ну, -нешь vb. ipf. (pop.)* a trage la aghioase, a dormi.

дря́блость, *-и f. sg.* însuşirea de a fi flasc, vestejire, ofilire, fleşcăială, vlăguire.

дря́бл|ый *adj.* **1.** flasc, fleşcăit; *~ая ко́жа* piele veştedă/ fleşcăită. **2.** *(fig.)* fără voinţă, lipsit de voinţă, mofluz, lăsător.

дря́зги, *дрязг pl.* certuri mărunte, zizanii, ciondăneli, ciorovăieli.

дря́ква, *-ы f. (bot.)* ciclamă, ciclamen.

дрянн|о́й *adj.* rău, urît, prost; *~а́я о́бувь* încălţăminte proastă; *~ хара́ктер* caracter urît.

дрянь, *-и f. sg.* **1.** fleac, lucru inutil/ prost. **2.** ticălos, om de nimic, mizerabil, canalie ◇ *де́ло ~* stăm prost; am scrîntit-o; am pus-o de mămăligă; *пого́да ~* e o vreme cîinoasă.

дряхле́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. одряхле́ть)* a îmbătrîni, a se şubrezi, a se vlăgui.

дря́хлость, *-и f. sg.* îmbătrînire, decrepitudine, ramoleală.

дря́хл|ый *adj.* slăbănog, hîrbuit; *~ стари́к* bătrîn neputincios/slăbănog.

дуали́зм, *-а m. sg. (fil.)* dualism.

дуали́ст, *-а m. (fil.)* dualist.

дуалисти́ческий *adj. (fil.)* dualist.

дуб, *-а m.* stejar, lemn de stejar ◇ *дать ~а* a-i suna cuiva ceasul.

дуба́сить, *-а́шу, -а́сишь vb. ipf. (pf. отдуба́сить) (pop.)* **1.** *acuz.* a ciomăgi, a bate,/a snopi în bătaie. **2.** *по* + *dat.* sau *в* + *acuz.* a lovi puternic, a bate.

дуби́льн|ый *adj.* de argăsit, de tăbăcit, de dubit, tanant; *~ чан* bazin de argăsit; *~ое вещество́* substanţă tanantă, tanant, argăseală; *~ая кислота́* acid tanic; *(tehn.) ~ бараба́н* butoi de tăbăcit.

дуби́льня, *-и f.* tăbăcărie, argăsitorie.

дуби́льщик, *-а m.* tăbăcar, argăsitor.

дуби́н|а, *-ы f.* **1.** ciomag, bîtă, măciucă. **2.** *(fig. pop.)* cap pătrat, cap de lemn, tîmpit; *стоя́ть ~о́й* a sta de lemn Tănase; *стоеро́совая ~* prost ca noaptea, prost de dă în gropi.

дуби́нка, *-и f.* retevei, baston.

дуби́тель, *-я m. (tehn.)* substanţă tanantă, tanant.

дуби́ть, *-блю́, -би́шь vb. ipf. (pf. вы́дубить) acuz. (tehn.)* a tăbăci, a argăsi.

дубле́ние, *-я n. sg. (tehn.)* tăbăcire, tăbăceală, argăsire.

дублёнка, *-и f. (pop.)* cojoc din piele argăsită.

дублён|ый *adj.* tăbăcit, argăsit, dubit; *~ая ко́жа* piele tăbăcită/argăsită; *~ мех* blană argăsită.

дублёр, *-а m. (teatr.)* dublură.

дубле́т, *-а m.* dublet.

дублика́т, *-а m.* duplicat.

дубли́рование, *-я n. sg. (действие)* dublare, dublaj, înlocuire.

дубли́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* **1.** a dubla *(în teatru)*. **2.** a copia; *~ карти́ну* a face o copie după tablou.

дубля́ж, *-а m.* dublare dublaj.

дубня́к, *-а́ m.* stejăriş, pădure de stejar, stejeret.

дубо́в|ый *adj.* **1.** de stejar; *~ые наса́ждения* plantaţii de stejar; *~ лес* pădure de stejari, stejăriş. **2.** *(fig.)* greoi, grosolan, tontălău; *~ стиль* stil greoi ◇ *~ая голова́* cap sec, cap de lemn, cap pătrat.

дубоно́с, *-а m. (zool.)* botgros, cireşar, simburar.

дубра́в|а, *-ы f.* pădure de stejar.

дубра́вник, *-а m. v. дубра́ва*

дубро́вка, *-и f. (bot.)* şopîrliţă.

дубро́вник, *-а m. (bot.)* dumbeţ.

дуг|а́, *-и́ f.* **1.** *(в упряжи)* cerc, arcă de înhămat. **2.** arc; *во́льтова ~* arc voltaic ◇ *бро́ви ~о́й* sprîncene arcuite; *согну́ть в ~у́ (в три дуги́) кого́-л.* a îngenunchea pe cineva, a-i frînge cuiva cerbicea.

дугов|о́й *adj.* în arc, de arc, cu arc; *~а́я ла́мпа* lampă cu arc.

дугообра́зный *adj.* arcuit, în formă de arc.

дуд|а́, *-ы́ f. (reg.)* fluier ◇ *(prov.) и швец, и жнец и в ~у́ игре́ц* meşter la toate; *в одну́ ~у́ дуде́ть* a o ţine una şi bună; a cînta la unison; *знать ~у́ на льду* a şti ce au uitat alţii.

дуда́к, *-а́ m. (zool.)* dropie.

дуде́ть, *-дю́, -дишь vb. ipf.* a fluiera, a şuiera, a cînta la fluier.

ду́дк|а, *-и f.* **1.** fluier, trişcă. **2.** *(min.)* puţ rotund nesusţinut ◇ *пла́сать под чужу́ю ~у́* a juca cum îi cîntă altul; a-i cînta cuiva în strună.

ду́дки *interj.* nici gînd!, aşi!, nici pomeneală!, nici vorbă!; *нет, ~!* nu, nici gînd!

ду́жка, *-и f.* **1.** *dim.* arc mic. **2.** arc de sîrmă. **3.** mîner arcuit; toartă arcuită. **4.** iadeş.

дука́т, *-а m.* ducat.

ду́ло, *-а n.* ţeavă, gura ţevii; *~ пу́шки* ţeava tunului, gura tunului.

ду́м|а, *-ы f.* **1.** *(poetic)* gînd, cuget; *та́жкие ~ы* gînduri negre; *~у ду́мать* a se gîndi profund, a cugeta adînc. **2.** *(lit.)* elegie, baladă *(în Ucraina)*. **3.** *(ist.)* dumă; *госуда́рственная ~* Dumă de stat; *бо́ярская ~* duma boierilor; *городска́я ~* consiliu municipal.

ду́ма|ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *(pf. поду́мать)* a gîndi, a se gîndi, a medita, a cugeta; *~ о чём-л.* a se gîndi la

ceva. **2.** a crede, a socoti, a fi de părere, a-şi închipui, a presupune; ~ *иначе* a fi de altă părere, a crede altfel. **3.** *(pf. подýмать)* cu *inf.* a intenţiona, a avea de gînd; *и не ~ю* nici gînd, nici prin gînd nu-mi trece ◇ *много о себé ~* a se crede, a se supraevalua, a avea o părere prea bună despre sine; *не дóлго ~я* fără a sta pe gînduri, fără şovăire; *и ~ не смей!* nici să nu te gîndeşti!, nici prin cap să nu-ţi treacă! *я ~ю!* cred şi eu!, sigur că da!, bineînţeles!

дýма|ться, *-ается vb ipf. impers. dat.* a i se părea, a crede, a socoti, a-şi închipui; *мне ~ется* mi se pare.

дýмка, *-и f.* **1.** *dim.* de la *дýма (1).* **2.** periniţă, pernă mică, puişor.

дýмный *adj. (ist.)* de/din dumă; ~ *бояри́н* boier din dumă.

дунáйск|ий *adj.* de Dunăre, dunărean; ~ *бассéйн* bazinul dunărean; *~ая сельдь* scrumbie de Dunăre.

дуновéни|е, *-я n.* suflu, adiere, boare; ~ *вéтра* adiere de vînt; *ни малéйшего ~я* nici cea mai uşoară adiere.

дýнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *дуть*

дупéль, *-я m.* becaţină *(mare).*

дуплéт, *-а m.* dubleu *(la biliard).*

дуплúст|ый *adj.* găunos, scorburos, cu scorbură; *~ое дéрево* copac scorburos.

дупло́, *-á n.* **1.** scobitură, scorbură, găunoşitură. **2.** carie dentară, dinte găunos.

дупля́нка, *-и f. (agr.)* buduroi, ştiubei.

дýра, *-ы f.* (femeie) proastă, toantă, neghioabă; neroadă ◇ *(prov.) великá Федóра, да ~* (are) barbă mare, dar minte n-are; mare şi prost; *~ неповúтая* proastă de dă în gropi; proastă ca noaptea.

дурáк, *-á m.* **1.** (om) prost, neghiob, nătîng. **2.** *(înv.)* măscărici, caraghios; *валя́ть ~á* a face pe măscăriciul, a face pe prostul. **3.** *pl.* popa-prostu *(joc de cărţi); игрáть в ~ú* a juca popa-prostu ◇ *оставúть в ~áх* a păcăli, a prosti, a trage pe sfoară; *набúтый ~; ~ ~óм* prostul proştilor, nătărău între nătărăi; prost de dă în gropi; prost ca noaptea; *(fam.) нашёл ~á* vezi să nu fie; ţi-ai găsit prostul; *не ~ (сделать что-л.)* a se pricepe nevoie mare, a şti (să faci ceva); *выпить не ~* a se pricepe la băutură; *безнадёжный ~* un prost şi jumătate, prost de dă în gropi; *(prov.) где ~ý по пóяс, там ýмный сух пройдёт* pe unde prostul se îneacă, deşteptul trece ca pe pod; *(prov.) ~á учúть, что мёртвого лечúть* prostia din născare niciodată leac nu are; *(prov.) ~ám закóн не пúсан* nebunii nu ştiu de lege; nu poţi opri pe smintiţi să-şi facă de cap; *(prov.) ~óм был, ~óм остáлся* s-a dus bou şi s-a întors vacă; *не на ~á напáл* nu ţi-ai găsit prostul.

дураковáтый *adj.* prostănac, prostuţ, nătîng, tontălău, zănatic.

дурале́й, *-я m.* tont, neghiob, nătărău.

дура́ль, *-я m. (metal)* duraluminiu.

дура́цк|ий *adj.* **1.** prostesc, neghiob, stupid; *~ое положéние* situaţie stupidă. **2.** de măscărici.

дура́честв|о, *-а n.* prostie, nerozie, neghiobie; faptă nebunatică; *брось свой ~а!* lasă prostiile tale!

дурачúна, *-ы m.* prostănac, nătîng, bleg, nătărău, tont.

дура́чить, *-чу, -чишь vb. ipf. (pf. вдурáчить) acuz.* a înşela, a prosti, a păcăli, a trage pe sfoară.

дура́читься, *-чусь, -чишься vb. ipf.* a se distra, a se amuza, a face năzbîtii/năzdrăvănii, a face pozne.

дурач|óк, *-чкá m. dim.* prostănac, prostuţ; *прикúдываться ~кóм* a face pe prostul.

дура́пливый *adj.* **1.** prostuţ, straniu, năstruşnic, ciudat. **2.** poznaş.

дýрень, *-рня m. (pop.)* (om) prost, tîmpit, hăbăuc, imbecil.

дурéть, *-éю, -éешь vb. ipf. (pf. одурéть) (pop.)* a se prosti, a se tîmpi, a deveni prost.

дури́на, *-ы f. (bot.)* durină.

дури́нка, *-и f. (bot.)* merişor brumăriu.

дури́ть, *-рю, -ри́шь vb. ipf.* a face ştrengării, a face pozne.

дурмáн, *-а m. sg.* **1.** *(bot.)* laur, ciumăfae, cornuţă, bolindariţă. **2.** *(fig.)* narcoză, opium.

дурмáни|ть, *-ню, -нишь vb. ipf. (pf. одурмáнить) acuz.* a ameţi, a îmbăta, a zăpăci, a buimăci.

дурнéть, *-éю, -éешь vb. ipf. (pf. подурнéть)* a se urîţi, a se sluţi, a se poci, a deveni mai urît.

дурнúшник, *-а m. (bot.)* scai.

дýрно *adv.* **1.** urît, rău, prost; *~ пáхнет* miroase urît; *~ поступáть/вестú себя* a se purta urît; *~ обращáться с кем-л.* a se purta rău cu cineva; *~ говорúть о ком-л.* a vorbi de rău pe cineva. **2.** *pred. impers. dat.* a-i fi rău, a se simţi rău, a i se face rău; *емý сдéлалось ~* i s-a făcut rău.

дурн|óй *adj.* **1.** rău, urît, prost; *~вкус* gust prost; *~ харáктер* caracter urît; *~ вóздух* aer stricat; *~áя погóда* timp urît; *~áя слáва; ~áя репутáция* faimă rea; *быть на ~óм счету* a fi rău cotat/văzut; *~ прúзнак* semn rău/suspect; *~óе поведéние* purtare urîtă; *~ постýпок* faptă rea. **2.** *(pop.)* prost, tîmpit. **3.** slut, urît, lipsit de frumuseţe; *онá ~á собóй* e urîtă ◇ *(înv.) ~áя болéзнь* boală ruşinoasă, boală venerică; *(înv.) ~ глаз* ochi răi, ochi care deoache *(în susperstiţii); большóй, да ~* de ani e mare, dar minte n-are; mare şi prost.

дурнот|á, *-ы f. sg.* **1.** greaţă, ameţeală, senzaţie de leşin; *почýвствовать ~ý* a simţi ameţeală. **2.** *(înv.)* urîţenie.

дурнýшка, *-и f.* femeie (fată) urîtă.

дýрость, *-и f. sg.* **1.** prostie, dobitocie, tîmpenie. **2.** ciudăţenie.

дýрочка, *-и f. dim.* prostuţă, gîsculiţă.

дуршла́г, *-а m.* strecurătoare.

дурь, *-и f. sg.* prostie, sminteală, neghiobie, capriciu, toană; *вы́бить ~ из головы́* a-i scoate prostia din cap; *~ нашлá/напáла на кого́-л.* a-l apuca nebuniile/pandaliile.

дуст, *-а m.* praf, pulbere.

дýт|ый **1.** *p.t.p.* de la *дуть.* **2.** *adj.* găunos, gol în interior; *(o стекле)* suflat *(despre sticlă); ~ая шúна* pneu, cauciuc. **3.** *(преувеличенный)* umflat, exagerat; *~ые цéны* preţuri exorbitante; *~ая слáва* faimă exagerată.

дý|ть, *дýю, дýешь vb. ipf. (pf. mom. дýнуть)* **1.** a bate, a sufla; *~ет сúльный вéтер* bate/suflă un vînt puternic. **2.** *impers.* suflă, trage; *~ет из щелéй* suflă (trage) din crăpături; *~ет от окнá* trage de la fereastră. **3.** *(pf. вы́дуть) acuz.* a sufla, a fabrica prin suflare; *~ буты́лки* a sufla sticle. **4.** *(pf. вздуть) acuz. (pop.)* a bate, a ciomăgi. **5.** *(pf. вы́дуть) acuz. (пить в большóм количестве)* a bea cantităţi mari şi timp îndelungat. **6.** *(pop.)* a face cevaiute; *~ на гармóнике* a trage din armonică, a cînta la armonică ◇ *(pop.) он и в ус себé не дýет* nici nu-i pasă, nici nu se sinchiseşte; *(pop.) ~ и в хвост и в грúву* a-i da zor.

дутьё, *-я́ n. sg. (tehn.)* suflat, suflare; *~ стеклянной посýды* suflatul vaselor de sticlă.

дýться, *-дýюсь, дýешься vb. ipf. (pf. надýться)* **1.** *на + acuz.* a se bosumfla, a se îmbufna. **2.** *(pop.)* a juca (cărţi) cu pasiune.

дух, *-а m.* **1.** *sg. (психические способности)* spirit, conştiinţă; *в здорóвом тéле здорóвый ~* minte sănătoasă în trup sănătos; *~ противорéчия* spirit de contrazicere. **2.** *sg.* spirit, moral; *боевóй ~* spirit combativ; *присýтствие ~а* prezenţă de spirit; *подъём ~а* entuziasm; *упáдок ~а* depresiune sufletească, moral scăzut; *поднять ~* a ridica moralul; *собрáться с ~ом* a-şi lua inima-n dinţi, a prinde curaj; *пáдать ~ом* a-şi pierde curajul. **3.** *(înv.)* duh, umbră, nălucă; *злóй ~* duhul rău. **4.** *sg. (сущность)* spirit, conţinut; *по ~у закóна* în spiritul legii; *~ врéмени* spiritul vremii. **5.** *sg. (дыхание)* suflu, suflare, răsuflare; *~ перевестú* a răsufla; *у менá ~ захватúло* mi s-a tăiat respiraţia. **6.** *sg. (pop.)* aer. **7.** *sg. (запах) (pop.)* miros; *тяжёлый ~* miros urît/neplăcut ◇ *быть в ~е* a fi bine dispus; *быть не в ~е* a fi prost dispus, a fi indispus; *не в моём ~е* nu e genul meu; *однúм/едúным ~ом* dintr-o dată; dintr-o suflare; dintr-un suflu; *во весь ~* într-o goană, cu sufletul la gură; *(pop.) ~ вон из...* a murit, şi-a dat duhul; *(înv.) испустúть ~* a-şi da sufletul; *(înv.) на ~ý* la spovedanie; *(pop.) вы́шибить ~ из...* a omorî, a ucide; *ни слýху ни ~у о ком-л.* nici o veste, nu se ştie nimic despre el; *(glumeţ) святы́м ~ом* nu

se ştie cum, Dumnezeu ştie cum; *(pop.)* *~у не хва́тает* a) nu poate răsufla; b) *на* + *acuz.* sau cu *inf.* n-are curaj să...; îi lipseşte curajul pentru a...; *хва́тит ~у на...* este în stare, are capacitatea necesară; *в э́том ~е* în acest gen; cam aşa ceva.

духа́н, *-а m.* cîrciumă, restaurant *(în Caucaz).*

духи́, *-о́в pl.* parfum.

духове́нство, *-а n. sg. col.* cler, preoţime.

духо́вка, *-и f.* rolă, cuptor la plită.

духо́вник, *-а m. (înv.)* duhovnic, confesor.

духо́вн|ый *adj.* **1.** sufletesc, spiritual, duhovnicesc; *~ая бли́зость* apropiere sufletească, comunitate spirituală; *~ые запро́сы; ~ые интере́сы* cerinţe sufleteşti/spirituale. **2.** *(înv.) (церковный)* bisericesc, religios, clerical; *~ая му́зыка* muzică religioasă; *из ~ого зва́ния* din tagma religioasă. **3.** *~ый, -ого m. (înv.)* cleric, persoană din cler. **4.** *~ая, -ой f. (înv.)* testament ◇ *(înv.)* *~ое завеща́ние* testament.

духов|о́й *adj.* **1.** de suflat *(despre instrumente muzicale)*; *~ орке́стр* orchestră de instrumente de suflat, fanfară. **2.** *(în expr.)* *~а́я пе́чь* rolă.

духота́, *-ы́ f. sg.* **1.** zăpuşeală; zăduf, năduf. **2.** aer închis.

душ, *-а m.* duş; *приня́ть ~* a face duş ◇ *встреча́ть холо́дным ~ем кого́-л.* a lua în furci (pe cineva), a trage (cuiva) o săpuneală.

душ|а́, *-и́ f.* **1.** suflet; *в глубине́ ~и́* în adîncul sufletului; *до глубины́ ~и́* pînă în adîncul sufletului. **2.** caracter, suflet; *до́брая ~* suflet bun; *ни́зкая ~* caracter josnic. **3.** *(fig.)* iniţiator, însufleţitor; cap; suflet; *~ всего́ де́ла* sufletul întregii întreprinderi. **4.** *(fig.)* om, persoană, locuitor; *на ~у населе́ния* de persoană/de cap de locuitor; *в семье́ пять душ* familie din cinci suflete; *по ско́лько с ~и́?* cît e de persoană? **5.** *(ist.)* suflet, rob, şerb, ţăran iobag ◇ *ни живо́й ~и́;* *ни ~и́* nimeni, nici ţipenie de om; *без ~и́* a) fără interes, fără entuziasm; b) fără suflet, fără inimă; *бума́жная ~* conţopist; *~ в но́се* cu inima în călcîi (de frică); *~ нараспа́шку* ce-i în guşă şi-n căpuşă; a avea inima largă; *~ не принима́ет* a-i fi lehamite; *(prov.)* *~ согреши́ла, а но́ги вино-ва́ты* capra face, oaia trage; capra face pozna şi oaia pate ruşinea; *по ~е́* sau *по ~а́м говори́ть* a vorbi de la om la om; a vorbi deschis; *э́то мне по ~е́* asta-mi place, îmi convine, îmi merge la inimă; *от всей ~и́* din tot sufletul, sincer de tot; *за ми́лую ~у* cu dragă inimă; *жить ~ в ~у* a trăi în bună înţelegere; *в ~е́* a) în sine, în adîncul sufletului; b) prin felul său de a fi, prin înclinaţiile sale; *быть без ~и́...* a fi nebun după...; *отвести́ ~у* a-şi uşura sufletul, a-şi vărsa focul; *~ не лежи́т к (кому́-л., к чему́-л.)* a nu avea la inimă, a nu te trage inima să...; *лежи́т на ~е́* îmi stă pe suflet; mă apasă; îmi stă ca o piatră pe inimă; *брать на ~у что-л.* a lua asupră-şi răspunderea; *~и́ не ча́ять в ком-л.* a adora pe cineva; *ка́менная ~* inimă de piatră; *крива́я ~* mincinos; *косну́ться ~и́* a atinge o coardă sensibilă; *вы́мотать (всю) ~у* a scoate sufletul, a istovi; *ско́лько ~е́ уго́дно* cît îţi poftеşte sufletul; după pofta inimii; la discreţie; *~о́й и те́лом* cu trup şi suflet; *ни ~о́й ни те́лом не винова́т* n-am nici o vină; *~ в пя́тки ушла́* mi s-a făcut inima cît un purice; *влезть в ~у* a se băga în sufletul cuiva; *стоя́ть над ~о́й* a sta pe capul cuiva, a plictisi, a sîcîi; *~ мо́я!* dragul meu!, draga mea!; *~-челове́к* om de suflet, om bun; *~ не на ме́сте* a fi neliniştit/îngrijorat/necăjit; *говори́ть с ~о́й* a vorbi cu însufleţire/cu elan; *крива́ть ~о́й* a nu fi sincer; *вложи́ть всю ~у в...* a pune tot sufletul în...; *у меня́ наболе́ло на ~е́* mi-e inima grea, mă apasă pe suflet; *не име́ть гроша́ за ~о́й* a nu avea nici o leţcaie; *в чём то́лько ~ дер-жится* îl suflă vîntul, abia se ţine pe picioare; *для ~и́* pentru sine, pentru sufletul său; *(pop.)* *с ~и́ ворото́т (от чего́-л.)* a nu mai suporta ceva; *(înv.)* *отда́ть бо́гу ~у* a muri, a-şi da sufletul; *крик ~и́* strigătul inimii, strigăt de desperare; *купо́сная ~* suflet înveninat, inimă otrăvită; *прода́жная ~* caracter venal/corupt; *(prov.)* *скупо́му ~ де́шевле гроша́* lăcomia strică omenia; *смо́тно на ~е́* mi-e

sufletul răvăşit/răscolit; *тяну́ть за ~у кого́-л.* a scoate sufletul din cineva; *хвата́ть за ~у* a mişca pînă la lacrimi; *чужа́я ~ — потёмки* nu ştii niciodată ce-i în sufletul altuia.

душева́я, *-о́й s. f.* cameră de duş/cu duş.

душе́вно *adv.* cordial, sincer, din tot sufletul, din toată inima.

душевнобольно́й *adj.* **1.** alienat mintal, nebun. **2.** *~о́й, -о́го m.* alienat. **3.** *~а́я, -о́й f.* alienată.

душе́вность, *-и f. sg.* sinceritate, cordialitate, prietenie.

душе́вн|ый *adj.* **1.** sufletesc, spiritual, de suflet; *~ое споко́йствие* linişte sufletească; *с ~ым приско́рбием* cu durere în suflet. **2.** sincer, cordial; prietenos, amical; *вести́ ~ую бесе́ду* a sta de vorbă de la om la om; *~ые боле́зни* boli mintale.

душегре́йка, *-и f. (înv.)* scurteică, bondiţă, bluză vătuită; pieptar, vestă.

душегу́б, *-а m.* asasin, ucigaş, criminal.

душегу́бка, *-и f.* luntre îngustă şi nestabilă.

душегу́бство, *-а n. (pop.)* omucidere, crimă, tîlhărie.

душе́нька, *-и f. sg.* sufleţelul meu, drăguţa mea, inimioara mea.

душеприка́зчик, *-а m. (jur.)* executor testamentar.

душераздира́ющий *adj.* sfîşietor.

душеспаси́тельн|ый *adj. (înv. ironic)* călăuzitor, povăţuitor; pilduitor.

ду́шечка, *-и m.* şi *f. (fam.)* *v. ду́шенька*

души́ст|ый *adj.* mirositor, aromat, parfumat; *~ые цветы́* flori mirositoare; *(bot.)* *~ горо́шек* sîngele-voinicului, indrişaim.

души́тель, *-я, m.* asupritor, împilator, prigonitor, opresor; *(fig.)* *~ просвеще́ния* prigonitor al culturii.

души́ть[1], *душу́, ду́шишь vb. ipf. (pf. задуши́ть) acuz.* **1.** *(убивать)* a gîtui, a strangula, a sugruma. **2.** *(стеснять дыхание)* a înăbuşi, a strînge; *воротни́к ду́шит* mă strînge gulerul; *ка́шель ду́шит* mă înăbuşă tusea; *(fig.)* *~ в объя́тиях* a înăbuşi cu îmbrăţişări; *(fig.)* *(подавлять)* a asupri, a împila, a oprima, a înăbuşi; *~ свобо́ду* a înăbuşi libertatea; *~ кри́тику* a gîtui critica.

души́ть[2], *душу́, ду́шишь. vb. ipf. (pf. надуши́ть) acuz.* a parfuma; a da cu parfum.

души́ться, *душу́сь, ду́шишься vb. ipf. (pf. надуши́ться) instr.* şi fără *compl.* a se parfuma.

души́ца, *-ы f. (bot.)* sovîrf, magheran.

ду́шка, *-и m.* şi *f.* om fermecător, încîntător, adorabil.

ду́шно *pred. impers.* **1.** e zăduf, e zăpuşeală/năduşeală, e înăbuşitor; *в ко́мнате ~* în cameră e zăduf. **2.** *dat,* a se sufoca, a-i veni rău; a se înăbuşi; *ему́ ~* se înăbuşă, se sufocă.

ду́шн|ый *adj.* înăbuşitor; *~ая пого́да* timp înăbuşitor.

душ|о́к, *-шка́ m. sg.* miros uşor, iz.

душо́нка, *-и f. (peior.)* suflet mîrşav/josnic/meschin; *ме́лкая ~* suflet mic, meschin; *дря́нная/га́дкая ~* caracter urît.

дуэли́ст, *-а m. v. дуэля́нт*

дуэ́л|ь, *-и f.* duel; *вы́звать на ~* a provoca la duel; *дра́ться на ~и* a se bate în duel; *(fig.)* *артиллери́йская ~* duel de artilerie.

дуэля́нт, *-а m.* duelist.

дуэ́т, *-а m.* duet.

ды́ба, *-ы f. (ist.)* scaun, stîlp de tortură.

ды́бом *adv. (în expr.)* *во́лосы вста́ли ~* i s-a făcut părul măciucă/vîlvoi.

дыбы́ *(în expr.)* *встать на ~* a cabra, a se ridica pe picioarele dinapoi (despre cai); *(fig.)* a se burzului, a-şi ieşi din sărite; a se împotrivi cu mînie, a se încăpăţîna.

ды́лда, *-ы m.* şi *f. (pop.)* lungan, găligan.

дым, *-а m.* **1.** fum. **2.** *(ist.)* casă, fum, locuinţă; *плати́ть по́дать с ~а* a plăti bir pe fumuri, a plăti fumăritul ◇ *~ коромы́слом* e mare tărăboi; *(prov.)* *нет ~а без огня́* pînă nu faci foc nu iese fum; *(prov.)* *бежа́ть от ~а и попа́сть в ого́нь* a da/a cădea din lac în puţ; a nimeri de la dracu la tată-său; *~ да ко́поть* sărăcie lucie; *в ~* definitiv, pînă la capăt, complet;

рассе́яться как ~ a se împrăştia ca fumul.

дыми́|ть, *-млю́, -ми́шь vb. ipf. (pf. надыми́ть)* a scoate fum, a fumega.

дыми́ться, *-и́тся vb. ipf.* a fumega, a scoate fum.

ды́мка, *-и f. sg.* văl de ceaţă, pînză de pîclă.

ды́мный *adj.* **1.** afumat, plin de fum. **2.** care produce fum, cu fum.

дымов|о́й *adj.* de fum; *~а́я труба́* coş de fum; *(mil.) ~а́я заве́са* perdea de fum; *~ снаря́д* proiectil fumigen; *~а́я бо́мба* bombă fumigenă.

дымога́р|ный *adj. (tehn.) ~ая тру́бка* ţeavă de fum.

дымоку́р, *-а m. (agr.)* putregai aprins pentru producerea fumului.

дымомаскиро́вка, *-и f. (mil.)* mascare cu fum.

дымомёт, *-а m. (mil.)* aruncător de fum.

дымохо́д, *-а m.* coş, horn, canal de fum.

ды́мчатый *adj.* fumuriu, de culoarea fumului, cenuşiu, gri.

дыми́нка, *-и f. (bot.)* fumăriţă.

ды́ня, *-и f.* pepene galben.

дыр|а́, *-ы́ f.* **1.** gaură, spărtură. **2.** *(fig.)* fund de provincie. **3.** *pl.* găuri, lipsuri; *~ы в хозя́йстве* lipsuri în gospodărie ◇ *заткну́ть ~у́* a astupa o gaură, a îndrepta ceva la repezeală.

ды́рка, *-и f.* găurică, spărtură mică.

дырокóл, *-а m. (mec.)* perforator.

дыря́вить, *-влю, -вишь vb. ipf. (pf. продыря́вить) acuz. (pop.)* a găuri.

дыря́в|ый *adj.* găurit, rupt ◇ *(fig.) ~ая голова́* sau *~ая па́мять* uituc, cap găunos, cap sec.

дыха́н|ие, *-я n. sg.* **1.** respiraţie, răsuflare, suflare; *(med.) иску́сственное ~* respiraţie artificială. **2.** *(fig.)* suflare, duh, suflu, vînt, adiere; *~ весны́* suflu de primăvară ◇ *затаи́в ~, с затаённым ~ием* oprindu-şi suflarea, reţinîndu-şi respiraţia; *до после́днего ~ия* pînă la ultima suflare; *на одно́м ~ии* într-un suflet.

дыха́тельн|ый *adj. (anat.)* de respiraţie, respirator; *~ аппара́т* aparat respirator; *~ые пути́* căile respiratorii.

дыхну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. tom.* de la *дыша́ть.*

дыша́|ть, *дышу́, ды́шишь vb. ipf.* **1.** *(pf. tom. дыхну́ть* şi *дохну́ть)* a respira, a răsufla; *тяжело́ ~* a răsufla (cu) greu. **2.** *instr. (fig.)* a fi însufleţit; *(fig.)* a respira, a răsufla; a se exprima; a emana ◇ *~ здоро́вьем* a fi sănătos tun; *е́ле ~* sau *~ на ла́дан* a-şi trăi ultimele clipe, a fi pe patul morţii.

дыша́ться, *ды́шится vb. ipf. impers. dat.* a respira; *легко́ ды́шится* se respiră uşor, respiri uşor.

ды́шло, *-а n.* **1.** oişte, proţap. **2.** *(mec.)* bielă.

дья́вол, *-а m.* diavol, necurat, satană, drac ◇ *(pop.) како́го ~а?* sau *за каки́м ~ом* pentru ce?, la ce?, la ce naiba?; *боя́ться, как ~ кре́стного зна́мения* a se teme ca dracul de tămîie/ca dracul de semnul crucii.

дьяволёнок, *-нка m.* **1.** drăcuşor, diavol mic, spiriduş, michiduţă. **2.** *(o ребёнке)* drăcuşor.

дья́вольски *adv.* diabolic, drăceşte, îndrăcit; al dracului; *~ уста́ть* a obosi îngrozitor, a obosi al dracului.

дья́вольский *adj.* drăcesc, al dracului, diabolic, infernal.

дьяк, *-а m. (ist.)* **1.** diac, logofeţel, grămătic. **2.** *v. дьячо́к.*

дья́кон, *-а m. (bis.)* diacon.

дья́конский *adj.* de diacon.

дьячо́к, *-чка́ m. (bis.)* paracliser.

дю́жий *adj. (pop.)* puternic, zdravăn, voinic, vînjos.

дю́жина, *-ы f.* duzină ◇ *чёртова ~* duzina dracului, treisprezece.

дю́жинный *adj.* de duzină, mediocru, obişnuit.

дюйм, *-а m.* ţol *(unitate de măsură = = 25,4 mm).*

дюймо́вый *adj.* de un ţol.

дю́ны, *дюн pl.; sg. дю́на, -ы f.* dună.

дюралюми́ний, *-я m. sg.* dural, duraluminiu.

дя́гиль, *-я m. (bot.)* anghelică.

дя́дюшка, *-и m. dim.* de la *дя́дя*

дя́дя, *-и m.* **1.** unchi. **2.** *(pop.)* moş, nene.

дя́тел, *-тла m.* ciocănitoare, ghionoaie ◇ *(prov.) ста́рого дя́тла на гнезде́ не пойма́ешь* vulpea bătrînă nu cade în cursă.

E

е *n. litera şi sunetul «e».*

ева́нгелие, *-я n.* evanghelie.

евангели́ст, *-а m.* evanghelist.

евангели́ческ|ий *adj.* evanghelic; *~ая це́рковь* biserica evanghelică/protestantă/reformată.

ева́нгельский *adj.* de/din evanghelie.

евге́ника, *-и f. sg.* eugenie.

евкали́пт, *-а m. v. эвкали́пт*

евкали́птовый *adj. v. эвкали́птовый*

е́внух, *-а m.* eunuc.

евре́й, *-я m.* evreu.

евре́йка, *-и f.* evreică.

евре́йский *adj.* evreiesc, izraelit; *~ язы́к* limba evreiască, idiş.

европеиза́ция, *-и f. sg.* europenizare.

европеизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a europeniza.

европе́йка, *-и f.* europeană.

европе́йский *adj.* european, europenesc, din Europa.

европе́йцы, *-цев pl.; sg. европе́ец, -е́йца m.* europeni.

евро́пий, *-я m. (chim.)* europiu.

евста́хиев *adj. (în expr.) ~а труба́* trompa lui Eustache.

е́герский *adj.* de vînătoare; de vînători; *~ полк* regiment de vînători.

е́герь, *-я m.* **1.** vînător *(profesionist).* **2.** soldat într-un regiment de vînători.

еги́петск|ий *adj.* egiptean, din Egipt ◇ *(fig.) казнь ~ая* pacoste mare, calamitate; *тьма ~ая* întuneric de nepătruns, întuneric beznă; *~ труд* muncă grea/istovitoare, muncă de rob.

египто́лог, *-а m.* egiptolog.

египтоло́гия, *-и f. sg.* egiptologie.

египтя́не, *-ян pl.; sg. -я́нин, -а m.* egipteni, locuitori din Egipt.

египтя́нин, *-а m.* egiptean.

египтя́нка, *-и f.* egipteancă, locuitoare din Egipt.

его́ **1.** *gen.* şi *acuz.* de la *pron. pers. он* şi *оно́.* **2.** *pron. pos.* al său, a sa, al lui, a lui; *э́то ~ брат* acesta este fratele lui; *вот моя́ кни́га, а вот ~* iată cartea mea şi iat-o şi pe a lui.

егоза́, *-ы́ m.* şi *f.* persoană neastîmpărată/agitată/zburdalnică, sfredeluş, spiriduş.

егози́ть, *-ожу́, -ози́шь vb. ipf.* **1.** a se agita, a nu avea astîmpăr, a nu sta locului. **2.** *пе́ред + instr. (fig.) (заискивать)* a se linguşi, a se băga sub pielea cuiva, a fi servil, a se da bine pe lîngă cineva.

ед|а́, *-ы́ f. sg.* **1.** *(действие)* mîncare, masă; *во вре́мя ~ы́, за ~о́й* în timpul mesei; *пе́ред ~о́й* înainte de masă. **2.** *(пища)* mîncare; *пита́тельная ~* mîncare hrănitoare; *вку́сная ~* mîncare gustoasă ◇ *(prov.) в ~е́ пе́рвый, в рабо́те после́дний; к ~е́ ре́пки, к рабо́те ле́нив* la plăcinte înainte, la război înapoi; la mîncare ca lupul şi la lucru ca butucul.

едва́ **1.** *adv. (чуть)* abia, de-abia, cu greu, anevoie; *~ дошёл* abia am ajuns; *~ слы́шно* abia se aude; *~ освещённая ко́мната* cameră abia luminată; *~ не упа́л* era cît pe-aci să cadă. **2.** *(с трудом)* abia, cu greu, anevoie; *я его́ ~ догна́л* cu greu l-am ajuns; *он ~ уде́рживал слёзы* cu greu îşi reţinea lacrimile. **3.** *conj. (лишь только)* îndată ce, imediat ce, de cum, de bine ce, abia că; *~ вошёл, на́чал говори́ть* cum a intrat, a şi început să vorbească ◇ *~ ли* (e) puţin probabil, (e) îndoielnic; *~ ли ну́жно* e de prisos; *~-~* cu chiu cu vai, abia-abia; *едва́ ли не...* foarte probabil..., aproape....

едине́ни|е, *-я n. sg.* unire, unitate, concordie.

едини́ц|а, *-ы f.* **1.** cifra unu. **2.** nota unu. **3.** unitate (de măsură); *~ измере́ния* unitate de măsură; *де́нежная ~* unitate monetară. **4.** unitate; *хозя́йственная ~* unitate economică; *войскова́я ~* unitate militară. **5.** *pl.* unii, cîţiva, puţini (la număr); *так ду́мают ~ы* puţini sînt cei care cred aşa. **6.** *pl. (mat.)* unităţi.

едини́ч|ный *adj.* **1.** *(единственный)* unic, singular; *~ приме́р* exemplu unic/

izolat; ~ *слу́чай* caz izolat. **2.** *(отдельный)* izolat, răzleţ, sporadic; *~ые слу́чаи заболева́ния* cazuri sporadice de îmbolnăvire.

единобо́жие, *-я n. sg.* monoteism.

единобо́рство, *-а n. sg.* luptă în doi, luptă corp la corp; *вступи́ть в ~* a da lupta pieptiş.

единобра́чие, *-я n. sg.* monogamie.

единобра́чный *adj.* monogam.

единове́рец, *-рца m.* coreligionar.

единовла́стие, *-я n. sg.* autocraţie, absolutism.

единовла́стный *adj.* autocrat, autocratic.

единовре́менно *adv.* dintr-o singură dată.

единовре́менный *adj.* **1.** unic, de o singură dată; *~ое посо́бие* ajutor unic. **2.** *(înv.) v. одновре́менный.*

единогла́сие, *-я n. sg.* unanimitate.

единогла́сно *adv.* în unanimitate, în mod unanim; *при́нято ~* adoptat în unanimitate.

единогла́сный *adj.* unanim; *~ое реше́ние* hotărîre unanimă; *~ое мне́ние* părere unanimă.

единодержа́вие, *-я n. sg. (înv.)* monarhie absolută, autocraţie.

единоду́шие, *-я n. sg.* unanimitate/ potrivire de păreri/de sentimente.

единоду́шно *adv.* în unanimitate, în mod unanim.

единоду́шный *adj.* unanim, de comun acord; *~ое призна́ние* recunoaştere unanimă.

единокро́вный *adj.* **1.** consangvin; *~ые бра́тья* fraţi consangvini. **2.** compatriot, conaţional, din acelaşi neam.

единоли́чник, *-а m.* ţăran cu gospodărie individuală gospodar individual.

единоли́чный *adj.* individual, personal, de unul singur; *~ое хозя́йство* gospodărie individuală; *~ое управле́ние* conducere personală/de unul singur; *~ое реше́ние* hotărîre unilaterală, luată de unul singur.

единомы́сли|е, *-я n. sg.* unitate/ comunitate de idei, identitate de păreri.

единомы́шленник, *-а m.* **1.** tovarăş de idei. **2.** *(сообщник)* complice.

единонача́ли|е, *-я n. sg.* conducere unică; *при́нцип ~я* principiul conducerii unice.

единообра́зие, *-я n. sg.* caracter unitar/uniform, uniformitate.

единообра́зно *adv.* (în mod) uniform, unitar.

единообра́зный *adj.* uniform, unitar.

единоплеме́нник, *-а m.* compatriot, conaţional.

единоро́г, *-а m.* **1.** *(zool.)* narval. **2.** *(mitol.)* inorog, licorn. **3.** *(astr.)* licorn.

единоутро́бный *adj. (înv.)* uterin, din aceeaşi mamă; *~ брат* frate uterin.

еди́нственно **1.** *adv.* singurul, unicul; *~ возмо́жный спо́соб* unicul mijloc posibil; *~, что я люблю* singurul lucru care-mi place. **2.** *partic. (только, исключительно)* numai, exclusiv; *э́тим мы обя́заны ~ ему́* i-o datorăm exclusiv lui.

еди́нственность, *-и f. (mat.)* unicitate.

еди́нственный *adj.* unic, singur; *~ сын* unicul fiu; *~ая наде́жда* unica speranţă; *один-~* numai unul, singur-singurel ◇ *(gram.) ~ое число́* numărul singular, singularul.

еди́нство, *-а n. sg.* **1.** unitate; *~ взгля́дов* unitate de vederi; *~ де́йствия* unitate de acţiune. **2.** unitate, solidaritate, coeziune; *~ рабо́чего кла́сса* unitatea clasei muncitoare. **3.** interdependenţă; unitate; *~ тео́рии и пра́ктики* unitatea dintre teorie şi practică ◇ *(fil.) ~ противополо́жностей* unitatea contrariilor.

еди́ный *adj.* **1.** unic, unit, unitar; *~ нацона́льный фронт* frontul naţional unit; *по ~ой програ́мме* după un program unitar; *~ое це́лое* un tot unitar; *~ые госуда́рственные це́ны* preţuri de stat unice; *~ое кома́ндование* comandament unic. **2.** singur ◇ *ни ~ой души́* nici ţipenie de om; *все до ~ого* toţi pînă la unul; fără excepţie; *(pop.) всё еди́но* totuna; *(glumeţ) вы́пить по ~ой* a bea cîte un păhărel; *~ым ду́хом* într-un suflet, dintr-o suflare.

е́дк|ий *adj.* **1.** caustic, corosiv, înţepător, usturător, înecăcios, acru (despre fum); *~ое вещество́* substanţă corosivă; *~ за́пах* miros înţepător; *~ натр* sodă caustică; *~ ка́лий* potasiu caustic. **2.** *(fig.)* caustic, sarcastic, muşcător, usturător; *~ое замеча́ние* observaţie

usturătoare; *~ая насме́шка* ironie sarcastică; *~ая сати́ра* satiră muşcătoare/ caustică.

е́дкост|ь, *-и f.* **1.** *sg. (chim. tehn.)* causticitate, corosivitate, forţă corosivă. **2.** observaţie caustică, ironie răutăcioasă; sarcasm; zeflemea; *наговори́ть ~ей* a face ironii usturătoare, a lua în zeflemea.

ед|о́к, *-á m.* **1.** suflet, persoană, gură; *по два килогра́мма на ~ока́* cîte două kg de persoană; *в семье́ пять ~ко́в* sînt cinci guri în familie. **2.** mîncăcios.

её **1.** *gen.* cu *acuz.* de la *pron. pers. она́.* **2.** *pron. pos.* al ei, a ei, a sa; *э́то её брат* e fratele ei.

ёж, ежа́ *m.* arici; *морско́й ~* arici-de-mare ◇ *торча́ть/стоя́ть ежо́м* a fi zbîrlit.

ежа́, *-и́ f. (bot.)* rostogol.

ежеви́к, *-а́ m. (bot.)* burete.

ежевика, *-и f. sg.* **1.** *(кустарник)* mur. **2.** *(плод)* mură.

ежеви́чник, *-а m.* tufăriş/crînguleţ de mure.

ежеви́чный *adj.* de mure; *~ компо́т* compot de mure.

ежего́дник, *-а m.* anuar.

ежего́дно *adv.* în fiecare an, de fiecare an.

ежего́дный *adj.* anual.

ежедека́дный *adj.* decadal.

ежедне́вно *adv.* în fiecare zi, zilnic.

ежедне́вный *adj.* **1.** zilnic, cotidian; *~ая газе́та* cotidian, gazetă zilnică. **2.** de fiecare zi, obişnuit; *~ наря́д* haină de purtat, haină de fiecare zi.

ежеквартальный *adj.* trimestrial.

е́жели *conj. (înv.)* dacă.

ежеме́сячник, *-а m.* revistă lunară, publicaţie mensuală.

ежеме́сячно *adv.* lunar, mensual, pe lună; *~ плати́ть за кварти́ру* a plăti chiria lunar.

ежеме́сячный *adj.* lunar, mensual; *~ журна́л* revistă lunară; *~ взнос* cotizaţie lunară.

ежеминýтно *adv. (очень часто)* în fiece clipă; clipă de clipă; încontinuu; *(каждую минуту)* în orice moment, în orice minut.

ежеминýтный *adj.* în fiece clipă, în orice moment, neîncetat, continuu.

еженеде́льник, *-а m.* revistă săptămînală, săptămînal; hebdomadar.

еженеде́льно *adv.* săptămînal, în fiecare săptămînă.

еженеде́льный *adj.* săptămînal, hebdomadar; *~ая газе́та* publicaţie săptămînală.

ежесекýндный *adj.* de fiecare clipă; foarte des, foarte frecvent.

ежесме́нный *adj. (tehn.)* la fiecare schimb.

ежесýточный *adj.* de/pentru 24 de ore.

ежеча́сно *adv.* **1.** *(каждый час)* în fiecare oră. **2.** *(очень часто)* continuu.

ежеча́сный *adj.* **1.** *(происходящий каждый час)* de fiecare oră. **2.** *(постоянный)* continuu.

ёжи|ться, *ёжусь, ёжишься vb. ipf. (pf. съёжиться)* a se ghemui, a se zgribuli, a se strînge *(de frig).*

ежи́ха, *-и f.* aricioaică, femela aricelui.

ежо́в|ый *adj.* de arici ◇ *держа́ть кого́-л. в ~ых рукави́цах* a ţine pe cineva din scurt, a-l ţine în frîu.

езд|á, *-ы́ f. sg.* **1.** cursă, mers *(cu un mijloc de locomoţie); верхова́я ~* mersul călare, călărie, echitaţie; *в трёх часа́х ~ы́ от го́рода* la trei ore depărtare de oraş; cale de trei ore pînă la oraş. **2.** călătorie, voiaj; *до́лгая ~ в по́езде утоми́тельна* o călătorie lungă cu trenul este obositoare. **3.** circulaţie, trafic.

е́зди|ть, *е́зжу, е́здишь vb. ipf.* **1.** a merge *(cu un mijloc de locomoţie),* a pleca, a călători; *~ на велосипе́де* a merge cu bicicleta; *~ верхо́м* a merge călare; *~ в командиро́вку* a pleca în delegaţie; *~ по всему́ све́ту* a călători prin lumea întreagă. **2.** a luneca, a se mişca; *пла́нка ~т по лине́йке* cursorul lunecă pe riglă ◇ *~ верхо́м на ком-л.* a pune şaua pe cineva.

е́здк|а, *-и f. (pop.)* cărat, transport; cursă; *привезти́ дрова́ в две ~и* a aduce lemne în două transporturi.

ездов|о́й *adj.* **1.** de înhămat, de tracţiune, de cursă; *~ые соба́ки* cîini de tracţiune. **2.** *~о́й, -о́го m. (mil.)* soldat-călăreţ de artilerie.

ездо́к, *-á m.* **1.** călător, drumeţ; *верхово́й ~* călăreţ; *запозда́лый ~* drumeţ întîrziat. **2.** conducător de vehicul; *om-*

ли́чный ~ на велосипе́де un biciclist iscusit.

е́зжен|ый *adj.* bătut, croit, carosabil *(despre drum)*; *~ая доро́га* drum bătut ◇ *(fig. pop.) ~о-переезжено* cale bătută, drum bătătorit; drum bătut şi răzbătut.

ей *dat.* de la *pron. pers. она́.*

ей-бо́гу *interj.* zău!, pe cuvîntul meu!, pe legea mea!; *~, не зна́ю* zău, nu ştiu.

ей-ей *interj. (pop.)* într-adevăr, zău!; *ей-же-ей* zău! aşa e!, pe legea mea!

ёкать *vb. ipf. (pf. mom. ёкнуть) (în expr.) се́рдце ёкает/ёкнуло* îmi sare/mi-a sărit inima din loc, mi se face/mi s-a făcut inima cît un purice.

ёкнуть, *ёкнет, ёкнуло vb. pf. mom.* de la *ёкать.*

е́ле *adv.* abia; cu greu; anevoie; cu chiu, cu vai; tîrîş-grăpiş; *~ дошёл* abia am ajuns; *~ живо́й* mai mult mort decît viu; *~ нашёл* cu chiu cu vai am găsit ◇ *е́ле-е́ле* abia-abia, cu chiu cu vai; *е́ле-е́ле душа́ в те́ле* abia îşi mai ţine sufletul, îl suflă vîntul.

е́левый *adj. (înv.)* de conifer, din familia coniferelor.

еле́й, *-я m. sg.* **1.** *(bis.)* mir. **2.** *(fig.)* balsam.

еле́йно *adv.* onctuos, mieros; *~ говори́ть* a vorbi mieros.

еле́йность, *-и f. sg.* onctuozitate, caracter dulceag.

еле́йн|ый *adj.* **1.** *(bis.)* de mir. **2.** *(fig.)* mieros, dulceag, onctuos.

еле́ц, *-ца́ m. (iht.)* clean.

ёлка, *-и f.* **1.** brad. **2.** pom de iarnă; *новогодня́я ~* pom de Anul Nou; *рождественская ~* pom de Crăciun.

елов|ый *adj.* de molid; *~ая ши́шка* con de molid, cucuruz de molid ◇ *(peior.) голова́ ~ая* prost, tont, nătărău, cap de lemn.

ёлочка, *-и f. dim.* brăduţ, brăduleţ, brădişor.

ёлочн|ый *adj.* de brad, de pom de iarnă; *~ые украше́ния* jucării pentru pomul de iarnă.

ель, *-и f.* brad; molid, molift.

е́льник, *-а m.* **1.** brădet, brădiş, pădure de brazi. **2.** crengi de brad.

ёмкий *adj.* încăpător, de mare capacitate, voluminos *(despre vase).*

ёмкостный *adj. (tehn.)* încăpător, de mare capacitate, voluminos.

ёмкост|ь, *-и f. sg.* volum, capacitate; *ме́ры ~и* măsuri de capacitate; *~ ра́зница* capacitatea de desfacere a unei pieţe.

ему́ *dat.* de la *pron. pers. он* şi *оно́.*

ено́т, *-а m. (zool.).* **1.** *(зверь)* raton, urs spălător. **2.** *sg. (мех)* blană de raton.

ено́товый *adj.* de raton, din blană de raton; *~ воротни́к* guler de raton.

епанча́, *-и f. (înv.)* ipingea.

епа́рхия, *-и f.* eparhie.

еписко́п, *-а m.* episcop, vlădică.

епископа́льн|ый *adj.* episcopal; *~ая англика́нская це́рковь* biserică episcopală anglicană.

еписко́пский *adj.* de episcop, episcopal.

еписко́пство, *-а n. sg.* episcopat, episcopie.

епитимья, *-и f. (bis.)* pocăinţă, canon.

епитрахи́ль, *-и f. (bis.)* patrafir, epitrahil.

ерала́ш, *-а m. sg.* harababură, talmeş-balmeş; haos, neorînduială, zăpăceală, dezordine.

ерепе́ниться, *-нюсь, -нишься vb. ipf. (pf. взерепе́ниться) (pop.)* a se supăra, a se burzului, a se îndărătnici.

е́ресь, *-и f.* **1.** *(bis.)* eres, erezie. **2.** absurditate, prostie, neghiobie; *говори́ть ~* a spune absurdităţi/baliverne ◇ *нести́/пороть ~* a îndruga prostii, a vorbi anapoda, a spune (la) verzi şi uscate.

ере́тик, *-а m. (bis.)* eretic; adept al unei erezii.

еретический *adj. (bis.)* de eretic, de erezie, eretic.

ерети́чка, *-и f. (bis.)* eretică.

ёрзать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a se vînzoli, a se fîţîi, a se suci, a nu avea astîmpăr.

ермо́лка, *-и f.* tichie.

ёрник, *-а m. (silv.)* braniştе.

еро́шить, *-шу, -шишь vb. ipf. (pf. взъеро́шить) acuz.* a zbîrli, a ciufuli (părul).

еро́шиться, *-шится vb. ipf.* a se zbîrli, a fi ciufulit, a se ciufuli.

ерунд|а́, *-ы́ f. sg.* prostie, neghiobie, absurditate, fleac, o nimica toată; *говори́ть ~ý* a vorbi prostii ◇ *~ на по́стном ма́сле* fleacuri, prostii, tîmpenii.

ерунд|и́ть, *-и́шь vb. ipf. (pop.)* a flecări, a spune multe şi mărunte/vrute şi nevrute; a spune/a face prostii; *не ~и́!* nu spune prostii!

ерундо́вск|ий *adj. (pop.)* **1.** nerod, neghiob, prost, stupid; *~ вопро́с* o întrebare stupidă; *~ое рассужде́ние* o judecată stupidă. **2.** neînsemnat, fără importanţă; *~ое наказа́ние* pedeapsă neînsemnată.

ёрш, *ерша́ m.* **1.** *(iht.)* răspăr, ghigorţ. **2.** perie de curăţat sticle, pămătuf.

ершистый *adj. pop.* **1.** zbîrlit, vîlvoi, ţepos *(despre păr).* **2.** *(fig.)* bătăios, îndărătnic.

ершиться, *-шу́сь, -ши́шься vb. ipf. (pop.)* a se înfierbînta, a se zbîrli, a se întărîta uşor.

ершо́вый *adj. (iht.)* de răspăr, de ghigorţ.

есаул, *-а m. (ist..)* esaul, căpitan de cazaci.

е́сли *conj.* dacă, de; *~ бы* dacă; *~ бы я знал* dacă aş fi ştiut; *~ бы он был здесь* de-ar fi el aici; *что, ~?* ce o să fie dacă?, ce ne facem dacă?; *что, ~ бы?* ce-ar fi dacă?; *~ не...* dacă nu...; *~ не хо́чешь, не ходи́* dacă nu vrei, nu te duce; *в слу́чае ~* în caz de, în caz dacă, dacă; *~ то́лько он придёт* dacă vine, numai să vină; *~..., то...* dacă..., atunci...; dacă..., apoi..., dacă..., însă... ◇ *~ бы да ка́бы...* «dacă» ăsta-i mare hoţ.

естественник, *-а m. (înv.)* naturalist, specialist în ştiinţe naturale.

есте́ственно 1. *adv.* (în mod) natural, firesc, obişnuit. **2.** *cuv. modal* fireşte, bineînţeles, natural, desigur, negreşit; *~, он согласи́лся* firesc, el a consimţit.

есте́ственность, *-и f. sg.* naturaleţe, firesc; caracter natural.

есте́ствен|ый *adj.* **1.** natural, al naturii; *~ые бога́тства* bogăţii naturale; *~ая смерть* moarte naturală; *(biol.) ~ отбо́р* selecţie naturală; *~ое произраста́ние* vegetaţie spontană; *~ая грани́ца* frontieră/graniţă naturală; *~ые нау́ки* ştiinţele naturii, ştiinţe naturale; *(înv.) ~ая исто́рия* ştiinţele naturii. **2.** firesc, natural; *~ вы́вод* concluzie firească/logică; *~ым о́бразом* în mod firesc; *~ жест* gest firesc; *~ая по́за* poză naturală.

естество́, *-а́ n. sg.* esenţă.

естествове́д, *-а m.* naturalist.

естествове́дение, *-я n. sg. (înv.)* ştiinţele naturii.

естествозна́ние, *-я n. sg.* ştiinţele naturii, ştiinţele naturale.

естествоиспыта́тель, *-я m.* naturalist.

есть[1]**,** *ем, ешь, ест; pl. еди́м, еди́те, едя́т; vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. съесть)* a mînca; *~ с удово́льствием* a mînca cu plăcere. **2.** *(разъедать)* a măcina, a roade, a distruge, a mînca; *ржа́вчина ест желе́зо* rugina roade/mănîncă fierul. **3.** a înţepa, a ustura; *дым ест глаза́* mă ustură ochii de fum. **4.** *(fig. pop.) (изводить, пилить)* a certa, a cicăli ◇ *есть пое́дом* a certa, a cicăli întruna; *есть глаза́ми кого́-л.* a mînca pe cineva din ochi/cu ochii.

есть[2] *interj. (mil.)* am înţeles! să trăiţi!; *~, това́рищ капита́н!* am înţeles, tovarăşe căpitan!

есть[3] **1.** *pers.* **3** *sg. prez.* (de la *быть*) este, e. **2.** *impers.* există, este, se află; *~ наде́жда* există speranţa; *~ у тебя́ де́ньги?* ai bani? ◇ *(pop.) ~ тако́е де́ло!* ei bine!; bine! s-a făcut!/se face! *так и есть* aşa şi este, într-adevăr; *что ~ си́лы* din răsputeri.

ефе́с, *-а m.* mînerul săbiei *(sau al altor arme).*

ефре́йтор, *-а m. (mil.)* fruntaş.

ефре́йторский *adj. (mil.)* de fruntaş.

е́хать, *е́ду, е́дешь vb. ipf.* **1.** a merge, a se deplasa *(cu un mijloc de locomoţie)*; *~ на парохо́де* a merge cu vaporul; *~ верхо́м* a merge călare; *по́езд е́дет* trenul merge. **2.** *(уезжать)* a pleca; *~ в Москву́* a pleca la Moscova ◇ *(fig. pop.) да́льше ~ не́куда* mai rău nici că se mai poate; *~ в Ту́лу со свои́м самова́ром* a se duce la vie cu strugurii în poală; a vinde castraveţi la grădinar.

ехи́дна, *-ы f.* **1.** *(zool.)* mamifer ovipar din ordinul monotermelor, care trăieşte în Australia; furnicar. **2.** *(zool.)* viperă, năpîrcă, aspidă. **3.** *(pop.)* om perfid/veninos, viperă.

ехи́дничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. съехи́дничать)* a glumi/a ironiza cu răutate, a fi răutăcios.

ехи́дно *adv.* (în mod) maliţios, caustic, cu răutate.

ехи́дн|ый *adj.* caustic, răutăcios, veninos, maliţios, viclean, perfid; *~ая улы́бка* surîs viclean/perfid/maliţios; ◇ *fig. ~ая же́нщина* viperă.

ехи́дств|о, *-а n. sg.* răutate, maliţiozitate, perfidie, viclenie; *не без ~а* nu fără răutate.

ещё 1. *adv.* încă, şi mai, tot mai; *~ раз* încă o dată; *~ сто́лько же* încă atîta; *~ и ~* încă şi încă; *~ и ~ раз* iarăşi şi iarăşi; *пока́ ~* deocamdată; *нет ~* încă nu; *~ то́лько вчера́* încă ieri, ieri încă, abia ieri; *всё ~* tot mai, mereu; *~ успе́ю на по́езд* mai prind încă trenul; *~ мо́лод* mai e încă tînăr; *~ бо́льше* şi mai mult; *да ~...* şi pe deasupra, în plus, **2.** *adv.* deja; încă; *уе́хал ~ неде́лю наза́д* a trecut deja o săptămînă de cînd a plecat. **3.** *partic. întărit.* şi încă cum; şi încă ce; *како́й ~ подаро́к!* şi încă ce cadou!; *~ бы!* desigur!, cum de nu!; ba bine că nu!; cred şi eu!; aşa, mai lipsea să...; *~ бы ты отказа́лся!* atîta-ţi mai lipsea să refuzi!; *э́то ~ ничего́!* asta mai merge!; asta-i floare la ureche!; *и ~ како́й!* şi încă ce fel!; *и как ~!* şi încă ce!

ею *instr.* de la *pron. pers. она́.*

Ж

ж 1. *n. litera şi sunetul «j».* **2.** *conj.* şi *particulă = же (se foloseşte după cuvinte terminate în vocală); ну так что ж?* ei şi,ce-i cu asta?; ei, şi-atunci?

жа́ба [1], *-ы f.* broască rîioasă, broască buboasă.

жа́ба [2], *-ы f. (în expr.) грудна́я ~* anghină pectorală.

жа́берн|ый *adj.* cu branhii, branhial; *~ые амфи́бии* amfibii cu branhii.

жа́бий *adj.* de broască rîioasă.

жа́бник, *-а m. (bot.)* grîuşor.

жабо́ *n. indecl.* jabou.

жа́бры, *-бр, -брам pl.; sg. -а, -ы* branhii ◇ *(pop.) взять за ~* a încolţi (pe cineva), a strînge cu uşa, a lua din scurt.

жаве́ль, *-я m. sg. (chim.)* apă de Javel, soluţie de clor.

жа́воронок, *-нка m.* ciocîrlie.

жа́дина, *-ы m. şi f. (fam.)* **1.** om lacom/nesăţios, om hrăpăreţ. **2.** zgîrcit, zgîrie-brînză.

жа́дничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** a se lăcomi, a fi lacom/nesăţios. **2.** a se zgîrci, a fi zgîrcit.

жа́дно *adv.* **1.** cu lăcomie, cu nesaţ, cu aviditate. **2.** *(fig.)* cu atenţie încordată; cu sete; *~ слу́шать* a asculta cu nesaţ, a asculta cu atenţie încordată, a sorbi cuvintele.

жа́дность, *-и f. sg.* **1.** *(алчность)* lăcomie, aviditate, cupiditate, poftă; *с ~ю* cu lăcomie, hulpav. **2.** zgîrcenie. **3.** *(fig.)* aviditate, sete, interes, atenţie încordată.

жа́дн|ый *adj.* **1.** lacom, avid, pofticios, ahtiat; *~ к деньга́м* avid de bani. **2.** zgîrcit, avar, hapsîn. **3.** *(fig.)* lacom, însetat, ahtiat; *~ взор* privire lacomă; *~ое любопы́тство* curiozitate nepotolită; *смотре́ть ~ыми глаза́ми* a privi cu nesaţ, a mînca din ochi.

жа́жд|а, *-ы f. sg.* **1.** sete; *томи́ться ~ой* a fi chinuit de sete; *утоли́ть ~у* a-şi potoli setea. **2.** *(fig.)* sete, dorinţă puternică; *~ зна́ний* sete de învăţătură/de cunoştinţe; *~ свобо́ды* sete de libertate; *возбужда́ть ~у* a stîrni/a provoca setea.

жа́ждать, *-ду, -дешь vb. ipf.* **1.** a fi însetat, a suferi de sete, a-i fi sete. **2.** *gen.* sau *inf. (fig.)* a fi însetat, a rîvni, a dori fierbinte/cu patimă.

жа́ждущий 1. *part. prez. act.* de la *жа́ждать.* **2.** *gen. (fig.)* însetat, setos, ahtiat.

жаке́т, *-а m.* jachetă.

жаке́тка, *-и f. v. жаке́т*

жале́|ть, *-ю, -еешь vb. ipf. (pf. пожале́ть)* **1.** *acuz.* a avea milă; a deplînge, a compătimi. **2.** *prepl., gen.* sau cu *conj. что* a regreta, a-i părea rău. **3.** *acuz.* sau *gen.* a cruţa, a menaja; *не ~ де́нег* a nu cruţa banii.

жа́ли|ть, *-лю, -лишь vb. ipf. (pf. ужа́лить) acuz.* a înţepa; a muşca; *пчела́ ~т* albina înţeapă; *змея́ ~т* şarpele muşcă.

жа́лк|ий *adj.* **1.** jalnic, vrednic de milă, nenorocit, lamentabil; *~ вид* înfăţişare jalnică; *~ое состоя́ние* stare de plîns. **2.** *(ничтожный)* demn de dispreţ, păcătos, mizerabil, nemernic; *~ трус* laş, demn de dispreţ; *~ челове́к* om de nimic, păcătos; *~ая роль* rol jalnic/lamentabil; *~ие гроши́* sumă mizeră/cu totul neînsemnată.

жа́лко 1. *adv.* nenorocit, jalnic, mizerabil; *~ выглядеть* a avea o înfăţişare jalnică. **2.** *pred. impers.* e păcat; *~ де́нег* e păcat de bani; *~ потерянного вре́мени* păcat de timpul pierdut. **3.** *pred. impers.* cu *dat.* a-i părea rău; a-i fi milă; *мне ~ его́* îmi pare rău de el.

жа́ло, *-а n.* ac *(la insecte); пчели́ное ~* acul albinei. **2.** limbă *(la şerpi veninoşi).* **3.** *(tehn.)* tăiş, ascuţiş, vîrf. **4.** *(fig.)* săgeată, împunsătură, tăiş, ascuţiş; *~ сати́ры* ascuţişul satirei.

жа́лоб|а, *-ы f.* **1.** *(сетование)* plîngere, văicăreală; jeluire, tînguire. **2.** reclamaţie, plîngere, jalbă, petiţie; *пода́ть*

~у на кого-л. a face o plîngere împotriva cuiva ◇ *бюро́ жа́лоб* birou de reclamaţii; *(jur.) кассацио́нная ~* recurs; *кни́га ~ и предложе́ний* condică de sugestii şi reclamaţii.

жа́лобн|ый *adj.* **1.** de reclamaţie, de plîngere; *~ая кни́га* condică de reclamaţii. **2.** jalnic, tînguitor; tînguios, de jale; *~ая пе́сня* cîntec de jale.

жа́лобщик, *-а m.* reclamant, petiţionar.

жа́лованн|ый *(înv.) adj.* **1.** conferit, acordat, dăruit; *(ist.) ~ая гра́мота* uric, hrisov. **2.** *(înv.)* decorat.

жа́лованье, *-я n.* leafă, salariu, simbrie, soldă.

жа́лова|ть, *-лую, -луешь vb. ipf. (înv.)* **1.** *(pf. пожа́ловать) acuz.* cu *instr.* sau *dat.* cu *acuz.* a conferi, a acorda *(o recompensă, un titlu etc.); ~ ти́тул* a acorda un titlu. **2.** *acuz. (de obicei cu negaţia «не»)* a preţui, a agrea, a vedea cu ochi buni; *они́ его́ не ~ли* nu-l vedeau cu ochi buni.

жа́л|оваться, *-луюсь, -луешься vb. ipf. (pf. пожа́ловаться) на* + *acuz.* sau cu *conj. что* **1.** a se plînge; *~уется, что нездоро́в* se plînge că nu-i sănătos; *на что вы ~уетесь?* de ce vă plîngeţi?, ce vă doare?; *~ на кого́-л.* a se plînge de cineva. **2.** a reclama, a pîrî; a înainta/a depune o plîngere; *~ в суд* a da în judecată, a reclama în justiţie.

жало́бный *adj. (zool.)* cu ac; cu venin, veninos.

жа́лостливый *adj.* milos, milostiv, compătimitor.

жа́лостный *adj.* **1.** milos, compătimitor; *~ взгля́д* privire plină de compătimire. **2.** jalnic, plîngător, tînguitor, de jale, trist; *~ го́лос* voce plîngătoare.

жа́лост|ь, *-и f. sg.* milă, compătimire, compasiune; *сде́лать что-л. из ~и* a face ceva din milă ◇ *кака́я ~!* ce păcat!

жаль **1.** *pred. impers. dat.* cu *acuz.* sau cu *inf.* a deplînge, a i se face milă; a-i fi milă; *мне ~ э́того челове́ка* mi-e milă de acest om. **2.** *pred. impers. dat.* cu *gen.* sau cu *inf.* a regreta, a-i părea rău; a cruţa; *~ де́нег* îmi pare rău de bani, păcat de bani. **3.** *pred. impers. dat. (cu sau fără conj. что, если)* e păcat; *~, что вы уезжа́ете* păcat că plecaţi. **4.** *cuv. modal.* din păcate; *пойти́ то, ~, не́куда* din păcate, n-ai unde să te duci ◇ *как ~!* ce păcat!

жалюзи́ *n. indecl.* jaluzele, persiene.

жандарм, *-а m.* jandarm.

жандармери́я, *-и f. sg.* jandarmerie.

жандарме́йский *adj.* de jandarm.

жанр, *-а m.* **1.** gen; *литерату́рный ~* gen literar. **2.** pictură de gen. **3.** stil, manieră; *э́то не в твоём ~е* nu este în maniera ta.

жа́нров|ый *adj.* de gen; *~ая живопи́сь* pictură de gen.

жар, *-а m. sg.* **1.** căldură, arşiţă, dogoare; *со́лнечный ~* arşiţa soarelui. **2.** jăratic. **3.** temperatură, febră, fierbinţeală. **4.** *(fig.)* înfocare, înflăcărare, ardoare; *говори́ть с ~ом* a vorbi cu înflăcărare ◇ *броса́ть/броса́ть то в ~, то в хо́лод* a-l lua cînd cu frig, cînd cu cald; a-l trece fiorii; *взя́ться за что-л. с ~ом* a se apuca de ceva cu ardoare; *загреба́ть ~ чужи́ми рука́ми* a scoate castanele din foc cu mîna altuia; *зада́ть/да́ть ~у кому́-л.* a lua la rost pe cineva; a-i trage cuiva un frecuş/un perdaf.

жара́, *-ы f. sg.* căldură, arşiţă, dogoare; *стои́т стра́шная ~* e o căldură îngrozitoare; *а́дская ~* căldură infernală; *невыноси́мая ~* căldură insuportabilă.

жарго́н, *-а m.* jargon.

жарго́нн|ый *adj.* de jargon; *~ое выраже́ние* expresie de jargon.

жардинье́рка, *-и f.* jardinieră.

жа́рен|ый *adj.* **1.** fript, prăjit; *~ое мя́со* carne friptă, friptură **2.** *~ое, -ого n. sg. (înv.)* friptură.

жа́ренье, *-я n. sg.* prăjire, frigere.

жа́рить, *-рю, -ришь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. зажа́рить* şi *изжа́рить)* a prăji, a frige; *~ котле́ты* a prăji chiftele. **2.** a arde, a frige, a dogori. **3.** *(pop.)* a încălzi, a încinge; *~ печь* a încinge soba.

жа́р|иться, *-рюсь, -ишься vb. ipf.* **1.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a se prăji, a se frige. **2.** a se prăji; *~ на со́лнце* a se prăji la soare, a face plajă.

жари́ща, *-и f. sg. (fam.)* căldură mare/toridă, zăduf.

жа́рк|ий *adj.* **1.** cald, fierbinte, călduros; *~ день* zi călduroasă. **2.** *(fig.)* înfocat, înflăcărat, arzător; *~ие спо́ры* discuţii aprinse. **3.** tropical, toric; *~ие стра́ны* ţări calde.

жа́рко *adv.* **1.** dogoritor, arzător. **2.** *(fig.)* aprins, cu înfocare. **3.** *pred. impers.* e cald.

жарко́е, *-о́го n.* friptură.

жарови́ня, *-и f.* mangal, sobiţă de fier pentru cărbuni.

жаров|о́й *adj.* **1.** de jar, de foc; *(tehn.) ~а́я труба́* ţeavă de foc/de flacără. **2.** de febră, de temperatură; *~ бред* delir febril. **3.** de căldură, de arşiţă.

жаропонижа́ющее, *-его n.* febrifug.

жаропонижа́ющ|ий *adj. (med.)* febrifug, antipiretic.

жаропро́чн|ый *adj.* refractar; *~ое стекло́* sticlă refractară.

жаросто́йкий *adj.* rezistent la temperatură înaltă.

жаросто́йкость, *-и f. (tehn.)* rezistenţă la temperaturi înalte.

жаротру́бный *(tehn. în expr.) ~ котёл* cazan ignitubular.

жароупо́рн|ый *adj.* refractar; *~ая сталь* oţel refractar.

жар-пти́ца, *-ы f. (folc.)* pasăre măiastră.

жасми́н, *-а m. sg.* iasomie, lămîiţă.

жасми́нный *adj.* de iasomie, de lămîiţă.

жа́тва, *-ы f. sg.* **1.** *(действие)* seceriş. **2.** *(время уборки)* vremea/perioada secerişului. **3.** *(урожай)* recoltă.

жа́твенн|ый *adj.* de secerat; *~ая маши́на* secerătoare.

жа́тка, *-и f. v. жне́йка*

жать[1], *жму, жмёшь vb. ipf.* **1.** a strînge; *~ ру́ку* a strînge mîna. **2.** *(despre haine, încălţăminte)* a strînge, a jena, a supăra; *сапо́г жмёт* mă strînge cizma. **3.** *(выдавливать)* a stoarce, a presa, a tescui; *~ ма́сло* a presa untul ◇ *~ со́ки из кого́-л.* a exploata sîngeros, a stoarce de puteri; *се́рдце жмёт* mi se strînge inima.

жать[2], *жну, жнёшь vb. ipf. (pf. сжать) acuz.* a secera, a recolta, a culege; *~рожь* a secera secara.

жа́ться, *жмусь, жмёшься vb. ipf.* **1.** *(съёживаться)* a se strînge, a se ghemui, a se chirci, a se zgîrci, a se zgribuli; *~ от хо́лода* a se zgribuli de frig. **2.** *(тесниться)* a se înghesui, a se îndesa, a se lipi; *~ друг к дру́гу* a se înghesui unul într-altul. **3.** *(fig. pop.) (быть в нерешительности)* a şovăi, a ezita, a fi nehotărît, a sta la îndoială; *жа́лся, не зна́я, что сказа́ть* se codea neştiind ce să spună. **4.** *(fig.) (скупиться)* a se zgîrci, a-şi restrînge cheltuielile.

жбан, *-а m.* cană mare, coţă.

жва́ла, *жвал pl.; sg. жва́ло, -а n. (zool.)* mandibule.

жва́чк|а, *-и f. sg.* **1.** rumegare, rumegat. **2.** hrană rumegată, rumegătură ◇ *жева́ть/пережёвывать ~у* a o ţine una şi bună, a bate apa-n piuă.

жва́чный **1.** *adj.* rumegător. **2.** *~ые, -ых pl.; sg. ~ое, -ого n.* rumegătoare.

жгу́т, *-а́ m.* **1.** împletitură *(din paie, curele etc.)*; legătură. şnur. **2.** *pl. (înv.)* fireturi, găitane. **3.** *(med.)* cordon; *наложи́ть ~* a aplica un cordon.

жгу́ч|ий *adj.* **1.** arzător, fierbinte, care frige/arde/dogoreşte; aprins; *~ее со́лнце* soare arzător; *(fig.) ~ие слёзы* lacrimi fierbinţi. **2.** *(fig.)* chinuitor, năprasnic; *~ мороз* ger cumplit/năprasnic; *~ая боль* durere vie/năprasnică; ◇ *~ая сати́ра* satiră usturătoare; *~ие вопро́сы* probleme arzătoare; *~ий брюне́т* om oacheş.

ждать, *жду, ждёшь vb. ipf.* **1.** *acuz.* sau *gen.* a aştepta; *~ друзе́й* a aştepta prieteni; *~ по́езда* a aştepta trenul; *заста́вить себя́ ~* a se lăsa aşteptat; *вре́мя не ждёт* timpul nu aşteaptă; *~ не дожда́ться* a aştepta mult şi bine; *что ждёт меня́?* ce mă aşteaptă?; ce va fi mîine?; *~ награ́ды* a aştepta o recompensă. **2.** *gen.* sau cu *conj. что* a se aştepta, a fi pregătit (la ceva), a crede, a conta *(pe ceva)* ◇ *того́ и жди* cît p-aci, mai-mai, gata-gata; *~ у мо́ря пого́ды* a aştepta mult şi bine, a aştepta să-i cadă din cer.

же[1] **1.** *conj.* iar, însă, dar; *я уезжа́ю, това́рищ же мой остаётся* eu plec, iar tovarăşul meu rămîne. **2.** păi, doar; *ты же хоте́л идти́* păi, doreai să mergi; *почему́ вы ему́ не ве́рите? он же до́ктор* de ce nu aveţi încredere în el? e medic doar ◇ *все же* totuşi, cu toate acestea.

же[2] *partic.* **1.** *(întăritoare)* chiar, doar, dar; *мы сегóдня же приéдем* chiar astăzi vom veni; *когдá же вы бýдете готóвы?* cînd dar veţi fi gata?; *почемý же вы молчúте?* dar de ce tăceţi?; *пойдём же!* să mergem dar!; *говорú же!* spune dar! **2.** *(subliniază identitatea)* tot acelaşi; *там же* tot acolo; *тогдá же* tot atunci!; *тот же, то же* acelaşi; *та же* aceeaşi.

жевáние, *-я n. sg.* mestecare, masticaţie.

жёваный *adj.* **1.** mestecat. **2.** *(fig. fam.)* şifonat, mototolit.

жевáтель|ный *adj.* de mestecat, masticator; *~ табáк* tutun de mestecat; *(anat.) ~ая мы́шца* muşchi masticator; *~ая рези́на* gumă de mestecat.

жевáть, *жую́, жуёшь vb. ipf. acuz.* a mesteca; *~ губáми* a mesteca cu buzele, a molfăi, a morfoli.

жезл, *-á m.* **1.** *(înv.)* cîrjă, sceptru; *мáршальский ~* baston de mareşal; *епúскопский ~* cîrjă de episcop. **2.** *(fer.ov.)* baston-pilot, baston de bloc.

желáн|ие, *-я n.* dorinţă, poftă, voinţă; *вопрекú своемý ~ю* în ciuda voinţei sale; *по ~ю* după dorinţă; *по ~ю пýблики* la cererea publicului; *прóтив моегó ~я* împotriva dorinţei mele; *горя́чее ~* dorinţă arzătoare; *горéть ~ем* a arde de dorinţă; *при всём моём ~и* cu toată bunăvoinţa mea; *имéть ~ к чемý-л.* a avea tragere de inimă pentru ceva; *исполнéние ~й* împlinirea dorinţelor; *испóлнить чьё-л. ~* a împlini dorinţa cuiva, a satisface cererea cuiva; *ловúть/предупреждáть чьё-л. ~* a ghici dorinţele cuiva; *убúть всякое ~* a tăia orice poftă.

желáн|ный *adj.* **1.** dorit, aşteptat, binevenit; *~ гость* oaspete binevenit/aşteptat cu drag; *~ая весть* ştire mult aşteptată. **2.** *(милый, любимый)* drag, scump *(mai ales la vocativ)*; *~ дрýг!* dragă prietene!

желáтельно *pred. impers.* cu *inf.* sau cu *conj.* «*чтóбы*» e de dorit, ar fi de dorit, ar fi bine, ar fi indicat.

желáтельн|ый *adj.* dorit, de dorit, oportun ◇ *(gram.) ~ое наклонéние* modul optativ.

желати́н, *-а m. sg.* gelatină.

желати́на, *-ы f. (tehn.)* gelatină.

желати́новый *adj.* de gelatină.

желатинообрáзный *adj.* gelatinos, ca gelatina.

желá|ть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. пожелáть)* **1.** *gen.* cu *inf.* sau *conj.* «*чтóбы*» a dori, a voi, a pofti, a rîvni, a aspira la ...; *я ~л бы знать* aş dori să ştiu; *~ добрá кому́-л.* a dori binele cuiva; *~ невозмóжного* a dori imposibilul. **2.** *gen.* cu *от* + *gen.* a cere; *он ~ет от негó невыполни́мого* îi cere un lucru irealizabil. **3.** *dat.* cu *gen.* sau cu *inf.* a dori, a ura; *~ю вам успéха* vă doresc succes; *~ю вам счáстья* vă doresc mult noroc ◇ *оставля́ет ~ мнóгого* sau *лýчшего* lasă mult de dorit.

желáющ|ий 1. *part. prez. act.* de la *желáть*. **2. ~ий,** *-его m.* doritor, persoană interesată; amator; *мнóго ~их* mulţi amatori.

желвáк, *-á m.* umflătură, cucui, tumoare, burelet.

желé *n. indecl.* **1.** *(из фруктовых соков)* peltea. **2.** *(из рыбы, мяса)* aspic.

железá, *-ы f. (anat.)* glandă; *слю́нная ~* glandă salivară; *поджелýдочная ~* pancreas; *миндалевúдная ~* amigdală; *щитовúдная ~* glandă tiroidă; *жéлезы внýтренней секрéции* glande cu secreţie internă.

железúстый *adj.* **1.** *(anat.)* glandular. **2.** *(med.)* limfatic.

железúст|ый[2] *adj.* **1.** fieros, de fier; *~ая рудá* minereu de fier. **2.** feruginos; *~ые истóчники* izvoare feruginoase; *(farm.) ~ые препарáты* preparate feruginoase.

железк|а, *-и f.* bucăţică de fier ◇ *жать на всю ~у* a grăbi, a da zor.

железкá, *-и f. (anat.)* **1.** glandulă. **2.** ganglion.

железкó, *-а n.* cuţit (la rindea).

железнодорóжник, *-а m.* funcţionar/muncitor la căile ferate, feroviar.

железнодорóжн|ый *adj.* de cale ferată, de drum de fier, feroviar; *~ая вéтка* linie ferată secundară/locală; *~ путь* traseu feroviar; *~ýзел* nod de cale ferată; *~ое движéние* trafic feroviar.

желéзн|ый *adj.* de fier; *~ товáр* fierărie; *~ лом* fier vechi; *(chim.) ~ купорóс* sulfat de fier; *(fig.) ~ое здорóвье* sănătate de fier; *(fig.) ~ая дисциплúна* disciplină de fier; *~ая вóля* voinţă de fier; *~ зáнавес* cortină de fier; *(ist.) ~ век* epoca fierului; *сеть ~ых дорóг* reţea de cale ferată; *городскáя ~ая дорóга* cale ferată urbană; *прúгородная ~ая дорóга* cale ferată suburbană; *узкоколéйная ~ая дорóга* cale ferată îngustă; *электрúческая ~ая дорóга* cale ferată electrică; *окружнáя ~ая дорóга* linie de centură.

железня́к, *-á m. (mineral.)* minereu de fier; *крáсный ~* hematită; *магни́тный ~* magnetită.

желéзо, *-а n. sg.* **1.** fier; *листовóе ~* tablă de fier; *оцинкóванное ~* tablă galvanizată, tablă zincată; *прокáтное ~* fier laminat; *бессемéровское ~* oţel Bessemer; *мартéновское ~* fier Martin; *томáсовское ~* fier Thomas. **2.** *col.* fierărie ◇ *заковáть в ~* a pune în fiare; *(prov.) куй ~, покá горячó* bate fierul cît e cald; *клеймúть калёным ~м когó-л.* a înfiera pe cineva cu fierul roşu, a face pe cineva de ruşine.

железобетóн, *-а m. sg.* beton armat.

железобетóнный *adj.* de/din beton armat.

железодéлательн|ый *adj. (înv.)* siderurgic; *~ завóд* uzină siderurgică; *~ая промы́шленность* industrie siderurgică, industria fierului.

железокирпúч, *-á m.* cărămidă armată.

железоплавúльный *adj.* de topire/de turnare a fierului; *~ завóд* turnătorie de fier.

железопрокáтный *adj.* de laminat; *~ завóд* laminorie; *~ стан* laminor.

железорéзн|ый *adj. (în expr.) ~ые нóжницы* foarfece de tăiat fierul/tinichea.

железорýдн|ый *adj.* de minereu de fier; *~ое месторождéние* zăcăminte de minereu de fier.

жёлоб, *-а m.* jgheab, uluc.

желóбчатый *adj. (tehn.)* canelat, ondulat; striat.

желте́|ть, *-ю, -éешь vb. ipf.* **1.** *(pf. пожелте́ть)* a se îngălbeni; a se face galben, a deveni galben. **2.** a se zări, a se vedea *(despre obiecte galbene)*; *вдалú ~ют хлебá* în depărtare auresc holdele.

желтизн|á, *-ы f. sg.* gălbeneală; *с ~óй* bătînd în galben.

желтúнник, *-а m. (bot.)* scumpie.

желткóвый *adj.* de gălbenuş.

желтовáтый *adj.* gălbui, bătînd în galben.

желтóк, *-тка́ m.* gălbenuş de ou.

желтокóжий *adj.* cu pielea galbenă.

желтолúцый *adj.* cu faţa galbenă.

желторóтый *adj.* cu cioc galben ◇ *(fig.) ~ юнéц* mucos, ţîngău, cu caş la gură.

желтофúль, *-и f. (bot.)* micşunea galbenă.

желтоцвéт, *-а m. (bot.)* ruscuţă, bulbuc, măr auriu.

желтýха, *-и f. sg.* icter, gălbinare.

желтýшный *adj.* de icter.

жёлт|ый *adj.* galben; *(med.) ~ая лихорáдка* friguri galbene; *(med.) ~ая водá* glaucom *(boală de ochi)* ◇ *(fig.) ~ая прéсса* presa burgheză bulevardieră; *(fig.) ~ые профсою́зы* sindicate galbene; *~ дом* balamuc.

желть, *-и f. sg.* vopsea galbenă.

желудёвый *adj.* de ghindă; *~ кóфе* cafea de ghindă.

желýд|ок, *-дка m.* stomac; *расстрóйство ~ка* deranjament la stomac, diaree; *засорéние ~ка* indigestie; *лужёный ~* stomac bun, stomac de struţ/de oţel; *опорóжнить ~* a curăţa stomacul; *на голóдный ~* pe stomacul gol; *поклоня́ться ~ку* a trăi pentru mîncare, a se închina pîntecului.

желýдочек, *-чка m.* **1.** *dim.* de la *желýдок*. **2.** *(anat.)* ventricul.

желýдочн|ый *adj.* de stomac, stomacal; gastric; *~ сок* suc gastric; *~ая болéзнь* boală de stomac.

жёлудь, *-я m.* ghindă.

желчеотделéние, *-я n. sg. (fiziol.)* secreţie biliară.

жёлчность, *-и f. sg.* fire arţăgoasă; caracter veninos, răutate, irascibilitate.

жёлчн|ый *adj.* **1.** de fiere; biliar; *~ пузы́рь* băşica fierii, vezica biliară; *~ые кáмни* calculi biliari. **2.** *(fig.)*

amar, plin de venin; *~ая речь* cuvîntare plină de venin.

жёлч|ь, *-и f. sg.* **1.** fiere, bilă; *(med.) разли́тие ~и* vărsarea fierii **2.** *(fig.) изли́ть ~* a-şi vărsa fierea.

жема́ниться, *-нюсь, -нишься vb. ipf.* a face fasoane, a face mofturi, a se fandosi, a se izmeni, a fi afectat, a poza.

жема́ница, *-ы f.* femeie mofturoasă/afectată/fandosită.

жема́нничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a fi afectat, a poza.

жема́нный *adj.* afectat, fasonat, fandosit.

жема́нство, *-а n. sg.* preţiozitate, afectare, fandoseală.

же́мчуг, *-а m.; pl. -á* **1.** mărgăritar, perlă; *иска́тель ~а* pescuitor de perle. **2.** *col.* perle; *ни́тка ~а* şirag de perle.

жемчу́жина, *-ы f. sg.* **1.** mărgăritar, perlă. **2.** *(fig.)* perlă, comoară.

жемчу́жница, *-ы f. (zool.)* scoică de mărgăritare.

жемчу́жн|ый *adj.* de perle, de mărgăritare; *~ое ожере́лье* colier de perle; *~ые зу́бы* dinţi ca perlele.

жен|á, *-ы́ f.* **1.** soţie, nevastă. **2.** *(înv.)* femeie, muiere; *взять в жёны* a lua de soţie/de nevastă; ◇ *(prov.) ~ы́ бои́ться, детей не вида́ть* dacă vrei să ai copii, nu-ţi lua nevasta cu binişorul; *му́жняя ~* femeie măritată; *(prov.) в чужу́ю ~у́ чёрт ло́жку мёду кладёт* în nevasta altuia dracul a pus o lingură de miere; găina vecinului e mai grasă.

жена́тый *adj.* căsătorit.

жени́|ть, *женю́, же́нишь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* cu *на* + *prepl.* a căsători, a însura ◇ *без меня́ меня́ ~ли* m-au însurat fără să mă întrebe, au făcut-o fără să mă întrebe.

жени́тьба, *-ы f. sg.* căsătorie, însurătoare.

жени́ться, *женю́сь, же́нишься vb. pf.* şi *ipf.* a se căsători, a se însura.

жени́х, *-á m.* **1.** mire, logodinc. **2.** tînăr bun de însurat, flăcău de însurat ◇ *смотре́ть ~о́м* a arăta ca un mire, a fi vesel şi fericit; *(pop.) лови́ть ~о́в| жениха́* a prinde în plasă (peţitorii).

женихо́вский *adj.* de mire, de logodnic; *~ вид* înfăţişare de mire.

женолюби́вый *adj.* afemeiat, muieratic.

женолю́бие, *-я n. sg.* afemeiere.

женоненави́стник, *-а m.* misogin.

женоненави́стнический *adj.* (de) misogin.

женоненави́стничество, *-а n. sg.* misoginism.

женоподо́бный *adj.* feminizat, feminin; *~ мужчи́на* bărbat cu trăsături feminine.

женоуби́йца, *-ы m.* asasin al propriei soţii.

же́нск|ий *adj.* de femeie, al femeii, feminin, femeiesc; *~ пол* sex feminin; *~ая о́бувь* încălţăminte pentru femei; *~ие боле́зни* boli de femei; *~ая шко́ла* şcoală de fete; *Междунаро́дный ~ день* Ziua Internaţională a Femeii; *~ая ри́фма* rimă feminină; *(gram.) ~ род* genul feminin.

же́нственность, *-и f. sg.* feminitate, graţie feminină.

же́нственн|ый *adj.* feminin, graţios, gingaş.

же́нщина, *-ы f.* femeie; *замужняя ~* femeie măritată; *~-врач* femeie-medic; doctoriţă; *~ лёгкого поведе́ния* femeie de moravuri uşoare.

женьше́нь, *-я m. sg. (bot.)* ginişeni, jenşen.

жёрдочка, *-и f. sg.* nuieluşă, vărguţă.

жердь, *-и f.* prăjină, joardă; *(fam.) худо́й как ~* slab ca un ţîr; *дли́нный как ~* lung ca o prăjină.

жерёбая, *-бой f.* iapă *sau* măgăriţă gestantă.

жеребёнок, *-нка m.* mînz.

жеребе́ц, *-бца́ m.* armăsar.

жереби́ться, *-и́тся vb. ipf. (pf. ожереби́ться)* a făta *(despre iapă).*

жеребцо́вый *adj.* de armăsar.

жеребьёвк|а, *-и f.* tragere la sorţi; *произвести́ ~у* a trage la sorţi.

же́рех, *-а m. (iht.)* avat, gonaci, guran.

жерло́, *-á n.* gură, orificiu; *~ пу́шки* gură de tun; *~ колодца* gură de puţ; *~ вулка́на* crater de vulcan.

жёрнов, *-а m.* piatră de moară.

жерновóй *adj.* de piatră de moară.

же́ртв|а, *-ы f.* **1.** jertfă, sacrificiu, ofrandă; jertfire, sacrificare; *приноси́ть ~у* a aduce jertfă; *приноси́ть ~у Ва́кху* a-l cinsti pe Bachus; *приноси́ть ~у Морфе́ю* a-l cinsti pe Morfeu, a dormi dus. **2.** *(fig.)* sacrificiu; *приноси́ть в ~у что-л.* a sacrifica ceva; *гото́вый на вся́кие ~ы* gata de orice sacrificiu. **3.** *(fig.)* victimă, jertfă, pradă; *пасть ~ой* a cădea victimă, a cădea jertfă; *~ы аге́ссии* victimele agresiunii. **4.** *(înv.)* ofrandă, danie.

же́ртвенник, *-а m.* **1.** *(ist.)* altar. **2.** *(bis.)* pristol.

же́ртвенн|ый *adj.* **1.** *(înv.)* de jertfă; pentru jertfire. **2.** *(fig.)* de sacrificiu.

же́ртвователь, *-я m. (înv.)* donator.

же́ртвовать, *-твую, -твуешь vb. pf. (pf. поже́ртвовать)* **1.** *acuz.* a dărui, a dona. **2.** *(instr.)* a jertfi; *~ собо́й* a se jertfi, a se sacrifica.

жертвоприноше́ние, *-я n.* **1.** *(приносимое в жертву)* jertfire, prinos; ofrandă. **2.** *(обряд)* jertfire, sacrificiu.

жеру́ха, *-и f. (bot.)* năsturel.

жест, *-а m.* gest; *(fig.) благоро́дный ~* gest nobil; *одни́м ~ом* cu un singur gest, într-o clipă.

жестикули́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a gesticula, a face gesturi.

жестикуля́ция, *-и f. sg.* gesticulare.

жёстк|ий *adj.* **1.** tare, aspru; *~ дива́н* divan tare; *~ вагон* vagon cu bănci necapitonate; *~ое мя́со* carne tare; *~ие во́лосы* păr aspru. **2.** *(суровый)* aspru, sever; *~ хара́ктер* caracter aspru; *~ие черты́ лица́* trăsături aspre ale feţei. **3.** *(строгий) (fig.)* dur, drastic, care nu admite nici o abatere, strict; *~ срок* termen fix/strict,; *~ие ме́ры* măsuri drastice. **4.** *(tehn.)* rigid; *~ая конструкция* construcţie rigidă.

жёстко *adv.* aspru, tare, rigid; *мне ~ спать здесь* mi-e patul prea tare aici ◇ *(prov.) мя́гко стелет, да ~ спит* gură de miere, inimă de fiere.

жесткокры́лые, *-ых pl.; sg. ~ое, -ого n. (zool.)* coleoptere.

жёсткость, *-и f. sg.* **1.** asprime. **2.** *(fig.)* asprime, severitate. **3.** *(tehn.)* rigiditate.

жесто́к|ий *adj.* **1.** crud, cumplit, crunt, neîndurător, neomenos, feroce, brutal, sălbatic; *~ челове́к* om crud; *~ие нра́вы* moravuri sălbatice. **2.** *(fig.)* cumplit, crud, violent, crîncen, aspru; *~ моро́з* ger cumplit/aspru/năprasnic; *~ое сопротивле́ние* rezistenţă înverşunată; *~ая необходи́мость* cruda necesitate; *~ая борьба́* luptă crîncenă, luptă crudă.

жестокосе́рдие, *-я n. sg.* asprime, cruzime, neomenie.

жестокосе́рдный *adj.* crud, fără suflet, neomenos, neîndurător.

жесто́кость, *-и f. sg.* cruzime.

жесть, *-и f. sg.* tablă de fier, tinichea.

жестя́ник, *-а m.* tinichigiu.

жестя́нка, *-и f.* **1.** cutie de tablă, bidon de tinichea. **2.** piesă/bucată de tablă.

жестя|но́й *adj.* de/din tablă, de/din tinichea; *~а́я ла́вка* tinichigerie.

жестя́нщик, *-а m. v. жестя́ник*

жето́н, *-а m.* **1.** medalie, insignă. **2.** fişă (la jocuri de noroc).

жечь, *жгу, жжёшь vb. ipf. (pf. сжечь) acuz.* **1.** a arde; *~ дрова́* a arde lemne; *~ электри́чество* a consuma curent electric. **2.** *(палить, припекать)* a arde, a dogori; *со́лнце жжёт мне лицо́* soarele îmi dogoreşte faţa. **3.** a arde, a ustura. **4.** *(fig.)* a arde, a arde cu fierul roşu; a chinui, a tulbura.

же́чься, *жгусь, жжёшься vb. ipf.* **1.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a arde, a frige, a ustura; *крапи́ва жжётся* urzica pişcă/ustură. **2.** a se arde, a se frige; *~ горя́чим утюго́м* a se arde cu fierul de călcat. **3.** *pas.* de la *жечь.*

жже́ние, *-я n. sg.* **1.** ardere. **2.** arsură.

жжёнка, *-и f.* punş *(băutură).*

жжёный *adj.* ars, prăjit tare; *~ са́хар* zahăr ars; *~ ко́фе* cafea prăjită.

живе́ц, *-цá m.* peştişor de momeală.

живи́тельный *adj.* înviorător, însufleţitor, dătător de viaţă.

живи́ца, *-ы f.* răşină fluidă.

жи́вность, *-и f. sg. col.* păsări de curte, orătănii, vietăţi.

жи́во *adv.* **1.** viu, clar, precis. **2.** *(оживлённо)* vioi, cu vioiciune, cu însufleţire. **3.** *(быстро)* iute, prompt; *~ сбе́гать за до́ктором* a fugi iute după doctor.

живодёр, *-а m. (pop)* **1.** jupuitor, parlagiu. **2.** *(fig.)* exploatator; jecmănitor.

живодёрня, *-и f.* ecarisaj.

живодёрство, *-а n. sg.* **1.** cruzime faţă de animale. **2.** *(fig.)* jaf, jecmăneală, exploatare.

жив|о́й *adj.* **1.** viu, în viaţă; *жив и здоро́в* viu şi nevătămat; *пока́ он жив* cît este viu; *~ы́е цветы́* flori naturale; *~о́е существо́* vieţuitoare; *~а́я и́згородь* gard viu; *~а́я си́ла* forţă vie, forţa umană; *~а́я приро́да* viaţă organică, regnul vegetal şi animal. **2.** real, autentic, viu; *~ы́е фа́кты* fapte reale; *~ пример* pildă vie; *как ~* ca viu, parcă e viu. **3.** viu, animat, vioi; sprinten, activ, energic; *~ ребёнок* copil vioi; *~ум* minte sprintenă/ageră; *~ темпера́мент* temperament activ; *приня́ть ~о́е уча́стие в чём-л.* a lua parte activă la ceva; *~о́е воображе́ние* imaginaţie vie. **4.** viabil, plin de perspective. **5.** viu, neşters, de neuitat; *~о́е воспомина́ние* amintire neştearsă. **6.** *scurt.* animat; *~ одно́й наде́ждой* animat de o singură speranţă ◇ *~а́я ра́на* rană vie/deschisă; *по ~о́му ре́зать* a tăia în carne vie; *заде́ть/забра́ть/затро́нуть за ~о́е кого́-л.* a atinge pe cineva unde-l doare; a pune degetul pe rană; *на ~у́ю ни́тку* (a face, a coase ceva) la repezeală/de mîntuială; *ни одно́й ~ душа́* nimeni, nici ţipenie de om; *ни жив, ни мёртв* nici viu, nici mort; mai mult mort decît viu; *~ уголо́к* colţul naturaliştilor; *~а́я тя́гловая си́ла* animale de tracţiune; *(folc.) ~а́я вода́* apă vie; *в ~ы́х* în viaţă; *оста́ться в ~ы́х* a rămîne în viaţă; a rămîne viu; *~о́го ме́ста нет* nu e nici un loc nevătămat, e tot numai o rană; *~о́е преда́ние* datină strămoşească, legendă din bătrîni; *~ портре́т кого́-л.* seamănă leit, e aidoma cu..., seamănă ca două picături de apă; *(lingv.) ~ язы́к* limbă vie.

живопи́сец, *-сца m.* pictor.

живопи́сный *adj.* **1.** pictural, privitor la pictură. **2.** pitoresc.

жи́вопис|ь, *-и f. sg.* **1.** pictură; *~ ма́сляными кра́сками* pictură în ulei; *акваре́льная ~* pictură în acuarelă; *фре́сковая ~* frescă, pictură murală.

живородя́щий *adj.* vivipar.

живоры́бный *adj. (în expr.) ~ садо́к* heleşteu.

жи́вость, *-и f. sg.* vioiciune, vivacitate, vervă; *говори́ть с ~ю* a vorbi cu vervă; *~ ума́* vioiciunea minţii.

живо́т, *-а́ m.* **1.** pîntece, burtă. **2.** stomac. **3.** *(înv.)* viaţă ◇ *не на ~, а на смерть* pe viaţă şi pe moarte; *~ схвати́ло* m-a apucat durerea de burtă; *живо́т/~ы́ подвело́* s-a făcut stomacul pungă; a ajuns soarele în dreptul burţii; *лиши́ться ~а́* a-şi pierde viaţa; a muri; *(prov.) с одни́м ~о́м на семь обе́дов не поспе́ешь* omului îi plac toate, dar să le roadă nu poate; înghite cît poţi mesteca.

животво́рный *adj.* dătător de viaţă, însufleţitor, înviorător, binefăcător.

животново́д, *-а m.* crescător de vite, zootehnician.

животново́дство, *-а n. sg.* creşterea animalelor, zootehnie.

животново́дческ|ий *adj.* de/pentru creşterea animalelor, zootehnic; *~ая ферма* fermă zootehnică; *~ие помеще́ния* grajduri.

живо́тн|ое, *-ого n.* **1.** animal, vită, dobitoc; *дома́шние ~ые* animale domestice; *хи́щные ~ые* animale de pradă; *вы́ючное ~* animal de povară; *всея́дное ~* animal omnivor; *плотоя́дное ~* animal carnivor; *млекопита́ющие ~ые* mamifere; *позвоно́чные ~ые* vertebrate; *беспозвоно́чные ~ые* nevertebrate; *травоя́дные ~ые* ierbivore; *двуно́гие ~ые* bipede; *четвероно́гие ~ые* patrupede. **2** *(fig.)* dobitoc, animal, vită, brută.

живо́тн|ый *adj.* **1.** animal, de animal, al animalelor; *~ мир* regnul animal. **2.** *(fig.)* animalic, de animal; *~ страх* groază animalică; *~ая жизнь* viaţă de animal.

животрепе́щущий *adj.* de actualitate, arzător, palpitant, foarte actual; *~ вопро́с* problemă de mare actualitate, problemă arzătoare.

живу́честь, *-и f. sg.* **1.** viabilitate, vitalitate, putere de viaţă. **2.** *(fig.)* trăinicie.

живу́чий *adj.* **1.** viabil, plin de vitalitate, rezistent; *~ челове́к* om plin de vitalitate. **2.** *(fig.)* persistent, greu de stîrpit, trainic; *~ обы́чай* obicei trainic.

жи́вчик, *-а m.* **1.** om vioi, sfîrleză. **2.** *(biol.)* spermatozoid.

живьём *adv.* de viu; *захвати́ть кого́-л. ~* a prinde/a captura pe cineva de viu.

жи́дк|ий *adj.* **1.** lichid, fluid, apos, subţire; *~ое те́ло* corp lichid; *~ое молоко́* lapte apos; *~ во́здух* aer lichid. **2.** *(редкий)* rar, subţire; *~ие во́лосы* păr rar; *~ лес* pădure rară. **3.** *(fig.)* insuficient, şubred, slab, subţire; *~ аргуме́нт* argument slab/şubred; *~ое де́рево* arbore firav; *~ го́лос* voce slabă.

жидкова́тый *adj.* cam apos.

жидкопла́вый *adj.* fuzibil.

жи́дкост|ь, *-и f.* lichid; *ме́ры ~ей* măsuri de capacitate.

жи́жа, *-и f. sg.* lichid cleios/dens; must, zeamă.

жизнеде́ятельность, *-и f. sg.* **1.** activitate vitală. **2.** *(înv.)* vitalitate.

жизнеде́ятельный *adj.* **1.** vital. **2.** *(fig.)* vioi, energic, activ.

жи́зненность, *-и f. sg.* vitalitate.

жи́зненн|ый *adj.* **1.** de viaţă, al vieţii, de trai, vital; *~ уро́вень* nivel de trai; *~ путь* viaţa, cursul vieţii; *~ые тру́дности* greutăţile vieţii; *~ проце́сс* proces vital. **2.** vital, de importanţă vitală, esenţial; *~ые интере́сы* interese vitale; *~ вопро́с* chestiune vitală/de importanţă vitală.

жизнеописа́ние, *-я n.* biografie.

жизнепонима́ние, *-я n. sg.* concepţie asupra vieţii.

жизнера́достность, *-и f. sg.* optimism, bucuria de a trăi, vitalitate.

жизнера́достный *adj.* voios, plin de viaţă.

жизнеспосо́бность, *-и f. sg.* viabilitate, capacitate vitală.

жизнеспосо́бный *adj.* viabil, de mare vitalitate.

жизнеутвержда́ющий *adj.* optimist, plin de optimism.

жизн|ь, *-и f. sg.* viaţă, trai, existenţă; *о́браз ~и* mod de viaţă; fel de trai; *вести́ широ́кий о́браз ~и* a trăi pe picior mare; *сидя́чая ~* viaţă sedentară; *обще́ственная ~* viaţă publică, viaţă obşteacă; viaţă socială; *кипу́чая ~* viaţă clocotitoare; *семе́йная ~* viaţă de familie; *духо́вная ~* viaţă spirituală; *зажи́точная ~* viaţă îmbelşugată; *похо́дная ~* viaţă de campanie; *го́рькая ~* viaţă amară; *мятежная ~* viaţă zbuciumată; *соба́чья ~* viaţă de cîine, viaţă de mizerii; *загро́бная ~* viaţa de apoi; *бу́дничная ~* a) viaţa de toate zilele; b) viaţă monotonă/fără bucurii; *маячить ~* a-şi mînca amarul; a trăi de azi pe mîine; *рискова́ть ~ью* a-şi risca viaţa, a-şi pune viaţa în primejdie; *не щади́ (свое́й) ~и* cu riscul vieţii; *быть обя́занным ~ью кому́-л.* a datora cuiva viaţa; *верну́ть ~ кому́-л.* sau *чему́-л.* a reda cuiva viaţa sau a repune ceva în stare de funcţionare; *вы́черкнуть из свое́й ~и кого́-л./что-л.* a-şi scoate pe cineva/ceva de la inimă/din suflet; *вы́звать к ~и* a trezi la viaţă; *губи́ть свою́ ~* a-şi rata viaţa; *же́ртвовать ~ью* a-şi da viaţa; *~ чья-л. вися́т на волоске́* a-i atîrna viaţa de un fir de păr; *зараба́тывать на ~* a-şi cîştiga existenţa; *игра́ть свое́й ~ью* a-şi pune viaţa în joc; *претворя́ться в ~* a se realiza, a fi tradus în viaţă; *посвяти́ть ~ кому́-л./чему́-л.* a închina/a dedica viaţa cuiva/pentru ceva; *лиши́ть ~и* a omorî, a ucide; *лиши́ть себя́ ~и* a se sinucide, a-şi pune capăt zilelor; *покуша́ться на чью-л. ~* a săvîrşi un atentat împotriva cuiva; *испо́ртить/искове́ркать ~ кому́-л.* a distruge viaţa cuiva; *дарова́ть ~ кому́-л.* a dărui viaţa, a graţia un condamnat la moarte; *спасти́ ~ кому-л.* a salva pe cineva; *положи́ть ~ за кого́-л., за что-л.* a se sacrifica, a se jertfi, a-şi da viaţa pentru cineva/pentru ceva; *проводи́ть что-л. в ~* a traduce ceva în viaţă; a pune în practică; *сре́дства к ~и* mijloace de existenţă ◇ *(înv.) по ~* pe viaţă; *никогда́ в ~и* niciodată, pentru nimic în lume; *как ~?* ce mai faci?, cum îţi merge?; *вопро́с ~и и сме́рти* chestiune de viaţă şi de moarte; *прожига́ть ~* a-şi irosi viaţa; a duce o viaţă destrăbălată; *~ бьёт ключо́м* viaţa clocoteşte; *(înv.) пра́во ~и и сме́рти* dreptul de viaţă şi de moarte, dreptul de graţiere; *уноси́ть челове́ческие ~и* a secera vieţi omeneşti *(prov.) ~ прожи́ть — не по́ле перейти́* a trăi o viaţă nu-i un lucru de şagă.

жиклёр, *-а m. (tehn.)* jicler.

жи́л|а [1], **-ы** *f.* **1.** vînă; *сúние ~ы на висках* vine albastre la tîmple. **2.** tendon. **3.** *(geol.)* filon, vînă; *рýдная ~* filon de rocă. **4.** *(el.)* conductor armat ◇ *тянýть жúлы из когó-л.* a stoarce vlaga cuiva, a-i exploata, a slei pe cineva de puteri, a scoate sufletul cuiva.

жи́ла [2], **-ы** *m.* şi *f. (pop.)* zgîrie-brînză, cărpănos, zgîrcit.

жилéт, *-а m.* jiletcă, vestă.

жилéтк|а, *-и f. sg. v. жилéт* ◇ *плáкать(ся) в ~у* a se plînge de propria soartă.

жилéтный *adj.* de/de la jiletcă; *~ кармáн* buzunar de la jiletcă / de la vestă.

жилéц, *-льцá m.* chiriaş, locatar ◇ *не ~ (на бéлом свéте, на землé)* nu-i e dat să trăiască mult, n-are multe zile.

жи́лист|ый *adj.* **1.** cu (multe) vine, filamentos, fibros, noduros, striat; *~ые рýки* mîini cu vine multe. **2.** *(fig.)* vînjos, solid, rezistent; *~ мужчúна* bărbat solid. **3.** *(geol.)* filonian.

жили́ца, *-ы f.* chiriaşă, locatară.

жили́ще, *-а n.* locuinţă, domiciliu, casă, sălaş.

жили́щн|ый *adj.* de locuinţă, al locuinţelor; *~ вопрóс* problema locuinţelor; *~ фóнд* fond de locuinţe; *~ крúзис* criză de locuinţe; *~ое строúтельство* construcţie de locuinţe.

жи́л|ка, *-и f.* **1.** *dim.* vinişoară. **2.** *(bot.)* nervură; fibră; *расположéние ~ок на листé* nervaţie. **3.** *(fig.) (склóнность)* aptitudine, înclinaţie; *артистúческая ~* aptitudini artistice.

жилкова́ние, *-я n. (bot. zool.)* nervaţie.

жил|óй *adj.* locuit, de locuit, locuibil; *~áя плóщадь* suprafaţă locuibilă, spaţiu locativ.

жилплóщадь, *-и f.* spaţiu locativ.

жильё, *-я́ n.* **1.** aşezare omenească. **2.** locuinţă, casă; *гóдный для ~я* bun de locuit, propriu pentru locuit.

жи́льн|ый *adj. (geol.)* cu filoane, filonian; *~ая порóда* rocă filoniană.

жи́молость, *-и f. sg. (bot.)* caprifoi.

жир, *-а m.* grăsime, untură, seu; *живóтные ~ы* grăsimi animale; *растúтельный ~* ulei vegetal; *рыбúй ~* untură de peşte; ◇ *с ~у бесúться* a nu mai putea de atîta bine; *нагуля́ть/наéсть ~у* a prinde grăsime; *спýстить/сбы́ть/сброси́ть ~* a da jos din grăsime/din greutate, a face silueată; *(prov.) не до ~у, быть бы жúву* întinde-te cît ţi-e plapuma; *от ~у лóпаться* a nu-l mai încăpea pielea de gras.

жира́ф, *-а m.* girafă.

жира́фа, *-ы f. v. жира́ф*

жире́ть, *-éю, -éешь vb. ipf. (pf. ожире́ть* şi *разжире́ть)* a se îngrăşa

жи́рно *adv.* gras; *~есть* a mînca gras ◇ *не слúшком ли ~ бýдет?* nu-i oare prea-prea?; *~ бýдет!* e prea-prea!, las-o mai moale!

жи́рность, *-и f. sg.* conţinut de grăsime.

жи́рн|ый *adj.* **1.** gras; de/cu grăsime; *~ое мя́со* carne grasă; *~ое молокó* lapte gras; *~ое пятнó* pată de grăsime; *~ая земля́* pămînt gras. **2.** *(pop. tipogr.)* gras; *~ шрúфт* caractere grase / aldine; *~ кусóк* bucăţică grasă, partea leului.

жи́ро *n. indecl. (fin.)* gir, andosament.

жирови́к, *-á m. (med.)* lipom.

жирóвка, *-и f. v. жироприка́з*

жиров|óй *adj.* **1.** gras; *~áя ткань* ţesut gras/adipos. **2.** de prelucrare a grăsimilor; *~áя промы́шленность* industria grăsimilor; *~óе яйцó* ou fără bănuţ *sau* fără coajă.

жиропóт, *-а m. (anat.)* usuc *(la oi).*

жироприка́з, *-а m. (fin.)* ordin de viramент.

жироскóп, *-а m. (tehn.)* giroscop.

жúтейск|ий *adj.* al vieţii, zilnic, de toate zilele, obişnuit; *~ая мýдрость* şcoala vieţii, experienţa vieţii; ◇ *дéло ~ое!* nu-i nimic deosebit, e un lucru obişnuit.

жи́тель, *-я m.* locuitor; *корéнной/искóнный ~* locuitor de baştină; *городскóй ~* orăşean.

жи́тельство, *-а n. sg.* domiciliu, locuinţă, reşedinţă ◇ *вид на ~* buletin de indentitate, permis de şedere.

житúе, *-я́ n.* **1.** *(bis.)* povestire din viaţa sfinţilor. **2.** *(înv.)* viaţă, trai, existenţă; *мúрное ~* viaţă paşnică.

жити́йный *adj.* hagiografic.

жи́тница, *-ы f.* **1.** *(înv.)* hambar. **2.** *(fig.)* grînar.

жи́тный *adj.* de cereale, de orz, de secară.

жи́то, *-а n. sg.* cereale, grîne, orz, secară.

жить, *живý, живёшь vb. ipf.* **1.** a trăi, a vieţui; *дóлго ~* a trăi mult; *~-поживáть* a trăi, a o duce; *~ да ~ бы емý* a murit cu zile, putea să mai trăiască; *~ в векáх* a dăinui în veacuri. **2.** *(despre plante)* a creşte, a nu se ofili. **3.** a trăi, a o duce; *~ в достáтке* a trăi în belşug; *~ в бéдности* a trăi în mizerie/în sărăcie; *~ зажúточно* a trăi în îndestulare, a avea de toate; *~ на широ́кую нóгу* a trăi pe picior mare; *~ скрóмно* a trăi modest, a duce o viaţă modestă; *~ отшéльником* a trăi ca un pustnic; *жúвмя ~* a sta pe capul cuiva. **4.** *в + prepl. (despre sentimente, gînduri)* a exista, a fi, a dăinui; a stărui. **5.** a trăi, a locui, a sta; *~ в Москвé* a locui/a sta la Moscova. **6.** *instr. (fig.)* a fi absorbit de..., a fi preocupat de...; a nu trăi decît pentru *(ceva)*; *~ надéждами* a trăi cu speranţe. **7.** *instr.* sau *на + acuz.* a trăi, a se întreţine; *~ свои́м трудóм* a trăi din munca sa; *~ припевáючи* a o duce bine, a trăi din belşug. **8.** *с + instr.* a trăi, a avea legături amoroase, a trăi în concubinaj cu cineva ◇ *(pop.) здорóво живёшь* nitam-nisam; din senin, din chiar senin, pe nepusă masă; *(folc.) жил-был* sau *жил да был* a fost odată (ca niciodată).

жить|ё, *-я́ n. sg.* **1.** viaţă, trai, existenţă; *привóльное ~* viaţă în voie. **2.** locuire, locuit; *удóбный для ~я* propriu/bun pentru locuit; *~-бытьё* fel de viaţă, trai; *не ~, а мáсленица* ăsta mai zic şi eu trai, aşa viaţă mai zic şi eu; *~я нет от когó-л.* n-ai chip să trăieşti (din cauza cuiva), îţi face zile amare.

жи́ться, *живётся dat.* a trăi, a o duce; *емý живётся неплóхо* nu-i merge rău, n-o duce prost; *как вам живётся?* cum o mai duceţi?

жмот, *-а m. (pop.)* zgîrcit, avar, zgîrie-brînză.

жму́рить, *-рю, -ришь vb. ipf. (pf. зажмýрить) acuz.* a clipi, a strînge din ochi.

жму́риться, *-рюсь, -ришься vb. ipf. (pf. зажмýриться)* a clipi din ochi, a strînge din ochi, a miji.

жму́рки, *-рок pl.* jocul de-a baba-oarba; *игрáть в ~* a se juca de-a baba-oarba/de-a v-aţi ascunselea.

жмы́хи, *-ов* şi *-óв pl.* tescovină, şroturi, turte oleaginoase.

жнéйка, *-и f.* secerătoare, maşină de secerat.

жнец, *-á m.* secerător.

жни́во, *-а n. v. жнивьё*

жнивьё, *-я́ n.* **1.** mirişte, **2.** *sg.* paiele rămase pe cîmp după seceriş. **3.** *(reg.)* seceriş.

жни́ца, *-ы f.* secerătoare.

жокéй, *-я m.* jocheu.

жокéйский *adj.* de jocheu.

жóлоб, *-а m. v. жёлоб*

жом, *-а m.* **1.** presă, teasc. **2.** *(tehn.)* compresor. **3.** *col.* borhot.

жонглёр, *-а m.* jongler, scamator.

жонглёрский *adj.* de jongler, de jonglerie.

жонглёрство, *-а n. sg.* jonglerie; scamatorie; *(fig.) ~ слóвами* jonglerie de cuvinte.

жонглúровать, *-рую, -руешь vb. ipf. instr.* a jongla; *(fig.) ~ цитáтами* a jongla cu citate.

жратвá, *-ы́ f. sg. (pop.)* haleală.

жрать, *жру, жрёшь vb. ipf. (pf. сожрáть) acuz. (pop.)* a înfuleca, a mînca cu lăcomie, a devora.

жре́бий, *-я m.* **1.** sorţi; *тянýть ~, бросáть ~* a trage la sorţi; *~ брóшен* zarurile au fost aruncate. **2.** *(fig. înv.)* soartă, destin.

жрец, *-á m.* **1.** sacerdot, preot păgîn; druid *(la celţi).* **2.** *(fig.)* slujitor; *~ы́ искýсства* slujitorii artei.

жре́ческий *adj.* preoţesc, sacerdotal.

жри́ца, *-ы f.* preoteasă păgînă ◇ *~ любвú* femeie de moravuri uşoare.

жýжелица, *-ы f. (entom.)* carabidă gîndac ghebos.

жужжáние, *-я n. sg.* bîzîit, zumzet, zbîrnîit, vîjîit.

жужжáть, *жужжý, жужжúшь vb. ipf.* a bîzîi, a şuiera, a vîjîi.

жуи́р, *-а m.* chefliu.

жук, *-á m.* gîndac; *майский ~* cărăbuş; *навóзный ~* gîndac de bălegar; *колорáдский ~* gîndac de Colorado.

жýлик, *-а m.* **1.** pungaş, hoţ. **2.** şmecher, potlogar; *~ на ~е (сидúт)* unul e mai hoţ ca altul.

жуликовáтость, *-и f. sg.* apucături de escroc/ de şarlatan.

жуликова́тый *adj.* şarlatanesc, de escroc, de coţcar.

жульё, *-я́ n. sg. col.* escroci, pungaşi, potlogari.

жу́льничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. сжу́льничать)* a înşela, a pungăşi, a escroca; *~ в игре́* a trişa la joc.

жу́льнический *adj.* şarlatanesc, hoţesc, de escroc, de coţcar.

жу́льничество, *-а n. sg.* şarlatanie, escrocherie, înşelătorie, potlogărie, coţcărie.

жу́пел, *-а m.* sperietoare, momîie.

журавли́н|ый *adj.* de cocor; *(glumeţ)* *~ые но́ги* picioare lungi, picioroange.

журавл|ь [1], *-я́ m.* cocor ◇ *не сули́ ~я́ в не́бе, а дай сини́цу в ру́ки* nu da vrabia din mînă pe cioara de pe gard; ce-i în mînă nu-i minciună.

журавль [2], *-я́ m.* cumpăna fîntînii.

жури́ть, *-рю́, -ри́шь vb. ipf. acuz.* a dojeni, a mustra, a ocărî.

журна́л, *-а m.* **1.** revistă; *ежеме́сячный ~* revistă lunară; *~ мод* jurnal de modă. **2.** registru, jurnal ◇ *ва́хтенный ~* jurnal de bord; *кла́ссный ~* jurnal de clasă, catalog.

журнали́ст, *-а m.* gazetar, jurnalist, ziarist.

журнали́стика, *-и f.* **1.** gazetărie. **2.** *(col.)* periodice.

журнали́стка, *-и f.* ziaristă.

журнали́стск|ий *adj.* de jurnalist, ziaristic, gazetăresc.

журна́льный *adj.* de revistă; *~ая статья́* articol de revistă.

журча́ние, *-я n. sg.* murmur, susur; *~ воды́* murmurul apei.

журча́ть, *-чи́т vb. ipf.* **1.** (despre o apă) a murmura, a susura. **2.** *(fig.)* a murmura lin.

жу́тк|ий *adj.* sinistru, lugubru, înfiorător, groaznic, înspăimîntător, înfricoşător; *~ое зре́лище* spectacol groaznic; *~ие мы́сли* gînduri sinistre.

жу́тко 1. *pred. impers. (în expr.)* *мне ~* mi-e groază; mi-e frică. **2.** *adv. (pop.)* foarte, grozav; *~ мно́го наро́ду* lume după lume.

жу́ткость, *-и f. sg.* caracter sinistru/lugubru, grozăvie.

жуть, *-и f. sg.* groază, teamă; *меня́ ~ берёт* mă cuprinde groaza ◇ *до ~и* grozav de..., groaznic de...

жу́чать, *-чу, -чишь vb. ipf. acuz. (pop.)* a dojeni, a ocărî, a face zile amare.

жу́чка, *-и f.* grivei, cîine de curte.

жучо́к, *-чка́ m. (entom.)* **1.** *dim.* gîndăcel. **2.** car.

жюри́ *indecl.* **1.** *n. col.* juriu. **2.** *m. (sport)* arbitru.

З

з *n. litera şi sunetul «z».*

за *prep.* **I.** *acuz.* **1.** *(indică persoana sau obiectul cu care se produce atingerea)* de; *взять за́ руку* a lua de mînă; *держа́ться за перила* a se ţine de balustradă. **2.** *(folosit pentru a indica depăşirea unei limite de vîrstă sau de timp)* peste, pînă după; *ему́ за со́рок* are peste patruzeci (de ani); *бесе́да зашла́ за по́лночь* convorbirea a durat pînă după miezul nopţii. **3.** *(folosit pentru a indica depărtarea pînă la o anumită limită, indică timpul)* cu, la; *за пять дней до сро́ка* cu cinci zile înainte de termen; *за три киломе́тра от до́ма* la trei km de casă. **4.** pe, în decurs de, pentru; *зарабо́тать за́ год* a cîştiga într-un an/în cursul unui an; *мно́гое сде́лано за неде́лю* multe s-au făcut în decurs de o săptămînă. **5.** drept, în loc de; *приня́ть кого́-л. за своего́ знако́мого* a lua pe cineva drept un cunoscut al său. **6.** contra, pentru, cu; *рабо́тать за пла́ту* a lucra pentru plată; *купи́ть за де́сять рубле́й* a cumpăra cu zece ruble; *уплати́ть за рабо́ту* a plăti pentru muncă. **7.** pentru, în numele, în favoarea; *сража́ться за ро́дину* a lupta pentru patrie; *голосова́ть за предложе́ние* a vota o propunere. **II.** *instr.* **1.** *(folosit pentru indicarea unei succesiuni)* după; *чита́ть кни́гу за кни́гой* a citi carte după carte; *год за го́дом* an după an; *идёт ме́сяц за ме́сяцем* se scurge lună după lună; *посыла́ть телегра́мму за телегра́ммой* a trimite telegramă după telegramă, a trimite telegramele una după alta. **2.** *(folosit pentru indicarea scopului)* *идти́ за водо́й* a merge după apă; *посла́ть за до́ктором* a trimite după doctor; *в пого́не за уда́чей* în goana după noroc. **3.** cu; *де́ло за но́мером...* dosarul cu numărul... **III.** *acuz.* sau *instr.* **1.** *(no my сторону, позади)* dincolo de, după, afară din, în urma, îndărătul, la spatele, în spatele; *ступи́ть за поро́г* a trece pragul; *стоя́ть за поро́гом* a sta dincolo de prag; *е́хать за го́род* a pleca afară din oraş; *жить за го́родом* a locui afară din oraş; *за ним* în urma lui; *иди́те за мной* veniţi/mergeţi după mine. **2.** la; *сесть за стол* a se aşeza la masă; *сиде́ть за столо́м* a sta la masă. **3.** în timpul, la; *за обе́дом* în timpul mesei; *молча́ть за едо́й* a tăcea în timpul mesei. **4.** *(взяться, приняться за...)* de, pe; *приня́ться за рабо́ту* a se apuca de lucru; *засе́сть за рабо́ту* a se pune pe lucru; *(uneori nu se traduce)* *сиде́ть за рабо́той* a lucra. **5.** *(folosit pentru a indica persoana sau obiectul asupra căruia se îndreaptă acţiunea)* pentru; din cauza *(cuiva)* *(uneori nu se traduce)*; *борьба́ за мир* lupta pentru pace; *беспоко́иться за де́тей* a fi neliniştit din cauza copiilor; *наблюда́ть за де́тьми* a supraveghea copiii; *следи́ть за чьей-л. мы́слью* a urmări gîndul cuiva. **6.** *(arată cauza)* pentru, din cauza; *цени́ть за хра́брость* a preţui pentru vitejie; *возврати́ть за ненадо́бностью* a restitui din cauza inutilităţii ◇ *за ним не пропадёшь* cu un om ca el nu te pierzi; *за па́зухой* în sîn; *о́чередь за тобо́й* e rîndul tău; *за здоро́вье кого́-л.* în sănătatea cuiva; *за мной 5 рубле́й* datorez 5 ruble; *за то, что...* pentru că; *ни за что (на све́те)* pentru nimic (în lume); *за тобо́й долг* îmi datorezi; *за по́дписью кого́-л.* semnat de cineva, sub semnătura cuiva; *за счёт* pe socoteala, pe seama, în contul (cuiva); *за исключе́нием* cu excepţia, afară de; *вы́йти за́муж за кого́-л.* a se mărita cu cineva; *быть за́мужем за кем-л.* a fi măritată cu cineva.

заавансировать, *-рую, -руешь vb. pf.* a avansa.

заале|ть, *-ю, -ешь vb. pf.* **1.** a se îmbujora, a se înroşi; *щёки ребёнка ~ли* obrajii copilului s-au îmbujorat. **2.** a se ivi, a se zări, a se vedea *(despre obiecte de culoare roşie).*

заале́ться, *-юсь, -ешься vb. pf. v. заале́ть*

заальпи́йский *adj.* transalpin.

зааплоди́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* (a începe) a aplauda; a izbucni în aplauze.

заарендова́ть, *-дýю, -дýешь vb. pf. (ipf. заарендóвывать) acuz.* a arenda, a lua în arendă, a lua cu chirie, a închiria.

заарендóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заарендова́ть*

заарка́нивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заарка́нить*

заарка́нить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. заарка́нивать)* a prinde cu arcanul.

заарта́читься, *-чусь, -чишься vb. pf. (pop.)* a se încăpăţîna, a se crampona, a se împotrivi.

заасфальти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. v. асфальти́ровать*

заатланти́ческий *adj.* transatlantic, de peste/de dincolo de Atlantic.

забáв|а, *-ы f.* distracţie, amuzament, joc; *дéтские ~ы* distracţii pentru copii.

забавля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. acuz.* a distra, a amuza, a desfăta, a delecta.

забавля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* a se distra, a se amuza, a se desfăta.

забáвник, *-а m.* om glumeţ/bun de glume, şugubăţ, hazliu, poznaş, mucalit.

забáвно 1. *adv.* amuzant, cu haz, nostim; *он ~ пи́шет* scrie cu haz. **2.** *pred.* e amuzant, e nostim.

забáвн|ый *adj.* amuzant, hazliu, nostim, plin de duh; *~ слýчай* întîmplare amuzantă/nostimă.

забáгривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *забáгрить*

забáгрить, *-грю, -гришь vb. pf. (ipf. забáгривать)* a prinde cu cangea.

заба́ллоти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. (ipf. заба́ллотиро́вывать) acuz.* a face să cadă la alegeri.

заба́ллотиро́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заба́ллоти́ровать.*

забáлтывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заболтáть* [2].

забáлтываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *заболтáться* [2].

забарабáни|ть, *-ню, -нишь vb. pf.* **1.** (a începe) a bate toba; *~ пáльцами* a bate darabana cu degetele. **2.** (a începe) a răpăi; *дождь ~л* ploaia a început să răpăie.

забаррикади́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *баррикади́ровать*

забаррикади́роваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* de la *баррикади́роваться*

забастовáть, *-тýю, -тýешь vb. pf.* a declara grevă, a face grevă, a se pune/a intra în grevă.

забастóвк|а, *-и f.; gen. pl. -вок, dat. -вкам* grevă; *всеóбщая ~* grevă generală; *политúческая ~* grevă politică; *объявúть ~у* a declara grevă; *~ протéста* grevă de protest; *~ солидáрности* grevă de solidaritate.

забастóвочн|ый *adj.* de grevă, grevist; *~ комитéт* comitet de grevă; *~ое движéние* mişcare grevistă.

забастóвщик, *-а m.* grevist.

забаю́кать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. забáюкивать)* a adormi legînînd.

забáюкивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *забáюкать*

забвéни|е, *-я n. sg.* uitare; *предáть ~ю* a da uitării.

забвéнный *adj. (inv.)* uitat, dat uitării.

забéг, *-а m. (sport)* alergare, cursă *(pe jos); ~ на длúнную дистáнцию* cursă de fond; *~ на 500 мéтров* cursă de 500 metri plat.

забегáловка, *-и f. (fam.)* bodegă, cîrciumă.

забéгать, *-аю, -аешь vb. pf.* **1.** (a începe) a alerga, a fugi. **2.** a se agita alergînd de colo pînă colo, a alerga care mai de care/care încotro.

забегáть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. забежáть) (куда-л.)* **1.** a da o raită/o fugă, a da pe la cineva, a se repezi pînă la... **2.** *(убежáть далекó)* a fugi departe, a se depărta fugind; *~ вперёд* a o lua înainte, a anticipa.

забегáться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a se istovi, a-şi slei puterile de prea multă alergătură; a-şi rupe picioarele umblînd/alergînd.

забежáть, *-егý, -ежúшь vb. pf.* de la *забегáть*

забелéть, *-éет vb. pf.* **1.** *(выделúться своúм белым цвéтом)* a se ivi, a se zări, a se vedea *(despre obiecte de culoare albă).* **2.** *(стать белым)* a se înălbi, a deveni alb.

забелéться, *-éется vb. pf. v. забелéть*

зáбер, *-а m. (hidr.)* gheaţă de mal.

забереме́неть, *-ею, -еешь vb. pf. (ipf. бере́менеть)* a rămîne gravidă/însărcinată, a rămîne grea.

забесéдоваться, *-дýюсь, -дýешься vb. pf.* a se lua cu vorba, a sta la taifas.

забеспоко́ить, *-кóю, -кóешь vb. pf.* **1.** (a începe) a deranja, a stînjeni. **2.** a nelinişti.

забеспоко́иться, *-кóюсь, -кóишься vb. pf.* (a începe) a se nelinişti, a se îngrijora, a fi cuprins de îngrijorare.

забетони́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *бетони́ровать*

забива́ние, *-я n. sg.* batere; *~ свай* baterea pilonilor.

забива́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *забúть* [1].

забива́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *забúться* [1]. **2.** *pas.* de la *забивáть.*

забúвка, *-и f. sg.* **1.** batere. **2.** *(pop.)* înfundare, astupare; *~ трýбы* înfundarea unei ţevi.

забинтова́ть, *-тýю, -тýешь vb. pf. (ipf. бинтова́ть şi забинто́вывать) acuz.* a bandaja, a pansa.

забинтова́ться, *-тýюсь, -тýешься vb. pf.* de la *бинтова́ться*

забинто́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *забинтова́ть*

забинто́вываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *забинтова́ться v. бинтова́ться*

забира́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *забрáть*

забира́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *забрáться.* **2.** *pas.* de la *забирáть.*

забúтость, *-и f. sg.* stare/înfăţişare de om îndobitocit, îndobitocire, abrutizare.

забúтый 1. *p.t.p.* de la *забúть.* **2.** *adj. (запуганный)* speriat/timorat; oropsit, oprimat; *(опустошённый)* îndobitocit.

забú|ть [1], *-бýю, -бьёшь vb. pf. (ipf. забивáть) acuz.* **1.** a bate adînc, a înfige, a fixa; *~ гвоздь* a bate un cui. **2.** *(заполнúть)* a umple pînă la refuz, a supraîncărca, a ticsi; *~ сарáй дровáми* a supraîncărca magazia cu lemne. **3.** *(заткнýть)* a înfunda, a astupa, a închide complet, a bate în cuie; *~прохóд* a închide trecerea; *~ щéли* a astupa crăpăturile. **4.** *(pop. înv.)* a omorî în bătăi, a chinui; *~ нáсмерть когó-л.* a omorî pe cineva în bătăi. **5.** *(pop.) (превзойти)* a întrece, a lăsa în urmă; *он всех нас ~л* ne-a întrecut pe toţi. **6.** *(sport)* a băga, a marca un punct; *~ гол* a marca un gol. **7.** *(убить на бóйне)* a tăia la abator, a înjunghia; *~то сто голóв скотá* s-au tăiat o sută de vite ◇ *~ себé в гóлову* a intra la idei, a-şi băga (ceva) în cap; *~ гóлову кому́-л.* a năuci, a zăpăci pe cineva; *~ трéвогу* a da alarma.

забú|ть [2], *-бýю, -бьёшь vb. pf.* **1.** *(a începe)* a bate; *~ в барабáн (a începe)* a bate toba. **2.** *(о звуках)* (a începe) a suna; *~ отбóй* a începe a suna retragerea. **3.** a ţîşni *(despre corpuri lichide); нефть ~ла из скважúны* ţîşneşte/a ţîşnit din sondă. **4.** *(о пушках)* a începe să bubuie.

забú|ться [1], *-бýсь, -бьёшься vb. pf. (ipf. забивáться)* **1.** *(спрятáться)* a se băga, a se ascunde, a se piti, a se pitula; *~ вýгол* a se piti într-un colţ. **2.** *(засорúться)* a se îmbîcsi, a se astupa, a se înfunda; *трýба ~лась грязью* ţeava s-a înfundat cu noroi.

забú|ться [2], *-бýсь, -бьёшься vb. pf.* **1.** (a începe) a bate/a zvîrcni; *сéрдце ~лось* inima a început să bată. **2.** (a începe) a se lovi de. **3.** (a începe) a se zvîrcoli, a se zbate.

забúяка, *-и f.* şi *m.* bătăuş, zurbagiu.

заблаговре́менно *adv.* din timp, de cu vreme, în prealabil, cu anticipaţie; *известúть ~* a înştiinţa din timp.

заблаговре́менный *adj.* prealabil, făcut din vreme.

заблагорассу́ди|ться *vb. pf. impers.* a-i trăsni prin cap, a i se năzări, a găsi de cuviinţă, a găsi cu cale; *он дéлает всё, что емý ~тся* face tot ce-i trăsneşte prin minte.

заблесте́ть, *-ещý, -естúшь* şi *-éщешь vb. pf.* (a începe) a străluci, a luci, a sclipi, a scînteia, a licări.

заблея́ть, *-éю, -éешь vb. pf.* (a începe) a behăi.

заблиста́ть, *-áю, -áешь vb. pf. v. заблесте́ть*

заблоки́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. (ferov.)* a bloca drumul prin semnalizare.

заблуди́ться, *-ужу́сь, -у́дишься vb. pf.* a se rătăci, a pierde drumul; *~ в лесу́* a se rătăci în pădure ◇ *~ в трёх сосна́х* a se rătăci ziua-n amiaza mare.

заблу́дш|ий *adj. (înv.)* **1.** rătăcit. **2.** desfrînat, stricat, destrăbălat, viciat, decăzut ◇ *~ая овца́* oaie rătăcită.

заблужда́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* a se înşela, a greşi, a avea o părere greşită.

заблужде́ни|е, *-я n.* **1.** *(ошибка)* rătăcire, eroare, greşeală; *ввести́ в ~* a induce în eroare; *впасть в ~* a cădea în eroare/în greşeală; *вы́вести из ~я* a aduce pe calea cea bună, a îndrepta, a corija. **2.** erezie, eres; *боро́ться с ~ями* a combate părerile greşite.

забода́ть, *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* a împunge, a lua în coarne, a răni *sau* a omorî cu coarnele.

забо́й[1], *-я m.* **1.** *(min.)* abataj, front de abataj de lucru; *широ́кий ~* front de înaintare larg; *глухо́й ~* front în fund de sac. **2.** gard de pari, îngrăditură de-a lungul unui rîu. **3.** *(sport.)* lovitură de deschidere. **4.** cosire (la cai).

забо́й[2], *-я m. sg.* tăiere; *~ скота́* tăiere de vite.

забо́йщик, *-а m. (min.)* miner, lucrător/muncitor în abataj.

забола́чивание, *-я n. sg.* formare de bălţi.

забола́чиваться, *-ается vb. ipf.* de la *заболо́титься*

заболева́емост|ь, *-и f. sg.* cazuri de îmbolnăvire/de molimă; morbiditate; *сниже́ние ~и* descreştere a morbidităţii.

заболева́ние, *-я n.* **1.** *(болезнь)* boală, afecţiune, caz de boală; *серьёзное ~* boală serioasă/gravă. **2.** îmbolnăvire.

заболева́ть[1], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заболе́ть*[1]

заболева́ть[2], *-ает vb. ipf.* de la *заболе́ть*[2]

заболе́ть[1], *-ею, -еешь vb. pf. (ipf. заболева́ть)* a se îmbolnăvi, a cădea bolnav.

забол|е́ть[2], *-и́т vb. pf. (ipf. заболева́ть)* (a începe) a durea; *у меня́ ~е́ла рука́* a început să mă doară braţul.

за́болонь, *-и f. (bot.)* alburn, albul lemnelor.

заболо́титься, *-о́тится vb. pf. (ipf. забола́чиваться)* a se transforma în mlaştină/în bălţi, a deveni mlăştinos.

заболо́ченн|ый *adj.* mlăştinos; *~ая ме́стность* teren mlăştinos.

заболта́ть[1], *-аю, -аешь vb. pf. instr.* (a începe) a bălăbăni; *~ нога́ми* a începe să bălăbănească picioarele.

заболта́ть[2], *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. забалтывать) acuz.* a adăuga, a amesteca; *~ в суп яйцо́* a drege supa cu un ou.

заболта́ться[1], *-аюсь, -аешься vb. pf.* (a începe) a se bălăbăni; a oscila, a juca.

заболта́ться[2], *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. забалтываться)* a lungi vorba, a se lua cu vorba, a se lăsa furat de vorbă.

забо́р, *-а m.* gard, zăplaz, ulucă, îngrăditură, împrejmuire ◇ *подпира́ть ~ы* a tăia frunză la cîini; a propti gardurile.

забора́нивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заборони́ть*

забо́рист|ый *adj. (pop.)* **1.** tare, iute, înţepător, pişcător; *~ таба́к* tutun tare; *~ая горчи́ца* muştar iute. **2.** *(fig.)* piperat, deşucheat. *~ анекдо́т* anecdotă piperată/decoltată; *~ые слова́* cuvinte deşucheate.

забормота́ть, *-мочу́, -мо́чешь vb. pf.* (a începe) a mormăi, a bolborosi, a bombăni.

забо́рн|ый *adj.* **1.** de gard; *~ столб* par de gard. **2.** *(fig.) (непристойный, грубый)* obscen, indecent, pornografic, necuviincios, fără perdea; *~ая литерату́ра* literatură pornografică.

заборонова́ть, *-ну́ю, -ну́ешь vb. pf. v. заборони́ть*

заборони́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. забора́нивать) acuz.* a grăpa, a termina de grăpat.

забо́т|а, *-ы f.* **1.** *(беспокойство)* grijă, preocupare; *у меня́ мно́го забо́т* am multe griji; *без забо́т* fără griji. **2.** *(внимание)* grijă, îngrijire; *прояви́ть ~у* a purta/a duce grijă; *окружи́ть ~ами кого́-л.* a fi grijuliu (cu cineva), a copleşi cu atenţii, a arăta solicitudine ◇ *э́то моя́ ~* asta-mi revine mie, asta mă priveşte pe mine; *ему́ и ~ы ма́ло* puţin îi pasă, nici nu-i

pasă; *(fam.) не́ было ~ы!* asta-mi lipsea!, hodoronc-tronc!, ei poftim!, asta-i bună!; *пе́рвая ~* prima grijă, prima problemă, înainte de toate; *не твоя́/не моя́ ~* nu te/nu mă priveşte.

забо́ти|ть, *-очу, -о́тишь vb. ipf. (pf. озабо́тить) acuz.* a îngrijora, a nelinişti, a preocupa; *э́то его́ ма́ло ~т* nici nu-i pasă de aceasta, nici nu se sinchiseşte.

забо́титься, *-очусь, -о́тишься vb. ipf.* **1.** *(pf. позабо́титься) prepl.* a avea grijă, a purta de grijă (cuiva), a se îngriji de ...; *~о семье́* a avea grijă de familie; *~ о своём здоро́вье* a avea grijă de sănătatea sa. **2.** *(тревожиться)* a se nelinişti, a se îngrijora.

забо́тливо *adv.* cu grijă, cu îngrijire.

забо́тливость, *-и f. sg.* grijă, atenţie, solicitudine.

забо́тливый *adj.* grijuliu, atent, plin de solicitudine.

забо́тный *adj. (înv.) v. заботливый*

забраковáть, *-кýю, -кýешь vb. pf.* de la *браковáть*

забрáл|о, *-а n. (ist.)* vizieră la coif ◇ *(fig.) вы́ступить с откры́тым/по́днятым ~ом; вы́ступить без ~а* a vorbi deschis/sincer/cinstit/pe faţă/de-a dreptul.

забрáсывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *забро́сить* şi *забросáть.*

забрá|ть[1], *-берý, -берёшь vb. pf. (ipf. забирáть) acuz.* **1.** *(взять)* a lua, a duce; *он ~л с собо́й кни́гу* a luat cartea cu el, a dus-o de aici. **2.** *(присвоить)* a-şi însuşi, a pune mîna pe ..., a pune stăpînire pe ...; *~ имéние* a pune stăpînire pe moşie, a-şi însuşi moşia. **3.** *(арестовать, задержать)* a ridica, a aresta, a captura; *~ в плен* a lua prizonier; a captura. **4.** *(fig.)* a prinde, a apuca; *его́ ~ла охóта что-л. дéлать* l-a apucat pofta de lucru. **5.** *(убавить)* a scurta, a îngusta *(o haină, o fustă etc.)*; *~ шов* a lua din cusătură, a îngusta ◇ *(pop.) ~ си́лу* a căpăta putere/influenţă, a deveni cineva; *(înv.) ~ в солдáты* a lua în armată; *~ло за живóе* l-au atins unde-l doare; *(fam.) ~ себé в гóлову что-л.* a-şi băga ceva în cap, a-i intra în cap.

забрáть[2], *-берý, -берёшь vb. pf.* a acoperi, a ascunde; a împrejmui.

забрáться, *-берýсь, -берёшься vb. pf. (ipf. забирáться)* **1.** *(тайком пробраться)* a se furişa, a se fofila, a se strecura; *~ в дом* a intra/a pătrunde în casă. **2.** *(залезть внутрь, вглубь, на верх)* a se sui, a se căţăra, a se băga, a pătrunde; *~ на дéрево* a se cocoţa/a se sui în copac; *~ под одея́ло* a se băga/a se ghemui/ a se cuibări sub plapumă. **3.** *(идти далеко)* a nimeri *(undeva departe).*

забредáть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *забрестú*

забрéдить, *-брéжу, -брéдишь vb. pf.* (a începe) a delira, a aiura.

забрéзжи|ть, *-жит vb. pf.* (a începe) a miji; a licări; *~л рассвéт* se crapă de ziuă, se luminează.

забренчáть, *-чý, -чúшь vb. pf.* (a începe) a zdrăngăni *(la pian, ghitară etc.)*

забре|стú, *-едý, -едёшь vb. pf. (ipf. забредáть)* **1.** a nimeri pe neaşteptate, a se trezi undeva, a se rătăci, a pătrunde adînc; a intra din întîmplare; a trece/ a da pe la cineva; *~ в чужóй дом* a nimeri în casă străină; *мысль ~лá в гóлову* mi-a trăsnit prin cap o idee. **2.** *(уйти далеко)* a pătrunde adînc.

забрúвать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *забрúть*

забрúть, *-рéю, -рéешь vb. pf. (ipf. забрúвать) acuz. (înv.); ~ кого́-л.* sau *~ лоб кому́-л.* a lua în armată/la oaste/în cătănie, a înrola.

забродúть[1], *-брожý, -бродúшь vb. pf.* (a începe) a hoinări.

забродúть[2], *-óдит vb. pf.* (a începe) a fermenta, a intra în fermentaţie.

забронúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *бронúровать*

забронúровать, *-рýю, -рýешь vb. pf.* de la *бронúровать*

забрóс, *-а m. (în. expr.) в ~е* de izbelişte, părăsit, în paragină, fără supraveghere.

забросáть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. забрáсывать) acuz.* **1.** *(заполнить)* a umple, a acoperi; *~ цветáми* a acoperi cu flori. **2.** *(fig.)* a copleşi, a asalta; *~ вопрóсами кого́-л.* a copleşi/ a asalta pe cineva cu întrebări ◇ *(fig.) ~ грязью* a împroşca cu noroi, a face

de ocară, a ponegri; *(fig.)* ~ *камня́ми* a critica fără milă.

забро́си|ть, *-о́шу, -о́сишь vb. pf. (ipf. забра́сывать) acuz.* **1.** a arunca departe. **2.** *(перестать заниматься, оставить без внимания) (fig.)* a lăsa în părăsire, a abandona, a neglija, a se lăsa de, a nu se mai ocupa de; ~ *му́зыку* a se lăsa de muzică; ~ *уче́бу* a se lăsa de carte. **3.** *(затерять)* a pierde, a rătăci, a băga, a vîrî; ~ *ключи́* a rătăci cheile. **4.** *(доставить)* a aduce, a transporta. **5.** *(завести)* a infiltra, a strecura. **6.** *(tehn.)* a derapa.

забро́шенность, *-и f.* stare de părăsire, delăsare, părăginire.

забро́шенный 1. *adj.* părăsit, neglijat, neîngrijit, părăginit, lăsat în paragină; ~ *дом* casă părăsită; ~ *сад* grădină lăsată în paragină; ~ *ребёнок* copil neglijat. **2.** *p.t.p.* de la *забро́сить.*

забрызга́ть[1]**,** *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. забры́згивать) acuz.* a stropi, a păta, a acoperi cu stropi, a împroşca.

забры́згать[2]**,** *-зжу, -зжешь* şi *-аю, -аешь vb. pf.* **1.** (a începe) a stropi. **2.** a păta, a împroşca.

забры́згивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *забры́згать*[1]

забуксова́ть, *-су́ю, -су́ешь vb. pf.* (a începe) a aluneca pe loc, a patina *(despre roţile unui vehicul).*

забулды́га, *-и m. (fam.)* chefliu, beţivan.

забуре́ть, *-е́ет vb. pf.* **1.** *(выделиться своим бурым цветом)* a se ivi, a se zări, a se vedea *(despre obiecte de culoare brun-roşcat).* **2.** *(стать бурым)* a deveni cafeniu/ brun-roşcat.

забурли́|ть, *-лю, -ли́шь vb. pf.* a da în clocot, (a începe) a clocoti.

забурча́|ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf.* **1.** a se porni pe bodogănit, (a începe) a mormăi. **2.** a chiorăi; ~*ло в живото́* au început să-mi chiorăie maţele.

забути́ть, *-учу́, -ути́шь vb. pf.* de la *бути́ть*

забушева́|ть, *-шу́ю, -шу́ешь vb. pf.* (a începe) a se dezlănţui, a se agita; ~*л урага́н* uraganul s-a dezlănţuit.

забыва́|ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *забы́ть; не ~й меня́* nu mă uita ◇ *не ~ себя́* a nu se uita pe sine, a şti să tragi foloase *(din orice).*

забыва́|ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *забы́ться.* **2.** *pas.* de la *забыва́ть; про́шлое ~ется* trecutul se uită ◇ *вы ~етесь!* v-aţi obrăznicit!, v-aţi întrecut cu gluma!

забы́вчивост|ь, *-и f. sg.* lipsă de memorie, lapsus, neatenţie, moment de distragere; amnezie; *по ~и* din neatenţie.

забы́вчивый *adj.* uituc, distrat.

забы́т|ый 1. *p.t.p.* de la *забы́ть.* **2.** *adj.* uitat, părăsit, dat uitării, învechit, demodat.

заб|ы́ть, *-у́ду, -у́дешь vb. pf. (ipf. забыва́ть) acuz.* sau *prepl.* a uita, a nu ţine minte; ~ *ста́рое* a uita trecutul; *он ~ы́л о тебе́* a uitat de tine ◇ *я тебе́ э́того не ~у́ду* nu-ţi voi ierta aceasta, n-am să ţi-o iert; *(fam.) что я там ~ы́л?* ce să caut acolo? *~у́дь э́то* scoate-ţi asta din cap; *~у́дь ду́мать об э́том; и ду́мать ~у́дь* nici nu te mai gîndi la asta; ~ *хлеб-соль чью-л.* a fi nerecunoscător.

забыть|ё, *-я́ n. sg.* **1.** *(бессознательное состояние)* stare de leşin/de nesimţire, pierdere a cunoştinţei; *впасть в* ~ a cădea în nesimţire; *лежа́ть в ~и́* a fi în leşin. **2.** *(дремота)* picoteală, moţăială, toropeală.

забы́ться, *-у́дусь, -у́дешься vb. pf. (ipf. забыва́ться)* **1.** *(задремать)* a pica de somn; a aţipi. **2.** *(отвлечься от действительности)* a căuta uitare, a uita de toate; a cădea pe gînduri, a se îngîndura. **3.** a cădea în neştire/ în nesimţire. **4.** *(перейти границы дозволенного)* a se obrăznici, a întrece măsura, a se întrece cu gluma. **5.** *(стереться из памяти)* a fi uitat.

зав, *-а m. v. заве́дующий*

зава́жничать, *-аю, -аешь vb. pf.* (a începe) a-şi da aere, a face pe grozavul.

зава́л, *-а m.* **1.** *(нагромождение)* grămadă, morman; *сне́жный ~* morman/troian/nămeţi de zăpadă. **2.** *(препятствие)* baricadă, zăgaz ◇ *(med.) кише́чный ~* ileus, ocluziune intestinală.

зава́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *завали́ть*

зава́ливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *завали́ться.* **2.** *pas.* de la *зава́ливать.*

зава́лина, *-ы f. v. зава́линка*

зава́линка, *-и f. (pl. gen. -нок, dat. -нкам)* prispă.

завал|и́ть, *-алю́, -а́лишь vb. pf. (ipf. зава́ливать) acuz.* **1.** *(наполнить)* a umple, a astupa; ~ *я́му песко́м* a umple groapa cu nisip. **2.** *(преградить)* a îngrămădi ceva pentru a opri trecerea, a bara; ~ *прохо́д я́щиками* a bara trecerea cu lăzi. **3.** a acoperi, a înfunda; *доро́гу ~и́ло сне́гом* drumul e înzăpezit. **4.** *(загромоздить)* a fi aglomerat, a fi ticsit/arhiplin (cu); *склад зава́лен това́ром* depozitul e ticsit cu mărfuri. **5.** *(fig.)* a împovăra, a fi aglomerat (cu), a supraîncărca; a copleşi; *он зава́лен рабо́той* este supraîncărcat/aglomerat cu lucru. **6.** *(повалить, обрушить)* a dărîma, a doborî, a nărui, a da jos; ~ *забо́р* a dărîma gardul; ~ *столбы́* a da jos/a doborî stîlpii. **7.** *(провали́ть, разладить)* a face să eşueze; ~ *де́ло* a rata o treabă.

завали́|ться, *-алю́сь, -а́лишься vb. pf. (ipf. зава́ливаться) 1. (pers. 1 şi 2 nefolosite) (pop.) (повалиться, обрушиться)* a se nărui, a se surpa; *стена́ ~лась* peretele s-a năruit. **2.** a se pierde, a se rătăci, a cădea; *кни́га ~лась за дива́н* cartea a căzut după divan. **3.** *(pop.) (улечься, залечь)* a se culca, a se trînti; ~ *спать* a se aşterne pe somn. **4.** *(запрокинуться)* a se da pe spate, a se răsturna ◇ *хоть ~сь* e berechet, cît vrei *(despre mărfuri, despre produse);* numai să te ţii.

зава́лка, *-и f. (tehn.)* încărcare, încărcătură.

зава́лочн|ый *adj. (tehn.)* de şarjare; *~ая лопа́та* lopată pentru încărcarea şarjei; *~ая маши́на* maşină pentru încărcat şarja; *~ое окно́* uşa de încărcare *(a unui cuptor).*

за́вал|ь, *-и f. sg.* marfă proastă/fără căutare, marfă stătută.

завали́|ться, *-я́тся vb. pf.* **1.** a sta/ a rămîne multă vreme neîntrebuinţat; a zăcea; a sta nerezolvat. **2.** a rămîne nevîndut; *това́р ~лся* marfa a rămas nevîndută.

завали́щ|ий *adj. (pop.)* de proastă calitate, prost, fără valoare, fără căutare.

зава́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *завари́ть*

зава́риваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *завари́ться.* **2.** *pas.* de la *зава́ривать.*

завари́|ть, *-арю́, -а́ришь vb. pf. (ipf. зава́ривать) acuz.* **1.** a opări, a face o infuzie; ~ *чай* a face o infuzie de ceai; ~ *бельё* a opări rufele. **2.** *(tehn.)* a suda, a lipi ◇ *сам ~л ка́шу, сам и расхлёбывай* cine a încurcat-o, acela s-o şi descurce; singur ţi-ai făcut-o, singur s-o desfaci.

завари́|ться, *-а́рится vb. pf. (ipf. зава́риваться) 1. (настояться на кипятке)* a se face, a fi gata *(despre o infuzie).* **2.** *(fig.)* a începe, a se isca *(despre ceva plictisitor, neplăcut)* ◇ *~лось де́ло; ~лась ка́ша* ce mai treabă s-a iscat; ce mai dandana a ieşit.

зава́рка, *-и f.* **1.** cantitatea necesară pentru o infuzie; *ещё одна́ ~ чаю оста́лась* ne-a mai rămas ceai pentru o singură dată. **2.** *(tehn.)* sudare. **3.** fierbere, opărire.

заварн|о́й *adj.* **1.** de opărit, de fiert; *~а́я установка* instalaţie de opărit. **2.** făcut prin opărirea materiei prime; ~ *хлеб* pîine din făină opărită.

заведе́ние, *-я n.* **1.** *(inv.) (предприятие)* întreprindere, stabiliment; atelier; local; *увеселительное ~* local de petrecere; *коммерческое ~* întreprindere comercială; *шве́йное ~* atelier de croitorie. **2.** *(учебное)* instituţie, institut, aşezămînt; *высшее уче́бное ~ (вуз)* institut de învăţămînt superior. **3.** *(inv.)* obicei; *у нас тако́е ~* aşa e obiceiul pe la noi; aşa am apucat noi.

заве́дование, *-я n. sg.* administrare, gestiune, conducere.

заве́довать, *-дую, -дуешь vb. ipf. instr.* a administra, a conduce, a dirija; ~ *учрежде́нием* a conduce o instituţie.

заве́домо *adv.* cu bunăştiinţă, intenţionat, înadins; *дать ~ ло́жное показа́ние* a face cu bună ştiinţă o mărturie mincinoasă/falsă.

заве́домый *adj.* bine cunoscut, ştiut, evident, învederat, vădit; notoriu.

заве́дующий, *-его m.* responsabil, administrator, director, şef, conducător; ~ *хозя́йством* director administrativ,

administrator, econom, intendent; ~ *ка́федрой* şef de catedră; ~ *учёбной ча́стью* director de studii; ~ *мастерско́й* şef de atelier; ~ *гаражо́м* şef de garaj; ~ *магази́ном* responsabilul magazinului.

заве́дывание, *-я n. v. заве́дование*

заве́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf. v. заве́довать*

завезти́, *-зу́, -зёшь vb. pf. (ipf. вози́ть) acuz.* **1.** *(проездом, попутно)* a duce/a transporta în trecere, a aduce (pe cineva, ceva) în trecere; ~ *письмо́ по доро́ге* a lăsa în treacăt o scrisoare; ~ *на вокза́л* a transporta la gară. **2.** *(доставить товары и т.п.)* a livra mărfuri (la un magazin). **3.** *(далеко)* a duce departe; a duce unde nu trebuie.

завербова́ть, *-бу́ю, -бу́ешь vb. pf. (ipf. вербова́ть şi завербо́вывать) acuz.* a înrola, a recruta.

завербова́ться, *-бу́юсь, -бу́ешься vb. pf. (ipf. вербова́ться şi завербо́вываться)* a se înrola, a se angaja.

завербо́вываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *завербова́ться.*

заверéние, *-я n.* asigurare, încredinţare, garanţie; *дать* ~ a asigura, a da asigurări.

заверúтель, *-я m.* cel care autentifică documente.

завéрить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. заверя́ть) acuz.* **1.** a asigura, a încredinţa *(pe cineva de ceva).* **2.** *(подпись)* a adeveri, a certifica, a autentifica, a legaliza; ~ *ко́пию* a legaliza o copie.

завéрка, *-и f. sg.* legalizare, certificare, autentificare; ~ *по́дписи* autentificarea semnăturii.

заверну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. завёртывать).* **1.** *acuz. (ipf. şi заворáчивать)* a înfăşura, a înveli, a împacheta. **2.** *acuz. (винт, гайку)* a suci, a înşuruba, a învîrti, a strînge cu piuliţa, a închide înşurubînd; ~ *кран* a închide robinetul; ~ *винт* a strînge un şurub. **3.** *acuz. (загнуть)* a sufleca, a sumeţi, a răsfrînge, a îndoi; ~ *рукава́* a sufleca mînecile. **4.** *(свернуть в сторону)* a coti, a întoarce, a cîrmi, a schimba direcţia; ~ *за́ угол.* a o coti după colţ. **5.** *(мимоходом куда-л, к кому-л.)* a trece pe undeva, a se abate pe la cineva; ~ *к прия́телю* a se abate pe la un prieten.

заверну́|ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. завёртываться)* **1.** *(закутаться)* a se înfăşura, a se înveli; ~ *в одея́ло* a se înfăşura în plapumă. **2.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite) (загнуться)* a se îndoi, a se întoarce, a se răsuci.

заверстáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. завёрстывать) (tipogr.)* a pagina.

завёрстывать, *-аю, -аешь vb. ipf. v. заверстáть*

завертé|ть[1], *-верчу́, -вéртишь vb. pf. instr.* (a începe) a învîrti, a roti; ~ *колесо́* a începe să învîrtească roata.

завертé|ть[2], *-верчу́, -вéртишь vb. pf. acuz. (fig.)* a absorbi, a prinde în vîrtej; *жизнь его́ ~ла* viaţa l-a prins în vîrtejul ei.

завертé|ться[1], *-верчу́сь, -вéртишься vb. pf.* (a începe) a se învîrti, a se roti; *колёса ~лись* roţile au început să se învîrtească.

завертéться[2], *-верчу́сь, -вéртишься vb. pf. (fig.)* a fi absorbit de preocupări a fi copleşit de griji; ~ *с дела́ми* a nu şti unde-ţi stă capul, încotro s-o apuci de treabă.

завёртк|а, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* înfăşurare, împachetare; *бума́га для ~и* hîrtie de împachetat. **2.** *(pop.)* ambalaj, înveliş ◇ *храни́ть во все новы́е ~и* a trage la aghioase; a mîna porcii la jir.

завёрточный *adj.* de împachetat, de învelit; de acoperit.

завёртывание, *-я n. v. завёртка* **1.**

завёртывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заверну́ть*

завёртываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *заверну́ться.* **2.** *pas.* de la *завёртывать.*

завершáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *заверши́ть*

завершáться, *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *заверши́ться.* **2.** *pas.* de la *завершáть.*

завершáющий 1. *part. prez. act.* de la *завершáть.* **2.** *adj.* final, ultim, care încheie, care încunună; ~ *э́тап* etapa finală.

завершéние, *-я n. sg.* încheiere, terminare, isprăvire, perfectare, desăvîrşire; ~ *учёбного го́да* încheierea anului şcolar ◇ *в ~ (всего́)* în (ca) încheiere, drept concluzie finală.

заверши́ть, *-шу́, -ши́шь vb. pf. (ipf. завершáть) acuz.* a încheia, a termina; *(благополучно)* a duce la bun sfîrşit.

заверши́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. завершáться) instr.* a se desăvîrşi, a se perfecta, a fi dus la bun sfîrşit.

заверя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *завéрить*

зáвес, *-а m. (înv.) v. завéса*

завéс|а, *-ы f.* **1.** perdea. **2.** *(fig.)* perdea, văl ◇ *приподня́ть ~у (над чем-л.)* a ridica vălul (de pe ceva), a pune (ceva) în lumină; ~ *спа́ла с глаз* i s-au deschis ochii; *дымова́я ~* perdea de fum; *огнева́я ~* perdea de foc, baraj de artilerie.

завéсить, *-éшу, -éсишь vb. pf. (ipf. завéшивать) acuz.* a trage/a lăsa perdeaua; ~ *окно́* a trage perdeaua la fereastră.

зав|ести́[1], *-еду́, -едёшь vb. pf. (ipf. заводи́ть) acuz.* **1.** a duce, a conduce; ~ *кого́-л. далеко́* a duce pe cineva departe. **2.** *(мимоходом)* a conduce; ~ *дете́й в шко́лу* a conduce copiii la şcoală. **3.** *(устроить, основать)* a organiza, a înfiinţa. **4.** *(приобрести что-л., обзавестись чем-л.)* a dobîndi, a-şi procura, a-şi face rost de..., a întemeia, a-şi înjgheba; ~ *хозя́йство* a-şi încropi o gospodărie; ~ *семью́* a întemeia o familie, a se căsători, a se căpătui; ~ *привы́чку* a-şi face o deprindere. **5.** *(начать что-л.)* a începe, a lega, a închega, a înfiripa; ~ *разгово́р* a începe/a lega o conversaţie; ~ *знако́мство с кем-л.* a face cunoştinţă cu cineva; ~ *дру́жбу* a lega o prietenie. **6.** *(мотор и т.д.)* a întoarce; a pune în mişcare, a porni, a da drumul; ~ *часы́* a întoarce ceasornicul; ~ *мото́р* a porni motorul. **7.** *(ввести, установить)* a stabili, a introduce; ~ *мо́ду* a introduce o modă; ~ *но́вый поря́док* a introduce/a stabili o nouă ordine ◇ ~ *не́вод* a arunca năvodul; ~ *глаза́* a) a da ochii peste cap; b) a închide ochii, a adormi ~ *в тупи́к* a ajunge/a duce la un impas/la un punct mort; *(jur.)* ~ *де́ло* a deschide un dosar.

заве|сти́сь, *-едётся vb. pf. (ipf. заводи́ться)* **1.** *(появиться)* a începe/ a reuşi să aibă; a se ivi; a avea; *у него́ ~лись де́ньги* s-a făcut cu bani, şi-a căptuşit buzunarul cu bani; *у нас ~лись друзья́* ne-am făcut prieteni. **2.** a se stabili, a se introduce; *~лись но́вые поря́дки* s-a introdus un nou sistem/o nouă ordine. **3.** *(о моторе и т.д.)* a se porni; a se întoarce.

завéт, *-а m.* poruncă, precept, învăţătură ◇ *(bis.) Ве́тхий ~* Vechiul testament, *Но́вый ~* Noul testament.

завéтн|ый *adj.* **1.** drag, scump, arzător, sacru; intim; *~ая цель* ţel sacru; *~ое жела́ние* dorinţă scumpă/arzătoare; ~ *разгово́р* conversaţie intimă; ~ *клад* comoară tăinuită. **2.** *(înv.)* moştenit, transmis din generaţie în generaţie.

завéтренн|ый *adj.* adăpostit/ferit de vînt.

завéшать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. завéшивать) acuz.* a acoperi cu ceva (un anumit spaţiu); ~ *сте́ны карти́нами* a acoperi pereţii cu tablouri.

завéшивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *завéсить* şi *завéшать*

завещáни|е, *-я m.* testament; *сде́лать ~* a face testamentul; *насле́дование по ~ю* succesiune, moştenire testamentară; *духо́вное ~* testament.

завещáтель, *-я m. (jur.)* testator.

завещáтельн|ый *adj. (jur.)* testamentar; *~ое распоряже́ние* dispoziţie testamentară; ~ *отка́з* legat particular.

завещáть, *-áю, -áешь vb. pf.* şi *ipf.* **1.** *acuz.* cu *dat.* a lăsa prin testament, a lăsa cu limbă de moarte, a testa. **2.** *dat.* cu *inf. (fig.)* a impune urmaşilor ca datorie, a-i însărcina să facă/să continue ceva.

завзя́тый *adj.* pasionat, pătimaş, înveterat, notoriu; ~ *игро́к* jucător pătimaş; ~ *курильщик* fumător pasionat; ~ *охо́тник* vînător pasionat.

завива́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *зави́ть.*

завива́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *зави́ться.* **2.** *pas.* de la *завива́ть*

зави́вка, *-и f.* **1.** *(действие)* coafare, ondulare, încreţire. **2.** frizură, coafură, ondulaţie; *шестиме́сячная ~* ondulaţie permanentă; *горя́чая ~* ondu-

laţie la cald; *холо́дная* ~ ondulaţie la rece.

зави́деть, *-ижу, -идишь vb. pf. acuz.* a zări, a vedea de departe.

зави́дки *(în expr.) берýт* ~ îl cuprinde invidia.

завидне́ться, *-еется vb. pf.* a se vedea, a se zări în depărtare.

зави́дно 1. *adv.* de invidiat. **2.** *pred. impers. dat.* sau cu *inf.* a fi invidios, a fi cuprins de invidie; *ему́* ~, *что я...* mă invidiază că...

зави́дн|ый *adj.* de invidiat, demn de invidiat; ~*ое положе́ние* situaţie de invidiat.

зави́|довать, *-дую, -дуешь vb. ipf. (pf. позави́довать) dat.* a invidia, a rîvni la...; a pizmui, a fi invidios; *я ему́ не* ~*дую* nu-l invidiez.

завиду́|щий *(pop.)* invidios, zavistnic; lacom ◇ *глаза́* ~*ие* ochi lacomi, ochi hulpavi/invidioşi.

завизжа́ть, *-жу́, -жи́шь vb. pf.* (a începe) a scheuna, a scînci, a chelălăi *(o собаках)*; a guiţa *(о поросятах)*; a ţipa *(о людях)*.

визи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *визи́ровать*.[1]

завиля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf.* **1.** (a începe) a da din coadă. **2.** *(fig.)* a o lua pe ocolite, a se codi.

завинти́ть, *-нчу́, -нти́шь vb. pf. (ipf. зави́нчивать) acuz.* a înşuruba, a strînge un şurub; ~ *га́йку до конца́* a strînge piuliţa pînă la refuz.

завинти́ться, *-нти́тся vb. pf. (ipf. зави́нчиваться)* a se înşuruba.

зави́нчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *завинти́ть*

зави́нчиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *завинти́ться*. **2.** *pas.* de la *зави́нчивать*.

завира́льный *adj.* fals, absurd.

завира́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *завра́ться*

зависа́ние, *-я n. (tehn.)* atîrnare, suspendare.

зави́с|еть, *-и́шу, -и́сишь vb. ipf. от* + *gen.* a depinde, a atîrna, a ţine de...; a fi de resortul/de competenţa cuiva; ~ *от кого́-л./чего́-л.* a depinde de cineva/de ceva; *э́то от нас не* ~*ит* asta nu depinde de noi; *э́то* ~*ит от обстоя́тельств* asta depinde de împrejurări.

зави́симост|ь, *-и f. sg.* dependenţă, atîrnare; *быть в* ~*и от кого́-л.* a depinde de cineva; *(ist.) крепостна́я* ~ şerbie, iobăgie; *колониа́льная* ~ dependenţă colonială; *вассáльная* ~ vasalitate; *в* ~*и от обстоя́тельств* în funcţie de împrejurări; după împrejurări.

зави́сим|ый *adj.* dependent, subordonat; ~*ые стра́ны* ţări dependente.

зави́стливо *adv.* cu invidie, în mod invidios.

зави́стливость, *-и f. sg.* invidie, pizmuire, caracter invidios/pizmaş.

зави́стливый *adj.* invidios, pizmuitor, pizmaş, gelos, jinduitor; ~ *взгля́д* privire invidioasă.

зави́стник, *-а m.* invidios, zavistnic, pizmaş.

за́вист|ь, *-и f. sg.* invidie, pizmă, zavistie; *лопну́ть от* ~*и* a crăpa/a muri/a plesni de invidie; *из* ~*и* din invidie; *на* ~*!* excepţional.

завит|о́й *adj.* ondulat, frizat, buclat, cîrlionţat, cu zulufi; ~*о́е волокно́* fibră creaţă.

завито́к, *-тка́ m.* **1.** buclă, cîrlionţ, zuluf. **2.** înfloriturâ (la scris). **3.** *(bot.)* cîrcel. **4.** *(arhit.)* volută.

завиту́шка, *-и f. v. завито́к*

зави́ть, *-выю́, -вьёшь vb. pf. (ipf. завива́ть) acuz.* **1.** a friza, a ondula, a încreţi. **2.** a împleti, a răsuci; ~ *ко́су* a împleti cosiţa/coada; ~ *про́волоку* a răsuci o sîrmă ◇ ~ *го́ре верёвочкой* a uita de necaz.

зав|и́ться, *-вью́сь, -вьёшься vb. pf.* **1.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a se încolăci, a se răsuci, a se încreţi; *во́лосы* ~*и́лись* părul s-a încreţit. **2.** a-şi face bucle, a se ondula, a se coafa; ~ *у парикма́хера* a-şi ondula părul la coafor.

завихре́ние, *-я n.* **1.** *(tehn.) (действие)* turbionare. **2.** vîrtej, turbion, turbulenţă, resac; *(av.)* ~ *во́здуха* zonă turbionară.

завко́м, *-а m.* = *заводско́й комите́т* comitet de uzină/de fabrică/de întreprindere.

завладева́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *завлада́ть*

завлада́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. завладева́ть) instr.* **1.** a lua în stăpînire, a pune stăpînire, a cuceri, a ocupa cu forţa, a intra în posesie, a pune mîna, a se face stăpîn pe..., a-şi însuşi; ~ *го́родом* a ocupa oraşul, a-l cuceri; ~ *чужи́м иму́ществом* a-şi însuşi, a se face stăpîn pe averea altuia. **2.** *(fig.)* a captiva, a cuceri; ~ *внима́нием* a captiva atenţia; ~ *ума́ми* a cuceri spiritele.

завлека́тельный *adj.* captivant, atrăgător, ademenitor, seducător.

завлека́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *завле́чь*

завле́чь, *-еку́, -ечёшь vb. pf. (ipf. завлека́ть) acuz.* **1.** a atrage, a ademeni, a momi, a seduce; ~ *обеща́ниями* a momi cu promisiuni; *(fig.)* ~ *в свои́ се́ти кого́-л.* a prinde în mreje pe cineva. **2.** *(о порыве чувства)* a împinge, a duce.

заво́д[1], *-а m.* **1.** uzină, fabrică; *авиацио́нный* ~ fabrică de avioane; *автомоби́льный* ~ uzină de automobile; *вагонострои́тельный* ~ fabrică de vagoane; *винокуре́нный/во́дочный* ~ distilerie; *вое́нный* ~ uzină de armament; *га́зовый* ~ uzină de gaz; ~ *боеприпа́сов* fabrică de muniţii; *кирпи́чный* ~ cărămidărie, fabrică de cărămizi; *кожевéнный* ~ tăbăcărie; *консе́рвный* ~ fabrică de conserve; *лесопи́льный* ~ fabrică de cherestea; *машинострои́тельный* ~ uzină constructoare de maşini; *меделавильный* ~ turnătorie de aramă; *металлурги́ческий* ~ uzină metalurgică; *мыловáренный* ~ fabrică de săpun; *нефтеперегóнный* ~ rafinărie (de petrol); *пивовáренный* ~ fabrică de bere; *пороховóй* ~ pulberărie; *рафинировóчный* ~ rafinărie; *са́харный* ~ fabrică de zahăr; *станкострои́тельный* ~ uzină de maşini-unelte; *сталелите́йный* ~ oţelărie, turnătorie de oţel; *стекóльный* ~ sticlărie, fabrică de sticlă; *судострои́тельный* ~ şantier naval; *та́нковый* ~ fabrică de tancuri; *чугунолите́йный* ~ turnătorie de fontă. **2.** creşcătorie de animale de rasă; *ко́нный* sau *ко́нский* ~ herghelie, staţie de montă ◇ *(zool.) для* ~*а* pentru prăsilă, de montă.

заво́д[2], *-а m. sg.* **1.** punere în mişcare, pornire, demarare. **2.** remontoar, arc, resort *(la un ceasornic, jucărie automată)* ◇ *у нас э́того и в* ~*е нет* nici pomeneală de aşa ceva pe la noi; *(tipogr. fam.)* continuare de tiraj.

заводи́ла, *-ы m. şi f. (pop.)* iniţiator; cap, căpetenie.

заводи́ть, *-ожу́, -о́дишь vb. ipf.* de la *завести́*

заводи́ться, *-о́дится vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *завести́сь*. **2.** *pas.* de la *заводи́ть*.

заво́дка, *-и f. sg. (действие)* pornire, punere în mişcare/în funcţiune.

заводне́ние, *-я n.* inundare.

заводн|о́й *adj.* mecanic, cu arc, cu resort, cu mecanism; ~*а́я игру́шка* jucărie mecanică/automată.

заводоуправле́ние, *-я n.* conducerea/direcţia/administraţia unei uzine *sau* fabrici.

заво́дский *adj.* **1.** de/din uzină, de/din fabrică; ~ *комите́т* comitet de uzină/de fabrică, comitet de întreprindere. **2.** de prăsilă, de montă; ~ *жеребе́ц* armăsar de montă.

заводско́й *adj. v. заво́дский*

заво́дчик, *-а m.* fabricant, proprietar de fabrică/de uzină, industriaş.

за́водь, *-и f.* **1.** baltă, lac. **2.** golf de rîu *sau* de lac mic; *ти́хая* ~ liman.

завоева́ни|е, *-я n.* **1.** cucerire; ~ *во́здуха* cucerirea aerului/spaţiului aerian. **2.** *(fig.) (достижение)* cucerire, realizare; ~*я те́хники* cuceriri/realizări ale tehnicii.

завоева́тель, *-я m.* cuceritor, cotropitor.

завоева́тельный *adj.* cuceritor, de cucerire; de cotropire, de ocupaţie.

завоева́ть, *-оюю, -ою́ешь vb. pf. (ipf. завоёвывать) acuz.* **1.** a cuceri; ~ *страну́* a cuceri o ţară. **2.** *(fig.)* a cîştiga, a dobîndi, a obţine; ~ *дове́рие* a cîştiga încrederea; ~ *положе́ние* a-şi face o situaţie.

завоёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *завоева́ть*

заво́з, *-а m. sg.* aducere, furnizare, aprovizionare.

завози́ть, *-ожу́, -о́зишь vb. ipf.* de la *завезти́*

завози́ться[1], *-ожу́сь, -о́зишься vb. ipf. pas.* de la *завози́ть*

завози́ться[2], *-ожу́сь, -о́зишься vb. pf. (de la вози́ться)* a mişuna; (a începe) a se mişca, a se zbengui, a forfoti.

заво́зный *adj.* adus, importat, de import.

заволáкивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заволóчь*

заволáкиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *заволóчься.* **2.** *pas.* de la *заволáкивать.*

завóлжск|ий *adj.* de dincolo de Volga, de peste Volga.

заволнова́|ться, *-ну́юсь, -ну́ешься vb. pf.* a (începe) a se agita/a se neliniști/ a se frămînta.

завол|óчь, *-локý, -лочёшь vb. pf. (ipf. заволáкивать) acuz.* a acoperi, a voala, a împăienjeni; a înnegura; a întuneca; *тýчи ~оклú нéбо* norii au acoperit cerul.

завопи́ть, *-плю́, -пи́шь vb. pf.* (a începe) a striga, a țipa, a se porni pe urlat.

заворáживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заворожи́ть*

заворáчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заворотúть*

заворáчиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *заворотúться.* **2.** *pas.* de la *заворáчивать.*

заворожи́ть, *-жу́, -жи́шь vb. pf. acuz.* **1.** *(înv.)* a fermeca, a face farmece, a vrăji, a lega prin farmece. **2.** *(fig.)* a vrăji, a fermeca, a încînta.

заворóт, *-а m.* întorsătură, cotitură.

зáворот, *-а m. (med.) ~ кишóк* ocluzie intestinală.

заворот|и́ть, *-очý, -óтишь vb. pf. (ipf. заворáчивать) (pop.)* **1.** a întoarce, a cîrmi, a coti, a schimba direcția. **2.** a se abate *(pe la cineva).* **3.** *acuz.* a sufleca, a sumete, a răsfrînge, a răsuci, a întoarce; *~ рукавá* a-și sufleca mînecile.

завороти́ться, *-очýсь, -óтишься vb. pf. (ipf. заворáчиваться)* a se suci, a se răsuci, a se întoarce, a se îndoi.

заворóчаться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* (a începe) a se mișca, a se învîrti, a se agita, a se zvîrcoli.

заворчáть, *-чý, -чи́шь vb. pf. (о собаке)* a mîrîi; *(о человеке)* a bombăni.

завráться, *-вру́сь, -врёшься vb. pf. (ipf. завирáться)* a se încurca în minciuni, a minți cu nerușinare, a spune minciuni gogonate.

завсегдáтай, *-я m.* vizitator constant, oaspete nelipsit, client fidel ◇ *~ кафé* stîlp de cafenea.

зáвтра *adv.* mîine; *~ýтром* mîine dimineață; *~ вéчером* mîine seară; *~ в пóлдень* mîine la prînz ◇ *не нынче — ~* ca mîine, azi-mîine, zilele astea, în una din aceste zile, foarte curînd; *(prov.) не откладывай на ~ тогó, что мóжно сдéлать егóдня* nu lăsa pe mîine ce poți face astăzi.

зáвтрак, *-а m.* gustare de dimineață, micul dejun ◇ *(fig.) кормúть ~ами* a amîna de azi pe mîine, a duce cu vorba/ cu zăhărelul.

зáвтракать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. позáвтракать)* a lua gustarea de dimineață, a lua micul dejun.

зáвтрашн|ий *adj.* de mîine; *к ~ему дню* pentru ziua de mîine, mîine; *с ~его дня* începînd de mîine, de mîine; *(fig.) забóтиться о ~ем дне* a avea grija zilei de mîine.

завуали́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* a ascunde, a masca, a camufla.

зáвуч, *-а m. = завéдующий учéбной чáстью* director de studii.

завхóз, *-а m. = завéдующий хозя́йством* administrator, intendent, econom.

завши́веть, *-ею, -еешь vb. pf.* (de la *вши́веть)* a se umple de păduchi.

завыва́ние, *-я n.* urlet, muget, răget; *(fig.) ~ бýри* vuietul furtunii.

завыва́|ть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. завы́ть)* **1.** a urla, a rage, a zbiera, a geme, a mugi; *~ют вóлки* urlă lupii. **2.** *(fig.)* a vîjîi, a vui, a geme; *~л вéтер* vîjîia vîntul.

завы́сить, *-ы́шу, -ы́сишь vb. pf. (ipf. завышáть) acuz.* a mări, a ridica peste măsură, a umfla, a urca, a spori exagerat; *~ цéны* a umfla prețurile.

завы́ть, *-вóю, -вóешь vb. pf.* de la *завывáть*

завышáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *завы́сить*

зáвядание, *-я n. (agr.)* ofilire.

завя́зать, *-яжý, -я́жешь vb. pf. (ipf. завя́зывать) acuz.* **1.** a lega, a face nod, a înnoda; *~ глазá кому́-л.* a lega la ochi pe cineva; *~ýзел; ~ узлóм* a face/a lega un nod, a înnoda; *~ гáлстук* a înnoda cravata, a face nod la cravată. **2.** a bandaja. **3.** *(fig.)* a lega, a începe, a stabili; *~ разговóр с кем-л.* a intra în vorbă cu cineva, a lega/a începe o convorbire cu cineva; *~ знакóмство*

a lega cunoștință cu cineva; *~ сношéния* a intra în legături; *~ торгóвые отношéния* a stabili relații comerciale; *(mil.) ~ бой* a intra în luptă, a începe lupta.

завя́за|ться, *-я́жется vb. pf. (ipf. завя́зываться)* **1.** a se lega, a se înnoda. **2.** *(fig.)* a se începe, a se încinge, a se angaja; *~лся горя́чий бой* s-a încins o luptă crîncenă. **3.** *(bot.)* a se lega, a prinde rod; *плод ~лся* a prins rod; s-a legat fructul.

завя́зк|а, *-и f.* **1.** legătură, panglică, șnur legat, șiret, cordon, baieră; *~и халáта* șnururile halatului. **2.** *sg. (fig.)* început, punct de plecare; *~ бóя* începutul/angajarea luptei ◇ *~ дрáмы* intriga dramei.

завя́знуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. вя́знуть)* a se înnămoli, a se împotmoli; *(fig.) ~ в делáх* a se împotmoli în treburi ◇ *~ в долгáх* a se îngloda în datorii.

завя́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *завязáть*

завя́зываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *завязáться.* **2.** *pas.* de la *завя́зывать.*

зáвязь, *-и f. (bot.)* ovar; germen.

завя́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *завя́лить*

завя́ливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *завя́литься*

завя́лить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. завя́ливать) acuz.* a zvînta, a usca la soare (alimente); *~ ры́бу* a usca peștele sărat la soare.

завя́литься, *-люсь, -лишься vb. pf. (ipf. завя́ливаться)* a se zvînta, a se usca, a fi uscat la soare.

завя́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. вя́нуть)* a se veșteji, a se ofili.

загада́|ть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. загáдывать) acuz.* **1.** a spune o ghicitoare. **2.** a ghici, a se gîndi la ceva; *~ на кáртах* a ghici în cărți; *~й какóе-л. числó* gîndește-te la un număr. **3.** a presupune, a face planuri de viitor.

загáдить, *-áжу, -áдишь vb. pf. (ipf. загáживать) acuz.* a murdări, a păta, a mînji, a spurca, a terfeli.

загáдк|а, *-и f.* **1.** ghicitoare; *отгадáть ~у* a ghici o ghicitoare. **2.** *(fig.)* enigmă; *говорúть ~ами* a vorbi în pilde; *э́то для меня́ ~* este o enigmă pentru mine ◇ *(prov.) какóвá ~, такóвá и отгáдка* la așa întrebare, așa răspuns.

загáдочно *adv. (în mod)* enigmatic, misterios.

загáдочность, *-и f. sg.* caracter enigmatic, mister.

загáдочный *adj.* enigmatic, misterios.

загáдывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *загадáть*

загáживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *загадúть*

загалдéть, *-дúшь vb. pf. (fam.)* (a începe) a striga, a face zgomot, a vorbi toți deodată, a face larmă/zarvă.

загáр, *-а m. sg.* **1.** culoare brună/ negricioasă a pielii *(din cauza soarelui).* **2.** *(действие)* bronzare.

загасúть, *-ашý, -áсишь vb. pf.* de la *гасúть (1)*

загáснуть, *-ну, -нешь vb. pf.* de la *гáснуть*

загатúть, *-ачý, -атúшь vb. pf.* de la *гатúть*

загвóздка, *-и f.* piedică, greutate ◇ *вот в чём ~* aici e buba; iată unde-i buba.

загúб, *-а m.* **1.** îndoitură, cotitură, încovoietură. **2.** *(fig.)* deviere, abatere, exagerare; *(pol.) лéвый ~* deviere de stînga.

загибáние, *-я n. (tehn.)* îndoire, încovoiere.

загибáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *загнýть*

загибáться, *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *загнýться.* **2.** *pas.* de la *загибáть.*

загипнотизúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *гипнотизúровать*

загла́вие, *-я n.* titlu; *~ книги* titlul cărții; *под ~м* cu titlu.

загла́вн|ый *adj.* cu/de titlu; *~ лист* pagină de titlu; *~ая бýква* majusculă, literă mare.

загла́дить, *-áжу, -áдишь vb. pf. (ipf. загла́живать) acuz.* **1.** a călca, a netezi; *~ утюгóм швы* a călca cusăturile cu fierul; *~ вóлосы* a netezi părul. **2.** *(fig.)* a îndrepta, a repara, a drege; *~ винý* a repara o greșeală.

загла́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *загла́дить*

загла́зно *adv.* în lipsă, în absenţa (cuiva), fără a fi văzut; ~ *реши́ть* a hotărî în lipsă.

загла́зный *adj.* în lipsă, fără a fi prezent.

заглота́|ть, *-а́ет vb. pf. (ipf. загла́тывать) acuz.* a înghiţi.

заглох|нуть, *-ну, -нешь vb. pf.* **1.** *(ipf. глóхнуть) (о звуках)* a se stinge. **2.** *(ipf. глóхнуть) (о моторе, о самоваре)* a se opri. **3.** *(ipf. глóхнуть) (о саде, о парке)* a se părăgini, a cădea în paraginã. **4.** *(притупиться — о чувствах)* a se potoli, a se domoli ◇ *дéло ~ло* afacerea a rămas baltă.

заглóхший 1. *p.t.p.* de la *заглóхнуть.* **2.** *adj.* părăginit.

заглуша́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *заглуши́ть*

заглуши́|ть, *-шý, -ши́шь vb. pf. (ipf. заглуша́ть) acuz.* **1.** *(о звуках)* a acoperi, a înăbuşi; *оркéстр ~л гóлос певцá* orchestra a acoperit vocea cîntăreţului. **2.** *(приглушить чем-л.)* a amortiza; ~ *звýки* a amortiza sunetele. **3.** *(смягчить — чувство, ощущение)* a alina, a domoli; ~ *боль* a alina durerea. **4.** a năpădi, a înăbuşi; *сóрные трáвы ~ли все пóле* buruienile au înăbuşit cîmpul. **5.** *(fig.)* a înăbuşi, a gîtui.

загляде́нье, *-я n. sg.* desfătare a ochilor; frumuseţe; *э́то прóсто ~!* e minunat de frumos!, îţi ia ochii!, ţi-e mai mare dragul să te uiţi!.

загляде́ться, *-яжýсь, -я́дишься vb. pf. (ipf. загля́дываться) на + acuz.* a se uita cu admiraţie, a nu se mai sătura privind, a nu mai putea lua ochii, a admira.

загля́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *загляну́ть*

загля́дываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *заглядéться*

загляну́|ть, -яну́, *-я́нешь vb. pf. (ipf. загля́дывать)* **1.** a se uita, a arunca o privire. **2.** a face o scurtă vizită, a se repezi pînă la cineva ◇ ~ *вперёд* a anticipa viitorul, a privi în perspectivă.

загна́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *загнои́ть*

загна́иваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *загнои́ться.* **2.** *pas.* de la *загна́ивать.*

за́гнанный 1. *p.t.p.* de la *загна́ть.* **2.** *adj.* istovit, sleit de puteri **3.** *adj. (fig.)* oprimat, speriat ◇ *как ~ зверь* ca o fiară hăituită.

загна́ть, *-гоню́, -го́нишь vb. pf. (ipf. загоня́ть) acuz.* **1.** a băga, a împinge, a mîna; ~ *коро́ву в хлев* a băga vaca în staul; ~ *мяч в воро́та* a băga mingea în poartă. **2.** *(pop.)* a bate, a înfige; ~ *гвоздь в до́ску* a bate un cui în scîndură. **3.** a slei de puteri, a istovi. **4.** a goni, a hăitui; ~ *зве́ря* a hăitui o fiară. **5.** *(pop.)* a vinde ◇ ~ *копе́йку/деньгу́* a cîştiga/a face rost de gologani.

загнива́ние, *-я n. sg.* descompunere, putrezire, putrefacţie.

загнива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *загни́ть.*

загни́|ть, *-ю́, -ёшь vb. pf. (ipf. загнива́ть)* a putrezi, a se descompune.

загно́|иться, *-и́тся vb. pf. (ipf. загна́иваться)* a supura, a face puroi; *ра́на ~лась* rana a făcut puroi.

загну́|ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. загиба́ть) acuz.* **1.** a îndoi, a sufleca, a sumete. **2.** a coti; ~ *за́ угол* a coti după colţ. **3.** *(pop.)* a spune, a rosti, a trage o înjurătură. **4.** *(pop.)* a pretinde, a cere (ceva) exagerat.

загну́|ться, *-нётся vb. pf. (ipf. загиба́ться)* **1.** a se îndoi. **2.** *(pop.) (умереть)* a da ortul popii.

загова́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заговори́ть.*

загова́риваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *заговори́ться.* **2.** a aiura, a delira, a bate cîmpii, a vorbi fără şir.

за́говень|е, *-я n. sg.* lăsatul secului, lăsata secului. ◇ *до марко́вкина ~я* pînă la paştele cailor.

за́говор[1], *-а m.* complot, conspiraţie, conjuraţie; *составить ~* a urzi, a pune la cale un complot, a conspira ◇ ~ *молча́ния* complot al tăcerii.

за́говор[2], *-а m.* descîntec, farmece.

заговори́|ть[1], *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. заговáривать)* **1.** (a începe) a vorbi, a lua cuvîntul. **2.** a se adresa cuiva, a intra în vorbă cu cineva. **3.** *(fig.)* a se deştepta, a se trezi, a intra în acţiune; *в нем ~ла со́весть* i s-a deşteptat conştiinţa.

заговори́ть[2], *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. заговáривать)* **1.** *acuz.* a ameţi cu vorba, a năuci pe cineva îndrugîndu-i verzi şi uscate. **2.** *acuz.* a descînta, a face farmece ◇ *(fig.)* ~ *зу́бы кому́-л.* a duce cu vorba, a duce cu zăhărelul.

заговори́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. заговáриваться)* **1.** a se lua cu vorba, a sta la taifas. **2.** *(fam.)* a spune vrute şi nevrute, a pălăvrăgi.

заговóрщик, *-а m.* conspirator, complotist, conjurat.

заговóрщицкий *adj.* de conspirator, de complotist, de conjurat.

загогота́ть, *-гогочý, -гогочешь vb. pf.* **1.** (a începe) a gîgîi. **2.** *(fam.)* a izbucni în hohote (de rîs).

за́годя *adv. (pop.)* dinainte, din timp, din vreme; *прие́хать на вокза́л ~* a sosi din timp la gară.

заголи́|ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. заголя́ть) acuz.* a dezgoli, a dezveli, a descoperi.

заголо́вок, *-вка m.* titlu; ~ *кни́ги* titlul unei cărţi.

заголо́вочный *adj.* de/pentru titlu; *(tipogr.)* ~ *шрифт* caracter pentru titluri.

заголя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *заголи́ть*

зага́н, *-а m.* **1.** *(действие)* mînare. **2.** *(для скота)* ţarc, ocol, obor de vite ◇ *(fig.) быть в ~е* a fi în dizgraţie, a fi neglijat/părăsit.

зага́нщик, *-а m.* hăitaş, bătăiaş, gonaci.

загоня́ть[1], *-я́ю, -я́ешь vb. pf. acuz.* a istovi, a slei de puteri, a goni pînă la istovire; ~ *ло́шадь* a goni un cal pînă la istovire.

загоня́ть[2], *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *загна́ть*

загора́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *загороди́ть*

загора́живаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *загороди́ться.* **2.** *pas.* de la *загора́живать.*

загора́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *загоре́ть*

загорди́ться, *-ржу́сь, -рди́шься vb. pf.* (de la *горди́ться)* a se îngîmfa, a deveni prea mîndru, a se umfla în pene.

загоре́лый *adj.* ars, pîrlit, înnegrit de soare, bronzat.

загоре́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. загора́ть)* a se pîrli, a se înnegri de soare, a se bronza.

загоре́|ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf.* **1.** *(ipf. загора́ться)* a lua foc, a se aprinde, a izbucni în flăcări, a se încinge; *(fig.) глаза́ ~лись гнéвом* i s-au aprins ochii de mînie. **2.** *(начаться)* a se încinge; *~лся спор* s-a încins o discuţie. **3.** *impers. dat.* cu *inf.* a fi apucat de o dorinţă irezistibilă; *что э́то тебé ~лось* ce te-a apucat; *~лось емý éхать* l-a apucat dorul de ducă ◇ *сыр-бор ~лся* s-a iscat zarvă mare.

загороди́ть, *-ожý, -оди́шь vb. pf. (ipf. загора́живать) acuz.* **1.** *(обнести оградой)* a împrejmui, a îngrădi. **2.** *(преградить)* a bara, a baricada, a închide; ~ *прохóд* a bara trecerea; ~ *доро́гу* a închide drumul. **3.** *(заслонить)* a acoperi, a ascunde, a umbri.

загороди́ться, *-ожýсь, -оди́шься vb. pf. (ipf. загора́живаться)* **1.** a se împrejmui, a se baricada, a se îngrădi, a se separa. **2.** *(заслониться)* a se acoperi, a se ascunde.

загоро́дка, *-и f.* **1.** gard, îngrăditură. **2.** *(перегородка)* paravan, perete despărţitor.

за́городник, *-а. m.* navetist.

за́городн|ый *adj.* afară din oraş; *~ая прогýлка* plimbare afară din oraş / la iarbă verde.

загости́ться, *-ощýсь, -ости́шься vb. pf. (ipf. загáщиваться)* a abuza de ospitalitatea cuiva.

заготáвливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заготóвить*

заготови́тель, *-я m.* colector, furnizor, recepţioner.

заготови́тельн|ый *adj.* de colectare, de strîngere, de cumpărare; *~ая бáза* centru de recepţionare; *~ая цена́* preţ de colectare.

заготóвить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. заготовля́ть şi заготáвливать) acuz.* a pregăti din timp, a prepara, a se aproviziona.

заготóвка, *-и f.* **1.** *(действие)* aprovizionare, furnizare. **2.** *(действие)* colectare, strîngere; ~ *хлéба* colectare de cereale. **3.** *(сапожная)* faţă de încălţăminte, căpută.

заготовле́ние, *-я n. sg. v. заготóвка (1, 2.)*

заготовля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *заготóвить.*

заготóвщик, *-а m.* **1.** colector, achizitor. **2.** rihtuitor.

загóтпункт, *-а m. = заготови́тельный пункт* centru de colectare.

загради́тель, *-я m.* vas puitor de mine.

загради́тельный *adj. (mil.)* de baraj, de oprire; *~огóнь* foc de baraj.

заградúть, *-ажý, -адúшь vb. pf. (ipf. загражда́ть) acuz.* a bara, a îngrădi.

загражда́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *заградúть*

загражда́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf. pas.* de la *загражда́ть.*

загражде́ние, *-я n. (mil.)* îngrădire, baraj; *прóволочное ~* rețea de sîrmă ghimpată; *мúнное ~* baraj de mine.

заграни́ц|а, *-ы f.* străinătate.

заграни́чный *adj.* străin, de peste hotare, din străinătate, de peste graniță; *~ нáспорт* pașaport pentru străinătate; *~ товáр* marfă străină.

загреба́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *загрестú.* **2.** a vîsli adînc ◇ *чужúми рукáми жар ~* a scoate castanele din foc cu mîinile altuia; *~ дéньги лопáтой* a aduna banii cu lopata.

загребнóй, *-óго m.* primul vîslaș.

загребýщий *adj. (reg.)* lacom, nesățios, hrăpăreț.

загреме́|ть, *-млю́, -мúшь vb. pf.* **1.** (a începe) a tuna, a bubui; *~л гром* a început să tune. **2.** *(fig.) (pop.)* a cădea cu zgomot.

загрестú, *-ребý, -ребёшь vb. pf. (ipf. загреба́ть) acuz.* a strînge, a aduna; *~ дéньги со столá* a aduna toți banii de pe masă.

загри́вок, *-вка f.* **1.** gîrbiță, greabăn, (la cal). **2.** *(fam.)* grumaz, ceafă.

загримúрованный 1. *p.t.p.* de la *загримúровать.* **2.** *adj.* grimat, machiat.

загримúровать, *-рýю, -рýешь vb. pf.* de la *гримúровать (2)*

загримúроваться, *-рýюсь, -рýешься vb. pf.* de la *гримúроваться (1).*

загрóбн|ый *adj.* de dincolo de mormînt, sepulcral, transcendent; *(iron.) ~ гóлос* voce sepulcrală; *~ая жизнь* viața de dincolo de mormînt, viața de apoi.

загромождáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *загромоздúть.*

загромождéние, *-я n. sg.* îngrămădire, blocare, ticsire, supraîncărcare.

загромоздúть, *-зжý, -здúшь vb. pf. (ipf. загромождáть) acuz.* a îngrămădi, a bloca, a ticsi, a supraîncărca.

загромыхáть, *-áю, -áешь vb. pf.* (a începe) a hurui, a dudui.

загрохотáть, *-хочý, -хóчешь vb. pf.* (a începe) a bubui, a tuna.

загрубéл|ый *adj.* aspru, tare; *~ая кóжа* piele aspră.

загрубé|ть, *-éю, -éешь vb. pf.* **1.** a se înăspri; *рýки ~ли от рабóты* mîinile s-au înăsprit de muncă. **2.** a se abrutiza, a se sălbătici.

загружáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *загрузúть.*

загрýженность, *-и f. sg.* **1.** supraîncărcare, aglomerare. **2.** solicitare.

загружённость, *-и f. sg. v. загрýженность.*

загрузúть, *-ужý, -узúшь vb. pf. (ipf. загружáть) acuz.* **1.** a încărca, a umple. **2.** *(fig.)* a da de lucru, a ocupa în întregime timpul de lucru.

загрýзка, *-и f. sg.* încărcare; *(tehn.)* solicitare.

загрýзочн|ый *adj. (tehn.)* destinat pentru încărcare; *~ые машúны* mașini de încărcare.

загрýзчик, *-а m. (tehn.)* dispozitiv de încărcare, încărcător.

загрунтовáть, *-тýю, -тýешь vb. pf.* de la *грунтовáть.*

загрустúть, *-ущý, -устúшь vb. pf.* a se întrista, a se mîhni, a fi cuprins de mîhnire.

загрызáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *загрызть.*

загры́з|ть, *-зý, -зёшь vb. pf. acuz.* **1.** a roade, a sfîșia, a rupe în bucăți. **2.** *(fig.)* a istovi, a copleși; a-i face (cuiva) mizerie/zile fripte.

загрязне́ние, *-я n. sg.* murdărire, îmbîcsire, impuritate.

загрязнúть, *-нý, -нúшь vb. pf.* de la *грязнúть (1).*

загрязня́ться, *-ня́юсь, -ня́ешься vb. pf.* de la *грязня́ться*

загрязня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** a murdări, a păta, a mînji. **2.** a polua.

загрязня́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** a se murdări, a se păta, a se mînji. **2.** a fi poluat.

загс, *-а m. = отдéл зáписей áктов гражданского состоя́ния* oficiul stării civile.

загубúть, *-ублю́, -у́бишь vb. pf. acuz.* **1.** a nenoroci, a distruge, a rata; *~ здорóвье* a-și distruge sănătatea. **2.** *(fig.)* a pierde în zadar; *~ мнóго дéнег* a face praf din bani.

загудé|ть, *-ужý, -удúшь vb. pf.* (a începe) a suna, a vui, a hurui; *~л гудóк* a început să sune sirena; *колоколá ~ли* clopotele au început să sune/să bată; *самолёты ~ли* avioanele au început să bîzîie.

загýливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *загуля́ть*

загуля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. загýливать)* a se pune pe chefuri, a o porni pe chefuri.

загусте́ние, *-я n. (fiz.)* îngroșare.

загусте́ть, *-éю, -éешь* ı *b. pf.* de la *густéть*

загустúть, *-ущý, -устúшь vb. pf. acuz.* a îngroșa, a face mai dens; *~ крáску* a îngroșa vopseaua.

зад, *-а m.* **1.** partea de dinapoi, dos, spatele *(unui obiect); ~ автомобúля* partea dinapoi a automobilului. **2.** partea posterioară a corpului, șezut, dos; crupă *(la cal); лóшадь бьёт ~ом* calul zvîrle din copite; *повернýться ~ом к кому́-л.* a întoarce spatele cuiva. **3.** *pl. ~ы́ (reg.)* curtea din dosul casei. **4.** *pl.* lucruri de mult cunoscute, lucruri comune; *повторя́ть ~ы́* a repeta lucruri arhicunoscute/știute de toți.

задáбривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *задóбрить*

задава́ть, *-даю́, -даёшь vb. ipf.* de la *задáть*

задава́ться[1], *-даю́сь, -даёшься vb. ipf.* de la *задáться*

задава́ться[2], *-даю́сь, -даёшься vb. ipf. (pop.)* a-și da aere, a face pe grozavul.

задави́ть, *-авлю́, -а́вишь vb. pf.* de la *дави́ть*

зада́ние, *-я m.* **1.** sarcină, datorie, însărcinare, îndatorire; *плáновое ~* sarcină de/din plan; *производственное ~* sarcină de producție; *конкрéтное ~* sarcină concretă; *дать ~* a trasa o sarcină; *выполнить ~* a îndeplini o sarcină. **2.** țel, scop; *постáвить себé ~* a-și propune ca scop. **3.** misiune; *особое ~* misiune specială; *боевóе ~* misiune de luptă. **4.** temă, lecție; *домáшнее ~* temă pentru acasă.

зáданн|ый 1. *p.t.p.* de la *задáть.* **2.** *adj.* dat, indicat; *~ая величúна* mărime dată.

задáривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *задарúть*

задарúть, *-арю́, -а́ришь vb. pf. (ipf. задáривать) acuz.* a copleși cu daruri, a umple cu daruri.

задáром *adv. (pop.)* **1.** pe nimic, gratis, (pe) degeaba; *купúть ~* a cumpăra pe nimic. **2.** în zadar, pe nedrept; *пострадáть ~* a suferi pe nedrept.

задáтки, *-ов pl.* însușiri, aptitudini, înclinări, predispoziții, dispoziție, vocație; *хорóшие ~* aptitudini bune; *дурны́е ~* înclinări/apucături rele.

зада́|ток, *-тка m.* acont, avans, arvună; *с зачётом ~тка* cu scăderea avansului.

зада́|ть, *-áм, -áшь, -áст vb. pf. (ipf. задавáть)* **1.** *acuz.* cu *dat.* a da ceva de făcut; *~ урóк* a da o lecție de învățat. **2.** *acuz. (устроить)* a da, a organiza; *~ бал* a da un bal. **3.** *gen.* cu *dat.* a da; *~ овсá лóшади* a da ovăz calului ◇ *~ вопрóс* a pune o întrebare, a întreba; *~ тон* a) a da tonul la cor; b) *(fig.)* a da tonul, a influența mersul unei chestiuni; *~ бáню/взбýчку/встрёпку* a trage o săpuneală/un frecuș; *я тебé ~м!* am să-ți arăt eu ție!; *~ стрáху кому́-л.* a băga în sperieți pe cineva; *~ тя́гу* a o lua la sănătoasa, a fugi.

зада́|ться, *-áмся, -áшься, -áстся vb., pf. (ipf. задавáться) 1. instr.* a-și propune, a-și pune în gînd; *~ вопрóсом* a-și pune întrebarea; *~ цéлью* a-și propune ca scop; a-și pune în gînd. **2.** *(pers. 1 și 2 nefolosite) (pop.) (случить-*

ся) a se nimeri; *ну и денёк сегóдня ~лся* ce zi s-a nimerit astăzi.

задáч|а, *-и f.* **1.** *(цель)* sarcină, problemă, obiectiv, ţel, scop; *боевáя ~* sarcină de luptă; *вы́полнить ~у* a îndeplini o sarcină; *постáвить ~у* a trasa o sarcină; *очереднáя ~* sarcină imediată, problemă la ordinea zilei; *разрешúть ~у* a rezolva o problemă; *постáвить себé ~у* a-şi propune ca ţel. **2.** problemă; *арифметúческая ~* problemă de aritmetică; *решúть ~у* a rezolva o problemă; *шáхматная ~* problemă de şah.

задáчник, *-а m.* culegere de probleme (manual).

задви́гать, *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* sau *instr.* (a începe) a mişca.

задвига́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *задви́нуть.*

задви́гаться, *-аюсь, -аешься* şi *-úжешься vb. pf.* a se pune în mişcare.

задвига́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf. pas.* de la *задвига́ть.*

задви́жка, *-и f.* **1.** zăvor, ivăr. **2.** *(tehn.)* vană, şuber, obturator.

задвижн|óй *adj.* glisant, culisant, cu alunecătoare; *~ы́е рáмы* rame glisante.

задви́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. задвúгать) acuz.* **1.** a împinge, a băga. **2.** a închide, a acoperi *(cu ceva mobil).*

задвóрк|и, *-рок m. pl.* dosul casei ◇ *(fig.) на ~ах* pe al doilea plan; pe ultimul plan; la periferie; pe linie moartă.

задева́ние, *-я n. (tehn.)* atingere, agăţare.

задева́|ть[1], *-áю, -áешь vb. pf. (pop.)* a rătăci, a pierde, a pune undeva; *кудá ты ~л мóю шáпку?* unde mi-ai pus căciula?

задева́ть[2], *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *задéть*

задева́ться, *-áюсь, -áешься vb. pf. (pop.)* a se rătăci, a se pierde.

задéл, *-а m.* **1.** *(ec.)* stoc peste necesar/peste normativ. **2.** front de lucru.

задéлать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. задéлывать) acuz.* **1.** a zidi, a astupa; *~ дверь* a zidi o uşă. **2.** a bate în cuie, a închide; *~ ящик* a bate în cuie o ladă.

задéлка, *-и f. sg.* închidere, căptuşire, înfundare, astupare; *~ щелéй* astuparea crăpăturilor.

задéлывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *задéлать*

задéрганный 1. *p.t.p.* de la *задёргать.* **2.** *adj.* tras în toate părţile, hărţuit.

задёрга|ть, *-аю, -аешь vb. pf.* **1.** *acuz.* sau *instr.* (a începe) a smuci, a agita, a da din ... **2.** *acuz. (fig.)* a hărţui, a speti, a istovi.

задёрга|ться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* (a începe) a tremura, a se contracta convulsiv, a avea spasme.

задёргивание, *-я n. (tehn.)* smucire.

задёргивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *задёрнуть*

задеревенéлый *adj.* înlemnit, înţepenit, amorţit.

задеревенéть, *-нéю, -нéешь vb. pf.* a amorţi, a înlemni, a se anchiloza.

задержáние, *-я n. sg.* **1.** reţinere, arestare. **2.** reţenţie, oprire; *(med.) ~ мочú* anurie, reţenţie de urină.

задержá|ть, *-ержý, -éржишь vb. pf. (ipf. задéрживать) acuz.* **1.** a reţine, a opri; *меня́ ~ли делá* m-au reţinut afacerile; *~ дыхáние* a-şi opri respiraţia. **2.** *(замедлить)* a întîrzia, a încetini; *~ развúтие* a întîrzia dezvoltarea; *~ шагú* a încetini paşii. **3.** *(не сделать вовремя)* a întîrzia, a amîna; *~ плáту дóлга* a amîna plata unei datorii. **4.** *(арестовать)* a prinde, a aresta; *~ престýпника* a aresta un criminal.

задержá|ться, *-ержýсь, -éржишься vb. pf. (ipf. задéрживаться)* **1.** a fi reţinut, a întîrzia, a zăbovi; *~ в дорóге* a fi reţinut în drum. **2.** a se opri, a se încetini.

задéрживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *задержáть.*

задéрживаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *задержáться.* **2.** *pas.* de la *задéрживать.*

задéржк|а, *-и f.* oprire, reţinere, întrerupere, întîrziere, încetinire; *без ~и* fără întîrziere, imediat ◇ *(med.) ~ мочú* anurie.

задёрнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. задёргивать) acuz.* cu *instr.* a trage; *~ занавéску* a trage perdeaua.

задé|ть, *-éну, -éнешь vb. pf. (ipf. задевáть) acuz.* **1.** a atinge, a agăţa, a anina; *он ~л за гвоздь* s-a agăţat de un cui. **2.** *(fig.)* a ofensa, a jigni, a răni, a afecta; *~ самолю́бие* a jigni în amorul propriu; *~ чьи-л. интересы* a lovi pe cineva în interesele lui ◇ *~за живóе* a atinge pe cineva unde-l doare, a pune degetul pe rană.

задúра, *-ы m.* şi *f.* tîrîie-brîu; certăreţ, scandalagiu, pricinaş.

задира́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *задра́ть (1, 2).*

задира́ться[1], *-áемся vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *задра́ться.* **2.** *pas.* de la *задира́ть.*

задира́ться[2], *-áюсь, -áешься vb. ipf. (pop.)* a se lega de cineva, a căuta ceartă cu iumînarea, a căuta pricină.

задúристый *adj.* colţos, arţăgos.

задненёбный *adj. (lingv.)* postpalatal.

заднепроход|ный *adj. (anat.)* anal, al anusului; *~ое отвéрстие* orificiu anal.

заднеязы́чный *adj. (lingv.)* postlingual.

зá|дний *adj.* posterior, din dos, dinapoi; *~ие нóги* picioarele dinapoi; *~ие колёса* roţile dinapoi; *~ план* fond; *(fig.) на ~ем плáне* pe ultimul plan; *~яя часть* dos, şezut; *(anat.) ~ прохóд* anus; *~ карма́н* buzunarul de la spate; *~им числóм* antedatat ◇*~яя мысль* gînd ascuns; *без ~их ног* frînt de oboseală; deşălat; *(tehn.) дать ~ ход* a da înapoi; *~им умóм крéпок* i-a venit mintea cea de pe urmă; *ходúть на ~их лáпках пéред кем-л.* a sta slui în faţa cuiva.

зá|дник, *-а m.* **1.** ştaif (la încălţăminte). **2.** *(teatr.)* fundal.

задóбрить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. задáбривать) acuz.* a îmbuna.

задóк, *-дка́ m.* **1.** spetează, fundătoare, fund; *~ повóзки* fundătoarea căruţei. **2.** *(tehn.)* ştaif.

задóлго *adv.* cu mult timp înainte.

задолжа́ть, *-áю, -áешь vb. pf. v. задолжáться.*

задолжáться, *-áюсь, -áешься vb. pf.* a face/a avea datorii, a se îndatora, a se îngloda în datorii.

задóлженность, *-и f. sg.* datorii; *бóльшая ~* datorii mari; *погасúть ~* a stinge o datorie, a achita datoriile; *~ по налóгу* restanţă de impozit, impozite restante.

зáдом *adv.* cu partea dinapoi, cu spatele, de-a-ndoaselea, din dos; *двúгаться ~* a se mişca cu spatele înainte; *~ наперёд* de-a-ndoaselea.

задóр, *-а m. sg.* ardoare, elan, entuziasm, înflăcărare, pasiune; *молодóй ~* entuziasm tineresc; *без ~у* fără elan.

задóрина, *-ы f.* asperitate.

задóринк|а, *-и f. v. задóрина; ни сучкá, ни ~и* sau *без сучкá, без ~и* ca pe apă, nici nu se poate mai bine.

задóрно *adv.* cu ardoare, cu înflăcărare, cu înfocare.

задóрный *adj.* plin de ardoare, înflăcărat, entuziast.

задохну́ться, *-нý́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. задыха́ться)* **1.** a muri prin sufocare/asfixiat. **2.** a se sufoca, a se înăbuşi, a i se tăia cuiva răsuflarea; *~ от волнéния* a se sufoca de emoţie. **3.** *(fig.)* a se sufoca.

задразни́ть, *-азню́, -áзнишь vb. pf. acuz.* a chinui pe cineva necăjindu-l, a necăji.

задра́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *задра́ить.*

задра́ить, *-дра́ю, -дра́ешь vb. pf. (ipf. задра́ивать) (mar.)* a închide ermetic.

задрапирова́ть(-ся), *-рýю(-сь), -рýешь(-ся) vb. pf.* de la *драпирова́ть(-ся)*

задра́|ть, *-деру́, -дерёшь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. задира́ть)* a ridica, a sufleca; *~ го́лову* a ridica capul; *~ рукавá* a sufleca mînecile. **2.** *(ipf. задира́ть)* a juli, a zgîria; *~ кóжицу на пáльце* a-şi juli pielea de pe deget. **3.** *(ipf. драть)* a sfîşia; *вóлки ~ли двух овéц* lupii au sfîşiat două oi ◇ *~ нос* a-şi ţine nasul sus, a face pe grozavul, a se umfla în pene.

задра́ться, *-дерётся vb. pf. (ipf. задира́ться)* **1.** a se jupui, a se zdreli. **2.** a se ridica, a se sufleca, a se sumete.

задребезжа́ть, *-зжи́т vb. pf.* (a începe) a zăngăni, a zdrăngăni, a zornăi.

задрема|ть, *-емлю́, -е́млешь vb. pf.* a aţipi, a fi furat de somn.

задри́панный *adj. (pop.)* ponosit, zdrenţăros, murdar.

задрожа́|ть, *-жу́, -жи́шь vb. pf.* (a începe) a tremura, a dîrdîi, a fi cuprins de un fior; *от волне́ния у него́ ~ли ру́ки* de emoţie au început să-i tremure mîinile

за́друга, *-и f. (ist.) zadruga* (comunitate patriarhală de familie la slavii de sud).

задры́гать, *-аю, -аешь vb. pf. instr.* (a începe) a mişca, a da din picioare.

задува́ть[1], *-ва́ем vb. ipf.* **1.** *(дуть)* (a începe) a sufla. **2.** *(проникать — о ветре)* a pătrunde.

задува́ть[2], *-ва́ю, -ва́ешь vb. ipf.* de la *заду́ть (1, 2)*

заду́вка, *-и f. sg. (tehn.)* aprinderea cuptorului înalt.

заду́мать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. заду́мывать)* **1.** *acuz.* sau cu *inf. (вознамериться)* a-şi pune în gînd, a-şi propune, a proiecta, a hotărî, a plănui; *~ пое́здку* a proiecta o călătorie. **2.** *acuz.* a concepe. **3.** *acuz. (загадать)* a se gîndi *(la ceva)*, a alege *(ceva)* în gînd; *~ число́* a alege un număr în gînd.

заду́ма|ться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. заду́мываться)* **1.** a cădea pe gînduri; a se pune pe gînduri. **2.** a medita; *~ над вопро́сом* a medita asupra unei probleme. **3.** *(заколебаться)* a sta la îndoială, a şovăi, a ezita.

заду́мчиво *adv.* gînditor, îngîndurat, visător.

заду́мчивость, *-и f. sg.* îngîndurare, visare, reverie; *впасть в ~; погрузи́ться в ~* a cădea pe gînduri.

заду́мчивый *adj.* gînditor, îngîndurat, dus pe gînduri; *~ взгляд* privire visătoare.

заду́мывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заду́мать*

заду́мыва|ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *заду́маться; не ~ясь* fără a sta mult pe gînduri. **2.** *pas.* de la *заду́мывать.*

заду́|ть[1], *-ю́, -у́ешь vb. pf. (ipf. задува́ть) acuz.* a stinge (suflînd); *~ свечу́* a stinge lumînarea.

заду́|ть[2], *-ю́, -у́ешь vb. pf. (ipf. задува́ть) acuz. (tehn.)* a aprinde; *~ до́мну* a aprinde cuptorul înalt.

заду́|ть[3], *-ю́, -у́ешь vb. pf.* (a începe) a sufla; *~л ве́тер* a început să sufle vîntul, s-a pornit un vînt.

задуше́вно *adv.* în mod intim, sincer, cordial, cu inima deschisă.

задуше́вность, *-и f. sg.* intimitate, sinceritate, cordialitate.

задуше́вн|ый *adj.* intim, sincer, cordial; *~ друг* prieten intim/bun; *~ая бесе́да, ~ разгово́р* convorbire intimă/ cordială.

задуши́ть, *-ушу́, -у́шишь vb. pf.* de la *души́ть*

задыми́ть, *-млю́, -ми́шь vb. pf.* **1.** (a începe) a fumega, a scoate fum. **2.** *acuz.* a umple de fum, a afuma.

задыми́|ться, *-ми́тся vb. pf.* **1.** (a începe) a fumega, a scoate fum. **2.** a se afuma, a se înnegri de fum.

задыха́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *задохну́ться*

задыша́ть, *-ышу́, -ы́шишь vb. pf.* (a începe) a respira.

заеда́ние, *-я n. sg. (tehn.)* gripare, înţepenire, blocare, încălecare, îngrădire; *~ кана́та* blocarea cablului.

заеда́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *зае́сть*

зае́зд, *-а m.* **1.** vizită, oprire în trecere. **2.** *(sport.)* cursă.

зае́здить, *-зжу, -здишь vb. pf. acuz.* a extenua, a istovi, a slei de puteri; a goni prea tare; *~ ло́шадь* a istovi un cal.

зае́здом *adv.* în trecere, în treacăt.

заезжа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *зае́хать*

зае́зженн|ый **1.** *p.t.p.* de la *зае́здить.* **2.** *adj. (избитый)* banalizat, arhicunoscut; *~ая и́стина* un adevăr arhicunoscut. **3.** *(о лошади)* istovit, sleit de puteri.

зае́зж|ий *adj.* în trecere; *~ая тру́ппа* trupă de teatru în turneu; *(inv.) ~ двор* han.

заём, *за́йма m.* împrumut; *вне́шний ~* împrumut extern; *вну́тренний ~* împrumut intern; *вы́игрышный ~* împrumut cu premii; *подпи́ска на ~* subscriere la împrumut; *долгосро́чный ~* împrumut pe termen lung; *вы́пуск за́йма* emiterea/lansarea unui împrumut; *размеще́ние за́йма* plasare a unui împrumut; *беспроце́нтный ~* împrumut fără dobînzi; *де́лать ~* a contracta un împrumut.

заёмн|ый *adj.* de împrumut; *~ое письмо́* scrisoare/înscris de împrumut.

заёрзать, *-аю, -аешь vb. pf.* (a începe) a se suci, a nu sta locului, a se bîţîi.

зае́|сть, *-е́м, -е́шь, -е́ст vb. pf. (ipf. заеда́ть)* **1.** *acuz.* a sfîşia, a mînca; *волк ~л овцу́* lupul a sfîşiat o oaie; **2.** a mistui; *тоска́ ~ла* mă (îl) chinuie dorul. **3.** *acuz.* cu *instr. (закусить)* a mînca ceva (pentru a înlătura un gust neplăcut); *~ лека́рство сла́дким* a mînca ceva dulce pentru a-ţi trece gustul de doctorie. **4.** *(замучить укусами)* a mînca de tot. **5.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite) acuz. (tehn.)* a se înţepeni, a se bloca; *~ло я́корную цепь* lanţul ancorei s-a blocat.

зае́ха|ть, *-е́ду, -е́дешь vb. pf. (ipf. заезжа́ть)* **1.** a trece pe la (cineva), a face o scurtă vizită în trecere; *~ к знако́мым* a vizita, a trece pe la nişte cunoscuţi. **2.** a se duce la cineva spre a-l lua; *он ~л за детьми́* s-a dus să-şi ia copiii. **3.** a face un ocol *(cu un mijloc de locomoţie).* **4.** a cîrmi, a coti; *~ за́ угол* a cîrmi după colţ. **5.** a nimeri, a intra din greşeală undeva; *~ в тря́сину* a nimeri într-o mlaştină. **6.** *dat.* cu *в + acuz. (pop.)* a lovi pe cineva, a-l cîrpi; *~ кому́-л,. в физионо́мию* a pălmui pe cineva, a-l cîrpi.

зажа́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *зажа́рить*

зажа́рить, *-рю, -ришь vb. pf.* (*ipf. жа́рить* şi *зажа́ривать) acuz.* a prăji, a frige la tavă.

зажа́риться, *-рюсь, -ришься vb. pf.* de la *жа́риться*

зажа́ть, *-жму́, -жмёшь vb. pf. (ipf. зажима́ть) acuz.* **1.** a strînge, a înţepeni, a încleşta; *~ в тиски́* a fixa în menghină. **2.** a astupa, a închide (prin apăsare); *~ у́ши* a astupa urechile; *(fig.) ~ рот* a închide gura, a împiedica pe cineva să vorbească. **3.** *(утаить)* a ascunde, a dosi, a sustrage; *~ де́ньги* a sustrage bani. **4.** *(fig.)* a înăbuşi, a gîtui; *~ инициати́ву* a înăbuşi o iniţiativă; *~ кри́тику* a gîtui critica.

зажда́ться, *-жду́сь, -ждёшься vb. pf.* a obosi aşteptînd, a aştepta mult şi bine.

зажелте́|ть, *-е́ет vb. pf.* **1.** a se îngălbeni, a deveni galben. **2.** a se vedea, a se zări *(despre obiecte galbene).*

зажелти́ть, *-лчу́, -лти́шь vb, pf.* de la *желти́ть*

за|же́чь, *-жгу́, -жжёшь vb. pf. (ipf. зажига́ть) acuz.* **1.** a aprinde; a incendia; *~ свет* a aprinde lumina **2.** *(fig.)* a înflăcăra, a entuziasma; *~ сердца́* a înflăcăra inimile.

за|же́чься, *-жгу́сь, -жжёшься vb. pf. (ipf. зажига́ться)* **1.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a se aprinde, a lua foc; *~жгли́сь фона́ри* s-au aprins felinarele. **2.** *(fig.)* a se înflăcăra, a se aprinde, a se entuziasma.

зажива́ть, *-а́ем vb. ipf.* de la *зажи́ть (1).*

зажива́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *зажи́ться*

зажи́ть, *-влю́, -ви́шь vb. pf. (ipf. зажива́ть) acuz.* a vindeca, a lecui o rană, a lăsa să se cicatrizeze.

зажи́вле́ние, *-я n. sg.* vindecare, cicatrizare, închidere a unei răni.

зажи́вля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *зажи́вить*

за́живо *adv.* de viu; *съесть ~ кого́-л.* a mînca de viu pe cineva.

зажига́лка, *-и f.* **1.** brichetă, aprinzătoare. **2.** *(pop.)* bombă incendiară.

зажига́ние, *-я n. sg.* aprindere.

зажига́тель, *-я m. (el.)* aprinzător, electrod de aprindere.

зажига́тельно *adv.* cu foc, cu vervă, cu înflăcărare.

зажига́тельность, *-и f. sg.* înflăcărare, însufleţire, forţă mobilizatoare.

зажига́тельн|ый *adj.* **1.** incendiar, inflamabil, de aprindere; *~ая бо́мба* bombă incendiară. **2.** *(fig.)* înflăcărat, însufleţit, incendiar.

зажига́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заже́чь*

зажига́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *заже́чься* **2.** *pas.* de la *зажига́ть.*

зажи́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *зажи́лить*

зажи́лить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. зажи́ливать) acuz. (pop.)* a nu mai da înapoi, a nu restitui, a-şi însuşi ceva

зажи́м, *-а m.* **1.** *sg. (действие)* strîngere. **2.** *sg. (fig.)* înăbuşire, gîtuire; *~ кри́тики* gîtuirea criticii. **3.** *(tehn.)* bridă, clemă, bornă. **4.** dispozitiv pentru fixare, fixator.

зажима́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *зажа́ть*

зажи́мный *adj.* de strîns, de strîngere; *~ винт* şurub de strîngere.

зажи́мщик, *-а m.* cel care înăbuşă orice iniţiativă *sau* critică; *~ кри́тики* gîtuitor al criticii.

зажи́точно *adv.* în belşug, îndestulat.

зажи́точность, *-и f. sg.* îndestulare, bunăstare materială; belşug.

зажи́точный *adj.* îndestulat, avut, cu dare de mînă, înstărit.

зажи́ть[1], *-живу́, -живёшь vb. pf. (ipf. зажива́ть)* a se vindeca, a se închide, a se cicatriza.

зажи́ть[2], *-живу́, -живёшь vb. pf.* a începe viaţa, a începe a trăi.

зажи́ться, *-живу́сь, -живёшься vb. pf. (ipf. зажива́ться)* a-şi lungi peste măsură şederea undeva.

зажму́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *зажму́рить*

зажму́риваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de a *зажму́риться*

зажму́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. зажму́ривать)* a strînge pleoapele, a mîji.

зажму́риться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. зажму́риваться)* a-şi strînge pleoapele, a mîji.

зажужжа́ть, *-жжу́, жжи́шь* (a începe) a bîzîi, a zumzăi.

зажу́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *зажу́лить*

зажу́лить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. зажу́ливать) (pop.)* a-şi însuşi (ceva) prin fraudă / pe căi necinstite.

зажурча́ть, *-чи́т vb. pf.* (a începe) a susura, a murmura, a clipoci, a şopti.

зазва́ть, *-зову́, -зовёшь vb. pf. (ipf. зазыва́ть) (acuz.)* a invita pe cineva în mod stăruitor, a pofti, a chema cu insistenţă, a stărui, a-l convinge să vină.

зазвене́ть, *-ни́т vb. pf.* a suna, a răsuna.

зазвони́|ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf.* (a începe) a suna, a bate; *телефо́н ~л* a sunat telefonul, telefonul începu să sune.

зазвуча́|ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf.* (a începe) a răsuna, a suna.

заздра́вный *adj.* închinat în sănătatea cuiva; *подня́ть/вы́пить ~ ку́бок* a ridica/a bea un pahar în sănătatea cuiva.

зазева́ться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a căsca gura, a fi distrat.

зазелене́ть, *-е́ет vb. pf.* de la *зелене́ть*

заземле́ние, *-я n. sg. (tehn.)* **1.** *(действие)* punere în contact cu pămîntul. **2.** *(приспособление)* priză de pămînt, contact cu pămîntul.

заземли́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. заземля́ть) acuz. (tehn.)* a face contact cu pămîntul, a face legătura cu pămîntul.

заземля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *заземли́ть*

зазимова́ть, *-му́ю, -му́ешь vb. pf.* a ierna, a rămîne undeva la iernat.

зазнава́ться, *-наю́сь, -на́ешься vb. ipf.* de la *зазна́ться*

зазна́йка, *-и f.* şi *m.* persoană încrezută, îngîmfată, arogantă, înfumurată.

зазна́йство, *-а n. sg.* îngîmfare, înfumurare, aroganţă.

зазна́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. зазнава́ться)* a se îngîmfa, a se înfumura, a se crede, a se fuduli, a-şi da aere.

зазно́ба, *-ы f.* iubită, drăguţă.

зазо́р, *-а m. (tehn.)* joc, luft (la un mecanism), rost, ecartament, spaţiu, interval, locaş.

зазо́рн|ый *adj.* blamabil, ruşinos, de ruşine; *~ое поведе́ние* purtare ruşinoasă.

зазре́ни|е, *-я n. (în expr.) без ~я (со́вести)* fără ruşine, fără scrupule, cu neruşinare.

зазу́бренный[1] **1.** *p.t.p.* de la *зазубри́ть*[1]. **2.** *adj.* ştirbit.

зазу́бренный[2] **1.** *p.t.p.* de la *зазубри́ть*[2]. **2.** *adj. (бессмысленно заученный)* tocit, învăţat papagaliceşte.

зазу́бривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *зазубри́ть*[1,2]

зазу́бриваться[1], *-ается vb. ipf.* de la *зазубри́ться*[1]

зазу́бриваться[2], *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *зазубри́ться*[2]

зазу́брина, *-ы f.* ştirbitură, crestătură, zimţ, striaţie.

зазубри́ть[1], *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. зазу́бривать)* a ştirbi; *~косу́* a ştirbi coasa.

зазубри́ть[2], *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. зазу́бривать)* a învăţa pe de rost, a învăţa pe dinafară, a toci.

зазубри́ться[1], *-ри́тся vb. pf. (ipf. зазу́бриваться)* a se ştirbi.

зазубри́ться[2], *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. зазу́бриваться)* a se tîmpi de atîta toceală.

зазы́в, *-а m.* îmbiere, invitaţie, chemare stăruitoare.

зазыва́ла, *-ы f.* şi *m.* cel care cheamă cu insistenţă.

зазыва́ние, *-я n. (действие)* invitare, chemare insistentă; ademenire.

зазыва́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *зазва́ть*

зазывн|о́й *adj.* de chemare, de alarmă; *~ы́е кри́ки* strigăte de chemare.

зазы́вный *adj. v. зазывно́й*

зайгранн|ый[1] **1.** *p.t.p.* de la *зайгра́ть*[2]. **2.** *adj. (от частого употребления)* uzat; *~ые ка́рты* cărţi de joc uzate. **3.** *adj. (от частого исполнения)* banalizat, învechit; *~ вальс* vals învechit.

зайгра́ть[1], *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* **1.** (a începe) a cînta, a juca. **2.** (a începe) a sclipi, a scînteia, a străluci.

зайгра́ть[2], *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. зайгрывать)* **1.** *(ipf. зайгрывать)* a uza *(cărţi de joc sau piesele unor jocuri).* **2.** *acuz. (fig.)* a banaliza, a face să devină banal *(o melodie sau o piesă de teatru, cîntînd-o sau jucînd-o prea mult).*

зайгра́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. зайгрываться)* a se lăsa furat de joc, a se lua cu joaca.

зайгрывание, *-я n.* **1.** cochetărie, cochetare. **2.** *(заискивание)* linguşire, gudurare.

зайгрывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *зайгра́ть*[2]. **2.** *c+ instr. (fig.)* a cocheta, a flirta (cu cineva), a face ochi dulci, a da tîrcoale (cuiva). **3.** *c+ instr. (fig.)* a se linguşi, a se gudura, a se pune bine cu cineva.

зайгрываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *зайгра́ться.* **2.** *pas.* de la *зайгрывать.*

зайка́, *-и f.* şi *m.* bîlbîit, bîlbîită, gîngav, gîngavă.

зайка́ние, *-я n. sg.* bîlbîială, bîlbîit, gîngăveală.

зайка́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** a se bîlbîi, a gîngăvi. **2.** *(pf. зайкну́ться)* a pomeni, a aminti în treacăt, a menţiona, a face aluzii; *не ~ о чём-л.* a nu sufla o vorbă despre ceva.

зайкну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf.* de la *зайка́ться*

заиле́ние, *-я n.* înnămolire.

заимода́вец, *-вца m.* creditor, împrumutător; cel care împrumută bani cuiva.

заимода́тель, *-я m. (înv.)* creditor.

заимообра́зно *adv.* ca împrumut, cu titlu de împrumut.

заимообра́зн|ый *adj.* luat, sau dat cu titlu de împrumut; *~ая вы́дача* sumă acordată cu titlu de împrumut.

заи́мствовани|е, *-я n.* împrumutare, împrumut; *иноязы́чные ~я* cuvinte împrumutate din limbi străine.

заи́мствованн|ый **1.** *p.t.p.* de la *заи́мствовать.* **2.** *adj.* împrumutat; *~ые слова́* cuvinte împrumutate.

заи́мствовать, *-твую, -твуешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a împrumuta, a adopta, a-şi însuşi, a lua; *~ чужо́й обы́чай* a împrumuta un obicei străin.

зайндевелый *adj.* brumat, acoperit cu promoroacă / cu chiciură.

зайндеветь, *-веет vb. pf.* de la *ында́веть.*

заинтересо́ванность, *-и f. sg.* cointeresare, interes.

заинтересо́ванн|ый **1.** *p.t.p.* de la *заинтересова́ть.* **2.** *adj.* interesat, cointeresat; *~ая сторона́* parte interesată.

заинтересова́ть, *-су́ю, -су́ешь vb. pf. (ipf. заинтересо́вывать) instr.* a se interesa, a începe să fie interesat de..., a căpăta/a arăta interes pentru ...

заинтересова́ться, *-су́юсь, -су́ешься vb. pf. instr.* a se interesa, a arăta/a manifesta interes pentru ...

заинтересо́вываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *заинтересова́ться.* **2.** *pas.* de la *заинтересо́вывать.*

заинтригова́ть, *-гу́ю, -гу́ешь vb. pf.* de la *интригова́ть*

зайскивание, *-я n.* linguşire, adulaţie, slugărnicie.

зайскивать, *-аю, -аешь vb. ipf. népeд + instr.* a fi slugarnic; a fi servil faţă de cineva, a linguşi pe cineva.

зайскивающий 1. *part. prez. act.* de la *зайскивать.* 2. *adj.* insinuant, linguşitor, slugarnic.

зайскри|ться, *-рюсь, -ришься vb. pf.* (a începe) a scînteia, a sclipi, a luci, a străluci, a scăpăra scîntei; *глаза́ ~лись* ochii au început să scînteieze.

займодержа́тель, *-я m.* deţinător/ posesor de titluri de împrumut, purtător de (al unor) obligaţii de împrumut.

за|йти́, *зайду́, зайдёшь vb. pf. (ipf. заходи́ть)* 1. *(iter. захо́живать)* a intra/a trece pe la cineva, a vizita pe cineva (în trecere, în drum); *~ к прия́телю* a trece pe la un prieten; *~ на мину́тку* a intra pentru o clipă. 2. *(iter. захо́живать) за + intr.* a veni după cineva/după ceva; a veni/a intra să iei pe cineva/ceva; *я ~шёл за кни́гой* am venit după carte. 3. a ocoli, a se apropia *(făcînd un ocol dintr-o parte); ~ спра́ва* a se apropia din dreapta. 4. a ajunge undeva departe; a pătrunde; *~ в лес* a pătrunde adînc în pădure; *~ в тыл врага́* a pătrunde în spatele duşmanului. 5. *(свернуть за что-л., скрыться за чем-л.)* a coti, a trece după; *~ за у́гол* a coti după colţ; *со́лнце ~шло́* soarele a apus; *луна́ ~шла́ за ту́чи* luna s-a ascuns după nori. 6. *(продли́ться доль́ше положе́нного сро́ка)* a dura pînă după; *спор ~шёл сли́шком далеко́* discuţia a ajuns prea departe; *бесе́да ~шла́ за по́лночь* conversaţia a durat pînă după miezul nopţii. 7. a se isca (despre o discuţie); *речь ~шла́ о...* a venit vorba despre ...

за́йчик, *-а m.* 1. *dim.* iepuraş. 2. *(световой)* reflexe, jocuri de lumină ale razelor solare, pete solare.

зайчи́ха, *-и f.* iepuroaică.

зайчо́нок, *-нка m.* pui de iepure, iepuraş.

закабале́ние, *-я n. sg.* aservire, robire, înrobire, înfeudare, subjugare.

закабали́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. закабаля́ть) acuz.* a subjuga, a înrobi, a robi, a aservi, a înfeuda.

закабали́ться, *-люсь, -ли́шься vb. pf. (ipf. закабаля́ться)* a se înrobi, a se da rob.

закабаля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *закабали́ть.*

закабаля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *закабали́ться.* 2. *pas.* de la *закабаля́ть*

закавка́зский *adj.* transcaucazian.

закады́чный *(în expr.) ~ друг* sau *прия́тель* prieten intim, prieten la cataramă.

зака́з, *-а m.* comandă; *на ~* de comandă; *сде́лать ~; дать ~* a face o comandă; *~ гото́в* comanda este gata.

заказа́ть[1], *-ажу́, -а́жешь vb. pf. (ipf. зака́зывать) acuz.* a comanda ceva, a face o comandă.

заказа́ть[2], *-ажу́, -а́жешь vb. pf. (ipf. зака́зывать) acuz.* sau cu *inf. (înv.)* a opri, a interzice, a face inaccesibil; *говори́ть никому́ не зака́жешь* nu poţi opri pe nimeni să vorbească, nu poţi închide gura lumii.

зака́зник, *-а m.* rezervaţie naturală.

заказн|о́й[1] *adj.* de comandă; *~ы́е сапоги́* cizme de comandă ◇ *~о́е письмо́* scrisoare recomandată.

заказно́й[2] *adj.* care face parte dintr-o rezervaţie naturală.

зака́зчик, *-а m.* client, cel care comandă ceva, care face o comandă.

зака́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заказа́ть*[1,2]

зака́иваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *зака́яться*

зака́л, *-а m. sg.* 1. călire, oţelire. 2. *(fig.)* călire, oţelire *(fizică sau morală),* întărire; *челове́к с ~ом* om călit ◇ *челове́к ста́рого ~а* om de modă veche; *лю́ди одного́ ~а* oameni de aceeaşi teapă; *хлеб с ~ом* pîine necoaptă.

закалённость, *-и f.* călire, fortificare.

закалённ|ый 1. *p.t.p.* de la *закали́ть.* 2. *adj.* călit, oţelit; *~ая во́ля* voinţă de oţel; *~ судьбо́ю челове́к* om călit de soartă.

зака́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *закали́ть (1)*

зака́ливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *закали́ться (1).* 2. *pas.* de la *зака́ливать.*

закали́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. acuz.* 1. *(ipf. зака́ливать)* a călî. 2. *(ipf. закаля́ть) (fig.)* a călî, a oţeli, a întări; *~ здоро́вье* a se călî

закали́|ться, *-люсь, -ли́шься vb. pf.* 1. *(ipf. зака́ливаться) (pers. 1 şi 2 nefolosite)* a se călî; *сталь ~лась* oţelul s-a călit. 2. *(ipf. закаля́ться) (fig.)* a se oţeli, a se întări; *~ в бо́ях* a se călî în luptă.

зака́лка, *-и f. sg. (fig.)* călire, oţelire, întărire; *боева́я ~* călire în luptă.

зака́лывать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* 1. *ipf.* de la *заколо́ть.* 2. a omorî, a înjunghia, a tăia, a sacrifica (o viţă).

зака́лываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *заколо́ться.* 2. *pas.* de la *зака́лывать.*

закаля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *закали́ть* (2)

закаля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *закали́ться (2).* 2. *pas.* de la *закаля́ть.*

зака́нчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *зако́нчить*

зака́нчиваться, *-ается vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *зако́нчиться.* 2. *pas.* de la *зака́нчивать.*

зака́п|ать, *-аю, -аешь vb. pf.* 1. (a începe) a picura; *дождь зака́пал* a început să picure. 2. *(ipf. зака́пывать) acuz.* a stropi, a pica, a păta *(cu ceva).* 3. *(ipf. зака́пывать) acuz.* a pune picături în ...

зака́пываться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. зака́пываться)* a se stropi, a se păta cu ceva.

закапри́зничать, *-аю, -аешь vb. pf.* (a începe) a face nazuri/mofturi/fasoane, a avea capricii.

зака́пчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *закопти́ть*

зака́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *закопа́ть şi зака́пать (2, 3).*

зака́пываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *закопа́ться*[1] şi *зака́паться.* 2. *pas.* de la *зака́пывать.*

зака́ркать, *-аю, -аешь vb. pf.* (a începe) a croncăni.

зака́рмливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *закорми́ть*

зака́т, *-а m.* 1. apusul/asfinţitul soarelui. 2. *(fig.)* declin, sfîrşit; *на ~е дней* la sfîrşitul vieţii, la bătrîneţe.

закати́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* 1. (a începe) a rostogoli. 2. *(ipf. зака́тывать) acuz.* cu *в + acuz.* a înfăşura, a înveli. 3. *(ipf. зака́тывать) acuz.* a nivela, a netezi. 4. *acuz. (fam.)* a condamna, a da cuiva ani de închisoare.

зака́тистый *adj. (în expr.) ~смех* rîs cu hohote.

закати́ть, *-ачу́, -а́тишь vb. pf. (ipf. зака́тывать) acuz.* a mişca, a împinge *(ceva)* prin rostogolire, a rostogoli ◇ *(pop.) ~ пощёчину* a trage o palmă; *(pop.) ~ исте́рику* a face o criză de nervi; *(pop.) ~ пир* a face un chef mare; *~ глаза́* a-şi da ochii peste cap.

закати́|ться, *-ачу́сь, -а́тишься vb. pf. (ipf. зака́тываться)* 1. a se rostogoli, a se duce de-a dura. 2. *(o со́лнце)* a apune, a asfinţi. 3. *(pop.)* a pleca, a porni, a da buzna la ... 4. a se porni *(pe rîs, pe tuşit, pe plîns); ~ смехом* a izbucni în hohote de rîs.

зака́тка *f.* nivelare, netezire.

зака́тный *adj.* de asfinţit, de apus, de declin; *~ луч* rază de asfinţit de soare.

зака́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *закати́ть (2, 3)* şi *закати́ть.*

зака́тываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *закати́ться.* 2. *pas.* de la *зака́тывать.*

закача́ть[1], *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* 1. (a începe) a clătina, a legăna.

закача́ть[2], *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. зака́чивать) acuz. impers.* a căpăta/a avea ameţeli *(provocate de rău de mare, de avion etc.).*

закача́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf.* (a începe) a se clătina, a se legăna.

зака́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *закача́ть*[2]

зака́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *закоси́ть*

зака́шлять, *-яю, -яешь vb. pf.* (a începe) a tuşi.

зака́шляться, *-яюсь, -яешься vb. pf.* a avea un atac de tuse, a tuşi foarte tare.

зака́яться, *-ка́юсь, -ка́ешься vb. pf. (ipf. зака́иваться)* cu *inf.* a-şi făgădui, a se lega solemn, a lua hotărîrea de a nu mai face ceva, a renunţa pentru totdeauna la ceva.

заква́кать, *-аю, -аешь vb. pf.* (a începe) a orăcăi.

заква́сить, *-а́шу, -а́сишь vb. pf. (ipf. ква́сить* şi *заква́шивать). acuz.* a pune la fermentat/la dospit; a pune la murat/la acrit.

заква́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заква́сить*

заква́ска, *-и f. sg.* **1.** *(действие)* fermentare, dospire. **2.** ferment, plămădeală, drojdie, maia ◇ *(fig.) у него́ хоро́шая ~* e făcut dintr-un aluat bun.

заква́шенный 1. *p.t.p.* de la *заква́сить*. **2.** *adj.* fermentat, dospit; murat, acrit.

закива́ть, *-аю, -аешь vb. pf. instr.* (a începe) a da din cap *(în semn de aprobare)*, a face cuiva semne din cap.

закида́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. заки́дывать) acuz.* cu *instr.* a umple, a astupa, a acoperi aruncînd; *~ цветами́* a acoperi cu flori; *~ песко́м я́му* a astupa o groapă cu nisip ◇ *~ гря́зью* a împroşca cu noroi.

заки́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *закида́ть* şi *заки́нуть*

заки́дываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *заки́нуться*. **2.** *pas.* de la *заки́дывать*.

заки́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. заки́дывать) acuz.* **1.** a arunca; *~ у́дочку* a arunca undiţa. **2.** a ridica; *~ го́лову* a ridica capul; *~ но́гу на́ ногу* a pune picior peste picior ◇ *(fig.) ~ слове́чко* sau *сло́во* a) a arunca o vorbă *(pentru a afla ceva)*; b) a pune o vorbă bună; *(fig.) ~у́дочку* a sonda terenul, a încerca.

заки́ну|ться, *-не́тся vb. pf. (ipf. заки́дываться)* **1.** a fi dat înapoi, a fi aruncat îndărăt; *голова́ ~лась* capul a căzut pe spate. **2.** *(despre un cal)* a sări în lături.

закипа́ть, *-а́ет vb. ipf.* de la *закипе́ть*

закипе́|ть, *-пи́т vb. pf. (ipf. закипа́ть)* **1.** (a începe) a fierbe, a da în fiert, a da în clocot; *вода́ ~ла* apa a început să fiarbă. **2.** *(о человеке)* a se înfierbînta ◇ *(fig.) рабо́та ~ла* munca e în toi.

закиса́ние, *-я n. sg.* înăcrire, acrire.

закиса́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *заки́снуть*

заки́с|нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. закиса́ть)* **1.** a se înăcri; *ме́сто ~ло* aluatul s-a înăcrit. **2.** *(fig.)* a se acri, a se mucegăi.

за́кись, *-и f. (chim.)* protoxid; *~ азо́та* oxid azotos; protoxid de azot; *~ ме́ди* oxid cupros; protoxid de cupru.

закла́д, *-а m.* **1.** *(действие)* amanetare, gajare, dare de gaj. **2.** amanet, gaj, zălog; *в ~* drept gaj, ca amanet; *отда́ть в ~* a amaneta; *взять де́ньги под ~* a împrumuta bani cu amanet. **3.** *(înv.)* prinsoare, rămăşag, pariu; *вы́играть ~* a cîştiga un rămăşag ◇ *би́ться об ~* a face prinsoare.

закла́дка, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* punerea pietrei fundamentale, punerea bazelor unei lucrări; *~ зда́ния* punerea temeliei la o clădire; *~ фунда́мента* turnarea fundaţiei; *~ са́да* plantare a grădinii. **2.** semn de carte.

закладна́я, *-о́й f.* (act de) ipotecă.

закладно́й *adj.* de ipotecă, de gaj.

закла́дчик, *-а m.* cel care amanetează, debitor gajist, ipotecar.

закла́дывание, *-я n. sg.* amanetare, gajare, dare în gaj.

закла́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заложи́ть*

закла́ние, *-я n. sg. (înv. în expr.) на ~* la pieire, la suferinţă; *(iron.) иду́ на ~* sau *как на ~* parcă mă duc la tăiere/la spînzurătoare.

заклева́ть[1], *-люю, -люёшь vb. pf.* (a începe) a muşca din nadă.

заклева́ть[2], *-люю, -люёшь vb. pf. (ipf. заклёвывать) acuz.* **1.** a omorî prin lovituri de cioc. **2.** *acuz. (fig.)* a hărţui, a persecuta, a face zile fripte.

заклёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заклева́ть*[2]

заклёпывать, *-аю, -аешь ipf.* de la *заклепа́ть*

заклёпка, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* lipire. **2.** clei, lipici.

заклейми́ть, *-млю́, -ми́шь vb. pf.* de la *клейми́ть*

заклепа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. заклёпывать) acuz. (tehn.)* a nitui.

заклёпка, *-и f. (tehn.)* **1.** *sg. (действие)* nituire. **2.** nit.

заклёпочн|ый *adj. (tehn.)* de nituit; *~ая мастерска́я* atelier de nituit.

заклёпщик, *-а m. (tehn.)* nituitor.

заклёпывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заклепа́ть*

заклина́ние, *-я n.* **1.** vrăjire, descîntare. **2.** vrajă, descîntec, farmece. **3.** implorare, rugăminte fierbinte

заклина́тель, *-я m.* vrăjitor, fachir.

заклина́ть, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. заклясть)* a vrăji, a descînta. **2.** *(умолять)* a conjura, a ruga stăruitor.

заклини́вать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заклини́ть*

заклини́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. заклини́вать) acuz.* a înţepeni, a fixa cu o pană, a împăna, a cala.

заклокота́ть, *-кочу́, -ко́чешь vb. pf.* (a începe) a fierbe, a clocoti.

заклуби́ться, *-и́тся vb. pf.* (a începe) a se ridica în vîrtej; a se strînge în rotocoale.

заключа́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *v. заключи́ть*. **2.** *(в себе)* a cuprinde, a conţine.

заключа́|ться, *-ается vb. ipf.* **1.** a consta în..., a se reduce la...; *гла́вное ~ется в том, что́бы...* principalul e să... **2.** a se afla, a fi cuprins, a se cuprinde. **3.** a se încheia, a se termina. **4.** *pas.* de la *заключа́ть*.

заключе́ни|е, *-я n.* **1.** *(лишение свободы)* întemniţare, arestare, internare, deţinere, detenţiune, arest, închisoare; *предвари́тельное ~* detenţie preventivă, deţinere preventivă, prevenţie; *пожи́зненное ~* închisoare pe viaţă; *приговори́ть к пяти́ года́м ~я* a condamna la cinci ani închisoare; *быть в ~и* a sta la închisoare. **2.** încheiere, contractare; *~ ми́ра* încheierea păcii. **3.** *(вывод)* încheiere, concluzie, aviz, raport; *~ экспе́рта* raport de expertiză; *дава́ть ~* a da aviz, a referi; *обвини́тельное ~* rechizitor; *прийти́ к ~ю* a ajunge la o concluzie; *выводи́ть ~* a conchide, a deduce. **4.** *(окончание)* sfîrşit, încheiere; *в ~* în încheiere; în concluzie; la sfîrşit. **5.** *(mat.)* corolar.

заключённый 1. *p.t.p.* de la *заключи́ть*. **2.** *adj.* cuprins, conţinut. **3.** *~ый, -ого m.* deţinut.

заключи́тельн|ый *adj.* final, de încheiere, de închidere; definitiv; *~ое сло́во* cuvînt de încheiere; *~ бала́нс* bilanţ de sfîrşit de an, bilanţ de închidere; *~ое заседа́ние* şedinţă de închidere; *~ая сце́на (пье́сы)* scena finală (a unei piese); *~ое коммюнике́* acord final.

заключи́|ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. заключа́ть)* **1.** *acuz.* a închide, a plasa undeva; *~ в ско́бки/в кавы́чки* a pune în paranteze/în ghilimele; *~ под стра́жу* a pune sub pază, a aresta. **2.** a conchide, a deduce, a trage concluzia; *из чего́ ты э́то ~л?* de unde ai mai scos-o şi pe asta? ce te face să crezi asta? **3.** *acuz.* cu *instr. (закончить)* a încheia, a termina, a sfîrşi, a isprăvi; *~ речь привётствиями* a încheia o cuvîntare cu urări. **4.** *acuz.* a contracta, a încheia; *~ догово́р* a încheia un contract/un tratat; *~ мир* a încheia pace; *~ сою́з* a încheia o alianţă; *~ заём* a contracta un împrumut; *~ брак* a contracta o căsătorie; *~ пари́* a face o prinsoare, a paria ◇ *~ в объя́тия* a strînge în braţe.

закля́сть, *-яну́, -янёшь vb. pf.* de la *заклина́ть (1)*.

закля́сться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (înv.)* a promite, a jura.

закля́тие, *-я n. (înv.)* **1.** *(действие)* descîntec, vrăjire. **2.** descîntec. **3.** jurămînt.

закля́тый *adj.* crunt, înrăit, neîmpăcat; *~ враг* duşman de moarte, duşman înverşunat.

заковá|ть, *-кую, -куёшь vb. pf. (ipf. зако́вывать) acuz.* **1.** a fereca, a încătuşa, a pune în lanţuri; *~ в кандалы́* a pune în lanţuri/în fiare; *~ в ла́ты* a îmbrăca în zale. **2.** a potcovi prost (un cal). **3.** *(заморозить)* a îngheţa.

зако́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заковá|ть*

заковыля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (fam.)* a porni schiopătînd/şontîc-şontîc; (a începe) a merge şchiopătînd.

заковы́ристость, *-и f.* lipsă de claritate, complicaţie.

заковы́рист|ый încîlcit, încurcat, dificil, complicat; *~ая зада́ча* problemă complicată/spinoasă, care dă bătaie de cap.

закоди́рованный 1. *p.t.p.* de la *закоди́ровать*. 2. *adj.* cifrat.

закоди́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. (ipf. кодúровать)* a cifra, a codifica.

заколáчивание, *-я n.* batere (în cuie), ţintuire.

заколáчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заколотúть*.

заколдóванный 1. *p.t.p.* de la *заколдовáть*. 2. *adj.* fermecat, vrăjit ◇ *~ круг* cerc vicios.

заколдовáть, *-дýю, -дýешь vb. pf. (ipf. заколдóвывать) acuz.* a vrăji, a fermeca.

заколдóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заколдовáть*

заколебáться, *-лéблюсь, -лéблешься vb. pf.* 1. (a începe) a se clătina, a oscila. 2. *(fig.)* (a începe) a şovăi, a ezita, a oscila.

заколóлка, *-и f.* spelcă, ac de cap.

заколоси́ться, *-лосúтся vb. pf.* a da în spic, a se înspica.

заколоти́ть, *-лочý, -лóтишь vb. pf. (ipf. заколáчивать) acuz.* 1. a bate, a ţintui, a fixa, a bate în cuie, a astupa; *~ дверь* a astupa uşa. 2. a cotonogi, a snopi, a omorî în bătaie.

заколоти́|ться, *-лочýсь, -лóтишься vb. pf.* (a începe) a palpita, a bate; *сéрдце ~лось* inima a început să bată cu putere.

заколóть, *-олю, -óлешь vb. pf.* 1. *pf.* de la *колóть*. 2. *(ipf. закáлывать) acuz.* a fixa, a prinde cu ace. 3. *impers.* a avea junghiuri.

заколыхáться, *-ы́шется vb. pf.* (a începe) a se mişca, a se clătina; a se agita.

закольцевáть, *-цýю, -цýешь vb. pf.* de la *кольцевáть*

зако́н, *-а m.* 1. lege; *~ы природы* legile naturii; *~ сохранéния энéргии* legea conservării energiei; *~ всемúрного тяготéния* legea gravitaţiei universale; *~ исключённого трéтьего* principiul terţiului exclus. 2. lege (juridică); *объявúть кого́-л. вне ~а* a declara pe cineva în afara legii; *чрезвычáйный ~* decret-lege; *драко́новы* sau *драко́новские ~ы* legi draconice; *приня́ть ~* a adopta/a vota o lege; *отмени́ть ~* a abroga o lege; *нару́шить ~ы* a (în)călca legile, a viola/a nesocoti legea; *соблюда́ть ~ы* a îndeplini, a executa/a respecta legile; *по ~у* după lege, conform legii; *и́менем ~а* în numele legii; *в си́лу ~а* în virtutea legii; *охраня́емый ~ом* ocrotit de lege; *свод ~ов* cod; *ко́декс ~ов о труде́* codul muncii. 3. regulă, normă, lege; *~ы правописáния* regulile ortografiei; *~ы нрáвственности* legile moralei ◇ *(înv.) ~ бóжий* religie (ca materie de studiu în şcoală); *~ джýнглей* legea junglei; *~ не пúсан для кого́-л.* legile nu-s pentru el.

зако́нник, *-а m.* 1. jurist. 2. persoană care respectă legile.

зако́нно *adv.* 1. legal, legitim, pe bună dreptate. 2. *pred.* e legal, e legitim.

законорождённый *adj. (înv.)* legitim *(despre copii)*.

зако́нность, *-и f. sg.* legalitate, caracter legitim.

зако́нн|ый *adj.* 1. legal, legitim, conform/potrivit legii; *~ое основáние* temei legal; *~ наслéдник* moştenitor/succesor legal; *~ брак* căsătorie legitimă. 2. *(fig.)* legitim, întemeiat, fondat; *~ упрёк* reproş legitim; *~ые притязáния* pretenţii legitime/fondate; *~ое трéбование* revendicare legitimă.

законовéд, *-а m.* jurist.

законовéдение, *-я n. sg.* ştiinţa juridică, dreptul, jurisprudenţa.

законода́тель, *-я m.* 1. legiuitor, legislator. 2. *(fig.)* arbitru, creator de obiceiuri *sau* mode; *~ мод* arbitru al eleganţei.

законода́тельно *adv.* prin lege, pe cale legislativă.

законода́тельн|ый *adj.* legislativ, legiuitor; *~ о́рган* organ legislativ; *~ое собрáние* adunare legislativă; *закрепúть в ~ом порядке* a consacra pe cale legislativă; *~ая власть* putere legislativă.

законода́тельство, *-а n.* 1. *sg.* legiferare. 2. legislaţie; *трудово́е ~* legislaţia muncii.

закономе́рно *adv.* în mod firesc, potrivit unor legi obiective, regulat.

закономе́рность, *-и f.* legitate, caracter de lege; *объективная ~* legitate obiectivă.

закономе́рн|ый *adj.* legic/firesc; *~ процéсс* proces legic/firesc; *~ое явлéние* fenomen firesc.

законопáтить, *-áчу, -áтишь vb. pf. (ipf. законопáчивать şi конопáтить)* 1. a calăfătui, a astupa cu cîlţi. 2. *(fig.)* a se descotorosi, a îndepărta.

законопáчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *законопáтить*.

законоположéние, *-я n.* legislaţie, lege, prevedere a legii, dispoziţie legală.

законопроéкт, *-а m.* proiect de lege; *внести́ ~* a depune un proiect de lege.

законсерви́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *консерви́ровать*.

законспектúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *конспектúровать*

законспири́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *конспири́ровать*

законтрактовáть, *-тýю, -тýешь vb. pf. (ipf. контрактовáть şi законтрáктовывать) acuz.* a angaja pe cineva prin contract.

законтрактовáться, *-тýюсь, -тýешься vb. pf. (ipf. законтрáктовываться)* a se angaja cu contract.

законтрáктовывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *законтрактовáть*.

законтрáктовываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *законтрактовáться*. 2. *pas.* de la *законтрáктовывать*.

зако́нченность, *-и f. sg.* formă definitivă/închegată; desăvîrşire.

зако́нченный *adj.* 1. întreg, deplin, dus pînă la capăt; închegat. 2. desăvîrşit, perfect, format; *~ худóжник* pictor/artist desăvîrşit. 3. *(peior.)* sadea, patentat, înveterat; *~ негодя́й* un mare ticălos.

зако́нчить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. закáнчивать) acuz.* a termina, a isprăvi, a sfîrşi, a încheia, a desăvîrşi; *~ рабóту* a-şi termina lucrul/treaba.

зако́нчиться, *-чится vb. pf. (ipf. закáнчиваться)* a se termina, a lua sfîrşit, a se sfîrşi, a se isprăvi.

закопáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. закáпывать) acuz.* 1. a îngropa, a băga în pămînt. 2. a astupa, a acoperi cu pămînt.

закопáться[1], *-áюсь, -áешься vb. pf. (ipf. закáпываться)* a se îngropa, a se afunda.

закопáться[2], *-áюсь, -áешься vb. pf.* a zăbovi, a întîrzia.

закопáться[3], *-áюсь, -áешься vb. pf.* (a începe) a scotoci, a scormoni.

закопошúться, *-шýсь, -шúшься vb. pf.* (a începe) a se mişca, a se foi, a mişuna.

закоптéлый *adj.* afumat, înnegrit de fum, acoperit de funingine.

закоптéть, *-úм vb. pf.* de la *коптéть*[1].

закоптúть, *-пчý, -птúшь vb. pf. (ipf. коптúть (2) şi закáпчивать)* 1. a afuma, a termina de afumat. 2. a acoperi cu funingine.

закоптúться, *-пчýсь, -птúшься vb. pf.* 1. a se afuma. 2. a se acoperi cu funingine, a se înnegri de fum.

закоренéлость, *-и f. sg.* înrăire, îndărătnicie, persistenţă în rele.

закоренéлый *adj.* înrăit, înveterat, incorigibil, înrădăcinat; *~ престýпник* criminal înveterat, răufăcător învechit în rele.

закоренéть, *-éю, -éешь vb. pf.* a se înrăi, a se lăsa pradă unei pasiuni/unei proaste deprinderi, a se învechi în rele.

зако́рк|а, -и *f.* 1. *(завитушка)* înfloriturăă; *пóдпись с ~ами* semnătură cu înfloriturăi. 2. *(хитрость, уловка)* tertipuri, şiretlicuri.

закоснéлость, *-и f. sg.* rutină.

закоснéлый *adj.* înveterat, înrăit.

закоснéть, *-éю, -éешь vb. pf.* de la *коснéть*.

закостенéлый *adj.* osificat, împietrit, înţepenit.

закостенéть, *-éю, -éешь vb. pf.* de la *костенéть*

закоýл|ок, *-лка m.* 1. fundătură, stradă lăturalnică/dosnică, ulicioară. 2. ungher, colţişor ascuns/tainic; *знать все ~ки* a cunoaşte toate cotloanele/coturile.

закоченéлый *adj.* îngheţat, amorţit, înţepenit de frig.

закоченéть, *-éю, -éешь vb. pf.* de la *коченéть.*

закрáдываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *закрáсться*

закрáивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *закроúть.*

закрáина, *-ы f.* margine, bordură, muchie.

закрáпа|ть, *-аю, -аешь vb. pf.* **1.** (a începe) a bura, a picura; *дóждик ~л* a început să bureze. **2.** a stropi.

закрáсить, *-áшу, -áсишь vb. pf. (ipf. закрáшивать) acuz.* a acoperi cu vopsea, a vopsi.

закраснéть, *-éю, -éешь vb. pf.* **1.** (a începe) a roşi, a se înroşi. **2.** a se vedea, a se zări (despre obiecte de culoare roşie).

закраснéться, *-éюсь, -éешься vb. pf.* **1.** a apărea, a se arăta, a se zări (despre obiecte de culoare roşie). **2.** a se înroşi, a se rumeni.

закрá|ться, *-адýсь, -адёшься vb. pf. (ipf. закрáдываться)* **1.** a intra/a se apropia pe furiş/pe nesimţite, a se furişa, a se strecura. **2.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite) (fig.)* a pătrunde, a se strecura.

закрáшивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *закрáсить*

закрепúтель, *-я m. (foto)* fixativ, fixator.

закрепúть, *-плю, -пúшь vb. pf. (ipf. закрепля́ть)* **1.** *acuz.* a fixa, a întări; *~ дóску* a fixa o scîndură. **2.** *acuz. (укрепить, упрочить)* a consolida, a asigura, a statornici; *~ побéду* a consolida victoria; *~ успéхи* a consolida succesele. **3.** *за + instr.* a atribui, a repartiza, a afecta, a rezerva, a reţine, a asigura; *~ что-л. за собóй* a-şi rezerva ceva, a reţine ceva. **4.** *acuz. (med.)* a constipa. **5.** *(foto)* a fixa.

закрепúться, *-плюсь, -пúшься vb. (ipf. закрепля́ться)* **1.** a se fixa, a se întări, a fi fixat. **2.** a se fixa, a-şi consolida poziţiile.

закрепле́ние, *-я n. sg.* **1.** fixare, consolidare, întărire; *(fig.) ~ зна́ний* fixarea cunoştinţelor. **2.** rezervare, repartizare, afectare, atribuire. **3.** *(med.)* constipare. **4.** *(foto)* fixare.

закрепля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *закрепúть.*

закрепля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *закрепúться.* **2.** *pas.* de la *закрепля́ть.*

закрепля́ющ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *закрепля́ть.* **2.** *adj. (tehn.)* fixativ; *~ее приспособле́ние* dispozitiv de fixare/de prindere. **3.** *adj. (med.)* constipant; *~ее сре́дство* constipant.

закрепости́ть, *-ощу́, -ости́шь vb. pf. (ipf. закрепоща́ть) acuz.* **1.** a înrobi, a aservi, a şerbi, a înfeuda. **2.** *(fig.)* a subjuga.

закрепоща́ть, *-а́ю, -а́ешь, vb. ipf.* de la *закрепости́ть*

закрепоще́ни|е, *-я n. sg.* **1.** înrobire, aservire. **2.** robie, şerbie, iobăgie.

закрича́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf.* (a începe) a striga, a ţipa, a scoate un strigăt/ un ţipăt; *~ от бóли* a ţipa de durere; *~ на кого́-л.* a se răsti la cineva.

закро́ечный *adj.* de croit, de croială; *~ цех* atelier de croit.

закрои́ть, *-ою, -оúшь vb. pf. (ipf. закра́ивать) acuz.* **1.** a croi. **2.** a rihtui. **3.** a fălţui.

закро́й, *-я m.* **1.** *sg. (де́йствие)* croire, tăiere, rihtuire. **2.** croială, tăietură, model (de haine, de încălţăminte). **3.** falţ (în tîmplărie.)

закро́йн|ый *adj.* de croit; *~ая маши́на* maşină de croit.

закро́йщик, *-а m.* **1.** croitor (specializat în croit), tăietor, cupeur. **2.** rihtuitor.

закро́йщица, *-ы f.* **1.** croitoreasă (specializată în croit) cupieră, tăietoare. **2.** rihtuitoare.

за́кром, *-а; pl. -á m.* hambar, compartiment, despărţitură de/pentru cereale într-un hambar.

закругле́ни|е, *-я n.* **1.** *sg.* rotunjire. **2.** curbă, cotitură; curbură; *на ~и пути́* la cotitura drumului.

закруглённость, *-и f. sg.* rotunjime.

закруглённ|ый **1.** *p.t.p.* de la *закругли́ть.* **2.** *adj.* rotunjit. **3.** *adj. (fig.)* cizelat, curgător, închegat; *~ая фра́за* frază curgătoare.

закругли́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. закругля́ть) acuz.* **1.** a rotunji. **2.** *(fig.)* a cizela, a şlefui; *~ фра́зу* a cizela o frază.

закругли́|ться, *-лю́сь, -ли́шься vb. pf. (ipf. закругля́ться)* **1.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a se rotunji; *ка́мень ~лся* piatra s-a rotunjit. **2.** *(pop.)* a scurta o expunere.

закругля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *закругли́ть.*

закругля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *закругли́ться.* **2.** *pas.* de la *закругля́ть.*

закружи́ть, *-ужу́, -у́жи́шь vb. pf.* **1.** (a începe) a se învîrti. **2.** *acuz.* a ameţi, a învîrti pe cineva pînă la ameţeală; *~ в ва́льсе* a ameţi în vals ◇ *(fig.) ~ го́лову кому́-л.* a suci capul cuiva, a-l zăpăci, a-l ameţi.

закружи́|ться, *-у́жу́сь, -у́жи́шься vb. pf.* **1.** (a începe) a se învîrti, a se roti. **2.** a obosi grozav, a nu mai putea, a cădea de oboseală.

закрут|и́ть, *-учу́, -у́тишь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. закру́чивать)* a suci, a răsuci; *~ ни́тку* a răsuci o aţă; *~ ру́ки за́ спину* a lega mîinile la spate. **2.** *(ipf. закру́чивать)* a înşuruba, a strînge (un şurub); *~ га́йку* a strînge piuliţa; *~ кран* a închide un robinet. **3.** *(ipf. закру́чивать)* a încolăci, a înfăşura. **4.** a ridica în vîrtej. **5.** *(fig. fam.)* a suci capul cuiva, a scoate din minţi, a zăpăci.

закрути́|ться[1], *-учу́сь, -у́тишься vb. pf. (ipf. закру́чиваться)* **1.** a se suci. **2.** a se învolbura, a se încolăci, a se înfăşura.

закрути́ться[2], *-учу́сь, -у́тишься vb. pf.* (a începe) a se învîrti.

закру́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *закрути́ть (1, 2, 3)*

закру́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *закрути́ться.* **2.** *pas.* de la *закру́чивать.*

закручи́ниться, *-нюсь, -нишься vb. pf. (folc.)* a se mîhni, a se întrista, a fi necăjit, a fi amărît.

закрыва́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *закры́ть*

закрыва́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *закры́ться*

закры́ти|е, *-я n. sg. (действие)* închidere, încheiere, suspendare; *вре́мя ~я* ora închiderii.

закры́т|ый **1.** *p.t.p.* de la *закры́ть.* **2.** *adj.* închis; *~ая дверь* uşă închisă; *~ое письмо́* scrisoare închisă; *~ое пла́тье* rochie închisă pînă sus. **3.** *adj.* secret; *~ое заседа́ние* şedinţă închisă; şedinţă restrînsă; *~ое голосова́ние* vot secret; *~ое учéбное заведéние* şcoală cu internat; *~ конкурс* concurs cu un număr limitat de participanţi ◇ *(fig.) при ~ых две́рях* cu uşile închise; *(fig.) с ~ыми глаза́ми* cu ochii închişi, orbeşte; *в ~ом помеще́нии* în sală (în opoziţie cu: în aer liber); *~ое мо́ре* mare interioară.

закры́ть, *-рóю, -рóешь vb. pf. (ipf. закрыва́ть) acuz.* **1.** a închide, a încuia; *~ дверь* a închide uşa; *~ дверь на ключ* a închide uşa cu cheia; *~ зо́нтик* a închide umbrela; *~ во́ду* a închide apa. **2.** a acoperi; *~ лицó ру́кой* a-şi acoperi faţa cu un voal. **3.** a ridica, a suspenda; *~ заседа́ние* a ridica şedinţa; *~ газе́ту* a suspenda un ziar; *~ предприя́тие* a închide o întreprindere ◇ *~ рот кому́-л.* a închide cuiva gura; *(fig.) ~ глаза́ (на что-л.)* a închide ochii, a trece cu vederea; *~ скóбки/кавы́чки* a închide parantezele/ghilimelele; *~ счёт* a închide contul.

закры́|ться, *-рóюсь, -рóешься vb. pf. (ipf. закрыва́ться)* **1.** a se închide; *дверь ~лась* uşa s-a închis. **2.** a se închide, a-şi înceta activitatea; *вы́ставка ~лась* expoziţia s-a închis. **3.** a se acoperi; *~ от дождя́* a se feri/a se acoperi de ploaie; *~ одея́лом* a se acoperi cu plapuma.

закуда́хтать, *-хчу, -хчешь vb. pf.* (a începe) a cotcodăci.

закули́сн|ый *adj.* **1.** *(teatr.)* în/din culise. **2.** *(fig.)* secret, intim, tainic, în culise; *~ые перегово́ры* tratative secrete; *~ая сторона́* dedesubturi.

закупа́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *закупи́ть*

закупи́ть, *-уплю́, -у́пишь vb. pf. (ipf. закупа́ть)* **1.** *acuz.* a cumpăra, a achiziţiona *(de obicei cu ridicata, cu toptanul).* **2.** *acuz.* sau *gen.* a se aproviziona, a-şi face provizii; *~ прови-*

зию a-şi face provizii; ~ *дров* a se aproviziona cu lemne.

закýпк|а, *-и f.* cumpărare, achiziţionare (cu toptanul); ~ *провúзии* cumpărare de provizii; *агéнт по ~ам* agent achizitor.

закýпоривание, *-я n. sg. (действие)* astupare, închidere

закýпоривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *закýпорить.*

закýпориваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *(ipf.* de la *закýпориться)* **2.** *pas.* de la *закýпоривать.*

закýпорить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. закýпоривать) acuz.* **1.** a astupa; ~ *буты́лку* a astupa o sticlă. **2.** *(med.)* a obstrua.

закýпор|иться, *-рится vb. pf. (ipf. закýпориваться)* **1.** a se astupa, a se înfunda, a se închide **2.** *(med.)* a se obstrua, a se astupa.

закýпорка, *-и f.* **1.** *sg.* astupare; *~буты́лок* astuparea sticlelor. **2.** *(med.)* obstruare ◇ ~ *вен* embolie.

закýпочн|ый *adj.* de achiziţionare, de achiziţie, de cumpărare.

закýпщик, *-а m.* achizitor.

закýривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *закурúть (1, 2).*

закýриваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *закурúться.* **2.** *pas.* de la *закýривать.*

закур|úть, *-урю́, -ýришь vb. pf.* **1.** *(ipf. закýривать) acuz.* a aprinde o ţigară/o pipă. **2.** a începe să fumege, a deveni fumător. **3.** *(ipf. закýривать) acuz.* a afuma, a intoxica (cu fum de tutun).

закурúться, *-ýрится vb. pf. (ipf. закýриваться)* **1.** a se aprinde *(despre o ţigară sau o pipă).* **2.** a scoate fum, a fumega.

закусá|ть, *-áю, -áешь vb. pf. acuz. (pop.)* a muşca rău.

закусúть[1], *-ушý, -ýсишь vb. pf. acuz.* a muşca, a strînge în dinţi; *~губý* a-şi muşca buza ◇ ~ *удилá* a) a muşca zăbala; b) *(fig.)* a-şi da frîu liber, a o lua razna; *(fig.)* ~ *язы́к* a tăcea, a nu mai scoate o vorbă.

закусúть[2], *-ушý, -ýсишь vb. pf. (ipf. закýсывать)* **1.** *gen.* sau *instr.* a lua ceva în gură, a îmbuca ceva; *~ на скóрую рýку* a mînca ceva la repezeală **2.** *acuz.* cu *instr.* a mînca ceva după băutură/după luarea unui medicament.

закýс|ка, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* gustare; *на ~ку* ca gustare. **2.** gustare, aperitiv, mezelic; *холóдные ~ки* gustare rece; *лёгкая ~* gustare frugală ◇ *на ~ку* după toate acestea, ca încheiere.

закýсочная, *-ой f.* bodegă, bufet.

закýсочный *adj.* de gustare, de aperitive.

закýсывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *закусúть*[2]

закýт, *-а m. (reg.)* **1.** coteţ. **2.** cămară.

закýтать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. закýтывать) acuz.* a înveli, a înfăşura, a înfofoli, a îmbrobodi; ~ *шéю шáрфом* a-şi înfăşura gîtul cu un fular.

закýтаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. закýтываться)* a se înveli, a se înfăşura, a se înfofoli, a se îmbrobodi.

закýтывать(ся), *-аю(сь) -аешь(ся) vb. ipf.* de la *закýтать(ся)*

зал *-а m.* sală; *зри́тельный ~* sală de spectacole; *гимнасти́ческий ~* sală de gimnastică; *áктовый ~* sală de festivităţi; *~ ожидáния* sală de aşteptare; *~ заседáний* sală de şedinţe; *чита́льный ~* sală de lectură.

залáдить, *-áжу, -áдишь vb. pf.* **1.** *acuz.* a o ţine una şi bună, a o ţine întruna. **2.** cu *inf.* a se deprinde, a se învăţa, a-şi face un obicei.

залáмывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заломúть*

заласкáть, *-áю, -áешь vb. pf. acuz.* a dezmierda prea mult; a obosi/a copleşi cu dezmierdările.

залатáть, *-áю, -áешь vb. pf.* de la *латáть*

залáять, *-лáю, -лáешь vb. pf.* (a începe) a lătra.

залгáться, *-лгýсь, -лжёшься vb. pf.* a îndruga la minciuni, a deveni mincinos.

залегáние, *-я n. sg. (geol.)* **1.** stratificare, strat. **2.** zăcămînt. **3.** aşezare, poziţie *(a zăcămîntului).*

залегáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *залéчь*

заледенéл|ый *adj.* **1.** acoperit de gheaţă; ~ *тротуáр* trotuar acoperit de gheaţă. **2.** rece ca gheaţa; *~ые рýки* mîini reci ca gheaţa.

заледенéть, *-éю, -éешь vb. pf.* de la *леденéть.*

залежáл|ый *adj.* stătut, învechit, alterat; demodat; ~ *товáр* marfă învechită, care n-are căutare.

залеж|áться, *-жýсь, -жúшься vb. pf. (ipf. залёживаться)* **1.** a sta prea mult culcat, a trîndăvi; ~ *в постéли* a trîndăvi, a sta prea mult culcat în pat. **2.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a se învechi, a se altera stînd prea mult.

залёживаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *залежáться*

зáлежн|ый *adj.* **1.** de zăcămînt; ~ *ýголь* cărbune în zăcămînt. **2.** de ţelină, ţelinos, de pîrloagă; *~ые зéмли* terenuri/pămînturi înţelenite, pîrloage, ţelină.

зáлеж|ь, *-и f.* **1.** *(geol.)* zăcămînt; *~ желéзной руды* zăcămînt de minereu de fier, bazin. **2.** *sg. (agr.)* ţelină, pîrloagă. **3.** *pl.* grămezi; *снегóвые ~и* troiene de zăpadă. **4.** marfă necăutată.

залезáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *залéзть*

залéз|ть, *-зу, -зешь vb. pf. (ipf. залезáть)* **1.** *на* + *acuz. (взобраться)* a se căţăra; *~на кры́шу* a se căţăra pe acoperiş. **2.** *в, за, под* + *acuz. (влезть)* a pătrunde, a se strecura, a intra; *(fig.)* ~ *в дýшу* a se băga în sufletul cuiva. **3.** *(надеть на себя)* a-şi pune; ~ *в халáт* a-şi pune halatul ◇ ~ *в долги́* a se îngloda în datorii.

заленúться, *-ленюсь, -лéнишься vb. pf.* **1.** a se lenevi, a chiuli. **2.** a deveni leneş.

залепетáть, *-печý, -пéчешь vb. pf. acuz.* (a începe) a gîngui, a bîigui, a îngăima.

залепúть, *-леплю́, -лéпишь vb. pf. (ipf. залепля́ть)* **1.** *acuz.* cu *instr.* a lipi, a astupa prin lipire; ~ *дырý глúной* a astupa o gaură cu lut. **2.** *dat.* cu *acuz. (pop.)* a trage, a arde (o palmă, o lovitură); ~ *пощёчину* a trage/a lipi o palmă.

залепля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *залепúть*

залетáть[1], *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *залетéть*

залетáть[2], *-áю, -áешь vb. pf.* a începe a zbura.

залет|éть, *-лечý, -летúшь vb. pf. (ipf. залетáть)* **1.** a ajunge undeva zburînd; *самолёт ~ел за поля́рный круг* avionul a ajuns dincolo de cercul polar. **2.** a ateriza în treacăt. **3.** a intra/ a pătrunde în zbor; *в окóшко ~éла пти́ца* pe fereastră a intrat o pasăre.

залётн|ый *adj.* în trecere, în zbor; *~ая пти́ца* pasăre călătoare (în trecere).

залéчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *залечúть*

залéчиваться, *-ается vb. ipf.* de la *залечúться*

залечúть, *-ечý, -éчишь vb. pf. (ipf. залéчивать) acuz.* **1.** a vindeca, a tămădui; ~ *рáну* a vindeca o rană. **2.** a slei, a istovi *(printr-un tratament nepotrivit).*

залеч|úться, *-éчится vb. pf. (ipf. залéчиваться)* **1.** a se vindeca, a se cicatriza. **2.** a se istovi de atîta tratament.

зал|éчь, *-ля́гу, -ля́жешь vb. pf. (ipf. залегáть)* **1.** a se culca (pentru mult timp), a se aşterne pe dormit. **2.** a se instala într-un loc ascuns, a se ascunde, a se piti. **3.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a se afla stratificat; *рудá ~егла́ на глубúне двух мéтров* minereul se găseşte la o adîncime de doi metri. **4.** *(fig.)* a se întîpări, a se grava. **5.** *(o морщинах)* a brăzda.

зали́в, *-а m.* golf.

заливáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *залúть* ◇ *(pop.) не заливáй!* mai lasă minciunile!

заливáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *залúться*[1,2] **2.** *pas.* de la *заливáть.*

залúвка, *-и f. sg.* turnare; vulcanizare; ~ *асфáльтом* turnarea asfaltului; ~ *рези́новых изделúй* vulcanizarea articolelor de cauciuc.

заливно́е, *-óго n.* piftie, aspic; ~ *из ры́бы* peşte în aspic.

заливно́й *adj.* **1.** inundabil; ~ *луг* luncă inundabilă. **2.** în aspic, în gelatină; de piftie.

залúвщик, *-а m. (met.)* turnător.

зализáть, *-ижý, -úжешь vb. pf. (ipf. залúзывать) acuz.* **1.** a linge, a curăţi prin lingere. **2.** a-şi netezi părul.

залúзывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *зализáть*

зали́|ть, *-лью́, -льёшь vb. pf. (ipf. залива́ть) acuz.* **1.** a inunda, a acoperi; *река́ ~ла́ луга́* rîul a inundat păşunile; *(fig.) толпа́ ~ла пло́щадь* mulţimea a inundat piaţa. **2.** *(облить)* a vărsa, a uda, a murdări; *~ скатерть черни́лами* a vărsa cerneală pe faţa de masă. **3.** *(затушить)* a stinge; *~ ого́нь* a stinge focul. **4.** a turna, a vulcaniza; *~ свинцо́м* a turna plumb; *~ асфа́льтом* a asfalta; *~ гало́ши* a vulcaniza galoşii. **5.** *(налить)* a turna, a umple ◇ *~ го́ре вино́м* a-şi îneca necazul în vin; *(glumeţ) ~ за га́лстук* a turna pe gît, a da pe gît *(băuturi alcoolice).*

зали́ться[1], *-льётся vb. pf. (ipf. залива́ться*[1]*)* **1.** a se prelinge, a pătrunde, a se scurge. **2.** *(облиться)* a se păta. **3.** a fi inundat.

зали́ться[2], *-льюсь, -льёшься vb. pf. (ipf. залива́ться)* a izbucni (în hohote de rîs, de plîns); a se pune (pe rîs, pe plîns, etc.); *~ сме́хом* a izbucni în rîs; *~ ла́ем* a începe să latre.

залихва́тский *adj.* semeţ, îndrăzneţ, voinicesc; *~ вид* înfăţişare semeaţă.

зало́г[1], *-а m.* **1.** *(действие)* gajare, amanetare, constituire de gaj, zălogire; *~ иму́щества* gajarea averii/a bunurilor. **2.** gaj, zălog, amanet, ipotecă, cauţiune; *отда́ть в ~* a amaneta, a ipoteca; *оста́вить в ~* a lăsa amanet; *вы́купить из ~а* a scoate, a răscumpăra lucrurile date în gaj; *освободи́ть под ~* a elibera pe cauţiune. **3.** *(fig.)* chezăşie, garanţie, dovadă; *в э́том ~ успе́ха* în aceasta constă chezăşia succesului; *~ ми́ра* chezăşia păcii; *в ~ чего́-л.* drept chezăşie.

зало́г[2], *-а m. (gram.)* diateză; *действи́тельный ~* diateză activă; *страда́тельный ~* diateză pasivă.

зало́гов|ый[1] *adj.* de gaj; de amanet, ipotecar; *~ое свиде́тельство; ~ акт* act de gaj; *~ кредито́р* creditor gagist.

зало́гов|ый[2] *adj. (gram.)* de diateză; *~ые разли́чия в глаго́ле* deosebirile de diateză la verb.

залогода́тель, *-я m. (jur.)* debitor (gagist, ipotecar).

залогодержа́тель, *-я m. (jur.)* creditor gagist.

заложе́ни|е, *-я n. (geol.)* situare în adîncime; *ша́хта глубо́кого ~я* mină de mare adîncime.

зал|о́женн|ый I. *p.t.p.* de la *заложи́ть.* **II.** *adj.* **1.** ipotecat, gajat, amanetat. **2.** înfundat; *у́ши ~о́жены* urechile sînt înfundate.

залож|и́ть, *-ожу́, -о́жишь vb. pf. (ipf. зака́дывать) acuz.* **1.** a pune, a băga; *~ ру́ки за́ спину* a pune mîinile la spate. **2.** *(положить не на место)* a rătăci; *~ куда́-то кни́гу* a rătăci pe undeva o carte. **3.** a încărca; *~ стол кни́гами* a încărca masa cu cărţi. **4.** a astupa, a acoperi; *~ ще́ль ще́бнем* a astupa crăpătura cu pietriş. **5.** a pune la păstrare, a stoca. **6.** a amaneta, a gaja, a da în gaj, a zălogi, a ipoteca. **7.** a fonda, a pune temelia; a sădi; *~ па́мятник* a pune temelia unui monument; *(fig.) ~ до́брые нача́ла* a sădi principii sănătoase. **8.** a înhăma; *~ тро́йку* a înhăma la troică. **9.** a pune semn; *~ ну́жное ме́сто в кни́ге* a pune semnul de carte în locul dorit. **10.** *impers.* a fi înfundat; *~ило нос* mi-e nasul înfundat ◇ *~ скла́дки* a face pliuri, a face cute.

зало́жник, *-а m.* ostatic.

зало́м, *-а m. (tehn.)* agest.

заломи́ть[1], *-омлю́, -о́мишь vb. pf. (ipf. зала́мывать) acuz.* a cere/ a pretinde un preţ exorbitant/exagerat ◇ *~ ша́пку* a-şi pune căciula pe o ureche; *~ ру́ки* a-şi frînge mîinile.

заломи́ть[2], *-млю́, -о́мишь vb. pf.* a începe a durea.

залосни́ться, *-и́тся vb. pf.* a se lustrui, a prinde lustru/luciu, a fi pătat cu grăsime, a străluci de grăsime/de transpiraţie.

залп, *-а m.* **1.** *(mil.)* salvă; *дать ~* a trage o salvă; *стреля́ть ~ами* a trage salve; *артиллери́йский/пу́шечный ~* salvă de artilerie/de tun.

за́лпом *adv.* **1.** *(mil.)* în salve; *ого́нь ~* foc în salve. **2.** *(fig.)* dintr-o dată, pe nerăsuflate; *вы́пить ~ стака́н вина́* a bea pe nerăsuflate, a da duşcă un pahar de vin; *произнести́ ~* a spune dintr-o dată.

залучи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. залуча́ть) acuz.* a atrage, a ademeni, a momi.

зальди́на, *-ы f.* început de chelie (deasupra frunţii).

залюбова́ться, *-бу́юсь, -бу́ешься vb. pf. instr.* a admira, a nu se mai sătura privind, a nu-şi putea lua ochii.

зам, *-а m. = замести́тель* locţiitor, supleant, adjunct, vice-; *замдире́ктора* director adjunct.

замА́зать, *-а́жу, -а́жешь vb. pf. (ipf. замА́зывать) acuz.* **1.** a vopsi, a acoperi cu vopsea; *~ на́дпись кра́ской* a acoperi inscripţia cu vopsea. **2.** a lipi, a chitui; *~ о́кна на́ зиму* a chitui geamurile pentru iarnă. **3.** *(запачкать)* a murdări, a păta; *~ пальто́ извёсткой* a murdări paltonul cu var. **4.** *(fig.)* a muşamaliza, a cocoloşi, a trece sub tăcere; *~ недоста́тки в рабо́те* a muşamaliza/a cocolişi lipsurile în muncă ◇ *~ глаза́ кому́-л.* a lega la ochi; *~ рот* a închide gura cuiva.

замА́заться, *-а́жусь, -а́жешься vb. pf. (ipf. замА́зываться)* a se murdări, a se mînji, a se umple de ceva.

замА́зка, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* chituire. **2.** chit.

замА́зывание, *-я n. sg.* **1.** chituire, lipire cu chit. **2.** *(fig.)* muşamalizare, cocoloşire.

замА́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *замА́зать.*

замА́зываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *замА́заться.* **2.** *pas.* de la *замА́зывать.*

замА́лчивание, *-я n. sg.* trecere sub tăcere, muşamalizare, cocoloşire, nedenunţare.

замА́лчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *замолча́ть*[2]

замА́нивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *замани́ть*

заманИ́ть, *-анЮ́, -а́нишь vb. pf. (ipf. замА́нивать) acuz.* a ademeni, a momi, a atrage ◇ *калачо́м не замА́нишь* cu nici un preţ nu-l poţi ademeni; *~ в ло́вушку* a atrage în cursă.

замА́нчиво *adv.* în chip atrăgător, seducător, ademenitor.

замА́нчивость, *-и f. sg.* caracter ademenitor/ispititor, farmec.

замА́нчив|ый *adj.* ademenitor, atrăgător, seducător, ispititor; *~ое предложе́ние* propunere ispititoare.

замара́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf мара́ть) acuz.* a murdări, a mînji.

замара́шка, *-и m.* şi *f.* zoios, zoioasă, murdărici.

замарино́вать, *-ну́ю, -ну́ешь vb. pf. (ipf. марино́вать) acuz.* **1.** a marina, a mura, a conserva. **2.** *(fig.)* a nu da curs, a tărăgăna; a amîna ◇ *~ фо́нды* a îngheţa fondurile băneşti.

замаскиро́ванный 1. *p.t.p.* de la *замаскирова́ть.* **2.** *adj. (fig.)* camuflat.

замаскирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf.* de la *маскирова́ть*

замаскирова́ться, *-ру́юсь, -ру́ешься vb. pf.* de la *маскирова́ться*

замА́сливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *замА́слить*

замА́слить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. замА́сливать) acuz.* a păta/a îmbiba cu grăsime.

замА́сл|иться, *-люсь, -лишься vb. pf. (ipf. замА́сливаться)* **1.** a se murdări cu grăsime. **2.** a deveni unsuros, a fi soios. **3.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite) (fig.)* a luci.

заматрици́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. (tipogr.)* a matriţa.

замА́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* a înfăşura, a bobina.

замА́тываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *замота́ться.* **2.** *pas.* de la *замА́тывать.*

замах|А́ть, *-машу́, -ма́шешь vb. pf.* (a începe) a mişca, a agita, a flutura, a da din ...; *~ рукА́ми* a da din mîini.

замА́хиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *замахну́ться*

замахну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. замА́хиваться)* a ridica mîna pentru a arunca ceva, a-şi face vînt pentru a lovi.

замА́чивание, *-я n.* macerare, muiere.

замА́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *замочи́ть*

замА́ш|к|а, *-и f. (peior.)* apucătură, năravuri, obicei; *ба́рские ~и* apucături boiereşti; *гру́бые ~и* apucături grosolane.

замА́яться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (pop.)* a obosi, a se extenua, a se istovi, a se epuiza.

замА́ять, *-аю, -аешь vb. pf.* (a începe) a luci, a licări, a scînteia.

замедле́ни|е, *-я n.* încetinire, tărăgănare, întîrziere; *без ~я* fără întîrziere, neîntîrziat, imediat, numaidecît.

заме́дленно *adv.* tărăgănat, încetinit, în ritm încetinit.

заме́дленн|ый 1. *p.t.p.* de la *заме́длить*. **2.** *adj.* încetinit; *~ое бие́ние се́рдца* pulsaţia încetinită a inimii; *бо́мба ~ого де́йствия* bombă cu efect întîrziat.

замедли́тель, *-я m. (foto)* încetinitor.

заме́длить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. замедля́ть)* **1.** *acuz.* a încetini, a micşora/ a reduce viteza; *~ ход* a micşora viteza; *~ шаги́* a încetini pasul. **2.** *instr.* sau cu *inf.* a zăbovi, a tărăgăna, a întîrzia. **3.** *(cu negaţie)* a nu întîrzia să ...

заме́дл|иться, *-лится vb. pf. (ipf. замедля́ться)* a se încetini, a-şi micşora viteza.

замедля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *заме́длить*.

замедля́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *заме́длиться*. **2.** *pas.* de la *замедля́ть*.

замелька́ть, *-а́ет vb. pf.* **1.** (a începe) a licări, a apărea din depărtare. **2.** a se perinda, a trece prin faţa ochilor.

заме́н|а, *-ы f.* **1.** înlocuire, substituire, compensare. **2.** schimb, înlocuitor, echivalent; *найти́ себе́ ~у* a-şi găsi înlocuitor; *служи́ть ~ой* a servi drept echivalent.

заменя́емый *adj.* lesne de înlocuit, înlocuibil.

заменя́тель, *-я m.* substituent, surogat, înlocuitor; echivalent; *~ ко́жи* imitaţie de piele.

заменя́ть, *-еня́ю, -еня́ешь vb. pf. (ipf. заменя́ть)* **1.** *instr.* a înlocui, a schimba, a substitui; *(jur.)* a comuta; *~ мета́лл де́ревом* a înlocui metalul prin lemn. **2.** *acuz.* a ţine loc, a suplini.

заменя́емость, *-и f. (tehn.)* înlocuire, substituire.

заменя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *замени́ть*

заме́р, *-а m.* măsurare; *~ давле́ния га́за* măsurarea presiunii unui gaz.

замере́ть, *-мру́, -мрёшь vb. pf. (ipf. замира́ть)* **1.** a încremeni, a înlemni, a sta în loc, a se opri; *~ от стра́ха* a încremeni de spaimă. **2.** *(fig.)* a înceta treptat; a se stinge încet, a amuţi *(despre sunete)*; *движе́ние за́мерло* mişcarea a încetat

замерза́ни|е, *-я n. sg.* îngheţare, îngheţ, degerare; *(fiz.)* *то́чка ~я* punct de congelare ◇ *(fig.)* *на то́чке ~я* la un punct mort.

замерза́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* a îngheţa, a degera.

замёрзлый *adj. (pop.)* îngheţat, degerat.

замёрзнуть, *-ну, -нешь vb. pf.* de la *мёрзнуть*.

за́мертво *adv.* fără cunoştinţă, în nesimţire; *упа́сть ~* a cădea în nesimţire.

заме́с, *-а m.* frămîntare, amestecare.

замеси́ть, *-ешу́, -е́сишь vb. pf. (ipf. заме́шивать) acuz.* a frămînta, a amesteca; *~ те́сто* a frămînta aluatul.

заме|сти́, *-мету́, -метёшь vb. pf. (ipf. замета́ть) acuz.* **1.** a mătura; *~ сор в у́гол* a strînge gunoiul într-un colţ. **2.** a acoperi (cu nisip, zăpadă etc.); *вы́года ~ла́ все тропи́нки* viforul a troienit toate cărările ◇ *(fig.)* *~ следы́* a şterge orice urmă.

замести́тел|ь, *-я m.* înlocuitor, locţiitor, suplinitor, supleant, substitut, adjunct; *~ мини́стра* ministru adjunct, locţiitor de ministru; *~ председа́теля Сове́та мини́стров* vicepreşedinte al Consiliului de Miniştri; *пе́рвый ~ мини́стра иностра́нных дел* prim locţiitor al ministrului Afacerilor Externe; *~ дире́ктора* director adjunct, subdirector; *~ нота́риуса* substitut de notar; *быть ~ем* a fi adjunct/ locţiitor.

замести́тельство, *-а n. sg.* interimat, suplinire, înlocuire, girare.

замести́ть, *-ещу́, -ести́шь vb. pf. (ipf. замеща́ть)* **1.** *acuz.* a înlocui, a substitui, a suplini, a ţine locul. **2.** *acuz.* cu *instr.* a numi pe cineva într-un loc vacant.

замета́ть[1], *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. замётывать) acuz.* a însăila.

замета́ть[2], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *замести́*

замета́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf.* (a începe) a se agita, a se zvîrcoli.

заме́т|ить, *-ме́чу, -ме́тишь vb. pf. (ipf. замеча́ть)* **1.** *acuz.* şi fără *compl.* *(приметить, подметить)* a băga de seamă, a observa, a remarca; *~ в отдале́нии по́езд* a zări trenul în depărtare; *~ чьё-л. отсу́тствие* a observa lipsa cuiva; *~ оши́бку* a observa o greşeală. **2.** *acuz. (отметить, запомнить)* a reţine, a ţine minte; a nota; *~ у́лицу* a-şi nota strada; *~ себе́ что-л.* a-şi însemna ceva. **3.** *(сделать замечание)* a remarca, a observa; a face o remarcă. **4.** *(пометить)* a nota, a pune semn ◇ *дать ~* a da de înţeles.

заме́тк|а, *-и f.* **1.** *(запись)* notă, notiţă, însemnare; *библиографи́ческая ~* notă bibliografică; *~и на поля́х кни́ги* note marginale; *путева́я ~и* note de drum, însemnări de călătorie; *де́лать ~и* a lua note. **2.** semn. **3.** notă (de ziar) ◇ *взять на ~у что-л./кого́-л.* a lua notă de ceva; a nota pe cineva.

заме́тно 1. *adv.* vizibil, vădit, simţitor; *~ похуде́ть* a slăbi vizibil. **2.** *pred. impers.* se vede, se pare; *бы́ло ~, что ...* se vedea că ... .

заме́тн|ый *adj.* **1.** *(видимый)* vizibil, vădit, învederat; simţitor; *~ая ра́зница* diferenţă simţitoare; *~ прогре́сс* progres simţitor/vădit; *~ые успе́хи* succese însemnate. **2.** *(видный, известный)* remarcabil, eminent, deosebit, de vază; *~ челове́к* personaj remarcabil, om de vază.

замётывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *замета́ть*[1]

заме́шивание, *-я n. (constr.)* frămîntare.

замеча́|ние, *-я n.* **1.** observaţie, remarcă; *сде́лать не́сколько ~ий* a face cîteva observaţii. **2.** *(выговор)* mustrare, dojană; *стро́гое ~* mustrare severă ◇ *(inv.)* *быть на ~ии* a fi prost notat/calificat.

замеча́тельно 1. *adv.* remarcabil, minunat, de minune, admirabil, excelent. **2.** *pred. impers.* e minunat; e de remarcat, trebuie remarcat; *~, что ...* trebuie remarcat că ... ◇ *э́то ~* asta e minunat; *~, не́чего сказа́ть!* bravo, nimic de zis!

замеча́тельн|ый *adj.* **1.** remarcabil, admirabil, minunat, superb; *~ые слова́* cuvinte minunate. **2.** *(примечательный)* remarcabil.

замеча́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *заме́тить*

замечта́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf.* a se cufunda în visuri, a sta visător.

заме́шанн|ый 1. *p.t.p.* de la *замеша́ть*. **2.** *adj.* amestecat, implicat; *быть ~ым во что-л.* a fi amestecat/implicat în ceva.

замеша́тельство, *-а n. sg.* confuzie, zăpăceală, derută; încurcătură; *внести́ ~ в ряды́ проти́вника* a semăna confuzie în rîndurile inamicului; *привести́ в ~* a zăpăci, a pune în încurcătură.

замеша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. заме́шивать) acuz.* a implica, a amesteca, a băga.

замеша́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. заме́шиваться)* **1.** a fi implicat/ amestecat; *~ в неприя́тную исто́рию* a fi implicat într-o chestiune neplăcută. **2.** a se amesteca, a se pierde; *~ в толпе́* a se amesteca în mulţime.

заме́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *замеси́ть* şi *замеша́ть*

заме́шиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *замеша́ться*. **2.** *pas.* de la *заме́шивать*.

заме́шкаться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a întîrzia, a zăbovi, a sta prea mult.

замеща́ть, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. замести́ть) acuz.* **1.** a înlocui, a substitui, a ţine locul, a suplini; *(jur.)* a subroga; *~ дире́ктора* a ţine locul directorului. **2.** a completa un loc; *~ вака́нсии* a completa locurile vacante.

замеще́н|ие, *-я n. sg.* **1.** înlocuire, suplinire; *(jur.)* subrogare. **2.** *(chim.)* substituire; *реа́кция ~ия* reacţie de substituire.

замига́ть, *-аю, -аешь vb. pf.* (a începe) a clipi, a licări, a miji.

замина́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *замя́ть*

замини́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *мини́ровать*

замо́нк|а, *-и f. (задержка)* întrerupere, oprire, pauză; *вре́менная ~* întrerupere de scurt timp; *говори́ть без ~и* a vorbi curgător.

замира́|ние, *-я n. sg.* oprire, încetinire, încetare, stingere treptată; *~ жи́зни* încetinirea ritmului de viaţă ◇ *с ~ем се́рдца* cu strîngere de inimă.

замира́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *замере́ть.*

замире́ние, *-я n. (înv.)* **1.** împăcare. **2.** *(pop.)* pace.

за́мкнуто *adv.* retras, reţinut; *жить* ~ a trăi retras.

за́мкнутость, *-и f. sg.* **1.** caracter închis/rezervat, reţinere. **2.** spirit îngust, închistare; *цеховáя* ~ spirit îngust de breaslă.

за́мкнут|ый 1. *p.t.p.* de la *замкну́ть.* **2.** *adj.* închis, izolat; ~ *кружóк* cerc închis; *~ая средá* mediu izolat. **3.** *adj.* necomunicativ, retras, nesociabil, rezervat; ~ *хáрактер* caracter necomunicativ ◇ *(mat.) ~ая лúния* curbă închisă, linie frîntă/închisă.

замкну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. замыкáть) acuz.* **1.** a încuia; ~ *замóк* a încuia un lacăt; ~ *дверь* a încuia o uşă. **2.** a închide; ~ *круг* a închide un cerc.

замкн|у́ться, *-нýсь, -нёшься vb. pf. (pf. замыкáться)* **1.** a se încuia; *замóк ~ýлся* lacătul s-a închis. **2.** a se închide; *(el.) цепь ~ýлась* circuitul s-a închis. **3.** *в* + *acuz.* sau *в* + *prepl. (fig.)* a se închide în sine, a se izola; ~ *в себé* a se închide în sine.

за́мковый *adj.* de castel.

замко́вый *adj.* de lacăt, de broască.

замоги́льный *adj. (în expr.)* ~ *гóлос* voce sinistră.

за́м|ок, *-мка m.* castel, cetate ◇ *стрóить воздýшные ~ки* a clădi castele în Spania.

зам|о́к, *-мкá m.* **1.** lacăt, încuietoare; *вися́чий* ~ lacăt; *врезно́й* ~ broască; *запере́ть на* ~ a încuia cu lacătul; *держáть под ~кóм* a ţine sub cheie. **2.** închizător *(la arme cu foc).* **3.** *(tehn.)* îmbinare, mod de încheiere la piesele de lemn. **4.** *(arhit.)* cheia bolţii ◇ *за семью́ ~кáми* încuiat cu şapte lacăte; *(pop.)* ~ *поцеловáть* a găsi uşa încuiată.

замóлвить, *-влю, -вишь vb. pf. (în expr.)* ~ *слóво|словéчко (у когó-л.* sau *пéред кем за когó-л, что-л.)* a interveni pentru cineva (pe lîngă cineva), a pune o vorbă bună.

замолкáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *замóлкнуть*

замóлк|нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. замолкáть)* **1.** a tăcea, a amuţi. **2.** a înceta, a se opri; *звýки ~ли* sunetele s-au stins; *расскáзчик замóлк* povestitorul a tăcut.

замолч|áть[1], *-чý, -чúшь vb. pf.* **1.** a tăcea, a nu mai vorbi. **2.** a înceta de a mai funcţiona; a nu se mai auzi; a fi redus la tăcere.

замолчáть[2], *-чý, -чúшь vb. pf. (ipf. замáлчивать) acuz.* a trece sub tăcere.

замора́живание, *-я n. sg.* congelare, îngheţare ◇ ~ *зáработной плáты* îngheţarea salariilor; ~ *средств* blocarea fondurilor.

замора́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заморóзить*

заморгáть, *-áю, -áешь vb. pf.* (a începe) a clipi.

заморённый 1. *p.t.p.* de la *заморúть.* **2.** *adj.* istovit, sleit, extenuat.

заморúть[1], *-рю́, -рúшь vb. pf. (ipf. морúть[1]).* **1.** *(до смерти)* a chinui pînă la moarte, a prăpădi; ~ *гóлодом* a face să moară de foame. **2.** *(измучúть)* a slei, a extenua, a istovi ◇ ~ *червячкá* a lua o gustare, a-şi astîmpăra foamea.

заморúть[2], *-рю́, -рúшь vb. pf.* de la *морúть[2].*

заморóженный 1. *p.t.p.* de la *заморóзить* **2.** *adj.* congelat.

заморóзить, *-óжу, -óзишь vb. pf. (ipf. замора́живать) acuz.* **1.** a îngheţa, a congela; ~ *рыбу* a congela peşte. **2.** a răci (tare); ~ *винó* a răci bine vinul; ~ *шампáнское* a frapa şampania ◇ *(fig.)* ~ *зарплáту* a îngheţa salariile; *(fig.)* ~ *кредúт* a îngheţa un credit; ~ *срéдства* a îngheţa/a bloca fondurile.

зáморозки, *-ков pl.* îngheţ uşor *(de toamnă sau de primăvară).*

замóрск|ий *adj. (înv.)* **1.** de peste mări; din străinătate; *~ие товáры* mărfuri străine; *~ие гóсти* oaspeţi de peste mări. **2.** exterior *(despre comerţ); ~ая торгóвля* comerţ exterior.

замóрыш, *-а m.* om pipernicit/prăpădit/pirpiriu.

замости́ть, *-ощý, -остúшь vb. pf. (ipf. мости́ть) acuz.* a pava, a pietrui.

замота́|ть[1], *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. замáтывать)* **1.** *(навертеть)* a înfăşura, a înfăşura. **3.** *acuz.* a istovi, a extenua. **4.** *acuz. (pop.)* a înşela; a dosi; a şterpeli.

замота́ть[2], *-áю, -áешь vb. pf.* (a începe) a clătina, (a începe) a da din ...; ~ *головóй* (a începe) a da din cap.

замот|áться[1], *-áюсь, -áешься vb. pf. (ipf. замáтываться)* **1.** a se înfăşura; a se încolăci. **2.** a se înfăşura, a se îmbrobodi. **3.** *(pop.)* a se speti, a se istovi *(de muncă, de griji); я совсéм ~áлся* m-am istovit de tot.

замота́ться[2], *-áюсь, -áешься vb. pf.* (a începe) a se clătina, (a începe) a oscila.

замочúть, *-очý, -óчишь vb. pf. (ipf. замáчивать) acuz.* **1.** a uda, a înmuia. **2.** a pune la topit, a topi; ~ *коноплю́* a pune la topit cînepa; ~ *бельё* a muia rufele.

замóчка, *-и f. sg. (действие)* topire, punere la topit; ~ *льна* topirea inului.

замóчн|ый *adj.* de broască, de lacăt; *~ая скважúна* gaura cheii.

замощéние, *-я n. sg.* pavare.

замполи́т, *-а m.* = *замести́тель командúра по полúтической чáсти* locţiitor politic.

за́муж *adv. (în expr.) идтú|пойтú выходúть|вы́йти* ~ a se mărita; *отдáть|выдать* ~ a mărita.

за́мужем *adv.* fiind măritată; *быть* ~ a fi măritată.

заму́жество, *-а n.* măritiş, căsătorie, căsnicie.

заму́жняя *adj.* măritată; ~ *жéнщина* femeie măritată.

замурлы́к|ать, *-аю, -аешь vb. pf.* **1.** (a începe) a toarce; *кóшка ~ала* pisica a început să toarcă. **2.** (a începe) a fredona.

замурова́ть, *-рýю, -рýешь vb. pf. (ipf. замурóвывать) acuz.* a zidi, a închide cu un zid; ~ *в стéну* a zidi în perete.

замурóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *замурова́ть.*

замусóленный 1. *p.t.p.* de la *замусóлить.* **2.** *adj.* slinos.

замусóливать, *-аю, -аешь vb. ipf. v. замусóлить.*

замусóлить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. мусóлить şi замусóливать)* a păta, a mînji *(cu salivă, grăsime),* a acoperi de slin.

замýсорить, *-рю, -ришь vb. pf. acuz.* a umple de gunoi, a murdări, a face murdărie; ~ *кóмнату* a umple de gunoi o cameră.

замýсориться, *-ится vb. pf.* a se umple de gunoi, a se murdări.

замути́ть, *-учý, -утúшь vb. pf. (ipf. мути́ть) acuz.* a tulbura ◇ *воды́ не замути́т* e blînd ca un miel.

замути́|ться, *-утúтся vb. pf. (ipf. мути́ться)* a se tulbura *((despre lichide)* ◇ *в глазáх ~лось* i s-a făcut negru în faţa ochilor.

замухры́шка, *-и m.* şi *f. (pop.)* fiinţă pipernicită/nearătoasă/jerpelită, stîrpitură de om.

замýчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *замýчить*

замýч|ить, *-чу, -чишь vb. pf. acuz. (ipf. замýчивать)* **1.** a chinui, a tortura, a pune la cazne. **2.** *(работой)* a chinui; ~ *до смéрти* a chinui de moarte, a slei de puteri, a istovi.

замýчиться, *-чусь, -чишься vb. pf.* a se istovi, a fi sleit de puteri, a se chinui, a se extenua.

за́мша, *-и f. sg.* piele de antilopă.

за́мшев|ый *adj.* din piele de antilopă; de antilopă; *~ые тýфли* pantofi de antilopă.

замше́лый *adj.* acoperit cu muşchi; ~ *пень* buturugă acoperită cu muşchi.

замше́ть, *-éет vb. pf.* a se acoperi cu muşchi.

замыва́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *замы́ть*

замы́вка, *-и f. sg.* spălare/scoatere a unei pete.

замы́згать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. замы́згивать)* a jerpeli; a păta, a murdări.

замы́згивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *замы́згать*

замыка́ние, *-я n.* închidere, încheiere; *(el.)* *коро́ткое* ~ scurtcircuit.

замыка́тель, *-я m. (tehn.)* contactor.

замыка́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *замкну́ть.* **2.** a încheia; ~ *шéствие* a încheia o procesiune.

замыка́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *замкну́ться.* **2.** *pas.* de la *замыка́ть.*

замыка́ющий, *-его m. (mil.)* încheietor; *~ взво́д* încheietor de pluton.

за́мыс|ел, *-сла m.* **1.** *(намерение)* intenţie, proiect, plan; *стратеги́ческий ~* plan strategic; *осуществи́ть ~* a înfăptui un gînd. **2.** idee, concepţie; *~ произведе́ния* ideea fundamentală a unei opere. **3.** *pl.* intrigi, uneltiri; *престу́пные ~лы* uneltiri criminale.

замы́слить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. замышля́ть) acuz.* a avea de gînd, a intenţiona, a plănui, a pune la cale, a-şi propune; *~ побе́г* a pune la cale o evadare.

замыслова́тость, *-и f. sg.* caracter complicat; complexitate; lipsă de claritate.

замыслова́т|ый *adj.* întortocheat, complicat, greu de înţeles, complex; *~ая игру́шка* jucărie complicată; *~ые фра́зы* fraze întortocheate.

замы́ть, *-мо́ю, -мо́ешь vb. pf. (ipf. замыва́ть) acuz.* a spăla, a scoate petele.

замыча́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf.* (a începe) a mugi, a rage.

замы́чка, *-и f. (tehn.)* piedică, obturator.

замышля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *замы́слить*

замя́ть, *-мну́, -мнёшь vb. pf. (ipf. замина́ть) acuz.* a muşamaliza, a cocoloşi, a pune capăt; *~ разгово́р* a schimba vorba; *~ де́ло* a muşamaliza o afacere.

замя́|ться, *-мну́сь, -мнёшься vb. pf.* **1.** a se zăpăci, a se fîstici; *расска́зчик ~лся* povestitorul s-a încurcat. **2.** a rămîne baltă. **3.** *(запнуться на месте)* a ezita (oprindu-se în loc).

замяу́кать, *-аю, -аешь vb. pf.* (a începe) a mieuna.

за́навес, *-а m.* **1.** cortină; *подня́ть ~* a ridica cortina; *при поднятии ~а* la ridicarea cortinei. **2.** perdea, draperie; *(teatr.) под ~* spre sfîrşitul (actului).

занаве́сить, *-е́шу, -е́сишь vb. pf. (ipf. занаве́шивать) acuz.* a trage perdeaua; *~ окно́* a trage perdeaua la fereastră.

занаве́ск|а, *-и f.* perdea, stor; perdeluţă; *задёрнуть/опусти́ть ~у* a trage/a lăsa perdeaua.

занаве́сочный *adj.* de/cu perdea; pentru perdele.

занаве́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *занаве́сить*

занаря́дка, *-и f. (tehn.)* repartiţie.

зана́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заноси́ть*

зана́шиваться, *-ается, vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *заноси́ться.* **2.** *pas.* de la *зана́шивать.*

занеме́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *неме́ть (2)*

занемога́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *занемо́чь*

занем|о́чь, *-огу́, -о́жешь vb. pf. (ipf. занемога́ть) (reg.)* a se îmbolnăvi, a cădea bolnav, a se simţi rău; a fi indispus.

занерви́чать, *-аю, -аешь vb. pf.* (a începe) a se enerva.

занесе́ние, *-я n.* **1.** ridicare; *~ руки́ для уда́ра* ridicare a mîinii pentru a lovi. **2.** înregistrare, înscriere, inserare; *~ в спи́ски* înscrierea în liste; *~ в протоко́л* consemnare în proces-verbal.

занес|ти́, *-су́, -сёшь vb. pf. (ipf. заноси́ть) acuz.* **1.** *(принести)* a duce, a aduce, a lăsa (ceva) în treacăt; a importa *(un obicei, o modă etc); ~ зара́зу* a contamina. **2.** a duce ceva departe/la un loc nepotrivit; *каки́м ве́тром тебя́ сюда́ ~ло?* ce vînt te-a adus/te-a abătut pe aici? **3.** *(поднять)* a ridica; *~ ру́ку для уда́ра* a ridica mîna pentru a lovi; *~ но́гу в стре́мя* a pune piciorul în scară. **4.** *(внести, записать)* a înscrie, a menţiona, a consemna, a include; *~ в протоко́л* a consemna într-un proces-verbal; *~ на до́ску почёта* a trece pe tabla de onoare. **5.** *impers. (замести)* a accoperi cu troieni; *доро́гу ~ло́ сне́гом* drumul s-a înzăpezit; *у́стье реки́ ~ло́ песко́м* gura rîului a fost blocată de nisip.

занести́сь, *-су́сь, -сёшься vb. pf. (ipf. заноси́ться)* **1.** a se lăsa pradă visurilor. **2.** a se înfumura, a se mîndri, a-şi da aere.

занижа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *зани́зить*

заниже́ние, *-я n.* micşorare, diminuare.

зани́женный 1. *p.t.p.* de la *зани́зить.* **2.** *adj.* micşorat, redus; *~ая но́рма* normă micşorată.

зани́зить, *-и́жу, -и́зишь vb. pf. (ipf. занижа́ть) acuz.* a micşora, a diminua.

занима́тельно *adv.* într-un chip interesant, atrăgător, captivant; distractiv; *~ расска́зывать* a povesti într-un mod captivant.

занима́тельность, *-и f. sg.* caracter atrăgător/captivant; atracţie, interes.

занима́тельн|ый *adj.* interesant, atrăgător, atractiv, captivant, distractiv; *~ расска́з* poveste interesantă; *~ая хи́мия* chimie distractivă.

занима́ть[1], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *заня́ть[1]*

занима́ть[2], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* **1.** *(pf. заня́ть[2]).* **2.** *(заинтересовать)* a cointeresa.

занима́|ться[1], *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *v. заня́ться[1].* **2.** *(каким-л. делом)* a se ocupa (cu), a se îndeletnici (cu); *~ гимна́стикой* a face gimnastică; *чем вы ~етесь?* cu ce vă ocupaţi? **3.** *(учиться)* a studia; *~ медици́ной* a studia medicina; *~ три ра́за в неде́лю* a avea lecţii de trei ori pe săptămînă. **4.** a preda.

занима́ться[2], *-а́ется vb. ipf.* de la *заня́ться[2]*

за́ново *adv.* din nou.

зано́з|а, *-ы f.* **1.** ghimpe, ţeapă. **2.** *m. şi f. (fig.)* cîrcotaş, cicălitor, plictisitor, pisălog.

зано́зистый *adj.* cicălitor, cîrcotaş, agasant; *~ челове́к* om cîrcotaş.

занози́ть, *-ожу́, -ози́шь vb. pf. acuz.* a se înţepa, a se înghimpa, a-i intra un ghimpe/o ţeapă.

зано́с, *-а m.* **1.** înzăpezire; *сне́жные ~ы* troiene. **2.** ridicare; *~ вёсел* ridicarea vîslelor. **3.** înregistrare, înscriere,

заноси́ть[1], *-ошу́, -о́сишь vb. pf. (ipf. зана́шивать)* a toci, a ponosi.

заноси́ть[2], *-ошу́, -о́сишь vb. ipf.* de la *занести́.*

заноси́ться[1], *-о́сится vb. pf. (ipf. зана́шиваться)* a se toci, a se ponosi, a se jerpeli.

заноси́ться[2], *-ошу́сь, -о́сишься vb. ipf.* de la *занести́сь.*

зано́сный *adj.* adus din altă parte, împrumutat, importat.

зано́счиво *adv.* în mod arogant, sfidător, obraznic.

зано́счивость, *-и f. sg.* aroganţă, sfidare, obrăznicie, înfumurare.

зано́счивый *adj.* arogant, obraznic, înfumurat, orgolios; *~ отве́т* răspuns arogant.

заночева́ть, *-чу́ю, -чу́ешь vb. pf.* a înnopta, a rămîne peste noapte, a mînea.

зано́шенный 1. *p.t.p.* de la *заноси́ть[1].* **2.** *adj.* ponosit, tocit, ros, jerpelit.

зану́да, *-ы m. şi f.* fiinţă plictisitoare.

занумерова́ть, *-рую, -ру́ешь vb. pf.* de la *нумерова́ть*

зан|ы́ть, *-но́ю, -но́ешь vb. pf.* **1.** (a începe) a durea. **2.** (a începe) a se tîngui, a se văita, a se văicări.

заня́т|ие, *-я n.* **1.** *(действие)* ocupare; *~ го́рода* ocuparea oraşului; *~ до́лжности* ocupare / deţinere a unui post sau a unei funcţii. **2.** *(mai ales la pl.) (дело, работа)* ocupaţie, profesie, activitate; *нау́чные ~ия* lucrări/studii ştiinţifice, activitate ştiinţifică; *проводи́ть ~ия* a preda, a ţine lecţii; *часы́ ~ий* orele de lucru, program; *род ~ий* profesie, meserie, ocupaţie; *вы́брать ~* a alege o profesie/o ocupaţie.

заня́тно *adv.* interesant, captivant, distractiv; nostim.

заня́тность, *-и f. sg.* caracter distractiv/captivant, atracţie.

заня́тный *adj.* interesant, amuzant, distractiv; hazliu; vesel.

занято́й *adj.* ocupat, aglomerat, preocupat cu lucru.

за́нятость, *-и f. sg.* **1.** lipsă de răgaz / de timp liber, aglomerare cu sarcini **2.** *(ec.)* gradul de ocupare / de utilizare a braţelor de muncă; *трудова́я ~* procentul braţelor de muncă folosite în producţie.

за́нят|ый 1. *p.t.p.* de la *заня́ть[2].* **2.** *adj.* ocupat; *быть ~ым* a fi ocupat.

заня́ть[1], *займу́, займёшь vb. pf. (ipf. занима́ть) acuz.* a împrumuta, a lua cu împrumut.

заня́ть[2], *займу́, займёшь vb. pf. (ipf. занима́ть) acuz.* **1.** a ocupa, a umple *(un spaţiu, un timp).* **2.** a cuceri, a ocupa; *~ кре́пость* a ocupa o cetate. **3.** a ocupa; a se instala, a lua în primire

~ ко́мнату a ocupa o cameră; ~ ме́сто секретаря́ a ocupa un post de secretar; ~ чьё-л. ме́сто a înlocui pe cineva, a-i ocupa locul; ~ пе́рвое ме́сто a se clasa primul. **4.** a preocupa; *он за́нят то́лько собо́й* e preocupat numai de sine însuşi. **5.** a da de lucru cuiva; a-i da să facă ceva, a-i da o ocupaţie; ~ чем-нибудь дете́й a da o ocupaţie copiilor; **6.** *(fig. развлечь)* a întreţine; ~ госте́й a întreţine musafirii ◇ *дух за́няло* mi s-a tăiat respiraţia/răsuflarea; abia mai răsuflu.

заня́ться[1], *займу́сь, займёшься vb. pf. (ipf. занима́ться)* **1.** *instr.* a se ocupa de (cineva, de ceva), a se apuca de (ceva), a se îndeletnici; ~ собо́й a se îngriji, a se preocupa de sine; ~ чте́нием a se apuca de citit; ~ де́лом a se apuca de lucru. **2.** *c* + *instr.* a învăţa, a ajuta pe cineva (la învăţătură), a-l medita.

заня́ться[2], *займётся vb. pf. (ipf. занима́ться)* a lua foc, a se aprinde; ◇ *у меня́ дух ~лся* mi s-a tăiat răsuflarea.

заоблачн|ый *adj.* **1.** foarte îndepărtat, de dincolo de nori; *~ая высь* înaltul cerului. **2.** *(fig.)* rupt de viaţă, himeric.

заодно́ **1.** *(единодушно)* împreună, de comun acord, în înţelegere, de convenienţă; *де́йствовать/быть* ~ sau ~ *с кем-л.* a face cauză comună cu cineva. **2.** *(одновременно)* în acelaşi timp, totodată, cu aceeaşi ocazie.

заокеа́нский *adj.* de dincolo de ocean, de peste ocean, transoceanic.

заора́ть, *-ру́, -ре́шь vb. pf.* **1.** (a începe) a urla, a ţipa, a zbiera. **2.** (a începe) a se răsti la cineva.

заостре́нный **1.** *p.t.p.* de la *заостри́ть*. **2.** *adj.* ascuţit.

заостри́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. заостря́ть) acuz.* **1.** a ascuţi; ~ карандаш a ascuţi un creion. **2.** *(fig.)* a sublinia, a accentua, a ascuţi; ~ вопро́с a sublinia însemnătatea unei chestiuni; ~ бди́тельность a-şi ascuţi vigilenţa; ~ внима́ние a-şi mări atenţia, a fi cu ochii în patru.

заостри́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. заостря́ться)* **1.** a se accentua; a se ascuţi. **2.** *(обостриться)* a se încorda, a se ascuţi.

заостря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *заостри́ть*

заостря́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *заостри́ться*. **2.** *pas.* de la *заостря́ть*

заох|ать, *-аю, -аешь vb. pf.* (a începe) a ofta, a se văieta, a geme, a se văicări.

заочник, *-а m.* elev *sau* student scutit de frecvenţă *sau* care urmează cursurile prin corespondenţă.

заочно *adv.* **1.** în lipsă, în contumacie; *вынести приговор* ~ a condamna în contumacie/în lipsă. **2.** fără frecvenţă, prin corespondenţă; ~ *обуча́ться* a învăţa prin corespondenţă/ fără frecvenţă.

за́пад, *-а m.* **1.** apus, vest, occident; *на ~е* la apus; *к ~у от* ... la vest de ... **2.** Occident.

запа́дать, *-аю, -аешь vb. pf.* (a începe) a cădea.

западать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *запасть*

за́падник, *-а m. (ist.)* occidentalist, adept al occidentalismului.

за́падничество, *-а n. sg. (ist.)* occidentalism, occidentofilism.

западноевропе́йский *adj.* occidental, vest-european.

за́падн|ый *adj.* apusean, occidental, de/din apus; ~ ве́тер vînt de apus; *~ая це́рковь* biserică apuseană (romano-catolică); *~ые держа́вы* puteri occidentale.

западн|я́, *-и́ f.* cursă, capcană, laţ; *поста́вить ~ю́* a întinde o cursă; *заманить в ~ю́* a atrage în cursă; *попа́сть в ~ю́* a cădea în capcană/în cursă.

запа́здывание, *-я n.* întîrziere.

запа́здывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *запозда́ть*

запа́ивать, *-аю, -аешь vb. i pf.* de la *запая́ть*

запа́йка, *-и f.* lipire, lipitură.

запаковать, *-ку́ю, -ку́ешь vb. pf. (ipf. запако́вывать) acuz.* a ambala, a împacheta.

запако́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *запакова́ть*

запа́костить, *-ощу, -остишь vb. pf. (ipf. па́костить) acuz.* a mînji, a murdări, a umple cu murdărie.

запа́л[1], *-а m.* **1.** aprindere *(de bujii)* **2.** amorsă, focos, capsă; *уда́рный* ~ amorsă cu aprindere prin percuţie.

запа́л[2], *-а m. (vet.)* emfizem pulmonar, tignafes; *ло́шадь с ~ом* cal cu tignafes.

запа́л[3], *-а m.* pălire; ~ *хле́ба* pălirea cerealelor.

запа́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *запали́ть*[1]

запали́ть[1], *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. запа́ливать) acuz. (pop.)* a aprinde, a da foc la ceva.

запали́ть[2], *-лю́, -ли́шь vb. pf. acuz. pop.* **1.** a îmbolnăvi un cal, adăpîndu-l cînd e înfierbîntat. **2.** a istovi, a slei de puteri un cal gonindu-l peste măsură.

запали́ть[3], *-лю́, -ли́шь vb. pf. (pop.)* (a începe) a trage cu tunul.

запа́льник, *-а m. (mil.)* focos, amorsă, capsă.

запа́льн|ый *adj. (tehn.)* de aprindere; *~ое приспособле́ние* dispozitiv de aprindere; *~ая свеча́* bujie (la motoare cu ardere internă).

запа́льчиво *adv.* iute, vehement, cu înfocare, agresiv.

запа́льчивост|ь, *-и f. sg.* irascibilitate, iuţeală, vehemenţă, furie.

запа́льчивый *adj.* iute la mînie, nestăpînit, vehement, arţăgos, irascibil.

запа́льщик, *-а m. (mil.)* artificier.

запа́мятовать, *-тую, -туешь vb. pf. acuz.* a uita, a nu-şi aduce aminte.

запанибра́та *adv.* în mod familiar/ intim; *быть с кем-л.* ~ a fi intim cu cineva, a fi prieten la cataramă.

за́пань, *-и f. (hidr.)* stăvilar.

запа́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *запа́рить*[1]

запа́риваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *запа́риться*. **2.** *pas.* de la *запа́ривать*.

запа́рить[1], *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. запа́ривать) acuz.* **1.** a opări. **2.** *(tehn.)* a aburi, a prelucra cu aburi. **3.** a înspuma *(un cal)*.

запари|ть[2], *-рит vb. pf.*; *~ло* e zăduf.

запа́риться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. запа́риваться) (fam.)* **1.** a fi moleşit, a fi sleit de puteri *(după o baie de aburi)*. **2.** *(pop.)* a fi istovit, a fi frînt de oboseală *(din pricina mersului, a muncii grele)*. **3.** a se înspuma, a fi înspumat *(despre cal)*.

запа́рка, *-и f.* **1.** *sg.* **1.** *(действие)* opărire, aburire. **2.** cazan de aburire.

запарно́й *adj. (tehn.)* de aburit, de aburire.

запаршиве́ть, *-ею, -еешь vb. pf.* a se umple de rapăn.

запа́рывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *запоро́ть*[1, 2].

запа́с, *-а m.* **1.** rezervă, stoc, provizie; ~ *то́плива* rezervă de combustibil; ~ *това́ров* stoc de mărfuri; *продово́льственный* ~ provizii; *неприкоснове́нный* ~ stoc intangibil; *(tehn.)* ~ *про́чности* coeficient de siguranţă. **2.** *(fig.)* bagaj; ~ *слов* bagaj de cuvinte, vocabular; ~ *зна́ний* bagaj de cunoştinţe. **3.** rezervă *(la haine)*, tiv; *рукава́ с ~ом* mîneci cu rezervă; *вы́пустить* ~ a da drumul la tiv. **4.** *(mil.)* rezervă, efective de rezervă; *офице́р ~а* ofiţer de rezervă; ~ *а́рмии и фло́та* rezerva armatei şi a marinei; *вы́йти в* ~ a fi trecut în rezervă; *призва́ть* ~ a mobiliza pe rezerviştii ◇ *про* ~ la caz de nevoie, pentru orice eventualitate.

запаса́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *запасти́*

запаса́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *запасти́сь*. **2.** *pas.* de la *запаса́ть*.

запа́сливость, *-и f. sg.* spirit prevăzător.

запа́сливый *adj.* prevăzător, care are grijă să-şi facă rezerve.

запа́сник, *-а m.* depozit pentru păstrarea tablourilor *(la muzeu)*.

запасн|о́й *adj.* **1.** *v. запа́сный (1)*. **2.** *(mil.)* de rezervă; *~ые войска́* trupe de rezervă. **3.** *~о́й, -о́го m.* rezervist; *призы́в ~ы́х* mobilizarea rezerviştilor.

запа́сн|ый *adj.* **1.** de rezervă, de schimb; ~ *нож* cuţit de rezervă; *(ferov.)* ~ *путь* linie de garaj; *(tehn.)* *~ые ча́сти* piese de schimb; ~ *вы́ход* ieşire pentru caz de incendiu; *~ые ло́шади* cai de schimb. **2.** *v. запасно́й (2)*.

запасти́, *-су́, -сёшь vb. pf. (ipf. запаса́ть) acuz.* sau *gen.* a face/a strînge rezerve/provizii; ~ *мук*и́ a face rezerve de făină.

запасти́сь, *-сýсь, -сёшься vb. pf. (ipf. запаса́ться) instr.* **1.** a se aproviziona, a-şi procura. **2.** *(fig.)* a se înarma; a-şi aduna; ~ *терпе́нием* a se înarma cu răbdare.

запа́сть, *-адёт vb. pf. (ipf. запада́ть)* **1.** *(înv.)* a cădea îndărătul unui obiect. **2.** *(fig.)* a pătrunde adînc, a se întipări. **3.** *(despre ochi)* a intra în orbite. **4.** *(o щёках)* a se ofili.

запатенто́вать, *-нту́ю, -нту́ешь vb. pf.* a patenta, a breveta.

за́пах, *-а m.* miros, parfum, aromă, mireasmă, iz; ~ *цвето́в* parfumul florilor; *слы́шать/чу́вствовать* ~ a simţi un miros.

запаха́ть, *-ашу́, -а́шешь vb. pf. (ipf. запа́хивать) acuz.* **1.** a ara. **2.** a acoperi cu pămînt prin arat. **3.** a ara o bucată de pămînt în plus.

запа́хивать [1], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *запахáть*

запа́хивать [2], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *запахну́ть*

запа́хиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *запахну́ться.* **2.** *pas.* de la *запа́хивать.*

запахну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. запа́хивать) acuz.* **1.** a trece una peste alta, a petrece, a suprapune. **2.** a trînti, a închide brusc; ~ *дверь* a trînti/a închide brusc uşa.

запа́х|нуть, *-ну, -нешь vb. pf.* (a începe) a mirosi, a răspîndi un miros.

запахну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. запа́хиваться)* a se înfăşura strîns.

запа́чкать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *па́чкать*

запа́чкаться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* de la *па́чкаться*

запа́шка, *-и f.* **1.** *(действие)* arat. **2.** arătură.

запа́ять, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. запа́ивать) acuz.* a lipi, a face o lipitură, a suda.

запе́в, *-а m.* începutul unui cîntec *sau* al unei strofe dintr-un cîntec.

запева́ла, *-ы m.* **1.** cîntăreţ, solist care începe cîntecul *(reluat apoi de întregul cor).* **2.** *(fig.)* iniţiator.

запева́ть [1], *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *запе́ть* [2]

запева́ть [2], *-áю, -áешь vb. ipf.* a cînta solo la începutul unui cîntec.

запека́нка, *-и f.* **1.** budincă. **2.** lichior de casă.

запека́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *запе́чь*

запека́ться, *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *запе́чься.* **2.** *pas.* de la *запека́ть.*

запёкш|ийся *adj.* **1.** închegat, coagulat. **2.** ars, crăpat, uscat; ~*иеся гу́бы* buze arse.

запелена́ть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. пеленáть) acuz.* a înfăşa (un copil).

запеленгова́ть, *-гу́ю, -гу́ешь vb. pf.* de la *пеленгова́ть.*

запе́ниться, *-нится vb. pf.* (a începe) a spumega, a face spume.

запере́ть, *-пру́, -прёшь vb. pf. (ipf. запира́ть) acuz.* **1.** a încuia, a zăvorî; ~ *дверь на ключ* a încuia uşa cu cheia. **2.** a închide (pe cineva), a opri să iasă. **3.** a închide, a opri; ~ *во́ду* a închide apa. **4.** a ascunde, a închide, a pune sub cheie. **5.** *(mil.)* a bloca, a încercui, a învălui ◇ *у него́ дух за́перло* i s-a tăiat răsuflarea.

запере́ться, *-пру́сь, -прёшься vb. pf. (ipf. запира́ться)* **1.** a se încuia, a se închide. **2.** a nu-şi recunoaşte vina, a tăgădui, a refuza să mărturisească.

заперш|и́ть, *-и́т vb. impers.* a zgîria, a durea; *у меня́ ~и́ло в го́рле* a început să mă zgîrîie în gît.

запестре́ть, *-е́ет vb. pf.* a împestriţa, a apărea, a se vedea *(despre lucruri pestriţe).*

запе́тый **1.** *p.t.p.* de la *запе́ть* [2]. **2.** *adj.* banalizat.

запе́ть [1], *-пою́, -поёшь vb. pf.* (a începe) a cînta.

запе́ть [2], *-пою́, -поёшь vb. pf. (ipf. запева́ть)* a începe un cîntec, a intona ◇ *(fig.)* ~ *другóе* a întoarce foaia, a schimba macazul.

запеча́тать, *-таю, -таешь vb. pf. (ipf. запеча́тывать) acuz.* **1.** *(наложить печать)* a aplica un sigiliu, a pune pecetea. **2.** a lipi, a închide. **3.** a sigila.

запечатлева́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *запечатле́ть*

запечатлева́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *запечатле́ться.* **2.** *pas.* de la *запечатлева́ть.*

запечатле́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. запечатлева́ть) acuz.* **1.** a înfăţişa, a prezenta, a reda/a reproduce în imagini. **2.** *(fig.)* *в* + *prepl.* a întipări, a imprima, a lăsa urme adînci; ~ *в па́мяти* a întipări în memorie ◇ *(înv.)* ~ *поцелу́й на...* a depune o sărutare.

запечатле́ться, *-е́юсь, -е́ешься vb. pf. (ipf. запечатлева́ться)* a se întipări, a se fixa, a se imprima; ~ *в па́мяти* a se întipări în memorie.

запечáтывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *запечáтать.*

запéчный *adj.* de după sobă.

запéчь, *-еку́, -ечёшь vb. pf. (ipf. запека́ть) acuz.* a coace, a coace înăbuşit.

запéчься, *-ечётся vb. pf. (ipf. запека́ться)* **1.** a se coace. **2.** *(о крови)* a se închega. **3.** *(о губах)* a se usca, a crăpa *(despre buze).*

запива́ть, *-áю, -áешь, vb. ipf.* de la *запи́ть* [2]

запина́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *запну́ться.*

запи́нк|а, *-и f.* (în *expr.*) *говори́ть без ~и* a vorbi curgător, a vorbi ca pe apă.

запира́тельство, *-а n. sg.* tăgadă, tăgăduială, negare.

запира́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *запере́ть.*

запира́ться, *-áюсь, -áешься* **1.** *vb. ipf.* de la *запере́ться.* **2.** *pas.* de la *запира́ть.*

записа́ть, *-ишу́, -и́шешь vb. pf. (ipf. запи́сывать) acuz.* **1.** a nota, a însemna. **2.** a înscrie, a înregistra; a opera, a trece; ~ *на счёт* a trece în cont; ~ *в прихо́д* a trece la venituri. **3.** a imprima, a înregistra; ~ *на пласти́нку* a înregistra pe disc.

записа́ться, *-ишу́сь, -и́шешься vb. pf. (ipf. запи́сываться)* a se înscrie, a se înregistra, a se înrola, a se abona; ~ *добровóльцем* a se înrola ca voluntar; ~ *в библиоте́ку* a se abona la o bibliotecă; ~ *к врачу́* a se programa la medic.

запи́ск|а, *-и f.* **1.** bilet, răvaş, scrisorică; *любóвная* ~ bilet/scrisorică de dragoste. **2.** referat, notă, memoriu; *докладна́я* ~ memoriu, raport; *объясни́тельная* ~ notă explicativă, memoriu explicativ ◇ *увольни́тельная* ~ bilet de voie.

запи́ск|и, *-ок pl.* **1.** însemnări, note, notiţe. **2.** însemnări, memorii, amintiri; *путевы́е* ~ însemnări de călătorie. **3.** anale, buletin (ştiinţific); *учёные ~ Москóвского университе́та* Analele ştiinţifice ale Universităţii din Moscova.

записно́й [1] *adj.* pasionat, zelos, fervent, pătimaş; ~ *игро́к* cartofor pătimaş; ~ *пья́ница* beţiv inveterat.

записн|о́й [2] *adj.* de note, de însemnări; *~а́я кни́жка* carnet de note, agendă, blocnotes.

запи́сывание, *-я n.* **1.** înscriere. **2.** notare. **3.** imprimare, înregistrare.

запи́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *записа́ть*

запи́сываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *записа́ться*

за́пис|ь, *-и f.* **1.** *sg.* înregistrare, înmatriculare; *отде́л ~и а́ктов гражда́нского состоя́ния* oficiu de stare civilă; ~ *на пласти́нку* înregistrare pe placă. **2.** *pl.* note, însemnări; *тетра́дь с ~ями* caiet cu însemnări, caiet cu notiţe. **3.** *(înv.)* act, titlu, înscris, zapis; *да́рственная* ~ act de donaţie, zapis de danie.

запи́ть [1], *-пью́, -пьёшь vb. pf.* a se deda beţiei, a începe să bea.

запи́ть [2], *-пью́, -пьёшь vb. pf. (ipf. запива́ть) acuz.* cu *instr.* a bea după ceva *(pentru a-i înlătura gustul rău)*; ~ *лека́рство водо́й* a bea apă după doctorie.

запиха́ть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. запи́хивать* şi *pf. mom. запихну́ть)* a vîrî, a băga, a îndesa.

запи́хивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *запиха́ть* şi *запихну́ть*

запихну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *запи́хивать*

запища́ть, *-щу́, -щи́шь vb. pf.* (a începe) a scînci, a ţipa; *(despre păsări)* a piui; *(despre şoareci)* a chiţăi.

запла́кан|ный *adj.* plîns, scăldat în lacrimi; *~ые глаза́* ochi plînşi; *~ое лицо́* faţă plînsă.

запла́кать, *-лачу́, -ла́чешь vb. pf.* (a începe) a plînge, a izbucni în plîns.

запланирова́ть, *-рую, -руешь vb. pf. (ipf. планирова́ть) acuz.* a planifica, a prevedea, a trece în plan.

запла́т|а, *-ы f.* petic; *положи́ть ~у* a pune un petic; *весь в ~ах* plin de petice, numai petice.

заплата́ть, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *плати́ть*

заплати́|ть, *-ачу́, -а́тишь vb. pf. (ipf. плати́ть) acuz.* a plăti, a achita; *~ по счёту* a achita o factură/o notă de plată; *~ за кварти́ру* a plăti chiria; *(fig.) ~ жи́знью* a plăti cu viața.

заплёванный 1. *p.t.p.* de la *заплева́ть*. 2. *adj.* scuipat, acoperit de scuipat.

заплева́ть, *-люю, -люёшь vb. pf. (ipf. заплёвывать)* 1. *acuz.* a acoperi cu scuipat, a scuipa. 2. *(fig.)* a pîngări, a murdări.

заплёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заплева́ть*

заплёсневелый *adj.* mucegăit, acoperit cu mucegai

заплёсневеть, *-еет vb. pf.* de la *плёсневеть*

заплесн|у́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. заплёскивать) acuz.* a inunda, a acoperi cu valuri de apă.

заплести́, *-ету́, -етёшь vb. pf. (ipf. заплета́ть) acuz.* a împleti; *~ ко́сы* a împleti cosițele

заплета́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заплести́*

заплета́|ться, *-ается vb. ipf.* 1. *(despre picioare)* a se împletici, a se împiedica; *язы́к ~ется* mi se împleticește limba.

заплёчн|ый *adj.* purtat în spate; *~мешо́к* raniță, rucsac ◇ *~ мастер* sau *~ых дел ма́стер* călău, gîde.

запломбирова́ть, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *пломбирова́ть*[2]

заплута́ться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (pop.)* a se rătăci, a pierde/a rătăci drumul.

запл|ы́в, *-а m. (sport)* cursă la un concurs de înot/ de canotaj; *~ на коро́ткую диста́нцию* cursă de viteză.

заплыва́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заплы́ть*[1, 2]

заплы́ть[1], *-ыву́, -ывёшь vb. pf. (ipf. заплыва́ть)* a înota, a ajunge înotînd departe; *~ на середи́ну реки́* a înota pînă în mijlocul rîului.

заплы́|ть[2], *-ывёт vb. pf. (ipf. заплыва́ть)* a se acoperi cu un strat dens; *~ жи́ром* a prinde grăsime; *пруд ~л тино́й* iazul s-a acoperit cu alge.

заплясáть, *-яшу́, -я́шешь vb. pf.* (a începe) a dansa ◇ *ты у меня́ запля́шешь!* lasă că ți-o fac eu ție!

запн|у́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. запина́ться)* 1. a se poticni. 2. *(fig.)* a se încurca, a se împiedica în vorbire, a se poticni (în mijlocul frazei).

заповéдник, *-а m.* rezervație naturală; *лесно́й ~* branițte.

заповéдн|ый *adj.* 1. oprit, prohibit, interzis; *~ лес* branițte. 2. intim, drag, sacru; *~ая та́йна* taină intimă.

за́повед|ь, *-и f.* 1. *(bis.)* poruncă; *де́сять ~ей* cele zece porunci. 2. povață, precept, regulă de conduită.

заподóзривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заподóзрить*

заподóзрить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. заподóзривать) acuz.* cu *в* + *prepl.* a bănui, a suspecta.

запóем *adv.* 1. *(în expr.) пить ~* a avea un acces de beție, a bea întruna. 2. *(fig.)* mult, cu pasiune, pătimaș, cu nesaț; *чита́ть ~* a citi cu nesaț; *рабо́тать ~* a munci cu îndîrjire.

запоздáлость, *-и f. sg.* întîrziere.

запоздáл|ый *adj.* tardiv, întîrziat, tîrziu; *~ая по́мощь* ajutor tardiv.

запоздáние, *-я n.* întîrziere.

запоздáть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. запа́здывать)* a întîrzia, a veni cu întîrziere, a fi în întîrziere/în restanță; *~ к обе́ду* a întîrzia la masă; *~ с упла́той* a întîrzia cu plata.

запо́|й, *-я m.* acces de beție, patima beției; *(med.)* dipsomanie; *страда́ть ~ем* a suferi de patima beției, a avea darul beției.

запóйный *adj.* dipsoman; de beție, de băutură; *~ бред* delir alcoolic; *~ пья́ница* bețivan.

заполза́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заползти́*

запóлзать, *-аю, -аешь vb. pf.* (a începe) a se tîrî, a se mișca tîrîș.

заползти́, *-зу́, -зёшь vb. pf. (ipf. заполза́ть)* a pătrunde (tîrîș), a se băga (tîrîndu-se); a intra *(despre insecte)*.

заполне́ние, *-я n. sg.* 1. umplere. 2. completare; *~ бла́нка* completare a unui formular.

запóлнить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. заполня́ть) acuz.* 1. a umple, a ocupa complet; *~ зал* a umple sala; *~ вре́мя* a-și ocupa timpul liber. 2. a completa; *~ анке́ту* a completa un chestionar.

запóлни|ться, *-тся vb. pf. (ipf. заполня́ться)* a se umple.

заполня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *запóлнить*

заполня́ться, *-я́ется vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *запóлниться* 2. *pas.* de *заполня́ть*.

заполони́ть, *-ню, -ни́шь vb. pf. (ipf. заполня́ть) acuz.* 1. *(înv.)* a lua/a face prizonier, a captiva, a robi. 2. *(fig.)* a cuceri, a captiva, a fermeca; *~ се́рдца* a cuceri inimile. 3. *acuz.* a umple, a invada, a ticsi.

заполоня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *заполони́ть*

заполучи́ть, *-учу́, -у́чишь vb. pf. acuz. (pop.)* a obține, a căpăta, a achiziționa, a face rost.

заполыха́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* (a începe) a arde cu vîlvătăi; a pîlpîi.

заполя́рный *adj.* transpolar, de dincolo de cercul polar.

заполя́рье, *-я n. sg.* regiune transpolară.

запомина́ние, *-я n. sg.* memorare, memorizare.

запомина́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *запо́мнить* [1]

запомина́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *запо́мниться*. 2. *pas.* de la *запомина́ть*.

запомина́ющ|ий 1. *part. prez. act.* de la *запомина́ть*. 2. *adj.* care se ține minte ◇ *(tehn.) ~ее устро́йство* mecanismul memorie.

запо́мнить[1], *-ню, -нишь vb. pf. acuz. (ipf. запомина́ть)* a reține în minte, a-și întipări în memorie, a memora.

запо́мнить[2], *-ню, -нишь vb. pf. (numai cu negație) не ~* a nu-și aminti

запо́мниться, *-нюсь, -нишься vb. pf. (ipf. запомина́ться) dat.* a rămîne întipărit în memorie, a rămîne neuitat.

за́понка, *-и f.* buton (de guler, de manșetă).

запо́р[1], *-а m.* încuietoare, zăvor; *дверь без ~а* ușă fără zăvor; *на ~е* sub cheie, zăvorît, încuiat.

запо́р[2], *-а m.* constipație; *страда́ть ~ом* a suferi de constipație.

запо́рный *adj. (tehn.)* de închidere; de blocare, de zăvorîre.

запоро́жец, *-жца m. (ist.)* zaporojean, cazac din Zaporojie.

запоро́ть[1], *-орю́, -о́решь vb. pf. (ipf. запа́рывать) acuz. (înv.)* a omorî în bătaie *(cu cnutul, biciul, cu ciomagul)*.

запоро́ть[2], *-орю́, -о́решь vb. pf. (ipf. запа́рывать) acuz. (pop.)* 1. a strica, a rebuta, a avaria. 2. a străpunge.

запороши́|ть, *-ит vb. pf.* 1. *(ipf. запора́шивать,* mai ales *impers.) acuz.* a se acoperi cu un strat ușor de zăpadă. 2. (a începe) să ningă ușor; *~л снежо́к* au început să cadă fulgi ușori de zăpadă.

запорха́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* (de la *порха́ть*) (a începe) a zbura.

запорхну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf.* a intra *(undeva, în ceva)* în zbor.

запотева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *запоте́ть*

запоте́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. запотева́ть* și *пота́ть)* a se aburi.

запоте́лый *adj.* aburit.

заправи́ла, *-ы m. (pop.)* căpetenie; cap.

запра́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. заправля́ть) acuz.* 1. a pune, a băga; *~ бри́ки в сапоги́* a băga pantalonii în cizme. 2. a alimenta, a aproviziona (cu combustibil). 3. *(сдобрить)* a drege (o mîncare) ◇ *~ кровать/ко́йку* a aranja patul, a acoperi patul cu pătura.

запра́виться, *-влюсь, -вишься vb. pf. (ipf. заправля́ться)* 1. a se alimenta, a se aproviziona (cu combustibil). 2. *(pop.)* a mînca și a bea bine.

запра́вка, *-и f.* 1. *sg. (горючим)* alimentare, aprovizionare *(cu combustibil)*; *~ маши́ны* alimentarea mașinii. 2. *(приправа)* dres, condiment, mirodenie.

заправля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *запра́вить*. 2. *instr. (pop.)* a conduce, a da tonul, a ține frînele.

заправля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *запра́виться*. 2. *pas.* de la *заправля́ть*.

запра́вочный *adj.* de alimentat, pentru alimentare (cu combustibil); ~ *пункт* stațiune de alimentare a mașinilor.

запра́вский *adj.* adevărat, autentic, în toată legea, sadea.

запра́вщик, *-а m. (text.)* muncitor la montare.

запра́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *запроси́ть.*

запрева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* (a începe) a mucegăi, a se încinge, a putrezi.

запре́т, *-а m.* opreliște, interzicere, interdicție, prohibiție, sechestru; *без ~а* fără nici o opreliște; *под ~ом* e oprit, e interzis; *наложи́ть ~* a interzice; *снять ~* a ridica interdicția.

запрети́тельный *adj.* prohibitiv, de interdicție; ~ *тари́ф* tarif prohibitiv; *~ые ме́ры* măsuri prohibitive.

запрети́ть, *-рещу́, -ретя́шь vb. pf. (ipf. запреща́ть) dat.* cu *acuz.* sau cu *inf.* a interzice, a opri, a prohibi.

запре́тный *adj.* interzis, oprit; de interdicție, prohibit; *~ая зо́на* zonă interzisă; *(fig.) ~ плод* fruct oprit.

запреща́ться, *-а́ется vb. ipf.* a fi interzis, a fi oprit.

запреще́ние, *-я n.* **1.** interdicție, oprire, prohibiție, interzicere. **2.** poprire, sechestru; ~ *на зарпла́ту* poprire pe salariu; *наложи́ть ~ на что-л.* a pune sechestru, a aplica poprire pe ceva; *снять ~* a ridica un sechestru/o poprire.

запрещённый 1. *p.t. p.* de la *запрети́ть.* **2.** *adj.* interzis, oprit, prohibit.

заприме́тить, *-ме́чу, -ме́тишь vb. pf. acuz.* a remarca, a observa, a băga de seamă.

заприхо́довать, *-дую, -дуешь vb. pf. (ipf. прихо́довать) acuz.* a înregistra/a înscrie la venituri.

запродава́ть, *-аю, -даёшь vb. ipf.* de la *запрода́ть*

запрода́жа, *-и f.* vînzare anticipată.

запода́ть, *-а́м, -а́шь vb. pf. (ipf. запродава́ть) acuz.* a vinde anticipat.

запроекти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. (ipf. проекти́ровать) acuz.* a proiecta.

запроки́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *запроки́нуть*

запроки́дываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *запроки́нуться.* **2.** *pas.* de la *запроки́дывать.*

запроки́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. запроки́дывать) acuz.* a da/a arunca înapoi, a răsturna; ~ *го́лову* a da capul pe spate.

запроки́нуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. запроки́дываться)* a se apleca înapoi, a se da pe spate.

запропасти́ться, *-ащу́сь, -асти́шься vb. pf. (pop.)* a dispărea, a se rătăci, a se pierde.

запро́с, *-а m.* **1.** cerere, întrebare, interpelare; ~ *правительству* interpelare adresată guvernului. **2.** *sg.* cererea unui preț exagerat; *це́ны без ~а* prețuri fixe. **3.** *pl.* cerințe, interese, năzuințe; *культу́рные ~ы* cerințe culturale.

запроси́ть, *-ошу́, -о́сишь vb. pf. (ipf. запра́шивать)* **1.** *acuz.* cu *prepl.* a interpela. **2.** *acuz.* a cere cuiva un aviz/o părere/o informație. **3.** *acuz.* a cere/a pretinde un preț exagerat.

за́просто *adv.* fără ceremonii, simplu, fără etichetă, fără fasoane, fără nazuri.

запротестова́ть, *-тую, -туешь vb. pf.* (a începe) a protesta.

запротоколи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. (ipf. протоколи́ровать) acuz.* a trece/a consemna/a menționa într-un proces-verbal.

запру́да, *-ы f.* **1.** *(действие)* zăgăzuire. **2.** *(плотина)* stăvilar, zăgaz, iezătură. **3.** iaz.

запруди́ть[1], *-ужу́, -у́дишь vb. pf. (ipf. запру́живать) acuz.* a umple, a ticsi.

запруди́ть[2], *-ужу́, -у́дишь vb. pf. (ipf. запру́живать* și *прудить) acuz.* a face un zăgaz, a stăvili, a îndigui.

запру́живать[1] *vb. ipf.* de la *запруди́ть*[1].

запру́живать[2], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *запруди́ть*[2].

запры́гать, *-аю, -аешь vb. pf.* (a începe) a sări, a sălta, a zvîcni.

запряга́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *запря́чь*

запряга́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *запря́чься*

запря́жка, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* înhămare, înjugare. **2.** *(упряжка)* atelaj. **3.** *(сбруя, упряжь)* harnașament, hamuri.

запря́тать, *-я́чу, -я́чешь vb. pf. (ipf. запря́тывать) acuz.* a ascunde (*cît mai departe*), a piti.

запря́таться, *-чусь, -я́чешься vb. pf. (ipf. запря́тываться)* a se ascunde, a se piti.

запря́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *запря́тать.*

запря́тываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *запря́таться.* **2.** *pas.* de la *запря́тывать.*

запря́чь, *-ягу́, -яжёшь vb. pf. (ipf. запряга́ть) acuz.* a înhăma, a înjuga.

запу́ганный 1. *p.t.p.* de la *запугать.* **2.** *adj.* speriat, înfricoșat, intimidat.

запугать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. запу́гивать) acuz.* a speria, a înfricoșa, a băga în sperieți, a intimida; a teroriza.

запу́гивание, *-я n.* intimidare.

запу́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *запугать.*

запу́дривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *запу́дрить.*

запу́дрить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. запу́дривать) acuz.* a pudra; a da/a presăra cu pudră, a tampona cu pudră.

за́пуск, *-а m.* lansare, pornire, demaraj; ~ *раке́ты* lansare a unei rachete; ~ *спу́тника* lansare a unui satelit; ~ *в произво́дство* introducere în procesul de producție.

запуска́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *запусти́ть*[1, 2]

запусте́лый *adj. (reg.)* părăsit, părăginit, gol, pustiu; *~ая да́ча* vilă părăsită.

запусте́ние, *-я n. sg.* părăsire, părăginire, paragină.

запусте́ть, *-е́ет vb. pf. (înv.)* a ajunge în paragină, a fi pustiit/depopulat, a ajunge o ruină.

запусти́ть[1], *-ущу́, -у́стишь vb. pf. (ipf. запуска́ть)* **1.** *acuz.* sau *instr. (fam.)* a zvîrli, a arunca. **2.** *acuz.* a da drumul; ~ *мото́р* a da drumul motorului. **3.** a lansa; ~ *раке́ту* a lansa o rachetă. **4.** *acuz.* a vîrî, a băga, a înfige; ~ *ру́ку в карма́н* a băga mîna în buzunar; ~ *ко́гти* a înfige ghearele ◇ ~ *глаза́ куда́-л.* a arunca o ocheadă.

запусти́ть[2], *-ущу́, -у́стишь vb. pf. (ipf. запуска́ть) acuz.* **1.** a lăsa în paragină/în părăsire, a ruina, a nu îngriji. **2.** a neglija, a nu trata la timp.

запу́танно *adv.* încurcat, confuz, complicat, încîlcit.

запу́танность, *-и f. sg.* caracter confuz/complicat/încurcat.

запу́танный 1. *p.t.p.* de la *запу́тать.* **2.** *adj.* încurcat, confuz, încîlcit; ~ *вопро́с* întrebare confuză.

запу́тать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. запу́тывать)* **1.** *acuz.* a încurca, a încîlci; *(fig.)* ~ *де́ло* a încurca o treabă. **2.** *(fig.)* a zăpăci. **3.** *(fam.)* a amesteca, a implica.

запу́таться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. запу́тываться)* **1.** a se încurca; ~ *в долга́х* a se încurca în datorii. **2.** *(pop.)* a se rătăci. **3.** a se fîstîci, a se zăpăci.

запу́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *запу́тать*

запу́тываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *запу́таться.* **2.** *pas.* de la *запу́тывать.*

запуха́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *запу́хнуть*

запу́хнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. запуха́ть)* a se umfla.

запуши́ть, *-ит vb. pf. acuz. (despre zăpadă, promoroacă)* a acoperi cu un strat subțire.

запу́щенность, *-и f. sg.* părăsire, neglijare, paragină.

запу́щенный 1. *p.t.p.* de la *запусти́ть*[1,2]. **2.** *adj.* neglijat, părăsit, părăginit. **3.** *adj.* netratat la timp; *~ая боле́знь* boală netratată.

запча́сти *pl. = запасны́е ча́сти* piese de schimb.

запыла́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* a se aprinde, a izbucni în flăcări, a arde cu flacără.

запыли́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. пыли́ть)* **1.** *acuz.* a prăfui, a acoperi cu praf. **2.** a face/a ridica/a stîrni praf.

запыли́ться, *-лю́сь, -ли́шься vb. pf. (ipf. пыли́ться)* a se acoperi cu praf, a se prăfui.

запыха́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* a gîfîi, a respira greu.

запыхте́ть, *-хчу́, -хти́шь vb. pf.* (a începe) a gîfîi, a sufla greu.

запья́неть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *пья́неть*

запья́нствовать, *-твую, -твуешь vb. pf.* a se pune pe beţie, a se deda la beţie, a se porni pe chefuri.

запя́стье, *-я n.* **1.** încheietura mîinii, carp. **2.** *(înv.) (браслет)* brăţară.

запята́я, *-о́й f.* virgulă.

запята́|ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. пятна́ть) acuz.* a păta, a murdări; a pîngări.

зараба́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заработа́ть*[1]

зараба́тываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *заработа́ться*

заработ|а́ть[1], *-аю, -аешь vb. pf.* **1.** *(ipf. зараба́тывать) acuz.* a cîştiga, a agonisi prin muncă; ~ *на жизнь* a-şi cîştiga existenţa. **2.** a căpăta, a primi; ~ *выговор* a primi o mustrare.

заработа́ть[2], *-аю, -аешь vb. pf.* **1.** (a începe) a lucra, a se apuca de lucru. **2.** *(о механизме и т.д.)* a se pune în mişcare, a porni.

заработа́ться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. зараба́тываться)* **1.** *(переутомиться)* a se istovi; a se extenua. **2.** a uita de timp *(fiind antrenat în muncă)*, a se lua cu lucrul.

за́работн|ый *adj.* referitor la retribuţie/la salariu; ~*ая пла́та* retribuţie, salariu, remuneraţie; *основна́я* ~*ая пла́та* retribuţie/salariu de bază; *номина́льная* ~*ая пла́та* retribuţie nominală; *поштýчная/сде́льная* ~*ая пла́та* retribuţie cu bucata (în acord).

за́работок, *-тка m.* cîştig realizat prin muncă, retribuţie, remuneraţie, venit; *сре́дний* ~ cîştig mediu.

зара́внивание, *-я n. sg.* nivelare.

зара́внивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заровня́ть*

зажа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *зазия́ть*

зажа́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *зазия́ться.* **2.** *pas.* de la *зажа́ть.*

зажже́ние, *-я n.* infectare, contaminare, molipsire; ~ *кро́ви* septicemie.

заражённость, *-и f.* infectare, contaminare; grad de contaminare.

заражённый 1. *p.t.p.* de la *зазия́ть.* **2.** *adj.* infectat, contaminat.

зара́з *adv.* deodată, odată, dintr-o dată.

зара́з|а, *-ы f. sg.* infecţie, contagiune, molimă; *очаг* ~*ы* focar de infecţie.

заразительно *adv.* în chip contagios, molipsitor.

заразительность, *-и f. sg.* caracter contagios/ molipsitor, capacitatea de a contamina.

заразительный *adj.* molipsitor, infecţios, contagios; *(fig.)* ~ *смех* rîs molipsitor.

зазия́|ть, *-ажу́, -зии́шь vb. pf. (ipf. зажа́ть) acuz.* cu *instr.* a infecta, a contamina, a molipsi; *(fig.)* ~ *всех свои́м весе́льем* a-i molipsi pe toţi cu veselia lui.

зазия́ться, *-ажу́сь, -зии́шься vb. pf. (ipf. зажа́ться) instr.* a se contamina, a se molipsi, a contracta o boală; ~ *о́спой* a se molipsi de vărsat/de variolă.

зараза́иха, *-и f. (bot.)* lupoaie.

зараз|и́тельный *adj.* infecţios, contagios, molipsitor; ~*ая боле́знь* boală infecţioasă.

зара́нее *adv.* dinainte, din timp, anticipat, cu anticipaţie.

зарапортова́ться, *-ту́юсь, -ту́ешься vb. pf. (iron.)* a îndruga, a bate cîmpii, a o lua razna, a vorbi aiurea.

зарасти́, *-ту́, -тёшь vb. pf. (ipf. зараста́ть)* **1.** a se acoperi (cu iarbă, cu păr etc.); a fi năpădit (de buruieni). **2.** a se cicatriza; *ра́на* ~*осла́* rana s-a cicatrizat.

зарва́|ться, *-ву́сь, -вёшься vb. pf. (ipf. зарыва́ться)* a întrece orice măsură, a o lua razna, a merge prea departe, a se obrăznici.

зардéться, *-éюсь, -éешься vb. pf.* a se aprinde la faţă; a se îmbujora.

зарéве́ть, *-вý, -вёшь vb. pf.* **1.** *(о животных)* (a începe) a mugi, a rage, a urla. **2.** *(заплакать)* a izbucni în hohote de plîns, a se porni pe plîns.

за́рево, *-а n. sg.* lumină mare, văpaie, vîlvătaie, flacără.

зарегистри́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *регистри́ровать*

зарегистри́роваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* de la *регистри́роваться.*

зарéз, *-а m. sg.* nenorocire, belea; *э́то для́ меня́* ~ pentru mine asta e o adevărată nenorocire ◇ *до* ~*у* cu orice preţ, neapărat, fie ce-o fi.

зарéзать, *-éжу, -éжешь vb. pf. acuz.* **1.** a înjunghia, a tăia. **2.** *(fig.)* a distruge, a da gata ◇ *без ножа́* ~ a distruge, a da gata; *(pop.) хоть зарéжь* cu orice preţ, neapărat.

зарéзаться, *-éжусь, -éжешься vb. pf.* a-şi tăia beregata.

зарека́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *зарéчься.*

зарекомендова́ть, *-ду́ю, -ду́ешь vb. pf. (în expr.)* ~ *себя́* a se afirma, a-şi crea o bună reputaţie.

зарéчный *adj.* de dincolo de rîu, de peste rîu.

зарéчься, *-екýсь, -ечёшься vb. pf. (ipf. зарека́ться)* a se jura să nu mai facă ceva, a-şi da cuvîntul, a făgădui să nu mai...

заржáветь, *-еет vb. (ipf. ржáветь)* a rugini.

заржáвленный, *adj.* ruginit, plin de rugină, mîncat de rugină.

заржá|ть, *-жу́, -жёшь vb. pf.* **1.** (a începe) a necheza. **2.** *(fig. fam.)* a rîde zgomotos, a rîde în hohote.

зарисовáть, *-сýю, -сýешь vb. pf. (ipf. зарисóвывать) acuz.* a desena, a face o schiţă/un crochiu.

зарисóвка, *-и f.* **1.** *sg.* desenare. **2.** desen, schiţă, crochiu.

зарисóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *зарисовáть.*

зáриться, *-рюсь, -ришься vb. ipf. (pf. позáриться) на + acuz. (pop.)* a rîvni, a jindui.

зарифмовáть, *-мýю, -мýешь vb. pf.* a rima.

зарифмóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *зарифмовáть*

зарни́ца, *-ы f.* fulguraţie, fulger îndepărtat/difuz.

заровня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. зарáвнивать) acuz.* a nivela, a îndrepta, a netezi.

зароди́|ть, *-ожý, -оди́шь vb. pf. (ipf. зарождáть) acuz.* a deştepta, a stîrni, a trezi, a da naştere, a produce; ~ *подозре́ние* a trezi o bănuială.

зароди́|ться, *-оди́тся vb. pf. (ipf. зарождáться)* **1.** a se naşte, a apărea, a încolţi. **2.** *(fig.)* a lua naştere, a se ivi, a încolţi *(despre idei, sentimente).*

зарóдыш, *-а m.* **1.** embrion, făt, fetus. **2.** *(fig.)* germene, început ◇ *подави́ть/уничто́жить в* ~*е* a înăbuşi în germene.

зарóдышев|ый *adj.* germinal, embrionar; ~*ая кле́тка* celulă embrionară; ~*ое состоя́ние* stare embrionară.

зарождáться, *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *зароди́ться.* **2.** *pas.* de la *зарождáть.*

зарождéние, *-я n. sg.* **1.** naştere. **2.** *(fig.)* naştere, ivire, apariţie.

зарóк, *-а m.* jurămînt (de a nu mai face ceva), promisiune, legămînt; *взять* ~ *с кого́-л.* a pune pe cineva să jure.

зарокотáть, *-óчет vb. pf.* (a începe) a bubui, a vui, a hurui *(despre motoare).*

зарони́ть, *-оню́, -о́нишь vb. pf. (ipf. зарóнять) acuz.* **1.** *(за что-л.)* a lăsa să cadă, a scăpa. **2.** *(fig.)* a trezi, a provoca, a produce; ~ *сомне́ние* a trezi îndoială; ~ *подозре́ние* a trezi bănuieli.

зарóнять, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *зарони́ть.*

зарóптать, *-опщý, -о́пщешь vb. pf.* (a începe) a murmura, a crîcni, a cîrti.

зáросль, *-и f.* tufiş, desiş, lăstăriş.

зарплáта, *-ы f. = зáработная пла́та* retribuţie, remuneraţie, salariu.

зарубáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *зарубúть (2)*

зарубéжн|ый *adj.* străin, de peste hotare, din străinătate; ~*ые стра́ны* ţări străine.

зарубú|ть, *-блю́, -у́бишь vb. pf. acuz.* **1.** a omorî, a tăia *(cu sabia sau toporul).* **2.** *(ipf. зарубáть)* a cresta, a face o tăietură în ceva ◇ *зарубúть (себé) на носу́* sau *на лбу* să vă intre în cap odată pentru totdeauna; să ţii bine minte asta!

зарýбка, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* încrestare, tăiere. **2.** tăietură, crestătură, răboj.

зарубцева́ться, *-цу́ется vb. pf. (ipf. рубцева́ться şi зарубцóвываться)* a se cicatriza.

зарубцо́вываться, *-ается vb. ipf.* de la *зарубцева́ться*

зарумя́нивать(ся), *-аю(сь), -аешь(ся) vb. ipf.* de la *зарумя́нить(ся).*

зарумя́нить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. зарумя́нивать) acuz.* a rumeni, a îmbujora, a împurpura.

зарумя́ниться, *-нюсь, -нишься vb. pf. (ipf. зарумя́ниваться)* **1.** a se îmbujora, a se înroşi; *~ от стыда́* a se înroşi de ruşine. **2.** *(поджариться)* a se rumeni.

заруча́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *заручи́ться*

заручи́ться, *-учу́сь, -учи́шься vb. pf. (ipf. заруча́ться) instr.* a se asigura, a obţine din timp; *~ согла́сием* a se asigura de acordul cuiva.

зару́чка, *-и f.* protecţie, sprijin, concurs (din partea cuiva);

зарыва́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *зары́ть.*

зарыва́ться[1], *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *зарва́ться.*

зарыва́ться[2], *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *зары́ться.* **2.** *pas.* de la *зарыва́ть.*

зарыда́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* a izbucni în hohote de plîns, (a începe) a plînge cu sughiţuri; a se pune pe bocit.

зары́ть, *-рою, -ро́ешь vb. pf. (ipf. зарыва́ть) acuz.* **1.** a îngropa. **2.** a băga, a ascunde *(în ceva moale).* ◇ *(fig.) ~ тала́нт в зе́млю* a-şi îngropa talentul; *вот где соба́ка зары́та!* iată unde-i buba!, asta e!

зары́ться, *-ро́юсь, -ро́ешься vb. pf. (ipf. зарыва́ться)* **1.** a se îngropa; *~ в песо́к* a se îngropa în nisip; *(fig.) ~ в кни́ги* a se cufunda în cărţi, a sta cu nasul în cărţi. **2.** a se băga, a se ascunde. **3.** *(înv.)* a se înfunda, a se izola.

зарыча́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf.* (a începe) a mîrîi, a urla, a răcni, a zbiera.

зар|я́, *-и́ f.* **1.** zori, auroră, crepuscul, amurg; *у́тренняя ~* auroră; *вече́рняя ~* amurg; *до ~и́* înainte de a se lumina de ziuă; *встать с ~ёй* a se scula cu noaptea în cap; *на ~е́* în zorii zilei; *от ~и́ до ~и́* toată noaptea, cît e noaptea de mare; *ни свет ни ~* de-de-dimineaţă, înainte de revărsatul zorilor; cu noaptea-n cap. **2.** *(fig.)* început, zori; *~ жи́зни* începutul vieţii. **3.** *(mil.)* semnal de deşteptare, *sau* de stingere; *бить* sau *игра́ть у́треннюю зо́рю* a suna deşteptarea.

заряби́ть, *-и́т vb. pf. impers.* **1.** a se încreţi. **2.** *(a începe)* a vedea tulbure/pestriţ în faţa ochilor.

заря́д, *-а m.* **1.** încărcătură (a unei arme de foc); *метательный ~* încărcătură propulsivă; *пороховой ~* încărcătură cu pulbere explozivă; *холосто́й ~* încărcătură oarbă; cartuş orb. **2.** *(el.)* sarcină; *положи́тельный ~* sarcină pozitivă. **3.** *(fig.)* rezervă; *~ эне́ргии* rezervă de energie.

заряди́ть[1], *-яжу́, -яди́шь vb. pf. (ipf. заряжа́ть) acuz.* **1.** a încărca; *~ ружьё* a încărca o armă. **2.** *(fig.)* a insufla.

заряди́ть[2], *-яжу́, -яди́шь vb. pf.* cu *inf.* sau *acuz.* a face în mod repetat/întruna acelaşi lucru; *~ одно́ и то же* a o ţine una şi bună.

заряди́ться, *-яжу́сь, -яди́шься vb. pf. (ipf. заряжа́ться)* **1.** a se încărca. **2.** *(fig.)* a-şi aduna puterile, a prinde puteri.

заря́д|к/а, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* încărcare, încărcătură. **2.** exerciţiu de gimnastică, înviorare; *де́лать ~y* a face gimnastică, a face exerciţii de înviorare.

заря́дный *adj.* de încărcare; *(mil.) ~ я́щик* cheson.

заряжа́ние, *-я n. (mil.) sg.* încărcare.

заряжа́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *заряди́ться.* **2.** *pas.* de la *заряжа́ть.*

заса́д|а, *-ы f.* **1.** pîndă, ambuscadă; *засе́сть в ~y* a se aşeza la pîndă; *попа́сть в ~y* a cădea în cursă *(într-o ambuscadă).* **2.** detaşament/unitate de ambuscadă.

засади́ть, *-ажу́, -а́дишь vb. pf. (ipf. заса́живать) acuz.* **1.** a planta a sădi. **2.** a împlînta, a înfige adînc; a înţepeni. **3.** *(заключить)* a închide; a aresta, a băga; *~ в тюрьму́* a băga în închisoare. **4.** *за+ acuz.* a obliga, a sili la treabă, a pune la lucru; *~ за рабо́ту* a pune la lucru.

заса́дный *adj. (mil.)* de pîndă, de ambuscadă.

заса́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de al *засади́ть*

заса́живаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *засе́сть (2).* **2.** *pas.* de la *заса́живать.*

заса́ленный 1. *p.t.p.* de la *заса́лить.* **2.** *adj.* slinos, soios.

заса́ливать[1], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заса́лить*

заса́ливать[2], *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* a pune la sare/la saramură, a pune la murat, a mura.

заса́ливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *(pf. заса́литься)* a se păta cu grăsime. **2.** *pas.* de la *заса́ливать*[1,2].

заса́лить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. са́лить şi заса́ливать) acuz.* a păta cu grăsime.

заса́литься, *-люсь, -лишься vb. pf. (ipf. са́литься şi заса́ливаться (1).* a se păta cu grăsime.

заса́сывание, *-я n.* absorbire, înghiţire.

заса́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *засоса́ть*

заса́харенн|ый 1. *p.t.p.* de la *заса́харить.* **2.** *adj.* zaharisit, însiropat.

заса́харивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заса́харить*

заса́хариваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *заса́хариться* a se zaharisi. **2.** *pas.* de la *заса́харивать.*

заса́харить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. заса́харивать) acuz.* a zaharisi, a glasa.

заса́хариться, *-ится vb. pf. (ipf. заса́хариваться)* a se zaharisi.

засверка|ть, *-ает vb. pf.* (a începe) a sclipi, a scînteia ◇ *мо́лько пя́тки ~ли* fuge de-i scapără călcîiele.

засвети́ть[1], *-вечу́, -ве́тишь vb. pf.* **1.** a aprinde; *~ свечу́* a aprinde o lumînare. **2.** *(сильно ударить)* a trînti una; *~ оплеу́ху* a trînti o palmă.

засвети́ть[2], *-вечу́, -ве́тишь vb. pf. (ipf. засве́чивать) (foto)* a strica prin expunere la lumină.

засвети́ть[3], *-ве́тит vb. pf.* (a începe) a luci, a lumina.

засвети́|ться[1], *-ве́тится vb. pf.* **1.** a se lumina, a se aprinde lumina; *~лись огни́* s-au aprins luminile. **2.** (a începe) a străluci, a licări.

засвети́ться[2], *-ве́тится vb. pf. (ipf. засве́чиваться) (foto)* a se strica prin expunere la lumină.

за́светло *adv.* pe lumină, înainte de a se întuneca, la lumina zilei.

засве́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *засвети́ть*[2]

засве́чиваться, *-ается vb. ipf.* de la *засвети́ться*[2]

засвидéтельствование, *-я n. sg.* certificare, atestare, adeverinţă, legalizare.

засвидéтельствовать, *-твую, -твуешь vb. pf. (ipf. свидéтельствовать) acuz.* **1.** a atesta; a depune o mărturie. **2.** a certifica, a adeveri, a atesta, a legaliza; *~ по́дпись* a legaliza o semnătură ◇ *(înv.) ~ почте́ние* a prezenta omagii.

засвиста́ть, *-ищу́, -и́щешь vb. pf. (pop.)* (a începe) a fluiera, a şuiera, a se pune pe fluierat.

засвисте́ть, *-ищу́, -исти́шь vb. pf. v. засвиста́ть*

засе́в, *-а m. sg. (действие)* însămînţare, semănat.

засева́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *засе́ять*

заседа́ние, *-я n.* şedinţă, reuniune, adunare; *откры́тое ~* şedinţă deschisă, şedinţă publică; *пленарное ~* şedinţă plenară, plenară; *откры́ть ~* a deschide şedinţa; *закры́ть ~* a ridica şedinţa.

заседа́тель, *-я m.* asesor; *наро́дный ~* asesor popular; *(înv.) прися́жный ~* jurat.

заседа́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* a ţine şedinţă, a participa la o şedinţă.

засе́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *засе́ять*

засе́ка, *-и f.* **1.** pădure tăiată, lăstăriş. **2.** *(mil.)* abatiză, întăritură, palancă.

засека́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *засе́чь*

засека́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *засе́чься.* **2.** *pas.* de la *засека́ть.*

засекре́тить, *-рéчу, -ре́тишь vb. pf. (ipf. засекре́чивать) acuz.* **1.** a declara secret (un act, un document etc.). **2.** *(fam.)* a permite accesul la lucrări secrete.

засекре́ченный I. *p.t.p.* de la *засекре́тить.* **II.** *adj.* **1.** declarat secret. **2.** admis la muncă secretă.

засекре́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *засекре́тить.*

заселе́ние, *-я n. sg.* populare, colonizare.

заселённость, *-и f. sg.* densitatea populației.

заселённый 1. *p.t.p.* de la *засели́ть.* **2.** *adj.* dens populat, complet ocupat; ~ *дом* casă complet ocupată.

засели́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. заселя́ть) acuz.* **1.** a popula, a coloniza. **2.** a se instala; a se muta; a ocupa; ~ *но́вый дом* a se instala într-o casă nouă.

заселя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *засели́ть.*

засемени́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf.* (a începe) a merge cu pași mărunți și repezi.

засеребри́ть, *-брю́, -бри́шь vb. pf.* a face ca argintul/de culoarea argintului.

засеребри́|ться, *-ри́тся vb. pf.* a străluci ca argintul; *(fig.)* a încărunți.

засе́|сть, *-ся́ду, -ся́дешь vb. pf.* **1.** *(ipf. заси́живаться)* a rămîne/a sta undeva mai mult timp. **2.** *(ipf. заса́живаться) за + acuz.* sau cu *inf.* a se apuca de ceva. **3.** *в + acuz.* a se așeza undeva pe ascuns; ~ *в заса́ду* a se pune la pîndă. **4.** *в + prepl.* a pătrunde adînc și a rămîne acolo; *(fig.) в голове́ ~ла мысль* mi-a intrat o idee în cap.

засе́чка, *-и f.* **1.** crestătură, tăietură, răboj. **2.** *(zool.)* cosire.

засе́|чь, *-еку́, -ечёшь vb. pf. (ipf. засека́ть) acuz.* **1.** *(до смерти)* a omorî în bătaie. **2.** a se cosi; *ло́шадь ~кла́ но́гу* calul s-a cosit. **3.** *(сделать засечку)* a cresta. **4.** a înregistra, a nota. **5.** a repera.

засе́чься, *-ечётся vb. pf. (ipf. засека́ться)* a se cosi *(despre cai).*

засе́ять, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. засева́ть și засе́ивать) acuz.* a însămînța, a semăna.

засиде́ть, *-ди́т vb. pf. (ipf. заси́живать) acuz.* a păta, a murdări *(despre insecte, păsări).*

засиде́ться, *-ижу́сь, -иди́шься vb. pf. (ipf. заси́живаться)* a zăbovi, a rămîne mult timp ◇ *(pop.)* ~ *в де́вках* a rămîne fată bătrînă/ nemăritată, a împleti cosiță albă.

заси́женный 1. *p.t.p.* de la *засиде́ть.* **2.** *adj.* murdărit, pătat *(de muște, de păsări).*

заси́живать, *-аю vb. ipf.* de la *засиде́ть*

заси́живаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *засиде́ться.* **2.** *pas.* de la *заси́живать*

засилосова́ть, *-сую́, -су́ешь vb. pf.* de la *силосова́ть*

заси́лье, *-я n. sg.* predominare, preponderență; putere influentă.

заси́м *adv. (înv.)* apoi, după aceasta.

засине́ть, *-е́ет vb. pf.* **1.** a deveni albastru, a se albăstri. **2.** a apărea, a se zări, a se vedea *(despre obiecte de culoare albastră).*

заси́нивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *засини́ть.*

засини́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. заси́нивать) acuz.* a albăstri, a sinili prea tare.

засия́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf.* (a începe) a se lumina, a licări, a radia, a străluci, a luci; ~ *от ра́дости* a radia de bucurie.

заскака́ть, *-скачу́, -ска́чешь vb. pf.* (a începe) a sări, a țopăi, a galopa.

заскаки́вать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заскочи́ть*

заскирдова́ние, *-я n. (agr.)* clădire în stoguri; punere în șire.

заскирдова́ть, *-дую́, -ду́ешь vb. pf.* de la *скирдова́ть; ~ ско́шенный хлеб* a face stog, a strînge în stoguri grîul secerat.

заско́к, *-а m.* **1.** săritură, salt înainte. **2.** *(fam.)* ciudățenie, țicneală, scrînteală ◇ ~ *в голове́ у кого́-л.* îi lipsește o doagă.

заскору́злый *adj.* **1.** bătătorit, înăsprit, aspru, scorojit, abrutizat; ~*ые ру́ки* mîini aspre. **2.** *(fig.)* înapoiat, anchilozat.

заскору́знуть, *-ну, -нешь vb. pf.* **1.** a se bătători, a se înăspri, a se scoroji. **2.** *(fig.)* a se anchiloza, a se închista.

заскочи́ть, *-очу́, -о́чишь vb. pf. (ipf. заска́кивать)* **1.** a sări, a pătrunde (undeva). **2.** *(fam.)* a o lua înainte, a se vîrî înaintea cuiva. **3.** a trece pe undeva, a vizita în treacăt.

заскрежета́ть, *-жещу́, -же́щешь vb. pf.* (a începe) a scrîșni.

заскрести́сь, *-ребу́сь, -ребёшься vb. pf.* (a începe) a roade, a rîcîi, a ronțăi.

заскрипе́ть, *-плю́, -пи́шь vb. pf.* (a începe) a scîrțîi.

заскули́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (fam.)* (a începe) a schelălăi, a scheuna, a scînci.

заскуча́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* (a începe) a se plictisi, a-i fi urît, a i se urî.

засла́ть, *зашлю́, зашлёшь vb. pf. (ipf. засыла́ть) acuz.* **1.** a expedia greșit. **2.** a trimite undeva departe, a exila. **3.** a trimite, a strecura, a infiltra.

заследи́ть, *-ежу́, -еди́шь vb. pf. (ipf. засле́живать) acuz.* a păta, a lăsa urme.

засле́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заследи́ть*

заслези́ться, *-ези́тся vb. pf.* (a începe) a lăcrima, a înlăcrima.

засло́н, *-а m.* **1.** *(mil.)* acoperire, trupe de acoperire. **2.** *(прикрытие)* perdea; *водяно́й* ~ perdea de apă. **3.** oblon, ușă; clapă, capac *(la cuptor, la sobă).*

заслони́ть, *-оню́, -они́шь vb. pf. (ipf. заслоня́ть) acuz.* **1.** a împiedica vederea, a face umbră, a se așeza în dreptul luminii. **2.** a feri, a acoperi, a apăra; ~ *лицо́ от уда́ра* a-și feri fața de lovitură. **3.** *(înv.)* a ține calea, a împiedica trecerea; ~ *доро́гу* a ține calea.

заслони́ться, *-оню́сь, -они́шься vb. pf. (ipf. заслоня́ться)* a se acoperi, a se apăra *(cu ceva de ceva).*

засло́нка, *-и f.* **1.** ușiță, clapă la cuptor. **2.** *(tehn.)* clapetă, oblon, registru *(la cuptor, la coș),* șuber, vană.

заслоня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *заслони́ть*

заслоня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *заслони́ться.* **2.** *pas.* de la *заслоня́ть.*

заслу́г|а, *-и f.* merit; *награди́ть по ~ам* a răsplăti după merit; *наказа́ть по ~ам* a pedepsi (pe cineva) așa cum trebuie.

заслу́женно *adv.* după merit, pe bună dreptate; ~ *нака́зан* pedepsit pe bună dreptate.

заслу́женный 1. *p.t.p.* de la *заслужи́ть.* **2.** *adj.* meritat, binemeritat; ~ *успе́х* succes bine meritat. **3.** emerit; ~ *учёный* savant emerit; ~ *ма́стер спо́рта* maestru emerit al sportului; ~ *де́ятель иску́сства* maestru emerit al artei.

заслу́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *заслужи́ть.* **2.** a fi demn/ vrednic.

заслужи́ть, *-ужу́, -у́жишь vb. pf. acuz.* **1.** a binemerita, a merita. **2.** a cîștiga; ~ *дове́рие* a cîștiga încrederea. **3.** *(pop.)* a răsplăti. **4.** *(înv.)* a șterge o vină, a reabilita.

заслу́шать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. заслу́шивать) acuz.* **1.** a asculta, a audia. **2.** a lua în dezbatere.

заслу́шаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. заслу́шиваться) instr.* a asculta cu mare plăcere, a nu se mai sătura ascultînd.

заслу́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заслу́шать*

заслу́шиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *заслу́шаться.* **2.** *pas.* de la *заслу́шивать.*

засло́нить, *-ню́, -нишь vb. pf. (ipf. заслоня́ть) acuz.* a împiedica vederea, a face umbră, a se așeza în dreptul luminii. **2.** a feri, a acoperi, a apăra; ~ *лицо́ от уда́ра* a-și feri fața de lovitură. **3.** *(înv.)* a ține calea, a împiedica trecerea; ~ *доро́гу* a ține calea.

заслони́ться, *-оню́сь, -они́шься vb. pf. (ipf. заслоня́ться)* a se acoperi, a se apăra *(cu ceva de ceva).*

засло́нка, *-и f.* **1.** ușiță, clapă la cuptor. **2.** *(tehn.)* clapetă, oblon, registru *(la cuptor, la coș),* șuber, vană.

заслоня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *заслони́ть*

заслоня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *заслони́ться.* **2.** *pas.* de la *заслоня́ть.*

заслу́г|а, *-и f.* merit; *награди́ть по ~ам* a răsplăti după merit; *наказа́ть по ~ам* a pedepsi (pe cineva) așa cum trebuie.

заслу́женно *adv.* după merit, pe bună dreptate; ~ *нака́зан* pedepsit pe bună dreptate.

заслу́женный 1. *p.t.p.* de la *заслужи́ть.* **2.** *adj.* meritat, binemeritat; ~ *успе́х* succes bine meritat. **3.** emerit; ~ *учёный* savant emerit; ~ *ма́стер спо́рта* maestru emerit al sportului; ~ *де́ятель иску́сства* maestru emerit al artei.

заслу́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *заслужи́ть.* **2.** a fi demn/ vrednic.

заслужи́ть, *-ужу́, -у́жишь vb. pf. acuz.* **1.** a binemerita, a merita. **2.** a cîștiga; ~ *дове́рие* a cîștiga încrederea. **3.** *(pop.)* a răsplăti. **4.** *(înv.)* a șterge o vină, a reabilita.

заслу́шать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. заслу́шивать) acuz.* **1.** a asculta, a audia. **2.** a lua în dezbatere.

заслу́шаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. заслу́шиваться) instr.* a asculta cu mare plăcere, a nu se mai sătura ascultînd.

заслу́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заслу́шать*

заслу́шиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *заслу́шаться.* **2.** *pas.* de la *заслу́шивать.*

засма́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *засмоли́ть*

засмоли́|ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. засма́ливать) acuz.* a smoli, a cătrăni.

засмо́рка|ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. acuz. (pop.)* a murdări cu muci.

засмо́ркаться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf.* (a începe) a-și sufla nasul.

засмотре́ться, *-отрю́сь, -о́тришься vb. pf. (ipf. засма́триваться) на + acuz.* a se uita îndelung, a se uita cu admirație, a nu-și mai lua ochii.

засмуща́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* a se fîstîci.

засма́тривать, *-аю, -аешь vb. ipf. в + acuz.* a se uita la ceva, a privi ceva, a arunca o privire pe furiș.

засма́триваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *засмотре́ться*

засме́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *засмея́ть.*

засмея́ть, *-ею, -еёшь vb. pf. (ipf. засме́ивать) acuz.* a-și bate joc (de cineva), a rîde, a ridiculiza.

засмея́ться, *-еюсь, -еёшься vb. pf.* (a începe) a rîde, a izbucni în rîs.

засмоли́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. засма́ливать) acuz.* **1.** a smoli, a cătrăni. **2.** a murdări cu smoală/ cu rășină.

засморка́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. acuz. (pop.)* a murdări cu muci.

засморка́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf.* (a începe) a-și sufla nasul.

засмотре́ться, *-отрю́сь, -о́тришься vb. pf. (ipf. засма́триваться) на + acuz.* a se uita îndelung, a se uita cu admirație, a nu-și mai lua ochii.

засмуща́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* a se fîstîci.

заснéженный *adj.* înzăpezit, troienit, acoperit cu zăpadă.

заснимáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *заснять*

заснýть, *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. засыпáть)* a adormi; *(fig.)* ~ *вéчным сном* a adormi somnul de veci, a muri.

заснять, *-нимý, -нúмешь vb. pf. acuz. (ipf. заснимáть)* **1.** a filma, a turna *(un film).* **2.** a fotografia.

засóв, *-а m.* zăvor; *задвúнуть* ~ a trage zăvorul.

засóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *засýнуть*

засóл, *-а m. sg.* **1.** *(действие)* punere la murat, sărare. **2.** sărătură, murătură.

засолéни|е, *-я n. (agr.)* sărare, salinizare.

засоли́ть, *-олю́, -о́лишь vb. pf. (ipf. соли́ть* şi *засáливать) acuz.* a pune la sare/la murat, a conserva în saramură.

засóлка, *-и f. sg. (pop.) v. засол(1)*

заспе́ть, *-плю́, -пúшь vb. pf. (fam.)* (a începe) a fîşîi.

засóр, *-а m.* astupare.

засоре́ние, *-я n.* **1.** astupare; ~ *трýбы* astupare a unei ţevi; *(med.)* ~ *желýдка* indigestie. **2.** năpădire a buruienilor, îmburuienire.

засорённость, *-и f. sg.* îmburuienire, înăbuşire cu buruieni; ~ *пóля* năpădire a buruienilor pe un cîmp.

засори́тель, *-я m. (agr.)* buruiană.

засори́ть, *-рю́, -ри́шь vb. vb. pf. (ipf. засоря́ть) acuz.* **1.** a face gunoi, a murdări. **2.** a înfunda, a astupa; *(med.)* ~ *желýдок* a face/a căpăta o indigestie.

засори́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. засоря́ться).* **1.** a se murdări. **2.** a se astupa, a se înfunda.

засоря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb ipf.* de la *засори́ть*

засоря́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *засори́ться.* **2.** *pas.* de la *засоря́ть.*

засоса́|ть, *-осу́, -осёшь vb. pf. (ipf. засáсывать) acuz.* **1.** (a începe) a suge. **2.** a istovi sugînd. **3.** a înghiţi, a absorbi, a trage la fund; *(fig.) средá* ~*ла* mediul l-a tras la fund.

засóхнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. сóхнуть* şi *засыхáть)* a se veşteji, a se usca, a se ofili.

засóхший **1.** *part. trec. act.* de la *засóхнуть.* **2.** *adj.* uscat, veştejit, ofilit.

засочúться, *-чýсь, -чúшься vb. pf.* (a începe) a se prelinge, a picura.

зáспанный **1.** *p.t.p.* de la *заспáть.* **2.** *adj.* umflat de somn, somnoros.

заспáться, *-плю́сь, -пúшься vb. pf.* a dormi prea mult.

заспешúть, *-шý, -шúшь vb. pf.* (a începe) a se grăbi, a da zor.

заспиртовáть, *-тýю, -тýешь vb. pf. (ipf. заспиртóвывать)* a pune în spirt *(pentru conservare).*

заспиртóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заспиртовáть.*

заспóрить, *-рю, -ришь vb. pf.* (a începe) a se certa, a discuta aprins, a se porni pe ceartă.

застáва, *-ы f.* **1.** barieră. **2.** post de pază, post de grăniceri; *погранúчная* ~ post de frontieră, pichet de frontieră; *сторожевáя* ~ post de gardă, trupă de avanpost; *головнáя похóдная* ~ avangardă.

заставáть, *-таю, -таёшь vb. ipf.* de la *застáть.*

застáвить [1], *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. заставля́ть) acuz.* **1.** *(загромоздить)* a îngrămădi, a umple, a ticsi, a încărca. **2.** *(загородить)* a baia trecerea, a astupa drumul, a baricada.

застáви|ть [2], *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. заставля́ть) acuz.* cu *inf.* a forţa, a sili, a obliga, a constrînge; *всё заставля́ет дýмать, что...* totul te face să crezi, că...; ~ *молчáть* a sili să tacă.

застáвка, *-и f. (tipogr.)* frontispiciu, vinietă.

заставля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *застáвить* [1,2]

застáиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *застоя́ться*

застарéлый *adj.* învechit, inveterat, înrădăcinat.

застá|ть, *-тáну, -тáнешь vb. pf. (ipf. заставáть) acuz.* a găsi, a surprinde; ~ *на мéсте преступлéния* a prinde asupra faptului, a prinde în flagrant delict; ~ *врасплóх* a surprinde, a lua fără veste; ~ *в живы́х* a găsi în viaţă.

застéгивание, *-я n. sg.* încheiere *(a unei haine).*

застёгивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *застегнýть*

застёгиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *застегнýться.* **2.** *pas.* de la *застёгивать*

застегнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. застёгивать) acuz.* a încheia *(nasturii, copcile),* a prinde *(cu agrafă, cu cataramă).*

застегнýться, *-нýсь, -нёшься vb. pf. (ipf. застёгиваться)* a se încheia.

застёжка, *-и f.* copcă, agrafă, încheietoare, încuietoare, cataramă, pafta.

застеклúть, *-лю́, -лúшь vb. pf. (ipf. застекля́ть) acuz.* a pune geamuri.

застекля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *застеклúть.*

застелúть, *-телю́, -тéлешь vb. pf. (ipf. застилáть) acuz. v. застлáть(1).*

застенографúровать, *-рую, -руешь vb. pf. (ipf. стенографúровать) acuz.* a stenografia.

застéнок, *-нка m.* cameră de tortură, temniţă, beci.

застéнчиво *adv.* timid, cu timiditate, cu sfială, în chip sfios.

застéнчивость, *-и f. sg.* timiditate, sfială.

застéнчивый *adj.* timid, sfios.

застесня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. pf.* a manifesta timiditate/sfială; (a începe) a se sfii, a fi stingherit.

застигáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *застúчь* şi *застúгнуть*

застúгнуть, *-úгну, -úгнешь vb. pf. (ipf. застигáть) v. застúчь.*

застúл, *-а m. (tehn.)* acoperire.

застилáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *застлáть* şi *застелúть.*

застилáться, *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *застлáться.* **2.** *pas.* de la *застилáть.*

застúлка, *-и f. sg.* **1.** *(действие)* acoperire, aşternere. **2.** preş, ţol.

застирáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. застúрывать) acuz.* **1.** *(пятно)* a scoate la spălat. **2.** *(плохо выстирать)* a spăla prost, a izvini.

застúрывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *застирáть*

зáстить, *зáщу, зáстишь vb. ipf. acuz.* sau fără *compl. (pop.)* a sta cuiva în lumină, a împiedica lumina.

застúчь, *-тúгну, -тúгнешь vb. pf. (ipf. застигáть) acuz.* a prinde, a surprinde.

застлá|ть, *-телю́, -тéлешь vb. pf. (ipf. застилáть) acuz.* **1.** a acoperi, a aşterne. **2.** *(fig.)* a întuneca, a împăienjeni.

застлáться, *-тéлется vb. pf. (ipf. застилáться)* a se acoperi, a se împăienjeni.

застóй, *-я m. sg.* stagnare, lîncezeală ◇ *(med.)* ~ *крóви* hemostază.

застóйный *adj.* **1.** de stagnare, stagnant. **2.** stătut, necerut, fără căutare.

застóльная, *-ой f.* cîntec de pahar.

застóльный *adj.* de petrecere, de masă; ~*ая пéсня* cîntec de petrecere; ~*ая рéчь* toast.

застоя́ть, *-оню́, -óнешь vb. pf.* (a începe) a geme, a scoate gemete.

застопóрить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. стопóрить* şi *застопóривать)* a opri, a frîna, a stopa.

застопóри|ться, *-ится vb. pf. (ipf. стопóриться* şi *застопóриваться)* **1.** a se opri, a încetini mersul. **2.** *(fig.)* a stagna.

застоя́ться, *-оúсь, -оúшься vb. pf. (ipf. застáиваться)* **1.** a sta nemişcat (prea mult timp). **2.** a se strica (devenind stătut) *(despre un lichid).* **3.** a se opri îndelung.

застрáивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *застрóить*

застрáиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *застрóиться.* **2.** *pas.* de la *застрáивать.*

застрахóва|нный **1.** *p.t.p.* de la *застраховáть.* **2.** *adj.* asigurat. **3.** ~**ный,** *-ого m.* persoană asigurată, asigurat.

застраховáть, *-ахýю, -ахýешь vb. pf. (ipf. застрахóвывать) acuz.* **1.** a asigura; ~ *дом* a asigura casa. **2.** *(fig.)* a pune în siguranţă, a feri.

застрахóваться, *-ахýюсь, -ахýешься vb. pf. (ipf. застрахóвываться)* a se asigura; ~ *от несчáстного слýчая* a se asigura contra accidentelor.

застрахо́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *застрахова́ть*

застрахо́вываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *застрахова́ться.* **2.** *pas.* de la *застрахо́вывать.*

застра́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *застрочи́ть*[2]

застраща́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. застра́щивать) acuz. (pop.)* a speria, a intimida, a băga în sperieți.

застра́щивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *застраща́ть*

застрева́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *застря́ть*

застре́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *застрели́ть*

застре́ливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *застрели́ться.* **2.** *pas.* de la *застре́ливать.*

застрели́ть, *-елю́, -е́лишь vb. pf. (ipf. застре́ливать) acuz.* a împuşca, a omorî prin împuşcare.

застрели́ться, *-елю́сь, -е́лишься vb. pf. (ipf. застре́ливаться)* a se împuşca.

застре́льщик, *-а m.* iniţiator, promotor, animator.

застрига́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *застри́чь*

застри́чь, *-игу́, -ижёшь vb. pf. (ipf. застригать) acuz.* **1.** a tăia prea scurt (o unghie). **2.** (a începe) a tăia *(cu foarfeca).*

застрога́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. стра́гивать) acuz.* a ascuţi, a ciopli (cu rindeaua).

застро́ить, *-о́ю, -о́ишь vb. pf. (ipf. стра́ивать) acuz.* a face construcţii, a acoperi cu construcţii/cu clădiri *(o suprafaţă oarecare).*

застро́иться, *-о́ится vb. pf. (ipf. стра́иваться)* a se acoperi cu construcţii.

застро́йка, *-и f. sg. (действие)* construire, clădire.

застро́йщик, *-а m.* cel care are/care a obţinut dreptul de a clădi o casă.

застрочи́|ть[1], *-очу́, -о́чишь vb. pf. acuz.* **1.** *(a începe)* a ţăcăni *(despre maşina de cusut).* **2.** (a începe) a ţăcăni, a răpăi; *~л пулемёт* mitraliera a început să răpăie. **3.** *(fig.)* a scrie repede, a înşira.

застрочи́ть[2], *-очу́, -о́чишь vb. pf. (ipf. стра́чивать)* a coase la maşină, a trage la maşină, a trage o cusătură.

заструи́ться, *-уи́тся vb. pf.* a ţîşni, a curge, a susura.

застря́|ть, *-я́ну, -я́нешь vb. pf. (ipf. застревать)* a se împotmoli, a se înfunda. ◇ *слова́ ~ли в го́рле* i-au rămas cuvintele în gît; *(fig.) ~ в провинции* a se împotmoli în provincie; *(fig.) ~ в гостя́х* a sta prea mult în vizită.

застуденéть, *-éет vb. pf.* de la *студенéть*

застуди́ть, *-ужу́, -у́дишь vb. pf. (ipf. засту́живать) acuz.* a răci; *~ го́рло* a răci la gît.

застуди́ться, *-ужу́сь, -у́дишься vb. pf. (ipf. засту́живаться)* a răci.

засту́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *застуди́ть*

засту́живаться, *-аюсь, -аешься* **1.** *vb. ipf.* de la *застуди́ться.* **2.** *pas.* de la *засту́живать.*

засту́кать, *-аю, -аешь vb. pf. (pop.)* a găbji, a găbui.

за́ступ, *-а m.* cazma, hîrleţ.

заступа́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заступи́ть*

заступа́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *заступи́ться*

заступи́ть, *-уплю́, -у́пишь vb. pf. (ipf. заступа́ть).* **1.** *acuz.* cu *dat. (pop.)* a înlocui, a ţine loc de ... **2.** a lua în primire un serviciu *(un post),* a intra în serviciu. **3.** *(pop.)* a apăra, a proteja, a ocroti.

заступи́ться, *-уплю́сь, -у́пишься vb. pf. (ipf. заступа́ться) за + acuz.* a lua apărarea, a sări în apărare, a apăra, a lua sub ocrotire.

засту́пник, *-а m.* apărător, ocrotitor, protector.

засту́пничество, *-а n. sg.* apărare, ocrotire, protecţie, intervenţie *(în favoarea cuiva).*

застуча́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf.* (a începe) a bate, a ciocăni.

застыва́ние, *-я n. sg.* îngheţare, congelare, răcire, întărire, solidificare.

застыва́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *засты́ть*

застыди́ть, *-ыжу́, -ыди́шь vb. pf. acuz.* a ruşina, a face de ruşine, a da de ruşine *(dojenind).*

застыди́ться, *-ыжу́сь, -ыди́шься vb. pf.* a se ruşina, a se intimida, a-i fi ruşine.

засты́|ть, *-ыну, -ы́нешь vb. pf. (ipf. застывать)* **1.** a se închega, a se întări, a se răci; *клей ~л* cleiul s-a întărit. **2.** *(озябнуть)* a îngheţa, a degera. **3.** *(покрыться льдом)* a îngheţa. **4.** *(о трупе)* a înţepeni. **5.** *(fig.)* a înţepeni, a înlemni, a încremeni, a împietri; *~ в восхище́нии* a amuţi de admiraţie; *~ от удивле́ния* a încremeni de uimire. **6.** *(fig.)* a stagna.

засуди́ть, *-ужу́, -у́дишь vb. pf. acuz. (pop.)* a condamna, a osîndi.

засуети́ться, *-ечу́сь, -ети́шься vb. pf.* (a începe) a se agita, a se nelinişti, a forfoti.

засу́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. засо́вывать) acuz.* a vîrî, a băga, a introduce, a pune în ...

за́сух|а, *-и f.* secetă, uscăciune.

засухоусто́йчивость, *-и f. sg.* rezistenţă la secetă.

засухоусто́йчивый *adj.* rezistent la secetă.

засу́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *засучи́ть*

засучи́ть, *-учу́, -у́чишь vb. pf. (ipf. засу́чивать) acuz.* a sufleca, a sumete; *~ рукава́* a sufleca mînecile.

засу́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *засуши́ть*

засуши́ть, *-ушу́, -у́шишь vb. pf. (ipf. засу́шивать) acuz.* a usca.

засу́шливость, *-и f.* ariditate.

засу́шлив|ый *adj.* secetos, arid; *~ая пого́да* timp secetos.

засчита́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. засчи́тывать) acuz.* a socoti, a lua în consideraţie, a lua în seamă, a pune la socoteală.

засчи́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *засчита́ть*

засыла́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *засла́ть*

засы́лка, *-и f. sg.* infiltrare, strecurare; trimitere.

засы́пать, *-плю, -плешь vb. pf. (ipf. засыпа́ть) acuz.* **1.** a umple, a astupa; *~ я́му* a astupa o groapă. **2.** a presăra, a acoperi; *~ цветами* a acoperi cu flori, a presăra cu flori. **3.** a turna, a vărsa, a înmagazina (grăunţe, boabe); *~ зерно́ в элева́торы* a turna cerealele în siloz. **4.** *(fig.)* a copleşi; *~ вопро́сами* a copleşi cu întrebări.

засыпа́ть[1], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *засну́ть*

засыпа́ть[2], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *засы́пать*

засыпа́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *засы́паться*

засы́паться, *-плюсь, -плешься vb. pf. (ipf. засыпа́ться)* **1.** a pătrunde, a intra în ... **2.** a se acoperi, a se umple. **3.** *(pop.)* a i se înfunda, a intra la apă. **4.** a cădea *(la examen).*

засы́пка, *-и f. (действие)* **1.** astupare, umplere. **2.** vărsare, turnare, depozitare, înmagazinare.

засыха́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *засо́хнуть*

затаври́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf.* de la *таври́ть*

зата́ен|ный 1. *p.t.p.* de la *зата́ить.* **2.** *adj.* ascuns, tăinuit, tainic; *~ая зло́ба* mînie ascunsă. **3.** *adj.* înăbuşit; *с ~ным дыха́нием* ţinîndu-şi răsuflarea.

зата́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *зата́ить*

зата́иваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *зата́иться.*

зата́ить, *-аю, -аишь vb. pf. (ipf. зата́ивать) acuz.* **1.** a piti, a ascunde, **2.** a tăinui; a nu da pe faţă (un sentiment); *~ оби́ду* a avea pică (pe cineva), a-i purta (cuiva) sîmbetele ◇ *~ дыха́ние* a-şi ţine răsuflarea.

зата́иться, *-аюсь, -аишься vb. pf. (ipf. зата́иваться)* **1.** a se piti, a se ascunde. **2.** *(fig.)* a-şi ascunde gîndurile.

зата́лкивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *затолкну́ть* şi *затолка́ть*

затанцева́ть, *-цу́ю, -цу́ешь vb. pf. acuz.* (a începe) a dansa; a se porni din loc *(dansînd).*

зата́пливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *затопи́ть*[1]

зата́птывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *затопта́ть*

зата́птываться, *-аюсь, -аешься pas.* de la *зата́птывать*

затарато́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (pop.)* (a începe) a flecări, a trăncăni.

зата́сканность, *-и f. sg.* banalitate, caracter banal.

зата́сканн|ый 1. *p.t.p.* de la *затаска́ть.* **2.** *adj.* purtat, uzat, jerpelit, ros. **3.** *adj. (fig.)* banal, răsuflat, perimat; *~ое выраже́ние* expresie banală; *~ая остро́та* glumă răsuflată.

затаска́ть, *-а́ю, -а́ешь* **1.** *(ipf. зата́скивать)* a purta, a uza; *~ оде́жду* a-şi uza hainele. **2.** *(ipf. зата́скивать) (fig.)* a banaliza. **3.** a obosi pe cineva (ducîndu-l din loc în loc), a-l hărţui.

затаска́ться, *-а́емся vb. pf. (ipf. зата́скиваться)* a se jerpeli, a se uza, a se ponosi.

зата́скивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *затаска́ть (1, 2)* şi *затащи́ть.*

зата́скиваться, *-аемся vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *затаска́ться.* **2.** *pas.* de la *зата́скивать.*

зата́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заточи́ть*[3]

затащ|и́ть, *-ащу́, -а́щишь vb. pf. (ipf. зата́скивать) acuz.* a tîrî, a trage, a duce undeva.

затверде́вать, *-аем vb. ipf.* de la *затверде́ть*

затверде́лость, *-и f.* **1.** *sg.* întărire, învîrtoşare. **2.** *(med.)* calozitate, bătătură.

затверде́л|ый *adj.* întărit, învîrtoşat.

затверде́ние, *-я n.* **1.** *sg.* solidificare, întărire. **2.** *(med.)* calozitate, induraţie, bătătură.

затверде́ть, *-е́ем vb. pf. (ipf. твердеть şi затверде́вать)* a se solidifica, a se întări, a se învîrtoşa.

затверди́ть, *-ржу́, -рди́шь vb. pf. (ipf. твердить) acuz.* a memora, a învăţa (pe de rost) ◇ *~ одно́ и то́ же* a o ţine una şi bună, a bate apa-n piuă.

затво́р, *-а m.* **1.** închizător (la arme). **2.** zăvor, încuietoare, **3.** *(tehn.)* obturator, stăvilar, zăgaz.

затвори́ть, *-орю́, -о́ришь vb. pf. (ipf. затворя́ть) acuz.* a închide, a încuia, a zăvorî; *~ дверь* a închide uşa.

затвори́|ться, *-орю́сь, -о́ришься vb. pf. (ipf. затворя́ться)* **1.** a se închide (despre fereastră, uşă etc.) **2.** a se retrage (într-o încăpere), a se zăvorî, a se încuia. **3.** *(fig.)* a se izola.

затво́рник, *-а m.* sihastru, pustnic, schimnic.

затво́рнический *adj.* de pustnic, de schimnic.

затво́рничество, *-а n. sg.* pustnicie, sihăstrie, schimnicie.

затворя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *затвори́ть.*

затворя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *затвори́ться.* **2.** *pas.* de la *затворя́ть*

затева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *зате́ять*

затева́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *зате́яться.* **2.** *pas* de la *затева́ть.*

зате́йливо *adv.* în mod ingenios, ciudat, complicat, nostim.

зате́йливость, *-и f. sg.* ingeniozitate, caracter complicat/întortocheat/nostim.

зате́йлив|ый *adj.* ingenios, complicat, întortocheat, nostim.

зате́йник, *-а m.* **1.** om vesel, poznaş, ingenios. **2.** organizator şi conducător de jocuri şi distracţii de masă.

зате́кать, *-а́ет vb. ipf.* de la *зате́чь*

зате́м *adv.* **1.** *(после, потом)* pe urmă, apoi, după aceea. **2.** *(для того)* de aceea, în acest scop, pentru a... **3.** *(далее)* mai departe, apoi.

затемне́ние *-я n.* **1.** *sg.* întunecare. **2.** camuflarea luminii. **3.** *(в лёгких)* pată întunecoasă *(pe plămîni).*

затемни́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. затемня́ть) acuz.* **1.** a întuneca, a umbri; *~ фон карти́ны* a umbri fondul unui tablou. **2.** a camufla lumina; *~ го́род* a camufla luminile dintr-un oraş; *(fig.) ~ созна́ние* a adormi conştiinţa cuiva.

затемни́ться, *-ни́тся vb. pf. (ipf. затемня́ться)* a se întuneca.

за́темно *adv.* cu noaptea-n cap, de cu noapte; *вы́ехать ~* a pleca cu noaptea-n cap.

затемня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *затемни́ть*

затемня́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *затемни́ться.* **2.** *pas.* de la *затемня́ть.*

зате|и́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. затева́ть) acuz.* a adumbri, a face umbră, a umbri.

зате|я́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *зате́ять*

зате́|ять, *-ю, -ешь vb. pf. (ipf. затева́ть) acuz.* a întreprinde, a începe (să facă ceva), a pune la cale; *~ рискова́нное де́ло* a întreprinde un lucru riscant; *~ ссо́ру* a stîrni o ceartă; *~ разгово́р* a începe vorba; *что э́то ты ~л?* ce te-a apucat? ce ai pus la cale?

зате́плить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. зате́пливать) acuz. (înv.)* a aprinde (o lumînare, o candelă).

зате́пли|ться, *-тся vb. pf. (înv.)* **1.** a se aprinde, a începe a licări. **2.** *(fig.)* (a începe) a miji, a licări; *зате́плилась наде́жда* a mijit o rază de speranţă.

затере́ть, *-тру́, -трёшь vb. pf. (ipf. затира́ть) acuz.* **1.** *(стереть)* a şterge. **2.** *(сдавить)* a bloca, a încleşta; *су́дно затёрло льда́ми* nava a fost blocată între sloiuri. **3.** *(fig.)* a ţine pe cineva în loc, a-l împiedica să se afirme. **4.** *(fam.)* a uza, a murdări.

затере́ться, *-тру́сь, -трёшься vb. pf. (ipf. затира́ться)* a se pierde, a se rătăci; *~ в толпе́* a se pierde în mulţime.

затёрывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *затеря́ть.*

затёрываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *затеря́ться.* **2.** *pas.* de la *затёривать.*

затёрянн|ый 1 *p.t.p.* de la *затеря́ть.* **2.** *adj.* pierdut, uitat, părăsit, stingher.

затеря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. затёривать) acuz.* a pierde, a rătăci.

затеря́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. pf. (ipf. затёриваться)* a se pierde, a se rătăci.

затеса́ть, *-ешу́, -е́шешь vb. pf. (ipf. затёсывать) acuz.* **1.** a ciopli. **2.** a ascuţi.

затеса́ться, *-ешу́сь, -е́шешься vb. pf. (ipf. затёсываться)* a se furişa, a se strecura, a se băga, a se fofila.

затёсывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *затеса́ть*

затёсываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *затеса́ться*

зате́|чь, *-ечёт vb. pf. (ipf. затека́ть)* **1.** a curge, a pătrunde, a intra, a se infiltra. **2.** a se umfla. **3.** a se înţepeni, a amorţi.

зате́|я, *-и f.* **1.** *(замысел)* proiect, plan, idee, iniţiativă; *неуда́чная ~* proiect nereuşit; *опа́сная ~* iniţiativă primejdioasă. **2.** *(выдумка, развлечение)* distracţie, năzbîtie. **3.** toane, fasoane, pretenţii; *ба́рские ~и* toane boiereşti ◇ *без ~й* simplu, fără pretenţii.

2. *(fig.)* a eclipsa, a întrece, a depăşi; ~ *чью-л. сла́ву* a eclipsa gloria cuiva.

затми́ться, *-ми́тся vb. pf. (ipf. затмева́ться)* a se umbri, a se întuneca, a se eclipsa.

зато́ *conj.* **1.** dar, în schimb. **2.** *(поэтому)* de aceea.

затова́ривание, *-я n. sg.* stocare de mărfuri, acumulare de stocuri supranormative.

затова́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *затова́рить.*

затова́риваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *затова́риться.* **2.** *pas.* de la *затова́ривать.*

затова́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. затова́ривать) acuz.* a stoca mărfuri.

затова́ри|ться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. затова́риваться)* **1.** a fi stocat, a fi acumulat. **2.** a rămîne cu marfa nedesfăcută.

затолка́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. зата́лкивать) acuz.* **1.** a lovi cu coatele, a îmbrînci, a înghionti. **2.** *(запихать)* a îndesa, a înghesui.

затолкну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. зата́лкивать) acuz.* a împinge înăuntru, a înghesui.

зато́н, *-а m.* **1.** *(завоdь)* golf de rîu. **2.** loc de staţionare şi reparare a vaselor fluviale. **3.** gard de pescuit.

затону́ть, *-ону́, -о́нешь vb. pf.* a se scufunda, a se cufunda.

зато́пать, *-аю, -аешь vb. pf.* (a începe) a tropăi.

затопи́ть[1], *-оплю́, -о́пишь vb. pf. (ipf. зата́пливать) acuz.* a aprinde focul, a face foc.

затопи́ть[2], *-оплю́, -о́пишь vb. pf. (ipf. затопля́ть) acuz.* **1.** a inunda, a acoperi cu apă, a potopi. **2.** a scufunda, a îneca; ~ *суда́* a scufunda nave.

затопи́|ться[1], *-о́пится vb. pf. (ipf. зата́пливаться)* a se aprinde, a începe să se încălzească/să se încingă.

затопи́|ться[2], *-о́пится vb. pf. (ipf. затопля́ться)* a fi inundat, a se acoperi cu apă.

затопле́ние, *-я n. sg.* **1.** inundare. **2.** scufundare.

затопля́емость, *-и f.* inundabilitate.

затопля́ть*(ся),-я́ю(сь),-я́ешь(ся) vb. ipf.* de la *затопи́ть(ся)*[2]

затопта́ть, *-опчу́, -о́пчешь vb. pf. (ipf. зата́птывать) acuz.* **1.** a bătători cu picioarele, a înfige în pămînt (călcînd). **2.** a călca în picioare, a strivi. **3.** a murdări cu picioarele. **4.** *(костёр, папиросу и т.д.)* a stinge (călcînd) ◇ *(fig.) затопта́ть кого́-л. в грязь* a ponegri (pe cineva), a-l împroşca cu noroi.

затопта́ться, *-опчу́сь, -о́пчешься vb. pf.* (a începe) a tropăi; ~ *на ме́сте* a începe să bată pasul pe loc.

зато́р, *-а m.* îngrămădire, îmbulzeală, înghesuială; blocare, oprire; ~ *у́личного движе́ния* blocarea/oprirea circulaţiei pe stradă.

затормáживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *затормози́ть*

затормози́ть, *-можу́, -мози́шь vb. pf. (ipf. тормози́ть şi затормáживать) acuz.* **1.** (a începe) a frîna. **2.** *(fig.)* a frîna, a încetini.

затормози́ться, *-можу́сь, -мози́шься vb. pf.* de la *тормози́ться.*

затормоши́ть, *-шу́, -ши́шь vb. pf. acuz.* a plictisi cu cereri, a scoate sufletul cu pretenţii.

заторопи́ть, *-оплю́, -о́пишь vb. pf. acuz.* (a începe) a zori, a grăbi.

заторопи́ться, *-оплю́сь, -о́пишься vb. pf.* (a începe) a se zori, a se grăbi, a porni în grabă.

затосковá|ть, *-ку́ю, -ку́ешь vb. pf.* (a începe) a-l cuprinde dorul/tristeţea, a se întrista.

заточáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *заточи́ть.*

заточе́ни|е, *-я n. sg. (inv.)* **1.** *(действие)* întemniţare, încarcerare; *подве́ргнуть ~ю* a întemniţa, a arunca în închisoare. **2.** închisoare, temniţă; *жить в ~и* a trăi în închisoare; *он живёт как в ~и* trăieşte ca un schimnic.

заточи́ть[1], *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. заточáть) acuz. (inv.)* a întemniţa, a închide, a încarcera; ~ *в тюрьму́* a arunca în temniţă; ~ *в монасты́рь* a surghiuni la o mănăstire.

заточи́ть[2], *-очу́, -о́чишь vb. pf. (ipf. зата́чивать) acuz.* a ascuţi.

зато́чка, *-и f. sg.* ascuţire.

затошни́ть, *-и́т vb. pf. impers. acuz.* (a începe) a-i fi greaţă, a i se face greaţă.

затравене́ть, *-е́ет vb. pf.* de la *травене́ть*

затрави́ть, *-авлю́, -а́вишь vb. pf.* de la *трави́ть*[2].

затра́вк|а, *-и f.* **1.** *(min.)* amorsă, fitil, amorsal; *уда́рная ~* amorsă cu aprindere prin percuţie. **2.** *(chim.)* adjuvant, agent de cristalizare ◇ *сде́лать ~у* a pune bazele, a face începutul; *для ~и* pentru început.

затра́вленный 1. *p.t.p.* de la *затравúть.* **2.** *adj.* încolţit, hăituit; *как ~ зверь* ca o fiară încolţită.

затра́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *затро́нуть.*

затрапе́зный *adj. (pop.)* de toate zilele, obişnuit, ponosit.

затра́т|а, *-ы f.* **1.** *(действие)* cheltuire. **2.** cheltuială, consum; ~ *сил и эне́ргии* consum de forţe şi de energie; *непроизводи́тельные ~ы* cheltuieli neproductive.

затра́тить, *-а́чу, -а́тишь vb. pf. (ipf. затра́чивать) acuz.* cu *на* + *acuz.* a cheltui, a întrebuinţa, a consuma.

затра́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *затра́тить*

затре́бовать, *-бую, -буешь vb. pf. acuz.* a cere; ~ *докуме́нт* a cere un act.

затрепа́ть, *-еплю́, -е́плешь vb. pf. (ipf. затрёпывать) acuz.* a uza, a strica, a jerpeli, a terfeli; *(fig.)* ~ *чьё-л. и́мя* a terfeli numele cuiva.

затрепета́ть, *-ещу́, -е́щешь vb. pf.* (a începe) a tremura, a fremăta, a palpita.

затрёпывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *затрепа́ть*

затрещá|ть, *-щу́, -щи́шь vb. pf.* **1.** (a începe) a trosni, a pîrîi, a scîrţîi. **2.** *(начать болтать)* (a începe) a ţăcăni, a răpăi.

затре́щин|а, *-ы f. sg. (pop.)* palmă; *дать ~у* a arde o palmă; *надава́ть затре́щин кому́-л.* a lua pe cineva la palme.

затро́пу|ть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. затра́гивать) acuz.* **1.** *(задеть)* a atinge; *пу́ля ~ла кость* glonţul a atins osul; *(fig.) ~ больно́е ме́сто* a atinge punctul slab, a atinge pe cineva unde-l doare; *(fig.) ~ чьи-л. интере́сы* a leza interesele cuiva; *(fig.) ~ самолю́бие* a atinge pe cineva în amorul propriu. **2.** *(fig.)* a aborda, a atinge; ~ *те́му* a aborda o temă/un subiect.

затруби́ть, *-уб лю́, -уби́шь vb. pf. acuz.* (a începe) a suna, a sufla din corn, a trîmbiţa; ~ *сбор* a suna adunarea; ~ *в рог* (a începe) a suna din corn.

затрудне́ни|е, *-я n.* **1.** piedică, greutate; ~ *в дыха́нии* greutate în respiraţie. **2.** dificultate, greutate, încurcătură, situaţie grea; *материа́льные ~я* greutăţi materiale; *создава́ть ~я* a crea dificultăţi; *вы́вести из ~я* a scoate din impas; *вы́йти из ~я* a ieşi din impas/din încurcătură, a se descurca; *быть в ~и* a fi/a se găsi în încurcătură.

затруднённ|ый 1. *p.t.p.* de la *затрудни́ть.* **2.** *adj.* greu, anevoios; *~ое дыха́ние* respiraţie grea.

затрудни́тельность, *-и f. sg.* greutate, dificultate.

затрудни́тельн|ый *adj.* dificil, greu, plin de greutăţi; *~ое положе́ние* situaţie dificilă/grea; *поста́вить в ~ое положе́ние* a pune într-o situaţie grea; *вы́йти из ~ого положе́ния* a ieşi bine dintr-o încurcătură; *вы́вести из ~ого положе́ния кого́-л.* a scoate pe cineva din încurcătură.

затрудни́|ть, *-ню, -ни́шь vb. pf. (ipf. затрудня́ть) acuz.* **1.** a împovăra, a stingheri, a pune în încurcătură, a încurca. **2.** a îngreuia, a îngreuna, a complica, a împiedica; ~ *положе́ние* a complica situaţia ◇ *е́сли вас не ~т* dacă nu vă e greu.

затрудни́|ться, *-нюсь, -ни́шься vb. pf (ipf. затрудня́ться) instr.* sau cu *inf.* a întîmpina greutăţi, a-i fi greu.

затрудня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *затрудни́ть.*

затрудня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *затрудни́ться.* **2.** *pas.* de la *затрудня́ть.*

затрясти́, *-су́, -сёшь vb. pf.* (a începe) a tremura, a scutura, a zgudui, a zgîlţîi.

затряс|ти́сь, *-су́сь, -сёшься* (a începe) a tremura, a se scutura, a se zgudui, a se cutremura.

затума́нивать(ся), *-аю(сь), -аешь(ся) vb. ipf.* de la *затума́нить(ся).*

затума́нить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. затума́нивать) acuz.* a întuneca, a înceţoşa, a înnegura.

затума́ниться, *-ится vb. pf. (ipf. затума́ниваться)* a se înceţoşa, a se întuneca, a se înnegura.

затуши́ть, *-плю́, -у́шишь vb. pf. (ipf. затупля́ть)* a toci.

затуши́ться, *-плю́сь, -у́шишься vb. pf. (ipf. затупля́ться)* a se toci.

затупля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *затупи́ть.*

затупля́ться, *-я́ется vb. ipf.* de la *затупи́ться.*

затуха́ние, *-я n. sg.* **1.** stingere. **2.** *(fig.)* domolire, potolire, slăbire. **3.** *(tehn.)* amortizare, atenuare; *(rad.)* ~ *радиово́лн* fading.

затуха́ть, *-а́ет vb. ipf.* de la *затýхнуть.*

затýхнуть, *-нет trec. -тух, -ла, -ло vb. pf. (ipf. затуха́ть)* **1.** a se stinge. **2.** *(fig.)* a se potoli, a se domoli, a se atenua, a slăbi. **3.** *(tehn.)* a se amortiza.

затушева́ть, *-шу́ю, -шу́ешь vb. pf. (ipf. затушёвывать şi тушева́ть) acuz.* **1.** a da cu tuş, a umbri, a haşura, a estompa. **2.** *(fig.)* a masca, a ascunde, a cocoloşi.

затушёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *затушева́ть.*

затуха́ющий 1. *part. act. prez.* de la *затуха́ть.* **2.** *adj.* amortizant.

затуши́ть, *-шу́, -у́шишь vb. pf. (ipf. тушúть) acuz.* a stinge; ~ *ла́мпу* a stinge lampa.

за́тхлость, *-и f. sg.* **1.** miros de mucegai, miros rînced/închis. **2.** *(fig.)* înapoiere, stagnare, marasm.

за́тхл|ый *adj.* **1.** rău mirositor, rînced, muced, stătut, îmbîcsit; ~ *во́здух* aer închis. **2.** *(fig.)* stagnant, înapoiat.

затыка́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *заткнýть*

заты́лок, *-лка m.* ceafă; *сдви́нуть ша́пку на* ~ a-şi da căciula pe ceafă ◇ *становúться в* ~ a se aşeza la rînd, unul după altul.

заты́лочн|ый *adj. (anat.)* occipital; ~*ая кость* osul occipital.

затычк|а, *-и f. (pop.)* dop ◇ *(fig.) ко вся́кой бо́чке* ~ bun la toate; *на* ~*у* de umplutură.

затя́гивание, *-я n.* **1.** *(tehn.)* strîngere. **2.** tărăgăneală.

затя́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *затяну́ть*[1].

затя́гиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *затяну́ться.*

затя́жка, *-и f.* **1.** amînare, tărăgănare, tergiversare. **2.** tragere în piept *(la fumat).*

затяжн|óй *adj.* **1.** prelungit, îndelungat, de lungă durată. **2.** întîrziat, întîrziat, încetinit; ~ *прыжóк с парашю́том* paraşutare cu deschidere întîrziată.

затяну́ть[1], *-яну́, -я́нешь vb. pf. (ipf. затя́гивать) acuz.* **1.** a lega, a strînge; ~ *по́яс* a strînge cureaua. **2.** a întinde prea tare; ~ *повóдья* a întinde mult dîrlogii. **3.** a trage la fund, a înnămoli, a înfunda. **4.** a atrage, a face să vină. **5.** a acoperi, a învălui. **6.** *(impers.)* a se cicatriza. **7.** a prelungi, a tergiversa, a tărăgăna.

затяну́ть[2], *-яну́, -я́нешь vb. pf.* (a începe) a cînta, a intona.

затяну́|ться, *-я́нусь, -я́нешься vb. pf. (ipf. затя́гиваться)* **1.** a se strînge, a se încinge; ~ *по́ясом* a se strînge cu cureaua. **2.** a se acoperi; *пруд* ~*лся ти́ной* iazul s-a acoperit cu alge. **3.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a se cicatriza. **4.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a se prelungi, a se tărăgăna. **5.** a trage în piept *(fum de tutun).*

заулыба́ться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* (a începe) a zîmbi.

зау́мный *adj.* fără sens, fistichiu, complicat.

зауны́вно *adv.* cu melancolie, cu jale, melancolic, trist.

зауны́вность, *-и f. sg.* melancolie, tristeţe, alean.

зауны́вный *adj.* trist, melancolic, cu jale.

заупоко́йн|ый *adj.* pentru pomenirea morţilor; ~*ая моли́тва* parastas; ~*ая слу́жба* serviciu funebru, requiem.

заупря́миться *-млюсь, -мишься vb. pf.* (a începe) a se încăpăţîna, a se îndîrji.

зауря́дность, *-и f. sg.* mediocritate, caracter mediocru.

зауря́дный *adj.* obişnuit, de rînd, de duzină, comun, mediocru.

заусе́ница, *-ы f.* **1.** paronichie. **2.** *(tehn.)* bavură, grat.

зау́треня, *-и f. (bis.)* utrenie.

заутю́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заутю́жить.*

заутю́жить, *-жу, -жишь vb. pf. (ipf. заутю́живать) acuz.* a călca cu fierul de călcat.

зау́ченн|ый 1. *p.t.p.* de la *заучи́ть.* **2.** *adj.* studiat, artificial, nefiresc; ~*ые фра́зы* fraze studiate.

зау́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заучи́ть*

зау́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *заучи́ться.* **2.** *pas.* de la *зау́чивать.*

заучи́ть, *-учу́, -у́чишь vb. pf. (ipf. зау́чивать) acuz.* a învăţa, a memoriza, a învăţa pe de rost/pe dinafară.

заучи́ться, *-учу́сь, -у́чишься vb. pf. (ipf. зау́чиваться)* a se surmena, a obosi, a se năuci (învăţînd prea mult).

заушáтельский *adj.* injurios, defăimător.

зау́шница, *-ы f. sg. (med.)* oreion, parotidită epidemică.

зафиксúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *фиксúровать.*

зафрахтова́ть, *-тýю, -тýешь vb. pf.* de la *фрахтова́ть.*

заха́живать, *-аю, -аешь vb. ipf. (iter.* de la *зайти́ 1, 2)* a trece pe la cineva adesea.

захандри́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf.* a cădea într-o stare de melancolie/de ipohondrie.

заха́ркать, *-аю, -аешь vb. pf.* **1.** *instr.* (a începe) a scuipa. **2.** *acuz.* a murdări (de scuipat).

захва́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *захвали́ть.*

захвали́ть, *-алю́, -а́лишь vb. pf. (ipf. захва́ливать) acuz.* a lăuda peste măsură, a copleşi cu laude, a ridica în slăvi.

захва́рывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *захвора́ть.*

захва́т, *-а m.* **1.** luare, prindere, acaparare, ocupare, cotropire, uzurpare; ~ *вла́сти* luarea puterii; ~ *страны́* cotropirea unei ţări. **2.** *(tehn.)* dispozitiv de prindere/de fixare, gheară.

захва́танн|ый 1. *p.t.p.* de la *захвата́ть.* **2.** *adj.* murdărit, jerpelit.

захвата́ть, *-а́ю, -а́ешь pf. (ipf. захва́тывать) acuz.* a murdări, a mînji, a păta *(cu mîinile).*

захвати́|ть, *-ачу́, -а́тишь vb. pf. (ipf. захва́тывать) acuz.* **1.** *(взять)* a lua, a apuca. **2.** *(завладеть)* a cotropi, a uzurpa, a captura. **3.** *(взять с собой)* a lua cu sine. **4.** *(fig.) (увлечь)* a absorbi, a captiva. **5.** *(застигнуть)* a surprinde; ~ *врасплóх* a lua prin surprindere. **6.** a cuprinde; *огóнь* ~*л весь дом* focul a cuprins toată casa. **7.** *(остановить, прервать вовремя)* a opri (la timp), a preveni ceva; ~ *простýду* a lua măsuri la timp contra răcelii. **8.** *(pop.)* a găsi, a apuca, a prinde ◇ *(impers.) у кого́-л.* ~*ло дух* sau *дыха́ние* i s-a tăiat răsuflarea.

захва́тническ|ий *adj.* de cotropire, de cotropitor, de acaparare; ~*ая поли́тика* politică de agresiune/de cotropire; ~*ая война́* război de cotropire, război anexionist.

захва́тный *adj. (înv.) v.* **захва́тнический.**

захва́тчик, *-а m.* cotropitor, invadator, ocupant.

захва́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *захвати́ть* şi *захвата́ть.* **2.** *(fig.)* a fi captivant, a cuceri, a captiva.

захва́тывающий *adj.* **1.** *part. prez. act.* de la *захва́тывать (1).* **2.** *adj. (fig.)* antrenant, captivant, palpitant; ~ *рома́н* un roman captivant.

захвора́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. захва́рывать)* a cădea bolnav, a se îmbolnăvi.

захире́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *хире́ть.*

захихи́кать, *-аю, -аешь vb. pf.* (a începe) a chicoti, a rîde pe înfundate, a se hlizi.

захлами́ть, *-млю́, -ми́шь vb. pf. (ipf. захламля́ть) (pop.) acuz.* a înţesa, a ticsi cu lucruri vechi.

захламлённый *adj.* înţesat / ticsit de vechituri.

захламля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *захлами́ть.*

захлебну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. захлёбывать) gen.* a lua o înghiţitură, a înghiţi.

захлебну́|ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. захлёбываться)* **1.** a se înneca (sughiţînd). **2.** a i se tăia răsuflarea. **3.** *(о наступлéнии и т.д.)* a se împotmoli, a eşua; *атáка* ~*лась* atacul s-a

împotmolit/a eşuat. **4.** *(о механизмах)* a înceta să funcţioneze, a se opri.

захлёбывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *захлебну́ть.*

захлеста́ть[1], *-хлещу́, -хле́щешь vb. pf. (ipf. захлёстывать)* a biciui, a bate cu biciul/cu cureaua.

захлеста́|ть[2], *-хлещу́, -хле́щешь vb. pf.* (a începe) a răpăi; *~л дождь* ploaia a început să răpăie.

захлестну́|ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. захлёстывать)* **1.** *acuz.* sau *acuz.* cu *instr.* a strînge; *~ пе́тлей* a strînge cu un laţ. **2.** *acuz.* a inunda, a revărsa. **3.** *acuz. (fig.)* a cuprinde ◇ *~ло на́мять/в на́мяти* a uita cu desăvîrşire.

захлестну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. захлёстываться)* a se strînge, a se încolăci strîns.

захлёстывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *захлестну́ть* şi *захлеста́ть*[1].

захлёстываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *захлестну́ться.* **2.** *pas.* de la *захлёстывать.*

захло́пать, *-аю, -аешь vb. pf.* (a începe) a pocni, a lovi, a bate (din palme, aripi etc.); (a începe) a izbi, a trînti.

захло́пнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. захло́пывать) acuz.* a închide (cu zgomot), a trînti; a pocni, *~ дверь* a trînti uşa.

захло́пну|ться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. захло́пываться)* a se închide cu zgomot, a se trînti.

захлопота́ться, *-почу́сь, -по́чешься vb. pf.* a avea multe griji, a obosi de griji, a nu-şi vedea capul de griji.

захло́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *захло́пнуть.*

захло́пываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *захло́пнуться.* **2.** *pas.* de la *захло́пывать.*

захлороформи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. (ipf. хлороформи́ровать) acuz.* a cloroformiza, a adormi cu cloroform.

захмеле́ть, *-ле́ю, -ле́ешь vb. pf. (ipf. хмеле́ть) (pop.)* a se îmbăta, a se cherchelui.

захны́кать, *-ы́чу, -ы́чешь vb. pf.* (a începe) a scîncl, a se văicări, a plînge.

захо́д, *-а m. sg.* **1.** apus, asfinţit; *~ со́лнца* asfinţitul soarelui. **2.** popas, haltă, escală; *без ~а в га́вань* fără escală în port. **3.** pătrundere, ocolire; *~ в тыл неприя́теля* pătrundere în spatele inamicului.

заходи́ть[1], *-ожу́, -о́дишь vb. ipf.* de la *зайти́* ◇ *~ слишком далеко́* a-şi permite prea mult; a se întrece cu gluma.

заходи́ть[2], *-ожу́, -о́дишь vb. pf.* (a începe) a umbla, a se plimba.

заходя́щ|ий 1. *part. prez. act.* de la *заходи́ть.* **2.** *adj. (in expr.) ~ее со́лнце* soarele care apune/care asfinţeşte.

захолу́стный *adj.* retras, depărtat; provincial, de provincie; *~ городо́к* orăşel de provincie.

захолу́стье, *-я n.* localitate retrasă/ uitată, fund de provincie, colţ de ţară, fundătură.

захорonéние, *-я n.* înmormîntare, îngropare, înhumare.

захорони́ть, *-оню́, -о́нишь vb. pf. (ipf. хорони́ть) acuz.* a înmormînta, a îngropa, a înhuma.

захоте́ть, *-очу́, -о́чешь vb. pf.* de la *хоте́ть.*

захоте́|ться, *-о́чется vb. pf. impers.* a-i veni pofta de...; *мне ~лось пить* mi s-a făcut sete.

захохота́ть, *-охочу́, -охо́чешь vb. pf.* (a începe) a rîde cu hohote, a izbucni în rîs.

захраnе́ть, *-плю́, -пи́шь vb. pf.* (a începe) a sforăi, a se pune pe sforăit.

захрипе́ть, *-плю́, -пи́шь vb. pf.* (a începe) a horcăi.

захрома́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* (a începe) a şchiopăta.

захруста́ть, *-ущу́, -усти́шь vb. pf.* (a începe) a trosni, a pîrîi.

захуда́лый *adj.* **1.** *(обедневший)* sărăcit, decăzut, scăpătat. **2.** *(незначительный)* prăpădit.

зацара́пать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. зацара́пывать)* a găbui, a găbji, a înhăţa.

зацара́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* v. *зацара́пать*

зацвести́[1], *-ету́, -етёшь vb. pf. (ipf. зацвета́ть)* (a începe) a înflori, a înboboci, a da în floare.

зацвести́[2], *-тет vb. pf. (ipf. зацвета́ть)* **1.** a mucezi. **2.** a se păta *(despre geamuri).*

зацвета́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *зацвести́*[1,2]

зацелова́ть, *-лу́ю, -лу́ешь vb. pf. acuz.* a acoperi cu sărutări, a săruta cu foc.

зацементи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* a cimenta.

зацепи́ть, *-цеплю́, -це́пишь vb. pf. (ipf. зацепля́ть) acuz.* **1.** a agăţa, a anina, a prinde. **2.** *(fig. înv.)* a atinge, a jigni; *~ кого́-л. за живо́е* a atinge pe cineva unde-l doare/ la coarda sensibilă **3.** *(tehn.)* a angrena, a cupla.

зацепи́ться, *-еплю́сь, -е́пишься vb. pf. (ipf. зацепля́ться)* **1.** a se agăţa, a se anina, a se prinde *(de ceva, de cineva),* a se lovi de... **2.** *(tehn.)* a se îmbuca.

зацепка, *-и f.* **1.** *(действие)* agăţare, prindere. **2.** agăţător, cîrlig de atîrnat *sau* de remorcat ceva, clichet. **3.** *(fig. pop.)* protecţie, proptea, pilă. **4.** pretext. **5.** *(помеха) (pop.)* obstacol, piedică.

зацепле́ние, *-я n. (tehn.)* angrenaj, angrenare, cuplare.

зацепля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *зацепи́ть.*

зацепля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *зацепи́ться.* **2.** *pas.* de la *зацепля́ть.*

зачаро́ванный 1. *p.t.p.* de la *зачарова́ть.* **2.** *adj.* fermecat, vrăjit, fascinat.

зачаров|а́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf. (ipf. зачаро́вывать) acuz.* a vrăji, a fermeca, a fascina.

зачаро́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *зачарова́ть.*

зачасти́ ть, *-ащу́, -асти́шь vb. pf.* **1.** a îndesi, a înteţi. **2.** a veni des.

зачасту́ю *adv.* adeseori, deseori, adesea, de multe ori.

зача́тие, *-я n.* zămislire, concepere.

зача́т|ок, *-тка m.* **1.** *(зародыш)* embrion, germene. **2.** *(biol.)* făt, rudiment. **3.** *(mai ales la pl.)* începuturi, germeni, muguri; *~ки но́вой жи́зни* germenele/zorile unei vieţi noi.

зача́точн|ый *adj.* rudimentar, embrionar, de făt; *~ые о́рганы* organe rudimentare; *в ~ом состоя́нии* în stare embrionară/ incipientă.

зача́ть, *-чну́, -чнёшь vb. pf. (ipf. зачина́ть) (înv.) acuz.* **1.** a zămisli, a concepe. **2.** *(начать)* a începe, a face începutul.

зача́хнуть, *-ну, -нешь vb. pf.* de la *ча́хнуть.*

заче́м *adv. interog.* şi *rel.* pentru ce, de ce.

заче́м-то *adv.* cine ştie pentru ce.

зачерви́веть, *-еет vb. pf.* de la *черви́веть.*

зачёркивание, *-я n.* ştergere, tăiere cu o linie, anulare.

зачёркивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *зачеркну́ть.*

зачеркну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. зачёркивать) acuz.* a şterge cu o linie, a anula.

зачерне́|ть, *-еет vb. pf.* **1.** a se vedea, a se zări, a apărea *(despre obiecte de culoare neagră); вдали́ ~л лес* în depărtare pădurea se vedea neagră. **2.** a deveni negru, a se înnegri.

зачерне́ться, *-еется vb. pf.* (a începe) a se vedea, a se zări *(despre obiecte de culoare neagră).*

зачерни́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. черни́ть) acuz.* a înnegri, a cerni, a vopsi în negru, a cărni.

зачерпну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. зачёрпывать) acuz.* sau *gen.* a scoate (o cantitate de lichid); *~ воды́ из колоде́ца* a scoate apă din puţ.

зачёрпывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *зачерпну́ть.*

зачерстве́лость, *-и f. sg.* stare de întărire / de învîrtoşare.

зачерстве́л|ый *adj.* **1.** învechit, uscat; *~ хлеб* pîine veche/rece. **2.** *(fig).* neîndurător, neînduplecat, împietrit, dur.

зачерстве́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *черстве́ть (1).*

зачерти́ть, *-ерчу́, -е́ртишь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. зачёрчивать)* a acoperi cu desene/ cu schiţe (tot spaţiul). **2.** a desena, a face o schiţă, a schiţa. **3.** (a începe) a desena, a schiţa.

зачёрчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *зачерти́ть (1).*

зачёс, *-а m.* zgîrietură de ţesală.

зачеса́ть[1], *-ешу́, -е́шешь p.t.p. vb. pf. acuz.* (a începe) a scărpina, a pieptăna

зачеса́ть[2], *-ешу́, -е́шешь vb. pf. (ipf. зачёсывать)* a pieptăna, a coafa; a-şi da părul pe spate.

зачеса́ться[1], *-ешу́сь, -е́шешься vb. pf.* **1.** (a începe) a se scărpina. **2.** a avea a căpăta mîncărime/usturime.

зачеса́ться[2], *-ешу́сь, -е́шешься vb. pf. (ipf. зачёсываться) (pop.)* a se pieptăna, a se coafa, a se friza.

зачёсть, *-чту́, -чтёшь vb. pf. (ipf. зачи́тывать) acuz.* **1.** a trece în cont, a pune la socoteală, a scădea, a reduce (din datorie, din durata pedepsei etc.); *~ рубль в упла́ту до́лга* a scădea o rublă din suma datorată. **2.** a admite, a aprecia favorabil.

зачёстться, *-чтётся vb. pf. (ipf. зачи́тываться)* a se socoti, a se trece în cont, a fi pus la socoteală, a fi luat în considerație.

зачёсывать, *-аю, -аешь vb. ipf. ipf.* de la *зачеса́ть*[2]

зачёсываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *зачеса́ться*[2]. **2.** *pas.* de *зачёсывать*.

зачёт, *-а m.* **1.** socotire, punere la socoteală, trecere în cont/în socoteală, compensare; *в ~ до́лга* în contul datoriei. **2.** colocviu, examen, probă în învățămîntul superior *sau* în exerciții sportive. **3.** notă de trecere obținută la un astfel de examen; *сда́ть ~* a da un colocviu/un examen; *получи́ть ~* a obține o notă de trecere la examen.

зачётный *adj.* de examen; *~ая кни́жка* carnet de student; *~ая се́ссия* sesiune de examene.

зачехли́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf.* de la *чехли́ть*.

зачи́н, *-а m.* **1.** *(lit.)* început, introducere. **2.** început.

зачина́тель, *-я m.* inițiator, întemeietor, promotor.

зачина́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz.* a începe.

зачина́ться, *-а́ется vb. ipf.* a se începe.

зачини́ть, *-иню́, -и́нишь vb. pf. acuz.* **1.** a repara, a cîrpi, a drege. **2.** a ascuți.

зачи́нщик, *-а m.* instigator, ațițător, căpetenie, cap.

зачири́кать, *-аю, -аешь vb. pf.* (a începe) a ciripi.

зачисле́ние, *-я n. sg.* **1.** înscriere, înmatriculare, primire, angajare; *~ в а́рмию* înrolare în armată; *~ в шта́ты* angajare, trecere în schemă/în statele de personal; titularizare. **2.** trecere în cont.

зачи́слить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. зачисля́ть)* **1.** *acuz.* a înscrie, a înmatricula, a numi, a angaja; *~ на слу́жбу* a numi în serviciu; *~ в шта́т* a angaja/a trece în schemă, a titulariza; *~ в а́рмию* a înrola în armată; *(mil.) ~ в резе́рв* a trece în rezervă. **2.** *acuz.* cu *на* + *acuz.* a trece în cont, a pune la socoteală ◇ *~ на теку́щий счёт* a trece în contul curent.

зачи́слиться, *-люсь, -лишься vb. pf. (ipf. зачисля́ться)* a se înscrie, a obține un loc, a intra într-un serviciu.

зачисля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *зачи́слить*.

зачисля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *зачи́слиться*. **2.** *pas.* de la *зачисля́ть*.

зачи́стить, *-чи́щу, -чи́стишь vb. pf. (ipf. зачища́ть) acuz.* **1.** a netezi, a nivela, a șlefui, a lustrui. **2.** a curăța.

зачи́стка, *-и f. sg.* netezire, nivelare, curățire.

зачита́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. зачи́тывать) acuz.* **1.** a da citire, a citi cu glas tare, a face lectură. **2.** *(fam.)* a-și însuși/a nu restitui o carte.

зачита́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. зачи́тываться) instr.* **1.** a se cufunda, a se adînci în citit/în lectură, a se antrena citind, a se lua cu cititul. **2.** *(fam.)* a se scrînti de atîta citit.

зачи́тывать[1], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *зачёсть*

зачи́тывать[2], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *зачита́ть*

зачи́тываться[1], *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *зачёсться*. **2.** *pas.* de la *зачи́тывать*[1].

зачи́тываться[2], *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *зачита́ться*. **2.** *pas.* de la *зачи́тывать*[2].

зачу́млённый *adj.* ciumat, contaminat (de ciumă).

зачу́ять, *-ую, -уешь vb. pf.* a adulmeca, a mirosi, a simți.

зашага́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* (a începe) a merge, a păși cu pași mari, a o porni; *~ по ко́мнате* a începe a se plimba prin cameră.

зашата́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf.* (a începe) a se clătina, a se mișca, a se legăna.

зашвы́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *зашвырну́ть*

зашвырну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. зашвы́ривать) acuz.* a arunca, a azvîrli.

зашевели́ть, *-елю́, -ели́шь vb. pf. instr.* a pune în mișcare, (a începe) a mișca; *~ па́льцами* a mișca din degete.

зашевели́ться, *-елю́сь, -ели́шься vb. pf.* (a începe) a se mișca, a fremăta, a se agita.

зашелесте́ть, *-ести́шь vb.pf.* (a începe) a foșni, a fîșîi, a murmura.

зашепта́ть, *-епчу́, -е́пчешь vb. pf. acuz.* sau *fără compl.* (a începe) a șopti, a șușoti.

зашепта́ться, *-епчу́сь, -е́пчешься vb. pf.* (a începe) a șopti, a șușoti.

зашиба́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *зашиби́ть*. **2.** *(выпивать)* a trage la măsea, a suferi de patima beției.

зашиби́ть, *-бу́, -бёшь vb. pf. (ipf. зашиба́ть) acuz. (pop.)* **1.** *(уда́рить, ушиби́ть)* a lovi, a stîlci, a se lovi, a-și face vînătăi. **2.** a cîștiga bani din gros, a se umple de bani, a se pricopsi.

зашиби́ться, *-бу́сь, -бёшься vb. pf. (pop.)* a se lovi, a face vînătăi.

зашива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *заши́ть*

зашика́ть, *-аю, -аешь vb. pf.* (a începe) a face «sst».

зашипе́ть, *-плю́, -пи́шь vb .pf.* **1.** *(о змее)* (a începe) a șuiera; *(о гусе)* a sîsîi. **2.** (a începe) a șfîrîi. **3.** (a începe) a hîrîi.

заши́ть, *-шью́, -шьёшь vb. pf. (ipf. зашива́ть) acuz.* **1.** a coase, a cîrpi, a repara cosînd; *~ дыру́* a cîrpi o gaură; *~ ра́ну* a coase o rană. **2.** a împacheta cosînd într-o pînză; *~ посы́лку в холст* a coase un colet în pînză.

зашифрова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf. (ipf. шифрова́ть* și *зашифро́вывать) acuz.* a cifra.

зашифро́вывать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *зашифрова́ть*

зашнурова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf.* de la *шнурова́ть (1)* și *зашнуро́вывать*.

зашнурова́ться, *-ру́юсь, -ру́ешься vb. pf.* de la *шнурова́ться* și *зашнуро́вываться*.

зашнуро́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *зашнурова́ть*

зашнуро́вываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *зашнурова́ться*

зашпаклева́ть, *-лю́ю, -лю́ешь vb. pf. (ipf. зашпаклёвывать* și *шпаклева́ть) acuz.* a chitui.

зашпаклёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *зашпаклева́ть*

зашпи́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *зашпи́лить*

зашпи́ливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *зашпи́литься*. **2.** *pas.* de la *зашпи́ливать*.

зашпи́лить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. зашпи́ливать) acuz.* a prinde cu un ac cu gămălie/cu un ac de siguranță/cu un ac de cap.

зашпи́литься, *-люсь, -лишься vb. pf. (ipf. зашпи́ливаться)* a prinde/a fixa cu un ac.

зашта́тный *adj.* extrabugetar, în afara schemei; *~ чино́вник* funcționar extrabugetar ◇ *~ го́род* tîrg, orășel, orășel de provincie.

заштемпелева́ть, *-лю́ю, -лю́ешь vb. pf. (ipf. заштемпелёвывать* și *штемпелева́ть) acuz.* a ștampila, a sigila.

заштемпелёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заштемпелева́ть*.

заштопанный **1.** *p.t.p.* de la *заштопа́ть*. **2.** *adj.* țesut, stopat.

заштопа́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. заштопывать* și *што́пать) acuz.* a cîrpi, a repara țesînd.

заштопывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заштопа́ть*.

заштопа́ть, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. заштопывать) acuz.* a ascunde cu o perdea, a trage storurile.

заштрихова́ть, *-рихую́, -рихуешь vb. pf.* de la *штрихова́ть*.

заштукату́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *заштукату́рить*.

заштукату́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. заштукату́ривать) acuz.* a tencui.

заштукова́ть, *-ку́ю, -ку́ешь vb. pf.* de la *штукова́ть.*

зашуме́|ть, *-млю́, -ми́шь vb. pf.* (a începe) a face zgomot/gălăgie, a fremăta, a murmura, a foşni, a vui, a vîjîi; *лес ~л* pădurea a început să freamăte.

зашурша́ть, *-шу́, -ши́шь vb. pf.* (a începe) a foşni, a fîşîi.

зашушу́каться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* (a începe) a şopti, a şuşoti.

защебета́ть, *-бе́чу́, -бе́чешь vb. pf.* (a începe) a ciripi.

защекота́ть[1], *-очу́, -о́чешь vb. pf. acuz.* a gîdila (tare, mult).

защекота́ть[2], *-очу́, -о́чешь vb. pf.* (a începe) a gîdila.

защёлка, *-и f.* **1.** zăvor, clanţă. **2.** *(tehn.)* zăvorul lacătului, placă de zăvorîre.

защёлка|ть, *-аю, -аешь vb. pf.* **1.** (a începe) a scoate triluri, a cînta (despre păsărele); *соловей ~л* privighetoarea a început să cînte. **2.** (a începe) a plesăi, a pocni, a trosni; *~ пальцами* a trosni din degete; *~ зубами* a clănţăni din dinţi.

защёлкивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *защелкну́ть.*

защёлкиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *защелкну́ться.* **2.** *pas.* de la *защёлкивать.*

защелкну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. защёлкивать) acuz.* a zăvorî, a închide cu zăvorul.

защелкну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf.* (*ipf. защёлкиваться)* a se închide, a se încuia, a se zăvorî.

защеми́ть[1], *-емлю́, -еми́шь vb. pf. (ipf. защемля́ть) acuz.* a strivi, a strangula, a prinde cu ...

защеми́|ть[2] *vb. pf. impers. (fig. în expr.) ~ло на се́рдце* mi s-a strîns inima.

защемля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *защеми́ть*[1]

защёч|ный *adj. (anat.* în *expr.) ~ные мешки́* pungile de la gît *(la unele mamifere).*

защипа́ть, *-иплю́, и́плешь vb. pf. acuz.* **1.** a chinui pişcînd/ ciupind. **2.** (a începe) a pişca, a ciupi.

защипну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. защи́пывать) acuz.* a apuca, a lua, a prinde (cu un cleşte, cu o pensetă etc.).

защи́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *защипну́ть.*

защи́т|а, *-ы f.* **1.** *(действие)* apărare, ocrotire, protecţie; *иска́ть ~ы у кого́-л.* a căuta apărarea/ocrotirea cuiva; *взять под свою́ ~у* a lua apărarea cuiva. **2.** *col. (jur.)* apărarea; *пра́во на ~у* dreptul de apărare; *свиде́тели ~ы* martorii apărării. **3.** *col. (sport)* apărare ◇ *~ диссерта́ции* susţinerea unei disertaţii.

защити́тельн|ый *adj.* de apărare, apărător, ocrotitor; *~ая речь* pledoarie, discurs de apărare.

защити́ть, *-ищу́, -ити́шь vb. pf. (ipf. защища́ть) acuz.* **1.** a apăra; *~ го́род от врага́* a apăra un oraş contra duşmanului; *(fig.) ~ свои́ взгля́ды* a-şi susţine părerile, a-şi apăra convingerile. **2.** a ocroti, a feri, a proteja; *~ себя́ от дождя́* a se apăra de ploaie.

защити́ться, *-ищу́сь, -ити́шься vb. pf. (ipf. защища́ться)* a se apăra, a se feri.

защи́тник, *-а m.* **1.** apărător, ocrotitor, protector. **2.** avocat, apărător; *~ по назначе́нию* apărător din oficiu; *колле́гия ~ов* colegiul avocaţilor. **3.** *(sport)* fundaş, bec .

защи́тн|ый *adj.* de apărare, de protecţie, protector; *~ые очки́* ochelari de protecţie; *~ая окра́ска* mimetism, omocromie mimetică ◇ *~ цвет* culoare kaki.

защища́ть, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* **1.** *ipf.* de la *защити́ть.* **2.** a pleda, a apăra, a susţine; *~ подсуди́мого* a apăra pe inculpat ◇ *~ диссерта́цию* a susţine o disertaţie.

защища́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *защити́ться.* **2.** *pas.* de la *защища́ть.*

заяви́ть, *-явлю́, -я́вишь vb. pf. (ipf. заявля́ть) acuz.* sau *prepl.* sau cu *conj.* «что» a declara, a face o declaraţie, a anunţa; *~ о жела́нии* a-şi exprima dorinţa; *~ проте́ст* a exprima un protest; *~ свои́ права́ на что-л.* a ridica pretenţii asupra unui lucru, a-şi revendica drepturile. **2.** *acuz. (înv.)* a certifica, a viza, a legaliza.

заяви́ться, *-явлю́сь, -я́вишься vb. pf. (ipf. заявля́ться) (pop.)* a apărea pe neaşteptate, a-şi face apariţia.

заявк|а, *-и f.* cerere, comandă; *сде́лать ~у на что-л.* a face o cerere/o comandă.

заявле́ние, *-я n.* **1.** declaraţie; *сове́стное ~* declaraţie comună. **2.** cerere, petiţie; *пода́ть ~* a depune o cerere.

заявля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *заяви́ть.*

заявля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *заяви́ться* **2.** *pas.* de la *заявля́ть.*

за́йд|ый *adj.* pasionat, zelos, inveterat, înverşunat; *~ игро́к* jucător pasionat.

за́яц, *за́йца m.* **1.** iepure; *трусли́в как ~* fricos ca un iepure. **2.** *(fig.)* călător clandestin, spectator fără bilet; *е́хать за́йцем* a călători clandestin/ fără bilet ◇ *(prov.) за двумя́ за́йцами погна́шься, ни одного́ не пойма́ешь* cine aleargă după doi iepuri nu prinde nici unul; *(prov.) одни́м уда́ром уби́ть двух за́йцев* a prinde doi iepuri dintr-o dată/ dintr-o lovitură.

за́яч|ий *adj.* de iepure ◇ *(fig.) ~ья натýра* fire de fricos, laş; *(med.) ~ья губа́* buză de iepure; *(bot.) ~ья капу́ста* susai, iarbă-de-şoldană, iarbă-de-urechi.

зва́ни|е, *-я n.* **1.** titlu; *учёное ~* titlu ştiinţific; *получи́ть до́кторское ~* a primi titlul de doctor. **2.** *(mil.)* grad; *офице́рское ~* grad de ofiţer; *во́инские ~я* grade militare. **3.** *(înv.)* condiţie socială, stare, pătură socială, profesie; *духо́вное ~* preoţie; *лю́ди ра́зного ~я* oameni din diferite pături sociale.

зва́ный *adj.* **1.** invitat, poftit, chemat; *~ гость* musafir aşteptat. **2.** de gală, cu invitaţi; *дать ~ обе́д* a da o masă, a avea invitaţi la masă; *~ ве́чер* serată, sindrofie.

зва́тельный *adj. (gram.) ~ паде́ж* cazul vocativ.

зва|ть, *зову́, зовёшь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. позва́ть)* a chema, a striga; *~ на по́мощь* a chema în ajutor. **2.** *(pf. позва́ть)* a invita, a pofti. **3.** *instr.* a numi, a se numi; *как тебя́ зову́т?* cum te cheamă, cum te numeşti? ◇ *(prov.) поминáй как ~ли* pe aici ţi-e drumul, s-a dus şi dus a fost.

зва́ться, *зову́сь, зовёшься vb. ipf.* a se numi, a se chema.

звезд|а́, *-ы́ f.* stea; *па́дающая ~* stea căzătoare; *блужда́ющие ~ы* stelele călătoare; *~ экра́на* stea a ecranului, vedetă de cinematograf; *пятиконе́чная ~* stea în cinci colţuri; *(zool.) морска́я ~* stea-de-mare ◇ *(fig.) ве́рить в свою́ ~зу́* a crede în steaua sa; *(fig.) звёзд с не́ба не хвата́ет* nu e dintre cei mai deştepţi, e cam greu de cap/la minte; *путево́дная ~* stea călăuzitoare; *роди́ться под счастли́вой ~зо́й* a se naşte în zodie bună.

звёздн|ый *adj.* **1.** de stele, stelar, sideral; *~ая ка́рта* hartă sideral ă. **2.** înstelat; *~ое не́бо* cerul înstelat; *~ая ночь* noapte înstelată.

звездолёт, *-а m.* navă cosmică.

звездопа́д, *-а m.* căderea stelelor.

звездочёт, *-а m.* astrolog, cititor în stele, zodier.

звен|е́ть, *-ню́, -ни́шь vb. ipf.* a suna, a răsuna, a zăngăni, a zornăi; *~и́т колоко́льчик* sună clopoţelul; *цепи́ ~я́т* lanţurile zornăie; *~ шпо́рами* a zornăi din pinteni ◇ *~и́т в уша́х* îmi ţiuie urechile.

звен|о́, *-а́ n.* **1.** verigă, zală, încl, ochi de lanţ; *зве́нья цепи́* zalele/verigile unui lanţ. **2.** *(fig.)* verigă, element constitutiv, nod; *основно́е ~ произво́дства* veriga principală a producţiei. **3.** grupă, formaţie, echipă; *пионе́рское ~* grupă de pionieri; *~ самолётов* formaţie de avioane. **4.** şir de bîrne, cadru de bîrne.

звенова́й *adj.* de grupă, de echipă, de formaţie.

звеньев|о́й *adj.* **1.** pe grupe, pe echipe, de grupă, de echipă. **2.** *~ой, -ого m.* şef de echipă/de grupă, conducător de grupă.

зверёнок, *-нка; pl. -ря́та, -ря́т m.* pui de animal sălbatic.

зверёныш, *-а m. dim. v.* **зверёнок**

зверéть, *-éю, -éешь vb. ipf. (pf. озверéть)* a se înfuria, a deveni brutal/ feroce, a fi ca o fiară.

зверúнец, *-нца m. (înv. pop.)* menajerie.

звери́н|ый *adj.* **1.** de animal sălbatic, de fiară, animalic; ~ *промы́сел* vînătoare de animale sălbatice. **2.** *(fig.)* bestial, feroce, crud; ~*ые инстинкты* instincte bestiale.

звероба́й, *-я m. (boj)* sunătoare, pojarniță.

звероба́йн|ый *(bot.)* de/cu sunătoare; ~*ая настóйка* infuzie de sunătoare.

зверово́д, *-а m.* crescător de animale cu blănuri scumpe.

зверово́дство, *-а n. sg.* creșterea animalelor cu blănuri scumpe.

зверово́дческий *adj.* de creșterea animalelor cu blănuri scumpe.

зверолóв, *-а m.* vînător de animale sălbatice.

зверолóвный *adj.* referitor la animale sălbatice; ~ *промы́сел* vînătoare de animale sălbatice.

зверолóвство, *-а n. sg.* vînătoare de animale sălbatice.

звероподóбный *adj.* cu înfățișare de fiară, animalic, asemenea unei fiare; bestial.

звéрски *adv.* **1.** în mod feroce, brutal. **2.** grozav, extraordinar; ~ *устáть* a fi mort/frînt de oboseală.

звéрск|ий *adj.* **1.** feroce, crud, fioros, bestial; ~*ое убúйство* asasinat fioros. **2.** foarte mare, extraordinar, grozav, teribil, extrem ◇ ~ *аппети́т* poftă de lup.

звéрств|о, *-а n.* bestialitate, ferocitate, atrocitate.

звéрствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a comite atrocități, a săvîrși bestialități.

звер|ь, *-я m.* **1.** fiară, animal sălbatic; *пушнóй* ~ animal sălbatic cu blana scumpă. **2.** *(fig.)* bestie, brută, om crud; *смотрéть* ~*ем* a arăta ca o bestie; ~-~*ем* ca o fiară.

зверьё, *-я́ n. sg. col.* fiare, animale sălbatice.

звон, *-а m.* **1.** sunet, clinchet, dangăt, zăngănit; *колóкольный* ~ dangăt de clopote; ~ *оружия* zăngănit de arme; ~ *в ушáх* țiuit în urechi. **2.** *(fig.) (сплетни, слухи)* zvon ◇ *малúновый* ~ clinchet; *слы́шал* ~, *да не знáет, где он* a auzit că a bătut, dar nu știe la ce biserică.

звонáрь, *-я m. (bis.)* clopotar.

звон|и́ть, *-ню́, -ни́шь vb. ipf.* **1.** *(pf. позвони́ть)* *в* + *acuz.* sau fără *compl.* a suna; ~ *в колóкол* a trage clopotul; *телефóн* ~*и́т* sună telefonul; ~*я́т!* sună. **2.** *(pf. позвони́ть)* *по* + *dat.* sau fără *compl.* a suna, a chema (pe cineva) la telefon; *я* ~*и́л ему́ три ра́за* l-am sunat de trei ori la telefon. **3.** *(pf. раззвони́ть) prepl. (fig. pop.)* a bate toba, a răspîndi zvonuri; ~ *во все колокола́* a bate toba, a trîmbița.

звóнк|ий *adj.* **1.** sonor, răsunător; ~ *гóлос* voce sonoră. **2.** *(lingv.)* sonor; ~*ие согла́сные* consoane sonoare; ~*ая моне́та* monedă metalică, bani sunători ◇ ~*ая фра́за* frază bombastică.

звóнко *adv.* sonor, răsunător, zgomotos; ~ *рассмея́ться* a rîde cu hohote; ~ *раздава́ться* a răsuna.

звóнкость, *-и f. sg.* sonoritate.

звóнница, *-ы f.* clopotniță.

звонóк, *-нкá m.* **1.** sonerie, clopoțel; *дверно́й* ~ soneria de la ușă; *электри́ческий* ~ sonerie electrică. **2.** sunet de clopoțel/ de sonerie; *раздáлся* ~ a sunat, s-a auzit sunînd; *телефóнный* ~ sunet de telefon; *услы́шать* ~ a auzi clopoțelul/soneria sunînd; *дать* ~ a suna; ~*!* sună!

звук, *-а m.* **1.** sunet, zgomot; ~ *шагóв* zgomot de pași; ~ *вы́стрела* detunătură, împușcătură; *посторóнние* ~*и (в радиоприёмнике)* paraziți *(la aparatul de radio)*; *не издáть ни* ~*а* a nu scoate nici o vorbă. **2.** *(lingv.)* sunet; *глáсный* ~ vocală; *согла́сный* ~ consoană ◇ *(fig.)* *пустóй* ~ vorbe goale.

звуков|óй *adj.* **1.** sonor; ~*áя волнá* undă sonoră; ~ *сигнáл* semnal sonor; ~ *фильм* film sonor. **2.** *(lingv.)* fonetic; ~ *строй рýсского языкá* sistemul fonetic al limbii ruse.

звуковоспроизведéние, *-я n.* reproducerea sunetului.

звуковоспроизводи́тельный *adj.* de reproducere a sunetului.

звукозапи́сывающий *adj.* de înregistrare a sunetului.

звукозапи́сь, *-и f. sg.* înregistrare a sunetului, înregistrare sonoră, fonografie.

звукоизоля́тор, *-а m.* izolator fonic/ acustic.

звукоизоля́ция, *-и f.* izolație fonică/ acustică.

звукометри́ческий *adj.* fonometric.

звукоме́трия, *-и f. sg.* fonometrie.

звуконепроница́емость, *-и f. sg.* izolare acustică, impenetrabilitate.

звуконепроница́емый *adj.* izolat acustic, impenetrabil pentru sunet.

звукоопера́тор, *-а m.* operator de sunet.

звукопеленга́тор, *-а m.* goniometru.

звукопеленга́ция, *-и f.* goniometrie.

звукопереда́ча, *-и f.* transmisiune sonoră.

зву́копись, *-и f. sg. (lit. muz.)* eufonie.

звукопоглоща́ющий *adj.* absorbant de sunete.

звукопоглоще́ние, *-я n.* absorbție a sunetului.

звукоподража́ние, *-я n.* onomatopee.

звукоподража́тельный *adj.* onomatopeic.

звукоприёмник, *-а m.* dispozitiv de recepție.

звукопрово́дность, *-и f. sg. (fiz.)* conductibilitate acustică.

звукопрово́д|ный, *adj. (fiz.)* ~*ая среда́* mediu bun conducător de sunete.

звукопроводя́щий *adj. (fiz.)* bun conducător de sunete.

звукопроница́емость, *-и f. sg.* permeabilitate sonoră/acustică, însușirea de a lăsa să treacă sunetele.

звукопроница́емый *adj.* permeabil (acustic).

звукоря́д, *-а m. (muz.)* gamă; *гармони́ческий* ~ gamă armonică.

звукоснима́тель, *-я m.* pick-up.

звукосочета́ние, *-я n.* combinație/ îmbinare de sunete, grup de sunete.

звукоула́вливание, *-я n. sg. (mil. av.)* ascultare, detecție de sunete, recepții de sunete.

звукоула́вливатель, *-я m. v. звукоулови́тель*

звукоулови́тель, *-я m. (mil, av.)* detector, aparat de detecție acustică.

звуча́ние, *-я n. sg. (действие)* rezonanță, sunet, răsunet; ~ *колокола* sunetul clopotului.

звуч|а́ть, *-чи́т vb. ipf. (pf. прозвуча́ть)* **1.** *(издавать звук)* a suna, a răsuna, a emite un sunet. **2.** a răsuna a suna; *вдали́* ~*а́т голоса́* în depărtare răsună glasuri. **3.** *(fig.)* a răsuna, a se exprima, a se manifesta.

звуча́щ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *звуча́ть*. **2.** *adj.* sonor, sunător; ~*ее те́ло* corp sonor.

зву́чно *adv.* răsunător, sonor.

зву́чность, *-и f. sg.* sonoritate.

зву́чн|ый *adj.* sonor, răsunător.

звя́кание, *-я n. sg.* zăngănit, zornăit, zdrăngănit.

звя́кать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. звя́кнуть) instr.* a zăngăni, a zornăi, a zdrăngăni.

звя́кнуть, *-ну, -нешь vb. pf.* **1.** *pf. mom.* de la *звя́кать*. **2.** *(pop.)* a da un telefon.

зги *(în expr.)* *ни* ~ *не ви́дно* e întuneric beznă, e întuneric de-ți bagi degetele în ochi.

зда́ние, *-я n.* clădire, edificiu; *жило́е* ~ casă de locuit; *обще́ственное* ~ edificiu public, clădire publică.

здесь *adv.* **1.** aici, aci; *я живу́* ~ locuiesc aici; *кто* ~*?* cine e?; *его́* ~ *нет* nu e aici. **2.** în asta, aici; ~ *нет ничего́ осóбенного* nu-i nimic deosebit în asta ◇ ~ *и там* ici și colo; ~ loco *(indicație pe scrisori)*.

здéшний *adj.* de aici, localnic, de prin partea locului; *я не* ~ eu nu sînt de pe aici.

здоро́ваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. (pf. поздоро́ваться)* *с* + *instr.* a se saluta, a-și da binețe, a-și spune bună ziua; ~ *за руку* a da mîna cu cineva.

здорове́н|ый *adj. (pop.)* **1.** zdravăn, voinic, robust, vînjos, solid; ~ *дети́на* băiat voinic. **2.** enorm, grozav de mare/de puternic; ~*ая дуби́на* măciucă zdravănă; ~ *го́лос* glas puternic.

здорове́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. поздорове́ть)* a se însănătoși, a se întări, a se înzdrăveni, a se întrema.

здоро́вит|ься, *-ится vb. ipf. impers. (numai cu negație) dat.* a nu se simți bine, a fi bolnav; *мне не* ~*ся* nu mă simt bine.

здо́рово *adv. (pop.)* **1.** tare, vîrtos, straşnic, grozav; *~ его́ ушиб́ло* l-a lovit zdravăn; *~ ему́ попа́ло* i-au tras o săpunea1ă. **2.** bine, foarte bine; *~ ска́зано* e bine spus.

здоро́во[1] *adv.* sănătos ◇ *(за) ~ живёшь* fără motiv, chiar din senin, iac-aşa, de florile mărului.

здоро́во[2] *interj. (pop.)* noroc!, sănătate, bună (ziua)!

здоро́в|ый[1] *adj.* sănătos; *быть ~ым* a fi sănătos; *име́ть ~ вид* a arăta bine; *~ая пи́ща* mîncare sănătoasă ◇ *будь здоро́в! бу́дьте ~ы!* fii sănătos!; fiţi sănătoşi!; *(prov.) в ~ом те́ле ~ дух* minte sănătoasă în trup sănătos; *здоро́в как бык* sănătos tun.

здоро́вый[2] *adj. (pop.)* **1.** voinic, robust; *~ па́рень* flăcău voinic. **2.** extrem, mare, puternic; *~ моро́з* ger cumplit. **3.** *scurt. pred. cu inf.* priceput, iscusit.

здоро́вь|е, *-я n. sg.* sănătate; *расстро́ить ~* a-şi zdruncina sănătatea; *состоя́ние ~я* starea sănătăţii; *сла́бое ~* sănătate şubredă; *на ~!* să-ţi fie de bine!, să fii sănătos!; *пить за ~ дру́га* a bea în sănătatea unui prieten; *ва́ше ~!* sau *за ва́ше ~!* în sănătatea dumneavoastră!; *как ва́ше ~?* cum vă simţiţi?; cum merge cu sănătatea?; *носи́ на ~!* să porţi sănătos!; *е́шь на ~!* mănîncă sănătos!; *дыша́ть ~ем* a fi sănătos, a respira a sănătate; *надорва́ть ~* a-şi ruina/a-şi zdruncina sănătatea; *не дорожи́ть ~ем* a se juca cu sănătatea, a nu-şi preţui sănătatea; *тот ~я не зна́ет, кто бо́лен не быва́ет* tare-i bine şi frumos cînd e omul sănătos; *цвести́ ~ем* a fi sănătos tun.

здоровя́к, *-á m. (fam.)* om sănătos tun, om zdravăn.

здра́в|ие, *-я n. sg. (înv.)* sănătate; *наро́дное ~* sănătate publică ◇ *(mil.) ~ия желаю!* să trăiţi!; *(prov.) нача́ть за ~, а ко́нчить за упоко́й* a începe cu una şi a sfîrşi cu alta.

здра́вица, *-ы f.* toast; *провозгласи́ть ~у за кого́-л.* a închina paharul în sănătatea cuiva.

здра́вница, *-ы f.* sanatoriu, casă de sănătate, casă de odihnă.

здра́во *adv.* sănătos, cu minte, înţelept, rezonabil; *суди́ть ~* a judeca înţelept.

здравомы́слие, *-я n. sg.* minte înţreagă, maturitate a gîndirii, bun-simţ, judecată sănătoasă.

здравомы́слящий *adj.* înţelept, rezonabil, cu bun simţ, cu judecată sănătoasă, judicios.

здравоохране́ни|е, *-я n. sg.* ocrotirea sănătăţii, sănătate publică; *министе́рство ~я* ministerul sănătăţii.

здравоохрани́тельный *adj.* sanitar, de ocrotire a sănătăţii.

здра́вость, *-и f. sg.* caracter judicios, bun simţ; *~ сужде́ния* judecată plină de bun-simţ, raţionament judicios.

здра́вст|вовать, *-твую, -твуешь, vb. ipf.* a fi sănătos, a o duce bine, a prospera ◇ *да ~вует ...* trăiască ...!

здра́вствуй şi **здра́вствуйте** bună ziua! bună seara! noroc ◇ *(pop.) вот те ~! iată; poftim!; ei na, asta-i bună!*

здра́в|ый *adj.* **1.** rezonabil, înţelept, judicios, drept; *~ое сужде́ние* judecată sănătoasă; *~ая мысль* idee înţeleaptă; *~ум* minte limpede; *~ смысл* bun simţ; *быть в ~ом уме́* a fi cu mintea limpede. **2.** *(înv.)* sănătos; *здрав и невреди́м* teafăr şi nevătămat; sănătos tun.

зе́бра, *-ы f. (zool.)* zebră.

зе́бристый *adj. (text.)* cu striaţii.

зе́бу *m. indecl. (zool.)* zebu.

зев, *-а m.* **1.** faringe, gîtlej, cavitate bucală; *(med.) воспале́ние ~а* laringită. **2.** *(înv.)* gură *(la fiare).*

зева́ка, *-и m.* şi *f.* gură-cască, pierdevară, căscăun.

зева́ние, *-я n. sg. (действие)* căscat, căscare.

зева́тельный *adj.* de căscat, de căscare.

зева́|ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* **1.** *(pf. mom. зевну́ть)* a căsca; *~ от ску́ки* a căsca de plictiseală. **2.** a umbla gură-cască; *~ по сторона́м* a umbla căscînd gura în toate părţile. **3.** *(pf. прозева́ть) acuz.* a pierde/ a scăpa ceva (din neatenţie) ◇ *~ на потоло́к* a căsca ochii la stele; a tăia frunză la cîini;

зевну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *зева́ть (1).*

зевок, *-вка́ m.* căscat; *подави́ть ~* a-şi reţine un căscat.

зево́та, *-ы f. sg.* căscat; *~ напа́ла на кого́-л.* l-a apucat căscatul.

зела́ндский *adj.* din Zeelanda, zeelandez.

зела́ндцы, *-цев pl.; sg. -дец, -дца m.* zeelandezi, locuitori ai Zeelandei.

зелене́|ть, *-éю, -éешь vb. ipf.* **1.** *(pf. позелене́ть)* a se înverzi, a se face verde; *(fig.) ~ от зло́сти* a se face verde de mînie. **2.** *(pf. зазелене́ть)* a înverzi; a se vedea/a se zări *(despre obiecte de culoare verde); луга́ ~ют* luncile înverzesc.

зелене́ться, *-éется vb. ipf.* a se vedea, a se zări *(despre obiecte de culoare verde).*

зелени́ть, *-ню́, -ни́шь vb. ipf. (pf. позелени́ть) acuz.* a face verde, a vopsi în verde, a înverzi.

зелен|и́й *adj.* de zarzavaturi, de verdeţuri; *~ая ла́вка* prăvălie de zarzavaturi, zarzavagerie.

зелено|ва́тый *adj.* verzui.

зеленогла́зый *adj.* cu ochii verzi.

зелен|и́к, *-а m.* zarzavagiu.

зелён|ый *adj.* **1.** verde; *~ горо́шек* mazăre verde. **2.** pămîntiu, livid; *у него́ ~ цвет лица́* e pămîntiu la faţă. **3.** verde, vegetal; *~ые насажде́ния* plantaţii verzi. **4.** de verdeaţă, de verdeţuri, de zarzavaturi. **5.** crud; *~ое я́блоко* măr crud. **5.** *(fig.)* crud, necopt, neexperimentat; fără experienţă; ◇ *мо́лодо-зе́лено* cu caş la gură; *(pop.) до ~ого зми́я (напи́ться)* a se îmbăta criţă; a fi beat mort; *(ferov.) ~ая у́лица* cale liberă; *~ая тоска́* plictiseală de moarte.

зе́лен|ь, *-и f. sg.* **1.** verde, culoare verde; *китайская ~* verde de China. **2.** verdeaţă, vegetaţie; *~ лесо́в* verdeaţa pădurilor. **3.** *(col.)* verdeţuri, legume, zarzavaturi. **4.** cocleală.

зе́лье, *-я n. (înv.)* **1.** otravă, băutură din buruieni otrăvitoare; *любо́вное ~* elixirul dragostei. **2.** tutun, **3.** praf de puşcă, pulbere. **4.** om răutăcios; *(glumeţ)* femeie îndrăcită.

зе́льтерск|ий *adj. (în expr.) ~ая вода́* sifon, apă gazeasă.

зельц, *-а m. (колбаса)* tobă *(salam).*

земе́льн|ый *adj.* funciar, agricol, agrar, de pămînt; *~ банк* bancă agricolă; *~ое пра́во* drept funciar; *~ кодекс* codul funciar; *~ая рефо́рма* reformă agrară; *~ая со́бственность* proprietate funciară; *~ая ре́нта* rentă funciară; *~ уча́сток* teren, lot, parcelă, suprafaţă de pămînt; *~ наде́л* lot de pămînt; *(înv.) ~ая общи́на* obşte agricolă/săteaşcă.

землевде́ние, *-я n. sg.* geografie *(mai ales fizică).*

землевладе́лец, *-льца m.* proprietar funciar, proprietar de pămînt, moşier; *кру́пный ~* latifundiar, mare proprietar de pămînt; *ме́лкий ~* mic proprietar de pămînt.

землевладе́льческий *adj.* privitor la proprietatea funciară/la proprietarii de pămînt.

землевладе́ние, *-я n. sg.* **1.** proprietate funciară, drept de proprietate asupra pămîntului. **2.** proprietate, teren aflat în proprietatea cuiva.

землево́з, *-а m.* cărăuş de pămînt.

земледе́лец, *-льца m.* ţăran, plugar, agricultor.

земледе́лие, *-я n. sg.* agricultură; *интенси́вное ~* agricultură intensivă; *оро́шаемое ~* agricultură irigată.

земледе́льческ|ий *adj.* agricol, de agricultură; *~ая те́хника* tehnică agricolă.

землеко́п, *-а m.* săpător, muncitor la săpatul pămîntului/la săpături.

землеко́пный *adj.* terasier, referitor la săpatul pămîntului; *~ инструме́нт* instrument terasier, de săpat pămîntul.

землеме́р, *-а m.* inginer cadastral, specialist în lucrări de cadastru, inginer hotarnic.

землеме́рн|ый *adj.* de hotărnicie, de topometrie, de măsurători terestre; *~ые рабо́ты* lucrări de măsurare a pămîntului; geodezie.

землепа́шество, *-а n. sg. (înv.)* plugărie, cultivare a pămîntului, agricultură.

землепа́шец, *-шца m. (înv.)* plugar, agricultor.

землепо́льзовани|е, *-я n. sg.* folosire/ exploatare a pămîntului, sistem de exploatare a solului.

землепо́льзователь, *-я m.* cel care foloseşte/cultivă/exploatează pămîntul, agricultor.

землеро́б, *-а m.* plugar.

землеро́йка, *-и f. (zool.)* chiţcan, chiţoran, şoarece-de-cîmp.

землеро́йн|ый *adj.* de excavat, de săpat pămîntul; *~ые машúны* maşini de excavat/de săpat pămîntul.

землесо́с, *-а m. (tehn.)* dragă cu sorb, dragă/pompă aspiratoare.

землесо́сный *adj.* de/pentru dragă cu sorb; *~снаря́д* dragă aspiratoare.

землетрясе́ние, *-я n.* cutremur de pămînt.

землеустро́йтельный *adj.* de organizare a teritoriului, privitor la reglementarea regimului proprietăţii funciare.

землеустро́йство, *-а n. sg.* organizare agricolă a teritoriului, reglementare a regimului proprietăţii funciare.

землечерна́лка, *-и f. (tehn.)* dragă, excavator.

землечерна́ние, *-я n. sg. (tehn.)* excavare, dragare, dragaj.

землечерна́тельн|ый *adj.* de/pentru excavat, de dragare; *~ые машúны* maşini de excavat/de săpat pămîntul, drage.

земли́стость, *-и f. sg.* aspect pămîntiu.

земли́стый *adj.* **1.** pămîntos, amestecat cu mult pămînt; *~ песóк* nisip pămîntos. **2.** pămîntiu, ca pămîntul; *~ цвет лицá* culoarea pămîntie a feţei. **3.** de pămînt; *~ бýрыйýголь* cărbunele brun de pămînt.

земл|я́, *-ú f.* **1.** Pămîntul *(planeta).* **2.** pămînt, uscat, sol; *нáхотная ~* pămînt arabil; *обрабóтка ~и́* cultivarea pămîntului. **3.** ţară, stat; *чужáя ~* ţară străină. **4.** teren, pămînt, domeniu, teritoriu ◇ *(folc.) за трúдевять земéль* peste şapte mări şi şapte ţări; *сровня́ть с ~ёй* a nimici, a face una cu pămîntul; *стерéть с лицá ~и́* a rade de pe faţa pămîntului; *как небó от ~и* ca de la cer la pămînt; *бýдто/как сквозь ~ю провали́ться* parcă l-a înghiţit pămîntul; *~ горúт под ногáми* îi arde pămîntul sub picioare; *стоя́ть обéими ногáми на ~é* a sta cu amîndouă picioarele pe pămînt; *и как егó ~ дéржит!* cum de-l mai rabdă pămîntul; *на родно́й ~é* pe pămînt natal; *предáть ~é* a înhuma; *~ из под ног ухóдит/бежúт* îmi fuge pămîntul de sub picioare; *обетованная ~* pămîntul făgăduinţei; *пришúть к ~é* a trînti la pămînt; *пусть бýдет ~ емý пýхом* să-i fie ţărîna uşoară; *слóвно из-под ~и́ вы́расти* a răsări/a creşte/a ieşi ca din pămînt; *уйти́ в ~ю* a trece pe lumea cealaltă; a-şi lua rămas bun de la viaţă; *хоть из-под ~и́* din pămînt din iarbă verde; din fundul pămîntului.

земля́к, *-á m.* compatriot, concetăţean, consătean.

земля́не *pl.* pămînteni.

земляни́к|а, *-и f. sg.* **1.** *(растение)* frag. **2.** *(фрукт)* fragă; *собирáть ~у в лесý* a culege fragi în pădure.

земляни́чн|ый *adj.* de fragi; *~ое варéнье* dulceaţă de fragi; *~ый куст* frag.

земля́нка, *-и f.* bordei.

земля́н|ой *adj.* **1.** de terasament; *~ые рабóты* lucrări de terasament. **2.** de pămînt; *~ýголь* cărbune de pămînt; *~орéх* alună de pămînt, arahidă ◇ *(bot.) ~áя грýша* nap porcesc; nap turcesc, topinambur; *~ червь* rîmă.

земля́ночный *adj.* de bordei.

земля́чество, *-а n.* asociaţie/organizaţie ai cărei membri sînt originari din acelaşi ţinut/din aceeaşi ţară.

земново́дные, *-ых pl. (zool.)* amfibii, batracieni.

земново́дный *adj.* amfibiu.

земн|о́й *adj.* **1.** pămîntesc, de pămînt, de uscat, terestru; *~шар* globul pămîntesc; *~áя ось* axa pămîntului; *~áя корá* scoarţa pămîntului; *~ магнети́зм* magnetism terestru ◇ *~ покло́н* plecăciune pînă la pămînt; *~áя жúзнь* viaţă pămîntească.

зе́мск|ий *adj. (ist.)* de *zemstvă; ~ая управá* administraţie locală judeţeană; *~ое ополчéние* miliţia ţării; *~ собóр* Zemskii sobor *(adunarea reprezentanţilor claselor privilegiate în vechea Rusie).*

земснаря́д, *-а m.* hidromonitor, maşină de dragat prin aspiraţie.

зе́мство, *-а n. (ist.) zemstvă (administraţie locală în Rusia ţaristă, aleasă de nobilime şi de clasele avute).*

зензу́бель, *-я m. (tehn.)* rindeagură de broască, rindea de fălţuit.

зени́т, *-а m. sg.* **1.** *(astr.)* zenit. **2.** *(fig.)* apogeu, culme, punct culminant; *в ~е слáвы* în culmea gloriei.

зени́тка, *-и f.* tun antiaerian.

зени́тн|ый *adj.* **1.** *(astr.)* zenital; *~ое расстоя́ние* distanţă zenitală. **2.** *(mil.)* antiaerian; *~ое орýдие* tun antiaerian.

зени́тчик, *-а m.* servant la tun antiaerian, artilerist antiaerian.

зени́ца, *-ы f. (înv.)* ochi, pupilă ◇ *берéчь как ~у óка* a păzi ca lumina ochilor; *любúть как ~у óка* a-i fi drag ca lumina ochilor, a-i fi drag ca ochii din cap.

зенкóвка, *-и f. (tehn.)* freză conică de zencuit, zencuitoare, adîncitor, teşitor.

зе́ркало, *-а n.* oglindă; *ручнóе ~* oglindă de mînă; *~ óзера* oglinda lacului ◇ *(prov.) нéчего на ~ пенять, кóли рóжа крива́* nu te mînia pe oglindă, dacă mutra ţi-e urîtă/hîdă.

зерка́льн|ый *adj.* **1.** de oglindă, cu oglindă; *~ое произвóдство* industria oglinzilor. **2.** *(fig.)* neted, poleit, lucios (ca oglinda); *~ая глáдь óзера* luciul lacului.

зерни́стость, *-и f. sg.* granulaţie, grad de granulozitate; *~ песка́* gradul de granulozitate a nisipului.

зерни́ст/ый *adj.* grăunţos, zgrunţuros, granulos, cu granule, cu boabe; *~ известня́к* calcar granulos ◇ *~ая икрá* icre negre moi, caviar, icre boabe.

зерни́ть, *-ню́, -ни́шь vb. ipf. acuz. (tehn.)* a granula.

зерн|ó, *-á n.* **1.** grăunte, sămînţă, bob, sîmbure; *ржанóе ~* bob de secară. **2.** *col.* grîne, cereale; *торговáть ~óм* a face comerţ de cereale; *товáрное ~* cereale-marfă; *хлеб в ~é* cereale, grîne. **3.** *(fig.)* germene, sîmbure, miez, fărîmă; *~ úстины* un sîmbure de adevăr ◇ *жемчýжное ~* perlă.

зернови́дный *adj.* în formă de grăunte, grunţuros, graniform; *~ые клéтки* celule graniforme.

зернов|о́й *adj.* de grăunţe, de cereale, cerealier; *~áя торгóвля* comerţ de cereale; *~ые культýры* culturi cerealiere.

зернов|ы́е, *-ы́х pl. col.* cereale, graminee; *убóрка ~ы́х* recoltă de cereale.

зернодроби́лка, *-и f. (agr.)* maşină/rîşniţă de urluit cereale, urluitoare de grăunţe.

зернодроби́льн|ый *(agr.) adj.* de măcinat gros, de urluit; *~ая машúна* maşină de urluit, urluitoare de grăunţe.

зернобра́зный *adj. v.* **зерновúдный.**

зерноочисти́тельн|ый *adj. (agr.)* de curăţit seminţe; de sortat cereale; *~ая машúна* selector, trior, selectoare de cereale.

зерноскла́д, *-а m.* depozit de cereale, siloz.

зерносуши́лка, *-и f.* maşină de uscat cereale, uscătoare de seminţe, uscător de cereale.

зерноулови́тель, *-я m. (tehn.)* reţinător de boabe, dispozitiv de captare a boabelor, captator de seminţe.

зернохрани́лище, *-а n. (agr.)* magazie de cereale, hambar, siloz de cereale.

зерноя́дн|ый *adj.* care se hrăneşte cu seminţe, granivor; *~ые живóтные* ainmale granivore.

зёрнышко, *-а n.* grăunte mic, grăuncior, bobuşor, bobuleţ, sîmbure; sîmburaş, semincioară.

зефи́р[1], *-а m. (mitol. poetic)* zefir (vînt uşor, plăcut).

зефи́р[2], *-а m. (text.)* zefir, aţică.

зефи́р[3], *-а m.* prăjitură cu albuş bătut.

зефи́ров|ый *adj. (text.)* de zefir; *~ая рубáшка* cămaşă de zefir.

зигза́г, *-а m.* zigzag, serpentină; *~ом; ~ами* în zigzaguri.

зигзагообра́зн|ый *adj.* în zigzag.

зижди́тель, *-я m. (înv.)* ctitor, creator, întemeietor, fondator.

зи́ждиться, *зи́ждется; зи́ждутся (folosit numai la prezent pers. 3) vb. ipf. на + prepl. (livr.)* a se întemeia, a se bizui pe, a se baza pe ...

зим|а́, *-ы́ f.* iarnă; *снéжная ~* iarnă cu multă zăpadă; *нá ~у* pentru iarnă; *к ~é* spre iarnă, mai pe iarnă; *всю ~у* toată iarna; *~óй* iarna, în timpul iernii; *настáла ~* a venit iarna; *~ на носý* iarna bate la uşă; *лю́тая ~* iarnă cumplită, cu şapte cojoace; *сирóтская ~* iarnă blîndă ◇ *скóлько лет, скóлько зим!* nu ne-am văzut de un car de

ani!: ~ *ещё своё скáжет* încă n-au mîncat lupii iarna.

зи́мни|й *adj.* de iarnă, iernatic; ~*ие растéния* plante iernatice; ~ *спорт* sport de iarnă; *(mil.)* ~*ие квартúры* cantonament de iarnă; ~*ее солнцестоя́ние* solstiţiu de iarnă; *(zool.)* ~*яя спя́чка* somn hibernal, hibernare.

зимова́ть, *-мýю, -ýешь vb. ipf. (pf. перезимова́ть* şi *прозимова́ть)* a petrece iarna, a ierna, a hiberna ◇ *я тебé покажý, где рáки зимýют!* am să-ţi arăt eu ţie!, ţi-oi da eu ţie!

зимóвка, *-и f.* **1.** *(действие)* iernare, iernat. **2.** adăpost pentru iarnă.

зимóвщик, *-а m.* om care rămîne undeva peste iarnă.

зимóвье, *-я n.* **1.** adăpost de iarnă *(pentru exploratori, vînători etc.)*. **2.** loc de iernat/de hibernat *(pentru unele animale)*.

зимóй *adv.* în timpul iernii, pe timp de iarnă, iarna.

зиморо́док, *-дка m. (ornit.)* pescăruş, prundar, ivanuşcă.

зимостóйк|ий *adj.* rezistent la frig/la ger.

зипýн, *-а m.* zăbun, zeghe.

зия́ние[1], *-я n. (lingv.)* hiat.

зия́ние[2], *-я n. sg.* gură, deschizătură, strungă.

зия́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* a se deschide, a se căsca.

зия́ющ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *зия́ть*. **2.** *adj.* larg deschis, căscat; ~*ая пропáсть* prăpastie larg deschisă.

зла́ки, *-ов m. (bot.)* graminee, cereale; *хлéбные* ~ cereale, grîne; *колосовы́е* ~ păioase.

зла́ков|ый *adj.* de cereale; ~*ые растéния* cereale, păioase, graminee.

зла́то, *-а n. (înv.)* aur.

златогýзка, *-и f. (entom.)* fluture auriu.

златокýдрый *adj.* cu părul de aur, cu bucle aurii, cu plete de aur.

златотка́ный *adj.* ţesut cu fir de aur, ţesut în aur.

златоýст, *-а m. (înv.)* gură-de-aur, bun orator.

златоцвéт, *-а m. (bot.)* aişor, mătricea, piretru, spilcuţă, bumbişor.

зла́чн|ый *adj. (înv.)* ~*ое мéсто* local rău famat.

злеть, *-éю, -éешь vb. ipf.* a se înrăi, a deveni (mai) rău.

злить, *злю, злишь vb. ipf. (pf. обозли́ть, озли́ть* şi *разозли́ть) acuz.* a mînia, a supăra, a înfuria, a scoate din sărite, a înrăi, a întărîta, a zădări.

зли́ться, *злюсь, зли́шься vb. ipf. (pf. обозли́ться, озли́ться* şi *разозли́ться) на + acuz.* sau fără *compl.* a fi mînios, a se mînia, a se supăra, a se înfuria.

зло[1], *-а* **1.** *sg.* rău; *причини́ть* ~ a face rău; *вы́рвать* ~ *с ко́рнем* a smulge/a curma răul din rădăcină; *пресéчь* ~ *в ко́рне* a tăia/a stîrpi/a curma răul din rădăcină; *желáть зла кому́-л.* a dori cuiva rău; *тому́ тяжелó, кто пóмнит* ~ gîndul rău te dă cu capul în părău; *употребля́ть что-л. во зло́* a abuza de ceva, a face abuz de ceva. **2.** nenorocire, neplăcere, pacoste, rău; *из двух зол вы́брать мéньшее* a alege din două rele pe cel mai mic. **3.** ciudă, necaz, răutate; *менá* ~ *берёт* mă apucă ciuda, îmi vine să turbez/să înnebunesc de necaz ◇ *со злá* de necaz, din răutate; *на* ~ în pofida; în ciuda; înadins; *на* ~ *врагáм* în ciuda duşmanilor; *сорвáть* ~ *на ком-л.* a-şi vărsa mînia pe cineva.

зло[2] *adv.* rău, răutăcios, cu răutate; ~ *обращáться с кем-л.* a se purta rău cu cineva; ~ *улыбну́ться* a zîmbi cu răutate; ~ *подшути́ть над кем-л.* a face o glumă răutăcioasă pe socoteala cuiva.

злóб|а, *-ы f. sg.* răutate, ură, animozitate, duşmănie, mînie, furie; *по* ~*е; со* ~*ы* din răutate, din ură; *питáть* ~*у прóтив кого́-л.* a nutri ură împotriva cuiva ◇ ~ *дня* senzaţia zilei; evenimentul zilei; *на* ~*у дня* la ordinea zilei; *излива́ть* ~*у* a-şi vărsa veninul.

злóбиться, *-блюсь, -бишься vb. ipf. на+acuz.* sau fără *compl.* a fi ostil *(cuiva)*, a nutri sentimente de duşmănie/de ură/de răutate *(împotriva cuiva)*.

злóбно, *adv.* cu ură, cu răutate, cu furie, cu mînie.

злóбность, *-и f. sg.* răutate, ură, vrăjmăşie, mînie, înverşunare, furie.

злóбный *adj.* rău, răutăcios, plin de ură, hain, duşmănos, vrăjmaş; ~ *взгляд* privire răutăcioasă; ~ *враг* duşman înverşunat,

злободне́вность, *-и f. sg.* actualitate.

злободне́вн|ый *adj.* la ordinea zilei, de actualitate, actual, curent; ~ *вопрос* chestiune la ordinea zilei; ~*ая тéма* temă arzătoare/actuală.

злóбствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a fi mînios pe cineva, a spumega de furie, a crăpa/a turba de ciudă.

зло́ще *adv.* de rău augur, sinistru, funest, lugubru.

злове́щ|ий *adj.* prevestitor de rău, de rău augur, lugubru, funest; ~*ая тишинá* tăcere prevestitoare de rău; ~ *прúзнак* piază rea.

зловóние, *-я n. sg.* miros urît, miros greu, putoare, duhoare, fetiditate.

зловóнный *adj.* rău mirositor, cu miros greu, puturos, împuţit, fetid; ~ *вóздух* aer greu.

зловре́дно *adv.* în chip primejdios, periculos, dăunător, funest, nefast.

зловре́дность, *-и f. sg.* caracter dăunător, influenţă vătămătoare/periculoasă/funestă/nefastă.

зловре́дн|ый *adj.* răutăcios, rău, dăunător, vătămător, primejdios, nefast, periculos.

злоде́й, *-я m.* scelerat, criminal, nelegiuit, răufăcător, ticălos, mişel.

злоде́йск|ий *adj.* fioros, scelerat, criminal, mişelesc; ~ *постýпок* faptă criminală; ~*ое нападéние* atac mişelesc.

злоде́йство, *-а n.* crimă, faptă criminală, nelegiuire, ticăloşie, mişelie.

злоде́йствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a comite crime, a săvîrşi fărădelegi, a proceda mişeleşte.

злодéяние, *-я n.* ticăloşie, mişelie, nelegiuire, crimă.

злоехи́дничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (înv.)* a zeflemisi cu răutate, a lua în bătaie de joc, a spune vorbe răutăcioase.

злой *adj.* **1.** rău, răutăcios, maliţios; ~ *человéк* om rău; *злáя вóля* rea-voinţă; ~ *умы́сел* intenţie rea, gînd rău. **2.** *(fig.)* crunt, năprasnic, cumplit, vitreg, înverşunat; ~ *вéтер* vînt turbat; *злáя судьбá* soartă vitregă. **3.** *(fig.)* iute, înţepător, usturător; *злáя горчúца* muştar iute; ~ *хрен* hrean iute. **4.** *на + acuz.* supărat, care poartă ură/pică cuiva; *быть злым на кого́-л.* a fi supărat pe cineva; *я на тебя́ зол* sînt supărat pe tine ◇ *злы́е языки́* gurile rele; *злáя годúна* vremuri de restrişte.

злока́чественность, *-и f. sg.* malignitate, caracter nociv; ~*о́пухоли* malignitatea tumorii.

злока́чественн|ый *adj. (med.)* malign; pernicios; ~*ое малокро́вие* anemie pernicioasă; ~*ая о́пухоль* tumoare malignă.

злоключе́ние, *-я n.* nenorocire, nenoroc, neplăcere, belea.

злокóзненный *adj. (înv. livr.)* perfid, făţarnic, hain, rău intenţionat.

злонаме́ренность, *-и f. sg.* răutate, rea-voinţă, rea intenţie.

злонаме́ренный *adj.* rău intenţionat, cu rea-voinţă, duşmănos, răuvoitor.

злонра́вие, *-я n. sg. (înv.)* fire răutăcioasă, răutate.

злонра́вный *adj. (înv.)* rău din fire, răutăcios, nărăvit.

злопáмятность, *-и f. sg. v. злопáмятство*

злопáмятный *adj.* ranchiunos, răzbunător, vindicativ.

злопáмятство, *-а n. sg.* fire răzbunătoare/ranchiunoasă, caracter răzbunător.

злополу́чн|ый *adj.* **1.** nenorocit, nefericit, fără noroc; ghinionist, ~ *человéк* om fără noroc. **2.** care aduce neplăceri/ghinion.

злопыха́тель, *-я m.* duşman, răuvoitor, ranchiunos.

злопыха́тельский *adj.* răutăcios, pornit (împotriva cuiva), ostil.

злопыха́тельство, *-а n.* răutate, ostilitate.

злопыха́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* a-i purta ură/pică, a fi ranchiunos, a fi veninos/ostil, a fi pornit (împotriva cuiva).

злора́дно *adv.* cu răutate, cu o bucurie răutăcioasă; ~ *улыба́ться* a rînji cu răutate.

злора́дный *adj.* bucuros de nenorocirea altuia, rău, răutăcios.

злора́дство, *-а n. sg.* bucurie răutăcioasă *(la nenorocirea altuia)*.

злора́дствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a se bucura de nenorocirea altuia.

злоречи́вый *adj. (înv.)* cu gură rea, rău de gură, bîrfitor, clevetitor, calomniator, ponegritor.

злоре́чие, *-я n. sg. (înv.)* hulire, bîrfeală, defăimare, ponegrire, clevetire.

злосло́вие, *-я n. sg.* bîrfire, clevetire, hulire, ponegrire, defăimare, calomnie.

злосло́вить, *-влю, -вишь vb. ipf.* a vorbi de rău, a bîrfi, a cleveti, a ponegri, a huli, a defăima.

зло́стно *adv.* cu rea-voinţă, cu rea-credinţă, cu răutate.

зло́стность, *-и f. sg.* rea-voinţă; rea-credinţă.

зло́стн|ый *adj.* **1.** rău, răutăcios, dușmănos, ostil; *~ые намéрения* intenţii rele/dușmănoase. **2.** fraudulos, de rea-credinţă; *~ неплатéльщик* datornic de rea-credinţă, debitor rău platnic. **3.** înrăit, inveterat, învechit în rele; *~ прести́пник* infractor învechit în rele.

злост|ь, *-и f. sg.* răutate, dușmănie, mînie, ciudă, furie; *говори́ть со ~ью* a vorbi cu răutate; *меня́ ~ берёт* mă apucă furia; *кипéть от ~и* a fierbe de mînie, a clocoti de mînie; *лóпнуть от ~и* a crăpa/a plesni de necaz/de ciudă.

злосча́стн|ый *adj.* nenorocit, nenorocos, nefericit, nefast, funest; *~ день* zi nefastă.

злотво́рный *adj.* vătămător, păgubitor, nociv, primejdios.

зло́тый, *-ого m.* zlot (monedă poloneză).

злоумы́шленник, *-а m.* răufăcător, făcător de rele, criminal.

злоумы́шленный *adj.* rău intenţionat, criminal, premeditat.

злоумышля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. (înv.)* a avea intenţii rele/criminale.

злоупотреби́ть, *-блю́, -би́шь vb. pf. (ipf. злоупотребля́ть) instr.* a abuza, a face abuz de ceva, a întrebuinţa ceva cu intenţii rele/în rău; *~ дове́рием* a săvîrşi un abuz de încredere; *~ свои́м положе́нием* a abuza de situaţia sa.

злоупотребле́ни|е, *-я n.* abuz; *~ вла́стью* abuz de putere/de autoritate; *~ дове́рием* abuz de încredere.

злоупотребля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *злоупотреби́ть.*

злоязы́чие, *-я n. sg.* vorbire de rău, defăimare, bîrfeală, clevetire, calomnie, hulire, ponegrire.

злоязы́чный *adj.* bîrfitor, calomniator, clevetitor, defăimător ◇ *~ человéк* gură rea / afurisită.

зло́ба, *-и f.* şi *m.* persoană rea, răutăcioasă, răutate de om.

зло́бный *adj.* foarte rău, grozav de supărat / de furios; plin de răutate / de mînie.

змееви́дный *adj.* în formă de şarpe, şerpuitor, sinuos, în serpentină.

змеевúк, *-á m.* **1.** *(tehn.)* ţeavă în spiralǎ, serpentină. **2.** *(mineral.)* serpentin. **3.** *(bot.)* răculeţ, rădăcina-şarpelui.

змеёныш, *-а m.* **1.** pui de şarpe. **2.** *(fig.)* scorpie, viperă, ciumă.

змееобра́зный *adj. v. змеевúдный*

змейн|ый *adj.* **1.** de şarpe; *~ая кóжа* piele de şarpe. **2.** *(fig.)* răutăcios, perfid, muşcător, veninos; *~ая улы́бка* surîs perfid.

змей/ться, *-и́тся vb. ipf.* **1.** a şerpui, a undui. **2.** *(fig. poetic)* a aluneca, a fugi, a juca; *по лицу́ ~лась улы́бка* pe faţă îi lunecă un zîmbet; *по стена́м ~лись тéни* jucau umbre pe pereţi.

змéй, *-я m.* **1.** *(înv. reg.)* şarpe. **2.** *(mitol. folc.)* dragon, balaur, zmeu. **3.** zmeu; *бума́жный ~* zmeu de hîrtie.

змéйковые, *-ых pl.; (sg. -ое, -ого) n. (zool.)* anelide, inelate.

змéйковый *adj. (tehn.) ~ аэростáт* balon-sondă.

зме/я́, *-и́ f.* **1.** şarpe; *~ очкóвая* şarpe-cu-ochelari; *гремýчая ~* şarpe-cu-clopoţei. **2.** *(fig.)* om rău / perfid, viperă ◇ *(injur.) ~ подколóдная* şarpe veninos, neam de viperă; *приrpéть ~ю на (своéй) грудú* a creşte / a încălzi un şarpe la sîn.

змий, *-я m. (înv.)* şarpe ◇ *напúться до зелёного змúя* a se îmbăta criţă/turtă.

знава́ть *(fără prez.) vb. ipf. iter.* de la *знать*

знак, *-а n.* **1.** semn; *~и препинáния* semne de punctuaţie; *восклицáтельный ~* semnul exclamării; *вопроси́тельный ~* semnul întrebării; *~ рáвенства* semnul egalităţii; *~и отли́чия* decoraţii; *отличи́тельные ~и* semne distinctive; *опознава́тельный ~* semn de recunoaştere / de identificare, indiciu; *водяно́й ~* filigran. **2.** marcă. **3.** semn, indiciu, dovadă; *~и внимáния* semne / dovezi de atenţie. **4.** semn, simptom; *дурно́й ~* semn rău; *~и зодиáка* semnele zodiacului; *постáвить под ~ вопрóса* a pune sub semnul întrebării. **5.** semnal, semn; *подáть ~к бóю* a da semnalul de luptă; *подавáть ~и рукóй* a face semne cu mîna ◇ *молчáние ~ согла́сия* tăcere înseamnă aprobare; *под ~ом борьбы́ за мир* sub semnul luptei pentru pace; *в ~ согла́сия* în semn de aprobare; *в ~ уваже́ния* în semn de respect; *(tipogr.) печáтный ~* caracter tipografic; *дéнежный ~* bilet de bancă, hîrtie-monedă.

зна́ковый *adj.* semnalizator, prin semne, de semne.

знако́мая, *-ой f.* cunoscută, cunoştinţă.

знако́мец, *-мца m. (înv.)* om cunoscut.

знако́мить, *-млю, -мишь vb. ipf. acuz.* cu *c instr.* **1.** *(pf. познако́мить)* a recomanda, a face cunoştinţă, a prezenta (pe cineva). **2.** *(pf. ознако́мить şi познако́мить)* a da (cuiva) informaţii (despre ceva), a pune la curent, a face cunoscut.

знако́миться, *-млюсь, -мишься vb. ipf. c + instr.* **1.** *(pf. познако́миться)* a cunoaşte, a face cunoştinţă cu cineva. **2.** *(pf. ознако́миться şi познако́миться)* a studia, a cerceta, a strînge informaţii; *~ с обстано́вкой* a cunoaşte situaţia, a se familiariza cu situaţia.

знако́мств|о, *-а n.* **1.** *c + instr.* cunoştinţă, relaţie; *завязáть ~а* a lega cunoştinţă; *состоя́ть в ~е* a fi în relaţii; *шáпочное ~* cunoştinţă întîmplătoare; *прекрати́ть с кем-л. всякое ~* a rupe orice legătură cu cineva. **2.** cerc de cunoscuţi, cunoştinţe; *у негó большóе ~а* el are multe cunoştinţe. **3.** *c + instr.* cunoştinţe, cunoaştere: *~ с истóрией* cunoştinţe de istorie, iniţiere în ale istoriei ◇ *по ~у* prin relaţii; *с пéрвого ~а* de la prima întîlnire.

знако́м|ый *adj.* **1.** cunoscut, ştiut; *~ое мéсто* loc cunoscut; *быть ~ым с кем-л.* a cunoaşte pe cineva. **2.** cunoscător, familiarizat cu...; ştiutor; *он хорошó знаком с предмéтом* e versat în materie. **3.** *~ый, -ого m.* cunoscut, cunoştinţă; *стáрый ~* vechi cunoscut.

знамена́тел|ь, *-я m. (mat.)* numitor; *привестú к одномý ~ю* a aduce la acelaşi numitor; *óбщий ~* numitor comun.

знаменáтельность, *-и f. sg.* importanţă, însemnătate, semnificaţie, gravitate.

знаменáтельн|ый *adj.* **1.** semnificativ, memorabil, remarcabil, însemnat; *~ые событúя* evenimente remarcabile. **2.** *(lingv.)* independent, de sine stătător.

знамéние, *-я n.* semn, simbol.

знамéнито *adv. (pop.)* minunat, grozav.

знамени́тост|ь, *-и f. sg.* celebritate, somitate, om celebru/cu renume, om cu faimă; *стать ~ью* a ajunge/a deveni celebru, a ajunge o celebritate.

знамени́тый *adj.* vestit, renumit, ilustru, celebru, cu faimă, faimos.

знамённый *adj.* de steag, de drapel.

знаменова́ть, *-нýю, -нýешь vb. ipf. acuz.* a însemna, a marca, a indica, a reprezenta, a simboliza.

знаменóсец, *-сца m.* stegar, port-drapel.

знамёнщик, *-а m. (mil.)* port-drapel, stegar.

знáмя, *-мени n.* drapel, steag, stindard; *полковóе ~* drapelul regimentului; *призывáть под знáмена* a chema sub drapel; *водрузи́ть ~ побéды* a arbora drapelul victoriei.

знáни|е, *-я n. sg.* **1.** cunoaştere, ştiinţă; *тéория ~я* teoria cunoaşterii; *~ и тéхника* ştiinţă şi tehnică. **2.** *pl.* cunoştinţe; *обладáть ~ями* a avea cunoştinţe; *приобрестú ~я* a dobîndi cunoştinţe; *повéрхностные ~я* cunoştinţe superficiale; *со ~ем дéла* în cunoştinţă de cauză, cu competenţă.

знáтность, *-и f. sg.* noblеţe, origine nobilă.

знáтн|ый *adj.* **1.** vestit, de seamă, de/cu vază, celebru, notabil, ilustru; *~ые лю́ди* oameni de seamă/cu vază. **2.** *(înv.)* nobil; *~ого рóда* de viţă nobilă. **3.** *(pop.)* excelent, delicios, grozav, extraordinar, straşnic, mare; *~ая едá* straşnică mîncare; *~ая сýмма* o sumă mare/apreciabilă.

знато́к, *-á m.* cunoscător, specialist, priceput, expert; ~ *своего́ де́ла* specialist în meseria lui.

зна́ть[1], *-áю, -áешь vb. ipf.* **1.** *(iter. знава́ть) prepl.* a şti, a avea ştiri/cunoştinţă; *наско́лько я зна́ю* după cîte ştiu eu, pe cît ştiu. **2.** *acuz.* a şti, a cunoaşte, a pricepe; ~ *нау́сть* a şti pe dinafară, a şti pe de rost; ~ *уро́к* a şti lecţia; ~ *ру́сский язы́к* a cunoaşte limba rusă; ~ *понаслы́шке* a şti din auzite; ~ *столя́рное де́ло* a se pricepe la tîmplărie; ~ *толк в* ... a se pricepe la ..., a şti de rostul ..., a avea cunoştinţă. **3.** *(iter. знава́ть) acuz.* a cunoaşte (pe cineva); *давно́* ~ *кого́-л.* a cunoaşte demult pe cineva; ~ *в лицо́* a cunoaşte din vedere ◇ ~ *ме́ру* a cunoaşte măsura; *не* ~ *поко́я* a nu avea linişte, a nu-şi găsi astîmpăr; *дать кому́-л.* ~ a da de ştire cuiva; *дать* ~ *о себе́* a da semne de viaţă; a se resimţi; *то и знай* una-două, mereu, întruna; *почём* ~*?; как* ~ *?* mai ştii?, cine ştie?, de unde poţi să ştii?; *(cuv. modal) кто его́* ~*em?* cine ştie?, nu se ştie; *бог его́* ~*em; господь его́* ~*em; чёрт его́* ~*em* Dumnezeu să-l ştie; dracu să-l ştie; ~ *не зна́ю* nu ştiu şi nici nu vreau să ştiu, habar nu am, n-am idee, nici pomeneală de aşa ceva; *зна́йте, что* ... aflaţi că ..., *де́лайте как* ~*eme* descurcaţi-vă cum puteţi, faceţi după cum vă taie capul; ~*ай своё де́ло* caută-ţi/vezi-ţi de treabă; *(prov.) всяк сверчо́к* ~*ай свой шесто́к* a-şi cunoaşte lungul nasului; *(prov.) ври, да знай ме́ру* minte, dar cu măsură; las-o mai încet cu minciunile; *пора́ и честь* ~ e timpul să punem capăt!; *знай на́ших!* ăştia sîntem noi! ~ *за собо́й что-л.* a se simţi vizat, a fi cu musca pe căciulă.

знать[2], *-и f. sg. col. (înv.)* nobilime, aristocraţie, protipendadă; *родова́я* ~ aristocraţie gentilică.

знать[3] *cuv. modal* după cît se pare, de bună seamă, pe semne, probabil, e vădit.

зна́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf. c* + *instr. (pop.)* a se cunoaşte, a întreţine legături, a frecventa, a vizita, a avea de-a face cu cineva.

зна́харка, *-и f.* babă doftoroaie, vrăjitoare, descîntătoare.

зна́харск|ий *adj.* de vraci, de descîntec; ~*ие лека́рства* leacuri băbeşti.

зна́харство, *-а n. sg.* vrăjitorie, descîntare, solomonie.

зна́харь, *-я m.* vraci, vrăjitor, descîntător.

зна́чащ|ий **1.** *part. prez. act. (de la зна́чить)* însemnat, important, semnificativ; *ма́ло* ~*ее собы́тие* eveniment lipsit de importanţă. **2.** *adj. (lingv.)* cu sens lexical propriu.

значе́ни|е, *-я n.* **1.** sens, semnificaţie, accepţie, înţeles; *прямо́е* ~ sens propriu; ~ *сло́ва* sensul unui cuvînt; *перено́сное/фигура́льное* ~ sens figurat; *в буква́льном* ~*и* literalmente, în sensul strict; cuvînt cu cuvînt, exact, întocmai. **2.** însemnătate, importanţă; *прида́ть* ~ a da/a atribui importanţă, a face caz de ceva; *не име́ет* ~*я* n-are importanţă; *ме́стного* ~*я* de interes local. **3.** *(mat.)* valoare.

зна́чимость, *-и f. sg.* însemnătate, semnificaţie, importanţă.

зна́чим|ый *adj.* cu sens, semnificativ, cu semnificaţie, cu tîlc; ~*ые су́ффиксы* sufixe lexicale.

зна́чит *cuv. modal* deci, aşadar, aşa stînd lucrurile, prin urmare, va să zică.

значи́тельно *adv.* **1.** considerabil, simţitor, mult; ~ *вы́расти* a creşte/a spori considerabil. **2.** expresiv, semnificativ.

значи́тельность, *-и f. sg.* însemnătate, importanţă, gravitate.

значи́тельн|ый *adj.* **1.** considerabil; *в* ~*ой ме́ре/сте́пени* într-o mare măsură. **2.** însemnat, important; ~*ые собы́тия* evenimente importante. **3.** semnificativ, expresiv, plin de tîlc/de înţeles; ~ *взгляд* privire semnificativă.

зна́ч|ить, *-у, -ишь vb. ipf. acuz.* a avea sens, a semnifica, a însemna, a avea importanţă; *что э́то* ~*ит?* ce înseamnă aceasta? *э́то что-л.* ~*ит* asta înseamnă ceva/prezintă o anumită importanţă.

зна́читься, *-усь, -ишься vb. ipf.* a figura, a conta, a fi înscris, a fi trecut, a fi socotit, a fi; ~ *в спи́ске* a figura pe listă.

значо́к, *-чка́ m.* **1.** insignă; **2.** semn, însemnare; *поста́вить* ~ *на поля́х кни́ги* a face un semn pe marginea unei pagini de carte.

зна́ющий **1.** *part. prez. act.* de la *знать.* **2.** *adj.* cunoscător, pregătit, competent, erudit, expert.

зноб|и́ть, *-и́т vb. ipf. impers. acuz.* a avea febră cu frisoane, a-l lua cu frig.

зной, *-я m. sg.* arşiţă, dogoare, dogoreală, zăpuşeală, zăduf.

зно́йность, *-и f. sg.* caracter arzător/dogoritor.

зно́йный *adj.* **1.** arzător, dogoritor, torid, zăpuşitor. **2.** *(fig.)* înflăcărat, înfocat, arzător.

зоб, *-а m.* guşă.

зоба́стый *adj.* guşat.

зо́бн|ый *adj.* de guşă; ~*ая железа́* thymus, timus.

зов, *-а m.* chemare, apel, poftire, invitaţie; *прийти́ по пе́рвому* ~*у* a veni la prima chemare; *по* ~*у па́ртии* la chemarea partidului.

зодиа́к, *-а m.* zodiac.

зодиака́льн|ый *adj.* zodiacal; ~*ые созве́здия* constelaţii, zodii.

зо́дческ|ий *adj. (înv. livr.)* arhitectural, arhitectonic, de arhitectură.

зо́дчество, *-а n. sg. (înv. livr.)* arhitectură.

зо́дчий, *-его m. (înv. livr.)* **1.** arhitect, constructor. **2.** *(fig.)* ziditor, făuritor.

зол|á, *-ы́ f. sg.* cenuşă, scrum.

золе́ние, *-я n. sg. (tehn.)* cenuşărire, cenuşărit.

золи́стый *adj.* conţinînd cenuşă, bogat în cenuşă.

золи́ть, *-лю́, -ли́шь vb. ipf. acuz.* **1.** *(tehn.)* a cenuşări. **2.** *(reg.)* a zoli, a fierbe rufele cu leşie.

золо́вка, *-и f.* cumnată (sora bărbatului).

золоти́льный *adj.* de/pentru aurit; pentru poleit cu aur.

золоти́льщик, *-а m.* aurar, zlătar.

золоти́стость, *-и f. sg.* nuanţă aurie, luciu de aur, auriu.

золоти́стый *adj.* auriu, lucitor ca aurul, de aur.

золоти́ть, *-очу́, -оти́шь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. позолоти́ть şi вы́золотить)* *(fig.)* a colora/a scălda în aur **2.** a auri, a polei cu aur.

золоти́ться, *-и́тся vb. ipf.* **1.** a căpăta culoarea aurului, a avea sclipiri de aur, a străluci ca aurul. **2.** a se vedea, a se zări *(despre obiecte aurii).*

золотни́к[1], *-á m.* zolotnic, (veche măsură de greutate rusească de 4,26 gr.); dram ◇ *(prov.) мал* ~*, да до́рог* mic, dar scump; paraua e mică, dar loc mare prinde.

золотни́к[2], *-á m. (tehn.)* sertar, distribuitor.

зо́лот|о, *-а n. sg.* **1.** aur; *чи́стое* ~ aur fin; *черво́нное* ~ aur din care se bate monedă; ~ *в сли́тках* aur în lingouri; *про́ба* ~*а* conţinutul de aur într-un aliaj, marca aurului; *саморо́дное* ~ aur nativ. **2.** monede de aur; bijuterii de aur; *плати́ть* ~*ом* a plăti în aur. **3.** fir de aur; *ши́тый* ~*ом* brodat cu aur. **4.** *(fig.)* odor, comoară ◇ *(prov.) не всё то* ~*, что блести́т* nu tot ce luceşte e aur; nu tot ce zboară se mănîncă; *(prov.)* ~ *и в гря́зи блести́т* aurul şi în gunoi tot aur rămîne; *купа́ться в* ~*е* a înota în aur; a se scălda în aur; a fi putred de bogat; *(fig.) чи́стое* ~ curat ca aurul; o comoară, nu alta; *бе́лое* ~ bumbac; *чёрное* ~ petrol.

золотоборо́дник, *-а m. (bot.)* sadină.

золотоволо́сый *adj.* cu păr auriu, blond auriu.

золотоиска́тель, *-я m.* căutător de aur.

золот|о́й[1] *adj.* **1.** de/din aur; ~ *запа́с* stoc de aur, rezervă de aur; ~*о́е покры́тие* acoperire în aur; ~ *теле́ц* viţelul de aur; *(înv.)* ~*ы́х дел ма́стер* giuvaergiu, bijutier. **2.** auriu; ~*ы́е ку́дри* plete de aur; plete blonde. ~*а́я о́сень* toamnă aurie. **3.** *(fig.)* fericit, de aur; ~*а́я пора́* epocă de aur, timpuri fericite. **4.** *(fig.)* minunat, admirabil, excelent; ~ *рабо́тник* lucrător minunat; ~*ые ру́ки* mîini de aur. **5.** *(fig.)* scump, iubit, drag; ~ *мой!* scumpul meu! ◇ ~*а́я середи́на* calea de mijloc, mediocritatea de aur; *сули́ть* ~*ы́е го́ры* a făgădui marea cu sarea; *(fig.)* ~*о́е дно* mină de aur; ~*о́е сече́ние*

a) *(arhit.)* secţiune de aur; b) *(mat.)* împărţirea în medie şi extremă raţie.

золото́й[2], *-бго m.* monedă de aur, galben, ducat.

золотоку́дрый *adj.* cu bucle de aur.

золотоно́сный *adj.* aurifer.

золотопромыва́ние, *-я n. sg.* spălarea nisipului aurifer.

золотопромы́шленник, *-а m.* proprietar de mine de aur.

золотопромы́шленность, *-и f. sg.* industria aurului.

золотопромы́шленный *adj.* de industrie a aurului, al industriei aurului.

золототы́сячник, *-а m. (bot.)* fiereapămîntului, frigurică, ţintaură.

золоту́ха, *-и f. sg. (med.)* scrofuloză.

золоту́шный *adj. (med.)* scrofulos.

золо́тчик, *-а m.* meşter aurar, poleitor/ suflător cu aur, zlătar, aurar.

золоче́ние, *-я n. sg.* aurire, poleire cu aur.

золочён|ый *adj.* aurit; *~ые ло́жечки* linguriţe aurite.

зо́лушка, *-и f. (folc.)* cenuşăreasă.

зо́льник, *-а m. (tehn.)* **1.** cenuşar. **2.** soluţie de var şi cenuşă pentru cenuşărirea pieilor. **3.** cenuşar, vas pentru cenuşărirea pieilor.

зо́льный *adj.* de/pentru cenuşă.

зо́на, *-ы f.* zonă; *погра́ничная ~* zonă de frontieră; *при́городная ~* zona suburbană; *запре́тная ~* zonă interzisă; *~ заградительного огня́* zona barajului de artilerie; *~ вое́нных де́йствий* zona operaţiunilor militare; *оккупацио́нная ~* zonă de ocupaţie.

зона́льный *adj.* zonal, de/din zonă.

зонд, *-а m.* **1.** *(med.)* sondă. **2.** balon de sondaj.

зонд|а́ж, *-а m. v. зонди́рование*

зонди́рование, *-я n.* sondare, sondaj.

зонди́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* **1.** a sonda, a explora cu sonda. **2.** *(pf. позонди́ровать) (fig.)* a cerceta în prealabil, a pipăi.

зо́нный *adj.* regional, de zonă, zonal; *~ тари́ф* tarif zonal.

зонт, *-а́ m.* **1.** umbrelă. **2.** *(arhit.)* marchiză, apărătoare (de soare, de ploaie). **3.** *(mar.)* tentă.

зо́нтик[1], *-а m.* umbrelă.

зо́нтик[2], *-а m. (bot.)* umbrelă, corolă umbeliformă.

зо́нтичн|ый *adj.* **1.** de umbrelă, pentru umbrele; *~ шёлк* mătase pentru umbrele. **2.** *(bot.)* umbelifer.

зоогеогра́фия, *-и f. sg.* zoogeografie, geografie animală.

зоогигие́на, *-ы f. sg.* igienă veterinară, zooigienă.

зоо́лог, *-а m.* zoolog.

зоологи́ческ|ий *adj.* **1.** zoologic; *~ сад* grădină zoologică. **2.** *(fig.)* primitiv, sălbatic; *~ие нра́вы* moravuri sălbatice.

зооло́гия, *-и f. sg.* zoologie.

зооморфи́зм, *-а m. sg.* zoomorfism.

зооморфи́ческий *adj.* zoomorfic.

зоопа́рк, *-а m. = зоологи́ческий парк* grădină zoologică.

зоопатоло́гия, *-и f. sg.* zoopatologie, patologie animală.

зоопсихоло́гия, *-и f. sg.* zoopsihologie, psihologie animală.

зоосад, *-а; pl. -ы m. = зоологи́ческий сад* grădină zoologică.

зооспо́ра, *-ы f. (biol.)* zoospor.

зоотéхник, *-а m.* zootehnician.

зоотéхника, *-и f. sg.* zootehnie, zootehnică.

зоотехни́ческий *adj.* zootehnic, de zootehnie, de zootehnică.

зоото́мия, *-и f. sg.* anatomie animală, zootomie.

зоофи́ты, *-ов pl.; sg. -и́т, -а m.* zoofite *(animale, plante).*

зоохими́ческий *adj.* zoochimic.

зоохи́мия, *-и f. sg.* zoochimie.

зо́ркий *adj.* **1.** ager, cu vedere ageră; *~ глаз* ochi ager. **2.** *(fig.)* pătrunzător, perspicace, vigilent; *~ ум* minte pătrunzătoare.

зо́рко *adv.* **1.** ager. **2.** cu multă băgare de seamă, vigilent.

зо́ркость, *-и f. sg.* **1.** vedere ageră, agerime. **2.** *(fig.)* perspicacitate, agerime, vigilenţă.

зра́зы, *зраз pl.; sg. зра́за, -ы f.* chiftele de carne umplute cu crupe.

зрачко́в|ый *adj. (anat).* de pupilă, pupilar.

зрач|о́к, *-ка́ m.* pupilă; *расши́ренные ~ки* pupile mărite.

зре́лищ|е, *-а n.* **1.** privelişte. **2.** *(meatральное)* spectacol, reprezentaţie.

зре́лищный *adj.* de spectacol, teatral.

зре́ло *adv.* cu maturitate, în chip matur.

зре́лост|ь, *-и f. sg.* maturitate; *полова́я ~* pubertate ◇ *аттеста́т ~и* diplomă/certificat de maturitate.

зре́л|ый *adj.* **1.** copt; *~плод* fruct copt. **2.** *(fig.)* matur, maturizat; *~ ум* inteligenţă matură.

зре́ни|е, *-я n. sg.* vedere, văz; *хоро́шее ~* vedere bună; *сла́бое ~* vedere proastă; *о́рган ~я* organul vizual ◇ *то́чка ~я* punct de vedere; *острота́ ~я* agerimea vederii; *под угло́м ~я* din punct de vedere; *по́ле ~я* cîmp vizual; *обма́н ~я* iluzie optică; *вы́пасть из по́ля ~я* a dispărea din cîmpul vizual.

зре|ть[1], *зре́ю, зре́ешь vb. ipf. (pf. созре́ть)* a se coace, a se maturiza.

зреть[2], *зрю, зришь vb. ipf. (pf. узре́ть) (inv.) acuz.* sau *на* + *acuz.* a vedea, a privi, a contempla.

зри́мый *adj.* **1.** *part. prez. act.* de la *зреть*[2]. **2.** *adj.* vizibil; *~ мир* lume vizibilă.

зри́тель, *-я m.* spectator.

зри́тельн|ый *adj.* **1.** vizual, optic; *~ая па́мять* memorie vizuală; *~нерв* nerv optic; *~ая трубá* ochean, lunetă. **2.** *(для зрителей)* de spectacole; *~ зал* sală de spectacole.

зря *adv.* degeaba, în zadar, zadarnic, fără rost, fără folos; *~ тра́тить де́ньги* a cheltui bani fără folos; *~ говори́ть* a vorbi fără rost.

зря́ч|ий *adj.* care vede; *стать ~им* a începe să vadă.

зуа́в, *-а m.* zuav.

зуб, *-а m.* **1.** dinte, măsea; *коренны́е ~ы* măsele, molari; *моло́чные ~ы* dinţi de lapte; *~ му́дрости* măsea de minte; *вставны́е ~ы* dinţi falşi, dantură artificială, proteză dentară; *скрежета́ть ~а́ми* a scrîşni din dinţi; *(fam.) дать в ~ы, дать по ~а́м* a da una peste gură; a plesni. **2.** solz ghimpos (la unii peşti). **3.** *(pl. зу́бья, зу́бьев)* dinte (la ferăstrău, la roţi dinţate) ◇ *в ~а́х наве́ло* a-i fi lehamite de ceva; *име́ть ~ про́тив кого́-л.* a avea pică pe cineva; a avea un dinte împotriva cuiva; *~на́ ~ не попада́ет* îi clănţăne dinţii (de frig, de frică); *~ы точи́ть на кого́-л.* a se îndîrji împotriva cuiva; *держа́ть язы́к за ~а́ми* a-şi ţine gura, a pune frîu gurii; *ни в ~ (толкну́ть)* a nu şti nimic, a nu avea habar; *не по ~а́м* nu-i de nasul tău/lui; *сквозь ~ы* printre dinţi; *вооружённый до ~о́в* înarmat pînă-n dinţi; *на э́том мо́жно ~ы слома́ть* e un lucru foarte greu, nu e de glumă; *~ы на по́лку положи́ть* a-şi pune pofta-n cui; *о́ко за о́ко, зуб за зуб* ochi pentru ochi, dinte pentru dinte; *~ы заговáривать кому́-л.* a duce cu zăhărelul/cu vorba pe cineva; *(prov.) когда́ ~о́в не ста́ло, так и оре́хи принесли́* dacă nu-l ajuţi pe om cînd este la o adică, mai încolo, degeaba; degeaba mai arată cineva drumul bun, după ce s-a stricat carul; după moarte şi cal de ginere; *рвать ~ы* a face o extracţie; *(fig.) смотре́ть/гляде́ть в ~ы кому́-л.* a se uita în gura cuiva; *стáскивать ~ы* a-şi încleşta dinţii; *щёлка́ть ~а́ми* a-şi ciocni dinţii, a clănţăni.

зуба́стость, *-и f. sg.* ironie muşcătoare.

зуба́ст|ый *adj.* **1.** cu dinţi mari/ascuţiţi; *~ая щу́ка* ştiucă cu dinţi ascuţiţi. **2.** *(fig.)* rău de gură, caustic, colţos, muşcător.

зуба́тка, *-и f. (iht.)* clocan dinţat, lup de mare.

зуба́тый *adj. (zool.)* cu dinţi.

зуб|е́ц, *-бца́ m.* **1.** zimţ, dinte, măsea; *~цы́ пилы́* dinţii ferăstrăului. **2.** *(mai ales la plural)* crenel.

зуби́ло, *-а n.* daltă.

зубни́к, *-а́ m. (pop.)* dentist.

зубн|о́й *adj.* **1.** de dinţi; *~а́я боль* durere de măsele; *~а́я щётка* periuţă de dinţi; *~ порошо́к* praf de dinţi; *~а́я па́ста* pastă de dinţi; *~ врач* dentist, stomatolog. **2.** *(lingv.)* dental; *~ звук* sunet dental.

зубовраче́бный *adj.* dentar, stomatologic; *~ кабине́т* cabinet dentar.

зубовраче́вание, *-я n. sg.* dentistică, stomatologie.

зубо́к, *-бка́ m. dim.* dinţişor ◇ *знать на ~* a şti pe de rost, a şti pe degete; *попа́сть на ~ кому́-л.* a intra în gura

cuiva; a fi luat în rîs de cineva; *на ~ подари́ть* a face un dar unui nou-născut; *на оди́н ~* cît ai pune pe o măsea.

зуболече́бница, *-ы f.* clinică stomatologică.

зуборе́зный *adj. (în expr.) ~ стано́к* freză pentru tăiat dinţi, maşină pentru tăiat roţi dinţate.

зубоска́л, *-а m.* zeflemist, glumeţ.

зубоска́лить, *-лю, -лишь vb. ipf.* a zeflemisi, a lua în zeflemea; a-şi bate joc, a lua peste picior, a persifla.

зубоска́льство, *-а n. sg.* zeflemisire, luare peste picior, persiflare.

зуботы́чина, *-ы f. (pop.)* lovitură de pumn peste gură.

зубочи́стка, *-и f.* scobitoare.

зубр, *-а m.* **1.** zimbru, bour. **2.** *(fig.)* reacţionar, inveterat, retrograd.

зубрёжка, *-и f. sg. (arg.)* toccală, învăţare pe de rost.

зубри́ла, *-ы m. şi f. (arg.)* tocilar, tocilăriţă.

зубри́ть[1], *зубрю́, зубри́шь vb. ipf. (pf. зазубри́ть) acuz.* **1.** a ştirbi *(un topor etc.).* **2.** a face dinţi, a zimţui.

зубри́ть[2], *зубрю́, зубри́шь vb. ipf. acuz. (argou) (вы́зубрить)* a toci, a învăţa papagaliceşte .

зубри́ться, *зубри́тся vb. ipf. (pf. зазубри́ться)* a se ştirbi, a se umple de ştirbituri.

зубро́вка, *-и f.* **1.** *(bot.)* iarba-zimbrului. **2.** rachiu din iarba-zimbrului.

зубча́тка, *-и f.* angrenaj, roată dinţată.

зубча́т|ый *adj.* **1.** dinţat; *~ое колесо́* roată dinţată, pinion. **2.** *(arhit.)* crenelat; *(tehn.) ~ая переда́ча* transmisiune prin angrenaj; *~ая желе́зная доро́га* cale ferată alpină/cu cremalieră.

зуд, *-а m. sg.* **1.** mîncărime, prurit. **2.** *(fig. iron.)* neastîmpăr, mîncărime, dorinţă de neînvins.

зуд|е́ть, *зуди́т vb. ipf.* **1.** a avea mîncărimi; **2.** *(fig.)* a simţi neastîmpăr/mîncărime/dorinţă de neînvins (de a face ceva).

зуёк, *-зуйка́ m. (ornit.)* prundăraş, fluierar-de-zăvoaie.

зу́ммер, *-а m. (tehn.)* buzzer, zumer *(semnalul de la telefoanele de campanie).*

зумпф, *-а m. (min.)* colector de apă, puţ colector.

зы́бка, *-и f.* leagăn.

зы́бк|ий *adj.* **1.** nestabil, instabil, mişcător. **2.** *(fig.)* nestatornic, nesigur. **3.** neclar, şters; *~ие очерта́ния* contururi şterse/neclare.

зы́бкость, *-и f. sg.* instabilitate, nesiguranţă.

зыбу́н, *-а́ m.* mlaştină, sol/teren mlăştinos.

зыбу́ч/ий *adj.* nestabil, instabil, mişcător, mobil; *~ие пески́* nisipuri mişcătoare.

зыбь, *-и f.* valuri mici, vălurele; *мёртвая ~* hulă.

зы́кнуть, *-ну, -нешь vb. pf. на + acuz.* a striga tare, a zbiera, a ţipa.

зы́чно *adv.* cu voce puternică; ţipînd, zbierînd.

зы́чность, *-и f. sg.* intensitate, putere *(a unui sunet, a unei voci).*

зы́чный *adj.* puternic, răsunător, tunător; *~ го́лос* voce puternică/răsunătoare.

зюйд, *-а m. sg. (mar.)* **1.** direcţia sud; sud. **2.** vîntul de la sud; *~ вест* sud-vest; *~ост* sud-est.

зя́бкий *adj.* friguros, foarte sensibil la frig; *~ ребёнок* copil friguros.

зя́бкость, *-и f. sg.* sensibilitate la frig.

зя́блев|ый *adj. (în expr.) ~ая вспа́шка* arătură de toamnă.

зя́блик, *-а m. (ornit.)* cinteză, cintezoi *(bărbăţuş).*

зя́бл|ый *adj. (reg.)* **1.** degerat, atins de ger. **2.** sensibil la frig; friguros.

зя́бнуть, *-ну, -нешь vb. ipf. (pf. озя́бнуть)* a suferi de frig, a îngheţa.

зябь, *-и f. (agr.)* ogor negru de toamnă, arătură de toamnă.

зять, *-я m.* **1.** ginere. **2.** cumnat *(soţul surorii sau al cumnatei).*

И

и[1] *n. litera şi sunetul «i».*

и[2] *conj.* **1.** *(copulativă)* şi; *догна́ть и перегна́ть* a ajunge din urmă şi a întrece; *тео́рия и пра́ктика* teoria şi practica; *и оди́н и друго́й* şi unul şi altul; *и ты и я* şi tu şi eu; *и брат и сестра́* atît fratele cît şi sora. **2.** *(la începutul unor propoziţii narative, exclamative sau interogative subliniază legătura cu cele spuse anterior şi măreşte expresivitatea frazei)* şi, şi iată; *и наспа́ло у́тро* şi s-a făcut dimineaţă; *и тебе́ не сты́дно!* şi nu-ţi este ruşine!; *и вы согла́сны?* şi sînteţi de acord? **3.** şi în adevăr, şi într-adevăr. **4.** şi, de asemenea; *и я туда́ иду́* mă duc şi eu acolo. **5.** *(concesivă; uneori se omite în traducerea românească)* şi, deşi, cu toate că; *и хо́чется помо́чь, да не могу́* deşi aş vrea să te ajut, nu pot ◇ *и так да́лее; и про́чее* şi aşa mai departe; etc.

и[3] *partic. întăritoare* şi, tocmai, anume, chiar, de asemenea; *э́то и я хоте́л сказа́ть* tocmai asta voiam să spun; *о вас и говоря́т* chiar despre dumneavoastră e vorba; *так оно́ и случи́лось* aşa s-a şi întîmplat.

и[4] *interj. (pop.)* ei!, lasă!; *и, по́лно, что за счёты!* ei, lasă, la ce bun atîtea socoteli!

иберийский *adj.* iberic.

и́бис, *-а m. (ornit.)* ibis.

и́бо *conj.* deoarece, căci, că, pentru că, fiindcă, întrucît.

и́ва, *-ы f.* salcie; *плаку́чая ~* salcie plîngătoare, salcie pletoasă; *корзи́ночная ~* mlajă, lozie, răchită roşie.

ива́н-да-ма́рья, *ива́н-да-ма́рьи f. sg. (bot.)* sor-da-frate; carpenă.

ива́новск|ий *adj. (în expr.) во всю ~ую* în gura mare; cît îl ţine gura; din răsputeri; foarte tare; foarte zgomotos.

ива́н-чай, *ива́н-ча́я m. sg. (bot.)* răscoage, iarba sfîntului Ion, răchiţică, zburătoare.

ивася́, *-е́й pl.* sardele japoneze.

ивня́к, *-а́ m. sg.* **1.** zăvoi de sălcii, sălciş. **2.** nuiele de salcie.

ивня́ковый *adj.* de zăvoi de sălcii, de sălciş.

и́вовый *adj.* de salcie, din nuiele de salcie; *~ плете́нь* gard/împletitură din nuiele de salcie.

и́волга, *-и f. (ornit.)* grangur, gangur.

игл|а́, *-ы́; pl. и́глы, игл f.* **1.** ac; *маши́нная ~* ac de maşină; *патефо́нная ~* ac de patefon; *вяза́льная ~* andrea, igliţă, ac de împletit. **2.** *(у живо́тных)* ghimpe, ac, ţeapă; *ежо́вые ~ы* ţepii ariciului. **3.** *(у расте́ний)* spin, ac, ghimpe; *как на ~а́х* (a sta) ca pe ace.

и́гла-ры́ба, *-ы f. (iht.)* ac-de-mare.

игли́стый *adj.* cu spini, cu ghimpi, cu ţepi, cu ace, spinos, ţepos; *~ ка́ктус* cactus cu ţepi.

игнова́тый *adj.* cu ghimpi, cu ţepi, ghimpos, spinos, ţepos.

игнови́дный *adj.* aciform, în formă de ac, acicular.

иглодержа́тель, *-я m.* **1.** *(tehn.)* port-ac. **2.** perniţă pentru ace.

иглоко́жие, *-их pl.; sg. -ее, -его n. (zool.)* echinoderme.

иглообра́зный *adj.* în formă de ac, acicular.

игнори́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz.* a ignora, a nesocoti, a trece cu vederea, a nu ţine seama; a nu băga în seamă.

и́го, *-а n. sg.* jug, asuprire; *освободи́ть от и́га* a elibera de sub jug.

и́гол|ка, *-и f.* ac, ac de cusut; *патефо́нная ~* ac de patefon; ◇ *~и не подпусти́ть/не подточи́ть* fără cusur; *~ой жить* a trăi de pe urma acului; *на ~и (bani)* de buzunar; *иска́ть ~у в стоге се́на* a căuta acul în carul cu fîn; *как ни́тка с ~ой (des-*

pre doi prieteni) nedespărțiți; *сиде́ть как на ~ах* a sta ca pe ace.

иго́лочк|а, *-и f. dim.* ac mic, acușor, aculeț ◇ *с ~и* nou-nouț; *оде́т с ~и* e îmbrăcat foarte îngrijit; e scos ca din cutie.

иго́лочник, *-а m.* meșter care confecționează ace.

иго́лочный *adj.* de ac; *~ уко́л* înțepătură de ac.

иго́льник, *-а m.* cutie de ace, perniță pentru ace.

иго́льн|ый *adj.* de ac, de ace; *~ая мастерска́я* atelier de fabricat ace; *~ое у́шко* urechea acului.

иго́льчат|ый *adj. (tehn.)* prevăzut cu ace; *~ая маслёнка* ungător/gresor/biuretă cu ac; *~ая желе́зная руда́* minereu de fier în formă de ace.

иго́льщик, *-а m.* muncitor într-o fabrică de ace.

иго́рный *adj.* de jocuri de noroc; *~ дом* casă de joc, tripou.

игр|а́, *-ы́ f.* **1.** joc; *де́тская ~* joc de copii; *ша́хматная ~* joc de șah; *аза́ртные ~ы* jocuri de noroc; *олимпи́йские ~ы* jocuri olimpice; *трениро́вочная ~* meci de antrenament; *~ слов* joc de cuvinte; *~ в пря́тки* jocul de-a v-ați ascunselea; *вести́ двойну́ю ~у́* a face/a duce un joc dublu; *уча́ствовать в ~е́* a lua parte la joc; *положе́ние «вне игры́»* în afara jocului, ofsaid; *продолжи́тельность ~ы́* durata partidei; *(fig.) опа́сная ~* joc periculos; *нечи́стая ~* joc necinstit; *(fig.) раскры́ть чью-л. ~у́* a demasca jocul cuiva, a dejuca pe cineva. **2.** joc de scenă, interpretare a unui rol ◇ *биржева́я ~* joc de bursă; *~ в борт* joc de mantinelă; *~ приро́ды* capriciul naturii; *~ бриллиа́нтов* apele/reflexele nestematelor; *~ судьбы́* jocul soartei; *~ воображе́ния* joc al fanteziei; *игра́ть большу́ю ~у́* a juca o carte mare; *(prov.) ~ не сто́ит свеч* mai mare daraua decît ocaua; nu face fața cît ața.

игра́лище, *-а n. (înv.)* jucărie; *~ судьбы́* jucăria destinului; *~ стихи́й* jucărie a forțelor naturii.

игра́льн|ый *adj.* de joc; *~ые ка́рты* cărți de joc; *~ые ко́сти* zaruri.

и́гран|ый *adj.* întrebuințat, folosit (la joc), uzat; *~ая колода карт* pachet de cărți de joc uzate.

игра́|ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* **1.** a (se) juca; *де́ти ~ют в саду́* copiii se joacă în grădină; *(fig.) ~ с огнём* a se juca cu focul. **2.** *(pf. сыгра́ть) в* + *acuz.* sau *на* + *prepl.* a juca; *~ в ша́хматы* a juca șah; *~ в футбо́л* a juca fotbal; *~ на бильа́рде* a juca biliard; *(sport) ~ руко́й* henț; (sport) *~ голово́й* a juca cu capul. **3.** *(pf. сыгра́ть) acuz.* sau *на* + *prepl.* a cînta la un instrument; *~ вальс* a cînta un vals; *~ на гита́ре* a cînta la chitară; *(fig.) ~ на не́рвах* a călca pe nervi. **4.** *(pf. сыгра́ть) acuz.* sau *на* + *prepl.* a juca *(despre actori)*; *~ пье́су* a juca o piesă; *(fig.) ~ коме́дию* a juca teatru; a se preface. **5.** a străluci, a sclipi, a licări, a luci; *бриллиа́нт ~ет* briliantul face joc de culori în lumină; *вино́ ~ет в стака́нах* vinul sclipește în pahare ◇ *~ в ру́ку* sau *на ру́ку кому́-л.* a face jocul cuiva, a da apă cuiva la moară; *~ свое́й жи́знью* a-și risca viața; a-și pune viața în joc; *~ свое́й судьбо́й* a-și pune destinul în joc; *~ глаза́ми* ii joacă ochii; *~ слова́ми* a se juca cu vorbele; *~ на би́рже* a juca la bursă; *(pop.) ~ наза́д* a da înapoi/îndărăt, a renunța; *~ в зага́дки* a vorbi cu aluzii, a vorbi enigmatic; *~ в откры́тую* a da cărțile pe față; *~ как ко́шка с мы́шкой* a se juca precum pisica cu șoarecele; *~ опа́сную игру́* a întreprinde ceva riscant, a juca un joc periculos; *~ пе́рвую скри́пку* a) a cînta la vioara întîi; b) *(fig.)* a avea rol conducător/primul rol; *~ в пря́тки* a) a se juca de-a v-ați ascunselea; b) *(fig.)* a umbla cu șoalda/cu fofîrlica, a umbla cu cioara vopsită; *~ свадьбу* a face nuntă.

игра́ючи *adv.* fără sforțări, cu ușurință, ușor, jucîndu-se, în joacă.

игра́ющ|ий 1. *part. prez. act.* de la *игра́ть.* **2. ~ий,** *-его m.* jucător.

и́грек, *-а m.* **1.** litera și sunetul «у». **2.** *(mat.)* «y», valoare necunoscută.

игре́невый *adj.* roib.

игри́во *adv.* **1.** în chip vioi, vesel, jucăuș. **2.** în mod ușuratic, cochet.

игри́вость, *-и f. sg.* **1.** vioiciune, veselie, fire jucăușă; zburdălnicie. **2.** frivolitate, cochetărie.

игри́вый *adj.* **1.** vioi, vesel, jucăuș, zburdalnic, zglobiu. **2.** ușuratic, frivol, cochet; *~ жест* gest cochet; *~ая улы́бка* zîmbet jucăuș/șăgalnic.

игри́стость, *-и f. sg.* însușirea de a fi spumos.

игри́ст|ый *adj.* spumos; *~ое вино́* vin spumos.

и́грище, *-а́ n. (înv.)* petrecere, șezătoare, horă.

игров|о́й *adj.* de joc; *~ые пе́сни* cîntece de joc; *~ фильм* film artistic.

игро́к, *-а́ m.* **1.** jucător; *~ в футбо́л* jucător de fotbal; *~ в ка́рты* jucător de cărți; *заме́на ~о́в* înlocuirea jucătorilor. **2.** cîntăreț *(la un instrument cu coarde).* **3.** cartofor; *запра́вский ~* cartofor pătimaș.

игроте́ка, *-и f.* colecție de jucării/de jocuri pentru copii.

игру́н, *-а́ m.* (copil) zburdalnic, zvăpăiat; (animal) jucăuș; zglobiu, vioi.

игру́шечный *adj.* **1.** de jucărie. **2.** în miniatură, micuț ca o jucărie.

игру́шк|а, *-и f.* **1.** jucărie. **2.** *(fig.)* uncaltă, jucărie; *быть ~ой в чьих-л. рука́х* a fi o jucărie în mîinile cuiva, a se lăsa condus de cineva ◇ *э́то вам не ~и* cu asta nu se glumește; cu asta nu-i de glumit.

игру́шечка, *-и f.* (în *expr.*) *как ~* ca un bibelou.

и́грывать *(prez. nefolosit) vb. ipf. iter.* de la *игра́ть (2, 3, 4).*

игуа́на, *-ы f. (zool.)* iguană.

игу́мен, *-а m.* egumen, stareț.

игу́менья, *-и f.* egumenă, stareță.

идеа́л, *-а m.* **1.** ideal, scop suprem. **2.** *gen.* model, întruchipare, ideal; *~ краса́оты* ideal de frumusețe.

идеализа́ция, *-и f. sg.* idealizare.

идеализи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a idealiza; *~ люде́й* a idealiza oamenii.

идеали́зм, *-а m. sg.* idealism.

идеали́ст, *-а m.* idealist.

идеалисти́ческ|ий *adj.* idealist; *~ая филосо́фия* filozofia idealistă.

идеалисти́чный *adj.* idealist, visător.

идеа́льно *adv.* în mod ideal, la perfecție, perfect, desăvîrșit.

идеа́льность, *-и f. sg.* **1.** *(fil.)* caracter ideal. **2.** perfecțiune, desăvîrșire.

идеа́льн|ый *adj.* **1.** *(fil.)* ideal. **2.** ideal, perfect, minunat, desăvîrșit; *~ая пого́да* vreme minunată. **3.** imaginar, care nu există în realitate, ideal.

идеи́но *adv.* din punct de vedere ideologic, ideologicește.

иде́йность, *-и f. sg.* **1.** conținut de idei, bogăție de idei; principialitate; caracter militant. **2.** conținut ideologic, nivel ideologic.

иде́йн|ый *adj.* **1.** de idei, cu un conținut de idei; militant; de înaltă principialitate; *~ое иску́сство* artă cu tendință, artă militantă. **2.** ideologic; *~ое влия́ние* influență ideologică; *на высо́ком ~ом у́ровне* la un înalt nivel ideologic. **3.** devotat unei idei, cu idei, convins.

идентифика́тор, *-а m. (tehn.)* identificator.

идентифика́ция, *-и f. sg.* identificare.

идентифици́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a identifica.

иденги́чность, *-и f. sg.* identitate, caracter identic.

идентичный *adj.* identic, similar, analog, întocmai, la fel.

идеогра́мма, *-ы f. (lingv.)* ideogramă.

идеографическ|ий *adj. (lingv.)* ideografic; *~ое письмо́* scriere ideografică.

идеогра́фия, *-и f. sg. (lingv.)* ideografie.

идео́лог, *-а m.* ideolog.

идеологи́чески *adv.* din punct de vedere ideologic.

идеологи́ческий *adj.* ideologic.

идеоло́гия, *-и f.* ideologie.

иде́|я, *-и f.* idee; *переда́вые ~и* idei înaintate/progresiste; *господствующая ~* idee dominantă; *навя́зчивая ~* idee fixă, obsesie; *пода́ть ~ю* a sugera o idee; *что за ~!* ce idee!

идиллический *adj.* **1.** *(lit.)* idilic, de idilă, bucolic. **2.** *(iron.)* idilic.

идиллия, *-и f.* **1.** *(lit.)* idilă, bucolică. **2.** *(iron.)* idilă.

идио́м, *-а m. v. идио́ма.*

идио́ма, *-ы f. (lingv.)* **1.** expresie/locuțiune idiomatică, idiotism. **2.** grai, idiom.

идиоматизм, *-а m. v. идио́ма (1)*

идиома́тика, *-и f. sg. (lingv.)* **1.** idiomatică. **2.** tezaurul de expresii specifice ale unei limbi.

идиоматúческий *adj. (lingv.)* idiomatic.

идиосинкразúческий *adj. (med.)* idiosincrasic, suferind de idiosincrasie.

идиосинкрази́я, *-и f. sg. (med.)* idiosincrasie.

идио́т, *-а m.* **1.** *(med.)* idiot, cretin. **2.** *(injur.)* idiot, cretin.

идиоти́зм, *-а m. sg.* **1.** *(med.)* idioție. **2.** *(lingv.)* idiotism.

идиоти́ческий *adj. (med.)* idiot, de idiot, de cretin.

идио́тка, *-и f.* **1.** *(med.)* idioată, cretină. **2.** *(injur.)* idioată, cretină, tîmpită.

идио́тский *adj.* stupid, tîmpit, idiot.

идио́тски *adv.* ca un tîmpit, idioțește.

идио́тство, *-а n.* idioțenie, tîmpenie, prostie, stupiditate.

и́диш *m. indecl.* idiș, limba idiș.

и́дол, *-а m.* **1.** idol; *поклоне́ние ~ам* închinare la idoli. **2.** *(pop. injur.)* tembel, nătărău, prostălău ◇ *стоя́ть* sau *сиде́ть ~ом* a sta ca de piatră; a fi înlemnit/impasibil.

идолопокло́нник, *-а m.* idolatru, închinător la idoli.

идолопокло́ннический *adj.* idolatru, închinător la idoli.

идолопокло́нство, *-а n. sg.* idolatrie, închinare la idoli.

и́дольск|ий *adj.* de idol; *~ое ка́пище* templu păgîn.

идти́, *иду́, идёшь vb. ipf.* **1.** a merge, a se duce; *~ пешко́м* a merge pe jos; *~ ша́гом* a merge la pas; *~ в но́гу* a ține pasul/cadența; *(fig.) ~ в но́гу с совреме́нностью* a merge în ritm/în pas cu vremea; *~ вверх* a urca, a sui; *~ вниз* a coborî; *~ вперёд* a înainta, a avansa; *кто идёт?* cine-i?, cine vine?; *иди́!* du-te!; *иди́ прочь!* ieși afară!; *иду́!* vin!; *~ бо́сиком* a merge în picioarele goale; *~ на цы́почках* a merge în vîrful picioarelor. **2.** a se mișca, a se deplasa, a merge; *трамва́й идёт к це́нтру* tramvaiul merge spre centru; *облака́ иду́т к се́веру* norii se mișcă spre miazănoapte. **3.** *(fig.)* a se îndrepta, a merge spre ...; *всегда́ ~ вперёд* a merge tot înainte. **4.** a merge, a pleca, a porni; *~ гуля́ть* a merge la plimbare; *~ на врага́* a porni împotriva dușmanului. **5.** a fi gata să facă/să accepte ceva; *~ на усло́вия кого́-л.* a accepta/a primi condițiile cuiva; *~ на риск* a-și asuma riscul; *~ на компроми́ссы* a face concesii; *~ на всё* a fi capabil de orice; *~ на сканда́л* a fi pus pe scandal. **6.** *в* + *acuz.* sau *на* + *acuz.* a intra; *гвоздь легко́ идёт в до́ску* cuiul intră ușor în scîndură; *обувь не идёт на́ ногу* încălțămintea nu intră/nu vine pe picior. **7.** *в* + *acuz.* sau *на* + *acuz.* a intra în serviciu; a se dedica unei activități; *~ в механи́ки* a se face mecanic; *~ по техни́ческой ча́сти* a îmbrățișa cariera tehnică. **8.** *за* + *instr. (fig.)* a urma, a păși pe urmele cuiva; *~ за свои́м учи́телем* a-și urma profesorul. **9.** a merge, a fi trimis/expediat/prezentat/înaintat; *бума́га идёт на утвержде́ние* hîrtia este prezentată spre aprobare. **10.** a veni, a se apropia; *идёт зима́* vine iarna; *идёт гроза́* se apropie furtuna. **11.** a merge, a funcționa *(despre un mecanism)*; *часы́ иду́т ве́рно* ceasul merge bine. **12.** *(despre precipitații atmosferice)* a cădea; *дождь идёт* plouă; *снег идёт* ninge, cade zăpadă; *град идёт* cade grindină. **13.** a merge, a fi în curs de desfășurare, a avea loc; *рабо́та идёт успе́шно* treaba merge bine; *иду́т перегово́ры* tratativele sînt în curs, au loc tratative; *речь идёт о ...* este vorba despre ... **14.** a duce, a trece, a străbate; *доро́га идёт ле́сом* drumul duce prin pădure. **15.** a ieși, a curge, a se răspîndi; *из ра́ны идёт кровь* curge sînge din rană; *дым идёт из пе́чи* iese fum din sobă. **16.** a juca, a muta, a merge *(la jocul de cărți, de șah etc.)*; *~ королём* a muta regele *(la șah)*. **17.** a fi întrebuințat, a servi la ..., a trebui; *на пла́тье идёт пять ме́тров мате́рии* pentru o rochie trebuie cinci metri de stofă. **18.** *dat.* sau *к* + *dat.* a sta, a-i veni cuiva bine, a i se potrivi; *шля́па ей идёт* pălăria îi vine bine. **19.** a se juca, a se reprezenta, a rula; *в кинотеа́тре идёт хоро́ший фильм* la cinema rulează un film bun. **20.** *(pop.)* a merge, a curge; *проце́нты иду́т с пя́того числа́* procentele curg de la data de cinci ◇ *ничего́ в го́лову не идёт* nu-i intră nimic în cap; *~ за́муж* a se mărita; *де́ло идёт на лад* treaba este pe cale de a se aranja; *де́ло идёт о жи́зни и (о) сме́рти* este o chestiune de viață și de moarte; *~ на у́быль; ~ на пониже́ние* a scădea, a se micșora, a se împuțina; *~ в счёт* a intra în socoteală; *слух/молва́ идёт* se zvonește, se duce vestea, se aude, se zice; *де́ло идёт как по ма́слу* treaba merge strună/ca pe roate; *куда́ ни шло* treacă de la mine; treacă-meargă; unde merge mia, merge și suta; *~ в го́ру* a crește, a se ridica, a fi în ascensiune; *~ впрок* a merge în plin; a prii; *~ свое́й доро́гой* a-și urma calea; a-și căuta de drum; *голова́ идёт кру́гом* nu-mi văd capul de treburi; *не ~ с ума́* a nu-i ieși din cap; *(ist.) ~ в наро́д* a merge în popor, a lua contact cu masele; *~ в прода́жу* a fi pus în vînzare, a se vinde; *~ на прима́нку* a fi momit/prins, a se lăsa ademenit; *~ наудачу* a merge la noroc/la întîmplare; *(av.) ~ на поса́дку* a ateriza; *(pop.) ~ в пляс* a se porni la joc, a începe a dansa.

и́ды, *ид pl. (ist.)* ide *(zilele de la mijlocul lunii la romani).*

незуи́т, *-а m.* **1.** iezuit. **2.** *(fig.)* ipocrit, fățarnic.

незуитизм, *-а m. sg.* iezuitism, ipocrizie, fățărnicie.

незуи́тский *adj.* **1.** de iezuiți, al iezuiților, iezuitic. **2.** *(fig.)* fățarnic, ipocrit.

незуи́тство, *-а n.* iezuitism.

ие́на, *-ы f.* yen *(monedă japoneză).*

иера́рх, *-а m. (bis.)* ierarh.

иерархи́ческ|ий *adj.* ierarhic; *~ая ле́стница* ordine ierarhică, ierarhie.

иера́рхия, *-и f. sg.* ierarhie.

иерати́ческ|ий *adj. (înv.)* hieratic; *~ое письмо́* scriere hieratică.

иере́й, *-я m.* iereu, preot *(la ortodocși).*

иере́йский *adj.* preoțesc.

иере́йство, *-а n. sg.* preoție.

иерихо́нск|ий *adj. (în expr.) труба́ ~ая* trompeta Erihonului; voce tunătoare, voce de stentor.

иеро́глиф, *-а m.* hieroglifă.

иероглифи́ческ|ий *adj.* hieroglific; *~ая пи́сьменность* scriere hieroglifică.

иеродья́кон, *-а m.* ierodiacon.

иеромона́х, *-а m.* ieromonah.

иеромона́шеский *adj.* de ieromonah, al ieromonahului.

иждиве́н|ец, *-ца m.* persoană întreținută de cineva; *быть чьим-л. ~цем* a fi întreținut de cineva.

иждиве́ни|е, *-я n. sg.* întreținere; *находи́ться на чьём-л. ~и* a fi întreținut de cineva; a trăi pe socoteala cuiva; *на своём ~и* pe cont propriu.

иждиве́нка, *-и f.* de la *иждиве́нец*

иждиве́нческий *adj.* de/privitor la întreținere.

и́же *(în expr.) и ~ с ни́ми* și alții de teapa lor.

и́жиц|а, *-ы f. ijiță (ultima literă a alfabetului chirilic, corespunzînd sunetului «i»); (fig.) от а до ~ы* de la a la zet, de la alfa la omega ◇ *(glumeț) прописа́ть ~у* a admonesta, a dojeni, a aplica o corecție/o mustrare, a trage o bătaie; *от ~ы до́ аза́ не разли́чить* a fi agramat, a nu pricepe nimic.

из, и́зо *prep.* cu *gen.* **1.** *(cu sens local)* din, de la; *вы́йти и́з до́му* a ieși din casă; *прие́хать из дере́вни* a veni de la țară; *смотре́ть из окна́* a se uita pe fereastră; *узна́ть из газе́т* a afla din ziare. **2.** *(cu sens partitiv)* din, dintre; *лу́чший из всех* cel mai bun dintre toți; *одно́ из двух* din două una. **3.** *(folosit la indicarea materiei din care este făcut un lucru sau a părților lui componente)* din, de; *постро́енный из чего́-л.* construit/executat din ceva; *из железобето́на* din beton armat; *варе́нье из ви́шен* dulceață de vișine. **4.** *(folosit la indicarea originii, apartenenței, proveniență)* din, dintre; *из рабо́чей семьи́* dintr-o familie de muncitori; *из крестья́н* de origine țărănească. **5.** *(cu sens temporal)* din; *и́зо дня в день* zilnic, zi de zi; în fiecare zi; *из го́да в год* din an în an. **6.** *(folosit la indicarea cauzei)* din, de; *из стра́ха* de frică; *из любопы́тства* din curiozitate. **7.** *(folosit la indicarea unei transformări, schimbări)* din, dintr-un, dintr-o; *из рабо́чего посёлка возни́к го́род* dintr-o așezare muncitorească a luat naștere un oraș ◇ *изо всех сил* din răsputeri; *вы́йти из мо́ды* a ieși din modă, a se demoda; *вы́йти из употребле́ния* a ieși din uz; *вы́йти из себя́* a-și ieși din fire.

изабе́лла, *-ы f.* izabelă *(culoare de cai).*

изба́, *-ы́ f.* izbă, casă ţărănească, *(de lemn)*.

избави́тель, *-я m.* salvator, eliberator, izbăvitor, dezrobitor.

избави́ть, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. избавля́ть) acuz.* cu *от + gen.* **1.** a salva, a mîntui, a izbăvi, a scăpa/de la ... /din ... ; *~ от смéрти* a salva de la moarte. **2.** a scuti, a cruţa de ... ; *~ от хлопóт* a scuti de griji ◇ *избáви бóг!* ferească Dumnezeu!

избáвиться, *-влюсь, -вишься vb. pf. (ipf. избавля́ться) от + gen.* a se salva, a se mîntui, a se izbăvi, a scăpa.

избавле́ние, *-я n. sg.* salvare, mîntuire, izbăvire, scăpare.

избавля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *избáвить*.

избавля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *избáвиться*. **2.** *pas.* de la *избавля́ть*

избало́ванность, *-и f. sg.* răsfăţare, răsfăţ, alintare.

избало́ванный 1. *p.t.p.* de la *избало-ва́ть*. **2.** *adj. lung* răsfăţat, răzgîiat, alintat.

избало́вать, *-лу́ю, -лу́ешь vb. pf. (ipf. балова́ть) acuz.* a răsfăţa, a răzgîia, a alinta.

избало́ваться, *-лу́юсь, -лу́ешься vb. pf.* a ajunge/a deveni un răsfăţat/un răzgîiat/un alintat.

избáч, *-á m.* bibliotecar sătesc.

избá-чита́льня, *избы́-чита́льни f.* casă de lectură la ţară.

избе́гать, *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* a cutreiera, a parcurge în lung şi-n lat.

избега́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *избежа́ть* şi *избе́гнуть*. **2.** *gen.* sau cu *inf.* a evita, a fugi de ..., a ocoli, a se feri, a se eschiva, a se sustrage.

избе́гаться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a se istovi, a se obosi alergînd, a obosi de (atîta) alergătură.

избе́гнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. избега́ть) v. избежа́ть*

избежа́ние, *-я n. sg.* (în *expr.*) *во ~* pentru a evita, spre a evita; *во ~ неприя́тностей* spre a evita neplăcerile.

избежа́ть, *-егу́, -ежи́шь; -егу́т vb. pf. (ipf. избега́ть) gen.* a scăpa; *~ сме́рти* a scăpa de la moarte.

избива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *изби́ть*

избие́ни|е, *-я n.* **1.** bătaie, maltratare; *следы́ ~я* urme de bătaie. **2.** masacru, măcel, exterminare; *ма́ссовое ~* măcel în masă; *~ младе́нцев* uciderea pruncilor.

избира́емость, *-и f. sg.* eligibilitate.

избира́емый *adj.* eligibil.

избира́тель, *-я m.* alegător, selector.

избира́тельность, *-и f.* selectivitate.

избира́тельн|ый *adj.* **1.** electoral, de vot, de alegeri; *~ое пра́во* drept de vot; *~ зако́н* lege electorală; *~ая систе́ма* sistem electoral; *всео́бщее ~ое пра́во* vot universal, sufragiu universal; *акти́вное ~ое пра́во* dreptul de a alege; *пасси́вное ~ое пра́во* dreptul de a fi ales; *~ о́круг* circumscripţie electorală; *~ уча́сток* secţie de votare; *~ая кампа́ния* campanie electorală; *~ я́щик* urnă; *~ спи́сок* listă de candidaţi; *~ бюллете́нь* buletin de vot. **2.** selectiv.

избира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *избра́ть*

избира́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* a se alege, a fi ales.

избы́точность, *-и f. sg.* banalitate, platitudine.

избы́т|ый 1. *p.t.p.* de la *избы́ть*. **2.** *adj. (fig.)* banal, răsuflat, plat; *~ая те́ма* subiect banal; *~ое выраже́ние* expresie răsuflată/banală. **3.** bătătorit, cunoscut.

избы́ть, *изобы́ю, изобу́дешь vb. pf. (ipf. избива́ть) acuz.* **1.** a stîlci/a snopi în bătăi; *~ до полусме́рти* a da o bătaie soră cu moartea. **2.** a strica, a deteriora *(prin lovituri)*, a desfunda (un drum).

избн|о́й *adj.* de izbă, de casă, al casei; *~а́я две́рь* uşa izbei.

избо́рник, *-а m.* zbornic, pravilă *(culegere de manuscrise în Rusia veche)*.

изборождённый *p.t.p.* de la *изборозди́ть*.

изборозди́ть, *-зжу́, -зди́шь vb. pf.* de la *борозди́ть; морщи́ны ~ли его́ лицо́* cutele i-au brăzdat obrazul; *охо́тник ~л лес* vînătorul a străbătut pădurea (în lung şi-n lat).

избочени́ться, *-нюсь, -нишься vb. pf.* a pune mîinile în şolduri.

избра́ние, *-я n. sg.* alegere; *~ в депута́ты* alegere ca deputat; *~ профе́ссии* alegerea unei profesii/unei meserii.

избра́нник, *-а m.* ales, cel ales; *наро́дный ~* alesul poporului; *~ се́рдца* alesul inimii; *~ не́ба/судьбы́* ales/alintat/răsfăţat al soartei.

избра́нн|ый 1. *p.t.p.* de la *избра́ть; быть ~ым* a fi ales. **2.** *adj.* ales; *~ые сочине́ния* opere alese. **3.** *adj. (отборный, лучший)* de seamă, de elită; *~ круг люде́й* cerc de oameni de elită; *~ое о́бщество* societate aleasă/de elită. **4.** *~ые, ~ых pl.* aleşi; *для ~ых* pentru cei aleşi. **5.** *~ое, ~ого n.* opere alese.

избра́ть, *-беру́, -берёшь vb. pf. (ipf. избира́ть) acuz.* a alege; *~ профе́ссию* a alege o profesie/o meserie.

избу́шка, *-и f. dim.* căsuţă, colibă, cocioabă, bordei.

изби́т|ок, *-тка m.* surplus, excedent, belşug, abundenţă; *в ~ке* în/din abundenţă; din belşug, cu prisosinţă; *вознагради́ть с ~ком* a răsplăti cu prisosinţă; *от ~ка чувств* din prea multă dragoste.

изби́точность, *-и f.* redundanţă, exces, surplus, excedent.

изби́точн|ый *adj.* **1.** excedent, excedentar, de prisos; *(ec. pol.) ~ая приба́вочная сто́имость* plusvaloare suplimentară. **2.** abundent, îmbelşugat.

изва́жничаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (fam.)* a se fuduli peste măsură, a-şi da aere.

изва́ля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. acuz.* a tăvăli, a murdări (tăvălind).

изва́ля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. pf.* a se tăvăli, a se murdări tăvălindu-se.

изва́яние, *-я n.* sculptură, statuie.

изва́ять, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. ва́ять) acuz.* a sculpta.

изве́дать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. изве́дывать) acuz.* **1.** a cunoaşte din experienţă, a încerca, a resimţi; *~ го́ре* a gusta amarul. **2.** a-şi da seama, a înţelege.

изве́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *изве́дать*

изве́ка, *adv. (înv.)* de cînd e lumea, din vechime, de demult, din bătrîni.

и́зверг, *-а m.* monstru, bestie, fiară, călău; *~ ро́да челове́ческого* monstru, bestie, fiară.

извергну́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. изве́ргнуть) acuz.* **1.** a erupe, a zvîrli afară, a ţîşni, a arunca; *вулка́н ~а́ет ла́ву* lava erupe (din vulcan). **2.** *(fiziol.)* a ejacula. **3.** *(fig.)* a rosti, a profera (cuvinte injuricase).

извергну́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf. (pf. изве́ргнуться)* a erupe, a ţîşni.

изве́ргнуть, *-ну, -нешь vb. pf.* de la *извергну́ть*

изве́ргнуться, *-нусь, -нешься vb. pf.* de la *извергну́ться*

изверже́ние, *-я n.* **1.** erupţie; *~ вулка́на* erupţia unui vulcan. **2.** *(fiziol.)* ejaculare, erecţie. **3.** *(biol.)* excrement.

изве́рженный 1. *p.t.p.* de la *изве́ргнуть*. **2.** *adj. (geol.)* din erupţie, eruptiv, vulcanic.

изве́риваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *изве́риться*

изве́риться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. изве́риваться)* a pierde încrederea (în ceva, în cineva), a pierde credinţa, a nu mai crede.

извернýться, *-нýсь, -нёшься vb. pf. (ipf. извёртываться şi изворáчиваться)* **1.** a se degaja *(printr-o mişcare dibace)*. **2.** *(fig.)* a se descurca, a şti să ieşi din încurcătură.

извёртываться, *-аюсь -аешься vb. ipf.* de la *извернýться*

известегаси́лка, *-и f.* varniţă, maşină de stins var.

извести́, *-еду́, -едёшь vb. pf. (ipf. изводи́ть) acuz.* **1.** a cheltui, a risipi, a toca; *~ мно́го де́нег* a cheltui/a toca mulţi bani. **2.** a distruge, a nimici, a extermina, a stîrpi; *~ лесá* a distruge pădurile. **3.** a chinui, a extenua, a istovi, a slei de puteri, a scoate din sărite, a supăra, a exaspera; *~ тяжёлой рабóтой* a istovi pe cineva cu o muncă grea; *го́ре его́ извело́* durerea l-a doborît/l-a zdrobit.

изве́сти|е, *-я n.* **1.** ştire, veste, informaţie, comunicare; *ра́достное ~* veste îmbucurătoare; *снотвори́тельные ~я* ştiri uluitoare; *дурны́е ~я* veşti proaste; *после́дние ~я* ultimele ştiri; *име́ть ~* a avea ştire, a fi în posesia unei ştiri; a fi informat; *переда́ть ~* a comunica/a transmite o ştire. **2.** *pl.* buletin, anale.

извести́сь, *-едýсь, -едёшься vb. pf. (ipf. изводи́ться)* a fi chinuit, a se istovi, a fi sleit de puteri.

извести́ть, *-вещý, -вести́шь vb. pf. (ipf. извеща́ть) acuz.* sau *prepl.* a înştiinţa, a informa, a da de veste, a vesti, a anunţa, a comunica, a notifica, a face cunoscut; ~ *о приéзде* a-şi anunţa sosirea; ~ *о дне заседáния* a comunica ziua şedinţei.

извéстка, *-и f. sg.* var stins.

известкова́ние, *-я n. sg. (agr.)* amendarea solului cu var, calcarizare; ~ *пóчвы* amendarea solului cu calciu.

известкова́ть, *-кýю, -кýешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (agr.)* a amenda solul cu var.

известко́в|ый *adj.* de var, calcaros; *~ая водá* apă de var; *~ые породы* roci calcaroase; *~ое молокó* lapte de var; ~ *песчáник* gresie calcaroasă; *~ые удобрéния* îngrăşăminte calcaroase.

извéстно 1. *pred.* se ştie, e ştiut, e cunoscut, ştiut este; *как* ~ după cum se ştie; *всем* ~, *что* ... toată lumea ştie că ... *наскóлько мне* ~ după cîte ştiu. **2.** *cuv. modal (pop.)* desigur, firește.

извéстность, *-и f.* **1.** *sg.* faimă, reputaţie, renume, popularitate; *приобрестú* ~ a căpăta un renume. **2.** celebritate, om vestit ◇ *привестú в* ~ a lămuri, a limpezi, a clarifica, a preciza; *поставúть в* ~ a face cunoscut, a înştiinţa, a pune în cunoştinţă de cauză, a pune în vedere.

извéстн|ый *adj.* **1.** cunoscut, ştiut. **2.** faimos, celebru, vestit, renumit; ~ *писáтель* scriitor renumit. **3.** anumit, hotărît, stabilit, determinat, fixat; *в ~ое врéмя* la timpul hotărît; *в ~ых слýчаях* în anumite cazuri; *с ~ой цéлью* într-un scop anumit; *в ~ой мéре* într-o anumită măsură, într-o oarecare măsură; *в ~ом смы́сле* într-un anumit sens.

известня́к, *-á m.* calcar, piatră de var; *глúнистый* ~ calcar argilos.

известняко́в|ый *adj.* calcaros; *~ые породы* roci calcaroase.

и́звест|ь, *-и f. sg.* var; *гашёная* ~ var stins; *негашёная* ~ var nestins; *белúть ~ью* a vărui.

изве́чный *adj.* veşnic, străvechi, de cînd lumea.

извеща́тель, *-я m. (tehn.)* avertizor, semnalizator.

извеща́ть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. известúть).*

извеще́ние, *-я n.* **1.** *sg.* înştiinţare, informare, încunoştinţare. **2.** înştiinţare, comunicare, aviz; *полýчено официáльное* ~ s-a primit o comunicare oficială; *платёжное* ~ aviz de plată.

изви́в, *-а m.* curbură, cotitură, întorsătură, meandru, serpentină; *~ы рекú* coturile rîului, meandrele rîului.

извива́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *извúть*

извива́|ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *(pf. извúться)* a se răsuci, a se încolăci, a se zvîrcoli; *змея́ ~лась* şarpele se zvîrcolea. **2.** a şerpui, a face cotituri/meandre; *дорóга ~лась вдалú* drumul şerpuia în depărtare. **3.** *(fig.)* a căuta să se eschiveze, a da un răspuns evaziv.

изви́лин|а, *-ы f.* cotitură, curbură, şerpuitură; *~ы дорóги* cotiturile drumului; *(anat.) ~ы мóзга* circumvoluţiunile creierului.

изви́листость, *-и f. sg.* sinuozitate.

изви́листый *adj.* întortocheat, şerpuitor, sinuos, cu cotituri.

извине́ни|е, *-я n.* **1.** iertare, scuză; *проси́ть ~я* a cere scuze, a cere iertare. **2.** justificare, scuză.

извини́тельн|ый *adj.* **1.** scuzabil, care poate fi scuzat. **2.** de justificare, de scuze; *~ое письмó* scrisoare de scuze.

извини́|ть, *-нúю, -нúшь vb. pf. (ipf. извиня́ть* **1.** *acuz.* a ierta, a scuza; *извúни́ меня́* iartă-mă; *~те за выраже́ние* iertaţi-mi expresia. **2.** *acuz.* cu *instr. (înv.)* a justifica, a avea o scuză ◇ *нет, уж ~те!* în nici un caz!, pentru nimic în lume! *~те! это не так!* iertaţi-mă, nu-i tocmai aşa!

извини́|ться, *-нúюсь, -нúшься vb. pf. (ipf. извиня́ться).* **1.** *передú + instr.* a cere scuze, a cere iertare; *~есь пéредú ним за меня́* cereţi-i scuze pentru mine. **2.** *(înv.) instr.* a se justifica, a se scuza, a invoca drept scuză.

извинúть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *извини́ть*

извиня́|ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *извини́ться.* **2.** *pas.* de la *извиня́ть; ~юсь!* iertaţi-mă!, scuzaţi-mă!, vă cer iertare!

извиня́ющ|ий 1. *part. prez. act.* de la *извиня́ть.* **2.** *adj. (смягчающий)* atenuant; *~ие вúны обстоя́тельства* circumstanţe atenuante.

извиня́ющийся 1. *part. prez. act.* de la *извиня́ться.* **2.** *adj.* vinovat *(despre ton, glas).*

извито́к *-тка́ m. (tehn.)* ondulaţie.

извúтость, *-и f. (tehn.)* grad de încreţire.

извú|ть, *изовью́, изовьёшь vb. pf. (ipf. извúвать) acuz.* a încolăci, a face inel, a curba, a ondula; *змея́ ~ла хвост кольцóм* şarpele şi-a făcut coada inel.

извúться, *изовью́сь, изовьёшься vb. pf.* de la *извúваться.*

извлека́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *извлéчь.*

извлече́ние, *-я n.* **1.** *sg.* extracţie, extragere, scoatere, îndepărtare; *(mat.) ~ квадра́тного ко́рня* extragerea rădăcinii pătrate. **2.** extras; ~ *из рома́на* extras dintr-un roman.

извле́чь, *-еку́, -ечёшь vb. pf. (ipf. извлека́ть) acuz.* cu *из* a scoate, a extrage; ~ *пу́лю из ра́ны* a extrage/a scoate glonţul din rană; *(mat.) ~ квадра́тный ко́рень* a extrage rădăcina pătrată ◇ *(fig.)* ~ *по́льзу* a trage foloase; *(fig.)* ~ *уро́к* a trage învăţăminte, a trage o învăţătură.

и́звне *adv.* din afară, de afară; *по́мощь* ~ ajutor din afară.

изво́д [1], *-а m. (lit.)* versiune, variantă, izvod.

изво́д [2], *-а m. sg.* **1.** cheltuială, risipă, irosire; ~ *врéмени* pierdere de timp. **2.** istovire, distrugere.

изводи́ть, *-ожу́, -о́дишь vb. ipf.* de la *известú*

изводи́ться, *-ожу́сь, -о́дишься vb. ipf.* de la *известúсь*

изво́з, *-а m. sg. (înv.)* cărăuşie; *держáть* ~ a avea un serviciu de cărăuşie.

извози́ть, *-ожу́, -о́зишь vb. pf. acuz. (pop.)* a murdări *(tîrînd pe jos)*, a mînji.

изво́зный *adj.* de cărăuşie.

извóзчик, *-а m.* **1.** birjar, vizitiu, căruţaş; *ломовóй* ~ cărăuş. **2.** birjă, trăsură, brişcă, trăsură de piaţă; *éхать на ~е* a merge cu birja.

извóзчич|ий *adj.* de birjar, de vizitiu, birjăresc; *~ья пролётка* trăsuică de piaţă, birjă.

изво́|лить, *-лю, -лишь vb. ipf. (înv.* şi *iron.) gen.* sau cu *inf.* a dori, a binevoi, a găsi de cuviinţă, a catadicsi; *~ль; ~льте* a) bine, de acord, fie, fie pe placul tău; *~ль, я пóеду* bine, mă voi duce; b) poftim; mă rog; *Дáйте мне папирóсу — Извóльте!* Daţi-mi o ţigară. — Poftim!

изворáчиваться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *v. изверну́ться; всячески* ~ a trăi din expediente, a te descurca cum poţi. **2.** *(хитрить, ловчить)* a recurge la şiretlicuri.

изворо́т, *-а m.* **1.** cotitură, curbură, îndoitură. **2.** *(fig.)* viclenie, şiretenie, abilitate, dibăcie.

изворо́тистый *adj. v.* **изворо́тливый**

изворо́тливость, *-и f. sg.* abilitate, dibăcie, iscusinţă.

изворо́тлив|ый *adj.* **1.** abil, dibaci, descurcăreţ; ~ *человéк* om abil; ~ *ум* minte ingenioasă. **2.** ager, agil, vioi; *~ое движе́ние* mişcare ageră; *~ое живо́тное* animal ager.

изврати́ть, *-ащý, -ати́шь vb. pf. (ipf. извраща́ть) acuz.* a denatura, a falsifica, a răstălmăci, a altera; ~ *и́стину* a denatura adevărul.

извраща́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *изврати́ть*

извраще́ние, *-я n.* **1.** denaturare, falsificare, răstălmăcire, alterare; ~ *чьих-л. слов* denaturarea vorbelor cuiva. **2.** perversiune, perversitate, depravare, anomalie.

извращённость, *-и f. sg.* perversitate, depravare, anomalie.

извращённый 1. *p.t.p.* de la *изврати́ть.* **2.** *adj.* denaturat, schimonosit, alterat. **3.** *adj.* pervers, depravat.

изга́дить, *-ажу́, -а́дишь vb. pf. (ipf. изга́живать) acuz. (pop.)* **1.** a murdări, a mînji. **2.** *(fig.)* a strica.

изга́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *изгади́ть*

и́згарь, *-и f. (met.)* cenuşă, zgură.

изги́б, *-а m.* **1.** cotitură, meandră, şerpuire, cot, curbură, îndoitură, încovoiere, sinuozitate; ~ *рекú* cotul rîului.

2. *(tehn.)* flexiune, curbură. **3.** *(pl.)* modulaţii, nuanţe; *(fig.)* *~ы гóлоса* modulaţiile vocii; *~ы мы́слей* subtilitate a gîndului.

изги́баемость, *-и f. sg.* însuşirea de a se îndoi, flexibilitate.

изги́баемый *adj.* flexibil, deformabil.

изги́бание, *-я n. sg.* îndoire, curbare.

изги́ба́ть(-ся), *-а́ю(сь), -а́ешь(ся) vb. ipf.* de la *изогну́ть(ся)*

изгла́ди|ть, *-а́жу, -а́дишь vb. pf. (ipf. изгла́живать) acuz.* a şterge, a estompa, a netezi, a nivela; *вре́мя ~ло на́дпись* cu timpul inscripţia s-a şters; *(fig.)* *~ неприя́тное впечатле́ние* a şterge o impresie proastă ◇ *~ из па́мяти* a şterge din memorie.

изгла́ди|ться, *-а́дится vb. pf. (ipf. изгла́живаться)* a se şterge, a se estompa, a se netezi, a se nivela.

изгла́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *изголода́ть*

изгла́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *изгла́дить*

изгла́живаться, *-ается vb. ipf.* **1.** de la *изгла́диться.* **2.** *pas.* de la *изгла́живать.*

изгло́данный *adj.* şi *p.t.p.* de la *изголода́ть* ros.

изголода́ть, *-ожу́, -о́жешь vb. pf. (ipf. изгла́дывать) acuz.* a roade de tot.

изгна́ни|е, *-я n. sg.* **1.** izgonire, alungare, expulzare, surghiunire, exilare. **2.** exil, surghiun; *жить в ~и* a trăi în exil.

изгна́нник, *-а m.* exilat, surghiunit.

изгна́ть, *-гоню́, -го́нишь vb. pf. (ipf. изгоня́ть) acuz.* a alunga, a izgoni, a expulza, a surghiuni; *~ из преде́лов страны́* a expulza din ţară ◇ *(med.)* *~ плод* a provoca un avort.

изгнива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *изгни́ть*

изгни́ть, *-нию́, -ни́ешь vb. pf. (ipf. изгнива́ть)* a putrezi de tot/complet.

изголо́вь|е, *-я n.* căpătîi; *стоя́ть у ~я* a sta la căpătîi; *положи́ть поду́шку в ~* a-şi pune perna căpătîi.

изголода́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf.* **1.** a flămînzi, a nu mai putea de foame, a fi lihnit de foame. **2.** *(fig.)* *по* + *dat.* a-i fi dor, a fi însetat după ...

изгоня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *изгна́ть*

и́згородь, *-и f.* gard, îngrăditură *(de ruiele, de plante); жива́я ~* gard viu.

изгота́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *изгото́вить*

изгота́вливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *изгото́виться*

изгото́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. изготовля́ть şi изготавливать) acuz.* **1.** a face, a fabrica, a confecţiona. **2.** *(pop.)* a găti, a prepara.

изгото́ви|ться, *-влюсь, -вишься vb. pf. (ipf. изготовля́ться şi изготавливаться)* a se pregăti, a fi gata; *войска́ ~лись к бо́ю* trupele sînt gata de luptă.

изгото́вк|а, *-и f. sg. (pop.)* preparare, pregătire ◇ *(mil.)* *взять ружьё на ~у* a lua arma la ochi.

изготовле́ни|е, *-я n.* **1.** *sg.* preparare, confecţionare, fabricare. **2.** *sg. (mil.)* pregătire; *вре́мя для ~я к бо́ю* timpul de pregătire pentru luptă.

изготовля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *изгото́вить*

изготовля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *изгото́виться*

изгрыза́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *изгры́зть*

изгры́зть, *-зу́, -зёшь vb. pf. (ipf. изгрыза́ть) acuz.* a roade, a mînca, a strica rozînd; *~ но́гти* a-şi roade unghiile.

издава́ть, *-даю́, -даёшь vb. ipf.* de la *изда́ть*[1,2]

и́здавна *adv.* de demult, din timpuri străvechi.

издава́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *издолби́ть*

издалека́ *adv.* de departe; *(fig.)* *нача́ть ~* a o lua de departe.

и́здали *adv.* de departe, de la distanţă.

изда́ние, *-я n.* **1.** ediţie; *роско́шное ~* ediţie de lux, ediţie festivă; *академи́ческое ~* ediţie academică; *посме́ртное ~* ediţie postumă; *испра́вленное ~* ediţie revăzută; *второ́е ~, испра́вленное и допо́лненное* ediţia a doua, revăzută şi adăugită. **2.** publicaţie; *периоди́ческое ~* publicaţie periodică; *ежеме́сячное ~* publicaţie lunară. **3.** *sg. (действие)* editare, publicare; *~ по́лного собра́ния сочине́ний* editarea operelor complete.

изда́тель, *-я m.* editor.

изда́тельск|ий *adj.* de editor, de editură, editorial; *~ая де́ятельность* activitate editorială; *~ план* plan editorial; *~ догово́р* contract de editură.

изда́тельство, *-а n.* editură; *госуда́рственное ~* editură de stat.

изда́ть[1], *-а́м, -а́шь, -а́ст vb. pf. (ipf. издава́ть) acuz.* **1.** a edita, a publica, a scoate de sub tipar; *~ кни́гу* a edita o carte. **2.** *(jur.)* a promulga, a decreta, a emite; *~ зако́н* a promulga o lege.

изда́ть[2], *-а́м, -а́шь, -а́ст vb. pf. (ipf. издава́ть) acuz.* **1.** a scoate, a produce; *~ звук* a scoate un sunet. **2.** a exala; *~ за́пах* a exala un miros.

изда́ться, *-а́стся; -аду́тся vb. pf. (ipf. издава́ться)* a ieşi de sub tipar, a se publica, a se edita.

издева́тельский *adj.* batjocoritor, de bătaie de joc, persiflant.

издева́тельство, *-а n.* **1.** *sg.* luare în rîs, zeflemisire, persiflare. **2.** bătaie de joc, batjocură, zeflemisire.

издева́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. над* + *instr.* a-şi bate joc, a zeflemisi, a rîde de cineva.

издёвк|а, *-и f.* batjocură, bătaie de joc; *в ~у* în bătaie de joc, în derîdere.

изде́ли|е, *-я n.* **1.** *sg.* fabricare, confecţionare. **2.** fabricat, articol, preparat, produs; *гото́вые ~я* produse finite; *кустарные ~я* produse ale industriei meşteşugăreşti; *ювели́рные ~я* giuvaericale; *ко́жаные ~я* articole de pielărie; *мучны́е ~я* paste făinoase; *деревя́нные ~я* obiecte de lemn; *гончарные ~я* produse de olărie; *колба́сные ~я* mezeluri; *хлебобу́лочные ~я* produse de panificaţie.

издёргать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. издёргивать) acuz.* **1.** a smulge, a destrăma, a rupe în bucăţi, a sfîşia. **2.** *(fig.)* a irita, a enerva, a scoate (cuiva) peri albi, a duce la exasperare.

издёрга|ться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. издёргиваться)* **1.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a se destrăma, a se rupe, a se sfîşia, **2.** *(fig.)* a-şi zdruncina nervii, a deveni nervos/suprairitat.

издёргивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *издёргать*

издёргиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *издёргаться*

издержа́ть, *-ержу́, -е́ржишь vb. pf. (ipf. изде́рживать) acuz.* a cheltui, a consuma.

издержа́|ться, *-ежу́сь, -е́ржишься vb. pf. (ipf. изде́рживаться)* a-şi cheltui banii.

изде́рживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *издержа́ть*

изде́ржки, *-жек pl.; sg. изде́ржка, -и f.* cheltuieli; *~ произво́дства* cheltuieli de producţie/de fabricaţie; *суде́бные ~* cheltuieli de judecată; *путевы́е ~* cheltuieli de drum/de deplasare.

издолби́|ть, *-олблю́, -о́лбишь vb. pf. (ipf. издáлбливать) acuz.* a găuri, a scobi, a dălţui.

издо́льщик, *-а m. (ist.)* dijmaş, care lucrează în parte.

издо́льщина, *-ы f. sg. (ist.)* dijmă la ţarla.

издо́хнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. издыха́ть şi до́хнуть) (despre animale)* a muri, a pieri.

издре́вле *adv. (înv.)* din vechime, din timpuri străvechi, din moşi strămoşi, de cînd e lumea.

издроби́ть, *-блю́, -би́шь vb. pf. acuz.* a sfărîma în bucăţi, a zdrobi, a fărîmiţa; *~ ка́мень* a fărîmiţa piatra.

издыря́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. издыря́вливать) acuz. (pop.)* a găuri, a ciurui (de tot).

издыря́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *издыря́вить*

издыха́ни|е, *-я n. (în expr.)* *быть при после́днем ~и* a fi pe moarte; *до после́днего ~я* pînă la ultima suflare.

издыха́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *издо́хнуть*

изентро́на, *-ы f. (fiz.)* izentropă.

изжа́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. жа́рить) acuz.* a frige, a prăji.

изжа́риться, *-ится vb. pf. (ipf. жариться)* a se frige, a se prăji, a fi fript.

изжёванный **1.** *p. t. p.* de la *изжева́ть.* **2.** *adj. (mîtый)* mototolit, şifonat. **3.** *adj. (fam. fig.)* răsuflat; *~ая те́ма* o chestiune răsuflată.

изжева́ть, *-жую́, -жуёшь vb. pf. (ipf. изжёвывать) acuz.* a rumega, a strica/ a distruge rumegînd.

изжёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *изжева́ть*

и́зжелта *adv.* bătînd în galben, gălbui; *~-красный* roşu-gălbui.

изжелти́ть, *-лчу́, -лти́шь vb. pf. acuz.* a murdări *sau* a vopsi cu ceva galben, a îngălbeni.

изже́чь, *изожгу́, изожжёшь vb. pf. (ipf. изжига́ть) acuz.* **1.** a arde (în multe locuri), a găuri prin ardere; *~ пла́тье* a-şi arde rochia. **2.** a pricinui arsuri; a căpăta arsuri. **3.** a consuma, a arde; *~ мно́го то́плива* a consuma mult combustibil.

изжива́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *изжи́ть*

изжига́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *изже́чь*

изжига́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *из же́чься.* **2.** *pas.* de la *изжига́ть.*

изжи́тие, *-я n. sg.* lichidare, stîrpire, desfiinţare; *~ недоста́тков* lichidarea lipsurilor/neajunsurilor.

изжи́ть, *-живу́, -живёшь vb. pf. (ipf. изжива́ть) acuz.* **1.** a scăpa, a se izbăvi de ceva, a lichida, a înlătura, a dezrădăcina, a pune capăt; *~ недоста́тки* a lichida lipsurile. **2.** a trăi, a suporta ◇ *~ себя́* a deveni învechit/vetust/inutil.

изжо́га, *-и f. sg.* arsuri la stomac.

из-за *prep. cu gen.* **1.** de după, din, de peste, de la, de dincolo; *~ угла́* de după colţ, *~ океа́на* de dincolo de ocean, de peste ocean. **2.** din cauza, din pricina, datorită; *~ тебя́* din cauza ta.

и́ззелена- *adv.* verzui, care bate în verde; *~-се́рый* verde-cenuşiu; *~-си́него цве́та* de un albastru-verzui, de un albastru care bate în verde.

иззя́бнуть, *-ну, -нешь vb. pf.* a îngheţa, a degera bocnă, a degera, a îngheţa de frig.

изл|а́зить, *-а́жу, -а́зишь vb. pf.* a se căţăra peste tot, a umbla peste tot.

изла́мывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *излома́ть.*

излага́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *изложи́ть.*

изле́ниться, *-енюсь, -е́нишься vb. pf.* a ajunge un leneş/un trîndav/un trîntor, a se lenevi de tot.

излече́ние, *-я n. sg.* **1.** tratament, cură. **2.** vindecare, însănătoşire, tămăduire; *по́лное ~* însănătoşire completă.

изле́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *излечи́ть*

изле́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *излечи́ться.* **2.** a putea fi vindecat, a fi curabil.

излечи́мость, *-и f. sg.* însuşirea de a fi vindecabil.

излечи́м|ый *adj.* vindecabil, curabil, care se poate vindeca; *~ая боле́знь* boală cu leac, boală care se poate vindeca.

излечи́ть, *-ечу́, -е́чишь vb. pf. (ipf. излека́ть) acuz.* a vindeca, a tămădui.

излечи́ться, *-ечу́сь, -е́чишься vb. pf. (ipf. излека́ться).* **1.** a se vindeca complet. **2.** *(fig.)* a se lepăda (de ceva), a se lecui, a se lăsa de ... .

излива́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *изли́ть*

излива́|ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *изли́ться.* **2.** *(înv.)* a se vărsa, a se revărsa.

излиза́|ть, *-ижу́, -и́жешь vb. pf. (ipf. изли́зывать) acuz.* a linge.

изли́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *излиза́ть*

изли́ть, *изолью́, изольёшь vb. pf. (ipf. излива́ть) acuz.* **1.** a vărsa. **2.** *(fig.)* a-şi descărca *(inima, mînia etc.),* a exprima; *~ гнев на кого́-л.* a-şi descărca mînia asupra cuiva; *~ ду́шу* a-şi descărca/a-şi uşura sufletul, a spune tot ce are pe inimă; *~ свою́ ра́дость* a da glas bucuriei. **3.** *numai ipf.* a răspîndi, a emana, a iradia.

изли́|ться, *изолью́сь, изольёшься vb. pf. (ipf. излива́ться) в+ prepl.* **1.** *(înv.)* a se vărsa. **2.** a-şi exprima/a-şi manifesta cu căldură sentimentele. **3.** *(высказаться)* a spune tot ce are pe inimă, a-şi descărca sufletul. **4.** *(numai ipf.)* a se răspîndi, a emana, a iradia, a revărsa.

изли́ш|ек, *-шка m.* surplus, excedent, prisos, prisosinţă; *(fig.) с ~ком* cu prisosinţă, din belşug.

изли́шеств|о, *-а n.* exces, exagerare, abuz; *предава́ться ~ам* a face abuz, a exagera; *без ~а* fără exagerări, cu măsură.

изли́шествовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a face excese/abuz.

изли́шне **1.** *adv.* mult prea, peste măsură, de prisos, excesiv, din cale afară, exagerat de ... ; *~ ре́зкий упрёк* imputare excesiv de aspră. **2.** *pred. impers.* e de prisos, e inutil.

изли́шний *adj.* de prisos, inutil, excesiv, exagerat.

излия́ни|е, *-я n. (mai ales la pl.) (fig.)* destăinuire, mărturisire, efuziune; *~я чувств* efuziuni sentimentale.

изловы́ть, *-овлю́, -о́вишь vb. pf. acuz.* a prinde, a pune mîna pe (cineva), a apuca, a înhăţa.

изловчи́ться, *-чу́сь, -чи́шься vb. pf.* a izbuti/a reuşi procedînd cu dibăcie, a găsi mijlocul de a face ceva.

изложе́ние, *-я n. (действие)* **1.** expunere, redare, prezentare; *коро́ткое ~* rezumat, expunere sumară; *подро́бное ~* expunere amănunţită; *пи́сьменное ~* expunere scrisă. **2.** *(манера повествования)* mod de expunere, stil; *изя́щное ~* stil ales, stil îngrijit.

изложи́ть, *-ожу́, -о́жишь vb. pf. (ipf. излага́ть) acuz.* a expune, a face cunoscut, a înfăţişa, a prezenta, a enunţa, a formula; *~ суть де́ла* a expune fondul chestiunii; *~ в не́скольких слова́х* a expune în cîteva cuvinte.

изло́жница, *-ы f. (tehn.)* lingotieră.

изло́м, *-а m.* **1.** rupere, crăpare, frîngere; *~ ре́льса* ruperea/crăparea unei şine. **2.** ruptură, spărtură, frîntură, fractură; *(mineral.) зерни́стый ~* ruptură granuloasă (cu aspect granulos). **3.** *(fig.)* cotitură, cot; *~ реки́* cotul rîului ◇ *(fig.) душе́вные ~ы* dezechilibru sufletesc, zbucium sufletesc.

изло́ман|ый **1.** *p.t.p.* (de la *излома́ть)* spart, rupt, frînt, stricat; *~ая игру́шка* jucărie stricată. **2.** *adj.* sinuos, şerpuitor, cotit, frînt; *~ая ли́ния* linie sinuoasă. **3.** *adj. (fig.)* deformat, dezaxat, descumpănit, dezechilibrat.

изломи́ть, *-ломлю́, -ло́мишь vb. pf. acuz. (ipf. изла́мывать)* **1.** a sparge, a rupe, a frînge, a sfărîma, a strica. **2.** *(fig.)* a strica, a deforma, a perverti.

изломи́ться, *-ло́млюсь, -ло́мишься vb. pf.* **1.** a se sparge, a se rupe, a se frînge, a se sfărîma, a se strica de tot. **2.** *(fig.)* a-şi pierde naturaleţea, a face nazuri, a deveni afectat.

излуча́емость, *-и f.* putere de emisiune.

излуча́тель, *-я m. (tehn.)* radiator/emiţător de raze/de radiaţii.

излуча́тельный *adj.* radiativ.

излуча́ть, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. излучи́ть) acuz.* a iradia, a emite, a emana raze, a răspîndi; *~ тепло́* a emite raze de căldură.

излуча́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *(pf. излучи́ться)* a iradia, a emana raze. **2.** *pas.* de la *излуча́ть.*

излуче́ние, *-я n. sg.* radiaţie, iradiere, emitere, emanare, răspîndire; *тепловы́е ~* radiaţie termică; *я́дерное ~* radiaţie radioactivă.

излу́чина, *-ы f.* cot, meandră, întorsătură, cotitură, sinuozitate; *~ реки́* cotitura rîului.

излу́чистый *adj.* sinuos, cu multe cotituri, şerpuitor.

излучи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf.* de la *излуча́ть*

излучи́ться, *-и́тся vb. pf.* de la *излуча́ться (1)*

излю́бленный *adj.* iubit, drag, favorit, preferat.

изма́зать, *-ма́жу, -ма́жешь vb. pf. (ipf. ма́зать şi изма́зывать) acuz.* a murdări, a mînji, a păta.

изма́заться, *-ма́жусь, -ма́жешься vb. pf. (ipf. ма́заться şi изма́зываться)* a se murdări, a se mînji, a se păta.

изма́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *изма́зать*

изма́зываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *изма́заться.* **2.** *pas.* de la *изма́зывать.*

измара́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. мара́ть şi изма́рывать) acuz.* a murdări, a mîzgăli, a păta, a mînji.

измара́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. мара́ться şi изма́рываться)* a se murdări, a se mîzgăli, a se păta, a se mînji.

изма́рывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *измара́ть*

изма́рываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *измара́ться.* **2.** *pas.* de la *изма́рывать.*

изма́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *измота́ть*

изма́тываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. (pf. измота́ться)* a se extenua, a se istovi.

измельча́ние, *-я n. sg.* **1.** *(реки)* scădere, micşorare *(a apei)*; *~ ручья́* scăderea apei pîrîului. **2.** *(вырождение)* degenerare, degenerescenţă. **3.** *(tehn.)* dezintegrare, pulverizare.

измельча́ть [1], *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* de la *мельча́ть*

измельча́ть [2], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *измельчи́ть*

измельче́ние, *-я n. sg. (tehn.)* fărîmiţare, spargere în bucăţi, mărunţire; *~ го́рной поро́ды* fărîmiţarea rocii.

измельчи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. измельча́ть) acuz.* a fărîmiţa, a mărunţi, a pisa, a pulveriza.

измельчи́ться, *-и́тся vb. pf. (tehn.)* a se fărîmiţa, a se mărunţi, a se pulveriza.

измéна, *-ы f.* trădare; *государственная ~* înaltă trădare; *супру́жеская ~* infidelitate conjugală.

измене́ни|е, *-я n.* schimbare, modificare, amendament, variaţie; *коренны́е ~я* schimbări radicale; *внести́ ~я* a introduce modificări, a schimba, a modifica; *(gram.) ~ сло́ва по паде́жам и чи́слам* flexiunea cuvîntului după caz şi număr.

измени́ть [1], *-еню́, -е́нишь vb. pf. (ipf. изменя́ть) acuz.* a schimba, a preface, a modifica, a transforma; *~ свою́ жизнь* a-şi schimba felul de viaţă; *~ себе́* a-şi schimba obiceiul.

измени́|ть [2], *-еню́, -е́нишь vb. pf. (ipf. изменя́ть) dat.* a trăda, a vinde, a călca un jurămînt de credinţă; a nu-şi ţine cuvîntul dat, a înşela; *~ до́лгу* a nu-şi face/a nu-şi îndeplini datoria; *~ прися́ге* a-şi călca jurămîntul; *~ убежде́ниям* a-şi trăda convingerile; *си́лы ~ли* l-au părăsit puterile; *па́мять ~ла мне* m-a înşelat memoria.

измени́ться, *-еню́сь, -е́нишься vb. pf. (ipf. изменя́ться)* a se schimba; *~ к лу́чшему* a se schimba în bine; *~ в лице́* a se schimba la faţă; a face feţe-feţe.

изме́нник, *-а m.* **1.** trădător. **2.** necredincios, infidel.

изме́нически *adv.* în chip trădător, perfid, mişelesc.

изме́нический *adj.* de trădător, mişelesc, perfid.

изме́нчивость, *-и f. sg.* caracter schimbător/nestatornic, variabilitate.

изме́нчив|ый *adj.* schimbător, nestatornic, variabil; *~ая пого́да* timp schimbător/variabil.

изменя́емость, *-и f. sg.* **1.** variabilitate. **2.** *(gram.)* flexiune; *~ сло́ва по паде́жам* declinarea unui cuvînt.

изменя́ем|ый 1. *part. prez. pas.* de la *изменя́ть* [1]. **2.** *adj.* variabil, schimbător; *~ые величи́ны* mărimi variabile; *(gram.) ~ые ча́сти ре́чи* părţi de vorbire flexibile.

изменя́ть [1], *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *измени́ть* [1]

изменя́ть [2], *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *измени́ть* [2]

изменя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *измени́ться.* **2.** *pas.* de la *изменя́ть* [1]

изменя́ющийся *adj. (tehn.)* variabil, instabil.

измере́ни|е, *-я n.* **1.** măsurare, măsură; *~ глубины́* sondaj. **2.** *(mat.)* dimensiune.

измёрзнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (pop.)* a îngheţa bocnă, a înlemni/a înţepeni de frig.

измери́мость, *-и f. sg.* însuşirea de a fi măsurat, mensurabilitate.

измери́м|ый *adj.* care poate fi măsurat; mensurabil; *~ая величина́* mărime care poate fi măsurată.

измери́тель, *-я m.* **1.** *(tehn.)* aparat/instrument de măsurat. **2.** unitate de măsură, indice, normă, standard.

измери́тельн|ый *adj.* de măsurat; *~ прибо́р* aparat/instrument de măsurat; *~ая те́хника* metrologie.

изме́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. измеря́ть) acuz.* **1.** a măsura; *~ на глаз* a măsura din ochi. **2.** *(fig.)* a măsura, a aprecia, a stabili.

измеря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *изме́рить*

измеря́ться, *-я́ется vb. ipf.* a se măsura, a fi măsurat, a fi evaluat.

измина́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *изми́нать*

изможде́нность, *-и f. sg.* stare de oboseală, istovire, epuizare, secătuire, sleire.

изможде́нный *adj.* obosit, istovit, epuizat, sleit de puteri, supt, slăbit; *~ вид* aspect de om istovit.

измока́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *измо́кнуть*

измо́кнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. измока́ть)* a se uda pînă la piele, a fi ud leoarcă.

изморо́, *-а m. sg.* uzură, istovire, epuizare, foamete, înfometare, sleire; *война́ на ~* război de uzură/de istovire; *взять ~ом* sau *на ~* a) a lua/a cuceri prin epuizare; b) *(fig.)* a obţine ceva prin insistenţe îndelungate şi plictisitoare.

и́морозь, *-и f. sg.* brumă, chiciură, promoroacă.

и́морось, *-и f. sg.* ploaie mărunţă, burniţă; *осе́ннял ~* burniţă de toamnă.

измо́танный 1. *p.t.p.* de la *измота́ть.* **2.** *adj.* extenuat, istovit, sleit, epuizat.

измота́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. изма́тывать) acuz.* a slei, a istovi, a obosi.

измота́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. изма́тываться)* a se extenua, a se istovi, a nu mai putea de oboseală.

измоча́ленный 1. *p.t.p.* de la *измочи́лить.* **2.** *adj.* istovit/sleit de puteri.

измоча́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *измочи́лить*

измоча́ливаться, *-ается vb. ipf.* de la *измочи́литься*

измочи́лить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. измоча́ливать) acuz.* **1.** a istovi, a slei, a extenua. **2.** a deştrăma, a rupe, a face ferfeniţă.

измýчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *измýчить*

измýчить, *-чу, -чишь vb. pf. acuz.* **1.** a chinui, a tortura. **2.** a istovi, a extenua, a vlăgui, a slei, a seca de puteri.

измýчи|ться, *-чусь, -чишься vb. pf. (ipf. измýчиваться)* a fi istovit, a se extenua, a-şi pierde vlaga, a fi rupt de oboseală; *я ~лась с ним* mi-a scos sufletul.

измывáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf. над + instr.* a-şi bate joc, a rîde de cineva, a lua peste picior, a lua în rîs, a face de rîs.

измы́слить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. измышля́ть) acuz.* a născoci, a scorni o minciună/o calomnie, a inventa, a imagina.

измышле́ние, *-я n.* **1.** *sg.* născocire, scornire. **2.** scornitură, născocire, calomnie, minciună.

измышля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *измы́слить*

измя́т|ый 1. *p.t.p.* de la *измя́ть.* **2.** *adj. (мятый)* mototolit, şifonat, boţit. **3.** *adj. (fig.)* obosit, tras la faţă; *~ое лицо́* faţă obosită.

измя́ть, *изомну́, изомнёшь vb. pf. (ipf. мять) acuz.* **1.** a mototoli, a şifona, a boţi. **2.** a frămînta; *~ глину* a frămînta lutul.

измя́ться, *изомнётся vb. pf. (ipf. мя́ться)* a se mototoli, a se şifona, a se boţi.

изна́нк|а, *-и f.* **1.** dos; revers. **2.** *(fig.)* dedesubtul, ascuns, substrat; *узна́ть ~у событий* a descoperi substratul evenimentelor.

изнасúлование, *-я n.* viol, violare, siluire.

изнасúловать, *-лую, -луешь vb. pf. (ipf. насúловать) acuz.* a viola, a comite un viol, a silui.

изна́чальный *adj. (inv.)* străvechi, originar, iniţial.

изна́шиваемость, *-и f. sg.* uzură; *~ маши́н* uzura maşinilor.

изна́шивани|е, *-я n. sg.* uzură, uzare, grad de uzură.

изна́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *износи́ть*

изна́шиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *износи́ться.* **2.** *pas.* de la *изна́шивать.*

изне́женность, *-и f. sg.* moleşire, moleşeală, moliciune; fire gingaşă/plăpîndă, sensibilitate exagerată.

изне́женн|ый 1. *p.t.p.* de la *изне́жить.* **2.** *adj.* moleşit, delicat, gingaş, plăpînd, cocolit.

изне́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *изне́жить*

изне́живаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *изне́житься.* **2.** *pas.* de la *изне́живать.*

изне́жить, *-жу, -жишь vb. pf. (ipf. изне́живать) acuz.* a moleşi, a alinta, a cocoli, a cocoloşi.

изне́житься, *-жусь, -жишься vb. pf. (ipf. изне́живаться) acuz.* a se moleşi, a deveni sensibil/plăpînd/ gingaş.

изнемога́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *изнемо́чь*

изнеможе́ни|е, *-я n. sg.* istovire, epuizare, sleire, vlăguire; *до ~я* pînă la epuizare; *быть в ~и* a fi la capătul puterilor, a fi epuizat.

изнеможённый *adj.* epuizat, istovit, obosit; *~ взгляд* privire obosită, privire fără vlagă.

изнемо́чь, *-огу́, -о́жешь vb. pf. (ipf. изнемога́ть)* a fi extenuat, a cădea de oboseală, a ajunge la capătul puterilor.

изнёрвнича|ться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a deveni foarte nervos, a-şi zdruncina nervii.

изничто́жить, *-жу, -жишь vb. pf. acuz.* a nimici, a distruge, a extermina.

изнища́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* a sărăci cu totul, a deveni sărac lipit pămîntului.

изно́с, *-а (-у) m. sg.* uzură, uzare; *не знать ~у* sau *~а* a (o) duce la tăvăleală, a fi foarte rezistent; *до ~у* sau *~а* pînă la totală uzare; *мора́льный ~ маши́ны* uzura morală a unei maşini; *испыта́ние на ~* încercare la uzură.

износи́|ть, *-ошу́, -о́сишь vb. pf. (ipf. изна́шивать) acuz.* a uza, a rupe purtînd.

износи́ться, *-ошу́сь, -о́сишься vb. pf. (ipf. изна́шиваться)* **1.** a se jerpeli, a se uza *(din cauza întrebuinţării).* **2.** *(fig.)* a îmbătrîni înainte de vreme; a se ramoli, a se epuiza.

износосто́йкий *adj. (tehn.)* rezistent la uzură.

износоусто́йчивость, *-и f. (tehn.)* rezistenţă la uzură.

износоусто́йчивый *adj. (tehn.)* rezistenţă la uzură.

изно́шенность, *-и f. sg.* grad de uzură, uzură.

изно́шенн|ый 1. *p.t.p.* de la *износи́ть.* **2.** *adj.* uzat, tocit, ros, întrebuinţat. **3.** *adj. (fig.)* îmbătrînit, ramolit înainte de vreme; *~ое лицо́* faţă îmbătrînită.

изнуре́ни|е, *-я n. sg.* istovire, sleire, extenuare, epuizare; *дойти́ до по́лного ~я* a ajunge la capătul puterilor; *~ от го́лода* inaniţie.

изнурённость, *-и f. sg.* stare de istovire, sleire a puterilor, secătuire.

изнурённый 1. *p.t.p.* de la *изнури́ть. adj.* is tovit, sleit, extenuat, spetit; *~ вид* înfăţişare de om vlăguit/de om sfîrşit.

изнури́тельный *adj.* extenuant, istovitor; *~ труд* muncă extenuantă/istovitoare.

изнури́|ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. изнура́ть) acuz.* a extenua, a istovi.

изнури́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. изнура́ться)* a se epuiza, a-şi slei puterile, a ajunge la capătul puterilor, a se speti.

изнура́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *изнури́ть*

изнура́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *изнури́ться.* **2.** *pas.* de la *изнура́ть.*

изнутри́ *adv.* pe dinăuntru, dinăuntru.

изныва́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. изны́ть)* a se chinui, a se prăpădi, a suferi, a nu mai putea; *~ от жа́жды* a fi chinuit/a nu mai putea de sete.

изны́ть, *-ны́ю, -ны́ешь vb. pf.* de la *изнывать*

изо *prep.* cu *gen.* = *из (folosit înaintea cuvintelor care încep cu un grup de două consoane, prima fiind «р» sau «л» şi înaintea cuvintelor «всего́, всей, всех»); ~ рта* din gură; *~ лба* din in; *~ всёх сил* din toate puterile.

изоба́ра, *-ы f. (met.)* izobară.

изоби́деть, *-и́жу, -и́дишь vb. pf. acuz.* a insulta, a jigni, a necăji rău, a umple de amar.

изоби́л|ие, *-я n. sg.* abundenţă, belşug, îmbelşugare, prisosinţă; *в ~и* în abundenţă, din belşug ◇ *рог ~я* cornul abundenţei.

изоби́ловать, *-лу́ет vb. ipf. instr.* a abunda, a fi din belşug.

изоби́лующий *adj.* bogat în, abundent.

изоби́льный *adj.* abundent, îmbelşugat, bogat.

изобли́чать, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *изобличи́ть.* **2.** *acuz.* cu *в + prepl.* a arăta, a vădi, a scoate la iveală.

изобличе́нье, *-я n. sg.* demascare, devedirea vinovăţiei cuiva, dare pe faţă, dare în vileag.

изобличи́тель, *-и m.* demascator, destăinuitor.

изобличи́тельный *adj.* revelator, demascator; compromiţător.

изобличи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. изоблича́ть) acuz.* cu *в + prepl.* a demasca, a dovedi vinovăţia cuiva, a da pe faţă, a da de gol, a dezvălui.

изобража́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *изобрази́ть*

изобража́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *изобрази́ться.* **2.** *pas.* de la *изобража́ть.*

изображе́ние, *-я n.* **1.** *sg. (действие)* înfăţişare, reprezentare, descriere, zugrăvire; *~ действи́тельности* zugrăvirea realităţii. **2.** *(картина, образ)* imagine, tablou, icoană, portret, efigie; *ка́менное ~* chip de piatră. **3.** *(отпечаток)* întipărire, amprentă.

изобрази́тельность, *-и f. sg.* caracter plastic, plasticitate; *~ ре́чи* caracterul plastic al vorbirii.

изобрази́тельн|ый *adj.* plastic, pictural; *~ые иску́сства* arte plastice ◇ *~ая проду́кция* imprimeuri.

изобрази́|ть, *-ажу́, -ази́шь vb. pf. (ipf. изобража́ть) acuz.* **1.** a înfăţişa, a reda, a zugrăvi, a reprezenta, a descrie; *~ на сце́не* a înfăţişa pe scenă. **2.** a exprima, a arăta, a oglindi, a reflecta; *лицо́ его́ ~ло трево́гу* faţa lui exprima neliniştea.

изобрази́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. изобража́ться)* a se reflecta, a se vădi, a se vedea.

изобрести́, *-ету́, -етёшь vb. pf. (ipf. изобрета́ть) acuz.* a inventa, a născoci.

изобрета́тель, *-я m.* inventator.

изобрета́тельность, *-и f. sg.* ingeniozitate, inventivitate.

изобрета́тельный *adj.* inventiv, ingenios.

изобрета́тельский *adj.* de invenţie, de inventator.

изобрета́тельство, *-а n. sg.* activitate de inventator/ de inovator; spirit inventiv, inventivitate.

изобрета́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *изобрести́.*

изобрете́ние, *-я n.* **1.** *(действие)* inventare, născocire. **2.** invenţie, inovaţie; *поле́зное ~* invenţie folositoare.

изовра́ться, *-ру́сь, -рёшься vb. pf. (pop.)* a minţi la fiecare pas.

изоглосса, *-ы f. (lingv.)* izoglosă.

изо́гнутость, *-и f. sg.* curbură, îndoitură, încovoietură.

изо́гнутый 1. *p.t.p.* de la *изогну́ть.* **2.** *adj.* curbat, încovoiat, arcuit, îndoit.

изогну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. изгиба́ть) acuz.* a curba, a îndoi, a încovoia, a arcui.

изогну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. изгиба́ться)* a se curba, a se îndoi, a se încovoia, a se arcui.

изо́дранный 1. *p.t.p.* de la *изодра́ть.* **2.** *adj.* rupt, zdrenţuit, ferfeniţit, jerpelit.

изодра́ть, *издеру́, издерёшь vb. pf. (ipf. издира́ть) acuz. (pop.)* a rupe, a sfîşia.

изодра́ться, *издерётся; vb. pf. (ipf. издира́ться) (pop.)* a se rupe, a se sfîşia, a se găuri.

изодро́м, *-а m. (mat.)* izodrom.

изойти́, *-йду́, -йдёшь vb. pf. (ipf. исходи́ть)* a se istovi, a se slei, a pierde forţa.

изолга́ться, *-лгу́сь, -лжёшься; -лгу́тся vb. pf.* a se deprinde cu minciuna, a deveni mincinos, a minţi la fiecare pas.

изоли́рование, *-я n.* izolare.

изоли́рованно *adv.* izolat, în mod izolat, separat.

изоли́рованность, *-и f. sg.* caracter izolat, izolare.

изоли́рованный 1. *p.t.p.* de la *изоли́ровать.* **2.** *adj.* izolat, separat; *~ слу́чай* caz izolat.

изоли́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a izola.

изоли́роваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* şi *ipf.* a se izola, a fi izolat.

изолиро́вка, *-и f. (tehn.)* **1.** *sg. (действие)* izolare, izolaţie; *~ про́вода* izolarea firului electric. **2.** bandă izolantă.

изолиро́вочн|ый *adj. (tehn.)* de izolare, izolant, izolator; *~ые материа́лы* materiale izolatoare.

изоли́рующий *adj. (tehn.)* izolator, izolant; *~ материа́л* material izolator.

изоля́тор[1], *-а m. (el.)* izolator.

изоля́тор[2], *-а m.* **1.** izolator *(la spital pentru contagioşi).* **2.** *(adm.)* arest, închisoare.

изоля́торный *adj. (el.)* izolator.

изоляциони́зм, *-а m. sg. (pol.)* izolaţionism.

изоляционист, *-а m. (pol.)* izolaţionist, adept al politicii izolaţioniste.

изоляцио́нный *adj.* de izolare, izolator, izolant; *(el.)* *~ая ле́нта* bandă izolantă.

изоля́ция, *-и f. sg.* **1.** izolare, separare; *(jur.)* *стро́гая ~* regim celular. **2.** *(tehn.)* izolaţie, izolare, material izolant, material izolator; *тепловáя ~* izolaţie termică.

изоме́р, *-а m. (chim.)* izomer; *я́дерный ~* izomer nuclear.

изомеризáция, *-и f. (chim.)* izomerizare.

изомери́я, *-и f. sg. (chim.)* izomerie.

изоме́рный *adj. (chim.)* (de) izomer.

изометри́ческий *adj.* izometric.

изоме́трия, *-и f.* izometrie.

изоморфи́зм, *-а m. sg. (mineral.)* izomorfism.

изомо́рфный *adj. (mineral.)* izomorf.

изо́рванный **1.** *p.t.p.* de la *изорва́ть.* **2.** *adj.* sfîşiat, rupt *(în bucăţi).*

изорва́ть, *-ву́, -вёшь vb. pf. acuz.* a sfîşia, a rupe în bucăţi.

изорва́ться, *-вётся vb. pf.* a se rupe, a se uza de tot, a se ferfeniţa.

изоте́ра, *-ы f.(geogr.)* izoteră, linie izoteră.

изоте́рма, *-ы f. (geogr. fiz.)* izotermă.

изотерми́ческий *adj.* izotermic, izoterm, cu temperatură constantă.

изотерми́я, *-и f.* izotermie.

изото́пы, *-ов; sg. -о́п; -а m. (fiz.)* izotopi.

изотопи́ческий *adj. (chim. fiz.)* izotopic.

изотопи́я, *-и f. (chim. fiz.)* izotopie.

изотро́пия, *-и f. sg. (fiz.)* izotropie.

изотро́пный *adj. (fiz.)* de izotrop, izotropic.

изохромати́ческий *adj. (fiz.)* izocromatic.

изохро́нность, *-и f. sg. (fiz.)* izocronism.

изохро́нный *adj. (fiz.)* izocron; *~ые колеба́ния* oscilaţii izocrone.

изощре́ние, *-я n. sg.* rafinare, perfecţionare.

изощрённость, *-и f. sg.* fineţe, rafinament, ascuţime, subtilitate; *~ ума́* ascuţime a minţii.

изощрённый **1.** *pt. p.* de la *изощри́ть.* **2.** *adj.* fin, exersat, perfecţionat, subtil, rafinat; *~ слух* auz fin.

изощри́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. изощря́ть) acuz.* a face mai sensibil, a perfecţiona, a dezvolta; *~ внима́ние* a dezvolta atenţia.

изощри́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. изощря́ться)* **1.** a se face mai sensibil / mai ager; a se rafina, a deveni subtil. **2.** a se perfecţiona, a excela; *~ в чём-л.* a excela în ceva.

изощря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *изощри́ть*

изощря́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *изощри́ться.* **2.** *pas* de la *изощря́ть.*

из-под *prep.* cu *gen.* **1.** de sub; *~ стола́* de sub masă. **2.** de, pentru; *горшо́к ~ молока́* oală de lapte. **3.** de lîngă; *~ Москвы́* din regiunea de lîngă Moscova. **4.** de sub, din; *освободи́ть ~ стра́жи* a clibera de sub pază, a clibera ◇ *~ па́лки* de nevoie, fiind constrîns, sub amenînţare; *~ нóсу* de sub nas, de sub ochi.

изразвра́тничаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (fam.)* a se destrăbăla *(de tot, peste măsură).*

изразе́ц, *-ца́ m.* placă de teracotă, cărămidă smălţuită.

изразцо́вый *adj.* de teracotă, de cărămidă smălţuită.

изра́ненный **1.** *p.t.p.* de la *изра́нить.* **2.** *adj.* plin de răni, rănit.

изра́нить, *-ню, -нишь vb. pf. acuz.* a acoperi de răni, a răni grav.

израсхо́довать, *-дую, -дуешь vb. pf. (ipf. расхо́довать)* **1.** a cheltui, a consuma. **2.** a folosi, a utiliza, a întrebuinţa.

израсхо́доваться, *-дуюсь, -дуешься vb. pf. (ipf. расхо́доваться)* **1.** a cheltui, a consuma tot, a rămîne lefter. **2.** a fi consumat, a se consuma.

и́зредка *adv.* uneori, din cînd în cînd, cîteodată, rar.

изрежённость, *-и f.* rărire, grad de rărire.

изрежённый *adj. (agr.)* răsărit prea rar.

изре́занный **1.** *p.t.p.* de la *изре́зать.* **2.** *adj.* tăiat, întretăiat, crestat; *~ бе́рег* coastă dantelată, mal crestat.

изре́зать, *-е́жу, -е́жешь, vb. pf. (ipf. изре́зывать) acuz.* **1.** a tăia în bucăţi, a cresta în multe locuri. **2.** a consuma, a folosi în întregime *(tăind).*

изре́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *изре́зать*

изрека́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *изре́чь*

изрече́ние, *-я n.* maximă, sentinţă, cugetare.

изре́чь, *-еку́, -ечёшь vb. pf. (ipf. изрека́ть) acuz. (inv.)* a rosti, a glăsui, a pronunţa; *~ и́стину* a rosti/a profera un adevăr.

изрешети́ть, *-шечу́, -шети́шь vb. pf. acuz.* a ciurui, a umple de găuri.

изрисова́ть, *-сую, -су́ешь vb. pf. (ipf. изрисо́вывать) acuz.* a umple/a acoperi cu desene.

изрисо́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *изрисова́ть*

изруба́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *изруби́ть*

изруби́ть, *-блю́, -бишь vb. pf. (ipf. изруба́ть) acuz.* **1.** a tăia în bucăţi, a toca, a ciopîrţi, a sfîrteca; *~ мя́со* a toca carne. **2.** a tăia (cu sabia), a nimici (tăind), a spinteca.

изруга́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* de la *руга́ть*

изрыва́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *изры́ть*

изрыга́|ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. mom. изрыгну́ть) acuz. (inv.)* a vărsa, a împroşca, a scuipa; *пу́шки ~ли дым и пла́мя* tunurile vărsau fum şi flăcări; *~ руга́тельства* a împroşca cu înjurături.

изрыгну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *изрыга́ть*

изры́|ть, *-рю́, -ро́ешь vb. pf. (ipf. изрыва́ть) acuz.* **1.** a săpa, a scurma, a răscoli, a scormoni; *спаря́ды ~ли по́ле* obuzele au răscolit pămîntul/ cîmpul. **2.** *(fig. pop.)* a scotoci, a scormoni.

изря́дно *adv.* zdravăn, grozav, bine, bine de tot; în lege, cum se cuvine; *~ вы́спаться* a trage un somn grozav.

изря́дный *adj.* însemnat, considerabil; *~ая су́мма де́нег* o sumă frumuşică de bani.

изувéр, *-а m.* **1.** fanatic înverşunat. **2.** zbir, bestie.

изувéрский *adj.* **1.** fanatic, de fanatic. **2.** crud, barbar, bestial.

изувéрство, *-а n.* **1.** *sg.* fanatism. **2.** *sg.* cruzime, barbarie. **3.** acte de fanatism.

изувéрствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a se purta ca un zbir; a se deda la acte de cruzime/de barbarie.

изувéчение, *-я n. sg.* schilodire, mutilare.

изувéчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *изувéчить*

изувéчиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *изувéчиться.* **2.** *pas* de la *изувéчивать*

изувéчить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. изувéчивать) acuz.* a mutila, a schilodi, a betegi.

изувéчиться, *-чусь, -чишься vb. pf. (ipf. изувéчиваться)* a se mutila, a se schilodi, a se betegi.

изукра́сить, *-а́шу, -а́сишь vb. pf. (ipf. изукра́шивать) acuz.* a împodobi, a înfrumuseţa, a orna.

изукра́ситься, *-а́шусь, -а́сишься vb. pf. (ipf. изукра́шиваться)* a se împodobi.

изукра́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *изукра́сить.*

изукра́шиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *изукра́ситься.* **2.** *pas.* de la *изукра́шивать.*

изуми́тельно *adv.* uimitor, de minune, surprinzător, uluitor.

изуми́тельный *adj.* uimitor, minunat, surprinzător, uluitor, impresionant; *~ тала́нт* talent uimitor.

изуми́ть, *-млю́, -ми́шь vb. pf. (ipf. изумля́ть) acuz.* a uimi, a surprinde, a minuna, a mira.

изуми́ться, *-млю́сь, -ми́шься vb. pf. (ipf. изумля́ться)* a fi uimit, a fi surprins, a se minuna, a se mira.

изумле́ние, *-я n. sg.* uimire, surprindere, mirare, uluire, *прийти́ в ~* a fi cuprins de mirare/de uimire.

изумлённо *adv.* cu uimire, cu surprindere, cu stupefacţie, uluit, uimit, mirat.

изумлённый **1.** *p.t.p.* de la *изуми́ть.* **2.** *adj.* uimit, uluit, surprins, minunat, mirat; *~ взгля́д* privire uimită.

изумля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *изуми́ть*

изумля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *изуми́ться*

изумру́д, *-а m.* smarald.

изумру́дный *adj.* de/cu smarald, de culoarea smaraldului.

изуро́дование, *-я n. sg.* pocire, desfigurare, sluţire.

изуро́дованный 1. *p.t.p.* de la *изуро́довать*. **2.** *adj.* pocit, desfigurat, sluţit.

изуро́довать, *-дую, -дуешь vb. pf.* de la *уро́довать*

изуро́доваться, *-дуюсь, -дуешься vb. pf.* de la *уро́доваться (1)*

изуча́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *изучи́ть*

изуче́ние, *-я n. sg.* studiere, cercetare, studiu.

изучи́ть, *-учу́, -у́чишь vb. pf. (ipf. изуча́ть) acuz.* **1.** a învăţa, a-şi însuşi; *~ иностра́нный язы́к* a-şi însuşi/a învăţa o limbă străină. **2.** a cerceta, a supune cercetării, a studia; *~ дре́внюю ру́копись* a studia un text/un manuscris vechi. **3.** a cunoaşte, a înţelege, a pătrunde; *~ обстано́вку* a cerceta terenul/situaţia.

изъеда́ть, *-а́ем vb. ipf.* de la *изъе́сть*

изъе́денный *adj.* mîncat de..., ros de...; corodat; *~ мо́лью* mîncat de molii.

изъе́здить, *-е́зжу, -е́здишь vb. pf. acuz.* a cutreiera, a colinda, a străbate în lung şi-n lat.

изъе́зженный 1. *p.t.p.* de la *изъе́здить*. **2.** *adj.* bătut, umblat, bătătorit, desfundat; *~ая доро́га* drum bătătorit.

изъе́сть, *-ем; -еда́м vb. pf. (ipf. изъеда́ть) acuz.* **1.** a mînca, a roade. **2.** a arde; *кислота́ ~ла ткань* acidul a ars pînza.

изъяви́тельный *adj. (gram.) ~ое наклоне́ние* indicativ, modul indicativ.

изъяви́ть, *-явлю́, -я́вишь vb. pf. (ipf. изъявля́ть) acuz.* a manifesta, a exprima, a arăta; *~ жела́ние* a-şi manifesta dorinţa.

изъявле́ние, *-я n. sg.* exprimare, manifestare; *~ чувств* exprimare a sentimentelor.

изъявля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *изъяви́ть*

изъязви́ть, *-влю, -ви́шь vb. pf. (ipf. изъязвля́ть) acuz. (înv.)* a ulcera.

изъязвле́ние, *-я n. (med.)* ulceraţie.

изъязвля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *изъязви́ть*

изъя́н, *-а m.* cusur, defect, neajuns; *това́р с ~ом* marfă cu defecte.

изъясне́ние, *-я n. (înv.)* **1.** exprimare, expunere; *~ чувств* exprimare a sentimentelor. **2.** lămurire, explicaţie.

изъясни́ть, *-ню, -ни́шь vb. pf. (ipf. изъясня́ть) acuz. (înv.)* a explica, a lămuri, a exprima, a expune clar.

изъясни́|ться, *-нюсь, -ни́шься vb. pf. (ipf. изъясня́ться) (înv.)* a se exprima, a se explica; *~тесь про́ще* exprimaţi-vă mai simplu.

изъясня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *изъясни́ть*

изъясня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *изъясни́ться*. **2.** *pas.* de la *изъясня́ть*.

изъя́тие, *-я n.* **1.** *sg.* retragere, ridicare, scoatere; *~ из обраще́ния* scoatere din circulaţie. **2.** *sg. (jur.)* sechestrare, confiscare. **3.** excepţie, derogare; *все без ~я* toţi fără excepţie; *в ~ из зако́на* prin derogare de la lege.

изъя́ть, *изыму́, изы́мешь vb. pf. (ipf. изыма́ть) acuz.* **1.** a retrage, a scoate; *~ из обраще́ния* a scoate din circulaţie; *~ из прода́жи* a retrage din vînzare. **2.** *(jur.)* a confisca, a sechestra.

изыска́ни|е, *-я n.* **1.** *sg.* căutare, procurare; *~ де́нежных средств* procurarea mijloacelor băneşti. **2.** *(mai ales la pl.) (înv.)* cercetare, investigare, investigaţie; *нау́чные ~я* cercetări ştiinţifice. **3.** *(mai ales la pl.)* prospecţiune, explorare; *вести́ ~я* a face prospecţiuni.

изы́сканно *adv.* cu distincţie, cu eleganţă; *быть ~ оде́тым* a fi îmbrăcat cu mult gust.

изы́сканн|ый 1. *p.t.p.* de la *изыска́ть*. **2.** *adj.* elegant, rafinat, distins; *~ые блю́да* mîncăruri alese; *~ вкус* gust ales/rafinat; *~ые мане́ры* maniere alese.

изыска́тель, *-я m. (geol.)* cercetător, explorator, prospector.

изыска́тельск|ий *adj. (geol.)* de prospecţiuni, de explorare, de cercetări; *~ие па́ртии* echipe de prospectare.

изыска́ть, *-ыщу́, -ы́щешь vb. pf. (ipf. изы́скивать) acuz.* a găsi, a procura; a descoperi; *~ сре́дства* a găsi mijloace.

изы́скивать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* **1.** *ipf.* de la *изыска́ть*. **2.** a fi în căutare, a căuta. **3.** a face prospecţiuni/explorări, a explora.

изю́м, *-а (-у) m. sg.* stafide ◇ *(glumeţ) э́то тебе́ не фунт ~у* nu e glumă!, nu e aşa de simplu!, nu e jucărie!

изю́мина, *-ы f.* stafidă, bob de stafidă.

изю́минк|а, *-и f. dim.* de la *изю́мина* ◇ *челове́к с ~ой* om cu lipici, om cu vino-ncoace; *без ~и* n-are nici un haz; e o persoană şterearsă/anostă.

изю́мный *adj.* de stafide.

изя́щество, *-я n. sg.* eleganţă, distincţie, graţie.

изя́щность, *-и f. sg.* eleganţă, distincţie.

изя́щн|ый *adj.* elegant, graţios; *~ое пла́тье* rochie elegantă.

ика́ние, *-я n. sg.* sughiţat, icneală.

ика́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. mom. икну́ть)* a sughiţa, a icni.

ика́ться, *-а́ется vb. ipf. impers. (pf. mom. икну́ться) dat. (pop.)* a sughiţa fără voie.

икну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf.* de la *ика́ть*

икну́ться, *-нётся vb. pf. mom.* de la *ика́ться*

ико́на, *-ы f.* icoană.

ико́нный *adj.* de icoană.

иконобо́рец, *-рца m. (ist.)* iconoclast.

иконобо́рчество, *-а n. sg. (ist.)* iconoclasm.

иконогра́фия, *-и f. sg.* portretistică, iconografie.

иконопи́сец, *-сца m.* zugrav de icoane, pictor de icoane, iconar.

иконопи́сн|ый *adj.* **1.** de/pentru pictura icoanelor; *~ая мастерска́я* atelier de pictură a icoanelor. **2.** *(fig.)* de o frumuseţe sobră/austeră *~ое лицо́* chip sobru/auster.

и́конопись, *-и f. sg.* pictură de icoane.

иконоско́п, *-а m.* iconoscop.

иконоста́с, *-а m.* iconostas, catapeteasmă.

икоса́эдр, *-а m. (geom.)* icosaedru.

ико́та, *-ы f. sg.* sughiţ, sughiţat.

икр|а́, *-ы f. sg.* **1.** icre de peşte; *мета́ть ~у́* a depune icrele; *зерни́стая ~* icre negre moi; *па́юсная ~* icre negre tescuite; *кето́вая/кра́сная ~* icre de Manciuria. **2.** tocătură de legume; *баклажа́нная ~* salată de vinete, vinete tocate.

икри́нка, *-и f.* ou de peşte.

икри́стый *adj.* cu icre, cu multe icre.

икри́ться, *-рится vb. ipf.* a depune icrele *(despre peşti şi broaşte)*.

икромета́ние, *-я n. sg.* bătaia peştelui, depunerea icrelor.

икроно́жн|ый *adj. (anat.) ~ые мы́шцы* muşchii pulpei.

и́кр|ы, *икр pl.; sg. икра́, -ы f.* pulpă; *су́дорога в ~ах* cîrcel în pulpă.

икря́н|ой *adj.* **1.** de/cu icre; *~а́я ры́ба* peşte cu icre. **2.** din icre.

икс, *-а m.* **1.** litera şi sunetul «x». **2.** *(mat.)* «x», valoare necunoscută ◇ *(fiz.) икс-лучи́* razele X, razele Roentgen.

ил, *-а m. sg.* mîl, nămol, tină, noroi.

и́ли *conj.* **1.** *(disjunctivă)* sau, ori; *за́втра ~ послеза́втра* mîine sau poimîine; *тепе́рь ~ никогда́* acum ori niciodată. **2.** *(interogativă) (la începutul propoziţiilor cu sens negativ)* oare?, într-adevăr?; *~ вы э́того не зна́ете?* oare dv. nu ştiţi asta?

и́лист|ый *adj.* nămolos, mîlos, noroios; *~ая по́чва* teren noroios.

иллюзиони́зм, *-а m.* iluzionism.

иллюзиони́ст, *-а m.* **1.** adept al iluzionismului. **2.** *(цирковой артист)* iluzionist.

иллю́зи|я, *-и f.* **1.** iluzie; *оптическая ~* iluzie optică. **2.** *(fig.)* iluzie, amăgire, vis; *стро́ить себе́ ~и* a-şi face iluzii, a-şi face visuri.

иллюзо́рный *adj.* iluzoriu.

иллюмина́тор, *-а m.* hublou, luminator, geam rotund la vapor; *(arhit.)* lucarnă, ferăstruică *(la pod)*.

иллюминацио́нный *adj.* de iluminat, de iluminaţie.

иллюмина́ция, *-и f.* iluminaţie.

иллюмини́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz.* a ilumina.

иллюминова́ть, *-ну́ю, -ну́ешь vb. pf. şi ipf. acuz.* a ilumina, a face iluminaţie.

иллюстрати́вный *adj.* ilustrativ; *~ приме́р* exemplu ilustrativ.

иллюстра́тор, *-а m.* desenator, ilustrator.

иллюстра́ци|я, *-и f.* **1.** *(действие) sg.* ilustrare. **2.** *(рисунок)* ilustraţie, desen; schiţă; *кни́га с ~ями* carte cu ilustraţii. **3.** *(пример)* exemplu, exemplificare, ilustrare.

иллюстри́рование, *-я n. sg.* ilustrare.

иллюстри́рованный *adj.* ilustrat.

иллюстри́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* **1.** a ilustra. **2.** *(fig.)* a ilustra, a exemplifica, a da exemple.

и́ло́т, *-а m. (ist.)* ilot.

и́лька, *-и f.* **1.** dihor. **2.** *sg.* blană de dihor.

и́льковый *adj.* de dihor.

ильм, *-а m. (bot.)* specie de ulm.

има́м, *-а m.* imam.

имби́рный *adj. (bot.)* de ghimber, de imbir.

имби́рь, *-я́ m. (bot.)* ghimber, imbir.

име́ние, *-я n. (înv.)* **1.** moşie, conac, domenlu. **2.** *sg.* bun, proprietate, avere; *дви́жимое ~* avere mobilă, bunuri mobile.

именинник, *-а m.* cel care-şi serbează onomastica; *он сего́дня ~* azi e ziua lui, azi îşi serbează onomastica ◇ *(глумец) гляде́ть ~ом* a arăta de parcă ar fi cîştigat lozul cel mare; *сиде́ть ~ом* a sta ca un mire, a nu face nimic.

имени́нный *adj.* de ziua numelui, de onomastică.

именины, *-и́н pl.* ziua numelui, onomastică; *справля́ть свои́ ~* a-şi sărbători onomastica.

именительный *adj. (gram.) ~ паде́ж* cazul nominativ.

именитый *(înv.) adj.* de vază, suspus, distins, respectabil; *~ гость* oaspete de vază.

и́менно *partic.* **1.** (şi) anume; *яви́лись все, а ~ ...* au venit toţi şi anume ... **2.** tocmai, chiar, anume; *дай мне ~ э́ту кни́гу* dă-mi chiar această carte; *~ он* chiar el; *кто ~?* cine anume?; *ско́лько ~?* cît anume?; *~ так* tocmai aşa; *~ пото́му* tocmai de aceea ◇ *вот ~* întocmai!, exact!, aşa este!.

именно|й *adj.* **1.** purtînd inscripţia numelui proprietarului, iscălit de proprietar; *~ое кольцо́* inel cu sigiliu, inel cu iniţiale. **2.** nominal, nominativ; *~ спи́сок* listă nominală, tabel nominal; *~ чек* cec nominativ; *~ про́пуск* permis nominal/netransmisibil ◇ *(ist.) ~ ук* dispoziţie a guvernului iscălită de ţ *~ указа́тель* indice de nume; *(gram ~ое скло́не́ние* declinare nominală.

именова́ние, *-я n.* denumire.

именова́нный *p.t.p.* de la *именова́ть (mat.) ~ое число́* număr concret.

именова́ть, *-ну́ю, -ну́ешь vb. ipf. (pf. наименова́ть) acuz. (înv.)* a numi, a denumi, a porecli.

именова́ться, *-ну́юсь, -ну́ешься vb. ipf. (înv.)* a se numi, a se chema, a purta numele de ...

имену́емый *(înv.)* **1.** *part. prez. pas.* de la *именова́ть.* **2.** *adj.* denumit, supranumit, poreclit, zis şi ...

име́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf.* **1.** *acuz.* a avea, a poseda; *~ де́ньги* a avea bani; *~ дете́й* a avea copii. **2.** *acuz.* a se bucura, a avea; *~ тала́нт* a avea talent; *~ успе́х* a avea succes; *~ му́жество* a avea curaj; *~ пра́во* a avea dreptul. **3.** *acuz. (urmat de un substantiv, arată acţiunea exprimată de acesta) ~ при́ме́не* a avea/a-şi găsi aplicaţie/întrebuinţare; *~ значе́ние* a avea importanţă/însemnătate; *~ соприкоснове́ние* a avea atingere/contingenţă; *~ возмо́жность* a avea posibilitate; *~ намере́ние* a avea intenţia, a intenţiona ◇ *~ ме́сто* a avea loc, a se întîmpla, a se desfăşura; *~ поня́тие о ...* a avea o idee despre ...; *~ в виду́* a avea în vedere, a avea de gînd; a intenţiona; *~ что-л. про́тив* a avea ceva împotrivă; *ничего́ не ~ про́тив* a nu avea nimic împotrivă; *~ де́ло с кем-л.* a avea de-a face cu cineva.

име́|ться, *-е́тся vb. ipf.* a fi, a exista, a se afla; *~ется возмо́жность* există posibilitatea; *возраже́ний не ~ется* nu sînt obiecţii; *~ется в виду́* vorba să ... ; se intenţionează...

име́ющ|ийся *part. prez. act.* de la *име́ться* existent, real; *~ материа́л* materialul pe care îl avem la dispoziţie; *~еся успе́хи* succesele constatate.

имита́тор, *-а m.* imitator.

имита́торский *adj.* de imitaţie, imitator; *~ тала́нт* talent de imitare/epigonic.

имита́ция, *-и f.* **1.** *(действие)* imitaţie. **2.** *(подделка)* imitaţie, contrafacere; *~ ду́ба* imitaţie de stejar.

имити́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* **1.** a imita. **2.** a imita, a contrafface, a face o imitaţie; *~ ко́жу* a face o imitaţie de piele.

иммане́нтность, *-и f. sg. (fil.)* imanenţă.

иммане́нтный *adj. (fil.)* imanent.

имматериа́льный *adj. (fil.)* imaterial.

имме́рсия, *-и f. (fiz.)* imersiune.

иммигра́нт, *-а m.* imigrant.

иммиграцио́нный *adj.* de imigraţie.

иммигра́ция, *-и f. sg.* **1.** imigrare, imigraţie. **2.** *col.* imigranţi.

иммигри́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* a imigra.

иммобилиза́ция, *-и f. sg.* imobilizare.

иммора́льный *adj.* imoral.

имморте́ль, *-и f. (mai ales la pl.) (bot.)* imortelă.

иммуниза́ция, *-и f. sg. (med.)* imunizare.

иммунизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (med.)* a imuniza.

иммунитет, *-а m. (med. jur.)* imunitate; *~ к о́спе* imunitate la variolă; *дипломати́ческий ~* imunitate diplomatică.

иммунный *adj. (med.)* imun, refractar, rezervat.

иммунологи́я, *-и f. (med.)* imunologie.

импеда́нс, *-а m (tehn.)* impedanţă.

императи́в, *-а m.* **1.** *(gram.)* modul imperativ. **2.** *(fil.)* imperativ; *нра́вственный ~* imperativul etic.

императи́вный *adj.* imperativ, imperios.

импера́тор, *-а m.* **1.** împărat. **2.** imperator *(în vechea Romă).*

импера́торский *adj.* împărătesc, imperial.

императри́ца, *-ы f.* împărăteasă.

империали́зм, *-а m.* imperialism.

империали́ст, *-а m.* imperialist.

империалисти́ческий *adj.* imperialist.

импе́рия, *-и f.* imperiu, împărăţie.

импе́рский *adj.* imperial, de imperiu.

импликáция, *-и f. (mat.)* implicaţie.

импоза́нтность, *-и f.* înfăţişare impozantă.

импоза́нт|ный *adj.* impozant, impunător; *~ая фигу́ра* figură impozantă.

импони́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. dat.* a impune, a produce impresie, a inspira respect/stimă.

и́мпорт, *-а m.* import.

импортёр, *-а m.* importator.

импорти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a importa.

и́мпортный *adj.* de import, importat, provenit din import.

импоте́нт, *-а m. (med.)* impotent, neputincios.

импоте́нция, *-и f. sg. (med.)* impotenţă.

импресса́рио *m. indecl.* impresar.

импрессиони́зм, *-а m. sg.* impresionism.

импрессиони́ст, *-а m.* impresionist.

импрессионисти́ческий *adj.* impresionist.

импрессиони́стский *adj.* impresionist.

импровиза́тор, *-а m.* improvizator.

импровиза́торский *adj.* de improvizator.

импровиза́ция, *-и f.* improvizare, improvizaţie.

импровизи́рованный 1. *p.t.p.* de la *импровизи́ровать.* **2.** *adj.* improvizat.

импровизи́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. сымпровизи́ровать)* a improviza, a face ceva pe nepregătite.

и́мпульс, *-а m.* impuls, imbold, pornire, îndemn; şoc.

импульса́тор, *-а m. (tehn.)* generator de impulsuri.

импульси́вность, *-и f. sg.* impulsivitate.

импульси́вный *adj.* impulsiv, repezit, pripit.

и́мпульсный *adj. (fiz.)* de/cu impulsuri.

иму́щественный *adj.* de avere, patrimonial, material; *~ые права́* drepturi patrimoniale; *~ые отноше́ния* raporturi patrimoniale; *~ ценз* cens de avere.

иму́ществ|о *-а n. sg.* avere, avut, proprietate, patrimoniu, bun, bunuri, avuţie; *дви́жимое и недви́жимое ~* avere mobilă şi imobilă; *насле́дственное ~* avere succesorală; *бесхо́зное ~* bunuri/avere fără stăpîn; *о́пись ~а* inventar.

иму́щ|ий *adj.* bogat, înstărit, avut; *~ие кла́ссы* clase avute/posedante ◇

власть ~ие potentaţi, deţinători ai puterii.

и́мя, *и́мени n.* **1.** nume, prenume; *дать ~* a da un nume; *по и́мени ...* numit ..., având numele de ... ; *назва́ть по и́мени* a-i spune pe nume; *знать то́лько по и́мени* a cunoaşte pe cineva numai după nume; *~ и фами́лия* numele şi prenumele. **2.** *(fig.)* nume, renume, reputaţie; *приобрести́ ~* a-şi face un nume; *кру́пные имена́* nume celebre, celebrităţi; *до́брое ~* bună reputaţie; renume. **3.** *(gram.)* nume; *~ существи́тельное* substantiv; *~ прилага́тельное* adjectiv; *~ числи́тельное* numeral ◇ *и́менем зако́на* în numele legii; *теа́тр и́мени Го́рького* teatrul «Gorki»; *во и́мя ми́ра* în numele păcii; *на ~ ...* în (pe) numele ... ; *письмо́ на ~ ...* scrisoare pe numele ..., (adresată) lui ... ; *от и́мени кого́-л.* din partea cuiva, în numele cuiva; *называ́ть ве́щи свои́ми имена́ми* a spune lucrurilor pe nume; *откры́ть своё ~* a-şi spune adevăratul nume; *запятна́ть своё ~* a-şi păta numele; *~ (же) им легио́н* cîtă frunză şi iarbă; *па́чкать чьё-л. до́брое ~* a păta bunul nume al cuiva, a compromite; *скрыва́ться под чьим-л. и́менем* a se ascunde sub numele cuiva; *трепа́ть/затрепа́ть чьё-л. ~* a terfeli numele cuiva; *христо́вым и́менем жить/переби́ваться* a trăi cu sfîntul duh, a trage mîţa de coadă, a trăi din pomană.

инакомы́слящий *adj. (înv.)* eterodox.

ина́че 1. *adv.* altfel, în alt chip; *сде́лать ~* a face în alt chip; *~ нельзя́* altfel nu se poate; **2.** *conj. adversativă* altminteri, altfel, în caz contrar; de nu, dacă nu; *спеши́те, ~ опозда́ете* grăbiţi-vă, altfel întîrziaţi ◇ *так и́ли ~* într-un fel sau altul; oricum; orice s-ar întîmpla; *~ говоря́* cu alte cuvinte; *(pop.) не ~ как ...* neapărat; anume; numai.

инвали́д, *-а m.* invalid.

инвали́дность, *-и f. sg.* invaliditate, infirmitate.

инвали́дный *adj.* de/pentru invalizi.

инвариа́нт, *-а m. (mat.)* invariant.

инвариа́нтность, *-и f. (fiz.)* invarianţă.

инвентариза́ция, *-и f. sg.* inventariere.

инвентаризи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a inventaria, a face inventarul.

инвента́рн|ый *adj.* de inventar; *~ая о́пись* inventar, borderou.

инвента́рь, *-я m.* inventar; *живо́й ~* inventar viu; *мёртвый ~* inventar mort; *соста́вить ~* a întocmi un inventar, a face inventarul; *спорти́вный ~* material sportiv.

инве́нция, *-и f. (muz.)* invenţie.

инве́рсия, *-и f. (lit.)* inversiune.

инвести́тура, *-ы f. (ist.)* investitură.

инвести́ция, *-и f. (ec.)* investiţie.

инвести́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* a investi.

инволю́ция, *-и f. (biol.)* involuţie.

ингали́тор, *-а m. (med.)* inhalator.

ингаляцио́нный *adj. (med.)* de/pentru inhalaţii.

ингаля́ция, *-и f. (med.)* inhalaţie.

ингиби́тор[1], *-а m. (tehn)* inhibitor; *ано́дный ~* inhibitor anodic.

ингиби́тор[2], *-а m. (chim.)* inhibitor.

ингредие́нт, *-а m.* ingredient.

и́ндеветь, *-еет vb. ipf. (pf. зайндеветь)* a se acoperi cu chiciură/cu brumă.

инде́йка, *-и f.* **1.** curcă. **2.** carne de curcă.

инде́йский *adj.* indian; *~ петух* cocoş indian.

инде́йцы, *-ев pl.; sg. инде́ец, -де́йца m.* indieni, pieile roşii.

и́ндекс, *-а m.* **1.** index, catalog, listă; *~ книг* catalog de cărţi. **2.** indice; *~ цен* indice de preţuri.

индекса́ция, *-и f.* indexare.

и́ндексный *adj.* **1.** de index. **2.** de indice.

индетермини́зм, *-а m. sg. (fil.)* indeterminism.

индетермини́ст, *-а m. (fil.)* indeterminist.

индиа́нка, *-и f.* indiană.

индиви́д, *-а m. v. индивидуум*

индивидуализа́ция, *-и f. sg.* individualizare.

индивидуализи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a individualiza.

индивидуали́зм, *-а m. sg.* individualism.

индивидуали́ст, *-а m.* individualist.

индивидуалисти́ческий *adj.* individualist.

индивидуа́льность, *-и f.* **1.** *sg.* particularitate, caracter individual; *~ ка́честв* particularitatea însuşirilor. **2.** individualitate, personalitate.

индивидуа́льн|ый *adj.* **1.** individual; *~ые осо́бенности* particularităţi individuale; *в ~ом поря́дке* în mod individual, individual. **2.** particular, specific, propriu; *~ое ка́чество* calitate specifică. **3.** deosebit, izolat; *~ слу́чай* caz izolat.

индиви́дуум, *-а m.* persoană, ins, individ.

инди́го *n. indecl.* indigo.

индийский *adj.* indian, din India.

инди́йцы, *-ев pl.; sg. инди́ец, -и́йца m.* indieni *(din India).*

индика́тор, *-а m. (tehn. chim.)* indicator; *~ ве́са* indicator de greutate; *~ давле́ния* indicator de presiune; *светово́й ~* indicator luminos.

индика́торный *adj. (tehn. chim.)* de indicator, al indicatorului, indicativ.

индика́ция, *-и f.* indicaţie.

индифферентизм, *-а m. sg. (fil.)* indiferentism.

индифферентность, *-и f. sg.* indiferenţă.

индифферентный *adj.* indiferent, nepăsător.

индоевропе́йск|ий *adj. (lingv.)* indoeuropean; *~ие языки́* limbile indoeuropene.

индокита́йский *adj.* indochinez, de/din Indochina.

индонези́йка, *-и f.* indoneziană.

индонези́йский *adj.* de (din) Indonezia, indonezian.

индонези́йцы, *-ев pl.; sg. индонези́ец, -зи́йца m.* indonezieni.

индоссаме́нт, *-а m. (com.)* gir, andosament, andosare.

индоссант, *-а m. (com.)* girant, andosant.

индоссировать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz. (com.)* a gira, a andosa.

индуи́зм, *-а m. sg.* religia hinduşilor.

индукти́вность, *-и f. sg. (el.)* inductivitate.

индукти́вный *adj.* **1.** *(fil.)* inductiv, bazat pe inducţie; *~ ме́тод* metodă inductivă. **2.** *(fiz)* inductiv, de inducţie *~ая нагру́зка* sarcină inductivă; *~ая связь* cuplaj inductiv.

индукто́р, *-а m. (fiz.)* inductor.

индукцио́нн|ый *adj. (fiz.)* de inducţie, inductiv; *~ая кату́шка* bobină de inducţie.

индукция, *-и f. sg. (fiz. fil.)* inducţie.

индульге́нция, *-и f. sg. (ist.)* indulgenţă.

индуе́ка, *-и f. sg.* hindusă.

индусский *adj.* hindus, de hindus.

индустриализа́ция, *-и f. sg.* industrializare.

индустриализи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a industrializa.

индустриа́льный *adj.* industrial.

индустрия, *-и f. sg.* industrie; *тяжёлая ~* industrie grea; *лёгкая ~* industrie uşoară; *маши́нная ~* industrie mecanizată.

индю́к, *-а́ m.* curcan.

индю́шка, *-и f. sg.* **1.** curcă. **2.** carne de curcă.

индюшо́нок, *-нка sg.; pl. -ша́та, -ша́т m.* pui de curcă.

и́ней, *-я m. sg.* chiciură, brumă, promoroacă.

ине́ртность, *-и f. sg.* inerţie, nepăsare, indiferenţă; indolenţă; impasibilitate.

ине́ртный *adj.* inert.

инерцио́нный *adj.* de inerţie, inerţial.

ине́рци|я, *-и f. sg.* **1.** *(fiz.)* inerţie; *по ~и* în virtutea inerţiei, din obişnuinţă; *магни́тная ~* inerţie magnetică.

инжекти́рование, *-я n. (tehn.)* injectare.

инже́ктор, *-а m. (tehn.)* injector.

инжене́р, *-а m.* inginer; *гла́вный ~* inginer şef; *~ пути́ сообще́ния* inginer de poduri şi şosele; *го́рный ~* inginer de mine; *кораблёльный ~* inginer de construcţii navale; *вое́нный ~* inginer militar; *~-строи́тель* inginer constructor; *~-меха́ник* inginer mecanic; *~ хи́мик* inginer chimist; *~ мелиора́тор* inginer de hidroamelioraţii.

инжене́рно-техни́ческий *adj.* tehnico-ingineresc.

инжене́рн|ый *adj.* **1.** de inginer; *~ое де́ло* inginerie, muncă de inginer; *~о-техни́ческий персона́л* tehnicieni şi ingineri. **2.** *(mil.)* de geniu; *~ые войска́* unităţi de geniu.

инжене́рс|кий *adj.* de inginer; *~ие обя́занности* atribuţii de inginer, funcţie de inginer.

инжéню *f. indecl. (teatr.)* ingenuă.

инжи́р, *-а m.* **1.** *(дерево)* smochin. **2.** *(плод)* smochină.

инжи́рн|ый *adj.* de smochine; *~ое де́рево* smochin *(pom).*

и́нистый *adj.* acoperit de brumă/de chiciură, brumat.

инициа́лы, *-ов pl.; sg. -а́л, -а́ m.* iniţiale.

инициати́в|а, *-ы f.* iniţiativă; *облада́ть ~ой* a avea spirit de iniţiativă; *проявля́ть ~у* a da dovadă de iniţiativă; *взять* sau *захвати́ть ~у в свои́ ру́ки* a lua iniţiativa/conducerea; *законода́тельная ~* iniţiativă legislativă.

инициати́вный *adj.* de/cu iniţiativă; întreprinzător.

инициа́тор, *-а m.* iniţiator.

инкассáтор, *-а m. (fin.)* încasator.

инкассáция, *-и f. sg. (fin.)* incasso, încasare.

инкасси́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (fin.)* a încasa.

инкáссо *n. indecl. (fin.)* incasso.

ин-квáрто *adv.* in-cvarto.

инквизи́тор, *-а m.* inchizitor.

инквизи́торский *adj.* de inchizitor, inchizitorial.

инквизицио́нный *adj.* inchizitorial, de inchiziţie.

инквизи́ция, *-и f. sg.* inchiziţie.

инкóгнито 1. *adv.* incognito; *путеше́ствовать ~* a călători incognito. **2.** *n. indecl.* incognito.

инкриминúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* cu *dat. (jur.)* a incrimina, a imputa, a învinovăţi, a învinui.

инкруста́ция, *-и f. sg.* încrustare, încrustaţie.

инкрусти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a încrusta.

инкуба́тор, *-а m.* incubator, clocitoare.

инкубацио́нный *adj.* **1.** *(med.)* de incubaţie; *~ пери́од боле́зни* perioada de incubaţie a bolii. **2.** de clocire artificială.

инкуба́ция, *-и f. sg.* **1.** *(med.)* perioadă de incubaţie. **2.** clocit artificial.

инкуна́бу|лы, *-л pl.; sg. -ла, -л f.* incunabul.

инкура́бельный *adj.* incurabil.

иновéрец, *-рца m. (înv.)* eterodox.

иногда́ *adv.* uneori, din cînd în cînd, cîteodată.

иногоро́дный *adj.* din alt oraş.

инозе́мец, *-мца m. (înv.)* străin, venit din altă ţară.

инозе́мный *adj. (înv.)* străin, adus (venit) din altă ţară.

ин|о́й *adj.* **1.** alt, diferit, deosebit; *~а́я фо́рма* altă formă, formă diferită; *по ~о́му* altfel, în alt chip, în mod deosebit; *не кто ~, как ...* nimeni altul decît ...; *не что ~о́е как ...* nimic altceva decît ...; *э́то ~о́е де́ло* asta-i altceva; *~ы́ми слова́ми* cu alte cuvinte. **2.** oarecare, unul; *в ~ы́х слу́чаях* în unele cazuri. **3.** *(în construcţii adversative sau în enumerări)* unul, altul; *~о́му челове́ку жа́рко, ~о́му хо́лодно* unuia îi este cald, altuia frig. **4. ~о́й,** *-о́го m.* unul, altul, cineva, un carecare ◇ *~ раз* uneori, cîteodată; *тот и́ли ~* unul sau altul.

и́нок, *-а́ m. (înv.)* călugăr, monah.

и́нокиня, *-и f.* călugăriţă.

инокули́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (med. bot.)* a inocula, a vaccina.

инокули́ция, *-и f. (med. bot.)* inoculare, vaccinare; altoire.

иноплеме́н|ник, *-а m. (înv.)* străin, om de alt neam.

иноплеме́нный *adj. (înv.)* străin, de alt neam.

иноро́д|ный *adj.* străin; *~ое те́ло* corp străin.

иноска́зание, *-я n.* alegorie, parabolă, tîlc.

иноска́зательно *adv.* alegoric, în parabole.

иноска́зательный *adj.* alegoric, cu tîlc.

иностра́н|ец, *-ца m.* cetăţean străin.

иностра́нн|ый *adj.* **1.** străin; *~ые языки́* limbi străine; *~ые това́ры* mărfuri străine/importate; *~ая валю́та* valută străină. **2.** extern; *Министе́рство ~ых дел* Ministerul Afacerilor Externe.

иностра́нщина, *-ы f. sg. (peior.)* ceea ce este străin.

иноходец, *-дца m.* (cal) buiestraş.

и́ноходь, *-и f. sg.* buiestru; *бежа́ть ~ю* a merge în buiestru.

иноязы́ч|ный *adj.* de altă limbă, de limbă străină; *~ое населе́ние* populaţia de altă limbă; *~ое сло́во* cuvînt împrumutat dintr-o limbă străină.

инсинуа́ция, *-и f.* insinuare.

инсинуи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. (livr.)* a insinua.

инсоля́ция, *-и f. (fiz. med.)* insolaţie.

инспекти́рование, *-я n. sg.* inspectare, inspecţie.

инспекти́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* a inspecta.

инспе́ктор, *-а m.* inspector.

инспе́кторский *adj.* de inspector.

инспе́кци|я, *-и f.* **1.** inspecţie. **2.** inspectorat; *санита́рная ~* inspectorat sanitar.

инспира́ция, *-и f. sg. (livr.)* inspirare, îndemnare; inspiraţie; instigare, instigaţie.

инспири́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (livr.)* a inspira, a îndemna, a instiga, a aţiţa.

инста́нци|я, *-и f.* instanţă; *суде́бные ~и* instanţe judecătoreşti; *суд пе́рвой ~и* instanţă de judecată de gradul întîi; *напра́вить в вы́шую ~ю* a înainta forului superior; *соответствующие/надлежа́щие ~и* organe competente, organe de resort; *по ~ям* din instanţă în instanţă; *обраща́ться в вы́шую ~ю* a se adresa unei instanţe superioare.

инсти́нкт, *-а m.* instinct; *~ самосохране́ния* instinctul de autoconservare.

инстинкти́вно *adv.* instinctiv.

инстинкти́вность, *-и f. sg.* caracter instinctiv.

инстинкти́вный *adj.* instinctiv.

институ́т [1], *-а m.* institut; *политехни́ческий ~* institut politehnic; *нау́чно-иссле́довательский ~* institut de cercetări ştiinţifice.

институ́т [2], *-а m. (jur.)* instituţie; *~ бра́ка* instituţia căsătoriei; *~ общественной со́бственности* instituţia proprietăţi obşteşti.

инструктáж, *-а m. sg.* instructaj, instruire, instrucţiune.

инструкти́вный *adj.* de directive, de instructaj.

инструкти́рование, *-я n. sg.* instructaj.

инструкти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (livr.)* a da instrucţiuni, a face instructaj, a da directive.

инстру́ктор, *-а m.* instructor.

инстру́кторский *adj.* de instructor, al instructorului.

инстру́кци|я, *-и f. sg.* instrucţiuni; *получи́ть ~и* a primi instrucţiuni; *~ по техни́ческому ухо́ду* instrucţiuni de întreţinere; *~ по эксплуата́ции* instrucţiuni de exploatare; *~ по приме́нению/по испо́льзованию* instrucţiuni de întrebuinţare/de folosire.

инстру́мент, *-а m.* **1.** instrument, unealtă, sculă; *хирурги́ческие ~ы* instrumente chirurgicale; *то́чные ~ы* instrumente de precizie. **2.** *sg. col.* scule, unelte; *сле́сарный ~* scule de lăcătuşerie; *буро́вой ~* garnitură de foraj. **3.** *(muz.)* instrument; *стру́нные ~ы* instrumente cu coarde; *духовы́е ~ы* instrumente de suflat; *уда́рный ~* instrument de percuţie; *музыка́льный ~* instrument muzical. **4.** *(fam.)* pian, pian cu coadă. **5.** *(fig.)* unealtă, instrument.

инструменталúст, *-а m.* instrumentist.

инструмента́льная, *-ой f.* **1.** sculărie, magazie de scule. **2.** *(мастерская)* sculărie, atelier de fabricat instrumente.

инструмента́льн|ый *adj.* **1.** *(tehn.)* de scule, de instrumente, pentru fabricarea sculelor/instrumentelor; *~ая сталь* oţel de scule; *~ая мастерска́я* atelier de fabricat instrumente/scule. **2.** *(muz.)* instrumental; *~ая му́зыка* muzică instrumentală.

инструмента́льщик, *-а m.* muncitor specialist în fabricarea instrumentelor, sculier.

инструмента́рий, *-я m.* instrumentar, garnitură de scule.

инструменти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. v. инструментова́ть*

инструментова́ть, *-тую, -туешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a orchestra, a instrumenta.

инструментóвка, *-и f. sg.* orchestrare, instrumentare.

инсули́н, *-а m. sg. (farm.)* insulină.

инсу́льт, *-а m. (med.)* congestie, hemoragie cerebrală.

инсурге́нт, *-а m. (înv.)* insurgent, răsculat, rebel, răzvrătit.

инсурре́кция, *-и f. (înv.)* insurecţie, răscoală.

инсцени́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* **1.** a dramatiza, a adapta pentru teatru; ~ *рома́н* a dramatiza un roman, a adapta pentru scenă un roman. **2.** *(fig.)* a simula, a se preface, a juca teatru, a înscena.

инсцениро́вка, *-u f.* **1.** *sg. (действие)* dramatizare, adaptare pentru scenă. **2.** operă literară adaptată pentru scenă.

интегра́л, *-a m. (mat.)* integrală.

интегра́льный *adj. (mat.)* integral; ~*ое исчисле́ние* calcul integral.

интегра́тор, *-a m. (mat.)* integrator, dispozitiv de integrare, bloc integrator.

интегра́ция, *-u f. (mat.)* integrare.

интегри́рование, *-я n. sg. (mat.)* integrare.

интегри́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* **1.** *(mat.)* a afla integrala funcţiunii date. **2.** a integra, a uni.

интелле́кт, *-a m.* intelect.

интеллектуа́л, *-a m.* intelectual.

интеллектуа́льность, *-u f. sg.* caracter intelectual.

интеллектуа́льный *adj.* intelectual, de ordin intelectual; ~*ые интере́сы* interese de ordin intelectual.

интеллиге́нт, *-a m.* intelectual.

интеллиге́нтность, *-u f. sg.* cultură, instrucţie, nivel intelectual.

интеллиге́нтный *adj.* **1.** instruit, cult, cultivat; ~ *челове́к* om cult. **2.** intelectual, de intelectual; ~ *труд* muncă intelectuală; ~*ые профе́ссии* profesiuni intelectuale.

интеллиге́нтский *adj.* de intelectual.

интеллиге́нция, *-u f. sg.* intelectualitate, intelectuali; *но́вая* ~ intelectualitatea de tip nou; *техни́ческая* ~ tehnicieni.

интенда́нт, *-a m.* intedent.

интенда́нтский *adj.* de intendenţă; ~ *офице́р* ofiţer de intendenţă/de administraţie.

интенда́нтство, *-a n.* intendenţă.

интенси́вно *adv.* intensiv, în mod intensiv, intens.

интенси́вность, *-u f. sg.* intensitate.

интенси́вный *adj.* intensiv, intens; ~ *труд* muncă intensă; ~ *ме́тод* metodă intensivă.

интенсифика́тор, *-a m.* intensificator.

интенсифика́ция, *-u f. sg.* intensificare.

интенсифици́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a intensifica.

интерва́л, *-a m.* interval, distanţă; *с ~ами* cu intervale.

интерве́нт, *-a m.* intervenţionist.

интервенциони́ст, *-a m.* adept al intervenţionismului, intervenţionist.

интерве́нция, *-u f.* intervenţie; *вое́нная* ~ intervenţie armată.

интервью́дение, *-я n.* interviziure.

интервью́ *n. indecl.* interviu; *дать кому́-л.* ~ a acorda un interviu; *получи́ть* ~ a lua un interviu.

интервьюе́р, *-a m.* ziarist care ia un interviu.

интервьюи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a lua un interviu.

интере́с, *-a m.* **1.** interes, atenţie; *проявля́ть* ~ a manifesta interes; *возбужда́ть* ~ a stîrni interes; *с живы́м ~ом* cu interes susţinut, cu vie atenţie; *како́й мне ~?* ce interes am eu? **2.** *pl.* nevoi, preocupări, interese; *госуда́рственные ~ы* interese de stat; *кла́ссовые ~ы* interese de clasă; *духо́вные ~ы* nevoi spirituale. **3.** interes, sens, avantaj, folos; *соблюда́ть чьи-л. ~ы* a respecta interesele cuiva; *э́то в ва́ших ~ах* este în interesul dvs. ◇ *(înv.) игра́ть на* ~ a juca pe bani; *из спорти́вного ~а* de amorul artei.

интере́сничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (fam.)* a face pe interesantul, a căuta să pară interesant, a poza.

интере́сный *adj.* **1.** interesant; ~*ая кни́га* carte interesantă. **2.** frumos, atractiv, atrăgător; ~*ая же́нщина* femeie frumoasă, femeie interesantă ◇ *(înv.) быть в ~ом положе́нии* a fi gravidă, a fi însărcinată.

интере́сно **1.** *adv.* în mod interesant. **2.** *pred.* e interesant; *е́сли вам ~ знать* dacă consideraţi că e interesant să ştiţi/ că vă interesează.

интересова́ть, *-су́ю, -су́ешь vb. ipf. acuz.* a interesa; a trezi/a deştepta interes.

интересова́ться, *-су́юсь, -су́ешься vb. ipf. instr.* a se interesa; ~ *нау́кой* a se interesa de ştiinţă, a manifesta interes pentru ştiinţă.

интерлю́дия, *-u f. (muz.)* interludiu.

интермéдия, *-u f. (teatr.)* intermediu.

интермéццо *n. indecl. (muz.)* intermezzo.

интерна́т, *-a m.* internat.

интернациона́л, *-a m.* **1.** *(ist.)* internaţională; *коммунисти́ческий* ~ internaţionala comunistă. **2.** internaţionala *(imn).*

интернационализа́ция, *-u f. sg.* internaţionalizare.

интернационализи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a internaţionaliza.

интернационали́зм, *-a m. sg.* internaţionalism; *пролетáрский* ~ internaţionalism proletar.

интернационали́ст, *-a m.* internaţionalist.

интернационалисти́ческий *adj.* internaţionalist.

интернациона́льный *adj.* internaţional.

интерни́рование, *-я n. sg.* internare.

интерни́рованный **1.** *p.t.p.* de la *интерни́ровать.* **2.** *~ый, -ого m.* internat, om internat.

интерни́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a interna.

интерпелли́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* a interpela.

интерпеллянт, *-a m.* deputat care face o interpelare.

интерпелля́ция, *-u f.* interpelare.

интерпо́л, *-a m.* interpol.

интерполи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a interpola, a face interpolări.

интерполя́тор, *-a m. (tehn.)* interpolator.

интерполя́ция, *-u f.* interpolare.

интерпрета́тор, *-a m.* comentator, interpretator.

интерпрета́ция, *-u f.* interpretare; explicare, tălmăcire.

интерпрети́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a interpreta; a tălmăci.

интерфере́нция, *-u f. (fiz.)* interferenţă.

интерферúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* a interfera.

интерье́р, *-a m.* **1.** interiorul unei clădiri. **2.** *(arte)* pictură de interior, interior.

интимность, *-u f.* intimitate, familiaritate.

интимный *adj.* intim; ~ *друг* prieten intim.

интоксика́ция, *-u f.* intoxicaţie, intoxicare, otrăvire.

интонацио́нный *adj.* de intonaţie.

интона́ция, *-u f.* intonaţie.

интони́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (livr.)* a intona.

интри́га, *-u f.* intrigă, uneltire, sforărie; *плести́ ~у про́тив кого́-л.* a ţese intrigi împotriva cuiva; *любо́вная* ~ intrigă de dragoste/amoroasă.

интрига́н, *-a m.* intrigant, uneltitor.

интрига́нство, *-a n. sg.* atitudine/purtare de intrigant.

интригова́ть, *-гу́ю, -гу́ешь vb. ipf.* **1.** *про́тив + gen.* a face intrigi, a umbla cu intrigi, a unelti, a complota. **2.** *(pl. заинтригова́ть) acuz.* a intriga, a face curios.

интроду́кция, *-u f. (muz.)* introducere.

интроскопи́я, *-u f.* introscopie.

интроспекти́вный *adj. (psih.)* introspectiv.

интроспе́кция, *-u f. (psih.)* introspecţie, autoobservare, analiză interioară.

интуити́вно *adv.* intuitiv, prin intuiţie.

интуити́вный *adj.* intuitiv.

интуи́ция, *-u f.* intuiţie; *худо́жественная* ~ intuiţie artistică.

инфа́нт, *-a m. (ist.)* infante.

инфа́нта, *-ы f. (ist.)* infantă.

инфантили́зм, *-a m. sg.* infantilism.

инфанти́льность, *-u f. sg.* (stare de) infantilism.

инфанти́льный *adj.* infantil.

инфа́ркт, *-a m. (med.)* infarct.

инфекцио́нный *adj. (med.)* infecţios, molipsitor, contagios; ~*ые заболева́ния* boli infecţioase/ contagioase.

инфе́кция, *-u f. sg. (med.)* infecţie.

инфернáльный *adj.* infernal; ~*ая же́нщина* femeie imposibilă/infernală.

инфильтра́т, *-a m. (biol. med.)* infiltraţie, infiltrare.

инфинити́в, *-a m. (gram.)* infinitiv.

инфлюэ́нца, *-ы f. sg. (înv. med.)* gripă, influenţă.

инфляцио́нный *adj. (ec.)* inflaţionist.

инфля́ция, *-u f.* inflaţie.

информа́тор, *-a m.* informator.

информацио́нн|ый *adj.* de informaţie, informativ; ~ *отде́л* serviciu de informaţii; ~*ое сообще́ние* comunicat; ~*ое бюро́* birou de informaţii; ~ *взры́в/бум* explozie informaţională.

информа́ци|я, *-и f.* **1.** informare, comunicare. **2.** informaţie, ştire; *газе́тная* ~ informaţie din ziare. **3.** *(tehn.)* informaţie; *числова́я* ~ informaţie numerică.

информбюро́ *n. indecl.* = *информацио́нное бюро́* birou de informaţii.

информи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a informa, a aduce la cunoştinţă, a face cunoscut, a pune la curent.

информи́роваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* şi *ipf.* a se informa, a obţine informaţii; a lua informaţii.

инфракра́сн|ый *adj. (fiz.)* infraroşu; ~*ые лучи́* raze infraroşii.

инфразву́к, *-а m. (fiz.)* infrasunet.

инфраструкту́ра, *-ы f.* infrastructură.

инфузо́рия, *-и f. (zool.)* infuzor.

инфузо́рный *adj. (zool.)* de infuzor.

инциде́нт, *-а m.* incident; ~ *исче́рпан* incidentul e lichidat.

инъе́кци|я, *-и f. (med.)* injecţie, injectare; *сде́лать кому́-л.* ~*ю* a-i face cuiva o injecţie.

ио́д, *-а m. sg.* = *йод.*

иоди́д, *-а m. (chim.)* iodură.

ио́н, *-а m. (fiz.)* ion.

иониза́ция, *-и f. (fiz. med.)* ionizare.

иониз|и́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* a ioniza.

ионн|и́йский *adj.* ionic, ionian.

ионический *adj. v. ионийский*

ио́нн|ый *adj. (fiz.)* de ion, al ionilor, ionic; ~*ая тео́рия* teoria ionică; ~ *ток* curent de ionizare.

ионосфе́ра, *-ы f. (fiz.)* ionosferă.

ипоте́ка, *-и f.* ipotecă.

ипоте́чный *adj.* de ipotecă, ipotecar; ~ *креди́т* credit ipotecar.

ипохо́ндрик, *-а m.* ipohondru.

ипохо́ндри|я, *-и f. sg.* ipohondrie; *страда́ть* ~*ей* a suferi de ipohondrie.

ипподро́м, *-а m.* hipodrom.

ипполо́гия, *-и f.* hipologie.

ири́т, *-а m. sg. (chim.)* iperită, gaz muştar.

ирани́ст, *-а m.* iranist, iranolog.

ира́нка, *-и f.* iraniană, locuitoare a Iranului.

ира́нский *adj.* iranian, de/din Iran.

ира́нцы, *-ев pl.; sg. -нец, -нца m.* iranieni.

ири́диевый *adj. (chim.)* de iridiu.

ири́дий, *-я m. sg. (chim.)* iridiu.

и́рис [1], *-а m. (bot.)* stînjenel.

и́рис [2], *-а m. (anat.)* iris.

ири́с [3], *-а m. sg.* caramele.

ири́ска, *-и f.* caramelă.

ирла́ндка, *-и f.* irlandeză.

ирла́ндский *adj.* irlandez, de/din Irlanda.

ирла́ндцы, *-ев pl.; sg. -дец, -дца m.* irlandezi.

и́рмос, *-а m. (bis.)* irmos.

и́род, *-а m. (pop.)* monstru, brută.

иронизи́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. над* + *instr.* a ironiza, a zeflemisi, a persifla.

иронический *adj.* ironic, muşcător, batjocoritor, persiflant; ~*ая улы́бка* surîs ironic.

иро́нический *adj. v. иронический*

иро́ния, *-и f.* ironie, zeflemea, persiflare; *е́дкая* ~ ironie caustică; *(fig.)* ~ *су́дьбы* ironia soartei.

иррадиа́ция, *-и f. (fiz.)* radiaţie, iradiere.

иррационали́зм, *-а m. sg. (fil. mat.)* iraţionalism.

иррациона́льность, *-и f. sg. (fil. mat.)* caracter iraţional.

иррациона́л|ьный *adj. (fil. mat.)* iraţional; ~*ое число́* număr iraţional.

ирреа́льность, *-и f. sg.* irealitate, caracter ireal.

ирреа́льный *adj.* ireal, nereal.

иррегули́р|ный *adj. (înv.)* neregulat; ~*ая а́рмия* armată neregulată.

иррига́тор, *-а m.* specialist în irigaţii.

ирригацио́нн|ый *adj.* de irigaţie; ~*ая систе́ма* sistem de irigaţie.

иррига́ция, *-и f.* irigaţie, irigare.

ирита́ция, *-и f.* iritaţie, iritare.

иск, *-а m. (jur.)* acţiune; *гражда́нский* ~ acţiune civilă; *предъяви́ть* ~; *возбуди́ть* ~ a intenta o acţiune, a reclama în justiţie; ~ *о возмеще́нии убы́ток* acţiune în daune; *обеспе́чение* ~*а* asigurarea acţiunii; *удовлетвори́ть* ~ a admite acţiunea; *отказа́ть в* ~*е* a respinge acţiunea; *отказа́ться от* ~*а* a-şi retrage acţiunea; *встре́чный* ~ cerere reconvenţională.

искажа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *искази́ть*

искажа́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *искази́ться.* **2.** *pas.* de la *искажа́ть.*

искаже́ние, *-я n.* **1.** denaturare, alterare, falsificare; distorsionare; ~ *смы́сла* denaturarea sensului. **2.** eroare, greşeală, aberaţie.

искажённ|ый **1.** *p.t.p.* de la *искази́ть.* **2.** *adj.* denaturat, deformat, alterat, schimonosit; ~ *смысл* sens denaturat. **3.** *adj.* desfigurat.

искази́|ть, *-ажу́, -зи́шь vb. pf. (ipf. искажа́ть) acuz.* **1.** a denatura, a deforma, a altera; ~ *и́стину* a denatura adevărul. **2.** a desfigura.

искази́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. искажа́ться)* **1.** a fi denaturat, a fi alterat. **2.** a se desfigura, a se schimba la faţă.

искале́ченный **1.** *p.t.p.* de la *искале́чить.* **2.** *adj.* mutilat, schilodit; ~ *во́ин* soldat mutilat.

искале́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *искале́чить*

искале́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *искале́читься.* **2.** *pas.* de la *искале́чивать.*

искале́чить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. искале́чивать) acuz.* **1.** a mutila, a schilodi. **2.** *(fig.)* a perverti, a strica, a deforma. **3.** *(fam.)* a distruge, a sparge, a strica.

искале́читься, *-чусь, -чишься vb. pf. (ipf. искале́чиваться)* a se mutila, a se schilodi.

иска́лывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *исколо́ть*

иска́лываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *исколо́ться.* **2.** *pas.* de la *иска́лывать.*

иска́ни|е, *-я n.* **1.** *sg.* cercetare, căutare. **2.** *pl.* căutare, năzuinţă, tendinţă spre nou; cercetări; *твóрческие* ~*я* investigaţii creatoare.

иска́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *ископа́ть*

иска́тель [1], *-я m. (tehn.)* **1.** vizor *(optic)*; ~ *фотоаппара́та* vizorul aparatului fotografic. **2.** selector, detector; ~ *повреждéний* depanator.

иска́тель [2], *-я m.* căutător; ~ *жемчу́га* pescuitor de perle ◇ ~ *приключе́ний* aventurier.

иска́тельный *adj. (înv.)* linguşitor, servil.

иска́ть, *ищу́, и́щешь vb. ipf.* **1.** *acuz.* a căuta, a cerceta peste tot; ~ *кни́гу* a căuta o carte; ~ *глаза́ми кого́-л.* a căuta cu ochii pe cineva. **2.** *acuz.* sau *gen.* a căuta, a încerca să procuri, a tinde să obţii, a alerga, a umbla după ceva; ~ *кварти́ру* a căuta o locuinţă; ~ *по́вода* a căuta un prilej. **3.** *acuz.* cu *с* + *gen.* sau cu *на* + *prepl. (jur.)* a intenta o acţiune/un proces, a urmări prin justiţie, a acţiona (în justiţie), a da în judecată ◇ *кто и́щет, тот найдёт* cine caută — găseşte; ~ *вчера́шнего дня* a căuta ziua de ieri; ~ *иго́лку в стóге се́на* a căuta acul în carul cu fîn; ~ *пя́тна на со́лнце* a căuta pete în soare; a căuta nod în papură; *ищи́ ве́тра в по́ле* ia-l de unde nu-i.

исклева́|ть, *-люю, -люёшь vb. pf. (ipf. исклёвывать) acuz.* **1.** a sfîşia, a ciopîrţi cu ciocul. **2.** a ciuguli (totul).

исклёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *исклева́ть*

исключа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *исключи́ть*

исключа́я **1.** *gerz.* de la *исключа́ть.* **2.** *prep.* cu *gen.* (în) afară de ..., cu excepţia ..., exceptînd; *все,* ~ *одного́* toţi afară de unul.

исключе́ни|е, *-я m.* **1.** *(удаление)* excludere, eliminare, radiere, ştergere; ~ *из спи́сков а́рмии* ştergere din controalele armatei. **2.** excepţie, derogare; *нет пра́вила без* ~*я* nu există regulă fără excepţie; *за* ~*ем* cu excepţia, afară de ...; *в виде* ~*я* în mod excepţional; *все без* ~*я* toţi fără excepţie. **3.** *(mat.)* eliminare. **4.** *(sport)* descalificare, excludere.

исключи́тельно **1.** *partic.* numai, doar, exclusiv. **2.** *adv.* deosebit, extrem, neobişnuit, excepţional de .... **3.** *adv.* exclusiv; *от а до к* ~ de la a la k exclusiv.

исключи́тельность, *-и f. sg.* **1.** caracter excepţional, raritate. **2.** exclusivism.

исключи́тельн|ый *adj.* **1.** exclusiv, excepţional; ~*ые права́* drepturi exclusive; ~*ое положе́ние* stare excepţională; ~ *зако́н* lege excepţională;

~*ые полномо́чия* împuterniciri excepţionale. **2.** neobişnuit, excepţional, nemaivăzut; ~ *слу́чай* caz excepţional.

исключи́т|ь, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. исключа́ть) acuz.* **1.** a exclude, a elimina, a da afară, a îndepărta, a exmatricula, a şterge; ~ *из спи́сков* a radia de pe listă. **2.** a nu admite, a exclude.

исковёркан|ный **1.** *p.t.p.* de la *искове́ркать*. **2.** *adj.* deformat, denaturat; desfigurat; ~*ое сло́во* cuvînt denaturat.

искове́ркать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *ковёркать*

исколáчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *исколоти́ть*

исколеси́|ть, *-шу́, -сишь vb. pf. acuz.* a călători peste tot, a străbate pămîntul în lung şi-n lat.

исколоти́ть, *-лочу́, -ло́тишь vb. pf. (ipf. исколáчивать) acuz.* a snopi în bătaie, a bate măr, a ciomăgi, a burdui.

исколо́ть, *-олю́, -о́лешь vb. pf. (ipf. искáлывать) acuz.* a acoperi cu înţepături/cu împunsături, a răni cu ceva ascuţit.

исколо́ться, *-олю́сь, -о́лешься vb. pf. (ipf. искáлываться)* a se înţepa.

иско́мкать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. ко́мкать) acuz.* a motoli de tot, a face boţ.

иско́мое, *-ого n. (mat.)* necunoscută, număr căutat.

иско́м|ый *adj. (mat.)* căutat, de stabilit, de găsit, de calculat; ~*ое число́* număr căutat; ~ *коэффицие́нт* coeficient de calculat; ~*ая величина́* necunoscută.

исконй *adv.* de la început, de cînd lumea şi pămîntul; din timpuri străvechi, din moşi-strămoşi.

иско́нн|ый *adj.* străvechi, înrădăcinat, tradiţional; ~*ые права́* drepturi străvechi.

ископа́ем|ый *adj.* **1.** fosil; ~*ые живо́тные* animale fosile. **2.** ~**ые**, *-ых pl.; sg.* ~**ое**, *-ого n.* zăcăminte, minereuri, minerale; *поле́зные* ~*ые* minerale utile; bogăţii minerale. **3.** ~**ое**, *-ого n.* fosilă.

ископа́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. ископáывать) acuz.* a săpa în lung şi în lat, a răscoli săpînd.

искорёжить, *-жу, -жишь vb. pf.* de la *корёжить*

искорене́ние, *-я n. sg.* stîrpire, extirpare, dezrădăcinare, lichidare.

искорени́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. искоренáть) acuz.* a dezrădăcina, a stîrpi, a extirpa.

искорени́|ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. искореня́ться)* a fi dezrădăcinat, a fi stîrpit, a fi extirpat, a fi lichidat; *э́тот предрассу́док* ~*лся* această prejudecată a dispărut.

искореня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *искорени́ть*

и́скоса *adv.* pieziş, cu coada ochiului, *погля́дывать* ~ a privi cu coada ochiului, a se uita pieziş.

и́скр|а, *-ы f.* **1.** scînteie; *электри́ческая* ~ scînteie electrică, *вы́бить* ~*у* a scăpăra/a scoate o scînteie. **2.** *(fig.)* licărire, rază; ~ *наде́жды* o licărire de speranţă; *мета́ть* ~*ы* a-i ieşi scînteie din ochi, a scînteia ◇ ~*ы из глаз посы́пались* a văzut stele verzi.

искра́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *искрои́ть*

искре́нне *adv.* în chip sincer, pe şleau, făţiş, deschis; *говори́ть* ~ a vorbi deschis; ~ *пре́данный вам* al dumneavoastră sincer; cu sincer devotament *(formulă de încheiere a unei scrisori)*.

и́скренний *adj.* sincer, deschis; ~ *челове́к* om sincer.

и́скренно *adv. v.* *и́скренне*

и́скренность, *-и f. sg.* sinceritate, francheţe; *говори́ть с* ~*ю* a vorbi cu sinceritate/cu francheţe, a spune franc.

искриви́ть, *-влю́, -ви́шь vb. pf. (ipf. искривля́ть) acuz.* **1.** a se îndoi, a se strîmba, a se scîlcia. **2.** a face o strîmbătură; a face o grimasă.

искривле́ние, *-я n.* **1.** *sg.* strîmbare, curbare, îndoire, deformare; ~ *трубы́* strîmbarea ţevii; *(med.)* ~ *позвоно́чника* deformarea şirei spinării. **2.** îndoitură, curbură. **3.** *(fig.)* deviere, denaturare.

искривля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *искриви́ть*.

искривля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *искриви́ться*. **2.** *pas.* de la *искривля́ть*.

и́скристый **1.** scînteietor, sclipitor. **2.** *(fig.)* expresiv, viu.

искри́ть, *-и́т vb. ipf. (el.)* a produce scîntei.

и́скр|иться, *-рю́сь, -ри́шься* şi *-рюсь, -ришься vb. ipf.* a scînteia, a străluci, a sclipi, a luci; *(fig.) его глаза́* ~*я́тся ра́достью* ochii săi sclipesc de bucurie.

искровени́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. acuz.* a umple de sînge, a însîngera.

искрово́й *adj. (tehn.)* de (cu) scîntei; ~ *переда́тчик* emiţător cu scîntei.

искрогаси́тель, *-я m. (tehn.)* stingător de scîntei, extinctor de scîntei.

искрогаше́ние, *-я n.* stingerea scînteilor.

искроглуше́ние, *-я n.* amortizarea/stingerea scînteilor.

искрои́ть, *-ою́, -ои́шь vb. pf. (ipf. искра́ивать) acuz.* a croi, a tăia *(tot sau mult material)*.

искромётный *adj.* **1.** scînteietor, emiţător/aruncător de scîntei. **2.** *(fig.)* sclipitor, arzător; ~ *взгляд* privire arzătoare.

искромса́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. кромса́ть) acuz.* a sfîşia, a rupe în bucăţi, a ciopîrţi, a sfîrteca.

искрообразова́ние, *-я n.* formare de scîntei, scînteiere.

искроудержа́тель, *-я m. (tehn.)* extinctor de scîntei.

искроулови́тель, *-я m. (tehn.)* opritor de scîntei, parascîntei, amortizor de scîntei.

искроши́|ть, *-ошу́, -ши́шь vb. pf. (ipf. крои́ть) acuz.* **1.** a fărîmiţa, a tăia în bucăţi; ~ *хлеб* a fărîmiţa pîinea. **2.** *(fig.)* a ciopîrţi (cu sabia).

искроши́ться, *-ошу́сь, -ши́шься vb. pf. (ipf. крои́ться)* a se fărîmiţa.

искупа́ть[1], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *искупи́ть*

искупа́ть[2], *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. купа́ть)* a scălda, a îmbăia, a face baie.

искупа́ться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. купа́ться)* a se scălda, a se îmbăia, a face baie.

искупи́тельн|ый *adj.* ispăşitor, expiator; ~*ая же́ртва* jertfă expiatoare.

искупи́ть, *-уплю́, -у́пишь vb. pf. (ipf. искупа́ть) acuz.* **1.** a ispăşi, a expia, a răscumpăra; ~ *вину́* a-şi ispăşi vina, **2.** a compensa.

искупле́ние, *-я n.* ispăşire, expiere, răscumpărare; ~ *вины́* răscumpărarea greşelii.

искупа́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *искупа́ть*

искупа́|ть, *-упа́ю, -упа́ешь vb. pf. (ipf. искупáывать) acuz.* a fuma (tot tutunul).

иску́с, *-а m.* încercare; ispită; *тя́жёлый* ~ încercare grea; *вы́держать* ~ a face faţă/a rezista la o încercare/la o ispită.

искуса́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. иску́сывать) acuz.* a muşca rău de tot.

искуси́тель, *-я m.* ispititor, seducător, ademenitor.

искуси́ть, *-ушу́, -уси́шь vb. pf.* de la *искуша́ть*

иску́сник, *-а m.* om iscusit, dibaci, meşter, maestru, mare specialist.

иску́сно *adv.* cu iscusinţă, cu măiestrie, în mod artistic, cu dibăcie.

иску́сн|ый *adj.* **1.** priceput, dibaci, abil, iscusit. **2.** artistic, fin, măiestrit.

иску́сственно *adv.* artificial, în mod artificial, nefiresc.

иску́сственность, *-и f. sg.* caracter artificial, lipsă de naturaleţe, prefăcătorie.

иску́сственн|ый *adj.* **1.** artificial, fals, sintetic; ~*ое ороше́ние* irigaţie artificială; ~*ые цветы́* flori artificiale; ~*ое пита́ние* alimentaţie artificială; ~*ое дыха́ние* respiraţie artificială; ~ *кауча́к* cauciuc artificial/sintetic; ~ *же́мчуг* perle artificiale/false. **2.** nefiresc, nenatural, prefăcut, fals; ~*ая улы́бка* zîmbet prefăcut.

иску́сств|о, *-а n.* **1.** artă; *изя́щные* ~*а* arte plastice; *вое́нное* ~ arta militară. **2.** *sg.* artă, măiestrie, dibăcie, îndemînare, iscusinţă; *владе́ть* ~*ом ре́чи* a avea darul vorbirii ◇ *из любви́ к* ~*у* de dragul artei; *по всем пра́вилам* ~*а* după toate regulile artei; ~ *для (ра́ди)* ~*а* artă pentru artă; *чи́стое* ~ artă pură, artă pentru artă.

искусствове́д, *-а m.* specialist în domeniul artelor; critic de artă.

искусствове́деніе, *-я n. sg.* studiul artelor.

искусствове́дческий *adj.* de studiul artelor.

иску́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *искуса́ть*

искуша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. искуси́ть) acuz. (înv.)* **1.** a ispiti, a tenta, a seduce, a ademeni. **2.** a încerca, a pune la încercare ◇ ~ *судьбу́* a ispiti soarta.

искуше́ни|е, *-я n.* **1.** ispitire, ademenire. **2.** ispită, tentaţie, ademeneală; *подда́ться ~ю* a cădea în ispită; *введи́ть в ~* a duce în ispită.

искушённый 1. *p.t.p.* de la *искуси́ть.* **2.** *adj.* învăţat, încercat.

исла́м, *-а m. sg.* islamism, mahomedanism.

ислами́зм, *-а m.* islamism.

исла́ндка, *-и f.* islandeză.

исла́ндский *adj.* islandez, de/din Islanda.

исла́ндцы, *-ев pl.; sg. -дец, -дца m.* islandez, locuitor al Islandei.

испа́костить, *-ощу, -остишь vb. pf. acuz.* **1.** *pf.* de la *па́костить.* **2.** a murdări, a mînji.

испа́нка [1], *-и f.* spaniolă.

испа́нка [2], *-и f. sg.* gripă spaniolă.

испа́нский *adj.* spaniol; *~ язы́к* limba spaniolă ◇ *(med.) ~ воротни́к* parafimoză.

испа́нцы, *-ев pl.; sg. -нец, -нца m.* spanioli, locuitori ai Spaniei.

испаре́ни|е, *-я n.* **1.** *sg.* evaporare, vaporizare. **2.** emanaţie, vapori, exalaţie; *ядови́тые ~я* emanaţii de substanţe toxice.

испа́рина, *-ы f. sg.* transpiraţie, năduşeală, sudoare.

испари́тель, *-я m. (tehn.)* vaporizator, evaporator, aparat de evaporare; evaporimetru.

испари́тельный *adj.* de evaporare; *~ая коро́бка* cameră de expansiune.

испари́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. испаря́ть) acuz.* **1.** a evapora, a vaporiza, a volatiliza. **2.** a emana, a degaja.

испари́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. испаря́ться)* **1.** a se evapora, a se volatiliza. **2.** *(fig. glumeţ)* a se face nevăzut, a dispărea, a se evapora, a o şterge.

испаря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *испари́ть*

испаря́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *испари́ться.* **2.** *pas.* de la *испаря́ть.*

испахи́|ть, *-ашу́, -а́шешь vb. pf. (ipf. испа́хивать) acuz.* a ara *(toată suprafaţa).*

испа́хивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *испахи́ть*

испа́чкать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. па́чкать) acuz.* a murdări, a păta.

испа́чкаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. па́чкаться)* a se murdări.

испепели́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. испепеля́ть) acuz.* **1.** a preface în cenuşă, a arde pînă-n temelii, a distruge. **2.** *(fig.)* a mistui, a istovi, a slei de puteri.

испепели́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. испепеля́ться)* a se mistui, a se transforma în scrum, a se preface în cenuşă.

испепеля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *испепели́ть*

испестри́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. испестря́ть) acuz.* a împestriţa.

испестря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *испестри́ть*

испечённый 1. *p.t.p.* de la *испе́чь.* **2.** *adj.* copt ◇ *вновь ~* proaspăt, nou.

испе́чь, *-еку́, -ечёшь; -еку́т vb. pf. (ipf. печь) acuz.* a coace.

испе́чься, *-еку́сь, -ечёшься; -еку́тся vb. pf. (ipf. пе́чься)* a se coace, a fi copt.

испещрённый *adj.* împestriţat; *~ поме́тами* plin de însemnări.

испещри́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. испещря́ть) acuz.* a presăra, a acoperi cu pete mici, a împestriţa.

испещря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *испещри́ть*

испива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *испи́ть*

исписа́ть, *-ишу́, -и́шешь vb. pf. (ipf. испи́сывать) acuz.* **1.** a scrie, a umple cu scris; a mîzgăli. **2.** a consuma scriind.

исписа́ться, *-ишу́сь, -и́шешься vb. pf. (ipf. испи́сываться)* **1.** a se uza de prea mult scris, a se consuma. **2.** *(fig.)* a se epuiza, a-şi pierde originalitatea, a se răsufla.

испи́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *исписа́ть*

испи́сываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *исписа́ться.* **2.** *pas.* de la *испи́сывать.*

испит|о́й *adj.* istovit, sfrijit, supt, prăpădit; *~о́е лицо́* faţă suptă, faţă trasă; scofîlcit la faţă.

испи́ть, *изопью́, изопьёшь vb. pf. (ipf. испива́ть)* **1.** *gen. (pop.)* a bea, a gusta, a trage o duşcă. **2.** *acuz. (fig. înv.)* a bea pînă la fund ◇ ~ *ча́шу страда́ний* a bea cupa amărăciunilor pînă la fund.

испове́дание, *-я n. sg.* **1.** religie, credinţă. **2.** confesiune.

испове́дать, *-аю, -аешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* **1.** a mărturisi, a destăinui, a împărtăşi o taină. **2.** *(bis.)* a spovedi.

испове́даться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* şi *ipf.* **1.** a-şi deschide inima, a mărturisi, a se destăinui. **2.** *(bis.)* a se spovedi.

испове́дник *-а m.* duhovnic, confesor.

испове́довать, *-дую, -дуешь vb. ipf. acuz.* **1.** a profesa *(o credinţă, o religie); ~ мусульма́нство* a profesa mahomedanismul. **2.** *pf.* şi *ipf. acuz.* cu *dat.* a mărturisi, a destăinui, a încredinţa (cuiva) un secret. **3.** *pf.* şi *ipf. acuz. (bis.)* a spovedi.

испове́доваться, *-дуюсь, -дуешься vb. pf.* şi *ipf.* **1.** *dat.* sau *пе́ред* + *instr.* a mărturisi, a încredinţa cuiva o taină; a se destăinui, a-şi deschide inima. **2.** *dat.* sau *у* + *gen. (bis.)* a se spovedi, a merge la spovedanie.

и́споведь, *-и f.* **1.** confesiune, spovedanie, mărturisire, destăinuire, **2.** *(bis.)* spovedanie.

и́сподволь *adv.* încetul cu încetul, puţin cîte puţin, treptat.

испо́дличаться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a se ticăloşi.

испо́длобья *adv.* pe sub sprîncene; *смотре́ть/гляде́ть ~* a privi pe sub sprîncene, a privi încruntat; *(fig.)* a privi bănuitor/ cu neîncredere.

испо́днее, *-его n. (înv. reg.)* lenjerie de corp.

испо́дниз *adv.* dedesubt; *~ вы́сунулся край оде́жды* îi apăruse pe dedesubt marginea hainei.

испо́дтишка́ *adv.* pe ascuns, pe furiş; *де́йствовать ~* a acţiona pe sub mînă; *смея́ться ~* a rîde pe înfundate/pe furiş.

испоко́н *(in expr.) ~ ве́ку* şi *~ веко́в* de cînd lumea, de la început; dintotdeauna; din moşi-strămoşi.

испо́лзать, *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* a cutreiera tîrîndu-se, a se tîrî peste tot.

испо́лин, *-а m.* uriaş, gigant, titan, colos; *(fig.) ~ нау́ки* titan al ştiinţei.

испо́линск|ий *adj.* **1.** foarte mare, uriaş. **2.** *(fig.)* uriaş, gigantic, titanic, colosal; *~ая си́ла* forţă gigantică.

испо́лком, *-а m. = исполни́тельный комите́т* comitet executiv.

исполне́ни|е, *-я n.* **1.** *sg.* împlinire, îndeplinire, realizare, executare; *прове́рка ~я* verificarea/controlul executării; *к ~ю* spre executare; *подлежи́т ~ю* se va executa; *~ приказа́ния* executarea ordinului; *~ обеща́ния* îndeplinire a promisiunii; *~ до́лга* împlinire a datoriei; *привести́ в ~* a executa, a aduce la îndeplinire; *вре́менное ~ обя́занностей* interimat; *приступи́ть к ~ю свои́х обя́занностей* a intra în exerciţiul funcţiunii. **2.** *(arte)* interpretare, executare, joc de scenă ◇ *в како́м ~и идёт спекта́кль?* cu ce distribuţie se joacă piesa?

испо́лненн|ый 1. *p.t.p.* de la *испо́лнить.* **2.** *adj.* plin de ...; *~ эне́ргии* plin de energie; *пе́сня ~ая тоски́* cîntec plin de dor.

исполни́мость, *f. sg.* posibilitate de executare, putinţă de realizare.

исполни́мый *adj.* realizabil, care poate fi îndeplinit/executat.

исполни́тель, *-я m.* **1.** executant, realizator; cel care execută, care îndeplineşte ceva. **2.** *(arte)* interpret ◇ *(jur.) суде́бный ~* a) executor judecătoresc; b) *(înv.)* portărel.

исполни́тельность, *-и f. sg.* conştiinciozitate, punctualitate, stăruinţă.

исполни́тельн|ый *adj.* **1.** executiv, executoriu; *~ая власть* putere executivă; *~ые о́рганы* organe executive; *~ комите́т* comitet executiv; *(jur.) ~ лист* titlu executoriu; *(jur.) соверши́ть ~ую на́дпись* a învesti cu formulă executorie. **2.** conştiincios, punctual.

исполни́тельск|ий *adj.* de interpretare; *~ое иску́сство* arta interpretării, arta de a interpreta.

испо́лнить [1], *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. исполня́ть)* **1.** a înfăptui, a realiza; *~ поруче́ние* a se achita de o însărcinare; *~ про́сьбу* a satisface rugămintea; *~ обеща́ние* a îndeplini promisiunea, a se ţine de promisiune; *~ рабо́ту* a executa lucrarea; *~ приговор* a executa sentinţa; *~ свой до́лг* a-şi face

datoria. **2.** *(arte)* a interpreta; ~ *роль* a interpreta un rol; ~ *рома́нс* a interpreta/a cînta o romanţă.

испо́лнить [2], *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. исполня́ть) acuz.* cu *instr.* sau cu *gen. (înv.)* a umple de ... .

испо́лни|ться [1], *-нится vb. pf. (ipf. исполня́ться)* **1.** a se împlini, a se realiza. **2.** *dat. impers.* a împlini *(despre vîrstă)*; a se împlini *(despre termen)*.

испо́лниться [2], *-нюсь, -нишься vb. pf. (ipf. исполня́ться) gen.* sau *instr. (înv.)* a fi cuprins de ... ; a umple de ... .

исполня́ть [1], *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *испо́лнить* [1] ~ *обя́занности кого́-л.* a înlocui pe cineva.

исполня́ть [2], *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *испо́лнить* [2]

исполня́ться [1], *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *испо́лниться* [1] **2.** *pas.* de la *исполня́ть* [1].

исполня́ться [2], *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *испо́лниться* [2]. **2.** *pas.* de la *исполня́ть* [2].

исполня́ющий *part. prez. act.* de la *исполня́ть* [1]; ~ *обя́занности* locţiitor temporar, ad-interim.

исполосова́ть, *-су́ю, -су́ешь vb. pf.* de la *полосова́ть(2)*

и́сполу *adv.* **1.** *(agr.)* în părţi egale, pe jumătate. **2.** *(ist.)* dijmă pe jumătate.

испо́льзование, *-я n. sg.* întrebuinţare, folosire, utilizare; *повто́рное* ~ recuperare, reutilizare.

испо́льзовать, *-зую, -зуешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* **1.** a întrebuinţa, a valorifica, a folosi, a utiliza; ~ *по́вод* a se folosi de prilej; ~ *отбро́сы* a folosi deşeurile; *(fig.)* a folosi, a face uz; ~ *свой авторите́т* a face uz de autoritatea sa.

испо́льничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *(agr.)* a lucra pe din două. **2.** *(ist.)* a lucra în dijmă pe jumătate.

испо́льничество, *-а n. sg. (ist.)* muncă de dijmă pe jumătate.

испо́льный *adj.* **1.** *(agr.)* lucrat pe din două. **2.** *(ist.)* în dijmă pe jumătate.

испо́ртить, *-рчу, -ртишь vb. pf.* de la *по́ртить*

испо́ртиться, *-рчусь, -ртишься vb. pf.* de la *по́ртиться*

испо́рченн|ый **1.** *p.t.p.* de la *испо́ртить*. **2.** *adj.* stricat, depravat, deprăvălat, imoral; ~ *челове́к* om imoral/depravat. **3.** *adj.* stricat, deteriorat, defect; ~ *механи́зм* mecanism stricat; ~ *зуб* dinte stricat/cariat. **4.** *adj.* degradat, alterat, stricat; ~*ое мя́со* carne alterată; ~ *во́здух* aer stricat.

исправи́мый *adj.* reparabil, care se poate îndrepta.

исправи́тельно-трудово́й *adj.* de reeducare prin muncă, de muncă corecţională.

исправи́тельный *adj.* reeducativ, corecţional, de corecţie, de reeducare.

испра́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. исправля́ть) acuz.* **1.** a îndrepta, a corija, a corecta. **2.** a repara, a drege; ~ *водопрово́д* a repara conducta de apă. **3.** a corecta ◇ *(prov.) горба́того моги́ла испра́вит* năravul din fire n-are lecuire.

испра́виться, *-вишься vb. pf. (ipf. исправля́ться)* a se îndrepta, a se corija.

исправле́ние, *-я n.* **1.** îndreptare, corijare; ~ *оши́бок* corectarea erorilor. **2.** reparare, dregere. **3.** îmbunătăţire, rectificare, corectiv, corectare.

испра́вленн|ый **1.** *p.t.p.* de la *испра́вить*. **2.** *adj.* revăzut; *тре́тье изда́ние* ~*ое и допо́лненное* ediţia a treia revăzută şi adăugită.

исправля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *испра́вить*. **2.** *(înv.)* a exercita, a împlini, a îndeplini *(o funcţie)*; ~ *обя́занность секретаря́* a îndeplini funcţia de secretar.

исправля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *испра́виться*. **2.** *pas.* de la *исправля́ть*.

испра́вник, *-а m. (înv.)* ispravnic, şef al poliţiei de judeţ.

испра́вно *adv.* **1.** exact, cum trebuie. **2.** *(добросовестно)* conştiincios, corect, punctual; ~ *вести́ себя́* a se purta corect, a fi cumsecade.

испра́вност|ь, *-и f.* **1.** *(хорошее состояние)* stare bună *(de funcţionare)*. **2.** *(добросовестность)* exactitate, punctualitate.

испра́вный *adj.* **1.** *(в хорошем состоянии)* în stare bună; în stare de funcţionare. **2.** *(добросовестный)* conştiincios, corect, punctual.

испражне́ние, *-я n.* **1.** *sg.* ieşire afară, scaun, defecare. **2.** *pl.* excremente, materii fecale.

испражни́ться, *-нюсь, -нишься vb. pf. (ipf. испражня́ться)* a avea scaun, a ieşi afară, a defeca.

испражня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *испражни́ться*.

испра́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* **1.** *ipf.* de la *испроси́ть*. **2.** a cere, a solicita.

испро́бовать, *-бую, -буешь vb. pf. (ipf. про́бовать) acuz.* **1.** a proba, a încerca. **2.** a gusta.

испроси́ть, *-ошу́, -о́сишь vb. pf. (ipf. испра́шивать) acuz.* a obţine, a căpăta.

испряма́ть, *-маю, -ма́ешь vb. pf. (ipf. испрямля́ть) acuz.* a îndrepta, a face drept.

испу́г, *-а (-у) m.* spaimă, frică, teamă; *в* ~*е* înspăimîntat, cuprins de spaimă; *с* ~*у* de frică.

испу́ганно *adv.* cu spaimă, speriat, înspăimîntat, ~ *гляде́ть* a privi înspăimîntat.

испу́ганн|ый **1.** *p.t.p.* de la *испуга́ть*. **2.** *adj.* cuprins de teamă, speriat; ~*ое лицо́* faţă speriată.

испуга́ть(ся), *-а́ю(сь), -а́ешь(ся) vb. pf.* de la *пугать(ся)*.

испуска́ние, *-я n. (tehn.)* emanare, emisiune, radiaţie.

испуска́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *испусти́ть*

испусти́ть, *-ущу́, -у́стишь vb. pf. (ipf. испуска́ть) acuz.* **1.** a emite, a scoate. **2.** a răspîndi, a exala, a emana◇ ~ *дух/после́дний вздох* a-şi da sufletul, a deceda.

испыта́ни|е, *-я n.* **1.** *sg.* încercare, experimentare, verificare; ~ *дви́гателя* încercarea motorului; *(tehn.)* ~ *на изно́с* încercare la uzură; *заводско́е* ~ experimentare uzinală. **2.** probă, examen; ~ *на непроница́емость* probă de etanşeitate. **3.** încercări ale soartei, nenorocire; *вы́держать* ~*я* a) a trece examenele; b) a face faţă greutăţilor.

испы́танн|ый **1.** *p.t.p.* de la *испыта́ть*. **2.** *adj.* încercat, verificat; ~*ое сре́дство* mijloc/ procedeu verificat.

испыта́тель, *-я m.* experimentator, cercetător; *лётчик* ~ pilot de încercare.

испыта́тельн|ый *adj.* **1.** de examinare, examinator; ~*ая коми́ссия* comisie de examinare. **2.** de încercare, de probă; ~ *срок* perioadă de probă; *(av.)* ~ *полёт* zbor de încercare; **3.** experimental; ~*ая ста́нция* staţie experimentală.

испыта́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. испы́тывать) acuz.* **1.** a încerca, a pune la probă/la încercare, a verifica; ~ *мото́р* a încerca un motor; ~ *свои́ си́лы* a-şi încerca puterile. **2.** a simti, a suferi, a trece prin ... ; ~ *нужду́* a îndura lipsuri; ~ *ра́дость* a încerca un sentiment de bucurie; a simţi o bucurie; ~ *уго́ры зе́ния со́вести* a avea mustrări de conştiinţă.

испыту́ем|ый **1.** *part. prez. pas.* de la *испы́тывать*; supus încercării/verificării; (de) verificat. **2.** ~**ый,** *-ого m.* persoană supusă unei verificări/unui examen/unei probe.

испыту́юще *adv.* în mod iscoditor/ cercetător, cu ochi scrutători.

испыту́ющий **1.** *part. prez. act.* de la *испыта́ть*. **2.** ***adj.*** scrutător, pătrunzător, cercetător; ~ *взгляд* privire scrutătoare.

испы́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *испыта́ть*

иссека́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *иссе́чь*.

иссече́ние, *-я n. sg.* cioplire, tăiere.

иссе́чь, *-екý, -ечёшь; -екýм vb. pf. (ipf. иссека́ть) acuz.* **1.** *(înv.)* a ciopli, a tăia; ~ *ста́тую* a ciopli o statuie. **2.** a sfîrteca, a tăia, a lovi *(pricinuind multe răni)*. **3.** a biciui.

иссиня- ... *adv.* albastru, bătînd în albastru; ~*-се́рый* albastru-cenuşiu; ~ *-чёрный* negru ca pana corbului.

исследи́ть, *-ежу́, -еди́шь vb. pf. (ipf. иссле́живать) acuz. (pop.)* a lăsa urme, a murdări *(călcînd)*; ~ *чи́стый пол* a lăsa urme pe podeaua curată.

иссле́дование, *-я n* **1.** cercetare, explorare, prospectare; *лаборато́рное* ~ încercare de laborator. **2.** examinare, examen, analiză; ~ *кро́ви* analiza sîngelui. **3.** studiu ştiinţific, operă ştiinţifică.

иссле́дователь, *-я m.* **1.** cercetător ştiinţific, savant. **2.** explorator.

иссле́довательский *adj.* de cercetări ştiinţifice; *нау́чно-*~ *институ́т* institut de cercetări ştiinţifice.

иссле́довать, *-дую, -дуешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* **1.** a cerceta, a studia. **2.** a explora, a cerceta; ~ *побере́жье* a explora litoralul. **3.** a examina, a analiza, a face o analiză.

иссле́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *исследи́ть*

иссо́хнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. иссыха́ть)* a seca, a se usca.

иссо́хший 1. *part. trec. act.* de la *иссо́хнуть.* **2.** *adj.* uscat, secat, secătuit.

и́сстари *adv.* de demult, de odinioară, din bătrîni.

иссте́гать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. иссте́гивать) acuz.* **1.** a biciui, a omorî în bătaie. **2.** a strica, a destrăma *(biciuind).*

иссте́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *иссте́гать*

исстрада́ться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a nu mai putea de atîta suferinţă, a suferi cumplit.

исстре́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *исстреля́ть*

исстреля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. исстре́ливать) acuz.* **1.** a trage pînă la ultimul glonţ. **2.** a ciurui cu gloanţe.

исступле́ние, *-я n. sg.* frenezie, stare de excitare excesivă, stare de frenezie/de extaz; *прийти́ в* ~ a fi cuprins de extaz.

исступлённо *adv.* cu frenezie, frenetic, extaziat.

исступлённость, *-и f. sg.* stare de excitare excesivă, stare de frenezie/de extaz.

исступлённый *adj.* frenetic, cuprins de pasiune neînfrînată/violentă.

иссуша́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *иссуши́ть.*

иссуши́ть, *-ушу́, -у́шишь vb. pf. (ipf. иссуша́ть) acuz.* **1.** a usca, a seca complet. **2.** *(fig.)* a epuiza, a consuma, a extenua, a da gata.

иссыха́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *иссо́хнуть.*

иссека́ть, *-аем vb. ipf.* de la *иссе́кнуть.*

иссе́кнуть, *-нет vb. pf. (ipf. иссека́ть)* **1.** a seca. **2.** a se slei, a se epuiza, a fi secătuit.

иссе́кший 1. *part. trec. act.* de la *иссе́кнуть.* **2.** *adj.* secat; ~ *исто́чник* izvor secat.

istáпливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *истопи́ть*

istáпливаться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *истопи́ться.* **2.** *pas.* de la *istáпливать.*

istáнтывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *истопта́ть.*

istáскавший *(pop.)* **1.** *p.t.p.* de la *истаска́ть.* **2.** *adj.* învechit, ponosit, scîlciat, rupt, uzat, tocit. **3.** *adj. (fig.)* trecut, scofîlcit, pocit, puhav.

истаска́ть, *-аю, -аешь vb. pf. acuz. (pop.)* a rupe (purtînd), a pe rosi, a jerpeli.

истаска́ться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. истаски́ваться) (pop.)* **1.** a se roade, a se ponosi, a se uza. **2.** *(fig.)* a se trece, a se ofili *(din cauza unei vieţi necumpătate).*

istáскиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *истаска́ться*

istáчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *источи́ть*

истека́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *исте́чь*

истёкш|ий 1. *part. trec. act.* de la *исте́чь.* **2.** *adj.* trecut, expirat; ~ *год* anul expirat/trecut.

истере́ть, *изотру́, изотрёшь vb. pf. (ipf. истира́ть) acuz.* **1.** a pisa, a măcina. **2.** a roade, a uza de tot, a consuma (prin frecare) ◇ ~ *в порошо́к кого́-л.* a nimici, a distruge (pe cineva), a-l face praf.

истере́ться, *изотрётся vb. pf. (ipf. истира́ться)* a se uza prin frecare, a se toci.

истёрзанный 1. *part. t.p.* de la *истерза́ть.* **2.** *adj. (изорванный)* sfîşiat, rupt, deşirămat, făcut ferfeniţă. **3.** *adj. (fig.) (израненный)* chinuit, sleit, ciopîrţit.

истерза́ть, *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* **1.** *(inv.)* a sfîşia, a rupe în bucăţi. **2.** *(fig.)* a tortura, a chinui, a sfîşia.

истерза́ться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a se chinui, a se zbuciuma, a fi istovit de zbucium.

исте́рик, *-а m.* isteric, bolnav de isterie.

исте́рика, *-и f.* acces de isterie, istericale, criză de isterie/de nervi.

истери́ческий *adj.* isteric, de isterie; ~ *припа́док* acces de isterie.

истери́чка, *-и f.* isterică.

истери́чный *adj.* isteric.

истери́я, *-и f. sg.* isterie; *(fig.)* *вое́нная* ~ isteria/psihoza războiului.

и́стёртый 1. *p.t.p.* de la *истере́ть.* **2.** *adj.* ros, tocit, jerpelit, uzat.

исте́ц, *-тца́ m. (jur.)* reclamant; *гражда́нский* ~ *в уголо́вном де́ле* partea civilă într-un proces penal.

истече́ни|е, *-я n. sg.* **1.** *(inv.)* scurgere. **2.** expirare; *по* ~*и сро́ка* după expirarea termenului; *(jur.)* *за* ~*ем да́вности* prin efectul prescripţiei.

ист|е́чь, *-еку́, -ечёшь vb. pf. (ipf. исте́кать)* **1.** *(inv.)* a se scurge. **2.** *(despre termen, timp)* a se scurge; a expira; *срок* ~*ёк* a trecut termenul; ~ *кро́вью* a pierde mult sînge, a avea hemoragie puternică.

и́стин|а, *-ы f.* adevăr; *соответствовать* ~*е* a corespunde adevărului; *изби́тая* ~ adevăr banal; *азбу́чная* ~ adevăr elementar; *го́лая* ~ adevăr golgoluţ; *свята́я* ~ adevăr netăgăduit, purul adevăr, adevărul adevărat; *объекти́вная* ~ adevărul obiectiv; *абсолю́тная* ~ adevărul absolut; *относи́тельная* ~ adevărul relativ; *го́рькая* ~ adevăr amar; *до́ля* ~*ы* o părticică/fărîmă de adevăr; *изре́чь* ~*у* a rosti un mare adevăr; *непрело́жная* ~ adevăr implacabil; *докопа́ться до* ~*ы* a descoperi/a afla adevărul.

и́стинно *adv.* **1.** adevărat, cu adevărat, într-adevăr, chiar; ~ *так* chiar aşa, întocmai, într-adevăr. **2.** *cuv. modal (pop.)* într-adevăr, zău aşa.

и́стинность, *-и f. sg.* veridicitate, adevăr, veracitate, autenticitate.

и́стинн|ый *adj.* autentic, adevărat, veritabil, real, veridic; ~ *смысл* sensul adevărat; ~*ая пра́вда* purul adevăr; ~*ое происше́ствие* întîmplare reală.

истира́емость, *-и f.* uzură, grad de uzură.

истира́ние, *-я n.* uzură, roadere, frecare.

истира́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *истере́ть*

истира́ться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *истере́ться.* **2.** *pas.* de la *истира́ть.*

истлева́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *истле́ть.*

истле́ть, *-ею, -еешь vb. pf. (ipf. истлева́ть)* **1.** a putrezi de tot. **2.** a se preface în cenuşă.

и́стово *adv. (înv.)* cu zel, cu osîrdie.

и́стовый *adj. (înv.)* foarte zelos, plin de rîvnă.

исто́к, *-а m.* **1.** izvor; *от* ~*а до у́стья* de la izvor pînă la vărsare. **2.** *pl. (fig.)* izvor, origine, obîrşie, sorginte, începuturi.

истолка́ть, *-аю, -аешь vb. pf. acuz. (pop.)* a îmbrînci rău, a strivi în înghesuială.

истолкова́ние, *-я n.* **1.** *sg.* interpretare, comentare, explicare, tălmăcire. **2.** comentariu, explicaţie.

истолкова́тель, *-я m.* comentator, interpret, perscană care explică; ~ *те́кста* tălmăcitor, comentator al textului.

истолкова́ть, *-кую, -куешь vb. pf. (ipf. истолко́вывать) acuz.* a interpreta, a comenta, a explica, a tălmăci; ~ *зако́н* a interpreta legea; ~ *смысл* a explica sensul; *невёрно* ~ a interpreta greşit.

истолко́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *истолкова́ть.*

истоло́чь, *-лку́, -лчёшь; -лку́т vb. pf.* de la *толо́чь.*

исто́ма, *-ы f. sg.* toropeală, moleşeală.

истоми́ть, *-млю́, -ми́шь vb. pf. (ipf. томи́ть* şi *истомля́ть) acuz.* a obosi, a istovi, a slei de puteri, a extenua, a moleşi.

истоми́ться, *-млю́сь, -ми́шься vb. pf. (ipf. томи́ться* şi *истомля́ться) acuz.* a obosi, a se simţi sfîrşit, a fi extenuat/moleşit.

истомлённый *adj.* **1.** trudit, sleit, obosit, extenuat; ~*ое лицо́* faţă istovită. **2.** *p.t.p.* de la *истоми́ть.*

истомля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *истоми́ть.*

истомля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *истоми́ться.* **2.** *pas.* de la *истомля́ть*

источа́ть, *-аем vb. i pf. v. (pf. источи́ть)*

истопча́ться, *-аемся vb. ipf. pf. (pf. источи́ться)*

источи́ть, *-чу́, -чишь vb. pf. (ipf. источа́ть)* a subţia.

истончи́ться, *-чи́тся vb. pf. (ipf. истонча́ться)* a se subţia.

истопи́ть[1], *-оплю́, -о́пишь vb. pf. (ipf. истапливать) acuz.* **1.** a încălzi; *~ печь* a încălzi soba. **2.** a arde, a consuma *(pentru încălzit).*

истопи́ть[2], *-топлю́, -то́пишь vb. pf.* a topi; *~ весь воск* a topi toată ceara.

истопи́ться[1], *-о́пится vb. pf. (ipf. истапливаться)* a se încălzi.

истопи́|ться[2], *-о́пится vb. pf. (ipf. истапливаться)* a se topi *(tot, complet); свинéц весь ~лся* tot plumbul s-a topit.

истопни́к, *-á m.* fochist.

истопта́ть, *-опчý, -о́пчешь vb. pf. (ipf. истáптывать) acuz.* **1.** a călca în picioare. **2.** *(pop.)* a murdări cu picioarele. **3.** *(pop.)* a toci, a scîlcia (încălţămintea); *~ каблукú* a scîlcia tocurile.

исторга́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *истóргнуть*

истóргнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. исторга́ть) acuz. (înv.)* **1.** a izgoni, a alunga, a elimina, a da afară. **2.** *из+gen.* a scoate. **3.** *gen. (fig.)* a provoca; *~ слёзы у кого́-л.* a-i stoarce cuiva lacrimi.

истори́зм, *-a m. sg.* istorism.

истóрийка, *-и f. (fam.)* întîmplare, istorie, anecdotă, povestire.

истóрик, *-a m.* **1.** istoric. **2.** student la facultatea de istorie.

истóрико-литерату́рный *adj.* istorico-literar.

истóрико-революцио́нный *adj.* istorico-revoluţionar.

истóрико-филологи́ческ|ий *adj.* istorico-filologic; *~ие иссле́дования* cercetări istorico-filologice.

истóрико-филосóфский *adj.* istorico-filozofic.

историо́граф, *-a m.* istoriograf.

историогра́фия, *-и f. sg.* istoriografie.

истори́чески *adv.* istoriceşte, din punct de vedere istoric.

истори́ческ|ий *adj.* istoric; *~ие све́дения* mărturii/date istorice; *~ факт* fapt istoric; *~ рома́н* roman istoric; *~ материали́зм* materialism istoric.

истори́чность, *-и f. sg.* caracter istoric, adevăr istoric; autenticitate istorică.

истори́чный *adj.* cu caracter istoric, autentic.

исто́ри|я, *-и f.* **1.** *sg.* istorie; *дре́вняя ~* istorie veche/antică *~ сре́дних веко́в* istoria evului mediu; *но́вая ~* istoria modernă; *но́вейшая ~* istoria contemporană; *~ языка́* istoria limbii. **2.** *(fig.)* întîmplare, poveste, afacere, istorie; *э́то це́лая ~* asta-i o întreagă istorie; *весёлая ~* nostimă afacere. **3.** *(рассказ)* istorie, istorisire, povestire. **4.** *(случай, происшествие)* întîmplare. **5.** *(скандал, неприятность)* bucluc, scandal; *попáсть в неприя́тную ~ю* a da de bucluc, a intra la apă ◇ *ве́чная ~!* eterna poveste! aceeaşi poveste! *об э́том ~ умáлчивает* despre asta istoria nu vorbeşte; *вот так ~!* asta-i bună! *войти́ в ~ю* a intra în istorie.

истосковáться, *-кýюсь, -кýешься vb. pf. no+dat.* a tînji, a se topi, a se sfîrşi, a se mistui de dor.

источáть, *-áю, -áешь vb. ipf. acuz. (înv.)* **1.** a răspîndi, a emana, a exala, a împrăştia. **2.** a vărsa, a lăsa să curgă.

источённость, *-и f. (tehn.)* stare de uzură prin tocire/eroziune.

источи́ть, *-очу́, -о́чишь vb. pf. (ipf. истáчивать) acuz.* **1.** a toci; *~ нож* a toci cuţitul. **2.** a mînca, a roade, a găuri.

исто́чник, *-a m.* **1.** izvor; *~ минера́льной воды́* izvor de apă minerală; *горя́чий ~* izvor termal; *нефтяны́е ~и* izvoare de petrol *(zăcăminte).* **2.** *(fig.)* sursă, izvor; *~ возмуще́ний* sursă de perturbaţii; *~ све́та* sursă de lumină; *~ сырья́* surse de materii prime; *~ сре́дств* sursă de venituri, resurse. **3.** izvor scris, document; *иссле́дование ~ов* cercetarea izvoarelor scrise.

источниковéдение, *-я n. sg.* studiul documentelor/al izvoarelor istorice, istoriografie.

исто́шный *adj. (în expr.) крича́ть ~ым го́лосом* a striga ca un desperat, a striga cît îl ţine gura.

истощáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *истощи́ть*

истощáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *истощи́ться.* **2.** *pas.* de la *истощáть.*

истощéние, *-я n. sg.* **1.** sleire de puteri, vlăguire, istovire; extenuare, inaniţie. **2.** epuizare, secătuire, sărăcire; *~ по́чвы* sărăcirea solului; *война́ на ~* război de uzură.

истощённость, *-и f. sg.* epuizare, extenuare, sleire, istovire.

истощённ|ый **1.** *p.t.p.* de la *истощи́ть.* **2.** *adj.* istovit, extenuat, vlăguit, secătuit. **3.** *adj.* sărăcit, secătuit; *~ая по́чва* sol secătuit/sărăcit.

истощи́|ть, *-щу́, -щи́шь vb. (ipf. истощáть) acuz.* **1.** a slei, a istovi, a extenua. **2.** a epuiza, a secătui, a sărăci; *(fig.) ~ энéргию* a epuiza energia.

истощи́|ться, *-щу́сь, -щи́шься vb. pf. (ipf. истощáться)* **1.** a se slei de puteri, a se istovi, a se extenua. **2.** a se isprăvi, a se epuiza.

истрáтить, *-áчу, -áтишь vb. pf. (ipf. трáтить) acuz.* a cheltui tot; a ruina.

истрáтиться, *-áчусь, -áтишься vb. pf.* a (se) cheltui tot; a cheltui peste măsură.

истребúтель, *-я m.* **1.** distrugător, nimicitor, stîrpitor, exterminator. **2.** *(mar.)* distrugător, vas de vînătoare; *~ подво́дных ло́док* distrugător de submarine. **3.** *(av.)* avion de vînătoare; *~-бомбардиро́вщик* avion de vînătoare şi de bombardament; *лётчик-~* aviator din aviaţia de vînătoare.

истребúтельно-противотáнковый *adj.* de distrugător de tancuri.

истребúтельный *adj.* **1.** nimicitor, distrugător, stîrpitor, exterminator. **2.** *(mar. av.)* de vînătoare; *~ отря́д* escadrilă de vînătoare.

истребúть, *-блю́, -бúшь vb. pf. (ipf. истреблáть) acuz.* a nimici, a distruge, a stîrpi, a extermina.

истребле́ние, *-я n. sg.* nimicire, distrugere, stîrpire, exterminare.

истребля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *истреби́ть*

истре́бование, *-я n. sg.* petiţie, reclamaţie, cerere.

истре́бовать, *-бую, -буешь vb. pf. acuz.* a petiţiona, a cere, a reclama; *(jur.) ~ доказáтельства* a cere probe/dovezi.

истрёпанный **1.** *p.t.p.* de la *истрепáть.* **2.** *adj.* uzat, rupt.

истрепáть, *-плю́, -е́плешь vb. pf. (ipf. трепáть şi истрёпывать) acuz.* **1.** a uza, a strica. **2.** *(pop.)* a scîlcia, a jerpeli. **3.** *(fig.)* a ruina, a zdruncina; *~ здоро́вье* a-şi ruina sănătatea.

истрепáться, *-еплю́сь, -е́плешься vb. pf. (ipf. трепáться şi истрёпываться)* **1.** a se uza, a se strica. **2.** *(pop.)* a se jerpeli, a se scîlcia, a se ferfeniţa. **3.** a se extenua, a decădea moral.

истрёпывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *истрепáть*

истрёпываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *истрепáться.* **2.** *pas.* de la *истрёпывать.*

истрéскаться, *-ается vb. pf.* a (se) crăpa, a plesni.

истукáн, *-а m. (înv.)* statuie, idol ◇ *(peior.) стоя́ть ~ом; стоя́ть как ~* a sta ca un butuc/ca o momîie/ca o stană de piatră.

иступи́ть, *-уплю́, -у́пишь vb. pf. (ipf. тупи́ть) acuz.* a toci.

иступи́ться, *-уплю́сь, -у́пишься vb. pf. (ipf. тупи́ться)* a se toci de tot.

и́стый *adj. (livr.)* adevărat, autentic.

истыкáть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. исты́кивать) acuz.* a înţepa peste tot, a împunge, a acoperi cu împunsături.

исты́кивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *истыкáть.*

истяза́ни|е, *-я.* **1.** *(действие)* torturare, chinuire. **2.** tortură, chin, caznă supliciu; *подверга́ть ~ям* a tortura a supune la chinuri.

истяза́тель, *-я m.* cm rău care supune pe cineva la chinuri, la torturi, călău, schingiuitor.

истяза́ть, *-áю, -áешь vb. ipf. acuz.* a chinui, a tortura, a supune la chinuri (fizice sau morale), a hărţui.

исхитри́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. исхитря́ться)* a reuşi/ a izbuti prin dibăcie; a prinde momentul prielnic.

исхитря́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *исхитри́ться.*

исхлестáть, *-ещý, -е́щешь vb. pf. (ipf. исхлёстывать) acuz. (pop.)* **1.** a biciui tare. **2.** a rupe biciul lovind.

исхлёстывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *исхлестáть*

исхлопотáть, *-очý, -о́чешь vb. ipf. (ipf. исхлопáтывать) acuz.* a obţine, a căpăta *(prin multe străduinţe).*

исхóд, *-а m.* **1.** *(înv.)* ieşire, exod. **2.** rezultat, sfîrşit, deznodămînt; *~ перегово́ров* rezultatul tratativelor ◇ *в ~е дня* la sfîrşitul zilei; *быть на ~е* a fi

pe sfîrşite/pe terminate; *найти́* ~ a găsi o soluţie.

исходатайствовать, *-твую, -твуешь vb. pf. acuz. (adm.)* a obţine/a căpăta prin stăruinţe/prin demersuri.

исходи́ть [1], *-ожу́, -о́дишь vb. pf. ipf. iter. исха́живать) acuz.* a colinda, a cutreiera, a străbate; ~ *весь го́род* a cutreiera tot oraşul.

исходи́|ть [2], *-ожу́, -о́дишь vb. ipf.* **1.** *от* sau *из* + *gen.* a purcede din ..., a-şi avea obîrşia, a proveni, a emana, a-şi trage izvorul. **2.** *из* + *gen.* a se baza, a se întemeia, a porni de la ... ; ~ *из того́, что* ... a porni de la premisa/ de la principiul că ...

исходи́ть [3], *-ожу́, -о́дишь vb. ipf.* de la *изойти́*

исхо́дн|ый *adj.* iniţial, de pornire, de plecare, primar; ~ *пункт* ; ~*ая то́чка* punct de plecare.

исходя́щ|ий 1. *part. prez. act.* de la *исходи́ть* [2,3]. **2.** *adj.* de ieşire, expediat; ~ *но́мер* număr de ieşire.

исху́далость, *-и f. sg.* slăbiciune, slăbănogeală.

исху́далый *adj.* slăbit, descărnat, scofîlcit.

исху́дание, *-я n. sg.* slăbire, subţiere.

исху́дать, *-аю, -аешь vb. pf.* a slăbi tare.

исцара́пать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. исцара́пывать) acuz.* a zgîria, a zdreli, a acoperi cu zgîrieturi.

исцара́паться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. исцара́пываться)* a se zgîria.

исцара́пывать(-ся), *-аю(-сь), -аешь (-ся) vb. ipf.* de la *исцара́пать(-ся).*

исцеле́ние, *-я n.* vindecare, însănătoşire, tămăduire, lecuire.

исцели́тель, *-я m.* lecuitor, tămăduitor.

исцели́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. исцеля́ть) acuz.* a vindeca, a lecui, a tămădui, a însănătoşi.

исцеля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *исцели́ть*

исцеля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *исцели́ться.* **2.** *pas.* de la *исцеля́ть.*

исча́дие, *-я n. (înv.)* ~ *а́да* drac împieliţat, talpa iadului.

исча́хнуть, *-ну, -нешь vb. pf.* a slăbi, a se usca, a se ofili, a se trece.

исчеза́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *исче́знуть.*

исчезнове́ние, *-я n. sg.* dispariţie; *таи́нственное* ~ dispariţie misterioasă.

исче́знуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. исчеза́ть)* a dispărea, a pieri, a se ascunde, a se pierde.

исчерка́ть, *-аю, -аешь vb. pf. v. исчёркать.*

исчёркать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. исчёркивать) acuz.* **1.** a mîzgăli un text scris cu multe ştersături. **2.** a mîzgăli cu multe linii/cu haşuri (o hîrtie), a haşura.

исчёркивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *исчерка́ть* şi *исчёркать.*

исче́рпать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. исче́рпывать) acuz.* **1.** a epuiza; a termina, a isprăvi; *(fig.)* ~ *повéстку заседáния* a epuiza ordinea de zi. **2.** a lichida, a tranşa, a închide.

исче́рпывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *исче́рпать.*

исче́рпываться, *-ается vb. ipf. instr.* **1.** a se sfîrşi, a se termina, a-şi avea sfîrşitul, a se limita. **2.** *pas.* de la *исче́рпывать.*

исче́рпывающе *adv.* pînă la epuizare, amănunţit, în chip complet, exhaustiv.

исче́рпывающий 1. *part. prez. act.* de la *исче́рпывать.* **2.** *adj.* amănunţit, complet, exhaustiv; ~ *отве́т* răspuns complet.

исчерти́ть, *-ерчу́, -е́тишь vb. pf. (ipf. исче́ркивать) acuz.* **1.** a acoperi cu desene/cu linii/cu haşuri, a haşura ... **2.** a consuma pentru desene, a consuma desenînd/ scriind.

исче́ркивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *исчерти́ть.*

исчёркать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. чи́ркать) acuz.* a consuma *(toate chibriturile).*

исчисле́ние, *-я n. sg.* **1.** calculare, socotire. **2.** *(mat.)* calcul; *дифференциа́льное* ~ calcul diferenţial; *интегра́льное* ~ calcul integral; ~ *бесконе́чно малых* calcul infinitezimal.

исчи́слить, *-лю, -лишь vb. ipf. (pf. исчисля́ть) acuz.* a calcula, a face un calcul, a aprecia, a evalua; *(mat.)* ~ *пло́щадь треуго́льника* a calcula suprafaţa unui triunghi.

исчисля́емый *adj.* calculabil.

исчисля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *исчи́слить.*

исчисля́ться, *-я́ется vb. ipf.* a fi calculat, a fi evaluat, a se calcula, a se socoti, a se evalua, a se ridica *(la o sumă, la un număr de ...).*

исщипа́ть, *-иплю́, -и́плешь vb. pf. acuz.* a ciupi, a pişca, (în multe locuri).

ита́к *conj.* astfel, aşadar, deci, în felul acesta, prin urmare.

италья́нка, *-и f.* italiancă.

италья́нский *adj.* italian, italienesc; de/din Italia; ~ *язы́к* limba italiană, italiana.

италья́нцы, *-нцев pl.; sg. италья́нец, -нца m.* italieni.

и т.д. = *и так да́лее* şi aşa mai departe (ş.a.m.d.), etc.

итерати́вн|ый *adj. (gram.)* iterativ; ~*ые глаго́лы* verbe iterative.

ито́г, *-а m.* **1.** total, suma totală; *о́бщий* ~ total general; *подвести́* ~ sau *подводи́ть* ~*и* a totaliza, a face totalul; *(fig.)* a întocmi/ a face bilanţul. **2.** *(fig.)* concluzie, rezultat, bilanţ; *в конéчном* ~*е* în ultimă analiză, în final, în cele din urmă.

итого́ *adv.* în total, în totul, global.

ито́гов|ый *adj.* total, global; ~*ая су́мма* sumă totală.

ито́жить, *-жу, -жишь vb. ipf. acuz. (cont.)* a totaliza, a face totalul, a încheia (conturile).

и т.п. = *и тому́ подо́бное* şi aşa mai departe (ş.a.m.d.) şi altele (ş.a.), etc.

итте́рбий, *-я m. sg. (chim.)* iterbiu.

и́ттрий, *-я m. sg. (chim.)* itriu.

иу́да, *-ы m.* trădător, iudă.

иудаи́зм, *-а m. sg.* iudaism.

иуде́й, *-я m. (înv.)* iudeu.

иуде́йка, *-и f.* iudee.

иуде́йский *adj. (înv.)* iudaic, al iudeilor.

иуде́йство, *-а n. sg.* iudaism.

ихневмо́н, *-а m. (zool.)* ihneumon, mangustă.

и́хний *pron. pos. (pop.)* al lor.

ихтио́з, *-а m. (med.)* ihtioză.

ихтиозáвр, *-а m.* ihtiozaur.

ихтио́лов|ый *adj. (farm.)* ihtiolat, cu ihtiol; ~*ая мазь* alifie ihtiolată.

ихтио́лог, *-а m.* ihtiolog.

ихтиологи́ческий *adj.* de ihtiologie, ihtiologic.

ихтиоло́гия, *-и f. sg.* ihtiologie.

ишáк, *-а m.* măgar, catîr.

ишáчить *vb. ipf.* a se speti, a munci ca un catîr.

ишáчий, *-ья, -ье adj.* de măgar, de catîr.

и́шиас, *-а m. sg. (med.)* sciatică, gută sciatică.

ишь *interj. (pop.)* ia te uită!, uite!, vezi!; ~ *ты какóй!* uite la dînsul, din ăştia îmi eşti!; ~, *как бы́стро идёт!* uite, ce iute merge!

ищéйка, *-и f.* **1.** copoi, cîine poliţist. **2.** *(fig.)* agent secret de poliţie, copoi.

и́щущий *part. prez. act.* de la *иска́ть*; ~ *взгля́д* privire îngrijorată/ rugătoare/ umilă.

ию́ль, *-я m.* iulie.

ию́льский *adj.* de/din iulie; ~ *хрущ* cărăbuş de iulie.

ию́нь, *-я m. sg.* iunie.

ию́ньский *adj.* de/din iunie.

Й

й *n. litera şi sunetul* «i scurt».

йе́менец, -ца *m.* locuitor al Yemenului.

йе́менский *adj.* yemenit.

йог, -а *m.* ioghist.

йод, -а *m. (chim.)* iod.

йо́дистый *adj. (chim.)* de/cu iod; ~ *ка́лий* iodură de potasiu; ~ *на́трий* iodură de sodiu.

йо́дный *adj. (chim.)* de iod; ~ *раство́р* soluţie de iod.

йодофо́рм, -а *m. sg. (chim. farm.)* iodoform.

йон, -а *m. v. ио́н.*

йоркши́рск|ий *adj.* din/de Yorkshire; ~*ие сви́ньи* porci din rasa Yorkshire.

йот, -а *m. (lingv.)* iot.

йо́т|а, -ы *f.* iotă; *ни на* ~*у* nici o iotă.

К

к [1] *n. litera şi sunetul* «k».

к [2] şi **ко** *prep.* cu *dat.* **1.** *(arată direcţia acţiunii)* spre, înspre, către; de, la, pe la; *плыть к бе́регу* a înota spre mal; *идти́ к до́му* a merge spre casă; *он пришёл ко мне* a venit la mine. **2.** *(cu sens temporal)* pe la, aproape de ..., cam la ..., în jurul, spre, către; *к двум часа́м* pe la ora două, în jurul orei două; *к утру́* spre dimineaţă; *к обе́ду* la prînz, spre prînz. **3.** *(cu sens final)* la, spre, pentru, în vederea. **4.** *(exprimă noţiunea de adăugire,* de *aderare, de fixare)* la, de; *присоедини́ться к мне́нию большинства́* a adera la părerea majorităţii; *к тому́ же* pe lîngă aceasta, pe deasupra; unde mai pui că ... **5.** *(arată fiinţa sau lucrul faţă de care se ia o atitudine sau se îndeplineşte o acţiune)* faţă de, de, cu; *отноше́ние к кому́-л./к чему́-л.* atitudinea faţă de cineva/faţă de ceva. **6.** *(în titluri)* despre, relativ la ..., cu privire la ..., privitor la ..., în legătură cu ..., în vederea; *к вопро́су о* ... referitor la ..., cu privire la ... ; contribuţii la .... **7.** spre; *к мое́й ра́дости* spre bucuria mea; *к моему́ удивле́нию* spre mirarea mea; *к сожале́нию* din păcate, din nefericire ◇ *к сло́ву сказа́ть* fiindcă veni vorba.

-ка *partic.* **1.** *(cu imper.)* hai, ia, ia să; *спо́й-ка* hai, cîntă. **2.** *(cu pers. 1 sg. a viit.)* hai să ..., ce-ar fi să ..., n-ar strica să ... ; *напишу́-ка я письмо́* ia să scriu o scrisoare; ce-ar fi să scriu o scrisoare.

кабаќ [1], *-á m. (înv.)* cîrciumă, crîşmă.

кабаќ [2], *-ú f. v. кабачо́к*

кабал|а́, -ы *f.* **1.** *(ist.)* robie, şerbie. **2.** *(fig.)* sclavie, jug, aservire; *держа́ть в* ~*е́* a ţine sub jug/în jug; *идти́ в* ~*у́* a se băga slugă (la stăpîn); a-şi vîrî capul în jug.

кабали́стика, -и *f.* cabală.

кабалисти́ческий *adj.* cabalistic; ~*ие зна́ки* semne cabalistice.

кабáльн|ый *adj.* **1.** *(ist.)* de robie, de şerbie; ~ *холо́п* şerb. **2.** *(fig.)* de aservire, înrobitor, de robie; ~*ая зави́симость* stare de robie, stare de aservire, dependenţă înrobitoare.

кабáн [1], *-а m.* **1.** mistreţ, porc mistreţ. **2.** vier, porc.

кабáн [2], *-á m.* grămadă; bolovan; calup.

кабáний *adj.* **1.** de mistreţ. **2.** de vier, de porc.

кабарди́нка, -и *f.* kabardină.

кабарди́нский *adj.* kabardin.

кабарди́нцы, -ев *pl.; sg. кабарди́нец, -нца m.* kabardini *(locuitori ai R.A.S.S. Kabardine).*

кабаре́ *n. indecl.* cabaret, varieteu.

кабáтчик, -а *m. (înv.)* cîrciumar, crîşmar.

кабáтчица, -ы *f. (înv.)* cîrciumăreasă, cîrciumăriţă, crîşmăriţă.

кабáцк|ий *adj.* **1.** de cîrciumă, de crîşmă. **2.** grosolan, indecent ◇ *(înv.) голь* ~*ая* coate-goale; sărăcime; sărăntoci.

кабачо́к [1], *-чка́ m. dim.* cîrciumioară.

кабач|о́к [2], *-чка́ m.* dovlecel; *фарширо́ванные* ~*ки́* dovlecei umpluţi.

ка́бель, -я *m.* cablu; *подво́дный* ~ cablu submarin; *полево́й* ~ cablu de campanie; *телефо́нный* ~ cablu telefonic.

ка́бельный *adj.* de/cu cablu; ~ *кран* macara cu cablu; ~ *заво́д* uzină de cabluri.

ка́бельтов, -а *m. (mar.)* ancablură *(măsură marină = 185,2 metri).*

ка́бельщик, -а *m.* muncitor care fabrică *sau* montează cabluri.

кабеста́н, -а *m. (tehn.)* cabestan.

кабúна, -ы *f.* cabină; *(av.)* carlingă, nacelă; *телефо́нная* ~ cabină telefonică; ~ *ли́фта* cabina ascensorului.

кабине́т [1], *-а m.* birou, cameră de lucru, cabinet; *рабо́чий* ~ birou, cameră de lucru; *зубоврача́бный* ~ cabinet dentar; *методи́ческий* ~ cabinet metodic; *физи́ческий* ~ cabinet de fizică ◇ *отде́льный* ~ separeu.

кабине́т [2], *-а m. (pol.)* cabinet, guvern; ~ *мини́стров* cabinet, guvern; *кри́зис*

~*a* criză de guvern; *сформирова́ть* ~ a forma guvernul.

кабине́тн|ый *adj.* **1.** de/pentru birou; de/pentru cabinet; ~*ая ме́бель* mobilă de birou. **2.** *(fig.)* pur teoretic, abstract, rupt de viaţă/de practică; ~ *учёный* savant rupt de viaţă.

кабине́тский *adj.* de cabinet, de guvern; ~ *кри́зис* criză de guvern.

каби́нка, *-и f.* gheretă, cabină, chioşc.

каблогра́мма, *-ы f.* cablogramă.

каблу́к, *-á m.* toc; *набить* ~*ú* a pune tocuri *(la ghete)*; *ни́зкие* ~*ú* tocuri joase; *высо́кие* ~*ú* tocuri înalte ◇ *(fig.) быть под* ~*о́м у кого́-л.* a fi/a sta sub papucul cuiva.

кабота́ж, *-а m. sg. (mar.)* **1.** cabotaj; navigaţie de coastă. **2.** flotă de cabotaj.

кабота́жник, *-а m. (mar.)* **1.** *(моряк)* cabotor, navigator de coastă. **2.** *(судно)* vas de cabotaj.

кабота́жничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (mar.)* a face cabotaj, a cabota.

кабота́жн|ый *adj. (mar.)* de cabotaj; ~*ое пла́вание* cabotaj, navigaţie de coastă; ~*ое су́дно* cabotor, vas de cabotaj.

кабриоле́т, *-а m.* cabrioletă.

кабри́рование, *-я n.* cabraj, cabrare.

кабы́ *conj.* dacă, de ar ... ◇ *е́сли бы да* ~ dacă ar fi să ...

кавале́р [1], *-а m. (ist.)* cavaler.

кавале́р [2], *-а m.* **1.** cavaler, curtezan. **2.** partener la dans. **3.** *(pop.)* ibovnic, iubit.

кавалери́йский *adj.* de cavalerie, de cavalerist, de călăraş; ~ *полк* regiment de cavalerie.

кавалери́ст, *-а m.* cavalerist, călăraş.

кавале́рия, *-и f. sg.* cavalerie; *лёгкая* ~ cavalerie uşoară.

кавалька́да, *-ы f.* cavalcadă.

кавард|а́к, *-а m. sg.* talmeş-balmeş, harababură; tărăboi; zarvă; *по́лный* ~ (o) întreagă harababură; harababură de nedescris; *устра́ивать* ~ a face dezordine; a răsturna toate cu susul în jos; a face tărăboi.

кавати́на, *-ы f. (muz.)* cavatină.

ка́верза, *-ы f.* **1.** intrigă, uneltire. **2.** festă, renghi.

ка́верзник, *-а m.* **1.** intrigant, uneltitor. **2.** om care se ţine de farse; poznaş.

ка́верзный *adj.* **1.** intrigant, uneltitor; ~ *челове́к* intrigant. **2.** om care joacă feste. **3.** încurcat, încîlcit, complicat; insidios; ~ *вопро́с* întrebare insidioasă; întrebare încîlcită; ~ *слу́чай* caz încurcat.

кавёрна, *-ы f.* **1.** *(med.)* cavernă. **2.** *(geol.)* cavernă, cavitate; peşteră.

кавита́ция, *-и f. (mec.)* cavitaţie.

кавка́зец, *-зца m.* caucazian.

кавка́зский *adj.* caucazian, de/din Caucaz.

кавы́чк|и, *-чек pl.* ghilimele; *в* ~*ах* a) în ghilimele; b) *(fig. iron.)* aşa-zis, în ghilimele; *откры́ть* ~ a deschide ghilimelele.

кага́т, *-а m.* siloz.

кагатиро́вка, *-и f. (agr.)* însilozare (în cîmp).

кагóр, *-а m. sg.* vin de Cahors.

када́стр, *-а m.* cadastru; *во́дный* ~ cadastrul apelor.

када́стровый *adj.* cadastru, de cadastru.

каде́нция, *-и f. (muz. lit.)* cadenţă.

каде́т [1], *-а m. (inv.)* cadet.

каде́т [2], *-а m. (pol.)* cadet.

каде́тский *adj. (inv.)* de cadet ◇ ~ *ко́рпус* liceu militar.

каде́тск|ий *adj. (pol.)* de cadet, al cadeţilor; ~*ая па́ртия* partidul cadeţilor.

кади́ло[1], *-а n.* cădelniţă ◇ *(fig. pop.) раздýть* ~ a da amploare, a face mare tapaj.

кади́ло[2], *-а n. (bot.)* dumbravnic.

кади́льный *adj.* **1.** de cădelniţă. **2.** de tămîie; ~ *дым* fum de tămîie.

кади́ть, *кажý, ка́дишь vb. ipf.* **1.** *(bis.)* a cădelniţa, a tămîia, a da cu tămîie. **2.** *(fig.)* cu *dat.* a tămîia (pe cineva), a linguşi.

ка́дка, *-и f.* putină, hîrdău.

ка́дмиевый *adj. (chim.)* de cadmiu.

ка́дмий, *-я m. sg. (chim.)* cadmiu.

ка́дочный *adj.* de putină; de hîrdău, de cadă.

кадр, *-а m.* **1.** *(снимок)* cadru. **2.** *(сцена, эпизод)* scenă, tablou, episod *(dintr-un film)*, cadru.

кадри́ль, *-и f.* cadril.

кадровúк, *-á m.* **1.** funcţionar de carieră, lucrător într-o specialitate oarecare; *офице́р-*~ ofiţer activ; ~*-металлу́рг* metalurgist, lucrător din metalurgie. **2.** funcţionar la serviciul cadrelor.

ка́дров|ый *adj.* **1.** *(mil.)* activ; ~ *офице́р* ofiţer activ; ~*ые войска́* armată regulată. **2.** profesionist, de bază, de carieră; ~ *рабо́чий* muncitor profesionist, vechi muncitor *(într-o ramură de producţie)*.

ка́др|ы, *-ов pl.* cadre, personal; *парти́йные* ~ cadrele de partid; *подгото́вка* ~*ов* pregătirea cadrelor; ~ *реша́ют всё* cadrele hotărăsc totul; *отде́л* ~*ов* serviciu de cadre ◇ *(mil.)* *в* ~*ах* în serviciu activ.

кадýшка, *-и f.* ciubăr, putinică, hîrdău mic.

кадык, *-а m. (anat.)* mărul lui Adam ◇ *(prov.)* ~ *не вели́к, а ре́ву мно́го* broasca mică face gură mare; *распусти́ть/разви́нуть* ~ a striga cît îl ţine gura; a urla.

каёмка, *-и f. dim.* bentiţă, bordură, chenar mic.

каёмчат|ый *adj.* cu chenar, cu margine, cu bordură; ~*ая ска́терть* faţă de masă cu bordură.

кажде́ние, *-я n. (bis.)* cădelniţare.

каждогóдний *adj. (inv.)* anual, de fiecare an.

каждоднéвный *adj.* zilnic, de fiecare zi, cotidian.

ка́ждый *pron. determinativ* **1.** fiecare, fiecc; ~ *день* în fiecare zi; ~*ую мину́ту* în fiece clipă, în orice clipă; ~ *год* în fiecare an; *на* ~*ом шагу́* la fiecare pas. **2.** ~*ый, -ого m.*; ~*ая, -ой f. sg.* fiecare, oricine; *слу́шать* ~*ого* a asculta pe oricine; ~ *его́ зна́ет* oricine îl cunoaşte ◇ *всем и* ~*ому* tuturor fără excepţie, fiecăruia fără excepţie; *всех и* ~*ого* pe toţi fără excepţie.

ка́жущ|ийся **1.** *part. prez. act.* de la *каза́ться*. **2.** *adj.* aparent, imaginar; ~*еся благополу́чие* bunăstare aparentă.

каза́к, *-á m.* cazac; *кубáнские* ~*ú* cazaci din Kuban ◇ *во́льный* ~ om liber, independent; *(prov.) не всем* ~*а́м в атама́нах быть* mulţi chemaţi, puţini aleşi; *терпú* ~, *атама́ном бу́дешь* cu răbdarea treci marea; cu răbdare şi tăcere se face agurida miere.

казаки́н, *-а m. cazachin (un fel de haină bărbătească)*.

каза́н, *-а m. (reg.)* cazan (de bucătărie).

каза́нец, *-нца m.* locuitor din Kazan.

каза́нск|ий *adj.* de/din Kazan ◇ ~*ая купорта́* pomanagiu.

каза́рма, *-ы f.* cazarmă.

каза́рменн|ый *adj.* **1.** de cazarmă, al cazărmii. **2.** *(fig.)* cazon, grosolan, brutal, vulgar; ~*ые шу́тки* glume grosolane/vulgare ◇ *быть на* ~*ом положе́нии* a fi încazarmat.

каза́ть, *кажý, ка́жешь vb. ipf. (în expr.) не* ~ *глаз* sau *но́су* a nu se (mai) arăta la faţă; a nu se arăta.

каза́ться, *кажу́сь, ка́жешься vb. ipf. (pf. показа́ться)* **1.** *instr.* a părea, a lăsa/a da impresia, a face impresia; *он ка́жется у́мным* pare a fi deştept. **2.** *(impers. dat.) ка́жется, каза́лось* (se) pare; (se) părea; *мне ка́жется, что* ... mi se pare că ... ◇ *(cuv. modal) ка́жется* parcă; după cît se pare; precum pare; *(cuv. modal) каза́лось* s-ar părea; *каза́лось бы* ... s-ar părea că ...

каза́хи, *-ов pl.; sg. -а́х, -а m* kazahi *(locuitori ai R.S.S. Kazahe)*.

каза́хский *adj.* kazah.

каза́цкий *adj.* căzăcesc, de cazac, al cazacilor.

каза́чество, *-а n. sg. col.* căzăcime, cazaci.

каза́чий *adj.* de cazac, căzăcesc.

каза́чка, *-и f. sg.* cazacă, femeie cazacă.

казачóк [1], *-чкá m.* **1.** *dim.* de la *каза́к*. **2.** *(inv.)* fecior, băiat de serviciu *(în Rusia ţaristă)*.

казачóк [2], *-чкá m.* căzăcească *(dans popular rusesc)*.

каза́шка, *-и f. sg.* kazahă, femeie kazahă.

казеи́н, *-а m. sg. (chim.)* cazeină.

казеи́новый *adj. (chim.)* de cazeină.

казема́т, *-а m.* **1.** *(mil.)* cazemată. **2.** celulă de temniţă.

казема́тный *adj. (mil.)* de cazemată.

казённ|ый *adj.* **1.** *(inv.)* fiscal; de stat, al statului; *на* ~ *счёт* pe cheltuiala statului; ~*ое иму́щество* bunurile statului. **2.** *(fig.)* birocratic, formal; ~ *подхо́д к де́лу* atitudine birocratică în tratarea unei probleme.

казёнщина, *-ы f. sg.* birocratism, formalism, rutină.

казино́ *n. indecl.* cazinou.

казн|а́, *-ы́ f. sg. (înv.)* **1.** tezaurul public, vistierie; *госуда́рственная ~* vistieria statului. **2.** avere, bani, avuție.

казначе́й, *-я m.* trezorier, vistiernic, casier.

казначе́йский *adj. (înv.)* **1.** de vistierie. **2.** de vistiernic, al vistiernicului, de casier, al casierului.

казначе́йство, *-а n. (înv.)* **1.** administrație financiară. **2.** vistieria statului, trezorerie.

казни́ть, *-ню́, -ни́шь vb. ipf. acuz.* **1.** și *pf.* a executa, a aplica pedeapsa cu moartea; *~ на электри́ческом сту́ле* a executa prin electrocutare. **2.** *instr. (fig.)* a pedepsi, a chinui.

казни́ться, *-ню́сь, -ни́шься vb. ipf.* a se chinui, a se căi, a avea mustrări de conștiință.

казнокра́д, *-а m. (înv.)* delapidator de fonduri publice.

казнокра́дство, *-а n. sg. (înv.)* delapidare de fonduri publice.

казн|ь, *-и f.* **1.** execuție; *смертная ~* pedeapsă cu moartea, pedeapsă capitală; *приговори́ть к сме́ртной ~и* a condamna la moarte. **2.** *(fig.)* suferință, chin, supliciu ◇ *~ еги́петская* pacoste mare, calamitate.

казуа́р, *-я m. (zool.)* cazuar.

казуи́ст, *-а m.* cazuist.

казуи́стика, *-и f. sg.* cazuistică.

казуисти́ческий *adj.* cazuistic, de cazuistică.

ка́зус, *-а m.* **1.** *(jur.)* caz complicat. **2.** întîmplare neobișnuită/excepțională.

ка́зусн|ый *adj.* complicat, încurcat; *~ое де́ло* proces complicat; *~ слу́чай* întîmplare încurcată.

кайк, *-а m. (mar.)* caic.

кайла́, *-ы́ f. (min.)* picon, tîrnăcop, țiu.

кайло́, *-а́ n. v. кайла́*

кайм|а́, *-ы́ f.* margine, chenar, bordură, bandă; *платóк с голубóй ~óй* basma cu bordură albastră.

кайма́к, *-а m. (tehn. alim.)* caimac.

кайма́н, *-а m. (zool.)* caiman, aligator.

как I. *adv.* **1.** *interog.* cum?, în ce fel?, în ce mod?, în ce chip? *~ вы поживáете?* cum o mai duceți?; *~ ва́ше и́мя?; ~ вас зову́т?* cum vă numiți? care e numele dv.?; *~ вы сюда́ попа́ли?* cum ați nimerit aici?; *~ он вы́глядит?* cum arată?; *~ вы сказа́ли?* cum ați spus?; *~ быть?* ce e de făcut?; *~ дела́?* cum merg treburile? **2.** *rel.* cum; *ви́дел, ~ он бежа́л к реке́* l-am văzut cum alerga spre rîu; *~ на чей вкус* depinde de gust; *забы́л, ~ э́то де́лается* am uitat cum se face asta. **3.** *(cu o nuanță exclamativă)* ce; cît de; cît de mult; cît de tare; *~ краси́во!* cît e de frumos! **II.** *partic.* **1.** *(exprimă indignare, mirare)* cum!, ce!; *~, ты опя́ть здесь!* cum, iar ești aici!; *~! он уе́хал?* cum, a plecat? **2.** *partic. (cu viitorul verbelor perfective arată că acțiunea se produce pe neașteptate)* deodată; *она́ ~ закричи́т!* deodată, scoate un țipăt. **III.** *conj.* **1.** *comp.* ca, asemenea cu, la fel cu; *бе́лый ~ снег* alb ca zăpada; *тако́й-же, ~ пре́жде* același ca și mai înainte; *бу́дьте ~ до́ма* simțiți-vă ca acasă. **2.** ca; în calitate de; *~ тако́вой* ca atare; *~ друг* în calitate de prieten. **3.** *conj. (folosită la începutul unor cuvinte modale sau propoziții)* după cum, cum ar fi, ca; *~ говоря́т* după cum se spune; *~ наприме́р* ca, de pildă. **4.** *conj. (cu sens temporal)* cînd, ori de cîte ori, de cînd; *вся́кий раз ~ ...* de fiecare dată, cînd ...; *прошёл год, ~ мы не ви́делись* a trecut un an de cînd nu ne-am văzut. **5.** *(după cuvinte și expresii negative)* decît ...; afară de ...; numai ...; *не кто друго́й, ~ он* nimeni altul decît el; *нигде́, кро́ме ~ здесь ...* numai aici; nicăieri în altă parte decît aici. **6.** *(conj. condițională)* dacă, de ◇ *~ бу́дто* a) ca și cum; de parcă; b) se pare că; s-ar părea că; pare; pare-se; *~ бы* a) ca și cum; ca și cînd; de parcă; *~ бы в шу́тку* chipurile în glumă; b) dacă; *~ бы то ни бы́ло* oricum ar fi, în orice caz; *~ бы не ...* ca nu cumva să nu ...; numai să nu; de n-ar ...; *~ бы чего́ не вы́шло* să nu iasă vreun bucluc; *(pop.) ~ бы не так!* da de unde!, nici vorbă!; *~ вдруг* cînd deodată; pe neașteptate; *(pop.) ~ есть* cu totul; de tot; *(pop.) ~ и что* ce și cum; *~ оди́н челове́к* toți pînă la unul, ca un singur om; *~ же* cum de nu, cum să nu, sigur, fără îndoială, desigur; *как мо́жно*

sau ~ нельзя́ cît se poate de ...; cum nu se poate mai ...; *~ нельзя́ лу́чше* cum nu se poate mai bine; cît se poate mai bine; *~ мо́жно бо́льше* cît se poate mai mult; *~ раз* a) tocmai, exact; b) *(pred.)* pe măsură, potrivit; *брю́ки (пришли́сь) мне ~ раз* pantalonii mi-au venit exact (pe măsură); *~ сказа́ть* a) cum să spun; cum aș spune; b) *(exprimă dezacord)* e îndoielnic; rămîne de văzut; *~ то́лько* imediat ce; îndată ce; *~ иногда́* depinde; cîteodată; uneori; *~ когда́* depinde, de la caz la caz; *вся́кий раз, ~ ...* ori de cîte ori; de fiecare dată, cînd; *~ наро́чно* înadins; parcă dinadins; *~ ви́дно* după cum se vede; pesemne; probabil; *~ бы он ни рабо́тал* oricum n-ar lucra el; *~ не ...* cum să nu ...; *смотря́ ~* depinde; de la caz la caz; în funcție de ...; *в то вре́мя ~* în timp ce; atunci cînd; *до того́ ~* pînă ce; înainte de; *тогда́ ~; ме́жду тем ~; в то вре́мя ~* pe cînd; în timp ce; în vreme ce; *и ещё ~!* și încă cum!

како́о *n. indecl.* **1.** arbore de cacao. **2.** cacao; *стака́н ~* un pahar de cacao.

како́в|ый *adj.* de arbore de cacao; *~ые планта́ции* plantații de arbori de cacao.

ка́к-либо *adv. v. ка́к-нибудь (1).*

ка́к-нибудь *adv.* **1.** într-un fel sau altul; într-un fel oarecare; cumva; oricum; *на́до ~ помо́чь ему́* trebuie să-l ajutăm într-un fel oarecare. **2.** de mîntuială, alandala, neglijent, superficial, la întîmplare; *он всё де́лает ~* toate le face de mîntuială. **3.** cîndva, într-o zi, odată.

како́в, *-á, -ó pron.* **1.** *interog.* cum?, ce fel?, care? *~ он собо́й?* cum arată? **2.** *rel.* cum, care; *~ ..., тако́в ...* precum ..., așa și ...; după cum, ... așa și ...; *тру́дно сказа́ть, ~ы́ бу́дут результа́ты* e greu de spus care vor fi rezultatele. **3.** *(folosit pentru a exprima mirarea, revolta, admirația etc.)* ce; *а весна́-то ~á!* ce primăvară! ◇ *(prov.) ~ поп, тако́в и прихо́д* cum e sacul și petecul; cum e turcul și pistolul.

каково́ *adv.* **1.** *interog.* cum; ce; *~ ему́ живётся?* cum trăiește?, cum o duce? **2.** *(exprimă mirare, revoltă) ~ мне э́то слы́шать!* ce mi-a fost dat să aud!

каков|о́й *pron. rel. (înv.)* care, carele; *ко́пия ~а́я при сём препровожда́ется* copia alăturată, copia care se anexează.

как|о́й *pron.* **1.** *interog.* ce?, ce fel (de)?, care?, cum?; *~óе сего́дня число́?* ce dată e azi?, în cît sîntem azi? **2.** *rel.* ce, care; *неизве́стно по ~и́м обстоя́тельствам* nu se știe din ce motive. **3.** *(cu o nuanță exclamativă)* ce!, cît!; *~а́я но́вость!* ce noutate!; *~óе сча́стье!* ce fericire! **4.** *(în întrebări retorice exprimă o negație)* ce fel de?, parcă?; *~ он знато́к?* ce cunoscător o mai fi și el?, halal de așa cunoscător! **5.** *nehot. (pop.)* oarecare, vreun, vreo; *нет ли у вас ~óго вопро́са?* n-aveți vreo întrebare de pus?; *~óе там!* nici vorbă de așa ceva!, nicidecum!, dimpotrivă!, da de unde!; *(pop.) ~ есть* sau *~ни есть!* oricare ar fi, indiferent care ◇ *(pop.) ни в ~ю́* nici în ruptul capului; pentru nimic în lume!; *и ещё ~!* și încă ce!, și încă ce fel!

како́й-ли́бо *pron. nehot. v. како́й-нибу́дь (1).*

как|о́й-нибу́дь *pron. nehot.* **1.** un oarecare, vreunul, unul; *найти́ ~ вы́ход* a găsi o soluție oarecare. **2.** cam, vreo, circa; *~ýе-нибу́дь ме́сяца два* vreo două luni.

как|о́й-то *pron. nehot.* **1.** un, un oarecare; *~ челове́к подошёл ко мне* un om oarecare s-a apropiat de mine. **2.** un fel de; *э́то ~а́я-то ма́ния* asta e un fel de manie.

какофони́ческий *adj.* cacofonic.

какофо́ния, *-и f. sg.* cacofonie.

ка́к-то **1.** *adv.* într-un fel, cumva, nu știu cum; *ему́ ~ удало́сь сде́лать э́то* a reușit, nu știu cum, să facă asta. **2.** *adv.* oarecum, într-o anumită măsură, cam; *э́то ~ стра́нно* e oarecum ciudat. **3.** *adv. (arată o presupunere)* cum, în ce chip, în ce fel; *посмо́трим, ~ он вы́держит экза́мен* să vedem cum are să reușească la examen. **4.** *adv.* odată, cîndva, într-o bună zi; *~ раз* odată, într-o zi. **5.** *partic.* și anume, adică.

ка́ктус, *-а m. (bot.)* cactus.

ка́ктусовый **1.** *adj.* de cactus. **2.** *~ые, -ых pl. (bot.)* cactee.

кал, *-а m. sg.* excremente, fecale.

каламбу́р, *-а m.* calambur.

каламбу́рить, *-рю, -ришь vb. ipf. (pf. скаламбу́рить)* a face calambururi.

каламбу́рный *adj.* de calambur.

кала́ндр, *-а m. (tehn.)* calandru.

каландри́рование, *-я n. (tehn.)* calandrare, satinare.

каландри́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf.* a calandra, a satina.

каланч|а́, *-и́ f.* **1.** foişor, turn; *пожа́рная ~* foişor de foc. **2.** *(fig.)* lungan, găligan, namilă.

кала́ч, *-а́ m.* colac ◇ *~о́м не заманишь* n-ai să-l atragi cu nimic, chiar de i-ai făgădui marea cu sarea; *(glum.) доста́лось на ~и́* şi-a luat porţia; *тёртый ~* trecut prin ciur şi prin dîrmon; *как ~ испе́чь* cît ai bate din palme; *(prov.) хо́чешь есть ~и́, не лежи́ на печи́* nu şedea că-ţi şade norocul; cu somnul nu faci car şi boi; leneşul mănîncă puţini colaci.

кала́чиком *adv. (în expr.) ~ лечь/лежа́ть/свернуться* a se face ghem, a se încolăci, a se încovriga.

калёвка, *-и f.* rindea *(pentru ciubucuri).*

калейдоскопи́ческий *adj.* caleidoscopic.

калёка, *-и m. şi f.* infirm, beteag, schilod.

календа́рный *adj.* calendaristic, de calendar; *~ план* plan calendaristic; *~ год* an calendaristic.

календа́рь, *-я́ m.* **1.** calendar; *юлиа́нский ~* calendarul iulian; *григориа́нский ~* calendarul gregorian. **2.** calendar; *настóльный ~* calendar de birou. **3.** plan, calendar, program; *~ спортúвных состяза́ний* plan calendaristic al întrecerilor sportive.

кален|да́, *-ды́ pl. (ist.)* ◇ *отложи́ть до гре́ческих кале́нд* a amîna la calendele greceşti.

кале́ни|е, *-я n. sg.* **1.** *(tehn.)* călire, încingere; încălzire. **2.** *(tehn.)* incandescenţă; *бе́лое ~* incandescenţă la alb. **3.** prăjire ◇ *(fig.) довести́ до бе́лого ~я* a scoate din sărite.

калён|ый *adj.* **1.** *(tehn.)* călit, încins, încălzit. **2.** prăjit; *~ые оре́хи* nuci călite ◇ *(fig.) ~ым желе́зом вы́жечь* a stîrpi fără cruţare/fără urme; a smulge din rădăcini.

кале́чить, *-чу, -чишь vb. ipf. acuz.* **1.** a schilodi, a mutila. **2.** *(fig.)* a strica, a deforma.

кале́читься, *-чусь, -чишься vb. ipf.* a se schilodi, a se mutila.

кали́бр, *-а m. (tehn. mil.)* calibru; *ору́дие сре́днего ~а* tun de calibru mijlociu; *ору́дие кру́пного ~а* tun de mare calibru; *~ бо́мбы* calibrul bombei.

калибро́вание, *-я n.* calibrare.

калибро́вать, *-рую, -ру́ешь vb. ipf. acuz. (tehn.)* a calibra, a etalona; a grada.

калибро́вка, *-и f. (tehn.)* **1.** *sg.* calibrare, calibraj, etalonare. **2.** calibru *(instrument de precizie).*

калибро́вочный *adj.* de calibrare, de etalonare.

калибро́вщик, *-а m.* muncitor-calibrar.

кали́бровый *adj. (tehn.)* de calibru.

калибромéр, *-а m.* şablon de calibrare.

ка́лиевый *adj. (chim.)* de kaliu, de potasiu.

ка́лий, *-я m. sg. (chim.)* kaliu, potasiu.

кали́йн|ый *adj. (chim.)* cu kaliu, potasic; *~ые удобре́ния* îngrăşăminte cu potasiu.

кали́льн|ый *adj. (tehn.)* de călire; *~ая печь* cuptor de călire.

кали́льня, *-и f. (tehn.)* cameră de călire.

кали́льщик, *-а m.* călitor.

кали́на, *-ы f. (bot.)* **1.** călin. **2.** călină.

кали́нник, *-а m.* crîng de călini.

кали́новый *adj.* **1.** de călin. **2.** de călină.

ка́литка, *-и f.* portiţă; *садо́вая ~* portiţa de la grădină.

кали́ть, *-лю́, -ли́шь vb. ipf. acuz.* **1.** *(tehn.)* a căli, a încinge, a încălzi. **2.** a prăji; *~ оре́хи* a căli nuci.

кали́ф, *-а m.* calif; *(iron.) ~ на час* calif pentru o oră.

калифа́т, *-а m.* califat.

калка́н, *-а m.* calcan.

каллигра́ф, *-а m.* caligraf.

каллиграфи́ческий *adj.* caligrafic; *~ по́черк* scris caligrafic.

каллигра́фия, *-и f. sg.* caligrafie.

калмы́ки, *-ов şi -о́в pl.; sg. -ы́к, -а, -а́ m.* kalmuci.

калмы́цкий *adj.* de kalmuc, kalmuc; *~ язы́к* limba kalmucă.

калмы́чка, *-и f.* kalmucă, femeie kalmucă.

калоéд, *-а m. (entom.)* ontefag.

ка́ломель, *-и f. sg. (farm.)* calomel, clorură de mercur.

калори́йность, *-и f. sg.* putere calorică.

калори́йный *adj.* caloric.

калори́метр, *-а m. (fiz.)* calorimetru; *га́зовый ~* calorimetru cu gaze.

калориметри́ческий *adj. (fiz.)* calorimetric.

калориме́трия, *-и f. sg. (fiz.)* calorimetrie.

калори́фер, *-а m.* calorifer, radiator, aparat de încălzit.

калори́ферный *adj.* de calorifer, de radiator.

калори́ческий *adj.* caloric.

кало́рия, *-и f. (fiz.)* calorie; *бо́льшая ~* calorie mare; *ма́лая ~* calorie mică.

кало́ш|а, *-и f. v. гало́ша* ◇ *посади́ть в ~у кого́-л.* a băga în cofă pe cineva, a face de rîs/de ocară; *сесть в ~у* a se face de rîs.

кало́шный *adj. v. гало́шный.*

кало́м, *-а m. sg. kalîm (preţ plătit pentru mireasă la unele popoare orientale).*

кало́мщик, *-а m. (pop.)* sperţar.

кальвини́зм, *-а m.* calvinism.

ка́лька, *-и f.; gen. pl. ка́лек* **1.** hîrtie de calc. **2.** copie pe hîrtie de calc, calc. **3.** *(lingv.)* calc, calchiere.

калькúровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. скалькúровать) acuz.* **1.** a copia pe hîrtie de calc, a decalca. **2.** *(lingv.)* a calchia, a face un calc.

калькули́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. скалькули́ровать) acuz.* a calcula.

калькуля́тор, *-а m.* calculator.

калькуляцио́нный *adj.* de calcul.

калькуля́ция, *-и f. sg.* calcul, calculare.

кальсо́ны, *-он pl.* indispensabili, izmene.

ка́льциевый *adj. (chim.)* de calciu.

ка́льций, *-я m. sg. (chim.)* calciu.

кальцина́ция, *-и f. sg. (chim.)* calcinare.

кальцини́рованн|ый *adj. (chim.)* calcinat; *~ая со́да* sodă calcinată.

кальци́т, *-а m. (min.)* calcită.

калья́н, *-а m.* narghilea.

камари́лья, *-и f.* camarilă.

ка́мбала, *-ы f. (iht.)* cambulă; limbă-de-mare.

ка́мбий, *-я m. (bot.)* cambium.

ка́мбуз, *-а m. (mar.)* cambuză.

камво́льн|ый *adj.* de/din lînă pieptănată; *~ая ткань* ţesătură din lînă pieptănată.

каме́дь, *-и f.* răşină închegată, clei vegetal.

каме́лия, *-и f. (bot.)* camelie.

камене́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. окамене́ть)* **1.** a deveni tare ca piatra, a se împietri, a se pietrifica. **2.** *(fig.)* a se împietri, a se pietrifica. **3.** *(fig.)* a înmărmuri.

каменúст|ый *adj.* pietros, cu multe pietre; *~ая по́чва* sol pietros.

каменноугóльн|ый *adj.* carbonifer, de cărbuni; *~ бассе́йн* bazin carbonifer; *~ая промы́шленность* industria cărbunelui; *~ые ко́пи* mine de cărbuni; *(geol.) ~ая систе́ма* sistem carbonifer.

ка́менн|ый *adj.* **1.** de/din piatră; *~ дом* casă de piatră. **2.** *(fig.)* împietrit, nemişcat, fără viaţă; *~ое лицо́* chip fără viaţă; faţă împietrită. **3.** *(fig.)* de piatră, crud, nemilos; nesimţitor, împietrit; *~ое се́рдце* inimă de piatră ◇ *~ уголь* cărbune de pămînt; *~ая соль* sare gemă; *(arheol.) ~ век* epoca de piatră; *как за ~о́й стено́й* ca după un zid de piatră.

каменоббе́ц, *-бо́йца m.* spărgător de piatră, pietrar.

каменолóмн|ый *adj.* de carieră de piatră, de/pentru spargerea pietrelor; *~ые рабóты* lucrări de spargere a pietrelor.

каменолóмня, *-и f.; gen. pl -мен* carieră de piatră.

каменотёс, *-а m.* cioplitor de piatră, pietrar.

ка́менщик, *-а m.* zidar, pietrar ◇ *(înv.) во́льные ~и* francmasoni.

ка́м|ень, *-мня m.* **1.** piatră; *бу́лыжный ~* bolovani de piatră; *мости́ть ~нем* a pietrui; *точи́льный ~* piatră

de ascuțit, piatră de polizor; *подво́дные ~ни* a) pietre submarine; b) *(fig.)* obstacole neașteptate; *моги́льный ~* piatră funerară, piatră de mormînt; *пограни́чный/межево́й ~* piatră de hotar; *драгоце́нные ~ни* pietre prețioase, nestemate; *ви́нный ~* tartru. **2.** *(fig.)* piatră, greutate, povară, apăsare; *~ на се́рдце* ca o piatră pe inimă ◇ *филосо́фский ~* piatră filozofală; *лечь ~нем* a se lăsa ca o piatră *(pe suflet)*; *~ с души́ свали́лся* mi s-a luat o piatră de pe inimă; *~ на ше́е* piatră în casă; *(fig.) бро́сить ~нем в кого́-л.* a da cu piatra în cineva; *~ня на ~не не оста́вить* a nu lăsa piatră pe piatră; a preface în praf și pulbere; *про́бный ~* piatră de încercare; *краеуго́льный ~* piatră unghiulară; *~ преткнове́ния* piedică, obstacol; *па́дать ~нем* a cădea ca o piatră; *пове́сить ~ на ше́ю* a atîrna o piatră de gît; *держа́ть ~ за па́зухой* a avea pică (pe cineva), a-i purta (cuiva) pică, a-i purta (cuiva) sîmbetele; *~ни вопию́т* (e) strigător la cer; *подня́ть ~ на кого́-л.* a se ridica împotriva cuiva; *(prov.) под лежа́чий ~ и вода́ не течёт* piatra nu se mișcă singură din drum; nu ședea că-ți șade norocul.

ка́мера [1], *-ы f.* **1.** *(tehn.)* cameră; *всса́сывающая ~* cameră de aspirație/de absorbție; *~ обску́ра* cameră obscură; *фотографи́ческая ~* cameră fotografică. **2.** cameră *(a unui cauciuc, a unei mingi)*.

ка́мера [2], *-ы f.* cameră *(încăpere cu destinație specială în unele instituții)*; *~ хране́ния (багажа́)* cameră de păstrare a bagajelor; *больни́чная ~* salon de spital, cameră de spital; *одино́чная ~* celulă; *дезинфекцио́нная ~* etuvă.

камерге́р, *-а m. (înv.)* șambelan.

камерди́нер, *-а m. (înv.)* fecior de casă, valet.

камери́стка, *-и f. (înv.)* cameristă.

ка́мерн|ый [1] *adj. (tehn.)* de/cu cameră; *~ая кислота́* acid sulfuric de cameră; *~ая печь* cuptor cu cameră; *~ая вы́работка* exploatare prin camere.

ка́мерн|ый [2] *adj. (muz.)* de cameră; *~ая му́зыка* muzică de cameră; *~ конце́рт* concert de cameră.

камерто́н, *-а m. (muz.)* camerton.

ка́мер-ю́нкер, *-а m. (înv.) cameriunker (grad inferior la curtea țarului)*.

ка́меш|ек, *-шка m. dim.* pietricică ◇ *броси́ть ~ в чей-л. огоро́д* a bate șaua ca să priceapă iapa; *(fig.) убра́ть ~ки с пути́* a înlătura obstacolele din drum.

камея́, *-и f.* camee.

камзо́л, *-а m.* camizol.

камила́вка, *-и f.* potcap, camilavcă.

ками́н, *-а m.* cămin.

ками́нн|ый *adj.* de cămin; *~ая решётка* grătarul de la cămin.

камнедроби́лка, *-и f. (tehn.)* concasor de piatră.

камнело́мка, *-и f. (bot.)* saxifragă, floare-de-piatră, ochii-șoricelului.

камнере́зн|ый *adj.* de tăiat piatră; *~ая пила́* ferăstrău de tăiat piatră.

камнесече́ние, *-я n. (med.)* litotomie.

камнетёс, *-а m.* cioplitor de piatră.

ка́мни, *-ёй pl. (med.)* pietre; *~ в пе́чени* pietre la ficat.

кампо́рка, *-и f.* cămăruță, odăiță, chițimie.

кампане́йск|ий *adj.* în asalt, neregulat, nesistematic; *~ая рабо́та* muncă în asalt.

кампане́йщина, *-ы f. sg.* muncă în asalt.

кампа́ни|я, *-и f.* **1.** *(înv.)* campanie, război; *туре́цкая ~* campania/războiul împotriva turcilor; *проигра́ть ~ю* a pierde războiul. **2.** campanie; *избира́тельная ~* campanie electorală; *посевна́я ~* campanie de însămînțări; *убо́рочная ~* campanie de strîngere a recoltei. **3.** durata ciclului de producție; *са́харная ~* ciclu de producție a zahărului *(de la colectarea sfeclei pînă la livrarea zahărului)*.

камса́, *-ы́ f. sg. (iht.)* hamsie.

камуфле́т, *-а m.* **1.** explozie subterană a unei mine *sau* a unui obuz de artilerie. **2.** *(fig.)* surpriză neplăcută, neplăcere neașteptată, eșec; *подстро́ить ~* a face o surpriză neplăcută.

камуфли́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf.* a camufla.

камуфля́ж, *-а m. sg.* camuflaj.

ка́мушек, *-шка m.* pietricică.

камфара́, *-ы f.* camfor.

камфа́рн|ый *adj.* de camfor, camforat; *~ое ма́сло* ulei de camfor.

камча́тка, *-и sg. (arg.)* bancă din fundul clasei.

камы́ш, *-á; pl. -и́ m.* **1.** stuf, trestie, pipirig. **2.** *pl.* stufăriș.

камышекоси́лка, *-и f.* secerătoare de stuf.

камыши́т, *-а m. (constr.)* stufit.

камышо́вый *adj.* de stuf, de trestie.

кана́ва, *-ы f.* șanț; *сто́чная ~* șanț de scurgere.

кана́вка, *-и f.* șănțuleț, jgheab, rigolă.

канавокопа́тель, *-я m. (tehn.)* săpător de șanțuri, mașină pentru săpatul șanțurilor, excavator pentru șanțuri.

кана́дка, *-и f.* canadiană, locuitoare a Canadei.

кана́дский *adj.* canadian, din Canada; *~ бальза́м* balsam de Canada.

кана́дцы, *-ев pl.; sg. -дец, -дца m.* canadieni, locuitori din Canada.

кана́л, *-а m.* **1.** canal; *обводно́й ~* canal de derivație; *осуши́тельный ~* canal de desecare; *выпускно́й ~* canal de evacuare; *оросительный ~* canal de irigație; *судохо́дный ~* canal navigabil. **2.** *(anat.)* canal, tub; *мочево́й/мочеиспуска́тельный ~* uretră. **3.** *(mil.)* canal, interiorul unei țevi; *~ ствола́* canalul/interiorul unei țevi de pușcă. **4.** *(fig. livr.)* cale; *че́рез дипломати́ческие ~ы* pe căi diplomatice.

канализацио́нн|ый *adj.* de canalizare; *~ая труба́* tub de canalizare, conductă a canalului, canal de scurgere.

канализа́ция, *-и f. sg.* canalizare.

канализи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a canaliza.

кана́лья, *-и m.* și *f.* canalie.

канаре́ечник, *-а m. (bot.)* iarba-canarașului.

канаре́ечный *adj.* de canar, al canarului.

канаре́йка, *-и f.* canar.

кана́т, *-а m.* frînghie, parîmă, odgon, cablu; *причáльный ~* parîmă de acostare; *шварто́вый ~* cablu de amaraj; *ходи́ть по ~у* a merge pe frînghie ◇ *протащи́ть/проде́ть ~ в игóльное у́хо/у́шко* a trece cămila prin urechile acului.

кана́тник, *-а m. (bot.)* pristolnic.

кана́тн|ый *adj.* de frînghie, de parîmă, de cablu; *~ое буре́ние* foraj de cablu; *~ая желе́зная доро́га* funicular; *~ая фа́брика* fabrică de frînghii; *~ плясу́н* acrobat, dansator pe frînghie.

канатохо́дец, *-дца m.* acrobat, dansator pe frînghie.

кана́ус, *-а m. sg.* un fel de tafta.

канв|а́, *-ы́ f. sg.* **1.** canava; *вы́шивка по ~é* broderie pe canava. **2.** *(fig.)* canava, urzeală.

кандалы́, *-о́в pl.* fiare, lanțuri; *ручны́е ~* cătușe; *закова́ть в ~* a pune/a băga în lanțuri/în fiare, a încătușa, a fereca ◇ *наде́ть ~* a (se) lega de mîini și de picioare.

канделя́бр, *-а m.* candelabru.

кандида́т, *-а m.* candidat; *~ в чле́ны па́ртии* candidat de partid; *~ нау́к* candidat în științe, doctor.

кандида́тский *adj.* de candidat; *~ стаж* stagiu de candidat; *~ ми́нимум* minimum de candidat.

кандидату́р|а, *-ы f.* candidatură; *выставить ~у* a depune candidatura; *предлага́ть/предложи́ть ~у* a candida; *поддержа́ть ~у кого́-л.* a susține candidatura *(cuiva)*; *утвержда́ть ~у кого́-л.* a confirma candidatura *(cuiva)*; *снять ~у* a-și retrage candidatura.

каникулы, *-ул pl.* vacanță; *ле́тние ~* vacanță de vară.

каникуля́рн|ый *adj.* de vacanță; *~ое вре́мя* timpul vacanței.

кани́стра, *-ы f.* canistră.

канителить, *-лю, -лишь vb. ipf. acuz.* a tărăgăna, a amîna, a prelungi.

канителиться, *-люсь, -лишься vb. ipf.* a mocoși, a tărăgăna, a tîndăli.

канитель [1], *-и f. sg.* fir de metal *(pentru brodat)*.

канитель [2], *-и f. sg.* tărăgăneală; *разводи́ть/тяну́ть ~* a tărăgăna, a o lungi.

канительн|ый [1] *adj.* de fire de metal; *~ое произво́дство* industria firelor de metal.

канительный [2] *adj.* mocăit, ticăit, încet; *~ челове́к* om mocăit.

канифа́с, *-а m. (înv.)* **1.** pînză vărgată, canafas. **2.** doc.

канифо́лить, *-лю, -лишь vb. ipf. (pf. наканифо́лить) acuz.* a unge, a da cu colofoniu/ cu sacîz.

канифо́ль, *-и f. sg.* colofoniu, sacîz.

канка́н, *-а m.* cancan.

канелю́ра, *-ы f. (arhit.)* canelură.

каннибáл, *-а m.* **1.** canibal. **2.** *(fig.)* canibal, om crud, feroce.

каннибали́зм, *-а m. sg.* **1.** canibalism. **2.** *(fig.)* canibalism, cruzime, sălbăticie.

каннибáльский *adj.* **1.** canibalic, de canibal. **2.** *(fig.)* canibalic, crud, sălbatic.

канóн, *-а m.* canon.

канона́да, *-ы f. (mil.)* canonadă.

канóнерка, *-и f. (mar.)* canonieră.

канóнерск|ий *adj. (mar.)* de canonieră; *~ая лóдка* canonieră.

канонизáция, *-и f. sg.* canonizare.

канонизúровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz.* **1.** *(bis.)* a canoniza, a sanctifica. **2.** a consacra.

канóник, *-а m.* canonic.

канóнир, *-а m. (înv.)* tunar.

канони́ческий *adj.* **1.** *(bis.)* canonic. **2.** consacrat.

канóэ *n. (sport)* canoe.

кант, *-а* **1.** *(la haine)* şiret, paspoal; *(la pantaloni)* vipuşcă, lampas. **2.** chenar. **3.** *(tehn.)* muchie.

канталýпа, *-ы f.* cantalup.

кантáта, *-ы f. (muz.)* cantată.

кантиáнец, *-нца m. (fil.)* kantian.

кантиáнский *adj. (fil.)* kantian.

кантиáнство, *-а n. sg. (fil.)* kantianism.

кантилéна, *-ы f. (muz.)* cantilenă.

кантовáтель, *-я m. (tehn.)* cănţuitor.

кантовáть[1], *-тýю, -тýешь vb. ipf. (pf. окантовáть) acuz.* **1.** a pune în chenar. **2.** *(tehn.)* a ciopli spre a face muchie.

кантовáть[2], *-тýю, -тýешь vb. ipf. acuz. (tehn.)* a răsturna, a pune pe şorţ.

кантóвка, *-и f. (действие) (spec.)* răsturnare *(a lăzilor în care se transportă diferite încărcături).*

кáнтовский *adj. (fil.)* kantian.

кантóн, *-а m.* canton *(unitate administrativă în unele ţări).*

кантонáльный *adj.* cantonal, de canton; *~ гóрод* capitală a unui canton.

капýн, *-а m.* ajun; *~ Нóвого гóда* ajunul Anului Nou.

кáну|ть, *-нет vb. pf. в + acuz. (înv.)* a pica, a picura, a cădea; *~ла слезá* a căzut o lacrimă ◇ *как в вóду ~л* parcă a intrat în pămînt; parcă l-a înghiţit pămîntul; *(înv.) ~ в вéчность* a dispărea pentru totdeauna; a dispărea pe vecie; *~ в лéту* a fi dat uitării.

канцеля́рист, *-а m. (înv.)* funcţionar de birou.

канцеля́рия, *-и f.* birou, cancelarie.

канцеля́рск|ий *adj.* de birou, de cancelarie; *~ие принадлéжности* rechizite; *~ие бумáги* hîrtii oficiale, hîrtii de birou ◇ *~ая крыса* conţopist, om de cancelarie.

канцеля́рщина, *-ы f. sg.* birocraţie, stil birocratic.

канцерогéнный *adj.* cancerigen.

кáнцлер, *-а m.* cancelar.

канцóна, *-ы f. (lit. muz.)* canţonă.

канцонéтта, *-ы f. (muz.)* canţonetă.

канóк, *-а m. (ornit.)* şorecar.

канючúть, *-чу, -чишь vb. ipf. (pop.)* a se jelui, a se văicări, a se tîngui, a se milogi.

каолúн, *-а m. sg. (mineral.)* caolin.

кап, *-а m.* gîlmă.

кáп|ать, *-плю, -плешь şi -аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. кáпнуть)* **1.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a picura, a pica, a curge *(picurînd); дождь ~лет* picură, burează. **2.** *(pf. накáпать) acuz.* a turna cu picătura; *~ лекáрство* a picura o doctorie ◇ *(fig.) над нáми не ~* stai, nu dau turcii peste noi.

капéлла, *-ы f.* **1.** *(muz.)* capelă, cor. **2.** capelă, biserică mică.

капелля́н, *-а m.* capelan.

капéль, *-и f.* **1.** *sg.* picurarea zăpezii topite. **2.** *(капли)* picături de zăpadă topită.

капельди́нер, *-а m. (înv.)* controlor de bilete la un teatru, plasator.

кáпельк|а, *-и f.* **1.** pic, picătură, strop; *ни ~и воды́* nici un pic/nici o picătură de apă; *выпить всё до ~и* a bea pînă la ultima picătură. **2.** *(fig.)* strop, fărîmă, dram, pic; *ни ~и úстины* nici un sîmbure de adevăr; *имéйте ~у терпéния* aveţi puţină răbdare; *мне ни ~и не стрáшно* nu mi-e frică deloc.

капельмéйстер, *-а m. (înv.)* capelmaistru.

капельмéйстерский *adj. (înv.)* de capelmaistru.

кáпельница, *-ы f.* instilator, pipetă.

кáпельный *adj.* **1.** minuscul, microscopic. **2.** în picături.

кáпер, *-а m.* **1.** vas corsar. **2.** corsar, proprietarul unui vas corsar.

кáперс, *-а m. (bot.)* **1.** caper. **2.** *pl* capere.

капилля́р, *-а m.* **1.** tub capilar. **2.** *(anat.)* capilar, vas capilar.

капилля́рность, *-и f. sg.* capilaritate.

капилля́рн|ый *adj.* capilar; *~ая сеть* reţea capilară.

капитáл, *-а m.* **1.** *(ec. pol.)* capital; *основнóй ~* capital fix; *оборóтный ~* capital circulant; *переме́нный ~* capital variabil; *постоя́нный ~* capital constant; *производи́тельный ~* capital productiv; *товáрный ~* capital-marfă; *дéнежный ~* capital bănesc; *финáнсовый ~* capital financiar; *ссýдный ~* capital de împrumut; *торгóвый ~* capital comercial; *промы́шленный ~* capital industrial; *мёртвый ~* capital mort, nelucrativ; *кругооборóт и оборóт ~а* circuitul şi rotaţia capitalului; *концентрáция ~а* concentrarea capitalului. **2.** *sg. col.* capital, clasa capitaliştilor; *в стрáнах ~а* în ţările capitalului. **3.** *(состояние)* avere, avuţie, bogăţie. **4.** *(mai ales la pl.)* bani, sumă mare de bani, capital; *при (в) ~е* în bani, cu buzunarul doldora de bani; *~ на ~* profit sută la sută ◇ *(prov.) ~ приобрести́ и невúнность соблюсти́* hangiu şi om de treabă.

капитализáция, *-и f. sg. (ec. pol.)* capitalizare.

капитализúровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz. (ec. pol.)* a capitaliza.

капитали́зм, *-а m. sg.* capitalism; *монополисти́ческий ~* capitalism monopolist; *госудáрственный ~* capitalism de stat.

капитали́ст, *-а m.* capitalist.

капиталисти́ческ|ий *adj.* capitalist, de capitalişti; *~ стрóй* sistem capitalist, orînduire capitalistă, regim capitalist; *~ое произвóдство* producţie capitalistă; *~ие стрáны* ţările capitaliste.

капиталовложéние, *-я n.* investiţie de capital.

капитáльно *adv.* (în mod) capital.

капитáльный *adj.* capital, de primă importanţă, esenţial; fundamental, de căpetenie, de frunte; *~ вопрóс* chestiune vitală; chestiune esenţială; *~ трýд* operă fundamentală; *~ ремóнт* reparaţie capitală; *~ое строи́тельство* construcţie capitală; *~ые влóжения* investiţii capitale.

капитáн, *-а m.* **1.** căpitan; *(mar.) ~ второ́го ра́нга* căpitan de rangul al doilea; *~ дáльнего плáвания* căpitan de cursă lungă; *~ речнóго флóта* căpitan în flota fluvială; *~ медици́нской слýжбы* medic căpitan. **2.** *(sport)* căpitan; *~ футбóльной кома́нды* căpitanul echipei de fotbal.

капитáнский *adj.* de căpitan; *(mar.) ~ мóстик* punte, pasarelă de comandă.

капитéль, *-и f.* **1.** *(arhit.)* capitel. **2.** *sg. (tipogr.)* literă capitală, majusculă.

капúтул, *-а m. (bis. ist.)* capitul.

капитули́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf.* a capitula.

капитули́нт, *-а m.* capitulant, capitulard.

капитули́нтский *adj.* de capitulant, de capitulare, capitulard.

капитули́нство, *-а n. sg.* atitudine de capitulant.

капитуля́ция, *-и f. sg.* capitulare; *безоговóрочная ~* capitulare necondiţionată.

кáпище, *-а n.* templu păgîn, capiştе.

кашкáн, *-а m.* cursă, capcană.

каплýн, *-а m.* clapon.

кáпл|я, *-и f.* **1.** picătură, pic, strop; *по ~е* cu picătură; cîte o picătură; *~ за ~ей* picătură cu picătură; *вы́пить всё до ~и* a bea pînă la ultima picătură. **2.** *pl. (med.)* picături. **3.** *(fig.)* dram, pic, strop, fărîmă; *ни ~и благоразýмия* nici un pic de bun simţ; *ни ~и сóвести* nici un pic de ruşine ◇ *до послéдней ~и крóви* pînă la ultima picătură de sînge; *похóжи как две ~и воды́* seamănă ca două picături de apă; *(fig.) ~я в мóре* puţin de tot, o picătură de apă în mare, ca un strop în mare; *~ по ~е кáмень дóлбит* picătura mică găureşte piatra; *~и в рот не брать* a nu pune strop de băutură în gură.

кáпнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *кáпать*

ка́пор, *-а m.* glugă, bonetă, scufiță.
ка́порцы, *-ев pl. v. ка́перс (2)*
капо́т [1], *-а m.* capot, halat, rochie de casă.
капо́т [2], *-а m. (tehn.)* capotă, cutie de protecție *(a motorului)*.
капота́ж, *-а m. (av.)* capotaj.
капоти́рование, *-я n. sg. (av.)* capotaj, capotare.
капоти́ровать, *-ирует vb. pf.* și *ipf. (av.)* a capota.
капра́л, *-а m.* caporal, căprar.
капри́з, *-а m.* capriciu, toană; *(fig.)* *~ мо́ды* capriciile modei.
капри́зник, *-а m.* (om, copil) capricios, mofturos.
капри́зничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a fi capricios, a face mofturi, a face nazuri.
капри́зн|ый *adj.* **1.** capricios, mofturos, cu toane, cu capricii; răsfățat; *~ ребёнок* copil mofturos. **2.** *(fig.)* capricios, schimbător, inconsecvent; *~ая пого́да* vreme capricioasă/ schimbătoare. **3.** *(fig.)* fantezist, extravagant; *~ стиль рису́нка* stilul fantezist al desenului.
капризу́ля, *-и m.* și *f.* capricios, mofturos, capricioasă, mofturoasă.
каприфо́лий, *-я m. (bot.)* caprifoi.
капри́ччио *n. indecl. (muz.)* capriciu.
капро́н, *-а m. sg.* capron.
капро́новый *adj.* de/din capron.
ка́псула, *-ы f.* capsulă.
ка́псюль, *-я m.* **1.** capsă. **2.** percutor.
ка́псюльный *adj.* cu capsă; *~ патро́н* cartuș cu capsă.
капта́ж, *-а m.* captare.
кантена́рмус, *-а m. (mil. inv.)* magazioner.
канти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a capta; *~ исто́чник* a capta un izvor.
капу́ст|а, *-ы f. sg.* varză; *цветна́я ~* conopidă; *ки́слая/ква́шеная ~* varză murată, varză acră; *коча́нная ~* varză în căpățîni; *белокоча́нная ~* varză albă; *брюссе́льская ~* varză de Bruxelles; *ре́пная ~*; *кольра́би* gulie; *савоя́рская ~* varză creață; *коча́н ~ы* căpățînă de varză ◇ *(fig.) руби́ть/изруби́ть в ~у* a face varză.
капу́стник, *-а m.* **1.** *(reg.)* cîmp semănat cu varză. **2.** *(entom.)* omidă *(de varză)*. **3.** *(arg.)* serată actoricească la sfîrșitul sezonului de iarnă. **4.** plăcintă cu varză.
капу́стница, *-ы f. (entom.)* albiliță, fluture de varză.
капу́стный *adj.* de varză; *~ за́пах* miros de varză.
капустоубо́рочн|ый *adj.* de strîns varza; *~ая маши́на* mașină de strîns varză.
капу́т *m. indecl.* sfîrșit ◇ *~ пришёл (кому́-л.)* s-a zis cu el; i-a venit sfîrșitul; s-a dus pe copcă.
капуци́н, *-а m.* **1.** capucin. **2.** *(bot.)* condurul-doamnei, nemțoaică, sultănică.
капюшо́н, *-а m.* glugă, capișon.
ка́ра, *-ы f.* pedeapsă, osîndă.
караби́н, *-а m. (mil.)* carabină.
карабине́р, *-а m. (mil.)* **1.** carabinier. **2.** jandarm italian.
кара́бкаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. (pf. вскара́бкаться)* a se cățăra, a escalada.
карава́й, *-я m.* **1.** pîine mare rotundă, pită. **2.** codru de pîine ◇ *(prov.) на чужо́й ~ рот не разева́й* nu te întinde la ciorba altuia.
карава́н, *-а m.* caravană; *(prov.) ~ прохо́дит, пусты́ня остаётся* apa trece, pietrele rămîn.
карава́нн|ый *adj.* de caravană; *~ые пути́* drumuri de caravane.
карава́н-сара́й, *-я m.* caravanserai.
карае́лла, *-ы f.* caravelă.
карага́ч, *-а m. (bot.)* ulm de cîmp.
кара́емость, *-и f. sg. (jur.)* posibilitate de pedeapsă.
кара́емый **1.** *part. prez. pas.* de la *кара́ть*. **2.** *adj. (jur.)* susceptibil de pedeapsă; sancționabil.
караи́м, *-а m. v. караи́мка*
караи́мка, *-и f.* karaimă.
караи́мский *adj.* de karaimi, al karaimilor.
караи́мы, *-ов pl.; sg. караи́м, -а m.* karaimi.
каракалпа́ки, *-ов pl.; sg. -а́к, -а m.* karakalpaci.
каракалпакский *adj.* al karakalpacilor, de karakalpaci.
каракалпа́чка, *-и f.* (femeie) karakalpacă.
карака́тица, *-ы f. sg.* **1.** *(zool.)* sepie, caracatiță. **2.** *(glumeț)* crăcănel.

каракирги́зы, *-ов; sg. -гиз, -а m. (înv.)* kirghizi.
кара́ковый *adj.* murg.
каракулево́д, *-а m.* specialist în creșterea oilor caracul.
каракулево́дство, *-а n. sg.* creșterea oilor caracul.
кара́кулевый *adj.* de caracul, de astrahan; *~ воротни́к* guler de astrahan.
кара́куль, *-я m. sg.* caracul, blană de caracul; de astrahan.
кара́кульск|ий *adj. (în expr.) ~ая овца́* oaie caracul.
каракульча́, *-и́ f. sg.* pielicele de caracul.
кара́кул|я, *-и f. (mai ales la pl.)* literă scrisă necitet; mîzgălitură; *писа́ть ~ями* a mîzgăli, a scrie necitet; *выводи́ть ~и* a scrie necitet/urît, a mîzgăli *(pe hîrtie)*.
карамбо́ль, *-я m.* carambol *(la biliard)*.
карами́ль, *-и f. sg.* **1.** *col.* caramele; bomboane umplute. **2.** zahăr ars. **3.** malț.
каранда́ш, *-а m.* creion; *хими́ческий ~* creion chimic; *цветно́й ~* creion colorat ◇ *брать/взять на ~* a scrie un articol/ o notă.
каранда́шн|ый *adj.* **1.** de creion, de creioane. **2.** în creion; *~ рису́нок* desen în creion.
каранти́н, *-а m.* carantină; *вы́держать ~* a sta în carantină; *подверга́ть ~у* a pune în carantină; *снима́ть/снять ~* a ridica carantina.
каранти́нный *adj.* de carantină; *~ пункт* punct de carantină.
каравýз, *-а m.* buflei, copil dolofan, bondoc.
кара́сь, *-я m.* **1.** *(iht.)* caras, caracudă. **2.** *(pop.)* prostănac.
кара́т, *-а m.* carat.
кара́тель, *-я m.* membru al unui detașament de represalii.
кара́тельный *adj.* de pedepsire, de represalii; *~ отря́д* detașament de represalii.
кара́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. покара́ть) acuz.* a pedepsi, a reprima; a osîndi.
карау́л, *-а m.* **1.** gardă, santinelă; *вы́ставить ~* a pune gardă; *почётный ~* gardă de onoare; *быть в ~е; стоя́ть в ~е; нести́ ~* a fi de gardă, a face de santinelă; *вступа́ть в ~, заступа́ть в ~* a intra în gardă; *взять/посади́ть под ~* a aresta, a pune sub strajă; *быть под ~ом* a fi în stare de arest; *держа́ть под ~ом* a ține sub arest; *смени́ть ~* a schimba garda. **2.** *(înv.)* corp de gardă. **3.** *(interj.)* săriți!, ajutor!; *крича́ть ~* a striga «ajutor» ◇ *взять на ~* a prezenta arma pentru onor; *хоть ~ крич́и* să urli, nu alta.
карау́лить *-лю, -лишь vb. ipf. acuz.* **1.** a păzi, a sta de pază, a veghea, a face de gardă. **2.** *(fig.)* a pîndi, a sta la pîndă.
карау́лка, *-и f. (pop.)* gheretă *(de gardă)*.
карау́льн|ый *adj.* **1.** de gardă, de santinelă; *~ое помеще́ние* camera de gardă. **2.** *~ый, -ого m.* santinelă, strajă.
карау́льня, *-и f.* cameră de gardă.
карау́льщик, *-а m.* paznic.
кара́чк|и, *-чек pl. (pop.) на ~ах* sau *на ~* în patru labe.
карачу́н, *-а m. (pop. în expr.) кому́-л. ~ пришёл* i-a sosit veleatul, l-a ajuns moartea, i-a venit ceasul.
ка́рбас, *-а m.* barcă mare.
карби́д, *-а m. sg. (chim.)* carbid.
карби́дный *adj. (chim.)* de/cu carbid.
карбокси́л, *-а m. (chim.)* carboxil.
карбо́лка, *-и f. sg.* fenol, acid fenic, carbolic.
карбо́лов|ый *adj.* de fenol, carbolic; *~ раство́р* soluție de fenol; *~ая кислота́* acid carbonic, acid fenic, fenol.
карбона́рий, *-я m. (ist.)* carbonar.
карбона́т, *-а m. (chim.)* carbonat.
карбониза́ция, *-и f. sg. (tehn.)* carbonizare.
карбонизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz. (tehn.)* a carboniza.
карбору́нд, *-а m. (chim.)* carborund, carbură de siliciu.
карбу́нкул, *-а m.* **1.** *(med.)* carbuncul; *сибирея́звенный ~* antrax, dalac, bubă neagră, cărbune. **2.** *(mineral.)* granat roșu aprins.
карбюра́тор, *-а m. (tehn.)* carburator.
карбюра́ция, *-и f. sg. (tehn.)* carburație.
карбюри́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* și *pf. (tehn.)* a carbura.
карга́, *-и́ f.*; *pl. кареи́, каре, -реам (pop.)* hîrcă, baba hîrcă, Baba-Cloanța, cloanța-cotoroanța.

ка́рда, *-и f.* darac.

кардамо́н, *-а m. sg. (bot.)* nucşoară.

карда́н, *-а m. (tehn.)* cardan; suspensiune cardanică, ax cardanic, articulaţie cardanică.

карда́нный *adj. (tehn.)* cardanic, de cardan; *~ вал* ax cardanic.

кардина́л, *-а m. (bis.)* cardinal.

кардина́льный *adj.* cardinal, principal, de căpetenie, fundamental, esenţial; *~ вопро́с* problemă principală.

кардина́льский *adj. (bis.)* de cardinal.

кардиогра́мма, *-ы f. (med.)* cardiogramă.

кардио́граф, *-а m.* cardiograf.

кардиогра́фия, *-и f.* cardiografie.

кардиологи́ческий *adj.* cardiologic.

кардиоло́гия, *-и f.* cardiologie.

кардиоме́тр, *-а m. (med.)* cardiometru.

кардиометри́я, *-и f. (med.)* cardiometrie.

ка́рдн|ый *adj.* de darac; *~ая маши́на* darac, scărmănătoare.

кардова́ние, *-я n. (text.)* dărăcit, dărăcire.

каре́ *n. indecl. (mil.)* careu.

каре́лка, *-и f.* careliană.

каре́лы, *-ел pl.; sg. каре́л, -а m.* carelieni.

каре́льск|ий *adj.* de Carelia, carelian; *~ая берёза* mesteacăn de Carelia.

каре́та, *-ы f.* caretă, cupeu; *~ ско́рой по́мощи* ambulanţa salvării.

каре́тка, *-и f.* **1.** *dim.* de la *каре́та.* **2.** *(tehn.)* car, sanie; căruţ, cărucior; *~ пи́шущей маши́нки* carul maşinii de scris; *~ тока́рного стано́ка* sania strungului.

каре́тник, *-а m. (înv.)* **1.** remiză, *(pentru trăsuri)*, şură. **2.** meşter caretaş.

каре́тный *adj.* de trăsură.

каратида, *-и f. (arhit.)* cariatidă.

ка́р|ий *adj.* **1.** căprui; *~ие глаза́* ochi căprui. **2.** murg, castaniu; *~яя ло́шадь* cal murg.

карикату́ра, *-ы f.* **1.** caricatură. **2.** *(fig.)* parodie, simulacru, caricatură.

карикату́рист, *-а m.* caricaturist.

карикату́рить, *-рю, -ришь vb. ipf. acuz.* a caricaturiza, a face caricatura.

карикату́рность, *-и f.* caracter caricatural, caricaturism.

карикату́рный *adj.* **1.** caricatural, de caricatură. **2.** grotesc, caraghios.

карио́з, *-а m. (med.)* carie, carie dentară.

карио́зный *adj. (med.)* cariat, atacat de carie.

ка́рканье, *-я n. sg.* **1.** croncănit. **2.** *(fig.)* cobit.

карка́с, *-а m.* carcasă, cadru, osatură, schelet.

ка́ркать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *(pf. mom. ка́ркнуть)* a croncăni. **2.** *(fig.)* a cobi.

ка́ркнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *ка́ркать (1).*

ка́рлик, *-а m.* pitic.

карлико́вость, *-и f.* nanism.

ка́рликовый *adj.* pitic.

кармази́н, *-а m. sg. (înv.)* stofă de culoare roşu-închis.

карма́н, *-а m.* buzunar; *вну́тренний ~* buzunar de dinăuntru; *за́дний ~* buzunar din spate *(la pantaloni)*; *брю́чный ~* buzunarul de la pantaloni ◇ *быть по ~у* a atinge la buzunar *(pe cineva)*, a-i pricinui pagubă; *мне не по ~у* nu-mi dă mîna, nu mă lasă punga; *в одно́м ~е вошь на арка́не, в друго́м — блоха́ на цепи́* subţire la pungă; îi cîntă cucul în pungă; lapte acru-n călimări, chiu şi vai prin buzunări; *свисти́т в ~е* suflă/şuieră vîntul prin buzunarc; *наби́ть (себе́) ~* a-şi umple punga/buzunarul doldora; *туго́й/по́лный/то́лстый ~* a) buzunar plin, îndesat de bani; b) bogătan, om putred de bogat, om gros la pungă; *ша́рить по ~ам* a căuta/a scotoci prin buzunare; *(glumeţ) держи́ ~ ши́ре!* pune-ţi pofta în cui!; *в ~ за сло́вом не лезть* a fi bun de gură.

карма́нник, *-а m. (pop.)* hoţ de buzunare.

карма́нн|ый *adj.* de buzunar; *~ пла́то́к* batistă; *~ слова́рь* dicţionar de buzunar; *~ые де́ньги* bani de buzunar; *~ые часы́* ceas de buzunar; *~ вор* hoţ de buzunare.

карми́н, *-а m.* carmin.

карми́нный *adj.* de carmin, de culoarea carminului.

карнава́л, *-а m.* carnaval.

карнава́льный *adj.* de carnaval, carnavalesc.

карни́з, *-а m.* **1.** *(arhit.)* cornişă, antablament. **2.** pervaz. **3.** *(arhit.)* ciubuc. **4.** galerie *(pentru draperii).*

каротéль, *-и f. sg. (bot.)* carotă.

карп, *-а m. (iht.)* crap; *зерка́льный ~* crap-oglindă.

карст, *-а m. (geol.)* carst; gol subteran.

ка́рстовый *adj. (geol.)* carstic.

ка́рт|а, *-ы f.* **1.** hartă; *масшта́б ~ы* scara hărţii; *полити́ческая ~ Евро́пы* harta politică a Europei; *астрономи́ческая ~* hartă astronomică. **2.** carte de joc; *сдава́ть ~ы* a da cărţile; *коло́да ~* un pachet de cărţi de joc; *тасова́ть ~ы* a face cărţile; *снима́ть ~ы* a tăia cărţile; *гада́ть на ~ах* a ghici în cărţi; a da în cărţi. **3.** *pl.* joc de cărţi; *игра́ть в ~ы* a juca cărţi; *(fig.) поста́вить всё на ~у* a juca totul pe o carte; *(fig.) раскры́ть свои́ ~ы* a da cărţile pe faţă; *(fig.) чьи-л. ~ би́та* a pierdut partida; *после́дняя ~* ultima carte/şansă; *ре́заться в ~ы* a) a fi un cartofor pasionat; b) a juca cărţi cu patimă ◇ *стоя́ть/быть на ~е* a fi în mare pericol; *спу́тать ~ы* a încurca iţele.

карта́вить, *-влю, -вишь vb. ipf.* a graseia.

карта́во *adv.* graseiat.

карта́вость, *-и f. sg.* pronunţare graseiată; grasiere.

карта́вый *adj.* graseiat, care graseiază; *~ выгово́р* pronunţare graseiată.

картёжник, *-а m.* cartofor, jucător de cărţi.

картёжный *adj.* de cartofor, de cărţi; *~ игро́к* cartofor; *~ вор* trişor.

картези́анец, *-нца m. (fil.)* cartezian.

картези́анский *adj. (fil.)* cartezian.

картели́рование, *-я n. sg.* cartelare.

карте́ль, *-я m. (ec.)* cartel.

ка́ртер, *-а m. (tehn.)* carter; *ма́сляный ~* baie de ulei.

карте́чный *adj.* **1.** *(mil.)* de mitralie. **2.** de alice de lup.

карте́чь, *-и f. sg.* **1.** *(mil.)* mitralie. **2.** alice de lup.

карти́н|а, *-ы f.* **1.** tablou, pictură, pînză; *~ ма́сляными кра́сками* pictură în ulei; *писа́ть ~у* a picta un tablou. **2.** film. **3.** *(fig. lit.)* oglindire, reflectare, imagine. **4.** *(fig.)* privelişte, imagine, tablou; *~ы де́тства* imagini din copilărie. **5.** *(teatr.)* tablou.

карти́к|а, *-и f.* **1.** *dim.* de la *карти́на (1, 3, 4).* **2.** ilustraţie, poză; *кни́га с ~ами* carte cu poze ◇ *как ~; как на ~е (frumos)* ca pictat; *оде́т по ~е* îmbrăcat după ultima modă.

карти́нность, *-и f. sg.* caracter pitoresc.

карти́нн|ый *adj.* **1.** de pictură, de tablouri; *~ая галере́я* galerie de tablouri, pinacotecă. **2.** *(fig.)* pitoresc, expresiv, plastic.

картогра́мма, *-ы f.* cartogramă.

карто́граф, *-а m.* cartograf.

картографи́рование, *-я n. sg.* cartografiere.

картографи́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* a cartografia.

картографи́ческий *adj.* cartografic.

картогра́фия, *-и f. sg.* cartografie.

картоме́трия, *-и f. (tehn.)* cartometrie.

карто́н, *-а m.* carton, mucava.

картона́ж, *-а m.* obiect din carton, cartonaj.

картона́жн|ый *adj.* de cartonaj; *~ая мастерска́я* atelier de cartonaje.

карто́нка, *-и f.* **1.** cutie de carton *sau* de placaj. **2.** o bucată de carton.

карто́нный *adj.* de carton, de mucava.

картоте́ка, *-и f.* cartotecă, fişier.

картоте́чный *adj.* de cartotecă; *~ шкаф* dulap pentru cartotecă.

картофелевóдство, *-а n.* cultivarea cartofilor.

картофелекопа́лка, *-и f.* maşină de scos/de recoltat cartofi.

картофелесажа́лка, *-и f.* maşină de sădit cartofi.

картофелеубо́рочный *adj.* de recoltat cartofi; *~ комба́йн* combină pentru recoltarea cartofilor.

картофелехрани́лище, *-а m.* depozit de cartofi.

картофелечи́стка, *-и f.* maşină de curăţat cartofi.

карто́фелина, *-ы f. sg.* cartof.

карто́фель, *-я m. sg.* cartofi; *варёный ~* cartofi fierţi; *~ в мунди́ре* cartofi *(fierţi, copţi)* în coajă.

карто́фельн|ый *adj.* de cartof; *~ая мука́* feculă.

ка́рточка, *-и f.* **1.** *(фотографическая)* fotografie, poză. **2.** *(визитная)* carte de vizită. **3.** *(каталожная)* fişă, fişă de cartotecă. **4.** *(продовольственная)* car-

telă, tichet, talon. **5.** carnet, legitimaţie, carte; *чле́нская* ~ carnet de membru. **6.** listă de bucate, meniu ◇ *почто́вая* ~ carte poştală.

ка́рточн|ый *adj.* **1.** de cărţi de joc; *~ая игра́* joc de cărţi; ~ *стол* masă pentru jocul de cărţi; *(fig.)* ~ *до́мик* castel din cărţi de joc. **2.** de fişă, de cartotecă; ~ *катало́г* fişier alfabetic. **3.** raţionat, distribuit pe cartelă; *~ая систе́ма* regim de distribuire pe cartelă a produselor raţionate.

карто́шка, *-и f.* cartof ◇ *не* ~ nu-i glumă, nu-i un fleac.

карту́з, *-á m.* **1.** şapcă, caschetă. **2.** *(mil.)* garguz. **3.** *(înv.)* pungă de hîrtie.

карту́зный *adj.* **1.** de şapcă, de caschetă. **2.** *(mil.)* de garguz.

карту́шка, *-и f.* roza vînturilor.

каруséль, *-и f.* căluşel, carusel.

каруséльный *adj.* de căluşei, de carusel; *(tehn.)* ~ *стано́к* strung vertical, strung carusel.

ка́рцер, *-а m.* carceră.

карье́р [1], *-а m. sg.* galop; *во весь* ~ în galop nebun, în goană nebună ◇ *с ме́ста в* ~ pe neaşteptate; pe nepusă masă; hodoronc-tronc.

карье́р [2], *-а m. (min.)* carieră; *ка́менный* ~ carieră de piatră.

карье́р|а, *-ы f.* **1.** carieră; *сде́лать ~у* a face carieră.

карьери́зм, *-а m. sg.* carierism, arivism.

карьери́ст, *-а m.* carierist, arivist.

карьери́стский *adj.* de carierist, de arivist.

карье́рный *adj.* **1.** de carieră. **2.** de galop.

каса́ни|е, *-я n.* contact, atingere, tangenţă; *(mat.)* то́чка ~*я* punct de tangenţă; *взаи́мное* ~ contact reciproc.

каса́тельная, *-ой f. (mat.)* tangentă; ~ *к кру́гу* tangentă la cerc; *вне́шняя* ~ tangentă exterioară.

каса́тельно *prep.* cu *gen. (înv.)* referitor la ..., în privinţa ..., cu privire la ..., privitor la ....

каса́тельств|о, *-а n. sg.* legătură, raport, contingenţă, relaţie; *к э́тому вопро́су я не име́ю никако́го ~а* nu am nici o legătură cu această chestiune.

каса́тик [1], *-а m. (folc.)* bădiţă, bădişor, neică, fătul meu.

каса́тик [2], *-а m. (bot.)* stînjenel.

каса́тка, *-и f.* **1.** rîndunică. **2.** *(mod de adresare)* porumbiţă, mîndruliţă.

каса́|ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf. (pf. косну́ться)* **1.** *gen.* cu *instr.* a atinge, a se atinge de ...; ~ *руко́й стола́* a atinge masa cu mîna. **2.** *gen. (fig.)* a interesa, a privi; *э́то тебя́ не ~ется* aceasta nu te priveşte pe tine. **3.** *gen. (fig.)* a atinge, a pomeni, a menţiona, a se referi; *не ~ вопро́са* a nu atinge problema ◇ *что каса́ется ...* în ceea ce priveşte ...; în ce priveşte ... .

ка́ска, *-и f.* cască, coif.

каска́д, *-а m.* **1.** cascadă, cădere de apă. **2.** *(fig.)* cascadă, torent, potop *(de cuvinte, de sunete etc)*; ~ *слов* cascadă de cuvinte. **3.** *(sport)* săritură de pe cal, voltij. **4.** *(tehn.)* etaj, cascadă.

каскади́рование, *-я n. (el.)* legare în cascadă.

каска́дн|ый *adj.* **1.** de cascadă. **2.** *(tehn.)* în cascadă. **3.** *(teatr., înv.)* de varieteu, de cabaret; ~ *репертуа́р* repertoriu de varieteu; *~ая певи́ца* cîntăreaţă de cabaret.

ка́сс|а, *-ы f.* **1.** casă de bani; *несгора́емая* ~ casă de fier; **2.** casă, numerar; *сдать ~у* a preda numerarul. **3.** casă, casierie, serviciul casierului; *теа́тральная* ~ casa de bilete a unui teatru. **4.** casă; *сберега́тельная* ~ casă de economii; ~ *взаимопо́мощи* casă de ajutor reciproc. **5.** *(tipogr.)* casă de litere.

кассато́р, *-а m. (jur.)* recurent.

кассацио́нн|ый *adj. (jur.)* de casaţie, de recurs; *~ая жа́лоба* cerere de recurs; ~ *суд* Curtea de Casaţie.

кассáци|я, *-и f. (jur.)* **1.** casare; ~ *приго́вора* casarea unei sentinţe. **2.** recurs; *пода́ть ~ю* a face recurs.

кассе́та, *-ы f.* casetă fotografică.

касси́р, *-а m.* casier.

касси́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz.* a casa; ~ *реше́ние суда́* a casa sentinţa tribunalului; ~ *вы́боры* a anula alegerile.

касси́рша, *-и f.* casieriţă.

ка́ссов|ый *adj.* de casă; *~ая кни́га* jurnal de casă.

ка́ста, *-ы f.* castă.

кастань́еты, *-е́т pl.; sg. -е́та, -ы f.* castaniete.

кастеля́нша, *-и f.* econoamă, responsabilă cu lenjeria *(într-un spital, într-o casă de odihnă etc.)*.

каstéт, *-а m.* box *(armă)*.

ка́стовость, *-и f. sg.* caracter de castă.

ка́стовый *adj.* de castă; ~ *предрасу́док* prejudecată de castă.

касто́р, *-а m. sg. (text.)* castor.

касто́рка, *-и f. sg.* unt/ulei de ricin.

касто́ров|ый [1] *adj.* de ricin; *~ое ма́сло* ulei de ricin.

касто́ров|ый [2] *adj. (text.)* de castor.

кастра́т, *-а m.* castrat, scopit.

кастра́ция, *-и f. sg.* castrare, scopire, jugănire.

кастри́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz.* a castra, a scopi, a jugăni.

кастрю́ля, *-и f.* cratiţă, oală.

катаболи́зм, *-а m. (biol.)* catabolism.

катава́сия, *-и f.* **1.** *(bis.)* catavasie. **2.** *(pop.)* zăpăceală, zarvă, dezordine, haos, hărmălaie; *начала́сь* ~ a început zăpăceala/haosul/hărmălaia/harababura.

катакли́зм, *-а m.* cataclism.

катако́мбы, *-о́мб pl.; sg. -ба, -ы f.* catacombe.

катала́жк|а, *-и f. (înv.)* puşcărie, închisoare; *засади́ть/посади́ть в ~у кого́-л.* a băga la puşcărie pe cineva, a turna/a pune la hîrdăul lui Petrache.

катала́за, *-ы f. (biol.)* catalază; ~ *пе́чени* hepatocatalază.

каталепти́ческий *adj. (med.)* cataleptic.

катале́псия, *-и f. sg. (med.)* catalepsie.

катале́птик, *-а m.* cataleptic.

каталепти́ческий *adj.* cataleptic.

ката́лиз, *-а m. (chim.)* cataliză.

катализа́тор, *-а m. (chim.)* catalizator.

катализи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. (chim.)* a cataliza.

каталити́ческий *adj. (chim.)* catalitic.

катало́жная, *-ой f.* sală de cataloage, catalog.

катало́г, *-а m.* catalog; *алфави́тный* ~ catalog alfabetic; *звёздный* ~ catalogul stelelor.

каталогиза́ция, *-и f. sg.* catalogare.

каталогизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz.* a cataloga.

катало́жн|ый *adj.* **1.** de catalog; *~ая ка́рточка* fişă de catalog. **2.** *~ая, -ой f.* sală de cataloage *(într-o bibliotecă mare)*.

ката́ние, *-я n.* **1.** rostogolire, rulare; ~ *белья́* netezirea rufelor cu mîngălăul. **2.** plimbare; ~ *в экипа́же* plimbare cu trăsura; ~ *на ло́дке* plimbare cu barca; ~ *на конька́х* patinaj;

ка́танье, *-я n. (în expr.) не мытьём, так ~м доня́ть кого́-л.* a-i veni cuiva de hac într-un fel sau altul.

ка́танка, *-и f.* oţel-beton în colaci.

ка́таный *adj. (metal.)* laminat.

катапу́льта, *-ы f.* catapultă.

катапульти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf.* a catapulta.

катапульти́руемый *adj.* care poate fi catapultat.

ката́р, *-а m. (med.)* catar.

катара́кт, *-а m. (tehn.)* frînă de ulei.

катара́кта, *-ы f. (med.)* cataractă, albeaţă (la ochi).

катара́льный *adj. (med.)* cataral.

катастро́фа, *-ы f.* catastrofă; *железнодоро́жная* ~ accident de cale ferată.

катастрофи́ческ|ий *adj.* catastrofal, dezastruos.

катастрофи́чность, *-и f. sg.* dezastru, catastrofă, stare desperată.

катастрофи́чн|ый *adj. v. катастрофи́ческий.*

ката́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** a rostogoli, a da de-a dura. **2.** a face rotocoale. **3.** *(возить)* a plimba; ~ *в автомоби́ле* a plimba cu automobilul. **4.** *(pf. вы́катать)* a călca, a netezi; ~ *бельё* a călca rufele. **5.** a bate *(pîsla)*. **6.** *(met.)* a lamina.

ката́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** a se rostogoli. **2.** a se plimba; ~ *верхо́м* a se plimba călare; ~ *на конька́х* a patina; ~ *на сана́х* a se plimba cu sania. **3.** a se zvîrcoli, a se întoarce de pe o parte pe alta; a se culca cînd pe o parte, cînd pe alta; ~ *от бо́ли* a se zvîrcoli de durere ◇ *как сыр в ма́сле* ~ a o duce grozav; a trăi ca găina la moară; ~ *со́ смеху* a se tăvăli de rîs.

катафа́лк, *-а m.* **1.** catafalc. **2.** dric, car mortuar.

катафоре́з, *-а m. (chim.)* cataforeză.

категориа́льный *adj.* categoric.

категори́чески *adv.* (în mod) categoric; ~ *отказа́ться* a refuza în mod categoric.

категори́ческ|ий *adj.* **1.** *(fil.)* categoric; ~*ое сужде́ние* judecată categorică; ~ *импера́тив* imperativul categoric. **2.** categoric, tranşant; ~ *прика́з* ordin categoric.

категори́чность, *-и f. sg.* caracter categoric, caracter peremptoriu.

категори́чный *adj. v. категори́ческий (2).*

катего́ри|я, *-и f.* **1.** categorie; *(fil.)* ~ *ка́чества и коли́чества* categoria calităţii şi cantităţii; *грамма́тические* ~*и* categorii gramaticale. **2.** categorie, grup; *подводи́ть/подвести́ под* ~*ю* a încadra într-o anumită categorie; *дели́ть/раздели́ть на* ~*и* a împărţi în/pe categorii; ~ *по́езда* rangul trenului.

ка́тер, *-а m.; pl. -á* cuter, şalupă, vedetă; *лоцма́нский* ~ pilotină; *торпе́дный* ~ vedetă-torpilor, şalupă-torpilor; *фла́гманский* ~ vedetă-comandant; ~*-букси́р* şalupă-remorcher.

ка́тет, *-а m. (geom.)* catetă.

кате́тер, *-а m. (med.)* cateter.

катехи́зис, *-а m.* catehism.

кати́ть, *качу́, ка́тишь vb. ipf.* **1.** *acuz.* a rostogoli, a da de-a dura; ~ *бо́чку* a rostogoli un butoi. **2.** *(pop.)* a goni, a merge repede *(cu un vehicul)*; ~ *в автомоби́ле* a goni cu automobilul, a rula cu mare viteză.

кати́ться, *качу́сь, ка́тишься vb. ipf.* **1.** a se rostogoli, a aluneca; *во́лны ка́тятся* valurile se rostogolesc; **2.** a se mişca **3.** a curge; *слёзы ка́тятся* lacrimile curg şiroaie ◇ *катись отсю́да!* şterge-o!, ia-o din loc!; *(fig.) ка́тятся дни за дня́ми* zilele trec una după alta.

ка́тище, *-я n. (tehn.)* schelă de pădure.

ка́тк|ий *adj. (reg.)* **1.** care se învârteşte, care se rostogoleşte uşor; ~*ое колесо́* roată care se învârteşte uşor. **2.** alunecos; ~*ая доро́жка* cărare alunecoasă.

каткова́ние, *-я n. (agr.)* tăvălugire.

като́д, *-а m. (fiz.)* catod.

като́дный *adj. (fiz.)* catodic.

като́к, *-тка́ m.* **1.** patinoar; *иску́сственный* ~ patinoar artificial. **2.** *(tehn.)* tăvălug; *парово́й* ~ compresor cu aburi; *доро́жный* ~ cilindru, compresor rutier. **3.** măngălău, sul pentru netezit rufe.

като́лик, *-а m.* catolic.

католици́зм, *-а m. sg.* catolicism.

католи́ческий *adj.* catolic.

католи́чество, *-а n. sg. v. католици́зм*

ка́торг|а, *-и f. sg.* **1.** ocnă, muncă silnică; *сосла́ть на* ~*у* a condamna la muncă silnică. **2.** *(fig.)* caznă, viaţă de rob, muncă de rob ◇ *ве́чная* ~ ocnă pe viaţă; *су́щая* ~ muncă silnică, nu alta!

каторжа́нин, *-а m.; pl. -áне -áн* deţinut, condamnat la muncă silnică, ocnaş.

ка́торжник, *-а m.* ocnaş.

ка́торжн|ый *adj.* **1.** de ocnă, de muncă silnică; ~*ые рабо́ты* muncă silnică. **2.** *(fig.)* extrem de greu, istovitor, de rob; ~ *труд* muncă istovitoare, muncă de rob.

катýшечный *adj.* de bobină, de mosor.

катýшка, *-и f.* bobină, mosor; ~ *ни́ток* mosor de aţă; *(el.) индукцио́нная* ~ bobină de inducţie ◇ *с катýшек доло́й* a-şi lepăda potcoavele.

ка́тышек, *-шка m.* cocoloş; *хле́бный* ~ cocoloş de pîine.

катю́ша, *-и f. (pop.) catiuşă (un fel de mortier).*

каузáльность, *-и f. sg.* cauzalitate.

каузáльн|ый *adj.* cauzal; ~*ая связь* legătură cauzală.

кáурый *adj.* roib.

кáустик, *-а m.* sodă caustică.

каусти́ческ|ий *adj.* caustic, corosiv; ~*ая со́да* sodă caustică.

кáучук, *-а m. sg.* cauciuc; *синтети́ческий* ~ cauciuc sintetic; *рогово́й* ~ ebonită; *сыро́й* ~ cauciuc brut.

кáучуково́дство, *-а n.* cultura cauciucului.

кáучуковый *adj.* **1.** de cauciuc, cauciucat. **2.** *(fig.)* elastic.

кáучуконóс, *-а m.* plantă gumiferă.

кáучуконóсный *adj.* gumifer.

кафé *n. indecl.* cafenea.

кáфедр|а, *-ы f. sg.* **1.** catedră, pupitru; *говори́ть с* ~*ы* a vorbi de la catedră. **2.** catedră; *назна́чить на* ~*у* a numi la catedră; *получи́ть* ~*у* a primi o catedră; *оста́вить* ~*у* a părăsi o catedră; *заве́дующий* ~*ой* şef de catedră; ~ *политэконо́мии* catedra de economie politică.

кафедрáльн|ый *adj.* **1.** *(bis.)* de catedrală; ~ *собóр* catedrală. **2.** de catedră.

кáфель, *-я m.* placă de faianţă, placă de teracotă; cahlă; *шамóтный* ~ cahlă de şamotă.

кáфельн|ый *adj.* de faianţă, de teracotă; ~*ая печь* sobă de teracotă.

кафете́рий, *-я m.* cafenea.

кафешантáн, *-а m.* varieteu, cabaret.

кафешантáнный *adj.* de varieteu, de cabaret.

кафтáн, *-а m.* caftan, anteriu ◇ *Трúшкин* ~ taie din poală şi pune la umăr; a face din cămaşă izmene; anteriul lui meş Arvinte.

кахети́нское *adj.* vin din Kahetia.

кацавéйка, *-и f.* cataveică, scurteică.

качáлка, *-и f.* leagăn, balansoar; fotoliu balansoar, balansier.

качáние, *-я m.* legănare, basculare; balansare; ~ *мáятника* oscilarea pendulului ◇ ~ *насóсом* pompare.

качá|ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* **1.** *(pf. mot. качнýть) acuz.* a legăna, a balansa; *вóлны ~ли лóдку* valurile legănau barca; ~ *ребёнка* a legăna copilul. **2.** *acuz.* a pompa; ~ *вóду* a pompa apa. **3.** *(pf. mot. качнýть) instr.* a clătina, a bălăbăni, a mişca încolo şi încoace. **4.** *acuz. (fam.)* a ridica pe mîini şi a sălta în sus *(în semn de admiraţie)*, a purta pe braţe.

качá|ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf. (pf. mot. качнýться)* **1.** a se legăna, a se clătina, a se balansa; *лóдка ~лась на вóлнах* barca se legăna pe valuri. **2.** a merge clătinîndu-se, a se împletici.

качéли, *-ей pl.* scrînciob, leagăn.

кáчественно *adv.* calitativ.

кáчественн|ый *adj.* **1.** calitativ; ~*ые измене́ния* schimbări calitative; ~ *показáтель* indice calitativ. **2.** de calitate superioară, de calitate; ~*ая продýкция* producţie de calitate ◇ *(gram.)* ~*ое прилагáтельное* adjectiv calificativ.

кáчеств|о, *-а n.* **1.** *sg.* calitate; *(fil.) переход колúчества в* ~ trecerea cantităţii în calitate; *высóкого ~а* de calitate superioară; *нúзкого ~а* de calitate inferioară. **2.** calitate, însuşire; *высóкие душéвные ~а* înalte însuşiri morale. **3.** calitate *(la şah)*; *пожéртвовать* ~ a sacrifica calitatea ◇ *в ~е (кого́-л., чего́-л.)* în calitate de ...; ca ...; cu titlu de ...;

кáчк|а, *-и f.* **1.** *(mar.)* balans, balansare; *килевáя* ~ tangaj; *бокова́я* ~ ruliu. **2.** trepidaţie.

качнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. mot.* de la *качáть (1, 3).*

качнýться, *-нýсь, -нёшься vb. pf. mot.* de la *качáться.*

кáша, *-и f. sg.* **1.** terci, păsat; *грéчневая* ~ terci de hrişcă; *мáнная* ~ griş fiert, griş cu lapte. **2.** *(fig.)* harababură, haos, dezordine, zăpăceală, talmeş-balmeş; ~ *в головé у кого́-л.* în capul lui e un talmeş-balmeş nemaipomenit ◇ *завари́ть* ~*у* a stîrni o poveste, a stîrni o încurcătură; *ты завари́л ~у, ты и расхлёбывай* tu ai încurcat iţele, tu să le descurci; singur ţi-ai făcut-o, singur s-o desfaci; *расхлёбывать ~у за други́х* a plăti oalele sparte; *(glum.) берёзовая* ~ bătaie cu nuiele, papară; *сапоги́ ~и про́сят* cizmele sînt găurite; *с кем-л. ~и не свáришь* nu te poţi înţelege cu el; nu faci nici o brînză cu el; *с ~ей съесть кого́-л.* a mînca de viu pe cineva; *(слóвно)* ~ *во рту́* parcă ar avea mămăligă în gură; *мáло ~и ел* e cu caş la gură.

кашалóт, *-а m. (zool.)* caşalot.

кашевáр, *-а m. (înv.)* bucătar.

кашенáрить, *-рю, -ришь vb. ipf.* a face pe bucătarul.

кáшель, *-шля m. sg.* tuse; *сухóй* ~ tuse seacă.

кашемúр, *-а m. sg. (text.)* caşmir.

кашеобрáзный *adj.* ca terciul.

кáшица, *-ы f.* **1.** terci subţire. **2.** chiseliţă.

кáшка, *-и f.* **1.** *dim.* de la *кáша.* **2.** *(pop.)* trifoi, floarea trifoiului.

кáшлянуть, *-ну, -нешь; vb. pf. mot.* de la *кáшлять.*

кáшлять, *-яю, -яешь vb. ipf. (pf. mot. кáшлянуть)* a tuşi.

кашнé *n. indecl.* fular.

каштáн, *-а m.* **1.** castan. **2.** castană ◇ *таскáть ~ы из огня́ чужúми рукáми* a scoate castanele din foc cu mîna altuia.

каштáновый *adj.* **1.** castaniu, maron. **2.** castaniu, şaten. **2.** de castan.

каю́к [1], *-а m. (mar.)* caic.

каю́к [2] *m. indecl. (pop. în expr.) емý ~ (пришёл)* s-a zis cu el; s-a dus pe copcă.

каю́та, *-ы f. (mar.)* cabină.

каю́т-компа́ния, *каю́т-компа́нии f. (mar.)* sală de mese *(pe un vas militar)*, salonul ofiţerilor.

ка́яться, *ка́юсь, ка́ешься vb. ipf. (pf. пока́яться) в + prepl.* a se căi, a regreta, a-i părea rău, a recunoaşte o greşeală făcută ◇ *(cuv. modal) ка́юсь* recunosc.

квадра́нт, *-а m.* **1.** *(mat.)* cvadrant, cadran. **2.** raportor, goniometru.

квадра́т, *-а m.* pătrat; *(mat.) возвести́ в ~* a ridica la pătrat, a ridica la puterea a doua ◇ *в ~е* la pătrat, neîntrecut.

квадра́тно-гнездово́й *adj. (agr.) ~ спо́соб поса́дки* sădire/semănare în cuiburi aşezate în pătrat.

квадра́тн|ый *adj.* pătrat; *~ые ско́бки* paranteze pătrate; *~ метр* metru pătrat; *~ое уравне́ние* ecuaţie la pătrat; *~ ко́рень* rădăcină pătrată; *~ое расположе́ние* dispoziţie/aşezare în carouri.

квадрату́ра, *-ы f.* cvadratură; *~ кру́га* cvadratura cercului.

квазинау́чный *adj.* pseudoştiinţific.

ква́канье, *-я n. sg.* orăcăit.

ква́кать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a orăcăi.

ква́кша, *-и f.* brotăcel, brotac, broatec.

квалифика́ци|я, *-и f. sg.* **1.** calificare. **2.** calificare, nivel profesional; *повыше́ние ~и* ridicarea nivelului profesional. **3.** profesie, specialitate, calificare; *приобрести́ ~ю то́каря* a căpăta calificare de strungar.

квалифици́рованный **1.** *p.t.p.* de la *квалифици́ровать*. **2.** *adj.* calificat; *~ труд* muncă calificată.

квалифици́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* **1.** a stabili/a verifica gradul de calificare (al cuiva). **2.** a califica, a caracteriza.

квант, *-а m. (mat. fiz.)* cuantic, de cuante, al cuantelor; *теория ~* teoria cuantelor.

ква́нтов|ый *adj. (mat. fiz.)* cuantic, de cuante, al cuantelor; *~ая механика* mecanica cuantică.

ква́рта, *-ы f.* **1.** cvartă, oca. **2.** *(muz. sport)* cvartă.

кварта́л, *-а m.* **1.** cartier; zonă a oraşului. **2.** pătrar, trimestru; *по ~ам* trimestrial, pe trimestre.

кварта́льн|ый *adj.* **1.** de cartier; *(înv.) ~ надзира́тель* comisar de poliţie. **2.** trimestrial; *~ план* plan trimestrial. **3.** *~ый, -ого m. (înv.) v. надзира́тель.*

кварте́т, *-а m. (muz.)* cvartet.

кварти́р|а, *-ы f.* locuinţă, apartament; *~ и стол* pensiune completă, casă şi masă; *сдаётся ~* apartament de închiriat; *вставáть/встать на ~у* a închiria o locuinţă; *сдавáть ~у* a lua, a ţine în gazdă; *стоя́ть на ~е/на ~ах* a fi în gazdă; *съéхать с ~ы* a părăsi o locuinţă; *коммуна́льная ~* apartament comun; *занима́ть ~у* a ocupa un apartament; *обставля́ть ~у* a mobila un apartament; *отводи́ть/отвести́ ~у* a pune la dispoziţie o locuinţă, a caza, a repartiza o locuinţă. **2.** *pl. (mil.)* cantonament, loc de încartiruire; *зи́мние ~ы* cantonament de iarnă ◇ *(mil.) гла́вная ~* cartier general.

квартира́нт, *-а m. (pop.)* locatar, chiriaş, subchiriaş.

кварти́рн|ый *adj.* de locuinţă, de apartament; *~ая пла́та* chirie.

квартирова́ть, *-рýю, -рýешь vb. ipf. (pop.)* **1.** a locui, a sta *(în gazdă)*. **2.** *(mil.)* a se încartirui, a se cantona, a fi încartiruit/cantonat.

квартиронанима́тель, *-я m. v. квартиросъёмщик.*

квартиросъёмщик, *-а m.* locatar, chiriaş.

квартирьéр, *-а m.* militar însărcinat cu încartiruirea.

квартпла́та, *-ы f. = кварти́рная пла́та* chirie.

кварц, *-а m. sg. (mineral.)* cuarţ.

ква́рцевый *adj. (mineral.)* de cuarţ.

кварци́т, *-а m. sg. (mineral.)* cuarţită.

квас, *-а m.; pl. -ы* cvas; *медо́вый ~* cvas de miere ◇ *перебива́ться с хле́ба на ~* a trage targa pe uscat; a trage mîţa de coadă.

ква́сить, *-áшу, -áсишь vb. ipf. (pf. заква́сить) acuz.* a face să fermenteze; a mura, a pune la murat/la acrit.

квасно́й *adj.* de cvas, al cvasului ◇ *(iron.) ~ патриоти́зм* patriotism îngust, patriotism de paradă.

квас|о́к, *-ка́ m.* **1.** *dim.* de la *квас.* **2.** acreală, acrime, aciditate; *с ~ко́м* acrişor.

квасцо́вый *adj. (chim.)* de alaun, de piatră acră; *(mineral.); ~ ка́мень* alaunit.

квасцы́, *-о́в pl. (chim.)* piatră acră, alaun.

ква́шение, *-я n. sg.* fermentare, murat, murare, acrire.

ква́шен|ый *adj.* acrit, murat, fermentat; *~ая капу́ста* varză murată.

кваши́я, *-и́ f.; gen. pl. -е́й* **1.** covată, copaie, albie. **2.** *(reg.)* aluat dospit. **3.** *(fig. pop.)* bleg, papă-lapte, nătăfleţ.

квéрху *adv.* în sus; în aer.

квúнт|а, *-ы f. (muz. sport)* cvintă ◇ *повéсить нос на ~у* a nu-i fi toţi boii acasă; a fi plouat.

квинте́т, *-а m. (muz.)* cvintet.

квинт-эссе́нция, *-и f.* chintesenţă.

квит, *pred. v. квúты*

квитанцио́нный *adj.* de chitanţă, de recipisă; *~ая кни́жка* chitanţier.

квита́нция, *-и f.* chitanţă, recipisă.

квито́к, *-тка́ m. (pop.)* chitanţă, recipisă, bon, etalon.

квúты *pred.* a fi chit; *мы тепéрь ~* acum sîntem chit.

кво́рум, *-а m.* numărul necesar de participanţi pentru a considera o adunare legal constituită.

кво́та, *-ы f.* cotă, coeficient, procent; *иммиграцио́нная ~* cotă de imigrare.

кво́хтанье, *-ья n.* cloncănit, cotcodăcit.

квохта́ть, *кво́хчет vb. ipf. (reg.)* a cotcodăci, a cloncăni.

кегельба́н, *-а m. (sport)* popicărie.

ке́гельный *adj.* de popice.

ке́гли, *-ей pl.; sg. -ля, -и f.* popice; *игра́ть в ~* a juca popice.

кегль, *-я m. (poligr.)* corp.

кедр, *-а m. (bot.)* cedru.

ке́дровый *adj. (bot.)* de cedru.

ке́ды, *кед pl.; sg. ке́да, -ы f.* pantofi de gimnastică, bascheţi.

кейф, *-а m. (înv.)* trîndăvie, odihnă plăcută.

кейфова́ть, *-фýю, -фýешь vb. ipf. (înv.)* a trîndăvi, a se odihni; *~ после обéда* a-şi face siesta după masă.

кекс, *-а m.* chec.

келéйно *adv. (fam.)* în secret, cu uşile închise.

келéйный *adj.* **1.** de chilie, al chiliei. **2.** *(fig.)* tainic, secret, pe ascuns.

кéльнер, *-а m.* chelner, ospătar.

кéльнерша, *-и f.* chelneriţă, ospătăriţă.

кéльтский *adj.* celtic.

кéльты, *-ов pl.; sg. кельт, -а m.* celţi.

кéлья, *-и f.; gen. pl. -лий* chilie.

кéмпинг, *-а m.* camping.

кенгурý *m. indecl. (zool.)* cangur.

кенды́рь, *-я m. sg. (bot.)* chendîr, iută de India.

кентáвр, *-а m. (mitol.)* centaur.

кéпи *n. indecl.* chipiu, caschetă, şapcă.

кéпка, *-и f.* şapcă.

кера́мика, *-и f. sg.* **1.** *col.* ceramică, obiecte de ceramică. **2.** olărie, ceramică.

керами́ческий *adj.* **1.** de ceramică. **2.** de olărie.

керати́н, *-а m. sg. (chim.)* cheratină.

керати́т, *-а m.* **1.** *(med.)* inflamare a corneei, cheratită. **2.** *sg. (mineral.)* cheratită.

кéрнер, *-а m. (tehn.)* punctator, chernăr.

керога́з, *-а m.* maşină de gătit cu petrol *(un fel de primus)*.

керосúн, *-а m. sg.* petrol, gaz lampant.

керосúнка, *-и f.* lampă de gătit cu petrol.

керосúнный *adj.* de/cu petrol *(lampant)*; de/cu gaz.

керосúновый *adj.* de petrol, de gaz lampant.

кéсарев, *-а; -о adj. (med.) ~о сечéние* operaţie cezariană.

кéсар|ь, *-я m. (înv.)* cezar, împărat, monarh ◇ *~ю кéсарево (даţи)* cezarului ce e al cezarului.

кессóн, *-а m. (tehn.)* ecluză cu aer comprimat, cheson.

кессóнщик, *-а m.* lucrător la cheson.

кессóнный *adj. (tehn.)* de ecluză, de cheson.

кетá, *-ы f. (iht.)* somon de Siberia, ketă.

кетóв|ый *adj. (iht.)* de somon de Siberia ◇ *~ая икрá* icre de Manciuria.

кетóн, *-а m. (chim.)* cetonă.

кефáль, *-и f. (iht.)* chefal, laban.

кефи́р, *-а m.* chefir.

кефи́рный *adj.* de chefir.

кибернетиза́ция, *-и f.* cibernetizare; ~ *произво́дства* cibernetizarea producţiei.

кибернети́ка, *-и f.* cibernetică.

кибернети́ческий *adj.* cibernetic, de cibernetică.

киби́тка, *-и f. (înv.)* **1.** (un fel de) căruţă cu coviltir. **2.** cort, şatră.

кива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. mom. кивну́ть)* **1.** *instr.* a da din cap *(în semn de aprobare, dezaprobare, salut etc.)*; ~ *кому́-л.* a saluta pe cineva cu capul. **2.** *на* + *acuz.* a arăta pe cineva cu capul ◇ *(fig. pop.)* ~ *на кого́-л.* a arunca/a da vina pe cineva.

ки́вер, *-а; pl. m. (înv.)* chivără.

кивну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *кива́ть*.

киво́к, *-вка́ m.* semn cu capul.

кида́|ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. ки́нуть)* a arunca, a azvîrli; ~ *мяч* a arunca mingea ◇ ~ *жре́бий* a trage la sorţi.

кида́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *(pf. ки́нуться)* a se arunca, a se azvîrli, a se năpusti, a se repezi; ~ *кому́-л. в объя́тия* a se arunca în braţele cuiva. **2.** a arunca unul în altul; ~ *камня́ми* a arunca cu pietre unul în altul. **3.** *pas.* de la *кида́ть*.

кизи́л, *-а m. sg. (bot.)* **1.** corn. **2.** coarne.

кизи́лов|ый *adj. (bot.)* **1.** de corn. **2.** de coarne. **3.** ~**ые**, *-ых pl.* cornacee.

кизи́ль, *-я́ m. sg. v. кизи́л.*

кизи́льник, *-а m. sg. (bot.)* **1.** corn. **2.** desiş de corni.

кизя́к, *-а m. (reg.)* tizic, tor.

кий, *-я m.* tac *(la biliard)*.

кики́мор|а, *-ы f.* **1.** *(folc.)* mumă pădurii. **2.** *(fig. glumeţ)* sperietoare, momîie; *ходи́ть* ~*ой* a umbla lălîu, ca o momîie.

кила́, *-ы f. (pop. reg.)*; *pl. ки́лы, ки́лам* hernie.

килева́ние, *-я n. (mar.)* carenaj.

килев|о́й *adj.* de chilă; *(mar.)*; ~*ая ка́чка* tangaj.

киле́чный *adj.* de la *ки́лька*

кило́ *n. indecl. v. килогра́мм*

килоампе́р, *-а m. (fiz.)* kiloamper.

киловáтт, *-а m. (fiz.)* kilowatt.

киловáтт-час, *-а m. (fiz.)* kilowattoră.

килоге́рц, *-а m. (fiz.)* kiloherz.

килогра́мм, *-а m.* kilogram.

килограммоме́тр, *-а m. (fiz.)* kilogram-metru.

килогра́ммовый *adj.* de kilogram, de un kilogram.

килоджо́уль, *-я m. (fiz.)* kilojoule.

килокало́рия, *-и f.* kilogram-calorie.

килоли́тр, *-а m.* kilolitru.

киломе́тр, *-а m.* kilometru.

киль, *-я m.* **1.** *(mar.)* chilă, carenă. **2.** *(av.)* derivă.

кильва́тер, *-а m. (mar.)* siaj, dîră, urmă, cale de vîrtejuri.

кильва́терный *adj. (mar.)* de siaj.

ки́лька, *-и f.* scrumbie *(de Estonia)*.

ки́льсон, *-а m. (mar.)* carlingă.

кимо́граф, *-а m.* chimograf.

кимоно́ *n. indecl.* chimono.

кинамо́н, *-а m. (înv.)* scorţişoară.

ки́нгстон, *-а m. (mar.)* supapă de fund.

кинема́тика, *-и f. sg. (fiz.)* cinematică.

кинемати́ческий *adj. (fiz.)* cinematic.

кинемато́граф, *-а m. (înv.)* cinematograf, cinema.

кинематографи́ст, *-а m.* cineast.

кинематографи́ческий *adj.* de cinematografie, cinematografic.

кинематогра́фия, *-и f. sg.* cinematografie.

кинеско́п, *-а m.* cinescop.

кинесте́зия, *-и f. (biol.)* chinestezie.

кинети́ка, *-и f. sg. (fiz.)* cinetică.

кинети́ческ|ий *adj. (fiz.)* cinetic; ~*ая эне́ргия* energie cinetică.

кинжа́л, *-а m.* pumnal ◇ ~ *в се́рдце/в грудь* ca un pumnal în inimă.

кинжа́льный *adj.* de pumnal.

кино́ *n. indecl.* **1.** cinema, cinematograf. **2.** cinematografie, cinematograf; *сове́тское* ~ cinematografia sovietică; *немо́е* ~ cinematograful mut; *звукове́е* ~ cinematograful sonor.

киноактёр, *-а m.* actor de cinema.

киноаппарáт, *-а m.* aparat de filmat; aparat de proiecţie.

киноаппарату́ра, *-ы f.* echipament/utilaj cinematografic.

киноартúст, *-а m.* artist de cinematograf.

киноательé *n. indecl. v. киностýдия*

кинобýдка, *-и f.* cabină/cameră de proiecţie.

кинова́рный *adj.* **1.** *(mineral.)* de cinabru. **2.** *(chim.)* de chinovar.

ки́новарь, *-и f.* **1.** *(mineral.)* cinabru. **2.** *(chim.)* chinovar.

киновéдение, *-я n. sg.* ştiinţă cinematografică.

киновéдческий *adj.* de cinematografie; ~ *факульте́т* facultatea de cinematografie.

киножурна́л, *-а m.* jurnal cinematografic.

кинозáл, *-а m.* sală de cinema.

кинозвездá, *-ы́ f.* stea de cinema.

киноискýсство, *-а n.* artă cinematografică.

кинока́мера, *-ы f.* aparat de filmat, cameră de filmat.

кинокарти́на, *-ы f.* film de cinema.

кинокоме́дия, *-и f.* comedie cinematografică.

киноле́нта, *-ы f.* peliculă, film de cinematograf.

кинолюби́тель, *-я m.* cineast amator.

киномеха́ник, *-а m.* operator de proiecţie cinematografică.

кинооперáтор, *-а m.* operator cinematografic *(de filmare, de turnare)*.

кинопередви́жка, *-и f.* caravană cinematografică, cinematograf mobil.

киноплёнка, *-и f.* peliculă cinematografică, film cinematografic.

кинопремье́ра, *-ы f.* premieră cinematografică, film în premieră.

кинопрока́т, *-а m.* direcţie de difuzare a filmelor.

кинопромы́шленность, *-и f.* industrie cinematografică.

кинорабóтник, *-а m.* cineast.

кинорежиссёр, *-а m.* regizor de film, regizor de cinema.

кинорепортёр, *-а m.* reporter cinematografic.

киносе́ть, *-и f.* reţea cinematografică.

киносту́дия, *-и f.* studiou cinematografic.

киносценáрий, *-а m.* scenariu de film.

киносъёмка, *-и f.* filmare.

киносъёмочный *adj.* de filmat; ~ *аппара́т* aparat de filmat.

кинотеáтр, *-а m.* cinematograf; ~ *повто́рного фи́льма* cinematecă.

кинотéхника, *-и f. sg.* tehnică cinematografică.

киноустано́вка, *-и f.* instalaţie de cinematograf.

кинофáбрика, *-и f.* fabrică de filme.

кинофестивáль, *-я m.* festival cinematografic.

кинофика́ция, *-и f. sg.* amenajarea reţelei cinematografice.

кинофи́льм, *-а m.* film de cinematograf; *цветно́й* ~ film în culori, film tehnicolor.

кинофици́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz.* **1.** a amenaja noi cinematografe, a mări reţeaua cinematografică. **2.** a adapta pentru cinematograf.

кинохро́ника, *-и f.* **1.** jurnal de actualităţi. **2.** cronică cinematografică.

ки́нуть, *-ну, -нешь vb. pf.* de la *кида́ть*.

ки́нуться, *-нусь, -нешься vb. pf.* de la *кида́ться*.

кио́ск, *-а m.* chioşc, pavilion; *газе́тный* chioşc de ziare.

киоскёр, *-а m.* vînzător într-un chioşc.

кио́т, *-а m. (bis.)* cutia icoanei, chivot.

ки́па, *-ы f.* **1.** teanc, grămadă, morman; ~ *тетра́дей* teanc de caiete. **2.** balot; ~ *хло́пка* balot de bumbac.

кипари́с, *-а m. (bot.)* chiparos.

кипари́совый *adj. (bot.)* de chiparos, făcut din chiparos.

кипе́ни|е, *-я n. sg.* fierbere, clocotire; *(fig.)* *мо́чка* ~*я* punct de fierbere.

ки́пень, *-и f. şi -пня́ m. sg.* **1.** *(înv.)* apă clocotită, uncrop. **2.** spumă albă; *бе́лый как* ~ alb ca spuma laptelui.

кип|е́ть, *-плю́, -пи́шь vb. ipf.* **1.** *(pf. вскипе́ть) (pers. 1 şi 2 nefolosite)* a fierbe, a clocoti *(despre lichide)*; ~ *ключо́м* a fierbe în clocote. **2.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite) (fig.)* a clocoti; a fi în toi; *рабóта* ~*и́т* munca e în toi. **3.** *(pf. вскипе́ть) instr. (fig.)* a fierbe, a clocoti; a spumega; ~ *зло́бой* a fierbe/a spumega de mînie.

кипре́й, *-я m. (bot.)* pufuliţe, zburătoare.

кипу́честь, *-и f. sg.* impetuozitate, febrilitate.

кипу́|чий *adj.* **1.** clocotitor, spumegător; ~ *пото́к* torent clocotitor. **2.** *(fig.)* impetuos, febril, viu, intens, încordat; *~ая де́ятельность* activitate febrilă/intensă.

кипяти́льник, *-а m.* **1.** aparat de fiert apă, fierbător. **2.** boiler.

кипяти́льный *adj.* de/pentru fiert; ~ *котёл* cazan pentru fiert.

кипяти́ть, *-ячу́, -яти́шь vb. ipf. (pf. вскипяти́ть) acuz.* a fierbe, a pune la fiert.

кипяти́т|ься, *-ячу́сь, -яти́шься vb. ipf.* **1.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a se fierbe; *бельё ~ся* rufele se fierb. **2.** *(fig.)* a se enerva, a se înfierbînta.

кипято́к, *-тка́ m. sg.* apă clocotită, uncrop.

кипяче́ние, *-я n. sg.* fierbere, clocotire.

кипячён|ый *adj.* fiert, clocotit; *~ая вода́* apă fiartă.

кира́са, *-ы f.* cuirasă, platoşă.

кираси́р, *-а m. (mil. înv.)* cuirasier.

киргизка, *-и f.* kirghiză.

киргизы, *-ов pl.; sg. -из, -а m.* kirghizi *(locuitori ai R.S.S. Kirgheze).*

киргизский *adj.* kirghiz, din Kirghizia.

ки́рзов|ый *adj.* din pînză impermeabilă; *~ые сапоги́* cizme din pînză impermeabilă.

кириллица, *-ы f. sg.* alfabetul chirilic.

кириллов|ский *adj.* chirilic.

ки́рка, *-и f.* biserica protestantă.

кирка́, *-и́ f.* tîrnăcop.

кирп|и́ч, *-а́ m.* **1.** cărămidă; *огнеупо́рный ~* cărămidă refractară; *возду́шный ~* cărămidă nearsă; *жжёный ~* cărămidă arsă; *облицо́вочный ~* cărămidă aparentă; *класть ~и́чи́* a pune/a aşeza cărămizi. **2.** brichetă; *торф в ~и́чах* brichete de turbă.

кирпи́чник, *-а m.* cărămidar.

кирпи́ч|ный *adj.* **1.** de/din cărămidă; *~ заво́д* fabrică de cărămidă. **2.** cărămiziu; *~ого цве́та* de culoare cărămizie ◇ *~ чай* ceai presat.

кисе́йн|ый *adj.* de muselină ◇ *~ая ба́рышня* fată/domnişoară fandosită.

кисе́л|ь, *-я́ (-ю́) m.* cremă gelatinoasă; *фрукто́вый ~* jeleu de fructe ◇ *(glum.) десята́я (седьма́я) вода́ на ~е́* neam după Adam; *за семь вёрст ~я́ хлеба́ть* a face degeaba un drum lung; a umbla şapte poşte pentru o nimica toată; *дать/поддать ~я́/ ~ под зад* a da un picior în spate.

кисе́льн|ый *adj.* de la *кисе́ль* ◇ *(în basme) молоч́ные ре́ки, ~ые берега́* ţara unde curge lapte şi miere.

кисе́т, *-а m.* pungă mică, chisea; *~ для таба́ку́* chisea, pungă pentru tabac.

кисе́тный *adj.* de chisea, de pungă pentru tutun.

кисе́й, *-и́ f. sg.* muselină.

кисле́ть, *-е́ет vb. ipf.* a se înăcri, a se acri, a se oţeti.

кисли́н|а, *-и f. (pop.) с ~ой* cu un gust acrişor.

кисли́ца, *-ы f. sg. (bot.)* măcrişul-iepurelui.

ки́сло *adv.* acru; *(fig.) ~ улыбну́ться* a zîmbi acru.

кисловáтость, *-и f. sg.* gust acrişor; aciditate.

кисловáтый *adj.* cam acru, acrişor, acidulat.

кисломе́р, *-а m. (el.)* acidometru.

кислоро́д, *-а m. sg.* oxigen; *атомáрный ~* oxigen atomic; *акти́вный ~* oxigen activ.

кислоро́дн|ый *adj.* de/cu oxigen, oxigenat ◇ *(med.) ~ая поду́шка* balon cu oxigen.

кислосла́дкий *adj.* dulce-acrişor.

кислота́, *-ы́ f.* **1.** *sg.* acrime, acreală, acritură. **2.** *(chim.)* acid; *се́рная ~* acid sulfuric; vitriol; *ка́мфорная ~* acid camforic; *азо́тная ~* acid azotic/nitric; *у́ксусная ~* acid acetic; *лимо́нная ~* acid citric; sare de lămîie; *соля́ная ~* acid clorhidric; *бензо́йная ~* acid benzoic.

кислóтност|ь, *-и f. sg.* aciditate; *~ желу́дочного со́ка* aciditatea sucului gastric; *(med.) повы́шенная ~и* hiperaciditate; *(chim.) о́бщая ~* aciditate totală.

кислóтн|ый *adj.* acid; *~ые краси́тели* coloranţi acizi.

кислотноупóрный *adj. (tehn.)* rezistent la acizi, antiacid, anticoroziv.

ки́сл|ый *adj.* **1.** acru; *~ое я́блоко* măr acru. **2.** acru, înăcrit; *~ая капу́ста* varză acră; *~ое молоко́* lapte acru. **3.** *(chim.)* acid, acidulat; *~ раство́р* soluţie acidă. **4.** acru, înăcrit, posomorît, amar; *~ое лицо́* mutră acră; *сде́лать ~ую ми́ну* a face o mutră acră.

кисля́тина, *-ы f. (fam.)* **1.** *sg.* acreală, acritură. **2.** *(fig.)* om plicticos, poamă acră.

ки́сн|уть, *-ну, -нешь vb. ipf.* **1.** *(pf. проки́снуть)* a se acri, a se înăcri, a deveni acru. **2.** *(fig. fam.)* a fi prost dispus, a fi morocănos.

киста́, *-ы f. (med.)* chist.

кистевúдный *adj. (bot.)* în formă de ciorchine.

кисте́н|ь, *-я́ m. (înv.)* ghioagă ◇ *гуля́ть/ходи́ть с ~ем* a haiduci, a ieşi la drumul mare.

кистебразный *adj. v.* **кистевúдный**

ки́сточк|а, *-и f. dim.* pensulă mică, pămătuf, penel; *~ для бритья́* pămătuf de ras ◇ *(fam.) на́ше вам с ~ой!* te salut şi n-am cuvinte!

кист|ь [1], *-и f.* **1.** pensulă, penel. **2.** ciucure, canaf; *колпа́к с ~ью* fes cu ciucure/cu canaf. **3.** *sg. (fig.)* penel, pictură; *владе́ть ~ью* a picta bine, a fi mare pictor; *вы́йти из-под ~и* a ieşi de sub penel; *броси́ть/оста́вить ~* a se lăsa de pictură, a nu se mai ocupa de pictură; *не брать ~ в ру́ки* a nu mai lua penelul în mînă. **4.** ciorchine; *~ виногра́да* ciorchine de strugure.

кисть [2], *-и f. (anat.)* palmă.

кит, *-а́ m.* balenă.

китаевéд, *-а m. v.* **китаúст**

китаевéдение, *-я n.* sinologie.

китаúст, *-а m.* sinolog.

китáйск|ий *adj.* chinez, chinezesc; *~ язы́к* limba chineză ◇ *~ие те́ни* umbre chinezeşti; *~ая стена́* zid chinezesc; *~ая гра́мота* tărîm necunoscut.

китáйцы, *-ев pl.; sg. китаец, -а́йца m.* chinezi.

китаянка, *-и f.* chinezoaică.

ки́тель, *-я m.* tunică.

китобóец, *-уа m. (су́дно)* balenieră.

китобóй, *-я m.* balenieră.

китобóйн|ый *adj.* de vînat balene; *~ое су́дно* balenieră, vas de vînat balene.

китóвый *adj.* de balenă; *~ жир* grăsime de balenă; *~ ус* os de balenă; *~ про́мысел* pescuitul baleneler.

китолóв, *-а m.* vînător de balene.

китолóвный *adj.* de vînat balene.

китообрáзные, *-ых pl. (zool.)* cetacee.

кичúться, *-чу́сь, -чи́шься vb. ipf. instr.* a se făli, a se lăuda, a se făluli; *~ успе́хами* a se lăuda cu succesele.

кичли́вость, *-и f. sg.* lăudăroşenie, îngîmfare, trufie, fudulie, aroganţă.

кичли́вый *adj.* lăudăros, îngîmfat, trufaş, arogant, fudul.

киш|е́ть, *-и́т vb. ipf.* **1.** a mişuna, a foi, a colcăi. **2.** *instr.* a fi plin, a mişuna ◇ *кишмя́ ~* cîtă frunză şi iarbă.

кише́чник, *-а m. (anat.)* intestine; *очи́стить ~* a lua un purgativ.

кишечнополостны́е, *-ы́х pl. (zool.)* celenterate.

кише́чн|ый *adj.* **1.** de intestin, intestinal; *~ое заболева́ние* boală intestinală. **2.** din maţe; *~ые стру́ны* coarde făcute din maţe.

кишк|á, *-и́ f.* **1.** *(anat.)* intestin; maţ; *то́лстая ~* intestinul gros; *прямáя ~* rect; *то́нкая ~* intestinul subţire; *двенадцатипёрстная ~* duoden. **2.** *pl.* aparatul digestiv. **3.** furtun, tulumbă; *пожáрная ~* tulumbă de incendiu; *~ для поли́вки сáда* furtun de stropit grădina ◇ *(pop.) ~ тонкá* sau *слабá* sau *~и́ не вы́держат* nu ţine aţa; nu ne ţin curelele; *надорва́ть ~и (со́ смеху)* a nu mai putea de rîs; a se tăvăli de rîs; *вы́мотать(все) ~и комý-л.* a slei pe cineva de puteri; *вы́пустить ~и из кого́-л.* a spinteca pe cineva; *~ ~е́ ку́рицы пока́зывает* a-i chiorăi maţele de foame.

кишлáк, *-а́ m.* chişlac *(sat în Asia Mijlocie).*

кишмúш, *-а m. sg.* stafide.

кишмя́ *adv. (în expr.)* *~ кише́ть* a mişuna, a furnica, a foi, a fi cîtă frunză şi iarbă.

клавесúн, *-а m.* clavecin.

клавиату́ра, *-ы f.* claviatură.

клавикóрды, *-ов pl. (muz.)* clavicord.

клáвиш, *-а m. (muz.)* clapă.

клáвишный *adj.* cu clape, de clape; *~ инструме́нт* instrument cu clape.

клад, *-а m.* comoară.

кладби́ще, *-а n.* cimitir.

кладби́щенский *adj.* de cimitir.

кла́дезь, *-я m. (în expr. iron.)* ~ *(пре)му́дрости* comoară de înțelepciune; ~ *зна́ний* burduf de carte; tobă de învățătură.

кла́дка, *-и f. (constr.)* zidărie, zidire; *бето́нная* ~ zidărie de beton; *кирпи́чная* ~ zidărie de cărămidă.

кладова́я, *-о́й f.* **1.** magazie, depozit. **2.** cămară.

кладо́вка, *-и f.* cămară; debara.

кладовщи́к, *-а́ m.* șef de magazie, magaziner.

кладь, *-и f. sg. col.* bagaje, încărcătură; *ручна́я* ~ bagaje de mînă.

кла́ка, *-и f. sg. col. (teatr.)* oameni plătiți pentru a aplauda artiștii, galerie.

клакёр, *-а m. (teatr.)* persoană plătită pentru a aplauda artiștii.

кла́ксон, *-а m. (auto)* claxon.

клан, *-а m. (ist.)* clan.

кла́ня|ться, *-яюсь, -нешься vb. ipf. (pf. поклони́ться)* **1.** *dat.* sau *с+ instr.* a saluta; *(inv.) честь име́ю* ~ am onoarea să vă salut. **2.** *dat.* a transmite salutări/complimente *(prin cineva sau printr-o scrisoare)*; ~*и́тесь ва́шим* salutări acasă. **3.** *dat.* sau *пе́ред+ instr. (fig. fam.)* a se ploconi, a se căciuli, a se pleca. **4.** *dat.* cu *instr. (inv.)* a aduce un plocon.

кла́пан, *-а m.* **1.** *(tehn.)* supapă, ventil; *предохрани́тельный* ~ supapă de siguranță; *выхлопно́й|выпускно́й* ~ supapă de evacuare; *запо́рный* ~ supapă de închidere. **2.** clapetă *(la instrumente de suflat)*, clapă **3.** *(anat.)* valvulă cardiacă. **4.** clapă *(la buzunare)* ◇ *закры́ть* ~ a închide pliscul; a nu mai da din gură.

кларне́т, *-а m.* clarinet.

кларне́тист, *-а m.* clarinetist.

класс[1], *-а m.* clasă; *рабо́чий* ~ clasa muncitoare; *госпо́дствующий* ~ clasa dominantă; *иму́щие* ~*ы* clase avute.

класс[2], *-а m.* **1.** clasă; *учени́к пе́рвого* ~*а* elev în clasa întîi; ~ *пе́ния в консервато́рии* clasă de canto la conservator. **2.** clasă, sală de curs. **3.** clasă, categorie; ~ *млекопита́ющих* clasa mamiferelor; *(mat.)* ~ *едини́ц* clasa unităților; *ка́юта пе́рвого* ~*а* cabină de clasa întîi. **4.** nivel, clasă; *игра́ высо́кого* ~*а* joc de înaltă factură, joc de mare clasă.

кла́ссик, *-а m.* **1.** clasic; *ру́сские* ~*и* clasicii ruși. **2.** clasic, adept al clasicismului. **3.** specialist în filologia clasică, clasicist.

кла́ссика, *-и f. col.* operele clasice.

классифика́тор, *-а m.* **1.** clasificator, cel care clasifică. **2.** clasor, aparat de clasare.

классификацио́нный *adj.* de clasificare.

классифика́ция, *-и f.* **1.** *sg.* clasificare, clasificație. **2.** sistem de clasificare; *устаре́лая* ~ sistem de clasificare învechit; *десяти́чная* ~ clasificare zecimală.

классифици́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. și ipf. acuz.* a clasifica.

классици́зм, *-а m. sg.* clasicism.

класси́чески *adv.* (în mod) clasic.

класси́ческ|ий *adj.* **1.** clasic, consacrat; ~*ие писа́тели* scriitori clasici; ~*ая литерату́ра* literatură clasică. **2.** *(fig.)* clasic, tipic, caracteristic; ~ *приме́р* exemplu tipic. **3.** clasic, antic, vechi; ~*ие языки́* limbile clasice.

кла́ссность, *-и f. sg. (sport)* nivel ridicat, măiestrie.

кла́сс|ный *adj.* **1.** de clasă, al clasei; ~*ая доска́* tablă. **2.** *(sport)* de clasă, de mare clasă, de înaltă calificare, de prima calitate; ~ *игро́к* jucător de mare clasă.

классовость, *-и f.* caracter de clasă.

кла́ссов|ый *adj.* de clasă; ~*ое созна́ние* conștiință de clasă; ~*ое о́бщество* societate de clase antagoniste; ~*ые противоре́чия* contradicții de clasă.

класть, *кладу́, кладёшь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. положи́ть)* a pune; ~ *на ме́сто* a pune la loc; ~ *но́гу на́ ногу* a pune picior peste picior. **2.** *(pf. положи́ть)* a interna, a instala; ~ *больно́го в го́спиталь* a interna bolnavul la spital. **3.** *(pf. положи́ть)* a pune, a depune; ~ *де́ньги в сберка́ссу* a depune banii la casa de economii. **4.** *(pf. положить)* a pune *(pe deasupra)*, a aplica, a așterne; ~ *кра́ски на холст* a așterne culorile pe pînză; ~ *печа́ть* a pune pecetea, a aplica sigiliul. **5.** *(pf. положи́ть)* a turna, a adăuga, a pune; ~ *са́хар в чай* a pune zahăr în ceai. **6.** *(pf. положи́ть) на+ acuz.* a întrebuința, a destina (unui scop oarecare).

7. *(pf. сложи́ть)* a zidi *(din piatră, din cărămidă)*; ~ *печь* a zidi o sobă ◇ ~ *коне́ц* a pune capăt; ~ *нача́ло чему́-л.* a pune bazele, a iniția; ~ *основа́ние* a pune bazele; ~ *в осно́ву* a pune la bază, a pune la temelie; *(inv.)* ~ *резолю́цию* a pune o rezoluție; ~ *отпеча́ток* a lăsa amprente; ~ *под сукно́* a nu da curs; a pune la dosar; ~ *на му́зыку что-л.* a scrie muzica pentru un text; ~ *я́йца* a depune ouă, a se oua; *кра́ше в гроб кладу́т* a arăta ca un mort; *па́льца в рот не клади́ (кому́-л.)* fii precaut *(cu cineva)*.

кла́узула, *-ы f. (jur.)* clauză, stipulație.

клёв, *-а m. sg.* prindere, apucare *(a momelii)*; *сего́дня хоро́ший* ~ azi peștele trage bine la undiță.

клева́ть, *клюю, клюёшь vb. ipf. (pf. mom. клю́нуть)* **1.** *acuz.* a ciuguli; ~ *зерно́* a ciuguli grăunțe. **2.** *acuz.* a lovi cu ciocul. **3.** *(despre pește)* a trage la undiță/la nadă ◇ ~ *но́сом* a dormita, a picoti, a moțăi, a pica de somn; *де́нег ку́ры не клюю́т* e putred de bogat; e doldora de bani.

кле́вер, *-а m. sg. (bot.)* trifoi; *го́рный* ~ trifoi-de-munte.

клеверо́|ще, *-а n.* trifoiște.

клеверосе́яние, *-я n.* cultura trifoiului.

кле́верный *adj. (bot.)* de trifoi.

клевет|а́, *-ы́ f.* calomnie, clevetire, defăimare; *возводи́ть|навести́ ~ý на кого́-л.* a calomnia pe cineva; *(fig.) поли́ть ~о́й кого́-л.* a împroșca cu noroi pe cineva.

клевета́ть, *-ещу́, -е́щешь vb. ipf. (pf. наклевета́ть) на+ acuz.* a calomnia, a cleveti, a defăima.

клеветни́к, *-а́ m.* calomniator, clevetitor, defăimător.

клеветни́ческий *adj.* calomnios.

клево́к, *-вка́ m.* ciugulire, lovitură cu ciocul.

клевре́т, *-а m.* acolit, slugoi.

клееваре́ние, *-я n. sg.* prepararea cleiului.

клеев|о́й *adj.* de/cu clei; ~*а́я кра́ска* vopsea cu clei.

клеёнка, *-и f.* mușama.

клеёночный *adj.* de mușama.

клеёнчатый *adj.* de/din mușama; ~ *дива́н* divan tapisat cu mușama.

клеёный *adj.* îmbibat în clei.

клеи́льный *adj.* de încleiere, de lipire.

кле́ить, *кле́ю, кле́ишь vb. ipf. (pf. скле́ить) acuz.* a lipi, a încleia.

кле́|иться, *кле́ится vb. ipf.* **1.** a se încleia, a se lipi; a deveni lipicios. **2.** a reuși, a merge bine, a se închega; *де́ло не* ~*ится* treaba stă pe loc/nu merge.

клей, *-я (-ю) m. sg.* clei, lipici; *маля́рный* ~ clei pentru zugrăveli; *столя́рный* ~ clei de tîmplărie; *мездро́вый* ~ clei de piele; *ры́бий* ~ clei de pește; *расти́тельный* ~ gumă.

кле́йка, *-и f. sg.* încleiere, lipire.

кле́йк|ий *adj.* cleios, lipicios, vîscos.

клейкови́на, *-ы f. sg. (biol.)* gluten.

кле́йкость, *-и f. sg.* vîscozitate.

клеймён|ый *adj.* **1.** marcat, ștampilat, însemnat; ~ *това́р* marfă marcată. **2.** cu dangă, înfierat.

клейми́ть, *-млю, -ми́шь vb. ipf. (pf. заклейми́ть) acuz.* **1.** a marca, a ștampila; a însemna; ~ *това́ры* a marca mărfurile. **2.** a marca cu dangaua, a înfiera; ~ *кале́ным желе́зом* a înfiera. **3.** *(fig.)* a stigmatiza, a înfiera.

клейме́ние, *-я n. sg.* **1.** marcare, ștampilare. **2.** marcare cu dangaua, înfierare.

клеймо́, *-á n.* **1.** marcă, ștampilă, semn; *фабри́чное* ~ marca fabricii. **2.** semn făcut cu fierul roșu/cu dangă. **3.** marcă, poanson; ciocan marcator; fier roșu ◇ *(fig.)* ~ *позо́ра* stigmat, semn de infamie, pată rușinoasă; *ка́ново* ~ stigmatul lui Cain.

кле́йстер, *-а m. sg.* clei de amidon/de făină/de scrobeală; pap.

клейстога́мия, *-и f. (bot.)* cleistogamie, autopolenizare.

клёкот, *-а m. sg.* croncănit *(al păsărilor de pradă)*.

клекота́ть, *-о́чет vb. ipf. (despre păsări de pradă)* a croncăni.

кле́мма, *-ы f. (tehn.)* clemă, bornă, brățară; *входна́я* ~ bornă de intrare; *соедини́тельная* ~ bornă de legătură.

клён, *-а m. (bot.)* arțar; *полево́й* ~ jugastru.

клено́вые, *-ых pl. (bot.)* acerinee, aceracee.

клено́вый *adj. (bot.)* de arțar; ~ *лист* frunză de arțar.

клепа́ло, *-а n.* **1.** ciocan de nituit. **2.** toacă ◇ *побе́й его́ ~!* ucigă-l toaca.

клепа́льн|ый *adj.* de nituit; *~ая маши́на* maşină de nituit.

клепа́льщик, *-а m.* nituitor.

клепа́ние, *-я n. sg.* nituire.

клёпаный *adj.* nituit; *~ котёл* cazan nituit.

клепа́ть [1], *клеплю́, кле́плешь* şi *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* a nitui, a bate cu nituri.

клепа́ть [2], *клеплю́, кле́плешь vb. ipf. (pf. наклепа́ть) на* + *acuz. (pop.)* a cleveti, a calomnia, a ponegri, a defăima.

клёпк|а, *-и f.* **1.** *sg.* nituire. **2.** doagă; *дубо́вая ~* doagă de stejar ◇ *(pop.) в голове́ како́й-то* sau *одно́й ~и не хвата́ет* îi lipseşte o doagă.

клепчи́на, *-ы f.* doagă.

клептома́н, *-а m.* cleptoman.

клептома́ния, *-и f. sg.* cleptomanie.

клерика́л, *-а m.* clerical, clericalist.

клерикали́зм, *-а m. sg.* clericalism.

клерика́льный *adj.* clerical.

клерова́ть, *-рую́, -ру́ешь vb. ipf. acuz. (tehn.)* a rafina.

клерóвка, *-и f. sg. (tehn.)* rafinare.

клёст, *-а m. (ornit.)* forfecuţă.

клéтк|а, *-и f.* **1.** cuşcă, colivie. **2.** pătrat, pătrăţel, carou; *в ~у* în pătrăţele, cadrilat. **3.** *(biol.)* celulă; *не́рвная ~* celulă nervoasă ◇ *грудна́я ~* cavitate toracică, torace, coşul pieptului; *ле́стничная ~* casa scării; *(prov.) золота́я ~ пти́цу не ко́рмит* bogăţia nu-l face pe om fericit.

клéточн|ый *adj. (biol.)* celular; *~ое ядро́* nucleu.

клету́шка, *-и f.* **1.** *dim.* de la *клеть*. **2.** cămăruţă, chichineaţă.

клетчáтка, *-и f.* **1.** celuloză. **2.** *(anat.)* ţesutul celular.

клéтчат|ый *adj.* **1.** în carouri, cadrilat; *~ое пальто́* palton în carouri. **2.** *(biol.)* celular.

клеть, *-и f.* **1.** cămară, mică magazie de provizii. **2.** *(min.)* colivie, ascensor.

клёцка, *-и f.* găluşcă; *суп с ~ми* supă cu găluşte.

клёш, *-а m.* **1.** cloş. **2.** *adj. indecl.* cloş; *ю́бка ~* fustă cloş.

клешня́, *-и́ f.* cleştele racului.

клещ, *-а́ m. (entom.)* căpuşă, chiciriţă, mielăriţă.

клещеви́на, *-ы f. (bot.)* ricin.

клещевúнный *(bot.) adj.* de ricin.

клéщ|и, *-е́й pl.* cleşte; *давúльные ~* cleşte de presat; *волочúльные ~* cleşte de tras; *(auto) тормóзные ~* cleşte de frînă; *заклёпочные ~* cleşte pentru nituri ◇ *(fig.) зажáть в ~ неприя́теля* a-l prinde pe inamic ca în cleşte; *(fig.) слóва ~áми не вытащúть* nici cu cleştele n-ai să scoţi un cuvînt de la el; *попадáть|попáсть в ~* a) a cădea, a nimeri ca într-un cleşte; b) a fi încolţit/încercuit.

клúвер, *-а m. (mar.)* foc, velă triunghiulară; *штормовóй ~* foc (velă) de furtună; *летýчий ~* foc zburător.

клиéнт, *-а m.* **1.** client *(al unui avocat)*. **2.** client, muşteriu, consumator.

клиентýра, *-ы f. sg. col.* clientelă.

клúзм|а, *-ы f.* **1.** clismă; *сдéлать ~у* a face o clismă. **2.** irigator pentru clismă.

клик, *-а m.* strigăt, chiot, exclamaţie, chemare; *рáдостный ~* strigăt de bucurie.

клúка, *-и f.* clică, bandă, şleahtă.

клúкать, *клúчу, клúчешь vb. ipf.* **1.** *(pf. mom. клúкнуть) acuz.* a chema, a striga. **2.** *acuz.* cu *instr. (reg.)* a-i spune, a-l chema, a fi numit, a se numi. **3.** *(pf. mom. клúкнуть) (pers. 1 şi 2 nefolosite)* a scoate ţipete *(despre unele păsări)*.

клúкнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *клúкать*.

клúкуша, *-и f.* (femeie) isterică.

клúкушество, *-а n. sg.* (stare de) isterie.

климактéрий, *-я m. sg.* menopauză.

климактерúческий *adj.* de menopauză; *~ пери́од* menopauză.

клúмат, *-а m.* climă; *жáркий ~* climă toridă; *мя́гкий ~* climă caldă; *примóрский ~* climă de litoral; *умéренный ~* climă temperată; *перехóдный ~* climă de tranziţie; *континентáльный ~* climă continentală; *поля́рный ~* climă polară; *мя́гкий ~* climă dulce; *гнилóй ~* climă umedă; *сурóвый ~* climă aspră; *мéстный ~* climă locală; *~ пóчвы* clima solului.

климатизúроваться, *-рýюсь, -рýешься vb. ipf.* a se aclimatiza.

климати́ческ|ий *adj.* climateric, climatic; *~ие услóвия* condiţii climaterice.

климатологúческий *adj.* climatologic.

климатолóгия, *-и f. sg.* climatologie.

климатогрáмма, *-ы f. (mat.)* climatogramă.

клин, *-а m.* **1.** pană, ic; *загнáть ~* a înfige o pană; *(fig.) борóда ~ом* bărbuţă ascuţită, barbişon, cioc. **2.** *(fig. mil.)* pană, spărtură în frontul inamic. **3.** *(av.)* săgeată *(dispozitiv de luptă)*; *~ звéньев* săgeată de patrule. **4.** clin; *вшúть ~* a intercala un clin *(la o fustă, la o rochie etc.)*. **5.** *(agr.)* lan, parcelă, clin, lot, petec de pămînt; *озúмый ~* lanul semănăturilor de toamnă; *пропашнóй ~* tarla de prăşitoare ◇ *(prov.) ~ ~ом вышибáют* cui pe cui se scoate; *свет не ~ом сошёлся* nu despera; mai există o ieşire; nu s-a isprăvit lumea; *вбúть ~ мéжду кем-л.* a băga zizanii între oameni; *(prov.) кудá ни клúнь — всё ~* oricum o cîrmeşti, tot nu nimereşti.

клúника, *-и f.* clinică.

клúницúст, *-а m.* clinician.

клúнический *adj.* clinic, de clinică; *~ осмóтр* examen clinic.

клúнкер, *-а m. (tehn.)* clincher, cărămidă olandeză.

клúнкерный *adj. (tehn.)* de clincher, de cărămidă olandeză.

клúнкóвый *adj.* de/pentru lame.

клúнковúдн|ый *adj.* cuneiform, în formă de pană/de ic ◇ *(anat.) ~ая кость* osul sfenoid.

клúнóк, *-нкá m.* tăiş, lamă, limbă de cuţit; *~ сáбли* tăişul săbiei.

клúномéтр, *-а m. (av.)* indicator de pantă.

клúнообрáзн|ый *adj. v. клúновúдный*.

клúнопúсный *adj.* cuneiform.

клúнопúсь, *-и f.* **1.** *sg.* scriere cuneiformă. **2.** inscripţie cuneiformă, text scris cu caractere cuneiforme.

клúныщек, *-шка m. dim.* de la *клин (1, 4)*.

клúпер, *-а m.* clipper.

клúпсы *pl.* **1.** clipsuri. **2.** *(tehn.)* cleme de conexiune.

клир, *-а́ m.* cler, cinul preoţesc, preoţime.

клúрик, *-а m.* cleric.

клúринг, *-а m. (fin.)* cliring.

клúрингов|ый *adj. (fin.)* de cliring.

клúрос, *-а m. (bis.)* **1.** stranã. **2.** cîntăreţi din stranã.

клúстир, *-а m.* clistir, clismă.

клúстирный *adj.* de clistir, de clismă.

клúфф, *-а m. (geol.)* faleză.

клúч, *-а m.* chemare, strigăt, apel; *клúкнуть ~* a lansa un apel/o chemare; *побéдный ~* strigăt de victorie.

клúч|а, *-и f.* **1.** nume dat unui animal. **2.** poreclă, nume conspirativ; *дать ~у* a porecli, a supranumi.

клúше *n. indecl.* clişeu; *мéдное ~* clişeu de cupru ◇ *(fig.) готóвое ~* frază stereotipă, şablon.

клоáка, *-и f.* cloacă.

клобýк, *-а m. (bis.)* comănac, potcap.

клозéт, *-а m.* closet, toaletă.

клок, *-á m.* **1.** smoc, şuviţă de păr, şomoiag, mănunchi; *~ волóс* smoc/şuviţă de păr. **2.** bucată, petec, fîşie; *разорвáть в клóчья* a rupe în bucăţi.

клóкот, *-а m. sg. v. клокотáние*

клокотáние, *-а n. sg.* **1.** clocot, clocotire. **2.** horcăială; *~ в грудú* horcăiala în piept.

клок|отáть, *-óчет vb. ipf.* **1.** a clocoti; *водопáд ~óчет* apa clocoteşte în cascadă. **2.** a horcăi. **3.** *(fig.)* a clocoti, a fierbe; *в нем ~óчет гнев* fierbe de mînie.

клони́|ть, *клоню́, клóнишь vb. ipf. acuz.* **1.** a apleca, a înclina; *лóдку ~ло нá бок* luntrea se apleca într-o parte. **2.** *(mai ales impers.) к* + *dat. (fig.)* a trage la ...; *меня́ ~т ко сну́* mă trage la somn. **3.** *к* + *dat. (fig.)* a înclina spre ...; a tinde la ...; a îndrepta către ...; *~ разговóр к чему́-л.* a îndrepta discuţia pe un anumit făgaş.

клони́ться, *клонúсь, клóнишься vb. ipf.* **1.** a se apleca, a se înclina. **2.** *(fig.)* a se apropia de ...; a merge/a înclina spre ...; a tinde la ...; *дéло клóнится к развя́зке* chestiunea e pe cale să se rezolve.

клоп, *-á m.* **1.** ploşniţă. **2.** *(fig. glum.)* puşti, pici, prichindel.

клопúный *adj.* de ploşniţă.

клопо́вник, *-а m.* **1.** *(pop.)* loc năpădit de ploşniţe, cuibar de ploşniţe. **2.** *(bot.)* păducheriţă.

клопомо́р, *-а m.* insecticid *(contra ploşniţelor)*.

кло́ун, *-а m.* clovn, paiaţă, bufon, măscărici.

клоуна́да, *-ы f.* clovnerie.

кло́унский *adj.* de clovn.

клохта́ние, *-я n.* cloncănit, cloncănire.

клохта́ть, *кло́хчет vb. ipf.* a cotcodăci, a cloncăni.

клочкова́тый *adj.* flocos.

клочо́к, *-чка́ m. dim.* **1.** bucăţică, petec; *~ земли́* un petec de pămînt. **2.** şuviţă, smoc.

клуб [1], *-а m.* club; *рабо́чий ~* club muncitoresc.

клуб [2], *-а m.* clăbuci, rotocoale *(de fum sau de aburi)*; *~ы ды́ма* clăbuci de fum; rotocoale de fum; *~ы пы́ли* nori de praf.

клу́|бень, *-бня m. (bot.)* tubercul, bulb; *карто́фельные ~бни* tuberculi de cartofi.

клуби́ть, *-и́т vb. ipf.* a se învolbura, a se ridica în valuri/în vîrtej.

клуби́ться, *-и́тся vb. ipf.* a se învolbura, a se ridica în valuri/în vîrtej.

клубнево́й *adj. (bot.)* tuberos, cu tuberculi, cu bulbi.

клубни́ка, *-и f. sg.* **1.** căpşun. **2.** căpşună.

клубни́чный *adj.* **1.** de căpşun. **2.** de căpşună.

клубнеплоды́, *-о́в m.* plante cu tubercule *(comestibile)*, tuberculifere.

клу́бн|ый *adj.* **1.** de club. **2.** al clubului; *~ое помеще́ние* localul clubului.

клубо́к, *-бка́ m.* **1.** ghem; *~ ше́рсти* ghem de lînă. **2.** *(fig.)* nod, mănunchi, ghem; *~ подкати́лся к го́рлу* a i se pune un nod în gît; *~ воспомина́ний* mănunchi de amintiri; *~ противоре́чий* nod de contradicţii. **3.** spasme în gît *(la plîns, la o criză de nervi)* ◇ *сверну́ться клубко́м* sau *в ~* a se face ghem, a se încolăci; *(fig.)* *распу́тывать|распу́тать ~* a descurca iţele, a face lumină *(într-o problemă)*.

клу́мба, , *-ы f.* strat de flori, răzor.

клык, *-а́ m.* dinte canin, colţ; *слоно́вые ~и́* colţi de elefant; *навостри́ть ~и́ (fig.)* a-şi ascuţi dinţii.

клыка́стый *adj.* de/cu colţi mari; colţat, colţos.

клюв, *-а m.* cioc, plisc, clonţ.

клюз, *-а m. (mar.)* nara *(ancorei)*.

клюк|а́, *-и́ f.* baston, cîrjă, toiag, ◇ *дожи́ть до ~и́* a) a trăi pînă la adînci bătrîneţe; b) a ajunge cerşetor.

клю́ква, *-ы f. sg. (bot.)* răchiţele ◇ *(glumeţ) развеси́стая ~* cai verzi pe pereţi; *вот так и ~!* ei, drăcie!, ia te uită!

клю́квенный *adj. (bot.)* de răchiţele.

клю́кнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. клю́кать) (fam.)* a se cherchelí.

клю́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *клева́ть*.

ключ [1], *-а́ m.* **1.** cheie; *запере́ть на ~* a închide cu cheia, a încuia; *(tehn.) францу́зский ~* cheie franceză; cheie universală; *(auto) ~ выключа́теля зажига́ния* cheie de contact; *га́ечный ~* cheie fixă pentru piuliţe; *универса́льный ~* cheie universală. **2.** *(fig.)* cheie, cod, dezlegare; *~ к ши́фру* cheia / codul cifrului. **3.** *(fig.)* manual şcolar auxiliar; iuxtă; *~ к зада́чнику* manual cu soluţia problemelor ◇ *ходи́ть |жить |находи́ться | быть при ~а́х* sau *в ~а́х* a fi stăpîn pe situaţie, a deţine cheile; *(mil.) ~ ме́стности* poziţie-cheie; *(fig.) найти́ ~ к чему́-л.* a-i da de meşteşug, a găsi calea spre ceva; *(prov.) отда́й ~и́, а сам у воро́т стучи́* vinde via şi cumpără stafide; *под ~о́м* sub cheie; *золоты́м ~о́м отпере́ть* a obţine ceva cu bani / cu mită.

ключ [2], *-а́ m. (muz.)* cheie; *скрипи́чный ~* cheie de sol; *баcóвый ~* cheie de fa.

ключ [3], *-а́ m.* izvor ◇ *вода́ бьёт ~о́м* apa ţîşneşte cu putere; *(fig.) жизнь бьёт ~о́м* viaţa pulsează din plin.

ключ [4], *-а́ m. (constr.)* cheie de boltă.

ключев|о́й [1] *adj.* de cheie ◇ *(mil.) ~а́я позиция* poziţie-cheie.

ключево́й [2] *adj. (constr.)* de cheie de boltă.

ключев|о́й [3] *adj.* de izvor; *~а́я вода́* apă de izvor.

ключи́ца, *-ы f. sg. (anat.)* claviculă; (la păsări) iadeş.

ключи́чный *adj. (anat.)* clavicular.

ключо́чник, *-а m. (inv.)* chelar, econom.

ключо́чница, *-ы f. (inv.)* chelăriţă, chelăreasă.

клю́шка, *-и f.* **1.** *(tehn.)* lopăţică, vătrai. **2.** baston, cîrjă, toiag.

кля́кс|а, *-ы f.* pată de cerneală; *посади́ть ~у* a păta cu cerneală.

кля́мка, *-и f. (tehn.)* clanţă.

кля́нчить, *-чу, -чишь vb. ipf. acuz.* a cerşi, a se milogi, a cere cu insistenţă.

кляп, *-а m.* căluş; *засу́нуть ~ в рот* a băga *(cuiva)* căluş în gură.

кля́ссер, *-а m.* clasor.

клясть, *кляну́, клянёшь vb. ipf. acuz.* a blestema, a afurisi.

кля́|сться, *кляну́сь, клянёшься vb. ipf. (pf. покля́сться) в + prepl.* cu *conj. что* sau cu *inf.* a (se) jura; *~ в ве́рности* a jura credinţă ◇ *кляну́сь че́стью* pe onoarea mea.

кля́тв|а, *-ы f.* jurămînt, legămînt; *~ ве́рности* sau *~ в ве́рности* jurămînt de credinţă: *дать ~у* a jura, a face un jurămînt; *взять с кого́-л. ~у* a pune pe cineva să jure; *нару́шить ~у* a călca jurămîntul; *сдержа́ть ~у* a se ţine de jurămînt, a-şi respecta jurămîntul; *смертна́я ~* jurămînt de moarte; *Ганниба́лова | ганниба́ловская ~* jurămîntul lui Hannibal.

кля́твенн|ый *adj.* cu jurămînt, sub jurămînt; *дать ~ое обеща́ние* a face un jurămînt, a făgădui cu legămînt.

клятвопреступле́ние, *-я n.* sperjur.

клятвопресту́пник, *-а m.* sperjur, cel care calcă un jurămînt.

кля́уза, *-ы f. (pop.)* bîrfeală, intrigă, pîră, denunţ, cîrcotă.

кля́узник, *-а m. (pop.)* bîrfitor, intrigant, denunţător, cîrcotaş.

кля́узничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. накля́узничать) (pop.)* a bîrfi, a face intrigi, a pîrî, a umbla cu cîrcota / şicane.

кля́узнический *adj. (pop.)* (de) bîrfitor, (de) intrigant, de pîrîtor, de şicană.

кля́узничество, *-а n. sg. (pop.)* intrigi, bîrfeli, şicane.

кля́узн|ый *adj. (pop.)* bîrfitor, de intrigă, de pîră, de şicană, şicanator.

кля́ча, *-и f.* mîrţoagă, gloabă.

кни́г|а, *-и f.* **1.** carte; *~ для чте́ния* carte de citire; *настольная ~* carte de căpătîi; *перели́стывать ~у* a răsfoi o carte; *вы́пустить ~у в свет* a publica o carte / un volum; *сиде́ть за ~ой* a citi un volum / o carte; *пова́ренная ~* carte de bucate; *телефо́нная ~* carte de telefon. **2.** registru, condică, carte; *бухга́лтерские ~и* registre contabile; *домова́я ~* carte de imobil; *~ жа́лоб и предложе́ний* condică de sugestii şi reclamaţii; *~ запи́си а́ктов граждански́х состоя́ния* registrul stării civile ◇ *ему́ и кни́ги в ру́ки* este cel mai indicat s-o ştie; *гляде́ть|смотре́ть в ~у и ви́деть фи́гу* a se uita ca mîţa în calendar / ca viţelul la poarta nouă.

книгове́д, *-а m.* bibliolog.

книгове́дение, *-я n. sg.* ţinere a registrelor contabile, contabilitate.

книгове́дческий *adj.* de bibliologie, bibliologic.

книгое́д, *-а m. (zool.)* molii de cărţi.

книгоизда́тель, *-я m. (inv.)* editor de cărţi.

книгоизда́тельский *adj.* de editură, editorial.

книгоизда́тельство, *-а n.* editură.

книголю́б, *-а m.* bibliofil.

книгоно́ша, *-и f.* şi *m.* vînzător ambulant de cărţi, colportor de cărţi.

книгопеча́тание, *-я n. sg.* tipărire de cărţi, editare de cărţi.

книгопеча́тник, *-а m. (inv.)* tipăritor de cărţi, tipograf.

книгопеча́тный *adj.* de imprimat, de tipărit; *~ стано́к* maşină de imprimat, maşină tipografică.

книгопродаве́ц, *-вца́ m.* librar.

книготорго́вец, *-вца́ m.* librar.

книготорго́вля, *-и f. sg.* vînzare de cărţi, comerţ de cărţi.

книготорго́в|ый *adj.* de librărie, de difuzare a cărţii; *~ая сеть* reţea de difuzare a cărţii.

книготоргу́ющий *adj.* de difuzare a cărţii.

книгохрани́лище, *-а n.* depozit de cărţi.

кни́жк|а [1], *-и f.* **1.** *dim.* carte, cărticică; *интере́сная ~* carte interesantă. **2.** carnet; *че́ковая ~* carnet de cecuri; *полева́я ~* carnet de teren; *трудова́я ~* carte de muncă; *сберега́тельная ~* libret al casei de economii; *записна́я ~* carnet de note; blocnotes; *чле́нская ~*

carnet de membru. **3.** registru; *инструмента́льная* ~ registru de scule.

кни́жка[2], *-и f. (anat.)* foios.

кни́жник, *-а m.* **1.** bibliofil, iubitor de cărţi. **2.** lucrător din comerţul cu cărţi.

кни́жно *adv.* livresc, ca din carte; ~ *говори́ть* a vorbi ca din carte.

кни́жность, *-и f. sg.* **1.** caracter abstract, rupt de viaţă. **2.** caracter livresc.

кни́жн/ый *adj.* **1.** de carte, al cărţii; de librărie; ~ *магази́н* librărie; ~*ая по́лка* raft pentru cărţi. **2.** *(fig.)* rupt de realitate / de practică, pur teoretic. **3.** *(fig.)* livresc; ~ *стиль* stil livresc.

кни́зу *adv.* în jos.

кни́ксен, *-а m.* reverenţă.

кно́пк/а, *-и f.* **1.** piuneză; ţintişoară; *прикрепи́ть* ~*ами* a prinde în piuneze. **2.** copcă, buton; ~ *на перча́тке* butonul mănuşii. **3.** buton, întrerupător electric; ~ *электри́ческого звонка́* buton de sonerie; *(auto)* ~ *сигна́лов* butonul claxonului, ◇ *нажа́ть на все* ~*и* a pune în mişcare toate resorturile.

кнут, *-а́ m.* cnut, bici, biciuşcă.

кнутови́ще, *-а n.* minerul cnutului, coada biciului, codiriște.

княги́ня, *-и f. (înv.)* soţie de cneaz, prinţesă, principesă ◇ *(ist.) вели́кая* ~ mare ducesă.

княже́ние, *-я n. (ist.)* **1.** *sg.* domnie *(a unui cnez).* **2.** cnezat, principat.

кня́жеский *adj.* de cneaz, princiar, domnesc.

кня́жество, *-а n.* cnezat, principat.

кня́жить, *-жу, -жишь vb. ipf. (înv.)* a domni, a conduce un cnezat.

княжна́, *-ы́ f. (înv.)* fiică de cneaz, prinţesă.

князь, *-я m.* cneaz, prinţ, principe; *(ist.) вели́кий* ~ marele cneaz ; *из* ~*е́й* din familie domnească, viţă de domn ◇ ~ *ми́ра сего́*; ~ *тьмы* satana, diavolul.

ко *prep.* = к *(folosită înaintea cuvintelor care încep cu unele grupuri de consoane); ко мне* la mine; *ко всем* la toţi.

коагули́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. (fiz. chim.)* a coagula.

коагули́руемость, *-и f. (fiz. chim.)* capacitatea de coagulare.

коагуля́тор, *-а m.* coagulant.

коагуля́ция, *-и f. sg.* coagulare.

коалицио́нн/ый *adj.* de coaliţie; ~*ое прави́тельство* guvern de coaliţie.

коали́ция, *-и f.* coaliţie, alianţă.

ко́бальт, *-а m. sg. (chim.)* cobalt; *радиоакти́вный* ~ cobalt radioactiv.

ко́бальтовый *adj. (chim.)* de / cu cobalt.

ко́бел/ь, *-я m.* ciine, dulău ◇ *(prov.) чёрного* ~*я не отмо́ешь до́бела* cerbul în zadar se spală, că negreaţa nu şi-o pierde; pielea-i rea şi răpăreasă, ori o bate ori o lasă.

кобе́ниться, *-нюсь, -нишься vb. ipf. (pop.)* a se încăpăţîna făcînd mofturi.

ко́бза́, *-ы* şi *-ы́ f.* cobză.

кобза́рь, *-я́ m.* cobzar, cîntăreţ popular ucrainean.

ко́бра, *-ы f.* cobra, şarpe-cu-ochelari, naja.

кобура́, *-ы́ f.* **1.** toc de revolver / de pistol. **2.** cobur.

ко́бчик, *-а m. (ornit)* gaie.

кобы́л/а[1], *-ы f.* iapă ◇ *не пришёй* ~*е хвост* ia mai lasă fleacurile; *(prov.) ста́рая* ~ *борозды́ не по́ртит* găina bătrînă face zeama bună; boii bătrîni fac brazda dreaptă; *я не я, и* ~ *не моя́* nu ştiu, n-am văzut, nici pe acolo n-am trecut.

кобы́ла[2], *-ы f.* **1.** *(sport)* capră. **2.** *(ist.)* scaun de tortură.

кобы́лий *adj.* de iapă.

кобыли́ца, *-ы f.* iapă.

кобы́лка,[1] *-и f.* **1.** iapă tînără. **2.** *(muz.)* căluş, scăunaş ◇ *мала́* ~, *да вели́к воз везёт* buturuga mică răstoarnă carul mare.

кобы́лка[2], *-и f.* lăcustă.

ко́ван/ый *adj.* **1.** forjat, făurit; ~*ое желе́зо* fier forjat. **2.** ferecat; ~ *сунду́к* ladă ferecată. **3.** *(fig.)* clar, expresiv, limpede; ~ *стих* vers expresiv.

кова́рность, *-и f. sg.* vicleniе, perfidie.

кова́рный *adj.* viclean, perfid, mişel.

кова́рство, *-а n.* vicleniе, perfidie, intrigă.

кова́ть, *кую́, куёшь vb. ipf. acuz.* **1.** a forja, a făuri, a bate fierul; ~ *желе́зо* a bate fierul; ~ *вгоря́чую* a forja la cald. **2.** *(pf. подкова́ть)* a potcovi; ~ *коня́* a potcovi un cal. **3.** *(fig.)* a făuri, a crea; ~ *свою́ судьбу́* a-şi făuri propria soartă ◇ *(prov.) куй желе́зо, пока́ горячо́* bate fierul cît e cald.

ковбо́й, *-я m.* cow-boy.

ковбо́йка, *-и f.* **1.** pălărie de cow-boy. **2.** cămaşă cadrilată.

ковбо́йский *adj.* de cow-boy.

ковёр, *-вра́ m.* covor; *перси́дский* ~ covor persan; *(fig.) зелёный* ~ covor verde, pajişte, peluză; *(fig.)* ~ *зимы́* covorul iernii, mantia iernii, zăpadă ◇ ~*-самолёт* covor zburător / fermecat.

кове́рканье, *-я n. sg.* **1.** stricare. **2.** denaturare, schimonosire, pocire, stîlcire; ~ *языка́* stîlcirea/pocirea limbii.

кове́ркать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. искове́ркать) acuz.* **1.** a denatura, a schimonosi, a poci, a stîlci; ~ *язык* a stîlci / a poci o limbă.

коверко́т, *-а m.* covercot.

коверко́товый *adj.* de covercot.

ко́вка, *-и f. sg.* **1.** forjare, făurire, **2.** potcovit, potcovire; ~ *в штампах* ştanţare, matriţare.

ко́вкий *adj.* forjabil, maleabil, ductil.

ко́вкость, *-и f. sg.* ductibilitate, maleabilitate.

ко́вочный *adj.* de forjare, de forjat.

коври́га, *-и f.* pîine mare şi rotundă.

коври́жк/а, *-и f. sg.* turtă dulce ◇ *(fam.) ни за каки́е* ~*и* pentru nimic în lume.

ко́врик, *-а m.* covoraş, carpetă.

ковро́вый *adj.* de covor.

ковротка́чество, *-а n.* industria ţesutului covcarelor.

ковче́г, *-а m. (bis.)* arcă ◇ *Но́ев* ~ arca lui Noe.

ковш, *-а́ m.* **1.** căuş. **2.** *(tehn.)* cupă, oală, căuş, benă; *лите́йный* ~ oală de turnătorie; ~ *экскава́тора* benă/cupă de excavator, benă de dragă; *разли́вочный* ~ oală de turnat.

ковшо́вый *adj. (tehn.)* de / cu cupă, de / cu oală, de / cu benă.

ко́вы, *ков pl. (înv.)* uneltiri, intrigi; *стро́ить* ~ a ţese intrigi, a unelti.

ковы́ль, *-я́ m. sg. (bot.)* năgară, pănuşiţă, colilie.

ковы́льник, *-а m.* iepure de stepă.

ковы́льный *adj. (bot.)* de năgară, de pănuşiţă, de colilie.

ковыл/я́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* a şchiopăta, a merge şontîc-şontîc; *уйти́* ~*я́я* a pleca şchiopătînd.

ковырну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *ковыря́ть.*

ковыря́ние, *-я n. sg.* scormonire, scurmare, zgîndărire, scobire.

ковыря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. (pf. mom. ковырну́ть) acuz.* sau *в* + *prepl.* a scormoni, a scurma; a zgîndări, a scobi; ~ *зе́млю* a scormoni pămîntul; ~ *в зуба́х* a se scobi în dinţi.

ковыря́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** a scormoni, a scurma, a zgîndări, a se scobi. **2.** *(fig.)* a moşmondi, a moşmoli.

когда́[1] *adv.* **1.** *interog.* cînd; ~ *он придёт?* cînd va veni el? **2.** *rel.* cînd; *я не зна́ю,* ~ *он придёт* nu ştiu cînd va veni; **3.** *nehot. (în propoziţii adversative) (pop.)* uneori..., alteori...; cînd..., cînd ...; ba..., ba...; ~ *мо́жно,* ~ *нельзя́* uneori se poate, alteori nu.

когда́[2] *conj.* **1.** *(de timp)* cînd; atunci cînd; *пусть придёт,* ~ *хо́чет* poate să vină cînd vrea. **2.** *(la începutul unor propoziţii secundare conditionale)* dacă ◇ ~ *бы то ни было* oricînd ar fi.

когда́-либо *adv. v.* **когда́-нибудь**

когда́-нибудь *adv.* cîndva, într-o bună zi, odată; *ко́нчишь ли ты* ~ ? ai de gînd să termini odată?

когда́-то *adv. (un moment nehotărît din trecut)* cîndva, pe vremuri; într-o bună zi; ~ *мы ещё ви́делись* noi ne-am mai văzut cîndva.

когорта, *-ы f.* cohortă.

ко́готь, *ко́гтя m.* gheară ◇ *показа́ть свои́ ко́гти* a-şi arăta colţii; *(fig.) попа́сть в чьи-л. ко́гти* a nimeri în ghearele cuiva; *в когтя́х сме́рти* în ghearele morţii; *(fig.) облома́ть / подре́зать ко́гти кому́-л.* a-i scurta cuiva ghearele.

когтя́тый *adj.* cu gheare ascuţite.

код, *-а m.* cod, cheie; *сигна́льный* ~ cod de semnalizare; *телегра́фный* ~ cod telegrafic.

кодеи́н, *-а m. sg. (farm.)* codeină.

ко́декс, *-а m.* **1.** *(jur.)* cod; *гражда́нский* ~ cod civil; *уголо́вный* ~ cod penal; *гражда́нский процессуа́льный* ~ cod de procedură civilă. **2.** codice, manuscris vechi; *пергаме́нтный* ~ manuscris vechi pe pergament.

кодифика́ция, *-и f. (jur.)* codificare.

кодифици́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (jur.)* a codifica.

ко́е-где́ *adv.* ici şi colo; pe alocuri; pe ici, pe colo.

ко́е-как *adv.* **1.** anevoie, cu greutate, de-abia, cu chiu cu vai; ~ *своди́ть концы́ с концо́м* a o scoate la capăt cu chiu cu vai. **2.** de mîntuială, aşa şi aşa, nu prea bine, cumva; *рабо́та сде́лана* ~ treaba e făcută de mîntuială.

ко́е-како́й *pron. nehot.* **1.** oarecare, nişte. **2.** *pl.* cîţiva, nişte.

ко́е-кто, *ко́е-кого́ pron. nehot.* cineva, unii.

ко́е-куда́ *adv.* undeva.

ко́ечн|ый *adj.* de pat; ~ *больно́й* bolnav la pat.

ко́е-что, *ко́е-чего́ pron. nehot.* ceva, cîte ceva.

ко́ж|а, *-и f.* **1.** piele, epidermă; *телячья* ~ piele de viţel; *вы́деланная* ~ piele tăbăcită; *ба́рхатная* ~ piele catifelată. **2.** coajă; *я́блоко с то́лстой ~ей* măr cu coaja groasă ◇ *из ~и вон лезть* a face pe dracu-n patru; a se face luntre şi punte; *влезть в чью-л. ~у* a intra în pielea cuiva; a se pune în situaţia cuiva; ~ *да ко́сти* e numai piele şi oase; *(pop.) ни ~и, ни ро́жи* urîtă de mama focului; urîtă foc; *гуси́ная* ~ piele de găină; *(fig.) драть ~у с кого́-л.* a lua şi pielea de pe cineva; a jupui pe cineva.

кожа́н, *-а m.* palton de piele.

ко́жанка, *-и f.* scurtă de piele; palton de piele.

ко́жан|ый *adj.* de/din piele; ~*ая о́бувь* încălţăminte de piele; ~ *чемода́н* geamantan de piele; ~*ые изде́лия* marochinărie.

кожев́енн|ый *adj.* de pielărie, de tăbăcărie; ~ *заво́д* tăbăcărie; ~*ая промы́шленность* industria pielăriei; ~ ~ *това́р* articole/mărfuri de piele, pielărie; ~*ая торго́вля* comerţ de pielărie.

кожев́ник, *-а m.* tăbăcar, pielar.

кожее́д, *-а m.* gîndac de piele.

кожими́т, *-а m. sg.* imitaţie de talpă, talpă sintetică.

ко́жист|ый *adj.* cu piele, cu coajă groasă; scorţos; ~*ые ли́стья* frunze groase, frunze scorţoase.

ко́жица, *-ы f.* **1.** pieliţă, epidermă. **2.** *(bot.)* pieliţă, coajă.

ко́жник, *-а m.* dermatolog.

ко́жн|ый *adj.* de piele; ~*ая боле́знь* boală de piele.

кожсырьё, *-ья n.* piei brute.

кожура́, *-ы f. sg. (bot.)* coajă, pojghiţă; ~ *апельси́на* coajă de portocală.

кожу́х, *-а́ m.* **1.** cojoc. **2.** *(tehn.)* carcasă, carter, înveliş de protecţie.

коз|а́, *-ы́ f.* capră ◇ *драть/лупи́ть как си́дорову ~у́* a omorî/a snopi în bătaie; *быть ~е́ на бузе́* a pune cu botul pe labe; a pune funia în ceafnă; a muia cerbicea cuiva; *отставно́й ~ы́ бараба́нщик* om fără căpătîi, pierdevară.

коз|ёл, *-зла́ m.* ţap ◇ ~ *отпуще́ния* ţap ispăşitor; *(prov.) пусти́ть ~ла́ в огоро́д* a da oile în paza lupului; *(prov.) от кого́-л. как от ~ла́ молока́* nu e nimic de capul lui; nu te alegi cu nimic de la el; *заста́вить ~ла́ дои́ться* a scoate apă şi din piatră seacă; a scoate zer din piatră; *~ла́ драть; ~ла́м пе́ть* a cînta fals/prost, a rage ca un măgar.

козеро́г, *-а m.* ţap sălbatic; *(astr.) тропи́к ~а* tropicul capricornului.

ко́з|ий *adj.* de capră; ~*ье молоко́* lapte de capră ◇ ~*ья но́жка* cleşte de dentist.

козлёнок, *-нка m.* ied.

козлето́н, *-а m.* voce tremurătoare.

козли́н|ый *adj.* de ţap; ~*ая боро́дка* barbişon, cioc, barbă de ţap; ~ *го́лос* voce tremurătoare, voce ca de capră.

козлобоpо́дник, *-а m. (bot.)* barba-caprei.

ко́зл|ы, *-зел pl.* **1.** capră la trăsură; *сиде́ть на ~ах* a sta pe capră. **2.** capră *(de tăiat lemne)* ◇ *поста́вить ру́жья в* ~ a aşeza armele în piramidă.

козля́тина, *-ы f. sg.* carne de capră.

ко́зни, *-ней pl. (înv.)* uneltiri, intrigi, maşinaţii, tertipuri; *стро́ить ~ кому́-л./про́тив кого́-л.* a face intrigi, a unelti, a urzi o intrigă împotriva cuiva.

козово́д, *-а m.* crescător de capre.

козово́дство, *-а n. sg.* creşterea caprelor.

козодо́й, *-я m. (ornit.)* mulgătorul-caprei.

козу́ля, *-и f.* căprioară.

козырёк, *-рька́ m.* cozoroc, vizieră; *взять* sau *сде́лать под* ~ a saluta milităreşte.

козырво́й *adj.* de atu.

козырну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *козыря́ть*

ко́зыр|ь, *-я́ m.* **1.** atu; *ходи́ть с ~я* a juca cu atu-ul. **2.** *(fig.)* atu, avantaj, şansă ◇ *откры́ть свои́ ~и* a-şi da cărţile pe faţă; *пусти́ть в ход (свой) после́дний* ~ a-şi juca ultima carte; a-şi încerca ultima şansă; *дать* ~ *в ру́ки* a da apă la moară cuiva; *ходи́ть ~е́м* a se umfla în pene; a umbla cu nasul pe sus.

козыря́ть [1], *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. (pf. mom. козырну́ть) (pop.)* **1.** a juca atu-ul. **2.** *instr. (fig.)* a se făli, a se fuduli, a se lăuda cu ...

козыря́ть [2], *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. (pf. mom. козырну́ть) (mil.)* a saluta milităreşte, a duce mîna la cozoroc.

козя́вка, *-и f.* **1.** gîză, gînganie, gîndăcel. **2.** *(fig. fam.)* om de nimic, rîmă.

кой-где *adv. v. ко́е-где.*

ко́йка, *-и f.* **1.** pat *(într-un spital, cămin etc.)*; *больни́чная* ~ pat de spital. **2.** *(mar.)* hamac.

кок [3], *-а m.* bucătar *(pe un vapor).*

кок [2], *-а m.* coc; moţ.

ко́ка, *-и f. (bot.)* coca ◇ ~ *с со́ком* a) belşug, lapte şi miere; b) beţe-n roate; c) isteţ nevoie mare.

кокаи́н, *-а m.* cocaină.

кокаини́зм, *-а m. sg.* cocainism.

кокаини́ст, *-а m.* cocainoman.

кокаи́новый *adj.* de cocaină.

кока́рда, *-ы f.* cocardă.

ко́кать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *ко́кнуть.*

кокéтка [1], *-и f. (femeie)* cochetă.

кокéтка [2], *-и f.* platcă *(la o rochie, la o cămaşă).*

кокéтливость, *-и f. sg.* cochetărie.

кокéтливый *adj.* cochet.

кокéтничанье, *-я n.* cochetărie.

кокéтничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** a cocheta. **2.** *instr. (fig.)* a face paradă, a căuta să impresioneze.

кокéтство, *-а n. sg.* cochetărie.

кокк, *-а m. (biol.)* coc, micrococ.

коклю́ш, *-а m. sg. (med.)* tuse convulsivă, tuse măgărească.

коклю́шка, *-и f.* croşetă, cîrlig *(pentru dantele).*

коклю́шный *adj. (med.)* de tuse convulsivă.

ко́кнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. ко́кать) acuz. (pop.)* **1.** a pocni, a lovi, a izbi. **2.** a sparge.

ко́кон, *-а m. (entom.)* cocon, gogoaşă; *шелкови́чный* ~ gogoaşa viermelui de mătase.

кокóс, *-а m. (bot.)* **1.** cocotier. **2.** nucă de cocos, cocos.

кокóсов|ый *adj. (bot.)* de cocotier, de cocos; ~*ая па́льма* cocotier; ~*се ма́сло* ulei (unt) de cocos.

кокóтка, *-и f.* cocotă.

кокóточный *adj.* de cocotă.

кокс, *-а m. sg.* cocs.

кокс-сагы́з, *-а m. sg. (bot.)* cocsagîz.

коксова́льн|ый *adj.* de cocs; ~*ая печь* cuptor de cocs; ~ *заво́д* cocserie.

коксова́ние, *-я n. sg.* cocsificare.

коксова́ть, *-у́ю, -у́ешь vb. ipf. acuz.* a cocsifica.

коксова́ться, *-у́ется vb. ipf.* a se cocsifica.

кóксов|ый *adj.* de cocs; ~*ое произво́дство* producţie de cocs.

коксохими́ческий *adj.* cocso-chimic.

коктéйль, *-я m.* cocteil.

кол, *-а́ m.* **1.** ţăruş, par, ţeapă; *вби-ва́ть ~ья* a bate pari; *посади́ть на́ ~* a trage în ţeapă; *вбить/заби́ть оси́новый* ~ a da lovitura de graţie; *(fig.) стоя́ть/стать ~о́м в го́рле* a-i sta/a i se opri un nod în gît; *стоя́ть ~о́м* a sta de parcă ar fi înghiţit un băţ/o sîrmă. **2.** *(pl. колы́, -о́в)* unu *(nota la şcoală)* ◇ *ни ~а́, ни дво́ра* sărac lipit pămîntului; n-are nici casă nici masă; *(pop.) хоть ~ на голове́ теши́ кому́-л.* nu poţi să-l faci să înţeleagă ceva, parcă ai vorbi la pereţi.

ко́лба, *-ы f. (chim.)* retortă, balon de sticlă.

колбас|á, *-ы́ f.* salam, mezeluri; *копчёная* ~ cîrnat afumat; *кровяна́я* ~ caltaboş; *ли́верная* ~ lebărvurşt ◇ *като́сь ~о́й!* ia-o din loc!

колба́сник, *-а m.* cîrnăţar, mezelar.

колба́сн|ый *adj.* de mezeluri, de cîrnaţi; ~ *заво́д* fabrică de mezeluri; ~*ые изде́лия* mezeluri.

колго́тки *pl.* ciorapi-pantalon.

колдова́ть, *-дую, -дуешь vb. ipf.* a vrăji, a face farmece/a fermeca.

колдовско́й *adj.* de vrăjitor, de vrăjitorie, magic, vrăjitoresc.

колдовство́, *-á n. sg.* vrăji, farmece, vrăjitorie, magie.

колду́н, *-á m.* vrăjitor, magician.

колду́ны, *-óв m. pl. (pop.)* colţunaşi.

колду́нья, *-и f.* vrăjitoare.

колеба́ни|е, *-я n.* **1.** *(fiz.)* vibraţie, oscilaţie, vibrare. **2.** oscilare, schimbare, fluctuaţie, variaţie; *~ температу́ры* oscilaţii de temperatură; *~ цен* fluctuaţia preţurilor. **3.** *(fig.)* şovăire, nestatornicie, ezitare; *без ~я* fără şovăire.

колеба́тельн|ый *adj. (fiz.)* oscilator, oscilant; *~ые движе́ния* mişcări oscilatorii.

колеб|а́ть, *-ле́блю, -ле́блешь vb. ipf. (pf. поколеба́ть) acuz.* **1.** a clătina, a legăna, a face să oscileze, a undui. **2.** *(fig.)* a zdruncina, a zgudui. **3.** *(fig.)* a face să ezite.

колеб|а́ться, *-ле́блюсь, -ле́блешься; vb. ipf. (pf. поколеба́ться)* **1.** a se clătina, a se legăna, a oscila, a vibra, a se agita. **2.** *(fig.)* a se clătina, a oscila; *его́ авторите́т ~лется* autoritatea lui se clatină; *це́ны ~ются* preţurile oscilează. **3.** *(fig.)* a şovăi, a sta în cumpănă.

колеблющийся *adj.* **1.** *(дрожащий)* legănat; flotant. **2.** *(fig.)* şovăitor.

коле́нка, *-и f. v.* **коле́но**[1].

коленко́р, *-а m. sg. (text.)* percal ◇ *(pop.) бо́льше совсе́м дру́гой ~* asta-i altă mîncare de peşte; se schimbă calimera.

коленко́ровый *adj. (text.)* de/din percal.

коле́нн|ый *adj.* de genunchi; *~ая ча́шка* rotulă; *~ сустáв* articulaţie femuro-tibială.

коле́н|о[1], *-а n.* **1.** *(pl. коле́ни)* genunchi; *стоя́ть на ~ях* a sta în genunchi, a îngenunchia; *по ~* sau *по ~и* pînă la genunchi; *держа́ть на ~ях* a ţine pe genunchi. **2.** *(pl. коле́нья, -ьев) (bot.)* nod; *~ья бамбу́ка* noduri de bambus. **3.** *(pl. коле́нья, -ьев)* cot, îndoitură; *~ желе́зной трубы́* cotul unui burlan de fier. **4.** *(pl. коле́на, -ле́н, -е́нам)* cotitură, cot, meandră, şerpuitură; *~а реки́* cotiturile rîului. **5.** *(pl. коле́на, -ле́н, -е́нам) (înv.)* generaţie ◇ *до седьмо́го ~а* pînă la a şaptea generaţie; *мо́ре по ~* nu-i pasă de nimic, puţin îi pasă; *поста́вить на ~и кого́-л.* a) a pune în genunchi; b) *(fig.)* a face să cedeze, a îngenunchia *(pe cineva)*; *го́лый как ~* gol puşcă.

коле́но[2], *-а n.* **1.** *(în cîntecul unei păsări)* tril. **2.** *(fig. pop.)* figură *(la dans)*. **3.** *(pop.)* poză, boroboaţă; *вы́кинуть ~* a face o figură/o boroboaţă; a face una boacănă.

коле́нце, *-а n.* **1.** *(pop.) dim.* de la **коле́но**[1] *(1, 2, 3, 4)* şi **коле́но**[2]. **2.** *(bot.)* geniculă ◇ *вы́кинуть ~* a face o figură, a face una boacănă.

коле́нчатый *adj.* **1.** *(bot.)* cu noduri. **2.** *(tehn.)* cotit; *~ вал* arbore cotit, vilbrochen; *~ ры́чаг* pîrghie cotită.

ко́лер[1], *-а m. (arte)* culoare, nuanţă ◇ *подгоня́ть всех под оди́н ~* a-i face pe toţi o apă şi un pămînt; a-i aduce pe toţi la acelaşi numitor.

ко́лер[2], *-а m. (med.)* turbare *(la cai)*.

колеси́ть, *-ешу́, -еси́шь vb. ipf.* **1.** *(разъезжать)* a călători mult; a cutreiera; *~ по всему́ све́ту* a cutreiera lumea, a străbate lumea în lung şi-n lat. **2.** *(ехать непрямо)* a face ocoluri *(fără rost)*.

коле́сник, *-а m.* **1.** rotar. **2.** vînzător de roţi.

колесни́|ца, *-ы f. (inv.)* car; *боева́я ~* car de luptă; *погреба́льная ~* car mortuar/funebru, dric; *триумфа́льная ~* car triumfal ◇ *после́дняя спи́ца в ~е* a cincea roată la căruţă.

колёсн|ый *adj.* **1.** de roată; *~ая спи́ца* spiţă de roată. **2.** cu/pe roţi; *~ тра́ктор* tractor cu roţi.

колес|о́, *-á n.; pl. колёса* roată; *зубча́тое ~* roată dinţată; *ветряно́е ~* roată eoliană; *веду́щее ~* roată conducătoare/motoare; *веду́мое ~* roată condusă; *рулево́е ~* volan; *(mar.) гребно́е ~* roată cu palete; *(mar.) штурва́льное ~* timonă, roată de cîrmă; *запасно́е ~* roată de rezervă, roată de schimb; *направля́ющее ~* roată directoare; *ме́льничное ~* roată de moară ◇ *поверну́ть ~ исто́рии наза́д* a întoarce roata istoriei înapoi; *жить на колёсах* a fi pe drumuri, a se muta ca ţiganul cu cortul; *кружи́ться как бе́лка в ~е́* a se învîrti de colo pînă colo, a se agita fără rost; *худо́е ~ гро́мче скрипи́т* căruţele goale mai mult zgomot fac; butoiul gol mult zgomot face; broasca mică face gură mare; *вставля́ть па́лки в колёса* a pune beţe în roate; *пя́тое ~ в теле́ге* a cincea roată la căruţă; *грудь ~о́м* piept bombat/musculos; *но́ги ~о́м* picioare strîmbe, picicare arcuite; *ходи́ть ~о́м* a se da de-a-berbeleacul.

колесова́ние, *-я n. (ist.)* tragere pe roată.

колесова́ть, *-сýю, -сýешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (ist.)* a trage pe roată.

коле|я́, *-и́ f.* **1.** făgaş, urma roţii. **2.** *(ferov.)* linie de cale ferată; *широ́кая ~* ecartament lat. **3.** *(fig.)* mers normal *(al lucrurilor)*, făgaş, rost ◇ *войти́ в ~ю́* a reintra în normal; *вы́бить из ~и́ кого́-л.* a scoate pe cineva din făgaşul lui, a-l scoate din rosturile lui; *вы́биться из ~и́* a-şi pierde rostul.

ко́ли *conj. v.* **коль**.

коли́бри *m. indecl. (ornit.)* colibri, pasărea-muscă.

ко́лики, *-ик f.; sg. -ка, -ки (med.)* crampe, colici.

колирова́ть, *-рýю, -рýешь vb. ipf. acuz. (agr.)* a altoi.

колиро́вка, *-и f. sg. (agr.)* altoire, altoit.

коли́т, *-а m. (med.)* colită.

коли́чественн|ый *adj.* cantitativ, numeric; *~ое измене́ние* schimbare cantitativă; *~ ана́лиз* analiză cantitativă; *~ показа́тель* indice cantitativ; *~ рост* creştere numerică; *(gram.) ~ые числи́тельные* numerale cardinale.

коли́честв|о, *-а n. sg.* cantitate, număr; *большо́е ~ люде́й* un mare număr de oameni; *(lingv.) ~ зву́ка* cantitatea/durata sunetului; *~ информа́ции* cantitatea de informaţie.

ко́лка, *-и f. sg.* spargere, spintecare, despicare; *~ дров* spargerea lemnelor.

колки́, *-лок pl.* dumbravă de mesteceni.

ко́лк|ий *adj.* **1.** *(легко колющийся)* uşor de spart, uşor de despicat; *~ие дрова́* lemne uşor de despicat. **2.** *(колючий)* spinos, ţepos, înţepător; *~ куста́рник* arbust spinos. **3.** *(fig.)* înţepător, caustic, usturător; *~ие слова́* cuvinte înţepătoare; *~ое замеча́ние* observaţie caustică.

ко́лко *adv.* în mod caustic, usturător, cu răutate.

ко́лкост|ь, *-и f.* **1.** *sg.* causticitate, caracter caustic/răutăcios. **2.** *(колкие слова)* observaţie caustică, cuvinte usturătoare.

коллаборациони́ст, *-а m.* colaboraţionist.

колла́пс, *-а m. (med.)* colaps.

колле́га, *-и m. (livr.)* coleg.

коллегиа́льно *adv.* **1.** în colectiv, în comun. **2.** *(în mod)* colegial.

коллегиа́льность, *-и f. sg.* spirit colegial, colegialitate.

коллегиа́льн|ый *adj.* **1.** colectiv, comun; *~ые реше́ния* hotărîri luate în colectiv. **2.** colegial, tovărăşesc.

колле́гия, *-и f.* **1.** colegiu; *~ профессоро́в* colegiul profesorilor; *~ адвока́тов* colegiul avocaţilor; *(sport) суде́йская ~* juriu. **2.** *(înv.)* colegiu, liceu.

колле́дж, *-а m.* colegiu, liceu.

коллекти́в, *-а m.* colectiv, colectivitate; *нау́чный ~* colectiv ştiinţific.

коллективиза́ция, *-и f. sg.* colectivizare; *~ се́льского хозя́йства* colectivizarea agriculturii.

коллективизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a colectiviza.

коллективи́зм, *-а m. sg.* **1.** colectivism. **2.** spirit colectiv.

коллективи́ст, *-а m.* colectivist.

коллективи́стский *adj.* colectivist, de colectivism.

коллекти́вно *adv.* în colectiv, în mod colectiv.

коллекти́вность, *-и f. sg.* spirit colectiv, caracter colectiv; *~ руководства* conducere colectivă, principiul conducerii colective.

коллекти́вн|ый *adj.* colectiv; *~ догово́р* contract colectiv; *~ дух* spirit colectiv; *~ труд* muncă colectivă; *~ая со́бственность на сре́дства производства* proprietate obştească asupra mijloacelor de producţie.

колле́ктор[1], *-а m. (tehn.)* colector, electrod colector.

колле́ктор[2], *-а m.* centru de difuzare, de repartizare; *библиоте́чный ~* centru de difuzare a cărţii.

коллекционе́р, *-а m.* colecţionar.

коллекционе́рство, *-а n. sg.* pasiune de a colecţiona/de a face colecţii.

коллекциони́рование, *-я n. sg.* colecţionare.

коллекционировать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* a colecţiona.
коллекционный *adj.* de colecţie; *~ая марка* timbru de colecţie.
коллекция, *-и f.* colecţie.
коллизия, *-и f.* coliziune.
коллиматор, *-а m. (fiz.)* colimator.
коллоди́й, *-я m. (chim.)* colodiu.
коллоид, *-а m. (chim.)* coloid.
коллоидальный *adj.* coloidal.
коллоидный *adj. (chim.)* de coloid, coloidal; *~ые растворы* soluţii coloidale.
коллоквиум, *-а m.* colocviu.
колобок, *-бка́ m. (folc.)* pîine mică rotundă, pîinişoară.
колобродить, *-ро́жу, -ро́дишь vb. ipf. (pop.)* **1.** *(слоняться)* a umbla fără rost, a tăia frunză la ciini, a umbla hai-hui. **2.** *(озорничать)* a face tărăboi/ gălägie, a se agita fără rost, a nu se astîmpăra.
коловорот, *-а m. (tehn.)* burghiu, sfredel de mînă, coarbă, sucală.
коловратность, *-и f.* nestatornicie.
колода[1], *-ы f.* **1.** *(обрубок)* butuc, buştean. **2.** *(для водопоя)* butuc scobit, adăpătoare, jgheab ◇ *(pop.) чéрез пень ~у (валúть)* a face ceva de mîntuială, a da o treabă peste cap.
колода[2], *-ы f.* pachet de cărţi de joc.
колодезный *adj.* de fîntînă, de puţ; *~ журáвль* cumpănă fîntînii.
колодезь, *-я m. (inv.)* fîntînă, puţ.
колодец, *-дца m.* fîntînă; *артезиáнский ~* fîntînă arteziană; *буровóй ~* puţ de foraj; *рудни́чный/шáхтный ~* puţ de mină ◇ *(pop.) не плюй в ~, пригодúтся водú напúться* nu scuipa în fîntînă, ai să mai bei apă din ea; nu rîde de măgar că vine vremea să încaleci pe el.
колодка, *-и f.* **1.** pat, corp, lemn; *~ рубáнка* corpul rindelei. **2.** *(сапожная)* calapod, şan; *натянýть на ~у* a întinde pe calapod. **3.** *(тех.)* sabot; *тормознáя ~* sabot de frînă; *на одну́ ~у сшúты/скрóены/сдéланы* croiţi pe acelaşi calapod; de aceeaşi teapă.
колодки, *-ок pl. (inv.)* obezi, butuci *(în care se prindeau picioarele arestaţilor).*
колодник, *-а m. (inv.)* ocnaş pus în butuci/în obezi.
колок, *-лка́ m.* pădurice, pîlc, crîng.
колокол, *-а m.; pl. -á* **1.** clopot; *звон ~óв* dangăt de clopot; *звони́ть в ~á* a trage clopotele *(fig.) ~á лить* a umbla cu vorbe, a turna (la) minciuni. **2.** *(tehn.) (în expr.) водолáзный ~* clopot de scafandru; *~ воздýшного насóса* recipient.
колокольный *adj.* de clopot; *~ звон* dangăt de clopot.
колокóльня, *-и f.* clopotniţă ◇ *(iron.) со своéй ~и смотрéть* a nu vedea mai departe de lungul nasului; *отзвони́л и с ~и долóй* a lucra de mîntuială.
колокóльчик, *-а m.* **1.** clopoţel, zurgălău; *дверно́й ~* clopoţelul de la uşă, sonerie. **2.** *(bot.)* clopoţel, campanulă.
коломазь, *-и f.* unsoare pentru osii.
колóн, *-а m. (ist.)* colon.
колонáт, *-а m. (ist.)* colonat.
колониали́зм, *-а m.* colonialism.
колониáльный *adj.* colonial; *~ая полúтика* politică colonială; *~ вопрóс* problemă/chestiune colonială; *~ые товáры* mărfuri coloniale; *~ гнет* jug colonial.
колонизáтор, *-а m.* colonizator.
колонизáторский *adj.* de colonizator.
колонизáция, *-и f.* colonizare.
колонизúровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. v. колонизовáть*
колонизовáть, *-зýю, -зýешь vb. pf. şi ipf. acuz.* a coloniza.
колонúст, *-а m.* colonist.
колóния, *-и f.* **1.** colonie. **2.** colonie, tabără; *дéтская ~* colonie/tabără de copii. **3.** colonie, grup de organisme; *~ микрóбов* colonie de microbi, cultură microbiană.
колóнка[1], *-и f.* **1.** *(в ванной)* cazan de baie. **2.** *(тех.)* coloană; *бензúновая ~* pompă de benzină. **3.** *(водопроводная)* cişmea, gură de apă.
колóнка[2], *-и f.* coloană; *~ цúфр* coloană de cifre.
колóнна[1], *-ы f. (arhit.)* coloană; *зал с ~ми* sală cu coloane; *дорúческая ~* coloană dorică.
колóнна[2], *-ы f.* coloană, şir; *тáнковая ~* coloană de tancuri; *трáкторная ~* coloană de tractoare; *~ цúфр* coloană de cifre; ◇ *пя́тая ~* coloana a cincea.

колоннáда, *-ы f.* colonadă.
колонти́тул, *-а m. (tipogr.)* colontitlu.
колонцúфра, *-ы f. (tipogr.)* coloncifru.
колорáдский *adj.* de Colorado; *~ жук* gîndac de Colorado.
колорату́ра, *-ы f. (muz.)* coloratură.
колорату́рный *adj. (muz.)* de coloratură; *~ое сопрáно* soprană de coloratură.
колори́метр, *-а m. (fiz.)* colorimetru.
колориме́трия, *-и f. (fiz.)* colorimetrie.
колори́т, *-а m.* **1.** colorit. **2.** *(fig.)* colorit, specific, culoare; *мéстный ~* culoare locală.
колори́тность, *-и f. sg.* colorit (viu), expresivitate, pitoresc.
колори́тный *adj.* **1.** cu un colorit viu; colorat. **2.** *(fig.)* colorat, expresiv, pitoresc, viu.
кóлос, *-а m.* spic ◇ *(prov.) пустóй ~ всегдá нос квéрху дерёт* umblă cu capul sus, ca spicul cel gol; caprei îi pică coada de rîie şi tot sus o ţine.
колосúстый *adj.* cu spice, care a dat în spic, bogat în spice, spicos.
колоси́ться, *-и́тся vb. ipf. (pf. выколоси́ться)* a da în spic, a înspica.
колосни́к, *-á m.* **1.** *(tehn.)* grătar *(la sobe, la cazane).* **2.** *(tehn.)* leasă, grătar *(la uscătorii).* **3.** *pl. (teatr.)* suport pentru decoruri.
колосникóвый *adj. (tehn.)* de grătar; *~ая решётка* grătar.
колосовóй *adj.* cu spic, păios, de păioase.
колосовы́е, *-ы́х pl. (bot.)* păioase.
колóсс, *-а m.* colos, gigant, uriaş; *~ нау́ки* gigant al ştiinţei ◇ *~ на глúняных ногáх* colos cu picioare de lut.
колоссáльность, *-и f. sg.* mărime colosală; vastitate, imensitate.
колоссáльный *adj.* enorm, uriaş, imens, gigantic, colosal; *~ые усúлия* eforturi/sforţări uriaşe; *~ успéх* succes enorm.
колоти́ть, *-очý, -óтишь vb. ipf.* **1.** *по* + *dat.* sau *в* + *acuz.* a bate, a lovi, a izbi, a ciocăni; *~ кулакóм по столу́* a bate cu pumnul în masă. **2.** *(pf. поколотúть) acuz. (бить)* a bate, a burduşi. **3.** *(pf. поколотúть) acuz.* a sparge; *~ посýду* a sparge vesela.
колоти́ться, *-очýсь, -óтишься vb. ipf.* **1.** a bate, a ciocăni; *~ в дверь* a bate la uşă. **2.** a se lovi, a se izbi. **3.** *(pop.)* a bate, a se zbate, a palpita, a zvîcni, a tremura; *сéрдце колóтится* inima bate cu putere. **4.** *(pf. поколотúться) (pop.)* a se sparge.
колотýшк|а, *-и f.* **1.** *(деревянный молоток)* ciocan de lemn, mai. **2.** *(сторожа)* toacă *(de paznic).* **3.** *(pop.)* lovitură uşoară de pumn; *раздавáть ~и; надавáть колотýшек кому́-л.* a lua în pumni *(pe cineva);* a-i căra *(cuiva)* la pumni; a-i umfla *(cuiva)* spinarea.
колóтый **1.** *p.t.p.* de la *колóть.* **2.** *adj.* despicat, spart în bucăţi, fărîmiţat.
колóть[1], *колю́, кóлешь vb. ipf. (pf. расколóть) acuz.* a sparge, a face bucăţi, a despica, a fărîmiţa, a sfărîma; *~ дровá* a sparge lemne.
колóть[2], *колю́, кóлешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. тот. кольнýть) (иглой)* a împunge, a înţepa. **2.** *(pf. заколóть)* a înjunghia, a junghia, a tăia. **3.** *(pf. тот. кольнýть) (fig.)* a împunge, a înţepa, a atinge ◇ *~ глазá кому́-л.* a scoate cuiva ochii, a-i face zile fripte; *(prov.) прáвда глазá кóлет* adevărul supără.
колóтье, *-я n. sg.* junghi, junghietură.
колóться[1], *кóлется vb. ipf.* a se sparge, a se sfărîma, a se fărîmiţa, a se despica.
колóться[2], *кóлется vb. ipf.* a înţepa, a înghimpa.
колошéние, *-я n. sg.* înspicare, dare în spic.
колошмáтить, *-áчу, -áтишь vb. ipf. (pf. отколошмáтить) acuz. (pop.)* a bate, a burduşi, a zvînta în bătaie.
колошни́к, *-á m. (tehn.)* gură de alimentare *(a furnalului înalt),* gîtul furnalului.
колошникóв|ый *adj. (tehn.)* de furnal înalt; *~ газ* gaz de furnal înalt; *~ая площáдка* platformă de încărcare a furnalului.
колпáк, *-á m.* **1.** tichie, fes, bonetă, scufie; *шутовскóй ~* tichie de bufon; *шля́пный ~* calotă; *поварскóй ~* bonetă de bucătar. **2.** capac, abajur; *стекля́нный ~* capac de sticlă. **3.** *(tehn.)* ca-

pac, cupolă; *сбо́рный* ~ cupolă demontabilă; *(auto) рези́новый* ~ manşon de cauciuc. **4.** *(pop. glumeţ)* găgăuţă, prostănac, nătăfleţ, năting, papă-lapte ◇ *(fig.) жить под стекля́нным* ~о́м a se afişa.

колпачо́к, *-чка́ m.* **1.** boneţică, scufiţă. **2.** căpăcel. **3.** *(лампы)* manşon, sită de lampă.

колту́н, *-á m. (med.)* boală a pielii capului.

колумба́рий, *-я m.* columbar.

колу́н, *-á m.* secure, topor.

колупа́ть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. mom. колупну́ть) acuz. (pop.)* a scobi, a ciuguli.

колупну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *колупа́ть.*

колхо́з, *-а m.* colhoz.

колхо́зник, *-а m.* colhoznic.

колхо́зн|ый *adj.* de colhoz, colhoznic; ~ *строй* orînduire colhoznică; ~*ая со́бственность* proprietate colhoznică; ~ *ры́нок* piaţa colhoznică.

колча́н, *-а m.* tolbă *(de săgeţi).*

колчеда́н, *-а m. (mineral.)* pirită; *ме́дный* ~ calcopirită; *желе́зный* ~ pirită (bisulfură) de fier; *се́рный* ~ pirită.

колчено́гий *adj. (pop.)* şchiop.

колыбе́л|ь, *-и f.* **1.** leagăn; *с* ~*и* din leagăn, din pruncie, din fragedă copilărie. **2.** *(fig.)* leagăn, obîrşie, patrie; ~ *свобо́ды* leagănul libertăţii.

колыбе́льная, *-ой f.* cîntec de leagăn.

колыбе́льн|ый *adj.* de leagăn; ~*ая пе́сня* cîntec de leagăn.

колыма́га, *-и f.* haraba, rădvan.

колыха́ние, *-я n. sg.* clătinare, legănare, agitare, unduire.

колыха́ть, *-ы́шу, -ы́шешь vb. ipf. (pf. mom. колыхну́ть) acuz.* a clătina, a legăna, a mişca uşor, a undui.

колыха́ться, *-ы́шется vb. ipf. (pf. mom. колыхну́ться)* a se clătina, a se legăna, a se agita, a se mişca uşor, a fremăta, a tremura.

колыхну́ть, *-ну́, -нёшь, vb. pf. mom.* de la *колыха́ть.*

колыхну́ться, *-нётся vb. pf. mom.* de la *колыха́ться.*

коль *conj. (înv.)* dacă; ~ *ско́ро* de îndată ce; dacă.

кольé *n. indecl.* colier, salbă.

кольну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *коло́ть*[2] *(1, 3).*

кольра́би *f. indecl. (bot.)* gulie, calarabă, caralambă.

кольцева́ние, *-я n.* **1.** *(agr.)* inelaj *(la copaci).* **2.** marcare cu inele *(a unor păsări, peşti etc.)*

кольцева́ть, *-цу́ю, -цу́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. закольцева́ть)* a unge trunchiul unui copac cu anumite substanţe pentru a-l feri de dăunători. **2.** *(pf. закольцева́ть şi окольцева́ть)* a inela, a marca cu un inel *(păsări, peşti etc.).*

кольцев|о́й *adj.* inelar, circular; de centură; ~ *а́я фо́рма* formă de inel; ~*бе́ движе́ние* mişcare circulară; ~*а́я желе́зная доро́га* linie ferată de centură; ~ *ая ли́ния* linie de centură.

кольцеобра́зный *adj.* inelar, în formă de inel.

кольц|о́, *-á n.* **1.** inel, verighetă; cerc; *золото́е* ~ inel de aur; *обручáльное* ~ verighetă; *(sport) упражне́ния на ко́льцах* exerciţii la inele; ~ *для ключе́й* verigă pentru chei. **2.** *(tehn.)* inel, cerc; *входно́е* ~ inel de intrare; *контáктное* ~ inel de contact. **3.** inel, cerc, rotocol; *годи́чное* ~ inel anual *(la pomi)*; *дым* ~*ами* rotocoale de fum; *свива́ться/свить́ся* ~о́м a se încolăci. **4.** *(fig.)* încercuire; cerc; *вы́рваться из* ~*á окруже́ния* a scăpa din încercuire; *взять в* ~ a încercui ◇ *сгиба́ться/согну́ться* ~ о́м a bate temenele, a face sluj, a se căciuli, a se ploconi.

ко́льчатый *adj.* inelat, format din inele.

кольчу́га, *-и f.* cămaşă de zale.

колю́ч|ий *adj,* **1.** ghimpat, cu ghimpi; ~*ая про́волока* sîrmă ghimpată. **2.** înţepător, ţepos; ~*ая борода́* barbă ţepoasă. **3.** *(fig.)* caustic, tăios, sarcastic; ~*ее замеча́ние* observaţie tăioasă.

колю́чка, *-и f.* ghimpe, spin, ţeapă.

колю́чник, *-а m. (bot.)* turtă.

ко́люшка, *-и f. (iht.)* costreş, biban spinos.

ко́лющ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *коло́ть*[3]. **2.** *adj.* înţepător; ~*ая боль* durere înţepătoare. 3. *adj.* perforant; ~*ее ору́жие* armă perforantă.

колядá, *-ы f. sg.* colind, colindă.

коля́дный *adj.* de colind, al colindei.

колядова́ть, *-дýю, -дýешь vb. ipf.* a colinda, a umbla cu colindul.

коля́ска, *-и f.* **1.** *(экипаж)* caleaşcă, trăsură cu arcuri. **2.** *(детская)* cărucior de copil; ~ *мотоци́кла* ataş de motocicletă.

ком, *-а m.* bulgăre, cocoloş; ~ *сне́га* bulgăre de zăpadă ◇ *(fig.)* ~ *в го́рле стои́т; подкати́л / поступи́л* ~*к го́рлу* s-a pus un nod în gît.

ко́ма, *-ы f. sg. (med.)* comă.

кома́нд|а[1], *-ы f.* **1.** *(приказ)* comandă, ordin; *по* ~*е* la comandă. **2.** *(командование)* comandă, conducere. **3.** *(mil.)* unitate, detaşament; ~ *разве́дчиков* unitate de cercetaşi; *пожа́рная* ~ unitate de pompieri; corpul pompierilor. **4.** *(sport)* echipă; *футбо́льная* ~ echipă de fotbal; ~*-хозя́ин по́ля* echip-gazdă; ~*го́стья* echipă-oaspete; ~ *проти́вников* echipă adversă; *принима́ть/приня́ть* ~*у* a lua comanda; *сдава́ть/сдать* ~*у* a preda comanda. **5.** echipă, echipaj; *пеленга́торная* ~ echipă de goniometrişti; *радиолокацио́нная* ~ echipă de radiolocaţie. **6.** *(fam. glum.)* grup, bandă.

кома́нда[2], *-ы f. (cib.)* comandă, instrucţiune, ordin; *закоди́рованная* ~ instrucţiune codificată; ~ *про́пуска* instrucţiune blanc.

командáрм, *-а m.* = *кома́ндующий а́рмией* comandant de armată.

командúр, *-а m.* comandant; ~ *полка́* comandant de regiment; ~ *корабля́* comandant de navă; ~ *эскадри́льи* comandant de escadrilă.

командирова́ние, *-я n. sg.* trimitere în misiune / în delegaţie, delegare.

командирóванный **1.** *p. t. p.* de la *командирова́ть.* **2.** *adj.* trimis în misiune / în delegaţie.

командирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. a* trimite în misiune, a delega, a detaşa.

командиро́вк|а, *-и f.* **1.** *sg.* delegare, trimitere în misiune / în delegaţie. **2.** *(удостоверение)* ordin de plecare în delegaţie/în misiune; *получи́ть* ~*у* a primi un ordin de plecare în delegaţie. **3.** delegaţie, misiune; *нáучная* ~ misiune ştiinţifică; *быть в* ~*е* a fi în delegaţie/în misiune.

командиро́вочн|ый *adj.* **1.** de delegaţie, de misiune; ~*ые де́ньги* diurnă de deplasare; ~*ое удостовере́ние;* ~*ое свиде́тельство* delegaţie/ordin de serviciu. **2.** ~*ые,* *-ых pl.* cheltuieli de deplasare, indemnizaţie de deplasare.

командúрский *adj.* de comandant, de comandă; ~ *мо́стик* punte de comandă; ~*тон* ton de comandă.

командúрша, *-и f. (fam.)* soţie de comandant.

командúтный *adj.* ~*ое това́рищество* societate în comanditâ.

кома́ндн|ый *adj.* **1.** de comandă; ~ *пункт* post de comandă; ~*соста́в* cadre de comandă / de comandanţi. **2.** dominant; ~*ое положе́ние* poziţie dominantă. **3.** *(mil.)* al unităţii, al detaşamentului. **4.** *(sport)* de echipă; ~*ые состяза́ния* întreceri între echipe.

кома́ндовани|е, *-я n. sg.* **1.** *(действие)* comandă, conducere; *приня́ть* ~ a prelua comanda; *сдать* ~ a preda comanda; *под* ~*ем* sub comandă. **2.** *(col.)* comandament; *вéрховное* ~ comandament suprem; *гла́вное* ~ inaltul comandament.

кома́нд|овать, *-дую, -дуешь vb. ipf.* **1.** *(pf. скома́ндовать)* a da comanda, a comanda, a da ordin. 2. *instr.* a comanda, a avea comanda unei unităţi; ~ *по́лком* a comanda un regiment; ~ *пара́дом* a comanda o paradă. **3.** *instr.* sau *над* + *instr. (fig.)* a face pe stăpînul, a da ordine. **4.** *над* + *instr. (fig.)* a domina.

командóр, *-а m.* comandor.

кома́ндующий, *-его m.* comandant; ~ *а́рмией* comandant de armată; ~ *авиа́цией* comandantul aviaţiei.

комáр, *-á m.* ţînţar ◇ *(fig.)* ~ *но́са не подто́чит* n-ai să-i găseşti nici un cusur, rezistă la orice critică; ~*á не зашибёт* (e) blînd ca un mieluşel; nu este în stare să omoare nici o muscă.

комари́ный *adj.* de ţînţar.

комато́зн|ый *adj. (med.)* de comă; ~*ое состоя́ние* stare de comă.

комба́йн, *-а m.* combină; *зерново́й* ~ combină cerealieră; ~ *для убо́рки са́харной свёклы* combină pentru recoltat sfeclă de zahăr; *прице́пной* ~ combină remorcabilă.

комба́йнер, *-а m.* combainer.

комба́т, *-а m.* = *командúр батальо́на* comandant de batalion.

комбико́рм, *-а m.* nutreţ combinat, combifuraj.

комбина́т, *-а m.* combinat; *агро-индустриа́льный ~* combinat agro-industrial; *~ бытово́го обслу́живания* combinat de deservire publică.

комбина́тор, *-а m.* afacerist, persoană care se pretează la diverse combinaţii.

комбина́торный *adj.* combinatoriu; *~ ана́лиз в матема́тике* analiză combinatorie în matematică.

комбинацио́нн|ый *adj.* de combinaţie, inventiv; *~ ум* spirit inventiv; *(lingv.) ~ое измене́ние* schimbare combinatorie / poziţională.

комбина́ция[1], *-и f.* **1.** combinaţie, combinare, îmbinare; *~ ци́фр* combinare a cifrelor; *~ управле́ния* combinaţie de comandă. **2.** *(fig.)* combinaţie, uzeală, calculul, manevră; aranjament.

комбина́ция[2], *-и f.* **1.** combinezon; furou; *шёлковая ~* combinezon de mătase. **2.** hăinuţă de copil *(bluză şi pantalonaşi).*

комбинезо́н, *-а m.* salopetă, haină de protecţie.

комбини́рование, *-я n. sg.* combinare, potrivire, aranjare, îmbinare.

комбини́рованный *adj.* combinat.

комбини́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. скомбини́ровать) acuz.* **1.** a combina, a potrivi, a aranja, a îmbina. **2.** *(peior.)* a pune la cale, a combina, a plănui.

комбри́г, *-а m. = командо́р брига́ды (mil.)* comandant de brigadă.

комву́з, *-а m. коммунисти́ческое вы́сшее уче́бное заведе́ние* universitate de partid.

комди́в, *-а m. = командо́р диви́зии (mil.)* comandant de divizie.

комедиа́нт, *-а m.* **1.** *(înv.)* comediant, comic. **2.** *(fig.)* comediant, prefăcut, ipocrit, făţarnic.

комедиа́нтка, *-и f.* **1.** *(înv.)* comediantă, actriţă de comedie. **2.** *(fig.)* comediantă, femeie prefăcută, ipocrită, făţarnică.

комедиа́нтский *adj.* **1.** *(înv.)* de comediant, de comic. **2.** *(fig.)* prefăcut, ipocrit, făţarnic.

комедиа́нтство, *-а n. sg.* prefăcătorie, ipocrizie, făţărnicie.

комедийный *adj.* de comedie; *~стиль* stil de comedie; *~ актёр* actor de comedie, comic.

коме́ди|я *-и f.* comedie ◇ *(fig.) разы́грывать / игра́ть* sau *лома́ть ~ю* a se preface, a juca teatru; *(fig.) ку́кольная ~* prefăcătorie, făţărnicie.

коме́дь, *-и f. (pop.)* comedie, farsă, prefăcătorie.

ко́мель, *-мля m.* parte de jos *(lîngă rădăcină)* a unui arbore, sau a unui fir de păr, sau a unui corn.

комендáнт, *-а m.* **1.** *(военный)* comandant; *~ го́рода* comandant al pieţei. **2.** intendent, administrator, director administrativ; *~ общежи́тия* administratorul căminului.

комендáнтский *adj.* de comandant, de comenduire ◇ *~ час* restricţii de circulaţie.

комендату́ра, *-ы f.* comenduire.

комендо́р, *-а m. (mar.)* tunar.

коме́та, *-ы f.* cometă.

коме́тный *adj.* de cometă, al cometei; *~ хвост* coada cometei.

ко́ми *indecl.* komi; *язы́к ~* limba poporului komi.

коми́зм, *-а m. sg.* comic, latură comică / hazlie; *~ положе́ния* comicul situaţiei.

ко́мик, *-а m.* **1.** comic, artist de comedie. **2.** *(fig.)* om glumeţ, poznaş.

комиссáр, *-а m.* comisar; *(ist.) наро́дный ~* comisar al poporului; *(ist.) сове́т наро́дных комиссáров* consiliul comisarilor poporului.

комиссариáт, *-а m.* comisariat.

комиссáрский *adj.* de comisar, al comisarului.

комиссионе́р, *-а m.* comisionar, misit, mijlocitor, samsar.

комиссионе́рский *adj.* de comisionar, de misit.

комиссионе́рство, *-а n. sg.* samsarlîc, misitie.

комиссио́нн|ый *adj.* de comision; *~ магази́н* magazin de mărfuri primite în comision, în consignaţie; *~ые де́ньги* comision *(remuneraţia comisionarului).*

коми́сси|я *-и f.* **1.** comisie; *избира́тельная ~* comisie electorală *ревизио́нная ~* comisie de revizie; *конфли́ктная ~* comisie de arbitraj; *приёмная ~* comisie de recepţie; comisie de admitere; *сле́дственная ~* comisie de anchetă; *призы́вная ~* comisie de recrutare. **2.** comision; *отда́ть на ~ю* a da în comision / în consignaţie; *брать на ~ю* a lua în comision.

комита́т, *-а m.* comitat.

коммутати́вный *adj. (lingv.)* sociativ, comutativ.

комите́нт, *-а m.* comitent.

комите́т, *-а m.* comitet; *парти́йный ~* comitet de partid; *исполни́тельный ~* comitet executiv; *областно́й ~* comitet regional; *городско́й ~* comitet orăşenesc; *ста́чечный ~* comitet de grevă; *у́личный ~* comitet de stradă.

коми́ческ|ий *adj.* **1.** comic, de comedie; *~ актёр* actor comic, comediant; *~ая о́пера* operă comică. **2.** comic, caraghios, nostim; *~ жест* gest caraghios.

коми́чно *adv.* comic, caraghios.

коми́чность, *-и f. sg.* caracter comic, comic.

коми́чный *adj.* comic, ridicol, caraghios.

ко́мкать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. иско́мкать* şi *ско́мкать)* a şifona, a boţi, a mototoli. **2.** *(pf. ско́мкать) (fig.)* a scurta, a ciopîrţi, a ciunti; *~ речь / изложе́ние* a scurta discursul / expunerea.

коммаса́ция, *-и f.* comasare; *~ земе́ль* comasarea terenurilor.

комме́нтари|й, *-я m.* comentariu, adnotare, interpretare; *без ~ев* fără comentarii; *не нужда́ется в ~ях* sau *не тре́бует ~ев* nu are nevoie de nici un fel de explicaţii, comentariile sînt de prisos.

коммента́тор, *-а m.* comentator.

комменти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a comenta.

коммерса́нт, *-а m.* comerciant, negustor.

комме́рция, *-и f. sg.* comerţ, negoţ.

комме́рческ|ий *adj.* comercial, de comerţ; *~ флот* flotă comercială.

коммивояжёр, *-а m.* voiajor comercial, comis-voiajor.

комму́на, *-ы f.* comună; *(ec.) сельскохозя́йственная ~* comună agricolă ◇ *Пари́жская ~* Comuna din Paris.

коммуна́льн|ый *adj.* comunal, municipal; *~ые вы́боры* alegeri comunale; *~ое предприя́тие* întreprindere comunală; *~ые услу́ги* servicii comunale.

коммуна́р, *-а m. (ist.)* comunard.

коммуни́зм, *-а m. sg.* comunism; *(ist.) вое́нный ~* comunism de război ◇ *(ist.) первобы́тный ~* comuna primitivă.

коммуникати́вный *adj.* comunicativ, de comunicare.

коммуникацио́нн|ый *adj.* de comunicaţie; *~ая ли́ния* cale de comunicaţie.

коммуника́ци|я, *-и f.* **1.** comunicaţie cale de comunicaţie. **2.** comunicate, legătură, raport.

коммуни́ст, *-а m.* comunist.

коммунисти́ческ|ий *adj.* comunist; *~ая па́ртия* partidul comunist; *~ строй* orînduire comunistă; *~ое отноше́ние к труду́* atitudine comunistă faţă de muncă; *манифе́ст ~ой па́ртии* manifestul partidului comunist; *бесклáссовое ~ое о́бщество* societatea comunistă fără clase.

коммута́тор, *-а m. (tehn.)* comutator, dispozitiv de comutare; *анте́нный ~* comutator de antenă; *телефо́нный ~* centrală telefonică.

коммутацио́нный *adj. (tehn.)* de / pentru comutaţie.

коммута́ция, *-и f. (lingv.)* comutare.

коммюнике́ *n. indecl.* comunicat; *заключи́тельное ~* comunicat final; *совме́стное ~* comunicat comun.

ко́мнат|а *-ы f.* cameră, încăpere; *ва́нная ~ (cameră de)* baie; *(înv.) меблиро́ванные ~ы* camere mobilate; *убра́ть ~у* a deretica prin cameră; *снима́ть ~у* a închiria o cameră ◇ *(jur.) совеща́тельная ~* sală de deliberare.

ко́мнатн|ый *adj.* de cameră; *~ые расте́ния* plante de cameră.

комо́д, *-а m.* scrin, comodă.

комо́к, *-мка́ m.* ghem, ghemotoc, cocoloş, bulgăre; *~ сне́га* bulgăre de zăpadă ◇ *сверну́ться / съёжиться в ~* a se ghemui, a se face ghem; *~ не́рвов* un pachet de nervi, numai nervi; *~ к го́рлу подступи́л* s-a oprit un nod în gît.

комо́лый *adj.* fără coarne.

комо́рка, *-и f.* cămăruţă, odăiţă.

компа́ктность, *-и f. sg.* caracter compact, însuşirea de a fi compact, compactitate.

компа́ктн|ый *adj.* compact; *~ая ма́сса* masă compactă.

компане́йский *adj.* sociabil, comunicativ.

компа́ни|я, *-и f.* **1.** companie, societate, bandă; *весёлая ~* bandă veselă; *нару́шать/растра́ивать ~ю* a strica petrecerea / veselia; *(peior.) тёплая ~* şleahtă, gaşcă; *соста́вить ~ю кому́-л.* a întovărăşi pe cineva, a-i ţine de urît cuiva; *води́ть ~ю с кем-л.* a fi prieten, a avea legături de prietenie cu cineva; *не ~ тебе́/ему́* nu-i de tine, nu-i de el; *це́лой ~ей* în grup, în bandă. **2.** *(торго́вая)* companie, societate comercială *sau* industrială; *экспортна́я ~* societate de export; *акционе́рная ~* societate pe acţiuni.

компань|о́н, *-а m.* **1.** partener, companion, camarad, tovarăş. **2.** *(в торго́вле)* asociat.

компань|о́нка, *-и f.* **1.** parteneră, camaradă, tovarăşă, domnişoară/doamnă de companie. **2.** asociată.

компарати́визм, *-а m. (lingv.)* metodă comparativă.

компара́тор, *-а m. (tehn.)* comparator; *реле́йный ~* comparator cu relee.

компа́ртия, *-и f. = коммунисти́ческая па́ртия* partidul comunist.

ко́мпас, *-а m.* busolă; *(mar., av.)* compas; *со́лнечный ~* busolă solară ◇ *потеря́ть ~* a-şi pierde busola/echilibrul.

ко́мпасный *adj.* de busolă, al busolei; *(mar. av.)* de compas.

компатриót, *-а m. (înv.)* compatriot.

компа́унд, *-а m. (tehn.)* **1.** compound. **2.** lac compound.

компе́ндиум, *-а m.* compendiu, scurtă expunere.

компенса́тор, *-а m. (înv.) (fiz.)* compensator, corector; *ли́нзовый ~* compensator lenticular.

компенсацио́нный *adj.* de compensare, de compensaţie, compensator; *(tehn.) ~ма́ятник* pendulă — compensator.

компенса́ция, *-и f.* compensare, compensaţie.

компенси́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz.* a compensa, a despăgubi; *~ поте́рю* a compensa paguba.

компете́нтно *adv.* cu competenţă.

компете́нтность, *-и f. sg.* competenţă.

компете́нт|ный *adj.* competent; *~ое мне́ние* părere competentă; *~ая инста́нция* instanţă competentă.

компете́нци|я, *-и f. sg.* competenţă; *э́то вне мое́й ~и* nu e de competenţa mea; *(jur.) ~ суда́* competenţa instanţei de judecată.

компили́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. скомпили́ровать) acuz.* a compila.

компилятúвность, *-и f. sg.* compilare.

компилятúвный *adj.* de compilaţie.

компиля́тор, *-а m.* compilator.

компиля́ция, *-и f.* compilaţie.

ко́мплекс, *-а m.* **1.** complex, complexitate; *(psih.) ~ представле́ний* complex de reprezentări. **2.** *(tehn. mil.)* complex, ansamblu; *вычисли́тельный ~* complex de calcul; *зени́тный ~* complex de rachete antiaeriene.

ко́мплексн|ый *adj.* complex; *(chim.) ~ое соедине́ние* combinaţie complexă; *(mat.) ~ое число́* număr complex.

компле́кт, *-а m.* **1.** *(набор)* asortiment, garnitură, colecţie, serie; complet, set, trusă; *~ белья́* garnitură de lenjerie; *~ журна́лов* colecţie de reviste; *~ запасны́х часте́й* garnitură de piese de rezervă; *~ инструме́нтов* trusă de scule. **2.** *(норма)* numărul prevăzut, numărul-limită *(de persoane); сверх ~а* peste numărul prevăzut de persoane.

компле́ктный *adj.* complet.

комплектова́ние, *-я n. sg.* completare, întregire.

комплектова́ть, *-тую, -ту́ешь vb. ipf. (pf. укомплектова́ть şi скомплектова́ть) acuz.* a completa, a întregi, a constitui, a forma.

комплектова́ться, *-тую́сь, -ту́ешься vb. ipf.* a se completa, a se întregi.

компле́кция, *-и f. (livr.)* constituţie fizică, conformaţie; *тщеду́шная ~* constituţie firavă.

компли́мент, *-а m.* compliment; *сказа́ть ~* a spune un compliment; *рассыпа́ться в ~ах* a se pierde în complimente, a copleşi (pe cineva) cu complimente.

компли́ментщик, *-а m.* om darnic în complimente.

компози́тор, *-а m.* compozitor.

компози́торский *adj.* de compozitor.

композицио́нный *adj.* de compoziţie, compoziţional.

компози́ци|я, *-и f.* compoziţie; *~ рома́на* structura/compoziţia romanului; *~ карти́ны* compoziţia tabloului. *~ симфо́нии* compoziţia simfoniei; *(muz.) класс ~и* clasă de compoziţie.

компоне́нт, *-а m.* component, parte componentă, element constitutiv; circuit; *интегра́льный ~* circuit integrat.

компоне́нта, *-ы f. (fiz.)* componentă; *ио́нная ~* componentă ionică.

компонова́ть, *-ну́ю, -ну́ешь vb. ipf. (pf. скомпонова́ть) acuz.* a compune, a alcătui, a combina, a aranja.

компоно́вка, *-и f. sg.* compunere, combinare, aranjare.

компо́ст, *-а m. (agr.)* compost.

компо́стер, *-а m. (ferov.)* compostor.

компости́рование, *-я n.* compostare.

компости́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. прокомпости́ровать) acuz. (ferov.)* a compesta.

компо́стный *adj. (agr.)* de compost.

компо́т, *-а m.* compot.

компре́сс, *-а m.* compresă; *согрева́ющий ~* prişniţă; *поста́вить ~* a pune o compresă.

компре́ссный *adj.* de compresă, de cataplasmă.

компре́ссор, *-а m. (tehn.)* compresor.

компре́ссорный *adj.* de compresor, al compresorului, cu compresiune; *~ дви́гатель* motor cu compresiune.

компромета́ция, *-и f. sg.* compromitere.

компромети́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. скомпромети́ровать) acuz.* a compromite.

компромети́роваться, *-руюсь, -руешься vb. ipf.* a se compromite, a se face de ruşine.

компроми́сс, *-а m.* compromis; *идти́ на ~* a face un compromis.

компроми́сс|ный *adj.* de compromis; *~ое реше́ние* hotărîre/soluţie de compromis.

компто́метр, *-а m. (tehn.)* maşină de adunat.

комсомо́л, *-а m. = Коммунисти́ческий сою́з молодёжи* Uniunea Tineretului Comunist, Comsomol.

комсомо́лец, *-льца m.* comsomolist.

комсомо́льский *adj.* de comsomol, comsomolist; *~ биле́т* carnet de comsomolist.

комсо́рг, *-а m. = комсомо́льский организа́тор* organizator de comsomol, secretar al organizaţiei de bază comsomoliste.

комсоста́в, *-а m. = кома́ндный соста́в* cadre de comandă.

комфо́рт, *-а m. sg.* confort; *с полны́м ~ом* cu tot confortul.

комфорта́бельно *adv.* cu confort.

комфорта́бельность, *-и f.* caracter confortabil.

комфорта́бельный *adj.* confortabil.

конве́йер, *-а m. (tehn.)* conveier, bandă rulantă, transportor; *рабо́тать на ~у* a lucra în bandă rulantă; *(agr.) зелёный ~* conveier verde.

конве́йерн|ый *adj.* de conveier; în/pe bandă rulantă; *~ая систе́ма* sistem în bandă rulantă.

конве́кция, *-и f. (fiz.)* convecţie.

конве́нт, *-а m. (ist.)* convent.

конвенциона́льный *adj.* convenţional.

конвенцио́нный *adj.* convenţional, de convenţie.

конве́нция, *-и f.* convenţie; *моне́тная ~* convenţie monetară.

конверге́нтный *adj.* de convergenţă, convergent.

конверге́нция, *-и f.* convergenţă.

конверсио́нный *adj. (ec.)* de conversiune.

конве́рсия, *-и f.* **1.** *(ec.)* conversiune. **2.** *(gram.)* conversiune.

конве́рт, *-а m.* **1.** plic. **2.** *(детский)* plăpumicară-plic.

конве́ртер, *-а m. (tehn.)* convertizor.

конверти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz. (ec.)* a converti.

конверти́руемый *adj. (ec.)* convertibil; *~ая валю́та* valută convertibilă.

конво́йр, *-а m.* **1.** soldat din escortă, însoţitor. **2.** *(mar.)* vas de escortă, bastiment de escortă. **3.** *(av.)* navă, avion de/din escortă.

конвойрование, *-я n.* escortare.

конвойровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* a escorta.

конво́|й, *-я m.* convoi, escortă; *под ~ем* sub escortă; *почётный ~* escortă de onoare; *морско́й ~* convoi maritim.

конво́йн|ый *adj.* 1. de convoi, de escortă; *~ое су́дно* vas de escortă. 2. *~ый, -го m.* din escortă, însoţitor.

конвульси́вный *adj. (med.)* convulsiv.

конву́льсия, -и *f. (med.)* convulsie.

конгениа́льный *adj.* de acelaşi nivel, foarte apropiat, înrudit, comform; *~ оригина́лу перево́д* traducerea la înălţimea originalului.

конгломера́т, -а *m.* conglomerat.

конгломера́ция, -и *f.* conglomeraţie, conglomerare.

конгрега́ция, -и *f.* congregaţie.

конгре́сс, -а *m.* congres; *всеми́рный ~ сторо́нников ми́ра* congresul mondial al partizanilor păcii.

конгрессме́н, -а *m.* membru al congresului.

конгру́энтность, -и *f.* congruenţă.

конгру́энтный *adj.* congruent.

конгру́энция, -и *f.* congruenţă, acord gramatical.

кондач|о́к *(în expr.) с ~á* dintr-un condei, la repezeală; cu uşurinţă, pe negîndite.

конденса́тор, -а *m. (tehn.)* condensator.

конденсацио́нн|ый *adj. (tehn.)* de condensare; *~ая трубá* ţeavă de condensare.

конденса́ция, -и *f.* condensare.

конденси́ровать, -рую, -руешь *vb. pf.* şi *ipf.* a condensa.

конденси́роваться, -руется, *vb. pf.* şi *ipf.* a se condensa.

конде́нсор, -а *m. (fiz.)* condensor, condensator optic.

конди́тер, -а *m.* cofetar.

конди́терск|ий *adj.* 1. de cofetărie, de patiserie; *~ие изде́лия* produse de cofetărie, cofeturi. 2. *~ая, -ой f.* cofetărie, patiserie.

кондициони́рование, -я *n.* condiţionare; *~ во́здуха* condiţionare a aerului.

кондициони́ровать, -рую, -руешь *vb. pf.* şi *ipf.* a condiţiona.

кондицио́нный *adj.* care corespunde condiţiilor stabilite, care este conform standardului.

кондúция, -и *f.* condiţie.

конду́вый *adj. (înv.)* neaoş, băştinaş.

ко́ндор, -а *m. (ornit.)* condor.

кондотье́р, -а *m. (ist.)* condotier.

кондра́шка *m. (în expr.) ~ хвати́л/ сту́кнул* l-a lovit damblaua.

конду́ит, -а *m. (înv.)* condică de bună purtare; *занести́ в ~* a nota în condică.

конду́ктор[1], **-а** *m.* conductor; taxator; *поездно́й ~* conductor de tren; *~ трамва́я* taxator de tramvai.

конду́ктор[2], **-а** *m. (fiz.)* conductor.

конду́кторский *adj.* de conductor; de taxator.

конево́д, -а *m.* crescător de cai.

конево́дство, -а *n. sg.* creşterea cailor.

конево́дческ|ий *adj.* de creştere a cailor; *~ая фе́рма* crescătorie de cai.

конезаво́д, -а *m.* herghelie de cai.

кон|ёк, -нька́ *m.* 1. *dim.* căluţ *(în basme); ~-горбуно́к* căluţul cocoşat. 2. *(arhit.) (на крыше)* coama acoperişului; creastă, coamă. 3. *(fig.)* temă preferată, cal de bătaie; *сел на своего́ ~ька* o ţine pe a lui, cîntă pe aceeaşi coardă ◇ *(zool.) морско́й ~* cal-de-mare.

конемáтка, -и *f.* iapă de prăsilă.

конепоголо́вье, -я *n.* efectiv de cai.

конефе́рма, -ы *f.* = *конево́дческая фе́рма* fermă pentru creşterea cailor.

кон|е́ц, -нца́ *m.* 1. capăt, sfîrşit, fine; *~ доро́ги* capătul drumului, *~ зимы́* sfîrşitul iernii; *к ~цу́* la/spre sfîrşit; *к ~цу́ го́да* la sfîrşitul anului; *приходи́ть к ~цу́* a fi pe sfîrşite/pe terminate; *бли́зиться к ~цу́* a fi pe sfîrşite/ pe terminate, a se apropia de sfîrşit; *до ~ца́* pînă la capăt, cu totul, cu desăvîrşire; *доводи́ть до ~ца́* a duce la bun sfîrşit; *до побе́дного ~ца́* pînă la victoria finală; *в ~це́* la sfîrşit; *под ~* spre sfîrşit, pînă la urmă. 2. vîrf, extremitate; *~ ножа́* vîrful cuţitului. 3. cursă, distanţă; *в оди́н ~* într-o direcţie; *в о́ба ~ца́* dus şi întors. 4. *(mar.)* bandulă, parîmă, odgon; *отда́ть ~цы́* a desface parîma. 5. *(fig.)* sfîrşit, moarte; ◇ *из ~ца́ в ~* dintr-un capăt în altul; în toate părţile; *~цы́ в во́ду хорони́ть* a şterge orice urmă; *~о́в не найти́* a nu-i da de capăt, a nu ajunge la nici un rezultat; *(fig.) найти́ ~* a-şi da obştescul sfîrşit; *па́лка о двух ~а́х* sabie cu două tăişuri; *~ца́-кра́ю не ви́дно* fără (de) capăt, nesfîrşit; *е́ле своди́ть ~цы́ с ~ца́ми* a trage mîţa de coadă; a o duce de azi pe mîine; *(pop.) и де́ло с ~цо́м* şi cu asta, basta; *положи́ть ~ чему́-л.* a pune capăt unui lucru; *(prov.) ~ де́лу вене́ц* sau *~ венча́ет де́ло* sfîrşitul încoronează opera; urma alege; urma laudă începutul; *(pop.) на том ~* pentru cazul cînd ...; în eventualitate că ..., *на худо́й ~* în cel mai rău caz; *в ~це́ ~цо́в* la urma urmei, în cele din urmă; *со всех ~цо́в* din toate părţile, de pretutindeni, de peste tot; *в ~* cu totul, cu desăvîrşire, completamente; *без ~ца́* fără încetare; fără sfîrşit; *оди́н ~* tot una, tot un drac.

коне́чно 1. *cuv. modal* fireşte, într-adevăr, fără îndoială, bineînţeles, fără doar şi poate; *он, ~, прав* fără doar şi poate are dreptate. 2. *partic. afirmativă* da, desigur, sigur, bineînţeles; negreşit, te cred; *~, да!* ba bine că nu! bineînţeles! *~ нет!* cred şi eu că nu!

коне́чност|ь, -и *f. (anat.)* membru; *ве́рхние ~и* membrele superioare; *ни́жние ~и* membrele inferioare; *за́дние ~и* membrele posterioare; *пере́дние ~и* membrele anterioare.

коне́чн|ый *adj.* 1. ultim, terminal, final, de capăt; *~ая бу́ква сло́ва* ultima literă a cuvîntului; *~ая ста́нция* staţie terminus; *~ая цель* scop final. 2. *(mat.)* finit; *~ая величина́* mărime finită ◇ *в ~ом счёте* sau *в ~ом ито́ге* în ultimă instanţă, la urma urmei, în cele din urmă.

кони́на, -ы *f. sg.* carne de cal.

кони́ческий *adj.* conic.

ко́нка, -и *f. (înv.)* tramvai cu cai.

конквистадо́р, -а *m.* conchistador.

конкла́в, -а *m.* conclav.

конкорда́т, -а *m.* concordat.

конкретиза́ция, -и *f. sg.* concretizare.

конкретизи́ровать, -рую, -руешь *vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a concretiza.

конкре́тно *adv.* (în mod) concret; *говори́ть ~* a vorbi concret.

конкре́тность, -и *f. sg.* caracter concret.

конкре́тный *adj.* concret; *~ приме́р* exemplu concret.

конкуре́нт, -а *m.* concurent.

конкуре́нци|я, -и *f. sg.* concurenţă ◇ *(fig.) вне ~и* mai presus de orice comparaţie.

конкури́ровать, -рую, -руешь *vb. ipf. c* + *instr.* cu *в* + *prepl.* 1. a concura, a rivaliza (cu). 2. *(участвовать в конкуренции)* a concura, a face concurenţă *(cuiva).*

ко́нкурс[1], **-а** *m.* concurs; *приня́ть вне ~а* a primi fără concurs; ◇ *вне ~а* mai presus de orice comparaţie, fără egal; *объявля́ть ~* a scoate la concurs; *подава́ть на ~* a se prezenta la concurs.

ко́нкурсный *adj.* de concurs; *~ экза́мен* concurs.

ко́нник, -а *m.* călăraş, călăreţ, cavalerist.

ко́нница, -ы *f.* călărime, cavalerie.

конногварде́ец, -е́йца *m. (înv.)* soldat *sau* ofiţer din regimentul de gardă-călare.

коннозаво́дский *adj.* de creştere a cailor.

коннозаво́дство, -а *n.* 1. *sg.* creştere a cailor. 2. *(конный завод)* crescătorie de cai, herghelie.

ко́нн|ый *adj.* 1. *(верховой)* de cal, ecvestru; *~ спорт* hipism. 2. de tracţiune cu cal; *~ая тя́га* hipotracţiune; *~ая артилле́рия* artilerie hipomobilă. 3. de cal, de cai; *~ заво́д* herghelie, crescătorie de cai; *~ая у́пряжь* harnaşament; *~ двор* grajd ◇ *(prov.) ~ пе́шему не това́рищ* cel pe jos cu cel călare anevoie se învoiesc; sătulul nu crede flămîndului.

конова́л, -а *m.* 1. vraci de cai. 2. *(iron.)* medic şarlatan/nepriceput.

коново́д[1], **-а** *m.* îngrijitor de cai, grăjdar, rîndaş, păzitor de cai.

коново́д[2], **-а** *m. (pop.) (зачинщик)* aţiţător, instigator, căpetenie, cap, şef.

коново́дить[1], **-во́жу, -во́дишь** *vb. ipf.* a îngriji de cai.

коново́дить[2], **-во́жу, -во́дишь** *vb. ipf. (pop.)* a aţiţa, a instiga, a conduce, a comanda.

коновя́зь, -и *f.* ţăruş, pripon, conovăţ.

конокра́д, -а *m.* hoţ de cai.

конокра́дство, -а *n. sg.* furt de cai.

конопа́тить, -а́чу, -а́тишь *vb. ipf. (pf. законопа́тить) acuz.* a astupa *(cu cîlţi),* a călăfătui.

конопа́тка, -и *f.* 1. călăfătuire, călăfătuit. 2. unealtă pentru călăfătuit.

конопа́тый *adj. (reg.)* 1. pistruiat cu pistrui. 2. ciupit de vărsat.

конопа́чение, *-я n. sg.* călăfătuire.
конопле́водство, *-а n.* cultura cînepei.
конопле́вые, *-ых pl. (bot.)* canabinacee.
конопля́, *-и́ f. sg.* cînepă; *мужска́я ~* cînepă de vară.
конопля́ник, *-а m.* cînepiște, parcelă semănată cu cînepă.
конопля́нка, *-и f. (ornit.)* cînepar, pietruşel (roşu).
конопля́н|ый *adj.* de cînepă; *~ое ма́сло* ulei de cînepă.
коносаме́нт, *-а m.* conosament, document de transport.
конота́ция, *-и f. (lingv.)* conotaţie.
консервати́вно *adv.* (în mod) conservator.
консервати́вность, *-и f. sg.* conservatism.
консервати́вный *adj.* conservator, tradiţional.
консервати́зм, *-а m. sg.* conservatism.
консерва́тор, *-а m.* conservator.
консервато́рия, *-и f. (muz.)* conservator.
консерва́торский *adj.* conservator.
консерваторск|ий *adj. (muz.)* de conservator; *~ие конце́рты* concerte de conservator.
консерва́ция, *-и f. sg.* suspendare/întrerupere vremelnică.
консерви́рование, *-я n. sg.* conservare; *~ фру́ктов* conservare a fructelor.
консерви́рованн|ый **1.** *p.t.p.* de la *консерви́ровать.* **2.** *adj.* conservat, în conserve; *~ое мя́со* carne conservată; *~ые о́вощи* conserve de legume.
консерви́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* **1.** a conserva, a face conserve, a pregăti conserve; *~ пищевы́е проду́кты* a conserva produse alimentare. **2.** *(fig.)* a suspenda, a întrerupe vremelnic, a încetini; *~ предприя́тие* a reduce temporar activitatea unei întreprinderi.
консе́рвный *adj.* de conserve; *~ заво́д* fabrică de conserve.
консе́рвы, *-ов pl.* **1.** conserve; *мясны́е ~* conserve de carne. **2.** *(очки)* ochelari de protecţie.
консигна́ция, *-и f. (com.)* consignaţie.
конси́лиум, *-а m. (med.)* consult de medici.
консисте́нци|я, *-и f.* consistenţă; *го́рная поро́да твёрдой ~и* rocă de consistenţă tare.
консисто́рия, *-и f. (bis.)* consistoriu.
ко́нск|ий *adj.* de cal, al calului; *~ое мя́со* carne de cal; *~ое снаряже́ние* harnaşament; *~ заво́д* creşcătorie de cai; *~ во́лос* păr de cal; *~ое поголо́вье* şeptel de cai.
консолида́ция, *-и f. sg.* consolidare.
консолиди́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* **1.** a consolida, a întări; *~ си́лы* a-şi întări forţele. **2.** *(fin.)* a consolida; *~ заём* a consolida un împrumut.
консо́ль, *-и f. (arhit.)* consolă; *(tehn.) ~ дви́гателя* consola motorului; *~ крыла́* consola aripii.
консона́нс, *-а m. (muz.)* consonanţă.
консона́нт, *-а m. (lingv.)* consoană.
консонанти́зм, *-а m. sg. (lingv.)* consonantism.
консо́рциум, *-а m. (ec.)* consorţiu.
конспе́кт, *-а m.* conspect, compendiu, expunere sumară; *~ ле́кции* conspectul lecţiei.
конспекти́вно *adv.* (în mod) sumar, (în mod) rezumativ, succint.
конспекти́вность, *-и f. sg.* caracter succint/sumar.
конспекти́вн|ый *adj.* sumar, rezumativ, succint; *~ое изложе́ние* expunere sumară.
конспекти́рование, *-я n.* conspectare.
конспекти́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. законспекти́ровать* şi *проконспекти́ровать) acuz.* a întocmi un compendiu, a face un rezumat, un conspect.
конспиративно *adv.* (în mod) conspirativ, clandestin.
конспиративность, *-и f. sg.* caracter conspirativ, atitudine conspirativă.
конспиративный *adj.* conspirativ, clandestin; *~ая кварти́ра* locuinţă conspirativă.
конспира́тор, *-а m.* conspirator.
конспира́ция, *-и f.* conspiraţie.
конспири́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. законспири́ровать)* a conspira.
конста́нта, *-ы f. (mat. fiz.)* constantă.
конста́нтность, *-и s. (biol.)* constantă; *~ поро́ды* constanta rasei.

конста́нтный *adj. (mat. fiz.)* constant, stabil.
констата́ция, *-и f.* constatare.
констати́рование, *-я n. sg.* constatare.
констати́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a constata, a stabili.
констелля́ция, *-и f.* **1.** *(astr.)* constelaţie. **2.** *(fig.)* concurs de împrejurări.
конститути́вный *adj.* constitutiv.
конституционали́зм, *-а m. sg.* constituţionalism.
конституционали́ст, *-а m.* constituţionalist.
конституциона́льный *adj. (med. fiziol.)* constituţional.
конституцио́нн|ый *adj.* constituţional; *~ стро́й* regim constituţional; *~ая мона́рхия* monarhie constituţională.
конститу́ци|я[1], *-и f.* **1.** constituţie; *~ Социалисти́ческой Респу́блики Руме́ния* constituţia Republicii Scciaiste România **2.** *(организма)* constituţie..
конститу́ция[2], *-и f. (livr.)* constituţie, structură, alcătuire; *~ организма* structura organismului; *плотная ~* constituţie robustă.
конструи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. (pf.* şi *сконструи́ровать) acuz.* **1.** a construi. **2.** a constitui, a alcătui, a organiza; *~ правительство* a constitui guvernul.
конституэ́нт, *-а m.* constituent.
конструктиви́зм, *-а m. sg. (arte)* constructivism.
конструктиви́ст, *-а m. (arte)* constructivist.
конструктиви́стский *adj.* constructivist.
конструкти́вн|ый *adj.* **1.** bun pentru construcţii, de construcţie. **2.** constructiv; *~ое предложе́ние* propunere constructivă; *~ план* plan constructiv. **3.** *(lingv.)* constitutiv, structural.
констру́ктор, *-а m.* constructor.
констру́кторск|ий *adj.* de/pentru constructor.
констру́кция, *-и f.* **1.** construcţie, edificiu, clădire; *железобето́нная ~* construcţie de beton. **2.** *(gram.)* construcţie, structură; *~ фра́зы* construcţia/structura fazei.
ко́нсул, *-а m.* consul.
ко́нсульский *adj.* consular, de consul.
ко́нсульство, *-а n.* consulat.
консульта́нт, *-а m.* consultant.
консультати́вный *adj.* consultativ.
консультацио́нн|ый *adj.* de consultaţie, consultativ; *~ое сове́щание* consfătuire consultativă; *~ое бюро́* birou de consultaţii.
консульта́ци|я, *-и f.* **1.** consultaţie; *врачёбная ~* consultaţie medicală; *дать ~ю* a da o consultaţie. **2.** *(учреждение)* birou de consultaţii, cabinet; *юриди́ческая ~* birou de consultaţii juridice ◇ *де́тская ~* dispensar de copii,
консульти́рование, *-я n. sg.* consultare.
консульти́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* **1.** *c + instr.* a consulta, a se consulta. **2.** *(pf. проконсульти́ровать) dat.* a da consultaţii.
консульти́роваться, *-руюсь, -руешься vb. ipf. (pf. проконсульти́роваться) c + instr.* a se consulta, a primi o consultaţie; *~ с юри́стом* a consulta un jurist.
конта́кт, *-а m.* **1.** *(tehn.)* contact; *~ электри́ческих проводо́в* contactul firelor electrice. **2.** *(fig.)* contact, legătură; *вступи́ть в ~ с кем-л.* a intra în legătură cu cineva, a lua contact cu cineva; *име́ть те́сный ~ с кем-л. (с чем-л.)* a avea un contact strîns cu cineva (cu ceva); *поддержива́ть ~* a păstra/a ţine legătura, a menţine contactul; *установи́ть ~* a stabili legătura/contactul.
конта́ктн|ый *adj. (tehn.)* de contact, prin contact; *~ое сопротивле́ние* rezistenţă de contact; *~ое пита́ние* alimentare prin contact.
контамина́ция, *-и f. (lingv.)* contaminare.
конте́йнер, *-а m. (tehn.)* container, recipient; *~ раке́ты* containerul rachetei; *пусково́й ~* container de lansare.
конте́кст, *-а m.* context; *сло́во в ~е* cuvînt din context; *вырыва́ть из ~а* a rupe din context.
конте́кстный *adj.* contextual.
континге́нт, *-а m.* **1.** cotă; *экспортный ~ у́гля* cota de export a cărbunilor. **2.** contingent; *~ новобра́нцев* contingent de recruţi.
контине́нт, *-а m.* continent.

континента́льный *adj.* continental; ~ *кли́мат* climă continentală.

контокорре́нт *-а m. (cont.)* cont curent.

конто́ра, *-ы f.* birou, oficiu; *почто́вая* ~ oficiu poştal; ~ *завода́* biroul uzinei; *геоло́го-поиско́вая* ~ oficiul de prospecţiuni geologice; *тра́нспортная* ~ întreprindere de transporturi.

конто́рка, *-и f.* birou, pupitru, masă de scris, masă de lucru.

конто́рск/ий *adj.* de birou; ~*ие кни́ги* registre de contabilitate.

конто́рщик, *-а m. (inv.)* funcţionar de birou.

контраба́нда, *-ы f. sg.* contrabandă.

контрабанди́ст, *-а m.* contrabandist.

контрабанди́стский *adj.* de contrabandist.

контраба́ндный *adj.* de contrabandă; ~ *това́р* marfă de contrabandă.

контраба́с, *-а m. (muz.)* contrabas.

контрабаси́ст, *-а m.* contrabasist.

контраге́нт, *-а m.* contractant.

контр-адмира́л, *-а m.* contraamiral.

контра́кт, *-а m.* contract; *заключи́ть* ~ a încheia un contract; *растороpгнуть* ~ a rezilia un contract.

контракцио́нный *adj. (fiziol).* de contractare, de contracţie.

контракта́ция, *-и f.* contractare, contracţie.

контрактова́ть, *-тýю, -тýешь vb. ipf. (pf. законтрактова́ть) acuz.* a contracta, a încheia un contract.

контра́ктовый *adj.* de contract, contractual.

контра́льто *n. (indecl.) (muz.)* contralto.

контра́льтовый *adj. (muz.)* de contralto.

контрама́рка, *-и f.* bilet de favoare la un spectacol.

контрапу́нкт, *-а m. sg. (muz.)* contrapunct.

контра́ст, *-а m.* contrast; *по* ~*у с чем.-л.* în contrast cu ceva; *для* ~*а* pentru contrast; *составля́ть* ~ a alcătui / a forma un contrast, a contrasta.

контрасти́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. c + instr.* a contrasta.

контра́стно *adv.* în contrast, contrastiv.

контра́стность, *-и f.* grad de contrast.

контра́стный *adj.* de contrast, contrastant.

контрата́к/а, *-и f.* contraatac; *перейти́ в* ~*у* a contraataca.

контратакова́ть, *-кýю, -кýешь vb. pf. şi ipf. acuz.* a contraataca.

контрафаго́т, *-а m. (muz.)* contrafagot.

контрафа́кция, *-и f. (jur.)* contrafacere, falsificare.

контрга́йка, *-и f. (tehn.)* contrapiuliţă.

контрибуцио́нный *adj.* de contribuţie.

контрибу́ци/я, *-и f.* contribuţie; *наложи́ть* ~*ю* a supune unei contribuţii.

контрманёвр, *-а m. (mil.)* contramanevră.

контрма́рш, *-а m. (mil.)* contramarş.

контрме́ра, *-ы f.* contramăsură.

контрмина, *-ы f. (mil.)* contramină.

контрминоно́сец, *-а m. (mil.)* contratorpilor.

контрнаступле́ние, *-я n. (mil.)* contraofensivă; *перейти́ в* ~ a trece la contraofensivă.

контролёр, *-а m.* controlor.

контроли́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. проконтроли́ровать) acuz.* a controla, a verifica.

контро́ллер, *-а m. (electr.)* regulator de curent.

контро́л/ь, *-я m.* control, verificare; *взять под* ~ a lua sub control; *подава́ться* ~*ю* a fi controlabil; *госуда́рственный* ~ controlul de stat; *радиацио́нный* ~ control de radiaţie.

контро́льн/ый *adj.* de control; ~*ая рабо́та* lucrare de control; ~*ые ци́фры* cifrele de control; ~*ая коми́ссия* comisie de control; ~ *счётник* contor electric.

контрпа́р, *-а, m. (tehn.)* contrapresiune.

контрпредложе́ние, *-я n.* contrapropunere.

контрразве́дка, *-и f.* serviciu de contrainformaţii, serviciu de contraspionaj.

контрразве́дчик, *-а m.* lucrător la serviciul de contrainformaţii.

контрреволюционе́р, *-а m.* contrare voluţionar.

контрреволюцио́нность, *-и f.* caracter / spirit contrarevoluţionar.

контрреволюцио́нный *adj.* contrarevoluţionar.

контрреволю́ци/я, *-и f.* contrarevoluţie; *подави́ть* ~*ю* a înăbuşi contrarevoluţia.

контруда́р, *-а m. (mil.)* contraatac, contralovitură.

контрфо́рс, *-а m. (arhit.)* contrafort.

ко́нтр/ы, *-тр (pop.)* ceartă, sfadă, conflict, neînţelegere; *быть в* ~*ах с кем-л.* a fi certat cu cineva.

контýженный 1. *p.t.p.* de la *контýзить.* 2. *adj.* contuzionat.

контýзить, *-ýжу, -ýзишь vb. pf. acuz.* a contuziona.

контýзия, *-и f.* contuzie.

ко́нтур, *-а m.* 1. contur, profil. 2. *(el.)* circuit; *за́мкнутый* ~ circuit închis.

ко́нтурный *adj.* 1. de contur, conturat. 2. de circuit.

конура́, *-ы́ f.* 1. cuşcă pentru câine. 2. *(fig.)* chiţimie, cocioabă.

ко́нус, *-а m. (mat.)* con; *усечённый* ~ trunchi de con.

ко́нусный *adj.* conic.

конусообра́зный *adj.* conic, în formă conică.

конфедерати́вный *adj.* confederativ.

конфедера́ция, *-и f.* confederaţie.

конферáнс, *-а m.* prezentarea spectacolului.

конферансьé *n. indecl. (teatru)* prezentator.

конферéнц-зал, *-а m.* sală de conferinţe.

конферéнция, *-и f.* conferinţă.

конфéта, *-ы f.* bomboană.

конфéтн/ый *adj.* 1. de bomboane; ~*ая фа́брика* fabrică de bomboane. 2. *(fig. peior.)* dulceag; ~*ые стишки́* versuri dulcege.

конфетти́ *n. indecl.* confeti.

конфигура́ция, *-и* configuraţie; ~*но-лéй* configuraţia terenurilor.

конфидéнт, *-а m.* confident.

конфиденциáльно *adv.* (în mod) confidenţial.

конфиденциáльный *adj.* confidenţial.

конфиска́ция, *-и f.* confiscare.

конфискова́ть, *-кýю, -кýешь vb. pf. şi ipf. acuz.* a confisca.

конфли́кт, *-а m.* conflict, ciocnire, dezacord; *вступи́ть в* ~ a intra în conflict; *вооружённый* ~ conflict armat; *социа́льный* ~ conflict social; *драмати́ческий* ~ conflict dramatic.

конфли́ктн/ый *adj.* de conflict, de ciocnire ◇ ~*ая коми́ссия* comisia de arbitraj.

конфóрка, *-и f.* cerc de plită, ochi.

конфýз, *-а m. sg.* stînjeneală, stinghereală, încurcătură, jenă; *испы́тывать* ~ a resimţi o jenă.

конфýзить, *-ýжу, -ýзишь vb. ipf. (pf. сконфýзить) acuz.* a pune pe cineva într-o situaţie penibilă.

конфýзиться, *-ýжусь, -ýзишься vb. ipf. (pf. сконфýзиться)* a se jena, a se ruşina, a se simţi prost.

конфýзливость, *-и f. sg.* jenă, sfială, timiditate.

конфýзливый *adj.* ruşinos, sfios, timid.

конфýзный *adj.* jenant.

концев/óй *adj.* de sfîrşit, final, de încheiere; ~*áя строкá* ultimul rînd.

концéнтр, *-а m. (mat.)* ciclu.

концентрáт, *-а m.* concentrat, produs concentrat; *кормовóй* ~ concentrat furajer.

концентрáционный *adj.* de concentrare; ~ *лáгерь* lagăr de concentrare.

концентрáция, *-и f.* 1. *(действие)* concentrare, masare; ~ *войск* concentrare de trupe; ~ *капитáла* concentrarea capitalului. 2. *(chim.)* concentraţie, saturare; *радиоактúвная* ~ concentraţie radioactivă.

концентрúрованный 1. *p.t.p.* de la *концентрúровать* 2. *adj.* concentrat; ~ *корм* nutreţ concentrat; ~ *раствóр* soluţie concentrată.

концентрúровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* 1. *(pf. сконцентрúровать)* a concentra, a îngrămădi; ~ *войскá* a concentra trupe; *(fig.)* ~ *своё внимáние на чем-л.* a-şi concentra atenţia asupra unui lucru. 2. *(chim.)* a concentra, a satura; ~ *растворúть* a concentra / a satura o soluţie.

концентрúроваться, *-руется vb. ipf. (pf. сконцентрúроваться)* a se concentra, a se îngrămădi.

концентрúческ/ий *adj. (mat.)* concentric; ~*ие кругú* cercuri concentrice.

концентрúчный *adj. v. концентрúческий.*

концентрúчность, *-и f.* concentricitate.

концéпт, *-а m. (fil.)* concept.

концéпция, *-и f.* concepţie.

концéрн, *-а m. (ec.)* concern.

концéрт, *-а m.* **1.** concert, recital, audiţie; *симфони́ческий* ~ concert simfonic; *ка́мерный* ~ concert de muzică de cameră; *дать* ~ a da un concert/un recital. **2.** *(музыкальное произведение)* concert; ~ *для скри́пки с орке́стром* concert pentru vioară şi orchestră ◇ *конча́чий* ~ a) concert de pisici; b) miorlăitură *(despre o execuţie muzicală proastă)*; *устра́ивать* ~ *кому́-л* a-i face cuiva muzicuţă/scandal.

концертáнт, *-а m.* concertist.

концертúровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a concerta, a da un concert.

концертмéйстер, *-а m.* **1.** concertmaistru, prim violonist. **2.** corepetitor la operă: acompaniator.

концéртный *adj.* de concert; ~ *зал* sală de concert.

концессионéр, *-а m.* concesionar.

концессóнный *adj.* concesionar; de concesiune.

концéссия, *-и f.* concesiune.

концлáгерь, *-я m.* = *концентрацио́нный ла́герь* lagăr de concentrare.

концóвка, *-и f.* **1.** *(tipogr.)* vinietă *(finală)*. **2.** sfîrşit *(al unui articol, al unei opere literare)*; ~ *рома́на* sfîrşitul romanului.

кончáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *ко́нчить*

кончáться, *-áется vb. ipf.* de la *ко́нчиться*

ко́нчено *pred. impers.* **1.** s-a zis; s-a terminat; s-a sfîrşit!; destul!; gata! *всё* ~*!* totul s-a terminat! **2.** *(довольно)* ajunge!, destul! ◇ *и ко́нчен бал* şi cu asta basta!

ко́нчен|ый *adj.* încheiat, terminat, definit, hotărît; *э́то де́ло* ~*ое* e o chestiune terminată / hotărîtă / închisă ◇ ~ *челове́к* un om sfîrşit.

ко́нчик, *-а m. dim.* vîrf, capăt; *э́то сло́во ве́ртится у меня́ на* ~*е языка́* cuvîntul îmi stă pe limbă; *до* ~*ов ногте́й* pînă-n vîrful unghiilor.

конча́на, *-ы f. sg.* încetare din viaţă, deces, moarte.

ко́нчить, *-чу, -чишь vb. pf.* (*ipf. конча́ть*) **1.** *acuz., acuz.* cu *instr., с+instr.* sau cu *inf.* a termina, a sfîrşi, a isprăvi: a pune capăt; ~ *рабо́тать* a termina lucrul; ~ *речь* a-şi încheia discursul; ~ *с де́лом* a isprăvi o treabă. **2.** *acuz.* a absolvi; ~ *университе́т* a absolvi universitatea ◇ ~ *пло́хо* sau ~ *ско́рно / ду́рно* a o sfîrşi prost; a o sfîrşi rău; ~ *жизнь* a muri.

ко́нчи|ться, *-тся vb. pf. (ipf. конча́ться)* **1.** a se termina, a se sfîrşi; a se isprăvi; a expira; *уро́к* ~*лся* lecţia s-a terminat; *уда́чно* ~ a se sfîrşi cu bine; *ниче́м* ~ a nu da nici un rezultat; *срок* ~*лся* termenul a expirat. **2.** *(умереть)* a se sfîrşi, a-şi da sufletul, a-şi da obştescul sfîrşit.

конъектýра, *-ы f.* conjectură.

конъектýрный *adj.* de conjectură

конъюгáция, *-и f.* conjugare, copulare, unire.

конъюнктивúт, *-а m. (med.)* conjunctivită.

конъюнктýра, *-ы f.* conjunctură; *междунаро́дная* ~ conjunctură internaţională.

конъюнктýрный *adj.* de conjunctură.

кон /ь[1], *-я́ m.* **1.** cal; *боево́й* ~ cal de luptă; *норови́стый* ~ cal nărăvaş; *по ко́нях!* încălecaţi! *(comandă)*. **2.** *(la şah)* cal; *ход* ~*ём* mişcare cu calul ◇ *(pop.) не в* ~*я́ корм* a strica orzul pe gîşte; ~*(ещё) не валя́лся* totul a rămas baltă; nu e nimic gata; *дарёному* ~*ю в зу́бы не смо́трят* calul de dar nu se caută la dinţi; *ста́рый* ~ *борозды́ не по́ртит* găina bătrînă face zeama bună; *(prov.) был* ~*, да изъе́здился* fosta-i lele cît ai fost, dar acum eşti lucru prost; ţi-a trecut făina prin traistă; *(prov.)* ~ *о четырёх ногáх, да спотыка́ется* calul că are patru picioare şi tot se poticneşte; *(prov.) не уздá* ~*я́ де́ржит* nu frîul îl ţine pe cal, ci călăreţul; ştie calul ce călăreţ îl încalecă.

конь [2], *-я́ m.* cal de gimnastică.

коньк|и́, *-о́в pl.* patine; *ката́ться на* ~*áх* a patina.

конькобе́жец, *-жца m.* patinator.

конькобе́жный *adj.* de patinaj; ~ *спорт* patinaj.

конья́к, *-а m.* coniac.

конья́чный *adj.* de coniac.

ко́нюх, *-а m.* grăjdar, îngrijitor de cai.

конюшённый *adj.* de grajd *(de cai)*.

коню́ший, *-его m. (inv. ist.)* comis.

конюшн|я, *-и f.* grajd ◇ *а́вгиевы* ~*и* grajdurile lui Augias.

коня́га, *-и f.* şi *m. (pop.)* căluţ.

кооператúв, *-а m.* cooperativă; *потреби́тельский* ~ cooperativă de consum, cooperativă de aprovizionare şi desfacere; *сельскохозя́йственный произво́дственный* ~ cooperativă agricolă de producţie.

кооперати́вн|ый *adj.* cooperativ, de cooperaţie, cooperatist; ~*ое движе́ние* mişcare cooperatistă; ~*ая торго́вля* comerţ cooperatist; ~*ое земледе́льческое хозя́йство* cooperativă agricolă.

кооперáтор, *-а m.* cooperator.

кооперáция, *-и f. sg.* cooperaţie; *потреби́тельская* ~ cooperaţie de consum; *произво́дственная* ~ cooperaţie de producţie; *промысло́вая* ~ cooperaţie meşteşugărească.

кооперúрование, *-я n. sg.* cooperare.

кооперúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a coopera.

кооптáция, *-и f.* cooptare.

коопти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a coopta.

координáта, *-ы f. (mat. astr.)* coordonată; *прямоуго́льные* ~*ы* coordonate rectangulare; *декáртовые* ~*ы* coordonate carteziene.

координáтный *adj. (mat. astr.)* de coordonate; ~*ая ось* axa coordonatelor.

координáтор, *-а m. (tehn.)* coordonator.

координáция, *-и f. sg.* coordonare; ~ *движе́ний* coordonarea mişcărilor.

координúрование, *-я n.* coordonare.

координúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* sau *acuz.* cu *с+instr.* a coordona; ~ *уси́лия* a coordona eforturile.

копáл, *-а m.* copal *(răşină naturală)*.

копáлка, *-и f. (tehn.)* unealtă de săpat, săpător.

копáние, *-я n. sg.* **1.** săpare, săpat. **2.** dezgropare.

копáтель, *-я m. (tehn.)* săpător, excavator.

копáть, *-áю, -áешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. тот. копну́ть)* a săpa; ~ *зе́млю* a săpa pămîntul. **2.** *(pf. вы́копать)* a săpa, a dezgropa; a scoate *(săpînd)*; ~ *карто́фель* a scoate cartofii.

копáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *в+prepl. (рыться)* a scormoni, a răscoli, a scotoci; *(fig.)* ~ *в кни́гах* a scotoci prin cărţi. **2.** *(pf. вы́копаться) в+prepl. (fig.)* a răscoli; ~ *в свои́х воспомина́ниях* a-şi răscoli aducerile aminte. **3.** *с+instr.* a zăbovi, a tărăgăni; ~ *над чем-л.* a-şi face de lucru cu ceva, a scotoci prin ... .

копéечк|а, *-и f. dim.* de la *копе́йка* ◇ *во́дится* ~ a avea parale; *кру́глая* ~*!* frumuşică sumă!; *ни* ~*и!* nici un ban/sfanţ, nici o para chioară; *бере́чь* ~*у про чёрный день* a strînge bani albi pentru zile negre.

копéечник, *-а m. (bot.)* dulcişor.

копéечн|ый *adj.* **1.** de copeică. **2.** mic, infim, cu totul neînsemnat *(despre o sumă de bani)*; ~*ые расхо́ды* cheltuieli infime. **3.** *(fig.)* meschin, zgîrcit; ~*ая душа́* suflet meschin.

копéйк|а, *-и f.* copeică ◇ *до после́дней* ~*и* pînă la ultimul ban; *де́литься с кем-л. после́дней* ~*ой* a împărţi cu cineva ultimul ban; *без* ~*и* fără un ban; *не име́ть ни* ~*и* a nu avea nici un ban, a nu avea nici o lăscaie; *за* ~*у отда́ть / уступи́ть* a da pe o nimica toată; *на* ~*у* cît de cît, cît de puţin; *поги́бнуть / пропа́сть ни за* ~*у* a pieri pe degeaba *(fără folos)*, a se expune fără rost; *после́днюю* ~*у ребро́м ста́вить* a pune la bătaie ultimul ban; *прижима́ть* ~*у* a pune ban peste ban, a pune bani la ciorap; *вы́качать всё до после́дней* ~*и* a stoarce şi ultimul ban; *стать / влете́ть / вскочи́ть / обойти́сь в* ~*у* a costa destul de scump; *(prov.) трясти́сь над* ~*ой, а рубль не жале́ть* a fi scump la tărîţe şi ieftin la făină; *(prov.) бережёная* ~ *рубль бережёт* cine nu cruţă paraua, nici de galben n-are milă.

копёр, *-пра́ m.* **1.** *(tehn.)* sonetă, mai. **2.** *(min.)* turn de extracţie.

ко́пи, *-ей pl. (inv.)* ocnă, mină; *каменноуго́льные* ~ mine de cărbuni; *соля́ные* ~ ocnă, salină; *разраба́тывать* ~ a exploata o mină.

копи́ст, *-а m. (художник)* copist *(pictor)*.

копи́лка, *-и f.* puşculiţă.

копи́р, *-а m. (tehn.)* aparat de copiat.

копи́рка, *-и f.* hîrtie de copiat; *(hîrtie)* indigo, plombagină.

копирова́льн|ый *adj.* de copiat; *~ая бума́га (hîrtie)* indigo.

копи́рование, *-я m. sg.* **1.** copiere, reproducere. **2.** imitare.

копи́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. скопи́ровать)* a copia, a reproduce. **2.** a imita, a maimuţări *(pe cineva)*; *~ мане́ру ре́чи* a imita vorbirea cuiva.

копиро́вка, *-и f. sg.* copiere, reproducere.

копиро́вочный *adj. v. копирова́льный.*

копиро́вщик, *-а m.* lucrător de copiere.

копи́ть, *коплю́, ко́пишь vb. ipf. (pf. накопи́ть) acuz.* a strînge, a acumula, a aduna; *~ де́ньги* a strînge bani; *(fig.) ~ си́лы* a strînge puteri.

копи́ться, *ко́пится vb. ipf. (pf. накопи́ться)* **1.** a se aduna, a se îngrămădi, a se acumula. **2.** *pas.* de la *копи́ть.*

ко́пи|я, *-и f.* copie, reproducere; *снять ~ю* a scoate o copie; *заве́ренная ~* copie legalizată; *заверя́ть/засвиде́тельствовать ~ю* a legaliza o copie; *с ~ей* în dublu exemplar ◇ *(fig.) то́чная ~ (своего́) отца́* e leit tatăl său.

ко́пка, *-и f. sg.* **1.** săpare. **2.** dezgropare, scoatere *(prin săpare).*

копн|а́, *-ы́ f.* claie, căpiţă, stog; *(fig.) ~ воло́с* claie de păr.

копне́ние, *-я n.* căpiţat, căpiţare; *~ се́на* căpiţarea fînului.

копни́тель, *-я m.* unealtă de căpiţat, căpiţător, furcă mecanică de căpiţat.

копни́ть, *-ню́, -ни́шь vb. ipf. (pf. скопни́ть) acuz.* a aşeza în căi; a face căpiţe, a căi, a căpiţi.

копну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf.* **1.** *mom.* de la *копа́ть.* **2.** *(fig.)* a scormoni, a scotoci.

копотли́вость, *-и f. sg.* **1.** încetineală, tărăgăneală. **2.** migăleală, meticulozitate.

копотли́в|ый *adj. (pop.)* **1.** *(о человеке)* încet la lucru, care lucrează încet. **2.** migălos; *~ое де́ло* lucru migălos.

копотня́, *-и́ f. sg. (pop.)* **1.** încetineală, tărăgăneală. **2.** migală.

ко́поть, *-и f. sg.* funingine ◇ *зада́ть ~и кому́-л.* a băga pe cineva în sperieţi/în răcori.

копоши́|ться, *-шу́сь, -ши́шься vb. ipf.* **1.** *(о насекомых)* a mişuna, a furnica, a foi. **2.** *(fig.) (о мыслях)* a frămînta, a nelinişti, a tulbura. **3.** *(о человеке)* a trebălui.

копте́ть[1], *-ти́т vb. ipf. impers. (pf. закопте́ть)* a se acoperi de funingine.

коптеть[2], *-плю́, -пти́шь vb. ipf. (pop.)* **1.** a se căzni, a se chinui. **2.** a lîncezi.

копти́лка, *-и f.* opaiţ, gazorniţă.

копти́льный *adj.* de/pentru afumat.

копти́льня, *-и f.* afumătoare, afumătorie, cameră de afumat.

копти́|ть, *-плю́, -пти́шь vb. ipf.* **1.** *(pf. накопти́ть)* a fumega, a scoate fum, a fila; *ла́мпа ~т* lampa filează. **2.** *(pf. закопти́ть) acuz.* a afuma; *~ о́корок* a afuma şunca ◇ *~ не́бо* a face umbră pămîntului; a tăia frunza la cîini.

копти́ться, *-ти́тся vb. ipf.* **1.** *(pf. закопти́ться)* a se afuma. **2.** *(о мясе и т.п.)* a se afuma.

копули́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* a altoi prin copulaţie.

копулирово́вка, *-и f.* altoire prin copulaţie.

копулати́вный *adj. (gram.)* copulativ.

копуля́ция, *-и f. (biol.)* copulaţie.

копу́н, *-а m.* mototol, moliu.

копчёни|е, *-я n. sg.* afumare.

копчёности, *-ей pl.* afumături.

копчён|ый *adj.* afumat; *~ая ры́ба* peşte afumat; *~ая колба́са* cîrnaţi afumaţi.

копче́нья *pl.* afumături; *ра́зные ~ и соле́нья* diferite afumături şi murături.

ко́пчик, *-а m. (anat.)* coccis, noadă.

копчу́шка, *-и f. (pop.)* peştişor afumat.

копы́тн|ый *adj.* **1.** de/cu copite, copitat. **2.** *~ые, -ых; sg. ~ое, -ого n. (zool.)* copitate.

копы́то, *-а n.* copită.

копь|ё, *-я́ n.* suliţă, lance; *мета́ние ~я́* aruncarea suliţei ◇ *~я́ лома́ть из-за чего́-л.* a încrucişa spadele, a dispăta; *взять на ~* sau *~ём* a lua cu asalt.

копьеви́дный *adj. (bot.)* lanceolat, lanciform.

копьено́сец, *-сца m.* lăncier, suliţaş.

кора́, *-ы́ f. sg.* scoarţă, coajă; *древе́сная ~* scoarţă de arbore; *земна́я ~* scoarţa pămîntului; *(anat.) мозгова́я ~* scoarţă cerebrală.

кораблево́жде́ние, *-я n. sg.* navigaţie.

кораблекруше́ние, *-я n.* naufragiu; *потерпе́ть ~* a naufragia.

кораблестрое́ние, *-я n. sg.* construcţii navale.

кораблестрои́тель, *-я m.* specialist în construcţii navale, constructor naval.

кораблестрои́тельный *adj.* de construcţii navale; *~ институ́т* institut de construcţii navale.

кора́блик, *-а m.* **1.** *dim.* corăbioară, vaporaş. **2.** *(zool.)* nautil, argonaut.

кора́бл|ь, *-я́ m.* **1.** corabie, vapor, navă, vas; *лине́йный ~* vas de linie; *возду́шный ~* dirijabil, navă aeriană; *фла́гманский ~* vas amiral; *~ на возду́шной поду́шке* navă pe pernă de aer; *~-ракетоно́сец* navă purtătoare de rachete; *косми́ческий ~* navă cosmică; *межплане́тный ~* navă interplanetară; *орбита́льный ~* navă orbitală; *пилоти́руемый косми́ческий ~* navă cosmică pilotată; *сади́ться на ~* a se îmbarca; *на ~е́* pe bordul unui vas; *торго́вый ~* vas de comerţ; *вое́нный ~* vas de război. **2.** *(arhit.)* naos ◇ *(fig.) сжечь свои́ ~и́* a o rupe cu trecutul; *(prov.) большо́му ~ю — большо́е пла́вание* corabia mare valuri mari o bat/o poartă.

кора́лл, *-а m.* coral, mărgean.

кора́лловый *adj.* **1.** de coral; de mărgean. **2.** *(о цвете)* roşu-aprins, de coral.

кора́н, *-а m.* coran.

корве́т, *-а m. (mar.)* corvetă, velter cu trei catarge.

ко́рд|а, *-ы f.* coardă, strună *(la manej)*; *гоня́ть ло́шадь на ~е* a da calul la coardă.

кордебале́т, *-а m.* corp de balet.

корд|о́н, *-а m.* **1.** cordon; *санита́рный ~* cordon sanitar. **2.** pichet de grăniceri. **3.** *(bot.)* cordon *(la pomi).*

кордощётка, *-и f.* perie de sîrmă.

корев|о́й *adj. (med.)* de pojar; *~а́я сыпь* spuzeală de pojar.

корёжи|ть, *-жу, -жишь vb. ipf. (pf. искорёжить, покорёжить* şi *скорёжить) acuz. (pop.)* **1.** a scoroji, a mototoli; *фане́ру ~ит от сы́рости* placajul se scorojeşte din cauza umezelii. **2.** *impers.* a crispa, a chirci. **3.** *(fig.)* a necăji, a înfuria, a scîrbi.

корёжи|ться, *-жусь, -жишься vb. ipf. (pf. искорёжиться, покорёжиться* şi *скорёжиться) (pop.)* **1.** a se strîmba, a se scoroji; *переплёт ~тся* coperta s-a scorojit. **2.** a se crispa, a se chirci.

коре́йка, *-и f.* piept afumat *(de porc sau de viţel).*

коре́йский *adj.* coreean.

коре́йцы, *-ев pl.; sg. -ец, -е́йца m.* coreeni, poporul corean.

корена́стый *adj.* **1.** cu rădăcini puternice, vînjos; *~ дуб* stejar cu rădăcini puternice. **2.** robust, îndesat; vînjos; *~ челове́к* om îndesat/robust.

корен|и́ться, *-и́тся vb. ipf. в+prepl.* **1.** a-şi avea rădăcinile; a-şi avea obîrşia, a se trage, a izvorî. **2.** *(fig.)* a se adăposti, a se cuibări, a se înrădăcina.

коренни́к, *-а́ m.* cal rotaş, cal de hulube.

коренн|о́й[1] *adj.* **1.** *(исконный)* băştinaş, originar, neaoş; *~ое населе́ние* populaţie băştinaşă. **2.** *(основной)* radical, fundamental, principal; *~ы́м о́бразом* în mod radical; *~ы́е изме́нения* schimbări radicale; *~а́я ма́чта* catarg principal; *~ вопро́с* problemă fundamentală; *~ зуб* măsea, dinte molar.

ко́р|ень, *-рня m.* **1.** rădăcină; *возду́шный ~* rădăcină aeriană; *пусти́ть ~ни* a-şi înfige rădăcinile; *(fig.)* a prinde rădăcini, a se încetăţeni; *вы́рвать с ~нем* a smulge cu rădăcină cu tot; *(fig.)* a stîrpi; *~ зу́ба* rădăcina dintelui. **2.** *(fig.)* rădăcină, izvor, început, obîrşie; *~ зла* rădăcina răului; *име́ть глубо́кие ~ни* a avea rădăcini adînci. **3.** *(lingv.)* rădăcină, radical; *~ сло́ва* rădăcina cuvîntului. **4.** *(mat.)* rădăcină, radical; *извлека́ть квадра́тный ~* a extrage rădăcina pătrată ◇ *покрасне́ть до ~ней воло́с* a roşi pînă în vîrful urechilor; *в ~не* cu totul, absolut, complet; *пресе́чь что-л. в ~не* a curma ceva de la rădăcină; *уничто́жить с ~нем* a stîrpi, a nimici din rădăcină; *в ~не непра́вильно* cu desăvîrşire greşit; *запря́чь в ~* a înhăma la hulube; *смо-*

тре́ть в ~ a pătrunde în esenţă, a vedea esenţialul; *на ~ю* nesecerat, necosit *(vorbind de grîne)*.

коре́нья, *-ьев pl.* zarzavaturi, legume *(rădăcinoase)*.

кореш|ко́вый *adj.* **1.** de radicelă, de radiculă. **2.** pentru cotoare.

кореш|о́к, *-шка́ m.* **1.** *dim.* rădăcină (mică), radicelă, radiculă. **2.** cotor; *~ кни́ги* cotorul cărţii. **3.** cotor, matcă; *~ квита́нции* cotorul chitanţei ◇ *мне вершко́м, а тебе́ ~о́м* zerul ţie, iar untul mie.

корея́нка, *-и f.* coreană.

ко́ржик, *-а m.* turtă dulce.

корзи́на, *-ы f.* **1.** coş împletit, paner. **2.** nacelă.

корзи́нка, *-и f.* coş, paner, coşuleţ.

корзи́нщик, *-а m.* **1.** împletitor de coşuri. **2.** vînzător de coşuri.

коридо́р, *-а m.* coridor, culoar.

коридо́рн|ый *adj.* **1.** de/cu coridor, de/cu culoar. **2.** *~ый, -ого m.* om de serviciu la hotel.

кори́нка, *-и f. sg.* coringă *(strugure)*; stafidă.

кори́нфск|ий *adj. (arhit.)* corintian, corintic, de Corint; *~ая коло́нна* coloană corintică.

кори́ть, *-рю́, -ри́шь vb. ipf. acuz.* **1.** a mustra, a dojeni, a certa. **2.** a reproşa, a face reproşuri, a imputa.

корифе́й, *-я m.* corifeu; *~ нау́ки* corifeu al ştiinţei.

кори́ца, *-ы f. sg.* scorţişoară.

кори́чневый *adj.* cafeniu, brun, maro; *~ костю́м* costum maro.

ко́рк|а, *-и f.* **1.** coajă, scoarţă; *апельси́нная ~* coajă de portocală; *~ хле́ба* coajă de pîine. **2.** coajă, crustă, pojghiţă; *ледна́я ~* crustă de gheaţă; *~ по́чвы* scoarţa/crusta solului ◇ *от ~и до ~и (прочита́ть)* (a citi) din scoarţă în scoarţă; *на все ~и брани́ть/руга́ть* a face cu ou şi cu oţet, a face de două parale.

ко́рков|ый *adj.* **1.** de coajă, de scoarţă. **2.** *(anat.)* cortical; *~ые це́нтры (мо́зга)* centri ai scoarţei cerebrale; *~ое вещество́* substanţă corticală.

корм, *-а* şi *-у m.* **1.** nutreţ, furaj, hrană; *зада́ть ~у лошадя́м* a da nutreţ cailor; *подно́жный ~* păşune; *запаса́ться ~ом* a face rezerve de nutreţ. **2.** hrănire a animalelor; *останови́ться для ~а лошаде́й* a poposi pentru a hrăni caii ◇ *на подно́жном ~у (жить)* a) a ţine pe imaş/la păşune; b) *(fig.)* a trăi pe gratis.

корма́, *-ы́ f. (mar.)* pupă.

корме́жка, *-и f. sg. (pop.)* hrănire, hrană; *~ лошаде́й* hrănirea cailor.

корми́лец, *-льца m.* **1.** susţinătorul familiei, capul/stîlpul familiei. **2.** *(reg.)* om bun *(mod de adresare)*.

корми́лица, *-ы f.* doică.

корми́л|о, *-а n.* cîrmă; *быть/стоя́ть у ~а правле́ния* a fi la cîrma statului.

корми́ть, *кормлю́, ко́рмишь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. накорми́ть* şi *покорми́ть)* a alimenta, a hrăni, a da de mîncare; *~ скот* a hrăni vitele; *~ гру́дью* a alăpta; *~ на уби́й* a pune la îngrăşat; *здесь ко́рмят хорошо́* aici se mănîncă bine. **2.** *(pf. прокорми́ть)* a întreţine *~ семью́* a întreţine familia ◇ *(fig.) ~ обеща́ниями* a hrăni cu făgăduieli; a duce cu vorba; *~ за́втраками* a amîna de azi pe mîine; *соловья́ ба́снями не ко́рмят* mulţumirea seacă nimănui nu-i dragă.

корми́ться, *кормлю́сь, ко́рмишься vb. ipf.* **1.** *(pf. покорми́ться)* a se hrăni, a se nutri, a paşte. **2.** *(pf. прокорми́ться) instr.* a se întreţine, a trăi din ceva; *~ свои́м трудо́м* a se întreţine din munca proprie.

кормле́ние, *-я n. sg.* **1.** hrănire, nutrire, alimentare. **2.** *(грудью)* alăptare.

кормов|о́й [1] *adj.* de hrană, furajer, de nutreţ; *~ые расте́ния* plante furajere; *~а́я ба́за* bază de aprovizionare cu nutreţ; bază furajeră; *~ севооборо́т* asolament de nutreţ, asolament de furaje.

кормов|о́й [2] *adj. (mar.)* de pupă; *~о́е весло́* vîslă de la pupă, cadilă; *~ о́гонь* lumină de pupă; *~ ве́тер* vînt din spate, vînt de la pupă.

кормов|о́й [3], *-о́го m. (mar.)* cîrmaci.

корморе́зка, *-и f.* tocătoare de nutreţ.

корму́шка, *-и f.* **1.** *(agr.) (для домашней птицы)* troacă; *(для скота)* iesle. **2.** *(fig. peior.)* locul unde e rost de pricopseală.

ко́рмчий, *-его m. (mar. înv.)* cîrmaci, timonier, pilot.

корна́ть, *-аю́, -аешь vb. ipf. (pf. окорна́ть* şi *обкорна́ть) acuz. (pop.)* a tunde prea scurt, a ciopîrţi.

корневи́дный *adj. (bot.)* în formă de rădăcină.

корневи́ще, *-а n. (bot.)* rizom.

корнев|о́й *adj.* **1.** de rădăcină, radicular; *~о́е отве́твление* ramificarea rădăcinilor; *~а́я систе́ма* sistem radicular. **2.** *(mat.)* de rădăcină. **3.** *(lingv.)* radical; *~а́я часть сло́ва* rădăcina cuvîntului; *~ы́е язы́ки* limbi izolante.

корнено́жки, *-жек pl. (zool.)* foraminifere.

корнеплод, *-а m.* plantă rădăcinoasă, rizocarp; *кормовы́е ~ы* furajere rădăcinoase.

корнеплод|ный *adj.* de rădăcinoase; de rizocarpe; *~ые расте́ния* plante rizocarpe.

ко́рнер, *-а m. (sport)* corner.

корнере́зка, *-и f. (agr.)* tocătoare de rădăcinoase.

корнесло́в, *-а m. (înv.)* **1.** dicţionar etimologic. **2.** etimologist.

корнесло́вие, *-я n. sg. (înv.)* etimologie.

корне́т [1], *-а m. (mil. înv.)* cornet.

корне́т [2], *-а m. (muz.)* cornet.

корне́т-а-писто́н, *-а m. (muz.)* cornet cu piston.

корнети́ст, *-а m. (muz.)* cornetist.

корниш|о́н, *-а m.* cornişon.

корноу́хий *adj.* cu o ureche tăiată.

ко́роб, *-а; pl. -а́ m.* **1.** coş, cutie. **2.** cheson *(de muniţie)* ◇ *наговори́ть с три ~а* a spune vrute şi nevrute, a înşira la palavre; *це́лый ~ новосте́й* un sac/un car cu noutăţi; *наобеща́ть насули́ть/насы́пать с три ~а* a promite cîte în lună şi în stele; a făgădui marea cu sarea; *стоя́ть (сиде́ть) ~ом (despre haine)* a sta băţ.

коробе́йник, *-а m. (înv.)* negustor ambulant, marchitan.

коро́б|ить, *-блю, -бишь vb. ipf. (mai ales impers.) (pf. покороби́ть) acuz.* **1.** a se strîmba, a se scoroji; *ме́бель коро́бит от сы́рости* mobila se scorojeşte de umezeală. **2.** *(fig.)* a scîrbi, a face greaţă, a produce scîrbă, a şoca; *меня́ коро́бит от его́ слов* cuvintele lui mă scîrbesc.

коро́биться, *-ится vb. ipf. (pf. покороби́ться)* a se strîmba, a se scoroji.

коро́бка, *-и f.* cutie; *~ спи́чек* cutie de chibrituri; *дверна́я ~* tocul uşii; *(tehn.) ~ скоросте́й* cutie de viteze; *смазо́чная ~* cutie de ungere, gresor; *(anat.) черепна́я ~* cutie craniană, craniu; *водна́я ~* colector de apă; *возду́шная ~* cameră de aer.

коро́бление, *-я m. sg.* strîmbare, scorojire.

коро́бок, *-бка́ m.* cutiuţă; *спи́чечный ~* cutie de chibrituri.

коро́бочка, *-и f.* **1.** *dim.* cutiuţă. **2.** *(bot.)* capsulă.

коро́в|а, *-ы f.* vacă ◇ *до́йная ~* a) vacă de lapte; b) *(fig.)* vacă de muls; izvor de cîştig; *бодли́вая ~* vacă care împunge; *(fig.) переста́ла до́иться ~* a înţărcat bălaia; *(zool.) морска́я ~* bou-de-mare; *приста́ло как ~е седло́* se potriveşte ca nuca în perete; *не одна́ ры́жая ~* nu-i numai un cîine scurt de coadă; *бу́дто ~ языко́м слизну́ла* parcă a intrat în pămînt; a dispărut fără urmă; *(prov.) была́ бы ~ — подо́йник найдём* lac să fie, că broaşte se adună; *(prov.) ~ мели́тся, а у быка́ спина́ боли́т* iepuroaica fată şi iepurele de inimă se vaită; în loc să geamă boii scîrţîie carul; *(prov.) продай ~у, да купи́ ба́бе обно́ву* muierea poftеşte şi la urdă de curcă, şi la lapte de cuc; femeia-i sac fără fund; *чья бы ~ мыча́ла, а твоя́ (а ва́ша) бы молча́ла* vezi mai întîi bîrna din ochiul tău şi apoi gunoiul din ochiul altuia; vinovatul mai mare gură face.

коро́в|ий *adj.* de vacă; *~ье молоко́* lapte de vacă.

коро́вка *-и f. dim.* văcuţă; *бо́жья ~* a) *(entom.)* buburuză, vaca-domnului b) *(fig.)* om blînd/blajin.

коро́вник, *-а m.* **1.** grajd pentru vaci, staul. **2.** *(înv.)* îngrijitor la vaci, văcar.

коро́вница, *-ы f. (înv.)* îngrijitoare la vaci.

коро́вушка, *-и f.* văcuţă.

корое́д, *-а m.* gîndac de scoarţă, cariu.

короле́ва, *-ы f.* **1.** regină. **2.** *(la şah)* regină.

короле́вич, *-а m.* principe, prinţ, fiu de rege, fecior de împărat *(de obicei în basme)*.

королёвна, -ы *f.* principesă, prinţesă, domniţă, fată de împărat *(de obicei în basme)*.

королёвский *adj.* regal, de rege ◇ *'la şah)* ~ *слон* nebun.

королёвство, -а *n.* regat.

королёк, -лькá *m.* **1.** *(сорт апельсина)* portocală roşie. **2.** *(птица)* pitulice, sfredeluş, auşel. **3.** *(металл)* picătura rece *(într-o piesă turnată)*.

корóль, -я́ *m.* **1.** rege; *(fig.)* *нефтяно́й* ~ regele petrolului. **2.** *(la şah)* rege. **3.** *(la jocul de cărţi)* rigă, popă; *бубно́вый* ~ rigă de caro.

коромы́сло, -а *n.* **1.** *(для вёдер)* cobiliţă. **2.** cumpănă. **3.** *(tehn.)* culisă oscilantă, pîrghie oscilantă, balansier ◇ *дым* ~*ом* mare tărăboi, dezordine.

коро́н|а, -ы *f.* **1.** coroană. **2.** *(fig.)* tron, putere regală; *борьба́ за* ~*у* lupta pentru tron; *лиши́ть* ~*ы* a detrona. **3.** aureolă, cunună, nimb; *(astr.)* *со́лнечная* ~ coroană solară.

корона́рн|ый *adj.* *(în expr.)* ~*ые сосу́ды* vase coronariene.

коронацио́нный *adj.* de încoronare.

корона́ция, -и *f.* încoronare.

коро́нк|а, -и *f.* coroană (a dintelui); *золота́я* ~ coroană de aur; *поста́вить* ~*у* a îmbrăca un dinte.

коро́нный *adj.* *(înv.)* al coroanei, de coroană ◇ *(teatr.)* ~*ая роль* cel mai bun rol din repertoriul unui actor.

коронова́ние, -я *n.* încoronare.

коронова́нный *adj.* încoronat.

короновáть, -нýю, -нýешь *vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a încorona.

коро́ста, -ы *f. sg.* rîie, scabie.

коросте́ль, -я́ *m.* *(ornit.)* cristei.

коро́стовый *adj.* rîios; ~ *поросёнок* purcel rîios.

коротáть, -áю, -áешь *vb. ipf.* *(pf. скоротáть)* *acuz.* a petrece; ~ *вре́мя за ша́хматами* a-şi petrece timpul cu şahul.

коро́тк|ий *adj.* **1.** scurt; ~*ие во́лосы* păr scurt; *(rad.)* ~*ие во́лны* unde scurte; *'el.)* ~*ое замыка́ние* scurtcircuit. **2.** de scurtă durată, scurt; ~ *срок* termen scurt. **3.** *(fig.)* intim, prietenesc; ~*ие отноше́ния* relaţii prieteneşti; ~ *знако́мый* cunoştinţă intimă ◇ *быть на* ~*ой ноге́ с кем-л.* a fi în relaţii de prietenie cu cineva; ~*ая распра́ва* răfuială scurtă; ~ *уда́р* lovitură rapidă; ~*ая па́мять* memorie scurtă; *в* ~*их слова́х* în puţine cuvinte; pe scurt; *ру́ки* ~*и́* nu-i dă mîna *(să facă ceva)*; e mai presus de puterea lui; *ум коро́ток* minte scurtă; *коро́че воробьи́ного но́са* foarte scurt; ~ *ум* slab de înger/de cap; *до́лго ли коро́тко ли* după puţin timp.

коро́тко *adv.* **1.** scurt; ~ *стри́чь* a tunde scurt. **2.** pe scurt; concis; ~ *говоря́* vorbind pe scurt; ~ *и я́сно* scurt şi cuprinzător. **3.** *(интимно)* de aproape, intim; *я* ~ *знако́м с ним* îl cunosc de aproape.

коротковóлновый *adj.* de unde scurte; ~ *переда́тчик* transmiţător de unde scurte.

коротковоло́сый *adj.* cu părul scurt.

короткоза́мкнутый *adj.* scurtcircuitat.

короткометра́жный *adj.* de scurt metraj; ~ *фильм* film de scurt metraj.

коротконо́гий *adj.* cu picioarele scurte.

коротконо́жка, -и **1.** *m.* şi *f.* *(fam.)* om cu picioare scurte. **2.** *f.* *(bot.)* obsigă.

короткоство́льн|ый *adj.* *(mil.)* cu ţeavă scurtă; ~*ая артилле́рия* piese de artilerie cu ţeavă scurtă, obuziere.

короткохво́стый *adj.* cu coada scurtă.

короткоше́ий *adj.* cu gîtul scurt.

короткошёрстн|ый *adj.* cu lîna scurtă; ~*ые о́вцы* oi cu lînă scurtă.

короты́ш, -á *m.* om *sau* copil scund/de statură mică, pitic, bondoc.

коротышка, -и *m.* şi *f.* *v.* *коротыш*.

коро́че *comp.* de la *adj.* *коро́ткий* şi de la *adv.* *ко́ротко* ◇ ~ *говоря́* într-un cuvînt; aşadar; în rezumat.

корпе́ть, -плю́, -пи́шь *vb. ipf.* a munci stăruitor, a-şi da toată silinţa, a se căzni.

ко́рпия, -и *f. sg.* scamă.

корпорати́вность, -и *f. sg.* caracter corporativ.

корпорати́вн|ый *adj.* corporativ; ~*ые интере́сы* interese înguste de breaslă.

корпора́ци|я, -и *f.* breaslă, corporaţie; *ремéсленные* ~*и* corporaţii meşteşugăreşti.

корпуле́нтный *adj.* corpolent, trupeş, masiv.

ко́рпус[1], **-а** *m.* **1.** *(pl. -ы)* *(туловище)* corp, trup; *кру́пный* ~ corp mare. **2.** *(pl. -á)* corp, caroserie, carcasă; ~ *су́дна* corpul navei; ~ *автомоби́ля* caroseria automobilului.

ко́рпус[2], **-а** *m.* *(pl. -а)* corp *(al unei clădiri)*; *боково́й* ~ corp lateral; *сило́вой* ~ structură de rezistenţă.

ко́рпус[3], **-а** *m.* **1.** *(mil.)* corp; *арме́йский* ~ corp de armată; *бронета́нковый* ~ corp blindat de tancuri. **2.** *sg.* corp; *дипломати́ческий* ~ corpul diplomatic. **3.** *(înv.)* liceu militar; *кадéтский* ~ şcoala de cadeţi.

ко́рпус[4], **-а** *m.* *(tipogr.)* gramond, corp de literă; *отпеча́тать* ~*ом* a tipări cu corpul gramond.

корпу́скула, -ы *f.* *(fiz.)* corpuscul.

корпускуля́рный *adj.* *(fiz.)* corpuscular.

ко́рпусный *adj.* *(mil.)* de corp; ~ *командúр* comandant de corp.

корректúв, -а *m.* corectiv, îndreptare, rectificare; *внести́* ~ a introduce o rectificare.

корректи́рование, -я *n. sg.* corectare, rectificare; *(mil.)* reglare; reglaj; ~ *стрельбы́* reglare a tirului; ~ *да́льности* reglaj în bătaie; ~ *направле́ния* reglaj în direcţie.

корректи́ровать, -рую, -руешь *vb. ipf.* *(pf. прокорректи́ровать)* *acuz.* **1.** a corecta, a rectifica; *(mil.)* a regla; ~ *стрельбу́* a regla tragerea. **2.** a corecta, a face corectură.

корректиро́вка, -и *f.* corectare; ~ *траекто́рии* corectare a traectoriei.

корректиро́вочный *adj.* *(mil.)* de reglaj.

корректиро́вщик, -а *m.* **1.** *(человек)* reglator de tragere. **2.** avion de reglaj.

корре́ктно *adv.* (în mod) corect; ~ *вести́ себя́* a se purta corect.

корре́ктность, -и *f. sg.* corectitudine.

корре́ктный *adj.* corect.

корре́ктор, -а *m.* corector; *(tehn.)* ~ *искаже́ний* corector de distorsiuni; *(av.)* *высо́тный* ~ corector altimetric.

корре́кторский **1.** *adj.* de corector. **2.** ~*ая, -ой* *f.* secţie de corectură.

корректу́р|а, -ы *f.* **1.** *sg.* corectură; *держа́ть* ~*у*; *пра́вить* ~*у* a face corectură; *а́вторская* ~ corectura autorului. **2.** corectură, şpalt; *втора́я* ~ corectura a doua. **3.** corecţie; corectare; ~ *карт* corectarea hărţilor.

корректу́рный *adj.* de corectură.

корре́кция, -и *f.* corecţie, modificare; ~ *угломе́ра* corecţie de derivă, contraderivă.

корреля́т, -а *m.* *(fil.)* noţiune corelativă.

корреляти́вность, -и *f. sg.* *(fil.)* corelativitate, caracter corelativ; funcţie corelativă.

корреляти́вный *adj.* *(fil.)* corelativ.

корреля́тор, -а *m.* corelator.

корреляцио́нный *adj.* *(fil.)* corelativ.

корреля́ция, -и *f.* *(fil.)* corelaţie.

корреспонде́нт, -а *m.* corespondent; ~ *газе́ты* corespondentul unei gazete ◇ *член-*~ *акаде́мии нау́к* membru corespondent al academiei de ştiinţe; *специа́льный* ~ corespondent special.

корреспонде́нтский *adj.* de corespondent.

корреспонде́нци|я, -и *f.* **1.** corespondenţă; *вести́* ~*ю* a face corespondenţă; a ţine corespondenţa, a corespunde. **2.** *sg. col.* scrisori, poştă, corespondenţă. **3.** *(в печати)* articol, notă, corespondenţă *(la un ziar)*.

коррозúйный *adj.* de coroziune.

корро́зия, -и *f. sg.* *(geol. chim.)* coroziune.

корру́пция, -и *f.* corupţie.

корса́ж, -а *m.* corsaj.

корса́р, -а *m.* pirat, corsar.

корсе́т, -а *m.* corset.

корсе́тница, -ы *f.* corsetieră.

корсе́тный *adj.* de corset(e).

корсика́нка, -и *f.* corsicană.

корсика́нский *adj.* corsican.

корсика́нцы, -цев *pl.*; *sg.* **-нец, -нца** *m.* corsicani.

корт, -а *m.* teren de tenis.

кортёж, -а *m.* cortegiu.

кортизо́н, -а *m.* *(med.)* cortizon.

ко́ртик, -а *m.* pumnal, stilet, sabie-baionetă.

ко́рточк|и *-чек pl.* *(în expr.)* *на* ~*ах* sau *на* ~ ghemuit, pe vine.

кору́нд, -а *m.* *sg.* *(mineral.)* corindon

корчева́ние, -я *n. sg.* defrişare.

корчева́ть, -чу́ю, -чу́ешь *vb. ipf.* *(pf. раскорчева́ть)* *acuz.* a defrişa.

корчёвка, -и *f. sg.* defrişare.

ко́рчи, -ей *f.* convulsii.

ко́рчить, -чу, -чишь *vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. ско́рчить)* *(mai ales impers.)* a se chirci, a se crispa. **2.** *(fig. pop.)* a-şi da aere; a face pe ...; ~ *из себя́ знатока́* a-şi da aere de cunoscător; ~

ро́жи|гримасы a se strîmba, a face grimase, a se schimonosi.

ко́рчиться, *-чусь, -чишься vb. ipf. (pf. скóрчиться)* a se chirci, a se crispa.

корчма́, *-ы́ f. (inv.)* cîrciumă, han.

корчма́рь, *-я m. (inv.)* cîrciumar, crîşmar.

ко́ршун, *-а m.* uliu, erete; *~ом нале́теть/бро́ситься/ки́нуться* a se repezi ca un uliu.

корыстно *adv.* cu aviditate, cu lăcomie, cu rapacitate.

ко́рыстный *adj.* **1.** interesat, acaparator. **2.** lacom de bani/de cîştig, hrăpăreţ, avid, rapace.

корыстолю́бец, *-бца m.* om avid/lacom de cîştig.

корыстолюби́вый *adj.* lacom de bani/de cîştig, hrăpăreţ, avid.

корыстолю́бие, *-я n.* lăcomie, sete de cîştig; cupiditate.

корысть, *-и f. sg.* **1.** *(pop.)* cîştig, folos, profit, avantaj; *какáя емý в э́том ~?* ce folos are el din asta? **2.** cupiditate, lăcomie de cîştig/de bani.

корыт|о, *-а n.* **1.** *(для стирки)* albie. **2.** *(кормушка)* troacă, vălău. ◇ *(prov.) остáться у разби́того ~а* a nu se alege cu nimic; a pierde toată agoniseala.

корь, *-и f. sg. (med.)* pojar.

корьё, *-я́ n. sg. col.* scoarţă, coajă; *дубúльное ~* scoarţă tanantă, scoarţă de argăsit.

ко́рюшка, *-и f. (iht.)* pietroşel.

коряв|ый *adj.* **1.** *(искривлённый)* strîmb, sucit; *(узловатый)* noduros. **2.** *(pop.) (изрытый оспой)* ciupit de vărsat; *~ое лицó* faţă ciupită de vărsat. **3.** *(fig.)* necioplit, urît, neîngrijit; *~ по́черк* scris urît, scris neîngrijit.

коря́га, *-и f. sg.* buştean, buturugă, butuc *(împotmolit în rîu).*

коса́ [1], *-ы́ f.* coşiţă, coadă ◇ *заплета́ть бе́лую ~ý* a împleti coşiţă albă.

кос|а́ [2], *-ы́ f.* coasă; *отбива́ть ~ý* a bate coasa ◇ *(prov.) нашлá на ка́мень* şi-a găsit nasul; şi-a găsit omul; şi-a găsit sacul peticul.

коса́ [3], *-ы́ f. (geogr.)* limbă de pămînt/de nisip.

коса́рь [1], *-я m.* cosaş.

коса́рь [2], *-я m.* satîr.

коса́тка, *-и f. (zool.)* balenă.

коса́ч, *-á m.* cocoş sălbatic, cocoş de munte.

ко́свенно *adv.* în mod indirect, pe cale indirectă; *~ намекну́ть* a face aluzie.

ко́свенн|ый *adj.* **1.** *(inv.)* oblic; *~ луч* rază oblică. **2.** indirect; *~ые ули́ки* probe indirecte; *~ым пу́тём* pe cale indirectă; *~ намёк* aluzie indirectă. **3.** accesoriu; secundar; *~ая причи́на* cauză secundară. **4.** *(gram.)* oblic, indirect; *~ая речь* vorbire indirectă; *~ые паде́жи* cazuri oblice; *~ое дополне́ние* complement indirect; *~ вопро́с* întrebare indirectă; ◇ *~ые нало́ги* impozite indirecte.

косека́нс, *-а m. (mat.)* cosecantă.

косе́ц, *-сцá m.* cosaş.

коси́лка, *-и f. sg.* cositoare, maşină de cosit.

косни́, *-ы́ f. sg. (fam.)* privire puţin şaşie.

ко́синус, *-а m. (mat.)* cosinus.

коси́ть [1], *кошý, ко́сишь vb. ipf.* **1.** *(pf. скоси́ть şi покоси́ть) acuz.* sau *instr.* a strîmba; *~ рот* a strîmba gura; *~ глазá* sau *глазáми* a privi pieziş. **2.** a fi strîmb, a fi pus strîmb, a sta într-o parte. **3.** a fi şaşiu, a privi cruciş.

коси́ть [2], *кошý, ко́сишь vb. ipf. (pf. скоси́ть) acuz.* **1.** a cosi. **2.** *(fig.)* a cosi, a secera.

коси́|ться [1], *кошýсь, ко́сишься vb. ipf.* **1.** *(pf. покоси́ться)* a se înclina, a se apleca, a se strîmba. **2.** *(pf. покоси́ться) на + acuz.* a se uita cu coada ochiului. **3.** *на + acuz. (fig.)* a se uita chiorîş, a se uita bănuitor.

коси́ца, *-ы f.* **1.** cosiţă. **2.** coasă subţire/proastă.

коси́чка, *-и f. dim.* cosiţă.

коса́тить, *-áчу, -áтишь vb. ipf. acuz. (pop.)* a ciufuli, a zbîrli.

коса́титься, *-áчусь, -áтишься vb. ipf. (pop.)* a se ciufuli, a se zbîrli.

коса́т|ый *adj.* **1.** păros, cu păr stufos/moţos; *~ медве́дь* urs cu păr stufos; *~ая ша́пка* căciulă moţoasă. **2.** *(pop.)* cu părul ciufulit/zbîrlit.

косме́тика, *-и f. sg.* **1.** cosmetică; *лечéбная ~* cosmetică medicală. **2.** *col.* articole de cosmetică.

косметúческий *adj.* cosmetic.

космúческ|ий *adj.* **1.** cosmic; *~ие лучú* raze cosmice; *~ая стáнция* staţie cosmică. **2.** *(fig.)* imens, grandios, uriaş, colosal; *~ масштáб* dimensiuni uriaşe.

космовúдение, *-я n.* cosmoviziune.

космогони́ческий *adj.* cosmogonic, de cosmogonie.

космого́ния, *-и f. sg.* cosmogonie.

космографúческий *adj.* cosmografic, de cosmografie.

космогра́фия, *-и f. sg.* cosmografie.

космодро́м, *-а m.* cosmodrom.

космологúческий *adj.* cosmologic; de cosmologie.

космоло́гия, *-и f. sg.* cosmologie.

космона́вт, *-а m.* cosmonaut.

космонáвтика, *-и f.* cosmonautică.

космополúт, *-а m.* cosmopolit.

космополúтизм, *-а m. sg.* cosmopolitism.

космополитúческий *adj.* cosmopolit.

космополúтский *adj.* cosmopolit; de cosmopolit.

ко́смос, *-а m.* cosmos.

космотро́н, *-а m. (fiz.)* cosmotron.

ко́смы, *косм pl. (pop.)* şuviţe de păr, plete, chică.

косне́|ть, *-ю, -ешь vb. ipf.* **1.** *(pf. закосне́ть) в + prepl. (inv.)* a rămîne, a stărui, a persista în ...; *~ в невéжестве* a rămîne în ignoranţă; *~ в поро́ке* a persista în vicii. **2.** a înţepeni, a se încleşta, a-şi pierde elasticitatea; *у меня́ язы́к ~éет* mi se încleştează limba.

ко́сность, *-и f. sg.* inerţie, rutină, stagnare, stare de înapoiere; *боро́ться с ~ью* a combate rutina.

косноязы́чие, *-я n. sg.* bîlbîială, bîlbîit, gîngăvie.

косноязы́чность, *-и f. v. косноязы́чие.*

косноязы́чный *adj.* bîlbîit, peltic, gîngav.

косну́ться, *-нýсь, -нёшься vb. pf. mom.* de la *каса́ться.*

ко́сный *adj.* inert, refractar faţă de tot ce e nou, înapoiat; *~ум* minte înapoiată; *~ óбраз жúзни* fel de viaţă înapoiat.

ко́со *adv.* **1.** pieziş, cruciş, strîmb; *портрéт висúт ~* portretul atîrnă strîmb. **2.** *(fig.) (недружелюбно)* chiorîş, bănuitor; cu duşmănie; *~ смотрéть на кого́-л.* a privi/a se uita chiorîş la cineva.

кособо́кий *adj.* strîmb.

косова́тка, *-и f.* cositul fînului, timpul fînului, seceriş.

косовúще, *-а n.* **1.** mînerul coasei. **2.** cositură.

косоворо́тка, *-и f. sg.* cazacă *(cămaşa bărbătească).*

косогла́зие, *-я n. sg. (med.)* strabism.

косогла́зый 1. *adj.* şaşiu; *(med.)* strabic. **2. ~ый,** *-ого m.* (om) şaşiu.

косого́р, *-а m.* costişă, povîrniş, pantă.

кос|о́й [1], *adj.* **1.** înclinat, oblic, povîrnit, aplecat; *~ по́черк* scris înclinat/oblic. **2.** *(перекошенный)* strîmb, asimetric. **3.** *(косоглазый)* şaşiu. **4.** *(fig.)* pieziş, chiorîş, bănuitor; *~ы́е взгля́ды* priviri pieziţe (bănuitoare) ◇ *~áя сáжень в плечáх* om lat în spate, om spătos; *(mat.) ~ýгол* unghi ascuţit.

косо́й [2], *-óго m. (pop.)* urechiat, urechilă, iepure.

косола́пить, *-плю, -пишь vb. ipf.* a merge crăcănat.

косола́пость, *-и f. sg.* **1.** mers crăcănat. **2.** *(fig.)* neîndemînare, stîngăcie.

косола́пый *adj.* **1.** cu picioarele strîmbe/crăcănate. **2.** *(fig.)* neîndemînatic, stîngaci.

косоро́титься, *-рóчусь, -рóтишься vb. ipf. (pop.)* a strîmba gura.

косоро́тый *adj.* cu gura strîmbă.

косору́кий *adj.* **1.** cu mîna strîmbă. **2.** *(fig.)* stîngaci.

косоуго́льный *adj.* oblic, cu unghiuri oblice.

костёл, *-а m.* biserică catolică *(în Polonia).*

костене́ть, *-ею, -еешь vb. ipf. (pf. окостене́ть şi закостене́ть)* a înţepeni, a deveni ţeapăn.

костенéц, *-нцá m. (bot.)* feriguţă, ruginuţă.

костёр [1], *-трá m.* foc, rug; foc de tabără; *зажéчь* sau *разложúть ~* a face un foc.

костёр [2], *-рá m. (bot.)* obsigă, iarba-ovăzului; *~ ржано́й* obsigă, zîzanie.

костúст|ый *adj.* **1.** cu multe oase; *~ая ры́ба* peşte cu oase multe. **2.** osos; cu oase mari, ciolănos; *~ые ру́ки* mîini ososase.

кости́ть, *кощу́, кости́шь vb. ipf. acuz. (pop.)* a ocărî.

костля́в|ый *adj.* ciolănos, costeliv, slab de i se văd oasele, scofîlcit.

ко́стн|ый *adj.* osos, din oase, de os, al oaselor; *~ая ткань* ţesut osos; *~ клей* clei din oase; *~ое заболева́ние* boală a oaselor.

костое́да, *-ы f. sg.* boală a oaselor, carie osoasă.

ко́сточк|а, *-и f.* **1.** *dim.* oscior. **2.** sîmbure; *вишнёвая ~* sîmbure de vişină. **3.** bilă de abac ◇ *перемыва́ть ~и* a vorbi de rău, a bîrfi; *разбира́ть по ~а́м* a) a da/ a trece pe cineva prin ciur şi prin dîrmon; b) a spăla cuţitul prin cineva.

ко́сточковый *adj.* cu sîmburi *(despre fructe).*

костра́, *-ы́ f. sg. (text.)* puzderie; *конопля́ная ~* puzderie de cînepă.

костре́ц, *-а́ m.* coapsă, partea superioară a butului *(la carne).*

костро́вый *adj.* de rug, de foc mare.

костыль, *-я́ m.* **1.** cîrjă. **2.** *(tehn.)* crampon, schelă uşoară/ portativă.

костыля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. (pop.)* **1.** *(pf. накостыля́ть)* a bate măr, a burdusi. **2.** *(ходить на костылях)* a umbla în cîrje.

кост|ь, *-и f.* **1.** os; *лучева́я ~* osul lombar; *берцо́вая ~* tibia; *висо́чная ~* osul temporal; *затылочная ~* osul occipital. **2.** zar; *игра́ть в ~и* a juca zaruri ◇ *слоно́вая ~* fildeş, ivoriu; *бе́лая ~* sînge albastru, os domnesc, viţă nobilă; *лечь ~ьми́* a muri pe cîmpul de bătaie, a-şi lăsa oasele pe cîmpul de luptă; *воздвига́ть/стро́ить на ~я́х* a înălţa/a construi cu preţul a multe jertfe; *до мо́зга ~е́й* pînă-n măduva oaselor; *то́лько ко́жа да ~и* a fi numai piele şi oase; *промо́кнуть до ~е́й* a fi ud pînă la piele; *язы́к без ~е́й* moară stricată, gură spartă; *как ~ в го́рле* ca un oş în gît; ca sarea în ochi; ca un spin în coastă; *оста́вить свои́ ~и где-л.* a-i rămîne/a-şi lăsa ciolanele *(pe undeva)*; *пересчита́ть ~и кому́-л.* a rupe/a muia oasele cuiva; *~е́й не собра́ть* a fi rupt în bătăi; a fi făcut piftie; a fi făcut burduf de bătaie.

костю́м, *-а m.* **1.** costum, port. **2.** costum, rînd de haine *(haină şi pantaloni)*; taior; *да́мский ~* taior; *отре́з на ~* material de costum; *защи́тный ~* costum de protecţie; *водола́зный ~* costum de scafandru; *надувно́й ~* costum pneumatic ◇ *(glumeţ) в ~е Ада́ма; в ~е Е́вы* a fi gol puşcă; a fi în costumul lui Adam/în costumul Evei.

костюме́р, *-а m. (teatr.)* costumier.

костюми́рованный 1. *p.t.p.* de la *костюмирова́ть.* **2.** *adj.* costumat.

костюмирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf. şi ipf. acuz.* a costuma.

костюмирова́ться, *-ру́юсь, -ру́ешься vb. pf. şi ipf.* a se costuma.

костюмирова́ние, *-и f. sg.* costumare.

костю́мный *adj.* de/pentru costum; *~ материа́л* material de costum.

костя́к, *-а́ m.* osatură, schelet.

костя́нка, *-и f. sg. (bot.)* coacăz alpin, coacăz de munte, merişor de munte.

костянко́вые, *-ых pl. (bot.)* sîmburoase.

костян|о́й *adj.* de/din os; *~нож* cuţit de os; *~а́я мука́* făină de oase.

костя́шка, *-и f. (pop.)* **1.** bucăţică de os. **2.** sîmbure. **3.** bilă *(de calculator).*

косу́ля, *-и f.* căprioară.

косы́лка, *-и f.* batic; năframă.

косьба́, *-ы́ f. sg.* cosit.

коси́к[1], *-а́ m.* cercevea, pervaz, toc, uşor; *дверно́й ~* tocul/uşorul uşii.

коси́к[2], *-а́ m.* **1.** herghelie *(de cai).* **2.** stol; *~ журавле́й* stol de cocori. **3.** banc; *~ сельде́й* banc de scrumbii.

кот, *-а́ m.* pisoi, motan, cotoi ◇ *(как) ~ напла́кал* foarte puţin; *купи́ть ~а́ в мешке́* a vinde pielea ursului din pădure, a cumpăra mîţa în sac; *(prov.) не всё ~ý ма́сленица* nu-i în toate zilele Paşte; *(zool.) морско́й ~* urs-de-mare; *(prov.) без ~а́ мы́шам раздо́лье/ма́сленица* cînd pisica nu-i acasă, joacă şoarecii pe masă; *вози́ться то́чно (как) ~ с са́лом* a umbla ca motanul cu slănina; la treabă se vede ce poate omul; *(prov.) стар ~, но ма́сло лю́бит* cît e baba de bătrînă tot doreşte voie bună; *ходи́ть как ~ вокру́г горя́чей ка́ши* a umbla ca mîţa pe lîngă laptele fierbinte.

котанге́нс, *-а m. (mat.)* cotangentă.

кот|ёл, *-тла́ m.* **1.** *(tehn.)* cazan, căldare; *тру́бчатый ~* cazan tubular; *парово́й ~* cazan cu aburi; *парово́зный ~* cazan de locomotivă; *~ высо́кого давле́ния* cazan de înaltă presiune. **2.** *(для пи́щи)* ceaun ◇ *кипе́ть как в ~тле́* a fi în mare fierbere; *пита́ться из о́бщего котла́* a mînca în comun; *вари́ться в одно́м ~тле́* a fierbe în aceeaşi zeamă; a se adăpa la acelaşi izvor.

котело́к[1], *-лка́ m.* **1.** ceaunaş, castron, gamelă. **2.** *(mil.)* marmită ◇ *~ ва́рит* îi merge (cuiva) bila; *~ не ва́рит* (e) tare de cap, nu-i merge bila.

котело́к[2], *-лка m. (головной убор)* pălărie tare, gambetă, melon.

котёльник, *-а m.* cazangiu.

котёльная, *-ой f.* camera/sala cazanelor.

котёльн|ый *adj.* de cazan, pentru cazan; *~ые установки* instalaţii de cazane; *~ое отделе́ние* sala cazanelor, cazangerie, uzină termică.

котёльщик, *-а m.* cazangiu.

котёнок, *-нка; pl. -тя́та, -тя́т m.* motănaş, pisoi.

ко́тик[1], *-а m.* **1.** *(zool.)* urs-de-mare. **2.** *(мех)* blana ursului-de-mare; blană de lutru.

ко́тик[2], *-а m. dim.* pisoi, motănaş.

ко́тиковый *adj.* **1.** de lutru. **2.** de urs-de-mare.

кота́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz. (fin.)* a cota.

коти́|роваться, *-руется vb. ipf.* **1.** *(fin.)* a cota, a fi cotat la bursă. **2.** *(fig.)* a fi apreciat/preţuit/considerat.

котиро́вка, *-и f. (fin.)* cotare, evaluare, cotă.

котиро́вочный *adj. (fin.)* de cotare, de cotă.

коти́ться, *-и́тся vb. ipf. (pf. окоти́ться) instr.* a făta *(despre pisici, oi, iepuri).*

котле́т|а, *-ы f.* **1.** pîrjoală, chiftea; *карто́фельные ~ы* chifteluţe de cartofi. **2.** cotlet; *отбивна́я ~* cotlet ◇ *сде́лать ~у из кого́-л.* a face pe cineva piftie/păsat/pastramă.

котле́тный *adj.* **1.** de/pentru cotlet. **2.** de/pentru pîrjoale.

котлова́н, *-а m. (tehn.)* groapă de fundaţie, săpătură, excavaţie.

котлови́на, *-ы f.* vale închisă, depresiune, zănoagă, căldare.

кото́мка, *-и f.* traistă, desagă.

кото́р|ый *pron.* **1.** *interog.* care?, cît?, ce?; *~ из двух?* care din doi?; *~ час?* cît e ceasul?; *~ тебе́ год?* cîţi ani ai?; ce vîrstă ai? **2.** *rel.* care, ce; *челове́к, ~ приходи́л вчера́* omul care a venit ieri. **3.** *nehot.* a cîta (oară); *~ раз тебе́ говорю́* a cîta oară îţi spun. **4.** *nehot. (pop.)* care ..., care ...; unul ..., altul ..., (unul ...); unul ..., alţii ...; *~ые сиде́ли, а ~ые рабо́тали* unii stăteau, alţii lucrau.

котте́дж, *-а m.* vilă, casă de ţară.

кото́рны, *-ов pl.* coturni ◇ *(fig.) станови́ться на ~* a vorbi pe un ton declamator.

ко́фе *m. indecl.* **1.** cafea; *~ в зёрнах* cafea boabe; *мо́лотый ~* cafea rîşniţă/ măcinată; *жа́реный ~* cafea prăjită. **2.** cafea; *~ с молоко́м* cafea cu lapte; *~ со сли́вками* cafea cu frişcă; *чёрный ~* cafea neagră.

кофева́рка, *-и f.* vas de fiert cafea.

кофеи́н, *-а m. sg. (farm.)* cafeină.

кофе́йник, *-а m.* ibric, vas pentru preparatul cafelei.

кофе́йница, *-ы f.* **1.** *(коробка)* cutie de cafea. **2.** *(мельница)* rîşniţă de cafea.

кофе́йн|ый *adj.* **1.** de/pentru cafea; *~ое де́рево* arbore de cafea; *~ая ме́льница* rîşniţă de cafea. **2.** cafeniu; *~ цвет* culoare cafenie ◇ *гада́ть на ~ой гу́ще* a ghici în cafea.

кофе́йня, *-и f. (inv.)* cafenea.

ко́фта, *-ы f.* bluză; *вя́заная ~* bluză tricotată.

ко́фточка, *-и f.* bluză.

кочан, *-а́ m.* cocean (de varză); căpăţînă de varză.

кочанный *adj.* de cocean (de varză); de căpăţînă de varză.

кочева́ть, *-чу́ю, -чу́ешь vb. ipf.* **1.** a duce o viaţă nomadă, a migra. **2.** *(часто переезжать)* a pribegi, a umbla dintr-un loc în altul.

кочёвка, *-и f.* **1.** tabără, sălaş de nomazi, popas. **2.** migrare *(a animalelor).*

кочёвник, *-а m.* nomad.

кочев|о́й *adj.* nomad rătăcitor; *~ые племена́* triburi nomade; *~ о́браз жи́зни* viaţă nomadă.

кочевря́житься, *-жусь, -жишься vb. ipf. (pop.)* **1.** *(упрямиться)* a se încăpăţîna. **2.** *(ломаться)* a se strîmba, a se fandosi.

кочёвье, *-я n.* **1.** *(стоянка)* tabără de nomazi. **2.** *(местность)* ţinut străbătut de nomazi.

кочега́р, *-а m.* fochist.

кочега́рка, *-и f.* **1.** *(техн.)* camera focarelor. **2.** *(мар.)* compartimentul căldărilor, camera fochiştilor.

кочене́ть, *-ею, -е́ешь vb. ipf. (pf. закочене́ть şi окочене́ть)* a amorţi, a înţepeni, a înlemni; *~ от хо́лода* a înţepeni/a amorţi de frig.

кочерга́, *-и f.* cociorvă, vătrai, vătrar.

кочерыга, *-и f. (бот.)* cocean.

кочерыжка, *-и f.* cocean de varză.

ко́чка, *-и f.* muşuroi, movilită; *кротова́я ~* muşuroi de cîrtiţă.

кочка́рник, *-а m.* teren bolovănos.

кочкова́тость, *-и f.* abundenţă de muşuroaie/de movilite.

кочкова́тый *adj.* acoperit cu muşuroaie/cu movilite.

кочу́ющий *adj.* (de) nomad.

ко́шара, *-ы f.* stînă, tîrlă, saia, saivan.

кошата́ник, *-а m.* amator/iubitor de pisici.

кошач|ий *adj.* **1.** de pisici, felin; *~ мех* blană de pisică; *~ья гра́ция* graţie felină. **2.** *~ьи, -ьих pl.; sg. -ье, -вего n. (zool.)* feline; *семе́йство ~ьих* feline; *(mineral.) ~ глаз* ochi-de-pisică.

кошев|о́й, *-о́го m. (ist.)* hatman de cazaci.

кошелёк, *-лька́ m.* pungă *(de bani)*, portofel, portmoneu; *име́ть туго́й ~* a avea punga plină; *пусто́й ~* pungă goală; *(fig.) наби́ть ~* a-şi umple punga, a se îmbogăţi; *раскры́ть свой ~* a-şi deschide băierile pungii.

кошёлка, *-и f.* coşuleţ, traistă.

кошёль, *-я m.* **1.** *(inv.)* pungă de bani, portofel. **2.** *(reg.) (мешок)* traistă *(mare)*, desagă.

кошени́лев|ый *adj.* **1.** *(entom.)* de coşenilă. **2.** de carmin; de cîrmîz; *~ая кра́ска* carmin.

кошени́ль, *-и f.* **1.** *(zool.)* coşenilă. **2.** *(краска)* cîrmîz, rumeioară.

ко́шк|а [1], *-и f.* pisică, mîţă; *ангорская ~* pisică de Angora; *сиби́рская ~* pisică de Siberia; *(fig.) дра́ная ~* femeie slabă *(ca o mîţă)* ◇ *чёрная ~ пробежа́ла ме́жду кем-л.* şi-a vîrît dracul coada între ei; *~и скребу́т на се́рдце* are o piatră pe inimă; nu e în apele lui; nu-i sînt toţi boii acasă; *жить как ~ с соба́кой* a trăi precum cîinele cu pisica; *игра́ть в ~и-мы́шки* a se juca de-a şoarecele şi pisica; *но́чью все ~и се́ры* noaptea toate pisicile sînt negre; *на́дать как ~* a cădea în picioare *(ca pisica)*; *отолью́тся ~е мы́шкины слёзки* o să-l ajungă lacrimile mele; fapta rea tot se pedepseşte cîndva; *(prov.) ~ из до́ма, мы́шки на стол* cînd pisica nu-i acasă, joacă şoarecii pe masă; *~у бьют, невёстке весть даю́т* a bate şaua să priceapă iapa.

ко́шка [2], *-и f.* **1.** *(техн.)* gheară *(de pisică)*, coltari, cange. **2.** *(мар.)* ancoră cu gheare de pisică.

ко́шка [2], *-и f. (ist.) (плеть)* pisica de nouă cozi *(gîrbaci)*.

кошма́р, *-а m.* coşmar; *(fig.) ~ войны́* coşmarul războiului.

кошма́р|ный *adj.* **1.** cu coşmare; *~ сон* coşmar. **2.** *(fig.)* îngrozitor, groaznic, înspăimîntător.

кощу́н, *-я m.* **1.** *(folc.) koşcei (personaj din basmele ruseşti)*. **2.** *(fig.)* om bătrîn şi slab, ţîr. **3.** *(fig.)* zgîrcit, zgîrie-brînză.

кощу́нственный *adj.* de sacrilegiu, profanator, nelegiuit.

кощу́нство, *-а n. sg.* sacrilegiu, profanare, nelegiuire.

кощу́нствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a comite un sacrilegiu, a profana, a săvîrşi o nelegiuire.

коэффицие́нт, *-а m.* **1.** *(mat.)* coeficient; *~ вероя́тности* coeficient de probabilitate. **2.** coeficient, factor; *~ поле́зного де́йствия* randament; *~ мо́щности* factor de putere; *~ безопа́сности* coeficient de siguranţă; *~ излуче́ния* coeficient de iradiere.

краб, *-а m.* crab.

кра́вчий, *-его m. (ist.)* mare stolnic.

кра́ги, *краг pl.* **1.** jambiere, ghetre. **2.** manşete *(la mănuşi)*.

кра́ден|ый *adj.* **1.** furat. **2.** *~ое, -ого n. sg. col.* obiecte furate.

крадучись *adv.* pe furiş, în taină, pe ascuns.

краевед́, *-а m.* etnograf regional.

краевéдение, *-я n. sg.* etnografia unei regiuni, studiul istorico-geografic al unei regiuni.

краевéдческий *adj.* de etnografie regională; *~ музéй* muzeu etnografic, muzeu istorico-geografic al unei regiuni.

краев|о́й *adj.* de ţinut, regional, local.

краеуго́льный *adj.* unghiular; *~ ка́мень* piatră unghiulară, piatră de temelie, bază; *~ вопро́с* problemă fundamentală.

кра́ешек, *-шка m. dim.* colţişor, capăt, margine; *присе́сть на ~ сту́ла* a se aşeza pe marginea scaunului.

кра́жа, *-и f.* furt; *~ со взло́мом* furt cu spargere, efracţie; *ме́лкая ~* furtişag; *соверши́ть ~у* a comite un furt.

кра|й, *-я m.* **1.** margine, limită, extremitate, capăt; *~ стола́* capătul mesei, marginea mesei; *по ~ю́м* pe margini; *нали́ть стака́н до ~ёв* a umple paharul pînă la refuz; *ли́ться че́рез ~* a se revărsa. **2.** *(страна)* ţară, regiune, ţinut; *тёплые ~я́* ţinuturi calde; *родно́й ~* ţinut natal, plaiuri natale; *обетова́нный ~* pămîntul făgăduinţei; *в на́ших ~я́х* prin părţile noastre, pe la noi; *в чужи́х ~я́х* în străinătate, peste hotare. **3.** *(область)* regiune, ţinut administrativ; *се́верный ~* regiune nordică; *Да́льневосто́чный ~* ţinut din Orientul Îndepărtat ◇ *~ све́та* capătul lumii; *конца́-~ю нет чему́-л.* fără sfîrşit; nesfîrşit; fără(de) capăt; *(fig.) ~ем у́ха слы́шать что-л.* a-i trece pe lîngă urechi, a asculta fără atenţie; *че́рез ~* peste măsură; *хвати́ть че́рез ~* a spune ceva nelalocul său; a se întrece cu gluma; *хлебну́ть че́рез ~* a bea mai mult decît trebuie *(peste măsură)*; *быть на ~ю моги́лы* sau *гро́ба* a fi cu un picior în groapă; *на ~ю ги́бели* pe marginea prăpastiei; *из ~я в ~* peste tot; de la un capăt la altul; *(mil.) пере́дний ~ оборо́ны* primele linii ale apărării; *(prov.) ничего́ не зна́ю, моя́ ха́та с ~ю* nu mă bag, nu mă amestec; n-am fost, n-am văzut, nici pe-acolo n-am trecut.

крайисполко́м, *-а m. = краево́й испо́лнительный комите́т* comitet executiv de ţinut.

крайко́м, *-а m. = краево́й комите́т па́ртии* comitet de ţinut al partidului.

кра́йне *adv.* extrem, din cale afară; *~ необходи́м* extrem de necesar.

кра́йн|ий *adj.* **1.** extrem, marginal, ultim; *~ дом на у́лице* ultima casă a străzii. **2.** ultim, maxim; *~ срок* ultimul termen; *~яя цена́* ultimul preţ. **3.** extrem, excesiv; excepţional; *~яя нужда́* nevoie imperioasă; *~ие ме́ры* măsuri extreme / excepţionale; *~яя необходи́мость* necesitate imperioasă ◇ *в ~ем слу́чае* în caz extrem; la rigoare; *по ~ей ме́ре* cel puţin; *(pol.) ~яя ле́вая* extremă stîngă; *на ~ слу́чай* în cel mai rău caz.

кра́йност|ь, *-и f.* **1.** extremă, extremitate, exagerare; *впасть в ~ь* a cădea în extremă; *доводи́ть до ~и* a duce la exasperare; *пойти́ на ~и*; *прибега́ть к ~и* a recurge la mijloace / la măsuri extreme; *переходи́ть от одно́й ~и в другу́ю* a sări de la o extremă la alta; *~и схо́дятся* extremele se atrag. **2.** *(тяжёлое положение)* situaţie grea, mizerie; *жи́ть в ~и* a trăi în mizerie ◇ *до ~и* foarte; extrem; în ultimul grad; *в ~и* în caz extrem; la nevoie; la rigoare; *по ~и* a) la urma urmelor; b) cel puţin.

кракови́як, *-а m.* cracoviană *(dans naţional polonez)*

крамо́ла, *-ы f. (inv.)* conspiraţie, complot, răzvrătire, rezmeriţă.

крамо́льник, *-а m. (inv.)* complotist, rebel.

крамо́льный *adj. (inv.)* răzvrătit, rebel, răsculat.

кран [1], *-а m.* robinet; *поверну́ть ~* a întoarce robinetul; ◇ *пожа́рный ~* gură de incendiu; *водоразбо́рный ~* gură de apă.

кран [2], *-а m.* macara; *гидравли́ческий ~* macara hidraulică; *мостово́й ~* pod rulant; *гу́сеничный ~* macara pe şenile; *пневмати́ческий ~* macara pneumatică.

краниа́льный *adj. (anat.)* cranial.

краниоло́гия, *-и f. sg.* craniologie.

кра́нов|ый *adj.* de/cu macara; *~ое устро́йство* dispozitiv cu macara.

крановщи́к, *-á m.* macaragiu, manipulant de macara.

крап, *-а m.* **1.** *sg.* picăţele, stropi. **2.** *(bot.)* garanţă, roibă, rumeneală.

кра́па|ть, *-аю -аешь* şi *-плю, -плешь vb. ipf.* **1.** a bura. **2.** *(tehn.)* a împestriţa, a imprima, a colora cu picăţele.

крапи́ва, *-ы f. sg.* urzică; *глухáя ~* urzică moartă; *жгýчая ~* urzică mică ◇ *(prov.) жгýчая ~ родúтся, да во щах увáрится* pe mulţi cai hamurile îi mănîncă.

крапи́вница[1], *-ы f. (entom.)* specie de fluturi.

крапи́вница[2], *-ы f. (med.)* urticarie, blîndă.

крапи́вн|ый *adj.* **1.** de urzică, al urzicii. **2.** *(med.)* de urticarie; *~ая лихорáдка* urticarie.

кра́пина, *-ы f. v. крáпинка.*

кра́пинк|а, *-и f.* bulin, picăţea; *гáлстук с ~ами* cravată cu picăţele.

краплёный *adj.* măsluit, însemnat, marcat *(despre cărţi de joc).*

крас|á *-ы́ f. sg.* **1.** *(înv.)* mîndreţe, frumuseţe; *во всей ~é* în toată splendoarea. **2.** podoabă, falâ ◇ *для ~ы́* ca podoabă; drept podoabă.

краса́вец, *-вца m.* **1.** bărbat frumos, mîndreţe de bărbat; făt-frumos; *пúсаный ~* frumos ca pictat. **2.** *(fig.)* minune, frumuseţe, mîndreţe de ...

краса́вица, *-ы f.* femeie frumoasă, o frumuseţe de femeie; zînă; *пúсаная ~* frumoasă de picâ.

краса́вка, *-и f. (bot.)* beladonă, mătrăgună.

краса́вчик, *-а m.* **1.** *(pop).* bărbat frumuşel. **2.** *(fig. iron.)* fante, spilcuit, filfizon.

краси́во *adv.* frumos; *~ писáть* a scrie frumos.

краси́вость, *-и f. sg.* frumuseţe aparentă.

краси́в|ый *adj.* frumos, atrăgător, plăcut; *~ вид* înfăţişare frumoasă; *~ гóлос* voce frumoasă; *~ постýпок* faptă frumoasă ◇ *(prov.) не родúсь ~ым, а родúсь счастли́вым* decît un car de minte, mai bine un dram de noroc.

краси́лка, *-и f. (pop.)* vopsitorie.

краси́льн|ый *adj.* **1.** colorant; *~ое вещество́* substanţă colorantă, colorant. **2.** de vopsitorie.

краси́льня, *-и f.* vopsitorie, boiangerie.

краси́льщик, *-а m.* vopsitor, boiangiu.

краси́тель, *-я m. (chim.)* colorant, pigment.

кра́сить[1], *кра́шу, кра́сишь vb. ipf. (pf. окра́сить, покра́сить* şi *вы́красить) acuz.* a colora, a vopsi; a zugrăvi; a picta; *~ во́лосы* a-şi vopsi părul.

кра́с|ить[2], *-ит vb. ipf. acuz. a* înfrumuseţa, a împodobi ◇ *(prov.) не мéсто ~ит человéка, а человéк мéсто* omul sfinţeşte locul.

кра́ситься, *кра́шусь, кра́сишься vb. ipf.* **1.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a se lua, a ieşi *(despre vopsea).* **2.** *(pf. окра́ситься; pers. 1 şi 2 nefolosite)* a se vopsi, a prinde vopseaua. **3.** *(pf. накра́ситься)* a-şi vopsi *(părul, faţa),* a se farda.

кра́ск|а, *-и f.* **1.** *sg.* vopsire, vopsit, colorare; *отдáть плáтье в ~у* a da rochia la vopsit. **2.** vopsea, culoare; *сúняя ~* vopsea albastră; *мáсляная ~* culoare în ulei; *акварéльная ~* acureală, culoare de apă; *типографская ~* cerneală de tipografie; *наноси́ть ~у* a aplica o culoare. **3.** *pl.* ton, colorit, culoare; *в мрáчных ~ах* în culori negre/sumbre; *в я́рких ~ах* în culori vii; *весёлые ~и пейзáжа* coloritul plăcut al peisajului **4.** culoare, roşeaţă, bujori ◇ *вогнáть в ~у кого́-л.* a face pe cineva să roşească *(de ruşine, de emoţie); ~ бро́силась в лицó; бро́сило в ~у* s-a făcut roşu la faţă; a roşit; *(fig.) сгущáть ~и* a exagera.

краскоду́вка, *-и f.* pistol de vopsit.

краскоте́рка, *-и f.* malaxor de vopsea.

красне́|ть, *-ю, -еешь vb. ipf.* **1.** *(pf. покрасне́ть)* a se înroşi, a deveni roşu. **2.** *(pf. покрасне́ть)* a se înroşi, a roşi, a se îmbujora. **3.** *(fig.)* a roşi, a se ruşina; *~ за кого́-л.* a se ruşina din cauza cuiva; *~ пéред кем-л.* a se înroşi în faţa cuiva. **4.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a se vedea / a se zări *(despre obiecte de culoare roşie).*

красне́ться, *-еется vb. ipf.* a se vedea, a se zări *(despre obiecte de culoare roşie).*

красноарме́ец, *-éйца m.* ostaş al Armatei Roşii.

красноарме́йский *adj.* de / din Armata Roşie, al Armatei Roşii.

краснобáй, *-я m.* vorbă-lungă, palavragiu, flecar, bun de gură.

краснобáйство, *-а n. sg.* vorbărie, pălăvrăgeală, trăncăneală.

красновáтый *adj.* roşcat, roşietic, bătînd în roşu.

красногва́рдеец, *-éйца m.* ostaş din garda roşie.

красногва́рдейский *adj.* de / din garda roşie.

краснодере́вец, *-вца m.* tîmplar de mobilă fină.

краснодере́вщик, *-а m. v. краснодéрево.*

краснодне́в, *-а m (bot.)* crin galben, crinul cîmpului.

краснозём, *-а m. sg.* sol roşu/feruginos.

краснознáменный *adj.* decorat cu ordinul «Steagul Roşu».

красноко́ж|ий *adj.* **1.** cu pielea roşie. **2.** *~ие, -их pl.; sg. ~ий, -его m.* pieile-roşii.

краснолéсье, *-я n. sg.* pădure de conifere / de răşinoase.

краснолúцый *adj.* roşu, rumen la faţă; cu obrajii roşii; roşcovan.

краснопёрка, *-и f. (iht.)* roşioară.

краснорéчивость, *-и f. sg.* elocinţă, elocvenţă.

краснорéчивый *adj.* **1.** elocvent; *~ орáтор* orator elocvent. **2.** *(fig.)* grăitor, elocvent; semnificativ; *~ взгляд* privire semnificativă; privire plină de tîlc; *~ фáкт* fapt grăitor; *~ жест* gest semnificativ.

краснорéчие, *-я n. sg.* elocvenţă, elocinţă.

красноты́, *-ы́ f. sg.* roşeaţă; roşeală.

красноты́л, *-а m.* salcie roşie.

краснофлóтец, *-тца m.* ostaş din marina militară roşie.

краснофлóтский *adj.* din / de marina militară roşie.

краснощёкий *adj.* roşu, rumen la faţă, cu obrajii roşii.

красну́ха, *-и f. sg. (pop.)* pojar.

крáсн|ый *adj.* **1.** roşu; *~ цвет* culoare roşie. **2.** *(folc.)* mîndru, nespus de frumos; *~ая дéвица* fată frumoasă, mîndră; Ileana Cosînzeană; *лéто ~ое* vară frumoasă, ◇ *Крáсная Áрмия* Armata Roşie; *~ая строкá* alineat, rînd nou; *с ~ой строкú* de la capăt, de la alineat nou; *~ая цена́* preţul maxim, preţul cel mai mare; *~ зверь* vînat rar; *~ гриб* ciupercă roşie; *~ое словцó* vorbă de duh / de spirit; *~ого петухá пустúть* a da foc unei case / unei clădiri; *(fig.) проходúть ~ой нúтью* sau *лúнией* a trece ca un fir roşu; *~ое дéрево* mahon; *(înv.) ~ товáр* stofe, manufactură; *(folc.) ~ая Шáпочка* Scufiţa Roşie.

красова́ться, *-сýюсь, -сýешься vb. ipf.* **1.** a se vedea, a se zări, a apărea în toată splendoarea, a ieşi în relief. **2.** *instr.* a se etala, a sta în văzul tuturor.

красот|á, *-ы́*; *pl. -óты f.* **1.** frumuseţe; *ослепúтельная ~* frumuseţe orbitoare; **2.** *pl.* locuri frumoase / splendide *(în natură, în tablouri pictate); ~ы прирóды* frumuseţile naturii. **3.** *interj.* minunat! ◇ *(prov.) ~ без рáзума пустá* frumuseţea fără minte nu face nici două parale.

краса́тка, *-и f. (pop.)* fată frumoasă, mîndră, mîndreaţă de fată.

крáсочность, *-и f. sg.* pitoresc, bogăţie de culori.

крáсочный *adj.* pitoresc, colorat, expresiv; *~ стиль* stil colorat / plastic.

красть, *краду́, крадёшь. vb. ipf. (pf. укрáсть) acuz.* a fura.

крáсться, *краду́сь, крадёшься vb. ipf.* a se furişa.

крáсящ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *крáсить.* **2.** *adj.* colorant; *~ие вещества́* substanţe colorante, coloranţi.

крат *(înv. în expr.) во сто ~* însutit, de o sută de ori.

крáтер, *-а m.* crater.

крáтк|ий *adj.* **1.** scurt; *~ путь* drum scurt. **2.** laconic, concis; *быть ~им* a fi laconic / concis. **3.** scurt, succint; sumar; *~ отвéт* răspuns scurt; *~ое изложéние* expunere sumară; *~ обзóр* o scurtă privire; *в ~их слова́х* pe scurt, în puţine cuvinte; **4.** *(lingv.)* scurt; *~ глáсный* vocală scurtă; «и» *~ое* «i» scurt.

крáтко *adv.* scurt; pe scurt; *~ отвéтить* a răspunde scurt / laconic.

кратковре́менность, *-и f. sg.* durată scurtă; caracter efemer/ vremelnic.

кратковре́менный *adj.* de scurtă durată, efemer, trecător, vremelnic.

краткосро́чность, *-и f. sg.* termen scurt, durată scurtă.

краткосро́чн|ый *adj.* scurt, de scurtă durată, pe termen scurt, cu scadenţă scurtă; *~ая ссу́да* împrumut pe termen scurt.

кра́ткост|ь, *-и f. sg.* scurtime, concizie; *для ~и* pentru conciziune, ca să fiu scurt; pentru a nu mai lungi vorba.

кра́тность, *-и f. sg. (mat.)* divizibilitate.

кра́тн|ое *-ого n.* **1.** *(mat.)* multiplu, multiplicitate; *о́бщее наиме́ньшее ~ое* cel mai mic multiplu comun. **2.** *(fiz.)* putere de mărire.

кра́тный *adj. (mat.)* multiplu.

кратча́йший *sup.* de la *adj. кра́ткий*; *~ путь* drumul cel mai scurt.

крах, *-а m.* **1.** bancrută, faliment. **2.** *(fig.)* crah, eşec, faliment; *потерпе́ть ~* a suferi un eşec.

крахма́л, *-а m.* amidon, scrobeală, feculă, crohmală.

крахма́листый *adj.* conţinînd amidon, cu amidon; amilaceu.

крахма́лить, *-лю, -лишь vb. ipf. (pf. накрахма́лить) acuz.* a scrobi.

крахма́льный, *adj.* **1.** de/ cu amidon. **2.** scrobit.

кра́ше *adv.* mai frumos, mai bine ◇ *~ в гроб кладу́т* arată ca un mort, parcă i s-a luat pînza de pe obraz.

кра́шение, *-я n. sg.* vopsire, colorare; zugrăvire.

крашени́нный *adj.* de/ din pînză de casă vopsită.

кра́шеный *adj.* **1.** colorat, vopsit. **2.** fardat, suiemenit.

краю́ха, *-и f.* codru/ bucată de pîine.

креату́ра, *-ы f. (livr.)* creatură.

крева́тка, *-и f. (zool.)* crevetă.

креди́т, *-а m.* **1.** *sg.* credit; *ока́зывать кому́-л. ~* a acorda un credit cuiva; a face cuiva credit; *краткосро́чный ~* credit pe termen scurt; *долгосро́чный ~* credit pe termen lung; *отпусти́ть в ~*; *дать в ~* a da pe credit; *брать в ~* a lua pe credit/ pe datorie. **2.** *sg. (fig.)* credit, încredere, influenţă, trecere, autoritate; *по́льзоваться ~ом у кого́-л.* a se bucura de încrederea cuiva; a avea credit la cineva; *потеря́ть ~* a pierde încrederea. **3.** *pl. (fin.)* credite; *бюдже́тные ~ы* credite bugetare ◇ *госуда́рственный ~* sistemul împrumuturilor de stat.

креди́тка, *-и f. sg. (inv.)* bancnotă, bilet de bancă.

креди́тн|ый *adj.* de credit; *~ые опера́ции* operaţiuni de credit; *~ый биле́т* bilet de bancă; *(inv.) ~ая бума́жка* bancnotă, bilet de bancă; *~ое письмо́* acreditiv, scrisoare de credit.

кредитова́ние, *-я n. sg.* creditare, acordare de credit.

кредитова́ть, *-тую, -ту́ешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a acorda credit, a credita.

кредито́р, *-а m.* creditor.

кредито́рский *adj.* de creditori, al creditorilor; *~ счёт* contul creditorilor.

кредитоспосо́бность, *-и f. sg.* solvabilitate.

кредитоспосо́бный, *adj.* solvabil.

кре́до *n. indecl.* crez, profesiune de credinţă, concepţie; *изложи́ть своё ~* a-şi expune crezul.

крез, *-а m. (fig.)* bogătaş, un Cresus.

кре́йсер, *-а m. (mar.)* crucişător; *бронено́сный ~* crucişător, cuirasat de luptă; *лине́йный ~* crucişător de linie; *ми́нный ~* crucişător-torpilor; *раке́тный ~* crucişător purtător de rachete.

кре́йсерск|ий *adj. (mar.)* de crucişător; *~ая ско́рость* viteză normală.

крейси́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* **1.** a face curse, a naviga *(pe un traseu oarecare)*. **2.** a face curse de pază/ de recunoaştere.

кре́кинг, *-а m. (tehn.)* **1.** distilerie. **2.** cracare, cracaj, instalaţie de cracare.

крем[1]**,** *-а m.* cremă *(de fructe, de ciocolată, de lapte)*.

крем[2]**,** *-а m.* **1.** cremă de ghete. **2.** cremă, alifie *(cosmetică)*.

кремаль е́р, *-а m. (tehn.)* cremalieră.

крематóрий, *-я m.* crematoriu.

кремацио́нн|ый *adj.* de cremaţiune, de incinerare, de ardere; *~ая печь* cuptor de incinerare.

крема́ция, *-и f.* cremaţiune, incinerare.

кремéнь, *-мня m.* cremene, silex.

кремлёвск|ий *adj.* al Kremlinului, de la Kremlin; *~ие воро́та* porţile Kremlinului; *~ие звёзды* stelele Kremlinului; *~ие кура́нты* orologiul Kremlinului.

кремль, *-я m.* cetate interioară în oraşele din Rusia veche; *моско́вский ~* Kremlinul de la Moscova.

кремнёв|ый *adj.* **1.** de silex, de cremene. **2.** cu cremene; *~ое ружьё* puşcă cu cremene.

кремнезём, *-а m. sg. (chim. mineral.)* siliciu, bioxid de siliciu.

кремнекисло́тный *adj. (chim.)* *~ка́лий* silicat de potasiu; *~ на́трий* silicat de natriu.

кре́мниев|ый *adj. (chim.)* silicic, de siliciu; *~ая кислота́* acid silicic.

кре́мний, *-я m. sg. (chim.)* siliciu.

кремни́стый *adj.* **1.** *(inv.)* pietros; *~ путь* drum pietros. **2.** *(mineral.)* din bioxid de siliciu, din pămînt silicios; de cremene.

кре́мов|ый *adj.* **1.** de/ cu cremă; *~ое пиро́жное* prăjitură cu cremă. **2.** (de culoare) crem-gălbui; *~ое пла́тье* rochie crem.

крен, *-а m.* **1.** înclinare, bandă; *~ корабля́* banda navei. **2.** *(fig.)* deviere, schimbarea orientării politice; *взять ~ на что-л.* a se înclina *(de la o anumită linie)*.

кре́ндел|ь, *-я m.* colăcel, covrig împletit ◇ *сверну́ться ~ем* a se încolăci, a se face ghem; *~я писа́ть/ выде́лывать|выводи́ть (ногами)* a merge împleticindu-se *(despre un om beat)*; *выкида́ть|вытанцо́вывать ~я* a dansa fistichiu; *(pop.) ни за каки́е ~я* pentru nimic în lume.

крени́ть, *-ню, -ни́шь vb. ipf. (pf. накрени́ть.) acuz. (mar.)* a apleca, a înclina.

крени́ться, *-ни́тся vb. ipf. (pf. накрени́ться) (mar.)* a se apleca, a se înclina.

креномéр, *-а m. (mar.)* aparat pentru măsurarea înclinării.

креозо́л, *-а m. (chim.)* creozol.

креозо́т, *-а m. sg. (chim.)* creozot.

креóл, *-а m.* creol.

креолúн, *-а m.* creolină.

креóлка, *-и f.* creolă.

крéп, *-а m.* crep, crep negru, zăbranic, văl de doliu.

крепдеши́н, *-а m.* crepdeşin.

крепёж, *-пежа́ m. (min.)* schelărie, lemn pentru susţinere.

крепёжный *adj. (min.)* de susţinere, de proptire, de fixare; *~ лес* material lemnos de mină, schelărie de mină.

крепи́льщик, *-а m. (min.)* lucrător la susţinerea lucrărilor miniere subterane, armator.

крепи́тельн|ый *adj.* **1.** *(min.)* de întărire, de consolidare, de susţinere, de fixare; *~ые рабо́ты* lucrări de consolidare. **2.** *(med.)* constipant, astringent.

крепи́ть, *-плю, -пи́шь vb. ipf. acuz.* **1.** a consolida, a fixa; *~ лесá на постро́йке* a consolida schelăria unei construcţii. **2.** *(fig.)* a întări, a consolida; *~ оборо́ну* a întări apărarea. **3.** *(mar.)* a strînge, a da jos; *~ парусá* a strînge velele, a strînge pînzele. **4.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite) (med.)* a constipa, a produce constipaţie.

крепи́ться, *-плю́сь, -пи́шься vb. ipf.* **1.** a-şi păstra cumpătul; a nu se pierde cu firea. **2.** a-şi manifesta curajul, a-şi arăta tăria.

кре́пк|ий *adj.* **1.** tare, solid, durabil, rezistent; *~ая верёвка* funie rezistentă. **2.** voinic, puternic, robust, viguros; *~ организм* organism viguros. **3.** *(fig.)* ferm, statornic, neşovăitor, constant, stabil, persistent; *~ дух* spirit ferm. **4.** foarte tare, mare, puternic; năprasnic; *~ моро́з* ger năprasnic, ger puternic; *~ сон* somn adînc. **5.** concentrat, nediluat, saturat; *~ое вино́* vin tare; *~ раствóр* soluţie concentrată; *~ие напи́тки* băuturi spirtoase ◇ *~ое словцо́* cuvînt tare; *~ на́ ухо* tare de o ureche, fudul de o ureche.

кре́пко *adv.* **1.** tare, puternic; grozav, solid, trainic; *~ спать* a dormi tun, a dormi dus; *держи́сь ~!* ţine-te bine!; *~ дуе́т ве́тер* vîntul suflă puternic; *~ сжать* a strînge tare. **2.** *(pop.)* tare, straşnic; *~ подра́лись* s-au bătut în lege, s-au bătut straşnic; *~ вы́ругать* a ocărî straşnic, a trage o săpuneală zdravănă ◇ *~-на́крепко* a) foarte tare, bine de tot; b) cu străşnicie, în mod sever.

крепкоголо́вый *adj.* tare de cap, greu de cap, bătut în cap, prost.

крепколо́бый *adj. v.* **крепкоголо́вый.**

крепконо́гий *adj.* cu picioare rezistente, rezistent la mers.

крепле́ние, *-я m.* **1.** *sg.* întărire, fixare; *~ парусо́в* strîngerea pînzelor. **2.** dispozitiv special de fixare. **3.** *(mîn.)* armare.

кре́пнуть, *-ну, -нешь vb. ipf. (pf. окре́пнуть)* a se întări, a prinde putere; a-şi redobîndi puterile *(după o boală)*, a se întrema, a se înfiripa.

кре́повый *adj.* din crep, de zăbranic;

крепостни́к, *-á m.* **1.** proprietar/stăpîn de iobagi. **2.** adept al iobăgiei.

крепостни́ческий *adj.* de iobag, de iobăgie.

крепостни́чество, *-а n. sg.* iobăgie, şerbie, robie.

крепостн|о́й[1] *adj.* **1.** de iobăgie, de robie, de şerbie; *~óе пра́во* iobăgie, şerbie, servaj. **2.** *~о́й, -óго m.* iobag, şerb.

крепостн|о́й[2] *adj. (înv.)* de vînzare-cumpărare; *~ акт* act de vînzare-cumpărare; *~ы́е по́шлины* taxe de pe acte de vînzare-cumpărare.

крепостно́й[3] *adj. (mil.)* de cetate, al cetăţii; *~ вал* valul / fortificaţia cetăţii, întăriturile unei cetăţi.

кре́пость[1], *-и f. sg.* **1.** putere, tărie, forţă; *~ мате́рии* rezistenţa ţesăturii; *(fig.) ~ ду́ха* tărie sufletească; forţă morală. **2.** *(chim.)* grad de saturaţie/ de concentrare / de tărie.

кре́пост|ь[2], *-и f.* cetate, fort, fortăreaţă; *лета́ющая ~* fortăreaţă zburătoare; *оса́да ~и* asediul unei cetăţi; *взять ~* a ocupa / a lua o cetate;

кре́пость[3], *-и f. (înv.)* act de proprietate; *ку́пчая ~* act de vînzare-cumpărare.

креп-сати́н, *-а m. (text.)* crepsatin.

крепча́|ть, *-а́ет vb. ipf.* a se întări, a deveni tare, a se înteţi; *моро́з ~л* gerul devenea tot mai tare.

крепы́ш, *-á m.* om voinic / robust.

крепь, **-и** *f. v. кре́пление* **(3.)**.

кресáло, *-а n. (reg. înv.)* cremene pentru amnar.

кре́сло, *-а*; *gen. pl. -сел n.* fotoliu; *складно́е ~* scaun pliant; *~-крова́ть* fotoliu-pat; *~ в парте́ре* loc la parter, fotoliu de orchestră.

кресс, *-а m. (bot.)* creson, năsturel; *водяно́й ~* măriş de baltă.

крест, *-á m.* **1.** cruce; *вот те ~!* zău! pe cinstea mea! **2.** *(fig.) (înv.)* suferinţă grea, calvar, soartă nenorocită; *тяжёлый ~* soartă grea. **3.** decoraţie în formă de cruce ◇ *óбщество Кра́сного ~á* Asociaţia de Cruce Roşie; *~-на́крест* în cruce, cruciş; *поста́вить ~ (на ком-л., -чём-л.)* a pune cruce unui lucru, a-şi lua nădejdea (de la cineva, ceva); *нести́ свой ~* a-şi duce calvarul.

крест|е́ц, *-тцá m. (anat.)* sacrum, crucea şalelor; crupă *(la cai)*

кре́сти *pl. (fam.)* treflă.

кресты́, *-ы́н pl.* botez.

крести́тель, *-я m. (bis.)* botezător.

крести́ть, *крещу́, кре́стишь vb. ipf. acuz.* **1.** *ipf.* şi *pf. (pf.* şi *окрести́ть)* a boteza. **2.** *(pf. перекрести́ть)* a face semnul crucii *(asupra unui lucru, a unei fiinţe)*.

крести́ться, *крещу́сь, кре́стишься vb. ipf.* **1.** *ipf.* şi *pf. (pf.* şi *окрести́ться)* a se boteza. **2.** *(pf. перекрести́ться)* a-şi face cruce; a se cruci.

крест-на́крест *adv.* în cruce, cruciş.

кре́стная, *-ой f.* nănaşă, naşă.

кре́стник, *-а m.* fin.

кре́стный *adj.* de cruce; al crucii.

кре́ст|ный *adj.* de / prin botez; *~ ~ отéц* naş; *~ сын* fin; *~ая мать* naşă; *~ая дочь* fină.

крестови́дный *adj. v. крестообра́зный.*

крестови́к, *-á m. (entom.)* păianjen cu cruce.

крестови́на, *-ы f.* **1.** postament de lemn *(în formă de cruce)* **2.** *(tehn.)* cruce cardanică. **3.** crupar *(la harnaşament.)*

крестóвник, *-а m. (bot.)* spălăcioasă, cruciuliţă, celperit, petimbroasă.

крестóв|ый *adj.* al crucii, în formă de cruce, cruciform; *~ паýк (крестовúк)* păianjen cu cruce; *(arhit.) ~ свод* boltă în cruce ◇ *(ist.) ~ые похóды* cruciadele; *~ брат* frate de cruce.

крестоно́сец, *-сца m. (ist.)* cruciat.

крестообра́зный *adj.* cruciform, în formă de cruce.

крестоцве́тные, *-ых pl.*; *sg. -ое, -ого n. (bot.)* crucifere, cruciforme.

крестцóв|ый *adj. (anat.)* sacru, sacrum; *~ая кость* sacrum; *~ позвонóк* vertebră sacrală.

крестья́нин, *-а*; *pl. -я́не, -я́н m.* ţăran; *зажúточный ~* ţăran înstărit; *безземе́льный ~* ţăran lipsit de pămînt.

крестья́нка, *-и f.* ţărancă.

крестья́нский *adj.* de ţăran, ţărănesc.

крестья́нство, *-а n. sg.* **1.** *col.* ţărănime; *трудово́е ~* ţărănime muncitoare; *сре́днее ~* ţărănimea mijlocaşă. **2.** *(înv.)* munca cîmpului; plugărie.

крестья́нствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf. (înv.)* a se ocupa cu munca cîmpului, a plugări.

кретúн, *-а m.* cretin.

кретúнизм, *-а m. sg.* cretinism.

кретóн, *-а m. (text.)* creton.

кретóнов|ый *adj. (text.)* de / cu creton; *~ая обúвка* capitonare cu creton.

крéчет, *-а m.* specie de şoim *(de vînătoare)*.

креще́ндо *adv. (muz.)* crescendo.

креще́ние, *-я n.* **1.** botez **2.** *(bis.)* bobotează ◇ *(fig.) боево́е ~* botezul focului.

креще́нск|ий *adj.* de bobotează; *~ие моро́зы* gerul bobotezei.

крещёный *adj.* botezat.

крив|а́я, *-óй f.* curbă; *~ вероя́тности* curba probabilităţilor; *~ настро́йки* curbă de acord; *балли́стическая ~* curba balistică; *~ сниже́ния цен* curba reducerii preţurilor ◇ *~ вы́везет* mă bizui pe noroc; ne scoate apa la mal; *на ~óй не объе́дешь* n-o să-l tragi pe sfoară cu una cu două; nu-l duci cu zăhărelul.

кри́вда, *-ы f. sg. (înv.)* minciună, neadevăr.

крив|е́ть, *-éю, -éешь vb. ipf. (pf. окрив|е́ть)* a chiorî, a nu mai vedea cu un ochi.

кривизн|á, *-ы́ f.* **1.** *(mat.)* curbură; *~ траекто́рии* curbura traectoriei. **2.** încovoietură, îndoitură, şerpuire, curbură.

крив|и́ть, *-влю́, -ви́шь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. покрив|и́ть* şi *скрив|и́ть)* a îndoi, a încovoia, a strîmba. **2.** *(pf. скрив|и́ть)* a se strîmba, a face grimase ◇ *(fig.) ~ душо́й* a-şi călca pe conştiinţă, a se preface.

крив|и́ться, *-влю́сь -ви́шься vb. ipf.* **1.** *(pf. покрив|и́ться* şi *скрив|и́ться); pers. 1 şi 2 nefolosite)* a se îndoi, a se încovoia; a se strîmba. **2.** *(pf. скрив|и́ться)* a se strîmba, a strîmba din nas.

крив|я́ка, *-и m.* şi *f.* fandosit, fandosită, mofturos, mofturoasă.

крив|ля́нье, *-я n.* fandosire, fandoseală, schimonosire, mofturi, nazuri.

крив|ля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* a se fandosi, a se strîmba, a face mofturi, a face nazuri.

кри́во *adj.* strîmb.

кривобо́кий *adj.* strîmb; într-o parte.

кривогла́зый *adj. (pop.)* chior.

криводу́шие, *-я n. sg.* făţărnicie, ipocrizie.

криводу́шный *adj.* făţărnic, ipocrit.

крив|о́й *adj.* **1.** curb, îndoit, strîmb; *~áя ли́ния* linie curbă. **2.** *(fig.)* strîmb, neadevărat, fals; *~ое толкова́ние* interpretare falsă. **3.** chior; *~áя ло́шадь* cal chior ◇ *(fig.) ~áя у́лыбка* zîmbet nesincer/forţat; strîmbătură; *~ óе зе́ркало* oglindă deformată/neregulată, oglindă care dă imagini false.

криволине́йный *adj. (mat.)* curbiliniu.

кривоно́гий *adj.* cu picioare strîmbe.

кривото́лки, *-ов pl.* zvonuri false, născociri, palavre, gogoşi.

кривошúп, *-а m. (tehn.)* manivelă, bielă-manivelă.

кривоши́пный *adj.* de manivelă.

кри́зис, *-а m.* **1.** criză; *прави́тельственный ~* criză de guvern; *экономи́ческий ~* criză economică; *~ перепроизво́дства* criză de supraproducţie. **2.** criză, impas, strîmtoare.

кри́зисн|ый *adj.* de criză, critic; *~ые явле́ния* fenomene de criză.

крик, *-а m.* strigăt, ţipăt, chemare; *~ отча́яния* strigăt de desperare; ◇ *после́дний ~ мо́ды* ultimul răcnet al modei; *~ом крича́ть* a striga ca un disperat, a striga cît îl ţine gura/ca din gură de şarpe; *поднима́ть ~* a se porni pe strigăt, a face scandal/tărăboi.

крике́т, *-а m. (sport)* crichet.

крикли́вость, *-и f. sg.* caracter ţipător, stridenţă.

крикли́в|ый *adj.* **1.** zgomotos. **2.** strident, ascuţit, pătrunzător, asurzitor. **3.** bătător la ochi, ţipător; *~ая рекла́ма* reclamă ţipătoare.

кри́кнуть, *-ну, -нешь, vb. pf. mot.* de la *крича́ть*

крику́н, *-á m.* **1.** om gîlcevitor, certăreţ. **2.** limbut, flecar, guraliv.

крими́нал, *-а m.* crimă, infracţiune.

криминали́ст, *-а m.* criminalist.

криминали́стика, *-и f. sg.* criminalistică.

криминалисти́ческий *adj.* criminalistic.

криминáльный *adj.* criminal.

криминолóгия, *-и f. sg.* criminologie.

крúнка, *-и f.* oală de lut; ulcior *(pentru lapte)*.

кринолúн, *-а m.* crinolină.

криптогрáмма, *-ы f.* criptogramă.

криптогрáфия, *-и f. sg.* criptografie.

кристáлл, *-а m.* **1.** cristal; *~ы сóли* cristale de sare; *лáзерный ~* cristal cu laser. **2.** *(poetic)* cristal, cleştar; *~ вод* cristalul apelor, faţa de cleştar a apelor ◇ *(mineral.) горный ~* cristal-de-stîncă.

кристаллизáтор, *-а m.* cristalizator.

кристаллизациóнный *adj.* de cristalizare; *~ аппарáт* aparat de cristalizare.

кристаллизáция, *-и f. sg.* cristalizare.

кристаллизúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. v. кристаллизовáть*

кристаллизúроваться, *-руется vb. pf.* şi *ipf. v. кристаллизовáться*

кристаллизовáть, *-зýю, -зýешь vb. pf.* şi *ipf. (pf.* şi *закристаллизовáть) acuz.* a cristaliza.

кристаллизовáться, *-зýется vb. pf.* şi *ipf.* **1.** *(pf.* şi *закристаллизовáться) (fig.)* a se cristaliza, a se stabili, a se închega.

кристаллúт, *-а m. (mineral.)* cristalit.

кристаллúческий *adj.* cristalin.

кристаллóграф, *-а m.* cristalograf.

кристаллографúческий *adj.* de cristalografie.

кристаллогрáфия, *-и f. sg.* cristalografie.

кристаллóид, *-а m. (chim.)* cristaloid.

кристаллóидный *adj.* de cristaloid.

кристаллометрия, *-и f.* cristalometrie.

кристаллооптúка, *-и f.* cristaloptică.

кристáльн|ый *adj.* **1.** de cristal, cristaloid; *~ая фóрма* formă de cristal. **2.** *(fig.)* cristalin, limpede, transparent precum cristalul; *~ая водá* apă cristalină. **3.** *(fig.)* curat, neprihănit; *~ая душá* suflet curat.

критéри|й, *-я m.* criteriu; *служúть ~ем* a servi drept criteriu; *~ истины* criteriul adevărului; *~ подóбия* criteriu de similitudine.

крúтик, *-а m.* critic; *литературный ~* critic literar; *театрáльный ~* critic de teatru, critic dramatic.

крúтик|а, *-и f.* critică; *~ и самокрúтика* critica şi autocritica; *литературная ~* critică literară; *рéзкая ~* critică ascuţită, critică aspră; *беззýбая ~* critică blîndă; *нúже всякой ~и* mai prejos de orice critică; *~ снúзу* critică de jos; *зажимáть/душúть ~у* a gîtui critica; *подвергáть ~е* a supune unei critici, a critica.

критикáн, *-а m.* critic negativist.

критикáнство, *-а n. sg.* mania de a critica.

критикáнствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a face critică negativistă.

критиковáть, *-кýю, -кýешь vb. ipf. acuz.* a critica.

критици́зм, *-а m. sg.* **1.** critică, atitudine critică. **2.** *(fil.)* criticism.

крити́чески *adv.* (în mod) critic; *подóйти к чему́-л. ~* a privi în mod critic ceva.

крити́ческ|ий[1] *adj.* critic; *~ возрáст* vîrstă critică; *~ое положéние* situaţie critică.

крити́ческ|ий[2] *adj.* critic, de critică; *~ая статья́* articol critic; *~ум* spirit critic; *~ое замечáние* observaţie critică.

крúтичность, *-и f. sg.* spirit critic, atitudine critică.

крити́чный *adj.* critic.

крúца, *-ы f. (tehn.)* fier spongios, lupă.

крич|áть, *-чý, -чúшь vb. ipf.* **1.** *(pf. mom. крúкнуть)* a ţipa, a striga, a urla; *~ от бóли* a ţipa/a urla de durere. **2.** *(громко говорúть)* a vorbi tare, a striga; *не ~и, говорú споко́йно* nu striga, vorbeşte liniştit! **3.** *(pf. mom. крúкнуть) на + acuz.* a ţipa la ..., a se răsti, a certa, a ocărî. **4.** *prepl. (peior.)* a vorbi, a discuta întruna; a bate toba. **5.** *(быть кричащим)* a bate la ochi.

крича́ще *adv.* ţipător, bătător la ochi.

крича́щ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *крича́ть.* **2.** *adj.* ţipător, provocator, ostentativ; *~ие нарáды* toalete ţipătoare.

крúчный *adj. (tehn.)* de fier spongios, de lupă; *~ горн* cuptor pentru lupe, cuptor de afînare.

кров, *-а m. sg.* **1.** casă, adăpost; *óтчий ~* casă părintească; *остáться без ~а* a rămîne fără adăpost. **2.** *(fig.)* adăpost, protecţie; *под ~ом нóчи* la adăpostul nopţii. **3.** *(înv.)* acoperiş; *соло́менный ~* acoperiş din paie.

крова́в|ый *adj.* **1.** însîngerat, plin de sînge, în sînge; *~ бифштéкс* biftec în sînge. **2.** *(о цвете)* sîngeriu, ca sîngele, purpuriu; *~ цвет* culoare sîngerie. **3.** *(кровопролитный)* sîngeros, de sînge; *~ая войнá* război sîngeros; *(fig.) ~ая бáня* măcel, baie de sînge. **4.** cumplit, bestial; avid de sînge, sîngeros ◇ *(ist.) ~ое воскресéнье* duminica sîngeroasă.

кровáть, *-и f.* pat; *желéзная ~* pat de fier; *двуспáльная ~* pat pentru două persoane, pat dublu; *склáдная ~* pat pliant; *похóдная ~* pat de campanie.

крóвельн|ый *adj.* de acoperiş; *~ое желéзо* tablă de acoperiş.

крóвельщик, *-а m.* tinichigiu *(care face acoperişuri la case)*.

кровенóсн|ый *adj.* **1.** circulator; *~ая систéма* sistem circulator. **2.** sanguin; *~ые сосýды* vase sanguine.

крови́нк|а, *-и f.* picătură de sînge; *ни ~и в лицé* palid de tot la faţă; fără sînge în obraz, galben ca ceara.

крóвл|я, *-и f.* acoperiş, învelitoare; *черепúчная ~* acoperiş de olane; *тóлевая ~* acoperiş de carton gudronat; *шифéрная ~* acoperiş de ardezie; *жить под однóй ~ей* a trăi sub acelaşi acoperiş ◇ *под гостеприúмной ~ей* la o gazdă primitoare.

крóзно *adv.* profund, puternic, grav; *(în mod)* vital; *~ оскорбúть* a insulta grav.

крóвность, *-и f.* consanguitate.

крóвн|ый *adj.* **1.** *(о родстве)* de acelaşi sînge, consanguin; *~ое родствó* rudenie de sînge. **2.** *(fig.)* intim, foarte strîns, foarte apropiat. **3.** *(насущный) (fig.)* vital; *~ интерéс* interes vital. **4.** *(породистый)* de rasă, pursînge; *~ рысáк* cal trăpaş pursînge ◇ *~ая месть* vendetă; *~ враг* duşman de moarte; *~ые дéньги* bani munciţi din greu; bani cîştigaţi prin sudoarea frunţii.

кровожáдность, *-и f. sg.* sete de sînge, cruzime, ferocitate.

кровожáдный *adj.* setos de sînge, sîngeros, feroce, crud; *~ тигр* tigru setos de sînge; *~ дéспот* despot sîngeros.

кровоизлúяние, *-я n. (med.)* hemoragie; *~ в мозг* hemoragie cerebrală; *внýтреннее ~* hemoragie internă.

кровообразовáние, *-я n. sg.* hematopoeză.

кровообращéние, *-я n. sg.* circulaţia sîngelui.

кровоостанáвливающ|ий *adj. (med.)* hemostatic; *~ее срéдство (medicament)* hemostatic.

кровопúйца, *-ы m.* şi *f.* vampir, tiran, satrap.

кровоподтёк, *-а m.* echimoză, vînătaie.

кровопролúтие, *-я n.* vărsare de sînge, măcel.

кровопролúтный *adj.* sîngeros; *~ бой* luptă sîngeroasă.

кровопускáние, *-я n.* **1.** *(med.)* lăsare de sînge, flebotomie. **2.** *(fig.)* vărsare de sînge, măcel, masacru.

кровосмесúтельный *adj.* incestuos.

кровосмешéние, *-я n.* incest.

кровосóс, *-а m.* **1.** *(zool.)* vampir. **2.** *(fig.)* vampir, om setos de sînge.

кровосóсный *adj.* care suge sînge ◇ *~ые бáнки* ventuze.

кровотечéние, *-я n.* hemoragie; *остановúть ~* a opri hemoragia.

кровоточúвость, *-и f. sg.* **1.** sîngerare; *~ рáны* sîngerarea rănii. **2.** hemofilie.

кровоточúв|ый *adj.* **1.** hemoragic, sîngerînd; *~ая рáна* rană sîngerîndă. **2.** hemofil.

кровоточúть, *-очúт vb. ipf.* a sîngera.

кровохáркание, *-я n. (med.)* hemoptizie.

кров|ь, *-и f.* sînge; *в ~ь/ до ~и избúть* a bate pînă la sînge; *прилúв ~и* congestie; *глазá, налúтые ~ью* ochi injectaţi ◇ *(fig.) сéрдце ~ью обливáется* îmi sîngerează inima; mi se rupe inima; mi se sfîşie inima; *(fig.) ~ стынет в жúлах* îţi îngheaţă sîngele în vine; *(fig.) пролúть свою ~ за когó-л., что-л.* a-şi da sîngele pentru cineva, pentru ceva; *(fig.) у негó э́то*

в ~и i-a intrat în sînge; *(fig.) мстить ~ью за ~* a răzbuna sîngele prin sînge; a răzbuna omorul prin omor; sînge pentru sînge; *(fig.) у́зы ~и* legături de sînge; *(fig.) э́то моя́ плоть и ~* e sînge din sîngele meu; *~ говори́т* vocea sîngelui; *(fig.) по́ртить ~ кому́-л.* a face sînge rău cuiva; *(fig.) пить чью-л. ~* a suge sîngele cuiva; *~ уда́рила/бро́силась в го́лову* i s-a urcat sîngele la cap; *~ бро́дит/игра́ет* sîngele clocoteşte *(în vine)*; *~ прили́ла к лицу́/к се́рдцу* a-i veni tot sîngele în obraz; *~ью добыва́ть/достава́ть* a obţine ceva cu sudoarea frunţii; *исходи́ть/истека́ть ~ью* a pierde mult sînge, a avea o hemoragie puternică; *~ью па́хнет* miroase a sînge; *~ью умы́ться* a se scălda/a înota în sînge; *обагри́ть ~ью* a mînji cu sînge; *писа́ть ~ью* a scrie cu sînge; *потону́ть в ~и́* a se îneca în sînge; *упива́ться ~ью* a se îmbăta în sînge; *чи́стой ~и* pur sînge; *голуба́я ~* sînge albastru; *горя́чая ~* a) fire aprinsă/înflăcărată; b) iute la mînie; fire violentă/impulsivă; *кипу́чая ~* temperament impetuos; *молода́я ~* sînge fierbinte de om tînăr; *родна́я ~* sînge din sîngele cuiva; *холо́дная ~* sînge rece; *~ не вооди́ла* sîngele apă nu se face; *(fig.) ~ и́з носа/и́з носу* mort-copt, cu orice preţ.

кровяни́ст|ый *adj.* cu sînge; *~ое мя́со* carne cu sînge.

кровян|о́й *adj.* **1.** de sînge, cu sînge, al sîngelui; *~ след* urmă de sînge; *~о́е давле́ние* tensiune arterială. **2.** sîngeriu, roşu; *~ рубин* rubin sîngeriu; *~ы́е ша́рики* globule roşii.

крои́ть, *кро́ю, кро́ишь vb. ipf. (pf. вы́кроить şi скрои́ть) acuz.* a croi.

крой, *-я m. sg.* **1.** tăietură *(la croit).* **2.** *v. кро́йка.*

кро́йка, *-и f. sg.* croială.

крокéт, *-а m. (sport)* crochet.

крокéт|ный *adj.* de crochet; *~ая площа́дка* teren de crochet.

крокú *n. indecl.* crochiu, schiţă.

крокúровать[1], *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz.* a lovi bila adversarului *(la jocul de crochet).*

крокúровать[2], *-рую, -руешь vb. ipf.* a schiţa, a face un crochiu.

крокирóвка, *-и f.* lovirea bilei adversarului.

крокоди́л, *-а m.* crocodil.

крокоди́лов *adj.* de crocodil ◇ *(iron.) ~ы слёзы* lacrimi de crocodil.

крокоди́лов|ый *adj.* de crocodil.

кро́кус, *-а m. (bot.)* şafran.

кро́лик, *-а m.* iepure de casă.

кроликово́д, *-а m.* crescător de iepuri de casă.

кроликово́дство, *-а n.* creşterea iepurilor de casă.

кро́личий *adj.* de iepure de casă.

кроль, *-я m. (sport)* craul.

крольча́тник, *-а m.* cuşcă pentru iepuri de casă; crescătorie de iepuri de casă.

кро́ме *prep. cu gen.* (în) afară de, pe lîngă; cu excepţia; *~ того́, что ...* pe lîngă că ... ; *~ как* în afară de; doar; *~ шу́ток!* fără glume!, lasă gluma!

кромéшн|ый *adj. (în expr.) ад ~* adevărat infern; *тьма ~ая* întuneric boznă.

кро́мка, *-и f.* margine, bordură, muche, bată, betelie.

кро́млех, *-а m. (arheol.)* cromleh.

кромса́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. искромса́ть) acuz.* a strica, a ciopîrţi; *(fig.)* a masacra.

крон, *-а m. sg.* vopsea minerală galbenă.

кро́на[1], *-ы f. (дерева)* coroană *(a unui arbore).*

кро́на[2], *-ы f.* coroană *(monedă).*

кронци́ркуль, *-я m.* compas de grosime.

кро́шшнеп, *-а m. (ornit.)* sitar.

кронштéйн, *-а m.* **1.** *(tehn.)* suport, braţ. **2.** *(arhit.)* consolă.

кропа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. скропа́ть şi накропа́ть) acuz.* a lucra ca un cîrpaci; *~ стихи́* a face versuri proaste.

кропи́ло, *-а n. (bis.)* sfeştoc.

кропи́льница, *-ы f. (bis.)* vas pentru agheazmă, căldăruşă; agheazmatar.

кропи́|ть, *-плю́, -пи́шь vb. ipf.* **1.** *(pf. окропи́ть) acuz.* a stropi *(uşor).* **2.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a picura, a bura.

кропотли́во *adv.* migălos, minuţios, meticulos.

кропотли́вость, *-и f. sg.* migală, minuţiozitate, meticulozitate.

кропотли́в|ый *adj.* minuţios, migălos; *~ая рабо́та* muncă migăloasă, lucru migălos.

кросс, *-а m. (sport)* cros; *лы́жный ~* cros de schi.

кроссво́рд, *-а m.* cuvinte încrucişate.

крот, *-а́ m.* cîrtiţă, sobol, obleţ.

кро́ткий *adj.* blînd, blajin; *~ хара́ктер* fire blîndă.

кро́тко *adv.* cu blîndeţe, blajin, blînd.

кротови́на, *-ы f. (pop.)* muşuroi de cîrtiţă.

кротóв|ый *adj.* **1.** de cîrtiţă; *~ая нора́* gaură de cîrtiţă. **2.** din blană de sobol/de samur.

кро́тость, *-и f. sg.* blîndeţe.

кро́ха[1], *-и f.* **1.** *(înv.)* fărîmă, fărîmitură. **2.** *pl. (fig.)* resturi, rămăşiţe.

кро́ха[2], *-и f.* puşti.

крохобо́р, *-а m.* tipicar, chiţibuşar.

крохобо́рничать, *-аю, -аешь vb. ipf. v. крохобо́рствовать*

крохобо́рство, *-а n.* meschinărie; *занима́ться ~м* a umbla cu nimicuri.

крохобо́рствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a fi tipicar/chiţibuşar.

крохобо́рческий *adj.* meschin, cu vederi înguste.

кро́хотный *adj.* minuscul, neînsemnat, foarte mic, micuţ.

кро́шево, *-а n. sg.* amestecătură, ghiveci *(fel de mîncare),* tocătură.

кро́шеный *adj.* compus din fărîmiţe/din părţi/din bucăţi mici.

кро́шечн|ый *adj.* mititel, micuţ.

кроши́ть, *-ошу́, -о́шишь vb. ipf.* **1.** *(pf. искроши́ть, раскроши́ть şi накроши́ть) acuz.* a fărîmiţa, a fărîma a toca. **2.** *(pf. накроши́ть) instr.* a risipi pe jos, a face gunoi cu firimituri. **3.** *(уничтожать)* a distruge, a strica, a sparge.

кроши́ться, *-о́шится vb. ipf. (pf. искроши́ться şi раскроши́ться)* a se sfărîma, a se preface în bucăţi mici, a se fărîmiţa.

кро́шк|а[1], *-и f.* **1.** firimitură, fir, firicel, strop; *хле́бная ~* o firimitură de pîine; *ни ~и* defel, deloc; nici un strop. **2.** *(tehn.)* criblură, griş. **3.** micuţ, mititel.

кро́шка[2], *-и f. sg.* tăiere, mărunţire.

круг, *-а m.; pl. -и́, -о́в* **1.** *(prepl. в, на ~е)* cerc, circumferinţă; *пло́щадь ~а* suprafaţa cercului; *описа́ть ~* a descrie un cerc; *начерти́ть ~* a desena o circumferinţă; *дви́гаться по ~у* a se mişca în cerc; *(geogr.) поля́рный ~* cerc polar; *(astr.) меридиа́нный ~* cerc meridian; *(mat.) ~и́ концентри́ческие* cercuri concentrice. **2.** *(prepl. в, на ~ý)* suprafaţă de teren rotundă, platformă circulară; *бегово́й ~* pistă. **3.** *(prepl. в ~е)* obiect în formă de cerc; colac, cerc, roată, disc; *спаса́тельный ~* colac de salvare; *~ сы́ра* roată de caşcaval. **4.** *(prepl. в ~е şi в ~ý) (fig.)* ciclu, sferă, cerc, domeniu; *~ разви́тия* ciclu de dezvoltare; *~ жи́зни* ciclul vieţii; *~ заня́тий* sferă de preocupări; sfera obligaţiilor; *~ де́ятельности* sferă de activitate; *входи́ть в ~ ве́дения кого́-л.* a fi pendinte de ..., a fi de competenţa/de resortul cuiva; *~ кровообраще́ния* circuitul sangvin. **5.** *(prepl. в ~ý)* cerc, grup; *~ знако́мых* cerc de cunoştinţe; *в те́сном ~ý* în cerc restrîns; *в своём ~ý* în cercul său. **6.** *pl. (fig.)* cercuri, păturі; *руководя́щие ~и́* cercurile conducătoare; *широ́кие ~и́ населе́ния* păturile largi ale populaţiei; *общественные ~и́* cercuri ale opiniei publice; *деловы́е ~и́* cercuri comerciale, cercuri de afaceri ◇ *на ~ý* în medie, în mijlociu; *поро́чный ~* ; *заколдо́ванный ~* cerc vicios; *~ и́ пе́ред глаза́ми (мелька́ют)* a vedea negru înaintea ochilor; a vedea stele verzi; *спи́ться с ~у* a decădea prin beţie; *~и́ под глаза́ми* cearcăne la ochi.

кру́гленьк|ий *adj. dim.* rotunjor, rotund, plinuţ, dolofan ◇ *~ая су́мма* sumă rotunjoară, sumă frumuşică.

кругле́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. округле́ть şi покругле́ть)* a se rotunji, a deveni rotund.

круглогоди́чный *adj. v. круглогодо́вой*

круглогодово́й *adj.* care durează un an întreg, de un an întreg.

круглогу́бцы, *-ев pl. (tehn.)* cleşte rotund.

круглоли́цый *adj.* rotund la faţă, cu faţa rotundă.

круглоро́тые, *-ых pl. (zool.)* ciclostome.

круглосу́точн|ый *adj.* de o zi întreagă, de 24 de ore; *~ая рабо́та* muncă de 24 de ore.

кру́гл|ый *adj.* **1.** rotund, sferic; *~ стол* masă rotundă; *~ое лицо́* faţă rotundă. **2.** *(fig.) (совершенный, полный)* total, complet, desăvîrşit ◇ *~ое невéжество* ignoranţă crasă; *~ дура́к* prost fără pereche; prost ca noaptea; prost de dă în gropi; *~ый/~ая сиро́та* orfan(ă) *(de ambii părinţi)*; *~ая су́мма* o sumă însemnată de bani, sumă rotunjoară; *~ год* anul întreg; tot anul; *~ые су́тки* o zi şi o noapte fără întrerupere; *~ счёт* socoteală rotundă; *для ~ого счёта* pentru a rotunji socoteala, ca să fac o sumă rotundă.

кругля́к, *-á m.* lemn rotund.

круго́в|ой *adj.* circular; în circuit; *~óe движéние* mişcare circulară; *~ билéт* bilet în circuit; *~áя ча́ша* cupă din care beau toţi pe rînd, făcînd ocolul mesei; *~ полёт* zbor în circuit închis; *(mat.) ~ы́е фу́нкции* funcţiuni circulare ◇ *~áя пору́ка* răspundere colectivă, răspundere solidară.

круговоро́т, *-a m. sg.* **1.** circuit, ciclu, rotaţie, mişcare circulară; succesiune; *~ врéмен го́да* succesiunea anotimpurilor. **2.** vîltoare, vîrtej, iureş; *~ событий* vîltoarea evenimentelor.

кругозо́р, *-a m.* **1.** orizont. **2.** *(fig.)* orizont, cerc de cunoştinţe/de interese, concepţii, vederi; *широ́кий ~* orizont larg; *расши́рить ~* a-şi lărgi orizontul.

круго́м **1.** *adv.* împrejur; *поверну́ть-ся ~* a se întoarce împrejur; *(mil.) нале́во ~!* stînga-mprejur! **2.** *adv.* împrejur, de jur împrejur; *~ всё мúхо* de jur împrejur totul e cufundat în tăcere. **3.** *adv. (полностью)* în întregime, cu totul, pe de-a-ntregul, pe deplin; *быть ~ в долга́х* a fi dator pînă în gît, a fi înglodat în datorii; *ты ~ винова́т* eşti pe deplin vinovat. **4.** *prep.* cu *gen. (вокруг)* în jurul, împrejurul; pe lîngă, de jur împrejurul; *~ до́ма* în jurul casei, împrejurul casei.

кру́гом *adv. (in expr.) у меня́ голова́ идёт ~* nu-mi văd capul de treburi; nu ştiu unde mi-e capul.

кругооборо́т, *-a m.* circuit, ciclu, mişcare ciclică; *~ капита́ла* circuitul capitalului.

кругообра́зн|ый *adj.* circular, în formă de cerc; ciclic.

кругосве́тн|ый *adj.* în jurul lumii; *~ое путеше́ствие* călătorie în jurul lumii; ocolul pămîntului.

кружевни́ца, *-ы f.* lucrătoare de dantele, dantelăreasă.

кружевн|о́й *adj.* cu/de/din horboţă; cu/de/din dantelă; *~óe пла́тье* rochie de dantelă.

кру́жево, *-a n.* horboţă, dantelă.

круже́ние, *-я n. sg.* **1.** învîrtire, rotire. **2.** rătăcire.

кружи́ть, *кружу́, кружи́шь vb. ipf.* **1.** *acuz.* a învîrti, a roti, a răsuci. **2.** a se învîrti, a plana, a pluti, a se roti. **3.** a rătăci, a ocoli; *~ по лéсу* a rătăci prin pădure ◇ *~ го́лову кому́-л.* a-i suci cuiva capul, a scoate pe cineva din minţi.

кружи́ться, *кружу́сь, кружи́шься vb. ipf.* a se învîrti, a se roti, a se ridica în vîrtej; *у меня́ голова́ кружи́тся* mi se învîrteşte capul, am ameţeli ◇ *~ как бе́лка в колесе́* a se învîrti fără rost; a nu-şi găsi locul.

кру́жк|а, *-и f.* **1.** cană, cupă; *~ пи́ва* cană cu bere. **2.** cutie/puşculiţă pentru cheta; *ходи́ть с ~о́й* a umbla cu cheta.

кружко́в|ой *adj.* de cerc, de grup; *~ы́е заня́тия* studii făcute în cerc; studii în grup.

кружковщи́на, *-ы f. sg.* sectarism, spirit de gaşcă.

кру́жн|ый *adj. (in expr.)* *~ путь* ocol; *~ым путём* pe ocolite.

кружо́к, *-жка́ m.* **1.** *dim.* cerc mic, disc; *в ~ке́* în cerc; *металли́ческий ~* disc de metal. **2.** grup, cerc; *литерату́рный ~* cerc literar; *драмати́ческий ~* cerc dramatic; *вести́ ~* a conduce un cerc.

круи́з, *-a m.* croazieră.

круи́зный *adj.* de croazieră.

крумми́ркуль, *-я m. (tehn.)* compas de grosime.

круп[1], *-a m. (med.)* crup, guşter, anghină difterică.

круп[2], *-a m. (anat.)* crupă; *~ ло́шади* crupa calului.

крупа́, *-ы f.* **1.** crupe; *ма́нная ~* griş; *перло́вая ~* arpacaş; *гре́чневая ~* crupe de hrişcă. **2.** *(fig.)* măzăriche *(grindină măruntă)*; *вы́пала ~* a căzut măzăriche ◇ *~ý переводи́ть* a face umbră pămîntului (degeaba).

крупи́н|ка, *-и f.* grăunte, grăuncior, bob mic, granulă ◇ *(fig.) ни ~и* nici un pic; nici un grăunte.

крупи́ц|а, *-ы f.* fărîmă, pic; *ни ~ы тала́нта* nici un pic de talent.

крупи́чат|ый *adj.* **1.** *(мелкозернистый)* compus din granule mici, foarte fin, fin granulat. **2.** din făină de patiserie; *~ кала́ч* colac din făină de patiserie.

кру́пка, *-и f.* făină grişată.

кру́пно *adv.* mare, în bucăţi mari; *~ нарéзать* a tăia în bucăţi mari; *~ писа́ть* a scrie cu litere mari ◇ *~ поспо́рить* a avea o discuţie aprinsă, a se apostrofa; *~ поссо́риться* a se certa rău de tot.

крупнозерни́стый *adj.* cu bobul mare, grăuntos, cu granulaţie mare.

крупнокали́берный *adj.* de mare calibru; *~ пулемёт* mitralieră de calibru mare.

крупноплóдный *adj.* cu fructe mari.

кру́пность, *-и f.* mărime, dimensiuni mari.

крупнотонна́жный *adj.* de mare tonaj.

кру́пн|ый *adj.* **1.** mare, măşcat; *~ песóк* nisip măşcat. **2.** mare, de mari proporţii; *~ рост* statură înaltă; *~ капита́л* capital mare; *~ое механизи́рованное хозя́йство* gospodărie mare mecanizată; *~ая промы́шленность* marea industrie; *(mil.) ~ые си́лы* forţe mari; *~ое землевладéние* marea proprietate funciară; *~ рогáтый скот* vite cornute mari; *~ые разме́ры* dimensiuni mari; *~ые чéрты лица́* trăsături pronunţate ale feţei; trăsături grosolane; *~ым ша́гом* cu pas mare; *~ шрифт* caractere (de literă) mari. **3.** mare, important, de vază; considerabil; *~ писа́тель* scriitor mare; *~ тала́нт* talent mare / remarcabil; *~ые собы́тия* evenimente mari / importante; *~ успéх* mare succes ◇ *~ план* prim plan *(la film)*; *~ые де́ньги* bani mari; *~ разгово́р* altercaţie, discuţie foarte serioasă / aprinsă.

круподёрка, *-и f.* decorticator, rîşniţă.

крупо́зн|ый *adj. (med.)* *~ое воспале́ние лёгких* congestie pulmonară, pneumonie *(crupoasă)*.

крупору́шка, *-и f.* decorticator; maşină de decorticat; meară de crupe.

крупча́тка, *-и f.* făină grişată, floare de făină, lamură de făină.

крупьé *m. indecl.* cupier.

крупяно́й *adj.* de / din crupe.

крутизна́, *-ы́ f. sg.* povîrniş; repeziş; pantă abruptă.

крути́льн|ый *adj.* de răsucire, de răsucit, de torsiune; *(fiz.) ~ые весы́* balanţă de torsiune.

крути́ть, *кручу́, кру́тишь vb. ipf.* **1.** *(pf. закрути́ть) acuz.* a învîrti, a răsuci. **2.** *(pf. закрути́ть şi скрути́ть) acuz.* a răsuci, a suci; *~ папиро́су* a răsuci o ţigară. **3.** *(pf. закрути́ть) acuz.* a învîrti, a ridica în vîrtej; *ве́тер кру́тит снег* vîntul ridică în vîrteje zăpadă. **4.** *(pf. закрути́ть şi скрути́ть) acuz.* a răsuci, a întoarce, a lega; *~ ру́ки наза́д* a răsuci mîinile la spate. **5.** *(fig. pop.) instr.* a duce pe cineva de nas, a suci şi răsuci (pe cineva), a putea face ce vrei (din cineva). ◇ *(pop.) ~ любóвь с кем-л.* a avea o legătură de dragoste cu cineva, a fi încurcat cu cineva; *как (там) ни крути́* oricum ai suci-o, oricum ai învîrti-o; *~ но́сом* a strîmba din nas.

крути́ться, *кручу́сь, кру́тишься vb. ipf.* **1.** a se învîrti, a se răsuci; *колесó кру́тится* roata se învîrteşte. **2.** a se ridica în vîrtejuri *(despre zăpadă, praf)*. **3.** *(fig.)* a se suci, a se învîrti; *что ты здесь всё кру́тишься?* ce te tot învîrţi pe aici? ◇ *как ни крути́сь* oricum ai da-o, oricum ai întoarce-o; oricum ai suci-o.

кру́то *adv.* **1.** în pantă repede, abrupt, povîrnit. **2.** brusc; *повернýть ~* a întoarce brusc. **3.** crunt, sever, aspru; *~ распрáвиться с кем-л.* a se răfui crunt cu cineva; *~ обойти́сь с кем-л.* a brusca, a repezi pe cineva; *~ отожáть* a stoarce cu putere ◇ *~ замеси́ть* a face un aluat tare; *~ посоли́ть* a săra din belşug, a săra prea tare; *~ прихóдиться кому́-л.* a-i veni din greu cuiva.

крут|о́й *comp. кру́че adj.* **1.** abrupt, repede; *~ бéрег* mal abrupt. **2.** *(резкий)* brusc; *~ поворóт* viraj brusc; cotitură bruscă a drumului; *(fig.) ~ поворóт событий* schimbare bruscă a evenimentelor; *(fig.) ~áя перемéна* schimbare bruscă. **3.** *(fig.) (строгий)* aspru, sever,

crunt; ~ *характер* fire aspră; ~ *ые ме́ры* măsuri severe/drastice. **4.** *(густой)* tare, vîrtos, învîrtoşat; ~ *ая ри́совая ка́ша* orez fiert gros / consistent; ~ *о́е яйцо́* ou fiert tare; ~ *о́е ме́сто* aluat frămîntat tare; ~ *кипято́к* apă clocotită.

круголо́бый *adj.* cu fruntea bombată.

крутоскло́н, *-а m.* pantă abruptă/repede.

кру́тость, *-и f. sg.* asprime, severitate.

крутоя́р, *-а m.* faleză/coastă abruptă.

кру́ча, *-и f.* pripor, povîrniş (repede), pantă abruptă.

круче́ние, *-я n. sg. (text.)* răsucire, tors, torsătură.

кручёный *adj.* răsucit, împletit, tors; ~*ые ни́тки* aţă răsucită.

кручи́на, *-ы f. sg. (folc.)* mîhnire, jale, tristeţe, alean.

кручи́ниться, *-нюсь, -нишься vb. ipf. (folc.)* a fi mîhnit, a fi trist, a se întrista.

кручи́нушка, *-и f. dim.* de la *кручи́на*

круше́ние, *-я n.* **1.** accident de cale ferată, deraiere; ~ *по́езда* deraiere a trenului, accident de cale ferată; *потерпе́ть* ~ a deraia, a suferi un accident. **2.** *sg. (fig.)* prăbuşire, năruire.

круши́на, *-ы f. (bot. med.)* cruşin; verigar.

круши́ть, *-шу́, -ши́шь vb. ipf. acuz.* a doborî, a frînge, a zdrobi.

крыжо́венный *adj.* de agriş; de agrişe.

крыжо́вник, *-а m. sg.* **1.** *(куст)* agriş. **2.** *(ягода)* agrişă.

крыла́тка, *-и f. (bot.)* samară.

крыла́т|ый *adj.* înaripat ~ *ые слова́* aforisme, expresii/locuţiuni/cuvinte proverbiale.

крыл|о́, *-а́ n. (pl. кры́лья)* **1.** aripă; *маха́ть* ~*ьями* a bate / a da din aripi. **2.** *(tehn.)* aripă; *(auto)* *за́днее* ~ aripă din spate; *(auto)* *пере́днее* ~ aripa din faţă; *(av.)* *лета́ющее* ~ aripă zburătoare; *неподви́жное* ~ aripă fixă; *ново-ро́тное* ~ aripă giratorie. **3.** aripă *(a unei clădiri)*. **4.** *(fig.)* aripă; *(fig.)* *ле́вое* ~ aripă stîngă; ~ *фро́нта* aripa frontului ◇ *распра́вить* ~*лья* a desface aripile; *(fig.)* a căpăta *(a face, a prinde)* aripi; a-şi lua zborul / avîntul; *придава́ть кому́-л.* ~*лья* a insufla / a da cuiva curaj / avînt; *(fig.)* *подре́зать* ~*лья кому́-л.* a-i tăia / a-i frînge cuiva aripile, a-i curma avîntul; *опусти́ть* ~*лья* a-(şi) lăsa aripile în jos; a-(şi) pierde orice speranţă.

крылоно́гие, *-их pl. (zool.)* pteropode.

кры́лышко, *-а n. dim.* aripioară ◇ *взять кого́-л. под своё* ~ a lua pe cineva sub protecţia sa / sub aripa sa; *спаса́ться / пря́таться под чье-л.* ~ a se ascunde sub aripa / sub protecţia cuiva.

крыльц|о́, *-а́ n.* pridvor, cerdac; *парадное* ~ pridvorul din faţa casei.

кры́нка, *-и f.* vas de lut, cană, oală.

кры́са, *-ы f.* şobolan, guzgan; chiţcan; *водяна́я* ~ şobolan de apă ◇ *(fig.)* *канцеля́рская* ~ conţopist, scrib; *бе́ден как церко́вная* ~ sărac ca un şoarece de biserică; sărac lipit pămîntului.

крыси́н|ый *adj.* de şobolan.

крысоло́в, *-а m.* deratizator.

крысоло́вка, *-и f.* **1.** capcană de şobolani. **2.** cîine şoricar.

кры́т|ый **1.** *p.t.p.* de la *крыть*. **2.** *adj.* acoperit, cu acoperiş, cu coviltir; *(înv.)* ~*ая пово́зка* căruţă cu coviltir; ~ *ток* arie acoperită; ~ *ры́нок* piaţă acoperită, hală ◇ *ши́то-кры́то* pe ascuns; pe furiş; în taină.

крыть, *кро́ю, кро́ешь vb. pf. acuz.* **1.** a acoperi, a înveli; ~ *дом желе́зом* a acoperi casa cu tablă. **2.** *(pop.)* a certa, a ocărî, a face cu ou şi cu oţet ◇ *(pop.)* *не́чем* ~ nu mai are ce să spună, i-a închis gura; ~ *ка́рту* a bate cartea *(la jocul de cărţi)*.

кры́ться, *кро́ется vb. ipf.* **1.** a consta în ...; a fi cuprins în ...; *причи́на э́того явле́ния кро́ется в том, что...* cauza acestui fenomen constă în aceea că...; *здесь что-то кро́ется* (aici) e ceva la mijloc; aici nu e lucru curat. **2.** *pas.* de la *крыть*.

кры́ш|а , *-и f.* acoperiş, acoperămînt; *черепи́чная* ~ acoperiş de ţiglă / de olane; *желе́зная* ~ acoperiş de tablă; *двухска́тная* ~ acoperiş în două pante ◇ *жить под одно́й* ~*ей* a sta sub acelaşi acoperiş cu cineva; *под родно́й* ~*ей* în casa părintească.

кры́шка, *-и f.* capac ◇ *(pop.)* *тут ему́ и* ~ şi-a găsit naşul.

крюк, *-а́ m.* **1.** *(pl. крюки́, -о́в)* cui, cange, cîrlig *(de agăţat)*; *вбить в сте́ну* ~ a bate un cîrlig în perete; *карти́на виси́т на* ~*е́* tabloul e agăţat în cui. **2.** *(pl. кры́чья -чьев)* cîrlig pentru purtat greutăţi ◇ *сде́лать* ~; *дать* ~*у* a face un ocol, a ocoli.

крю́ч|ить, *-ит* (mai ales *impers.*) *vb. ipf. (pf. скрю́чить) acuz.* a se chirci, a se închirci, a se cocîrja, a se zgîrci.

крю́читься, *-чусь, -чишься vb. ipf. (pf. скрю́читься) (pop.)* a se chirci, a se închirci, a se ghemui; ~ *от бо́ли* a se chirci de durere.

крючкова́тый *adj.* încovoiat, coroiat.

крючкотво́р, *-а m.* şicanator, chiţibuşar, cîrciocar.

крючкотво́рство, *-а n. sg.* şicană, chiţibuşărie.

крю́чник, *-а m.* hamal *(care se foloseşte de cîrlig)*.

крю|чо́к, *-чка́ m.* **1.** cîrlig, agrafă, copcă; *закры́ть дверь на* ~ a pune cîrligul la uşă; *спусково́й* ~ cîrlig de declanşare; *приши́ть* ~*чки́* a coase copci; *рыболо́вный* ~ cîrlig de undiţă. **2.** croşetă. **3.** *(fig.)* clenci, chiţibuş, tertip ◇ *попа́сться на* ~ a cădea în cursă.

крюшо́н, *-а m.* cruşon.

кря́ду *adv. (pop.)* în şir, la rînd; *две но́чи* ~ două nopţi în şir.

кряж, *-а m.* **1.** *(горный)* lanţ de dealuri, masiv deluros. **2.** *(обрубок дерева)* butuc, buştean, trunchi.

кря́жистый *adj.* **1.** gros, butucănos, masiv; ~ *ствол* trunchi gros. **2.** *(fig.)* îndesat, viguros, voinic, zdravăn; ~ *стари́к* bătrîn verde.

кря́канье, *-я n. sg.* măcăit.

кря́кать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. том. кря́кнуть)* a măcăi.

кря́ква, *-ы f.* raţă sălbatică mare.

кря́кнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *кря́кать*.

кряхте́ние, *-я n. sg.* gîfîit, geamăt.

кряхт|е́ть, *-хчу́, -хти́шь vb. ipf.* **1.** a gîfîi, a geme. **2.** *(fam.)* a se văita, a se văicări, a se plînge.

ксёндз, *-а m.* preot catolic *(în Polonia)*.

ксено́н, *-а m. sg. (chim.)* xenon.

ксенофо́б, *-а m.* xenofob.

ксенофоби́я, *-и f.* xenofobie.

ксероформ, *-а m. sg. (farm.)* xeroform

ксилогравю́ра, *-ы f.* xilogravură.

ксилогра́ф, *-а m. sg.* xilograf, gravor xilograf.

ксилогра́фия, *-и f.* xilografie, xilogravură.

ксилофо́н, *-а m. (muz.)* xilofon.

кста́ти *adv.* **1.** la timp, tocmai bine; la ţanc; la locul lui; *вы пришли́* ~ aţi venit tocmai bine/la ţanc; *сказа́ть что-л.* ~ a spune ceva la locul lui; ~ *и не* ~ cu rost şi fără rost. **2.** *(пользуясь случаем)* cu acest prilej; cu această ocazie, în treacăt; ~ *зайди́те и в библиоте́ку* treceţi cu ocazia asta şi pe la bibliotecă. **3.** *(cuv. modal)* fiindcă veni vorba, apropo; ~, *что сказа́л до́ктор?* apropo, ce a spus doctorul?

кто, *кого́, кому́, кого́, кем, о ком pron.* **1.** *interog.* cine; *кто там?* cine e acolo? *кого́ вы ви́дели?* pe cine aţi văzut? *о ком идёт речь?* despre cine-i vorba? **2.** *rel.* cine, care; *спаса́йся, кто* ~ *мо́жет* scapă cine poate; ~ *что лю́бит; кому́ что нра́вится* fiecare cu gustul său; fiecăruia după placul său; ~ *у́чит,* ~ *рису́ет* care învaţă, care desenează; ~ *не рабо́тает, тот не ест* cine nu munceşte nu mănîncă; ~ *куда́* care încotro. **3.** *(nehot.)* cineva, careva; *е́сли* ~ *придёт* dacă vine cineva ◇~ *бы то ни́ был* oricine ar fi; *кто кого́* care pe care; cine pe cine; *(prov.)* *кто кого́ смог, тот того́ и с ног* peştele cel mare îl înghite pe cel mic; ~ *смел, тот и съел* obraznicul mănîncă praznicul.

кто́-либо, *кого́-либо pron. nehot.* cineva, careva.

кто́-нибудь, *кого́-нибудь pron. nehot. v. кто́-либо; пусть отве́тит* ~ să răspundă cineva.

кто́-то, *кого́-то pron. nehot.* cineva, un oarecare, un anume; ~ *про и́ден по у́лице* a trecut cineva pe stradă; ~ *друго́й* altcineva.

куб[1], *-а m.* **1.** *(mat.)* cub; *начерти́ть* ~ a desena un cub. **2.** *(mat.)* cub, puterea a treia; *возвести́ в* ~ a ridica la puterea a treia. **3.** metru cub; ~ *дров* un metru cub de lemne.

куб[2], *-а m.* cuvă, cadă; cazan; *перегóнный ~* cazan de distilat, alambic.

куба́нка[1], *-и f. cubancă (specie de grîu).*

куба́нка[2], *-и f. kubancă (căciulă purtată de cazacii din Kuban).*

ку́барем *adv.* de-a dura, de-a berbeleacul; de-a rostogolul; *покати́ться ~* a se duce de-a berbeleacul; *вы́лететь ~* a veni peste cap, a se duce de-a dura / de-a berbeleacul.

куба́рь, *-я́ m. (reg.)* sfîrleză, titirez.

кубату́ра, *-ы f. sg.* cubaj, volum (în m^3).

куби́зм, *-а m. sg. (arte)* cubism.

ку́бик[1], *-а m. dim.* cubuleţ.

ку́бик[2], *-а m.* centimetru cub; *два ~а дистиллиро́ванной воды́* doi centimetri cubi de apă distilată.

куби́нский *adj.* cuban, cubanez, din Cuba.

куби́ческ|ий *adj.* cubic; *~ая фо́рма* formă cubică; *(mat.) ~ ко́рень* rădăcină cubică; *~ая систе́ма мер* sistem cubic (la măsurători); *~ метр* metru cub.

кубова́я, *-о́й f. (tehn.)* sala cazanelor, cameră / sală cu cuptor, pentru cazane de fiert apă.

кубови́дный *adj.* în formă de cub.

ку́бовый *adj.* albastru-închis; vînăt, indigo; *~ цвет* culoare indigo.

ку́бок, *-бка m.* cupă, pocal, potir; *подня́ть заздра́вный ~* a ridica o cupă în sănătatea cuiva; *(sport) переходя́щий ~* cupă trasmisibilă.

кубоме́тр, *-а m.* metru cub; *~ дров* ster.

ку́брик, *-а m. (mar.)* **1.** încăperile *(unui vas)*, cazarma echipajului. **2.** puntea de jos a vasului, puntea inferioară *(rezervată echipajului).*

куды́нк|а[1], *-и f.* **1.** *(reg.)* oală de lut. **2.** *(pop.)* puşculiţă; *держа́ть де́ньги в ~е* a ţine banii la ciorap. **3.** *(pop. glumeţ)* femeie bondoacă, femeie grasă ◇ *(prov.) по ~е покры́шка* la aşa cap, aşa căciulă; cum e oala şi capacul; cum e sacul şi peticul.

куды́шка[2], *-и f. (bot.)* nufăr.

кува́лда, *-ы f.* baros.

кувёрт, *-а m. (înv.)* tacîm; *стол на два́дцать ~ов* o masă pentru 20 de persoane.

кувши́н, *-а m.* urcior, cană; *~ молока́* urcior de lapte; *(prov.) пова́дился ~ по́ воду ходи́ть, тут ему́ и го́лову сложи́ть* ulciorul nu merge de multe ori la apă.

кувши́нка, *-и f.* nufăr; *жёлтая ~* nufăr galben.

кувши́нный *adj.* de ulcior, de cană.

кувыка́нье, *-я n. sg.* rostogolire.

кувыка́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. (pf. кувыкну́ться)* a se da peste cap, a face tumbe, a se da de-a dura.

кувыкну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf.* de la *кувыка́ться.*

кувы́рком *adv.* de-a dura, de-a berbeleacul; peste cap; *полете́ть|ката́ться ~* a se duce de-a berbeleacul ◇ *всё пошло́ ~* toate au fost date peste cap.

кугуа́р, *-а m. (zool.)* cuguar, puma.

куда́ *adv.* **1.** *interog.* încotro?, unde?; *~ ты идёшь?* încotro mergi?, unde te duci? **2.** *rel.* unde, în care; *дом, ~ меня́ посла́ли* casa unde m-au trimis. **3.** *interog.* la ce?, pentru ce?, la ce bun?; *~ тебе́ сто́лько кни́г?* la ce-ţi trebuie atîtea cărţi? **4.** *exclamativ* unde!, cum! *(exprimă îndoială); ~ тебе́ ...* nu e de nasul tău să ...; nu e de tine; *~ тебе́ равня́ться с ним!* cum poţi să te compari cu el! ◇ *~ лу́чше* mult mai bun; mult mai bine; *(pop. iron.) ~ как* tare; foarte; extrem de...; *~ ни кинь* pretutindeni; oriunde te-ai uita; în toate părţile; peste tot; *(pop.) ~ ни шло!* fie şi aşa!; treacă de la mine!; bine!; *(peior) ~ там!* pe dracu ghem; da de unde!; aşi! *хоть ~!* minunat!, excepţional!, nici nu se poate mai bine!

куда́-либо *adv.* undeva, oriunde, indiferent unde; într-un loc oarecare; *положи́ть ~* a pune undeva.

куда́-нибудь, *adv. v. куда́-либо*

куда́-то *adv.* undeva, oriunde; nu se ştie unde.

куда́хтанье, *-я n. sg.* cotcodăcit, cotcodăceală.

куда́хтать, *-хчу, -хчешь; (pop.) -таю, -таешь vb. ipf.* a cotcodăci.

куде́ль, *-и f.* fuior, caier, cîlţi.

куде́сник, *-а m. (înv. poetic)* vrăjitor.

кудла́тый *adj. (pop.)* pletos, lăţos.

ку́дри, *-е́й pl.* bucle, cîrlionţi, zulufi; *золоты́е ~* plete de aur, plete blonde.

кудри́виться, *-ится vb. ipf.* a se bucla, a se ondula, a se încreţi, a se cîrlionţa.

кудри́вый *adj.* **1.** *(cu păr)* buclat, ondulat, cîrlionţat. **2.** *(fig.)* pletos, stufos *(despre arbori)* ◇ *(fig.) ~ стиль* stil înflorat.

кудря́шки, *-шек f. dim.* buclişoare, cîrlionţi.

кузе́н, *-а m.* văr, verişor.

кузи́на, *-ы f.* vară, verişoară.

кузне́ц, *-а́ m.* fierar, făurar, forjor; *ко́вочный ~* potcovar ◇ *(prov.) всяк своего́ сча́стья ~* norocul e cum şi-l face omul.

кузне́чик, *-а m.* greiere-de-cîmp; cosaş, lăcustă.

кузне́чн|ый *adj.* de fierar, de fierărie; de forjă; *~ цех* atelier de fierărie, forjă; *~ мех* foale; *~ мо́лот* ciocan de fierar / de fierărie; *~ые тиски́* menghina fierarului; *~ое ремесло́* fierărie.

ку́зница, *-ы f.* **1.** potcovărie. **2.** fierărie, forjerie. **3.** *gen. (fig.)* locul unde se făureşte ceva.

ку́зов[1], *-а m.* coş împletit, paner ◇ *(prov.) назва́лся гру́здем, полеза́й в ~* dacă ai intrat în horă, trebuie să joci.

ку́зов[2], *-а (tehn.)* caroserie *(de trăsură sau automobil)*, coş *(de căruţă)*; carcasă; benă *(de autocamion); опроки́дывающий ~* benă basculantă; *(mar.) кораблёльный ~* corpul vasului; carenă; *~ вагона* cutia vagonului.

кукаре́кать, *-аю vb. ipf.* a cucuriga.

кукаре́ку *onomatopee* cucurigu; *ни бе, ни ме, ни ~* a) a nu fi bun la nimic; b) a nu pricepe o iotă.

ку́киш, *-а m.* ciucă ◇ *~ с ма́слом* cotul şi pişcotul!, pe dracu; *показа́ть ~* a da cu tifla; *получи́ть ~* a se alege cu ciuca; *спе́реди ма́жет, а сза́ди ~ ка́жет* din ochi miere, din gură fiere; în faţă te linge, în spate te frige.

ку́кл|а, *-ы f.* păpuşă; *теа́тр ку́кол* teatrul de păpuşi; *как ~у одева́ть кого́-л.* a găti *(pe cineva)* ca pe o păpuşă ◇ *чёртова ~* momîia dracului.

кукова́ние, *-я n. sg.* cîntecul cucului.

кукова́ть, *-ку́ю, -ку́ешь vb. ipf.* a cînta «cucu».

ку́колка, *-и f.* **1.** *dim.* păpuşică. **2.** *(entom.)* crisalidă, nimfă, pupă.

ку́коль, *-я m. sg. (bot.)* neghină.

ку́кольник, *-а m.* marionetist.

ку́кольн|ый *adj.* de păpuşi; *~ теа́тр* teatrul de păpuşi ◇ *~ая коме́дия* comedie curată, nu altceva.

ку́ксеться, *-кшусь, -ксишься vb. ipf.* a fi posomorît; a fi prost dispus.

кукуру́за, *-ы f.* porumb, păpuşoi, cucuruz; *ло́пающаяся ~* porumb pentru floricele; *гибри́дная ~* porumb hibrid.

кукуру́зн|ый *adj.* de cucuruz, de porumb, de păpuşoi; *~ая мука́* făină de porumb; mălai; *~ое по́ле* porumbiste; *~ые сто́лбики с ры́льцами* mătase de porumb.

кукурузово́д, *-а m.* cultivator de porumb.

кукурузово́дство, *-а n.* cultura porumbului.

кукурузохрани́лище, *-а n.* porumbar, coşar.

куку́шк|а, *-и f.* cuc ◇ *часы́ с ~ой* ceas cu cuc; *жить как ~а* a trăi cuc, a sta ca un huhurez; *меня́ть ~у на ястреба* a schimba calul pe măgar; a schimba cioara pe pupăză; a schimba capra pe gîscă.

куку́шкин, *adj.* al cucului ◇ *~ы слёзки* floarea cucului; *~ лён* muşchi de pămînt.

кула́к[1], *-а́ m.* **1.** pumn; *грози́ть ~о́м* a arăta pumnul, a ameniţa cu pumnul; *стуча́ть ~о́м по столу́* a lovi cu pumnul în masă; *би́ть себя́ ~о́м в грудь* a se bate cu pumnul în piept; *сжима́ть ~и́* a strînge pumnii. **2.** *(mil.)* forţe concentrate, concentrare de forţe. **3.** *(tehn.)* camă, crabot; *(auto) поворо́тный ~* fuzetă ◇ *смея́ться в ~а* a rîde pe înfundate; *держа́ть в ~е́ кого́-л.* a avea pe cineva la mînă; a pune pe cineva cu botul pe labe; *кто уже́ ~, тому́ не разогну́ться* pumnul omului apucător nu se poate face palmă întinsă.

кула́к[2], *-а́ m.* chiabur.

кула́цкий, *adj.* de chiabur, chiaburesc.

кула́чество, *-а n. sg.* chiaburime.

кулачи́ть *(în expr.) би́ться / дра́ться на ~ / на ~а́х* a se bate cu pumnii.

кулачко́вый *adj. (tehn.)* cu came; *~ вал* arbore cu came, arbore de distribuţie.

кула́чн|ый *adj.* de pumn; *~бой* luptă cu pumnii; pugilat ◇ *(fig.) ~ое пра́во* dreptul celui mai tare; dreptul pumnului.

кулачо́к[1], *-чка́ m. dim.* pumnişor.

кулачо́к[2], *-чка́ m. (tehn.)* camă, falcă, pinten, pîrghie.

кулачьё, *-я́ n. sg.* chiaburime.

кулеби́ка, *-и f.* plăcintă umplută cu carne / cu peşte etc.

кулёк, *-лька́ m.* pungă de hîrtie ◇ *(prov.) из ~ á в рогóжку* din lac în puţ.

кулёш, *-а m. (pop.)* terci.

кули́к, *-á m. (ornit.)* culic, corlă, găinuşă de baltă; *болóтный ~* becaţină, berbecuţ ◇ *всяк(ий) ~ своё болóто хвáлит* tot ţiganul îşi laudă ciocanul.

кулина́р, *-а m.* culinar, bucătar.

кулина́рия, *-и f. sg.* artă culinară.

кулина́рка, *-и f.* culinară.

кулина́рн|ый *adj.* culinar; *~ые кýрсы* cursuri culinare.

кули́с/а, *-ы f.* **1.** *(teatr.)* culise; *за ~ы; за ~ами* în culise; *(fig.) за ~ами* în culise, în secret, pe ascuns. **2.** *(tehn.)* culisă, reper; *~ переключáтеля передáч* schimbător de viteze; *~ прицéливания* reper de ochire.

кули́ч, *-á m.* cozonac.

кули́чк|и, *-чек, -чкам pl. (în expr.) у чёрта на ~ах* sau *к чёрту на ~* la dracu în praznic; unde şi-a pierdut dracul potcoavele; unde şi-a înţărcat dracul copiii; la mama dracului.

кули́чн|ый *adj.* de cozonac; *~ое* ***m*** *éсто* aluat de cozonac.

кулóн[1], *-а m.* colan, gherdah.

кулóн[2], *-а m. (fiz.)* coulomb.

культы́шка, *-и f.* ciot, mont.

кулуа́р|ы, *-ов pl.* **1.** culoare. **2.** *(fig.)* mediu parlamentar; sursă oficioasă; *разговóры в ~ах* discuţii/vorbe de culoar *(pe săli)*, discuţii oficioase ◇ *из ~ов* din surse neoficiale.

куль, *-я́ m.* **1.** sac mare din rogojină. **2.** *(înv.)* unitate de măsură pentru grîne *(cca. 140 kg.)*

кульминацио́нн|ый *adj.* culminant; *~ая тóчка* punct culminant.

кульмина́ция, *-и f.* **1.** *(astr.)* culminaţie. **2.** *(fig.)* punct culminant, apogeu.

кульмини́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* **1.** *(astr.)* a culmina. **2.** *(fig.)* a ajunge la apogeu.

культ, *-а m.* **1.** cult, religie; *служи́тели ~а* preoţi, cler. **2.** *(fig.)* cult; *~ ли́чности* cultul personalităţii.

культива́тор, *-а m. (agr.)* cultivator; extirpator; prăşitor.

культива́ция, *-и f. sg.* **1.** cultivare, creştere. **2.** prăşire, grăpare, afînare a solului, lucrare cu cultivatorul.

культиви́рование, *-я n. sg.* cultivare, creştere, cultură.

культиви́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* **1.** a cultiva, a creşte. **2.** *(fig.)* a introduce în uz, a pune în practică/ în aplicare.

культкоми́ссия, *-и f.* comisie culturală.

культма́ссов|ый *adj. = культу́рно-ма́ссовый* de culturalizare a maselor.

ку́льтовый *adj.* de cult, ritual.

культпохо́д, *-а m.* vizitare în grup a unei instituţii culturale.

культу́р|а, *-ы f.* **1.** *sg.* cultură, civilizaţie; *истóрия ~ы* istoria civilizaţiei; *дéятели ~ы* oameni de cultură; activişti în domeniul cultural. **2.** *sg.* nivel de cultură. **3.** *(agr.)* cultură; *мáсличные ~ы* culturi de plante oleaginoase; *сельскохозя́йственные ~ы* culturi agricole; *зерновы́е ~ы* culturi cerealiere; *кормовы́е ~ы* culturi de nutreţ, culturi furajere; *техни́ческие ~ы* culturi / plante tehnice. **4.** *(biol.)* cultură; *~ стрептокóкков* cultură de streptococi. **5.** *sg.* cultură, educaţie, perfecţionare; *физи́ческая ~* cultură fizică.

культу́рно *adv.* civilizat, în mod civilizat; *~ вести́ себя́* a se purta civilizat, a avea o comportare civilizată.

культу́рно-бытов|о́й *adj.* social-cultural; *~ые учрежде́ния* instituţii social-culturale.

культу́рно-просвети́тельный *adj.* cultural-educativ.

культу́рность, *-и f. sg.* cultură, civilizaţie, grad de cultură;

культу́рн|ый *adj.* **1.** cultural, de cultură, de civilizaţie; *~ у́ровень* nivel cultural; *~ая комúссия* comisie culturală. **2.** cult, civilizat; *~ человéк* om cult / civilizat; *~ое поведéние* purtare civilizată; *~ центр* centru cultural. **3.** cultivat, cultivabil; *~ учáсток* teren cultivabil; lot; *~ые растéния* plante de cultură, plante cultivate.

культя́, *-и́ f.* ciot, bont, mont.

культя́шка, *-и f. v. культя́.*

кум, *-а m.*; *pl. кумовья́, ~ьёв* cumătru.

кум|á, *-ы f.* **1.** cumătră. **2.** *(folc.)* cumătra vulpe ◇ *кум говори́т наобу́м, а ~ бери́ на у́м!* cine are urechi de auzit să audă; a bate şaua să priceapă iapa; *(prov.) голóдной ~é хлеб/сыр на умé* vrabia mălai visează; flămîndului pîinea îi este în gînd; *(prov.) пошлá ~ по тарéлкам ходи́ть* a intra nora în blide.

кумани́ка, *-и f. (bot.)* rug de mure.

кума́ч, *-á m.* cumaş, stambă de culoare roşu aprins.

кума́чный *adj.* de / din cumaş, de stambă roşie.

кумéкать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pop.)* a se pricepe (la).

куми́р, *-а m.* idol ◇ *возвести́ в ~* a idolatriza; *не сотвори́ть себé ~а* să nu-ţi faci chip cioplit.

кумовско́й *adj.* de cumătru, de cumetrie.

кумовство́, *-á n. sg.* **1.** cumetrie. **2.** *(fig.)* nepotism, favoritism.

кумулати́вный *adj.* cumulativ.

ку́мушка, *-и f.* **1.** *dim.* cumetriţă. **2.** *(fig.)* cumătră, ţaţă, femeie bîrfitoare ◇ *чем ку́мушек счита́ть трудúться, не лу́чше ль на себя, ку́ма, оборотúть ся?* rîde ciob de oală spartă; vezi gunoiul din ochiul tău, nu vorbi pe altul de rău.

кумы́с, *-а m.* cumîs *(băutură fermentată din lapte de iapă)*.

кунжу́т, *-а m. (bot.)* susan negru, neghiniţă.

кунжу́тн|ый *adj. (bot.)* de / din susan; *~ое мáсло* ulei de susan.

куни́ца, *-ы f.* jder.

кунстка́мера, *-ы f. (ist.)* muzeu, colecţie de raritaţi/ de curiozităţi.

ку́па, *-ы f. (înv.)* grămadă, grup *(de arbori)*, boschet.

купа́льный *adj.* de baie, de băi; de scăldat; *~сезóн* sezonul de băi; *~костю́м* costum de baie.

купа́льня, *-и f.* baie *(instalaţie pentru scăldat pe malul unei ape)*.

купа́льщик, *-а m.* cel care face baie, cel care se scaldă.

купа́ние, *-я n.* baie, scăldat, scăldătoare.

купа́ть, *-áю, -áешь vb. (pf. вы́купать şi искупáть) acuz.* a face baie, a scălda.

купа́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf. (pf. вы́купаться şi искупáться)* a se scălda, a se îmbăia, a face baie ◇ *(fig.) ~ в зóлоте* a se scălda în aur; a înota în bogăţie, a fi putred de bogat.

купé *n. indecl.* compartiment, cupeu.

купéль, *-и f. (bis.)* cristelniţă.

купéна, *-ы f. (bot.)* coada-cocoşului.

купéц, *-пцá m.* negustor.

купéческий *adj.* negustoresc, de negustor.

купéчество, *-а -n. sg. col.* negustorime, negustori.

купи́рованный *adj.* împărţit în compartimente *(despre vagonul de pasageri)*, cu cupeuri; *~ вагóн* vagon cu compartimente.

купи́ть, *куплю́, ку́пишь vb. pf. (ipf. покупáть) acuz.* **1.** a cumpăra; *~ кни́гу* a cumpăra o carte. **2.** *(înv.)* a cumpăra, a mitui, a corupe. **3.** *(arg.)* a cumpăra o carte *(la anumite jocuri de noroc)*. ◇ *~ котá в мешкé* a cumpăra mîţa-n sac; *за что купи́л за тó и продаю́* cum am cumpărat-o aşa o vînd.

куплéт, *-а m.* cuplet.

куплетúст, *-а m.* cupletist.

куплéтный *adj.* de cuplet, din cuplete.

ку́пля, *-и f. sg.* cumpărare; *~ и продáжа* cumpărare şi vînzare.

ку́пол, *-а m.* cupolă, boltă, turlă; *(fig.) небéсный ~* boltă cerească; *вращáющийся ~* cupolă turnantă.

куполообра́зный *adj.* în formă de cupolă.

купóн, *-а m.* **1.** *(fin.)* cupon. **2.** *(înv. teatr.)* cupon pentru un loc în lojă. **3.** cupon, rest de metraj ◇ *стричь ~ы* a trăi din dobînzi.

купóрос, *-а m. sg. (chim.)* sulfat; *желéзный ~* sulfat de fier, calaican; *мéдный ~* sulfat de cupru, piatră-vînătă.

купóросн|ый *adj. (chim.)* de sulfat; *~ое мáсло* vitriol.

купри́т, *-а m. (geol.)* cuprit, minereu de cupru.

ку́пчая, *-ей f. (înv.)* act de vînzare-cumpărare *(de imobile)*, zapis de cumpărare.

ку́пч|ий *adj. (înv. în expr.)* ***~ая кре́пость*** act de vînzare-cumpărare *(de imobile)*.

купчи́ха, *-u f.* **1.** negustoreasă, comerciantă. **2.** soţie de negustor.

купю́ра[1], *-ы f. (fin.)* obligaţie, hîrtie de valoare, bilet de bancă; *заём вы́пущен ~ми в 25 рубле́й* împrumutul s-a emis în titluri de cîte 25 ruble.

кур, *-a m. (în expr.)* ***попа́сть как ~ во щи́*** a cădea ca musca în lapte; a intra într-o încurcătură pe neaşteptate; a intra la apă.

ку́ра, *-ы f.*; *pl.* ***ку́ры, кур*** *v.* ***ку́рица***

курага́, *-ú f. sg. col.* caise uscate fără sîmburi.

кура́ж, *-á (-ý) m. (înv.)* lipsă de jenă, familiaritate excesivă; îndrăzneală ◇ ***быть в ~е*** a fi cu chef, a fi cherchelit.

кура́житься, *-жусь, -жишься vb. ipf. (pop.)* **1.** a face pe grozavul, a se obrăznici, a se umfla în pene. **2.** *(ломаться)* a-şi face de cap, a face fasoane, a se fandosi. **3.** *(храбриться)* a-şi face curaj, a face pe curajosul.

кура́нты, *-ов pl.* orologiu; ***кремлёвские ~*** orologiul Kremlinului.

кура́тор, *-a m.* **1.** curator, epitrop, tutore. **2.** *(med.)* student stagiar, intern.

курбе́т, *-a m.* **1.** *(sport)* săritură, curbetă *(la cai)*. **2.** *(peior.)* capriciu, moft, naz; ***выкáдывать ~ы*** a face mofturi/nazuri.

курга́н, *-a m.* movilă, dîmb.

курга́нный *adj.* de movilă; cu movile, de dîmb.

кургу́зый *adj. (pop.)* **1.** scurt, prea strîmt; ***~ пиджа́к*** veston prea scurt/prea strîmt. **2.** cu coada scurtă, ciunt.

ку́рдский *adj.* kurd; ***~ язы́к*** limbă kurdă.

ку́рды, *-ов pl.*; *sg.* ***курд,*** *-a m.* kurzi.

курдю́к, *-á m.* grăsime ce se depune la coada unor oi de rasă.

курдю́чн|ый *adj.* de/cu coadă grasă; ***~ая овцá*** oaie cu coada grasă; ***~ое са́ло*** grăsime de pe coadă de berbec.

курди́нка, *-u f.* kurdă, femeie kurdă.

ку́рев|о, *-a n. sg. (pop.)* tutun, tabac.

куре́ни|е, *-я n.* **1.** *sg.* fumat. **2.** *(înv.)* mireasmă, substanţă aromată.

куре́нь, *-я́ m.* **1.** *(reg.)* colibă, baracă. **2.** căsuţă căzăcească. **3.** *(ist.)* unitate a cazacilor din Zaporojie.

курза́л, *-a m.* cazinou.

ку́рий, *-ья, -ье adj. reg. v.* ***кури́ный*** ◇ ***избу́шка на ~ьих но́жках*** căsuţa din poveşti.

кури́лка, *-u f. (înv.)* ***(în expr.) жив ~!*** n-a dispărut, mai trăieşte încă?! iarba rea nu piere.

кури́льница, *-ы f. (înv.)* cădelniţă, căţuie, afumătoare.

кури́лье, *-u f. (înv.)* loc pentru fumat.

кури́льщик, *-a m.* fumător.

кури́н|ый *adj.* **1.** de găină; ***~ое яйцо́*** ou de găină; ***~ бульо́н*** supă de găină. **2.** ***~ые,*** *-ых pl. (ornit.)* galinacee ◇ ***~ая слепота́*** a) hemeralopie, orbul găinilor; b) *(bot.)* piciorul cocoşului.

кури́тельн|ый *adj.* de fumat; ***~ая ко́мната*** fumoar; ***~ табáк*** tutun; ***~ая тру́бка*** lulea; ***~ая бумáга*** foiţă de ţigară.

кури́ть, *курю́, ку́ришь vb. ipf.* **1.** *(pf.* ***покури́ть****) acuz.* a fuma; ***~ табáк*** a fuma/a bea tutun; ***~ тру́бку*** a fuma (din) pipă; a trage din lulea; ***~ воспреща́ется*** fumatul oprit/interzis. **2.** *(pf.* ***покури́ть****) acuz. sau instr.* a afuma *(cu substanţe aromate)*. **3.** *acuz.* a distila; ***~ спи́рт*** a distila spirtul ◇ ***~ фимиáм*** a tămîia, a linguşi peste măsură.

кури́ться, *ку́рится vb. ipf.* **1.** a arde înăbuşit; ***сырóй табáк не ку́рится*** tutunul ud nu arde. **2.** *(дымиться)* a fumega.

ку́риц|а, *-ы f.* găină *(pl.* ***ку́рицы*** şi ***ку́ры****)*; ***фазáньи ~*** găinuşa fazanului ◇ *(fig.)* ***слепáя ~*** micp; *(peior.)* ***мóкрая ~*** găină/curcă plouată; ***как общи́панная ~*** ca o găină jumulită *(despre o femeie)*; ***кýрам на смех*** a rîsul curcilor; de rîsul găinilor; n-are nici un sens; e un caraghioslîc curat; ***ложи́ться с ~ами*** a se culca odată cu găinile; ***де́нег кýры не клюю́т*** a avea bani cu ghiotura; a avea bănet nu glumă; a fi putred de bogat; *(prov.)* ***я́йца ~у не учат*** oul învaţă găina; e mai deştept oul decît găina; *(prov.)* ***голóдной ~е прóсо сни́тся*** vrabia mălai visează; ***как ~ с я́йцом носи́ться*** a umbla ca cu un ou în poală; ***слепóй ~е всё пшени́ца сни́тся*** orbului degeaba îi spui că s-a făcut ziuă; ***писáть как ~ лáпой*** a scrie ca cu laba gîştii.

ку́рия, *-u f. (adm. jur.)* curie ◇ ***ри́мская*** sau ***пáпская ~*** curie romană *sau* papală.

ку́рник, *-a m.* coteţ de păsări.

курн|о́й *adj. (înv.)* fără coş, fără horn; ***~áя избá*** casă ţărănească fără horn.

курно́сый *adj.* cîrn.

курово́дство, *-a n. sg.* creşterea găinilor.

куро́к, *-ркá m. (la armă)* cocoş, trăgaci; ***спустúть ~*** a trage cocoşul armei.

куролéсить, *-éшу, -éсишь vb. ipf. (pf.* ***накуролéсить****) (pop.)* a face năzbîtii, a zburda, a se ţine de drăcii, a face nebunii.

куропáтка, *-u f.* potîrniche.

куро́рт, *-a m.* băi, staţiune balneară, staţiune climatică; ***éхать на ~*** a pleca la băi.

куро́ртн|ый *adj.* de băi, al băilor; ***~ое управлéние*** administraţia staţiunilor balneare şi climaterice.

куросле́п, *-a m. (bot.)* piciorul-cocoşului.

ку́рочка, *-u f.* găinuşă ◇ *(prov.)* ***~ по зёрнышку клюёт и то сытá бывáет*** dacă nu curge *(tot)* pică.

курс[1], *-a m.* **1.** *(mar. av.)* direcţie; ***взять/держáть ~ на сéвер*** a se îndrepta spre nord. **2.** *(fig.)* orientare, linie; ***взять ~ на ...*** a merge pe linia de ...; a adopta politica de ...; ***политúческий ~*** linie politică; ***внешнеполитúческий ~*** orientarea politicii externe, politica externă. **3.** *(ec.)* curs; ***~ лéя*** cursul leului ◇ ***быть в кýрсе дéла*** a fi la curent; ***ввести́ в ~ дéла*** a pune la curent; ***войти́ в ~ дéла*** a se pune la curent; ***держáть кого́-л. в ~е*** a-l ţine la curent pe cineva.

курс[2], *-a m.* **1.** studii; ***кóнчить ~ в университéте*** a termina universitatea, a avea studii universitare. **2.** cură, tratament; ***~ грязелечéния*** cură de băi de nămol. **3.** an *(universitar)*; ***студéнт трéтьего ~а*** student în anul al treilea. **4.** curs, ciclu de lecţii/de prelegeri; ***прочéсть ~ лéкций*** a prezenta un ciclu de prelegeri, a ţine un curs. **5.** curs, tratat; manual.

курса́нт, *-a m.* cursant.

курси́в, *-a m. (tipogr.)* cursiv, italic.

курси́вный *adj. (tipogr.)* cursiv, italic; ***~ шрифт*** caractere (de litere) cursive/italice.

курси́вом *adv.* în cursive, în italice, cu caractere cursive.

курси́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a face curse regulate.

курси́стка, *-u f. (înv.)* studentă.

курсо́вка, *-u f.* bilet la băi.

курсово́й[1] *adj. (ec.)* de curs, al cursului.

курсов|о́й[2] *adj.* de la ***курс***[2] *(1, 3)* ***~áя рабóта*** lucrare de an *(la institute de învăţămînt superior)*.

курсоуказáтель, *-я m.* indicator de drum *(de capul drumului)*.

ку́рсы, *-ов pl.* cursuri; ***вечéрние ~*** curs seral; ***~ переподготóвки*** curs de recalificare; ***~ стенографúи*** cursuri de stenografie; ***~ по повышéнию квалификáции*** cursuri pentru ridicarea calificării.

куртáж, *-a m.* curtaj, samsarlîc.

куртизáнка, *-u f. (înv.)* curtezană.

куртúна, *-ы f.* **1.** răzor, strat de flori. **2.** *(mil. înv.)* curtină.

ку́ртка, *-u f.* veston, scurtă; ***защúтная ~*** scurtă de protecţie.

курчáвиться, *-ится vb. ipf.* a fi încreţit, a se încreţi, a se cîrlionţa.

курчáвость, *-u f. sg.* încreţire, ondulaţie, cîrlionţare.

курчáвый *adj.* creţ, buciat, cîrlionţat, cu părul creţ.

ку́ры[1] *pl. v.* ***ку́рица***

ку́ры[2] *(în expr. înv.)* ***стрóить ~*** a face curte *(unei femei)*.

курьёз, *-a m.* ciudăţenie, nostimadă; *для* sau *рáди ~a* din glumă, în glumă, pentru a rîde.

курьёзность, *-u f. sg.* nostimadă, haz.

курьёзный *adj.* nostim, curios.

курьéр, *-a m.* curier; ***дипломатúческий ~*** curier diplomatic.

курьéрск|ий *adj.* de curier, al curierului; ***~ая связь*** legătură prin curier; ***~ поéзд*** tren expres; *на ~их* cu toată viteza, în toată viteza, în goana mare.

курьéрша, *-u f. sg.* curieră.

курятúна, *-ы f. sg.* carne de găină.

курúтник, *-a m.* coteţ de găini, poiată pentru păsări, găinărie.

куря́щ|ий *adj.* **1.** care fumează. **2.** **~ий,** *-его m.* fumător; *вагóн для ~их* vagon pentru fumători.

кус, *-а m. (pl. -ы) (pop.)* bucată, bucăţică ◇ *э́тот кус не для чьих-л. уст* a nu fi de nasul cuiva.

кусáть, *-áю, -áешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. mom. куснýть)* a mușca. **2.** *(pf. mom. куснýть) (despre insecte)* a pișca, a mușca. **3.** *(despre unele plante)* a înțepa, a pișca, a urzica ◇ **~** *себé гýбы* a-și mușca buzele *(de necaz)*; **~** *нóгти* a-și roade unghiile.

кусá|ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** a mușca, a avea obiceiul să muște; *э́та собáка не ~ется* acest cîine nu mușcă. **2.** a se mușca unul pe altul. **3.** *(pop. glum.)* a fi prea scump, a fi piperat; *цéны ~ются* prețurile sînt piperate.

кусóчки, *-чек, -чкам pl. (tehn.)* cleşte de tăiat sîrmă.

кусúще, *-а m.* bucată mare, bucătoi.

кусков|óй *adj. (tăiat)* în bucăţi; *~óе мы́ло* săpun în bucăţi; **~** *сáхар* zahăr cubic.

кус|óк, *-скá m.* bucată; **~** *хлéба* a) bucată de pîine; b) existenţă, trai, hrană; **~** *земли́* o bucată de pămînt; ◇ **~** *в гóрло не идёт (не лéзет)* îmi stă bucata în gît; *(prov.) большóму ~кý рот рáдуется* de plăcintă rîde gura, de vărzare şi mai tare; *вырывáть послéдний ~ изо ртá* a-i lua ultima bucăţică de la gură; *делúться с кем-л. послéдним ~кóм* a împărţi cu cineva ultima bucăţică; *жúрный ~* bucăţică grasă, partea leului; *зарабáтывать свой ~ хлéба* a-şi cîştiga bucata de pîine; *перебúваться с ~кá на ~* a o duce greu, a o duce de azi pe mîine; a trage targa pe uscat; *пронести́/пропустúть ~ мúмо рта* a scăpa ocazia de a cîştiga ceva; *собирáть ~ú* a cere pomană; *стыдли́вый ~* bucăţica cu ruşinea.

кусóчек, *-чка m. dim.* bucăţică, dumicat.

куст, *-á m.* tufă, arbust ◇ *(iron.) спрáтаться в ~ы́* a da bir cu fugiţii; a face pe mortul în păpuşoi.

кустáрник, *-а m.* **1.** arbust, tufă. **2.** tufiş, tufăriş, stufiş, lăstăriş.

кустáрников|ый *adj.* în formă de arbust; *~ое растéние* arbust.

кустáрничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *(înv.)* a fi meşteşugar. **2.** a lucra cu metode primitive; a cîrpăci.

кустáрничество, *-а n. sg. v. кустáрщина.*

кустáрно *adv.* (în mod) primitiv, rudimentar; *рабóтать ~* a lucra în mod rudimentar.

кустáрн|ый *adj.* **1.** meşteşugăresc; *~ые издéлия* articole de industrie meşteşugărească, produse meşteşugăreşti; *~ое производство* producţie meşteşugărească. **2.** *(fig.)* primitiv, imperfect, rudimentar; *~ые приёмы* procedee primitive/imperfecte.

кустáрщина, *-ы f. sg.* muncă neorganizată/neplanificată; munca dusă cu metode primitive, cîrpăceală.

кустáрь, *-я́ m.* meşteşugar.

кусти́стость, *-и f. sg. (bot.)* putere de înfrăţire, grad de înfrăţire.

кусти́ст|ый *adj. (bot.)* înfrăţit, stufos, tufos, des; *~ая пшени́ца* grîu înfrăţit.

кусти́ться, *-и́тся vb. ipf.* a lăstări, a înfrăţi.

кустова́ние, *-я n. (el.)* interconexiune, interconectare *(a sistemelor energetice).*

кустов|óй[1] *adj.* de arbuşti, de arbust, de tufe; *~ые насаждéния* plantaţii de arbuşti.

кустовóй[2] *adj.* grupat, în grup.

кутáн, *-а m.* ţarc pentru oi.

кýтать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. закýтать)* a înfăşura, a învelі. **2.** a înfofoli, a îmbrăca (prea) gros.

кутёж, *-а m.* chef, beţie; *устрóить ~* a o face lată; a face o beţie cruntă.

кутерьмá, *-ы́ f. sg.* învălmăşeală, talmeş-balmeş, harababură, balamuc.

кути́кула, *-ы f. (bot.)* cuticulă.

кути́ла, *-ы m.* chefliu; **~** *— мýченик* beţivan.

кути́ть, *кучý, кýтишь vb. ipf. (pf. mom. кутнýть)* a chefui, a face chefuri, a o duce în chefuri ◇ **~** *(да) мути́ть* a băga zîzanie, a semăna discordie.

кутнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. mom.* de la *кути́ть.*

кутýзк|а, *-и f. (înv. pop.)* dubă, arest; *посади́ть в ~у* a băga la zdup/la răcoare.

кутьи́, *-ú f.* cutea *(un fel de colivă).*

кухáрка, *-и f.* bucătăreasă.

кухми́стерская, *-ой f. (înv.)* ospătărie, birt.

кýхня, *-и f.* **1.** bucătărie; *(reg.)* cuhnie; *похóдная ~* bucătărie de campanie; *фáбрика-~* fabrică-bucătărie. **2.** bucătărie *(fel de a găti bucatele); румы́нская ~* bucătărie românească; *рýсская ~* bucătărie rusească.

кýхонн|ый *adj.* de bucătărie; **~** *посýда* cuţit de bucătărie ◇ *~ая латы́нь* latină de baltă.

кýц|ый *adj.* **1.** ciunt, fără coadă; **~** *щенóк* căţel fără coadă. **2.** *(despre haine)* scurt, strîmt, insuficient de lung; **~** *пиджáк* haină scurtă. **3.** *(fig. iron.)* limitat, mărginit, ciuntit ◇ *(prov.) далекó ~ому до зáйца* departe griva de iepure.

кýча, *-и f.* grămadă, morman, maldăr, vraf; **~** *глúны* grămadă de argilă; **~** *хвóроста* maldăr de nuiele; *муравьúная ~* furnicar; *(fig.)* **~** *дéнег* grămadă de bani; **~** *бумáг* vraf de hîrtii; **~** *детéй* o droaie de copii. ◇ *валúть (всё) в одну́ ~у* a) a arunca claie peste grămadă; b) a pune totul în aceeaşi oală.

кучев|óй *adj. (met. în expr.)* *~ые облакá* nori cumulus.

кýчер, *-а m.* vizitiu, surugiu, birjar.

кучерскóй *adj.* de vizitiu, de surugiu, de birjar.

кýчн|ый *adj.* des, concentrat; *~ая артиллерúйская стрельбá* tir concentrat de artilerie.

кýш, *-а m.* sumă mare, sumă frumuşică (de bani); *отхвати́ть ~* a pune mîna pe o sumă frumuşică.

кушáк, *-á m.* chimir, brîu, cingătoare, centură.

кýшанье, *-я n.* mîncare, bucate, fel de mîncare; *(fig.) велúко́ ~* sau *не велúко́/невáжное ~* nu-i mare scofală.

кýша|ть, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. покýшать, скýшать şi înv. вы́кушать) acuz.* a mînca; *~йте, пожáлуйста!* serviţi, vă rog!; **~** *нóдано* masa e servită.

кушéтка, *-и f.* sofa, canapea.

кýща, *-и f.* **1.** *(крона деревьев)* coroană *(la arbori).* **2.** *(înv.)* colibă, cocioabă.

кущéние, *-я n. (agr.)* înfrăţire.

кýэста, *-ы f. (geol.)* structură de folii în trepte.

кювéт, *-а m.* şanţ de scurgere, rigolă.

кювéтка, *-и f. (foto)* chiuvetă.

кюрé *n. indecl.* preot catolic *(în Franţa şi Belgia).*

кюри́ *indecl. (fiz.)* curie.

Л

л *n. litera şi sunetul* «l».

лаба́з, *-а m. (înv.)* magazin/depozit de făină şi cereale.

лаба́зник [1], *-а m. (înv.)* proprietarul unui magazin de cereale şi făină; făinar.

лаба́зник [2], *-а m. (bot.)* aglică.

лабиализа́ция, *-и f. (lingv.)* labializare.

лабиализо́ванный *adj. (lingv.)* labializat; ~ *согла́сный* consoană labializată.

лабиализова́ть, *-зу́ю, -зу́ешь vb. pf. şi ipf. acuz. (lingv.)* a labializa.

лаби́альный *adj. (lingv.)* labial.

лабиовеля́рный *adj. (lingv.)* labiovelar.

лабиодента́льный *adj. (lingv.)* labiodental.

лабири́нт, *-а m.* **1.** labirint; *в ~е у́лиц* într-un labirint de străzi; *(fig.)* ~ *мы́слей* labirint de idei. **2.** *(anat.)* labirint; *ко́стный* ~ labirint osos.

лаборáнт, *-а m.* laborant; *дежу́рный* ~ laborant de serviciu.

лаборато́рия, *-и f.* laborator; *баллисти́ческая* ~ laborator balistic; *орбита́льная косми́ческая* ~ laborator cosmic orbital; *биохими́ческая* ~ laborator de biochimie.

лаборато́рный *adj.* de laborator; *~ые заня́тия* lucrări de laborator.

ла́ва [1], *-ы f.* lavă.

ла́ва [2], *-ы f. (min.)* abataj frontal.

лава́нда, *-ы f. (bot.)* levănţică.

лава́ндный *adj.* de levănţică.

лава́ндовый *adj. v.* **лава́ндный.**

лави́на, *-ы f.* **1.** avalanşă, lavină. **2.** *(fig.)* iureş, năvală, torent. **3.** *(fig.)* teanc, maldăr, grămadă.

лави́рование, *-я n.* **1.** navigare în zig-zag/ în volte. **2.** *(fig.)* manevrare, ocolire.

лави́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* **1.** a naviga în zig-zag/ în volte. **2.** *(fig.)* a manevra, a se strecura printre obstacole, a ocoli greutăţile.

ла́вка [1], *-и f.* bancă, laviţă.

ла́вка [2], *-и f.* prăvălie, dugheană; *бакале́йная* ~ băcănie; *мело́чная* ~ prăvălie de mărunţişuri.

ла́вочка [1], *-и f. dim.* băncuţă, lăicioară.

ла́вочк|а [2], *-и́ f.* **1.** *dim.* prăvălioară. **2.** *(fig. pop.)* coţcărie, potlogărie, şarlatanie. **3.** *(fig. pop.)* gaşcă ◇ *закрыва́ть/закры́ть ~у* a închide prăvălia/ taraba; *одна́* ~ a tunat şi i-a adunat; toţi o apă şi un pământ; de aceeaşi teapă; *отбива́ть/перебива́ть ~у кому́-л.* a-i strica cuiva ploile; a încurca treburile/ iţele; *по пья́ной ~е* la beţie.

ла́вочник, *-а m. (înv.)* proprietar de prăvălie, negustor.

лавр, *-а m.* **1.** *(bot.)* dafin, laur. **2.** *(mai ales la pl.)* cunună de lauri, ramură *sau* frunze de laur. **3.** *pl. (fig.)* lauri, triumf, încununare, glorie ◇ *почи́ть на ~ах* a se culca pe lauri; *пожина́ть ~ы* a culege laurii; *~ы побе́ды* laurii victoriei; *венча́ть/увенча́ть/покрыва́ть/покры́ть ~ами* a se încununa cu lauri; *~ы чьи-л. не дают спать* a nu avea pace/a nu avea somn de succesele altuia.

ла́вра, *-ы f. (bis. ist.)* lavră *(mănăstire mare); Ки́ево-Пече́рская* ~ lavra din Kiev.

лавра́к, *-а m. (iht.)* lup-de-mare, lavrac.

лавро́вишня, *-и f. (bot.)* mălin alb medicinal.

ла́вровые, *-ых pl.; sg. -ое, -ого n. (bot.)* lauracee.

лавро́вый *adj.* de dafin, de laur; ~ *лист* foi de dafin *~ое де́рево* dafin; ~ *вено́к* cunună de lauri.

лавса́н, *-а m. (text.)* lavsan.

лавса́новый *adj.* de/cu lavsan.

лаг, *-а m. (mar.)* **1.** loh. **2.** bordul vasului, bordul navei; *пали́ть всем ~ом* a trage cu toate tunurile de pe bord.

ла́герный *adj.* de lagăr, de tabără; *(mil.)* ~ *сбор* concentrare a rezerviştilor *(pentru instrucţie).*

ла́гер|ь, *-я m.* **1.** lagăr; ~ *для военноплéнных* lagăr de prizonieri de război; *концентрацио́нный* ~ lagăr de concentrare; *уче́бный* ~ cîmp de exerciţii; tabără de instrucţie. **2.** tabără; *пионе́рский* ~ tabără de pionieri; *ле́тний* ~ tabără de vară. **3.** *(fig.)* grupare, lagăr; *~ ми́ра* lagărul păcii ◇ *(mil.) снять* ~ a se retrage de pe poziţii; *(mil.) обступи́ть ~ем* a împresura; *де́йствовать на́ два ~я* a lucra pe două fronturi.

лагли́нь, *-я m. (mar.)* sfoara/firul lohului.

лагу́на, *-ы f.* lagună.

лагу́та, *-ы f. (bot.)* fasoliţă.

лад [1], *-а m.* **1.** *sg.* acord, armonie, pace, înţelegere. **2.** fel, mod, chip; *на ра́зные ~ы* în diferite moduri ◇ *жить в ~у́ с кем-л.* a trăi în bună înţelegere cu cineva, în armonie; *быть не в ~а́х с кем-л.* a fi certat cu cineva, a nu se înţelege; *де́ло идёт на* ~ treaba este pe cale să se aranjeze, treaba merge strună; *не дава́ться под ~ кому́-л.* a nu se înţelege cu cineva într-o problemă, a nu cădea de acord cu cineva.

лад [2] *m. (muz.)* **1.** ton, tonalitate. **2.** *pl.* clapele armonicii *sau* ale acordeonului. **3.** despărţitura pentru uşurarea digitaţiei *(la chitară, mandolină, balalaică)* ◇ *~ в ~ (с кем-л.)* la unison; *петь в* ~ a cînta la unison; *запе́ть на друго́й* ~ a o întoarce, a schimba placa.

ла́дан, *-а m.* tămîie ◇ *(fig.) дыша́ть на* ~ a mirosi a colivă; a fi pe ducă; *боя́ться как чёрт ~а* a se teme ca dracul de tămîie.

ла́данка, *-и f. (înv.)* **1.** amuletă. **2.** săculeţ; ~ *с камфаро́й* săculeţ cu camfor. **3.** *(reg.)* căţuie ◇ *(prov.)* ~ *на воро́ту, а чёрт на ше́е* în gură cu Dumnezeu şi în inimă cu dracul.

ла́данниковые, *-ых pl.; sg. -ое, -ого n. (bot.)* cistacee.

ла́дить [1], *ла́жу, ла́дишь vb. ipf. c* + *instr.* a se înţelege, a trăi în armonie, a fi în raporturi bune; ~ *со все́ми* a se înţelege cu toată lumea.

ла́дить [2], *ла́жу, ла́дишь vb. ipf. acuz. (reg.)* **1.** a aranja, a pune la punct, a pregăti. **2.** a acorda *(un instrument muzical).* **3.** a repeta întruna; ~ *одно́ и то́ же* a o ţine mereu una şi bună.

ла́дит|ься, *-ится vb. ipf. (mai ales cu negaţii)* a merge bine; a se aranja; *де́ло не ~ся* treaba nu merge.

ла́дно **1.** *adv.* în (bună) înţelegere; *жить* ~ a trăi în bună înţelegere. **2.** *partic. afirmativă* da, bine, de acord; ~, *будь по-тво́ему!* bine, fie pe voia ta! **3.** *adv.* bine, cum trebuie; *рабо́та идёт* ~ lucrul merge bine; ~ *сши́тый пиджа́к* haină bine lucrată ◇ *не ~ скро́ен, да кре́пко сшит* nu-i frumos, nici arătos, dar vînjos şi sănătos.

ла́дн|ый *adj.* bun, potrivit, convenabil; cum trebuie; ~*ая жизнь* viaţă bună; ~ *па́рень* băiat bine făcut, chipeş, băiat vrednic.

ладо́н|ь, *-и f. (anat.)* palmă ◇ *быть (ви́дным) как на ~и* a se vedea clar, distinct, ca în palmă.

ладо́ши, *-о́ш pl. (în expr.) в ~ бить/хло́пать/ударя́ть* a) a bate din palme, a aplauda; b) a bate tactul (din palme).

ладья́, *-и́; gen. pl. -де́й f.* **1.** *(înv.)* luntre, barcă *(cu visle şi pînză).* **2.** turn *(la şah).*

лаж, *-а m. (fin.)* agio.

лаз, *-а m.* **1.** *(reg.)* portiţă, mică deschizătură de trecere, strungă. **2.** *(tehn.)* gură de vizare; *пожа́рный* ~ ieşire de incendiu. **3.** potecă făcută de o fiară.

ла́занье, *-я n. sg.* căţărare, căţărat.

лазаре́т, *-а m. (înv.)* infirmerie, ambulanţă militară.

лазе́йк|а, *-и f.* **1.** portiţă, mică deschizătură de trecere, strungă. **2.** *(fig.)* portiţă, portiţă de scăpare, cale de ieşire; *найти́ ~у* a găsi o portiţă (de scăpare); *оставля́ть/оста́вить себе́ ~у* a-şi lăsa o ieşire/o portiţă de scăpare.

ла́зер, *-а m.* laser; *генера́торный* ~ generator laser.

ла́зить, *ла́жу, ла́зишь vb. ipf.* **1.** a se urca, a se căţăra, a se sui; ~ *по дере́вьям* a se căţăra în copaci; ~ *че́рез забо́р* a sări gardul. **2.** a se băga, a se vîrî, a umbla peste tot.

лазо́ревый *adj. v.* **лазу́рный.**

лазу́рник, *-а m. (bot.)* smeoaică.

лазу́рь, *-и f. sg.* **1.** culoare albastru-deschis, azur; *небе́сная* ~ albastrul cerului. **2.** vopsea albastră-deschisă; *берли́нская* ~ albastru de Prusia *(de Berlin)*, ferocianură ferică.

лазу́чик[1], *-а m. (mil. înv.)* spion, agent, informator *(în spatele frontului inamic)*.

лазу́тчик[2], *-а m. (zool.)* pitulice, bourel, sfredeluş.

ла́зящ|ий **1.** *part. prez. act.* (de la *ла́зить*) **1.** agăţător, căţărător; ~*ие расте́ния* plante agăţătoare; ~*ие пти́цы* păsări agăţătoare. **2.** ~*ие*, *-их pl. (ornit.)* agăţătcare.

лай, *-я m. sg.* lătrat, lătrătură, hămăit.

ла́йка[1], *-и f.* specie de cîine de vînătoare din regiunile nordice.

ла́йка[2], *-и f. sg.* piele de căprioară.

ла́йков|ый *adj.* de / din piele de căprioară.

лак, *-а (-у) m.* lac; *навести́* ~ a da lustru; a lustrui; *защи́тный* ~ lac de protecţie.

ла́йнер, *-а m.* **1.** *(nav.)* vas de linie, liner. **2.** *(av.)* avion mare.

лака́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. вылака́ть) acuz.* a licăi, a lăpăi *(despre animale)*.

лаке́й, *-я m.* **1.** lacheu, valet, slugă. **2.** *(fig.)* lacheu, slugoi.

лаке́йск|ий *adj.* **1.** de lacheu, de valet. **2.** *(fig.)* slugarnic; plecat, servil; ~*ая нату́ра* fire slugarnică.

лаке́йство, *-а n. sg.* servilism, slugărnicie.

лаке́йствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf. пе́ред* + *instr.* a fi servil / slugarnic, a se ploconi în faţa cuiva.

лакиро́ванн|ый **1.** *p.t.p.* de la *лакирова́ть*. **2.** *adj.* lustruit, dat cu lac; de lac; ~*ые боти́нки* ghete de lac.

лакирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** a lăcui, a da / a acoperi cu lac. **2.** *(fig.)* a idealiza, a arăta în roz, a polei, a falsifica; ~ *де́йствительность* a idealiza realitatea.

лакиро́вка, *-и f. sg.* **1.** lustruire, lustruit, lăcuire, acoperire cu lac. **2.** strat de lac.

лакиро́вочн|ый *adj.* de / pentru lăcuit / lustruit; ~*ая мастерска́я* atelier de lăcuit / de lustruit.

лакиро́вщик, *-а m.* **1.** lăcuitor. **2.** *(fig.)* poleitor.

ла́кмус, *-а m. (chim.)* turnesol.

ла́кмусов|ый *adj. (chim.)* de turnesol; ~*ая бума́га* hîrtie de turnesol.

ла́ков|ый *adj.* **1.** de lac; ~ *раство́р* soluţie de lac. **2.** lăcuit, acoperit cu lac; ~*ая о́бувь* încălţăminte de lac.

ла́комиться, *-млюсь, -мишься vb. ipf. (pf. полако́миться) instr.* a se delecta, a mînca cu poftă *(lucruri gustoase)*.

ла́комка, *-и m. şi f.* gurmand.

ла́комство, *-а n.* **1.** dulciuri, prăjituri. **2.** mîncare gustoasă.

ла́ком|ый *adj.* **1.** gustos, delicios; ~*ое блю́до* mîncare gustoasă. **2.** *(fig.)* lacom; *ла́ком до сла́дкого* lacom de dulciuri; ◇ ~ *кусо́к* bucată / bucăţică gustoasă.

лакони́зм, *-а m. sg.* laconism, concizie.

лакони́ческий *adj.* laconic, concis, succint; ~ *стиль* stil concis; ~ *отве́т* răspuns laconic.

лакони́чно *adv.* (în mod) laconic.

лакони́чность, *-и f. sg.* laconism.

лакони́чный *adj. v.* **лакони́ческий.**

лакри́ца, *-ы f. sg. (bot. farm.)* lemn-dulce.

лакри́чный *adj. (bot. farm.)* de lemn-dulce; ~ *порошо́к* praf de lemn-dulce; ~ *ко́рень* rădăcină dulce, lemn-dulce.

лакта́за, *-ы (med.) f.* lactază.

лакта́ция, *-и f. sg.* lactaţie, alăptare.

лакто́за, *-ы f. sg. (chim.)* lactoză.

лакто́метр, *-а m. (tehn.)* lactometru.

лаку́на, *-ы f.* lacună.

ла́ма[1], *-ы f. (zool.)* lamă.

ла́ма[2], *-ы m.* lamă *(preot budist)*.

ламаи́зм, *-а m. sg.* lamaism.

ламаи́ст, *-а m.* lamaist, adept al lamaismului.

ламбрекéн, *-а m.* lambrechin.

ламéль, *-я m.* lamelă.

ла́мпа, *-ы f.* lampă bec; *настóльная* ~ lampă de masă; *керосúновая* ~ lampă de petrol, gazorniţă; *рудни́чная* ~ lampă de miner, lampă de siguranţă; *ртýтная* ~ lampă cu mercur; *(rad.) приёмная* ~ lampă de recepţie; *(electr.)* ~ *для преобразова́ния часто́ты* lampă transformatoare de frecvenţă; *(rad.) като́дная* ~ tub catodic, lampă amplificatoare; *карма́нная* ~ lanternă de buzunar; *нео́новая* ~ lampă cu neon; *паяльная* ~ lampă de sudat / de lipit; *дугова́я* ~ lampă cu arc; ~ *в сто свече́й* bec de o sută de lumini; ~ *нака́ливания* bec cu incandescenţă; *карби́дная* ~ lampă de carbid; *электро́нная* ~ tub electronic.

лампа́да, *-ы f.* candelă.

лампа́дн|ый *adj.* de candelă; ~*ое ма́сло* untdelemn de candelă.

лампио́н, *-а m.* lampion.

ла́мпов|ый *adj.* **1.** de lampă; ~*ое стекло́* sticlă de lampă. **2.** *(rad.)* cu lămpi, cu tuburi electronice; ~ *приёмник* receptor cu lămpi; ~ *усили́тель* amplificator cu lămpi.

ла́мпочка, *-и f.* **1.** lampă mică, lămpiţă. **2.** bec electric; *электри́ческая* ~ bec electric; ~ *сигнализа́ции* bec de semnalizare; ~ *нака́ливания* bec cu incandescenţă.

лангу́ста, *-ы f. (zool.)* langustă.

ландо́ *n. indecl.* landou, calcaşcă, caretă.

ландскне́хт, *-а m.* **1.** *(ist.)* mercenar, lefegiu. **2.** *(fig.)* slugoi, mercenar.

ландша́фт, *-а m.* **1.** peisaj, privelişte. **2.** configuraţie geografică; *го́рный* ~ configuraţie muntoasă.

ла́ндыш, *-а m.* lăcrămioare, mărgăritărele.

ла́ндышевый *adj.* de lăcrămioare, de mărgăritărele.

ланоли́н, *-а m. sg. (farm.)* lanolină.

ланцéт, *-а m. (chir.)* lanţetă, bisturiu.

ланцетови́дный *adj. (bot.)* lanceolat; ~ *лист* frunză lanceolată.

лань, *-и f. (zool.)* căprior, căpricară, ciută.

ла́п|а, *-ы f.* **1,** labă. **2.** *(pop.)* mîna omului. **3.** *(fig.)* creangă de conifer. **4.** cep; *руби́ть в* ~*у* a uni două bîrne prin cep ◇ *(mar.)* ~ *я́коря* braţul ancorei; *(fig.) попа́сть в* ~*ы кому́-л.* a cădea în ghearele / în mîna cuiva; *(fig.) наложи́ть свою́* ~*у на что-л.* a pune mîna pe ceva; *запуска́ть / запусти́ть* ~*у куда́-л.* a pune laba pe ceva, a băga mîna în ....; *(fig.) стоя́ть* sau *ходи́ть на за́дних* ~*ах пе́ред кем-л.* a face sluj în faţa cuiva.

лапида́рный *adj.* lapidar, concis; ~ *стиль* stil concis, stil lapidar.

ла́пк|а, *-и f. dim.* lăbuţă ◇ *гуси́ные* ~*и* laba-gîştei.

ла́поть, *-птя m.* opincă *(din coajă de tei)*; *ходи́ть в ла́птях* a umbla în opinci ◇ *ла́птем щи хлеба́ть* a fi de la ţară / de la sapă; *ла́пти плести́* a fi tare nepriceput, a încurca lucrurile.

лапта́, *-и́ f.* **1.** *sg.* joc popular cu mingea. **2.** băţul cu care se bate mingea în joc.

ла́пчат|ый *adj.* palmat, digital; *(bot.)* ~ *лист* frunză palmată / digitată; ~*ая пти́ца* pasăre cu picioarele palmate; ~ *ка́ктус* cactus digitat ◇ *(pop.)* ~ *гусь* ~ şmecher, cotcar.

лапш|а́, *-и́ f. sg.* **1.** tăiţei. **2.** supă cu tăiţei ◇ *в* ~*у́ искроши́ть / изруби́ть* a face ferfeniţă, a face varză.

ларёк, *-рька m.* chioşc, gheretă; *табачный* ~ chioşc, tutungerie; *кни́жный* ~ stand de cărţi.

ларе́ц, *-рца́ m.* casetă, cutie, lădiţă, cufăraş.

ларинга́льный *adj. (lingv.)* laringal; ~ *согла́сный* consoană laringală.

ларинги́т, *-а m. sg. (med.)* laringită.

ларинголо́гия, *-и f. sg. (med.)* laringologie.

ларингоско́п, *-а m. (med.)* laringoscop.

ларингоскопи́я, *-и f.* laringoscopie.

ларингото́мия, *-и f.* laringotomie.

ларингофо́н, *-а m.* laringofon.

ларинкс, *-а m.* laringe.

ла́рчик, *-а m. dim.* casetă mică, cutiuţă, lădiţă ◇ *а* ~ *про́сто откры́вался* simplu ca bună ziua, e la mintea cocoşului;

ла́р|ь, *-ов pl.*; *sg. лар, -а (mitol.)* lari; ~ *и пена́ты* larii şi penaţii ◇ *(fig.) верну́ться к свои́м* ~*ам и пена́там* a reveni la căminul părintesc.

ларь, *-я́* **1.** *m.* ladă. **2.** *(tehn.)* ladă, jgheab; ~ *для промы́вки руды́* jgheab pentru spălatul minereurilor.

ла́ск|а[1], *-и f.*; *gen. pl. ласк* alintare, dezmierdare, mîngîiere ◇ *де́йствовать* ~*ой* a lua cu binişorul; ~ *вернée та́ски* mai sigur cu binişorul decît cu beţişorul.

ла́ска[2], *-и*; *gen. pl. ла́сок f. (zool.)* nevăstuică.

ласка́тельн|ый *adj.* **1.** *(înv.)* mîngâietor, tandru, alintător, dezmierdător. **2.** linguşitor, servil; ~ *тон* ton linguşitor. **3.** *(gram.)* alintător, dezmierdător; ~*ые имена́ существи́тельные* substantive cu nuanţă alintătoare; diminutive.

ласка́|ть, *-áю, -áешь vb. ipf. acuz.* a alinta, a dezmierda; *(fig.) ве́тер* ~ *л лицо́* vîntul mîngîia faţa ◇ ~ *себя́ наде́ждой* a se mîngîia cu speranţa.

ласка́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf. к + dat.* a se alinta.

ла́сково *adv.* cu duioşie, cu blîndeţe, alintător.

ла́сковост|ь, *-и f. sg.* duioşie, blîndeţe, caracter mîngîietor / alintător; *доби́ться* ~*ью* a obţine *(ceva)* cu vorbă bună.

ла́сков|ый *adj.* duios, blînd; mîngîietor, alintător; ~ *взгляд* privire blîndă; ~ *ое сло́во* cuvînt mîngîietor ◇ ~ *ве́тер* adiere de vînt; *(prov.)* ~ *телёнок двух ма́ток сосёт* mielul blînd suge la două oi.

лассо́ *n. indecl.* laţ, laso, arcan.

ласт, *-а m. (zool.)* laba pinipedelor, înotătoare.

ла́стик, *-а m.* **1.** *(text.)* lastic. **2.** *(tehn.)* gumă, cauciuc, **3.** gumă, radieră. **4.** elastic.

ла́ститься, *ла́щусь, ла́стишься vb. ipf. к+dat.* sau *о́коло+gen.* a se alinta *(despre animale),* a se gudura.

ла́стовень, *-вня m. (bot.)* iarba fiarelor.

ластоно́гие, *-их pl.; sg. -ое, -ого n. (zool.)* pinipede.

ла́сточка, *-и f.* rîndunică; *земна́я* ~ lăstun ◇ *(prov.) одна́* ~ *весны́ не де́лает* cu o rîndunică nu se face primăvară; *(fig.) пе́рвая* ~ primul semnal, prima manifestare *(a unui eveniment).*

ла́сты *pl. (sport)* labe de înot, labe de gîscă.

лата́ть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. залата́ть) acuz. (pop.)* a cîrpi, a petici.

латви́йский *adj.* leton, letonian, din Letonia, al Letoniei.

латви́йцы, *-ев. pl.; sg. -úец, -úйца m.* letoni.

ла́текс, *-а m.* latex.

латéнт|ный *adj.* latent; *(fiz.)* ~ *ая теплота́* căldură latentă.

латинизáция, *-и f. sg.* latinizare.

латинизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a latiniza.

латини́зм, *-а m. (lingv.)* latinism.

латини́ст, *-а m.* latinist.

лати́ница, *-ы f.* alfabetul latin.

латиноамерика́нск|ий *adj.* latino-american; ~*ие стра́ны* ţările latino-americane.

лати́нский *adj.* latin; ~ *язы́к* limba latină.

латифундизм, *-а m.* latifundism.

латифу́ндия, *-и f.* latifundie.

ла́тка, *-и f. (pop.)* petic.

ла́тник, *-а m. (ist.)* ostaş înzăuat.

лату́к, *-а m. sg. (bot.)* lăptucă.

лату́нн|ый *adj.* de / din alamă.

лату́нь, *-и f. sg.* alamă; *листова́я* ~ tablă de alamă.

ла́т|ы, *лат pl. (ist.)* platoşă, zale ◇ *чу́вствовать себя́ как в* ~*ах* a se simţi încorsetat.

латы́нь, *-и f. sg.* limba latină ◇ *ку́хонная* ~ latină de bucătărie / de baltă; *вульга́рная* ~ latină vulgară.

латы́нский, *-ёй; sg. латы́ш -á m.* letoni.

латы́шка, *-и f.* letonă.

латы́шский *adj.* leton; ~ *язы́к* limba letonă.

лауреáт, *-а m.* laureat; ~ *госуда́рственной пре́мии* laureat al Premiului de Stat.

лафе́т, *-а m. (mil.)* afet; *самохо́дный* ~ afet autopropulsat.

лафе́тный *adj. (mil.)* de afet.

ла́цкан, *-а m.* rever *(la haină)*

ла́чка, *-и f.* lacheţă.

лачу́га, *-и f.* bordei, cocioabă, magherniţă.

ла́ющий, 1. *part. prez. act.* de la *ла́ять.* **2.** *adj.* strident, hîrîitor, răguşit.

ла́ять, *ла́ю, ла́ешь vb. ipf.* a lătra ◇ *(prov.) соба́ка ла́ет, ве́тер но́сит* bate vîntul, latră cîinii; cîinii latră, caravana trece.

ла́яться, *-юсь, -ешься vb. ipf.* a se ciondăni.

лганьё, *-я n. sg.* minciuni, născociri, scorniturі.

лгать, *лгу, лжёшь; лгут vb. ipf.* **1.** *(pf. солга́ть)* a minţi, a spune minciuni. **2.** *(pf. налга́ть) на +acuz.* a ponegri, a defăima, a calomnia.

лгун, *-á m.* mincinos.

лгу́нья, *-и f.* mincinoasă.

лебеда́, *-ы́ f. sg. (bot.)* lobodă.

лебеди́н|ый *adj.* de lebădă; *(fig.)* ~*ая пе́сня* cîntecul lebedei; ~ *ая по́ступь* mers uşor/lin.

лебёдка[1], *-и f. (reg.)* lebădă *(femelă).*

лебёдка[2], *-и f. (tehn.)* troliu, scripete, macara, cabestan; derular; *ми́нная* ~ troliu de mină; *мото́рная* ~ vinci cu motor; *па́лубная* ~ macara de punte; *парова́я* ~ macara cu aburi.

ле́бедь, *-я m.* lebădă.

лебези́ть, *-ежу́, -ези́шь vb. ipf. пе́ред + instr.* a se linguşi, a fi slugarnic.

лебя́жий, *adj* de lebădă.

лев[1], *льва m. (zool.)* leu; *морско́й* ~ ~leu-de-mare; *(entom.) муравьи́ный* ~ furnică-leu.

лев[2], *лева m.* leva *(monedă bulgărească)*

лева́к, *-а m.* ciubucar.

лева́цкий, *adj. (pol. peior.)* stîngist, de stînga; ~ *укло́н* deviere de stînga.

лева́чить, *-чу, -чишь vb. ipf.* a face un ciubuc.

леве́ть, *-ве́ю, -ве́ешь vb. ipf. (pf. полеве́ть) (pol.)* a deveni mai radical / mai de stînga.

левизна́, *-ы́ f. sg.* stîngism.

левко́й, *-я m. (bot.)* mixandră.

левобере́жный, *adj.* situat pe malul stîng.

левосторо́нний, *adj.* de pe partea stîngă, din stînga.

левофланго́вый *adj.* din / în flancul stîng; ~ *уча́сток фро́нта* sectorul din flancul stîng al frontului.

левша́, *-и́ m.* şi *f.* stîngaci.

ле́в|ый *adj.* **1.** stîng; ~*ая рука́* mîna stîngă. **2.** *(pol.)* de stînga, radical; ~*ое кры́ло* aripa de stînga; ~ *укло́н* deviere de stînga ◇ *встать с* ~*ой ноги́* a fi prost dispus; a nu-i fi toţi boii acasă; a se scula cu fundul în sus.

легáв|ый *adj. (în expr.)* ~*ая соба́ка* prepelicar.

легализáция, *-и f. sg.* legalizare.

легализи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. v. легализова́ть*

легализи́роваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* şi *ipf. v. легализова́ться.*

легализова́ть, *-зу́ю, -зу́ешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a legaliza.

легализова́ться, *-зу́юсь, -зу́ешься vb. pf.* şi *ipf.* a se legaliza.

легáльно *adv.* legal, în mod legal.

легáльность, *-и f. sg.* legalitate, caracter legal.

легáльн|ый *adj.* legal; ~*ая па́ртия* partid legal; *(ist.)* ~ *маркси́зм* marxismul legal.

легáто *adv. (muz.)* legato.

легéнда, *-ы f.* legendă.

легендáрн|ый *adj.* legendar, de legendă, de domeniul legendei; ~*ая ли́чность* personalitate devenită legendară.

легио́н, *-а m.* **1.** *(ist.)* legiune, **2.** legiune, unitate militară specială; *иностра́нный* ~ legiune străină. **3.** *(fig.)* legiune, mulţime; *на́ших сторо́нников* ~ adepţii noştri se numără cu miile.

легионе́р, *-а m. (ist.)* **1.** legionar *(roman)* **2.** soldat al unei legiuni, al unei unităţi militare speciale.

легúрованн|ый *adj. (tehn.)* aliat; ~*ая сталь* oţel aliat.

легúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. (tehn.)* a alia.

легислати́вный *adj. (jur.)* legislativ.

легислату́ра, *-ы f. (jur.)* legislatură.

легитимизм, *-а m. sg. (ist.)* legitimism.

легитими́ст, *-а m. (ist.)* legitimist.

лёгк|ий *adj.* **1.** uşor; ~*ая но́ша* povară uşoară; ~*ая ткань* stofă uşoară; ~*ая обувь* încălţăminte uşoară; ~*ая рабо́та* muncă uşoară; ~ *уро́к* lecţie uşoară; ~*ая зада́ча* problemă uşoară; ~*ие ро́ды* naştere uşoară; ~ *зарабо́ток* cîştig uşor; ~*ая жизнь* viaţă uşoară; ~ *ветеро́к* vîntuleţ uşor; ~ *ое прикоснове́ние* atingere uşoară; ~*ая доро́га* drum uşor; ~*ое чте́ние* lectură uşoară; ~*ая боле́знь* boală uşoară; ~*ое наказа́ние* pedeapsă uşoară. **2.** slab; ~*ое вино́* vin slab. **3.** frugal, uşor; ~ *за́втрак* dejun frugal; gustare uşoară de dimineaţă; ~*ая пи́ща* hrană frugală. **4.** *(fig.)* sociabil, adaptabil; ~*хара́ктер* fire sociabilă. **5.** superficial, uşuratic, neserios, uşor; ~*ие но́равы* moravuri uşoare; *же́нщина* ~*ого поведе́ния* femeie de moravuri uşoare; ~ *ое отноше́ние к жи́зни* atitudine neserioasă faţă de viaţă ◇ ~*ая похо́дка,* ~*ая по́ступь* mers uşor/lin; ~ *сон* un somn uşor; *с* ~*им се́рдцем* cu inima împăcată; *лёгок на поми́не* vorbeşti de lup şi lupul la uşă; *у кого́-л.* ~ *ая рука́* are

mînă bună; e bun de saftea; ~*ая кавале́рия* cavalerie uşoară.

легко́ *adv.* **1.** uşor, lesne, lesnicios, cu uşurinţă; ~ *ступа́ть* a călca / a merge uşurel; ~ *воспринима́ть/ схва́тывать* a pricepe uşor, a fi uşor de cap. **2.** *pred.* e uşor; ~ *сказа́ть* (e) uşor de spus!; ~ *отде́латься* a scăpa uşor ◇ *ле́гче ста́ло кому́-л.* a-i fi mai bine, a se simţi mai bine; *час о́т часу́ не ле́гче* din ce în ce mai greu.

легкоатле́т, *-а m.* atlet (de categorie uşoară).

легкоатле́тика, *-и f. (sport)* atletism.

легкове́рие, *-я n. sg.* credulitate, încredere naivă.

легкове́рный *adj.* credul.

легкове́с, *-а m. (sport)* atlet de categorie uşoară.

легкове́сность, *-и f. sg.* superficialitate.

легкове́сн|ый *adj.* **1.** uşor la cîntar, uşor. **2.** *(fig.)* superficial; ~*ое сужде́ние* judecată superficială.

легково́й *adj. (în expr.)* ~ *автомоби́ль* autoturism; ~ *изво́зчик* birjă, trăsură de piaţă.

легковоспламеня́ющийся *adj.* uşor inflamabil.

лёгк|ое, *-ого n.* plămîn; *воспале́ние* ~*их* pneumonie; *туберкулёз* ~*их* tuberculoză pulmonară.

легкокры́лый *adj. (înv.)* **1.** sprinten, iute *(în mişcări, în zbor)*; ~ *мотылёк* fluture sprinten. **2.** schimbător, nestatornic, uşuratic, nepăsător, indolent.

легкомы́сленно *adv.* (în mod) uşuratic, cu uşurinţă, nesocotit, nechibzuit; *поступа́ть* ~ a proceda cu uşurinţă, a proceda superficial.

легкомы́сленность, *-и f. v. легкомы́слие.*

легкомы́слен|ый *adj.* uşuratic, fluşturatic, nechibzuit; nesocotit; ~ *челове́к* om uşuratic; ~*ые слова́* cuvinte nesocotite; ~ *посту́пок* faptă nesocotită.

легкомы́слие, *-я n. sg.* uşurinţă, superficialitate, nesocotinţă.

легкопла́вкий *adj. (tehn.)* uşor fuzibil; ~ *сплав* aliaj uşor fuzibil.

легкопла́вкость, *-и f. sg. (tehn.)* fuzibilitate.

легкопроходи́мый *adj.* uşor de străbătut; uşor accesibil.

лёгкость, *-и f. sg.* **1.** însuşirea de a fi uşor, uşurinţă; ~ *зада́чи* uşurinţa problemei. **2.** agilitate, sprinteneală, dexteritate. **3.** *(fig.)* uşurinţă, superficialitate, frivolitate.

легкоуправля́емый *adj.* uşor manevrabil, uşor de condus.

легю́нько *adv.* uşor, uşurel, încetişor, cu binişorul, cu grijă.

лёгочный, *adj.* pulmonar, de plămîni; ~ *больно́й* bolnav de plămîni, tuberculos.

легуми́н, *-а m. (agr.)* leguminã.

ле́гче *comp. (de la adj. лёгкий* şi de la *adv. легко́)* mai uşor ◇ ~ *на поворо́тах!* măsoară-ţi vorbele!, cîntăreşte-ţi cuvintele! *час о́т часу́ не* ~ din ce în ce mai greu, din rău în mai rău.

лёд, *льда m.* gheaţă; *сплошно́й* ~ gheţă compactă; *то́лстый слой льда* un strat gros de gheaţă; *ста́вить на* ~ a pune la gheaţă; *ве́чные льды* gheţuri veşnice / eterne ◇ ~ *разби́т* sau *сло́ман* s-a rupt gheaţa, s-a spart gheaţa; *дви́жущийся* ~ gheaţă în derivă; *плаву́чий* ~ gheaţă plutitoare.

леден|е́/ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. заледене́ть* şi *оледене́ть)* **1.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a îngheţa; *вода́ начина́ет* ~ apa începe să îngheţe; *(fig.) кровь* ~*ет от у́жаса* îţi îngheaţă sîngele de groază. **2.** *(коченеть)* a înţepeni de frig, a îngheţa; *ру́ки* ~*ют* îngheaţă mîinile.

леденёц, *-нца́ m.* dropsuri, candel.

леденя́стый *adj.* îngheaţat, de gheaţă.

леден|и́ть, *-и́т vb. ipf. (pf. оледени́ть) acuz.* a îngheţa.

леденя́щий 1. *part. prez. act.* de la *леденя́ть.* **2.** *adj. (fig.)* care te îngheaţă, înfiorător, îngrozitor; ~ *у́жас* spaimă îngrozitoare.

ле́дник, *-а m.* **1.** gheţărie. **2.** frigorifer; răcitor; frigider.

ледни́к, *-а́ m.* **1.** *(geol.)* gheţar. **2.** *v. ле́дник.*

леднико́вый *adj.* glaciar; *(geol.)* ~ *пери́од* perioadă glaciară.

ледови́тый *adj. (geogr.) Се́верный/ Ю́жный Ледови́тый Оке́ан* Oceanul Îngheţat de Nord / de Sud.

ледов|о́й *adj.* de / pe gheaţă, printre gheţuri; ~*ые пла́вания* călătorii în regiunea arctică.

ледо́в|ый *adj. v. ледово́й* ◇ *(ist.) Ледо́вое побо́ище* Bătălia de pe gheaţă.

ледоко́л, *-а m. (mar.) (vas)* spărgător de gheaţă.

ледоко́льн|ый *adj.* **1.** de spărgător de gheaţă; ~*ая кома́нда* echipajul unui spărgător de gheaţă. **2.** de spargere a gheţii.

ледоре́з, *-а m.* **1.** *(tehn.)* pinten, epiu *(la poduri)*. **2.** *(mar.)* mic spărgător de gheaţă.

ледору́б, *-а m. (sport)* piolet, tîrnăcop de alpinist.

ледоста́в, *-а m.* îngheţ, îngheţare compactă *(a unui rîu)*.

ледохо́д, *-а m.* mişcare a sloiurilor de gheaţă, pornire a gheţurilor.

ледя́шка, *-и f.* **1.** bucată de gheaţă. **2.** *(fig. fam.)* om rece, fire glacială.

ледяне́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. v. ледене́ть.*

ледян|о́й *adj.* **1.** de gheaţă; ~*а́я сосу́лька* ţurţure de gheaţă; *плаву́чая* ~*ая гора́* aisberg, banc plutitor de gheaţă; ~ *зато́р* baraj de gheaţă; ~*а́я вода́* apă rece ca gheaţa. **2.** *(fig.)* înţepenit de frig, rebegit, îngheţat; ~*ые па́льцы* degete înţepenite / îngheţate de frig. **3.** *(fig.)* rece, glacial, distant; ~ *тон* ton glacial.

лее́рсия, *-и f. (bot.)* orez sălbatic.

лежа́к, *-а́ m.* **1.** pat de scînduri. **2.** stup orizontal.

лежа́л|ый *adj.* stătut, vechi, învechit, mucegăit; ~*това́р* marfă învechită; ~*ая мука́* făină mucegăită.

лежа́ние, *-я n. sg.* zăcere.

лежа́нка, *-и f.* pat de pămînt în dosul cuptorului.

леж|а́ть, *-жу́, -жи́шь vb. ipf.* **1.** a sta culcat, a sta întins; ~ *на земле́* a sta culcat pe pămînt; ~ *в го́спитале* a sta / a fi internat în spital; ~ *в лихора́дке* a zăcea de friguri. **2.** *(находиться)* a sta, a se afla, a se găsi; *кни́га* ~*и́т на столе́* cartea stă / se află pe masă; *ключ* ~*и́т в карма́не* cheia se află în buzunar. **3.** *(простираться)* a fi situat / aşezat. **4.** a avea o anumită direcţie, a duce undeva; *путь* ~*и́т на се́вер* drumul duce spre nord. **5.** a incumba, a cădea în sarcina cuiva, a reveni cuiva, a fi în grija cuiva ◇ ~ *в осно́ве* a sta la bază; ~ *на боку́* sau *на печи́* a trîndăvi; *у меня́ душа́ не* ~*и́т к э́тому* nu mă trage inima să fac asta; *здесь* ~*и́т прах* ... aici se odihneşte ... *(despre un mort)*; *(mar.)* ~ *в дрейфе* a fi în derivă.

леж|а́ться *vb. ipf. (în expr.) не* ~*и́тся* n-am poftă / n-am chef de ...

лежа́ч/ий *adj.* culcat, întins; ~ *больно́й* bolnav *(căzut)* la pat; *(med.)* ~*ее положе́ние* (stînd) culcat, în poziţie orizontală; ◇ *(prov.)* ~ *его́ не бьют* să nu loveşti pe cel căzut.

ле́жбище, *-а n.* ascunzătoare / loc pe uscat unde vin să se adăpostească animalele marine; culcuş, vizuină.

лежебо́ка , *-и m.* şi *f.* trîndav, puturos, pierde-vară.

ле́жень, *-жня m. (constr.)* grindă de consolidare, talpă, rampă.

лёжк/а, *-и f.* **1.** *sg. (pop.)* zăcere prelungită, zăcut; *лежа́ть в* ~*у* a zăcea bolnav. **2.** *sg.* păstrare, conservare *(a fructelor, a plantelor)*. **3.** ascunzătoare, culcuş, vizuină.

лежмя́ *adv. (în expr.)* ~ *лежа́ть* a zăcea mult timp şi fără ajutor; a fi ţintuit la pat.

ле́звие, *-я n.* lamă, tăiş; ~ *ножа́* lama cuţitului.

лезги́нка[1], *-и f.* dans lezghin, muzica acestui dans.

лезги́нка[2], *-и f.* lezghină.

лезги́нский *adj.* (de) lezghin, referitor la lezghini; ~ *та́нец* dans lezghin.

лезги́ны, *-и́н pl. sg. -и́н, -а m.* lezghini.

лезть, *-зу, -зешь vb. ipf.* **1.** *на* sau *в + acuz. (карабкаться)* a se urca, a se sui; a se căţăra; ~ *на де́рево* a se urca în pom. **2.** *в + acuz. (пробираться)* a se băga, a intra, a se strecura, a pătrunde, a se vîrî; ~ *без спро́су в ко́мнату* a intra în cameră fără a cere voie. **3.** *acuz.* a băga mîna, a umbla cu mîna; ~ *в карма́н* a băga mîna în buzunar. **4.** *в + acuz.* a-şi băga nasul; a se băga, a se amesteca; ~ *не в своё де́ло* a se amesteca unde nu trebuie; a-şi băga nasul unde nu-i fierbe oala. **5.** *на + acuz. (входить)* a încăpea, a intra; *сапо́г не ле́зет на́ ногу* cizma nu intră pe picior. **6.** *с + instr.* sau cu *inf. (надоедать)* a bate capul, a plictisi, a cicăli; ~ *с пустяка́ми* a bate capul cu

fleacuri. **7.** a cădea *(despre păr, blană etc.)*; *во́лосы ле́зут* cade părul ◇ *из ко́жи вон* ~ a se face luntre şi punte; a face pe dracu-n patru; ~ *в дра́ку* a sări la bătaie; a căuta pricină.

лей, *ле́я, m.* leu *(monedă românească).*

лейб-гва́рдия, *-и f. (mil. ist.)* gardă imperială.

лейб-ме́дик, *-а m. (ist.)* medicul curţii imperiale.

лейбори́ст, *-а m. (pol.)* laburist.

лейбори́стский *adj.* (de) laburist.

ле́йденск|ий *adj. (fiz.)* de Leyda; ~*ая ба́нка* butelia de Leyda.

ле́йка, *-и f.* **1.** stropitoare. **2.** *(воронка)* pîlnie.

лейкеми́я, *-и (med.)* leucemie.

лейкогра́мма, *-ы f. (med.)* leucogramă.

лейко́ма, *-ы f. (med.)* leucom.

лейко́з, *-а m. (med.)* leucoză, leucemie.

лейкопла́ст, *-а m. (farm.)* leucoplast.

лейкоци́ты, *-ов pl. (fiziol.)* leucocite.

лейкоцито́з, *-а (med.)* leucocitoză.

лейтена́нт, *-а m.* locotenent; *мла́дший* ~ sublocotenent; *ста́рший* ~ locotenent major.

лейтмоти́в, *-а, m.* leit-motiv.

ле́йцы, *-ов pl.* hăţuri *(la doi cai).*

лека́ло, *-а n. (tehn.)* **1.** florar. **2.** calibru de formă.

лека́рственн|ый *adj.* **1.** medicinal; ~*ые расте́ния* plante medicinale. **2.** *(med.)* medicamentos.

лека́рств|о, *-а n.* doctorie, medicament; *прописа́ть* ~ a prescrie un medicament; *приня́ть* ~ a lua o doctorie.

ле́карь, *-я m. (înv.)* vraci, doctor.

ле́ксика, *-и f. sg.* lexic, vocabular; *бытова́я* ~ lexic uzual; *диале́ктная* ~ lexic dialectal; *междунаро́дная* ~ lexic internaţional; *нау́чная* ~ vocabular / lexic ştiinţific; *просторе́чная* ~ lexic familiar / neliterar; *разгово́рная* ~ lexic familiar.

лексикализа́ция, *-ии f.* lexicalizare.

лексика́льный, *adj.* lexical.

лексико́граф, *-а m.* lexicograf.

лексикографи́ческий *adj.* lexicografic.

лексикогра́фия, *-и f. sg.* lexicografie.

лексико́лог, *-а m.* lexicolog.

лексикологи́ческий *adj* lexicologic.

лексиколо́гия, *-и f. sg.* lexicologie.

лексико́н, *-а m.* **1.** *(înv.)* lexicon, dicţionar. **2.** vocabular.

лекси́ческ|ий *adj.* lexical; ~ *вариа́нт* variantă lexicală; ~*ое гнездо́* familie de cuvinte; ~*ая ка́лька* calc lexical.

ле́ктор, *-а m.* lector, conferenţiar.

лекто́рий, *-я m.* sală de conferinţă, aulă.

ле́кторск|ий *adj.* de lector; *(lingv.)* ~ *ое местоиме́ние* pronume reluat.

лекцио́нный *adj.* de lecţie, de prelegere; de conferinţă; ~ *зал* sală de conferinţe.

ле́кци|я/я, *-и f.* lecţie, prelegere, conferinţă; *публи́чная* ~ lecţie publică; *чита́ть* ~ *и* a ţine prelegeri, a conferenţia; a ţine un curs; *посеща́ть* ~*и* a frecventa cursurile; *слу́шать* ~*и* a audia un curs.

леле́ять, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** a dezmierda, a alinta, a răsfăţa. **2.** *(fig.)* a nutri; ~ *наде́жду* a nutri o speranţă; ~ *мечту́* a-şi făuri un vis; ◇ ~ *как зени́цу о́ка* a păzi ceva ca ochii din cap / ca lumina ochilor.

леме́х, *-а* şi *-а́ m. (agr.)* brăzdar, fierul jat.

леме́шный *adj. (agr.)* de / cu brăzdar.

ле́мма, *-ы f. (mat.)* lemă.

лен, *-а m. (ist.)* **1.** feudă, fief. **2.** obligaţie, impozitul vasalului faţă de suzeran.

лён, *льна m. sg.* in; ~*-долгунец́* in pentru fuior; *трепа́ть* ~ a meliţa inul; *ди́кий* ~ linariţă, in sălbatic ◇ *(mineral.) го́рный* ~ azbest; *кукушкин* ~ muşchi de pămînt.

ленивец, *-вца m.* **1.** leneş, trîndav. **2.** *(zool.)* leneş *(mamifer din America de Sud).* **3.** *(tehn.)* rolă de întindere.

лениво *adv.* leneş, cu indolenţă, alene.

ленив|ый *adj.* **1.** leneş, trîndav. **2.** molatic, moliu, domol; ~*ая похо́дка* mers agale/alene; ◇ ~*ые щи* ciorbă cu varză proaspătă.

ленингра́дец, *-дца m.* leningrădean, locuitor din Leningrad, locuitor al Leningradului.

ленингра́дский *adj.* de / din Leningrad.

ле́нивец, *-нца m.* leninist.

ленини́зм, *-а m. sg.* leninism.

ле́нинский *adj.* leninist.

лени́ться, *леню́сь, ле́нишься vb. ipf. (pf. залени́ться)* cu *inf.* a fi leneş, a trîndăvi, a lenevi.

ле́нник, *-а m. (ist.)* vasal.

ле́нн|ый *adj. (ist.)* de vasalitate; ~*ая зави́симость* vasalitate.

лёновые, *-ых pl. (bot.)* linacee.

ле́ность, *-и f. sg.* lene, lenevie.

ле́нт|а, *-ы f.* **1.** panglică, cordea; *ше́лковая* ~ panglică de mătase; *(sport) фи́нишная* ~ panglică de sosire. **2.** *(tehn. mil.)* bandă, fîşie; *изоляцио́нная* ~ bandă izolatoare/de izolaţie; *пулемётная* ~ bandă mitralieră; ~ *конве́йера* bandă rulantă; *гу́сеничная* ~ şenilă; *тормозна́я* ~ bandă de frînă. **3.** lentă; *о́рденская* ~ tresă. **4.** film, peliculă; *кинематографи́ческая* ~ peliculă cinematografică.

лентец, *-а́ m. (med.)* tenie.

ле́нточн|ый *adj.* **1.** de/cu panglică; ~*ое произво́дство* producţie de panglici. **2.** *(tehn.)* cu panglică, în/cu bandă; ~*ая пила́* ferăstrău cu panglică; ~ *транспортёр* transportor pe bandă; bandă rulantă; ~ *то́рмоз* frînă cu bandă ◇ *(zool.)* ~*ые че́рви* cestode; *(zool.)* ~ *глист* tenie, panglică.

лентя́й, *-я m.* leneş; trîndav ◇ *(prov.) ждёт* ~ *в рот карава́й* pică pară mălăiaţă în gura lui nătăfleaţă.

лентя́йничанье, *-я n. sg.* lenevie, trîndăvie.

лентя́йничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a lenevi, a trîndăvi.

ленц|á, *-ы́ f. sg. (în expr.)* с ~*о́й* alene, cu lenevie; *челове́к с* ~*о́й* om înclinat spre lenevie; om leneş; *рабо́тать с* ~*о́й* a lucra alene, a nu se omorî muncind.

ле́нчик, *-а m.* oblînc *(de şa).*

лен|ь, *-и f. sg.* **1.** lene, trîndăvie; ~ *на меня́ напа́ла* m-a apucat lenea. **2.** *pred. dat.* cu *inf.* a-i fi lene, a nu avea chef/poftă să facă ceva; *мне* ~ *идти́* mi-e lene să merg ◇ *все, кому́ не́* ~ oricine; cui îi trece prin minte; cine vrea.

леопа́рд, *-а m.* leopard.

леопа́рдовый *adj.* de leopard.

лепестко́вый *adj.* cu petale.

лепестóк[1], *-тка́ m.* petală.

лепестóк[2], *-тка́ m.* **1.** *(foto)* lamelă plăcuţă; ~ *диафра́гмы* lamela diafragmei. **2.** *(tehn.)* lob; ~ *анте́нны* lobul antenei.

ле́пет, *-а m. sg.* **1.** gîngurit, bîiguială; *де́тский* ~ a) gîngurit de copil; b) *(fig.)* vorbe copilăroase; vorbe goale. **2.** *(листьев, ручья)* susur, murmur, foşnet; ~ *ручья́* susurul pîrîului.

лепета́ние, *-я n. sg. v. ле́пет*

лепета́ть, *-печу́, -пе́чешь vb. ipf.* **1.** *acuz.* a gîngurî, a bîigui. **2.** *(о листьях, о ручье)* a susura, a foşni, a murmura.

лепёшк|а, *-и f.* **1.** *(из теста)* lipie, turtiţă. **2.** *(лекарственная)* pastilă, tabletă ◇ *(pop.) расши́биться в* ~*у* sau *разби́ться в* ~*у* a face pe dracu în patru, a se face luntre şi punte; *раздави́ть кого́-л. в* ~*у* a face pilaf pe cineva.

лепи́ть, *леплю́, ле́пишь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. вы́лепить şi слепи́ть)* a modela; ~ *ста́тую* a modela o statuie. **2.** *(pf. вы́лепить şi слепи́ть)* a face *(cuib, faguri etc.)*; ~ *гнездо́* a face cuib. **3.** *(pf. налепи́ть)* a lipi, a încleia.

ле́пка, *-и f. sg.* modelare; modelaj.

лепн|о́й *adj.* **1.** modelat; ~*ые украше́нця* ornamente modelate, ciubuce. **2.** ornamentat, sculptat; ~ *потоло́к* tavan ornamentat.

ле́пра, *-ы f. (med.)* lepră.

лепрозо́рий, *-я m.* leprozerie, spital de leproşi.

ле́пт|а, *-ы f.* obol, prinos; *внести́ свою́* ~*у* a-şi aduce prinosul; a-şi da obolul; ~ *вдови́цы* darul săracului.

лес, *-а m.* **1.** *(prepl. в лесу́)* pădure; codru; *густо́й* ~ pădure deasă; *дремучий* ~ pădure mare şi deasă, codru; *де́вственный* ~ pădure virgină; *запове́дный* ~ braniştе; *кра́сный* ~ pădure de conifere; *чёрный* ~ pădure de foioase; *е́хать* ~*ом* a merge prin pădure. **2.** *sg. col.* lemn, material lemnos; cherestea; *корабе́льный* ~ lemn pentru construcţii navale; *крепёжный* ~ lemn de mină, pentru armare; *сплавно́й* ~ lemn de plutărit; *строево́й* ~ lemn de construcţie; *поде́лочный* ~ lemn de lucru; *сплавля́ть* ~ a plutări lemn ◇ *как в* ~*у́* fără a pricepe nimic; fără a se putea descurca; *(prov.) кто в* ~, *кто по дрова́* unul la dreapta, altul la

stînga; unul zice hăis, altul cea; *(prov.)* ~ *рýбят, щéпки летя́т* cînd tai pădurea, sar şi surcele; *из-за дерéвьев ~а не вúдеть* a nu vedea pădurea din cauza copacilor; *(prov.) чем дáльше в ~, тем бóльше дров* cu cît mai adînc intri în pădure, cu atît de mai multe lemne dai; *(prov.)* ~ *а по опýшке не узнáешь* pădurea n-o cunoşti pînă nu treci prin ea; *смотрéть в* ~ a) a se pregăti de plecare *(dintr-un loc oarecare)*; b) a nu-l trage inima *(la ceva)*; *э́то тёмный* ~ e un tărîm necunoscut.

лéса[1], *-ы* şi *-ы́ f.* sfoara undiţei.

лесá[2], *-о́в pl.* schelă, schelărie.

лéсенк|а, *-и f.* scăricică, scară mică ◇ *~ой стоя́ть* a sta în rînd după înălţime, a face scara măgarilor.

лесúна, *-ы f. (tehn.)* buştean, trunchi de copac *(ca lemn de construcţie)*.

лесúстость, *-и f.* grad/procent de împădurire.

лесúстый *adj.* păduros, acoperit cu păduri.

лéска, *-и f. v. лéса*[1]

лесни́к, *-á m.* pădurar.

лесни́на, *-ы f.* măr pădureţ.

лесни́чество, *-а n.* ocol silvic.

лесни́чий, *-его m.* şef al unui ocol silvic.

лесн|óй *adj.* **1.** de pădure, forestier, silvic, pădureţ; *~áя промы́шленность* industrie forestieră; ~ *институ́т* institut de silvicultură; ~ *питóмник* pepinieră silvică; ~ *массúв* masiv forestier; *~ое хозя́йство* gospodărie silvică, economie forestieră; ~ *кóдекс* cod silvic; *защúтные ~ы́е пóлосы* perdele forestiere de protecţie; ~ *объéздчик* brigadier silvic. **2.** de cherestea; ~ *склад* depozit de cherestea.

лесовóд, *-а m.* silvicultor.

лесовóдство, *-а n. sg.* silvicultură.

лесовóдческий *adj.* de silvicultură.

лесовóз, *-а m.* navă de transportat lemn.

лесозавóд, *-а m.* fabrică de cherestea.

лесогóн, *-а m.* **1.** instalaţie pentru transportul lemnului pe scocuri. **2.** plutaş.

лесозаготовúтельный *adj.* de exploatare forestieră.

лесозаготóвки, *-вок pl.* exploatări forestiere; stocarea materialului lemnos.

лесозащúтн|ый *adj.* privitor la perdelele forestiere de protecţie; *~ая зóна* zonă forestieră de protecţie.

лесóк, *-скá m.* crîng, pădurice.

лесокомбúнат, *-а m.* combinat forestier.

лесокультýрный *adj.* de cultură forestieră.

лесоматериáл, *-а m.* material lemnos.

лесомелиорáция, *-и f.* amelioraţii silvice.

лесонасаждéние, *-я n.* **1.** *sg.* împădurire. **2.** plantaţie forestieră.

лесообрабáтывающий *adj.* de prelucrare a lemnului.

лесоохрáна, *-ы f.* protecţia pădurii.

лесопúлка, *-и f.* **1.** fabrică de cherestea. **2.** joagăr, gater.

лесопúльный *adj. (tehn.)* de fabricare a cherestelei, de cherestea; ~ *завóд* fabrică de cherestea.

лесопúльня, *-и f.* fabrică de cherestea.

лесопитóмник, *-а m.* pepinieră silvică.

лесополосá, *-ы f.* perdea forestieră.

лесопосáдки, *-док pl.* plantaţii forestiere.

лесопосáдочный *adj.* de plantare a pădurilor, de plantaţii forestiere.

лесопромы́шленник, *-а m. (înv.)* exploatator de păduri.

лесопромы́шленность, *-и f. sg.* industrie forestieră.

лесопромы́шленный *adj.* de industrie forestieră.

лесоразрабóтка, *-и f.* exploatare forestieră.

лесорýб, *-а m.* tăietor de lemne, muncitor forestier.

лесорýбка, *-и f.* tăierea pădurii.

лесосéка, *-и f.* parchet de tăiere, gură de tăiere.

лесоспла́в, *-а m. sg.* plutărit.

лесоспýск, *-а m.* jilip.

лесостепнóй *adj.* de silvostepă, de antestepă.

лесостéпь, *-а f. sg.* silvostepă, antestepă.

лесотрáнспорт, *-а m.* transport de cherestea.

лесотýндра, *-ы f. sg.* silvotundră, regiune de pădure şi tundră.

лесоуправлéние, *-я n.* administraţie forestieră.

лесоустрóйство, *-а n. sg.* amenajarea pădurilor.

лесохозя́йство, *-а n.* economie forestieră.

лесóэкспорт, *-а m. sg.* exportul lemnului.

лёсс, *-а m. sg. (geol.)* loess.

лéстниц|а, *-ы f.* scară; *парáдная ~* scară principală; *чёрная ~* scară de serviciu; *пожáрная ~* scară de incendiu; *винтовáя ~* scară în spirală; *~-стремя́нка* scară dublă; *верёвочная ~* scară de frînghie; *мрáморная ~* scară de marmură; *подниматься по ~е* a urca/ a sui scările; *спускáться с ~ы* a coborî scările; *(fig.) иерархúческая ~* scară ierarhică, ordine ierarhică.

лéстничн|ый *adj.* de scară; *~ая клéтка* casa scării; *~ые перúла* balustradă, parmaclîc.

лéстно 1. *adv.* măgulitor. **2.** *pred. impers.* e măgulitor; *э́то мне ~* aceasta mă măgulește.

лéстный *adj.* **1.** elogios; aprobator. **2.** măgulitor.

лесть, *-и f. sg.* linguşire, măgulire; *нúзкая ~* linguşire josnică; adulare, adulaţie.

лёт, *-а m. sg.* zbor; ~ *ядрá* zborul/ traiectoria obuzului ◇ *стреля́ть птúцу в ~* a trage într-o pasăre în timp ce zboară; *на лету́* a) în timpul zborului; din zbor; b) *(fig.)* la iuţeală; în fugă; în treacăt; *(fig.) хвати́ть на лету́* a prinde din zbor; a înţelege ceva de la primul cuvînt.

Лéт|а, *-ы f. sg. (mitol.)* Lete ◇ *кáнуть в ~у* a fi dat uitării; a fi uitat; a dispărea fără urmă.

лет|á, *-лет pl.* **1.** vîrstă, etate, ani; *в ~áх* în vîrstă, împovărat de ani; *срéдних лет* între două vîrste; *во цвéте лет* în floarea vîrstei; *быть одни́х лет (с кем-л.)* a fi de aceeaşi vîrstă/ de o seamă *(cu cineva)*; *с молоды́х лет* din tinereţe; *с дéтских лет* din fragedă copilărie; *с рáнних лет* de timpuriu; din copilărie. **2.** *(gen. pl. folosit ca gen. pl. al lui «год»)* ani; *емý óколо сорокá лет* are aproape patruzeci de ani; *скóлько вам лет?* ce vîrstă aveţi?; *пять лет* (timp de) cinci ani; *нéсколько лет тому́ назáд* acum cîţiva ani ◇ *скóлько лет, скóлько зим!* a trecut un car de ani (de cînd nu ne-am văzut).

летáние, *-я n. sg.* zbor.

летаргúческий *adj.* letargic.

летаргúя, *-и f. sg. (med.)* letargie.

летáтельн|ый *adj.* de zbor, de zburat, zburător; ~ *аппарáт* aparat de zbor ◇ *(zool.) ~ая перепóнка* membrană cutanee.

летá|ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* a zbura.

лет|éть, *лечý, летúшь vb. ipf.* **1.** a zbura, a-şi lua zborul; *самолёт ~úт* avionul zboară. **2.** *(fig.)* a zbura, a alerga repede; ~ *сломя́ гóлову* a fugi mîncînd pămîntul. **3.** *(fig.)* a zbura, a trece repede *(despre timp)*; *часы́ ~я́т* orele/vremea zboară; orele trec repede ◇ *(prov.) высокó ~úшь, где-то сядешь* cine se înalţă prea sus, dă cu capul de grindă.

лéтн|ий, *adj.* de vară, văratic; ~ *óмдых* vacanţă de vară, concediu de vară; *~ее плáтье* rochie de vară.

лётн|ый *adj. (av.)* **1.** de zbor; *~ая погóда* timp bun de zbor. **2.** de aviaţie; *~ое дéло* aviaţie; *~ое пóле* teren de aviaţie; *~ая шкóла* şcoală de zbor, şcoală de pilotaj.

летни́к, *-á m.* adăpost de vară.

лéто, *-а n.* vară, anotimpul verii ◇ *бáбье ~* a) primele zile frumoase ale unei toamne timpurii; b) *(fig.)* a doua tinereţe.

лето́к, *-тка́ m. (apic.)* urdiniş.

лéтом *adv.* în timpul verii, vara.

летопúсец, *-сца m.* cronicar, letopiseţ.

летопúсный *adj.* de cronică, de letopiseţ, de anale; ~ *свод* colecţie de cronici.

лéтопись, *-и f.* cronică, letopiseţ, anale.

летосчислéние, *-я n.* sistem de cronologie.

летýн, *-á m.* **1.** cel care zboară, care aleargă bine. **2.** *(tehn.)* valţ alergător. **3.** *(peior.)* pasăre zburătoare *(lucrător care îşi schimbă des serviciul)*.

летýчесть, *-и f. sg. (chim.)* volatilitate.

летýч|ий *adj.* **1.** zburător; ~ *песóк* nisip zburător. **2.** volatil; *~ие эфúрные маслá* uleiuri eterice volatile ◇ *(zool.) ~ая мышь* liliac; *~ая рыба* peşte

zburător; *(med.)* ~ *ревмати́зм* reumatism poliarticular; ~*ее собра́ние* şedinţă fulger; ~ *ми́тинг* miting fulger.

лету́чка, *-и f.* **1.** *(печатный листок)* foaie volantă, manifest. **2.** *(собрание)* şedinţă fulger. **3.** detaşament mobil/volant; *ремо́нтная* ~ brigadă mobilă, brigadă volantă de reparaţii.

лётчик, *-а m.* aviator, pilot; ~*-испребо́итель* pilot de vînătoare; ~*-разве́дчик* pilot de recunoaştere; ~*-испыта́тель* pilot de probă/de încercare; ~*-космона́вт* aviator cosmonaut.

лецити́н, *-а m.* lecitină.

лечёбница, *-ы f.* clinică, dispensar.

лечёбн|ый *adj.* medicinal, medical, curativ; ~*ые тра́вы* plante medicinale; ~*ое заведе́ние* instituţie medicală; ~*ая сыворотка* ser curativ.

лече́ни|е, *-я n.* tratament, terapie, cură; *амбулато́рное* ~ tratament ambulatoriu; *пройти́ курс* ~*я* a urma un tratament, a face o cură; *госпита́льное* ~ tratament cu spitalizare.

лечи́ть, *лечу́, ле́чишь vb. ipf. acuz.* a îngriji, a trata; ~ *от ка́шля* a trata contra tusei; ~ *гря́зями* a trata cu băi de nămol.

лечи́ться, *лечу́сь, ле́чишься vb. ipf.* a urma un tratament, a face o cură.

лечь, *ля́гу, ля́жешь vb. pf. (ipf. ложи́ться)* **1.** a se culca, a se întinde, a se tolăni, a se lungi; ~ *в посте́ль* a se vîrî în pat/în aşternut, a se culca; *пора́* ~ *спать* e timpul să mergem la culcare. **2.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a se întinde, a coborî peste; a se aşterne; a se aşeza; *тума́н лёг на доли́ну* ceaţa a coborît/s-a întins peste vale. **3.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* *на* + *acuz. (fig.)* a cădea asupra cuiva, a-i reveni cuiva; *ответственность ля́жет на вас* răspunderea va cădea asupra voastră. **4.** *на* + *acuz. (fig.)* a apăsa, a împovăra, a copleşi. **5.** *(mar.)* a lua o direcţie *(despre nave sau avioane)*; ~ *на по́вый курс* a schimba traseul (itinerariul); ~ *в дрейф* a se pune în derivă; ~ *на я́корь* a ancora ◇ ~ *в больни́цу* a se interna în spital; ~ *на по́ле бо́ятвы* a muri/a cădea pe cîmpul de luptă; ~ *в гроб* a muri; ~ *в осно́ву* a sta la bază.

ле́ш|ий, *-его m. (folc.)* Muma-Pădurii, păduroi ◇ *(pop.)* *како́го* ~*его тебе́ ну́жно!* ce naiba cauţi?; ce dracu vrei?

лещ, *-а́ m.* plătică.

лещи́на, *-ы f. (bot.)* alun.

ле́я, *-и f. v. лей*

лженау́ка, *-и f.* pseudoştiinţă.

лжеприся́га, *-и f.* jurămînt mincinos, sperjur.

лжесвиде́тель, *-я m.* martor mincinos.

лжесвиде́тельство, *-а n.* mărturie mincinoasă, sperjur.

лжесвиде́тельствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a depune o mărturie mincinoasă; a da o mărturie falsă.

лжеуче́ние, *-я n.* doctrină falsă, pseudodoctrină.

лжеучёный, *-ого m.* pseudosavant.

лжец, *-а́ m.* mincinos.

лжи́вость, *-и f. sg.* falsitate, caracter mincinos/fals.

лжи́в|ый *adj.* mincinos, fals; ~*ое заявле́ние* declaraţie mincinoasă.

ли şi ль 1. *partic. (se întrebuinţează în propoziţiile interogative şi relative)* care, dacă, de; *не сты́дно ли тебе́?* nu ţi-e ruşine oare?; să-ţi fie ruşine! *возмо́жно ли э́то?* e posibil una ca asta?; *едва́ ли; вряд ли* nu ştiu dacă ...; e problematic dacă ...; cu greu; puţin probabil. **2.** *conj. (numai repetat)* sau ..., sau ...; ori ..., ori ...; fie ..., fie ...; *ра́но ли, по́здно ли, но приду́* mai devreme sau mai tîrziu, tot voi veni ◇ *шу́тка ли* nu e glumă; *то ли де́ло* altceva; cu totul altceva.

лиа́на, *-ы f. (bot.)* liană.

либера́л, *-а m.* liberal.

либерали́зм, *-а m. sg.* **1.** *(pol.)* liberalism; *буржуа́зный* ~ liberalism burghez. **2.** liberalism, indulgenţă; îngăduinţă excesivă.

либера́льничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** a fi liberal, a face pe liberalul. **2.** *с* + *instr.* a fi excesiv de indulgent.

либера́льность, *-и f. sg.* liberalism.

либера́льн|ый *adj.* liberal; ~*ая па́ртия* partid liberal; ~*ые взгля́ды* păreri/concepţii liberale; ~*ое отноше́ние* atitudine liberală/indulgentă.

ли́бо *conj. disjunctivă* sau, fie, ori; ~ *тот,* ~ *друго́й* sau unul, sau altul; ori unul, ori altul ◇ *(prov.)* ~ *пан,* ~ *пропа́л* ori Stan, ori căpitan.

либрети́ст, *-а m. (teatr.)* libretist.

либре́тто *n. indecl.* libret.

ливи́йский *adj.* libanez.

ли́вень, *-вня m.* **1.** ploaie torenţială, rupere de nori; aversă. **2.** *(fig.)* jerbă; *косми́ческий* ~ jerbă cosmică; *атмосфе́рный* ~ jerbă atmosferică.

ли́вер, *-а m.* măruntaie de vită *(special preparate)*; lebăr.

ли́вери|ый *adj.* din/cu măruntaie; ~*ая колба́са* lebărvurşt.

ливи́йский *adj.* din Libia, libian.

ливмя́ *adv.* în şiroaie, cu găleata; *дождь льёт* ~ toarnă cu găleata; plouă cu găleata.

ли́вневый *adj.* cu averse, torenţial; ~*ые во́ды* apele ploilor, ape de viitură.

ливре́йный *adj.* de/cu/în livrea; ~ *лаке́й* lacheu în livrea.

ливре́я, *-и f.* livrea.

ли́га, *-и f.* ligă, societate, asociaţie; *(ist.)* *Ли́га на́ций* Liga Naţiunilor.

лигату́ра[1], *-ы f. (chim.)* aliaj de cupru *sau* staniu cu aur *sau* argint *(pentru mărirea durităţii)*.

лигату́ра[2], *-ы f. (tipogr.)* ligatură.

лигни́н, *-а m. sg. (chim.)* lignină.

лигни́т, *-а m. sg. (mineral.)* lignit.

лигро́ин, *-а m.* ligroină, benzină grea.

ли́дер, *-а m.* lider; *полити́ческие* ~*ы* lideri politici.

ли́дерский *adj.* **1.** de lider, de conducător. **2.** *(sport)* care conduce, care e în fruntea clasamentului.

ли́дерство, *-а n. sg.* rol de lider; *(sport)* *борьба́ за* ~ lupta pentru primul loc în clasament.

лиди́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (sport)* a conduce, a fi primul, a fi în fruntea clasamentului.

лиза́ть, *лижу́, ли́жешь vb. ipf. (pf. mom. лизну́ть) acuz.* a linge ◇ *(fam.)* ~ *ру́ки/но́ги/пя́тки* a-i linge *(cuiva)* călcîiele; a fi slugarnic; a linguşi.

лиза́ться, *лижу́сь, ли́жешься vb. ipf. (fam. peior.)* a se pupa.

лизну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *лиза́ть*

лизоблю́д, *-а m. (inv.)* linguşitor, om slugarnic, lingău, periuţă.

лизо́л, *-а m. sg. (chim.)* lizol.

лизуне́ц, *-нца́ m.* sare de lins.

лик[1], *-а m.* **1.** *(înv.)* chip, faţă, înfăţişare. **2.** *(înv.)* icoană, chipul unui sfînt. **3.** contur, înfăţişare, aspect ◇ ~ *лу́ны* discul lunii.

лик[2], *-а m. (bis.)* adunare, sobor; *причи́слить к* ~*у святы́х* a canoniza, a aşeza în rîndul sfinţilor.

ликвида́тор, *-а m. (pol.)* lichidator.

ликвида́торский *adj. (pol.)* lichidator, lichidatorist.

ликвида́торство, *-а n. sg. (pol.)* lichidatorism.

ликвидацио́нный *adj.* de lichidare; ~ *бала́нс* bilanţ de lichidare.

ликвида́ция, *-и f. sg.* **1.** lichidare; ~ *предприя́тия* lichidarea întreprinderii. **2.** lichidare, suprimare, nimicire; ~ *безгра́мотности* lichidarea analfabetismului; ~ *после́дствий я́дерного нападе́ния* lichidarea urmărilor atacului nuclear.

ликвиди́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a lichida, a suprima, a desfiinţa.

ликвиди́роваться, *-руется vb. pf.* şi *ipf.* a se lichida, a-şi înceta activitatea, a intra în lichidare.

ликви́дность, *-и f. sg. (fin.)* însuşirea de a fi lichid.

ликви́дный *adj. (fin.)* lichid *(despre creanţe, efecte etc.)*

ликёр, *-а m.* lichior.

ликёрный *adj.* de lichior.

ликова́ние, *-я n.* jubilare, triumf, triumfare, exaltare.

ликова́ть, *-кую, -куешь vb. ipf.* a jubila, a triumfa; *се́рдце* ~*ует* inima îi tresaltă de bucurie.

ликопо́дий, *-я m. sg. (bot. farm.)* licopodiu.

ли́ктор, *-а m. (ist.)* lictor.

лику́ющий 1. *part. prez. act.* de la *ликова́ть.* **2.** *adj.* triumfător.

лилейные, *-ых pl.; sg. -ое, -ого n. (bot.)* liliacee.

лилейный *adj.* alb ca crinul, de culoarea crinului.

лилипу́т, *-а m.* pitic, liliputan.

ли́лия, *-и f.* crin; *водяна́я* ~ nufăr; *жёлтая водяна́я* ~ nufăr galben.

лиловатый *adj.* violaceu, liliachiu, care bate în liliachiu.

лиловеть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. полиловеть)* a căpăta o culoare violetă/violacee, a deveni liliachiu.

лило́вый *adj.* liliachiu, violet.

лима́н, *-а m.* liman, estuar.

лима́нный *adj.* de inundare.

лимб, *-а m. (tehn.)* limb, cerc gradat, disc; *азимута́льный* ~ disc azimutal.

лими́т, *-а m.* plafon, limită; ~ *креди́та* plafonul creditului; ~ *расхо́да* limita de consum.

лимити́рование, *-я n.* limitare, plafonare.

лимити́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a limita, a restrînge; ~ *и́мпорт* a limita importul.

лими́тн|ый *adj.* de limită, plafonat, maximal; ~*ые це́ны* preţuri maximale.

лимитро́ф, *-а m.* stat limitrof.

лимитро́фный *adj.* limitrof.

лимо́н, *-а m.* **1.** lămîi. **2.** lămîie; *вы́жатый* ~ a) lămîie stoarsă; b) *(fig.)* om sfîrşit.

лимона́д, *-а m.* limonadă.

лимонноки́сл|ый *adj. (chim.)* ~*ая соль* citrat; ~ *хини́н* citrat de chinină; chinină citrică.

лимо́нн|ый *adj.* de lămîie; ~ *сок* suc de lămîie; ~*ое де́рево* lămîi; *(chim.)* ~*ая кислота́* acid citric, sare de lămîie; ~*ого цве́та* de culoare galben-deschisă; de culoarea lămîiei.

лимузи́н, *-а m.* limuzină.

ли́мфа, *-ы f. (fiziol.)* limfă.

лимфати́ческ|ий *adj.* **1.** *(fiziol.)* limfatic; ~*ие сосу́ды* vase limfatice; ~*ие же́лезы* glande limfatice; ~*ая систе́ма* sistem limfatic. **2.** *(fig.) (înv.)* lipsit de viaţă, fără vlagă; apatic; ~*ая нату́ра* fire apatică.

лимфоци́т, *-а m. (fiziol.)* limfocită.

лингви́ст, *-а m.* lingvist.

лингви́стика, *-и f. sg.* lingvistică; *дескрипти́вная* ~ lingvistică descriptivă; *диахро́нная/диахрони́ческая* ~ lingvistică diacronică; *синхро́нная/синхрони́ческая* ~ lingvistică sincronică; *структу́рная/структура́льная* ~ lingvistică structurală.

лингвисти́ческ|ий *adj.* lingvistic; ~ *ме́тод* metodă lingvistică; ~*ая геогра́фия* geografie lingvistică; ~*ая стати́стика* statistică lingvistică; ~*ая стили́стика* stilistică lingvistică; ~ *структурали́зм* structuralism lingvistic.

лине́йк|а [1], *-и f.* **1.** linie, dungă; *тетра́дь в* ~*у* caiet liniat. **2.** linie, riglă; *масшта́бная* ~ riglă gradată; linie cu scară; *счётная/логарифми́ческая* ~ riglă de calcul. **3.** linie de demarcaţie a unei tabere ◇ *(tipogr.) набо́рная* ~ linie de cules; *приц е́льная* ~ linie de miră; *(muz.) но́тные* ~*и* portativ; *пионе́рская* ~ adunare de pionieri în front.

лине́йка [2], *-и f. (înv.)* brec.

лине́йн|ый *adj.* **1.** aşezat în linie dreaptă; liniar; ~*ые ме́ры* măsuri de lungime, măsuri liniare; ~*ое письмо́* scriere liniară. **2.** *(mat.)* liniar; ~*ое уравне́ние* ecuaţie liniară. **3.** *(mil.)* de linie, regulat; ~*ые войска́* trupe de linie, trupe regulate. **4.** *(mar.)* de linie; ~ *кора́бль* vas/bastiment de linie; ~ *кре́йсер* crucişător de linie. **5.** *(ferov.)* de linie; ~ *досмотри́к* revizor de linie.

ли́нза, *-ы f. (fiz.)* lentilă; *вы́пуклая* ~ lentilă convexă; *во́гнутая* ~ lentilă concavă; *собира́тельная* ~ lentilă convergentă; *рассе́ивающая* ~ lentilă divergentă.

ли́нзовый *adj.* lenticular, de/cu lentile.

ли́ни|я, *-и f.* **1.** linie; *прямáя* ~ linie dreaptă; *каса́тельная* ~ linie tangentă; *ло́маная* ~ linie frîntă; *крива́я* ~ linie curbă; *пункти́рная* ~ linie punctată/întreruptă; *провести́* ~*ю* a trage o linie; *оборони́тельная* ~ linie de apărare; *исхо́дная* ~ linie de plecare; ~ *прице́ла/навóдки* linie de ochire; ~ *исхо́дного положе́ния* linia poziţiei iniţiale; *ста́ртовая* ~ a) linie de start; b) *(av.)* linie de decolare; ~ *полёта снаря́да* traiectoria unui obuz; ~ *горизо́нта* linia orizontului; *береговáя* ~ linia litoralului; *демаркацио́нная* ~ linie de demarcaţie; *трамва́йная* ~ linie de tramvai; *авто́бусная* ~ linie de autobuz; *возду́шная* ~ linie aeriană; *телефо́нная* ~ linie telefonică; *восходя́щая* ~ linie ascendentă; *нисходя́щая* ~ linie descendentă; *бокова́я* ~ linie colaterală; *ро́дственники по боково́й* ~*и* rude pe linie colaterală; *ро́дственники по прямо́й* ~*и* rude pe linie dreaptă; ~ *поведе́ния* linie de conduită; purtare; *генера́льная* ~ *па́ртии* linia generală a partidului; *рабо́тать по профсою́зной* ~*и* a activa pe linie sindicală; *вести́* sau *гнуть свою́* ~*ю* a-şi urmări cu perseverenţă scopul; a nu se abate de la scopul său; *по* ~*и наимéньшего сопротивле́ния* pe linia minimei rezistenţe. **2.** şir, rînd, linie; ~ *укрепле́ний* şir de fortificaţii; *постро́ить дома́ в одну́* ~*ю* a clădi casele într-un singur rînd/aliniate.

линко́р, *-а m.* = *лине́йный кора́бль (mar.)* navă de linie, cuirasat.

линова́льн|ый *adj.* de liniat; ~*ая маши́на* maşină de liniat.

лино́ван|ый *adj.* liniat; ~*ая бума́га* hîrtie liniată.

линова́ть, *-ну́ю, -ну́ешь vb. ipf. (pf. налинова́ть) acuz.* a linia; ~ *бума́гу* a linia hîrtia.

линогра́фия, *-и f. (fiz.)* linografie.

лино́леум, *-а m.* linoleum.

линоти́п, *-а m. (tipogr.)* linotip.

линоти́пист, *-а m. (tipogr.)* linotipist.

линоти́пия, *-и f. sg. (tipogr.)* linotipie.

линчева́ние, *-я n.* linşaj.

линчева́ть, *-чу́ю, -чу́ешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a linşa.

линь [1], *-я m. (iht.)* lin.

линь [2], *-я m. (mar.)* odgon, parîmă, frînghie, saulă, funie *(de corabie)*; *броса́тельный* ~ bandulă.

ли́нька, *-и f. sg.* năpîrlire, năpîrleală.

линю́чий *adj.* care se decolorează uşor.

линя́лый *adj.* **1.** şters *(de soare)*, decolorat. **2.** năpîrlit.

линя́|ть, *-я́ю vb. ipf.* **1.** *(pf. полиня́ть)* a se decolora, a se şterge, a ieşi la soare. **2.** *(pf. вы́линять)* a năpîrli.

ли́па [1], *-ы f.* tei.

ли́па [2], *-ы f. (pop.)* fals, plastografie.

липари́т, *-а m. (mineral.)* liparit.

ли́пк|а, *-и f. dim.* teişor; ◇ *(fam.) облупи́ть/ободра́ть как* ~*у* a lăsa gol puşcă, a jecmăni de ultimul ban, a jumuli.

ли́пк|ий *adj.* vîscos, lipicios; ~*ая грязь* noroi lipicios; ~ *пла́стырь* emplastru adeziv.

ли́пкость, *-и f. sg.* vîscozitate.

ли́п|нуть, *-ну, -нешь vb. ipf.* **1.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* к + *dat.* a se lipi. **2.** к + *dat. (fig.)* a se ţine scai de cineva, a nu-l slăbi. **3.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a se lipi, a se încleia.

липня́к, *-á m.* plantaţie de tei.

ли́повый [1] *adj.* de tei; ~ *цвет* floare de tei.

ли́пов|ый [2] *adj. (pop.)* **1.** *(поддельный)* fals; ~*ые докуме́нты* documente false. **2.** *(плохой)* ca vai de el.

липу́чка, *-и f.* lipici pentru muşte.

ли́ра [1], *-ы f.* liră.

ли́ра [2], *-ы f.* liră *(monedă)*.

ли́ра [3], *-ы f. (astr.)* lira *(constelaţie)*.

лири́зм, *-а m. sg.* lirism.

ли́рик, *-а m.* poet liric, liric.

ли́рик|а, *-и f. sg.* **1.** lirică. **2.** *(fig.)* lirism; *пуска́ться/ударя́ться в* ~*у* a cădea în melancolie.

ли́рико-драмати́ческ|ий *adj.* lirico-dramatic; ~*ая пе́вица* cîntăreaţă lirico-dramatică.

лири́ческ|ий *adj.* liric; ~*ое стихотворе́ние* poezie lirică; ~*ое сопра́но* soprană lirică ◇ ~*ое отступле́ние* digresiune lirică; ~ *беспоря́док* dezordine poetică.

лири́чность, *-и f. sg.* caracter liric, lirism.

лири́чный *adj.* liric, plin de lirism.

лирохво́ст, *-а m.* pasăre liră.

ли́ро-эпи́ческ|ий *adj.* lirico-epic; ~*ая поэ́ма* poem lirico-epic.

лис|а́, *-ы́ f.* **1.** vulpe; *хи́трый как* ~ şiret ca o vulpe. **2.** blană de vulpe. **3.** *m.* şi *f. (fig.)* şiret, viclean, linguşitor; ◇ *(folc.) Лиса́ Патрике́вна* cumătra vulpe; ~*ой прикидываться* sau *верте́ться* a se linguşi, a se pune bine, a peria.

лисёнок, *-нка m.* pui de vulpe.

ли́сий *adj.* de vulpe; ~ *мех* blană de vulpe.

лиси́ца, *-ы f.* **1.** vulpe; *краснобу́рая* ~ vulpe brun-roşcată, vulpe siberiană; *чернобу́рая* ~ vulpe argintie. **2.** blană de vulpe ◇ *как* ~ *с боля́чкой* a prins vulpea la rană.

лиси́чка, *-и f.* **1.** *dim.* vulpe mică, vulpiţă. **2.** *(bot.)* gălbior, burete galben.

лисохво́ст, *-а m. (bot.)* coadină, coada-vulpii.

лист [1], *-á m.* frunză; *дубóвый* ~ frunză de stejar; *щóрох* ~*ьев* foşnetul frunzelor; *(bot. farm.) александри́йский* ~ siminichie. ◇ *дрожа́ть как оси́новый* ~ a tremura ca varga; *как* ~ *на воде́* ca frunza pe apă; *приста́ть как бáн-*

ный ~ a se ține ca scaiul de oaie/ca rîia de om/ca dracul de popă; *(fig.) без фи́гового* ~*á* fără perdea.

лист², *-á m.* **1.** foaie, coală; ~ *бума́ги* foaie de hîrtie; ~ *желе́за* tablă de fier. **2.** *(tipogr.)* coală, pagină; *загла́вный/ти́тульный* ~ pagină de titlu; *а́вторский* ~ coală de autor; *учётно-изда́тельский* ~ coală editorială ◇ *подписно́й* ~ listă de subscripție; *(jur.) исполни́тельный* ~ titlu executoriu; *опро́сный* ~ chestionar; *(înv.) похва́льный* ~ diplomă de merit; *игра́ть/петь с* ~*á* a cînta după note, pe nepregătite.

листа́ж, *-a m. (tipogr.)* numărul de coli de hîrtie necesare pentru o lucrare.

листа́ть, *-áю, -áешь vb. ipf. acuz.* a răsfoi.

листва́, *-ы́ f. sg. col.* frunziș.

ли́ственница, *-ы f. (bot.)* lariță, zadă.

ли́ственный *adj.* cu frunze, frunzos, foios; ~ *ое де́рево* copac frunzos; ~ *ые поро́ды* esențe de foioase.

ли́стер, *-a m. (agr.)* rariță.

листовёртка, *-и f. (zool.)* molia frunzelor.

листови́дный *adj.* filiaceu, foliat.

листо́вка, *-и f.* manifest, foaie volantă.

листово́й *adj.* **1.** în foi, în frunze; ~ *таба́к* tutun în foi. **2.** *(tehn.)* în/cu foi, laminat; ~ *óе желе́зо* tablă de fier; ~*ая рессо́ра* arc cu foi.

листо́к, *-тка́ m.* **1.** *dim.* frunzuliță. **2.** foaie, buletin, formular, imprimat, blanchetă; *контро́льный* ~ foaie de control. **3.** *(înv.)* fițuică, gazetă neserioasă.

листообра́зный *adj.* în formă de frunză.

листопа́д, *-a m.* **1.** căderea frunzelor, desfrunzire. **2.** *(înv. pop.)* lunile octombrie și noiembrie.

листопрока́тный, *adj. (tehn.)* de laminat tablă; ~ *заво́д* uzină de laminat tablă.

литаври́ст, *-a m. (muz.)* timpanist.

литавры, *-а́вр pl.; sg. -а, -ы f. (muz.)* timpan.

литейный *adj. (tehn.)* **1.** de turnătorie; ~ *заво́д* turnătorie; ~*цех* secție de turnătorie, turnătorie. **2.** ~**ая**, *-о́й f.* turnătorie, secție de turnătorie.

литёйщик, *-a m.* turnător.

ли́тер, *-a m.* foaie de drum.

ли́тера, *-ы f.* literă, caracter.

литера́тор, *-a m.* literat, om de litere, scriitor, publicist.

литерату́ра, *-ы f.* **1.** literatură; *нау́чная* ~ literatură științifică; *худо́жественная* ~ literatura beletristică; literatură; *мемуа́рная* ~ literatură memorială. **2.** bibliografie.

литерату́рный *adj.* **1.** literar, de literatură; ~ *журна́л* revistă de literatură; ~ *ые круги́* cercuri literare; ~*ая кри́тика* critica literară; ~*ое насле́дие* moștenie literară, patrimoniul literar; ~ *жанр* gen literar; ~*ое направле́ние* curent literar; ~*ая но́рма* normă literară; ~ *ое произноше́ние* pronunțare/rostire literară. **2.** literar; ~ *ое выраже́ние* expresie literară; ~*язы́к* limbă literară.

литературове́д, *-a m.* specialist în știința literaturii.

литературове́дение, *-я n. sg.* știința literaturii, teoria literaturii.

ли́тий, *-я m. sg. (chim.)* litiu.

лито́вка, *-и f.* lituaniană.

литовский *adj.* lituanian; ~*язык* limba lituaniană.

литовцы, *-ев pl.; sg. -вец, -вца m.* lituanieni.

литограф, *-a m.* litograf.

литографи́рование, *-я n. sg.* litografiere.

литографи́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* și *pf. acuz.* a litografia.

литогра́фия, *-и f.* **1.** *sg.* litografie, litografiere. **2.** atelier de litografiat.

литогра́фский *adj.* litografic.

литой *adj.* turnat; ~ *а́я сталь* oțel turnat.

литосфе́ра, *-ы f (geol.)* litosfera.

литр, *-a m.* litru.

литра́ж, *-á m. sg. (tehn.)* capacitate în litri, litraj; ~ *дви́гателя* capacitate cilindrică.

литро́вый *adj.* de un litru.

литургия, *-и f. (bis.)* liturghie.

ли́тфонд, *-a m.* = *литерату́рный фонд* fondul literar.

лить[1], *лью, льёшь* **1.** *acuz.* a vărsa, a turna; ~ *во́ду* a vărsa apă. **2.** a curge, a se scurge; *пот льёт с него́ гра́дом* sudoarea curge de pe el șiroaie; îi curg broboane de sudoare. **3.** *acuz. (fig.)* a revărsa, a răspîndi, a iradia ◇~ *слёзы* a vărsa lacrimi, a plînge cu lacrimi;

дождь льёт, как из ведра́ plouă cu găleata; ~ *во́ду на чью-л. ме́льницу* a da apă la moara cuiva; ~ *ма́сло в ого́нь* a pune paie pe foc; a turna gaz/benzină pe foc.

лить[2], *лью, льёшь vb. ipf. acuz. (tehn.)* a turna.

литьё, *-я́ n. sg. (tehn.)* **1.** *(действие)* turnare, turnat. **2.** *col.* piese turnate; *чугу́нное* ~ piese de fontă turnată.

ли́ться, *льётся vb. ipf.* **1.** a curge; *вода́ льётся* apa curge. **2.** *(fig.)* a curge, a se revărsa, a se răspîndi, a se întinde. **3.** *pas.* de la *лить.*

лиф, *-a m.* corsaj.

лифт, *-a m.* ascensor, lift.

лифтёр, *-a m.* liftier.

лифчик, *-a m.* **1.** brasieră, sutien. **2.** *(med.)* chingă.

лиха́ч, *-á m.* **1.** *(înv.)* trăsură de lux. **2.** *(peior.)* șofer care mînă nebunește.

лиха́чество, *-a n.* îndrăzneală nesăbuită.

лихо́й[1], *-ы́ f. sg. (în expr.)* с ~*о́й* cu prisosință; din plin, cu vîrf și îndesat; *затра́ты верну́тся с* ~*о́й* cheltuielile vor fi acoperite cu prisosință.

ли́хо[1], *-a n. sg. (înv.)* rău ◇ *поминать* ~*ом кого́-л.* a-și aminti cu necaz de cineva; *не поминать* ~*ом* a nu vorbi de rău.

ли́хо[2] *adv.* voinicește, bărbătește, mîndru, semeț; ~ *заломи́ть ша́пку* a-și pune semeț/strengărește căciula pe o ureche.

лиходе́й, *-я m. (înv.)* nelegiuit; criminal, om rău.

лихои́мец, *-мца m. (înv.)* șperțar.

лихои́мство, *-a n. sg. (înv.)* luare de mită, venalitate; șperțuială.

лихо́й[1] *adj.* rău, răutăcios; ~ *челове́к* om rău; ~*ая напа́сть* o mare belea ◇ *(prov.) лиха́ беда́ нача́ло* sau *нача́ть* începutu-i anevoie, urma vine de la sine.

лихо́й[2] *adj.* îndrăzneț, semeț, aprig, brav; ~ *нае́здник* călăreț aprig.

лихора́дить, *-а́жу, -а́дишь vb. ipf. impers.* a avea frisoane; *к ве́черу его́ ста́ло* ~ spre seară a început să aibă frisoane.

лихора́дка, *-и f.* **1.** febră, friguri; *перемежа́ющаяся* ~ febră intermitentă; *боло́тная* ~ malarie, friguri palustre; *возвра́тная* ~ febră recurentă; *жёлтая* ~ friguri galbene; *крапи́вная* ~ urticarie; *трясти́сь в* ~*е* a fi scuturat de friguri; a avea frisoane. **2.** *(fig.)* agitație, frămîntare; *биржева́я* ~ agitație la bursă.

лихора́дочно *adv.* (în mod) febril, agitat, înfrigurat, cu înfrigurare, cu febrilitate.

лихора́дочность, *-и f. sg.* febrilitate, înfrigurare.

лихора́дочный *adj.* **1.** febril, de friguri; privitor la friguri; ~*ое состоя́ние* stare febrilă. **2.** *(fig.)* febril, înfrigurat; ~*ая де́ятельность* activitate febrilă.

ли́хость, *-и f. sg.* îndrăzneală, bravură, cutezanță, teribilism.

ли́хтер, *-a m. (mar.)* barcaz, mahonă.

лицева́ть, *-у́ю, -у́ешь vb. ipf. acuz. (pf. перелицева́ть)* a întoarce *(o haină).*

лицев/о́й *adj.* **1.** facial, al feței; ~*ые му́скулы* mușchi faciali. **2.** din față, frontal; ~*ая сторона́ зда́ния* fațada clădirii; ~*а́я сторона́ мате́рии* fața stofei; ~*а́я сторона́ руко́писи* recto ◇ *(cont.)* ~ *счёт* cont personal; ~ *сбо́рник* culegere ilustrată.

лицезре́ть, *-рю́, -ри́шь vb. ipf. (pf. улицезре́ть) acuz. (înv. iron.)* a privi cu proprii săi ochi.

лицеи́ст, *-a m. (înv.)* licean.

лице́й, *-я m.* liceu.

лице́йский *adj.* liceal, de/din liceu.

лицеме́р, *-a m.* fățarnic, prefăcut, ipocrit.

лицеме́рие, *-я n. sg.* fățărnicie, ipocrizie, prefăcătorie.

лицеме́рить, *-рю, -ришь vb. ipf.* a fi fățarnic, a fi ipocrit.

лицеме́рно *adv.* în mod fățarnic, ipocrit, cu fățărnicie.

лицеме́рный *adj.* fățarnic, prefăcut, fals.

лице́нзия, *-и f. (ec.)* licență.

лицеприя́тие, *-я n. sg. (înv.)* favoritism, părtinire, parțialitate.

лицеприя́тный, *adj. (înv.)* părtinitor; ~ *суд* judecată părtinitoare.

лицо́, *-á n.* **1.** față, obraz, fizionomie; *черты́* ~*á* trăsăturile feței; *выраже́ние* ~*á* expresia feței; *в* ~ *говори́ть* a vorbi deschis; a vorbi pe față; *она́ хороша́* ~*о́м* e frumoasă la față. **2.** fața *(unei stofe, a unui obiect etc.)*; *э́то* ~ *мате́рии* aceasta este fața materia-

lului. **3.** *(fig.)* individualitate; *не имéть своегó ~á* a fi lipsit de personalitate; *показáть своё настоя́щее ~* a-şi arăta adevărata faţă; a-şi da arama pe faţă; a-şi lepăda masca. **4.** persoană, personaj, individ; *дéйствующее ~* personaj, erou; *должностно́е ~* funcţionar; *ча́стное ~* persoană particulară, particular; *юриди́ческое ~* persoană juridică; *подставно́е ~* persoană interpusă; om de paie; *ва́жное ~* om important, om de vază; *физи́ческое ~* persoană fizică. **5.** *(gram.)* persoană; *пе́рвое / второ́е ~* persoana întîi / a doua ◇ *в ~é кого́-л.* în persoana cuiva; prin cineva; *к ~ý* a se potrivi, a-i veni/a-i şedea bine *(cuiva)*; *э́то вам не к ~ý* nu vă şade bine; nu vă stă bine; *от ~á (кого́-л, чего́-л.)* în numele cuiva; *пе́ред ~óм (кого́-л. чего́-л.)* în prezenţa ..., în faţa ...; faţă de...; *с ~á земли́ стере́ть* a rade de pe faţa pămîntului; a nimici; a distruge; *измени́ться в ~é* a face feţe-feţe; a se schimba la faţă; *на одно́ ~* a semăna leit; *не уда́рить ~óм в грязь* a fi la înălţime, a nu (se) face de ruşine; *не взира́я на ли́ца* făcînd abstracţie de persoane; în mod imparţial; *пе́ред ~óм опа́сности* în faţa primejdiei; *име́ть своё ~* a avea personalitate / un fel propriu de a fi; *~ вы́тянулось на пу́говицу / до пу́говицы* a lăsa buza *(in jos)*; a face o mutră lungă; *показа́ть това́р ~óм* a arăta faţa mărfii.

личи́н|а[2], *-ы f.* şild, apărătoare de broască *(la uşă)*.

личи́нка[1], *-и f. (entom.)* larvă.

личи́нка[2], *-и f. (mil.)* camera percutorului.

личи́нка[3], *-и f. dim. v. личи́на*

ли́чно *adv.* personal, în persoană, singur, însuşi; *яви́ться ~* a se prezenta personal.

лично́й *adj.* **1.** de faţă, de obraz; *~ крем* cremă de faţă. **2.** *(anat.)* facial.

ли́чност|ь, *-и f.* **1.** *sg.* persoană, personalitate; *неприкоснове́нность ~и* inviolabilitatea persoanei; *культ ~и* cultul personalităţii. **2.** persoană, om, ins; *(peior.)* individ; *ви́дная ~* om de vază, personalitate eminentă; *све́тлая ~* figură luminoasă, suflet ales; *тёмная ~, подозри́тельная ~* persoană suspectă, individ suspect; *удостовере́ние ~и* act de identitate; *установи́ть чью-л. ~* a identifica pe cineva ◇ *переходи́ть на ~и* a face personalităţi.

ли́чн|ый *adj.* personal; *~ая свобо́да* libertate personală; *~ое де́ло* a) chestiune personală; b) dosarul cuiva; *по ~ому де́лу* într-o chestiune personală; *э́то моё ~ое де́ло* mă priveşte personal; *~ое иму́щество* avere personală; *предме́ты ~ого потребле́ния* obiecte de uz personal; *~ая ответственность* răspundere personală; ◇ *~ состáв* personalul/efectivul *(unei instituţii sau al unei întreprinderi)*; *~ о́быск* percheziţie corporală; *~ секретáрь* secretar particular; *(gram.) ~ое местоиме́ние* pronume personal.

лиша́й, *-я́ m.* **1.** eczemă, pecingine; *стригу́щий ~* tricofiţie. **2.** *(bot.) v. лиша́йник.*

лиша́йник, *-а m. (bot.)* lichen.

лиша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *лиши́ть.*

лиша́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *лиши́ться.* **2.** *pas.* de la *лиша́ть.*

ли́ш|ек, *-шка m.* prisos, prisosinţă, surplus ◇ *два го́да с ~ком* doi ani şi ceva.

лише́ни|е, *-я n.* **1.** privaţiune, pierdere; *~ гражда́нских прав* pierderea drepturilor civile; *~ насле́дства* excluderea de la succesiune; *~ свобо́ды* privaţiune de libertate; arestare; *(jur.) наси́льственное / незако́нное ~ свобо́ды* sechestrare de persoană; *~ владе́ния* deposedare; *~ чи́на* ridicarea gradului. **2.** *(недостаток, нужда) pl.* lipsuri; privaţiuni, sărăcie; *жить в ~ях* a trăi în sărăcie / în lipsuri.

лишённ|ый *p.t.p.* (de la *лиши́ть*) lipsit de..., fără de ...; *он не лишён остроу́мия* nu e lipsit de spirit.

лиши́ть, *-шу́, -ши́шь vb. pf. (ipf. лиша́ть) acuz.* sau *gen.* a priva, a lipsi de ...; *~ кого́-л. возмо́жности* a lipsi (pe cineva) de posibilitatea de a...; *~ прав* a ridica / a lua cuiva drepturile; *~ насле́дства* a exclude de la moştenire; a dezmoşteni; *~ кого́-л. сло́ва* a lua cuiva cuvîntul; *~ го́лоса* a lua cuiva dreptul de vot.

лиши́|ться, *-шу́сь, -ши́шься vb. pf. (ipf. лиша́ться) gen.* a pierde; *~ ре́чи* a-şi pierde graiul; *~ чу́вства* a-şi pierde cunoştinţa; *он ра́но ~лся роди́телей* a rămas de tînăr fără părinţi; *~ рассу́дка* a-şi pierde minţile.

ли́шн|ий 1. *(излишний) adj.* de prisos, în plus; *~ие места́* locuri libere; *~ие де́ньги* bani de prisos. **2.** *(непужный)* inutil, nefolositor; *~ расхо́д* cheltuială inutilă. **3.** *(дополнительный)* în plus, suplimentar, pe deasupra; *взгляну́ть ~ раз* a se mai uita o dată; a mai arunca o privire; *дове́сти с ~им* două sute şi ceva ◇ *(lit.) ~ие лю́ди* oameni de prisos; *без ~их слов* fără multă vorbă; *хлебну́ть ~его* a bea peste măsură; *не говори́ть ~его* a-şi păzi gura; a-şi ţine limba; *позволя́ть себе́ ~его* a-şi permite prea multe; *сболтну́ть ~ее* a) a se întrece cu vorba; b) a-l lua gura pe dinainte.

лишь 1. *adv.* numai; *у меня́ ~ одна́ забо́та* nu am decît o singură grijă / preocupare. **2.** *conj.* doar, abia, de bine ce; *~ вошёл, она́ ему́ навстре́чу* abia a intrat şi ea i-a ieşit înainte; *~ то́лько* de bine ce; numai ce; îndată ce; *~ бы он пришёл* numai de-ar veni; măcar de-ar veni.

лоб, *лба m.* frunte; *откры́тый / высо́кий ~* frunte înaltă / lată; *мо́рщить ~* a încreţi fruntea ◇ *в ~* frontal; *у него́ на ло́бу напи́сано* i-e scris în frunte; *(prov.) семь пя́дей во ло́бу* cu stea în frunte; *ме́дный ~* tare de cap; *пусти́ть себе́ пу́лю в ~* a-şi zbura creierii; a-şi trage un glonte în cap; *(prov.) что в ~, что по́ лбу* ce mi-e Tanda, ce mi-e Manda; ori cu capu-n piatră, ori cu piatra-n cap; ce mi-e baba Rada, ce mi-e Rada baba; *(prov.) вы́ше лба у́ши не расту́т* dumicatul să ţi-l faci cît încape în gură; cine muşcă bucata mare se îneacă; *лбом сте́ну не прошибёшь* cu spatele nu poţi îndrepta lumea.

лоба́стый *adj.* cu fruntea lată.

лобе́лия, *-и f. (bot.)* lobelia.

лобза́ние, *-я n. (înv. poetic)* sărut, sărutare ◇ *иу́дино ~* sărutul lui Iuda.

лобза́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz. (înv.)* a săruta.

ло́бзик, *-а m. (tehn.)* ferăstrău de traforaj.

лобко́в|ый *adj. (anat.)* pubian; *~ая кость* pubis.

ло́бн|ый *adj.* de frunte, frontal; *~ая кость* osul frontal.

лобогре́йка, *-и f. (agr.)* secerătoare simplă.

лобо́к, *-бка́ m. (anat.)* pubis.

лоботря́с, *-а m. (pop.)* leneş, trîndav, pierde-vară.

лов, *-а m. v. ло́вля.*

ловела́с, *-а m.* crai, craidon.

лов|е́ц, *-вца́ m.* **1.** pescar. **2.** *(înv.)* vînător ◇ *на ~ца́ и зверь бежи́т* la vînătorul bun vînatul vine singur; cine caută găseşte.

лови́ть, *ловлю́, ло́вишь vb. ipf. (pf. пойма́ть) acuz.* **1.** a prinde; *~ мяч* a prinde mingea; *~ ры́бу* a prinde peşte; *~ на лету́* a prinde din zbor; *~ пти́цу се́тями* a prinde păsări cu plasa. **2.** *(fig.)* a prinde, a pîndi, a folosi; *~ слу́чай* a pîndi prilejul; *~ моме́нт* a prinde momentul. **3.** *(fig.) на* + *instr.* a prinde (cu ceva); *~ на сло́ве / на лжи* a prinde cu vorba / minciuna; *~ себя́ на чём-л.* a se surprinde, a se pomeni *(cu gîndul, cu o dorinţă etc.)* ◇ *в му́тной воде́ ры́бу ~* a pescui în ape tulburi.

ловка́ч, *-а́ m. (pop. peior.)* om dibaci, abil, descurcăreţ, şiret, şmecher.

ло́вкий *adj.* **1.** agil, dibaci, sprinten, îndemînatic, iscusit; *~ уда́р* lovitură dibace. **2.** abil, viclean, şiret, descurcăreţ; *~ плут* şmecher, pişicher.

ло́вко 1. *adv.* (în mod) abil, îndemînatic, iscusit; cu abilitate, cu dibăcie. **2.** *pred. impers.* (e) bine; *~ ска́зано* (e) bine spus.

ло́вкость, *-и f. sg.* **1.** agilitate, îndemînare, iscusinţă, dexteritate. **2.** abilitate, dibăcie, şmecherie.

ло́вля, *-и f. sg.* prindere, prins; vînare, vînat; pescuire, pescuit; *ры́бная ~* pescuit; *~ сила́ми* vînătoare cu laţul; *~ се́тью* pescuitul cu plasa.

лову́шк|а, *-и f.* cursă, capcană; *попа́сть в ~y* a cădea în cursă; *(fig.)*; *поста́вить ~y* a întinde cuiva o cursă; *заманúть в ~y* a atrage în cursă.

ло́вч|ий 1. *adj.* de vînat, de vînătoare; *~ие пти́цы* păsări de vînătoare.

2. ~ ий, *-его́ m. (ist.)* maestru de vînătoare.

ловчи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. ipf. (pf. словчи́ть)* a umbla cu tertipuri.

лог, *-а m.* talveg.

логари́фм, *-а m. (mat.)* logaritm; *табли́ца ~ов* tablă de logaritm.

логарифми́ческ|ий *adj. (mat.)* logaritmic; de logaritmi; *~ая табли́ца* tablă de logaritmi; *~ая лине́йка* riglă de calcul; *~ие вычисле́ния* calcul logaritmic.

ло́гик|а, *-и f.* logică; *формáльная ~* logică formală; *отсýтствие ~и* lipsă de logică; *~ вещéй* logica lucrurilor; *диалекти́ческая ~* logica dialectică.

логи́ческ|ий *adj.* logic; *~ вы́вод* deducţie logică; *~ая после́довательность* ordine / succesiune logică; *~ое после́дствие* consecinţă logică.

логи́чно 1. *adj.* logic, în mod logic; *~ рассужда́ть* a judeca logic; a gîndi logic. **2.** *pred. impers.* e logic.

логи́чность, *-и f. sg.* caracter logic; logică; *~ вы́вода* caracterul logic al deducţiei.

логи́чный *adj.* logic; *~ до́вод* dovadă logică.

ло́говище, *-а n.* **1.** vizuină, bîrlog, culcuş. **2.** *(fig. glumeţ)* bîrlog.

ло́гово, *-а n. v. ло́говище.*

логогри́ф, *-а m.* logogrif.

логопа́тия, *-и f. sg. (med.)* logopatie.

логопе́д, *-а m. (med.)* logoped.

логопеди́ческий *adj.* logopedic; *~ институ́т* institut logopedic.

логопе́дия, *-и f. sg.* logopedie.

ло́дк|а, *-и f.* barcă, luntre; *мото́рная ~* barcă cu motor; *склáдная ~* barcă pliantă; *пáрусная ~* barcă cu pînze; *гребна́я ~* barcă cu rame; *спаса́тельная ~* barcă de salvare; *го́ночная ~* barcă de curse; *рыба́цкая ~* barcă de pescuit; *надувна́я ~* barcă pneumatică; *четырёхвесе́льная ~* barcă cu patru rame / cu patru lopeţi; *канонéрская ~* canonieră; *подво́дная ~* submarin; *дозо́рная ~* şalupă de pază; *ката́ться на ~е* a se plimba cu barca.

ло́дочник, *-а m.* luntraş, barcagiu.

ло́дочн|ый *adj.* de luntre, de barcă; *~ые го́нки* concurs de bărci, concurs de canotaj.

лоды́жка, *-и f. (anat.)* gleznă.

ло́дырничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a trîndăvi, a lenevi.

ло́дыр|ь, *-я m.* pierde-vară, trîndav, trîntor, leneş ◇ *гоня́ть ~я* a tăia frunză la cîini.

ло́жа[1], *-и f.* lojă; *театра́льная ~* lojă (la teatru).

ло́жа[2], *-и f. (inv.)* lojă; *масо́нская ~* lojă masonică.

ло́жа[3], *-и f.* pat *(la armă).*

ложби́на, *-ы f.* vîlcea.

ло́же, *-а n.* **1.** *(inv.)* pat, culcuş; *бра́чное ~* patul nupţial; *смéртное ~* patul de moarte. **2.** albie, matcă; *~ рекú* albia rîului ◇ *Прокру́стово ~* patul lui Procust.

ло́жечк|а, *-и f. (în. expr.) под ~ой боли́т / сосёт / щеми́т* mă doare la lingurea / la lingurică.

ло́жечник, *-а m.* **1.** lingurar. **2.** *(bot.)* hrean.

ложи́ться, *-жу́сь, -жи́шься vb. ipf.* de la *лечь.*

ло́жк|а, *-и f.* lingură; *ча́йная ~* linguriţă (de ceai); *столо́вая ~* lingură de masă/de supă; *разлива́тельная ~* polonic ◇ *(prov.) ~ дёгтя по́ртит бо́чку мёда* e deajuns o lingură de catran ca să strice un butoi de miere; ajunge o măciucă la un car de oale; *чéрез час по чáйной ~е* cu linguriţa; cu ţîrîita; *в ~е воды́ утопи́ть кого́-л.* a îneca pe cineva într-o lingură de apă; *дорога́ ~ к обéду* lucrul la timp dăruit preţuieşte îndoit; *сухáя ~ рот дерёт* osul gol cîinii nu-l rod; *пыта́ться ~ой мо́ре вы́черпать* a încerca marea cu degetul.

ло́жно 1. *adv.* (în mod) greşit, fals, mincinos. **2.** *pred. impers.* e greşit să...

ложноклассици́зм, *-а m. sg. (lit.)* pseudoclasicism.

ложноклассúческий *adj. (lit).* pseudoclasic.

ло́жность, *-и f. sg.* falsitate, netemeinicie, eroare.

ло́жн|ый *adj.* **1.** fals, mincinos; greşit, neîntemeiat; *~ слух* ştire falsă; *~ шаг* pas greşit; *~ая трево́га* alarmă falsă; *~ые голосовы́е свя́зки* coarde vocale false; *~ дифто́нг* pseudodiftong; *~ая ата́ка* atac simulat; *~ое уче́ние* doctrină greşită, teorie falsă; *быть на ~ом пути́* a fi pe un drum greşit. **2.** fals, prefăcut, de ochii lumii; *~ая скро́мность* falsă modestie. **3.** *(în denumirea unor organisme, organe, minerale)* fals, secundar, pseudo ...; *~ые криста́ллы* cristale false.

ложь, *лжи f. sg.* minciună; *на́глая ~* minciună neruşinată/sfruntată; *неви́нная ~* minciună nevinovată; *улича́ть во лжи* a da de minciună; a prinde cu ocaua mică; a prinde cu mîţa în sac; *опу́тывать ~ью* a prinde în mrejele minciunii; *попáсться на лжи* a fi prins cu minciuna.

лоза́, *-ы́ f.* **1.** viţă; *виногра́дная ~* viţă de vie. **2.** răchită, salcie, mlajă.

лозня́к, *-á m. sg.* răchitiş.

ло́зунг, *-а m.* lozincă, deviză; *вы́двинуть ~* a lansa o lozincă.

локализа́тор, *-а m.* localizator; *опти́ческий ~* localizator optic.

локализа́ция, *-и f. sg.* localizare.

локализи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. v. локализова́ть.*

локализи́роваться, *-руется vb. pf.* şi *ipf. v. локализова́ться.*

локализова́ть, *-зую, -зуешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a localiza.

локализова́ться, *-зуется vb. pf.* şi *ipf.* a se localiza.

лока́льный *adj.* local.

локати́в, *-а m. (lingv.)* locativ, cazul locativ.

лока́тор, *-а m. (tehn.)* locator; aparat radar; *инфракра́сный ~* locator cu radiaţii infraroşii.

лока́ут, *-а m. (pol.)* lock-out.

локаутúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (pol.)* a declara un lock-out.

локомоби́ль, *-я m.* locomobilă.

локомоти́в, *-а m.* locomotivă.

ло́кон, *-а m.* buclă, cîrlionţ.

ло́к|оть, *-тя m.* **1.** cot; *рабо́тать локтя́ми* a-şi face loc cu coatele; a da din coate. **2.** cot *(la haină); с про́дранными локтя́ми* rupt în coate. **3.** cot *(veche măsură de lungime egală cu 0.5 m)* ◇ *чу́вство ~тя* sentimentul camaraderiei/al sprijinului reciproc/tovărăşesc; *(prov.) бли́зок ~, да не уку́сишь* a vrea e una şi a putea e alta; e aproape cotul dar nu-l poţi muşca; ochii văd inima cere, ce folos că nu-i putere.

локтев|о́й *adj. (anat.)* cubital; *~áя кость* cubitus; *~ нерв* nerv cubital.

лом[1], *-а m.* rangă, drug de fier.

лом[2], *-а m. col.* resturi, frînturi, deşeuri; *желéзный ~* fier vechi; *металли́ческий ~* metale vechi; *на ~* la fier vechi.

лома́ка, *-и f. şi m.* mofturos, capricios, om cu nazuri/cu mofturi.

ло́ман|ый *adj.* **1.** frînt, rupt, spart, stricat; *~ые ве́щи* lucruri stricate. **2.** *(fig.)* stricat, pocit, stîlcit; *говори́ть на ~ом языке́* a vorbi stricat o limbă ◇ *(mat.) ~ая ли́ния* linie frîntă; *~ого гроша́ не сто́ит* nu face nici două parale; nu face nici cît o ceapă degerată; *не име́ть (ни) гроша́ ~ого* a nu avea nici o para (chioară).

лома́ные, *-ых n. sg. (fig.)* fasoane, afectare, manierism, maniere afectate.

лома́|ть, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. слома́ть)* a rupe, a despica, a frînge, a sparge, a sfărîma; *~ лёд* a sparge gheaţa; *ве́тер ~ет дерéвья* vîntul rupe copacii. **2.** *(pf. слома́ть)* a culege (rupînd); *~ кукуру́зу* a culege porumb. **3.** *(pf. слома́ть)* a fractura, a rupe; *~ но́ги* a-şi rupe picioarele. **4.** *(pf. поломáть şi слома́ть)* a strica, a dărîma, a vătăma; *~ машúну* a strica maşina; *~ дом* a dărîma casa. **5.** *(fig.)* a doborî, a rupe, a călca, a lichida; *~ стáрые обы́чаи* a o rupe cu vechile obiceiuri; *~ сопротивле́ние врага́* a zdrobi rezistenţa inamicului. **6.** *(fig.)* a schimba brusc, a preface; *~ хара́ктер* a schimba caracterul/firea cuiva. **7.** *(fig.)* a strica, a distruge; *~ свою́ жизнь* a-şi strica viaţa ◇ *~ ша́пку пéред кем-л.* a face temenele; a-şi îndoi spinarea; a se căciuli/a se ploconi în faţa cuiva; *~ дурака́* a face pe prostul; a se schimonosi; *~ го́лову (над чем-л.)* a-şi bate capul cu ceva; *~ но́рму* a sparge norma; *~ коме́дию* a face teatru; *~ ко́пья* a-şi încrucişa spadele.

лома́|ться[1], *-ется vb. ipf.* **1.** *(pf. слома́ться)* a se frînge, a se rupe, a se sparge, a se sfărîma; *лёд ~ется* gheaţa se sparge. **2.** *(fig.) (о голосе)* a se schimba *(despre voce).*

лома́ться[2], *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *(кривляться)* a se fandosi, a se schimo-

nosi, a face fasoane, a se afecta. **2.** *(упрямиться)* a se încăpăţîna.

ломба́рд, *-а m.* muntele de pietate, casă de împrumut pe amanet; *заложи́ть в ~г* a amaneta la muntele de pietate.

ломба́рдный *adj.* de amanet, de la muntele de pietate.

ло́мберный *adj. (în expr.)* *~ стол* masă de joc de cărţi.

лом|и́ть, *ломлю́, ло́мишь vb. ipf.* **1.** *acuz.* a apleca, a îndoi, a frînge; *я́блоки ~ят су́чья* crengile se rup sub povara merelor. **2.** *(пробиваться силой)* a năvăli, a da buzna, a se năpusti; *~ напроло́м* a da năvală. **3.** *impers. acuz.* a avea dureri, a avea junghiuri; *у меня́ ло́мит поясни́цу* mă dor şalele; am junghiuri în şale.

лом|и́ться, *ломлю́сь, ло́мишься vb. ipf.* **1.** *(гнуться под тяжестью)* a se îndoi, a se apleca, a se rupe *(din cauza greutăţii).* **2.** a năvăli cu forţa; *~ в дверь* a căuta să intre cu forţa ◇ *~ в откры́тую дверь* a forţa o uşă deschisă.

ло́м|к|а, *-и f. sg.* **1.** *(действие)* rupere, spargere, dărîmare; stricare, culegere *(prin rupere); ~ зда́ния* demolare a clădirii; *~ ка́мня* extracţia pietrei; *таба́к после́дней ~и* tutun din ultima recoltă. **2.** *(fig.)* schimbare, transformare; *~ хара́ктера* schimbare a caracterului/a firii.

ло́мкий *adj.* fragil, sfărîmicios, şubred.

ло́мкость, *-и f. sg.* fragilitate.

ломови́к, *-á m.* **1.** camionar, camionagiu, căruţaş. **2.** cal de povară.

ломов|о́й *adj.* de greutăţi, de povară; *~а́я ло́шадь* cal de povară; *~ изво́зчик* camionagiu.

ломоно́с, *-а m. (bot.)* curpen.

ломо́та, *-ы f. sg. (med.)* dureri în articulaţii.

ло́моть, *-мтя m.* felie; *~ хле́ба* felie de pîine ◇ *(fig.) отре́занный ~* om înstrăinat.

ло́мтик, *-а m. dim.* bucăţică, felioară, feliuţă.

лонжеро́н, *-а m. (tehn. av.)* lonjeron, traversă.

ло́н|о, *-а n. sg. (inv.)* sîn ◇ *на ~е приро́ды* în mijlocul naturii; *возлежа́ть на ~е у кого́-л.* a deveni mîna dreaptă a cuiva.

ло́пастный *adj.* **1.** *(tehn.)* cu pale, cu palete. **2.** *(bot.)* de/cu lob; *~ лист* frunză lobată.

ло́пасть, *-и f. (tehn.)* paletă, zbat *(la roţile vapoarelor);* aripioare *(la piuliţe);* pală, laţ; *(av.) ~ возду́шного винта́* pala elicei; *~ заступа* latul cazmalei; *~ весла́* pana ramei/ a vîslei.

лопа́т|а, *-ы f.* lopată; cazma ◇ *(fam.) борода́ ~ой* barbă lată ca o mătură; *~ой де́ньги загреба́ть* a ciştiga bani mulţi; a băga bani în buzunar cu ghiotura.

лопа́тк|а[1], *-и f.* omoplat ◇ *бежа́ть/удира́ть/гнать во все ~и* a fugi cît îl ţin picioarele; a fugi din răsputeri; *(sport) положи́ть на о́бе ~и* a) a pune tuş; b) a învinge, a pune la punct.

лопа́тка[2], *-и f.* **1.** lopăţică. **2.** *(tehn.)* mistrie. **3.** *(tehn.)* paletă; *направля́ющая ~* paletă direcţională.

ло́пать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. сло́пать) acuz. (pop.)* a înfuleca, a se îndopa.

ло́па|ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *ло́пнуть; ~ется от жи́ра* nu-şi mai încape în piele.

ло́пну|ть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. ло́пать).* **1.** a crăpa; a plesni, a se rupe; *струна́ ~ла* coarda s-a rupt. **2.** *(fig.)* a eşua, a da faliment; *де́ло ~ло* afacerea a eşuat/nu a reuşit ◇ *(pop.) ло́пни глаза́ мои́* pe ochii mei; să-mi crape ochii; *терпе́нье ~ло* mi-am pierdut răbdarea; *~ от за́висти* a crăpa de invidie; *~ от сме́ха* a se prăpădi de rîs; *хоть ло́пни!* să crăpi, nu alta.

лопота́ть, *-почу́, -о́чешь vb. ipf. (pop.)* a bombăni, a bolborosi, a boscorodi, a mormăi.

лопоу́хий *adj.* **1.** urecheat, cu urechi lungi; *~ щено́к* căţeluş urecheat. **2.** *(fig.)* gură-cască, prostănac, bleg.

лопу́х, *-á m. (bot.)* brusture, lipan.

лопу́шник, *-а m. (bot.)* v. *лопу́х.*

лорд, *-а m.* lord; *Пала́та ~ов* Camera lorzilor.

лорне́т, *-я m.* lornion.

лорни́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* a privi prin lornion.

лосёнок, *-нка m.* pui de elan.

люси́на, *-ы f.* **1.** piele de elan. **2.** *pl. (inv.)* pantaloni din piele de elan. **3.** carne de elan.

лоси́н|ый *adj.* de elan; *~ые рога́* coarne de elan.

лоси́ха, *-и f.* femeiuşca elanului.

лоск, *-а m. sg.* **1.** lustru, luciu; *навести́ ~ на что-л.* a da lustru. **2.** *(fig.)* spoială; *~ образо́ванности* spoială de cultură ◇ *(fam.) в ~* complet; total; *пья́ный в ~* beat turtă; *разори́ться в ~* a se ruina cu totul; *износи́ть в ~ что-л.* a purta ceva pînă se face ferfeniţă; *уложи́ть в ~* a doborî la pămînt, a pune jos.

лоску́т, *-á m.* **1.** petic, fîşie, bucată *(de stofă sau piele),* rămăşiţă, deşeu. **2.** *(med.)* lambou.

лоску́тн|ый *adj.* făcut din bucăţi/din rămăşiţe ◇ *~ ряд* sectorul negustorilor care vînd rămăşiţe, cupoane de stofă; sectorul de solduri.

лоскуто́к, *-тка́ m. dim.* cîrpuşoară, peticuţ, peticel.

лосн|и́ться, *лосню́сь, лосни́шься vb. ipf.* a luci, a căpăta lustru, a avea lustru.

лососёвый *adj.* de somon.

лосо́сина, *-ы f. sg.* carne de somon.

лосо́сь, *-я m. (iht.)* somon.

лот[1], *-а m.* **1.** *(mar.)* sondă; *бро́сить ~* a arunca sonda.

лот[2], *-а m.* lot *(măsură de greutate egală cu 12,8 gr în Rusia veche).*

лотере́йный *adj.* de loterie; *~ биле́т* bilet de loterie.

лотере́|я, *-и f.* loterie; *разыгра́ть в ~е* a juca la loterie.

лото́ *n. indecl.* loto.

лот|о́к, *-тка́ m.* **1.** tarabă, gheretă; *прода́жа с ~ко́в* vînzare la tarabă. **2.** jgheab, scoc; *ме́льничный ~* scocul morii; *спусково́й ~* jgheab de evacuare. **3.** canal, rigolă, şanţ de scurgere. **4.** *(tehn.)* radier.

ло́тос, *-а m. (bot.)* lotus.

лото́чник, *-а m.* tarabagiu, vînzător ambulant.

лох, *-а m.* **1.** *(bot.)* răchiţică, sălcioară; măslin sălbatic. **2.** *(iht.)* somon *(în perioada de depunere a icrelor).*

лоха́нка, *-и f.* balie, hîrdău ◇ *(anat.) по́чечная ~* bazinet; *(med.) воспале́ние по́чечных лоха́нок* pielită.

лоха́нь, *-и f.* balie, lighean, albie hîrdău.

лохма́тить, *-а́чу, -а́тишь vb. ipf. (pf. взлохма́тить) acuz.* a ciufuli, a zburli.

лохма́титься, *-а́чусь, -а́тишься vb. ipf. (pf. взлохма́титься)* a se ciufuli, a se zbîrli.

лохма́тый *adj.* ciufulit, zburlit.

лохмо́тья, *-ьев pl.* zdrenţe; *в ~х* în zdrenţe, zdrenţăros.

ло́хмы, *лохм pl. (pop.)* laţe, păr zburlit/ciufulit.

ло́ция, *-и f. (mar.)* **1.** *sg.* pilotaj. **2.** manual de pilotaj; călăuza pilotului.

ло́цман, *-а m. (mar.)* pilot, cîrmaci.

ло́цманск|ий *adj. (mar.)* de pilot; *~ое су́дно* vas de pilotaj; *~ая прово́дка суде́в* pilotaj.

лошади́ные, *-ых pl.* cabaline.

лошади́н|ый *adj.* de cal ◇ *~ая до́за* doză de cal, doză foarte mare; *(tehn.) ~а́я си́ла* cal-putere.

лопа́дк|а, *-и f.* **1.** *dim.* căluţ. **2.** căluţ de lemn *(jucărie); игра́ть в ~и* a se juca de-a caii.

ло́шад|ь, *-и f.* cal; *бегова́я/рыси́стая ~* cal de trap, trăpaş; *ломова́я ~* cal de povară; *вью́чная ~* cal de samar; *верхова́я ~* cal de călărie; *горя́чая ~* cal iute/aprig; *ворона́я ~* cal negru; *гнеда́я ~* cal murg; *упряжна́я ~* cal de ham; *скаковáя ~* cal de curse; *кавалери́йская ~* cal de cavalerie; *пе́гая ~* cal bălţat; cal pag, cal breaz; *се́рая ~* cal sur; *завóдская ~* cal de montă, cal de prăsilă; *чистокро́вная ~* cal pursînge; *сади́ться на ~* a se sui pe cal, a încăleca; *верхо́м на ~и* călare; *закла́дывать ~е́й* a înhăma caii; *седла́ть ~е́й* a înşeua caii.

лоша́к, *-á m.* catîr, bardou.

лощёние, *-я n. sg.* lustruire, şlefuire, netezire fină, satinare, glănţuire; *~ бума́ги* satinare a hîrtiei.

лощён|ый *adj.* **1.** lustruit, neted, lucios, poleit, satinat; *~ая бума́га* hîrtie satinată. **2.** *(iron.)* fercheş, spilcuit, dichisit; *~ молодóй человéк* tînăr fercheş.

лощи́льн|ый *adj. (tehn.)* de lustruit, de netezit; de satinat *(hîrtie),* de glănţuit *(piele); ~ кала́ндр* sau *~ пресс* sau *~ая маши́на* calandru *(de netezit, de satinat, de glăn uit).*

лощи́на, *-ы f.* vîlcea, depresiune.

лощи́ть, *-щу́, -щи́шь vb. ipf. (pf. налощи́ть) acuz.* **1.** a lustrui, a netezi; *~ парке́т во́ском* a lustrui parchetul cu ceară. **2.** *(tehn.)* a lustrui, a glănțui, a polei, a satina; *~ бума́гу* a satina hîrtia ◇ *~ мостову́ю/бульва́ры* a bate străzile, a umbla hai-hui.

лои́льно *adv.* (în mod) loial, cinstit.

лои́льность, *-и f. sg.* loialitate.

лои́льный *adj.* loial.

луб, *-а m. (bot.)* **1.** coajă/scoarță de tei. **2.** fibre de cînepă/de in/de urzică; liber.

лубо́к, *-бка́ m.* **1.** bucată de coajă de tei. **2.** *(med.)* atelă *(pentru fixat fracturi).* **3.** picturi, reproduceri, gravuri ieftine, gravuri de calitate proastă. **4.** literatură ieftină/bulevardieră/vulgară.

лу́бочн|ый *adj. (fig.)* vulgar, ordinar, de prost gust; *~ые карти́ны* tablouri proaste.

лубя́н|ой *adj.* de coajă de tei; *~ые са́ни* sanie de lemn de tei.

луг, *-а m.* luncă, pășune, fînează, pajiște; *заливно́й ~* luncă inundabilă; *боло́тистый ~* fînaț de mlaștină; *альпи́йские ~á* pășuni alpine.

лугови́к, *-á m. (bot.)* păiuș.

лугови́на, *-ы f.* pajiște, luncă (mică), pășune (mică).

лугово́д, *-а m.* specialist în pășuni și fînețe.

лугово́дство, *-а m. sg.* cultura fînețelor/a pășunilor.

лугово́й *adj.* de luncă, de pajiște.

лудильный *adj.* **1.** de/pentru spoit cu cositor, referitor la spoitul cu cositor, de cositorit. **2.** spoitor; *~ ма́стер* meșter spoitor.

лудильщик, *-а m.* spoitor.

луди́ть, *луж у́, луди́шь vb. ipf. (pf. вылудить* și *полуди́ть) acuz.* a spoi, a cositori.

лу́ж|а, *-и f.* băltoacă, smîrc ◇ *(pop.) сесть в ~у* a face o boroboață; a o face de oaie; a da cu bățul în baltă; *посади́ть в ~у кого́-л.* a băga pe cineva în corn de apă; a pune pe cineva cu botul pe labe.

лужа́йка, *-и f.* poiană, pajiște.

лужёный *adj.* spoit, cositorit ◇ *(fam.) име́ть ~ же́лудок* a avea un stomac bun/un stomac de struț.

лужёние, *-я n. sg.* spoit, cositorit.

лу́за, *-ы f.* pungă/gaură de biliard.

лузга́, *-и́ f. sg. col.* coji de semințe.

лу́згать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz. (pop.)* a mînca semințe.

лук [1], *-а (-у) m. sg.* ceapă; *лук-поре́й* praz.

лук [2], *-а m.* arc; *стреля́ть из ~а* a trage cu arcul.

лука́, *-и́ f.* **1.** cot, cotitură; *~ реки́* cotitura rîului. **2.** oblînc *(la șa).*

лука́вец, *-вца m.* (om) viclean, șiret, șmecher.

лука́вин|а, *-и f. (în expr.) с ~ой* cu vicleșug, șiret; cu șiretlic.

лука́вить, *-влю, -вишь vb. ipf. (pf. слука́вить)* a se preface, a umbla cu vicleniі/cu șiretlicuri.

лука́во *adv.* cu perfidie, cu viclenie, cu șiretenie ◇ *не му́дрствуя ~* simplu, fără a complica lucrurile.

лука́вость, *-и f. sg.* perfidie, viclenie, șiretenie.

лука́вство, *-а n. sg.* perfidie, viclenie, șiretenie.

лука́в|ый *adj.* **1.** perfid, viclean, șiret; *~ челове́к* om viclean; *~ посту́пок* faptă perfidă; *~ взгляд* privire vicleană. **2.** *~ый, -ого m. (pop.)* drac, necuratul, satana ◇ *~ попу́тал* dracul m-a pus; dracul m-a împins; *от ~ого* de la necuratul.

лу́ковиц|а, *-ы f.* **1.** *(bot.)* bulb; *~ тюльпа́на* bulb de lalea. **2.** căpățînă *(de ceapă sau usturoi).* **3.** *(anat.)* bulb; *обоня́тельная ~* bulb olfactiv; *~ во́лоса* bulbul firului de păr. **4.** *(arhit.)* cupolă bulbiformă.

лу́ковичн|ый *adj.* **1.** cu bulb; *~ые расте́ния* plante cu bulbi. **2.** *(arhit.)* în formă de bulb.

лу́ковка, *-и f. v. лу́ковица*

лу́ковый *adj.* de/cu ceapă.

лукомо́рье, *-я n. (înv. poetic)* golf de mare.

лукошко, *-а n.* coșuleț din coajă de tei *sau* de nuiele ◇ *мети́л в ~, а попа́л в окошко* unde dai și unde crapă.

лукулловский *adj.* bogat, fastuos, îmbelșugat *(despre o masă sau o petrecere).*

лун|а́, *-ы́ f.* **1.** lună; *по́лная ~* lună plină; *серп ~ы́* cornul lunii, semilună. **2.** *(astr.)* satelit; *де́сять лун Сату́рна* cei zece sateliți ai lui Saturn. **3.** *(înv. poetic)* crugul/ciclul lunii ◇ *жела́ть/хоте́ть ~ы́ с не́ба* a vrea luna de pe cer; *под ~о́й* sub soare; pe pămînt; *с ~ы́ свали́ться* a cădea ca din lună; *ла́ять на ~ý* a lătra la lună.

лунати́зм, *-а m. sg.* somnambulism.

луна́тик, *-а m.* somnambul, lunatic.

лу́нк|а, *-и f.* **1.** gropiță, adîncitură, gaură *(la diferite jocuri); вы́бить мяч из ~и* a scoate mingea din gaură. **2.** *(anat.)* alveolă; *~ зу́ба* alveola dintelui. **3.** copcă *(în gheață).*

лу́нник, *-а m. (mineral.)* lunic.

лу́нн|ый *adj.* de/cu lună; lunar; *~ год* an lunar; *~ое затме́ние* eclipsă de lună; *~ая ночь* noapte cu lună ◇ *~ ка́мень* filinit.

лунь, *-я́ m. (ornit.)* erete, uliu; *полево́й ~* uliul vînăt; *боло́тный* sau *камыше́вый ~* uliu-de-trestie, șoricar-de-baltă ◇ *как ~ седо́й* sau *бе́лый* cu părul complet alb.

лу́па, *-ы f.* lupă.

лупи́н, *-а m. (bot.)* lupin, nipralâ.

лупи́ть [1], *луплю́, лу́пишь vb. ipf.* **1.** *(pf. облупи́ть* și *слупи́ть) acuz.* a curăța, a jupui de coajă, a coji, a descoji, a dezghioca; *~лу́пу* a curăța de coajă teiul **2.** *(pf. слупи́ть) acuz.* cu *с* + *gen.* sau *fără compl. (fig.)* a jupui, a jecmăni, a lua pielea (cuiva); *~ втри́дорога* a cere un preț ridicat ◇ *(pop.) ~ глаза́* a holba ochii; a se zgîi.

лупи́ть [2], *луплю́, лу́пишь vb. ipf. (pf. отлупи́ть) acuz. (pop.)* a bate tare, a cotonogi.

лупи́ться, *лу́пится vb. ipf.* **1.** a crăpa, a se coji. **2.** *(pf. облупи́ться* și *отлупи́ться)* a se coșcovi, a cădea, a se desprinde.

луплёние, *-я n.* jupuire, cojire.

лупи́м *adv. (în expr.) ~ лупи́ть* a-i trage cuiva o bătaie soră cu moartea; a rupe pe cineva în bătaie.

лупогла́зый *adj. (pop.)* cu ochii holbați/bulbucați.

луч, *-á m.* **1.** rază; *со́лнечные ~ú* raze solare; *~ú проже́ктора* razele reflectorului; *сноп ~е́й* snop *(mănunchi)* de raze. **2.** radiație, raze; *терми́ческие ~ú* raze termice; *рентге́новские ~ú* raze Röntgen; *инфракра́сные ~ú* fascicul de raze infraroșii; *косми́ческий ~* rază cosmică; *испуска́ть ~ú* a emite raze, a iradia; *ла́зерный ~* fascicul laser; *преломлённый ~* rază refractată; *като́дные ~ú* raze catodice. **3.** *(fig.)* licărire, rază; *~ наде́жды* rază de speranță, licărire de speranță.

лучев|о́й *adj.* **1.** radial, de radiație, de rază; *~а́я эне́ргия* energie radiantă. **2.** radiat, dispus în formă de raze; *~а́я симме́трия* simetrie radiată; *~ы́е у́лицы* străzi dispuse în formă de raze; străzi radiare ◇ *(anat.) ~а́я кость* radius; *~а́я боле́знь* leucemie.

лучеза́рн|ый *adj.* **1.** sclipitor, strălucitor; *~ое со́лнце* soare strălucitor. **2.** *(fig.)* luminos, radios; *~ое бу́дущее* viitor luminos.

лучеиспуска́ние, *-я n. sg. (fiz.)* iradiere, emisiune de raze, radiație.

лучеобра́зный *adj.* radial, radiar.

лучепреломле́ние, *-я n. sg. (fiz.)* refracție a razelor; *двойно́е ~* birefringență, dublă refracție.

лучи́на, *-ы f.* surcea, așchie, țandără.

лучи́ст|ый *adj.* **1.** strălucitor, lucitor, luminos; *~ свет ме́сяца* lumina strălucitoare a lunii; *(fig.) ~ взгляд* privire luminoasă. **2.** *(fiz.)* radiant; *~ая теплота́* căldură radiantă. **3.** radiar, dispus în formă de raze ◇ *~ые живо́тные* animale radiolare.

лучи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. ipf. acuz.* a pescui *(noaptea la lumină artificială).*

луч|и́ться, *-и́тся vb. ipf.* a emite raze, a iradia; *(fig.) глаза́ ~а́тся* ochii îi sclipesc/îi scînteiază.

лучко́в|ый *adj. (tehn.)* de/cu arc, cu coardă; *~ая пила́* ferăstrău cu ramă; ferăstrău cu coardă.

лу́чник, *-а m. (ist.)* arcaș.

лучо́к [1], *-чка́ m.* bagheta arcușului.

лучо́к [2], *-чка́ m.* **1.** capcană pentru prinderea păsărilor. **2.** coarda ferăstrăului.

лу́чше **1.** *comp.* (de la *adj. хоро́ший)* mai bun, mai bună; *сего́дня пого́да ~, чем вчера́* astăzi vremea este mai bună decît ieri. **2.** *comp. (de la adv. хорошо́)* mai bine; *~ всего́* cel mai bine; *~ всех* mai bine decît toți; *тем ~* cu atît mai bine; *всё ~ и ~* din ce în ce mai bine;

как мо́жно ~ cît se poate de bine. **3.** *adv.* mai bine; ~ *не спра́шивай* mai bine nu mai întreba. **4.** *pred. impers.* este mai bine, mai bine să ... ; ~, *чтобы́ он уе́хал* e mai bine ca el să plece ◇ ~ *по́здно, чем никогда́* mai bine mai tîrziu decît niciodată; *(prov.) ста́рый друг* ~ *но́вых двух* un prieten vechi face mai mult decît doi prieteni noi; *ум хорошо́, а два* ~ patru ochi văd mai bine decît doi.

лу́чш|ий **1.** *comp. (de la adj. хоро́ший)* mai bun; *за неме́нием* ~*его* din lipsă de ceva mai bun; *измени́ться к* ~*ему* a se schimba în mai bine. **2.** *sup. (de la adj. хоро́ший)* cel mai bun; ~*его́ ка́чества* de cea mai bună calitate; ~ *из всех* cel mai bun dintre toţi ◇ *в* ~*ем слу́чае* în cel mai bun caz; *всего́* ~*его!* toate cele bune!; cu bine!; *э́то оставля́ет жела́ть* ~*его* asta lasă mult de dorit.

лущ|е́ние, *-я n. sg.* **1.** descojire, cojire, decorticare, dezghiocare. **2.** dezmiriştire.

лущёвка, *-и f.* descojire a grăunţelor.

лущёный *adj.* decorticat, dezghiocat, curăţat de coajă.

лущи́льник, *-а m.* **1.** maşină de decorticat. **2.** plug pentru dezmiriştire.

лущи́льный *adj.* **1.** de decorticat. **2.** de dezmiriştit.

лущи́ть, *-щу́, -щи́шь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. облущи́ть)* a curăţa de coajă, a decortica, a dezghioca. **2.** *(pf. взлущи́ть)* a dezmiriştì.

лы́ж|и, *лыж pl.; sg. лы́жа, -и f.* schiuri; *ходи́ть на* ~*ах* a schia, a merge cu schiurile ◇ *(fig.) навостри́ть* ~ a o lua la sănătoasa; a o lua din loc; a o şterge.

лы́жник, *-а m.* schior.

лы́жн|ый *adj. (sport)* de schi, de schiuri; ~*ые па́лки* bețe de schi; ~*ая ста́нция* staţiune pentru sportul cu schiurile; *(mil.)* ~*ые ча́сти* unităţi de schiori.

лы́жня, *-и́ f. (sport)* pistă de schi, pîrtie de schi.

лы́к|о, *-а; pl. -и n.* coajă, ţesut fibros; curmei; *драть* ~ a coji; *ла́пти из* ~*а* tîrlici, opinci din coajă de tei ◇ *(prov.) не вся́кое* ~ *в стро́ку* nu de orice greşeală se ţine socoteală; a nu lua orice fleac în serios; *(prov.) не* ~*ом шит* nu e prost deloc; pe ăsta nu-l duci cu zăhărelul; *(fig. pop.)* ~*а не вя́жет* beat mort.

лыко́вый *adj.* de coajă de tei.

лысе́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. облысе́ть şi полысе́ть)* a deveni chel; a cheli.

лы́сина, *-ы f.* chelie.

лысу́ха, *-и f. (ornit.)* lişiţă.

лы́с|ый *adj.* **1.** chel, pleşuv; ~*ая голова́* cap pleşuv. **2.** *(fig.)* pleşuv, golaş, lipsit de vegetaţie; ~ *холм* deal lipsit de vegetaţie.

лысу́ха, *-и f. (zool.)* lişiţă.

ль *v. ли.*

львёнок, *-нка m.; pl. -вя́та, -вя́т m.* pui de leu.

льви́|ный *adj. (zool.)* de leu ◇ *(fig.)* ~*ая до́ля* partea leului; *(bot.)* ~ *зев* sau ~*ая пасть* gura-leului.

льви́ца, *-ы f.* leoaică.

льго́т|а, *-ы f.* **1.** înlesnire, avantaj, privilegiu; derogaţiune; *предоста́вить* ~*у* a acorda o înlesnire. **2.** *(mil.)* dispensă, scutire.

льго́тн|ый *adj.* cu înlesnire, cu preţ redus; avantajos, privilegiat; ~ *биле́т* bilet cu preţ redus; ~ *прое́зд* călătorie cu preţ redus; ~*ые усло́вия* condiţii avantajoase; ~*ое положе́ние* situaţie avantajoasă/privilegiată.

льди́на, *-ы f.* sloi/bloc de gheaţă.

лье *n. indecl.* leghe.

льново́д, *-а m. (agr.)* cultivator de in.

льново́дный *adj. (agr.) v. льново́дческий.*

льново́дство, *-а n. sg. (agr.)* cultura inului.

льново́дческий *adj. (agr.)* de/pentru cultura inului.

льноволокно́, *-а n.* fibră de in, in — fibre.

льно́вый *adj. (agr.)* de in.

льнозаво́д, *-а m.* topitorie de in.

льнокомба́йн, *-а m. (agr.)* combină pentru in.

льнокомби́нат, *-а m.* combinat de prelucrarea inului.

льноку́дель, *-я m.* fuior de in.

льномоло́тилка, *-и f.* batoză pentru meliţat inul.

льномя́лка, *-и f. (agr. tehn.)* meliţă, maşină de meliţat in.

льнообраба́тывающий *adj.* de prelucrare a inului.

льнообрабо́тка, *-и f.* prelucrare a inului.

льнопряде́ние, *-я n. sg. (text.)* torsul inului, filarea inului.

льнопряди́льный *adj. (text.)* de/pentru tors in; ~*ая фа́брика* filatură de in.

льносе́ялка, *-и f.* semănătoare de in.

льносуши́лка, *-и f.* uscătorie de in.

льнотрепа́лка, *-и f. v. льномя́лка*

льноубо́рка, *-и f.* recoltarea inului.

льноубо́рочн|ый *adj.* ~*ая маши́на* maşină de cules in.

льночеса́лка, *-и f.* maşină de pieptenat in.

льночеса́льн|ый *adj. (tehn.)* de pieptenat/de dărăcit inul; ~*ая маши́на* dărac pentru in, scărmănătoare pentru in.

льн|уть, *-ну, -нёшь vb. ipf. к* + *dat.* **1.** *(pf. прильнуть)* a se strînge lîngă, a se lipi (de cineva), a se alinta; ~ *к ма́тери* a se strînge lîngă mama. **2.** *(fig.)* a se ataşa de cineva, a ţine la cineva. **3.** *(fig. iron.)* a se da bine pe lîngă cineva, a se linguşi; ~ *к нача́льству* a se linguşi pe lîngă superiori.

льня́нка, *-и f. (bot.)* linariţă.

льня|но́й *adj.* de in; ~*о́е ма́сло* ulei de in; ~*о́е волокно́* fibre de in; ~*а́я промы́шленность* industria inului ◇ ~*ы́е во́лосы* păr bălai.

льстец, *-а́ m.* linguşitor, adulator.

льсти́во *adv.* linguşitor, cu linguşire.

льсти́в|ый *adj.* linguşitor, slugarnic; ~*ые слова́* vorbe linguşitoare.

льстить, *льщу, льстишь vb. ipf. (pf. польсти́ть) dat.* **1.** a linguşi, a adula, a măguli. **2.** a încînta, a satisface ◇ ~ *себя́ наде́ждой* a nutri o speranţă.

льсти́ться, *льщусь, льсти́шься vb. ipf. на* + *acuz.* a fi ademenit, a fi momit, a fi ispitit, a fi tentat.

люб, *-á, -о pred.* drag, plăcut, scump.

любвеобиль|ый *adj.* plin de dragoste; ~*ое се́рдце* inimă plină de dragoste.

любе́зничать, *-аю, -аешь vb. ipf. с* + *instr.* a face curte; a fi galant/amabil; a spune amabilităţi.

любе́зно *adv.* cu amabilitate, cu gentileţe, amabil, galant.

любе́зност|ь, *-и f.* **1.** *sg.* amabilitate, politeţe, curtenie, afabilitate, bunăvoinţă. **2.** compliment; complezenţă; *говори́ть* ~*и* a spune amabilităţi. **3.** *(одолжение)* serviciu; *оказа́ть кому́-л.* ~ a face un serviciu cuiva; *сде́лайте* ~*!* fiţi amabil!, fiţi bun!

любе́зн|ый *adj.* **1.** amabil, binevoitor, politicos, gentil; ~ *приём* primire amabilă; ~ *отве́т* răspuns amabil; ~ *челове́к* om binevoitor; *бу́дьте* ~*ы* fiţi aşa de bun; fiţi *(vă rog)* amabil. **2.** *(inv.)* drag, scump *(adresarea către cineva)*; ~ *друг* dragă prietene.

люби́мец, *-мца m.* favorit, preferat, iubit; ~ *пу́блики* favoritul publicului.

люби́мчик, *-а m. (fam.)* odor; ~ *ма́тери* odorul mamei.

люби́м|ый **1.** *part. prez. pas.* de la *люби́ть.* **2.** *adj.* iubit; ~*ая жёнщина (femeia)* iubită. **3.** *adj.* favorit, preferat; iubit; ~ *писа́тель* scriitor preferat ◇ *наступи́ть на* ~*ую мозо́ль* a atinge pe cineva unde-l doare mai tare.

любисто́к, *-тка m. (bot.)* leuştean.

люби́тел|ь, *-я m. gen.* sau cu *inf.* amator; ~ *му́зыки* amator de muzică; *тру́ппа* ~*ей* trupă de amatori.

люби́тельский *adj.* **1.** de amator; de diletant; ~ *спекта́кль* spectacol de amatori. **2.** pentru amatori.

люби́тельство, *-а n. sg.* diletantism, amatorism.

люб|и́ть, *люблю́, лю́бишь vb. ipf.* **1.** *acuz.* a iubi, a îndrăgi; ~ *приро́ду* a iubi natura. **2.** *acuz.* sau cu *inf.* a-i plăcea (ceva), a fi pasionat (după ceva); *он лю́бит охо́титься* îi place să vîneze. **3.** cu *conj.* a plăcea, a avea satisfacţie, a fi satisfăcut; ~*лю́, когда́ во всём поря́док* îmi place cînd este rînduială în toate. **4.** *(fig.)* a avea nevoie, a-i prii, a-i plăcea; *цветы́ лю́бят со́лнце* florilor le prieşte soarele ◇ *(prov.)* ~*ишь ката́ться, люби́ и са́ночки вози́ть* ca să mănînci miezul trebuie să spargi nuca; îţi place urda, paşte turma.

лю́бка, *-и f. (bot.)* stupiniţă.

лю́бо *adv.* cu *inf.* e o plăcere, ţi-e drag, îţi face plăcere; e plăcut; ~ *посмотре́ть* ţi-e mai mare dragul să te uiţi; ~ *послу́шать* ţi-e drag să asculţi; ~*-до́рого* ţi-e mai mare dragul.

любова́ться, *-бу́юсь, -бу́ешься vb. ipf. (pf. полюбова́ться) instr.* sau *на* + *acuz.* a admira; ~ *приро́дой* a admira natura.

любо́вник, *-а m.* amant, iubit, ibovnic ◇ *(teatr.) пе́рвый* ~ prim amorez, june prim.

любо́вница, *-ы f.* amantă, ibovnică, ţiitoare.

любо́вно *adv.* cu dragoste, cu drag, cu afecţiune, cu gingăşie.

любо́вн|ый *adj.* **1.** de dragoste, de amor, drăgăstos, afectuos; ~*ая связь* legătură de dragoste; ~*ое призна́ние* declaraţie de dragoste; ~*ое письмо́* scrisoare de dragoste. **2.** plin de dragoste/de devotament; *у него́* ~*ое отноше́ние к рабо́те* munceşte cu drag/cu tragere de inimă ◇ *(fig.)* ~ *напи́ток* elixirul dragostei.

люб|о́вь, *-бви́ f.* **1.** *sg.* iubire, dragoste, amor; *материнская* ~ dragoste de mamă; *мимолётная* ~ dragoste trecătoare; *взаи́мная* ~ dragoste împărtăşită; *брак по* ~*ви́* căsătorie din dragoste; *пита́ть* ~ *к кому́-л.* a nutri un sentiment de dragoste pentru cineva; a-l iubi. **2.** *sg.* înclinaţie, pasiune; ~ *к му́зыке* pasiune pentru muzică ◇ *кружи́ть* ~ *с кем-л.* a avea o legătură de dragoste cu cineva, a fi încurcat cu cineva; *из* ~*ви к иску́сству* de dragul /de amorul artei.

любозна́тельность, *-и f. sg.* sete de cunoaştere, curiozitate.

любозна́тельный *adj.* însetat de cunoştinţe, curios.

люб|о́й *adj.* **1.** oricare, orice; *в* ~ *час* la orice oră; ~ *це́ной* cu orice preţ. **2.** ~**о́й,** *-ого m.* oricare, oricine, fiecare; ~ *из нас* oricare dintre noi.

любопы́тно *pred. impers.* (e) interesant, (e) curios; ~ *знать* e interesant de ştiut.

любопы́тный *adj.* **1.** curios; ~ *челове́к* om curios; ~ *взгляд* privire curioasă. **2.** interesant, curios, ciudat; ~ *слу́чай* întîmplare ciudată.

любопы́тство, *-а n. sg.* curiozitate; *удовлетвори́ть чьё-л.* ~ a satisface curiozitatea cuiva; *возбуди́ть чье-л.* ~ a provoca/a aţiţa curiozitatea.

любопы́тствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf. (pf. полюбопы́тствовать)* a fi curios, a manifesta curiozitate; a se interesa.

люб|ящ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *люби́ть.* **2.** *adj.* afectuos; drăgăstos, iubitor; ~ *взгляд* privire afectuoasă; ~*ая мать* mamă iubitoare; ~ *вас* cu drag, cu dragoste, cu multă dragoste al dv. *(formulă de încheiere a unei scrisori).*

люд, *-а m. sg. col. (înv.)* lume, oameni; *рабо́чий* ~ muncitorime; *крестья́нский* ~ ţărănime.

лю́д|и, *люде́й pl.* **1.** *(pl. de la челове́к)* oameni, lume, norod, mulţime; *ста́рые* ~ oameni bătrîni, bătrînii; *молоды́е* ~ oamenii tineri, tinerii; ~ *до́брой во́ли* oameni de bună credinţă; ~ *говоря́т, что ...* se vorbeşte că ... ; se aude că ... . **2.** *(mil.)* soldaţi, ostaşi, oameni; *поте́ри в* ~*ях* pierderi în oameni. **3.** *(înv.)* slugi; *господ́ские* ~ slugi boiereşti ◇ *на* ~*ях* în văzul lumii; în prezenţa oamenilor; *не так как у* ~*е́й* nu ca la toată lumea; ca la noi, la nimeni; *жить в* ~*ях* a trăi printre străini; *вы́биться в* ~ a-şi face o situaţie; *вы́вести кого́-л. в* ~ a face pe cineva om; *(prov.) на* ~*ях и смерть краса́* o nenorocire împărtăşită cu alţii este mai lesne de îndurat; *(prov.) поспеши́ть — люде́й насмеши́ть* graba strică treaba; *свои́* ~ — *сочтёмся* o mînă spală pe alta; *уме́ть подойти́ к* ~*ям* a şti să se poarte cu oamenii.

лю́дн|ый *adj.* **1.** populat, cu o populaţie densă; ~ *го́род* oraş populat. **2.** aglomerat; frecventat, animat; ~*ая у́лица* stradă animată.

людое́д, *-а m.* **1.** canibal, antropofag. **2.** căpcăun *(în basme).*

людое́дство, *-а n. sg.* canibalism, antropofagie.

людска́я, *-о́й f. (înv.)* cameră a servitorilor.

людск|о́й *adj.* omenesc, uman; ~ *род* neamul omenesc; ~*а́я молва́* gura lumii; *(mil.)* ~ *состав* efectiv; *(mil.)* ~*ие поте́ри в боя́х* pierderile de oameni în luptă; ~*ие ресу́рсы* resurse umane.

люк, *-а m.* **1.** *(mar.)* luminător, cheopeng. **2.** *(mar.)* sabord. **3.** *(teatr.)* trapă; *аварийный* ~ trapă de salvare. **4.** tabacheră *(la acoperişul unei construcţii),* gură de canal. **5.** *(fiz.)* tambuchi; *ракетнопогру́зочный* ~ tambuchi de rachete.

люкс [1], *-а m. (fiz.)* lux.

люкс [2], *-а m.* lux; *магази́н-*~ magazin de lux.

лю́лька [1], *-и f.* leagăn ◇ *(mil.)* ~ *лафе́та* leagănul afetului.

лю́лька [2], *-и f. (reg.)* lulea, pipă.

люмба́го *n. indecl.* lumbago.

люмина́л, *-а m. sg. (farm.)* luminal.

люминесце́нтн|ый *adj.* luminiscent; ~*ая кра́ска* culoare luminescentă.

люминесце́нция, *-и f. sg. (fiz.)* luminiscenţă.

люне́т, *-а m.* **1.** *(fiz.)* lunetă, ochean. **2.** *(mil. înv.)* lunetă *(redută cu spatele descoperit).* **3.** *(tehn.)* lunetă; ~ *тока́рного станка́* luneta strungului.

лю́стра, *-ы f.* lustră, policandru, candelabru.

люстри́н, *-а m. sg. (text.)* lustrină.

лютейн, *-а m. (biol.)* luteină.

лютера́нин, *-а m.* luteran.

лютера́нск|ий *adj.* luteran; ~*ая це́рковь* biserica luterană.

лютера́нство, *-а n. sg.* luteranism.

лю́тик, *-а m. (bot.)* piciorul-cocoşului.

лю́тиковые, *-ых pl. (bot.)* ranunculacee.

лю́тня, *-и f. (muz.)* lăută, alăută.

лют|ова́ть, *-тую, -туешь vb. ipf. (reg.)* a bîntui, a se abate cu furie, a face ravagii; ~*ю́ют моро́зы* bîntuie gerul.

лю́тость, *-и f. sg.* ferocitate, cruzime.

лю́т|ый *adj.* **1.** feroce, crud, crunt; ~ *зверь* animal/fiară feroce. **2.** *(fig.)* insuportabil, cumplit, de neîndurat; ~ *моро́з* ger cumplit.

люфа́, *-ы f.* **1.** *(bot.)* lufă. **2.** burete de lufă.

люфт, *-а m. (tehn.)* joc, luft, interstiţiu; ~ *руля́* jocul volanului.

люцёрна, *-ы f. sg. (bot.)* lucernă.

люцёрник, *-а m.* lucernieră.

люцёрновый *adj.* de lucernă.

лягáть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. mom. лягнýть) acuz.* **1.** a bate/a lovi/a zvîrli cu copitele. **2.** *(fig.)* a ofensa, a vexa.

лягá|ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* a arunca/a azvîrli din copite; a lovi cu copitele.

лягушáтник, *-а m.* broscărie.

лягнýть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *лягáть.*

лягушáчий, *-ья, -ье adj. v. лягýшечий.*

лягýшечий *adj.* de broască.

лягушúный *adj. v. лягýшечий.*

лягýшка, *-и f.* broască; *древе́сная* ~ răcănel, brotăcel; *(folc.)* ~*-квакýшка* broască, broscuţă.

лягушóнок, *-нка; pl. -шáта, -шат m.* broscuţă; pui de broască.

лúдвенец, *-ца m. (bot.)* ghizdei.

лúдина, *-ы f.* arătură pe un pămînt defrişat.

лúдник, *-а m. (bot.)* iarba sfintei Marii.

лядýнка, *-и f. (mil.)* leducă; *гусáрская* ~ leducă de husar.

лúжка, *-и f.* coapsă *(la om);* pulpă *(la animale).*

лязг, *-а m. sg.* zornăit, zăngănit, clănţănit; ~ *цепéй* zăngănit de lanţuri.

лúзгать, *-аю, -аешь vb. ipf. instr.* sau fără *compl.* a zornăi; a zăngăni, a clănţăni.

лúмк|а, *-и f.* chingă, curea lată de tras *(la căpătul edecului)* ◇ *тянýть* ~*у* a munci din greu şi în silă; a trăi de azi pe mîine.

лúпать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* **1.** *ipf.* de la *лúпнуть.* **2.** *(pf. налúпать) (pop.)* a face ceva de mîntuială, a da rasoi.

лúпис, *-а m. sg. (chim. farm.)* nitrat de argint, piatra iadului.

лúпис-лазýрь, *лúпис-лазýри f. sg. (mineral.)* lapislazuli.

лúпнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. лúпать) (pop.)* **1.** *acuz.* sau *prepl.* a arunca/a trînti/a scăpa o vorbă; ~ *глýпость* a trînti o prostie. **2.** *acuz.* sau *по* + *dat.* a lovi cu putere, a lipi, a cîrpi; ~ *по ýху* a cîrpi o palmă peste ureche.

лúпсус, *-а m.* lapsus, omisiune.

лярд, *-а m.* slănină topită; grăsime de porc.

лúсы *(pop. în expr.) точúть* ~ a flecări; a trăncăni; a spune verzi şi uscate; a pălăvrăgi.

M

м *n. litera şi sunetul* «m».

мавзоле́й, *-я m.* mausoleu; *~Ле́нина* Mausoleul lui Lenin.

маврита́нский *adj. (ist.)* maur ◇ *(arhit.) ~ стиль* stil maur.

ма́вры, *-ов pl.; sg. мавр, -а m. (ist.)* mauri ◇ *мавр сде́лал своё де́ло, мавр мо́жет уйти́* maurul şi-a făcut datoria, maurul poate să plece.

маг, *-а m.* mag, vrăjitor ◇ *~ и волше́бник* om foarte abil, isteţ, îndemînatic.

магази́н,[1] *-а m.* **1.** magazin; prăvălie; *универса́льный ~* magazin universal; *писчебума́жный ~* papetărie; *бакале́йный ~* băcănie; *парфюме́рный ~* parfumerie; *~ конди́терский* ~ cofetărie; *продукто́вый/продово́льственный ~* magazin de produse alimentare; *кни́жный ~* librărie; *~ гото́вого пла́тья* magazin de confecţii; *~ москате́льных това́ров* magazin de produse chimice şi de vopsele; *апте́карский ~* drogherie; *ювели́рный ~* magazin de bijuterii; *галантере́йный ~* magazin de galanterie; *~ самообслу́живания* magazin cu autoservire; *антиква́рный ~* anticariat. **2.** depozit, magazie; *хле́бный ~* depozit de cereale; *артиллери́йский ~* depozit de muniţii.

магази́н[2], *-а m. (m.l.)* magazie; *~ автома́та* încărcător de pistol-mitralieră.

магази́нн|ый[1] *adj.* **1.** de magazin, al magazinului; de prăvălie; *~ая вы́веска* firmă de magazin. **2.** de depozit, de magazie.

магази́нн|ый[2], *adj. (mil.)* cu magazie, cu repetiţie; *~ое ружьё* puşcă cu magazie, armă cu repetiţie; *~ая коро́бка* cutia încărcătorului.

магары́ч, *-á m. (înv. pop.)* aldămaş; *поста́вить ~* a face cinste; *распи́ть ~* a bea aldămaşul.

маги́стр, *-а m.* magistru.

магистра́ль, *-и f.* **1.** magistrală, arteră, linie principală de circulaţie; *железнодоро́жная ~* linie principală de cale ferată, magistrală; *автомоби́льная ~* autostradă. **2.** *(tehn.)* conductă principală; cablu principal, canal principal; *га́зовая ~* conductă principală de gaz; *водопрово́дная ~* conductă principală de apă; *оросительная ~* canal principal de irigaţie.

магистра́льн|ый *adj.* principal; magistral; *~ ка́бель* cablu principal; *~ые доро́ги* artere principale de circulaţie; *~ нефтепрово́д* conductă principală de ţiţei.

магистра́т, *-а m.* consiliu municipal.

магистрату́ра, *-ы f. sg.* magistratură.

маги́ческий *adj.* magic.

ма́гия, *-и f. sg.* magie; *чёрная ~* magie neagră.

ма́гма, *-ы f. sg. (geol.)* magmă.

магмати́ческий *adj. (geol.)* magmatic, de magmă.

магна́т, *-а m.* magnat; *нефтяно́й ~* magnat al petrolului; *~ы до́ллара* magnaţii dolarului.

магнези́т, *-а m. sg. (mineral.)* magnezit.

магне́зия, *-и f. sg. (chim.)* magnezie, oxid de magneziu.

магнетизёр, *-а m. (înv.)* hipnotizor.

магнетизи́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz. (înv.)* a hipnotiza.

магнети́зм, *-а m. sg.* magnetism; *земно́й ~* magnetism terestru; *а́томный ~* magnetism atomic; *орби́тальный* magnetism orbital; *я́дерный ~* magnetism nuclear.

магнети́т, *-а m. sg. (mineral.)* magnetit.

магнети́ческий *adj.* magnetic.

магне́то, *n. indecl. (tehn.)* magnetou.

магнетоско́п, *-а m. (fiz.)* magnetoscop.

ма́гниевый *adj. (chim.)* de magneziu.

ма́гний, *-я m. sg. (chim.)* magneziu; *азотноки́слый ~* nitrat de magneziu; *сернoки́слый ~* sulfat de magneziu; sare amară; *углеки́слый ~* carbonat de magneziu.

магни́т, *-а m.* magnet; *молекуля́рный ~* magnet molecular.

магни́тн|ый *adj. (fiz.)* magnetic; *~ые сво́йства* proprietăţi magnetice; *~ое по́ле* cîmp magnetic; *~ая стре́лка* ac magnetic; *~ по́люс* pol magnetic; *~ая бу́ря* furtună magnetică; *(mineral.) ~ железня́к* magnetită.

магнитогра́мма, *-ы f. (fiz.)* magnetogramă.

магнито́метр, *-а m. (fiz.)* magnetometru.

магнитоо́птика, *-и f. (fiz.)* optică magnetică.

магнитопрово́д, *-а m. (fiz.)* circuit magnetic.

магнитофо́н, *-а m.* magnetofon.

магнитофо́нн|ый *adj.* de magnetofon; *~ая ле́нта* bandă de magnetofon; *~ая за́пись* înregistrare pe bandă de magnetofon.

магноли́ев|ый *adj. (bot.)* **1.** de magnolie. **2. ~ые,** *-ых pl.; sg. ~ое, -ого n.* magnoliacee.

магно́лия, *-и f. (bot.)* magnolie.

магомета́нин, *-а sg. pl. -áне, -áн m.* mahomedan, musulman.

магомета́нск|ий *adj.* mahomedan, musulman; *~ая рели́гия* religie musulmană, islamism.

магомета́нство, *-а n. sg.* mahomedanism, islamism.

мада́м *f. indecl.* **1.** madam, doamnă. **2.** *(înv.)* guvernantă străină.

мадапола́м, *-а m. sg. (text.)* madipolon.

маде́ра, *-ы f. sg.* vin de Madera.

мадо́нна, *-ы f.* madonă.

мадрига́л, *-а m. (lit.)* madrigal.

мадья́рка, *-и f.* maghiară, unguroaică.

мадья́рский *adj.* maghiar, unguresc; ungar; *~ язы́к* limba maghiară.

мадья́ры, *-я́р pl.; sg. -я́р, -а m.* maghiari, unguri.

маёвка, *-и f.* întrunire muncitorească ilegală de 1 mai.

маета́, *-ы́ f. sg. (pop.)* trudă, caznă, bătaie de cap.

мажо́р, *-а m. sg.* **1.** *(muz.)* tonalitate majoră, gamă majoră; *га́мма соль ~* gama sol major. **2.** *(fig.)* bună dispoziţie; *быть в ~е* a fi bine dispus, a fi în toane bune.

мажордо́м, *-а m.* majordon.

мажорита́рн|ый *adj.* majoritar; *~ая систе́ма (вы́боров)* sistem electoral majoritar.

мажо́рн|ый *adj.* **1.** *(muz.)* major; *~ая га́мма* gamă majoră. **2.** *(fig.)* voios, în toane bune, bine dispus; *~ое настрое́ние* bună dispoziţie.

ма́занка, *-и f. (reg.)* casă de lut.

ма́заный *adj.* **1.** *(глинобитный)* de lut; de vălătuci. **2.** *(грязный)* murdar.

ма́за|ть[1], *ма́жу, ма́жешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. помазать, намазать* şi *вымазать; mot. мазну́ть)* a unge; a spoi; a da cu vopsea, a vopsi; *~ хлеб ма́слом* a unge pîinea cu unt; *~ хату* a lipi casa *(cu lut).* **2.** *(pf. замазать, измазать* şi *вымазать; mot. мазну́ть)* a murdări, a păta, a mînji. **3.** *(pf. намазать)* a mîzgăli, a desena prost ◇ *одни́м ми́ром ~ны* toţi de o teapă.

ма́зать[2], *ма́жу, ма́жешь vb. ipf. (pf. промазать) (pop.)* a da greş, a rata lovitura, a nu nimeri la ţintă, a greşi lovitura *(la tir şi la diferite jocuri).*

ма́заться, *ма́жусь, ма́жешься vb. ipf.* **1.** a se lua, a se şterge *(despre vopsea, zugrăveală etc.)* **2.** *(pf. замазаться* şi *вымазаться)* a se murdări, a se mînji. **3.** *(pf. намазаться* şi *помазаться) (fam.)* a se unge, a se farda, a se sulemeni.

мази́ла, *-ы f.* şi *m.* **1.** *(плохой худо́жник)* mîzgălitor. **2.** ghinionist, cm care dă mereu greş.

мази́лка, *-и f.* şi *m.* **1.** mîzgălitor, zmîngălitor *(despre pictori).* **2.** pensulă de zugrav, bidinea.

мазну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mot.* de la *ма́зать*[1,2].

мазня́, *-и́ f. sg.* zmîngăleală, mîzgăleală, mîzgălitură *(despre desene sau picturi).*

мазо́к[1], *-зка́ m. (pop.)* lovitură greşită/ratată *(la tir şi la diferite jocuri).*

мазо́к[2], *-зка́ m.* **1.** *(arte)* trăsătură de penel, tuşă. **2.** *(med.)* frotiu; *взя́ть ~* a lua un frotiu.

мазу́рик, *-а m. (pop.)* şmecher, pungaş, şarlatan, hoţ.

мазу́т, *-а m. sg.* păcură, mazut.

мазу́тный *adj.* de păcură, de mazut.

маз|ь, *-и f.* unguent, cremă, alifie, pomadă; *колёсная* ~ unsoare pentru roţi; *сапо́жная* ~ cremă de ghete; *ци́нковая* ~ alifie de zinc; *бо́рная* ~ unguent boricat; *защи́тная* ~ cremă protectoare ◇ *(pop.) де́ло на* ~*и* treaba merge strună; totul merge ca pe roate.

майс, *-а m. sg.* porumb.

май, *-я m. sg.* mai; *Пе́рвое Ма́я* 1 Mai.

ма́йка, *-и f.* tricou, maieu.

ма́йник, *-и f. m. (bot.)* lăcrimiţă.

майо́лика, *-и f.* majolică.

майоне́з, *-а m.* maioneză.

майо́р, *-а m.* maior.

майора́н, *-а m. sg. (bot.)* magheran.

ма́йск|ий *adj.* de / din luna mai; *~ие дни* zile de mai ◇ *~ жук* cărăbuş.

мак, *-а m.* **1.** mac; *кра́сный как* ~ roşu ca macul; *о́пийный* ~ mac de grădină; *снотво́рный* ~ opiu. **2.** *sg.* sămînţă de mac; *бу́блики с ~ом* covrigi cu mac.

макада́м, *-а m.* macadam.

мака́ка, *-и f. (zool.)* macac.

мака́ние, *-я n. sg.* înmuiere.

макарони́ческий *adj (lit.)* macaronic; *~ стиль* stil macaronic.

макаро́нн|ый *adj.* de / cu macaroane; *~ая фа́брика* fabrică de macaroane; *~ые изде́лия* paste făinoase.

макаро́ны, *-о́н pf.* macaroane.

мака́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz. (pf. mom. макну́ть)* a înmuia, a muia.

македо́нский *adj.* macedonean, de / din Macedonia.

македо́нцы, *-ев pl; sg. -нец, -нца m.* macedoneni.

маке́т, *-а m.* machetă; *~ декора́ции* machetă a unui decor; *~ кни́ги* machetă a unei cărţi.

макинто́ш, *-а m.* manta de ploaie, impermeabil.

макла́к, *-а́ m. (înv.)* **1.** misit, samsar; *лошади́ный* ~ geambaş, **2.** telal, negustor de vechituri.

макла́ческий *adj. (înv.)* **1.** de misit, de samsar. **2.** de telal, de negustor de vechituri.

макла́чество, *-а n. sg. (înv.)* **1.** misitie, samsarlîc. **2.** meseria telalului / a negustorului de vechituri.

ма́клер, *-а m.* curtier; samsar, misit ◇ *биржево́й* ~ agent de bursă.

ма́клерский *adj.* de misit, de mijlocitor, de intermediar, de samsar.

ма́клерство, *-а n. sg.* misitie, samsarlîc.

макну́ть, *-ну́ -нёшь vb. pf. mom.* de la *мака́ть*

ма́ковка[1], *-и f.* măciulie/capsulă de mac.

ма́ковка[2], *-и f.* cupolă *(de biserică).*

ма́ковка[3], *-и f. (pop.)* creştetul capului.

ма́ков|ые *-ых pl.; sg.* ~ *ое, -ого n. (bot.)* papaveracee; *семе́йство ~ых* familia papaveraceelor.

ма́ков|ый *adj.* de / din mac, cu mac; *~ое ма́сло* ulei de mac ◇ *(fam.) ~ой роси́нки во рту не́ было* nu a pus nimic în gură; *как ма́ков цвет* roşu ca macul, roşu aprins, rumen.

макре́ль, *-и f.* scrumbie albastră, macrou.

макрокли́мат, *-а m.* macroclimat.

макрокосм, *-а m.* macrocosmos.

макролингви́стика, *-и f.* macrolingvistică.

макромоле́кула, *-ы f. (fiz.)* macromoleculă.

макроскопи́ческий *adj.* macroscopic.

макроспо́ра, *-ы f.* macrospor.

макроструктýра, *-ы f.* macrostructură.

макрофа́г, *-а m.* macrofag.

макрофло́ра, *-ы f.* macrofloră.

макроцефа́л, *-а m.* macrocefal.

ма́ксима, *-ы f.* maximă.

максима́льно *adv.* la maximum, în cel mai înalt grad, la culme.

максима́льн|ый *adj.* maximal, maxim; *~ое коли́чество* cantitate maximă; *~ тари́ф* tarif maximal.

ма́ксимум, *-а m.* **1.** maximum, maxim; *~ уси́лий* maximum de efort; *~ зна́ний* maximum de cunoştinţe; *годово́й ~* maxim anual; *суто́чный ~* maxim diurn. **2.** *adv.* maximum; *~ сто рубле́й* maximum o sută de ruble.

макулату́ра, *-ы f. sg.* **1.** maculatură. **2.** *(fig.)* maculatură, operă literară lipsită de valoare.

макулату́рный *adj.* **1.** de maculatură. **2.** *(fig.)* prost, fără valoare *(despre o operă literară).*

маку́шк|а, *-и f.* **1.** vîrf, pisc, creştet; *~ де́рева* vîrf de copac; *~ го́ры* vîrf de munte. **2.** creştet, vîrful capului ◇ *(fig.) у́шки на ~е (у кого́-л.)* cu urechile ciulite; *от ~и до пя́т/до пя́ток* din creştet pînă în tălpi.

мала́га, *-и f. sg.* vin de Malaga.

мала́йский, *adj.* malaez.

мала́йцы, *-ев pl; sg. мала́ец, -а́йца m.* malaezi.

малахи́т, *-а m. sg. (mineral.)* malachit.

малахи́тов|ый *adj.* de malahit; *~ая зе́лень* verde de malachit *(vopsea).*

мал|ева́ть, *-лю́ю, -лю́ешь vb. ipf. (pf. намалева́ть) acuz.* **1.** a picta, a colora, a vopsi. **2.** *(peior.)* a mîzgăli, a zmîngăli ◇ *(prov.) не так стра́шен чёрт, как его ~люют* nu e dracul aşa de negru cum pare / cum îl zugrăvesc oamenii.

мале́йш|ий *sup. (de la adj. ма́лый)* cel mai mic, cel mai neînsemnat; *не име́ть ни ~его поня́тия о чём-л.* a nu avea nici cea mai vagă idee despre ceva; a nu avea habar de ceva.

малёк, *-лька́ m.* puiet de peşte.

ма́леньк|ий *adj.* **1.** mic, micuţ, mititel; *~ дом* casă mică. **2.** mic, neînsemnat; *~ая неприя́тность* o mică neplăcere. **3.** mic *(ca vîrstă);* minor; *~ие де́ти* copii mici. **4. -ий,** *-ого m.* copil micuţ; *он ведёт себя́ как* ~ se comportă ca un copil ◇ *~, да удаленький* mic, dar al dracului; *игра́ть по ~ой* a juca pe o miză mică; *по ~ой пропуска́ть* a trage o duşcă.

мале́нько *adv. (pop.)* niţel, puţintel, un pic; *подожди́ ~* aşteaptă un pic.

ма́лец, *-льца m. (pop.)* flăcăiandru, băieţandru.

мали́на, *-ы f. sg.* **1.** *(плод)* zmeură. **2.** *(растение)* zmeur; *паху́чая ~* mur. **3.** ceai de zmeură, infuzie de zmeură ◇ *разлюли́-* ~ straşnic de bine.

мали́нник, *-а m. sg.* zmeuriş.

мали́нный *adj.* de / din zmeură, cu zmeură.

мали́новка[1], *-и f. (ornit.)* măcăleandru.

мали́новка[2], *-и f. sg.* rachiu de zmeură.

мали́новый[1] *adj. (în expr.)* *~ звон* sunet plăcut, clinchet.

мали́нов|ый[2] *adj.* **1.** de zmeură; *~ое варе́нье* dulceaţă de zmeură **2.** de culoarea zmeurei.

ма́ло *adv.* **1.** puţin, insuficient; *~ говори́ть* a vorbi puţin; *о́чень ~* foarte puţin. **2.** *(cu substantive la gen. întrebuinţat ca numeral)* puţin, puţini; *~ люде́й* puţini oameni; *~ наро́ду* puţină lume. **3.** *pred. impers.* e puţin, nu e suficient, nu e destul; *э́того ~* asta e puţin; *~ обеща́ть — на́до сде́лать* nu e destul să făgăduieşti, trebuie să şi faci; ◇ *~ ли что* nu importă, ce importă; *~ ли что он тебе́ сказа́л* multe ţi-o fi spus el; *~ ли что быва́ет на све́те!* multe se mai întîmplă pe lume!; *~ ли где* cine ştie unde; *(cuv. modal) того́* nu numai atît; ceva mai mult; *~ того́, что...* nu numai că...; *~ кто* nu oricine; puţini; *~ что* puţin; mai nimic; te miri ce; *~ где* în puţine locuri; mai nicăieri;

малоазиа́тский *adj.* din Asia Mică, al Asiei Mici.

малоблагоприя́тный *adj.* puţin favorabil, puţin prielnic, nefavorabil, neprielnic.

малова́жный, *adj.* puţin important, nu prea important, de mică importanţă, neînsemnat.

маловáт, *adj.* cam mic; *он ~ ро́стом* e cam mic de statură.

маловáто *adv.* cam puţin, puţintel.

маловéр, *-а m.* om neîncrezător, sceptic.

маловéрие, *-я. n. sg.* neîncredere, îndoială, scepticism.

маловероя́тный *adj.* puţin probabil, improbabil.

маловéский *adj.* care nu trage greu la cîntar, uşor, mai uşor decît trebuie; *~ груз* încărcătură uşoară.

маловóдный *adj.* **1.** cu debit mic de apă, cu apă puţină. **2.** arid, secetos, uscat.

маловóдье, *-я n. sg.* **1.** nivel de apă scăzut *(în rîuri, lacuri etc.)* **2.** lipsă de apă, ariditate, uscăciune.

маловразуми́тельный *adj.* **1.** greu de înţeles, neclar. **2.** puţin convingător, neconvingător.

маловы́годный *adj.* puţin avantajos, puţin rentabil.

маловя́зкий *adj.* de vîscozitate redusă.

малогабари́тный *adj.* de dimensiuni reduse, cu gabarit redus.

малоговоря́щий *adj* puţin semnificativ, nesemnificativ, neînsemnat, lipsit de însemnătate.

малогра́мотность, *-и f. sg.* **1.** neştiinţă, insuficientă ştiinţă de carte, lipsă de cultură, ignoranţă. **2.** executare proastă/slabă.

малогра́мотный *adj.* **1.** cu puţină ştiinţă de carte; incult, agramat. **2.** prost executat, făcut fără pricepere; greşit, neexact.

малодаровúт *adj.* puţin înzestrat de la natură, lipsit de talent.

малодейственный *adj.* lipsit de eficacitate, ineficace, ineficient.

малодоказáтельный *adj.* puţin convingător, neconvingător, neconcludent.

малодостове́рный *adj.* puţin verosimil; nu prea sigur, incert; contestabil; neveridic.

малодосту́пный *adj.* **1.** *(о местности)* inaccesibil, puţin accesibil. **2.** *(о ценах)* inabordabil, inaccesibil. **3.** *(понятный немногим)* inaccesibil.

малодохóдный *adj.* puţin rentabil, nerentabil, cu venit mic.

малоду́шествовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a se descuraja, a pierde curajul; a fi slab de înger.

малоду́шие, *-я n. sg.* lipsă de curaj; descurajare, şovăire; lipsă de voinţă.

малоду́шничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. смалоду́шничать) v. малоду́шествовать.*

малоду́шно *adv.* nehotărît; şovăielnic; fără voinţă.

малоду́шный *adj.* nehotărît, şovăielnic; lipsit de voinţă; slab de înger, slab de fire.

малое́зженный *adj. (о ло́шади, о дороге)* puţin umblat.

малое́зж|ий *adj.* puţin umblat; *~ая доро́га* drum puţin umblat.

малозаме́тный *adj.* **1.** puţin vizibil, greu de observat, care abia se vede. **2.** de rînd, obişnuit; neînsemnat, comun, banal.

малозаселённый *adj.* cu populaţie rară, puţin populat.

малоземе́лье, *-я n. sg.* lipsă de pămînt.

малоземе́льный *adj.* cu pămînt puţin.

малознако́мый *adj.* puţin cunoscut, puţin ştiut, necunoscut.

малозна́чащий *adj.* puţin însemnat, neînsemnat, de mică însemnătate, puţin important, de minimă importanţă.

малозначúтельный *adj. v. малозна́чащий.*

малозна́ющий *adj.* cu cunoştinţe puţine, incult, ignorant; nepriceput.

малоизве́данный *adj.* puţin cunoscut, puţin cercetat.

малоизве́стный *adj.* puţin cunoscut, necunoscut, obscur.

малоизу́ченный *adj.* puţin studiat.

малоиму́щий *adj.* sărac, lipsit de avere, neînstărit, nevoiaş.

малоисслéдованный *adj.* puţin cercetat.

малокали́берн|ый *adj.* de calibru mic; *~ая винто́вка* armă de calibru mic.

малокалори́йный *adj.* hipocaloric.

малокро́вие, *-я n. sg. (med.)* anemie; *злока́чественное ~* anemie pernicioasă.

малокро́вный *adj. (med.)* anemic.

малокульту́рный *adj.* cu nivel cultural redus, fără cultură; incult.

малоле́тн|ий *adj.* **1.** mic, de vîrstă fragedă; (de) copil. **2** *~ий, -его m.* nevîrstnic, minor, copil.

малоле́ток, *-тка, m.* animal tînăr.

малоле́тств|о, *-а n. sg. (înv.)* vîrstă fragedă, copilărie; adolescenţă; *с ~а* din fragedă copilărie.

малолитра́жка, *-и f.* automobil cu litraj mic, automobil cu consum mic.

малолитра́жный *adj.* de mic litraj, de capacitate cilindrică mică; *~ бак* rezervor de capacitate mică; *~ автомоби́ль* automobil cu mic litraj.

малолю́дность, *-и f. sg.* lipsă de oameni, lipsă de populaţie; populaţie rară.

малолю́дн|ый *adj.* puţin populat, cu populaţie rară; puţin frecventat, cu asistenţă redusă; *~ край* regiune puţin populată; *~ое собра́ние* adunare cu asistenţă redusă.

малолю́дье, *-я n. sg.* număr mic de oameni, lipsă de oameni, lipsă de cadre.

мало-ма́льски *adv.* cît de puţin, cît de cît.

маломо́чный *adj.* sărac, nevoiaş, lipsit de mijloace, neînstărit.

маломо́щный *adj.* slab, de mică putere; *~ дви́гатель* motor de mică putere.

малонадёжный *adj.* care nu inspiră încredere, puţin sigur, nesigur.

малонаселённый *adj.* puţin populat, puţin locuit, cu populaţie rară.

малооблачн|ый *adj.* puţin înnorat; *~ая пого́да* (timp cu) cer acoperit.

малообразо́ванный *adj.* cam incult, puţin instruit.

малообщúтельный *adj.* puţin sociabil, nesociabil.

малоопытный *adj.* cu puţină experienţă, lipsit de experienţă, neexperimentat.

малоосновáтельный *adj.* neîntemeiat, nefondat.

малопита́тельный *adj.* puţin hrănitor, puţin nutritiv.

малоплодоро́дн|ый *adj.* puţin fertil; *~ая по́чва* sol puţin fertil.

малоподви́жный *adj.* greoi, greu în mişcări; greu de mişcat.

малоподгото́вленный *adj.* puţin pregătit, fără pregătirea necesară.

малоподéржанный *adj.* puţin uzat, aproape nou.

малополе́зный *adj.* puţin folositor, de utilitate redusă.

ма́ло-пома́лу *adv.* puţin cîte puţin, încetul cu încetul.

малопомести́тельный *adj.* neîncăpător.

малопоно́шенный *adj.* puţin purtat, puţin uzat.

малопоня́тный *adj.* greu de înţeles, puţin clar.

малоприбыльный *adj.* puţin rentabil, nerentabil.

малопригóдный *adj.* puţin folositor, de mică utilitate; nefolositor.

малоприменúмый *adj.* puţin utilizabil; greu aplicabil.

малопродукти́вный *adj.* puţin productiv, neproductiv; fără randament.

малопроизводи́тельный *adj.* puţin productiv, neproductiv.

малорадиоакти́вный *adj.* slab radioactiv.

малора́звитый *adj.* **1.** puţin dezvoltat, nedezvoltat. **2.** înapoiat, întîrziat.

малоразгово́рчивый *adj.* puţin vorbăreţ, zgîrcit la vorbă.

малораспространённый *adj.* puţin răspîndit.

малорента́бельный *adj.* puţin rentabil, nu prea rentabil.

малоро́слый *adj.* scund, mic de statură, mărunt; *~ скот* vite mici.

малосве́дущий *adj.* puţin priceput, puţin competent.

малосеме́йный *adj.* cu familie mică.

малосеми́нность, *-и f. (biol.)* oligospermie.

малосеми́нный *adj.* cu seminţe puţine, oligospermic.

малоси́льный *adj.* slab, lipsit de putere, nerezistent, debil; *~ дви́гатель* motor de mică putere.

малосодержáтельный *adj.* lipsit de conţinut, cu conţinut sărac în idei.

малосо́льн|ый *adj.* puţin sărat, uşor sărat; *~ые огурцы́* castraveţi proaspăt muraţi.

малосостоя́тельный *adj.* **1.** sărac, nevoiaş, lipsit de mijloace, neînstărit. **2.** neîntemeiat, neconvingător; neconcludent.

малоспосóбный *adj.* puţin capabil, puţin înzestrat.

малостóйкий *adj.* **1.** puţin rezistent, nu prea rezistent, puţin durabil. **2.** *(chim.)* nestabil.

ма́лост|ь, *-и f. sg.* **1.** fleac, nimic, o nimica toată. **2.** *adv.* puţin, niţel, o ţîră, un pic; *~ посплю* am să dorm un pic.

малосущéственный *adj.* lipsit de însemnătate, neimportant.

малотира́жн|ый *adj.* de / cu tiraj mic; *~ая газе́та* ziar cu tiraj mic.

малотре́бовательный *adj.* puţin pretenţios, nepretenţios.

малоубеди́тельный *adj.* puţin convingător, nu prea convingător, neconcludent.

малоудóйный *adj.* care dă lapte puţin, cu producţie mică de lapte.

малоупотребúтельн|ый *adj.* puţin întrebuinţat, rar întrebuinţat; neutilizat; *(lingv.) ~ое выраже́ние* expresie rar întrebuinţată.

малоурожáйный *adj.* cu recoltă slabă; *~ сорт* soi de mică productivitate; *~ год* an cu recoltă săracă.

малоусúдчивый *adj.* puţin sîrguitor.

малоуспе́шный *adj* nu prea reuşit; fără prea bune rezultate.

малоутешúтельный *adj.* puţin îmbucurător.

малоцéнный *adj.* de mică valoare.
малочúсленность, *-и f. sg.* număr mic, număr redus / restrîns.
малочúсленный *adj.* puţin numeros, redus, restrîns.
малочувствúтельный *adj.* puţin sensibil, nu prea sensibil.
малоэффектúвный *adj.* puţin eficace, cu eficacitate redusă, nu prea eficient.
мáл|ый[1] *adj.* **1.** mic; *~ые дéти* copii mici; *~ые размéры* dimensiuni mici; *мал рóстом* mic de statură, scund, mărunt; *(mat.) бесконéчно ~ая величúна* mărime infinitesimală; *(ferov.) ~ая скóрость* viteză mică. **2.** (prea) mic; îngust, strîmt; *сапогú ~ы* cizmele sînt prea mici; *пальтó мне ~ó* paltonul nu mă încape. **3.** *~ое, -óго n. sg.* puţin; *дозóльствоваться ~ым* a se mulţumi cu puţin; *без ~óго* aproape; *сейчáс без ~ого пять часóв* e aproape ora cinci ◇ *от мáла до велúка* sau *стар и мал* de la mic la mare; de la vlădică la opincă; *~ые и бóльшúе* cu mic cu mare; *мал мáла мéньше* unul mai mic decît altul; care mai de care mai mic *(despre copii)*; *сáмое ~ое* cel puţin; *дéньги не ~ые* mulţi bani, bani buni, sumă frumuşică; *(prov.) мал золотнúк, да дóрог* paraua e mică dar loc mare prinde; *(prov.) мал, да удáл* mic în etate, mare în sfat; mic dar al dracului; *с ~ых лет* din fragedă copilărie; de mic; *(astron.) ~ая медвéдица* Carul-Mic, Ursa-Mică; *~ая тóлика* un pic, niţel; *(nav.) ~ ход* viteză minimă; *кýда ~á!* tăbărîţi băieţi! mielul gras! *(la jocurile de copii)*; *за ~ым дéло стáло* puţin mai lipseşte.
мáлый[2], *-óго m.* **1.** *(pop.)* băiat, flăcău; *двадцатилéтний ~* flăcău de douăzeci de ani. **2.** băiat, om; *слáвный ~* băiat bun / de ispravă; *лóвкий ~* băiat abil / îndemînatic; *он ~ не промáх* e un băiat dezgheţat, descurcăreţ.
мальúш, *-á m.* princhidel, pici, puşti, băieţel.
мáльва, *-ы f. (bot.)* nalbă (de grădină).
мáльвов|ый *adj. (bot.)* **1.** de nalbă. **2.** *~ые, -ых; sg. -ое, -óго n.* malvacee; *семéйство ~ых* familia malvaceelor.
мальтóза, *-ы f. sg. (chim.)* maltoză, zahăr de malţ.
мальтузиáнец, *-нца m.* maltusian.
мальтузиáнский *adj.* maltusian.
мальтузиáнство, *-а n. sg.* maltusianism.
мáльчик, *-а m.* **1.** băiat, copil. **2.** *(înv.)* băiat de prăvălie. ucenic; *служúть / быть в ~ах* a fi băiat de prăvălie ◇ *(folc.) ~ с пáльчик* princhidel, băieţel cît un degeţel; *~ на побегýшках / на посúлках* băiat la toate; cal de poştă.
мáльчиковый *adj. (pop.)* băieţesc, de băiat; pentru băieţi.
мальчúшески *adv.* băieţeşte, ştrengăreşte.
мальчúшеский *adj.* băieţesc, copilăresc; ştrengăresc.
мальчúшество, *-а n.* ştrengărie, purtare ştrengărească, purtare neserioasă.
мальчúшечий *adj. v. мальчúшеский*
мальчúшка, *-и f.* **1.** băiat, puşti; *ýличный ~* copil fără căpătîi; *вестú себя́ как ~* a se comporta ca un copil. **2.** *(fig.)* mucos.
мальчуган, *-а m.* băieţaş, băieţel.
малюсенький *adj.* mititel, micuţ, mic de tot; minuscul.
малю́тка, *-и f* şi *m.* copil mic, copilaş micuţ.
маля́р, *-а m.* zugrav.
маляри́йный *adj.* de malarie, de friguri, malaric; *~ комáр* ţînţar anofel; *~ больнóй* bolnav de friguri.
маляри́я, *-и f. sg. (med.)* malarie, paludism, friguri.
маля́р|ный *adj.* de zugrav; *~ое дéло* meserie de zugrav.
мáма, *-ы f.* mamă.
мамалы́га, *-и f. sg.* mămăligă.
мамáша, *-и f. (pop.)* **1.** mamă, maică. **2.** *(la vocativ)* maică, mătuşă, tuşă; mătuşică.
мáменька, *-и f. (înv.)* mamă, măicuţă, mămică.
мáменькин *adj. (înv.)* al mamei, al măicuţei, al mămichii; *~ сынóк* băiatul mamei; vlăduţul mamei; odorul mamei.
мáмин *adj.* al mamei, al mămichii; *~ы дéти* copiii mamei.
мáмка, *-и f. (înv.)* doică, mancă.
мамóн/а, *-ы f. sg. (fig. înv.)* lăcomie; *служúть ~е; ублажáть / тéшить ~у (а)* a sluji lui Mamon(a).
мáмонт, *-а m.* mamut.

мáмонтовый *adj.* de mamut.
мáмочк|а, *-и f.* **1.** mămică, măicuţă, maică. **2.** *m.* şi *f. (fam. înv.)* maică, soro, surato; taică, tăicuţă, nene ◇ *~и!* vai de mine!
манáтки, *-ток pl. (pop. înv.)* catrafuse, boarfe; *собрáть все(свой) ~* a-şi lua catrafusele; a-şi lua traista şi ciubucul.
манганúт, *-а m. sg. (mineral.)* manganit.
мангýста, *-ы f. (zool.)* mangustă.
мандарúн[1], *-а m. (ist.)* mandarin *(demnitar în China)*.
мандарúн[2], *-а m. (bot.)* **1.** *(дерево)* mandarin. **2.** *(плод)* mandarină.
мандарúнный *adj. (bot.)* **1.** de mandarin. **2.** de mandarină, de mandarine.
мандарúновый *adj. v. мандарúнный.*
мандáт, *-а m.* mandat; *депутáтский ~* mandat de deputat; *государство, имéющее ~* stat mandatar.
мандáтн|ый *adj.* **1.** cu mandat, de mandat; *~ая комúссия* comisie de validare. **2.** *(pol.)* mandatar, sub mandat; *~ая территóрия* teritoriu sub mandat.
мандолúна, *-ы f.* mandolină.
мандолúнист, *-а m.* mandolinist.
мандрагóра, *-ы f. sg. (bot.)* mandragoră.
мандрúл, *-а m. (zool.)* mandril.
манéвр, *-а m.* **1.** *(mil.)* manevră; *~ на окружéние* manevră de încercuire; *~ ядерными удáрами* manevra loviturilor nucleare; *десáнтный ~* manevră de desant; *лóжный ~* manevră falsă; *противоракéтный ~* manevră antirachetă. **2.** *(fig.)* stratagemă, manevră; *разгадáть чей-л. ~* a simţi/a prinde mişcarea; a-şi da seama de stratagema cuiva.
манéвренность, *-и f. sg.* capacitate de manevrare, capacitate de manevră, manevrabilitate.
манéвренн|ый *adj. (mil.)* de manevră; *~ая войнá* război de manevră.
маневрúрование, *-я n. sg.* manevrare, efectuare a unei manevre.
маневрúровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* **1.** *(pf. сманеврúровать) (mil.* şi *ferov.)* a manevra, a face o manevră, a face manevre. **2.** *(pf. сманеврúровать) (fig.)* a recurge la diferite stratageme.
маневрóвый *adj. (ferov.)* de manevră; *~ паровóз* locomotivă de manevră.
манéвры, *-ов pl. (mil.)* manevre; *вéсенние ~* manevre de primăvară; *воздýшные ~* manevre aeriene; *морскúе ~* manevre navale/maritime.
манéж, *-а m.* manej.
манéжить, *-жу, -жишь vb. ipf. acuz.* **1.** a dresa caii *(la manej)*. **2.** a amîna pe cineva la infinit.
манéжный *adj.* de manej.
манекéн, *-а m.* manechin.
манекéнщик, *-а m. v. манекéнщица.*
манекéнщица, *-ы f.* manechin.
манéр, *-а m. (pop. în expr.) ~ом (какúм-л.)* într-un fel ..., într-un mod; *говорúть стрáнным ~ом* a vorbi într-un fel ciudat; *такúм ~ом* în felul acesta, astfel; *живы́м ~ом* repede, la repezeală; *на ~ (какóй-л.)* în felul; după obiceiul; după moda; *сдéт на нóвый ~* îmbrăcat după moda nouă; *на свóй ~* după felul său; după placul său; *на ~ (кого́-л. чего́-л.)* ca ..., în chip de ...; *сдéлал узелóк на ~ бáнта* a făcut un nod ca o funcă.
манéр|а, *-ы f.* **1.** manieră, mod, fel; *~ говорúть* fel de a vorbi; *~ исполнéния* manieră/mod de interpretare; *рáзными ~ами* în toate felurile; *~ вестú себя́* fel de a se purta, mod de comportare. **2.** *pl.* maniere, apucături; *прекрáсные ~ы* maniere alese; *плохúе ~ы* apucături proaste.
манéрка, *-и f. (mil., înv.)* gamelă, bidon.
манéрничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (înv.)* a face fasoane, a face mofturi, a se fandosi.
манéрность, *-и f. sg.* afectare, fasoneală, purtare afectată.
манéрн|ый *adj.* **1.** afectat, rafinat; *~ые жéсты* gesturi afectate. **2.** *(lit. arte)* manierist; *~ стиль* stil manierist.
манéтка, *-и f. (tehn.)* manetă; *~ газа* manetă de accelerare.
манжéта, *-ы f.* **1.** manşetă. **2.** *(tehn.)* manşetă, garnitură de etanşare; *водонепроницáемая ~* manşetă etanşă *(de scafandru)*.
манжéтка, *-и f (bot.)* creţişcară.
маниакáльный *adj. (med.)* maniacal; *~ психóз* psihoză maniacală.
мáни|е, *-я m. (înv.) ~ем* sau *по ~ю (чего́-л.)* la un semn, printr-un semn *(făcut cu mîna, cu capul etc.)*; *по ~ю кого́-л.* cu vrerea, prin voinţa cuiva.

маникю́р, *-а m. sg.* manichiură.

маникю́рный *adj.* de/pentru manichiură.

маникю́рша, *-и f.* manichiuristă.

манйловщина, *-ы f sg. (peior.)* manilovism *(sentimentalitate deşartă)*.

маниóка, *-и f. (bot.)* manioc.

манипули́рование, *-я n.* manipulare.

манипули́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a manipula.

манипуля́тор, *-а m.* **1.** *(прибор)* manipulator. **2.** *(артист)* păpuşar.

манипуля́ция, *-и f.* **1.** manipulare. **2.** *(fig.)* maşinaţie, tertip.

мани́|ть, *маню́, ма́нишь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. поманúть)* a face cuiva semn să se apropie, a chema printr-un semn. **2.** *(fig.)* a atrage, a ispiti, a tenta, a ademeni.

манифе́ст, *-а m.* manifest; *литерату́рный* ~ manifest literar; ~ *коммунисти́ческой па́ртии* manifestul partidului comunist.

манифеста́нт, *-а m.* manifestant.

манифеста́ция, *-и f.* manifestaţie.

манифести́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* a manifesta, a lua parte la manifestaţie.

мани́шк|а, *-и f.* plastron.

ма́ния, *-и f.* **1.** *(med.)* manie; ~ *преследования* mania persecuţiei; ~ *вели́чия* megalomanie, grandomanie. **2.** *(fig.)* manie, patimă.

ма́нка[1], *-и f. sg. (pop.)* griş.

ма́нка[2], *-и f.* momeală.

манки́р|овать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. (înv.)* **1.** *instr.* a neglija; ~ *слу́жбой* a-şi neglija slujba/serviciul. **2.** a lipsi nemotivat, a trage chiulul.

ма́нн|а, *-ы f. sg.* mană (cerească) ◇ *(fig.)* ~ *ой не́бе́сной пита́ться* a mînca pe sponci; a se hrăni cu mană cerească; *как* ~ *ы не́бе́сной ждать* a aştepta ceva cu nerăbdare; a aştepta ca pe o mană cerească; a aştepta să-i pice mură-n gură.

ма́нник, *-а m. (bot.)* rourică; *во́дный* ~ mană-de-apă.

ма́нн|ый *adj. (în expr.)* ~ *ая крупа́* griş; ~ *ая ка́ша* griş fiert.

манове́н|ие, *-я n. sg. (înv.)* gest, semn; ~ *ем руки́* printr-un gest al mîinii ◇ *как по* ~ *ю* ca prin farmec.

ма́нок, *-нка́ m. (ornit)* ţivlitoare.

маномéтр, *-а m.* manometru; *дина́мический* ~ manometru dinamic; *молекуля́рный* ~ manometru molecular; *радиоакти́вный* ~ manometru radioactiv.

манометри́ческий *adj.* de manometru, manometric.

мансáрда, *-ы f.* mansardă.

мантúлья, *-и f.* mantilă.

мантúсса, *-ы f. (mat.)* mantisă; ~ *логари́фма* mantisa unui logaritm.

ма́нтия[1], *-и f.* mantie; *монáшеская* ~ mantie călugărească.

ма́нтия[2], *-и f. (zool.)* manta *(la moluşte)*.

мантó *n. indecl.* mantou; *мехово́е* ~ mantou de blană.

манускри́пт, *-а m.* manuscris.

мануфакту́ра, *-ы f. (ec. pol.)* manufactură.

мануфакту́рн|ый *adj.* **1.** *(ec. pol.)* manufacturier; ~ *перио́д капитали́зма* perioada manufacturieră a capitalismului. **2.** *(текстильный)* de manufactură, de produse textile; ~ *ые изде́лия* articole de manufactură, produse textile.

маньчжýрка, *-и f.* manciuriană.

маньчжýрский *adj.* manciurain, de/din Manciuria, al Manciuriei.

маньчжýры, *-ов pl; sg. -ýр, -а m.* manciurieni.

манья́к, *-а m.* maniac.

мани́щий **1.** *part. prez. act.* de la *мани́ть*. **2.** *adj.* atrăgător; ademenitor.

мара́бý *m. indecl. (ornit.)* marabu.

мара́зм, *-а m. sg.* marasm; *ста́рческий* ~ senilitate.

мара́л, *-а m. (zool.)* maral.

мара́лий, *adj. (zool.)* de maral.

мара́нье, *-я n.* **1.** *sg.* murdărire, mînjire, pătare. **2.** *(fam.)* mîzgăleală, zmîngăleală.

мара́ть, *-áю, -áешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. замара́ть şi измара́ть)* a murdări, a mînji, a păta; ~ *пла́тье* a-şi murdări rochia; *(fig.)* ~ *своё че́стное и́мя* a-şi păta numele. **2.** *(pf. вы́марать)* a şterge *(ceva scris)*. **3.** *(pf. намара́ть) (fam.)* a mîzgăli ◇ ~ *ру́ки* a-şi mînji mîinile.

мара́|ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *(pf. замара́ться şi измара́ться)* a se murdări, a se mînji. **2.** a murdări *(cu vopsea, zugrăveală, var)*, a se lua.

марафóнский *adj. (sport)* ~ *бег* (cursă) maraton.

мара́шка, *-и f. (tipogr.)* şpis.

ма́рганец, *-нца m. sg. (chim.)* mangan.

ма́рганцев|ый *adj. (chim.)* de mangan, manganic; ~ *ая руда́* minereu de mangan; ~ *ая кислота́* acid permanganic.

марганцóвист|ый *adj. (chim.)* manganos.

марганцóвка, *-и f.* permanganat de potasiu.

марганцóвый *adj.* de mangan, manganic.

маргари́н, *-а m. sg.* margarină.

маргари́новый *adj.* de/din margarină; ~ *крем* cremă de margarină.

маргари́тка, *-и f. (bot.)* margaretă; *многоле́тняя* ~ părăluţe.

маргина́лии, *-ев pl.* note marginale.

ма́рево, *-а n.* **1.** miraj, iluzie, fata morgana. **2.** *(reg.)* pîclă, ceaţă.

ма́ревые, *-ых pl.; sg. ~ый, -ого m. (bot.)* chenopodiacee.

маре́на, *-ы f. (bot.)* roibă, garanţă.

маре́новые, *-ых pl.; sg. ~ый, -ого (bot.)* rubiacee.

марза́нка, *-и f. (bot.)* lipitoare.

мари́йский *adj.* al poporului mari, mari; ~ *язы́к* limba mari.

мари́йцы, *-ев pl.; sg. -и́ец, -и́йца m.* mari *(popor din U.R.S.S.)*.

мари́на, *-ы f. (arte)* marină, peisaj marin.

маринáд, *-а m.* marinată.

маринúст, *-а m.* pictor de peisaje marine.

маринова́ние, *-я n. sg.* marinare; ~ *гриб о́в* marinarea ciupercilor.

маринóванный **1.** *p.t.p.* de la *марнова́ть*. **2.** *adj.* marinat.

маринова́ть, *-ну́ю, -ну́ешь vb. ipf. (pf. замариновáть) acuz.* **1.** a marina, a mura. **2.** *(peior.)* a tărăgăna, a tergiversa, a o lungi fără sfîrşit, a lăsa de azi pe mîine.

марионéт|ка, *-и f.* **1.** marionetă, păpuşă; *теáтр* ~*ок* teatru de păpuşi, teatru de marionete. **2.** *(fig.)* marionetă.

марионéточн|ый *adj.* **1.** de marionete, de păpuşi; ~ *теáтр* teatru de păpuşi. **2.** *(fig.)* de marionetă; ~*ое правúтельство* guvern marionetă.

марихуáна, *-ы f.* marihuana.

ма́рк|а[1], *-и f.* **1.** marcă, timbru; *почтóвая* ~ marcă poştală; *гéрбовая* ~ timbru fiscal. **2.** marcă, emblemă; *фабри́чная* ~ marca fabricii. **3.** calitate, sort; *винó лýчшей* ~*и* vin de cea mai bună calitate; *товáр вы́сшей* ~*и* marfă de calitate superioară. **4.** fişă, jeton. **5.** marcă *(monedă)*. **6.** reputaţie, prestigiu; *у негó* ~ *вели́кого учёного* are reputaţie de mare savant ◇ *держáть* ~*у* a ţine la prestigiul său; *показáть* ~*у* a arăta ce poate/ce-i poate pielea; *пóртить* ~*у* a(-şi) strica faima/firma.

ма́рка[2], *-и f. (ist.)* marcă.

маркёр[1], *-а m.* marcher *(la jocul de biliard)*.

маркёр[2], *-а m. (agr.)* marcator de brazde.

ма́ркетинг, *-а m.* marketing.

маркетри́ *n. indecl.* marchetărie.

ма́ркиз, *-а m.* marchiz.

ма́ркиза[1], *-ы f.* marchiză.

ма́ркиза[2], *-ы f. (навес у окна)* marchiză *(apărătoare împotriva soarelui, mai ales la ferestre)*.

маркизéт, *-а m. sg. (text.)* marchizet.

маркизéтов|ый *adj.* de/din marchizet; ~*ое пла́тье* rochie de marchizet.

ма́ркий *adj.* care se murdăreşte uşor; nepractic *(despre o culoare)*.

маркúров|анный *adj. (lingv.)* marcat; ~ *член корреля́ции* membru marcat al corelaţiei.

маркирова́ть, *-рýю, -рýешь vb. pf.* şi *ipf.* **1.** a marca, a trage brazda cu marcatorul. **2.** a marca, a pune marca fabricii.

маркúровка, *-и f.* **1.** *(действие)* marcare. **2.** *(клеймо)* marcaj, poanson.

маркúровщик, *-а m.* marcator.

маркита́нт, *-а m. (ist.)* vivandier, cantinier.

маркси́зм, *-а m. sg.* marxism; *твóрческий* ~ marxismul creator.

маркси́зм-ленúнизм, *маркси́зма-ленúнизма m. sg.* marxism-leninism.

маркси́стск|ий *adj.* marxist; ~ *мéтод* metodă marxistă.

маркси́стско-ле́нинский *adj.* marxist-leninist.

маркшейдер, *-а m.* topograf miner.

ма́рлевый *adj.* de/din tifon; *~ бинт* fașă de tifon.

ма́рля, *-и f. sg.* tifon; *перевя́зочная ~* tifon pentru pansamente, pansament.

мармела́д, *-а m.* **1.** marmeladă. **2.** jeleuri.

мармела́дка, *-и f.* bomboană cu marmeladă.

мармела́дный *adj.* **1.** de/din marmeladă; *~ая фа́брика* fabrică de marmeladă. **2.** de/cu jeleuri.

мармора́ция, *-и f. sg. (tehn.)* marmorare.

мрамори́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz. (tehn.)* a marmora.

мародёр, *-а m.* **1.** jefuitor de cadavre *(pe cîmpul de luptă)*, prădător *(al populației civile din zona operațiunilor militare)*. **2.** speculant.

мародёрство, *-а n. sg.* **1.** jefuirea cadavrelor; prădarea populației civile *(din zona operațiunilor militare)*. **2.** specula.

мародёрствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a jefui *(cadavre)*.

марокéн, *-а m. sg. (text.)* marochin, saftian.

ма́рочный *adj.* **1.** de marcă, de timbru. **2.** marcat; de calitate superioară. **3.** cu fișe, cu jetoane. **4.** de mărci, în mărci.

марс[1], *-а m.* **1.** *(astr.)* planeta marte. **2.** *(mitol.)* zeul marte.

марс[2], *-а m. (mar.)* gabier, vela gabiei.

марсельéза, *-ы f.* marsilieză.

марсиани́н, *-а m.* marțian.

марсовóй, *-óго m. (mar.)* gabier.

март, *-а m. (luna)* martie.

мартéн, *-а m. (tehn.)* **1.** cuptor Martin. **2.** *sg.* oțel Martin.

мартéновск|ий *adj. (tehn.)* Martin, după metoda Martin; *~ая печь* cuptor Martin; *~ая сталь* oțel Martin.

мартингáл, *-а m.* martingală.

ма́ртовский *adj.* de/din martie.

мартышка, *-и f.* maimuță.

мартыпáн *-а m.* marțipan.

марш[1], *-а m.* **1.** marș; *на ~е* în marș; *постро́ение для ~а* formație de marș; *~ на сближе́ние* marș de apropiere; *трехдне́вный ~* marș de trei zile; *форси́рованный/ускóренный ~* marș forțat; *проходи́ть церемониа́льным ~ем* a defila. **2.** *(muz.)* marș; *похоро́нный ~* marș funebru; *сва́дебный ~* marș nupțial.

марш[2] *interj.* marș!; *~ отсю́да!* marș de aici!; *(mil.) ша́гом ~!* înainte marș!

марш[3], *-а m.* treptele unei scări prinse între două odihne.

ма́ршал, *-а m.* mareșal.

ма́ршальский *adj.* de mareșal; *~ жезл* baston de mareșal.

ма́ршальство, *-а n. sg.* gradul de mareșal.

ма́ршев|ый *adj.* **1.** de marș; *~ поря́док* formație de marș; *~ая ро́та* companie de marș. **2.** *(muz.)* de marș; *~ такт* tact de marș.

марширова́ть, *-рую, -руешь vb. ipf.* a mărșălui, a merge în pas de marș.

марширо́вка, *-и f. sg.* marș, exerciții de marș, mărșăluire.

маршру́т, *-а m.* **1.** itinerar, rută; *держа́ть ~* a avea o anumită rută, a se îndrepta într-o anumită direcție. **2.** *(ferov.)* marșrut.

маршрутиза́ция, *-и f. (ferov.)* marșrutizare.

маршру́тн|ый *adj.* **1.** de/cu itinerar, după itinerar; *~ое такси́* taxi cu itinerar fix; maxi-taxi. **2.** *(ferov.)* marșrutizat; *~ по́езд* tren marșrutizat.

марь, *-и f. (bot.)* talpa-gîștei; spanac sălbatic.

марьянник, *-а m. (bot.)* sor-cu-frate.

ма́ск|а, *-и f.* **1.** mască; *фехтова́льная ~* mască de scrimă; *противога́зная ~* mască de gaze; *кислоро́дная ~* mască de oxigen; *(fig.) под ~ой лоя́льности* sub mască lealității. **2.** mascat, persoană mascată; *пришли́ ~и* au sosit mascații. **3.** mască mortuară. **4.** *(med.)* mască; *белко́вая ~* mască cu albuș de ou ◇ *сбро́сить с себя́ ~у* a-și lepăda masca, a-și da arama pe față; *сорва́ть ~у с кого́-л.* a demasca pe cineva; a smulge masca cuiva; a da de gol.

маскара́д, *-а m.* bal mascat.

маскара́дный *adj.* de bal mascat.

маскирова́ть, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. замаскирова́ть) acuz.* **1.** a masca, a deghiza, a travesti. **2.** *(fig.)* a masca, a ascunde; *~ свои́ наме́рения* a-și masca/a-și ascunde intențiile. **3.** a camufla.

маскирова́ться, *-рую́сь, -ру́ешься vb. ipf. (pf. замаскирова́ться)* **1.** a masca, a deghiza, a travesti. **2.** *(fig.)* a se preface. **3.** a se camufla.

маскиро́вка, *-и f.* **1.** *sg.* mascare, deghizare, travestire. **2.** *sg. (fig.)* fățărnicie, prefăcătorie. **3.** camuflaj, camuflare.

маскиро́вочный *adj.* de camuflaj.

ма́сленая, *-ой f. (înv.) v. ма́сленица*

ма́сленица, *-ы f. (bis.)* săptămîna albă, săptămîna brînzei, lăsata secului; carnaval ◇ *(fig.) не жить ей, а ~* ăsta mai zic și eu trai; *(prov.) не всё кому́ ~* nu e în fiecare zi Paște; după zile albe mai vin și zile negre.

ма́сленичный *adj. (bis.)* de/din săptămîna albă.

маслёнка, *-и f.* **1.** untieră. **2.** *(tehn.)* cănuță de ulei; ungător, gresor.

маслёнок, *-нка m.; pl. -ля́та, -ля́т (bot.)* turta-vacii.

ма́сленный *adj.* **1.** uns cu unt *sau* cu ulei, îmbibat cu unt *sau* cu ulei. **2.** mieros, galeș, onctuos, pofticios; *~ го́лос* glas mieros; *~ взгля́д* privire galeșă.

масли́на, *-ы f. (bot.)* **1.** *(де́рево)* măslin. **2.** *(плод)* măslină.

ма́слить, *-лю, -лишь vb. ipf. (pf. нама́слить* și *пома́слить) acuz.* a unge cu unt *sau* cu ulei, a pune unt *sau* ulei *(în ceva)*; *~ хлеб* a unge pîinea cu unt.

ма́слиться, *-ится vb. ipf.* **1.** a păta cu grăsime, a lăsa urme de grăsime; a fi soios/unsuros. **2.** a luci, a avea luciu.

ма́сличн|ый *adj.* oleaginos; *~ые расте́ния* culturi/plante oleaginoase.

масли́чн|ый *adj.* **1.** de măslin; *~ое де́рево* măslin; *~ая ветвь* ramură de măslin. **2.** de măsline.

ма́сл|о, *-а n.* **1.** unt; *коро́вье ~* unt de vacă; *сли́вочное ~* unt de frișcă, unt presat; *сбива́ть/би́ть ~* a bate/a alege untul. **2.** ulei, untdelemn; *подсо́лнечное ~* ulei de floarea soarelui; *прова́нское ~* untdelemn de măsline; *камфо́рное ~* ulei camforat; *касто́ровое ~* ulei/unt de ricin; *кокóсовое ~* unt de cocos; *кукуру́зное ~* ulei de porumb; *очи́щенное/рафини́рованное ~* ulei rafinat; *расти́тельное ~* ulei vegetal; *маши́нное ~* ulei de mașini; *ро́зовое ~* esență de trandafir; *(tehn.) смазо́чное ~* ulei lubrifiant; *(chim.) купоро́сное ~* acid sulfuric. **3.** *sg. (arte)* ulei; *писа́ть ~ом* a picta în ulei ◇ *(идём) как по ~у* merge ca pe roate; merge strună; *подли́ть ~а в огонь* a pune paie pe foc, a turna gaz peste foc; *ката́ться как сыр в ~е* a trăi ca găina la moară; a trăi cum nu se poate mai bine; *подёрнуться ~ом* a) a face ochi dulci; b) a se linge pe buze.

маслобáк, *-а m.* rezervor de ulei.

маслобóйка, *-и f.* **1.** putinei, mașină de bătut unt. **2.** *v. маслобóйня.*

маслобóйный *adj.* de bătut unt; de fabricat unt; de fabricat ulei; *~ заво́д* fabrică de ulei.

маслобóйня, *-и f.* fabrică de unt; fabrică de ulei; presă/teasc de ulei.

маслоде́л, *-а m.* untar.

маслоде́лие, *-я n. sg.* fabricare a untului; fabricare a uleiului.

маслоде́льный *adj.* care fabrică unt/ulei; de unt; de ulei; al untului; al uleiului.

маслозаво́д, *-а m.* fabrică de unt; fabrică de ulei.

маслообра́зный *adj.* uleios.

маслоочисти́тель, *-я m. (tehn.)* filtru de ulei.

маслоприёмник, *-а m. (tehn.)* receptor/baie de ulei.

маслопровóд, *-а m.* conductă de ulei.

маслоро́дный *adj. (chim.) ~ газ* etilen.

маслянúстость, *-и f. sg.* însușirea de a fi gras/uleios, conținut de ulei.

маслянúстый *adj.* uleios, untos, unsuros, gras; *~ сыр* brînză grasă/untoasă.

ма́сляни|ый *adj.* **1.** de unt, de ulei, uleios; *~ое пятно́* pată de ulei; *~ заво́д* fabrică de unt; *~ые кра́ски* vopsele de ulei; culori de ulei. **2.** *(fig.)* mieros, dulceag, languros; *~ взгля́д* privire languroasă ◇ *(tehn.) ~ выключа́тель* întrerupător în ulei.

масóн, *-а m.* mason, francmason.

масóнск|ий *adj.* francmasonic; *~ая ло́жа* lojă francmasonică.

масóнство, *-а n. sg.* masonerie, francmasonerie.

ма́сс|а[1], *-ы f.* **1.** *(fig.)* masă; *~ те́ла* masa unui corp; *уде́льная ~* masă specifică; *а́томная ~* masă

atomică; *актúвная* ~ masă activă; *изотóпная* ~ masă izotopică; *притя́гивающая/тяготéющая* ~ masă gravitațională. **2.** masă, pastă; *бумáжная* ~ pastă de hîrtie. **3.** siluetă masivă; corp; *тёмные ~ы здáний* siluetele masive și întunecate ale clădirilor.

мáсс|а [2], *-ы f.* **1.** *pl.* mase; *нарóдные ~ы* mase populare; *вóля масс* voința maselor; *широ́кие ~ы нарóда* masele largi ale poporului; *оторвáться от масс* a se rupe de mase. **2.** masă, grămadă, mulțime, sumedenie, puzderie; ~ *нарóду* o mulțime de oameni/de lume; *основна́я* ~ *артилле́рии* grosul artileriei ◇ *в ~е* în majoritatea sa, în întregime.

массáж, *-а m.* masaj; *вибрацио́нный* ~ masaj vibrator; *звукова́й* ~ masaj fonator.

массажи́ст, *-а m.* masor.

массажи́стка, *-и f.* maseză.

массáжный *adj.* de masaj, al masajului.

масси́в, *-а m.* masiv; *го́рные ~ы* masive muntoase; *лесны́е ~ы* masive păduroase.

масси́вность, *-и f. sg.* masivitate, caracter masiv/greoi.

масси́вный *adj.* masiv, mare, solid, greoi.

масси́рованный *adj.* **1.** *p.t.p.* de la *масси́ровать* [2]. **2.** *adj. (mil.)* masiv, concentrat, în masă; ~ *ого́нь* foc concentrat; ~ *налёт* atac aerian masiv.

масси́ровать [1], *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* sau *dat.* cu *acuz. (la trec. este pf. și ipf.)* a masa, a face masaj.

масси́ровать [2], *-рую, -руешь vb. pf. și ipf. acuz. (mil.)* a masa, a concentra.

массиро́вка, *-и f. (mil.)* masare, concentrare, îngrămădire.

массови́к, *-á m. (pol.)* activist *(pe tărîm cultural-obștesc).*

масси́вка, *-и f.* întrunire, adunare, miting-fulger.

мáссовость, *-и f. sg.* caracter de masă.

мáссов|ый *adj.* **1.** de masă; *~ая демонстра́ция* demonstrație de masă. **2.** masiv, în masă; *~ое произво́дство* producție de larg consum, fabricare în masă; *това́ры ~ого потребле́ния* mărfuri de larg consum.

маста́к, *-а m. (pop.)* meșter, om priceput, dibaci; ~ *на все ру́ки* meșter la toate.

мáстер, *-а m.* **1.** meșter, maistru; *буровóй* ~ maistru sondor. **2.** meșter, maistru meșteșugar, meseriaș (calificat); *сапóжный* ~ (meșter, maistru) cizmar; *оружéйный* ~ (maistru) armurier; *часовы́х дел* ~ ceasornicar. **3.** maestru; *~á искýсства* maeștri ai artei; *~á спóрта* maeștri ai sportului. **4.** *на* + *acuz.* sau cu *inf.* meșter, om priceput; *он ~ своегó дéла* el își cunoaște meseria; e artist în meserie ~ *на все ру́ки* meșter la toate; *(prov.) дéло ~а бои́тся* meșterul la treabă se cunoaște.

мастер|и́ть, *-рю́, -ри́шь vb. ipf. (pf. смастери́ть) acuz.* a meșteri, a face, a confecționa.

мастери́ца, *-ы f.* **1.** *f.* de la *мáстер (2 și 4).* **2.** lucrătoare într-un atelier de croitorie, de lenjerie *sau* de pălării.

мастеровóй, *-óго m. (înv.)* meșteșugar, lucrător, meseriaș.

мастерóк, *-рка́ m.* mistrie.

мастерска́я, *-óй f.* atelier; *столя́рная* ~ atelier de tîmplărie; *авторемóнтная* ~ atelier de reparații auto; *полева́я* ~ atelier de campanie; *сбóрочная* ~ atelier de montaj/de asamblare.

мáстерски *adv.* artistic, cu iscusință, meșteșugit, cu meșteșug; ~ *рабóтать* a lucra artistic.

мастерскóй *adj.* artistic, iscusit, meșteșugit.

мастерствó, *-а n.* **1.** meserie, meșteșug; *слесáрное* ~ lăcătușerie. **2.** măiestrie, iscusință, dibăcie.

мастúка, *-и f.* **1.** mastic, grund lichid, chit. **2.** ceară de parchet. **3.** rășină de mastic.

мастúковый *adj.* de mastic ◇ *(bot.) ~ое дéрево* mastic.

мастúт, *-а m. (med.)* mastită.

мастúтый *adj.* respectabil, venerabil, în vîrstă, eminent, distins; ~ *учёный* savant eminent, savant distins.

мастодóнт, *-а m.* **1.** mastodont. **2.** *(fig.)* matahală, munte de om.

мастурба́ция, *-и f. sg.* masturbație.

маст|ь, *-и f.* **1.** culoare a părului la animale *(mai ales la cai); булáная* ~ culoare șargă; *воронáя* ~ culoare neagră *(corb); лóшадь гнедóй ~и* cal murg ◇ *быть однóй ~и* a fi de același fel; a se potrivi; *под (одну́)* ~ a se potrivi, a avea ceva comun. **2.** culoare *(la cărțile de joc); бубнóвая* ~ caro ◇ *(fig.) всех ~е́й* de orice nuanță, de toate soiurile, de toate felurile, de toate neamurile.

масшта́б, *-а m.* **1.** scară; *ка́рта крýпного ~а* hartă la o scară mare. **2.** *(fig.)* scară, dimensiuni, proporții, volum, plan; *в широ́ком ~е* pe scară largă; *в бóльшом ~е* în mare, de proporții mari; *~ы произво́дства* volumul producției; *в мирово́м ~е* pe plan mondial; *учёный мирово́го ~а* savant cu renume mondial.

масшта́б|ный *adj.* de/cu scară, de dimensiune; *~ая лине́йка* riglă cu scară gradată.

мат [1], *-а m.* **1.** rogojină; ștergător de picioare, preș. **2.** *(sport)* saltea.

мат [2], *-а m.* mat; *объяви́ть* ~ a face mat.

мат [3], *-а m. sg.* culoare mată, opacitate.

мат [4], *-а m. (în expr.) крича́ть/ора́ть/вопи́ть благи́м ~ом* a țipa ca din gură de șarpe, a zbiera cît îl ține gura, a striga din răsputeri.

мат [5], *-а m.* înjurătură de mamă; *крыть ~ом* a înjura ca un birjar.

матадóр, *-а m.* matador.

матема́тик, *-а m. sg.* matematician.

матема́тика, *-и f. sg.* matematică, matematici; *вы́сшая* ~ matematică superioară; *прикладна́я* ~ matematică aplicată.

математи́чески *adv.* matematic, cu precizie matematică, precis.

математи́ческ|ий *adj.* matematic, de matematică; ~ *ана́лиз* analiză matematică; *~ая задáча* problemă de matematică; *(fig.)* ~ *ум* spirit matematic.

материа́л, *-а m.* **1.** material; *строи́тельные ~ы* materiale de construcție; *перевя́зочный* ~ material de pansament; *сырóй* ~ materie brută; *испыта́ние ~ов* încercarea materialelor; *сопротивле́ние ~ов* rezistența materialelor; *горю́чие ~ы* substanțe/materiale inflamabile; *взрывча́тый* ~ material exploziv; *вспомога́тельный* ~ material auxiliar; *защи́тный* ~ material de protecție; *изоляцио́нный* ~ material izolator/izolant; *огнеупóрный* ~ material refractar; *радиоакти́вный* ~ material radioactiv; *расщепля́емый* ~ material fisionabil; *смáзочные ~ы* lubrifianți; *(fig.) нау́чный* ~ material științific; *(fig.)* ~ *для наблюде́ний* material pentru observații. **2.** material, stofă, țesătură; ~ *на пальтó* stofă pentru palton.

материали́зм, *-а m. sg. (fil.)* materialism; *диалекти́ческий* ~ materialismul dialectic; *истори́ческий* ~ materialismul istoric.

материализовáть, *-зýю, -зýешь vb. pf. și ipf. acuz.* a materializa, a concretiza, a realiza, a înfăptui.

материализовáться, *-зýюсь, -зýешься vb. pf. și ipf.* a se materializa, a se concretiza, a se realiza, a se înfăptui.

материали́ст [1], *-а m. (fil.)* materialist.

материали́ст [2], *-а m. (înv.)* materialist, om practic/interesat.

материалисти́чески *adv.* materialist, în mod materialist.

материалисти́ческ|ий *adj.* materialist; *~ая филосóфия* filozofie materialistă.

материалисти́чный *adj.* **1.** *v. материалисти́ческий.* **2.** *(înv.)* materialist, interesat, mercantil; ~ *человéк* om cu spirit mercantil.

материа́льно *adv.* material, din punct de vedere material.

материа́льность, *-и f. sg. (fil.)* materialitate.

материа́льн|ый *adj.* **1.** material; ~ *мир* lumea materială. **2.** de material, de materiale, al materialelor; ~ *склад* depozit de materiale. **3.** material, privitor la starea materială; *~ая пóмощь* ajutor material, ajutor bănesc; *~ые затрудне́ния* greutăți materiale; *~ая часть* utilaj tehnic, material.

матери́к, *-á m.* continent, uscat.

материкóв|ый *adj.* continental, al continentului; *~ые острова́* insule continentale.

мáтерин, *-adj.* al mamei.

материнка, *-и f. (bot.)* cînepă de toamnă, cînepă de sămînță.

материнск|ий *adj.* **1.** matern, de mamă; *~ая любóвь* dragoste de mamă; *с ~ой стороны́* din partea mamei. **2.** în linie maternă, matriarhal; ~ *род* gintă matriarhală.

матери́нств|о, *-а n. sg.* maternitate; *охра́на ~а и младе́нчества* ocrotirea mamei şi copilului.

матери́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. ipf. (fam.)* a (se) înjura de mamă.

мате́ри|я [1], *-и f.* **1.** *(fil.)* materia, lumea materială. **2.** materie, substanţă; *строе́ние ~и* structura materiei. **3.** *(med.) (înv.)* puroi. **4.** *(fig.)* materie, temă, subiect; *говори́ть о высо́ких ~ях* a vorbi despre lucruri înalte/abstracte.

мате́рия [2], *-и f.* materie, material, ţesătură; *шерстна́я ~* stofă/ ţesătură din lînă.

матёрка, *-и f. v.* **материнка**

матёрый *adj.* **1.** *v. матёрой.* **2.** *(fig.)* înrăit, înveterat, înverşunat.

ма́тица, *-ы f.* grindă de tavan.

ма́тк|а [1], *-и f.* **1.** *(anat.)* mitră, uter. **2.** *(zool.)* femelă, matcă, regină *(la albine)*; *племе́нна́я ~* femelă de prăsilă. **3.** *(reg. fam.)* mamă ◇ *(pop.) пра́вда-~* tot adevărul; adevărul gol-goluţ; *(prov.) без ~и рой не де́ржится* casa fără femeie e ca o corabie fără căpitan.

ма́тка [2], *-и f. (tehn.)* manşon, piuliţă-mamă.

ма́тов|ый *adj.* mat, fără luciu, fără lustru, opac; *~ое стекло́* sticlă mată.

ма́точник, *-а m. (apic.)* celulă de botcă/matcă.

ма́точный *adj.* **1.** *(anat.)* uterin, mitral. **2.** de femelă, de reproducătoare; *~ коса́к* herghelie de iepe de prăsilă ◇ *(chim.) ~ раство́р* soluţie-mamă, soluţie-matcă.

матра́с, *-а m.* saltea, mindir; *пружи́нный ~* somieră.

матра́ц, *-а m. v. матра́с*

матрёшка, *-и f. matrioşcă (păpuşă de lemn în care sînt introduse păpuşi mai mici).*

матриарха́льн|ый *adj.* matriarhal; *~ое пра́во* matriarhat.

матриарха́т, *-а m. sg.* matriarhat.

матри́кул, *-а m. (înv.)* carnet de student.

ма́трица, *-ы f.* **1.** *(tehn.)* matriţă. **2.** *(mat.)* matrice; *~ идентифика́ции* matrice de identificare; *коммутати́вная ~* matrice comutativă; *логи́ческая ~* matrice logică; *~ перехо́да* matrice de tranziţie.

матрици́рование, *-я n. sg. (tipogr. tehn.)* matriţare, scoatere de matriţe.

матрици́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* a matriţa.

ма́тричный *adj. (tipogr. tehn.)* de matriţă.

матро́на, *-ы f.* matroană.

матро́с, *-а m.* matroz, marinar, matelot.

матро́ска [1], *-и f.* bluză de marinar.

матро́ска [2], *-и f. (înv. pop.)* soţie de marinar.

матро́сский *adj.* de matroz, marinăresc, de marinar, de matelot; *~ та́нец* dans marinăresc.

ма́тушка, *-и f.* **1.** *(înv.)* maică, măicuţă, mamă. **2.** *(la vocativ) (pop.)* mătuşă, tanti. **2.** *(înv.)* preoteasă, soţie de preot.

матч, *-а m.* meci; *футбо́льный ~* meci de fotbal; *ша́хматный ~* meci de şah.

мать, *ма́тери f.* **1.** mamă; *дом ма́тери и ребёнка* casa mamei şi a copilului; *многоде́тная ~* mamă cu mulţi copii; *родна́я ~* mamă bună; *приёмная ~* mamă adoptivă. **2.** *(la vocativ) (pop.)* maică, mătuşă ◇ *показа́ть кому́-л. ку́зькину ~* a învăţa minte pe cineva; *годи́ться в ма́тери (кому́-л.)* ar putea *(cineva)* să-i fie mamă.

мать-и-ма́чеха, *мать-и-ма́чехи f. (bot.)* pobdal.

ма́узер, *-а m.* pistol automat; puşcă automată *(sistem Mauser).*

мах, *-а (-у) m.* învîrtitură, tură *(a unei roţi)* ◇ *дать ~у* a da greş; a nimeri prost; *одни́м (еди́ным) ~ом; с одного́ ~у* dintr-o dată; dintr-o lovitură; dintr-o mişcare; *с ~у* a) cu toată puterea; cu nădejde; b) deodată; pe negîndite; *уда́рить с ~у* a izbi cu nădejde; *сде́лать что-л. с ~у* a face ceva pe negîndite; *нести́сь на ~ах* a fugi cît îl ţin picioarele.

маха́льный, *-ого m. (mil. sport)* semnalizator.

маха́ние, *-я n. sg.* fluturare, agitare.

маха́он, *-а m. (entom.)* mahaon, coada-rîndunicii.

маха́ть, *ма́шу, ма́шешь vb. ipf.* de la *махну́ть*; *~ кры́льями* a bate din aripi.

махи́зм, *-а m. sg. (fil.)* machism.

махи́на, *-ы f.* colos, namilă.

махина́ция, *-и f.* maşinaţie, intrigărie, tertip, şmecherie.

махну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom. (ipf. маха́ть)* **1.** *instr.* a flutura, a agita, a face semn; *~ платко́м* a flutura batista. **2.** *(pop.)* a se repezi, a se arunca, a sări. **3.** *(pop.)* a pleca, a da o raită, a se repezi pînă la ◇ *~ руко́й на кого́-л./ что-л.* a renunţa, a pune cruce cuiva/ la ceva; *~ на всё руко́й* a se lăsa păgubaş.

махови́к, *-а m. (tehn.)* volant.

махов|о́й *adj. (în expr.) ~о́е колесо́* volant; *~ы́е пе́рья* pene mari *(la aripile păsărilor).*

махо́рка, *-и f.* mahorcă.

махро́вость, *-и f. (bot.)* invoaltare cu floare bătută *sau* plusată.

махро́в|ый *adj.* **1.** bătut *(despre flori)*, cu flori duble; *~ая сире́нь* liliac bătut. **2.** *(fig.)* înrăit, înveterat; din cale afară de; *~ дура́к* prost din cale afară.

махры́, *-о́в pl.* **1.** zdrenţe. **2.** ciucuri.

маца́, *-ы́ f. sg. (bis.)* azimă.

мацера́ция, *-и f. sg.* macerare, macerare.

мацери́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a macera.

ма́чеха, *-и f.* mamă vitregă, mașteră.

ма́чта, *-ы f.* **1.** *(mar.)* catart, catarg. **2.** *(tehn.)* pilon, stîlp.

ма́чта-анте́нна, *-ы f.* pilon-antenă.

ма́чтовый *adj.* de/cu catarg; *~ лес* lemn de catarg.

маши́н|а, *-ы f.* **1.** maşină; *парова́я ~* maşină cu aburi; *убо́рочные ~ы* maşini de recoltat; *шве́йная ~* maşină de cusut; *пожа́рная ~* maşină de pompieri; *пи́шущая ~* maşină de scris; *счётная/ вычисли́тельная ~* maşină de calcul; *центробе́жная ~* maşină centrifugă. **2.** *(fig. peior.)* maşină; *~ голосова́ния* maşină de vot; *вое́нная ~* maşină de război. **3.** maşină, automobil; *го́ночная ~* maşină de curse; *легкова́я ~* autoturism; *грузова́я ~* autocamion; *е́хать на ~е* a merge cu maşina. **4.** *(în vorbirea sportivilor)* bicicletă, motocicletă ◇ *а́дская ~* maşină infernală; *госуда́рственная ~* aparat de stat; *как заведённая ~* ca un automat; ca un mecanism.

машина́льно *adv.* maşinal, (în mod) mecanic, automat; instinctiv.

машина́льный *adj.* maşinal, mecanic, automat; instinctiv; *~ жест* gest maşinal / automat.

машиниза́ция, *-и f. sg.* mecanizare.

машинизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a mecaniza.

маши́нист, *-а m.* mecanic; *парово́зный ~* mecanic de locomotivă.

маши́нистка, *-и f.* dactilografă.

маши́нк|а *f.* maşină; *пи́шущая ~* maşină de scris; *~ для стри́жки воло́с* maşină de tuns; *стричь под ~у* a tunde cu maşina; *шве́йная ~* maşină de cusut.

маши́носчётный *adj.* de maşină de calcul; *~ая ста́нция* centrul de maşini de calculat.

маши́нно-тра́кторный *adj.* de maşini şi tractoare.

маши́нн|ый *adj.* **1.** de / pentru maşină, al maşinii; *~ое ма́сло* ulei de maşină; *~ое отделе́ние* sală de maşini; *~ое обору́дование* utilaj tehnic. **2.** mecanic, mecanizat; *~ая обрабо́тка* prelucrare mecanică; *~ труд* muncă mecanizată; *~ перево́д* traducere automată/ mecanică.

машинопи́сный *adj.* dactilografiat.

маши́нопись, *-и f. sg.* dactilografie.

машинострое́ние, *-я n. sg.* construcţie de maşini.

машинострои́тель, *-я m.* constructor de maşini.

машинострои́тельн|ый *adj.* de / pentru construcţia de maşini; *~ заво́д* uzină pentru construcţia de maşini; *~ая инду́стрия* industrie constructoare de maşini.

маэ́стро *n. indecl. (înv.)* maestru.

ма́йк, *-а́ m.* far; *плову́чий ~* far plutitor; *берегово́й ~* far de coastă; *поса́дочный ~* far de aterizare; *радиолокацио́нный ~* far de radiolocaţie.

ма́ятник, *-а m.* pendul; *стенны́е часы́ с ~ом* ceas de perete cu pendul; pendulă.

ма́ятниковый *adj.* pendular, cu pendul, oscilant, basculant; *~ые часы́* pendulă; *~ая пила́* ferăstrău pendular.

ма́яться, *ма́юсь, ма́ешься vb. ipf. (pop.)* a se trudi, a se chinui, a se căzni.

ма́ячить, *-чу, -чишь vb. ipf.* a se vedea (de departe), a se zări, a se profila.

мгла, *-ы f. sg.* **1.** ceaţă, pîclă, negură. **2.** întuneric.

мгли́стость, *-и f. sg.* nebulozitate, întunecime.

мгли́стый *adj.* ceţos, neguros, pîclos; întunecos.

мгнове́ние, *-я n.* clipă, clipită, moment ◇ *в одно́ ~* într-o clipă; într-o clipită; *в ~ о́ка* cît ai clipi din ochi; într-o clipită.

мгнове́нно *adv.* într-o clipă, într-o clipită; instantaneu.

мгнове́нность, *-и f. sg.* caracter instantaneu, brusc.

мгнове́нный *adj.* instantaneu, subit; brusc; momentan.

меа́ндр, *-а m.* **1.** *(geol.)* meandră. **2.** *(arte)* meandră, ornament geometric.

ме́бел|ь, *и f. sg.* mobilă, mobile, mobilier ◇ *находи́ться/стоя́ть/чи́слиться для ~и* a fi de paie.

ме́бельный *adj.* de mobilă, de mobile; *~ магази́н* magazin de mobile.

ме́бельщик, *-а m.* tîmplar de mobile.

меблиро́ванн|ый 1. *p. t.p.* de la *меблирова́ть*. **2.** *adj.* mobilat; *~ые ко́мнаты* camere mobilate.

меблирова́ть, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a mobila.

меблиро́вка, *-и f. sg.* **1.** *(действие)* mobilat, mobilare. **2.** mobilier, mobilă.

мегаломáния, *-и f. sg.* megalomanie, grandomanie.

мегафо́н, *-а m.* megafon.

мега́ра, *-ы f.* scorpie, zgripţuroaică, megheră.

мегóм, *-а m. (fiz.)* megohm.

мёд, *-а (-у) m.* **1.** miere; *ли́повый ~* miere de tei. **2.** mied, hidromel ◇ *(prov.) ва́шими (твои́ми) уста́ми да ~ пить!* să vă fie / să-ţi fie gura aurită!; *пита́ться о́ким ~ом и акри́дами* a se hrăni cu răbdări prăjite; a face foame; ◇ *(prov.) по́сле ~а по́лынь сама́ себе́ го́рше* după ce-ai gustat mierea, mai amară-i fierea; *~ом не корми́* nu-mi trebuie nici de mîncare, numai să...

медали́ст, *-а m.* medalist.

меда́л|ь, *-и f.* medalie; *~ «за трудову́ю доблесть»* medalie «pentru eroism în muncă» ◇ *(fig.) оборо́тная сторона́ ~и* reversul medaliei.

меда́льн|ый *adj.* de medalie, de decernare a medaliilor; *~ ма́стер* gravor de medalii; *~ая коми́ссия* comisie de decernare a medaliilor.

медальо́н, *-а m.* medalion.

медве́дица, *-ы f.* ursoaică ◇ *(astr.) Бо́льшая Медве́дица* Carul Mare, Ursa Mare; *(astr.) Ма́лая Медве́дица* Carul Mic, Ursa Mică.

медве́дка, *-и f. (entom.)* coropişniţă.

медве́д|ь, *-я m.* **1.** urs; *бе́лый ~* urs alb, urs polar; *бу́рый ~* urs brun. **2.** *(fig.)* om neîndemînatic / greoi ◇ *дели́ть шку́ру неуби́того ~я* a vinde pielea ursului din pădure.

медвежа́тник, *-а m.* **1.** *(вожак)* ursar. **2.** *(охотник)* vînător de urşi, **3.** *(помеще́ние)* încăpere pentru urşi.

медвежа́тина, *-ы f. sg.* carne de urs.

медвéж|ий *adj.* de urs; *~ья шку́ра* blană de urs ◇ *(înv.) ~ угол* colţ uitat de lume, fundătură; *оказа́ть ~ью услу́гу* a face un prost serviciu.

медвежóнок, *-нка m.*; *pl. -жа́та, -жа́т m.* ursuleţ, pui de urs.

медеплави́льный *adj.* de topire a cuprului, pentru topirea cuprului.

меджли́с, *-а m.* medjilis.

медиа́льный *adj. (gram.)* medial, mediu; *~ зало́г* diateză medie.

медиа́на, *-ы f. (mat.)* mediană.

медиевúст, *-а m.* medievist.

ме́дик, *-а m.* **1.** medic, doctor. **2.** medicinist, student în medicină.

медикаме́нт, *-а m.* medicament.

медикаментóзный *adj.* medicamentos.

ме́диум, *-а m.* medium.

медици́н|а, *-ы f. sg.* medicină; *до́ктор ~ы* doctor în medicină; *суде́бная ~* medicină judiciară; medicină legală; *косми́ческая ~* medicină cosmică; *а́томная ~* medicină nucleară; *вну́тренняя ~* medicină internă; *наро́дная ~* medicină populară.

медици́нск|ий *adj.* medical; de medicină; *~ая по́мощь* asistenţă medicală.

ajutor medical; *~ое свиде́тельство* certificat medical; *~ие сре́дства* medicamente; *~ая сестра́* soră medicală, infirmieră; asistentă medicală; *~ факу́льтет* facultatea de medicină.

меди́чка, *-и f.* medicinistă, studentă în medicină.

ме́дленно *adv.* încet, domol, lent.

ме́дленность, *-и f. sg.* încetineală.

ме́дленн|ый *adj.* încet, lent, domol; *на ~ом огне́* la foc mic / potolit.

медли́тельно *adj.* încet, abia-abia, agale, cu greu, lent.

медли́тельность, *-и f. sg.* încetineală, tărăgăneală, tărăgănare.

медли́тельн|ый *adj.* încet, tărăgănat, lent; *~ые движе́ния* mişcări încete; *~ ум* minte înceată.

ме́дл|ить, *-лю, -лишь vb. ipf. c +instr.* şi fără *compl.* a tărăgăna, a zăbovi, a întîrzia; *~ с отве́том* a tărăgăna cu răspunsul; *не ~я ни мину́ты* fără a zăbovi o clipă.

ме́дник, *-а m.* arămar, căldărar, spoitor.

ме́дницкая, *-ой f.* arămărie, căldărărie.

ме́дницкий *adj.* de arămar, de căldărar, de spoitor.

ме́дно-кра́сный *adj.* arămiu.

медполите́йный *adj.* de turnat cupru, de turnare a cuprului; *~ заво́д* turnătorie de cupru.

медпрока́тный *adj.* de laminat cupru; *~ заво́д* laminor de cupru.

ме́дн|ый *adj* de aramă, de cupru; *~ая моне́та* monedă de aramă; *~ая руда́* minereu de cupru; *(chim.) ~ купоро́с* sulfat de cupru, piatră vînătă; *~ого цве́та* arămiu ◇ *~ век* epoca de bronz; *~ого гроша́ не сто́ит* nu face două parale; nu face nici cît o ceapă degerată; *~ лоб* greu de cap; cap sec; tare de cap.

медо́в|ый *adj.* de/din miere, cu miere; *~ вкус* gust de miere ◇ *~ пря́ник* turtă dulce; *~ ме́сяц* lună de miere; *~ые ре́чи* vorbe dulci / mieroase.

медого́нка, *-и f.* centrifugă pentru miere.

медодобыва́ние, *-я n.* producţie de miere.

медокача́ние, *-я n.* extracţia mierii.

медоно́с, *-а m.* plantă meliferă, plantă nectariferă.

медоно́сн|ый *adj.* melifer; *~ое расте́ние* plantă meliferă.

медосбо́р, *-а m.* **1.** *(действие)* recoltarea mierii. **2.** *(урожай)* recoltă de miere.

медосмо́тр, *-а m.* = *медици́нский осмо́тр* vizită medicală, examen medical.

медоточи́вый *adj. (înv.)* mieros, dulceag, linguşitor.

медпо́мощь, *-и f.* = *медици́нская по́мощь* asistenţă medicală, ajutor medical.

медпу́нкт, *-а m.* = *медици́нский пункт* punct sanitar.

медрабо́тник, *-а m.* lucrător sanitar.

медсанба́т, *-а m.* = *ме́дико-санита́рный батальо́н* batalion medico-sanitar.

медсестрá, *-ы f.* = *медици́нская сестра́* soră medicală, infirmieră.

меду́за, *-ы f. (zool.)* meduză.

медуни́ца, *-ы f. (bot.)* mierea-ursului, cuscrişor, plumînărică.

меду́шка, *-и f. (bot.)* tapoşnic.

мед|ь, *-и f. sg.* **1.** cupru, aramă; *добы́ча ~и* extragerea cuprului / aramei; *кра́сная ~* cupru roşu; *жёлтая ~* alamă, aliaj de aramă cu zinc; *о́кись ~и* oxid de cupru; *сернокúслая ~* sulfat de cupru; *покрыва́ть ~ью* a arămi, a acoperi cu un strat de aramă. **2.** bani, bănuţi de aramă, bani mărunţi, mărunţiş.

медя́к, *-á m.* monedă de aramă.

медя́нка, *-и f.* **1.** *(zool.)* ceciliz, şarpe-orb. **2.** *sg. (chim.)* acetat de cupru, cocleală.

медя́шка, *-и f. (pop.)* obiect de aramă, bucată de aramă.

меж *prep.* cu *gen. instr. (înv.)* între.

меж/á, *-и f.* hotar, hat, răzor, mejdină; *проложи́ть ~ý* a pune hotar.

межвидово́й *adj. (biol.)* interspecific, dintre / între specii.

межгосуда́рственный *adj.* interstatal.

междоме́тие, *-я n. (gram.)* interjecţie

междоусóбие, *-я n. v. междоусóбица.*

междоусóбица, *-ы f.* frămîntări/lupte interne, război civil.

междоусóбный *adj.* intern, intestin.

ме́жду *prep.* cu *instr. (înv.* cu *gen. pl.)* **1.** *(cu sens local)* între; *(fig.) ~ двух огне́й* între două focuri; între ciocan

şi nicovală. **2.** *(cu sens temporal)* între, dintre; ~ *двумя́ во́йнами* între două războaie, în perioada dintre două războaie. **3.** între, dintre; printre, în mijlocul; ~ *ни́ми бо́льшая ра́зница* între ei este o mare deosebire; ~ *на́ми (говоря́)* între noi fie zis; fie vorba între noi ◇ *(fig.) чита́ть ~ стро́чками* a citi printre rînduri; ~ *про́чим* a) printre altele, în treacăt; b) *cuv. modal* apropo; fiindcă veni vorba (de asta); ~ *тем* a) între timp; b) or; totuşi; cu toate acestea; ~ ~ *тем, как* ... pe cînd...; în timp ce...

междуве́домственн|ый *adj.* interdepartamental, dintre instituţii; ~*ая коми́ссия* comisie interdepartamentală.

междугоро́дный *adj.* interurban.

междунаро́дник, *-а m.* specialist în probleme de politică internaţională; specialist în probleme de drept internaţional.

междунаро́дн|ый *adj.* internaţional; ~*ое пра́во* drept internaţional; ~*ая поли́тика* politica internaţională; ~*ая обстано́вка* situaţia internaţională; ~*же́нский день* Ziua Internaţională a Femeii.

междуну́тье, *-я n. (ferov.)* interlinie.

междуре́чье, *-я n.* regiune între două rîuri.

междуря́дный *adj. (agr.)* semănat/pus între rînduri.

междуря́дье, *-я n. (agr.)* interval între rînduri.

междуца́рствие, *-я n. (ist.)* interregn.

межева́ние, *-я n.* hotărnicire, hotărnicie; bornare.

межева́ть, *-жу́ю, -жу́ешь vb. ipf. acuz.* a hotărnici.

межеви́к, *-á m.* inginer hotarnic.

межев|о́й *adj* hotarnic, de hotar, de hotărnicie; ~ *знак* semn de hotar; ~*а́я цепь* lanţ / funie de măsurat; ~ *институ́т* institut de ingineri hotarnici.

меже́нь, *-и f.* nivelul mijlociu al unei ape.

межзубно́й *adj. (lingv.)* interdental; ~ *согла́сный* consoană interdentală.

межкле́точный *adj. (biol.)* intercelular.

межконтинента́льный *adj.* intercontinental; ~*ая раке́та* rachetă intercontinentală.

межобластно́й *adj.* interregional.

межпарла́ментский *adj.* interparlamentar.

межплане́тн|ый *adj.* interplanetar; ~*ое простра́нство* spaţiu interplanetar.

межплодник, *-а m. (bot.)* mezocarp.

межрайо́нн|ый *adj.* interraional; ~*ая конфере́нция* conferinţă interraională.

межрёберный *adj. (anat.)* intercostal.

межреспублика́нский *adj* interrepublican.

межязыково́й *adj. (lingv.)* interlingvistic.

мезалья́нс, *-а m.* mezalianţă.

мезга́, *-и́ f. sg (bot.)* mîzgă / pulpă vegetală.

мездра́, *-ы́ f. sg.* **1.** răsură, răzătură a pieilor. **2.** partea interioară a pieilor netăbăcite.

мездри́ть, *-рю́, -ри́шь vb. ipf. acuz.* a descărna, a cîrnosi.

мездро́вый *adj.* de la *мездра́;* ~ *клей* clei de piele, clei din răzături de piele.

мезоде́рма, *-ы f.* mezoderm.

мезозо́йский *adj. (geol.)* mezozoic.

мезока́рпий, *-я m. (bot.)* mezocarp.

мезоли́т, *-а m. (arheol.)* mezolit.

мезони́н, *-а m.* mezanin.

мезосфе́ра, *-ы f.* mezosferă.

мезотро́н, *-а m. (fiz.)* mezotron.

мезоцефа́л, *-а m.* mezocefal.

мейстерзи́нгер, *-а m.* maestru cîntăreţ.

мексика́нка, *-и f.* mexicană.

мексика́нский *adj.* mexican, din Mexic; ~ *наро́д* poporul mexican.

мексика́нцы, *-ев pl.; sg. -нец, -нца* mexicani.

мел, *-а (-у) sg.* cretă, tibişir; *писа́ть ~ом* a scrie cu cretă.

мела́нж, *-а m.* melanj.

мела́нжевый *adj. (text.)* ~*ая ткань* ţesătură melanj.

мелани́н, *-а m. sg. (chim.)* melanină.

мелани́т, *-а m. (geol.)* melanit.

меланхо́лик, *-а m.* melancolic, bolnav de melancolie.

меланхоли́чески *adv.* melancolic, cu melancolie.

меланхоли́ческий *adj.* melancolic.

меланхоли́чно *adv.* cu melancolie, melancolic.

меланхоли́чность, *-и f. sg.* melancolie, stare de melancolie; predispoziţie la melancolie.

меланхо́ли/я, *-и f. sg.* melancolie; *впасть в~ю* a cădea în melancolie.

мела́сса, *-ы f. sg.* melasă.

мели́/ть, *-е́ет vb. ipf. (pf. обмели́ть)* a scădea, a descreşte *(despre nivelul apei).*

ме́лиевые, *-ых pl. (bot.)* meliacee.

мелини́т, *-а m. sg. (chim.)* melinită.

мелиорати́вный *adj. (agr.)* de ameliorare, de îmbunătăţire funciară; ~ *институ́т* institut de ameliorări, institut de îmbunătăţiri funciare.

мелиора́тор, *-а m. (agr.)* ameliorator, specialist în îmbunătăţiri funciare.

мелиорацио́нный *adj. v. мелиоративный.*

мелиора́ция, *-и f sg. (agr.)* ameliorare, îmbunătăţire funciară; *во́дная ~* ameliorare hidraulică; *земе́льная ~* îmbunătăţiri funciare.

мели́сса, *-ы f. (bot.)* roiniţă, melisă, mătăcină.

мели́ть, *-лю́, -ли́шь vb. ipf. (pf. намели́ть) acuz.* a da cu cretă.

ме́лк|ий *adj.* **1.** mărunt, mic; ~ *по́черк* scris mărunt; ~*песо́к* nisip fin; ~*ие де́ньги* bani mărunţi, mărunţiş; ~ *ие расхо́ды* cheltuieli mărunte; ~ *скот* vite mărunte; ~ *дождь* ploaie mărunţă; ~*ой ры́сью* în trap mărunt; *(fig.)* ~*ая кра́жа* găinărie, furt mic. **2.** puţin adînc, cu o adîncime mică; plat, întins; ~ *ручёй* pîrîu puţin adînc; ~*ая таре́лка* farfurie întinsă. **3.** mic, neînsemnat, de mică importanţă; ~ *со́бственник* mic proprietar; ~*ая буржуази́я* mică burghezie; ~*ое това́рное произво́дство* mica producţie de mărfuri; ~ *производи́тель* mic producător; ~*ое хозя́йство* mică gospodărie; ~ *чино́вник* mic funcţionar, funcţionăraş. **4.** *(fig.)* neînsemnat, mărunt, meschin, josnic; ~*ие интере́сы* interese mărunte/meschine; ~*ая душо́нка* suflet meschin, om mic la suflet.

ме́лко *adv.* **1.** mărunt; ~ *молоть соль* a pisa mărunt sarea; ~ *писа́ть* a scrie mărunt, a avea un scris mărunt. **2.** la o adîncime mică; ~ *паха́ть* a ara la o adîncime mică, a nu face arătură adîncă ◇ ~ *пла́вает кто-л.* e un om cu posibilităţi reduse; e un om lipsit de perseverenţă.

мелкоальвеоля́рный *adj.* microalveolar.

мелкобуржуа́зный *adj.* mic burghez.

мелково́дный *adj.* de mică adîncime.

мелково́дье, *-я n. sg.* adîncime mică; etilaj; ape mici.

мелкозерни́стый *adj.* granulat fin, cu granulaţie fină.

мелкокали́берный *adj.* de calibru mic.

мелкокрестья́нск|ий *adj.* de ţăran cu mică gospodărie; ~*ое хозя́йство* mică gospodărie ţărănească.

мелколе́сье, *-я n. sg.* crîng, pădurice, lăstăriş, tufăriş.

мелкомасшта́бный *adj.* la scară mică.

мелкопоме́стн|ый *adj. (ist.)* ~*ое дворя́нство* mica nobilime.

мелкоро́слый *adj.* de statură mică.

мелкособственническ|ий *adj.* de mic proprietar; privitor la mica proprietate.

мелкота́, *-ы́ f. sg. (pop.)* **1.** *(мелкость)* micime. **2.** *(fig.) (ничтожность)* meschinărie, micime. **3.** *col. (мелочь) v. мелюзга́.*

мелкотова́рн|ый *adj.* privitor la mica producţie de mărfuri; ~*ое произво́дство* mica producţie de mărfuri.

мелкото́чечный *adj.* punctiform.

мелкотра́вчатый *adj.* neînsemnat, de mică importanţă.

мелов|о́й *adj.* **1.** de cretă, cretos; ~*а́я бума́га* hîrtie cretată. **2.** *(geol.)* cretacic, cretaceu; ~*ые го́ры* munţi cretacici.

мелодеклама́ция, *-и f.* declamaţie acompaniată de muzică.

мело́дика, *-а f. sg.* melodică; ~ *ре́чи* melodica vorbirii; ~ *стиха́* melodica versului.

мелоди́ческий *adj.* **1.** *(muz.)* melodic, armonic. **2.** melodios, armonios, eufonic.

мелоди́чно *adv.* melodic.

мелоди́чность, *-и f. sg.* melodicitate, muzicalitate.

мелоди́чный *adj.* armonios, melodic, eufonic; ~*напе́в* melodie armonioasă.

мело́дия, *-и f. (muz.)* melodie.

мелодра́ма, *-ы f.* melodramă.

мелодрамати́ческий *adj.* melodramatic, de melodramă.

мелодрамати́чный *adj.* melodramatic.

мело́к, *-лка́ m.* bucată de cretă, cretă ◇ *игра́ть на ~* a juca pe datorie.

мелома́н, *-а m.* meloman.

мелома́ния, *-и f. sg.* melomanie.

мелочн|о́й *adj.* mic, mărunt, de mărunţişuri; *~ това́р* mărunţişuri; *~ а́я ла́вка* prăvălie de mărunţişuri.

ме́лочность, *-и f. sg.* meschinărie, caracter meschin, micime.

ме́лочн|ый *adj.* **1.** tipicar, exagerat de pedant; minuţios. **2.** meschin, zgîrcit. **3.** *(fig.)* mărunt, neînsemnat, de nimic; *~ факт* fapt mărunt. **4.** *(fig.)* meschin, josnic; *~ые интере́сы* interese meschine.

ме́лоч|ь, *-и f.* **1.** *sg. col.* lucruri/obiecte mici, obiecte mărunte; mărunţişuri; *торгова́ть ~ью* a face comerţ cu mărunţişuri. **2.** *sg. col.* mărunţiş, bani mărunţi; *получи́ть сда́чу ~ью* a primi restul în bani mărunţi. **3.** *(fig.)* lucru fără importanţă; lucru mărunt, fleac, bagatelă, nimic, moft; *~и жи́зни; жите́йские ~и* nimicurile vieţii; de-ale vieţii; ◇ *разме́ниваться на ~и* sau *по ~ам* a-şi pierde timpul cu diferite fleacuri; *копа́ться в ~ах* a despica firul în patru.

мел|ь, *-и f.* loc de mică adîncime, banc *(de nisip)* ◇ *(fig.) сесть на ~* a se împotmoli, a eşua; *(fig.) сиде́ть (как рак) на ~ú* a fi la strîmtoare; a fi la ananghie; *оста́ться на ~ú* a rămîne în pană; *посади́ть на ~* a pune (pe cineva) în încurcătură.

мелька́ние, *-я n.* licărire, sclipire, clipire.

мелька́/ть, *-ю, -е́шь vb. ipf. (pf. mom. мелькну́ть)* **1.** a licări, a sclipi, a clipi; *вдали́ ~ют огоньки́* în depărtare licăresc nişte luminiţe. **2.** a apărea din cînd în cînd.

мельк|ну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *мелька́ть; (fig.) у меня́ ~ну́ла мысль* mi-a trecut prin minte un gînd.

ме́льком *adv.* în treacăt; fugitiv, superficial; *взгляну́ть ~* a privi în treacăt, a arunca o privire; *он посмотре́л ~ рабо́ту* s-a uitat superficial prin lucrare.

ме́льник, *-а m.* morar.

ме́льниц|а, *-ы f.* **1.** moară: *ветряна́я ~* moară de vînt; *вальцо́вая ~* moară cu valţuri; *парова́я ~* moară cu aburi. **2.** rîşniţă; *кофе́йная ~* rîşniţă de cafea; ◇ *(fig.) лить во́ду на чью-л. ~ú* a da cuiva apă la moară; *воева́ть с ветряны́ми ~ами* a se bate cu morile de vînt.

ме́льничиха, *-и f.* morăreasă, nevasta morarului.

ме́льничн|ый *adj.* de moară, al morii; *~ое колесо́* roată de moară, roata morii; *~ жёрнов* piatră de moară.

мельхио́р, *-а m. sg.* cupronichel, alpaca, maillechort, argentan.

мельхио́ровый *adj.* de alpaca, de argentan.

мельча́йш|ий *sup.* de la *adj. ме́лкий; до ~их подро́бностей* pînă în cele mai mici amănunte.

мельча́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. измельча́ть)* **1.** a se micşora, a descreşte, a scădea, a degenera, a se chirci, a se pipernici. **2.** *(fig.)* a deveni meschin.

мельчи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. ipf. (pf. измельчи́ть şi размельчи́ть) acuz.* a fărîmiţa, a mărunţi, a pisa, a zdrobi, a sfărîma.

мелюзг|а́, *-и́ f. sg. col.* **1.** vietăţi mici; caracudă, plevuşcă. **2.** copii mici, copilaşi, prichindei. **3.** oameni fără însemnătate; nulităţi, caracudă, plevuşcă.

мембра́на, *-ы f.* membrană.

мемора́ндум, *-а m.* memorandum.

мемориа́льн|ый *adj.* comemorativ; *~ая доска́* placă comemorativă.

мемуари́ст, *-а m.* memorialist, autor de memorii.

мемуа́рн|ый *adj.* de memorii, de amintiri; *~ая литерату́ра* literatură memorialistică.

мемуа́ры, *-ов pl.* memorii, amintiri; *вое́нные ~* memorii de război.

ме́на[1], *-ы f. (com.)* schimb, troc.

ме́на[2], *-ы f. (lingv.)* **1.** alternanţă; *~ зву́ков* alternanţă fonetică, alternanţa sunetelor. **2.** comutaţie; *~ ю́сов* comutaţia iusurilor.

ме́неджер, *-а m.* manager.

ме́нее *comp.* (de la *adv. ма́ло*) mai puţin; *не ~* nu mai puţin; *все ~ и ~* din ce în ce mai puţin ◇ *~ всего́* cel mai puţin; *бо́лее и́ли ~* mai mult sau mai puţin; *ни бо́лее, ни ~* nici mai mult nici mai puţin; *тем не ~* totuşi, cu toate acestea.

менестре́ль, *-я m. (ist.)* trubadur, rapsod, bard.

ме́нзула, *-ы f.* planşetă topografică.

мензу́рка, *-и f.* cilindru gradat, mensură.

менингит, *-а m. (med.)* meningită; *гно́йный ~* meningită purulentă.

мени́ск, *-а m. (fiz.)* menisc.

менов|о́й *adj.* de schimb; *~а́я сто́имость* valoare de schimb; *~а́я едини́ца* unitate de schimb; *~а́я торго́вля* troc.

менструа́льный *adj* menstrual.

менструа́ция, *-и f. sg.* menstruaţie, period.

менструи́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a avea menstruaţie.

ментол, *-а m. (chim. farm.)* mentol.

ментоловый *adj. (chim. farm.)* de mentol, mentolat.

ме́нтор, *-а m. (înv.)* mentor.

ме́нторский *adj. (înv.)* de mentor.

менуэ́т, *-а m.* menuet.

ме́ньше 1. *comp.* (de la *adj. ма́лый, ма́ленький*) mai mic; *он ~ меня́* e mai mic decît mine. **2.** *comp. (de la adv. ма́ло)* mai puţin ◇ *~ всего́* cel mai puţin; *все ~ и ~* din ce în ce mai puţin; *не бо́льше, не ~, как ...* nici mai mult nici mai puţin decît...

меньшеви́зм, *-а m. sg.* menşevism.

меньшеви́к, *-а m.* menşevic.

меньшеви́стский *adj.* menşevic, de menşevic, al menşevicilor.

ме́ньш|ий *comp.* (de la *adj. ма́лый* şi *ма́ленький*) mai mic; *~ сын* feciorul mai mic; *са́мый ~* cel mai mic ◇ *по ~ей ме́ре* pe puţin, măcar; *са́мое ~ее* cel puţin, nu mai puţin.

меньшинств|о́, *-а́ n.* minoritate; *~ голосо́в* minoritate de voturi; *оказа́ться в ~е́* a rămîne în minoritate; *ничто́жное ~* minoritate neînsemnată; *национа́льное ~* minoritate naţională, naţionalitate conlocuitoare.

меньшо́й *adj. (pop.)* cel mai mic, cel mai tînăr, mezin *(despre fraţi sau surori).*

меню́ *n. indecl.* meniu, listă de bucate.

меня́ла, *-ы m. (înv.)* zaraf.

меня́льный *adj (înv.)* de schimb.

меня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** a schimba, a face schimb; *~ де́ньги* a schimba bani; *~ бельё* a-şi primeni rufele. **2.** a schimba, a modifica; *~ своё мне́ние* a-şi schimba părerea; *~ убежде́ния* a-şi schimba convingerile / părerile; *~ поли́тику* a schimba politica ◇ *(prov.) ~ кукýшку на я́стреба* a schimba calul pe măgar.

меня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *(pf. обменя́ться şi поменя́ться) instr.* cu *с+ instr.* a schimba, a face schimb; a da un lucru pe altul; *~ кни́гами с кем-л.* a face schimb de cărţi cu cineva. **2.** a se schimba, a se modifica; *~ в лице́* a se schimba la faţă.

ме́р|а, *-ы f.* **1.** măsură, unitate de măsură; *~ дли́ны* măsură de lungime; *~ ве́са* măsură de greutate; *~ ёмкости* măsură de capacitate. **2.** măsură, limită; *знать ~у* a şti măsura; *без ~ы* fără măsură, nemăsurat; *сверх ~ы* sau *че́рез ~у* peste măsură; *по ~е возмо́жности* pe măsura / în limita posibilului; *по ~е сил* în măsura puterilor; *в одина́ковой ~е* în aceeaşi măsură; în măsură egală; *в значи́тельной ~е* într-o mare măsură: *в изве́стной ~е* într-o anumită măsură. **3.** măsură, dispoziţie; *приня́ть ~ы* a lua măsuri; *~ы предосторо́жности* măsuri de precauţiune; *реши́тельные ~ы* măsuri drastice; *~ы принужде́ния* măsuri de constrîngere; *дисциплина́рные ~ы* măsuri disciplinare; *защи́тные ~ы* măsuri de protecţie; *предвари́тельные ~ы* măsuri preliminare. **4.** măsură de grad; *вы́сшая ~ наказа́ния* pedeapsa capitală. **5.** măsură *(la vers).* **6.** baniţă; *~ овса́* o baniţă de ovăz ◇ *в ~у* potrivit, cumpătat, cît trebuie; *в по́лной ~е* pe deplin; *по кра́йней ~е* cel puţin; *по ~е того́, как...* pe măsură ce...; în timp ce...; *ни в ко́ей ~е; ни в како́й ~е* cîtuşi de puţin; nicidecum; sub nici o formă; în nici un caz; *возда́ть по́лной ~ой* a plăti cu vîrf şi îndesat; *мери́ть той же ~ой* a plăti cu aceeaşi monetă; *полови́нчатая ~* jumătate de măsură; *ври, да знай ~у* minte, dar cu măsură; *соблюда́ть ~у* a păstra / a nu depăşi măsura.

ме́рва, *-ы f. (apic.)* boştină.

ме́ргель, *-я m. sg. (geol.)* marnă, margă.

мерёжа, *-и f.* vintir, mreajă.

мерёжка, *-и f.* ajur, găurele.

мерéнга, *-и f.* bezea.

мерéть, *мрёт vb. ipf.* **1.** *(умереть)* a muri, a se prăpădi, a pieri. **2.** *(fig.) (замирать)* a se strînge, a se opri *(despre inimă, suflare)*; *сéрдце мрёт* mi se strînge inima; *мрут как мýхи* mor ca muştele.

мерéщ|иться, *-щусь, -щишься vb. (pf. померéщиться) dat.* **1.** a i se părea, a i se năzări. **2.** *(med.)* a avea iluzii optice.

мерзáвец, *-вца m.* ticălos, mîrşav, nemernic.

мéрзкий *adj.* **1.** mîrşav, ticălos, infam; *~ постýпок* faptă mîrşavă. **2.** păcătos, scîrbos.

мерзлот|á, *-ы f. sg.* îngheţ; *райóны вéчной ~ы* ţinuturile îngheţului veşnic.

мёрзл|ый *adj.* **1.** îngheţat; *~ая земля́* pămînt îngheţat. **2.** degerat; *~ карто́фель* cartofi degeraţi.

мерзля́к, *-á m. (fam.)* (om) friguros.

мёрзн|уть, *-ну, -нешь vb. ipf. (pf. замёрзнуть)* a îngheţa; *рýки ~ут* îmi îngheaţă mîinile.

мéрзостный *adj.* mîrşav, ticălos, dezgustător, scîrbos.

мéрзост|ь, *-и f.* mîrşăvie, ticăloşie; *твори́ть ~и* a face ticăloşii; *говори́ть ~и* a spune mîrşăvii ◇ *(înv. şi iron.) ~ запусте́ния* jale şi prăpăd; vai şi amar.

меридиáн, *-а m.* meridian; *~ мéста* meridianul locului; *грúнвичский ~* meridianul Greenwich; *магни́тный ~* meridian magnetic; *небéсный ~* meridian ceresc.

меридиáнный *adj.* meridian; *~ круг* cerc meridian.

меридионáльный *adj.* meridional.

мери́ло, *-а n.* **1.** *(înv.)* unitate de măsură. **2.** criteriu, măsură; *~ стóимости* criteriu al valorii.

мéрин, *-а m.* jugan ◇ *врёт как сúвый ~* minte de stînge; minte de îngheaţă apele; *глуп как сúвый ~* prost ca noaptea, prost de dă în gropi.

мерино́с, *-а m.* **1.** *(порода овец)* oaie merinos. **2.** *(шерсть)* lînă merinos.

мерино́совый *adj.* de/din merinos.

мéрить, *-рю, -ришь vb. ipf. acuz.* **1.** a măsura; *~ на глаз* a măsura din ochi. **2.** *(pf. помéрить)* a face proba, a proba; *~ костю́м* a proba un costum; ◇ *~ на свой аршúн* a judeca după sine; *~ в ту же мéру*; *~ тóю же мéрою* a plăti cu aceeaşi monedă.

мéриться, *-рюсь, -ришься vb. ipf.* **1.** *(pf. помéриться) instr.* cu *с+ instr.* a se măsura, a se lua la întrecere; a-şi încerca puterile. **2.** *(мерить свой рост)* a se măsura.

мéрк|а, *-и f.* **1.** măsură; *снять ~у (с кого́-л.)* a-i lua (cuiva) măsura. **2.** măsurătoare. **3.** *(fig.)* criteriu.

меркантили́зм, *-а m. sg.* **1.** *(ec. pol.)* mercantilism. **2.** *(fig.)* mercantilism.

меркантúльный *adj.* mercantil; *~ дух* spirit mercantil.

мéркнуть, *-нет vb. ipf. (pf. помéркнуть)* a păli, a se stinge, a se întuneca, a apune.

меркýрий, *-я m.* **1.** *(mitol. astr.)* Mercur. **2.** *(chim. înv.)* mercur.

мерлáн, *-а m. (iht.)* merlan, clean.

мерлýшка, *-и f.* blană de miel.

мерлýшковый *adj.* de/din blană de miel.

мéрник, *-а m. (tehn.)* dispozitiv de măsurat, măsurător, recipient de măsură.

мéрно *adv.* ritmic, cadenţat; egal, uniform.

мéрность, *-и f. sg.* cadenţă, ritmicitate.

мéрн|ый *adj.* **1.** cadenţat, ritmic; *идти́ ~ым шáгом* a merge în pas cadenţat. **2.** *(înv.)* de/pentru măsurat; *~ая цепь* lanţ de măsurat.

мероприя́ти|е, *-я n.* măsură, acţiune; *провести́ вáжные ~я* a lua măsuri importante; *оздорови́тельные ~я* măsuri de asanare; *план культýрных ~й* plan de activitate culturală.

мерсеризáция, *-и f. sg. (text.)* mercerizare.

мерсеризовáть, *-зýю, -зýешь vb. pf. şi ipf. acuz. (text.)* a merceriza.

мертвенно-блéдный *adj.* livid, cadaveric.

мéртвенность, *-и f. sg.* lividitate, paloare cadaverică.

мéртвенный *adj.* cadaveric, livid.

мертвé|ть, *-éю, -éешь vb. ipf.* **1.** *(pf. омертвéть)* a amorţi, a înţepeni; *рýки ~ют от хóлода* mîinile amorţesc de frig. **2.** *(pf. помертвéть)* a încremeni, a înlemni, a împietri; *~ от ýжаса* a înlemni de groază.

мертвéц, *-á m.* mort, cadavru.

мертвéцкая, *-ой f.* morgă, cameră mortuară.

мертвéцки *adv. (pop. în expr.) ~ пья́н* beat mort; *напúться ~* a se îmbăta turtă.

мертвéцкий *adj.* mortuar, cadaveric, de mort; *~ зáпах* miros de mort.

мертвечúна, *-ы f. sg.* **1.** *col. (падаль)* mortăciune, stîrv, hoit. **2.** *(fig.)* stagnare.

мертворождённый *adj.* **1.** născut mort. **2.** *(fig.)* mort, irealizabil, inaplicabil; *~ проéкт* proiect irealizabil.

мёртв|ый *adj.* **1.** mort, neînsufleţit; *~ое тéло* trup neînsufleţit. **2.** *(fig.)* mort, fără viaţă; neanimat; *~ сезóн* sezon mort; *~ые ýлицы* străzi neanimate/pustii. **3.** *~ый, -ого m.* mort ◇ *~ инвентáрь* inventar mort; *~ капитáл* capital mort/nelucrativ; *~ час* timp de odihnă, de repaus după masă *(în sanatorii, case de odihnă etc.)*; *~ язы́к* limbă moartă; *~ое молчáние* tăcere de moarte, tăcere de plumb; *~ая тишинá* linişte absolută; *~ая природа* natură moartă; *(tehn.) ~ая тóчка* punct mort; *(fig.) на ~ой тóчке* la un punct mort; *(mil.) ~ое прострáнство* spaţiu mort ◇ *(av.) ~ая пéтля* looping; *спать ~ым сном* a dormi dus, a dormi buştean; *пить ~ую* a avea darul beţiei, a bea întruna; *ни жив ни мёртв* mai mult mort decît viu; *остáться ~ой бýквой* a rămîne literă moartă; *как ~ому припáрки (помогáет/помóжет)* îl ajută ca funia pe spînzurat; *~ые срáму не úмут* despre morţi nu se vorbeşte de rău; *упáсть ~ым* a cădea mort.

мерцáние, *-я n. sg.* licărire, sclipire.

мерцáтельный *adj.* vibratil; *~ эпителúй* epiteliu vibratil.

мерцáть, *-áет vb. ipf.* a lisări, a sclipi.

мéсиво, *-а n. sg.* **1.** *(корм для скота)* uruială. **2.** mîncare gătită prost şi murdar, lături. **3.** noroi mare, glodărie.

месúлка, *-и f.* frămîntător, malaxor, maşină de frămîntat.

месúльный *adj.* de/pentru frămîntat.

месúть, *мешý, мéсишь vb. ipf. acuz.* a frămînta.

мéсса, *-ы f. (fiz.) (muz.)* mesă, liturghie.

местáми *adv.* pe alocuri, ici-colo.

местéчко[1], *-а n.* orăşel, tîrguşor.

местéчко[2], *-а n. dim.* locuşor ◇ *тёплое ~* loc de pricopseală, slujbă bănoasă.

местéчковый *adj.* de tîrguşor.

мести́, *метý, метёшь vb. ipf. acuz.* **1.** a mătura. **2.** *acuz. (pers. 1 şi 2 nefolosite)* a spulbera, a împrăştia, a răscoli.

месткóм, *-а m. = мéстный комитéт* comitet sindical de întreprindere/de instituţie.

мéстничество, *-а n. sg. (ist.)* *mèstnicestvo (ordinea în care funcţiile erau atribuite boierilor).*

мéстност|ь, *-и f.* **1.** loc, teren; *откры́тая ~* loc deschis; teren descoperit; *гори́стая ~* regiune muntoasă; *пересечённая ~* teren accidentat; *болóтистая ~* teren mlăştinos; *высокогóрная ~* teren alpin; *господствующая ~* teren dominant; *достýпная ~* teren accesibil; *нúзменная ~* teren şes; *осýшенная ~* teren desecat. **2.** localitate, regiune, ţinut; *в нáшей ~и* prin părţile noastre; *сéльская ~* regiune rurală.

мéстн|ый *adj.* **1.** local, al locului; *~ обы́чай* obiceiul locului; *~ое врéмя* ora locală; *~ые óрганы влáсти* organele locale ale puterii; *~ая промы́шленность* industrie locală; *~ые жúтели* localnici, locuitori din partea locului; *(med.) ~ая анестезúя* anestezie locală. **2.** *(lingv.)* local, teritorial, regional; *~ говóр* grai local; *~ые диалéкты* dialecte teritoriale; *~ое слóво* regionalism; *~ое назвáние* nume de loc; toponim; *~ падéж* cazul locativ.

мéст|о, *-а n.* **1.** loc; *сдвúнуть стол с ~а* a mişca/a urni masa din loc; *положúть на ~* a pune la loc; *с ~а на ~* din loc în loc; dintr-un loc în altul; *~á в партéре* locuri la parter; *передúее ~* loc în faţă; *зáднее ~* loc în spate; *уступúть ~* a ceda locul, a face loc; *проводúть до ~а* a conduce pînă într-un loc; pînă la un punct; *~ рождéния* locul naşterii; *~ назначéния* destinaţie; *~ заключéния* închisoare;

detenţiune; ~ *дéйствия* locul acţiunii; ~ *стоя́нки (автомоби́лей, такси́)* locul de staţionare *(al automobilelor), staţie (de taxi)*; *рабо́чее* ~ loc de muncă; *стоя́ть на ~e* a sta locului; a sta pe loc. **2.** localitate, regiune; *живопи́сные ~á* locuri pitoreşti; *населённое* ~ centru populat. **3.** loc, post, serviciu, slujbă; *вака́нтные ~á* locuri vacante; *быть без ~a* a fi fără serviciu; *иска́ть ~a* a căuta un serviciu. **4.** loc, pasaj *(dintr-o operă literară, piesă de teatru, compoziţie muzicală etc.)*. **5.** *pl.* provincie *(organizaţii din provincie, în opoziţie cu centrul)*; *в це́нтре и на ~áх* în centru şi în provincie; în organele centrale şi locale; *власть на ~áх* autorităţi locale; *бе́лые ~á* locuri goale/necercetate; *бо́йкое* ~ loc cu vad; *наси́женное* ~ loc cu care te-ai obişnuit; *недо́брое* ~ loc rău famat ◇ *к ~y* potrivit, nimerit; la locul lui; *не к ~y* nelalocul lui; *на ~e* pe loc; la faţa locului; pe teren; *заста́ть на ~e преступле́ния* a prinde asupra faptului; a prinde în flagrant delict; *на ~e происше́ствия* la faţa locului; *на ~e кого́-л.* în locul cuiva; *на твоём ~e* în locul tău; *не ~ (чему́-л.* sau cu *inf.)* nu e loc; *нет ~a* sau *не должно́ быть ~a (чему́-л.)* nu trebuie îngăduit; nu este admisibil; *с ~a в карье́р* pe nepusă masă; hodoronc-tronc; nitam-nisam; *име́ть ~* a avea loc; *о́бщее ~* loc comun, banalitate; *больно́е/сла́бое* ~ punct vulnerabil; punct nevralgic; partea slabă; *ни с ~a!* nici o mişcare!; *(mil.) по ~áм!* încolonarea!; *глаза́ на мо́кром ~e (у кого́-л.)* e foarte plîngăreţ; *се́рдце (душа́) не на ~e* i-a sărit inima din loc; *(anat.) де́тское* ~ placentă, casă; *выходи́ть на пе́рвое* ~ a se clasa pe primul loc; *зае́сть больно́е* ~ a pune degetul pe rană; a atinge la coarda sensibilă; *знать своё ~* a-şi cunoaşte lungul nasului; *~á о́бщего по́льзования* dependinţe comune; *(prov.) на одно́м ~e и ка́мень мо́хом обраста́ет* şi piatra prinde muşchi dacă stă mult într-un loc; *отказа́ть от ~a* a concedia *(din serviciu)*; *уложи́ть на ~e* a doborî/a omorî pe loc; a culca la pămînt; *пригре́ть ~* a se aranja; a ocupa un loc avantajos; *провали́ться мне на э́том (са́мом) ~e* să mă trăsnească!, să mă înghită pămîntul!; *ре́зать по живо́му ~y* a tăia în carne vie; *расши́ть у́зкие ~á* a înlătura neajunsurile; *сорва́ться с ~a* a o lua din loc; a sări ca ars de la locul său; *указа́ть (своё) ~ кому́-л.* a pune la punct pe cineva; *(prov.) не ~ кра́сит челове́ка, а челове́к ~* omul sfinţeşte locul; *(fig.) топта́ться на ~e* a bate pasul pe loc; *(fig.) ~a себе́ не находи́ть* a nu-şi găsi locul; a nu avea astîmpăr; a fi neliniştit; *(fig.) поста́вить кого́-л. на своё ~* a pune pe cineva la locul său; a pune pe cineva la punct.

местоблюсти́тель, *-я m. (bis.)* vicar.

местожи́тельство, *-а n. sg.* domiciliu.

местоиме́ние, *-я n. (gram.)* pronume; *ли́чное ~* pronume personal; *возвра́тное ~* pronume reflexiv; *указа́тельное ~* pronume demonstrativ; *относи́тельное ~* pronume relativ; *неопределённое ~* pronume nehotărît; *притяжа́тельное ~* pronume posesiv; *определи́тельное ~* pronume determinativ; *отрица́тельное ~* pronume negativ.

местоимённый *adj. (gram.)* pronominal.

местонахожде́ние, *-я n.* reşedinţă, sediu.

местоположе́ние, *-я n.* poziţie, aşezare; amplasament.

местопребыва́ние, *-я n. sg.* sediu, reşedinţă.

месторожде́ни|е, *-я n.* **1.** locul naşterii, patrie. **2.** *(geol.)* zăcămînt; *~я не́фти* zăcăminte de petrol.

мест|ь, *-и f. sg.* răzbunare; *жа́жда ~и* sete de răzbunare; *сде́лать что-л. из ~и* a face ceva din răzbunare; *кро́вная ~* răzbunare prin sînge, vendetă.

ме́сяц, *-а m.* **1.** lună; *календа́рный ~* lună calendaristică; *в январе́ ~e* în luna ianuarie; *теку́щий ~* luna curentă; *про́шлый ~* luna trecută; *бу́дущий ~* luna viitoare; *из ~a в ~* din lună în lună; *~ тому́ наза́д* acum o lună; *впервы́е за мно́го ~ев* pentru prima dată de cîteva luni. **2.** *(astr.)* lună; *молодо́й ~* lună nouă; *по́лный ~* lună plină; *~ на уще́рбе* lună pişcată ◇ *медо́вый ~* lună de miere.

месяца́ми *adv.* de luni de zile, cu lunile.

ме́сячник, *-а m.* lună; *~ сове́тско-румы́нской дру́жбы* luna prieteniei româno-sovietice.

ме́сячный *adj.* de o lună, lunar, mensual; *~ окла́д* salariu lunar; *~ о́тпуск* concediu de o lună; *~ срок* termen de o lună.

метабио́з, *-а m. (biol.)* metabioză.

метаболи́зм, *-а m. (biol.)* metabolism.

метагене́з, *-а m. (biol.)* metageneză.

метагала́ктика, *-и f.* metagalactică.

металингви́стика, *-и f.* metalingvistică.

мета́лл, *-а m.* metal; *чёрные ~ы* metale feroase; *цветны́е ~ы* metale neferoase; *благоро́дные ~ы* sau *драгоце́нные ~ы* metale nobile *sau* preţioase; *лёгкие ~ы* metale uşoare; *тяжёлые ~ы* metale grele; *ко́вкий ~* metal ductil; *прока́тный ~* metal laminat.

металлиза́ция, *-и f. sg. (tehn.)* metalizare.

металлизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz. (tehn.)* a metaliza.

металли́ст, *-а m.* metalurgist.

металли́ческ|ий *adj.* de metal, metalic; *~ие изде́лия* produse de metal; *~ блеск* luciu metalic; *~ое произво́дство* producţie de metale; *~ие де́ньги* bani metalici; *(fig.) ~ го́лос* voce metalică.

металлогра́фия, *-и f. sg. (tehn. tipogr.)* metalografie.

металло́ид, *-а m. (chim.)* metaloid.

металлоло́м, *-а m.* fier vechi.

металлоно́сный *adj. (geol.)* metalifer.

металлообраба́тывающий *adj.* de prelucrare a metalelor.

металлоплави́льный *adj.* de topire a metalelor; *~ заво́д* turnătorie.

металлопрока́тный *adj.* de laminare, de laminat; *~ цех* secţie de laminat; *~ стан* laminor.

металлопромы́шленность, *-и f. sg.* industria metalelor, metalurgie, industrie metalurgică.

металлопромы́шленный *adj.* de industrie a metalelor, metalurgic.

металлоре́жущий *adj.* de tăiat metale, de tăiere a metalelor.

металлоре́зный *adj. v. металлоре́жущий*

металлу́рг, *-а m.* metalurgist.

металлурги́ческий *adj.* metalurgic; *~ заво́д* uzină metalurgică.

металлу́ргия, *-и f. sg.* metalurgie; *чёрная ~* siderurgie; *цветна́я ~* metalurgia metalelor neferoase, metalurgia metalelor colorate.

метаморфи́зм, *-а m.* metamorfism.

метаморфо́з, *-а m.* metamorfoză, metamorfozare.

метаморфо́за, *-ы f.* **1.** *v. метаморфо́з.* **2.** *(fig.)* schimbare completă.

мета́н, *-а m. sg. (chim.)* metan, gaz de baltă.

мета́ние, *-я n. sg.* **1.** *(sport)* aruncare; azvîrlire, lansare; *~ ко́пья* aruncarea lăncii *sau* a suliţei; *~ ди́ска* aruncarea discului. **2.** *(от метаться)* zvîrcolire, agitare ◇ *~ жре́бия* tragere la sorţi; *~ икры́* depunerea icrelor.

метапла́зма, *-ы f. (biol.)* metaplasmă.

метаста́з, *-а m. (med.)* metastază.

метате́за, *-ы f. (lingv.)* metateză.

мета́тель, *-я m. (sport)* aruncător; *~ ди́ска* aruncător de disc; discobol.

мета́тельный *adj.* de aruncare, de lansare; *~ снаря́д* grenadă de mînă.

мета́ть[1], *мечу́, ме́чешь vb. ipf. (pf. тот. метну́ть) acuz. (sport)* a arunca, a lansa; *~ ко́пье* a arunca suliţa ◇ *~ жре́бий* a trage la sorţi; *~ се́но* a clădi fînul în stog; *~ банк* a ţine banca *(la jocul de cărţi)*; *~ гро́мы и мо́лнии; рвать и ~* a tuna şi a fulgera; a fi foc şi pară; *(prov.) ~ би́сер пе́ред сви́ньями* a strica orzul pe gîşte; *~ взгляд/взор* a-şi arunca ochii.

мета́ть[2], *мечу́, ме́чешь vb. ipf. acuz. (despre animale)* a naşte, a făta, a face; *(despre peşti)* a depune icre.

мета́ть[3], *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. намета́ть şi смета́ть)* a însăila; *~ рукава́ пла́тья* a însăila mînecile unei rochii. **2.** *(pf. промета́ть)* a festona; *~ пе́тли* a festona butoniere.

мета́|ться, *мечу́сь, ме́чешься vb. ipf. (pf. тот. метну́ться)* a se agita, a se zbuciuma, a nu-şi găsi locul, a nu-şi găsi astîmpărul, a umbla încoace şi încolo ◇ *~ в глаза́* a sări în ochi.

метафи́зик, *-а m.* metafizician.

метафи́зика, *-и f. sg.* metafizică.

метафизи́ческий *adj.* metafizic.

метафо́ния, *-и f. (lingv.)* metafonie; umlaut.

мета́фора, *-ы f. (lit.)* metaforă.
метафори́чески *adv.* (în mod) metaforic.
метафори́ческий *adj. (lit.)* metaforic.
метафори́чность, *-и f. sg. (lit.)* caracter metaforic; valoare metaforică.
метафори́чный *adj. (lit.)* metaforic.
метафра́за, *-ы f. (lit.)* metafrază.
метаце́нтр, *-а m. (fiz.)* metacentru.
метаязы́к, *-а m. (lingv.)* metalimbă, metalimbaj.
мете́лица, *-ы f.* viscol.
метёлка, *-и f.* **1.** mătură, măturică. **2.** *(bot.)* paniculă.
мете́ль, *-и f.* viscol, vifor, viforniță.
мете́льчатый *adj. (bot.)* paniculat.
мете́льщик, *-а m.* măturător.
метемпсихо́з, *-а m.* metempsihoză.
мете́ние, *-я n. sg.* măturare, măturat.
метеогра́мма, *-ы f.* meteogramă.
метеозо́нд, *-а m.* balon-sondă.
метео́р, *-а m.* meteor.
метеори́зм, *-а m. sg. (med.)* meteorism.
метеори́т, *-а m. (astr.)* meteorit.
метеори́тн|ый *adj.* meteoric; *~ые части́цы* particule meteorice.
метеори́ческий *adj.* meteoric.
метеоро́граф, *-а m.* meteograf.
метеоро́лог, *-а m.* meteorolog.
метеорологи́ческ|ий *adj.* meteorologic; *~ая ста́нция* stațiune meteorologică; *~ая сво́дка* buletin meteorologic.
метеороло́гия, *-и f. sg.* meteorologie.
метеосво́дка, *-и f.* buletin meteorologic.
метеослу́жба, *-ы f.* serviciu meteorologic.
метеоста́нция, *-и f.* stațiune meteorologică.
метиза́ция, *-и f. sg. (biol.)* metizare, metizaj, încrucișare, hibridizare.
мети́зн|ый *adj.* de produse metalice.
мети́зы, *-ов pl.* = *металли́ческие изде́лия* produse de metal, produse/articole metalice.
мети́л, *-а m. (chim.)* metil.
метиламе́н, *-а m. sg. (chim.)* metilamină.
метиле́н, *-а m. sg. (chim.)* metilen.
метиле́новый *adj. (chim.)* de metilen.
мети́ловый *adj. (chim.)* metilic; *~ спирт* alcool metilic.
мети́с, *-а m.* **1.** metis. **2.** *(zool.)* metis, corcitură.

ме́тить [1], *мечу́, ме́тишь vb. ipf. (pf. наме́тить* și *поме́тить) acuz.* a însemna, a marca, a pune un semn.
мет|и́ть [2], *мечу́, ме́тишь vb. ipf.* **1.** *в* + *acuz.* a ținti, a ochi; a trage la semn. **2.** *в* sau *на* + *acuz. (fig.)* a viza, a face aluzie. **3.** *в* + *acuz. pl.* a aspira, a tinde către; a urmări să ajungă ..., a ținti, a năzui ◇ *(prov.) ~л в ворону́, а попа́л в корову́* unde dai și unde crapă.
ме́титься, *мечусь, ме́тишься vb. ipf. (pf. наме́титься)* a ținti, a ochi, a repera.
ме́тка, *-и f.* **1.** *sg.* marcare, însemnare. **2.** semn; *(la rufe)* monogramă, marcă; *(la animale)* dangă. **3.** *(tehn.)* reper.
мётк|ий *adj.* **1.** bine țintit, precis, exact; *~ уда́р* lovitură bine țintită; *(mil.) ~ ого́нь* tragere precisă; *~ стрело́к* bun trăgător; *~ глаз* ochi ager, ochi precis. **2.** *(fig.)* nimerit, potrivit, reușit; *~ое сравне́ние* comparație reușită; *~ое замеча́ние* observație nimerită/potrivită.
ме́тко *adv.* **1.** drept, precis, cu precizie. **2.** *(fig.)* adecvat ◇ *ре́дко, да ~* rar, dar bine.
ме́ткость, *-и f. sg.* **1.** precizie, exactitate. **2.** dibăcie, agerime, abilitate.
метла́, *-ы f.* mătură ◇ *(prov.) но́вая ~ чи́сто метёт* mătura nouă mătură bine; sita nouă cerne bine.
метли́па, *-ы f. (bot.)* măturică.
метну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *мета́ть* [1]
метну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. mom.* de la *мета́ться*
ме́тод, *-а m.* metodă; *передово́й ~* metodă înaintată; *~ описа́ния* metodă descriptivă; *(lingv.) ~ реконстру́кция* metoda reconstrucției; *дедукти́вный ~* metodă deductivă; *статисти́ческий ~* metodă statistică; *эмпири́ческий ~* metodă empirică.
мето́дика, *-и f.* metodică; *~ препода́вания* metodica predării.
методи́ст, *-а m.* metodist.
методи́ческ|ий *adj.* **1.** metodic; *~ие ука́зания* îndrumări metodice. **2.** metodic, sistematic.
методи́чески *adv.* (în mod) metodic, sistematic; *~ занима́ться* a studia în mod metodic/sistematic.

методи́чность, *-и f.* caracter metodic.
методи́чный *adj.* metodic, sistematic.
методо́лог, *-а m.* metodolog.
методологи́ческий *adj.* metodologic, de metodologie.
методоло́гия, *-и f. sg.* metodologie.
метоними́ческий *adj. (lit.)* metonimic, bogat în metonimii; *~ стиль* stil bogat în metonimii.
метони́мия, *-и f. (lit.)* metonimie.
метоп, *-а m.* metopă.
метр [1], *-а m. (lit.)* metru; *ямби́ческий ~* metru iambic; *шестистопный ~* metru de șase picioare.
метр [2], *-а m.* metru; *лине́йный ~* metru liniar; *квадра́тный ~* metru pătrat; *куби́ческий ~* metru cubic; *склады́й ~* metru pliant.
метра́ж, *-а m. sg.* metraj ◇ *фильм ма́лого ~а* film de scurt metraj.
метранпа́ж, *-а m. (tipogr.)* paginator.
метрдоте́ль, *-я m.* ospătar șef.
ме́трика [1], *-и f. sg. (lit.)* metrică, metru; prozodie; *~ стихо́в* metrica versurilor.
ме́трика [2], *-и f. (mat. fiz.) эвкли́дова ~* metrică euclidiană.
ме́трика [3], *-и f.* certificat de naștere.
метри́ческ|ий [1] *adj.* metric; *~ая систе́ма* sistemul metric.
мэтри́ческ|ий [2] *adj. (lit.)* metric; *~ стих* vers metric.
метри́ческ|ий [3] *adj. (în expr.) ~ая кни́га* registru de stare civilă; *~ое свиде́тельство* act/certificat de naștere.
метро́ *n. indecl.* metrou, metropolitan.
метрологи́ческий *adj.* metrologic.
метроло́гия, *-и f. sg.* metrologie.
метроно́м, *-а m. (muz.)* metronom.
метрополите́н, *-а m.* metropolitan, metrou.
метропо́лия, *-и f.* metropolă.
метчи́к [1], *-а m. (tehn.)* burghiu de filetat, tarod.
ме́тчик [2], *-а m.* marcator, ștampilator.
мех [1], *-а m.* **1.** blană; *лисий ~* blană de vulpe; *на ~ý; подби́тый ~ом* îmblănit. **2.** *pl.* blănuri, haine de blană; *ходи́ть в ~а́х* a se îmbrăca în blănuri, a purta haine de blană ◇ *пальто́ на ры́бьем ~ý* palton prin care suflă vîntul, palton subțire.
мех [2], *-а m.; pl. -и́ m.* **1.** foale; *кузне́чный ~* foale de forjă. **2.** burduf, foale; *~ для вина́* burduf pentru păstrat vinul.
механиза́тор, *-а m.* mecanic, tehnician; *~ы се́льского хозя́йства* cadre tehnice din agricultură.
механиза́ция, *-и f. sg.* mecanizare.
механизи́рованн|ый **1.** *p.t.p.* de la *механизи́ровать*. **2.** *adj.* mecanizat; *~ труд* muncă mecanizată; *~ые войска́* trupe motorizate.
механизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a mecaniza; *~ произво́дство* a mecaniza producția.
механи́зм, *-а m.* **1.** mecanism, dispozitiv; *~ часо́в* mecanism de ceasornic; *заводно́й ~* mecanism cu arc; *(mil.) пода́ющий ~* mecanism de alimentare; mecanism de repetiție; *переда́точный ~* mecanism de transmisie; *распредели́тельный ~* mecanism de distribuție; *счётный ~* mecanism de calculare/de numărat; *пусково́й ~* mecanism de lansare. **2.** *(fig.)* mecanism/sistem de funcționare/de organizare; *госуда́рственный ~* mecanism de stat.
меха́ник, *-а m.* mecanic; *кораби́льный ~* mecanic de bord; *~-води́тель* mecanic-conductor.
меха́ника, *-и f. sg.* **1.** mecanică; *аналити́ческая ~* mecanică analitică; *а́томная ~* mecanică atomică; *ква́нтовая ~* mecanică cuantică; *(astr.) небе́сная ~* mecanică cerească; *то́чная ~* mecanică fină; *теорети́ческая ~* mecanică teoretică; *прикла́дная ~* mecanică aplicată. **2.** *(fig.)* mașinație, dedesubturi, sforărie, șurubărie, urzeală; *хи́трая ~* mașinație machiavelică.
механи́ст, *-а m. (fil.)* mecanicist, adept al mecanicismului.
механисти́ческий *adj. (fil.)* mecanicist; *~ материали́зм* materialism mecanicist.
механици́зм, *-а m. sg. (fil. fiz.)* mecanicism.
механи́чески *adv.* mecanic, în mod mecanic; *~ запо́мнить что-л.* a memoriza ceva în mod mecanic, ca un automat.
механи́ческ|ий *adj.* **1.** mecanic; *~ое оборудование* utilaj mecanic; *~ие зако́ны* legile mecanicii. **2.** mecanic, automat, mașinal, inconștient; *~ое запоми-*

на́ние memorizare mecanică; ~*ие движе́ния* mişcări automate; ~ *перево́д* traducere mecanică/ automată. 3. *(fil.)* mecanic, mecanicist.

механосбо́рочный *adj. (tehn.)* de montare, de montat, de montaj.

механотерапи́я, *-и f. sg. (med.)* mecanoterapie.

мехово́й *adj.* de blană, îmblănit, de blănuri.

меховщи́к, *-а m.* blănar, negustor de blănuri.

мехтя́га, *-и f. (tehn.)* = *механическая тяга* tracţiune mecanică.

меце́нат|ство, *-а n. sg.* mecenat, activitate de Mecena.

меце́нат|ствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a face pe Mecena.

ме́ццо-сопра́но *n. indecl. (muz.)* 1• mezzo-sopranâ *(voce)*. 2. *f.* mezzo-sopranâ *(persoanâ)*.

ме́ццо-ти́нто *n. indecl. (tipogr.)* mezzo-tinto.

меч, *-á m.* paloş, sabie; *обнажи́ть* ~ a trage spada, a scoate sabia ◇ *(înv.) подня́ть* ~ *на кого́-л.* a ridica sabia asupra cuiva, a porni război împotriva cuiva; *преда́ть огню́ и* ~*у́* a trece prin foc şi sabie; *точи́ть* ~ a-şi ascuţi armele; a zăngăni armele; a se pregăti de război; *(fig.)* ~ *правосу́дия* paloşul dreptăţii; *(fig.) Дамо́клов* ~ sabia lui Damocles; *скрести́ть* ~*и́* a încrucişa săbiile.

мечеви́дный *adj.* lanceolat.

меченосец, *-сца m. (ist.)* spadasin.

ме́чен|ый *adj.* marcat, însemnat; ~*ые а́томы* atomi marcaţi.

мечéть, *-и f.* geamie, moschee.

меч-ры́ба, *меч-ры́бы f. (iht.)* xifia, peşte-cu-spadă.

мечт|á, *-ы f.* vis, reverie; *передáться* ~*áм* a visa; a se lăsa pradă visurilor; *несбы́точная* ~ himeră; *сокрове́нная* ~ vis ascuns; ~ *всей жи́зни* idealul întregii vieţi ◇ *лелéять* ~*ý* a nutri o speranţă.

мечта́ни|е, *-я n.* 1. *sg.* visare. 2. vis, reverie; *предава́ться* ~*ям* a se lăsa legănat/furat de visuri, a cădea în reverie.

мечта́тель, *-я m.* visător, fantezist.

мечта́тельность, *-и f. sg.* înclinare spre visare, spirit visător.

мечта́тельный *adj.* visător.

мечта́ть, *-áю, -áешь vb. ipf. prepl.* sau cu *inf.* a visa, a năzui, a dori, a aspira, a rîvni ◇ *(pop.)* ~ *о себе́ мно́го/ высоко́* a se crede, a fi plin de sine.

меша́лка, *-и f. (pop.)* făcăleţ, melesteu; malaxor.

мешани́на, *-ы f. sg.* amestecătură, harababură, talmeş-balmeş.

меш|а́ть[1], , *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. помеша́ть) dat.* sau *dat.* cu *inf.* a împiedica, a deranja, a stînjeni, a stingheri, a jena; a sta în cale; ~ *кому́-л. рабо́тать* a împiedica pe cineva să lucreze ◇ *не меша́ет* sau *не меша́ло бы (dat.* cu *inf.)* n-ar strica; n-ar fi rău.

меша́|ть[2], *-áю, -áешь vb. ipf. acuz.* 1. *(pf. помеша́ть)* a amesteca, a învîrti, a răscoli; ~ *чай ло́жечкой* a amesteca ceaiul cu linguriţa. 2. *(pf. смеша́ть)* a amesteca, a face un amestec; ~ *вино́ с водо́й* a amesteca vinul cu apă; a boteza vinul. 3. *(pf. смеша́ть)* a confunda, a lua drept cineva *sau* ceva; *я всегда́ их* ~*ю* mereu îi confund ◇ *(pop.)* ~ *ворону с я́стребом* a lua cioara drept şoim; vede cioară şi-i zice şoim; ~ *ка́рты* a amesteca cărţile *(de joc)*.

меша́ться[1], *-áюсь, -áешься vb ipf.* 1. *(быть помехой)* a sta în cale, a fi un obstacol, a împiedica. 2. *(вмешиваться во что-л.)* a se amesteca, a se băga, a se vîrî; ~ *в чужи́е дела́* a se amesteca în treburile altora, a se băga unde nu-i fierbe oala.

меша́ться[2], *-áется vb. ipf.* 1. *(pf. смеша́ться)* a se amesteca, a se încurca. 2. a se învălmăşi.

ме́шкать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a tărăgăna, a amîna mereu, a zăbovi, a întîrzia.

мешкова́т/ый *adj.* 1. *(о платье)* ca un sac, lăbărţat, prea larg *(despre haine)*. 2. *(о человéке)* greoi, mătăhălos, neîndemînatic, stîngaci.

мешкови́на, *-ы f.* pînză de sac.

ме́шкотный *adj.* care tărăgăneazâ, încet, greoi; ~ *человéк* om încet la treabă.

мешо́к, *-шка́ m.* 1. sac, traistă; *похо́дный* ~ sac de campanie, rucsac. 2. *(fig.)* om greoi, mătăhălos, neîndemînatic ◇ *золото́й* ~ sau *де́нежный* ~ om putred de bogat; om gros la pungă; *ка́менный* ~ temniţă, puşcărie; *(mil.) попа́сть в* ~ a fi încercuit, a cădea în încercuire; *мешки́ под глаза́ми* pungi la ochi; *костю́м/пла́тье сиди́т мешко́м на ком-л.* haina/ rochia stă ca un sac; *купи́ть кота́ в мешке́* a cumpăra mîţa în sac; ~ *костéй* e numai piele şi os; *(prov.) пусто́й* ~ *не поста́вишь* sacul gol nu stă în picioare; *по мешку́ и ла́тка* după sac şi petecul; la aşa cap aşa căciulă.

мещани́н, *-а m.* 1. mic burghez. 2. *(fig.)* burtă-verde, filistin, om cu vederi înguste/ cu orizont redus.

мещáнск/ий *adj.* de mic burghez; ~*ое сосло́вие* pătura mic burgheză;

мещáнство, *-а n. sg.* 1. mica burghezie. 2. *(fig.)* mentalitate mic burgheză.

мзда, *-ы f. sg. (înv.)* 1. *(вознаграждение)* răsplată, recompensă, gratificaţie, plată. 2. *(взятка)* mită, şperţ.

мздоимец, *-мца m. (înv.)* şperţar.

миазмы, *-áзм pl.* miasme.

миг, *-а m. sg.* clipă, clipită, moment ◇ *в оди́н* ~ sau ~*ом* într-o clipă; într-o clipită; *ни на* ~ nici o clipă; nici pentru o clipă.

мига́ние, *-я n. sg.* 1. clipire, clipit. 2. *(fig.)* licărire, licărit, sclipire, scînteiere; ~ *звёзд* licărirea stelelor.

мига́тельный *adj. (anat.)* ~*ая перепо́нка* membrana nictitantă *(la păsări)*.

мига́|ть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. mom. мигну́ть)* 1. a clipi. 2. a face *(semn)* cu ochiul. 3. *(fig.)* a licări, a sclipi, a scînteia; *вдали́* ~*л огонёк* în depărtare licărea o luminiţă.

мигну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *мига́ть*.

ми́гом *adv.* cît ai clipi din ochi, într-o clipă, într-o clipită.

миграцио́нный *adj.* migrator, de migraţie.

мигра́ция, *-и f.* migraţie; *вну́тренняя* ~ migraţie internă; ~ *птиц* migraţia păsărilor; *(fiz.)* ~ *ио́нов* migraţia ionilor.

мигре́н|ь, *-и f.* migrenă; *страда́ть* ~*ью* a suferi de migrenă.

мигри́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a migra.

мигри́рующий *adj.* de migraţie, migrator.

ми́дия, *-и f. (zool.)* midie.

мизансце́на, *-ы f. (teatr.)* punere în scenă.

мизантро́п, *-а m.* mizantrop.

мизантропи́ческий *adj.* mizantropic, de mizantropie.

мизантро́пия, *-и f. sg.* mizantropie.

мизе́рно *adv.* cu totul neînsemnat.

мизе́рность, *-и f.* micime, mizerie, sărăcie.

мизе́рный *adj.* mic, neînsemnat, mizerabil.

мизи́/нец, *-нца m.* degetul mic ◇ *(fig.) не сто́ить чьего́-л.* ~*нца* a nu face nici cît degetul mic al cuiva; a nu valora doi bani.

мика́до *m. indecl.* micadou.

микологи́я, *-и f. sg. (bot. med.)* micologie.

микроана́лиз, *-а m. (fiz.)* microanaliză.

микро́б, *-а m.* microb.

микробио́лог, *-а m.* microbiologist, microbiolog.

микробиологи́ческий *adj.* microbiologic, de microbiologie.

микробиоло́гия, *-и f. sg.* microbiologie.

микро́бный *adj.* microbian.

микровесы́ *pl.* microbalanţă, balanţă analitică de precizie.

микроволна́, *-ы f. (fiz.)* microundă.

микроза́пись, *-и f.* microînregistrare.

микроклима́т, *-а n.* microclimat.

микроколи́чество, *-а m.* cantitate microscopică.

микрокосм, *-а m.* microcosmos.

микролингви́стика, *-и f.* microlingvistică.

микро́метр, *-а m.* micrometru.

микрометри́ческий *adj.* micrometru.

микроми́р, *-а m.* microcosmos.

микро́н, *-а m. (fiz.)* micron.

микроорганизм, *-а m.* microorganism.

микропо́ристый *adj.* microporos.

микрорайо́н, *-а m.* microraion.

микросече́ние, *-я n.* secţiune microscopică.

микросисте́ма, *-ы f.* microsistem.

микроско́п, *-а m.* microscop; *универса́льный* ~ microscop universal; *электро́нный* ~ microscop electronic.

микроскопи́ческий *adj.* microscopic; ~ *ана́лиз* analiza microscopică.

микроскопи́чность, *-и f. sg.* dimensiuni microscopice.

микроскопи́чн|ый *adj.* extraordinar de mic; microscopic; ~*ая до́за* doză mică/ microscopică.

микроскопи́я, *-и f.* microscopie.

микроско́пн|ый *adj.* de microscop; ~*ое стекло́* lentilă de microscop

микроспо́ра, *-ы f. (bot.)* microspor.

микросре́з, *-а m.* microsecţiune.

микроструктýра, *-ы f.* microstructură.

микросхе́ма, *-ы f. (tele.)* microcircuit; *интегра́льная* ~ circuit închis.

микротóм, *-а m.* microtom.

микрофа́рад, *-а m. (el.)* microfarad.

микрофа́уна, *-ы f.* microfaună.

микрофи́льм, *-а m.* microfilm.

микрофло́ра, *-ы f.* microfloră.

микрофóн, *-а m.* microfon.

микрофотогра́фия, *-и f. sg.* microfotografie.

микрохи́мия, *-и f. sg.* microchimie.

микроцефа́л, *-а m. sg. (med.)* microcefalie.

микроэлеме́нт, *-а m.* microelement.

ми́ксер, *-а m.* mixer.

микстýра, *-ы f.* mixtură.

мила́шка, *-и f.* **1.** fată/femeie drăguţă, un boboc de fată. **2.** drăguţă, iubită.

милёнок, *-нка m.* drăguţ, puişor.

ми́леньк|ий *adj.* ◇ *(pop. iron.)* *как* ~ *попа́лся* a) fără a crîcni; (luat) ca din oală; fără vorbe; b) fără piedici, simplu; ~*ое де́ло* frumoasă treabă.

милитариза́ция, *-и f.* militarizare.

милитаризи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. v. милитаризова́ть.*

милитари́зм, *-а m. sg.* militarism.

милитаризова́ть, *зу́ю, -зу́ешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a militariza.

милитари́ст, *-а m.* militarist.

милитаристи́ческий *adj. v. милитари́стский*

милитари́стский *adj.* militarist, războinic, agresiv.

милице́йский *adj.* de miliţie, al miliţiei, de miliţian.

милицио́нер, *-а m.* miliţian.

мили́ци|я, *-и f. sg.* miliţie; *отделе́ние* ~*и* secţie de miliţie.

ми́лка, *-и f. (pop.)* **1.** *(возлюбленная)* drăguţă. **2.** *(в обращении)* drăguţo!

миллиампе́р, *-а m. (el.)* miliamper.

миллиа́рд, *-а m.* miliard.

миллиарде́р, *-а m.* miliardar.

миллиа́рдный *adj.* de un miliard, de miliarde.

миллигра́мм, *-а m.* miligram.

миллиме́тр, *-а m.* milimetru.

милливóльт, *-а m. (fiz.)* milivolt.

милливольтме́тр, *-а m.* milivoltmetru.

миллигра́мм, *-а m.* miligram.

миллиме́тр, *-а m.* milimetru.

миллиметро́вка, *-и f.* hîrtie milimetrică.

миллиметро́вый *adj.* milimetric.

миллио́н, *-а m.* milion.

миллионе́р, *-а m.* milionar.

миллио́нный *adj.* de un milion, de milioane.

ми́ло 1. *adv.* drăguţ, amabil. **2.** *pred.* e drăguţ; *э́то о́чень* ~ *с ва́шей стороны́* asta e foarte drăguţ din partea dumitale.

ми́ловать, *-лую, -луешь vb. ipf. (pf. поми́ловать) acuz. (înv.)* a cruţa, a ierta, a graţia.

милова́ть, *-лу́ю, -лу́ешь vb. ipf. acuz. (folc.)* a mîngîia, a dezmierda, a alinta.

мило́вид|ность, *-и f. sg.* înfăţişare plăcută, drăgălăşenie.

мило́вид|ный *adj.* drăgălaş, drăguţ, simpatic, plăcut la vedere.

мило́сер|дие, *-я n. sg.* milă, caritate, îndurare; clemenţă; *прояви́ть* ~ a da dovadă de caritate ◇ *(înv.)* *сестра́* ~*ия* soră de caritate.

мило́сердный *adj.* milos, caritabil, îndurător.

ми́лостиво *adv.* cu bunăvoinţă, binevoitor.

ми́лостив|ый *adj. (înv.)* binevoitor, milostiv; ~ *госуда́рь,* ~*ая госуда́рыня* stimate domn, stimată doamnă *(formulă de adresare).*

ми́лостын|я, *-и f. sg.* pomană; *проси́ть* ~*ю* a cerşi, a cere de pomană.

ми́лост|ь, *-и f. sg.* **1.** bunătate, îndurare, milă; *оказа́ть* ~ a face bine; *смени́ть гнев на* ~ a se îmbuna; *из* ~*и* din milă. **2.** încredere, graţie, bunăvoinţă; *быть в* ~*и у кого́-л.* a fi în graţiile cuiva; *втере́ться в* ~ *к кому́-л.* a se vîri sub pielea cuiva; a intra în graţiile cuiva; *заслужи́ть* ~ *кого́-л.* a cîştiga bunăvoinţă cuiva ◇ *(înv.)* *ва́ша (твоя́)* ~ înălţimea voastră; ~*и про́сим!* poftiţi!, poftim!, vă rog!; *(iron.)* *по* ~*и кого́-л.* din cuza, din vina cuiva; din mila şi pomana cuiva; *(înv.)* *сде́лай(те)* ~*!* poftim!, vă rog!; *скажи́те на* ~*!* ia te uită!, ca să vezi!, ei poftim!: ia spune!; *сда́ться на* ~ *победи́теля* a se da pe mîna învingătorului; a capitula; *ба́рская* ~ *— кисе́льная сытость* mila de la străin e ca umbra de la spin; ~*и про́сим ми́мо воро́т щи хлеба́ть* poftim la masă dacă ai în traistă.

ми́лочка, *-и f.* draga mea, drăguţă, scumpa mea.

ми́л|ый *adj.* **1.** plăcut, simpatic, amabil, drăguţ, drăgălaş; ~*ая у́лыбка* zîmbet plăcut; ~ *челове́к* om simpatic. **2.** *(дорогой)* drag, scump, iubit; ~ *друг!* dragă prietene! **3.** ~**ый,** *-ого m.* iubit, drăguţ, drag. **4.** ~**ая,** *-ой f.* iubită, drăguţă, dragă ◇ *(prov.)* *наси́льно мил не бу́дешь* dragoste cu sila nu se face; *(prov.)* ~*ые бра́нятся, то́лько те́шатся* cine se iubeşte se tachinează.

ми́льдью *n. indecl.* mildiu, mana viţei de vie.

ми́ля, *-и f.* milă; *морска́я* ~ milă marină *(1 852 m)*; *географи́ческая* ~ milă geografică *(7 420 m).*

мим, *-а m. (ist. teatr.)* mim.

мимети́зм, *-а m. sg. (mineral. biol.)* mimetism.

ми́мика, *-и f. sg.* mimică.

мимикри́я, *-и f. sg. (biol.)* mimetism.

мими́ческ|ий *adj.* mimic; ~*ая сце́на* scenă mimică.

ми́мо *adv.* şi *prep.* cu *gen.* pe lîngă, pe alături, alături; *пройти́* ~ *ле́са* a trece pe lîngă o pădure; *быть* ~ *це́ли* a trage alături de ţintă, a greşi ţinta; *попа́сть* ~ a trage, a nimeri alături, a da greş, a rata lovitura ◇ *пропусти́ть что-л.* ~ *ушей́* a-i intra pe o ureche şi a-i ieşi pe alta; a se face că nu aude; *пройти́* ~ *како́го-л. фа́кта* a nu se opri asupra unui fapt, a nu-l lua în seamă.

мимоéздом *adv.* în trecere, în treacăt.

мимóза, *-ы f. (bot.)* mimoză; *стыдли́вая* ~ mimoza sensitiva.

мимолётность, *-и f. sg.* durată scurtă, caracter trecător / fugitiv / efemer.

мимолётн|ый *adj.* **1.** trecător, de pasaj; *(despre păsări)* ~*ые пти́цы* păsări migratoare. **2.** *(беглый)* fugitiv, fugar, de-o clipă; ~ *взгля́д* aruncătură de ochi, privire fugitivă. **3.** efemer, trecător, vremelnic.

мимохóдом *adv.* **1.** în trecere, în drum spre...; *зайти́* ~ *куда́-л.* a se repezi pînă undeva. **2.** *(fig.)* în treacăt, printre altele; fiindcă veni vorba; ~ *упомяну́ть что-л.* a menţiona ceva în treacăt.

ми́н/а[1], *-ы f.* **1.** *(mil.)* mină; *противота́нковая* ~ mină antitanc; ~ *заме́дленного де́йствия* mină cu acţiune întîrziată: *магни́тная* ~ ~ mină magnetică; *плаву́чая* ~ mină plutitoare; ~ *с я́дерным заря́дом* mină cu încărcătură nucleară; *реакти́вная хими́ческая* ~ proiectil chimic-reactiv. **2.** torpedă ◇ *(fig.)* *подвести́* ~*у; подложи́ть* ~*у* a mina, a submina.

ми́н/а[2], *-ы f.* mină, figură, aer, expresie; *сде́лать ки́слую* ~*у* a face o mină acră; *недово́льная* ~ nemulţumit ◇ *де́лать весёлую* ~*у при плохо́й игре́* a face haz de necaz.

минаре́т, *-а m.* minaret.

миндалеви́дн|ый *adj.* în formă de migdală; ca o migdală ◇ *(anat.)* ~*ая железа́* amigdală.

минда́лина[1], *-ы f.* migdală, sîmbure de migdală.

минда́лина[2], *-ы f. (anat.)* amigdală.

минда́ль, *-я́ m. sg.* **1.** migdală, arbore de migdal. **2.** *col.* migdală, sîmbure de migdală, migdale.

минда́льн|ый *adj.* **1.** de migdal; ~*ое де́рево* arbore de migdal. **2.** de / cu migdale; ~ *вкус* gust de migdale; ~*ое пиро́жное* prăjitură cu migdale.

минда́льничать, *-аю, -аешь vb. ipf. с + instr.* **1.** a fi peste măsură de sentimental. **2.** a fi prea îngăduitor; a se purta cu mănuşi.

минёр, *-а m. (mil.)* minor, specialist în mine.

минера́л, *-а m.* mineral.
минерализа́ция, *-и f. sg.* mineralizare.
минера́лог, *-а m.* mineralog.
минералоги́ческий *adj.* mineralogic, de mineralogie.
минералóгия, *-и f. sg.* mineralogie.
минера́льн|ый *adj.* mineral; *~ые вóды* ape minerale.
миниатю́р|а, *-ы f. (arte)* miniatură; *рукопись с ~ами* manuscris cu miniaturi; *писáть ~ы* a picta miniaturi ◇ *в ~е* în miniatură, în mic.
миниатюри́ст, *-а m.* **1.** miniaturist. **2.** autor de scenete.
миниатю́рность, *-и f. sg.* aspect miniatural.
миниатю́рн|ый *adj.* **1.** miniatural, în miniatură; *~ая живóпись* pictură în miniatură. **2.** minuscul, micuţ.
минима́льн|ый *adj.* minimal, minim; *~ое колúчество* cantitate minimală, minim; *(lingv.) ~ая пáра* pereche minimală.
мúнимум, *-а m.* **1.** minimum, minim; *прожúточный ~* minimum de existenţă/de trai; *агротехни́ческий ~* agrominim; *(mat.) абсолю́тный ~* minimum absolut; *(mat.) относúтельный ~* minim relativ. **2.** *(folosit ca adv.)* minimum, cel puţin; *~ два часá* pe puţin/cel puţin două ore. **3.** *(folosit ca adj.)* minimal; *програ́мма ~* program minimal.
мини́рование, *-я n. (mil. mar.)* minare; *сплошно́е ~* minare totală.
мини́рованный *(mil. mar.)* **1.** *p. t. p.* de la *мини́ровать.* **2.** *adj.* minat.
мини́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (mil. mar.)* a mina; *~ мост* a mina un pod.
министéрский *adj.* **1.** ministerial, de ministru; *~ пост* post de ministru. **2.** de cabinet, de guvern; *~ кри́зис* criză de guvern.
министéрств|о, *-а n.* **1.** minister; *~ внýтренних дел* ministerul afacerilor interne; *~ иностра́нных дел* ministerul afacerilor externe; *~ здравоохране́ния* ministerul sănătăţii; *~ культýры* ministerul culturii; *~ внéшней торго́вли* ministerul comerţului exterior. **2** guvern, cabinet; *сме́на ~а* schimbarea guvernului, remanierea guvernului; *кри́зис ~а* criză de guvern.
мини́стр, *-а m.* ministru; *~ фина́нсов* ministru de finanţe; *замести́тель ~а* locţiitor de ministru, ministru adjunct; *~-президе́нт* sau *премье́р ~* preşedintele consiliului de miniştri, prim-ministru, premier; *(dipl.) полномо́чный ~* ministru plenipotenţiar; *совет ~ов* Consiliu de Miniştri.
миннези́нгер, *-а m.* maestru cîntăreţ, bard; trubadur, rapsod.
ми́нн|ый *adj. (mil.)* de mine, minat; *~ое по́ле* cîmp de mine, cîmp minat; *~ аппара́т* lansator de mine; *~ тра́льщик* dragor.
минова́|ть, *-нýю, -нýешь vb. pf.* **1.** (şi *ipf.*) *acuz.* a trece pe lîngă; a trece de ...; a lăsa în urmă, a ocoli. **2.** *gen.* sau cu *inf. (mai ales cu negaţii)* a scăpa de ..., a fi ferit de ..., a evita; *(prov.) чемý быть, тогó не ~* de ce ţi-e scris nu scapi; ce ţi-e scris în frunte ţi-e pus. **3.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a trece; a expira; a se isprăvi; *опáсность ~ла* primejdia a trecut ◇ *минýя подрóбности* trecînd peste amănunte.
миноґа, *-и f. (iht.)* mreană; *речна́я ~* mreană de rîu.
миноиска́тель [1], *-я m. (mil.)* detector de mine *(aparat).*
миноиска́тель [2], *-я m. (mil.)* căutător de mine, genist specializat în detectarea minelor.
миномёт, *-а m. (mil.)* aruncător de mine; *тяжёлый ~* aruncător greu; *реакти́вный ~* aruncător cu reacţie.
миномётный *adj. (mil.)* de aruncător de mine.
миномётчик, *-а m. (mil.)* servant al aruncătorului de mine.
миноно́сец, *-сца m. (mil. mar.)* torpilor; *эска́дренный ~* distrugător.
мино́р, *-а m.* **1.** *(muz.)* minor; *перехóд от мажóра к ~у* trecere de la major la minor; *га́мма соль ~* gama sol minor. **2.** *(fig.)* dispoziţie proastă, indispoziţie, depresiune sufletească, tristeţe; *быть в ~е* a fi într-o dispoziţie proastă; a fi deprimat/abătut.
мино́рн|ый *adj.* **1.** *(muz.)* minor. **2.** *(fig.)* abătut, deprimat, trist ◇ *~ое настрóение* stare melancolică; gînduri negre.
миносбра́сыватель, *-я m.* lans ater d mine.

минýвшее, *-его n. sg.* trecut.
минýвш|ий *adj.* trecut, scurs, expirat; *~ие гóды* anii care au trecut.
мúнус, *-а m.* **1.** minus, fără; *пять ~ два* cinci minus/fără doi. **2.** minus, neajuns, lipsă, cusur, defect.
минýт|а, *-ы f.* **1.** minut; *без пяти́ минýт вóсемь* e ora opt fără cinci; *с ~ы на ~у* dintr-un moment în altul; *сию́ ~у* în clipa asta, îndată; imediat, numaidecît; *ка́ждую ~у* în fiecare clipă; mereu; *в да́нную/настоя́щую ~у* în clipa de faţă, la ora aceasta; *~ в ~у* punctual, exact, precis, la ţanc; *в до́брую ~у* într-un ceas bun; *ни на ~у* nici o clipă, nici un minut, cîtuşi de puţin; *в пéрвую ~у* în/din primul minut; *под влия́нием ~ы* sub influenţa momentului; *~у внима́ния* o clipă de atenţie. **2.** *(tehn.)* minut *(unitate de măsură* a *unghiurilor).*
минýтн|ый *adj.* **1.** de un minut; *~ промежýток* interval de un minut. **2.** de o clipă; de scurtă durată, efemer; *~ успéх* succes efemer ◇ *~ая стрéлка* minutar.
минý|ть, *минý, мúнешь vb. pf.* **1.** *v. миновáть (1, 3); дéсять лет ~ло с тех пор* au trecut zece ani de atunci. **2.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite) dat.* a împlini *(referitor la vîrstă); ему ~ло 20 лет* a împlinit 20 de ani; e trecut de 20 de ani.
миока́рд, *-а m. (anat.)* miocard.
миокáрдий, *-я m. (anat.)* miocard.
миокардúт, *-а m. (med.)* miocardită.
миóма, *-ы f. (med.)* miomă, fibroid.
миопи́я, *-и f.* miopie.
миоце́н, *-а m. (geol.)* miocen.
мир [1], *-а; pl. -ы m.* **1.** lume, univers; *происхождéние ~а* originea lumii/universului. **2.** *sg.* lume, globul pămîntesc; *во всём ~е* în întreaga lume; *чемпиóн ~а* campion mondial; *объéхать весь ~* a străbate întreaga lume; a face înconjurul lumii; a cutreiera lumea în lung şi-n lat. **3.** *col.* lume; *окружáющий ~* lumea înconjurătoare; *капиталисти́ческий ~* lumea capitalistă. **4.** *sg.* regn, lume; *~ живóтных* lumea/regnul animalelor; *~ растéний* lumea/regnul plantelor, regnul vegetal; *звёздный ~* lumea stelelor; *~ звýков* lumea sunetelor; *внýтренний ~ человéка* universul lăuntric al omului; *загробный ~* lumea de apoi, lumea cealaltă. **5.** *(înv.)* mir, viaţă laică ◇ *на ~ý и смерть крáсна* durerea împărtăşită cu alţii e mai lesne de îndurat; *пустúть по́ ~у* a aduce la sapă de lemn; *пойти́/ходúть по́ ~у* a întinde mîna, a trăi din pomană; *не от ~а сего́* ca de pe lumea cealaltă; *быть отрéзанным от ~а* a umbla cu capul în nori; a fi rupt de lume; a fi izolat; *мáлые ~а сего́* cei mici, cei lipsiţi de ajutor; *сúльные ~а сего́* potentaţii acestei lumi; cei puternici; *(prov.) с ~у по ни́тке гóлому рубáшка* dar din dar se face rai; a pune mînă de la mînă; *уйти́/переселúться в лýчший/úной ~* a trece pe lumea cealaltă.
мир [2], *-а m. sg.* **1.** pace; *борьбá за ~* lupta pentru pace; *прóчный ~* pace trainică; *заключúть ~* a încheia pace; *вóля к ~у* voinţă de pace; *укреплéние ~а во всём ~е* întărirea păcii în lumea întreagă. **2.** pace, armonie, bună înţelegere; *жить в ~е с кем-л.* a trăi în pace cu cineva; *порешúть ~ом* a cădea la pace/la învoială/la bună înţelegere ◇ *~ праху твоемý* fie-ţi ţărîna uşoară; *отпустúть с ~ом* a lăsa pe cineva să plece în voie; *худóй ~ лýчше дóброй ссóры* decît o judecată dreaptă, mai bine o împăcare strîmbă; *~ дóму семý!* pace vouă!
мирабéль, *-и f. sg.* **1.** corcoduş *(arbore).* **2.** *col.* corcoduşe.
мира́ж, *-а m.* **1.** miraj, fata-morgana. **2.** *(fig.)* miraj, nălucire, iluzie; *~ счáстья* mirajul fericirii; iluzia fericirii.
мириа́ды, *-а́д f.* miriade, puzderie; *~ звёзд* miriade de stele.
мири́ть, *-рю́, -ри́шь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. помири́ть)* a împăca. **2.** *(pf. примири́ть)* a împăca; a face *(pe cineva)* să accepte/să treacă cu vederea/să uite/să ierte *(ceva).*
мири́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. ipf. c + instr.* **1.** *(pf. помири́ться)* a se împăca. **2.** *(pf. примири́ться)* a se împăca, a se resemna, a accepta.
ми́рно *adv.* paşnic, în mod paşnic.
ми́рн|ый *adj.* **1.** de pace, paşnic; *~ догово́р* tratat de pace; *~ые перегово́ры* tratative de pace; *~ым путём* pe cale paşnică; *~ая продýкция* producţie de pace; *~ое сосуществóвание*

coexistenţă paşnică; *в ~ое вре́мя* în timp de pace. **2.** liniştit, tihnit, blînd; *~ сон* somn liniştit; *~ хара́ктер* fire blîndă/paşnică; *~ пейза́ж* peisaj idilic.

ми́ро, *-а n. sg. (bis.)* mir ◇ *одни́м ~м ма́заны* croiţi pe acelaşi calapod; de aceeaşi teapă.

мироболи́н, *-а m. (bot.)* mirobolan, corcoduş.

миров|а́я, *-о́й f. sg.* împăcare, învoială, înţelegere; tranzacţie; *пойти́ на ~у́ю* a se împăca, a cădea la învoială/la înţelegere.

мировоззре́ние, *-я n.* concepţie; concepţie despre lume.

миров|о́й[1] *adj.* mondial; *~о́е хозя́йство* economie mondială: *~ рекóрд* record mondial; *в ~о́м масшта́бе* pe scară mondială; pe plan mondial; *~а́я война́* război mondial; *~а́я общéственность* opinie publică mondială. **2.** *(pop.)* fain, grozav, de treabă; *~ па́рень!* bun băiat!

миров|о́й[2] **1.** *adj.* de pace, de împăcare; *~ суд* judecătorie de pace; *~а́я сде́лка* tranzacţie. **2.** *(jur.)* judecător de pace.

мироéд, *-а m.* chiabur, ciocoi.

мироздáние, *-я n.* lume, univers, facerea lumii.

миро́к, *-ка́ m.* lume, cerc de oameni.

миролюби́во *adv.* paşnic.

миролюби́вость, *-и f. sg.* dragoste de pace, dorinţă de pace, năzuinţă de pace; spirit paşnic; fire paşnică.

миролюби́в|ый *adj.* paşnic, pacific; *~ые держа́вы* ţări iubitoare de pace; *~ые наро́ды* popoare iubitoare de pace; *~ая поли́тика* politică de pace; *на ~ых нача́лах* pe baze paşnice.

миролю́бие, *-я n. sg. v. миролюби́вость*

мироощуще́ние, *-я n. sg.* percepere.

миропома́зание, *-я n. sg. (bis.)* miruire, miruit.

миропонима́ние, *-я n. sg.* concepţie despre lume.

миросозерца́ние, *-я n. sg.* concepţie despre lume.

миротво́рец, *-рца m.* pacificator, împăciuitor, conciliator.

ми́рра, *-ы f. (bis.)* smirnă.

мирск|о́й *adj.* **1.** lumesc, laic, mirean; *~ая суета́* deşertăciune lumească. **2.** *(ist.)* al obştei; *~а́я схо́дка* adunarea obştei ◇ *~а́я молва́* gura lumii; *~а́я сла́ва сильна́/звонка́* gura lumii numai pămîntul o astupă.

мирт, *-а m. (bot.)* mirt.

ми́ртовый *adj.* **1.** *(bot.)* de mirt. **2.** *~ые, -ых pl.; sg. ~ое, -ого n.* mirtacee.

миря́нин, *-а m; pl. -я́не, -я́н (inv.)* mirean, laic.

ми́ска, *-и f.* strachină, lighean, castron.

миссионе́р, *-а m.* misionar.

ми́сси|я, *-и f.* **1.** misiune, sarcină, însărcinare; *вы́полнить свою́ ~ю* a-şi duce la bun sfîrşit misiunea.

мисте́рия, *-и f. (inv. teatru)* mister.

ми́стик, *-а m.* mistic.

ми́стика, *-и f. sg.* misticism, mistică.

мистифика́тор, *-а m.* mistificator.

мистифика́торский *adj.* mistificator.

мистифика́ция, *-и f.* mistificare, mistificaţie.

мистици́зм, *-а m.* misticism.

мистифици́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf.* a mistifica.

мисти́ческий *adj.* mistic.

мистра́ль, *-я m. (geogr.)* mistral.

ми́тинг, *-а m.* miting; *проводи́ть ~* a ţine un miting.

митингова́ть, *-гу́ю, -гу́ешь vb. ipf.* a ţine/a face un miting.

митингов|ый *adj.* de miting; *~ая речь* cuvîntare ţinută la un miting.

миткáль, *-я (-ю) m. sg. (text.)* pînză simplă nevopsită, ţică.

ми́тра, *-ы f. (bis.)* mitră, tiară.

митрополи́т, *-а m.* mitropolit.

митрополи́тский *adj.* mitropolitan, de mitropolit.

миф, *-а m.* mit.

мифи́ческ|ий *adj.* **1.** mitic, mitologic; *~ сюже́т* subiect mitologic/din mitologie. **2.** *(fig.)* legendar, fabulos, din domeniul basmelor; *~ая ли́чность* personaj fabulos. **3.** *(fig.)* imaginar, inexistent, scornit.

мифо́лог, *-а m.* mitolog.

мифологи́ческий *adj.* mitologic, din mitologie.

мифоло́гия, *-и f.* mitologie.

мицéлий, *-я m. (bot.)* miceliu.

ми́чман, *-а m. (mar.)* **1.** miciman. **2.** cuard de marină *(în flota ţaristă).*

ми́чманка, *-и f.* chipiu de miciman.

мише́н|ь, *-и f.* ţintă, panou de tras la ţintă; *воздýшная ~* ţintă aeriană; *неподви́жная ~* ţintă fixă; *подви́жная ~* ţintă mobilă; *стрельба́ по ~ям* tragere la ţintă ◇ *быть/служи́ть ~ью для наcме́шек* a fi obiectul batjocurilor; a fi de batjocură.

ми́шка, *-и f.* **1.** moş-martin, urs. **2.** *(игрушка)* ursuleţ.

мишура́, *-ы́ f. sg.* **1.** fireturi, beteală, paiete, fluturaşi *(de fîr).* **2.** *(fig.)* strălucire amăgitoare, lustru înşelător/aparent.

мишýр|ный *adj.* **1.** de/din/cu fireturi, de beteală; *~ое зóлото* fluturaşi de aur. **2.** *(fig.)* înşelător, amăgitor.

миэли́н, *-а m. (anat. biol.)* mielină.

миэли́т, *-а m. (med.)* mielită.

младе́н|ец, *-нца m.* prunc, copil; *грудно́й ~* copil de ţîţă, sugaci; *(relig.) изби́ение ~ев* uciderea pruncilor.

младе́нческий *adj.* **1.** de prunc, al pruncului, de copil, copilăresc; *~ во́зраст* vîrstă de copil, vîrstă fragedă. **2.** *(fig.)* pueril, copilăresc, naiv.

младе́нчество, *-а n. sg.* pruncie, copilărie, vîrstă fragedă.

младо́й *adj. (inv.)* tînăr ◇ *стар и млад* tineri şi bătrîni, cu mic cu mare, toată lumea, cu toţii.

мла́дость, *-и f. sg. (inv.)* tinereţe.

мла́дш|ий *adj.* **1.** mai tînăr, mai mic; *~ее поколе́ние* tînăra generaţie. **2.** cel mai mic, cel mai tînăr; *~ в семье́* cel mai mic în familie, prîslea. **3.** junior, cel tînăr *(despre doi oameni cu acelaşi nume); Плúний ~* Pliniu cel Tînăr. **4.** inferior, subaltern; *~ персона́л* personalul inferior; *~ лейтена́нт* sublocotenent.

млекопита́ющие, *-их pl.; sg. -ее, -его n. (zool.)* mamifere; *хи́щные ~* carnivore; *травоя́дные ~* ierbivore.

млеть, *млéю, млéешь vb. ipf.* a se topi *(de bucurie, de emoţie etc.).*

мле́чный *adj.* lăptos; *~ сок* lăptoasă ◇ *(astr.) Мле́чный путь* Calea Lactee.

мнемóника, *-и f sg.* mnemonică, mnemotehnică.

мнемони́ческий *adj.* mnemonic, mnemotehnic.

мнемоте́хника, *-и f. sg. v. мнемóника.*

мне́ни|е, *-я n.* părere, opinie; *по моему́ ~ю* după părerea mea, după mine; *благоприя́тное ~* părere bună; *предвзя́тое ~* părere preconcepută; *вы́сказать своё ~* a-şi exprima părerea; *присоедини́ться к чьему́-л. ~ю* a se ralia la părerea cuiva; *быть хоро́шего (плохо́го) ~я о ком-л.* a avea o părere bună (proastă) despre cineva; *быть определённого ~я о ком-л./о чем-л.* a-şi avea părerile făcute; a fi lămurit *(asupra cuiva, a ceva); держа́ться осóбого ~я* a avea o părere deosebită/aparte *(despre o persoană); быть о себе́ сли́шком высóкого ~я* a fi încrezut; a avea o părere prea bună despre persoana sa; *борьба́ ~й* luptă de opinii; *обме́ниваться ~ями* a face schimb de păreri; *общéственное ~* opinie publică; *оста́ться при осóбом ~и* a face opinie separată.

мни́мость, *-и f. sg.* **1.** caracter imaginar/aparent. **2.** *(mat.)* virtualitate.

мни́м|ый *adj.* **1.** *(воображаемый)* imaginar, aparent; *~ая опáсность* pericol imaginar; *~ые преиму́щества* pretinsele avantaje; *~ больно́й* bolnav închipuit. **2.** *(притворный, ложный)* prefăcut; fictiv. **3.** *(mat.)* virtual, imaginar; *~ая величина́* mărime imaginară, cantitate virtuală; *~ые чи́сла* numere imaginare.

мни́тельность, *-и f. sg.* **1.** anxietate, temere, îngrijorare exagerată, ipohondrie. **2.** bănuială, neîncredere, caracter bănuitor.

мни́тельн|ый *adj.* bănuitor, anxios; *~ больно́й* bolnav închipuit, ipohondru.

мнить, *мню, мнишь vb. ipf. (inv.)* a crede, a-şi închipui, a socoti; *~ себя́ учёным* a se crede savant ◇ *мно́го/высоко́ ~ о себе́* a se crede prea mult; a avea o părere prea bună despre persoana sa; a i se urca la cap.

мни́т|ься, *мни́тся vb. ipf. impers. (inv.)* a (se) părea; *мне мни́тся* mi se pare, îmi pare, cred.

мно́г|ие, *-их pl. adj.* **1.** mulţi, multe; *~ лю́ди* mulţi oameni, anumiţi oameni; *во ~их отноше́ниях* în multe privinţe; sub multe aspecte; sub anumite raporturi; *прошли́ ~ го́ды* au trecut mulţi ani; *пройти́ че́рез ~ испыта́ния* a trece prin multe *(încercări).* **2.** *~ие, -их pl.* mulţi, multe persoane, multă lume; *~ из вас* mulţi dintre voi; *оди́н из ~их* unul dintre cei mulţi.

мно́го *adv.* **1.** mult; ~ *чита́ть* a citi mult; ~ *знать* a şti mult; *о́чень* ~ foarte mult; *сли́шком* ~ prea mult. **2.** *(urmat de substantive, e folosit ca numeral)* mult, multă, mulţi, multe; ~ *кни́г* multe cărţi; ~ *хле́ба* multă pîine; ~ *раз* de multe ori. **3.** *pred. impers.* e mult; *э́то* ~ asta e mult; *э́того мне* ~ e mult pentru mine; *так* ~, *что* ... aşa de mult, încît ...; *как* ~*!* ce mult!, aşa de mult! **4.** *(urmat de comp.)* mult mai; ~ *лу́чше* mult mai bine; ~ *ме́ньше* cu mult mai puţin; cu mult mai mic ◇ ~ - ~ cel mult; *ни* ~, *ни ма́ло* exact; nici mai mult nici mai puţin; tocmai; în cap; ~ *шу́му из ничего́* mult zgomot pentru nimic; ~ *о себе́ ду́мать* a avea o părere prea bună despre sine; a i se urca la cap.

многоа́томный *adj. (fiz.)* poliatomic.

многобо́жие, *-я n. sg.* politeism.

многобо́рец, *-рца m. (sport)* poliatlonist.

многобо́рье, *-я n. sg. (sport)* probe sportive combinate, poliatlon.

многобра́чие, *-я n. sg.* poligamie.

многобра́чный *adj.* poligam.

многовале́нтность, *-u f. sg.* polivalenţă.

многовале́нтный *adj. (chim.)* polivalent.

многова́то *adv.* cam mult, multişor.

многовеково́й *adj.* multisecular.

многово́дность, *-u f. sg.* abundenţă de apă.

многово́дн|ый *adj.* cu multă apă, cu un debit mare de apă; *~ая река́* rîu cu un debit mare de apă.

многово́дье, *-я n. sg.* **1.** cantitate/volum/debit mare de apă; abundenţă de apă, nivel ridicat al unei ape. **2.** perioadă de creştere a apelor.

многоволново́й *adj. (rad.)* cu mai multe lungimi de undă.

многоговоря́щ|ий *adj.* grăitor, semnificativ; elocvent; revelator; *~ее призна́ние* mărturisire revelatoare.

многоголо́вый *adj.* cu (mai) multe capete.

многоголо́сый *adj.* **1.** *(muz.)* pe mai multe voci; polifonic. **2.** *(fin.)* cu vot plural *(despre acţiuni)*.

многогра́нник, *-a m. (mat.)* poliedru.

многогра́нность, *-u f. sg.* **1.** *(mat.)* formă poliedrică. **2.** *(fig.)* multilateralitate.

многогра́нный *adj.* **1.** *(mat.)* poliedric. **2.** *(fig.)* multilateral; *~ тала́нт* talent multilateral.

многогрушново́й *adj.* multigrupal.

многоде́тност|ь, *-u f. sg.* faptul de a avea mulţi copii în familie; *посо́бие по ~и* ajutor familial de stat; ajutor acordat de stat familiilor cu mulţi copii.

многоде́тн|ый *adj.* cu mulţi copii în familie; *~ая семья́* familie cu mulţi copii; *~ая мать* mamă cu mulţi copii.

многоди́сковый *adj. (tehn.)* cu mai multe discuri.

многодне́вный *adj.* de (mai) multe zile.

мно́г|ое, *-ого n. sg.* mult, multe (lucruri); *~ на́до сде́лать* sînt multe lucruri de făcut; *переговори́ть о ~ом* a vorbi despre multe lucruri; *во ~ом вы правы́* în multe privinţe aveţi dreptate; *он во ~ом меня́ опереди́л* mi-a luat-o înainte/ m-a depăşit în multe privinţe.

многоже́нец, *-нца m.* poligam.

многоже́нство, *-a n. sg.* poligamie.

многозара́дн|ый *adj. (mil.)* cu mai multe încărcături, cu repetiţie; *~ая вы́стрелка* puşcă cu repetiţie.

многоземе́льный *adj.* cu mult pămînt arabil.

многозначи́тельно *adv.* (în mod) semnificativ; plin de înţeles; ~ *посмотре́ть* a privi semnificativ.

многозначи́тельность, *-u f. sg.* **1.** importanţă; însemnătate. **2.** semnificaţie.

многозначи́тельн|ый *adj.* **1.** important; însemnat, de mare însemnătate; *~ое собы́тие* eveniment important. **2.** semnificativ; *~ое молча́ние* tăcere semnificativă.

многозна́чность, *-u f. sg.* **1.** *(mat.)* faptul de a fi format din mai multe cifre. **2.** *(lingv.)* polisemie, polisemantism.

многозна́чн|ый *adj.* **1.** *(mat.)* cu (mai) multe cifre; format din (mai) multe cifre; *~ое число́* număr cu (mai) multe cifre. **2.** *(lingv.)* cu (mai) multe sensuri, polisemantic; *~ое сло́во* cuvînt cu mai multe înţelesuri/sensuri; cuvînt polisemantic.

многозу́бчатый *adj.* cu mulţi dinţi; dinţat, crenelat.

многока́мерный *adj.* cu mai multe camere.

многоканáльный *adj.* multicanal.

многокле́точный *adj. (biol.)* pluricelular; multicelular.

многоколе́йный *adj. (ferov.)* cu mai multe linii.

многоколёсный *adj.* cu (mai) multe roţi.

многоко́нтурный *adj.* cu mai multe circuite.

многокра́сочный *adj. (tipogr.)* policrom, în mai multe culori; multicolor.

многокра́тно *adv.* de (mai) multe ori, de nenumărate ori; în repetate rînduri.

многокра́тность, *-u f. sg. (gram.)* caracter iterativ, aspect iterativ.

многокра́тн|ый *adj.* **1.** repetat, făcut în repetate rînduri; *~ые вопро́сы* întrebări repetate. **2.** *(mat.)* multiplu *(despre un număr)*. **3.** *(gram.)* iterativ; *~ глаго́л* verb iterativ; *~ вид* aspect iterativ.

многола́мповый *adj. (rad.)* cu mai multe lămpi; *~ приёмник* aparat de radio cu multe lămpi.

многоле́мешный *adj.* polibrăzdar; *~ плуг* plug polibrăzdar.

многолепестко́вый *adj. (bot.)* polipetal, cu mai multe petale.

многоле́тн|ий *adj.* **1.** de (mai) mulţi ani, de lungă durată; bătrîn, vechi; *~ труд* muncă de mulţi ani; *~яя борьба́* luptă îndelungată; **2.** peren, vivace ◇ *~ие расте́ния* plante vivace; *~ие тра́вы* ierburi perene, ierburi pluriannuale.

многоле́тник, *-a m.* plantă ierboasă perenă.

многолю́дно *pred. impers.* e multă lume.

многолю́дность, *-u f. sg.* **1.** populaţie numeroasă, aglomeraţie. **2.** mare afluenţă de oameni, asistenţă numeroasă.

многолю́дн|ый *adj.* **1.** cu populaţie numeroasă, foarte populat; *~ го́род* oraş foarte populat. **2.** frecventat, cu asistenţă numeroasă; *~ое собра́ние* întrunire cu asistenţă numeroasă.

многолю́дье, *-я n. sg.* aglomeraţie, afluenţă.

многоме́рный *adj.* multidimensional.

многоме́стный *adj.* cu/de (mai) multe locuri; *~ самолёт* avion cu (mai) multe locuri.

многомиллио́нн|ый *adj.* de (multe) milioane.

многомото́рный *adj.* de/cu (mai) multe motoare.

многому́жие, *-я n. sg.* poliandrie.

многонапра́вленный *adj.* multidirecţional, polidirecţional.

многонациона́льн|ый *adj.* multinaţional; *~ое госуда́рство* stat multinaţional.

многоно́жки, *-ек pl.; sg. -a, -u f. (zool.)* miriapode.

многообеща́ющий *adj.* promiţător, care promite mult; *~ учени́к* elev care promite mult.

многообра́зие, *-я n. sg.* diversitate, varietate, variaţie.

многообра́зный *adj.* variat, divers; multilateral.

многообъекти́вный *adj. (fiz.)* cu (mai) multe obiective.

многоосно́вный *adj. (chim.)* polibazic.

многоотраслево́й *adj.* ramificat.

многопло́дность, *-u f.* fecunditate mare.

многопло́дный *adj.* prolific, fecund.

многопо́ле, *-я n. sg. (agr.)* asolament multiplu.

многопо́льн|ый *adj. (agr.)* de, cu asolament multiplu; *~ая систе́ма* sistem cu asolament multiplu/ cu mai multe sole.

многополю́сный *adj. (fiz.)* multipolar.

многоречи́вость, *-u f. sg.* prolixitate.

многоречи́вый *adj.* prolix.

многосвя́занность, *-u f. sg. (fiz.)* conexiune multiplă.

многосеме́йный *adj.* cu familie numeroasă/mare, cu mulţi copii.

многосемя́нный *adj.* cu seminţe multe.

многосте́чный *adj.* multigril.

многосло́вие, *-я n. sg.* prolixitate, beţie de cuvinte, vorbă lungă, poliloghie; *утоми́тельное* ~ poliloghie obositoare.

многосло́вный *adj.* prolix; vorbăreţ, guraliv; *~ писа́тель* scriitor prolix.

многосло́жн|ый[1] *adj. (lingv.)* polisilabic; *~ое сло́во* cuvînt polisilabic.

многосло́жный[2] *adj.* (foarte) complex.

многостано́чник, *-a m.* muncitor care deserveşte simultan mai multe războaie/ maşini/strunguri.

многостано́чн|ый *adj. (tehn.)* *~ое обслу́живание* deservirea simultană a mai multor războaie/maşini/strunguri.

многоство́льн|ый *adj. (mil.)* cu ţevi multiple; *~ое ору́жие* armă cu ţevi multiple.

многостепе́нн|ый *adj.* care se efectuează în mai multe etape; *(pol.)* *~ые вы́боры* alegeri prin vot indirect.

многосто́пный *adj. (lit.)* compus din mai multe picioare *(despre versuri)*; *~ ямб* iamb compus din mai multe picioare.

многосторо́нн|ий *adj.* **1.** poliedric, cu mai multe muchii, cu mai multe suprafeţe; *~яя при́зма* prismă poliedrică. **2.** cu/între mai multe părţi; *~ дого́вор* contract/acord între mai multe părţi. **3.** multilateral, variat, multiplu. **4.** *(fig.)* multilateral, cu cunoştinţe variate/ vaste, cu orizont larg; *~ челове́к* om multilateral.

многосторо́нность, *-и f. sg.* caracter multilateral, multilateralitate.

многострада́льн|ый *adj.* care a suferit mult; plin de suferinţe/de durere, chinuit; *~ая жизнь* viaţă plină de suferinţă.

многостру́нный *adj.* cu multe coarde.

многоступе́нчатый *adj. (tehn.)* cu mai multe trepte/etape.

многотира́жка, *-и f.* ziar de uzină/ de fabrică; *заводска́я ~* gazeta unei uzine.

многотира́жн|ый *adj. (tipogr.)* de mare tiraj, cu tiraj mare; *~ое изда́ние* publicaţie cu tiraj mare.

многото́мный *adj.* în (mai) multe volume, compus din (mai) multe volume, în cîteva volume; *~ слова́рь* dicţionar în mai multe volume.

многото́чие, *-я n. (gram.)* puncte de suspensie; puncte-puncte.

многоты́сячн|ый *adj.* de (mai) multe mii, de mii; *~ая толпа́* mulţime de mai multe mii de oameni; mii şi mii de oameni.

многоуважа́емый *adj.* mult stimat, mult onorat, mult respectat.

многоуго́льник, *-а m. (mat.)* poligon.

многоуго́льный *adj. (mat.)* poligonal, în formă de poligon.

многофа́зный *adj. (el., biol.)* polifazic, polifazat, în/cu mai multe faze.

многофункциона́льный *adj.* multifuncţional.

многоцве́тность, *-и f.* policromie.

многоцве́тный *adj.* **1.** multicolor. **2.** *(tipogr.)* policrom. **3.** *(bot.)* cu multe flori.

многоцили́ндровый *adj. (tehn.)* cu mai mulţi cilindri.

многочасто́тный *adj. (rad.)* cu mai multe frecvenţe.

многочернако́в|ый *adj. (tehn.)* cu multe cupe; *~ая землечерпа́лка* dragă cu cupe, dragă cu godeuri.

многочи́сленность, *-и f. sg.* **1.** număr mare, noian. **2.** frecvenţă.

многочи́ленн|ый *adj.* **1.** numeros, mare; *~ая а́рмия* armată numeroasă. **2.** frecvent, des; *~ые слу́чаи* cazuri frecvente, multe cazuri; *~ые фа́кты* fapte numeroase.

многочле́н, *-а m. (mat.)* polinom.

многочле́нный *adj. (mat.)* polinomic, multinuclear.

многоэта́жный *adj.* cu (mai) multe etaje/caturi.

многоя́дерный *adj. (fiz.)* polinuclear.

многоязы́чн|ый *adj.* care vorbeşte mai multe limbi, poliglot; în care se vorbesc mai multe limbi; *~ое населе́ние* populaţie care vorbeşte mai multe limbi; *~ая страна́* ţară în care se vorbesc mai multe limbi.

многоя́русный *adj.* cu mai multe caturi/etaje.

многоя́чейковый *adj.* multicelular.

мно́жественность, *-и f. sg.* pluralitate, caracter multiplu, multitudine, mulţime, caracter multiplu.

мно́жественный *adj.* multiplu, numeros ◇ *(gram.)* *~ число́* numărul plural.

мно́жеств|о, *-а n. sg.* mulţime, număr mare, cantitate mare, puzderie, droaie; *~ кни́г* un număr mare de cărţi; *бесчи́сленное ~* mulţime nenumărată; *~ слу́чаев* nenumărate cazuri; *их бы́ло ~* erau mulţi; erau în număr mare; *во ~е* în număr mare, în majoritate ◇ *потону́ть во ~е дел* a nu-şi mai vedea capul de trebi.

мно́жимое, *-ого n. (mat.)* deînmulţit.

мно́житель, *-я m. (mat.)* înmulţitor.

мно́жительный *adj. (tehn.)* de multiplicat, multiplicator; *~ annapа́т* aparat de multiplicat, multiplicator.

мно́жить, *-жу, -жишь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. помно́жить şi умно́жить) (mat.)* a înmulţi; *~ пять на два* a înmulţi cinci cu doi. **2.** *(pf. умно́жить)* a înmulţi, a mări, a face să crească, a ridica, a extinde; *~ достиже́ния* a înmulţi numărul realizărilor; *~ свои́ ряды́* a-şi spori rîndurile.

мно́ж|иться, *-жится vb. ipf. (pf. умно́житься)* a se înmulţi, a deveni *(mai numeros)*, a creşte, a spori, a se mări.

мобилизацио́нный *adj.* de mobilizare; *~ план* plan de mobilizare.

мобилиза́ция, *-и f. (mil.)* mobilizare; *всео́бщая ~* mobilizare generală; *(fig.)* *~ вну́тренних ресу́рсов* mobilizarea resurselor interne.

мобилизо́ванн|ый **1.** *p.t.p.* de la *мобилизова́ть*. **2.** *~ый, -ого m.* mobilizat.

мобилизова́ть, *-зу́ю, -зу́ешь vb. pf. şi ipf.* **1.** *(pf. отмобилизова́ть) acuz.* a mobiliza; *~ а́рмию* a mobiliza armata; *~ промы́шленность* a mobiliza industria. **2.** *на + acuz.* a mobiliza, a însufleţi, a ridica; *~ широ́кие ма́ссы на борьбу́ за мир* a mobiliza masele largi la lupta pentru pace.

мобилизу́ющий *adj.* mobilizator.

моби́льность, *-и f.* mobilitate, capacitate de manevrare.

моби́льный *adj.* mobil, cu o mobilitate mare; cu o mare capacitate de deplasare/ de manevrare.

могика́не, *-а́н pl.; sg. -а́нин, -а m. (în expr.)* *после́дний из могика́н* ultimul mohican.

моги́л|а, *-ы f.* mormînt, groapă; *бра́тская ~* groapă comună ◇ *стоя́ть одно́й ного́й в ~е* a fi cu un picior în groapă; *на краю́ ~ы* în pragul morţii; *свести́ кого́-л. в ~у* a băga pe cineva *(de viu)* în mormînt; *сойти́ в ~у* a deceda, a se stinge, a închide ochii; *найти́ себе́ ~у* a-şi găsi mormîntul undeva; a pieri; *унести́ с собо́й в ~у* a duce cu sine în mormînt; *гляде́ть в ~у* a fi cu un picior în groapă; a fi pe ducă; *до са́мой ~ы* pînă la moarte; pînă la ultima suflare; *за ~ой* pe lumea cealaltă; după moarte; *копа́ть|рыть ~у кому́-л.* a-i săpa cuiva groapa; *нем как ~* tace mormînt; tace ca pămîntul.

моги́лка, *-и f. dim.* de la *моги́ла*.

моги́льник, *-а m. (arheol.)* necropolă.

моги́льн|ый *adj.* de mormînt, funerar; *~ая пли́та* piatră de mormînt, piatră funerară.

моги́льщик, *-а m.* gropar, cioclu.

могу́чий *adj.* **1.** puternic, tare. **2.** voinic, vînjos, viguros; *~ дуб* stejar viguros.

могу́щественность, *-и f. sg. v. могу́щество*

могу́щественный *adj.* puternic, mare şi tare.

могу́щество, *-а n. sg.* putere (mare), tărie, forţă, atotputernicie.

мо́д|а, *-ы f.* **1.** modă; *ввести́ в ~у* a introduce o modă; a face să fie la modă; *быть в ~е* a fi la modă; *вы́йти из ~ы* a nu mai fi la modă, a se demoda; *по после́дней ~е* după ultima modă; *журна́л мод* jurnal de mode. **2.** *(pop.)* obicei, deprindere, năravuri.

мода́льность, *-и f. sg. (fil. lingv.)* modalitate.

мода́льный *adj. (fil. lingv.)* modal.

модели́зм, *-а m. sg.* modelism.

моделиро́вание, *-я n.* modelare; fasonare.

модели́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz.* **1.** *(arte)* a modela. **2.** a face modele; *~ пла́тья* a face modele de rochii.

моделиро́вка, *-и f. sg.* **1.** *(arte)* modelare. **2.** facerea modelelor.

моде́л|ь, *-и f.* **1.** model, mostră; *~ пла́тья* model de rochie; *~ това́ра* mostră dintr-o marfă. **2.** *(tehn. fiz. mat.)* model, şablon, prototip; *лите́йная ~* model de turnătorie. **3.** tip, model; *но́вая ~ автомоби́ля* nou model de automobil. **4.** model; machetă; *~ самолёта* model de avion. **5.** *(arte)* model; *быть ~ью для худо́жника* a servi drept model unui pictor, a poza unui pictor.

моделье́р, *-а m. v. моде́льщик*

моде́льн|ый *adj.* **1.** de modele, de modelaj; *~ цех* atelier de modelaj. **2.** executat elegant, de lux, artistic; *~ая о́бувь* încălţăminte executată artistic, încălţăminte elegantă.

моде́льщик, *-а m.* modelier, modelist.

модера́то *adv. (muz.)* moderato.

модера́тор, *-а m. (tehn. muz.)* moderator.

моде́рн *adj. indecl.* modern; *стиль* ~ stil modern.

модерниза́ция, *-и f. sg.* modernizare.

модернизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a moderniza; ~ *те́хнику* a moderniza tehnica.

модерни́зм, *-а m. sg. (arte, lit.)* modernism.

модерни́ст, *-а m. (arte, lit.)* modernist.

модерни́стский *adj. (arte, lit.)* modernist.

моде́рный *adj.* modern.

моди́стка, *-и f.* **1.** modistă. **2.** *(înv.)* croitoreasă.

модифика́ция, *-и f. sg.* modificare, schimbare.

модифици́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a modifica, a schimba.

модифици́роваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* şi *ipf.* **1.** a se modifica, a se schimba. **2.** *pas.* de la *модифици́ровать.*

мо́дник, *-а m.* persoană care se îmbracă după ultima modă, om elegant.

мо́дница, *-ы f.* femeie care se îmbracă după ultima modă; femeie elegantă.

мо́дничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a se îmbrăca după ultima modă, a se ţine de modă.

мо́дн/ый *adj.* **1.** la modă; modern; ~ *костю́м* costum la modă; ~*ая пе́сенка* cîntec la modă; şlagăr. **2.** de mode; ~ *журна́л* jurnal de mode.

модули́ровать, *-рует vb. ipf. acuz. (muz. tehn.)* a modula.

мо́дуль, *-я m. (mat. fiz.)* modul.

модуля́тор, *-а m.* modulator; *фа́зовый* ~ modulator de fază; *часто́тный* ~ modulator de frecvenţă.

модуля́торн/ый *adj. (rad.)* modulator; ~*ая ла́мпа* lampă modulatoare.

модуля́ци/я, *-и f. (muz. tehn.)* modulaţie; ~*и в го́лосе* modulaţiile vocii; *часто́тная* ~ modulaţie de frecvenţă.

мо́дус, *-а m.* mod, modalitate.

можжеве́лов/ый *adj. (bot.)* de / din ienupăr, de / din jneapăn; ~*ая во́дка* rachiu de ienupăr.

можжеве́льник, *-а m. (bot.)* ienupăr.

мо́жно *pred. impers.* **1.** cu *inf.* se poate, e posibil, e cu putinţă; *э́то* ~ *сде́лать в два дня* aceasta se poate face în două zile; ~ *доба́вить, что* ... putem adăuga că...; *е́сли* ~ dacă se poate; dacă e cu putinţă; *е́сли* ~ *так вы́разиться* dacă ne putem exprima astfel. **2.** se poate, e permis, e voie; *здесь* ~ *кури́ть?* e permis să se fumeze aici?; ~ *мне войти́?* se poate intra? ~ *откры́ть окно?* îmi daţi voie să deschid fereastra? ◇ *как* ~*...* *(urmat de un adv. la gradul comp.)* cît se poate de...; cît mai...; *как* ~ *скоре́е* cît mai repede posibil; *как* ~ *лу́чше* cît se poate mai bine; cît mai bine cu putinţă; *как* ~ *ра́ньше* cît mai devreme; cît mai curînd; *(cuv. modal)* ~ *сказа́ть* ca să zicem aşa; se poate spune; *как* ~*!* nu mai spune!, cum se poate?, e cu putinţă?

моза́ика, *-и f.* mozaic.

моза́ичный *adj.* **1.** de mozaic, în mozaic. **2.** *(fig.)* ca un mozaic; eterogen.

мозг, *-а (-у) m.* **1.** creier; *голо́вной* ~ encefal; *большо́й голо́вно́й* ~ creierul mare; *воспале́ние* ~*а* encefalită. **2.** măduvă; *спинно́й* ~ măduva spinării; *ко́стный* ~ măduva oaselor. **3.** *(pop. glumeţ)* cap, minte, căpăţînă. **4.** *pl.* creier *(ca fel de mîncare)*; *теля́чьи* ~*и* creier de viţel ◇ *(fig.)* *до* ~*а костей* pînă-n măduva oaselor; cum nu se mai poate; *глуп до* ~*а костей* prost de nu se mai poate; prost de dă în gropi; *шевели́ть* ~*а́ми* a-şi pune mintea la contribuţie; a-şi bate capul; *вправи́ть* ~*и кому́-л.* a-i băga cuiva minţile în cap; a învăţa minte pe cineva; *ка́пать на* ~*и* a bate la cap; a sta pe capul cuiva; ~*и набекре́нь* într-o ureche, cam sucit; *раски́дывать* ~*а́ми* a-şi pune mintea la contribuţie, a-şi face socoteala.

мо́згл/ый *adj.* umed, ud; ~*ая пого́да* vreme umedă.

мозгови́тый *adj. (pop.)* deştept, ager la minte.

мозгов/о́й *adj.* **1.** cerebral, al creierului; ~*ые полуша́рия* emisfere cerebrale; ~ *прида́ток* hipofiză; ~*о́е заболева́ние* boală / afecţiune a creierului. **2.** cerebral, mintal, intelectual; ~*а́я рабо́та* muncă intelectuală. **3.** medular, de măduvă; cu măduvă; ~*а́я кость* os medular, os cu măduvă.

мозжечо́к, *-чка́ m. (anat.)* cerebel, creierul mic.

мозо́лист/ый *adj.* cu bătături, plin de bătături; ~*ые ру́ки* mîini cu bătături; mîini bătătorite.

мозо́лить, *-лю, -лишь vb. ipf. (pf. намозо́лить) acuz.* a face bătături ◇ ~*глаза́* a plictisi (pe cineva) cu prezenţa sa, a se ţine (de cineva) scai.

мозо́л/ь, *-и f.* bătătură, calozitate ◇ *(glumeţ)* *наступи́ть на люби́мую* ~ a călca (pe cineva) pe bătătură.

мозо́льный *adj.* de / pentru bătături; ~ *пла́стырь* plasture pentru bătături; ~ *опера́тор* pedichiurist.

мой, *моего́ m.; f. моя́, мое́й; n. мое́, моего́; pl. мои́, мои́х pron. pos.* **1.** (al) meu, (a) mea, (ai) mei, (ale) mele; *э́то* ~ *каранда́ш* acesta este creionul meu; *по моему́ мне́нию* după părerea mea; după mine; *э́то мое́ де́ло* asta-i treaba mea; asta mă priveşte. **2.** **моё,** *моего́ n.* ceea ce e al meu, ceea ce îmi aparţine; *всё моё тут* tot ce-i al meu se află aici. **3.** **мои́,** *мои́х s. pl.* ai mei, familia mea, rudele mele ◇ *по-мо́ему а)* după părerea mea, după mine; b) aşa cum vreau eu, cum fac eu; ca mine; *сде́лай по-мо́ему* fă cum vreau eu; fă ca mine.

мо́йка, *-и f. sg. (действие)* **1.** spălare, spălat. **2.** *(tehn.)* spălător, maşină de spălat.

мокаси́ны, *-ин pl.* mocasini.

мо́кн/уть, *-у, -ешь vb. ipf.* **1.** *(pf. вы́мокнуть) (становиться мокрым)* a se uda. **2.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite) (вымокать)* a se înmuia.

мокри́ца, *-ы f. (bot.)* rocovină, racoţea.

мо́кро *pred impers.* e umed, e umezeală, e ud; *на дворе́* ~ afară e umed, afară e vreme umedă.

мокрова́тый *adj.* umed, cam umed, jilav.

мокро́т/а, *-ы f. sg. (med.)* flegmă, spută, scuipat; *отха́ркивать* ~*у* a expectora, a scuipa flegmă; *отделе́ние* ~*ы* expectoraţie.

мокрота́, *-ы f. sg.* umezeală, umiditate.

мокро́тный *adj. (med.)* de flegmă, de spută, de scuipat.

мо́кр/ый *adj.* ud, plin de apă, umed; ~ *до ни́тки; весь* ~*; хоть выжми* ud leoarcă; ~*ое ле́то* vară umedă ◇ *глаза́ на* ~*ом ме́сте* e un plîngăreţ; e totdeauna gata să plîngă / să bocească; ~*ая ку́рица* curcă-plouată; ~*ого ме́ста не оста́вить* a face una cu pămîntul; a face praf şi pulbere.

мол[1]**,** *-а m.* dig.

мол[2] *cuv. modal* cică, zice, chipurile; *он,* ~*, э́того не знал* el, chipurile, n-ar fi ştiut asta.

молва́, *-ы́ f. sg. (înv.)* zvon, vorbe, faimă; *людска́я* ~ gura lumii; ~ *идёт* merge vestea; *стои́стая* ~ gura lumii; *дурна́я* ~ faimă rea ◇ *(prov.) людска́я* ~*, что морска́я волна́* gura lumii numai pămîntul o astupă.

мо́лвить, *-влю, -вишь vb. pf. acuz. (înv.)* a spune, a grăi, a rosti.

молдава́не, *-а́н; pl. sg. -а́нин, -а m.* moldoveni.

молдава́нин, *-а m. v. молдава́не*

молдава́нка, *-и f.* moldoveancă.

молдава́нский *adj. v. молда́вский*

молда́вский *adj.* moldovenesc.

моле́бен, *-бна m. (bis.)* tedeum.

моле́кула, *-ы f.* moleculă; *многоа́томная* ~moleculă poliatomică; *одноа́томная* ~moleculă monoatomică.

молекуля́рный *adj.* molecular; ~ *вес* greutate moleculară.

моле́льня, *-и f.* casă de rugăciuni.

моле́ние, *-я n. (înv.)* **1.** *(bis.)* rugăciune. **2.** *(poet.)* rugă, implorare.

молибде́н, *-а m. sg. (chim.)* molibden.

молибдени́т, *-а m. (min.)* molibdenit.

моли́тв/а, *-ы f.* rugăciune, rugă, molitvă.

моли́твенник, *-а m.* carte de rugăciuni, molitvelnic.

моли́ть, *молю́, мо́лишь vb. ipf. acuz. sau prepl.* a implora, a ruga.

моли́ться, *молю́сь, мо́лишься vb. ipf.* **1.** *(pf. помоли́ться) dat.* a se ruga, a înălţa rugi. **2.** *на* + *acuz. (fig.)* a adora, a diviniza.

мо́лкнуть, *-ну, -нешь, vb. ipf.* a tăcea, a amuţi, a nu se mai auzi, a se stinge.

моллю́**ск,** *-а m. (zool.)* moluscă.

моллю́**сковый** *adj. (zool.)* de moluscă.

молниено́сно *adv.* fulgerător, cu iuţeala fulgerului.

молниено́сн/ый *adj.* fulgerător; ~*ый уда́р* lovitură fulgerătoare; *с* ~*ой быстото́й* cu iuţeala fulgerului; ~ *взгляд* privire scăpărătoare.

молниеотво́д, *-а m.* paratrăsnet.

мо́лни/я[1], *-и f.* fulger, trăsnet; *удáр ~и* lovitură de trăsnet ◇ *(fig.) с быстротóй ~и* cu iuţeala fulgerului; *(fig.) метáть грóмы и ~и* a tuna şi a fulgera, a vărsa foc şi pară; *кóли сквéрнула ~*, *грянет и гром* după fulger vine şi tunetul.

мóлния[2], *-и f.* telegramă fulger.

мóлния[3], *-и f.* fermoar.

мóлния, *-и f. (bot.)* iarbă-albastră, molinie.

молодáя, *-óй f.* nevastă tînără.

молодéжн/ый *adj.* de / pentru tineret; de tineri; *~ые организáции* organizaţii de tineret.

молодёжь, *-и f. sg.* tineret, tineri; *учáщаяся ~* tineretul studios ◇ *золотáя ~* feciori de bani gata.

молóденьк/ий *adj.* tinerel, foarte tînăr.

молодéть, *-éю, -éешь vb. ipf. (pf. помолодéть)* a întineri.

мóлодец, *-дца m. (folc.)* voinic, viteaz *(eroul popular)*; *дóбрый ~* voinic, făt-frumos.

молод/éц, *-дцá m.* **1.** voinic, tînăr voinic şi chipeş; *брáвый ~* flăcău falnic; *~ к ~цý* băieţi tot unu şi unu. **2.** de ispravă; *он ~* e un băiat de ispravă; un băiat minunat; *онá ~* minunată fată! strașnică fată! *вести́ себя́ ~цóм* a se purta, a se ţine bine; *~!* bravo! *~цы́, ребя́та!* bravo, băieţi! **3.** flăcău ◇ *~ прóтив овцá, а прóтив ~цá сам овцá* laş cu cei voinici şi brav cu cei fugari.

молодéцки *adv.* voinicește.

молодéцк/ий *adj.* voinicesc, falnic, chipeş; *~ая ýдаль* vitejie, bravură.

молодéчество, *-а n. sg.* voinicie, vitejie, bravură.

молоди́ть, *-ожý, -одúшь vb. ipf. acuz.* a întineri, a face să pară tînăr.

молоди́ться, *-ожýсь, -одúшься vb. ipf.* a face pe tînărul, a face pe tînăra.

молоди́ца, *-ы f. (pop.)* nevastă tînără

молóдка, *-и f.* **1.** *(reg.)* găinuşă, puică, puicuţă. **2.** *v. молодúца.*

молодня́к, *-á m. sg. col.* **1.** *(молодые живóтные, птицы)* vite tinere, animale domestice tinere. **2.** *(молодóй лес)* pădure tînără, crîng, lăstăriş. **3.** *(молодёжь)* tineret, cadre tinere.

мóлодо *adv.* tînăr; *~ вы́глядеть* a părea tînăr/ mai tînăr decît în realitate ◇ *~ — зéлено* tinereţe, minte necoaptă!; cu caş la gură.

молодожёны, *-ов; sg. -жён, -а m.* tineri căsătoriţi, însurăţei.

молод/óй *adj.* **1.** tînăr; *~óе поколéние* generaţie tînără; *~ человéк* om tînăr, un tînăr; tinere! **2.** tînăr, nou; *~óе дéрево* copac tînăr; *~ картóфель* cartofi noi; *~óе учреждéние* instituţie tînără; instituţie nouă; *~мéсяц* lună nouă. **3.** nou *(produs de curînd; despre produse alimentare, băuturi)*; *~óе винó* vin nou; *~ сыр* brînză nouă. **4.** tineresc; *~ задóр* avînt tineresc. **5.** *~óй, -óго m.* tînăr căsătorit, însurăţel ◇ *из ~ых, да рáнний* mic, dar al dracului.

мóлодост/ь, *-и f. sg.* tinereţe; *рáнняя ~* prima tinereţe; *(glumeţ) не пéрвой ~и* nu mai e la prima tinereţe; este între două vîrste; *в дни ~и* în anii tinereţii; *(fig.) вторáя ~* a doua tinereţe; *по ~и лет* din pricina tinereţii.

молодцевáтость, *-и f. sg.* voinicie, bărbăţie.

молодцевáтый *adj.* voinicesc, bărbătesc, chipeş, trupeş.

молодчúга, *-и m. sg. (pop.) v. молодчúна.*

молодчúк, *-а m.* secătură, lepădătură; *хорóш ~!* poamă bună!; *подозрúтельный ~* individ suspect.

молодчúна, *-ы m.* şi *f. sg. (folosit ca pred.) v. молодéц (2).*

мóлодь, *-и f.* peşte tînăr, puiet de peşte, alevine.

моложáво *adv. (în expr.) ~ вы́глядеть* a părea prea tînăr, a părea mult mai tînăr.

моложáвость, *-и f. sg* înfăţişare tinerească, aer tineresc.

моложáвый *adj.* cu înfăţişare tinerească, care pare tînăr, juvenil.

молóзиво, *-а n. sg.* colastră.

молóки, *-óк pl; sg. молóка, -и f.* lapţi.

молокó, *-á n. sg.* lapte; *корóвье ~* lapte de vacă; *кóзье ~* lapte de capră; *кúслое ~* lapte acru; *сгущённое ~* lapte condensat/ concentrat; *сухóе ~* lapte praf; *парнóе ~* lapte proaspăt muls; *сырóе ~* lapte nefiert; *цéльное ~* lapte nesmîntînit; *снятóе ~* lapte smîntînit; *кокóсовое ~* lapte de cocos; *миндáльное ~* lapte de migdale; *известкóвое ~* lapte de var ◇ *~ на губáх не обсóхло у когó-л.* nu i-a căzut caşul de la gură; *(prov.) обжёгшись на ~é, бýдешь дуть и на вóду* cine s-a fript cu ciorbă suflă şi în iaurt; *дéвушка кровь с ~óм* fată cu bujori în obraji; un boboc de fată; *впитáть что-л. с ~óм мáтери* a suge odată cu laptele mamei; *как от козлá ~á* bun de lapte ca iepurele; *желáть птúчьего ~á* a pofti lapte de cuc/ de pasăre; *(мóлько) птúчьего ~á нет у когó-л.* a nu-i lipsi doar lapte de pasăre; a avea de toate; *пустúть пýлю за ~ом* a nu nimeri ţinta; a trage în copaci.

молокомéр, *-а m.* lactometru.

молокосóс, *-а m.* imberb, mucos, puşti, ţîngău, ţînc.

молокохранúлище, *-а n.* depozit de lapte.

мóлот, *-а m.* ciocan, baros; *серп и ~* secera şi ciocanul; *кóвочный ~* ciocan de forjă; *(tehn.) свáйный ~* berbec; *паровóй ~* ciocan cu aburi; *пневматúческий ~* ciocan pneumatic ◇ *мéжду ~ом и наковáльней* între ciocan şi nicovală.

молоти́лка, *-и f.* batoză, treierătoare.

молоти́льщик, *-а m.* treierător, batozar.

молоти́ть, *-очý, -óтишь vb. ipf. acuz.* a treiera, a îmblăti, a bate grînele; *~ пшенúцу* a treiera grîu.

молотобóец, *-бóйца m.* ciocănar fierar.

молот|óк, *-тка́ m.* ciocan; *сапóжный ~* ciocan de cizmărie; *(min.) отбóйный ~* ciocan de abataj; *бурúльный ~* perforator; *деревя́нный ~* ciocan de lemn, maiu ◇ *продавáть с ~тка́* a vinde la licitaţie, a vinde la mezat; *пойтú с ~ка́* a fi vîndut la licitaţie.

мóлото́чек, *-чка m.* **1.** *dim.* ciocănel. **2.** *(anat.)* ciocan.

мóлот-ры́ба, *-ы f. (iht.)* ciocan.

мóлот/ый **1.** *p.t.p.* de la *молóть.* **2.** *adj.* măcinat, rîşnit; *~ кóфе* cafea rîşnită/ măcinată.

молóть, *мелю́, мéлешь vb. ipf. (pf. смолóть) acuz.* **1.** a măcina, a rîşni; *~ кóфе* a rîşni cafea. **2.** a îndruga, a pălăvrăgi ◇ *~ чепухý* sau *~ вздор* a înşira verzi şi uscate, a bate cîmpii; *~ языкóм* a-i merge gura; a-i turui gura.

молотьбá, *-ы́ f. sg.* **1.** *(действие)* treierat, treier, îmblătit. **2.** *(время, когда молотят)* treieriş; *наступúла ~* a venit vremea treierişului.

молочáй, *-я m. sg. (bot.)* laptele-cucului, laptele-cîinelui, alior.

молочáйные, *-ых pl. (bot.)* euforbiacee.

молóчен/ый *adj.* treierat, îmblătit; *~ая рожь* secară treierată.

молóчная, *-ой f.* lăptărie.

молóчник, *-а m.* **1.** vas pentru ţinut laptele. **2.** lăptar. **3.** *(biol.)* viţel de lapte.

молóчница[1], *-ы f.* lăptăreasă.

молóчница[2], *-ы f. (med.)* acrum, aţe.

молочнокúсл/ый *adj. (chim.)* lactic; *~ые бактéрии* fermenţi lactici; *~ое брожéние* fermentaţie lactică.

молóчность, *-и f.* lactaţie.

молóчн/ый *adj* de / cu lapte, lactat; lăptos; *~ скóт* vite de lapte; *~ые продýкты* produse lactate; *~ая диéта* regim lactat; *~ порошóк* lapte praf; *~ брат* frate de lapte; *~ые желéзы* glande mamare; *~ зýбы* dinţi de lapte ◇ *(chim.) ~ая кислотá* acid lactic; *(chim.) ~ сáхар* lactoză; *~ое стеклó* sticlă mată; *(în basme) ~ые рéки, кисéльные берегá* curge lapte şi miere; umblă cîinii cu covrigi în coadă.

мóлча *adv.* în tăcere, fără cuvinte, în mod tacit, pe tăcute.

молчали́вость, *-и f. sg.* însuşirea de a vorbi puţin / de a fi tăcut.

молчали́в/ый *adj.* **1.** tăcut, taciturn; *~ человéк* om tăcut din fire. **2.** tacit; *~ое согла́сие* consimţămînt tacit.

молчáни/е, *-я n. sg.* tăcere; *гробовóе ~* tăcere de mormînt; *храни́ть ~* a păstra tăcere; *обойтú ~ем* a trece sub tăcere; *прерва́ть ~* a rupe tăcerea ◇ *(prov.) ~ — знак согла́сия* tăcerea e semn de aprobare.

молчáть, *-чý, -чúшь vb. ipf.* **1.** a tăcea; *застáвить ~* a face să tacă, a închide gura cuiva; *~!* tăcere!, liniște!, lasă vorba!, ţine-ţi gura!. **2.** *prepl.* a tăcea, a nu vorbi, a păstra secretul; *об э́том лýчше ~* mai bine să nu vorbim despre asta.

молчко́м *adv.* pe tăcute, în tăcere, discret; *де́лать всё* ~ a face totul în mod discret.

молча́нк/а *f. (în expr.)* *игра́ть в* ~*у* a nu scoate o vorbă.

моль[1], *-и f. sg.* molie; *изъе́денный* ~*ю* mîncat de molii.

моль[2], *-я m. (chim. fiz.)* mol, moleculă-gram.

мольб/а́ *f.* implorare, rugă fierbinte, rugăminte; *внима́ть* ~*а́м кого́-л.* a da ascultare rugăminţilor cuiva.

мольбе́рт, *-а m.* şevalet.

моля́р, *-а m. (anat.)* molar.

моме́нт, *-а m.* **1.** moment, clipă, clipită; *в оди́н* ~ într-o clipă; *удо́бный* ~ moment potrivit / oportun; *упусти́ть (ну́жный)* ~ a pierde ocazia; *в ну́жный* ~ atunci cînd trebuie; *до изве́стного* ~*а* pînă la un timp; ~*ами* uneori sînt (erau) momente cînd ... **2** *(черта, особенность)* element, factor, aspect, trăsătură; *отрица́тельный* ~ element negativ; *определя́ющий* ~ aspect principal; *положи́тельные* ~*ы в рабо́те* aspectele pozitive ale unei munci. **3.** *(fiz.)* moment; ~ *си́лы* momentul forţei; *орбита́льный* ~ moment orbital; *я́дерный* ~ moment nuclear ◇ *теку́щий* ~; *настоя́щий* ~ momentul de faţă; momentul actual, situaţia actuală; *крити́ческий* ~ moment critic; *перело́мный* ~ moment de cotitură, moment crucial.

момента́льно *adv.* într-un moment, într-o clipă; îndată, imediat, chiar acum, la moment.

момента́льн/ый *adj.* instantaneu, imediat, momentan, subit; ~*ая фотогра́фия* fotografie la minut, fotografie instantanee; ~*ая смерть* moarte subită.

мона́да, *-ы f (fil. biol.)* monadă.

мона́рх, *-а m.* monarh.

монархи́зм, *-а m. sg.* monarhism.

монархи́ст, *-а m.* monarhist.

монархи́стский *adj.* monarhist, de monarhist, al monarhiştilor; ~ *за́говор* complot al monarhiştilor.

монархи́ческ/ий *adj.* **1.** monarhic. **2.** monarhist; ~*ая па́ртия* partid monarhist.

мона́рхи/я *-и f.* monarhie; *абсолю́тная* ~; *самодержа́вная* ~ monarhie absolută; *конституцио́нная* ~ monarhie constituţională.

мона́рший *adj.* de monarh, al monarhului.

монасты́рский *adj.* mănăstiresc, de mănăstire.

монасты́рь, *-я m.* mănăstire ◇ *(prov.) в чужо́й* ~ *со свои́м уста́вом не хо́дят* nu face pe stăpînul în casa altuia; *подвести́ под* ~ *кого́-л.* a duce la ananghie pe cineva; a-i face cuiva bucata.

мона́х, *-а m.* călugăr, monah; *постри́чься в* ~*и* a se călugări; *(fig. iron.) жить* ~ *ом* a duce o viaţă de schimnic.

мона́хиня, *-и f.* călugăriţă.

мона́шенка, *-и f.* **1.** călugăriţă. **2.** *(entom.)* călugăriţă.

мона́шеский *adj.* călugăresc, monahal, de călugăr.

мона́шество, *-а n. sg.* **1.** călugărie. **2.** *col.* călugărime.

мона́шка, *-и f.* călugăriţă.

монго́лка, *-и f.* mongolă.

монго́лы, *-о́в pl.; sg. -о́л, -а m.* mongoli.

монго́льский *adj.* mongol, mongolic; ~ *язык* limba mongolă.

моне́т/а, *-ы f.* monedă; *ме́дная* ~ monedă de aramă; *зво́нкая* ~ monedă metalică; *разме́нная* ~ monedă divizionară, bani mărunţi; *чека́нить* ~*у* sau *бить* ~*у* a bate monedă ◇ *принима́ть за чи́стую* ~*у* a lua în serios, a lua de bună; *плати́ть той же* ~ *о́й* a plăti cu aceeaşi monedă; *разме́ниваться на ме́лкую* ~*у* a se ocupa de fleacuri / de lucruri mărunte.

моне́тн/ый *adj.* monetar, de monedă; ~*ая едини́ца* unitate monetară; ~*ая систе́ма* sistem monetar; ~ *двор* monetărie.

моне́тчик, *-а m.* muncitor la monetărie.

мони́зм, *-а m. (fil.)* monism; *нау́чный материалисти́ческий* ~ monismul ştiinţific materialist; *идеалисти́ческий* ~ monismul idealist.

монисти́ческ/ий *adj. (fil.)* monist; ~*ая филосо́фская систе́ма* sistem filosofic monist

мони́сто, *-а n.* salbă, şirag, colier.

монито́р, *-а m. (mar. fiz.)* monitor, aparat de semnalizare a radiaţiilor.

монога́мия, *-и f. sg.* monogamie.

монога́мный *adj.* monogam.

моногене́з, *-а m. (biol.)* monogeneză.

моноге́нный *adj. (biol.)* monogenetic, asexuat.

моногибри́д, *-а m.* monohibrid.

моногра́мма, *-ы f.* monogramă.

монографи́ческий *adj.* monografic.

моногра́фия, *-и f.* monografie.

моно́кль, *-я m.* monoclu.

монокульту́ра, *-ы f. (agr.)* monocultură.

монолит, *-а m.* monolit.

монолитность, *-и f. sg.* unitate de monolit, unitate monolitică, tărie de monolit.

монолитный *adj.* monolitic, de monolit.

моноло́г, *-а m.* monolog.

моно́м, *-а m. (mat.)* monom.

мономания, *-и f. sg. (med.)* monomanie.

мономе́р, *-а m. (fiz.)* monomer.

монометаллизм, *-а m. f. sg. (ec. pol.)* monometalism.

моноплан, *-а m. (av.)* monoplan.

монополизация, *-и f. sg.* monopolizare, monopol.

монополизи́ровать, *-рую, -руешь vb.* şi *pf. acuz.* a monopoliza.

монополи́ст, *-а m.* monopolist.

монополисти́ческий *adj.* monopolist; ~ *капитали́зм* capitalism monopolist.

монополи́я, *-и f.* monopol; drept exclusiv; ~ *вне́шней торго́вли* monopolul comerţului exterior; *госуда́рственная* ~ monopol de stat.

монопо́ль, *-я m. (fiz.)* monopol, circuit monopol; *акусти́ческий* ~ monopol acustic.

монополь/ый *adj.* de monopol; ~*ое пра́во* drept de monopol, drept exclusiv.

моноприём, *-а m. (fiz.)* recepţie monofonică.

моносемантический *adj.* monosemantic.

моносеми́я, *-и f. (lingv.)* monosemie.

моносиллаби́зм, *-а m. (lingv.)* monosilabism, caracter monosilabic.

моноско́п, *-а m. (fiz.)* monoscop.

моноспермия, *-и f.* monospermie.

моноспо́ра, *-ы f.* monospor.

монотеизм, *-а m. sg.* monoteism.

монотеисти́ческий *adj.* monoteist.

монотип, *-а m. (tipogr.)* monotip.

монотипи́ст, *-а m. (tipogr.)* monotipist.

монотипия, *-и f.* monotipie.

монотипный *adj. (tipogr.)* de monotip; ~ *набо́р* zaţ de monotip.

моното́нно *adv.* monoton.

моното́нность, *-и f.* monotonie.

монотонн/ый *adj.* monoton.

монотропия, *-и f.* monotropie.

монофа́г, *-а m.* monofag.

монофто́нг, *-а m. (lingv.)* monoftong.

монофтонгиза́ция, *-и f. (lingv.)* monoftongare.

моноха́рд, *-а m. (fiz. muz.)* monocord.

монпансье́ *n. indecl.* dropsuri, bomboane de candel.

монта́ж, *-а́ m.* **1.** montare; ~ *маши́ны* montare a unei maşini; ~ *кинофи́льма* montare a unui film cinematografic. **2.** montaj; *литерату́рный* ~ montaj literar.

монта́жник, *-а m.* montor.

монта́жный *adj.* de montare, de montaj.

монтёр, *-а m.* **1.** montor, instalator. **2.** electrician, ajustor.

монти́рование, *-я n.* montare, montaj, asamblare.

монти́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(tehn.)* a monta; ~ *маши́ну* a monta o maşină. **2.** a monta, a face un montaj.

монтиро́вка, *-и f.* montare, asamblare, montaj.

монтиро́вщик, *-а m.* montor.

монуме́нт, *-а m.* monument.

монументальность, *-и f. sg.* caracter / aspect monumental.

монументальный *adj.* monumental.

монс, *-а m.* mons.

мор, *-а m. sg. (inv.)* molimă, boleşniţă.

мо́ра, *-ы f. (lingv.)* moră.

морализи́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a moraliza.

морали́ст, *-а m.* moralist.

мора́ль, *-и f. sg.* **1.** *(нравственность)* moralâ, moralitate, etică. **2.** *(нравоучение)* moralâ, învăţătură; ~ *ба́сни* morala unei fabule; *чита́ть кому́-л.* ~ a-i face cuiva morală.

мора́льно *adv.* moralmente, din punct de vedere moral.

мора́льно-полити́ческий *adj.* moral-politic.

мора́льн|ый *adj.* moral; ~ *челове́к* om moral; ~*ое состоя́ние* stare morală, moral; ~*ая подде́ржка* sprijin moral; *высо́кий* ~ *дух* moral ridicat.

мората́рий, *-я m. (fin.)* moratoriu.

морг, *-а m.* morgă.

морганати́ческий *adj.* morganatic; ~ *брак* căsătorie morganatică.

морга́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. mom. моргну́ть) instr.* sau fără *compl.* **1.** a clipi. **2.** a face cu ochiul.

моргну́|ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *морга́ть* ◇ *не* ~*ув гла́зом* sau *гла́зом не* ~ a nu se da în lături de la nimic; fără a sta pe gînduri; ~ *не успе́ешь* cît ai clipi *(din ochi)*.

мо́рд|а, *-ы f.* **1.** bot, rît; *соба́чья* ~ bot de cîine. **2.** *(pop. injur.)* bot, mutră; *verotи́ть* ~*y* a întoarce spatele; a ţine nasul pe sus; a strîmba din nas.

морда́стый *adj. (pop.)* botos, cu botul mare.

морда́шка, *-и f.* botişor, feţişoară, obrăjori, mutrişoară.

мордва́нский *adj.* mordvin.

мордва́ны, *-ов pl.; sg. мордва́н, -а* mordvini *(locuitori ai R.A.S.S. Mordvine)*.

мордоби́тие, *-я n. (fam.)* pălmuire.

мордобо́й, *-я m. v. мордоби́тие.*

мордова́ть, *-у́ю, -у́ешь vb. ipf.* a bate, a schingiui.

мордо́вник, *-а m. (bot.)* rostogol, măciuca-ciobanului.

мордоворо́т, *-а m. (fam.)* pocitanie.

мо́р|е, *-я n.* ; *pl. -я́* mare; *внутре́нее|закры́тое* ~ mare închisă; *разбушева́вшееся* ~ mare dezlănţuită: *споко́йное* ~ mare liniştită; *е́хать* ~*ем* a călători pe mare; *за* ~*ем* dincolo de mare; *на* ~ pe mare; *из-за* ~*я* de peste mare; *у* ~*я* la ţărmul mării; *вы́йти в* ~ a ieşi în largul mării; *в откры́том* ~ în largul mării; *(fig.)* ~ *слёз* o mare de lacrimi, şiroaie de lacrimi ◇ *жите́йское* ~ valurile vieţii; *ка́пля в* ~ (cît) o picătură într-un ocean; ~ *по колено́ ему́-л.* puţin îi pasă; ce a avut şi ce a pierdut; *(prov.) ждать у* ~*я пого́ды* a aştepta mult şi bine; *нести́ и с До́на и с* ~*я* a spune vrute şi nevrute; a spune prostii; *(prov.) тем* ~ *не пога́но, что псы лака́ли* cu un găinaţ de cioară nu se strică / nu se spurcă marea.

море́на, *-ы f. (geol.)* morenă.

море́ние, *-я n. sg.* băiţuire; ~ *ду́ба* băiţuirea lemnului de stejar.

море́ный *adj. (geol.)* de morenă, cu morene; ~ *ландша́фт* teren cu morene.

морёный *adj.* băiţuit; ~ *дуб* stejar băiţuit.

мореплава́ние, *-я n. sg.* navigaţie maritimă.

мореплава́тель, *-я m.* navigator, corăbier.

мореплава́тельный *adj.* nautic, de navigaţie maritimă.

морехо́д, *-а m. (înv.) v. мореплава́тель.*

морехо́дность, *-и f. sg.* capacitate de a naviga, navigabilitate.

морехо́дный *adj.* de navigaţie maritimă, nautic.

морехо́дство, *-а n. sg. (înv.)* navigaţie maritimă.

морж, *-á m. (zool.)* morsă.

морже́вый *adj. (zool.)* de morsă.

Мо́рзе *(în expr.) а́збука* ~ alfabetul Morse.

мори́лка, *-и f.* baiţ.

мори́ть[1], *-рю́, ри́шь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. вы́морить şi помори́ть) (уничтожать)* a stîrpi, a extermina, a distruge. **2.** *(pf. замори́ть şi умори́ть) (изнурять)* a epuiza, a extenua, a slei de puteri *(prin înfometare, tratament prost etc.)* **3.** *(pf. замори́ть şi умори́ть)* a face să se prăpădească *(de rîs)* ; ~ *со́ смеху* a face să se prăpădească de rîs.

мори́ть[2], *-рю́, -ри́шь vb. ipf. (pf. замори́ть) acuz.* a băiţui, a da cu baiţ.

морко́вка, *-и f.* morcov.

морко́вн|ый *adj.* de morcov, cu morcovi; ~*ого цве́та* morcoviu.

морко́вь, *и f. sg.* morcov.

моровóй *adj. (înv.)* ~*óе пове́трие* sau ~*ая я́зва* molimă, flagel, epidemie, boleşniţă.

моро́женица, *-ы f.* maşină de făcut îngheţată.

моро́женое, *-ого n.* îngheţată; *сли́вочное* ~ îngheţată de vanilie; *фрукто́вое* ~ îngheţată de fructe.

моро́женщик, *-а m.* vînzător de îngheţată.

моро́женщица, *-ы f.* vînzătoare de îngheţată.

моро́жен|ый *adj.* congelat, îngheţat, conservat la rece; ~*ое мя́со* carne congelată.

моро́з, *-а m.* ger, frig; *треску́чий* ~ ger cumplit, ger de crapă pietrele; *де́сять гра́дусов* ~*а* ger de zece grade; *уда́рили* ~*ы* s-a lăsat ger; *крещенские* ~*ы* gerul bobotezei ◇ ~ *по ко́же подира́ет (пошёл)* te trec fiorii.

морози́лка, *-и f.* congelator, frigorifer, cameră de congelare.

моро́зить, *-ожу, -о́зишь vb. ipf.* **1.** *(pf. помороз́ить) acuz.* a stîrpi prin frig. **2.** *(pf. заморо́зить) acuz.* a congela, a ţine la rece. **3.** *impers.* a gerui, a fi frig, a fi ger.

моро́зник, *-а m. (bot.)* elebor, bojoţel.

моро́зно *pred.* e ger, e frig, geruieşte.

моро́зн|ый *adj.* **1.** geros, friguros, rece; ~*ое у́тро* dimineaţă geroasă. **2.** *(об окне)* îngheţat.

морозовынóсливый *adj.* rezistent la ger.

морозостóйк|ий *adj.* rezistent la îngheţ/la ger; ~*ие культу́ры* culturi rezistente la ger.

морозостóйкость, *-и f.* rezistenţă la îngheţ/la ger.

морозоупóрность, *-и f.* rezistenţă la ger/la frig.

морозоустóйчивость, *-и f. v. морозостóйкость*

морозоустóйчивый *adj. v. морозостóйкий*

моро́ка, *-и f. (pop.)* bătaie de cap.

морос|и́ть, *-и́т vb. ipf.* (mai ales *impers.)* a bura, a burniţa, a ploua mărunt; *на дворе́* ~*и́т* afară burează/ burniţează.

мо́рось, *-и f.* burniţă.

моро́ч|ить, *-чу, -чишь vb. ipf. (pf. обморо́чить) acuz.* a trage pe sfoară; ~ *го́лову кому́-л.* a bate la cap pe cineva, a duce de nas, a prosti pe cineva.

моро́шка, *-и f. sg. (bot.)* mur comun.

морс, *-а m. sg.* morsă *(băutură răcoritoare din suc de fructe)*.

морск|о́й *adj.* **1.** de mare, al mării, marin; ~*а́я вода́* apă de mare; ~ *бе́рег* malul mării; ~*а́я ка́рта* hartă marină; ~*о́е тече́ние* curent marin. **2.** maritim, naval; ~ *тра́нспорт* transport maritim; ~ *путь* cale maritimă; ~*ы́е си́лы* forţe navale, forţe maritime; ~ *бой* luptă navală; ~*о́е пра́во* drept maritim; ~ *фло́т* flotă maritimă; marină; ~*о́е купа́ние* băi de mare; ~*о́е путеше́ствие* călătorie pe mare ◇ ~*а́я боле́знь* rău de mare; ~ *разбо́йник* pirat, corsar; *(mineral.)* ~*а́я пе́нка* spumă de mare; *(zool.)* ~ *ёж* arici-de-mare; *(zool.)* ~*а́я звезда́* stea-de-mare; *(zool.)* ~*а́я сви́нка* cobai; *(zool.)* ~ *лев* otarie, leu-de-mare; focă-leu; *(zool.)* ~ *кот* pisică-de-mare; *(zool.)* ~*а́я соба́ка* focă; ~*а́я трава́* iarbă-de-mare, zegras; *(fig.)* ~ *волк* lup-de-mare.

морти́ра, *-ы f. (mil.)* mortier.

морфе́ма, *-ы f. (lingv.)* morfem.

морфе́мика, *-и f. (lingv.)* morfemică.

мóрфий, *-я m. sg. (farm.)* morfină; *впры́снуть* ~ a face o injecţie cu morfină.

морфини́зм, *-а m. sg. (med.)* morfinomanie.

морфини́ст, *-а m. (med.)* morfinoman.

морфогене́з, *-а m. (biol.)* morfogeneză.

морфологи́ческий *adj.* morfologic; ~ *ана́лиз* analiză morfologică; ~ *строй* structură morfologică.

морфоло́гия, *-и f. sg.* morfologie; *(bot.)* ~ *расте́ний* morfologia plantelor; *(lingv.)* ~ *и си́нтаксис* morfologie şi sintaxă.

морфоне́ма, *-ы f. (lingv.)* morfonem.

морфоне́мика, *-и f. (lingv.)* morfonemică, fonomorfologie.

морфонóлогия, *-и f. v. морфе́мика.*

морщи́н|а, *-ы f.* zbîrcitură, cută, încreţitură, rid; *глубо́кие* ~*ы* zbîrcituri/ riduri adînci.

морщи́нист|ый *adj.* cu riduri, plin de riduri, zbîrcit, încreţit; ~*ое лицо́* faţă zbîrcită/ridată.

морщи́нить, *-ню, -нишь vb. ipf. acuz.* a încreţi, a zbîrci, a face cute.

морщи́ть, *-и́т vb. ipf.* a face cute.

мо́рщить, *-щу, -щишь vb. ipf.* a zbîrci, a încreţi.

мо́рщиться, *-щусь, -щишься vb. ipf.* **1.** *(pf. намо́рщиться)* a-şi încreţi fruntea/faţa. **2.** *(pf. помо́рщиться şi смо́рщиться)* a se crispa, a se schimonosi, a se strîmba; ~ *от бо́ли* a se crispa de durere. **3.** *(pf. смо́рщиться; pers. 1 şi 2 nefolosite)* a face cute, a se şifona *(despre îmbrăcăminte)*.

моря́к, *-а m.* marinar.

моря́цкий *adj.* marinăresc, de marinar.

москате́льн|ый *adj.* de/cu articole de vopselărie; de/cu chimicale; *~ая ла́вка* magazin cu articole de vopselărie şi chimicale.

москви́ч, *-á m.* moscovit, locuitor al Moscovei.

моски́т, *-а m.* moschito.

москóвск|ий *adj.* de la/din Moscova, al Moscovei; moscovit; *~ое метрó* metroul din Moscova; *~ая óбласть* regiunea Moscovei.

мост, *-á m.* **1.** pod, punte; *железнодорóжный ~* pod de cale ferată; *понтóнный ~* pod de pontoane; *вися́чий ~* pod suspendat; *подъёмный ~* pod basculant; *свáйный ~* pod de piloţi; *áрочный ~* pod în arc; *плавýчий ~* pod plutitor; *навести́ понтóнный ~* a construi un pod de pontoane; *развести́ ~* a deschide un pod. **2.** *(sport)* punte *(figură de gimnastică); сдéлать ~* a face puntea. **3.** *(av.)* punte; *передний/зáдний ~* puntea din faţă/din spate. **4.** *(fiz.)* punte; *автомати́ческий ~* punte automată; *высококáчественный ~* punte de înaltă frecvenţă; *контáктный ~* punte de contact.

мóстик, *-а m. dim.* podeţ; punte ◇ *(mar.) капитáнский ~* pasarelă de comandă, puntea căpitanului.

мóстиковый *adj. (fiz.)* în punte.

мости́льщик, *-а m.* muncitor la pavaje.

мости́ть, *мощý, мости́шь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. вы́мостить* şi *замости́ть)* a pava, a pietrui. **2.** *(pf. намости́ть)* a pardosi.

мостки́, *-óв pl.* **1.** punte, podişcă, drum podit *(peste o mlaştină).* **2.** mic debarcader *(pentru bărci); podeţ (pentru spălatul rufelor).* **3.** pasarelă.

мостов|áя, *-óй f.* pavaj, caldarîm; *асфáльтовая ~* pavaj de asfalt; *торцóвая ~* pavaj de calupuri; *булы́жная ~* pavaj de bolovani ◇ *грани́ть ~ýю* a bate străzile, a umbla hai-hui.

мостови́к, *-á m.* specialist în construcţii de poduri.

мостов|óй *adj. (tehn.)* de pod; al podului; *~ы́е быки́* piloni, picioarele unui pod; *~ кран* pod rulant, macara umblătoare.

мостовщи́к, *-а m.* pavator.

мосто́к, *-тка́ m. dim.* podeţ, punte.

мóська, *-и f. (cîine)* mops.

мот, *-а m.* (om) cheltuitor, risipitor, mînă-spartă.

мота́лка, *-и f. (text.)* depănătoare, bobinatoare, vîrtelniţă.

мота́льн|ый *adj. (text.)* de depănat, de bobinat; *~ая маши́на* maşină de depănat, depănătoare; maşină de bobinat.

мота́ть[1], *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. замота́ть* şi *намота́ть) acuz.* **1.** a depăna, a înfăşura *(aţa, sfoara); ~ ни́тки* a depăna aţa. **2.** *(pf. mom. мотну́ть) instr.* a clătina, a mişca, a da din ...; *~ голово́й* a da din cap ◇ *(fig.) ~ себе́ на ус* a lua seamă, a lua aminte, a băga de seamă.

мота́ть[2], *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. промота́ть) acuz.* a risipi, a cheltui, a irosi; *~ де́ньги* a risipi/a-şi toca banii.

мота́ться[1], *-áюсь, -áешься vb. ipf. (pop.)* **1.** *(болта́ться)* a alerga încoace şi încolo, a umbla fără rost; *~ без де́ла* a umbla fără rost. **2.** *(скита́ться)* a hoinări, a pribegi, a vagabonda, a rătăci; *~ по све́ту* a rătăci prin lume.

мота́ться[2], *-áется vb. ipf.* a se legăna, a se mişca, a se bălăbăni.

моти́в, *-а m.* **1.** motiv, cauză, mobil; *по ли́чным ~ам* din motive personale; *(jur.) ~ преступле́ния* mobilul infracţiunii; *ва́жный ~* motiv important. **2.** *(тема, сюжет произведе́ния)* motiv. **3.** *(muz.)* motiv, melodie.

мотиви́рованный 1. *p.t.p.* de la *мотивйровать.* **2.** *adj.* motivat.

мотиви́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a motiva, a întemeia, a justifica, a argumenta.

мотивиро́вка, *-и f.* motivare, argumentare; considerente.

мóтка, *-и f. sg.* depănare, depănat.

мотну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *мотать*[1] *(2).*

мотовелоспóрт, *-а m. sg.* ciclism, motociclism.

мотови́ло, *-а n. (text.)* vîrtelniţă, depănătoare.

мото́вка, *-и f.* (femeie) cheltuitoare, risipitoare, mînă spartă.

мотово́з, *-а m. (tehn.)* motolocomotivă, locomotivă cu motor diesel.

мотовско́й *adj.* de om risipitor, de om cheltuitor, de mînă spartă.

мотогóнки, *-нок pl.* cursă de motociclete.

мотодрези́на, *-ы f.* motodrezină.

мото́к, *-тка́ m.* ghem.

мотокрóсс, *-а m.* motocros.

мотомеханизи́рованный *adj.* motomecanizat, motorizat.

мотомехчáсть, *-и f. (mil.)* unitate motomecanizată, unitate motorizată.

мотопехóта, *-ы f. sg.* infanterie motorizată, infanterie autopurtată.

мотопила́, *-ы f.* motoferăstrău, ferăstrău cu motor.

мотоплу́г, *-а m.* motoplug, plug motorizat.

мотопóмпа, *-ы f. (tehn.)* motopompă.

мото́р, *-а m.* motor; *авиацио́нный ~* motor de avion; *пусти́ть в ход ~* a pune motorul în funcţiune, a da drumul la motor; *останови́ть ~* a opri motorul; *четырехта́ктный ~* motor în patru timpi; *реакти́вный ~* motor cu reacţie, motor reactiv.

моториза́ция, *-и f. sg.* motorizare.

моторизо́ванн|ый 1. *p.t.p.* de la *моторизова́ть.* **2.** *adj.* motorizat; *~ая пехóта* infanterie motorizată, infanterie autopurtată.

моторизова́ть, *-зýю, -зýешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a motoriza.

мотори́ст, *-а m.* mecanic de motor, maşinist.

мото́рка, *-и f.* barcă cu motor.

мото́рн|ый[1] *adj.* cu motor; *~ая ло́дка* barcă cu motor.

мото́рный[2] *adj. (psih. fiziol.)* motor, motric; *~ые не́рвные це́нтры* centri nervoşi motori.

моторо́ллер, *-а m.* scuter.

моторострое́ние, *-я n. sg.* construcţie de motoare; industria construcţiei de motoare.

мотоци́кл, *-а m.* motocicletă; *~ с коля́ской* motocicletă cu ataş.

мотоцикли́т, *-а m. v. мотоци́кл.*

мотоцикле́тка, *-и f. v. мотоци́кл.*

мотоцикле́тный *adj.* de motocicletă; de motociclişti; *~ батальо́н* batalion de motociclişti.

мотоцикли́ст, *-а m.* motociclist.

мóтто *n. indecl.* motto.

мóтыга, *-и f.* **1.** sapă, săpăligă. **2.** prăşitoare; *до́нковая ~* prăşitoare cu discuri; *вращáющаяся ~* prăşitoare rotativă.

мотыжение, *-я n. sg.* praşilă, prăşit *(manual).*

мотыжить, *-жу, -жишь vb. ipf. acuz.* a prăşi, a afîna pămîntul cu săpăliga.

мотылёк, *-лькá m.* fluture; *ночнóй ~* falenă, fluture de noapte.

мотыли́ца, *-ы f.* găseliţă.

мотыль, *-я m.* larvă de ţînţar *(servind ca hrană pentru peştii din acvariu).*

мотылькóвые, *-ых pl.; sg. -ое, -ого n. (bot.)* papilionacee.

мох, *мха* şi *мóха m. (bot.)* muşchi; *зарасти́ мхом* a se acoperi cu muşchi.

мохна́т|ый *adj.* **1.** mîţos, lînos, flocos, lăţos; *~ая собáка* cîine lăţos. **2.** pluşat; *~ая простынь* cearşaf pluşat, cearşaf de baie; *~ое полотéнце* prosop pluşat.

моховóй *adj. (bot.)* de muşchi, acoperit cu muşchi.

моцио́н, *-а m.* plimbare pe jos; *дéлать ~* a face o plimbare pe jos, a face mişcare.

моч|á, *-и́ f. sg.* urină; *анáлиз ~и́* analiza urinei.

мочáлистый *adj.* fibros, cu fibre, cu fire.

мочáлить, *-лю, -лишь vb. ipf. acuz.* a destrăma, a desface în fibre.

мочáлк|а, *-и f.* spălător, burete ◇ *жевáть ~у* a vorbi anost, a întinde pelteaua.

мочáло, *-а n.* coajă de liber/de tei topită.

мочáльный *adj.* din liber/de tei topit.

мочевúна, *-ы f. sg. (chim. biol.)* uree.

мочев|óй *adj.* urinar; uric; *(chim.) ~áя кислотá* acid uric; *(anat.) ~ пузы́рь* vezică urinară; *(med.) ~ы́е кáмни* calculi renali.

мочегóн, *-а m. (bot.)* dumbravnic.

мочегóнн|ый *adj. (med.)* diuretic; *~ые срéдства* medicamente diuretice.

мочеизнурéние, *-я n. sg. (med.)* diabet.

мочеиспускáние, *-я n. sg.* urinare.

мочеиспускáтельный *adj.* de urinare; *(anat.) ~ канáл* uretră.

мочекúсл|ый *adj. (chim.) ~ая сóль* urat.

мочекрóвие, *-я n. (med.)* uremie.

моченéц, *-нцá m.* in topit, cînepă topită.

мочён|ый *adj.* **1.** muiat, udat. **2.** topit, macerat; *~ лён* in topit. **3.** murat; *~ые я́блоки* mere murate.

мочеотделе́ние, *-я n. sg. (biol.)* urinare, secretare a urinei.

мочеполов|о́й *adj. (anat.)* genito-urinar; *~ые бо́лезни* boli genito-urinare.

мочето́чник, *-а m. (anat.)* ureter.

моčíло, *-а n.* topitorie *(de in sau cînepă).*

мочи́ть, *мочу́, мо́чишь vb. ipf. (pf. замочи́ть şi намочи́ть) acuz.* **1.** a uda, a muia; *~ ру́ки* a-şi uda mîinile. **2.** a muia, a topi; a macera; *~ лён* a topi inul. **3.** a mura; *~ я́блоки* a mura mere.

мочи́ться, *мочу́сь, мо́чишься vb. ipf. (pf. помочи́ться)* **1.** a urina. **2.** *pas.* de la *мочи́ть.*

мо́чка [1], *-и f.* **1.** lobul urechii, sfîrcul urechii. **2.** *(bot.)* fibră, filament *(din rădăcina unei plante);* radicelă.

мо́чка [2], *-и f. sg.* **1.** muiat, topit, macerat. **2.** murat.

мочь [1], *могу́, мо́жешь vb. ipf. (pf. смочь) inf.* a putea, a fi în stare, a-i fi cu putinţă, a avea posibilitatea; *не могу́ поня́ть* nu pot înţelege; *я не мог прийти́* n-am putut să vin; *мо́жете ли вы подожда́ть?* puteţi aştepta?; *чем я могу́ быть вам поле́зен?* cu ce v-aş putea fi de folos? ◇ *(cuv. modal) мо́жет быть* sau *быть мо́жет* şi *мо́жет* poate (că), se prea poate, s-ar putea; *мо́жет быть, он уе́хал* poate că a plecat; *pred. (э́то) мо́жет быть* e posibil, e cu putinţă, nu e exclus; *не мо́жет быть!* nu se poate!, e peste putinţă!, imposibil!, nu mai spune!; *(fam.) как живёте-мо́жете?* cum te lauzi?; cum o mai duceţi? *не могу́ знать; (pop.) не мо́гим знать* nu ştiu; nu pot să ştiu.

моч|ь [2], *-и f. sg.* putere, tărie, forţă, vlagă *(în unele expresii); во всю ~* din toate puterile, cu toată puterea; *изо всей ~и; что есть ~и* din răsputeri; *~и нет* nu mai pot.

мошéнник, *-а m.* coţcar, potlogar, escroc, şarlatan.

мошéнничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. смошéнничать)* a face coţcării/ matrapazlîcuri, a escroca, a pungăşi, a trişa.

мошéннический *adj.* de coţcar, de potlogar, de escroc, pungăşesc.

мошéнничество, *-а n.* coţcărie, potlogărie.

мóшка, *-и f.* gîză, musculiţă.

мошкарá, *-ы́ f. sg. col.* mulţime de gîze, roi de gîze; musculiţe, roi de ţînţari.

мошн|á, *-ы́ f.* pungă, chimir; *(fig.) набúть ~ý* a umple buzunarele doldora; *(fig.) бóльшая/тугáя ~* punga/buzunarele doldora ◇ *(fig.) тряхнýть ~óй* a desface băierile pungii; a nu cruţa banii *(pentru ceva); затянýть ~ý* a strînge băierile pungii; *(prov.) хоть ~ пустá, да душá чистá* sărac, dar curat.

мошóнка, *-и f. (anat.)* scrot, scrotum, pungă testiculară.

мощéние, *-я n. sg.* pavare, pietruire.

мощёный *adj.* pavat, pietruit.

мóщи, *-éй pl. (bis.)* moaşte, relicve ◇ *живы́е ~* slab ca moartea, numai piele şi oase.

мóщно *adv.* puternic, viguros, cu putere, cu vigoare.

мóщност|ь, *-и f.* **1.** *sg.* putere, forţă, vigoare. **2.** *(tehn.)* capacitate, putere; *двúгатель ~ью в 100 лошади́ных сил* motor de 100 cai putere; *производственная ~* capacitate de producţie; *предéльная ~* putere maximă; *расчётная ~* putere calculată; *реактúвная ~* putere reactivă; *удéльная ~* putere specifică; *(mat.) ~ мнóжества* puterea unei mulţimi; *рабóтать на пóлную ~* a folosi la maximum capacitatea întreprinderii. **3.** *sg. (min.)* grosime; *~ пластá* grosimea stratului. **4.** *pl.* unităţi, obiective *(industriale, energetice);* instalaţii; *нóвые производственные и энергети́ческие ~и* noi unităţi industriale şi energetice.

мóщный *adj.* **1.** puternic, tare, viguros, intens. **2.** *(tehn.)* puternic, de mare putere; *~ двúгатель* motor puternic. **3.** *(min.)* gros, masiv; *~ пласт у́гля* strat gros de cărbune.

мощь, *-и f. sg.* putere, tărie, forţă, vigoare; *госудáрственная ~* putere de stat.

мóющ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *мыть.* **2.** *adj.* de spălare; *~ее срéдство* detergent.

мразь, *-и f. sg. (mai ales col.)* lepădătură, pleavă, ciurucuri.

мрак, *-а m. sg.* întuneric, beznă, obscuritate; *во ~е нóчи* în puterea nopţii; *(fig.) ~ невéжества* întunericul neştiinţei; bezna ignoranţei; *покры́то ~ом неизвéстности* învăluit în mister; *кромéшный ~* întuneric beznă.

мракобéс, *-а m.* obscurantist.

мракобéсие, *-я n. sg.* obscurantism.

мрáмор, *-а m.* marmură.

мрáморн|ый *adj.* de marmură; marmurat; marmoriu, marmorean; *~ая стáтуя* statuie de marmură.

мрачнéть, *-éю, -éешь vb. ipf. (pf. помрачнéть)* **1.** a se întuneca, a se mohorî. **2.** *(fig.)* a se posomorî, a se întrista.

мрáчно *adv.* **1.** posomorît, întunecat. **2.** *pred.* e posomorît, e întunecat.

мрáчность, *-и f. sg.* **1.** întunecime, întuneric, obscuritate. **2.** *(fig.)* tristeţe, amărăciune.

мрáчн|ый *adj.* **1.** întunecat, obscur, sumbru. **2.** *(fig.)* posomorît, trist; *~ые мы́сли* gînduri negre; *быть в ~ом настроéнии* a fi foarte prost dispus, a avea gînduri sumbre/ negre; *в ~ых крáсках* în culori negre. **3.** *(fig.)* sinistru, lugubru; *~ые предчу́вствия* presimţiri sinistre.

мсти́тель, *-я m.* răzbunător.

мсти́тельность, *-и f. sg.* spirit de răzbunare.

мсти́тельный *adj.* răzbunător, ranchiunos.

мстить, *мщу, мстишь vb. ipf. (pf. отомсти́ть şi inv. отмсти́ть) dat.* a (se) răzbuna.

муáр, *-а m. sg. (text.)* moar.

муáровый *adj. (text.)* de/din moar.

мудренó *adv.* **1.** nelămurit, nu tocmai lămurit, complicat, ciudat. **2.** *pred. impers.* e greu; *~ угоди́ть на кого́-л.* e greu să-i intri în voie/ să-i faci pe plac ◇ *не ~, что ...* nu e de mirare; e natural că ...

мудрён|ый *adj.* **1.** *(сложный)* de neînţeles; greu de înţeles; ciudat, enigmatic; *~ человéк* om greu de înţeles. **2.** *(замысловатый)* greu, complicat; *~ая задáча* problemă complicată. **3.** *(странный)* straniu, ciudat ◇ *(prov.) ýтро вéчера мудренée* gîndul bun vine peste noapte; noaptea e un sfetnic bun.

мудре́ц, *-á m.* (om) înţelept, (om) deştept ◇ *(prov.) на вся́кого ~á довóльно простоты́* tot naşul îşi are naş, cît e vulpea de vicleană şi tot cade în capcană.

мудри́|ть, *-рю́, -ри́шь vb. ipf. (pf. намудри́ть şi смудри́ть)* **1.** *(вдаваться в тонкости)* a complica lucrurile, a despica firul de păr în patru. **2.** *(fig.) (издеваться)* a-şi bate joc de ...

му́дро *adv.* cu înţelepciune, înţelept.

мудрó *adv. (pop.)* greu de înţeles, complicat.

му́дрост|ь, *-и f. sg.* **1.** înţelepciune, deşteptăciune; *наро́дная ~* înţelepciunea poporului. **2.** ceva greu/ complicat ◇ *зуб ~и* măsea de minte.

му́дрствование, *-я n. (iron.)* filozofare, filozofie, teorii.

му́дрствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a filozofa, a face pe deşteptul ◇ *не му́дрствуя лука́во* simplu, fără a complica lucrurile; fără a despica firul în patru.

му́др|ый *adj.* înţelept, deştept; *~ое реше́ние* hotărîre înţeleaptă.

муж, *-а m.* **1.** *(pl. мужья́, -же́й, -жья́м)* soţ, bărbat. **2.** *(pl. мужи́, -же́й, -жа́м) (inv.)* bărbat, om *(matur); (în limbajul solemn)* bărbat, om *(de ştiinţă, de stat etc.); госудáрственный ~* bărbat/om de stat; *учёный ~* om de ştiinţă; *~и́ нау́ки* oameni de ştiinţă.

мужа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* **1.** *(inv.)* a se maturiza, a deveni matur/ om în toată firea. **2.** *(fig.)* a deveni mai tare/ mai puternic.

мужа́|ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* a da dovadă de curaj; a se ţine bine; *~йтесь, ребя́та!* curaj băieţi.

мужеподóбный *adj.* cu înfăţişare de bărbat, care seamănă a bărbat, cu apucături de bărbat.

му́жественно *adv.* bărbăteşte, cu bărbăţie, cu curaj.

му́жественность, *-и f. sg.* bărbăţie, curaj.

му́жественный *adj.* bărbătesc, plin de bărbăţie, curajos; *~ посту́пок* faptă curajoasă, act de curaj; *~ое реше́ние* hotărîre curajoasă.

му́жество, *-а n. sg.* bărbăţie, curaj, vitejie; *прояви́ть ~* a da dovadă de

curaj; *проявúть ~ в бою* a da dovadă de vitejie în luptă.

мужúк, *-á m.* **1.** *(înv.)* ţăran. **2.** *(pop.)* bărbat, om; *он здоровéнный ~* e o namilă de om; *дéльный ~* om vrednic, priceput ◇ *назовú ~á брáтом, а он наровúт в отцы́* îi dai un deget, iar el îţi ia mîna toată.

мужиковáтый *adj.* bădăran.

мужúцкий *adj.* **1.** *(înv.)* ţărănesc, de ţăran. **2.** mojicesc, de mojic.

мýжнин *adj.* al bărbatului, al soţului; *~а родня́* rude din partea bărbatului *(soţului)*.

мужск|óй *adj.* bărbătesc, de bărbat, masculin; *~ пол* sexul bărbătesc; *~ портнóй* croitor pentru bărbaţi; *~ костю́м* costum bărbătesc; *(gram.) ~ род* gen masculin; *(lit.) ~áя рúфма* rimă masculină.

мужчúна, *-ы m.* bărbat, om.

мýз|а, *-ы f.* muză ◇ *~у щекотáть* a face pe poetul.

музеевéд, *-а m.* muzeolog.

музеевéдение, *-я n. sg.* muzeologie.

музéй, *-я m.* muzeu; *историчéский ~* muzeu istoric; *~ изобразúтельных искýсств* muzeu de arte plastice.

музéйн|ый *adj.* de muzeu; *~ая рéдкость* piesă rară, piesă de muzeu.

музицúровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (înv.)* a se ocupa cu muzica, a cînta la un instrument.

мýзык|а, *-и f. sg.* **1.** muzică; *положúть на ~у* a pune pe note; *вокáльная ~* muzică vocală; *инструментáльная ~* muzică instrumentală; *кáмерная ~* muzică de cameră; *эстрáдная ~* muzică de estradă. **2.** orchestră; *воéнная ~* muzică militară; *полковáя ~* orchestra/muzica regimentului; *духовáя ~* fanfară. **3.** *gen. (fig.)* melodie; muzicalitate, modulaţie; *~ рéчи* muzicalitatea vorbirii. **4.** *(pop. fig.)* treabă, poveste, cîntec; *испóртил нам всю ~у* ne-a stricat tot rostul; *надоéла мне э́та ~* mi s-a urît cu cîntecul ăsta, m-a plictisit povestea asta ◇ *блатнáя ~* jargonul hoţilor; *~ не та* sau *другáя ~* e cu totul altceva, e altă mîncare de peşte.

музыкáльность, *-и f. sg.* **1.** muzicalitate, eufonie, armonie. **2.** talent muzical, aptitudine pentru muzică.

музыкáльн|ый *adj.* **1.** muzical; de muzică; *~ вéчер* serată muzicală; *~ слух; ~ое ýхо* ureche muzicală; *~ое сопровождéние* acompaniament muzical. **2.** cu talent muzical, cu înclinaţie muzicală, cu aplicaţii pentru muzică. **3.** melodios, eufonic, armonios.

музыкáнт, *-а m.* muzician, muzicant; artist instrumentist.

музыкáнтский *adj.* de muzician, de muzicant, de artist instrumentist.

музыковéд, *-а m.* muzicolog.

музыковéдение, *-я n. sg.* muzicologie.

мýк|а, *-и f.* chin, supliciu, calvar; *родовы́е ~и* durerile facerii; *áдские ~и* chinurile infernului; *~ одинóчества* chinul singurătăţii; *~и Тантáла; тантáловы ~и* chinurile lui Tantal.

мукá, *-и́ f. sg.* făină; *~ крупчáтка* făină de patiserie; *пшенúчная ~* făină de grîu; *овся́ная ~* făină de ovăz; *сóевая ~* făină de soia; *ячмéнная ~* făină de orz; *цéльная ~* făină integrală; *кукурýзная ~* mălai, făină de porumb; *ржана́я ~* făină de secară; *картóфельная ~* făină de cartofi; amidon, scrobeală; *кормовáя ~* făină furajeră, irimic; *костяна́я ~* făină de oase; *крупчáтая ~* floare de făină; făină de patiserie. ◇ *(prov.) перемéлется, ~ бýдет* totul trece; după ploaie şi furtună va veni şi vremea bună.

мукоéд, *-а m.* gîndac de făină.

мукомóл, *-а m.* morar.

мукомóльн|ый *adj.* de măcinat, de morărit, de făină; *~ая мéльница* moară; *~ жёрнов* piatră de moară.

мукомóльня, *-и f.* moară.

мул, *-а m.* catîr.

мулáт, *-а m.* mulatru.

мулинé *n. indecl.* muliné.

муллá, *-ы́ m.* hoge, muezin.

мультипликáтор[1], *-а m.* multiplicator, aparat de multiplicat.

мультипликáтор[2], *-а m.* multiplicator *(specialist în operaţii de multiplicare)*.

мультипликациóнный *adj. (în expr.) ~ фильм* film de desene animate.

мультипликáция, *-и f.* **1.** *sg.* filmare de desene animate. **2.** film cu desene animate. **3.** *(biol.)* înmulţire, multiplicare.

мультипóльность, *-и f. (fiz.)* multipolaritate.

мулáж, *-а m. (arte)* mulaj.

мумифика́ция, *-и f. sg.* mumificare.

мумифици́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a mumifica.

мумифици́роваться, *-руется vb. pf.* şi *ipf.* a se mumifica.

мýмия[1], *-и f.* mumie; *египéтская ~* mumie egipteană.

мýмия[2], *-и f. sg.* mumia *(colorant)*, miniu de fier.

мундúр, *-а m.* uniformă, tunică, mundir; *офицéрский ~* uniformă ofiţerească; *парáдный ~* uniformă de paradă, ţinută de ceremonie/de gală ◇ *картóфель в ~е* cartofi fierţi cu coajă.

мундúрный *adj.* de/de la uniformă, de la tunică.

мундштýк, *-á m.* **1.** ţigaret, muştiuc. **2.** muştiuc *(la instrumentele muzicale)*. **3.** zăbală, muştiuc ◇ *держáть в ~é* a ţine pe cineva din scurt/în frîu; *надéть ~ на кого́-л.* a pune şaua pe cineva.

муниципализáция, *-и f. sg.* municipalizare.

муниципализи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a municipaliza.

муниципалитéт, *-а m.* municipalitate.

муниципáльный *adj.* municipal.

муравá[1], *-ы́ f. sg. (folc.)* iarbă verde, iarbă fragedă.

муравá[2], *-ы́ f. sg. (tehn.)* smalţ, email, glazură, engobă.

муравéй, *-вья m.* furnică.

муравéйник[1], *-а m.* **1.** furnicar, muşuroi de furnici. **2.** *(fig.)* furnicar, mulţime *(de oameni)*.

муравéйник[2], *-а m. (zool.)* specie de urs care se hrăneşte cu furnici.

муравúть, *-влю, -вишь vb. ipf. acuz. (tehn.)* a smălţui, a emaila.

муравлéный *adj. (tehn.)* smălţuit.

муравьéд, *-а m. (zool.)* furnicar.

муравьúн|ый *adj.* **1.** de furnică; *~ая кýча* furnicar. **2.** *(chim.)* formic; *~ая кислотá* acid formic; *(farm.) ~ спирт* alcool formic ◇ *(zool.) ~ лев* furnică-leu.

мурáшк|а, *-и f. (reg.)* furnică mică ◇ *(у негó) ~и по спинé бéгают* (sau *пошлú*) îl furnică pe spate; îl trec fiori.

мурлы́ка, *-и f.* şi *m. (fam.)* pisică.

мурлы́канье, *-я n. sg.* **1.** torsul *(pisicii)*. **2.** *(пение)* fredonare.

мурлы́кать, *-ычет vb. ipf.* **1.** a toarce *(despre pisici)*. **2.** *(fig.)* a fredona încet, a îngîna *(un cîntec)*.

мурова́ть, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. обмурова́ть) acuz.* a zidi, a monta în zid.

мурýгий *adj.* negru-roşcat, negru-cenuşiu *(despre cîini)*.

мускáт, *-а m. sg.* **1.** nucşoară. **2.** muscat, struguri tămîioşi. **3.** vin tămîios, vin muscat.

мускáтный *adj.* **1.** de nucşoară. **2.** muscat, tămîios *(despre struguri şi vin)*.

мýскул, *-а m.* muşchi; *брюшнóй ~* muşchi abdominal; *затылóчный ~* muşchi cervical; *отводя́щий ~* muşchi abductor; *лéстничный ~* muşchi scalen ◇ *(fig.) ни одúн ~ не дрóгнул* nici un muşchi nu i-a tresărit pe faţă, nu şi-a trădat cu nimic emoţia.

мускулатýра, *-ы f. sg.* musculatură.

мускýлистый *adj.* musculos.

мýскульный *adj.* muscular, de muşchi.

мýскус, *-а m. sg.* mosc.

мýскусный *adj.* de mosc.

муслúн, *-а m. sg. (text.)* muselină.

муслúновый *adj. (text.)* de muselină.

мýслить, *-лю, -лишь vb. ipf. (pf. замýслить* şi *намýслить) acuz.* **1.** a muia; a îmbăia; *~ карандáш* a muia creionul în gură. **2.** a murdări, a mînji, a păta.

мусóлить, *-лю, -лишь vb. ipf. (pf. замусóлить* şi *намусóлить) acuz.* **1.** *v. мýслить.* **2.** *(fig.)* a moşmoli, a migăli, a tocăi.

мýсор, *-а m. sg.* **1.** gunoi, murdărie. **2.** moloz, dărîmătură.

мýсорить, *-рю, -ришь vb. ipf. (pf. намýсорить)* a face gunoi, a murdări.

мýсорный *adj.* de gunoi; *~ я́щик* ladă de gunoi.

мусоропровóд, *-а m.* conductă de gunoi.

мýсорщик, *-а m.* gunoier.

мýсс, *-а m.* şerbet *(cu fructe, de ciocolată etc)*.

муссúровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* a face din ţînţar armăsar, a trîmbiţa, a bate toba, a răspîndi zvonuri (exagerîndu-le).

муссóн, *-а m (met.)* muson.

мусе́т, *-а m. sg.* must.

муста́нг, *-а m. (zool.)* mustang.

мусульма́не, *-а́н pl.; sg. -анин, -а m.* musulmani, mahomedani.

мусульма́нка, *-и f.* musulmană.

мусульма́нский *adj.* musulman, mahomedan.

мусульма́нство, *-а n. sg.* mahomedanism, islamism, islam.

мута́ция, *-и f. (biol.)* mutaţie.

мути́ть, *мучу́, му́тишь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. взмути́ть, замути́ть)* a tulbura, a face tulbure; ~ *во́ду* a) a tulbura apa; b) *(fig.)* a tulbura apele. **2.** *(pers. 2 мути́шь; pf. помути́ть) (fig.)* a tulbura, a întuneca, a învălui în ceaţă, a face neclar. **3.** *(pers. 2 мути́шь)* a tulbura, a aţiţa, a răzvrăti, a instiga. **4.** *impers. (pers. 3 мути́т)* a-i fi greaţă, a-i veni să verse.

мути́т|ься *мути́тся vb. ipf.* **1.** *(pf. замути́тся)* a se tulbura, a se face tulbure. **2.** *(pf. замути́тся)* a se tulbura, a se întuneca, a deveni neclar. **3.** *impers. (pers. 3 мути́тся); (pf. помути́тся)* a i se întuneca în faţa ochilor; *в голове́ ~ся* îi vine ameţeală.

мутне́|ть, *-е́ет vb. ipf. (pf. помутне́ть)* a se tulbura, a se face tulbure, a deveni tulbure; *вино́ ~ет* vinul se face tulbure; *(fig.) в голове́ ~ет* i se tulbură mintea, i se întunecă mintea.

мутнова́тый *adj.* puţin tulbure, cam tulbure, tulburel.

му́тность, *-и f. sg.* tulbureală, aspect tulbure.

му́тн|ый *adj.* **1.** tulbure *(despre lichide)*. **2.** tulbure, întunecat, neclar, confuz; ~ *~ые очки́* ochelari tulburi; *~ые глаза́* ochi tulburi; *(fig.) ~ум* minte tulbure; *~ое не́бо* cer întunecat ◇ *в ~ой воде́ ры́бу лови́ть* a pescui în apă tulbure.

мутовка[1], *-и f.* tel, bătător.

мутовка[2], *-и f. (bot.)* verticil.

мутон, *-а m.* muton.

му́торно *adv. (în expr.)* ~ *на душе́* mă apasă pe suflet; sînt amărît.

му́торный *adj. (pop.)* apăsător, chinuitor, deprimat.

муть, *-и f. sg.* **1.** drojdie, zaţ, depunere. **2.** *(fig.)* nelinişte, tulburare, zbucium; *(fig.)* ~ *на душе́* zbucium sufletesc. **3.** piclă, ceaţă.

му́фель, *-я m. (mim. chim.)* muflă.

муфло́н, *-а m. (zool.)* muflon.

му́фта[1], *-ы f.* manşon.

му́фта[2], *-ы f. (tehn.)* mufă, manşon, cuplă, cuplaj; *откидна́я* ~ mufă rabatabilă; *подвижна́я* ~ mufă mobilă.

му́фтовый *adj. (tehn.)* de/cu mufă, de/cu manşon; de/cu cuplaj.

му́х|а, *-и f.* muscă; ◇ *бе́лые ~и* fulgi de zăpadă; *слета́ться как ~и на мёд* a se aduna ca muştele la miere; *(prov.) де́лать из ~и слона́* a face din ţînţar armăsar; *~и не оби́дит* nu e în stare să omoare o muscă; e blînd ca o mieluşea; *(glumeţ) быть с ~ой* sau *быть под ~ой* a fi cu chef; *(pop.) ~у зашиби́ть* a trage la măsea; *кака́я ~ его́ укуси́ла?* ce l-a apucat?; ~ *на во́зу* (ca) musca la arat; *счита́ть мух* a căsca gura.

мухоло́вка[1], *-и f.* hîrtie de muşte.

мухоло́вка[2], *-и f. (zool.)* muscar.

мухомо́р, *-а m. (bot.)* burete pestriţ.

мучéние, *-я n.* chin, suferinţă; zbucium, trudă, caznă.

му́ченик, *-а m.* mucenic, martir.

му́ченическ|ий *adj.* de mucenic, de martir; *~ая смерть* moarte de martir ◇ *(pop.) му́ка ~ая* chin cumplit.

му́ченичество, *-а n. sg.* mucenicie, martiriu.

мучи́тель, *-я m.* tiran, călău.

мучи́тельно *adv.* chinuitor, dureros.

мучи́тельн|ый *adj.* chinuitor, dureros, cumplit; *~ая боль* durere chinuitoare.

мучи́|ть, *-чу, -чишь* şi *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. замучить* şi *измучить) acuz.* a chinui, a tortura.

мучи́|ться, *-чусь, -чишься* şi *-аюсь, -аешься vb. ipf. (pf. замучиться)* a se chinui, a suferi, a se căzni.

мучни́к, *-á m. (înv.)* făinar, negustor de făină.

мучни́ст|ый *adj.* făinos, amilaceu; *~ые зёрна* boabe de făinoase; *~ые о́вощи* legume amilacee.

мучн|о́й *adj.* **1.** de/pentru făină; ~ *мешо́к* sac pentru făină. **2.** făinos, din/de făină, cu făină; *~ы́е изде́лия* produse/paste făinoase. **3.** *~о́е, -о́го n. col.* făinoase; *не есть ~о́го* a nu mînca făinoase.

муши́н|ый *adj.* de muscă, pentru muşte.

му́шка[1], *-и f.* **1.** *(med.)* plasture. **2.** benghi, aluniţă artificială. **3.** nodulet ţesut pe pînză *(dantelă, canava etc.)* ◇ *шпа́нская* ~ cantaridă.

му́шк|а[2], *-и f.* cătarea puştii ◇ *(pop.) взять на ~у* a ochi, a ţinti.

мушке́т, *-а m. (ist.)* muschetă, flintă.

мушкетёр, *-а m. (ist.)* muşchetar.

мушмула́, *-ы́ f. sg. (bot.)* **1.** *(дерево)* moşmon. **2.** *(плод)* moşmoană.

муштáбель, *-я m. (arte)* rezemătoare.

муштра́, *-ы́ m. sg.* muştruluială.

муштрова́ть, *-рую, -ру́ешь vb. ipf. (pf. вы́муштровать) acuz.* a muştrului.

муштро́вка, *-и f. v. муштра́.*

муэдзи́н, *-а m.* muezin.

мчать, *мчу, мчишь vb. ipf.* **1.** *acuz.* a duce în goană/cu iuţeală mare, a duce ca vîntul. **2.** a merge în goană, a zbura.

мча́ться, *мчусь, мчи́шься vb. ipf.* a merge în goană, a goni, a merge ca vîntul; ~ *во весь опо́р* a fugi mîncînd pămîntul; a alerga în goana mare; *(fig.) вре́мя мчи́тся* timpul fuge, zboară.

мши́стый *adj.* acoperit cu muşchi.

мще́ние, *-я n. sg.* răzbunare.

мы, *нас, нам, нас, на́ми, о нас pron. personal pers. 1 pl.* **1.** noi; *мы победи́м* noi vom învinge; *мы с тобо́й* eu (şi) cu tine; *мы с сестро́й* eu (şi) cu sora mea; *у нас (есть)* avem, noi avem; *без нас* fără noi; *к нам* la noi; *нас позва́ли* ne-au chemat. **2.** noi *(folosit în locul lui «я» ca plural al majestăţii, al modestiei etc.)*

мыка́ница, *-ы f.* darac, scărmănătoare *(de în, de cînepă)*.

мы́кать, *-аю, -аешь vb. ipf. (în expr.) го́ре* ~ a o duce greu; ~ *век* a trage mîţa de coadă.

мы́каться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* a pribegi, a rătăci *(îndurînd mizerie, trăind din greu)*; ~ *по све́ту* a rătăci prin lume; ~ *по чужи́м лю́дям* a trăi printre străini.

мы́лить, *-лю, -лишь vb. ipf. (pf. намы́лить) acuz.* **1.** a săpuni; ~ *бельё* a săpuni rufele; ~ *ру́ки* a-şi săpuni mîinile. **2.** a face clăbuci/spumă.

мы́литься, *-люсь, -лишься vb. ipf.* **1.** *(pf. намы́литься)* a se săpuni, a se da cu săpun. **2.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a face clăbuci, a face spumă.

мы́лкий *adj.* care face (multă) spumă, care face clăbuci *(despre săpun)*.

мы́л|о, *-а n.* **1.** săpun; *брусо́к ~а* calup de săpun; *жи́дкое* ~ săpun lichid; *дома́шнее* ~ săpun de casă; *туале́тное* ~ săpun de toaletă; *хозя́йственное* ~ săpun de rufe; ~ *для бритья́* săpun de ras. **2.** *sg.* spumă, sudoare, *(pe corpul calului care a alergat mult)* ◇ *без ~а в ду́шу влезть* a se băga pe sub pielea/în sufletul cuiva; ~ *серо́, да мо́ет бело́* în pămîntul negru se face pita albă.

мыловáр, *-а m.* săpunar.

мыловаре́ние, *-я n. sg.* prepararea/fabricarea săpunului.

мыловáренный *adj.* de/pentru fabricarea săpunului, de săpun; ~ *заво́д* fabrică de săpun.

мы́льница, *-ы f.* savonieră.

мы́льн|ый *adj.* de/cu săpun; *~ая пе́на* clăbuci de săpun; ~ *порошо́к* praf de săpun ◇ *(bot.)* ~ *ко́рень* rădăcină de odagaci, ciuin; *(farm.) ~ спи́рт* spirt de săpun; *~ые пузыри́* baloane de săpun.

мыльня́нка, *-и f. sg. (bot.)* săpunel, săpunariţă, odagaci.

мыс, *-а m.* **1.** *(geogr.)* cap, promontoriu. **2.** colţ, capăt.

мы́сленно *adv.* în gînd, în minte, în închipuire; ~ *представи́ть себе́* a-şi închipui, a-şi imagina ceva.

мы́сленный *adj.* imaginar, închipuit; ~ *о́браз* imagine.

мы́слим|ый **1.** *part. prez. pas.* de la *мы́слить*. **2.** *adj.* imaginabil, posibil, cu putinţă; *~ы́е ли э́то де́ло?* e care cu putinţă acest lucru?; *э́то не ~о* asta-i imposibil, asta-i de neconceput.

мысли́тель, *-я m.* cugetător.

мысли́тельн|ый *adj.* de gîndire, al gîndirii; *~ая спосо́бность* facultatea gîndirii.

мы́слить, *-лю, -лишь vb. ipf.* **1.** a (se) gîndi, a cugeta, a raţiona; ~ *логи́чески* a gîndi logic; ~ *о́бразами* a gîndi în imagini. **2.** a concepe, a imagina, a-şi închipui ◇ *мно́го ~ о себе́* a fi încrezut, a se crede.

мысл|ь, *-и f.* **1.** *sg.* gîndire, raţiune; *си́ла челове́ческой ~и* puterea gîndirii umane. **2.** gînd, idee, reflecţie; *блестя́щая ~* idee strălucită; *за́дняя ~* gînd ascuns; *предвзя́тая ~* idee preconcepută; *подать кому́-л. ~* a sugera cuiva o idee; *собра́ться с ~ями* a-şi aduna gîndurile; *держа́ться той ~и, что ...* a fi de părere că ...; *не допуска́ть даже ~и о чём-л.* a nu admite nici măcar gîndul că ...; *у него́ э́того и в ~ях не́ было* nici prin gînd nu i-a trecut; *прийти́ к ~и* a ajunge la concluzia; *э́то хоро́шая ~* e o idee bună. **3.** idee, concepţie; *основна́я ~ произведе́ния* ideea principală a unei opere.

мы́слящий **1.** *part. prez. act.* de la *мы́слить*. **2.** *adj.* cugetător, gînditor.

мыт, *-а m. sg. (med. vet.)* tignafes *(buba mînzului)*.

мыта́рить, *-рю, -ришь vb. ipf. (pf. замыта́рить) acuz.* a chinui, a canoni, a face (pe cineva) să se trudească.

мыта́риться, *-рюсь, -ришься vb. ipf. (pf. замыта́риться)* a se chinui, a se trudi, a se munci, a se căzni, a se zbuciuma, a se zbate, a suferi.

мыта́рство, *-а n.* chin, trudă, caznă, zbucium, suferinţă, încercare.

мы́тник, *-а m. (bot.)* daric, vîrtejul pămîntului.

мыть, *мо́ю, мо́ешь vb. ipf. (pf. вы́мыть şi помы́ть) acuz.* a spăla; *~ ру́ки мы́лом* a-şi spăla mîinile cu săpun; *~ го́лову* a se spăla pe cap ◇ *(prov.) рука́ ру́ку мо́ет* o mînă spală pe alta.

мытьё, *-я́ n. sg.* spălat, spălare, lăut; *~ белья́* spălatul rufelor ◇ *не мытьём, так ка́таньем* prin orice mijloace *(bune sau rele)*; cu orice preţ; fie ce-o fi.

мы́ться, *мо́юсь, мо́ешься vb. ipf. (pf. вы́мыться şi помы́ться)* a se spăla.

мыча́ние, *-я n. sg.* muget, răget.

мыча́ть, *-чу́, -чи́шь vb. ipf.* **1.** a mugi, a rage. **2.** *(fig.)* a mîrîi, a mormăi.

мышело́вка, *-и f.* cursă de şoareci.

мы́шечн/ый *adj. (anat.)* muscular, în muşchi, al muşchilor; *~ая ткань* ţesut muscular.

мышы́ный *adj.* de şoarece, de şoareci.

мы́шк/а[1], *-и f. (în expr.) под ~ами; под ~ой; под ~у; под ~у* la subsuoară, de subsuoară; sub braţ; *взять под ~у / под ~у* a lua de subsuori.

мы́шк/а[2], *-и f. dim.* şoricel, şoarece ◇ *игра́ть в ко́шки- ~и* a se juca de-a pisica şi şoarecele; *на ~у и ко́шка зверь* pentru şoarece şi pisica e o fiară.

мышле́ние, *-я n. sg.* gîndire, cugetare.

мышо́нок, *-нка m.; pl -ша́та, -ша́т* şoricel, pui de şoarece.

мы́шц/а, *-ы f.* muşchi; *брю́шные ~ы* muşchii abdominali; *висо́чная ~* muşchiul temporal; *гла́дкая ~* muşchi neted; *поперечнополоса́тая ~* muşchi striat; *приводя́щая ~* muşchi aductor; *растя́гивающая ~* muşchi extensor.

мышь, *-и f.* şoarece; *полева́я ~* şoarece de cîmp ◇ *(zool.) лету́чая ~* liliac; *наду́ться как ~ на кру́пу* a se supăra ca văcarul pe sat.

мышья́к, *-а́ m. sg. (chim.)* arsenic; şoricioaică; *се́рнистый ~* sulfură de arsenic.

мышьяко́вистый *adj. (chim.)* arsenios.

мышьяко́в/ый *adj (chim.)* arsenical, arsenic; *~ые со́ли* săruri arsenice; *~ая кислота́* acid arsenic.

мэр, *-а m.* primar.

мюзик-хо́лл, *-а m.* muzic-hall.

мя́гк/ий *adj.* **1.** moale; *~хлеб* pîine moale; *~ое мя́со* carne moale, carne fragedă; *~ая ко́жа* piele moale; *~ая ше́рсть* lînă moale. **2.** moale, capitonat; *~ое кре́сло* fotoliu moale; *~ая ме́бель* mobilă capitonată; *~ие вагоны* vagoane capitonate. **3.** plăcut, dulce; *~ го́лос* voce suavă, voce dulce; *~ свет* lumină plăcută, discretă. **4.** *(fig.) (despre climă, timp etc.)* blînd, dulce; *~ кли́мат* climă dulce; *~ая зима́* iarnă blîndă. **5.** *(despre mişcare, mers etc.)* lin, uşor, domol, ritmic, graţios; *~ая по́ступь* mers lin/ uşor; *~ие движе́ния* mişcări domoale. **6.** *(fig.)* blînd, blajin; delicat; *~хара́ктер* fire blîndă; *~челове́к* om blînd. **7.** *(lingv.)* moale, muiat, palatalizat, palatal; *~ие согла́сные* consoane palatale; *~ вариа́нт скло́нения* varianta moale a declinării; *~ знак* semnul moale *(literă)*; *(anat.) ~ое не́бо* palatul moale; vălul palatului; *~ая вода́* apă moale.

мя́гко *adv.* **1.** moale. **2.** *(fig.)* moale, delicat, blînd, cu blîndeţe ◇ *(prov.) ~ сте́лет, да жёстко спать* gură de miere şi inimă de fiere; *(cuv. modal) ~ выража́ясь* delicat vorbind; vorbind în termeni dulci; pentru a nu spune mai mult.

мягконёбный *adj. (lingv.)* velar, postpalatal.

мягкосерде́чие, *-я n. sg.* bunătate, blîndeţe, fire blîndă.

мягкосерде́чный *adj.* bun la inimă, blînd, blajin.

мя́гкост/ь, *-и f. sg.* **1.** însuşirea de a fi moale, moliciune. **2.** *(fig.)* calitatea de a fi blînd, caracter blînd; blîndeţe; *~ хара́ктера* blîndeţea firii, fire blîndă. **3.** *(lingv.)* muiere, palatalizare, caracter palatal. **4.** *(fig.)* purtare blîndă, blîndeţe.

мягкоте́лость, *-и f. sg.* moliciune, lipsă de energie.

мягкоте́лые, *-ых pl.; sg. -ое, -ого n. (zool.)* moluşte.

мягкоте́лый *adj.* molatic, molîu, lipsit de energie.

мягкошёрстный *adj.* cu / de lînă moale.

мягчи́тельн/ый *adj. (med.)* emolient; *~ое сре́дство* emolient.

мягчи́ть, *-ю́, vb. ipf. acuz.* a muia, a face moale.

мяки́н/а, *-ы f. sg.* pleavă ◇ *(prov.) стара́го воробья́ на ~е не проведёшь* vulpea bătrînă nu cade în cursă.

мя́киш, *-а m. sg.* miez *(de pîine)*.

мя́кн/уть, *-ну, -нешь vb. ipf. (pf. измя́кнуть şi размя́кнуть)* a se înmuia, a deveni moale.

мя́коть, *-и f.* **1.** carne *(fără os)*, pulpă de fructe, carnea fructului, miez de fruct ◇ *зубна́я ~* pulpă dentară.

мя́лка, *-и f.(tehn.)* meliţă, maşină de meliţat.

мя́мл/ить, *-лю, -лишь vb. ipf.* **1.** a bolborosi, a mormăi; *что ты там ~ишь?* ce tot bolboroseşti acolo? **2.** *(fig.)* a tărăgăna, a ezita, a şovăi.

мя́мля, *-и f.* şi *m.* papă-lapte, mămăligă.

мясно́стый *adj.* **1.** cărnos, cu multă carne. **2.** gras, grăsun, grăsuliu, obez.

мясна́я, *-о́й f.* măcelărie.

мясни́к, *-а́ m.* măcelar, casap.

мясн/о́й *adj.* **1.** de / din carne; *~ы́е изде́лия* preparate din carne; *~а́я промы́шленность* industria cărnii. **2.** *~о́е, -ого n.* mîncare de carne.

мя́с/о, *-а n. sg.* **1.** carne; *говя́жье ~* carne de vacă; *то́щее ~* carne macră; *отварно́е ~* rasol; *жа́ренное ~* carne friptă; *ру́бленое ~* carne tocată; tocătură; *говя́жье ~* carne de vită; *тушёное ~* carne înăbuşită; carne în suc propriu; *бе́лое ~* carne de găină; carne albă. **2.** carne, pulpă, miez *(la fructe)* ◇ *ди́кое ~* carne vie; *ну́шечное ~* carne de tun; *ни ры́ба ни ~* nici cîine, nici ogar; nici cal, nici măgar; *вы́рвать ну́говицу с ~ом* a rupe un nasture cu stofă cu tot.

мясокомбина́т, *-а m.* combinat de carne.

мя́со-моло́чный *adj.* de carne şi lapte.

мясору́бка, *-и f.* maşină de tocat carne.

мясохладобо́йня, *-и f.* abator frigorifer.

мя́та, *-ы f. sg. (bot.)* mentă, izmă; *пе́речная ~* izmă de grădină, izmă bună.

мятёж, *-а́ m.* răscoală, revoltă, rebeliune, răzmeriţă.

мятёжник, *-а m.* răsculat, rebel, insurgent.

мятёжный *adj.* **1.** răsculat, răzvrătit, rebel. **2.** zbuciumat, agitat, neliniştit, furtunos.

мя́тлик, *-а m. (bot.)* firuţă.

мя́тн/ый *adj.* de / cu mentă, de / cu izmă; *~ые ка́пли* picături de mentă; *~ые лепёшки* pastile cu mentă.

мя́т/ый **1.** *p. t. p.* de la *мять*. **2.** *adj. (despre iarbă etc.)* călcat; mototolit, boţit, şifonat; *~ая трава́* iarbă călcată în picioare; *~ые цветы́* flori strivite; *~ое пла́тье* rochie şifonată ◇ *(tehn.) ~ пар* abur laminat.

мять, *мну, мнёшь, vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. размя́ть)* a frămînta, a strivi, a călca, a stoarce; *~ глину* a călca lut / argilă; *~ я́году* a stoarce fructe cărnoase / bace. **2.** *(pf. измя́ть şi смять)* a mototoli, a boţi, a şifona, a călca;

~ *платье* a-şi şifona rochia; ~ *траву́*, a călca iarba. **3.** *(pf. размя́ть)* a meliţa, a toca; ~ *лён* a meliţa inul. **4.** *(tehn.)* a presa; ~ *желе́зо* a presa fierul.

мя́ться[1], *мнётся vb. ipf. (pf. измя́ться, помя́ться, смя́ться)* a se mototoli, a se boţi, a se şifona.

мя́ться[2], *мнусь, мнёшься vb. ipf.* a se codi, a şovăi, a ezita.

мя́канье, *-я n. sg.* mieunat, mieunătură, miorlăit.

мя́укать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a mieuna, a miorlăi.

мяч, *-á m.* minge, balon; *футбо́льный* ~ minge de fotbal; *те́ннисный* ~ minge de tenis; *игра́ть в* ~ a se juca cu mingea; *пода́ть* ~ a servi mingea; *отби́ть* ~ a respinge mingea; *заби́ть* ~ *(в воро́та)* a marca un gol.

мя́чик, *-а m. dim.* minge (mică).

Н

Н *n. literă şi sunetul* «n».

на[1] *prep.* **1.** cu *acuz.* sau *prepl.* pe; *сесть на стул* a se aşeza pe scaun; *сиде́ть на сту́ле* a şedea pe scaun; *положи́ть на стол* a pune pe masă; *оста́вить на столе́* a lăsa pe masă; *писа́ть на бума́ге* a scrie pe hîrtie; *на трёх страни́цах* pe trei pagini; *сиде́ть нога́ на ногу* a sta picior peste picior. **2.** cu *acuz.* sau *prepl. (folosit pentru a indica locul, direcţia)* la, în, spre, pe; *на заво́д* la uzină; spre uzină; *на заво́де* la uzină, în uzină; *идти́ на рабо́ту* a merge la lucru; *на конце́рте* la concert; *пойти́ на конце́рт* a merge la concert; *на парохо́де* pe vapor; *на у́лице* pe stradă; *вы́йти на у́лицу* a ieşi în stradă. **3.** cu *acuz.* sau *prepl. (folosit pentru a indica timpul, perioada, termenul)* în timpul, în cursul, de, în, pentru; *на кани́кулах* în timpul vacanţei; *на пра́здниках* de sărbători; *на Но́вый Год* de Anul Nou; *на друго́й / на сле́дующий день* în ziua următoare, a doua zi; *на пятидеся́том году́ жи́зни* în al cincilea deceniu al vieţii; *на три дня* pentru trei zile; *на не́сколько дней* pentru cîteva zile; *за́пас на́ зиму* rezervă pentru iarnă; *о́тпуск на оди́н ме́сяц* concediu de o lună. **4.** cu *acuz. (folosit pentru a indica o diferenţă cantitativă)* cu; *на 20 рубле́й ме́ньше* cu 20 de ruble mai puţin; *на ме́сяц ра́ньше сро́ка* cu o lună înainte de termen. **5.** cu *acuz. (folosit pentru a determina cantitatea printr-o sumă de bani)* pentru; *купи́ть на сто рубле́й* a cumpăra pentru o sută de ruble. **6.** cu *acuz. (folosit la înmulţiri, împărţiri etc.)* cu, în, pe; *умно́жить пять на три* a înmulţi pe cinci cu trei; *разде́лить пятна́дцать на три* a împărţi pe cinsprezece la trei; *пять ме́тров (в длину́) на три (в ширину́)* cinci metri (în lungime) pe trei (în lăţime); *разби́ть на пара́графы* a împărţi în paragrafe. **7.** cu *acuz. (folosit pentru a determina destinaţia, scopul etc.)* pentru, la; *кредиты на ремо́нт* credite pentru reparaţii; *материа́л на пальто́* stofă de palton; *на вся́кий слу́чай* pentru orice eventualitate. **8.** cu *prepl. (folosit pentru a indica mijloacele de locomoţie)* cu; *е́хать на по́езде / на парохо́де* a merge cu trenul / cu vaporul; *ката́ться на ло́дке* a se plimba cu barca. **9.** cu *prepl. (folosit pentru a indica modul de pregătire, materialul folosit.)* cu; în; *жа́рить на ма́сле* a prăji în unt; *развести́ на воде́* a dizolva în apă; *на двойно́й подо́шве* cu talpa dublă. **10.** cu *acuz. (folosit pentru a indica modul în care se săvîrşeşte acţiunea)* pe, din; *на голо́дный желу́док* pe stomacul gol; *ве́рить на́ слово* a crede pe cuvînt. **11.** cu *prepl. (folosit pentru a indica instrumentul pe lîngă verbul «игра́ть»); игра́ть на скри́пке / роя́ле* a cînta la vioară / la pian; *игра́ть на биль я́рде* a juca biliard. **12.** cu *acuz.* sau *prepl. (folosit pentru a indica limba în care se scrie, se traduce etc. uneori se omite în traducere românească)* în; *перевести́ на ру́сский язы́к* a traduce în limba rusă; *говори́ть на ру́сском языке́* a vorbi ruseşte. **13.** cu *prepl. (folosit pentru a indica modul de construcţie, de confecţionare etc.)* pe, cu; *ваго́н на рессо́рах* vagon pe arcuri; *матра́ц на пружи́нах* saltea cu arcuri. **14.** cu *acuz. (folosit pentru a indica o însuşire, un semn particular)* de; *глух на одно́ у́хо* surd de o ureche; *хрома́ть на одну́ но́гу* a şchiopăta de un picior. **15.** cu *prepl. (cu un substantiv repetat indică o mare cantitate, abundenţă)* peste; *оши́бка на оши́бке* greşeală peste greşeală, plin de greşeli; *дыра́ на дыре́* ciuruit; numai găuri ◇ *на лету́* în zbor; *на лю́дях* în public, în faţa oamenilor; *на мой взгляд* după părerea mea, după mine; *пода́ть жа́лобу на...* a depune o plîngere împotriva ...

на[2] *partic* na!, ia!, poftim!; *на (тебе́) кни́гу* poftim cartea ◇ *вот тебе́ на!* na, ia te uită! na-ţi-o bună!, ei, poftim!

набáвить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. набавля́ть) acuz.* a spori, a majora, a urca *(mai ales despre preţuri)*; ~ *цéны* a urca preţurile.

набáвка, *-и f.* **1.** *(действие)* ridicare, urcare; ~ *цены* ridicarea preţului. **2.** *(сумма)* spor, majorare, adaos.

набавля́ть, *-я́ю -я́ешь vb. ipf.* de la *набáвить.*

набáвочный *adj.* suplimentar, adiţional.

набалдáшник, *-а m.* măciulie, cap de baston.

набаловáть, *-лýю, -лýешь vb. pf. (pop.) acuz.* a alinta, a răsfăţa; a răzgîia.

набаловáться, *-лýюсь, -лýешься vb. pf.* a-şi face de cap; a zburda în voie, a se ţine de drăcii.

набáлтывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наболтáть*[1 2].

набальзамúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *бальзамúровать*

набáт, *-а m.* semnal de alarmă, clopot de alarmă ◇ *бить в* ~ a) a trage clopotele de alarmă; b) *(fig.)* a da alarma.

набáтный *adj.* de alarmă; ~ *кóлокол* clopot de alarmă; *(fig.)* ~ *призы́в* strigăt de alarmă.

набéг, *-а m.* incursiune, năvală, atac; *кавалерúйский* ~ şarjă de cavalerie; *сдéлать / совершúть* ~ a face o incursiune, a năvăli.

набегáть, *-áю, -áешь vb ipf.* **1.** *ipf.* de la *набежáть;* **2.** *impers.* a face cute, a se încreţi *(despre îmbrăcăminte).*

набегáться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a alerga mult, a obosi fugind / alergînd; ~ *до упáду* a nu mai putea de atîta alergătură.

набегáющий *adj. (med.)* care se suprapune.

набедокýрить, *-рю, -ришь vb. pf.* de la *бедокýрить*

набе|жáть, *-егý, -ежúшь vb. pf. (ipf. набегáть).* **1.** *на+ acuz.* a se izbi de ceva *(venind în fugă)*; a da peste; a da buzna. **2.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a alerga spre, a se îngrămădi, a se aduna; ~*жáли лю́ди* s-au adunat oameni. **3.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite) (fig.)* a se acumula, a se aduna, a creşte *(în număr sau cantitate).*

набезобрáзничать, *-аю, -аешь vb. pf.* a face obrăznicii.

набекрéнь *adv.* într-o parte, pe o ureche; *в шáпке* ~ cu căciula pe o ureche ◇ *у кого-л. мозгú* ~ e într-o ureche, e cam sucit.

набели́ть(ся), *-елю́(сь), -éлишь(ся) vb. pf.* de la *белúть(ся)*

нáбело *adv.* pe curat; *переписáть* ~ a transcrie pe curat.

нáбережная, *-ой f.* **1.** chei, splai. **2.** debarcader.

набивáние, *-я n.* bătătorire.

набивáть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *набúть*

набивáться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *набúться.* **2.** *pas.* de la *набивáть.*

набúвка, *-и f. sg.* **1.** *(действие)* umplere, îndesare; împăiere; ~ *папирóс* umplerea ţigărilor. **2.** umplutură. **3.** *(tehn.)* garnitură; *кóжаная* ~ garnitură de piele.

набивнóй *adj. (text.)* imprimat; ~ *сúтец* stambă imprimată.

набúвочный *adj* de garnitură, de umplutură.

набирáть,- *áю, -áешь vb. ipf.* de la *набрáть*

набирáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *набрáться.* **2.** *pas.* de la *набирáть.*

набúтый **1.** *p.t.p.* de la *набúть.* **2.** *adj.* umplut, plin, îndesat; înţesat, ticsit; *биткóм* ~ ticsit, plin cu vîrf ◇ *(pop.)* ~ *дурáк* prost de dă în gropi, prost ca noaptea.

набúть, *-бью, -бьёшь vb. pf. (ipf. набивáть)* **1.** *acuz.+ instr. (напóлнить)* a umple, a îndesa, a ticsi; a împăia. **2.** *acuz.* a bate, a aşeza ceva bătînd; ~ *óбручи на кáдку* a bate cercuri la un hîrdău. **3.** *acuz.* a cauza / a produce o vătămare prin lovire. **4.** *acuz. (text.)* a imprima; ~ *сúтец* a imprima stambă. **5.** *gen (вколотить)* a bate *(o cantitate oarecare)*; ~ *гвоздéй в стéну* a bate cuie în perete. **6.** *acuz.* sau *gen.* a sparge *(o cantitate oarecare).* **7.** *acuz.* sau *gen. (настрелять)* a vîna *(o cantitate oarecare)* ◇ ~ *рýку на чём-л.* a căpăta dexteritate, a căpăta îndemînare; ~ *цéну* a urca/ a umfla preţul; *(pop.) кармáн* sau *мошнý* a-şi umple buzunarele, a se îmbogăţi; *(pop.)* ~ *мóрду* a

plesni, a-i trage cuiva o palmă; ~ *оскóмину* a) a i se sterpezi dinţii; b) *(fig.)* a-i fi lehamite de ceva; a se plictisi, a fi sătul ca de mere acre.

набúться, *-бью́сь, -бьёшься vb. pf. (ipf. набивáться)* **1.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a se înghesui, a se îngrămădi, a se aduna în număr mare. **2.** *(pop.)* a se băga, a-şi oferi insistent *(serviciile, prietenia etc.)*; ~ *в гóсти* a se invita singur; ~ *в друзья́* a căuta cu orice preţ să devii prieten cu cineva.

наблюдáтель, *-я m.* observator; *беспристрáстный* ~ observator obiectiv; *артиллерúйский* ~ observator de artilerie.

наблюдáтельность, *-и f. sg.* spirit de observaţie.

наблюдáтельный *adj.* **1.** cu spirit de observaţie, atent, perspicace. **2.** *(служащий для наблюдения)* de/pentru observaţie; ~ *пункт* post de observaţie.

наблюдáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* **1.** *acuz.* sau cu *conj. (следить глазами)* a observa, a se uita bine, a privi, a urmări *(cu privirea).* **2.** *acuz. (изучать)* a studia, a cerceta, a urmări. **3.** *за+ instr. (следить, надзирать)* a supraveghea; ~ *за дéтьми* a supraveghea copiii.

наблюдá|ться, *-áется vb. ipf.* a se observa, a se constata, a se semnala; ~*ется изменéние* se observă o schimbare.

наблюдéни|е, *-я n. sg.* **1.** *(действие)* observare, observaţie, supraveghere, control, urmărire, *взять под* ~ a lua sub observaţie; *быть под ~ем* a fi sub observaţie; *врачéбное* ~ supraveghere medicală. **2.** *(то, что замечено)* observaţie; *по нáшим ~ям* după observaţiile noastre, după informaţiile noastre.

наблюстú, *-юдý, -юдёшь vb. pf. acuz. (înv.)* a cerceta, a observa ceva.

нáбожно *adv.* cu evlavie, cu pietate, evlavios, pios.

нáбожность, *-и f. sg.* evlavie, pietate.

нáбожный *adj.* evlavios, pios.

набóй, *-я m.* rosătură, bătătură (de şa).

набóйк|а, *-и f.* **1.** fiec; capac de toc; *резúновые ~и* fleacuri de cauciuc. **2.** *(text.)* imprimeu, ţesătură imprimată. **3.** *(tehn.)* ciocan gîtuitor. **4.** *(tehn.)* căptuşeală (refractară).

нáбок *adv.* pe o parte, într-o parte; înclinat, pe o coastă, într-o latură.

наболéвш|ий **1.** *part. trec. act.* de la *наболéть.* **2.** *adj.* dureros, sensibil, nevralgic; ~*ее мéсто* punct nevralgic/ sensibil ◇ ~ *вопрóс* chestiune urgentă/ arzătoare.

наболé|ть, *-éет vb. pf.* a durea; *(fig.) на душé* ~*ло* mă doare inima.

наболтáть [1], *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. набáлтывать)*

наболтáть [2], *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. набáлтывать)* **1.** *acuz.* sau *gen. (наговорить много)* a flecări, a sporovăi; a trăncăni; ~ *всякой чепухú* a îndruga multe şi mărunte, a spune cîte şi mai cîte. **2.** *(наклеветать)* a cleveti, a bîrfi, a ponegri.

наболтáться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a trăncăni, a sporovăi, a pălăvrăgi în voie.

набóр, *-а m.* **1.** *sg.* admitere, primire, angajare, recrutare; ~ *учáщихся* admitere de elevi; ~ *в áрмию* recrutare în armată; ~ *рабóчей сúлы* angajarea forţei de muncă. **2.** asortiment complet, trusă, garnitură; ~ *инструмéнтов* trusă/garnitură de scule; *операцúонный* ~ trusă chirurgicală. **3.** *(tipogr.)* culegere, zaţ, cules; *разобрáть* ~ a desface zaţul; *сдать рýкопись в* ~ a da manuscrisul la cules/la tipar ◇ *(fig.)* ~ *слов* vorbe goale.

набóрная, *-ой f. (tipogr.)* zeţărie.

набóрн|ый *adj. (tipogr.)* **1.** de zeţuit, de cules; ~*ая машúна* maşină de cules; ~*ая кáсса* casă de litere; ~*ая линéйка* culegar. **2.** ~**ая,** *-ой f.* zeţărie, culegătorie.

набóрщик, *-а m.* zeţar, culegător.

набрáсывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *набросáть* şi *набрóсить.*

набрáсываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *набрóситься.* **2.** *pas.* de la *набрáсывать.*

набрáть, *-беру́, -берёшь vb. pf. (ipf. набирáть)* **1.** *acuz.* sau *gen.* a lua *(o cantitate oarecare)*; ~ *закáзов* a lua/ a primi *(multe)* comenzi. **2.** *acuz.* a aduna, a culege, a strînge; ~ *букéт цветóв* a culege un buchet de flori. **3.** *acuz.* a recruta, a alcătui; a forma *(prin*

recrutare, înscriere); a angaja *(un număr necesar de...)*; ~ *отря́д доброво́льцев* a forma un detaşament de voluntari; ~ *сотру́дников* a angaja *(un număr necesar de...)* colaboratori; **4.** *acuz. (tipogr.)* a culege, a zeţui ◇ ~ *сил* a prinde puteri; ~ *во́ды в рот* a tăcea chitic; ~ *те́мпы* a realiza accelerarea ritmului; ~ *но́мер телефо́на* a forma un număr de telefon; *(av.)* ~ *высоту́* a lua înălţime; ~ *ско́рость* a lua viteză.

набра́|ться, *-беру́сь, -берёшься vb. pf. (ipf. набира́ться)* **1.** *(mai ales impers.)* a se aduna, a se îngrămădi, a se aglomera. **2.** *gen.* a prinde, a fi cuprins de...; ~ *спе́си* a-şi lua nasul la purtare; ~ *сме́лости/хра́брости* a-şi lua inima în dinţi, a prinde curaj; ~ *стра́ху* a fi cuprins de frică; ~ *ума́* a deveni mai înţelept; a se cuminţi; ~ *терпе́ния* a se înarma cu răbdare; ~ *све́жих сил* a prinde forţe noi. **3.** *gen.* a se umple. **4.** *(fig.)* a-şi însuşi *(deprinderi, obiceiuri etc.)*; a fi/a se lăsa influenţat *(de cineva)* ◇ *(prov.)* *с кем поведёшься, от того́ и наберёшься* spune cu cine te întîlneşti, ca să-ţi spun cine eşti.

набреда́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *набрести́*.

набре|сти́, *-еду́, -едёшь vb. pf.* **1.** *на + acuz. (встретить)* a întîlni întîmplător *(pe cineva)*; a da de *(cineva, de ceva)*; ~ *на след кого́-л.* a da de urma cuiva; *(fig.)* ~ *на удачную мысль* a da de o idee bună, a-i trece prin minte o idee bună. **2.** *impers. gen.* a se aduna; ~*ло мно́го наро́ду* s-a adunat multă lume.

набросá́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. набра́сывать)* **1.** *acuz.* sau *gen.* a arunca *(în mare număr)*; a arunca pe jos, a arunca grămadă; a azvîrli. **2.** *acuz. (составить в общих чертах)* a schiţa *desenînd sau vorbind)*; ~ *план* a schiţa un plan. **3.** *acuz.* a aşterne *(pe hîrtie)* sumar/la repezeală; ~ *статью́* a scrie la repezeală un articol.

набро́сить, *-ошу, -о́сишь vb. pf. (ipf. набра́сывать) acuz.* a arunca, a pune *(pe deasupra)*; ~ *шаль на плечи* a arunca/a pune un şal pe umeri ◇ ~ *тень на кого́-л.* a ponegri pe cineva, a lăsa să cadă bănuiala asupra cuiva.

набро́си|ться, *-о́шусь, -о́сишься vb. pf. (ipf. набра́сываться) на + acuz.* **1.** a se arunca, a se azvîrli, a se năpusti, a se repezi *(asupra cuiva)*. **2.** *(fig.)* a se repezi *(la ceva)*, a se apuca cu nesaţ *(de ceva)*. **3.** *(fig.)* a asalta, a se năpusti, a tăbărî *(asupra cuiva cu reproşuri, ocări etc.)*; ~ *с упрёками* a tăbărî *(pe cineva)* cu reproşuri.

набро́сок, *-ска m.* **1.** proiect sumar, schiţă, conspect, ciornă. **2.** desen în ciornă, schiţă de desen.

набры́згать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. бры́згать)* a stropi, a împroşca.

набро́шник, *-а m.* centură, burtieră, chingă.

набуха́ние, *-я n. sg.* umflare, creştere, dilatare.

набуха́ть, *-аю vb. ipf.* de la *набу́хнуть*

набу́хнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. набуха́ть)* a se umfla, a creşte; a fi umflat; a se dilata.

набуя́нить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. буя́нить)* a face tărăboi/scandal, a stîrni zarvă.

нава́га, *-и f. (iht.)* mihalţ, navagă.

наважде́ние, *-я n.* drăcie, vrăjitorie, drăcovenie, minunăţie; *что за ~!* sau *вот ~!* ce drăcie!

нава́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *навали́ть* şi *навоня́ть*.

нава́ливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *навали́ться*. **2.** *pas.* de la *нава́ливать*.

навали́ть, *-алю́, -а́лишь vb. pf.* **1.** *(ipf. нава́ливать) на + acuz.* a aşeza (peste ceva), a pune deasupra, a trînti peste. **2.** *(ipf. нава́ливать) gen.* sau *acuz.* a pune de-a valma; a arunca, a azvîrli. **3.** *(ipf. нава́ливать) impers. gen.* a se îngrămădi, a se aduna, a se strînge. **4.** *impers. gen. (fig.)* a se aduna, a se strînge în număr mare.

навали́ться, *-алю́сь, -а́лишься vb. pf. (ipf. нава́ливаться)* **1.** *на + acuz. (налечь всей тяжестью)* a apăsa, a se lăsa *(cu toată greutatea)*. **2.** *на + acuz. (напасть)* a năvăli, a se năpusti; a da năvală; ~ *на врага́* a se năpusti asupra duşmanului. **3.** *на + acuz. (fam.)* a se repezi *(la ceva)*; a tăbărî; ~ *на еду́* a se repezi la mîncare. **4.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite) на* sau *в + acuz.* a cădea în cantităţi mari, a se îngrămădi.

нава́лка, *-и f.* încărcare.

нава́лом *adv.* în vrac, grămadă, de-a valma.

навалоотбо́йщик, *-а m.* muncitor la încărcarea cărbunelui în abataj.

нава́лочн|ый *adj.* **1.** de încărcat; ~*ая маши́на* maşină de încărcat. **2.** în vrac, grămadă.

нава́ля|ть, *-ю, -ешь vb. pf. (ipf. нава́ливать) acuz.* sau *gen.* a bate la piuă, a confecţiona prin batere la piuă.

нава́ля|ться, *-юсь, -ешься vb. pf.* a sta lungit/tolănit *(mult timp)*.

навáр, *-а m.* **1.** strat de grăsime *(la suprafaţa unei fierturi)*; *борщ с ~ом* ciorbă grasă. **2.** bulion, supă de carne; *мясно́й* ~ supă de carne (fără zarzavat).

нава́ривание, *-я n. sg. (tehn.)* încărcare cu metal prin sudare; lipire prin sudare.

нава́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *нава́рить*[1,2].

нава́ристый *adj.* gras; ~ *суп* supă grasă.

нава́ри|ть[1], *-арю́, -а́ришь vb. pf. (ipf. нава́ривать) acuz.* sau *gen.* a fierbe, a găti, a pregăti *(o cantitate oarecare)*.

нава́ри|ть[2], *-арю́, -а́ришь vb. pf. (ipf. нава́ривать) acuz.* şi *instr. (tehn.)* a suda, a adăuga prin sudare.

нава́рка, *-и f. sg. (tehn.)* încărcare cu metal prin sudare, strat de sudură.

наварн|о́й *adj. (tehn.)* sudat; ~*ая ось* osie sudată.

навева́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наве́ять (1)*.

наве́даться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. наве́дываться) к + dat.* a vizita, a face o scurtă vizită, a trece pe la.

наведе́ние, *-я n. sg.* **1.** *(înv. fil.)* inducţie. **2.** acoperire *(cu vopsea, ulei etc.)* ~ *ло́ска* lustruire. **3.** construire, montare, aşezare *(de poduri, treceri etc.)*. **4.** *(tehn.)* dirijare; ~ *по проводам́* dirijare prin cablu; ~ *противорако́ты* dirijarea rachetei antirachetă ◇ ~ *спра́вок* culegere de informaţii; ~ *поря́дка* restabilire a ordinei; punere în ordine.

наве́дываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *наве́даться*.

навезти́, *-зу́, -ёзешь vb. pf. (ipf. навози́ть)* **1.** *gen.* sau *acuz.* a căra, a aduce *(o cantitate oarecare)*. **2.** *acuz.* a ciocni, a izbi *(pe cineva de ceva, ducîndu-l cu un vehicul)*.

наве́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наве́ять (2)*

наве́к(и) *adv.* pentru totdeauna, pe veci; *почи́ть/усну́ть* ~ a dormi somnul de veci.

навербова́ть, *-бу́ю, -бу́ешь vb. pf.* de la *вербова́ть(2)* şi *навербо́вывать*

навербо́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *навербова́ть*

наве́рно **1.** *cuv. modal (вероятно)* probabil, după cum se vede, după toate probabilităţile; ~ *так и бу́дет* probabil că aşa va fi. **2.** *adv. (несомненно)* desigur, cu siguranţă, fără îndoială, de bună seamă, sigur, cert.

наве́рное *cuv. modal* **1.** după toate probabilităţile, probabil. **2.** cert, cu siguranţă, fără îndoială.

наверну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. навёртывать) acuz.* **1.** *(навинтить)* a înşuruba. **2.** *(намотать)* a înfăşura.

наверну́|ться, *-нётся vb. pf. (ipf. навёртываться) на + acuz.* **1.** a apărea, a se ivi *(despre lacrimi)*. **2.** *(намотаться)* a se înfăşura (pe ceva)... **3.** *(навинтиться)* a se înşuruba. **4.** a apărea întîmplător.

наверня́ка *adv.* **1.** *(несомненно)* desigur, negreşit, neapărat. **2.** la sigur, cu siguranţă, în mod cert; *де́йствовать* ~ a merge la sigur.

наверста́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. наверстывать) acuz.* a recîştiga, a recupera; ~ *потёрянное вре́мя* a recupera timpul pierdut.

навёрстывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наверста́ть*

наверте́ть, *-ерчу́, -е́ртишь vb. pf.* **1.** *(ipf. навёртывать) acuz. (намотать)* a înfăşura, a înşuruba. **2.** *(ipf. наве́ртывать) acuz.* sau *gen. (пробуравить)* a găuri, a sfredeli.

навёртывание, *-я n.* înşurubare, înfăşurare.

навёртывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наверну́ть* şi de la *наверте́ть (1)*.

навёртываться, *-ается vb. ipf.* de la *наверну́ться*.

наве́рх *adv.* **1.** sus, deasupra. **2.** în sus; *посмотре́ть* ~ a privi în sus.

наверху́ *adv.* deasupra, sus, în partea de sus; *он живёт* ~ el locuieşte sus.

наве́рчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наверте́ть (2).*

наве́с, *-а m.* streaşină, acoperiş, copertină; şopron; coviltir.

навесели́ *adv.* cu chef, cherchelit, cam afumat; *быть* ~ a fi cu chef, a fi cherchelit.

наве́сить, *-е́шу, -е́сишь vb. pf. (ipf. наве́шивать)* **1.** *acuz.* a fixa, a aşeza; ~ *дверь* a aşeza o uşă în ţîţîni. **2.** *acuz.* sau *gen.* a atîrna.

наве́ска, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* fixare, montare; ~ *две́ри на пе́тли* fixarea uşii în balamale. **2.** balamale.

навеси́|ой *adj.* **1.** atîrnat, suspendat, fixat *(în balamale)*; ~*а́я дверь* uşă prinsă în balamale. **2.** *(mil.)* indirect, cu traiectorie curbă.

наве́сный *adj. (mil.)* ~ *ого́нь* tragere indirectă.

навести́, *-еду́, -едёшь vb. pf. (ipf. наводи́ть) acuz.* **1.** *(направить)* a îndrepta, a aduce *(conducînd, pe cineva)*; *(fig.)* ~ *речь на что-л.* a aduce vorba despre un lucru; *(fig.)* ~ *кого́-л. на мысль* a sugera cuiva o idee; *(fig.)* ~ *на подозре́ние* a da de bănuit. **2.** a îndrepta spre ..., a ochi, a ţinti; ~ *ору́дие* a pregăti tunul pentru tragere. **3.** *(покрыть)* a da *(luciu, lustru etc.)*, a acoperi *(cu vopsea etc.)*; ~ *лоск, гля́нец* a lustrui, a da lustru, a da luciu; *(tehn.)* ~ *зе́ркало* a arginta o oglindă; *(fig.)* ~ *красоту́* a se găti, a se machia. **4.** a aduce *(cu un vehicul o cantitate sau un număr oarecare)* ◇ ~ *мост* a construi un pod; a arunca un pod peste o apă; ~ *поря́док* a face/a pune/ a introduce ordine; ~ *спра́вки* a culege informaţii; ~ *кри́тику на кого́-л.* a critica pe cineva; ~ *тоску́ на кого́-л.* a plictisi pe cineva; ~ *страх на кого́-л.* a băga pe cineva în sperieţi, a băga frica în cineva.

навести́ть, *-ещу́, -ести́шь vb. pf. (ipf. навеща́ть) acuz.* a vizita; ~ *друзе́й* a face o vizită unor prieteni.

наве́т, *-а m. (înv.)* defăimare, calomnie, hulă.

наве́тренный *adj.* expus la bătaia vîntului/în direcţia vîntului.

наве́чно *adv.* pentru totdeauna, pe veci.

наве́шать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. наве́шивать) acuz.* sau *gen.* a agăţa, a atîrna.

наве́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наве́шать* şi *навести́ть.*

навеша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *навести́ть.*

навеще́ние, *-я n.* vizitare, vizită.

наве́яние, *-я n.* vînturare.

наве́ять, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. навева́ть)* a sufla, a adia, a spulbera. **2.** *(ipf. навева́ть) (fig.)* a inspira, a insufla, a produce; ~ *грусть* a întrista, a aduce tristeţe. **3.** *(ipf. наве́ивать)* a vîntura.

на́взничь *adv.* pe spate, cu faţa în sus; *упа́сть* ~ a cădea pe spate.

навзры́д *adv. (în expr.)* *пла́кать* ~ a plînge cu hohote.

навива́ние, *-я n. v. нави́вка.*

навива́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *нави́ть.*

нави́вка, *-и f. sg.* depănare, înfăşurare, răsucire *(a aţei, a firighiilor etc.)*.

навига́тор, *-а m. (mar.)* navigator, ofiţer de navigaţie.

навигацио́нный *adj.* de navigaţie, nautic.

навига́ция, *-и f. sg.* navigaţie; *морска́я* ~ navigaţie maritimă; *воздушная* ~ navigaţie aeriană; *косми́ческая* ~ navigaţie cosmică.

навида́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. gen.* a vedea multe, a fi martorul multor întîmplări, a fi trecut prin multe; ~ *всякого; ~ ви́дов; всего́* ~ a trece prin multe întîmplări, a păţi multe; ~ *го́ря* a fi trecut prin multe nevoi/necazuri.

навинти́ть, *-нчу́, -нти́шь vb. pf. (ipf. навинчивать) acuz.* a înşuruba.

навинчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *навинти́ть*

нави́сать, *-аю vb. ipf.* de la *нави́снуть*

нави́сший *adj.* atîrnat, care atîrnă, lăsat în jos.

нави́с|нуть, *-нет vb. pf. (ipf. нави́сать)* **1.** a atîrna, a se apleca, a se înclina. **2.** *(fig.)* a ameninţa, a plana; *над кем-л.* ~*ла опа́сность* îl ameninţă o primejdie.

нави́сш|ий **1.** *part. trec. act.* de la *нави́снуть.* **2.** *adj.* atîrnat, aplecat, înclinat, lăsat în jos; ~*ие ска́лы* stînci înclinate. **3.** *adj. (fig.)* care ameninţă, ameninţător; ~*ая опа́сность* primejdie ameninţătoare.

нави́ть, *-вью́, -вьёшь vb. pf. (ipf. навива́ть) acuz.* sau *gen.* **1.** a înfăşura. **2.** a răsuci, a împleti *(o cantitate carecare)*.

навлека́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *навле́чь.*

навле́чь, *-еку́, -ечёшь vb. pf. (ipf. навлека́ть) acuz.* cu *на* + *acuz.* a atrage, a determina, a cauza *(ceva neplăcut)*; ~ *беду́* a atrage o nenorocire; ~ *подозре́ния* a trezi bănuieli.

наводи́ть, *-ожу́, -о́дишь vb. ipf.* de la *навести́ть; (fig.)* ~ *на размышле́ния* a da de gîndit, a pune pe gînduri.

наво́дк|а, *-и f. sg.* **1.** *(mil.)* ochire, îndreptare *(într-o direcţie)*; *гру́бая* ~ ochire aproximativă; *то́чка* ~*и* punct de ochire; *прямая* ~ tragere directă; *скоростна́я* ~ ochire rapidă. **2.** poleire, argintare *(a oglinzilor)*. **3.** montare, aşezare, construire *(de poduri)*; ~ *мосто́в* montare a unui pod *(de pontoane)*, aruncarea unui pod peste o apă.

наводне́ние, *-я n.* **1.** inundaţie, revărsare a apelor. **2.** *sg. (fig.)* inundare.

наводни́ть, *-ню, -ни́шь vb. pf. (ipf. наводня́ть) acuz.* cu *instr.* **1.** a inunda. **2.** *(fig.)* a invada, a inunda.

наводни́ться, *-ни́тся vb. pf. (ipf. наводня́ться)* a fi inundat.

наводно́й *adj.* mobil, demontabil.

наводня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *наводни́ть.*

наводня́ться, *-я́ется vb. ipf.* de la *наводни́ться.*

наво́дчик, *-а m.* **1.** *(mil.)* ochitor *(la tun sau la mitralieră)*, servant ochitor. **2.** *(vor)* complice al hoţilor, care indică locul unde aceştia pot opera.

наводя́щий **1.** *part. prez. act.* de la *наводи́ть.* **2.** *adj.* ~ *вопро́с* întrebare care sugerează răspunsul.

наво́з, *-а m. sg.* băligar, gunoi de grajd.

наво́зить, *-ожу, -о́зишь vb. ipf. (pf. унаво́зить) acuz.* a gunoi, a îngrăşa cu gunoi.

навози́ть [1], *-ожу́, -о́зишь vb. ipf. acuz.* sau *gen.* a transporta, a căra, a aduce *(o cantitate carecare)*.

навози́ть [2], *-ожу́, -о́зишь vb. ipf.* de la *навезти́.*

наво́зник, *-а m.* **1.** *(entom.)* gîndac de băligar. **2.** ladă de gunoi. **3.** *(bot.)* poperchi, ciuciuleţi negri.

наво́зн|ый *adj.* de băligar, de gunoi de grajd; ~*ое удобре́ние* îngrăşăminte de băligar; ~*ая му́ха* muscă de băligar.

навозохрани́лище, *-а n.* platformă de băligar.

наво́й, *-я m. (text.)* **1.** *sg.* înfăşurare; *сла́бый* ~ înfăşurare slabă; *туго́й* ~ înfăşurare strînsă. **2.** sul de urzeală *(la războiul de ţesut)*.

на́волока, *-и f.* faţă de pernă.

на́волочка, *-и f. v. на́волока*

навоня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* a strica aerul.

наворачивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наворороти́ть*

наворова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf. (ipf. наворо́вывать) acuz.* sau *gen.* a fura mult, a se procopsi prin furtişaguri.

наворо́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наворова́ть*

наворороти́ть, *-рочу́, -ро́тишь vb. pf. (ipf. наворачивать) acuz.* sau *(pop.)* a arunca în dezordine, a îngrămădi ura peste alta, a pune claie peste grămadă.

наворсова́ть, *-сую́, -су́ешь vb. pf.* de la *ворсова́ть*

навостри́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf* a ascuţi ◇ ~ *у́хо* a ciuli urechile; ~ *лы́жи* a fi gata s-o iei la sănătoasa.

навостри́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf.* cu *inf. (pop.)* a căpăta îndemînare/ iscusinţă.

навощи́ть, *-щу́, -щи́шь vb. pf.* de la *вощи́ть*

навра́ть, *-ру́, -рёшь vb. pf.* **1.** *pf. de la врать.* **2.** *на* + *acuz. (наклеветать)* a calomnia, a bîrfi, a cleveti. **3.** *в* + *prepl. (допустить ошибки)* a greşi, a face o greşeală.

навреди́ть, *-ежу́, -еди́шь vb. pf. dat.* a dăuna, a vătăma mult; a pricinui pagube, a face mult rău, a prejudicia.

навря́д ли *adv.* e îndoielnic, nu-mi vine să cred, m-aş mira să ... ; ~ *он сего́дня придёт* e îndoielnic/nu-mi vine să cred că va veni astăzi.

навсегда́ *adv.* pentru totdeauna, pe vecie; *расста́ться* ~ a se despărţi pentru totdeauna; *раз* ~ odată pentru totdeauna.

навстре́чу *adv.* în întîmpinarea, în calea; *идти́/пойти́* ~ *кому́-л.* a) a merge/a ieşi în întîmpinarea cuiva; b) *(fig.)* a satisface dorinţa cuiva, a veni cuiva în ajutor; *идти́* ~ *опа́сности* a înfrunta primejdia ◇ *идти́* ~ *со́бственной ги́бели* a-şi tăia singur craca de sub picioare.

навы́ворот *adv.* pe dos, de-a-ndoaselea, anapoda; *всё получи́лось* ~ toate s-au petrecut pe dos; *де́лать что-л. наи́ворот* ~ a face ceva de-a-ndoaselea/ anapoda.

на́вык, *-а m.* deprindere, obişnuinţă; dexteritate, rutină; *приобрести́* ~ a căpăta dexteritate/deprindere.

навы́кат *adv. (în expr.) глаза́* ~ sau *глаза́ ~е* ochi bulbucaţi.

навы́кате *adv. v. навы́кат*

навы́лет *adv.* perforînd, străpungînd; *он был ра́нен* ~ *в ру́ку* glonţul i-a străpuns braţul.

навы́пуск *adv. (în expr.) руба́ха* ~ cămaşă îmbrăcată peste pantaloni.

навы́рез *adv.* pe tăiate, pe încercate; *купи́ть арбу́з* ~ a cumpăra un pepene verde pe tăiate.

навы́тяжку *adv. (în expr.) стоя́ть* ~ a sta (în poziţie de) drepţi; a sta smirnă.

навы́|ючивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *навы́ючить.*

навы́ючить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. навы́ючивать) acuz.* a încărca, a samariza; ~ *осла́* a încărca măgarul.

навы́ючиться, *-чусь, -чишься vb. pf.* a se încărca, a se împovăra.

навяза́ть [1], *-яжу́, -я́жешь vb. pf. (ipf. навя́зывать)* **1.** *acuz.* a lega, a fixa. **2.** *acuz.* sau *gen.* a împleti, a croşeta *(un număr oarecare de obiecte).* **3.** *acuz.* sau *dat. (fig.)* a sili, a impune, a vîrî pe gît; ~ *своё мне́ние* a-şi impune părerea.

навяза́ть [2], *-а́ем vb. ipf.* de la *навя́знуть.*

навяза́ться, *-вяжу́сь, -вя́жешься vb. pf. (ipf. навя́зываться) dat.* **1.** a se băga, a plictisi, a inoportuna *(cu sfatul, cu prezenţa etc.)* ; ~ *в го́сти* a se invita singur. **2.** a deveni pavăză pentru cineva.

навя́зка, *-и f. sg.* legare, fixare.

навя́з|нуть, *-нет vb. pf. (ipf. навя́зать)* a se aduna, a se grămădi, a se strînge ◇ *(fig.)* ~*ло в зуба́х* a-i fi lehamite/silă, a fi sătul pînă peste cap/ pînă în gît; a i se urî.

навя́зчиво *adv.* cu insistenţe; (în mod) insistent; sîcîitor, plictisitor.

навя́зчивость, *-и f. sg.* **1.** insistenţă sîcîitoare, sîcîială. **2.** *(psih.)* caracter obsedant, obsesiv; *невро́з* ~*и* nevroză obsesivă.

навя́зчив|ый *adj.* **1.** insistent, sîcîitor, inoportun; ~ *челове́к* om sîcîitor. **2.** obsedant, care te urmăreşte, care te obsedează; chinuitor; ~*ая мысль* obsesie, idee fixă.

навя́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *навяза́ть*

навя́зываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *навяза́ться.* **2.** *pas.* de la *навя́зывать.*

нагада́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. гада́ть) gen.* sau *acuz.* a ghici viitorul, a prezice, a prevesti.

нага́дить, *-а́жу, -а́дишь vb. pf.* de la *га́дить*

нага́йка, *-и f.* cravaşă, bici, biciuşcă.

нага́н, *-а m.* revolver *(sistem Nagan).*

нага́р, *-а m. sg.* muc ars *(de lumînare),* scrum, zgură.

на́гель, *-я m.* cui de lemn, pană.

нагиба́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *нагну́ть*

нагиба́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *нагну́ться.* **2.** *pas.* de la *нагиба́ть.*

нагишо́м *adv.* în pielea goală, gol, gol-goluţ.

нагла́зник, *-а m.* **1.** apărătoare pentru ochi *(la vizoare).* **2.** ochelari *(la ham).*

нагле́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. обнагле́ть)* a se obrăznici, a deveni obraznic/ impertinent.

нагле́ц, *-а́ m.* obraznic, neobrăzat, neruşinat, impertinent, insolent.

на́гло *adv.* obraznic, neobrăzat, (în mod) neruşinat; cu neruşinare, impertinent, insolent.

на́глост|ь, *-и f.* obrăznicie, neobrăzare, neruşinare, impertinenţă, insolenţă; *верх* ~*и* culmea obrăzniciei.

наглота́ться, *-аюсь, -аешься vb. pf. gen.* a înghiţi *(în cantitate mare).*

на́глухо *adv.* închis bine, fix, etanş, ermetic; ~ *закры́ть* a închide ermetic.

на́глый *adj.* obraznic, neruşinat, impertinent, insolent; ~*ая ложь* minciună sfruntată; ~ *взгляд* privire insolentă; ~*ое поведе́ние* comportare neruşinată.

нагляде́ться, *-яжу́сь, -я́дишься vb. pf.* a se sătura privind, a privi în voie, mult.

нагля́дно *adv.* **1.** (în mod) concret, evident, grăitor, limpede, viu. **2.** (în mod) intuitiv.

нагля́дность, *-и f.* **1.** caracter concret, evidenţă. **2.** *(обучения)* caracter intuitiv.

нагля́дн|ый *adj.* **1.** *(ясный)* concret, grăitor, convingător; ~*ое доказа́тельство* dovadă grăitoare; ~*ая карти́на* tablou sugestiv; ~ *приме́р* exemplu concret, exemplu grăitor. **2.** intuitiv; ~ *ме́тод* metodă intuitivă.

наглянцева́ть, *-цу́ю, -цу́ешь vb. pf.* de la *глянцева́ть*

нагна́иваться, *-ается vb. ipf.* de la *нагно́иться*

нагна́|ть, *-гоню́, -го́нишь vb. pf. (ipf. нагоня́ть)* **1.** *acuz.* a ajunge, a prinde *(din urmă).* **2.** *acuz. (fig.)* a ajunge *(din urmă),* a egala. **3.** *acuz.* a recupera a împlini; ~ *упу́щенное* a recupera ceea ce s-a pierdut/cmis. **4.** *acuz.* sau *gen.* a aduna, a strînge, a concentra. **5.** *acuz.* sau *gen.* cu *на+ acuz.* a produce, a cauza, a inspira; ~ *стра́ху* a băga în sperieţi; a înfricoşa. **6.** *acuz.* sau *gen.* a distila; ~ *спи́рту* a distila spirt; ~ *це́ну* a urca preţul, a umfla preţul.

нагнести́, *-нету́, -нетёшь vb. pf. (ipf. нагнета́ть) acuz.* a comprima, a pompa, a injecta, a refula.

нагнета́ние, *-я n. sg.* **1.** pompare. **2.** *(med.)* injectare, transfuzie.

нагнета́тель, *-я m. (tehn.)* **1.** compresor, suflantă. **2.** pompă; *пневмати́ческий* ~ pompă pneumatică.

нагнета́тельный *adj. (tehn.)* de presiune, de compresiune, de refulare; de injectare, de pompare; ~ *наcóc* pompă de presiune, pompă de refulare.

нагнета́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *нагнести́*

нагное́ние, *-я n. (med.)* supuraţie, purulenţă.

нагнои́ться, *-ои́тся vb. pf. (ipf. нагнои́ваться)* a face puroi, a supura.

нагну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. нагиба́ть) acuz.* a apleca, a înclina.

нагну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. нагиба́ться)* a se pleca, a se îndoi, a se apleca.

наговáривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наговори́ть*

нагово́р, *-а m. (înv.)* **1.** defăimare, calomnie, bîrfire. **2.** *(în superstiţii)* descîntec, vrajă, farmec.

наговори́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. наговáривать)* **1.** *acuz.* sau *gen.* a vorbi multe, a pălăvrăgi, a flecări, a ttăncăni. **2.** *на+ acuz.* a calomnia, a defăima, a bîrfi. **3.** *acuz.* a-şi înregistra vocea la fonograf.

наговори́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf.* a vorbi cît pofteşti, a vorbi pînă te saturi.

нагово́рный *adj. (în superstiţii)* de descîntec, de vrajă, de farmec.

наг|о́й *adj.* gol, golaş, în pielea goală, despuiat, dezbrăcat; *(fig.)* ~*ие дере́вья* copaci goi, copaci desfrunziţi.

на́голо́ *adv.* **1.** *(наголо́)* scos din teacă; *с ша́шками* ~ cu săbiile scoase. **2.** *(на́голо)* gol, la piele; *стри́чь* ~ a tunde la piele, a tunde chilug.

на́голову *adv. (în expr.) разби́ть* ~ a zdrobi cu desăvîrşire, a nimici.

наголода́ться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a flămînzi timp îndelungat, a suferi de foame.

нагольный *adj. (în expr.)* ~ *тулу́п* sau ~*ая шу́ба* cojoc.

нагова́й, *-я m.* mustrare, dojană, săpuneală, perdaf; *получи́ть* ~ a primi un perdaf, a încasa o săpuneală; *дать* ~ a trage un perdaf, a dojeni.

нагова́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *нагна́ть*

на-гора́ *adv. (min.)* la suprafaţă; *вы́дать у́голь* ~ a da/a scoate cărbune la suprafaţă.

нагора́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *нагороди́ть*

нагора́ть, *-а́ет vb. ipf.* de la *нагоре́ть*

нагоре́|ть [1], *-рю́ vb. pf. (ipf. нагора́ть)* **1.** a arde *(producînd fum)*, a afuma; a face muc *(despre lumînare)*. **2.** *impers. gen.* a arde, a consuma *(o cantitate oarecare de combustibil, electricitate)*.

нагоре́ть [2], *-рю́т vb. impers. dat.* a o păţi, a primi o săpuneală.

нагóрный *adj.* muntos, de munte.

нагороди́ть, *-ожу́, -о́дишь vb. pf. (ipf. нагора́живать) acuz.* sau *gen.* **1.** *(настроить заборов)* a îngrădi, a împrejmui, a despărţi *(cu multe garduri, prin despărţituri)*. **2.** *(нагромоздить)* a îngrămădi. **3.** *(fig.)* a îndruga, a spune fleacuri/nimicuri, a trăncăni; *~ чепуху́; ~ вздо́ра* a spune prostii, a îndruga vrute şi nevrute; *~ с три ко́роба* a îndruga verzi şi uscate, a înşira vrute şi nevrute.

нагóрье, *-я n.* podiş, platou.

нагота́, *-ы́ f. sg.* goliciune, nuditate.

нагота́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *нагото́вить*

нагото́ве *adv.* gata, pregătit; *быть ~* a fi gata; *держа́ть ~* a ţine pregătit.

нагото́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. нагота́вливать) acuz.* sau *gen.* a pregăti, a face provizii, a face rezerve, a pregăti în cantităţi mari; *~ дров* a pregăti lemne *(pentru iarnă)*.

нагото́ви|ться, *-влюсь, -вишься vb. pf. gen. (pop.)* a pregăti în cantităţi suficiente.

награ́бить, *-блю, -бишь vb. pf. acuz.* sau *gen.* a jefui, a prăda.

награ́д|а, *-ы f.* recompensă, premiu, gratificaţie, decoraţie, distincţie; *де́нежная ~* recompensă în bani; *в ~у* drept răsplată.

награди́ть, *-ажу́, -ади́шь vb. pf. (ipf. награжда́ть) acuz.* cu *instr.* **1.** a recompensa, a gratifica; a decora; a premia. **2.** *(fig.)* a dărui, a înzestra.

наградн|о́й *adj.* **1.** de recompensă, de premiu, de gratificaţie. **2.** *~ы́е, -ы́х pl.* gratificaţie, recompensă, premiu.

награжда́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *награди́ть*

награжде́ни|е, *-я n. sg.* decorare, premiere, gratificare; *предста́вить к ~ю* a propune pentru decorare/pentru premiere.

награждённый 1. *p.t.p.* de la *награди́ть*. **2.** *m.* decorat.

графи́ть, *-флю́, -фи́шь vb. pf. acuz.* a trage linii, a linia; *~ не́сколько ли́ний* a trage cîteva linii.

нагреба́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *нагрести́*

нагре́в, *-а (-у) m. sg. (tehn.)* încălzire; *пло́щадь ~а* suprafaţă de încălzire.

нагрева́ние, *-я n. sg.* încălzire, încălzit.

нагрева́тель, *-я m. (tehn.)* încălzitor, aparat de încălzire, sursă de încălzire.

нагрева́тельн|ый *adj.* de încălzit; *~ая пове́рхность* suprafaţă de încălzire.

нагрева́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *нагре́ть*

нагрева́ться, *-ается vb. ipf.* de la *нагре́ться*

нагреме́ть, *-млю́, -ми́шь vb. pf.* a face zgomot, a detuna, a pocni.

нагрести́, *-ребу́, -ребёшь vb. pf. (ipf. нагреба́ть) acuz.* sau *gen.* **1.** a aduna cu grebla, a grebla *(o cantitate oarecare)*. **2.** *(fig. fam.)* a aduna, a strînge *(în cantităţi mari)*, a acapara.

нагре́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* **1.** *(ipf. нагрева́ть)* a încălzi. **2.** *(pop.) (обмануть)* a trage pe sfoară, a înşela ◇ *(fig.) ~ ру́ки* a se pricopsi în mod necinstit.

нагре́ться, *-е́юсь, -е́ешься vb. pf. (ipf. нагрева́ться)* a se încinge, a se încălzi.

нагромажда́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *нагромозди́ть*.

нагроможде́ние, *-я n. sg.* **1.** *(действие)* îngrămădire, înghesuire. **2.** *(груда)* grămadă.

нагромозди́ть, *-зжу́, -зди́шь vb. pf. (ipf. нагромажда́ть* şi *громозди́ть)* a îngrămădi, a înghesui, a pune claie peste grămadă.

нагруби́ть, *-блю́ -би́шь vb. pf.* de la *груби́ть*

нагру́дник, *-а m.* **1.** platoşă, pieptar. **2.** bavetă.

нагру́дный *adj.* de piept, purtat pe piept ◇ *~ знак* insignă.

нагружа́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *нагрузи́ть*

нагру́женность, *-и f.* grad de încărcare.

нагрузи́ть, *-ужу́, -у́зишь vb. pf. (ipf. нагружа́ть)* **1.** *acuz.* cu *instr.* a încărca. **2.** *(fig.) acuz.* cu *instr.* a împovăra, a îngreuia, a copleşi.

нагру́зк|а, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* încărcare; *зако́нчить ~у* a termina încărcarea. **2.** încărcătură. **3.** *(занятость)* sarcini, însărcinări; *парти́йная ~* sarcini de partid; *общественная ~* muncă obştească, sarcini obşteşti; *дози́рование ~и* dozarea efortului; *у́мственная ~* efort intelectual. **4.** efort. **5.** apăsare, presiune. **6.** *(tehn.)* încărcare, sarcină, solicitare; *по́лная ~* încărcătură completă, normă întreagă; *поле́зная ~* încărcătură/sarcină utilă; *постоя́нная ~* încărcătură permanentă; *~ дви́гателя* solicitarea motorului; *ни́ковая ~* sarcină de vîrf *(maximă)*; *номина́льная ~* sarcină nominală.

нагру́зчик, *-а m.* dispozitiv/maşină de încărcare.

нагря́ну|ть, *-ну, -нешь vb. pf.* a veni, a se ivi, a cădea pe neaşteptate; *~ла беда́* s-a abătut o nenorocire; *~ли го́сти* ne-au căzut pe cap musafiri.

нагу́л, *-а m. sg.* îngrăşare, îngrăşatul vitelor *(pe păşune)*.

нагу́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *нагуля́ть*.

нагуля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. нагу́ливать) (în expr.) ~ жи́ру* a prinde grăsime *(despre vite)*; *~ аппети́т* a căpăta poftă de mîncare *(după o plimbare, după mişcări în aer liber etc.)*; *~ румя́нец* a se rumeni la faţă, a căpăta culoare; *(glumeţ) ~ брю́шко* a prinde burtă.

нагуля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. pf.* a se plimba în voie, a se sătura de plimbare.

над şi на́до *prep.* cu *instr.* **1.** deasupra, peste; *~ столо́м* deasupra mesei; *~ на́ми* deasupra noastră; *~о мно́ю(й)* deasupra mea; *~ у́ровнем мо́ря* deasupra nivelului mării. **2.** asupra, la; *сиде́ть ~ кни́гой* a sta cu nasul în carte; *рабо́тать ~ словарём* a lucra la un dicţionar; *смея́ться ~ кем-л.* a rîde de cineva; *име́ть власть ~ кем-л.* a avea putere asupra cuiva.

надава́ть, *-даю, -даёшь vb. pf. acuz.* sau *gen.* cu *dat.* a da *(mult sau în repetate rînduri)*; *~ обеща́ний* a face multe promisiuni, a promite marea cu sarea.

надави́ть, *-авлю, -а́вишь vb. pf. (ipf. нада́вливать).* **1.** *acuz.* sau *на* + *acuz.* a apăsa (uşor); *~ кно́пку звонка́* a apăsa butonul soneriei. **2.** *acuz.* sau *gen.* a stoarce, a presa *(o cantitate oarecare)*. **3.** *acuz.* a stîrvi.

нада́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *надави́ть*

нада́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *надои́ть*

нада́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *надари́ть*

надари́ть, *-дарю́, -да́ришь vb. pf. (ipf. нада́ривать) acuz.* sau *gen.* a dărui *(mult, în repetate rînduri)*.

надба́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. надбавля́ть) acuz. v. набавить*

надба́вка, *-и f.* **1.** majorare, sporire, mărire. **2.** spor, adaos; *~ к зарпла́те* spor de salariu/de retribuţie.

надбавля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *надба́вить*

надбива́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *надби́ть*

надби́ть, *-добью́, -добьёшь vb. pf. (ipf. надбива́ть) acuz.* a lovi/a ciocni uşor.

надбро́вн|ый *adj.* de deasupra sprîncenelor; *(med.)* supraorbital ◇ *(anat.) ~ые ду́ги* arcade.

надбро́вье, *-я n.* partea frunţii de deasupra sprîncenelor; *(med.)* regiunea supraorbitală.

надвиг, *-а m. (geol.)* şariaj.

надвига́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *надви́нуть*

надвига́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *надви́нуться*. **2.** *pas.* de la *надвига́ть*.

надви́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. надвига́ть) acuz.* a trage, a lăsa *(în jos)*.

надви́ну|ться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. надвига́ться)* a se apropia *(venind încet)*; *~лась ночь* s-a lăsat noaptea.

надви́ть, *-довью, -довьёшь vb. pf. (ipf. надвива́ть) acuz.* a lungi, a înnădi *(împletind)*.

надво́дн|ый *adj.* de deasupra apei, de suprafaţă; *~ая часть корабля́* suprastructura navei, castelatură; *~ кора́бль* navă de suprafaţă.

на́двое *adv.* în două, în două părţi; *разре́зать* ~ a tăia în două ◇ *(prov.) ба́бушка* ~ *сказа́ла* mai rămîne de văzut.

надво́р|ный *adj.* de curte, de gospodărie; ~*ые постро́йки* clădiri auxiliare din curte, acareturi.

надвя́зать, *-яжу́, -я́жешь vb. pf. (ipf. надвя́зывать) acuz.* a lungi, a înnădi *(tricotînd, împletînd).*

надвя́зка, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* lungire, înnădire *(prin împletire).* **2.** împletitură adăugată.

надвя́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *надвяза́ть*

надгорта́нник, *-а m. (anat.)* epiglotă.

надгорта́нный *adj. (anat.)* ~ *хрящ v. надгорта́нник.*

надгро́бн|ый *adj.* de mormînt, funerar, sepulcral, funebru; ~ *ка́мень* piatră funerară; ~*ая на́дпись* inscripţie funerară, epitaf; ~ *па́мятник* monument funerar; ~*ое сло́во* discurs funebru.

надгры́зать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *надгры́зть*

надгры́зть, *-зу́, -зёшь vb. pf. (ipf. надгрыза́ть) acuz.* a roade, a muşca.

наддава́ть, *-даю́, -даёшь vb. ipf.* de la *наддать́*

наддать́, *-а́м, -а́шь, -а́ст vb. pf. (ipf. наддава́ть) acuz.* sau *gen. (pop.)* a spori, a adăuga, a mări; ~ *ходу́* a mări viteza, a lungi pasul.

надева́ть, *-аю́, -аешь vb. ipf.* de la *наде́ть*

наде́жд|а, *-ы f.* nădejde, speranţă; *пита́ть* ~*у* sau ~*ы* a avea/a nutri speranţă, a trage nădejde; *возлага́ть* ~*у на* ... a-şi pune nădejdea în ...; *в* ~*е на* ... cu nădejdea că ...; în speranţa că; *льсти́ть себя́* ~*ой* a se mîngîia cu speranţa că ...; *потеря́ть вся́кую* ~*у* a pierde orice speranţă; *не име́ть ни мале́йшей* ~*ы* a nu avea nici cea mai mică speranţă; *после́дняя* ~ ultima speranţă/scăpare/salvare; *подава́ть* ~*ы* a promite mult.

наде́жность, *-и f. sg.* siguranţă, securitate, trăinicie, temeinicie, fiabilitate; *структу́рная* ~ fiabilitate de structură.

наде́жн|ый *adj.* de nădejde, sigur; rezistent, trainic, solid; *в* ~*ом ме́сте* într-un loc sigur.

наде́л, *-а m.* **1.** *sg.* înzestrare, împroprietărire. **2.** *(ist.)* lot de pămînt; lot dat în folosinţă, lot de împroprietărire; *получи́ть зе́млю в* ~ a primi un lot de pămînt.

наде́лать, *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* sau *gen.* **1.** a face, a confecţiona *(o cantitate mare de obiecte).* **2.** a comite; a pricinui; ~ *оши́бок* a săvîrşi/a comite greşeli; ~ *хлопо́т* a da de furcă *(cuiva);* ~ *глу́постей* a face nebunii.

наделе́ние, *-я n. sg.* atribuire, înzestrare, dotare, distribuire, împărţire *(de loturi);* ~ *землёй* înzestrare cu pămînt.

наде́л|ить, *-елю́, -е́лишь vb. pf. (ipf. наделя́ть) acuz.* cu *instr.* a atribui, a înzestra, a dota, a distribui, a împărţi, a investi cu ...

наде́льный *adj.* de înzestrare, de împroprietărire.

наделя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *наде́лить*

надёргать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. надёргивать)* **1.** *acuz.* sau *gen.* a smulge, a culege *(o cantitate oarecare).* **2.** *(fig.)* a strînge la întîmplare.

надёргивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *надёргать*

надерзи́ть, *-зи́шь vb. pf.* de la *дерзи́ть*

надёрнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. надёргивать) acuz.* a se acoperi, a se îmbrăca iute, a trage iute pe sine *(o haină, pătură etc.).*

наде́ть, *-е́ну, -е́нешь vb. pf. (ipf. надева́ть) acuz.* **1.** a pune, a fixa; ~ *очки́* a-şi pune ochelarii; ~ *нару́чники* a pune cătuşe; ~ *сбру́ю на коня́* a pune hamul pe cal. **2.** a îmbrăca; *(despre încălţăminte)* a încălţa; ~ *тра́ур* a purta doliu ◇ *(fig.)* ~ *узду́ на кого́-л.* a ţine în frîu, a ţine din scurt pe cineva.

наде́яться, *-е́юсь, -е́ешься vb. ipf.* **1.** *на* + *acuz.* cu *inf.* sau cu *conj. что* a spera, a nădăjdui, a trage nădejde, a avea nădejde; ~ *на успе́х* a se aştepta la succes. **2.** *на* + *acuz.* a se bizui, a se baza, a conta pe ...

надзвёздный *adj. (poetic)* ceresc, de deasupra stelelor.

надзе́мный *adj.* **1.** de suprafaţă, terestru. **2.** *(bot.)* aerian.

надзира́тель, *-я m.* supraveghetor; *(înv.) кла́ссный* ~ pedagog, diriginte; *тюре́мный* ~ temnicer.

надзира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. за* + *instr.* a supraveghea, a controla; ~ *за поря́дком* a păzi ordinea; ~ *за ученика́ми* a supraveghea elevii; ~ *за рабо́тами* a supraveghea mersul lucrărilor.

надзо́р, *-а m. sg.* **1.** supraveghere, control, pază; *быть под* ~*ом* a fi/a se găsi sub supraveghere. **2.** *col.* organe de supraveghere, organe de control, inspecţie; *санита́рный* ~ inspecţie sanitară; *ветерина́рный* ~ inspecţie veterinară; *техни́ческий* ~ control tehnic ◇ *(jur.) прокуро́рский* ~ procuratură; *(jur.) проте́ст в поря́дке* ~*а* cerere de îndreptare, recurs în supraveghere.

надиви́ться, *-влю́сь, -ви́шься vb. pf. dat.* sau *на* + *acuz.* a nu mai putea de admiraţie, a se minuna.

нади́р, *-а m. sg. (astr.)* nadir.

надка́лывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *надколо́ть*

надкла́ссовый *adj.* deasupra claselor.

надкле́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *надкле́ить.*

надкле́ить, *-е́ю, -е́ишь vb. pf. (ipf. надкле́ивать) acuz.* a lipi, a înădi prin lipire, a lipi peste (ceva).

надкле́йка, *-и f.* lipire, lipitură.

надко́жница, *-ы f.* **1.** *(bot.)* cuticulă. **2.** *(anat.)* epidermă.

надколе́нник, *-а m. (anat.)* rotulă.

надколе́нн|ый *adj.* situat deasupra genunchiului; *(anat.)* ~*ая ча́шка* rotulă.

надколо́ть, *-олю́, -о́лешь vb. pf. (ipf. надка́лывать) acuz.* **1.** a despica puţin, a face o crăpătură mică. **2.** a înţepa, a împunge *(uşor),* a face o împunsătură.

надко́стниц|а, *-ы f. (anat.)* periost; *(med.) воспале́нье* ~*ы* periostită.

надкры́лья, *-лий pl.; sg. -лье, -я n. (zool.)* elitre.

надку́с, *-а m.* **1.** *sg.* muşcare, muşcătură. **2.** locul muşcat.

надкуси́ть, *-ушу́, -у́сишь vb. pf. (ipf. надку́сывать) acuz.* a muşca (puţin) din ceva.

надку́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *надкуси́ть*

надлама́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *надломи́ть*

надлама́ться, *-ается vb. ipf.* de la *надломи́ться*

надлежа́щ|ий *adj.* cuvenit, necesar respectiv; competent, corespunzător; ~*ие ме́ры* măsuri cuvenite, măsuri necesare; ~*им о́бразом* cum se cuvine.

надлеж|а́ть, *-и́т vb. impers. dat.* cu *inf.* trebuie, se cuvine, se cade, se cere; *э́то* ~ *сде́лать* asta trebuie făcut.

надло́м, *-а m.* **1.** *sg.* fracturare. **2.** locul fracturat, fisură; ~ *ребра́* fisură costală. **3.** *(fig.)* deprimare, dezechilibru sufletesc; *душе́вный* ~ deprimare sufletească.

надломи́ть, *-омлю, -о́мишь vb. pf. ipf. (надла́мывать) acuz.* **1.** a frînge *(îndoind),* a rupe, a fractura. **2.** *(fig.)* a zdruncina, a înfrînge, a da gata, a deprima, a dezechilibra.

надломи́/ться, *-о́мится vb. pf. (ipf. надла́мываться)* **1.** a se frînge *(prin îndoire),* a se rupe, a se fractura, a se ştirbi. **2.** *(fig.)* a se zdruncina, a se slei.

надме́нно *adv.* cu îngîmfare cu trufie, cu înfumurare, arogant.

надме́нность, *-и f. sg.* îngîmfare, trufie, înfumurare, semeţie, aroganţă.

надме́нный *adj.* îngîmfat, trufaş, înfumurat, semeţ, arogant.

надмо́жество, *-а n. (mat.)* supramulţime.

на́до[1] **1.** *pred. dat.* cu *inf.* sau *acuz.* sau *gen.* trebuie, este necesar; *что вам* ~*?* ce vă trebuie?, de ce aveţi nevoie?; ~ *посла́ть письмо́* trebuie să trimitem scrisoare; *так ему́ и* ~ aşa-i trebuie, bine i-a făcut! **2.** *cuv. modal (pop.)* ~ *быть* probabil, pe cît se pare, după cît se pare; ~ *же* sau *ведь* ~ *же* ce i-a trebuit, cum a putut...; *всё шло как не* ~ *лу́чше* toate mergeau cum nu se poate mai bine.

надо[2] *prep. (folosit în loc de над înaintea unor grupuri de consoane);* ~ *мно́ю* deasupra mea; ~ *ло́бом* deasupra frunţii.

на́добно *pred. dat.* cu *inf.* sau *acuz.* sau *gen. (înv.)* trebuie, este necesar, se cade.

на́добност|ь *-и f.* trebuinţă, necesitate, nevoie; *по ме́ре* ~*и* pe măsura necesităţii; *в слу́чае* ~*и* la caz de nevoie, de va fi

necesar; *смотря́ по ~u* de la caz la caz, după cum se prezintă lucrurile; *кра́йняя ~* nevoie mare, urgenţă mare; *физиологи́ческие ~u* necesităţi fiziologice.

на́добный *adj. (inv.)* trebuincios, trebuitor, necesar.

надоед/а́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *надое́сть*; *не ~а́й мне* nu mă plictisi, lasă-mă în pace.

надое́дливость, *-u f. sg.* fire cicălitoare, caracter plictisitor / sîcîitor.

надое́дливый *adj.* plictisitor, plicticos, sîcîitor, pisălog, cicălitor.

надое́сть, *-е́м, -е́шь, -е́ст vb. pf. (ipf. надоеда́ть) dat.* a plictisi, a supăra, a sîcîi, a bate la cap; *~ про́сьбами* a sîcîi / a plictisi cu rugăminţi ◇ *~ хуже го́рькой ре́дьки* a se sătura ca de mere pădureţe.

надои́ть, *-ою, -оишь vb. pf. (ipf. надо́ивать) acuz.* sau *gen.* a mulge *(o cantitate de lapte).*

надо́й, *-я m. sg. (agr.)* cantitate de lapte muls, mulsură, mulsoare.

надоко́нный *adj. (arhit.)* aşezat / fixat deasupra ferestrei; *~ карни́з* cornişă deasupra ferestrei.

на́долба, *-ы f. (mai ales la pl.)* **1.** *(ferov.)* stîlpi de protecţie. **2.** *(mil.)* obstacole anticar făcute din stîlpi.

надо́лго *adv.* pentru mult timp, pentru timp îndelungat, îndelung, pe multă vreme.

надо́мник, *-a m.* meseriaş care lucrează la domiciliu.

надорва́ть, *-ву́, -вёшь vb. pf. (ipf. надрыва́ть) acuz.* **1.** a rupe puţin *(deasupra sau la o margine)* **2.** *(fig.)* a-şi vătăma *(un organ intern, sănătatea, prin eforturi excesive)*; *~ здоро́вье* a-şi ruina / a-şi zdruncina sănătatea; *~ свои́ си́лы* a-şi slei puterile, a se surmena, a se extenua; *~ го́лос* a răguşi ◇ *~ живо́тики со́ смеху* a se prăpădi / a se strîmba de rîs.

надорва́ться, *-ву́сь, -вёшься vb. pf. (ipf. надрыва́ться)* **1.** a se rupe, a se sfîşia puţin. **2.** *(fig.)* a-şi vătăma *(un organ intern, sănătatea, prin eforturi excesive)*; a-şi zdruncina sănătatea, a se istovi, a fi sleit / stors de puteri.

надоу́мить, *-млю, -мишь vb. pf. (ipf. надоу́мливать) acuz.* a sfătui, a da un sfat, a sugera o idee.

надпа́рывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *надпоро́ть.*

надпи́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *надпили́ть*

надпили́ть, *-илю́, -и́лишь vb. pf. (ipf. надпи́ливать) acuz.* a face o tăietură uşoară *(cu ferăstrăul)*, a cresta.

надписа́ть, *-ишу́, -и́шешь vb. pf. (ipf. надпи́сывать) acuz.* **1.** a scrie *(pe ceva, pe deasupra unui obiect)*; *~ а́дрес на конве́рте* a scrie adresa pe plic. **2.** a face o inscripţie, a semna, a însemna. **3.** *(com.)* a andosa, a gira; *~ ве́ксель* a andosa o cambie.

надпи́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *надписа́ть.*

на́дпис/ь, *-и f.* **1.** inscripţie; *надгро́бная ~* inscripţie funerară; epitaf. **2.** *(arheol.)* epitaf, inscripţie veche; *клинообра́зные ~и* inscripţii cuneiforme; *перево́дная ~ на ве́кселе* gir, andosare a unei polite.

надпло́дник, *-a m. (bot.)* epicarp, pericarp.

надпоро́ть, *-орю́, -о́решь vb. pf. (ipf. надпа́рывать) acuz.* a descoase, a desface puţin cusătura.

надпо́чечник, *-a m. (anat.)* glanda suprarenală.

надпо́чечный *adj. (anat.)* suprarenal.

надра́ть, *-деру́, -дерёшь vb. pf. (ipf. надира́ть) acuz.* sau *gen.* a coji, a curăţi de coajă, a jupui ◇ *~ у́ши кому́-л.* a-i trage ciuva o urechelă zdravănă, a-i rupe urechile.

надрёберный *adj.* supracostal.

надре́з, *-a m. sg.* crestare, tăietură, incizie; *глубо́кий ~* tăietură adîncă.

надреза́ние, *-я n.* crestătură.

надре́занный *adj* crestat.

надре́зать, *-е́жу, -е́жешь vb. pf. (ipf. надреза́ть şi надре́зывать) acuz.* a tăia uşor (deasupra), a cresta, a face incizie.

надреза́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *надреза́ть*

надре́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *надре́зать*

надру́б, *-a m.* crestătură.

надруба́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *надрубить.*

надрубить, *-уб лю́, -у́бишь vb. pf. (ipf. надруба́ть) acuz.* a cresta *(cu toporul, cu barda etc.)*; a despica *(tăind).*

надру́бка, *-u f. sg.* **1.** tăiere, crestare. **2.** crestătură, locul crestat.

надруга́тельство, *-a n. nad + instr.* batjocorire, pîngărire, profanare, insultă.

надруга́ться, *-аюсь, -аешься vb. pf. nad + instr.* a-şi bate joc, a pîngări, a profana, a insulta.

надры́в, *-a m.* **1.** *sg. (действие)* rupere, crestare *(uşoară, superficială).* **2.** ruptură, crestătură. **3.** *(fig.)* zbucium sufletesc, stare depresivă.

надрыва́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *надорва́ть.*

надрыва́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *pf.* de la *надорва́ться.* **2.** a se sili din răsputeri, a se speti; *~ в рабо́те* a munci din răsputeri, a munci pe brînci. **3.** *pas.* de la *надрыва́ть.* ◇ *~ от сме́ха* a se prăpădi de rîs.

надры́зистый *adj.* zbuciumat, convulsiv, spasmodic; *~ плач* plîns convulsiv.

надры́зный *adj.* zbuciumat, isteric, sfîşietor.

надса́д, *-a m.* efort intens.

надсади́ть, *-ажу́, -а́дишь vb. pf. (ipf. надса́живать) (pop.)* **1.** *acuz.* a încorda prea mult, a forţa, a-şi vătăma *(un organ intern)*; *~ гло́тку* a răguşi strigînd. **2.** *dat.* a cauza mîhnire, a pricinui amărăciune, a amărî.

надсади́ться, *-ажу́сь, -а́дишься vb. pf. (ipf. надса́живаться)* a-şi vătăma sănătatea prin eforturi prea mari, a se istovi.

надса́живать(ся), *-аю(сь), -аешь(ся) vb. ipf.* de la *надсади́ть(ся).*

надсека́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *надсе́чь.*

надсе́чка, *-u f.* crestătură.

надсе́чь, *-еку́, -ечёшь vb. pf. (ipf. надсека́ть) acuz.* a cresta, a face o incizie.

надсма́тривать, *-аю, -аешь vb. ipf. nad + instr.* sau *za + instr.* a supraveghea, a veghea, a păzi.

надсмо́тр, *-a m. sg.* supraveghere, pază, control.

надсмо́трщик, *-a m.* supraveghetor, paznic.

надста́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. надставля́ть) acuz.* a lungi, a înnădi; *~ пла́тье* a lungi rochia; *~ верёвку* a înnădi frînghia.

надста́вка, *-u f.* **1.** *sg.* lungire, înnădire. **2.** adaos, înnăditură.

надставля́ть, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *надста́вить.*

надстав/но́й *adj.* pus peste, pus deasupra, adăugat, înnădit, lungit; *(muz.) ~на́я труба́* cameră de rezonanţă *(la instrumente muzicale de suflat).*

надстра́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *надстро́ить.*

надстро́ечн/ый *adj. (fil.)* de suprastructură, suprastructural; *~ые явле́ния* fenomene de suprastructură.

надстро́ить, *-о́ю, -о́ишь vb. pf. (ipf. надстра́ивать) acuz.* a clădi deasupra, a adăuga *(în înălţime)*; *~ э́таж* a adăuga un etaj.

надстро́йка[1], *-u f.* **1.** *sg.* suprapunere, înălţare, ridicare *(a unei clădiri deasupra alteia).* **2.** construcţie suprapusă.

надстро́йка[2], *-u f. (fil.)* suprastructură.

надстро́чный *adj.* scris deasupra rîndurilor unui text ◇ *~ знак* semn diacritic.

надтре́снутый *adj.* **1.** crăpat, plesnit; *~ стака́н* pahar crăpat. **2.** *(fig.)* spart, dogit, hodorogit *(despre sunete).*

надува́ла, *-ы f. şi m. (pop.)* şmecher, cotcar, pungaş, potlogar.

надува́ние, *-я n. sg.* umflare.

надува́тельский *adj.* şmecheresc, de şmecher, înşelător, de înşelătorie.

надува́тельство, *-a n.* înşelătorie, înşelăciune, şmecherie, păcălire.

надува́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наду́ть*[1·2].

надува́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *наду́ться (1, 4).* **2.** *pas.* de la *надува́ть.*

надув/но́й *adj.* care se umflă cu aer, umflat cu aer, pneumatic; *~на́я ло́дка* barcă pneumatică.

наду́льник, *-a m. (mil.)* apărătorul ţevii.

наду́манно *adv. (în mod.)* nefiresc, nenatural.

наду́манность, *-u f. sg.* artificialitate, lipsă de naturaleţe, caracter nefiresc.

наду́манный *adj.* artificial, nefiresc, nenatural, imaginar, fals.

надýмать, *-аю, -аешь, vb. pf.* cu *inf.* a se hotărî, a lua o hotărîre, a se decide.

надýтость, *-и f. sg.* **1.** îngîmfare, trufie, aroganţă. **2.** emfază, caracter bombastic.

надýтый 1. *p.t.p.* de la *надýть*. **2.** *adj.* umflat, bombastic, emfatic, *~слог* stil bombastic. **4.** *adj.* îmbufnat.

надý/ть[1], *-ýю, -ýешь vb. pf. (ipf. надувáть)* **1.** *acuz.* a umfla, a sufla; *~ шúну* a umfla camera / cauciucul. **2.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite) acuz.* sau *gen. impers.* a sufla; *вéтром ~ло мнóго пы́ли* vîntul a adus mult praf ◇ *~ гýбы* a se bosumfla, a se îmbufna, a se supăra.

надý/ть[2], *-ýю -ýешь vb. pf. (ipf. надувáть) acuz.* a înşela, a trage pe sfoară, a păcăli.

надýться, *-ýюсь, -ýешься vb. pf. (ipf. надувáться)* **1.** a se umfla, a se umple *(cu aer, gaze etc.)*. **2.** *(fig.)* a se îngîmfa, a se umfla în pene. **3.** *(fig.)* a se îmbufna, a se bosumfla, a se supăra. **4.** *gen. (pop.)* a bea *(în cantitate mare)*; *~ чáю* a bea ceai mult ◇ *~ как мышь на крупý* a se supăra ca văcarul pe sat.

надýшенный 1. *p.t.p.* de la *надушúть*. **2.** *adj.* parfumat.

надушúть, *-ушý, -ýшишь vb. pf. (ipf. душúть) acuz.* a parfuma.

надушúться, *-ýшусь, -ýшишься vb. pf. (ipf. душúться) instr.* sau fără *compl.* a se parfuma.

надхвóстье, *-я n.* tîrtiţă.

надчрéвный *adj. (anat.)* epigastric.

надшúва/ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *надшúть*

надшúть, *надошью, надошьёшь vb. pf. (ipf. надшúвать)* **1.** *(удлинять)* a lungi. **2.** *(пришить)* a coase la ...

надымúть, *-млю, -мúшь vb. pf.* de la *дымúть*.

надышáть, *-ышý, -ы́шишь vb. pf.* **1.** a vicia aerul unei încăperi *(prin respiraţia mai multor persoane)*. **2.** *на + acuz.* a aburi ceva *(prin respiraţie)*; *~ на стеклó* a aburi geamul.

надыша́ться, *-ышу́сь, -ы́шишься vb. pf.* a răsufla, a respita în voie, a respira cu nesaţ; *~ свéжим вóздухом* a respira în voie aer curat ◇ *не надышáться на кого́-л,* a nu se sătura privind pe cineva, a-l îngriji cu toată dragostea; *(prov.) пéред смéртью не надышúшься* nu se îngraşă porcul în ajun de Crăciun.

наедáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *наéсться*.

наедúне *adv.* în doi, între patru ochi.

наéзд, *-а m.* **1.** sosire, venire *(în număr mare, pe neaşteptate)*, năvală. **2.** ciocnire, izbire. **3.** şarjă, incursiune de cavalerie. **4.** navetă.

наéздить, *-зжу, -здишь vb. pf. (ipf. наезжáть şi наéзживать) acuz.* **1.** a parcurge, a străbate, a face *(un număr de km)*. **2.** *(pop.)* a primi / a căpăta ca plată pentru cărăuşie, a cîştiga prin cărăuşie. **3.** a bătători, a face carosabil / practicabil. **4.** a dresa, a antrena un cal, a învăţa un cal la călărie.

наéздиться, *-зжусь, -здишься vb. pf.* a merge îndeajuns, a se sătura de mers *(cu un vehicul)*.

наéздник, *-а m.* **1.** călăreţ, jocheu, maestru de călărie; *цирковóй ~* călăreţ de circ. **2.** *(entom.)* ihneumon.

наéздница, *-ы f.* amazoană, călăreaţă (de circ).

наéздничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (înv.)* a face incursiuni de cavalerie.

наéзднический *adj.* de călărie, de călăreţ, de jocheu.

наéздничество, *-а n. sg.* **1.** *(înv.)* şarjă de cavalerie. **2.** călărie, echitaţie.

наéздом *adv.* în trecere; *бывáть ~* a vizita din cînd în cînd, a vizita în trecere.

наезжáть, *-áю, -áешь* **1.** *v. наéхать*. **2.** a veni din cînd în cînd, a face naveta.

наéзженный 1. *p.t.p.* de la *наéздить*. **2.** *adj.* bătătorit, carosabil, practicabil.

наéзживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наéздить*.

наéзжий *adj.* venit din altă parte, străin.

наём, *найма m. sg.* **1.** închiriere, locaţie, arendare; *плáта за ~* chirie. **2.** angajare, năimeală, tocmire; *рабóтать по найму* a lucra ca angajat / cu leafă, a fi salariat.

наёмник, *-а m.* **1.** *(ist.) (наёмный солдáт)* mercenar, lefegiu. **2.** *(fig.)* năimit, mercenar.

наёмническ/ий *adj.* **1.** *(ist.)* de mercenar, de lefegiu; *~ое оружие* armă de mercenar. **2.** de năimit, de mercenar, de unealtă plătită.

наёмн/ый *adj.* **1.** salariat, simbriaş, năimit, tocmit, angajat; *~ трýд* muncă salariată; *(ist.) ~ые войскá* trupe de mercenari. **2.** (de) închiriat, arendat; *~ая дáча* vilă închiriată.

наéсть, *-éм, -éшь, -éст vb. pf. (ipf. наедáть) acuz.* sau *gen.* a consuma, a mînca *(o anumită cantitate, pentru o anumită sumă)*.

наéсться, *-éмся, -éшься, -éстся; -едúмся, -едúтесь, -едя́тся vb. pf. (ipf. наедáться)* **1.** *gen.* sau fără *compl.* a mînca mult, a se îndopa. **2.** *instr.* sau fără *compl.* a se sătura de ..., a mînca după poftă, a se ghiftui; *~ дóсыта / до отвáла* a mînca pînă la refuz, pe săturate.

наéхать, *-éду, -éдешь, vb. pf. (ipf. наезжáть)* **1.** *на + acuz.* a da peste, a se izbi (de ceva), a da peste cineva, a călca *(despre un vehicul)*. **2.** a sosi în număr mare, a veni grămadă, a se aduna.

нажáловаться, *-луюсь, -луешься vb. pf. на + acuz.* a se plînge, a se jelui împotriva cuiva, a reclama.

нажáрива/ть(ся), *-аю(сь), -аешь(ся) vb. ipf.* de la *нажáрить(ся)*

нажáрить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. нажáривать)* **1.** *acuz.* sau *gen.* a frige, a prăji, a pregăti frigînd *(o cantitate mare)*; *~ котлéт* a prăji multe pîrjoale. **2.** *acuz. (pop.)* a înfierbînta, a încinge, a încălzi prea tare.

нажáриться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. нажáриваться) (pop.)* a se prăji; *~ на сóлнце* a se prăji la soare, a se bronza.

нажáтие, *-я n. sg.* presiune, apăsare, presare.

наж/áть[1], *-жмý, -жмёшь vb. pf. (ipf. нажимáть)* **1.** *acuz.* sau *на + acuz.* a apăsa pe ceva, a presa; *~ на педáль* a apăsa pe pedală; *~ на кнóпку* a apăsa pe buton. **2.** *на + acuz. (fig.)* a exercita o presiune asupra cuiva, a insista, a stărui. **3.** *acuz.* sau *gen.* a stoarce *(o cantitate oarecare)*. **4.** *(fig. pop.)* a se apuca energic (de ceva), a se pune pe treabă, a pune umărul; *~ на все пружúны* a pune în mişcare toate resorturile.

нажáть[2], *-жну́, -жнёшь vb. pf. (ipf. нажинáть) acuz.* sau *gen.* a secera, a recolta, a culege *(o cantitate oarecare)*.

нáжда/к, *-á m. sg.* şmirghel, emeri.

нáжда/чный *adj.* de şmirghel; *~ое полотнó* pînză de şmirghel; *~ порошóк* praf de şmirghel; *~ая бумáга* hîrtie de şmirghel.

нажéчь, *-жгу́, -жжёшь vb. pf. (ipf. нажигáть)* **1.** *acuz.* sau *gen.* a arde, a carboniza *(o cantitate de lemne)*. **2.** *acuz. (pop.)* a încălzi pînă la o temperatură înaltă. **3.** *acuz.* a înfiera, a stigmatiza; *~ тавро́* a înfiera cu o dangă.

нажи́в/а, *-ы f.* **1.** *(peior.)* cîştig uşor, profit. **2.** nadă, momeală *(pentru peşti)*.

наживáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *нажи́ть*.

наживáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *нажи́ться*[2]. **2.** *pas.* de la *наживáть*.

наживи́ть, *-влю́, -ви́шь vb. pf. (ipf. наживля́ть) acuz.* a pune momeală, nadă *(în undiţă, capcană)*.

нажи́вка, *-и f.* momeală, nadă.

наживля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *наживи́ть*.

нажи́вн/ой[1] *adj. (în expr.) э́то дéло ~óе* e un lucru care poate fi cîştigat / dobîndit.

нажи́вно́й[2], *adj.* de momeală, de nadă, servind ca momeală.

нажи́м, *-а m.* **1.** *sg.* apăsare, presiune, presare; *~ педáли* apăsarea pedalei. **2.** *(fig.)* presiune. **3.** *(sg. (mil.)* atac puternic, presiune.

нажима́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *нажáть*[1]

нажимно́й *adj.* de presiune.

нажи́мный *adj.* de presiune; *~ винт* şurub de presiune.

нажира́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *нажрáться*

нажиро́вка, *-и f.* îngrăşare, îndopare.

нажи́ть, *-ивý, -ивёшь vb. pf. (ipf. наживáть)* **1.** a cîştiga, a agonisi, a dobîndi: *~ состоя́ние* a face avere, a se pricopsi. **2.** *(fig.)* a căpăta, a contracta, a se alege *(cu ceva neplăcut)*; *~ себé неприя́тности* a-şi crea neplăceri; *~ себé врагóв* a-şi face duşmani ◇ *бедý скóро наживёшь, да не скóро вы́живешь* o nenorocire vine uşor, dar pleacă greu.

нажи́ть[1], *-иву́сь, -ивёшься vb. pf. (ipf. наживáть)* a se îmbogăți, a face ceva avere, a se înavuți, a se pricopsi.

нажи́ться[2], *-иву́сь, -ивёшься vb. pf.* a trăi un timp mai îndelungat, a locui, a sta destul timp (într-un loc).

нажра́ться, *-ру́сь, -рёшься vb. pf. (ipf. нажирáться) gen.* sau *instr. (pop.)* a se îmbuiba, a se ghiftui, a se îndopa.

назáвтра *adv.* pentru a doua zi, în ziua următoare.

назáд *adv.* **1.** înapoi, îndărăt, în urmă; *сдéлать шаг ~* a face un pas înapoi; *вернýться ~* a se întoarce, a veni înapoi; *обернýться ~* a se întoarce *(pentru a privi în urmă)*; *отходúть ~* a bate în retragere, a se retrage. **2.** la loc, unde a fost, îndărăt; *поставúть / положúть ~* a pune la loc; *отдáть ~* a restitui a înapoia; *брать ~* a lua înapoi. **3.** (cu sau fără *тому́*) acum, în urmă, mai înainte; *нéсколько днéй (тому́) ~* acum câteva zile, cu câteva zile în urmă; *год (тому́) ~* acum un an.

назадú *adv.* în urmă, la urmă, în spate, îndărăt.

назализáция, *-и f. sg. (lingv.)* nazalizare.

назализúровать, *-рую, -руешь vb. pf. și ipf. (lingv.)* a nazaliza.

назáльность, *-и f. (lingv.)* nazalitate.

назáльный *adj. (lingv.)* nazal.

назвáние, *-я n.* denumire, titlu, nume; *~ растéния* denumirea plantei; *~ журнáла* titlul revistei.

назвáн/ый *adj.* de suflet, adoptiv; *~ сын* copil de suflet, fiu adoptiv; *~ая дочь* fiică de suflet, fiică adoptivă.

назвáть[1], *-зовý, -зовёшь vb. pf. (ipf. называ́ть) acuz.* **1.** *instr.* a numi, a da nume / porecă, a porecli, **2.** a califica, a caracteriza. **3.** a numi, a indica numele, a spune pe nume; *~ по úмени* a spune pe nume. **4.** a enumera, a indica, a arăta, a spune.

назвáть[2], *-зовý, -зовёшь vb. pf. (ipf. называ́ть) acuz.* a invita, a pofti, a chema; a aduna.

назвáться[1], *-зовýсь, -зовёшься vb. pf. (ipf. называ́ться) instr.* **1.** a se da drept, a se numi; *~ инженéром* a se da drept inginer. **2.** *(înv.)* a se recomanda, a se prezenta, a-și spune numele.

назвáться[2], *-зовýсь, -зовёшься vb. pf. (pop.)* a se invita singur, a se oferi.

наздрáвствоваться *vb. pf. (în expr.) на всякое чихáние не наздрáвствуешься* nu poți fi pe placul tuturor, nu poți mulțumi pe toată lumea.

назéмн/ый *adj.* terestru; *~ые войскá* trupe terestre; *(mil.) ~ое наблюдéние* observație terestră; *~ая желéзная дорóга* cale ferată.

нáземь *adv.* la / pe pământ, jos; *упáсть ~* a cădea la pământ, a cădea jos.

назидáние, *-я n. (înv.)* învățătură, sfat, îndrumare, povață, povățuire.

назидáтельность, *-и f. sg.* caracter instructiv.

назидáтельн/ый *adj.* instructiv, povățuitor, de îndrumare; *~ое слóво* un cuvînt de îndrumare; *~ пример* exemplu instructiv.

назлó *adv. dat.* înadins, în ciudă, în necaz; cu dinadinsul.

назначáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *назнáчить.*

назначéни/е, *-я n.* **1.** *(установление)* stabilire, fixare; *~ срóка* fixarea termenului; *~ цен* fixarea prețurilor. **2.** *(med.)* prescriere, prescripție, ordonanță; *по ~ю врачá* după prescripția medicului; *лист ~я* foaie / fișă de tratament. **3.** numire *(în serviciu)*; *получúть ~* a primi numirea. **4.** destinație; *(для) особóго ~я* cu destinație specială; *общегó ~я* de uz general; *на мéсто ~я* la destinație. **5.** *(предназначение)* menire, chemare, rol; *не отвечáть своемý ~ю* a nu corespunde menirii sale ◇ *по ~ю* din oficiu.

назнáчить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. назначáть) acuz.* **1.** a fixa, a stabili, a hotărî, a desemna, a aloca; *~ день отъéзда* a stabili ziua plecării; *~ цéну* a fixa prețul; *~ срок* a fixa data; *~ заседáние* a fixa ședința; *~ вы́боры* a fixa ziua alegerilor; *~ пéнсию* a fixa pensia. **2.** a numi, a desemna, a institui *~ профéссором* a numi în funcția de profesor universitar; *~ на дóлжность инспéктора* a numi în funcție de inspector. **3.** *(med.)* a prescrie, a ordona; *~ лечéние* a prescrie un tratament.

назóйливо *adv.* (în mod) sîcîitor, plictisitor, supărător.

назóйливость, *-и f. sg.* sîcîială; plictiseală, pisălogeală.

назóйлив/ый *adj.* plictisitor, sîcîitor, pisălog, obsedant; *~ человéк* om pisălog, om sîcîitor; *~ая мысль* idee obsedantă.

назревáние, *-я n.* coacere.

назревáть, *-áет vb. ipf.* de la *назрéть.*

назрéвший *part. trec. act.* de la *назрéть*; *~ вопрóс* chestiune urgentă / actuală / arzătoare.

назрé/ть, *-éет vb. pf. (ipf. назревáть)* **1.** a se coace, a da în copt / în pîrg. **2.** *(fig.)* a se apropia, a fi gata să izbucnească / să se producă; *опáсность ~ла* pericolul e iminent.

назýбок *adv.* pe dinafară, foarte bine, pe de rost; *знать ~* a ști pe dinafară / pe de rost.

называ́емый **1.** *part. prez. pas.* de la *называ́ть.* **2.** *adj.* numit, purtînd numele de ... ◇ *так ~* așa-numit, așa-zis, pretins.

называ́тельный *adj. (lingv.)* denominativ.

называ́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *назвáть*[1-2].

называ́/ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *назвáться.* **2.** a purta un nume, a avea numele de ..., a se numi, a se chema, a fi numit; *как ~ется э́то сéло?* cum se numește satul acesta?; *как бы он не ~лся* oricine ar fi el. **3.** *pas.* de la *называ́ть* ◇ *(pop.) сáмый что ~ется* tocmai, cel mai potrivit, într-adevăr.

назывнóй *adj. (lingv.)* nominal, denominativ.

наибóлее *adv.* cel mai; (în mod) deosebit, extrem de...; *~ удáчный* cel mai reușit.

наибóльший *adj.* cel mai mare, cel mai mult; *(mat.) ~ óбщий делúтель* cel mai mare divizor comun.

наивничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a face pe naivul, a face pe prostul.

наúвно *adv.* naiv, cu naivitate.

наúвность, *-и f. sg.* naivitate.

наúвный *adj.* naiv.

наивы́сш/ий *adj.* cel mai înalt, cel mai ridicat; *в ~ей стéпени* în gradul cel mai înalt, cît se poate de...

наигранный **1.** *p.t.p.* de la *наигрáть.* **2.** *adj.* prefăcut, afectat, artificial, fals.

наигрáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. наигрывáть) acuz.* **1.** a dobîndi, a cîștiga *(jucînd la jocuri de noroc, cîntînd mult la instrumente muzicale).* **2.** a cînta, a executa *(numai melodia unei bucăți muzicale)* ◇ *(în expr.) ~ пластúнку* a înregistra / a imprima un disc.

наигрáться, *-áюсь, -áешься vb. pf. (ipf. наигрывáться)* a se juca mult, a se sătura de (atîta) joacă.

наúгрывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наигрáть.*

нáигрыш, *-а m. (teatr.)* joc artificial / nenatural.

наизнáнку *adv.* pe dos, d-a-ndoasela; *вывернýть ~* a întoarce pe dos.

наизýсть *adv.* pe de rost, pe dinafară, din memorie; *выучúть ~* a învăța pe de rost.

наúлок, *-а m.* sediment aluvionar, colmataj, mîl, aluviune.

наилýчш/ий *adj.* cel mai bun, cel mai convenabil, cel mai avantajos; *~ спóсоб* cel mai bun mijloc; *~им óбразом* cît se poate de bine, cît mai bine posibil ◇ *всегó ~его!* toate cele bune!

наимéнее *adv.* cel mai puțin; *~ удáчный* cel mai puțin reușit.

наименовáние, *-я n.* denumire.

наименовáть, *-ную, -нуешь vb. pf.* de la *именовáть.*

наимéньш/ий *adj.* cel mai mic, cel mai neînsemnat, minim; *~ риск* riscul cel mai mic; *(mat.) ~ее крáтное* cel mai mic multiplu comun.

наипáче *adv. (înv.)* mai cu seamă, cel mai mult; *~ всегó* mai mult decît orice.

наискосóк *adv. v. нáискось*

нáискось *adv.* pieziș, de-a curmezișul, în sens oblic, în diagonală.

наúтие *-я n. sg. (înv.)* inspirație, intuiție ◇ *по ~ю* prin intuiție, intuitiv.

наихýдший *adj.* cel mai rău, cel mai prost; *~ результáт* rezultatul cel mai prost.

найдёныш, *-а m.* copil găsit.

наймúт, *-а m.* năimit, mercenar, om vîndut, unealtă.

найти́[1], *-йду́, -йдёшь vb. pf. (ipf. находи́ть) acuz.* **1.** a găsi, a descoperi, a afla; ~ *потéрянную вещь* a găsi un obiect pierdut; ~ *нефть* a descoperi zăcăminte de petrol; ~ *прáвильное решéние* a găsi o soluţie justă; ~ *оправдáние* a găsi o scuză; ~ *возмóжность* a găsi o posibilitate; ~ *удóбный слýчай* a găsi prilejul; ~ *отражéние* a se reflecta; ~ *подéржку/опóру* a găsi un sprijin; ~ *утешéние в ...* a găsi mîngîiere în ...; ~ *управу на кого́-л.* a găsi ac de cojocul cuiva. **2.** a găsi, a da de cineva; ~ *кого́-л. дóма* a găsi pe cineva acasă. **3.** *в* + *prepl.* a găsi, a socoti, a fi de părere că, a crede, a considera; ~ *нýжным* a găsi cu cale, a găsi de cuviinţă, a socoti nimerit / potrivit; ◇ ~ *себé могúлу/конéц* a-şi găsi mormîntul / moartea; ~ *óбщий язы́к* a găsi un limbaj comun; ~ *самогó себя́* a se regăsi, a-şi recăpăta cadenţa; ~ *дóступ к чьемý-л. сéрдцу* a găsi calea / drumul spre inima cuiva; *нашёл дурака́!* vezi să nu fie! ţi-ai găsit prostul!

найти́[2], *-йду́, -йдёшь vb. pf. (ipf. находи́ть)* **1.** *на* + *acuz.* a se lovi de...; a da de ...; a da peste; ~ *на мель* a se împotmoli. **2.** *на* + *acuz.* a acoperi. **3.** *на* + *acuz. (fig.)* a cuprinde, a apuca ◇ *(prov.) нашлá косá на кáмень* a-şi găsi naşul; şi-a găsit sacul peticul.

найти́сь, *-йду́сь, -йдёшься vb. pf. (ipf. находи́ться)* **1.** a se găsi, a se regăsi. **2.** a se găsi, a se afla, a fi. **3.** a face faţă, a nu se pierde cu firea; a nu-şi pierde capul.

наказ, *-а m.* **1.** *(înv.)* şi *(pop.)* poruncă, ordin, dispoziţie, instrucţiune, îndrumare; *отцóвский* ~ poruncă părintească. **2.** mandat, însărcinare *(dat de alegători alesului lor)*.

наказáни|е, *-я n.* pedeapsă, sancţiune, pedepsire; *в* ~ drept pedeapsă; *телéсное* ~ pedeapsă corporală; *примéрное* ~ pedeapsă exemplară; *заслýженное* ~ pedeapsă meritată; *вы́сшая мéра* ~*я* pedeapsa cu moartea, pedeapsă capitală; *заслужи́ть* ~ a merita o pedeapsă; *подвéргнуться* ~*ю* a fi supus unei pedepse, a suferi o sancţiune; *смягчéние* ~*я* redozarea pedepsei, comutarea pedepsei.

наказа́ть[1], *-ажу́, -а́жешь vb. pf. (ipf. нака́зывать) dat. (înv.)* a da o poruncă/o însărcinare/o misiune, a porunci.

наказа́ть[2], *-ажу́, -а́жешь vb. pf. (ipf. нака́зывать)* a pedepsi, a sancţiona.

наказу́емость, *-и f. sg. (jur.)* posibilitate de pedeapsă, caracter penal.

наказу́ем|ый *adj. (jur.)* pasibil de pedeapsă, sancţionabil; ~*ое дея́ние* faptă pasibilă de pedeapsă.

нака́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наказа́ть*[1·2]

нака́л, *-а m. sg.* **1.** încălzire, incandescenţă; *бе́лый* ~ încălzire pînă la incandescenţă / pînă la alb; *кра́сный* ~ încălzire pînă la roşu, incandescenţă la roşu. **2.** *(el. rad.)* încălzire, filament; *нить* ~ *а* filament de încălzire.

накалённость, *-и f.* **1.** căldură; *(tehn.)* incandescenţă, igniţie. **2.** *(fig.) (напряжённость)* tensiune, încordare.

накалённ|ый **1.** *p. t. p.* de la *накали́ть*. **2.** *adj.* încins, incandescent ◇ *(fig.)* ~*ая атмосфе́ра* atmosferă încărcată.

нака́ливани|е, *-я n. sg. (tehn.)* încălzire, incandescenţă; *ла́мпочка* ~*я* bec cu incandescenţă; *температу́ра* ~*я* temperatură de incandescenţă.

нака́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *накали́ть*.

нака́ливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *накали́ться*. **2.** *pas.* de la *нака́ливать*.

накали́ть, *-лю, -ли́шь vb. pf. (ipf. нака́ливать şi накаля́ть) acuz.* a încinge, a încălzi la temperatură înaltă, a aduce în stare de incandescenţă; ~ *метáлл* a încălzi pînă la incandescenţă un metal; ~ *печь* a încălzi foarte tare soba; ~ *дóкрасна* a călli pînă la roşu.

накали́|ться, *-лю́сь, -ли́шься vb. pf. (ipf. нака́ливаться şi накаля́ться)* a se încălzi pînă la incandescenţă, a se încinge ◇ *(fig.) атмосфе́ра* ~*лась* atmosfera a devenit încordată.

нака́лка, *-и f. (tehn.)* încălzire.

нака́лывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наколо́ть*[1·2].

нака́лываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *наколо́ться*. **2.** *pas.* de la *нака́лывать*.

накаля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb ipf.* de la *накали́ть*.

накаля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *накали́ться* **2.** *pas.* de la *накаля́ть*.

каканифо́лить, *-лю, -лишь vb. pf.* de la *канифо́лить*

накану́не *adv.* **1.** în ajun; ~ *ве́чером* seara în ajun, cu o seară mai înainte. **2.** *prep. gen.* în preajma, în ajunul; ~ *Но́вого Го́да* în ajunul Anului Nou.

нака́пать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *ка́пать*

нака́пливание, *-я n.* acumulare, concentrare.

нака́пливать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* a acumula, a aduna.

нака́пливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* a se acumula, a se aduna.

нака́пчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *накопти́ть (2)*

нака́пывать[1], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *нака́пать*

нака́пывать[2], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *нака́пать*

нака́ркать, *-аю, -аешь vb. pf. (pop.) acuz.* a cobi, a prevesti de rău.

нака́т, *-а m.* **1.** *sg.* acoperire, ungere *(cu vopsea, cu clei)*. **2.** *sg.* bătătorire, nivelare *(a unui drum)*. **3.** *(constr.)* podină, duşumea oarbă.

накати́ть, *-ачу́, -а́тишь vb. pf. (ipf. нака́тывать)*. **1.** *acuz.* sau *gen.* a rostogoli, a da de-a dura; ~ *бо́чек* a rostogoli butoaie. **2.** *(ipf. нака́тывать) acuz.* sau *gen.* a netezi *(prin vălţuire)*; ~ *белья́* a netezi lenjerie *(la valţ)*, a vălţui rufărie *(înainte de a fi călcată)*. **3.** *(ipf. нака́тывать) acuz.* a acoperi, a unge, cu vopsea/ cu clei. **4.** *(ipf. нака́тывать) acuz.* a bătători drumul. **5.** *(pop.)* a scrie/ a compune la repezeală.

накати́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf.* a se plimba îndeajuns, a se sătura de plimbare *(cu un vehicul)*.

накати́ть, *-ачу́, -а́тишь vb. pf. (ipf. нака́тывать)*. **1.** *acuz.* sau *gen.* a rostogoli, a aduce de-a dura *(o anumită cantitate)*. **2.** *acuz.* a da de-a rostogolul, a rostogoli *(pe* sau *peste ceva)*; ~ *бо́чку на телéгу* a da de-a rostogolul un butoi în căruţă. **3.** *на* + *acuz. (pop.)* a da buzna peste ..., a nimeri peste, a se ciocni, a se izbi de ceva.

накати́ться, *-ачу́сь, -а́тишься vb. pf. (ipf. нака́тываться)* a se rostogoli, a se lovi rostogolindu-se; a veni de-a rostogolul/de-a berbeleacul.

нака́тник[1], *-а m. (mil.)* repercutor.

нака́тник[2], *-а m. (tehn.)* sculă de rulare, rolă; moletă.

нака́точный *adj. (tehn.)* de rulare, de rulat, de înfăşurat.

нака́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *накатáть* şi *накати́ть*

нака́тываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *накати́ться*. **2.** *pas.* de la *нака́тывать*

накача́ть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. нака́чивать)* **1.** *acuz.* sau *gen.* a pompa; ~ *водú* a pompa apă. **2.** *acuz.* a umfla (cu pompa); ~ *шúну* a umfla pneul. **3.** *(acuz. pop.)* a îmbăta, a aduce în stare de beţie.

накача́ться, *-áюсь, -áешься vb. pf. (ipf. нака́чиваться) (pop.)* a se îmbăta, a se chercheli.

нака́чивание, *-я n. sg.* **1.** pompare. **2.** umflare; ~ *шúны* umflarea cauciucului.

нака́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *накачáть*

нака́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *накачáться*

нака́чка, *-и f.* pompare; *поперéчная* ~ pompare transversală; *случáйная* ~ pompare aleatorie.

накида́ть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. наки́дывать) acuz.* a arunca, a azvîrli.

наки́дка, *-и f.* **1.** pelerină, manteluţă. **2.** cuvertură *(cu care se acoperă pernele)*.

наки́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *накидáть* şi de la *наки́нуть*.

наки́дываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *наки́нуться*. **2.** *pas.* de la *наки́дывать*.

наки́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. наки́дывать) acuz.* a arunca peste; ~ *пальтó на плéчи* a-şi pune paltonul pe umeri; ~ *платóк на гóлову* a se îmbrobodi ◇ *(prov.) на чужóй ротóк не наки́нешь платóк* gura lumii numai pămîntul o astupă.

наки́нуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. наки́дываться) на* + *acuz.* a tăbărî, a se arunca, a se năpusti.

накипáть, *-áем vb. ipf.* de la *накипéть*.

накипе|ть, *-пи́т vb. pf. (ipf. накипа́ть)* **1.** a se depune *(prin fierbere).* **2.** *impers. (fig.)* a se aduna, a se strînge; a se îngrămădi *(despre mînie, indignare etc.)*; *высказать всё, что ~ло на душе́* a spune tot ce ai pe suflet.

на́кипь, *-и f. sg.* **1.** spumă *(la supă, la fiertură etc.).* **2.** calcar, piatră depusă *(prin fierbere).* **3.** *(geol.)* concreţiune.

наклад, *-а m. (înv.)* pagubă; *в ~е* în pierdere, în pagubă; *остаться в ~е* a rămîne în pierdere, a rămîne păgubaş.

накла́дка, *-и f.* **1.** meşă *(de păr fals).* **2.** aplicaţie, garnitură la rochie. **3.** *(ferov.)* eclisă; *(constr.)* platbandă.

накладна́я, *-о́й f. (com.)* scrisoare de trăsură, fraht, foaie de însoţire.

накла́дно *adv. (pop.)* prea scump, costisitor.

накладн|о́й *adj.* **1.** aplicat, suflat cu ...; *ло́жка ~о́го серебра́* lingură argintată, lingură suflată cu argint; *~о́е де́рево* furnir. **2.** artificial, fals; *~а́я борода́* barbă falsă ◇ *~ы́е расхо́ды* cheltuieli de regie.

накла́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наложи́ть (5)*

наклевета́ть, *-ещу́, -е́щешь vb. pf.* de la *клевета́ть*

наклёвыва|ться, *-ается vb. ipf. (pf. наклю́нуться) (fam.)* a se prezenta, a se ivi, a ieşi; *ничего́ не ~ется* nu iese nimic, nu pică nimic.

наклёивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наклеи́ть (1)*

наклеи́|ть, *-е́ю, -е́ишь vb. pf.* **1.** *(ipf. наклеи́вать) acuz.* a lipi, a încleia. **2.** *acuz.* sau *gen.* a confecţiona prin lipire.

наклейка, *-и f.* **1.** *sg.* lipire. **2.** etichetă.

наклёп, *-а m.* minciună, clevetire.

наклепа́ть[1], *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. наклёпывать) acuz. (tehn.)* a nitui, a fixa cu nituri.

наклепа́ть[2], *-еплю́, -е́плешь vb. pf.* de la *клепа́ть*[2]

наклёпка, *-и f. (tehn.)* **1.** *sg.* nituire. **2.** piesă nituită pe ceva. **3.** batere; *~ косы́* baterea coasei.

наклёпывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наклепа́ть*[1]

накли́кать, *-ичу́, -и́чешь vb. pf. (ipf. накликать) acuz.* a cobi.

накликать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *накли́кать*

наклон, *-а m.* **1.** înclinare, aplecare, unghi. **2.** pantă, povîrniş.

наклоне́ние, *-я n.* **1.** înclinare, aplecare. **2.** *(astr.)* înclinaţie; *~ орби́ты* înclinaţia orbitei. **3.** *(gram.)* mod; *изъяви́тельное ~* modul indicativ; *повели́тельное ~* modul imperativ; *сослага́тельное ~* modul conjunctiv; *услове́но-жела́тельное ~* modul condiţional optativ.

наклони́ть, *-оню́, -о́нишь vb. pf. (ipf. наклоня́ть) acuz.* a apleca, a înclina; *~ го́лову* a apleca capul.

наклони́ться, *-онюсь, -о́нишься vb. pf. (ipf. наклоня́ться)* a se apleca, a se înclina.

наклонно *adv.* aplecat, înclinat.

наклонно|сть, *-и f.* **1.** înclinaţie, înclinare, atracţie, predispoziţie; *~ к му́зыке* înclinare pentru muzică. **2.** obicei, deprindere; *дурны́е ~и* obiceiuri proaste.

наклонн|ый I. *adj.* **1.** înclinat, aplecat, oblic, pieziş; *~ая пло́скость* plan înclinat. **2.** *к + dat. (înv.)* dispus, predispus la ..., înclinat/pornit spre. **II.** *~ая, -о́й f. (mat.)* oblică ◇ *(fig.) кати́ться по ~о́й пло́скости* a se duce de rîpă; a aluneca pe o pantă periculoasă.

наклоня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *наклони́ть*

наклоня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *наклони́ться.* **2.** *pas.* de la *наклоня́ть.*

наклони́ться, *-нется vb. pf.* de la *наклёвываться*

наклю́зничать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *кля́узничать*

наковáльня, *-и f.* **1.** nicovală, ilău. **2.** *(anat.)* nicovală *(la ureche).*

нако́жн|ый *adj.* dermic, de piele, cutanat; *~ая боле́знь* boală de piele.

наколáчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наколоти́ть*

наколдовáть, *-дую, -дуешь vb. pf. gen.* a prezice, a ghici viitorul *(prin vrăji).*

наколéнник, *-а m.* genunchieră.

наколéнн|ый *adj.* de genunchi; *~ая повя́зка* bandaj la genunchi.

наколоти́ть, *-очу́, -о́тишь vb. pf. (ipf. наколáчивать)* **1.** *acuz.* sau *gen.* a bate, a înfige, a vîrî. **2.** a sparge. **3.** *(fig. pop.)* a economisi, a înjgheba, a pune deoparte.

наколо́ть[1], *-олю́, -о́лешь vb. pf. (ipf. нака́лывать) acuz.* sau *gen.* a despica, a sfărîma, a sparge *(o cantitate oarecare).*

наколо́ть[2], *-олю́, -о́лешь vb. pf. (ipf. нака́лывать)* **1.** *acuz.* sau *gen.* a înfige *(în număr mare).* **2.** *acuz.* sau *gen.* a tăia, a sacrifica *(un număr mare de animale).* **3.** *acuz.* a fixa/a prinde cu un ac. **4.** *acuz.* a înţepa.

наколо́ться, *-олю́сь, -о́лешься vb. pf. (ipf. нака́лываться)* a se înţepa.

наконе́ц *adv.* **1.** în sfîrşit, în cele din urmă, în fine; *~ дога́дался* în sfîrşit a priceput. **2.** *cuv. modal* la urma urmei; de altfel; *~-то!* în sfîrşit!, în fine!

наконе́чник, *-а m.* **1.** vîrf, canulă. **2.** apărătoare; *каранда́ш с ~ом* creion cu apărătoare. **3.** *(tehn.)* papuc, bornă, capăt; *ка́бельный ~* papuc de cablu. **4.** *(mil.)* cofă; *бронебо́йный ~* cofă anticar; *балли́стический ~* cofă balistică.

накопáть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. нака́пывать) acuz.* sau *gen.* a săpa, a dezgropa *(o cantitate oarecare).*

накопи́тель, *-я m.* **1.** *(fiz.)* acumulator; *~ тепла́* acumulator de căldură. **2.** *(cib.)* memorie.

накопи́ть, *-оплю́, -о́пишь vb. pf. (ipf. копи́ть şi накопля́ть) acuz.* sau *gen.* **1.** a strînge, a acumula; *~ большо́й о́пыт* a acumula o vastă experienţă; *~ де́нег* a strînge bani. **2.** *(fiz.)* a acumula, a stoca, a înmagazina.

накопи́|ться, *-о́пится vb. pf. (ipf. копи́ться şi накопля́ться)* a se acumula, a se îngrămădi; *~лось мно́го дел* s-au adunat multe treburi.

накоплéни|е, *-я n. sg.* **1.** acumulare, adunare, îngrămădire, tezaurizare; *(ec. pol.) ~ капита́ла* acumularea capitalului. **2.** *pl.* acumulări, sumă acumulată, economii. **3.** *(med.)* îmbogăţire. **4.** *(fiz.)* acumulare, înmagazinare, stocaj; *~ и́мпульсов* înmagazinarea impulsurilor; *~ сигна́лов* înmagazinare de semnale.

накопля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *накопи́ть*

накопля́ться, *-я́ется vb. ipf.* de la *накопи́ться*

накопти́ть, *-плю́, -пти́шь vb. pf.* **1.** *pf.* de la *копти́ть (1).* **2.** *(ipf. накáпчивать) acuz.* sau *gen.* a afuma.

накорми́ть, *-орми́ю, -о́рмишь vb. pf. (ipf. корми́ть) acuz.* a hrăni, a da de mîncare.

накоротке́ *adv.* de la mică distanţă; în timp scurt.

накóс, *-а m.* cantitate de iarbă cosită.

накоси́ть, *-ошу́, -о́сишь vb. pf. (ipf. нака́шивать) acuz.* sau *gen.* a cosi *(o cantitate oarecare de iarbă).*

накостыля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. dat. acuz. (pop.)* a bate, a ciomăgi.

нако́шенный *adj.* cosit.

накра́пывать, *-аем vb. ipf.* a picura, a începe să plouă.

накра́сить, *-а́шу, -а́сишь vb. pf. (ipf. накра́шивать)* **1.** *acuz.* a farda, a sulemeni. **2.** *acuz.* sau *gen.* a colora, a vopsi *(o cantitate oarecare).*

накра́ситься, *-а́шусь, -а́сишься vb. pf. (ipf. кра́ситься)* a se farda; a se sulemeni.

накра́сть, *-ад у́, -адёшь vb. pf. acuz.* sau *gen.* a fura, a aduna furînd, a dobîndi prin furt.

накрахма́ленный 1. *p.t.p.* de la *накрахма́лить.* **2.** *adj.* scrobit, apretat.

накрахма́лить, *-лю, -лишь vb. pf.* de la *крахма́лить*

накра́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *накра́сить*

накрени́ть, *-ню, -ни́шь vb. pf.* de la *крени́ть*

накрени́ться, *-ни́тся vb. pf.* de la *крени́ться*

на́крепко *adv.* foarte tare, bine, solid; *~ закры́ть* a închide bine de tot ◇ *кре́пко- ~* bine de tot, tare de tot.

на́крест *adv.* cruciş, în cruce, de-a curmezişul ◇ *крест-~* încrucişat, cruciş ◇ *(mat.) ~ лежа́щие углы́* unghiuri alterne.

накрича́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf.* **1.** *на + acuz.* a se răsti, a ţipa, a striga *(la cineva).* **2.** *acuz.* sau *gen.* a vorbi *(cu voce tare).*

накрича́|ться, *-чу́сь, -чи́шься vb. pf.* a ţipa tare, a striga mult timp.

накрои́ть, *-ою, -ои́шь vb. pf. acuz.* sau *gen.* a croi *(o cantitate oarecare).*

накромса́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. acuz.* sau *gen. (pop.)* a ciopîrți, a sfîrteca, a tăia în bucățele.

накропа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* de la *кропа́ть*

накроши́ть, *-ошу́, -о́шишь vb. pf.* de la *кроши́ть*

накрути́ть, *-учу́, -у́тишь vb. pf. (ipf. накру́чивать)* **1.** *acuz.* a înfășura, a depăna, a face sul. **2.** *acuz.* sau *gen.* a răsuci.

накру́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *накрути́ть*

накрыва́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *накры́ть*

накрыва́ться, *-аюсь, -аешься ipf.* **1.** *ipf.* de la *накры́ться.* **2.** *pas.* de la *накрыва́ть.*

накры́ть, *-рою, -роешь vb. pf. (ipf. накрыва́ть) acuz.* cu *instr.* **1.** a acoperi, a înveli; *(fig. mil.)* *~ артиллери́йским огнём* a acoperi cu foc de artilerie. **2.** a prinde, a surprinde; *~ на ме́сте преступле́ния* a prinde asupra faptului, a prinde în flagrant delict ◇ *~ на стол* a pune masa.

накры́ться, *-ро́юсь, -ро́ешься vb. pf. (ipf. накрыва́ться)* a se înveli pînă peste cap.

накупа́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *накупи́ть*

накупи́ть, *-уплю́, -у́пишь vb. pf. (ipf. накупа́ть) acuz.* sau *gen.* a cumpăra (mult), a face provizii.

накупа́ть(ся), *-аю(сь), -аешь(ся) vb. ipf.* de la *накупи́ть(ся)*

накури́ть, *-урю́, -у́ришь vb. pf. (ipf. нака́ривать) instr.* sau fără *compl.* a umple de fum *(de tutun sau de substanțe aromate)*, a fuma mult.

накури́|ться, *-урю́сь, -у́ришься vb. pf. (ipf. нака́риваться)* a fuma în voie, a fuma cît poftești.

накуролёсить, *-ёшу, -ёсишь vb. pf. (ipf. куролёсить)* a face pozne, a face năzbîtii, a face una boacănă.

накуса́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. нака́сывать) acuz.* a pișca, a umple de mușcături.

нака́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *накуса́ть*

нака́тать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. нака́тывать) acuz.* sau *gen.* cu *на + acuz.* a înfofoli.

нака́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *нака́тать*

налага́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наложи́ть*

нала́дить, *-а́жу, -а́дишь vb. pf. (ipf. нала́живать) acuz.* **1.** *(организова́ть)* a organiza, a regla, a orîndui. **2.** a pune la punct, a aranja, a repara. **3.** *(muz.)* a acorda ◇ *~ дела́* a pune treaba pe roate.

нала́ди|ться, *-ится vb. pf. (ipf. нала́живаться)* a se organiza, a se aranja; *всё ~ится* totul se va aranja.

нала́дка, *-и f. sg. (tehn.)* **1.** reglare, potrivire, ajustare, punere la punct; *~ маши́ны* reglarea mașinii. **2.** dispozitiv de reglare.

нала́дчик, *-а m. (tehn.)* ajustor, reglor.

нала́женность, *-и f.* bună organizare/funcționare; grad de organizare.

нала́живание, *-я n.* punere la punct, ajustare.

нала́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *нала́дить*

нала́живаться, *-ается vb. ipf.* de la *нала́диться*

нала́каться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* **1.** a lipăi, a se sătura lipăind. **2.** *(pop.)* a se îmbăta tun, a se îmbăta criță.

налга́ть, *-лгу́, -лжёшь, -лгу́т vb. pf.* **1.** *acuz. gen.* sau fără *compl.* a minți, a spune/a scorni minciuni. **2.** *(ipf. лгать)* *на + acuz.* a calomnia, a bîrfi, a vorbi de rău, a defăima.

нале́во *adv.* la stînga, în stînga, spre stînga; *свернуть ~* a o lua la stînga; *(mil.) ~!* la stînga!; *(mil.) ~ кругом!* stînga împrejur!

налега́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *нале́чь*

налегке́ *adv.* **1.** *(без багажа)* fără bagaje, fără greutăți; ușor, slobod. **2.** îmbrăcat ușor, îmbrăcat subțire.

на́ледь, *-и f.* polei.

налеза́ть, *-аем vb. ipf.* de la *нале́зть*

нале́з|ть, *-зет vb. pf. (ipf. налеза́ть)* *на + acuz.* sau fără *compl.* **1.** a năpădi, a da năvală. **2.** a încăpea *(despre încăperi și încălțăminte).*

налепи́ть, *-леплю́, -ле́пишь vb. pf.* **1.** *(ipf. налепля́ть și лепи́ть) acuz.* a lipi, a încleia. **2.** *acuz.* sau *gen.* a modela *(o cantitate oarecare)* ◇ *(fam.)* *~ нос кому́-л.* a păcăli, a duce de nas pe cineva.

налепля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. acuz.* a lipi.

нале́т[1], *-а m.* **1.** *(mil.)* atac, incursiune, raid; *возду́шный ~* raid aerian; *внеза́пный ~* atac prin surprindere; *кавалери́йский ~* incursiune de cavalerie; *(fig.)* *огнево́й ~* ciocan de foc, tir puternic de artilerie. **2.** *(воровской)* tîlhărie. **2.** atac la drumul mare ◇ *с ~а* sau *с ~у* din zbor, la repezeală.

нале́т[2], *-а m.* **1.** *(слой)* strat subțire, depunere fină, pojghiță; patină, cocleală **2.** *(med.)* pseudomembrană; *~ в го́рле* membrane false în gît *(la anghină).* **3.** *(fig.)* nuanță; *статья́ с ~ом ю́мора* articol cu o nuanță de umor.

налета́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. нале́тывать) acuz.* a zbura, a parcurge în zbor *(un număr de kilometri etc.).*

налета́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *нале́теть*

налете́|ть, *-лечу́, -лети́шь vb. pf. налета́ть)* **1.** *(о ветре)* a se dezlănțui, a se abate *(despre vînt, furtună etc.).* **2.** *(pers. 1 și 2 nefolosite)* a năvăli în zbor *~ ли мотылёк* fluturași au năvălit; în zbor. **3.** *на + acuz. (натолкнуться на что-л.)* a da peste ...; a se lovi, a se ciocni. **4.** *на + acuz.* a se năpusti, a se arunca, a se repezi din zbor. **5.** *на + acuz. (fig.)* a năvăli, a se năpusti, a face incursiuni. **6.** *на + acuz. (с бранью, с упрёками)* a se năpusti (cu amenințări, cu reproșuri).

налете́|ть, *-ти́т vb. pf. (ipf. налета́ть)* a se lăsa, a se așeza (pe ceva), a se depune.

нале́тчик, *-а m.* jefuitor, tîlhar, spărgător.

нале́чь, *-ля́гу, -ля́жешь vb. pf. (ipf. налега́ть) на acuz.* **1.** a apăsa tare *(sprijinindu-se de ceva)*, a se opinti, a se rezema, a se lăsa greu; *~ на вёсла* a vîsli din răsputeri; *~ плечо́м на дверь* a apăsa ușa cu umărul. **2.** *(fig.)* a se apuca serios de ceva, a se strădui, a se sili; *~ на уче́бу* a se pune pe învățătură, a se pune pe carte; *~ на заня́тия* a se apuca serios de studii. **3.** *(fig. pop.)* a pune șaua pe cineva, a presa, a zori. **4.** *(pers. 1 și 2 nefolosite)* a se depune în straturi pe ceva.

нали́в, *-а m.* **1.** *sg.* umplere, turnare. **2.** *sg. (созревание)* ccacere, pîrgă, maturizare. **3.** vrana butoiului. **4.** *(vet.)* umflătură la piciorul calului.

налива́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *нали́ть*

налива́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *нали́ться.* **2.** *pas.* de la *налива́ть*

нали́вка, *-и f.* lichior de fructe; *вишнёвая ~* vișinată; *абрико́совая ~* caisată.

налив|но́й[1] *adj.* copt, suculent, zemos; *~о́е я́блоко* măr mustos/suculent.

налив|но́й[2] *adj. (tehn.)* **1.** adaptat pentru transportul încărcăturilor lichide; *~ы́е су́да* vase cisterne, petroliere. **2.** hidraulic; *~о́е колесо́* roată hidraulică.

нали́вом *adv.* în cisterne.

нали́вочный *adj.* de lichior de fructe.

нализа́ться, *-ижу́сь, -и́жешься vb. pf. (ipf. нали́зываться)* **1.** *gen.* a linge, a mînca *(pe săturate).* **2.** *(pop.)* a se pili, a se îmbăta.

нали́зываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *нализа́ться*

нали́м, *-а m. (iht.)* mihalț, mintuș.

нали́мий *adj. (iht.)* de mihalț, de mintuș.

налинова́ть, *-у́ю, -у́ешь vb. pf.* de la *линова́ть*

налипа́ть, *-а́ем vb. ipf.* de la *нали́пнуть*

нали́пнуть, *-нет vb. pf. (ipf. налипа́ть) на + acuz.* a se lipi, a se prinde.

налит|о́й *adj.* **1.** *(сочный)* zemos, plin, suculent, mustos, cu sevă. **2.** *(о человеке)* dolofan, durduliu ◇ *~ы́е глаза́* ochi injectați; *как свинцо́м налито́й* ca de plumb *(despre picioare etc.).*

нали́ть, *-лью́, -льёшь vb. pf. (ipf. налива́ть)* **1.** *acuz.* sau *gen. (наполнить)* a turna, a umple; *~ стака́н ча́ю* a turna un pahar cu ceai. **2.** *acuz.* sau *gen.* cu *на + acuz. (пролить)* a vărsa.

нали́|ться, *-лью́сь, -льёшься vb. pf. (ipf. налива́ться)* **1.** *(pers. 1 și 2 nefolosite)* a curge undeva, a pătrunde în ceva; *вода́ ~лась в ло́дку* apa a pătruns în barcă. **2.** a se umple; *её глаза́ ~ли́сь слеза́ми* ochii i s-au umplut de lacrimi, au podidit-o lacrimile. **3.** a fi în coapt, a se pîrgui; *гру́ши ~ли́сь* perele s-au pîrguit.

налицо́ *adv.* (e) prezent, de față, este, există; *свиде́тели ~* martorii sînt de față; *доказа́тельства ~* există probe; *результа́ты ~* acestea sînt rezultatele.

нали́чи|е, *-я n. sg.* prezență, existență; *при ~и* în prezența, date fiind; *при ~и необходи́мых усло́вий* date fiind condițiile necesare; *при ~и средств* dispunînd de mijloace ◇ *быть в ~и* a fi prezent, a exista.

нали́чник, *-а m. (constr.)* chenar, pervaz, ancadrament.

нали́чн|ость, *-и f. sg.* **1.** prezență, existență; *быть в ~ости* a fi prezent, a exista. **2.** cantitate existentă, stoc, efectiv. **3.** numerar, disponibil.

нали́чн|ый *adj.* **1.** disponibil, efectiv, existent; *~ состав* personal efectiv; *~ состав а́рмии* efectivul forțelor armate. **2.** *(com.)* în numerar, peșin, lichid; *за ~ расчёт* contra numerar, contra plată; în numerar; *~ые де́ньги* numerar, bani peșin; bani gheață. **3.** *~ые, -ых s. pl.* bani gheață/ peșin, numerar; *продава́ть за ~ые* a vinde pe bani gheață, a vinde pe bani peșin; *плати́ть ~ыми* a plăti în numerar.

нало́бник, *-а m.* fruntar *(la căpătîi)*

нало́вить, *-овлю́, -о́вишь vb. pf. (ipf. нала́вливать) acuz.* sau *gen.* a prinde, a pescui *(o cantitate oarecare).*

нало́вчиться, *-чу́сь, -чи́шься vb. pf.* cu *inf.* a căpăta îndemînare, a se învăța, a se deprinde.

нало́г, *-а m.* impozit; *подохо́дный ~* impozit pe venit; *поземе́льный ~* impozit funciar; *прямо́й ~* impozit direct; *ко́свенный ~* impozit indirect; *обложе́ние ~ом* impunere; *~ с оборо́та* impozitul pe circulația produselor; impozit pe cifra de afaceri; *свобо́дный от ~а* scutit de impozit; *взыска́ть/ взима́ть ~* a percepe un impozit; *облага́емый ~ом* impozabil, contribuabil.

нало́говый *adj.* de impozit, de impunere, de contribuții; fiscal; *~ая систе́ма* sistem de impozite; *~ые дохо́ды* venituri provenite din impozite; *~ые облегче́ния* înlesniri la plata impozitelor.

налогоплате́льщик, *-а m.* contribuabil.

налогоспосо́бность, *-и f. (fin.)* impozabilitate, posibilitatea de a fi impus.

налогоспосо́бный *adj. (fin.)* impozabil.

наложе́ние, *-я n. sg.* **1.** punere, aplicare; *~ компре́сса* punerea unei comprese. **2.** aplicare; *~ аре́ста на иму́щество* aplicarea unui sechestru asupra averii; *~ штра́фа* aplicarea unei amenzi, amendare; *~ взыска́ния* aplicarea unei sancțiuni, sancționare; *~ печа́ти* aplicarea ștampilei/sigiliului, punerea pecetei. **3.** *(mat.)* suprapunere; *~ колеба́ний* suprapunerea unor oscilații ◇ *(med.) ~ швов* sutură.

нало́женн|ый [1] *p.t.p.* de la *наложи́ть.* **2.** *adj.* suprapus, aplicabil ◇ *~ым платежо́м* contra ramburs, cu/prin ramburs.

наложи́ть, *-ожу́, -о́жишь vb. pf.* **1.** *(ipf. накла́дывать) acuz.* a pune *(deasupra),* a suprapune, a acoperi cu; a aplica; *~ би́нт/пова́зку* a pansa, a bandaja, a aplica un bandaj; *~ компре́сс* a pune o compresă; *~ лак* a acoperi cu lac, a da cu lac. **2.** *(ipf. накла́дывать) acuz.* a pune, a aplica; *~ печа́ть* a pune ștampila, a pune sigiliul; *~ резолю́цию* a pune o rezoluție; *(fig.) ~ свой отпеча́ток (на что-л.)* a lăsa urme, a influența, a marca. **3.** *(ipf. накла́дывать) acuz. (mat.)* a suprapune; **4.** *(ipf. накла́дывать) acuz.* sau *gen.* a îngrămădi, a umple, a încărca, a băga; *~ чемода́н белья́* a umple un geamantan cu rufărie. **5.** *(ipf. налага́ть) acuz.* a pune, a impune, a aplica; *~ наказа́ние* a da/a aplica o pedeapsă; *~ штраф* a amenda; *~ запреще́ние* a aplica un sechestru/o poprire; *~ взыска́ние* a) a sancționa, a aplica o sancțiune; b) *(sport)* a penaliza ◇ *~ запре́т* a interzice ceva, a bloca; *(med.) ~ швы* a face o sutură; *(inv.) ~ на себя́ ру́ки* a-și face seama, a-și pune capăt zilelor, a se sinucide; *~ ру́ку (на что-л.)* a pune mîna (pe ceva), a fura; *(fig.) ~ на себя́ бре́мя забо́т* a se împovăra cu griji.

нало́жница, *-ы f. (inv.)* amantă, concubină.

нало́котник, *-а m.* cotieră; bandaj pentru gît.

наломáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. нала́мывать) acuz.* sau *gen.* a rupe, a frînge, a sparge, a strica; (pop.) *~ бока́ кому́-л.* a snopi pe cineva în bătăi ◇ *~ дров* a călca în strachini.

налощи́ть, *-щу́, -щи́шь vb. pf.* de la *лощи́ть*

налущи́ть, *-щу́, -щи́шь vb. pf. acuz.* sau *gen.* a dezghioca, a coji, a curăța de coajă *(o anumită cantitate).*

налюбова́ться, *-бу́юсь, -у́ешься vb. pf. instr.* sau *на* + *acuz.* a se desfăta privind, a admira îndelung.

наля́пать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *ля́пать*

намагни́тить, *-и́чу, -ти́тишь vb. pf. (ipf. намагни́чивать* și *магни́тить) acuz.* a magnetiza.

намагни́чивание, *-я n. sg.* magnetizare; *оста́точное ~* magnetizare remanentă.

намагни́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *намагни́тить*

нама́зать, *-ма́жу, -ма́жешь vb. pf. (ipf. ма́зать (1, 3)* și *нама́зывать)* a unge, a da cu ..., a freca cu ...

нама́заться, *-ма́жусь, -ма́жешься vb. pf.* **1.** a se unge, a se freca cu.... **2.** *(fam.)* a se farda, a se sulemeni.

нама́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* de la *нама́зать*

намалева́ть, *-лю́ю, -лю́ешь vb. pf.* de la *мелева́ть*

нама́лывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *намоло́ть*

намара́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. мара́ть) acuz.* a mînji, a murdări.

намарино́вать, *-нýю, -нýешь vb. pf. (ipf. намарино́вывать) acuz.* sau *gen.* a marina, a mura.

намарино́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *намарино́вать*

нама́слить, *-лю, -лишь vb. pf.* de la *ма́слить*

нама́тывание, *-я n. sg.* depănare, înfășurare, bobinare.

нама́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *намота́ть(2)*

нама́тываться [1], *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *намота́ться* [1]. **2.** *pas.* de la *нама́тывать.*

нама́тываться [2], *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *намота́ться* [2].

нама́чивание, *-я n. sg.* umezire, udare, muiere, înmuiere.

нама́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *намочи́ть(2)*

нама́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *намочи́ться.* **2.** *pas.* de la *нама́чивать.*

нама́яться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (pop.)* a obosi mult, a se istovi, a se osteni, a fi frînt de oboseală.

наме́дни *adv. (reg.)* de curînd, mai deunăzi, mai adineauri.

намёк, *-а m.* aluzie; *то́нкий ~* aluzie fină; *говори́ть ~ами* a face aluzii; ◇ *де́лать то́нкие ~и* a bate șaua să priceapă iapa; *то́нкий ~ на то́лстые/ гру́бые обстоя́тельства* aluzie fină/ subtilă la un lucru limpede ca lumina zilei.

намек/а́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. намекну́ть) на* + *acuz.* a face aluzie, a da de înțeles, a lăsa să se înțeleagă că...; a insinua; *на что вы ~аете?* la ce faceți aluzie?

намекну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf.* de la *намека́ть.*

намели́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf.* de la *мели́ть.*

наме́нивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наменя́ть.*

наменя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. наме́нивать) acuz.* sau *gen.* a preschimba, a schimba, a face schimb *(dobîndind astfel o cantitate de obiecte); ~ ма́рок* a face schimb de mărci.

намерева́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* cu *inf.* a intenționa, a avea intenția, a avea de gînd.

наме́рен *pred. cu inf.* a avea intenția, a intenționa, a avea de gînd.

наме́рени/е, *-я n.* intenție; *с ~ем* cu intenția, cu gîndul de a...,; *без ~я* fără intenție, neintenționat; *благи́е ~я* intenții bune; *твёрдое ~* hotărîre fermă; *име́ть ~* a avea intenție; *(jur.) с зара́нее обду́манным ~ем* cu premeditare, cu intenție.

наме́ренно *adv.* (în mod) intenționat, cu intenție, dinadins.

наме́ренн|ый *adj.* intenționat, premeditat; *~ посту́пок* faptă premeditată; *с ~ой це́лью* intenționat, cu intenție.

намерза́ть, *-а́ет vb. ipf.* de la *намёрзнуть*

намёрзнуть, *-нет vb. pf. (ipf. намерза́ть)* a se acoperi cu gheață.

намёрзнуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (pop.)* a fi pătruns de frig, a îngheța, a degera, a fi rebegit de frig, a înțepeni de frig.

на́мертво *adv.* strîns, fix, etanș, ermetic; *забúть окнó* ~ a închide fereastra ermetic.

намесúть, *-ешý, -есúшь vb. pf. (ipf. намéшивать) acuz.* sau *gen.* a frămînta *(o cantitate oarecare de aluat)*.

наместú, *-метý, -метёшь vb. pf. (ipf. наметáть) acuz.* sau *gen.* a îngrămădi, a aduna, a strînge *(măturînd, troienind)*, a troieni.

наместник, *-а m. (ist.)* guvernator general, rezident; locțiitor *(al țarului)* vice-rege.

намёт[1], *-а m.* crîsnic *(unealtă de pescuit)*.

намёт[2], *-а m.* nămete, troian *(de zăpadă)*.

намёт[3], *-а m.* galop; *в* ~ în galop.

наметá/ть[1], *-мечý, -мéчешь vb. pf. (ipf. намётывать)* **1.** *acuz.* sau *gen.* a îngrămădi, a aduna. **2.** *acuz.* a căpăta îndemînare, a se învăța, a se deprinde; ~ *в рýку* a căpăta dexteritate.

наметáть[2], *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. намётывать) acuz.* a însăila.

наметáть[3], *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *наместú*

намет/áться, *-áюсь, -áешься vb. pf. (pop.)* a căpăta îndemînare, a se învăța, a se deprinde; *у негó глаз* ~*ался* a prins îndemînare.

наметúть[1], *-мéчу, -мéтишь vb. pf. acuz.* **1.** *pf.* de la *мéтить*[1]. **2.** *(ipf. намечáть)* a contura, a schița, a trasa; ~ *кóнтур* a schița conturul.

наметúть[2], *-мéчу, -мéтишь vb. pf. acuz.* **1.** *pf.* de la *мéтить*[2] *(I)*. **2.** *(ipf. намечáть)* a propune, a desemna; ~ *в председáтели* a propune ca președinte. **3.** *(ipf. намечáть)* a proiecta, a intenționa, a plănui, a pune la cale; ~ *поéздку в гóры* a proiecta o călătorie în munți.

наметú/ться, *-мéчусь, -мéтишься vb. pf.* **1.** *pf.* de a *мéтиться*. **2.** *(ipf. намечáться) (pers. 1 și 2 nefolosite)* a se schița, a se desena, a se contura, a se profila.

намётка[1], *-и* **1.** *sg. (действие)* însăilare. **2.** *(нитки)* saia, ață de saia.

намётка[2], *-и f.* schiță, proiect de plan, machetă.

намётка[3], *-и f.* prăjină de măsurat.

намётка[4], *-и f.* marcă, semnul marcării, semn.

намётывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наметáть*[1,2].

намечáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *наметúть*[1,2].

намечáться, *-áюсь, -áешься, vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *наметúться*. *(2)*. **2.** *pas.* de la *намечáть*.

намешáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. намéшивать) acuz.* sau *gen. cu в* + *acuz.* a amesteca *(adăugînd)*, a pune în...

намéшивать[1], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *намесúть*.

намéшивать[2], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *намешáть*.

намнóго *adv.* cu mult; *он* ~ *стáрше менá* el e cu mult mai în vîrstă decît mine; ~ *превзойтú ожидáния* a depăși cu mult așteptările.

намогúльный *adj.* funerar, mortuar; ~ *пáмятник* monument funerar.

намозóлить, *-лю, -лишь vb. pf.* de la *мозóлить*

намокáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *намóкнуть*

намóкнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. намокáть)* a se îmbiba, a se uda, a se înmuia, a se umezi.

намóл, *-а m.* măciniș.

намолáчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *намолотúть*.

намолотúть, *-лочý, -óтишь, vb. pf. (ipf. намолáчивать) acuz.* sau *gen.* a treiera, a îmblăti *(o cantitate oarecare)*.

намолóть, *-мелю, -мéлешь vb. pf. (ipf. намáлывать) acuz.* sau *gen.* a măcina *(o cantitate oarecare)*.

намóрдник, *-а m.* botniță; *надéть* ~ a pune botniță.

намóрщить, *-щу, -щишь vb. pf.* de la *мóрщить (I)*.

намóрщиться, *-щусь, -щишься vb. pf.* de la *мóрщиться*(1).

намотáть, *-áю, -áешь vb. pf.* **1.** *pf.* de la *мотáть*[1] *(I)*. **2.** *(ipf. намáтывать)* acuz. sau *gen.* a depăna, a înfășura, a face ghem, a bobina ◇ ~ *(себé) на ус* a lua aminte, a băga de seamă, a-și băga (bine) în cap.

намотáться, *-áется vb pf. (ipf. намáтываться)* **1.** a se depăna, a se înfășura, a se bobina. **2.** a obosi de alergătură. **3.** a hoinări, a rătăci.

намóтка, *-и f.* **1.** *sg.* depănare, înfășurare, bobinare; *однорóдная* ~ bobinaj uniform; *перекрёстная* ~ bobinaj în cruce. **2.** ghem, bobină.

намочúть, *-очý, -óчишь vb. pf.* **1.** *(ipf. намáчивать* și *мочúть) acuz.* a umezi, a înmuia; a muia; ~ *бельё* a muia rufe. **2.** *(ipf. намáчивать) acuz.* sau *gen.* a mura, a macera *(o cantitate oarecare)*.

намочúться, *-очýсь, -óчишься vb. pf. (ipf. намáчиваться)* a se uda, a se înmuia, a se umezi.

намудрúть, *-рю, -рúшь vb. pf.* de la *мудрúть*.

намýсорить, *-рю, -ришь vb. pf.* de la *мýсорить*.

намутúть, *-учý, -ýтишь vb. pf.* **1.** a tulbura; ~ *в колóдце* a tulbura apa din fîntînă. **2.** *(fig.)* a produce tulburare/ deranj.

намýчиться, *-ýчусь, -ýчишься vb. pf.* a îndura mult, a se chinui, a se căzni, a-și slei puterile.

намы́в, *-а m. (geol.)* aluviune, depunere, mîl, nămol.

намывáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *намы́ть*

намывн/óй *adj. (geol.)* de aluviune, aluvionar; ~*ы́е отложéния* depozite aluvionare.

намы́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *намы́лить*.

намы́ливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *намы́литься*. **2.** *pas.* de la *намы́ливать*.

намы́лить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. мы́лить* și *намы́ливать) acuz.* a săpuni ◇ ~ *гóлову кому́-л.* a-i trage cuiva o săpuneală/un perdaf.

намы́литься, *-люсь, -лишься vb. pf. (ipf. мы́литься* și *намы́ливаться)* a se săpuni.

намы́ть, *-мóю. -мóешь vb. pf. (ipf. намывáть) acuz.* sau *gen.* **1.** a spăla, a clăti *(o cantitate oarecare)*. **2.** a spăla, a extrage prin spălare; ~ *зóлота* a spăla aur. **3.** a depozita, a depune aluviuni, a înnămoli. **4.** *(земснарядом)* a depune prin hidromecanizare, a rambleia; ~ *плотúну* a rambleia un dig.

намя́ть, *-мнý, -мнёшь vb. pf. (ipf. наминáть)* **1.** *acuz.* sau *gen.* a frămînta, a fărîmița *(o cantitate oarecare)*; ~*гли́ны* a frămînta lut. **2.** *acuz.* sau *gen.* a călca (în picioare) ◇ *(pop.)* ~ *бокá кому́-л.* a stîlci pe cineva în bătaie, a-i rupe cuiva coastele.

нанесéние, *-я n. sg.* **1.** însemnare, notare, schițare *(pe un plan, pe o hartă etc.)*. **2.** pricinuire, provocare, cauzare; ~ *удáров* lovire; ~ *оскорблéния* insultare, jignire; ~ *телéсных повреждéний* vătămare a integrității corporale; ~ *ущéрба* dăunare, pricinuire a unei pagube. **3.** depunere ◇ ~ *зóлота* aurire; ~ *мéди* arămire; ~ *нúкеля* nichelare.

нан/ести́[1], *-есý, -сёшь vb. pf. (ipf. наноси́ть)* **1.** *acuz.* sau *gen.* a aduce *(în număr mare)*. **2.** *acuz.* sau *gen* a îngrămădi, a aduna, a troieni. **3.** *acuz.* cu *на* + *acuz.* a aduce, a arunca, a face să șușeze *(prin acțiunea apelor, a vîntului etc.)*; *лóдку* ~*есло́ на мель* barca a fost aruncată peste un banc de nisip. **4.** *acuz.* a însemna, a nota, a schița *(pe o hartă, pe un plan etc.)*, a cartografia; ~ *на кáрту важнéйшие дорóги* a însemna pe hartă drumurile principale. **5.** *acuz. (причинять)* a cauza, a pricinui, a provoca, a face; ~ *пораже́ние* a provoca înfrîngere; ~ *ранéние* a răni; ~ *удáр* a da o lovitură; ~ *удáр ножóм* a înjunghia; ~ *увéчье* a mutila pe cineva; ~ *ущéрб* a pricinui daune, a dăuna; ~ *побóи* a bate pe cineva, a lovi; ~ *визúт а* face o vizită. **6.** a aplica; ~ *крáску* a aplica o culoare.

нанести́[2], *-сёт vb. pf.* a oua.

низáть, *-нижý, -нúжешь vb. ipf.* de la *низáть*.

нанизý *adv. (pop.)* jos.

нани́зывание, *-я n. sg.* înșiruire, înșirare.

нани́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* a înșirui, a înșira.

нанима́тель, *-я m.* **1.** locatar, chiriaș, arendaș. **2.** *(inv.)* cel care angajează, patron.

нанима́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *наня́ть*.

нанима́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *наня́ться*. **2.** *pas.* de la *нанимáть*.

ва́нка, *-и f. sg. (text.)* nanchin.

на́нковый *adj. (text.)* de / din nanchin.

на́ново *adv.* din nou, de la capăt, încă o dată.

нано́с, *-а m. (geol.)* aluviune, depunere; dună.

наноси́ть[1], *-ошу́, -о́сишь vb. pf. (ipf. нана́шивать) acuz.* sau *gen.* a aduce, a căra *(o cantitate oarecare)* în repetate rînduri.

наноси́ть[2], *-ошу́, -о́сишь vb. ipf.* de la *нанести́*[1].

нано́сный *adj.* **1.** *(geol.)* aluvionar, de aluviune, de depunere. **2.** *(fig. înv.)* împrumutat, superficial, ocazional, întîmplător.

на́нсук, *-а m. sg. (text.)* nansuk.

нанюха́ться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. нанюха́ться) gen.* a mirosi în voie, a se sătura de mirosit.

нанюха́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *нанюха́ться.*

наня́ть, *найму́, наймёшь vb pf. (ipf. нанима́ть) acuz.* **1.** a angaja, a tocmi. **2.** a închiria, a arenda.

наня́ться, *найму́сь, наймёшься vb. pf. (ipf. нанима́ться)* a se angaja, a se tocmi *(la lucru).*

наобеща́ть, *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* sau *gen.* a face multe promisiuni ◇ ~ *с три ко́роба* a făgădui marea cu sarea, a promite cîte-n lună şi-n stele.

наоборо́т, **1.** *adv.* invers, întors pe dos; *наде́ть фура́жку* ~ a-şi pune şapca pe dos. **2.** *adv.* anapoda, de-a-ndoaselea; pe dos, altfel de cum trebuie; *он всё де́лает* ~ le face pe toate de-a-ndoaselea; *как раз* ~ exact invers; tocmai contrariul. **3.** *cuv. modal* dimpotrivă, din contră. **4.** *partic. adversativă* deloc, dimdotrivă, ba chiar, nicidecum.

наобу́м *adv.* fără chibzuială, pe negîndite, la nimereală, într-o doară; *говори́ть* ~ a vorbi în dodii, a vorbi într-o doară ◇ ~ *ла́заря* la întîmplare, la nimereală.

наора́ть, *-рý, -рёшь vb. pf. на + acuz.* a răcni, a striga, a ţipa la..., a zbiera.

наостри́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. acuz.* a ascuţi.

нао́тмашь *adv.* făcîndu-şi vînt, din toată puterea, din răsputeri, cu toată puterea; *уда́рить* ~ a lovi cu toată puterea.

наотре́з *adv.* categoric, hotărît, răspicat, net; *отказа́ться* ~ a refuza categoric.

напа́дать, *-аю vb. pf. (ipf. напа́сть)* a cădea, a se aduna, a se îngrămădi *(în cantitate mare).*

напада́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *напа́сть*[1]

напада́ющий **1,** *part. prez. act.* de la *напада́ть.* **2.** ~**ий,** *-его m. (sport)* înaintaş; *кра́йний* ~ extremă.

нападе́ни/е, *-я n.* **1.** atac, agresiune, *вооружённое* ~ atac armat; *хими́ческое* ~ atac chimic; *внеза́пное* ~ atac prin surprindere; ~ *с во́здуха* atac aerian; *раке́тное* ~ atac cu rachete; *раке́тно-я́дерное* ~ atac racheto-nuclear; *отрази́ть* ~ a respinge un atac. **2.** *(sport)* înaintare, linie de înaintaşi; *центр нападе́ния* centru înaintaş.

напа́дки, *-док, -дкам pl.* atacuri, învinuiri, acuzări, invective.

напа́ивание, *-я n.* adăpare, adăpat.

напа́ивать[1], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *напои́ть*

напа́ивать[2], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *напа́ять.*

напа́йка, *-и f. (tehn.)* lipire, fixare prin lipire.

напа́костить, *-ощу, -остишь vb. pf.* de la *на́костить*

напа́лм, *-а m. (mil. chim.)* napalm.

напа́лмов/ый *adj. (mil. chim.)* de / cu napalm; ~*ая бо́мба* bombă cu napalm.

напа́рить, *-рю, -ришь vb. pf. acuz.* sau *gen.* a opări.

напа́рник, *-а m.* partener de muncă, pereche.

напасти́сь, *-су́сь, -сёшься vb. pf.* a face provizii/rezerve, a se aproviziona suficient.

напа́/сть[1], *-ду́, -дёшь vb. pf. (ipf. напада́ть*[1]*) на + acuz.* **1.** a ataca, a se năpusti, a tăbărî, a năvăli, a năpădi, a asalta; ~ *на врага́* a tăbărî asupra duşmanului; ~ *врасплох* a lua prin surprindere. **2.** a da de .../ peste..., a întîlni, a găsi întîmplător; ~ *на чьи-л. следы́* a da de urma cuiva; ~ *на интере́сную мысль* a da de o idee interesantă. **3.** a cuprinde, a copleşi, a pune

stăpînire, a apuca; *на него́* ~*л страх* l-a cuprins groaza ◇ *не на тако́го/тако́ю* ~*ли!* v-aţi găsit omul!

напа́сть[2], *-адёт vb. pf.* a cădea în cantitate mare *(despre zăpadă, frunze etc.).*

напа́сть[3], *-и f. (pop.)* năpastă, belea, necaz, pacoste, nenorocire

напа́чкать, *-аю, -аешь vb pf.* de la *на́чкать*(2)

напа́чкаться, *-аюсь, -аешься vb pf.* de la *на́чкаться.*

напа́ять, *-аю, -аешь vb pf.* **1.** *(ipf. напа́ивать) acuz.* **1.** a lipi, a suda deasupra. **2.** *acuz.* sau *gen.* a confecţiona / a face *(prin lipire, sudare).*

напе́в, *-а m.* melodie, motiv.

напева́ть, *-аю, -аешь vb.* **1.** *ipf.* de la *напе́ть (1, 2)* **2.** *acuz.* a fredona, a îngîna un cîntec.

напе́вность, *-и f sg.* caracter melodios.

напе́ван/ый *adj.* melodios; ~*ые стихи́* versuri melodioase.

напека́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *напе́чь.*

наперебо́й *adv.* întrerupîndu-se unul pe altul, toţi deodată; care mai de care; *говори́ть* ~ a vorbi toţi deodată, care mai de care.

наперевёс *adv.* înclinat, aplecat înainte; *держа́ть ружьё* ~ a ţine puşca în cumpănire.

наперего́нки *adv.* care mai de care, pe întrecute; *бежа́ть* ~, *пусти́ться* ~ a se lua la întrecere fugind.

наперёд *adv. (pop.)* mai întîi, mai înainte, în prealabil ◇ *за́дом* ~ pe dos.

наперекó́р **1.** *adv.* dimpotrivă, în contra, în ciuda; *де́лать* ~ a face în ciudă. **2.** *prep.* cu *dat.* împotriva, în ciuda, în contra, în pofida, în opoziţie; ~ *здра́вому смы́слу* în ciuda/în pofida bunului simţ.

наперере́з *adv.* de-a curmezişul; *бежа́ть* ~ *кому́-л.* a tăia cuiva drumul, a se pune în calea cuiva.

наперерыв *adv. v. наперебо́й.*

напере́ть, *-пру́, -прёшь vb. pf. (ipf. напира́ть) (pop.)* **1.** *на + acuz.* a apăsa cu putere, a presa. **2.** *(fam.)* a se îngrămădi, a se îmbulzi.

наперехва́т *adv. (reg.) v. наперере́з*

напере́чёт *adv.* pînă la unul, în întregime, fără excepţie; *знать всех* ~ a-i cunoaşte pe toţi pe degete.

напе́рсник, *-а m. (înv.)* confident.

напёрсток, *-тка m.* **1.** degetar. **2.** *(fig.)* năpîrstoc ◇ *(fig.) с* ~ de-o şchioapă.

напе́рстянка, *-и f. (bot.)* degeţel-roşu; degetar, degetariţă.

наперчи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf.* de la *перчи́ть.*

напе́ть, *-пою́, -поёшь vb. pf.* **1.** *(ipf. напева́ть) acuz.* a intona, a fredona; ~ *а́рию* a fredona o arie. **2.** *(ipf. напева́ть) acuz.* a cînta din gură *(pentru o imprimare, o înregistrare pe placă, pe bandă etc.)* a face o imprimare, o înregistrare. **3.** *acuz.* sau *gen.* a cînta *(multe cîntece, arii etc.).*

напеча́тать (ся), *-аю (-сь), -аешь (-ся) vb. pf.* de la *печа́тать (-ся).*

напе́чь, *-еку́, -ечёшь vb. pf. (ipf. напека́ть)* **1.** *acuz.* sau *gen.* a coace *(o cantitate oarecare).* **2.** *impers. acuz.* a arde, a dogori.

напива́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *напи́ться.*

напи́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *напили́ть.*

напили́ть, *-илю́, -и́лишь vb. pf. (ipf. напи́ливать) acuz.* sau *gen.* a tăia cu ferăstrăul *(o anumită cantitate).*

напи́льник, *-а m.* pilă; *трёхгра́нный* ~ pilă triunghiulară; *кру́глый* ~ pilă rotundă; *пло́ский* ~ pilă plată.

напир/а́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (pop.)* **1.** *ipf.* de la *наперé́ть.* **2.** *на + acuz.* a presa, a ataca; *проти́вник* ~*а́л с фла́нга* duşmanul presa din flanc. **3.** *на + acuz.* a stărui, a insista; *осо́бенно он* ~*а́л на...* indeosebi a insistat asupra... **4.** *на + acuz.* a sublinia, a accentua.

написа́ние, *-я n.* **1.** scriere, grafie. **2.** ortografie.

написа́ть, *-ишу́, -и́шешь vb. pf. (ipf. писа́ть) acuz.* a scrie ◇ *у кого́-л. на лбу напи́сано* e clar ca lumina zilei, evident pentru toţi; *на лице́ напи́сано* îi stă scris pe faţă; *на роду́ напи́сано* îi e sortit, îi e hărăzit, îi e scris pe frunte; *(prov.) что напи́сано перо́м, того́ не вы́рубишь топоро́м* ce e scris, e bun scris; vorbele zboară, scrisul rămîne.

напита́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* **1.** *pf.* de la *пита́ть (1).* **2.** *(ipf. напи́тывать) acuz.* cu *instr.* a îmbiba, a impregna.

напита́ться, *-а́ется vb. pf.* **1.** *(ipf. напи́тываться)* a se îmbiba, a se impregna **2.** *(fam.)* a-şi potoli foamea, a se sătura.

напи́т/ок, *-тка m.* băutură; *спиртны́е ~ки* băuturi spirtoase/alcoolice; *кре́пкие ~ки* băuturi tari; *прохлади́тельные ~ки* băuturi răcoritoare ◇ *медо́вый ~* hidromel.

напи́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *напита́ть (2)*

напи́тываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *напита́ться.* **(1.) 2.** *pas.* de la *напи́тывать.*

напи́ться, *-пьюсь, -пьёшься vb. pf. (ipf. напива́ться)* **1.** a bea, a-şi potoli setea, a bea pe săturate; *~ водо́й* a bea apă (multă). **2.** a se îmbăta ◇ *~ до положе́ния риз* a se îmbăta criță.

напиха́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. напи́хивать) acuz.* sau *gen.* a tiesi, a îndesa , a băga, a înghesui.

напи́хивать *-аю, -аешь vb. ipf.* de la напиха́ть.

напи́чкать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la пи́чкать.

напла́ваться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a înota mult / în voie.

напла́вка, *-и f. (tehn.)* metal depus / încărcat; încărcare prin sudare

напла́ка/ть, *-а́чу, -а́чешь vb. pf. acuz. (în expr.) ~ себе́ глаза́* a i se umfla ochii de plîns ◇ *(glumeț) кот ~л* mai deloc, o nimica toată, cît negru sub unghie, te miri ce.

напла́каться, *-а́чусь, -а́чешься vb. pf.* a plînge mult, a-şi uşura inima plîngînd.

напласта́ть, *-а́ю, -а́ешь vb pf. acuz.* sau *gen.* a tăia felii; *~ ры́бы* a tăia peşte felii-felii.

напластова́ние, *-я n.* **1.** *sg.* stratificare, stratificaţie. **2.** strat.

наплева́тельск/ий *adj.* nepăsător, dispreţuitor, indiferent; *~ое отноше́ние* atitudine de nepăsare / de indiferenţă / dispreţuitoare.

наплева́ть, *-люю, -люёшь vb pf. (ipf. плева́ть)* **1.** a scuipa. **2.** a nu-i păsa. *(pop.) кому́-л. ~ на всё* puţin îi pasă, nu-i pasă.

наплеска́ть, *-ещу́, -е́щешь vb pf. gen.* a vărsa, a stropi.

наплести́, *-лету́, -летёшь vb. pf.* **1.** *(ipf. наплета́ть) acuz.* sau *gen* a împleti *(o cantitate oarecare).* **2.** *gen. (fig. pop.)* a îndruga multe şi mărunte, a vorbi vrute şi nevrute; *~ вздо́ру* a spune vrute şi nevrute; a îndruga verzi şi uscate. **3.** *на + acuz.* a calomnia, a bîrfi.

наплета́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *наплести́ (1).*

наплёчник, *-а m.* umeraş.

наплёчн/ый *adj.* care se poartă *sau* se îmbracă pe umeri; *~ая вы́шивка* altiță.

наплоди́ть, *-ожу́, -оди́шь, vb pf. gen* a naşte, a plodi, a prăsi *(în număr mare).*

наплоди́ться, *-оди́тся vb. pf.* a se prăsi, a se înmulţi, a se plodi.

наплои́ть, *-ою, -ои́шь vb. pf.* de la *плои́ть.*

наплутова́ть, *-тую, -туешь vb. pf.* de la *плутова́ть.*

напл/ы́в, *-а m.* **1.** *sg.* deversare, îngrămădire *(de materii aduse de apă).* **2.** depunere de săruri, de calcar *(pe pereţii cazanelor),* concreţiune, piatră. **3.** *(med.)* excrescenţă, umflătură, gîlmă. **4.** *sg. (fig.)* afluenţă, aflux, îmbulzeală.

напл/ыва́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *напл/ы́ть.*

напл/ы́ть, *-ыву́, -ывёшь vb pf. (ipf. наплыва́ть)* **1.** *на + acuz.* a se izbi, a da de ceva *(navigînd, înotînd).* **2.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a se îngrămădi, a se aduna, a se strînge; *~ыло мно́го ры́бы* s-a îngrămădit mult peşte.

наповра́л *adv.* pe loc, dintr-o lovitură, dintr-o dată; *уби́ть ~* a omorî pe loc, a omorî dintr-o lovitură; *руга́ть ~ а)* a înjura ca la uşa cortului; b) a face un scandal monstru.

напод/о́бие *prep.* cu *gen.* în chip, în formă de..., ca, asemănător.

напо/и́ть, *-ою, -ои́шь vb. pf. acuz. (ipf. пои́ть şi напа́ивать)* **1.** a da de băut; *~ гостей ча́ем* a servi oaspeţilor ceai. **2.** *(ipf. пои́ть)* a adăpa; *~ ло́шадь* a adăpa calul. **3.** a îmbăta.

напока́з *adv.* **1.** în văzul tuturor; *вы́с тавить ~* a expune în văzul tuturor.

2. de ochii lumii, spre a atrage atenţia; *де́лать что-л. ~* a face ceva de ochii lumii.

наполза́ть, *-а́ю, -а́ешь vb ipf.* de la *наползти́.*

наползти́, *-зу́, -зёшь vb. pf. (ipf. наполза́ть)* **1.** a da peste ceva *(tîrîndu-se).* **2.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a năpădi, a invada, a năvăli.

наполирова́ть, *-рую, -ру́ешь vb. pf.* **1.** *pf.* de la *полирова́ть* **2.** *acuz.* sau *gen.* a lustrui *(o cantitate oarecare de obiecte).*

наполне́ние, *-я n. sg.* umplere; *по́лное ~* admisiune totală.

напо́лнитель, *-я m.* umplutură, material de umplutură.

напо́лнить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. наполня́ть) acuz.* a umple, a încărca pînă la refuz; *(fig.) ~ ра́достью* a umple de bucurie.

напо́лниться, *-нится vb pf. (ipf. наполня́ться)* a se umple.

наполня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *напо́лнить.*

наполня́ться, *-я́ется vb. pf.* **1.** *ipf.* de la *напо́лниться.* **2.** *pas.* de la *наполня́ть.*

наполови́ну *adv.* pe jumătate, în parte; *де́лать что-л. ~* a face ceva pe jumătate / incomplet.

напома́д/ить(ся), *-а́жу(сь), -а́дишь(ся) vb pf.* de la *пома́дить(ся).*

напомина́ние, *-я n.* reamintire; *(предупреждение)* avertisment, prevenire; *(извещение)* semnalare.

напомина́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *напо́мнить; он ~а́ет свою́ мать* seamănă cu maică-sa.

напо́мн/ить, *-ю, -нишь vb. pf. (ipf. напомина́ть)* **1.** *prepl.* sau *acuz.* a aminti, a aduce aminte, a reaminti; *~ о про́шлом; ~ про́шлое* a aduce cuiva aminte de trecut; *~и́м, что...* menţionăm că ... **2.** *acuz.* a semăna cu ..., a aminti de ..., a aduce cu cineva; *ты ~ила мне сестру́* semeni cu sora mea, aduci cu sora mea.

напо́р, *-а m. sg.* **1.** presiune, apăsare; *~ воды́* presiunea apei; *под ~о́м* sub presiune. **2.** *(fig.)* dîrzenie, energie; *де́йствовать с ~о́м* a acţiona / a lucra cu energie.

напо́ристость, *-и f.* dîrzenie, perseverenţă, stăruinţă, energie, dinamism.

напо́ристый *adj.* dîrz, perseverent, stăruitor, energic.

напо́рн/ый *adj. (tehn.)* de presiune, cu presiune; *~ бассе́йн* bazin de presiune; *~ые га́зы* gaze bogate.

напороме́р, *-а m. (tehn.)* aparat de măsurat presiunea.

напоро́ться, *-орю́сь, -о́решься vb pf. (ipf. напа́рываться) на + acuz. (pop.)* **1.** a se răni *(lovindu-se de un obiect ascuţit); ~ на стекло́* a se răni cu un ciob de sticlă. **2.** *(fig.)* a da de..., a da peste...; *~ на неприя́тности* a da de neplăceri.

напо́ртить, *-рчу, -ртишь vb. pf.* **1.** *acuz.* sau *gen.* a strica *(o cantitate oarecare de lucruri),* a face stricăciuni. **2.** *dat.* a dăuna; a face un rău, a aduce pagubă, a prejudicia.

напосле́док *adv.* la sfîrşit, în cele din urmă.

направи/ть, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. направля́ть) acuz.* **1.** a îndrepta, a îndruma; *~ свой шаги́* a-şi îndrepta paşii. **2.** *(fig.)* a îndrepta, a concentra; *~ взо́ры; ~ взгляд* a-şi îndrepta privirea / ochii; *~ внима́ние* a concentra atenţia; *~ си́лы* a-şi îndrepta eforturile / energia. **3.** a trimite, a îndruma; *~ больно́го к врачу́* a trimite bolnavul la doctor. **4.** a repartiza, a delega, a numi; *~ на рабо́ту* a repartiza la o muncă. **5.** a trimite, a înainta, a adresa; *~ письмо́ в реда́кцию* a trimite o scrisoare la redacţie; *~ де́ло в суд* a înainta dosarul instanţei; a deferi cazul justiţiei. **6.** a ascuţi; *~ бри́тву* a ascuţi briciul; *~ ко́су* a ascuţi coasa. **7.** *(fig.)* a aranja, a organiza; *~ рабо́ту* a organiza munca ◇ *~ на путь и́стины* a îndrepta pe calea cea bună.

направи/ться, *-влюсь, -вишься vb. pf. (ipf. направля́ться)* **1.** a se îndrepta, a se duce, a merge spre ... **2.** *(fig.)* a se organiza, a se aranja; *рабо́та ~лась* lucrul s-a organizat.

напра́вка, *-и f. sg.* ascuţire; *~ бритв* ascuţirea bricelor.

направле́ни/е, *-я n.* **1.** *sg.* îndreptare, îndrumare. **2.** *sg.* repartizare, delegare, detaşare, numire; *~ на рабо́ту* repartizare la o muncă. **3.** *sg.* trimitere, înain-

tare. **4.** direcţie, sens; *противополо́жное* ~ direcţie opusă; *в неизве́стном ~и* în direcţie necunoscută; *по ~ю к...* în direcţia..., spre...; ~ *ата́ки* direcţie de atac; *взять ~ на се́вер* a lua direcţia nord, a se îndrepta spre nord. **5.** *(fig.)* direcţie, sens *(al unei acţiuni)*, linie; *рабо́тать в э́том ~и* a lucra în direcţia aceasta; *в э́том ~и почти́ ничего́ не сде́лано* în acest sens nu s-a făcut mai nimic. **6.** tendinţă, orientare, curent, grupare; *литерату́рные ~я* curente literare. **7.** *(adm.)* *(документ)* ordin de numire (într-o funcţie); ordin de serviciu, delegaţie; *вручи́ть* ~ a înmîna ordinul de numire, a înmîna delegaţia. **8.** *(tehn.)* direcţie, sens, dispoziţie de ghidaj; ~ *враще́ния* sens de rotire; *контро́льное* ~ sens de referinţă; ~ *свя́зи* direcţie de legătură.

напра́вленность, *-и f. sg.* **1.** îndreptare, direcţie; ~ *уда́ра* direcţia atacului. **2.** tendinţă, orientare; *иде́йная ~ рома́на* orientarea ideologică a romanului. **3.** *(tehn.)* orientare, directivitate; ~ *излуче́ния* directivitate de radiaţie.

напра́вленн/ый I. *p. t. p.* de la *напра́вить*. **II. 1.** *adj.* închinat unui anumit scop. **2.** dirijat, orientat; *(mat.)* *~ая пря́мая* dreaptă orientată; *(rad.)* ~ *приём* recepţie dirijată.

направля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *напра́вить*

направля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *напра́виться*. **2.** *pas.* de la *направля́ть*.

направля́ющая, *-ей f.* **1.** *(mat.)* directoare, linie directoare. **2.** *(tehn.)* ghidaj; ~ *ву́лка* bucşă de ghidaj.

направля́ющ/ий 1. *(part. prez. act.* de la *напра́вить*. **2.** *adj. (tehn.)* director; *~ие ко́лёса* roţi directoare; *(mat.)* ~ *у́гол* unghi director; *(nav.)* ~ *аппара́т* deflector.

напра́во *adv.* la / spre dreapta, în dreapta, în partea dreaptă; *поверну́ть* ~ a cîrmi la dreapta; ~ *от меня́* la dreapta mea ◇ *броса́ть/швыря́ть де́ньги ~ и нале́во* a azvîrli banii în dreapta şi în stînga, a arunca banii pe fereastră; *(mil.)* ~*!* la dreapta!

напрактикова́ться, *-ку́юсь, -ку́ешься vb. pf.* de la *практикова́ться*.

напра́слин/а, *-ы f. sg.* învinuire neîntemeiată, acuzaţie falsă, calomnie; *возвести́ на кого́-л. ~у* a învinui pe cineva pe nedrept, a-i aduce învinuiri false.

напра́сно *adv.* **1.** degeaba, în zadar, zadarnic; de prisos; *он ~ ждал* a aşteptat degeaba. **2.** în mod injust, pe nedrept; *его́ ~ обвини́ли* a fost învinuit pe nedrept. **3.** *pred. impers.* e inutil, e de prisos, n-are nici un rost.

напра́сн/ый *adj* **1.** *(тщетный)* zadarnic, fără folos, inutil; de prisos; *~ые стара́ния* străduinţe zadarnice. **2.** *(необоснованный)* neîntemeiat, nefondat; *~ая трево́га* alarmă falsă. **3.** *(неспра́ведливый)* nedrept, injust.

напра́шива/ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *напроси́ться; ~ на неприя́тности* a-şi atrage neplăceri *(prin purtarea sa)*. **2.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite) (fig.)* a se impune *(despre un gînd, o concluzie etc.)*; *вы́воды ~ются са́ми собо́й* concluziile se impun de la sine.

например *cuv. modal* de pildă, de exemplu, bunăoară, astfel.

напрока́зить, *-а́жу, -а́зишь vb. pf.* v. *напрока́зничать*

напрока́зничать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *прока́зничать*.

напрока́т *adv.* cu chirie; *взять* ~ a lua cu chirie; *дать* ~ a da cu chirie.

напролёт *adv.* neîntrerupt, fără întrerupere; în întregime; *всю ночь* ~ toată noaptea fără întrerupere; *не спать всю ночь* ~ a nu închide ochii toată noaptea, a petrece o noapte albă.

наполо́м *adv.* de-a dreptul, drept la ţintă ◇ *идти́* ~ a merge drept la ţintă.

напропалу́ю *adv.* fără a se gîndi la urmări, nebuneşte; *пить* ~ a o duce tot în chefuri, a bea pe rupte.

напророчить, *-чу, -чишь vb. pf.* de la *пророчить*.

напроси́ться, *-ошу́сь, -о́сишься vb. pf. (ipf. напра́шиваться)* **1.** a obţine ceva *(prin cereri insistente, aluzii etc.)*, a căuta să...; a reuşi să...; ~ *на обе́д* a se invita singur la masă; ~ *идти́ вме́сте* a se oferi să meargă împreună. **2.** a provoca *(prin atitudinea sa)*; a-şi atrage...; ~ *на комплиме́нты* a provoca pe cineva să-ţi facă complimente.

напро́тив *adv.* **1.** *(на противоположной стороне)* în faţă, peste drum, vizavi; *он живёт* ~ el locuieşte peste drum. **2.** *(наоборот)* pe dos, invers, altfel. **3.** *prep.* cu *gen.* în faţa; vizavi; ~ *до́ма* în faţa casei; ~ *меня́* vizavi de mine.

напру́живаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *напру́житься*. **2.** *pas.* de la *напру́живать*.

напру́житься, *-жу́сь, -жишься vb. pf. (ipf. напру́живаться)* a se încorda, a se opinti.

напры́скать, *-аю, -аешь vb. pf. instr.* sau *gen.* a pulveriza, a stropi *(cu pulverizatorul)*.

напряга́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *напря́чь*.

напряже́ни/е, *-я n.* **1.** *sg.* încordare; ~ *внима́ния* încordarea atenţiei; ~ *мышц* încordarea muşchilor. **2.** *sg.* sforţare, efort, încordare, tensiune; *слу́шать с ~ем* a asculta cu încordare / cu atenţie încordată; *физи́ческое* ~ efort fizic. **3.** *(tehn. fiz.)* tensiune; *ток высо́кого ~я* curent de înaltă tensiune; *(rad.)* ~ *по́ля поме́х* intensitatea cîmpului perturbator; *избы́точное* ~ tensiune excedentară; *перемённое* ~ tensiune variabilă; *реакти́вное* ~ tensiune reactivă.

напряжённо *adv.* cu încordare, intens, cu intensitate.

напряжённост/ь, *-и f.* **1.** încordare, intensitate; ~ *рабо́ты* intensitatea muncii; *ослабле́ние междунаро́дной* ~ *и* slăbirea încordării internaţionale. **2.** *(tehn.)* intensitate, tensiune.

напряжённ/ый I. *p.t.p.* de la *напря́чь*. **II.** *adj.* **1.** încordat, intens, înfrigurat, febril; *~ые не́рвы* nervi încordaţi; *(ling.)* ~ *гла́сный* vocală încordată; *~ая рабо́та* muncă intensă/febrilă; *~ое внима́ние* atenţie încordată; *~ое положе́ние* situaţie încordată; *~ые отноше́ния* relaţii încordate. **2.** *(принуждённый)* forţat, silit; ~ *смех* rîs forţat; *~ые движе́ния* mişcări silite.

напрямик *adv.* **1.** drept înainte, direct, de-a dreptul; *идти́* ~ a merge direct. **2.** *(fig.)* pe şleau, verde în faţă, deschis, fără înconjur; *сказа́ть* ~ a spune verde în faţă, a o spune de la obraz.

напря́чь, *-ягу́, -я́жёшь vb. pf (ipf. напряга́ть) acuz.* **1.** a încorda, a întinde; ~ *мы́шцы* a încorda muşchii. **2.** a face sforţări, a depune eforturi, a încorda, a forţa; ~ *слух* a-şi ascuţi urechea; a ciuli urechile; ~ *внима́ние* a încorda atenţia; ~ *все свои́ си́лы* a-şi încorda puterile.

напр/я́чься, *-ягу́сь, -я́жёшься vb. pf. (ipf. напряга́ться)* **1.** a se încorda, a se întinde; *мы́шцы ~яли́сь* muşchii s-au încordat. **2.** a se sforţa, a face un efort, a se opinti.

напу́ганный 1. *p.t.p.* de la *напуга́ть*. **2.** *adj.* speriat, cuprins de frică, înfricoşat; ~ *вид* înfăţişare de om speriat.

напуга́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. пуга́ть) acuz.* a speria, a băga frică / spaimă în cineva, a înfricoşa.

напуга́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. пуга́ться)* a se speria.

напу́дрить(ся), *-рю(сь), -ришь(ся) vb. pf.* de la *пу́дрить(ся)*.

напу́льсник, *-а m. (sport)* mînecuţă, mănuşă de antebraţ.

на́пуск, *-а m.* **1.** *sg. (tehn.)* umplere, alimentare, admisiune. **2.** *sg.* asmuţire *(asupra vînatului)*. **3.** bluzeu, corsajul bluzat *(al unei rochii, haine etc.)*. **4.** încreţitură *(la cătimb)*. **5.** breton, şuviţă de păr lăsată pe frunte.

напуска́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *напусти́ть*.

напуска́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *напусти́ться*. **2.** *pas.* de la *напуска́ть*.

напуски́/ой *adj.* afectat, prefăcut, nefiresc; *~а́я весёлость* veselie prefăcută.

напусти́ть, *-ущу́, -у́стишь vb. pf. (ipf. напуска́ть)* **1.** *gen.* a da drumul, a umple; ~ *воды́ в бак* a da drumul apei în rezervor. **2.** *acuz. на + acuz.* a-şi da aere, a se preface; ~ *на себя́ ва́жность* a face pe grozavul, a-şi da importanţă. **3.** *acuz.* cu *на + acuz.* a asmuţi ◇ ~ *стра́ху на кого́-л.* a băga în sperieţi pe cineva.

напусти́ться, *-ущу́сь, -у́стишься vb. pf. (ipf. напуска́ться) на + acuz. (pop.)* a se năpusti, a sări cu gura, a tăbărî cu ocărîle asupra cuiva.

напу́тать, *-аю, -аешь vb. pf.* **1.** *acuz.* sau *gen.* a încîlci, a încurca; ~ *ни́ток а* încîlci aţa. **2.** a încurca, a greşi; ~ *в подсчётах* a se încurca în socoteli; ~ *а́дрес* a greşi adresa.

напу́тственн/ый *adj.* de rămas bun, de drum bun; *~ая речь* cuvîntare de rămas bun / de despărţire.

напу́тствие, *-я n. sg.* urare de drum bun, cuvînt de despărţire.

напу́тствовать, *-твую, -твуешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a face urări de drum bun.

напухáние, *-я n.* tumefiere.

напухáть, *-áет vb. ipf.* de la *напýхнуть.*

напýхнуть, *-нет vb. pf. (ipf. напухáть)* a se umfla.

напы́житься, *-жусь, -жишься vb. pf.* **1.** *(inv.)* a se sforţa, a se opinti. **2.** *(fig.)* a-şi da importanţă, a-şi da ifose, a se umfla în pene, a face pe grozavul.

напылúть, *-лю́, -лúшь, vb pf.* de la *пылúть*

напы́щенно *adv.* cu emfază, în mod emfatic, bombastic; *говорúть ~* a vorbi cu emfază.

напы́щенность, *-и f. sg.* emfază, patos, grandilocvenţă.

напы́щенн/ый *adj.* **1.** îngîmfat, cu ifose, afectat; *с ~ым вúдом* cu un aer afectat. **2.** bombastic, pretenţios, emfatic; *~ стиль* stil umflat, stil bombastic.

напя́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *напя́лить.*

напя́лить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. напя́ливать) acuz.* cu *на* + *acuz.* **1.** a întinde pe gherghef. **2.** *(pop.)* a îmbrăca *sau* a încălţa cu greu *(ceva strîmt, nepotrivit); ~ сапóг* a trage cu greu cizma.

нараба́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *нарабóтать*

нарабóтать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. нараба́тывать) acuz.* sau *gen.* **1.** a face, a produce, a confecţiona, a fabrica, a lucra *(o cantitate oarecare de obiecte).* **2.** a cîştiga *(muncind); ~ дéнег* a cîştiga parale.

нарабóтаться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* **1.** a munci mult, a lucra destul. **2.** a pica de oboseală.

нарабóтка, *-и f. (tehn.)* **1.** prelucrare. **2.** timp de funcţionare fără deranjamente.

наравне́ *adv. cu instr.* **1.** *(с кем-л.)* la acelaşi nivel, la aceeaşi înălţime. **2.** *(с кем-л.)* egal, în aceeaşi măsură, la fel, ca şi, pe picior de egalitate, întocmai, în rînd cu ...

нарáдоваться, *-дуюсь, -дуешься vb. pf. на* + *acuz* sau *dat. (de obicei cu negaţia «не» sau cu cuvintele «не могу, не можешь»)* a se bucura mult, a nu mai putea de bucurie.

нарáльник, *-а m. (tehn.)* dinţii de fier (ai brăzdarului).

нараспáшку *adv.* descheiat, desfăcut; *в пальтó ~* cu paltonul descheiat ◇ *душá ~* e un om cu inima deschisă; ce-i în guşă şi-n căpuşă; *жúть ~* a trăi pe picior mare.

нараспéв *adv.* pe un ton cîntător, psalmodiind, tărăgănat.

нарастáние, *-я n. sg.* creştere, intensificare, înteţire, sporire.

нарастáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *нарастú.* **2.** *(усиливаться, увеличиваться)* a se intensifica, a spori, a creşte.

нарастáющий 1. *(part. prez. act.* de la *нарастáть.* **2.** *adj.* crescînd.

нар/астú, *-астёт vb. pf. (ipf. нарастáть)* **1.** a creşte *(pe suprafaţă); мох ~óс на пнях* muşchiul a crescut pe butuci. **2.** a creşte *(într-un număr oarecare); ~осло́ мно́го кусто́в* au crescut o mulţime de tufe. **3.** *(fig.)* a se acutiza, a se acumula, a creşte; *~осли́ проце́нты* s-a adunat dobînda.

нарастúть, *-ащý, -астúшь vb. pf. (ipf. нарáщивать) acuz.* cu *instr.* a înnădi, a lungi, a mări; *(fig.) ~ сúлы* a-şi spori puterile.

нарасхвáт *adv.* pe rupte, pe întrecute, ca pîinea caldă; *товáр прода́ется ~* marfa se vinde ca pîinea caldă.

нараще́ние, *-я n. sg.* **1.** creştere, sporire, mărire, acumulare; *(mil.) ~ сил* acumulare de forţe; *~ капитáла* creşterea capitalului. **2.** înnădire, lungire. **3.** *(lingv.)* augment.

нарáщивание, *-я n.* **1.** înnădire, îmbinare, prelungire. **2.** *(усиление)* mărire, sporire, creştere, intensificare; *(tehn.) ~ мóщности* sporirea capacităţii, sporirea puterii; *~ тéмпов* intensificarea / accelerarea ritmului.

нарвáл, *-а m. (zool.)* narval.

наргилé *n. indecl.* narghilea.

нарáщивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *нарастúть.*

нарвáть[1], *-вý, -вёшь vb. pf. acuz.* sau *gen.* **1.** a stringe, a culege; *~ цветóв* a culege flori. **2.** a rupe; *~ бумáги* a rupe (o cantitate oarecare de) hîrtie ◇ *~ýши* a urechea, a trage o urecheală.

нарвáть[2], *-вёт vb. pf. (ipf. нарывáть)* a face puroi, a coace.

нарвáться, *-вýсь, -вёшься vb. pf. (ipf. нарывáться) на* + *acuz.* a da de *(ceva sau ceva neplăcut); ~ на неприя́тности* a da de necazuri.

нарéз, *-а m.* **1.** *(tehn.)* tăietură, crestătură, ghintuire; *винтовóй ~* filet; *~ ствола́* ghinturile ţevii. **2.** *(ist.)* lot de pămînt.

нарéзанный *adj.* tăiat; filetat.

нарéзать, *-éжу, -éжешь vb. pf. (ipf. нарезáть* şi *нарéзывать)* **1.** *acuz.* sau *gen.* a tăia *(o cantitate oarecare de ceva); ~ хлéба* a tăia pîine. **2.** *acuz. (tehn.)* a fileta, a cresta; *~ винт* a fileta; *~ мéтку* a cresta un semn. **3.** *acuz.* sau *gen.* cu *dat.* a parcela.

нарезáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *нарéзать.*

нарéзка, *-и f. (tehn.)* **1.** *sg.* tăiere, crestare. **2.** ghivent, filet, ghint, crestătură; *винтовáя ~* filet.

нарезнóй *adj. (tehn.)* tăiat, crestat, ghintuit; *~ ствол* ţeavă ghintuită.

нарéзывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *нарéзать*

нарекáние, *-я n.* reproş, imputare, dojană, mustrare.

нарекáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *нарéчь.*

нарекáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *нарéчься.* **2.** *pas.* de la *нарекáть.*

нарéчённ/ый 1. *p.t.p.* de la *нарéчь.* **2.** *adj.* anunţat în mod oficial, recunoscut în mod public; *~ая невéста* logodnică. **3.** *~ый, -ого m.* ursit, logodnic. **4.** *~ая, -ой f.* ursită, logodnică.

нарéчие[1], *-я n. (lingv.)* dialect, grai; *сéверно-рýсское ~* dialect rus de nord.

нарéчие[2], *-я n. (gram.)* adverb; *~ врéмени* adverb de timp; *~ кáчества* adverb de calitate; *~ колúчества* adverb cantitativ; *~ мéры* adverb de măsură; *~ мéста* adverb de loc; *~ óбраза и спóсоба дéйствия* adverb de mod; *~ прúчúны* adverb de cauză; *~ цéли* adverb de scop.

нарéчн/ый *adj. (gram.)* adverbial; *~ое выражéние* expresie adverbială; *~ое предложéние* propoziţie adverbială; *~ое сочетáние* locuţiune adverbială; *~ сою́з* conjuncţie adverbială.

нарéчь, *-екý, -ечёшь; -екýт vb. pf. (ipf. нарекáть) acuz.* cu *instr.* sau *dat.* cu *acuz. (inv.)* a numi, a da un nume.

нарзáн, *-а m.* narzan *(apă minerală din Caucaz).*

нарисовáть, *-сýю, -сýешь vb. pf.* de la *рисовáть.*

нарицáтельн/ый *adj.* **1.** *(ec.)* nominal; *~ая стóимость* valoare nominală, preţ nominal; *~ая цена́* preţ nominal. **2.** *(lingv.)* comun; apelativ; *~ое úмя* substantiv comun; *~ое слóво* apelativ ◇ *стать ~ым* a deveni nume comun.

наркóз, *-а m. (med.)* narcoză, anestezie; *под ~ом* sub narcoză; *мéстный ~* anestezie locală; *óбщий ~* anestezie generală; *электри́ческий ~* electronarcoză; *дать ~* a administra un narcotic, a narcotiza.

наркóм, *-а m. = наро́дный комиссáр* comisar al poporului.

наркоман, *-а m. (med.)* persoană care abuzează de narcotice, narcoman.

наркомáния, *-и f. (med.)* narcomanie, abuz de narcotice.

наркотизáция, *-и f. (med.)* narcotizare.

наркотизúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a narcotiza, a adormi prin narcoză.

наркóтик, *-а m.* narcotic, substanţă narcotică.

наркотúческ/ий *adj.* narcotic; *~ие вещества́* substanţe narcotice.

нарóд, *-а m.* **1.** popor; *свобододолю́бивые ~ы* popoarele iubitoare de pace. **2.** *sg.* popor, norod, marea masă a populaţiei; *трудовóй ~* poporul muncitor; *простóй ~* oameni simpli. **3.** *sg.* lume, oameni, norod, mulţime; *мáло ~у* puţină lume; *мнóго ~у* multă lume.

народúть, *-ожý, -одúшь vb pf. acuz.* sau *gen.* a naşte, a aduce pe lume, a da naştere.

народú/ться, *-úтся vb. pf. (ipf. рождáться)* **1.** a se naşte, a lua naştere. **2.** *(fig.)* a lua fiinţă, a apărea, a se ivi.

наро́дник, *-а m. (ist.)* narodnic, poporanist.

наро́днический *adj. (ist.)* narodnicist, de narodnic, poporanist.

наро́дничество, *-а n. sg. (ist.)* narodnicism, mişcare narodnicistă, poporanism.

наро́дно-демократи́ческ/ий *adj.* democrat-popular, de democraţie populară; *~ая респу́блика* republică democrat-populară.

наро́дно-разгово́рный *adj. (lingv.)* popular-familiar; *~язы́к* limbaj popular-familiar.

наро́дност/ь, *-и f.* **1.** popor, neam. **2.** *sg.* specific naţional, caracter popular / naţional; *~ иску́сства* caracterul naţional al artei.

народнохозя́йственный *adj.* al economiei naţionale, de economie naţională.

наро́дн/ый *adj.* **1.** popular, de popor, al poporului; *~ое иску́сство* arta populară; *~ арти́ст* artist al poporului; *~ое досто́яние* bun al poporului; *~ое гуля́нье* serbare populară, chermeză; *~ая респу́блика* republica populară; *~ые ма́ссы* masele populare; *~ суд* tribunal popular; *~ заседа́тель* asesor popular. **2.** naţional, popular, cu caracter popular; *~ поэ́т* poet naţional. **3.** *(lingv.)* popular; *~ диале́кт* dialect popular; *~ая латы́нь* latina populară, latina vulgară; *~ое произноше́ние* pronunţare / rostire populară; *~ая речь* vorbire / limbă populară; *~ая этимоло́гия* etimologie populară. **4.** al statului, de stat, public, naţional; *~ое хозя́йство* economie naţională; *~ дохо́д* venit naţional; *~ое образова́ние* învăţământ public *(de stat)*.

народове́дение, *-я n. sg.* etnografie.

народовла́стие, *-я n. sg.* suveranitatea poporului, democraţie.

народово́лец, *-льца m. (ist.)* membru al organizaţiei clandestine «Narodnaia volia» *(«voinţa poporului»)*.

народонаселе́ние, *-я n. sg.* populaţie.

нарожда́ться, *-а́ется vb. ipf.* de la *народи́ться*

рождение, *-я n. sg.* naştere, apariţie, ivire.

нарост, *-а m.* **1.** excrescenţă, umflătură. **2.** sediment, depunere; *~ шлака* depunere de zgură.

наро́стник, *-а m.* braniştе, crîng.

нарочи́то *adv.* într-adins, (în mod) intenţionat, voit, de bună voie, cu bună ştiinţă.

нарочи́тость, *-и f. sg.* caracter intenţionat / voit.

нарочи́тый *adj.* intenţionat, voit, premeditat, preconceput.

наро́чно *adv.* **1.** într-adins, dinadins, intenţionat, în mod special, expres; *я пришёл ~* am venit special. **2.** în glumă ◇ *как ~* ca într-adins, de parcă a fost făcut.

на́рочн/ый, *-ого m.* trimis special, curier special, sol; *с ~ым* prin curier special.

нарсу́д, *-а m. = наро́дный суд* tribunal popular.

на́рты, *нарт pl.; sg. на́рта, -ы f.* sanie *(polară)*.

нарубá́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *наруби́ть*

наруби́ть, *-уб|лю́, -у́бишь vb. pf. (ipf. нарубá́ть) acuz.* sau *gen.* **1.** a tăia, a sparge, a despica; a toca. **2.** a cresta, a face crestături.

нару́бка, *-и f. (tehn.)* crestătură, tăietură, incizie, loc crestat.

нару́жно *adv.* în aparenţă, după exterior, după înfăţişare, din afară.

нару́жность, *-и f. sg.* exterior, aparenţă, înfăţişare, aspect; *приятная ~* înfăţişare plăcută; *~ обма́нчива* aparenţa este amăgitoare, aparenţele înşală.

нару́жн/ый *adj.* **1.** exterior; *~ая сте́нá* perete exterior. **2.** *(fig.)* aparent; *~ое споко́йствие* linişte aparentă. **3.** *(med.)* extern; *~ое лека́рство* medicament pentru uz extern. **4.** *~ое, -ого n.* medicament extern.

нару́жу *adv.* (în) afară, în exterior; *высу́нуться ~* a se apleca în afară; *(fig.) вы́вести ~* a scoate la lumină, a da la iveală; a da în vileag ◇ *всё ~* ce-i în guşă şi-n căpuşă.

нарука́вник, *-а m.* mînecă de protecţie, mînecuţă.

нарука́вн/ый *adj* aplicat pe mînecă, purtat pe mînecă; *~ая повя́зка* brasardă.

нарумя́ненный 1. *p.t.p.* de la *нарумя́нить*. **2.** *adj.* fardat, sulemenit.

нарумя́нить(ся), *-ню(сь), -нишь(ся) vb. pf.* de la *румя́нить(ся)*.

нару́чники, *-ов pl.; sg. -ик, -а m.* cătuşe, fiare *(pentru mîini)*.

нару́чн/ый *adj.* de mînă; *~ые часы́* ceas de mînă.

нарушá́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *нару́шить*

наруше́ни/е *-я n.* **1.** tulburare, curmare; *~ тишины́* tulburarea liniştii. **2.** călcare, încălcare, violare, nesocotire, nerespectare; *~ дисципли́ны* încălcarea disciplinei; *~ обще́ственного поря́дка* încălcarea ordinei publice; *~ обяза́тельств* călcare / nerespectare a angajamentelor; *~ пра́вил у́личного движе́ния* delict de circulaţie; *~ зако́на* încălcare / violare a legii; *~ грани́цы* violare a frontierei; *~ догово́ра* violare a unui tratat. **3.** *(med.)* tulburare, dereglare; *речевы́е ~я* tulburări de vorbire. **4.** *(tehn. fiz.)* deranjament, defect, perturbare; *~ конта́кта* defect de contact; *~ регулиро́вки* dereglare.

наруши́тел/ь, *-я m.* infractor, contravenient; *~и обще́ственного поря́дка* cei ce încalcă ordinea publică; *~ ми́ра* tulburător al păcii, agresor.

нару́шить, *-шу, -шишь vb. pf. (ipf. нарушá́ть) acuz.* **1.** a tulbura, a curma, a rupe; *~ поко́й* a tulbura liniştea; *~ молча́ние* a curma tăcerea. **2.** a călca, a încălca, a viola, a nesocoti, a nu respecta; *~ сло́во* a călca cuvîntul dat; *~ прися́гу* a călca jurămîntul; *~ мир* a viola pacea; *~ зако́н* a călca legea; *~ догово́р* a încălca / a nu respecta contractul; *~ грани́цу* a viola graniţa / / frontiera ◇ *~ равнове́сие* a strica echilibrul, a dezechilibra.

нару́ши/ть(ся), *-шится vb. pf.* a fi întrerupt / tulburat.

нарци́сс, *-а m. (bot.)* narcisă, coprină, zarnacadea.

на́ры, *-нар pl.* laviţă, pat lat de scînduri.

нары́в, *-а m. (med.)* abces, furuncul, buboi.

нарывá́ть[1], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *нары́ть*.

нарывá́ть[2], *-а́ет, vb. ipf.* de la *нарва́ть[2]*.

нарывá́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *нарва́ться*.

нарывно́й *adj.* vezicant, vezicător; *~ пла́стырь* plasture (vezicător); *~ газ* gaz vezicant.

нары́ть, *-рою́, -ро́ешь vb. pf. (ipf. нарывá́ть) acuz.* sau *gen.* **1.** a scoate din pămînt săpînd, a dezgropa *(o cantitate oarecare)*. **2.** a săpa *(o cantitate oarecare)*.

наря́д[1], *-а m.* port, îmbrăcăminte, haine; *ба́льный ~* toaletă de bal.

наря́д[2], *-а m.* **1.** *(распоряже́ние)* dispoziţie; fişă de lucru. **2.** ordin *(de eliberare sau expediere a mărfurilor, a materialului etc.)*; foaie de comandă, ordin / bon de livrare, repartiţie, ordin de repartiţie; *~ на погру́зку* ordin de încărcare; *вы́писать ~* a elibera un ordin *(de livrare, de expediere)*. **3.** corvoadă, serviciu *(pe un vapor etc.)*; *быть в ~е* a fi de serviciu, a fi de corvoadă; *патру́льный ~* serviciu de patrulare.

наряди́ть[1], *-яжу́, -я́дишь vb pf. (ipf. наряжа́ть) acuz* **1.** a găti, a îmbrăca, a împodobi, a dichisi. **2.** a travesti.

наряди́ть[2], *-яжу́, -я́дишь vb. pf. (ipf. наряжа́ть) acuz.* **1.** a desemna, a numi, a trimite; *~ в карау́л* a numi de gardă; *~ подво́ды за ле́сом* a trimite căruţe după lemne. **2.** *(înv.)* a dispune, a ordona.

наряди́ться, *-яжу́сь, -я́дишься vb. pf. (ipf. наряжа́ться)* **1.** a se găti, a se împodobi, a se îmbrăca frumos. **2.** *instr.* sau *в + acuz.* a se travesti.

наря́дно *adv.* elegant, cu eleganţă, cu dichis.

наря́дность, *-и f. sg.* eleganţă, găteală.

наря́дн/ый *adj.* **1.** gătit, frumos îmbrăcat, elegant, dichisit; *~ая де́вушка* fată elegantă. **2.** frumos, elegant *(cu referire la îmbrăcăminte)*; *~ое пла́тье* rochie elegantă.

наряду́ *adv. с + instr.* **1.** *(на одном уровне)* alături. **2.** *(на одинаковых правах)* la fel, deopotrivă, în aceleaşi condiţii.

наряжа́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наряди́ть[1,2]*.

наряжа́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *наряди́ться*. **2.** *pas. (de la наряжа́ть)* a fi îmbrăcat cu eleganţă, a se găti, a se împodobi, a fi fercheş.

насади́ть[1], *-ажу́, -а́дишь vb. pf.* **1.** *(ipf. наса́живать) acuz.* a aşeza, a plasa, a băga, a îngrămădi; ~ *люде́й в ваго́н* a îngrămădi oamenii în vagon. **2.** *(inf. наса́живать) gen.* a planta, a sădi, a răsădi *(în număr mare).* **3.** *(ipf. насажда́ть)* a aplica, a răspîndi, a introduce; ~ *но́вую те́хнику* a introduce tehnica nouă.

насади́ть[2], *-ажу́, -а́дишь vb. pf. (ipf. наса́живать) acuz.* a fixa, a monta, a pune, a prinde.

наса́дка, *-и f.* **1.** *sg.* fixare, aşezare, montare. **2.** nadă, momeală *(pentru prins peşte).* **3.** diuză, prelungitor, ajutaj. **4.** *(auto)* duză.

насажа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. acuz.* sau *gen. v. насади́ть*

насажда́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. насади́ть) acuz.* a răspîndi, a introduce a înrădăcina, a face să pătrundă; ~ *нау́ки* a propaga ştiinţele; ~ *культу́ру* a răspîndi cultura.

насажде́ни|е, *-я n.* **1.** *sg. (действие)* sădire, plantare. **2.** *(mai ales la pl.)* plantaţie; *но́вые ~я* plantaţii noi; *лесозащи́тные ~я* perdele forestiere de protecţie; *зелёные ~я* zone verzi. **3.** *(fig.)* introducere, răspîndire, propagare.

наса́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *насади́ть.*

наса́харивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наса́харить*

наса́харить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. наса́ривать)* a îndulci (mult), a pune (suficient) zahăr, a presăra cu mult zahăr.

насви́стывать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* a fluiera (o melodie); a şuiera.

наседа́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *насе́сть*[2]

насе́дка, *-и f.* cloşcă.

насе́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *насе́ять.*

насека́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *насе́чь*

насеко́м/ое, *-ого n.* insectă, gînganie; *сре́дство от ~ых* insecticid.

насекомоя́дный *adj. (zool.)* insectivor.

населе́ни/е, *-я n.* **1.** *col.* populaţie, locuitori; *городско́е ~* populaţia orăşenească, populaţie urbană; *се́льское ~* populaţie rurală; *гражда́нское ~* populaţie civilă; *ме́стное ~* populaţie locală; *пе́репись ~я* recesămîntul populaţiei; *избы́ток ~я* excedent de populaţie; *пло́тность ~я* densitatea populaţiei. **2.** *sg. (действие)* populare.

населённость, *-и f. sg.* densitate a populaţiei.

населённ/ый 1. *p.t.p.* de la *насели́ть.* **2.** *adj.* populat, cu o populaţie densă; ~ *край* regiune cu populaţie densă. **3.** *adj.* cu mulţi locatari; ~*ая кварти́ра* apartament cu mulţi locatari; ~ *пункт* localitate, loc populat, aşezare.

насели́ть, *-лю, -ли́шь vb. pf. (ipf. населя́ть) acuz.* a popula, a coloniza, a întemeia aşezări.

населя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** *ipf.* de la *насели́ть.* **2.** a locui *(pe un teritoriu),* a forma / a alcătui populaţia unui teritoriu.

насе́ст, *-а m.* prăjină, stinghie *(pe care dorm găinile).*

насе́сть[1], *-ся́дет vb. pf. (ipf. наса́живаться)* a se aşeza în număr mare, a se îngrămădi, a se înghesui.

насе́сть[2], *-ся́ду, -ся́дешь vb pf. (ipf. наседа́ть)* **1.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a se depune, a se aşeza *(într-o cantitate oarecare).* **2.** *на + acuz.* a se năpusti, a tăbărî. **3.** *на + acuz. (mil.)* a presa, a ataca puternic. **4.** *(fam.)* a sta pe capul cuiva, a se ţine de capul cuiva, a insista pe lîngă cineva.

насе́чк/а, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* crestare, încrustare, zimţuire. **2.** *(бороздка)* crestătură, tăietură, incizie. **3.** încrustaţie.

насе́чь, *-екý. -ечёшь, -екýт vb. pf. (ipf. насека́ть)* **1.** *acuz.* a ciopli, a grava, a săpa. **2.** *acuz.* a face crestături, a zimţui. **3.** *gen.* a toca *(mărunt);* ~ *капу́сты* a toca varză.

насе́ять, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. насева́ть şi наси́ вать) acuz.* sau *gen.* **1.** a semăna *(o cantitate mare).* **2.** a cerne *(o cantitate oarecare).*

насиде́ть, *-ижу́, -иди́шь vb. pf. (ipf. наса́живать) acuz.* a cloci.

насиде́ться, *-ижу́сь, -иди́шься vb. pf.* a sta mult într-un loc.

наси́женн/ый *p.t.p.* de la *насиде́т* ◇ ~*ое я́йцо́* cu clocit; ~*ое ме́сто* loc cu care te-ai deprins; loc obişnuit vechi.

наси́живание, *-я n.* clocire, durata clocirii; incubaţie.

наси́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *насиде́ть.*

наси́л/ие, *-я n.* **1.** violenţă, constrîngere; *следы́ ~я на те́ле* urme de violenţă pe corp; *примени́ть ~* a recurge la violenţă, a face uz de forţă. **2.** asuprire, oprimare, samavolnicie, fărădelege. **3.** viol, siluire.

наси́лование, *-я n.* **1.** constrîngere, silire. **2.** siluire, violare, viol.

наси́ловать, *-лую, -луешь vb. ipf. acuz.* **1.** a sili, a forţa, a violenta, a constrînge. **2.** *(pf. изнаси́ловать)* a viola, a silui.

наси́лу *adv.* abia, de-abia, cu chiu cu vai, cu greu, anevoie; ~ *подня́ть* a ridica cu greu.

наси́льник, *-а m.* **1.** asupritor, opresor, împilator. **2.** cel care comite un viol.

наси́льничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pop.)* a săvîrşi acte de violenţă.

наси́льно *adv.* cu forţa, cu sila, cu de-a sila, silnic, fără voie; ~ *заста́вить* a sili, a forţa; ~ *увести́* a răpi, a lua, a duce cu forţa ◇ *(prov.)* ~ *мил не бу́дешь* milă de silă şi dor de zor nu se poate; dragoste cu sila nu se poate.

наси́льственность, *-и f.* violenţă.

наси́льственн/ый *adj.* silit, forţat; prin forţă, cu forţă, violent, cu violenţă; de constrîngere; ~*ая смерть* moarte violentă; ~ *перево́рот* lovitură de stat; ~ *труд* muncă forţată; ~*ые ме́ры* măsuri de constrîngere.

наска́бливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наскобли́ть.*

наска́кивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наскочи́ть.*

наскво́зь *adv.* **1.** dintr-o parte în cealaltă; de tot; *проби́ть до́ску ~* a străpunge scîndura în toată grosimea ei. **2.** *(fig.)* pe deplin, cu totul, complet; *промо́кнуть ~* a fi ud leoarcă / pînă la piele ◇ *ви́деть / знать кого́-л. ~* a cunoaşte pînă şi gîndul cuiva.

наскобли́ть, *-облю́, -обли́шь vb pf. (ipf. наска́бливать) acuz.* sau *gen.* a rade, a răzui, a da la răzătoare *(o cantitate oarecare).*

наско́к, *-а m.* **1.** atac, incursiune; *кавалери́йский ~* şarjă de cavalerie. **2.** *(fig. pop.)* atac, ieşire brutală ◇ *де́лать что-л. с ~а; де́йствовать ~ом* a face / a acţiona pe negîndite / la întîmplare / pe nepregătite.

наско́лько *adv.* **1.** *interog.* în ce măsură?, cît de mult?, cu cît?; ~ *э́то ве́рно?* în ce măsură / întrucît e adevărat acest lucru?; ~ *он ста́рше тебя́?* cu cît e mai mare decît tine? **2.** *(rel.)* pe cît, după cît, cît de...; ~ *мне изве́стно* pe cît ştiu eu, după cîte ştiu; ~ *... наско́лько...* pe cît ... pe atît; ~ *здесь лу́чше* cu cît e mai bine aici.

на́скоро *adv.* în grabă, în pripă, la repezeală, repede; *сде́лать что-л. ~* a face ceva de mîntuială / în pripă.

наскочи́ть, *-очу́, -о́чишь vb. pf. (ipf. наска́кивать)* **1.** a se năpusti, a se arunca, a sări asupra (cuiva). **2.** a da de / peste cineva, ceva; a se ciocni, a se izbi, a se lovi de cineva, de ceva *(venind în goană).* **3.** *(fig.)* a se năpusti, a tăbărî *(asupra cuiva cu reproşuri, ocări etc.);* a se repezi (la cineva).

наскреба́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наскрести́.*

наскрести́, *-ребу́, -ребёшь vb. pf. (ipf. наскреба́ть) gen.* **1.** a strînge, a aduna *(răzuind).* **2.** *(fig. fam.)* a strînge, a înjgheba, a aduna; ~ *де́нег* a aduna / a strînge bani, a aduna ban cu ban, a aduna puţin cîte puţin.

наскучи́ть, *-у́чу, -у́чишь vb. pf. dat.* a se plictisi; ~ *кому́-л. свои́ми жа́лобами* a plictisi pe cineva cu văicărelile sale.

наслади́ться, *-ажу́сь, -ади́шься vb. pf. (ipf. наслажда́ться)* a se desfăta, a se delecta cu..., a se bucura de..., a gusta din plin; ~ *сча́стьем* a gusta din plin fericirea.

наслажда́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *наслади́ться.*

наслажде́ни|е *-я n.* plăcere, desfătare, delectare, deliciu; *слу́шать с ~ем* a asculta cu desfătare.

насла́ивание, *-я n.* stratificaţie, stratificare.

насла́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наслои́ть.*

насла́иваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *наслои́ться.* **2.** *pas.* de la *насла́ивать.*

насласти́ть, *-ащу́, -асти́шь vb. pf. (ipf. наслаща́ть) acuz.* a îndulci tare, a face foarte dulce.

наслá/ть, *-шлю́, -шлёшь vb. pf. (ipf. насылáть) acuz.* sau *gen.* a trimite, a expedia *(în mare cantitate).*

наслéдие, *-я n. sg.* moştenire; *литерату́рное ~* moştenire literară; *~ про́шлого* moştenirea trecutului.

наследи́ть, *-ежу́, -еди́шь vb. pf. (ipf. следи́ть)* a lăsa urme, a murdări, a lăsa dîre.

наслéдник, *-а m.* **1.** moştenitor, succesor; *~ по зако́ну* moştenitor legal; *~ по завеща́нию* moştenitor testamentar; *прямо́й ~* moştenitor direct; *сде́лать кого́-л. свои́м ~ом* a lăsa moştenitor pe cineva. **2.** *(fig.)* urmaş, continuator; *~ революцио́нных тради́ций* continuator al tradiţiilor revoluţionare.

наслéдный *adj.* moştenitor *(al tronului); ~ принц* prinţ moştenitor.

наслéдование *-я n. sg. (jur.)* moştenire, succesiune; *пра́во ~я* drept de succesiune.

наслéд/овать, *-дую, -дуешь vb. pf.* şi *ipf.* **1.** *acuz.* a moşteni; *(fig.) ~ лу́чшие тради́ции* a moşteni cele mai bune tradiţii. **2.** *dat.* a moşteni; *(jur.)* a avea vocaţie succesorală; *сын ~ует отцу́* fiul îl moşteneşte pe tatăl său.

наслéдственность, *-и f. sg.* ereditate; *видова́я ~* ereditate de specie; *отцо́вская ~* ereditate paternă.

наслéдственный *adj* **1.** succesoral, de moştenire, moştenit; *~ое пра́во* drept de moştenire; *~ое иму́щество* avere succesorală; bunuri moştenite. **2.** ereditar; *~ая боле́знь* boală ereditară.

наслéдств/о, *-а n.* **1.** moştenire, succesiune; *получи́ть ~* a primi o moştenire; *оста́вить ~* a lăsa o moştenire; *лиши́ть ~а* a dezmoşteni; *права́ ~а* drepturi de moştenire. **2.** *sg. (fig.)* moştenire; *литерату́рное ~* moştenire literară.

наслоéние, *-я n.* **1.** *sg.* depunere în straturi, stratificare. **2.** *(geol.)* stratificare, strat; *песча́ное ~* stratificare de nisip. **3.** *(fig.)* particularitate, trăsătură *(de curînd formată, împrumutată).*

наслои́ть, *-ою́, -ои́шь vb. pf. (ipf. наслáивать) acuz.* sau *gen.* **1.** a aşeza, a pune straturi; a stratifica. **2.** a separa, a despărţi în straturi *(o cantitate oarecare).*

наслои́ться, *-ои́тся vb. pf. (ipf. наслáиваться) на + acuz.* a se stratifica, a se suprapune, a se aşeza, a se forma în straturi.

наслу́шаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. gen.* **1.** a auzi, a asculta *(multe); ~ новосте́й* a auzi la noutăţi... **2.** a nu se mai sătura ascultînd, a se desfăta, a se delecta ascultînd; *слу́шать, не ~* a asculta cu nesaţ.

наслы́шаться, *-шусь, -шишься vb. pf. prepl.* a afla, a auzi multe *(despre cineva, ceva),* a cunoaşte din auzite.

наслы́шк/а, *-и f. sg. (în expr.) по ~е* din auzite.

насма́рку *adv. (în expr.) идти́ / пойти́ ~* a se duce de rîpă / pe copcă, a se alege praf şi pulbere.

насмéрть *adv.* mortal, de moarte; *стоя́ть ~* a se apăra pînă la moarte; *испуга́ть ~* a speria de moarte.

насмехáться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. над + instr.* a-şi bate joc, a lua în bătaie de joc; a rîde de cineva, a zeflemisi.

насмеши́ть, *-шу́, -ши́шь vb. pf.* de la *смеши́ть.*

насмéшк/а, *-и f.* zeflemea, ironie, bătaie de joc, batjocură; *осы́пать кого́-л. ~ами* a lua pe cineva în bătaie de joc, a lua pe cineva peste picior; *в ~у* în bătaie de joc, în derîdere.

насмéшливо *adv.* batjocoritor.

насмéшливость, *-и f. sg.* atitudine zeflemistă / ironică / batjocoritcare.

насмéшник, *-а m.* zeflemist.

насмея́ться, *-еюсь, -еёшься vb. pf.* **1.** a rîde mult, a rîde cu poftă, a se sătura de rîs. **2.** *над + instr.* a lua în bătaie de joc, a-şi bate joc, a lua în zeflemea, a lua peste picior.

на́сморк, *-а m.* guturai; *хрони́ческий ~* guturai cronic; *схвати́ть / получи́ть ~* a căpăta guturai.

насмотр/е́ться, *-отрю́сь, -о́тришься vb. pf.* **1.** *gen.* a vedea multe, a fi sătul de cele văzute. **2.** *на + acuz.* a sorbi din ochi, a sorbi cu privirea, a nu se mai sătura privind; a se desfăta privind; *смотрю́ не ~ю́сь* nu mă pot sătura privind.

насова́ть, *-сую, -суёшь vb. pf. (ipf. насо́вывать) acuz.* sau *gen.* a îndesa, a ticsi, a băga, a face doldora.

насоли́/ть, *-олю́, -оли́шь vb. pf. (ipf. наса́ливать)* **1.** *acuz. (pop.)* a săra prea tare, a pune prea multă sare. **2.** *acuz.* sau *gen.* a pune la murat / la saramură *(o cantitate oarecare).* **3.** *dat. (fig.)* a i-o face, a face cuiva un pustiu de bine, a-i juca cuiva o festă.

насори́ть, *-орю́, -ори́шь vb. pf.* de la *сори́ть (1).*

насо́с, *-а m.* pompă; *пожа́рный ~* pompă de incendiu, tulumbă; *всасывающий ~* pompă aspiratoare; *нагнета́тельный ~* pompă de refulare, pompă de presiune; *(auto) ~ для нака́чивания шин* pompă pentru umflarea pneurilor; *ручно́й ~* pompă de mînă; *поршнево́й ~* pompă cu piston; *ио́нный ~* pompă ionică; *возду́шный ~* pompă de aer; *кача́ть ~ом* a pompa; *вы́качать во́ду ~ом* a scoate apa cu pompa.

насоса́ться, *-су́сь, -сёшься vb. pf. (ipf. наса́сываться)* **1.** a suge pe săturate. **2.** *(pop.)* a se îmbăta turtă, a se face criţă.

насо́сн/ый *adj.* de pompă, de pompat; *~ая устано́вка* instalaţie de pompat; *~ во́нтиль* ventil de pompă; *~ая ста́нция* staţie de pompare.

насочини́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. acuz.* sau *gen.* a scorni, a îndruga tot felul de prostii.

насочиня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. v. насочини́ть.*

насочи́ться, *-и́тся vb. pf.* a se aduna picătură cu picătură, a se aduna curgînd încet.

на́спех *adv.* în grabă, în pripă, la repezeală; *сде́лать что-л. ~* a face un lucru la repezeală / pe apucate.

наспле́тничать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *спле́тничать.*

наст, *-а m.* strat / pojghiţă de gheaţă, zăpadă îngheţată.

наставáть, *-таёт vb. ipf.* de la *настáть*

настави́тельный *adj.* sentenţios, moralizator, instructiv, de mentor; *~ тон* ton sentenţios.

наста́вить [1], *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. наставля́ть)* **1.** *acuz.* sau *gen.* a pune, a aşeza *(în număr mare).* **2.** *acuz.* a înnădi, a lungi adăugînd; *~ рукава́* a înnădi / a lungi mînecile. **3.** *acuz.* a îndrepta, a ţinti ◇ *(fam.) ~ рога́ кому-л.* a înşela, a pune coarne.

наста́вить [2], *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. наставля́ть) acuz.* cu *dat.* sau *на + acuz.* a învăţa, a povăţui, a sfătui, a îndruma; *~ на путь и́стины* a îndruma pe calea cea bună; *~ кого́-л. на ум* a învăţa / a povăţui de bine pe cineva.

наста́вка, *-и f.* **1.** *sg.* adăogire, înnădire. **2.** adaos, înnăditură, nadă.

наставле́ние, *-я n.* **1.** *(поучение)* învăţătură; sfat, îndrumare, povaţă; *чита́ть / де́лать ~* a da poveţe, a face morală. **2.** *(руководство)* instrucţie, indicaţie, regulă de urmat; *~ по стре́льбе* instrucţie la tir; *боево́е ~* instrucţiuni de luptă; *де́йствующее ~* instrucţiuni în vigoare.

наставля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *наста́вить* [1,2].

наста́вник, *-а m.* învăţător, preceptor, educator, mentor; *(inv.) кла́ссный ~* diriginte de clasă.

наста́вническ/ий *adj.* de dascăl, de preceptor, de învăţător, de educator.

наставн/о́й *adj.* **1.** adăugat, înnădit, lungit; *~ы́е рукава́* mîneci lungite. **2.** servind ca adaos, de adaos.

наста́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *настоя́ть* [1,2].

наста́иваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *настоя́ться* [2]. **2.** *pas.* de la *наста́ивать.*

наста́/ть, *-а́нет vb. pf. (ipf. наставáть)* a sosi, a veni, a se face, a începe, a se lăsa; *~ло у́тро* s-a făcut dimineaţă; *~ла тишина́* s-a făcut linişte: *~л моме́нт* a venit momentul.

на́стежь *adv.* vraişte *(despre uşi şi ferestre).*

насте́нный *adj.* de perete, mural; *~ календа́рь* calendar de perete.

настига́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *настичь* şi de la *настигнуть.*

настигнуть, *-и́гну, -и́гнешь vb. pf. v. настичь*

настил, *-а m.* **1.** *sg.* acoperire, pardosire, podire, parchetare, pavare. **2.** podină, pardoseală, podea, duşumea, pavaj; *дощатый ~* pardoseală de scînduri.

настила́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *настла́ть.*

наст|и́лка, *-и f. (действие)* **1.** *(ковров)* aşternere. **2.** *(пола)* pardosire, podire, parchetare. **3.** pavare; *~ мостово́й* pavaj. **4.** aşezare, montare; *~ ре́льсового пути́* montarea liniei ferate; *~ плит* aşezarea plăcilor.

наст|и́льн|ый *adj.* **1.** *(sport.)* lin, drept, în linie dreaptă. **2.** *(mil.)* razant; *~ ого́нь* foc razant; *~ая траекто́рия* traiectorie razantă.

настира́|ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. acuz.* sau *gen.* a spăla *(o cantitate oarecare de rufe).*

наст|и́чь, *-и́гну, -и́гнешь vb. pf. (ipf. настига́ть) acuz.* a ajunge din urmă, a prinde, a pune mîna pe ... .

настла́|ть, *-телю́, -те́лешь vb. pf. (ipf. настила́ть)* **1.** *acuz.* a acoperi, a podi, a pardosi; *~ пол* a pardosi; *~ парке́т* a parcheta, a pune parchet; *~ мостову́ю* a pava strada. **2.** *acuza.* sau *gen.* a aşterne, a întinde; *~ соло́мы* a aşterne paie.

наст|о́й, *-я m.* infuzie, tizană, ceai, decoct, tinctură; *~ рома́шки* infuzie de muşeţel, ceai de muşeţel.

наст|о́йка, *-и f.* **1.** *v.* настой; *~ йо́да* tinctură de iod. **2.** lichior *(preparat din fructe, plante); вишнёвая ~* vişinată.

наст|о́йчиво *adv.* cu perseverenţă, cu tenacitate, stăruitor; cu insistenţă, insistent.

наст|о́йчивость, *-и f. sg.* perseverenţă, stăruinţă, insistenţă.

наст|о́йчив|ый *adj.* perseverent, stăruitor, insistent; *~ челове́к* om perseverent; *~ое тре́бование* cerere insistentă.

наст|о́лько *adv.* atît de ..., într-adevăr, în aşa măsură, în aşa grad.

наст|о́льн|ый *adj.* de masă, de birou; *~ая ла́мпа* lampă de birou; *~ая кни́га* carte de căpătîi; *~ те́ннис* tenis de masă, ping-pong.

настора́|живать(ся), *-аю (-сь), -аешься vb. ipf.* de la *насторожи́ть(ся).*

настороже́ *adv. (în expr.) быть ~* a fi cu ochii în patru, a-şi ciuli urechile.

настороже́нность, *-и f. sg.* atenţie încordată, circumspecţie, rezervă.

настороже́нный 1. *p.t.p.* de la *насторожи́ть.* **2.** *adj.* cu atenţie încordată, atent, cu ochii în patru, cu urechile ciulite; circumspect.

насторожи́|ть, *-жу́, -жи́шь vb. pf. (ipf. настора́живать) acuz. (în expr.) ~ у́ши/слух* a-şi ciuli urechile.

насторожи́|ться, *-жу́сь, -жи́шься vb. pf. (ipf. настора́живаться)* a-şi încorda atenţia, a asculta cu atenţie, a-şi ciuli urechile.

настоя́ни|е, *-я n. sg.* insistenţă, stăruinţă; *поддаться ~ям кого́-л.* a ceda insistenţelor cuiva.

настоя́тельно *adv.* (în mod) insistent, stăruitor, cu insistenţă, cu stăruinţă.

настоя́тельность, *-и f. sg.* **1.** insistenţă, stăruinţă. **2.** nevoie, necesitate, caracter imperios.

настоя́тельн|ый *adj.* **1.** insistent, stăruitor; *~ая про́сьба* cerere insistentă. **2.** imperios, urgent, presant; *~ая необходи́мость* necesitate imperioasă.

настоя́|ть[1], *-ю́, -ои́шь vb. pf. (ipf. наста́ивать) на* + *prepl.* a reuşi, a izbuti *(prin insistenţă să obţină ceva)* ◇ *~на своём* a-şi impune punctul de vedere

настоя́|ть[2], *-ою́, -ои́шь vb. pf. (ipf. наста́ивать) acuz.* cu *на* + *prepl.* **1.** a face o infuzie; *~ чай* a opări ceai, a face o infuzie de ceai. **2.** a prepara o esenţă / un lichior; *~ во́дку на ви́шне* a prepara vişinată.

настоя́|ться[1], *-ою́сь, -ои́шься vb. pf.* a sta timp îndelungat în picioare, a se sătura de stat în picioare.

настоя́|ться[2], *-ои́тся vb. pf. (ipf. наста́иваться)* a se macera, a se face infuzie; *ви́шня ~ лась* vişinele s-au macerat.

настоя́щ|ий *adj.* **1.** de faţă, prezent, actual, din acest moment; *в ~ее вре́мя* în prezent, actualmente, acum; în vremea de azi; *в ~ую мину́ту* în momentul de faţă, în clipa de faţă. **2.** de faţă, prezent, acest; *~ слу́чай* cazul de faţă. **3.** adevărat, veritabil, nefalsificat; *~ бриллиа́нт* briliant veritabil; *~ ко́фе* cafea veritabilă. **4.** adevărat, autentic, real; *~ая цена́* preţul real; *~ друг* un adevărat prieten. **5.** *~ее, ~его n. sg.* prezentul, timpul de faţă, ziua de astăzi; *жить ~им* a trăi ziua de astăzi ◇ *по ~ему* aşa cum trebuie, cum se cuvine, în modul cuvenit; *(gram.) ~ее вре́мя* timpul prezent, prezentul; *(gram.) ~ее истори́ческое* prezentul istoric.

настрада́|ться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a suferi mult, a avea parte de mari suferinţe, a pătimi, a îndura multe.

настра́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *настро́ить*[1,2].

настра́ива|ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *настро́иться.* **2.** *pas.* de la *настра́ивать.*

настрел|я́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. acuz.* sau *gen.* a vîna, a împuşca, a doborî *(un număr oarecare de animale).*

настри́г, *-а m. sg.* tunsoare, tuns; *~ ше́рсти* tunsul lînii, cantitatea de lînă tunsă.

настрига́|ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *настри́чь*

настри́|чь, *-гу́, -жёшь vb. pf. (ipf. настрига́ть) acuz.* sau *gen.* a tunde, a tăia *(o cantitate oarecare); ~ мно́го ше́рсти* a tunde multă lînă.

настрога́|ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. настра́ивать) acuz.* sau *gen.* a gelui, a da la rindea *(o cantitate oarecare).*

на́строго *adv.* sever, strict, riguros, cu toată stricteţea, cu asprime; *~ запрети́ть* a interzice cu desăvîrşire; *стро́го-~* în modul cel mai strict, cu cea mai mare asprime/stricteţe.

настрое́ни|е, *-я n.* **1.** dispoziţie, stare sufletească; *весёлое ~* bună dispoziţie; *быть в (хоро́шем) ~и* a fi bine dispus; *быть не в ~и* a fi prost dispus; a nu fi în apele sale; a nu fi în toane bune; *подогре́ть ~* a crea o bună dispoziţie; *быть в дурно́м ~и* a fi rău / prost dispus; *~ ду́ха* dispoziţie, stare sufletească; *безо́блачное ~* bună dispoziţie; *ки́слое ~* proastă dispoziţie; *чемода́нное ~ а)* dorinţă / chef de plecare / de călătorie; b) (a fi) pe picior de plecare; *панихи́дное ~* atmosferă de înmormîntare. **2.** stare de spirit, tendinţă, orientare; *~ умо́в* stare de spirit *(a opiniei publice, a populaţiei etc.).* **3.** cu *inf.* chef, poftă; *нет ~я петь* nu am chef să cînt.

настро́енность, *-и f. sg.* dispoziţie, stare sufletească, stare de spirit.

настро́енн|ый 1. *p.t.p.* de la *настро́ить*[2]*; быть ~ым про́тив кого́-л. / чего́-л.* a fi pornit împotriva cuiva / a ceva. **2.** *pred.* e dispus (bine, prost); *он пло́хо настро́ен* e prost dispus; *я не настро́ен сего́дня писа́ть* nu am chef să scriu astăzi.

настро́и|ть[1], *-ю, -о́ишь vb. pf. (ipf. настра́ивать) acuz.* sau *gen.* a construi *(multe clădiri etc.).*

настро́и|ть[2], *-ю, -о́ишь vb. pf. (ipf. настра́ивать) acuz.* **1.** a acorda *(un instrument muzical).* **2.** *(rad.)* a regla, a potrivi. **3.** *(fig.)* a influenţa, a monta; *~ кого́-л. в свою́ по́льзу* a atrage pe cineva de partea sa, a reuşi să-l cîştigi; *~ про́тив кого́-л.* a monta, a întărîta *(pe cineva)* împotriva cuiva.

настро́|иться, *-юсь, -о́ишься vb. pf. (ipf. настра́иваться)* a fi dispus; a avea poftă de a face ceva; a avea de gînd, a-şi propune; *~ на ми́рный лад* a avea intenţii paşnice.

настро́йка, *-и f. sg.* **1.** *(muz.)* acordare. **2.** *(rad. fiz.)* reglare, acord; *автоматическая ~* acord automat, reglare automată; *бесшу́мная ~* acord silenţios; *гру́бая ~* acord aproximativ; *перемённая ~* acord variabil; *постоя́нная ~* acord fix.

настро́йщик, *-а m.* acordor *(de instrumente muzicale).*

настрочи́|ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf.* **1.** *pf.* de la *строчи́ть (2).* **2.** *(ipf. настра́чивать) acuz.* sau *gen.* a trage la maşina de cusut *(o cantitate oarecare).* **3.** *(fig.)* a lăsa urme *(mai ales pe zăpadă).*

настря́|пать, *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* sau *gen.* a găti, a pregăti *(tot felul de bucate).*

наступа́тельн|ый *adj.* ofensiv, de înaintare, de atac, agresiv, *~ая война́* război ofensiv; *~ая поли́тика* politică agresivă.

наступа́|ть[1], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. на acuz.* **1.** *ipf.* de la *наступи́ть*[1]. **2.** *(mil.)* a înainta, a ataca, a fi în ofensivă.

наступа́|ть[2], *-ем vb. ipf.* de la *наступи́ть*[2]

наступа́ющ|ий 1. *part. prez. act.* de la *наступа́ть*[1,2]*; ~ие войска́* trupe în ofensivă. **2.** *~ий, -его m.* cel care atacă, atacator. **3.** *adj. (despre timp, evenimente)* care vine, care se anunţă, care începe; *~ год* anul care începe; *~ день* ziua care se anunţă.

наступи́ть [1], *-уплю́, -у́пишь vb. pf. (ipf. наступа́ть) на* + *acuz.* a călca; *~ кому́-л. на́ ногу* a călca pe cineva pe picior ◇ *~ на люби́мую мозо́ль* a călca pe cineva pe bătătură.

наступи́/ть [2], *-у́пит vb. pf. (ipf. наступа́ть)* a veni, a sosi, a începe, a se face, a se lăsa; *~ла зима́* a venit iarna; *~ла тишина́* s-a făcut liniște; *~ла ночь* s-a lăsat noaptea.

наступле́ние [1], *-я n. (mil.)* ofensivă, înaintare; *перейти́ в ~* a trece la ofensivă; *предприня́ть ~* a întreprinde o ofensivă; *отби́ть ~* a respinge un atac; *фланго́вое ~* ofensivă de flanc; *встре́чное ~* contraofensivă; *о́бщее ~* ofensivă generală.

наступле́ни/е [2], *-я n. sg.* venire, sosire; *с ~ем но́чи* odată cu venirea nopții; *с ~ем дня* la revărsatul zorilor; cînd s-a luminat de ziuă; *~ весны́* sosirea primăverii.

насту́рция, *-и f. (bot.)* călțunaș, călțunul-doamnei, condurul-doamnei, sultănele, lobidrag.

насули́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf.* sau *gen. (pop.)* a făgădui mult, a promite marea cu sarea.

насу́пить, *-плю, -пишь vb. pf. (ipf. насу́пливать* și *су́пить) acuz.* a încrunta; *~ бро́ви* a-și încrunta sprîncenele

насу́питься, *-плюсь, -пишься vb. pf. (ipf. насу́пливаться* și *су́питься)* a se încrunta, a se posomorî, a se boșumfla, a se îmbufna *(încruntînd fruntea, sprîncenele).*

на́сухо *adv.* pînă se usucă bine; *вы́тереть ~* a șterge bine ◇ *су́хо- ~* uscat de-a binelea.

насу́шивать, *-аю, -аешь ipf.* de la *насуши́ть*

насуши́ть, *-ушу́, -у́шишь vb. pf. (ipf. насу́шивать) acuz.* sau *gen.* a usca, a pune la uscat, a pregăti prin uscare *(o cantitate oarecare de fructe, legume etc.).*

насу́щн/ый *adj.* vital, esențial, absolut necesar, imperios, de mare însemnătate, stringent; *~* *вопро́с* chestiune vitală; *~ые зада́чи* probleme vitale; sarcini imperioase; *~ые интере́сы* interese vitale/ capitale ◇ *насу́щный хлеб* minimum de existență, strict necesar, pîinea cea de toate zilele.

насчёт *prep.* cu *gen.* despre, în legătură cu..., relativ la..., cu privire la..., în ceea ce privește, în privința; *~ э́того* cît despre asta.

насчита́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. насчи́тывать) acuz.* a număra, a socoti.

насчи́тыва/ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *насчита́ть.* **2.** a avea, a conține, a număra; *бригада ~ет не́сколько ты́сяч бойцо́в* brigada numără cîteva mii de luptători.

насчи́тываться, *-ается vb. pf.* a fi / a exista *(într-un număr oarecare),* a se număra.

насыла́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наосла́ть.*

на́сып, *-а m.* coș; *ме́льничный ~* coșul morii.

насы́пать, *-плю, -плешь vb. pf. (ipf. насыпа́ть).* **1.** *acuz.* sau *gen.* a turna, a vărsa, a umple; *~ муки́ в мешо́к* a turna făină în sac. **2.** *acuz.* sau *gen.* a presăra. **3.** *acuz.* a îngrămădi, a face grămezi.

насыпа́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *насыпа́ть.*

насы́паться, *-плется vb. pf. (ipf. насыпа́ться)* a intra, a pătrunde *(despre nisip, praf, pămînt etc.).*

насы́пка, *-и f. sg.* **1.** umplere; *~ мешко́в* umplere a sacilor. **2.** presărare.

насы́пн/ой *adj.* de umplutură.

на́сыпь, *-и f.* terasament, rambleu; *железнодоро́жная ~* rambleu de cale ferată.

насы́/тить, -ы́щу, -ы́тишь *vb. pf. (ipf. насыща́ть) acuz.* **1.** a satura, a potoli foamea (cuiva). **2.** *(fig.)* a satura, a îmbiba. **3.** *(fig.)* a îndestula, a aproviziona, a înzestra *(din plin.)*

насы́ти/ть/ся, *-ы́щусь, -ы́тишься vb. pf. (ipf. насы́ща́ться)* **1.** a se sătura, a mînca pe săturate. **2.** *(pers. 1 și 2 nefolosite) (fig.)* a fi saturat, a fi îmbibat.

насыща́емость, *-и f. sg. (chim.)* capacitate de saturație, saturație.

насыща́ть, *-аю, -аешь vb.* *ipf.* de la *насы́тить.*

насыща́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *насы́титься.* **2.** *pas.* de la *насыща́ть.*

насыще́ние, *-я n. sg.* **1.** săturare. **2.** *(chim.)* saturație, grad de saturație.

насы́щенность, *-и f. sg.* **1.** *(chim.)* saturație, grad de saturație. **2.** *(fig.)* bogăție de conținut.

насы́щенный **1.** *p.i.p.* de la *насы́тить.* **2.** *adj. (chim.)* saturat; *~ раство́р* soluție saturată. **3.** *adj. (fig.)* bogat, plin de conținut.

ната́лкивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *натолкну́ть.*

ната́лкиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *pf.* de la *натолкну́ться.* **2.** *pas.* de la *ната́лкивать.*

ната́пливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *натопи́ть* [1,2].

ната́птывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *натопта́ть.*

натаска́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. ната́скивать) acuz.* sau *gen.* **1.** a cără, a aduce *(în repetate rînduri); ~ дров* a cără lemne. **2.** *(fig.)* a scoate cu grămada *(de undeva),* a aduna, a strînge *(scoțînd de undeva).* **3.** *acuz.* a dresa *(un cîine de vînătoare).* **4.** *acuz.* a medita, a pregăti (pe cineva) la repezeală.

ната́скивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *натаска́ть* și *натащи́ть.*

ната́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a ascuți; *~ ножи́* a ascuți cuțite.

натащи́ть, *-ащу́, -а́щишь vb. pf. (ipf. ната́скивать)* **1.** *acuz.* a pune pe sine *(o haină),* a se înveli, a se îmbrăca în grabă. **2.** *acuz.* sau *gen.* a îngrămădi, a trage, a aduce *(o cantitate oarecare).*

натвори́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. gen.* a săvîrși, a face *(fapte negative); ~ глу́постей* a face la prostii, a face numai boacăne.

на́те *partic.* na, na-vă, luați, ținеți, iată.

натека́ть, *-аем vb. ipf.* de la *натёчь.*

нате́льн/ый *adj.* de corp; purtat pe corp; *~ое бельё* lenjerie de corp.

натеребить, *-блю, -би́шь vb. pf. acuz.* sau *gen.* a smulge, a rupe, a culege *(o cantitate oarecare de cînepă, in etc.).*

натере́ть, *-тру́, -трёшь vb. pf. (ipf. натира́ть).* **1.** *acuz.* a freca, a da *(cu o unsoare),* a unge; *~ кре́мом* a da cu cremă. **2.** *acuz.* a lustrui, a da lustru, a freca; *~ пол* a lustrui parchetul. **3.** *acuz.* a roade, a bate *(despre încălțăminte).* **4.** *acuz.* sau *gen.* a răzui, a da la răzătoare.

натере́ться, *-тру́сь, -трёшься vb. pf. (ipf. натира́ться)* a se unge, a se freca, a se da cu unsoare.

натерпе́ться, *-ерплю́сь, -е́рпишься vb. pf. gen.* a pătimi, a îndura, a păți, a suferi multe; *~ неприя́тностей* a îndura multe neplăceri; *~ стра́ху* a trage o spaimă grozavă.

натеса́ть, *-ешу́, -е́шешь vb. pf. (ipf. натёсывать) acuz.* sau *gen.* a ciopli, a teslui *(o cantitate oarecare de scînduri, obiecte de lemn etc.).*

натёсывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *натеса́ть.*

натёчный *adj.* de scurgere; *(geol.)* sedimentar, de concrețiune.

натёчь, *-течёт, -теку́т; vb. pf. (ipf. натека́ть)* a se scurge, a se aduna *(prin scurgere);* a se infiltra, a pătrunde *(prin scurgere).*

нате́шиться, *-шусь, -шишься vb. pf. instr.* sau *fără compl.* a se distra îndeajuns, a se veseli în voie.

натира́ние, *-я n. sg.* **1.** frecare, lustruire, ceruire. **2.** *(med.)* fricțiune.

натира́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *натере́ть*

натира́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *натере́ться.* **2.** *pas.* de la *натира́ть.*

на́тиск, *-а m.* presiune, asalt, năvală; *~ волн* bătaia valurilor; *~ врага́* presiunea inamicului.

натиска́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. на́тискивать) acuz.* sau *gen.* **1.** a îndesa, a îngrămădi. **2.** a trage la tipar.

на́тискивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *натиска́ть*

наткну́ть. *-ткну́, -ткнёшь vb. pf. acuz.* sau *gen.* a țese *(o cantitate oarecare de pînză etc.).*

наткну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. на́тыкать) acuz.* a fixa/a prinde cu un ac.

наткну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. на́тыкаться)* на + *acuz.* **1.** a se împunge, a se înțepa. **2.** a se lovi, a se izbi, a se împiedica *(de ceva);* a da de/ peste *(cineva sau ceva); ~ на стол* a se lovi de masă; *~ на неприя́теля*

a se ciocni cu dușmanul. 3. *(fig.)* a da peste, a întîmpina (ceva); ~ *на препя́тствие* a da de un obstacol; ~ *на тру́дности* a întîmpina dificultăți.

наткну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. ната́лкивать) acuz.* cu *на* + *acuz.* 1. a izbi, a îmbrînci, a da brînci, a împinge. 2. *(fig.)* a îndemna, a îmboldi; a sugera.

наткну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. ната́лкиваться) на* + *acuz.* 1. a se lovi, a se izbi *(de ceva)*; a da de/peste *(cineva sau ceva)*. 2. *(fig.)* a da peste, a întîmpina *(ceva)*.

натоло́чь, *-лку́, -лчёшь vb. pf. acuz.* sau *gen.* a pisa, a sfărîma, a fărîmița *(o cantitate oarecare)*.

натопи́ть [1], *-оплю́, -о́пишь vb. pf. acuz. (ipf. ната́пливать) acuz.* a încălzi bine.

натопи́ть [2], *-оплю́, -о́пишь vb. pf. (ipf. ната́пливать) acuz.* sau *gen.* a topi *(o cantitate oarecare)*.

натопта́ть, *-опчу́, -о́пчешь vb. pf. (ipf. ната́птывать)* a lăsa urme, a murdări podeaua *(cu picioarele)*.

наторгова́ть, *-гу́ю, -гу́ешь vb. pf. (ipf. наторго́вывать)*. 1. *acuz.* sau *gen.* a agonisi din negoț, a cîștiga din comerț. 2. *на* + *acuz.* a face vînzare, a vinde.

наторго́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наторгова́ть*.

наточи́ть, *-очу́, -о́чишь vb. pf.* de la *точи́ть* [1](1).

натощак *adv.* pe stomacul gol, pe nemîncate.

натр, *-а m. sg. (chim.)* natriu, sodiu; *е́дкий* ~ sodă caustică, hidrat de sodiu.

натрави́ть [1], *-авлю́, -а́вишь vb. pf. (ipf. натра́вливать)* 1. *acuz.* cu *на* + *acuz.* a asmuți. 2. *acuz.* cu *на* + *acuz. (fig.)* a aținți, a întărîta, a monta *(pe cineva)*.

натрави́ть [2], *-авлю́, -а́вишь vb. pf. (ipf. натра́вливать* și *натравля́ть) acuz.* sau *gen.* a grava cu apă tare.

натра́вливание, *-я n.* 1. asmuțire. 2. *(fig.)* aținare, întărîtare.

натра́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *натрави́ть* [1,2]

натравля́ть, *-яю, -я́ешь vb. ipf.* de la *натрави́ть* [2]

натренирова́ть(ся), *-рую́(-сь), -руешь(ся) vb. pf.* de la *тренирова́ть(ся)*.

на́триев|ый *adj.* de sodiu, de natriu; *~ые соедине́ния* combinațiile sodiului, compușii sodiului.

на́трий, *-я m. sg. (chim.)* sodiu, natriu; *двууглеки́слый* ~ bicarbonat de sodiu; *е́дкий* ~ sodă caustică; *хло́ристый* ~ sodiu, clorură de sodiu.

на́трое *adv.* în trei; *расколо́ть* ~ a despica în trei.

натруди́ть, *-ужу́, -у́дишь vb. pf. (ipf. натру́живать) acuz.* a obosi, a face să obosească, a osteni, a istovi.

натруди́ться, *-ужу́сь, -у́дишься vb. pf.* 1. a (se) obosi, a se istovi, a fi sleit de puteri. 2. a munci îndeajuns, a lucra destul.

натру́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *натруди́ть*

натрясти́, *-су́, -сёшь vb. pf. acuz.* sau *gen.* a scutura, a aduna scuturînd *(o cantitate oarecare)*.

натрясти́сь, *-су́сь, -сёшься vb. pf.* 1. a se zdruncina, a fi zdruncinat, a fi scuturat *(de un vehicul etc.)*. 2. a se scutura, a se vărsa, a se scurge *(din cauza scuturăturii)*.

нату́га, *-и f. sg.* opintire, opinteală, încordare, sforțare.

на́туго *adv.* strîns tare/bine ◇ *ту́го-~* (strîns) tare, foarte strîns.

нату́живать(ся), *-аю(-сь), -аешь(ся) vb. ipf.* de la *нату́жить(ся)*

нату́жить, *-жу, -жишь vb. pf. (ipf. нату́живать)* a încorda; ~ *му́скулы* a încorda mușchii.

нату́житься, *-жусь, -жишься vb. pf. (ipf. нату́живаться)* a se opinti, a se încorda, a se sforța.

нату́жн|ый *adj.* încordat, silit, forțat nefiresc, artificial, nenatural; *~ое весе́лье* veselie nefirească.

нату́р|а, *-ы f.* 1. *sg. (природа)* natură. 2. caracter, fire, temperament; natură; *пы́лкая* ~ fire aprinsă; *до́брый по ~е* fire blîndă; *привы́чка — втора́я ~* obișnuința e a doua natură. 3. *(arte)* model (cm); *служи́ть ~ой худо́жнику* a servi de model unui pictor ◇ *плати́ть ~ой* a plăti în natură; *рисова́ть/писа́ть с ~ы* a desena/a picta după natură; *в ~е* în pielea goală, gol pușcă, gol-goluț; *(agr.)* ~ *зерна́* greutatea hectolitrică a cerealelor; *в ~е вещёй* în firea lucrurilor; *за́ячья* ~ fire de om fricos/de laș; fricos ca un iepure; *широ́кая* ~ fire largă/generoasă, suflet larg; *лаке́йская* ~ fire slugarnică.

натурализа́ция, *-и f. sg.* naturalizare, încetățenire.

натурали́зм, *-а m. sg. (lit. arte)* naturalism.

натурализова́ть, *-зу́ю, -зу́ешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a naturaliza.

натурали́ст, *-а m.* naturalist.

натурали́стическ|ий *adj.* naturalist, de naturalism; *~ая жи́вопись* pictură naturalistă.

натура́льно 1. *adv.* (în mod) natural, neafectat, (în mod) firesc. 2. *cuv. modal* natural, desigur, bineînțeles, firește.

натура́льность, *-и f. sg.* naturalețe, caracter natural, firesc.

натура́льн|ый *adj.* 1. natural, conform cu realitatea; *в ~ую величину́* în mărime naturală. 2. natural, pur, curat; ~ *шёлк* mătase naturală; *~ое вино́* vin natural, vin curat. 3. firesc, natural, neafectat; *~ые же́сты* gesturi naturale. 4. *(ec. pol.)* (plătit) în natură; ~ *нало́г* impozit în natură; ~ *обме́н* schimb în natură, troc; *~ая пови́нность* prestație în natură ◇ *(mat.)* ~ *ряд чи́сел* serie naturală de numere; *(fiz. muz.)* *~ая га́мма* gamă naturală.

нату́рн|ый *adj.* după natură, din natură, în natură; *~ая съёмка* filmare în aer liber.

натурпла́та, *-ы f. sg.* plată în natură.

натурфилосо́фия, *-и f. sg.* filozofia naturii.

натурфилосо́фский *adj.* de filozofie a naturii, al filozofiei naturii.

нату́рщик, *-а m. (arte)* model.

натыка́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. натыка́ть) acuz.* sau *gen.* a înfige, a înțepa, a împunge.

натыка́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *наткну́ть* și *натыка́ть*.

натыка́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *наткну́ться*.

натюрмо́рт, *-а m. (arte)* natură moartă.

натя́г, *-а m. (tehn.)* strîngere, forțare.

натя́гивание, *-я n. (tehn.)* întindere.

натя́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *натяну́ть*

натя́гиваться, *-ается vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *натяну́ться*. 2. *pas.* de la *натя́гивать*.

натяже́ние, *-я n. sg.* întindere, încordare, tensiune; ~ *пружи́ны* întinderea unui arc.

натя́жка, *-и f.* 1. *sg.* întindere, încordare; ~ *струн* întinderea coardelor. 2. interpretare forțată, interpretare artificială; ~ *в толкова́нии* interpretare trasă de păr, interpretare forțată.

натяжн|о́й *adj.* 1. tras, întins, îmbrăcat prin întindere; *~ые ши́ны* anvelope, pneuri. 2. de/pentru tras; ~ *ро́лик* rolă pentru tras/întinzătoare.

натя́нутость, *-и f. sg.* tensiune, încordare; ~ *в отноше́ниях* încordare în relațiuni, relații încordate.

натя́нут|ый 1. *p.t.p.* de la *натяну́ть*. 2. *adj.* încordat, silit, forțat, artificial, nefiresc, nesincer; *~ые отноше́ния* relații încordate.

натяну́ть, *-яну́, -я́нешь vb. pf. (ipf. натя́гивать) acuz.* 1. a întinde, a încorda; ~ *верёвку* a întinde o frînghie; ~ *во́жжи* a strînge hățurile. 2. a îmbrăca cu greu, a trage anevoie; ~ *сапо́г* a încălța/a trage cu greu cizma; ~ *перча́тки* a-și pune mănușile.

натяну́ться, *-я́нется vb. pf. (ipf. натя́гиваться)* a fi întins, a fi încordat.

науга́д *adv.* pe nimerite, pe ghicite, la întîmplare, la noroc, într-o doară; *сказа́ть* ~ a spune ceva pe nimerite/pe ghicite; *идти́* ~ a merge la noroc.

науго́льник, *-а m.* 1. echer, dreptar, ghiunea. 2. colțar.

наудалу́ю *adv.* fie ce-o fi, la noroc, la întîmplare.

наудачу *adv.* la noroc, la întîmplare, pe nimerite, la nimereală, într-o doară; *идти́* ~ a merge la întîmplare; *отве́тить* ~ a răspunde la nimereală.

нау́дить, *-ужу, -у́дишь vb. pf. (ipf. нау́живать) acuz.* sau *gen.* a prinde pește, a pescui, a prinde cu undița *(o cantitate oarecare de pește)*.

нау́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *нау́дить*.

нау́к|а, *-и f.* 1. știință; *есте́ственные ~и* științe naturale; științele naturii; *обще́ственные ~и* științe sociale; *гуманита́рные ~и* științe umaniste, discipline umaniste; *то́чные ~и* științe

exacte; *занима́ться ~ой* a se ocupa cu munca ştiinţifică. **2.** *sg. (pop.)* învăţătură, ucenicie; *отда́ть в ~у* a da la învăţătură ◇ *э́то тебе́ ~!, э́то бу́дет тебе́ ~ой!* să-ţi fie de învăţătură!, ca să te înveţi minte!

наукообра́зный *adj.* pseudoştiinţific.

наусти́ть, *-ущу́, -усти́шь vb. pf. (ipf. науща́ть)* a instiga, a îmboldi, a aţiţa.

нау́ськать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. нау́ськивать) acuz.* cu *на* + *acuz.* a asmuţi, a întărîta, a aţiţa.

нау́ськивание, *-я n.* asmuţire, aţiţare.

нау́ськивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *нау́ськать*

наутёк *adv.* la fugă, la goană; *пусти́ться ~* a o lua la sănătoasa, a o lua la fugă.

нау́тро *adv.* a doua zi dimineaţa, în dimineaţa următoare, mîine dimineaţă.

нау́ченный *p.t.p.* de la *научи́ть* ◇ *~ го́рьким о́пытом* care a trecut printr-o amară experienţă, Stan păţitul.

научи́ть, *-учу́, -у́чишь vb. pf. (ipf. учи́ть) acuz.* **1.** *dat.* sau cu *inf.* a învăţa, a instrui; *~ ребёнка чита́ть* a-l învăţa pe copil să citească. **2.** *inf.* a învăţa, a sfătui, a îndemna.

научи́ться, *-учу́сь, -у́чишься vb. pf. (ipf. учи́ться) dat.* sau *inf.* a învăţa, a se instrui.

нау́чно *adv.* (în mod) ştiinţific; din punct de vedere ştiinţific.

нау́чно-иссле́довательский *adj.* de cercetări ştiinţifice; *~ институ́т* institut de cercetări ştiinţifice.

нау́чно-популя́рный *adj.* de popularizare a ştiinţei, de ştiinţă popularizată, ştiinţific-popular.

нау́чность, *-и f.* caracter ştiinţific, valoare ştiinţifică.

нау́чно-терминологи́ческ|ий *adj.* referitor la terminologia ştiinţifică; *~ая ле́ксика* lexicul terminologiei ştiinţifice.

нау́чно-техни́ческ|ий *adj.* tehnico-ştiinţific, de ştiinţă şi tehnică; *~ стиль* stil tehnico-ştiinţific; *~ те́рмин* termen tehnico-ştiinţific; *~ая терминоло́гия* terminologie tehnico-ştiinţifică; *~ отде́л* secţie de ştiinţă şi tehnică; *~ое сотру́дничество* colaborare tehnico-ştiinţifică.

нау́чно-фантасти́ческий *adj.* ştiinţifico-fantastic.

нау́чн|ый *adj.* ştiinţific, de ştiinţă; *~ рабо́тник* lucrător ştiinţific; *~ иссле́дователь* cercetător ştiinţific; *~ая рабо́та* muncă ştiinţifică; *~ социали́зм* socialism ştiinţific; *~ те́рмин* termen ştiinţific.

нау́шник [1], *-а m.* **1.** apărător de urechi *(împotriva gerului).* **2.** cască de radio/de telegraf/de ascultare.

нау́шник [2], *-а m.* calomniator, bîrfitor, pîrîtor, denunţător.

нау́шничать, *-аю, -аешь vb. ipf. dat.* cu *на* + *acuz.* a calomnia, a cleveti, a bîrfi, a pîrî, a denunţa.

нау́шнический *adj.* calomniator, de calomniator, de denunţător.

нау́шничество, *-а n. sg.* pîră, bîrfeală.

наущ|а́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *pf. наусти́ть*

наущ|е́ни|е, *-я n. (înv.)* instigare, aţiţare, îmboldire; *де́йствовать по чьему́-л. ~ю* a acţiona din îndemnul cuiva.

нафа́брить(ся), *-ю(сь), -ришь(ся) vb. pf.* de la *фа́брить(ся).*

нафантази́рова|ть, *-рую, -руешь vb. pf.* a scorni, a născoci.

нафарши́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. (ipf. нафарширо́вывать)* a umple *(cu tocătură, orez etc.).*

нафтали́н, *-а m. sg.* naftalină.

нафте́н, *-а m. sg.* naftalină.

нафто́л, *-а m. (chim.)* naftol.

наха́л, *-а m.* (om) obraznic, neobrăzat, impertinent, insolent.

наха́льничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pop.)* a se obrăznici, a se purta obraznic, a-şi lua nasul la purtare.

наха́льство, *-а n. sg.* obrăznicie, neobrăzare, impertinenţă, insolenţă.

нахами́ть, *-млю́, -ми́шь vb. pf. dat. (pop.)* a se purta necuviincios, a se purta mojiceşte, a se purta ca un bădăran.

нахва́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *нахвали́ть*

нахвали́ть, *-хвалю́, -хва́лишь vb. pf.* a lăuda prea mult, a ridica în slava cerului, a copleşi cu laude.

нахвали́ться, *-хвалю́сь, -хва́лишься vb. ipf.* **1.** a se lăuda prea mult, a se făli peste măsură. **2.** *instr. (adesea cu negaţie)* a lăuda peste măsură, a copleşi, cu laude.

нахва́статься, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a se lăuda prea mult, a se făli din cale afară.

нахвата́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. нахва́тывать) acuz.* sau *gen.* a apuca, a prinde, a lua, a aduna de ici de colo, a strînge din toate părţile ◇ *(fig.) ~ зна́ний* a-şi face o spoială de învăţătură, a căpăta cunoştinţe superficiale.

нахвата́ться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. нахва́тываться) gen.* a căpăta, a aduna de ici de colo; a strînge din toate părţile; *(fig.) ~ зна́ний* a-şi însuşi superficial unele cunoştinţe; *(fig.) ~ случа́йных све́дений* a aduna de ici de colo informaţii la întîmplare.

нахва́тывать(ся), *-аю(сь), -аешь(ся) vb. ipf.* de la *нахвата́ть(ся).*

нахле́бник, *-а m. (înv.)* **1.** chiriaş cu pensiune. **2.** linge-blide, linge-talere, lingău, parazit, trîntor.

нахле́бничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (înv.)* a fi un linge-blide, a trăi pe spinarea altora.

нахлеста́ть, *-ещу́, -е́щешь vb. pf. (ipf. нахлёстывать) acuz.* a bate *(tare)* cu varga, a biciui, a sfichiui.

нахлеста́ться, *-ещу́сь, -е́щешься vb. pf.* **1.** *(pop.)* a se freca bine *(cu măturica la baia de aburi).* **2.** *gen.* sau fără *compl. (fam.)* a se pili, a se îmbăta, a se face criţă.

нахлёстывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *нахлеста́ть*

нахлобу́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *нахлобу́чить*

нахлобу́чить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. нахлобу́чивать) acuz.* a-şi trage căciula *(pălăria, şapca etc.).*

нахлобу́чк|а, *-и f. (pop.)* mustrare, perdaf, săpuneală, frecuş; *зада́ть ~у* a trage un perdaf/o săpuneală; a lua la rost pe cineva.

нахлы́нуть, *-нет vb. pf.* **1.** a se revărsa, a ieşi din albie, a inunda. **2.** *(fig.)* a năvăli, a se îngrămădi.

нахму́ренный **1.** *p.t.p.* de la *нахму́рить.* **2.** *adj. (fig.)* încruntat; posomorît, sever; *~ лоб* frunte încruntată.

нахму́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* a încrunta, a încreţi; *~ бро́ви* a încrunta sprîncenele.

нахму́риваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* a se încrunta; a se încreţi.

нахму́рить(ся), *-рю(сь), -ришь(ся) vb. pf.* de la *хму́рить(ся)*

нах|оди́ть [1], *-ожу́, -о́дишь vb. ipf.* de la *найти́* [1]; *~ удово́льствие в чём-л.* a găsi plăcere în ceva; *как вы его́ ~о́дите?* cum îl găsiţi?, ce părere aveţi de el?, *не ~ (себе́) ме́ста* a nu-şi găsi locul.

находи́ть [2], *-ожу́, -о́дишь vb. ipf.* de la *найти́* [2]

нах|оди́ться [1], *-ожу́сь, -о́дишься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *найти́сь.* **2.** a se găsi, a se afla, a fi *(undeva).*

находи́ться [2], *-ожу́сь, -о́дишься vb. pf.* a umbla mult, a umbla destul, a se sătura de umblat, a obosi umblînd.

нахо́дка, *-и f.* **1.** lucru/obiect găsit. **2.** *(fig.)* descoperire fericită, chilipir; raritate, comoară; *уда́чная ~* o bună achiziţie.

нахо́дчивость, *-и f. sg.* agerime, isteţime, ingeniozitate, prezenţă de spirit.

нахо́дчивый *adj.* ager, isteţ, ingenios, descurcăreţ; *~ челове́к* om descurcăreţ; *~ отве́т* răspuns ingenios.

нахожде́ни|е, *-я n. sg.* **1.** găsire, aflare; *(mat.) ~ о́бщего наибо́льшего дели́теля* găsirea celui mai mare divizor comun. **2.** prezenţă *(într-un loc),* aflare; *ме́сто ~я су́дна* poziţia unui vas, locul unde se află un vas.

нахо́хлить(ся), *-лю(сь), -лишь(ся) vb. pf.* de la *хо́хлить(ся)*

нахохота́ться, *-очу́сь, -о́чешься vb. pf.* a rîde mult, a se sătura de rîs/a se prăpădi de rîs.

нахра́пистый *adj.* prea îndrăzneţ, neruşinat, obraznic, neobrăzat.

нахра́пом *adv. (pop.)* cu neruşinare, cu obrăznicie, cu tupeu; *взять ~* a lua cu japca.

нацара́пать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *цара́пать (2)*

нацеди́ть, *-ежу́, -е́дишь vb. pf. (ipf. нацежи́вать) acuz.* sau *gen.* a scurge, a scoate *(storcînd)* o cantitate de lichid.

нацежи́вать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *нацеди́ть*

нацéливать(ся), *-аю(сь), -аешь(ся) vb. ipf.* de la *нацéлить(ся)*

нацéлить, *-лю, -лишь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. цéлить)* a ţinti, a ochi. **2.** *(ipf. нацéливать) (fig.)* a îndrepta; a îndruma, a orienta.

нацéлиться, *-люсь, -лишься vb. pf.* de la *цéлиться*

нáцело *adv.* în întregime, exact; fără rest; *числó дéлится ~* numărul se împarte exact, numărul se împarte fără rest.

нацéнивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *нацени́ть*

нацени́ть, *-ценю́, -цéнишь vb. pf. (ipf. нацéнивать) acuz. (com.)* a majora preţul.

нацéн|ка, *-и f. (com.)* **1.** *sg.* majorare de preţ; *произвести́ ~ку* a majora preţul. **2.** suprapreţ; adaos la preţ.

нацепи́ть, *-цеплю́, -цéпишь vb. pf. (ipf. нацепля́ть) acuz.* **1.** a agăţa, a atîrna; *~ ведрó на коромы́сло* a atîrna găleata de cobiliţă. **2.** *(pop.)* a-şi prinde, a-şi lega, a-şi pune.

нацéпка, *-и f. sg.* atîrnare, agăţare.

нацепля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *нацепи́ть*

национализáция, *-и f. sg.* naţionalizare; *~ промы́шленности* naţionalizarea industriei; *~ земли́* naţionalizarea pămîntului.

национализи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz.* a naţionaliza.

национализи́роваться, *-руется vb. pf. şi ipf.* **1.** a se naţionaliza; a căpăta/a lua un caracter naţional. **2.** *pas.* de la *национализи́ровать.*

национали́зм, *-а m.* naţionalism.

национализова́ться, *-зу́ется vb. pf. şi ipf. v. национализи́роваться.*

национали́ст, *-а m.* naţionalist.

национали́стический *adj.* naţionalist.

национа́льно-освободи́тельный *adj.* de eliberare naţională; *~ое движе́ние* mişcare de eliberare naţională.

национа́льно-языко́в|ой *adj.* cu privire la limba naţională; *~а́я но́рма* normă a limbii naţionale.

национа́льност|ь, *-и f.* **1.** naţiune. **2.** naţionalitate. **3.** *sg.* caracter specific naţional; *~ иску́сства* caracterul naţional al artei.

национа́льн|ый *adj.* **1.** naţional, al naţiunii; *~ое движе́ние* mişcare naţională; *~ суверените́т* suveranitate naţională; *~ая незави́симость* independenţă naţională. **2.** naţional; *~ теа́тр* teatru naţional; *~ костю́м* costum/ port naţional. **3.** naţional, de stat; *~ фла́г* drapel naţional; *~ гимн* imn naţional; *~ дохо́д* venit naţional.

наци́ст, *-а m.* nazist.

наци́стский *adj.* nazist, al naziştilor.

на́ци|я, *-и f.* naţiune, naţie; *Организа́ция Объединённых На́ций (ООН)* Organizaţia Naţiunilor Unite (O.N.U.).

начади́ть, *-ажу́, -ади́шь vb. pf.* de la *чади́ть*

нача́л|о, *-а n.* **1.** *sg.* început; începere; *~ учёбного го́да* începutul anului şcolar; *в ~е* la început; *для ~а* ca/drept început; *в са́мом ~е* la început, la început de tot; *с са́мого ~а* de la bun început, din capul locului, chiar de la început; *с ~а до конца́;* от *~а до конца́* de la început pînă la sfîrşit; *положи́ть* sau *дать ~ чему́-л.* a constitui/a marca începutul. **2.** *sg.* început, punct iniţial, punct de plecare; *вести́/брать своё ~ от чего́-л.* a proveni din ..., a-şi trage originea din ... **3.** *sg.* esenţă; principiu; *организу́ющее ~* principiu organizatoric; *веду́щее/руководя́щее ~* principiu călăuzitor/ fundamental. **4.** *sg.* cauză, pricină, izvor. **5.** *pl.* elemente, principii de bază, noţiuni fundamentale; *~а геоме́трии* elemente de geometrie. **6.** *pl.* bază; metodă; *на кооперати́вных ~ах* pe baze cooperatiste; *на добровóльных ~ах* pe baza liberului consimţămînt ◇ *по ~у* mai întîi, la început; *(prov.) лиха́ беда́ ~* începutul e anevoie, urma vine de la sine.

нача́льник, *-а m.* şef; comandant; *~ ста́нции* şef de gară; *~ по́езда* şef de tren; *~ отде́ла* şef de secţie; *~ гла́вного управле́ния* director general; *непосре́дственный/прямо́й ~* şef direct; *~ це́ха* şef de atelier; *~ шта́ба* şef de stat major; *~ гарнизо́на* comandant de garnizoană; *~ карау́ла* şeful gărzii; *(inv.) ~ губе́рнии* guvernator.

нача́льнический *adj. (peior.)* directorial, poruncitor; imperios, autoritar; *~ тон* ton poruncitor.

нача́льн|ый *adj.* **1.** iniţial, de la început; *~ая бу́ква* literă iniţială; *~ пери́од* perioadă iniţială; *~ая ско́рость* viteza iniţială. **2.** elementar, primar; *~ая шко́ла* şcoală elementară; *~ое образова́ние* învăţămînt elementar.

нача́льственный *adj.* **1.** *(iron.)* care îşi dă aere, îngîmfat. **2.** grav; imperios, autoritar; *~ вид* aere de şef.

нача́льств|о, *-а n. sg.* **1.** *col.* conducere, direcţie, autorităţi; *по распоряже́нию ~а* din ordinul conducerii. **2.** conducere, şefie, comandă; *приня́ть ~ над учрежде́нием* a prelua conducerea unei instituţii; *приня́ть ~ над во́йском* prelua comanda armatei; *находи́ться под чьим-л. ~ом* a fi sub ordinele cuiva ◇ *доноси́ть ~у* a raporta conducerii, a raporta superiorilor.

нача́льствование, *-я n. sg. (inv.)* comandament, conducere.

нача́льствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf. над + instr. (inv.)* a conduce, a avea conducerea, a fi şef; a comanda.

нача́льствующ|ий *adj.* de/din conducere; de comandă; *~ соста́в а́рмии* corpul de comandă al armatei; *~ие ли́ца* persoane din conducere; reprezentanţii autorităţilor.

нача́тки, *-ков pl.* noţiuni elementare, elemente; primele noţiuni; *~ арифме́тики* primele noţiuni de aritmetică; *~ зна́ний* primele începuturi ale ştiinţei; cunoştinţe elementare.

нача́ть, *-чну́, -чнёшь vb. pf. (ipf. начина́ть) acuz. sau cu inf.* a începe; *~ разгово́р* a angaja/a începe o discuţie/ o conversaţie; *~ сле́дствие* a deschide o anchetă; *~ рабо́ту* a începe lucrul; *~ всё снача́ла* a începe totul de la început ◇ *~ издалека́* a începe/a o lua de la Adam, a o lua de departe; *~ с конца́* a o lua de la coadă, a începe cu sfîrşitul; *~ своё* a o ţine una şi bună, a o întoarce mereu pe a sa; *~ с того́, что ...* mai întîi de toate; lucrul cel mai important este că ... .

нача́ться, *-чнётся vb. pf. (ipf. начина́ться)* a începe; a se porni, a se isca; *начался́ но́вый уче́бный год* a început un an nou şcolar; *день начался́* ziua a început.

начека́ниваться, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *начека́нить*

начека́ниваться, *-ается vb. ipf. pas.* de la *начека́ниватъ*

начека́нить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. начека́ниватъ) acuz.* sau *gen.* a bate monedă *(într-o cantitate oarecare).*

начекý *adv.* cu ochii în patru, pregătit, cu urechile ciulite; atent; *быть ~* a fi cu ochii în patru.

начерни́ть, *-ню, -ни́шь vb. pf.* de la *черни́ть (1)*

на́черно *adv.* în ciornă, în schiţă, în concept; *написа́ть ~* a face o ciornă.

начёрпать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. начёрпывать) acuz.* sau *gen.* a lua, a scoate *(dintr-un lichid).*

начёрпывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *начёрпать*

начерта́ние, *-я n.* desen, contur, formă, configuraţie; *~ бу́кв* conturul literelor.

начерта́тельный *adj.* descriptiv; *~ая геоме́трия* geometrie descriptivă.

начерта́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. acuz.* **1.** *(inv.)* a desena, a scrie. **2.** a trasa, a indica; a determina.

начерти́ть, *-черчу́, -че́ртишь vb. pf.* **1.** *pf.* de la *черти́ть.* **2.** *(ipf. начерчи́вать) acuz.* sau *gen.* a desena *(un număr oarecare de schiţe, planuri etc.).*

начёрчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *начерти́ть (2)*

начёс, *-а m.* **1.** *sg.* pieptănare, pieptănat. **2.** păr lăsat să cadă pe frunte *sau* pe tîmple, breton, zulufi. **3.** *(pop.)* zgîrietură făcută cu pieptenele. **4.** *sg.* păr, puş (la ţăsături, tricotaje).

начеса́ть, *-ешу́, -е́шешь vb. pf. (ipf. начёсывать)* **1.** *acuz.* sau *gen.* a pieptăna. **2.** *acuz.* a scărpina pînă la sînge.

начёсный *adj. (text.)* scărmănat, puşat.

начёсть, *-чту́, -чтёшь vb. pf. (ipf. начи́тывать) acuz.* a imputa *(o sumă de bani),* a face o imputare; a încărca, a trece la socoteală.

начёсывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *начеса́ть*

начёт, *-а m.* imputare *(a unei sume de bani).*

начётнический *adj.* bucheresc.

начётничество, *-а n. sg.* bucherie, bucherească.

начётчик, *-а m.* bucher, tipicar.

начина́ние, *-я n.* iniţiativă, început.

начина́тель, *-я m.* iniţiator, promotor

начина́тельный *adj. (lingv.)* incoativ; ~ *ао́рист* aorist incoativ; ~ *глаго́л* verb incoativ.

начина́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *нача́ть.*

начина́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *нача́ться.* **2.** *pas.* de la *начина́ть.*

начина́ющий 1. *adj.* începător, care începe; de început; ~ *худо́жник* pictor începător. **2. ~ий,** *-его m.* începător.

начина́я *(folosit ca prep. în expr.)* ~ *с* ... începînd cu ...; începînd de ..., cu începere de/de la ...; ~ *с сего́дняшнего дня* începînd de azi, de azi înainte.

начи́нивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *начини́ть*[3].

начини́ть[1], *-ню, -ни́шь vb. pf. (ipf. начиня́ть) acuz.* cu *instr.* a umple, a pune umplutură *(la o prăjitură, la bomboane etc.).*

начини́ть[2], *-ню, -ни́шь vb. pf. acuz.* sau *gen.* a cîrpi, a ţese, a stopa *(o cantitate oarecare de haine, rufe etc.).*

начини́ть[3], *-ню, -ни́шь vb. pf. (ipf. начи́нивать) acuz.* sau *gen.* a ascuţi *(o cantitate oarecare de obiecte).*

начи́нка, *-и f.* **1.** *sg.* umplere, umplutul *(prăjiturilor, bomboanelor etc.).* **2.** umplutură.

начиня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *начини́ть*[1]

начисле́ние, *-я n.* **1.** *sg.* calculare; adăugare, trecere la socoteală; ~ *пе́ни* aplicare de majorări. **2.** majorare; dobîndă; supliment de plată.

начи́слить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. начисля́ть) acuz.* a calcula; a adăuga, a încărca / a trece la socoteală; ~ *проце́нты на капита́л* a calcula dobînda la capital.

начисля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *начи́слить*

начи́стить, *-ищу, -и́стишь vb. pf. (ipf. начища́ть)* **1.** *acuz.* sau *gen.* a curăţa *(o cantitate oarecare);* ~ *карто́шки* a curăţa cartofi. **2.** *acuz.* a curăţa bine, a freca, a lustrui.

на́чисто *adv.* **1.** pe curat; *переписа́ть* ~ a transcrie pe curat. **2.** definitiv, categoric; în întregime. **3.** *(pop.)* sincer, fără înconjur, pe faţă; *рассказа́ть всё* ~ a spune pe şleau; *чи́сто* ~ pe şleau.

начистоту́ *adv.* sincer, deschis, franc, făţiş, fără înconjur; pe şleau; *говори́ть* ~ a spune de la obraz; a vorbi deschis.

начи́танность, *-и f. sg.* cultură, erudiţie.

начи́танный 1. *p.t.p.* de la *начита́ть.* **2.** *adj.* citit, cult, învăţat, instruit; erudit; ~ *челове́к* om citit; om erudit.

начита́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. начи́тывать) acuz.* sau *gen.* a citi mult.

начита́ться, *-аюсь, -аешься vb. pf. gen.* a citi mult, a se sătura de citit.

начи́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *нача́сть* şi de la *начита́ть.*

начиха́ть, *-аю, -аешь vb. pf.* **1.** *на* + *acuz.* sau fără *compl.* a strănuta, a stropi pe cineva strănutînd. **2.** *на* + *acuz. (fam.)* a nu-i păsa, a-i păsa puţin, a nu se sinchisi.

начуди́ть, *-уди́шь vb. pf.* a face ciudăţenii, a face năzbîtii / năzdrăvănii / pozne.

наш, *-его m.; f. на́ша,- ей; n. на́ше, -его; pl. на́ши, -их* **1.** *pron. pos.* (al) nostru, *(a)* noastră, (ai) noştri, (ale) noastre; ~*а страна́* ţara noastră; ~*и друзья́* prietenii noştri; ~*и кни́ги* cărţile noastre; *в ~е вре́мя; в ~и дни* în zilele noastre, în vremea noastră, în timpurile actuale, în prezent. **2. ~и,** *-их s. pl.* ai noştri *(rude, prieteni); прие́хали ~и* au sosit ai noştri. **3. ~е,** *-его n. sg.* ceea ce ne aparţine, ceea ce e al nostru; ~*его не отда́м никому́* nu vom da nimănui ce e al nostru ◇ ~*а взяла́!* ai noştri au învins!, a noastră e izbînda; *по-~ему* după părerea noastră; după voinţa noastră; *и ~им и ва́шим* a căuta să împaci şi capra şi varza; *знай ~их* ca noi / ca mine nu e nimeni.

нашали́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. шали́ть)* a face nebunii / ştrengării, a se ţine de şotii / de drăcii, a se zbengui.

нашáривать, *-аю, -аешь vb. i pf.* de la *нашáрить*

нашáрить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. нашáривать* şi *нашáривать) acuz.* a dibui, a găsi dibuind.

нашáркать, *-аю, -аешь vb. pf.* a lăsa urme tîrşîind picioarele.

нашата́ться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (pop.)* a hoinări, a se sătura de hoinărit.

нашаты́рный *adj. (chim.)* ~ *спирт* amoniac, hidrat de amoniu.

нашаты́рь, *-я́ m. sg. (chim.)* clorură de amoniu, ţipirig; amoniac.

нашвыря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. acuz.* sau *gen.* a arunca claie peste grămadă; a zvîrli grămadă.

нашепта́ть, *-шепчу́, -ше́пчешь vb. pf. (ipf. нашёптывать)* **1.** *acuz.* sau *gen.* a şopti, a spune în şoaptă. **2.** *acuz.* sau *gen.* a şopti la ureche, a bîrfi; a insinua. **3.** *на* + *acuz.* a descînta, a fermeca.

нашёптывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *нашепта́ть.*

наше́ствие, *-я n.* invazie, năvălire, năvală, cotropire ◇ *мамае́во* ~ parcă dau turcii / tătarii.

нашива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *наши́ть.*

наши́вка, *-и f.* **1.** *sg.* aplicare, coasere deasupra. **2.** aplicaţie la o haină. **3.** *(mil.)* galon, tresă.

нашивно́й *adj.* aplicat; cusut pe deasupra; ~*ые карма́ны* buzunare aplicate.

нашинкова́ние, *-я n.* tocare, tocătură.

нашинкова́ть, *-ку́ю, -ку́ешь vb. pf. acuz.* sau *gen.* a toca *(o cantitate oarecare);* ~ *капу́сты* a toca varză.

нашить, *-шью, -шьёшь vb. pf. (ipf. нашива́ть)* **1.** *acuz.* a coase pe deasupra / peste, a aplica. **2.** *acuz.* sau *gen.* a coase, a confecţiona *(o cantitate oarecare de haine, rufe etc.).*

нашлёпать, *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* a bate (cu palma).

нашпа́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *нашпа́рить*

нашпа́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. нашпа́ривать) acuz.* sau *gen.* a opări, a prepara prin opărire.

нашпиго́вать, *-гу́ю, -гу́ешь vb. pf.* **1.** *pf.* de la *шпиго́вать.* **2.** *(ipf. нашпиго́вывать) acuz.* sau *gen.* a împăna.

нашпиго́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *нашпиго́вать(2)*

нашпи́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *нашпи́лить*

нашпи́лить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. нашпи́ливать) acuz.* a fixa / a prinde cu acul; a înfige într-un ac.

нашуме́вший/ий *part. trec. act.* de la *нашуме́ть;* senzaţional, care a făcut senzaţie, care a stîrnit vîlvă; ~*ее де́ло* afacere scandaloasă, care a stîrnit vîlvă.

нашуме́ть, *-млю́, -ми́шь vb. pf.* **1.** a face (mult) zgomot, a face gălăgie, a face zarvă. **2.** *(fig.)* a stîrni vîlvă, a face senzaţie.

нащелка́ть, *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* sau *gen.* **1.** a sparge, a curăţi *(nuci, alune);* a ronţăi *(seminţe).* **2.** *(fam.)* a da bobîrnace.

нащипа́ть, *-иплю́, -и́плешь vb.pf.* **1.** *acuz.* sau *gen.* a smulge, a rupe *(o cantitate oarecare de iarbă, flori etc.).* **2.** *acuz.* a ciupi, a pişca.

нащу́пать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. нащу́пывать) acuz.* **1.** a pipăi, a palpa, a găsi pipăind, a da de ceva prin pipăire / palpare. **2.** *(fig.)* a sonda; ~ *по́чву* a sonda terenul.

нащу́пывать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *нащу́пать.*

наэконо́мить, *-млю, -мишь vb. pf. acuz.* sau *gen.* a agonisi, a acumula *(făcînd economii).*

наэлектризова́ть(ся), *-зу́ю(сь), -зу́ешь(ся) vb. pf.* de la *электризова́ть(ся).*

наэкономить, *-млю, -мишь vb. pf. acuz.* sau *gen.* a agonisi, a acumula *(făcînd economii).*

наэлектризовать(ся), *-зую(сь), -зуешь(ся) vb. pf.* de la *электризовать(ся).*

наэлектризовáть(ся), *-зýю(сь), -зýешь(ся) vb. pf.* de la *электризовáть

decum; *не раз* nu o dată; *тем не ме́нее* totuşi, cu toate acestea; *не до кого́-л. / до чего́-л.* nu-mi arde de ..., n-am chef de...; *не то что бы* ... nu că ar...

не[2] *(prima parte a pronumelor «не́кого» şi «не́чего» în tmeză)* *не́ о чём говори́ть* n-am despre ce vorbi; *не́ у кого́ спроси́ть* n-am pe cine să întreb; *не́ с кем рабо́тать* n-am cu cine să lucrez; *не́ на кого́ наде́яться* n-ai pe cine să te bizui; *не́ на что смотре́ть* n-ai ce vedea.

неавторите́тность, *-и f. sg.* lipsă de autoritate; lipsă de competenţă.

неавторите́тный *adj.* lipsit de autoritate / de prestigiu; lipsit de competenţă.

неаддити́вный *adj. (fiz.)* neaditiv.

неадеква́тный *adj.* inadecvat.

неаккура́тно *adv.* **1.** *(неточно)* nepunctual. **2.** *(небрежно)* neglijent, neîngrijit.

неаккура́тность, *-и f. sg.* **1.** *(неточность)* nepunctualitate. **2.** *(небрежность)* lipsă de acurateţe, neglijenţă, neîngrijire.

неаккура́тн/ый *adj.* **1.** *(неточный)* nepunctual, inexact. **2.** *(небрежный)* neglijent, neîngrijit; *~ая рабо́та* muncă neglijentă; *~ вид* înfăţişare neîngrijită.

неакти́вный *adj.* inactiv.

неаппети́тный *adj.* neîmbietor, care nu-ţi face poftă, neapetisant; neplăcut, respingător.

неаффекти́вный *adj.* neafectiv; *~ язы́к* limbaj neafectiv.

небезвы́годный *adj.* nu fără avantaj; destul de rentabil.

небезнадёжный *adj.* nu fără speranţă, posibil, realizabil.

небезопа́сный *adj.* destul de primejdios / de riscant; nesigur, nu prea sigur.

небезоснова́тельный *adj.* nu fără temei, nu lipsit de temei; cu destul temei, întemeiat.

небезразли́чный *adj.* care nu este indiferent.

небезрезульта́тный *adj.* nu fără efect, cu oarecare rezultate.

небезупре́чный *adj.* nu fără greş, nu lipsit de greşeli, nu fără cusur.

небезуспе́шный *adj.* nu fără succes, nu lipsit de succes; destul de reuşit.

небезызве́стно *pred. impers.* se ştie; *~, что...* se ştie că..., este cunoscut faptul că ... .

небезызве́стный *adj.* destul de cunoscut, cu oarecare renume, cu oarecare faimă.

небезынтере́сно *pred. impers.* nu e lipsit de interes; e destul de interesant.

небезынтере́сный *adj.* nu lipsit de interes; destul de interesant.

небелёный *adj.* nealbit.

небережли́вый *adj.* neeconom, lipsit de spirit gospodăresc, risipitor.

небескоры́стно *adv.* (în mod) interesat.

небескоры́стный *adj.* interesat.

небе́сно-голубо́й *adj.* de culoarea cerului, azuriu, albastru ca cerul.

небе́сн/ый *adj.* ceresc, al cerului; *~ свод* bolta cerească, firmament; *~ые светила* astre, stele; *~ая лазу́рь* albastrul cerului; *как пти́цы ~ые* ca păsările cerului; *(bis.)* *ца́рствие ~ое* împărăţia cerului / cerurilor; *~ цвет* culoare albastră azurie.

небесполе́зный *adj.* nu fără de folos, nu lipsit de folos, de un oarecare folos.

небеспристра́стный *adj.* părtinitor, nu fără părtinire.

неблагови́дность, *-и f. sg.* caracter condamnabil/reprobabil.

неблагови́дный *adj.* condamnabil, reprobabil, urît; *~ посту́пок* faptă urîtă.

неблаговоспи́танность, *-и f. sg.* lipsă de bună creştere.

неблаговоспи́танный *adj.* prost crescut, lipsit de bună creştere.

неблаговре́менный *adj.* la timp nepotrivit, într-un moment nepotrivit.

неблагода́рность, *-и f. sg.* nerecunoştinţă, ingratitudine ◇ *чёрная ~* nerecunoştinţă crasă.

неблагода́рн/ый *adj.* **1.** nerecunoscător, ingrat. **2.** ingrat, dezavantajos; *~ труд* muncă ingrată. **3.** necorespunzător, neplăcut; *~ая вне́шность* înfăţişare puţin atrăgătoare, înfăţişare neplăcută.

неблагожела́тельно *adv.* cu rea-voinţă, lipsit de bunăvoinţă.

неблагожела́тельный *adj.* răuvoitor, răutăcios, lipsit de bunăvoinţă.

неблагожела́тельство, *-а n. sg. v. неблагожела́тельность*

неблагозву́чие, *-я n. sg. v. неблагозву́чность.*

неблагозву́чность, *-и f. sg.* lipsă de armonie/de eufonie.

неблагозву́чный *adj.* nearmonios, neeufonic, lipsit de armonie, lipsit de eufonie.

неблагонадёжность, *-и f. sg.* **1.** faptul de a fi suspect/ de a nu inspira încredere. **2.** atitudine ostilă regimului *(politic)*.

неблагонадёжный *adj.* **1.** *(ненадёжный)* care nu inspiră încredere, pe care nu te poţi bizui. **2.** *(политически)* suspect, bănuit de atitudine ostilă, rău văzut.

неблогополу́чие, *-я n. sg.* situaţie neprielnică; nenoroc.

неблагополу́чно **1.** *adv.* nu prea bine; rău, prost; nefavorabil. **2.** *pred. impers.* nu e bine; e rău, prost.

неблагополу́чный *adj.* nereuşit, fără succes, nefavorabil, nefericit; rău, prost; *~ исхо́д* deznodămînt nefericit, insucces.

неблагопристо́йность, *-и f. sg.* indecenţă, necuviinţă.

наблагопристо́йный *adj.* indecent, necuviincios.

неблагоприя́тный *adj.* nefavorabil, defavorabil; *~ отзыв* referinţă nefavorabilă.

неблагоразу́мие, *-я n. sg.* nechibzuinţă, nesocotinţă, necugetare, imprudenţă.

неблагоразу́мно *adv.* (în mod) nechibzuit, nesocotit, necugetat.

неблагоразу́мный *adj.* nechibzuit, nesocotit, necugetat, puţin înţelept; *~ посту́пок* faptă necugetată.

неблагоро́дно *adv.* (în mod) josnic, urît, mîrşav, nedemn.

неблагоро́дн/ый *adj.* lipsit de nobleţe sufletească, urît, josnic, mîrşav; *~ посту́пок* faptă josnică / urîtă ◇ *~ые мета́ллы* metale nepreţioase.

неблагоро́дство, *-а n. sg.* lipsă de nobleţe sufletească, josnicie, mîrşăvie.

неблагоскло́нно *adv.* fără bunăvoinţă.

неблагоскло́нность, *-и f. sg.* lipsă de bunăvoinţă, rea-voinţă, atitudine nefavoabilă / potrivnică, ostilitate.

неблагоскло́нный *adj.* fără bunăvoinţă, răuvoitor, defavorabil; potrivnic, ostil; *~ отве́т* răspuns defavorabil.

неблагоустро́енность, *-и f. sg.* lipsă de confort.

неблагоустро́енный *adj.* neconfortabil, lipsit de confort; neamenajat.

неблагоустро́йство, *-а n. sg. v. неблагоустро́енность.*

неблестя́щий *adj.* nu prea bun, destul de prost, lipsit de strălucire.

нёбн/ый *adj.* **1.** *(anat.)* palatin, al palatului; *~ая занаве́ска* văl palatin. **2.** *(lingv.)* palatal; *~ые гла́сные* vocale palatale.

нёб/о, *-а n.* cer, firmament, boltă cerească; *звёздное ~* cer înstelat; *си́нее ~* cer albastru ◇ *быть* sau *чу́вствовать себя́ на седьмо́м ~е* a fi / a se crede în al nouălea cer; *под откры́тым ~ом* sub cerul liber, în aer liber, afară; *вознести́/превознести́ до небе́с* a ridica în slava cerului; a ridica la cer; *попа́сть па́льцем в ~* a nimeri (ca Ieremia) cu oiştea-n gard; a nimeri ca nuca în perete; *как у́дто с ~а сва́лился/ упа́л* parcă-a picat din cer, parcă a căzut din lună; *упа́сть с ~а на зе́млю* a coborî din nori; a se izbi de realitate; *да́ром ~ копти́ть* a tăia frunză la cîini, a sta cu burta la soare; a face umbră pămîntului; *э́то ~ и земля́* sau *как ~ от земли́* a fi departe *(unul de altul)* ca cerul de pămînt; *сойти́ / спусти́ться с ~а на зе́млю* a coborî cu picioarele pe pămînt; *жить / находи́ться ме́жду ~ом и землёй* a trăi fără căpătîi, a nu avea unde să-şi pună capul; *ему́ ~ с овчи́нку показа́лось* i s-a făcut inima cît un purice.

нёбо, *-а n. (anat.)* palat, cerul gurii; *твёрдое ~* palatul dur; *мя́гкое ~* palatul moale, vălul palatului.

небога́то *adv.* modest, sărăcăcios; *жить ~* a trăi modest.

небога́тый *adj.* neavut, modest, cu mijloace puţine, cu mijloace modeste; *(fig.)* *~ зана́с зна́ний* bagaj restrîns de cunoştinţe; *(fig.)* *~ вы́бор* asortiment redus.

небоево́й *adj. (mil.)* necombatant.

небоеспосо́бность, *-и f.* incapacitate de luptă.

небоеспосо́бный *adj.* incapabil să lupte, inapt pentru luptă.

небольш/о́й *adj.* **1.** mic, nu prea mare; neînsemnat, modest; *~ дом* casă mică;

~ая сýмма sumă neînsemnată; *~ голóс* voce slabă; *на ~ срок* pe termen scurt; *~ перерыв* pauză mică; *~ человéк* om neînsemnat. **2.** **~óе,** *-óго n.* puţin; *килó с ~им* un kilogram şi ceva, puţin mai mult de un kg; *за ~им дéло стáло (остановúлось)* puţin mai lipseşte ca treaba să meargă.

небосвóд, *-а m. sg.* boltă cerească, firmament.

небоскло́н, *-а m.* orizont, zare.

небоскрёб, *-а m.* zgîrie-nori.

небóсь *cuv. modal.* **1.** pesemne, probabil, nu-i aşa? **2.** vezi bine, cred şi eu, desigur.

небоязли́вый *adj.* care nu e sperios; curajos.

небре́жно *adv.* **1.** (în mod) neglijent, cu nepăsare, nepăsător; fără atenţie; de mîntuială. **2.** (în mod) neîngrijit, dezordonat. **3.** cu dispreţ, dispreţuitor.

небре́жност|ь, *-и f. sg.* **1.** neglijenţă, neatenţie, nepăsare, delăsare; *по ~и* din neglijenţă. **2.** *(пренебрежение)* desconsiderare, lipsă de consideraţie, dispreţ. **3.** *(неряшливость)* neîngrijire, dezordine, aspect neîngrijit.

небре́жн|ый *adj.* **1.** *(невнимательный)* neglijent, neatent, nepăsător. **2.** *(неряшливый)* neîngrijit, dezordonat; *~ая рабóта* lucru de mîntuială. **3.** *(пренебрежительный)* dispreţuitor.

небри́тый *adj.* nebărbierit, neras.

небронúро́ванный *adj. (mil.)* neblindat, necuirasat.

небыва́лый *adj.* **1.** nemaipomenit, nemaivăzut, nemaiauzit, nemaiîntîlnit, fără precedent. **2.** *(выдуманный)* scornit, închipuit, imaginar, plăsmuit.

небылúц|а, *-ы f.* născocire, minciună, gogoaşă, braşoavă; *рассказывать/возводúть/выдумывать ~ы* a spune braşoave, a turna la minciuni/la gogoşi, a bate cîmpii ◇ *~ы в лúцах* povestea cu cocoşul roşu.

небытúé, *-я́ n. sg.* nefiinţă, inexistenţă; neant.

небьющийся *adj.* incasabil, care nu se sparge.

нева́жно *adv.* **1.** nu prea bine, destul de prost, aşa şi aşa; *делá обстоя́т ~* treburile merg destul de prost. **2.** *pred. impers.* n-are importanţă, nu importă, nu contează.

нева́жн|ый *adj.* **1.** *(несущественный)* neînsemnat, neimportant, fără importanţă, fără însemnătate, de mică importanţă. **2.** *(довольно плохой)* mediocru, cam prost; destul de prost; *~ое здоро́вье* sănătate şubredă.

невдалеке́ *adv.* nu departe, aproape, în apropiere.

невдомёк *adv. pred. (în expr.) емý/мне ~* nu-i/nu-mi vine în minte, nu-i/nu-mi vine în gînd, nu-l/nu mă taie capul.

неве́данный *adj.* necunoscut, neştiut, tainic, ascuns.

неве́дени|е, *-я n. sg.* neştiinţă, necunoaştere, ignoranţă ◇ *в блажéнном ~и* (om) sărac cu duhul; *по ~ю* din neştiinţă.

неве́домо *adv.* cine ştie, nu se ştie, naiba ştie, Dumnezeu ştie; *~ как (что, зачéм, откýда)* nu se ştie cum (ce, pentru ce, de unde); *явúлся ~ откýда* naiba ştie de unde a mai venit.

неве́дом|ый *adj.* **1.** *(неизвестный)* necunoscut, neştiut; *~ые местá* locuri neştiute. **2.** *(таинственный)* ascuns, tainic, tăinuit, misterios; *~ая сúла* putere ascunsă, putere tainică *(în basme)*.

невéжа, *-и m.* şi *f.* (om) prost crescut, necuviincios, mitocan, mojic.

невéжда, *-ы f.* şi *m.* ignorant, incult; *крýглый/полнéйший ~* complet ignorant, incult.

невéжественность, *-и f. sg.* ignoranţă, neştiinţă, incultură.

невéжественный *adj.* ignorant, incult, neînvăţat.

невéжество, *-а n.* **1.** *sg.* ignoranţă, incultură, neştiinţă; *грýбое ~, пóлное ~* ignoranţă crasă. **2.** nepolitеţe, necuviinţă, grosolănie, bădărănie.

невéжливо *adv.* (în mod) nepoliticos, necuviincios.

невéжливость, *-и f.* impolitеţe, lipsă de politеţe, necuviinţă.

невéжливый *adj.* nepoliticos, puţin politicos, necuviincios; *~ отвéт* răspuns nepoliticos.

невезéние, *-я n. sg.* ghinion, nenoroc, neşansă.

невезýчий *adj.* ghinionist, nenorocos; *~ человéк* un om ghinionist.

невели́|кий *adj.* cam mic, destul de mic, mărunt ◇ *невелúка бедá!* nu-i mare nenorocire!; atîta pagubă!; pagubă-n ciuperci!

невели́чка, *-и f.* şi *m.* **1.** *рóстом ~* mic de statură. **2.** *(folc. în expr.) птúчка-~* păsărica fermecată *(în basme)*.

неве́рие, *-я n. sg.* **1.** neîncredere, lipsă de încredere; scepticism. **2.** necredinţă, ateism.

неве́рно **1.** *adv.* (în mod) greşit, inexact, incorect, neadevărat, fals; *~ петь* a cînta fals; *~ передáть что-л.* a transmite în mod inexact. **2.** *pred. impers.* nu e adevărat, e inexact.

неве́рность, *-и f. sg.* **1.** *(неправильность)* inexactitate, neadevăr. **2.** *(неточность)* incertitudine, nesiguranţă. **3.** infidelitate, necredinţă; *супрýжеская ~* infidelitate conjugală.

неве́рн|ый *adj.* **1.** *(неправильный)* inexact, greşit, eronat; neadevărat, fals; *~ые вычислéния* calcule eronate; *~ые слýхи* zvonuri false, neîntemeiate; *~ое сообщéние* ştire inexactă. **2.** *(неуверенный)* nesigur, şovăitor; *~ая походка* mers şovăitor; *~ая рукá* mînă nesigură. **3.** *(изменчивый)* necredincios, infidel; perfid; *~ая женá* soţie infidelă. **4.** *(слабый)* licăritor *(despre lumină)* ◇ *Фомá ~* Toma necredinciosul.

невсроя́ти|е, *-я n. (în expr.) до ~я* cum nu se mai poate, de necrezut, nemaipomenit, din cale afară, peste măsură de ...; *до ~я глуп* prost din cale afară.

невероя́тно **1.** *adv.* de necrezut, nemaipomenit, neverosimil. **2.** *pred. impers.* e de necrezut, e nemaipomenit.

невероя́тност|ь, *-и f.* **1.** *sg. (неправдоподобие)* neverosimilitate, caracter neverosimil, imposibilitate, improbabilitate. **2.** fapt neverosimil, fapt nemaipomenit ◇ *до ~и* din cale afară, extraordinar, peste măsură de ..., nemaipomenit.

невероя́тн|ый *adj.* **1.** *(неправдоподобный)* de necrezut, neverosimil, improbabil; *~ слýчай* caz neverosimil. **2.** *(чрезвычайный)* nemaipomenit, extraordinar, fabulos; *~ое усúлие* efort extraordinar.

неве́рующий **1.** *adj.* necredincios, ateu. **2.** *~ий, -его m.* (om) necredincios, ateu.

невесёлый *adj.* trist, posomorît, mohorît, indispus, supărat.

невéский *adj.* **1.** uşor, fără greutate. **2.** *(fig.)* neconvingător, netemeinic.

невесóмость, *-и f. sg.* **1.** *(fiz.)* imponderabilitate, caracter imponderabil. **2.** *(fig.)* netemeinicie, inconsistenţă.

невесóмый *adj.* **1.** *(fiz.)* imponderabil. **2.** *(fig.)* neconvingător, netemeinic, inconsistent.

невéст|а, *-ы f.* **1.** logodnică, mireasă. **2.** fată de măritat; *засидéться в ~ах* a rămîne nemăritată/fată bătrînă.

невéстка, *-и f.* **1.** cumnată. **2.** noră.

нéвесть *adv. (pop.)* nu se ştie, naiba ştie, Dumnezeu ştie; *~ кто* cine ştie cine; *~ где* naiba ştie unde.

невещéственность, *-и f. sg.* imaterialitate, caracter imaterial.

невещéственный *adj.* imaterial.

невзаймность, *-и f.* nereciprocitate.

невзаимодéйствующий *adj.* de neinteracţiune.

невзгóд|ы *pl.* nenorocire, necazuri, dureri; *душéвные ~ы* durere sufletească, zbucium sufletesc.

невзира́я *prep.* cu *на* + *acuz.* fără a ţine seama de, cu toate că, în ciuda, în pofida; *~ ни на что* indiferent de situaţie; *~ на лúца* fără a ţine seama de persoane.

невзлюбúть, *-блю́, -бúшь vb. pf.* a prinde pică (pe cineva), a-i purta (cuiva) duşmănie.

невзначáй *adv.* din întîmplare, întîmplător, pe neaşteptate.

невзнóс, *-а m. sg.* neplată, neachitare; *~ квартúрной плáты* neachitare a chiriei *(pentru locuinţă)*.

невзы́зданный *adj.* fără căpăstru.

невзрáчно *adv. (în expr.) ~ выглядéть* a nu fi prea arătos.

невзрáчность, *-и f. sg.* aspect nearătos, înfăţişare ştearsă.

невзрáчный *adj.* neimpurător, nearătos, prizărit; *~ на вид* cu înfăţişare ştearsă/neimpurătcare.

невзыскáтельность, *-и f. sg.* lipsă de pretenţii/de exigenţă; modestie, simplitate.

невзыскáтельный *adj.* nepretenţios, neexigent, modest, simplu.

нéвидаль, *-и f. sg. (iron.)* lucru nemaivăzut, lucru rar, minune, minunea-minunilor; *(iron.) что за ~!; бóкая/зкая ~!; вот ~!* mare lucru!, mare scofală!

невида́льщина, *-ы f. (înv.) v. не́видаль.*

неви́данный *adj.* nemaivăzut, nemaipomenit, nemaiauzit, nemaiîntîlnit, extraordinar; ~ *урожа́й* recoltă nemaipomenită.

невидим|ка, -ки *f. şi m. (folc.)* fiinţă nevăzută *(în basme)*; *ша́пка-~* căciulă fermecată *(care te face nevăzut)*; *стать ~ о́й* a se face nevăzut ◇ *шпи́льки-~ и* invizibile *(ace de păr).*

неви́димо *adv.* pe nevăzute, invizibil ◇ *ви́димо-~* cîtă frunză şi iarbă.

неви́димость, *-и f. sg.* invizibilitate, neputinţa de a fi văzut, imperceptibilitate, lipsă de vizibilitate.

неви́димый *adj.* nevăzut, invizibil, imperceptibil.

неви́дный *adj. (невзрачный)* neînsemnat, mărunt; neimpunător, nearătos, şters.

неви́дящ|ий *adj.* cu o privire absentă/pierdută, cu ochii într-aiurea; *смотре́ть ~ими глаза́ми* a se uita cu o privire absentă.

неви́нно *adv.* **1.** fără vină. **2.** cu nevinovăţie, cu inocenţă, cu naivitate, nevinovat.

неви́нность, *-и f. sg.* **1.** nevinovăţie, inocenţă. **2.** inocenţă, naivitate, candoare, neprihănire. **3.** caracter inofensiv. **4.** castitate, feciorie ◇ *оскорблённая ~* inocenţă ultragiată; *(iron.) угнетённая ~* nevinovăţia întruchipată; mironosiţă, uşă de biserică.

неви́нн|ый *adj.* **1.** nevinovat, fără vină; *~ая же́ртва* victimă nevinovată. **2.** nevinovat, naiv, neprihănit, candid. **3.** inocent, inofensiv. **4.** cast, feciorelnic, virgin; *~ая де́вушка* fecioară, fată mare, virgină.

невинова́тый *adj.* nevinovat.

невино́вность, *-и f. sg.* nevinovăţie, inocenţă; *доказа́ть свою́ ~* a-şi dovedi nevinovăţia.

невино́вн|ый *adj.* nevinovat; *призна́ть ~ым* a găsi nevinovat *(pe cineva)*, a achita.

невихрево́й *adj.* fără vîrtej; nerotaţional, irotaţional.

невключе́ние, *-я n. sg.* omitere, neincludere.

невключённый *adj.* neconectat, necuplat.

невку́сно *adv.* fără gust, insipid.

невку́сный *adj.* neplăcut la gust, lipsit de gust, insipid.

невла́стный *adj.* neputincios, fără putere, fără autoritate (asupra cuiva).

невлия́тельный *adj.* fără influenţă, fără trecere.

невменя́емост|ь, *-и f. sg. (jur.)* iresponsabilitate; *в состоя́нии ~и* în stare de iresponsabilitate.

невменя́ем|ый *adj. (jur.)* **1.** iresponsabil; *~ое состоя́ние* stare de iresponsabilitate. **2.** scos din fire; iritat; *он был невменя́ем от гне́ва* era nebun de furie.

невмеша́тельств|о, *-а n. sg. (pol)* neamestec, neintervenţie; *поли́тика ~а* politică de neintervenţie/de neamestec.

невмоготу́ *adv. pred. impers.* peste putinţă, peste puteri, de neîndurat/nesuferit; *мне ~ ждать* nu mai pot să aştept.

невмо́чь *pred. impers. v. невмоготу́*

невнима́ние, *-я n. sg.* **1.** neatenţie, lipsă de atenţie, distracţie. **2.** lipsă de consideraţie/de atenţie/de respect; desconsideraţie; *~ к ста́ршим* lipsă de consideraţie faţă de cei mai în vîrstă.

невнима́тельно *adv.* (în chip) neatent; fără băgare de seamă.

невнима́тельность, *-и f. sg.* **1.** neatenţie, distracţie. **2.** lipsă de consideraţie/de atenţie/de respect; desconsideraţie. **3.** indiferenţă, nepăsare.

невнима́тельный *adj.* **1.** neatent, distrat; *~ учени́к* elev neatent. **2.** neatent, neamabil, puţin amabil. **3.** indiferent, nepăsător.

невнуши́тельный *adj.* neimpunător, puţin impunător, neimpozant, lipsit de prestanţă.

невни́тно *adv.* (în mod) nedesluşit, neclar.

невня́тность, *-и f. sg.* neclaritate, lipsă de claritate, imposibilitatea de a fi desluşit.

невня́тный *adj.* neclar, nedesluşit, nedistinct, de neînţeles.

не́вод, *-а m.* năvod; *ставно́й ~* năvod fix, talian; *~ закидно́й* prostovol

не́водчик *-а m.* năvodar.

невозбра́нный *adj. (înv.)* neinterzis, îngăduit, permis, liber, slobod.

невозбудимость, *-и f.* inexcitabilitate; impasibilitate.

невозбудимый *adj.* inexcitabil, refractar; impasibil.

невозврати́мый *adj.* ireversibil.

невозвра́тно *adj.* (în mod) irevocabil, iremediabil; pentru totdeauna.

невозвра́тность, *-и f. sg.* ireversibilitate, irevocabilitate.

невозвра́тн|ый *adj.* ireversibil, fără putinţă de întoarcere/de revenire; iremediabil, irevocabil; *~ая поте́ря* pierdere iremediabilă; *~ое вре́мя* timpuri pentru totdeauna apuse ◇ *(gram.) ~ глаго́л* verb nereflexiv.

невозвраще́ние, *-я n. sg.* **1.** neîntoarcere, neînapoiere. **2.** nerestituire, neînapoiere; ~ *де́нег в срок* nerestituire a banilor la termen.

невозгора́емость, *-и f. sg.* însuşirea de a fi inflamabil, neinflamabilitate.

невозгора́емый *adj.* neinflamabil.

невозде́ланн|ый *adj.* nelucrat, necultivat; neatins, sălbatic; părăginit; *~ая земля́* pămînt nelucrat, lăsat în paragină.

невозде́ржанность, *-и f. sg. v. невозде́ржность*

невозде́ржанный *adj. v. невозде́ржный*

невозде́ржность, *-и f. sg.* **1.** nestăpînire, necumpătare; dezmăţ. **2.** imprudenţă, nesocotinţă.

невозде́ржн|ый *adj.* **1.** nestăpînit, necumpătat. **2.** imprudent, nesocotit ◇ *быть ~ым на язы́к* a nu-şi ţine gura, a avea limbă lungă.

невозмо́жно **1.** *adv.* imposibil, cu neputinţă; *он ведёт себя́ ~* are purtare oribilă/nepermisă. **2.** *pred. impers.* e cu neputinţă, e peste putinţă, e imposibil; *~ узна́ть э́то* e cu neputinţă de aflat.

невозмо́жн|ое, *-ого n. sg.* imposibil, imposibilitate; *нет ничего́ ~ого* nu există nimic imposibil.

невозмо́жность, *-и f. sg.* imposibilitate, neputinţă; *в слу́чае ~и* în caz de imposibilitate ◇ *до ~и* peste măsură, din cale afară.

невозмо́жн|ый *adj.* **1.** imposibil, peste putinţă, irealizabil; *~ые усло́вия* condiţii imposibile. **2.** imposibil, insuportabil; *у него́ ~ характе́р* el are un caracter imposibil.

невозмути́мо *adv.* (în mod) imperturbabil, netulburat, impasibil.

невозмути́мость, *-и f. sg.* imperturbabilitate, impasibilitate, stăpînire de sine.

невозмути́м|ый *adj.* **1.** netulburat. **2.** imperturbabil, impasibil, nepăsător; *~ тон* ton calm/stăpînit.

невозмущённый *adj. (fiz.)* neperturbat.

невознагради́мость, *-и f. sg.* caracter ireparabil/iremediabil.

невознагради́м|ый *adj.* **1.** de neînlocuit, iremediabil, ireparabil; *~ая утра́та* pierdere ireparabilă. **2.** care nu poate fi răsplătit, preţios; *~ая услу́га* un serviciu de nerăsplătit.

невои́нственный *adj.* nerăzboinic, nebelicos; paşnic.

невоо́лей *adv. (înv.)* de nevoie, fără voie ◇ *воо́лей-~* vrînd-nevrînd; de voie, de nevoie.

невоо́лить, *-лю, -лишь vb. ipf. (pf. приневоо́лить) acuz.* a sili, a constrînge, a forţa.

невоо́льник, *-а m. (înv.)* sclav, rob; prizonier, captiv.

невоо́льнический *adj. (înv.)* de sclavie, de robie; de captivitate, de sclav, de rob, de prizonier.

невоо́льничество, *-а n. sg. (înv.)* sclavie, robie; captivitate.

невоо́льничий *adj.* de sclav, de rob, *~ труд* muncă de rob.

невоо́льно *adv.* fără voie, involuntar.

невоо́льн|ый *adj.* **1.** involuntar; *~ое призна́ние* recunoaştere involuntară. **2.** întîmplător; *~ свиде́тель* martor întîmplător. **3.** silit, forţat. **4.** privat de libertate.

невоо́л|я, *-и f. sg.* **1.** sclavie, robie; captivitate; *в ~е* în captivitate. **2.** *(необходи́мость)* trebuinţă, nevoie, necesitate; constrîngere ◇ *(prov.) охо́та пу́ще ~и* de bună voie lucrezi mai bine decît de nevoie.

невообрази́мо *adv.* de neînchipuit..., inimaginabil; extraordinar de....

невообрази́мый *adj.* inimaginabil, de neînchipuit, de neconceput, extraordinar.

невооружённ|ый *adj.* neînarmat, fără arme ◇ *~ым гла́зом* cu ochiul liber.

невоспи́танность, *-u f. sg.* lipsă de bună creştere/de educaţie; proastă creştere.

невоспи́танный *adj.* prost crescut, needucat.

невоспламене́ние, *-я n.* rateu *(la motor).*

невоспламеня́емость, *-u f. sg.* neinflamabilitate.

невоспламеня́емый *adj.* neinflamabil.

невосполни́м|ый *adj.* de neînlocuit, ireparabil, iremediabil; *~ые поте́ри* pierderi ireparabile.

невосприи́мчивость, *-u f. sg.* **1.** nereceptivitate. **2.** *(med.)* imunitate, rezistenţă la boală; *есте́ственная ~* imunitate naturală; *подрыва́ть ~* a slăbi rezistenţa, a sensibiliza.

невосприи́мчивый *adj.* **1.** nereceptiv, care prinde greu. **2.** *(med.)* imun.

невоспроизводи́мость, *-u f.* nereproductibilitate.

невоспроизводи́мый *adj.* nereproductibil.

невостре́бованный *adj.* neridicat, nereclamat, necerut.

невозбю́щий *adj.* nebeligerant; *~ие стра́ны* ţări nebeligerante.

невпопа́д *adv.* nepotrivit, nelalocul său, deplasat; la nimereală, la întîmplare; *отвеча́ть ~* a răspunde la întîmplare.

невподворо́т *adv.* pînă peste cap, pînă în gît.

невразуми́тельно *adv.* (în mod) neinteligibil, neclar, de neînţeles, confuz.

невразуми́тельность, *-u f. sg.* lipsă de claritate; obscuritate.

невразуми́тельный *adj.* neinteligibil, de neînţeles, confuz.

невралги́ческий *adj. (med.)* nevralgic.

невралги́я, *-u f. (med.)* nevralgie; *межрёберная ~* nevralgie intercostală.

невраста́ник, *-a m.* neurastenic, bolnav de neurastenie.

невраст|е́нический *adj.* neurastenic.

невраст|е́ния, *-u f. (med.)* neurastenie.

невраща́тельный *adj.* irotaţional.

невреди́мость, *-u f.* integritate.

невреди́мый *adj.* nevătămat, teafăr; *цел и невреди́м* teafăr; viu şi nevătămat.

неври́т, *-a m. (med.)* nevrită.

невровегетати́вный *adj.* neurovegetativ.

невроге́нный *adj. (med.)* neurogen.

невро́з, *-a m. (med.)* nevroză.

неврологи́ческий *adj.* neurologic; de neurologie.

невроло́гия, *-ии f. sg.* neurologie.

невродермато́з, *-a m. (med.)* neurodermatoză.

невродина́мика, *-u f. (med.)* neurodinamică, dinamica proceselor nervoase.

невро́ма, *-ы f. (med.)* neuromă.

невро́н, *-a m. (anat.)* neuron.

невропа́т, *-a m. (med.)* neuropat.

невропати́ческий *adj. (med.)* neuropat.

невропа́тия, *-u f. sg.* neuropatie.

невропатоло́г, *-a m.* neuropatolog.

невропатологи́ческий *adj.* neuropatologic.

невропатоло́гия, *-u f. sg.* neuropatologie.

невропла́зма, *-ы f. (anat.)* neuroplasmă.

невруче́ние, *-я n. sg.* neremitere, neînmînare, nepredare.

невспа́ханный *adj.* nearat.

невсхо́жесть, *-u f. (bot.)* neîncolţire.

невсхо́жий *adj. (bot.)* neîncolţit, negerminat.

невтерпёж *adv. dat. (pop.)* (de) nesuferit, insuportabil; de nesuportat; *ему́ ста́ло ~* n-a mai putut răbda.

невыводи́мость, *-u f. (mat.)* nedeductibilitate.

невы́года, *-ы f.* dezavantaj.

невы́годно 1. *adv.* (în mod) neavantajos, dezavantajos. **2.** *pred. impers.* nu e nici o afacere să ... .

невы́годность, *-u f. sg.* dezavantaj; lipsă de rentabilitate.

невы́годн|ый *adj.* **1.** *(убыточный)* nerentabil, neconvenabil, dezavantajos; *~ая сде́лка* tranzacţie neavantajoasă. **2.** *(неблагоприятный)* defavorabil; *показа́ть себя́ с ~ой стороны́* a apărea într-o lumină defavorabilă.

невы́деланный *adj.* brut, crud, neprelucrat, nefinisat *(despre piei, blănuri).*

невыделя́емость, *-u f.* inseparabilitate, caracter neanalizabil.

невы́держанность, *-u f. sg.* **1.** nestăpînire de sine, impulsivitate, imposibilitate de a se stăpîni. **2.** inegalitate, caracter inegal; *~ сти́ля* caracter inegal al stilului.

невы́держан|ный **1.** nestăpînit, nereţinut, necumpănit, impulsiv. **2.** inegal, neordonat, dezordonat; *~ стиль* stil inegal. **3.** nou, proaspăt; *~ое вино́* vin nou.

невы́езд, *-a m. sg.* şedere permanentă într-o localitate; *дать подпи́ску о ~е* a da o declaraţie de nepărăsire a localităţii, a se obliga prin declaraţie de a nu părăsi localitatea.

невы́езжен|ный *adj. (în expr.) ~ая ло́шадь* cal neînvăţat *(la tracţiune sau la călărie).*

невыздоровевший *adj.* nevindecat.

невы́лазн|ый *adj.* din care nu se poate ieşi, în care te scufunzi; *~ая грязь* mocirlă, noroi pînă la genunchi; *(fig.) ~ые долги́* datorii în care te-ai înglodat.

невы́ложенный *adj.* necastrat, nejugănit.

невыма́шивание, *-я n. (med.)* întreruperea sarcinii.

невыноси́мо *adv.* insuportabil, de nesuferit.

невыноси́м|ый *adj.* insuportabil, de nesuferit; *~ые бо́ли* dureri insuportabile; *~ хара́ктер* caracter nesuferit.

невынослúвость, *-u f.* intoleranţă.

невы́печенный *adj.* necopt (bine), crud; *~ хлеб* pîine necoaptă (bine).

невыплака́н|ный *adj. (în expr.) ~ое го́ре* durere nepotolită, suferinţă nealinată.

невыполне́ние, *-я n. sg.* neîndeplinire, neexecutare; *~ пла́на* neîndeplinirea planului.

невыполня́емость, *-u f. sg.* neputinţă de îndeplinire; imposibiltate de executare/ de realizare.

невыполни́м|ый *adj.* imposibil de executat/de realizat, cu neputinţă de îndeplinit, irealizabil.

невы́работанный *adj.* **1.** *(despre stil)* neformat, neîngrijit, necizelat; *~ стиль* stil neîngrijit. **2.** *(despre zăcăminte, mine etc.)* neepuizat.

невырази́м|ый **1.** *adj.* de nedescris, (de) nespus, inexprimabil, inefabil; *~ая красота́* frumuseţe nespusă. **2.** *~ые, -ых pl. (glume)* indispensabili, izmene.

невырази́тельно *adv.* inexpresiv, lipsit de expresivitate.

невырази́тельность, *-u f. sg.* inexpresivitate, lipsă de expresivitate; *~ го́лоса* voce fără expresivitate.

невырази́тельный *adj.* inexpresiv, lipsit de expresivitate, şters, plat.

невы́сказанный *adj.* neexprimat, ascuns, tainic, secret.

невысо́к|ий *adj.* **1.** nu prea înalt, cam jos, cam mic; *~ого ро́ста* de statură mică, cam mic de statură. **2.** nu prea bun, cam prost; *това́р ~ого ка́чества* marfă de calitate inferioară; *быть ~ого мне́ния о ком-л.* a nu avea o părere prea bună, a avea părere proastă despre cineva. **3.** *(небольшой)* moderat, nu prea mare, cam mic; nu prea înalt; *~ая температу́ра* temperatură mică; *~ая цена́* preţ moderat.

невысоко́ *adv.* nu prea sus, jos.

невы́сохший *adj.* care nu s-a uscat, jilav.

невы́спавшийся *adj.* nedormit, somnoros.

невысыха́ющий *adj.* nesecat, care nu seacă.

невы́ход, *-a m.* **1.** *(на работу)* absenţă, nevenire, neieşire *(la muncă).* **2.** *(газеты)* neapariţie *(a unui ziar etc.).*

невычисли́мый *adj.* incalculabil.

невы́ясненн|ый *adj.* nelămurit, neclarificat, neclar, neelucidat; *~ое положе́ние* situaţie neclarificată.

невьющийся *adj.* **1.** neagăţător *(despre plante).* **2.** ncondulat *(despre păr natural).*

невя́зка, *-u f.* **1.** lipsă de coordonare, neconcordare, neconcordanţă, nepotrivire *(între liniile sau dimensiunile unui desen din cauza erorilor).* **2.** *(fig.)* dezacord, nepotrivire, contrazicere, neconcordanţă.

не́г|а, *-u f. sg.* **1.** huzur, huzureală; *жить в ~е* a huzuri, a trăi în huzur. **2.** desfătare, încîntare, beatitudine. **3.** *(нежность)* duioşie.

нега́данно *adv. (în expr.) нежда́нно — ~* pe neaşteptate, din senin.

нега́данный *adj. (în expr.) нежда́нный ~* neaşteptat, picat pe neaştepfate, picat ca din senin.

негармони́чность, *-u f. sg.* lipsă de armonie.

негармони́чный *adj.* nearmonios, lipsit de armonie.

негаси́мый *adj.* de nestins.

негати́в, *-а m. (foto)* clișeu; negativ.
негативи́зм, *-а m. (med.)* negativism.
негати́вный[1] *adj.* negativ; *~ отве́т* răspuns negativ.
негати́вный[2] *adj. (foto)* negativ; *~ая ко́пия* copie negativă.
негатро́н, *-а m. (fiz.)* negatron.
негашёный *adj. (în expr.) ~ая и́звесть* var nestins.
не́где *adv.* cu *inf.* n-ai de unde; nu-i loc, n-ai unde; *~ доста́ть* n-ai de unde să iei ◇ *(folc.) ~ в тридева́том ца́рстве* peste nouă mări și țări.
негермети́чный *adj.* neermetic, neetanș.
нети́бкий *adj.* **1.** inflexibil, rigid. **2.** *(fig.)* nemlădios.
нети́бкость, *-и f. sg.* inflexibilitate.
негигиени́ческий *adj. v.* **негигиени́чный**
негигиени́чный *adj.* neigienic; *~ые усло́вия* condiții neigienice.
негла́дкий *adj.* **1.** cu asperități, aspru; colțuros; inegal. **2.** *(fig. despre stil)* abrupt, lipsit de suplețe, aspru; necurgător, sacadat, inegal.
негла́дко *adv.* **1.** inegal, necurgător; *~ чита́ть* a nu citi curgător. **2.** cu complicații; *де́ло идёт ~* treaba nu merge strună.
негла́сно *adv.* pe ascuns, în secret, în taină.
негла́сный *adj.* secret, ascuns, făcut în taină; *~ым о́бразом* în mod secret; *~ надзо́р* supraveghere secretă.
неглиже́ *n. indecl.* neglijeu; *быть в ~* a fi în neglijeu.
неглубо́кий *adj.* **1.** puțin adînc, de mică adîncime. **2.** *(fig.)* superficial, ușuratic.
неглу́пый *adj.* destul de deștept/de inteligent, răsărit; *~ отве́т* răspuns inteligent.
негни́й-де́рево, *-а n. (bot.)* tisă.
него́дник, *-а m.* ticălos, netrebnic, secătură.
него́дность *-и f. sg.* **1.** stare proastă, caracter impropriu, neputință de a fi folosit; *прийти́ в ~* a deveni inutilizabil, a fi scos din uz; *привести́ в ~* a deteriora, a scoate din uz; a face impropriu. **2.** inutilitate, inaptitudine. **3.** *(jur.)* nulitate; *~ сде́лки* nulitatea unui contract.
него́дный *adj.* **1.** de proastă calitate, nepotrivit, impropriu, inutilizabil; *~ая к употребле́нию вещь* obiect inutilizabil; *~ая для пи́тья вода́* apă nepotabilă; *никуда́ ~* care nu-i bun de nimic; *~ к вое́нной слу́жбе* inapt pentru serviciul militar. **2.** netrebnic, josnic; *~ челове́к* om josnic/netrebnic.
негодова́ни|е, *-я n. sg.* indignare, revoltă, mînie; *прийти́ в ~* a se indigna; a fi cuprins de un sentiment de revoltă; a fi cuprins de mînie; *с ~ем* cu indignare.
негодова́ть, *-ду́ю, -ду́ешь vb. ipf. на* + *acuz.* sau *про́тив* + *gen.* a fi indignat a se indigna; a fi revoltat, a se revolta a fi supărat, a fi mînios.
негоду́ющий **1.** *part. prez. act.* de la *негодова́ть.* **2.** *adj.* indignat, revoltat, supărat, plin de indignare, plin de mînie; *~ проте́ст* protest plin de indignare.
негоду́й, *-я m.* (om) ticălos, nemernic, netrebnic, mîrșav; canalie.
негомоге́нность, *-и f.* neomogenitate.
негомоге́нный *adj.* neomogen.
него́рдый *adj.* care nu este mîndru.
негорю́чий *adj.* incombustibil, neinflamabil.
негостеприи́мность, *-и f. sg.* inospitalitate, faptul de a nu fi ospitalier/primitor.
негостеприи́мный *adj.* neprimitor, neospitalier, inospitalier.
него́товый *adj.* care nu e gata, neterminat.
негоциа́нт, *-а m.* negustor, comerciant.
негра́мотно *adv.* **1.** cu greșeli, greșit, incorect; *~ писа́ть* a scrie cu greșeli *(de ortografie).* **2.** fără pricepere.
негра́мотност|ь, *-и f. sg.* **1.** analfabetism; *ликвида́ция ~и* lichidarea analfabetismului. **2.** nepricepere, nepregătire, lipsă de pregătire; ignoranță. **3.** execuție greșită, execuție făcută fără pricepere; *~ прое́кта* execuția proastă a proiectului.
негра́мотный *adj.* **1.** analfabet. **2.** nepriceput, nepregătit, neștiutor, ignorant; *~ те́хник* tehnician nepriceput. **3.** cu greșeli, plin de greșeli, incorect, prost executat; *~ое письмо́* scrisoare plină de greșeli.
негрmaзио́зный *adj.* dizgrațios, negrațios, lipsit de grație.

негрите́нок, *-нка m.* copil (de) negru.
негрите́нка, *-и f.* negresă.
негрите́нский *adj.* de negru, al negrilor.
негро́мк/ий *adj.* încet, domol; *~им го́лосом* cu voce domoală.
не́гры, *-ов pl.; sg. негр, -а m.* negri; *африка́нские ~* negri africani.
негубно́й *adj. (lingv.)* nelabial.
не́гус, *-а m.* negus.
негуст/о́й *adj.* **1.** nu prea des, rar; *~ы́е во́лосы* păr rar. **2.** nu prea gros, subțire; *~а́я ка́ша* păsat subțire.
неда́вн/ий *adj.* recent, petrecut de curînd, petrecut nu demult; *~слу́чай* întîmplare recentă; *до ~его вре́мени* pînă mai ieri; *с ~его вре́мени; с ~их пор* nu demult, de curînd.
неда́вно *adv.* de curînd, nu de mult, recent; *ещё ~* pînă nu demult.
недалёк/ий *adj.* **1.** apropiat, situat în apropiere. **2.** apropiat (în timp); recent, petrecut de curînd; nu prea îndepărtat; *в ~ом про́шлом* într-un trecut nu prea îndepărtat; *в ~ом бу́дущем* într-un viitor apropiat, în curînd, peste puțină vreme. **3.** scurt, de scurtă durată, nu îndelungat; *~ая пое́здка* călătorie scurtă. **4.** *(fig.)* mărginit, redus, sărac cu duhul; *~ челове́к* om mărginit.
недалеко́ **1.** *adv.* aproape, în apropiere, nu departe. **2.** *pred. impers.* nu-i departe, nu mai este mult, e aproape; *~ то вре́мя, когда́...* nu e departe timpul cînd..., nu e mult pînă ce...; *~ идти́ за приме́ром* nu-i greu să găsești un exemplu, exemple sînt destule.
неда́льний *adj.* **1.** *v.* **недалёкий.** **2.** înrudit, apropiat; *~ ро́дственник* rudă apropiată.
недальнобо́йный *adj. (mil.)* cu tragere scurtă.
недальнови́дность, *-и f. sg.* lipsă de prevedere / de perspicacitate, neprevedere; miopie.
недальнови́дный *adj.* neprevăzător, lipsit de prevedere / de perspicacitate.
недарови́тость, *-и f. sg.* lipsă de talent, lipsă de atitudini.
недарови́тый *adj.* lipsit de talent, fără talent, neînzestrat, nedotat.
неда́ром *adv.* nu degeaba, nu în zadar, nufără motiv, nu fără temei; *~ говори́т, что...* nu degeaba se spune că.
недви́жимость, *-и f.* avere imobiliară, bunuri imobile.
недви́жим/ый *adj.* imobil, nemișcător; imobiliar; *~ое иму́щество* avere imobiliară, bunuri imobiliare.
недвижи́мый *adj.* nemișcat, imobil, neclintit.
недвусмы́сленно *adv.* fără echivoc, limpede, clar, răspicat.
недвусмы́сленный *adj.* fără echivoc, limpede, clar, răspicat; *~ отве́т* răspuns clar; *~ намёк* aluzie clară.
недееспосо́бность, *-и f. sg.* **1.** *(jur.)* incapacitate, inactivitate. **2.** incapacitate de a acționa. **3.** lipsă de energie.
неде́йственный *adj.* lipsit de efect, fără efect.
недействи́тельность, *-и f. sg.* **1.** *(jur.)* nulitate, invaliditate. **2.** ineficacitate, lipsă de efect.
недействи́тельн/ый *adj.* **1.** *(jur.)* nul, fără valoare, neavenit, nevalabil; *призна́ть ~ым* a declara nul, a anula. **2.** ineficace, inoperant, fără efect ◇ *(gram.) ~ое наклоне́ние* mod nerezultativ.
неделика́тно *adv.* fără tact, (în mod) nedelicat.
неделика́тность, *-и f.* indelicatețe, lipsă de delicatețe, lipsă de tact, indiscreție.
неделика́тный *adj.* nedelicat, lipsit de delicatețe, lipsit de tact; indiscret; *~ вопро́с* întrebare indiscretă.
неделимость, *-и f. sg.* indivizibilitate, caracter indivizibil.
неделим/ый *adj.* indivizibil; *(mat.) ~ые чи́сла* numere indivizibile; *~ые фо́нды* fonduri indivizibile.
неделово́й *adj.* nepractic, lipsit de spirit practic; neserios.
неде́льный *adj.* săptămînal, de o săptămînă; *~ за́работок* salariu săptămînal, cîștig săptămînal; *в ~ срок* în termen de o săptămînă; *~ о́тпуск* concediu de o săptămînă.
неде́л/я, *-и f.* săptămînă; *раз в ~ю* o dată pe săptămînă; *че́рез ~ю* peste o săptămînă; *ка́ждую ~ю* în fiecare săptămînă, săptămînal; *на э́той ~е* săptămîna aceasta; *на про́шлой ~е* săptămîna trecută; *на бу́дущей ~е* săptămîna viitoare ◇ *бе́з году́ ~* nu de mult, de-abia, de puțină vreme; *(relig.) ма́сле-*

ная ~ lăsata secului; *страстна́я* ~ săptămîna patimilor; *(prov.) мели́, Еме́ля, твоя́* ~ îi umblă gura ca o moară hodorogită / stricată; gura nu cere chirie; *семь пя́тниц на* ~*е* uite popa, nu e popa.

недемократи́ческий *adj.* nedemocrat.

недержа́ние, *-я n. sg. (med.)* ~ *мочи́* incontinenţa urinei.

недетерминати́вность, *-и f.* nedeterminare.

недефици́тный *adj.* nedeficitar.

недёшево *adv.* **1.** destul de scump; nu prea ieftin, cam scump; ~ *сто́ить* a costa destul de scump, a nu fi prea ieftin. **2.** *(fig.)* destul de scump, cu greu, nu tocmai uşor; *э́то мне доста́лось* ~ am plătit-o destul de scump.

недея́тельный *adj.* inactiv.

недиалекти́чный *adj.* nedialectic.

недисциплини́рованность, *-и f. sg.* indisciplină, lipsă de disciplină.

недисциплини́рованный *adj.* nedisciplinat.

недифференци́рованный *adj.* nediferenţiat.

недиссимиляти́вный *adj. (lingv.)* nedisimilativ; ~*ое а́канье* akanie nedisimilativă; ~*ое я́канье* iakanie nedisimilativă.

недифтонги́ческий *adj. (lingv.)* nediftongat.

недли́тельный *adj. (lingv.)* necontinuu, non-durativ; ~ *вид* aspect nondurativ.

недобо́р, *-а m.* **1.** încasare parţială; restanţă, rămăşiţă; sume *(taxe, diferenţe tarifare)* încasate în minus; ~ *нало́гов* restanţă de impozite, rămăşiţe de impozite. **2.** recrutare/ înscriere sub prevederi; efectiv incomplet; număr incomplet *(de persoane)*.

недоброд, *-а m.* vin nou cu fermentaţie neterminată.

недо́брое, *-ого n. sg. (în expr.)* ~ *что-то случи́лось* s-a întîmplat o nenorocire, a dat o nenorocire peste noi; *задумать что-то* ~ a avea gînduri rele, a-i pune *(cuiva)* gînd rău.

недоброжела́тель, *-я m.* răuvoitor, persoană rău intenţionată.

недоброжела́тельно *adv.* cu rea-voinţă, răuvoitor.

недоброжела́тельность, *-и f. sg. v. недоброжела́тельство*

недоброжела́тельный *adj.* răuvoitor, rău intenţionat, ostil; ~*ое отноше́ние* atitudine răuvoitoare.

недоброжела́тельство, *-а n. sg.* ostilitate, rea-voinţă.

недоброка́чественность, *-и f. sg.* calitate inferioară/ proastă.

недоброка́чественный *adj.* de calitate inferioară, de proastă calitate, cu defecte; prost; ~ *това́р* marfă de proastă calitate, marfă proastă.

недобросо́вестно *adv.* **1.** cu rea-credinţă, (în mod) necinstit, incorect; ~ *поступи́ть* a proceda necinstit. **2.** (în mod) neconştiincios, fără conştiinciozitate, neglijent; ~ *рабо́тать* a lucra neconştiincios.

недобросо́вестность, *-и f. sg.* **1.** rea-credinţă, necinste, incorectitudine. **2.** lipsă de conştiinciozitate, neglijenţă.

недобросо́вестный *adj.* **1.** de rea-credinţă, necinstit; fără scrupule; ~ *посту́пок* faptă necinstită. **2.** neconştiincios, neglijent, prost executat; ~*ая рабо́та* muncă făcută neconştiincios.

недо́брый *adj.* **1.** duşmănos, ostil, pornit, neprietenos; ~ *взгляд* privire duşmăncasă; *пита́ть* ~*ые чу́вства к кому́-л.* a nutri sentimente de duşmănie faţă de cineva, a fi pornit împotriva cuiva. **2.** neplăcut, rău, prost, supărător; ~*ая весть* ştire neplăcută, ştire proastă; *в* ~ *час* într-un ceas rău ◇ *(înv.)* ~*ые лю́ди* tîlhari.

недова́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *недоварить*.

недоварить, *-арю́, -а́ришь vb. pf. (ipf. недова́ривать) acuz.* a nu fierbe destul, a nu fierbe cît trebuie, a fierbe insuficient.

недове́ри/е, *-я n. sg.* neîncredere, lipsă de încredere, bănuială, suspiciune; *пита́ть* ~ *к кому́-л* a nu avea încredere în cineva ◇ *(pol.) вотум* ~*я* vot de neîncredere.

недове́рчиво *adv.* cu încredere, fără încredere, neîncrezător, bănuitor.

недове́рчивость, *-и f. sg.* neîncredere, bănuială, temere, suspiciune.

недове́рчивый *adj.* neîncrezător, incredul, bănuitor, temător; ~ *взгляд* privire bănuitoare.

недовершённый *adj.* neisprăvit, neterminat.

недове́с, *-а m.* lipsă la cîntar.

недове́сить, *-е́шу, -е́сишь vb. pf. (ipf. недове́шивать) gen.* a cîntări cu lipsă, a înşela la cîntar, a da lipsă la cîntar.

недове́сок, *-ска m.* obiect cu o greutate mai mică decît trebuie, obiect care cîntăreşte mai puţin decît trebuie.

недове́шивание, *-я n. sg.* cîntărit cu lipsă la cîntar; înşelare la cîntărit.

недове́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *недове́сить*

недовозбужде́ние, *-я n. (fiz.)* subexcitare.

недово́льно *adv.* nemulţumit, cu nemulţumire.

недово́льный *adj.* nemulţumit; ~ *взгляд* privire nemulţumită.

недово́льство, *-а n. sg.* nemulţumire; *вы́звать* ~ a provoca nemulţumire; *глухо́е* ~ nemulţumire surdă/înăbuşită.

недоворо́т, *-а m. (tehn.)* rotire insuficientă / incompletă.

недовыполне́ние *-я n. sg.* neîndeplinire, neducere la bun sfîrşit, executare incompletă; ~ *пла́на* îndeplinire incompletă a planului.

недовы́полнить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. недовыполня́ть) acuz.* a nu îndeplini (integral), a nu duce pînă la capăt, a nu executa; ~ *зада́ние* a nu îndeplini sarcina.

недовыполня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *недовы́полнить*.

недовы́работок, *-а m. sg.* subproducţie, producţie sub prevederi/sub plan.

недога́дливость, *-и f. sg.* neperspicacitate, lipsă de perspicacitate / de agerime/de isteţime.

недога́дливый *adj.* neperspicace, lipsit de agerime, greoi la minte.

недогляде́/ть, *-яжу́, -я́дишь vb. pf. acuz., gen.* sau *за* + *instr.* **1.** a nu băga bine de seamă, a scăpa din vedere, a nu observa, a nu remarca. **2.** a nu supraveghea cu destulă atenţie, a nu supraveghea bine.

недогова́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. недоговори́ть) gen.* a spune (numai) pe jumătate, a nu spune tot ce ai de spus, a vorbi cu reticenţe, a vorbi cu jumătate de gură.

недоговорённость, *-и f.* **1.** reticenţă; trecere sub tăcere. **2.** lipsa unei înţelegeri prealabile, lipsă de coordonare, dezacord.

недоговори́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf.* de la *недогова́ривать*.

недогружа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *недогрузи́ть*

недогру́з, *-а m. sg. v. недогру́зка*

недогрузи́ть, *-ужу́, -у́зишь vb. pf. (ipf. недогружа́ть) acuz.* a încărca incomplet, a subîncărca.

недогру́жённый *adj. (fiz.)* subîncărcat.

недогру́зка, *-и f. sg.* **1.** subîncărcare, încărcare incompletă; ~ *ваго́на* încărcare incompletă a unui vagon. **2.** folosire incompletă; ~ *маши́ны* folosirea incompletă a unei maşini; ~ *предприя́тия* folosirea incompletă a capacităţii unei întreprinderi.

недодава́ть, *-даю́, -даёшь vb. ipf.* de la *недода́ть*.

недода́/ть, *-а́м, -а́шь, -а́ст; -ади́м, -ади́те, -аду́т; vb. pf. (ipf. недодава́ть) gen.* **1.** a produce mai puţin *(decît era prevăzut)*, a produce sub plan/ sub normă. **2.** a da / a plăti mai puţin *(decît se cuvine)*.

недода́ча, *-и f. sg. (pop.).* **1.** producţie sub prevederi, producţie sub plan. **2.** plată cu lipsă.

недоде́ланный *adj.* neisprăvit, neterminat.

недоде́лка, *-и f.* neisprăvire; neterminare, nepunere la punct, nefinisare; defect de fabricaţie.

недодержа́ть, *-держу́, -де́ржишь vb. pf. acuz. (foto)* a nu expune suficient; a developa insuficient.

недоде́ржка, *-и f. (foto)* subexpunere, developare insuficientă.

недодýманный *adj.* nechibzuit îndeajuns.

недоеда́ние, *-я n. sg.* subnutriţie, subalimentaţie.

недоеда́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* a se hrăni insuficient, a se subalimenta.

недо/е́сть, *-е́м, -е́шь; -едим, -едите, -едя́т* a nu mînca destul, a nu se sătura, a rămîne flămînd.

недожа́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *недожа́рить*.

недожа́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. недожа́ривать)* a nu frige cît trebuie.

недожо́г, *-а m.* ardere incompletă.

недозво́ленный *adj.* interzis, nepermis, neîngăduit, ilicit.

недозрева́ние, *-я n.* maturaţie incompletă; imaturaţie.

недозре́лость, *-и f.* imaturitate.

недозре́лый *adj.* necopt, crud, verde, neajuns la maturitate; *(fig.)* ~ *ум* minte necoaptă.

недои́мк/а, *-и f.* restanţă, rămăşiţă de impozit; *взыскивать ~и* a urmări restanţele de impozit.

недои́мочный *adj. (despre impozite, taxe etc.)* restant, arierat.

недои́мщик, *-а m.* contribuabil, restanţier.

недоиспо́льзование, *-я n.* folosire incompletă.

недоказа́нность, *-и f. sg.* nedovedire, lipsă de dovezi, lipsă de probe.

недока́занный *adj.* nedemonstrat, nedovedit.

недоказа́тельный *adj.* neconvingător, puţin convingător, nefondat.

недоказу́емость, *-и f. sg.* imposibilitate de a proba / de a demonstra.

недока́рмливание, *-я n.* subalimentare.

недоказу́емый *adj.* care nu poate fi demonstrat / dovedit, nedemonstrabil.

недока́т, *-а m. (tehn.)* laminare insuficientă.

недокóнченность, *-и f. sg.* neterminare, neîndeplinire, faptul de a rămîne neterminat / neisprăvit / neîndeplinit.

недокóнченный *adj.* neterminat, neisprăvit, neîndeplinit.

недокóрм, *-а m. sg.* hrănire insuficientă.

недолга́ *(în expr.)* *вот и вся* ~ asta-i tot; şi atît; şi cu asta basta!, aşa stau lucrurile.

недóлг/ий *adj.* de scurtă durată, scurt; *~ое врéмя* scurtă vreme, scurt timp.

недóлго *adv.* **1.** puţin; puţin timp, puţină vreme, nu multă vreme; *он жил ~* a trăit puţin; *~ дýмал* fără a sta mult pe gînduri. **2.** *(folosit ca predicat)* e uşor, nu-i greu ◇ *~ и до грéха / до беды́* cît pe ce să cazi în păcat / în belea.

недолгове́чно *adv.* trecător, de scurtă durată.

недолгове́чность, *-и f. sg.* existenţă efemeră / scurtă, durată scurtă; viaţă scurtă.

недолгове́чн/ый *adj.* pieritor, trecător, efemer, de scurtă durată, cu o existenţă scurtă; *~ое счáстье* fericire trecătoare.

недолговре́менный *adj.* de scurtă durată.

недолёт, *-а m. (mil.)* bătaie scurtă, tir scurt, salvă scurtă.

недоли́в, *-а m. (tehn.)* umplere incompletă.

недолю́бливать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* a nu avea (pe cineva) la inimă.

недоме́р, *-а m.* lipsă la măsurat, înşelare la măsurat.

недоме́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *недоме́рить*

недоме́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. недоме́ривать) acuz.* sau *gen.* a înşela la măsurat, a nu măsura bine, a da lipsă la măsurat.

недоме́рок, *-рка m.* obiect cu dimensiuni mai mici decît trebuie.

недомога́ние, *-я n.* indispoziţie, stare proastă; *чýвствовать ~* a nu se simţi bine.

недомога́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* a nu se simţi bine, a fi indispus.

недомóлвка, *-и f.* reticenţă; *говори́ть ~ми* a vorbi cu reticenţe.

недомы́сли/е, *-я n.* nechibzuinţă, nesocotinţă, nesăbuinţă; faptă nechibzuită / nesocotită; *по ~ю* din nechibzuinţă.

недонесе́ние, *-я n. (jur.)* nedenunţare.

недоноси́тель, *-я* tăinuitor.

недоно́сок, *-ска m.* **1.** copil născut înainte de vreme, copil născut prematur. **2.** *(fig.)* avorton, stîrpitură, lepădătură.

недоно́шенный *adj.* născut înainte de vreme, născut prematur.

недооце́нивать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. недооцени́ть) acuz.* a subaprecia, a subestima, a subevalua; a nesocoti.

недооцени́ть, *-еню́, -е́нишь vb. pf.* de la *недооце́нивать.*

недооце́нка, *-и f. sg.* subestimare, subapreciere, subevaluare; nesocotire.

недопека́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *недопе́чь.*

недопе́чь, *-ку́, -чёшь vb. pf (ipf. недопека́ть)* a nu coace bine / îndeajuns.

недопива́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *недопи́ть.*

недопи́тый 1. *p.t.p.* de la *недопи́ть.* **2.** *adj.* nebăut pînă la capăt.

недопи́ть, *-пью́, -пьёшь vb. pf. (ipf. недопива́ть)* a nu bea destul; a nu bea pînă la săturare / pînă la fund.

недопла́та, *-ы f.* plată incompletă; rest de plată.

недоплати́ть *-ачу́ -а́тишь vb. pf. (ipf. недопла́чивать) acuz.* a nu achita complet, a nu plăti tot.

недопла́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *недоплати́ть.*

недополуча́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *недополучи́ть*

недополучи́ть, *-учу́, -у́чишь vb. pf. (ipf. недополуча́ть) gen.* a primi mai puţin *(decît se cuvine).*

недопотребле́ние, *-я n. sg. (ec. pol.)* subconsum.

недопроизво́дство, *-а n. sg. (ec. pol.)* subproducţie, producţie insuficientă.

недопусти́мо 1. *adv.* (în mod) inadmisibil, de neîngăduit. **2.** *pred.* e de neîngăduit, e inadmisibil.

недопусти́мость, *-и f. sg.* inadmisibilitate, imposibilitate de a admite.

недопусти́мый *adj.* inadmisibil, nepermis, intolerabil, de neîngăduit; *~ посту́пок* faptă inadmisibilă.

недопуще́ние, *-я n. sg.* neadmitere, neîngăduire, interzicere, prohibiţie.

недоразви́тость, *-и f. sg.* nedezvoltare, dezvoltare incompletă / insuficientă, rămînere în urmă, înapoiere.

недоразви́тый *adj.* nedezvoltat, dezvoltat incomplet, rămas în urmă, înapoiat ; *~ мозг* creier nedezvoltat.

недоразуме́ни/е, *-я n.* **1.** neînţelegere, confuzie, încurcătură, greşeală; *разъясни́ть ~* a lămuri o neînţelegere; *по ~ю* din greşeală. **2.** ceartă, gîlceavă, diferend.

недо́рого *adv.* ieftin, nu prea scump.

недорого́й *adj.* ieftin, nu prea scump, convenabil.

недоро́д, *-а m.* recoltă slabă / proastă.

не́доросль, *я- m.* neisprăvit, prostănac, găgăuţă.

недоса́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *недосоли́ть*

недосе́в, *-а m. (agr.)* semănare incompletă, însămînţare insuficientă, goluri în semănături.

недосева́ть, *-áю, -áешь vb, ipf.* de la *недосе́ять*

недосе́ять, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. недосева́ть)* a însămînţa insuficient.

недоска́занность, *-и f.* reticenţă.

недоска́занный *adj.* reticent.

недосказа́ть, *-жу́, -жешь vb. pf. (ipf. недоска́зывать)* a nu spune pînă la capăt.

недоска́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *недосказа́ть.*

недосла́ть, *-шлю́, -шлёшь vb. pf. (ipf. недосыла́ть)* a trimite ceva incomplet.

недослы́шать, *-шу, -шишь vb. pf.* a auzi pe jumătate, a nu auzi tot ce se spune, a nu auzi bine, a auzi frînturi.

недосма́тривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *недосмотре́ть*

недосмо́тр, *-а m. sg.* nebăgare de seamă, neatenţie, scăpare din vedere, inadvertenţă; *по ~у* din nebăgare de seamă.

недосмотре́ть, *-отрю́, -о́тришь vb. pf. (ipf. недосма́тривать).*

недосо́л, *-а m. sg.* sărare insuficientă, lipsă de sare *(în mîncare).*

недосоли́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. недоса́ливать)* a nu săra suficient.

недоспа́ть, *-плю́, -пи́шь vb. pf. (ipf. недосыпа́ть)* a nu dormi îndeajuns, a nu-şi împlini somnul.

недоспе́лый *adj.* necopt, verde, crud.

недоста/ва́ть, *-таёт vb. ipf. impers.* **1.** *(pf. недоста́ть) gen.* a(-i) lipsi, a nu avea destul; *чего́ вам ~ёт?* ce vă lipseşte?; *ему́ ~ёт о́пыта* n-are destulă experienţă. **2.** a duce dorul, a simţi lipsa; *нам о́чень ~вало вас* v-am simţit mult lipsa ◇ *э́того ещё ~вало!* asta ne mai lipsea!

недоста́вленн/ый *adj.* nepredat, nelivrat, neadus la destinaţie; *~ое письмо́* scrisoare nepredată.

недоста́/ток, *-тка m.* **1.** *sg.* lipsă, insuficienţă; *испы́тывать ~ в чём-л.* a duce lipsă de ceva; *за ~тком (чего́-л.)* în lipsă de...; *~ средств* lipsă de mijloace. **2.** cusur, defect, imperfecţiune, deficienţă, lipsă, viciu; *вскрыва́ть ~тки в рабо́те* a descoperi lipsuri în muncă; *замáзывать ~тки* a muşamaliza lipsurile; *удáрить по ~кам* a critica aspru pentru lipsuri; *~ произноше́ния*

defect de pronunţare; *физи́ческий* ~ defect fizic. **3.** *(mai ales la pl.)* sărăcie, lipsă; *терпе́ть ~тки* a îndura lipsuri; *жить в ~тке* a trăi / a o duce în lipsuri.

недоста́точно 1. *adv.* insuficient. **2.** *pred. impers.* e insuficient, nu-i de ajuns; *э́того* ~ asta nu-i de ajuns.

недоста́точность, *-и f.* **1.** insuficienţă, cantitate insuficientă. **2.** sărăcie.

недоста́точн|ый *adj.* **1.** insuficient, neîndestulător, incomplet; *~ые зна́ния* cunoştinţe neîndestulătoare/slabe; *э́та су́мма* ~ *a* această sumă nu este suficientă. **2.** nesatisfăcător, nemulţumitor. **3.** *(înv.)* nevoiaş ◇ *(gram.)* ~ *глаго́л* verb defectiv; *(gram.)* *~ое предложе́ние* propoziţie eliptică.

недоста́ть, *-а́нет vb. pf.* de la *недоставáть (1)*.

недоста́ча, *-и f.* lipsă, deficit; manco; ~ *де́нег в ка́ссе* lipsă de bani în casă.

недостающ|ий *adj.* care lipseşte, lipsă; *~ая страни́ца* pagină lipsă.

недостижи́мость, *-и f. sg.* inaccesibilitate, caracter inaccesibil/irealizabil.

недостижи́м|ый *adj.* inaccesibil, irealizabil, de neatins; *~ая це́ль* scop irealizabil, scop cu neputinţă de atins.

недостове́рность, *-и f. sg.* lipsă de autenticitate; caracter nesigur, caracter îndoielnic.

недостове́рный *adj.* neautentic; nesigur, îndoielnic, neconfirmat; *~ исто́чник* izvor nesigur, sursă nesigură.

недосто́йно *adv.* (în mod) nedemn.

недосто́йн|ый *adj.* **1.** *gen.* cu *inf.* care nu merită, care nu e demn/ vrednic de...; *~ внима́ния* care nu merită atenţie. **2.** nedemn, imoral, necinstit; *~ая ли́чность* persoană nedemnă; *~ посту́пок* faptă nedemnă.

недостро́енный *adj.* neterminat *(despre construcţii)*; *~ дом* casă neterminată.

недосту́пность, *-и f. sg.* inaccesibilitate, caracter inaccesibil.

недосту́п|ный *adj.* **1.** inaccesibil, inabordabil, cu neputinţă de atins; *(fig.)* *~ челове́к* om inaccesibil. **2.** inaccesibil, greu de înţeles; *~ая кни́га* carte greu de înţeles. **3.** inaccesibil, foarte scump; *~ые це́ны* preţuri foarte ridicate, preţuri inaccesibile.

недосу́г, *-а m. sg.* **1.** lipsă de timp, lipsă de răgaz; *за ~ом; из-за ~а* din lipsă de timp. **2.** *(folosit ca pred.)* a nu avea timp / vreme, a nu avea cînd; *мне ~ э́тим занима́ться* n-am timp să mă ocup de asta.

недосчита́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. недосчи́тываться) gen.* a observa absenţa (cuiva, a ceva); a constata lipsa *(la numărătoare)*, a găsi lipsă; a nu ieşi la socotcală.

недосчи́тываться, *-аюсь, -аешься vb ipf.* de la *недосчита́ться*.

недосыла́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *недосла́ть*.

недосыпа́ние, *-я n. sg.* somn insuficient.

недосыпа́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *недоспа́ть*.

недосы́щенный *adj.* nesaturat.

недосяга́емость, *-и f. sg.* inaccesibilitate.

недосяга́емый *adj.* inaccesibil, irealizabil, de neatins.

недотёпа, *-ы m.* şi *f. (pop.)* (om) stîngaci, prostănac, neîndemînatic.

недотро́га, *-и f.* şi *m. (pop.)* **1.** (om) prea susceptibil, (om) supărăcios. **2.** *f. (bot.)* mimosa-sensitiva, slăbănog.

недоу́здок, *-дка m.* căpăstru.

недоумева́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* a rămîne / a fi nedumerit, a rămîne perplex, a nu se dumeri.

недоумева́ющий *adj.* nedumerit, perplex.

недоуме́ни|е, *-я n.* nedumerire; *быть в ~и* a fi în nedumerire.

недоуме́нно *adv.* cu nedumerire.

недоуме́нный *adj.* nedumerit; perplex; *~ взгляд* privire nedumerită.

недоу́чка, *-и f.* şi *m.* semidoct.

недохва́тка, *-и f. (pop.)* lipsă, deficit; manco.

недохо́дный *adj.* nerentabil, neproducător de venituri.

недочёт, *-а m.* **1.** *(нехватка)* deficit, lipsă. **2.** *(в работе)* lipsă, lacună, neajuns, greşeală.

недошампо́вка, *-и f. (fiz.)* matriţare incompletă.

не́дра, *недр pl.* **1.** măruntaiele pămîntului, subsol; *разрабо́тка недр* exploatarea subsolului. **2.** *(fig.)* adînc, străfund; *в ~ах души́* în adîncul / în străfundul sufletului / inimii.

недрема́н|ый *adj. (înv.)* neadormit, veşnic treaz, vigilent, atent; *~ страж* paznic neadormit ◇ *~ое о́ко* ochi neadormit, ochi mereu de veghe.

недре́млющий *adj.* vigilent, atent.

не́друг, *-а m.* duşman, inamic, vrăjmaş.

недружелю́бие, *-я n. sg.* ostilitate, animozitate, duşmănie; rea-voinţă.

недружелю́бно *adv.* neprietenos, cu duşmănie, cu ostilitate, (în mod) ostil, duşmănos.

недружелю́бн|ый *adj.* neprietenos; duşmănos, potrivnic, ostil; *~ое отноше́ние* atitudine ostilă; *~ взгляд* privire duşmănoasă.

недру́жно *adv.* fără unitate; fără armonie, dezbinat.

недру́жн|ый *adj.* **1.** neunit, dezbinat, nesolidar; *~ коллекти́в* colectiv dezbinat. **2.** necoordonat; dezordonat; lipsit de armonie; *~ая рабо́та* muncă necoordonată.

недуг, *-а m.* boală, suferinţă; *тя́жкий* ~ suferinţă grea.

недурати́вный *adj. (lingv.)* non-durativ, necontinuu.

неду́рно 1. *adv.* destul de bine, bunişor, acceptabil; *он ~ рису́ет* desenează destul de bine. **2.** *pred.* ~*!* nu e rău!

недурн|о́й *adj.* **1.** destul de bun, bunişor, bunicel, acceptabil; *~ го́лос* voce destul de bună. **2.** *(cîteodată însoţit de cuvîntul «собо́й»)* destul de frumuşel, drăguţ, plăcut la înfăţişare; *она́ ~а́ (собо́й)* e frumuşică, e drăguţă.

неду́рственный *adj. (fam.) v. недурно́й*.

недю́жинный *adj.* neobişnuit, excepţional, remarcabil, care iese din comun; *~ тала́нт* talent excepţional; *~ челове́к* om remarcabil, care iese din comun; *~ум* minte care iese din comun; *~ые уси́лия* eforturi deosebite.

нее́зженный *adj.* **1.** *v. необъе́зженный.* **2.** *(о дороге)* nebătut *(despre drum)*.

неесте́ственно *adv.* **1.** (în mod) nenatural, nefiresc, artificial, silit, forţat, prefăcut, afectat. **2.** (în mod) neobişnuit, anormal, extraordinar.

неесте́ственность, *-и f. sg.* **1.** caracter nenatural, artificialitate, afectare, poză. **2.** caracter neobişnuit, caracter extraordinar.

неесте́ственный *adj.* **1.** nenatural, nefiresc, artificial; silit, forţat, prefăcut, afectat; *~ смех* rîs silit. **2.** neobişnuit, anormal, extraordinar.

нежда́нно *adv.* pe neaşteptate, deodată; *~-негада́нно яви́ться* a pica / a cădea ca din cer, a sosi pe neaşteptate.

нежда́нный *adj.* neaşteptat, întîmplător; *~ гость* oaspete neaşteptat.

неже́лание, *-я n. sg.* lipsă de dorinţă.

неже́лательно *pred.* nu-i (n-ar fi) de dorit.

неже́лательн|ый *adj.* **1.** nedorit, nedezirabil. **2.** neplăcut, penibil, *~ые после́дствия* urmări neplăcute/nedorite.

не́жели *conj. (înv.)* decît, ca; *он умне́е, ~ ка́жется снача́ла* e mai deştept decît pare la prima vedere; *бо́лее ~ когда́-л.* mai mult ca oricînd ◇ *(înv.) прежде ~ ...* înainte de a ...

неженáтый *adj.* necăsătorit, neînsurat, celibatar, holtei, burlac.

не́женка, *-и f.* fiinţă răzgîiată/răsfăţată; fiinţă plăpîndă/firavă.

неже́нственный *adj.* nefeminin, lipsit de graţie feminină.

нежив|о́й *adj.* **1.** *(мёртвый)* mort. **2.** *(неодушевлённый)* neînsufleţit, lipsit de viaţă; *~ая приро́да* lumea anorganică, regnul mineral. **3.** *(вялый)* molatic, fără vlagă, lipsit de viaţă/de energie, apatic; *~ взгляд* privire stinsă. **4.** *(о цвете)* cadaveric, palid (ca de mort).

нежи́зненн|ый *adj.* **1.** *(отвлечённый)* abstract; inaplicabil; nerealizabil; inactual; *~ое предложе́ние* propunere inaplicabilă. **2.** necălit în viaţă, nepregătit pentru viaţă; nepractic.

нежизнеспосо́бность, *-и f. sg.* lipsă de viabilitate.

нежизнеспосо́бный *adj.* neviabil.

нежил|о́й *adj.* **1.** nelocuit; *~ые ко́мнаты* camere nelocuite. **2.** *(негодный)* nelocuibil, de nelocuit, impropriu pentru locuit. **3.** cu altă destinaţie decît pentru locuit; *~ые помеще́ния* încăperi cu altă destinaţie decît pentru locuit.

нежи́рный *adj.* fără grăsime, slab.

неж|и́ть[1], *-жу, -жишь vb. ipf. acuz.* **1.** a alinta, a răsfăţa; a răzgîia; *~ дете́й*

a alinta copiii. 2. *(о музыке)* a desfăta, a delecta.

не́жить[2], *-u f. (reg.)* **1.** *col. (în mitologia rusească)* strigoi, draci, iele, drăcime. 2. loc pustiu/neumblat.

не́житься, *-жусь, -жишься vb. ipf.* **1.** a se desfăta; ~ *в посте́ли* a leneви în pat; ~ *на со́лнышке* a se desfăta stînd la soare. **2.** a se alinta, a se răsfăța.

ня́живичать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** a (se) giugiuli, a (se) alinta, a se drăgosti, a (se) dezmierda. **2.** *(fig.)* a se purta cu mănuși, a umbla cu mănuși.

не́жно *adv.* tandru, duios, cu gingășie.

не́жност|ь, *-u f.* **1.** *sg.* tandrețe, duioșie; finețe, gingășie; suavitate; ~ *взгля́да* duioșia privirii. **2.** *sg.* constituție fragilă/plăpîndă; debilitate; ~ *организма* debilitatea organismului. **3.** *(mai ales la pl.)* drăgălășenii, dezmierdări, tandrețe; galanterie; *говори́ть ~и* a spune vorbe dulci; *теля́чьи ~и* tandrețe deplasată. **4.** *(mai ales la pl.)* mofturi, nazuri; *бро́сь ~и!* lasă mofturile!

не́жн|ый *adj.* **1.** tandru, mîngîietor, duios, drăgăstos; ~ *взгляд* privire mîngîietoare; *~ые чу́вства* sentimente duioase. **2.** gingaș, fin; delicat, suav; dulce, moale; ~ *за́пах* parfum suav; *~ая ткань* țesătură fină; *~ая ко́жа* piele moale/catifelată. **3.** fragil, plăpînd, debil, slab; *~ое сложе́ние* constituție fragilă; *~ое здоро́вье* sănătate șubredă; ~ *во́зраст* vîrstă fragedă; *(glum.)* ~ *пол* sexul slab, sexul frumos.

незабве́нный *adj.* (de) neuitat, memorabil; ~ *день* zi memorabilă.

незабу́дка, *-и f. (bot.)* nu-mă-uita, miozotis.

незабыва́ем|ый *adj.* de neuitat; *~ые впечатле́ния* impresii de neuitat.

незаве́ренный *adj. (jur.)* necertificat, neatestat, nelegalizat.

незавершённый *adj.* neterminat.

незави́дн|ый *adj.* de neinvidiat, rău, prost; *~ая до́ля/у́часть* soartă de neinvidiat.

незави́симо *adv.* independent; indiferent de ... ; *держа́ть себя́* ~ a da dovadă de independență.

независимость, *-и f. sg.* independență, neatîrnare; *национа́льная* ~ independență națională; *отста́ивать свою́* ~ a-și apăra independența.

независи́м|ый *adj.* independent, de sine stătător, neatîrnat; *~ая страна́* țară independentă/suverană; ~ *хара́ктер* fire independentă; *с ~ым ви́дом* cu un aer independent.

незави́стливый *adj.* care nu este invidios.

незави́сящ|ий *adj. (inv.)* *по ~им обстоя́тельствам* din motive de forță majoră, din motive independente de voința cuiva.

незагру́жённый *adj.* neîncărcat; neîmpovărat, gol.

неза́да́ча, *-и f. sg.* concurs de împrejurări nefavorabile, ghinion, nenoroc, nesansă.

неза́да́чливость, *-и f. sg.* nenoroc, ghinion, nesansă.

неза́да́чливый *adj.* **1.** nenorocos, nefericit; ~ *день* zi nenorocoasă, zi nefericită. **2.** ghinionist.

неза́до́лго *adv.* cu puțin timp înainte, în preajma; ~ *до войны́* în preajma războiului, cu puțin înainte de începerea războiului.

незаземлённый *adj. (el.)* nepus la pămînt, nepus la masă.

незакалённый *adj.* necălit, în stare necălită.

незаклеенный *adj.* neîncleiat.

незако́нно *adv.* (în mod) ilegal, nelegal, ilicit, nepermis, arbitrar.

незаконнорождённый *adj. (inv.)* nelegitim; ~ *ребёнок* copil nelegitim, copil din flori.

незако́нность, *-и f. sg. (jur.)* ilegalitate, nelegalitate; caracter ilegal.

незако́н|ый *adj.* ilegal, nelegitim, ilicit; *~ые де́йствия* acte ilegale; ~ *брак* căsătorie nelegitimă; concubinaj; ~ *сын* fiu nelegitim.

незакономе́рный *adj.* nefiresc, neconform cu legile obiective, care se abate de la lege; neregulat.

незако́ченность, *-и f. sg.* faptul de a fi neterminat/neisprăvit, incomplet; caracter imperfect, nedesăvîrșire.

незако́ченный *adj.* neterminat, neisprăvit, neîncheiat, incomplet.

незама́нчивый *adj.* neatrăgător, neademenitor, (prea) puțin atrăgător, puțin ademenitor.

незамедли́тельно *adv.* neîntîrziat, fără întîrziere, (de) îndată, imediat, grabnic, urgent.

незамедли́тельный *adj.* neîntîrziat, imediat, grabnic, urgent; ~ *отве́т* răspuns neîntîrziat.

незаменимость, *-и f. sg.* neputință de a fi înlocuit, caracter (absolut) indispensabil.

незаменим|ый *adj.* de neînlocuit, care nu poate fi înlocuit; cu totul indispensabil, absolut necesar, unic; *~ая вещь* obiect de neînlocuit, obiect unic.

незамерза́ющий *adj.* care nu îngheață niciodată, nesupus înghețului, rezistent la îngheț.

незаме́тно *adv.* pe neobservate, neobservat; pe furiș, pe nesimțite.

незаме́тн|ый *adj.* **1.** (aproape) neobservat; abia perceptibil, imperceptibil; *~ые измене́ния* schimbări imperceptibile. **2.** *(fig.)* obscur, șters, fără merite; neluat în seamă.

незаме́ченный *adj.* neobservat, nebăgat în seamă.

незамкнутый *adj.* deschis.

незамужняя *adj.* nemăritată, necăsătorită.

незамысловатость, *-и f. sg.* caracter necomplicat, simplitate.

незамысловатый *adj.* simplu, necomplicat; nepretențios; ~ *узо́р* desen simplu.

незанятый *adj.* neocupat, liber, vacant.

незапамятн|ый *adj.* străvechi, imemorial; *с ~ых времён* de cînd lumea; din vremuri străvechi.

незапертый *adj.* neîncuiat, descuiat, deschis.

незапечатанный *adj.* nesigilat; deschis.

незапя́тнанн|ый *adj.* neîntinat, nepătat, imaculat, neprihănit; pur; *~ая репута́ция* reputație nepătată.

незаражённый *adj.* neinfectat.

незара́зный *adj.* nemolipsitor, necontagios.

незарóсший *adj.* necicatrizat.

незаря́женный *adj.* neîncărcat; neutru.

незаселённ|ый *adj.* nelocuit, nepopulat; *~ые зе́мли* ținuturi nelocuite.

незаслу́женно *adv.* pe nedrept, nemeritat, pe nemeritate.

незаслу́женный *adj.* nemeritat.

незастрахо́ванный *adj.* neasigurat.

незастро́енный *adj.* viran, neclădit, fără clădiri.

незастыва́ющий *adj.* incongelabil, nesolidificabil.

незата́сканный *adj.* **1.** neuzat. **2.** *(fig.)* nebanalizat; original.

незате́йливо *adv.* (în mod) simplu, necomplicat; necăutat, fără pretenții.

незате́йливость, *-и f. sg.* simplitate; sobrietate.

незате́йливый *adj.* simplu, necomplicat; sobru; necăutat.

незатопля́емый *adj.* neinundabil, insumersibil.

незатуха́ющ|ий *adj.* **1.** *(fiz.)* întreținut, neamortizat; *~ые колеба́ния* oscilații întreținute. **2.** care nu se stinge; *~ее пла́мя* flacără veșnică.

незауря́дн|ый *adj.* neobișnuit, ieșit din comun, excepțional; *~ые спосо́бности* aptitudini excepționale.

не́зачем *adv.* n-are rost, n-are sens, degeaba; ~ *ходи́ть туда́* n-are rost să te duci acolo.

незаши́тый *adj. (med.)* nesuturat.

незащищённый *adj.* neapărat, neferit, neadăpostit, descoperit, deschis; ~ *от ве́тра* expus vîntului, neferit de vînt; ~ *го́род* oraș nefortificat, oraș deschis.

незва́н|ый *adj.* nechemat, nepoftit; *~ гость* oaspete nepoftit/nedorit; *(prov.)* *~ гость ху́же тата́рина* sau *на ~ого го́стя не припасена́ и ло́жка* nepoftitul n-are scaun.

незвуча́щий *adj.* nesonor, insonor.

незде́шний *adj.* străin, din altă localitate, care nu e din partea locului.

нездоро́виться, *-ится vb. ipf. impers. dat.* a nu se simți bine, a se simți rău.

нездоро́во *pred. impers.* nu e sănătos.

нездоро́в|ый *adj.* **1.** *(болезненный)* nesănătos, bolnăvicios, maladiv, suferind, morbid; ~ *вид* înfățișare de om suferind. **2.** *(вредный)* nesănătos, vătămător, nociv, insalubru; ~ *кли́мат* climă nesănătoasă; *~ая кварти́ра* locuință insalubră. **3.** *(больной)* bolnav, indispus. **4.** *(fig.)* nesănătos, morbid, anormal; *~ая обстано́вка* mediu nesănătos.

нездоро́вь|е, *-я n. sg. (недомогание)* indispoziție, boală; *по ~ю* din cauză de boală.

неземн|о́й *adj.* **1.** *(вне земли)* nepământesc, nepământean. **2.** *(inv.) (потусторонний)* ceresc, divin, supranatural; *~ая си́ла* putere supranaturală. **3.** extraordinar, excepțional.

незло́бие, *-я n. sg. v. незло́бивость*

незло́бивость, *-и f. sg.* blîndețe, bunătate.

незло́бив|ый *adj.* blînd, blajin.

незло́й *adj.* bun la inimă.

незлопа́мятный *adj.* neranchiunos, care nu poartă pică, nerăzbunător.

незнако́мец, *-мца m.* necunoscut, străin.

незнако́мство, *-а n. sg.* necunoaștere, necunoștință; ignoranță; neștiință.

незнако́м|ый *adj.* **1.** necunoscut, străin, neștiut; *~ые места́* locuri necunoscute; *быть ~ым с кем-л.* a fi cunoaște pe cineva. **2.** *~ый, -ого m. ж. незнако́мец.*

незна́ни|е, *-я n. sg.* neștiință, ignoranță.

незна́чащий *adj.* neînsemnat, fără însemnătate, neimportant.

незначи́тельность, *-и f. sg.* lipsă de însemnătate, lipsă de importanță; mediocritate.

незначи́тельн|ый *adj.* **1.** *(небольшой)* neînsemnat, mic, mărunt, redus; *~ая су́мма* sumă mică/neînsemnată. **2.** *(незаметный, неважный)* neînsemnat, neimportant, lipsit de importanță; *~ое собы́тие* eveniment lipsit de importanță.

незре́лость, *-и f. sg.* **1.** faptul de a fi necopt. **2.** *(fig.)* lipsă de maturitate.

незре́лый *adj.* **1.** *(неспелый)* necopt, verde, crud. **2.** *(fig.)* necopt, nematur.

незри́мый *adj.* invizibil, nevăzut, imperceptibil.

незря́чий *adj.* care nu vede, orb, fără vedere.

незы́блемо *adv.* neclintit, nestrămutat, ferm.

незы́блемость, *-и f. sg.* trăinicie de nezdruncinat, neclintire, statornicie, fermitate.

незы́блем|ый *adj.* (de) neclintit, (de) nestrămutat, (de) nezdruncinat; statornic; *~ое пра́во* drept intangibil.

незя́бкий *adj.* rezistent la frig.

неизбе́жно 1. *adv.* (în mod) inevitabil, iminent, ineluctabil; neapărat, negreșit. **2.** *pred. impers.* e inevitabil.

неизбе́жность, *-и f. sg.* inevitabilitate, iminență; caracter inevitabil/ineluctabil.

неизбе́жный *adj.* inevitabil, iminent, de neocolit.

неизбира́тельный *adj.* neselectiv.

неизбы́вн|ый *adj. (inv.)* de neîndurat, greu de îndurat; *~ая печа́ль* tristețe adîncă/de neîndurat.

неизве́дан|ный *adj.* **1.** *(неисследованный)* necercetat, necunoscut, neexplorat, neumblat; *~ край* ținut necunoscut. **2.** *(неиспытанный)* neîncercat, necunoscut; *~ое чу́вство* sentiment neîncercat.

неизве́стная, *-ой f.* necunoscută.

неизве́стно *pred. impers.* nu se știe, nu se cunoaște; *~ кто* nu se știe cine; *~ где* nu se știe unde; *~ отку́да* nu se știe de unde.

неизве́стн|ое, *-ого n. (mat.)* necunoscută; *систе́ма уравне́ний с тремя́ ~ыми* sistem de ecuații cu trei necunoscute.

неизве́стност|ь, *-и f. sg.* **1.** faptul de a fi necunoscut/neexplorat. **2.** lipsă de știri/de informații; incertitudine. **3.** *(незаметность)* existență șterșă, existență anonimă, viață obscură, anonimat; *жить в ~и* a duce o viață obscură, a trăi în obscuritate ◇ *покры́то мра́ком ~и* învăluit în mister.

неизве́стн|ый *adj.* **1.** necunoscut, neștiut; neexplorat. **2.** *(не пользующийся известностью)* necunoscut, obscur, fără faimă, fără nume; *~ писа́тель* scriitor obscur, scriitor fără nume. **3.** necunoscut, neidentificat. **4.** *~ый, -ого m.* necunoscut.

неизвини́тельный *adj.* de neiertat, nescuzabil.

неизгладим|ый *adj.* (de) neșters, (de) neuitat; *~ое впечатле́ние* impresie de neuitat.

неизданный *adj.* needitat, nepublicat, inedit.

неизлечи́мость, *-и f. sg.* incurabilitate.

неизлечим|ый *adj.* incurabil, nevindecabil; *~ая боле́знь* boală incurabilă.

неизме́нно *adv.* (în mod) invariabil, neclintit, constant, statornic.

неизме́нность, *-и f. sg.* invariabilitate; statornicie, constanță; nestrămutare.

неизме́нн|ый *adj.* **1.** statornic, invariabil, imuabil, neschimbător, permanent, constant; *~ые пра́вила* reguli statornice. **2.** *(обычный)* permanent, obișnuit; *~ гость* oaspete obișnuit. **3.** devotat, fidel, credincios; *~ друг* prieten credincios.

неизменя́емость, *-и f. sg.* invariabilitate, caracter invariabil, imuabilitate.

неизменя́емый *adj.* **1.** neschimbător, invariabil. **2.** *(lingv.)* neflexibil.

неизмери́мо *adv.* incomparabil, (cu) mult mai ..., nemăsurat de mult; *~ бо́льше* incomparabil mai mult; *~ лу́чше* (cu) mult mai bine.

неизмери́мость, *-и f. sg.* imensitate, nemărginire, incomensurabilitate.

неизмери́м|ый *adj.* imens, nemărginit; nemăsurat, incomensurabil; *~ые простра́нства* spații imense, spații nemărginite; *(fig.) ~ая печа́ль* tristețe fără margini, tristețe adîncă.

неизмеря́емость, *-и f.* incomensurabilitate.

неизноси́мый *adj.* care nu se uzează, care ține mult, foarte rezistent, care n-are moarte.

неизоли́рованный *adj.* neizolat, neînvelit, neprotejat.

неизото́пный *adj.* neizotopic.

неизрасхо́дованный *adj.* necheltuit, neîntrebuințat, nefolosit, neconsumat.

неизречённ|ый *adj. (inv.)* (de) nespus, inefabil; *~ое блаже́нство* fericire nespusă.

неизу́ченный *adj.* nestudiat, necercetat; neexplorat; *~ вопро́с* chestiune nestudiată; *~ край* ținut neexplorat.

неизъясни́м|ый *adj.* inefabil, inexprimabil, de nespus; inexplicabil; *~ое волне́ние* emoție inefabilă/inexplicabilă.

неизя́щный *adj.* lipsit de eleganță/de finețe; simplu.

неимéни|е, *-я n. sg.* lipsă; *за ~ем вре́мени* din lipsă de timp; *за ~ем лу́чшего* în lipsă de ceva mai bun.

неимове́рно *adv.* peste măsură de ..., din cale afară de ..., nespus, nemaipomenit de ... ; extraordinar, grozav de ...; *~ жа́рко* grozav de cald; *~ тру́дно* nespus de greu.

неимове́рн|ый *adj.* de necrezut, nemaiînchipuit, peste măsură de ... ; din cale afară de ... ; *~ые тру́дности* greutăți de nedescris.

неиму́щ|ий *adj.* neavut, nevoiaș, sărac, lipsit de mijloace; *~ие слои́ населе́ния* păturile nevoiașe ale populației.

неинтеллиге́нтный *adj.* necultivat.

неионизи́рующий *adj.* neionizant.

неинтере́сный *adj.* neinteresant.

неискажённый *adj.* nedistorsionat, nedenaturat, nedeformat.

неискорени́м|ый *adj.* care nu poate fi dezrădăcinat, care nu poate fi stîrpit, adînc înrădăcinat; inveterat; *~ые поро́ки* vicii adînc înrădăcinate, vicii inveterate.

неискренний *adj.* nesincer, fățarnic prefăcut.

неискренно *adv.* (în mod) nesincer, fățarnic.

неискренность, *-и f. sg.* nesinceritate, fățărnicie, prefăcătorie.

неиску́сно *adv.* (în mod) neîndemînatic, neiscusit; fără îndemînare.

неиску́сность, *-и f. sg.* neîndemînare, neiscusință, nepricepere.

неиску́сный *adj.* neîndemînatic, neiscusit, nepriceput.

неискушённость, *-и f. sg.* **1.** *(невинность)* candoare; inocență. **2.** lipsă de experiență.

неискушённый *adj.* **1.** *(невинный)* candid. **2.** neinițiat, lipsit de experiență, nepriceput.

неисполне́ние, *-я n. sg.* neexecutare, neîndeplinire.

неиспо́лненный *adj.* neexecutat, neîndeplinit.

неисполни́мость, *-и f. sg.* caracter irealizabil, imposibilitate de a executa, neputință de realizare.

неисполни́мый *adj.* irealizabil, de nerealizat, de neîndeplinit.

неисполни́тельность, *-и f. sg.* neglijență; delăsare, nepăsare, indolență, lipsă de acuratețe/de disciplină/de punctualitate.

неисполни́тельный *adj.* neglijent; nepăsător, indolent.

неиспо́льзованный *adj.* nefolosit, neîntrebuințat, neutilizat; neconsumat, necheltuit, nevalorificat.

неиспо́рченность, *-и f. sg.* puritate morală, candoare; inocență, nevinovăție.

неиспо́рченн|ый *adj.* **1.** nestricat, nealterat; neavariat; *~ые проду́кты* ali-

mente nealterate. **2.** *(fig.)* pur, candid, inocent, nevinovat.

неисправи́мость, *-u f. sg.* incorigibilitate, caracter iremediabil.

неисправи́мый *adj.* **1.** incorigibil, cu neputință de îndreptat. **2.** iremediabil, ireparabil.

неиспра́вность, *-u f. sg.* **1.** funcționare proastă, deranjament, deteriorare; defect. **2.** *(неаккуратность)* nepromptitudine, nepunctualitate.

неиспра́вный *adj.* **1.** *(испорченный)* stricat, deranjat, deteriorat; *~ механи́зм* mecanism deranjat. **2.** *(неаккуратный)* neglijent, nepunctual.

неиспро́бованный *adj.* **1.** *(непроверенный)* neverificat; neîncercat. **2.** *(непережитый)* neîncercat.

неиспы́танный *adj.* neîncercat.

неиссле́дованный *adj.* necercetat, nestudiat, necunoscut; neexplorat.

неиссяка́ем|ый *adj.* **1.** nesecat; *~ исто́чник* izvor nesecat. **2.** *(fig.)* nesecat, inepuizabil; *~ые запа́сы* rezerve inepuizabile.

неи́стово *adv.* violent, furios, cu furie, mînios, cu mînie; cu frenezie, frenetic; *~ крича́ть* a vocifera furios, a urla ca un disperat.

неи́стовство, *-a* **1.** *n. sg.* furie, turbare, mînie; frenezie; *прийти́ в ~* a fi cuprins de furie. **2.** *(жестокость)* bestialitate, sălbăticie, cruzime, violență.

неи́стовствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a fi cuprins de furie, a spumega de furie; a manifesta furie/mînie neînfrînată; *(despre furtună, viscol etc.)* a bîntui cu furie.

неи́стов|ый *adj.* furios, mînios, turbat; frenetic, violent; *~ые аплодисме́нты* aplauze frenetice.

неистоща́имый *adj.* inepuizabil, nesecat.

неистреби́м|ый *adj.* de nestîrpit, cu neputință de stîrpit.

неисцели́мость, *-u f. sg. (înv.)* imposibilitate de a (se) vindeca, neputință (de) a se tămădui.

неисцели́мый *adj.* incurabil, nevindecabil.

неисчерпа́емость, *-u f. sg.* însușirea de a fi nesecat, inepuizabil.

неисчерпа́ем|ый *adj.* nesecat, inepuizabil; *~ые запа́сы* rezerve nesecate.

неисчисли́м|ый *adj.* incalculabil, nenumărat; *~ые резе́рвы* rezerve incalculabile.

нейзи́льбер, *-a m.* alpaca.

нейло́н, *-a m.* nylon.

нейло́новый *adj.* de nylon.

неймёт *vb. ipf. impers.* nu apucă, nu prinde ◇ *(prov.) ви́дит о́ко, да зуб неймёт* ochii văd, inima cere, ce folos că nu-i putere.

неймётся *vb. ipf. impers. dat.* n-are astîmpăr/răbdare/liniște; *ребёнку ~* copilul nu are astîmpăr.

нейро́н, *-a m. (anat.)* neuron.

нейрохиру́рг, *-a m.* neurochirurg.

нейрохирурги́я, *-u f.* neurochirurgie.

нейтрализа́тор, *-a m.* neutralizator.

нейтрализа́ция, *-u f.* **1.** *(chim.)* neutralizare; *~ кислото́й* neutralizare cu un acid. **2.** *(fig.)* neutralizare, anihilare. **3.** *(pol.)* neutralizare.

нейтрализова́ть, *-зу́ю, -зу́ешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* **1.** *(chim.)* a neutraliza; *~ раство́р* a neutraliza o soluție. **2.** *(fig.)* a neutraliza, a face inofensiv, a anihila, a zădărnici; *~ чьё-л. влия́ние* a neutraliza influența cuiva.

нейтрализова́ться, *-зу́ется vb. pf.* și *ipf.* a se neutraliza.

нейтралите́т, *-a m. (pol.)* neutralitate; *соблюда́ть ~* a păstra neutralitatea; *наруши́ть ~* a încălca neutralitatea; *вооружённый ~* neutralitate armată.

нейтра́льно *adv.* (în mod) neutru; neutral.

нейтра́льность, *-u f. sg.* neutralitate, caracter neutru.

нейтра́льн|ый *adj.* **1.** *(pol.)* neutru, neutral; *~ое госуда́рство* stat neutru. **2.** *(chim.)* neutru, neutralizat; *~ раство́р* soluție neutră, soluție neutralizată.

нейтри́но *s. indecl. (fiz.)* neutrino.

нейтроди́н, *-a m. (rad).* neutrodină.

нейтро́н, *-a m. (fiz.)* neutron.

нейтро́нный *adj. (fiz.)* neutronic, de neutroni.

нейтронотерапи́я, *-u f. (med.)* neutronoterapie.

некази́стость, *-u f. sg.* urîțenie, slutenie, aspect neplăcut, lipsă de frumusețe.

некази́стый *adj.* nearătos, urît, slut.

некапиталисти́ческий *adj.* necapitalist.

нека́чественный *adj.* de calitate inferioară.

неквалифици́рованный *adj.* necalificat; *~ рабо́чий* muncitor necalificat; *~ труд* muncă necalificată.

не́кий *pron. nehot.* un oarecare, un anume.

не́клен, *-a m. (bot.)* glădici; părulciutei, arțar american.

неклето́чный *adj. (biol.)* necelular.

нело́вкий *adj. (tehn.)* nemaleabil, neforjabil.

не́когда[1] *adv. (folosit ca pred.)* nu-i timp, nu-i vreme; *мне ~* n-am timp, sînt grăbit.

не́когда[2] *adv.* odată, cîndva odinioară, pe vremuri.

некогере́нтный *adj.* incoerent.

не́к|ого, *не́кому, не́кем, не о ком, pron.* cu *inf.* n-ai pe cine; *~ посла́ть* n-ai pe cine să trimiți; *мне ~ому писа́ть* n-am cui scrie; *его́ ~ем заменя́ть* n-avem cu cine să-l înlocuim; *не́ с кем пойти́* n-am cu cine merge; *не́ о ком говори́ть* n-avem despre cine vorbi.

некомпете́нтность, *-u f. sg.* incompetență, lipsă de competență; nepricepere.

некомпете́нтный *adj.* incompetent, nepriceput.

неконверти́руемый *adj. (ec.)* neconvertibil.

неконди́ционный *adj.* care nu corespunde condițiilor tehnice.

неконституцио́нный *adj.* neconstituțional, anticonstituțional.

неконцентри́чность, *-u f.* neconcentricitate.

некоронованный *adj.* neîncoronat.

некорре́ктно *adv.* (în mod) incorect, necorect.

некорре́ктность, *-u f. sg.* incorectitudine; purtare necorectă.

некорре́ктн|ый *adj.* incorect, necorect; nepoliticos; *~ посту́пок* faptă necorectă, incorectitudine.

некорроди́руемый *adj.* inoxidabil, necorosiv.

не́которы|й *pron. nehot.* **1.** un, anumit; oarecare; *~е вре́мя* un timp oarecare, cîtva timp; *с ~х пор; с ~го вре́мени* de la o vreme încoace, de un timp încoace; *~м о́бразом* oarecum, întrucîtva; *до ~й сте́пени* într-o măsură oarecare; într-o anumită măsură; *в ~х райо́нах* în unele raioane. **2.** *~ые, ~ых pl.* unii.

некоше́ный *adj.* necosit.

некраси́во 1. *adv.* urît; *~ вести́ себя́* a nu se purta frumos; a se purta urît. **2.** *pred. impers.* nu-i frumos, e urît.

некраси́в|ый *adj.* urît; *~ по́черк* scris urît; *~ посту́пок* faptă urîtă, purtare urîtă.

некра́шеный *adj.* nevopsit.

некредитоспосо́бность, *-u f. sg.* insolvabilitate.

некредитоспосо́бный *adj.* insolvabil.

некре́пкий *adj.* slab, fără putere, fără tărie, nedurabil.

некристалли́ческий *adj.* necristalin, amorf; necristalizat.

некрити́чески *adv.* (în mod) necritic, lipsit de spirit critic.

некрити́ческ|ий *adj.* necritic, lipsit de spirit critic; *~ое отноше́ние* atitudine necritică.

некробио́з, *-a (biol.)* necrobioză.

некро́з, *-a m. (med.)* necroză, cangrenă.

некроло́г, *-a m.* necrolog.

некро́поль, *-я m. (ist.)* necropolă.

некрофа́ги, *-ов pl. (entom.)* necrofagi, insecte cadavericole.

некрофа́гия, *-u f.* necrofagie.

некру́пный *adj.* mijlociu, potrivit, nu prea mare.

некры́тый *adj.* neacoperit; fără acoperiș.

некста́ти *adv.* **1.** *(не вовремя)* inoportun, într-un moment nepotrivit; *прийти́ ~* a veni într-un moment nepotrivit. **2.** *(неуместно)* nelalocul său; nepotrivit; *сказа́ть что-л. ~* a spune ceva nelalocul său.

некта́р, *-a m. sg.* nectar.

некта́рник, *-a m.* glandă nectariferă.

нектарони́сский *adj* nectarifer, melifer.

не́кто *pron. nehot. (se întrebuințează numai la nominativ)* cineva, (un) oarecare, o persoană; *~ Петро́в* un oarecare Petrov.

не́куда *adv.* cu *inf.* nu e unde; *мне ~ пойти́* n-am unde să mă duc ◇ *ху́же ~* nici că se poate mai rău; *да́льше ~* nu mai ai încotro.

некульту́рно 1. *adv.* (în mod) necivilizat; ~ *вести́ себя́* a se purta necivilizat. 2. *pred.* e necivilizat/grosolan.

некульту́рность, *-и f. sg.* 1. incultură, lipsă de cultură; *прояви́ть* ~ a da dovadă de lipsă de cultură. 2. lipsă de civilizaţie, primitivitate.

некульту́рн/ый *adj.* 1. incult, lipsit de cultură. 2. necivilizat. 3. *(bot.)* necultivat, sălbatic; ~*ые расте́ния* plante sălbatice.

некури́ящий *adj.* 1. nefumător, care nu fumează. 2. ~*кий, -его m.* nefumător.

нела́дно 1. *adv.* rău, prost; *у него́* ~ *с лёгкими* (el) o duce prost cu plămînii. 2. pred. *impers.* e rău, e prost; *здесь что-то* ~ aici nu miroase a bine ◇ *(prov.)* ~ *скро́ен, да кре́пко сши́т* prost făcut, dar trainic; prost croit, dar bine cusut.

нела́дн/ый *adj.* rău, prost; în neregulă; ~ *бу́дь он!* fir-ar al naibii!; lua-l-ar naiba!, ducă-se dracului!

нелады́, *-о́в pl* neînţelegeri, certuri, neplăceri; *семе́йные* ~ neînţelegeri familiale.

нела́сково *adv.* neprietenos, neamabil; fără bunăvoinţă.

нела́сковый *adj.* neprietenos, neamabil, rece.

нелега́льно *adv.* (în mod) ilegal, nelegal; clandestin.

нелега́льность, *-и f. sg.* ilegalitate, caracter ilegal; caracter clandestin.

нелега́льн/ый *adj.* ilegal, contrar legii; clandestin; *перейти́ на* ~*ое положе́ние* a trece în ilegalitate.

нелега́льщина, *-ы f.* 1. *(литература)* literatura ilegală. 2. *(деятельность)* activitate ilegală.

нелегиро́ванный *adj. (tehn.)* nealiat.

нелёгкая *(în expr.)* ~ *его́ принесла́* cine dracu l-a mai adus aici?; *куда́ тебя́* ~ *несёт?* unde naiba te duci?

нелёгк/ий *adj.* 1. greu; ~*ая рабо́та* povară grea. 2. greu, anevoios, dificil.

нелепо́ 1. *adv.* (în mod) absurd, stupid, ridicol. 2. *pred.* e absurd, e stupid, e ridicol.

нелепо́ст/ь, *-и f.* 1. inepţie, neghiobie, prostie, tîmpenie, nerozie; *наговори́ть* ~*ей* a spune neghiobii, a debita inepţii. 2. *sg.* absurditate, stupiditate; ~ *положе́ния* absurditatea situaţiei; *кака́я* ~*!* ce nerozie!, ce absurditate!

нелёпый *adj.* absurd, stupid, fără sens; neghiob, nerod, prost; ~ *отве́т* răspuns stupid.

нелёстно 1. *adv.* puţin măgulitor; ~ *отзыва́ться о ком-л.* a vorbi în termeni puţin măgulitori despre cineva. 2. *pred. impers.* e puţin măgulitor.

нелёсти/ый *adj.* puţin măgulitor; ~*ая репута́ция* reputaţie dubicasă.

нелётн/ый *ad. (în expr.)* ~*ая пого́да* timp nefavorabil pentru zbor.

нелету́чий *adj. (chim.)* nevolatil.

неликви́дный *adj. (fin.)* greu de vîndut, greu de transformat în bani; nelichid.

нелинёйный *adj.* neliniar.

нелиня́ющий *adj.* nedecolorabil.

нелицеме́рный *adj.* sincer, deschis, neprefăcut.

нелицеприя́тный *adj. (inv.)* nepărtinitor, imparţial.

нели́шне 1. *adv.* nu strică; nu în zadar; ~ *заме́тить, что...* e bine să notăm că..., este de observat că... . 2. *pred.* nu-i de prisos, nu e în zadar.

нели́шн/ий *adj.* care nu e de prisos; necesar; *счита́ю* ~*им сказа́ть* socotesc că nu e de prisos să spun.

нело́вк/ий *adj.* 1. *(неуклюжий)* neîndemînatic, stîngaci, greoi, 2. *(неудобный)* stînjenitor, incomod. 3. *(неприятный, тягостный)* neplăcut, penibil; *поста́вить кого́-л. в* ~*ое положе́ние* a pune pe cineva într-o situaţie neplăcută; ~*ое молча́ние* tăcere penibilă.

нело́вко 1. *adv. (неуклюже) (în mod)* neîndemînatic, stîngaci, cu stîngăcie, nedibaci. 2. *adv. (стеснительно) (fig.)* penibil; incomod; ~ *чу́вствовать себя́* a-i fi penibil, a nu se simţi în largul său. 3. *pred. impers. (неудобно)* nu e comod, nu e la îndemînă, e peste mînă. 4. *(неприятно) pred. impers. (fig.)* e neplăcut, e penibil.

нело́вкост/ь, *-и f.* 1. *sg. (неуклюжесть)* neîndemînare, stîngăcie, nedibăcie. 2. *sg. (смущение)* jenă, stinghereală; *почу́вствовать* ~ a simţi o jenă. 3. *(неловкий поступок)* stîngăcie, gafă) *соверши́ть ряд* ~*ей* a face (o serie de) gafe.

нелоги́чно 1. *adv.* nelogic, ilogic, lipsit de logică, fără sens. 2. *pred. impers.* nu e logic; *э́то* ~ asta nu e logic.

нелоги́чность, *-и f. sg.* lipsă de logică, inconsecvenţă logică.

нелоги́чн/ый *adj.* ilogic, nelogic; lipsit de logică, contrar logicii; ~*ое рассужде́ние* raţionament nelogic.

нелуже́ный *adj.* necositorit, nespoit.

нельзя́ *adv. pred.* cu *inf.* 1. *(невозможно)* nu se poate, e cu neputinţă, e imposibil; *на него́* ~ *положи́ться* pe el nu te poţi bizui; ~ *не согласи́ться* nu se poate să nu fii de acord; ~ *не призна́ть* trebuie să mărturisim / să recunoaştem. 2. *(не сле́дует)* (e) oprit, (e) interzis, nu se poate; ~ *терпе́ть ни мину́ты* nu se poate pierde nici o clipă; ~ *сказа́ть, что́б* ... nu se poate spune că ..., ar fi greşit să credem că...; *кури́ть* ~ fumatul este interzis ◇ *как* ~ *бо́лее* cum nu se poate mai mult, cît se poate de mult; *как* ~ *лу́чше* cît se poate de bine; ~ *ли...?* nu s-ar putea oare?, ar fi bine să...; îmi daţi voie, permiteţi?; ~*-ли ему́ помо́чь?* nu s-ar putea ca el să fie ajutat?; ~*-ли мне зайти́ к вам?* îmi daţi voie să trec pe la dv.?

не́льма, *-ы f. (iht.)* somon siberian.

нелюбе́зно *adv.* puţin amabil, neprietenos, rece.

нелюбе́зность, *-и f. sg.* lipsă de amabilitate, nepoliteţe.

нелюбе́зный *adj.* neamabil, neprietenos, rece, nepoliticos.

нелюби́мый *adj.* neiubit; detestat, urît, nesuferit, antipatic.

нелюбо́вь, *-бви́ f. sg.* aversiune, antipatie, animozitate.

нелюбопы́тный *adj.* 1. lipsit de curiozitate, necurios. 2. banal, ordinar.

нелюди́м, *-а m.* om nesociabil, retras, ursuz, sălbatic.

нелюди́мость, *-и f. sg.* fire nesociabilă / retrasă / ursuză.

нелюди́мый *adj.* nesociabil, ursuz, sălbatic.

немагни́тный *adj.* amagnetic, nemagnetic.

нема́ло *adv.* nu mai puţin, mult, deajuns, destul; *он перечита́л* ~ *книг* a citit multe cărţi.

немаловáжный *adj.* (destul de) însemnat, important, esenţial, considerabil; ~ *до́вод* argument important / nu lipsit de importanţă.

немалочи́сленный *adj.* destul de numeros.

нема́л/ый *adj.* (destul de) mare, însemnat, important; ~*ые де́ньги* bani frumoşi; *в* ~*ой сте́пени* într-o măsură însemnată.

нема́ркий *adj.* care nu se murdăreşte, care se murdăreşte greu.

немаркси́стский *adj.* nemarxist.

нематериа́льный *adj.* imaterial, nematerial.

неме́дленно *adv.* imediat, îndată, numaidecît; fără întîrziere, neîntîrziat; ~ *приня́ть ме́ры* a se lua măsuri de îndată.

неме́дленный *adj.* imediat, neîntîrziat, urgent.

неме́для *adv. (inv.)* v. *неме́дленно.*

неме́ркнущ/ий *adj.* 1. nestins; ~ *свет* lumină nestinsă, lumină care nu se stinge. 2. *(fig.)* nepieritor, nestins; ~*ая сла́ва* glorie nepieritoare.

неметалли́ческий *adj.* nemetalic, metaloid.

немета́ллы, *-ов pl.* metaloizi.

неметизи́рованный *adj.* neîncrucişat.

неме́/ть, *-ю, -е́ешь vb. ipf.* 1. *(pf. онеме́ть)* a amuţi, a rămîne mut, a deveni mut; *(fig.)* ~ *от восто́рга* a rămîne mut de admiraţie. 2. *(pf. онеме́ть* şi *занеме́ть) (цепенеть, коченеть)* a amorţi, a înţepeni; *па́льцы* ~*ют от хо́лода* degetele amorţesc de frig.

неме́ц/кий *adj.* german, nemţesc; ~*кий язы́к* limba germană◇~*ое пла́тье* straie nemţeşti.

неме́ченый *adj.* nemarcat.

немига́ющий *adj.* care nu clipeşte.

немилосе́рдие, *-я sg.* neomenie, neîndurare, asprime, lipsă de milă.

немилосе́рдно *adv.* 1. fără milă, fără cruţare, fără îndurare. 2. *(fig.)* cumplit, grozav, extrem; ~ *врать* a minţi cumplit.

немилосе́рдный *adj.* 1. nemilos, neomenesc, neîndurat, necruţător crunt, hain; ~ *посту́пок* faptă haină. 2. *(fig.)* cumplit, grozav; ~ *моро́з* ger cumplit.

неми́лостиво *adv.* fără bunăvoinţă, nebinevoitor, sever.

неми́лостивый *adj.* puţin binevoitor, nebinevoitor, neamabil; sever; ~ *отве́т* răspuns neamabil.

неми́лост/ь, *-и f. sg.* dizgraţie; *впасть в* ~ a cădea în dizgraţie; *быть в ~и у кого́-л.* a nu fi în graţiile cuiva.

неми́л/ый *(în poezia populară)* **1.** *adj.* neiubit, urît, urîcios; *всё ему́ ~о* nimic nu-i mai este drag, nimic nu-i mai place. **2.** ~**ый,** *-ого m.* om nesuferit, neiubit.

немину́емо *adv.* (în mod) inevitabil, sigur, iminent.

немину́емость, *-и f.* iminenţă, inevitabilitate.

немину́емый *adj.* inevitabil, sigur, iminent.

не́мка, *-и; pl. не́мки, не́мок f.* germană, nemţoaică.

немно́г/ий 1. *adj. pl.* puţini, cîţiva; *в ~их стра́нах* în puţine ţări; *в ~их слова́х* în cîteva cuvinte. **2.** ~**ие,** *-их s. pl.* puţini; *верну́лись ~ие* puţini s-au întors. **3.** ~**ое,** *-ого s.n.* puţin; ~, *что ты зна́ешь* puţinul pe care-l ştii; ~*им бо́льше* cu ceva mai mult ◇ *за ~им де́ло ста́ло* puţin mai lipseşte ca...

немно́го *adv.* **1.** puţin, cam, oarecum, întrucîtva, niţel; ~ *уста́ть* a obosi puţin; *у меня́ голова́ ~ боли́т* mă cam doare capul; ~ *по́зже* ceva mai tîrziu; ~ *спустя́* ceva mai pe urmă; ~ *бо́льше* ceva mai mult; ~ *лу́чше* ceva mai bine; *совсе́м* ~ puţin de tot. **2.** *gen.* puţin, nu prea mult; *вре́мени оста́лось* ~ a mai rămas puţin timp; ~ *люде́й* puţini oameni; ~ *книг* cîteva cărţi; *мне* ~ *ну́жно* mă mulţumesc cu puţin. **3.** *pred.* e puţin, nu-i mult; *э́то совсе́м* ~ nu e mult deloc.

немногово́дный *adj.* cu debit mic de apă, sărac în apă; puţin adînc.

немногосло́вность, *-и f.* laconism.

немногосло́вный *adj.* **1.** tăcut, taciturn, zgîrcit la vorbă; ~ *челове́к* om taciturn. **2.** laconic, concis.

немногочи́сленность, *-и f. sg.* număr mic.

немногочи́сленный *adj.* puţin numeros.

немно́жко *adv. dim.* un pic, puţin, oleacă, niţel, puţin de tot, puţinel.

немну́щийся *adj.* care nu se şifonează, neşifonabil.

нему́ется *vb. ipf. impers. dat. (pop.)* a se simţi prost, a nu se simţi bine, a fi indispus, a nu fi în apele sale.

нем/о́й *adj.* **1.** mut, fără grai, negrăitor; ~ *от рожде́ния* mut din naştere. **2.** *(fig.)* ascuns, tainic, liniştit, mut; ~*а́я тишина́* linişte adîncă; ~*ы́е страда́ния* suferinţe mute. **3.** ~**о́й,** *-о́го m.* mut. **4.** ~**а́я,** *-о́й f.* mută ◇ ~*а́я ка́рта* hartă mută; ~*а́я а́збука* alfabetul surdo-muţilor; ~*о́е кино́* film mut; *нем как ры́ба* mut ca un peşte; *нем как моги́ла* mut ca mormîntul.

немолодо́й *adj.* în vîrstă, nu prea tînăr, între două vîrste; *челове́к* ~ om în vîrstă.

немо́лчный *adj. (înv. poet.)* neîncetat.

немота́, *-ы́ f. sg.* muţenie.

немотиви́рованный *adj.* nemotivat, gratuit.

не́мочь, *-и f. (pop.)* slăbiciune, infirmitate; boală; neputinţă; *(med.)* *бле́дная* ~ cloroză; *(pop.)* *чёрная* ~ epilepsie.

немощёный *adj.* nepavat.

не́мощность, *-и f. sg.* infirmitate, slăbiciune, debilitate.

не́мощный *adj.* slab, neputincios, slăbănog, debil.

не́мощь, *-и f. sg.* boală, slăbiciune, neputinţă; *ста́рческая* ~ senilitate.

немудрено́ *pred. impers.* e uşor de...; nu-i greu de...; nu-i de mirare; nu-i greu de înţeles.

немудрён/ый *adj.* simplu, uşor, necomplicat; ~ *прибо́р* dispozitiv simplu; *э́то де́ло* ~*ое* e un lucru simplu, uşor.

нему́дрый *adj. v. немудрёный*

немудря́щий *adj. (pop.)* simplu, obişnuit, necomplicat.

немузыка́льный *adj.* nemuzical; care n-are ureche muzicală.

не́мцы, *-ев pl; sg. -мец, -мца m* germani, nemţi.

немы́слим/ый *adj.* de necrezut, de neconceput; imposibil, cu neputinţă, inadmisibil; ~*ые усло́вия* condiţii inadmisibile, condiţii de neconceput.

ненаблюда́емый *adj.* neobservat.

ненаблюда́тельный *adj.* lipsit de spirit de observaţie.

ненави́деть, *-и́жу, -и́дишь vb. ipf. acuz.* a urî, a dușmăni, a detesta.

ненави́дящий 1. *part. prez. act.* de la *ненави́деть.* **2.** *adj.* plin de ură; ~ *взгляд* privire plină de ură.

ненави́стник, *-а m.* om care urăşte, om plin de ură; om rău la inimă, hain.

ненави́стнический *adj.* de ură, de dușmănie.

ненави́стничество, *-а n. sg.* dușmănie, ură.

ненави́стный *adj.* **1.** odios, detestabil, urît. **2.** plin de ură.

не́навист/ь, *-и f. sg.* ură, dușmănie; *смерте́льная* ~ ură de moarte; *из ~и* din ură; *пита́ть ~ к кому́-л.* a-i purta cuiva ură.

ненагля́дный *adj.* foarte iubit, foarte drag, scump.

ненагру́женный *adj.* neîncărcat; fără sarcină; în gol.

ненадёванный *adj.* nou, neîmbrăcat, nepurtat.

ненадёжность, *-и f. sg.* **1.** *(непрочность)* lipsă de solidaritate; şubrezenie; fragilitate. **2.** nesiguranţă, netemeinicie; lipsă de temei; incertitudine; instabilitate; ~ *све́дений* lipsa de temei a ştirilor. **3.** faptul de a nu inspira încredere.

ненадёжн/ый *adj.* **1.** nesigur; lipsit de trăinicie; şubred; ~ *мост* pod nesigur. **2.** nesigur, incert, dubios; ~*ые све́дения* ştiri nesigure; ~*ая па́мять* memorie slabă. **3.** *(despre oameni)* pe care nu te poţi bizui, care nu inspiră încredere.

ненадлежа́щий *adj.* inadecvat, nepotrivit, necorespunzător.

нена́добно *pred. impers.* nu este necesar, nu trebuie, este inutil.

нена́добность, *-и f. sg.* inutilitate.

ненадо́лго *adv.* pentru puţin, pentru scurt timp, pentru cîtăva vreme.

ненаказу́емость, *-и f. sg. (jur.)* impunitate; nepedepsire.

ненаказу́емый *adj. (jur.)* care nu se pedepseşte, nesancţionabil.

ненаме́ренно *adv.* (în mod) neintenţionat, fără intenţie.

ненаме́ренный *adj.* neintenţionat, involuntar.

ненападе́ни/е, *-я n. sg.* neagresiune; *пакт о ~и* pact de neagresiune

ненапра́вленный *adj.* neorientat, nedirijat.

ненаро́ком *adv.* întîmplător, din întîmplare, fără voie, neintenţionat.

ненаруши́мость, *-и f. sg.* inviolabilitate.

ненаруши́м/ый *adj.* inviolabil, netulburat; ~*ое пра́во* drept inviolabil; ~*ая тишина́* linişte netulburată de nimic.

нена́стный *adj.* ploios, ceţos şi rece, posomorît; ~ *день* zi ploioasă, zi posomorîtă.

ненастоя́щий *adj.* neadevărat, artificial; falsificat, neautentic.

ненастро́енн/ый *adj.* neacordat; nereglat; ~*ая анте́нна* antenă neacordată.

нена́сть/е, *-я n. sg.* intemperie, timp ploios, vreme ceţoasă şi rece ◇ *по́сле ~я ве́дро* după furtună vine vreme bună.

ненасы́тность, *-и f. sg.* lăcomie fără margini, nesaţ.

ненасы́тн/ый *adj.* **1.** nesăţios, fără saţ; ~ *зверь* fiară nesăţioasă. **2.** *(fig.)* nepotolit; ~*ая жа́жда зна́ний* sete nepotolită de cunoştinţe.

ненасы́щенность, *-и f.* nesaturaţie.

ненасы́щенный *adj. (chim.)* nesaturat; ~ *раство́р* soluţie nesaturată.

ненатура́льность, *-и f. sg.* lipsă de naturaleţe, nefiresc; afectare, prefăcătorie.

ненатура́льный *adj.* nenatural, nefiresc; artificial, afectat, prefăcut.

ненаты́нутый *adj.* neîntins.

нена́учный *adj.* neştiinţific.

ненахо́дчивость, *-и f. sg.* lipsă de prezenţă de spirit; lipsă de ingeniozitate / de inventivitate.

ненахо́дчивый *adj.* neingenios; nedescurcăreţ.

ненорма́льност/ь, *-и f.* **1.** *sg. (уклонение от нормы)* anormalitate, anomalie, caracter anormal; stare anormală; ~ *положе́ния* anomalia situaţiei; *психи́ческая* ~ alienaţie mintală. **2.** neregularitate, scădere, lipsă; fenomen anormal; *искорени́ть ~и в рабо́те* a stîrpi lipsurile constatate în muncă.

ненорма́льн/ый *adj.* **1.** anormal, neobişnuit, nenormal. **2.** *(душевнобольной)* alienat, ieşit din minţi, nebun, anormal.

ненормиро́ванный *adj.* nenormat; ~ *рабо́чий день* zi de muncă nenormată.

ненормиру́емый *adj.* nenormat.

нено́шеный *adj.* neîmbrăcat, nepurtat.

ненýжн|ый *adj.* inutil, fără trebuinţă, de prisos; nefolositor; netrebuincios; *~ая трáта врéмени* pierdere de timp inutilă.

ненумеро́ванн|ый *adj.* nenumerotat; *~ые местá* locuri nenumerotate.

необде́ланный *adj.* **1.** nefasonat, nelucrat suficient; nefinisat; brut. **2.** nemontat; *~ жéмчуг* perlă nemontată.

необдýманно *adv.* (în mod) necugetat; uşuratic, nesocotit, pripit.

необдýманность, *-u f. sg.* nesocotinţă, nechibzuinţă, nesăbuinţă.

необдýманн|ый *adj.* nechibzuit, nesocotit, nesăbuit; pripit; *~ое решéние* hotărîre nechibzuită; *~ пóступок* faptă nesocotită.

необеспéченность, *-u f. sg.* **1.** nesiguranţă; caracter precar; *~ бýдущего* nesiguranţa zilei de mîine. **2.** lipsă de acoperire, lipsă de garanţie/ de asigurare; *~ дéнежного обязáтельства* lipsa de acoperire a unei obligaţii băneşti. **3.** *(недостáток в средствáх)* lipsă de mijloace, lipsa mijloacelor de existenţă.

необеспéченный *adj.* **1.** neasigurat, fără mijloace de existenţă, fără avere. **2.** *(fin.)* negarantat.

необжитóй *adj.* nelocuit, pustiu.

необжи́тый *adj. v. необжитóй*

необитáемость, *-u f. sg.* pustietate, lipsă de populaţie.

необитáемый *adj.* nepopulat; pustiu, nelocuit; *~ óстров* insulă nelocuită/pustie.

необлагáем|ый *adj* neimpozabil; *~ые дохóды* venituri neimpozabile.

необлучённый *adj.* neexpus acţiunii radiaţiilor.

необнарóдованный *adj.* nepublicat.

необнаружéнный *adj.* nedescoperit.

необожжённый *adj.* ncars; neprăjit.

необознáченный *adj.* neindicat, nemarcat, nenotat, neînregistrat; *~ на кáрте* nemenţionat pe hartă.

необозри́мость, *-u f. sg.* imensitate, nemărginire.

необозри́м|ый *adj.* imens, vast, de necuprins cu ochii, fără sfîrşit, nemărginit; *~ые простóры* întinderi nemărginite.

необоровя́емый *adj.* care nu e apărat, neapărat.

необору́дованный *adj.* neamenajat, nechipat.

необоснóванность, *-u f. sg.* netemeinicie, lipsă de temeinicie.

необоснóванный *adj.* lipsit de temei, neîntemeiat, nemotivat, nefondat; *~ вывóд* concluzie nefondată / lipsită de temei.

необрабóтанность, *-u f. sg.* **1.** stare brută; neprelucrare. **2.** necultivare, nelucrare *(a pămîntului)*. **3.** *(fig.)* necizelare.

необрабóтанный *adj.* **1.** brut, neprelucrat, nefinisat. **2.** *(despre pămînt)* nelucrat, necultivat. **3.** *(fig.)* nepus la punct; neterminat, necizelat; *~ стиль* stil necizelat.

необразóванность, *-u f. sg.* lipsă de cultură/deinstrucţie; ignoranţă, incultură.

необразóванный *adj.* lipsit de cultură, incult; neinstruit; ignorant.

необрати́мость, *-u f. sg.* ireversibilitate.

необрати́мый *adj.* nereversibil, ireversibil; *~ процéсс* proces ireversibil.

необременúтельность, *-u f. sg.* uşurinţă; facilitate.

необременúтельный *adj.* neîmpovărător, care nu produce greutăţi.

необстоя́тельный *adj.* superficial; neamănunţit.

необстре́лянн|ый *adj.* care n-a fost sub focul artileriei; *~ые войскá* trupe care n-au primit botezul focului.

необтóченный *adj.* nestrunjit; neascuţit.

необýзданность, *-u f. sg.* neînfrînare, necumpătare, nestăpînire.

необýзданный *adj.* neînfrînat, nestăpînit; necumpătat.

необуслóвленный *adj.* nestipulat, neconvenit.

необýтый *adj.* desculţ, neîncălţat, fără încălţăminte.

необýченный *adj.* neinstruit; neînvăţat; fără pregătire adecvată.

необходи́мо *pred. impers.* este necesar, e nevoie, trebuie, se cade; *мне ~ уéхать* trebuie să plec; *совершéнно ~* este absolut necesar.

необходи́мое *n.* necesar; *всё ~* toate cele necesare, tot necesarul.

необходи́мость, *-u f. sg.* necesitate, nevoie; *в слýчае ~и* la nevoie; *по ~и* din necesitate; *предмéты пéрвой ~и* articole de primă necesitate; *крáйняя ~* necesitate imperioasă, nevoie absolută; *нет никакóй ~и* nu e nici o necesitate, nu se simte nevoia.

необходи́м|ый *adj.* necesar, trebuincios; indispensabil; *сдéлать всe ~ые вы́воды* a trage toate concluziile necesare; *~ые сведéния* informaţii indispensabile/necesare; *~ые срéдства* mijloace necesare; *~ая пóмощь* ajutorul necesar; *мне ~ы дéньги* am nevoie de bani; *~ое услóвие* condiţie indispensabilă; condiţie sine qua non ◇ *(jur.)* *~ая оборóна* legitimă apărare.

необходи́тельность, *-u f. sg.* **1.** lipsă de amabilitate, lipsă de atenţie. **2.** nepoliteţe.

необходи́тельный *adj.* **1.** lipsit de amabilitate; neatent. **2.** nepoliticos.

необщéственный *adj.* nesocial.

необщи́тельность, *-u f. sg.* caracter nesociabil; *~ хáрактера* fire nesociabilă/închisă.

необщи́тельный *adj.* nesociabil; retras, ursuz, necomunicativ.

необъéзженн|ый *adj.* nedresat; neînvăţat la ham, neînvăţat cu şaua; *~ая лóшадь* cal neînvăţat la ham/neînvăţat cu şaua.

необъекти́вность, *-u f.* lipsă de obiectivitate.

необъекти́вный *adj.* neobiectiv.

необъясни́мость, *-u f.* caracter neexplicabil.

необъясни́м|ый *adj.* inexplicabil; de neînţeles; *~ое явлéние* fenomen inexplicabil.

необъя́тность, *-u f. sg.* imensitate, nemărginire, necuprins; incomensurabilitate.

необъя́тный *adj.* imens, vast, incomensurabil, nesfîrşit.

необыкновéнно *adv.* extraordinar, neobişnuit, excesiv.

необыкновéнность, *-u f. sg.* caracter singular/neobişnuit/ extraordinar; raritate.

необыкновéнный *adj.* neobişnuit, excepţional, rar, ieşit din comun; *~ слýчай* caz neobişnuit, caz ieşit din comun.

необычáйно *adv.* neobişnuit; uimitor, extraordinar; *~ бы́стро* uimitor de repede.

необычáйность, *-u f. sg. v. необыкновéнность*

необычáйный *adj.* neobişnuit, uimitor, extraordinar; rar.

необы́чно *adv.* (în mod) neobişnuit, straniu.

необы́чность, *-u f. sg.* caracter neobişnuit.

необы́чн|ый *adj.* neobişnuit; straniu, ieşit din comun; *в ~ час, в ~ое врéмя* la o oră nepotrivită.

необязáтельно *pred.* nu e obligatoriu; nu e neapărat nevoie.

необязáтельный *adj.* neobligatoriu, facultativ.

неовулкани́ческий *adj. (geol.)* neovulcanic.

неоге́н, *-a m. sg. (geol.)* neogen.

неогенé3, *-a m. (biol.)* neogeneză, regenerare.

неоге́новый *adj. (geol.)* neogen.

неогля́дный *adj.* imens, nemărginit, de necuprins *(cu privirea)*.

неограни́ченно *adv.* (în mod) nelimitat, absolut, neîngrădit.

неограни́ченность, *-u f. sg.* caracter nelimitat; *~ влáсти* putere nelimitată, putere absolută.

неограни́ченн|ый *adj.* nelimitat, nemărginit, fără restricţii; absolut; *~ые полномóчия* împuterniciri nelimitate, puteri/prerogative nelimitate; *~ая монáрхия* monarhie absolută; *~ая влáсть* putere absolută.

неодарвини́зм, *-a m.* neodarvinism.

неоде́тый *adj.* neîmbrăcat.

неодинáково *adv.* (în mod) inegal; diferit.

неодинáковость, *-u f. sg.* inegalitate.

неодинáковый *adj.* inegal, deosebit, diferit.

неоднозна́чность, *-u f.* ambiguitate; *(mat.)* neunivocitate.

неоднокрáтно *adv.* în repetate rînduri, de repetate ori, nu o dată.

неоднокрáтн|ый *adj.* repetat; *~ые предупрежде́ния* avertismente repetate.

неоднороди́ость, *-и f.* caracter eterogen/neomogen, neomogenitate, eterogenitate, neasemănare; *структу́рная* ~ neomogenitate de structură; *электро́нная* ~ neomogenitate electronică.

неодноро́д|ый *adj.* eterogen, neomogen; diferit; *~ая ма́сса* masă eterogenă.

неодобре́ние, *-я n. sg.* dezaprobare, respingere.

неодобри́тельно *adv.* (în mod) dezaprobator, nefavorabil.

неодобри́тельн|ый *adj.* dezaprobator, nefavorabil; *~ая оце́нка* apreciere defavorabilă.

неодоли́мо *adv.* de neînvins, de nebiruit.

неодоли́м|ый *adj.* de neînvins, de nebiruit, de netrecut; irezistibil, de neîmblînzit; *~ое препя́тствие* piedică de neînvins/de netrecut; *~ая страсть* pasiune irezistibilă.

неодушевлённость, *-и f. sg.* neînsufleţire, caracter neînsufleţit.

неодушевлённый *adj.* neînsufleţit, neanimat; *(gram.)* ~ *предме́т* lucru/obiect neanimat.

неожи́данно *adv.* pe neaşteptate, inopinat, brusc; *прие́хать* ~ a veni/a pica pe neaşteptate.

неожи́данность, *-и f. sg.* **1.** caracter neaşteptat. **2.** surpriză, ceva cu totul neaşteptat; *прия́тная* ~ surpriză plăcută.

неожи́данный *adj.* neaşteptat; neprevăzut, inopinat, surprinzător; ~ *прие́зд* sosire inopinată; ~ *оборо́т* întorsătură neaşteptată.

неозо́й, *-я m. (geol.)* neozoic.

неозо́йский *adj. (geol.)* neozoic.

неокантиа́нец, *-нца m. (fil.)* neokantian.

неокантиа́нство, *-а n. sg. (fil.)* neokantianism.

неокапитали́зм, *-а m.* neocapitalism.

неокисля́емость, *-и f.* inoxidabilitate, rezistenţă la oxidare.

неокисля́ющийся *adj.* inoxidabil.

неоклад|но́й *adj. (în expr.)* *~ны́е сбо́ры* impozite/taxe de consum, impozite indirecte.

неоклассици́зм, *-а m. sg.* neoclasicism.

неоколониали́зм, *-а m. sg.* neocolonialism.

неокончи́тельный *adj.* nedefinitiv, provizoriu.

неоко́нченный *adj.* neterminat, neisprăvit.

неокупа́емый *adj.* nerecuperabil.

неолингви́стика, *-и f.* neolingvistică.

неоли́т, *-а m. (arheol.)* neolitic, perioada neolitică.

неолити́ческ|ий *adj. (arheol.)* neolitic; *~ая эпо́ха* epoca neolitică, neoliticul.

неологи́зм, *-а m. (lingv.)* neologism

нео́н, *-а m. sg. (fiz.)* neon.

нео́нов|ый *adj. (fiz.)* de neon; *~ая дуго́вая ла́мпа* lampă cu neon.

неопа́сный *adj.* neprimejdios, inofensiv, nepericulos.

неопрати́вник *adj. (med.)* conservator.

неопери́вшийся *adj.* **1.** *(о птицах)* fără pene, golaş. **2.** *(fig.)* lipsit de experienţă, necopt, cu caş la gură, novice ◇ ~ *пте́нец* ageamiu, novice.

неопи́сан|ый *adj.* **1.** nesechestrat, neinventariat; *~ое иму́щество* avere nesechestrată. **2.** de nedescris, de nespus; extraordinar, colosal.

неопису́ем|ый *adj.* **1.** de nedescris, de nespus; indescriptibil; *~ая красота́* frumuseţe de nedescris. **2.** *(fig.)* extraordinar, colosal, nespus de mare.

неопла́зма, *-ы f. (med.)* neoplasmă.

неопла́ти|мый *adj.* **1.** care nu poate fe plătit/achitat; ~ *долг* datorie *(foarte mare)* care nu poate fi plătită. **2.** care datorează mult; foarte îndatorat.

неопла́ченный *adj.* neplătit, neachitat.

неоплодотворённ|ый *adj.* nefecundat.

неопо́знанный *adj.* neidentificat, nerecunoscut.

неопоро́чен|ый *adj.* nepătat, neîntinat, pur, curat, neprihănit; *~ая репута́ция* reputaţie nepătată.

неопра́вданный *adj.* **1.** nefondat, nejustificat, neîndreptăţit; ~ *вы́вод* concluzie neîntemeiată. **2.** inutil; ~ *расхо́д* cheltuială inutilă/neproductivă.

неопределённо *adv.* (în mod) nehotărît, nesigur; vag.

неопределённость, *-и f. sg.* **1.** stare nedeterminată, caracter nedeterminat/nedefinit, caracter nehotărît/vag. **2.** încertitudine, nesiguranţă, confuzie.

неопределённ|ый *adj.* **1.** *(точно не установленный)* nedeterminat, nedefinit; *~ое направле́ние* direcţie nedeterminată; *на* ~ *срок* pe o durată nedeterminată, fără termen. **2.** *(неточный, неясный)* incert, nehotărît, nesigur; imprecis, vag, neclar, confuz; *~ое положе́ние* situaţie incertă; ~ *отве́т* răspuns nehotărît; ~ *цвет* culoare neprecisă ◇ *(gram.)* *~ое наклоне́ние* sau *~ая фо́рма глаго́ла* infinitiv, modul infinitiv; *(gram.)* ~ *член* articol nehotărît.

неопредели́мый *adj.* de nedefinit, indeterminabil.

непроверже́мо *adv.* fără putinţă de tăgadă, în mod incontestabil.

непроверже́мость, *-и f. sg.* caracter incontestabil/de netăgăduit.

непроверже́м|ый *adj.* de netăgăduit, incontestabil, neîndoios; sigur; *~ое доказа́тельство* probă/dovadă incontestabilă.

непря́тно *adv.* (în mod) neîngrijit, neglijent.

непря́тность, *-и f. sg.* murdărie, stare de neîngrijire.

непря́тн|ый *adj.* **1.** neîngrijit, neglijent *(în ţinută)*. **2.** murdar, soios; *~ое пла́тье* rochie murdară.

неопублико́ванный *adj.* inedit, nepublicat.

неопы́тность, *-и f. sg.* lipsă de experienţă.

неопы́тный *adj.* lipsit de experienţă; neexperimentat.

неорганизо́ванно *adv.* (în mod) dezorganizat, dezordonat, în dezordine, fără rînduială.

неорганизо́ванность, *-и f. sg.* lipsă de organizare, dezorganizare; neorînduială.

неорганизо́ванный *adj.* neorganizat, dezorganizat; dezordonat.

неорга́ническ|ий *adj.* anorganic; neorganic; *~ая хи́мия* chimie anorganică; *~ая приро́да* natură anorganică.

неореали́зм, *-а m. (lit.)* neorealism.

неореалисти́ческий *adj. (lit.)* neorealist.

неоромантизм, *-а m. sg. (lit.)* neoromantism.

неорошаемый *adj.* **1.** neirigat. **2.** neirigabil.

неосведомлённость, *-и f. sg.* lipsă de informaţie; necunoaştere *(a situaţiei, stării etc.)*.

неосведомлённ|ый *adj.* neinformat; nedocumentat; *быть ~ым* a nu fi la curent.

неосе́длый *adj.* nesedentar, nomad.

неосла́бно *adv.* în mod susţinut, fără preget, neobosit; constant, fără încetare.

неосла́бн|ый *adj.* susţinut, fără preget, neobosit; constant, neîncetat; permanent; *~ое внима́ние* atenţie susţinută; ~ *контро́ль* control susţinut.

неосмотри́тельно *adv.* (în mod) imprudent, uşuratic, nesăbuit; cu uşurinţă, pe negîndite, fără chibzuială.

неосмотри́тельность, *-и f. sg.* neprevedere, imprudenţă, nesocotinţă, lipsă de prudenţă/de precauţie; nebăgare de seamă.

неосмотри́тельный *adj.* neprevăzător, imprudent, neprecaut, nesocotit, nechibzuit, uşuratic.

неоснащённый *adj.* neînzestrat, nedotat; neaprovizionat.

неоснова́тельно *adv.* fără temei; cu uşurinţă.

неоснова́тельность, *-и f. sg.* netemeinicie, lipsă de temei, inconsistenţă, superficialitate.

неоснова́тельн|ый *adj.* **1.** neîntemeiat, nefondat; fără temei, gratuit; *~ое обвине́ние* acuzaţie neîntemeiată. **2.** neserios, uşuratic, superficial; ~ *челове́к* om neserios.

неосо́знанный *adj.* inconştient.

неоспори́мо *adv.* (în mod) incontestabil, indiscutabil.

неоспори́мость, *-и f. sg.* caracter incontestabil, caracter indiscutabil.

неоспори́м|ый *adj.* incontestabil, de netăgăduit, indiscutabil; *~ые до́воды* argumente de necombătut.

неосторо́жно *adv.* (în mod) imprudent, nesocotit, uşuratic.

неосторо́жност|ь, *-и f.* **1.** *sg.* imprudenţă, lipsă de prudenţă, nesocotinţă; *по ~и* din imprudenţă, din nebăgare de seamă. **2.** faptă imprudentă; imprudenţă; *допусти́ть* ~ a comite o imprudenţă.

неосуществи́мость, *-и f. sg.* caracter irealizabil.

неосуществи́мый *adj.* irealizabil, de neîmplinit.

неосуществлéние, *-я n. sg.* neîmplinire, neîndeplinire, nerealizare.

неосязáемость, *-u f. sg.* imperceptibilitate, impalpabilitate.

неосязáемый *adj.* imperceptibil, impalpabil, intangibil.

неотáпливаемый *adj.* neîncălzit.

неотврати́мо *adv.* (în mod) inevitabil, imperios, iminent, de neînlăturat.

неотврати́мость, *-u f.* inevitabilitate, iminenţă.

неотврати́м|ый *adj.* inevitabil, iminent; *~ые послéдствия* consecinţe inevitabile.

неотвя́зно *adv.* (în mod) sîcîitor, obsedant, supărător; fără încetare.

неотвя́зн|ый *adj.* **1.** obsedant; *~ые мы́сли* idei obsesive. **2.** sîcîitor, agasant, supărător, plictisitor.

неотвя́зчивый *adj.* de care nu poţi scăpa, care se ţine scai, plictisitor, pisălog.

неотдéланный *adj.* nefinisat.

неотдели́мость, *-u f. sg.* inseparabilitate, caracter indisolubil, nedespărţire.

неотдели́мый *adj.* inseparabil, indisolubil, nedespărţit, nedezlipit.

неотёсанность, *-u f.* grosolănie, bădărănie.

неотёсанный *adj.* **1.** necioplit; *~ кáмень* piatră necioplită. **2.** *(fig. pop.)* grosolan, necioplit.

неотзы́вчивость, *-u f.* insensibilitate, nesimţire.

неотзы́вчивый *adj.* care nu sare în ajutor, nesăritor.

нéоткуда *adv.* n-ai de unde; *дéнег взять ~* n-ai de unde să iei bani.

неотлага́тельный *adj. v. неотлóжный.*

неотлóжность, *-u f. sg.* urgenţă, imposibilitate de amînare.

неотлóжн|ый *adj.* urgent, de mare urgenţă, grabnic, care nu suferă amînare; *~ая задáча* sarcină urgentă.

неотлýчно *adv.* nedespărţit, inseparabil; în permanenţă.

неотлýчн|ый *adj.* **1.** nedespărţit, inseparabil, nelipsit. **2.** permanent, continuu.

неотрази́мо *adv.* (în mod) irezistibil.

неотрази́мость, *-u f. sg.* caracter irezistibil, neputinţa de a se împotrivi *(unui lucru)*/de a rezista *(la ceva).*

неотрази́м|ый *adj.* căruia nu-i poţi rezista; puternic; *~ые дóводы* argumente hotărîtoare/de necombătut. **2.** *(sport) ~ удáр* lovitură imparabilă; *(fig.)* puternic, care te subjugă, irezistibil; fermecător; *~ая красотá* frumuseţe irezistibilă.

неотрóн, *-a m. (fiz.)* neotron.

неотры́вно *adv.* fără întrerupere; neîntrerupt, continuu.

неотры́вный *adj.* neîntrerupt, continuu.

неотсту́пно *adv.* în mod stăruitor, insistent, perseverent.

неотсту́пность, *-u f. sg.* insistenţă, stăruinţă, perseverenţă.

неотсту́пный *adj.* stăruitor, insistent, perseverent.

неотчётливо *adv.* (în mod) nedesluşit, nedistinct, neclar, vag, neprecis.

неотчётливость, *-u f. sg.* caracter nedesluşit/nedistinct/vag *(al unui lucru)*; neclaritate, imprecizie.

неотчётливый *adj.* nedistinct, neclar, vag, neprecis.

неотчужда́емость, *-u f. sg. (jur.)* caracter inalienabil, inalienabilitate; *~ имýщества* inalienabilitatea bunurilor.

неотчужда́ем|ый *adj.* inalienabil, care nu poate fi înstrăinat; *~ое имýщество* bunuri inalienabile.

неотъéмлемость, *-u f. sg.* faptul de a face parte integrantă *(din ceva)*; caracter inseparabil; caracter inalienabil/imprescriptibil *(al unui drept).*

неотъéмлем|ый *adj.* integrant; inseparabil; inalienabil, imprescriptibil; *~ое прáво* drept imprescriptibil/inalienabil.

неофашúзм, *-a m.* neofascism.

неофúт, *-a m.* neofit.

неофициáльно *adv.* (în mod) neoficial.

неофициáльный *adj.* neoficial; *~ истóчник* sursă neoficială.

неохóт|а, *-ы f. sg.* **1.** lipsă de dorinţă, faptul de a nu avea plăcere/poftă/chef; *он пошёл ~óй* el s-a dus în silă. **2.** *pred. impers. dat.* cu *inf.* a-i fi silă, a-i fi lehamite, a nu avea chef; *идтú емý ~* el n-are chef să meargă, îi este lehamite să meargă.

неохóтно *adv.* fără tragere de inimă, în silă, fără poftă, fără plăcere, fără chef, anevoie.

неохóтный *adj.* fără voie bună, fără tragere de inimă, fără poftă, fără chef.

неоценúмость, *-u f. sg.* însuşirea de a fi preţios, de nepreţuit.

неоценúм|ый *adj.* **1.** foarte preţios, de nepreţuit, de necrezut; incalculabil; *~ые кáчества* calităţi de nepreţuit; *~ого знáчения* de însemnătate incalculabilă. **2.** deosebit de important, excepţional.

неощути́мый *adj. v. неощути́тельный*

неощути́тельный *adj.* imperceptibil, insesizabil; cu totul neînsemnat, foarte mic.

непалатáльный *adj. (lingv.)* nepalatal, dur.

непáрный *adj.* impar, nepereche, desperecheat.

непартúйный *adj.* **1.** fără partid, care nu este membru de partid. **2.** nepartinic, incompatibil cu calitatea de membru de partid.

непатогéнный *adj. (med.)* nepatogen.

непереварúмый *adj.* nedigerabil.

непереводúм|ый *adj.* intraductibil, netraductibil; *~ое выражéние* expresie netraductibilă; *~ая игрá слов* joc de cuvinte intraductibil.

непередавáемый *adj.* inexprimabil, inefabil, de neredat, de nespus.

непереноси́мость, *-u f. (med.)* intoleranţă.

непереноси́мый *adj.* insuportabil.

непереносúмый *adj.* staţionar, fix, nedeplasabil; netransportabil; neportativ.

непереходúмость, *-u f. (gram.)* caracter intranzitiv.

непереходúм|ый *adj. (gram.)* intranzitiv; *~ые глагóлы* verbe intranzitive.

непериодúческий *adj.* aperiodic, neperiodic.

непериодúчность, *-u f. sg.* aperiodicitate.

непериодúчный *adj.* aperiodic.

непечáтный *adj.* scîrbos, necuviincios, grosolan.

неписан|ый *adj.* nescris; *по ~ым закóнам* după legi nescrise, după obiceiul pămîntului.

непитáтельный *adj.* nehrănitor, fără valoare nutritivă.

неплáвкий *adj.* infuzibil.

неплáвкость, *-u f. (tehn.)* infuzibilitate.

неплатёж, *-тежá m.* neplată, neachitare; *~ члéнских взнóсов* neplata cotizaţiilor de membru.

неплатёжеспосóбность, *-u f. sg. (jur.)* incapacitate de plată; insolvabilitate, încetare a plăţilor.

неплатёжеспосóбный *adj. (jur.)* insolvabil, incapabil de a plăti; *~ должни́к* debitor insolvabil.

неплатéльщик, *-a m.* rău platnic.

неплóдность, *-u f. (biol.)* sterilitate.

неплодорóдность, *-u f. sg.* sterilitate, nefertilitate, nerodnicie.

неплодорóдный *adj.* steril, sterp, nefertil, neroditor.

неплодомвóрно *adv.* în zadar, zadarnic, fără rost; infructuos, nerodnic.

неплодотвóрность, *-u f. sg.* sterilitate, neproductivitate.

неплодотвóрный *adj.* sterp, steril; neproductiv, fără rezultat.

неплóтно *adv.* întredeschis, nu prea bine închis; *дверь ~ закры́та* uşa este întredeschisă.

неплóтность, *-u f.* neetanşeitate, lipsă de etanşeitate.

неплóтный *adj.* **1.** străveziu, rar *(despre o ţesătură).* **2.** necompact, nesolid *(despre o substanţă, o masă).*

неплóхо *adv.* **1.** bine, binişor, satisfăcător; *э́то ~ скáзано* e bine spus, nu e rău spus. **2.** *pred.* nu-i rău.

неплохóй *adj.* (destul de) bun; *~ урожáй* recoltă (destul de) bună.

непобедúмо *adv.* (în mod) invincibil, de neînvins.

непобедúмость, *-u f. sg.* invincibilitate, neputinţă de a fi învins.

непобедúм|ый *adj.* **1.** invincibil, de nebiruit; neînvins. **2.** *(fig.)* foarte puternic, irezistibil, de neînvins, de neînfrînt.

неповáдно *pred. impers. dat.* sau cu *inf. (în expr.) чтóбы ~ было (комý-л.)* ca să-i treacă pofta; ca să se înveţe minte.

неповúнно *adv.* (în mod) nevinovat.

неповúнный *adj.* nevinovat, inocent; fără nici o vină.

неповиновéние, *-я n. sg.* nesupunere, neascultare, împotrivire; *~ закóну* nesupunere faţă de lege.

неповорóтливо *adv.* (în mod) greoi, stîngaci.

неповоро́тливость, *-u f. sg.* stîngăcie, neîndemînare, nedibăcie.

неповоро́тливый *adj.* stîngaci, nedibaci, greoi, neîndemînatic; nătîng, molîu.

неповрежде́ние, *-я n.* stare intactă a ..., nedeteriorare.

неповтори́мость, *-u f. sg.* unicitate, caracter unic, caracter excepţional.

неповтори́мый *adj.* unic, fără seamăn, incomparabil, excepţional, fără pereche.

непого́да, *-ы f. sg.* timp urît, vreme rea, intemperie.

непого́жий *adj.* urît, posomorît *(despre vreme)*.

непогребённый *adj.* neîngropat, neînmormîntat.

непогреши́мость, *-u f. sg.* infailibilitate, neputinţă de a greşi.

непогреши́мый *adj.* **1.** infailibil. **2.** absolut, sigur, incontestabil, indiscutabil, neîndoielnic.

неподалёку *adv.* nu departe, aproape, în apropiere.

непода́тливость, *-u f. sg.* **1.** rigiditate; faptul de a fi greu de prelucrat. **2.** *(fig.)* intransigenţă, neînduplecare.

непода́тливый *adj.* **1.** rigid; greu de prelucrat. **2.** *(fig.)* intransigent, neînduplecat, puţin maleabil.

неподати́й *adj. (ist.)* scutit de impozit.

непода́ча, *-u f. (tehn.)* neavansare, nepunere la dispoziţie.

неподнедомственный *adj.* care nu intră în competenţa cuiva, care nu depinde/ nu este de resortul cuiva.

неподви́жно *adv.* nemişcat, neclintit, imuabil; *стоя́ть* ~ a sta nemişcat.

неподви́жность, *-u f. sg.* imobilitate, nemişcare, stabilitate.

неподви́жн|ый *adj.* **1.** imobil, nemişcat, neschimbat, fix; stabil; *(astr.)* *~ые звёзды* stele fixe. **2.** *(fig.)* încet, greoi, molîu. **3.** *(fig.)* fix, imobil, încremenit, *~ взгля́д* privire fixă.

неподде́льно *adv.* sincer, neprefăcut.

неподде́льность, *-u f. sg.* **1.** autenticitate. **2.** *(fig.)* sinceritate.

неподде́льный *adj.* **1.** autentic, veritabil, nefalsificat. **2.** *(fig.)* sincer, neprefăcut.

неподку́пность, *-u f. sg.* incoruptibilitate; integritate.

неподку́пный *adj.* incoruptibil, care nu poate fi mituit; care nu poate fi cumpărat, integru.

неподлежа́щий *adj.* nesupus la ..., nedestinat; *~ огла́шению* confidenţial, secret.

неподоба́ющe *adv.* cum nu se cade, necuviincios, nepotrivit.

неподоба́ющий *adj.* cum nu se cade, cum nu se cuvine, cum nu trebuie, necuviincios.

неподража́емо *adv.* (în mod) inimitabil, incomparabil, inegalabil.

неподража́емость, *-u f. sg.* caracter incomparabil/ inegalabil; însuşirea de a nu putea fi asemuit, neasemuire.

неподража́емый *adj.* inimitabil, fără pereche, fără seamăn, fără asemănare, inegalabil, excepţional.

неподсу́дность, *-u f. sg. (jur.)* incompetenţă *(în a judeca)*.

неподсу́дный *adj. (jur.)* care nu e de resortul (cuiva).

неподходя́щ|ий *adj.* nepotrivit, neprielnic, necorespunzător, inconvenabil; *~ие усло́вия* condiţii necorespunzătoare.

неподчине́ние, *-я n. sg.* nesupunere, insubordonare, neascultare.

непозволи́тельно *adv.* (în mod) nepermis, inadmisibil, intolerabil.

непозволи́тельный *adj.* neîngăduit, nepermis, inadmisibil, intolerabil; *~ по-сту́пок* purtare/faptă inadmisibilă.

непознава́емость, *-u f. sg. (fil.)* incognoscibilitate.

непознава́емый *adj. (fil.)* incognoscibil, care nu poate fi cunoscut.

непоко́йн|ый *adj.* neliniştit, agitat.

непоколеби́мо *adv.* (de) neclintit, nestrămutat, nezdruncinat, ferm.

непоколеби́мость, *-u f. sg.* neclintire, fermitate, statornicie, nestrămutare.

непоколеби́м|ый *adj.* neclintit, ferm, neşovăitor, statornic, nestrămutat; *с ~ой реши́мостью* cu o hotărîre nestrămutată.

непокорённый *adj.* nesupus, neîmblînzit, neînvins, neînfrînt.

непоко́рно *adv.* (în mod) recalcitrant, refractar, neascultător, nesupus.

непоко́рность, *-u f. sg.* neascultare, recalcitranţă, nesupunere, indocilitate.

непоко́рный *adj.* neascultător, recalcitrant, refractar; îndărătnic, nesupus, indocil.

непокры́тый *adj.* neacoperit, descoperit.

непола́дк|а, *-u f. (mai ales la pl.)* deficienţă, defect, deranjament; *~ в мото́ре* o pană de motor; *организацио́нные ~и* deficienţe organizatorice.

неполивно́й *adj.* neirigat.

непо́лно *adv.* (în mod) incomplet, insuficient.

неполновéсный *adj.* care n-are greutatea cuvenită.

неполноме́рный *adj.* incomplet, necomplet.

неполнопра́вный *adj.* care nu se bucură de toate drepturile.

неполнота́, *-ы f. sg.* insuficienţă, caracter incomplet, imperfect.

неполноце́нность, *-u f. sg.* valoare relativă / incompletă/ calitate inferioară.

неполноце́нн|ый *adj.* inferior, depreciat, de valoare relativă ◇ *~ая моне́та* monedă depreciată.

непо́лн|ый *adj.* incomplet, necomplet; parţial; redus; *~ вес* greutate incompletă; *по ~ым да́нным* după date incomplete.

неполовозре́лый *adj.* impuber, imatur sexual.

непоме́рно *adv.* excesiv, peste măsură, din cale afară, nespus.

непоме́рность, *-u f. sg.* caracter excesiv.

непоме́рный *adj.* excesiv, covîrşitor, peste măsură.

непоними́ние, *-я n. sg.* **1.** lipsă de înţelegere, neînţelegere; *взаи́мное ~* neînţelegere reciprocă, dezbinare. **2.** nepricepere.

непоня́тливость, *-u f. sg.* nepricepere, incapacitate de a pricepe, lipsă de isteţime.

непоня́тливый *adj.* incapabil de a înţelege, lipsit de isteţime.

непоня́тно **1.** *adv.* de neînţeles, nelămurit, neclar, nedesluşit. **2.** *pred. impers.* e greu de înţeles, e de neînţeles.

непоня́тность, *-u f. sg.* neînţelegere, neputinţă de a înţelege.

непоня́т|ый *adj.* **1.** neinteligibil, neclar, confuz, de neînţeles, care nu poate fi înţeles; *~ое пра́вило* reguiă neclară/ confuză. **2.** curios, straniu, ciudat, enigmatic, bizar.

непоня́тый *adj.* (de) neînţeles.

непопада́ние, *-я m. (mil.)* lovitură ratată, lovitură greşită.

непоправи́мо *adv.* (în mod) iremediabil, ireparabil, fără leac, fără îndreptare.

непоправи́мость, *-u f. sg.* caracter ireparabil/iremediabil, neputinţă de a îndrepta *sau* repara (ceva).

непоправи́мый *adj.* ireparabil, de neîndreptat, iremediabil.

непопуля́рный *adj.* nepopular.

непоро́дистый *adj.* fără caracter de rasă, nu de rasă.

непоро́чность, *-u f. sg.* puritate, castitate, neprihănire, nevinovăţie.

непоро́чный *adj.* **1.** pur, inocent, cast, neprihănit, neîntinat. **2.** perfect, desăvîrşit, impecabil.

непо́ртящийся *adj.* care nu se strică, inalterabil.

непоря́док, *-дка m.* dezordine, neregulă, neorînduială.

непоря́дочно *adv.* în mod necinstit, neonest, incorect.

непоря́дочность, *-u f. sg.* necinste, incorectitudine, atitudine incorectă.

непоря́дочный *adj.* necinstit, neonest, incorect.

непосвящённый *adj.* neiniţiat, profan, necunoscător.

непосе́да, *-ы f.* şi *m.* neastîmpărat, zvăpăiat, care nu poate sta locului, zburdalnic.

непосе́дливость, *-u f. sg.* neastîmpăr, zvăpăială, nelinişte, zburdălnicie.

непосе́дливый *adj.* neastîmpărat, zburdalnic, zvăpăiat, care nu stă locului.

непосеща́емость, *-u f. sg.* nefrecventare *(a şcolii)*, absenţă *(de la lecţii)*.

непосеще́ние, *-я n. sg.* lipsă, absenţă, nefrecventare.

непоси́льно *adv.* peste puteri.

непоси́льный *adj.* greu, care este peste puteri.

непосле́довательно *adv.* (în mod) neconsevent, inconsecvent.

непосле́довательность, *-u f.* **1.** *sg.* lipsă de consecvenţă, inconsecvenţă. **2.** faptă / părere inconsecventă, inconsecvenţă; *допусти́ть ~ в рассужде́нии* a do-

vedi inconsecvență în judecată / raționament.

непосле́довательный *adj.* inconsecvent, lipsit de consecvență.

непослуша́ние, *-я n. sg.* neascultare, nesupunere, nesubordonare.

непосло́ушный *adj.* neascultător, nesupus.

непосре́дственно *adv.* (în mod) nemijlocit, imediat, direct, de-a dreptul.

непосре́дственность, *-и f. sg.* sinceritate; spontaneitate, naturalețe.

непосре́дственный *adj.* **1.** imediat, nemijlocit, direct; *под ~ым руково́дством* sub conducere directă **2.** *(fig.)* sincer, spontan, natural.

непости́жимо *adv.* de neînchipuit, de neconceput.

непости́жимость, *-и f. sg.* neputință de a concepe, imposibilitate de a-ți închipui.

непости́жимый *adj.* de neînțeles, de neconceput, de nepătruns, de nepriceput; ◇ *уму́ ~о* de neconceput, de neînchipuit.

непостоя́нный *adj.* nestatornic, nestabil, inconstant, schimbător, variabil; *~ кли́мат* climă instabilă.

непостоя́нство, *-а n. sg.* nestatornicie, nestabilitate, inconstanță, caracter schimbător/ variabil.

непоти́зм, *-а m.* nepotism.

непотопля́емость, *-и f. sg.* insubmersibilitate, neputință de a se scufunda.

непотопля́емый *adj.* insubmersibil, nescufundabil, care nu se poate scufunda.

непотре́бный *adj. (înv.).* **1.** netrebuincios, inutil, **2.** necuviincios, indecent, desfrînat, josnic, murdar; *~ые слова́* cuvinte obscene, porcării ◇ *(înv.) ~ дом* casă de toleranță.

непохва́льный *adj.* blamabil, reprobabil.

непохо́жий *adj.* neasemănător; fără asemănare.

непо́чатый *adj.* **1.** neînceput, neatins, întreg, intact. **2.** abundent, mult. ◇ *~ край* cantitate imensă, abundență, prisos de ...

непочте́ние, *-я n. sg.* necuviință, nepolitețe, impolitețe, lipsă de respect.

непочти́тельность, *-и f. sg.* lipsă de respect, ireverență, nepolitețe.

непочти́тельный *adj.* nerespectuos, necuviincios.

непра́вд|а, *-ы f. sg.* **1.** neadevăr, minciună; *говори́ть ~у* a minți, a spune minciuni. **2.** *(înv.)* nedreptate, act ilegal ◇ *все́ми пра́вдами и ~ами* prin toate mijloacele, în fel și chip, pe orice căi.

неправди́вый *adj.* fals, mincinos, nesincer.

неправдоподо́бие, *-я n. sg.* caracter neverosimil, improbabilitate.

неправдоподо́бно *adv.* neverosimil, de necrezut.

неправдоподо́бность, *-и f. sg. v. неправдоподо́бие*

неправдоподо́бный *adj.* neverosimil, de necrezut, neveridic.

непра́ведный *adj. (înv.)* **1.** nedrept. **2.** păcătos, plin de păcate.

непра́вильно *adv.* **1.** (în mod) neregulat. **2.** incorect, greșit; *~ произноси́ть* a pronunța greșit; *~ истолкова́ть* a interpreta greșit.

непра́вильность, *-и f.* **1.** *sg.* caracter neregulat, neregularitate. **2.** inexactitate, greșeală, eroare, falsitate.

непра́вильн|ый *adj.* **1.** neregulat; *~ые че́рты лица́* trăsăturile neregulate ale feței; *(gram.) ~ глаго́л* verb neregulat. **2.** greșit, fals, incorect, eronat; *~ая то́чка зре́ния* punct de vedere greșit ◇ *(mat.) ~ая дробь* fracție supraunitară; *~ое реше́ние зада́чи* rezolvarea greșită a problemei.

неправоме́рно *adv.* (în mod) ilegal, contrar legii.

неправоме́рность, *-и f. sg.* caracter ilegal, ilegalitate.

неправоме́рный *adj. (jur.)* incompetent, neautorizat, fără cădere, care nu are calitatea de a face ceva.

неправомо́чность, *-и f. (jur.)* necompetență, incompetență.

неправомо́чный *adj. (jur.)* necompetent, incompetent.

неправоспосо́бность, *-и f. sg. (jur.)* incapacitate.

неправоспосо́бный *adj. (jur.)* incapabil.

неправосу́дие, *-я n. sg. (jur.)* nedreptate, injustiție.

неправосу́дный *adj. (jur.)* nedrept, ilegal, contrar legii.

непра́вот|а, *-ы f. sg.* **1.** nedreptate, injustiție. **2.** eroare, greșeală.

непра́в|ый *adj.* injust, nedrept; *быть ~ым* a fi nedrept; a nu avea dreptate.

непракти́чность, *-и f. sg.* lipsă de spirit practic, caracter nepractic.

непракти́чный *adj.* nepractic, lipsit de simț practic.

непревзойдённый *adj.* **1.** perfect, desăvîrșit, neîntrecut, inegalat. **2.** *(peior.)* neîntrecut, extrem, enorm.

непредвзя́тый *adj.* imparțial, nepărtinitor; nepreconceput.

непредви́денный *adj.* neprevăzut.

непреде́льность, *-и f. (lingv.)* caracter nelimitat.

непреде́льный *adj. (lingv.)* caracter nelimitat.

непреде́льный *adj. (lingv.)* nelimitativ.

непредикати́вн|ый *adj.* nepredicativ; *~ое словосочета́ние* îmbinare de cuvinte nepredicative; *~ая фо́рма глаго́ла* formă verbală nepredicativă.

непреднаме́ренн|ый *adj.* nepremeditat; neintenționat.

непредотврати́мый *adj.* iminent, inevitabil.

непредубеждённый *adj.* fără prejudecăți; fără idei preconcepute.

непредумы́шленный *adj.* nepremeditat, fără premeditare.

непредусмо́тренный *adj.* neprevăzut.

непредусмотри́тельно *adv.* (în mod) neprevăzător, nechibzuit.

непредусмотри́тельность, *-и f. sg.* neprevedere, neprecauție; neglijență.

непредусмотри́тельный *adj.* neprevăzător, neprecaut, nechibzuit.

непрезента́бельный *adj.* neprezentabil, nearătos.

непрекло́нность, *-и f. sg.* neînduplecare, dîrzenie, neclintire.

непрекло́нный *adj.* neclintit, nestrămutat, statornic, ferm; neînduplecat.

непрекраща́ющийся *adj.* neîncetat, necurmat, mereu, continuu.

непрело́жность, *-и f. sg.* **1.** nestrămutare, neschimbare, imuabilitate, invariabilitate. **2.** caracter incontestabil / indiscutabil / net.

непрело́жный *adj.* **1.** nestrămutat, neschimbat, imuabil, invariabil. **2.** incontestabil, indiscutabil, de netăgăduit.

непреме́нно *adv.* negreșit, sigur, desigur, neapărat.

непреме́нн|ый *adj.* indispensabil, neapărat, obligatoriu.

непреобори́мость, *-и f. sg.* invincibilitate.

непреобори́мый *adj.* de neînvins, invincibil; nebiruit, neînfrînt.

непреодоли́мость, *-и f. sg.* invincibilitate, neputința de a fi învins, imposibilitate de a fi doborît.

непреодоли́м|ый *adj.* de neînvins, invincibil; irezistibil; *~ые препя́тствия* piedici de neînvins ◇ *(jur.) ~ая си́ла* forță majoră.

непререка́емость, *-и f. sg.* caracter peremptoriu / indiscutabil, incontestabil, vădit, evident.

непререка́емый *adj.* peremptoriu, incontestabil, de netăgăduit; *~ авторите́т* autoritate incontestabilă.

непрерывно *adv.* încontinuu, neîncetat, fără întrerupere, mereu.

непрерывность, *-и f. sg.* neîntrerupere, continuitate.

непрерывн|ый *adj.* neîntrerupt, continuu, neîncetat, necontenit ◇ *(mat.) ~ые дроби* fracții periodice *sau* continue.

непреста́нно *adv.* mereu, neîntrerupt, neîncetat, necontenit.

непреста́нность, *-и f. sg.* continuitate, neîntrerupere, neîncetare.

непреста́нный *adj.* necontenit, neîntrerupt, neîncetat, necurmat, permanent.

непретенцио́зный *adj.* lipsit de pretenții, fără pretenții, nepretențios, modest.

непреходя́щий *adj.* netrecător, de lungă durată, mereu actual.

непри́быльный *adj.* nerentabil, neavantajos.

непривере́дливый *adj.* fără toane, fără mofturi; nepretențios.

неприве́тливо *adv.* neprietenos, cu răceală, rece; *~ встре́тить кого́-л.* a întîmpina pe cineva cu răceală.

неприве́тливость, *-и f. sg.* răceală, atitudine neprietenească.

неприве́тлив|ый *adj.* neprietenos, neamabil, neafabil, rece; *~ая встре́ча* primire rece / neamabilă.

непривлека́тельный *adj.* neatrăgător, fără farmec, fad, searbăd.

неприводи́мый *adj. (mat.)* ireductibil.
непривы́кший *adj.* neobişnuit, nedeprins.
непривы́чк|а, *-u f. sg.* lipsă de obişnuinţă, neobişnuinţă, nedeprindere; *с ~и* din neobişnuinţă.
непривы́чность, *-u f. sg.* lipsă de obişnuinţă.
непривы́чный *adj.* neobişnuit; nedeprins.
непригля́дность, *-u f. sg.* aspect puţin atrăgător; aspect jalnic.
непригля́дный *adj.* puţin atrăgător, neatrăgător; mizerabil, jalnic.
неприго́дность, *-u f. sg.* caracter impropriu, nepotrivire, inaptitudine.
неприго́дный *adj.* impropriu, nepotrivit; inutilizabil; inapt, incapabil; *~ к вое́нной слу́жбе* inapt pentru serviciul militar.
непридыха́тельный *adj. (lingv.)* neaspirat; *~ согла́сный* consoană neaspirată.
неприе́млемость, *-u f. sg.* caracter inadmisibil/ inacceptibil.
неприе́млем|ый *adj.* inadmisibil, inacceptabil, de neadmis; *~ые усло́вия* condiţii inacceptabile.
непризна́ние, *-я n. sg.* tăgadă, nerecunoaştere.
непри́знанный *adj.* nerecunoscut, contestat, tăgăduit.
неприка́янный *adj. (înv.)* agitat, fără astîmpăr, care nu-şi poate găsi loc; *ходи́т как ~* umblă fără astîmpăr.
неприкоснове́нность, *-u f. sg.* inviolabilitate, imunitate; *~ ли́чности* inviolabilitatea persoanei; *дипломати́ческая ~* imunitate diplomatică.
неприкоснове́нн|ый *adj.* **1.** inviolabil; *~ое лицо́* persoană inviolabilă. **2.** intangibil, de neatins; *~ запа́с* rezervă intangibilă.
неприкра́шенн|ый *adj.* neîmpodobit, neînfrumuseţat, natural, adevărat; *в ~ом ви́де* neîmpodobit, natural, firesc.
неприкры́|тый *adj.* vădit, deschis, pe faţă; *(lingv.) ~ слог* silabă deschisă, silabă care începe cu o vocală; *(lingv.) ~ су́ффикс* sufix care începe cu o vocală.
неприли́чие, *-я n. sg.* necuviinţă, indecenţă.
неприли́чн|ый *adj.* necuviincios, indecent; *~ое поведе́ние* purtare necuviincioasă.
непримени́мость, *-u f. sg.* neputinţă de a aplica *(ceva)*, caracter inaplicabil.
непримени́мый *adj.* inaplicabil, de neaplicat.
непримéтность, *-u f. sg.* **1.** caracter imperceptibil. **2.** *(fig.)* caracter neînsemnat / şters.
непримéтный *adj.* **1.** imperceptibil. **2.** *(fig.)* neînsemnat, neremarcabil, puţin important, neînsemnat.
непримири́мость, *-u f. sg.* intransigenţă, înverşunare.
непримири́мый *adj.* **1.** neîmpăcat, neînduplecat, intransigent, înverşunat. **2.** de neîmpăcat, ireconciliabil.
непринуждённо *adv.* (în mod) liber, degajat, natural, fără jenă.
непринуждённость, *-u f. sg.* purtare firească / degajată / naturală; lipsă de afectare.
непринуждённый *adj.* liber, degajat, natural; neprefăcut.
неприня́тие, *-я n. sg.* **1.** neacceptare, refuz, respingere; neprimire. **2.** neluare; *~ во внима́ние* neluare în seamă.
неприсоедине́ние, *-я n.* neanexare.
неприспосо́бленность, *-u f. sg.* neadaptare, neacomodare. inadapabilitate.
неприспосо́бленный *adj.* **1.** neadaptat, neacomodat. **2.** *(despre oameni)* nepregătit, inapt.
непристо́йно *adv.* (în mod) indecent, necuviincios, neruşinat, neobrăzat.
непристо́йность, *-u f.* **1.** *sg.* caracter indecent, lipsă de decenţă, neruşinare, indecenţă. **2.** vorbă / faptă necuviincioasă indecentă, necuviinţă.
непристо́йный *adj.* necuviincios, indecent, neruşinat.
неприступность, *-u f. sg.* **1.** caracter inaccesibil/ inexpugnabil, neputinţa de a fi cucerit. **2.** însuşirea de a nu fi accesibil, inaccesibilitate; severitate, semeţie.
непристу́пный *adj.* **1.** inexpugnabil, de necucerit. **2.** inaccesibil, distant.
непрису́тственный *adj. (înv.)* liber, de repaus; *~ день* zi liberă/nelucrătoare, zi de repaus.

непритво́рно *adv.* (în mod) sincer, neprefăcut.
непритво́рность, *-u f. sg.* sinceritate, lipsă de prefăcătorie, francheţe.
непритво́рн|ый *adj.* sincer, neprefăcut, franc; *~а́я ра́дость* bucurie sinceră.
неприхотли́вость, *-u f. sg.* **1.** lipsă de pretenţii. **2.** simplitate, modestie.
неприхотли́вый *adj.* **1.** fără pretenţii, nepretenţios, modest. **2.** simplu; *~ узо́р* desen simplu.
непричáстность, *-u f. sg.* neparticipare, neamestec.
непричáстный *adj.* neimplicat, neamestecat, străin de...
неприя́зненно *adv.* cu duşmănie, cu rea-voinţă, cu ostilitate.
неприя́зненность, *-u f. sg* duşmănie, rea-voinţă, ostilitate, împotrivire, animozitate.
неприя́зненный *adj.* duşmănos, răuvoitor, ostil, potrivnic.
непри́язн|ь, *-u f. sg.* duşmănie, ură, ostilitate, animozitate.
неприя́тель, *-я m.* **1.** *sg.* inamic, armate inamice. **2.** duşman, vrăjmaş, adversar, potrivnic.
неприя́тельский *adj.* vrăjmaş, inamic, duşman.
неприя́тно **1.** *adv.* (în mod) neplăcut, dezagreabil. **2.** *pred. impers.* e neplăcut.
неприя́тность, *-u f.* neplăcere, dezagrement lucru neplăcut, belea, pacoste; *причиня́ть ~и* a pricinui neplăceri; *нажи́ть ~и* a crea neplăceri; *нарва́ться на ~* a-şi aprinde paie în cap; a-şi face neplăceri.
неприя́тн|ый *adj.* **1.** neplăcut; dezgustător; supărător; *~ разгово́р* convorbire neplăcută / supărătoare.
непробива́емый *adj.* neperforabil; impenetrabil, de nepătruns.
непробу́дный *adj. (în expr.) ~ сон* a) somn adînc şi îndelungat; b) *(fig.)* somn de veci; *~ пья́ница* beţiv inveterat.
непрове́ренный *adj.* neverificat, neprobat.
непрове́тренный *adj.* neaerisit.
непроводи́мость, *-u f. sg. (fiz.)* neconductibilitate, rea conductibilitate.
непроводни́к, *-á m. (fiz.)* izolator, rău conducător.
непроводя́щий *adj. (fiz.)* neconducător, rău conducător; izolator, dielectric.
непрогля́дный *adj.* **1.** întunecos, **2.** *(fig.)* trist, dezolant.
непродолжи́тельность, *-u f. sg.* durată scurtă; *~ о́тпуска* scurtă durată a concediului.
непродолжи́тельный *adj.* de scurtă durată, scurt; efemer, trecător.
непродукти́вно *adv.* (în mod) neproductiv.
непродукти́вность, *-u f. sg.* neproductivitate, caracter neproductiv.
непродукти́вн|ый *adj.* neproductiv, neproducător; inutil; *(lingv.) ~ые су́ффиксы* sufixe neproductive; *(lingv.) ~ глаго́л* verb neproductiv.
непроду́манный *adj.* necugetat, nechibzuit, nesocotit.
непрое́зжий *adj.* impracticabil, necarosabil.
непрозра́чность, *-u f. sg.* opacitate, caracter opac.
непрозра́чный *adj.* netransparent, nestrăveziu, opac.
непроизводи́тельно *adv.* (în mod) neproductiv; (în mod) inutil.
непроизводи́тельность, *-u f.* sg. neproductivitate.
непроизводи́тельный *adj.* neproductiv, infructuos; inutil.
непроизво́дн|ый *adj. (lingv.)* nederivat, primitiv, primar; *~ глаго́л* verb nederivat; *~ая осно́ва* temă primitivă; *~ предло́г* prepoziţie primară.
непроизво́льно *adv.* (în mod) involuntar, fără voie, spontan.
непроизво́льность, *-u f. sg.* caracter involuntar, spontaneitate.
непроизво́льный *adj.* involuntar, instinctiv, spontan.
непроли́зн|ый *adj.* de nepătruns, de neîntrecut, prin care se trece *sau* se iese anevoie; *~ая грязь* noroi de nu poţi să treci.
непролета́рский *adj.* neproletar.
непромока́емость, *-u f. sg.* impermeabilitate, etanşeitate.
непромока́ем|ый *adj.* impermeabil.
непроница́емость, *-u f. sg.* impermeabilitate, etanşeitate.
непроница́ем|ый *adj.* **1.** impermeabil, impenetrabil, de nepătruns, etanş. **2.** *(fig.)*

ascuns, tăinuit, de nepătruns; ~*ая та́йна* mister de nepătruns.

непропорциона́льно *adv.* (în mod) disproporţionat, neproporţionat.

непропорциона́льность, *-и f. sg.* neproporţionalitate, disproporţionalitate, caracter neproporţional.

непропорциона́льный *adj.* neproporţional, disproporţional.

непросве́чивающий *adj.* opac.

непросвещённость, *-и f. sg.* lipsă de cultură, incultură ignoranţă.

непросвещённый *adj.* inculţ, ignorant, neştiutor.

непрости́тельно *adv.* de neiertat.

непрости́тельность, *-и f. sg.* caracterul de neiertat *(al unei fapte)*.

непрости́тельный *adj.* de neiertat, de nescuzat.

непротивле́ние, *-я n. sg. (în expr.)* ~ *злу* neîmpotrivire în faţa răului; atitudine pasivă în faţa răului.

непроторённый *adj. (în expr.)* ~*ая доро́жка* drum neumblat / nebătut / nebătătorit.

непрофессиона́льный *adj.* nespecializat; ~ *язы́к* limbă nespecializată.

непроходи́мо *adv. (în expr.)* ~ *глуп* prost de dă în gropi.

непроходи́мость, *-и f. sg.* **1.** caracter impracticabil, stare rea *(a unui drum)*, imposibilitatea de a fi trecut / străbătut. **2.** *(med.)* ocluzie, astupare.

непроходи́мый *ajd.* **1.** impracticabil, de netrecut, de nepătruns, de nestrăbătut. **2.** *(fig.)* de neînchipuit, inimaginabil.

непро́чно *adv.* (în mod) şubred, netrainic, nesolid.

непро́чность, *-и f. sg.* **1.** lipsă de durabilitate, de soliditate, netrăinicie, şubrezenie; fragilitate. **2.** *(fig.)* nesiguranţă, şubrezenie.

непро́чный *adj.* **1.** netrainic, nedurabil, şubred; fragil, **2.** *(fig.)* precar, nesigur, nestatornic.

непро́шеный *adj.* nepoftit, neinvitat, nechemat; nedorit, nesolicitat; ~ *гость* musafir nepoftit.

напрям|о́й *adj.* strîmb, indirect; ocolit. **2.** ipocrit, fals, nesincer, prefăcut, fătarnic. **3.** *(biol. lingv.)* indirect; ~*о́е дополне́ние* circumstanţial; ~ *о́бъект* complement indirect; ~ *сре́дний зало́г* diateză medie indirectă.

непутёвый *adj. (pop.)* uşuratic, fluşturatic; neghiob; ~ *челове́к* tercheaberchea.

непутём *adv. (pop.)* prost, rău, anapoda.

непью́щий *adj.* care nu bea, cumpătat.

неработоспосо́бность, *-и f. sg.* incapacitate de muncă; *вре́менная* ~ incapacitate temporară de muncă.

неработоспосо́бный *adj.* incapabil de muncă, inapt pentru muncă.

нерабо́чий *adj.* **1.** care nu munceşte; nepotrivit pentru muncă. **2.** de odihnă, de repaus, nelucrător; ~ *день* zi nelucrătoare, zi de repaus. **3.** nemuncitor, trîndav.

нера́венство, *-а n. sg.* **1.** neegalitate, inegalitate; *социа́льное* ~ inegalitate socială. **2.** *(mat.)* inegalitate.

нера́вно *partic. (pop.)* dacă ..., dar dacă ..., te pomeneşti că ..., nu cumva să ... ; ~ *ещё опозда́ем на по́езд* te pomeneşti că pierdem trenul.

неравнобе́дренный *adj. (mat.)* v. *неравносторо́нний*

неравнове́сный *adj.* dezechilibrat.

неравноду́ш|ный *adj.* neindiferent, care are anumite înclinaţii/porniri/atracţii/slăbiciuni; care simpatizează/iubeşte (pe cineva); *быть* ~*ным к кому́-л.* a simpatiza, a iubi pe cineva.

неравноме́рно *adv.* (în mod) neregulat, inegal, neegal, neuniform.

неравноме́рность, *-и f.* neregularitate, inegalitate, lipsă de uniformitate.

неравноме́рн|ый *adj.* neregulat, inegal, neuniform; *(el.)* ~*ая нагру́зка* sarcină neuniformă.

неравнопра́вие, *-я n. sg.* inegalitate în drepturi.

неравнопра́вность, *-и f. sg.* v. *неравнопра́вие*

неравнопра́вн|ый *adj.* inegal în drepturi, cu drepturi inegale, lipsit de drepturi egale; inechitabil; ~*ое соглаше́ние* acord inechitabil.

неравносло́жный *adj. (lingv.)* imparisilabic.

неравносторо́нний *adj.* scalen; ~ *треуго́льник* triunghi scalen.

нера́вн|ый *adj.* **1.** inegal, neegal, diferit; ~*ые си́лы* forţe inegale. **2.** necorespunzător, nepotrivit; ~ *брак* căsătorie nepotrivită.

нерадёние, *-я n. sg.* neglijenţă, indolenţă, nepăsare.

неради́вость, *-и f. sg.* indolenţă, comportare indolentă, nepăsare.

неради́в|ый *adj.* neglijent, indolent, nepăsător; ~*ое отноше́ние к чему́-л.* atitudine neglijentă faţă de ceva.

неразбери́ха, *-и f. sg.* confuzie, situaţie confuză; talmeş-balmeş, harabaură.

неразбо́рный *adj.* nedemontabil.

неразбо́рчиво *adv.* (în mod) nedesluşit; indescifrabil, ilizibil, neciteţ.

неразбо́рчивость, *-и f. sg.* **1.** caracter neciteţ; caracter ilizibil. **2.** lipsă de scrupule; ~ *в сре́дствах* lipsă de scrupule în alegerea mijloacelor. **3.** lipsă de pretenţii/de exigenţă.

неразбо́рчивый *adj.* **1.** neciteţ, încîlcit, nedesluşit; ~ *по́черк* scris neciteţ. **2.** fără scrupule, lipsit de scrupule. **3.** nepretenţios; ~ *чита́тель* cititor nepretenţios.

неразве́данн|ый *adj.* necercetat; *(geol.)* ~*ые не́дра* subsol necercetat.

неразветвлённый *adj.* neramificat.

неразви́т *adj. v. нера́звитый*

нера́звитость, *-и f. sg.* **1.** lipsă de dezvoltare. **2.** incultură, nivel intelectual redus, stare de înapoiere.

нера́звитый *adj.* **1.** nedezvoltat. **2.** inculţ, înapoiat.

неразга́данн|ый *adj.* nerezolvat, nelămurit; nedescifrat; neghicit; ~*ая на́дпись* inscripţie nedescifrată.

неразгово́рчивость, *-и f. sg.* fire tăciturnă/necomunicativă.

неразгово́рчивый *adj.* tăcut, taciturn.

неразделённый *adj.* **1.** neîmpărţit. **2.** neîmpărtăşit; ~*ая любо́вь* dragoste neîmpărtăşită.

нераздели́мость, *-и f. sg.* indivizibilitate, caracter indivizibil.

нераздели́мый *adj.* indivizibil, inseparabil, indisolubil.

неразде́льно *adv.* **1.** (în mod) indivizibil, inseparabil. **2.** *(jur.)* în comun, în devălmăşie, de-a valma; în indiviziune; *владе́ть* ~ a stăpîni în comun/ în devălmăşie.

неразде́льность, *-и f. sg.* **1.** caracter indivizibil/ inseparabil. **2.** *(jur.)* devălmăşie, indiviziune.

неразде́льн|ый *adj.* **1.** indivizibil, inseparabil; ~*ая террито́рия* teritoriu indivizibil. **2.** *(jur.)* comun, indiviz, în diviziune; ~*ое иму́щество* avere indiviză.

неразлага́емый *adj.* care nu se poate descompune; nedisociabil, indivizibil; irevocabil.

неразли́м|ый *adj.* care nu se poate deosebi, nedistinct; imperceptibil; ~*ые отте́нки* nuanţe imperceptibile.

неразличи́тельн|ый *adj. (lingv.)* nerelevant, nepertinent; ~ *при́знак* sau ~*ая черта́* trăsătură/însuşire nerelevantă.

неразложи́м|ый *adj.* indivizibil, neanalizabil, nedisociabil; ~*ое сло́во* cuvînt neanalizabil; ~*ое словосочета́ние* îmbinare de cuvinte neanalizabilă, idiotism; ~*ое усто́йчивое сочета́ние* locuţiune.

неразу́чно *adv.* (în mod) nedespărţit, strîns, nedezlipit, unit.

неразу́чность, *-и f. sg.* nedespărţire; inseparabilitate.

неразу́чный *adj.* nedespărţit, inseparabil.

неразме́нный *adj. (despre bani)* care nu se poate schimba, care nu este supus schimbului, de neschimbat.

неразрабо́танный *adj.* **1.** neexploatat, nefolosit. **2.** neelaborat, neprelucrat.

неразрешённый *adj.* **1.** nerezolvat, nesoluţionat. **2.** interzis, oprit, nepermis, neîngăduit; ilicit.

неразреши́мость, *-и f. sg.* caracter insolubil, neputinţă de a se rezolva.

неразреши́мый *adj.* insolubil, de nerezolvat, de nesoluţionat, de nedezlegat.

неразруши́мость, *-и f. sg.* caracter indestructibil.

неразруши́мый *adj.* indestructibil, de nedistrus.

неразры́вно *adv.* (în mod) indisolubil, trainic, nedespărţit.

неразры́вность, *-и f. sg.* caracter indisolubil/continuu; continuitate.

неразры́вный *adj.* indisolubil, trainic, de nedespărţit.

неразу́мие, *-я n. sg.* lipsă de judecată/ de raţiune, nesocotinţă; nechibzuinţă.

неразу́мно 1. *adv.* fără judecată, nechibzuit, nesocotit, prosteşte. **2.** *pred.* nu

e cuminte; *так поступа́ть* ~ nu e cuminte să procedezi așa.

неразу́мность, *-и f. sg.* nesocotință, lipsă de judecată/de rațiune; prostie.

неразу́мный *adj.* rațional, nerațional; nesocotit, nechibzuit, nerezonabil, lipsit de judecată, prost; ~ *посту́пок* faptă nechibzuită.

неразъеда́емый *adj.* necorodabil, rezistent la acizi.

неразъёмный *adj.* nedemontabil; nedetașabil.

нераска́янный *adj. (înv.)* nepocăit.

нерасположе́ние, *-я n. sg.* atitudine răuvoitoare, lipsă de bunăvoință; antipatie.

нерасполо́женный *adj.* lipsit de bunăvoință, potrivnic, pornit împotriva (cuiva, a ceva).

нераспоряди́тельность, *-и f. sg.* lipsă de inițiativă/de spirit organizatoric, lipsă de operativitate; nepricepere.

нераспоряди́тельный *adj.* lipsit de spirit de inițiativă/de spirit organizatoric, lipsit de operativitate; nepriceput.

нераспространённ|ый *adj. (gram.)* ~*ое предложе́ние* propoziție simplă, nedezvoltată.

нерассуди́тельно *adv.* (în mod) nechibzuit, nesocotit.

нерассуди́тельность, *-и f. sg.* nechibzuință, nesăbuință, nesocotință.

нерассуди́тельный *adj.* nechibzuit, nesăbuit, nesocotit, nerezonabil.

нераствори́мость, *-и f. sg.* insolubilitate, însușirea de a nu se dizolva.

нераствори́мый *adj.* insolubil, nedizolvabil.

нерасторжи́мость, *-и f. sg.* însușirea de a fi indisolubil, neputința de a fi desfăcut/separat.

насторжи́м|ый *adj.* indisolubil, de nedesfăcut, de neclintit, de nezdruncinat.

нерасторо́пность, *-и f. sg.* lipsă de promptitudine, neîndemânare.

нерасторо́пный *adj.* neexpeditiv, neîndemânatic, nedescurcăreț.

нерасчётливость, *-и f. sg.* lipsă de chibzuință, neprevedere, lipsă de spirit practic/gospodăresc.

нерасчётлив|ый *adj.* **1.** nechibzuit, neprevăzător; lipsit de spirit practic/gospodăresc. **2.** neeconom.

нерасчленённый *adj.* indivizibil, nedisociabil.

нерасщепля́емый *adj.* nefisionabil.

нерациона́льный *adj.* irațional.

нерв, *-а m.* **1.** nerv; *зри́тельный* ~ nervul optic; *аорта́льный* ~ nervul aortic; *виско́чный* ~ nervul temporal; *глазно́й* ~ nervul oftalmic; *затылочный* ~ nervul occipital; *двига́тельный* ~ nervul motor; *(med.) воспале́ние* ~*ов* nevrită; *сосудорасширя́ющие* ~*ы* nervi vasodilatori; *сосудосу́живающие* ~*ы* nervi vasoconstrictori; *тройни́чный* ~ nerv trigemen; *лицево́й* ~ nervul facial; *локтево́й* ~ nervul cubital; *седа́лищный* ~ nervul sciatic; *симпати́ческий* ~ nervul simpatic. **2.** *pl.* sistem nervos, nervi; *больны́е* ~*ы* nervi bolnavi; *страда́ть* ~*ами* a suferi de nervi ◇ *(fig.) гла́вный* ~ forță conducătoare, centru al unei activități; *де́йствовать кому́-л. на* ~*ы* a irita/a enerva pe cineva, a călca pe nervi; *игра́ть на чьих-л.* ~*ах* a-i face cuiva nervi, a-i pune nervii la încercare; *желе́зные* ~*ы* nervi de oțel; *по́ртить себе́* ~*ы* a-și face nervi, a se enerva.

нерва́ция, *-и f. (bot. zool.)* nervație.

нерви́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* a enerva.

нерви́ческий *adj. (înv.)* de natură nervoasă, nervos.

не́рвничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a se enerva, a avea nervi; a fi nervos.

нервнобольно́й, *-о́го m.* bolnav de nervi.

не́рвность, *-и f. sg.* nervozitate; irascibilitate.

не́рвн|ый *adj.* **1.** nervos, de nervi; ~*ое волокно́* fibră nervoasă; ~*ая ткань* țesut nervos; ~ *припа́док* criză de nervi; ~*ые боле́зни* boli de nervi; *вы́сшая* ~*ая де́ятельность* activitate nervoasă superioară; ~*ая систе́ма* sistem nervos. **2.** nervos, supărăcios; ~*ая же́нщина* femeie nervoasă.

нерво́зность, *-и f. sg.* nervozitate.

нервно́зный *adj.* nervos.

нервю́ра, *-ы f.* nervură.

нереакти́вный *adj.* nereactiv.

нереа́льность, *-и f. sg.* **1.** irealitate, caracter ireal. **2.** caracter irealizabil/nerealizabil.

нереа́льный *adj.* **1.** ireal, nereal, himeric, fantastic. **2.** irealizabil, nerealizabil, care nu se poate înfăptui.

неревери́вый *adj.* ireversibil.

нерегуля́рно *adv.* (în mod) neregulat.

нерегуля́рность, *-и f. sg.* neregularitate.

нерегуля́рн|ый *adj.* neregulat; *(gram.)* ~*ое чередова́ние* alternanță neregulată.

нере́дк|ий *adj.* destul de frecvent, des, obișnuit; ~*ое явле́ние* fenomen obișnuit.

нере́дко *adv.* nu arareori, des, adesea, frecvent, estompat.

нере́зкий *adv.* neaccentuat, slab pronunțat, șters.

нере́зкость, *-и f. sg.* estompare; imagine estompată.

нерелева́нт|ный *adj.* nerelevant; ~*ая черта́* trăsătură nerelevantă.

нерента́бельность, *-и f. sg.* nerentabilitate.

нерента́бельный *adj.* nerentabil, neavantajos.

не́рест, *-а m.* bătaia peștelui, depunerea icrelor.

нереститься, *-ится vb. ipf.* a depune icrele.

нерешённый *adj.* nerezolvat.

нереши́мост|ь, *-и f. sg.* nehotărîre, șovăire, ezitare; *быть в* ~*и* a fi în dubiu.

нереши́тельно *adv.* (în mod) nehotărît, nedecis, șovăitor.

нерешительность, *-и f. sg.* nehotărîre, șovăire, ezitare.

нереши́тельный *adj.* nehotărît, șovăitor, indecis.

нержаве́ющ|ий *adj.* inoxidabil, care nu rugineşte; ~*ая сталь* oțel inoxidabil.

неро́б|кий *adj.* curajos, netemător, neînfricat, îndrăzneț; *челове́к* ~*кого деся́тка* om curajos/neînfricat/nu dintre cei timizi.

неро́вно *adv.* (în mod) inegal, neregulat.

неро́вност|ь, *-и f.* **1.** neregularitate, neuniformitate; asperitate; ~*и по́чвы* accidente de teren. **2.** inegalitate.

нерóвн|ый *adj.* **1.** care prezintă neregularități, accidentat; cu asperități; neregulat, intermitent; ~*ая ме́стность* teren accidentat; ~ *пульс* puls neregulat. **2.** inegal, neregulat; ~ *по́черк* scris neregulat; ~*ая ли́ния* linie frîntă. **3.** *(fig.)* inegal, neechilibrat ◇ *не ро́вен час* nu cumva să ..., mai știi?, s-ar putea.

нерóвня, *-и f. și m. sg. (înv.)* persoană care nu e de aceeași seamă, care nu se potrivește cu altcineva; *он ей* ~ el nu e de o seamă cu ea; el nu e de dînsa.

нерóдственн|ый *adj.* neînrudit; ~*ые языки́* limbi neînrudite.

нерóл, *-а m. (chim.)* nerol.

не́рпа, *-ы f. (zool.)* focă siberiană.

не́рповый *adj.* de focă, de piele de focă.

неру́дн|ый *adj. (în expr.)* ~*ые ископа́емые* minereuri nemetalifere.

нерукотво́рный *adj. (înv. poetic)* nefăurit de mîna omului, care nu poate fi creat/plăsmuit de om.

неруши́мость, *-и f. sg.* caracter indestructibil, trăinicie, tărie, inviolabilitate.

неруши́мый *adj.* de nezdruncinat, de neclintit, trainic, indestructibil, inviolabil; ~ *сою́з* uniune de nezdruncinat, alianță de neclintit.

нерыночный *adj. (ec.)* necomercializabil.

неря́ха, *-и m.* și *f. (persoană)* neîngrijită, om neglijent/murdar.

неря́шество *-а n. sg. v. неря́шливость*

неря́шливо *adv.* (în mod) neîngrijit, neglijent.

неря́шливость, *-и f. sg.* **1.** neîngrijire, neglijență, ținută neîngrijită/dezordonată. **2.** atitudine/comportare neglijentă, delăsare.

неря́шлив|ый *adj.* **1.** neîngrijit, neglijent, dezordonat, murdar. **2.** neglijent, de mîntuială; ~*ая рабо́та* lucru de mîntuială.

несамостоя́тельность, *-и f. sg.* **1.** dependență, lipsă de independență. **2.** lipsă de originalitate, lipsă de personalitate.

несамостоя́тельный *adj.* **1.** *(зависимый)* dependent. **2.** *(заимствованный)* imitat, lipsit de originalitate, împrumutat.

несамохо́дный *adj.* nepropulsat.

несбы́точность, *-и f. sg.* caracter irealizabil, neputință de înfăptuire; caracter himeric.

несбы́точный *adj.* irealizabil, de neînfăptuit; himeric.

несваре́ние, *-я n. sg. (în expr.)* ~ *желу́дка* indigestie.

несве́дущий *adj.* necunoscător, necompetent, ignorant.

несве́ж|ий *adj.* **1.** trecut, vestejit, ofilit. **2.** învechit, alterat, stricat; *~ие проду́кты* alimente alterate.

несвёртываемость, *-и f. sg.* incoagulabilitate, necoagulabilitate.

несвобо́дн|ый *adj.* fix; *(lingv.) ~ое словосочета́ние* îmbinare de cuvinte fixă; *(lingv.) ~ое ударе́ние* accent fix.

несвоевре́менно *adv.* inoportun.

несвоевре́менность, *-и f. sg.* inoportunitate, caracter inoportun.

несвоевре́менный *adj.* **1.** tardiv, întîrziat. **2.** inoportun; neprielnic.

несво́йственный *adj.* impropriu, nepotrivit, nefiresc, străin.

несвя́зно *adv.* (în mod) incoerent, fără legătură, fără şir; disparat.

несвя́зность, *-и f. sg.* incoerenţă; lipsă de legătură.

несвя́зный *adj.* incoerent, fără legătură, fără şir; dezlînat, disparat.

несгиба́емость, *-и f.* rigiditate.

несгиба́емый *adj.* **1.** inflexibil, nemlădios. **2.** *(fig.)* neclintit, dîrz, intransigent.

несгово́рчивость, *-и f. sg.* îndărătnicie, încăpăţînare, neînduplecare, caracter dificil.

несгово́рчивый *adj.* cu care nu te poţi înţelege, îndărătnic, încăpăţînat, neînduplecat.

несгора́емый *adj.* ignifug; *~ шкаф* dulap din fier; safeu; casă de bani.

несде́ржанность, *-и f. sg.* irascibilitate, nestăpînire, lipsă de autocontrol.

несде́ржан|ный *adj.* **1.** nerespectat, neîndeplinit; *~ое обеща́ние* promisiune nerespectată. **2.** nereţinut, care nu poate fi reţinut. **3.** irascibil, nestăpînit, violent, iute la fire; *~ характе́р* caracter irascibil.

несе́ние, *-я n. sg.* executare, îndeplinire; exercitare; *~ обя́занностей* exerciţiul funcţiunii, îndeplinirea îndatoririlor.

несерьёзно *adv.* (în mod) uşuratic, neserios, cu uşurinţă.

несерьёзность, *-и f. sg.* neseriozitate, lipsă de seriozitate; uşurinţă.

несерьёзн|ый *adj.* **1.** neserios, uşuratic; *~ое отноше́ние к чему́-л.* atitudine neserioasă faţă de ceva. **2.** neimportant, neînsemnat, neserios; *~ое де́ло* chestiune neînsemnată.

несессе́р, *-а m.* trusă; *доро́жный ~* trusă de voiaj.

несжима́емость, *-и f. sg.* incompresibilitate.

несжима́емый *adj.* incompresibil.

несигмати́ческий *adj. (gram.)* asigmatic; *~ а́орист* aorist asigmatic.

несимметри́чность, *-и f.* asimetrie, disimetrie.

несимметри́чный *adj.* asimetric.

несимпати́чный *adj.* puţin simpatic, antipatic.

несинхро́нный *adj. (el.)* asincron.

несисте́мный *adj.* nesistematizat.

неска́занно *adv.* nespus, nespus de mult, peste măsură de mult.

неска́занный *adj.* nespus, care nu se poate exprima; extraordinar.

несказу́емость, *-и f. sg. (gram.)* nepredicativitate.

несквозно́й *adj.* înfundat, orb, nestrăpuns.

нескла́дица, *-ы f.* galimatias, şir de vorbe fără rost.

нескла́дно *adv.* (în mod) incoerent, dezlînat.

нескла́дный *adj.* **1.** incoerent, dezlînat, fără coeziune. **2.** disproporţionat, prost făcut; *(despre oameni)* stîngaci, neîndemînatic.

несклоня́емость, *-и f. sg. (gram.)* însuşirea de a fi indeclinabil, caracter indeclinabil.

несклоня́ем|ый *adj. (gram.)* indeclinabil, neflexibil, invariabil; *~ое существи́тельное* substantiv indeclinabil/invariabil.

не́сколько[1], *-их num.* cîţiva, cîteva; *в ~их слова́х* în cîteva cuvinte; *~ раз* (de) cîteva ori.

не́сколько[2] *adv.* întrucîtva, ceva, puţin; *~ бо́льше* ceva mai mult; *он был ~ удивлён* a fost cam mirat.

нескончаемо *adv.* neîncetat, la nesfîrşit, fără de sfîrşit.

нескончаемый *adj.* interminabil, fără capăt, fără sfîrşit, nesfîrşit.

нескоро *adv.* ceva mai tîrziu, nu în curînd, nu degrabă.

нескромно *adv.* **1.** fără modestie. **2.** (în chip) nedelicat, indiscret. **3.** cu nerusinare.

нескро́мность, *-и f.* **1.** *sg.* lipsă de modestie. **2.** *sg.* lipsă de delicateţe/ de discreţie. **3.** *sg.* impudicitate; nerusinare. **4.** faptă nedelicată, nedelicateţe, indiscreţie.

нескро́мный *adj.* **1.** lipsit de modestie. **2.** indiscret, nedelicat. **3.** impudic; fără sfială, nerusinat, neobrăzat, obraznic.

нескрыва́емый *adj.* făţiş, deschis, neprefăcut, neascuns.

неслогово́й *adj. (lingv.)* nesilabic, asilabic; *~ гла́сный* vocală nesilabică; *~ пла́вный* lichidă nesilabică.

неспло́жность, *-и f. sg.* simplitate.

неспло́жный *adj.* simplu, necomplicat; uşor, lipsit de complicaţie.

неспы́хану *adv.* (în chip) nemaipomenit, nemaiauzit.

неспы́ханный *adj.* nemaipomenit, nemaiauzit, fără precedent.

неспы́шно *adv.* fără zgomot, uşor, încet.

неспы́шный *adj.* uşor, imperceptibil; care nu se poate auzi; *~ыми шага́ми* cu paşi uşori, tiptil.

несме́жн|ый *adj.* nealăturat, neadiacent, la distanţă; *~ая ассимиля́ция* asimilare la distanţă.

несма́чивание, *-я n.* neaderenţă.

несме́лый *adj.* timid, sfios.

несмещаемость, *-и f. sg.* inamovibilitate.

несмеща́емый *adj.* inamovibil.

несме́тно *adv.* nemăsurat, peste măsură de ...

несме́тн|ый *adj.* imens, incalculabil, de nemăsurat; în cantităţi imense, nenumărat.

несмолка́емо *adv.* fără încetare, necurmat, fără răgaz, fără sfîrşit.

несмолка́ем|ый *adj.* neîncetat, necurmat, continuu, nesfîrşit; *~ые аплодисме́нты* aplauze care nu mai conteneau.

несмотря́ *prep.* cu *на* + *acuz.* cu toate că, deşi, în ciuda, în pofida; *~ на то, что ...* cu toate că; *~ ни на что* în orice caz, orice s-ar întîmpla.

несмыва́емый *adj.* **1.** care nu iese la spălat. **2.** *(fig.)* de neşters.

несмышлёный *adj. (pop.)* care nu este ager, nepriceput, prost, fără minte.

несмышлёныш, *-а m. (pop.)* copil nepriceput, prostuţ, fără minte.

несно́сно *adv.* (în mod) insuportabil, de nesuferit, de neîndurat.

несно́сность, *-и f. sg.* faptul de a fi insuportabil/ intolerabil/ plictisitor/ de neîndurat.

несно́сный *adj.* insuportabil, de nesuferit, de neîndurat; inoportun.

несоблюде́ние, *-я n. sg.* nerespectare, neconformare; neobservare.

несо́бственно-перехо́дный *adj. (gram.)* tranzitiv indirect; *~ глаго́л* verb tranzitiv indirect.

несо́бственно-прям о́й *adj. (gram.)* indirect liber; *~ая речь* vorbire indirectă liberă.

несовершеннолётн|ий *adj.* **1.** minor, nevîrstnic. **2.** *~ий, -его m.* minor, nevîrstnic.

несовершённый *adj.* **1.** imperfect, defectuos, mediocru, cu lipsuri. **2.** *(gram.)* imperfectiv; *~ вид* aspect imperfectiv.

несовершéнство, *-а n. sg.* nedesăvîrşire, imperfecţiune; mediocritate.

несовмести́мость, *-и f. sg.* incompatibilitate, nepotrivire.

несовмести́м|ый *adj.* incompatibil; *~ые поня́тия* noţiuni opuse, noţiuni contrarii.

несовпаде́ние, *-я n.* nepotrivire, necoincidenţă.

несогла́сие, *-я n. sg.* **1.** divergenţă, nepotrivire, dezacord, neconcordanţă, discordanţă. **2.** neînţelegere, dezbinare, ceartă, discordie. **3.** *sg.* refuz; *подтверди́ть своё ~* a stărui în refuzul său.

несогла́с|ный *adj.* **1.** *instr.* care nu este de acord cu cineva; *я ~ен с тобо́й* nu sînt de acord cu tine, nu sînt de părerea ta. **2.** *на* + *acuz.* sau cu *inf.* care nu consimte *(la ceva)*. **3.** *(despre sunete)* discordant; disonant.

несогласова́ние, *-я n. sg. (gram.)* lipsă de acord, dezacord.

несогласо́ванно *adv.* fără coordonare, în mod necoordonat.

несогласо́ванность, *-и f. sg.* **1.** lipsă de coordonare, necoordonare. **2.** *(gram.)* lipsă de acord.

несогласо́ванный *adj.* **1.** necoordonat, fără înţelegere, fără acord; *~ые де́йствия* acţiuni necoordonate. **2.** *(gram.)*

neacordat; *~ое определе́ние* atribut neacordat.

несозву́чие, *-я n.* distonanţă.

несозву́чный *adj. dat.* disonant, în contradicţie/în disonanţă cu ...

несозна́тельно *adv.* (în mod) inconştient, fără a-şi da seama.

несозна́тельность, *-u f. sg.* lipsă de conştiinţă.

несозна́тельный *adj.* puţin conştient, lipsit de conştiinţă.

несозре́лость, *-u f.* imaturitate.

несозы́в, *-a m. sg.* neconvocare.

несоизмери́мо *adv.* incomensurabil, nemăsurat, nemărginit.

несоизмери́мость, *-u f. sg.* incomensurabilitate, neputinţa de a fi măsurat, nemărginire, infinit.

несоизмери́м|ый *adj.* **1.** incomensurabil, de nemăsurat, nemărginit; *~ые величины́* valori incomensurabile. **2.** *(fig.)* incomparabil, cu neputinţă de comparat.

несократи́мость, *-u f.* ireductibilitate.

несократи́мый *adj. (mat.)* ireductibil.

несокруши́мо *adv.* de neînvins, de neclintit.

несокруши́мость, *-u f. sg.* însuşirea de a fi indestructibil, invincibilitate.

несокруши́м|ый *adj.* indestructibil, invincibil, de nebiruit, de neînvins; *~ая си́ла* forţă de neînvins.

несолида́рно *adv.* nesolidar, lipsit de solidaritate.

несолида́рный *adj.* nesolidar.

несоли́дный *adj.* **1.** puţin solid, netrainic, nerezistent. **2.** neserios.

несо́лоно *adv. (în expr.) уйти́ ~ хлеба́вши* a rămîne cu buzele umflate, a rămîne dezamăgit.

несомне́нно *cuv. modal* fără îndoială, desigur, indiscutabil; evident, cert, neîndoios.

несомне́нность, *-u f. sg.* certitudine, siguranţă, caracter neîndoielnic.

несомне́нный *adj.* neîndoielnic, sigur, evident, cert, neîndoios.

несообразительность, *-u f. sg.* lipsă de agerime, înţelegere anevoioasă, pricepere greoaie.

несообрази́тельный *adj.* care pricepe/care judecă greu, greu de cap.

несообра́зность, *-u f. sg.* **1.** nepotrivire, contradicţie. **2.** stupiditate, inepţie, neghiobie.

несообра́зный *adj.* **1.** *(с кем-л.)* neconform, deplasat. **2.** *(нелепый)* absurd, neghiob.

несоотве́тственный *adj.* necorespunzător, nepotrivit, inadecvat; incompatibil.

несоотве́тствие, *-я n.* nepotrivire, necorespondenţă, discordanţă, dezacord; *я́вное ~* nepotrivire evidentă; *~ характе́ров* nepotrivire de caracter.

несоотве́тствующий *adj.* impropriu, necorespunzător, inadecvat.

несопредели́мый *adj.* nedefinit, nedeterminat.

несоразме́рно *adv.* (în mod) disproporţionat.

несоразме́рность, *-u f. sg.* disproporţie; nepotrivire, necorespundere.

несоразме́рный *adj.* disproporţionat; nepotrivit, necorespunzător.

несо́ртный *adj.* de calitate necorespunzătoare/inferioară.

несостоя́тельность, *-u f. sg.* **1.** *(jur.)* insolvabilitate, stare de faliment. **2.** *(необеспеченность)* stare de sărăcie, lipsă de mijloace. **3.** *(неосновательность)* netemeinicie, lipsă de temei, inconsistenţă, caracter nefondat.

несостоя́тельн|ый *adj.* **1.** *(jur.)* insolvabil; *~ должни́к* debitor insolvabil. **2.** *(необеспеченный)* neînstărit, lipsit de mijloace. **3.** *(неосновательный)* neîntemeiat, lipsit de temei, lipsit de orice bază, nefondat; *~ая тео́рия* teorie nefondată.

неспе́лый *adj.* necopt, verde, crud.

неспе́шн|ый *adj.* încet, liniştit, negrăbit; *идти́ ~ым ша́гом* a merge agale.

неспло́шной *adj.* discontinuu.

неспо́дручно *pred. impers. (pop.)* e peste mînă, nu e la îndemînă, e incomod.

неспо́дручный *adj. (pop.)* incomod, stînjenitor, greu.

неспоко́йно *adv.* agitat, neliniştit; *~ жить* a duce o viaţă agitată.

неспоко́йный *adj.* **1.** neliniştit, agitat; *(despre om)* neastîmpărat; *~ое состоя́ние* stare agitată, stare de nelinişte; *~ая жизнь* viaţă zbuciumată/agitată; *~ое вре́мя* vremuri tulburi.

неспосо́бность, *-u f. sg.* inaptitudine; incapacitate.

неспосо́бный *adj.* **1.** incapabil, neînzestrat. **2.** *на + acuz.* incapabil de ...

несправедли́во *adv.* (în mod) nedrept, injust; *поступи́ть ~* a proceda în mod nedrept.

несправедли́вость, *-u f.* **1.** nedreptate, injustiţie. **2.** faptă nedreaptă, nedreptate.

несправедли́в|ый *adj.* **1.** nedrept, inechitabil, injust; *~ое реше́ние* hotărîre nedreaptă. **2.** greşit, neadevărat, fals.

неспроста́ *adv.* cu gînd ascuns, nu întîmplător, nu fără intenţie, nu fără motiv.

неспряга́емый *adj. (gram.)* care nu se conjugă; neconjugabil.

несработанность, *-u f. sg.* necoordonare, lipsă de coordonare în muncă.

несравне́нно *adv.* **1.** *(непревосходно)* uimitor, incomparabil, neasemuit. **2.** *(с adj. şi adv. la comp.) (гораздо)* (cu) mult mai ..., infinit mai ..., incomparabil mai ...

несравне́нный *adj.* incomparabil, neasemuit, fără seamăn, unic, fără pereche.

несравни́мость, *-u f. sg.* caracter incomparabil; neasemuire.

несравни́мый *adj.* **1.** incomparabil, neasemuit, fără pereche, extraordinar. **2.** de necomparat, cu totul diferit.

несро́дный *adj.* străin; de altă natură.

нестаби́льность, *-u f.* instabilitate, nestabilitate.

нестаби́льный *adj.* instabil.

нестандартный *adj.* nestandardizat.

нестациона́рный *adj.* tranzitoriu, nestaţionar.

нестерпи́мо *adv.* (într-un mod) insuportabil, de nesuferit, de neîndurat.

нестерпи́мый *adj.* insuportabil, de nesuferit, intolerabil, de neîndurat.

нес|ти́[1], *-у́, -ёшь vb. ipf.* **1.** *acuz.* a duce, a purta; *~ чемода́н* a duce un geamantan. **2.** *acuz.* a constitui un suport, a sprijini, a purta. **3.** *acuz.* a goni, a purta în goană; a mîna; *ве́тер ~ёт ту́чи* vîntul goneşte norii. **4.** *acuz. (приносить с собой, причинять)* a aduce, a cauza, a pricinui; *~ гибель* a aduce pieirea; *~ смерть* a aduce moartea. **5.** *(pf. понести́) acuz. (fig.) (терпеть)* a suferi, a îndura; a suporta; *~ наказа́ние* a suferi o pedeapsă; *~ убы́тки* a suferi pierderi; *(mil.) ~ пото́ри* a suferi pierderi (în oameni). **6.** *acuz. (fig.) (выполнить)* a îndeplini *(o însărcinare, o funcţie)*; a avea, a purta *(o răspundere)*; *~ обя́занности дире́ктора* a îndeplini funcţia de director; *~ дежу́рство* a fi de serviciu; *~ карау́л* a face de gardă; *~ отве́тственность* a purta răspundere, a fi răspunzător. **7.** *impers.* a trage, a sufla; *из-под по́лу ~ёт* trage de sub duşumea. **8.** *impers. (пахнуть)* a duhni, a mirosi (a ceva); *~ёт лу́ком* miroase a ceapă. **9.** *acuz.* a spune *(prostii, nerozii etc.)*; *~ вздор; ~ чепуху́* a spune nerozii, a bate cîmpii; *~ небыли́цу* a îndruga cai verzi pe pereţi. **10.** *impers. gen. (pop.)* a avea pîntecăraie/diaree ◇ *(pop.) куда́ тебя́ (нале́гкая) несёт?* unde dracu te duci?; *(pop.) отку́да вас ~ёт?* ce vînt vă aduce?

нести́[2], *-сёт; vb. ipf. (pf. снести́) acuz.* a oua.

нес|ти́сь[1], *-у́сь, -ёшься vb. ipf.* **1.** *(быстро двигаться)* a alerga, a merge, a trece foarte repede; *~ вскачь* a merge în galop. **2.** *(pers. I şi 2 nefolosite) (fig.) (распространяться)* a se răspîndi; a răsuna; *~ётся пе́сни* răsună cîntece.

нести́сь[2], *-сётся vb. ipf. (pf. снести́сь)* a (se) oua.

нести́йкий *adj.* nestabil, instabil, volatil.

нестоя́щ|ий *adj. (fam.)* de proastă calitate, care nu e bun de nimic; *~ее де́ло* lucru de nimic.

нестроевик, *-á m. (mil.)* militar necombatant.

нестроев|о́й[1] *adj. (mil.)* **1.** necombatant; din serviciile auxiliare ale armatei; *~ солда́т* soldat necombatant; *~ая слу́жба* serviciul auxiliar. **2.** *~о́й, -о́го m.* militar necombatant.

нестроево́й[2] *adj. (în expr.) ~ лес* lemn care nu poate fi folosit în construcţii, lemn industrial, lemn pentru prelucrare.

нестро́йно *adv.* **1.** (în mod) discordant, distonant, nearmonios. **2.** în dezordine, dezorganizat; *идти́ ~* a merge în dezordine.

нестро́йность, *-и f. sg.* **1.** discordanţă, disonanţă, lipsă de armonie. **2.** dezordine, dezorganizare, neorînduială.

нестро́йн|ый *adj.* **1.** *(despre sunete)* discordant, distonant, nearmonios. **2.** dezordonat, dezorganizat; *~ые ряды́* rînduri dezordonate.

несуди́мост|ь, *-и f. sg. (jur.)* lipsă de antecedente penale; *спра́вка о ~и* certificat/cazier constatînd lipsă de antecedente penale.

несудохо́дный *adj.* nenavigabil.

несура́зно *adv.* (în mod) absurd, fără nici o raţiune, fără nici o noimă.

несура́зност|ь, *-и f.* absurditate, stupiditate, prostie, neghiobie; *де́лать ~и* a face prostii; a o face de oaie.

несура́зный *adj.* absurd, stupid, inept.

несусве́тный *adj.* de neînchipuit, de necrezut.

несу́шка, *-и f.* găină outoare.

несуще́ственность, *-и f. sg.* caracter neesenţial, lipsă de importanţă/de însemnătate; neînsemnătate.

несуще́ственн|ый *adj.* neesenţial, secundar; fără importanţă, neînsemnat; *~ые разногла́сия* divergenţe neesenţiale.

несу́щ|ий 1. *part. prez. act.* de la *нести́*. **2.** *adj. (tehn.)* portant, purtător de rezistenţă/de susţinere; *(rad.) ~ая волна́* undă purtătoare; *~ая пове́рхность* suprafaţă portantă.

несходи́мость, *-и f.* divergenţă.

несхо́дность, *-и f. sg.* neasemănare, deosebire, disimilitudine.

несхо́дн|ый *adj.* **1.** care nu seamănă, diferit; *~ые поня́тия* noţiuni diferite. **2.** *(pop.)* neconvenabil, nepotrivit; *~ая цена́* preţ neconvenabil.

несхо́дство, *-а n. sg.* neasemănare, nepotrivire, deosebire.

несчастли́вец, *-вца m. (înv.)* (om) nenorocit, om fără noroc, nenorocos.

несчастли́вый *adj.* nenorocos, fără noroc, nefericit; *~ день* o zi nenorocoasă/cu ghinioane.

несча́стн|ый *adj.* **1.** nenorocit, nefericit; *~ челове́к* om nefericit, nenorocit. **2.** nefast, fatal, fără norcc, cu ghinion; *~ день* zi nefastă; *~ая любо́вь* dragoste neîmpărtăşită; dragoste nefericită. **3.** *(de obicei însoţit de pron. этот)* mizerabil, nenorocit, păcătos. **4.** *~ый, -ого m.* (om) nenorocit, nefericit. **5.** *~ая, -ой f.* (femeie) nenorocită, nefericită ◇ *~ слу́чай* accident.

несча́сть|е, *-я n.* nenorocire; nenorcc; calamitate; *к моему́ ~ю* sau *на моё ~* din nefericire, din nenorocire pentru mine, spre ghinionul meu.

несчётно *adv. (în expr.)* *~ бога́тый* putred de bogat.

несчётный *adj.* incalculabil, imens, nenumărat.

несъедо́бный *adj.* necomestibil, care nu se poate mînca.

несы́тный *adj.* nesăţios, puţin substanţial, puţin consistent, puţin hrănitor.

несы́тый *adj.* nesătul.

нет 1. *partic.* nu; *~, не согла́сен* nu, nu sînt de acord; *да и́ли ~?* da sau nu?, da sau ba?; *~ ещё* încă nu; *совсе́м ~* sau *во́все ~* nicidecum, deloc, defel; *пра́во же ~* zău că nu. **2.** *partic.* dar; nu e aşa; *~, почему́ вы так ду́маете?* dar nu înţeleg, de ce credeţi aţa? **3.** *pred. impers. cu gen.* nu e; nu este, nu-i *(se traduce şi prin formele personale ale verbelor a nu avea şi a nu fi)*; *никого́ ~ до́ма* nimeni nu-i acasă; *у меня́ ~ де́нег* nu am bani; *ничего́ удиви́тельного ~* nu e nimic de mirare; *~ сомне́ния, что ...* nu încape îndoială că ..., fără îndoială că ...; *его́ бо́льше ~* s-a prăpădit, a răposat; *~ и ~* sau *~ да ~* sau *~ как ~ (кого́-л., чего́-л.)* nu şi nu, nu-i şi nu-i, nu-i şi pace. **4.** *conj. (adesea precedat de «так» sau urmat de «же»)* totuşi, cu toate acestea; *три кни́ги ему́ принёс, так ~, ему́ всё ма́ло* i-am adus trei cărţi şi tot nu-i ajunge ◇ *(pop.) а (то) нет?* ce parcă nu e aşa?, *сойти́ на ~* a se reduce la zero, a pierde orice importanţă/crice însemnătate; *свести́ на ~* a reduce la zero, a anihila; *сруби́ть на ~* a tăia de la rădăcină; *~ того́, что́бы ...* da de unde ..., nici vorbă; *(prov.) на ~ и суда́ ~* dacă nu-i, n-ai ce-i face; de unde nu-i, nici Dumnezeu nu cere; *(glumeţ) пиро́г с ~ом* plăcintă fără umplutură; *~ ху́да без добра́* nu e rău fără bine.

нетакти́чно *adv.* fără tact, nedelicat.

нетакти́чность, *-и f.* lipsă de tact, indelicateţe.

нетакти́чный *adj.* lipsit de tact, fără tact, nedelicat.

нетала́нтливый *adj.* netalentat, lipsit de talent, neînzestrat.

нета́лый *adj.* care nu se topeşte.

нетвёрдо *adv.* (în mod) nesigur, şovăitor, neferm; *~ стоя́ть на ногах* a nu se ţine bine pe picioare.

нетвёрдость, *-и f. sg.* lipsă de fermitate, nehotărîre, şovăire.

нетвёрд|ый *adj.* **1.** *(мягкий)* moale; *~ая по́чва* teren moale. **2.** *(неуверенный)* lipsit de tărie/de fermitate; nesigur, şovăitor; *~ая похо́дка* mers nesigur. **3.** *(в знаниях)* slab, nepregătit.

не́тель, *-и f.* juninică, mînzată.

нетемати́ческий *adj.* atematic; *~ глаго́л* verb atematic.

нетеплопрово́дный *adj. (fiz.)* rău conducător de căldură.

нетерпёж, *-а m. sg. (pop.) v. нетерпе́ние*

нетерпели́во *adv.* cu nerăbdare, fără răbdare, nerăbdător.

нетерпели́вость, *-и f. sg.* nerăbdare, lipsă de răbdare, impacienţă.

нетерпели́вый *adj.* nerăbdător.

нетерпе́ни|е, *-я n. sg.* nerăbdare, lipsă de răbdare; *прояви́ть ~* a manifesta nerăbdare; *ждать с ~ем* a aştepta cu nerăbdare; *сгора́ть от ~я* a arde de nerăbdare.

нетерпи́мо *adv.* fără toleranţă, intolerant.

нетерпи́мость, *-и f. sg.* intoleranţă, neîngăduinţă, lipsă de toleranţă.

нетерпи́м|ый *adj.* **1.** neîngăduit, inadmisibil, intolerabil; *~ое поведе́ние* atitudine inadmisibilă. **2.** neîngăduitor, intolerant; *~ челове́к* om neîngăduitor/intolerant.

неткáный *adj.* neţesut.

нетле́н|ный *adj.* **1.** *(înv.)* care nu putrezeşte, care nu este supus putrezirii. **2.** *(fig.) (вечный)* nepieritor, veşnic, etern.

нетова́рищеск|ий *adj.* netovărăşesc, necolegial; *~ое отноше́ние* atitudine netovărăşească/necolegială.

нетокси́чность, *-и f. sg.* netoxicitate.

нетопи́вленый *adj.* neîncălzit *(cu lemne sau alt combustibil)*.

нетопы́рь, *-я m. (zool.)* liliac mare.

неторопли́во *adv.* fără grabă, pe îndelete.

неторопли́вость, *-и f. sg.* încetineală; fire domoală.

неторопли́в|ый *adj.* domol, încet, lent; *~ые движе́ния* mişcări lente/domcale.

нето́чечный *adj.* nepunctiform.

нето́чно *adv.* (în mod) inexact, neprecis.

нето́чность, *-и f.* **1.** *gen.* inexactitate, imprecizie; *~ вычисле́ний* inexactitate a calculelor. **2.** greşeală, incorectitudine.

нето́чный *adj.* inexact, neprecis; incorect; *~ подсчёт* calcul inexact/aproximativ.

нетранспорта́бельный *adj.* netransportabil.

нетре́бовательность, *-и f. sg.* lipsă de exigenţă, neexigenţă, caracter nepretenţios.

нетре́бовательный *adj.* nepretenţios, neexigent, modest; care se mulţumeşte cu puţin; *~ нача́льник* şef puţin exigent.

нетре́звый *adj.* beat, afumat.

нетро́нутый *adj.* **1.** neatins, intact, întreg, nevătămat. **2.** *(fig.)* curat, candid, imaculat; virgin.

нетрудов|о́й *adj.* **1.** care nu munceşte, care nu este în cîmpul muncii. **2.** nemuncit; neprovenit din muncă; *~ые де́ньги* bani nemunciţi.

нетрудоспосо́бность, *-и f. sg.* incapacitate de muncă; *вре́менная ~* pierdere temporară a capacităţii de muncă; *по́лная ~* invaliditate completă; *ча́стичная ~* invaliditate parţială.

нетрудоспосо́бный *adj.* incapabil de muncă, inapt pentru muncă.

не́тто *adj. indecl.* net, neto; *вес ~* greutate netă.

не́ту *pred. impers.* cu *gen. v. нет(3)*; *де́нег ~* nu am bani.

не́т|ы *(înv. iron.)* *в ~ях* absent, lipseşte; *быть/пребыва́ть в ~ях* a fi dispărut, a lipsi, a nu se prezenta; parcă l-a înghiţit pămîntul.

неубеди́тельно *adv.* (în mod) neconvingător, nedoveditor.

неубеди́тельность, *-и f. sg.* netemeinicie, neconcludenţă.

неубеди́тельный *adj.* neconvingător, neconcludent; *~ до́вод* argument neconvingător.

неубира́ющийся *adj.* neescamontabil, fix.

неу́бранный *adj.* **1.** nedereticat, nearanjat, neorînduit, nepus în ordine. **2.** *(agr.)* nestrîns; ~ *урожа́й* recoltă neridicată/nestrînsă.

неуваже́ние, *-я n. sg.* desconsiderare; lipsă de respect, lipsă de considerație; necuviință, ireverență.

неуважи́тельно *adv. (înv.)* nerespectuos, ireverențios, necuviincios; *отнести́сь* ~ *к кому́-л.* a fi nerespectuos față de cineva.

неуважи́тельность, *-u f. sg.* **1.** caracter nejustificat; netemeinicie. **2.** *(înv.) v. неуваже́ние.*

неуважи́тельн|ый *adj.* **1.** nefondat; nejustificat, nemotivat; *нея́вка по ~ой причи́не* absență nemotivată. **2.** nerespectuos, ireverențios, nepoliticos.

неуве́ренно *adv.* cu șovăială, cu ezitare, șovăitor, șovăind.

неуве́ренность, *-u f. sg.* nesiguranță, incertitudine, șovăire, îndoială, ezitare.

неуве́ренн|ый *adj.* nesigur, nehotărît, nedecis, șovăielnic, care ezită; ~*ая похо́дка* mers nesigur; ~*ым го́лосом* cu șovăială în voce; ~ *в себе́* lipsit de încredere în sine; ~ *в свои́х си́лах* fără încredere în forțele sale.

неувяда́ем|ый *adj.* nepieritor, veșnic; ~*ая сла́ва* glorie veșnică.

неувяда́ющий *adj. v.* ***неувяда́емый***

неувя́зка, *-u f.* necoordonare, lipsă de coordonare; neconcordanță.

неугаса́емый *adj. v. неугаси́мый*

неугаси́м|ый *adj.* **1.** nestins. **2.** *(fig.)* veșnic, nesecat, nepieritor, neistovit, nepotolit; ~*ое жела́ние* dorință nepotolită.

неуго́дный *adj. dat.* indezirabil, nedorit, nepoftit, care nu e pe placul cuiva.

неугомо́нность, *-u f. sg.* neastîmpăr.

неугомо́нный *adj.* neastîmpărat, gălăgios; vioi, zburdalnic.

неуда́вшийся *adj.* neizbutit, nereușit.

неуда́рн|ый *adj. (gram.)* neaccentuat, aton; ~ *гла́сный* vocală neaccentuată; ~ *слог* silabă neaccentuată; ~*ое положе́ние* poziție neaccentuată.

неударя́емый *adj. (gram.)* neaccentuat, fără accent, aton; ~ *слог* silabă neaccentuată, silabă atonă.

неуда́ч|а, *-u f.* nereușită, insucces, eșec; nenoroc, ghinion; *потерпе́ть* ~*у* a suferi un eșec.

неуда́чливый *adj.* nenorocos, ghinionist, fără noroc.

неуда́чник, *-a m.* ghinionist, om fără noroc, nenorocos; ratat.

неуда́чно *adv.* fără succes, (în mod) nereușit, nefericit.

неуда́чн|ый *adj.* **1.** nereușit, neizbutit, fără succes, nefericit; ~*ая охо́та* vînătoare nereușită. **2.** nesatisfăcător, insuficient, nereușit; ~*ое выраже́ние* expresie nefericită; ~ *отве́т* răspuns nesatisfăcător; ~*ая фотогра́фия* fotografie nereușită. **3.** necorespunzător, prost.

неудержи́мо *adv.* (în mod) irezistibil, impetuos, fără a se putea opri.

неудержи́мый *adj.* nestăvilit, neînfrînat, nestăpînit, vijelios, impetuos.

неудо́бно 1. *adv.* incomod. **2.** *pred. impers. dat.* cu *inf.* este incomod; nu e la îndemînă; *ему́* ~ *сиде́ть* nu-i e la îndemînă să șadă. **3.** *pred. impers. dat.* cu *inf. (fig.)* e penibil, e nepoliticos; ~ *уходи́ть* este nepoliticos să pleci.

неудо́бн|ый *adj.* **1.** incomod; nepotrivit, impropriu; ~*ая оде́жда* haine incomode; ~*ое кре́сло* fotoliu incomod. **2.** *(fig.)* neplăcut, jenant, penibil; *поста́вить кого́-л. в* ~*ое положе́ние* a pune pe cineva într-o situație penibilă. **3.** *(fig.)* deplasat, nelalocul său, nepotrivit; ~ *разгово́р* conversație nelalocul ei; ~*ое выраже́ние* expresie nepotrivită ◇ ~*ые зе́мли* terenuri neproductive, terenuri improprii pentru cultură.

неудобовари́м|ый *adj.* **1.** indigest, greu de mistuit, greu digerabil; ~*ая пи́ща* mîncare indigestă. **2.** *(fig. iron.)* indigest; greoi, greu de înțeles.

неудобопоня́тный *adj.* neinteligibil, greu de înțeles; indescifrabil; ~ *текст* text indescifrabil.

неудобопроизноси́м|ый *adj.* **1.** *(înv.)* greu de pronunțat. **2.** *(fig.)* indecent, necuviincios; ~*ые выраже́ния* expresii indecente.

неудобочита́емый *adj.* neciteț, ilizibil. greu de descifrat.

неудо́бств|о, *-a n.* **1.** incomoditate, neajuns, dezavantaj; inconveniență. **2.** *sg.* stare neplăcută/penibilă; *причини́ть* ~ a deranja (pe cineva); *чу́вствовать* ~ *пе́ред кем-л.* a se simți prost față de cineva.

неудо́бь *adv. (în expr.)* ~ *сказу́емый* necuviincios, indecent.

неудовлетворе́ние, *-я n. sg.* **1.** nesatisfacere, neîmplinire; respingere; ~ *ходата́йства* respingerea cererii; *(jur.)* ~ *и́ска* respingerea acțiunii. **2.** *v. неудовлетворённость.*

неудовлетворённост|ь, *-u f.* nemulțumire, nesatisfacție; stare de nemulțumire, simțămînt de decepție.

неудовлетворённый *adj.* nesatisfăcut, nemulțumit, decepționat.

неудовлетвори́тельно *adv.* (în mod) insuficient, nesatisfăcător; *отве́тить* ~ a răspunde nesatisfăcător.

неудовлетвори́тельность, *-u f. sg.* insuficiență, caracter nesatisfăcător.

неудовлетвори́тельн|ый *adj.* nesatisfăcător, insuficient, nemulțumitor; necorespunzător; ~*ая отме́тка* notă nesatisfăcătoare/insuficientă.

неудово́льствие, *-я n.* nemulțumire, neplăcere; *вы́разить свое́* ~ a-și arăta nemulțumirea.

неуёмный *adj.* neastîmpărat, nepotolit.

неуже́ли *partic.* oare?, e posibil?, este cu putință?, într-adevăr?; ~ *он не придёт?* e posibil să nu vină? ~ *э́то пра́вда?* să fie adevărat?, oare e adevărat?; ~*!* nu e posibil!, nu se poate!, e cu neputință!

неужи́вчивость, *-u f. sg.* caracter nesociabil, fire nesociabilă.

неужи́вчивый *adj.* nesociabil; ~ *хара́ктер* fire nesociabilă.

неу́жто *partic. (pop.) v. неуже́ли*

неузнава́емост|ь, *-u f. (în expr.)* ***до*** ~*u* încît nu mai poate fi recunoscut.

неузнава́емый *adj.* de nerecunoscut, care nu poate fi recunoscut.

неука́занный *adj. (înv.)* neîngăduit, nepermis, nereglementar.

неукло́нно *adv.* **1.** (în mod) ferm, neclintit, nestrămutat; fără șovăire, fără abatere, neabătut; ~ *выполня́ть взя́тые обяза́тельства* a îndeplini fără șovăire angajamentele luate. **2.** fără încetare; (în mod) neîncetat, necontenit, continuu.

неукло́нн|ый *adj.* **1.** ferm, neclintit, nestrămutat; fără șovăire, nesovăitor; ~*ая реши́мость* hotărîre neclintită. **2.** neîncetat, necontenit, continuu; ~ *рост промы́шленности* creșterea continuă a industriei.

неукли́же *adv.* (în mod) neîndemînatic, stîngaci, nedibaci, greoi.

неукли́жесть, *-u f. sg.* neîndemînare, nedibăcie, stîngăcie.

неукли́жий *adj.* neîndemînatic, inabil, nedibaci, stîngaci, greoi.

неукосни́тельно *adv.* (în mod) obligatoriu; cu strictețe, cu rigoare.

неукосни́тельный *adj.* necondiționat; obligatoriu; riguros, strict.

неукреплённый *adj. (mil.)* neîntărit, nefortificat, neapărat, deschis; ~ *го́род* oraș neîntărit.

неукроти́мость, *-u f. sg.* impetuozitate.

неукроти́мый *adj.* aprig, impetuos; de neîmblînzit, de nestăvilit, de nestăpînit; năvalnic; ~ *хара́ктер* caracter impetuos.

неулови́мость, *-u f. sg.* **1.** neputință de a fi prins. **2.** *(fig.) (неощутимость)* caracter imperceptibil, imperceptibilitate.

неулови́мый *adj.* **1.** imposibil de găsit/de prins. **2.** *(fig.) (неощутимый)* imperceptibil, insesizabil, abia perceptibil; ~ *отте́нок* nuanță insesizabilă.

неуме́ло *adv.* în mod neîndemînatic, fără dibăcie, fără abilitate.

неуме́лость, *-u f. sg.* neîndemînare, nedibăcie, lipsă de abilitate.

неуме́лый *adj.* **1.** nepriceput, neiscusit; nedibaci, neexperimentat, neabil. **2.** făcut cu neîndemînare, nedibace, neiscusit.

неуме́ни|е, *-я n. sg.* nepricepere, neiscusință, lipsă de dibăcie, incapacitate; *из-за* ~*я, по* ~*ю* din nepricepere; fiindcă nu-i taie capul.

неуме́ренно *adv.* fără măsură, excesiv; peste măsură, fără socoteală; fără cumpătare.

неуме́ренность, *-u f. sg.* necumpătare, exces.

неуме́ренн|ый *adj.* **1.** *(чрезмерный)* necumpătat, lipsit de măsură/de cumpătare, excesiv; ~ *аппети́т* excesivă poftă de mîncare; ~*ое употребле́ние (чего́-л.)* abuz, exces (de) ... **2.** *(о человеке)* nemoderat, necumpătat.

неуме́стно *adv.* nelalocul lui, (în mod) deplasat.

неуме́стность, *-u f. sg.* caracter deplasat, faptul de a fi deplasat/nelalocul său.

неуме́стный *adj.* nelalocul lui, deplasat, nepotrivit; ~ *вопро́с* întrebare nelalocul ei.

неу́мный *adj.* nu prea deştept, puţin inteligent; nechibzuit.

неумоли́мо *adv.* (în mod) neînduplecat, implacabil; fără milă, fără îndurare.

неумоли́мость, *-u f. sg.* neînduplecare, neîndurare.

неумоли́м|ый *adj.* (de) neînduplecat, inexorabil, implacabil; ~ *челове́к* om de neînduplecat; ~*ые зако́ны* legi implacabile.

неумолка́емый *adj. v. неумо́лчный*

неумо́лчно *adv.* fără încetare, necontenit.

неумо́лчный *adj.* neîncetat, necontenit, fără curmare; neîntrerupt.

неумы́тый *adj.* nespălat.

неумы́шленно *adv.* (în mod) involuntar, fără intenţie, fără premeditare.

неумы́шленность, *-u f. sg.* caracterul involuntar al unei fapte; nepremeditare.

неумы́шленн|ый *adj.* nepremeditat, neintenţionat, involuntar; ~*ое преступле́ние* crimă nepremeditată.

неупла́т|а, *-ы f. sg.* neplată, neachitare; *в слу́чае* ~*ы* în caz de neplată, în caz de neachitare; *за* ~*у* pentru neplată.

неупла́ченный *adj.* neplătit; neachitat.

неупоря́доченный *adj.* neordonat, nearanjat.

неупотреби́тельность, *-u f. sg.* nefolosire, neîntrebuinţare.

неупотреби́тельн|ый *adj.* neîntrebuinţat, nefolosit, neuzitat; *(gram.)* ~*ая фо́рма* formă neîntrebuinţată.

неуправля́емый *adj.* nedirijat, necomandat, neghidat.

неупру́гий *adj.* rigid, neelastic.

неуравнове́шенность, *-u f. sg.* dezechilibru, descumpănire.

неуравнове́шенный *adj.* dezechilibrat, descumpănit.

неурожа́й, *-я m.* recoltă proastă.

неурожа́йный *adj.* de recoltă slabă/proastă; ~ *год* an agricol slab.

неурочн|ый *adj.* **1.** suplimentar, în afară de program; în afară de orele stabilite; ~*ая рабо́та* muncă peste program. **2.** nepotrivit, inoportun, intempestiv; *в* ~ *час, в* ~*ое вре́мя* la o oră nepotrivită.

неуря́дица, *-ы f.* **1.** *(беспоря́док)* dezordine, neorînduială. **2.** *(mai ales la pl.) (недружелю́бные отноше́ния)* neînţelegeri, ceartă, sfadă.

неуси́дчивость, *-u f. sg.* **1.** lipsă de asiduitate/de perseverenţă. **2.** neastîmpăr.

неуси́дчивый *adj.* **1.** lipsit de asiduitate/de perseverenţă. **2.** care nu poate sta locului, neastîmpărat.

неуслу́жливость, *-u f. sg.* lipsă de serviabilitate/de amabilitate.

неуслу́жливый *adj.* nepoliticos, neserviabil, neamabil.

неусоверше́нствованность, *-u f. sg.* lipsă de perfecţiune, nedesăvîrşire.

неусоверше́нствованный *adj.* neperfecţionat, nedesăvîrşit, imperfect.

неуспева́емость, *-u f. sg.* rămînere în urmă, nereuşită la studii.

неуспева́ющий *adj.* cu situaţie şcolară proastă, cu note proaste.

неуспе́х, *-a m.* nereuşită, insucces, eşec.

неуспе́шный *adj.* fără succes; zadarnic, infructuos, lipsit de rezultat.

неуста́нно *adv.* (în mod) neobosit, neîncetat, fără răgaz, continuu; fără preget.

неуста́н|ный *adj.* neobosit; neîncetat, neîntrerupt, necurmat; permanent, continuu; fără preget; ~*ые забо́ты* griji neîncetate.

неустанови́вшийся *adj.* neformat, nestabilizat, care nu s-a cristalizat încă.

неустано́вленн|ый *adj.* **1.** neconstatat, nedovedit, neidentificat. **2.** nefixat, nestabilit; ~*ая цена́* preţ nefixat. **3.** neaşezat, neinstalat; ~ *дви́гатель* motor neinstalat.

неусто́йк|а, *-u f. (jur.)* **1.** despăgubire, daune *(stipulate între părţi ca o sancţiune pentru neexecutarea unui contract)*; clauză penală; *уплати́ть* ~*у* a plăti despăgubirea prevăzută, a plăti daunele stipulate. **2.** *(pop.)* greş, eşec.

неусто́йчивость, *-u f. sg.* nestabilitate, instabilitate.

неусто́йчив|ый *adj.* nestabil, instabil, schimbător, variabil; ~*ая пого́да* vreme schimbătoare ◇ *(fiz.)* ~*ое равнове́сие* echilibru instabil.

неустраши́м|ый *adj.* de neînlăturat.

неустраши́мо *adv.* neînfricat, cu mult curaj, fără frică; ~ *боро́ться* a lupta cu mult curaj.

неустраши́мость, *-u f. sg.* neînfricare, curaj neclintit.

неустраши́мый *adj.* neînfricat, fără teamă, cutezător, foarte curajos; ~ *бое́ц* luptător neînfricat.

неустро́енность, *-u f. sg.* lipsă de organizare, dezorganizare; *по́лная* ~ dezorganizare totală.

неустро́енн|ый *adj.* **1.** dezorganizat, rău organizat, neorînduit, neamenajat; dezordonat; ~*ая жизнь* viaţă prost organizată. **2.** fără situaţie, fără rost, fără căpătîi; ~ *челове́к* om fără căpătîi.

неустро́йство, *-a n.* dezorganizare, lipsă de organizare, haos.

неусту́пчивость, *-u f. sg.* dîrzenie, tenacitate; perseverenţă; îndărătnicie, încăpăţînare, neînduplecare.

неусту́пчивый *adj.* îndărătnic, încăpăţînat, tenace.

неусы́пно *adv.* (în mod) vigilent; fără a pierde/fără a slăbi din ochi; fără preget.

неусы́пность, *-u f. sg.* vigilenţă, grijă permanentă.

неусы́пный *adj.* vigilent; neobosit, fără preget.

неутеши́тельный *adj.* neliniştitor, puţin îmbucurător.

неуте́шно *adv.* (în mod) nemîngîiat, neconsolat.

неуте́шность, *-u f. sg.* mîhnire, dezolare, faptul de a fi nemîngîiat/ neconsolat.

неуте́шный *adj.* de nemîngîiat, neconsolabil, inconsolabil.

неутоли́м|ый *adj.* de nepotolit, nestins, insaţiabil; ~*ая жа́жда зна́ний* sete nepotolită de cunoştinţe; ~*ая печа́ль* tristeţe fără margini.

неутоми́мо *adv.* neobosit, fără preget, necurmat, fără încetare; ~ *рабо́тать* a lucra fără încetare.

неутоми́мость, *-u f. sg.* faptul de a nu obosi, neobosire.

неутоми́мый *adj.* neobosit, care nu oboseşte; harnic.

неухо́женный *adj.* neîngrijit.

не́уч, *-a m.* ignorant, inculţ.

неуча́стие, *-я n.* neparticipare.

неучёный *adj.* neînvăţat, neinstruit, inculţ.

неучти́во *adv.* (în mod) nepoliticos, necuviincios.

неучти́вость, *-u f. sg.* nepoliteţe, necuviinţă.

неучти́вый *adj.* nepoliticos, necuviincios, nerespectuos; necioplit.

неую́тно *adv.* fără confort, neconfortabil.

неую́тность, *-u f. sg.* lipsă de confort.

неую́тный *adj.* fără confort, neconfortabil, neîmbietor.

неуязви́мость, *-u f. sg.* invulnerabilitate, caracter invulnerabil.

неуязви́мый *adj.* invulnerabil.

неф, *-a m. (arhit.)* navă, nef.

нефасо́ванный *adj.* nepreambalat.

нефри́т[1], *-a m. (med.)* nefrită.

нефри́т[2], *-a m. (mineral.)* nefrit, jad.

нефтеба́за, *-ы f.* centru de depozitare şi desfacere a produselor petroliere; bază petrolieră.

нефтеба́к, *-a m.* rezervor de ţiţei.

нефтедобыва́ющий *adj.* de exploatare a petrolului; petrolifer.

нефтедобы́ча, *-u f.* producţie de ţiţei.

нефтезаво́д, *-a m.* rafinărie de petrol.

нефтеналивн|о́й *adj. (în expr.)* ~*ое су́дно* tanc petrolier, vas cisternă.

нефтено́сн|ый *adj.* petrolifer, care conţine petrol; ~*ые зе́мли* terenuri petrolifere.

нефтеперераба́тывающий *adj.* de prelucrare a petrolului.

нефтепрово́д, *-a m.* conductă de petrol.

нефтепроду́кт, *-a m.* produs petrolier.

нефтепро́мысел, *-сла m.* exploatare petroliferă; schelă petroliferă.

нефтепромы́шленник, *-a m.* petrolist, proprietar de întreprindere petroliferă.

нефтепромы́шленность, *-u f. sg.* industrie petrolieră, industria petrolului.

нефтепромы́шленный *adj.* de industrie petrolieră.

нефтескважи́на, *-ы f.* sondă petroliferă.

нефтефло́т, *-a m.* flotă de tancuri petroliere.

нефтехрани́лище, *-a n.* rezervor de ţiţei, bazin de petrol, batal petrolier.

нефть, *-u f.* petrol, ţiţei; *сыра́я* ~ ţiţei brut.

нефтя́ник, *-a m.* petrolist.

нефтя́нка, *-u f.* motor cu petrol.

нефтян|о́й *adj.* de/cu petrol, petrolifer ~*а́я вы́шка* sondă petroliferă; ~*а́я*

промы́шленность industrie petrolieră, industria petrolului; *~ы́е исто́чники* zăcăminte de petrol.

нехаракте́рный *adj.* necaracteristic, nespecific, netipic.

нехва́тка, *-и f.* lipsă, neajuns, criză de ..., insuficienţă; *~ рабо́чей си́лы* criză de braţe de muncă.

нехи́тр|ый *adj.* **1.** sincer, fără viclenie, lipsit de făţărnicie. **2.** necomplicat, simplu; *~ая маши́на* maşină simplă.

неходово́й *adj.* care n-are căutare, necerut, care nu se bucură de desfacere.

нехозя́йственность, *-и f. sg.* lipsă de spirit gospodăresc/de simţ practic.

нехозя́йственный *adj.* lipsit de simţ practic/de spirit gospodăresc, negospodar.

нехоро́ший *adj.* rău; *~ челове́к* om rău.

нехорошо́ **1.** *adv.* rău; *~ себя́ чу́вствовать* a se simţi rău. **2.** *pred. impers.* cu *inf.* este rău să ..., nu este bine să ... .

не́хотя *adv.* fără voie; de nevoie, în silă.

нецелесообра́зно **1.** *adv.* (în mod) neraţional, fără rost. **2.** *pred. impers.* nu e raţional, n-are rost; e inutil.

нецелесообра́зность, *-и f. sg.* neconformitate cu scopul urmărit; inoportunitate; inutilitate; caracter neraţional/neadecvat.

нецелесообра́зный *adj.* care nu corespunde scopului urmărit; fără rost; inutil; inoportun; neraţional, neadecvat.

нецензу́рно *adv.* (în mod) obscen, indecent, necuviincios, fără ruşine.

нецензу́рный *adj.* **1.** interzis de cenzură. **2.** *(fig.)* obscen, trivial, indecent, neruşinat.

нециклический *adj.* aciclic; *~ проце́сс* proces aciclic.

нечая́нно *adv.* **1.** *(случайно)* fără voie, neintenţionat, involuntar, accidental; din greşeală, din nebăgare de seamă. **2.** *(неожиданно)* pe neaşteptate, întîmplător, din întîmplare.

нечая́нност|ь, *-и f. (случайность)* nebăgare de seamă, inadvertenţă; *по ~и* din greşeală **2.** *(неожиданность)* caracter întîmplător/neaşteptat.

нечая́нн|ый *adj.* **1.** *(случайный)* neintenţionat, involuntar, din greşeală; accidental, întîmplător. **2.** *(неожиданный)* subit, neaşteptat, neprevăzut; *~ая ра́дость* bucurie neaşteptată.

не́ч|его[1], *не́чему, не́чем, не́ о чём pron. neg.* cu nimic; nu e nimic de ..., n-ai cu ce; *бо́льше ~ сказа́ть* nu mai e nimic de spus; *~ем похва́статься* nu prea avem cu ce să ne lăudăm; *мне ~ем писа́ть* n-am cu ce să scriu; *не́ о чём жале́ть* n-ai ce regreta, nu-i nimic de regretat ◇ *(cuv. modal) де́лать ~* n-ai încotro, n-ai ce face; *от ~ де́лать* neavînd ce face, ca să-i treacă de urît.

не́чего[2], *pred. impers.* cu *inf.* nu e cazul, este inutil, n-are rost, e de prisos, nu trebuie; *об э́том и ду́мать ~* la aceasta nici să nu te gîndeşti; *~ спеши́ть* nu e nici un zor; *~ разгова́ривать!* la ce bun să mai discutăm!; *~ беспоко́иться* n-ai de ce să fii neliniştit; *~ говори́ть, что ...* se înţelege de la sine că ...

нечелове́ческ|ий *adj.* neomenesc; supraomenesc; *~ие уси́лия* eforturi supraomeneşti.

нечелове́чность, *-и f. sg.* neomenie, lipsă de omenie.

нечелове́чный *adj.* neomenos, inuman, crud; *~ посту́пок* faptă inumană.

нечёсаный *adj.* nepieptănat; zburlit.

нечести́вец, *-вца m. (inv.)* păcătos.

нечести́вый *adj. (inv.)* necredincios, păcătos; vicios.

нечёстно *adv.* (în mod) necinstit; *поступа́ть ~* a proceda în mod necinstit.

нечёстность, *-и f. sg.* necinste, lipsă de cinste/de probitate.

нечёстный *adj.* necinstit, de rea credinţă.

нечет, *-а m.* număr nepereche, număr fără soţ, număr impar.

нечётк|ий *adj.* **1.** neclar, confuz, vag, şters. **2.** neciteţ, ilizibil, greu de descifrat; *~ по́черк* scris neciteţ. **3.** neclar articulat, nedesluşit; *~ое произноше́ние* pronunţare nedesluşită.

нечётко *adv.* **1.** neclar; nedesluşit. **2.** neciteţ, ilizibil.

нечёткость, *-и f. sg.* **1.** lipsă de claritate/de precizie, confuzie. **2.** *(неотчётливость)* caracter neciteţ/ilizibil; *~ произноше́ния* pronunţare neclară/neraspicată.

нечётность, *-и f. sg.* imparitate.

нечётн|ый *adj.* fără soţ, impar; *~ое число́* număr fără soţ.

нечистокро́вный *adj.* care nu e pursînge, metis.

нечистопло́тно *adv.* **1.** (în mod) murdar, în murdărie, neîngrijit; *жить ~* a trăi în murdărie. **2.** *(fig.)* (în chip) murdar, josnic, fără scrupule, necinstit.

нечистопло́тность, *-и f. sg.* **1.** stare de necurăţenie. **2.** *(fig.)* lipsă de scrupule, josnicie, necinste.

нечистопло́тн|ый *adj.* **1.** murdar, neîngrijit, jegos. **2.** *(fig.)* murdar, josnic, lipsit de scrupule, necinstit; *~ые приёмы* procedee necinstite; *~ые заня́тия* îndeletniciri deocheate.

нечистота́, *-ы́ f. sg.* lipsă de curăţenie, murdărie.

нечисто́ты, *-о́т pl.* gunoi, lături, murdării.

нечи́ст|ый *adj.* **1.** murdar, jegos; *~ костю́м* haine murdare. **2.** amestecat, falsificat; *~ое вино́* vin falsificat. **3.** necinstit, murdar; imoral; *~ое де́ло* afacere deocheată, afacere necinstită/murdară; *~ая игра́* joc necinstit; *(expr.) быть ~ым на́ руку* a fi lung de mînă. **4.** *(fig.)* incorect, neîngrijit, inexact; *~ое произноше́ние* pronunţare incorectă; *~ая рабо́та* lucrare neîngrijită. **5.** *(bis. înv.)* păcătos, necurat; *~ая пи́ща* mîncare spurcată. **6.** *~ый, -ого m. (reg.)* dracul, necuratul, aghiuţă ◇ *~ дух* sau *~ая си́ла* necuratul *(în superstiţii)*; *~ая со́весть* conştiinţă încărcată.

нечи́сть, *-и f. sg. col. (pop.)* **1.** duhuri necurate, dracul, puterea necuratului *(în superstiţii)*. **2.** *(fig.) (о людях)* lepădătură, drojdie, pleavă a societăţii.

нечленораздёльн|ый *adj.* neclar, nedesluşit; *~ые зву́ки* sunete nearticulate.

не́что *pron. nehot. (folosit numai la nom. şi acuz.)* ceva; *~ стра́нное* ceva ciudat; *~ вро́де...* ceva de felul..., ceva în genul ..., ceva de soiul ..., un soi de ...

нечувстви́тельно *adv.* pe nesimţite, pe neobservate.

нечувстви́тельность, *-и f. sg.* **1.** nesimţire, insensibilitate; *(med.)* analgezie, *~ ко́жи* insensibilitatea pielii. **2.** nepăsare, indiferenţă.

нечувстви́тельный *adj.* **1.** insensibil, nesimţit. **2.** *(fig.)* nepăsător, indiferent. **3.** *(незаметный)* imperceptibil, neobservat, nebăgat în seamă.

нечу́тк|ий *adj.* nedelicat, insensibil.

неширо́к|ий *adj.* nu prea larg, cam îngust.

нешта́тный *adj.* nescriptic, extern; *~ сотру́дник* colaborator extern.

нешу́точн|ый *adj.* grav, destul de serios; *де́ло ~ое* chestiunea e serioasă.

неща́дно *adv.* necruţător, nemilos, neînduplecat.

неща́дный *adj.* necruţător, insuportabil, de nesuferit; *~ зно́й* căldură insuportabilă.

неэвкли́дов *(în expr.) ~а геоме́трия* geometrie neuclidiană.

неэконо́мный *adj.* neeconom; neeconomicos.

неэти́чный *adj.* lipsit de etică; amoral.

нея́вк|а, *-и f. sg.* neprezentare, neînfăţişare, lipsă (la apel), absenţă; *за ~у* din cauza neprezentării; *~ на рабо́ту* neprezentare la lucru; *~ в суд (jur.)* contumacie.

неядови́тый *adj.* nevenînos, netoxic, neotrăvitor.

нея́ркий *adj.* şters; discret; *~цвет* culoare discretă; *~ стиль* stil şters/banal.

нея́сно *adv.* (în mod) confuz, vag, neclar.

нея́сност|ь, *-и f.* **1.** *sg.* caracter vag/obscur, situaţie neclară; *в э́том де́ле мно́го ~ей* în această chestiune sînt multe aspecte neclare.

нея́сн|ый *adj.* neclar, confuz, obscur, vag; *~ые мы́сли* gînduri vagi.

нея́сыть, *-и f. (ornit.)* babiţă.

ни **1.** *partic. (serveşte la întărirea negaţiei)* nici un, nici o; *ни ша́гу бо́льше* nici un pas mai mult; *ни в ко́ем слу́чае* în nici un caz; *ни за что́ на све́те* pentru nimic în lume; *ни к чему́ не го́дится* nu e bun de nimic. **2.** *partic. (în propoziţii afirmative alături de «кто, куда́, как», arată că acţiunea exprimată de verb îşi păstrează efectul în orice împrejurare)*; *как ни торопи́сь, все равно́ не успе́ешь* oricît te-ai grăbi tot nu reuşeşti; *что бы то ни́ было* oricum ar fi. **3.** *conj. (folosită repetat în propoziţii negative)* nici; *ни то́т, ни друго́й* nici unul, nici altul; *ни мно́го, ни ма́ло* nici mai mult, nici mai puţin ◇ *(prov.)*

ни ры́ба, ни мя́со nici laie, nici bălaie; *ни к селу́, ни к го́роду* ca Ieremia cu oiştea-n gard; *ни так, ни сяк* nici aşa, nici altminteri; *ни за что ни про что* din senin, fără nici un motiv; *ни с того́ ни с сего́* nitam-nisam; aşa dintr-o dată, hodoronc tronc; *ни гу-гу!* nici pîs!; *ни с ме́ста!* nu te mişca!, nu vă mişcaţi din loc!, staţi aşa!

ни́в|а, *-ы f.* **1.** cîmp, ogor, ţarină, holdă, lan. **2.** *(fig.)* domeniu de activitate, tărîm.

нивели́р, *-а m. (geod.)* nivelmetru, aparat de nivelment.

нивели́р|ный *adj.* de nivelare, pentru nivelat; *~ая ре́йка* mită de nivelment.

нивели́рование, *-я n. sg.* **1.** nivelare, nivelment. **2.** *(fig)* nivelare, egalare, uniformizare.

нивели́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* **1.** a nivela, **2.** *(fig.)* a nivela, a egala, a uniformiza.

нивели́роваться, *-руется vb.* **1.** *pf.* şi *ipf.* a se nivela, a se atenua, a se şterge, a se estompa *(despre deosebiri, calităţi etc.).* **2.** *ipf. pas.* de la *нивели́ровать.*

нивелиро́вка, *-и f. sg. v. нивели́рование*

нивелиро́вщик, *-а m.* topometru, operator la aparatul de nivelment.

нивя́нка, *-и f. (bot.)* argintică.

нигде́ *adv.* nicăieri; *его́ ~ нет* nu e nicăieri.

нигили́зм, *-а m. sg.* **1.** nihilism. **2.** felul de a gîndi al unui nihilist.

нигили́ст, *-а m.* nihilist.

нигилисти́ческий *adj.* nihilist, de nihilist; de nihilism.

нигрози́н, *-а m. (chim.)* nigrozină.

ни́же 1. *comp. (de la adj. «ни́зкий» şi de la adv. «ни́зко»)* mai jos; mai adînc; mai mic, mai scund, mai puţin înalt; *жить этажо́м ~* a locui cu un etaj mai jos; *пересе́сть ~* a se muta mai jos. **2.** *prep. cu gen.* mai jos, mai prejos de ...; *три гра́дуса ~ нуля́* trei grade sub zero; *~ вся́кой кри́тики* sub orice critică; *это ~ моего́ досто́инства* e mai prejos de demnitatea mea. **3.** *adv.* mai jos, mai la vale, mai departe *(într-un text); смотри́ об э́том ~* despre asta vezi mai jos, mai departe.

нижеизло́женный *adj.* mai jos expus.

нижеобозна́ченный *adj.* mai-jos menţionat.

нижеподписа́вшийся *adj.* subsemnat, subscris; *я, ~ ...* subsemnatul ...

нижепоимено́ванный *adj.* mai jos numit, mai jos citat.

нижеприведённый *adj.* mai jos menţionat, mai jos citat, mai jos reprodus.

нижеска́занный *adj. = нижеизло́женный*

нижесле́дующий *adj.* următor; *~ пара́граф* paragraful următor.

нижестоя́щий *adj.* inferior *(despre organizaţii, grade etc.).*

нижеупомя́нутый *adj.* mai jos amintit, mai jos menţionat.

ни́жн|ий *adj.* **1.** inferior, de jos, situat jos; *~ эта́ж* etajul de jos; *~ие жильцы́* locatarii de jos; *~яя ступе́нька* treapta de jos; *~яя че́люсть* maxilarul inferior. **2.** inferior, situat la gurile unui rîu/în partea de jos a cursului; *~ее тече́ние реки́* cursul inferior al rîului; *~ Дунай* Dunărea de jos. **3.** care se poartă sub altă haină; *~ее бельё* lenjerie de corp. **4.** limita de jos a diapazonului *(unei voci sau al unui instrument); ~ регистр* registrul de jos (al vocii) ◇ *~ чин* grad inferior, soldat *(în armata ţaristă).*

низ, *-а (-у); pl. -ы m.* **1.** *sg.* partea de jos, partea inferioară; *от ~у до́ верху* de jos pînă sus. **2.** *pl. (înv.)* păturile de jos, clasele exploatate; *~ы́ населе́ния* păturile de jos ale populaţiei. **3.** *pl. (muz.)* notele de jos, sunetele grave.

низа́ние, *-я n. sg.* înşirare, înşirat.

низа́ть, *нижу́, ни́жешь vb. ipf. (pf. нанизать) acuz.* a înşira.

низведе́ние, *-я n. sg. (înv.)* coborîre, degradare.

низверга́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *низве́ргнуть*

низверга́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *низве́ргнуться.* **2.** *pas.* de la *низверга́ть.*

низве́ргнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf низверга́ть) acuz.* **1.** a prăvăli. **2.** *(fig.)* a răsturna, a prăbuşi, a doborî ◇ *~ с престо́ла* a detrona.

низве́ргнуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. низверга́ться)* a se prăvăli, a cădea de sus.

низверже́ние, *-я n. sg.* răsturnare, doborîre; *~ самодержа́вия* răsturnarea autocraţiei.

низвести́, *-еду́, -едёшь vb. pf. (ipf. низводи́ть) acuz. (înv.)* a coborî, a face să coboare.

низводи́ть, *-ожу́, -о́дишь vb. ipf.* de la *низвести́*

низи́на, *-ы f.* loc jos, depresiune, vîlcea, adîncitură.

низи́нный *adj.* situat în vale, în jos; *~ уча́сток земли́* teren situat în vale.

ни́зка, *-и f. sg.* **1.** înşirare. **2.** firul pe care se înşiră *(perle, mărgele).*

ни́зк|ий *adj.* **1.** *(невысокий)* jos, scund; *~ каблу́к* toc jos; *~ое ме́сто* loc jos, depresiune; *~ого ро́ста* de statură mică, scund. **2.** scăzut, coborît; jos, mic; *~ое давле́ние* presiune scăzută; *~ая температу́ра* temperatură joasă; *~ие це́ны* preţuri mici/reduse. **3.** *(неудовлетворительный)* inferior, prost; *~ого ка́чества* de calitate inferioară. **4.** *(подлый)* josnic, mîrşav, mişel, ordinar, murdar. **5.** insuficient, redus, scăzut; *~ у́ровень* nivel redus; *~ая квалифика́ция* calificare inferioară. **6.** *(înv.)* de origine modestă, din păturile de jos. **7.** *(despre voce, sunet)* grav, adînc, profund; jos; *~ бас* bas profund; *~ая но́та* notă joasă ◇ *~ лоб* frunte îngustă; *~ покло́н* plecăciune adîncă.

ни́зко *adv.* **1.** jos; adînc; coborît, scufundat; *~ лете́ть* a zbura jos; *~ кланя́ться* a face plecăciune pînă la pămînt, a saluta cu plecăciune. **2.** (în mod) ticălos, josnic, mişelesc.

низково́льтный *adj. (el.)* de joasă tensiune.

низколо́бый *adj.* cu fruntea îngustă/mică.

низкомолекуля́рный *adj. (chim.)* micromolecular.

низкоопла́чиваемый *adj.* prost plătit, cu leafă mică; cu retribuţie mică.

низкопокло́нник, *-а m.* (om) linguşitor, servil, slugarnic.

низкопокло́нничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a linguşi, a fi servil, a peria, a se ploconi.

низкопокло́нство, *-а n. sg.* ploconire, slugărnicie, servilism.

низкопро́бн|ый *adj.* **1.** *(despre metale)* de calitate inferioară; *~ое зо́лото* aur de calitate inferioară. **2.** *(fig.)* de calitate inferioară, prost; *~ое вино́* vin prost. **3.** *(fig.)* murdar, infam, mîrşav, de prost gust; *~ая пье́са* piesă de prost gust.

низкорадиоакти́вный *adj.* slab radioactiv.

низкоро́сл|ый *adj.* scund, de statură mică; mic, pitic; *~ челове́к* om scund, pitic; *~ое де́рево* arbore pitic, arbust.

низкосо́ртный *adj.* de calitate inferioară, prost; *~ това́р* marfă proastă, marfă de calitate inferioară.

низкотемпературный *adj.* de joasă temperatură.

низкочасто́тный *adj.* de joasă frecvenţă.

низлага́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *низложи́ть*

низло́женный *p.t.p.* de la *низложи́ть; ~ мона́рх* monarh detronat.

низложи́ть, *-ожу́, -о́жишь vb. pf. (ipf. низлага́ть) acuz.* a detrona.

ни́зменность, *-и f.* **1.** *(geogr.)* loc jos, şes, depresiune. **2.** *sg. (fig.)* josnicie, mîrşăvie, mişelie, ticăloşie, infamie.

ни́зменн|ый *adj.* **1.** *(geogr.)* situat jos, puţin ridicat; *~ая ме́стность* teren puţin ridicat. **2.** *(fig.)* josnic, mîrşav, nemernic; *~ инсти́нкт* instinct primar.

низов|о́й[1] *adj.* de/din jos, de şes; din josul apei, de la gura fluviului; *(agr.) ~а́я трава́* iarbă de luncă.

низов|о́й[2] *adj.* de bază; de jos; *~а́я организа́ция* organizaţie de bază; *~а́я печа́ть* presă locală; *~а́я рабо́та* muncă de jos.

низо́вье, *-я n.* regiune din cursul inferior al fluviului; partea de jos, cursul inferior al unei ape, avalul unui rîu.

низойти́, *-ойду́, -ойдёшь vb. pf.* de la *нисходи́ть*

ни́зом *adv.* prin partea de jos, pe vale; *объе́хать ~* a ocoli pe vale.

ни́зость, *-и f. sg.* josnicie, ticăloşie, mîrşăvie, mişelie.

низри́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. acuz. (înv.)* a doborî, a da jos, a prăvăli.

низри́нуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (înv.)* a se arunca (de la înălţime).

ни́зш|ий *adj.* **1.** *sup.* şi *comp.* de la *adj. ни́зкий.* **2.** inferior, primitiv; *~ тип живо́тных* animale inferioare; *~ая культу́ра* civilizaţie primitivă. **3.**

inferior; subaltern; *~ая до́лжность* funcţie inferioară; *~ее зва́ние* grad inferior. **4.** *(начальный)* începător, elementar, primar; *~ее образова́ние* învăţământ primar.

ника́к[1] *adv.* nicidecum, de fel, nici de fel, în nici un caz, deloc; *~ нельзя́* imposibil, nu se poate; *~ нет* nu, nicidecum.

ника́к[2] *cuv. modal (pop.)* parcă, pare-se, se pare, nu cumva; *~, он опя́ть пришёл!* pare-se că a venit iar!

никак|о́й *pron. neg.* **1.** nici un, nici o; nici un fel; *нет ~ наде́жды* nu e nici o speranţă; *нет ~о́го сомне́ния* nu e nici o îndoială; *не име́ть ~о́го представле́ния/поня́тия* a nu avea nici o idee (de ceva); *не име́ть ~о́го пра́ва* a nu avea nici un drept; *~им о́бразом* în/cu nici un chip. **2.** *(pop. cu negaţia «не»)* deloc, defel; *~ он мне не ро́дственник* nu-mi e nici o rudă. **3.** nul, slab, prost; *певе́ц он ~* e un cîntăreţ slab/un cîntăreţ de nimic ◇ *(pop.) и ~и́х* destul! ajunge! fără discuţii!

ни́келевый *adj.* de nichel.

никели́н, *-а m. (tehn.)* nichelină.

никели́новый *adj. (tehn.)* de nichelină.

никелирова́ние, *-я n. sg.* nichelare, nichelaj.

никелиро́ванный 1. *p.t.p.* de la *никелирова́ть.* **2.** *adj.* nichelat.

никелирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. ipf. (pf. отникелирова́ть) acuz.* a nichela.

никелиро́вка, *-и f. sg.* **1.** nichelare, nichelaj. **2.** strat de nichel.

никелиро́вочный *adj.* de nichelare, de nichelaj.

никелиро́вщик, *-а m.* nichelator.

ни́кель, *-я m. sg.* nichel.

ни́кну|ть, *-ну, -нешь vb. ipf. (pf. ни́кнуть şi сни́кнуть)* a se lăsa în jos, a se pleca.

никогда́ *adv.* niciodată, nicicînd; *как ~* ca niciodată; *(prov.) лу́чше по́здно, чем ~* mai bine mai tîrziu decît niciodată.

ник|о́й *adj. (în expr.) ~оим о́бразом, ни в ко́ем слу́чае* în nici un fel, în nici un chip, în nici un caz, nicidecum.

никоти́н, *-а m. sg.* nicotină.

никоти́нный *adj. v. никоти́новый*

никоти́новый *adj.* de nicotină.

ник|то́, *никого́, никому́, никого́, нике́м, ни о ко́м* **1.** *pron. neg.* nimeni; *~ не хо́чет* nimeni nu vrea; *~ из них* niciunul din ei; *~ как он* nimeni altul decît el; *~ ино́й, ~ друго́й* nimeni altul; *~ого́ нет* nu e nimeni. **2. никто́,** *-ого́ m. (ничтожество)* nulitate ◇ *он мне ~* nu mi-e rudă.

никуда́ *adv.* nicăieri; *~ не пойду́* nu voi merge nicăieri; *~ не годи́тся* nu e bun de nimic; *~ не го́дный челове́к* om de nimic.

никуды́шный *adj. (pop.)* care nu e bun de nimic, fără valoare, care nu face nici două parale.

никчёмность, *-и f. sg.* inutilitate, lipsă de orice valoare.

никчёмн|ый *adj.* inutil, nefolositor, fără nici o valoare, de nimic; *~ая кни́га* carte fără nici o valoare; *~ое заня́тие* ocupaţie inutilă; *~ челове́к* om de nimic.

нима́ло *adv.* cîtuşi de puţin, deloc; cu nimic; *я ~ не серчу́сь* nu mă supăr deloc/cîtuşi de puţin.

нимб, *-а m.* nimb.

ни́мф|а, *-ы f.* **1.** nimfă, zînă, zeiţă; *лесна́я ~* zînă pădurilor; *морска́я ~* zînă mărilor. **2.** *(entom.)* nimfă.

нимфома́ния, *-и f. sg. (med.)* nimfomanie.

ниобий, *-я m. sg. (chim.)* niobiu.

ниоткуда *adv.* de nicăieri, din nici o parte; *~ нет изве́стий* de nicăieri nu sînt ştiri; *~ не сле́дует, что ...* nu rezultă de nicăieri că ...

ниочём *adv.* **1.** *(очень дёшево)* pe degeaba, pe nimic, foarte ieftin. **2.** *pred.* (e) foarte lesne, fără jenă; (e) indiferent, (e) fără importanţă; *ему́ ~ солга́ть* nu-l costă nimic dacă minte; *ему́ ~ подня́ть большу́ю тя́жесть* foarte lesne ridică o povară mare; *ему́ всё ~* totul îi este indiferent, pe el totul îl lasă rece.

ни́ппель, *-я m. (tehn.)* niplu, racord.

нирва́н|а, *-ы f. sg.* nirvana ◇ *(fig.) погрузи́ться в ~у* a se cufunda într-o stare de repaus complet.

нисколько 1. *adv. (совершенно, ничуть)* cîtuşi de puţin, de fel, deloc; *э́то ~ не тру́дно* nu e deloc greu; *он ~ не оби́делся* nu s-a supărat cîtuşi de puţin. **2.** *pron.* nimic; *ско́лько э́то сто́ило? — ~!* cît a costat aceasta? — nimic!

ниспада́|ть, *-а́ет vb. ipf. (pf. ниспа́сть) (înv.)* a cădea, a se lăsa în jos, a atîrna; *во́лосы ~ю́т на пле́чи* părul îi cade pe umeri.

ниспа́сть, *-адёт vb. pf.* de la *ниспада́ть*

ниспосла́ть, *-ошлю́, -ошлёшь vb. pf. (ipf. ниспосыла́ть) acuz. (înv.)* a hărăzi, a dărui.

ниспосыла́ть, *-аю́, -аешь vb. ipf.* de la *ниспосла́ть*

ниспроверга́ть, *-аю́, -аешь vb. ipf.* de la *ниспове́ргнуть*

ниспове́ргнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. ниспроверга́ть) acuz.* **1.** *(înv.)* a răsturna, a da pe jos, a doborî. **2.** *(fig.)* a răsturna, a detrona; *~ самодержа́вие* a răsturna autocraţia.

ниспроверже́ние, *-я n. sg.* răsturnare, doborîre; detronare.

нисходи́ть, *-ожу́, -оди́шь vb. ipf. (pf. низойти́)* a pogorî, a coborî, a descinde.

нисходя́щ|ий 1. *part. prez. act.* de la *нисходи́ть.* **2.** *adj.* coborîtor, descendent; descrescînd; *родство́ по ~ей ли́нии* rudenie în linie descendentă; *в ~ем поря́дке* în ordine descrescîndă; *(lingv.) ~ее ударе́ние* accent coborîtor.

нисхожде́ние, *-я n. sg. (înv.)* pogorîre, coborîre.

нитеви́дн|ый *adj.* filiform; *~ые че́рви* viermi filiformi.

нитеобра́зный *adj. v. нитевидный*

ни́тк|а, *-и f.* **1.** aţă, fir; *катýшка ни́ток* mosor de aţă; *вдеть ~у в иго́лку* a băga aţă în ac; *в ~у (sau ~ой) вытя́гивать* a alinia perfect (în flanc). **2.** şirag; *~ же́мчуга* şirag de perle ◇ *(fig.) шито бе́лыми ~ами* e cusut cu aţă albă; e cu ochi şi cu sprîncene; *до (после́дней) ~и обобра́ть* sau *разори́ть до ~и кого́-л.* a-i lua cuiva şi cenuşa din vatră, a-i lua tot, pînă la un cap de aţă; *промо́кнуть до ~и* a fi ud pînă la piele; *на живу́ю ~у* (a face, a coase ceva) la repezeală, de mîntuială; *по ~е и до клубка́ дохо́дят* cine pe fir merge, descurcă ghemul; *пропи́ть всё до ~и* a-şi bea şi cămaşa/şi căciula; *разори́ться до ~и* a ajunge la sapă de lemn.

ни́точк|а, *-и f.* firicel, capăt de aţă ◇ *по ~е разобра́ть* a analiza cu scrupulozitate, a despica firul în patru, a cerceta pînă în pînzele albe; *ходи́ть по ~е* a fi ascultător, a fi foarte docil; a fi supus, a şti de frică; *держа́ться* sau *висе́ть на ~е* a se ţine/a sta numai într-un fir de aţă.

ни́точный *adj.* de aţă.

китра́т, *-а m. (chim.)* nitrat, azotat.

нитрати́н, *-а m. (chim.)* nitratin.

нитри́л, *-а m. (chim.)* nitril.

нитри́т, *-а m. (chim.)* nitrit, azotit.

нитрифика́ция, *-и f. sg. (chim.)* nitrare; nitrificare.

нитрифици́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (chim.)* a nitrifica.

нитробензо́л, *-а m. sg. (chim.)* nitrobenzen.

нитрова́ние, *-я n. sg. (chim.)* nitrare, azotare.

нитроглицери́н, *-а m. sg. (chim.)* nitroglicerină.

нитроглицери́новый *adj.* de/cu nitroglicerină.

нитроклетча́тка, *-и f. sg. (chim.)* nitroceluloză.

нитрокрахма́л, *-а m. (chim.)* nitroamidon.

нитросоедине́ние, *-я n. (chim.)* compus nitric.

нитроспи́рт, *-а m. (chim.)* nitroalcool.

нитча́тка, *-и f.* **1.** *(bot.)* mătaseabroaştei. **2.** limbric filiform.

нит|ь, *-и. f.* **1.** *(нитка)* aţă, fir; fibră; *~ осно́вы* fir de urzeală; *~ утка́* firul bătăturii. **2.** obiect în formă de fir; *не́рвные ~и* fibre nervoase; *(el. ~ нака́ла* filament. **3.** *(fig.)* şir, legătură, fir; *потеря́ть ~ разгово́ра* a pierde şirul conversaţiei; *пойма́ть ~ де́ла / разгово́ра* a prinde firul problemei / discuţiei; *~ воспомина́ний* firul amintirilor; *~ жи́зни* firul vieţii; *~и дру́жбы* legături de prietenie ◇ *проходи́ть кра́сной ~ью* a trece ca un fir roşu; *Ариа́днина ~* firul Ariadnei; *путево́дная ~* fir călăuzitor/conducător.

нитя́нка, *-и f. (înv.)* mănuşi de aţă.

ни́тяный *adj.* de aţă, de fir; de fibră.

ниц *adv. (înv.)* cu faţa la pămînt, prosternat; *па́дать ~* a cădea cu faţa la pămînt, a se prosterna.

ничего́ *adv.* **1.** *(cu sau fără «себе́»)* aşa şi aşa, binişor, destul de bine; *он чу́вствует себя́ ~* se simte destul de

bine; *живёт он ~(себе́)* n-o duce rău. **2.** nu face nimic; fie, bine; *прости́те, я вас побеспоко́ил! ~!* mă iertați că v-am deranjat! — nu face nimic!; *пусть придёт, ~* să vină, de ce nu!; *~, всё пройдет* nu-i nimic, toate trec. **3.** *(folosit ca pred.)* destul de bun, acceptabil; *житье там ~* se trăiește destul de bine acolo ◇ *из ~ сде́лать/получи́ть* a face/a realiza ceva din nimic; *не име́ть ~ о́бщего с кем-л., чем-л.* a nu avea nimic comun/a nu avea nici în clin nici în mînecă (cu cineva, ceva); *~ не вы́шло* nu a ieșit nimic; *~ не име́ть про́тив* a nu avea nimic împotrivă; *~ не знать* a nu ști nimic; *~ не полу́чится из чего́-л.* n-o să iasă nimic din...; *~ не подде́лаешь* n-ai încotro, n-ai ce să-i faci; *~ пу́тного не вы́йдет из чего́-л.* nu se va alege nimic din...; *~ём не бре́згать* a nu avea scrupule; a nu se da în lături de la nimic; *(prov.) ~ём ~ его́ и не сде́лаешь* cu nimic tot nimic faci; din nimic tot nimic; *превраща́ться/ преврати́ться в ~* a se alege praful *(din ceva)*; a nu se alege nimic *(de ceva)*; *э́то ещё ~!* a) așa mai merge; b) asta-i floare la ureche.

ничегонеде́лание, *-я n. sg.* completă inactivitate, trîndăvie.

нич/е́й *pron. neg.* **1.** al nimănui, neaparținînd nimănui, fără stăpîn; *~ья́ ве́щи* lucrurile nimănui. **2.** al oricui ar fi, de oriunde ar veni; *~ьих вещей не тро́гай* nu te atinge de lucrul altuia.

ничей́н/ый *adj.* **1.** neaparținînd nimănui; fără stăpîn; *~ая земля́* pămîntul nimănui. **2.** *(sport)* fără rezultat, nul; *~ая па́ртия* partidă fără rezultat, meci nul.

ничко́м *adv.* cu fața la pămînt; *лежа́ть ~* a sta culcat cu fața la pămînt, a sta culcat pe burtă.

нич/то́, *ничего́, ничему́, ничем́, ни о чём pron. neg.* **1.** niciunul, nici o, nimica; *э́то ~его́ не зна́чит* asta nu înseamnă nimic; *~его́ осо́бенного* nimic deosebit; *~ ино́е* sau *друго́е, как...* nimic alta/nimic altceva decît...; *ни о чём не ду́мать* a nu se gîndi la nimic. **2.** *n. indecl. (fig.)* nimic; nulitate; *преврати́ться в ~* a se alege praful, a nu se alege nimic de ceva ◇ *~ подо́бного!* nici vorbă de așa ceva!, nicidecum, cîtuși de puțin.

ничто́жество, *-а n.* **1.** *sg.* lipsă de semnificație/de însemnătate, nimicnicie. **2.** om de nimic, nulitate.

ничто́жность, *-и f.* **1.** *sg.* lipsă de semnificație/de însemnătate, nimicnicie; *~ содержа́ния* lipsă de semnificație a conținutului. **2.** om de nimic, nulitate.

ничто́жн/ый *adj.* **1.** foarte mic, neînsemnat, infim, minim; *~ое коли́чество* cantitate infimă. **2.** de nimic, nul, neînsemnat; *~ челове́к* om de nimic, nulitate.

ничу́ть *adv.* (cu negație)/deloc, cîtuși de puțin, nicidecum, în nici un caz; *~ не хо́лодно* nu e frig deloc; *~ не ме́ньше* tot atît de mult; *~ не быва́ло* nici pomeneală, defel, deloc, nicidecum.

ничь/я́, *-чьёй f. (sport)* meci nul, partidă nulă; remiză; *согласи́ться на ~ю* a accepta remiza; *сыгра́ть в ~ю* a termina la egalitate; (la șah) a remiza.

ни́ша, *-и f.* firidă, nișă; intrînd.

ниша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. обнища́ть)* a sărăci, a scăpăta, a se ruina, a cădea în mizerie.

ни́щенка, *-и f.* cerșetoare.

ни́щенск/ий *adj.* **1.** de cerșetor. **2.** *(fig.)* neîndestulător, sărăcăcios, de mizerie, mizer.

ни́щенство, *-а n. sg.* **1.** cerșetorie, cerșit. **2.** pauperism, mizerie.

ни́щенствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* **1.** a cerși, a cere de pomană, a cere milă, a umbla cu cerșitul. **2.** a duce o viață de mizerie, a trăi în sărăcie lucie.

нищет/а́, *-ы́ f. sg.* **1.** sărăcie, sărăcie lucie, calicie, mizerie; *впасть в ~у́* a cădea în sărăcie, a scăpăta; *жить в ~е́* a trăi în mizerie. **2.** *col.* sărăcime, calicime, populație săracă.

ни́щ/ий *adj.* **1.** sărac, nevoiaș, milog. **2. ~ий,** *-его m.* cerșetor. **3. ~ая,** *-ей f.* cerșetoare ◇ *~ ду́хом* sărac cu duhul; *(folc.) ~ая бра́тия* sărăcime.

но[1] **1.** *conj. adversativă* însă, dar, ci; *э́то возмо́жно, но ма́ло вероя́тно* e posibil, dar puțin probabil; *не то́лько там, но и здесь* nu numai acolo, dar și aici; *но всё-таки* dar, totuși. **2.** *n. indecl.* obiecție, piedică; «dar»; *тут есть одно́ «но»* aici e un singur «dar»; *без вся́ких «но»!; никаки́х «но»!* fără obiecții!, fără multă vorbă!

но[2], *interj.* hi! *(exclamație cu care se mînă calul).*

нова́тор, *-а m.* inovator; *~ в те́хнике* inovator în tehnică.

нова́торский *adj.* de inovator.

нова́торство, *-а n. sg.* spirit de inovator, inovație.

нове́йш/ий *(sup. de la adj. «но́вый»)* cel mai nou, cel mai recent, ultim, modern; *~ие достиже́ния те́хники* ultimele cuceriri ale tehnicii.

нове́лла[1], *-ы f. (lit.)* nuvelă.

нове́лла[2], *-ы f. (jur.)* lege derogatorie.

новелли́ст, *-а m. (lit.)* nuvelist.

но́зеньк/ий *adj.* **1.** nou-nouț, nou, cu totul nou. **2. ~ий,** *-его m.* elev nou intrat la școală, boboc.

новизна́, *-ы́ f. sg.* noutate.

новина́, *-ы́ f. (reg.)* țelină, pămînt înțelenit, loc virgin.

нови́нк/а, *-и f.* noutate; *кни́жные ~и* cărți noi; noutăți literare ◇ *э́то ему́ в ~у* asta-i ceva nou pentru dînsul.

новичо́к, *-чка́ n.* **1.** elev nou intrat la școală, boboc. **2.** *в + prepl.* novice, boboc, ageamiu; *он ~ в э́том де́ле* e ageamiu în asta.

новобра́нец, *-нца m.* recrut.

новобра́чная, *-ой f.* tînără căsătorită.

новобра́чные, *-ых pl.* însurăței.

новобра́чный, *-ого m.* tînăr căsătorit, însurățel.

нововве́дение, *-я n.* inovație, rînduială nouă.

новогоди́н/ий *adj.* de Anul Nou; *~по́дарок* cadou de Anul Nou; *~ие поздравле́ния* felicitări de Anul Nou; *~яя ёлка* pomul de Anul Nou.

новогре́ческий *adj.* neogrec; *~ язы́к* limba neogreacă.

но́в/ое, *-ого n.* nou; *э́то что-то ~ое* asta e ceva nou; *что ~ого?* ce mai e nou?

новозасне́чённый *adj.* nou creat, recent creat; proaspăt; *~ прое́кт* proiect de ultimul moment.

новока́ин, *-а m. (farm.)* novocaină.

новолу́ние, *-я n.* lună nouă.

новому́дный *adj.* de modă nouă, după moda zilei, după ultima modă.

новонаселённый *adj.* nou populat, de curînd populat.

нововобразова́ние, *-я n.* **1.** formație nouă. **2.** *(med.)* neoplasm. **3.** *(lingv.)* formație lexicală nouă; neologism.

нововобразо́ванный *adj.* nou format, format de curînd.

нововобращённ/ый *adj.* **1.** nou convertit, recent convertit. **2. ~ый,** *-ого m.* prozelit, neofit.

новоприбы́вш/ий *adj.* **1.** sosit de curînd, nou sosit. **2. ~ий,** *-его m.* nou sosit, nou venit.

новоосели́нец, *-нца n.* locuitor nou venit, colonist proaspăt.

новорождённ/ый *adj.* **1.** nou-născut. **2. ~ый,** *-ого m.* nou-născut.

новосёл, *-а m.* locuitor nou, cetățean nou venit în localitate.

новосе́лье, *-я n. sg.* **1.** *(новое жилище)* locuință nouă, casă nouă. **2.** inaugurare a casei/a locuinței; *справля́ть ~* a sărbători inaugurarea casei.

новостро́йка, *-и f.* **1.** *(строительство)* șantier (de noi construcții). **2.** localitate nouă; edificiu nou; *шко́ла- ~* școală nou construită.

но́вост/ь, *-и f.; pl. -и, -е́й* **1.** noutate; *~и в те́хнике* noutăți tehnice. **2.** știre nouă, noutate; *прия́тная ~* noutate plăcută; *после́дние ~и* ultimele știri ◇ *э́то что ещё за ~и!* ce-o mai fi și asta! *вот еще ~и!* asta mai lipsea!

новоявленный *adj.* proaspăt ieșit, proaspăt apărut.

но́вшество, *-а n.* inovație; noutate.

но́в/ый *adj.* **1.** nou; *~костю́м* costum nou; *~ смысл* sens/înțeles nou; *~ но́мер журна́ла* ultimul număr al revistei. **2.** modern; *~ые языки́* limbile moderne; *~ая исто́рия* istoria modernă. **3.** nou, necunoscut, puțin cunoscut; *посети́ть ~ые места́* a vizita locuri necunoscute; *~ год* an nou; *~ заве́т* Noul Testament.

новь, *-и f. sg.* țelină, pămînt înțelenit; loc virgin; *поднима́ть ~* a desțeleni pămîntul.

ног/а́ *-и́ f. acuz.* **но́гу** **1.** picior; *на босу́(ю) ~у* pe piciorul gol; *сиде́ть ~ на́ ~у* a sta/a ședea picior peste picior; *деревя́нная ~* picior de lemn, proteza unui picior; *наступи́ть кому́-л. на́ ~у* a călca pe cineva pe picior; *сбить кого́-л.*

с ног a trînti pe cineva la pămînt; *на ~áх не стои́т* nu-l mai ţin picioarele; *перенести́ бо́лезнь на ~áх* a boli/ a duce boala pe picioare. **2.** picior, şurub *(la mobile, construcţii de lemn, de metal etc.)* ◇ *(fig.) крéпко стоя́ть на ~áх* a se ţine bine pe picioare, a fi tare pe situaţie; *протяну́ть ~и* a) a întinde picioarele; b) *(fig.)* a muri, a-şi da sfîrşitul; *одно́й ~о́й в моги́ле стоя́ть* a fi cu un picior în groapă; a fi pe ducă; *стать на ~и* a) a se scula (a se ridica) în picioare; b) *(fig.)* a fi pe picioarele sale, a deveni independent; *хромáть на о́бе ~ú* a şchiopăta de ambele picioare; *едвá / éле на ~áх держáться* a) a nu se mai putea ţine pe picioare; a nu-l mai ţine picioarele (de oboseală); b) *(fig.)* a şchiopăta, a nu merge bine; *вверх ~áми* sau *кверху ~áми* cu picioarele în sus, cu capul în jos; *(mil.) к ~éi* la picior arm'! *(comandă)*; *с головы́ до ног* din cap pînă în picioare; de la cap pînă la picioare; *вооружáть с ног до головы́* a înarma din cap pînă-n picioare; *идти́ (~á) в ~y* a ţine cadenţa; *(fig.) идти́ в ~y с эпóхой (современностью)* a ţine pasul cu vremea; *сби́ться с ~ú* a pierde cadenţa; *дать ~y* a schimba piciorul *(pentru a a lua cadenţa)*; *бро́ситься со всех ног* a fugi ca din puşcă; *бежáть со всех ног* a fugi mîncînd pămîntul; *давáй бог ~и* a-şi lua picioarele la spinare; *éле ~и унёс* abia a scăpat cu fuga; *(fig.) без ног; без зáдних ног; пáдать с ног* a cădea din picioare, a nu se (mai) putea ţine pe picioare, a nu-l mai ţine picioarele; *валúться с ног* a cădea din picioare; *валúть с ног* a trînti, a doborî; *скакáть на одно́й ~é* a sări într-un picior; *клáняться в ~и* a se pleca pînă la pămînt; *бросáться в ~и кому́-л.* sau *валúться в ~áх* a cădea / a se arunca la picioarele cuiva; *(fig.) подня́ть на ~и* a scula, a ridica; a pune pe picioare, a pune în mişcare; *~и подкáшиваются* a i se tăia / a i se muia (cuiva) picioarele; *(fig.) постáвить на ~и кого́-л.* a pune pe picioare pe cineva; a face om din cineva; *быть на рáвной ~é с кем-л.* a fi pe picior de egalitate, a fi pe acelaşi picior cu cineva; *жить на широ́кую / большу́ю / бáрскую ~y* a trăi pe picior mare; *быть с кем-л. на коро́ткой / дру́жеской ~é* sau *на коро́ткую / дру́жескую ~y* a fi prieten, a fi intim cu cineva; *ни ~о́й к кому́-л.* sau *куда́-л.* a nu mai pune piciorul undeva; *под ~áми вертéться* a fi mereu în drumul cuiva, a stingheri; *(iron.) встать с лéвой ~ú* a se scula cu faţa la cearşaf, a fi prost dispus; *лéвой ~óй дéлать что-л.* a călca cu stîngul; *ног под собо́й не чу́вствовать от рáдости* a nu mai putea de bucurie; *идти́ ~á зá ~y* a merge alene/ agale; *на одну́ ~y* monoton, uniform; *на то́нкую ~y* delicat, cu demnitate; *связáть кого́-л. по рукáм и ~áм* a lega pe cineva de mîini şi de picioare; *~и заплетáются* i se împleticesc picioarele; *~и как свинцо́м налúты* a-şi simţi picioarele ca de plumb; *писáть ~áми* a i se împletici picioarele; *~и колесо́м* picioare strîmbe / arcuite /crăcănate; *подрубúть ~и* a stîrpi, a tăia de la rădăcină; *понапрáсну ~и бúть* a-şi bate picioarele degeaba; *скóрый нá ~y* iute de picior; *тяжёлый нá ~y* greu de picior; *стоя́ть обéими ~áми на земле́* a fi cu amîndouă picioarele pe pămînt; *стоя́ть на свои́х со́бственных ~áх* a sta pe picioare proprii, a fi independent; *стоя́ть где-л. твёрдой ~ó́й* a prinde (undeva) picior, a prinde rădăcini (a se statornici undeva).

ноготки́, *-о́в pl. (bot.)* filimică, gălbinele.

ногото́к, *-тка́ m. dim.* de la *но́готь* ◇ *с ~* foarte mic, de o şchioapă; *мужичо́к с ~* prichindel; *(prov.) ~ увáз — всей птúчке пропáсть* un singur pas greşit te trage adesea la fund; greşeala de o clipă e adesea supărare pe viaţă.

но́г/оть, *-тя m.* unghie: *вро́сший ~* unghie încarnată; *кусáть ~ти* a-şi muşca unghiile ◇ *но́гтя чьёго-л. не стóит* nu ajunge nici la degetul mic (al cuiva); *подобрáть под ~ кого́-л.* a pune şaua pe cineva; *(fig.) прижáть к но́гтю* a strînge cu uşa pe cineva; *с молоды́х ~téй, от мáлых ~téй* din (fragedă) copilărie.

ногтев/о́й *adj.* de / pentru unghii; *~áя щётка* periuţă de unghii.

ногтое́да, *-ы f. sg. (med.)* panariţiu, sugel.

нож, *-á m.* cuţit; *перочи́нный ~* briceag; *ку́хонный ~* cuţit de bucătărie; *сапо́жный ~* cuţit de cizmărie; *садо́вый ~* briceag de altoit; *серпо́вный ~* cosor; *строга́льный ~* cuţit de rindeluit; *хирурги́ческий ~* bisturiu; *уда́р ~о́м* lovitură cu cuţitul; *лéзвие ~á* ascuţişul cuţitului; *черено́к ~á* mîner de cuţit ◇ *(fig.) быть на ~áх с кем-л.* a fi la cuţite, a se avea la cuţite cu cineva; *под ~о́м умере́ть* a muri sub cuţit, a muri pe masa de operaţie; *приста́ть с ~о́м к го́рлу* a pune cuţitul la gît / în coastă; *держáть ~ за пáзухой* a ţine o piatră în sîn; a sta cu toporul la brîu; *без ~á зарéзать* a fierbe (pe cineva) fără apă; *~ в спúну* lovitură pe la spate; *э́то для менá óстрый ~* îmi stă ca spinul în ochi; *как / бу́дто ~о́м по сéрдцу полосну́ть кого́-л.* a-i da (cuiva) un cuţit prin inimă; a-l trece cu un fier ars / roşu prin inimă; *как ~о́м обрéзать* a refuza categoric; *~ в сéрдце* (ca) un cuţit prin inimă / în inimă; *(fig.) точúть ~ на кого́-л.* a-şi ascuţi armele; a se pregăti de război împotriva cuiva; *(prov.) хорóш ~, да го́рлу невтерпёж* e bun cuţitul, nu zic ba, gîtul doar de l-ar răbda.

ножеви́ще, *-а n.* lamă *(de cuţit)*.

ножев/о́й *adj.* de cuţit *~áя рáна* rană făcută de un cuţit; *~ы́е товáры* articole de cuţitărie; ◇ *~áя фанéра* furnir.

но́жик, *-а m.* cuţit, cuţitaş; *перочи́нный ~* briceag.

ножи́ще, *-а n.* cuţitoi, cuţit foarte mare.

но́жк/а, *-и f.* **1.** *dim.* picioruş. **2.** picior *(la un obiect)*; *~ стýла* piciorul scaunului. **3.** *(bot.)* peduncul. **4.** tijă, picior, suport *(la compas)* ◇ *подстáвить ~y кому́-л.* a) a pune piedică cuiva. b) *(fig.)* a-i face cuiva rău, a-i pune cuiva beţe-n roate.

но́жницы, *-иц pl.* foarfece; *портно́вские ~* foarfece de croitorie; *садо́вые ~* foarfece de grădină.

ножн/о́й *adj.* de picior; de / pentru picioare; *~áя вáнна* baie de picioare; *~áя швéйная машúна* maşină de cusut cu pedală; *~ы́е кандалы́* obezi.

но́жны, *-жен, -жнам* şi *-жо́н, -жна́м pl.* teacă *(de sabie, de pumnal)* ◇ *вложúть мечь в ~* a băga sabia în teacă.

ножо́рка, *-и f.* ferăstrău mic de mînă.

ноздрева́тость, *-и f.* porozitate, însuşirea de a fi poros / spongios.

ноздрева́тый *adj.* poros, spongios.

ноздрева́тость, *-ы f.* por.

ноздря́, *-и f.* nară; *раздýть ~и* a-şi umfla nările ◇ *быть не по ~é кому́-л.* a (nu) fi pe placul cuiva.

нока́ут, *-а m. (sport)* cnocaut.

нокаути́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (sport)* a face cnocaut.

ноктю́рн, *-а m. (muz.)* nocturnă.

нолево́й *adj. = нулево́й*

ноль, *-я́ m. v. нуль*; *~-~* exact, fix *(despre ore)*; *прибы́ть в двенáдцать ~-~* a sosi la orele de unăsprezece fix; *~ внимáния* nici o atenţie.

номáды, *-ов pl. ; sg. номáд, -а m.* nomazi.

номенклату́ра, *-ы f.* nomenclatură.

номенклату́рный *adj.* de nomenclatură.

но́мер, *-а m.; pl. -á* **1.** *(mat. fiz.)* număr; *десяти́чный ~* număr zecimal; *а́томный ~* număr atomic; *ква́нтовый ~* număr cuantic; *чётный ~* număr par, număr cu soţ; *нечётный ~* număr impar; *поря́дковый ~* număr de ordine. **2.** număr; *после́дний ~ журна́ла* ultimul număr al revistei; *~ велосипе́да* numărul bicicletei; *~ боти́нок* numărul ghetelor; *входя́щий ~* număr de intrare. **3.** cameră de hotel, cabină (la baie); *éсть свобóдные ~á?* sînt camere libere?; *просто́рный ~* cameră spaţioasă. **4.** număr de program (la un spectacol); *цирково́й ~* număr de circ; *со́льный ~* numărul de solo; *ко́ронный ~* cel mai bun număr (din program). **5.** servant *(la tun sau la mitralieră)*; *~ орудúйного расчёта* servant de tun ◇ *вы́кинуть ~* a o face boacănă, a face una boacănă; *э́тот ~ тебé не пройдёт* asta n-o să-ţi meargă; *набрáть ~* a face/a forma un număr (la telefon).

номер/о́й *adj.* **1.** de număr. **2.** de cameră de hotel, de cabină (la baie). **3.** *~о́й, -óго m.* om de serviciu la hotel.

нумерова́ть, *-рýю, -рýешь vb. ipf. v. нумерова́ть*

номеро́к, *-рка́ m.* **1.** *dim.* de la *но́мер (1, 3)*. **2.** număr, fişă numerotată; *~ с*

ве́шалки в теа́тре numărul de la garderobă la teatru.

номина́л, *-а m. (ec.)* valoare nominală; *прода́жа по ~у* vînzare la valoarea nominală.

номинали́зм, *-а m. sg. (fil.)* nominalism.

номина́льно *adv.* (în mod) nominal, neefectiv; *чи́слиться где-л. ~* a figura undeva de formă/cu numele.

номина́льн|ый *adj.* **1.** nominal; *~ая цена́* preţ nominal; *~ая сто́имость* valoare nominală. **2.** fictiv, numai cu numele, de formă, neefectiv.

номогра́мма, *-ы f. (mat.)* nomogramă.

номографи́ческий *adj. (mat.)* nomografic.

номогра́фия, *-и f. sg. (mat.)* nomografie.

но́ниус, *-а m. (mec.)* vernier.

нонпаре́ль, *-и f. sg. (tipogr.)* nonparel *(literă mică de 6 puncte).*

нонсе́нс, *-а m. (livr.)* nonsens.

нора́, *-ы f.* vizuină, gaură; *ли́сья ~* vizuină de vulpe.

норве́жка, *-и f.* norvegiană.

норве́жский *adj.* norvegian; *~ язы́к* limba norvegiană.

норве́жцы, *-ев pl.; sg. -жец, -жца m.* norvegieni, poporul norvegian.

норд, *-а m. sg.* **1.** nord. **2.** vîntul de nord; *~-вест* nord-vest; vîntul de nord-vest; *~-ост* nord-est; vîntul de nord-est.

норд-ве́ст, *-а m.* nord-vest.

но́рдовый *adj.* de nord; nordic; *~ ве́тер* vînt nordic.

норд-о́ст, *-а m.* nord-est.

нори́чник, *-а m. (bot.)* iarbă-neagră.

но́рия, *-и f. (tehn.)* elevator cu cupe, roată cu cupe, noria.

но́рка [1], *-и f. (zool.)* nurcă.

но́рка [2], *-и f. dim.* de la *нора́; мышина́я ~* gaură de şoarece.

но́рковый *adj. (zool.)* de nurcă; *~ воротни́к* guler de nurcă.

но́рм|а, *-ы f.* **1.** normă, regulă; *~ поведе́ния* regulă de conduită, normă de conduită; *юриди́ческая ~* regulă de drept, principiu de drept; *правовы́е ~ы* norme de drept; *~ы мора́ли* reguli morale; *~ы литерату́рного языка́* normele limbii literare; *языковы́е ~ы* normele limbii. **2.** normă; măsură medie, raţie medie; *~ вы́работки* normă de producţie; *годова́я ~* normă anuală; *завы́шенная ~* normă excesivă; *основна́я ~* normă de bază; *~ы пита́ния* raţii medii de alimentaţie; *по ~е* după normă; *сверх ~ы* peste normă; *(ec. pol.) сре́дняя ~ при́были* rata medie a profitului; *(ec. pol.) ~ приба́вочной сто́имости* rata plusvalorii; *~ проце́нта* rata dobînzii; *(mil.) ~ продово́льствия* raţie; *войти́ в ~у* a intra în normal; *ломать ~у* a sparge norma.

нормализа́ция, *-и f. sg.* normalizare, revenire la normal.

нормализи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. v. нормализова́ть*

нормализи́роваться, *-руется vb. pf.* şi *ipf. = нормализова́ться*

нормализова́ть, *-зу́ю, -зу́ешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a normaliza, a supune unei norme, a reglementa; *~ литерату́рное произноше́ние* a stabili normele de pronunţare literară.

нормализова́ться, *-зу́ется vb. pf.* şi *ipf.* a se normaliza, a intra în normal, a intra în normă.

норма́ль, *-и f.* **1.** *(mat.)* normală, perpendiculară. **2.** *(tehn.)* piesă normalizată. **3.** *(ec.)* normativ.

норма́льно *adv.* (în mod) normal, obişnuit; de obicei.

норма́льность, *-и f. sg.* caracter normal.

норма́льн|ый *adj.* **1.** normal, obişnuit; *~ вес* greutate normală; *~ые усло́вия* condiţii normale. **2.** sănătos la minte, zdravăn la minte, normal.

норматѝв, *-а m.* normativ; normă.

норматѝвность, *-и f. sg.* caracter normativ.

норматѝвн|ый *adj.* **1.** normativ, conform cu norma. **2.** normativ, care stabileşte norme; *~ая грамма́тика* gramatică normativă; *~ слова́рь* dicţionar normativ.

нормирова́ние, *-я n. sg.* normare, reglementare, raţionare.

нормиро́ванн|ый **1.** *p.t.p.* de la *нормирова́ть.* **2.** *adj.* normat; raţionalizat; *~ труд* muncă normată; *~ рабо́чий день* zi de muncă normată; *~ые това́ры* mărfuri raţionalizate.

нормирова́ть, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a norma, a reglementa; a raţionaliza.

нормиро́вка, *-и f. v. нормирова́ние*

нормиро́вочный *adj.* normat, reglementat; raţionalizat.

нормиро́вщик, *-а m.* normator.

но́ров, *-а m. sg.* **1.** *(pop.)* obicei, datină; *(prov.) что го́род, то ~, что дере́вня, то обы́чай* cîte bordeie, atîtea obiceie. **2.** *(pop.)* năravuri, încăpăţînare, îndărătnicie; *ло́шадь с ~ом* cal nărăvaş/abraş; *челове́к с ~ом* om încăpăţînat/îndărătnic, om cu năravuri.

норови́ст|ый *adj. (pop.)* nărăvaş, încăpăţînat, îndărătnic, cu ciudăţenii; *~ая ло́шадь* cal nărăvaş/abraş.

норови́ть, *-влю, -ви́шь vb. ipf.* a căuta (cu insistenţă) să faci/să obţii ceva/să devii ceva.

нос, *-а, pl. -ы́* **1.** nas; *орли́ный ~* nas acvilin; *курно́сный ~* nas cîrn; *сплю́снутый ~* nas turtit; *анти́чный ~* nas clasic; *~ карто́шкой* nas cît o cartoafă, nas pătlăgea; *~ пу́говкой* nas cîrn, nas în vînt; *клю́квенный ~* nas roşu, nas de beţiv; *говори́ть в ~* a vorbi pe nas. **2.** *(mar.)* proră. **3.** cioc (la păsări) ◇ *взять из-под (са́мого) ~а* a lua (cuiva ceva) de sub (de la, de lîngă) nas; *под ~ом* în imediata apropiere, în jurul său; *не ви́деть, что под ~ом твори́тся* a nu vedea ce se petrece în jurul său; *(fam.) встре́титься ~ом к ~у* a se întîlni nas în nas (cu cineva); *клю́нуться ~ом* a cădea drept în nas, a se lovi cu nasul de ceva; *~ к ~у* nas în nas, gură-n gură; *быть в ~* a bate la ochi; *дать по ~у* a-i da cuiva peste nas, a învăţa minte pe cineva; *не суй ~ не в своё де́ло* nu-ţi băga nasul unde nu-ţi fierbe oala; *показа́ть ~ куда́-л.* a se arăta/a apărea undeva; *не ви́деть да́льше своего́ ~а* a nu vedea mai departe decît lungul nasului; *подня́ть/задра́ть ~* a umbla/a fi/a se ţine cu nasul (pe) sus; a-şi lua nasul la purtare; *броса́ться в ~* a sări în ochi; a atrage atenţia; *бормота́ть/говори́ть под ~* a bombăni, a vorbi pe sub nas; *пове́сить ~ (на кви́нту)* a lăsa nasul în jos, a fi abătut, a fi plouat; *води́ть за ~ кого́-л.* a duce/a purta de nas pe cineva; *(fam.) оста́вить с ~ом кого́-л.; натяну́ть (наста́вить) ~ кому́-л.* a păcăli, a amăgi pe cineva, a-l duce/a-l purta de nas; *из-под ~а ускользну́ть* a-şi lua tălpăşiţa pe neobservate; *из-под ~а тащи́ть* a lua/a şterpeli de sub nas; *(fig.) крути́ть ~ом* a strîmba din nas, a face nazuri; *мо́рщить ~* a strîmba din nas; *оста́ться с ~ом* a rămîne cu buzele umflate; *держа́ть ~ по ве́тру* a-şi schimba părerile după cum bate vîntul; *(pop.) ~ воротѝть от кого́-л./чего́-л.* a-i fi silă/ greaţă (de cineva/ceva); *насандали́ть ~* a se îmbăta criţă, a se face turtă; *сту́кать по ~у кому́-л.* a da cuiva un bobîrnac, a-i da peste nas; *сыт, пьян и ~ в табаке́* şi mîncat şi băut, nu-i mai trebuie nimic; *(fig.) утере́ть ~ кому́-л.* a-i scurta/a-i tăia nasul cuiva/a pune la punct/la locul său pe cineva; *хлю́пать/шмы́гать ~ом* a se smiorcăi; a-şi trage nasul; *ходи́ть задра́в/задра́вши ~* a se ţine/a umbla cu nasul pe sus, a umbla ţanţoş, a călca popeşte; *чу́ять ~ом* a adulmeca, a avea un nas de prepelicar; *на ~ý* se apropie, a mai rămas puţin pînă la ... ; *зима́ на ~ý* iarna bate la uşă; *зарыва́ть себе́ на ~ý* a băga bine în cap, a ţine minte; *клева́ть ~ом* a moţăi, a dormita, a picoti; *(pop.) не по ~у* a nu-i plăcea, a nu-i fi pe plac; *ме́ньше кури́ного ~а* foarte mic, cît negru sub unghie; *с гу́лькин ~* foarte puţin, în cantitate infimă.

носа́стый *adj. (pop.) v. носа́тый*

носа́тый *adj.* năsos.

но́сик, *-а m.* **1.** *dim.* năsuc, născior. **2.** cioc *(la ceainic, la ulcior).* **3.** cioc *(la păsări).*

носи́лки, *-лок pl.* **1.** targă; *санита́рные ~* bancardă. **2.** litieră, palanchim.

носи́льн|ый *adj.* de purtat; *~ое бельё* lenjerie de corp.

носи́льщик, *-а m.* hamal.

носи́тель, *-я m.* **1.** reprezentant, exponent. **2.** *(med.)* agent patogen, agent de contagiune; *~ дифтери́и* agentul patogen al difteriei.

носи́|ть, *ношу́, но́сишь vb. ipf. acuz.* **1.** a purta, a duce dintr-un loc în altul; a căra; *~ ве́щи* a duce/a căra nişte lucruri; *ве́тер но́сит ту́чи* vîntul mînă norii; *~ на рука́х кого́-л.* a purta pe braţe pe cineva; *(fig.)* a purta pe cineva

pe palme, a arăta cuiva o grijă deosebită, a dezmierda, a răsfăța pe cineva; *(prov.)* ~ *вóду решетóм* a căra apă cu ciurul. **2.** a purta, a fi îmbrăcat/încălțat/împodobit cu ...; ~ *воéнную фóрму* a purta uniforma militară; ~ *трáур* a purta doliu. **3.** a purta, a avea, a deține, a ține asupra sa *(pentru a se folosi la nevoie)*; ~ *очкú* a purta ochelari. **4.** a purta, a avea *(barbă, mustață, frizură)*; ~ *борóдку* a purta barbă; ~ *длúнные вóлосы* a purta părul lung/plete lungi. **5.** a se numi; a purta, a avea (numele, porecla etc.); ~ *свою дéвичью фамúлию* a purta numele de fată. **6.** a purta/a duce sarcină, a fi gravidă.

носúть|ся, *ношýсь, нóсишься vb. ipf.* **1.** a alerga, a merge de colo pînă colo; a zbura, a goni; ~ *по двору́* a alerga prin curte. **2.** *c* + *instr.* a fi mereu preocupat/atras, a face prea mult caz, a supraestima; ~ *с кем-л.* a face caz de cineva, a-l lăuda peste măsură, a aduce mereu vorba despre cineva. **3.** *pas.* de la *носúть (1, 2, 3, 4)*; *э́та матéрия плóхо нóсится* stofa aceasta nu este durabilă/nu se poartă bine ◇ *нóсятся слýхи* circulă zvonuri.

нóска, *-и f. sg.* **1.** cărat, ducere; ~ *дров* căratul lemnelor. **2.** purtat, purtare; ~ *одéжды* purtarea hainelor. **3.** ouat, ouare.

нóский[1] *adj.* durabil, rezistent la purtat, trainic.

нóский[2] *adj.* care ouă mult.

нóскость[1], *-и f. sg.* rezistență la purtat, trăinicie.

нóскость[2], *-и f. sg.* ouat.

носов|óй *adj.* **1.** de nas; ~*ы́е болéзни* boli de nas; ~ *платóк* batistă. **2.** *(lingv. anat.)* nazal; ~*áя пóлость* cavitate nazală; ~ *звук* sunet nazal. **3.** *(mar.)* de proră.

носоглóтка, *-и f. (anat.)* rinofaringe.

нос|óк[1], *-скá m.* **1.** vîrful ghetei *sau* ciorapului; *ботúнки с ýзкими ~кáми* ghete cu vîrful ascuțit. **2.** vîrful degetelor; *ходúть на ~кáх* a umbla în vîrful picioarelor; a umbla tiptil ◇ *(pop.)* *с ~á удáрить* a lovi tare cu piciorul.

нос|óк[2], *-скá m.* șosetă; ciorapi trei sferturi; *шерстяны́е ~кú* șosete de lînă.

носорóг, *-а m. (zool.)* **1.** rinocer. **2.** gîndac nasicorn.

ностальги́я, *-и f. (livr.)* nostalgie.

нóсчик, *-а m.* hamal, salahor.

нóт|а[1], *-ы f. (muz.)* **1.** notă; *высóкая ~* notă acută; *нúзкая ~* notă joasă; *фальши́вая ~* notă falsă; *взять непрáвильно ~y* a cînta fals. **2.** *pl.* note, caiet de note, partitură; *купúть ~ы* a-și cumpăra note. **3.** *(fig.)* ton, accent, nuanță, intonație; *на однóй ~e* pe aceleași ton; *~ы раздражéния* semne de enervare ◇ *как по ~ам* strună, fără dificultăți; *говорúть как по ~ам* a vorbi ca din carte.

нóт|а[2], *-ы f.* notă (diplomatică); ~ *протéста* notă de protest; *обмéн ~амú* schimb de note.

нотариáльн|ый *adj.* de notariat, notarial; *~ая контóра* birou de notariat; ~ *акт* act autentic; *~ая кóпия* copie legalizată.

нотáриус, *-а m.* notar public.

нотáци|я[1], *-и f. (înv.)* observație, mustrare, morală, dojană; *читáть ~и кому́-л.* a face morală cuiva.

нотáция[2], *-и f.* notare, sistem de notare; *музыкáльная ~* sistem de notare muzicală.

нотификáция, *-и f. sg. (dipl.)* notificare, înștiințare, încunoștințare (printr-o notă).

нотифици́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. și ipf. acuz. (dipl.)* a notifica, a înștiința în mod oficial printr-o notă diplomatică.

нóтк|а, *-и f.* nuanță, accent, notă; ~ *недовóльства* nuanță/notă de nemulțumire.

нóтн|ый *adj. (muz.)* de notă; *~ая бумáга* hîrtie pentru note; *~ое письмó* notație muzicală, scrierea notelor (muzicale); *~ая линéйка* portativ.

нотопечáтание, *-я n. sg.* imprimare de note.

ночева́|ть, *-чу́ю, -чу́ешь vb. ipf. (pf. переночева́ть)* a petrece noaptea, a mînea, a rămîne peste noapte, a dormi noaptea ◇ *дáже и не ~л (-ла, -ло)* habar n-are; *дневáть и ~* a-și petrece tot timpul la cineva *(ca musafir)*.

ночёвка, *-и f.* mas, rămînere peste noapte; ~ *в лесу́* masul în pădure.

ночецвéт, *-а m. (bot.)* barba-împăratului.

ночлéг, *-а m.* culcuș, loc de mas, loc pentru a petrece noaptea; *искáть ~а* a căuta loc de mas, a căuta loc pentru a petrece noaptea.

ночлéжка, *-и f. (pop.)* azil de noapte.

ночлéжный *adj. (în expr.)* ~ *дом* azil de noapte.

ночни́к[1], *-а m.* lampă (bec) de noapte, veioză.

ночни́к[2], *-а m.* pilot specializat în zboruri de noapte.

ночно́е, *-óго n. sg.* păscutul cailor în timpul nopții; *éхать в ~* a se duce cu caii la păscut noaptea.

ночн|óй *adj.* de noapte, nocturn; *~áя смéна* schimb de noapte; *~óе врéмя* noapte; *~áя сорóчка* cămașă de noapte; ~ *стóлик* noptieră; *~ы́е птúцы* păsări de noapte; *~ы́е бáбочки* fluturi de noapte, falene ◇ *(bot.)* *~áя красáвица* barba împăratului.

ноч|ь, *-и f.* noapte; *глухáя ~* noapte adîncă, noapte foarte întunecoasă; *пóздней ~ью, глубóкой ~ью* noaptea tîrziu; *при наступлéнии ~и* la căderea nopții; *полáрная ~* noapte polară; *бессóнная ~* noapte albă/nedormită; *зá ~* în cursul nopții, în timpul nopții, noaptea; *за ~ до* ... în noaptea precedentă, cu o noapte înainte; *по ~áм* nopțile, noaptea; *средú ~и* în toiul nopții; *нá ~* pentru o noapte, înainte de a adormi; *в ~ на ..., в ~ под* ... noaptea, în ajunul ...; *всю ~ напролёт* o noapte întreagă; *уéхать в ~* a pleca noaptea; *спокóйной ~и, дóброй ~и!* noapte bună!; *воробьúная ~* a) noapte de vară cu ploaie și fulgere; b) noapte scurtă de vară.

нóчью *adv.* noaptea, în timpul nopții; *днём и ~* zi și noapte, încontinuu ◇ *(prov.)* ~ *все кóшки сéры* noaptea toate pisicile sînt negre.

нóша, *-и f.* povară, sarcină, încărcătură ◇ *(prov.)* *своя́ ~ не тя́нет* povara plăcută nu pare grea.

ношéние, *-я n. sg.* faptul de a purta, purtare, purtat; *разрешéние на ~ орýжия* permis de port-armă.

нóшен|ый *adj.* purtat, uzat; *~ое пальтó* palton purtat; ~ *перенóшеный* purtat și răspurtat.

нóшно *adv. (în expr.)* *дённо и ~* zi și noapte, tot timpul, mereu, încontinuu neîntrerupt.

нóющ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *ныть.* **2.** *adj.* mocnit, surd *(despre durere)*; *~ая бóль* durere surdă. **3.** *(fig.)* tînguitor, plîngăreț.

нóябрь, *-я m.* noiembrie.

нóябрьский *adj.* de/din noiembrie.

нрав, *-а m.* **1.** fire, caracter, temperament; *крутóй ~* fire aspră; *весёлый ~* fire veselă; *прийтúсь не по ~y* a nu-i fi ceva pe plac. **2.** *pl.* moravuri, obiceiuri; *старúнные ~ы* obiceiuri străvechi.

нрáвит|ься, *-влюсь, -вишься vb. ipf. (pf. понрáвиться)* *dat.* a plăcea, a fi pe plac; *мне ~ся éздить верхóм* îmi place să călăresc; *мне не ~ся* nu-mi place.

нрáвный *adj. (pop.)* posomorît, cu fire aspră, violent.

нравоучéни|е, *-я n.* morală; *читáть ~я* a face morală; ~ *в бáсне* morala fabulei.

нравоучúтельно *adv.* cu un ton moralizator.

нравоучúтельный *adj.* moralizator.

нрáвственность, *-и f. sg.* morală, etică; moralitate; simț moral; caracter moral.

нрáвственн|ый *adj.* moral, etic; *~ое удовлетворéние* satisfacție morală.

ну **1.** *interj. (exprimă îndemn)* hai, haide; *ну, скорéй!* hai, mai repede!. **2.** *interj. (exprimă mirare, admirație, indignare sau ironie)* halal; ce mai; vai de, vai ce; *ну и молодéц!* halal de așa voinic!, ce mai voinic!; *ну и погóда!* vai ce timp!. **3.** *partic. întăritoare* ei, da; *ну, конéчно* da, desigur; ba bine că nu; *ну, хорошó!* fie și așa, bine!. **4.** *interog. (precedată adesea de «да»)* oare?, cu adevărat? așa?; *я сегóдня уезжáю, ну?* astăzi plec, adevărat?. **5.** *partic. (cu pron. pers. în acuz.)* afară!, cară-te!, jos!; *ну тебя́!* isprăvește!, cară-te!; *а ну егó!* ia mai dă-l încolo!. **6.** *partic.* atunci, hai; *ну, дýмаю, пропáл* atunci, mi-am zis, m-am dus pe copcă. **7.** *partic.* cu *inf. (exprimă începutul unei acțiuni; se traduce uneori prin verbele a începe, a se apuca de ..., a se pune pe ...)*; *ну, на негó крича́ть* începe

deodată să se răstească la el, sare cu gura pe el. **8.** *partic. (pop.)* ei şi?, ei da!, ei bine!, să zicem; chiar, dacă; *— ты ходи́л туда́? — ну, ходи́л!* — ai fost pe acolo? — ei da, am fost ◇ *ну-с* ei bine; *ну и ну!* hala!!; *ну-ка подойди́!* ia fă bine şi vino încoa!, ia fă-te încoa!

нувори́ш, *-а m.* parvenit.

нуга́, *-и́ f. sg.* nuga, alviţă.

ну́дить, *ну́жу, ну́дишь vb. ipf. acuz. (înv.)* **1.** a sili, a forţa, a obliga, a constrînge. **2.** a istovi, a slei de puteri, a epuiza.

ну́дно *adv.* (în mod) plictisitor, plicticos, anost, fad.

ну́дность, *-и f. sg.* însuşirea de a fi plictisitor/anost; plictiseală.

ну́дный *adj.* plictisitor, plicticos; anost; fad, searbăd; *~ челове́к* om plictisitor.

нужд|а́, *-ы́ f.* **1.** *sg.* sărăcie; mizerie; *жить в ~е́* a trăi în nevoie/în sărăcie. **2.** nevoie, trebuinţă, necesitate; *кро́вная ~* necesitate imperioasă; *име́ть/испы́тывать ~у́ в ком-л./в чём-л.* a avea nevoie de cineva/de ceva; *у него́ ~ в деньга́х* are nevoie de bani; *в слу́чае ~ы́* în caz de nevoie, la nevoie; *без ~ы́* fără să fie nevoie; *нет ~ы́ дока́зывать* nu e nevoie să dovedeşti ◇ *нет ~ы́* n-are importanţă, nu face nimic, puţin importă; *вы́браться из ~ы́* a ieşi din nevoie; a ieşi la mal; *~ пе́сенки поёт* nevoia te învaţă, nevoia e mama născocirilor; *(pop.) пойти́/вы́йти за ~ой* a-şi face nevoile; *(prov.) в ~е́ и кули́к соловьём свищет* la nevoie mănînci şi pere pădureţe.

нужда́емость, *-и f. sg.* trebuinţă, nevoie, necesitate.

нужда́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** a fi lipsit de mijloace, a se afla la nevoie; a fi în mizerie, a îndura sărăcie. **2.** *в + prepl.* a avea nevoie, a simţi nevoia; *~ в усиленном питании* a avea nevoie de supraalimentare.

нужда́ющийся 1. *part. prez. act.* de la *нужда́ться*. **2.** *adj.* nevoiaş, sărac, sărman. **3. ~ийся,** *-егося m.* (om) nevoiaş, sărac.

ну́жник, *-а m. (fam.)* latrină.

ну́жно *pred. dat.* **1.** cu *inf.* sau *conj. что́бы* este nevoie, e necesar, trebuie; *бо́льше чем ~* mai mult decît trebuie; *~ торопи́ться* trebuie să ne grăbim. **2.** cu *gen.* sau *acuz.* a avea nevoie de ..., a trebui; *мне ~ де́нег* am nevoie de bani; *ничего́ мне не ~* nu-mi trebuie nimic ◇ *о́чень мне ~!* de aia nu mai pot eu!; atîta pagubă!, jaf în ciuperci!

ну́жн|ый *adj.* **1.** necesar, trebuincios; *купи́ть ~ые кни́ги* a cumpăra cărţile necesare; *дать ~ые указа́ния* a da instrucţiunile necesare; *вы́дать ~ую су́мму* a elibera suma necesară; *найти́ ~ым* a găsi necesar, a găsi de cuviinţă; *ты мне ну́жен* am nevoie de tine; *что ему́ ~?* ce vrea?, ce caută?. **2.** folositor; *~ челове́к* om indispensabil.

ну́кать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pop.)* a zori, a da ghes, a îmboldi.

нуклеи́н, *-а m. sg. (chim.)* nucleină.

нулево́й *adj.* de zero, egal cu zero, nul.

нул|ь, *-я́ m.* **1.** zero. **2.** *(fig.)* nulitate; zero ◇ *свести́ к ~ю́* a reduce la zero; *свести́сь к ~ю́* a fi redus la zero.

нумера́тор, *-а m.* **1.** numerator, aparat de numerotat. **2.** comutator mic la un telefon.

нумера́ция, *-и f. sg.* **1.** numerotare; paginare; *~ страни́ц* numerotarea paginilor; paginaţie. **2.** sistem de numerotare; *десяти́чная ~* sistem decimal.

нумерова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. ipf. (pf. занумерова́ть) acuz.* a numerota, a pagina.

нумизма́т, *-а m.* numismat.

нумизма́тика, *-и f. sg.* numismatică.

нумизмати́ческий *adj.* numismatic, de numismatică.

ну́нций, *-я m.* nunţiu; *па́пский ~* nunţiu papal.

нут, *-а m. (bot.)* năut.

нута́ция, *-и f. sg. (astr.)* nutaţie, oscilaţie periodică.

нутре́ц, *-а m.* criptorchidie *(boală de cai)*.

ну́триевый *adj.* de nutrie.

ну́трия, *-и f. (zool.)* nutrie.

нутр|о́, *-а́ n. sg.* **1.** *(pop.)* măruntaie, intestine. **2.** *(fig.)* adîncul sufletului, natură, fire; instinct; *~о́м уга́дывать* a ghici din instinct; *чу́вствовать что-л. всем ~о́м* a simţi ceva cu toată fiinţa sa, a simţi din adîncul sufletului; *э́то мне не по ~ю́* nu e pe placul meu, nu-mi place, nu-mi spune nimic; *я́вно не по ~ю́* îmi displace vădit; *(teatr.) игра́ть ~о́м* a juca trăindu-şi rolul.

нутрян|о́й *adj.* dinăuntru, lăuntric; de/din măruntaie, de/din intestine; *~о́е са́ло* osînză.

ны́не *adv. (înv.)* acum, în ceasul de faţă, în prezent, actualmente.

ны́нешн|ий *adj.* de acum, actual, de azi, din zilele noastre; *~ день* ziua de azi; *~ год* anul curent; *в ~ие времена́* în vremurile de azi; *~ урожа́й* recolta din anul acesta; *~ее ле́то* vara aceasta; *~яя молодёжь* tineretul de azi; tineretul zilelor noastre.

ны́нче *adv.* astăzi, azi, acum, actualmente, în prezent; *~ у́тром* azi dimineaţă; *~ моро́зно* azi e frig; *не ~ — за́втра* azi sau mîine, foarte curînd, zilele acestea.

нырну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *ныря́ть*

ныро́к[1], *-рка́ m.* cufundare, plonjare, plonjon.

ныро́к[2], *-рка́ m. (ornit.)* cufundar, bodîrlău.

ныря́ние, *-я n. sg.* cufundare; plonjare.

ныря́|ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. (pf. mom. нырну́ть)* a se cufunda; a plonja.

ны́тик, *-а m.* om plîngăreţ.

ныть, *ною, ноешь vb. ipf.* **1.** a durea, a cauza durere; *зуб ноет* mă doare un dinte. **2.** a se văita, a se văicări, a se plînge, a se căina, a suspina.

ныть ё, *-я́ n. sg.* văicăreală, boceală, căinare, tînguire.

нэп, *-а m. sg. (ist.) = но́вая экономи́ческая поли́тика* nep, noua politică economică.

нэ́пман, *-а m. (ist.)* nepman.

нюа́нс, *-а m.* nuanţă, nuanţare; *~ы голубо́го цве́та* nuanţe de culoare albastră, nuanţe albăstrii.

нюанси́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* sau *fără compl.* a nuanţa.

нюни́ть *(în expr.) распусти́ть ~* (a începe) a plînge fără motiv, a se jelui, a scînci, a se tîngui.

нюня, *-и f.* şi *m.* persoană plîngăreaţă, slabă de înger.

нюх, *-а m. sg.* **1.** miros. **2.** *(fig.)* fler; pricepere, agerime; *у него́ хоро́ший ~* e ager, are fler; *соба́чий ~* nas de copoi.

нюха́льщик, *-а m.* cel care prizează, trage pe nas tutun *sau* narcotice.

нюха́нье, *-я n.* **1.** mirosit. **2.** prizare, tragere pe nas.

нюха́тельный *adj.* de prizat, de tras pe nas; *~ таба́к* tutun de tras pe nas.

нюха|ть, *-ю, -ешь vb. ipf. (pf. понюха́ть şi mom. нюхну́ть) acuz.* **1.** a mirosi, a inspira; *~ сире́нь* a mirosi liliac. **2.** a priza, a trage pe nas ◇ *и не ~л* habar n-are; nici n-are idee; *по́роху не ~л* nu a luat parte la operaţiuni militare/la război.

нюхну́ть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *нюха́ть*

ня́нчить, *-чу, -чишь vb. ipf. acuz.* a dădăci, a îngriji, a căuta de copii.

ня́нчиться, *-чусь, -чишься vb. ipf. c + instr.* **1.** a îngriji, a avea grijă, a dădăci. **2.** a răsfăţa, a ţine în puf, a cocoli, a răzgîia.

ня́нька, *-и f.* dădacă, doică ◇ *(prov.) у семи́ ня́нек дитя́ без гла́зу* copilul cu multe moaşe rămîne cu buricul netăiat.

ня́ня, *-и f.* **1.** dădacă, doică. **2.** îngrijitoare de bolnavi, infirmieră, soră.

О

о *n. litera şi sunetul* «о».

о, об, обо *prep.* **1.** *acuz. (arată apropiere, atingere, ciocnire)* la; de; *опере́ться о стол* a se rezema de masă; *споткну́ться о ка́мень* a se lovi/a se poticni de o piatră; *бок о́ бок* cot la cot; umăr la umăr; unul lîngă altul. **2.** *prepl.* despre, de, relativ la ... cu privire la ..., în privinţa ...; *говори́ть о чём-л.* a vorbi despre ceva; *напо́мнить кому́-л. о чём-л.* a-i aminti cuiva de ceva. **3.** *prepl. (înv.) (arată din cîte părţi se compune ceva)* cu; *стол о трёх но́жках* masă cu trei picioare.

о *interj.* **1.** *(exprimă un sentiment)* o!, oh!; ah!, vai!, ce ... !; *о, позо́р!* o, ce ruşine! **2.** (intensifică afirmaţia sau negaţia) ba; sigur; *о, да!* ba da; sigur că da!; *о, нет!* ba nu!, da de unde!, sigur că nu!

о́зис, *-а m.* oază.

об, обо *prep. (folosit în loc de prep. «о» înaintea cuvintelor care încep cu o vocală, în anumite expresii şi înaintea pron. «их»); об а́рмии* despre armată; *об игре́* despre joc ◇ *рука́ об руку* mînă în mînă; *би́ться, как ры́ба об лёд* a se zbate ca peştele pe uscat.

о́ба, обои́х *m.* şi *n.; о́бе, обе́их f. num. col.* amîndoi, ambii, şi unul şi altul; *о́бе сто́роны* ambele părţi; cele două părţi ◇ *гляде́ть в* ~ a fi cu ochii-n patru; *обе́ими рука́ми подписа́ться* a se declara gata să subscrie cu amîndouă mîinile; a consimţi din toată inima (la ceva).

оба́биться, *-бишься vb. pf. (pop.)* **1.** *(despre bărbaţi)* a ajunge ca o muiere. **2.** *(despre femei)* a fi neglijentă, a nu se îngriji.

обагри́|ть, *-рю, -ри́шь vb. pf. (ipf. обагря́ть) acuz.* a colora în purpuriu, a înroşi ◇ ~ *ру́ки кро́вью* a-şi păta mîinile de sînge *(a omorî pe cineva)*.

обагри́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. обагря́ться)* a se colora în purpuriu, a se înroşi.

обагря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *обагри́ть*

обагря́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обагри́ться.* **2.** *pas.* de la *обагря́ть*

обалдева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *обалде́ть.*

обалде́лый *adj. (pop.)* năucit, zăpăcit, buimac, uluit.

обалде́ние, *-я n. sg. (pop.)* năucire, buimăceală, zăpăcire.

обалде́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. обалдева́ть) (pop.)* a se zăpăci, a se năuci, a se buimăci.

обанкро́титься, *-о́чусь, -о́тишься vb. pf. (ipf. банкро́титься)* **1.** a da falimentul. **2.** *(fig.)* a da fiasco, a nu izbuti, a eşua.

обая́ние, *-я n. sg.* farmec, gingăşie, graţie, nuri, fascinaţie.

обая́тельность, *-и f. sg.* farmec, vrajă, fascinaţie.

обая́тельный *adj.* încîntător, fermecător; fascinant; ~ *челове́к* om fermecător, încîntător.

обва́л, *-а m.* **1.** *(падение)* avalanşă, prăbuşire, năruire; surpare. **2.** *(обрушившиеся глыбы)* surpături; *снежный* ~ avalanşă de zăpadă.

обва́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обвали́ть* şi de la *обвали́ть*

обва́ливаться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обвали́ться.* **2.** *pas.* de la *обва́ливать.*

обва́листый *adj.* gata să se năruie/să se prăbuşească/să se surpe; surpat.

обвали́ть, *-алю́, -а́лишь vb. pf. (ipf. обва́ливать) acuz.* a dărîma, a surpa; a prăbuşi, a răsturna, a face să se năruie.

обвали́|ться, *-а́лится vb. pf. (ipf. обва́ливаться)* a se dărîma, a se surpa, a se prăbuşi, a se nărui.

обва́лка, *-и f.* îndiguire, împrejmuire cu dig.

обвалова́ние, *-я n.* **1.** împrejmuire cu val de pămînt, îndiguire. **2.** *(av.)* biută.

обвали́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. обва́ливать) acuz.* cu *в* + *prepl.* a tăvăli, a da prin ceva.

обвариван́ие, *-я n. (tehn.)* opărire.

обва́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обвари́ть*

обва́риваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обвари́ться.* **2.** *pas.* de la *обва́ривать.*

обвари́ть, *-арю́, -а́ришь vb. pf. (ipf. обва́ривать) acuz.* a opări.

обвари́ться, *-арю́сь, -а́ришься vb. pf. (ipf. обва́риваться)* a se opări.

обвева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *обве́ять (1)*

обведе́ние, *-я n.* **1.** înconjurare; împrejmuire. **2.** trasare *(a unui cerc).*

обвезти́, *-зу́, -зёшь vb. pf. (ipf. обвози́ть) acuz.* a duce, a transporta ocolind, făcînd un ocol.

обве́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обве́ять (2)*

обвенча́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. венча́ть) acuz.* a cununa.

обвенча́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. венча́ться)* a se cununa.

обверну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. обвёртывать) acuz.* a înveli, a înfăşura.

обверте́ть, *-ерчу́, -е́ртишь vb. pf. (ipf. обвёртывать) acuz.* a înveli, a înfăşura.

обвёртка, *-и f. sg.* **1.** înveliş. **2.** anvelopă, teacă.

обвёртывать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *обверну́ть* şi *обверте́ть*

обве́с, *-а m.* lipsă la cîntar.

обвеси́ть, *-е́шу, -е́сишь vb. pf. (ipf. обве́шивать) acuz.* **1.** a înşela la cîntar, a da lipsă la cîntar. **2.** a agăţa, a atîrna.

обвести́, *-еду́, -едёшь vb. pf. (ipf. обводи́ть) acuz.* **1.** a duce, a conduce, a plimba *(în jurul a ceva).* **2.** a-şi roti (ochii), a învălui, a cuprinde cu (privirea); ~ *глаза́ми/взо́ром/взгля́дом вокру́г* a arunca o privire împrejur. **3.** *(забором)* a împrejmui, a înconjura, a îngrădi; ~ *сад забо́ром* a împrejmui livada cu gard. **4.** a trage, a trasa conturul; ~ *ту́шью* a trasa cu tuş. **5.** *(sport)* a dribla ◇ ~ *(кого́-л.) вокру́г па́льца* a trage (pe cineva) pe sfoară, a juca pe degete (pe cineva).

обве́тренный **1.** *p.t.p.* de la *обве́треть.* **2.** *adj.* ars/ bătut/ înăsprit de vînt. **3.** *adj.* zvîntat, bătut de vînt.

обве́тре|ть, *-ет vb. pf.* a fi bătut/ ars de vînt, a se înăspri de vînt.

обве́тривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обве́трить*

обве́триваться, *-ается vb. ipf.* de la *обве́триться*

обве́трить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. обве́тривать) acuz.* a fi pîrlit/înăsprit/ uscat de vînt.

обве́триться, *-ится vb. pf. (ipf. обве́триваться)* a se pîrli, a fi bătut, a se înăspri din cauza vîntului.

обветша́лый *adj.* **1.** învechit, dărăpănat, uzat; ~ *до́мик* căsuţă dărăpănată. **2.** *(fig. înv.)* perimat, depăşit, învechit, vetust.

обветша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* de la *ветша́ть*

обве́шать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. обве́шивать) acuz.* a agăţa, a atîrna, a atîrna de jur împrejur.

обве́шаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. обве́шиваться)* a se împodobi, a-şi atîrna *(medalii, bijuterii etc.).*

обве́шивание, *-я n. sg.* lipsă la cîntar.

обве́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обве́сить* şi *обве́шать*

обве́шиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *обве́шаться*

обве́ять, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* **1.** *(ipf. обве́ивать) acuz.* cu *instr.* a adia, a sufla. **2.** *(ipf. обве́ивать) acuz. (agr.)* a vîntura.

обвива́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обви́ть*

обвива́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *обви́ться*

обвине́|ние, *-я n.* **1.** învinuire, imputare, acuzaţie, inculpare, incriminare; *пу́нкты ~я* capete de acuzare; *предъяви́ть ~ кому́-л., возвести́ ~ про́тив кого́-л.* a aduce cuiva o acuzaţie, a învinui pe cineva; *возбужда́ть ~ про́тив кого́-л.* a intenta un proces cuiva; *по ~ю в ...* sub acuzaţie de ...; învinuit fiind de .... **2.** *(приговор)* sentinţă de condamnare; *вы́нести ~* a pronunţa o sentinţă de condamnare. **3.** *sg. (jur.)* acuzare; *свиде́тели ~я* martorii acuzării; *представи́тель ~я* procuror.

обвини́тель, *-я m.* acuzator; procuror; *госуда́рственный ~* procuror/acuzator public.

обвини́тельн|ый *adj.* de învinuire, de acuzare; *~ акт* act de acuzare; *~ая речь, ~ое заключе́ние* rechizitoriu; *~ приго́вор* sentinţă de condamnare.

обвини́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. обвиня́ть) acuz.* cu *в* + *prepl.* **1.** a învinui, a acuza, a imputa; *~ в неи́скренности* a acuza de nesinceritate. **2.** a condamna, a găsi vinovat.

обвиня́ем|ый, *-ого m.* inculpat, acuzat; *допро́с ~ых* interogatoriul acuzaţilor.

обвиня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *обвини́ть*

обвиня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf. pas.* (de la *обвиня́ть*) a fi învinuit, a fi acuzat.

обвиса́ть, *-а́ет vb. ipf.* de la *обви́снуть*

обви́слый *adj.* lăsat în jos; pleoştit.

обви́снуть, *-нет vb. pf. (ipf. обвиса́ть)* a se lăsa în jos, a atîrna, a se pleoşti.

обви́сший *adj. v. обви́слый*

обви́ть, *обовью́, обовьёшь vb. pf. (ipf. обвива́ть) acuz.* cu *instr.* **1.** a încolăci; a înfăşura. **2.** a împresura, a învălui în întregime; *(fig.) ~ ше́ю рука́ми* a cuprinde gîtul cu mîinile, a îmbrăţişa.

обви́ться, *обовью́сь, обовьёшься vb. pf. (ipf. обвива́ться)* a se încolăci; a se înfăşura.

обво́д, *-а m.* **1.** *sg.* împrejmuire. **2.** *sg.* conturare, trasare a unui contur. **3.** *(sport)* driblare, dribling. **4.** *(mil.)* centură de forturi; *вне́шний ~* centură exterioară.

обводи́ть, *-ожу́, -о́дишь vb. ipf.* de la *обвести́*

обво́дка, *-и f.* **1.** *sg.* conturare, trasare a unui contur. **2.** *(sport)* driblare, dribling. **3.** chenar; cerc, ramă.

обводне́ние, *-я n.* **1.** *(орошение)* irigare. **2.** alimentare cu apă.

обводни́тельный *adj.* de alimentare cu apă *(reţea, sistem).*

обводни́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. обводня́ть) acuz.* **1.** *(оросить)* a iriga. **2.** a alimenta cu apă *(prin canale).*

обво́дный *adj.* de ocolire, de derivaţie, lateral; *~ кана́л* canal de derivaţie.

обводня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *обводни́ть*

обвози́ть, *-жу́, -о́зишь vb. ipf.* de la *обвезти́*

обвола́кивание, *-я n. sg.* acoperire, învăluire.

обвола́кивать, *-аю vb. ipf.* de la *обволо́чь*

обвола́киваться, *-а́ется vb. ipf.* de la *обволо́чься*

обвола́кивающий 1. *part. prez. act.* **2.** *adj.* învăluitor, care învăluie, care acoperă.

обвол|о́чь, *-очет vb. pf. (ipf. обвола́кивать) acuz.* a învălui, a acoperi; *ту́чи ~окли́ не́бо* norii au acoperit cerul.

обволо́чься, *-очётся vb. pf. (ipf. обвола́киваться) instr.* a se învălui, a se acoperi.

обвора́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обворожи́ть*

обворова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf. (ipf. обворо́вывать) acuz.* a fura, a jefui, a prăda, a despuia.

обворо́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обворова́ть*

обворожи́тельно *adv.* fermecător, încîntător.

обворожи́тельность, *-и f. sg.* farmec, încîntare, atracţie, fascinaţie.

обворожи́тельный *adj.* fermecător, încîntător, atrăgător.

обворожи́ть, *-жу́, -жи́шь vb. pf. (ipf. обвора́живать) acuz.* a fermeca, a încînta, a fascina, a cuceri.

обвяза́ть, *-яжу́, -я́жешь vb. pf. (ipf. обвя́зывать)* **1.** *acuz. (обмотать)* a lega, a înfăşura; *~ го́лову ша́рфом* a se lega la cap cu o eşarfă. **2.** *(надвязать по краю)* a împleti de jur împrejur, a face o garnitură *(impletind).*

обвяза́ться, *-яжу́сь, -я́жешься vb. pf. (ipf. обвя́зываться)* a se lega, a se înfăşura.

обвя́зка, *-и f.* **1.** *sg.* legare, înfăşurare; *~ я́блонь соло́мой* înfăşurarea merilor cu paie. **2.** *(pop.)* bandaj, pansament. **3.** *(tehn.)* friză, centură/brîu de legătură.

обвя́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обвяза́ть*

обвя́зываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обвяза́ться.* **2.** *pas.* de la *обвя́зывать.*

обгла́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обглода́ть*

обглода́ть, *-ожу́, -о́жешь vb. pf. (ipf. обгла́дывать) acuz.* a roade.

обго́н, *-а m. sg.* întrecere, depăşire.

обгоня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *обогна́ть*

обгора́ние, *-я n. (tehn.)* ardere.

обгора́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *обгоре́ть*

обгоре́лый *adj.* ars, pîrjolit.

обгоре́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. обгора́ть)* a se pîrli, a arde puţin *(pe deasupra).*

обгрыза́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *обгры́зть*

обгры́зть, *-зу́, -зёшь vb. pf. (ipf. обгрыза́ть) acuz.* a roade *(pe deasupra, de jur împrejur).*

обдава́ть, *-даю, -даёшь vb. ipf.* de la *обда́ть*

обдава́ться, *-аюсь, -даёшься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обда́ться.* **2.** *pas.* de la *обдава́ть.*

обда́|ть, *-а́м, -а́шь vb. pf. (ipf. обдава́ть) acuz.* cu *instr.* **1.** a stropi, a uda; *~ кипятко́м* a opări; *~ гра́зью* a împroşca cu noroi. **2.** *(fig.)* a cuprinde, a pătrunde, a străbate; *меня ~ло хо́лодом* m-a pătruns frigul ◇ *~ презре́нием кого́-л.* a-şi arăta dispreţul faţă de cineva.

обда́ться, *-а́мся, -а́шься vb. pf. (ipf. обдава́ться)* a se uda, a se stropi.

обде́ла|ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. обде́лывать) acuz.* **1.** *(обработать)* a prelucra, a modela, a fasona; *~ де́рево* a prelucra lemnul, a fasona lemnul. **2.** *(облицевать)* a căptuşi, a făţui; *~ ка́мнем а́му* a căptuşi o groapă cu piatră. **3.** *(вставить в оправу)* a monta; *~ драгоце́нный ка́мень* a monta o piatră preţioasă. **4.** *(pop.) (устроить)* a face, a aranja *(treburi); он ~л все свои́ дела́* şi-a aranjat toate treburile. **5.** *(pop.)* a înşela, a trage pe sfoară.

обдели́ть, *-елю́, -е́лишь vb. pf. (ipf. обделя́ть) acuz.* cu *instr.* a nedreptăţi, a dezavantaja, a înşela *(la împărţeală);* a obijdui, a oropsi.

обде́лка, *-и f.* **1.** *sg.* prelucrare; finisare, finisaj. **2.** *sg.* garnisire. **3.** garnitură, podoabă.

обде́лочный *adj.* de finisare; de montare.

обде́лывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обде́лать*

обдёрганный 1. *p.t.p.* de la *обдёргать.* **2.** *adj.* jerpelit, zdrenţuit, ponosit.

обдёргать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. обдёргивать) acuz.* a smulge, a rupe.

обдёргивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обдёргать* şi *обдёрнуть*

обдёрнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. обдёргивать) acuz. (pop.)* a-şi îndrepta/a-şi aranja/a-şi potrivi haina.

обдира́ла, *-ы m.* şi *f. (pop.)* pungaş, jecmănitor, tîlhar.

обдира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. vb. ipf.* de la *ободра́ть*

обди́рка, *-и f. sg.* **1.** decorticare, cojire; jupuire, despuiere **2.** *(tehn.)* degroşare, eboşare.

обди́рн|ый *adj. (agr.)* decorticat, cojit.

обди́рочный *adj.* **1.** de decorticare, de decojire, de jupuire. **2.** *(tehn.)* de degroşare, de eboşare.

обду́ва|ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обду́ть*[1,2]

обду́вка, *-и f.* suflare.

обду́манно *adv.* cu chibzuială, cu socoteală, cu rost.

обду́манность, *-и f. sg.* chibzuială, cumpănire, caracter chibzuit.

обду́манн|ый 1. *p.t.p.* de la *обду́мать.* **2.** *adj.* chibzuit, socotit, gîndit, cumpănit; *с зара́нее ~ым наме́рением* cu premeditare; *хорошо́ ~ план* plan bine chibzuit.

обду́мать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. обду́мывать)* a chibzui, a judeca adînc, a cumpăni, a cîntări, a reflecta; *~ свои́ слова́* a-şi cîntări cuvintele.

обду́мывание, *-я n. sg.* chibzuire, cumpănire; reflectare

обду́мывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обду́мать*

обду́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обдури́ть*

обдури́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. обдура́ть) acuz. (pop.)* a înşela, a prosti, a amăgi, a păcăli, a trage pe sfoară.

обдура́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *обдури́ть*

обду́ть[1], *-ю́ю, -ю́ешь vb. pf. (ipf. обдува́ть) acuz.* **1.** a sufla din toate părţile *(despre vînt)*. **2.** a şterge, a curăţa *(suflînd)*.

обду́ть[2], *-ю́ю, -ю́ешь vb. pf. (ipf. обдува́ть) acuz. (pop.)* **1.** *a* înşela, a escroca, a păgubi pe cineva. **2.** a trişa, a înşela *(la jocul de cărti)*.

обе́гать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. обега́ть) acuz.* a cutreiera, a colinda; a da o raită, a da o fugă.

обега́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *обе́гать* şi *обежа́ть*

обе́д, *-а m.* **1.** prînz, masă *(de amiază)*, dejun; *дома́шний* ~ dejun în familie; *зва́ный* ~ masă cu invitaţi/cu musafiri; *скýдный* ~ masă sărăcăcioasă; ~ *из трёх блюд* prînz cu trei feluri de mîncare; *звать / приглаша́ть к* ~*у* a invita la masă; *до* ~*а* înainte de masă, înainte de amiază; dimineaţa pînă la prînz; *по́сле* ~*а* după amiază, după masă, după prînz; *к* ~*у* la / spre prînz.

обе́дать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. пообе́дать)* a prînzi, a lua prînzul; *сесть* ~ a se aşeza la masă; *оста́ться у кого́-л.* ~ a rămîne la cineva la masă.

обе́денн/ый *adj.* de prînz; ~ *стол* masă de sufragerie; ~*ое вре́мя* timpul prînzului, ora mesei; ~ *переры́в* repaus / pauză pentru masă.

обедне́вший 1. *part. trec. act.* de la *обедне́ть*. **2.** *adj.* sărăcit, căzut în mizerie, scăpătat.

обедне́лый *adj. v. обедне́вший (2)*

обедне́ние, *-я n. sg.* sărăcire, scăpătare; pauperizare; ~ *по́чвы* sărăcire a solului.

обедне́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. беднеть)* a sărăci, a ajunge nevoiaş, a scăpăta.

обедни́ть, *-ню, -ни́шь vb. pf. (ipf. обедня́ть) acuz.* a sărăci.

обе́дн/я, *-и f. (bis.)* liturghie ◇ *(prov.) глухо́му две* ~*и не слу́жат* pentru o babă surdă popa nu toacă de două ori; *испо́ртить всю* ~*ю* a strica (tot) cheful.

обедня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *обедни́ть*

обежа́ть, *-егу́, -ежи́шь vb. pf. (ipf. обега́ть) acuz.* **1.** a alerga împrejur, a ocoli *(fugind)*. **2.** a cutreiera, a colinda, a da o raită, a da o fugă; ~ *всех друзе́й* a da o raită pe la toţi prietenii.

обезбо́ливание, *-я n. sg. (med.)* anestezie, anestezie, analgezie.

обезбо́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обезбо́лить*.

обезбо́ливающ/ий 1. *part. prez. act.* de la *обезбо́лить*. **2.** *adj.* anestezice; ~*ее сре́дство* anestezie.

обезбо́лить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. обезбо́ливать) acuz.* a anestezia.

обезверши́нивание, *-я n. (agr.)* cîrnit, ruperea vîrfurilor.

обезво́деть, *-еет, vb. pf.* a seca, a se usca, a rămîne fără apă.

обезво́дить, *-о́жу, -о́дишь vb. pf. (ipf. обезво́живать) acuz.* a seca, a usca; a deshidrata.

обезво́живание, *-я n. sg.* uscare, deshidratare.

обезвоживáтель, *-я m. (chim. tehn.)* deshidrator, agent deshidratant.

обезво́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обезводить*.

обезвре́дить, *-е́жу, -е́дишь vb. pf. (ipf. обезвре́живать) acuz.* a face inofensiv / nevătămător; a neutraliza, a dezintoxica; ~ *мину* a dezamorsa o mină, a neutraliza o mină.

обезвре́живание, *-я n.* neutralizare, dezintoxicare.

обезвре́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обезвре́дить*

обезгла́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. обезгла́вливать) acuz.* **1.** a tăia capul, a decapita. **2.** *(fig.)* a priva de conducător, a lăsa fără căpetenie; ~ *движе́ние* a lăsa fără conducător o mişcare.

обезгла́вливание, *-я n. sg.* decapitare, tăierea capului.

обезгла́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обезгла́вить*.

обезде́нежеть, *-ею, -еешь vb. pf.* a fi strîmtorat băneşte, a rămîne lefter.

обезде́нежить, *-жу, -жишь vb. pf. acuz.* a lăsa fără bani.

обездо́ленный 1. *p.t.p.* de la *обездо́лить*. **2.** *adj.* oropsit, nenorocit, năpăstuit, dezmoştenit de soartă.

обездо́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обездо́лить*.

обездо́лить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. обездо́ливать) acuz.* a nenoroci, a năpăstui, a oropsi.

обезжи́ривание, *-я n. sg.* degresare, îndepărtarea grăsimilor.

обезжи́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обезжи́рить*

обезжи́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. обезжи́ривать) acuz.* a degresa, a curăţi de grăsimi.

обеззара́живание, *-я n. sg.* dezinfectare, dezinfecţie; sterilizare; decontaminare; antisepsie.

обеззара́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обеззара́зить*

обеззара́живающ/ий 1. *part. prez. act.* de la *обеззара́живать*. **2.** dezinfectant; ~*ие сре́дства* substanţe dezinfectante.

обеззара́зить, *-а́жу, -а́зишь vb. pf. (ipf. обеззара́живать) acuz.* a dezinfecta, a steriliza; a decontamina.

обезземе́ление, *-я n. sg.* deposedare de pămînt.

обезземе́ленный 1. *p.t.p.* de la *обезземе́лить*. **2.** *adj.* lipsit de pămînt, deposedat de pămînt.

обезземе́ливание, *-я n.* deposedare de pămînt.

обезземе́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обезземе́лить*

обезземе́лить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. обезземе́ливать) acuz.* a deposeda de pămînt.

обеззу́беть, *-ею, -еешь vb. pf.* a-şi pierde dinţii, a rămîne fără dinţi.

обезле́сение, *-я n. sg.* despădurire.

обезле́сеть, *-еет, vb. pf.* a fi despădurit, a se despăduri, a rămîne fără copaci *(despre un loc, un deal etc.)*.

обезле́сить, *-е́шу, -е́сишь vb. pf. acuz.* a despăduri.

обезли́чение, *-я n. sg.* depersonalizare.

обезли́чивание, *-я n. sg. v. обезли́чение*

обезли́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обезли́чить*

обезли́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обезли́читься*. **2.** *pas.* de la *обезли́чивать*.

обезли́чить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. обезли́чивать) acuz.* a depersonaliza.

обезли́читься, *-чусь, -чишься vb. pf. (ipf. обезли́чиваться)* a-şi pierde personalitatea.

обезли́чка, *-и f. sg.* lipsă de răspundere personală.

обезлю́деть, *-еет vb. pf.* a se depopula; a deveni pustiu.

обезлю́дить, *-ишь vb. pf. acuz.* a depopula, a face pustiu.

обезобра́женный 1. *p.t.p.* de la *обезобра́зить*. **2.** *adj.* desfigurat, sluţit, schimonosit.

обезобра́живание, *-я n. sg.* desfigurare, sluţire, schimonosire.

обезобра́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обезобра́зить*.

обезобра́живаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обезобра́зиться*. **2.** *pas.* de la *обезобра́живать*.

обезобра́зить, *-а́жу, -а́зишь vb. pf. (ipf. обезобра́живать) acuz.* a desfigura, a sluţi, a urîţi.

обезобра́зиться, *-а́жусь, -а́зишься vb. pf. (ipf. обезобра́живаться)* a se desfigura, a se sluţi, a se urîţi; a se schimonosi.

обезопа́сить, *-а́шу, -а́сишь vb. pf. acuz.* a pune în siguranţă, a pune la adăpost, a asigura, a feri de pericol.

обезопа́ситься, *-а́шусь, -а́сишься vb. pf.* a se pune în siguranţă / la adăpost; a se asigura, a se feri de pericol.

обезору́живание, *-я n. sg.* dezarmare.

обезору́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обезору́жить*

обезору́жить, *-жу, -жишь vb. pf. (ipf. обезору́живать) acuz.* a dezarma, a face inofensiv; ~ *неприя́теля* a dezarma pe inamic; *(fig.)* ~ *кого́-л.* a dezarma pe cineva, a-l face inofensiv.

обезу́мевший 1. *part. prez. act.* de la *обезу́меть*. **2.** *adj.* înnebunit, zăpăcit, năucit, buimăcit.

обезу́меть, *-ею, -еешь vb. pf.* a înnebuni, a-şi pierde minţile, a-şi pierde capul.

обезья́на, *-ы f.* **1.** maimuţă. **2.** *(кривляка)* maimuţoi, maimuţă.

обезья́ний *adj.* de maimuţă ◇ ~ *мех* blană de nutrie.

обезья́нничанье, *-я. n. sg.* maimuţăreală, maimuţărie.

обезья́нничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. собезья́нничать)* a maimuţări.

обели́ск, *-а m.* obelisc.

обели́ть, *-елю́, -ели́шь vb. pf. (ipf. обеля́ть) acuz.* **1.** *(înv.)* a reabilita; a

se dezvinovăţi; ~ *себя* a se reabilita. **2.** *(ist.)* a scuti de dări / de impozite.

обеля́ть, *-яю, -я́ешь vb. ipf.* de la *обели́ть.*

оберега́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *обере́чь.*

оберега́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обере́чься.* **2.** *pas* de la *оберега́ть.*

обере́чь, *-егу́, -ежёшь vb. pf. (ipf. оберега́ть) acuz.* a păzi, a feri, a ocroti, a apăra.

обере́чься, *-егу́сь, -ежёшься vb. pf. (ipf. оберега́ться)* a se păzi, a se feri.

оберну́/ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. обёртывать* şi *обора́чивать) (обмота́ть)* a înfăşura, a încolăci, a învârti, a răsuci; ~ *ко́сы вокру́г голово́й* a-şi încolăci cozile în jurul capului. **2.** *(ipf. обёртывать* şi *обора́чивать) (завернуть)* a înfăşura, a înveli, a acoperi; ~ *кни́гу газе́той* a învăli cartea într-un ziar. **3.** *(ipf. обёртывать* şi *обора́чивать)* a întoarce / a îndrepta în altă direcţie; *(fig.)* ~ *де́ло в свою́ по́льзу* a schimba în favoarea sa cursul unei afaceri. **4.** *(ipf. обора́чивать) (ec.)* a rula; *три́жды* ~ *капита́л* a rula un capital de trei ori. **5.** *(ipf. обора́чивать)* a răsturna *(cu susul în jos).* **6.** *(ipf. обора́чивать)* a sfîrşi, a termina, a face *(un ciclu de lucrări).* **7.** *(ipf. обора́чивать) (folc.)* a preface, a transforma, a metamorfoza ◇ ~ *вокру́г па́льца (кого́-л.)* a juca (pe cineva) pe degete, a trage (pe cineva) pe sfoară.

оберну́/ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf.* **1.** *(ipf. обёртываться* şi *обора́чиваться)* a se întoarce; ~ *лицо́м к окну́* a se întoarce cu faţa la / spre fereastră. **2.** *(ipf. обёртываться* şi *обора́чиваться) (fig.)* a se schimba, a lua altă întorsătură, a-şi schimba cursul *(despre afaceri, evenimente etc.); де́ло плохо́* ~ *лось* afacerea a luat o întorsătură proastă. **3.** *(ipf. обора́чиваться) (ec.)* a circula, a rula; *капита́л* ~ *лся в оди́н год* capitalul a rulat timp de un an. **4.** *(ipf. обора́чиваться)* a face un drum dus şi întors; *за су́тки не* ~ *до ста́нции* nu voi putea face drumul pînă la gară şi înapoi în **24** de ore. **5.** *(ipf. обора́чиваться)* a prididi, a dovedi, a a scoate / a o duce la capăt, a face faţă, a răzbi. **6.** *(ipf. обёртываться* şi *обора́чиваться) instr.* sau *в*+ *acuz. (folc.)* a se preface, a se transforma; a se metamorfoza; ~ *лисо́й* a se preface în vulpe. **7.** *(ipf. обёртываться) (pop.)* a se înfăşura, a se învăli; ~ *в одея́ло* a se înfăşura în plapumă.

обёртка, *-и f.* **1.** *(действие)* ambalare. **2.** înveliş, învelitoare, coperită, scoarţă. **3.** *(bot.)* învelucru, pănuşă (de porumb).

обёртон, *-а m. (fiz. muz.)* oberton, armonică.

обёрточн/ый *adj.* de ambalaj, de împachetat; ~ *ая бума́га* hîrtie de împachetat / de ambalaj.

обёртывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *оберну́ть (1, 2, 3)*

обёртываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *оберну́ться (1, 2, 6, 7).* **2.** *pas* de la *обёртывать.*

оберфос, *-а m. (chim.)* superfosfat *(îngrăşământ).*

обескро́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. обескро́вливать) acuz.* **1.** a lua / a lăsa (cuiva) mult sînge, a scoate sîngele; a face să sîngereze. **2.** *(fig.)* a istovi, a slei, a stoarce de puteri, a vlăgui.

обескро́вливание, *-я n. sg.* **1.** luare de sînge; sîngerare, pierdere de sînge. **2.** *(fig.)* vlăguire, istovire.

обескро́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обескро́вить*

обескура́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обескура́жить*

обескура́/жить, *-жу, -жишь vb. pf. (ipf. обескура́живать) acuz.* a descuraja; a demoraliza.

обеспа́мятеть, *-ею, -еешь vb. pf.* **1.** a-şi pierde memoria / ţinerea de minte; a deveni uituc. **2.** a-şi pierde cunoştinţa, a leşina. **3.** a-şi pierde capul.

обеспече́ние, *-я n. sg.* **1.** *(действие)* înzestrare, aprovizionare, îndestulare; deservire. **2.** asigurare, garantare; *пра́во на материа́льное* ~ *в ста́рости* drept de asigurare materială la bătrîneţe; *социа́льное* ~ prevederi sociale; asigurări sociale; *медици́нское* ~ asistenţa medicală. **3.** *(гарантия)* garanţie, zălog, asigurare; cauţiune; *(jur.)* ~ *и́ска* asigurarea acţiunii; *(av.) штурма́нское* ~ asigurare de navigaţie.

обеспе́ченность, *-и f. sg.* **1.** asigurare; aprovizionare. **2.** *(достаток)* bunăstare, îndestulare.

обеспе́ченн|ый **1.** *p.t.p.* de la *обеспе́чить.* **2.** *adj.* înstărit, îndestulat, asigurat; ~ *ое бу́дущее* viitor asigurat.

обеспе́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обеспе́чить*

обеспе́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обеспе́читься.* **2.** *pas.* de la *обеспе́чивать.*

обеспе́чить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. обеспе́чивать) acuz.* **1.** a pune la dispoziţie mijloace materiale; a îndestula. **2.** *instr. (снабдить)* a aproviziona, a furniza, a înzestra, a procura. **3.** *(гарантировать)* a asigura, a garanta; ~ *побе́ду* a asigura victoria; ~ *упла́ту до́лга зало́гом* a garanta împrumutul printr-un gaj.

обеспе́читься, *-чусь, -чишься vb. pf. (ipf. обеспе́чиваться)* **1.** a se aproviziona. **2.** a se pune la adăpost de...; a-şi lua măsurile necesare.

обеспло́дить, *-о́жу, -о́дишь vb. pf. (ipf. обеспло́живать) acuz.* **1.** a castra, a face steril. **2.** a secătui; ~ *поля́* a secătui ogoarele.

обеспло́живание, *-я n. sg.* castrare, sterilizare.

обеспло́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обеспло́дить*

обеспоко́ить, *-ою, -оишь vb. pf. acuz.* a nelinişti, a incomoda, a supăra (cu ceva), a deranja, a stingheri.

обеспоко́иться, *-оюсь, -о́ишься vb. pf.* a se nelinişti, a se tulbura, a se îngrijora.

обесса́харенный *adj.* dezaharificat.

обесси́леть, *-лею, -леешь vb. pf.* a se istovi, a fi sleit de puteri, a se epuiza.

обесси́ливание, *-я n. sg.* slăbire, istovire, epuizare.

обесси́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обесси́лить*

обесси́лить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. обесси́ливать) acuz.* a slăbi, a slei de puteri.

обесслáвить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. обесслáвливать) acuz.* a defăima, a ponegri, a discuta.

обесслáвленный **1.** *p.t.p.* de la *обесслáвить.* **2.** *adj.* defăimat, ponegrit, discreditat.

обесслáвливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обесслáвить*

обессмéртить, *-рчу, -ртишь vb. pf. acuz.* a face nemuritor, a imortaliza, a eterniza; ~ *себя́/своё и́мя* a-şi face numele nemuritor.

обессóливание, *-я n.* desalinizare.

обессóливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обессóлить*

обессóлить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. обессóливать)* a desaliniza.

обессýдить, *vb. pf. (inv. în expr.) не обессýдьте!* să-mi fie cu iertare!; vă rog să ne scuzaţi!; vă rog să nu vă supăraţi!

обесцвéтить, *-вéчу, -вéтишь vb. pf. (ipf. обесцвéчивать) acuz.* **1.** a decolora; ~ *ткань* a decolora o ţesătură. **2.** *(fig.)* a prezenta (ceva) în mod şters / searbăd / fără viaţă.

обесцвéти/ться, *-вéчусь, -вéтишься vb. pf. (ipf. обесцвéчиваться)* **1.** a se decolora; a-şi pierde culoarea, a se spălăci. **2.** *(fig.)* a-şi pierde culoarea / trăsăturile individuale, a deveni inexpresiv.

обесцвéчение, *-я n. sg.* decolorare, spălăcire.

обесцвéчивание, *-я n. sg. v. обесцвéчение*

обесцвéчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обесцвéтить*

обесцвéчиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обесцвéтиться.* **2.** *pas.* de la *обесцвéчивать.*

обесцéнение, *-я n. sg.* depreciere, devalorizare.

обесцéнивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обесцéнить*

обесцéниваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обесцéниться.* **2.** *pas* de la *обесцéнивать.*

обесцéнить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf обесцéнивать) acuz.* a deprecia, a devaloriza.

обесцéниться, *-нится vb. pf. (ipf. обесцéниваться)* a se deprecia, a se devaloriza.

обесчéстить, *-ещу, -éстишь vb. pf. (ipf. несчéстить) acuz.* a necinsti, a dezonora.

обéт, *-а m.* legămînt, făgăduinţă; *дать торжéственный* ~ a face un legămînt

solemn; *нару́шить* ~ a călca legămîntul.

обетова́нн/ый *adj. (în expr.)* ~*ая земля́*, ~ *край* pămîntul făgăduinței.

обеща́ни/е, *-я n.* promisiune, făgăduință, făgăduială; *дать* ~ a face o promisiune; *испо́лнить / вы́полнить / сдержа́ть* ~ a-și ține făgăduiala, a-și îndeplini promisiunea; *броса́ться ~ями* a făgădui / a promite în dreapta și în stînga; *нару́шить* ~ a-și călca promisiunea, a nu se ține de cuvînt; *дать торже́ственное* ~ a se lega, a face o promisiune solemnă ◇ *корми́ть ~ями* a duce cu vorba; *раз в год по ~ю* din an în paște, de joi pînă mai apoi; *ще́дрый на ~я* numai gura e de el; e bun de promisiuni.

обеща́/ть, *-а́ю, -а́ешь vb.* **1.** *pf.* și *ipf. acuz.* sau *inf.* cu *dat.* a făgădui, a promite, a face o promisiune. **2.** *ipf.* a da speranțe; a se anunța *(despre timp)*.

обеща́/ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf.* și *ipf.* a făgădui, a promite; *~юсь, ничего́ не расска́зывать* promit să nu spun nimic.

обжа́лованн/е, *-я n. (jur. adm.)* cale de atac *(apel, recurs)*; cerere de anulare *(a unei sentințe, a unui act administrativ etc)*; plîngere, reclamație; *без пра́ва ~я* fără drept de apel; *~ю не подлежи́т* sentință care nu poate fi atacată.

обжа́ловать, *-лую, -луешь vb. pf. acuz. (jur. adm.)* a ataca în justiție; a face apel / recurs; a face plîngere, a reclama; *~ суде́бный приго́вор* a ataca o hotărîre judecătorească.

обжа́рка, *-и f.* rumenire, prăjire.

обжа́тие[1], *-я n. (tehn.)* strîngere.

обжа́ть, *обожму́, обожмёшь vb. pf. (ipf. обжима́ть) acuz.* **1.** *a* presa, a stoarce; *~ мо́крую оде́жду* a stoarce o haină udă. **2.** *(tehn.)* a strînge, a eboșa, a presa, a ștemui.

обжа́ть[2], *обожну́, обожнёшь vb. pf. (ipf. обжина́ть) acuz. (reg.)* a secera *(în întregime)*; *~ рожь* a secera toată secara.

обже́чь, *обожгу́, обожжёшь vb. pf. (ipf. обжига́ть) acuz.* **1.** a arde, a frige; a opări. **2.** *(tehn.)* a arde, a prăji, a calcina; *~ кирпи́ч* a arde cărămidă ◇ *~ себе́ па́льцы* sau *~ себе́ ру́ки чем.-л.* a-și frige degetele, a se arde, a se prăji, a se păcăli.

обже́чься, *обожгу́сь, обожжёшься vb. pf. (ipf. обжига́ться) instr.* sau *на* + *prepl.* **1.** a se arde, a se frige; a se opări; *~ча́ем* a se opări cu ceai. **2.** *(fig. pop.)* a se arde, a se păcăli, a se înșela ◇ *(prov.) обже́гшись на молоке́ бу́дешь дуть и на во́ду* cine s-a fript cu ciorbă, suflă și în iaurt.

обжива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *обжи́ть*

обжива́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обжи́ться*. **2.** *pas.* de la *обживать*.

о́бжиг, *-а m. (tehn.)* **1.** *sg.* ardere, calcinare, prăjire; *~ руды́* prăjirea minereului; *~ в сто́йлах* ardere în stive; *~ кирпича́* arderea cărămizilor. **2.** șarjă.

обжига́льн/ый *adj. (tehn.)* de / pentru ars, de calcinat, de prăjit; *~ая печь* cuptor de ars.

обжига́ние, *-я n. sg. v. обжи́г(1)*.

обжига́тельный *adj. v. обжигальный*.

обжига́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *обже́чь*.

обжига́ть|ся, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обже́чься*. **2.** *pas.* de la *обжигать*.

обжи́м, *-а m. sg. (tehn.)* presare, ștemuire.

обжима́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *обжа́ть*[1]

обжи́мка, *-и f. (tehn.)* **1.** *sg. v. обжим*. **2.** căpuitor *(pentru nituri)*, buterolă.

обжи́мки, *-мок pf.* tescovină, boștină; rămășițe, reziduuri.

обжи́мный *adj. (tehn.)* de strîngere, de eboșare, de presare; *~ мо́лот* ciocan de forjă; *~ стан* bluming.

обжи́мочный *adj. (tehn.) v. обжи́мный*

обжи́н, *-а m. sg. (reg.)* seceriș.

обжина́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *обжа́ть*[2]

обжира́ться *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf. (pf. обожра́ться) (pop.)* a se îndopa, a se ghiftui, a se îmbuiba.

обжи́ть, *-живу́, -живёшь vb. pf. (ipf. обжива́ть)* a angaja / a amenaja pentru locuit.

обжи́ться, *-живу́сь, -живёшься vb. pf. (ipf. обжива́ться)* **1.** a se obișnui, a se deprinde, a se aclimatiza. **2.** *instr. (înv.)* a înjgheba, a înfiripa.

обжо́г, *-а m. (pop.)* arsură.

обжо́ра, *-ы f.* și *m.* mîncău, mîncăcios, nesățios, lacom, flămînzilă.

обжо́рство, *-а n. sg.* lăcomie *(la mîncare)*, nesaț, voracitate.

обжу́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обжу́лить*

обжу́лить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. обжу́ливать) acuz. (pop.)* a înșela, a păcăli.

обжу́м, *-а m.* uscarea strugurilor, stafidire.

обзаведе́ние, *-я n. sg.* **1.** procurare a celor necesare *(pentru gospodărire, pentru exercitarea meseriei etc.)*; înjghebare; echipare, utilare, înzestrare; *~ хозя́йством* înjghebare a unei gospodării. **2.** obiecte, lucruri casnice; *потера́ть все своё* ~ a-și pierde toată gospodăria.

обзавести́сь, *-еду́сь, -едёшься vb. pf. (ipf. обзаводи́ться) instr.* a-și face rost, a agonisi, a-și procura; a întemeia, a înjgheba; *~ обстано́вкой* a-și procura mobilierul necesar; *~ хозя́йством* a-și înjgheba o gospodărie.

обзаводи́ться, *-ожу́сь, -оди́шься vb. pf.* de la *обзавести́сь*

обзва́нивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обзвони́ть*.

обзвони́ть, *-ню, -ни́шь vb. pf. (ipf. обзва́нивать) acuz.* a telefona *(la mai multe persoane)*, a da telefoane.

обзо́л, *-а m. (tehn.)* teșitură, muchie teșită.

обзо́р, *-а m.* **1.** *sg.* privire; examinare, cercetare. **2.** trecere în revistă; revistă; *междунаро́дный* ~ revista evenimentelor internaționale; *~ пре́ссы* revista presei, spicuiri din presă; *сде́лать ~ собы́тий* a trece în revistă evenimentele. **3.** *sg. (mil.)* cîmp de vedere, cîmp vizual. **4.** *(fig.)* observare, supraveghere; *~ простра́нства* boleiaj spațial, observare spațială; *радиолокацио́нный* ~ observare de radiolocație; exploatare radar.

обзо́рн/ый *adj.* de trecere în revistă; de sinteză; *~ая ле́кция* lecție de sinteză.

обзыва́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обозва́ть*

обива́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *оби́ть* ◇ *~ поро́ги* a bate pragurile, a veni în repetate rînduri.

обива́ться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *оби́ться* **2.** *pas.* de la *обивать*.

оби́вка, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* capitonare, tapițare, căptușire. **2.** *(материалом)* tapițerie, stofă de mobilă.

оби́вочный *adj.* de capitonat, de tapițat; de tapițerie.

оби́д/а, *-ы f.* **1.** jignire, ofensă, insultă ◇ *быть в ~е на кого́-л.* a fi supărat pe cineva; *нанести́ ~у* a ofensa, a aduce o ofensă / o jignire grea; *зата́ить ~у* a purta pică; *проглоти́ть ~у* a înghiți gălușca, a o înghiți; *не дава́ть в ~у кого́-л.* a nu se lăsa călcat în picioare; a ști să-și apere interesele. **2.** ciudă, necaz ◇ *(prov.) в тесноте́, да не в ~е* unde mănîncă doi, mănîncă și al treilea; *не в ~у будь ска́зано* nu mi-o luați în nume de rău; să-mi fie cu iertare; nu vă fie cu supărare.

оби́де/ть, *-и́жу, -и́дишь vb. pf. (ipf. обижа́ть) acuz.* **1.** a jigni, a ofensa, a insulta. **2.** a nedreptăți, a dezavantaja, a prejudicia. **3.** a nu dota, a nu înzestra ◇ *му́хи не оби́дит* nu-i în stare să facă rău nici unei muște.

оби́деться, *-и́жусь, -и́дишься vb. pf. (ipf. обижа́ться) на* + *acuz.* a se simți jignit / insultat; a se supăra.

оби́дно **1.** *adv.* (în mod) jignitor, ofensator, insultător. **2.** *pred. impers.* e păcat, e rău; ~, *что...* păcat că...; *мне ~ что* îmi pare rău că ...; *э́то о́чень ~* e foarte jignitor; e foarte dureros.

оби́дн/ый *adj.* **1.** jignitor, ofensator, insultător; *сказа́ть в ~ой фо́рме* a spune într-o formă jignitoare; *~ое замеча́ние* observație jignitoare. **2.** regretabil, supărător, neplăcut; *~ недосмо́тр* regretabilă scăpare din vedere.

оби́дчивость, *-и f. sg.* susceptibilitate; fire supărăcioasă.

оби́дчивый *adj.* susceptibil, prea sensibil, supărăcios; *~ челове́к* un om susceptibil.

оби́дчик, *-а m.* cel care jignește / care ofensează; asupritor, opresor, prigonitor.

обижа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *оби́деть*

обижа́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* *ipf.* de la *оби́деться*

оби́женно *adv.* cu supărare; jignit, ofensat.

оби́женный **1.** *p.t.p.* de la *оби́деть.* **2.** *adj.* cu *на* + *acuz.* care poartă supărare (cuiva), supărat. **3.** *adj.* jignit, ofensat.

оби́л|ие, *-я n. sg.* **1.** *gen.* abundenţă, cantitate mare; mulţime. **2.** belşug, bogăţie, îndestulare; *жить в ~и* a trăi în belşug.

оби́льно *adv.* din belşug, cu prisosinţă, îmbelşugat, berechet; copios.

оби́льн|ый *adj.* **1.** *(отличающийся изобилием)* îmbelşugat, abundent, copios; *~ые дождй* ploi abundente; *~ урожа́й* recoltă îmbelşugată; *~ обе́д* masă copioasă. **2.** *instr. (богатый)* bogat *(în ceva).*

обину́ясь, *(înv. în expr.)* *не ~* fără a mai sta pe gînduri, fără şovăire.

обиня́к, *-а m. (înv. în expr.)* *говори́ть ~ом* sau *~ами* a vorbi pe ocolite; a vorbi prin aluzii; a da să se înţeleagă; *говори́ть без ~ов* a spune verde în faţă; a vorbi pe şleau.

обира́ла, *-ы f.* şi *masc. (fam.)* jecmănitor, jefuitor.

обира́ловка, *-и f. (fam.)* loc de jecmănire.

обира́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обобра́ть.*

обита́емый *adj.* **1.** locuit, populat; *~ дом* casă locuită. **2.** locuibil, propriu pentru locuit, bun pentru locuit.

обита́ние, *-я n. sg.* locuire, şedere.

обита́тел|ь, *-я m.* locuitor; *~и го́рода* locuitorii oraşului.

обита́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* a locui, a trăi.

оби́тель, *-и f. (înv.)* **1.** mănăstire; *дре́вняя ~* mănăstire veche. **2.** *(fig.)* lăcaş, refugiu, adăpost.

оби́тельский *adj.* mănăstiresc, de mănăstire.

оби́ть, *обобью́, обобьёшь vb. pf. (ipf. обива́ть) acuz.* **1.** *(instr.)* a capitona, a tapiţa, a căptuşi, a îmbrăca; *~ дверь ко́жей* a capitona uşa cu piele; *~ сунду́к желе́зом* a ferca o ladă; *~ сте́ны обо́ями* a tapeta pereţii. **2.** a scutura. **3.** a treiera, a îmblăti, a bate; *~ пшени́цу* a îmblăti grîul; *~лён* a bate inul. **4.** a roade/a zdrenţui marginile unui lucru; *~ рукава́* a zdrenţui mînecile hainei ◇ *~ все поро́ги* a bate pe la toate uşile.

оби́ться, *обобью́тся vb. pf. (ipf. оби-ва́ться)* **1.** a se uza, a se jerpeli, a se zdrenţui, a se face ferfeniţă. **2.** a cădea, a se desprinde.

обихо́д, *-а m. sg.* **1.** viaţa de toate zilele, fel/mod de viaţă; *повседне́вный ~* viaţa de toate zilele. **2.** uz, uzanţă, obicei; *предме́ты ~а* obiecte de întrebuinţare curentă; *предме́ты дома́шнего ~а* obicete de uz casnic; *войти́ в ~* a intra în uz, a deveni un obicei; *вы́йти из ~а* a ieşi din uz, a nu mai fi întrebuinţat.

обихо́дн|ый *adj.* obişnuit, uzual, curent, de toate zilele, cotidian; *~ая жизнь* viaţă de toate zilele; *~ое выраже́ние* expresie curentă; *~ая ле́ксика* lexic uzual.

обка́лывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обко́лоть*

обка́пать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. обка́пывать) acuz.* a stropi, a păta *(în mai multe locuri),* a murdări; *~ черни́лами* a păta cu cerneală.

обка́пывание, *-я n.* săpare *(de jur împrejur).*

обка́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обкопа́ть* şi de la *обка́пать*

обка́рмливание, *-я n.* hrănire excesivă, îndopare.

обка́рмливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обкорми́ть*

обка́т, *-а m. (tehn.)* mecanism de rulare.

обката́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. обка́тывать) acuz.* **1.** a tăvăli, a da prin (ceva). **2.** *(сделать ровным, гладким)* a bătători *(un drum);* a tăvălugi, a netezi. **3.** *(tehn.)* a face curse de probă cu un vehicul; a rula, a roda.

обка́тка *-и f. sg.* **1.** *(действие)* bătătorire, tăvălugire, cilindrare, netezire. **2.** *(tehn.)* probă de parcurs, probă de funcţionare, rulare, rodaj.

обка́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обкатáть*

обка́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обкоси́ть*

обкида́ть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. обки́дывать) acuz.* a arunca peste (ceva) *sau* în jurul (a ceva).

обки́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обкида́ть*

обкла́дка, *-и f.* **1.** *sg.* garnisire, căptuşire; ghizduire; *~ дёрном* brăzduire, gazonare; *~ колóдца* ghizduirea unei fîntîni; *~ ка́мнем* căptuşire cu piatră. **2.** zidărie; armătură; *~ котла́* zidăria cazanului; *(el.) ~ конденса́тора* armătura condensatorului.

обкла́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обложи́ть (1, 2, 3)*

обкла́дываться *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *обложи́ться.* **2.** *pas.* de la *обкла́дывать.*

обко́м, *-а m. = областно́й комите́т* comitet regional; *~ па́ртии* comitetul regional de partid.

обкопа́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. обка́пывать) acuz.* a săpa *(de jur împrejur).*

обкорми́ть, *-о́рмлю, -о́рмишь vb. pf. (ipf. обка́рмливать) acuz.* a îndopa, a îmbuiba, a ghiftui.

обкорна́ть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. корна́ть) acuz. (pop.)* **1.** *(стричь)* a tunde prea scurt, a ciopîrţi. **2.** *(fig.)* a reteza, a tăia, a ciopîrţi.

обкоси́ть, *-ошу́, -о́сишь vb. pf. (ipf. обка́шивать) acuz.* **1.** a cosi *(împrejur).* **2.** a întrece la cosit; *кто кого́ обко́сит?* care pe care va întrece la coasă?

обкра́дывание, *-я n. sg.* furt; prădare, jefuire.

обкра́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обокра́сть*

обкуривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обкури́ть*

обкури́ть, *-урю́, -у́ришь vb. pf. (ipf. обку́ривать) acuz.* **1.** a fuma cu o lulea nouă/cu un ţigaret nou *(pentru a le face bune de întrebuinţat).* **2.** a afuma; a pune la fum; *~ у́лей* a afuma stupul.

обкуса́ть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. обку́сывать) acuz.* a muşca, a roade; *~ но́гти* a-şi mînca unghiile.

обку́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обкуса́ть*

обла́ва, *-ы f.* **1.** goană *(vînătorească),* bătaie, hăituială; vînătoare cu gonaşi; *медве́жья ~* goană de urşi. **2.** razie.

облага́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *обложи́ть* (5)

облага́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf. pas.* a fi supus la impozite, a fi impozabil; *~ нало́гом* a fi supus la impozit.

облагоде́тельствовать, *-твую, -твуешь vb. pf. acuz. (înv. iron.)* a copleşi cu binefaceri.

облагора́живание, *-я n. sg.* înnobilare.

облагора́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *облагоро́дить*

облагоро́дать, *-áжу, -áдишь vb. pf. (ipf. облагора́живать) acuz.* **1.** a înnobila, a face mai distins/mai fin; a înălţa. **2.** *(agr. tehn)* a înnobila, a îmbogăţi; *~ поро́ду живо́тных* a înnobila o rasă de animale.

обладáние, *-я n. sg.* posesiune, posedare.

обладáтель, *-я m.* posesor; stăpîn.

обладáть, *-áю, -áешь vb. ipf. instr.* a poseda, a fi înzestrat cu ...; a se bucura de ...; *~ тала́нтом* a avea talent; *~ я́сным умо́м* a fi înzestrat cu o minte clară.

облáзить, *-áжу, -áзишь vb. pf. acuz.* a cutreiera; a scotoci, a cotrobăi; *~ весь дом* a cotrobăi prin toate colţurile casei.

облáивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *облáять*

óблак|о, *-а n.* nor; *кучевы́е ~á* nori cumulus; *водяны́е ~á* nori apoşi; *не́ристые ~á* nori cirus; *слои́стые ~á* nori stratus; *грозовы́е ~á* nori de furtună; *дождевы́е ~á* nori de ploaie, nimbus; *покры́ться ~áми* a se acoperi cu nori; *(fig.) ~ пы́ли* nor de praf; *радиоакти́вные ~á* nori radioactivi; *~ я́дерного взры́ва* norul exploziei nucleare ◇ *витáть в ~áх* a fi cu capul în nori; *как с ~ов свали́лся* parcă ar fi căzut din cer; parcă a picat din nori; *спусти́ться с ~ов* a coborî (cu picioarele) pe pămînt; *уноси́ться в ~á* a fi cu capul în nori; *(tel.) ~á электро́нов* nori de electroni.

облáмывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обломáть*

облáмываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обломáться.* **2.** *pas.* de la *облáмывать.*

облáпить, *-плю, -пишь vb. pf. (ipf. облáпливать) acuz.* a strînge în labe.

облáпливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *облáпить*

облапóшивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *облапóшить*

облапо́шить, *-шу, -шишь vb. pf. (ipf. облапо́шивать) acuz. (pop.)* a înşela, a păcăli, a trage pe sfoară.

обласка́ть, *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* a mîngîia, a dezmierda, a trata cu gingăşie, a fi drăguţ cu cineva.

област|ной́ *adj.* **1.** regional; *~ центр* centru regional, reşedinţă de regiune; *~ суд* tribunal regional. **2.** local, regional; dialectal; *~ое сло́во* regionalism; *~ слова́рь* dicţionar de regionalisme.

о́бласт|ь, *-и f.* **1.** *(geogr.)* regiune, ţinut; *се́верные ~и Евро́пы* ţinuturile nordice ale Europei. **2.** *(adm.)* regiune *Москóвская ~* regiunea Moscova; *он прие́хал из ~и* a) a venit de la regiune, de la centrul regiunii; b) *(fig.)* a venit de la ţară. **3.** *gen.* sau *adj.* zonă; *озёрная ~* zonă de lacuri; *~ вечнозелёных расте́ний* zonă cu plante veşnic verzi. **4.** *gen.* sau cu *adj. (anat.)* regiune; *бо́ли в ~и пе́чени* dureri în regiunea ficatului. **5.** *(fiz. mat.)* domeniu, zonă, cîmp; *коне́чная ~* domeniu finit; *~ приме́нения* cîmp de aplicare; *~ сходи́мости* zonă de convergenţă. **6.** *(отрасль деятельности)* domeniu, tărîm; ramură; *~ зна́ний* domeniu de cunoştinţe ◇ *отходи́ть в ~ преда́ний* a trece în domeniul legendei.

обла́тка, *-и f.* capsulă.

облача́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *облачи́ть*

облача́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *облачи́ться*. **2.** *pas.* de la *облача́ть*.

облаче́ние, *-я n.* **1.** *sg.* îmbrăcare. **2.** *(bis.)* odăjdii, veşminte, odoare.

облачи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. облача́ть) acuz.* a îmbrăca/a-şi pune odăjdii.

облачи́ться, *-чу́сь, -чи́шься vb. pf. (ipf. облача́ться) в + acuz.* a se îmbrăca; a se înveşmînta, a-şi pune odăjdiile.

о́блачность, *-и f. sg.* nebulozitate, acoperire cu nori; cer înnourat; *переме́нная ~* cer variabil.

о́блачн|ый *adj.* de nor, noros, înnourat; *~ день* zi noroasă, zi mohorîtă.

обта́ять, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. обла́ивать) acuz.* **1.** a se repezi lătrînd, a lătra (la cineva), a hămăi. **2.** *(fig. pop.)* a ocărî, a înjura.

облега́ющий 1. *part. prez. act.* de la *облега́ть*. **2.** *adj.* bine ajustat, potrivit/strîns pe corp *(despre o haină, o rochie etc.)*.

облега́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обле́чь*[2]

облегча́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *облегчи́ть*

облегча́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *облегчи́ться*. **2.** *pas.* de la *облегча́ть*.

облегче́ни|е, *-я n.* **1.** *sg.* uşurare; înlesnire, facilitare. **2.** *sg. (fig.)* alinare, uşurare, calmare; *почу́вствовать ~* a simţi o uşurare; *вздохну́ть с ~ем* a răsufla uşurat. **3.** înlesnire, păsuire.

облегчённо *adv.* cu uşurare, uşurat; *~ вздохну́ть* a răsufla uşurat.

облегчи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. облегча́ть) acuz.* **1.** a uşura; *~ груз повóзки* a uşura încărcătura unei căruţe; *~ су́дно* a uşura o navă. **2.** *(упростить)* a simplifica; *~ конструкцию самолёта* a simplifica construcţia unui avion. **3.** a uşura, a facilita, a înlesni; *~ труд* a uşura munca; *~ своё положе́ние* a-şi uşura situaţia. **4.** *(смягчить, ослабить)* a alina, a potoli, a uşura, a atenua; *~ боль* a alina durerea.

облегчи́|ться, *-чу́сь, -чи́шься vb. pf. (ipf. облегча́ться)* **1.** a deveni mai uşor; a se simplifica; *труд ~лся* munca a devenit mai uşoară. **2.** a se alina, a se potoli, a se uşura; *душа́ ~лась* i s-a uşurat sufletul.

обледенева́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обледене́ть*

обледене́лый *adj.* acoperit cu gheaţă, îngheţat.

обледене́ние, *-я n. sg.* acoperire cu gheaţă, îngheţare.

обледене́ть, *-ею, -еешь vb. pf. (ipf. обледенева́ть)* a se acoperi cu gheaţă, a îngheţa.

о́бледь, *-и f. (met.)* polei.

облеза́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *облезти́*

облези́лый *adj.* **1.** pleşuv, cu părul căzut/năpîrlit/jumulit; cu pencle căzute. **2.** *(fig.)* jerpelit, ros, ponosit.

облез|ть, *-ешу, -лезешь vb. pf. (ipf. облеза́ть)* **1.** a cădea *(despre păr)*; a năpîrli *(despre blană, pene)*; *во́лосы ~ли* părul a căzut. **2.** *(о лаке, краске)* as e coji, a se desprinde *(despre vopsea, lac etc.)*.

облека́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обле́чь*[1]

облека́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обле́чься*. **2.** *pas.* de la *облека́ть*.

облени́ться, *-еню́сь, -е́нишься vb. pf.* a deveni leneş, a se lenevi, a se lăsa pe tînjală.

облепи́ть, *-еплю́, -е́пишь vb. pf. (ipf. облепля́ть) acuz.* a acoperi, a (se) lipi din toate părţile; *~ сте́ны объявле́ниями* a acoperi pereţii cu anunţuri.

облепи́ха, *-и f. sg. (bot.)* cătină albă, cătină de rîu.

облепля́ть, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *облепи́ть*

облесе́ние, *-я n. sg.* împădurire.

облеси́тельный *adj.* de împădurire.

облеси́ть, *-ешу́, -еси́шь vb. pf. acuz.* a împădури, a planta cu păduri.

облёт, *-а m.* **1.** zbor de jur împrejur; zbor pe deasupra unei regiuni, survolare. **2.** zbor de încercare.

облётанный 1. *p.t.p.* de la *облета́ть*. **2.** *adj.* încercat, verificat la zbor *(despre avioane)*.

облета́ть[1], *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* **1.** a zbura *(peste tot, prin mai multe locuri)*. **2.** *(ipf. облётывать)* a face un zbor de încercare, a încerca un aparat de zbor. **3.** a da o raită.

облета́ть[2], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *облете́ть*[1]

облета́ть[3], *-ает vb. ipf.* de la *облете́ть*[2].

облете́|ть[1], *-лечу́, -лети́шь vb. pf. (ipf. облета́ть)* **1.** *acuz.* sau *вокру́г +gen.* a zbura împrejur; a face un raid. **2.** *acuz. (опередить в полёте)* a întrece în zbor. **3.** *(пролететь мимо)* a zbura unul pe lîngă altul. **4.** *acuz. (распространяться)* a se răspîndi cu repeziciune, a face ocolul, a străbate.

облете́|ть[2], *-тит vb. pf. (ipf. облета́ть)* a cădea *(despre frunze)*, a se desfrunzi.

облётывать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *облета́ть*[1](2)

облече́ние, *-я n. sg.* **1.** învestire. **2.** *(bis.)* învestitură.

облечённый 1. *p.t.p.* de la *обле́чь*. **2.** *adj.* învestit ◇ *(lingv.) ~ое ударе́ние* accent circumflex.

обле́чь[1], *-еку́, -ечёшь vb. pf. (ipf. облека́ть) acuz.* **1.** *в + acuz. (одеть во что-л.)* a îmbrăca, a înveşmînta **2.** *(fig.)* a acoperi, a învălui; *~ что-л. тайно́й* a învălui ceva în taină. **3.** *в + acuz.* sau *instr. (выразить, воплотить)* a exprima, a întrupa, a da formă; *~ мысль в слова́* a exprima gîndul prin cuvinte. **4.** *instr. (наделить)* a învesti, a înzestra; a conferi, a da; *~ полномо́чиями* a împuternici, a da împuternicire; *~ вла́стью* a învesti cu putere.

обл|е́чь[2], *-ля́жет vb. pf. (ipf. облега́ть) acuz.* **1.** a acoperi, a înfăşura; a înconjura. **2.** a fi bine ajustat; *пла́тье пло́тно ~гло́ фигу́ру* rochia e bine ajustată pe corp.

обле́чься, *-екýсь, -ечёшься vb. pf. (ipf. облека́ться) в + acuz.* **1.** *(одеться во что-л.)* a se îmbrăca; *~ в тра́ур* a se îmbrăca în doliu. **2.** *(выразиться, воплотиться)* a se întrupa, a lua formă.

обливáние, *-я n. sg.* **1.** udare, stropire. **2.** duş.

облива́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *облить*

облива́|ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *облиться*. **2.** *pas.* de la *обли́ть* ◇ *~ слеза́ми* a plînge cu lacrimi amare; *(fig.) се́рдце кро́вью ~ется* i se rupe inima; *~ по́том* a-i curge şiroaie de sudoare.

обли́вка, *-и f.* **1.** *sg.* smălţuire. **2.** *(глазурь)* smalţ.

обли́вной *adj.* smălţuit.

обли́вщик, *-а m.* smălţuitor.

облигацио́нный *adj.* de obligaţiuni; *~ заём* împrumut cu emitere de obligaţiuni.

облига́ция, *-и f.* obligaţiune.

облиза́ть, *-ижу́, -и́жешь vb. pf. (ipf. обли́зывать* şi *pf. mom. облизну́ть)* a linge; *~ гу́бы* a-şi linge buzele ◇ *пальчики обли́жешь* să-ţi lingi degetele.

облиза́ться, *-ижу́сь, -и́жешься vb. pf. (ipf. обли́зываться)* **1.** *(pf. mom. облизну́ться)* a-şi linge buzele. **2.** a se linge *(despre animale)*.

облизну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *облиза́ть*

облизну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. mom.* de la *облиза́ться(1)*

обли́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *облиза́ть* ◇ *(fig.)* ~ *гу́бы* a-şi linge buzele; a-i lăsa gura apă.

обли́зываться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* **1.** *ipf.* de la *облиза́ться.* **2.** *(fig. glumeţ)* a-şi linge buzele; a face zîmbre.

о́блик, *-а m.* **1.** chip, exterior, înfăţişare, aparenţă, faţă, aspect; *прия́тный* ~ înfăţişare plăcută. **2.** *(fig.)* caracter, chip, fizionomie, trăsături; *нра́вственный* ~ *челове́ка* fizionomia morală a omului, trăsăturile morale ale omului.

облиня́лый *adj. (pop.)* **1.** decolorat, ieşit, şters. **2.** năpîrlit.

облиня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf.* **1.** a-şi pierde culoarea, a se decolora. **2.** a năpîrli, a-şi schimba părul/penele.

облипа́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *облипну́ть*

облипну́ть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. облипа́ть) instr.* a se năclăi, a se acoperi *(cu ceva lipicios).*

облисполко́м, *-а m. = областно́й испо́лнительный комите́т* comitet executiv regional.

облитера́ция, *-и f. (med.)* obliteraţie.

обли́ть, *оболью́, обольёшь vb. pf. (ipf. облива́ть) acuz.* **1.** a stropi, a uda; a vărsa. **2.** a acoperi *(cu smalţ, lac etc.);* ~ *глазу́рью* a acoperi cu smalţ, a smălţui *(o oală, un urcior)* ◇ *(fig.)* ~ *гря́зью sau помо́ями кого́-л.* a bîrfi, a defăima pe cineva, a împroşca pe cineva cu noroi.

обли́ться, *оболью́сь, обольёшься vb. pf. (ipf. облива́ться)* a se stropi, a se uda; a fi ud leoarcă; ~ *по́том* a fi leoarcă de sudoare.

облицева́ть, *-цу́ю, -цу́ешь vb. pf. (ipf. облицо́вывать) acuz.* a căptuşi, a îmbrăca, a acoperi, a faţui.

облицо́вка, *-и f. sg.* **1.** *(действие)* îmbrăcare, căptuşire, acoperire. **2.** *(покрытие)* căptuşeală, faţuială; placaj.

облицо́вочный *adj.* de căptuşit, de acoperit, de faţuit.

облицо́вщик, *-а m.* faţuitor, faţadar.

облицо́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *облицева́ть*

облича́ть, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. обличи́ть) (разоблачать)* a demasca, a da în vileag, a denunţa; a acuza, a blama. **2.** a descoperi, a dezvălui; a arăta, a vădi.

обличе́ние, *-я n.* demascare, dare în vileag, denunţare; acuzare, blamare.

обличи́тель, *-я m.* demascator, denunţător; acuzator.

обличи́тельный *adj.* de demascare, de denunţare, de acuzare; biciuitor.

обличи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf.* de la *облича́ть (1)*

обли́чье, *-я n.* **1.** *(reg.)* faţă, exterior, înfăţişare, configuraţie. **2.** *(fig.)* chip, trăsături, caracter.

облобыза́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (glumeţ)* a săruta, a pupa.

облобыза́ться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (glumeţ)* a se săruta, a se pupa.

обложе́ние, *-я n. sg.* impunere, taxare; ~ *нало́гом* impunere.

обложи́|ть, *-ожу́, -о́жишь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. обкла́дывать)* cu *instr.* a înconjura, a pune împrejur; ~ *больно́го поду́шками* a pune bolnavul între perne. **2.** *(ipf. обкла́дывать)* a acoperi; *ту́ча ~ли не́бо* norii au acoperit cerul. **3.** *(облицевать)* a îmbrăca, a căptuşi, a faţui. **4.** *(ipf. обкла́дывать) (осадить)* a împresura, a încercui; a asedia; ~ *кре́пость* a asedia o cetate/fortăreaţă. **5.** *(ipf. облага́ть)* a impune, a supune *(la impozit)*, a taxa; ~ *нало́гом* a impune *(impozit).* **6.** *(pop.) (обругать)* a înjura, a sudui.

обложи́ться, *-ожу́сь, -о́жишься vb. pf. (ipf. обкладываться) instr.* a se înconjura.

обло́жка, *-и f.* copertă, scoarţă, învelitoare.

обложно́й *adj. (în expr.)* ~ *дождь* ploaie de lungă durată, ploi generale.

облока́чивать(ся), *-аю(сь), -аешь(ся) vb. ipf.* de la *облокоти́ть(ся)*

облокоти́ть, *-очу́, -оти́шь vb. pf. (ipf. облока́чивать) acuz.* a se propti, a se sprijini (în cot); ~ *ру́ки на стол* a-şi propti coatele pe masă.

облокоти́ться, *-очу́сь, -оти́шься vb. pf. (ipf. облока́чиваться)* a se propti cu coatele, a se propti în coate.

обло́м, *-а m. (tehn.)* frîntură; sfărîmare.

обломи́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. обла́мывать) acuz.* **1.** a rupe, a frînge *(de jur împrejur);* ~ *су́чья де́рева* a rupe uscături din pom. **2.** *(fig. pop.)* a îndupleca, a convinge *(cu greu).* **3.** *(fig. pop.)* a aranja; ~ *де́льце* a aranja o afacere.

обломи́ться, *-омлю́, -о́мишь vb. pf. acuz.* a rupe, a frînge; ~ *сук* a frînge o creacă.

обломи́ться, *-о́мится vb. pf.* a se rupe, a se frînge.

обло́мовщина, *-ы f. sg.* oblomovism.

обло́м|ок, *-мка m.* **1.** sfărîmătură; ciob, ţandără, frîntură. **2.** *(fig.)* urme, vestigii, rămăşiţe, reminiscenţe; ~*ки ста́рого бы́та* reminiscenţe ale trecutului.

обло́мочн|ый *adj. (geol.)* dietritic; ~*ая го́рная поро́да* rocă detritică.

облупи́ть, *-уплю́, -у́пишь vb. pf. (ipf. лупи́ть şi облу́пливать) acuz.* a coji, a curăţa de coajă; ~ *яйцо́* a curăţa un ou de coajă ◇ ~ *как ли́пку* a lăsa lefter, a lăsa gol puşcă.

облупи́|ться, *-у́пится vb. pf. (ipf. лупи́ться şi облу́пливаться)* a se jupui, a se desprinde.

облу́пленн|ый 1. *p.t.p.* de la *облупи́ть.* **2.** *adj.* cojit, coşcovit ◇ *знать как ~ого (кого́-л.)* a cunoaşte ca pe un cal breaz (pe cineva).

облу́пливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *облупи́ть*

облу́пливаться, *-ается vb. ipf.* de la *облупи́ться*

облуча́тель, *-я m. (tele)* iradiator; ~ *анте́нны* iradiator de antenă.

облуча́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *облучи́ть*

облуче́ние, *-я n. sg* **1.** iradiere, iradiaţie; *радиоакти́вное* ~ iradiere radioactivă. **2.** tratament cu radiaţii, expunere la raze; ~ *ква́рцем* tratament cu lampa de cuarţ; *со́лнечное* ~ helioterapie, baie de soare, expunere la soare.

облучённость, *-и f.* gradul de expunere la radiaţie, iradiere, radiaţie.

облучи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. облуча́ть) acuz.* a expune acţiunii razelor, a iradia.

облучо́к, *-чка́ m.* capră *(la trăsură).*

облущи́ть, *-щу́, -щи́шь vb. pf.* de la *лущи́ть (1)*

облы́жн|ый *adj. (pop. înv.)* fals, mincinos, neadevărat, neîntemeiat; ~*ые обви́нения* învinuiri fără temei.

облысе́лый *adj. (pop.)* chel, pleşuv, chelbos.

облысе́ние, *-я n. sg.* chelire.

облысе́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. лысе́ть)* a cheli, a pleşuvi.

облюбова́ть, *-бу́ю, -бу́ешь vb. pf. (ipf. облюбо́вывать) acuz.* a-şi alege după plac; a pune ochii *(pe cineva, pe ceva).*

облюбо́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *облюбова́ть.*

обма́за|ть, *-а́жу, -а́жешь vb. pf. (ipf. обма́зывать) acuz.* **1.** a unge, a lipi, a da cu ...; ~ *пе́чку гли́ной* a lipi soba cu lut. **2.** *(запачкать)* a murdări, a mînji.

обма́заться, *-а́жусь, -а́жешься vb. pf. (ipf. обма́зываться) instr.* a se unge; a se mînji.

обма́зка, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* lipire, tencuire. **2.** *(вещество)* mortar, tencuială. **3.** *(tehn.)* pastă/material de uns *(pentru etanşare).*

обма́зывание, *-я n. sg.* spoire, văruire; tencuială.

обма́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обма́зать*

обма́зываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *обма́заться*

обма́кивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обмакну́ть*

обмакну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. обма́кивать) acuz.* a muia, a întinge, a băga.

обма́н, *-а m. sg.* înşelăciune, inducere în eroare; tragere pe sfoară; minciună, fraudă; escrocherie; *да́ться в* ~ a se lăsa tras pe sfoară, a se lăsa păcălit; *ввести́ в* ~ a induce în eroare; a înşela; a trage pe sfoară; *соверша́ть* ~ a comite o fraudă ◇ ~ *зре́ния* iluzie optică.

обма́нка, *-и f. (mineral.)* blendă; *ме́дная* ~ blendă de cupru; *рогова́я* ~ hornblendă.

обма́нн|ый *adj.* înşelător, fraudulos; ~*ым пу́тём,* ~*ым о́бразом* în mod fraudulos; prin înşelăciune ◇ *(sport)* ~*ое движе́ние* fentă.

обману́ть, *-ану́, -а́нешь vb. pf. (ipf обма́нывать) acuz.* **1.** a înşela, a amăgi, a păcăli, a trage pe sfoară, a induce în eroare; a frustra; ~ *чье́-л. дове́рие* a înşela buna credinţă a cuiva, a abuza de

ncrederea cuiva. 2. a nu se ţine de cuvînt, a-şi călca promisiunea.

обману́ться, *-ану́сь, -а́нешься vb. pf. (ipf. обма́нываться)* a se înşela, a se păcăli; ~ *в свои́х ожида́ниях* a se înşela în aşteptările sale.

обма́нчивость, *-u f. sg.* aparenţă înşelătoare, caracter iluzoriu.

обма́нчив|ый *adj.* înşelător, fals, amăgitor, iluzoriu; ~*ая пого́да* timp schimbător.

обма́нщик, *-a m.* înşelător, mincinos, amăgitor; impostor.

обма́нывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обману́ть*

обма́нываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обману́ться.* **2.** *pas.* de la *обма́нывать.*

обмара́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. acuz.* a murdări peste tot, a mînji.

обмара́ться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a se murdări, a se mînji.

обма́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обмота́ть*

обма́тываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обмота́ться.* **2.** *pas.* de la *обма́тывать.*

обма́хивать(ся), *-аю(сь), -аешь(ся) vb. ipf.* de la *обмахну́ть(ся)*

обмахну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. обма́хивать) acuz.* **1.** a-şi face vînt. **2.** a curăţa *(prin scuturare).*

обмахну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. обма́хиваться)* a-şi face vînt.

обма́чивать(ся), *-аю(сь), -аешь(ся) vb. ipf.* de la *обмочи́ть(ся)*

обме́жевание, *-я n.* trasare a hotarelor.

обмеле́ние, *-я n. sg.* depunere de nămol/de nisip; scădere (a apei).

обмели́ть, *-е́ет vb. pf. (ipf. мели́ть)* a scădea, a descreşte *(despre nivelul unei ape).*

обме́льщик, *-a m. (text.)* şablonor.

обме́н, *-a m. sg.* schimb; preschimbare; ~ *де́нег* schimb de bani; preschimbare a banilor; ~ *визи́тами* schimb de vizite; ~ *мне́ниями* schimb de păreri; ~ *о́пытом* schimb de experienţă; *натура́льный* ~ schimb în natură, troc; *в* ~*е* în schimb ◇ *(biol.med.)* ~ *веще́ств* metabolism; *а́томный* ~ schimb atomic; *изото́пный* ~ schimb izotopic.

обме́нивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обменя́ть* şi de la *обмени́ть*

обме́ниваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обмени́ться* şi *обменя́ться.* **2.** *pas.* de la *обме́нивать.*

обмени́ть, *-еню́, -е́нишь vb. pf. (ipf. обме́нивать) acuz.* a schimba.

обме́нн|ый *adj.* de schimb; ~ *пункт* punct de schimb; ~*ые опера́ции* operaţiuni de schimb.

обменя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. обме́нивать şi меня́ть) acuz.* a schimba, a face schimb, a preschimba.

обменя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. pf. instr.* **1.** *pf.* de la *меня́ться (1)* a schimba, a face un schimb; ~ *кни́гами* a face schimb de cărţi. **2.** *(ipf. обме́ниваться) (fig.)* a schimba, a face schimb; ~ *взгля́дами* a schimba priviri; ~ *мне́ниями* a avea un schimb de păreri; ~ *о́пытом* a face schimb de experienţă.

обме́р, *-a m.* **1.** măsurătoare, măsurare, măsurat. **2.** *(недомер)* înşelare la măsurat, măsurare falsă.

обмере́ть, *обомру́, обомрёшь vb. pf. (ipf. обмира́ть)* **1.** a înţepeni, a înlemni, a încremeni; ~ *от стра́ха* a încremeni de frică. **2.** a-şi pierde cunoştinţa, a leşina; a amorţi.

обмерза́ние, *-я n.* îngheţare *(pe margini, la suprafaţă).*

обме́рзлый *adj.* îngheţat *(pe margine, la suprafaţă).*

обмерза́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *обмёрзнуть*

обмёрзнуть, *-нет vb. pf. (ipf. обмерза́ть).* **1.** a îngheţa *(pe margini, la suprafaţă)* ; a se acoperi cu gheaţă. **2.** a degera.

обме́рзать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обме́рить*

обме́риваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обме́риться.* **2.** *pas.* de la *обме́ривать.*

обме́рить, *-рю, -ришь vb. (ipf. обме́ривать şi обмеря́ть) acuz.* **1.** a măsura, a lua măsura. **2.** *(недомерить)* a măsura fals, a înşela la măsurătoare.

обме́риться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. обме́риваться)* a se înşela la măsurat; a măsura greşit.

обмеря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *обме́рить*

обмести́, *-мету́, -метёшь vb. pf. (ipf. обмета́ть) acuz.* a mătura, a scutura, a şterge de praf; ~ *по́лку* a şterge praful de pe raft.

обмета́ть[1], *-ечу́, -е́чешь vb. pf. (ipf. обмётывать) acuz.* a tivi.

обмета́ть[2], *-е́чет vb. pf. impers. (ipf. обмёртывать)* a avea o erupţie, a avea spuzeală.

обмета́ть[3], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *обмести́*

обмётка, *-u f. sg.* tivire, tiviturâ.

обмётывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обмета́ть*[1 2]

обмин, *-a m. sg.* presare, îndesare.

обмина́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *обмя́ть*

обмина́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обмя́ться.* **2.** *pas.* de la *обмина́ть.*

обмира́ние, *-я n. sg.* înţepenire, înlemnire, încremenire; amorţire.

обмира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *обмере́ть.*

обмишу́ливать(ся), *-аю(сь), -аешь(ся) vb. ipf.* de la *обмишу́лить(ся).*

обмишу́лить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. обмишу́ливать) (pop.)* a trage pe sfoară.

обмишу́литься, *-люсь, -лишься vb. pf. (ipf. обмишу́ливаться) (pop.)* a se păcăli.

обмозгова́ть, *-гу́ю, -гу́ешь vb. pf. (ipf. обмозго́вывать) acuz. (pop.)* a chibzui, a cumpăni; a reflecta, a medita.

обмозго́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обмозгова́ть*

обмока́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *обмо́кнуть*

обмо́кнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. обмока́ть)* a fi ud complet, a fi ud leoarcă.

обмо́л, *-a m. sg.* **1.** măcinat, măcinare. **2.** cantitate de cereale măcinate.

обмола́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обмолоти́ть*

обмо́лвиться, *-влюсь, -вишься vb. pf.* **1.** *(проговориться)* a se scăpa cu vorba, a scăpa o vorbă. **2.** *(оговориться)* a-l lua gura pe dinainte ◇ *не* ~ *ни сло́вом* a nu sufla nici o vorbă, a tăcea chitic.

обмо́лвка, *-u f.* lapsus; eroare de exprimare.

обмолоти́ть, *-очу́, -отишь vb. pf. (ipf. обмола́чивать) acuz.* a treiera, a îmblăci.

обмолоти́ть, *-очу́, -отишь vb. pf. (ipf. обмола́чивать) acuz.* a treiera, a îmblăci.

обмолото́чный *adj.* de treierat.

обмора́живание, *-я n. sg.* îngheţare, degerare; congelare.

обмора́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обморо́зить*

обморо́зить, *-ожу, -о́зишь vb. pf. (ipf. обмора́живать) acuz.* **1.** a îngheţa, a degera. **2.** *(reg.)* a congela.

о́морок, *-a m.* leşin; sincopă ◇ *упа́сть в* ~ a leşina, a cădea în nesimţire, a-şi pierde cunoştinţa.

обморо́чить, *-чу, -чишь vb. pf.* de la *моро́чить*

о́морочн|ый *adj.* de leşin; ~*ое состоя́ние* stare de leşin.

обмота́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. обма́тывать) acuz.* a înveli, a înfăşura; a încolăci; a trece în jurul; ~ *го́лову плато́м* a-şi pune o basma pe cap.

обмо́тка, *-u f. (tehn.)* **1.** *sg.* înfăşurare; bobinare; bobinaj; ~ *магнето́* bobinajul magnetoului; *входна́я* ~ înfăşurare de intrare; *низковольтная* ~ înfăşurare/bobinaj de joasă tensiune; *высоковольтная* ~ bobinaj de înaltă tensiune. **2.** material de înfăşurat/de bobinat; bobină, bobinaj.

обмо́тки, *-ток pl.* moletiere.

обмо́точный[1] *adj. (tehn.)* de înfăşurare, de bobinaj; ~ *про́вод* sîrmă de bobinaj.

обмо́точный[2] *adj.* de moletiere.

обмочи́ть, *-очу́, -о́чишь vb. pf. (ipf. обма́чивать) acuz.* a uda, a muia.

обмочи́ться, *-очу́сь, -о́чишься vb. pf. (ipf. обма́чиваться)* a se uda, a fi udat.

обмундирова́ние, *-я n. sg.* **1.** echipare. **2.** echipament; efecte; uniformă; *зи́мнее* ~ echipament de iarnă; *ле́тнее* ~ echipament de vară; *пара́дное* ~ ţinută de paradă.

обмундирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf. (ipf. обмундиро́вывать) acuz.* a echipa.

обмундирова́ться, *-ру́юсь, -ру́ешься vb. pf. (ipf. обмундиро́вываться)* a se echipa.

обмундиро́вка, *-u f. v. обмундирова́ние*

обмундиро́вочн|ый *adj.* de / pentru echipament.

обмундиро́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обмундирова́ть*

обмундиро́вываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обмундирова́ться*. **2.** *pas.* de la *обмундиро́вывать*.

обмурро́вка, *-и f. (tehn.)* **1.** *sg.* înzidire, căptușire; *~ котла́* căptușirea cazanului. **2.** materialul cu care se căptușește, căptușeală.

обмыва́ние, *-я n. sg.* spălare, spălat, spălătură.

обмыва́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *обмы́ть*

обмыва́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обмы́ться*. **2.** *pas* de la *обмыва́ть*.

обмы́вка, *-и f. sg. (pop.) v. обмыва́ние*.

обмы́лок, *-лка m.* **1.** bucățică / cojiță de săpun. **2.** *pl.* apă cu săpun.

обмы́ть, *-мо́ю, -мо́ешь vb. pf. (ipf. обмыва́ть) acuz.* a spăla, a îmbăia; a scălda.

обмы́ться, *-мо́юсь, -мо́ешься vb. pf. (ipf. обмыва́ться)* a se spăla.

обмя́кать, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *обмя́кнуть*.

обмя́к|нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. обмя́кать)* **1.** a se muia, a deveni moale; *гли́на ~ла* argila s-a muiat. **2.** *(fig.) (смягчиться)* a se înmuia, a se îmbuna, a se face mai bun.

обмя́ть, *обомну́, обомнёшь vb. pf. (ipf. обмина́ть) acuz.* a presa, a îndesa.

обнагле́вший **1.** *part. trec. act* de la *обнагле́ть*. **2.** *adj.* devenit obraznic, neobrăzat.

обнагле́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *нагле́ть*

обнадёживание, *-я n. sg.* încurajare, îmbărbătare.

обнадёживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обнадёжить*

обнадёжить, *-жу, -жишь vb. pf. (ipf. обнадёживать) acuz.* a încuraja, a îmbărbăta; a da cuiva speranțe / asigurări.

обнажа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *обнажи́ть*

обнажа́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обнажи́ться*. **2.** *pas* de la *обнажа́ть*.

обнаже́ние, *-я n. sg.* **1.** descoperire, dezgolire, dezvelire. **2.** *(fig.)* dezvăluire, demascare, dare în vileag, scoatere la iveală. **3.** *(geol.)* afloriment.

обнажённость, *-и f. sg.* goliciune; nuditate.

обнажённ|ый **1.** *p.t.p.* de la *обнажи́ть*. **2.** *adj.* descoperit, dezvelit, dezgolit; *(fig.) ~ые дере́вья* pomi desfrunziți; *(arte) ~ая нату́ра* nud. **3.** *adj.* scos, tras; *~ая са́бля* sabie scoasă din teacă.

обнажи́|ть, *-жу́, -жи́шь vb. pf. (ipf. обнажа́ть) acuz.* **1.** a descoperi, a dezgoli, a dezveli; *~ го́лову* a-și descoperi capul, a se descoperi; *(mil.) ~ фланг* a descoperi flancul; *(fig.) ве́тер ~ил дере́вья* vîntul a despuiat copacii de frunze. **2.** a trage, a scoate din teacă; *~ са́блю / меч* a scoate sabia din teacă. **3.** *(fig.)* a dezvălui, a demasca, a releva, a da în vileag, a scoate la iveală, a descoperi.

обнажи́|ться, *-жу́сь, -жи́шься vb. pf. (ipf. обнажа́ться)* **1.** a se descoperi, a se dezgoli, a se dezveli; *(fig.) ле́с ~лся* pădurea s-a desfrunzit. **2.** *(fig.)* a se dezvălui, a se demasca, a ieși la iveală, a ieși la lumină, a se descoperi.

обнаро́дование, *-я n. sg.* publicare, aducere la cunoștința publică; promulgare.

обнаро́довать, *-дую, -дуешь vb. pf. acuz.* a publica, a da publicității, a aduce la cunoștința publică.

обнару́же́ние, *-я n.* **1.** *sg.* arătare, dare la iveală, manifestare. **2.** *sg.* descoperire, dezvăluire; demascare. **3.** constatare; detectare; localizare; *~ радиоакти́вности* detectare a radioactivității. **4.** *(geol.)* afloriment.

обнару́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обнару́жить*.

обнару́живаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обнару́житься*. **2.** *pas.* de la *обнару́живать*

обнаружи́тель, *-я m. (fiz.)* detector; *магни́тный ~* detector magnetic.

обнару́жить, *-жу, -жишь vb. pf. (ipf. обнару́живать) acuz.* **1.** a arăta, a da la iveală, a manifesta; a da dovadă de...; *~ тала́нт* a da dovadă de talent. **2.** *(раскрыть)* a găsi, a afla, a descoperi, a demasca. **3.** a constata;

~ поте́рю докуме́нта a constata pierderea unui act.

обнару́жи|ться, *-жусь, -жишься vb. pf. (ipf. об нару́живаться)* **1.** *(о способностях, интересе)* a se arăta, a se manifesta; a fi dat la iveală. **2.** *(отыскаться)* a se găsi, a se afla, a se descoperi, a ieși la iveală, a deveni cunoscut. **3.** a se constata; *~лось, что ...* s-a constatat că....

обна́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обноси́ть*[1].

обна́шиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обноси́ться*. **2.** *pas* de la *обна́шивать*.

обнесе́ние, *-я n. sg.* împrejmuire, îngrădire, înconjurare.

обнести́[1], *-несу́, -несёшь vb. pf. (ipf. обноси́ть) acuz.* cu *instr.* a înconjura, a împrejmui, a îngrădi, a închide din toate părțile.

обнести́[2], *-несу́, -несёшь vb. pf. (ipf. обноси́ть) acuz.* **1.** *instr.* a servi la rînd *(la masă)*. **2.** a purta, a duce *(peste tot)*. **3.** a omite, a nu servi *(pe cineva)*.

обнима́ние, *-я n.* îmbrățișare; cuprindere.

обнима́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *обня́ть* și de la *объя́ть*

обнима́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *обня́ться*

обни́мк|а, *-и f. (pop. în expr.) в ~у* îmbrățișați.

обница́лый *adj.* căzut în mizerie, sărăcit, scăpătat.

обница́ние, *-я n. sg.* sărăcire, scăpătare, pauperizare.

обница́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. ни́щать)* a sărăci, a scăpăta.

обно́ва, *-ы f.* lucru nou, haină nouă.

обнови́тель, *-я m.* înnoitor; reformator; inovator.

обнови́тельный *adj.* înnoitor, care înnoiește/inovează.

обнови́тельский *adj.* de reformator; de inovator.

обнови́|ть, *-влю́, -ви́шь vb. pf. (ipf. обновля́ть) acuz.* **1.** a reînnoi, a înnoi, a inova; *~ инвента́рь* a înnoi inventarul. **2.** a restaura, a renova; *~ ме́бель* a renova mobilierul. **3.** *(fig.)* a reîmprospăta, a împrospăta. **4.** a întrebuința pentru prima oară, a se înnoi cu ...; *~ пальто́* a se înnoi cu un palton.

обнови́ться, *-влю́сь, -ви́шься vb. pf. (ipf. обновля́ться)* a se reînnoi, a se reface, a renaște; a se împrospăta.

обно́вка, *-и f.* lucru nou; haină nouă.

обновле́ние, *-я n. sg.* **1.** reînnoire, **2.** renovare, restaurare, refacere.

обновлённый **1.** *p.t.p.* de la *обнови́ть*. **2.** *adj.* reînnoit, renovat, restaurat.

обновля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *обнови́ть*.

обновля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обновиться*. **2.** *pas.* de la *обновля́ть*.

обно́жка, *-и f.* **1.** polen *(cules de albine)*. **2.** lînă *(tunsă de pe picioarele oilor)*.

обноси́ть[1], *-ошу́, -о́сишь vb. pf. (ipf. обна́шивать) acuz.* **1.** a se obișnui cu o îmbrăcăminte. **2.** a uza, a face ferfeniță.

обноси́ть[2], *-ошу́, -о́сишь vb. ipf.* de la *обнести́*.

обноси́|ться, *-шу́сь, -о́сишься vb. pf. (ipf. обна́шиваться)* **1.** a-și uza hainele. **2.** a deveni comod *(prin purtare)*. **3.** a se învechi, a se uza.

обно́ска, *-и f. (constr.)* repere.

обно́с|ок, *-ка m. (mai ales la pl.)* haină uzată, buleandră, vechitură; zdrențe.

обню́хать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. обню́хивать) acuz.* a mirosi *(pe cineva, ceva)*; a adulmeca.

обню́хивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обню́хать*.

обня́ть, *обниму́, обни́мешь vb. pf. (ipf. обнима́ть) acuz.* **1.** a îmbrățișa, a strînge în brațe. **2.** *(fig.)* a cuprinde; *~ умо́м* a pricepe, a cuprinde cu mintea; *~ взгля́дом* a cuprinde cu privirea.

обня́|ться, *-нимусь, -ни́мешься vb. pf. (ipf. обнима́ться)* a se îmbrățișa.

обо *prep. (se întrebuințează în loc de prep. «о» și «об» înaintea unor grupuri de consoane)* despre; *обо мне́* despre mine; *обо всём* despre toate.

ообобра́ть, *оберу́, оберёшь vb. pf. (ipf. обира́ть) acuz.* **1.** a culege *(complet)*; *~ плоды́* a culege fructele. **2.** a jefui, a prăda; a despuia, a jupui; a ruina.

ообобра́ться, *оберу́сь, оберёшься vb. pf. (în expr.) не ~ кого́-л., чего́-л.* a nu se mai sfîrși; a nu mai putea scăpa.

обобща́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *обобщи́ть.*

обобща́ющ|ий 1. *part. prez. act.* de la *обобща́ть.* **2.** *adj.* generalizator; de generalizare; *~ее значе́ние* sens generalizator.

обобще́ни|е, *-я n. sg.* generalizare, sintetizare; *~ опы́та* generalizarea experienţei; *сде́лать ~* a sintetiza, a generaliza, a face o sinteză.

обобщённый 1. *p.t.p.* de la *обобщи́ть.* **2.** *adj.* generalizat, sintetizat.

обобществи́ть, *-влю́, -ви́шь vb. pf. (ipf. обобществля́ть) acuz.* a socializa; a colectiviza.

обобществи́ться, *-ви́тся vb. pf. (ipf. обобществля́ться)* a fi naţionalizat, a trece în proprietatea socialistă; a fi colectivizat.

обобществле́ние, *-я n. sg.* socializare; colectivizare; *~ средств произво́дства* socializarea mijloacelor de producţie.

обобществлённый 1. *p.t.p. de la обобществи́ть.* **2.** *adj.* naţionalizat, trecut în proprietatea socialistă; colectivizat.

обобществля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *обобществи́ть*

обобществля́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обобществи́ться,* **2.** *pas.* de la *обобществля́ть.*

обобщи́тельн|ый *adj. (gram.) ~ое местоиме́ние* pronume determinativ.

обобщи́ть, *-щу́, -щи́шь vb. pf. (ipf. обобща́ть) acuz.* a generaliza, a sintetiza; *~ о́пыт* a generaliza experienţa.

обогати́тельн|ый *adj. (tehn.)* de îmbogăţire, de concentrare; de înnobilare; *~ая фа́брика* fabrică de preparare / de concentrare *(a minereului).*

обогати́ть, *-ащу́, -ати́шь vb. pf. (ipf. обогаща́ть) acuz.* **1.** a îmbogăţi, a face bogat; *~ страну́* a îmbogăţi ţara. **2.** a îmbogăţi, a spori, a mări, a dezvolta; *(fig.) ~ свой о́пыт* a-şi îmbogăţi / a-şi spori experienţa. **3.** *(tehn.)* a prepara, a îmbogăţi, a concentra; a înnobila; *~ руду́* a prepara un minereu.

обогати́ться, *-ащу́сь, -ати́шься vb. pf. (ipf. обогаща́ться)* **1.** a se îmbogăţi, a se înavuţi, a se chiverniseşi. **2.** *instr. (fig.)* a-şi îmbogăţi, a-şi mări, a-şi spori; a căpăta, a dobîndi; *~зна́ниями / о́пытом* a-şi spori cunoştinţele / experienţa. **3.** *(tehn.)* a fi concentrat, a fi îmbogăţit *(despre minereuri).*

обогаща́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *обогати́ть*

обогаща́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обогати́ться.* **2.** *pas.* de la *обогаща́ть.*

обогаще́ние, *-я n. sg.* **1.** îmbogăţire. **2.** *(tehn.)* preparare, îmbogăţire, concentrare; înnobilare; *~ руды́* prepararea minereului, îmbogăţirea minereului.

обогна́ть, *обгоню́, обго́нишь vb. pf. (ipf. обго́нять) acuz.* **1.** a întrece, a depăşi pe cineva în mers, a trece înaintea cuiva. **2.** *(fig.)* a întrece, a o lua înaintea cuiva, a depăşi.

обогну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. огиба́ть) acuz.* **1.** a curba, a îndoi, a încovoia, **2.** a face ocolul, a ocoli.

обоготворе́ние, *-я n. sg.* divinizare, deificare.

обоготвори́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. обоготворя́ть) acuz.* a diviniza, a deifica.

обоготворя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** *ipf.* de la *обоготвори́ть.* **2.** a diviniza, a adora.

обогре́в, *-а m. sg. (tehn.)* încălzire.

обогрева́ние, *-я n. sg.* încălzire.

обогрева́тель, *-я m. (tehn.)* încălzitor.

обогрева́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *обогре́ть*

обогрева́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обогре́ться.* **2.** *pas.* de la *обогрева́ть.*

обогре́ть, *-éю, -éешь vb. pf. (ipf. обогрева́ть) acuz.* a încălzi.

обогре́|ться, *-ре́юсь, -ре́ешься vb. pf. (ipf. обогрева́ться)* a se încălzi.

о́бод, *-а m.* **1.** obadă, jantă; *~ колеса́* obada roţii. **2.** *(решета, сита)* văcălie.

ободо́к, *-дка́ m.* **1.** de la *о́бод.* **2.** bordură, cerc, chenar; margine, muche.

ободо́чн|ый *adj.* de obadă; în formă de obadă / de cerc ◇ *(anat.) ~ая кишка́* colon.

ободра́нец, *-нца m. (pop.)* zdrenţăros, coate-goale.

ободранный 1. *p.t.p.* de la *ободра́ть.* **2.** *adj. (pop.)* rupt, flenduros, zdrenţăros. **3.** *adj.* decojit, meliţat.

ободра́ть, *обдеру́, обдерёшь vb. pf. (ipf. обдира́ть) acuz.* **1.** a coji, a curăţa de coajă, a decortica. **2.** a juli, a jupui, a zdreli. **3.** a rupe, a sfîşia, a zdrenţui *~, как ли́пку* a lua şi cămaşa de pe cineva, a-l jecmăni, a-l jefui.

ободре́ние, *-я n.* încurajare, îmbărbătare.

ободри́тельно *adv.* (în mod) încurajator.

ободри́тельный *adj.* încurajator, de îmbărbătare, de încurajare, de ridicare a moralului.

ободри́ть, *-рю́, ри́шь vb. pf. (ipf. ободря́ть) acuz.* a încuraja, a îmbărbăta; a da curaj; a ridica moralul.

ободри́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. ободря́ться)* a prinde curaj; a-şi face curaj, a se îmbărbăta.

ободря́ть(ся), *-я́ю(сь), -я́ешь(ся) vb. ipf.* de la *ободри́ть(ся).*

ободря́ющий 1. *part. prez. act.* de la *ободря́ть.* **2.** *adj.* de încurajare, de îmbărbătare, încurajator.

обоепо́лость, *-и f. (biol.)* hermafroditism, bisexualitate.

обоепо́лый *adj. (biol.)* androgin, bisexual, hermafrodit.

обоесторо́нний *adj.* cu două feţe, la fel pe ambele feţe.

обожа́ние, *-я n.* adorare, adoraţie, divinizare.

обожа́тель, *-я m.* adorator, admirator.

обожа́ть, *-áю, -áешь vb. ipf. acuz. acuz.* a adora, a idolatriza, a diviniza.

обожда́ть, *-жду́, -ждёшь vb. pf. acuz.* a aştepta *(un timp oarecare).*

обожеств|и́ть, *-влю́, -ви́шь vb. pf. (ipf. обожествля́ть) acuz.* a deifica, a diviniza.

обожествле́ние, *-я n. sg.* deificare, divinizare.

обожествля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *обожествить*

обожра́ться, *-жру́сь, -жрёшься vb. pf. (ipf. обжира́ться) instr. (pop.)* a mînca prea mult, a se ghiftui, a se îmbuiba.

обо́з, *-а m.* convoi, şir de care, de vehicule; *ассенизацио́нный ~* cisterne de vidanjare; *(mil.) полково́й ~* tren regimentar, coloană de aprovizionare ◇ *(fig.) быть/плести́сь в ~е* a rămîne în urmă / la coadă.

обозва́|ть, *обзову́, обзовёшь vb. pf. (ipf. обзыва́ть) acuz. instr.* a numi; a porecli, a califica *(jignitor).*

обозли́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. злить) acuz.* a mînia, a înfuria; a necăji, a supăra, a scoate din sărite.

обозли́ться, *-люсь, -ли́шься, vb. pf. (ipf. зли́ться)* a se mînia, a se înfuria, a se necăji, a se supăra, a-şi ieşi din fire / din sărite.

обознава́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *обозна́ться*

обозна́ться, *-áюсь, -áешься vb. pf. (ipf. обознава́ться)* a lua pe cineva drept altcineva, a confunda; a se înşela, a greşi.

обознача́ть, *-áю, -áешь vb. ipf. acuz.* **1.** *ipf.* de la *обозна́чить.* **2.** a însemna, a avea semnificaţia de ...

обознача́ться, *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обозна́читься.* **2.** *pas* de la *обознача́ть (1).*

обозначе́ние, *-я n.* **1.** *sg.* desemnare, arătare, indicare; însemnare, marcare; *~ вех* jalonare. **2.** semn distinctiv; *усло́вное ~* semn convenţional. **3.** *(mat.)* notaţie, însemnare; *десяти́чное ~* notaţie decimală; *символи́ческое ~* notaţie simbolică; *числове́ ~* notare numerică. **4.** *(lingv.)* denumire, denotaţie; *~ предме́тов* denumirea obiectelor.

обозна́чить, *-чу -чишь vb. pf. (ipf. обознача́ть) acuz.* **1.** a însemna, a marca, a indica; *~ бу́квами* a însemna cu litere; *~ на ка́рте грани́цу* a marca graniţa pe hartă. **2.** *(обнаруживаться)* a scoate în evidenţă, a scoate în relief, a continua, a reliefa, a sublinia.

обозна́читься, *-чится vb. pf. (ipf. обознача́ться)* a se arăta, a se contura; a se învedera, a ieşi la iveală, a se manifesta.

обо́зник, *-а m.* **1.** căruţaş *(dintr-un convoi).* **2.** ostaş *(la un tren regimentar).*

обо́зн|ый *adj.* **1.** de convoi. **2.** *~ый, -ого m.* ostaş *(la un tren regimentar).*

обозрева́тель, *-я m.* **1.** observator. **2.** comentator; cronicar; *вое́нный ~* comentator militar.

обозрева́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *обозре́ть*

обозре́ние, *-я n.* **1.** *sg.* privire, vizionare. **2.** *(fig.)* examinare, cercetare. **3.** privire generală; revistă, trecere în revistă; ex-

pozeu; rezumat; *международное* ~ revista evenimentelor internaţionale. **4.** *(teatr.)* revistă, spectacol de estradă.

обозре́ть, *-зрю́, -зри́шь vb. pf. (ipf. обозрева́ть) acuz.* **1.** a cuprinde cu privirea, a privi; ~ *окре́стность* a privi împrejurimile. **2.** *(fig.)* a examina, a trece în revistă; ~ *фа́кты* a trece în revistă faptele.

обозри́мый *adj.* vizibil, accesibil vederii.

обо́и, *-ев pl.* tapet; *бума́жные* ~ tapete, hîrtie de tapetat.

обо́йма, *-ы f.* **1.** *(mil.)* încărcător. **2.** *(tehn.)* ramă, cadru; ~ *подши́пника* rama / cadrul lagărului.

обо́йный *adj.* **1.** de tapetare; de tapet. **2.** de tapiţerie.

обойти́, *-ойду́, -ойдёшь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. обходи́ть)* a ocoli, a face un ocol; ~ *препя́тствие* a ocoli o piedică. **2.** *(ipf. обходи́ть) (mil.)* a învălui, a înconjura. **3.** *(ipf. обходи́ть) (избежать)* a ocoli, a eluda, a evita, a se feri; ~ *зако́н* a eluda legea; ~ *затрудне́ния* a evita dificultăţile, a ocoli greutăţile; ~ *щекотли́вый вопро́с* a ocoli o chestiune delicată / spinoasă. **4.** *(ipf. обходи́ть)* a umbla de jur împrejur, a face ocolul unui loc, a înconjura; ~ *весь двор* a face înconjurul curţii. **5.** *(побывать всюду)* a cutreiera, a străbate în lung şi-n lat, a colinda; a vizita (multe persoane); ~ *весь го́род* a cutreiera tot oraşul; ~ *все кварти́ры* a vizita toate locuinţele; *(mil.)* ~ *карау́л* a face rondul. **6.** *(ipf. обходи́ть) (fig. înv.)* a nedreptăţi, a neglija, a omite *(la o avansare în serviciu)*. **7.** *(обмануть)* a păcăli, a amăgi, a duce de nas.

обойти́сь, *-ойду́сь, -ойдёшься vb. pf. (ipf. обходи́ться)* **1.** *c+ instr.* a se purta, a se comporta; a proceda, a trata. **2.** a costa, a reveni; *э́то мне до́рого* ~*шло́сь* asta m-a costat scump. **3.** *instr.* a se mulţumi cu ..., a-i ajunge. **4.** a se lipsi de ..., a ieşi din încurcătură, a se descurca; *как-нибудь* ~*йдёмся* ne-om descurca cumva. **5.** a se aranja, a se termina; *всё* ~*шло́сь благополу́чно* totul s-a aranjat cu bine.

обо́йщик, *-а m.* tapiţer.

о́бок *adv.* şi *prep.* cu *gen.* sau *dat. (pop.)* alături, lîngă.

обокра́сть, *обкраду́, обкрадёшь vb. pf. (ipf. обкра́дывать) acuz.* **1.** a comite un furt, a fura, a prăda, a jefui. **2.** *(fig.)* a plagia.

оболва́нивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *оболва́нить*

оболва́нить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. оболва́нивать) acuz. (pop.)* **1.** a prosti, a îndobitoci. **2.** *(glume)* a tunde chilug. **3.** a înşela, a păcăli.

оболга́ть, *-лгу́, -лжёшь vb. pf. acuz.* a calomnia, a bîrfi, a ponegri, a defăima.

о́болонь, *-и f.* alburn, albul lemnului.

оболо́чка, *-и f.* **1.** înveliş; cămaşă; ~ ~ *аэроста́та* pînză / învelişul aerostatului; *(lingv.) звукова́я* ~ înveliş sonor. **2.** *(bot.)* tegument, coajă; *семенна́я* ~ tegument seminal; *мя́кинная* ~ pleavă. **3.** *(anat.)* pieliţă, membrană; *слизистая* ~ mucoasă; *мозгова́я* ~ meninge; *ра́дужная* ~ iris; *рогова́я* ~ cornee; *се́тчатая* ~ retină; *серде́чная* ~ pericard. **4.** *(tehn.)* cămaşă, manta.

обо́лтус, *-а m. (pop.)* neghiob, nerod, tont, imbecil.

обольсти́тель, *-я m. (înv.)* seducător, ademenitor, cuceritor.

обольсти́тельно *adv. (în mod.)* ademenitor, fermecător.

обольсти́тельность, *-и f. sg.* seducţie, farmec, atracţie.

обольсти́тельный *adj.* seducător, ademenitor, cuceritor; fermecător; ~*ая вне́шность* înfăţişare seducătoare.

обольсти́ть, *-льщу́, -льсти́шь vb. pf. (ipf. обольща́ть) acuz.* a seduce, a ademeni, a cuceri.

обольсти́ться, *-льщу́сь, -льсти́шься vb. pf. (ipf. обольща́ться) instr.* a se lăsa sedus; a fi sedus, a fi ademenit, cucerit.

обольща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *обольсти́ть*

обольща́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обольсти́ться*; ~ *наде́ждами* a se legăna / a se mîngîia cu speranţe. **2.** *pas.* de la *обольща́ть.*

обольще́ние, *-я n.* **1.** *sg.* seducere, seducţie, ademenire, cucerire. **2.** iluzie, închipuire.

обомле́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* a încremeni, a înlemni, a înţepeni, a rămîne înmărmurit.

обомше́лый *adj.* acoperit cu muşchi.

обомше́ть, *-е́ет vb. pf.* a se acoperi cu muşchi.

обоня́ние, *-я n. sg.* miros, simţ olfactiv.

обоня́тельный *adj. (anat.)* olfactiv, de miros; ~ *о́рган* organul mirosului; ~ *не́рв* nerv olfactiv.

обоня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. acuz.* a mirosi.

обора́чиваемость, *-и f. sg.* circulaţie; viteză de rotaţie, viteză de circulaţie; *ускори́ть* ~ *оборо́тных средств* a accelera viteza de rotaţie a mijloacelor circulante; *(ferov.)* ~ *вагоно́в* rulajul vagoanelor.

обора́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *оборо́тить* şi de la *оберну́ть.*

обора́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *оборо́титься* şi de la *оберну́ться.* **2.** *pas* de la *обора́чивать.*

оборва́нец, *-нца m.* (om) zdrenţăros, jerpelit, golan, coate-goale.

обо́рванный I. *p.t.p.* de la *оборва́ть.* II. **1.** *(рванный)* rupt, zdrenţăros. **2.** jerpelit.

оборва́ть, *-ву́ -вёшь vb. pf. (ipf. обрыва́ть) acuz.* **1.** a rupe, a smulge *(de jur împrejur, din toate părţile).* **2.** a rupe *(printr-o mişcare bruscă),* a sfîşia, a frînge. **3.** *(fig.)* a întrerupe, a pune capăt. **4.** *(fig.)* a-i închide cuiva gura, a-i tăia vorba, a întrerupe brusc (pe cineva).

оборва́ться, *-ву́сь, -вёшься vb. pf. (ipf. обрыва́ться)* **1.** a se rupe, a se sfîşia. **2.** a cădea, a se prăbuşi, a se precipita. **3.** *(fig.)* a se întrerupe, a înceta.

обо́рвыш, *-а m. (mai ales despre copii)* copil (om) în zdrenţe, coate-goale.

обо́рка, *-и f.* volan, volănaş.

обормо́т, *-а m. (pop.)* nerod, nătîng, neghiob, dobitoc.

оборо́на, *-ы f. sg.* **1.** apărare, stare de apărare, capacitate de apărare; *министе́рство* ~*ы* ministerul apărării; *граждани́ская* ~ apărare civilă; *берегова́я* ~ apărare de coastă; *противовозду́шная* ~ apărare antiaeriană; *позицио́нная* ~ apărare pe poziţie; *кругова́я* ~ apărare circulară; *противохими́ческая* ~ apărare antichimică; *противота́нковая* ~ apărare antitanc; *противодеса́нтная* ~ apărare antidesant; *подвижна́я* ~ apărare mobilă; *противокосми́ческая* ~ apărare anticosmică; *противоракетная* ~ apărare antirachetă. **2.** poziţie de apărare, linie de apărare; sistem de apărare; *заня́ть* ~*у* a ocupa poziţii în defensivă; *прорва́ть* ~*у врага́* a străpunge sistemul de apărare inamic ◇ *(jur.) необходи́мая* ~ legitimă apărare.

оборони́тельный *adj.* defensiv, de apărare; ~*ая полоса́* zonă de apărare / defensivă; ~*ые бои́* lupte defensive; ~ *руже́ж* linie de apărare; *заня́ть* ~*ую позицию* a trece pe o poziţie defensivă; a se retrage pe o linie de rezistenţă; ~*ые сооруже́ния* fortificaţii de apărare.

оборони́ть, *-ню, -нишь vb. pf.* de la *оборона́ть*

оборони́ться, *-нюсь, -нишься vb. pf.* de la *оборона́ться*

оборо́нный *adj.* de apărare, defensiv; ~*ые мероприя́тия* măsuri de apărare; ~*ая промы́шленность* industrie de război.

обороноспосо́бность, *-и f. sg.* capacitate de apărare.

обороноспосо́бный *adj.* pregătit / capabil pentru / de apărare.

оборо́нческий *adj. (pol.)* defensist, de defensism.

оборо́нчество, *-а n. sg. (pol.)* defensism, politică defensistă.

оборона́ть, *-я́ю -я́ешь vb. ipf. (pf. оборони́ть) acuz.* a apăra.

оборона́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf. (pf. оборони́ться)* **1.** a se apăra, a sta în defensivă. **2.** *pas.* de la *оборона́ть.*

оборо́т, *-а m.* **1.** rotaţie, turaţie, învîrtire, învîrtitură. **2.** circulatie; folosire, întrebuinţare; *пусти́ть в* ~ a pune în circulaţie; *ввести́ в* ~ a da / a introduce în circulaţie. **3.** *(ec.)* rotaţie, circulaţie; circuit, rulaj; ~ *капита́ла* rotaţia capitalului; *нало́г с* ~*а* impozitul pe circulaţia produselor, impozit pe cifra de afaceri; *экономи́ческий* ~ circuit economic, circulaţie economică; *ка́ссовый* ~ volumul operaţiunilor de casă. **4.** *(agr.)* ciclu; ~ *ру́бки* ciclu de producţie, rotaţia tăierilor; ~ *полевы́х культу́р* asolamentul culturilor agricole; ~ *лесно́го хозя́йства* ciclu de producţie forestieră. **5.** *(ferov.)* rulaj, turnus; ~ *паровоза*

turnusul locomotivei; ~ *вагóнов* rulajul vagoanelor. **6.** *(оборотная сторона)* verso, dos. **7.** *(fig.)* întorsătură, turnură, schimbare; *дéло прúняло плохóй* ~chestiunea a luat o întorsătură proastă. **8.** *(lingv.)* expresie; construcţie, întorsătură a frazei; ~ *рéчи* construcţia frazei; *деепричáстный* ~ construcţie gerunzială ◇ *(fam.) взять когó-л. е в* ~ a lua (pe cineva) în fabrică; a lua la rost; a lua la trei păzeşte.

óборотень, *-тня m. (folc).* vârcolac, pricolici.

оборóтистость, *-и f. sg. (pop.) v. оборóтливость*

оборóтистый *adj. (pop.)* îndemînatic, abil, isteţ, descurcăreţ.

оборотúть, *-очý, -óтишь vb. pf. (ipf. оборáчивать) acuz. (pop.)* **1.** a întoarce. **2.** a răsturna **3.** *(folc.)* a schimba, a transforma, a preface.

оборотúться, *-очýсь -óтишься vb. pf. (ipf. оборáчиваться) (pop.)* **1.** a se întoarce. **2.** *(folc.)* a se schimba, a se transforma, a se preface.

оборóтливость, *-и f. sg.* abilitate, agilitate, dibăcie, îndemînare.

оборóтливый *adj.* abil, descurcăreţ, întreprinzător.

оборóтность, *-и f. sg. (tehn.)* viteză de rotaţie, turaţie.

оборóтн|ый *adj.* **1.** *(ec. pol.)* circulant, de rulment; ~ *капитáл* capital circulant; ~*ые фóнды* fonduri circulante; ~*ая вéдомость* balanţă de verificare; ~*ые срéдства* mijloace circulante / de rulment. **2.** *(agr.)* de / prin asolament; ~*ая культýра* cultură agricolă prin asolament. **3.** de / pe verso; de pe dos; ~*ая сторонá* revers, dos; ~*ая сторонá листá* verso, dosul paginii; *(fig.)* ~*ая сторонá медáли* reversul medaliei.

оборýдование, *-я n. sg.* **1.** *(действие)* utilare, echipare, înzestrare *(cu instrumente sau maşini).* **2.** utilaj; echipament; instalaţie; *радиолокациóнное* ~ echipament radar / de radiolocaţie; *буровóе* ~ instalaţie de foraj; *лáзерное* ~ instalaţie laser; *спасáтельное* ~ echipament de salvare; *свáрочное* ~ utilaj de sudare.

оборýдованность, *-и f.* grad de amenajare.

оборýд|овать, *-дую, -дуешь vb. pf. şi ipf. acuz.* **1.** a utila, a înzestra *(cu inventar şi scule),* a echipa, a amenaja; ~ *аэродрóм* a amenaja un aerodrom. **2.** *numai pf. (pop. glumeţ)* a aranja, a pune la cale; ~ *дéло* a pune treaba pe roate.

обоснова́ние, *-я n.* **1.** *sg. (действие)* argumentare, motivare; justificare; ~ *решéния* motivarea hotărîrii. **2.** fundamentare, bază, temei, argument; *нaýчное* ~ fundamentare/bază ştiinţifică.

обоснóванно *adv.* (în mod) întemeiat, argumentat, fundamentat, justificat.

обоснóванность, *-и f. sg.* **1.** temeinicie, justeţe. **2.** *(mat.)* fundamentare, explicare; justificare.

обоснóванный 1. *p.t.p.* de la *обосновáть.* **2.** *adj.* motivat, întemeiat, argumentat, fundamentat, justificat; ~ *вы́вод* concluzie întemeiată.

обоснова́ть, *-нýю, -нýешь vb. pf. (ipf. обоснóвывать) acuz.* a argumenta, a fundamenta, a baza; a motiva.

обоснова́ться, *-нýюсь, -нýешься vb. pf. (ipf. обоснóвываться)* a se statornici, a se instala, a se aşeza.

обоснóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обосновáть*

обоснóвываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *обосновáться.* **2.** *pas.* de la *обоснóвывать.*

обособи́ть, *-блю, -бишь vb. pf. (ipf. обособля́ть) acuz.* a izola, a separa, a delimita.

обособи́ться, *-блюсь, -бишься vb. pf. (ipf. обособля́ться)* a se izola, a se separa, a se ţine de o parte.

обособле́ние, *-я n. sg.* izolare; separare, diferenţiere.

обособленно *adv.* (în mod) izolat, singuratic, stingher.

обособленность, *-и f. sg.* izolare; singurătate.

обособленный 1. *p.t.p.* de la *обособи́ть.* **2.** *adj.* izolat, separat, răzleţ, stingher, aparte.

обособля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *обособи́ть*

обособля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обособи́ться.* **2.** *pas.* de la *обособля́ть.*

обостре́ние, *-я n.* **1.** agravare; ~ *болéзни* agravarea bolii. **2.** înăsprire, ascuţire; înteţire, înrăutăţire; accentuare, încordare ~ *отношéний* încordarea relaţiilor.

обострённость, *-и f. sg.* **1.** acuitate, ascuţime, agerime. **2.** ascuţire, încordare, înăsprire; caracter încordat; tensiune; ~ *отношéний* încordarea relaţiilor.

обострённ|ый 1. *p.t.p.* de la *обостри́ть.* **2.** *adj. (despre trăsăturile feţei)* tras, ascuţit; colţuros. **3.** *adj.* fin; ager; foarte sensibil; ~ *слух* auz fin; ~*ое обоня́ние* miros fin. **4.** *adj.* încordat, acut, ascuţit; ~*ое внима́ние* atenţie încordată.

обостри́тель, *-я m. (chim.)* accelerator, activant.

обостри́ть, *-рю, -ри́шь vb. pf. (ipf. обостря́ть) acuz.* **1.** *(despre simţuri)* a ascuţi, a face mai ager/ mai fin; ~ *слух* a-şi ascuţi auzul. **2.** a înăspri, a ascuţi, a agrava, a încorda, a înrăutăţi, a înteţi; ~ *противоре́чия* a ascuţi contradicţiile.

обостри́|ться, *-тся vb. pf. (ipf. обостря́ться)* **1.** *(despre trăsăturile feţei)* a se ascuţi, a deveni mai ascuţit. **2.** a deveni mai ager/mai fin/mai sensibil. **3.** a se înăspri, a se ascuţi, a se agrava, a se încorda; a se înrăutăţi; *болéзнь* ~*лась* boala s-a agravat.

обостря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *обостри́ть*

обостря́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обостри́ться.* **2.** *pas.* de la *обостря́ть.*

обо́чина, *-ы f.* margine *(a drumului),* bordură; ~ *доро́ги* bancheta drumului.

обою́дно *adv.* (în mod) reciproc, mutual.

обою́дность, *-и f. sg.* reciprocitate, mutualitate, caracter reciproc.

обою́дн|ый *adj.* reciproc, mutual, comun; *по* ~*ому соглаше́нию* de comun acord ◇ *(lingv.)* ~ *согла́сный* consoană geminată.

обоюдовóгнутый *adj.* biconcav.

обоюдовы́годн|ый *adj.* avantajos pentru ambele părţi; ~*ые усло́вия* condiţii avantajoase pentru ambele părţi.

обоюдовы́пуклый *adj.* biconvex.

обоюдоо́стрый *adj.* cu două tăişuri; *(fig.)* ~ *до́вод* argument cu două tăişuri.

обраба́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обрабо́тать*

обраба́тывающ|ий 1. *part. prez. act.* de la *обраба́тывать.* **2.** de transformare; ~*ая промы́шленность* industrie prelucrătoare.

обрабо́тать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. обраба́тывать) acuz.* **1.** a prelucra, a fasona, a finisa. **2.** *(agr.)* a lucra, a cultiva; ~ *зе́млю* a cultiva pămîntul. **3.** *(chim.)* a trata; ~ *кислото́й* a trata cu un acid. **4.** a stiliza, a cizela; ~ *расска́з* a stiliza o nuvelă. **5.** *(fig. pop.)* a prelucra (pe cineva), a căuta să-l cîştigi de partea ta; a lămuri.

обрабо́тк|а, *-и f. sg.* **1.** *(tehn.)* prelucrare, fasonare; tratament; finisare. **2.** *(mat.)* prelucrare; ~ *информа́ции* prelucrarea informaţiei; *математи́ческая* ~ prelucrare matematică; ~ *сырья́* prelucrarea materiei prime; *термúческая* ~ tratament termic; *горя́чая* ~ prelucrare/ fasonare la cald; *холо́дная* ~ prelucrare la rece. **3.** *(agr.)* lucrare, cultivare. **4.** *(chim.)* tratare, tratament; ~ *облуче́нием* tratament cu radiaţii; *кисло́тная* ~ tratament cu acizi. **5.** stilizare, cizelare; ~ *те́кста* stilizarea unui text ◇ *взять в* ~*у* a lua (pe cineva) în fabrică, a-l lua la rost, a lua la trei păzeşte.

обра́довать, *-дую, -дуешь vb. pf. (ipf. ра́довать) acuz.* a bucura, a aduce bucurie.

обра́доваться, *-дуюсь, -дуешься vb. pf. (ipf. ра́доваться)* a se bucura, a fi bucuros.

о́браз[1], *-а m.* **1.** înfăţişare, chip, faţă, figură; *по своемý* ~*у и подо́бию* după chipul şi asemănarea sa. **2.** *(lit. arte)* imagine, chip; *худóжественный* ~ imagine artistică; *мы́слить* ~*ами* a gîndi în imagini. **3.** *(lit.)* tip, personaj; ~ *положúтельного геро́я* personaj pozitiv. **4.** *(склад, характер)* mod, manieră, chip, fel; ~ *правле́ния* formă de guvernămînt, regim; ~ *жúзни* mod/fel de viaţă; ~ *мы́слей* mentalitate, fel de a vedea/de a gîndi. **5.** *instr.* mod, fel, chip; *каки́м* ~*ом?* în ce mod?; în ce fel?; cum?; *коренны́м* ~*ом* în mod radical; *ко́свенным* ~*ом* indirect; pe ocolite; *есте́ственным* ~*ом* în mod firesc; *никóим* ~*ом* cu nici un chip, în nici un caz, sub nici o formă; nicidecum; *таки́м* ~*ом* în felul acesta, în acest

chip, astfel; *не́которым ~ом* într-o măsură oarecare, întrucîtva, într-un fel oarecare; *ра́вным ~ом* la fel; *гла́вным ~ом* mai ales, mai întîi de toate, în primul rînd; *надлежа́щим ~ом* în mod corespunzător; *реши́тельным ~ом* hotărît, decisiv, categoric ◇ *(gram.) обстоя́тельство ~а де́йствия* complement circumstanţial de mod; *по ~у пе́шего хожде́ния* pe jos, apostoleşte.

образ[2], *-а; pl. -á m.* icoană ◇ *лежа́ть под ~а́ми* a sta cu icoana pe piept; a pune mîinile pe piept.

образ|е́ц, *-зца́ m.* **1.** model, mostră, specimen; probă; *~цы́ бума́ги* modele de hîrtie; *о́пытный ~* model experimental; *про́бный ~* mostră; *~ гру́нта* probă de teren; *снять ~* a lua model. **2.** pildă, exemplu, model; *~ мужества* pildă de bărbăţie/de eroism; *служи́ть ~цо́м* a servi ca pildă; *брать за ~* a lua de model. **3.** tip, model, formă; *на стари́нный ~* după tipul/modelul vechi. **4.** *(lingv.)* model, paradigmă; *~ спряже́ния* paradigma conjugării.

образи́на, *-ы f. sg. (pop.)* mutră, pocitanie, urîţenie.

образно *adv.* (în mod) figurat; cu/prin imagini, pitoresc, plastic, metaforic, alegoric.

образно́й *adj.* de icoană.

образность, *-и f. sg.* **1.** plasticitate, expresivitate, pitoresc. **2.** caracter figurat; *~ ре́чи* caracterul figurat al vorbirii.

образ|ный *adj.* bogat în imagini, expresiv, plastic, pitoresc; *~ная речь* limbă bogată în imagini, vorbire expresivă, vorbire figurată.

образова́ни|е[1], *-я n.* **1.** *sg.* formare, alcătuire; constituire, înfiinţare, organizare; *~ слов* formarea cuvintelor; *~ го́рных поро́д* formarea rocilor; *~ по́чвы* pedogeneză, formarea solului. **2.** formaţie; *го́рные ~я* formaţii de roci; *вулкани́ческие ~я* formaţii vulcanice; *(anat.) жировы́е ~я* formaţii adipoase.

образова́ни|е[2], *-я n. sg.* învăţămînt; învăţătură; *наро́дное ~* învăţămînt public; *нача́льное ~* învăţămînt elementar; *сре́днее ~* învăţămînt mediu; studii medii; *вы́сшее ~* învăţămînt superior; studii superioare; *специа́льное ~* pregătire specială; *получи́ть ~* a-şi face studiile; *пополни́ть свое́ ~* a-şi completa studiile.

образо́ванность, *-и f. sg.* instrucţie, cultură, grad de cultură.

образо́ванный *p.t.p.* de la *образова́ть*[1,2]. **2.** *adj.* instruit, învăţat; *~ челове́к* om cult/ instruit.

образова́тельн|ый *adj.* instructiv, educativ.

образова́ть[1], *-зу́ю, -зу́ешь vb. pf.* şi *(la prez.) ipf. (ipf. образо́вывать) acuz.* **1.** a forma, a alcătui; a constitui, a înfiinţa, a crea, a organiza, a întemeia; *~ коми́ссию* a organiza o comisie. **2.** a forma, a face.

образ|ова́ть[2], *-зу́ю, -зу́ешь vb. pf. (ipf. образо́вывать) acuz. (inv.)* a instrui, a cultiva, a educa, a învăţa.

образова́ться, *-зу́ется vb. pf. (ipf. образо́вываться)* **1.** a se forma, a lua naştere. **2.** a se aranja; a se termina cu bine ◇ *всё ~у́ется* totul va fi bine/în ordine.

образо́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *образова́ть*[1,2]

образо́вываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *образова́ться.* **2.** *pas.* de la *образо́вывать.*

образу́мить, *-млю, -мишь vb. pf. acuz.* a cumini.

образу́миться, *-млюсь, -мишься vb. pf.* a se cumini, a-i veni mintea la cap.

образу́ющ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *образова́ть.* **2. ~ая,** *-ей f. (mat.)* generatoare. **3.** *adj. (lingv.)* derivativ, primar; *~ая морфе́ма* morfem derivativ.

образцо́во *adv.* (în mod) exemplar.

образцо́во-показа́тельный *adj.* modal.

образцо́вый *adj.* **1.** (care serveşte) de model, de mostră, de probă; *~ лист бума́ги* mostră de hîrtie. **2.** exemplar, pilduitor; *~ поря́док* ordine exemplară.

обра́зчик, *-а m.* model, mostră, probă.

обра́мить, *-млю, -мишь şi -млю, -мишь vb. pf. (ipf. обрамля́ть) acuz.* a înrăma, a încadra/a pune în ramă.

обрамле́ние, *-я n.* **1.** *sg.* înrămare, încadrare. **2.** ramă, cadru.

обрамля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** *ipf.* de la *обра́мить.* **2.** a încadra, a înrăma, a înconjura.

обраста́ние, *-я n. sg.* acoperire *(cu păr, cu vegetaţie etc.).*

обраста́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обрасти́*

обрасти́, *-сту́, -стёшь vb. pf. (ipf. обраста́ть) instr.* **1.** a se acoperi *(cu păr, vegetaţie etc.); (fig.) ~ гря́зью* a deveni foarte murdar, a se murdări. **2.** *(fig.)* a creşte, a se forma, a se dezvolta *(în jurul unui oraş, al unei case etc.).*

обра́т, *-а m.* lapte degresat *(cu separatorul).*

обрати́мость, *-и f. sg.* reversibilitate; convertibilitate.

обрати́мый *adj.* reversibil; convertibil.

обрати́ть, *-ащу́, -ати́шь vb. pf. (ipf. обраща́ть) acuz.* **1.** a îndrepta, a întoarce; *~ внима́ние на что-л.* a-şi îndrepta atenţia asupra unui lucru; *~ на себя́ внима́ние* a atrage atenţia asupra sa. **2.** a preface, a schimba, a transforma; *(folc.) ~ кого́-л. в зве́ря* a preface pe cineva în fiară *(în basme); (mat.) ~ просты́е дро́би в десяти́чные* a transforma fracţiile ordinare în fracţii zecimale. **3.** a da o anumită întorsătură/înfăţişare; *~ де́ло в шу́тку* a lua lucrurile în glumă. **4.** a îndruma; a converti; *~ на путь и́стины* a îndruma pe calea cea dreaptă; *~ в каку́ю-л. ве́ру* a converti *(la o credinţă).* **5.** a folosi, a întrebuinţa ◇ *~ в бе́гство* a pune pe fugă.

обрати́|ться, *-ащу́сь, -ати́шься vb. pf. (ipf. обраща́ться)* **1.** a se îndrepta, a se întoarce spre ...; *~ лицо́м к окну́,* a se îndrepta cu faţa spre fereastră. **2.** *в + acuz. (превратиться)* a se transforma a se schimba, a se preface; *(fig.) ~ в слух* a fi numai urechi. **3.** a lua o altă întorsătură/înfăţişare; *де́ло ~лось в шу́тку* chestiunea a luat o întorsătură de glumă. **4.** *к + dat.* a (se) adresa, a apela, a recurge la; *~ к врачу́* a se adresa unui medic; *~ с вопро́сом* a adresa o întrebare; *~ с ре́чью* a rosti un discurs; *~ с призы́вом к кому́-л.* a apela la cineva; *~ не по а́дресу* a greşi adresa ◇ *~ в бе́гство* a o rupe la fugă, a o lua la sănătoasa.

обра́тно *adv.* **1.** înapoi, îndărăt; *идти́/е́хать ~* a merge înapoi, a veni îndărăt; *взять ~* a lua înapoi (ceva), a lua îndărăt; *дать ~* a da înapoi, a restitui; *биле́т ту́да и ~* bilet dus şi întors. **2.** *(наоборот)* contra, invers; retroactiv; *(mat.) ~ пропорциона́льный* invers proporţional; *~ де́йствующий* retroactiv.

обра́тн|ый *adj.* **1.** de întoarcere, de înapoiere; *на ~ом пути́* la înapoiere, la întors; *с ~ой по́чтой* cu prima poştă; *в ~ую сто́рону; в ~ом направле́нии* înapoi, îndărăt; în direcţie opusă; *(ferov.) ~ биле́т* bilet dus şi întors; *(tehn.) ~ ход* mers înapoi; mişcare în sens invers. **2.** contrar, opus, invers; *име́ть ~ое де́йствие* a avea un efect contrar; *~ смысл* sens invers, sens contrar; *~ поря́док* ordine inversă/ inversată; *(el.) ~ ток* curent invers; *~ перево́д* retroversiune. **3.** de verso; *~ая сторона́* revers; *на ~ой стороне́ листа́* pe dosul foii, pe verso. **4.** *(mat.)* invers; *~ая пропорциона́льность* proporţionalitate inversă; *~ая пропо́рция* proporţie inversă; *~ая величина́* valoare inversă ◇ *(jur.) ~ое тре́бование* acţiune de regres; *фа́кты говоря́т об ~ом* faptele demonstrează contrariul; *~ая сторона́ меда́ли* reversul medaliei; *~ отсчёт* numărătoare inversă.

обраща́емость, *-и f. sg.* circulaţie.

обраща́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обрати́ть*

обраща́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обрати́ться.* **2.** a circula. **3.** *(ec.)* a circula. **4.** *с+instr.* a se comporta, a trata, a proceda. **5.** *с+ instr. (пользоваться)* a manipula, a mînui; *~ с осторо́жностью* a umbla cu băgare de seamă. **6.** *pas.* de la *обраща́ть.*

обраще́ни|е, *-я n.* **1.** *sg.* transformare, prefacere, schimbare; *~ движе́ния* schimbarea sensului mişcării. **2.** *(призыв)* adresare, chemare, apel; *(mil.) ~ по кома́нде* adresare pe cale ierarhică. **3.** *sg.* circulaţie; *~ това́ров* circulaţia mărfurilor; *де́нежное ~* circulaţia banilor; circulaţie monetară; circulaţie fiduciară; *(ec. pol.) изде́ржки ~я* cheltuieli de circulaţie; *~ капита́ла* circulaţia capitalului; *изъя́ть из ~я* a scoate din circulaţie; *пусти́ть в ~* a pune în circulaţie. **4.** *(astr.)* rotaţie; *~ плане́т* rotaţia planetelor; *пери́од ~я* perioadă de rotaţie. **5.** *sg.* purtare, comportare; tratament, atitudine; *мо́нкое ~* purtare delicată, bune maniere. **6.** *sg.* mînuire, manipulare; *небре́жное ~ с прибо́рами*

manipularea neglijentă a aparatelor; ~ *с оружием* mînuirea armamentului. 7. *(gram.)* adresare ◇ ~ *в вéру* convertire *(la o credinţă)*; ~ *в рáбство* înrobire.

обревизовáть, *-зýю, -зýешь vb. pf.* de la *ревизовáть*

обрéз, *-а m.* 1. muchie, margine *(la cărţi, cartoane etc.)*. 2. carabină. 3. *(arhit.)* retragere ◇ *в* ~ exact, tocmai, taman, fix.

обрéзание, *-я n. sg.* circumcizie.

обрезáние, *-я n. sg.* tăiere, scurtare, retezare.

обрéзать, *-éжу, -éжешь vb. pf. acuz.* 1. *(ipf. обрезáть şi обрéзывать)* a tăia, a scurta, a reteza; ~ *вóлосы* a tăia/a scurta părul. 2. *(поранить)* a se tăia. 3. *(ipf. обрезáть) (fig.)* a întrerupe pe cineva, a i-o reteza scurt; ~ *на пéраом слóве* a întrerupe pe cineva chiar de la primele cuvinte ◇ *(fig.)* ~ *крылья кому-л.* a tăia cuiva aripile, a-i potoli avîntul, a-i tăia elanul.

обрезáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *обрéзать*

обрéзаться, *-éжусь, -éжешься vb. pf. (ipf. обрезáться şi обрéзываться)* a se tăia, a se răni.

обрезáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *обрéзаться*. 2. *pas.* de la *обрезáть*.

обрéзка, *-и f. sg.* tăiere, scurtare, retezare; tivire; ~ *корнéй* retezare/scurtare a rădăcinilor.

обрезн|óй *adj. (tehn.)* ecarisat, retezat, tăiat, tivit; ~*ые пиломатериáлы* cherestea tivită.

обрéз|ок, *-зка m.* 1. petic, bucată *(rămasă la tăiat)*, rămăşiţă, deşeu; cupon; ~*ки бумáги* ştraif, căzături de hîrtie. 2. *(tehn.)* aşchie, rămăşiţă, căzătură, deşeu.

обрéзывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обрéзать*

обрéзываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *обрéзаться*. 2. *pas.* de la *обрéзывать*.

обрéзь, *-и f.* resturi, deşeuri, bucăţi.

обрекáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *обрéчь*

обременéние, *-я n. sg.* împovărare, încărcare, copleşire.

обременённость, *-и f. sg.* împovărare.

обременённый *adj.* împovărat; ~ *семьёй* împovărat cu o familie mare; ~ *долгáми* împovărat de datorii.

обременúтельность, *-и f. sg.* caracter împovărător, împovărare, greutate, povară.

обременúтельн|ый *adj.* împovărător; ~*ые обязáнности* îndatoriri împovărătoare.

обременúть, *-ню, -нúшь vb. pf. (ipf. обременя́ть) acuz.* cu *instr.* 1. a îngreuia, a împovăra, a supraîncărca, a copleşi. 2. *(jur.)* a greva; ~ *залóгом* a greva de un gaj.

обременя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *обременúть*

обрести́, *-ретý, -ретёшь vb. pf. (ipf. обретáть) acuz.* a găsi, a procura, a dobîndi; ~ *покóй* a afla liniştea ◇ *(înv.) ищúте да обря́щете* caută şi vei afla.

обретáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *обрести́*

обретáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* 1. *pas.* de la *обретáть*. 2. *(glumeţ)* a se afla, a trăi, a locui, a se găsi.

обретéние, *-я n. sg.* descoperire, găsire, aflare.

обречённост|ь, *-и f. sg.* faptul de a fi sortit pieirii; *чýвство* ~*и* sentimentul pieirii inevitabile.

обречённ|ый 1. *p.t.p.* de la *обрéчь*. 2. condamnat, predestinat la moarte; sortit pieirii; *быть* ~*ым* a fi condamnat; a nu avea nici o şansă de scăpare.

обрéчь, *-екý, -ечёшь vb. pf. (ipf. обрекáть) acuz.* a condamna, a predestina, a sorti, a hărăzi; ~ *на гúбель* a sorti pieirii.

обрешётка, *-и f.* 1. *sg.* acoperire cu aşteală. 2. aşteală.

обрешéчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обрешéтить*

обрива́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *обрúть*

обрисовáть, *-сýю, -сýешь vb. pf. (ipf. обрисóвывать) acuz.* 1. a contura, a schiţa, a desena; ~ *кóнтур* a desena conturul. 2. *(fig.)* a descrie, a zugrăvi, a caracteriza; ~ *положéние* a descrie situaţia.

обрисовáться, *-сýется vb. pf. (ipf. обрисóвываться)* a se ivi, a apărea, a se contura, a se profila.

обрисóвка, *-и f. sg.* 1. conturare, schiţare, desenare. 2. *(fig.)* descriere, zugrăvire; caracterizare.

обрисóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обрисовáть*.

обрисóвываться, *-ается vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *обрисовáться*. 2. *pas.* de la *обрисóвывать*.

обри́ть, *-рéю, -рéешь vb. (ipf. обрúвать) acuz.* a bărbieri, a rade.

обри́ться, *-рéюсь, -рéешься vb. pf.* a se bărbieri, a se rade.

обрóк, *-а m. (înv.)* dijmă; *натурáльный* ~ dijmă în natură; *дéнежный* ~ dijmă în bani.

оброни́ть, *-оню́, -óнишь vb. pf. acuz.* a scăpa pe jos; a pierde ◇ *(fig.)* ~ *слóво* a scăpa o vorbă.

обрóчник, *-а m.* dijmaş.

обрóчный *adj. (ist.)* de dijmă, dijmaş; ~ *крестьянин* ţăran dijmaş.

обрубáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *обрубúть*[1,2]

обрубúть [1], *-ублю́, -у́бишь vb. pf. (ipf. обрубáть) acuz.* a tăia, a reteza; a curăţa (de crăci).

обрубúть [2], *-ублю́, -у́бишь vb. pf. (ipf. обрубáть) acuz.* a tivi.

обрýбка [1], *-и f. sg.* tăiere, retezare *(cu toporul)*; curăţire de crăci *(a trunchiului unui arbore)*; *(tehn.)* ~ *отлúвок* debavurarea pieselor turnate.

обрýбка [2], *-и f. sg.* tivire.

обрýбок, *-бка m.* buturugă, trunchi, buştean, ciot.

обругáть, *-áю, -áешь vb. pf.* de la *ругáть*

обрусéвший *adj. v.* **обрусéлый**

обрусéлый *adj.* rusificat.

обрусéние, *-я n. sg.* rusificare.

обрусéть, *-éю, -éешь vb. pf.* a se rusifica.

óбруч, *-а m.* cerc de butoi; *шéйный* ~ gîtar.

обручáльн|ый *adj.* de logodnă; ~*ое кольцó* verighetă/inel de logodnă.

обручáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *обручúть*

обручáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *обручúться*. 2. *pas.* de la *обручáть*.

обручéние, *-я n.* logodnă.

обручúть, *-чý, -чúшь vb. pf. (ipf. обручáть) acuz.* a logodi.

обручúться, *-чýсь, -чúшься vb. pf. (ipf. обручáться)* a se logodi.

обрýшивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обрýшить*

обрýшиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *обрýшиться*. 2. *pas.* de la *обрýшивать*.

обрýшить, *-шу, -шишь vb. pf.* 1. *(ipf. рýшить) acuz.* a dărîma, a surpa, a face să cadă. 2. *(ipf. обрýшивать) на+acuz. (fig.)* a îndrepta, a dezlănţui, a revărsa.

обрýшиться, *-шусь, -шишься vb. pf.* 1. *(ipf. рýшиться)* a se dărîma, a se surpa, a se nărui, a se prăvăli, a cădea. 2. *(ipf. обрýшиваться) на+acuz. (fig.)* a se năpusti, a ataca vehement; ~ *с угрóзами на кого-л.* a ameninţa pe cineva. 3. *(ipf. обрýшиваться) на+acuz. (fig.)* a se abate, a cădea asupra cuiva *(despre nenorociri, griji etc.)*.

обрýшка, *-и f.* decorticare, decojire.

обрыблéние, *-я n.* repopulare cu peşte *(a unei ape)*.

обры́в, *-а m.* 1. *sg.* rupere. 2. *(tehn.)* ruptură, întrerupere, locul rupturii; ~ *в прóводе* întrerupere în cablu. 3. *rîpă*, coastă abruptă, povîrniş, prăpastie; *несчáный* ~ povîrniş nisipos.

обрывáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *оборвáть*

обрывáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *оборвáться*. 2. *pas.* de la *обрывáть*.

обры́вист|ый *adj.* 1. abrupt, povîrnit, prăpăstios, rîpos; ~ *бéрег* faleză, mal abrupt. 2. *(fig.)* abrupt, sacadat; întretăiat; ~*ая речь* vorbire sacadată.

обры́в|ок, *-вка m.* 1. capăt, bucată, parte *(ruptă din ceva)* ~ *верёвки* un capăt de frînghie. 2. *(fig.)* fragment, crîmpeie; ~*ки мы́слей* crîmpeie de idei.

обры́вочный *adj.* fragmentar, răzleţ.

обры́згать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. обры́згивать)* şi *(pf. mom. обры́знуть) acuz.* a stropi, a uda, a împroşca; ~ *гря́зью* a stropi cu noroi.

обры́згаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. обры́згиваться)* a se stropi, a se împroşca.

обры́згивание, *-я n.* stropire, împroşcare; pulverizare.

обры́згиватель, *-я m.* stropitoare, etalier, dispozitiv de stropire.

обры́згивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обры́згать*

обры́згиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обры́згаться.* **2.** *pas.* de la *обры́згивать.*

обры́знуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *обры́згать*

обры́скать, *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* a cutreiera, a străbate, a hoinări, a colinda.

обры́зглый *adj.* puhav, buhăit.

обры́згнуть, *-ну, -нешь vb. pf.* a se buhăi, a se face puhav la faţă.

обры́згший 1. *part. trec. act.* de la *обры́згнуть.* **2.** *adj. v. обры́зглый.*

обря́д, *-а m.* rit, ceremonie, obicei, datină.

обряди́ть, *-яжу́, -я́дишь vb. pf. (ipf. обряжа́ть) acuz.* a îmbrăca, a găti, a împodobi, a dichisi, a împopoţona.

обряди́ться, *-яжу́сь, -я́дишься vb. pf. (ipf. обряжа́ться)* a se găti, a se împodobi, a se îmbrăca, a se dichisi, a se împopoţona.

обря́дност|ь, *-и f. sg.* ritual; *~ католи́ческой це́ркви* ritualul bisericii catolice.

обря́дный *adj. v. обря́довый*

обря́довый *adj.* (de) ritual.

обряжа́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обряди́ть*

обряжа́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1** *ipf.* de la *обряди́ться.* **2.** *pas.* de la *обряжа́ть.*

обса́дить, *-ажу́, -а́дишь vb. pf. (ipf. обса́живать) acuz.* a sădi, a planta împrejur.

обса́дка, *-и f. sg.* sădire/plantare de jur împrejur, înconjurare cu verdeaţă/cu plantaţie.

обса́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обсади́ть*

обса́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обса́лить*

обса́лить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. обса́ливать) acuz.* a murdări/a păta cu ceva gras/soios, a umple de grăsime.

обса́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обсоса́ть*

обса́харивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обса́харить*

обса́харить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. обса́харивать) acuz.* a presăra cu zahăr, a acoperi cu glazură de zahăr.

обсе́в, *-а m. (agr.)* însămînţări.

обсека́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обсе́чь*

обсемене́ние, *-я n. (agr.)* însămînţare, semănat.

обсемени́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. обсеменя́ть) acuz. (agr.)* a însămînţa, a semăna.

обсеменя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *обсемени́ть.*

обсерватори́я, *-и f.* observator; *астрономи́ческая ~* observator astronomic; *метеорологи́ческая ~* observator meteorologic; *сейсми́ческая ~* observator seismic.

обсерваці|о́нный *adj.* de observare, de observaţie; *~ пункт* punct de observaţie.

обсерва́ция, *-и f. (livr.)* observare, supraveghere, observaţie.

обсече́ние, *-я n. sg.* cioplire, tăiere.

обсе́чь, *-еку́, -ечёшь vb. pf. (ipf. обека́ть) acuz.* **1.** a tăia, a înlătura prin tăiere. **2.** a ciopli. **3.** a reteza, a scurta tăind, a tăia.

обсидиа́н, *-а m. (mineral.)* obsidian.

обскака́ть, *-ачу́, -а́чешь vb. pf. (ipf. обска́кивать) acuz.* **1.** a întrece, a depăşi, a lăsa în urmă *(mergînd călare).* **2.** a înconjura, a ocoli în galop.

обска́кивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обскака́ть*

обскура́нт, *-а m.* obscurantist.

обскура́нтизм, *-а m. sg.* obscurantism.

обскура́нтист, *-а m. (inv.) v. обскура́нт.*

обскура́нтистский *adj.* obscurantist.

обсле́дование, *-я n.* **1.** cercetare, anchetă, revizie, inspecţie, control. **2.** explorare, cercetare, examinare; studiu; investigaţie; *геологи́ческое ~* prospecţiune geologică; *медици́нское ~* examen medical, vizită medicală.

обсле́дователь, *-я m.* **1.** anchetator, inspector. **2.** cercetător, explorator.

обсле́довать, *-дую, -дуешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* **1.** a inspecta, a ancheta, a controla. **2.** a cerceta, a examina; a explora.

обслу́живание, *-я n. sg.* **1.** deservire, servire; serviciu; *~ покупа́телей* deservirea cumpărătorilor; *бесплатное медици́нское ~* asistenţă medicală gratuită; *коммуна́льно-бытово́е ~* servicii comunale. **2.** întreţinere; manipulare *техни́ческое ~* întreţinere tehnică, deservire tehnică; *теку́щее ~* întreţinere curentă.

обслу́живать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. обслужи́ть) acuz.* **1.** a servi, a deservi; *~ за столо́м* a servi la masă. **2.** a îngriji, a lucra la ...; a mînui.

обслу́живающий 1. *part. prez. act.* de la *обслу́живать.* **2.** *adj.* de serviciu; *~ персона́л* personalul de serviciu; personal auxiliar.

обслужи́ть, *-ужу́, -у́жишь vb. pf.* de la *обслу́живать*

обсоса́ть, *-осу́, -осёшь vb. pf. (ipf. обса́сывать) acuz.* a suge *(din toate părţile).*

обсо́х|нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. обсыха́ть)* a se usca, a se zbici, a se zvînta ◇ *у кого́-л. молоко́ на губа́х не ~ло* încă e cu caş la gură.

обста́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. обставля́ть) acuz.* **1.** *instr.* a înconjura, a împrejmui, a pune, a aşeza de jur împrejur. **2.** *(меблировать)* a mobila, a garnisi cu mobilă. **3.** *(fig.)* a aranja, a organiza. **4.** *(обмануть)* a înşela, a păcăli, a trage pe sfoară. **5.** *(pop.)* a cîştiga, a bate *(la un joc).*

обста́виться, *-влюсь, -вишься vb. pf. (ipf. обставля́ться)* **1.** a se înconjura, a-şi pune de jur împrejur; *~ кни́гами* a se înconjura de cărţi. **2.** a instala, a-şi procura mobilier, a se aranja.

обставля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *обста́вить*

обставля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обста́виться.* **2.** *pas.* de la *обставля́ть.*

обстано́вк|а, *-и f. sg.* **1.** *(меблировка)* mobilier, mobilă. **2.** *(teatru)* decor. **3.** *(условия, обстоятельства)* mediu, ambianţă; atmosferă; condiţii; *о́страя ~* situaţie acută; *благоприя́тная ~* situaţie favorabilă; *напряжённая ~* situaţie încordată, atmosferă încordată; *полити́ческая ~* conjunctură politică; *(mil.) боева́я ~* situaţie tactică; *междунаро́дная ~* situaţie internaţională; *в ми́рной ~е* în condiţii de pace; *в торже́ственной ~е* într-un cadru festiv; *истори́ческая ~* împrejurări/condiţii istorice.

обстира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. обстира́ть) acuz.* a spăla *(pentru mai mulţi).*

обсти́рывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обстира́ть*

обстоя́тельно *adv.* **1.** amănunţit, în detaliu, detaliat, temeinic. **2.** cumpănit, serios, cu judecată.

обстоя́тельность, *-и f. sg.* minuţiozitate; meticulozitate; temeinicie.

обстоя́тельный *adj.* **1.** amănunţit, explicit, detaliat; temeinic; *~ отчёт* dare de seamă amănunţită. **2.** *(о человеке)* serios, chibzuit, cumpănit, aşezat.

обстоя́тельственн|ый *adj. (gram.)* circumstanţial; *~ое прида́точное предложе́ние* propoziţie subordonată circumstanţială.

обстоя́тельств|о [1], *-а n.* **1.** *(условия)* împrejurare, circumstanţă; *привходя́щее ~* circumstanţă accesorie; *отмеча́ющие (вину́) ~а* circumstanţe agravante; *смягча́ющие (вину́) ~а* circumstanţe atenuante. **2.** *pl.* circumstanţe, motive, împrejurări; situaţie; *при да́нных ~ах* în împrejurările date; *по семе́йным ~ам* din motive familiale; *по незави́симым от меня́ ~ам* din motive independente de voinţa mea; din motive de forţă majoră; *ни при каки́х ~ах* în nici un caz; *стече́ние обстоя́тельств* concurs de împrejurări ◇ *смотря́ по ~ам* după împrejurări; de la caz la caz.

обстоя́тельство [2], *-а n. (gram.)* complement circumstanţial; *~ вре́мени* complement circumstanţial de timp; *~ ме́ста* complement circumstanţial de loc; *~ о́браза де́йствия* complement circumstanţial de mod; *~ причи́ны* complement circumstanţial de cauză; *~ це́ли* complement circumstanţial de scop.

обстоя́ть, *-ои́т vb. ipf. (în expr.) всё ~ои́т благополу́чно* totul merge bine; *как обстои́т твой дела́?* cum îţi merg treburile?

обстра́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обстрога́ть*

обстра́иваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обстро́иться.* **2.** *pas.* de la *обстра́ивать.*

обстра́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обстрочи́ть*

обстре́л, *-а m.* tir, tragere; bombardament, foc; *артиллери́йский ~* bombar-

dament, foc de artilerie; *пулемётный* ~ foc de mitraliere; *ракéтный* ~ tragere cu rachete ◇ *(fig.) взять кого-л. под* ~ a lua pe cineva la rost, a-l supune unei critici aspre/vehemente.

обстре́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обстреля́ть*

обстреля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. обстре́ливать) acuz.* **1.** a trage, a bombarda. **2.** a încerca / a proba o armă.

обстриг|а́ние, *-я n.* tundere.

обстрига́ть, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. обстри́чь) acuz.* a tăia părul, a tunde.

обстрига́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. (pf. обстри́чься)* a se tunde.

обстри́чь, *-игу́, -ижёшь vb. pf.* de la *стричь* şi de la *обстригáть.*

обстри́чься, *-игу́сь, -ижёшься vb. pf.* de la *стри́чься.*

обстрога́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. обстра́гивать) acuz.* a da la rindea, a gelui.

обстро́и|ться, *-ю́сь, -ю́ишься vb. pf. (ipf. обстра́иваться)* **1.** *(застроиться)* a clădi, a construi; a ridica construcţii/ clădiri. **2.** a construi, a înjgheba.

обстрочи́ть, *-очу́, -очи́шь vb. pf. (ipf. обстра́чивать) acuz.* a coase la maşină, a tigheli *(pe margini, de jur împrejur).*

обструга́ть, *-аю, -аешь vb. pf. v. обстрогáть*

обструкциони́зм, *-а m. sg.* obstrucţionism.

обструкциони́ст, *-а m.* obstrucţionist.

обструкциони́стский *adj.* de obstrucţii.

обструкцио́нный *adj.* de obstrucţie, obstrucţionist.

обстру́кция, *-и f.* obstrucţie.

обступа́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обступи́ть*

обступи́ть, *-уплю́, -у́пишь vb. pf. (ipf. обступа́ть) acuz.* a înconjura, a încercui, a se aduna în jurul cuiva.

обсуди́ть, *-ужу́, -у́дишь vb. pf. (ipf. обсужда́ть) acuz.* a examina, a analiza, a discuta, a dezbate, a delibera.

обсужда́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обсуди́ть*

обсужда́ться, *-аемся vb. ipf. pas.* a fi examinat, a fi analizat, a fi discutat, a fi dezbătut, a fi deliberat.

обсужде́ни|е, *-я n. sg.* examinare, discuţie, dezbateri, deliberare; *предста́вить на* ~ a supune deliberării; *подве́ргнуть* ~*ю* a supune dezbaterii, a supune discuţiilor.

обсу́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обсуши́ть*

обсу́шиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** de la *обсуши́ться.* **2.** *pas.* de la *обсу́шивать.*

обсуши́ть, *-ушу́, -у́шишь vb. pf. (ipf. обсу́шивать) acuz.* a usca, a pune la uscat.

обсуши́ться, *-ушу́сь, -у́шишься vb. pf. (ipf. обсу́шиваться)* a se usca; a-şi pune la uscat *(ceva).*

обсу́шка, *-и f.* secare.

обсчёт, *-а m.* **1.** înşelare la socoteală, încărcare la socoteală. **2.** calcul, evaluare, totalizare.

обсчита́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. обсчи́тывать) acuz.* a înşela la socoteală.

обсчита́ться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. обсчи́тываться)* a se înşela/a greşi la socoteală.

обсчи́тывание, *-я n. s.* înşelare/încărcare la socoteală.

обсчи́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обсчита́ть*

обсчи́тываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обсчита́ться.* **2.** *pas.* de la *обсчи́тывать.*

обсы́пать, *-плю, -плешь vb. pf. (ipf. обсыпа́ть) acuz.* a presăra.

обсыпа́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обсы́пать*

обсы́паться, *-плюсь, -плешься vb. pf. (ipf. обсыпаться)* a se surpa, a cădea, a se nărui.

обсыпа́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обсы́паться.* **2.** *pas.* de la *обсыпа́ть.*

обсы́пка, *-и f. sg.* presărare, pudrare.

обсыха́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обсо́хнуть*

обта́ивать, *-аем vb. ipf.* de la *обтая́ть*

обта́чивание, *-я n.* strunjire.

обта́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обточи́ть*

обта́ять, *-аем vb. pf. (ipf. обта́ивать)* **1.** a dezgheţa, a topi, a face să se dezgheţe *(la suprafaţă, de jur împrejur).* **2.** a se topi,

обтека́емость, *-и f. sg. (tehn.)* formă aerodinamică; conturare.

обтека́ем|ый *(tehn.)* **1.** *part. prez. pas.* de la *обтекать.* **2.** *adj.* aerodinamic, fuzelat, conturat; *автомоби́ль* ~*ой фо́рмы* automobil de formă aerodinamică.

обтека́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обте́чь*

обтере́ть, *обтру́, обтрёшь vb. pf. (ipf. обтира́ть) acuz.* **1.** *(вытереть)* a şterge, a usca (frecînd), a freca. **2.** *(натереть)* a fricţiona, a şterge.

обтере́ться, *обтру́сь, обтрёшься vb. pf. (ipf. обтира́ться)* **1.** a se şterge. **2.** a se freca, a se fricţiona; ~ *холо́дной водо́й* a se freca cu apă rece. **3.** a se roade. **4.** *(fig. pop.)* a se şlefui, a se ciopli, a se civiliza.

обтерпе́ться, *-ерплю́сь, -е́рпишься vb. pf.* a se obişnui, a se deprinde.

обтеса́ть, *-ешу́, -е́шешь vb. pf. (ipf. обтёсывать) acuz.* **1.** a ciopli, a ecarisa, a îndrepta. **2.** *(fig. pop.)* a ciopli, a şlefui.

обтеса́ться, *-ешу́сь, -е́шешься vb. pf. (ipf. обтёсываться) (pop.)* a se ciopli, a se civiliza, a se şlefui.

обтёска, *-и f. sg.* cioplire, degroşare, ecarisare.

обтёсывание, *-я n.* cioplire, degroşare.

обтёсывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обтеса́ть.*

обтёсываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *обтеса́ться.* **2.** *pas.* de la *обтёсывать.*

обте́чь, *-ку́, -ечёшь vb. pf. (ipf. обтека́ть) acuz.* sau *вокру́г* + *gen.* **1.** a curge de jur împrejur. **2.** *(fig. mil.)* a învălui, a ocoli.

обтира́ни|е, *-я n.* **1.** *sg.* şters, ştergere; ~ *посу́ды* ştersul vaselor. **2.** *(растирание)* frecare; fricţiune; *холо́дные* ~*я* fricţiuni reci.

обтира́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обтере́ть*

обтира́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обтере́ться.* **2.** *pas.* de la *обтира́ть.*

обти́рка, *-и f.* **1.** *sg. (pop.)* ştergere, şters. **2.** cîrpă de şters.

обти́рочный *adj.* de/pentru şters.

обточи́ть, *-очу́, -очишь vb. pf. (ipf. обта́чивать) acuz. (tehn.)* a strunji, a da la strung, a fasona strunjind.

обто́чка, *-и f. sg. (tehn.)* strunjire *(exterioară).*

обтрёпанный **1.** *p.t.p.* de la *обтрепа́ть.* **2.** *adj.* uzat, ponosit; zdrenţăros, jerpelit.

обтрепа́ть, *-еплю́, -е́плешь vb. pf. acuz.* a uza, a ponosi, a zdrenţui, a face ferfeniţă.

обтрепа́|ться, *-плю́сь, -е́плешься vb. pf.* a se uza, a se zdrenţui, a se face ferfeniţă, a se jerpeli.

обты́кать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. обтыка́ть) acuz.* cu *instr.* a înfige, a băga *(de jur împrejur).*

обты́кать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обты́кать*

обтюра́тор, *-а m. (tehn.)* obturator.

обтюра́ция, *-и f. (tehn.)* obturaţie.

обтя́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обтяну́ть.* **2.** a sta/ a veni ca turnat.

обтя́жк|а, *-и f.* **1.** *sg.* îmbrăcare, înfăşurare, învelire. **2.** învelitoare; *ко́жаная* ~ *кре́сел* tapiseria de piele a fotoliilor ◇ *в* ~*у* strîns, lipit pe corp; *пла́тье в* ~*у* rochie pe talie.

обтя́нутый *adj.* acoperit, îmbrăcat.

обтяну́ть, *-яну́, -я́нешь vb. pf. (ipf. обтя́гивать) acuz.* a îmbrăca, a acoperi, a tapisa.

обува́ние, *-я n. sg.* încălţare.

обува́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обу́ть*

обува́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обу́ться.* **2.** *pas.* de la *обува́ть.*

обувно́й *adj.* de încălţăminte; ~ *магази́н* magazin de încălţăminte.

о́бувь, *-и f. sg.* încălţăminte; *мужска́я* ~ încălţăminte bărbătească; *ко́жаная* ~ încălţăminte de piele; *ва́ляная* ~ încălţăminte de pîslă; *фе́тровая* ~ încălţăminte de fetru.

обу́гливание, *-я n. sg.* carbonizare.

обу́гливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обу́глить*

обу́гливаться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обу́глиться.* **2.** *pas.* de la *обу́гливать.*

обу́глить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. обу́гливать) acuz.* a carboniza.

обу́глиться, *-ится vb. pf. (ipf. обу́гливаться)* a se carboniza; a fi carbonizat.

обу́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обу́зить*

обу́з|а, *-ы f.* sarcină, povară, greutate; corvoadă; *быть ~ой для кого́-л.* a fi o povară pentru cineva.

обуздáние, *-я n. sg.* înfrînare; ţinere în frîu; potolire, domolire; îmblînzire.

обуздáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. обýздывать) acuz.* **1.** a pune frîul, a înfrîna. **2.** *(fig.)* a înfrîna, a ţine în frîu; a îmblînzi, a domoli, a potoli.

обýздывание, *-я n. sg. v. обуздáние*

обýздывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обуздáть*

обу́зить, *-у́жу, -у́зишь vb. pf. (ipf. обу́живать) acuz.* a îngusta, a strîmta, a face mai strîmt.

обурева́ть, *-áет vb. ipf. acuz.* a cuprinde, a frămînta, a stăpîni, a tulbura.

обусло́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. обусло́вливать) acuz.* **1.** a condiţiona, a supune unei condiţii, a admite cu anumite condiţii. **2.** a determina, a provoca, a condiţiona.

обусло́вленность, *-и f. sg.* condiţionare.

обусло́вленный *adj.* condiţionat, determinat.

обусло́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обусло́вить*

обусло́вливаться, *-ается vb. ipf. pas.* (de la *обусло́вливать)* a fi condiţionat/determinat de ..., a depinde de ..., a izvorî din ... .

обу́ть, *-у́ю, -у́ешь vb. pf. (ipf. обува́ть) acuz.* a încălţa.

обу́ться, *-у́юсь, -у́ешься vb. pf. (ipf. обува́ться)* a se încălţa.

о́бух, *-а* şi *-у́ m.* talpa toporului; dosul tăişului; ◇ *как ~ом по голове́* ca un trăsnet; ca din senin; parcă i-a dat cu măciuca în cap.

обуча́ть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. обучи́ть) acuz.* cu *dat.* a învăţa, a instrui (pe cineva).

обуча́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf. (pf. обучи́ться)* a studia, a învăţa, a-şi face studiile.

обуче́ние, *-я n. sg.* învăţămînt, învăţare; ucenicie; *(mil.)* instrucţie; *зао́чное ~* învăţămînt fără frecvenţă; învăţămînt prin corespondenţă; *беспла́тное ~* învăţămînt gratuit; *кибернети́ческое ~* instruire cibernetică; *автоматизи́рованное ~* instruire automatizată; *программи́рованное ~* instruire programată.

обу́ченн|ый 1. *p.t.p.* de la *обучи́ть.* **2.** *adj.* instruit, pregătit; *~ые войска́* trupe instruite.

обучи́ть, *-учу́, -у́чишь vb. pf.* de la *обуча́ть* şi *учи́ть(1)*

обучи́ться, *-учу́сь, -у́чишься vb. pf.* de la *обуча́ться* şi *учи́ться*

обшо́к, *-шка́ m. (min.)* ciocan de abataj, tîrnăcop cu vîrf detaşabil.

обуя́|ть, *-ю́т vb. pf. acuz. (înv.)* a cuprinde, a pune stăpînire *(despre o stare sufletească).*

обха́живать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* a se ţine scai de cineva, a nu-l slăbi cu cereri/cu rugăminţi; a se băga pe sub pielea cuiva; a slugări pe cineva.

обхва́т, *-а m.* **1.** *sg.* cuprindere cu braţele, îmbrăţişare. **2.** perimetru.

обхвати́ть, *-ачу́, -а́тишь vb. pf. (ipf. обхва́тывать) acuz.* a cuprinde cu braţele; a îmbrăţişa; *~ де́рево* a cuprinde un arbore cu braţele.

обхва́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обхвати́ть*

обхо́д, *-а m.* **1.** *(действие)* ocol, ocolire, ocoliş, înconjur; *~ про́тив часово́й стре́лки* deplasare în direcţie inversă acelor de ceasornic. **2.** *(посещение)* inspecţie; *(mil.)* rond; *~ врача́* vizitarea bolnavilor de către medic (în spital); contravizită; *(mil.) идти́/пойти́ в ~* a face rondul. **3.** *(fig.)* eludare, ocolire; *~ зако́на* eludarea legii. **4.** loc/ punct unde se poate face un ocol. **5.** *(mil.)* manevră de învăluire ◇ *лесно́й ~* canton silvic.

обходи́тельность, *-и f. sg.* amabilitate, bunăvoinţă, afabilitate, gentileţe.

обходи́тельный *adj.* amabil, afabil, binevoitor, gentil.

обходи́ть[1], *-ожу́, -о́дишь vb. pf. acuz.* a cutreiera, a colinda.

обходи́ть[2], *-ожу́, -о́дишь vb. ipf.* de la *обойти́*

обходи́ться, *-ожу́сь, -о́дишься vb. ipf.* de la *обойти́сь*

обхо́дн|ый *adj.* **1.** de ocol, de ocolire, indirect; *~ым путём* pe ocolite. **2.** *(mil.)* de învăluire, de încercuire; *~ое движе́ние* mişcare de învăluire.

обхо́дчик, *-а m.* supraveghetor, controlor, paznic; *(ferov.) путево́й ~* revizor de cale.

обхожде́ние, *-я n. sg.* conduită, purtare, comportare, fel de a se purta, atitudine.

обче́сть, *обочту́, обочтёшь vb. pf. acuz.* a înşela la socoteală; a da mai puţin decît trebuie.

обче́сться, *обочту́сь, обочтёшься vb. pf.* a se înşela la socoteală ◇ *раз, два и обчёлся* una, două şi ai terminat; o nimica toată, te miri ce.

обчи́стить, *-ищу, -и́стишь vb. pf. (ipf. обчища́ть) acuz.* **1.** a curăţa. **2.** *(fig. pop.)* a fura, a despuia *(pe cineva).* **3.** *(fig. pop.)* a curăţa *(la un joc de noroc).*

обчи́ститься, *-ищусь, -и́стишься vb. pf. (ipf. обчища́ться)* a se curăţa.

обчи́стка, *-и f.* curăţire.

обчища́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обчи́стить.*

обчища́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *обчи́ститься.* **2.** *pas.* de la *обчища́ть.*

обша́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обша́рить*

обша́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. обша́ривать) acuz.* a scotoci, a răscoli, a cotrobăi, a căuta peste tot.

обшива́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обши́ть*

обши́вка, *-и f.* **1.** *sg.* cusătură de jur împrejur, cusătură pe margini; garnisire. **2.** *sg. (constr.)* căptuşire. **3.** garnitură; *кружева́я ~ пла́тья* garnitură de dantelă a rochiei. **4.** *(tehn.)* înveliş; astereală, căptuşeală, îmbrăcăminte; placaj; *бронева́я ~* blindaj; *защи́тная ~* înveliş de protecţie; *огнеупо́рная ~* înveliş refractar.

обши́вочный *adj. (constr.)* de/pentru căptuşit.

обши́рность, *-и f. s.* **1.** întindere mare, vastitate. **2.** *(fig.)* imensitate, vastitate, amploare.

обши́рн|ый *adj.* **1.** vast, foarte întins, spaţios; *~ые райо́ны* regiuni vaste. **2.** *(fig.)* vast, amplu, larg; *~ые зна́ния* cunoştinţe vaste; *~ые пла́ны* planuri vaste.

обши́ть, *обошью́, обошьёшь vb. pf. (ipf. обши́вать) acuz.* **1.** a tivi, a coase pe margini, a coase de jur împrejur; *~ каймо́й* a tivi. **2.** a căptuşi, a acoperi *(cu un material).* **3.** a coase, a confecţiona haine *(pentru mulţi, pentru toţi).*

обша́г, *-а m.* manşetă, marginea mînecii.

обща́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. c + instr.* a fi în relaţii, a întreţine relaţii, a fi în contact cu cineva.

общеармéйский *adj.* comun, obligatoriu pentru întreaga armată.

общевойсковóй *adj. (mil.)* al întregii armate, pe întreaga armată.

общегосудáрственный *adj.* de stat, al întregului stat, naţional.

общедосту́пность, *-и f. sg.* accesibilitate, faptul de a fi accesibil.

общедосту́пн|ый *adj.* **1.** accesibil, la îndemîna tuturor; ieftin, convenabil; *~ая цена́* preţ accesibil tuturor. **2.** uşor de înţeles, pe înţelesul tuturor.

общежи́тейский *adj.* de trai cotidian; propriu vieţii de toate zilele.

общежи́тие, *-я n.* **1.** cămin; internat. **2.** *sg.* convieţuire, trai în comun, viaţă în societate.

общезаводскóй *adj.* de fabrică, pe toată fabrica.

общеизвéстно *pred. impers.* este îndeobşte cunoscut, este de notorietate publică.

общеизвéстность, *-и f. s.* notorietate publică.

общеизвéстный *adj.* notoriu, de notorietate publică, bine cunoscut.

общенарóдный *adj.* al întregului popor, naţional; *~ язы́к* limbă naţională, limba întregului popor.

общенациона́льный *adj.* naţional, al întregii naţiuni; al ţării.

общéние, *-я n. sg.* relaţii, legături, contact; comunicare; *поддéрживать ~ с кем-л.* a întreţine legături cu cineva, a fi în legătură cu cineva; *ли́чное ~* contact personal, relaţii personale.

общеобразовáтельн|ый *adj.* de cultură generală; *~ые кýрсы* cursuri de cultură generală.

общеобязáтельный, *adj.* obligatoriu pentru toţi, general obligatoriu.

общепартúйный *adj.* al întregului partid.

общеполéзность, *-и f. sg.* folos general, folos obştesc, utilitate publică.

общеполе́зный *adj.* de folos general, de folos obştesc, de utilitate publică.

общеполити́ческий *adj.* de politică generală.

общепоня́тный *adj.* pe înţelesul tuturor, accesibil tuturor.

общепри́знанно *pred. impers.* este îndeobşte admis, este unanim recunoscut.

общепри́знанный *adj.* îndeobşte admis, recunoscut de toţi, unanim acceptat, recunoscut.

общепри́нят|ый *adj.* îndeobşte admis, acceptat de toţi; curent, uzual; obişnuit, general; *~ое мне́ние* părere generală/unanimă.

общераспространённый *adj.* de largă răspîndire, răspîndit, curent.

общереспублика́нский *adj.* republican, pe întreaga republică.

общеславя́нский *adj. (lingv.)* slav comun, pan-slav; comun limbilor slave; *~ язы́к* limba slavă comună, protoslavă.

общесою́зный *adj.* pe întreaga Uniune Sovietică, unional.

обще́ственник, *-а m.* militant/activist pe tărîm obştesc/social.

обще́ственно-поле́зный *adj.* de utilitate socială, de folos (general) obştesc.

обще́ственно-полити́ческий *adj.* social-politic, politico-social.

обще́ственность, *-и f. s.* **1.** opinie publică. **2.** societate, organizaţii obşteşti; *~ завóда* organizaţiile obşteşti ale uzinei ◇ *чу́вство ~и* sentimentul de solidaritate socială.

обще́ственно-экономи́ческий *adj.* social-economic.

обще́ственн|ый *adj.* social; obştesc; public; colectiv; *~ строй* orînduire socială; *~ые отноше́ния* relaţii sociale; *~ая жизнь* viaţă socială; *~ая со́бственность* proprietate obştească, proprietate socială; *~ое положе́ние* poziţie socială; *~ые нау́ки* ştiinţe sociale; *~ые организа́ции* organizaţii de masă; *~ая рабóта* muncă pe tărîm obştesc; *~ое пита́ние* alimentaţie publică; *~ое мне́ние* opinia publică; *широ́кие ~ые круги́* cercurile largi ale opiniei publice; *~ое порица́ние* vot de blam; *(jur.) ~ая опа́сность* pericol social; *(jur.) ~ обвини́тель* acuzator public; *~ое бе́дствие* calamitate socială.

óбществ|о, *-а n.* **1.** societate; *первобы́тное ~* societate primitivă; *коммунисти́ческое ~* societate comunistă; *бескла́ссовое ~* societate fără clase; *капиталисти́ческое ~* societate capitalistă. **2.** *(ec.)* societate; *акционе́рное ~* societate pe acţiuni. **3.** *(ist.)* comunitate, obşte; corporaţie, breaslă; *крестья́нское ~* obşte ţărănească; *земе́льное ~* comunitate agricolă. **4.** asociaţie, uniune, organizaţie, societate; *спорти́вное ~* asociaţie sportivă. **5.** *sg.* societate, mediu, anturaj. **6.** *sg.* companie, tovărăşie. **7.** lume, lumea bună, hailaif, elită; *быва́ть в ~е* a frecventa lumea bună, a ieşi în lume.

обществове́д, *-а m.* sociolog.

обществове́дение, *-я n. sg.* sociologie, ştiinţe sociale.

обществове́дческий *adj.* sociologic, de sociologie, de ştiinţe sociale.

общетеорети́ческ|ий *adj.* de teorie generală; *~ие вопро́сы* probleme teoretice de ordin general.

общеупотреби́тельный *adj.* de uz general; uzual, uzitat, curent; *~ оборо́т ре́чи* expresie curentă.

общеустано́вленный *adj.* admis de toţi, unanim acceptat; obligatoriu.

общечелове́ческий *adj.* omenesc, comun tuturor oamenilor, comun întregii omeniri.

общеязыков|о́й *adj. (lingv.)* de limbă comună, al limbii comune; *~ое значе́ние* sens din limba comună.

о́бщ|ий *adj.* **1.** general, comun; obştesc; universal; *~ язы́к* limbă comună; *~ее мне́ние* părere generală; *~ее пра́вило* regulă generală; *~ее собра́ние* adunare generală; *~ее ме́сто* loc comun; *~ее де́ло* cauză comună; *~ее бла́го* binele comun, binele obştesc; *~ее согла́сие* acord unanim; *к ~ему удивле́нию* spre surprinderea tuturor; *~ими си́лами* cu forţe unite. **2.** comun (mai multor persoane); *~ие интере́сы* interese comune; *~ знако́мый* cunoştinţă comună; *не име́ть ничего́ ~его (с кем-л., с чем-л.)* a) a nu avea nimic comun (cu cineva, cu ceva); b) a nu avea nici o asemănare. **3.** *(совокупный)* global, total; *~ая су́мма* sumă globală/totală; *~ее число́* număr total. **4.** *(главный)* general; *~ие вопро́сы нау́ки* probleme generale ale ştiinţei; *изложи́ть в ~их черта́х* a expune în linii generale ◇ *места́ ~его по́льзования* dependinţe; *в ~ем* în genere; în linii mari; *в ~ем и це́лом* privit în totul, în genere vorbind; în linii mari; *найти́ ~ язы́к* a găsi un limbaj comun; *(fil.) ~ее и ча́стное* generalul şi particularul; *(mat.) ~ наибо́льший дели́тель* cel mai mare divizor comun; *(mat.) ~ знамена́тель* numitor comun; *(mat.) ~ее наимéньшее кра́тное* cel mai mic multiplu comun.

о́бщ|ина, *-ы f. (ist.)* **1.** comună, obşte; *крестья́нская ~* obşte ţărănească; *первобы́тная ~* comună primitivă. **2.** comunitate; asociaţie; *религио́зная ~* comunitate religioasă.

общи́нный *adj. (ist.)* de obşte, al obştei.

общи́ть, *-плю́, -пи́лешь vb. pf. (ipf. общи́пывать* şi *щипа́ть) acuz.* a jumuli, a smulge penele.

общи́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *общипа́ть*

общи́тельность, *-и f. sg.* sociabilitate, însuşirea de a fi sociabil/comunicativ.

общи́тельный *adj.* sociabil, comunicativ; *~ хара́ктер* fire comunicativă.

о́бщност|ь, *-и f. sg.* comunitate, unitate; *~ интере́сов* comunitate/unitate de interese.

о́бщо *adv.* în general, în mare, în linii generale; în mod schematic.

объеда́ть(ся), *-а́ю(сь), -а́ешь(ся) vb. ipf.* de la *объе́сть(ся)*

объеде́ние, *-я n. sg.* **1.** *(înv.)* lăcomie, lipsă de cumpătare la mîncare. **2.** *(pred.)* e delicios, e foarte gustos; *э́то про́сто ~* e un deliciu, să te lingi pe degete (nu alta).

объедине́ние, *-я n. sg.* **1.** unire, reunire, unificare. **2.** asociaţie, uniune, societate.

объединённ|ый **1.** *p.t.p.* de la *объедини́ть.* **2.** *adj.* unit, unificat, reunit, asociat, comun; *Организа́ция ~ых На́ций (ООН)* Organizaţia Naţiunilor Unite (O.N.U.).

объединя́тельный *adj.* unificator, de unificare, de fuziune.

объедини́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. объединя́ть) acuz.* **1.** a uni, a reuni, a unifica; a comasa, a contopi. **2.** a uni, a grupa, a închega, a cimenta; *~ уси́лия* a uni eforturile.

объедини́ться, *-ню́сь, -ни́шься vb. pf. (ipf. объединя́ться)* **1.** a se uni, a se asocia, a se grupa; a se închega, a se cimenta.

объедини́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *объедини́ться.* **2.** *pas.* de la *объединя́ть.*

объе́дки, *-ов pl.* resturi de mîncare, rămăşiţe *(de la masă).*

объе́зд, *-а m.* **1.** *sg.* cutreierare, colindare; vizitare; raită. **2.** *sg.* ocol, ocoliş, înconjur; ocolire. **3.** locul pe unde se poate ocoli ceva.

объе́здить, *-зжу, -здишь vb. pf. (ipf. объезжа́ть) acuz.* **1.** a cutreiera, a colinda, a vizita *(diferite locuri).* **2.** a dresa un cal *(la călărie, la căruţă).*

объе́здка, *-и f. sg.* dresare a cailor, dresaj *(la călărie, la căruţă).*

объе́здчик, *-а m.* **1.** paznic; *лесно́й ~* brigadier silvic, pădurar. **2.** dresor de cal.

объезжа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *объе́хать* şi de la *объе́здить.*

объе́зжий *adj.* ocolit, de ocolire.

объе́кт, *-а m.* **1.** *(fil.)* realitate obiectivă, lume exterioară; obiect. **2.** obiect; *~ изуче́ния* obiect de studiu. **3.** *(mil.)* obiectiv; *косми́ческий ~* obiectiv spaţial/cosmic, ţintă cosmică. **4.** unitate *(întreprindere, instituţie); строи́тельный ~* construcţie, şantier.

объекти́в, *-а m. (fiz.)* obiectiv; *~ фотоаппара́та* obiectivul aparatului fotografic.

объективи́зация, *-и f. sg. (fil.)* obiectivizare.

объективи́зм, *-а m. sg.* obiectivism.

объективи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (livr.)* a concretiza, a materializa; a exterioriza, a întrupa.

объективи́стский *adj. (fil.)* de obiectivism; obiectivist.

объекти́вно *adv.* (în mod) obiectiv.

объекти́вность, *-и f. sg.* obiectivitate, imparţialitate, nepărtinire.

объекти́вн|ый *adj.* **1.** *(fil.)* obiectiv; *~ая действи́тельность* realitatea obiectivă. **2.** obiectiv, imparţial, nepărtinitor, dezinteresat; *~ая оце́нка* apreciere obiectivă/nepărtinitoare.

объе́ктный *adj.* **1.** *(fil.)* de obiect, referitor la lumea exterioară. **2.** *(gram.)* cu valoare de obiect/de complement.

объём, *-а m.* **1.** *(fiz.)* volum; *~ ша́ра* volumul sferei; *~ во́ды* volumul apei; *молекуля́рный ~* volum molecular; *~ па́мяти* capacitatea memoriei; *~ ядра́* volumul nucleului. **2.** dimensiune, mărime. **3.** *(fig.)* întindere, volum, amploare. sferă; *~ зна́ний* sferă de cunoştinţe, sfera cunoştinţelor; *~ проду́кции* volumul producţiei ◇ *в по́лном ~е* în întregime.

объёмистость, *-и f., sg.* volum mare; aspect voluminos.

объёмистый *adj.* voluminos, spaţios, cuprinzător.

объёмный *adj.* de volum, de capacitate; *~ ана́лиз* analiză volumetrică.

объе́сть, *-е́м, -е́шь vb. pf. (ipf. объеда́ть) acuz.* **1.** a roade, a mînca. **2.** *(pop.)* a mînca prea mult *(în detrimentul cuiva).*

объе́сться, *-е́мся, -е́шься vb. pf. (ipf. объеда́ться)* a mînca prea mult, a se îmbuiba, a se îndopa, a se ghiftui.

объе́хать, *-е́ду, -е́дешь vb. pf. (ipf. объезжа́ть) acuz.* **1.** a ocoli, a înconjura, a face un înconjur/ un ocol. **2.** a întrece, a depăşi. **3.** a cutreiera, a colinda, a străbate, a vizita *(multe locuri).*

объяви́ть, *-явлю́, -я́вишь vb. pf. (ipf. объявля́ть) acuz.* a aduce la cunoştinţă, a comunica, a anunţa; a da publicităţii, a declara; *~ ко́нкурс* a anunţa un concurs; *~ во́йну* a declara război; *~ оса́дное положе́ние* a declara starea de asediu; *~ трево́гу* a da alarma; *~ о своём согла́сии* a-şi da consimţămîntul; *~ приговор* a pronunţa sentinţa; *~ вы́говор* a pedepsi cu mustrare; *~ собра́ние откры́тым* a declara deschisă adunarea; *~ себя́ банкро́том* a se declara falit; *~ благода́рность* a exprima recunoştinţa.

объяви́ться, *-явлю́сь, -я́вишься vb. pf. (ipf. объявля́ться)* a apărea, a se ivi, a se arăta.

объявле́ни|е, *-я n.* **1.** *sg. (действие)* declarare; declaraţie; publicare, anunţare, aducere la cunoştinţă; *~ войны́* declararea războiului; *~ мобилиза́ции* declararea mobilizării. **2.** anunţ, publicaţie, înştiinţare; afiş; *пове́сить/вы́весить ~* a afişa un anunţ; *дать/помести́ть ~ в газе́ту* a da un anunţ la ziar; *доска́ (для) ~й* panou pentru anunţuri/ afişier.

объявля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *объяви́ть.*

объявля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *объяви́ться.* **2.** *pas.* de la *объявля́ть.*

объясне́ни|е, *-я n.* **1.** *sg. (действие)* explicare, desluşire, lămurire, tălmăcire, interpretare; *~ зада́чи* explicarea unei probleme. **2.** lămurire, explicaţie, justificare; *предста́вить свои́ ~я* a se explica, a da explicaţii; *потре́бовать от кого́-л. ~й* a cere explicaţii la cineva; a cere socoteală cuiva. **3.** explicaţie, cauză, pricină; *~ в любви́* declaraţie de dragoste.

объясни́мый *adj.* explicabil.

объясни́тельн|ый *adj.* explicativ, lămuritor; *~ое примеча́ние* adnotare, notă explicativă; *~ая запи́ска* notă explicativă, memoriu.

объясни́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. ipf. объясня́ть) acuz.* a explica, a lămuri, a desluşi, a tălmăci; *как ~ ва́ше поведе́ние?* cum se explică purtarea dumneavoastră?

объясни́ться, *-ню́сь, -ни́шься vb. pf. (ipf. объясня́ться)* **1.** a se explica, a se lămuri, a avea explicaţii (cu cineva). **2.** a se lămuri, a se clarifica, a deveni limpede ◇ *~ в любви́* a face o declaraţie de dragoste.

объясня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *объясни́ть*

объясня́|ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *объясни́ться.* **2.** a vorbi; a se înţelege; *~ по-ру́сски* a vorbi ruseşte. **3.** a se explica, a-şi găsi o explicaţie; *чем э́то ~ется?* cum se explică acest lucru? cum se explică aceasta?. **4.** *pas.* de la *объясня́ть.*

объя́ти|е, *-я n. (mai ales la pl.)* îmbrăţişare, strîngere în braţe; *заключи́ть кого́-л. в ~я* a îmbrăţişa pe cineva; *бро́ситься кому́-л. в ~я* a se arunca în braţele cuiva; *с распростёртыми ~ями* cu braţele deschise; *упа́сть в ~я* a cădea în braţele cuiva.

объя́тый **1.** *p.t.p.* de la *объя́ть.* **2.** *adj.* cuprins de ..., apucat de ..., în prada (a ceva); *~ пла́менем* în prada flăcărilor; *~ стра́хом* cuprins de spaimă; *~ сном* cuprins de somn.

объя́ть *(viit. nefolosit) vb. pf. (inv.) (ipf. обнима́ть) acuz. (înv.)* a cuprinde, a îmbrăţişa ◇ *нельзя́ ~ необъя́тное* degeaba încerci marea cu degetul.

обыва́тель, *-я m.* **1.** *(înv.)* locuitor; *се́льский ~* sătean; *городско́й ~* orăşean, tîrgoveţ. **2.** *(fig. peior.)* mic-burghez, filistin, burtăverde.

обыва́тельский *adj.* **1.** *(înv.)* al locuitorilor. **2.** *(fig. peior.)* de mic-burghez, îngust, meschin, mărginit, de burtăverde.

обыва́тельщина, *-ы f. sg.* concepţie mic-burgheză, lipsă de orizont, spirit îngust; meschinărie.

обыгра́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. обыгрывать) acuz.* **1.** a învinge, a bate *(la un joc); ~ кого́-л. в ша́хматы* a bate pe cineva la şah. **2.** a cînta mult la un instrument *(pentru a-l face mai sonor).* **3.** a se folosi, a face caz de ..., a căuta să exploateze *(o greşeală, o inadvertenţă).*

обыгрывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обыгра́ть*

обыде́нность, *-и f. sg.* banalitate; prozaism.

обыде́нщина, *-ы f.* banalitate, program.

обыде́нн|ый *adj.* obişnuit, banal, comun, de toate zilele, de rînd; *~ое явле́ние* fenomen obişnuit; *~ое происше́ствие* fapt divers; *(lingv.) ~ язы́к* limbă uzuală.

обыкнове́ни|е, *-я n. sg.* obişnuinţă, obicei, deprindere ◇ *по ~ю* de obicei, ca de obicei; *про́тив ~я* contrar obiceiului, în mod excepţional; *име́ть ~* a avea obiceiul.

обыкнове́нно *adv.* (în mod) obişnuit, de obicei.

обыкнове́нность, *-и f. sg.* banalitate, banalul.

обыкнове́нн|ый *adj.* obişnuit, banal, de rînd, comun; ca oricare altul; *~ое явле́ние* fenomen obişnuit; *~ая исто́рия* poveste obişnuită.

о́быск, *-а m.* percheziţie; *ли́чный ~* percheziţie corporală; *~ на дому́* percheziţie la domiciliu; *произвести́ ~* a percheziţiona, a face o percheziţie. **2.** a căuta peste tot, a scotoci.

обыска́ть, *-ыщу́, -ы́щешь vb. pf. (ipf. обы́скивать) acuz.* **1.** a percheziţiona, a face o percheziţie. **2.** a căuta peste tot, a scotoci.

обыска́ться, *-ыщу́сь, -ы́щешься vb. pf. (pop.)* a cotrobăi peste tot, a scotoci, a căuta peste tot.

обы́скивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обыска́ть*

обы́чай, *-я m.* obicei, datină; deprindere, obişnuinţă; *ста́рый ~* obicei vechi, datină; *по ~ю* după obicei, după datină; *тако́в ме́стный ~* aşa-i obiceiul prin partea locului ◇ *~ ста́рше зако́на* obiceiul e mai vechi ca legea; *в ~е кого́-л. чего́-л.* aşa este obişnuit, din deprindere.

обы́чно *adv.* în mod obişnuit, în mod normal, de obicei; *как ~* ca de obicei.

обы́чн|ый *adj.* obişnuit; *~ слу́чай* caz obişnuit; *э́то ~ое явле́ние* e un fapt obişnuit; *(mil.) ~ые вооруже́ния; вооруже́ния ~ого ти́па* armament clasic ◇ *(jur.) ~ое пра́во* obiceiul pămîntului, obiceiul locului.

обюрокра́титься, *-а́чусь, -а́тишься vb. pf.* a deveni birocrat, a cădea sub influenţa birocratismului.

обя́занност|ь, *-и f.* obligaţie, datorie, îndatorire; sarcină, atribuţie; *общественная ~* datorie obştească; *служе́бные ~и* îndatoriri de serviciu; *круг ~ей* cerc de îndatoriri; *всео́бщая во́инская ~* serviciul militar obligatoriu; *счита́ть свое́й ~ью* a socoti de datoria sa; *исполня́ть/нести́ чьи-л. ~и (по слу́жбе)* a îndeplini/ a exercita funcţiunile cuiva; a avea interimatul unui serviciu; *вмени́ть в ~* a impune obligaţia, a obliga la ceva; *по ~и* din datorie, în virtutea unei obligaţii; *исполня́ющий ~и* locţiitor, interimar, ad-interim; *взять на себя́ ~* a-şi lua sarcina de a ... ; *уклоня́ться от ~ей* a se sustrage obligaţiilor, a se eschiva.

обя́занный *adj.* **1.** cu *inf.* obligat, dator. **2.** *dat.* cu *instr.* îndatorat; *я вам о́чень обя́зан* vă sînt foarte îndatorat.

обя́зательно **1.** *adv.* neapărat, negreşit, numaidecît, sigur; *~ приду́* voi veni negreşit. **2.** *pred. impers.* e obligatoriu.

обя́зательность, *-и f. sg.* **1.** caracter obligatoriu, necesitate absolută, obligativitate. **2.** *(înv.)* amabilitate, curtenie; complezenţă, serviabilitate.

обя́зательн|ый *adj.* **1.** obligatoriu, de rigoare; *всео́бщее ~ое обуче́ние* învăţămînt general obligatoriu; *~ое по-*

становле́ние hotărîre obligatorie; *~ые поста́вки* cote obligatorii, cote de colectare; *(jur.) ~ая до́ля* rezervă succesorală; *~ые экземпля́ры* exemplare (tipărituri) pentru depozitul legal. **2.** *(услужливый, любезный)* îndatoritor, binevoitor, amabil; serviabil.

обяза́тельственный *adj. (jur.)* de obligaţiuni; *~ое пра́во* a) obligaţiuni (parte a dreptului civil); dreptul obligaţiunilor; b) drept personal, drept de creanţă.

обяза́тельство, *-а n.* **1.** obligaţie, datorie, sarcină, angajament; *производственные ~а* angajamente de producţie; *договóрные ~а* obligaţii contractuale; *взять на себя́ ~* a-şi lua un angajament, a-şi asuma o obligaţie. **2.** *(fin.)* obligaţiune, hîrtie de valoare; *долгово́е ~* creanţă.

обяза́ть, *-яжу́, -я́жешь vb. pf. (ipf. обя́зывать) acuz.* **1.** a obliga, a sili, a forţa. **2.** *(înv.)* a îndatora, a obliga la recunoştinţă; *~ свои́м внима́нием* a îndatora pe cineva printr-o deosebită atenţie.

обяза́ться, *-яжу́сь, -я́жешься vb. pf. (ipf. обя́зываться)* a se obliga, a se angaja.

обя́зыв|ать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обяза́ть* ◇ *положе́ние ~ает* obrazul subţire cu cheltuială se ţine.

обя́зываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *обяза́ться*.

ова́л, *-а m.* oval.

ова́льный *adj.* oval, de formă ovală.

овариотоми́я, *-и f. (med.)* ovariotomie.

ова́ци|я, *-и f.* ovaţie; *бу́рные/продолжи́тельные ~и* ovaţii furtunoase/prelungite; *устро́ить ~ю* a primi cu ovaţii, a ovaţiona.

овдове́вший *adj.* văduv, rămas văduv, văduvit.

овдове́лый *adj. v. овдове́вший*

овдове́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* a rămîne văduv(ă).

овева́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *ове́ять (2)*.

ове́нвать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *ове́ять (1)*.

ове́с, *овса́ m. sg.* ovăz; *песча́ный ~* chimen, chimion-de-cîmp, secărea.

ове́ч|ий *adj.* de oaie; ovin; *~ сыр* brînză de oaie; *~ьи поро́ды* rase de ovine; *~ заго́н* stînă; *~ья шерсть* lînă de oaie ◇ *волк в ~ьей шку́ре* lup în piele de oaie.

ове́чк|а, *-и f.* **1.** *dim.* oiţă, micară. **2.** *(glumeţ sau iron.)* mieluşel, mieluşca, om inofensiv/blînd; *прики́нуться ~ой* a face pe mielul blînd.

овеществи́ть, *-влю́, -ви́шь vb. pf. (ipf. овеществля́ть) acuz.* a materializa.

овеществи́ться, *-ви́тся vb. pf. (ipf. овеществля́ться)* a se materializa.

овеществле́ние, *-я n. sg.* materializare.

овеществля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *овеществи́ть*

овеществля́ться, *-я́ется vb. ipf.* de la *овеществи́ться*

ове́я|ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. ове́ивать)* a sufla, a adia. **2.** *(ipf. овева́ть) (fig.)* a înconjura, a acoperi.

ови́н, *-а m. (agr.)* uscătorie de snopi; şură de/pentru snopi.

овладева́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *овлада́ть*.

овладе́ние, *-я n. sg.* **1.** *(захват)* cucerire, luare în stăpînire. **2.** *(усвоение)* însuşire, dobîndire, asimilare; *~ зна́ниями* însuşirea cunoştinţelor.

овлад|е́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. овладева́ть) instr.* **1.** *(захватить)* a pune stăpînire, a stăpîni, a cuceri; *~ кре́постью* a cuceri o cetate; *~ иму́ществом* a pune stăpînire pe avere, a intra în posesiunea averii. **2.** *(fig.)* a cuceri, a cuprinde; *мно́ю ~ла ра́дость* m-a cuprins bucuria. **3.** *(усвоить)* a-şi însuşi, a dobîndi, a asimila; *~ зна́ниями* a dobîndi cunoştinţe; *~ те́хникой* a-şi însuşi tehnica; *~ собо́й* a fi stăpîn pe sine, a se stăpîni.

овогене́з, *-а m. (biol.)* ovogeneză.

о́вод, *-а m.* tăun, streche.

овоско́п, *-а m.* ovoscop.

овощево́д, *-а m.* legumicultor, cultivator de legume.

овощево́дство, *-а n. sg.* cultură a legumelor, legumicultură.

овощево́дческий *adj.* legumicol.

овощехрани́лище, *-а n.* magazie/depozit de legume.

о́вощ|и, *-е́й pl.* legume, zarzavaturi; *ра́нние ~* legume timpurii; trufandale ◇ *(prov.) вся́кому ~у своё вре́мя* fiecare lucru la timpul lui; vremea vinde paiele şi nevoia le cumpără.

овощно́й *adj.* de legume, de zarzavat.

овра́г, *-а m.* rîpă, văgăună, cotlon, ravenă.

овра́жистый *adj.* prăpăstios, rîpos.

овси́нка, *-и f.* fir (pai) de ovăz; bob de ovăz.

овсю́г, *-а́ m. (bot.)* odos, ovăz sălbatic.

овся́ница, *-ы f. (bot.)* paiuş.

овся́нка[1], *-и f. sg.* **1.** fulgi de ovăz. **2.** păsat de ovăz.

овся́нка[2], *-и f. (ornit.)* presură.

овся́ной *adj.* de ovăz; *~ ко́лос* spic de ovăz.

овся́н|ый *adj.* de/din ovăz; *~ая мука́* făină de ovăz.

овуля́ция, *-и f. (biol.)* ovulaţie.

ови|ца́, *-ы́ f.* oaie; *тонкору́нная ~* oaie cu lînă fină; *мерино́совая ~* oaie merinos; *цига́йская ~* oaie ţigaie; *стри́жка ове́ц* tunsul oilor ◇ *заблу́дшая ~* oaia cea pierdută, oaia rătăcită; *(prov.) паршу́вая ~ всё ста́до по́ртит* mărul rău strică pe cele bune; *(prov.) с паршо́вой ~ы́ хоть ше́рсти клок* de la o oaie rîioasă măcar un pic de lînă; mai bine ceva decît nimic; *(prov.) ху́до ~ам, где волк в пастуха́х* nu da oaia în paza lupului; *~у́ стригу́, да шку́ру не сдира́й* tunde oaia, dar nu-i lua pielea.

овцебы́к, *-а m. (zool.)* bou moscat.

овцево́д, *-а m.* crescător de oi, ovicultor; oier.

овцево́дство, *-а n. sg.* creşterea oilor, ovicultură; oierit.

овцево́дческий *adj.* ovicol, de creştetea oilor, de ovicultură.

овцема́тка, *-и f.* oaie reproducătoare.

овча́р, *-а m.* cioban, oier.

овча́рка, *-и f.* cîine ciobănesc.

овча́рня, *-и f.* stînă; oierie, tîrlă, saivan.

овчи́на, *-ы f.* piele/blană de oaie.

овчи́нк|а, *-и f. dim.* pielicică de oaie ◇ *~ выделки не сто́ит* nu face faţa cît aţa; mai mare daraua decît ocaua; *не́бо с ~у показа́лось* i s-a făcut inima cît un purice; a văzut stele verzi.

овчи́нный *adj.* de piele/de blană de oaie; *~ тулу́п* cojoc.

ого́рок, *-рка m.* muc de lumînare.

огиба́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *обогну́ть*.

оги́ва, *-ы f. (arhit.)* ogivă.

огласи́ть, *-ашу́, -аси́шь vb. pf. (ipf. оглаша́ть) acuz.* **1.** *(объявить)* a da citire, a da publicităţii; *~ прое́кт резолю́ции* a da citire proiectului de rezoluţie; *~ приго́вор* a pronunţa o sentinţă. **2.** *(înv.)* a da în vileag, a divulga. **3.** a face să răsune; a umple (de sunete).

огласи́ться, *-аси́тся vb. pf.* **1.** a răsuna *(de cîntece, de strigăte)*. **2.** *(înv.)* a se destăinui, a se da pe faţă, a se dezvălui.

огла́ск|а, *-и f. sg.* **1.** publicitate; răspîndire *(a unui zvon, a unei veşti etc.)*; *преда́ть ~е* a da publicităţii; *избега́ть ~и* a evita publicitatea. **2.** *(înv.)* divulgare, dare în vileag.

оглаша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *огласи́ть*

оглаша́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *огласи́ться*. **2.** *pas.* de la *оглаша́ть*.

оглаше́ни|е, *-я n. sg.* **1.** anunţare, citire în public; publicare; *~ приго́вора* pronunţarea sentinţei; *не подлежи́т ~ю!* strict confidenţial/secret! **2.** *(înv.)* divulgare, dare pe faţă, dare în vileag.

оглашённый *adj.* zăpăcit, bezmetic; gălăgios.

оглобельн|ый *adj.* de hulube; la hulube; *~ая упря́жка* atelaj la hu ube.

оглобл|я, *-и f.* hulubă ◇ *повернýть ~и* a face cale întoarsă; a-şi lua tălpăşiţa.

оглохнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. глохнуть)* a surzi, a-şi pierde auzul.

оглуплённый *adj.* **1.** înşelat, păcălit, pus/adus într-o situaţie neplăcută. **2.** denaturat, deformat; banalizat.

оглупля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** a căuta să prostească/să inducă în eroare/să păcălească pe cineva. **2.** a denatura, a deforma; a banaliza.

оглуша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *оглуши́ть*

оглуше́ние, *-я n. (lingv.)* afonizare, asurzire, devocalizare; *~ согла́сных* asurzirea consoanelor.

оглуши́тельно *adv.* (în mod) asurzitor, foarte zgomotos.

оглуши́тельный *adj.* asurzitor; *~ шум* zgomot asurzitor.

оглуши́ть, *-шу́, -ши́шь vb. pf. acuz.* **1.** *pf.* de la *глуши́ть(1).* **2.** *(ipf. оглуша́ть)* a asurzi. **3.** *(ipf. оглуша́ть)* a amenți, a buimăci.

огляде́ть, *-яжу́, -я́дишь vb. pf. (ipf. огля́дывать)* și *(pf. mom. оглянýть) acuz.* a privi, a măsura cu ochii; *~ с ног до головы́* a privi/ a măsura din cap pînă în picioare.

огляде́ться, *-яжу́сь, -я́дишься vb. pf. (ipf. огля́дываться)* **1.** a privi, a se uita împrejur. **2.** *(fig.)* a se obișnui, a se deprinde, a se familiariza.

огля́д|ка, *-и f. sg.* **1.** privire înapoi ◇ *бежа́ть без ~и* a fugi mîncînd pămîntul. **2.** fereală, băgare de seamă; *де́йствовать с ~ой на кого́-л.* a căuta să fii în vederile cuiva, a te feri să-l indispui.

огля́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *огляде́ть*

огля́дываться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* **1.** *ipf.* de la *огляде́ться* și *оглянýться.* **2.** *на+acuz.(fig.)* a căuta să fii în vederile cuiva, a te feri să-l indispui (acționînd cu băgare de seamă/cu sfială).

оглянýть, *-янý, -я́нешь vb. pf. mom.* (de la *огляде́ть*) a arunca o privire, a cuprinde dintr-o privire.

оглянýться, *-янýсь, -я́нешься vb. pf. (ipf. огля́дываться)* a se uita/a privi îndărăt, a privi în jur, a-și roti privirile ◇ *не успе́л ~ как* ... nici n-a băgat de seamă bine și ...

огневи́ще, *-а m.* vatra focului.

огнев|о́й *adj.* **1.** de, cu foc; *~а́я заве́са; ~ вал* perdea de foc, baraj de foc; *~а́я то́чка* punct de foc; *~ы́е сре́дства* muniții; *~о́е прикры́тие* acoperire cu foc. **2.** *(fig.)* înflăcărat, înfocat; arzător, scînteietor; *~ы́е о́чи* ochi focoși; *~ы́е ре́чи* discursuri înflăcărate.

огнегаси́тельный *adj.* extinctor, de stins focul.

огнедыша́щ|ий *adj.* care varsă foc; *~ая гора́* vulcan.

огнезащи́тный *adj.* ignifug, de protecție contra focului.

огнемёт, *-а m. (mil.)* aruncător de flăcări.

огнемётчик, *-а m. (mil.)* servant la aruncătorul de flăcări.

о́гнен|ный *adj.* **1.** de foc; *~ые языки́* limbi de foc. **2.** *(fig.)* înflăcărat, focos; *~ взор* privire arzătoare; *~ые ре́чи* discursuri înflăcărate.

огнеопа́сность, *-и f. sg.* inflamabilitate.

огнеопа́сный *adj.* inflamabil.

огнепокло́нник, *-а m.* închinător la foc, adorator al focului, pirolatru.

огнепокло́нический *adj.* adorator al focului, pirolatru, ignicol.

огнепокло́нничество, *-а n. sg.* cult al focului, pirolatrie.

огнепокло́нство, *-а n. sg. v. огнепокло́нничество*

огнестоя́нный *adj.* neinflamabil, ignifug, rezistent la căldură.

огнеприпа́сы, *-ов pl. (mil.)* muniții.

огнепро́вод, *-а m. (mil.)* fitil.

огнесто́йкий *adj.* neinflamabil, rezistent la foc, refractar, ignifug.

огнесто́йкость, *-и f. sg.* rezistență la foc, refractaritate.

огнестре́льн|ый *adj. (mil.)* de foc; cu aprindere; *~ое ору́жие* armă de foc; *~ые припа́сы* muniții.

огнетуше́ние, *-я n.* stingerea focului.

огнету́шитель, *-я m.* stingător, aparat de stins incendiul, extinctor; *пе́нный ~* stingător cu spumă.

огнеупо́рность, *-и f. sg. (tehn.)* refractaritate.

огнеупо́рн|ый *adj. (tehn.)* refractar, ignifug, rezistent la foc; *~ кирпи́ч* cărămidă refractară, șamotă; *~ая гли́на* argilă refractară.

огнеупо́рщик, *-а m. (met.)* șamotor.

огнеупо́ры, *-ов pl. (tehn.)* materiale/ produse refractare.

огнецве́т, *-а m. (bot.)* sor-cu-frate.

огни́во, *-а n.* amnar.

огни́ще, *-а n.* **1.** foc foarte mare. **2.** *(pop.)* vatră; locul unde a ars un foc.

eró *interj.* ehei!, ia te uită!, măi-măi!

ого́вар|ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *оговори́ть*

ого́вариваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *оговори́ться.* **2.** de la *ого́варивать.*

оговóр, *-а m.* învinuire nedreaptă; defăimare; clevetire; calomnie, pîră.

оговори́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. ого́вари́вать) acuz.* **1.** *(оклеветать)* a ponegri, a defăima, a scoate nume rău; a calomnia, a bîrfi. **2.** *(заранее установить)* a stabili, a se înțelege

dinainte; a stipula; *~ в договóре* a stipula într-un contract; *~ срок выполне́ния рабо́ты* a stabili termenul de executare a lucrării. **3.** *(сделать оговóрку)* a avea rezerve, a menționa, a face o mențiune.

оговори́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. ого́вариваться)* **1.** cu *conj.* «что» *(сделать оговóрку)* a-și exprima rezerva, a face o mențiune; a menționa; *до́лжен ~, что* ... trebuie să-mi exprim anumite rezerve, în sensul că ... **2.** *(ошибиться в ре́чи)* a greși, a scăpa o vorbă, a-l lua gura pe dinainte.

оговóр|ка, *-и f.* **1.** rezervă; reticență; *без ~ок* fără rezerve; *с ~кой* cu rezerva că ... **2.** *(jur.)* clauză, stipulație, condiție. **3.** lapsus, greșeală.

оголе́ние, *-я n. sg.* despuiere, dezgolire, dezvelire, descoperire.

оголённый 1. *p.t.p.* de la *оголи́ть.* **2.** *adj.* gol, despuiat, dezgolit, descoperit. **3** *adj.* desfrunzit, despuiat.

оголи́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. оголя́ть) acuz.* **1.** a despuia, a dezgoli, a dezveli, a descoperi. **2.** a desfrunzi, a despuia. **3.** *(fig. mil.)* a descoperi; *~ фланг* a descoperi flancul.

оголи́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. оголя́ться).* **1.** a se dezgoli, a se dezveli, a se descoperi. **2.** a se desfrunzi, a fi despuiat. **3.** *(fig. mil.)* a se descoperi, a fi descoperit.

оголо́вок, *-вка m. (tehn.)* capăt, cap, piesă de capăt.

оголо́вье, *-я n.* **1.** frîu, căpăstru. **2.** ceafă, comar *(cureaua care ține zăbalele).*

оголте́лый *adj.* dezmățat, desfrînat, deșănțat, înrăit, înverșunat.

оголя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *оголи́ть.*

оголя́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *оголи́ться.* **2.** *pas.* de la *оголя́ть.*

ого́н, *-а m. (nav.)* ochi de parîmă.

огон|ёк, *-ька́ m.* **1.** *dim.* foculeț, focușor; luminiță, flacără mică. **2.** *(задор, увлечение)* avînt, ardoare, pasiune; *рабо́тать с ~ько́м* a munci cu ardoare/ cu foc ◇ *(fam.) на ~ зайти́ к кому́-л.* a se abate pe la cineva văzînd lumină; *блужда́ющий ~* emanații luminoase.

ого́нь, *огня́ m.* **1.** *sg.* foc, flacără; *развести́ ~* a aprinde focul; *погаси́ть ~* a stinge focul. **2.** lumină, foc; *перемённый ~* lumină alternativă; *зажжёчь ~* a aprinde lumina/ lampa; *огни́ фонаре́й* lumina felinarelor; *сигна́льные огни́* semnale luminoase; *ма́ячный ~* lumina farului. **3.** *(mil.)* foc, tir; *откры́ть ~* a deschide focul; *держа́ть под огнём* a ține sub foc (în bătaia focului); *переноси́ть ~* a muta focul/tirul; *пулемётный ~* foc de mitralieră; *бе́глый ~* foc viu/susținut; *зало́повый ~* salve de foc; *перекрёстный ~* foc încrucișat; *ча́стый ~* foc viu, foc intens; *сосредото́ченный ~* tir, foc concentrat; *руже́йный ~* foc de armă; *интенси́вный ~* foc intens; *прице́льный ~* tir de reglaj; *заградительный ~* tir de baraj; *~ на подавле́ние* tir de neutralizare; *фронта́льный ~* tir de front; *фла́нговый ~* tir de flanc; *~!* foc! *(comandă).* **4.** *sg. (fig.)* foc, înflăcărare, ardoare, pasiune, ◇ *пройти́ огнём и мечо́м* a trece prin foc și sabie; *ме́жду двух огне́й* între două focuri; *(prov.) нет дыма без огня́* pînă nu faci foc, nu iese fum; *(попасть) из огня́ да в по́лымя* a cădea din lac în puț; *в огне́ сраже́ния* în focul luptei; *пройти́ ~ и во́ду (и ме́дные трубы́)* a fi trecut prin ciur și dîrmon; *подли́ть ма́сла в ~* a turna gaz peste foc; a pune paie peste foc; *боя́ться, как огня́* a se feri/a se păzi ca de mama focului; *днём с огнём не найдёшь* așa ceva mai rar, să tot cauți; *игра́ть с огнём* a se juca cu focul; *бенга́льский ~* foc bengal, artificii; *(inv. med.) анто́нов ~* zona Zoster.

огора́живание, *-я n. sg.* îngrădire, împrejmuire.

огора́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *огороди́ть*

огора́живаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *огороди́ться.* **2.** *pas.* de la *огора́живать.*

огора́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *огороши́ть.*

огоро́д, *-а m.* grădină de zarzavat ◇ *броса́ть ка́мешки в чужо́й ~* a bate șaua să priceapă iapa; *пуска́ть козла́ в ~* a da oile în paza lupului; a pune capra grădinar; *(prov.) в ~е бузина́, а в Ки́еве ды́дька* bună dimineața babă, castraveți pe iarbă, mamă; *лезть в чужо́й ~* a-și băga nasul unde nu-

fierbe oala; a se amesteca în cioroa altuia; ~ *городи́ть* a vorbi în dodii; a spune palavre.

огороди́ть, *-ожу́, -оди́шь vb. pf. (ipf. огора́живать) acuz.* a împrejmui cu gard, a îngrădi.

огороди́ться, *-ожу́сь, -оди́шься vb. pf. (ipf. огора́живаться).* **1.** a-şi împrejmui/ a-şi îngrădi proprietatea. **2.** *(peior.)* a se ţine la o parte, a se separa, a se izola, a se închide în sine.

огоро́дник, *-а m.* grădinar, legumicultor, cultivator de legume/de zarzavaturi.

огоро́дничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a face grădinărie, a se ocupa cu grădinăritul/cu legumicultura, a cultiva zarzavaturi.

огоро́дничество, *-а m. sg.* grădinărit, legumicultură, cultura legumelor.

огоро́дн|ый *adj.* de grădină de zarzavat; de grădinărit; ~ *чигі́рь* roată de grădinărie; ~*ая культу́ра* cultură de zarzavat.

огоро́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *огоро́шить*

огоро́ши|ть, *-шу, -шишь vb. pf. (ipf. огора́шивать şi огоро́шивать) acuz.* a ului, a buimăci, a zăpăci, a surprinde, a uimi; ~ *неожи́данным вопро́сом* a surprinde printr-o întrebare neaşteptată.

огорча́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *огорчи́ть*

огорча́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** de la *огорчи́ться.* **2.** *pas.* de la *огорча́ть.*

огорче́ни|е, *-я n.* mîhnire, supărare, amărăciune, obidă; neplăcere, necaz; *причини́ть* ~ *кому́-л.* a pricinui o supărare cuiva; *испыта́ть* ~ a simţi o amărăciune; *пережи́ть мно́го* ~*й* a îndura multe necazuri/neplăceri.

огорчённо *adv.* cu amărăciune, cu mîhnire, cu supărare.

огорчённый 1. *p.t.p.* de la *огорчи́ть.* **2.** *adj.* mîhnit, amărît, supărat; ~ *вид* înfăţişare amărîtă.

огорчи́тельный *adj.* supărător, de natură să întristeze, neplăcut.

огорчи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. огорча́ть) acuz.* a mîhni, a amărî, a supăra.

огорчи́ться, *-чу́сь, -чи́шься vb. pf. (ipf. огорча́ться)* a se mîhni, a se amărî, a se întrista.

огра́бить, *-блю, -бишь vb. pf.* de la *гра́бить* şi de la *ограбля́ть.*

ограбле́ние, *-я n.* jaf, prădăciune; tîlhărie.

ограбля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. (pf. огра́бить) acuz.* a prăda, a jefui.

огра́да, *-ы f.* îngrăditură, împrejmuire, gard.

огради́тельн|ый *adj.* **1.** împrejmuitor; de protecţie; ~*ая реше́тка* grilaj de protecţie. **2.** protecţionist; de protecţie; ~*ые ме́ры* măsuri protecţioniste; ~*ые по́шлины* taxe vamale de protecţie.

огради́ть, *-ажу́, -ади́шь vb. pf. (ipf. огражда́ть) acuz.* **1.** *(отгородить)* a împrejmui, a îngrădi. **2.** *(fig.)* a ocroti, a apăra, a feri; a pune la adăpost; ~ *кого́-л. от волне́ний* a feri pe cineva de emoţii; ~ *свои́ права́* a-şi apăra drepturile.

огради́ться, *-ажу́сь, -ади́шься vb. pf. (ipf. огражда́ться)* a fi apărat, a fi ocrotit, a fi protejat.

ограждА́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *огради́ть*

ограждА́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *огради́ться.* **2.** *pas.* de la *ограждА́ть.*

ограждÉние, *-я n.* **1.** *sg.* îngrădire, împrejmuire. **2.** *sg. (fig.)* apărare, ocrotire. **3.** *(tehn.)* parapet, protector; protecţie; grilaj de protecţie.

ограничÉни|е, *-я n.* **1.** îngrădire, restrîngere, mărginire; limitare; ~ *вооруже́ний* limitarea înarmărilor. **2.** restricţie; *без* ~*я* fără nici o restricţie.

ограни́ченность, *-и f. sg.* **1.** caracter restrîns/ limitat; modicitate. **2.** *(fig.)* mediocritate, mărginire; ~ *ума́* mediocritate, minte mărginită.

ограни́ченн|ый 1. *p.t.p.* de la *ограни́чить.* **2.** *adj.* restrîns, limitat, modest (ca mijloace); ~*ые сре́дства* mijloace limitate, resurse puţine. **3.** *adj.* mărginit, înconjurat; ~*ая гора́ми ме́стность* localitate înconjurată de munţi. **4.** *adj. (fig.)* mărginit, mediocru, îngust, limitat; ~ *челове́к* om mărginit.

ограни́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *ограни́чить*

ограни́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *ограни́читься.* **2.** *pas.* de la *ограни́чивать.*

ограничи́тель, *-я m. (tehn.)* limitator; ~ *хо́да* limitator de cursă; ~ *то́ка* limitator de curent; ~ *поме́х* limitator de bruiaj.

ограничи́тельно *adv.* (în mod) limitativ, restrictiv.

ограничи́тельн|ый *adj.* de limitare; restrictiv; ~*ые ме́ры* măsuri restrictive; ~*ое толкова́ние зако́на* interpretare restrictivă a legii; ~*ое сло́во* cuvînt restrictiv.

ограни́чить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. ограни́чивать) acuz.* a îngrădi, a mărgini, a limita, a restrînge, a stăvili; ~ *расхо́ды* a limita/a restrînge cheltuielile; ~ *себя́ во всём* a se reduce la strictul necesar; ~ *в права́х* a îngrădi în drepturi, a limita drepturile.

ограни́чи|ться, *-чусь, -чишься vb. pf. (ipf. ограни́чиваться) instr.* **1.** a se mulţumi; ~ *дости́гнутыми успе́хами* a se mulţumi cu succesele obţinute. **2.** a se mărgini, a se limita, a se reduce.

огребА́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *огрести́; (pop.)* a aduna; ~ *де́ньги* a strînge bani cu lopata, a-i curge banii.

огревА́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *огре́ть.*

огрести́, *-ребу́, -ребёшь vb. (ipf. огребА́ть) acuz.* a strînge grămadă, a curăţa împrejur.

огре́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. огревА́ть) acuz. (pop.)* a lovi puternic, a-l plesni, a-i arde una.

огре́х, *-а m.* **1.** *(agr.)* greş; *пахА́ть без* ~*ов* a ara fără greşuri. **2.** *(fig. pop.)* lucru prost făcut, cîrpăceală.

огро́мность, *-и f. sg.* mărime, imensitate, proporţii imense.

огро́мн|ый *adj.* mare, enorm, uriaş, imens, covîrşitor, colosal; ~ *дом* casă enormă; ~ *успе́х* un succes colosal; ~*ое жела́ние* dorinţă arzătoare; ~*ое большинство́* majoritate covîrşitoare.

огрубе́л|ый *adj.* **1.** înăsprit; aspru; bătătorit. **2.** *(fig.)* abrutizat, grosolan, nesimţitor; ~*ые нра́вы* moravuri abrutizate.

огрубе́ние, *-я n. sg.* **1.** înăsprire, bătătorire. **2.** *(fig.)* abrutizare, sălbăticire.

огрубе́|ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. грубе́ть şi огрубевА́ть)* **1.** a se înăspri. **2.** *(fig.)* a deveni grosolan/nesimţitor; a se abrutiza.

огрызА́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. (pf. тот. огрызну́ться)* **1.** a mîrîi, a rînji, a-şi arăta colţii *(despre cîine).* **2.** *(fig. pop.)* a se răsti.

огрызну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. tot.* de la *огрызА́ться*

огры́з|ок, *-зка m.* **1.** but, carne din coapsă. **2.** piele/blană de la spate/dinspre coadă; spate, crupon.

огу́лом *adv.* **1.** cu toptanul, cu hurta, cu grămada. **2.** fără deosebire, de-a valma, laolaltă.

огу́льно *adv.* **1.** în bloc, cu toptanul, cu grămada; de-a valma. **2.** neîntemeiat, gratuit.

огу́льн|ый *adj.* neîntemeiat, fără temei, gratuit; ~*ое обвине́ние* acuzaţie gratuită.

огуре́ц, *-рца́ m.* castravete; *парнико́вый* ~ castravete de seră.

огуре́чный *adj.* de castravete; de castraveţi; ~ *рассо́л* zeamă de castraveţi murаţi ◇ *(bot.)* ~*ая трава́* otăţel, boranţă, limba-mielului.

огу́рчик, *-а m. dim.* castravecior ◇ *как* ~ ca un pepenaş.

о́да, *-ы f. (lit.)* odă.

одА́лживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *одолжи́ть.*

одали́ска, *-и f.* odaliscă.

одарённость, *-и f. sg.* talent, capacitate.

одарённый 1. *p.t.p.* de la *одари́ть.* **2.** *adj. instr.* talentat, înzestrat, dotat.

одА́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *одари́ть(1).*

одари́|ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. acuz.* cu *instr.* **1.** *(ipf. одА́ривать şi одарЯ́ть)* a copleşi cu daruri, a face daruri. **2.** *(ipf. одарЯ́ть) (fig.)* a dota, a înzestra.

одарЯ́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *одари́ть*

одевА́ние, *-я n. sg.* îmbrăcare.

одевА́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *оде́ть*

одева́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *оде́ться*

оде́жда, *-ы f.* **1.** *sg.* îmbrăcăminte, haine, veşminte; *зи́мняя ~* haine de iarnă; *ве́рхняя ~* pardesiu; palton; *рабо́чая ~* haină de lucru; salopetă; *гото́вая ~* haine de gata; confecţii; *фо́рменная ~* uniformă. **2.** *(tehn.)* îmbrăcăminte, pavaj; căptuşeală; *~ тонне́ля* căptuşeala tunelului; *асфа́льтовая доро́жная ~* îmbrăcămintea de asfalt a drumului ◇ *(prov.) не ~ кра́сит челове́ка* nu haina face pe om.

одёжк|а, *-и f. dim.* de la *одёжда(1)* ◇ *по ~е протя́гивай но́жки* nu te întinde mai mult decît ţi-e plapuma; *по ~е встреча́ют, по уму́ провожа́ют* nu haina face pe om.

одеколо́н, *-а m.* apă de colonie.

одеколо́нный *adj.* de apă de colonie.

оделя́ть, *-лю́, -ля́шь vb. pf. (ipf. оделя́ть) acuz.* cu *instr.* **1.** a da/a dărui/ a împărţi la mai mulţi *(cadouri).* **2.** *(fig. înv.)* a înzestra, a dota.

оделя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *оделя́ть*

одёр, *одра́ m.* gloabă, mîrţoagă.

одёргивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *одёрнуть*

одеревене́лость, *-и f. sg.* **1.** lemnificare, lignificare. **2.** *(fig.)* înţepeneală, amorţire.

одеревене́лый *adj.* **1.** lemnificat, lignificat. **2.** *(fig.)* înţepenit, amorţit, înlemnit.

одеревене́ние, *-я n. sg.* **1.** lemnificare, lignificare. **2.** *(fig.) (онеме́ние)* înţepenire, amorţire, încremenire, înlemnire.

одеревене́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. одеревене́ть)* a înlemni, a înţepeni, a amorţi.

одержа́ть, *-ержу́, -е́ржишь vb. pf. (ipf. одéрживать) acuz. (în expr.) ~ побéду* a repurta o victorie; *~ верх* a ieşi învingător, a învinge.

одéрживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *одержа́ть*

одержи́мость, *-и f. sg.* obsesie.

одержи́мый *adj. instr.* **1.** obsedat, posedat, stăpînit; *~ падучей* atins de epilepsie; *~ навя́зчивой идéей* stăpînit/ obsedat de o idee fixă. **2.** *~ый, -ого m.* posedat, apucat, maniac.

одёрнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. одёргивать) acuz.* **1.** a îndrepta, a ajusta, a potrivi; a aranja *(o haină).* **2.** *(fig.)* a pune la punct pe cineva, a-l pune la locul lui, a i-o tăia scurt, a-l trage de mînecă.

одéтый 1. *p.t.p.* de la *одéть.* **2.** *adj.* îmbrăcat; *хорошо́ ~* bine îmbrăcat.

одéть, *-éну, -éнешь vb. pf. (ipf. одевáть) acuz.* **1.** *в+ acuz.* sau *instr.* a îmbrăca, a înveşmînta. **2.** a înveli, a înfăşura; *~ одея́лом кого́-л.* a înveli cu plapuma pe cineva. **3.** a îmbrăca, a procura îmbrăcăminte.

одéться, *-éнусь, -éнешься vb. pf. (ipf. одевáться)* **1.** a se îmbrăca; *тепло́ ~* a se îmbrăca călduros. **2.** *(укрыться)* a se acoperi *(cu plapuma).* **3.** *(fig.)* a acoperi.

одея́ло, *-а n.* plapumă, pătură, cuvertură; *ва́тное ~* plapumă cu vată; *шерстяно́е ~* plapumă cu lînă; pătură de lînă; *стёганое ~* plapumă matlasată.

одея́ние, *-я n. (înv.)* veşminte, îmbrăcăminte.

оди́н, *одного́ m.* **1.** *num. card.* un, unu; *~ раз* o dată, o singură dată; *в одно́м то́ме* într-un singur volum. **2.** *adj.* singur; *он живёт ~* locuieşte singur. **3.** *adj.* acelaşi; *~ и тот же* unul şi acelaşi; *одного́ разме́ра* de aceeaşi mărime; *одного́ во́зраста* de aceeaşi vîrstă. **4.** *pron.* un, unul; cineva, oarecare; *в ~ прекра́сный день* într-o bună zi; *одно́ вре́мя* un timp oarecare. **5.** *pron.* doar, numai; *~ он мо́жет э́то сде́лать* numai el poate s-o facă; *от него́ одни́ неприя́тности* de la el numai neplăceri. **6.** *pron.* unul; *то ~, то друго́й* ba unul, ba altul; *~ за други́м* unul după altul. **7. оди́н,** *одного́ s. m. sg.* unul; *входи́ть по одному́* a intra cîte unul; *все за одного́, ~ за всех* toţi pentru unul şi unul pentru toţi; *все до одного́* toţi pînă la unul; *все как ~* toţi ca unul; *~ лу́чше другого́* care de care mai bun, unul mai bun decît altul. **8. одно́,** *одного́ s.n. sg.* un singur lucru; *я тебе́ скажу́ то́лько одно́* eu atîta îţi spun; *одно́ другому́ не меша́ет* se poate şi una şi alta; *одно́ из двух* din două una; una din două ◇ *~-одинёшенек* singur-singurel; *быть на одно́ лицо́* a fi leit; *ни в одно́м глазу́* treaz de-a binelea; *~ на ~* unul la unul; între patru ochi; *(cuv. modal) одни́м сло́вом* într-un cuvînt; *одни́м ро́счерком* dintr-o trăsătură de condei; *в ~ го́лос* într-un glas; *одно́ к одному́* belelele curg; *одни́м ду́хом* într-un suflet; *одну́ мину́ту/секу́нду* un minut, aşteaptă puţin; *в ~ миг* într-o clipă; *с одного́ ма́ха* într-un suflet; dintr-o mişcare; *~ как перст* singur cuc; *одного́ по́ля я́года* de aceeaşi teapă.

одина́ково *adv.* la fel, egal, deopotrivă, aidoma.

одина́ковость, *-и f. sg.* identitate, similitudine; asemănare.

одина́ков|ый *adj.* acelaşi, identic, la fel, similar; *в ~ой ме́ре* în măsură egală, în aceeaşi măsură.

одина́р|ный *adj.* identic, cu o singură faţă; *~ая мате́рия* stofă de o singură lăţime.

одинёхонек, *-нька adj. (în expr.) один-~* singur-singurel, singur-cuc.

одиннадцатиуго́льник, *-а m. (mat.)* endecagon.

оди́ннадцат|ый *num. ord.* al unsprezecelea, unsprezece; *~ого ма́я* ziua de unsprezece mai, la unsprezece mai; *~ая страни́ца* pagina a unsprezecea, pagina unsprezece.

оди́ннадцать, *-и num. card.* unsprezece.

одино́к|ий *adj.* **1.** singur, stingher, solitar, singuratic; retras, izolat. **2.** *(бессемейный)* stingher, fără familie, care stă singur; care n-are pe nimeni; *~ челове́к* om care n-are pe nimeni. **3.** de unul singur; *~ие прогу́лки* plimbări de unul singur. **4.** *~ий, -ого m.* holtei, celibatar.

одино́ко *adv.* singuratic, izolat, retras de lume; *жить ~* a trăi singuratic/ izolat.

одино́кость, *-и f. sg.* singurătate, solitudine, însingurare.

одино́чество, *-а n. sg.* singurătate, solitudine, izolare; *жить в ~е* a trăi în singurătate.

одино́чк|а, *-и* **1.** *m.* şi *f.* singuratic răzleţ, izolat, solitar. **2.** *f.* celulă *(la închisoare); сиде́ть в ~е* a fi supus la regim celular. **3.** *f. (reg.)* atelaj de un cal. **4.** *f. (sport)* barcă pentru un singur vîslaş ◇ *в ~у* cu forţe proprii, de unul singur, pe cont propriu; *по ~е* unul cîte unul; *вызыва́ть по ~е* a chema pe rînd/cîte unul.

одино́чн|ый *adj.* **1.** singur, de unul singur *(fără ajutorul altora);* individual; *(mil.) ~ полёт* zbor individual. **2.** izolat, răzleţ, separat; *~ слу́чай* caz izolat. **3.** destinat pentru unul singur; *(jur.) ~ое заключе́ние (detenţiune la)* regim celular.

одио́зность, *-и f. sg. (livr.)* mîrşăvie; caracter odios.

одио́зный *adj. (livr.)* odios, respingător, mîrşav.

одиссе́я, *-и f.* odisee.

одича́вший 1. *part. trec. act.* de la *одича́ть.* **2.** *adj.* sălbăticit.

одича́лость, *-и f. sg.* sălbăticie, stare de sălbăticie.

одича́лый *adj.* sălbăticit.

одича́ние, *-я n. sg.* sălbăticire, stare de sălbăticire.

одича́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* de la *дича́ть.*

одна́жды *adv.* **1.** cîndva, odinioară, într-o zi, odată; *~ но́чью* cîndva noaptea, într-o noapte; *~ у́тром* într-o dimineaţă; *~ ве́чером* într-o seară. **2.** o dată, o singură dată.

одна́ко 1. *conj. adversativă* totuşi, însă, dar. **2.** *cuv. modal* cu toate acestea, totuşi. **3.** *interj. (exprimă mirare, indignare)* ei nu!, asta-i bună!, asta-mi place!, să-ţi spun drept.

одноа́ктный *adj. (teatr.)* într-un (singur) act.

одноа́томный *adj.* dintr-un singur atom, monoatomic.

одноблóчный *adj.* monobloc.

однобóкий *adj.* unilateral, îngust, mărginit, redus, strîmt; *~ое сужде́ние* judecată unilaterală, judecată mărginită.

однобóкость, *-и f. sg.* unilateralitate, caracter unilateral.

однобóртный *adj.* la/cu un singur rînd de nasturi.

однобра́чие, *-я n.* monogamie.

одновале́нтный *adj. (chim.)* monovalent.

одновáльный *adj. (tehn.)* cu un singur ax.

одноварúантный *adj.* univariant, monovariant.

одновесéльный *adj.* cu o singură vîslă.

одновитко́вый *adj.* unispiral, cu spirală unică.

одновре́ме́нно *adv.* concomitent, în acelaşi timp, simultan.

одновре́ме́нность, *-u f. sg.* concomitenţă, simultaneitate; sincronism.

одновре́ме́нный *adj.* în acelaşi timp, simultan, concomitent; sincronic; *~ое де́йствие* acţiune simultană.

одноглáзка, *-u f. sg. (zool.)* ciclop.

одноглáзый *adj.* chior.

одногоди́чный *adj.* de un an.

одногóдки *pl. v. одноле́тки.*

одноголо́с(н)ый *adj. (muz.)* pe o singură voce.

одногóрбый *adj.* cu o singură cocoaşă; *~ верблю́д* dromader, cămilă cu o singură cocoaşă.

одногрýппово́й *adj.* de o singură grupă.

одноде́йствительный *adj.* monomotor.

одноди́апазóнный *adj.* cu o singură gamă.

однодне́вка, *-u f. (entom. bot.)* efemeridă.

однодне́вный *adj.* de o zi, pentru o zi; efemer; *~ о́тпуск* concediu de o zi.

однодóльн|ый *adj. (bot.)* **1.** monocotiledonat. **2.** *~ые, -ых s. pl.* monoice.

однозаря́дн|ый *adj.* cu o singură încărcătură; *~ое ружьё* puşcă cu o singură încărcătură.

однозвукóвой *adj.* format dintr-un singur sunet.

однозвýчность, *-u f. (lingv.)* omonimie.

однозвýчный *adj.* monoton.

однозна́чащий *adj.* sinonim, identic, echivalent.

однозна́чность, *-u f. sg.* sinonimie, identitate, echivalenţă.

однозна́чн|ый *adj.* **1.** *(mat.)* dintr-o singură cifră; univoc; *~ое соотве́тствие* corespondenţă univocă. **2.** cu un singur înţeles; *~ое сло́во* cuvînt cu un singur sens. **3.** sinonim, identic, echivalent; *~ые выраже́ния* expresii sinonime.

однозотóпный *adj. (fiz.)* monoizotopic.

одноимённость, *-u f. sg.* coincidenţă de nume.

одноимённый *adj.* cu acelaşi nume.

однокалúберн|ый *adj.* de acelaşi calibru; *~ые винто́вки* puşti de acelaşi calibru.

одноканáльный *adj.* monocanal, cu un singur canal.

однокáшник, *-a m. (înv.)* coleg de şcoală, conşcolar.

однокварти́рный *adj.* cu un singur apartament.

однокла́ссник, *-a m.* coleg de clasă.

одноклéточный *adj. (biol.)* unicelular, monocelular.

одноклýбник, *-a m.* tovarăş de club, membru al aceluiaşi club.

одноко́ечный *adj. (nav.)* cu un singur pat.

одноколéйка, *-u f.* cale ferată simplă *(cu o singură linie, cu un singur rînd de şine).*

одноколéйн|ый *adj.* cu o singură linie; *~ая желéзная доро́га* cale ferată cu o singură linie, cale ferată simplă.

одноко́лка, *-u f.* şaretă, cabrioletă.

одноко́нный *adj.* de/cu un cal; *~ экипáж* trăsură cu un cal.

одноко́нтурный *adj. (tele)* cu un singur circuit.

однокопы́тн|ый *adj. (zool.)* **1.** soliped, imparicopitat. **2.** *~ые, -ых pl.; sg. ~ое, -ого n.* solipede, imparicopitate.

однокóрпусный *adj.* cu un singur corp *(plug).*

однокрáтн|ый *adj.* întîmplat o singură dată; *(gram.) ~ое дéйствие* acţiune momentană; *(gram.) ~ вид* aspect momentan.

одноку́рсник, *-a m.* coleg de an *(la studenţi).*

однола́мповый *adj. (rad.)* cu o singură lampă.

однолемéшный *adj.* monobrăzdar.

однолене́стный *adj. (bot.)* monopetal, unipetal.

однолéтки, *-ток pl. (sg. однолéток m., однолéтка f.)* persoane de aceeaşi vîrstă.

однолéтн|ий *adj.* **1.** de un an; *~ курс* curs de un an. **2.** *(bot.)* anual; *~ее расте́ние* plantă anuală.

однолéтник, *-a m. (bot.)* plantă care durează un an.

однолéт|ок, *-тка m. v. однолéтки*

однолúстные, *-ых pl. (bot.)* unifoliate, monofile.

однолопáстный *adj.* unilobat, unifoliat.

однолучевóй *adj.* monoradial.

однолю́б, *-a m.* om care iubeşte toată viaţa o singură femeie.

одномáстн|ый *adj.* de aceeaşi culoare; *~ые ло́шади* cai de aceeaşi culoare.

одномáчтовый *adj.* cu un singur catarg.

одноме́рный *adj.* unidimensional.

одноме́стн|ый *adj.* stabil; cu un singur loc, monoloc; *~ самолёт* avion cu un singur loc; *~ое уда́рение* accent stabil.

одномолекуля́рный *adj. (chim.)* monomolecular.

одноморфéмный *adj. (lingv.)* monomorfematic.

одномото́рный *adj.* cu un singur motor, monomotor; *~ самолёт* avion monomotor.

однонапра́вленный *adj.* unidirecţional.

одноно́гий *adj.* cu un singur picior; monopod.

однообрáзие, *-я n. sg.* uniformitate, monotonie.

однообрáзно *adv.* (în mod) uniform, monoton.

однообрáзность, *-u f. sg. v. однообрáзие.*

однообрáзный *adj.* uniform, monoton.

однооснóвный *adj. (chim.)* monobazic.

одноóсный *adj.* cu o singură osie, monoaxial.

однопала́тный *adj. (pol.)* unicameral.

однопáлубный *adj. (mar.)* cu o singură punte.

однопáлый *adj. (pop.)* cu un singur deget.

одноплемённый *adj.* de/din acelaşi trib.

однопло́чный *adj. (el. tehn.)* cu un singur braţ.

однопло́дный *adj. (bot.)* monocarp.

однополóсный *adj.* cu o singură bandă.

однополчáнин, *-a m.* tovarăş/camarad de regiment.

однопóлость, *-u f. sg. (bot.)* unisexualitate.

однопóлый *adj. (bot.)* unisexual, unisexuat.

однополю́сный *adj. (fiz.)* cu un singur pol, monopolar, unipolar.

однопровóдный *adj.* monofilar.

однопýтка, *-u f.* cale ferată simplă, cu o singură linie.

однопýтный *adj.* cu un singur drum; într-un singur sens; *(ferov.)* cu linie simplă.

однорóгий *adj.* unicorn, cu un singur corn.

однорóдность, *-u f. sg.* omogenitate, uniformitate; *простра́нственная ~* omogenitate spaţială; *электро́нная ~* omogenitate electronică.

однорóдн|ый *adj.* **1.** omogen; *~ая жи́дкость* lichid omogen. **2.** similar; de aceeaşi natură, identic ◇ *(gram.) ~ые чле́ны предложе́ния* părţi de propoziţie multiple.

однорýкий *adj.* ciung; cu o singură mînă.

одноря́дка, *-u f. (înv.)* caftan la un rînd de nasturi şi fără guler.

одноря́дный *adj.* la un rînd, uniserial.

односвя́зность, *-u f. (mat.)* conexiune simplă.

односвя́зный *adj. (mat.)* simpluconex.

односельча́нин, *-a m.* consătean.

односеменодóльный *adj. (bot.)* monocotiledonat.

односемя́нный *adj. (bot.)* monosperm.

односи́льный *adj. (tehn.)* de un cal putere; *~ мото́р* motor de un cal putere.

односка́тный *adj.* cu o singură scurgere, cu un versant, cu o singură pantă, cu o singură apă.

однослóвный *adj.* alcătuit dintr-un singur cuvînt.

однослóжно *adv.* (în mod) laconic, lapidar; monosilabic, prin monosilabe.

однослóжность, *-u f. sg.* **1.** *(lingv.)* caracter monosilabic. **2.** laconism; caracter laconic/ lapidar.

однослóжн|ый *adj.* **1.** *(lingv.)* monosilabic; *~ое сло́во* cuvînt monosilabic. **2.** laconic, succint, concis, lapidar.

однослóйный *adj.* cu un singur strat.

односмéнный *adj.* cu un singur schimb.

односóртный *adj.* de/din acelaşi soi.

односостáвн|ый *adj. (lingv.)* monomembru; *~ое предложе́ние* propoziţie monomembră.

односпáльн|ый *adj.* pentru o persoană; *~ая крова́ть* pat de o persoană.

одноствóлка, *-u f.* puşcă cu o singură ţeavă.

одноствóльный *adj.* cu o singură ţeavă.

односто́рчатый *adj.* **1.** *(bot.)* univalv. **2.** cu un singur canat, cu o singură uşă.

односторо́нне *adv.* (în mod) unilateral, limitat.

односторо́нний *adj.* **1.** cu o singură faţă *(despre stofe)*. **2.** *(situat, aflat)* într-o singură parte, unilateral. **3.** într-o singură direcţie, într-o singură parte; unilateral. **4.** *(fig.)* unilateral, redus, limitat, mărginit ◇ *(dipl.)* ~ *отка́з от довово́ра* denunţarea unilaterală a unui tratat.

односторо́нность, *-u f. sg.* unilateralitate, caracter unilateral.

одноструктýрный *adj.* cu aceeaşi structură.

одноступе́нчат|ый *adj.* de/cu o singură treaptă; *~ая раке́та* rachetă cu o singură treaptă.

однота́ктный *adj.* monociclu.

одноти́пность, *-u f. sg.* caracter identic/stereotip; uniformitate; tip standard; tipizare.

одноти́пный *adj.* de acelaşi tip, standardizat; stereotip.

одното́мник, *-a m.* ediţie într-un singur volum.

одното́мный *adj.* într-un singur volum.

одното́нный *adj.* monocromatic, în acelaşi ton.

одноутро́бный *adj.* din aceeaşi mamă.

одноу́хий *adj.* cu o singură ureche.

однофа́зный *adj. (fiz.)* monofazat, monofazic; ~ *генера́тор* generator monofazat; ~ *дви́гатель* motor monofazat.

однофами́лец, *-a m.* purtător al aceluiaşi nume de familie.

однофо́кусный *adj.* monofocal.

однофоне́мный *adj. (lingv.)* monofonematic.

одноцветко́вый *adj. (bot.)* monofloral.

одноцве́тность, *-u f. sg.* **1.** monocromatism. **2.** *(fig.)* monotonie.

одноцве́тный *adj.* **1.** monocromatic, unicolor, de o singură culoare. **2.** *(bot.)* uniflor. **3.** *(fig.)* monoton, uniform.

одноцилúндровый *adj. (tehn.)* monocilindric, cu un singur cilindru.

одночасто́тность, *-u f.* monofrecvenţă.

одночле́н, *-a m. (mat.)* monom.

одночле́нный *adj. (mat.)* cu un singur termen, cu un singur membru; monom, monomembru.

одношёрстный *adj. (despre animale)* de aceeaşi culoare.

одноя́дерный *adj.* mononuclear.

одноя́дный *adj. (bot.)* monofag.

одноязы́чный *adj. (în expr.)* ~ *слова́рь* dicţionar explicativ.

одноэ́русный *adj.* cu un singur etaj, monoetaj.

одноя́дный *adj. (bot.)* monofag.

одобре́ние, *-я n.* **1.** *sg.* aprobare; asentiment, încuviinţare, consimţire; *единоду́шное* ~ aprobare unanimă. **2.** laudă, încurajare.

одобри́тельно *adv.* (în mod) aprobativ, în semn de aprobare; (în mod) favorabil; ~ *кивну́ть голово́й* a da din cap în semn de aprobare.

одобри́тельность, *-u f. sg.* caracter favorabil; caracter aprobativ.

одобри́тельный *adj.* favorabil, aprobator; de aprobare; ~ *о́тзыв* aviz favorabil, aprobare.

одо́брить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. одобря́ть) acuz.* a aproba, a încuviinţa; a fi de acord, a-şi da asentimentul, a consimţi la ... ; ~ *прое́кт резолю́ции* a aproba proiectul de rezoluţie; ~ *чье-л. предложе́ние* a accepta propunerea cuiva; ~ *к печа́танию* a da «bun de tipar».

одобря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *одо́брить*

одолева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *одоле́ть*

одоле́ние, *-я n. sg. (înv.)* învingere, înfrînare, biruire; răpunere.

одоле́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. одолева́ть) acuz.* **1.** a birui, a învinge, a înfrînge. **2.** *(fig.)* a birui, a copleşi, a pune stăpînire. **3.** *(fig.)* a reuşi să-şi învăţească/să asimileze ceva *(cu multă trudă)*; a da gata, a veni de hac; ~ *матема́тику* a fi tare la matematică; ~ *кни́гу* a da gata cartea.

одолжа́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf. acuz.* sau *y* + *gen.* a se îndatora, a se obliga; a fi obligat cuiva, a accepta, a primi serviciile cuiva.

одолже́ние, *-я n.* serviciu; amabilitate; complezenţă; *сде́лать/оказа́ть* ~ a-i face cuiva un serviciu ◇ *(înv.) сде́лай*

~! a) ai bunătate să!.. ; te rog, fii bun; b) mă rog!, poftim!

одолжи́|ть, *-жу́, -жи́шь vb. pf. (ipf. ода́лживать)* **1.** *acuz.* cu *dat.* a împrumuta, a da cu împrumut. **2.** *acuz.* cu *instr. (înv.)* a îndatora, a obliga.

одонто́лог, *-a m. (med.)* odontolog.

одонтологи́ческий *adj. (med.)* de odontologie; odontologic.

одонтоло́гия, *-u f. sg. (med.)* odontologie.

одр, *-á m. (înv.)* pat, aşternut ◇ *на сме́ртном одре́* pe patul de moarte.

одревесне́ние, *-я n. sg.* lignificare, lemnificare.

одревесне́ть, *-е́ет vb. pf.* a se lignifica.

одряхле́ние, *-я n. sg.* îmbătrînire, şubrezire.

одряхле́ть, *-е́ю, е́ешь vb. pf.* de la *дряхле́ть*

одува́нчик, *-а m. (bot.)* păpădie.

одýматься, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. одýмываться)* a se răzgîndi, a-şi lua seama, a da îndărăt.

одýмываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *одýматься*

одура́ченный 1. *p.t.p.* de la *одура́чить*. **2.** *adj.* păcălit, prostit, dus de nas.

одура́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. одура́чить) acuz.* a păcăli, a prosti, a înşela, a mistifica *(pe cineva)*.

одура́чить, *-чу, -чишь vb. pf.* de la *дура́чить* şi *одура́чивать*.

одуре́лый *adj. (pop.)* buimăcit, zăpăcit, buimac, năuc.

одуре́ни|е, *-я n. sg.* buimăceală, buimăcire, năucire, zăpăcire; *дойти́ до по́лного ~я* a se năuci cu desăvîrşire, a se tîmpi de tot.

одуре́|ть, *-ю, -еешь vb. pf.* de la *дуре́ть; ~ от шу́ма* a fi buimac de atîta zgomot; *~л ты, что ли?* ce, ai înnebunit?; ce, nu ţi-e bine?

одурма́нивание, *-я n. sg.* **1.** narcotizare; ameţire. **2.** *(fig.)* îndobitocire.

одурма́нивать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. одурма́нить)* **1.** a narcotiza; a ameţi. **2.** *(fig.)* a îndobitoci.

одурма́ниваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. (pf. одурма́ниться)*. **1.** a (se) ameţi *(cu narcotice, cu stupefiante)*, a se îmbăta. **2.** *pas.* de la *одурма́нивать*.

одурма́нить, *-ню, -нишь vb. pf.* de la *дурма́нить* şi de la *одурма́нивать*.

одурма́ниться, *-нюсь, -нишься vb. pf.* de la *одурма́ниваться*.

о́дурь, *-и f. sg.* ameţire, toropeală, buimăceală; *со́нная ~* a) buimăceală de somn; b) *(bot.)* mătrăgună, beladonă.

одуря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. acuz.* a buimăci, a năuci, a ameţi.

одуря́ющий 1. *part. prez. act.* de la *одуря́ть*. **2.** *adj.* ameţitor, îmbătător; narcotizant; ~ *за́пах* miros îmbătător/ameţitor.

одутлова́тость, *-u f. sg.* umflare, buhăvire, buhăire.

одутлова́тый *adj.* umflat, buhăit, pîhav.

одухотворённость, *-u f. sg.* inspiraţie, stare de însufleţire, elan, avînt.

одухотворённый 1. *p.t.p.* de la *одухотвори́ть*. **2.** *adj.* însufleţit, inspirat; plin de avînt, de elan; avîntat.

одухотвори́ть, *-рю, -ри́шь vb. pf. (ipf. одухотворя́ть) acuz.* **1.** *(облагородить)* a inspira, a însufleţi. **2.** *(despre elementele naturii şi animale)* a anima; a spiritualiza.

одухотворя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *одухотвори́ть*.

одушеви́ть, *-влю, -ви́шь vb. pf. (ipf. одушевля́ть) acuz.* **1.** a atribui viaţă forţelor şi elementelor naturii. **2.** *instr. (воодушеви́ть)* a însufleţi, a înflăcăra, a anima.

одушеви́ться, *-влюсь, -ви́шься vb. pf. (ipf. одушевля́ться) instr.* a se însufleţi; a se înflăcăra, a se entuziasma, a se antrena.

одушевле́ние, *-я n. sg.* **1.** *(действие)* însufleţire, entuziasmare, antrenare. **2.** avînt, elan, înflăcărare, entuziasm.

одушевлённость, *-u f. sg.* **1.** însufleţire. **2.** *(gram.)* caracter animat.

одушевлённый 1. *p.t.p.* de la *одушеви́ть*. **2.** *adj. (воодушевлённый)* însufleţit, înflăcărat, avîntat, plin de elan. **3.** *adj.* însufleţit; *(gram.)* ~ *предме́т* obiect animat.

одушевля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *одушеви́ть*.

одушевля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *одушеви́ться*. **2.** *pas.* de la *одушевля́ть*.

оды́шк|а, *-и f. sg.* gîfîit, respiraţie greoaie; dispnee; astmă; (la cal) tignafes.

ожереби́ться, *-и́тся vb. pf.* de la *жереби́ться*

ожере́лье, *-я n.* colier, salbă, colan.

ожесточа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *ожесточи́ть*

ожесточа́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *ожесточи́ться.* **2.** *pas.* de la *ожесточа́ть.*

ожесточе́ние, *-я n. sg.* îndîrjire, înverşunare; înrăire; înăsprire.

ожесточённо *adv.* cu îndîrjire, cu înverşunare.

ожесточённый 1. *p.t.p.* de la *ожесточи́ть.* **2.** *adj.* îndîrjit, înverşunat, întărîtat; înrăit; înăsprit; ~ *спор* discuţie îndîrjită/aprigă.

ожесточи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. ожесточа́ть) acuz.* a îndîrji, a întărîta; a înăspri.

ожесточи́ться, *-чу́сь, -чи́шься vb. pf. (ipf. ожесточа́ться)* a se îndîrji, a se înverşuna; a deveni crud/necruţător, a se înrăi; a se înăspri.

ожёчь, *ожгу́, ожжёшь vb. pf. acuz.* **1.** a arde, a frige. **2.** *(fig.)* a arde pe cineva (cu biciul), a lovi.

ожёчься, *ожгу́сь, ожжёшься vb. pf.* a se frige, a se arde.

оживáльный *adj. (arhit.)* ogival.

оживáние, *-я n. sg.* **1.** înviorare, reînsufleţire; renaştere. **2.** *(biol.)* reviviscenţă.

оживáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *ожи́ть*

оживи́ть, *-влю́, -ви́шь vb. pf. (ipf. оживля́ть) acuz.* **1.** a învia, a readuce la viaţă. **2.** *(fig.)* a înviora, a însufleţi, a îmbărbăta.

оживи́|ться, *-влю́сь, -ви́шься vb. pf. (ipf. оживля́ться)* a se înviora, a se anima; a prinde viaţă, a se însufleţi.

оживлéни|е, *-я n. sg.* **1.** înviere, readucere la viaţă. **2.** *(fig.)* înviorare; redresare; *экономи́ческое* ~ redresare economică. **3.** *(fig.)* însufleţire, animaţie.

оживлённо *adv.* cu însufleţire, cu animaţie; însufleţit, animat.

оживлённость, *-и f. sg.* înviorare, însufleţire, animaţie.

оживлённ|ый 1. *p.t.p.* de la *оживи́ть.* **2.** *adj.* animat, însufleţit; viu, vioi; înviorat; *~ые пре́ния* dezbateri animate/aprinse.

оживля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *оживи́ть*

оживля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *оживи́ться.* **2.** *pas.* de la *оживля́ть.*

ожида́льня, *-и f.* sală de aşteptare, anticameră.

ожида́ни|е, *-я n.* **1.** aşteptare; *зал ~я* sală de aşteptare; *томи́тельное ~* aşteptare chinuitoare; *по́сле до́лгих ~й* după multe aşteptări; *сверх (вся́кого) ~я* cu totul neaşteptat; *про́тив ~я* peste aşteptări, contrar celor aşteptate. **2.** *(mai ales la pl.)* speranţă, aşteptare; *обману́ть ~я* a înşela speranţele ◇ *быть в ~и* a fi în aşteptarea fericitului eveniment *(despre o femeie însărcinată).*

ожида́|ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz.* a aştepta; a se aştepta; a spera; *~ слу́чая* a aştepta prilejul; *~ с нетерпе́нием* a aştepta cu nerăbdare; *э́того я не ~л* la aşa ceva nu mă aşteptam, aceasta este contrar aşteptărilor mele.

ожиже́ние, *-я n. (tehn.)* licheficre.

ожи́ка, *-и f. (bot.)* mălaiul cucului.

ожи́на, *-ы f. (bot.)* mur de mirişte, rug-de-cîmp.

ожире́ние, *-я n. sg.* îngrăşare *(peste măsură),* obezitate; *(med.)* adipozitate.

ожире́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. жире́ть)* a se îngrăşa peste măsură, a deveni obez.

ожи́ть, *-живу́, -живёшь vb. pf. (ipf. ожива́ть).* **1.** a reînvia. **2.** *(fig.)* a reînvia, a renaşte; a se anima, a se înviora.

ожо́г, *-а m.* **1.** *(действие)* ardere; opărire. **2.** arsură; *забинтова́ть ~* a bandaja o arsură.

озабо́тить, *-о́чу, -о́тишь vb. pf.* de la *озабо́чивать* şi de la *забо́тить.*

озабо́титься, *-о́чусь, -о́тишься vb. pf. (ipf. озабо́чиваться) instr.* a se îngriji *(la timp)* de ..., a avea grijă de ...

озабо́ченно *adv.* cu îngrijorare; cu o înfăţişare îngrijorată, cu un aer preocupat.

озабо́ченность, *-и f. sg.* preocupare, îngrijorare.

озабо́ченный 1. *p.t.p.* de la *озабо́тить.* **2.** *adj.* îngrijorat, preocupat, plin de griji; *~ вид* înfăţişare preocupată.

озабо́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. озабо́тить)* a îngrijora, a nelinişti, a preocupa.

озабо́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *озабо́титься.* **2.** *pas.* de la *озабо́чивать.*

озагла́вить, *-влю, -вишь vb. (ipf. озагла́вливать) acuz.* a intitula, a da un titlu; *~ статью́* a intitula un articol.

озагла́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *озагла́вить*

озада́ченно *adv.* cu nedumerire, surprins.

озада́ченность, *-и f. sg.* nedumerire, surprindere; uluire.

озада́ченный 1. *p.t.p.* de la *озада́чить.* **2.** *adj.* nedumerit, surprins; încurcat; uluit, perplex.

озада́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *озада́чить*

озада́чить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. озада́чивать) acuz.* cu *instr.* a surprinde; aului, a pune în încurcătură/în nedumerire; a tulbura, a îngrijora.

озаре́ние, *-я n.* luminare.

озари́|ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. озаря́ть) acuz.* **1.** a lumina. **2.** *(fig.)* a lumina, a ilumina, a însenina; *меня ~ло* mi-a fulgerat prin minte un gînd/o idee.

озари́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. озаря́ться) instr.* a se lumina, a se ilumina, a se însenina.

озаря́ть, *-яю, -я́ешь vb. ipf.* de la *озари́ть*

озаря́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *озари́ться.* **2.** *pas.* de la *озаря́ть.*

озвере́лость, *-и f. sg.* ferocitate, sălbăticie.

озвере́лый *adj.* crunt, feroce, bestial; brutal.

озвере́ние, *-я n. sg.* ferocitate, sălbăticie, brutalitate.

озвере́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. звере́ть)* a se sălbătici; a deveni feroce.

озвончéние, *-я n. (lingv.)* sonorizare; *~ согла́сных* sonorizarea consoanelor.

озвуче́ние, *-я n. sg.* sonorizare.

озвуча́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *озвучи́ть*

озвучи́ть, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. озвуча́ивать) acuz. (tehn.)* a sonoriza.

оздорови́тельный *adj.* **1.** de vindecare, de însănătoşire; de întremare; *~ процéсс* proces de vindecare. **2.** de asanare, de salubritate.

оздорови́ть, *-влю́, -ви́шь vb. pf. (ipf. оздоровля́ть) acuz.* **1.** a însănătoşi, a întrema. **2.** a asana; *~ ме́стность* a asana o regiune. **3.** *(fig.)* a redresa, a asana, a îndrepta, a îmbunătăţi.

оздоровле́ние, *-я n. sg.* **1.** întremare. **2.** asanare. **3.** *(fig.)* redresare, îmbunătăţire.

оздоровля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *оздорови́ть*

озеленéние, *-я n. sg.* plantare de pomi, creare de zone/de spaţii verzi.

озелени́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. озеленя́ть) acuz.* a crea zone verzi, a sădi/a planta pomi.

озеленя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *озелени́ть*

о́земь *adv. (inv.)* la/pe pămînt, pe jos; *он ерóхнулся ~* a căzut la pămînt, a căzut pe jos.

озёрн|ый *adj.* de lac, de baltă, lacustru; *~ые расте́ния* plante de baltă, plante lacustre.

о́зеро, *-а n.* lac; ghiol.

ози́мые, *-ых pl. (agr.)* cereale/grîne de toamnă.

ози́м|ый *adj. (agr.)* de toamnă; *~ая пшени́ца* grîu de toamnă; *~ые хлеба́* cereale de toamnă.

о́зимь, *-и f.* semănături de toamnă, culturi de toamnă.

озира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz.* a privi, a scruta, a-şi roti ochii; a examina, a cerceta *(cu privirea).*

озира́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* a privi îndărăt; a privi în toate părţile, a se uita împrejur; *~ по сторона́м* a se uita împrejur.

озли́ть(ся), *-лю́(сь), -ли́шь(ся) vb. pf.* de la *зли́ть(ся)*

озло́бить, *-блю, -бишь vb. pf. (ipf. озло́блять) acuz.* a înrăi, a întărîta, a îndîrji, a înfuria.

озло́биться, *-блюсь, -бишься vb. pf. (ipf. озло́бля́ться)* a se înrăi, a se întărîta, a se îndîrji; a se înfuria, a se supăra foc.

озлобле́ние, *-я n. sg.* înrăire, întărîtare, îndîrjire; ciudă.

озло́бленно *adv.* cu răutate; întărîtat; înciudat.

озло́бленность, *-и f. sg.* înrăire; întărîtare.

озло́бленный 1. *p.t.p.* de la *озло́бить*. **2.** *adj.* înrăit, întărîtat, îndîrjit; înciudat.

озло́бля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *озло́бить*

озло́бля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *озло́би́ться*. **2.** *pas.* de la *озло́бля́ть*.

ознако́мить, *-млю, -мишь vb. pf. (ipf. знако́мить și ознакомля́ть) acuz.* cu *c instr.* a iniția, a informa, a face cunoscut, a pune la curent, a pune în cunoștință.

ознако́миться, *-млюсь, -мишься vb. pf. (ipf. знако́миться* și *ознакомля́ться) c+ instr.* a lua cunoștință, a se pune la curent, a se familiariza, a se deprinde.

ознакомле́ние, *-я n. sg.* inițiere, punere la curent; luare de contact, vizitare.

ознакомля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *ознако́мить*

ознакомля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *ознако́миться*. **2.** *pas.* de la *ознакомля́ть*.

ознаменова́ние, *-я n. sg.* sărbătorire, celebrare.

ознаменова́|ть, *-ну́ю, -ну́ешь vb. pf.* **1.** *acuz.* a însemna, a marca. **2.** *(ipf. ознамено́вывать) acuz.* cu *instr.* a celebra, a sărbători, a cinsti, a omagia, a comemora.

ознаменова́ться, *-ну́ется vb. pf. (ipf. ознамено́вываться) instr.* a se distinge, a se deosebi, a fi marcat/ însemnat.

ознамено́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *ознаменова́ть(2)*

означа́емое, *-ого n. (lingv.)* semnificat.

означа́ть, *-а́ем vb. ipf.* a însemna, a arăta, a reprezenta.

означа́ющий 1. *part. prez. act.*[3] de la *означа́ть*. **2.** *~ее, -его n. (lingv.)* semnificant.

озна́ченный *adj. (înv.)* menționat, arătat (**mai** sus), sus-numit, sus-menționat.

озо́б, *-а m. sg.* fiori, frisoane.

озноби́ть, *-блю́, -би́шь vb. pf. (ipf. озноб|ля́ть) acuz. (pop.)* a degera ușor *(despre o parte a corpului)*, a răci.

озноб|ля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *ознобить*

озокери́т, *-а m. sg. (mineral.)* ozocherită.

озоле́ние, *-я n.* calcinare, transformare în cenușă.

озолоти́ть, *-очу́, -оти́шь vb. pf. acuz. (înv.)* **1.** a auri, a polei cu aur; a sufla cu aur. **2.** *(fig.)* a copleși cu bogății/cu daruri, a acoperi cu aur, a îmbogăți.

озо́н, *-а m. sg. (chim.)* ozon.

озона́тор, *-а m.* ozonizor, aparat de ozonizare.

озони́рование, *-я n. sg.* ozonizare.

озони́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* **1.** a transforma în ozon. **2.** a ozoniza.

озони́роваться, *-руется vb. pf.* și *ipf.* a se ozoniza, a fi ozonizat.

озо́новый *adj.* de/cu ozon, ozonat.

озорни́к, *-а́ m.* **1.** ștrengar, zburdalnic, poznaș; neastîmpărat. **2.** *(скандалист)* zurbagiu.

озорнича́ть, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. созорнича́ть)* **1.** a face ștrengării; a fi ștrengar/zburdalnic; a se ține de pozne/ de năzbîtii. **2.** *(pop.) (скандалить, бесчинствовать)* a face scandal/tapaj.

озорно́й *adj.* **1.** ștrengăresc, de ștrengar, zburdalnic, poznaș, neastîmpărat. **2.** *(pop.) (скандальный)* zurbagiu.

озорство́, *-á n. sg.* **1.** ștrengărie zburdălnicie, neastîmpăr. **2.** *(pop.) бесчинство, девоширство)* obrăznicie.

озя́бнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. зя́бнуть)* a îngheța, a-i fi frig.

о́йдиум, *-а m. (болезнь винограда)* oidium.

ой *interj. (exprimă spaimă, surprindere, durere)* vai!, of!, ah!, ohoho!, aoleo!

о́й ли *interj. (pop. exprimă dubiu, neîncredere)* oare?, să fie adevărat? cu putință?

оказа́ни|е, *-я n. sg.* dare, acordare facere *(cu diverse determinări, sesul reieșind din acestea)*; *для ~я по́мощи* spre a da ajutor, spre a ajutora; *(ec.) ~ услу́г* prestare de servicii.

оказа́ть, *-ажу́, -а́жешь vb. pf. (ipf. ока́зывать) acuz.* **1.** a da, a acorda, a face, a exercita; *~ содéйствие* a da concurs (cuiva); *~ поддéржку* a da un sprijin, a sprijini, a susține; *~ по́мощь* a da ajutor; *~ услу́гу* a face serviciu; *~ влия́ние* a exercita o influență, a înrîuri; *~ сопротивле́ние* a opune rezistență, a se împotrivi; *~ дове́рие* a acorda încredere; *~ честь* a face onoare;

~ гостеприи́мство a acorda ospitalitate; *~ раду́шный приём* a face o primire călduroasă. **2.** *(înv.)* a arăta, a manifesta, a da dovadă de ...; *~ сме́лость* a da dovadă de curaj.

оказа́|ться, *-ажу́сь, -а́жешься vb. pf. (ipf. ока́зываться)* **1.** a se dovedi, a se arăta; *всё ~лось в поря́дке* s-a văzut că totul e în ordine; *ожида́ния ~лись напра́сными* așteptările s-au dovedit a fi zadarnice; *~лось, что ...* (pînă la urmă) s-a văzut/s-a dovedit/a reieșit că ...; *как ~лось* după cum s-a dovedit, după cum s-a văzut (pînă la urmă). **2.** a nimeri, a se pomeni, a se trezi, a fi, a se găsi *(într-un loc, într-o situație sau împrejurare oarecare)*; *никого́ не ~лось до́ма* s-a întîmplat să nu fie nimeni acasă; *~ в ло́жном положе́нии* a se pomeni într-o situație falsă; *он ~лся вы́нужденным* s-a văzut silit/ nevoit

ока́зи|я, *-и f.* **1.** *(înv.)* prilej, ocazie prielnică; *посла́ть письмо́ с ~ей* a trimite o scrisoare prin cineva. **2.** *(неожиданное событие)* întîmplare rară, caz neobișnuit; *что за ~!* ceva nemaipomenit! ceva extraordinar!; *ну и ~!* na-ți-o bună!; ce o mai fi și asta!

ока́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *оказа́ть*

ока́зыва|ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *оказа́ться*а *как ~ется* după cum se vede.

окаймі́ть, *-млю́, -ми́шь vb. pf. (ipf. окаймля́ть) acuz.* a face un chenar, a înconjura cu chenar; a face o bordură, a tivi.

окаймле́ние, *я n. sg.* facerea unui chenar, tivire.

окаймля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *окаймі́ть*

ока́лина, *-ы f. sg. (chim. tehn.)* arsură, scorie, cenușă, tunder.

окамене́лость, *-и f.* **1.** *sg.* împietrire, întepenire, rigiditate; fixitate; *~ взгля́да* fixitatea privirii. **2.** *(ископаемое)* fosilă.

окамене́лый *adj.* **1.** pietrificat, împietrit, transformat în piatră. **2.** *(fig.)* împetrit, încremenit, nemișcat, rigid.

окамене́ние, *-я n. sg.* **1.** *(действие)* împietrire, pietrificare. **2.** *(fig.)* impietrire, încremenire, întepenire.

окамене́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *каменеть*

окантова́ть, *-ту́ю, -ту́ешь vb. pf.* de la *кантова́ть*[1]

окантóвка, *-и f.* **1.** *sg.* executare a unui chenar, încadrare în chenar. **2.** *(кант)* chenar, bordură, margine.

ока́нчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *око́нчить*

ока́нчиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *око́нчиться*. **2.** *pas.* de la *ока́нчивать*.

о́канье, *-я n. sg. (lingv.) ocanie (rostirea lui «o» neaccentuat în mod normal pronunțat «a»).*

ока́пывание, *-я n. sg.* prășit, mușuroit, săpatul de jur împrejur.

ока́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *окопа́ть*

ока́пываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** de la *окопа́ться*. **2.** *pas.* de la *ока́пывать*.

окари́на, *-ы f. (muz.)* ocarină.

ока́рмливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *окорми́ть*

окати́ть, *-ачу́, -а́тишь vb. pf. (ipf. ока́чивать) acuz.* a vărsa, a turna peste cineva *(mult lichid)*, a uda *(mult de tot)*, a scălda.

окати́ться, *-ачу́сь, -а́тишься vb. pf. (ipf. ока́чиваться)* a se stropi.

о́кать, *-аю, -аешь vb. ipf. (lingv.)* a vorbi pronunțînd ca «o» vocala neaccentuată «o» *(în mod normal rostită «a»).*

ока́чивать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *окати́ть*

ока́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *окати́ться*. **2.** *pas.* de la *ока́чивать*.

ока́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *окоси́ть*

ока́янный *adj. (înv.)* afurisit, blestemat.

океа́н, *-а m.* **1.** ocean; *Се́верный Ледови́тый ~* Oceanul Înghețat de Nord; *(fig.) возду́шный ~* atmosferă. **2.** *(fig.)* noian, ocean.

океанографи́ческий *adj.* oceanografic.

океаногра́фия, *-и f. sg.* oceanografie.

океа́нский *adj.* oceanic, de ocean; *~ парохо́д* transatlantic, navă transoceanică.

оки́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *оки́нуть*

оки́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. ipf. оки́дывать) (în expr.)* ~ *взо́ром/взгля́дом* a cuprinde cu privirea.

окисáние, *-я n.* acrire, oţetire.

окисáть, *-áем vb. ipf. (chim.)* a se oxida, a fi oxidat.

óкисел, *-сла m. (chim.)* oxid; ~ *свинцá* oxid de plumb.

окислéние, *-я n. sg. (chim.)* oxidare.

окислённый *p.t.p.* (de la *окисли́ть*) oxidat.

окисли́тель, *-я m. (chim.)* oxidant.

окисли́тельн|ый *adj. (chim.)* oxidant; de oxidare.

окисли́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. окисля́ть) acuz. (chim.)* a oxida.

окисли́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. окисля́ться)* a se oxida.

окисля́емость, *-и f. (tehn.)* oxidabilitate, proprietatea de a se oxida.

окисля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *окисли́ть*

окисля́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *окисли́ться.* **2.** *pas.* de la *окисля́ть.*

óкись, *-и f. (chim.)* oxid; ~ *углеро́да* oxid de carbon; ~ *ура́на* oxid de uraniu; ~ *се́ры* bioxid de sulf; ~ *желе́за* oxid de fier; ~ *алюми́ния* alumină, oxid de aluminiu; ~ *зо́лота* trioxid de aur, oxid auric.

окказионали́зм, *-а m. sg. (fil.)* ocazionalism.

окклю́зия, *-и f. sg. (chim.)* ocluzie.

оккульти́зм, *-а m. sg.* ocultism.

оккульти́ый *adj.* ocult.

оккупáнт, *-а m.* ocupant, cotropitor, invadator.

оккупáци|онн|ый *adj.* de ocupaţie, de cotropire; ~*ые войскá* trupe de ocupaţie.

оккупáция, *-и f.* ocupaţie, ocupare, cotropire, invazie.

оккупи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a ocupa, a cotropi, a invada.

оклáд, *-а m.* **1.** salariu; retribuţie; *основно́й* ~ retribuţie/salariu de bază; *ме́сячный* ~ salariu lunar; retribuţie lunară; *должностно́й* ~ soldă de funcţie; *повы́сить* ~ a mări salariul/ retribuţia. **2.** *(fin.)* cuantumul unui impozit, cota unui impozit *sau* a unei taxe.

оклáдист|ый *adj. (în expr.)* ~*ая борода́* barbă lată şi deasă, barbă răsfirată.

окладно́й *adj.* de impunere, de taxare; ~ *лист* foaie de impunere; proces-verbal de impunere; ~ *сбор* taxă.

оклевстáть, *-ещý, -éщешь vb. pf. acuz.* a calomnia, a defăima, a ponegri, a cleveti.

оклéивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *оклéить.*

оклéить, *-éю, -éишь vb. pf. (ipf. оклéивать) acuz.* a lipi, a încleia; ~ *стéны обóями* a tapeta pereţii.

оклéйка, *-и f. sg.* lipit, lipire cu clei, încleiere.

óклик, *-а m.* chemare, strigăt, somare; ~ *часово́го* somaţia unei santinele.

оклика́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *оклика́ть.*

оклика́ть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. оклика́ть) acuz.* a chema, a striga; a soma.

окн|ó, *-á n.* **1.** fereastră, geam; *(constr.) слухово́е* ~ lucarnă; *(arhit.) глухо́е* ~ fereastră oarbă; *двуство́рчатое* ~ fereastră dublă; *ветрово́е* ~ parbriz; *вы́броситься за* ~ sau *в* ~ a azvîrli pe fereastră (afară). **2.** *(mil.)* fereastră, vizor; locaş; portiţă; ~ *для наво́дки* locaş pentru ochire; *(auto) выпускно́е* ~ fereastră de evacuare. **3.** *(fig.)* oficiu, deschizătură, ochi. **4.** *(fig.)* fereastră, oră liberă *(în orarul şcolar).*

óк|о, *-а n. (poetic)* ochi ◇ *в мгнове́ние ~а* într-o clipă, cît ai clipi; ~ *за* ~, *зуб за́ зуб* ochi pentru ochi, dinte pentru dinte; *люби́ть как зени́цу ~а* a-i fi drag ca ochii din cap; *(prov.) ви́дит* ~, *да зуб не́ймёт* ochii văd, inima cere; *недрема́нное* ~ ochi veşnic deschis; ochi care veghează/care nu doarme; atenţie încordată.

окова́лок, *-лка m.* garf, ceafă *(carne).*

окова́ть, *окую́, окуёшь vb. pf. (ipf. ока́вывать) acuz.* cu *instr.* a fereca, a îmbrăca cu fier.

ока́вка, *-и f. sg. (tehn.)* ferecare, fretare; *(constr.)* armare.

ока́вы, *ока́в pl.* fiare, cătuşe, lanţuri; *налага́ть* ~ a fereca, a încătuşa, a pune în fiare; *(fig.)* a înrobi ◇ *(fig.) сбро́сить с себя́* ~ a rupe lanţurile; a se descătuşa.

ока́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *окова́ть.*

окола́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. (pop.)* a hoinări, a bate drumurile fără rost, a umbla hai-hui.

околдова́ть, *-дýю, -дýешь vb. pf. (ipf. околдо́вывать) acuz.* **1.** a fermeca, a vrăji, a face cuiva vrăji *(în superstiţii şi basme).* **2.** a încînta, a captiva, a fermeca, a vrăji.

околдо́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *околдова́ть*

околева́ть, *-аем vb. ipf.* de la *околе́ть*

околёсиц|а, *-ы f.* inepţii, nerozii; prostii; *нести́ ~у* a îndruga verzi şi uscate, a bate cîmpii.

околе́ть, *-éем vb. pf. (ipf. околева́ть) (despre animale)* a muri, a pieri; a crăpa.

око́лиц|а, *-ы (reg.)* **1.** barieră; gard, îngrăditură, împrejmuire *(în jurul unui sat, la ieşire din sat); за ~ей* după barieră. **2.** împrejmuiri. **3.** drum ocolit, ocol ◇ *(prov.) для ми́лого дру́га семь вёрст не* ~ pentru un prieten drag luntre şi punte mă fac.

околи́чност|ь, *-и f. (înv.)* aluzie, circumlocuţie; *говори́ть без ~ей* a vorbi fără înconjur; a spune pe şleau/de-a dreptul.

óколо 1. *prep.* cu *gen. (во́зле)* lîngă, alături, aproape de ...; ~ *до́ма* lîngă casă. **2.** *prep.* cu *gen. (приблизительно)* cam, vreo, circa, aproape, spre; ~ *полу́дня* cam pe la amiază; ~ *трёх ме́сяцев* cam vreo trei luni; *семь килогра́ммов и́ли* ~ *э́того* şapte kilograme ori cam pe atît. **3.** *adv.* în jur, împrejur, în apropiere, în preajmă ◇ *(fig.) ходи́ть вокру́г да* ~ a se învîrti în jurul unei chestiuni.

околозе́мный *adj.* circumterestru.

окололу́нный *adj.* circumlunar.

околоплóдник, *-а m. (bot.)* pericarp.

околопóлюсный *adj.* în jurul/ împrejurul polului.

околосерде́чный *adj. (anat.)* pericardic, de pericard; ~*ая су́мка* pericard.

околоси́ться, *-ится vb. pf.* a înspica, a face spic, a da în spic.

окало́/ток, *-тка* m. **1.** *(înv.) (окрестность)* împrejurimi; *в нашем ~тке* prin părţile noastre. **2.** district de cale ferată. **3.** *(înv.) (полицейский участок)* comisariat de poliţie *(în Rusia ţaristă).* **4.** *(înv.) (район города)* circumscripţie. **5.** *(înv. mil.)* infirmerie.

околоу́шн|ый *adj. (anat.)* parotidian; ~*ая железа́* glandă parotidă; *воспале́ние ~ой железы́* parotidită.

околоцве́тник, *-а m. (bot.)* preiant.

околпа́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *околпа́чить*

околпа́чить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. околпа́чивать) acuz. (pop.)* a înşela, a trage pe sfoară, a păcăli.

око́льн|ый *adj.* ocolit, lăturalnic; ~*ая доро́га* drum ocolit; *(fig.)* ~*ые пути́* căi lăturalnice, subterfugii, tertipuri; *(fig.)* ~*ым путём* pe căi ocolite.

окольцева́ть, *-цу́ю, -цу́ешь vb. pf.* de la *кольцева́ть*

оконе́чность, *-и f.* extremitate, vîrf, capăt; terminaţie; *(geogr.)* ~ *мы́са* extremitatea capului.

оконе́чный *adj.* terminal.

око́нн|ый *adj.* de/la fereastră; ~*ая ра́ма* cerceveaua ferestrei; ~*ое стекло́* geam.

оконопáтка, *-и f.* astupare, călăfătuire.

оконфу́зить, *-ужу, -у́зишь vb. pf. acuz. (pop.)* a pune în încurcătură; a face de ruşine.

оконфу́зиться, *-у́жусь, -у́зишься vb. pf. (pop.)* a se face de rîs/de ruşine, a o scrînti.

оконча́ни|е, *-я n.* **1.** *(завершение)* terminare, isprăvire, expirare; *по ~и сро́ка* la expirarea termenului. **2.** *(конец)* sfîrşit, capăt, fine; ~ *рома́на* sfîrşitul romanului. **3.** *(gram.)* desinenţă, terminaţie; *паде́жное* ~ desinenţă cazuală; *нулево́е* ~ desinenţă zero.

оконча́тельн|ый *adj.* definitiv, irevocabil; ~*ое реше́ние* hotărîre definitivă; *дать* ~ *отве́т* a da un răspuns definitiv; ~*ая отде́лка* finisare, finisaj.

оконча́тельно *adv.* (în mod) definitiv, irevocabil, cu desăvîrşire.

оконча́тельность, *-и f.* caracter final/ terminativ.

око́нчить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. ока́нчивать) acuz.* **1.** a termina, a sfîrşi, a isprăvi. **2.** *(школу, университет)* a absolvi, a termina studiile.

око́нчиться, *-ится vb. pf. (ipf. ока́нчиваться)* a se termina, a se sfîrşi;

despre un termen) a se împlini, a expira.

око́ш, *-а m. (mil.)* tranşee, şanţ, adăpost; *рыть ~ы* a săpa tranşee; *оруди́йный ~* şanţ de tun.

окопа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. окапывать) acuz.* **1.** a săpa de jur împrejur, a muşuroi. **2.** *(окружить, обвести канавой)* a împrejmui, a înconjura cu şanţ.

окопа́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. окапываться)* **1.** *(mil.)* a se întări în tranşee. **2.** *(fig. iron.)* a se camufla în spatele frontului.

око́пка, *-и f.* săpare, în jur.

око́нник, *-а m. (bot.)* tătăneasă.

око́нн|ый *adj. (mil.)* de tranşee; *~ая ли́ния* linia de tranşee; *~ая война́* război de poziţii.

окора́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *окороти́ть*

окори́вать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *окори́ть*

окори́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. окоривать)* a coji, a decoji, a decortica.

окорми́ть, *-ормлю́, -ормишь vb. pf. (ipf. окармливать) acuz.* **1.** a alimenta peste măsură; a îndopa. **2.** cu *instr. (отравить)* a otrăvi *(cu nutreţ vătămător).*

окорна́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. корнать)* a reteza, a tăia scurt.

о́корок, *-а m.* pulpă *(de porc, viţel etc.); свино́й ~* şuncă, jambon; *копчёный ~* şuncă afumată.

окороти́ть, *-очу́, -оти́шь vb. pf. (ipf. окора́чивать) acuz.* a scurta, a ciunti.

окосе́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. косе́ть) (pop.)* **1.** *(стать косым)* a deveni saşiu. **2.** *(опьянеть)* a se chercheli.

окоси́ть, *-ошу́, -оси́шь vb. pf. (ipf. ока́шивать) acuz.* a cosi *(în jur).*

окостенева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *окостене́ть*

окостене́лость, *-и f. sg.* **1.** osificare. **2.** înţepenire; anchilozare. **3.** *(fig.)* lîncezeală, stagnare, amorţire.

окостене́лый *adj.* **1.** *(окоченевший)* înţepenit, anchilozat. **2.** *(превратившийся в кость)* osificat. **3.** *(fig.)* amorţit, anchilozat, inert.

окостене́ние, *-я n. sg.* **1.** osificare; *~ хрящево́й ткани* osificarea zgîrciurilor/ţesuturilor cartilaginoase. **2.** anchilozare, înţepenire.

окостене́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. костене́ть şi окостенева́ть)* **1.** *(превратиться в кость)* a se osifica. **2.** *(окоченеть)* a înţepeni; a se anchiloza. **3.** *(fig.)* a se anchiloza, a amorţi.

око́т, *-а m. sg.* fătat (despre *pisică, oaie etc.).*

окоти́ться, *-оти́тся vb. pf. (ipf. коти́ться)* a făta *(despre pisică, oaie).*

окоче́лость, *-и f. sg.* amorţire, înţepenire *(de frig),* rebegit.

окоче́лый *adj.* amorţit, înţepenit *(de frig),* rebegit.

окочене́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *коченеть*

окочу́риться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (pop.)* a se curăţa, a da ortul popii.

око́шко, *-а n. dim.* ferestruică, ferestruie; ghişeu.

окра́ин|а, *-ы f.* **1.** margine, capăt; lizieră, extremitate; *~ ле́са* marginea pădurii. **2.** periferie, marginea oraşului, mahala; suburbie; *городски́е ~ы* suburbii. **3.** *(înv.)* regiune periferică, zonă de graniţă.

окра́инный *adj.* **1.** de margine, mărginaş. **2.** de la periferie, periferic.

окра́ситься, *-а́шусь, -а́сишься vb. pf.* de la *окра́шиваться* şi de la *кра́ситьˈ.*

окра́ска, *-и f. sg.* **1.** *(действие)* vopsire, zugrăvire; *~ стен* zugrăvirea pereţilor. **2.** *(цвет)* culoare, colorit, ton, nuanţă; *защи́тная ~* mimetism. **3.** *(fig.)* colorit, nuanţă expresivă; *стилисти́ческая ~ сло́ва* nuanţă stilistică a cuvîntului.

окра́шенность, *-и f. (lingv.)* nuanţă, colorit, conotaţie.

окра́шивание, *-я n. sg. v.* **окра́ска** *(1)*

окра́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. окра́сить) acuz.* a vopsi, a colora.

окра́шиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *(pf. окра́ситься)* a se vopsi, a se colora **2.** *pas.* de la *окра́шивать.*

окремене́ние, *-я n. (geol.)* silicifiere.

окрепну́ть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. кре́пнуть)* a se întări, a prinde putere, a se întrema.

окрести́ть, *-е́щу, -е́стишь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. крести́ть)* a boteza. **2.** *instr. (назвать)* a porecli, a supranumi, a boteza.

окрести́ться, *-ещу́сь, -е́стишься vb. pf. (ipf. крести́ться)* a se boteza.

окре́стност|ь, *-и f.* împrejurimi; *~и го́рода* împrejurimile oraşului.

окре́стный *adj.* din împrejurime, dimprejur, din preajmă, învecinat.

окрове́ть, *-е́ю, е́-шь vb. pf.* de la *кроветь*

о́крик, *-а m.* **1.** strigăt, chemare, strigare; răstire. **2.** apostrofare, răstire.

окри́кивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *окрикнуть*

окри́кнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. окри́кивать) acuz.* a chema, a striga.

окрова́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. окровавливать) acuz.* a însîngera, a păta cu sînge, a umple cu sînge.

окрова́виться, *-влюсь, -вишься vb. pf. (ipf. окрова́вливаться)* a se umple/ a se mînji/ a se păta cu sînge.

окрова́вленный 1. *p.t.p.* de la *окрова́вить.* **2.** *adj.* însîngerat, plin de sînge.

окрова́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *окрова́вить*

окрова́вливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** de la *окрова́виться.* **2.** *pas.* de la *окровавливать.*

окро́л, *-а m.* fătat, fătare *(la iepurii de casă).*

окропи́ть, *-плю́, -пи́шь vb. pf. (ipf. окропля́ть şi кропи́ть) acuz.* a stropi.

окропле́ние, *-я n. sg.* stropire, udare.

окропля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *окропи́ть*

окро́шка, *-и f. sg.* **1.** ocroşcă *(un fel de borş cu carne tocată sau peşte, servit rece).* **2.** *(fig.)* amestecătură, ghiveci, harababurâ, talmeş-balmeş.

о́круг, *-а m.* district; regiune; circumscripţie; *избира́тельный ~* circumscripţie electorală; *пограни́чный ~* regiune de graniţă; *вое́нный ~* regiune militară.

округле́ние, *-я n. sg.* rotunjire; *(lingv.)* labializare.

округлённ|ый 1. *p.t.p.* de la *округли́ть.* **2.** *adj.* rotund, rotunjit; *~ая су́мма* sumă rotundă.

округле́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *кругле́ть*

округли́тель, *-я m. (alim.)* maşină de modelat aluatul; modelator.

округли́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. округля́ть) acuz.* **1.** a rotunji, a face rotund. **2.** *(fig.)* a rotunji, a exprima în cifre rotunde; *~ счёт* a rotunji socoteala. **3.** *(fig.)* a rotunji, a cizela.

округли́ться, *-лю́сь, -ли́шься vb. pf. (ipf. округля́ться)* **1.** a se rotunji. **2.** *(fig.)* a fi rotunjit.

округлость, *-и f.* **1.** *sg.* rotunjime, formă rotundă. **2.** convexitate, protuberanţă.

округл|ый *adj.* rotund, rotunjit, rotunjor; *~ое лицо́* faţă rotundă.

округля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *округли́ть*

округля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *округли́ться.* **2.** *pas.* de la *округля́ть.*

окружа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** *ipf.* de la *окружи́ть.* **2.** *(fig.)* a fi înconjurat, a fi încadrat.

окружа́ющ|ий 1. *part. prez. act.* de la *окружа́ть.* **2.** *adj.* înconjurător, dimprejur; *~ая среда́* mediu înconjurător; ambianţă. **3. ~ее,** *-его n. sg.* mediu înconjurător. **4. ~ие,** *-их s. pl.* cei din apropiere, cei din jur/din preajmă.

окруже́ни|е, *-я n. sg.* **1.** încercuire, înconjurare; împrejmuire. **2.** *(mil.)* încercuire; împresurare; *вы́рваться из ~я* a ieşi din încercuire; *попа́сть в ~* a fi încercuit. **3.** mediu înconjurător, anturaj, cerc, context, ambianţă ◇ *в ~ии (кого́-л.)* înconjurat, însoţit de ...

окружи́ть, *-жу́, -жи́шь vb. pf. (ipf. окружа́ть)* **1.** a înconjura, a încercui; a încadra; a împrejmui. **2.** *(mil.)* a încercui, a împresura; *~ вра́жескую а́рмию* a încercui armata duşmană. **3.** *(fig.)* a înconjura, a copleşi; *~ забо́тами* a arăta o grijă deosebită *(cuiva).*

окружн|о́й *adj.* **1.** districtual, de district; regional, de regiune; *~ суд* tribunal regional. **2.** circular, de centură; *~а́я желе́зная доро́га* cale ferată de centură.

окру́жност|ь, *-и f.* **1.** *(mat.)* circumferinţă; *описа́ть ~* a descrie o circumferinţă; *име́ть в ~и три киломе́тра* a avea o circumferinţă de trei km. **2.** *(înv.) (окрестность)* împrejurimi, vecinătate.

окру́ж|ный *adj.* **1.** *(înv.) (окрестный)* din preajmă, din împrejurimi, învecinat, înconjurător. **2.** *(окольный)* ocolit; *~ным путём* pe ocolite, făcînd

un ocol.

окрути́ть, *-учу́, -у́тишь vb. pf.* **1.** *(ipf. окру́чивать) instr.* a înfăşura, a înveli înfăşurînd. **2.** *acuz. (pop.) (пожелтить)* a pune (cuiva) pirostriile în cap, a însura.

окру́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *окрути́ть*

окрылённый 1. *p.t.p.* de la *окрыли́ть.* **2.** *adj.* înaripat.

окрыли́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. окрыля́ть) acuz.* a da avînt; a înaripa; a da curaj; a însufleţi, a înfăptui; ~ *наде́ждой* a prinde nădejde.

окрыля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *окрыли́ть*

окрыля́ться, *-яюсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *окрыли́ться.* **2.** *pas.* de la *окрыля́ть.*

окры́ситься, *-ишься vb. pf. на+ acuz. (pop.)* a se oţărî, a se răsti (la cineva).

оксид, *-а m. (chim.)* oxid.

оксида́ция, *-и f. sg. (chim.)* oxidare.

оксиди́рование, *-я n.* oxidare.

оксиди́рованн|ый 1. *p.t.p.* de la *оксиди́ровать.* **2.** *adj.* oxidat; *~ое серебро́* argint oxidat.

оксиди́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a oxida.

оксидиро́вк|а, *-и f. sg.* **1.** oxidare. **2.** strat oxidant; *покры́ть ~ой* a acoperi cu un strat oxidant.

окта́ва, *-ы f. (muz.)* octavă.

окта́н, *-а m. (chim.)* octan.

окта́эдр, *-а m. (mat.)* octaedru.

окте́т, *-а m. (muz.)* octet.

октои́х, *-а m. (bis.)* octoih.

октя́брь, *-я m.* (luna) octombrie.

октя́брьский *adj.* de octombrie; din octombrie.

оку́кливаться, *-ается vb. ipf.* de la *оку́клиться*

оку́клиться, *-ится vb. (ipf. оку́кливаться) (entom.)* a se transforma în crisalidă.

окули́рование, *-я n. sg. v. окулиро́вка*

окули́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (agr.)* a altoi în ochi, a ocula.

окулиро́вка, *-и f. sg. (agr.)* altoire în ochi, oculare.

окули́ст, *-а m.* medic oculist, oftalmolog.

окульту́ривание, *-я n. (biol.)* ameliorare prin cultivare.

окульту́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *окульту́рить*

окульту́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. окульту́ривать) acuz.* **1.** *(почву)* a cultiva *(pămîntul).* **2.** a îmbunătăţi cultivînd *(plante).*

окуля́р, *-а m. (fiz.)* ocular; *~ телеско́па* ocularul telescopului.

окуна́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *окуну́ть*

окуна́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *окуну́ться*

окуну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. окуна́ть) acuz.* a cufunda, a scufunda, a afunda; a muia.

окуну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. окуна́ться).* **1.** a se scufunda, a se afunda. **2.** *(fig.)* a se cufunda, a se afunda; a fi absorbit; *~ в нау́ку* a fi absorbit de ştiinţă.

о́кунь, *-я m. (iht.)* biban; costraş.

окупа́емость, *-и f.* recuperare, compensare.

окупа́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *окупи́ть*

окупа́ться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *окупи́ться.* **2.** *pas.* de la *окупа́ть.*

окупи́ть, *-уплю́, -у́пишь vb. pf. (ipf. окупа́ть) acuz.* a compensa, a recupera, a acoperi/ a-şi scoate cheltuielile.

окупи́ться, *-у́пится vb. pf. (ipf. окупа́ться)* a fi compensat, a fi acoperit; a se recupera.

оку́ривание, *-я n. sg.* afumare; deparazitare prin fum; gazare.

оку́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *окури́ть*

оку́рить, *-курю́, -ку́ришь vb. pf. (ipf. оку́ривать) acuz.* a afuma, a expune la fum; a deparazita cu fum.

оку́рок, *-рка m.* muc de ţigară, chiştoc.

оку́тать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. оку́тывать) acuz.* **1.** cu *instr.* a înveli, a înfăşura, a încotoşmăna, a înfofoli. **2.** *(fig.)* a cuprinde, a învălui, a acoperi.

оку́таться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. оку́тываться).* **1.** a se înveli, a se înfăşura, a fi învelit/înfăşurat/acoperit. **2.** *(fig)* a fi învăluit/acoperit; a se acopei.

оку́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *оку́тать*

оку́тываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *оку́таться.* **2.** *pas.* de la *оку́тывать.*

оку́чивание, *-я n. sg. (agr.)* muşuroire, muşuroit.

оку́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *оку́чить*

оку́чить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. оку́чивать) acuz. (agr.)* a muşuroi.

оку́чка, *-и f. sg. v. оку́чивание*

оку́чник, *-а m. (agr.)* muşuroitor, rariţă, comană pentru muşuroit.

ола́дья, *-и f.* un fel de clătită groasă.

олеа́ндр, *-а m. (bot.)* oleandru, leandru.

олеа́ндровый *adj. (bot.)* de oleandru, de leandru.

оледене́лый *adj.* îngheţat, degerat, acoperit cu gheaţă.

оледене́ние, *-я n. sg.* îngheţare, acoperire cu gheaţă.

оледене́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. леденеть* şi *оледенева́ть)* a se acoperi cu gheaţă, a îngheţa.

оледени́ть, *-и́т vb. pf.* de la *леденить*

олеи́н, *-а m. (chim.)* oleină.

олеи́нов|ый *adj. (chim.)* de oleină, oleic; *~ая кислота́* acid oleic.

оленевод, *-а m.* crescător de reni/de cerbi.

оленево́дство, *-а n. sg.* creşterea renilor/cerbilor.

оленево́дческий *adj.* de/pentru creşterea renilor/cerbilor.

оле́невые, *-ых n. (zool.)* cervidee.

оленёнок, *-нка m.* pui de ren/de cerb.

оле́ний *adj.* de ren, de cerb.

оле́нина, *-ы f. sg.* carne de ren/de cerb.

оле́нь, *-я m.* ren, cerb; *се́верный ~* ren.

олеографи́ческий *adj.* oleografic.

олеогра́фия, *-и f.* oleografie.

о́леум, *-а m. (chim.)* oleum, acid sulfuric fumant.

оле́шник, *-а m. (înv. reg.)* arinişte, ariniş.

оли́ва, *-ы f.* măslină.

оливи́н, *-а m. (min.)* olivină.

оли́вков|ый *adj.* **1.** de măslină; *~ое ма́сло* ulei de măsline. **2.** de măslin; *~ое де́рево* măslin, arbore de măslin. **3.** măsliniu; *~ цвет* culoare măslinie.

олига́рх, *-а m.* oligarh.

олигархи́ческий *adj.* oligarhic; de oligarhie.

олига́рхия, *-и f. sg.* oligarhie; *фина́нсовая ~* oligarhie financiară.

олигоце́н, *-а m. (geol.)* oligocen.

олимпиа́да, *-ы f.* olimpiadă, jocuri olimpice; *международна́я ~* olimpiadă internaţională.

олимпи́ец, *-и́йца m.* **1.** *(mitol.)* locuitor al Olimpului. **2.** *(fig.)* om cu înfăţişare olimpiană/maiestuoasă/impunătoare. **3.** *(sport)* olimpic.

олимпи́йск|ий *adj.* olimpian, olimpic; *~ие и́гры* jocuri olimpice, olimpiadă. **2.** *(fig.)* olimpian, maiestos, impunător, solemn; *~ое споко́йствие* seninătate olimpiană.

оли́фа, *-ы f. sg.* ulei de in (fiert).

олицетворе́ние, *-я n.* întruchipare, personificare, încarnare; *~ сил приро́ды* personificarea forţelor naturii.

олицетворённый 1. *p.t.p.* de la *олицетвори́ть.* **2.** *adj.* personificat, întruchipat.

олицетвори́ть, *-рю, -ри́шь vb. pf. (ipf. олицетворя́ть) acuz.* a întruchipa, a personifica.

олицетворя́ть, *-яю, -я́ешь vb. ipf.* de la *олицетвори́ть.*

о́лово, *-а n. sg.* cositor, staniu.

оловя́нн|ый *adj.* de cositor, de staniu; *(mineral.) ~ ка́мень* casiterit, oxid de staniu natural; *~ая фо́льга* staniol.

о́лух, *-а m.* imbecil, nătărău, nătîng, prostănac; *~ царя́ небе́сного* prostănac, nătăfleţ.

ольха́, *-и́ f. (bot.)* anin, arin; *се́рая ~* anin alb; *кра́сная ~* arin roşu; *чёрная ~* arin negru.

ольховни́к, *-а m. v. оле́шник*

ольхо́в|ый *adj.* de anin, de arin; *~ая ро́ща* dumbravă de anini.

ольша́ник, *-а m. sg.* aniniş, arinişte.

ом, *-а m. (fiz.)* ohm.

ома́р, *-а m. (zool.)* stacoj, omar, rac-de-mare.

омеблирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf. (ipf. омеблиро́вывать) acuz.* a mobila.

омеблиро́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *омеблирова́ть.*

оме́г|а, *-и f.* omega ◇ *а́льфа и ~* alfa şi omega; *от а́льфы до ~и* de la alfa la omega; de la început pînă la sfîrşit.

оме́ла, *-ы f. (bot.)* vîsc; *бе́лая ~* vîsc alb.

омерзе́ни|е, *-я n. sg.* scîrbă, dezgust, aversiune, repulsie; *вну́шать ~* a inspira scîrbă; *до ~я* pînă la dezgust.

омерзи́тельно *adv.* dezgustător, scîrbos, respingător.

омерзи́тельность, *-и f. sg.* caracter dezgustător/ respingător; scîrbă, dezgust.

омерзи́тельн|ый *adj.* dezgustător, respingător, scîrbos; *~ое настрое́ние* proastă dispoziţie.

омертве́лость, *-и f. sg.* **1.** amorţire, înţepenire. **2.** *(med.)* necroză, mortificare.

омертве́л|ый *adj.* **1.** amorţit, înţepenit, ţeapăn. **2.** *(med.)* necrozat, mortificat; *~ая ткань* ţesut mortificat.

омертве́ние, *-я n. (vet.)* mortificare, necrozare.

омертве́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *мертве́ть (1)*

омертви́ть, *-влю́, -ви́шь vb. pf. (ipf. омертвля́ть) acuz.* **1.** a amorţi, a insensibiliza, a face insensibil; *~ ткань* a face insensibil un ţesut. **2.** *(ec. pol.)* a scoate din circulaţie; a imobiliza.

омертвле́ние, *-я n. sg.* **1.** amorţire. **2.** *(ec. pol.)* imobilizare.

омертвля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *омертви́ть*

оме́т, *-а m.* şiră, claie, grămadă de paie.

омле́т, *-а m.* omletă.

омме́тр, *-а m. (fiz.)* ohmmetru.

о́мнибус, *-а m. (înv.)* omnibus.

омове́ние, *-я n.* abluţiune.

омогра́мма, *-ы f.* omograf.

омогра́ф, *-а m. v. омогра́мма*

омола́живание, *-я n. v. омоложе́ние*

омола́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *омолоди́ть*

омола́живаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *омолоди́ться.* **2.** *pas.* de la *омола́живать.*

омолоди́ть, *-ожу́, -оди́шь vb. pf. (ipf. омола́живать) acuz.* a întineri; a regenera.

омолоди́ться, *-ожу́сь, -оди́шься vb pf. (ipf. омола́живаться)* a întineri, a deveni mai tînăr; a se regenera.

омоложе́ние, *-я n.* întinerire, regenerare.

омо́ним, *-а m. (lingv.)* omonim.

омони́мика *-и f. sg. (lingv.)* omonimie.

омонимическ|ий *adj. (lingv.)* de omonim, omonimic, de omonimică, de omonimie; *~ое выраже́ние* expresie omonimică.

омонимичность, *-и f. (lingv.)* omonimie; *~ оконча́ний* omonimia desinenţelor.

омоними́я, *-и f. sg. (lingv.)* omonimie.

омофо́н, *-а m. (lingv.)* omofon.

омофо́ния, *-и f. (lingv.)* omofonie.

омофо́рма, *-ы f. (lingv.)* formă omonimică.

омочи́ть, *-очу́, -о́чишь vb. pf. acuz. (înv.)* a umezi, a muia, a uda.

омочи́ться, *-о́чится vb. pf. (înv.)* a se uda, a se umezi, a se muia.

омрача́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *омрачи́ть*

омрача́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *омрачи́ться.* **2.** *pas.* de la *омрача́ть.*

омрачи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. омрача́ть) acuz.* **1.** a se întuneca. **2.** *(опечалить)* a mîhni, a întrista, a întuneca; *~ настрое́ние* a strica dispoziţia.

омрачи́ться, *-чу́сь, -чи́шься vb. pf. (ipf. омрача́ться)* **1.** a se întuneca, a se înnora. **2.** *(быть печальным)* a se întrista, a se posomorî, a se întuneca.

о́муль, *-я m. (iht.)* omul, salmonid de Baical.

о́мут, *-а m.* vîrtej *(de apă)*, vîltoare, bulboană, bulboacă; *(fig.) ~ событий* vîltoarea evenimentelor ◇ *(prov.) в ти́хом ~е че́рти во́дятся* apele line sînt adînci; mîţa blîndă zgîrie rău; apa stătută e cu draci umplută; în cuibul celui smerit s-a pus dracul la clocit.

омша́ник, *-а m. (agr.)* temnic, zimnic.

омыва́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *оми́ть.* **2.** *acuz.* a uda, a scălda.

омыва́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *омы́ться.* **2.** *pas.* de la *омыва́ть.*

омыле́ние, *-я n. sg. (chim.)* saponificare.

омы́ть, *омо́ю, омо́ешь vb. pf. (ipf. омыва́ть) acuz. (înv.)* a spăla, a scălda.

омы́ться, *омо́юсь, омо́ешься vb. pf. (ipf. омыва́ться) (înv.)* a se spăla, a se scălda.

он, *(н)его́, (н)ему́, (н)его́, (н)им, о нём; pl. они́, (н)их, (н)им, (н)их, (н)и́ми, о них pron. personal pers. a 3-a m.* el; dînsul; *он сам* el însuşi; *вот он* iată-l; *говори́ть о нём* a vorbi despre dînsul; *ду́мать о нём* a se gîndi la el; *говори́ть с ним* a vorbi cu el.

она́, *(н)её, (н)ей, (н)ёе* şi *(н)ей* şi *(н)е́ю, о ней; (pl. v. он) pron. personal pers. a 3-a f.* ea; dînsa; *~ сама́* ea însăşi; *вот ~* iat-o.

она́гр, *-а m. (zool.)* onagru, măgar sălbatic.

онани́зм, *-а m. sg.* onanism, onanie, masturbaţie.

онани́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a se masturba.

онани́ст, *-а m.* onanist.

онда́тра, *-ы f. (zool.)* guzgan de mare, bizam, ondatră.

онда́граф, *-а m. (electr.)* ondograf.

ондули́тор, *-а m. (fiz.)* ondulator.

онемéл|ый *adj.* **1.** *(немой)* amuţit, mut; *~ челове́к* (om) mut. **2.** *(fig.)* amorţit, înţepenit, înlemnit; *~ая нога́* picior amorţit.

онеме́ние, *-я n. sg.* **1.** amuţire, mutism. **2.** amorţire, înţepenire.

онеме́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *неме́ть.*

онёр, *-а m. (gumeţ în expr.) со все́ми ~ами* cu tot dichisul, cu toate cele cuvenite.

они́, *(н)их, (н)им, (н)их, (н)и́ми, о них pron. personal, pers. a 3-a* (de la *он, она́, оно́*) *pl.* ei; ele; *~ уе́хали* ei/ele au plecat; *вот ~* iată-i; iată-le.

о́никс, *-а m. (mineral.)* onix.

онко́лог, *-а m. (med.)* oncolog.

онкологи́ческий *adj. (med.)* oncologic; *~ кабине́т* cabinet oncologic.

онколо́гия, *-и f. sg. (med.)* oncologie.

оно́ [1] *n. indecl.* **1.** *(înlocuieşte pron. «э́то»)* acest, această; *вот ~ что!* asta e, care va să zică!, iată ce e!, despre asta e vorba!, aha!; *так ~ и вы́шло* aşa s-a şi întîmplat; *~ и ви́дно* se şi vede; *~ и лу́чше* e şi mai bine; *~ и поня́тно* e şi de înţeles. **2.** *(folosit ca partic. întăritoare) (pop.)* păi; *~ коне́чно* păi sigur.

оно́ [2], *(н)его́, (н)ему́, (н)его́, (н)им, о нём; (pl. v. он) pron. personal pers. a 3-a sg. n.* el.

ономасиоло́гия, *-и f. (lingv.)* onomasiologie.

ономáстика, *-и f. sg. (lingv.)* onomastică.

ономатоло́гия, *-и f. v. ономасиоло́гия*

онтобиоло́гия, *-и f.* ontobiologie.

онтогене́з, *-а m. (biol.)* ontogeneză, ontogenie.

онтогенети́ческий *adj. (biol.)* ontogenetic.

онтоге́ния, *-и f. (biol.)* ontogenie.

онтологи́ческий *adj. (fil.)* ontologic.

онтоло́гия, *-и f. (fil.)* ontologie.

ону́ча, *-и f.* obială.

о́ный *pron. dem. (înv.)* acel, acesta; acelaşi; sus-menţionat ◇ *(glum.) во вре́мя о́но* în vremurile de odinioară; pe cînd era bunica fată; pe vremea lui Papură vodă.

оолúт, *-а m. (mineral.)* oolit.

оолити́ческий *adj. (mineral.)* oolitic; *~ известня́к* calcar oolitic.

ооспóра, *-ы f. (biol. bot.)* oospor.

опада́ть, *-да́ю, -да́ешь vb. ipf.* de la *опа́сть*

опада́ющий *adj. (bot.)* caduc.

опаде́ние, *-я n. sg.* **1.** cădere *(a frunzelor)*, scuturare *(a pomilor)*. **2.** scădere, dezumflare, dare înapoi *(a tumorilor)*.

опа́здывание, *-я n.* întîrziere.

опа́здывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *опозда́ть*

опа́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *опои́ть*

опа́л, *-а m. (mineral.)* opal.

опа́л|а, *-ы f. (ist.)* dizgraţie; *быть в ~е; попа́сть в ~у* a cădea în dizgraţie.

опалесце́нция, *-и f. sg. (fiz.)* opalescenţă.

опалесци́ровать, *-руем vb. ipf. (fiz.)* a fi opalescent.

опа́ливание, *-я n. (chim. alim.)* flambare; pîrlire.

опа́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *опали́ть*

опали́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. пали́ть* şi *опа́ливать) acuz.* a pîrli, a arde.

опали́ться, *-лю́сь, -ли́шься vb. pf.* a se pîrli, a-şi arde *(pielea sau haina).*

опа́ловый *adj.* **1.** *(mineral.)* de/cu opal. **2.** de culoarea opalului, opalin.

опа́лубить, *-блю, -бишь vb. pf. acuz. (constr.)* a face cofraj; a căptuşi cu scînduri.

опа́лубка, *-и f. (constr.)* **1.** *sg.* confecţionare de cofraje, căptuşire. **2.** căptuşeală de lemn, cofraj, cintru; *(min.)* cuvelaj.

опа́лый *adj.* slăbit, tras.

опа́льный *adj. (ist.)* căzut în dizgraţie; dizgraţiat.

опа́мятоваться, *-туюсь, -туешься vb. pf. (înv.)* a-şi veni în fire, a se dezmetici; a-şi da seama.

опа́ра, *-ы f.* **1.** *(место)* cocă, aluat plămădit. **2.** *(закваска)* aluat, plămădeală, maia.

опа́рник, *-а m.* copaie, covată.

опариве́ть, *-ею, -еешь vb. pf.* de la *паривéть*

опарнúть, *-влю, -вишь vb. pf.* de la *парúть*

опаса́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf. gen.* a-i fi frică, a se teme; a se feri, a evita, a se păzi.

опасе́ни|е, *-я n.* teamă, frică, temere; *вызывáть ~я* a inspira teamă.

опáска, *-и f. sg.* precauţie, îngrijorare, teamă.

опáсливо *adv.* cu teamă, cu sfială, cu băgare de seamă, prudent.

опáслив|ый *adj.* temător, cu băgare de seamă, prudent, circumspect.

опáсно 1. *adv.* primejdios, periculos; *(заболеть)* grav. **2.** *pred. impers.* e primejdios, e periculos; *~ для здорóвья* e periculos pentru sănătate.

опáсност|ь, *-и f.* primejdie; pericol; cumpănă; *смертéльная ~* pericol de moarte; *~ ядéрного нападéния* pericol de atac nuclear; *в ~и* în primejdie, în pericol; *вне ~и* în afară de orice pericol; *подвергáться ~и* a fi expus unui pericol; *смотрéть ~и в глазá* a înfrunta o primejdie ◇ *избежáть ~и* a scăpa ca din gura lupului.

опáсн|ый *adj.* primejdios, periculos; *(despre o boală)* grav; *~ человéк* un om primejdios; *~ая дорóга* drum primejdios; *~ая болéзнь* boală gravă.

опá|сть, *-ду́, -дёшь vb. pf. (ipf. опадáть)* **1.** *(осыпаться)* a cădea, a se scutura *(despre frunze, flori)*, a se desfrunzi; *лúстья ~ли* frunzele au căzut. **2.** a se dezumfla; a da înapoi; a scădea; a diminua; *óпухоль ~ла* umflătura a dat înapoi.

опахáло, *-а n. (înv.)* evantai.

опáшка, *-и f.* **1.** *sg.* arătură *(de jur împrejur).* **2.** greş *(la arat).*

опéк|а, *-и f. sg.* **1.** *(jur.)* tutelă; curatelă; *учредúть ~у* a instiui o tutelă/o curatelă; *взять под ~у кого́-л.* a pune pe cineva sub tutelă/curatelă; *совéт по ~е* consiliu de tutelă. **2.** ocrotire, tutelă; *родúтельская ~* ocrotirea părintească.

опека́емый 1. *part. prez. pas.* de la *опекáть.* **2. ~ый,** *-ого m.* persoană pusă sub tutelă.

опека́|ть, *-áю, -áешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(jur.)* a fi tutore, a tutela, a exercita o tutelă. **2.** a ocroti; a avea grijă *(de cineva)*, a purta de grijă *(cuiva).*

опеку́н, *-á m.* tutore.

опеку́нский *adj.* tutelar, de tutelă; de tutore.

опеку́нство, *-а n. sg.* tutelă.

опёнок, *-нка (bot.)* gheabă.

óпер|а, *-ы f.* operă; *солúст ~ы* solist la operă; *комúческая ~* opera comică ◇ *(глумец) из другóй ~ы* sau *не из той ~ы* ăsta-i alt cîntec; asta-i altă mîncare de peşte.

операти́вно *adv. (în mod)* operativ, expeditiv.

операти́вность, *-и f. sg.* operativitate, caracter operativ; *проявúть ~* a da dovadă de operativitate.

операти́вн|ый[1] *adj.* **1.** operativ, de executare; *~ые óрганы* organe executive. **2.** operativ, expeditiv, eficient, eficace; *~ое руковóдство* conducere operativă.

операти́вн|ый[2] *adj. (med.)* de/prin operaţie, chirurgical; *~ое вмешáтельство* intervenţie chirurgicală.

операти́вный[3] *adj. (mil.)* operativ; de operaţii, referitor la operaţiunile militare.

опера́тор[1], *-а m. (med.)* chirurg, operator.

опера́тор[2], *-а m.* operator, manipulant.

опера́тор[3], *-а m. (mat.)* operator; *дистрибутúвный ~* operator distributiv; *линéйный ~* operator liniar; *однорóдный ~* operator omogen.

операцио́нн|ый[1] *adj.* **1.** *(med.)* de operaţie, chirurgical; *~ое отделéние* secţie chirurgicală. **2. ~ая,** *-ой f.* sală de operaţii.

операцио́нн|ый[2] *adj. (mil. adm. fin.)* de operaţii; *~ая бáза* bază de operaţii.

опера́ци|я[1], *-и f. (med.)* operaţie; *~ под наркóзом* operaţie cu anesteziere; *сдéлать ~ю* a opera, a face o operaţie.

опера́ци|я[2], *-и f. (mil. adm. fin.)* operaţie; *обхóдная ~* operaţie de învăluire; *ядéрная воздýшно-космúческая ~* operaţie nucleară aeriano-cosmică; *бáнковые ~и* operaţii bancare.

опера́ция[3], *-и (mat.)* operaţie; *алгебрáическая ~* operaţie algebrică; *арифметúческая ~* operaţie aritmetică.

опереди́ть, *-ежу́, -едúшь vb. pf. (ipf. опережáть)* **1.** *acuz.* a întrece, a depăşi, a o lua înainte, a lăsa în urmă. **2.** *в + prepl. (fig.)* a se arăta superior *(într-o anumită direcţie)* a depăşi, a întrece.

опережáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *опередúть.*

опереже́ние, *-я n.* depăşire, devansare, avans.

опере́ние, *-я n.* **1.** pene, penaj. **2.** *(av.)* ampenaj; *хвостовóе ~* ampenaj principal ◇ *(mil.) ~ бóмбы* ampenajul bombei; *(mil.) ~ ракéты* ampenajul rachetei.

опере́точн|ый *adj.* de operetă; *~ая мýзыка* muzică de operetă.

опере́тта, *-ы f.* operetă.

опере́ть, *обопрý, обопрёшь vb. pf. (ipf. опирáть) acuz.* a sprijini, a rezema.

опере́ться, *обопрýсь, обопрёшься vb. pf. (ipf. опирáться) на + acuz.* **1.** a se sprijini, a se rezema. **2.** *(fig.,* a se bizui, a se baza, a se sprijini.

опери́ровать[1], *-рую, руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (med.)* a opera, a supune unei intervenţii chirurgicale.

опери́ровать[2], *-рую, -руешь vb. ipf.* **1.** a face diverse operaţii/tranzacţii *(financiare, comerciale).* **2.** a acţiona, a opera; *~ в тылý протúвника* a opera în spatele inamicului. **3.** *instr. (пользоваться)* a se folosi de ..., a lucra, a opera cu ...; *~ тóчными свéдениями* a opera cu date exacte.

опери́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. опирáться).* **1.** a se acoperi cu pene *(despre păsări).* **2.** *(fig.)* a se emancipa, a-şi lua zborul.

óперный *adj.* de operă; *~ театр* operă, teatru de operă; *~ певéц* cîntăreţ de operă.

опечáливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *опечáлить*

опечáливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *опечáлиться*

опечáлить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. печáлить* şi *опечáливать) acuz.* a întrista; a mîhni.

опечáлиться, *-люсь, -лишься vb. pf. (ipf. печáлиться* şi *опечáливаться)* a se întrista, a se mîhni.

опечáтать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. опечáтывать) acuz.* a sigila, a pune sigiliu; a pune (sub) sechestru.

опечáт|ка, *-и f.* greşeală de tipar; *спúсок ~ок* erată.

опечáтывание, *-я n. sg.* sigilare, pecetluire.

опечáтывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *опечáтать*

опéшить, *-шу, -шишь vb. pf.* a fi uluit/ buimăcit; a rămîne cu gura căscată.

óпий, *-я m. v. óпиум*

опи́ливание, *-я n.* **1.** tăiere de jur împrejur. **2.** pilire de jur împrejur.

опи́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *опили́ть*

опили́ть, *-илю́, -и́лишь vb. pf. (ipf. опи́ливать) acuz.* **1.** a tăia de jur împrejur (cu ferăstrăul). **2.** a pili de jur împrejur.

опи́лки, *-лок pl.* rumeguş; pilitură, răzătură; *древéсные ~* rumeguş *(de lemn).*

опира́ние, *-я n.* rezemare, sprijinire.

опира́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *опере́ть*

опира́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *опере́ться*

описа́ние, *-я n.* descriere; *~ истори́ческих собы́тий* povestirea evenimentelor istorice ◇ *~ примéт* semne particulare, semnalmente.

опи́сан|ный **1.** *p.t.p.* de la *описа́ть*. **2.** *adj. (mat.)* circumscris; *~ая окру́жность* cerc circumscris.

описа́тельно *adv.* descriptiv.

описа́тельн|ый *adj.* **1.** descriptiv; *~ая грамма́тика* gramatică descriptivă. **2.** analitic; *~ая констру́кция* construcţie analitică.

описа́ть, *-ишу́, -и́шешь vb. pf. (ipf. опи́сывать) acuz.* **1.** a descrie, a zugrăvi; a povesti. **2.** *(jur.)* a sechestra, a pune sub sechestru; *~ чьё-л. иму́щество* a sechestra averea cuiva. **3.** *(mat.)* a circumscrie ◇ *(folc.) ни в ска́зке сказа́ть, ни пером ~* de nedescris, de nespus.

описа́ться, *-ишу́сь, -и́шешься vb. pf. (ipf. опи́сываться)* a face o greşeală în scris.

опи́ска, *-и f.* greşeală în scris.

описно́й *adj.* de inventar.

опи́сывание, *-я n. sg.* **1.** descriere, zugrăvire. **2.** *(mat.)* circumscriere.

опи́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *описа́ть*

опи́сываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *описа́ться*. **2.** *pas.* de la *опи́сывать*.

о́пись, *-и f.* **1.** inventar; opis; *составить ~* a face un inventar. **2.** *(jur.)* sechestru, proces-verbal de sechestru; *~ иму́щества* sechestru.

опи́ться, *об опью́сь, об опьёшься vb. pf. (ipf. опива́ться)* a bea peste măsură.

о́пиум, *-а m.* opiu.

о́пиумный *adj.* de opiu.

опла́кать, *-а́чу, -а́чешь vb. pf. (ipf. опла́кивать) acuz.* a plînge, a deplînge, a jeli *(moartea cuiva)*.

опла́кивание, *-я n. sg.* plîns, bocire; deplîngere.

опла́кивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *опла́кать*

опла́та, *-ы f. sg.* plată, remunerare, retribuire; *сде́льная ~* plată în acord, plată cu bucata; *почасова́я ~* plată cu ora; *подённая ~* plată cu ziua; *~ письма́ ма́ркой* timbrarea scrisorii.

оплати́ть, *-ачу́, -а́тишь vb. pf. (ipf. опла́чивать) acuz.* a plăti, a achita; *~ счёт* a achita nota, a factura contul; *~ расхо́ды* a plăti cheltuielile; *~ письмо́* a timbra o scrisoare.

опла́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *оплати́ть*.

оплева́ть, *-люю́, -люёшь vb. pf. (ipf. опле́вывать) acuz.* **1.** a scuipa *(pe cineva)*. **2.** *(fig. pop.)* a împroşca cu noroi, a face albie de porci, a face de ocară.

опле́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *оплева́ть*.

оплести́, *-ету́, -етёшь vb. pf. (ipf. оплета́ть) acuz.* **1.** a împleti de jur împrejur. **2.** *(fig. pop.)* a păcăli, a înşela, a trage pe sfoară.

оплета́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *оплести́*.

оплеу́х|а, *-и f. (pop.)* palmă, scatoalcă, labă; *дать ~у* a pălmui, a trage o palmă.

оплешиве́ть, *-ею, -еешь vb. pf. (ipf. плеши́веть)* a cheli, a deveni pleşuv.

оплодотворе́ние, *-я n. sg.* **1.** fecundare, fecundaţie. **2.** *(agr.)* fertilizarea pămîntului.

оплодотвори́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. оплодотворя́ть) acuz.* a fecunda.

оплодотвори́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. оплодотворя́ться)* a fi fecundat, a se fecunda.

оплодотворя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *оплодотвори́ть*

опломбирова́ть, *-рую́, -ру́ешь vb. pf. (ipf. пломбирова́ть) acuz.* a plumbui; a pune plumburi/sigiliu.

опло́т, *-а m. sg.* bastion, pavăză, reazem, sprijin sigur.

оплоша́ть, *-аю, -аешь vb. pf.* a da greş; a face o boroboaţă, a face o gafă, a o scrînti.

опло́шност|ь, *-и f.* greşeală, greş, nebăgare de seamă; *сде́лать ~; допусти́ть ~* a face o greşeală.

оплыва́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *оплы́ть*[1,2]

оплы́|ть[1], *-ывý, -ывёшь vb. pf. (ipf. оплыва́ть)* **1.** a se îngrăşa, a se umfla, a se buhăi. **2.** a picura, a curge, a se prelinge. **3.** a se surpa, a aluneca.

оплы́ть[2], *-ывý, -ывёшь vb. pf. (ipf. оплыва́ть) acuz.* a înconjura *(înotînd sau navigînd)*.

оповести́ть, *-ещу́, -ести́шь vb. pf. (ipf. оповеща́ть) acuz.* a înştiinţa, a aduce la cunoştinţă, a da de ştire, a anunţa, a informa.

оповеща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *оповести́ть*

оповеще́ние, *-я n.* înştiinţare, încunoştinţare; aviz, notificare; *~ о радиоакти́вном зараже́нии* înştiinare despre infectarea radioactivă.

опога́нить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. пога́нить) acuz.* a pîngări, a profana, a spurca, a terfeli.

опо́ек, *-о́йка m. sg.* piele de viţel.

опоздави|ший **1.** *part. trec. act.* de la *опозда́ть*. **2.** *adj.* întîrziat; *~ие зри́тели* spectatori întîrziaţi. **3.** *~ий, -его m.* întîrziat.

опозда́ни|е, *-я n.* întîrziere; *прибы́ть с ~ем* a sosi cu întîrziere.

опозда́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. опа́здывать)* **1.** a întîrzia, a veni, a ajunge (undeva) cu întîrziere; *~ на по́езд* a scăpa trenul; *~ на полчаса́* a întîrzia cu o jumătate de oră. **2.** *с + instr.* a întîrzia, a rămîne în urmă.

опознава́ние, *-я n. sg.* recunoaştere, identificare; *радиолокацио́нное ~* identificare prin radiolocaţie.

опознава́тельн|ый *adj.* de recunoaştere, distinctiv, de identificare; *~ые огни́* focuri de semnalizare.

опознава́ть, *-знаю, -знаёшь vb. ipf.* de la *опозна́ть*

опозна́ние, *-я n. sg.* recunoaştere, identificare.

опозна́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. опознава́ть) acuz.* a recunoaşte, a identifica; *~ вещь* a identifica/a recunoaşte un obiect.

опозо́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. позо́рить) acuz.* a necinsti, a dezonora, a acoperi de ruşine; a defăima.

опозо́риться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. позо́риться)* a se dezonora, a se face de ruşine.

опо́йковый *adj.* de/din piele de viţel.

опои́ть, *-ою́, -оишь vb. pf. (ipf. опа́ивать) acuz.* **1.** a da prea mult să bea; a adăpa peste măsură. **2.** *(inv.) (отравить)* a otrăvi.

опола́скивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *ополосну́ть*

ополза́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *ополза́ть*[1,2]

о́ползень, *-зня m.* surpare de teren, alunecare de teren.

оползти́[1], *-зёт vb. pf. (ipf. ополза́ть)* a se surpa, a aluneca, a se afunda.

оползти́[2], *-зу́, -зёшь vb. pf. (ipf. ополза́ть) acuz.* a înconjura, a ocoli (ceva) tîrîndu-se.

ополо́ски *pl. (pop.)* spălătură, lături.

ополосну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. опола́скивать) acuz.* a clăti, a spăla; a limpezi; *~ стака́н* a clăti un pahar.

ополча́ть(ся), *-аю(сь), -аешь(ся) vb. ipf.* de la *ополчи́ть(ся)*

ополче́нец, *-нца m.* ostaş din miliţia populară (voluntară).

ополче́ние, *-я n.* miliţie populară, armată neregulată, formată mai ales din voluntari.

ополчи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. ополча́ть) acuz.* cu *на +* *acuz.* sau cu *про́тив + gen.* a întărîta, a asmuţi, a monta/a aţiţa pe cineva împotriva cuiva.

ополчи́ться, *-чу́сь, -чи́шься vb. pf. (ipf. ополча́ться) на + acuz.* sau *про́тив + gen.* **1.** a porni la luptă, a porni la război. **2.** a se ridica împotriva; a combate; a ataca, a se năpusti (asupra cuiva).

опо́мниться, *-нюсь, -нишься vb. pf.* **1.** *(прийти в себя)* a-şi veni în fire, a se dezmetici, a-şi recăpăta cunoştinţa. **2.** *(одуматься)* a-şi da seama, a se dumeri; a se răzgîndi.

опо́р, *-а m. (în expr.) во весь ~* în galop, în goană nebună, în goana mare.

опо́р|а, *-ы f.* **1.** sprijin, reazem, suport, proptea; *то́чка ~ы* punct de sprijin. **2.** *(constr.)* pilon, pilă; *(tehn.)* lagăr; *~ы моста́* pilonii podului.

опора́жнивание, *-я n. sg.* golire, deşertare.

опора́жнивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *опоро́жнить*

опора́жниваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *опоро́жниться*. **2.** *pas.* de la *опора́жнивать*.

опо́рк|и, *-ов m.* ghete ruptc, încălţăminte tocită/scîlciată.

опо́рный *adj.* de sprijin, de reazem, de susţinere; *(mil.) ~ пункт* punct de sprijin.

опоро́жни́ть, *-ню, -нишь* şi *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. опора́жнивать* şi *опорожня́ть) acuz.* a goli, a deşerta; *~ буты́лку* a goli o sticlă; *~ мешо́к* a deşerta/a goli un sac.

опоро́жни́ться, *опоро́жни́тся vb. pf. (ipf. опора́жниваться* şi *опорожня́ться)* a se goli, a se deşerta.

опорожни́ть, *-ня́ю, -ня́ешь vb. ipf.* de la *опоро́жни́ть.*

опорожня́ться, *-ня́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *опоро́жни́ться.* **2.** *pas.* de la *опорожня́ть.*

опоро́с, *-а* fătat *(la scroafe).*

опоросúться, *-ится vb. pf. (ipf. поросúться)* a făta purcei.

опоро́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *опоро́чить*

опоро́чить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. поро́чить* şi *опоро́чивать) acuz.* a ponegri, a defăima, a discredita, a compromite, a dezonora.

опосре́дствование, *-я n. (fil.)* mijlocire, intermediere.

опосре́дствованный *adj. (fil.)* mijlocit, mediat.

опосре́дствовать, *-ствую, -ствуешь vb. pf.* şi *ipf. (fil.)* a mijloci, a întermedia.

опóссум, *-а m. (zool.)* oposum.

опостылéть, *-ею, -еешь vb. pf. dat.* a i se urî, a-i fi lehamite, a se dezgusta, a se scîrbi, a se sătura de ceva.

опохмели́ться, *-люсь, -ли́шься vb. pf. (ipf. опохмеля́ться)* a se drege *(după beţie).*

опохмеля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *опохмели́ться*

опочива́льня, *-и f. (înv.)* iatac, dormitor *(în palate, case boiereşti).*

опочива́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *опочи́ть*

опочи́ть, *-ию, -иешь vb. pf. (ipf. опочива́ть) (înv.)* **1.** a adormi. **2.** *(fig.)* a răposa, a muri.

опошле́ние, *-я n. sg.* trivializare, banalizare, vulgarizare.

опошле́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *пошле́ть.*

опóшлить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. опошля́ть) acuz.* a trivializa, a banaliza, a vulgariza.

опóшлиться, *-люсь, -лишься vb. pf. (ipf. опошля́ться)* a se trivializa, a se banaliza.

опошля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *опóшлить*

опошля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *опóшлиться.* **2.** *pas.* de la *опошля́ть.*

опоя́сать, *-я́шу, -я́шешь vb. pf. (ipf. опоя́сывать) acuz.* **1.** a încinge; ~ *са́блей* a încinge sabia. **2.** *(fig.)* a înconjura, a încercui.

опоя́саться, *-я́шусь, -я́шешься vb. pf. (ipf. опоя́сываться)* a se încinge.

опоя́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *опоя́сать*

опоя́сываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *опоя́саться.* **2.** *pas.* de la *опоя́сывать.*

оппозиционе́р, *-а m.* opozitionist.

оппозицио́нный *adj.* de opoziţie, al opoziţiei, opoziţionist.

оппози́ция, *-и f. sg.* opoziţie; *парла́ментская ~* opoziţie parlamentară.

оппоне́нт, *-а m.* oponent.

оппони́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a combate, a critica pe cineva (într-o dispută publică); a formula obiecţiuni.

оппортуни́зм, *-а m.* oportunism.

оппортуни́ст, *-а m.* oportunist.

оппортунисти́ческий *adj.* oportunist; de oportunism.

опра́в|а, *-ы f.* ramă, cadru; montură; *вста́вить в ~у* a monta; *~ для очко́в* rame de ochelari.

оправда́ние, *-я n.* **1.** justificare, îndreptăţire, scuză; *в своё ~* în apărarea sa, drept scuză; *сла́бое ~* slabă justificare; *найти́ ~* a găsi o justificare. **2.** *(jur.)* achitare; *~ подсуди́мого* achitarea inculpatului.

оправда́тельн|ый *adj.* **1.** de achitare; *~ приго́вор* sentinţă de achitare. **2.** justificativ; *~ые докуме́нты* acte justificative.

оправда́|ть, *-ю, -ешь vb. pf. (ipf. опра́вдывать)* **1.** *acuz.* a achita; *~ подсуди́мого* a achita pe inculpat. **2.** *acuz.* cu *instr.* a scuza, a justifica. **3.** *acuz.* a îndreptăţi; *~ дове́рие* a îndreptăţi încrederea; *~ ожида́ния* a îndreptăţi aşteptările. **4.** *acuz.* a acoperi, a recupera; *расхо́ды ~ют себя́* cheltuielile se vor acoperi/se vor recupera.

оправда́|ться, *-юсь, -ешься vb. pf. (ipf. опра́вдываться)* **1.** a-şi dovedi (a căuta să-şi dovedească) nevinovăţia; a se dezvinovăţi, a se justifica. **2.** a se adeveri, a se confirma. **3.** a se recupera; a se acoperi; *затра́ты ~лись* cheltuielile s-au recuperat.

опра́вдывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *оправда́ть*

опра́вдываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *оправда́ться.* **2.** *pas.* de la *опра́вдывать.*

опра́вить[1], *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. оправля́ть) acuz.* a aranja, a potrivi; *~ пла́тье* a-şi aranja rochia.

опра́вить[2], *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. оправля́ть) acuz.* a încrăma, a încadra; a monta.

опра́виться, *-влюсь, -вишься vb. pf. (ipf. оправля́ться)* **1.** a-şi aranja, a-şi potrivi *(rochia, părul).* **2.** *(выздороветь)* a se îndrepta, a se restabili, a se reface, a se întrema. **3.** *(справиться с волнением, испугом)* a-şi veni în fire. **4.** *(отправить есте́ственную надобность)* a ieşi afară, a-şi face nevoile.

опра́вка, *-и f.* **1.** *sg.* montare, încrămare. **2.** *(tehn.)* montură.

оправля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *опра́вить*[1,2]

оправля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *опра́виться.* **2.** *pas.* de la *оправля́ть.*

опра́стывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *опростáть*

опра́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *опроси́ть*

определе́ние[1], *-я n.* **1.** *(действие)* determinare, definire; precizare, stabilire; *~ направле́ния* determinarea direcţiei; *~ радиоакти́вности* stabilirea gradului de radioactivitate. **2.** definiţie; *дать ~* a da o definiţie; a defini; *тавтологи́ческое ~* definiţie tautologică. **3.** *(jur.)* decizie, încheiere. **4.** *sg. (înv.)* numire *(într-un serviciu);* înscriere *(la o şcoală).*

определе́ни|е[2], *-я n. (gram.)* atribut; *согласо́ванное ~* atribut acordat; *несогласо́ванное ~* atribut neacordat; *однородные ~я* atribute multiple.

определённо *adv.* **1.** (în mod) hotărît, limpede, precis; *~ знать* a şti precis; *~ вы́сказаться* a-şi spune limpede cuvîntul. **2.** evident.

определённость, *-и f. sg.* precizie, certitudine, claritate; caracter determinat.

определённ|ый *adj.* **1.** stabilit, fixat; *в ~ом поря́дке* în ordinea stabilită; *в ~ые часы́* la ore fixe. **2.** precis, clar; *дать ~ отве́т* a da un răspuns hotărît. **3.** anumit, determinat; *при ~ых усло́виях* în anumite condiţii. **4.** *(несомненный)* indiscutabil, neîndoios, hotărît; *э́то ~ успе́х* e un succes hotărît. **5.** *(gram.)* hotărît, definitiv; *~ член|арти́кль* articol hotărît, articol definit.

определи́мость, *-и f.* putinţa de a fi determinat/definit.

определи́мый *adj.* determinabil, care poate fi determinat/definit.

определи́тель, *-я m.* **1.** *(mat.)* determinant. **2.** *(tehn.)* detector. **3.** clasificator, indicator; *~ расте́ний* clasificator de plante. **4.** *(lingv.)* determinant, determinativ.

определи́тельн|ый *adj. (gram.)* de atribut, atributiv; *~ое предложе́ние* propoziţie atributivă; *~ое местоиме́ние* pronume determinativ; *~ая констру́кция* construcţie atributivă; *~ая фу́нкция* funcţie atributivă; *~ое наре́чие* adverb determinativ.

определи́ть, *-лю, -ли́шь vb. pf. (ipf. определя́ть) acuz.* **1.** *(установить, назначить)* a stabili, a determina, a fixa; *~ вре́мя отъе́зда* a stabili data (ora) plecării; *~ да́ту* a fixa data; *~ обя́занности* a determina obligaţiile. **2.** a calcula; a aprecia; *~ расстоя́ние* a calcula distanţa; *(mat.) ~ у́гол* a determina un unghi. **3.** a diagnostica, a pune diagnosticul; *~ боле́знь* a pune diagnosticul bolii. **4.** *(дать определе́ние)* a defini, a da o definiţie; a formula. **5.** a hotărî, a stabili, a decide; *~ ме́ру наказа́ния* a stabili pedeapsa. **6.** a aloca, a asigura *(pentru un anumit scop).* **7.** *(обусловить)* a determina, a condiţiona. **8.** *(înv.)* a numi *(într-o slujbă);* a înscrie *(la o şcoală); ~ на слу́жбу* a numi într-un post.

определи́ться, *-люсь, -ли́шься vb. pf. (ipf. определя́ться)* **1.** *(выявиться)* a se clarifica, a se preciza; a fi determinat; *(despre caracter)* a se forma; *(despre preţuri)* a se stabiliza. **2.** *(определить своё местонахождение)* a se orienta, a-şi determina poziţia. **3.** *(înv.)* a intra (în serviciu); a se înscrie (la o şcoală); *~ на слу́жбу* a intra în serviciu.

определи́ем|ый *adj. (lingv.)* determinat, regent; *~ое сло́во* cuvînt regent, cuvînt determinant.

определя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *определи́ть*

определя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *определи́ться.* **2.** *pas.* de la *определя́ть.*

определя́ющий *adj. (gram.)* determinant, determinativ; *~ее прилага́тельное* adjectiv determinativ; *~ член предложе́ния* parte de propoziție determinantă.

опресне́ние, *-я n. sg.* desărare, desalinizare, potabilizare.

опресни́тельный *adj.* de desărat; *~ аппара́т* aparat pentru desărarea/desalinizarea apei.

опресни́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. опресня́ть) acuz.* a desăra (apa); *~ во́ду* a face apa potabilă.

опре́сноки, *-ов pl.* azimă, pîine nedospită.

опресня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *опресни́ть*

оприхо́дование, *-я n.* trecere/înregistrare la venituri.

оприхо́довать, *-дую, -дуешь vb. pf.* a trece la venituri, a înregistra, a face intrare.

опри́чник, *-а m. (ist.) opricinic (oștean din opricinină).*

опри́чнина, *-ы f. sg. (ist.) opricinină (regimul politic din timpul lui Ivan cel Groaznic; forțele militare și polițienești ale acestui regim).*

опро́бование, *-я n. sg. (tehn.)* **1.** încercare; probă; *~ дви́гателя* încercare a motorului. **3.** marcare *(a metalelor prețioase).*

опро́бователь, *-я m. (tehn.)* dispozitiv de încercare.

опро́бовать, *-бую, -буешь vb. pf. acuz.* **1.** *(tehn.)* a încerca, a pune la probă; *~ но́вый самолёт* a supune la probă, a încerca un avion nou. **2.** a marca *(metalele prețioase).*

опровергну́ть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. опроверга́ть) acuz.* a dezminți, a combate, a răsturna; *~ слух* a dezminți un zvon; *~ возведённое обвине́ние* a răsturna/a combate acuzațiile aduse.

опроверже́ние, *-я n.* dezmințire.

опровержи́мый *adj.* ușor de combătut, ușor de răsturnat.

опрокидно́й *adj.* basculant; *~ ку́зов* benă basculantă.

опроки́дывание, *-я n. sg.* **1.** răsturnare; basculare. **2.** *(tehn.)* inversiune.

опроки́дыватель, *-я m. (tehn.)* culbutor, basculator; *ваго́нный ~* basculator de vagoane, răsturnător de vagoane.

опроки́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *опроки́нуть*

опроки́дываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *опроки́нуться.* **2.** *pas.* de la *опроки́дывать.*

опроки́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. опроки́дывать) acuz.* **1.** a răsturna, a doborî, a trînti. **2.** *(mil.)* a scoate de pe poziție, a respinge. **3.** *(fig.)* a zădărnici, a dejuca, a combate, a răsturna; *~ все расчёты* a răsturna toate calculele.

опроки́нуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. опроки́дываться)* a se răsturna.

опроме́тчиво *adv.* (în mod) nechibzuit, pripit, nesăbuit; fără a se gîndi, fără a judeca.

опроме́тчивость, *-и f. sg.* nesocotință, nechibzuință, nesăbuință.

опроме́тчивый *adj.* nesocotit, nechibzuit, necugetat, nesăbuit; pripit; *~ поступо́к* faptă necugetată.

опроме́тью *adv.* în mare grabă, în pripă; *бежа́ть ~* a alerga din răsputeri, a fugi cît îl țin picioarele.

опро́с, *-а m.* interogare, interogatoriu; audiere; *~ свиде́телей* audierea martorilor; *всенаро́дный ~* referendum popular, plebiscit.

опроси́ть, *-ошу́, -о́сишь vb. pf. (ipf. опра́шивать) acuz.* **1.** a întreba, a chestiona; a cere știri/lămuriri; a ancheta, a face o anchetă; *~ всех свиде́телей* a asculta/a audia toți martorii. **2.** *(jur.)* a interoga, a supune unui interogatoriu.

опро́сный *adj.* de anchetă; *~ лист* chestionar.

опроста́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. опра́стывать) acuz. (pop.)* a deșerta, a goli.

опроста́ться, *-ощу́сь, -ости́шься vb. pf. (ipf. опроща́ться)* a se obișnui cu o viață simplă/ nepretențioasă.

опростоволо́ситься, *-ошусь, -о́сишься vb. pf.* a face o prostie/o gafă, a face una boacănă.

опротестова́ть, *-тую, -туешь vb. pf. (ipf. опротесто́вывать* și *протестова́ть) acuz.* **1.** a protesta, a contesta; *~ реше́ние большинства́* a contesta hotărîrea majorității. **2.** *(jur.)* a ataca o hotărîre judecătorească, a face apel ◇ *(fin.) ~ ве́ксель* a protesta o poliță.

опротесто́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *опротестова́ть.*

опроти́веть, *-ею, -еешь vb. pf.* a se dezgusta *(de ceva, de cineva),* a i se urî, a-i fi lehamite.

опроща́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *опрости́ться*

опроще́ние, *-я n. (lingv.)* deetimologizare.

опрощённый *adj. (lingv.)* deetimologizat; *~ ко́рень* rădăcină deetimologizată.

опры́скать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. опры́скивать* și *pf. mom. опры́снуть) acuz.* a stropi, a pulveriza.

опры́скаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. опры́скиваться)* a se stropi.

опры́скивание, *-я n.* stropire, stropit.

опры́скиватель, *-я m.* aparat de stropit; pulverizator, etalier; *ручно́й ~* stropitoare de mînă; *ра́нцевый ~* stropitoare portabilă, stropitoare de spate.

опры́скивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *опры́скать*

опры́скиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *опры́скаться.* **2.** *pas.* de la *опры́скивать.*

опря́тно *adv.* îngrijit, curat.

опря́тность, *-и f. sg.* (stare de) curățenie.

опря́тный *adj.* curat, îngrijit.

опта́нт, *-а m. (jur.)* optant.

оптати́в, *-а m. (gram.)* optativ.

опта́ция, *-и f. (jur.)* opțiune, optare; *пра́во ~и* drept de opțiune.

о́птик, *-а m.* optician.

о́птика, *-и f. sg. (fiz.)* **1.** optică; *электро́нная ~* optică electronică; *ква́нтовая ~* optică cuantică; *прикладна́я ~* optică aplicată; *фотографи́ческая ~* optică fotografică. **2.** *col.* instrumente optice.

оптима́льный *adj.* optim.

оптиме́тр, *-а m.* optimetru, indicator optic.

оптимиза́ция, *-и f.* optimizare.

оптими́зм, *-а m. sg.* optimism.

оптими́ст, *-а m.* optimist.

оптимисти́ческий *adj.* optimist.

опти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz. (jur.)* a opta.

опти́ческий *adj.* optic; *(fiz.) ~ центр стекла́* focarul lentilei; *~ обма́н* iluzie optică.

оптови́к, *-а́ m. (înv.)* angrosist, negustor cu ridicata.

опто́вый *adj.* cu ridicata, cu toptanul, cu hurta, angro; *~ склад* depozit angro; *по ~ой цене́* cu preț de angro, cu toptanul.

о́птом *adv.* cu ridicata, angro, cu toptanul, cu hurta; *прода́жа ~ и в ро́зницу* vînzare cu ridicata și cu amănuntul.

опубликова́ние, *-я n. sg.* publicare; *~ зако́на* publicarea/promulgarea unei legi.

опубликова́ть, *-кую, -куешь vb. pf. (ipf. опублико́вывать* și *публикова́ть) acuz.* a publica, a da publicității; a promulga; *~ заявле́ние* a da publicității o declarație; *~ зако́н* a promulga o lege.

опублико́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *опубликова́ть.*

о́пус, *-а m. (muz.)* opus.

опуска́ние, *-я n. sg.* **1.** coborîre, lăsare. **2.** *(lingv.)* eliziune. **3.** omitere.

опуска́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *опусти́ть*

опуска́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *опусти́ться.* **2.** *pas.* de la *опуска́ть.*

опускно́й *adj. (tehn.)* basculant, pivotant; *~а́я дверь* ușă glisantă verticală, ușă-ghilotină.

опусте́лый *adj.* pustiu, gol, depopulat; părăsit.

опусте́ние, *-я n. sg.* pustietate; pustiire.

опусте́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. пусте́ть)* a se face pustiu, a fi pustiu, a se goli.

опусти́вшийся, *-аяся, -еется* **1.** *part. trec. act.* de la *опусти́ться.* **2.** *adj.* decăzut, degradat, declasat; *~ челове́к* om decăzut.

опусти́ть, *-ущу́, -у́стишь vb. pf. (ipf. опуска́ть) acuz.* **1.** a da jos, a coborî; a lăsa, a trage în jos; *~ за́навес* a lăsa cortina; *~ ру́ки* a) a lăsa brațele în jos; b) *(fig.)* a pierde orice curaj; *~ воротни́к* a lăsa gulerul în jos; *~ го́лову* a lăsa capul în jos; *~ глаза́* a pleca/a coborî ochii. **2.** *в + acuz.* a coborî, a pune (în ceva);

~ *письмо́ в я́щик* a pune scrisoarea la cutie. **3.** *(пропустить)* a omite, a sări, a suprima, a lăsa la o parte; ◇ ~ *перпендикуля́р* a coborî o perpendiculară; ~ *нос* a lăsa nasul în jos.

опусти́|ться, *-ущу́сь, -у́стишься vb. pf. (ipf. опуска́ться)* **1.** a se lăsa, a se lăsa în jos; ~ *на коле́ни* a cădea în genunchi. **2.** a coborî; ~ *в подва́л* a coborî în subsol. **3.** *(despre ceaţă, noapte etc.)*. a se lăsa, a coborî, a cădea. **4.** *(despre o pasăre, un fluture)* a se aşeza. **5.** *(fig.)* a decădea ◇ *у кого́-л. ру́ки ~лись* şi-a pierdut orice curaj.

опустоши́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *опустоши́ть*

опустоше́ние, *-я n.* devastare, pustiire.

опустоше́нный 1. *p.t.p.* de la *опустоши́ть*. **2.** *adj.* pustiit, devastat.

опустоши́тельн|ый *adj.* pustiitor, devastator, ruinător; *~ые во́йны* războaie nimicitoare.

опустоши́ть, *-шу́, -ши́шь vb. pf. (ipf. опустоша́ть) acuz.* **1.** a pustii, a devasta, a distruge. **2.** a goli. **3.** *(fig.)* a demoraliza, a pustii; a distruge sufleteşte.

опу́тать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. опу́тывать) acuz.* **1.** a înfăşura, a lega înfăşurînd. **2.** *(fig.)* a prinde în mreje, a fermeca *(pe cineva)*; ~ *кого́-л. свои́ми ча́рами* a captiva pe cineva prin farmecele sale. **3.** *(fig. pop.)* a păcăli, a trage pe sfoară.

опу́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *опу́тать*

опуха́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *опу́хнуть*

опу́хлость, *-и f.* umflătură, tumefacţie.

опу́хлый *adj.* umflat, bubăit.

опу́хнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. опуха́ть şi пу́хнуть)* a se umfla.

о́пухоль, *-и f.* tumoare, tumefacţie; *доброка́чественная ~* tumoare benignă; *злока́чественная ~* tumoare malignă; *жирова́я ~* lipom, tumoare adipoasă; *ко́стная ~* osteomă; *кровяна́я ~* hematom.

опу́хший *adj.* umflat, tumefiat.

опуши́ть, *-шу́, -ши́шь vb. pf. (ipf. опуша́ть) acuz.* **1.** a tivi, a garnisi cu blană. **2.** a presăra, a acoperi *(despre zăpadă sau chiciură)*.

опу́шка[1], *-и f.* **1.** *sg.* garnisire cu blană. **2.** garnitură de blană.

опу́шка[2], *-и f.* marginea/liziera pădurii.

опуще́ние, *-я n. sg.* **1.** coborîre, lăsare în jos. **2.** omitere, omisiune. **3.** *(lingv.)* elipsă, omitere, pierdere ◇ *(med.)* ~ *пе́чени* ptoză hepatică; ~ *желу́дка* visceroptoză.

опу́щенный 1. *p.t.p.* de la *опусти́ть*. **2.** *adj. (lingv.)* omis ◇ *как в во́ду ~* descurajat, plouat, ca o curcă plouată.

опыле́ние, *-я n. sg.* **1.** *(bot.)* polenizare; *перекрёстное ~* polenizare încrucişată; *~ насеко́мыми* entomofilie, polenizare prin insecte. **2.** *(agr.)* stropire, pulverizare.

опы́ливание, *-я n. (tehn.)* prăfuire, pudrare, pulverizare, stropire.

опы́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *опыли́ть(2)*

опыли́тель, *-я m.* **1.** *(bot.)* polenizator *(păsările, insectele, vîntul, apa)*. **2.** *(agr.)* pulverizator, aparat de prăfuit, prăfuitoare.

опыли́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. опыля́ть) (bot.)* a poleniza. **2.** *(ipf. опы́ливать) (agr.)* a pulveriza.

опыли́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. опыля́ться) (bot.)* a se poleniza; a fi polenizat.

опыля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *опыли́ть (1)*

опыля́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *опыли́ться*. **2.** *pas.* de la *опыля́ть*.

о́пыт, *-а m.* **1.** experienţă; *жи́зненный ~* experienţa vieţii; *производ́ственный ~* experienţă de producţie; *передово́й ~* experienţă înaintată/avansată; *(mat.) случа́йный ~* experienţă aleatorie; *убеди́ться на ~е* a se convinge din experienţă; *знать по ~у* a şti din experienţă/din cele pătimite; *переда́ть свой ~* a transmite experienţa sa; *приобрести́ ~* a dobîndi experienţă; *обме́н ~ом* schimb de experienţă. **2.** experiment; experienţă; *хими́ческие ~ы* experienţe chimice. **3.** încercare; *пе́рвый ~ молодо́го писа́теля* prima încercare a unui tînăr scriitor ◇ *нау́ченный го́рьким ~ом* care a învăţat dintr-o experienţă amară; Stan păţitul.

о́пытность, *-и f. sg.* experienţă.

о́пытн|ый *adj.* **1.** *(о человеке)* cu experienţă, experimentat; versat, încercat, priceput; ~ *врач* medic cu experienţă; medic experimentat. **2.** *(экспериментальный)* de încercare, experimental, de cercetare; *~ая ста́нция* staţiune experimentală; *~ым путём* pe cale experimentală.

опьяне́вший *adj.* îmbătat, beat, cherchelit.

опьяне́лый *adj.* beat, ameţit; afumat.

опьяне́ние, *-я n. sg.* **1.** beţie, îmbătare. **2.** *(fig.)* beţie, ameţeală, extaz.

опьяне́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. пьяне́ть)* a se îmbăta; a se cherchelі.

опьяни́|ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. пьяни́ть şi опьоня́ть) acuz.* a îmbăta, a ameţi; *(fig.) успе́х ~л его́* succesul l-a ameţit/îmbătat.

опьоня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *опьяни́ть*

опьоня́ющий 1. *part. prez. act.* de la *опьоня́ть*. **2.** *adj.* îmbătător, ameţitor.

опя́ть *adv.* din nou, încă odată, iar, iarăşi; *(pop.)* ~ *же; ~-таки́* a) şi în afară de asta, şi unde mai pui că ...; b) totuşi, cu toate acestea.

ора́ва, *-ы f. (pop.)* droaie, ceată.

ора́кул, *-а m.* oracol.

орангута́нг, *-а m. (zool.)* orangutan.

ора́нжевый *adj.* portocaliu, oranj; ~ *цвет* culoare portocalie.

оранжере́йный *adj.* de seră.

оранжере́я, *-и f.* seră, oranjerie.

ора́тор, *-а m.* orator, vorbitor.

ора́тори́я, *-и f. (muz.)* oratoriu.

ора́торск|ий *adj.* de orator, oratoric, retoric; ~ *тала́нт* talent de orator; *~ое иску́сство* artă oratorică.

ора́торствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a face oratorie; a perora.

ора́ть, *ору́, орёшь vb. ipf.* a striga, a zbiera cît îl ţine gura.

орби́т|а, *-ы f.* **1.** orbită; *а́томная ~* orbită atomică; *накло́нная ~* orbită înclinată; *земна́я ~* orbită terestră; *вы́йти на ~у* a se plasa pe orbită; *~ иску́сственного спу́тника* orbita satelitului artificial. **2.** *(anat.)* orbita ochiului.

орбита́льн|ый *adj.* orbital; ~ *полёт* zbor orbital; *~ое движе́ние* mişcare orbitală.

орга́зм, *-а m. sg. (biol.)* orgasm.

о́рган, *-а m.* **1.** *(anat.)* organ; ~ *слу́ха* organul auzului; *~ы произноше́ния* organe fonatoare; *~ы ре́чи* organele vorbirii; *~ы размноже́ния* organe de reproducţie; *вну́тренние ~ы* viscere. **2.** *(fig.)* organ, unealtă, instrument; mijloc. **3.** organ de stat, organizaţie; *~ы госуда́рственной вла́сти* organele puterii de stat; *ме́стные ~ы* organe locale; ~ *контро́ля* organ de control; *испо́лнительный ~* organ executiv. **4.** *(fig.)* organ, ziar, jurnal; *~ы печа́ти* organe de presă; *па́ртийный ~* organ de partid. **5.** *(tehn.)* organ (de maşină); *рабо́чий ~* organ activ, organ de lucru.

орга́н, *-а m. (muz.)* orgă.

организа́тор, *-а m.* organizator.

организа́торский *adj.* de organizator, organizatoric; ~ *тала́нт* talent organizatoric.

организацио́нн|ый *adj.* organizatoric, de organizare; *~ые при́нципы* principii organizatorice; *~ые мероприя́тия* măsuri organizatorice; *~ая рабо́та* muncă de organizare; ~ *комите́т* comitet de organizare.

организа́ци|я, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* organizare; *нау́чная ~ труда́* organizarea ştiinţifică a muncii. **2.** *sg.* mod de organizare, structură, organizaţie. **3.** organizaţie; *ма́ссовые ~и* organizaţii de masă; *па́ртийные ~и* organizaţii de partid; *обще́ственная ~* organizaţie obştească; *вышестоя́щая ~* organ superior/tutelar; *строи́тельная ~* organizaţie/întreprindere de construcţie; *Организа́ция Объединённых На́ций (ООН)* Organizaţia Naţiunilor Unite (O.N.U.). **4.** constituţie, organism.

организ́м, *-а m.* **1.** organism; *живо́тный ~* organism animal; *расти́тельный ~* organism vegetal; *(mil.) вое́нный ~* organism militar. **2.** constituţie, organism; *кре́пкий ~* organism robust/rezistent, constituţie robustă.

организо́ванно *adv.* (în mod) organizat, cu tînduială.

организо́ванность, *-и f. sg.* organizare, caracter organizat.

организо́ванный 1. *p.t.p.* de la *организова́ть*. **2.** *adj.* disciplinat, ordonat

организова́ть, *-зу́ю, -зу́ешь vb. pf. şi ipf. (la trec. numai pf.; ipf. şi организо́вывать) acuz.* **1.** *(pf. şi сорганизо́вать)* a organiza; *(ipf.)* a fi în curs de organizare; *(pf. şi ipf.)* a pune la cale, a aranja; *(pf. şi ipf.)* a înfiinţa, a crea; *(pf. şi ipf.)* a întemeia; *(pf. şi ipf.)* a pune bazele; *(pf. şi ipf.)* a iniţia; *(pf. şi ipf.)* a pune în mişcare; *(pf. şi ipf.)* a pune în funcţiune; *(pf. şi ipf.)* a pune pe picioare; *(pf. şi ipf.)* a pune la punct; *(pf. şi ipf.)* a aranja; *(pf. şi ipf.)* a pune în ordine; *(pf. şi ipf.)* a pune în rînduială

зова́ть) a organiza. **2.** a planifica, a rîndui.

организо́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *организова́ть*

организо́вываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *организова́ться.* **2.** *pas.* de la *организо́вывать.*

организу́ющий 1. *part. prez. act.* de la *организова́ть.* **2.** *adj.* organizator, organizatoric.

орга́ника, *-и f.* chimie organică.

органи́ст, *-а m. (muz.)* organist.

органи́чески *adv.* (în mod) organic.

органи́ческ|ий *adj.* **1.** organic; *~ая хи́мия* chimie organică; *(chim.) ~ие вещества́* substanţe organice; *~ие заболева́ния* boli organice; *~ недоста́ток* viciu organic; *~ое це́лое* un tot organic; *составля́ть ~ую часть чего́-л.* a face parte integrantă din ceva; *~ая потре́бность* necesitate organică. **2.** *(fil.)* organicist.

органи́чность, *-и f. sg.* caracter organic.

органи́чный *adj.* organic, firesc.

орга́нный *adj. (muz.)* de orgă; *~ конце́рт* concert de orgă.

органогра́фия, *-и f. sg. (biol.)* organografie.

органотерапи́я, *-и f. sg. (med.)* organoterapie, organoterapeutică.

орга́нчик, *-а m. (muz.)* **1.** *dim.* orgă mică. **2.** cutie cu muzicuţe, ariston.

оргбюро́ *n. indecl.* = *организацио́нное бюро́* birou organizatoric; birou de organizaţie.

о́ргия, *-и f.* **1.** *(ist.)* petrecere bachică. **2.** *(fig.)* orgie, beţie, desfrîu.

орда́, *-ы́ f.* hoardă.

о́рден[1], *-а m.* ordin, decoraţie; *награди́ть ~ом* a decora, a distinge cu un ordin; *получи́ть ~* a fi decorat, a fi distins cu un ordin.

о́рден[2], *-а m. (ist.)* ordin; *~ иезуи́тов* ordinul iezuiţilor; *~ крестоно́сцев* ordinul cruciaţilor; *рыцарский ~* ordinul cavalerilor.

о́рден[3], *-а (arhit.)* ordin, stil; *дори́ческий ~* ordinul doric, doricul; *тоска́нский ~* stil toscan.

орденоно́сец, *-сца m.* purtător al unui ordin, decorat cu un ordin.

орденоно́сный *adj.* decorat cu un ordin.

о́рденск|ий *adj.* de ordin, al ordinului; *~ая ле́нта* cordon.

о́рдер[1], *-а m.* **1.** ordin, mandat, dispoziţie; *~ на произво́дство аре́ста (на аре́ст)* mandat de arestare; *ка́ссовый ~* dispoziţie de plată; *сопроводи́тельный ~* notă de însoţire. **2.** bon; ordin de repartiţie, ordin de repartizare a unui spaţiu locativ.

о́рдер[2], *-а m. (arhit.)* ordin, stil.

ордина́р, *-а m. sg.* nivel mediu (al unei ape), nivelul normal.

ордина́рец, *-рца m.* **1.** curier, ştafetă; *ко́нный ~* curier călare; *пе́ший ~* curier pe jos. **2.** *(înv.)* ofiţer de ordonanţă; om de legătură.

ордина́рный *adj.* **1.** obişnuit, ordinar, comun; *~ слу́чай* întîmplare obişnuită, fapt divers. **2.** *(adm. înv.)* titular; *~ профе́ссор* profesor titular.

ордина́та, *-ы f. (mat.)* ordonată.

ордина́тор, *-а m.* medic şef al unui serviciu *sau* al unei secţii *(la un spital).*

ордина́тура, *-ы f.* **1.** *(adm. înv.)* catedră, post de profesor titular. **2.** post de medic şef al unui serviciu *sau* al unei secţii *(la un spital).*

орёл, *орла́ m.* vultur, pajură; *го́рный ~* vultur de munte; *морско́й ~* vultur de mare; *двугла́вый ~* vultur cu două capete ◇ *~ и́ли ре́шка?* cap sau pajură *(la riscă).*

орео́л, *-а m.* aureolă.

оре́х, *-а m.* **1.** *(плод)* nucă; *гре́цкий ~* nucă; *кокоо́совый ~* nucă de cocos; *во́лошский ~* alună; *калёные ~и* alune prăjite; *муска́тный ~* nucşoară. **2.** *(де́рево)* nuc. **3.** *sg.* lemn de nuc; *шкаф из ~а* dulap din lemn de nuc. **4.** alun. **5.** ouşoare, brichete *(sort de cărbuni)* ◇ *отде́лать* sau *раздёлать под ~ кого́-л.* a face de două parale pe cineva; *получи́ть на ~и* a mînca o papară; *кому́-л. доста́лось на ~и* a primit o săpuneală bună, a primit de cheltuială.

оре́ховка, *-и f. (zool.)* alunar, nucar, gaiţă-de-munte.

оре́хов|ый *adj.* **1.** de nuc; *~ое де́рево* lemn de nuc; *~ая ме́бель* mobilă de nuc. **2.** de nucă, de nuci; *~ое ма́сло* ulei de nucă.

оре́шек, *-шка m. dim.* nucşor, nuculeţ, alun; *кедро́вый ~* fruct de cedru; *бу́ковый ~* jir ◇ *черни́льный ~* gogoaşă de ristic, nucă galică.

оре́шник, *-а m.* **1.** *(куст)* tufă de aluni. **2.** *(заросль)* aluniş.

оре́шниковый *adj. (bot.)* de alun, de aluniş.

оригина́л[1], *-а m.* original; *~ порте́та* originalul portretului.

оригина́л[2], *-а m.* (om) original, excentric; om ciudat.

оригина́льничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. оригина́льничать)* a face pe originalul.

оригина́льно *adv.* (în mod) original.

оригина́льность, *-и f. sg.* originalitate.

оригина́льный[1] *adj.* original.

оригина́льный[2] *adj.* original, aparte, propriu, deosebit; ciudat.

ориентали́ст, *-а m.* orientalist.

ориентали́стика, *-и f.* orientalistică.

ориента́льный *adj.* oriental; *~ стиль* stil oriental.

ориента́ция, *-и f.* orientare; *беспоря́дочная ~* orientare întîmplătoare/neordonată.

ориенти́р, *-а m.* reper, punct de orientare; *ви́димый ~* reper vizibil; *высо́тный ~* reper de înălţime.

ориенти́рование, *-я n. sg.* orientare; *~ на ме́стности* orientare în teren; *~ по ко́мпасу* orientare cu busola.

ориенти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* cu *в* + *prepl.* a orienta, a călăuzi.

ориенти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* cu *в* + *prepl.* a orienta, a călăuzi, a îndruma.

ориенти́роваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* şi *ipf.* **1.** a se orienta; *(fig.) ~ в но́вой обстано́вке* a se orienta în noua situaţie. **2.** *на* + *acuz.* a se lua după ..., a se orienta după ... ; *~ на маяк* a se orienta după far.

ориентиро́вка, *-и f.* orientare; *~ по прибо́рам* orientare instrumentală; *простра́нственная ~* orientare în spaţiu.

ориентиро́вочно *adv. (în mod)* orientativ, aproximativ.

ориентиро́вочный *adj.* **1.** de orientare; *~ полёт* zbor de orientare. **2.** aproximativ; de evaluare, preliminar; *~ подсчёт* socoteală aproximativă, calcul aproximativ.

орио́н, *-а m. sg. (astr.)* Orion.

оркестр, *-а m.* orchestră; *духово́й ~* fanfară; *стру́нный ~* orchestră de coarde.

оркестра́нт, *-а m.* instrumentist.

оркестра́нтский *adj.* de instrumentist.

оркестрова́ть, *-рую, -ру́ешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (muz.)* a orchestra, a instrumenta.

оркестро́вка, *-и f. sg. (muz.)* orchestrare, instrumentare.

оркестро́вый *adj.* de/pentru orchestră.

орла́н, *-а m.* vultur de mare.

орлёнок, *-нка* pui de vultur, vulturaş.

орле́ц, *-еца́ m.* **1.** *(mineral.)* cuarţ roşu. **2.** *(bis.)* orleţ.

орли́ный *adj.* de vultur, vulturesc, acvilin; *~ нос* nas acvilin.

орля́к|а, *-и f. sg.* rişcă; *игра́ть в ~у* a juca rişcă.

орна́мент, *-а m.* ornament, podoabă; desen decorativ.

орнамента́льный *adj.* ornamental, decorativ; *~ые рабо́ты* lucrări de ornamentare; *~ стиль* stil ornamental.

орнамента́ция, *-и f. sg.* ornamentare, ornamentaţie, împodobire.

орнаме́нтика, *-и f. (arte)* ornament, ornamentaţie.

орнаменти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a ornamenta, a împodobi, a decora.

орнаментиро́вка, *-и f. sg. v. орнаментация*

орнито́лог, *-а m.* ornitolog.

орнитологи́ческий *adj.* de ornitologie, al ornitologiei; ornitologic.

орнитоло́гия, *-и f. sg.* ornitologie.

орнитопте́р, *-а m. (av.)* ornitopter.

оробе́лый *adj.* intimidat, fîstîcit, speriat.

оробе́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. робе́ть)* a se intimida, a se fîstîci, a se speria.

орогене́зис, *-а m. (geol.)* orogeneză.

ороговéние, *-я n. sg.* cornificare.

орогове́ть, *-е́ет vb. pf.* a se cornifica, a se întări.

орографи́ческий *adj. (geogr.)* orografic, de orografie.

орогра́фия, *-и f. sg. (geogr.)* orografie.

оросúтель, *-я m.* stropitor, dispozitiv de irigare.

оросúтельн|ый *adj.* de irigaţie, de irigare; *~ые рабóты* lucrări de irigaţie; *~ые сооружéния* instalaţii de irigare.

оросú|ть, -ошý, -осúшь *vb. pf. (ipf. орошáть) acuz.* **1.** a uda, a stropi; *(fig.) ~ слезáми* a uda cu lacrimi. **2.** a iriga.

оросúться, -ошýсь, -осúшься *vb. (ipf. орошáться)* a fi udat, a fi stropit.

орошáемый 1. *part. prez. pas.* de la *орошáть*. **2.** *adj.* irigat.

орошáть, -áю, -áешь *vb. ipf.* de la *оросúть*

орошáться, -áется *vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *оросúться*. **2.** *pas.* de la *орошáть*.

орошéние, *я n. sg.* **1.** udare, stropire. **2.** irigare, irigaţie.

ортогéлий, -я *m. (chim.)* ortoheliu.

ортодóкс, -а *m.* ortodox.

ортодóксальность, -и *f. sg.* ortodoxie.

ортодóксальный *adj.* ortodox.

ортодóксия, -и *f. sg.* ortodoxie.

ортоклáз, -а *m. (mineral.)* ortoclaz.

ортопéд, -а *m. v. ортопедúст*

ортопедист, -а *m. (med.)* ortopedist.

ортопедúческий *adj. (med.)* ortopedic.

ортопéдия, -и *f. sg. (med.)* ortopedie.

ортореатгеноскопúя, -и *f. (fiz.)* ortoradioscopie, ortoradiografie.

ортоскопúя, -и *f. (fiz.)* ortoscopie.

орýди|е, -я *n.* **1.** unealtă; instrument; *~я производ́ства* unelte de producţie; *сельскохозя́йственные ~я* unelte agricole; *~я трудá* unelte de muncă; *~ общéния людéй* instrument al comunicării între oameni; *(fig.) быть слéпым ~ем кого́-л.* a fi unealtă oarbă a cuiva. **2.** *(fig.)* instrument, mijloc; armă; *главное ~* instrument principal. **3.** *(mil.)* tun, gură de foc; *тяжёлое ~* tun greu; *скорострéльное ~* tun cu tragere rapidă; *артиллерúйское ~* piesă de artilerie; *дальнобóйное ~* tun cu tragere lungă; *автоматúческое ~* tun automat; *морскóе ~* tun naval, de navă; *зенúтное ~* tun antiaerian; *полевóе ~* tun de câmp; *береговóе ~* tun de coastă; *противотáнковое ~* tun antitanc; *самохóдное ~* tun autopropulsat; *áтомное ~* tun atomic; *реактúвное ~* tun cu reacţie.

орудúйн|ый *adj.* de tun; de artilerie; *~ огóнь* foc de artilerie; *~ая пальбá* canonadă; *~ расчёт* servanţi ai tunului; *(lingv.) ~ое знáчение* valoare de instrument, valoare instrumentală.

орýдовать, -дую, -дуешь *vb. ipf.* **1.** *instr.* a mînui, a manipula. **2.** *(fig. peior.)* a învîrti, a conduce, a cîrmui. **3.** a acţiona, a opera.

оружéйник, -а *m.* armurier.

оружéйный *adj.* de arme, de armament; *~ мáстер* armurier; *~ завóд* fabrică de armament; *~ магазúн* armurărie, magazin de arme.

оруженóсец, -сца *m.* **1.** *(ist.)* scutier, paj. **2.** *(fig.)* acolit, cirac.

орýж|ие, -я *n.* armă; armament; *конвенционáльное ~* armament convenţional; *холóдное ~* armă albă; *огнестрéльное ~* armă de foc; *стрелкóвое ~* armament de infanterie; *автоматúческое ~* armă automată; *торпéдное ~* torpilă; *ручнóе ~* armă de mînă; *бортовóе ~* armament de bord; *áтомное и водорóдное ~* armă atomică şi cu hidrogen; *стратегúческое áдерное ~* armă nucleară strategică; *телеуправля́емое ~* armament teleghidat; *термоя́дерное ~* armament termonuclear; *я́дерное ~* armă nucleară; *корабéльное ракéтное ~* rachetă navală; *космúческое ~* armă cosmică; *лáзерное ~* armament pe bază de laser; *противоракéтное ~* armă antirachetă ◇ *(fig.) поднять ~* a ridica armele, a pune mîna pe arme; *(fig.) сложúть* sau *положúть ~* a depune armele, a se preda; *пускáть в ход ~* a recurge la arme, a face uz de arme; *товáрищ по ~ю* tovarăş de arme, frate de luptă; *к ~ю!* la arme! *призвáть к ~ю* a chema la luptă, a chema sub arme, a declara/a decreta mobilizarea; *бряцáние ~ем* zăngănitul armelor; *(fig.) бить противника егó же сóбственным ~ем* a-l bate pe adversar cu propriile lui arme; *род ~я* felul armei *(infanterie, artilerie etc.)*.

орфогрáмма, -ы *f. (lingv.)* **1.** forma ortografică corectă. **2.** ortografia.

орфографúческ|ий *adj.* de ortografie, ortografic; *~ая ошúбка* greşeală de ortografie; *~ слóварь* dicţionar ortografic; *~ие прáвила* reguli ortografice; *~ая систéма* sistem ortografic.

орфогрáфия, -и *f. sg.* ortografie.

орфоэпúческ|ий *adj. (lingv.)* ortoepic; *~ слóварь* dicţionar ortoepic; *~ая нóрма* normă ortoepică.

орфоэ́пия, -и *f. sg. (lingv.)* ortoepie.

орхидéйный *adj. (bot.)* de orhidee.

орхидéя, -и *f. (bot.)* orhidee.

осá, -ы *f.* viespe.

осáд|а, -ы *f.* asediu, împresurare; *снять ~у* a ridica asediul; *находúться в ~е* sau *быть в ~е* a fi asediat; *вы́держать ~у* a rezista la un asediu.

осади́тель, -я *m. (chim.)* precipitant, agent de precipitare.

осади́ть [1], **-ажу́, -áдишь** *vb. pf. (ipf. осаждáть) acuz.* **1.** a asedia. **2.** *acuz.* cu *instr. (fig.)* a asalta, a copleşi *(cu rugăminţi, cereri etc.)*.

осади́ть [2], **-ажу́, -áдишь** *vb. pf. (ipf. осаждáть) acuz. (chim.)* a precipita.

осади́ть [3], **-ажу́, -áдишь** *vb. pf. (ipf. осáживать) acuz.* **1.** a opri, a reţine, a da îndărăt. **2.** *(fig.)* a pune (pe cineva) la punct, a-l pune la locul lui; a da cuiva peste nas.

осáдка, -и *f. sg.* **1.** cufundare, tasare, aşezare; *~ грýнта* tasarea terenului. **2.** *(mar.)* pescaj, imersiune, linie de plutire. **3.** *(tehn.)* contracţie, refulare, îndesare, turtire.

осáдки, -ов *pl.* **1.** precipitaţii (atmosferice); *ливнéвые ~* averse, ploi torenţiale; *радиоактúвные ~* precipitaţii radioactive.

осáдн|ый *adj.* de asediu; *~е положéние* stare de asediu.

осáдок, -дка *m.* **1.** depunere, sediment, reziduu. **2.** *(fig.)* amintire neplăcută, senzaţie neplăcută, amărăciune.

осáдочн|ый [1] *adj. (chim. geol.)* sedimentar, rezidual, decantor; *~ая порóда* rocă sedimentară, formaţie sedimentară.

осáдочный [2] *adj.* de precipitaţii atmosferice.

осаждáемость, -и *f. (capacitate de)* sedimentare.

осаждáть [1], **-áю, -áешь** *vb. ipf.* de la *осади́ть* [1]; *~ прóсьбами* a asalta cu rugăminţi/cereri.

осаждáть [2], **-áю, -áешь** *vb. ipf.* de la *осади́ть* [2]

осаждáться, -áется *vb. ipf.* **1.** a se precipita, a se depune, a se sedimenta. **2.** *(despre precipitaţii atmosferice)* a cădea. **3.** *pas.* de la *осаждáть* [1,2].

осаждáющий 1. *part. prez. act.* de la *осаждáть* [1,2]. **2. ~ий, -его** *m.* asediator.

осаждéние, -я *n. sg.* precipitare, depunere, sedimentare.

осáживать, -аю, -аешь *vb. ipf.* de la *осади́ть* [3]

осáнистый *adj.* impunător, chipeş, arătos, prezentabil; cu prestanţă.

осáнка, -и *f. sg.* ţinută, înfăţişare.

осатанéлый *adj.* îndrăcit, afurisit.

осатанéть, -éю, -éешь *vb. pf.* de la *сатанéть*

осáхаривание, -я *n.* zaharificare.

освáивание, -я *n. sg.* asimilare, însuşire *(a unor cunoştinţe)*; *~ нóвой тéхники* însuşirea tehnicii noi.

освáивать, -аю, -аешь *vb. ipf.* de la *освóить*

освáиваться, -аюсь, -аешься *vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *освóиться*. **2.** *pas.* de la *освáивать*.

осведоми́тель, -я *m.* informator.

осведоми́тельный *adj.* de informare, informativ.

освéдомить, -млю, -мишь *vb. pf. (ipf. осведомля́ть) acuz.* a informa, a încunoştinţa, a da de ştire.

освéдомиться, -млюсь, -мишься *vb. pf. (ipf. осведомля́ться)* a se informa, a lua cunoştinţă.

осведомлéние, -я *n.* informare, înştiinţare.

осведомлённость, -и *f. sg.* cunoştinţe, competenţă.

осведомлённый 1. *p.t.p.* de la *освéдомить*. **2.** *adj.* (bine) informat, iniţiat; cu vaste cunoştinţe.

осведомля́ть, -я́ю, -я́ешь *vb. ipf.* de la *освéдомить*

осведомля́ться, -я́юсь, -я́ешься *vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *освéдомиться*. **2.** *pas.* de la *осведомля́ть*.

освежáть, -áю, -áешь *vb. ipf.* de la *освежúть*

освежáться, -áюсь, -áешься *vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *освежúться*. **2.** *pas.* de la *освежáть*.

освежевáть, -жу́ю, -жу́ешь *vb. pf. (ipf. свежевáть) acuz.* a jupui; a curăţa (de maţe), a scoate măruntaiele.

освеже́ние, *-я n. sg.* **1.** aerisire; răcorire. **2.** împrospătare.

освежи́тельный *adj.* răcoritor, înviorător; *~ые напи́тки* băuturi răcoritoare.

освежи́ть, *-жу́, -жи́шь vb. pf. (ipf. освежа́ть)* **1.** *(проветривать)* a aerisi, a primeni aerul; a răcori. **2.** *(восстановить силы)* a înviora. **3.** *(подновить)* a împrospăta, a reînnoi; *~ зна́ния* a reîmprospăta cunoştinţele.

освежи́ться, *-жу́сь, -жи́шься vb. pf. (ipf. освежа́ться)* **1.** a se aerisi, a se răcori. **2.** a fi reîmprospătat/reînnoit. **3.** a se odihni, a se reface, a-şi împrospăta forţele.

осветѝтель, *-я m. (constr.)* luminător.

осветѝтельный *adj. (tehn.)* de iluminat; *~ые прибо́ры* aparate de iluminat; *~ая сеть* reţea de iluminat; reţea electrică.

осветѝть, *-ещу́, -ети́шь vb. pf. (ipf. освеща́ть) acuz.* **1.** a lumina. **2.** *(истолковать)* a lămuri, a elucida; a interpreta, a expune.

осветѝться, *-ети́тся vb. pf. (ipf. освеща́ться)* a se lumina.

осветле́ние, *-я n.* limpezire, decantare; *~вина́* limpezirea vinului.

освеща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *осветѝть*

освеща́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *осветѝться.* **2.** *pas.* de la *освеща́ть.*

освеще́ни|е, *-я n. sg.* **1.** iluminare, luminare, iluminat, luminat. **2.** instalaţie pentru iluminat; *электри́ческое ~* iluminat electric, lumină electrică; *га́зовое ~* iluminat cu gaz. **3.** *(истолкование)* interpretare, expunere, lămurire; lumină; *в невы́годном ~и* într-o lumină nefavorabilă.

освещённость, *-и f. sg.* iluminare, grad de iluminare.

освиде́тельствование, *-я n.* cercetare, examinare, expertiză; *суде́бно-медици́нское ~* expertiză medico-judiciară; *медици́нское ~* examen medical; *~ котла́* revizia cazanului.

освиде́тельствовать, *-твую, -твуешь vb. pf. (ipf. свиде́тельствовать) acuz.* a examina, a cerceta, a face o expertiză; *~ больно́го* a examina un bolnav.

освирепе́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* a se înfuria, a se face foc şi pară.

освиста́ть, *-ищу́, -и́щешь vb. pf. (ipf. освисты́вать) acuz.* a fluiera, a şuiera, a huidui.

освисты́вание, *-я n. sg.* huiduit, fluierat.

освисты́вать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *освиста́ть*

освободи́тель, *-я m.* liberator, eliberator, dezrobitor.

освободи́тельный *adj.* de eliberare, eliberator; *~ая борьба́* luptă de eliberare.

освободи́ть, *-ожу́, -оди́шь vb. pf. (ipf. освобожда́ть) acuz. (выпустить на свободу) acuz.* **1.** a elibera, a libera, a pune în libertate; a dezrobi. **2.** *(избавить)* a scuti; a scăpa; a dezlega, a dispensa; *~ от нало́гов* a scuti de impozite; *~ от присяги* a dezlega de jurământ; *~ от вое́нной слу́жбы* a scuti de serviciul militar. **3.** a elibera *(din serviciu)*, a concedia; *~ от до́лжности* a elibera din funcţiune. **4.** *(очистить)* a goli, a deşerta, a elibera.

освободи́ться, *-ожу́сь, -оди́шься vb. pf. (ipf. освобожда́ться)* **1.** *(стать свободным)* a se elibera, a se libera, a căpăta libertate; a se dezrobi. **2.** *(избавиться)* a se descotorosi, a scăpa; **3.** a deveni liber; a deveni vacant *(despre un post)*.

освобожда́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *освободи́ть*

освобожда́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *освободи́ться.* **2.** *pas.* de la *освобожда́ть.*

освобожде́ние, *-я n. sg.* **1.** eliberare, liberare; dezrobire; punere în libertate; *(ist.) ~ крестья́н* dezrobirea ţăranilor. **2.** scutire, eliberare; *~ от нало́гов* scutire de impozite. **3.** evacuare; eliberare. **4.** eliberare (din serviciu), concediere.

освое́ние, *-я n.* **1.** *sg.* însuşire, asimilare; *~ но́вой те́хники* însuşirea tehnicii noi. **2.** valorificare, punere în valoare; *~ пусты́нь* valorificarea deşerturilor. **3.** deprindere, adaptare, aclimatizare; *~ ко́смоса* cucerirea cosmosului.

осво́ить, *-ою, -о́ишь vb. pf. (ipf. осва́ивать) acuz.* **1.** a asimila, a dobîndi, a-şi însuşi; *~ те́хнику* a-şi însuşi tehnica. **2.** a valorifica; *~ но́вые зе́мли* a valorifica noi pămînturi. **3.** a deprinde, a aclimatiza; a adapta la mediu; *~ расте́ние* a aclimatiza o plantă.

осво́иться, *-о́юсь, -о́ишься vb. pf. (ipf. осва́иваться)* a se obişnui, a se familiariza; a se adapta, a se aclimatiza; a se deprinde; *~ с кли́матом* a se deprinde cu clima; a se aclimatiza.

освяти́ть, *-ящу́, -яти́шь vb. pf. acuz.* **1.** *pf.* de la *святи́ть.* **2.** *(ipf. освящать) instr. (fig.)* a consacra, a consfinţi.

освяща́ть, *-аю, аешь vb. ipf.* de la *освяти́ть(2)*

освяще́ние, *-я n. sg.* consacrare, consfinţire.

осев|о́й *adj. (tehn.)* axial, de axă; *~ цили́ндр* cilindru axial; *~ая пло́скость* plan axial.

оседа́емость, *-и f.* capacitatea de sedimentare/de depunere.

осажде́ние, *-я n. sg.* **1.** afundare, tasare, aşezare; scufundare lentă; *~ по́чвы* aşezarea solului; afundarea terenului. **2.** *(chim.)* depunere, precipitare, sedimentare. **3.** aşezare, stabilire *(a populaţiei)*.

оседа́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *осе́сть*[1,2]

оседла́ние, *-я n.* înşeuare.

оседла́ть, *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. седла́ть şi осёдлывать)* a înşeua, a pune şeaua. **2.** *(fig.)* a ocupa, a cuceri, a stăpîni, a supune, a domina; *~ высоту́* a ocupa o înălţime; *~ Пега́са* a-şi înşeua pegasul.

осе́длость, *-и f. sg.* viaţă sedentară.

осёдлывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *оседла́ть*

осе́длый *adj.* sedentar.

осека́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *осе́чься*

осёл, *осла́ m.* **1.** măgar, asin. **2.** *(fig. pop.)* (om) încăpăţînat, catîr ◇ *бурида́нов ~* măgarul lui Buridan; *осла́ хоть в Пари́ж, все будет рыж* s-a dus bou la Paris şi s-a întors vacă.

осело́к, *-лка́ m.* **1.** gresie, ascuţitoare, piatră de ascuţit. **2.** piatră de încercat metale preţioase.

осемене́ние, *-я n.* fecundaţie artificială, însămînţare.

осемени́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. осеменя́ть) acuz.* a fecunda în mod artificial, a însămînţa.

осеменя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *осемени́ть*

осени́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. осеня́ть) acuz.* **1.** *(inv.)* a umbri, a adumbri, a învălui, a acoperi. **2.** *(fig.)* a-i veni o idee, a-i trece prin cap, a-i fulgera un gînd.

осе́нн|ий *adj.* de toamnă, tomnatic; *~ день* zi de toamnă; *~яя вспашка* arătură de toamnă.

о́сен|ь, *-и f.* toamnă; *по́здняя ~* toamnă tîrzie; *глубо́кой ~ью* în plină toamnă; *золота́я ~* toamnă aurie; *гнила́я ~* toamnă ploioasă ◇ *(prov.) цыпля́т по ~и счита́ют* toamna se numără bobocii.

о́сенью *adv.* toamna, pe timp de toamnă; la toamnă.

осеня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *осени́ть.*

осердѝться, *-ержу́сь, -е́рдишься vb. pf. на + acuz.* a se mînia, a se supăra, a se necăji.

осеребри́ть, *-брю́, -бри́шь vb. pf. acuz.* a arginta.

осерча́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. серча́ть) на + acuz. (pop.)* a se supăra foc, a se înfuria.

осе́сть[1], *осяду, ося́дешь vb. pf. (ipf. оседа́ть)* **1.** a se lăsa în jos, a se afunda, a se surpa. **2.** a se aşeza, a se stabili, a se statornici.

осе|сть[2], *ося́дет vb. pf. (ipf, оседа́ть) на + acuz. (chim.)* a se depune la fund, a se precipita, a se sedimenta.

осети́нский *adj.* osetin; *~ язык* limba osetă.

осети́ны, *-ин pl.; sg. -и́н, -а m.* osetini.

осе́тр, *осетра́ m.* nisetru.

осетри́на, *-ы f. sg.* carne de nisetru.

осетро́в|ый *adj.* **1.** de nisetru; *~ая икра́* icre de nisetru; *~ балы́к* batog de nisetru. **2.** *~ые, -ых pl.; sg. ~ое, -ого n.* peşti cartilaginoşi, acipenseride.

осе́чк|а, *-и f.* **1.** rateu, împuşcătură neizbutită. **2.** *(fig.)* greş; nereuşită; chix, fiasco; *дать ~у* a da greş; *без ~и* fără greş.

осе́чься, *-еку́сь, -ечёшься vb. pf. (ipf. осека́ться)* **1.** a nu lua foc *(despre o armă)*. **2.** *(fig. pop.)* a se întrerupe brusc, a se poticni (în vorbire), a-şi înghiţi vorba. **3.** *(fig. pop.)* a da greş, a da chix.

оси́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *оси́лить*

оси́лить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. оси́ливать) acuz.* **1.** a birui, a învinge, a înfrînge. **2.** a da gata, a o scoate la capăt.

оси́на, *-ы f.* plop tremurător, plop de munte.

оси́нник, *-а m.* **1.** plopiş. **2.** lemne de plop.

оси́новик, *-а m.* mînătarcă.

оси́новый *adj.* de plop tremurător ◇ *дрожа́ть как ~ лист* a tremura ca varga.

оси́н|ый *adj.* de viespe; *~ое гнездо́* cuib de viespi, viespar; *(fig.) попа́сть в ~ое гнездо́* a nimeri într-un viespar.

оси́плость, *-и f. sg.* răguşeală; disfonie.

оси́плый *adj.* răguşit; disfonic.

оси́пшуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. си́пнуть)* a răguşi.

осиротéлый *adj.* **1.** orfan, rămas orfan. **2.** *(fig.) (покинутый)* părăsit, rămas pustiu.

осироте́|ть, *-ю, -ешь vb. pf.* **1.** a rămîne/a ajunge orfan. **2.** *(fig.)* a fi părăsit; a rămîne pustiu.

оска́бливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *оскобли́ть*

оска́л, *-а m.* rînjire, rînjeală, rînjet.

оска́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *оска́лить*

оска́ливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *оска́литься.*

оска́лить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. ска́лить şi оска́ливать) (în expr.) ~ зу́бы* a (se) rînji; a-şi arăta dinţii (colţii).

оска́литься, *-люсь, -лишься vb. pf. (ipf. ска́литься şi оска́ливаться)* a se rînji; a-şi arăta colţii/dinţii.

оскальпи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. (ipf. скальпи́ровать) acuz.* a scalpa.

оскандали́ть, *-лю, -лишь vb. pf. acuz.* a face de rîs/de ruşine, a compromite.

оскандали́ться, *-люсь, -лишься vb. pf.* a se face de rîs/de ocară, a se compromite.

осквернéние, *-я n. sg.* pîngărire, profanare, necinstire.

осквернúтель, *-я m.* pîngăritor, profanator.

осквернúть, *-ню, -нúшь vb. pf. (ipf. оскверня́ть) acuz.* a pîngări, a profana.

оскверня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *осквернúть*

оскла́бить, *-блю, -бишь vb. pf. acuz. (în expr.) ~ рот* a zîmbi larg, a rîde cu toată faţa.

оскла́биться, *-блюсь, -бишься vb. pf.* a zîmbi larg (arătîndu-şi toţi dinţii).

оскобли́ть, *-облю́, -обли́шь vb. pf. (ipf. оска́бливать) acuz.* a rade, a răzui.

осколо́к, *-лка m.* **1.** ciob; ţandără, aşchie; *~ стекла́* ciob de sticlă. **2.** schijă; *~ снаря́да* schijă; *радиоакти́вный ~* schijă radioactivă.

осколо́чн|ый *adj.* **1.** de ciob, de cioburi. **2.** de schijă; *~ая бо́мба* bombă explozivă, proiectil brizant; *~ая ра́на* rană (pricinuită) de schijă.

оскомин|а, *-ы f. sg.* strepezeală; *набúть ~у* a) a i se strepezi dinţii; b) *(fig.)* a-i fi lehamite de ceva, a fi sătul ca de mere pădureţe.

оскопи́ть, *-плю́, -пи́шь vb. pf. (ipf. оскопля́ть şi скопи́ть) acuz.* a castra, a scopi, a jugăni.

оскопля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *оскопи́ть.*

оскорби́тель, *-я m.* cel care jigneşte/insultă.

оскорби́тельно *adv.* (în mod) jignitor, ofensator, insultător.

оскорби́тельность, *-и f. sg.* caracter jignitor/ofensator/insultător.

оскорби́тельный *adj.* jignitor, ofensator, insultător.

оскорби́ть, *-блю́, -би́шь vb. pf. (ipf. оскорбля́ть) acuz.* a jigni, a ofensa, a insulta; *(jur.) ~ де́йствием* a lovi, a comite un ultraj cu violenţă.

оскорби́ться, *-блю́сь, -би́шься vb. pf. (ipf. оскорбля́ться)* a se simţi ofensat/jignit/insultat; a se ofensa.

оскорбле́ние, *-я n.* **1.** *(действие)* jignire, ofensare, insultare; *нанести́ ~* a aduce o jignire, a insulta, a ofensa. **2.** *(поступок)* jignire, ofensă, insultă; *(jur.) ~ де́йствием* ultraj cu violenţă; *~ сло́вом* insultă, injurie; *тя́жкое ~* insultă gravă.

оскорблённ|ый **1.** *p.t.p. (de la оскорби́ть)* **2.** *adj.* jignit, ofensat, insultat ◇ *~ая неви́нность* inocenţă ultragiată.

оскорбля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *оскорби́ть*

оскорбля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *оскорби́ться.* **2.** *pas.* de la *оскорбля́ть.*

оскудева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *оскуде́ть*

оскуде́лый *adj.* secătuit; scăpătat.

оскуде́ние, *-я n. sg.* **1.** sărăcire. **2.** secătuire, sleire, epuizare.

оскуде́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. оскудева́ть şi скуде́ть)* **1.** a sărăci, a scăpăta. **2.** a se slei, a se epuiza.

ослабева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *ослабе́ть*

ослабе́лый *adj.* slăbit, debilitat; moleşit, vlăguit.

ослабе́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. ослабева́ть şi слабе́ть)* **1.** a slăbi, a pierde puterea/vlaga. **2.** a slăbi, a se destinde, a se relaxa *(despre frînghie, coardă etc.).*

ослаби́|ть, *-блю, -бишь vb. pf. (ipf. ослабля́ть) acuz.* **1.** a slăbi, a atenua, a reduce; *~ наказа́ние* a reduce pedeapsa; *~ дисципли́ну* a slăbi disciplina; *~ давле́ние* a reduce presiunea. **2.** a slăbi, a destinde, a relaxa; *~ по́яс* a da drumul la curea, a slăbi cureaua (brîul).

ослабле́ние, *-я n. sg.* slăbire, reducere; atenuare; destindere; *~ се́рдца* insuficienţă cardiacă; *~ дисципли́ны* slăbirea disciplinei; *~ излуче́ния* atenuarea radiaţiilor; *~ гла́сных* reducţia vocalelor.

ослабля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *осла́бить*

осла́бнуть, *-ну, -нешь vb. pf. v. ослабе́ть*

осла́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. ославля́ть) acuz.* a defăima, a ponegri, a denigra, a-i scoate nume rău.

осла́виться, *-влюсь, -вишься vb. pf. (ipf. ославля́ться)* a căpăta o faimă/o reputaţie proastă, a se compromite; a se face de ocară/de ruşine.

ославля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *осла́вить*

ославля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *осла́виться.* **2.** *pas.* de la *ославля́ть.*

ослепи́тельно *adv.* (în mod) orbitor.

ослепи́тельность, *-и f. sg.* strălucire orbitoare; splendoare.

ослепи́тельн|ый *adj.* **1.** orbitor; *~ свет* lumină orbitoare. **2.** *(fig.)* răpitor; uimitor, excepţional; *~ая красота́* frumuseţe răpitoare.

ослепи́ть, *-плю́, -пи́шь vb. pf. (ipf. ослепля́ть) acuz.* **1.** a orbi. **2.** *(fig.)* a lua ochii, a impresiona, a uimi; *~ свое́й красото́й* a uimi cu frumuseţea sa.

ослепле́ние, *-я n. sg.* **1.** orbire. **2.** *(fig.)* orbire, rătăcire, nesocotinţă, întunecarea minţii.

ослепля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *ослепи́ть*

осле́пнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. сле́пнуть)* a-şi pierde vederea, a orbi; *~ на оди́н глаз* a chiorî.

осли́злый *adj.* vîscos, lunecos, năclăit, cleios.

осли́нник, *-а m. (bot.)* luminiţă, iarba-asinului.

осли́н|ый *adj.* de măgar, măgăresc; *(fig.) ~ое упря́мство* încăpăţînare de catîr.

осли́на, *-ы f.* măgăriţă.

осложне́ни|е, *-я n.* **1.** *sg. (действие)* complicare, agravare, înrăutăţire. **2.** complicaţie, încurcătură, încîlceală. **3.** complicaţie, agravare. **4.** extindere; amplificare; *(lingv.) ~ осно́вы* amplificarea temei.

осложни́ть, *-ню, -нúшь vb. pf. (ipf. осложня́ть) acuz.* a complica, a încurca, a încîlci; *~ положе́ние* a complica o situaţie.

осложни́ться, *-нúтся vb. pf. (ipf. осложня́ться)* a se complica; a se agrava, a se înrăutăţi.

осложня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *осложни́ть*

осложня́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *осложни́ться.* **2.** *pas.* de la *осложня́ть.*

ослуша́ние, *-я n. sg.* neascultare, nesupunere.

ослу́шаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. gen.* a nu asculta, a nu da ascultare, a nu se supune.

ослы́шаться, *-шусь, -шишься vb. pf* a auzi greşit, a nu auzi bine; a se înşela.

ослы́шка, *-и f.* greşeala/înşelarea auzului.

осли́к, *-á m.* **1.** asin sălbatic. **2.** catîr.

осли́на, *-ы f. sg.* carne de măgar.

осма́тривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *осмотре́ть*

осма́триваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *осмотре́ться*. **2.** *pas.* de la *осма́тривать*.

осме́ивать, *-аю, -аешь vb.* de la *pf. осмея́ть*

осмелéть, *-éю, -éешь vb. pf. (ipf. смелéть)* a prinde curaj, a se îmbărbăta, a deveni mai îndrăzneț.

осме́ливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *осме́литься*

осме|ли́ться, *-люсь, -лишься vb. pf. (ipf. осме́ливаться)* cu *inf.* a îndrăzni, a cuteza, a se încumeta ◇ *(înv.) ~люсь доложи́ть* dați-mi voie/permiteți-mi să vă raportez; *~люсь сказа́ть* îmi permit să vă spun/să afirm.

осмея́ние, *-я n. sg.* derîdere, batjocură, luare în rîs/în bătaie de joc.

осмея́ть, *осмею́, -еёшь vb. pf. (ipf. осме́ивать) acuz.* a lua în rîs, a lua în derîdere, a ridiculiza.

о́смий, *-я m. sg. (chim.)* osmiu.

осмогла́сник, *-а m.* octoih.

осмоли́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. смоли́ть) acuz.* a smoli, a cătrăni, a gudrona.

осмо́лка, *-и f. sg.* smolire, cătrănire, gudronare; bituminizare.

о́смос, *-а m. (fiz.)* osmoză.

осмо́тр, *-а m. sg.* **1.** vizitare, examinare, cercetare; *~ го́рода* vizitarea orașului; *(jur.) ~ ме́ста происше́ствия* cercetare la fața locului. **2.** examen; control, revizie; *медици́нский ~* examen medical; *тамо́женный ~ багажа́* control vamal al bagajelor; *техни́ческий ~* control tehnic.

осмотре́ть, *-отрю́, -о́тришь vb. pf. (ipf. осма́тривать) acuz.* a cerceta, a examina; a vizita; a inspecta; *~ больно́го* a examina un bolnav; *~ вы́ставку* a vizita o expoziție.

осмотре́ться, *-отрю́сь, -о́тришься vb. pf. (ipf. осма́триваться)* **1.** a privi în jurul său, a se uita de jur împrejur. **2.** *(fig.)* a se obișnui, a se deprinde, a se orienta.

осмотри́тельно *adv.* (în mod) prevăzător, prudent; cu băgare de seamă, cu precauție; cu ochii-n patru.

осмотри́тельность, *-и f. sg.* prevedere, prudență, precauție, băgare de seamă.

осмотри́тельный *adj.* prevăzător, prudent, precaut, circumspect.

осмо́трщик, *-а m.* controlor, revizor *(vamal, de vagoane).*

осмысле́ние, *-я n. sg.* pricepere, înțelegere, pătrundere; *~ фа́ктов* justă înțelegere a faptelor.

осмы́сленно *adv.* (în mod) inteligent, conștient; cu tîlc, cu judecată.

осмы́сленность, *-и f. sg.* înțelegere, pricepere, inteligență.

осмы́сленный 1. *p.t.p.* de la *осмы́слить*. **2.** *adj.* inteligent, rațional, cu bun simț.

осмы́сливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *осмы́слить*.

осмы́слить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. осмы́сливать* și *осмысля́ть) acuz.* a înțelege, a prinde sensul, a pătrunde tîlcul, a-și da seama, a sesiza; a interpreta.

осмысля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *осмы́слить*

оснасти́ть, *-ащу́, -асти́шь vb. pf. (ipf. оснаща́ть* și *оснащя́ть) acuz.* **1.** *(nav.)* a echipa (o corabie). **2.** *(fig.)* a înarma, a înzestra; a utila.

осна́стка, *-и f. sg.* **1.** *(действие)* armare, echipare *(a unei corăbii).* **2.** *(средства)* tachelaj, echipament *(al unei corăbii).*

оснаща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* de la *оснасти́ть*

оснаще́ние, *-я n. sg.* **1.** *(действие)* echipare, utilare, înzestrare, dotare; *~ я́дерным ору́жием* dotare cu armament nuclear. **2.** *col.* echipament; utilaj.

оснащённость, *-и f. sg.* coeficient de înzestrare cu utilaj, nivel de înzestrare; înzestrare, utilare; utilaj.

оснащённый 1. *p.t.p.* de la *оснасти́ть*. **2.** *adj.* înzestrat, utilat, echipat; dotat, armat.

осно́в|а, *-ы f.* **1.** temelie, fundament, fundație; osatură, carcasă, schelet. **2.** bază, temelie; *лежа́ть/быть в ~е* a sta la bază; *положи́ть в ~у* a pune bazele (a ceva). **3.** *pl.* baze, principii, elementele de bază; *~ы хи́мии* bazele chimiei. **4.** *(text.)* urzeală; *узо́рная ~* urzeală cu desene. **5.** *(lingv.)* temă; *~ инфини́тива* tema infinitivului; *~ на согла́сный* temă în consoană; *~ сло́ва* tema cuvîntului; *~ проше́дшего вре́мени* tema trecutului; *~ и́мени* temă nominală.

основа́ни|е, *-я n.* **1.** *sg.* întemeiere, înființare, fundare. **2.** fundament, fundație, temelie, bază; *~ колóнны* baza coloanei, piciorul coloanei; *~ анте́нны* suport de antenă; *~ го́ры* poalele muntelui; *~ но́са* rădăcina nasului; *сва́йное ~* fundație pe piloni. **3.** *(fil.)* rațiune; *зако́н доста́точного ~я* principiul rațiunii suficiente. **4.** *(mat. chim.)* bază; *~ треуго́льника* baza triunghiului; *~ при́змы* baza prismei. **5.** bază, temelie; *экономи́ческое ~* bază economică. **6.** *pl.* principii, elemente de bază, baze; *~я геоме́трии* bazele geometriei. **7.** temei, bază, cauză, motiv; *на ~и (чего́-л.)* în virtutea ..., în baza ..., conform ...; *на э́том ~и* pe acest temei; *на како́м ~и?* pe ce bază? cu ce drept?; *име́ть ~ предполага́ть* a avea motiv să presupună, a fi în drept să presupună; *с тем бо́льшим ~ем* cu atît mai mult; *зако́нное ~* bază legală; *с по́лным ~ем* cu drept cuvînt ◇ *до ~я* cu desăvîrșire, cu totul, pînă în temelii; *разру́шить до ~я* a distruge pînă în temelii; *не без ~я* nu fără temei; *без (вся́кого) ~я* fără (nici un) temei.

основа́тель, *-я m.* fondator, întemeietor; ctitor.

основа́тельно *adv.* temeinic, bine, solid.

основа́тельность, *-и f. sg.* **1.** temeinicie, temei; justețe. **2.** seriozitate. **3.** soliditate, trăinicie.

основа́тельный *adj.* **1.** (bine) întemeiat, temeinic, fondat, just; *~ые до́воды* argumente temeinice. **2.** profund, temeinic; *~ое изуче́ние* studiu profund. **3.** serios, așezat; *~ челове́к* om serios; *~ое сооруже́ние* construcție solidă.

основа́ть, *-ную, -нуёшь vb. pf. (ipf. осно́вывать)* **1.** *acuz.* a întemeia, a înființa, a funda. **2.** *на + prepl.* a întemeia, a baza, a fundamenta.

основа́ться, *-нýсь, -нуёшься vb. pf. (ipf. осно́вываться)* a se stabili, a se statornici, a se așeza.

основно́|е, *-го́ n. sg.* esențialul, lucrul esențial; principalul; *в ~ом* în fond, în general, în linii mari.

основн|о́й *adj.* fundamental, de bază; principal, esențial; *~ вопро́с* chestiune principală, problemă fundamentală; *~а́я мысль* idee fundamentală; *~а́я причи́на* cauză principală; *(lingv.) ~ слова́рный фонд* fondul principal lexical; *(lingv.) ~о́е ударе́ние* accent de bază, accent principal; *(lingv.) ~ тон* ton principal; *~ые о́трасли промы́шленности* ramuri principale ale industriei; *~а́я рабо́та* funcție de bază. ◇ *~ зако́н* lege fundamentală; constituție; *(ec.) ~ капита́л* capital fix; *(ec.) ~ые сре́дства* mijloace fixe, mijloace de bază; *(cont.) ~а́я кни́га* cartea mare; *(fiz.) ~ые цвета́* culori fundamentale.

осно́вный [1] *adj. (chim.)* bazic.

осно́вный [2] *adj. (text.)* de urzeală.

основообразу́ющий *adj.* tematic; *~ а́ффикс* afix tematic.

основополага́ющ|ий *adj.* fundamental, de temelie; *~ие при́нципы* principii fundamentale.

основоположе́ние, *-я n.* principiu fundamental/de bază.

основополо́жник, *-а m.* fondator, întemeietor; ctitor.

основополо́жный *adj.* principal, fundamental; de bază.

осно́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *основа́ть*

основосложе́ние, *-я n. (lingv.)* compunere tematică.

осно́вываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *основа́ться*. **2.** a se sprijini, a se baza pe ..., a se întemeia; *~ на фа́ктах* a se întemeia/a se baza pe fapte. **3.** *pas.* de la *осно́вывать*.

осо́ба, *-ы m.* persoană, personaj; *ва́жная ~* persoană de vază, personaj important; *свое́й (со́бственной) ~ой* personal, în persoană.

осо́бенно *adv.* **1.** mai ales, îndeosebi, în special; în mod deosebit, mai cu seamă. **2.** deosebit de ..., extraordinar de ..., foarte ◇ *не ~* nu prea.

осóбенност|ь, *-и f.* **1.** particularitate. **2.** *(черта)* trăsătură caracteristică ◇ *в ~и* mai ales, mai cu seamă, îndeosebi.

осóбен|ный *adj.* deosebit; special, neobişnuit; *ничегó ~ного* nimic deosebit.

особня́к, *-á m.* casă proprie *(singură în curte).*

особняко́м *adv.* (în mod) izolat, separat, aparte, la o parte; *держáться ~* a se ţine la o parte, a sta departe (de lume).

осóб|ый *adj.* **1.** deosebit; neobişnuit; *без ~ых затрýднéний* fără greutăţi deosebite; *удели́ть ~ое внимáние* a acorda o atenţie deosebită; *~ интерéс* interes deosebit. **2.** *(отдельный)* special, particular, separat; *остáться при ~ом мнéнии* a face opinie separată.

óсоб|ь, *-и f. (biol.)* individ, exemplar; *~ жéнского пóла* o fiinţă de sex feminin.

осóбь *adj. indecl. (inv. în expr.) ~ статья́* ceva cu totul aparte, cu totul altceva.

осовéлый *adj. (pop.)* toropit, buimac de somn; *~ взгляд* privire buimacă.

осовéть, *-éю, -éешь vb. pf. (pop.)* a cădea într-o stare de somnolenţă/toropeală, a se buimăci, a fi buimac.

осоéд, *-а m. (ornit.)* viespar, albinărel.

осознава́ть, *-наю́, -наёшь vb. ipf.* de la *осознáть*

осозна́ние, *-я n. sg.* înţelegere, pricepere; pătrundere, interpretare.

осозна́ть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. осознавáть) acuz.* a avea deplină conştiinţă de ceva, a fi conştient de ..., a-şi da seama de ceva, a înţelege.

осóка, *-и f. sg. (bot.)* rogoz.

осóков|ый *adj. (bot.)* **1.** de rogoz. **2.** *~ые, ~ых; sg. ~ое, ~ого n.* plante din familia rogozului.

осокóрник, *-а m.* plopiş, arboret de plop-negru.

осокóрь, *-я m. (bot.)* plop-negru, plută.

осоловéть, *-éю, -éешь vb. pf.* de la *соловéть*

осóт, *-а m. (bot.)* susai; *лилóвый ~* pălămidă; *овощнóй ~* susai de grădină; *жёлтый ~* susai galben/de cîmp.

óсп|а, *-ы f. sg.* **1.** vărsat; variolă; *вéтряная ~* vărsat de vînt; varicelă; *чёрная ~* vărsat negru; *прививáть ~у* a vaccina. **2.** ciupituri de vărsat; *лицó в ~е* faţă ciupită de vărsat.

оспа́ривание, *-я n.* tăgăduire; *(jur.)* contestare.

оспа́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *оспóрить.* **2.** *acuz. (добиваться)* a disputa; *~ пéрвую прéмию* a disputa premiul întîi.

óспенн|ый *adj.* de vărsat; de variolă; *~ые слéды* ciupituri de vărsat; *~ бóльнóй* bolnav de variolă.

óспин|а, *-ы f.* ciupitură de vărsat; *лицó в ~ах* faţă ciupită de vărsat/ stricată de vărsat.

óспинка, *-и f. dim.* de la *óспина*

оспопрививáние, *-я n.* vaccinare antivariolică.

оспóрить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. оспáривать) acuz.* a contesta, a tăgădui; *~ чьи-л. правá* a contesta drepturile cuiva; *~ завещáние* a contesta un testament.

осрами́ть, *-млю́, -ми́шь vb. pf. (ipf. срами́ть) acuz.* a face de ruşine/de ocară, a compromite.

осрами́ться, *-млю́сь, -ми́шься vb. pf. (ipf. срами́ться)* a se face de rîs, a se face de ruşine, a se compromite.

оссеи́н, *-а m. sg. (anat.)* oseină.

ост, *-á m. (mar.)* est, răsărit.

оставáться, *-таю́сь, -таёшься vb. ipf.* de la *остáться; счастлúво ~* rămîneţi cu bine.

остáв|ить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. оставля́ть) acuz.* **1.** a lăsa; *(fig.) ~ по себé пáмять* a lăsa (după sine) o amintire; *(fig.) ~ след в нáуке* a lăsa urme în ştiinţă. **2.** *(сохранить, удержать)* a păstra, a rezerva, a lăsa; *~ за собóй* a opri, a reţine pentru sine; *~ за собóй прáво* a-şi rezerva dreptul. **3.** a lăsa, a face să rămînă/să se menţină *(într-o stare oarecare); ~ усú* a-şi lăsa mustăţi; *~ закóн в сúле* a menţine legea în vigoare; *~ вопрóс открытым* a lăsa chestiunea deschisă; *~ в недоумéнии* a lăsa în nedumerire; *~ на второ́й год* a lăsa repetent; *~ за штáтом* a pune în disponibilitate; *~ь менá в покóе!* lasă-mă în pace!. **4.** a opri, a reţine, a face să rămînă. **5.** *(покинуть, бросить)* a părăsi, a abandona; *~ семью́* a părăsi familia. **6.** a înceta, a lăsa; *~ разговóры* a înceta

discuţiile *~ь!; ~ьте!* lasă!, lăsaţi!, nu mai insista!, să fim serioşi! **7.** a renunţa; a părăsi; *~ надéжду* a-şi lua nădejdea, a-şi pierde nădejdea. **8.** *без + gen.* a nu da, a lăsa fără *(ceva); ~ без хлéба* a lăsa fără pîine; *~ без внимáния* a nu lua în consideraţie, a lăsa la o parte, a trece cu vederea; *~ без отвéта* a lăsa fără răspuns ◇ *~ позади́* a lăsa în urmă, a depăşi, a întrece; *камня на кáмне не ~* a nu lăsa piatră pe piatră, a preface în praf şi pulbere; *~ с нóсом* a lăsa cu buzele umflate; *~ в дурáках* a trage pe sfoară; *~ без послéдствий* a lăsa fără consecinţe.

оставлéние, *-я n. sg.* **1.** lăsare. **2.** păstrare; punere de o parte; rezervare. **3.** părăsire, abandonare.

оставля́|ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *остáвить* ◇ *~ет желáть мнóгого (лýчшего)* lasă mult de dorit.

остальн|óй *adj.* **1.** restul, restul de ... ; *~óе врéмя* restul timpului, timpul rămas. **2.** *~óе, -óго n. sg.* rest; *всё ~óе* (tot) restul, toate celelalte. **3.** *~ы́е, -ы́х s. pl. (despre oameni)* ceilalţi.

остана́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *остановúть*

остана́вливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *остановúться; не ~ пéред трýдностями* a nu se da în lături din faţa greutăţilor. **2.** *pas.* de la *останáвливать.*

остáнки, *-ов pl.* **1.** rămăşiţe pămînteşti, oseminte. **2.** *(остатки)* rămăşiţe.

останóв, *-а m. (tehn.)* dispozitiv de oprire, dispozitiv de stopare; opritor.

остановúть, *-овлю́, -óвишь vb. pf. (ipf. останáвливать) acuz.* **1.** *(удержать)* a opri, a sista, a suspenda, a înceta; *~ пóезд* a opri trenul; *~ рабóту завóда* a sista lucrul la uzină; *(med.) ~ кровь* a opri o hemoragie. **2.** *(fig.)* a îndrepta, a-şi ţinti, a-şi concentra *(atenţia, privirea* etc.*); ~ взор на чём-л.* a-şi îndrepta ochii/privirile asupra cuiva (la ceva); *~ внимáние на ком-л./на чём-л.* a-şi concentra atenţia *(asupra unei fiinţe sau a unui lucru); ~ вы́бор на чём-л.* a alege ceva, a face o alegere, a-şi fixa preferinţa.

остановúться, *-овлю́сь, -óвишься vb. (ipf. останáвливаться)* **1.** a se opri. *(despre un vehicul),* a stopa; *(despre lucru, activitate* etc.*)* a fi suspendat, a înceta, a se întrerupe; *~ на полдорóге* a se opri la jumătatea drumului; *~ на достúгнутых успéхах* a se mulţumi cu succesele obţinute. **2.** a poposi, a face un popas. **3.** a se reţine, a se abţine. **4.** a se opri, a stărui asupra ... ; *~ на подрóбностях* a intra în detalii/în amănunte.

останóвк|а, *-и f.* **1.** *(действие)* oprire; sistare; încetare, întrerupere; *вынуждéнная ~* oprire nepreväzută; *без ~и* fără oprire. **2.** *(med.) ~ кровотечéния* hemostază. **3.** staţie, haltă; *трамвáйная ~* staţie de tramvai; *конéчная ~* cap de linie, punct terminus, capăt. **4.** haltă, popas ◇ *~ (тóлько) за ...* nu lipseşte decît ... ; depinde numai de; *за мáлым ~* potcoava există, mai lipseşte calul.

останóвочный *adj.* de oprire; *~ пункт* haltă.

остá|ток, *-тка m.* **1.** rest, rămăşiţă; *~ сýммы* restul sumei. **2.** cupon; *продáжа ~тков* vînzare de cupoane/de solduri. **3.** *pl.* urme; vestigii; *~тки стáрого бы́та* vestigiile trecutului. **4.** *pl.* deşeuri, reziduuri; *нефтяны́е ~тки* reziduuri de petrol. **5.** *(mat.)* rest; *делúться без ~тка* a se împărţi fără rest. **6.** *(cont.)* sold; *~ задóлженности* sold debitor ◇ *~ тки слáдки* ultimele bucăţele sînt cele mai dulci.

остáточн|ый *adj.* **1.** restant, rămas; *~ая сýмма* sumă restantă; *~ товáр* marfă nevîndută. **2.** *(fiz. tehn.)* remanent; rezidual; *~ магнетúзм* magnetism remanent.

остá|ться, *-áнусь, -áнешься vb. pf. (ipf. оставáться)* **1.** a rămîne; *~ дóма* a rămîne acasă; *~ нá ночь* a rămîne peste noapte; *~ в пáмяти* a rămîne în amintire; *~ в сúле* a rămîne în vigoare; *~ при прéжнем мнéнии* a rămîne la părerea de mai înainte; *~ при осóбом мнéнии* a face opinie separată; *~ без дéла* a rămîne fără lucru; *~ без грошá* a rămîne fără un ban; *~ в долгý* a rămîne dator/îndatorat; *~ в живы́х* a rămîne în viaţă, a supravieţui. **2.** a rămîne dator; *за ним ~лось пять рублéй* a rămas dator 5 ruble. **3.** a (mai) rămîne; a se alege cu ceva/cu puţin; *~лось нéсколько дней* au (mai) rămas

cîteva zile. **4.** a rămîne *(după moarte, plecare etc.)*; *после него* ~*лось трое детей* în urma lui au rămas trei copii. **5.** *impers.* cu *dat.* sau cu *inf.* a nu rămîne decît să ..., a trebui; *тебе́ остаётся то́лько молча́ть* nu-ţi rămîne decît să taci; *остаётся доказа́ть* rămîne de dovedit; ~ *на второ́й год* a repeta clasa, a rămîne repetent ◇ ~ *в дурака́х* a fi tras pe sfoară, a rămîne păcălit; ~ *с но́сом* sau ~ *на боба́х* a rămîne cu buzele umflate; ~ *на бума́ге* a rămîne pe hîrtie, a nu fi tradus în viaţă; ~ *ни при чем* sau *ни с чем* a nu se alege cu nimic, a rămîne cu buzele umflate; ~ *ме́жду на́ми* a rămîne între noi.

остеи́т, *-а m. sg. (med.)* osteită.

остроготы, *-ов pl.; sg. -от, -а m. (ist.)* ostrogoţi.

остроготский *adj. (ist.)* ostrogotic; de ostrogoţi.

остекленéть, *-éет vb. pf.* de la *стекленéть*

остекле́ние, *-я n. sg.* montarea/punerea geamurilor.

остеклúть, *-лю́, -лúшь vb. pf. (ipf. остекля́ть) acuz.* a pune geamuri.

остекля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *остеклúть*

остеогенéз, *-а m. (biol.)* osteogeneză.

остеóлог, *-а m.* osteolog.

остеоло́гия, *-и f. sg.* osteologie.

о́стеомиели́т, *-а m. (med.)* osteomielită.

остепенúть, *-ню́, -нúшь vb. pf. (ipf. остепеня́ть) acuz.* a cumini, a potoli, a tempera.

остепени|ться, *-ню́сь, -нúшься vb. pf. (ipf. остепеня́ться)* a se potoli, a se cumini, a-şi băga minţile în cap; *с лета́ми он* ~*лся* cu vremea s-a cuminţit.

остепеня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *остепенúть*

остепеня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *остепенúться*

остервене́лый *adj.* înfuriat, furios, exasperat.

остервенéть, *-éю, -éешь vb. pf.* de la *стервенéть*

остерега́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *остере́чь*

остерега́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *остере́чься*

остере́чь, *-егу́, -ежёшь vb. pf. (ipf. остерега́ть) acuz.* a preveni, a pune în gardă.

остере́чься, *-егу́сь, -ежёшься vb. pf. (ipf. остерега́ться) gen.* a se păzi, a se feri; a lua seama, a băga în seamă.

оста́стость, *-и f. sg.* faptul de a avea mulţi ţepi.

оста́стый *adj.* aristat, cu ţepi, ţepos ◇ ~ *отро́сток* apofiză spinoasă.

оста́т, *-а m. (med.)* osteită.

о́стов, *-а m.* **1.** *(constr. tehn.)* schelet, carcasă, osatură; ~ *самолёта* scheletul avionului; *(auto)* ~ *ку́зова* corpul caroseriei; ~ *катýшки* carcasa bobinei. **2.** *(anat.)* schelet, osatură (la animale). **3.** *(fig.)* schemă, plan; canava.

осто́йчивость, *-и f. sg. (mar.)* stabilitate; ~ *корабля́* stabilitatea navei.

осто́йчивый *adj. (mar.)* stabil.

остолбенéлый *adj.* uluit, înmărmurit, înlemnit, încremenit; perplex.

остолбене́ние, *-я n. sg.* uluire, încremenire, înlemnire, consternare; perplexitate.

остолбенéть, *-éю, -éешь vb. pf. (ipf. столбенéть)* a rămîne încremenit/înmărmurit/înlemnit; a rămîne perplex.

остолóп, *-а m. (pop. injur.)* netot, prost, tîmpit, cap sec.

осторóжно *adv.* **1.** cu băgare de seamă, cu atenţie, prudent; *де́йствовать* ~ a proceda cu băgare de seamă; ~ *обраща́ться* a mînui/a umbla cu grijă. **2.** (în mod) delicat, discret, rezervat; cu menajamente; ~ *заме́тить* a observa în mod delicat.

осторóжност|ь, *-и f. sg.* **1.** băgare de seamă, prudenţă, prevedere, precauţie; *де́йствовать с* ~*ью* a proceda cu băgare de seamă. **2.** menajare; rezervă.

осторóжн|ый *adj.* **1.** precaut, prudent. **2.** grijuliu, prevenitor; delicat; ~*ое замеча́ние* observaţie delicată.

осточертéть, *-éю, -éешь vb. pf. (pop.) dat.* cu *acuz.* a fi sătul pînă-n gît (de ceva), a-i fi lehamite.

остракúзм, *-а m. sg. (ist.)* ostracizare; *подве́ргнуть* ~*у* a ostraciza.

остра́ст|ка, *-и f.* ameninţare, înfricoşare, intimidare; *для* ~*и* ca să ţină minte, ca să-şi bage minţile în cap.

остре́ц, *-а m. (bot.)* pir; *ветви́стый* ~ pir ramificat.

остриё, *-я́ n.; gen. pl. остриёв.* **1.** *(шипа, иглы)* vîrf; ~ *игóлки* vîrful acului; ~ *штыка́* vîrful baionetei. **2.** *(лезвие)* tăiş (al unui obiect ascuţit), ascuţiş; ~ *ножа́* tăişul cuţitului. **3.** *(fig.)* ascuţiş, ascuţime; ~ *сати́ры* ascuţişul satirei.

острига́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *стри́чь*

острига́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *стри́чься*. **2.** *pas.* de la *острига́ть*.

остри́ть[1], *-рю́, -ри́шь vb. ipf. v. заостри́ть*

остри́ть[2], *-рю́, -ри́шь vb. ipf.* a face spirite, a face glume; ~ *на чей-л. счёт* a face glume pe seama cuiva.

остри́ца[1], *-ы f. (zool.)* vierme intestinal, oxiuri.

остри́ца[2], *-ы f. (bot.)* lipicioase.

остри́чь, *-игу́, -ижёшь vb. pf. (ipf. острига́ть şi стричь) acuz.* **1.** a tăia *(cu foarfecele)*. **2.** a tunde; ~ *во́лосы* a tunde părul.

остри́чься, *-игу́сь, -ижёшься vb. pf. (ipf. острига́ться şi стри́чься)* a-şi tăia părul.

о́стро *adv.* **1.** ascuţit; ~ *наточи́ть* a ascuţi bine. **2.** *(fig.)* (în mod) spiritual, caustic, muşcător; cu duh.

о́стров, *-а m.; pl. -а́* insulă, ostrov; *необита́емый* ~ insulă nelocuită.

островити́нин, *-а m.; pl. -я́не, -я́н* insular, locuitor al unei insule.

островно́й *adj.* de insulă, insular, de pe insulă.

остро́г, *-а m. (înv.)* temniţă, închisoare.

острог|а́, *-и́ f.* ostie, harpon, furcă de prins peşte; *бить ры́бу* ~*о́й* a prinde peşte cu furca.

острогла́зый *adj.* cu privire ageră/pătrunzătoare.

острогу́бцы, *-ев pl.* cleşte ascuţit.

остроконе́чник, *-а m.* daltă cu vîrf.

остроконе́чный *adj.* ascuţit la capăt, cu vîrf ascuţit/ţuguiat.

остроли́ст, *-а m. (bot.)* ilex.

остролóдочник, *-а m. (bot.)* luntricică.

остроно́сый *adj.* cu nas ascuţit.

остропёстр, *-а m. (bot.)* armurariu.

острот|а́, *-ы́ f. sg.* **1.** *(ножа, сабли)* ascuţime, grad de ascuţire. **2.** *(fig.)* ascuţime, agerime, acuitate; ~ *ума́* agerime a minţii; ~ *зре́ния* agerimea vederii, acuitate vizuală; ~ *слу́ха* fineţea auzului, acuitate auditivă; *(tehn.)* ~ *настро́йки* acuitatea acordului. **3.** *(напряженность)* caracter ascuţit/încordat; încordare, acuitate, intensitate; ~ *кри́зиса* acuitatea crizei; *потеря́ть/утра́тить* ~ý a-şi pierde intensitatea, a nu mai fi actual. **4.** tărie *(a unui miros)*; iuţeală, gust iute/picant; ~ *за́паха* tăria mirosului.

остро́т|а, *-ы* spirit, vorbă de duh, glumă, butadă; *удáчная* ~ glumă reuşită; *злая* ~ un spirit răutăcios; *плóские* ~*ы* glume proaste; *дешёвые* ~*ы* glume ieftine; *казённая* ~ glumă cazonă; *отпуска́ть* ~*ы* a face spirite, a spune glume.

остроуго́льник, *-а m. (mat.)* poliedru cu unghiuri ascuţite, triunghi cu toate unghiurile ascuţite.

остроу́мие, *-я n. sg.* **1.** înşuşirea de a fi spiritual; fineţe de spirit; haz. **2.** ingeniozitate.

остроу́мно *adv.* spiritual, cu spirit, cu haz.

остроу́мн|ый *adj.* **1.** spiritual, plin de spirit/de haz; ~*ое выраже́ние* vorbă de spirit, vorbă de duh. **2.** ingenios; ~*ое реше́ние* soluţie ingenioasă.

остру́жка, *-и f.* geluire.

о́стр|ый *adj.* **1.** ascuţit, tăios; ~ *нож* cuţit ascuţit. **2.** ascuţit, cu vîrf subţiat; înţepător; ~*ая игла́* ac ascuţit; ~ *подборо́док* bărbie ascuţită. **3.** *(fig.) (тонкий, изощрённый)* ager, pătrunzător; fin, subţire; ~ *ум* minte ageră; ~*ое зре́ние* vedere ageră; ~ *слух* auz fin. **4.** *(fig.) (колкий, язвительный)* spiritual; caustic, înţepător; ~*ое словцо́* vorbă de spirit, vorbă de duh; ~*ая шу́тка* glumă plină de spirit. **5.** iute, picant; *(despre miros)* tare, pătrunzător; ~ *со́ус* sos picant; ~ *за́пах* miros pătrunzător. **6.** *(о боли, болезни)* acut; ~*ая боль* durere acută ~ *ревмати́зм* reumatism acut. **7.** *(fig.) (напряжённый)* ascuţit, încordat; critic; ~*ое положе́ние* situaţie încordată, situaţie critică; ~*ая дискýссия* o discuţie aprinsă; ~ *недоста́ток чего́-л.* mare lipsă de ceva ◇ *(mat.)* ~ *у́гол* unghi ascuţit.

остря́к[1], *-а́ m.* om spiritual, hîtru, şugubăţ.

остря́к[2], *-á m. (tehn.)* acul macazului.

остуди́ть, *-ужу́, -у́дишь vb. pf. (ipf. студи́ть şi остужа́ть) acuz.* a răci, a lăsa să se răcească.

остужа́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *остуди́ть*

оступа́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *оступи́ться*

оступи́ться, *-уплю́сь, -у́пишься vb. pf. (ipf. оступа́ться)* a călca greşit, a se poticni.

остыва́ние, *-я n.* răcire.

остыва́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *остыть*

остыть, *-ы́ну, -ы́нешь vb. pf. (ipf. остыва́ть şi стынуть).* **1.** a se răci. **2.** *(fig.)* a se potoli; a slăbi.

ость, *-и f.* arişti, mustaţă (la cereale).

осуди́ть, *-ужу́, -у́дишь vb. pf. (ipf. осужда́ть) acuz.* **1.** *(признать предосудительным)* a dezaproba, a condamna; a blama, a înfiera; *~ чей-л. посту́пок* a dezaproba, a condamna gestul cuiva. **2.** *(приговорить)* a condamna, a osîndi; *~ зао́чно* a condamna în lipsă/în contumacie. **3.** *(fig.)* cu *на* + *acuz.* a sorti, a condamna.

осужда́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *осуди́ть*

осужде́ние, *-я n.* **1.** dezaprobare, condamnare; blamare, înfierare. **2.** condamnare, osîndire; *зао́чное ~* condamnare în lipsă/în contumacie; *усло́вное ~* condamnare cu suspendarea pedepsei.

осуждённый 1. *p.t.p.* de la *осуди́ть.* **2. ~ый,** *-ого m.* condamnat, osîndit.

осу́нуться, *-нусь, -нешься vb. pf.* a se scofîlci, a se trage la faţă, a slăbi.

осуша́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *осуши́ть*

осуше́ние, *-я n. sg.* uscare, secare, desecare, asanare; drenaj; *~ боло́т* asanarea bălţilor, desecarea mlaştinilor.

осуши́тель, *-я m. (tehn.)* uscător; *~ во́здуха* uscător de aer.

осуши́тельный *adj.* de uscare, de secare, de desecare, de asanare; de drenaj.

осуши́ть, *-ушу́, -у́шишь vb. pf. (ipf. осуша́ть) acuz.* **1.** a usca, a seca, a deseca, a asana; a drena; *~ боло́та* a deseca, a asana mlaştinile. **2.** *(выпить до дна)* a bea pînă la fund, a goli ◇ *~ слёзы кому́-л.* a mîngîia, a consola pe cineva, a alina mîhnirea cuiva; *~ глаза́* a înceta să mai plîngă.

осу́шка, *-и f. v. осуше́ние.*

осуществи́мость, *-и f. sg.* putinţă de a fi realizat, posibilitate de realizare/de îndeplinire/de înfăptuire.

осуществи́мый *adj.* realizabil.

осуществи́ть, *-влю́, -ви́шь vb. pf. (ipf. осуществля́ть) acuz.* a înfăptui, a realiza, a îndeplini; a exercita; *~ наме́рение* a realiza o intenţie; *~ на пра́ктике* a înfăptui, a pune în practică.

осуществи́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. осуществля́ться)* a se înfăptui, a se realiza, a se îndeplini.

осуществле́ние, *-я n. sg.* înfăptuire, realizare, îndeplinire, împlinire; *~ пла́на* îndeplinirea planului; *~ прав* exercitarea drepturilor.

осуществля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *осуществи́ть; ~ контро́ль* a exercita un control; *~ управле́ние* a administra, a conduce.

осуществля́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *осуществи́ться.* **2.** *pas.* de la *осуществля́ть.*

осциллогра́мма, *-ы f.* oscilogramă.

осциллогра́ф, *-а m. (fiz.)* oscilograf.

осциллоско́п, *-а m. (fiz.)* osciloscop.

осцилля́тор, *-а m. (fiz.)* oscilator; *а́томный ~* oscilator atomic; *реакти́вный ~* oscilator reactiv.

осцилля́торный *adj.* oscilator.

осцилляцио́нный *adj.* de oscilare.

осчастли́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. осчастли́вливать) acuz.* a ferici, a face fericit.

осыпа́ние, *-я n. sg.* scuturare, cădere; *~ семя́н* scuturarea seminţelor.

осы́пать, *-плю, -плешь vb. pf. (ipf. осыпа́ть) acuz.* **1.** a presăra, a acoperi; *~ пу́дрой* a pudra, a presăra cu pudră. **2.** *(fig.)* a copleşi; *~ похвала́ми* a copleşi cu laude; *~ упрёками* a face multe reproşuri; *~ уда́рами* a snopi în bătăi; *~ вопро́сами* a asalta cu întrebări; *~ поцелу́ями* a acoperi cu sărutări; *~ насме́шками* a lua în derîdere. **3.** a surpa, a dărîma, a nărui.

осыпа́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *осы́пать*

осыпа|ться, *-плюсь, -плешься vb. pf. (ipf. осыпа́ться)* **1.** a se acoperi,

a fi presărat. **2.** a se surpa, a se nărui. **3.** a se scutura, a cădea; *ли́стья ~ лись* frunzele au căzut.

осыпа́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *осы́паться.* **2.** *pas.* de la *осыпа́ть.*

о́сыпь, *-и f. (geol.)* grohotiş, surpătură.

ось, *-и f.* **1.** osie; ax, axă; *пере́дняя ~* ax/osie din faţă; *(tehn.) веду́щая ~* ax motor, ax conducător. **2.** *(fiz. mat.)* axă; *~ враще́ния* sau *обраще́ния* axă de rotaţie/de revoluţie; *~ симме́трии* axă de simetrie; *земна́я ~* axa pămîntului; *~ ордина́т* axa ordonatelor; *(astr.) ~ наклоне́ния* axă de înclinare; *~ свя́зи* ax de transmisiuni; *часова́я ~* axă polară (orară).

осьмино́г, *-а m. (zool.)* caracatiţă, octopod.

осяза́емость, *-и f. sg.* palpabilitate, tactilitate.

осяза́емый 1. *part. prez. pas. (de la осяза́ть)* palpabil, pipăibil, tangibil. **2.** *adj. (fig.)* palpabil, înşemnat, simţitor, vădit.

осяза́ни|е, *-я n. sg.* simţul tactil, simţul pipăitului, pipăitul; *чу́вство ~я* simţul pipăitului.

осяза́тельность, *-и f. sg.* palpabilitate.

осяза́тельн|ый *adj.* **1.** de pipăit, tactil; *~ые не́рвы* nervi tactili. **2.** *(fig.)* palpabil, înşemnat, simţitor, vădit; *~ые результа́ты* rezultate palpabile.

осяза́ть, *-áю, -áешь vb. ipf. acuz.* a pipăi, a palpa.

от, ото *prep.* cu *gen.* **1.** *(folosit pentru a indica punctul de plecare)* de la, de, din; *от нача́ла до конца́* de la început pînă la sfîrşit; *от ма́ла до вели́ка* de la mic la mare; *от трёх часо́в до пяти́* de la orele trei pînă la cinci. **2.** *(folosit pentru a indica proveniența, sursa)* de la, din; *узна́ть от дру́га* a afla de la un prieten; *письмо́ от сы́на* scrisoare de la fecior; *от чьего́-л. и́мени* în numele cuiva, din partea cuiva. **3.** *(folosit pentru a indica legătura cu o activitate oarecare)* de la, de; *рабо́чий от станка́* muncitor de la strung; *лю́ди от нау́ки* oameni de ştiinţă. **4.** *(folosit pentru a indica întregul din care se ia o parte)* din, de la. **5.** *(folosit pentru a indica apartenența)* de la; *ключ от замка́* chiele de la lacăt. **6.** *(folosit pentru a indica ceva ce trebuie să fie evitat, înlăturat, îndepărtat)* de la, de; împotriva, contra; *избави́ться от сме́рти* a scăpa de la moarte; *укры́ться от дождя́* a se adăposti de ploaie; *сре́дство от зубно́й бо́ли* medicament contra durerii de dinţi. **7.** *(cu sens cauzal)* de, din cauză; *дрожа́ть от стра́ха* a tremura de frică; *пла́кать от ра́дости* a plînge de bucurie; *быть в восто́рге о́т чего́-л.* a fi încîntat de ceva. **8.** *(folosit pentru indicarea unei comparaţii, unei opoziţii)*, de, de la; *отлича́ть добро́ от зла* a deosebi binele de rău. **9.** *(folosit pentru a preciza data unui act)* din, de la; *от пе́рвого ию́ня* de la data de întîi iunie, cu data de întîi iunie. **10.** *(folosit pentru a indica direcţia)* de, de la; *на се́вер от го́рода* la nord de oraş ◇ *вре́мя от вре́мени* din timp în timp, din cînd în cînd; *день ото дня* zi de zi; *от всего́ се́рдца* din toată inima; *от доски́ до доски́* din scoarţă în scoarţă; *от добра́ добра́ не и́щут* omul nu fuge de colac, ci de ciomag; nimeni nu fuge de bine; *от руки́* de mînă; *от всей души́* din toată inima.

ота́ва, *-ы f. sg. (agr.)* otavă.

ота́пливание, *-я n. sg.* încălzire, încălzit.

ота́пливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отопи́ть*

ота́пливаться, *-ается vb. ipf. pas.* (de la *ота́пливать)* a se încălzi, a fi încălzit.

ота́ра, *-ы f.* turmă mare de oi.

отба́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. отбавля́ть) acuz.* sau *gen.* a vărsa/a lua/a scoate o parte.

отба́вка, *-и f. sg.* vărsare, luare, scoatere.

отбавля́|ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *отба́вить* ◇ *хоть ~й* cît poftești, berechet, cu prisosință.

отбараба́нить, *-ню, -нишь vb. pf.* a turui, a spune (ceva) dintr-o răsuflare.

отбега́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *отбежа́ть*

отбежа́ть, *-егу́, -ежи́шь vb. pf. (ipf. отбега́ть)* a se îndepărta în fugă.

отбе́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отбели́ть*

отбели́ть, *-елю́, -е́лишь vb. pf. (ipf. отбе́ливать) acuz.* a albi, a înălbi; a decolora.

отбе́лка, *-и f. sg. (холста)* albire, înălbire.

отбива́ние, *-я n.* înţărcare; ~ *ягня́т* înţărcarea mieilor.

отбива́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отби́ть; ~ такт* a bate măsura/ tactul; ~ *шаг* a călca apăsat.

отбива́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отби́ться.* **2.** *pas.* de la *отбива́ть.*

отби́вка, *-и f. sg.* **1.** îndreptare *(prin batere); ~ косы́* baterea coasei. **2.** *(tipogr.)* spaţiere. **3.** *v. отби́вание.*

отбивн|о́й *adj. (în expr.) ~а́я котле́та* şniţel, cotlet pane.

отбира́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отобра́ть*

отби́тие, *-я n.* **1.** respingere, contraatac; ~ *ата́ки* respingerea atacului. **2.** cucerire, recucerire, reocupare, reluare prin luptă; ~ *кре́пости* reluarea cetăţii.

отби́ть, *отобью́, отобьёшь vb. pf. (ipf. отбива́ть) acuz.* **1.** *(отразить)* a para, a respinge; ~ *мяч* a respinge o minge; ~ *уда́р* a para o lovitură; ~ *ата́ку* a respinge un atac. **2.** *(отнять)* a relua, a reocupa, a recuceri; ~ *пле́нных* a elibera prizonierii; *(fig.)* ~ *покупа́теля* a atrage, a lua clientul (cuiva). **3.** *(отколоть, отломить)* a rupe, a sparge *(printr-o lovitură).* **4.** *(fig.)* a lua, a îndepărta, a face să dispară; ~ *за́пах* a face să dispară mirosul; ~ *охо́ту* a tăia pofta (cuiva). **5.** a bate, a ciocăni; ~ *ко́су* a bate o coasă. **6.** a bate, a marca (prin mişcări regulate, prin sunete); ~ *такт руко́й* a bate tactul/ măsura cu mîna.

отби́|ться, *отобью́сь, отобьёшься vb. pf. (ipf. отбива́ться)* **1.** *(защищаться)* a se apăra, a respinge un atac; ~ *от врага́* a respinge atacul duşmanului. **2.** *(отстать)* a rămîne în urmă, a se rătăci; ~ *от табуна́* a se rătăci de herghelie. **3.** *(отломиться)* a se rupe, a se sparge; *ру́чка ча́йника ~лась* toarta ceainicului s-a rupt ◇ ~ *от рук* a nu mai da ascultare, a-şi face de cap.

отблагодари́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. acuz.* a mulţumi, a aduce mulţumiri; ~ *~ за по́мощь* a mulţumi pentru ajutorul dat.

о́тблеск, *-а m.* răsfrîngere (de lumină), reflectare, reflex.

отбо́|й, *-я m.* **1.** *(mil.)* semnal de retragere, de încetare (a focului); *бить ~* a ordona retragerea, a suna încetarea focului; *(fig.)* a bate în retragere; ~ *возду́шной трево́ги* încetarea alarmei aeriene. **2.** *sg.* respingere; ~ *мяча́ руко́й* respingerea mingii cu mîna ◇ *дать ~* a închide telefonul, a pune receptorul în furcă; *~ю нет (от кого́-л. чего́-л.)* nu pot scăpa de ... *(sînt prea mulţi, vin potop).* **3.** *(zool.)* înţărcare; ~ *кобы́лы* înţărcarea iepei.

отбо́йка, *-и f. sg. (min.)* tăiere, despicare, abataj; ~ *у́гля* tăierea cărbunelui.

отбо́йный *adj. (min.)* de abataj; ~ *молото́к* ciocan de abataj.

отбо́р, *-а m. sg.* **1.** alegere, selecţionare; sortare; triere; luare; ~ *про́бы* luarea unei probe, luarea probei. **2.** *(biol.)* selecţie; segregare; *есте́ственный ~* selecţie naturală.

отбо́рн|ый *adj.* ales, selecţionat; *~ые войска́* trupe de elită; *~ые семена́* seminţe selecţionate ◇ *отбо́рная ру́гань* înjurături ca la uşa cortului.

отбо́рочн|ый *adj.* de selecţionare; *~ая коми́ссия* comisie de selecţionare; *(sport) ~ые соревнова́ния* probe eliminatorii, probe de clasare/de clasament.

отбоя́риваться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* de la *отбоя́риться*

отбоя́риться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. отбоя́риваться)* a se descotorosi, a se dezbăra; a se debarasa.

отбраковáть, *-кýю, -кýешь vb. pf. (ipf. отбракóвывать) acuz.* a brăcui, a reforma, a rebuta.

отбракóвка, *-и f.* reformă, brăcuire, rebutare.

отбракóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отбраковáть*

отбрáсывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отброси́ть*

отбрива́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отбри́ть*

отбри́ть, *-рéю, -рéешь vb. pf. (ipf. отбрива́ть) acuz.* **1.** a isprăvi de rasf de bărbierit. **2.** *(fig.)* a i-o tăia scurt, a curma vorba cuiva.

отбро́сить, *-ошу́, -о́сишь vb. pf. (ipf. отбра́сывать) acuz.* **1.** *(в сторону)* a arunca, a înlătura, a da la o parte. **2.** a respinge. **3.** a părăsi, a renunţa la ..., a lăsa la o parte, a se lăsa de ...; ~ *сомне́ния* a lăsa la o parte îndoielile; ~ *мысль* a-şi alunga gîndul, a renunţa la ideea ...; ~ *предрассу́дки* a se lepăda de prejudecăţi ◇ ~*тень* a arunca umbră.

отбро́сы, *-ов pl.; sg. отбро́с, -а m.* gunoi, rămăşiţe, resturi; reziduuri; ~ *произво́дства* resturi, deşeuri, reziduuri de producţie; *(fig.)* ~ *о́бщества* drojdia/ lepădăturile societăţii.

отбро́ска, *-и f. sg. (pop.)* aruncare la o parte, înlăturare.

отбры́киваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** a da din picioare. **2.** *(fig. pop.)* a se eschiva.

отбуксирóвать, *-рую, -руешь vb. pf. acuz.* a remorca.

отбуксирóвка, *-и f. sg.* remorcare.

отбыва́ни|е, *-я n. sg.* executare; ispăşire; ~ *вое́нной слу́жбы* satisfacerea serviciului militar; *по ~и наказа́ния* după executarea pedepsei.

отбыва́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отбы́ть*

отбы́ти|е, *-я n. sg.* **1.** plecare; ~ *к ме́сту назначе́ния* plecarea spre locul de destinaţie. **2.** executare, ispăşire; *по ~и наказа́ния* după ispăşirea pedepsei.

отбы́ть, *-бу́ду, -бу́дешь vb. pf. (ipf. отбыва́ть)* **1.** a pleca; ~ *к ме́сту назначе́ния* a pleca spre locul de destinaţie. **2.** *acuz.* a executa, a ispăşi; ~ *во́инскую пови́нность* a satisface stagiul militar; ~ *наказа́ние* a ispăşi o pedeapsă.

отва́г|а, *-и f. sg.* curaj, îndrăzneală, vitejie, temeritate; *дыша́ть ~ой* a fi bărbăţia întruchipată.

отва́дить, *-а́жу, -а́дишь vb. pf. (ipf. отва́живать) acuz.* cu *от* + *gen. (pop.)* a dezobişnui, a dezvăţa, a dezbăra, a se descotorosi de ...; ~ *от куре́ния* a dezobişnui de fumat pe cineva.

отва́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отва́дить*

отва́живаться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* de la *отва́житься*

отва́жи|ться, *-а́жусь, -а́жишься vb. pf. (ipf. отва́живаться)* cu *inf.* a se încumeta, a îndrăzni, a cuteza.

отва́жно *adv.* cu curaj, cu bărbăţie, îndrăzneţ, cu cutezanţă.

отва́жность, *-и f. sg.* curaj, vitejie, cutezanţă.

отва́жный *adj.* curajos, viteaz, cutezător, neînfricat.

отва́л [1], *-а m.* **1.** *sg.* răsturnare, dărîmare, surpare; ~ *пласто́в* surparea straturilor. **2.** grămadă de pămînt *(scoasă la săparea unei gropi).* **3.** *(agr.)* cormană *(la plug).* **4.** *(min.)* haldă, haldină, strat de rocă sterilă.

отва́л [2], *-а m. (mar.)* plecare, tragere a ancorei; ~ *су́дна* plecarea vaporului.

отва́л [3], *-а m. (în expr.) до ~а* pînă la ghiftuire/la îmbuibare; *нае́сться до ~а* a se îndopa, a se ghiftui, a se îmbuiba.

отва́лив|ать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de *отвали́ть* [1,2] ◇ *(pop.) ~ай!* cară-te!, şterge-o!, spală putina!, dă-mi pace!

отва́ливаться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отвали́ться.* **2.** *pas.* de la *отва́ливать.*

отвали́ть [1], *-алю́, -а́лишь vb. pf. (ipf. отва́ливать) acuz.* **1.** a răsturna, a da la o parte; ~ *ка́мень* a da la o parte o piatră. **2.** *(pop.)* a dona, a dărui.

отвали́|ть [2], *-алю́, -а́лишь vb. pf. (ipf. отва́ливать) (отчалить)* a porni, a pleca (în larg).

отвали́ться, *-а́лится vb. pf. (ipf. отва́ливаться)* **1.** a se desprinde, a cădea. **2.** *(pop.) (наевшись)* a se sătura. **3.** *(на кресле)* a se lăsa pe spate, a se pleca înapoi. **4.** *(отодвинуться)* a se îndepărta *(despre cineva).*

отва́льный *adj.* **1.** *(agr.)* de/cu cormană. **2.** *(min.)* de haldă. **3.** *~ый, -ого (min.)* muncitor la aruncatul minereului.

отва́р, *-а m.* fiertură; decoct, decocţie, tizană; ceai *(de plante);* zeamă *ри́совый ~* zeamă de orez.

отва́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отвари́ть*

отвари́ть, *-арю́, -а́ришь vb. pf. (ipf. отва́ривать) acuz.* **1.** a fierbe. **2.** *(tehn.)* a desface, a dezlipi, a desprinde *(prin încălzire).*

отварн|о́й *adj.* fiert; *~о́е мя́со* carne fiartă.

отве́дать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. отведы́вать) acuz.* sau *gen.* **1.** a gusta. **2.** *(fig.)* a încerca, a îndura; a simți.

отведе́ние, *-я n. sg.* **1.** schimbarea direcției, abatere; ~ *реки́* schimbarea cursului apei. **2.** respingere; recuzare.

отведы́вать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отве́дать*

отвезти́, *-езу́, -езёшь vb. pf. (ipf. отвози́ть) acuz.* a duce, a transporta, a căra *(undeva, cu un vehicul).*

отверга́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отве́ргнуть*

отве́ргнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. отверга́ть) acuz.* a respinge, a refuza; ~ *предложе́ние* a respinge o propunere; ~ *прое́кт* a respinge/a nu aproba un proiect.

отвердева́ние, *-я n. sg. v. отвердева́ть.*

отвердева́ть, *-а́ем vb. ipf.* de la *отверде́ть.*

отверде́лость, *-и f.* întărire; învîrtoșare *(a pielii).*

отверде́лый *adj.* întărit, învîrtoșat; solidificat, durificat.

отверде́ние, *-я n.* **1.** *sg. (действие)* întărire, învîrtoșare; solidificare. **2.** întărătură; loc învîrtoșat. **3.** *(lingv.)* durificare, velarizare.

отверде́ть, *-е́ем vb. pf. (ipf. отверде́вать)* **1.** a se întări, a se învîrtoșa *(despre lichide),* a se solidifica. **2.** *(lingv.)* a se durifica.

отве́рженец, *-нца m.* oropsit, obijduit.

отве́рженный 1. *p.t.p.* de la *отве́ргнуть.* **2.** *adj.* oropsit, obijduit.

отверну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. отвёртывать) acuz.* **1.** *(поворачивать)* a întoarce; ~ *лицо́* a întoarce fața. **2.** *(отогнуть)* a da la o parte, a răsfrînge; *(despre mînecă)* a sufleca, a sumete. **3.** *(открыть, повернуть)* a deschide *(învîrtind);* ~ *кран* a deschide robinetul. **4.** *(отвинтить)* a deșuruba; ~ *га́йку* a deșuruba piulița. **5.** a răsuci, a scoate din loc, a rupe.

отверну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. отвёртываться).* **1.** a se întoarce, a-și întoarce fața. **2.** a se îndoi, a se desface, a se da la o parte. **3.** *(отвинтиться)* a se deșuruba, a se desface, a se slăbi *(fiind deșurubat).* **4.** *(fig.)* a părăsi *(pe cineva);* ~ *от кого́-л.* a întoarce cuiva spatele.

отве́рстие, *-я n.* gaură, orificiu, deschizătură; *(tehn.)* gură; *(tehn.)* *выходно́е* ~ gură de evacuare, orificiu de evacuare; *(constr.)* *дверно́е, окно́нное* ~ gol de ușă, de fereastră; *(anat.)* *задне́проходно́е* ~ anus.

отверте́ть, *-ерчу́, -е́ртишь vb. pf. (ipf. отвёртывать) acuz.* **1.** a deschide *(învîrtind).* **2.** a deșuruba.

отверте́ться[1], *-е́ртится vb. pf. (ipf. отвёртываться)* a se deșuruba; a se desface, a slăbi *(fiind deșurubat).*

отверте́ться[2], *-ерчу́сь, -е́ртишься vb. pf. от + gen. (pop.)* a se sustrage, a scăpa (de ceva), a se eschiva (de la ceva), a se descotorosi, a se dezbăra.

отвёртка, *-и f.* șurubelniță.

отвёртывание, *-я n. sg.* deșurubare.

отвёртывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отверну́ть* și *отверте́ть*

отвёртываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отверну́ться* și *отверте́ться.* **2.** *pas.* de la *отвёртывать.*

отве́с, *-а m.* **1.** *(constr.)* fir cu plumb, cumpănă. **2.** verticală; vertical.

отве́сить, *-е́шу, -е́сишь vb. pf. (ipf. отве́шивать) acuz.* **1.** a cîntări. **2.** *(pop.)* a da *(o palmă, o lovitură);* ~ *поще́чину* a trage/a arde o palmă ◇ *(înv.)* ~ *покло́н* a face o temenea/o plecăciune, a saluta ceremonios.

отве́сно *adv.* vertical, în poziție verticală.

отве́сность, *-и f. sg.* direcție verticală.

отве́сн|ый *adj.* vertical; abrupt; ~*ые ска́лы* stînci abrupte.

отвести́, *-еду́, -едёшь vb. pf. (ipf. отводи́ть) acuz.* **1.** a duce, a conduce; a însoți. **2.** a duce, a trage la o parte; a retrage; *(fig.)* ~ *от соблáзна* a feri de ispită. **3.** *(направить в сторону)* a schimba direcția, a îndrepta în altă direcție; ~ *реку́* a schimba cursul unui rîu; ~ *уда́р* a para o lovitură; ~ *глаза́,* ~ *взгля́д* a-și abate ochii, a întoarce privirea; *(fig.)* ~ *глаза́ кому́-л.* a păcăli pe cineva, a căuta să păcălească/să deruteze pe cineva. **4.** *(отвергнуть)* a respinge; a declina; a recuza; ~ *чью-л. кандида́туру* a respinge candidatura

cuiva; *(jur.)* ~ *свиде́теля* a recuza un martor. **5.** *(предназначить)* a afecta; a destina, a desemna; a atribui, a da în folosință; a rezerva ◇ ~ *ду́шу* a-și ușura sufletul, a-și deschide sufletul/inima; ~ *роль* a rezerva un rol.

отве́т, *-а m.* **1.** răspuns; *отрица́тельный* ~ răspuns negativ; *утверди́тельный* ~ răspuns afirmativ; *дать* ~ a da un răspuns, a răspunde; *кодифици́рованный* ~ răspuns codificat; *(mat.)* *получи́ть пра́вильный* ~ a obține/a căpăta un răspuns corect; *в* ~ drept răspuns. **2.** *(ответственность)* responsabilitate, răspundere; *призва́ть к* ~*у* a trage la răspundere; *быть в* ~*е* a purta răspunderea, a fi răspunzător ◇ *(prov.)* *семь бед — оди́н* ~ doi din mine n-o să facă; *ни* ~*а, ни приве́та* nici un semn de viață; *стра́нать* ~ a fabrica un răspuns.

ответви́ть, *-влю́, -ви́шь vb. pf. (ipf. ответвля́ть) acuz.* **1.** a ramifica, a face ramificații. **2.** *(bot.)* a face marcotaj.

ответви́ться, *-и́тся vb. pf. ipf. ответвля́ться)* a se ramifica; *(despre drumuri)* a se bifurca, a se despărți.

ответвле́ние, *-я n.* **1.** *sg.* lăstar, vlăstar, mlădiță. **2.** ramificație; ~ *желе́зной доро́ги* ramificație de cale ferată; *(lingv.)* ~ *языка́* ramificație a limbii.

ответвля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *ответви́ть*

ответвля́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *ответви́ться.* **2.** *pas.* de la *ответвля́ть.*

отве́тить, *-е́чу, -е́тишь vb. pf. (ipf. отвеча́ть)* **1.** *на + acuz.* sau *instr.* a răspunde; a replica, a obiecta; ~ *на вопро́с* a răspunde la o întrebare; ~ *на письмо́* a răspunde la o scrisoare; ~ *на уро́к* a spune lecția, a răspunde la lecție; ~ *на приве́тствие* a răspunde la salut. **2.** *instr.* cu *на + acuz.* a răspunde; a proceda într-un anumit fel; ~ *тем же* a răspunde cu aceeași monedă. **3.** *за + acuz. (поплатиться за что-л.)* a-și primi pedeapsa; a da socoteală; a purta răspunderea; ~ *голово́й за что-л.* a răspunde cu capul pentru ceva.

отве́т|ный *adj.* de răspuns; ~*ое письмо́* scrisoare de răspuns; ~*ое предложе́ние* contrapropunere; ~ *ви́зит* vizită de răspuns; ~*ая ата́ка* contraatac; ~*ое чу́вство* sentiment reciproc.

отве́тственно *adv.* cu toată răspunderea.

отве́тственност|ь, *-и f. sg.* **1.** răspundere, responsabilitate; *(jur.)* *солида́рная* ~ răspundere solidară; *ли́чная* ~ răspundere personală; *материа́льная* ~ răspundere materială; *взять на себя́* ~ a-și asuma răspunderea; *брать на свою́* ~ a lua pe răspunderea sa; *снять с себя́* ~ a-și declina răspunderea; *возложи́ть на кого́-л.* ~ *за что-л.* a face pe cineva responsabil de ceva; *нести́ за что-л.* ~ a purta răspunderea pentru ceva, a fi răspunzător de ceva; *привле́чь к* ~*и* a trage la răspundere, a chema la răspundere. **2.** *(важность)* seriozitate, importanță; ~ *моме́нта* seriozitatea momentului.

ответстве́нн|ый *adj.* **1.** răspunzător, responsabil; de răspundere, cu funcție de conducere; ~*ая рабо́та* muncă de răspundere; ~ *реда́ктор* redactor responsabil, redactor-șef. **2.** *(важный)* de mare răspundere, decisiv; ~ *моме́нт* moment decisiv.

отве́тчик, *-а m.* **1.** *(jur.)* pîrît. **2.** responsabil. **3.** *(rad.)* stație de recunoaștere.

отвеча́|ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отве́тить.* **2.** *за acuz.* a fi răspunzător; a purta răspunderea; ~ *за всех* a fi răspunzător/a răspunde pentru toți; *я* ~*ю за э́то* răspund de acest lucru. **3.** *dat.* a corespunde, a răspunde; a satisface, a îndeplini *(condițiile, cerințele etc.);* ~ *тре́бованиям* a îndeplini condițiile, a corespunde cerințelor; ~ *своему́ назначе́нию* a corespunde menirii sale ◇ ~ *голово́й* a răspunde cu capul.

отве́шивание, *-я n.* cîntărire.

отве́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отве́сить*

отви́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. отви́льнуть)* a se sustrage, a se eschiva; ~ *от рабо́ты* a se sustrage de la muncă; ~ *от отве́та* a se eschiva de la un răspuns.

отви́льнуть, *-ну́, -нёшь vb. pf.* de la *отви́ливать*

отвинти́ть, *-нчу́, -нти́шь vb. pf. (ipf. отви́нчивать) acuz.* a deșuruba, a desface.

отвинти́ться, *-нти́тся vb. pf. (ipf. отви́нчиваться)* a se deșuruba, a se

desface.

отви́нчивание, *-я n.* deşurubare.

отви́нчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отвинти́ть.*

отви́нчиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отвинти́ться.* **2.** *pas.* de la *отви́нчивать.*

отвиса́ть, *-а́ет vb. ipf.* de la *отви́снуть*

отвисе́ться, *-и́тся vb. pf.* a se descreţi.

отви́сл|ый *adj.* pleoştit, lăsat în jos; flasc; *~ые гу́бы* buze lăsate în jos; *с ~ыми уша́ми* clăpăug.

отви́снуть, *-нет vb. pf. (ipf. отвиса́ть)* a atîrna în jos, a se pleoşti.

отвлека́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отвле́чь* [1,2]

отвлека́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отвле́чься* [1,2]. **2.** *pas.* de la *отвлека́ть.*

отвлека́ющ|ий 1. *part. prez. act.* de la *отвлека́ть.* **2.** *adj. (med.)* derivativ; *~ее сре́дство* derivativ. **2.** de distragere.

отвлече́ни|е [1], *-я n. sg.* distragere, abatere, deviere; *для ~я внима́ния* pentru distragerea atenţiei.

отвлече́ние [2], *-я n.* **1.** *sg.* abstractizare. **2.** abstracţie, noţiune abstractă.

отвлечённо *adv.* (in mod) abstract.

отвлечённость, *-и f. sg.* **1.** caracter abstract. **2.** abstracţie.

отвлечённ|ый 1. *p.t.p.* de la *отвле́чь* [1,2]. **2.** *adj.* abstract; *~ое поня́тие* noţiune abstractă; *(mat.) ~ое число́* număr abstract; *(gram.) ~ое и́мя существи́тельное* substantiv abstract.

отвле́чь [1], *-еку́, -ечёшь vb. pf. (ipf. отвлека́ть) acuz.* a abate, a distrage, a devia, a îndepărta; *~ внима́ние* a abate atenţia.

отвле́чь [2], *-еку́, -ечёшь vb. pf. (ipf. отвлека́ть) acuz.* cu *от* + *gen.* a abstrage.

отвле́чься [1], *-еку́сь, -ечёшься vb. pf. (ipf. отвлека́ться)* a se depărta, a devia; *~ от те́мы* a se abate de la subiect.

отвле́чься [2], *-еку́сь, -ечёшься vb. pf. (ipf. отвлека́ться) (livr.)* a face abstracţie, a abstrage.

отво́д, *-а m.* **1.** *sg.* deviere, abatere, îndepărtare, evacuare; *~ воды́* schimbarea/devierea cursului unei ape; *(tehn.) ~ тепла́* evacuarea căldurii; *(tehn.) ~ па́ра* priză de abur. **2.** *sg.* atribuire, dare în folosinţă, repartizare; *~ земе́льных уча́стков* repartizarea loturilor de teren. **3.** *(fig.)* respingere, recuzare; *~ кандида́туры* respingerea unei candidaturi; *(jur.) заяви́ть ~ про́тив свиде́теля* a recuza un martor. **4.** *(tehn.)* derivaţie, ramificaţie de drum ◇ *для ~а глаз* de ochii lumii.

отводи́ть, *-ожу́, -о́дишь vb. ipf.* de la *отвести́*

отво́дка, *-и f.* **1.** ramificaţie, derivaţie. **2.** *(tehn.)* pîrghie de cuplare. **3.** *(agr.)* marcotaj.

отво́дной *adj. v. отво́дный*

отво́дн|ый *adj.* **1.** de scurgere, de evacuare; de deviaţie; *~ кана́л* canal de scurgere. **2.** *(jur.)* de recuzare; *~ое заявле́ние* cerere de recuzare.

отво́д|ок, *-ка m. (agr.)* butaş, marcotă; *размножа́ть ~ками* a înmulţi prin butăşire, prin marcotaj.

отвоева́ние, *-я n.* recucerire.

отвоева́ть, *-ою́ю, -ю́ешь vb. pf.* **1.** *(ipf. отвоёвывать) acuz. (отобрать)* a cuceri, a recuceri, a recaptura; a smulge; a dobîndi. **2.** *(кончить воевать)* a termina cu războiul.

отвоева́ться, *-ою́юсь, -ю́ешься vb. pf.* a termina cu războiul.

отвоёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отвоева́ть (1).*

отво́з, *-а m. sg.* cărat, transportare, transport.

отвози́ть, *-ожу́, -о́зишь vb. ipf.* de la *отвезти́*

отвора́чивание, *-я n.* **1.** deşurubare. **2.** întoarcere.

отвора́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отвороти́ть*

отвора́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отвороти́ться* **2.** *pas.* de la *отвора́чивать.*

отвори́ть, *-орю́, -о́ришь vb. pf. (ipf. отворя́ть) acuz.* a deschide ◇ *(inv.) ~ кровь* a lăsa/a lua sînge.

отвори́|ться, *-о́рится vb. pf. (ipf. отворя́ться)* a se deschide.

отворо́т, *-а m.* rever; *(la cizme)* îndoitură.

отвороти́ть, *-очу́, -о́тишь vb. pf. (ipf. отвора́чивать) acuz. (pop.)* **1.** a înlătura, a da la o parte. **2.** a întoarce, a răsuci. **3.** a sufleca, a îndoi.

отвороти́ться, *-очу́сь, -о́тишься vb. pf. (ipf. отвора́чиваться) (pop.)* **1.** a se întoarce; a întoarce capul, a-şi întoarce faţa. **2.** *(загнуться)* a se îndoi, a se sufleca.

отворя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *отвори́ть*

отворя́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отвори́ться.* **2.** *pas.* de la *отворя́ть.*

отврати́тельно *adv.* urît, dezgustător, respingător, detestabil.

отврати́тельн|ый *adj.* urît, odios; detestabil; dezgustător, respingător; *~ое поведе́ние* purtare odioasă; *~ хара́ктер* caracter urît; *~ая пого́да* timp urît.

отврати́ть, *-ащу́, -ати́шь vb. pf. (ipf. отвраща́ть) acuz.* **1.** *(предотвратить)* a preîntîmpina, a înlătura; *~ несча́стье* a preîntîmpina/a evita o nenorocire. **2.** *от* + *gen. (inv.) (удержать)* a feri, a opri; *~ от дурно́го посту́пка* a opri de la o faptă rea/nesăbuită.

отвра́тный *adj. v. отврати́тельный*

отвраща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отврати́ть*

отвраще́ние, *-я n. sg.* dezgust, scîrbă, repulsie, aversiune; *пита́ть ~ к кому́-л., чему́-л* a nutri aversiune pentru cineva *sau* ceva; *внуша́ть ~* a inspira dezgust.

отвыка́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отвы́кнуть*

отвы́кнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. отвыка́ть) от* + *gen.* sau cu *inf.* a se dezobişnui, a se dezvăţa; *~ от куре́ния* a se lăsa de fumat.

отвяза́ть, *-яжу́, -я́жешь vb. pf. (ipf. отвя́зывать) acuz.* a dezlega, a desprinde.

отвя|за́ться, *-яжу́сь, -я́жешься vb. pf.* **1.** *(ipf. отвя́зываться)* a se dezlega, a se desprinde. **2.** *от* + *gen. (оставить в покое)* a scăpa, a se debarasa *(de cineva, de ceva); ~жи́сь от меня́!* lasă-mă în pace!, slăbeşte-mă! **3.** *(pop.) (отделаться)* a se dezbăra, a se descotorosi.

отвя́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отвяза́ть*

отвя́зываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отвяза́ться.* **2.** *pas.* de la *отвя́зывать.*

отгада́|ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. отга́дывать) acuz.* a ghici, a dezlega, a descifra; *~ план проти́вника* a ghici planul inamicului.

отга́дка, *-и f.* ghicire; dezlegare, descifrare ◇ *(prov.) каково́ загада́ка, такова́ и ~* la aşa întrebare aşa răspuns.

отга́дчик, *-а m.* ghicitor; om ingenios.

отга́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отгада́ть*

отги́б, *-а m.* îndoitură.

отгиба́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отогну́ть*

отгиба́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отогну́ться.* **2.** *pas.* de la *отгиба́ть.*

отглаго́льн|ый *adj. (gram.)* verbal, deverbal; deverbativ, forma de la verb; postverbal; *~ое существи́тельное* substantiv deverbal, abstract verbal; *~ое наре́чие* adverb postverbal; *~ая осно́ва* temă verbală; *~ суффи́кс* sufix de origine verbală.

отгла́дить, *-а́жу, -а́дишь vb. pf. (ipf. отгла́живать) acuz.* a călca *(cu fierul); ~ брю́ки* a călca pantalonii.

отгова́ривать(ся), *-аю(сь), -аешь(ся) vb. ipf.* de la *отговори́ть(ся)*

отговори́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. отгова́ривать) acuz.* cu *от* + *gen.* sau cu *inf.* a abate, a opri de la ..., a face pe cineva să se răzgîndească/să-şi schimbe gîndul.

отговори́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. отгова́риваться)* a se eschiva de la ..., a se scuza *(sub un pretext oarecare);* a pretexta.

отгово́р|ка, *-и f.* pretext, scuză, motiv; *без ~ок!* fără scuze!, fără vorbe!; *отде́лываться ~ками* a invoca diferite pretexte.

отголо́сок, *-ска m.* **1.** răsunet, ecou. **2.** *(отражение, последствие чего-л.)* repercusiune.

отго́н, *-а m. (tehn.)* **1.** *sg.* distilare. **2.** produsul distilării; *спиртны́е ~ы* produse spirtoase. **3.** *(скота)* păşunat; transhumanţă.

отго́нка, *-и f. sg.* distilare.

отго́нный *adj. (agr.)* dus la păşunat, transhumant.

отгоня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *отогна́ть* [1,2].

отгора́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отгороди́ть.*

отгора́живаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отгороди́ться.* **2.** *pas.* de la *отгора́живать.*

отгороди́ть, *-ожу́, -оди́шь vb. pf. (ipf. отгора́живать) acuz.* a îngrădi, a despărți, a separa; a delimita.

отгороди́|ться, *-ожу́сь, -оди́шься vb. pf. (ipf. отгора́живаться)* **1.** a se despărți, a se împrejmui, a se îngrădi. **2.** *(fig.)* a se izola.

отграниче́ние, *-я n.* delimitare.

отграни́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отграни́чить.*

отграни́чить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. отграни́чивать) acuz.* a delimita, a separa.

отгреба́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отгрести́* [1,2].

отгреме́|ть, *-ми́т vb. pf.* **1.** a înceta, a se potoli *(despre tunet).* **2.** *(fig.)* a înceta, a tăcea, a amuți *(despre bubuitul tunurilor, despre muzică etc.); ~ли бо́й* luptele au încetat. **3.** *(fig.)* a apune, a se stinge *(despre glorie).*

отгрести́ [1], *-ребу́, -ребёшь vb. pf. (ipf. отгреба́ть) acuz.* a grebla, a da la o parte, a strînge *(cu grebla, cu lopata).*

отгрести́ [2], *-ребу́, -ребёшь vb. pf. (ipf. отгреба́ть)* a se depărta *(vîslind); ~ от бе́рега* a se îndepărta de la mal vîslind.

отгро́хать, *-аю, -аешь vb. pf.* **1.** *(о пушках)* a amuți *(despre tunuri).* **2.** *(pop.) (выстроить)* a zidi.

отгрохота́ть, *-хо́чет vb. pf.* a amuți *(despre aplauze).*

отгружа́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отгрузи́ть*

отгрузи́ть, *-ужу́, -у́зишь vb. pf. (ipf. отгружа́ть) acuz.* a expedia, a încărca; *~ у́голь* a expedia cărbune.

отгру́зка, *-и f. sg.* expediere, încărcare.

отгрыза́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отгры́зть*

отгры́зть, *-зу́, -зёшь vb. pf. (ipf. отгрыза́ть) acuz.* a rupe *(rozînd cu dinții),* a roade *(cu dinții).*

отгуде́ть, *-у́т vb. pf.* a înceta de a șuiera *(despre sirene).*

отгу́л, *-а m. sg.* zi liberă, (zi de) recuperare *(compensație pentru ore de muncă prestată suplimentar).*

отгу́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отгуля́ть (2, 3)*

отгуля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf.* **1.** a-și termina plimbarea; a isprăvi petrecerea. **2.** *(ipf. отгу́ливать) acuz.* a lua recuperare *(drept compensație pentru muncă prestată suplimentar).* **3.** *(ipf. отгу́ливать) acuz. (pop.)* a petrece; *~ свой о́тпуск* a-și petrece concediul; *~ свадьбу* a juca la nuntă.

отдава́ть [1], *-даёт vb. ipf. impers. instr.* a mirosi a ceva, a avea iz/miros de ...; *(fig.) ~ старино́й* a avea un iz arhaic.

отдава́ть [2], *-даю́, -даёшь vb. ipf.* de la *отда́ть*

отдава́ться, *-даю́сь, -даёшься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отда́ться.* **2.** *pas.* de la *отдава́ть.*

отда́вить, *-авлю́, -а́вишь vb. pf. ipf. отдавливать) acuz.* a turti, a strivi, a presa.

отда́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отдави́ть*

отдава́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отдои́ть*

отдале́ни|е, *-я n. sg.* **1.** îndepărtare. **2.** *(расстояние)* depărtare, distanță; *держа́ть в ~и* a ține la distanță.

отдалённо *adv.* pe/de departe.

отдалённость, *-и f. sg.* depărtare; distanță; *~ от це́нтра* depărtare de centru.

отдалённый **1.** *p.t.p.* de la *отдали́ть.* **2.** *adj.* îndepărtat, depărtat *(în spațiu, timp etc.); ~ райо́н* raion îndepărtat; *~ое про́шлое* trecut îndepărtat; *~ые пре́дки* strămoși. **3.** *adj. (fig.)* vag, ușor, slab; *~ое схо́дство* asemănare vagă/ușoară; *~ намёк* aluzie vagă ◇ *места́ не столь ~ые* unde și-a spart dracul opincile.

отдали́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. отдаля́ть) acuz.* **1.** a depărta; a îndepărta. **2.** a amîna.

отдали́ться, *-люсь, -ли́шься vb. pf. (ipf. отдаля́ться)* **1.** a se depărta, a se îndepărta. **2.** a se abate, a se îndepărta, a face o digresiune; *~ от те́мы* a se abate/a se îndepărta de la subiect. **3.** *(fig.)* a se înstrăina.

отдаля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отдали́ть*

отдаля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отдали́ться.* **2.** *pas.* de la *отдаля́ть.*

отда́ние, *-я n. sg. (în expr.) ~ че́сти* salutul militar; *~ че́сти зна́мени* onor la drapel; *~ прика́за* darea unui ordin.

отда́ть, *-а́м, -а́шь vb. pf. (ipf. отдава́ть)* **1.** *acuz.* a înapoia, a da înapoi, a restitui; *~ долг* a restitui o datorie. **2.** *acuz.* a da, a dărui, a închina, a dedica, a consacra; *~ все си́лы нау́ке* a-și consacra științei toate forțele. **3.** *acuz.* a da la ..., a trimite; *~ в шко́лу* a da la școală. **4.** *acuz. (продать)* a da, a vinde. **5.** *acuz.* cu *dat.* sau cu *за* + *gen. (înv.)* a da, a mărita; *~ за́муж* a mărita. **6.** *(despre o armă de foc)* a face recul, a recula, a lovi prin recul. **7.** *(mar.)* a lăsa, a dezlega; *~ я́корь* a arunca/a lăsa ancora; a ancora ◇ *(mil.) ~ честь* a da onorul; a saluta; *~ прика́з* a da un ordin, a ordona; *~ распоряже́ние* a dispune; *~ после́дний долг кому́-л.* a-și face ultima datorie *(față de un mort),* a-l conduce la locul de veci; a da ultimul salut (unui mort); *~ до́лжное кому́-л.* a recunoaște meritul cuiva; *~ под суд* a trimite în judecată, a deferi justiției; *~ себе́ отчёт* a-și da seama; *~ справедли́вость кому́-л.* a-i da cuiva dreptate; *~ внаём* a da cu chirie, a închiria; *~ в рост* a da cu dobîndă; *~ по́вод* a slăbi frîul (calului); *(înv.) ~ покло́н* a saluta, a face o plecăciune; *~ бо́гу ду́шу* a-și da sufletul.

отда́|ться, *-ма́сь, -ма́шься vb. pf. (ipf. отдава́ться)* **1.** *dat.* sau *на* + *acuz.* a se supune, a se lăsa în voia ...; *~ на во́лю победи́теля* a se preda fără condiții. **2.** *dat. (посвятить себя)* a se consacra, a se dedica; *~ нау́ке* a se dedica științei. **3.** *(о женщине)* a se da, a deveni amanta cuiva. **4.** *(отозваться, раздаться)* a răsuna; *э́хо ~ло́сь в лесу́* ecoul a răsunat în pădure.

отда́ча, *-и f.* **1.** *sg.* restituire, înapoiere. **2.** *sg. (tehn.)* cedare; *~ тепла́* cedarea căldurii. **3.** *(tehn.)* randament, eficiență. **4.** recul ◇ *(mar.) ~ я́коря* ancorare; *~ внаём* închiriere, dare cu chirie; *без ~и* fără obligație de restituire; *~ под суд* trimitere în judecată.

отдвижно́й *adj.* mobil.

отдежу́рить, *-рю, -ришь vb. pf.* **1.** *(окончить дежурство)* a termina timpul de serviciu/de gardă. **2.** *acuz.* a fi de serviciu, a face de gardă (un anumit timp).

отде́л, *-а m.* **1.** parte, capitol, secțiune *(dintr-o carte);* ramură, domeniu *(al unei științe);* rubrică *(de gazetă).* **2.** *(учреждения)* secție, serviciu, birou; *~ снабже́ния* secție de aprovizionare; *учётный ~* secție de evidență; *пла́новый ~* serviciul de planificare; *фина́нсовый ~* secție financiară; serviciu financiar; *~ спра́вок* birou de informații; *~ за́писи а́ктов граждански́х состоя́ния* serviciul de stare civilă; *~ ка́дров* serviciul cadrelor; *~ печа́ти* secție presă; *~ штаба* birou de stat major; *спра́вочный ~* birou de informații. **3.** raion *(într-un magazin).*

отде́лать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. отде́лывать)* **1.** *acuz.* a finisa, a pune la punct, a cizela. **2.** *acuz.* cu *instr.* a garnisi, a împodobi a orna. **3.** *(pop.) (искачкать)* a murdări, a mînji. **4.** *acuz. (pop.) (выругать)* a face de două parale, a ocărî, a trage un perdaf/o săpuneală; *(избить)* a trăbăci pielea, a da la cocoașă.

отде́латься, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. отде́лываться)* **1.** *от* + *gen.* a se descotorosi, a se dezbăra, a scăpa *(de cineva, de ceva).* **2.** *instr.* a scăpa *(numai cu ...); ~ обеща́нием* a scăpa cu promisiuni ◇ *счастли́во ~; уда́чно ~* a scăpa ușor; *дёшево ~* a scăpa ieftin.

отде́ление [1], *-я n.* **1.** secție, raion; compartiment; oficiu, sucursală, filială; *конди́терское ~ магази́на* raionul de cofetărie al magazinului; *~ мили́ции* secție de miliție; *хирурги́ческое ~* secție chirurgicală; *~ го́сбанка* filiala băncii de stat; *почто́вое ~* oficiu poștal; *~ метеорологи́ческой слу́жбы* grupă din serviciul meteorologic; *бага́жное ~* compartiment de bagaje; *маши́нное ~* sala mașinilor. **2.** parte; *пе́рвое ~ конце́рта* prima parte a concertului. **3.** *(mil.)* secție, grupă; *стрелко́вое ~* grupă de pușcași; *~ свя́зи* grupă de transmisiuni. **4.** compartiment, despărțitură; sertar; *~ пи́сьменного стола́* sertar al biroului.

отделённ|ый 1. *p.t.p.* de la *отдели́ть*. 2. *adj. (mil.)* de grupă, al grupei; ~ *командо́р* comandant de grupă. 3. *(mil.)* ~**ый**, *-ого m.* comandant de grupă.

отдели́мость, *-и f.* separabilitate.

отдели́мый *adj.* detaşabil, separabil.

отдели́тель, *-я m. (tehn.)* separator.

отдели́тельный *adj.* izolator, despărţitor; de izolare, de despărţire, de separare; *(lingv.)* ~ *знак* semn despărţitor.

отдели́ть, *-елю́, -е́лишь vb. pf. (ipf. отделя́ть) acuz.* 1. a desface, a desprinde; a separa. 2. *instr.* a desface, a desprinde; a izola; a delimita ◇ ~ *плеве́лы от пшени́цы* a alege/a separa grîul de neghină.

отдели́|ться, *-елю́сь, -е́лишься vb. pf. (ipf. отделя́ться) от* + *gen.* 1. a se desprinde, a se desface. 2. a se despărţi, a se separa, a se desprinde; ~ *от толпы́* a se desprinde din mulţime. 3. *(înv.)* a se despărţi; a căpăta partea sa de avere de la părinţi.

отде́лка, *-и f. sg.* 1. punere la punct, finisare, finisaj; *архитекту́рная* ~ finisare arhitectonică. 2. reparare; amenajare; garnisire; *вну́тренняя* ~ amenajare interioară. 3. garnitură; *кружевна́я* ~ garnitură de dantele.

отде́лочник, *-а m.* specialist în lucrări de finisare; *(text.)* finisor.

отде́лочн|ый *adj.* de finisaj, de finisare; ~ *цех* secţie de finisare; ~*ые рабо́ты* lucrări de finisaj.

отде́лывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отде́лать*

отде́лываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *отде́латься*. 2. *pas.* de la *отде́лывать*.

отде́льно *adv.* separat, aparte, izolat.

отде́льност|ь, *-и f. (în expr.) в* ~*и* în parte, separat, izolat.

отде́льн|ый *adj.* separat, izolat, despărţit, aparte; ~*ая кварти́ра* locuinţă separată; ~ *вход* intrare separată; ~*ое явле́ние* un fenomen izolat; *в ка́ждом* ~*ом слу́чае* în fiecare caz aparte; ~*ые ли́ца* diverse persoane, unele persoane.

отдели́ть, *-ю́, -и́шь vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *отдели́ть*. 2. *acuz.* cu *от* + *gen.* a despărţi.

отдели́ться, *-и́юсь, -и́ешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *отдели́ться*. 2. *pas.* de la *отдели́ть*.

отдёргивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отдёрнуть*

отдёрнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. отдёргивать) acuz.* a trage/a smuci înapoi, a retrage; ~ *занаве́ску* a trage perdeaua.

отдира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отодра́ть(1)*

отдира́ться, *-а́ется vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *отодра́ться*. 2. *pas.* de la *отдира́ть*.

отдои́ть, *-ою́, -о́ишь vb. pf. (ipf. отдава́ть)* 1. *acuz. (кончить доить)* a termina de muls. 2. *(немного молока)* a mulge puţin.

отдо́й, *-я m.* mulsoare parţială.

отдои́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. отдава́ться)* a înţărca.

отдохнове́ние, *-я n. sg. (înv.)* odihnă, recreare.

отдохну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. отдыха́ть)* a se odihni; a se reface ◇ *душо́й (се́рдцем)* ~ a se odihni sufleteşte.

отдуба́сить, *-а́шу, -а́сишь vb. pf. (ipf. дубася́ть) acuz. (pop.)* a ciomăgi, a snopi în bătăi, a bate măr, a da o bătaie soră cu moartea.

отдува́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* 1. a sufla greu, a gîfîi. 2. *(fig. pop.) (расплачиваться)* a plăti, a trage de pe urma unor greşeli; a rămîne în pagubă.

отду́ма|ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. отду́мывать)* cu *inf.* a-şi schimba părerea, a se răzgîndi.

отду́мывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отду́мать*

отду́ть, *-у́ю, -у́ешь vb. pf. acuz. (pop.).* 1. *(отколотить)* a bate zdravăn, a snopi/a burdui/a stîlci în bătaie. 2. a fugi ca vîntul.

отду́шина, *-ы f.* 1. răsuflătoare, orificiu de ventilare/de aerisire; gură/canal de aerisire. 2. *(fig.)* mîngîiere, alinare.

отду́шник, *-а m. v. отду́шина (1)*

о́тдых, *-а m. sg.* odihnă, repaus, răgaz, timp liber; *пра́во на* ~ dreptul la odihnă; *дом* ~*а* casă de odihnă; *день* ~*а* zi liberă, zi de repaus; *воскре́сный* ~ repaus duminical ◇ *не дава́ть кому́-л. ни* ~*у, ни сро́ку* a nu lăsa cuiva nici o clipă de răgaz; a nu lăsa pe cineva nici să răsufle; *без* ~*а* fără răgaz.

отдыха́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отдохну́ть*

отдыха́ющ|ий 1. *part. prez. act.* de la *отдыха́ть*. 2. ~**ий**, *-его m.* oaspete al unei case de odihnă.

отдыша́ться, *-ышу́сь, -ы́шишься vb. pf.* 1. a răsufla. 2. *(прийти в себя)* a-şi veni în fire.

отёк, *-а m. (med.)* edem.

отека́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отéчь*

отёл, *-а m. sg.* fătatul *(la vaci)*.

отели́ться, *-е́лится vb. pf. (ipf. теля́ться)* a făta *(despre vaci)*.

оте́ль, *-я m.* hotel.

отепле́ние, *-я n. sg. (tehn.)* 1. încălzire. 2. izolare termică.

отепли́тель, *-я m.* material pentru izolare termică; mijloc de încălzire.

отепли́тельн|ый *adj.* de încălzire; de izolare termică; ~*ые прибо́ры* aparate de încălzire.

отепли́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. отепля́ть) acuz.* a încălzi, a monta instalaţii de încălzire; a face izolare termică.

отепля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *отепли́ть*

отере́ть, *отру́, отрёшь vb. pf. (ipf. отира́ть) acuz.* a şterge.

отере́ться, *отру́сь, отрёшься vb. pf. (ipf. отира́ться)* a se şterge.

отёска, *-и f.* cioplire, ecarisare; cioplitură.

оте́ц, *отца́ m.* 1. tată, părinte; *родно́й* ~ tată bun; *приёмный* ~ tată adoptiv; *крёстный* ~ naş (de botez); *(fig.)* ~ *семе́йства* tată de familie; *вы́литый* ~ bucăţică ruptă din tatăsău. 2. *pl.* strămoşi, părinţi, străbuni; *на́ши отцы́* strămoşii noştri. 3. *(reg.)* taică, nene *(la vocativ)*. 4. *(înv. bis.)* părinte ◇ *от отца́ к сы́ну* din tată-n fiu; din moşi strămoşi; *(prov.)* ~ — *рыба́к и де́ти в во́ду смо́трят* ce naşte din pisică — şoareci mănîncă; *(prov.) отцы́ нажива́ют, де́ти прожива́ют* banii strîngătorului în mîna cheltuitorului.

оте́чески *adv.* părinteşte.

оте́ческ|ий *adj.* părintesc, de părinte; ~*ая забо́та* grijă părintească.

оте́чественн|ый *adj.* naţional, indigen; din patrie; ~*ая промы́шленность* industrie naţională; ~*ая война́* războiul din anul 1812; *Вели́кая* ~*ая война́* Marele Război pentru Apărarea Patriei (din anii 1941—1945).

оте́честв|о, *-а n.* patrie; *защи́та* ~*а* apărarea patriei; *социалисти́ческое* ~ patria socialistă ◇ *второ́е* ~ a doua patrie.

оте́чник, *-а m.* pateric.

оте́чность, *-и f. (med.)* edem; umflare.

оте́чный *adj. (med.)* edematic; buhăit.

оте́чь, *-еку́, -ечёшь vb. pf. (ipf. отека́ть)* 1. a se umfla. 2. a picura, a curge, a se prelinge *(despre ceară sau stearina luminării)*.

отжа́ть[1], *отожму́, отожмёшь vb. pf. (ipf. отжима́ть) acuz.* 1. a stoarce. 2. *(отеснить)* a împinge.

отжа́ть[2], *отожну́, отожнёшь vb. pf. (ipf. отжина́ть) acuz. (tehn.)* a termina secerişul.

отжёчь, *отожгу́, отожжёшь vb. pf. (ipf. отжига́ть) acuz. (tehn.)* a prelucra termic, a recoace.

отжива́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отжи́ть*

отжи́вш|ий 1. *part. prez. act.* de la *отжи́ть*. 2. *adj.* învechit, perimat, căzut în desuetudine; *(despre oameni)* sfîrşit, trecut; ~*ие пра́вы* moravuri învechite; ~ *челове́к* om sfîrşit, om care şi-a trăit traiul.

о́тжиг, *-а m. sg. (tehn.)* recoacere; *изотерми́ческий* ~ recoacere izotermică.

отжига́тель, *-я m. (tehn.)* aruncător de flăcări.

отжига́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отжéчь*

отжи́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отжи́лить*

отжи́лить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. отжи́ливать) (pop.)* a şterpeli.

отжи́м, *-а m. sg.* stoarcere, presare; ~ *виногра́да* tescuitul strugurilor.

отжима́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отжа́ть*[1]

отжи́мка, *-и f. sg. v. отжи́м*

отжи́мки, *-мок pl. m.* rămăşiţe la tescuire, boştină.

отжина́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отжа́ть*[2]

о́тжи́тый *p.t.p.* de la *отжи́ть* trăit, perimat, demodat.

отжи́ть, *-живу́, -живёшь vb. pf. (ipf. отживáть)* **1.** a-şi trăi traiul. **2.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a se învechi, a se perima, a cădea în desuetudine.

отзáвтракать, *-аю, -аешь vb. pf.* a dejuna, a lua o gustare de dimineaţă; a sfîrşi dejunul.

отзвáнивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отзвони́ть*

отзвенéть, *-ни́т vb. pf.* a înceta să sune, a nu mai suna, a nu mai răsuna.

отзвони́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. отзвáнивать)* **1.** *(кончить звонить)* a înceta să sune, a termina de sunat. **2.** *(fig. fam.)* a vorbi repede şi tare; a turui. **3.** *(прозвонить)* a suna.

о́тзвук, *-а m.* **1.** *(эхо)* ecou; rezonanţă. **2.** răsunet; ~ *пальбы́* răsunetul împuşcăturilor, ecoul canonadei. **3.** *(отголосок)* ecou; urmă, vestigiu; ~*и про́шлого* vestigiile trecutului.

отзвучáть, *-чи́т vb. pf.* a amuţi, a se stinge; a înceta să sune, a nu mai suna.

отзимовáть, *-му́ю, -му́ешь vb. pf.* a petrece iarna.

отзови́зм, *-а m. sg. (ist.) otzovism.*

отзови́ст, *-а m. (ist.) otzovist,* partizan al *otzovismului.*

о́тзыв, *-а m.* **1.** (şi *отзы́б*) rechemare; revocare; ~ *послá* rechemarea ambasadorului. **2** *(мнение, суждение)* apreciere, părere; aviz; atestare, referinţă; recenzie ~ *о кни́ге* recenzie despre o carte; *дать ~ о ко́м-л.* a da referinţă despre cineva; *благоприя́тный ~* apreciere favorabilă. **3.** *(mil.)* parolă (răspuns la parolă).

отзывáть [1], *-áет vb. ipf. impers. instr.* a mirosi a ..., a avea iz de ...

отзывáть [2], *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *отозвáть*

отзывá|ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отозвáться.* **2.** *pas.* de la *отзывáть* [2].

отзывн|óй *adj.* de rechemare; *(diplom.) ~áя грáмота* scrisoare de rechemare.

отзы́вчиво *adv.* cu bunătate, compătimitor, cu înţelegere, cu condescendenţă.

отзы́вчивость, *-и f. sg.* bunătate, înţelegere, compătimire; sensibilitate; condescendenţă.

отзы́вчивый *adj.* săritor, milos; inimos; compătimitor; sensibil; condescendent.

отира́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *отере́ть.*

отира́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отере́ться.* **2.** *pas.* de la *отира́ть.*

оти́т, *-а m. (med.)* otită.

отка́з, *-а m.* **1.** refuz; *получи́ть ~* a fi refuzat; *отве́тить ~ом* a refuza, a da un răspuns negativ. **2.** renunţare; ~ *от пое́здки* renunţare la călătorie; *(jur.) ~ от и́ска* retragerea acţiunii. **3.** *(despre un mecanism)* oprire; nefuncţionare; ~ *механи́зма* nefuncţionarea mecanismului. **4.** *(înv.)* lăsare prin testament; *(jur.) завеща́тельный ~* legat. **5.** *(muz.)* becar ◇ *(înv.) ~ от ме́ста* concediere din serviciu; *до ~а* pînă la refuz; *рабо́тать без ~а* a funcţiona fără întrerupere.

отказа́|ть, *-ажу́, -а́жешь vb. pf. (ipf. отка́зывать)* **1.** *dat.* cu *в* + *prepl.* a refuza, a respinge; ~ *наотре́з* a refuza categoric; ~ *в про́сьбе* a respinge o cerere; a refuza; *(jur.) ~ в и́ске* a respinge o acţiune. **2.** *dat.* cu *от* + *gen. (înv.)* a concedia; ~ *от ме́ста* a concedia din serviciu. **3.** *dat.* cu *в* + *prepl.* a nu recunoaşte; a lipsi de ceva; *ему́ нельзя́ ~ в тала́нте* nu i se poate nega talentul; ~ *себе́ в чём-л.* a se lipsi de ceva. **4.** *dat.* cu *acuz. (înv.)* a lăsa prin testament, a testa cuiva; ~ *всё иму́щество кому́-л.* a lăsa toată averea cuiva. **5.** *(перестать)* a se opri, a nu funcţiona; *мото́р ~л* motorul s-a oprit ◇ *(înv.) ~ от до́ма кому́-л.* a nu mai primi pe cineva în casă; *не откажи́те в любе́зности!* fiţi atît de bun/atît de amabil!

отказа́|ться, *-ажу́сь, -а́жешься vb. pf. (ipf. отка́зываться)* *от* + *gen.* sau cu *inf.* a refuza, a renunţa; a respinge; a dezice; a revoca; ~ *от пое́здки* a renunţa la plecare, la călătorie; ~ *от до́лжности* a-şi da demisia; ~ *от председа́тельства* a refuza postul de preşedinte; ~ *от престо́ла* a abdica; ~ *от свои́х слов* a se dezice, a-şi retrage cuvîntul; ~ *от свое́й по́дписи* a nu-şi recunoaşte semnătura ◇ *не откажу́сь* sau *не ~лся бы* n-am nimic împotrivă; cu plăcere; nu m-aş da în lături; ~ *служи́ть* a nu mai funcţiona, a se strica.

отка́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отказа́ть* ◇ *не ~ себе́ ни в чём* a nu renunţa la nimic, a trăi după plac; ~ *себе́ во всём* a se lipsi de orice, a renunţa la toate.

отка́зываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отказа́ться.* **2.** a nu putea, a nu fi în stare să ... ; a refuza.

отка́лывание, *-я n.* rupere, desprindere.

отка́пывание, *-я n. sg.* dezgropare, excavare, exhumare; săpătură.

отка́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *откона́ть.*

отка́лывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отколо́ть* [1,2,3].

отка́лываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отколо́ться* [1,2]. **2.** *pas.* de la *отка́лывать.*

отка́рмливание, *-я n. sg.* îngrăşare, hrănire, îndopare.

отка́рмливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *откорми́ть*

отка́рмливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** de la *откорми́ться.* **2.** *pas.* de la *отка́рмливать.*

отка́т, *-а m.* **1.** *(mil.)* recul; ~ *оруди́я* reculul tunului. **2** *sg. (min.)* transport pe şine.

откати́ть, *-ачу́, -а́тишь vb. pf. (ipf. отка́тывать) acuz.* **1.** a muta, a da la o parte de-a rostogolul, a rostogoli într-o parte; a rostogoli înapoi. **2.** *(min.)* a transporta minereul cu vagonete. **3.** *(быстро отъехать)* a pleca repede.

откати́|ться, *-ачу́сь, -а́тишься vb. pf. (ipf. отка́тываться)* **1.** a se rostogoli înapoi, a da/a aluneca înapoi. **2.** *(fig.) (отступить)* a se da înapoi.

отка́тка, *-и f. sg.* **1.** rostogolire. **2.** *(min.)* transport subteran.

отка́тчик, *-а m. (min.)* vagonetar.

отка́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *откати́ть*

отка́тываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *откати́ться* **2.** *pas.* de la *отка́тывать.*

откача́ть [1], *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. отка́чивать) acuz.* a pompa, a scoate prin pompare; a evacua *(cu ajutorul pompei).*

откача́ть [2], *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. отка́чивать) acuz.* a readuce la viaţă *(pe un înecat).*

отка́чивание, *-я n.* pompare.

отка́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *откача́ть* [1,2]

отка́чка, *-и f. sg.* pompare, extracţie *(cu ajutorul pompei)*; ~ *мёда* centrifugarea mierii.

откачну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. acuz.* **1.** a mişca, a da la o parte *(legănînd)*; a pune în mişcare oscilatorie. **2.** *impers. (fig. pop.)* a îndepărta, a-i fi silă, a nu mai putea suporta *(pe cineva).*

откачну́|ться, *-нётся vb. pf.* **1.** a se mişca, a se da la o parte *(legănîndu-se)*; a se pune în mişcare oscilatorie. **2.** *(fig. pop.)* a se îndepărta, a se înstrăina.

отка́шливание, *-я n. sg.* expectorare.

отка́шливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отка́шлянуть* şi *отка́шлять*

отка́шливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отка́шляться.* **2.** *pas.* de la *отка́шливать.*

отка́шлянуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. отка́шливать)* a expectora, a scoate flegmă *(tuşind).*

отка́шлять, *-яю, -яешь vb. pf. v. отка́шлянуть*

отка́шляться, *-яюсь, -яешься vb. pf. (ipf. отка́шливаться)* **1.** a expectora, a scuipa flegmă. **2.** a tuşi, a-şi drege glasul.

откидн|óй *adj.* basculant, rabatabil, mobil; ~*ое сиде́нье* strapontină.

отки́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отки́нуть*

отки́дываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отки́нуться* **2.** *pas.* de la *отки́дывать.*

отки́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. отки́дывать) acuz.* **1.** a arunca, a azvîrli; ~*в сто́рону* a da la o parte. **2.** a lăsa în jos, a da la o parte; ~ *занаве́ску* a da la o parte perdeaua; ~ *кры́шку* a ridica capacul. **3.** a da/a arunca înapoi; ~ *го́лову* a-şi da capul pe spate.

отки́нуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. отки́дываться)* a se da înapoi; a se apleca/a se lăsa pe spate; ~ *в кре́сле* a se răsturna în fotoliu.

откла́дка, *-и f.* depunere, aşezare; ~ *ико́р* depunerea icrelor.

откла́дывание, *-я n. sg.* **1.** punere la o parte. **2.** amînare.

откла́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отложи́ть*

отклани́ваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *откла́няться*

откла́няться, *-яюсь, -яешься vb. pf. (ipf. отклани́ваться) (înv.)* a-şi lua rămas bun.

отклева́ть, *-люю, -люёшь vb. pf. (ipf. отклёвывать) acuz.* a ciuguli, a ciupi, a rupe ciugulind.

отклёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отклева́ть*

отклёивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отклеи́ть*

отклёиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отклеи́ться*. **2.** *pas.* de la *отклёивать*.

отклеи́ть, *-ею, -еишь vb. pf. (ipf. отклёивать) acuz.* a dezlipi, a descleia, a desface, a desprinde.

отклеи́ться, *-еится vb. pf. (ipf. отклёиваться)* a se dezlipi, a se descleia.

отклёйка, *-и f. sg.* dezlipire, desfacere.

о́тклик, *-а m.* **1.** răspuns *(la un strigăt de chemare)*; răsunet, ecou; *(fig.) найти́ широ́кий* ~ a găsi un larg ecou, a avea mare răsunet. **2.** *(fig.)* vestigiu, urmă; ecou; ~*и про́шлого* vestigii / ecouri ale trecutului. **3.** *(fig.)* apreciere, comentariu; *благоприя́тные* ~*и* aprecieri favorabile; ~*и пре́ссы* comentariile presei.

откли́каться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *откли́кнуться*

откли́кнуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. откли́каться) на* + *acuz.* **1.** a răspunde *(la un strigăt, la o chemare)*; ~ *на призы́в* a răspunde unei chemări. **2.** *(fig.)* a reacţiona, a lua atitudine; ~ *на собы́тия* a reacţiona la evenimente.

отклоне́ние, *-я n. sg.* **1.** *(действие)* deviere, abatere *(de la subiect)*, digresiune; *(fiz.)* deviere, declinaţie; ~ *магни́тной стре́лки* devierea acului magnetic, declinaţie magnetică; ~ *давле́ния* variaţia presiunii; ~ *температу́ры* abatere de temperatură. **2.** respingere, refuz; ~ *про́сьбы* respingerea unei cereri.

отклони́тель, *-я m. (tehn.)* deflector, dispozitiv de abatere.

отклони́ть, *-оню́, -о́нишь vb. pf. (ipf. отклоня́ть) acuz.* **1.** a devia, a abate. **2.** a respinge, a refuza; ~ *попра́вку* a respinge un amendament.

отклони́ться, *-онюсь, -о́нишься vb. pf. (ipf. отклоня́ться)* **1.** a devia, a se abate. **2.** *(fig.)* a se îndepărta, a se depărta, a se abate; a devia; ~ *от те́мы* a se abate de la subiect, a face o digresiune, a divaga.

отклоня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *отклони́ть*.

отклоня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отклони́ться*. **2.** *pas.* de la *отклоня́ть*.

отключа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отключи́ть*

отключе́ние, *-я n.* decuplare, întrerupere; deconectare.

отключи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. отключа́ть) acuz. (tehn.)* a decupla, a deconecta; a scoate din circuit; a întrerupe; a debreia; ~ *телефо́н* a scoate din reţea un aparat telefonic.

отковы́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отковыря́ть*

отковыря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. отковы́ривать) acuz.* a desprinde, a îndepărta, a scoate *(scobind)*.

отказыря́ть[1], *-я́ю, -я́ешь vb. pf. dat.* a saluta (milităreşte), a saluta cu mîna la chipiu.

отказыря́ть[2], *-я́ю, -я́ешь vb. pf.* a răspunde cu un atu la atu, a tăia cu un atu mai mare *(la jocul de cărţi)*.

отко́л, *-а m. sg.* rupere, desprindere; despărţire.

отколоти́ть, *-очу́, -оти́шь vb. pf. acuz.* **1.** a scoate, a îndepărta *(prin lovire)*. **2.** a bate, a rupe/a snopi în bătăi.

отколо́ть[1], *-олю́, -о́лешь vb. pf. (ipf. отка́лывать) acuz.* a tăia, a reteza; a despica.

отколо́ть[2], *-олю́, -о́лешь vb. pf. (ipf. отка́лывать) acuz.* a desprinde, a scoate, a desface *(ceva prins în ace)*.

отколо́ть[3], *-олю́, -о́лешь vb. pf. (ipf. отка́лывать) acuz. (pop.)* a face o boroboaţă, a trînti una.

отколо́ться[1], *-олю́сь, -о́лешься vb. pf. (ipf. отка́лываться)* **1.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a se desprinde *(prin despicare)*, a se rupe; a se detaşa. **2.** *(fig.)* a rupe legăturile, a o rupe cu cineva; a se desprinde, a se înstrăina *(de cineva, de ceva)*.

отколо́ться[2], *-о́лется vb. pf. (ipf. отка́лываться)* a se desprinde, a se desface *(despre ceva prins cu un ac)*.

отколоши́тить, *-а́чу, -а́тишь vb. pf. (ipf. колоши́тить) acuz. (pop.)* a bate, a speti / a snopi în bătăi.

отколупа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. отколу́пывать) acuz. (pop.)* a rupe; a scobi.

отколу́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отколупа́ть*

откомандирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf. (ipf. откомандиро́вывать) acuz.* a detaşa; a delega, a trimite prin delegaţie.

отколо́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. отка́лывать) acuz.* **1.** a dezgropa. **2.** *(fig.)* a găsi, a descoperi, a dibui; a da peste...

отко́лка, *-и f. sg.* dezgropare.

отко́рм, *-а m. sg.* îngrăşare *(a vitelor)*; îndopare; *мясно́й* ~ îngrăşare pentru carne.

откорми́ть, *-орми́ю, -о́рмишь vb. pf. (ipf. отка́рмливать) acuz.* a îngrăşa, a hrăni bine, a îndopa.

откорми́ться, *-орми́юсь, -о́рмишься vb. pf. (ipf. отка́рмливаться)* a se îngrăşa; a se îndopa.

отко́рмленность, *-и, f.* capacitate de îngrăşare

отко́рмленный 1. *p.t.p.* de la *откорми́ть*. **2.** *adj. (упитанный)* îngrăşat, bine hrănit; gras.

отко́рмочный *adj. (agr.)* de hrănire.

отко́с, *-а m.* **1.** pantă, povîrniş, pripor, coastă. **2.** taluz; *крепле́ние* ~*ов* consolidarea taluzurilor *(la terasamente)*; *бере́говой* ~ taluzul malului; *пусти́ть по́езд под* ~ a provoca deraierea unui tren.

открепи́ть, *-плю́, -пи́шь vb. pf. (ipf. открепля́ть) acuz.* **1.** a desprinde, a dezlega, a desface. **2.** *(снять с учёта)* a şterge, a scoate *(din evidenţă, din schemă, din control etc.)*; a pune în disponibilitate.

открепи́ться, *-плю́сь, -пи́шься vb. pf. (ipf. открепля́ться)* **1.** a se desprinde, a se dezlega, a se desface. **2.** *(сняться с учёта)* a-şi face formele de plecare *(de la locul de muncă, din serviciu etc.)*.

открепле́ние, *-я n. sg.* **1.** desprindere, desfacere. **2.** *(fig.)* ştergere, scoatere, radiere *(din evidenţă, din schemă, din controale etc.)*; punere în disponibilitate.

открепля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *открепи́ть*

открепля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *открепи́ться*. **2.** *pas.* de la *открепля́ть*.

открести́ться, *-ещу́сь, -е́стишься vb. pf. (ipf. откреща́ться) от* + *gen.* a se dezice, a se lepăda de..., a renega.

откреща́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *открести́ться*

откровене́ние, *-я n.* revelaţie.

откровене́ничать, *-аю, -аешь, vb. ipf.* a-şi deschide inima, a se destăinui, a face confidenţe.

открове́нно *adv.* (în mod) sincer, făţiş, deschis, franc; pe faţă, fără ascunzişuri; ~ *говоря́* sincer vorbind.

открове́нность, *-и f.* **1.** *sg.* sinceritate, francheţe. **2.** confidenţă, mărturisire; *излия́ние* ~*и* confidenţe fără rost.

открове́нный *adj.* **1.** *(чистосердечный)* sincer, franc, deschis; ~*ое призна́ние* recunoaştere sinceră. **2.** *(неприкрытый)* făţiş, vădit, vizibil.

откромса́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. acuz. (ipf. кромса́ть)* a tăia, a ciopîrţi.

открути́ть, *-учу́, -у́тишь vb. pf. (ipf. откру́чивать) acuz.* **1.** a dezrăsuci, a desface. **2.** *(отвинтить)* a deşuruba; a desface, a deschide *(printr-o mişcare de învîrtire)*.

открути́ться, *-учу́сь, -у́тишься vb. pf. (ipf. откру́чиваться)* **1.** *(отвинтиться)* a se deşuruba, a se desface, a se desprinde *(deşurubîndu-se)*. **2.** *(fig. pop.)* a se descotorosi, a se dezbăra, a se eschiva; a se învîrti *(să nu facă ceva)*.

откру́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *открути́ть*

откру́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *открути́ться*. **2.** *pas.* de la *откру́чивать*.

открыва́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *откры́ть*.

открыва́ться, *-аюсь áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *откры́ться*. **2.** *pas.* de la *открыва́ть*. **3.** a se (putea) deschide.

откры́тие, *-я* **1.** *n. sg.* deschidere; inaugurare; ~ *клу́ба* inaugurarea unui club; ~ *вы́ставки* vernisaj, inaugurarea unei expoziţii; ~ *па́мятника* inaugurarea

unui monument; *(mil.)* ~ *огня́* deschiderea focului. **2.** descoperire; ~ *но́вой плане́ты* descoperirea unei planete noi. **3.** descoperire, invenţie; *нау́чное* ~ descoperire ştiinţifică. **4.** revoluţie, lucru neaşteptat.

откры́тка, *-и f.* **1.** carte poştală. **2.** ilustrată, vedere.

откры́то *adv.* deschis, sincer, făţiş, pe şleau, fără ascunzişuri; *сказа́ть* ~ a spune pe faţă; *де́йствовать* ~ a acţiona deschis, a lucra pe faţă ◇ *(inv.) жить* ~ a avea/a ţine casa deschisă, a fi primitor.

откры́тость, *-и f. (lingv.)* caracter deschis; ~ *гла́сных* caracterul deschis al vocalelor; ~ *сло́га* caracterul deschis al silabei.

откры́т|ый *adj.* **1.** deschis; ~*ое окно́* fereastră deschisă. **2.** deschis, neîngrădit; liber; *в ~ом по́ле* în cîmp deschis; *под ~ым не́бом* sub cerul liber; ~*ая сце́на* scenă în aer liber. **3.** descoperit, gol; ~*ая ше́я* gît gol / descoperit; ~*ое пла́тье* rochie decoltată; *с ~ой голово́й* în capul gol; *(mil.)* ~*ые фла́нги* flancuri descoperite. **4.** deschis; public; ~*ое заседа́ние* şedinţă deschisă; *при ~ых дверя́х* în şedinţă publică *(la judecată)*; *(inv.) у кого́-л.* ~ *дом* are / ţine casă deschisă; e foarte primitor. **5.** făţiş, declarat; ~*ая агре́ссия* agresiune făţişă; *выступить с ~ым проте́стом* a protesta în public. **6.** sincer, deschis; ~*ое лицо́* figură / mină deschisă; *с ~ой душо́й* cu inima deschisă, cu sufletul deschis. **7.** de suprafaţă; exterior; *(min.)* ~*ые го́рные рабо́ты* lucrări miniere de suprafaţă; *(el.)* ~*ая прово́дка* instalaţie aparentă. **8.** *(lingv.)* deschis; ~ *слог* silabă deschisă; ~ *гла́сный* vocală deschisă; ~*ое произноше́ние* pronunţare deschisă; *зако́н ~ого сло́га* legea silabei deschise ◇ ~*ая ра́на* rană deschisă; ~*ое письмо́* a) carte poştală; b) scrisoare deschisă; ~*ое голосова́ние* vot deschis, alegeri deschise, votare prin ridicare de mînă; *оста́вить вопро́с ~ым* a lăsa problema deschisă / nerezolvată; ~ *лоб* frunte înaltă; *де́йствовать в ~ую* a lucra pe faţă, a acţiona deschis / fără ascunzişuri; ~ *вход* intrare liberă; *ло́мится в ~ую дверь* a forţa uşi deschise; *день ~ых двере́й* zi de acces liber; *вы́йти в ~ое мо́ре* a ieşi în largul mării.

откры́|ть, *-рою, -ре́шь vb. pf. (ipf. открыва́ть) acuz.* **1.** a deschide; ~ *окно́* a deschide fereastra; ~ *зо́нтик* a deschide umbrela; ~ *глаза́* a deschide ochii. **2.** a deschide, a destupa; a desfunda; ~ *буты́лку* a destupa sticla. **3.** a descoperi; ~ *путь* a deschide drumul; *(mil.)* ~ *фла́нги* a descoperi flancurile. **4.** a dezgoli, a dezveli; ~ *грудь* a dezgoli pieptul. **5.** a da drumul, a pune în funcţiune; ~ *во́ду* a da drumul la apă; ~ *газ* a da drumul la gaze. **6.** *(fig.)* a dezvălui, a revela, a destăinui, a da pe faţă; ~ *свои́ намере́ния* a-şi mărturisi intenţiile; a-şi da intenţiile pe faţă; ~ *пра́вду* a dezvălui adevărul; ~ *своё и́мя* a-şi spune adevăratul nume. **7.** a oferi, a procura; a deschide; ~ *возмо́жность* a oferi / a da posibilitatea; ~ *перспекти́вы* a deschide perspective; ~ *до́ступ* a permite accesul la... **8.** a deschide, a începe, a inaugura; ~ *пре́ния* a deschide dezbaterile; ~ *заседа́ние* a deschide şedinţa; ~ *па́мятник* a inaugura un monument; *(cont)*. ~ *счёт* / *кре́дит* a deschide un cont / un credit; *(mil.)* ~ *ого́нь* a deschide focul; ~ *вое́нные де́йствия* a începe ostilităţile. **9.** a deschide, a înfiinţa, a organiza; ~ *шко́лу* a deschide o şcoală; ~ *теа́тр* a înfiinţa un teatru. **10.** a descoperi; a găsi; a afla; ~ *зале́жи руды́* a descoperi zăcăminte de minereu; ~ *за́говор* a descoperi un complot ◇ ~ *Аме́рику* a descoperi America; ~ *ско́бки* a deschide o paranteză; ~ *кавы́чки* a deschide ghilimelele; ~ *глаза́ кому́-л. на что-л.* a-i deschide cuiva ochii; ~ *ду́шу* a-şi deschide sufletul / inima; ~ *ка́рты* a da cărţile pe faţă.

откры́|ться, *-ро́юсь, -ро́ешься vb. pf. (ipf. открыва́ться)* **1.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a se deschide. **2.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a se deschide, a se inaugura; a începe. **3.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a se redeschide *(despre o rană)*. **4.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite) (fig.)* a se deschide, a se înfăţişa vederii; a apărea, a se ivi, a se zări. **5.** *(обнаружиться)* a se declara, a se manifesta, a surveni. **6.** *dat.* a se destăinui, a mărturisi.

отку́да *adv. interog.* **1.** de unde; ~ *ты э́то узна́л?* de unde ai aflat-o? **2.** *rel.* de unde; ~ *бы ни́ было* de oriunde, ori de unde ar fi; ~ *я́вствует* / *сле́дует* de unde reiese / rezultă ◇ ~ *ни возьми́сь* deodată, din senin, nu se ştie de unde, ca din pămînt.

отку́да-либо *adv.* de undeva.

отку́да-нибудь *adv. v.* **отку́да-либо**

отку́да-то *adv.* de undeva, dintr-un loc oarecare; nu se ştie de unde.

о́ткуп, *-а; pl. -á m.* **1.** *(ist.)* *о́тсир*, concesionare, arendare *(a unora din veniturile statului, a accizelor etc.)*; *брать / взять на* ~ a lua în arendă *(un venit al statului)*; *отда́ть на* ~ a concesiona. **2.** *(плата, которой откупаются)* răscumpărare.

откупа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *откупи́ть*

откупа́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *откупи́ться*. **2.** *pas.* de la *откупа́ть*.

откупи́ть, *-уплю́, -у́пишь vb. pf. (ipf. откупа́ть) acuz. (inv.)* **1.** a lua în *о́тсир*, a lua în concesiune / în arendă *(un venit al statului)* **2.** *(скупить)* a achiziţiona, a cumpăra.

откупи́ться, *-уплю́сь, -у́пишься vb. pf. (ipf. откупа́ться) от* + *gen.* a se elibera, a se răscumpăra.

откупно́й *adj. (ist.)* de *о́тсир*, de concesiune; concesionat.

отку́пориванье, *-я n. v.* **отку́порка**

отку́поривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отку́порить*

отку́пориваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отку́порить*ся. **2.** *pas.* de la *отку́поривать*.

отку́порить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. отку́поривать) acuz.* a destupa, a desfunda, a deschide.

отку́порить|ся, *-рится vb. pf. (ipf. отку́пориваться)* a se destupa.

отку́порка, *-и f. sg.* destupare, desfundare, deschidere *(a sticlelor)*.

отку́пщик, *-а m. (ist.) отсу́пщик (cel care ia în arendă un venit al statului)*.

отку́сить, *-ушу́, -у́сишь vb. pf. (ipf. отку́сывать) acuz.* sau *gen.* **1.** a muşca, a rupe cu dinţii. **2.** a tăia *(cu cleştele)*.

отку́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отку́сить*

отку́шать, *-аю, -аешь vb. pf. (inv.)* **1.** *(кончить еду)* a termina masa. **2.** *gen.* sau fără *compl.* a mînca, a lua o gustare; *проси́ть* ~ a pofti la masă. **3.** *acuz. (отведать, испробовать)* a gusta.

отлага́тельств|о, *-а n. sg.* amînare, zăbavă; *без ~а* fără nici o întîrziere, fără amînare.

отлага́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отложи́ть (4, 5)*. **2.** *(geol.)* a sedimenta, a depune.

отлага́ться, *-ается, vb. ipf.* de la *отложи́ться*. **2.** *pas.* de la *отлага́ть*.

отлакирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf. (ipf. лакирова́ть)* a da / a acoperi cu lac.

отла́мывать, *аю, -аешь vb. ipf.* de la *отлома́ть* şi *отлома́ть*

отла́мываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отлома́ться* şi *отлома́ть*ся. **2.** *pas.* de la *отла́мывать*.

отлежа́ть, *-жу́, -жи́шь vb. pf. (ipf. отлёживать) acuz.* a-i amorţi, a-i înţepeni *(stînd culcat)*.

отлежа́ться, *-жу́сь, -жи́шься vb. pf. (ipf. отлёживаться)* **1.** a se odihni, a se reface, a se restabili *(stînd întins, culcat)*. **2.** a sta întins un timp oarecare *(pentru a se coace, a se usca etc.)*.

отлёживать, *-аю, -аешь* de la *отлежа́ть*

отлёживаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отлежа́ться*. **2.** *pas.* de la *отлёживать*.

отлепи́ть, *-леплю́, -ле́пишь vb. pf. (ipf. отлепля́ть) acuz.* a dezlipi, a descleia, a desprinde.

отлепля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *отлепи́ть*

отлепля́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отлепи́ться*. **2.** *pas.* de la *отлепля́ть*.

отлёт, *-а m. sg.* zbor, plecare (în zbor); *осе́нний* ~ *птиц* plecarea păsărilor toamna, migraţiunea de toamnă a păsărilor ◇ *быть на ~е* a fi pe picior de plecare; *жить на ~е* a locui departe, a locui izolat; *держа́ться на ~е* a se ţine de o parte; *держа́ть что-л. на ~е* a ţine ceva cu braţul întins; *пара с ~ом* sau *на ~е* atelaj cu un cal între hulube şi unul lăturaş.

отлета́ть[1], *-аю, -аешь vb. pf.* **1.** *(кончить летать)* a-şi termina zborul. **2.** *acuz.* a fi aviator *(un timp oarecare)*.

отлета́ть[2], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отлете́ть*

отлете́|ть, *-лечу́, -лети́шь vb. pf. (ipf. отлета́ть)* **1.** a-şi lua zborul, a zbura. **2.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite) (fig.)* a trece repede, a se duce, a dispărea; *мо́лодость ~ла* s-a dus tinereţea. **3.** a se îndepărta *(zburînd).* **4.** a sări înapoi *sau* într-o parte, a ricoşa. **5.** *(отрываться) (pop.)* a sări jos, a cădea, a se rupe.

отле́чь, *-ля́жет vb. pf. impers.* a se linişti; a se simţi uşurat; *у меня́ отлегло́ от се́рдца* mi s-a luat o piatră de pe inimă, mă simt uşurat.

отли́в[1], *-а m.* **1.** reflux; *прили́в и ~* flux şi reflux. **2.** *(fig.)* scădere, micşorare, reflux. **3.** *(tehn.)* canal de scurgere, deversor. **4.** *sg.* vărsare; scurgere.

отли́в[2], *-а m.* reflex, nuanţă; sclipire.

отлива́ть[1], *-а́ем, vb. ipf. instr.* a avea nuanţă de..., a bate în ... .

отлива́ть[2], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отли́ть*[1,2]

отлива́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отли́ться*[1,2]. **2.** *pas.* de la *отлива́ть*[2]

отли́вка, *-и f. (tehn.)* **1.** *(sg.)* turnare; *~ дета́лей* turnarea pieselor. **2.** piesă turnată.

отливн|о́й *adj. (tehn.)* de tras (apă); de scurgere; *~ насо́с* pompă de tras *(apă)*; *~а́я труба́* ţeavă de scurgere.

отлиня́ть, *-я́ем vb. pf.* a năpîrli, a năpîrli de tot.

отлина́ть, *-а́ем vb. ipf.* de la *отлинять*

отли́пнуть, *-нет vb. pf. (ipf. отлипа́ть)* **1.** a se dezlipi, a se desprinde, a se desface. **2.** *(fig. pop.)* a lăsa în pace, a mai slăbi *(pe cineva)*

отли́ть[1], *отолью́, отольёшь vb. pf. (ipf. отлива́ть) acuz.* sau *gen.* **1.** *(часть жидкости)* a turna, a vărsa *(o parte dintr-o cantitate de lichid).* **2.** *(откачать)* a pompa.

отли́ть,[2] *отолью́, отольёшь vb. pf. (ipf. отлива́ть) acuz.* a turna; *~ ста́тую* a turna o statuie ◇ *~ пу́лю* a spune braşoave, a turna la gogoşi.

отли́ться[1], *отольётся vb. pf. (ipf. отливаться)* **1.** a turna *(despre lichide).* **2.** *(воплотиться)* a se întruchipa ◇ *(prov.) отольются мы́шкины слёзки* sau *во́лку ове́чьи слёзки* au să-l ajungă lacrimile melc; după faptă şi răsplată. *отольются ць-л. слёзки кому́-л.* va veni ziua răfuielilor.

отли́ться[2], *отольётся vb. pf. (ipf. отлива́ться)* a fi turnat; a fi modelat.

отлича́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отличи́ть*

отлича́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отличи́ться.* **2.** *instr. (характеризоваться)* a se deosebi, a diferi; a se caracteriza; a se distinge; *~ дру́г от дру́га* a se deosebi unul de celălalt. **3.** *pas.* de la *отлича́ть.*

отли́чи|е, *-я n.* **1.** *(различие)* deosebire, diferenţă, distincţie; *существенное ~* deosebire esenţială; *в ~ от...* spre deosebire de..., în opoziţie/în contrast cu... **2.** *(заслуга)* merit, distincţie; menţiune; *за ~* pentru merit; *дипло́м с ~ем* diplomă de merit; *ко́нчить с ~ем* a termina cu distincţie (o şcoală); *знак ~я* decoraţie, ordin.

отличи́тельность, *-и f. sg.* (trăsătură) caracteristică; trăsătură distinctivă / specifică; particularitate.

отличи́тельн|ый *adj.* caracteristic, distinctiv, specific; *~ая осо́бенность* particularitate distinctivă; trăsătură caracteristică; *~ые при́знаки* semne particulare; *~ знак* semn distinctiv; *~ при́знак* trăsătură distinctivă.

отличи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. отлича́ть) acuz.* **1.** *(распознать)* a distinge, a deosebi, a desluşi; a discerne. **2.** *(отметить наградой)* a distinge, a decora; a evidenţia. **3.** *(inv.)* a arăta, a da atenţie (cuiva), a manifesta interes *(pentru cineva).*

отличи́ться, *-чу́сь, -чи́шься vb. pf. (ipf. отлича́ться)* **1.** (*выделиться)* a se evidenţia, a se distinge, a ieşi din comun; *~ в бою́* a se distinge în luptă; *~ в состяза́ниях* a se evidenţia în întreceri/la competiţii. **2.** *(pop.)* a face una boacănă, a o face de oaie.

отли́чник, *-а m.* **1.** elev/student fruntaş. **2.** fruntaş, muncitor evidenţiat; *~ производства* fruntaş în producţie.

отли́чно 1. *adv.* foarte bine, la perfecţie; *~ понима́ть* a înţelege perfect; *~ отве́тить на экза́мене* a răspunde foarte bine la examene. **2.** *pred. impers.* e foarte bine; (sînt) de acord. **3.** *adv.* bine, foarte bine. **4.** *n. indecl. (отметка)* nota foarte bine, excepţional; *получи́ть ~ по фи́зике* a luat foarte bine la fizică

отли́чн|ый *adj.* **1.** *(отличающийся)* diferit, deosebit, distinct. **2.** *(превосходный)* foarte bun, excelent, perfect, minunat; *~ рабо́тник* muncitor foarte bun; *~ое здоро́вье* o sănătate excelentă; *~ого ка́чества* de calitate superioară; de calitate.

отло́в, *-а m.* pescuit, vînat.

отло́гий *adj.* uşor înclinat, lin, prelung; *~ спуск* pantă uşoară, coastă dulce.

отло́го *adv.* puţin înclinat, lin, domol.

отло́гость, *-и f.* **1.** *sg. (спуска)* înclinare. **2.** *(отлогое место)* povîrniş, pantă lină, coastă de deal domoală.

отложе́ни|е, *-я n.* **1.** *sg. (отделение)* separare, despărţire; emancipare. **2.** *(geol.)* sediment, depunere; depozit; *ледниковые ~я* depozite glaciare; *каменноуго́льные ~я* depozite carbonifere; *жировы́е ~я* depuneri de grăsimi.

отложи́тельный *adj. (lingv.) ~ паде́ж* ablativ; *~ глаго́л* verb deponent.

отложи́ть, *-ожу́, -о́жишь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. откла́дывать)* a pune deoparte / separat; *~ кни́гу* a pune deoparte cartea. **2.** *(ipf. откла́дывать) (положить в сторону)* a pune deoparte, a strînge, a economisi, a păstra; *~на чёрный день* a păstra pentru zile negre. **3.** *(ipf. откла́дывать) (biol.)* a depune; *~ личи́нки* a depune larve. **4.** *(ipf. отлага́ть) (geol.)* a depune, a sedimenta. **5.** *(ipf. откла́дывать şi отлага́ть) (отсрочить)* a amîna; *~ собра́ние* a amîna o şedinţă. **6.** *(ipf. откла́дывать)* a lăsa în jos; a îndoi; *~ воротни́к* a răsfrînge gulerul; *(reg.) ~ лошаде́й* a deshăma caii ◇*~ в до́лгий я́щик* a amîna *sine die*, a amîna la calendele greceşti; a amîna la paştele cailor.

отложи́ться, *-ожу́сь, -о́жишься vb. pf. от + gen.* **1.** a se depune, a se sedimenta. **2.** *(fig.)* a se întîpări. **3.** *(inv.)* a se despărţi, a se separa.

отложно́й *adj. (in expr.) ~ воротни́к* guler răsfrînt.

отлома́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. отла́мывать) acuz.* a rupe, a desprinde.

отломи́ть, *-омлю́, -о́мишь vb. pf. (ipf. отла́мывать) acuz.* a rupe, a frînge.

отломи́ться, *-о́мится vb. pf. (ipf. отла́мываться)* a se rupe, a se desface, a se desprinde.

отлупи́ть, *-уплю́, -у́пишь vb. pf. (ipf. лупи́ть) acuz. (pop.)* a da / a trage (cuiva) o bătaie soră cu moartea.

отлуча́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отлучи́ть*

отлуча́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *отлучи́ться*

отлуче́ние, *-я n. sg. (inv.)* îndepărtare; excludere; *~ от це́ркви* excomunicare.

отлучи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. отлуча́ть) acuz.* cu *от + gen. (inv.)* a îndepărta, a exclude; *~ от це́ркви* a excomunica ◇ *~ (ребёнка) от груди́* a înţărca un copil.

отлучи́ться, *-учу́сь, -чи́шься vb. pf. (ipf. отлуча́ться)* a pleca pentru un timp, a lipsi de undeva; *~ на час* a lipsi o oră.

отлу́чк|а, *-и f. sg.* absenţă, lipsă; plecare; *быть / находи́ться в ~е* a fi absent, a fi plecat; *самово́льная ~* absenţă nemotivată; plecare fără învoire.

отлы́нивание, *-я n. sg. (pop.)* eschivare, sustragere.

отлы́нивать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pop.) от + gen.* a chiuli, a se eschiva, a se sustrage; *~ от рабо́ты* a se eschiva de la muncă, a trage chiulul; *~ от уро́ков* a trage la fit, a chiuli de la şcoală.

отма́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf. v. отмоли́ть*

отма́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отмота́ть*

отма́тываться, *-ается vb. ipf.* de la *отмота́ться*

отмахну́ть[1], *-машу́, -ма́шешь vb. pf. (ipf. отма́хивать) acuz. (pop.)* a obosi *(dînd din mîini).*

отмахну́ть[2], *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (pop.)* a străbate, a parcurge (o distanţă mare).

отма́хивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отмахну́ть*[1] şi *отмахну́ть*

отма́хиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отмахну́ться.* **2.** *pas.* de la *отма́хивать.*

отмахну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. отма́хивать) acuz.* a îndepărta, a alunga, a goni (cu mîna); *~ му́ху* a alunga o muscă (cu mîna).

отмахну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. отма́хиваться)* **1.** a respinge, a

alunga (cu mîna). **2.** *(fig.)* a nu ține seama, a trece peste..., a ocoli, a se eschiva, a fugi de...; ~ *от решéния вопрóса* a se eschiva de la rezolvarea unei probleme.

отмáчивание, *-я n.* înmuiere.

отмáчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отмочúть*

отмежевáние, *-я n. sg.* **1.** delimitare; hotărnicire. **2.** *(fig.)* desolidarizare.

отмáяться, *-мáюсь, -мáешься vb. pf. (ipf. мáяться) (pop.)* a nu se mai necăji, a nu se mai chinui, a nu mai suferi.

отмежевáть, *-жýю, -жýешь vb. pf. (ipf. отмежёвывать) acuz.* **1.** a hotărnici, a stabili hotarele, a delimita. **2.** *(fig.)* a delimita, a separa.

отмежевáться, *-жýюсь, -жýешься vb. pf. (ipf. отмежёвываться) от + gen.* **1.** a se despărți (prin hotar). **2.** *(fig.)* a se separa, a se delimita; a se desolidariza.

отмежёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отмежевáть*

отмежёвываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отмежевáться.* **2.** *pas.* de la *отмежёвывать.*

óтмель, *-и f.* banc de nisip, limbă de nisip.

отмéн|а, *-ы f.* abolire, desființare, suprimare *(despre legi, dispoziții etc.)*; anulare, abrogare, revocare; contramandare; infirmare, casare *(despre sentințe)*; ~ *крепостнóго прáва* desființarea iobăgiei; ~ *рáбства* abolirea sclaviei; ~ *завещáния* revocarea testamentului; ~ *приговóра* casarea sentinței; ~ *чáстной собственности* desființarea proprietății private; ~ *приказáния* revocare a ordinului, contraordin; ~ *спектáкля* contramandarea spectacolului ◇ *в ~у (чего-л.)* în locul, în schimbul a ...

отменúть, *-еню, -éнишь vb. pf. (ipf. отменя́ть) acuz.* a aboli *(legi, dispoziții etc.)*; a desființa, a anula, a abroga, a revoca; a contramanda *(o sentință)*; a infirma; a casa; ~ *заседáние* a revoca o ședință; ~ *закóн* a abroga o lege; ~ *постановлéние* a anula o hotărîre; ~ *прикáз* a revoca un ordin.

отмéнный *adj.* excelent, foarte bun; excepțional.

отменя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *отменúть*

отменя́ться, *-я́ется, vb. ipf. pas.* de la *отменя́ть*

отмере́ть, *отомрёт vb. pf. (ipf. отмирáть)* **1.** a se atrofia, a se usca. **2.** *(fig.)* a se stinge, a dispărea, a pieri.

отмерзáть, *-áет vb. ipf.* de la *отмёрзнуть*

отмёрзнуть, *-нет vb. pf. (ipf. отмерзáть)* a degera, a îngheța *(despre părți ale corpului, ale plantei)*.

отмéривание, *-я n. sg.* măsurare.

отмéривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отмéрить*

отмéрить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. отмерáть* și *отмéривать) acuz.* a măsura ◇ *(prov.) семь раз отмéрь, одúн раз отрéжь* măsoară de șapte ori și taie o dată.

отмерáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *отмéрить.*

отместúть, *-етý, -етёшь vb. pf. (ipf. отметáть) acuz.* **1.** a mătura *(dînd în lături)*. **2.** *(fig.)* a respinge, a înlătura.

отмéстк|а, *-и f.* răzbunare; *в ~у* ca/drept răzbunare.

отместúть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *отместúть*

отмéтин|а, *-ы* **1.** *(метка)* semn. **2.** *(у животных)* pată, stea, țintă *(mai ales la animale pe bot)*.

отмéтить, *-мéчу, -мéтишь vb. pf. (ipf. отмечáть) acuz.* **1.** *(пометить)* a însemna, a face o însemnare; a marca; a nota; a înregistra; ~ *отсýтствующих* a nota pe cei absenți. **2.** a menționa, a releva; a semnala, a sublinia; *(despre evenimente, zile memorabile etc.)* a sărbători; *нельзя́ не* ~ nu putem să nu relevăm; ~ *недостáтки в рабóте* a releva lipsurile în muncă; ~ *чьи-л. заслýги* a releva meritele cuiva. **3.** *(обратить внимание)* a remarca; a constata. **4.** *(вычеркнуть из домовой книги)* a șterge din cartea de imobil.

отмéтиться, *-мéчусь, -мéтишься vb. pf. (ipf. отмечáться).* **1.** a se înregistra, a semna *(de prezență etc.)*; a ponta prezența. **2.** *(выписаться из домовой книги)* a se șterge din cartea de imobil.

отмéтк|а, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* însemnare, notare; marcare, marcaj. **2.** *(знак, запись)* semn, însemnare; notă; ~*и на полях* note marginale. **3.** notă (la o școală); *получúть хорóшую ~у* a lua/a căpăta o notă bună; *неудовлетворúтельная* ~ notă insuficientă; *вы́вести ~у* a aprecia printr-o notă/printr-un calificativ; a nota. **4.** cotă; ~ *горизонта воды́* cota nivelului apei; ~ *высоты́* cotă; *безопáсная* ~ cota de siguranță. **5.** viză; ~ *об убы́тии* viză de plecare; ~ *о прибы́тии* viză de sosire.

отмéтчик, *-а m. (tehn.)* pontator, registrator.

отмечáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *отмéтить*

отмечáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отмéтиться.* **2.** *pas.* de la *отмечáть.* **3.** *(наблюдаться, обнаруживаться)* a se remarca, a se manifesta, a se observa, a se constata.

отмúнка, *-и f. (al.)* frămîntare.

отмира́ние, *-я n. sg.* **1.** *(атрофия)* atrofie, atrofiere. **2.** *(исчезновение)* pieire, dispariție treptată.

отмира́ть, *-áет vb. ipf.* de la *отмерéть*

отмобилизовáть, *-зýю, -зýешь vb. pf. acuz.* a face mobilizare generală; ~ *áрмию* a mobiliza întreaga armată.

отмокáть, *-áет vb. ipf.* de la *отмóкнуть*

отмóк|нуть, *-нет vb. pf. (ipf. отмокáть)* **1.** *(отсыреть)* a se înmuia, a se umezi; *пóрох отмóк* pulberea s-a umezit. **2.** *(отстать)* a se dezlipi, a se desprinde *(din cauza înmuierii)*.

отмола́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отмолотúть*

отмоли́ть, *-молю́, -мóлишь vb. pf. (ipf. отмáливать)* a se mîntui.

отмолотúть, *-лочý, -лóтишь vb. pf. (ipf. отмолáчивать)* **1.** *acuz.* a treiera. **2.** *(кончить молотить)* a termina de treierat.

отмолóть, *-мелю́, -мéлешь* **1.** *acuz.* a măcina *(un timp)*. **2.** *(кончить)* a termina de măcinat.

отмолчáться, *-чýсь, -чúшься vb. pf. (ipf. отмáлчиваться)* a evita răspunsul; a nu da răspuns, a păstra tăcere.

отмора́живание, *-я n. sg.* degerare.

отмора́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отморóзить*

отморóзить, *-óжу, -óзишь vb. pf. (ipf. отмора́живать) acuz.* a îngheța, a degera.

отмотáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. отмáтывать) acuz.* a desfășura, a depăna.

отмотáться, *-áется vb. pf. (ipf. отмáтываться)* **1.** a se depăna. **2.** a scăpa, a se descotorosi.

отмóтка, *-и f.* depănare, desfășurare.

отмочúть, *-очý, -óчишь vb. pf. (ipf. отмáчивать) acuz.* **1.** *(что-то присóхшее)* a dezlipi, a desprinde *(prin înmuiere)*. **2.** *(tehn.)* a înmuia, a macera; ~ *кóжу* a înmuia pielea. **3.** *(pop.)* a face gafe; a spune, a face (prostii); a face una boacănă, a o scrînti; ~ *глýпость* a trînti o prostie; ~ *шутýку* a face o glumă *(de prost gust)*, a face figura.

отмóчка, *-и f. sg. (tehn.)* înmuiere, macerare; îmbibare; ~ *кож* înmuierea pielilor.

отмстúть, *-мщý, -мстúшь vb. pf. (ipf. мстить) dat. (înv.) v. отомстúть*

отмще́ние, *-я n. sg. (înv.)* răzbunare.

отмыва́ние, *-я n. v. отмы́вка*

отмывáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *отмы́ть*

отмывáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отмы́ться.* **2.** *pas.* de la *отмывáть.*

отмы́вка, *-и f. sg.* spălare.

отмыкáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *отомкнýть*

отмыкáться, *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отомкнýться.* **2.** *pas.* de la *отмыкáть.*

отмы́ть, *-мóю, -мóешь vb. pf. (ipf. отмывáть) acuz.* a spăla; ~ *золотóй песóк* a spăla nisipul aurifer; ~ *пятнó* a scoate o pată *(prin spălare)*.

отмы́ться, *-мóюсь, -мóешься vb. pf. (ipf. отмывáться)* a se spăla.

отмы́чка, *-и f.* speraclu.

отмыкáть, *-áем vb. ipf.* de la *отмя́кнуть*

отмя́кнуть, *-нет vb. pf. (ipf. отмякáть)* a se înmuia (la umezeală).

отнéкиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* a tăgădui, a nega; a refuza, a se eschiva.

отнесéние, *-я n. sg.* raportare; punere în legătură, aducere.

отнес|ти́, *-су́, -сёшь vb. pf. (ipf. относи́ть) acuz.* **1.** a duce, a purta. **2.** a abate din drum, a mîna, a duce cu sine. **3.** *(перенести)* a muta din loc, a da la o parte; ~ *забо́р на пять ме́тров* a muta gardul cu cinci metri. **4.** *(приписать)* a atribui, a raporta, a pune pe seama/pe socoteala cuiva; a clasa printre ... ; ~ *расхо́ды на чей-л. счёт* a trece cheltuielile în socoteala/în seama cuiva; ~ *ру́копись к XV ве́ку* a stabili că manuscrisul datează din secolul al XV-lea.

отнести́сь, *-су́сь, -сёшься vb. pf. (ipf. относи́ться)* к + *dat.* a trata (pe cineva); a se comporta, a avea o anumită atitudine; *дру́жественно* ~ *к кому́-л.* a avea o atitudine prietenoasă față de cineva; ~ *недове́рчиво к чему́-л.* a fi bănuitor în privința unui lucru.

отникелирова́ть, *-рую, -ру́ешь vb. pf. (ipf. никелирова́ть) acuz.* a nichela.

отнима́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отня́ть.*

отнима́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отня́ться.* **2.** *pas.* de la *отнима́ть.*

относи́тельно 1. *(сравнительно)* relativ; *о́пыт прошёл* ~ *удачно* experiența a decurs relativ bine. **2.** *(по отношению) prep.* cu *gen.* cu privire la ... ; în legătură cu ... ; privitor/referitor la ... ; în ceea ce privește; ~ *э́того* cu privire la aceasta; *договори́ться* ~ *рабо́ты* a se înțelege în privința lucrării.

относи́тельност|ь, *-и f. sg.* relativitate; *тео́рия* ~*и* teoria relativității.

относи́тельн|ый *adj.* **1.** relativ; ~*ая вла́жность* umiditate relativă; ~*ое большинство́* majoritate relativă. **2.** moderat, limitat; *по́льзоваться* ~*ым влия́нием* a se bucura de o oarecare influență. **3.** *(gram.)* relativ; ~*ое местоиме́ние* pronume relativ; ~*ое прилага́тельное* adjectiv relativ; ~*ое прида́точное предложе́ние* propoziție subordonată relativă.

относи́ть, *-ошу́, -о́сишь vb. ipf.* de la *отнести́*

относи́ться, *-ошу́сь, -о́сишься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отнести́сь;* ~ *к чему́-л. сочу́вственно/несочу́вственно* a aproba/a dezaproba ceva; ~ *равноду́шно/безразли́чно к кому́-л., к чему́-л* a fi indiferent față de cineva *sau* ceva; ~ *с уваже́нием к кому́-л.* a stima pe cineva; *как вы к э́тому отно́ситесь?* ce părere aveți despre aceasta? **2.** *(иметь отношение, касаться)* a se referi la..., a privi...; a fi în legătură cu cineva, cu ceva; *э́то ко мне не отно́сится* asta n-are nici o legătură cu mine. **3.** *(mat.)* a se raporta, a fi în raport. **4.** *(принадлежать к какой-л. эпохе)* a aparține, a data din...; *э́то зда́ние отно́сится к XII ве́ку* acest edificiu datează din secolul al XII-lea.

отноше́ни|е, *-я n.* **1.** *sg.* purtare, atitudine, comportare; *невнима́тельное* ~ purtare neatentă; *хозя́йственное* ~ spirit gospodăresc. **2.** relație, raport, legătură (reciprocă); ~ *подчине́ния* raport de subordonare; ~ *принадле́жности* raport de apartenență; *в прямо́м* ~*и* în raport direct; ~ *исключе́ния* raport de excludere. **3.** *(mat. fiz.)* raport, fracție, relație; *бина́рное* ~ relație binară; *обра́тное* ~ raport invers; *а́томное* ~ fracție atomică. **4.** *pl.* raporturi, relații, legături; *производ́ственные* ~*я* relații de producție; *дипломати́ческие* ~*я* relații diplomatice; *обще́ственные* ~*я* relații sociale; *догово́рные* ~*я* raporturi contractuale; *деловы́е* ~*я* relații comerciale/de afaceri; *натя́нутые* ~*я* relații încordate; *прохла́дные* ~*я* relații cam reci; *быть в хоро́ших* ~*ях с кем-л* a fi în raporturi bune cu cineva; *испо́ртить* ~*я* a strica relațiile. **5.** *(adm.)* adresă, comunicare, raport; *официа́льное* ~ adresă/comunicare oficială ◇ *по* ~*ю (к кому́-л, чему́-л.)* sau *в* ~*и (кого́-л. чего́-л)* față de ..., în ce privește ..., cu privire la ... ; *в э́том* ~*и* în această privință, sub acest raport; *во мно́гих* ~*ях* din multe puncte de vedere, în multe privințe; *во всех* ~*ях* din toate punctele de vedere; *в не́котором* ~*и* într-o oarecare măsură/privință; *определи́ть своё* ~ a-și preciza atitudinea, a lua atitudine; *прерва́ть* ~*я* a rupe relațiile; *ни в како́м* ~*и* în nici un fel.

отны́не *adv.* de acum înainte, de acum încolo, de azi înainte, pe viitor.

отню́дь *(urmat de o negație) adv.* nicidecum, cîtuși de puțin, în nici un caz, cu nici un chip, deloc, de fel; ~ *нет* cîtuși de puțin; *он* ~ *не согла́сен* nici vorbă să consimtă.

отня́тие, *-я n. sg.* **1.** deposedare, luare. **2.** *(ампутация)* amputare ◇ ~ *от груди́* înțărcare.

отня́ть, *-ниму́, -ни́мешь vb. pf. (ipf. отнима́ть) acuz.* **1.** *(лишить)* a lua (cu forța); a răpi, a priva, a lipsi de...; a deposeda; ~ *жизнь у кого́-л.* a-i lua cuiva viața/zilele; *рабо́та* ~*ла мно́го вре́мени* lucrarea i-a răpit mult timp. **2.** *(отвести в сторону, убрать)* a lua, a desprinde; ~ *ле́стницу от стены́* a lua scara de la perete. **3.** *(ампутировать)* a amputa; ~ *ногу* a amputa piciorul. **4.** *(mat.)* a scădea ◇ *отня́ть от груди́* a înțărca.

отня́ться, *-ни́мется vb. pf. (ipf. отнима́ться)* **1.** *(парализоваться)* a paraliza. **2.** *(онеметь от волнения, испуга)* a amorți, a înțepeni.

ото *prep.* = *от (înaintea cuvintelor care încep cu anumite grupuri de consoane); день ото дня* din zi în zi, zi de zi.

отобе́дать, *-аю, -аешь vb. pf.* **1.** *(кончить обедать)* a termina prînzul, a isprăvi de mîncat. **2.** *(inv.) (пообедать)* a lua masa, a prînzi.

отобража́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отобрази́ть.*

отобража́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отобрази́ться.* **2.** *pas.* de la *отобража́ть.*

отображе́ние, *-я n.* **1.** *sg.* oglindire, reflectare; zugrăvire; înfățișare. **2.** imagine; *ве́рное* ~ imagine fidelă.

отобрази́ть, *-ажу́, -ази́шь vb. pf. (ipf. отобража́ть) acuz.* a oglindi, a reflecta; a reprezenta, a reda, a înfățișa, a zugrăvi.

отобрази́ться, *-ажу́сь, -ази́шься vb. pf. (ipf. отобража́ться)* a se reflecta, a se oglindi; a fi redat.

отобра́ть, *отберу́, отберёшь vb. pf. (ipf. отбира́ть) acuz.* **1.** *(отнять)* a lua înapoi. **2.** *(выбрать)* a alege; a selecționa, a tria. **3.** *(jur. înv.)* a lua *(depoziții, declarații)*; ~ *показа́ния у свиде́телей* a asculta pe martori, a lua depozițiile martorilor.

отова́ривание, *-я n. sg.* livrare de mărfuri.

отова́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отова́рить*

отова́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. отова́ривать) acuz.* a livra, a elibera mărfurile; a asigura cu mărfuri.

отовсю́ду *adv.* de pretutindeni, de peste tot, din toate părțile.

отогна́ть[1], *отгоню́, отго́нишь vb. pf. (ipf. отгоня́ть) acuz.* a goni, a alunga; *(fig.)* ~ *тяжёлые мы́сли* a alunga gîndurile negre.

отогна́ть[2], *отгоню́, отго́нишь vb. pf. (ipf. отгоня́ть) acuz.* a distila; ~ *скипида́р* a distila terebentină.

отогну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. отгиба́ть) acuz.* **1.** a îndrepta, a dezdoi; ~ *у́гол страни́цы* a îndrepta colțul paginii. **2.** *(despre mîneci)* a sufleca; *(despre guler, plapumă etc.)* a lăsa în jos; a răsfrînge; a îndoi.

отогну́ться, *-нётся vb. pf. (ipf. отгиба́ться) (despre ceva îndoit)* a se îndrepta, a se redresa; *(despre un guler)* a se lăsa în jos.

отогрева́ние, *-я n. sg.* încălzire, reîncălzire.

отогрева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отогре́ть*

отогрева́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отогре́ться* **2.** *pas.* de la *отогрева́ть.*

отогре́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. отогрева́ть) acuz.* **1.** a încălzi. **2.** *(fig.)* a îngriji cu drag, a adăposti ◇ ~ *змею́ на свое́й груди́* a încălzi un șarpe la sîn.

отогре́ться, *-е́юсь, -е́ешься vb. pf. (ipf. отогрева́ться)* a se încălzi; a se dezmorți.

отодвига́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отодви́нуть*

отодвига́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отодви́нуться.* **2.** *pas.* de la *отодвига́ть*

отодви́жка, *-и f.* deplasare; ~ *артику́ляции* deplasarea articulației.

отодви́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. отодвига́ть) acuz.* **1.** a da la o parte, a împinge, a muta din loc; ~ *заду́жку* a trage zăvorul; *(fig.)* ~ *на за́дний план* a trece (ceva) pe planul al doilea. **2.** *(отсрочить)* a amîna, a întîrzia; ~ *срок* a amîna un termen.

отодви́нуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. отодвига́ться)* **1.** a se da la o parte, a se da mai încolo; ~ *к окну́* a se retrage spre fereastră. **2.** *(о сроке)* a se amîna; a fi amînat.

отодра́ть, *отдеру́, отдерёшь vb. pf. (ipf. отдира́ть) acuz.* **1.** *(оторвать)* a smulge, a rupe, a desface; ~ *обо́и* a rupe tapetul. **2.** *(высечь)* a bate, a trage o bătaie ◇ ~ *за уши* a trage de urechi.

отодра́ться, *отдерётся vb. pf. (ipf. отдира́ться) (pop.)* a se rupe, a se desface, a se desprinde.

отождестви́тельный *adj.* de identificare

отождестви́ть, *-влю́, -ви́шь vb. pf. ipf. отождествля́ть) acuz.* a identifica.

отождествле́ние, *-я n. sg.* identificare.

отождествля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *отождестви́ть*

отожестви́ть, *-влю́, -ви́шь vb. pf. v. отождестви́ть*

отожествле́ние, *-я n. sg. v. отождествле́ние*

отожествля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. v. отождествля́ть*

отозва́ние, *-я n. sg.* rechemare, revocare; ~ *посла́* rechemarea ambasadorului.

отозва́ть, *отзову́, отзовёшь vb. pf. (ipf. отзыва́ть) acuz.* **1.** a chema/a lua/a trage la o parte; ~ *в сто́рону* a chema la o parte. **2.** a rechema; a revoca; ~ *посла́* a rechema un ambasador.

отозва́ться, *отзовусь, отзовёшься vb. pf. (ipf. отзыва́ться)* **1.** *(ответить)* a răspunde (la chemare); *(fig.)* ~ *на чьи-л. нужды* a-şi pleca urechea la nevoile cuiva. **2.** *prepl. (дать отзыв)* a-şi da părerea, a face aprecieri, a vorbi, a comenta; *хорошо́* ~ *о ком-л.* a vorbi de bine pe cineva. **3.** *на + prepl. (отразиться, повлиять)* a se resimţi, a avea repercusiuni.

ото|йти́, *-йду́, -йдёшь vb. pf. (ipf. отходи́ть)* **1.** a se depărta; a se duce; *(despre tren, vapor etc.)* a pleca; ~ *в сто́рону* a se da la o parte; ~ *к окну́* a se duce la fereastră, a se apropia de fereastră; *по́езд* ~*шёл но́чью* trenul a plecat noaptea. **2.** a se retrage (în ordine); ~ *на зара́нее подгото́вленные пози́ции* a se retrage pe poziţii dinainte pregătite. **3.** *от + gen. (отклониться)* a renunţa, a părăsi; a se îndepărta, a se abate; ~ *от дел* a se retrage din afaceri; ~ *от те́мы* a se îndepărta/a se abate de la subiect; ~ *от пла́на* a se îndepărta de la plan. **4.** *(отстать, отвалиться)* a se desprinde, a se dezlipi; a se separa. **5.** *(о пятнах)* a dispărea (prin spălare) *(despre pete, murdărie etc.)*. **6.** *(прийти в обычное состояние)* a-şi reveni, a-şi veni în fire; a se dezmorţi. **7.** *(о собственности)* a trece în proprietatea (cuiva). **8.** *(inv.)* a trece, a se isprăvi; *пра́здники* ~*шли́* sărbătorile au trecut ◇ ~ *в про́шлое* a aparţine trecutului; *(inv.)* ~ *ко сну́* a se culca, a se duce la culcare; ~ *в ве́чность* a răposa, a muri.

отологи́ческий *adj. (med.)* otologic.

отоло́гия, *-и f. sg. (med.)* otologie.

отомкну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. отмыка́ть) acuz.* **1.** a descuia. **2.** a scoate; ~ *штык от винто́вки* a scoate baioneta de la armă.

отомкну́ться, *-нётся vb. pf. (ipf. отмыка́ться)* a se descuia.

отомсти́ть, *-мщу́, -мсти́шь vb. pf. (ipf. мстить) dat.* a răzbuna, a se răzbuna, a se răfui; ~ *за себя́* a se răzbuna, a se răfui.

отопи́тель, *-я m. (tehn.)* încălzitor.

отопи́тельн|ый *adj.* pentru încălzire, de încălzit; ~ *материа́л* combustibil; ~*ая систе́ма* reţea de încălzire (centrală).

отопи́ть, *-оплю́, -о́пишь vb. pf. (ipf. ота́пливать şi отопля́ть) acuz.* a încălzi.

отопле́ние, *-я n.* **1.** *sg. (действие)* încălzire, încălzit. **2.** *(система)* instalaţie de încălzitre; *центра́льное* ~ încălzire centrală, calorifer; *дровяно́е* ~ încălzire cu lemne; *парово́е* ~ încălzire cu aburi; *га́зовое* ~ încălzire cu gaze.

отопля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *отопи́ть*

ота́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отточи́ть*

отво́рванно *adv.* (în mod) izolat, separat; fără legături cu..., rupt de ...

отво́рванность, *-и f. sg.* izolare, înstrăinare.

отво́рванный **1.** *p.t.p.* de la *оторва́ть.* **2.** *adj. от + gen. (fig.)* depărtat, izolat; rupt de..., fără legătură cu...; ~ *от жи́зни челове́к* om rupt de viaţă.

оторва́|ть, *-ву́, -вёшь vb. pf. (ipf. отрыва́ть) acuz.* **1.** a rupe, a smulge, a smuci; ~ *пу́говицу* a rupe un nasture. **2.** *(fig.) (отвлечь)* a distrage. **3.** *(fig.)* a despărţi; ~ *от семьи́* a despărţi/a rupe de familie ◇ *с руками́* ~ *что-л.* a smulge din mînă (cumpărînd); *оторви́ да брось* bun de dat pe rîpă; bun de aruncat.

оторва́|ться, *-ву́сь, -вёшься vb. pf. (ipf. отрыва́ться) от + gen.* **1.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a se rupe, a se desprinde. **2.** *(fig.)* a pierde legătura, a se depărta, a se izola, a se rupe de...; ~ *от друзе́й* a se izola de prieteni; ~ *от масс* a pierde legătura cu masele, a se rupe de mase. **3.** *(av.)* a decola, a se desprinde de pămînt. **4.** *(перестать делать что-л.)* a înceta brusc (să facă ceva); a se lăsa (de ceva).

оторопе́лость, *-и f. sg.* zăpăceală, buimăceală.

оторопе́лый *adj.* zăpăcit, buimăcit; uluit; perplex; ~ *взгляд* privire uluită/buimacă/zăpăcită.

оторопе́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* a se zăpăci, a rămîne uluit/ perplex.

о́торопь, *-и f. sg.* zăpăceală, buimăceală; uluire, stupoare; ~ *взяла́ кого́-л.* a rămas uluit/perplex.

оторочи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. ора́чивать) acuz.* a pune o garnitură/o bordură; ~ *рукава́ ме́хом* a pune o garnitură de blană la mîneci.

оторо́чка, *-и f.* **1.** garnisire *(pe la margini)*. **2.** garnitură, bordură, paspoal; *мехова́я* ~ garnitură de blană.

отоско́п, *-а m. (med.)* otoscop.

отосла́ть, *-ошлю́, -ошлёшь vb. pf. (ipf. отсыла́ть) acuz.* **1.** a trimite, a expedia; ~ *де́ньги с на́рочным* a expedia banii prin curier special. **2.** *(удалить, велеть выйти)* a îndepărta, a trimite. **3.** a îndruma.

отоспа́ться, *-плю́сь, -пи́шься vb. pf. ipf. отсыпа́ться)* a trage un somn, a-şi face somnul.

отоща́лый *adj.* slăbit, jigărit.

отоща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. тоща́ть)* **1.** a slăbi, a se jigări *(de nemîncare)*. **2.** a degresa.

отоще́ние, *-я n. (tehn.)* degresare.

отпада́ть, *-а́ем vb. ipf.* de la *отпа́сть.*

отпаде́ние, *-я n. sg.* desprindere; cădere; pierdere, dispariţie.

отпа́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отпои́ть* şi *отпоя́ть.*

отпа́иваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отпои́ться.* **2.** *pas.* de la *отпа́ивать.*

отпа́йка, *-и f. sg. (tehn.)* dezlipire *(de metale)*.

отпа́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отпа́рить*

отпари́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. (ipf. парирова́ть) acuz.* a para.

отпа́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. отпа́ривать) acuz.* a călca *(cu o cîrpă umedă)*.

отпа́рывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отпоро́ть*

отпа́рываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *vb. ipf.* de la *отпоро́ться.* **2.** *pas.* de la *отпа́рывать.*

отпа́|сть, *-адёт vb. pf. (ipf. отпада́ть)* **1.** *(отстать, отвалиться)* a se dezlipi, a se desprinde, a cădea. **2.** *(inv.)* a ieşi (dintr-o asociaţie); a pierde legătura cu... **3.** *(fig.)* a cădea, a nu mai fi în vigoare, a-şi pierde valabilitatea; a trece; *вопро́с* ~*л* problema nu se mai pune, nu mai este de actualitate.

отпаха́ть, *-ашу́, -а́шешь vb. pf. acuz.* sau fără *compl. (agr.)* a ara; a isprăvi de arat.

отпая́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. отпа́ивать) acuz.* a dezlipi, *(metale)*.

отпая́ться, *-я́ется vb. pf. (ipf. отпа́иваться)* a se dezlipi, a se desprinde.

отпева́ние, *-я n. (bis.)* prohod.

отпева́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отпе́ть (2)*

отпере́ть, *отопру́, отопрёшь vb. pf. (ipf. отпира́ть) acuz.* a deschide, a descuia.

отпере́ться[1], *отопрётся vb. pf. (ipf. отпира́ться)* a se deschide.

отпере́ться[2], *отопру́сь, отопрёшься vb. pf. (ipf. отпира́ться)* a tăgădui, a nu recunoaşte; a se dezice, a se lepăda de ... .

отпе́тый 1. *p.t.p.* de la *отпе́ть*. 2. *adj.* incorijibil.

отпе́ть, *-пою́, -поёшь vb. pf. acuz.* 1. *(кончить петь)* a cînta, a isprăvi de cîntat. 2. *(ipf. отпевать)* a prohodi.

отпеча́тать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. отпеча́тывать) acuz.* 1. *(напечатать)* a tipări, a imprima; a dactilografia; a edita. 2. a întări, a lăsa urme, a imprima. 3. *(помеще́ние)* a desigila, a rupe/a scoate sigiliul. 4. *(сказать категорически)* a spune răspicat.

отпеча́таться, *-ается vb. pf. (ipf. отпеча́тываться)* a se imprima, a lăsa urme.

отпечатле́ться, *-е́ется vb. pf. (înv.)* a se întipări *(în minte, în inimă etc.)* a lăsa urme.

отпеча́т|ок, *-тка m.* urmă, amprentă; întipărire; pecete; *~ки па́льцев* amprente digitale; *~ ного́й на песка́* urma piciorului pe nisip; *(fig.) ~ вре́мени* urmele timpului; patina vremii ◇ *накла́дывать/наложи́ть ~* a-şi pune pecetea/amprenta.

отпеча́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отпеча́тать*.

отпеча́тываться, *-ается vb. ipf.* 1. de la *отпеча́таться*. 2. *pas.* de la *отпеча́тывать*.

отпива́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отпи́ть*

отпи́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отпили́ть*

отпили́ть, *-илю́, -и́лишь vb. pf. (ipf. отпи́ливать) acuz.* a tăia, a reteza (cu ferăstrăul).

отпи́лка, *-и f. sg.* tăiere cu ferăstrăul.

отпира́тельство, *-а n. (înv.)* tăgadă, tăgăduire, negare.

отпира́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отпере́ть*

отпира́ться[1], *-аемся vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *отпере́ться*[1]. 2. *pas.* de la *отпира́ть*.

отпира́ться[2], *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *отпере́ться*[2]

отписа́ть, *-ишу́, -и́шешь vb. pf. (ipf. отпи́сывать) acuz.* 1. *(înv.)* a lega, a testa, a lăsa moştenire (prin testament). 2. *(înv.) (конфисковать)* a confisca. 3. *(pop.)* a scrie (o scrisoare).

отписа́ться, *-ишу́сь, -и́шешься vb. pf. (ipf. отпи́сываться)* a răspunde în mod formal/de formă.

отпи́ска, *-и f.* răspuns formal.

отпи́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отписа́ть*

отпи́сываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *отписа́ться*

отпи́ть, *отопью́, отопьёшь vb. pf. (ipf. отпива́ть) acuz.* sau *gen.* 1. *(выпить немного)* a bea *(o înghiţitură)*, a gusta *(dintr-o băutură)*. 2. *acuz. (кончить пить)* a isprăvi de băut.

отпи́хивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отпихну́ть*

отпи́хиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *отпихну́ться*. 2. *pas.* de la *отпи́хивать*.

отпихну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. отпи́хивать) acuz.* a împinge, a da la o parte.

отпихну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. отпи́хиваться) instr.* a se depărta de ceva *(împingînd cu ceva)*.

отпла́та, *-ы f. sg.* plată, răsplată; răzbunare, răfuială.

отплати́ть, *-ачу́, -а́тишь vb. pf. (ipf. отпла́чивать) dat.* cu *instr.* a plăti, a răsplăti, a recompensa; a se revanşa, a se răfui; ◇ *~ той же мое́той; ~ тем же* a plăti cu aceeaşi monedă.

отпла́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отплати́ть*

отплёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отплю́нуть*

отплёскивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отплесну́ть(2)*

отплесну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf.* 1. a se da îndărăt, a se rostogoli înapoi *(despre valuri)*. 2. *(ipf. отплёскивать) acuz.* sau *gen. (în vorbirea curentă)* a turna, a vărsa (puţin); *~ воды́ из кру́жки* a vărsa puţină apă din cană.

отплести́, *-лету́, -летёшь vb. pf. (ipf. отплета́ть)* 1. *acuz.* a despleti, a desface. 2. *(кончить плести)* a isprăvi de împletit.

отплыва́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отплы́ть*

отплы́тие, *-я n. sg.* plecare în larg.

отплы́ть, *-ыву́, -ывёшь vb. pf. (ipf. отплыва́ть)* 1. a porni, a pleca *(înotînd sau plutind)*. 2. *(о судах)* a se îndepărta, a porni în larg.

отплю́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. отплёвывать) acuz.* a scuipa.

отплясА́ть, *-яшу́, -я́шешь vb. pf.* 1. *acuz. (проплясать)* a juca, a trage un joc, a dansa; *~ казачка́* a trage o cărăceasă. 2. *(кончить плясать)* a sfîrşi un dans; a isprăvi cu dansatul. 3. *acuz.* a obosi jucînd/dansînd *(picioarele)*.

отпля́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a juca de zor, a juca cu înfocare.

о́тповедь, *-и f.* ripostă.

отпо́йть, *-о́ю, -о́ишь vb. pf. (ipf. отпа́ивать) acuz.* 1. a termina de adăpat. 2. *(выкормить молоком)* a hrăni cu lapte. 3. *(вылечить питьем, лекарством)* a lecui, a trata pe cineva *(cu un medicament, cu lichid)*.

отполА́скивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отполоска́ть*

отполА́скиваться, *-ается vb. ipf.* de la *отполоска́ться*

отползА́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отползти́*

отползти́, *-зу́, -зёшь vb. pf. (ipf. отползА́ть)* a se tîrî, a se depărta tîrîş.

отполирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf. (ipf. полирова́ть) acuz.* a polei, a şlefui, a lustrui.

отполоска́ть, *-лощу́, -ло́щешь vb. pf. (ipf. отполА́скивать) (белье)* a clăti, a termina de clătit.

отполоска́ться, *-лощу́сь, -ло́щешься vb. pf.* a se clăti.

отпо́р, *-а m. sg.* rezistenţă, împotrivire; ripostă; *встре́тить ~* a întîmpina rezistenţă; *сокруши́тельный ~* ripostă nimicitoare.

отпоро́ть[1], *-орю́, -о́решь vb. pf. (ipf. отпа́рывать) acuz.* a descoase, a desface.

отпоро́ть[2], *-орю́, -о́решь vb. pf. (pop.) (высечь)* a bate, a bicui.

отпоро́ться, *-о́рется vb. pf. (ipf. отпа́рываться)* a se descoase, a se desface.

отпотева́ть, *-аем vb. ipf.* de la *отпоте́ть*

отпоте́лый *adj.* aburit; *~ые о́кна* geamuri aburite.

отпоте́ть, *-е́ем vb. pf. (ipf. отпотева́ть şi пота́ть)* a se aburi, a se asuda, a se jilăvi *(despre geamuri)*; a avea igrasie.

отпочкова́ние, *-я n. sg. (bot.)* înmulţire prin înmugurire.

отпочкова́ться, *-куется vb. pf. (ipf. отпочко́вываться) (bot.)* a se înmulţi prin înmugurire, a da muguri.

отпочко́вываться, *-ается vb. ipf.* de la *отпочкова́ться*

отправи́тель, *-я m.* expeditor, trimiţător.

отпра́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. отправля́ть²) acuz.* 1. a trimite; a expedia; *~ по́чтой* a trimite/a expedia prin poştă; *~ войска́ на фронт* a trimite armată/trupe pe front. 2. *(транспорт)* a da plecarea; *~ по́езд* a da plecarea unui tren; ◇*~ на тот свет* a trimite pe lumea cealaltă, a ucide.

отпра́в|иться, *-влюсь, -вишься vb. pf. (ipf. отправля́ться)* a se duce, a pleca, a porni; *~ гуля́ть; ~ на прогу́лку* a se duce la plimbare; *~ в путь* a porni la drum; *~ по́ездом* a pleca cu trenul ◇*~ на бокову́ю* a se culca, a se duce la culcare; *~ на тот свет; ~ к пре́дкам/к праоття́м* a se duce pe lumea cealaltă.

отпра́вка, *-и f. sg.* trimitere; expediere.

отправле́ни|е[1], *-я n.* 1. *sg.* trimitere; expediere. 2. *sg.* plecare; *~ поездо́в* plecarea trenurilor. 3. scrisoare *sau* obiect expediat (prin poştă); pachet, colet poştal; *заказно́е ~* pachet poştal recomandat.

отправле́ни|е[2], *-я n.* 1. *sg. (исполнение)* îndeplinire, exercitare *(a unei funcţiuni)*; *вступи́ть в ~ обя́занностей* a lua serviciul în primire, a intra în funcţiune; *~ обя́занности секретаря́* îndeplinirea atribuţiilor de secretar. 2. *(fiziol.)* funcţiune, funcţie; *~ органи́зма* funcţiile organismului ◇ *то́чка ~я* punct de plecare

отправля́ть[1], *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. acuz (исполнять)* a exercita, a îndeplini *(o funcţiune)*; *~ обя́занности дире́ктора* a îndeplni funcţia de director.

отправля́ть[2], *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *отпра́вить*

отправля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *отпра́виться*. 2. *от+*

gen. (fig.) a porni (de la ceva), a lua (ceva) drept punct de plecare.

отправн|о́й *adj.* de plecare, inițial; ~ *пункт* punct de plecare; ~*а́я то́чка зре́ния* punct de vedere inițial.

отпра́вочный *adj.* de expediție; ~ *пункт* centru/punct de expediere.

отпра́здновать, *-ную, -нуешь vb. pf. (ipf. пра́здновать) acuz.* **1.** a sărbători; ~ *побе́ду* a sărbători victoria. **2.** *(кончить праздновать)* a termina de sărbătorit.

отпра́шиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *отпроси́ться.*

отприлага́тельный *adj. (gram.)* post-adjectival, format de la adjectiv, adjectival.

отпроси́ться, *-ошу́сь, -о́сишься vb. pf. (ipf. отпра́шиваться)* a obține învoire, a fi învoit; ~ *в о́тпуск* a obține un concediu.

отпры́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отпры́гнуть*

отпры́гнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. отпры́гивать)* a sări înapoi, a sări într-o parte.

о́тпрыск, *-а m.* **1.** *(bot.)* lăstar, mlădiță, smicea. **2.** *(fig.)* vlăstar, epigon, progenitură.

отпряга́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отпря́чь*

отпря́жка, *-и f. sg.* deshămare.

отпря́нуть, *-ну, -нешь vb. pf.* a sări înapoi, a se da înapoi.

отпря́чь, *-ягу́, -яжёшь vb. pf (ipf. отпряга́ть) acuz.* a deshăma.

отпу́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отпугну́ть*

отпугну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. отпу́гивать) acuz.* **1.** a speria, a înspăimânta, a băga în sperieți. **2.** *(fig.)* a îndepărta, a alunga.

о́тпуск, *-а m.* **1.** concediu; vacanță; *ме́сячный* ~ concediu de o lună; ~ *по боле́зни* concediu de boală; *полóженный* sau *очередно́й* ~ concediu legal; *декре́тный* ~ concediu de sarcină; *быть в ~е* sau *в ~ý* a fi în concediu; ~ *с сохране́нием содержа́ния* concediu plătit; ~ *без сохране́ния содержа́ния* concediu fără plată; *бессро́чный* ~ concediu nelimitat; *краткосро́чный* ~ *(в а́рмии)* permisie. **2.** *sg.* alocare, asigurare: ~ *средств* alocare de fonduri. **3.** *(выдача)* livrare, vînzare; desfacere; ~ *това́ров* livrare de mărfuri. **4.** *(tehn.)* revenire; slăbire, degajare; *(ferov.)* ~ *то́рмоза* slăbirea frînelor.

отпуска́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отпусти́ть*

отпуска́ться, *-а́емся vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отпусти́ться.* **2.** *pas.* de la *отпуска́ть.*

отпускна́я, *-о́й f. (înv.) (вольная)* zapis de eliberare (din iobăgie).

отпускни́к, *-а́ m.* persoană aflată în concediu.

отпускн|о́й *adj.* **1.** de concediu; ~*о́е вре́мя* timpul de concediu; ~*ы́е де́ньги* alocație de concediu; *(mil.)* ~ *биле́т* bilet de voie. **2.** *(находящийся в отпуске)* aflat în concediu. **3.** de desfacere, de vînzare, de livrare; ~*а́я цена́* preț de vînzare/de livrare; preț curent. **4.** ~*ы́е, -ы́х pl. (de concediu)* ◇ *(ist.)* ~*а́я гра́мота* act de eliberare.

отпусти́|ть, *-ущу́, -у́стишь vb. pf. (ipf. отпуска́ть) acuz.* **1.** *(позволить уйти, уехать)* a da voie, a permite (să plece, să se ducă undeva). **2.** a da drumul; a lăsa din mînă; a reda libertatea, a pune în libertate, a slobozi, a elibera; *(ist.)* ~ *на во́лю* a elibera (din șerbie, din robie etc.), a dezrobi; *отпусти́, не держи́ меня́!* dă-mi drumul, nu mă reține! **3.** *(ослабить)* a slăbi, a destinde; ~ *ремéнь* a slăbi cureaua; ~ *подпру́гу* a slăbi chinga; ~ *то́рмоз* a degaja o frînă. **4.** *(impers. fig.)* a slăbi, a se ostoi; *боль* ~*ла* durerea s-a mai ostoit. **5.** *(выдать)* a livra, a vinde; ~ *това́р* a livra marfă; a desface marfă. **6.** a aloca, a atribui, a destina; ~ *сре́дства на наро́дное образова́ние* a aloca fonduri pentru învățămîntul public. **7.** a lăsa să crească *(părul, unghiile)*; ~ *себе́ бо́роду/усы́* a-și lăsa barbă/mustăți. **8.** a spune, a arunca o vorbă; ~ *шу́тку* a face o glumă; ~ *о́строе слове́чко* a spune o vorbă de duh; ~ *остро́ту* a face un spirit; ~ *компли́мент* a face un compliment. **9.** *(tehn.)* a supune tratamentului de revenire (un metal). **10.** *(înv.) (простить)* a ierta; ~ *грехи́* a ierta păcatele. **11.** *(înv.) (уволить)* a concedia, a elibera ◇ ~ *ду́шу на покая́ние* a-l lăsa în plata domnului.

отпуще́ни|е, *-я n. (înv.)* iertare; *(bis.)* ~ *грехо́в* iertarea păcatelor ◇ *коза́л ~я* țap ispășitor.

отрабáтывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отработáть*

отработáнный 1. *p.t.p.* de la *отработáть;* ~ *день* zi lucrată. **2.** *adj. (tehn.)* utilizat, uzat; ~ *пар* abur uzat, abur de evacuare, abur utilizat; ~ *газ* gaze de ardere.

отработáть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. отрабáтывать) acuz.* **1.** a lucra *(în contul unei datorii)*, a plăti, a compensa prin muncă; ~ *свой долг* a-și plăti datoria cu muncă. **2.** *(какой-то срок)* a petrece un timp lucrînd, a lucra un timp. **3.** *(кончить работать)* a termina lucrul. **4.** a deprinde, a studia, a-și însuși temeinic; a perfecționa; ~ *проéкт* a prelucra un proiect; ~ *приéмы* a perfecționa procedeele.

отработáться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a termina de lucrat.

отрабóтка, *-и f.* **1.** *(действие)* perfecționare, prelucrare definitivă, șlefuire; ~ *приéмов* perfecționarea procedeelor; ~ *дета́ли* prelucrarea definitivă a unei piese; ~ *до́лга* munca în contul unei datorii, achitare prin muncă. **2.** *(înv.) pl.* boieresc, dijmă la tarla, clacă; lucrare a pămîntului în dijmă.

отрабóточн|ый *adj.* privitor la muncă în dijmă; ~*ая систéма трудá* sistemul cultivării pămîntului în dijmă; *(ec. pol.)* ~*ая рéнта* rentă în muncă.

отрáва, *-ы f.* otravă.

отравúтель, *-я m.* otrăvitor.

отравúть, *-авлю́, -áвишь vb. pf. (ipf. отравля́ть) acuz.* **1.** a otrăvi, a omorî cu otravă; ~ *га́зами* a asfixia cu gaze. **2.** a intoxica; a otrăvi; ~ *во́ду* a otrăvi apa. **3.** *(fig.)* a otrăvi, a învenina, a mîhni, a amărî, a strica dispoziția; ~ ~ *кому́-л. жизнь* a amărî, a otrăvi viața cuiva.

отравúться, *-авлю́сь, -áвишься vb. pf. (ipf. отравля́ться)* a se otrăvi; a se intoxica.

отравлéние. *-я n. sg.* otrăvire; intoxicare, intoxicație; ~ *организ́ма* intoxicarea organismului; ~ *га́зами* intoxicare/asfixiere cu gaze, gazare.

отравля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *отравúть*

отравля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отравúться.* **2.** *pas.* de la *отравля́ть.*

отравля́ющ|ий 1. *part. prez. act.* de la *отравля́ть.* **2.** *adj.* otrăvitor, toxic ◇ ~*ие вещества́* substanțe toxice.

отра́да, *-ы f. sg.* bucurie; mîngîiere, alinare.

отра́дно *pred. impers.* e îmbucurător, e plăcut; ~ *слу́шать* îți e mai mare dragul să asculți.

отра́дн|ый *adj.* îmbucurător, plăcut; ~*ые но́вости* vești îmbucurătoare.

отража́емость, *-и f. sg. (fiz.)* reflexibilitate.

отража́емый *adj.* reflectat; reflexibil.

отража́тель, *-я m.* reflector; detector; *анте́нный* ~ reflector de antenă; ~ *га́зовой стру́и* detector de jet (de gaze).

отража́тельн|ый *adj.* reflector; de reflectare; de reflexie; ~*ая спосóбность* capacitate reflectoare, putere reflectoare; ~*ая печь* cuptor cu reverberație.

отража́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отрази́ть*

отража́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf.* **1.** *ipf.* de la *отрази́ться.* **2.** *pas.* de la *отража́ть.*

отраже́ние, *-я n.* **1.** *sg. (действие)* respingere; parare; ~ *ата́ки* respingerea unui atac; ~ *агре́ссии* respingerea unei agresiuni. **2.** *sg.* reflectare, oglindire, răsfrîngere; reflecție; reflex; ~ *све́та* reflectarea unei lumini; ~ *зву́ка* reflecția sunetului; ~ *луче́й* reflecția razelor. **3.** imagine (reflectată); chip; *уви́деть своё* ~ *в зе́ркале* a-și vedea chipul în oglindă. **4.** *(fig.)* reflectare, oglindire; zugrăvire; ~ *жи́зни в иску́сстве* reflectarea vieții în artă; *(fil.) теóрия ~я* teoria reflectării.

отражённый 1. *p.t.p.* de la *отрази́ть.* **2.** *adj.* reflectat; ~ *свет* lumină reflectată.

отрази́ть, *-жу́, -зи́шь vb. pf. (ipf. отража́ть) acuz.* **1.** *(отбить)* a respinge; a para; ~ *ата́ку* a respinge un atac. **2.** *(fiz.)* a reflecta, a oglindi; a răsfrînge; ~ *светово́й луч* a reflecta o rază de lumină. **3.** *(fig.)* a oglindi, a reflecta; a reda, a zugrăvi; ~ *жизнь в иску́сстве* a oglindi viața în artă.

отрази|ться, *-ажу́сь, -зи́шься vb. pf. (ipf. отража́ться).* **1.** a se reflecta, a se oglindi; a se răsfrînge; *в водé ~лся лу́чный свет* razele lunii s-au reflectat în apă. **2.** *на + prepl. (fig.) (сказаться, оказать влияние)* a influenţa, a înrîuri, a se resimţi, a avea repercusiuni. **3.** *выразиться)* a se exprima, a se reflecta.

отрапортова́ть, *-ту́ю, -ту́ешь vb. pf. (ipf. рапортова́ть) dat.* cu *prepl.* a raporta, a face un raport.

отраслево́й *adj.* de ramură, pe ramuri de specialitate, specializat; de resort, pe resoarte.

о́трасль, *-и f.* ramură, branşă; resort; domeniu.

отраста́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ip.* de la *отрасти́.*

отрасти́, *-ту́, -тёшь vb. pf. (ipf. отраста́ть)* a creşte (din nou).

отрасти́ть, *-ащу́, -асти́шь vb. pf. (ipf. отра́щивать) acuz.* a lăsa să crească; *~ усы́* a-şi lăsa mustăţi; *~ бро́хо* a face burtă.

отра́щивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отрасти́ть*

отре́бье, *-я n. sg. col. (peior.)* **1.** otreapă; deşeuri. **2.** *(fig.)* drojdie, lepădătură, scursură, pleavă.

отрегули́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. (ipf. регули́ровать) acuz.* a regla, a potrivi, a pune la punct; *~ дви́гатель* a regla motorul.

отредакти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. (ipf. редакти́ровать) acuz.* a redacta, a revedea, a pune la punct *(un text).*

отре́з, *-а m.* **1.** *sg.* tăiere, retezare. **2.** cupon, metraj *(pentru costum, rochie etc.); ~ на пла́тье* cupon de o rochie.

отре́занность, *-и f. sg.* izolare.

отре́за|ть, *-е́жу, -е́жешь vb. pf. (ipf. отреза́ть) acuz.* **1.** *(ipf. şi отре́зывать)* a tăia, a reteza; *~ кусо́к хле́ба* a tăia o bucată de pîine; *~ но́гу* a tăia/a amputa un picior. **2.** a atribui, a da *(prin măsurare),* a delimita; *~ зе́млю под уса́дьбу* a atribui/a delimita un lot de casă. **3.** *(ipf. отре́зывать) (fig.)* a tăia, a închide *(drumul, accesul);* a izola; *~ пути́ к отступле́нию* a tăia calea de retragere. **4.** a răspunde tăios, a i-o tăia scurt, a i-o reteza scurt ◇ *как ~ло* de parcă mi-a luat cu mîna.

отреза́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отре́зать*

отрезве́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. трезве́ть)* a se trezi, a se dezmetici.

отрезви́тельный *adj.* care trezeşte, care dezmeticeşte.

отрезви́ть, *-звлю́, -зви́шь vb. pf. (ipf. отрезвля́ть) acuz.* **1.** a dezmetici, a trezi *(după o beţie); ~ пья́ного* a trezi un om beat. **2.** *(fig.)* a aduce la realitate.

отрезви́ться, *-звлю́сь, -зви́шься vb. pf. (ipf. отрезвля́ться)* a deveni treaz, a se dezmetici, a se trezi (după o beţie).

отрезвле́ние, *-я n. sg.* **1.** trezire (după beţie). **2.** *(fig.)* trezire; aducere la realitate, dezmeticire.

отрезвля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *отрезви́ть*

отрезвля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отрезви́ться.* **2.** *pas.* de la *отрезвля́ть.*

отрезно́й *adj.* **1.** decupabil, detaşabil; *~ талóн* cupon decupabil. **2.** *(tehn.)* de retezat; *~ стано́к* maşină de retezat.

отре́зок, *-зка m.* **1.** *(отрезная часть чего-л.)* bucăţică *(desprinsă prin tăiere).* **2.** parte, bucată; *(mat.)* segment; *~ пути́* bucată de drum; *~ вре́мени* interval de timp; *(mat.) ~ ли́нии* segment.

отре́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отре́зать (1, 3)*

отрека́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *отре́чься*

отрекомендова́ться, *-дую́сь, -ду́ешься vb. pf. (ipf. рекомендова́ться) acuz.* a se recomanda, a se prezenta.

отремонти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. (ipf. ремонти́ровать) acuz.* a repara, a reface.

отре́нье, *-я n.* zdrenţe, cîrpe, bulendre.

отретуши́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. (ipf. ретуши́ровать) acuz.* a retuşa.

отрече́ние, *-я n.* **1.** renunţare, renegare, dezicere. **2.** abdicare, renunţare la tron.

отре́чься, *-еку́сь, -ечёшься vb. pf. (ipf. отека́ться) от + gen.* **1.** a renunţa la ... ; a renega, a se lepăda de ... ; a retracta, a repudia; *~ от своего́ мне́ния* a-şi retracta părerile. **2.** a abdica; *~ от престо́ла* a abdica, a renunţa la tron.

отреша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отреши́ть*

отреша́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отреши́ться.* **2.** *(înv.) pas.* de la *отреша́ть.*

отреше́ние, *-я n. sg.* însingurare, izolare; îndepărtare, renunţare.

отрешённость, *-и f.* îndepărtare, renunţare *(la toate),* înstrăinare.

отрешённый **1.** *p.t.p.* de la *отреши́ть.* **2.** *adj.* înstrăinat, îndepărtat.

отреши́ть, *-шу́, -ши́шь vb. pf. (ipf. отреша́ть) acuz.* cu *от + gen. (înv.)* a elibera, a destitui, a revoca, a demite, a îndepărta *(din funcţie).*

отреши́ться, *-шу́сь, -ши́шься vb. pf. i pf. отреша́ться) (livresc)* a renunţa; a se elibera, a se lepăda de ... ; *~ от мы́сли* a renunţa la gîndul.

отри́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. acuz. (înv.)* a respinge, a repudia.

отрица́ни|е, *-я n.* **1.** *(действие)* negare, tăgăduire. **2.** *(fil.)* negaţie; *~ ~я* negarea negaţiei. **3.** *(gram.)* negaţie, particulă negativă.

отрица́тельно *adv.* (în mod) negativ; *отве́тить ~* a răspunde negativ; *~ относи́ться к чему́-л.* a dezaproba ceva, a avea o atitudine negativă faţă de ceva.

отрица́тельность, *-и f. sg.* caracter negativ.

отрица́тельн|ый *adj.* **1.** negativ, defavorabil, nefavorabil; dezaprobator; *~ отве́т* răspuns negativ; *~ результа́т* rezultat negativ; *~ отноше́ние* atitudine dezaprobatoare. **2.** *(fig.)* negativ, rău; *~ тип* tip negativ; *~ое влия́ние* influenţă rea/nefastă. **3.** *(mat., fiz.)* negativ; *~ое число́* număr negativ; *~ электри́ческий заря́д* încărcătură electrică negativă ◇ *(gram.) ~ая части́ца* particulă negativă.

отрица́ть, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* a nega, a tăgădui, a contesta; *~ чье-л. пра́во* a contesta dreptul cuiva; *~ свою́ вино́вность* a-şi nega vinovăţia; *~ фа́кты* a nega faptele.

отро́г, *-а m.* ramură, ramificaţie muntoasă.

о́троду *adv. (cu negaţie)* niciodată, nicicînd, de cînd sînt; *~ не слы́шал ничего́ подо́бного* în viaţa mea n-am auzit aşa ceva.

отро́дье, *-я n. col.* **1.** *(peior.)* creatură; sămînţă, neam. **2.** *(injur.)* secătură, lepădătură.

отродя́сь *adv. (cu negaţie) (pop.)* niciodată, de cînd sînt.

отро́ек, *-о́йка (apic.)* roi nou.

отрои́ть, *-ою́, -ои́шь vb. pf. (acuz.) (apic.)* a împărţi roiul, a face să roiască.

отрои́ться, *-и́тся vb. pf. (apic.)* a roi.

о́трок, *-а m. (înv.)* adolescent, băietan.

отро́ст|ок [1], *-тка m.* **1.** lăstar, mlădiţă. **2.** *(anat.)* ramificaţie, apendice al unui organ; *(la oase)* apofiză; *~ слепо́й кишки́* apendice ◇ *рога́ с ~ками* coarne rămuroase.

отро́сток [2], *-тка m. (tehn.)* ştift, braţ, deget.

о́троческ|ий *adj.* de adolescent, de adolescenţă; *~ие го́ды* anii de adolescenţă; *~ возра́ст* adolescenţă.

о́трочество, *-а n. sg.* adolescenţă.

отру́б, *-а m.* tăietură, secţiune transversală *(într-un trunchi de copac).*

отруба́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отруби́ть (1)*

о́труби, *-е́й pl.* tărîţe.

отрубить, *-блю́, -бишь vb. pf.* **1.** *(ipf. отруба́ть) acuz.* **1.** a tăia, a reteza, a trunchia; *~ ве́тку* a tăia o ramură; *~ го́лову* a decapita, a-i tăia cuiva capul. **2.** *(fig.)* a răspunde tăios, a i-o reteza, a i-o tăia scurt.

отруга́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. руга́ть) acuz.* a ocărî, a înjura.

отру́гиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. (pop.)* a răspunde cu înjurături *(la înjurături),* a discuta pe un ton arţăgos.

отрули́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf.* a rula.

отры́в, *-а m. sg.* **1.** *(действие)* rupere, desprindere; detaşare, decupare; *(av.) ~ от земли́* decolare. **2.** *(fig.)* izolare, îndepărtare; scoatere; *в ~е от действи́тельности* rupt de realitate; *в ~е от масс* rupt/desprins de mase ◇ *без ~а от произво́дства* fără a fi scos din producţie.

отрыва́ть [1], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *оторва́ть*

отрыва́ть [2], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отры́ть (2, 3, 4)*

отрыва́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *оторва́ться*. **2.** *pas.* de la *отрыва́ть* [1,2].

отры́висто *adv.* cu întreruperi, sacadat; întretăiat; *говори́ть* ~ a vorbi sacadat.

отры́вистость, *-и f. sg.* caracter sacadat/ discontinuu.

отры́вист|ый *adj.* sacadat, întrerupt; abrupt; *говори́ть* ~*ыми фра́зами* a vorbi sacadat; ~ *слог* stil abrupt.

отры́вка, *-и f.* săpare, excavare.

отры́вной *adj.* decupabil, detaşabil; ~ *календа́рь* calendar cu foi detaşabile; ~ *тало́н* cupon detaşabil.

отры́в|ок, *-вка m.* **1.** fragment; *и́збранные* ~*ки* fragmente alese. **2.** crîmpei; ~*ки фраз* crîmpeie de fraze.

отры́вочность, *-и f. sg.* caracter fragmentar/ dispersat; ~ *изложе́ния* caracterul fragmentar al expunerii.

отры́вочн|ый *adj.* fragmentar, disparat, răzleţ, fără legătură; ~*ые све́дения* informaţii disparate; ~*ые слова́* cuvinte răzleţe.

отры́вчатый *adj.* **1.** *v.* **отры́вочный**. **2.** *v.* **отры́вистый**

отры́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отрыгну́ть*

отрыгну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. отры́гивать) acuz.* sau *gen.* a rîgîi; a vărsa, a vomita.

отры́жка, *-и f.* **1.** rîgîială. **2.** *(fig. peior.)* rămăşiţă.

отры́ть, *-рою, -роешь vb. pf. acuz.* **1.** *pf.* de la *рыть*; ~ *окóп* a săpa un şanţ. **2.** *(ipf. отрывáть)* a dezgropa, a scoate. **3.** *(ipf. отрывáть)* a curăţa *(săpînd)*; ~ *снег от забóра* a curăţa zăpada de lîngă gard. **4.** *(ipf. отрывáть) (fig.)* a găsi, a descoperi.

отря́д, *-а m.* **1.** detaşament; grupă, echipă; *деса́нтный* ~ detaşament de debarcare; *спаса́тельный* ~ echipă de salvare; *разве́дывательный* ~ detaşament de recunoaştere; *кара́тельный* ~ detaşament de represalii; *штурмово́й* ~ detaşament de asalt; *лы́жный* ~ detaşament de schiori; *головно́й* ~; *передово́й* ~ (detaşament de) avangardă, detaşament de cap; *боково́й* ~ detaşament de flanc; *ты́льный* ~ arieregardă; *партиза́нский* ~ detaşament de partizani; ~ *прикры́тия* detaşament de acoperire; ~ *охране́ния* detaşament de siguranţă; ~ *вое́нных корабле́й* escadră de vase militare; *пионе́рский* ~ detaşament de pionieri. **2.** *(biol.)* ordin.

отряди́ть, *-яжу́, -яди́шь vb. pf. (ipf. отряжа́ть) acuz.* a trimite, a delega.

отря́дный *adj.* de detaşament.

отряжа́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отряди́ть*

отряса́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отрясти́*

отрясти́, *-су́, -сёшь vb. pf. (ipf. отряса́ть) acuz. (inv.) v. отряхну́ть*; ~ *прах от свои́х ног* (a scutura praful de pe tălpile încălţămintei) a rupe definitiv (cu ceva).

отряха́ть(ся), *-аю(сь), -аешь(ся) vb. ipf. (inv.) v. отря́хивать(ся)*.

отря́хивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отряхну́ть*

отря́хиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отряхну́ться*. **2.** *pas.* de la *отря́хивать*.

отряхну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. отря́хивать) acuz.* a scutura.

отряхну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. отря́хиваться)* a se scutura.

отсади́ть, *-ажу́, -а́дишь vb. pf. (ipf. отса́живать) acuz.* **1.** *(ucenika)* a aşeza într-un alt loc, a despărţi. **2.** *(растение)* a răsădi, a transplanta.

отса́дка, *-и f. sg.* răsădire, transplantare; ~ *расте́ний* răsădirea plantelor.

отса́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отсади́ть*.

отса́живаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отсе́сть*. **2.** *pas.* de la *отса́живать*.

отсалютова́ть, *-тую, -туешь vb. pf. (ipf. салютова́ть) dat.* a trage salve *(în onoarea cuiva)*.

отса́сывание, *-я n. sg.* sugere, supt; aspirare.

отса́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отсоса́ть*

о́тсвет, *-а m.* reflex, rază reflectată.

отсве́чивание, *-я n. sg.* reflectare (a luminii).

отсве́чивать, *-ает vb. ipf.* a reflecta *(lumina)*.

отсебя́тина, *-ы f. (fam.)* născocire.

отсе́в, *-а m.* **1.** *sg. (действие)* cernere, cernut. **2.** *sg.* semănat; *зако́нчить* ~ a termina semănatul. **3.** resturi de la cernut; tărîţe, pleavă. **4.** *sg. (учащихся)* triere, selecţionare, eliminare.

отсева́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отсе́ять (1, 3)*.

отсева́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отсе́яться (1, 3)*. **2.** *pas.* de la *отсева́ть*.

отсе́вки, *-ков pl. (agr.)* resturi, pleavă.

отсе́ивание, *-я n. sg.* **1.** cernere, cernut. **2.** triere, selecţionare; eliminare.

отсе́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отсе́ять*.

отсе́иваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отсе́яться*. **2.** *pas.* de la *отсе́ивать*.

отсе́к, *-а m.* **1.** *(mar.)* compartiment, despărţitură; ~ *управле́ния* compartiment de comandă. **2.** *(tehn.)* secţie.

отсека́ние, *-я n. (tehn.)* compartimentare, secţionare, separare.

отсека́тель, *-я m.* separator, distribuitor.

отсе́ле *adv. (înv.)* de aici încolo.

отселя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *отсели́ть*

отсели́ть, *-елю́, -ели́шь vb. pf. (ipf. отселя́ть) acuz.* a strămuta, a muta.

отсели́ться, *-елю́сь, -ели́шься vb. pf. (ipf. отселя́ться)* a se muta, a se stabili în alt loc.

отселя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *отсели́ться*

отсе́сть, *-ся́ду, -ся́дешь vb. pf. (ipf. отса́живаться)* a se muta, a se aşeza mai departe (de).

отсе́чение, *-я n. sg.* tăiere, retezare; amputare ◇ *го́лову даю́ на* ~, *что э́то так* să-mi taie capul dacă nu-i aşa.

отсе́чка, *-и f.* **1.** *(tehn.)* tăiere, oprire *(a unui motor)*. **2.** *(fiz.)* blocare, întrerupere bruscă; ~ *то́ка* întrerupere de curent.

отсе́чный *adj. (mil.)* ~ *артиллери́йский ого́нь* baraj de artilerie.

отсе́чь, *-еку́, -ечёшь vb. pf. (ipf. отсека́ть) acuz.* **1.** a tăia, a reteza; ~ *го́лову* a tăia capul, a decapita. **2.** *(mil.)* a separa, a despărţi, a izola.

отсе́ять, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. отсе́ивать) acuz.* **1.** *(ipf.* şi *отсева́ть)* a cerne. **2.** *(fig.)* a alege, a selecţiona, a tria; a elimina. **3.** *(ipf.* şi *отсева́ть) (кончить сев)* a termina de semănat.

отсе́яться, *-е́юсь, -е́ешься vb. pf (ipf. отсе́иваться)* **1.** *(ipf.* şi *отсева́ться)* a se cerne; a fi cernut. **2.** *(fig.)* a părăsi, a se retrage; a se împrăştia. **3.** *(ipf.* şi *отсева́ться)* a isprăvi/a termina de semănat.

отсиде́|ть, *-ижу́, -иди́шь vb. pf. (ipf. отси́живать) acuz.* **1.** *(пробыть)* a sta un timp anumit. **2.** a sta închis, a sta la închisoare *(un timp anumit)*; ~ *свой срок* a-şi ispăşi pedeapsa.

отсиде́ться, *-ижу́сь, -иди́шься vb. pf. (ipf. отси́живаться)* **1.** a se adăposti, a-şi găsi refugiul. **2.** *(fig. peior.)* a sta la adăpost, a sta ferit de primejdie.

отси́дка, *-и f. (pop.)* şedere la dubă.

отси́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отсиде́ть* [1,2]

отси́живаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отсиде́ться*. **2.** *pas.* de la *отси́живать*.

отска́бливание, *-я n. sg.* răzuire, radere.

отска́бливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отскобли́ть*.

отска́бливаться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отскобли́ться*. **2.** *pas.* de la *отска́бливать*.

отскака́ть, *-скачу́, -ска́чешь vb. pf.* a se îndepărta în galop.

отска́кивание, *-я n.* săritură înapoi; ricoşare.

отска́кивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отскочи́ть*

отскобли́ть, *-соблю́, -ско́бли́шь vb. pf. (ipf. отска́бливать) acuz.* a răzui, a rade.

отскобли́ться, *-ско́бли́тся vb. pf. (ipf. отска́бливаться)* a se lua, a se dezlipi, a se desprinde (prin răzuire).

отско́к, *-а m. (tehn.)* ricoşare; salt.

отскочи́ть, *-очу́, -о́чишь vb. pf. (ipf. отска́кивать)* **1.** *(о мяче и т.п.)* **1.** a sări *(într-o parte sau înapoi)*; a ricoşa. **2.** *(оторваться)* a se rupe, a sări. **3.** *(отпрыгнуть)* a sări înapoi/în lături.

отскреба́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отскрести́*

отскрести́, *-ребу́, -ребёшь vb. pf. (ipf. отскреба́ть) acuz.* a răzui, a rade.

отсла́ивание, *-я n. (tehn.)* stratificare.

отсла́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отслои́ть*

отсла́ иваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отслои́ться.* **2.** *pas.* de la *отсла́ивать.*

отслое́ни|е, *-я n.* **1.** *sg. (geol.)* stratificare. **2.** *sg.* exfoliere, desfacere în straturi. **3.** strat; *песча́ные ~я* straturi de nisip.

отслои́ть, *-ою́, -ои́шь vb. pf. (ipf. отсла́ивать)* *acuz.* **1.** a stratifica. **2.** a desface în straturi.

отслои́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. отсла́иваться)* **1.** *(geol.)* a se stratifica, a se depune în straturi. **2.** a se desface în straturi.

отсоедине́ние, *-я n.* decuplare, deconectare.

отсоедини́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf.* a decupla, a deconecta.

отслу́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отслужи́ть (1, 3)*

отслужи́ть, *-ужу́, -у́жишь vb. pf.* **1.** *(ipf. отслу́живать) (mil.)* a-şi termina serviciul/slujba; a-şi face stagiul *(în armată).* **2.** *(проработать)* a servi, a sluji, a presta serviciu *(un timp oarecare).* **3.** *(ipf. отслу́живать) (despre obiecte)* a se învechi, a se uza, a se ponosi.

отслу́шать, *-аю, -аешь vb. pf. (bis.)* a asculta slujba *(bisericească).*

отсме́иваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* a rîde *(drept răspuns).*

отсмея́ться, *-еюсь, -ёшься vb. pf. (ко́нчить смея́ться)* a termina de rîs.

отсня́ть, *-иму́, -и́мешь vb. pf.* **1.** *(закончить съёмку чего-л.)* a termina de turnat. **2.** a filma *(o anumită cantitate de peliculă).*

отсове́товать, *-тую, -туешь vb. pf. dat.* cu *inf.* a sfătui să nu facă *(ceva ce avea de gînd să facă),* a sfătui să facă altfel, a opri de la ...

отсортирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf. (ipf. отсортиро́вывать) acuz.* a sorta, a alege, a tria, a selecţiona.

отсортиро́вка, *-и f.* sortare, triere, clasare.

отсортиро́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf,* de la *отсортирова́ть*

отсо́с, *-а m. (tehn.)* aspirare, pompare, evacuare.

отсоса́ть, *-осу́, -осёшь vb. pf. (ipf. отса́сывать)* **1.** *acuz.* sau *gen.* a suge *(o parte din ceva).* **2.** a isprăvi de supt.

отсо́сный *adj. (tehn.)* de aspiraţie.

отсо́х|нуть, *-нет vb. pf. (ipf. отсыха́ть)* a se usca ◇ *~ни у меня́ язы́к* să mi se usuce limba; *чтоб (у кого́-л.) ру́ки и но́ги ~ли!* să-i secе mîinile şi picioarele!

отсро́чивать, *-аю, -аешь vb. if.* de la *отсро́чить.*

отсро́чить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. отсро́чивать) acuz.* **1.** a amîna/a prelungi un termen; a păsui; *~ платёж* a amîna plata. **2.** *(продлить)* a prelungi *(valabilitatea);* a proroga; *~ заграни́чный па́спорт* a prelungi paşaportul.

отсро́ч|ка, *-и f.* **1.** *(действие)* amînare; *~ заседа́ния* amînarea şedinţei. **2.** amînare, prelungirea termenului, acordare a unui nou termen; păsuire, răgaz; *дать ~у* a acorda o păsuire, a păsui, a prelungi termenul; *~ платежа́* amînare a plăţii. **3.** *(продление)* prelungire *(a valabilităţii);* prorogare.

отставáние, *-я n. sg.* rămînere în urmă; întîrziere; *ликвиди́ровать ~* a lichida rămînerea în urmă.

отста|ва́ть, *-таю, -таёшь vb. ipf.* de la *отста́ть* ◇ *не ~ от (кого́-л.) ни на шаг* a se ţine scai (de cineva).

отста́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. отставля́ть) acuz.* **1.** *(отодвинуть)* a depărta, a da la o parte. **2.** *(inv.) (уволить, дать отставку)* a da afară din serviciu, a destitui, a concedia ◇ *(mil.) ~!* la loc comanda!

отста́вк|а, *-и f. sg. (inv.)* demisie; *пода́ть в ~у* a-şi da demisia, a demisiona; *быть в ~е* a fi în retragere; *вы́йти в ~у* a-şi da demisia; a ieşi la pensie, a se retrage ◇ *(fig.) получи́ть ~у* a cădea în dizgraţie; *~ прави́тельства* sau *кабине́та* demisia guvernului/cabinetului; *дать ~у кому́-л.* a-i da cuiva paşaportul, a-i face vînt cuiva.

отставля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *отста́вить.*

отставно́й *adj.* în retragere; ieşit la pensie; *~ вое́нный* militar în retragere ◇ *~ козы́ бараба́нщик* ajutor de băgător de seamă.

отста́ивание[1], *-я n. sg.* apărare, susţinere, protejare.

отста́ивание[2], *-я n. sg. (chim.)* limpezire, sedimentare.

отста́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отстоя́ть*[1,2].

отста́иваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отстоя́ться.* **2.** *pas.* de la *отста́ивать.*

отста́лость, *-и f. sg.* înapoiere, stare de înapoiere; rămînere în urmă; *вековáя ~* (stare de) înapoiere seculară.

отста́л|ый **1.** *adj.* înapoiat, rămas în urmă; *~ая страна́* ţară înapoiată. **2.** *~ый, -ого m.* codaş, întîrziat; înapoiat.

отста́|ть, *-а́ну, -а́нешь vb. pf. (ipf. отстава́ть)* **1.** *от + gen. (оказаться позади)* a rămîne în urmă; a se izola, a pierde legătura; *~ от спу́тников* a rămîne în urma tovarăşilor de drum. **2.** *от + gen. (опоздать)* a întîrzia. **3.** *(fig.)* a fi în urmă, a rămîne în urmă; *~ от ве́ка* a nu fi în pas cu vremea; *учени́к ~л* elevul a rămas în urmă. **4.** *от + gen. (отойти, порвать)* a se despărţi, a părăsi, a se înstrăina, a se lăsa de ...; *~ от ста́рых друзе́й* a-şi părăsi vechii prieteni. **5.** *(о часах)* a întîrzia, a rămîne în urmă *(despre un ceasornic).* **6.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a se desprinde, a se dezlipi; *обо́и ~ли* tapetul s-a dezlipit. **7.** *от + gen. (оставить в покое)* a lăsa în pace; *~нь от меня́!* lasă-mă în pace!, slăbeşte-mă! ◇ *(prov.) от воро́н ~ла и к па́вам не приста́ла* nici cîine, nici ogar; nici ca!, nici măgar.

отстаю́щий **1.** *part. prez. act.* de la *отстава́ть.* **2.** *adj.* rămas în urmă, întîrziat, înapoiat. **3.** *~ий, -его m.* codaş.

отстега́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. acuz.* a biciui, a bate cu biciul, a şfichiui.

отстёгивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отстегну́ть*

отстёгиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отстегну́ться.* **2.** *pas.* de la *отстёгивать.*

отстегну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. отстёгивать) acuz.* a descheia; a desface catarama.

отстегну́ться, *-нётся vb. pf. (ipf. отстёгиваться)* a se descheia; a se descătărăma.

отстира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. отстира́ть) acuz.* **1.** a spăla, a curăţa, a scoate (o pată la spălat). **2.** *(кончить стирать)* a termina de spălat.

отстира́ться, *-ается vb. pf. (ipf. отстира́ться)* a se spăla, a ieşi la spălat.

отстира́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отстира́ть*

отстира́ться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отстира́ться.* **2.** *pas.* de la *отстира́ть.*

отсто́й, *-я m. sg.* depunere, sediment.

отсто́йник, *-а m. (tehn.)* bazin de sedimentare/de decantare, decantor; pahar de decantare.

отстоя́вш|ийся *part. trec. act.* (de la *отстоя́ться)* sedimentat; limpezit; decantat; *~ееся вино́* vin limpezit; *(fig.) ~иеся взгля́ды* păreri formate.

отсто|я́ть[1], *-ою́, -ои́шь vb. pf. (ipf. отста́ивать) acuz.* a apăra, a susţine (cu succes); a salvgarda; *~ свои́ права́* a-şi apăra drepturile; *~ свою́ то́чку зре́ния* a-şi impune punctul de vedere.

отстоя́ть[2], *-ою́, -ои́шь vb. pf. (ipf. отста́ивать) acuz.* **1.** *(простоять до конца́ чего́-л.)* a sta (tot timpul) în picioare. **2.** *(утомить долгим стоянием)* a obosi (stînd); *~ себе́ но́ги* a nu se mai putea ţine pe picioare.

отсто|я́ть[3], *-ою́, -ои́шь vb. ipf. от + gen.* a fi depărtat de ..., a fi/a se găsi la o distanţă de ...

отстоя́ться, *-ои́тся vb. pf. (ipf. отста́иваться)* **1.** a se aşeza la fund, a se depune, a se sedimenta, a se limpezi; *дать ~* a lăsa să se sedimenteze. **2.** *(о взглядах, мнениях и т.п.)* a se forma, a se definitiva, a se cristaliza.

отстрога́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. acuz.* a da la rindea, a gelui.

отстрада́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* a trece prin toate suferinţele/chinurile; a înceta de a mai suferi.

отстра́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отстро́ить*[1,2].

отстра́иваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отстро́иться*[1,2]. **2.** *pas.* de la *отстра́ивать.*

отстране́ние, *-я n. sg.* **1.** înlăturare, îndepărtare. **2.** demitere, destituire.

отстранённый *p.t.p.* de la *отстрани́ть*

отстрани́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. отстраня́ть) acuz.* **1.** a înlătura, a îndepărta. **2.** a demite, a destitui, a con-

cedia; *(jur.)* ~ *свиде́телей* a recuza martorii.

отстрани́ться, *-нюсь, -ни́шься vb. pf. (ipf. отстраня́ться)* **1.** a se depărta, a se da la o parte, a se feri de ... **2.** *(fig.)* a se sustrage, a se eschiva, a se ţine deoparte.

отстраня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *отстрани́ть*

отстраня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отстрани́ться.* **2.** *pas.* de la *отстраня́ть.*

отстре́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отстрели́ть*

отстре́ливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *отстреля́ться.*

отстрели́ть, *-елю́, -е́лишь vb. pf. (ipf. отстре́ливать) acuz.* a reteza, a rupe, a tăia *(cu un glonte, cu o schijă).*

отстреля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. pf. (ipf. отстре́ливаться)* **1.** *от* + *gen.* a se apăra trăgînd cu puşca; a răspunde/a riposta cu un foc de armă. **2.** *(mil.)* a executa tragerile programate.

отстига́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отстри́чь*

отстри́чь, *-игу́, -ижёшь; -игу́т vb. pf. (ipf. отстига́ть) acuz.* a tunde, a tăia *(cu foarfecele).*

отстро́йка, *-и f. (radio)* reglare, potrivire.

отстро́ить, *-о́ю, -о́ишь vb. pf. (ipf. отстра́ивать) acuz.* **1.** *(кончить строить)* a termina de construit/de zidit. **2.** *(выстроить)* a zidi, a reconstrui.

отстро́иться, *-о́юсь, -о́ишься vb. pf. (отстра́иваться)* a termina de clădit, a-şi clădi ceva.

отсту́кать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. отсту́кивать) acuz.* **1.** a bate darabana, a bate tactul (pe ceva). **2.** *(на машинке, по телегра́фу)* a bate *(la maşina de scris, la telegraf).*

отсту́кивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отсту́кать*

о́тступ, *-а m.* aliniat.

отступа́тельный *adj.* în/de retragere; în/de defensivă; ~ *бой* luptă în defensivă.

отступа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отступи́ть*

отступа́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *отступи́ться*

отступи́ть, *-уплю́, -у́пишь vb. pf. (ipf. отступа́ть)* **1.** *(отойти, отодвинуться)* a se da îndărăt, a se da înapoi. **2.** *(mil.).* a se retrage, a bate în retragere; a ceda; ~ *с бо́ями* a se retrage luptînd, a manevra în retragere; ~ *в беспоря́дке* a se retrage în debandadă/în dezordine; *(fig.)* ~ *перед тру́дностями* a ceda în faţa greutăţilor. **3.** *от* + *gen.* a se abate, a devia, a deroga, a se îndepărta; a renega; ~ *от те́мы* a se abate de la subiect; ~ *от обы́чая* a încălca o tradiţie. **4.** *от*+*gen.* a lăsa spaţiu liber; ~ *от кра́я листа́ на полпа́льца* a lăsa la marginea colii de hîrtie un spaţiu de o jumătate de deget.

отступи́|ться, *-уплю́сь, -у́пишься vb. pf. (ipf. отступа́ться) от* + *gen.* **1.** *(отказаться от чего-л.)* a renunţa, a se lăsa păgubaş, a se lepăda de ...; ~ *от своего́ пра́ва* a renunţa la dreptul său; ~ *от своего́ сло́ва* a se dezice, a-şi retrage cuvîntul. **2.** *(оставить)* a se îndepărta, a abandona, a părăsi, a lăsa în pace; *друзья́ ~лись от него́* prietenii l-au părăsit.

отступле́ние, *-я n.* **1.** *(mil.)* retragere, repliere; ~ *с бо́ем* retragere prin luptă. **2.** abatere, derogare; ~ *от зако́на* derogare de la lege; *в* ~ *от* ... prin derogare de la ...; ~ *от пра́вила* abatere de la regulă. **3.** *(lit.)* digresiune, abatere; *лири́ческое* ~ digresiune lirică; *сде́лать* ~ a face o digresiune/o parantează. **4.** *(tehn.)* toleranţă, abatere.

отступни́к, *-а m.* renegat, apostat.

отступни́ческий *adj.* de renegat, de apostat.

отступни́чество, *-а n. sg.* renegare, apostazie.

отступно́й *adj. (înv.)* ca/de filodormă, drept compensaţie; ~*ы́е де́ньги* filodormă.

отступя́ 1. *gerun.* de la *отступи́ть.* 2. *adv.* la o mică distanţă, nu departe de ... .

отсуди́ть, *-сужу́, -су́дишь vb. pf. (ipf. отсу́живать)* a obţine prin hotărîre judecătorească.

отсу́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отсуди́ть*

отсу́тстви|е, *-я n. sg.* **1.** absenţă, lipsă; ~ *ви́димости* lipsă de vizibilitate; *в моё* ~ în lipsa mea, în absenţa mea;

быть/находи́ться в ~*и* a lipsi, a absenta. **2.** *(нехватка)* lipsă; ~ *специали́стов* lipsă de specialişti; *за* ~*ем вре́мени* din lipsă de timp ◇ *блиста́ть* ~*ем* a străluci/a excela prin absenţă; ~ *вся́кого прису́тствия* a) lipsă de prezenţă de spirit; b) lipsă de ingeniozitate.

отсу́тств|овать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* **1.** a lipsi, a fi absent. **2.** *(не иметься)* a lipsi; *у него́* ~*yет аппети́т* n-are poftă de mîncare.

отсу́тствующ|ий 1. *part. prez. act.* de la *отсу́тствовать.* **2.** *adj.* absent; ~*ие чле́ны сове́та* membrii absenţi ai consiliului. **3.** *adj. (fig.)* indiferent, distrat, absent; ~ *взгляд* privire absentă. **4.** ~*ий,* *-его m.* persoană absentă, absent; *установи́ть число́* ~*их* a stabili numărul absenţilor.

отсучи́ть, *-учу́, -у́чишь vb. pf. acuz.* a desufleca, a desface *(ceva suflecat).*

отсчёт, *-а m. sg.* **1.** numărare. **2.** *(tehn.)* citire; ~ *по прибо́ру* citire pe un aparat ◇ *обра́тный* ~ numărătoare inversă.

отсчита́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. отсчи́тывать)* **1.** *acuz.* a număra, a socoti. **2.** *от* + *gen.* a număra *(de la, de lîngă).*

отсчи́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отсчита́ть*

отсыла́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отосла́ть*

отсы́лка, *-и f. sg.* **1.** trimitere, expediere; trimitere înapoi, restituire. **2.** trimitere *(la un text, la o sursă etc.).*

отсы́пать, *-плю, -плешь vb. pf. (ipf. отсыпа́ть) acuz.* sau *gen.* **1.** a pune, a vărsa, a turna *(făină, griş etc.).* **2.** a (mai) lua din ...

отсыпа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отсы́пать*

отсы́паться, *-плется vb. pf. (ipf. отсыпа́ться)* a se vărsa.

отсыпа́ться[1], *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отсы́паться.* **2.** *pas.* de la *отсыпа́ть.*

отсыпа́ться[2], *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *отоспа́ться.*

отсы́пка, *-и f. sg.* vărsare, turnare; descărcare; ~ *под отко́с* descărcare în pantă.

о́тсыпь, *-и f.* **1.** *v. о́сыпь.* **2.** *(tehn.)* umplutură de pămînt, rambleu, depozit de pămînt.

отсырева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отсыре́ть*

отсыре́лый *adj.* umezit, jilăvit.

отсыре́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. сыре́ть şi отсырева́ть)* a se umezi, a se jilăvi.

отсыха́ть, *-а́ем vb. ipf.* de la *отсо́хнуть*

отсю́да *adv.* **1.** de aici, de ici; *далеко́* ~ departe de aici; ~ *и досю́да* de aici pînă aici; *убира́йся* ~*!* pleacă de aici! şterge-o! **2.** *(fig.)* de aici, din aceasta; de unde ..., din cele spuse anterior; ~ *я́вствует* de aici rezultă.

отта́ивание, *-я n. sg.* dezgheţ; topire; decongelare.

отта́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *оттая́ть.*

отта́лкивание, *-я n. sg.* **1.** împingere. **2.** *(fig.)* respingere, îndepărtare; repulsiune.

отта́лкивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *оттолкну́ть*

отта́лкиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *оттолкну́ться.* **2.** *pas.* de la *отта́лкивать.*

отта́лкивающий 1. *part. prez. act.* de la *отта́лкивать.* **2.** *adj.* respingător, dezgustător.

отта́пливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *оттопта́ть.*

оттаска́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. таска́ть) acuz.* a trage de ...; ~ *за во́лосы* a trage de păr, a părui.

отта́скивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *оттащи́ть.*

отта́чивание, *-я n.* ascuţire.

отта́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отточи́ть*

отта́чиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отточи́ться.* **2.** *pas.* de la *отта́чивать.*

оттащи́ть, *-ащу́, -а́щишь vb. pf. (ipf. отта́скивать) acuz.* **1.** a tîrî, a trage la o parte. **2.** *(fig.)* a desprinde, a îndepărta.

отта́ять, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. отта́ивать)* **1.** a se dezgheţa. **2.** *(fig.)* a se dezgheţa.

оттека́ть, *-а́ем vb. ipf.* de la *оттечь*

оттени́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. оттеня́ть) acuz.* **1.** a umbri; a nuanţa. **2.** *(fig.)* a accentua, a sublinia, a scoate în evidenţă/în relief; a releva.

оттени́ться, *-ни́тся vb. pf. (ipf. оттеня́ться)* a se reliefa.

отте́нок, *-нка m.* nuanţă, ton, umbră; *синева́тый ~* nuanţă albăstruie; *~ значе́ния* nuanţă de sens; *~ пренебреже́ния* nuanţă peiorativă.

оттеня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *оттени́ть*

о́ттепель, *-и f.* moină, dezgheţ; *наступи́ла ~* a început dezgheţul.

оттере́ть, *ототру́, ототрёшь vb. pf. (ipf. оттира́ть) acuz.* **1.** *(очистить)* a şterge, a curăţa, a freca. **2.** *(привести в чувство)* a dezmorţi prin frecare, a freca, a fricţiona; *~ сне́гом обморо́женное у́хо* a freca cu zăpadă urechea degerată. **3.** *(оттеснить)* a împinge, a da înapoi. **4.** *(отстранить)* a îndepărta, a înlătura.

оттере́ться, *ототрётся vb. pf. (ipf. оттира́ться)* a se şterge, a dispărea (prin frecare).

оттесни́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. оттесня́ть) acuz.* a împinge, a îndepărta; a respinge; a înlătura; *(fig.) ~ сопе́рника* a înlătura un rival.

оттесня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *оттесни́ть*

отте́чь, *-ечёт vb. pf. (ipf. оте́кать)* a se scurge.

оттира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *оттере́ть*

оттира́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *оттере́ться.* **2.** *pas.* de la *оттира́ть.*

о́ттиск, *-а m.* **1.** urmă, amprentă; *дактилоскопи́ческий ~* amprentă digitală. **2.** *(tipogr.)* imprimate, tipar; *корректу́рный ~* corectură, imprimat de corectură; *про́бный ~* imprimat de probă. **3.** extras; *а́вторские ~и* extrase pentru autor.

отти́скивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отти́снуть*

отти́снуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. отти́скивать) acuz.* **1.** a strivi, a strînge; *~ па́лец* a strivi degetul. **2.** *(tipogr.)* a imprima, a tipări.

оттого́ *adv.* din această cauză, de aceea; *~ что* fiindcă, pentru că, din cauză că.

отто́к, *-а m.* **1.** *(действие)* scurgere, deversare. **2.** *(место)* canal de scurgere.

оттолкну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. отта́лкивать) acuz.* **1.** a împinge, a da brînci. **2.** *(fig.)* a inspira dezgust, a îndepărta.

оттолкну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. отта́лкиваться) от + gen.* **1.** a porni, a se urni, a se depărta (prin împingere). **2.** *(fig.)* a porni de la ..., a lua ca bază de plecare.

отома́нка, *-и f.* divan, otomană, sofa, canapea.

оттопта́ть, *-опчу́, -о́пчешь vb. (ipf. отта́птывать) acuz.* **1.** a scîlcia, a distruge, a strica *(de prea mult mers).* **2.** *(pop.)* a obosi, a distruge de atîta mers/umblat.

оттопы́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *оттопы́рить*

оттопы́риваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *оттопы́риться.* **2.** *pas.* de la *оттопы́ривать.*

оттопы́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. оттопы́ривать) acuz.* a umfla, a scoate înainte; *~ гу́бы* a-şi umfla buzele; a se bosumfla.

оттопы́риться, *-ится vb. pf. (ipf. оттопы́риваться)* a se umfla; a se înfoia; a se răschira *(despre degete).*

отторга́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отто́ргнуть*

отто́ргнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. отторга́ть) acuz.* a smulge, a răpi, a uzurpa; *(despre un teritoriu)* a anexa.

отторже́ние, *-я n. sg.* răpire, uzurpare; anexare *(a unui teritoriu).*

отто́ченный 1. *p.t.p.* de la *отточи́ть.* **2.** *adj.* ascuţit. **3.** *adj. (fig.)* şlefuit, cizelat, cioplit; *~ые фра́зы* fraze cizelate.

отто́чие, *-я n. (tipogr.)* puncte de suspensie, puncte-puncte.

отточи́ть, *-очу́, -о́чишь vb. pf. (ipf. отта́чивать) acuz.* **1.** *(наточить)* a ascuţi *(bine); ~ бри́тву* a ascuţi briciul. **2.** *(fig.)* a pune la punct, a şlefui, a ciopli, a cizela. **3.** *(кончить точить)* a termina de ascuţit.

отточи́ться, *-о́чится vb. pf. (ipf. отта́чиваться)* a se ascuţi.

отто́чка, *-и f. sg.* ascuţire.

оттрепа́ть, *-еплю́, -е́плешь vb. pf. (ipf. трепа́ть)* a trage *(de urechi, de păr).*

отту́да *adv.* de acolo; din acel loc.

оттузи́ть, *-ужу́, -узи́шь vb. pf. (ipf. тузи́ть) acuz. (pop.)* a căra la pumni *(cuiva),* a bate măr *(pe cineva).*

оттушева́ть, *-шу́ю, -шу́ешь vb. pf. (ipf. оттуше́вывать) acuz.* a umbri, a da umbre *(la un desen);* a estompa.

оттуше́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *оттушева́ть*

оттяга́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (pop.) acuz.* a smulge, a dobîndi (printr-o hotărîre judecătorească).

оття́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *оттяну́ть*

оття́гиваться, *-ается vb. ipf.* de la *оттяну́ться*

оття́жка, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* tragere (la o parte), deplasare; *(lingv.) ~ ударе́ния* deplasarea accentului *(spre începutul cuvîntului).* **2.** *(промедление)* amînare, ărăgănare, tergiversare, întîrziere. **3.** *(mar.)* parîmă; *(av.)* hoban. **4.** *(tehn.)* zăvor.

оттяну́ть, *-яну́, -я́нешь vb. pf. (ipf. оття́гивать) acuz.* **1.** *(отпащить, отвести)* a trage *(la o parte);* a retrage; *~ кана́т впра́во* a trage odgonul spre dreapta; *~ наза́д* a trage înapoi; *(mil.) ~ войска́* a retrage trupele. **2.** *(отложить, отсрочить)* a amîna, a tărăgăna, a prelungi; *~ вре́мя платежа́* a prelungi termenul de plată. **3.** *(tehn.)* a lungi *(prin forjare).* **4.** a pricinui dureri, a obosi tare *(mîinile, spinarea, printr-o greutate)* ◇ *~ вре́мя* a trage de timp.

оттяну́ться, *-тя́нется vb. pf. (ipf. оття́гиваться)* **1.** *(о войсках)* a se retrage. **2.** *(о карманах)* a se umfla *(despre buzunare).*

оття́пать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. отща́пывать) acuz. (pop.)* a tăia, a reteza.

оття́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *оття́пать.*

отужинать, *-аю, -аешь vb. pf.* **1.** a termina de cinat. **2.** *(inv.)* a cina.

отума́нивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отума́нить.*

отума́ниваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отума́ниться.* **2.** *pas.* de la *отума́нивать*

отума́нить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. отума́нивать) acuz.* **1.** a întuneca, a înnegura, a încetoşa, a împăienjeni. **2.** a buimăci, a năuci.

отума́ниться, *-нюсь, -нишься vb. pf. (ipf. отума́ниваться)* **1.** a se înnegura, a se întuneca; a se voala, a se împăienjeni. **2.** a se buimăci, a se năuci.

отупе́лый *adj.* tîmpit, năuc, greu de cap; îndobitocit, abrutizat.

отупе́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. тупе́ть)* a se tîmpi, a se prosti; a se îndobitoci, a se abrutiza.

отутю́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отутю́жить*

отутю́жить, *-жу, -жишь vb. pf. (ipf. отутю́живать şi утю́жить) acuz.* a călca *(cu fierul).*

отуча́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отучи́ть*

отуча́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *pf.* de la *отучи́ться. (1).* **2.** *pas.* de la *отуча́ть.*

отуча́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *отучи́ться (1).*

отучи́ть, *-учу́, -у́чишь vb. pf. (ipf. отуча́ть şi отуча́ть) acuz.* cu *от + gen.* sau cu *inf.* a dezvăţa, a dezobişnui; a dezbăra.

отучи́ться, *-учу́сь, -у́чишься vb. pf. (ipf. отуча́ться şi отуча́ться)* **1.** *от + gen.* sau cu *inf.* a se dezvăţa, a se dezobişnui; a se dezbăra. **2.** *(pop.) (кончить учение, занятия)* a termina de învăţat lecţiile; a termina studiile/ învăţătura.

отфильтрова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf. (ipf. отфильтро́вывать)* a filtra, a separa prin filtrare.

отфильтро́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отфильтрова́ть.*

отформова́ть, *-му́ю, -му́ешь vb. pf. (ipf. отформо́вывать) (tehn.)* a forma, a modela *(o cantitate de ...).*

отформо́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отформова́ть*

отфрезерова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf. (ipf. фрезерова́ть) acuz. (tehn.)* a prelucra la freză, a freza.

отфы́ркиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *отфы́ркнуться*

отфы́ркнуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. отфы́ркиваться)* a pufni.

отха́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отходи́ть*[1,2]

отха́ркать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. отха́ркивать) acuz.* a scuipa (tuşind), a expectora.

отха́ркивание, *-я n. sg.* expectorare.

отха́ркивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отха́ркать.*

отха́ркиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отха́ркаться* şi *отха́ркнуться.* **2.** *pas.* de la *отха́ркивать.*

отха́ркивающий 1. *part. prez. act.* de la *отха́ркивать.* **2.** *adj. (med.)* expectorant, de expectorat.

отха́ркнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. отха́ркивать) acuz.* a expectora; *~ мокро́ту* a expectora flegmă.

отха́ркнуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. отха́ркиваться)* a expectora, a scuipa flegmă.

отхвати́ть, *-ачу́, -а́тишь vb. pf. (ipf. отхва́тывать) acuz.* **1.** a tăia, a reteza. **2.** *(pop.)* a face ceva repede/cu îndemînare.

отхва́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отхвати́ть*

отхлебну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. отхлёбывать) acuz.* sau *gen.* a bea cîte puţin, a sorbi cîte o înghiţitură.

отхлёбывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отхлебну́ть*

отхлеста́ть, *-ещу́, -е́щешь vb. pf. (ipf. отхлёстывать) acuz.* **1.** a biciui, a şfichiui. **2.** *(fig. pop.)* a face cu ou şi cu oţet, a face de două parale ◇ *~ по щёкам* a pălmui.

отхлёстывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отхлеста́ть*

отхло́пать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. отхло́пывать) acuz.* **1.** *(руки, аплодируя)* a nu mai putea de atîtea aplauze; *~ себе́ ладо́ши* a obosi aplaudînd, a-l durea palmele de atîtea aplauze. **2.** *(отшлёпать)* a trage o mamă de bătaie.

отхлопота́ть, *-почу́, -по́чешь vb. pf.* a căpăta/a obţine prin intervenţii.

отхло́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отхло́пать*

отхлы́нуть, *-ну, -нешь vb. pf.* a se retrage, a da înapoi; *во́лны ~ли от бе́рега* valurile s-au retras de la ţărm.

отхо́д, *-а m.* **1.** *sg.* plecare, pornire; *~ по́езда* plecarea trenului. **2.** *(mil.)* retragere, repliere; *~ в тыл* repliere în spatele frontului; *тактический ~* repliere tactică. **3.** *sg. (отступление) (fig.)* îndepărtare, abatere; rupere. **4.** *(zoot.)* mortalitate.

отходи́ть[1], *-ожу́, -о́дишь vb. pf. (ipf. отха́живать) acuz.* a vindeca, a însănătoşi *(printr-o grijă deosebită).*

отходи́ть[2], *-ожу́, -о́дишь vb. pf. (ipf. отха́живать) acuz.* **1.** *(утомить хожде́нием ноги)* a-şi obosi picioarele, a-şi rupe picioarele. **2.** *(отколотить)* a snopi, a burduşi, a ciomăgi, a biciui.

отходи́ть[3], *-ожу́, -о́дишь vb. ipf.* de la *отойти́*

отхо́дн|ая, *-ой f. (bis.)* moliftă *(la capul unui muribund); (glum.) справля́ть ~ую кому́-л.* a cînta cuiva aleluia.

отхо́дчивость, *-и f. sg.* caracter nerăzbunător.

отхо́дчивый *adj.* care nu poartă pică; nerăzbunător.

отхо́ды, *-ов pl.* deşeuri; reziduuri, rămăşiţe; *нефтяны́е ~* reziduuri de petrol; *промы́шленные ~* deşeuri industriale; *реакти́вные ~* reziduuri radioactive.

отхо́ж|ий *adj. (în expr.)* **1.** *(înv.) ~ про́мысел* muncă sezonieră a ţăranului *(la oraş sau în alt sat).* **2.** *(pop.) ~ее ме́сто* latrină, privată.

отцвести́, *-цвету́, -цветёшь vb. pf. (ipf. отцвета́ть)* **1.** a termina de înflorit; a se vesteji, a se ofili. **2.** *(fig.)* a se trece.

отцвета́ние, *-я n. sg.* sfîrşitul înfloritului, căderea florilor; scuturarea florilor.

отцвета́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отцвести́*

отцеди́ть, *-ежу́, -е́дишь vb. pf. (ipf. отце́живать) acuz.* **1.** a trage *(prin carpa).* **2.** a strecura, a filtra.

отце́живание, *-я n.* strecurare.

отце́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отцеди́ть*

отцеп, *-а m.* grup de vagoane (desprins).

отцепи́ть, *-еплю́, -е́пишь vb. pf. (ipf. отцепля́ть) acuz.* a desprinde, a dezlega, a decupla, a desface, a detaşa; *~ вагон* a decupla un vagon.

отцепи́ться, *-е́пится vb. pf. (ipf. отцепля́ться)* **1.** a se desprinde, a se decupla, a se detaşa. **2.** *(оставить в покое)* a lăsa în pace pe cineva, a da pace cuiva.

отце́пка, *-и f. sg.* decuplare, dezlegare, detaşare; desprindere; *~ ваго́нов* decuplarea vagoanelor.

отцепле́ние, *-я n.* decuplare.

отцепля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *отцепи́ть.*

отцепля́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отцепи́ться.* **2.** *pas.* de la *отцепля́ть.*

отцеуби́йство, *-а n.* paricid.

отцеуби́йца, *-ы m.* şi *f.* paricid(ă).

отцо́в *adj. (pop.)* al tatei, a tatălui; părintesc.

отцо́вск|ий *adj.* de tată, al tatălui, părintesc, patern; *~ое насле́дие* moştenire părintească.

отцо́вство, *-а n. sg.* paternitate.

отча́иваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *отча́яться.*

отча́л, *-а m. sg. (mar.)* demaraj, plecare de la chei.

отча́лива|ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отча́лить* ◇ *pop.) ~й!* cară-te! şterge-o!

отча́лить, *-алю, -алишь vb. pf. (ipf. отча́ливать)* **1.** *acuz.* a desprinde, a detaşa (parîma de acostare). **2.** a pleca/a porni de la chei, a se depărta de mal.

отча́сти *adv.* în parte, parţial, într-o oarecare măsură.

отча́яни|е, *-я n. sg.* desperare, deznădejde; dezolare; *приходи́ть в ~* a ajunge la desperare; *предава́ться ~ю* a se lăsa pradă desperării; *приводи́ть в ~* a aduce la desperare; *быть в ~и* a fi desperat.

отча́янно *adv.* **1.** cu îndîrjire, cu înverşunare; *~ защища́ться* a se apăra cu înverşunare. **2.** *(очень)* grozav, foarte, tare; din cale afară.

отча́янность, *-и f. sg.* **1.** (stare de) desperare; *~ положе́ния* situaţie desperată. **2.** *(безрассудная смелость)* temeritate, îndrăzneală oarbă, cutezanţă. **3.** îndîrjire, înverşunare.

отча́янн|ый *adj.* **1.** *(исполненный отчаяния)* desperat, deznădăjduit, plin de desperare / de deznădejde; *~ взор* privire deznădăjduită; *~ое положе́ние* situaţie desperată. **2.** *(смелый)* îndrăzneţ, cutezător, temerar; nechibzuit, nesocotit; *~ посту́пок* faptă îndrăzneaţă. **3.** *(чрезвычайный, яростный)* înverşunat, îndîrjit; *~ое сопротивле́ние* rezistenţă înverşunată. **4.** teribil, grozav, pasionat; *~ карте́жник* un cartofor pasionat. **5.** foarte rău, mizerabil; *~ое поведе́ние* purtare mizerabilă; *~ая пого́да* vreme ciinoasă.

отча́яться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. отча́иваться)* cu *inf.* sau cu *в* + *prepl.* **1.** a pierde speranţa, a nu avea speranţă. **2.** a deznădăjdui, a despera. **3.** *на* + *prepl.* a îndrăzni.

отчего́ *adv. (interog.)* şi *conj.* de ce?, pentru ce?, din ce cauză?; *~ он не пришёл?* de ce n-a venit?; *вот ~* iată de ce.

отчего́-либо *adv.* dintr-o cauză oarecare; pentru un motiv sau altul.

отчего́-нибудь *adv. v. отчего́-либо*

отчего́-то *adv.* dintr-o cauză oarecare; nu se ştie din ce cauză.

отчека́нивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отчека́нить*

отчека́ниваться, *-ается vb. ipf.* de la *отчека́ниться.*

отчека́нить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. отчека́нивать) acuz.* **1.** a bate monedă. **2.** *(произнести чётко и раздельно)* a rosti răspicat, a scanda (cuvintele), a vorbi sacadat; a articula; *~ слова́* a rosti cuvintele sacadat, a articula fiecare cuvînt.

отчека́ниться, *-нится vb. pf. (ipf. отчека́ниваться)* a se contura.

отчеренкова́ть, *-кую, -куешь vb. pf. (ipf. черенкова́ть) acuz. (agr.)* a altoi; a butăşi.

отчёркивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отчеркну́ть*

отчеркну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. отчёркивать) acuz.* a sublinia, a însemna.

отчерпну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. отчёрпывать) acuz.* sau *gen.* a lua, a scoate (un lichid).

отчёрпывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отчерпну́ть*

отчерти́ть, *-ерчу́, -е́ртишь vb. pf. (ipf. отчёрчивать) acuz.* a desena, a contura, a trasa.

отчёрчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отчерти́ть*

о́тчество, *-а n.* nume după tată, patronimic.

отчёт, *-а m.* dare de seamă; raport; situaţie; decont, socoteală; *годи́чный ~* dare de seamă anuală; *дать кому́-л. ~ в чём-л.* a da cuiva socoteală de ceva; *дать/взять под ~* a da/a lua spre decontare; *тре́бовать ~а* a cere socoteală; *дать* sau *отда́ть себе́ ~ в чем-л.* a-şi da seama de ceva, a fi conştient de ceva; *не дава́я* sau *не отдава́я себе́ ~а* fără să-şi dea seama, inconştient; *отдава́ть ~ в свои́х слова́х* a-şi măsura cuvintele.

отчётливо *adv.* (în mod) clar; limpede, precis, distinct (despre scris) citeţ; *~ писа́ть* a scrie citeţ.

отчётливость, *-и f. sg.* claritate, limpezime, preciziune.

отчётлив|ый *adj.* clar, limpede, precis, distinct (despre scris) citeţ; *~ое изображе́ние* imagine clară/precisă; *~ое произноше́ние* pronunţare distinctă.

отчётность, *-и f. sg.* **1.** *(документация)* gestiune; evidenţă, scripte contabile; contabilitate; *~ в образцо́вом поря́дке* scriptele sînt într-o ordine exemplară; *де́нежная ~* gestiune băneacă. **2.** *(проведение отчёта)* dări de seamă.

отчётн|ый *adj.* de dare de seamă; de gestiune; de decontare; *~ое собра́ние* adunare de dare de seamă; *~ год* an pentru care se întocmeşte darea de seamă; exerciţiu; raport; *~ докла́д* raport de activitate; dare de seamă, raport; *~ые да́нные* date cuprinse în dările de seamă; date contabile; *~ бала́нс* balanţ contabil; *~ ава́нс* avans spre decontare.

отчи́зн|а, *-ы f. sg. (poetic)* patrie; *любо́вь к ~е* iubire de patrie.

о́тчий *adj. (înv.)* părintesc, natal; *~ дом* casă părintească.

о́тчим, *-а m.* tată vitreg.

отчисле́ни|е, *-я n. sg.* **1.** *(действие)* reţinere, scădere, defalcare. **2.** *(отчисленная сумма)* vărsămînt; cotă-parte, cotă; reţinere, prelevare; *резе́рвные и амортизацио́нные ~я* vărsăminte la fondul de rezervă şi cote de amortizare; *~я в фонд дире́ктора* prelevări pentru fondul directorial. **3.** alocare, alocaţie; sumă alocată; *~я на жили́щное строи́тельство* alocări pentru construcţii de locuinţe; *~я от накопле́нний* cotepărţi din acumulări. **4.** concediere, demitere; eliminare; exmatriculare.

отчи́слить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. отчисля́ть) acuz.* **1.** *(вычесть)* a reţine, a scădea; a defalca; *~ ты́сячу рубле́й* a reţine o mie de ruble. **2.** *(ассигновать)* a aloca. **3.** *(уволить)* a concedia, a licenţia; a elimina, a exmatricula; *(mil.) ~ в запа́с* a trece în rezervă; *(mil.) ~ в распоряже́ние* a pune la dispoziţie, a da disponibil.

отчи́слиться, *-люсь, -лишься vb. pf. (ipf. отчисля́ться)* a-şi da demisia, a pleca din serviciu.

отчисля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *отчи́слить*

отчисля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отчи́слиться.* **2.** *pas.* de la *отчисля́ть*

отчи́стить, *-ищу, -и́стишь vb. pf. (ipf. отчища́ть) acuz.* a curăţa, a scoate o pată.

отчи́ститься, *-ищусь, -и́стишься vb. pf. (ipf. отчища́ться)* a se curăţa.

отчи́стка, *-и f. sg.* curăţare.

отчита́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. отчи́тывать) acuz.* **1.** a dojeni, a mustra, a face morală. **2.** a termina de citit ceva.

отчита́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. отчи́тываться) в + prepl.* a da socoteală; a face o dare de seamă; *~ пе́ред кем-л.* a da socoteală cuiva.

отчи́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отчита́ть*

отчи́тываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отчита́ться.* **2.** *pas.* de la *отчи́тывать.*

отчища́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отчи́стить*

отчища́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отчи́ститься.* **2.** *pas.* de la *отчища́ть.*

отчленить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. отчленя́ть)* a dezmembra.

отчленя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *отчленить*

отчуди́ть [1], *-ужу́, -уди́шь vb. pf.* de la *отчужда́ть*

отчуди́ть [2], *-чуди́шь vb. pf.* a face una boacănă.

отчужда́емость, *-и f. sg. (jur.)* alienabilitate.

отчужда́емый *(jur.)* **1.** *part. prez. pasiv.* de la *отчужда́ть.* **2.** *adj.* alienabil.

отчужда́ть, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. отчуди́ть* [1]*) acuz.* **1.** a înstrăina. **2.** *(jur.)* a expropria; a confisca; a aliena. a înstrăina.

отчужде́ние [1], *-я n. sg.* **1.** ruperea relaţiilor; răceală în relaţii; înstrăinare; îndepărtare.

отчужде́ние [2], *-я n. sg. (jur.)* expropiere; confiscare; alienare, înstrăinare.

отчуждённо *adv.* izolat, răzleţ, înstrăinat; *жить ~* a trăi izolat.

отчуждённость, *-и f. sg.* îndepărtare, înstrăinare; izolare; răceală.

отчуждённый *(jur.)* **1.** *p.t.p.* de la *отчужда́ть.* **2.** *adj. (чуждый) (jur.)* înstrăinat, alienat.

отшага́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. acuz.* a parcurge pe jos

отшагну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf.* a face un pas într-o parte; a se da la o parte.

отшатну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. acuz.* **1.** a da la o parte, a împinge. **2.** *(fig.)* a îndepărta.

отшатну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. от + gen.* **1.** a se da brusc în lături, a se da îndărăt. **2.** *(fig.)* a se îndepărta, a se înstrăina; a părăsi, a abandona.

отшвартова́ние, *-я n. (mar.)* demaraj.

отшвартова́ть, *-ту́ю, -ту́ешь vb. pf. (ipf. отшварто́вывать) (mar.)* a demara.

отшвартова́ться, *-ту́ется vb. pf. (ipf. отшварто́вываться)* a demara.

отшварто́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отшвартова́ть*

отшварто́вываться, *-ается vb. ipf.* de la *отшвартова́ться*

отшви́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отшвырну́ть*

отшвырну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. отшви́ривать) acuz.* a arunca, a azvîrli.

отше́льник, *-а m. (înv.)* sihastru, pustnic, schimnic; *(fig.) жить ~ом* a trăi ca un huhurez/ca un pustnic.

отше́льнический *adj.* de sihastru, de pustnic.

отше́льничество, *-а n. sg. (înv.)* sihăstrie, pustnicie, schimnicie; izolare.

отши́б, *-а m. (în expr.) на ~е* în afara satului/oraşului, izolat; *(fig.) жить на ~е* a trăi izolat de lume, a trăi retras.

отшиба́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *отшиби́ть.*

отшиб|и́ть, *-у́, -бёшь vb. pf. (ipf. отшиба́ть) acuz.* **1.** *(ударить, отбить)* a sparge, a rupe *(cu o lovitură).* **2.** *(отбросить ударом)* a respinge, a para, a bate înapoi ◇ *у меня́ ~ло па́мять* mi-am pierdut memoria, memoria m-a părăsit; *~ охо́ту к чему́-л.* a face să-i treacă pofta/cheful de ceva.

отшлёпать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. отшлёпывать) acuz.* a trage o bătaie, a da cîteva palme.

отшлёпывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отшлёпать*

отшлифова́ть, *-фу́ю, -фу́ешь vb. pf. (ipf. отшлифо́вывать şi шлифова́ть)* a şlefui.

отшлифова́ться, *-у́юсь, -у́ешься vb. pf. (ipf. отшлифо́вываться)* **1.** a se şlefui. **2.** *(fig.)* a se şlefui, a se cizela.

отшлифо́вка, *-и f. sg.* şlefuire, cizelare.

отшлифо́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отшлифова́ть*

отшлифо́вываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *отшлифова́ться.*

отшпи́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отшпи́лить*

отшпи́ливаться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отшпи́литься.* **2.** *pas.* de la *отшпи́ливать*

отшпи́лить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. отшпи́ливать) acuz.* a desprinde, a desface *(ceva fixat cu ace).*

отшпи́литься, *-лится vb. pf. (ipf. отшпи́ливаться)* a se desprinde, a se desface *(din ace).*

отштампова́ть, *-пу́ю, -пу́ешь vb. pf. (ipf. отштампо́вывать şi штампова́ть) acuz.* a ştanţa.

отштампо́вывать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *отштампова́ть*

отштукату́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отштукату́рить*

отштукату́рить, *-рю, -ришь vb. pf.* **1.** *(ipf. отштукату́ривать şi штукату́рить) acuz.* a tencui. **2.** a şprăvi de tencuit.

отшуме́ть, *-млю, -ми́шь vb. pf.* **1.** a se domoli, a se potoli, a înceta *(despre zgomot, bubuituri etc.).* **2.** *(о славе)* a se trece, a se stinge *(despre glorie, faimă).*

отшути́ться, *-учу́сь, -у́тишься vb. pf. (ipf. отшу́чиваться)* a scăpa cu o glumă; a lua în glumă.

отшу́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *отшути́ться.*

отщелка́ть, *-аю, -аешь vb. pf. acuz. (pop.)* **1.** a da bobîrnace. **2.** *(fig.)* a ocărî, a trage un perdaf/o săpuneală.

отщепе́нец, *-нца m.* renegat, transfug.

отщепе́нство, *-а n. sg.* renegare, apostazie.

отщепи́ть, *-плю́, -пи́шь vb. pf. (ipf. отщепля́ть) acuz.* a aşchia, a despica.

отщепле́ние, *-я n. sg.* **1.** aşchiere, despicare. **2.** *(tehn.)* dezagregare; scindare.

отщепля́ть, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *отщепи́ть*

отщипа́ть, *-ипле́ю, -и́плешь vb. pf. (ipf. отщи́пывать) acuz.* a ciupi, a ciuguli.

отщипну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *отщипа́ть*

отщи́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отщипа́ть*

отъеда́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отъе́сть (1)*

отъеда́ться, *-аюсь, -аешься* de la *отъе́сться*

отъе́зд, *-а m. sg.* plecate, pornire; *в день ~а* în ziua plecării; ◇ *быть в ~е* a fi plecat.

отъе́здить, *-е́зжу, -е́здишь vb. pf.* **1.** a călători un timp oarecare. **2.** a termina de călătorit/cu călătoriile.

отъезжа́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отъе́хать.* **2.** a pleca la drum, a face o călătorie.

отъезжа́ющ|ий 1. *part. prez. act.* de la *отъезжа́ть.* **2.** *~ий, -его m.* cel care pleacă, călător; *~их про́сят в ваго́н!* călătorii sînt poftiţi în vagoane!

отъём, *-а m.* înţărcare.

отъёмный *adj.* **1.** *(tehn.)* detaşabil, demontabil. **2.** de înţărcat.

отъёмыш, *-а m.* animal înţărcat.

отъе́сть, *-е́м, -е́шь, -е́ст vb. pf.* **1.** *(ipf. отъеда́ть) acuz.* a roade, a mînca o parte din... **2.** *(pop.)* a termina de mîncat.

отъе́сться, *-е́мся, -е́шься vb. pf. (ipf. отъеда́ться)* a se îndopa; a se îngrăşa.

отъе́хать, *-е́ду, -е́дешь vb. pf. (ipf. отъезжа́ть)* a pleca; a se îndepărta.

отъя́вленный *adj.* cunoscut; înveterat înrăit, notoriu; *~ негоди́й* un mare ticălos.

отыгра́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. отыгрывать) acuz.* a-şi scoate paguba, a recîştiga *(la jocuri de noroc).*

отыгра́ться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. отыгрываться)* **1.** a-şi scoate paguba, a se reface *(la jocul de cărţi).* **2.** *(fig.)* a se descurca, a ieşi cu dibăcie dintr-o încurcătură.

отыгрывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отыгра́ть*

отыгрываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отыгра́ться.* **2.** *pas.* de la *отыгрывать.*

о́тыгрыш, *-а m. sg.* **1.** recîştigare *(a banilor pierduţi),* revanşă. **2.** sumă recîştigată.

отымённый *adj. (lingv.)* denominativ; derivat de la un substantiv *sau* adjectiv; *~ глаго́л* verb denominativ.

отыска́ние, *-я n.* căutare, detecţie, depistare, localizare; *~ неисправностей/поврежде́ний* detecţie/depistare a defectelor/a deranjamentelor.

отыска́ть, *-ыщу́, -ы́щешь vb. pf. (ipf. отыскивать) acuz.* a găsi, a afla; a descoperi; a regăsi.

отыска́ться, *-ыщу́сь, -ы́щешься vb. pf. (ipf. отыскиваться)* a se găsi, a se regăsi.

отыскивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отыска́ть*

отыскиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *отыска́ться.* **2.** *pas.* de la *отыскивать.*

отэкзаменова́ть, *-ну́ю, -ну́ешь vb. pf. acuz.* a termina de examinat/de ascultat; a examina.

отэкзаменова́ться, *-ну́юсь, -ну́ешься vb pf.* a termina de dat examene, a termina cu examenele.

отяготи́ть, *-ощу́, -оти́шь vb. pf. (ipf. отягоща́ть) acuz.* cu *instr.* a încărca, a îngreuia, a împovăra; a copleşi; *~ кого́-л. про́сьбой* a împovăra pe cineva cu o rugăminte.

отягоща́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отяготи́ть*

отягоще́ние, *-я n. sg.* încărcare, împovărare; copleşire.

отягча́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *отягчи́ть*

отягча́ющ|ий *part. prez. act.* de la *отягча́ть; (jur.) ~ие (вину́) обстоя́тельства* circumstanţe agravante.

отягчи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. отягча́ть) acuz.* a agrava, a îngreuna; *~ свою́ вину́ чем-л.* a-şi agrava vina prin ceva.

отяжеле́лый *adj.* îngreunat, împovărat.

отяжеле́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *тяжеле́ть*

отяжели́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. отяжеля́ть) acuz.* a face mai greu, a îngreuna, a mări greutatea.

отяжеля́ть, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *отяжели́ть*

о́фис, *-а m.* oficiu.

офи́т, *-а m. (mineral)* ofit.

офице́р, *-а m.* **1.** ofiţer; *~ действи́тельной слу́жбы* ofiţer activ; *строево́й ~* ofiţer combatant; *нестроево́й ~* ofiţer necombatant; *вахтенный ~* ofiţer de cart; *~ запа́са* ofiţer de rezervă; *~ в отста́вке* ofiţer în retragere; *дежу́рный ~* ofiţer de serviciu; *~ свя́зи* ofiţer de legătură; *штабно́й ~* sau *~ шта́ба* ofiţer de stat major; *морско́й ~* ofiţer de marină; *~ контрразве́дки* ofiţer de contrainformaţii, ofiţer de contraspionaj; *~ администрати́вно-хозя́йственной слу́жбы* ofiţer de administraţie; *мла́дший ~* ofiţer inferior; *ста́рший ~* ofiţer superior; *выходи́ть в ~ы* a ieşi ofiţer; *произвести́ в ~ы* a avansa la gradul de ofiţer. **2.** *(la şah)* nebun, ofiţer.

офице́рск|ий *adj.* ofiţeresc, de ofiţer; *~ое зва́ние* grad de ofiţer; *~ ко́рпус* corpul ofiţerilor.

офице́рство, *-а n. sg.* **1.** *col.* corpul ofiţerilor, ofiţerime. **2.** titlul, gradul de ofiţer; *получи́ть ~* a căpăta gradul de ofiţer.

официа́льно *adv.* **1.** (în mod) oficial; *~ заяви́ть* a declara în mod oficial. **2.** *(fig.)* rece, distant.

официа́льность, *-и f. sg.* caracter oficial.

официа́льн|ый *adj.* **1.** oficial; *~ое освиде́тельствование* dezmînţire oficială; *~ые да́нные* date oficiale; *~ое приглаше́ние* invitaţie oficială. **2.** *(fig.)* formal, rece, distant.

официа́нт, *-а m.* ospătar, chelner.

официа́нтка, *-и f.* ospătăriţă, chelneriţă.

официо́з, *-а m.* oficios.

официо́зность, *-и f. sg.* caracter oficios.

официо́зный *adj.* oficios; *~ о́рган печа́ти* organ oficios.

офо́рмить, *-млю, -мишь vb. pf. (ipf. оформля́ть) acuz.* **1.** a da formă definitivă; a prezenta în formă definitivă; a definitiva; *~ кни́гу* a se ocupa de prezentarea grafică a unei cărţi. **2.** *(узаконить)* a face formele, a îndeplini formalităţile legale; a legaliza, a perfecta; *~ до́говор* a încheia un contract. **3.** *(зачи́слить на рабо́ту)* a face formele de angajare/de numire.

офо́рмиться, *-млюсь, -мишься vb. pf. (ipf. оформля́ться)* **1.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a lua, a căpăta formă definitivă; a se preciza, a se cristaliza; a se închega. **2.** a îndeplini formalităţile necesare; a-şi face formele (de numire, de întrare în serviciu); *~ на рабо́ту* a primi numirea în serviciu.

оформле́ни|е, *-я n.* **1.** *sg. (действие)* prezentare; execuţie; definitivare; finisare, finisaj; *графи́ческое ~* prezentare grafică; *сцени́ческое ~* punere în scenă; *худо́жественное ~* prezentare artistică; aspect artistic; *архитекту́рное ~* finisare arhitectonică; aspect arhitectonic; *~ру́кописи* definitivare a unui manuscris. **2.** *(внешний вид)* mod de prezentare, formă, aspect (exterior); *~кни́ги* prezentare grafică a unei cărţi, aspect estetic al unei cărţi; *~ на ка́рте* formulare pe hartă. **3.** *sg.* îndeplinirea formalităţilor necesare, întocmirea în formă legală; perfectare; legalizare; *~ до́говора* încheierea unui contract (în formă legală); *~ зака́за* perfectarea unei comenzi.

оформля́ть, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *офо́рмить*

оформля́ться, *-яюсь, -яешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *офо́рмиться.* **2.** *pas.* de la *оформля́ть*

офо́рт, *-а m.* acvaforte.

офсе́т, *-а m. (tipogr.)* ofset.

офтальми́я, *-и f. (med.)* oftalmie.

офтальмо́лог, *-а m.* oftalmolog.

офтальмологи́ческий *adj. (med.)* oftalmologic.

офтальмоло́гия, -и *f. sg. (med.)* oftalmologie.

офтальмоско́п, -а *m.* oftalmoscop.

ох 1. *interj.* of!, vai! **2.** *о́хи, -ов pl.* ofuri; vaiete; *о́хи да а́хи* ofuri şi iar ofuri; *о́хи да вздо́хи* chiu şi vai; of şi aoleu.

оха́живать, *-аю, -аешь, vb. ipf. acuz. v. обха́живать.*

оха́ивание, *-я n.* ponegrire, defăimare.

оха́льник, *-а m. (pop.)* neruşinat, neobrăzat.

оха́льничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pop.)* a se purta ca un neruşinat, a se obrăznici.

оха́льный *adj. (pop.)* obraznic, neobrăzat, neruşinat.

охаме́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (pop.)* a deveni obraznic, a deveni mitocan.

о́ханье, *-я n.* văicăreală, tînguială.

оха́н|ка, -и *f.* braţ, mănunchi, legătură; *~ дров* un braţ de lemne de foc; *взять в ~у* a apuca cu amîndouă mîinile, a lua în braţe.

охарактеризова́ть, *-зу́ю, -зу́ешь vb. pf. (ipf. характе́ризовать) acuz.* a caracteriza.

о́хать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. о́хнуть)* a ofta, a geme, a se văicări, a se tîngui.

оха́ять, *-а́яю, -а́яешь vb. pf. de la ха́ять*

охва́т, *-а m.* **1.** *(действие)* vedere, întindere; *широ́кий ~* orizont larg, vedere largă. **2.** *sg.* cuprindere, includere; atragere; *~ шко́льным обуче́нием* şcolarizare. **3.** *(mil.)* încercuire, împresurare, învăluire; *манёвр на ~* manevră în cleşte; *~ фла́нга* învăluirea unui flanc; *глубо́кий ~* învăluire adîncă.

охвати́ть, *-ачу́, -а́тишь vb. pf. (ipf. охва́тывать) acuz.* **1.** a cuprinde, a îmbrăţişa; *~ рука́ми* a cuprinde cu mîinile. **2.** *(fig.)* a cuprinde ;*~ что-л. умо́м* a cuprinde ceva cu mintea. **3.** *(mil.)* a a învălui, a încercui, a împresura; *~ цель* a încadra obiectivul. **4.** a strînge; *~ бо́чку обруча́ми* a strînge butoiul în cercuri. **5.** a atrage, a antrena; *~ шко́льным обуче́нием* a şcolariza.

охва́тн|ый *adj.* **1.** *(mil.)* de învăluire, de încercuire; *~ое движе́ние* mişcare de învăluire. **2.** *(lit.)* îmbrăţişat; *~ая рифма* rimă îmbrăţişată.

охва́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *охвати́ть*

охво́стье, *-я n. sg.* **1.** *(agr.)* deşeuri de la treierat, goz. **2.** *(fig.)* lepădături; cozi de topor; acoliţi.

охладева́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *охлади́ть*

охлади́тельный *adj. (înv.)* rece, răcit.

охлади́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. охладева́ть)* **1.** a se răci. **2.** *(fig.) к +* *dat.* a se răci, a deveni indiferent, a-şi pierde însufleţirea/interesul, a se plictisi.

охлади́тель, *-я m. (tehn.)* refrigerent, refrigerator *(la reactor); газообра́зный ~* refrigerent gazos.

охлади́тельный *adj.* de răcire, refrigerent.

охлади́ть, *-ажу́, -ади́шь vb. pf. (ipf. охлажда́ть) acuz.* **1.** a răci; a răcori; a refrigera. **2.** *(fig.)* a astîmpăra, a linişti, a potoli, a tempera.

охлади́ться, *-ажу́сь, -ади́шься vb. pf. (ipf. охлажда́ться)* **1.** a se răci. **2.** a deveni indiferent, a-şi pierde influenţa, a-şi pierde interesul, a se plictisi.

охлажда́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *охлади́ть*

охлажда́ющий 1. *part. prez. act.* de la *охлажда́ть* . **2.** *adj.* răcoritor. **3.** *adj. (tehn.)* refrigerent, răcitor, de răcire.

охлажде́ние, *-я n. sg.* **1.** răcire; răcorire; *водяно́е ~* răcire cu apă; *возду́шное ~* răcire cu aer. **2.** *(fig.)* răceală, indiferenţă, lipsă de interes.

охлократи́я, *-и f. (pol.)* ochlocraţie.

охло́пок, *-пка m.* **1.** smoc; *~ шерсти* un smoc de lînă. **2.** *sg. col.* resturi, cîlţi; *льняно́й ~* cîlţi de in; *пенько́вый ~* cîlţi de cînepă.

охмеле́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. хмеле́ть)* a se îmbăta; a se chercheli, a se ameţi, a se afuma.

о́хнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *о́хать*

охолости́ть, *-ощу́, -ости́шь vb. pf. acuz.* a castra, a scopi, a jugăni.

охора́шивание, *-я n. sg.* gătire, dichisire.

охора́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a găti, a dichisi.

охора́шиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* a se găti, a se dichisi.

охо́т|а[1], -ы *f. sg.* vînătoare; *е́хать/идти́ на ~у* a merge/a se duce la vînătoare; *~ на медве́дя* vînătoare de urşi; *~ за перепела́ми* vînătoare de prepeliţe; *соба́чья ~* vînătoare cu cîini; *держа́ть соколи́ную и соба́чью ~у* a ţine şoimi şi cîini de vînătoare ◇ *(prov.) на ~у е́хать—соба́к корми́ть* porcul nu se îngraşă în ajun (de Ignat).

охо́т|а[2], -ы *f. sg. к + dat.* sau cu *inf. (желание)* dorinţă, poftă, chef, plăcere; *~ к уче́нию* dorinţa de a citi; *~ учи́ться* dorinţă de a învăţa; poftă de învăţătură; *по свое́й ~е* din propria sa dorinţă; *отнима́ть* sau *отбива́ть всю́кую ~у* a tăia orice chef; *нет ~ы* n-am chef; *с ~ой* cu plăcere, bucuros ◇ *что за ~!* sau *~ тебе́!* ce-ţi trebuie; la ce bun? la ce-ţi trebuie! *~ тебе́ спо́рить с ним?* la ce bun să discuţi cu el? *(prov.) ~ пу́ще нево́ли* de bună voie este mai bine decît de nevoie; nu-ţi este puterea cît îţi este vrerea; dorinţa e mai tare ca putinţa.

охо́титься, *-о́чусь, -о́тишься vb. ipf. на + acuz.* sau *за + instr.* a vîna; *~ на волко́в* a vîna lupi; *(fig.) ~ за ре́дкой кни́гой* a umbla după o carte rară.

охо́тк|а, *-и f. sg. (pop.* în *expr.) в ~у* cu plăcere.

охо́тник[1], *-а m.* vînător; *(mar.) морско́й ~* vînător de submarine.

охо́тник[2], *-а m.* **1.** *(на военную службу)* voluntar; *де́сять ~ов вы́звалось идти́ в разве́дку* s-au oferit zece voluntari pentru a merge în cercetare/în recunoaştere. **2.** *до + gen.* sau *inf. (желающий)* pasionat, amator. **3.** *на + acuz.* amator; *на кни́гу нашло́сь мно́го ~ов* s-au găsit mulţi amatori pentru carte.

охо́тничий *adj.* de vînătoare, de vînători, vînătoresc; *~ьи расска́зы* poveşti vînătoreşti.

охо́тно *adv.* cu plăcere, bucuros, cu dragă inimă; *~ испо́лню* o fac bucuros.

охо́чий *adj. (pop.)* ahtiat, dornic.

о́хра, *-ы f. sg.* ocru.

охра́н|а, *-ы f. sg.* **1.** apărare, protecţie, ocrotire; salvgardare; *~ госуда́рственной безопа́сности* apărarea securităţii statului;*~ социалисти́ческой со́бственности* apărare a proprietăţii socialiste; *~ труда́* protecţia muncii; *~ здоро́вья* ocrotirea sănătăţii; *~ материнства и младе́нчества* ocrotirea mamei şi a copilului. **2.** pază, escortă, gardă; *пограни́чная ~* paza frontierei; *~ объе́кта* paza obiectivului; *~ побере́жья* pază de coastă; *вооружённая ~* escortă/pază înarmată; *под ~ой* sub escortă; *в сопровожде́нии ~ы* cu escortă, escortat.

охране́ни|е, *-я n. sg.* **1.** pază, păzire; apărare. **2.** *(mil.)* siguranţă, pază; unitate de siguranţă, de pază; *отря́д ~я* detaşament de siguranţă; *сторожево́е ~* avanpost; *ме́ры по ~ю* măsuri de pază; *возду́шное ~* protecţie aeriană; escortă aeriană; *ночно́е ~* siguranţă de noapte.

охрани́тель, *-я m. (înv.)* paznic, străjer, apărător; *~ нра́вственности* apărător al moralei.

охрани́тельный *adj.* **1.** *(jur.)* de conservare; de asigurare; *~ые ме́ры* măsuri de asigurare. **2.** *(ec.)* protecţionist; *~ая по́шлина* taxă vamală protecţionistă.

охрани́ть, *-ню́, -нишь vb. pf.* de la *охраня́ть*

охра́нка, *-и f. ohrancă (poliţie secretă în Rusia ţaristă).*

охра́нник, *-а m.* **1.** paznic, ostaş din detaşamentul de pază. **2.** agent al *ohranei (în Rusia ţaristă).*

охраня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. (pf. охрани́ть) acuz.* a păzi; a sta de pază; a apăra, a ocroti.

охраня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf. pas.* de la *охраня́ть*

охри́плость, *-и f. sg.* răguşeală.

охри́плый *adj.* răguşit.

охри́пнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. хри́пнуть)* a răguşi.

о́хрить, *-рю, -ришь vb. ipf. acuz.* a da /a vopsi cu ocru.

охроме́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *хроме́ть*

оху́лк|а, *-и f. (pop. în expr.) ~и на ру́ку не класть, не положи́ть* a) a-şi cunoaşte interesul; a nu fi chiar aşa de prost; b) a pune mîna, a avea mînă lungă.

оцара́пать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. цара́пать) acuz.* a zgîria, a juli.

оцара́паться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a se juli, a se zgîria.

оце́нивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *оцени́ть*

оцени́ть, *-еню, -е́нишь vb. pf. (ipf. оце́нивать) acuz.* **1.** a preţui, a evalua, a aprecia; ~ *обстано́вку* a analiza situaţia. **2.** *(fig.)* a aprecia, a face o apreciere; ~ *по досто́инству* a aprecia după merit, a preţui la justa sa valoare; *пра́вильно* ~ *положе́ние* a face o apreciere justă a situaţiei.

оце́нка, *-и f.* **1.** *sg.* evaluare, apreciere, estimare; *де́нежная* ~ evaluare în bani; ~ *това́ров* evaluarea mărfurilor; ~ *ме́стности* analiza terenului. **2.** *(mat.)* estimaţie; ~ *величины́* estimaţie a unei mărimi; *статисти́ческая* ~ estimaţie statistică; *чи́сленная* ~ estimaţie numerică. **3.** *(fig.)* apreciere, preţuire; ~ *положе́ния* aprecierea situaţiei; *пра́вильная* ~ apreciere justă; *высо́кая* ~ înaltă preţuire. **4.** *(отметка)* notă.

оце́ночный *adj.* de evaluare, de apreciere, de preţuire; ~*ая коми́ссия* comisie de evaluare.

оце́нщик, *-а m.* expert în evaluări, preţuitor.

оцепене́лость, *-и f. sg.* înţepenire, amorţeală.

оцепене́лый *adj.* înţepenit, amorţit, încremenit, înlemnit.

оцепене́ние, *-я n. sg.* înţepenire, amorţeală.

оцепене́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. цепене́ть)* a înţepeni, a amorţi, a înlemni.

оцепи́ть, *-еплю́, -е́пишь vb. pf. (ipf. оцепля́ть) acuz.* a încercui, a împresura.

оцепле́ние, *-я n.* **1.** *sg.* încercuire, împresurare. **2.** *(группа, отряд)* cordon/ pichet de pază, pază circulară.

оцепля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *оцепи́ть*

оцинкова́ть, *-ку́ю, -ку́ешь vb. pf. (ipf. оцинко́вывать) acuz.* a zincui, a zinca, a galvaniza.

оцинко́вка, *-и f. sg.* zincuire, zincare, galvanizare.

оцинко́вочный *adj.* de zincuit, de galvanizare.

оцинко́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *оцинкова́ть*

оча́г, *-а́ m.* **1.** cămin, vatră. **2.** *(fig.)* focar; ~ *инфе́кции* focar de infecţie; *культу́рный* ~ focar de cultură; ~ *вои́ны* focar de război; ~ *сопротивле́ния* focar/cuib de rezistenţă; *дома́шний* ~ cămin, familie.

очарова́ние, *-я n. sg.* încîntare, vrajă, farmec.

очаро́ванно *adv.* cu încîntare; fermecat, vrăjit, fascinat.

очарова́тельно *adv.* încîntător, delicios, fermecător.

очарова́тельность, *-и f. sg.* farmec, vrajă.

очарова́тельный *adj.* încîntător, fermecător, captivant, fascinant.

очарова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf. (ipf. очаро́вывать) acuz.* a fermeca, a vrăji, a captiva, a încînta.

очарова́ться, *-ру́юсь, -ру́ешься vb. pf. (ipf. очаро́вываться)* a fi fermecat/ vrăjit.

очаро́вывать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *очарова́ть*

очаро́вываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *очарова́ться.* **2.** *pas.* de la *очаро́вывать.*

очеви́дец, *-дца m.* martor ocular.

очеви́дно **1.** *cuv. modal* după cum se vede, pe semne, probabil, după cît se pare. **2.** *pred. impers.* e clar, e limpede, este evident; *соверше́нно* ~, *что ...* e cu desăvîrşire limpede că...

очеви́дность, *-и f. sg.* caracter evident, evidenţă.

очеви́дный *adj.* evident, ciar, vădit, neîndoielnic.

очелове́чение, *-я n. sg.* **1.** umanizare, **2.** transformare în om.

очелове́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *очелове́чить*

очелове́чиваться, *-ается, vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *очелове́читься.* **2.** *pas.* de la *очелове́чивать.*

очелове́чить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. очелове́чивать) acuz.* **1.** a transforma/ a preface în om. **2.** a umaniza.

очелове́читься, *-чится vb. pf. (ipf. очелове́чиваться)* **1.** a se preface/a se transforma în om. **2.** a se umaniza.

о́чень *adv.* foarte, mult; ~ *интере́сная кни́га* carte foarte interesantă; *не* ~ nu prea; *не* ~ *мно́го* nu prea mult; ~ *ра́но* prea devreme; foarte devreme; *мне* ~ *нра́вится* îmi place foarte mult; ~ *хорошо́* foarte bine; ~ *вам благода́рен* vă sînt foarte recunoscător.

очерви́веть, *-еет vb. pf. (ipf. черви́веть)* a face viermi, a se viermănoşa.

очередно́й *adj.* **1.** *(следующий)* imediat, la ordinea zilei; ~ *вопро́с* problemă la ordinea zilei; **2.** *(повторяющийся)* curent, ordinar; de rînd; următor; ~*а́я сме́на* schimbul următor; ~ *но́мер газе́ты* numărul următor al ziarului; ~*ы́е вы́боры* noile alegeri; ~*о́е собра́ние* şedinţa următoare; ~ *о́тпуск* concediu anual de odihnă. **3.** obişnuit, de primă necesitate.

очерёдность, *-и f. sg.* succesiune, ordine, rînd; *установи́ть* ~ a stabili ordinea de urgenţă; *соблюда́ть* ~ a respecta/a păstra ordinea.

о́чередь, *-и f.* **1.** rînd; ordine de succesiune; *по* ~*и* pe rînd; ~ *за тобо́й/за ва́ми* e rîndul tău/al vostru; *в свою́* ~ la rîndul său; la rîndul lor; *в пе́рвую* ~ în primul rînd; *на* ~*и (дня)* la ordinea zilei. **2.** coadă, rînd; *стоя́ть в* ~*и* a sta la rînd, a face coadă; *вне* ~*и* a) fără coadă, peste rînd; b) cu prioritate. **3.** *(mil.)* salvă; rafală; *батаре́йная* ~ salvă de tunuri; *пулемётная* ~ rafală de mitralieră; *автома́тная* ~ serie de pistol-mitralieră. **4.** *(constr.)* porţiune, secţiune, tranşă; *пе́рвая/втора́я* ~ prima/ a doua tranşă; prima/a doua etapă; primul/al doilea tronson; *стоя́ть на* ~ a) a se aşeza la rînd; b) a fi la ordinea zilei.

очере́т, *-а m. (reg.)* stuf, trestie.

о́черк, *-а m.* **1.** *(înv.) (очертания, контур)* contur. **2.** schiţă; nuvelă; însemnări; reportaj; *вое́нный* ~ schiţă din viaţa militară; *биографи́ческий* ~ schiţă biografică. **3.** studiu; eseu, monografie.

очеркист, *-а m.* autor de schiţe literare; povestitor; nuvelist; eseist; reporter.

очерко́вый *adj.* de schiţă; de nuvelă; de eseu.

очерни́ть, *-ню, -ни́шь vb. pf. (ipf. очерня́ть şi чернить) acuz.* a ponegri, a defăima, a cleveti.

очерня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *очерни́ть.*

очерстве́лость, *-и f. sg.* asprime, abrutizare; împietrire, înăsprire.

очерстве́лый *adj.* crud, aspru, abrutizat.

очерстве́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. черстве́ть)* a deveni crud/aspru/nesimţitor; a se abrutiza.

очерта́ние, *-я n.* contur, profil, configuraţie.

очерти́ть, *-ерчу́, -е́ртишь vb. pf. (ipf. оче́рчивать) acuz.* **1.** a schiţa, a contura; ~ *портре́т* a schiţa un portret. **2.** *(описать в общих чертах)* a schiţa ◇ ~*я го́лову* fără să se gîndească, nebuneşte.

оче́рчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *очерти́ть*

очёс, *-а m. sg. col. v. очёски*

очёски, *-ов pl; sg. -сок, -ска m.* deşeuri de pieptănare, pieptănătură; cîlţi.

очёсывание, *-я n.* pieptănare, curăţire.

оче́чник, *-а m.* toc pentru ochelari.

очини́ть, *-иню, -и́нишь vb. pf. (ipf. чини́ть) acuz.* a ascuţi; ~ *каранда́ш* a ascuţi un creion.

очи́нк|а, *-и f. sg.* ascuţire; *маши́нка для* ~*и карандаше́й* ascuţitoare de creioane.

очисти́тель, *-я, m. (tehn.)* dispozitiv de curăţare, filtru, epurator, purjor.

очи́стка, *-и f.* curăţire, epurare, purificare; filtrare; ~ *воды́* filtrare/purificare a apei.

очи́стить, *-и́щу, -и́стишь vb. pf. (ipf. очища́ть) acuz.* **1.** *(ipf. şi чи́стить)* a curăţa; a curăţa de coajă; ~ *ры́бу* a curăţa un peşte. **2.** a filtra, a epura, a îndepărta impurităţile; ~ *во́ду* a filtra apa; ~ *спирт* a rafina spirtul. **3.** *(опорожнить)* a goli, a evacua; a deşerta; ~ *помеще́ние* a goli localul ◇ *(med.)* ~ *желу́док* a curăţa stomacul, a purga.

очи́ститься, *-ится vb. pf. (ipf. очища́ться)* a se curăţa, a se limpezi.

очи́стк|а, *-и f. sg.* **1.** curăţare, curăţire; epurare; ~ *семя́н* curăţirea seminţelor; ~ *воды́* epurarea apei, filtrarea apei; ~ *ма́сла* rafinarea uleiului. **2.** golire; deşertare ◇ *для* ~*и со́вести* pentru a avea conştiinţa împăcată.

очи́стки, *-ов pl.* coji, resturi.

очи́ток, *-тка m. (bot.)* iarbă-de-urechi, iarbă-grasă, şoaldină.

очища́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *очи́стить.*

очища́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *очи́ститься.* **2.** *pas.* de la *очища́ть.*

очище́ние, *-я n. sg.* **1.** curăţire, curăţare; epurare; ~ *вина́* limpezirea vinului; *(med.)* ~ *желу́дка* curăţire a stomacului, purgaţie. **2.** evacuare; ~ *ме́стности* evacuarea unei localităţi.

очка́стый *adj. (pop.)* care poartă ochelari; cu ochelari.

очки́, *-о́в pf.* ochelari; ~ *для дальнозо́рких* ochelari pentru prezbiţi; ~ *для близору́ких* ochelari pentru miopi; *защи́тные* ~ ochelari de protecţie; *лётные* ~ ochelari de zbor; *автомоби́льные* ~ ochelari de automobilist; *небью́щиеся* ~ ochelari incasabili; *надева́ть* ~ a-şi pune ochelarii ◇ *(fig.) смотре́ть сквозь ро́зовые* ~ a vedea totul în roz.

очко́, *-á n.* **1.** punct *(la cărţile de joc, la domino, în sport); насчи́танное* ~ punct cîştigat; *вы́играть ли́шнее* ~ a cîştiga un punct în plus. **2.** *(tehn.)* ochi, gaură. **3.** *(agr.)* ochi, mugur. **4.** *tipogr.)* floarea *(literei)* ◇ *дать де́сять (даду́щему)* ~*ов вперёд кому́-л.* a da cuiva un avans; *втира́ть* ~*и кому́-л.* a înşela pe cineva, a arunca praf în ochii cuiva.

очкова́ние, *-я n. sg. (agr.)* altoire în ochi.

очкова́ть, *-ку́ю, -ку́ешь vb. ipf. acuz. (agr.)* a altoi în ochi.

очковтира́тель, *-я m.* mistificator, înşelător.

очковтира́тельство, *-а n. sg.* mistificare, înşelare, amăgire; tragere pe sfoară.

очко́в|ый[1] *adj. (sport în expr.)* ~*ая систе́ма* (sistem de) calcul pe puncte.

очко́в|ый[2], *adj. (în expr.)* ~*ая змея́* cobra, şarpe cu ochelari.

очну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf.* **1.** a se trezi. **2.** a-şi veni în fire, a-şi reveni, a se dezmetici.

о́чн|ый *adj. (în expr.)* ~*ая ста́вка* confruntare; ~*ое обуче́ние* învăţămînt cu frecvenţă obligatorie.

очуме́лый *adj. (pop.)* nebun, smintit, zăpăcit, buimac.

очуме́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (pop.)* a înnebuni, a se sminti.

очути́ться, *очу́тишься vb. pf.* a se găsi, a se afla; a se trezi, a se pomeni.

очу́хаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (pop.)* a-şi veni în fire, a se trezi.

ошале́лый *adj. (pop.)* buimăcit, aiurit, buimac, năucit, zăpăcit.

ошале́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. шале́ть) (pop.)* a-şi pierde capul; a se zăpăci, a se buimăci.

ошара́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *ошара́шить.*

ошара́шить, *-шу, -шишь vb. pf. (ipf. ошара́шивать) acuz.* a stupefia; *(fig.)* a ului, a zăpăci.

ошвартова́ть, *-му́ю, -му́ешь vb. pf. acuz. (mar.)* a lega cu otgoane vasul de chei, a acosta.

ошвартова́ться, *-му́ется vb. pf. (mar.)* a fi tras, a fi legat, a fi legat la chei; a acosta.

ошварто́вка, *-и f. (mar.)* acostare, ancorare.

оше́йник, *-а m.* zgardă.

ошеломи́тельность, *-и f. sg.* caracter uluitor/senzaţional; surpriză.

ошеломи́тельный *adj.* uimitor, uluitor, senzaţional; zguduitor.

ошеломи́ть, *-млю́, -ми́шь vb. pf. (ipf. ошеломля́ть) acuz.* a uimi, a zgudui.

ошеломле́ние, *-я n. sg.* uimire, uluire; stupoare.

ошеломля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *ошеломи́ть.*

ошеломля́юще *adv.* (în mod) uluitor, zguduitor.

ошеломля́ющий 1. *part. prez. act.* de la *ошеломля́ть.* **2.** *adj.* uluitor; zguduitor, stupefiant.

ошельмова́ть, *-му́ю, -му́ешь vb. pf.* de la *шельмова́ть*

ошиба́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *ошиби́ться*

ошиби́ться, *-бу́сь, -бёшься vb. pf. (ipf. ошиба́ться)* a greşi, a se înşela, a comite o greşeală; a cădea în greşeală; ~ *в подсчёте* a se înşela la socoteală, a greşi la socoteală; ~ *в ком-л.* a se înşela asupra cuiva.

оши́б|ка, *-и f.* greşeală, eroare; *по* ~*e* din greşeală; *допусти́ть* ~*y* a comite o greşeală; *впасть в* ~*y* a cădea în greşeală; *допусти́мая* ~ eroare admisibilă; *абсолю́тная* ~ eroare absolută; *относи́тельная* ~ eroare relativă; *преде́льная* ~ eroare limită; *вероя́тная* ~ eroare probabilă; ~ *наво́дки* eroare de ochire; ~ *в расчёте* eroare de calcul; *случа́йная* ~ eroare aleatorie *(întîmplătoare, accidentală); суде́бная* ~ eroare judiciară ◇ *уви́деть свою* ~*y* a-şi da seama de greşeala sa proprie; *допусти́ть* ~*y* a comite/a face o greşeală; *загла́дить* ~*y* a îndrepta o greşeală; *учи́ться на со́бственных* ~*ах* a învăţa din greşeli.

оши́бочно *adv.* (în mod) greşit, din greşeală, din eroare; pe nedrept; *поступи́ть* ~ a proceda greşit.

оши́бочность, *-и f.* inexactitate, falsitate; greşeală; caracter eronat.

оши́бочный *adj.* greşit, eronat, inexact; ~ *вы́вод* concluzie greşită.

оши́кать, *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* a fluiera pe cineva, a huidui.

ошлакова́ть, *-ку́ю, -ку́ешь vb. pf. acuz. (tehn.)* a forma zgură.

ошпа́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *ошпа́рить.*

ошпа́риваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *ошпа́риться.* **2.** *pas.* de la *ошпа́ривать.*

ошпа́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. ошпа́ривать* şi *шпа́рить) acuz.* a opări.

ошпа́риться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. ошпа́риваться* şi *шпа́риться)* a se opări.

оштрафова́ть, *-фу́ю, -фу́ешь vb. pf. (ipf. штрафова́ть) acuz.* a amenda.

оштукату́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. штукату́рить) acuz.* a tencui.

ощене́ние, *-я n.* fătat *(la cîini).*

ощени́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. щени́ться)* a făta *(despre căţea, lupoaică, vulpe).*

ощери́ть, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. ще́рить) (în expr.)* ~ *зу́бы* a (se) rînji; a-şi arăta dinţii/colţii.

ощери́ться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. ще́риться)* a (se) rînji, a-şi arăta dinţii/colţii.

ощети́нивать, *-аем vb. ipf.* de la *ощети́нить*

ощети́ниваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *ощети́ниться.* **2.** *pas.* de la *ощети́нивать.*

ощети́нить, *-нит vb. pf. (ipf. ощети́нивать) acuz.* a se zbîrli.

ощети́ниться, *-нится vb. pf. (ipf. ощети́ниваться)* a se zbîrli.

ощипа́ть, *-иплю́, -и́плешь vb. (pf. (ipf. щипа́ть* şi *ощи́пывать) acuz.* **1.** a smulge penele, a jumuli; ~ *ку́рицу* a jumuli o găină. **2.** a smulge, a rupe; a ciuguli.

ощи́пка, *-и f. v. ощи́пывание*

ощи́пывание, *-я n. sg.* jumulire, smulgere.

ощи́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *ощипа́ть*

ощу́пать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. ощу́пывать) acuz.* a pipăi, a palpa.

ощу́пывание, *-я n.* pipăit, pipăire; palpat.

ощу́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *ощу́пать*

о́щупь, *-и f. (în expr.)* на ~ prin pipăit, prin palpare; la pipăit; *определи́ть о́пухоль на* ~ a stabili tumoarea prin palpare.

о́щупью *adv.* **1.** pe dibuite, pe pipăite; *пробира́ться* ~ a înainta pe dibuite. **2.** *(fig.)* orbeşte, la nimereală; fără a se pregăti în prealabil; *рабо́тать* ~ a lucra la nimereală.

ощути́мость, *-и f. sg.* palpabilitate.

ощути́м|ый *adj.* perceptibil, palpabil; simţitor; însemnat; ~*ые результа́ты* rezultate palpabile.

ощути́тельность, *-и f. sg.* **1.** perceptibilitate, palpabilitate. **2.** *(fig.)* însemnătate.

ощути́тельный *adj.* **1.** perceptibil, palpabil. **2.** *(fig.)* simţitor, însemnat, apreciabil.

ощути́ть, *ощущу́, ощути́шь vb. pf. (ipf. ощуща́ть) acuz.* a percepe, a resimţi, a simţi.

ощуща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *ощути́ть*

ощуща́ться, *-а́ется vb. ipf.* a se resimţi.

ощуще́ни|е, *-я n.* **1.** senzaţie, simţ; *осяза́тельные* ~*я* senzaţii tactile; *слуховы́е* ~*я* senzaţii auditive. **2.** sentiment; ~ *стра́ха* sentiment de frică.

оягни́ться, *-ни́тся vb. pf. (ipf. ягни́ться)* a făta *(despre oaie).*

оя́ловеть, *-еет vb. pf. (ipf. я́ловеть)* a rămîne stearpă *(despre vacă).*

П

п *n. litera şi sunetul* «p».

па *n. indecl.* pas (de dans).

па́ва, *-ы f. (ornit.)* păuniţă ◇ *ни ~, ни воро́на* nici cîine, nici ogar; nici cal, nici măgar; nici în car, nici în căruţă, nici în teleguţă.

павиа́н, *-а m. (zool.)* pavian.

павильо́н, *-а m.* **1.** pavilion; *вы́ставочный ~* pavilion de expoziţie. **2.** pavilion, chioşc, foişor ◇ *пчелово́дный ~* stup.

павильо́нный *adj.* de pavilion; de chioşc.

павли́н, *-а m. (ornit.)* păun.

павли́н|ий *adj.* de păun; *~ хвост* coadă de păun ◇ *(entom.) ~ глаз* ochide-păun; *воро́на в ~ьих пе́рьях* cioară în pene de păun.

па́водков|ый *adj.* de revărsare; de/din puhoaie; de viitură; *~ая волна́* undă de revărsare.

па́водок, *-дка m.* viitură, revărsare; puhoi; *весе́нний ~* puhoaie de primăvară; *пи́ковый ~* viitură maximă.

па́вш|ий **1.** *part. trec. act.* de la *пасть.* **2.** *~ие, -их* cei căzuţi, cei ucişi; *~ие на по́ле бра́ни* cei căzuţi pe cîmpul de luptă.

пагина́ция, *-и f. (tipogr.)* paginare; paginaţie.

пагода́, *-ы f.* pagodă.

па́губа, *-ы f. sg. (înv.)* prăpăd, jale, nenorocire, dezastru.

па́губно *adv.* (în mod) ruinător, dezastruos; *~ отража́ться на ком-л./на чём-л.* a avea un efect nefast (asupra cuiva, a ceva).

па́губность, *-и f. sg.* caracter nefast, calamitate.

па́губ|ый *adj.* dezastruos, vătămător, fatal, nefast, nociv; *~ые после́дствия* urmări dezastruoase/nefaste; *~ое влия́ние* influenţă nefastă.

па́далица, *-ы f. sg.* **1.** *(agr.)* samulastră. **2.** fruct căzut, căzătură.

па́даль, *-и f. sg.* stîrv, hoit, leş, mortăciune.

па́данец, *-нца m.* fruct căzut; căzătură.

па́дание, *-я n. sg.* căderе.

па́да|ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *(pf. упа́сть)* a cădea, a pica; a se prăbuşi, a se prăvăli; *~ на́взничь* a cădea pe spate; *~ на коле́ни* a cădea în genunchi; *(fig.) ~ от уста́лости* a cădea/a pica de oboseală, a cădea din picioare. **2.** *(despre precipitaţii atmosferice)* a cădea; *~ет снег* ninge, cade zăpadă; *~ет дождь* plouă. **3.** *на + acuz. (despre accent)* a cădea; *ударе́ние ~ет на пе́рвый слог* accentul cade pe prima silabă. **4.** *(pf. пасть şi упа́сть)* a cădea, a se lăsa în jos, a atîrna; a se aşterne, a se proiecta; *тень ~ет на ...* umbra se aşterne pe ...; *свет ~ет на ...* lumina cade pe ... **5.** *(despre dinţi, păr, fulgi etc.)* a cădea, a se desprinde. **6.** *(pf. пасть) на + acuz. (fig.)* a cădea; a reveni, a incumba; *подозре́ние ~ет на него́* bănuiala cade asupra lui; *все забо́ты ~ют на неё* toate grijile cad pe seama ei. **7.** a coincide, a cădea; *пра́здник ~ет на пя́тницу* sărbătoarea cade într-o vineri. **8.** *(pf. пасть şi упа́сть)* a scădea, a se micşora; a coborî; *вода́ в реке́ ~ет* apa rîului scade; *це́ны ~ют* preţurile scad/cad; *баро́метр ~ет* barometrul coboară; *температу́ра ~ет* temperatura scade. **9.** *(pf. пасть şi упа́сть)* a decădea; a se slăbi; *влия́ние ~ет* influenţa slăbeşte. **10.** *(despre vite)* a pieri, a muri ◇ *~ в о́бморок* a leşina, a-şi pierde cunoştinţa; *~ ду́хом* a-şi pierde firea, a se pierde cu firea, a se descuraja; *не ~ ду́хом* a nu se descuraja, a avea moralul ridicat; *~ с ног* a cădea din picioare *(de oboseală).*

па́дающ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *па́дать.* **2.** *adj.* incident; *(astr.) ~ие звёзды* stele căzătoare; *(lingv.) ~ дифто́нг* diftong descendent.

паде́ж, *-á m. (gram.)* caz; *имени́тельный ~* cazul nominativ; *роди́тельный ~* cazul genitiv; *да́тельный ~* cazul dativ; *вини́тельный ~* cazul acuzativ; *твори́тельный ~* cazul instrumental; *предло́жный ~* cazul prepoziţional; *отложи́тельный ~* ablativ; *зва́тельный ~* cazul vocativ; *ме́стный ~* cazul locativ; *прямо́й ~* caz direct; casus rectus; *ко́свенный ~* caz oblic ◇ *склоня́ть во всех ~а́х* sau *по всем ~а́м (vorbind despre cineva)* cutare în sus, cutare în jos.

паде́ж, *-ежа́ m.* mortalitatea *(vitelor);* epizotie, molimă, boleşniţă.

паде́ж|ный *adj. (gram.)* de caz, cazual; *~ое оконча́ние* desinenţă cazuală; *~ые отноше́ния* relaţii cazuale; *~ое значе́ние* valoare cazuală; *~ое управле́ние* recţiune cazuală; *~ая систе́ма* sistem cazual.

паде́ни|е, *-я n. sg.* **1.** căderе. **2.** *(понижение)* căderе, scădere, micşorare, coborîre; *~ цен* scăderea preţurilor; *~ температу́ры* scăderca temperaturii; *~ баро́метра* coborîrea barometrului; *~ ве́са те́ла* scăderea în greutate. **3.** decădere; slăbire; *~ влия́ния* slăbirea influenţei. **4.** căderе; prăbuşire; *~ кре́пости* căderea unei cetăţi; *~ самодержа́вия* prăbuşirea autocraţiei. **5.** decădere, decadenţă; *мора́льное ~* decădere morală; *дойти́ до по́лного ~я* a decădea cu totul. **6.** *(fiz.)* incidenţă; *у́гол ~я* unghi de incidenţă; *~ волны́* incidenţa undei. **7.** *(geol.)* înclinare; *~ пласта́* înclinarea unui strat.

па́дина, *-ы f.* padină.

падиша́х, *-а m.* padişah.

па́дкий *adj. до + gen.* sau *на + acuz.* nebun/ahtiat după ...; lacom/dornic de ...; *~ на де́ньги* lacom de bani.

па́дуб, *-а m. (bot.)* laur.

паду́чая, *-ей f. (pop.)* epilepsie.

па́дчерица, *-ы f.* fiică vitregă.

па́дший **1.** *(înv.) part. trec. act.* de la *пасть.* **2.** *adj.* decăzut, căzut moralicește.

паев|о́й *adj.* de parte socială; în participaţie, pe bază de asociere; *~ взнос* aport, parte socială, cotă de participare; *~ое накопле́ние* acumulare de fonduri cooperatiste.

паёк, *пайка́ m.* raţie *(de alimente),* tain; *су́точный ~* raţie zilnică; *сухо́й ~* hrană rece; *борто́вый ~* raţie de bord.

паж, *-á m.* paj ◇ *~-ко́рпус* liceu militar *(pentru tineretul nobil în Rusia ţaristă).*

па́жеский *adj.* de paj.

па́житник, *-а m. (bot.)* molotru, sulcină.

паз, *-а m.* **1.** *(tehn.)* canelură, canal, renură; scobitură; nut, şanţ. **2.** crăpătură; *затыка́ть ~ы* a astupa crăpăturile.

пазни́к[1], *-á m. (tehn.)* rindea de nut.

пазни́к[2], *-á m. (bot.)* buruiană-porcească.

па́зовый *adj. (tehn.)* de canal, de canelură.

па́зух|а[1], *-и f.* sîn ◇ *держа́ть ка́мень за ~о́й* a avea pică pe cineva; a-i purta cuiva pică/sîmbetele; *жить как у Христа́ за ~о́й* a trăi ca în sînul lui Avram.

па́зуха[2], *-и f.* **1.** *(anat.)* cavitate, sinus; *ло́бная ~* sinus frontal. **2.** *(bot.)* teacă *(la frunză); ~ листа́* subsuoara frunzei. **3.** *(tehn.)* gol, spaţiu liber; *(constr.) ~ сво́да* arcul bolţii.

па́зушн|ый *adj.* **1.** *(anat.)* sinusal. **2.** *(bot.)* în teacă; *~ые по́чки* muguri în teacă.

па́инька, *-и f. şi m.; gen. pl. -нек* copil cuminte/bun; copilaş cuminte/ascultător.

пай[1], *-я m.* parte socială, cotă de participaţie, cotă parte, aport *(social);* acţiune, contribuţie; *вступи́тельный ~* taxă de înscriere; *на ~я́х* în tovărăşie; *това́рищество на ~я́х* asociaţie/tovărăşie/societate în comandită ◇ *брать/взять в ~* a avea cotă de participare; *входи́ть/войти́ в ~ с кем-л.* a lua parte la ceva cu cineva; a-şi băga boii în plug cu cineva.

пай[2] *m. şi f. indecl. v. па́инька; ~-де́вочка* fetiţă cuminte; *~-ма́льчик* băiat cuminte.

па́йза, *-ы f. (bot.)* iarbă-bărboasă, iarbă-ghimpeasă.

па́йка[1], *-и f. (tehn.)* lipire, sudare; *холо́дная ~* lipire rece; *ультразвукова́я ~* lipire prin ultrasunete.

па́йка[2], *-и f. (хлеба)* raţie de pîine *(la închisoare).*

пайко́вый *adj.* de raţie; ca tain.

па́йщик, *-а m.* asociat, coasociat; cooperator; acţionar; *~ кооперати́ва* membru cooperator.

пак, *-а m.* banchiză, cîmp de gheaţă.

пакга́уз, *-а m.* magazie de mărfuri, magazie, antrepozit; *багáжный ~* magazie de bagaje.

пакéт, *-а m.* **1.** pachet, colet. **2.** pungă *(de hîrtie).* **3.** plic (oficial), scrisoare; *заказно́й ~* scrisoare recomandată. **4.** *(fiz.)* pachet, tren; ansamblu; *волново́й ~* pachet/tren de unde ◇ *индивидуа́льный* sau *перевя́зочный ~* pansament individual; *(fin.) контро́льный ~ а́кций* pachet al acţiunilor de control; *(mil.) взрывно́й ~* petardă.

пакебо́т, *-а m. (mar. înv.)* pachebot.

пакети́рование, *-я n. (tehn.)* pachetare, brichetare.

пакéтный *adj.* **1.** de pachet. **2.** de pungi; pentru fabricarea pungilor.

пакиста́нка, *-и f. (de la пакиста́нец; v. пакиста́нцы)* pachistaneză.

пакиста́нцы, *-цев pl.; sg. -нец, -нца m.* pachistanezi.

пáклея, *-а m. (bot.)* jugastru.

пáклен|ок, *-нка m. (bot.)* arţar tătărăsc, glădiş.

пáклить, *-лю, -лишь vb. ipf. acuz. (reg.)* a astupa cu cîlţi, a călăfătui.

пáкля, *-и f. sg.* cîlţi; *льняна́я ~* cîlţi de in.

паковáть, *-кýю, -кýешь vb. ipf. (pf. запаковáть* şi *упаковáть) acuz.* a împacheta, a ambala, a înveli, a înfăşura.

пáкостить, *-ощу, -остишь vb. ipf.* **1.** *(pf. запáкостить* şi *напáкостить) acuz. (пачкать)* a murdări, a mînji, a întina. **2.** *(pf. испáкостить) acuz. (портить)* a strica. **3.** *(pf. напáкостить) dat. (причинять неприятности)* a cauza (intenţionat) neplăceri, a face mizerii.

пáкостник, *-а m.* mîrşav, ticălos.

пáкостничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a face ticăloşii; a cauza neplăceri.

пáкостный *adj.* mîrşav; *~ анекдóт* anecdotă obscenă.

пáкост|ь, *-и f.* **1.** *(непристойность)* murdărie; obscenitate. **2.** josnicie, mîrşăvie, ticăloşie; *дéлать ~и* a se deda la josnicii; a face mizerii.

пакт, *-а m.* pact, tratat; *~ мúра* pact al păcii; *~о ненападéнии* pact de neagresiune; *~ о взаимопóмощи* pact de asistenţă mutuală; *ратифици́ровать ~* a ratifica un pact.

пал, *-а m.* incendiu de stepă/de pădure; *пусти́ть ~/~а* a da foc *(unei păduri).*

палади́н, *-а m. (ist.)* paladin.

палáнкин, *-а m.* palanchin, litieră.

палáнтин, *-а m.* palantină.

палáт|а [1], *-ы f.* **1.** *(înv.)* palat; *ка́менные ~ы* palate de piatră. **2.** sală, salon *(de spital); хирурги́ческая ~* salon de chirurgie ◇ *у кого́-л. умá ~* e deştept foc; are un car de minte; e un om cu cap.

палáт|а [2], *-ы f.* Cameră; *~ депутáтов* Camera deputaţilor; *ни́жняя ~* Cameră inferioară; *вéрхняя ~* Cameră superioară; *~ общин* Camera comunelor *(în Anglia); ~ лóрдов* Camera lorzilor *(în Anglia); торго́вая ~* Camera de comerţ; *~ мер и весóв* Direcţia de măsuri şi greutăţi; *(înv.) судéбная ~* Curtea de apel.

палатализáция, *-и f. sg. (lingv.)* palatalizare; *~ согláсных* palatalizarea consoanelor.

палатализи́рованный *adj. (lingv.)* palatalizat; muiat.

палатализи́ровать(ся) *(pers. 1 şi 2 nefolosite), -рyет(ся) vb. pf.* şi *ipf. (lingv.)* a (se) palataliza.

палатализóванный *adj. v. палатализи́рованный*

палатализовáться, *-зýется vb. pf.* şi *ipf. v. палатализи́роваться.*

палатáльность, *-и f. sg.* caracter palatal.

палатáльн|ый *adj. (lingv.)* palatal; *~ые звýки* sunete palatale; *~ая артикуля́ция* articulare palatală.

палáтк|а, *-и f.* **1.** cort; *разби́ть ~у* a face un cort; *(mil.) плащ-~* foaie de cort; *санита́рная ~* cort sanitar. **2.** chioşc; *хлéбная ~* chioşc de pîine.

палáт|ный *adj.* **1.** de sală de spital. **2. ~ый,** *-ого m.* medic al unei săli de spital.

палатогрáмма, *-ы f. (lingv.)* palatogramă.

палáтум, *-а m. (lingv.)* palatul dur, palatul tare, palatum.

палáточный *adj.* **1.** de cort. **2.** de chioşc.

палáч, *-á m.* **1.** călău, gîde. **2.** *(fig.)* călău, tiran, ucigaş.

палáческий *adj.* de călău; de tiran.

палáш, *-á m.* paloş.

пáлевый *adj.* galben deschis, galben ca paiul.

палён|ый *adj.* ars; *пáхнет ~ым* miroase a ars.

палеóграф, *-а m.* paleograf.

палеографúст, *-а m.* specialist în aleografie.

палеографúческий *adj.* paleografic.

палеогрáфия, *-и f. sg.* paleografie.

палеозáвр, *-а m.* paleozaur.

палеозóй, *-я m. (geol.)* eră paleozoică.

палеозóйск|ий *adj. (geol.)* paleozoic; *~ая э́ра* eră paleozoică.

палеолúт, *-а m. sg. (geol.)* paleolit.

палеолитúческий *adj. (geol.)* paleolitic.

палеонтóлог, *-а m.* paleontolog.

палеонтологúческий *adj.* paleontologic, de paleontologie.

палеонтолóгия, *-и f. sg.* paleontologie.

пáл|ец, *-ьца m.* **1.** deget; *большóй ~* degetul mare; *указáтельный ~* degetul arătător; *безымя́нный ~* degetul inclar; *мáлый ~* degetul mic; *отпечáток ~ьца* amprentă digitală; *предохрани́тельный (резúновый) ~* deget de cauciuc. **2.** *(tehn.)* bolţ, ax, cui, ştift; *соедини́тельный ~* bolţ de cuplare; *центри́рующий ~* deget de centrare; *поршнево́й ~* bolţ de piston; *(el.) контáктный ~* tijă de contact ◇ *~ьцы ломáть* a-şi frînge mîinile; *как по ~ьцам рассказáть* a povesti toate amănuntele, a povesti din fir a păr; *(prov.) дай емý ~, он всю рýку потя́нет* îi dai un deget, el îţi ia mîna toată; *сквозь ~ьцы смотрéть* a închide ochii; a trece cu vederea; a privi cu indulgenţă; *~ о ~ не удáрить* sau *~ьцем не шевельнýть* a nu ridica nici măcar un deget; *как свой пять ~ьцев знать* a şti/a cunoaşte ceva pe degete; *(тóлько) ~ьцем повестú* a face doar un semn cu mîna (cu degetul); *~ьцем показáть на кого́-л.* a arăta pe cineva cu degetul; *вокрýг ~ьца обвестú кого́-л.* a purta/a învîrti/a juca pe cineva pe degete; *емý ~ьца в рот не кладú* îi mai precaut cu el; *вы́сосать из ~ьца* a scorni, a născoci, a scoate din burtă; *их мóжно по ~ьцам пересчитáть* îi poţi număra pe degete; *грози́ть ~ьцем* a ameninţa cu degetul; *~ьцем в нéбо попасть* a nimeri ca Ieremia cu oiştea în gard; a nimeri ca ţiganul vinerea la stînă; *~ьцем не трóнуть* a nu atinge nici măcar cu un deget; *плыть/уплывáть сквозь ~ьцы* a scăpa/a se strecura printre degete; *приложúть ~* a pune degetul *(în loc de semnătură); пропускáть/пропустúть сквозь ~ьцы* a lăsa să treacă printre degete; a pierde.

пáлея, *-и f.* palie.

палимпсéст, *-а m. (lit.)* palimpsest.

палиндрóм, *-а m. (lit.)* palindrom.

палисáд, *-а m. (înv.)* **1.** gard mic de zăbrele. **2.** *(mil.)* palisadă.

палисáдник, *-а m.* **1.** *(садик)* grădiniţă *(în faţa casei).* **2.** *(забор)* gard mic de zăbrele.

палисáндр, *-а m.* palisandru.

палисáндров|ый *adj.* de palisandru; *~ое дéрево* palisandru.

палúтра, *-ы f.* paletă.

пал|úть [1], *-лю́, -лúшь vb. ipf.* **1.** *(pf. опалúть) acuz.* a pîrli. **2.** *(обдать жаром)* a dogori, a arde. **3.** *(pf. спалúть) acuz.* a arde, a consuma *(o cantitate oarecare de lemne, cărbuni etc.).*

палúть [2], *-лю́, -лúшь vb. ipf. (pf. вы́палить) pf. mot. пальнýть)* a trage *(salve dese); палú!* foc! *(comandă).*

пáлица, *-ы f. (înv.)* ghioagă; buzdugan.

пáлк|а, *-и f.* băţ, baston, toiag, cîrjă; *резúновые ~и* bastoane de cauciuc; *опирáться на ~у* a se sprijini în baston; *удáр ~и* o lovitură de baston ◇ *~ о двух концáх* sabie cu două tăişuri; băţul are două capete; *благословúть ~ой* a da unde a pus popa mîrul; *из-под ~и дéлать что-л.* a face ceva silit/forţat; a nu şti decît de băţ; *вставля́ть ~и в колёса* a pune beţe în roate; *перегибáть/перегнýть ~у* a întinde prea mult coarda; a sări peste cal; *хоть ~ой отшибáй* cîtă frunză şi iarbă; *(prov.) исподвóль и ~у согнёшь, а вкрýте и вяз перелóмишь* cu răbdare şi cu tăcere se face agurida miere; încetul cu încetul se face oţetul.

палладúй, *-я m. sg. (chim.)* paladiu.

паллиатúв, *-а m.* paleativ.

паллиатúвный *adj.* paleativ.

палóмник, *-а m.* pelerin, hagiu.

палóмничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a merge în pelerinaj; a se duce în hagialîc.

пало́мнический *adj.* de pelerin, de hagiu; de pelerinaj.

пало́мничество, *-а n.* pelerinaj; hagialîc.

па́лочка, *-и f.* **1.** beţişor; baghetă; *дирижёрская ~* baghetă de dirijor; *волше́бная ~* baghetă magică. **2.** bacil; *~ Кдха* bacilul Koch.

па́лочник, *-а m. (silv.)* prăjiniş.

па́лочники, *-ов pl. (entom.)* lăcuste de noapte, fasmide.

па́лочн|ый *adj.* de băţ, de baston; *~ые уда́ры* lovituri de băţ; *(fig.) ~ая дисципли́на* disciplina bîtei/ciomagului.

па́лтус, *-а m.* specie de peşte *(din apele nordice, înrudit cu calcanul).*

па́луба, *-ы f. (mar.)* covertă, punte; *ве́рхняя ~* punte superioară, punte de manevră; *ни́жняя ~* punte inferioară; *взлётная ~* punte de decolare; *кормова́я ~* punte pupă; *мо́стиковая ~* puntea pasarelei.

па́лубн|ый *adj. (mar.)* de covertă, de punte; *~ое су́дно* vas cu punte.

па́лый *adj. (pop.) (павший)* căzut, mort, pierit *(despre frunze etc.).*

пальб|а́, *-ы́ f. sg. (mil.)* foc; *руже́йная ~* foc de arme; *пу́шечная ~* canonadă, foc de artilerie; *откры́ть ~ý* a deschide focul.

па́льма, *-ы f.* palmier; *фи́никовая ~* curmal; *кокосовая ~* cocotier ◇ *~ пе́рвенства* laurii victoriei; întîietate.

пальмови́дный *adj. (bot.)* palmat, palmoidal.

па́льмов|ый *adj.* de palmier, de curmal; de cocotier; *~ое де́рево* palmier, lemn de palmier; *~ая ве́твь* a) ramură de palmier; b) *(fig.)* ramură de măslin; *~ое ма́сло* ulei de palmier.

па́льник, *-а m. (ornit.)* cocoş-de-pădure.

пальпа́ция, *-и f. sg. (med.)* palpare.

пальпи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (med.)* a palpa.

пальпита́ция, *-и f. sg. (med.)* palpitaţii.

пальти́шко, *-а n. (peior. dim.)* paltonaş.

пальто́ *n. indecl.* palton; manta; pardesiu; *да́мское ~* palton de damă; pardesiu de damă; *мужско́е ~* palton bărbătesc; *зи́мнее ~* palton de iarnă; *демисезо́нное ~* pardesiu.

пальцевидный *adj.* digitiform; *(anat.) ~ хрящ* epiglotă.

пальцев|о́й *adj.* de deget, digital; *~ суста́в* încheietura degetului; *~а́я те́хника* digitaţie.

па́льцевый *adj. v.* **пальцево́й**

пальцеобра́зный *adj.* digitat.

па́льчатый *adj.* digital.

па́льчик, *-а m. dim.* degeţel, deget mic ◇ *(folc.) ма́льчик с ~* băieţel-degeţel; *~и оболи́жешь!* să te lingi pe degete, nu alta!; *ходи́ть на ~ах* a merge/a păşi în vîrful degetelor.

пали́щ|ий 1. *part. prez. act.* de la *пали́ть*[1,2]. **2.** *adj.* arzător, dogoritor.

пампа́сы, *-ов pl. (geogr.)* pampas.

памфле́т, *-а m.* pamflet.

памфлети́ст, *-а m.* pamfletar, pamfletist.

памфле́тный *adj.* de pamflet.

па́мятка, *-и f.* **1.** îndrumător, îndreptar, călăuză; memento; *~ шофёра* călăuza şoferului. **2.** agendă/carnet pentru notiţe.

па́мятливость, *-и f. sg.* memorie bună, capacitate de a memoriza.

па́мятливый *adj.* înzestrat cu o memorie bună.

па́мятник, *-а m.* monument; *надгро́бный ~* monument funerar; *ко́нный ~* statuie ecvestră; *откры́ть ~* a dezveli un monument; *поста́вить ~ кому́-л.* a ridica cuiva un monument; *литерату́рные ~и* monumente literare.

па́мятн|ый *adj.* **1.** de neuitat, memorabil; *~ день* zi memorabilă. **2.** pentru aducere aminte; *~ая кни́жка* agendă/carnet de note; *~ая меда́ль* medalie comemorativă.

па́мятовать, *-тую, -туешь vb. ipf. prepl. (inv.)* a ţine minte, a-şi aminti.

па́мят|ь, *-и f. sg.* **1.** memorie; *хоро́шая ~* memorie bună; *плоха́я ~* memorie proastă; *слухова́я ~* memorie auditivă; *е́сли мне ~ не изменя́ет* dacă nu mă înşală memoria; *поте́ря ~и* amnezie, pierderea memoriei. **2.** *(воспоминание)* amintire, memorie; *получи́ть на ~* a primi drept amintire; *храни́ть ~ о ком-л.* a păstra amintirea cuiva; *храни́ть что-л. на ~* a păstra ceva drept amintire; *оста́вить по себе́ до́брую ~* a lăsa o amintire frumoasă; *печа́льной ~и* de tristă amintire. **3.** *(сознание)* cunoştinţă; *больно́й лежи́т без ~и* bolnavul e fără cunoştinţă; *привести́ в ~ кого́-л.* a readuce în fire pe cineva. **4.** *(fiz.)* memorie: *фотоэлектри́ческая ~* memorie fotoelectrică ◇ *по ста́рой ~и* a) fiindcă ne cunoaştem de atîta vreme; b) după vechiul obicei; *на мое́й ~и* din cele ce-mi amintesc; *ве́чная ~ ему́* veşnica lui pomenire; *люби́ть без ~и* a iubi la nebunie; *запечатле́ться в ~и* a se întipări în minte; *вы́учить на ~* a învăţa pe de rost; *говори́ть на ~* a citi pe de rost/din memorie; *прийти́ на ~* a-şi aduce aminte, a-şi aminti; *де́вичья ~* memorie scurtă/proastă; a uita de la mînă pînă la gură; *дыря́вая ~* sau *кури́ная/коро́ткая/ти́чья ~* uituc; cap găunos/sec; *вы́чёркивать/вы́черкнуть из ~и* sau *вы́бросить/вы́кинуть из ~и* a şterge din memorie; a da uitării; *заруби́ть в ~и* a-şi băga bine în cap; *захлестну́ло в ~и* a uita cu desăvîrşire; *~ отши́бло у кого́-л.* a i se lua ţinerea de minte; *выживать/вы́жить из ~и* a da în mintea copiilor; *почти́ть чью-л. ~ встава́нием* a cinsti memoria cuiva printr-un moment de reculegere; *на све́жую ~* pînă e proaspăt în minte; *вы́пустить из ~и* a pierde din vedere; a uita; *дай бог ~* sau *~и* ca să-mi aduc aminte; dă-mi, doamne, ţinere de minte; *быть от кого́-л./от чего́-л. без ~и* a fi/a umbla nebun după cineva/după ceva.

пан, *-а; pl. -ы m.* **1.** pan, moşier, boier, nobil *(în vechea Polonie).* **2.** domn, domnule... *(la polonezi)* ◇ *жить ~ом* a trăi ca un domn/ca un boier; *(prov.) ~ы́ дерю́тся, а у холо́пов чубы́ трещи́т* bogatul a greşit, săracul cere iertare; se bat boii în cap şi calcă broaştele; *(prov.) ли́бо ~, ли́бо пропа́л* ori Stan, ori căpitan.

пана́ма[1], *-ы f. (шляпа)* panama.

пана́ма[2], *-ы f. (мошенничество)* panama, afacere scandaloasă.

панари́ций, *-я m. (med.)* panariţiu; sugel.

панаце́я, *-и f.* panaceu; *~ от всех зол* leac pentru toate bolile.

панба́рхат, *-а m. sg.* catifea subţire de mătase, catifea-pan, silon.

панге́нез(ис), *-а m. (biol.)* pangeneză.

панде́кты, *-ов pl. (ist.)* pandecte.

пандеми́я, *-и f. (med.)* pandemie.

панегири́к, *-а m.* **1.** panegiric. **2.** *(fig.)* panegiric, ditiramb, elogiu excesiv.

панегири́ст, *-а m.* panegirist.

панегири́ческий *adj.* **1.** de panegiric. **2.** *(fig.)* ditirambic, elogios.

пане́ль, *-и f.* **1.** trotuar. **2.** lambriu, panel; panou.

пане́льный *adj.* **1.** de trotuar. **2.** de/cu lambriuri.

панибра́тск|ий *adj.* familiar, de familiaritate; *~ое отноше́ние* atitudine familiară.

панибра́тство, *-а n. sg.* atitudine familiară, familiarism.

па́ник|а, *-и f. sg.* panică; *впасть в ~у* a intra în panică; *быть в ~е* a fi cuprins de panică; *наводи́ть* sau *се́ять ~у* a semăna panică.

паникади́ло, *-а n.* candelabru, policandru.

паникёр, *-а m.* alarmist.

паникёрский *adj.* alarmist, de alarmist.

паникёрство, *-а n. sg.* spirit alarmist; răspîndire de ştiri alarmante.

паникёрствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a intra în panică, a fi cuprins de panică, a semăna panică.

паниковать, *-кую, -куешь vb. ipf. (pop.) v.* **паникёрствовать.**

пани́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* a tăvăli în pesmet/în făină.

панирóвка, *-и f.* tăvălire în pesmet.

панисламизм, *-а m. sg.* panislamism.

панихи́да, *-ы f.* parastas ◇ *гражда́нская ~* miting de doliu; parastas civil.

панихи́дн|ый *adj.* de parastas ◇ *~ое настрое́ние* atmosferă de înmormîntare.

пани́ческ|ий *adj.* de panică; *~ ctpax* spaimă grozavă; *~ое бе́гство* fugă în panică.

панкреа́с, *-а m. (anat.)* pancreas.

панкреати́н, *-а m. sg. (fiziol. farm.)* pancreatină.

панкреати́ческ|ий *adj. (anat.)* pancreatic; *~ая железа́* pancreas.

панно́ *n. indecl.* panou.

панопти́кум, *-а m.* panopticum.

панора́ма[1], *-ы f.* **1.** panoramă, privelişte; *~ го́рода* panorama unui oraş. **2.** panoramă *(tablou).*

панора́ма[2], *-ы f. (mil.)* vizor, lunetă panoramică.

панора́мн|ый *adj.* panoramic; în/de panoramă; *~ая съёмка* filmare panoramică; *~ фильм* film panoramic.

пансио́н, *-а m. (înv.)* **1.** pension, pensionat; *~ благоро́дных девиц* pension al fetelor de nobili. **2.** *(питание)* pensiune; *жить на по́лном ~е* a locui în pensiune.

пансионе́р, *-а m. (înv.)* **1.** elev de pension. **2.** persoană care stă într-o pensiune.

па́нск|ий *adj.* de pan, al panilor; boieresc; *~ие замашки* apucături boiereşti.

панслави́зм, *-а m. sg. (ist.)* panslavism.

панслави́ст, *-а m. (ist.)* panslavist.

панслави́стский *adj. (ist.)* panslavist.

па́нство, *-а n. sg. (înv.)* **1.** *col.* nobilime poloneză; pani. **2.** *(peior.)* boierie.

пантало́ны, *-ов pl.* **1.** *(înv.)* pantaloni *(bărbăteşti)*. **2.** chiloţi de damă.

панта́лык, *-а (-у) m. (în expr.) сбить с ~у* a zăpăci, a încurca; *сби́ться с ~у* a se zăpăci, a-şi pierde capul.

пантеи́зм, *-а m. sg. (fil.)* panteism.

пантеи́ст, *-а m. (fil.)* panteist.

пантеисти́ческий *adj. (fil.)* panteist.

пантео́н, *-а m.* panteon.

панте́ра, *-ы f. (zool.)* panteră.

панто́граф, *-а (tehn.)* pantograf.

пантокри́н, *-а m. (med.)* pantocrină.

панто́метр, *-а m. (geol.)* pantometru.

пантоми́ма, *-ы f. (teatr.)* pantomimă.

пантомими́ческий *adj. v. пантоми́мный.*

пантоми́мный *adj. (teatru)* de pantomimă.

панхро́ния, *-и f. (lingv.)* pancronie.

па́нцырн|ый *adj.* **1.** *(ist.)* de zale, de cuirasă, de platoşă. **2.** *(zool.)* de carapace. **3. -ые,** *-ых pl. (zool.)* testacee.

па́нцырь, *-я m.* **1.** *(ist.)* platoşă, zale, cuirasă. **2.** *(zool.)* ţeastă, carapace; *черепа́ший ~* carapace de broască ţestoasă. **3.** *(înv.)* aparat de scafandru. **4.** *(tehn.)* cuirasă.

па́па[1], *-ы m.* tată, tătic.

па́па[2], *-ы m. (bis.)* papă; *ри́мский ~* papa de la Roma.

папавери́н, *-а m. (farm.)* papaverină.

папа́ха, *-и f. papahă (căciulă caucaziană).*

папа́ша, *-и m. (pop.)* **1.** taică. **2.** *(обращение к пожилому человеку)* nene, bade, moşule.

па́перть, *-и f.* pridvor, cerdac.

папильо́тка, *-и f.* papiotă.

па́пин *adj.* al tatălui.

папирологи́я, *-и f. sg.* papirologie.

папиро́с|а, *-ы f.* ţigară; *закури́ть ~у* a-şi aprinde o ţigară; *па́чка папиро́с* pachet de ţigări.

папиро́сн|ый *adj.* de ţigară; *~ая бума́га* foiţă *(de ţigară)*; *~ дым* fum de ţigară; *~ая фа́брика* fabrică de ţigări.

папи́рус, *-а m.* papirus.

папи́русный *adj.* de papirus; *~ свито́к* sul de papirus.

папи́ст, *-а m.* papist, papistaş.

папи́стский *adj.* de papistaş; papistăşesc.

па́пка, *-и f.* **1.** mapă, copertă *(de dosar)*; *~ для дел* copertă de dosar, dosar. **2.** copertă, scoarţă de carton.

па́поротник, *-а m. (bot.)* ferigă.

па́поротников|ый *adj. (biol.)* **1.** de ferigă. **2. ~ые,** *-ых pl.; sg.* **-ое,** *-ого n.* pteridoflite.

па́почный *adj.* de mapă; de copertă.

па́прика, *-и f.* paprică, ardei roşu, boia de ardei.

па́пский *adj.* papal, de papă; *~ нунций* nunţiu papal.

па́пство, *-а n.* papalitate.

папуа́сский *adj.* de papuaş.

папуа́сы, *-ов; sg. -ас m.* papuaşi.

папу́ша, *-и f.* păpuşă *(de tutun, de fire etc.)*.

папье́-маше́ *n. indecl.* pastă de hîrtie *(materie plastică)*.

пар[1], *-а m.* **1.** abur, vapori; *(tehn.) водяно́й ~* vapori de apă, abur; *рабо́чий ~* abur de lucru, abur util; *превраще́ние в ~* vaporizare; *быть под ~ами* a fi sub presiune, a fi gata de plecare *(despre o locomotivă sau vapor)*. **2.** *(от дыхания)* aburi ◇ *на всех ~а́х* în mare grabă, cu toată viteza; *(fam.) зада́ть ~у* a trage o săpuneală, a lua pe cineva la rost/la refec.; *поддать ~у* a) a da aburi *(la baie)*; b) *(fig. fam.)* a da zor, a face un efort; *~ вон* a-i ieşi sufletul; a-şi da duhul; *зайти́сь ~ом* a amorţi, a înţepeni; *с лёгким ~ом! (urare după baie)* să-ţi fie de bine!

пар[2], *-а; pl.-ы m. (agr.)* pîrloagă, ogor; *чёрный ~; чи́стый ~* ogor negru; *оста́вить зе́млю под ~ом* a lăsa pîrloagă/ogor; *ива́новский ~* ogor de vară tîrziu; *по́днятый ~* ogor întors; *весе́нний ~* ogor de primăvară.

па́р|а, *-ы f.* **1.** pereche; *~ сапо́г* o pereche de cizme; *~ очко́в* o pereche de ochelari. **2.** doi, două; *~ я́блок* două mere. **3.** *(înv.)* costum, îmbrăcăminte bărbătească; rînd de haine; *сшить но́вую ~у* a-şi face un rînd de haine noi; *фра́чная ~* frac. **4.** atelaj cu doi cai; *е́здить на ~е* a merge cu trăsura cu doi cai; *~ с пристяжно́й на отлёте* atelaj cu un cal între hulube şi cu doi lăturaşi; *~ с отлётом* sau *на отлёте* atelaj cu un cal între hulube şi unul lăturaş. **5.** *(despre persoane)* pereche, cuplu; *танцу́ющая ~* o pereche de dansatori; *супру́жеская ~* pereche, soţ şi soţie; *ходи́ть ~ами* a merge perechi-perechi. **6.** *(pop.)* cîteva; *на ~у мину́т* pentru cîteva minute, pentru o clipă; *на ~у слов* numai pentru două vorbe ◇ *(fiz.) ~ сил* cuplu de forţe; *два сапога́ ~* cum e turcul şi pistolul; cum e sacul şi peticul; *он тебе́ не ~* nu e de tine; *сказа́ть ~у тёплых слов* a zice cuiva două vorbe calde; a lua la rost pe cineva.

парабе́ллум, *-а m. (mil.)* parabelum, pistol automat.

пара́бола, *-ы f. (mat.)* parabolă.

параболи́ческий *adj. (mat.)* parabolic.

параболо́ид, *-а m. (mat.)* paraboloid.

парагене́зис, *-а m. sg. (mineral.)* parageneză.

пара́граф, *-а m.* paragraf.

пара́д, *-а m.* **1.** paradă, defilare, trecere în revistă; *первома́йский ~* paradă de 1 mai; *физкульту́рный ~* paradă/demonstraţie sportivă; *вое́нный ~* paradă militară; *возду́шный ~* paradă aeriană; *принима́ть ~* a primi defilarea. **2.** *(парадный вид)* ţinută de gală, mare ţinută; *пришёл при всем ~е* a sosit în mare ţinută. **3.** *(fig. glum.)* serbare, zi mare; *что э́то за ~ сего́дня у вас?* dar ce zi mare e la voi azi?

паради́гма, *-ы f. (gram.)* paradigmă.

парадигма́тика, *-и f.* paradigmatică.

парадигмати́ческий *adj.* paradigmatic.

пара́дность, *-и f. sg.* fast, pompă; atmosferă de paradă.

пара́дн|ый *adj.* **1.** *(торжественный)* de paradă, de gală; *~ая фо́рма* uniformă de gală; *~ костю́м* haine de sărbătoare. **2.** *(главный)* principal; *~ подъе́зд/вход* intrare principală; *~ая ле́стница* scară principală; *~ая дверь* uşa din faţă. **3.** de gală; *~ спекта́кль* spectacol de gală. **4. ~ая,** *-ой f.* intrare principală. **5. ~ое,** *-ого n. v. пара́дная.*

парадо́кс, *-а m.* paradox.

парадокса́льно *adv.* (în mod) paradoxal.

парадокса́льность, *-и f. sg.* caracter paradoxal.

парадокса́льный *adj.* paradoxal.

парази́т, *-а m.* **1.** parazit. **2.** *(fig.)* parazit, trîntor.

паразита́рн|ый *adj.* parazitar; de parazit; *~ая жизнь* viaţă parazitară, viaţă de parazit.

паразити́зм, *-а m.* parazitism.

паразити́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* **1.** *(biol.)* a fi parazit. **2.** *(fig.)* a duce o viaţă de parazit, a avea o existenţă parazitară, a trăi ca un trîntor.

паразити́ческ|ий *adj* parazitar.

парази́тный *adj.* **1.** de parazit, parazitar; *~ гриб* ciupercă parazită. **2.** *(tehn.)* parazitar.

паразито́лог, *-а m.* parazitolog.

паразитоло́гия, *-и f.* parazitologie.

паразитоноси́тель, *-я m.* purtător de paraziţi.

паракла́з, *-а m. (geol.)* paraclaz, fisuri, crăpături.

парализо́ванность, *-и f. sg.* paralizie, stare de paralizie.

парализо́ванный **1.** *p.t.p.* de la *парализова́ть.* **2.** *adj.* paralizat.

парализова́|ть, *-зу́ю, -зу́ешь vb. pf. şi ipf. acuz.* a paraliza.

парали́тик, *-а m.* paralitic.

паралити́ческий *adj.* paralitic, paralizat.

парали́ч, *-а́ m.* paralizie; *де́тский ~* paralizie infantilă, poliomielită; *прогрес-*

си́вный ~ paralizie progresivă; *разби́тый* ~ó*м* lovit de paralizie.

паралúчн|ый *adj.* de paralizie, paralizat; ~*ое состоя́ние* stare de paralizie; ~ *больно́й* bolnav de paralizie, paralitic.

паралла́кс, *-а m. (astr.)* paralaxă; *лу́нный* ~ paralaxă lunară; *со́лнечный* ~ paralaxă solară; *экваториа́льный* ~ paralaxă ecuatorială.

параллелепúпед, *-а m. (mat.)* paralelipiped.

параллелúзм, *-а m. sg.* paralelism.

параллелогрáмм, *-а m. (mat.)* paralelogram.

паралле́л|ь, *-и f.* paralelă; ~*и и меридиа́ны* paralele şi meridiane; *провести́* ~ a) a trage o paralelă; b) *(fig.)* a face o paralelă.

паралле́льно *adv.* paralel.

паралле́льность, *-и f. sg.* paralelism.

паралле́льный *adj.* paralel; ~*ые прямы́е* drepte paralele; *(fig.)* ~*ые явле́ния* fenomene paralele ◇ *(sport)* ~*ые бру́сья* paralele.

парало́гизм, *-а m. (fil.)* paralogism.

парамагнети́зм, *-а m. (fiz.)* paramagnetism.

парáметр, *-а m. (mat. fiz.)* parametru; ~ *я́дерного взры́ва* parametrii exploziei nucleare.

паранджá, *-и f.* feregea, hobot.

паранóик, *-а m. (med.)* paranoic.

параноúческий *adj. (med.)* paranoic.

парано́я, *-и f. sg. (med.)* paranoia.

парапéт, *-а m.* parapet, balustradă.

парасóль, *-я m.* avion parasol.

паратáксис, *-а m. (lingv.)* parataxă.

паратúф, *-а m. sg. (med.)* febră paratifoidă, paratifoză.

партифóзный *adj. (med.)* paratific.

парáф, *-а m.* parafă.

парафúн, *-а m. sg.* parafină.

парафúнов|ый *adj.* de parafină; ~*ое мáсло* ulei de parafină.

парафúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a parafa.

парафрáз, *-а m. v. парафра́за*

парафрáза, *-ы f.* parafrază.

парафрази́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a parafraza.

парашю́т, *-а m.* paraşută; *прыжо́к с* ~*ом* salt cu paraşuta; *автомати́чески раскрыва́ющийся* ~ paraşută cu deschidere automată; ~ *с осветúтельной ракéтой* paraşută luminoasă; *пасáдочный* ~ paraşută de aterizare; *тормозно́й* ~ paraşută de frînare; *сбра́сывание с* ~*ом* paraşutare; *сбро́сить на* ~*е* a paraşuta, a arunca cu paraşuta; *раскры́тие* ~*а* deschidere a paraşutei.

парашю́тизм, *-а m. sg.* paraşutism.

парашютúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. (pf.* şi *спарашютúровать) (av.)* a zbura cu viteză maximă.

парашю́тист, *-а m.* paraşutist.

парашю́тн|ый *adj.* de/cu paraşută; paraşutat; ~*ые войскá* trupe paraşutate; ~ *спорт* paraşutism; ~ *прыжóк* salt cu paraşuta.

парéз, *-а m. (med.)* pareză.

паремúя, *-и f. (lingv.)* parimie.

пáренец, *-нца m. (agr.)* fuior de in.

парéние, *-я n. sg.* plutire în văzduh, planare; ~ *в облакáх* zbor planat în nori.

парéние, *-я n.* aburire.

паренхúма, *-ы f. (bot. anat.)* parenchim.

пáрен|ый *adj.* opărit, preparat prin opărire ◇ *(glumă) дешéвле* ~*ой рéпы* ieftin ca braga.

пáрень, *-рня m.* **1.** flăcău, băiat tînăr. **2.** *(pop.) (cu nuanţă afectivă; despre persoane mai în vîrstă)* băiat, om; *весёлый* ~ băiat/om de viaţă; *он свой* ~ e omul nostru, e de-al nostru; *ла́дный* ~ băiat bun.

парú *n. indecl.* pariu, prinsoare, rămăşag; *держáть* ~ a pune rămăşag, a face prinsoare, a paria; *выигрáть* ~ a cîştiga pariul; *проигрáть* ~ a pierde un rămăşag/un pariu; *держý* ~, *что...* pariez că..., pun pariu că...

парúжск|ий *adj.* parizian; de/din Paris; ~*ая лазýрь* albastru de Paris *(culoare)*; *(chim.)* ~*ая зéлень* verde de Paris.

парúк, *-á m.* perucă.

парикмáхер, *-а m.* frizer, bărbier; coafor.

парикмáхерская, *-ой f.* frizerie; salon de coafură.

парикмáхерский *adj.* de frizerie, de bărbier; de coafor.

парикмáхерша, *-и f.* frizeriţă; coafeză.

парúлка, *-и f. (tehn.)* aburitoare.

парúльный *adj.* de/pentru opărire, de opărit; ~*чан* vas de opărit; cazan de rufe.

парúльня, *-и f.* **1.** sală de aburi *(a unei băi)*. **2.** *(tehn.)* secţie de prelucrare prin opărire *(la o fabrică)*; etuvă.

парúльщик, *-а m.* băiaş *(la o baie de aburi)*.

парúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. (pf.* şi *отпарúровать) acuz.* **1.** a para *(la scrimă)*. **2.** *(fig.)* a combate, a contesta; a para; ~ *дóводы кого́-л.* a combate argumentele cuiva.

паритéт, *-а m.* paritate; *я́дерный* ~ paritate nucleară.

паритéтн|ый *adj.* pe bază de paritate; *на* ~*ых нача́лах* pe bază de paritate.

пáр|ить, *-рую, -ришь vb. ipf.* **1.** *acuz.* a opări; ~ *бельё* a opări rufele. **2.** *acuz. (варить на пару)* a fierbe înăbuşit. **3.** *impers.* a dogori, a arde; ~*ит* e zăpuşeală.

парúть, *-рю́, -ри́шь vb. ipf.* a pluti în văzduh, a plana ◇ ~ *в облакáх* a fi/a umbla cu capul în nori; a visa treaz.

пáриться, *-рюсь, -ришься vb ipf.* **1.** *(pf. попáриться)* a face o baie de aburi. **2.** a fierbe înăbuşit.

пáрия, *-и; gen. pl. -ий m.* **1.** paria. **2.** *(fig.)* dezmoştenit, oropsit.

парк[1], *-а m.* parc, grădină; ~ *культу́ры и о́тдыха* parc de cultură şi odihnă; *городско́й* ~ parcul oraşului; *зоологúческий* ~ grădină zoologică; *разби́ть* ~ a face un parc.

парк[2], *-а m.* **1.** parc; *(mil.) артиллерúйский* ~ parc de artilerie; *броне-та́нковый* ~ parc de tehnică blindată; *вагóнный* ~ parc de vagoane; *трáкторный* ~ parc de tractoare; *ремóнтный* ~ parc de reparaţii. **2.** depou; *трамвáйный* ~ depou de tranvaie.

паркéт, *-а m.* parchet; *настилáть* ~ a parcheta; ◇ *лощúть* ~ a dansa zi şi noapte; a lustrui parchetul dansînd.

паркéтный *adj.* **1.** de parchet; ~ *пол* parchet. **2.** *(fig.)* de salon; ~ *франт* fante de salon.

паркéтчик, *-а m.* parchetar.

пáрки *pl. (mitol.)* parce.

парлáмент, *-а m.* parlament; *созы́в* ~*а* convocarea parlamentului; *распусти́ть* ~ a dizolva parlamentul.

парламентарúзм, *-а m. sg.* parlamentarism.

парламентáрий, *-я m.* parlamentar, membru al parlamentului.

парламентáрный *adj.* parlamentar; ~ *стрóй* regim parlamentar.

парламентёр, *-а m. (mil.)* sol, trimis, parlamentar.

парламентёрский *adj. (mil.)* de sol, de parlamentar.

парлáментск|ий *adj.* de parlament, parlamentar; ~*ое бóльшинствó* majoritate parlamentară; ~*ие вы́боры* alegeri parlamentare; ~ *запрóс* interpelare în parlament.

пармáч, *-а m. (entom.)* gărgăriţă aurie.

парнáс, *-а m. (mitol. poetic)* parnas.

парни́к, *-á m. (agr.)* pat cald, seră, răsadniţă.

парникóв|ый *adj. (agr.)* de seră, de răsadniţă; ~*ые растéния* plante de seră.

парни́шка, *-и m. (pop.)* flăcăiandru, băieţandru.

пáрно[1], *adv.* în perechi.

пáрно[2], *pred. impers.* e zăpuşeală, e năduşeală.

парн|óй *adj.* proaspăt, cald *(care nu s-a răcit încă)*; ~*óе мóлоко* lapte abia muls; ~*óе мáсо* carne proaspătă *(abia tăiată)*.

парнокопы́тные, *-ых; pl; sg. -ое, -ого n. (zool.)* paricopitate.

пáрн|ый[1], *adj.* **1.** (de) pereche; cu soţ. **2.** geamăn, geminat, îngemînat, împerecheat; ~*ые лúстья* frunze geminate. **3.** cu doi cai, pentru doi cai; ~*ая у́пряжь* harnaşament pentru doi cai. **4.** în doi; ~*ая грéбля* vîslire în doi; *(mil.)* ~ *дозóр* patrulă de doi oameni.

пáрный[2], *adj. (влажный)* cald şi umed.

паровúк, *-á m.* **1.** *(котёл)* cazan de aburi. **2.** motor cu aburi. **3.** *(pop. înv.)* locomotivă.

паровóз, *-а m.* locomotivă; *обтека́емый* ~ locomotivă aerodinamică.

паровóзн|ый *adj.* de locomotivă; ~*ое депó* depou de locomotive; ~ *парк* parc de locomotive.

паровозоремóнтный *adj.* de/pentru repararea locomotivelor; ~ *завóд* uzină de reparare a locomotivelor.

паровозостроéние, *-я n. sg.* construcţie de locomotive.

паровозострои́тельный *adj.* de/pentru construcţia de locomotive; ~ *заво́д* uzină de construcţie a locomotivelor.

паров|о́й[1], *adj.* de/cu aburi; ~ *котёл* cazan/căldare cu aburi; ~*ая турби́на* turbină cu aburi; ~*о́е отопле́ние* încălzire cu aburi; ~*ая ба́ня* baie de aburi.

паров|о́й[2] *adj. (agr.)* de pîrloagă, de ogor; ~*о́е по́ле* ogor, pîrloagă.

паровпускно́й *adj. (tehn.)* ~ *кла́пан* supapă de admisie a aburilor.

паровыпускно́й *adj. (tehn.)* ~ *клапан* supapă de emisie a aburilor.

парогенера́тор, *-а m. (tehn.)* generator de aburi.

пародийность, *-и f. (lit.)* caracter de parodie.

пароди́йный *adj.* de parodie.

пароди́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz.* a parodia.

паро́дия, *-и f.* parodie.

пароконденса́тор, *-а m. (tehn.)* condensator de abur.

парноко́нный *adj.* cu doi cai, pentru doi cai; ~ *экипа́ж* trăsură cu doi cai.

пароксизм, *-а m.* paroxism.

паро́ль, *-я m.* parolă.

паро́м, *-а m.* bac, pod plutitor, bac de transbordare, ponton, portiţă; *железнодоро́жный* ~ feribot; *кана́тный* ~ portiţă de cabluri; *переправочный* ~ portiţă de trecere.

паромер, *-а m. (fiz.)* contor de abur.

паро́мщик, *-а m.* podar, conducătorul unui bac.

паронагрева́тель, *-я m. (tehn.)* radiator cu abur.

паро́ним, *-а m. (lingv.)* paronim.

паронимия, *-и f. (lingv.)* paronimie.

парообра́зный *adj.* în stare de vapori, sub formă de vapori.

парообразова́ние, *-я n. sg. (fiz. tehn.)* vaporizare; trecere în stare de vapori; formare de aburi.

парообразова́тель, *-я m. (fiz.)* generator de abur.

пароотдели́тель, *-я m. (fiz.)* separator de aburi.

пароотво́дн|ый *adj. (tehn.)* ~*ая труба́* conductă de evacuare a aburilor.

пароохлади́тель, *-я m. (tehn.)* răcitor de abur.

паропрово́д, *-а m. (tehn.)* conductă de aburi.

паропроница́емость, *-и f. (tehn.)* permeabilitate la vapori de apă.

пароразпредели́тельный *adj. (tehn.)* distribuţia aburilor.

пароразпредели́тель, *-я m. (tehn.)* distribuitor de abur.

паросбо́рник, *-а m. (fiz.)* colector de abur.

паросилов|о́й *adj.* acţionat de forţa aburilor; ~ *ая установка* instalaţie de maşini cu aburi.

парособира́тель, *-я m. (fiz.)* acumulator/colector de abur, recipient de abur.

паротит, *-а m. (med.)* parotită.

пароход, *-а m.* vapor; *буксирный* ~ remorcher; *пассажи́рский* ~ vapor de călători; *грузово́й* ~ vapor de marfă, cargobot; *океа́нский* ~ transatlantic.

парохо́дный *adj.* **1.** de vapor; ~ *гудо́к* sirena vaporului. **2.** de navigaţie; ~*ое о́бщество* societate de navigaţie; ~*ое сообще́ние* serviciu de navigaţie.

па́рт|а, *-ы f.* bancă *(de şcoală)*; *сесть за* ~*у* a) a se aşeza în bancă; b) *(fig.)* (a începe) a învăţa, a se apuca de studii.

партакти́в, *-а m.* = *партийный актив* activ de partid.

партбиле́т, *-а m.* = *партийный биле́т* carnet de partid.

партбюро́ *n. indecl.* = *партийное бюро́* birou de partid.

партвзно́с, *-а m.* = *партийный взнос* cotizaţie de partid.

партвзыска́ние, *-я n.* = *партийное взыска́ние* sancţiune pe linie de partid.

партдисципли́на, *-ы f.* = *партийная дисципли́на* disciplină de partid.

партено́генез, *-а m. sg.* partenogeneză.

партено́генезис, *-а m. sg. v. партено́генез.*

партер, *-а m.* parter, stal; *ме́сто в* ~*е* un loc la stal/la parter.

парте́рный *adj.* de parter, de stal.

парти́ец, *-и́йца m.* membru de partid.

партизан, *-а m.* partizan.

партизани́ть, *-ню, -нишь vb. ipf.* a lupta ca partizan, a fi membru al unui detaşament de partizani.

партизанск|ий *adj.* de partizan; ~*ая война́* război de partizani; ~*отря́д* detaşament de partizani; ~*ое движе́ние* mişcare de partizani.

партиза́нство, *-а n. sg.* război de partizani, mişcare a partizanilor.

партиза́нщина, *-ы f. sg.* **1.** război de partizani, mişcare a partizanilor. **2.** *(fig.)* muncă neorganizată/fără plan.

парти́йность, *-и f. sg.* **1.** partinitate, spirit de partid. **2.** *(принадлежность к партии)* apartenenţă la partid.

парти́йный *adj.* **1.** de partid, al partidului; ~ *рабо́тник* activist de partid; ~*ая организа́ция* organizaţie de partid; *первичная* ~*ая организа́ция* organizaţie de bază; ~ *акти́в* activ de partid; ~*ая рабо́та* muncă de partid; ~*ая шко́ла* şcoală de partid; ~*ое просвеще́ние* învăţămînt de partid; ~ *комите́т* comitet de partid; ~*ое бюро́* biroul organizaţiei de partid; ~*ая конфере́нция* conferinţă de partid; ~ *съезд* congres al partidului; ~*ое собра́ние* adunare de partid; ~ *стаж* vechime în partid; ~ *уста́в* statut al partidului. **2.** ~**ый,** *-ого m.* membru de partid. **3.** ~**ая,** *-ой f.* membră de partid.

партикуля́ризм, *-а m. sg. (pol.)* separatism, regionalism.

партикуля́рный *adj. (înv.)* **1.** civil; ~ *костю́м* costum civil. **2.** particular, neoficial.

партити́вный *adj. (gram.)* partitiv.

партиту́ра, *-ы f. (muz.)* partitură.

па́рти|я[1], *-и f.* partid; *Коммунисти́ческая* ~ *Сове́тского Сою́за (КПСС)* Partidul Comunist al Uniunii Sovietice *(P.C.U.S.)*; *Румы́нская коммунисти́ческая* ~ Partidul Comunist Român; *приня́ть в* ~ *ю* a primi în partid; *вступи́ть в* ~*ю* a intra în partid.

па́рти|я[2], *-и f.* **1.** *(группа)* grupă, grup; echipă. **2.** partidă *(la joc)*; *сыгра́ть* ~*ю в ша́хматы* a face/a juca o partidă de şah. **3.** transport, partidă, lot; *прибыла́* ~ *това́ра* a sosit un transport de marfă. **4.** *(înv.)* partidă, căsătorie; *он сде́лал блестя́щую* ~*ю* a făcut o partidă strălucită. **5.** *(mil.)* detaşament; *ко́нная* ~ detaşament călare. **6.** *(muz.)* parte, partiţie, rol; ~ *те́нора* rolul tenorului.

партка́бине́т, *-а m.* = *парти́йный кабине́т* cabinet de partid.

партко́м, *-а m.* = *парти́йный комите́т* comitet de partid.

партконфере́нция, *-и f.* = *парти́йная конфере́нция* conferinţă de partid.

партнёр, *-а m.* partener.

партбо́рг, *-а m.* = *парти́йный организа́тор* organizator de partid; secretar de partid *(al unei organizaţii de partid)*.

парторганиза́ци|я, *- uf.* = *парти́йная организа́ция* organizaţie de partid; *секрета́рь* ~*и* secretarul organizaţiei de partid.

партрабо́та, *-ы f.* = *парти́йная рабо́та* muncă de partid.

партрабо́тник, *-а m.* = *парти́йный рабо́тник* activist de partid.

партсобра́ние, *-я n.* = *парти́йное собра́ние* adunare de partid.

партста́ж, *-а m.* = *парти́йный стаж* vechime în partid.

партсъе́зд, *-а m.* = *парти́йный съезд* congres al partidului.

партшко́ла, *-ы f.* = *парти́йная шко́ла* şcoală de partid.

па́рус, *-а m.* velă, pînză de corabie; *подня́ть* ~*á* a ridica pînzele; *спусти́ть* ~*á* a coborî pînzele ◇ *на всех* ~*áх* cu toate pînzele sus; cu toată viteza.

парусина, *-ы f. sg.* pînză *(de in, de cînepă etc.)*; doc.

парусинов|ый *adj.* de/din pînză *(de in, de cînepă etc.)*; de doc; ~*ые брюки* pantaloni de doc.

па́русник[1], *-а m.* vas cu pînze, navă cu vele, velier.

па́русник[2], *-а m. (entom.)* coadă-rîndunicii *(fluture)*.

па́русн|ый *adj.* de velă, de pînză de corabie; cu vele; ~ *ое су́дно* velier, navă cu vele.

парфюме́р, *-а m.* lucrător în industria parfumurilor, parfumar.

парфюмери́я, *-и f. sg.* parfumerie.

парфюме́рн|ый *adj.* de parfumerie; ~*ые това́ры* articole de parfumerie; ~ *магази́н* magazin de parfumerie.

парце́лла, *-ы f.* parcelă.

парцелля́ция, *-и f.* parcelare.

парциа́льный *adj.* parţial.

парча́, *-и́ f. sg.* brocat, brocard.

па́рша, *-и f. sg. (med.)* favus, chelbe; rapăn.

паршиве́ть, *-ею, -еешь vb. ipf. (pf. запаршиве́ть* şi *опаршиве́ть)* a se umple de rapăn.

паршиве́ц, *-вца m. (pop.)* secătură, puşlama.

паршиве́ть, *-влю, -вишь vb. ipf. (pf. опаршиве́ть) acuz. (pop.)* a molipsi/a umple de rapăn.

паршиві|вый *adj.* **1.** răpănos, plin de rapăn. **2.** *(fig. pop.)* parşiv, netrebnic; scîrbos ◇ *(prov.) ~ая овца́ всё ста́до по́ртит* mărul putred le strică şi pe cele bune.

паря́щий 1. *part. prez. act.* de la *парить*. **2.** *adj. (av.) ~ полёт* zbor planat.

пас[1], *-а m. (la jocul de cărţi)* **1.** pas; *объяви́ть ~* a spune pas. **2.** *pred. (în expr.) я ~* (zic) pas; *(fig.) в э́том де́ле я ~* aici mă dau bătut.

пас[2], *-а m. (sport)* pasă.

па́сека, *-и f.* prisacă, stupină, stupărie.

па́сечник, *-а m.* prisăcar, stupar, apicultor.

па́сечн|ый *adj.* de prisacă, de stupină; *~ое хозя́йство* stupărie; apicultură.

па́сквиль, *-я m. (peior.)* pamflet, libel.

па́сквильный *(peior.) adj.* de pamflet; defăimător, clevetitor.

пасквили́ст, *-а m. (peior.)* pamfletar.

паску́дный *adj. (pop. injur.)* josnic, murdar, scîrbos, parşiv.

паслён, *-а m. (bot.)* solanum, zîrnă; *сла́дко-го́рький ~* lăsnicior.

паслёновые, *-ых pl.; sg. -ое, -ого n. (bot.)* solanacee.

па́смо, *-а n. (text.)* jurubiţă.

па́смурно *pred. impers.* e vreme posomorîtă/mohorîtă.

па́смурность, *-и f. sg.* **1.** vreme mohorîtă. **2.** înfăţişare posomorîtă.

па́смурн|ый *adj.* posomorît; înnourat, întunecat, mohorît; *~ день* zi posomorîtă; *~ое лицо́* faţă posomorîtă.

паснýть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *пасова́ть*[2].

пасова́ть[1], *-сýю, -сýешь vb. ipf. (pf. спасова́ть).* **1.** *(la trec. şi pf.)* a pasa, a spune pas *(la jocul de cărţi).* **2.** *(fig.)* a ceda, a se da îndărăt, a se da bătut; *~ пе́ред тру́дностями* a da înapoi în faţa greutăţilor.

пасова́ть[2], *-сýю, -сýешь vb. ipf. (pf. mom. паснýть) (sport)* a pasa; *~ в центр по́ля* a pasa spre centrul terenului.

пасо́вка, *-и f. (sport)* pasare.

па́сочница, *-ы f.* formă de copt pască.

па́сочный *adj.* de/pentru pască; *~ тво́рог* brînză pentru pască.

паспарту́ *n. indecl.* carton, ramă de carton *(pentru fotografii, gravuri).*

па́спорт, *-а m.* **1.** buletin de identitate. **2.** paşaport; *дипломати́ческий ~* paşaport diplomatic. **3.** *(оборудования)* fişă tehnică, paşaport tehnic; *~ маши́ны* paşaportul maşinii, fişa maşinii; ◇ *ли́повый ~* paşaport fals.

паспортиза́ция, *-и f. sg.* **1.** eliberarea buletinelor de identitate. **2.** întocmirea fişelor tehnice *(pentru maşini sau utilaj).*

паспорти́ст, *-а m.* funcţionar la serviciul de evidenţă a populaţiei.

па́спортн|ый *adj.* de/pentru buletin de identitate; de paşaport; *~ отде́л* serviciu de evidenţă a populaţiei; serviciul paşapoartelor; *~ая кни́жка* buletin de identitate.

пасс[1], *-а m. v. па́ссы*

пасс[2], *-а m. (tehn.)* curea de transmisie.

пассáж[1], *-а m.* pasaj, galerie *(cu prăvălii).*

пассáж[2], *-а m.* **1.** *(muz.)* pasaj. **2.** *(fig. înv.)* caz straniu/neobişnuit; întîmplare excepţională; rezultat neaşteptat; *како́й ~!* ce întîmplare!; ce lucru ciudat!

пассажи́р, *-а m.* pasager, călător.

пассажи́рский *adj.* de călători, de pasageri, de persoane; *~ по́езд* tren de călători/de persoane.

пассáжный *adj.* de pasaj, de galerie.

пассáт, *-а m. (meteor. geogr.)* (vînt) alizeu.

пассáтный *adj. (meteor. geogr.) ~ ве́тер* vînt alizeu.

пасси́в, *-а m. sg.* **1.** *(cont.)* pasiv. **2.** *(gram.)* pasiv, diateză pasivă.

пасси́вно *adv.* (în mod) pasiv; *~ относи́ться к чему́-л.* a avea o atitudine pasivă faţă de ceva.

пасси́вность, *-и f. sg.* pasivitate; indolenţă.

пасси́вн|ый *adj.* **1.** pasiv, inactiv; indolent; becisnic; *~ челове́к* om inactiv; *игра́ть ~ую роль* a juca un rol pasiv. **2.** *(ec.)* pasiv; *~ бала́нс* balanţa pasivă. **3.** *(gram.)* pasiv; *~ глаго́л* verb pasiv, verb la diateza pasivă; *~ оборо́т* construcţie pasivă.

пассифло́ра, *-ы f. (bot.)* pasiflora.

па́ссия, *-и f. (înv.)* pasiune; persoană iubită.

па́ссы *pl.; sg. nacc, -а m.* pase magnetice.

па́ста, *-ы f.* pastă; *зубна́я ~* pastă de dinţi; *сва́рочная ~* pastă de sudură, flus.

па́стбище, *-а n.* păşune, izlaz, imaş; *ле́тнее ~* păşune de vară.

па́стбищн|ый *adj.* de păşune, de imaş, de izlaz.

пастбищеоборо́т, *-а m. (agr.)* asolament de păşune.

па́ства, *-ы f. (bis.)* păstoriţi, enoriaşi, poporeni.

паstéль, *-и f.* pastel; tablou în pastel.

паstéльный *adj.* de pastel; în pastel; *~ рису́нок* pastel.

пастериза́тор, *-а m. (tehn.)* pasteurizator.

пастеризáция, *-и f. (tehn.) sg.* pasteurizare.

пастеризо́ванн|ый 1. *p.t.p.* de la *пастеризова́ть*. **2.** *adj.* pasteurizat; *~ое молоко́* lapte pasteurizat.

пастерна́к, *-а m. sg.* păstîrnac.

пасти́, *-сý, -сёшь vb. ipf. acuz.* a paşte, a păşuna.

пастила́, *-ы f.* dulciuri, bomboane din pastă de fructe; bezele.

пасти́сь, *-сётся vb. ipf.* a paşte.

па́стор, *-а m.* păstor.

пастора́ль, *-и f. (lit. muz.)* pastorală; bucolică.

пастора́льный *adj. (lit. muz.)* pastoral, de pastorală; bucolic.

па́сторский *adj.* de pastor.

пасту́х[1], *-á m.* păstor, cioban, baci.

пасту́х[2], *-а m. (ornit.)* cristei de baltă.

пасту́шеский *adj.* **1.** de păstor/de cioban; ciobănesc, păstoresc. **2.** *(lit. înv.)* pastoral.

пасту́ш|ий *adj.* de păstor, de cioban ◇ *(bot.) ~ья су́мка* traista ciobanului.

пасту́шка, *-и f.* ciobăniţă, păstoriţă; văcăriţă.

пастушо́к, *-шка́ m. (ornit.)* cristei; *боло́тный ~* cristei de baltă.

па́стырский *adj. (bis.)* păstoresc, preoţesc.

па́стырь, *-я m.* **1.** *(înv. poetic)* păstor, cioban. **2.** *(bis.)* preot, duhovnic, păstor *(sufletesc).*

пасть[1], *паду́, падёшь vb. pf.* **1.** *pf.* de la *па́дать (4, 6, 8, 9).* **2.** *(погибнуть)* a pieri, a muri; *~ сме́ртью хра́брых* a muri viteţeşte, a cădea pe cîmpul de bătaie. **3.** a cădea; a se prăbuşi; *кре́пость па́ла* cetatea a căzut. **4.** *(fig.)* a decădea; *он ни́зко пал* a decăzut cu totul ◇ *~ же́ртвой* a cădea victimă; *~ ду́хом* a-şi pierde curajul, a se descuraja, a se pierde cu firea.

пасть[2], *-и f.* gură, bot ◇ *(bot.) льви́ная ~* gura-leului; *вы́рваться из во́лчьей ~и* a scăpa din gura lupului.

пастьба́, *-ы́ f. sg.* păşunat, păşunare, păscut; *отго́нная ~* păşunat nomad.

па́сх|а, *-и f.* **1.** *sg.* paşti; *на ~у* de paşti. **2.** pască din brînză de vaci.

пасха́льн|ый *adj.* de paşte, pascal; *~ая неде́ля* săptămîna paştilor, săptămîna luminată.

пасынкова́ние, *-я n. (agr.)* copilire, copilit.

пасынкова́ть, *-кýю, -кýешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (agr.)* a copili, a curăţi de copileţi, a tăia lăstari secundari.

па́сынок, *-нка m.* **1.** fiu vitreg. **2.** *(fig.)* oropsit, dezmoştenit. **3.** *(bot.)* copileţ; lăstar secundar.

пасья́нс, *-а m.* pasienţă; *раскла́дывать ~* a face o pasienţă.

пат[1], *-а m. (la jocul de şah)* pat.

пат[2], *-а m.* pastă de fructe.

пата́т, *-а m. (bot.)* batată, cartof dulce.

патéнт, *-а m.* **1.** *(на изобретение)* brevet *(pentru invenţie),* patentă; *получи́ть ~ (на что-л.)* a obţine un brevet *(pentru o invenţie); ~ на изобрете́ние* brevet de invenţie, patentă. **2.** *(înv.)* patentă, licenţă, autorizaţie de funcţionare.

патéнтный *adj.* de patentă, de brevet.

патентова́нн|ый 1. *p.t.p.* de la *патентова́ть*. **2.** *(adj.)* patentat, brevetat. **3.** *(adj. fig. peior.)* autentic, patentat, notoriu; *~ негодя́й* un ticălos patentat.

патентова́ть, *-ту́ю, -ту́ешь vb. ipf. (pf. запатентова́ть) acuz.* a breveta, a patenta.

патери́к, *-а m. (bis. lit.)* pateric.

патети́ка, *-и f. sg.* patetism, caracter patetic.

патети́ческий *adj.* patetic; *~ стиль* stil patetic.

патети́чность, *-и f. sg.* patetism.

патети́чный *adj.* patetic.

патефо́н, *-а m.* patefon.

патефо́нн|ый *adj.* de patefon; *~ая пласти́нка* disc, placă de patefon; *~ая игóлка* ac de patefon.

пати́на, *-ы f. sg. (arte, arheol.)* patină; cocleală.

патиссо́н, *-а m. (bot.)* dovleac-turcesc, dovleac-alb.

патоген|е́з, *-а m. sg. (med.)* patogeneză, patogenie.

патоге́нность, *-и f.* patogenitate.

патоге́нный *adj. (med.)* patogenic.

па́тока, *-и f. sg.* melasă, glucoză alimentară.

пато́лог, *-а m. (med.)* patolog.

патологи́ческ|ий *adj.* patologic, morbid; *~ая анато́мия* anatomie patologică; *~ слу́чай* caz patologic; *~ое явле́ние* fenomen patologic.

патоло́гия, *-и f. sg. (med.)* patologie.

па́точный *adj.* de/cu melasă.

патриа́рх, *-а m.* patriarh.

патриарха́льность, *-и f. sg.* caracter patriarhal.

патриархáльн|ый *adj.* **1.** *(ist.)* patriarhal; *~ род* gintă patriarhală. **2.** *(fig.)* patriarhal; tradiţional, conservator; *~ обы́чай* obicei patriarhal; *~ые нра́вы* moravuri patriarhale.

патриархáт, *-а n. (ist.)* patriarhat.

патриáршество, *-а n. sg. (bis.)* **1.** patriarhat. **2.** rang de patriarh.

патриáрший *adj. (bis.)* de patriarh.

патримониáльный *adj. (jur.)* patrimonial.

патримóний, *-я m. (jur.)* patrimoniu.

патриóт, *-а m.* patriot ◇ *квасны́е ~ы* pseudopatrioţi; patrioţi de paradă.

патриоти́зм, *-а m. sg.* patriotism; ◇ *квасно́й ~* patriotism îngust, de paradă.

патриоти́ческ|ий *adj.* patriotic.

патриоти́чно *adv.* (în mod) patriotic; ca un patriot.

патриоти́чный *adj.* patriotic.

патри́стика, *-и f. sg. (bis. lit.)* patristică.

патрициáнка, *-и f. (ist.)* patriciană.

патрициáнский *adj. (ist.)* patrician, de patrician.

патри́ций, *-я m. (ist.)* patrician.

патро́н [1], *-а m.* **1.** *(хозяин)* patron, proprietar *(al unei întreprinderi)* **2.** *(покровитель)* patron, protector, ocrotitor.

патро́н [2], *-а m.* **1.** *(mil.)* cartuş; *боево́й ~* cartuş de război; cartuş cu glonţ; *холосто́й ~* cartuş de manevră, cartuş orb; *дымово́й сигна́льный ~* cartuş fumigen; *бронебо́йный ~* cartuş perforant; *малокали́берный ~* cartuş de calibru mic; *радиоакти́вный ~* cartuş radioactiv; *трасси́рующий ~* cartuş trasor. **2.** *(tehn.)* mandrină, platou; manşon; *зажи́мный ~* mandrină de strîngere. **3.** *(el.)* dulie, fasung; *ла́мповый ~* dulie, fasung pentru becuri.

патро́н [3], *-а m. (выкройка)* tipar, model *(la croitorie)*.

патронáж, *-а m.* patronaj.

патронáт, *-а m. sg.* patronat.

патрони́рование, *-я n. sg.* patronare, patronaj.

патрони́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* a patrona, a proteja.

патро́нник, *-а m. (mil.)* cameră detonantă, camera cartuşului.

патро́нн|ый *adj. (mil.)* de cartuş; *~ая ги́льза* cămaşa cartuşului; *~ая двуко́лка* cheson; *~ая обо́йма* încărcător; *~ая су́мка* cartuşieră; *~ая ле́нта* bandă de cartuşe.

патронта́ш, *-а m.* cartuşieră.

па́трубок, *-бка m. (tehn.)* ştuţer, racord, ştuţ tubular, ramificaţie, niplu; *выпускно́й ~* racord de evacuare; *приёмный ~* gură de încărcare.

патрули́рование, *-я n. sg. (mil.)* patrulare.

патрули́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* sau fără *compl. (mil.)* a patrula.

патру́ль, *-я́ m. (mil.)* patrulă; *комендáнтский ~* patrulă de comenduire; *воздýшный ~ хими́ческой и радиацио́нной разве́дки* patrulă aeriană de cercetare chimică şi de radiaţie.

патру́льн|ый *adj. (mil.)* **1.** de patrulă; *~ая ро́та* companie de patrulare; *~ самолёт* avion de patrulare. **2.** *~ый, -ого m.* persoană care face parte dintr-o patrulă.

па́уз|а, *-ы f.* pauză, întrerupere; *сде́лать ~у* a face o pauză.

пау́к, *-á m.* păianjen.

паукообра́зный *adj. (zool.)* **1.** ca păianjenul, cu înfăţişare de păianjen. **2.** *~ые, -ых; sg. -ое, -ого n.* arahnide.

па́упер, *-а m.* pauper, sărac.

паупериза́ция, *-и f. sg.* pauperizare, sărăcire.

паупери́зм, *-а m. sg.* pauperism.

паути́н|а, *-ы f.* **1.** pînză de păianjen, păienjeniş. **2.** *(fig.)* reţea, urzitură; *опу́тать ~ой лжи* a învălui într-o reţea de minciuni.

паути́нка, *-и f. dim.* de la *паути́на* ◇ *чулки́-~* ciorapi fini, foarte subţiri.

пау́чий *adj.* de păianjen.

па́фос, *-а m. sg.* patos, emfază; *говори́ть с ~ом* a vorbi cu emfază, a vorbi patetic; *революцио́нный ~* patos revoluţionar.

пах, *-а m. (anat.)* regiune inghinală, vintre.

па́хан|ый *adj.* cultivat, arat; *~ое по́ле* pămînt, ogor cultivat.

паха́|ть, *пашу́, пашешь vb. ipf. (pf. вспаха́ть) acuz.* a ara ◇ *(iron.) и мы ~ли* ca musca la arat; *(prov.) глу́бже па́шешь — весели́й пла́шешь* alergi mult, mănînci unt.

па́хн|уть, *-ну, -нешь vb. ipf.* **1.** a mirosi, a răspîndi miros; *~ет се́ном* miroase a fîn. **2.** *impers. instr.* a mirosi a ...; *(fig.) ~ет по́рохом* miroase a praf de puşcă ◇ *зна́ешь чем э́то ~ет?* ştii la ce poate să ducă una ca asta?; *и не ~ет* nici pomeneală; nici nu miroase a ...

пахну́|ть, *-нёт vb. pf. instr.* a sufla, a adia; *~ло хо́лодом* s-a simţit o adiere rece.

пахов|о́й *adj. (anat.)* inghinal, de vintre; *~ые же́лезы* ganglioni inghinali; *(med.) ~áя гры́жа* hernie inghinală.

па́хот|а, *-ы f. sg.* arătură; arat; *зя́блевая ~* arătură de toamnă.

па́хотн|ый *adj.* arabil; *~ая земля́* pămînt arabil; *~ая пло́щадь* suprafaţă cultivată.

пахотоспосо́бный *adj.* arabil.

па́хта, *-ы f. sg.* zară, lapte bătut.

пахта́лка, *-и f.* putinei.

па́хтанье, *-я n. sg.* **1.** bătutul laptelui, facerea untului. **2.** lapte bătut, zară.

па́хт|ать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* a bate untul ◇ *(prov.) хочу́ — с ка́шей ем, хочу́ — ма́сло ~аю* fac ce vreau; fac ce-mi place.

пахýчесть, *-и f. sg.* aromă, miros plăcut, parfum.

пахýчий *adj.* mirositor, aromatic, cu aromă, parfumat.

пахýчка, *-и f. (bot.)* izmă de pădure.

пацáн, *-а m. (pop.)* băieţel, prichindel.

пациéнт, *-а m.* pacient, bolnav.

пациéнтка, *-и f.* pacientă, bolnavă.

пацифи́зм, *-а m. sg.* pacifism.

пацифи́ст, *-а m.* pacifist.

пацифи́стский *adj.* pacifist.

па́че *(inv. în expr.)* **1.** *тем ~* cu atît mai mult; mai ales că ...; *~ всего́* mai mult ca orice. **2.** *~ чáяния* contrar *(tuturor)* aşteptărilor.

па́чк|а, *-и f.* **1.** pachet; pac; teanc; legătură; *~ табаку́* pac de tutun; *~ папиро́с* pachet de ţigări; *~ газе́т* teanc de ziare. **2.** rochie, costum de balerină ◇ *(înv.) стреля́ть ~ами* a trage salve la intervale scurte.

па́чканье, *-я n. sg.* murdărire, mîzgălire, mînjire.

па́чка|ть, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. вы́пачкать, запáчкать şi испáчкать)* a mîzgăli, a mînji, a păta; *~ ру́ки* a-şi murdări mîinile. **2.** *(pf. напáчкать)* a mîzgăli; a lucra murdar / neglijent; *не рису́ет, а ~ет* nu pictează, ci mîzgăleşte ◇ *(pop.) ру́ки ~ не хо́чется* nu face să-ţi murdăreşti mîinile; *~ чьё-л. до́брое и́мя/репута́цию* a păta reputaţia/bunul nume al cuiva.

па́чкаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *(pf. вы́пачкаться, запáчкаться şi испáчкаться)* a se umple de ceva (murdar), a se murdări, a se mînji. **2.** *pas.* de la *па́чкать.*

пачкотня́, *-и́ f. sg.* mîzgăleală, mîzgălitură.

пачкýн, *-á m.* mîzgălitor, cîrpaci.

пачýлев|ый *adj.* de/din paciulie; *~ое ма́сло* ulei de paciulie.

пачýли, *-ей pl.* paciulie *(plantă şi parfum).*

пашá, *-и m.* paşă.

пашалы́к, *-а m. (ist.)* paşalîc.

па́шня, *-и f.* ogor, cîmp, ţarină, arătură.

паште́т, *-а m.* pateu (de ficat).

паште́тн|ый *adj.* **1.** de pateu (de ficat); pentru pateuri. **2.** *~ая, -ой f.* bufet; plăcintărie.

па́юсн|ый *adj. (în expr.) ~ая икра́* icre negre tescuite.

паяльник, *-а m. (tehn.)* ciocan de lipit, letcon; *электри́ческий ~* ciocan de lipit electric.

паяльн|ый *adj. (tehn.)* de lipit, de sudat; *~ая ла́мпа* lampă de lipit.

пая́льщик, *-а m.* sudor.

паяние, *-я n. sg. (tehn.)* lipire, sudare.

паясничание, *-я n.* bufonerie, caraghioslîc.

паясничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a se maimuţări, a face pe bufonul, a face pe caraghiosul.

паять, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. acuz.* a lipi (metale), a suda; *~ о́ловом* a lipi cu cositor.

паяц, *-а m.* paiaţă, saltimbanc, măscărici, bufon.

петь *(prez. nefolosit) vb. iter.* de la *петь*

пев|е́ц, *-ца́ m.* **1.** cîntăreţ; *о́перный ~* cîntăreţ de operă. **2.** *(fig.)* poet, cîntăreţ, bard.

певи́ца, *-ы f.* cîntăreaţă.

певи́чка, *-и f.* **1.** *dim.* de la *певи́ца (numai despre o păsărică); пти́чка-~* pasăre cîntătoare. **2.** *(înv.)* cîntăreaţă de cabaret.

певу́н, *-а m.* cîntăreţ, persoană căreia îi place să cînte mult.

певу́нья, *-и f.* **1.** *f.* de la *певу́н.* **2.** pasăre cîntătoare.

певу́честь, *-и f. sg.* muzicalitate; caracter melodios.

певу́чий *adj.* melodic, muzical.

пе́вческ|ий *adj.* **1.** de cîntăreţ, de corist. **2.** vocal; *~ие спосо́бности* aptitudini vocale.

пе́вч|ий *adj.* **1.** cîntător; *~ая пти́ца* pasăre cîntătoare. **2.** *~ий, -его m.* corist.

пега́с, *-а m. (mitol.)* pegas.

пе́гий *adj.* pag, bălţat.

педаго́г, *-а m.* pedagog.

педагоги́ка, *-и f. sg.* pedagogie.

педагоги́ческий *adj.* pedagogic; *~ институ́т* institut pedagogic.

педагоги́чность, *-и f. sg.* simţ pedagogic, spirit pedagogic.

педагоги́я, *-и f. sg.* pedagogie.

педа́л|ь, *-и f.* pedală; *(auto) ~ га́за* pedală de acceleraţie; *(auto) ~ сцепле́ния* pedală de ambreiaj; *(auto) ~ то́рмоза* pedală de frînă; *брать ~; нажа́ть на ~* a apăsa pe pedală; *рабо́тать ~ью* a pedala ◇ *нажа́ть на все ~и* a lua toate măsurile pentru a accelera ceva, a pune totul în mişcare, a mobiliza toate forţele.

педа́льный *adj.* de/cu pedală.

педа́нт, *-а m.* pedant; tipicar.

педанти́зм, *-а m. sg.* pedantism; pedanterie.

педанти́ческий *adj. v.* **педанти́чный**

педанти́чно *adv.* (în mod) pedant.

педанти́чность, *-и f. sg.* pedanterie.

педанти́чн|ый *adj.* pedant, meticulos *(peste măsură)*; tipicar, formalist.

педа́нтский *adj.* de pedant.

педа́нтство, *-а n. sg.* pedantism; pedanterie.

педера́ст, *-а m.* pederast; homosexual.

педера́стия, *-и f.* pederastie, homosexualitate.

педиа́тр, *-а m. (med.)* pediatru.

педиатри́ческий *adj. (med.)* de pediatrie, pediatric.

педиатри́я, *-и f. sg. (med.)* pediatrie.

педикю́р, *-а m. sg.* pedichiură.

педикю́рша, *-и f.* pedichiuristă.

пединститу́т, *-а m. = педагоги́ческий институ́т* institut pedagogic.

педогене́з, *-а m. (biol.)* pedogeneză.

педо́лог, *-а m.* pedolog.

педологи́ческий *adj.* pedologic.

педоло́гия, *-и f.* pedologie.

педо́метр, *-а m. (tehn.)* pedometru.

педучи́лище, *-а m. = педагоги́ческое учи́лище* şcoală pedagogică.

пезе́та, *-ы f.* peseta *(unitate monetară în Spania)*.

пейза́ж, *-а m.* **1.** peisaj, privelişte, vedere. **2.** peisaj *(tablou)*.

пейзажи́ст, *-а m.* peisagist.

пейза́жн|ый *adj.* de peisaj, peisagistic; *~ая жи́вопись* peisagistică, pictură de peisaje.

пе́йсы, *-сов m.* perciuni.

пек, *-а m.* smoală, catran.

пека́рный *adj.* de brutărie.

пека́рня, *-и f.* brutărie; *(mil.) полева́я ~* brutărie de campanie ◇ *вое́нная ~* manutanţă.

пе́карский *adj.* de brutar.

пе́карь, *-я m.* brutar.

пеклева́нн|ый *adj.* măcinat fin şi cernut; picluit; *~ая мука́* făină *(mai ales de secară)* fin măcinată şi cernută; *~ хлеб* pîine de secară, pîine din făină picluită.

пеклева́ть, *-люю, -люешь vb. ipf. acuz.* a măcina fin şi a cerne *(despre făină)*.

пе́кло, *-а n. sg.* **1.** năbuşeală, arşiţă, zăpuşeală, zăduf. **2.** *(reg.)* iad, focul iadului ◇ *(fig.) попа́сть в са́мое ~* a nimeri în toiul *(luptei, discuţiei etc.)*; *самому́ поле́зть в ~* a se băga singur în gura lupului; a-şi băga/a-şi pune capul sănătos sub evanghelie; *наперёд ба́тьки в ~ лезть* a se îndesa ca baba la rai; a da buzna; *к ба́тьке в ~* la dracu-n praznic; la mama dracului, în fundul iadului.

пекти́н, *-а m. (chim.)* pectină.

пекти́нов|ый *adj. (chim.)* de pectină, pectic; *~ые вещества́* substanţe pectice.

пекто́за, *-ы f. (chim.)* pectoză.

пелаги́ческий *adj. (geol.)* pelagic.

пеларго́ний, *-я m. (bot.) v.* **пеларго́ния**

пеларго́ния, *-и f. (bot.)* pelargonie, muşcată.

пелен|а́, *-ы́ f.* văl, pînză, pătură; *~ тума́на* văluri de ceaţă; *сне́жная ~* pătură de zăpadă; *сплошна́я ~ облако́в* o pînză groasă de nori ◇ *как* sau *сло́вно ~ (с глаз) упа́ла* parcă mi s-a luat o pînză de pe ochi.

пелена́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. спелена́ть şi запелена́ть) acuz.* a înfăşa.

пе́ленг, *-а m. (mar. av.)* relevment, unghi de drum; *(av.)* formaţie de luptă în diagonală.

пеленга́тор, *-а m. (mar. av.)* goniometru; alidadă, disc de relevment; radiogoniometru; *бортово́й ~* goniometru de bord; *радиолокацио́нный ~* goniometru radar.

пеленга́ция, *-и f. sg. v.* **пеленгова́ние**

пеленгова́ние, *-я n. sg. (mar. av.)* goniometrare; radiogoniometrie.

пеленгова́ть, *-гу́ю, -гу́ешь vb. ipf. (pf. запеленгова́ть) acuz. (mar. av.)* a goniometra, a lua relevment la ...

пелён|ка, *-и f.* faşă, scutec, pelincă ◇ *(fig.) с ~ок* din fragedă copilărie; *вы́йти из ~ок* a deveni matur.

пелери́на, *-ы f.* pelerină.

пелика́н, *-а m. (ornit.)* pelican.

пелла́гра, *-ы f. sg. (med.)* pelagră.

пелько́мпас, *-а m. (mar.)* busolă cu alidadă *(cu relevment)*.

пельме́ни, *-ей m.* colţunaşi cu carne.

пе́мза, *-ы f. sg.* piatră ponce.

пе́мзовый *adj.* de piatră ponce.

пе́н|а, *-ы f. sg.* **1.** spumă, guler *(la bere)*; *морска́я ~* spumă de mare; *мы́льная ~* spumă de săpun; *снима́ть ~у* a lua spuma. **2.** *(у животных)* bale, spumă ◇ *(fig.) с ~ой у рта* cu spume la gură.

пена́л, *-а m.* penar.

пена́т|ы, *-ов pl. (înv. în expr.) верну́ться к (родны́м) ~ам* a se reîntoarce la vatra strămoşească.

пенёк, *-нка́ m.* buturugă, ciot.

пе́ни|е, *-я n. sg.* **1.** cînt, cîntare, cîntat; ciripit; *~ петуха́* cîntatul cocoşului. **2.** *(muz.)* canto, muzică vocală; *учи́тель ~я* profesor de muzică; profesor de canto ◇ *(prov.) по ~ю узна́ется пти́ца* după glas/după pene se cunoaşte pasărea; după creastă se cunoaşte puica.

пе́нист|ый *adj.* spumos, spumegînd, în spume.

пенитенциа́рный *adj. (jur.)* de penitenciar.

пе́нить, *-ню, -нишь vb. ipf. (pf. вспе́нить) acuz.* a înspuma, a face spume/clăbuci.

пе́ниться, *-ится vb. ipf. (pf. вспе́ниться)* a spumega, a face spumă.

пенициллі́н, *-а m. sg.* penicilină.

пенициллі́новый *adj.* de penicilină; *~ заво́д* fabrică de penicilină.

пе́нк|а [1], *-и f. sg. (mineral.)* spumă de mare; *морска́я ~* spumă de mare.

пе́нк|а [2], *-и f.* caimac, spumă; *(fig.) снима́ть ~и* a lua caimacul.

пе́нков|ый *adj. (mineral.)* de/din spumă de mare; *~ая тру́бка* pipă din spumă de mare.

пенообразова́ние, *-я n.* formarea spumei, spumare.

пеностекло́, *-а n.* sticlă spongioasă.

пеноулови́тель, *-я m.* colector de spumă.

пе́ночка, *-и f. (ornit.)* pitulice.

пенсионе́р, *-а m.* pensionar.

пенсио́нн|ый *adj.* de pensie, de pensii; *~ая ка́сса* casă de pensii; *~ая кни́жка* livret de pensie.

пе́нси|я, *-и f.* pensie; *персона́льная ~* pensie personală; *пожи́зненная ~* pensie viageră; *~ по инвали́дности* pensie de invaliditate; *~ по ста́рости* pensie de bătrînețe; *получа́ть ~ю* a primi pensie; *вы́йти (пере́йти) на ~ю* a ieși la pensie; *назна́чить ~ю* a fixa o pensie; *уво́лить на ~ю кого́-л.* a scoate pe cineva la pensie.

пенсне́ *n. indecl.* lornion.

пентагона́льный *adj. (mat.)* pentagonal.

пентаме́тр, *-а m. (lit.)* pentametru.

пентахо́рд, *-а m. (muz.)* pentacord.

пентэ́др, *-а m. (mat.)* pentaedru.

пе́нтюх, *-а m. (pop. injur.)* mocofan, mototol, nătîng.

пень, *пня m.* ciot, buturugă ◇ *че́рез ~ — коло́ду* de mîntuială; *стоя́ть как ~* a sta de lemn Tănase; *молча́ть как ~* a tăcea chitic; *(prov.) вели́к ~, да дупли́ст* plopu-i pomul ăl mai voinic, dar nu-i bun nici de un otic; din afară măr frumos, și-năuntru gălnos.

пенька́, *-и́ f.* fibre de cînepă; fuior de cînepă.

пенько́вый *adj.* din fibre de cînepă; *~ кана́т* frînghie de cînepă.

пенькопряде́ние, *-я n.* toarcerea cînepei.

пеньюа́р, *-а m.* **1.** șervet, cearșaf *(folosit în frizerie)*. **2.** capot (de dimineață).

пе́н|я, *-и f. sg.* amendă *(de întîrziere)*; majorare; *налага́ть ~ю* a amenda pentru întîrziere.

пеня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. (pf. попеня́ть) dat.* sau *на* + *acuz.* a reproșa, a face reproșuri, a face mustrări; a învinovăți, a da vina pe ...; *~й на себя́* tu însuți ești de vină, cine ți-e de vină? ◇ *(prov.) не́чего на зе́ркало ~, коль ро́жа крива́* nu-i de vină oglinda că tu ești urît.

пео́н, *-а m. v. пион.*

пе́пел, *-пла m. sg.* cenușă, scrum ◇ *обрати́ть в ~* a preface în cenușă, a face praf și pulbere; *посы́пать пе́плом главу́* a-și pune cenușă pe cap; *подня́ть из пе́пла* a ridica din ruini.

пепели́ще, *-а n.* **1.** *(înv.)* morman de cenușă. **2.** *(fig.)* cămin, vatră, casă părintească; *верну́ться на ста́рое ~* a se întoarce la vatra părintească.

пепе́льник, *-а m. (bot.)* cinerariа.

пе́пельница, *-ы f.* scrumieră.

пе́пельн|ый *adj.* **1.** de cenușă. **2.** cenușiu; *~ого цве́та* de culoare cenușie.

пе́плум, *-а m. (ist.)* peplu.

пепси́н, *-а m. sg. (fiziol. farm.)* pepsină.

пепто́н, *-а m. (fiziol.)* peptonă.

пепва́к, *-а m. (apic.)* roi primar.

первá́ч, *-а m. sg.* marfă de primă calitate; *мука — ~* făină de primă calitate.

первéйш|ий *adj.* cel mai bun, de prim ordin, de primă calitate, de mîna întîi; *това́р ~его со́рта* marfă de cea mai bună calitate.

пе́рвенец, *-нца m.* **1.** prim născut. **2.** *(fig.)* prima realizare.

пе́рвенство, *-а n. sg.* întîietate, prioritate, primat; superioritate; *завоева́ть ~* a se clasa primul, a ocupa primul loc; *соревнова́ния на ~* campionat; întrecere, competiție.

пе́рвенствова́ть, *-твую, -твуешь* și *-твую, -твуешь vb. ipf. над* + *instr.* sau *сре́дй* + *gen.* a avea prioritate/întîietate, a ocupa primul loc, a fi în frunte.

первенству́ющ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *пе́рвенствова́ть*. **2.** principal, de frunte; primordial; *~ее положе́ние* loc de frunte; întîietate.

первúнк|а, *-и f. sg. (reg.)* trufanda ◇ *э́то мне не в ~у* nu e întîia oară, mi s-a mai întîmplat.

первúчность, *-и f. sg.* caracter primar; prioritate.

первúчн|ый *adj.* primar, inițial; de bază; *~ период боле́зни* perioadă primară a bolii; *~ая партúйная организа́ция* organizație de bază a partidului; *(chim.) ~ые спúрты* alcooli primari; *(el.) ~ая обмо́тка* transformа́тора înfășurarea primară a transformatorului; *(gram.) ~ глаго́л* verb primar.

первоапре́льск|ий *adj.* de la **1** aprilie; *~ая шу́тка* păcălcală de **1** aprilie.

первобы́тно-общúнный *adj.* de comună primitivă; *~ строй* orînduirea comunei primitive.

первобы́тность, *-и f. sg.* stare primitivă.

первобы́тн|ый *adj.* **1.** primitiv; *~ челове́к* omul primitiv; *~ое о́бщество* societate primitivă; *(ist.) ~ коммунúзм* comunism primitiv. **2.** *(fig.)* primitiv, sălbatic, înapoiat; *~ые нра́вы* obiceiuri primitive.

первого́док, *-дка m.* copil *sau* animal care încă n-a împlinit vîrsta de un an.

пе́рвое, *-ого n.* felul întîi; *что сего́дня на ~?* ce e astăzi la felul întîi?

первозда́нный *adj. (înv.)* de la începutul lumii.

первоисто́чник, *-а m.* izvor prim, primă sursă, izvor direct.

первокла́ссник, *-а m.* elev de clasa întîi.

первокла́сс|ный *adj.* **1.** de clasa întîi; *~ вагóн* vagon de clasa întîi. **2.** de prim ordin, de primul rang, de prima calitate; *~ые маши́ны* mașini de prima calitate.

первокýрсник, *-а m.* student în anul întîi.

первома́й, *-я m. sg.* întîiul mai, 1 mai, ziua de 1 Mai.

первома́йск|ий *adj.* de întîi mai, de 1 mai; *~ая демонстра́ция* manifestație de 1 Mai.

пе́рво-на́перво *adv. (pop.)* înainte de toate, întîi și întîi.

первонача́льно *adv.* inițial, de la început.

первонача́льн|ый *adj.* **1.** inițial, de la început; originar; *~ проéкт* proiect inițial; *~ая причúна* cauză inițială. **2.** primar, primitiv; *(ec. pol.) ~ое накопле́ние* acumulare primitivă. **3.** *(элементарный)* elementar; *~ые све́дения по грамма́тике* noțiuni elementare de gramatică. **4.** *(mat.)* prim; *~ые чúсла* numere prime.

первообраз, *-а m.* prototip; original.

первообразн|ый *adj.* inițial; primitiv, primordial; *~ая фóрма* formă primitivă.

первоосно́ва, *-ы f.* bază; principiu fundamental.

первооткрыва́тель, *-я m.* explorator.

первоочередн|óй *adj.* primordial, de cea mai mare importanță, de mare urgență; *~ая зада́ча* sarcină imediată.

первоочерёдность, *-и f. sg.* prioritate, întîietate, primordialitate; precădere; primă urgență.

первопеча́тник, *-а m. (ist.)* primul tipograf.

первопеча́тный *adj.* **1.** din primii ani ai introducerii tiparului; de incunabul. **2.** în ediție princeps, în primă ediție, princeps.

первопричúна, *-ы f.* cauză primară, cauză inițială.

первопу́т|ок, *-тка m.* pîrtie nouă, drum nou pe zăpadă; *éхать по ~ку* a merge pe pîrtie nouă.

перворазря́дник, *-а m.* sportiv de prima clasă.

перворазря́дн|ый *adj.* de prim ordin, de prima clasă; *~ рестора́н* restaurant de clasa întîi.

перворо́дный *adj. (înv.)* prim născut; *~ сын* fiu prim născut ◇ *(iron.) ~ грех* păcatul originar.

перворо́дство, *-а n. sg.* **1.** *(ist. jur.)* primogenitură. **2.** *(fig.)* prioritate, întîietate.

первородя́щая, *-ей f. (femeie)* care naște pentru prima oară.

перворождённый *adj.* prim-născut.

первосо́ртность, *-и f. sg.* calitatea întîi.

первосо́рт|ный *adj.* de prima calitate, excelent; *~ая мука́* făină de calitatea întîi.

первостате́йный *adj. (pop.)* de prima calitate, de mîna întîi, foarte bun; *~ това́р* marfă de prima calitate.

первостепéнн|ый *adj.* foarte important, de mare importanță; de prim rang; *факт ~ого значéния* fapt de importanță primordială.

первотёлка, *-и f.* vacă la primul viței, vacă primipară.

первоцве́т, *-а m. (bot.)* ciuboțica-cucului.

первоцве́тные, *-ых pl.; sg. -ое, -ого n. (bot.)* primulacee.

первоэлеме́нт, *-а m.* element de bază, element fundamental/primar.

пе́рв|ый *num. ord* și *adj.* întîi, prim, dintîi, inițial; *~ том* volumul întîi; *~ое изда́ние* ediția întîi; *~ая по́мощь* prim ajutor; *~ое впечатле́ние* prima impresie; *~ое блю́до* felul întîi (la masă); *~ое (число́ ме́сяца)* întîi *(ale*

lunii); zi-întîi; *~ого (числа́)* la întîi *(ale lunii)*; *~ого января́* la 1 ianuarie; *в ~ых чи́слах сентября́* în primele zile ale lui septembrie; *в ~ом часу́* între orele douăsprezece şi unu; *полови́на ~ого* douăsprezece şi jumătate; *~ые о́вощи/плоды́* trufandale; *в ~ и после́дний раз* pentru prima şi ultima oară; *с ~ого ра́за* de la început; *находи́ться в ~ых ряда́х* a se afla în primele rînduri; *он ~ заме́тил* el a observat primul; *~ этаж* parter; *~ секрета́рь* prim-secretar; *~ое лицо́* persoana întîi; *~ое скло́нение* declinarea întîi; *~ое спряже́ние* conjugarea întîi; *~ учени́к* primul elev; *~ сорт* calitatea întîi ◇ *~ встре́чный;* *~ попа́вшийся* primul venit; *на ~ взгляд;* *с ~ого взгля́да* (de) la prima vedere; *~ым де́лом* în primul rînd, mai întîi de toate; *в ~ую о́чередь;* *в ~ую го́лову* în primul rînd; mai întîi şi întîi; cu precădere; *~ое вре́мя;* *на ~ых пора́х* la început, un timp oarecare; *при ~ой возмо́жности* cu prima ocazie; de îndată ce se va putea; cît mai curînd posibil; *при ~ом слу́чае* la primul prilej, cu prima ocazie; *из ~ых рук* din prima mînă, din izvor direct; *~ая скри́пка* a) vioara întîi; b) *(fig.)* rolul principal; *не ~ой мо́лодости* trecut de prima tinereţe; *не ~ой све́жести* nu tocmai proaspăt; *~ блин ко́мом* începutu-i anevoie.

пергá, *-ú f. sg.* păstură, polen cules de albine.

пергáмент, *-a m.* **1.** *sg.* pergament *(material de scris)*. **2.** pergament *(manuscris)*. **3.** hîrtie-pergament.

пергáментн|ый *adj.* de/din pergament; *~ая бума́га* hîrtie pergament; *(glumeţ)* *~ое лицо́* faţă stafidită.

пергами́н, *-a m.* pergamen, hîrtie de izolaţie.

пергидро́ль, *-я m. (chim.)* perhidrol, apă oxigenată.

пергоно́с, *-a m. (bot.)* purtător de polen.

переадресова́ть, *-су́ю, -су́ешь vb. pf. (ipf. переадресо́вывать) acuz.* a schimba adresa; a schimba destinaţia.

переадресо́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *pf. переадресова́ть*

переаттеста́ция, *-и f.* reatestare.

переаттестова́ть, *-тýю, -тýешь vb. pf. (ipf. переаттестóвывать) acuz.* a atesta din nou, a reatesta, a recalifica.

переаттестóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переаттестова́ть*,

перебази́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. acuz.* a muta, a strămuta *(baza)*, a crea baze noi.

перебази́роваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* a-şi muta baza.

перебазиро́вка, *-и f.* recartare, reexpediere; *~ гру́за* recartarea încărcăturii.

перебáрщивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переборщи́ть*

перебéг, *-а m.* trecere/traversare în fugă.

перебега́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *перебежа́ть*

перебежа́ть, *-егý, -ежи́шь vb. pf. (ipf. перебега́ть)* **1.** *acuz.* a trece în fugă. **2.** *(fig.)* a dezerta, a trece la inamic, a se da de partea inamicului ◇ *~ кому́-л. доро́гу* a i-o lua cuiva înainte, a tăia cuiva calea.

перебéжка, *-и f.* **1.** trecere în fugă. **2.** *(mil.)* salt.

перебéжчик, *-а m.* dezertor, transfug, fugar.

перебéливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перебели́ть*

перебели́ть, *-лю, -éли́шь vb. pf. (ipf. перебéливать) acuz.* **1.** a da cu var, a vărui, a spoi *(din nou)*. **2.** *(всё, много)* a înălbi *(tot, mult)*.

перебéлка, *-и f. sg.* văruire, spoire *(din nou)*.

перебеси́ться, *-ешу́сь, -е́сишься vb. vb. ipf.* **1.** a turba *(despre mai mulţi)*. **2.** *(остепениться)* a se cuminţi, a se potoli, a se astîmpăra, a-şi băga mînţile în cap.

перебива́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *перебить* [1,2]

перебива́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf. ipf.* de la *перебúться* [2] ◇ *струдóм/éле-éле ~* a o scoate cu greu la capăt; *~ со дня на день* a o duce de azi pe mîine, a-şi tîrî zilele ; *~ с хлéба на квас* a trăi cu pîine şi apă, a trage mîţa de coadă.

перебинтова́ть, *-нтýю, -нтýешь vb. pf. acuz.* **1.** a schimba pansamentul, a pansa din nou. **2.** a pansa *(pe mulţi, pe toţi)*.

перебира́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *перебра́ть;* *~ чётки* a înşira mătănii; *~ струны* a atinge coardele; *~ ногáми* a da din picioare.

перебира́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *перебра́ться*. **2.** *pas.* de la *перебира́ть*.

перебúть, *-бью, -бьёшь vb. pf. (ipf. перебúвать) acuz.* **1.** *(убить многих)* a omorî, a masacra, a nimici, a extermina. **2.** *(разбить)* a sparge, a strica, a preface în ţăndări. **3.** *(сломать)* a frînge, a rupe; *~ но́гу* a-şi frînge piciorul. **4.** *(перекрыть мебель)* a tapiţa, a îmbrăca mobila din nou; *~ кре́сла* a îmbrăca din nou fotoliile. **5.** a bate; *~ подýшку* a bate perna *(ca să fie pufoasă)*. **6.** *(прервать)* a întrerupe; *~ ора́тора* a-l întrerupe pe orator; *~ доро́гу кому́-л.* a-i tăia cuiva calea, a i-o lua înainte.

перебúть|ся [1], *-бьётся vb. pf.* a se sparge, a se strica, a se face ţăndări.

перебúться [2], *-бью́сь, -бьёшься vb. pf. (ipf. перебúваться)* a o scoate cu greu la capăt, a face faţă cu greu.

перебо́|й, *-я m.* **1.** *(tehn.)* întrerupere, funcţionare neregulată; *~ мото́ра* întreruperi la motor; *рабóтать с ~ями* a funcţiona neregulat. **2.** *(med.)* intermitenţă, bătaie neregulată; *~и в се́рдце* bătăi neregulate ale inimii; *пульс с ~ями* puls neregulat/intermitent.

перебóйный *adj.* cu intermitenţă, neregulat.

переболéть [1], *-éю, -éешь vb. pf. (ipf. переболевáть)* **1.** *(despre o persoană)* a trece prin mai multe boli. **2.** *(despre mai multe persoane)* a fi bolnav, a zăcea de ... ; *все дéти ~éли кóрью* toţi copiii au zăcut de pojar.

переболéть [2], *-úт vb. pf.* a se tămădui, a se lecui.

перебóр, *-а m.* **1.** luare, încasare în plus *(peste cele cuvenite)*, sumă încasată în plus. **2.** *(muz.)* tril. **3.** *(tehn.)* angrenaj intermediar.

перебóрка [1], *-и f.* **1.** alegere, sortare, triere, clasare. **2.** *(tipogr.)* cules/culegere din nou, recules.

перебóрка [2], *-и f.* despărţitură, perete despărţitor; *водонепроницáемая ~* perete etanş.

переборони́ть, *-ню, -ни́шь vb. pf.* a grăpa din nou, a grăpa încă o dată.

перебóроть, *-орю́, -óрешь vb. pf. acuz.* a birui, a învinge, a înfrînge; *~ стрáх* a învinge frica; *~ себя́* a se învinge pe sine însuşi, a se stăpîni.

переборщи́ть, *-щу́, -щи́шь vb. pf. (ipf. перебáрщивать) (pop.)* a se întrece cu măsura, a exagera.

перебрáниваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. c + instr.* sau fără *compl.* a se sfădi, a se ocărî, a-şi arunca vorbe urîte.

перебрани́ться, *-нюсь, -ни́шься vb. pf.* a se certa *(cu toţii, mulţi)*.

перебрáнка, *-и f.* ceartă, sfadă, schimb de vorbe urîte.

перебрáсывание, *-я n. v. перебрóска*

перебрáсывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перебросáть* şi *перебрóсить*

перебрáсываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf. перебрóситься*. **2.** *pas.* de la *перебрáсывать*.

перебрá|ть, *-берý, -берёшь vb. pf. (ipf. перебирáть)* **1.** *acuz. (рассортировать)* a alege, a sorta, a tria, a clasa; *(fig.)* *~ что-л. в пáмяти* a prefira/a revedea în gînd ceva. **2.** *acuz. (tipogr.)* a culege din nou. **3.** *acuz.* sau *instr.* a atinge *(succesiv)*; *~ струны пáльцами* a-şi plimba degetele pe coarde. **4.** *acuz.* sau *gen.* a lua în repetate rînduri *(o cantitate oarecare, mult)*; *~ мнóго дéнег* a lua mulţi bani. **5.** *acuz.* sau *gen. (набрать слишком много)* a lua mai mult decît trebuie.

перебрáться, *-берýсь, -берёшься vb. pf. (ipf. перебирáться)* **1.** a trece *(dincolo, peste ceva)*; *~ на дрýгóй бéрег* a trece pe celălalt mal. **2.** *(переселиться)* a se muta; *~ на нóвую квартúру* a se muta într-o locuinţă nouă.

перебрóди|ть, *-óдит vb. ipf.* a înceta de fermentat/din fiert; *винó ~ло* vinul a fermentat.

перебрóсить, *-óшу, -óсишь vb. pf. (ipf. перебрáсывать) acuz.* **1.** a arunca; *~ чéрез забóр* a arunca peste gard; *~ мешóк чéрез плечó* a arunca sacul pe umăr. **2.** *(despre un pod, o trecere)* a face, a construi; *~ мост чéрез рéку*

a face un pod peste rîu. **3.** *(fig.)* a strămuta, a transfera; ~ *войскá на южный фронт* a strămuta trupele pe frontul de sud.

перебро́си|ться, *-óшусь, -óсишься vb. pf. (ipf. перебра́сываться)* **1.** a se întinde; *огóнь ~лся на сосéдний дом* focul s-a întins la casa vecină. **2.** *instr.* a-şi arunca unul altuia ceva; ~ *мячóм* a-şi arunca mingea unul altuia; *(fig.)* ~ *нéсколькими словáми* a schimba cîteva cuvinte.

перебро́ска, *-и f.* mutare, strămutare; trimitere *(în altă parte)*. transferare; ~ *специалúстов* detaşare a specialiştilor; ~ *войск* transferarea trupelor; ~ *по мóрю* transport pe mare.

перебýди́ть, *-ужý, -ýдишь vb. pf.* a trezi, a deştepta *(pe toţi, pe mai mulţi)*.

перебыва́|ть, *-áю, -áешь vb. pf.* **1.** a vizita *(mai multe locuri, mai multe persoane)*, a trece pe la mai mulţi. **2.** a se perinda.

перева́л, *-а m.* **1.** *sg.* trecere; ~ *чéрез хребéт гор* trecere peste creasta munţilor. **2.** defileu, trecătoare, pas; *гóрный* ~ trecătoare în munte.

перева́лец, *-льца m. (în expr.) ходúть с перева́льцем* a merge legănat.

перева́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перевали́ть*

перева́ливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *перевали́ться*. **2.** a merge legănat; ~ *сбóку нá бок* a merge legănîndu-se.

перевали́|ть, *-алю́, -а́лишь vb. pf. (ipf. перева́ливать)* **1.** *acuz.* a pune *(în alt loc)*, a reîncărca, a transborda. **2.** *acuz.* a trece creasta unor munţi, a trece peste un lanţ de munţi. **3.** *impers.* a trece de ... ; ~*ло за пóлночь* e trecut de miezul nopţii; *емý ~ло за сóрок* a trecut de patruzeci de ani.

перевали́ться, *-алю́сь, -а́лишься vb. pf. (ipf. перева́ливаться)* **1.** a se rostogoli, a cădea, a se prăbuşi, a veni de-a berbeleacul; ~ *чéрез перúла* a se apleca peste balustradă. **2.** *(перевернуться)* a se întoarce, a se răsuci; ~ *нá другóй бок* a se întoarce pe partea cealaltă.

перева́лка, *-и f.* **1.** *sg.* transbordare; reîncărcare; ~ *грýзов* transbordarea mărfurilor. **2.** punct de transbordare.

перева́лочный *adj.* de transbordare; de manipulare; ~ *пункт* punct de transbordare.

перевали́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. acuz.* a tăvăli; a rostogoli, a da de-a dura; ~ *детéй в снегý* a tăvăli copiii prin zăpadă.

перева́р, *-а m.* digestie.

перева́ривание, *-я n. sg.* **1.** fierbere din nou, o nouă fierbere. **2.** digerare, mistuire, digestie. **3.** *(fig.)* însuşire, asimilare.

перева́рива|ть, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* **1.** *ipf.* de la *перевари́ть*. **2.** *(cu negaţie) (fam.)* a nu înghiţi, a nu putea suferi.

перева́риваться, *-ается vb. ipf.* de la *перевари́ться*

перевари́м|ый *adj.* digerabil, uşor de mistuit.

перевари́ть, *-арю́, -а́ришь vb. pf. (ipf. перева́ривать) acuz.* **1.** a fierbe din nou. **2.** a fierbe prea mult, a răsfierbe. **3.** a digera, a mistui; ~ *пи́щу* a digera hrana / mîncarea. **4.** *(fig.)* a-şi însuşi, a asîmila.

перевари́|ться, *-а́рится vb. pf. (ipf. перева́риваться)* **1.** a fierbe prea mult, a se strica din cauza fierberii îndelungate. **2.** a se digera, a se mistui.

перевéдаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. перевéдываться) с + instr. (inv.)* a se răfui (cu), a cere socoteală *(cuiva pentru ceva)*.

перевéдываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *перевéдаться*

перевезти́, *-зý, -зёшь vb. pf. (ipf. перевози́ть) acuz.* **1.** a duce, a trece *(peste ceva)*; ~ *чéрез péку* a trece peste un rîu. **2.** a duce, a transporta, a căra (undeva).

перевéивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перевéять*

переверну́|ть, *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. переверáчивать)* **1.** *acuz. (опрокинуть)* a întoarce, a răsturna; ~ *всё вверх дном* a întoarce totul pe dos, a răscoli toate. **2.** *(перелистать)* a întoarce *(pagina)*. **3.** *(перелицевать)* a întoarce pe dos *(o haină)*. **4.** *(потрясти)* a zgudui, a întoarce pe dos *(pe cineva)*; *меня́ ~ло от егó слов* cuvintele lui m-au întors pe dos / m-au răscolit.

переверн|у́ться, *-нýсь, -нёшься vb. pf. (ipf. перевёртываться* şi *переверáчиваться)* **1.** a se întoarce, a se răsturna; ~ *нá другóй бок* a se întoarce pe partea cealaltă. **2.** *(резко измениться)* a se schimba ◇ *(glumeţ)* ~*нётся в гробý* s-ar răsuci în mormînt *(dacă ar afla aşa ceva)*.

переверста́ть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. перевёрстывать) acuz. (tipogr.)* a reface paginaţia, a pagina din nou, a repagina.

перевёрстка, *-и f. (tipogr.)* refacerea paginaţiei, repaginare.

перевёрстывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переверстáть*

переверте́ть, *-ерчý, -ёртишь vb. pf. (ipf. перевёртывать) acuz.* **1.** a reîn-şuruba. **2.** a rupe prin răsucire, a strica prin învîrtire; ~ *ключ* a rupe cheia în broască.

перевёртывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перевернýть* şi *переверте́ть*

перевёртываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *перевернýться* **2.** *pas.* de la *перевёртывать*.

перевéс, *-а m. sg.* **1.** recîntărire. **2.** *(pop.)* surplus de greutate. **3.** *(fig.)* superioritate, preponderenţă, precumpănire; avantaj; *чúсленный* ~ superioritate numerică; ~ *в сúлах* superioritate în forţe; ~ *голосóв* majoritate de voturi; ~ *нa нáшей стороне́* superioritatea e de partea noastră ◇ *(mil.)* *нa* ~ în cumpănire *(despre armă)*; *дать* ~ a da avantaj; *взять* ~ a fi în avantaj.

перевéси|ть, *-éшу, -éсишь vb. pf. (ipf. перевéшивать) acuz.* **1.** *(взвесить заново)* a cîntări din nou, a recîntări. **2.** *(повесить заново)* a atîrna în alt loc, a agăţa în alt loc; ~ *картúны* a atîrna, a muta tablourile în alt loc. **3.** *(перетянуть)* a întrece în greutate, a cîntări mai mult. **4.** *(fig.)* a prevala, a precumpăni; *нáше мнéние ~ло* părerea noastră a precumpănit.

перевéситься, *-éшусь, -éсишься vb. pf. (ipf. перевéшиваться)* a se apleca peste ceva; ~ *чéрез перúла* a se apleca peste balustradă.

перевести́, *-едý, -едёшь vb. pf. (ipf. переводúть) acuz.* **1.** a conduce, a duce, a trece *(peste ceva)*; ~ *детéй чéрез ýлицу* a trece copiii peste drum. **2.** a muta, a transmite; ~ *в другóе здáние* a muta în altă clădire; ~ *пóезд нa запáсный путь* a trece un tren pe o linie de rezervă. **3.** a transfera, a muta; a promova; ~ *в другóй гóрод* a transfera în alt oraş. **4.** a transfera, a trimite *(prin poştă, telegraf etc.)*; ~ *дéньги по телегрáфу* a trimite bani prin mandat telegrafic. **5.** a traduce; ~ *с рýсского языкá нa румы́нский* a traduce din limba rusă în limba română. **6.** a transforma, a preface, a converti, a evalua; ~ *убы́тки нa дéньги* a evalua paguba în bani. **7.** a copia, a decalca. **8.** *(истратить)* a cheltui, a irosi, a risipi. **9.** *(истребить)* a stîrpi ◇ ~ *дух/дыхáние* a răsufla, a-şi veni în fire.

перевести́сь [1], *-едýсь, -едёшься vb. pf. (ipf. переводúться)* a se muta, a se transfera, a obţine transferul.

перевé|стúсь [2], *-едётся vb. pf. (ipf. переводúться)* a dispărea; a nu mai fi; *у негó дéньги ещё не ~лúсь* mai are încă bani.

перевéпать [1], *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. перевéшивать) acuz.* a cîntări *(la rînd)*.

перевéшать [2], *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* **1.** a executa prin spînzurare, a spînzura *(la rînd pe toţi)*. **2.** a atîrna, a întinde; ~ *всё бельё* a întinde toate rufele.

перевéшивать [1], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перевéсить*

перевéшивать [2], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перевéшать*

перевéшиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *перевéситься*. **2.** *pas.* de la *перевéшивать* [1].

перевéять, *-éю, -éешь vb. pf. (ipf. перевéивать) acuz.* a vîntura din nou.

перевива́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *перевúть*

перевива́ться, *-áется vb.* **1.** *ipf.* de la *перевúться*. **2.** *pas.* de la *перевива́ть*.

перевида́|ть, *-áю, -áешь vb. pf. acuz.* a vedea multe, a trăi multe.

перевинти́ть, *-нчý, -нти́шь vb. pf. (ipf. перевúнчивать) acuz.* **1.** a reîn-şuruba din nou. **2.** a forţa un ghivent, a strica un ghivent prin înşurubare forţată.

перевúнчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перевинти́ть*

перевира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *перевра́ть*

перевить, *-вью́, -вьёшь vb. pf. (ipf. перевива́ть) acuz.* **1.** *(переплести)* a împleti un lucru în altul. **2.** *(свить заново)* a împleti din nou.

перевиться, *-вьётся vb. pf. (ipf. перевива́ться)* a se încolăci pe ... ; a se împleti cu ...

перево́д, *-а m.* **1.** transferare, mutare; promovare; ~ *на другу́ю рабо́ту* trecere în altă muncă. **2.** trimitere, expediere. **3.** traducere; *во́льный* ~ traducere liberă; *буква́льный* sau *дослóвный* ~ traducere literală; *маши́нный* sau *автомати́ческий* ~ traducere automată. **4.** mandat *(poştal, telegrafic etc.)* ,transfer, virare, virament; *почто́вый* ~ mandat poştal; *телегра́фный* ~ mandat telegrafic; *вы́слать де́ньги* ~*ом* a expedia bani prin mandat poştal; *(cont.)* ~ *с одного́ счёта на друго́й* virare dintr-un cont în altul. **5.** transformare; convertire; ~ *ку́рса ле́я на золоту́ю ба́зу* convertirea leului în etalon aur. **6.** mutare, schimbare; ~ *железнодоро́жной стре́лки* schimbarea macazului; *ручно́й стре́лочный* ~ macaz manual. **7.** calc, copie; transpunere. **8.** *(бесполезная трата)* cheltuială, irosire, risipire.

переводи́ть, *-ожу́, -оди́шь vb. ipf.* de la *перевести́* ◇ *не переводя́ дыха́ния* pe nerăsuflate, repede.

переводи́ться[1]**,** *-ожу́сь, -оди́шься vb. ipf.* **1.** de la *перевести́сь*[1]. **2.** *pas.* de la *переводи́ть.*

переводи́ться[2]**,** *-оди́тся vb. ipf.* de la *перевести́сь*[2]

перево́дник, *-а m. (tehn.)* schimbător de viteze.

переводн|о́й *adj.* **1.** *v. перево́дный; (fin.)* ~*а́я на́дпись* gir. **2.** de copiat, de calc; ~*а́я бума́га* hîrtie de calc; hîrtie de copiat; ~*ые карти́нки* abţibilduri.

перево́дн|ый *adj.* **1.** tradus; în traducere; ~*ая литерату́ра* literatură de traduceri. **2.** de mandat *(poştal, telegrafic etc.)* ; de transfer; ~ *бланк* mandat poştal; *(fin.)* ~ *ве́ксель* trată. **3.** de mutare, de transfer; de promovare; ~*ые экза́мены* examene de sfîrşit de an.

перево́дческ|ий *adj.* de traducător.

перево́дчик, *-а m.* **1.** traducător. **2.** translator, tălmaci, interpret. **3.** piedică; ~ — *предохрани́тель* piedică de siguranţă.

перево́з, *-а m.* **1.** *sg.* transport, transportare. **2.** vad, trecere.

перевозбужде́ние, *-я n.* supraexcitaţie, supraexcitare.

перевози́ть, *-ожу́, -о́зишь vb. ipf.* de la *перевезти́*

перево́зк|а, *-и f.* transport; trafic; transportare, cărăuşie; *железнодоро́жная* ~ transport pe cale ferată; *пассажи́рские* ~*и* trafic de călători; *ре́чные* ~*и* trafic fluvial; ~ *по во́здуху* transport pe calea aerului; *автомоби́льные* ~*и* transporturi auto; *гужева́я* ~ transport cu tracţiune animală.

перево́зный *adj.* de transport; ~*ые сре́дства* mijloace de transport.

перево́зочный *adj.* transportabil.

перево́зчик, *-а m.* podar; barcagiu, luntraş.

переволнова́ть, *-ну́ю, -ну́ешь vb. pf. acuz.* a nelinişti, a îngrijora, a alarma, a tulbura *(peste măsură).*

переволнова́ться, *-ну́юсь, -ну́ешься vb. pf.* a se nelinişti, a se necăji, a se tulbura, a se alarma *(peste măsură).*

перевооружа́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перевооружи́ть*

перевооружа́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *перевооружи́ться.* **2.** *pas.* de la *перевооружа́ть.*

перевооруже́ние, *-я n. sg.* **1.** *(mil.)* reînarmare. **2.** *(fig.)* reutilare, reechipare, reînzestrare; *техни́ческое* ~ reutilare tehnică.

перевооружи́ть, *-жу́, -жи́шь vb. pf. (ipf. перевооружа́ть) acuz.* **1.** *(mil.)* a reînarma. **2.** *(fig.)* a reutila, a reechipa, a reînzestra; ~ *промы́шленность* a reutila industria.

перевооружи́ться, *-жу́сь, -жи́шься vb. pf. (ipf. перевооружа́ться)* **1.** *(mil.)* a se reînarma. **2.** *(fig.)* a fi reutilat, reechipat, reînzestrat.

перевоплоти́ть, *-ощу́, -оти́шь vb. pf. (ipf. перевоплоща́ть) acuz.* a întrupa, a încarna, a reîncarna; a transforma.

перевоплоти́ться, *-щу́сь, -оти́шься vb. pf. (ipf. перевоплоща́ться)* a se întrupa, a se reîncarna; a se metamorfoza.

перевоплоща́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перевоплоти́ть.*

перевоплоща́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *перевоплоти́ться.*

перевоплоще́ние, *-я n.* reîncarnare, metempsihoză, metamorfoză; transformare.

перевора́чивание, *-я n.* răsturnare, întoarcere.

перевора́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переборо́ть*

перевора́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *перевора́чивать.* **2.** *pas.* de la *перевора́чивать.*

перево́рот, *-а m.* **1.** revoluţie, transformare revoluţionară; *госуда́рственный* ~ lovitură de stat; *дворцо́вый* ~ revoluţie de palat; ~ *в нау́ке* revoluţie în ştiinţă. **2.** *(geol.)* cataclism. **3.** *(av.)* răsturnare.

перевороти́ть, *-очу́, -о́тишь vb. ipf. (pop.) v. перевороти́ть*

перевороши́ть, *-шу́, -ши́шь vb. pf. acuz.* a întoarce, a răscoli; ~ *все бума́ги* a răvăşi toate hîrtiile.

перевоспита́ние, *-я n. sg.* reeducare.

перевоспита́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. перевоспи́тывать) acuz.* a reeduca.

перевоспита́ться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. перевоспи́тываться)* a se reeduca, a fi reeducat.

перевоспи́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перевоспита́ть*

перевоспи́тываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *перевоспита́ться.* **2.** *pas.* de la *перевоспи́тывать.*

перевра́ть, *-ру́, -рёшь vb. pf. (ipf. перевира́ть) acuz.* a denatura, a stîlci, a poci, a schimonosi; *(перепутать)* a confunda.

перевыбира́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перевы́брать*

перевы́борный *adj.* de realegere, de noi alegeri.

перевы́боры, *-ов pl.* noi alegeri, realegeri.

перевы́брать, *-беру, -берешь vb. pf. (ipf. перевыбира́ть) acuz.* a realege, a alege din nou.

перевыполне́ние, *-я n. sg.* depăşire; ~ *но́рмы* depăşire a normei; ~ *пла́на* depăşire a planului.

перевы́полнить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. перевыполня́ть) acuz.* a depăşi, a întrece; ~ *план* a depăşi planul.

перевыполня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *перевы́полнить*

перевяза́ть, *-яжу́, -я́жешь vb. pf. (ipf. перевя́зывать) acuz.* **1.** a pansa; a bandaja. **2.** *(связать)* a lega de jur împrejur; a încinge. **3.** a împleti din nou; a tricota din nou; a reface; ~ *чуло́к* a împleti din nou un ciorap.

перевя́зка, *-и f.* **1.** pansare, bandajare. **2.** pansament, bandaj; *сде́лать* ~*у* a face un pansament.

перевя́зочная, *-ой f.* sală de pansament.

перевя́зочн|ый *adj. (med.)* de pansament, de pansat; ~*ые материа́лы* materiale pentru pansament;◇ ~ *пункт* punct de prim ajutor.

перевя́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перевяза́ть*

пе́ревязь, *-и f.* **1.** *(mil.)* diagonală; bandulieră; ~ *для са́бли* port-sabie. **2.** bandaj, eşarfă.

перевя́сло, *-а n. (agr.)* legătoare, legătură de snopi.

перега́р, *-а m. sg.* duhoare de alcool; damf; gust neplăcut în gură după beţie.

перега́рный *adj.* de alcool; ~ *дух* duhoare de alcool, damf.

перегиб, *-а m.* **1.** *sg.* îndoire; strîmbare; curbare. **2.** *(место)* îndoitură, curbură; inflexiune; cută. **3.** *(fig.)* exagerare, exces.

перегиба́ние, *-я n.* curbare.

перегиба́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перегну́ть*

перегиба́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *перегну́ться.* **2.** *pas.* de la *перегиба́ть.*

перегляде́ть, *-а́жу, -а́дишь vb. pf. (ipf. перегля́живать) acuz.* **1.** *(заново)* a călca din nou. **2.** *(всё, много)* a călca *(mult, tot)* ; ~ *бельё* a călca toate rufele.

перегля́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перегляде́ть*

перегласо́вка, *-и f. (lingv.)* metafonie, alternanţă vocalică; umlaut.

перегля́дывание, *-я n.* schimb de priviri, schimb de ocheade.

перегля́дываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *перегляну́ться*

перегляну́ться, *-я́нусь, -я́нешься vb. pf. (ipf. перегля́дываться)* *с + instr.*

a schimba o privire, a se uita unul la altul.

перегна́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перегнои́ть*

перегна́ть, *-гоню́, -го́нишь vb. pf. (ipf. перегоня́ть) acuz.* **1.** *(об)огна́ть)* a întrece, a depăşi; a lua înainte; *(fig.) догна́ть и* ~ a ajunge din urmă şi a întrece. **2.** a aduce, a conduce, a mîna *(în altă parte).* **3.** *(chim. tehn.)* a distila petrolul.

перегно́й, *-я m. sg. (agr.)* humus; mraniţă.

перегно́йный *adj. (agr.)* care conţine humus, de humus, de mraniţă, humifer, humic.

перегну́ть, *-ну́, -нёшь vb. (ipf. перегиба́ть) acuz.* **1.** a îndoi, a încovoia. **2.** *(fig.)* a exagera ◇ ~ *па́лку* a merge prea departe, a sări peste cal.

перегну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. перегиба́ться)* a se îndoi, a se apleca; ~ *че́рез перила* a se apleca peste balustradă.

перегова́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переговори́ть(2)*

перегова́риваться, *-аюсь, -аешься vb. pf. с+ instr.* a schimba cîteva cuvinte, a schimba o vorbă.

переговор|и́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf.* **1.** *с+ instr.* a vorbi, a conversa, a discuta, a sta de vorbă. **2.** *(ipf. перегова́ривать)* a vorbi mai tare decît toţi, a-i bate pe toţi cu gura ◇ *его́ не* ~*и́шь* el are totdeauna ultimul cuvînt.

перегово́рн|ый *adj.* de/pentru convorbiri; ~ *телефо́нный пункт* staţie telefonică.

перегово́ры, *-ов pl.* **1.** tratative, negocieri; *ми́рные* ~ tratative de pace; ~ *о переми́рии* tratative de armistiţiu; ~ *о прекраще́нии огня́* tratative pentru încetarea focului; *прекрати́ть* ~ a suspenda/a întrerupe tratativele; *вести́* ~ a duce tratative; a negocia. **2.** convorbire, conversaţie; ~ *по телефо́ну* convorbiri telefonice.

переголосова́ние, *-я n.* votare din nou, o nouă votare.

перего́н, *-а m.* **1.** ducere, mînare, mînat *(în altă parte);* ~ *скота́* mînatul vitelor. **2.** sector, distanţă *(între cele două staţii de cale ferată).*

перего́нка, *-и f. (chim. tehn.)* distilare; *сухая́* ~ distilare uscată; ~ *не́фти* distilarea petrolului.

перего́нный *adj. (tehn.)* distilator, de distilare; ~ *куб/аппара́т* alambic; ~ *заво́д* distilărie.

перегоня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *перегна́ть*

перегора́живание, *-я n.* separare prin gard.

перегора́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перегороди́ть*

перегора́ние, *-а n. sg.* ardere; putrezire.

перегора́ть, *-а́ем vb. ipf.* de la *перегоре́ть*

перегоре́лый *adj.* consumat *(prin ardere).*

перегоре́|ть, *-рю́т vb. pf. (ipf. перегора́ть)* **1.** a (se) arde; a se consuma, a se strica prin ardere; *ла́мпочка* ~*ла* becul s-a ars. **2.** *(сгнить)* a putrezi; *наво́з* ~*л* gunoiul a putrezit.

перегороди́ть, *-ожу́, -оди́шь vb. pf. (ipf. перегора́живать) acuz.* a despărţi *(printr-un perete).*

перегоро́дк|а, *-и f.* **1.** perete despărţitor; despărţitură; membrană; *броневáя* ~ perete blindat; *поглоща́ющая* ~ membrană absorbantă, perete absorbant. **2.** *(fig.)* barieră; *социа́льные* ~*и* bariere sociale.

перегре́в, *-а m. sg. (tehn.)* supraîncălzire; *ме́стный* ~ supraîncălzire locală.

перегрева́ние, *-я n. sg. v. перегре́в*

перегрева́тель, *-я m. (tehn.)* supraîncălzitor.

перегрева́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перегре́ть*

перегрева́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** de la *перегре́ться.* **2.** *pas.* de la *перегрева́ть.*

перегре́тый **1.** *p.t.p.* de la *перегре́ть.* **2.** *adj.* supraîncălzit.

перегре́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. перегрева́ть) acuz.* a supraîncălzi, a încălzi prea tare.

перегре́ться, *-е́юсь, -е́ешься vb. pf. (ipf. перегрева́ться)* a se supraîncălzi, a se încălzi prea tare.

перегружа́тель, *-я m. (tehn.)* transbordor, reîncărcător; *мостово́й* ~ pod încărcător.

перегружа́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перегрузи́ть*

перегру́женность, *-и f. sg.* supraîncărcare, grad de supraîncărcare.

перегрузи́ть, *-ужу́, -узи́шь vb. pf. (ipf. перегружа́ть) acuz.* **1.** a transborda *(mărfuri);* a transvaza; a reîncărca. **2.** a supraîncărca; *(fig.)* ~ *рабо́той* a supraîncărca *(pe cineva)* cu munca.

перегру́зка, *-и f.* **1.** *sg.* transbordare, transvazare; reîncărcare. **2.** supraîncărcare. **3.** *(tehn.)* suprasarcină, supraîncărcare; ~ *по то́ку* suprasarcină de curent. **4.** suprasolicitare.

перегру́зочн|ый *adj.* de transbordare; ~ *пункт* punct de transbordare.

перегру́зчик, *-а m. (tehn.)* încărcător.

перегруппирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf. (ipf. перегруппи́ровывать) acuz.* a regrupa.

перегруппирова́ться, *-ру́юсь, -ру́ешься vb. pf. (ipf. перегруппи́ровываться)* a se regrupa.

перегруппиро́вка, *-и f.* regrupare; ~ *сил* regrupare a forţelor.

перегруппиро́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перегруппирова́ть.*

перегруппиро́вываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *перегруппирова́ться.* **2.** *pas.* de la *перегруппиро́вывать.*

перегрыза́ть, *-за́ю, -за́ешь vb. ipf.* de la *перегры́зть*

перегры́зть, *-зу́, -зёшь vb. pf. (ipf. перегрыза́ть) acuz.* a roade, a tăia cu dinţii; ~ *кость* a sparge cu dinţii un os.

перегры́зться, *-зу́сь, -зёшься vb. pf.* **1.** a se încăiera, a se lua la colţi, a se muşca *(cu colţii).* **2.** *(fig. pop.)* a se ciorovăi, a se certa, a se lua la harţă.

пе́ред *prep.* cu *instr.* **1.** înaintea, în faţa; ~ *до́мом* în faţa casei; ~ *мои́ми глаза́ми* în faţa ochilor mei; ~ *на́ми* în faţa noastră; *(fig.) не остана́вливаться* ~ *тру́дностями* a nu pregeta în faţa greutăţilor. **2.** înainte de ... ; în preajma; ~ *тем, как* ... înainte de a ... ; *за не́сколько дней* ~ *э́тим* cu cîteva zile mai înainte; ~ *са́мым отъе́здом* chiar înaintea plecării; ~ *съе́здом* în preajma congresului. **3.** faţă de ... ; în faţă; *я* ~ *ва́ми винова́т* sînt vinovat faţă de dumneavoastră; *отвеча́ть* ~ *зако́ном* a răspunde în faţa legii. **4.** în comparaţie cu ... faţă de ... ; *они́ ничто́* ~ *ним* le este mult superior, nu fac doi bani pe lîngă el.

пере́д, *пе́реда m.* partea din faţă, partea de dinainte; faţadă; ~ *до́ма* faţadă; *взять* ~ a întrece, a o lua înaintea *(cuiva).*

передава́ть, *-даю́, -даёшь vb. ipf.* de la *переда́ть*

передава́ться, *-даётся vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *переда́ться.* **2.** *pas.* de la *передава́ть.*

передави́ть, *-авлю́, -а́вишь vb. pf. (ipf. переда́вливать) acuz.* a strivi, a călca *(pe mulţi, pe toţi).*

переда́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *передави́ть.*

переда́точн|ый *adj.* de transmisie, de transmitere; de emisie; ~ *механи́зм* mecanism de transmisie; *(ferov.)* ~ *пункт* punct de transmitere; *(ferov.)* ~*ая се́тка* linie de legătură/de racordare; *(tehn.)* ~*ое число́* raport de transmisie ◇ *(fin.)* ~*ая на́дпись* gir, andosament; ~ *язык* limbă intermediară.

переда́тчик, *-а m.* emiţător, post de emisiune; *коротковóлновый* ~ emiţător pe unde scurte; ~ *поме́х* emiţător de bruiaj; *ла́зерный* ~ emiţător laser; *бортово́й* ~ emiţător de bord.

переда́|ть, *-ам, -ашь, -аст vb. pf. (ipf. передава́ть) acuz.* **1.** *(отдать)* a preda, a înmîna, a remite, a transmite; ~ *из рук в ру́ки* a preda din mînă în mînă; ~ *по насле́дству* a lăsa ca moştenire. **2.** *(сообщить)* a transmite; a comunica, a difuza; ~ *прика́з* a transmite un ordin; ~ *изве́стие* a transmite/ a comunica o ştire; ~*и́те ему́ мой приве́т* transmiteţi-i salutările mele. **3.** *(воспроизвести)* a reda, a reproduce, a reprezenta. **4.** a deferi, a remite, a pune la dispoziţie; ~ *де́ло в суд* a deferi cazul justiţiei. **5.** a ceda; ~ *свои́ права́ на что-л.* a ceda cuiva drepturile sale. **6.** a transmite *(o boală, o infecţie),* a contamina, a molipsi. **7.** a plăti mai mult decît trebuie; ~ *пять рубле́й при поку́пке* a plăti *(din greşeală)* cu cinci ruble mai mult la cumpărare.

перед|а́ться, *-а́стся; vb. pf. (ipf. передава́ться) dat.* **1.** *(сообщиться)* a se transmite, a fi transmis; a se moşteni,

a se comunica; *болéзнь ~алáсь ребёнку* boala i s-a transmis copilului. **2.** *(перейти на чью-л. сторону)* a trece *(de partea cuiva)*.

передáч|а, *-и f.* **1.** *sg.* predare, înmînare; remitere, transmitere; ~ *приказа* transmiterea unui ordin; ~ *дел* predarea gestiunii; *акт ~и (дел)* proces-verbal de predare *(a gestiunii)*; *без прáва ~и* fără drept de transmitere; strict personal; *(el.)* ~ *электри́ческой эне́ргии* transport de energie electrică. **2.** *sg.* cedare, cesiune, transmitere; ~ *прав* cesiune, transmitere *(de drepturi)* *безвозмéздная* ~ transmitere cu titlu gratuit. **3.** transmisie, emisie; *слýшать ~у по рáдио* a asculta o emisiune la radio; *одноцвéтная* ~ transmisiune monocromatică; *стереофони́ческая* ~ transmisiune stereofonică; *студи́йная* ~ transmisiune din studiou; ~ *цветно́го телеви́дения* transmisiune de televiziune în culori. **4.** *(sport)* servire; ~ *мячá* servirea mingii. **5.** pachet cu provizii *sau* rufe *(pentru un bolnav, un deţinut etc.)*. **6.** *(tehn.)* transmisie, angrenaj; *ремённая* ~ transmisie prin curele; *зубчáтая* ~ transmisie prin roţi dinţate, angrenaj; *червя́чная* ~ angrenaj cu melc; angrenaj elicoidal.

передвигáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *передви́нуть*

передвига́|ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** de la *передви́нуться*. **2.** a merge, a se deplasa. **3.** *pas.* de la *передвигáть*.

передвиже́ни|е, *-я n. sg.* **1,** deplasare, strămutare, mutare; mişcare; ~ *вóйск* deplasarea trupelor, mişcări de trupe. **2.** *(lingv.)* mutaţie, deplasare; ~ *глáсных* mutaţie vocalică ◇ *срéдства ~я* mijloace de locomoţie.

передви́жка, *-и f. sg.* deplasare, strămutare, mutare; mişcare; ~ *ударе́ния* deplasarea accentului ◇ *библиоте́ка-*~ bibliotecă ambulantă/mobilă; *вы́ставка-*~ expoziţie mobilă/ambulantă.

передви́жник, *-а m.* pictor realist progresist din a doua jumătate a sec. al XIX-lea; participant la aşa-numitele «expoziţii mobile».

передви́жн|ой *adj.* **1.** mobil, transportabil; ~ *сто́лик* măsuţă mobilă, servantă. **2.** ambulant, volant; ~*áя библиоте́ка* bibliotecă ambulantă/volantă.

передви́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. передвигáть) acuz.* **1.** a deplasa, a strămuta, a muta din loc, a mişca; ~ *с ме́ста на ме́сто* a muta din loc în loc. **2.** *(fig.)* a amîna; ~ *сро́ки* a amîna termenele.

передви́нуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. передвигáться)* a se deplasa, a se muta; a se mişca.

переде́л, *-а m.* reîmpărţire, redistribuire; ~ *земли́* o nouă împărţire a pămîntului; ~*ми́ра* o nouă reîmpărţire a lumii.

переде́ла|ть, *-аю,- аешь vb. pf. (ipf. переде́лывать* **1.** *(сделать иначе)* a preface, a reface; ~ *прое́кт* a reface un proiect ~ *плáтье* a transforma o rochie; *(fig.)* ~ *чей-л. хара́ктер* a reeduca pe cineva. **2.** *(сделать многое)* a face *(multe sau de toate)*; ~*л сего́дня мно́го дел* a făcut azi o grămadă de treburi.

передели́ть, *-елю́, -е́лишь vb. pf. (ipf. переделя́ть) acuz.* a redistribui; a reîmpărţi, a împărţi din nou.

переде́лк|а, *-и f.* refacere, transformare, modificare, prelucrare; *дать в ~у* a da ceva la transformat ◇ *попáсть в ~у* sau *побывáть в ~е* a intra la apă, a o păţi.

переде́лывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переде́лать*

переделя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *переделя́ть*

передёргивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *передёрнуть*

передёргиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *передёрнуться*. **2.** *pas.* de la *передёргивать*.

передержáть, *ё-ержу́, -е́ржишь vb. pf. (ipf. переде́рживать) acuz.* **1.** a ţine prea mult timp. **2.** *(foto)* a supraexpune, a expune prea mult ◇ ~ *экзáмен* a da o corigenţă.

переде́рживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *передержáть*

переде́ржка, *-и f.* **1.** *(foto)* supraexpunere. **2.** reexaminare, corigenţă. **3.** denaturare, falsificare, fals.

передёрнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. передёргивать)* **1.** *acuz.* a smuci. **2.** *acuz.* a trişa, a măslui *(la jocul de cărţi)*. **3.** *acuz. (fig.)* a falsifica, a denatura; ~ *фáкты* a falsifica faptele. **4.** *impers.*

передёрнуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. передёргиваться)* a se înfiora, a se cutremura.

переди́р, *-а m. (agr.)* **1.** cojire, decorticare. **2.** urluială.

переднена́бный *adj. (lingv.)* prepalatal.

переднеязы́чный *adj. (lingv.)* anterior.

пере́дн|ий *adj.* de dinainte, din faţă, anterior; primul; ~*ее колесó* roata din faţă; *(mil.)* ~ *край* linia întîi; ~*ая часть* partea anterioară; *на ~ем плáне* pe prim plan; *(anat.)* ~*ее нёбо* palatul anterior; ~ *глáсный* vocală anterioară; ~ *рядá* serie anterioară.

пере́дник, *-а m.* şorţ; *защи́тный* ~ şorţ de protecţie.

пере́дняя, *-ей f.* anticameră, antreu, vestibul.

пе́редо *prep.* = *пéред (înaintea unor grupuri de consoane)*; ~ *мной* în faţa mea; faţă de mine.

передовáя, *-óй f.* articol de fond, editorial.

передове́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. передоверя́ть) acuz.* cu *dat.* a încredinţa altuia o sarcină primită; *(jur.)* ~ *дове́ренность* a da a procură de substituire.

передоверя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *передове́рить*

передов|и́к, *-á m.* fruntaş; ~*ики́ произво́дства* fruntaşi în producţie.

передови́ца, *-ы f.* articol de fond, editorial.

передов|о́й *adj.* **1.** de avangardă, înaintat; *(mil.)* ~ *отря́д* detaşament de avangardă; ~*ы́е пози́ции* primele linii; ~ *пост* avanpost. **2.** *(fig.)* progresist, avansat, înaintat; de frunte; ~ *учёный* savant progresist; ~ *о́пыт* experienţă înaintată/avansată; ~*ы́е взгля́ды* vederi progresiste/avansate; ~*áя те́хника* tehnică înaintată; ~*áя статья́* articol de fond, editorial.

передовы́е, *-ы́х pl. (mil.)* primele linii de luptă, liniile înaintate.

переду́к, *-дка́ m.* **1.** partea dinainte a unui vehicul; avantren; *плу́жный* ~ cotiga plugului. **2.** *(mil.)* antetren.

переду́м *adv. (pop.)* înainte, în faţă; *идти́* ~ a merge în faţă.

передóхнуть, *-нет vb. pf.* a pieri pe capete *(despre animale)*.

передохну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. передыха́ть)* a răsufla, a se odihni puţin, a face un mic popas/o mică pauză.

передра́знивание, *-я n.* imitare, maimuţăreală, îngînare.

передра́знивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *передразни́ть*

передразни́ть, *-азню́, -а́знишь vb. pf. (ipf. передра́знивать) acuz.* a imita, a maimuţări, a îngîna.

передра́ться, *-деру́сь, -дерёшься vb. pf.* a se bate, a se încăiera, a se lua la bătaie.

передро́гнуть, *-ну, -нешь vb. pf.* a amorţi de frig, a îngheţa de tot.

передря́г|а, *-и f.* încurcătură, bucluc, neplăcere; *попáсть в ~у* a da de bucluc.

переду́ма|ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. переду́мывать)* **1.** *(изменить мнение)* a se răzgîndi, a-şi schimba părerea. **2.** *(обдумать многое)* a chibzui mult, a medita, a se gîndi mult; a se gîndi la multe.

переду́мывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переду́мать*

передуши́ть, *-ушу́, -у́шишь vb. pf. (acuz.)* a gîtui, a sugruma *(despre mulţi, toţi)*.

передыха́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *передохну́ть*

передышк|а, *-и f.* **1.** răgaz de o clipă *(pentru a răsufla, a respira)*; *гна́ться за кем-л. без ~и* a fugi după cineva fără răgaz. **2.** *(fig.)* răgaz, repaus; *не дать ни мину́ты ~и* a nu da nici o clipă de răgaz.

перееда́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *пересе́сть*.

переéзд, *-а m.* **1.** traversare, trecere; ~ *че́рез мост* trecere peste pod. **2.** mutare, mutat, plecare; ~ *на другу́ю кварти́ру* mutare într-o locuinţă nouă. **3.** *(ferov.)* trecere de nivel, pasaj de nivel; barieră.

переезжáть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переéхать*

переé|сть, *-éм, -éшь, -éст vb. pf. (ipf. переедáть)* **1.** a mînca prea mult; a se ghiftui, a se îndopa. **2.** *(acuz.)* a mînca mai mult decît toţi. **3.** a distruge, a roade, a mînca *(despre rugină şi acizi)*.

переéхать, *-éду, -éдешь vb. pf. (ipf. переезжáть)* **1.** *acuz.* sau *чéрез* + *acuz.* a trece, a străbate, a traversa

(cu un mijloc de transport). **2.** *acuz.* a strivi; a călca. **3.** a se muta, a se stabili; ~ *в другóй дом* a se muta în altă casă.

пережáривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *пережáрить*

пережáриваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *пережáриться*. **2.** *pas.* de la *пережáривать*.

пережáрить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. пережáривать) acuz.* **1.** a prăji prea tare, a arde. **2.** a frige, a prăji *(prea multe)*.

пережáри|ться, *-ится vb. pf. (ipf. пережáриваться)* a se arde, a fi prea fript, a se frige prea tare.

переждáть, *-дý, -дёшь vb. pf. (ipf. пережидáть) acuz.* a aştepta să treacă...; ~ *дождь* a aştepta să treacă ploaia.

пережевáть, *-жую, -жуёшь vb. pf. (ipf. пережёвывать) acuz.* a mesteca, a rumega.

пережёвывание, *-я n. sg.* mestecare, rumegare.

пережёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* **1.** *ipf.* de la *пережевáть*; ~ *жвáчку* a rumega. **2.** *(fig.)* a bate apa în piuă, a repeta, a spune mereu acelaşi lucru; ~ *стáрые истины* a repeta adevăruri răsuflate.

переженúть, *-енú, -énишь vb. pf. acuz.* a însura, a căsători (pe mulţi, pe toţi).

переженúться, *-ится vb. pf.* a se însura, a se căsători *(despre mulţi, despre toţi)*.

пережéчь, *-жгý, -жжёшь vb. pf. (ipf. пережигáть) acuz.* **1.** a arde *(prea mult)*; a răscoace; ~ *кирпúч* a arde cărămida. **2.** a tăia. a rupe *(cu ajutorul focului, substanţelor corosive etc.)*. **3.** a arde, a calcina; ~ *úзвесть* a arde varul. **4.** a arde tot/mult; ~ *все дровá* a arde toate lemnele.

переживáемость, *-и f.* supravieţuire.

переживáни|е, *-я n.* emoţie, frământare, încercare; *рáдостные ~я* bucurii; *тяжёлые ~я* grele încercări.

переживáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *пережúть(2, 3)*

пережигáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *пережéчь*

пережидáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *переждáть*

пережúм, *-а m. (tehn.)* gîtuire, strangulare.

пережúтое, *-ого n. sg.* încercări, lucruri trăite.

пережúт|ок, *-тка m.* rămăşiţă, urmă, vestigii ale trecutului.

пережúточн|ый *adj.* de rămăşiţe, de vestigii ale trecutului; *~ые явлéния* rămăşiţe ale trecutului.

пережúть, *-живý, -живёшь vb. pf. acuz.* **1.** a trăi, a-şi trăi viaţa. **2.** *(ipf. переживáть)* a încerca, a trece prin...; ~ *большýю рáдость* a încerca o mare bucurie; ~ *большóе гóре* a trece printr-o mare cumpănă. **3.** *(ipf. переживáть)* a trăi mai mult, a supravieţui; ~ *своегó мýжа* a supravieţui soţului său. **4.** *(испытать)* a suporta, a suferi, a îndura ◇ *(prov.)* *жизнь ~ не пóле перейтú* viaţa nu-i glumă; ~ *самогó себя́* a-şi pierde importanţa; a deveni neinteresant.

пережóг, *-а m.* **1.** ardere/calcinare excesivă. **2.** *(перерасход)* consum excesiv, risipă, irosire de combustibil.

перезабы́ть, *-бýду, -бýдешь vb. ipf. acuz.* a uita *(multe, toate)*.

перезаклáд, *-а m.* reamanetare, reipotecare.

перезаклáдывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перезаложúть*.

перезаключáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *перезаключúть*

перезаключéние, *-я n. sg.* reînnoire; ~ *договóра* reînnoirea contractului.

перезаключúть, *-чý, -чúшь vb. pf. (ipf. перезаключáть) acuz.* a reînnoi, a reface, a încheia din nou; ~ *договóр* a reînnoi contractul.

перезалóг, *-а m.* reamanetare.

перезаложúть, *-ожý, -óжишь vb. pf. (ipf. перезаклáдывать) acuz.* a reamaneta, a reipoteca.

перезáпись, *-и f.* reînregistrare, transcriere; copie.

перезапрáвка, *-и f.* realimentare.

перезаразúть, *-ажý, -разúшь vb. pf.* a molipsi *(pe toţi)*.

перезарúд, *-а m. (tehn.)* reîncărcare.

перезарúдка, *-и f.* reîncărcare; rearmare.

перезаряжáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *перезарядúть*

перезаряжéние, *-я n. (mil.)* reîncărcare; *автоматúческое ~* reîncărcare automată.

перезвáнивать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. перезвонúть)* a telefona din nou.

перезимовáние, *-я n. v. перезимóвка*

перезимовáть, *-мýю, -мýешь vb. pf.* a petrece iarna, a ieşi din iarnă; a hiberna.

перезимóвка, *-и f.* iernare; hibernare.

перезнакóми|ть, *-млю, -мишь vb. pf. acuz.* a face cuiva cunoştinţă *(cu mulţi, cu toţi)*; a face prezentările, a prezenta; ~ *гостéй* a face prezentările musafirilor, a prezenta pe unii altora.

перезнакóмиться, *-млюсь, -мишься vb. pf.* a face cunoştinţă *(cu mai mulţi, cu toţi)*.

перезревáние, *-я n.* răscoacere.

перезревáть, *-áет vb. ipf.* de la *перезрéть*

перезрéл|ый *adj.* **1.** răscopt, prea copt, trecut; ~ *арбýз* pepene verde răscopt. **2.** *(iron.)* trecut, bătrîn.

перезрé|ть, *-éет vb. pf. (ipf. перезревáть)* **1.** a se răscoace; *помидóры ~ли* roşiile s-au răscopt. **2.** *(iron.)* a se trece, a fi trecut *(ca vîrstă)*.

перезябнуть, *-ну, -нешь vb. pf.* **1.** a îngheţa de tot. **2.** *(о растениях)* a degera *(despre plante)*.

переигрáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. переúгрывать)* **1.** *acuz. (сыграть заново)* a juca din nou, a rejuca. **2.** *acuz.* a cînta, a juca *(mult, tot)*; ~ *все пьéсы* a juca toate piesele. **3.** *(teatr.)* a juca nenatural/afectat.

переигрóвка, *-и f. (sport)* meci rejucat.

переúгрывание, *-я n.* **1.** rejucare, jucare a doua oară. **2.** *(teatr.)* joc nenatural /afectat.

переúгрывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переиграть*

переизбирáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *переизбрáть*

переизбрáние, *-я n. sg.* realegere.

переизбрáть, *-берý, -берёшь vb. pf. (ipf. переизбирáть) acuz.* a realege.

переиздавáть, *-даю́, -даёшь vb. ipf.* de la *переиздáть*

переиздáние, *-я n.* **1.** reeditare, retipărire. **2.** ediţie nouă *(a unei cărţi)*.

переиздáть, *-áм, -áшь, -áст vb. pf. (ipf. переиздавáть) acuz.* a reedita.

переименовáние, *-я n.* schimbarea unei denumiri, schimbare de nume.

переименовáть, *-нýю, -нýешь vb. pf. (ipf. переименóвывать) acuz.* a schimba, a da un alt nume, a reboteza.

переименóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переименовáть*

переúмчивость, *-и f. sg.* **1.** uşurinţa de a asimila. **2.** darul de a imita.

переúмчив|ый *adj.* **1.** care asimilează uşor. **2.** care imită cu uşurinţă.

переинáчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переинáчить*

переинáчить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. переинáчивать) acuz.* a schimba, a modifica; a reface.

перескáть, *-ищý, -úщешь vb. pf. (ipf. перейскивать)* a căuta peste tot, a scotoci, a răscoli, a cotrobăi.

перейскивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перескáть*

пере|йтú, *-йдý, -йдёшь vb. pf. (ipf. переходúть)* a trece, a traversa; a străbate; ~ *чéрез мост* a trece peste un pod; ~ *úлицу* a traversa strada; ~ *грáницу* a trece graniţa; ~*йдú в сосéднюю кóмнату* treci în camera de alături; ~ *к другóму влáдéльцу* a trece la un alt proprietar; ~ *на другýю рабóту* a trece la altă muncă; ~ *в слéдующий класс* a trece clasa, a promova; ~ *в наступлéние* a trece la ofensivă; ~ *к нóвой тéме* a trece la un alt subiect; ~ *на воéнное положéние* a trece pe picior de război; *(fig.)* ~ *все грáницы*;~ *прéдéлы дозвóленного* a depăşi orice măsură, a se întrece cu gluma; *(fig.)* ~ *на чью-л. стóрону* a trece de partea cuiva; *(fig. mil.)* ~ *на стóрону противника* a dezerta la inamic; *колúчество перешлó в кáчество* cantitatea a trecut în calitate ◇ ~ *Рубúкóн* a trece Rubiconul.

перекáл, *-а m. sg.* supraîncălzire, înfierbîntare, călire excesivă.

перекалéчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перекалéчить*

перекалéчить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. перекалéчивать) acuz.* a mutila, a schilodi, a calici *(pe mulţi, pe toţi)*.

перекáливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перекалúть*

перекалúть, *-лю́, -лúшь vb. pf. (ipf. перекáливать) acuz.* a supraîncălzi.

перека́лывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переколо́ть*

перека́пывание, *-я n.* săpare, desfundare *(cu lopata)*.

перека́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перекопа́ть*

перека́рмливание, *-я n.* supraalimentare, îndopare.

перека́рмливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перекорми́ть*

перека́т [1], *-а m.* **1.** tunet, bubuit prelung. **2.** rostogolire.

перека́т [2], *-а m.* **1.** *sg. v. перека́тка.* **2.** banc de nisip, prag *(pe un fluviu)*.

перекати́ть, *-ачу́, -а́тишь vb. pf.* **1.** a rostogoli *(mult, tot)*. **2.** *(бельё)* a da la calandru *(tot, mult)*.

перекати́-по́ле *n. sg.* **1.** *(bot.)* ciurlani, ciulini. **2.** *(fig.)* vîntură-țară; vînturălume.

перекати́|ть, -ачу́, -а́тишь *vb. pf. (ipf. перека́тывать) acuz.* a deplasa, a muta *(rostogolind)*, a rostogoli, a da de-a dura; *~ бо́чку* a rostogoli butoiul.

перекати́ть|ся, *-ачу́сь, -а́тишься vb. pf. (ipf. перека́тываться)* a se rostogoli, a se da de-a dura.

перека́тка, *-и f. sg.* rostogolire, deplasare *(prin rostogolire)*.

перека́тн|ый *adj.* care se rostogolește; *~ые во́лны* valuri prelungi; *~ые пески́* dune de nisip ◇ *(înv.)* *голь ~ая* coate, -goale, golănime.

перека́тывание, *-я n.* rostogolire.

перека́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перекати́ть*

перека́тываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *перекати́ться.* **2.** *pas.* de la *перека́тывать.*

перекача́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. перека́чивать) acuz.* **1.** a pompa, a deșerta *(dintr-un vas în altul)*; a transvaza. **2.** a legăna *(pe mulți, pe toți)*.

перека́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перекача́ть*

перека́чка, *-и f. sg.* pompare, deșertare *(dintr-un vas în altul)*, transvazare.

перека́шивание, *-я n. (tehn.)* torsionare, strîmbare; deformare.

перека́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перекоси́ть.*

перека́шиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *перекоси́ться.* **2.** *pas.* de la *перека́шивать.*

переквалифика́ция, *-и f. sg.* recalificare.

переквалифици́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. acuz.* a recalifica.

переквалифици́роваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* a se recalifica, a-și schimba calificarea.

переки́дка, *-и f.* aruncare peste.

переки́дной *adj.* aruncat peste ...; basculant; *~ мост* pod basculant.

переки́дывание, *-я n. v. переки́дка*

переки́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переки́нуть*

переки́дываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** de la *переки́нуться.* **2.** *pas.* de la *переки́дывать.*

переки́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. переки́дывать) acuz.* a arunca *(peste ceva)*.

переки́нуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. переки́дываться)* **1.** a se întinde. **2.** *instr.* a arunca unul altuia; a face schimb de ...; *(fig.)* *~ слова́ми* a avea un schimb de cuvinte.

перекипа́ть, *-а́ет vb. ipf.* de la *перекипе́ть*

перекипе́ть, *-и́т vb. pf. (ipf. перекипа́ть)* a fierbe prea mult.

перекипяти́ть, *-ячу́, -яти́шь vb. pf. acuz.* a fierbe din nou.

перекиса́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переки́снуть*

переки́снуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. перекиса́ть)* a se înăcri/a se acri prea tare, a se altera, a se strica.

пе́рекись, *-и f. (chim.)* peroxid; *~ водоро́да* apă oxigenată.

перекла́дина, *-ы f.* **1.** grindă, traversă; chingă; *дверна́я ~* pragul de sus al ușii. **2.** *(sport)* bară fixă.

перекла́дка, *-и f.* despărțitură, stănoagă.

переклади́|ые, *-ы́х pl. (înv.)* cai de poștă; *е́хать на ~ы́х* a merge cu diligența/cu poștalionul.

перекла́дчик, *-а m.* transbordor.

перекла́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переложи́ть*

переклева́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. переклёвывать) acuz.* a lipi, a încleia; a lipi altfel; a lipi din nou; *~ обо́и* a tapeta din nou.

переклёйка, *-и f. sg.* lipire, încleiere din nou.

перекли́ка|ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *(pf. mom. переклика́нуться)* *с + instr.* a se striga, a se chema unul pe altul; a-și răspunde unul altuia; *~ в лесу́* a se striga unii pe alții în pădure. **2.** *(fig.)* a se asemăna, a se apropia ...; a avea afinitate *(despre gînduri, idei)*.

переклика́нуться, *-нусь, -нешься vb. pf. mom.* de la *перекли́каться*

переклёпк|а, *-и f.* apel; *у́тренняя ~* apelul de dimineață; *поимённая ~* apel nominal; *де́лать ~у* a face apelul.

переключа́тель, *-я m. (tehn.)* comutator, întrerupător; *~ антенны* comutator de antenă; *~ кана́лов* comutator de canale; *~ настро́йки* comutator de acord; *(auto)* *ножно́й ~* comutator de picior; schimbător de faze.

переключа́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переключи́ть*

переключа́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *переключи́ться.* **2.** *pas.* de la *переключа́ть.*

переключе́ние, *-я n.* **1.** *sg. (tehn.)* comutare, schimbare; *~ электри́ческого то́ка* comutarea curentului electric; *~ на переда́чу* comutarea pe emisie; *~ на приём* comutare pe recepție; *(auto)* *~ переда́ч* schimbarea vitezelor. **2.** *(fig.)* trecere; *~ на но́вую рабо́ту* trecere la o muncă nouă.

переключи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. переключа́ть) acuz.* **1.** *(tehn.)* a comuta, a întrerupe; a schimba. **2.** *(fig.)* a da o nouă orientare, a îndrepta *(spre ceva nou)*, a schimba; *~ разгово́р на другу́ю те́му* a schimba vorba; a trece la alt subiect. **3.** a schimba destinația; a trece *(la altă muncă)*.

переключи́|ться, *-чу́сь, -чи́шься vb. pf. (ipf. переключа́ться)* **1.** *(tehn.)* a se comuta, a-și schimba direcția *(despre curentul electric)*. **2.** *(fig.)* a se îndrepta în altă parte, a fi atras de altceva; *внима́ние ~лось* atenția i s-a îndreptat în altă parte. **3.** *(fig.)* a trece *(la o altă activitate)*, a o porni pe altă cale, a se apuca *(de altceva)*; *~ на нау́чную рабо́ту* a trece la munca științifică.

перекова́ть, *-кую, -куёшь vb. pf. (ipf. переко́вывать) acuz.* **1.** *(заново)* a potcovi *(din nou)*; *~ коня́* a potcovi calul din nou. **2.** *(всех, многих)* a potcovi *(mulți cai)*. **3.** *(выковать заново)* a reface prin călire, a reforja. **4.** *(fig.)* a reeduca.

перекове́ркать, *-аю, -аешь vb. pf. (pop.)* a denatura.

перекро́йка, *-и f. sg.* **1.** potcovire (din nou). **2.** reforjare. **3.** *(fig.)* reeducare.

перекро́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перекова́ть*

перекоди́рование, *-я n.* recodificare, transcodificare.

переколо́ть, *-очу́, -о́тишь vb. pf. acuz.* **1.** a strica, a sparge *(tot, mulți)*; *~ все таре́лки* a sparge toate farfuriile. **2.** *pop.)* a bate, a ciomăgi *(pe toți, mulți)*.

перколо́ть [1], *-олю́, -о́лешь vb. pf. (ipf. перека́лывать) acuz.* a despica, a sparge; *~ все дрова́* a sparge toate lemnele.

перколо́ть [2], *-олю́, -о́лешь vb. pf. acuz.* **1.** a prinde cu un bold *(altfel, în alt loc)*. **2.** *(исколоть)* a înțepa, a împunge, a înghimpa. **3.** *(заколоть)* a înjunghia *(în timpul mare)*.

перекопа́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. перека́пывать) acuz.* **1.** *(вскопать заново)* a săpa din nou. **2.** *(всё, многое)* a săpa în întregime, a săpa peste tot. **3.** a săpa *(un șanț)* de-a curmezișul.

перекопка, *-и f.* săpatul din nou.

перекорм, *-а m.* îndopare, supraalimentare; hrănire excesivă.

перекорми́ть, *-ормлю́, -о́рмишь vb. pf. (ipf. перека́рмливать) acuz.* a da prea multă mîncare, a supraalimenta, a îndopa.

перекормка, *-и f. v. перекорм*

перекоры, *-ов pl. (pop.)* ciondăneală.

перекос, *-а m.* **1.** strîmbare; *~ оси* devierea axului; *~ ра́мы* strîmbarea ramei. **2.** denivelare.

перекоси́|ть [1], *-ошу́, -о́сишь vb. pf. (ipf. перека́шивать) acuz.* **1.** a strîmba; *~ дверь* a strîmba o ușă. **2.** *(fig.)* *(mai ales impers.)* a se strîmba, a se schimonosi, a se crispa.

перекоси́|ть [2], *-ошу́, -о́сишь vb. pf. acuz.* a cosi *(mult)*.

перекоси|ться, *-ошусь, -ошишься vb. pf. (ipf. перека́шиваться)* **1.** a se strîmba complet; *дверь ~ лась* uşa s-a lăsat. **2.** *(fig.)* a se strîmba, a se crispa.

перекочева́ть, *-чу́ю, -чу́ешь vb. pf. (ipf. перекочёвывать)* **1.** *(despre nomazi)* a se muta din loc în loc, a trece în alt loc. **2.** *(fig.)* a se muta, a trece; *~ на другу́ю кварти́ру* a se muta într-o altă locuinţă.

перекочёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перекочева́ть*

перекро́шенность, *-и f. sg.* strîmbare; contractare, crispare.

перекро́шен|ый 1. *p.t.p.* de la *перекоси́ть*[1,2]. **2.** *adj.* strîmbat, contractat, crispat; *с ~ым от бо́ли лицо́м* cu faţa crispată de durere. **3.** *adj. (tehn.)* descentrat, dezaxat, deformat.

перекра́ивание, *-я n. sg.* **1.** croire din nou. **2.** *(fig.)* prefacere, schimbare.

перекра́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перекрои́ть*

перекра́сить, *-а́шу, -а́сишь vb. pf. (ipf. перекра́шивать) acuz.* **1.** a vopsi din nou, a revopsi. **2.** a vopsi, a zugrăvi *(mult, tot).*

перекра́ситься, *-а́шусь, -а́сишься vb. pf. (ipf. перекра́шиваться)* **1.** a fi revopsit, a-şi schimba culoarea. **2.** *(fig.)* a se preface, a simula, a poza în ...

перекра́ска, *-и f. sg.* vopsire din nou, revopsire.

перекра́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перекра́сить*

перекра́шиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *pf.* de la *перекра́ситься.* **2.** *pas.* de la *перекра́шивать.*

перекрести́ться, *-ещу́сь, -е́стишься vb. pf.* de la *крести́ться* şi de la *перекре́щиваться*

перекрёстн|ый *adj.* încrucişat; *(lit.) ~ая ри́фма* rimă încrucişată; *~ ого́нь* foc încrucişat; *(bot.) ~ое опыле́ние* polenizare încrucişată.

перекрёст|ок, *-тка m.* încrucişare, răspîntie, răscruce ◇ *расска́зывать* sau *крича́ть о чём-л. на всех ~ках* a striga la fiecare colţ de stradă, a bate toba.

перекре́щивать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. перекрести́ть) acuz.* a încrucişa, a întretăia.

перекре́щиваться, *-ается vb. ipf. (pf. перекрести́ться)* a se încrucişa, a se întretăia.

перекри́кивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перекрича́ть.*

перекрича́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. перекри́кивать)* a striga, a ţipa mai tare decît altul, a acoperi vocea altuia strigînd.

перекрои́ть, *-ою, -оишь vb. pf. (ipf. перекра́ивать) acuz.* **1.** *(заново)* a croi din nou. **2.** *(fig.)* a reface în întregime, a reface, a schimba; *~ ка́рту ми́ра* a schimba harta lumii. **3.** *(всё, многое)* a croi *(mult, tot); ~ всю мате́рию* a croi toată stofa.

перекро́йка, *-и f. sg.* croire din nou, recroire.

перекрути́ть, *-учу́, -у́тишь vb. pf. (ipf. перекру́чивать) acuz.* **1.** a suci, a învîrti prea tare; a forţa; *~ кран* a forţa robinetul. **2.** *(pop.)* a înfăşura, a lega *(sucind, răsucind).* **3.** a suci, a răsuci.

перекру́тка, *-и f. (tehn.)* supratorsiune, răsucire excesivă.

перекру́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перекрути́ть*

перекрыва́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перекры́ть*

перекры́тие, *-я n.* **1.** *sg.* acoperire *(din nou); ~ кры́ши желе́зом* punerea unui acoperiş de tablă. **2.** *(fig. pop.)* depăşire; *~ но́рмы* depăşirea normei. **3.** *(constr.)* planşeu, acoperiş, acoperămînt; *бето́нное ~* planşeu de beton; *а́рочное ~* planşeu în arc, planşeu în boltă.

перекры́ть, *-рою, -ро́ешь vb. pf. (ipf. перекрыва́ть) acuz.* **1.** *(заново)* a acoperi (din nou). **2.** *(la jocul de cărţi)* a bate. **3.** *(fig. pop.)* a depăşi; *~ но́рму* a depăşi norma; *~ реко́рд* a bate un record. **4.** *(воду, газ etc.)* a închide.

перекувы́ркивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перекувырну́ть*

перекувы́ркиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *перекувырну́ться.* **2.** *pas.* de la *перекувы́ркивать.*

перекувырну́ть, *-ну́, -не́шь vb. pf. (ipf. перекувы́ркивать) acuz.* a răsturna *(cu fundul în sus); ~ ло́дку* a răsturna o barcă.

перекувырну́ться, *-ну́сь, -не́шься vb. pf. (ipf. перекувы́ркиваться)* **1.** a se răsturna căzînd. **2.** a se da peste cap, a se da de-a berbeleacul, a face o tumbă *(în aer).*

перекупа́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перекупи́ть*

перекупи́ть, *-уплю́, -у́пишь vb. pf. (ipf. перекупа́ть) acuz.* cu *у* + *gen.* **1.** a cumpăra *(înlăturînd alţi cumpărători),* a lua de sub nas. **2.** a cumpăra *(pentru a precupeţi);* a acapara.

перекупщик, *-а m. (com.)* precupeţ, revînzător.

переку́р, *-а m.* întrerupere *(a unei activităţi)* pentru fumat.

перекуривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перекури́ть (2, 3)*

перекури́ть, *-урю́, -у́ришь vb. pf. acuz.* **1.** a fuma, a încerca *(mai multe feluri de tutun).* **2.** *(ipf. переку́ривать)* a se intoxica cu tutun, a fuma prea mult. **3.** *(ipf. переку́ривать) (pop.)* a fuma o ţigară *(în timpul pauzei),* a trage fum.

перекуса́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. переку́сывать) acuz.* a muşca *(pe mulţi, pe toţi).*

перекуси́ть, *-ушу́, -у́сишь vb. pf.* **1.** *(ipf. переку́сывать) acuz.* a rupe *(muşcînd);* a rupe/ a tăia cu dinţii. **2.** a lua o gustare, a lua ceva în gură, a îmbuca, a-şi astîmpăra foamea.

переку́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переку́сить (1).*

перелага́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переложи́ть (2, 3).*

перела́мывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переломи́ть*

перела́мываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *переломи́ться.* **2.** *pas.* de la *перела́мывать.*

перележа́|ть, *-жу́, -жи́шь vb. pf.* **1.** a sta culcat prea mult. **2.** a se strica; *я́блоки ~ли* merele s-au stricat pentru că au stat prea mult.

перелеза́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перелезть*

перелезть, *-зу, -зешь vb. pf.* **1.** *(ipf. перелеза́ть)* a trece, a sări, a escalada; *~ че́рез забо́р* a sări peste gard.

перело́ска, *-и f. (bot.)* trei-răi, popionie-iepuresc, hepatică.

перело́сок, *-ска m.* crîng, pădurice, limbă de pădure.

перело́сье, *-я n. sg.* poiană în pădure, luminiş.

перелёт, *-а m.* **1.** *sg.* zbor, migraţiune; *~ журавле́й на юг* migraţiunea cocorilor spre sud. **2.** *(av.)* raid, zbor; *беспоса́дочный ~* zbor fără escală. **3.** *(mil.)* bătaie lungă, tir lung.

перелета́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перелете́ть*

перелете́|ть, *-лечу́, -лети́шь vb. pf. (ipf. перелета́ть)* **1.** *acuz.* sau *че́рез* + *acuz.* a traversa în zbor; a zbura peste ceva; *~ че́рез океа́н* a traversa oceanul în zbor. **2.** a zbura, a trece în zbor *(din colo de ...; mai departe decît trebuie).*

перелётн|ый, *adj.* călător, migrator; *~ые пти́цы* păsări călătoare.

перелёч|ь, *-ля́гу, -ля́жешь vb. pf.* **1.** a se culca *(în alt loc); ~ с дива́на на крова́ть* a trece de pe canapea pe pat. **2.** a se culca, a se întoarce pe cealaltă parte; *~ с одного́ бо́ка на друго́й* a se întoarce de pe o parte pe cealaltă.

перели́в, *-а m.* **1.** joc de culori, ape, nuanţă, reflex. **2.** modulaţie, vibraţie; tril; *~ы го́лоса* modulaţii ale vocii.

переливание, *-а n.* **1.** deşertare, transvazare, pritocire. **2.** *(med.)* transfuzie ◇ *~ из пусто́го в поро́жнее* flecăreală, pierdere de timp.

переливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *перели́ть*[1,2]. **2.** *instr. (o цвете)* a sclipi, a străluci, a bate în ...; a se nuanţa ◇ *(prov.) ~ из пусто́го в поро́жнее* a bate apa în piuă.

переливаться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *перели́ться.* **2.** *(o цвете)* a străluci, a sclipi, a bate în ... **3.** a vibra, a modula *(despre sunet, voce).*

перели́вка, *-и f. sg.* **1.** turnare din nou. **2.** pritocire; *~ вина́* pritocirea vinului.

перели́вчатый *adj.* **1.** sclipitor, scînteietor, care bate în mai multe culori. **2.** modulat, nuanţat; *~ го́лос* voce nuanţată.

перели́вы *pl.; sg. перели́в, -а m.* **1.** ape, joc de culori. **2.** *(o голосе)* modulaţii *(ale vocii).*

перелиня́ть, *-е́ет vb. pf.* a năpîrli cu totul.

перелиста́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. перели́стывать) acuz.* a răsfoi, a frunzări; *~ кни́гу* a răsfoi o carte.

перели́стывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перелистáть*

перели́ть, *-лью́, -льёшь vb. pf. (ipf. переливáть) acuz.* **1.** a turna, a deşerta *(dintr-un vas în altul)*; a transvaza; a pritoci. **2.** *(med.)* a face o transfuzie. **3.** *(налить сверх меры)* a umple peste măsură, a turna prea mult; *~ чéрез край* a turna peste măsură. **4.** *(заново)* a turna din nou, a retopi.

перели́ться, *-льётся vb. pf. (ipf. переливáться)* **1.** a se vărsa, a se revărsa; *водá ~лась чéрез край* apa s-a revărsat. **2.** a se vărsa *(dintr-un vas în altul)*.

перелицева́ть, *-цу́ю, -цу́ешь vb. pf. (ipf. лицева́ть şi перелицо́вывать) acuz.* a întoarce *(o haină)*.

перелицо́вка, *-и f. sg.* întoarcere pe dos *(a unei haine)*.

перелицо́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перелицева́ть*

переловúть, *-овлю́, -о́вишь vb. pf. acuz.* a prinde *(pe toţi sau pe mulţi)*.

перело́г, *-а m. (agr.)* pîrloagă.

перело́говый *adj.* de pîrloagă.

переложе́ние, *-я n.* **1.** *(muz.)* transpunere, transpoziţie. **2.** *(пересказ)* relatare, redare *(prin cuvinte proprii)*.

переложи́ть, *-ожу́, -о́жишь vb. pf.* **1.** *(ipf. перекла́дывать) acuz. (переместить)* a pune, a aşeza *(in alt loc)*; a muta, a strămuta; *~ кни́ги из шкáфа на этажéрку* a muta cărţile din dulap pe etajeră. **2.** *(ipf. перелага́ть) acuz. (fig.)* a trece, a pune *(pe seama cuiva)*; *~ отвéтственность на кого́-л.* a trece răspunderea asupra cuiva. **3.** *(ipf. перекла́дывать) acuz.* cu *instr.* a pune, a aşeza (printre ...); a izola prin ...; *~ посýду соло́мой* a înveli vesela în paie. **4.** *(ipf. перекла́дывать) acuz.* a aşeza din nou, a reclădi, a reconstrui, a reface; *~ пéчку* a reface o sobă. **5.** *(ipf. acuz. перелага́ть)* a transpune, a aranja; *~ на мýзыку* a pune pe note; *~ прóзу в стихи́* a transpune proza în versuri. **6.** *(ipf. перекла́дывать) gen. (положить слишком много)* a pune prea mult; *~ пéрцу в суп* a pipera prea tare supa ◇ *~ гнев на мúлость* a se îmbuna; a-şi uita mînia.

перело́жный *adj. (agr.)* de pîrloagă.

перело́м, *-а m.* **1.** *sg.* rupere, frîngere, spargere; criză, cotitură; reviriment. **2.** *(med.)* fractură; *~ы конéчностей* fracturi ale membrelor. **3.** *(fig.)* cotitură, schimbare bruscă; *нрáвственный ~* criză morală; *на ~е* la răscruce, la cotitură; *~ в хóде болéзни* schimbare bruscă în evoluţia unei boli.

перелома́|ть, *-áю, -áешь vb. pf. acuz.* **1.** a rupe, a frînge, a sparge *(mult, tot)*; *~ себé рёбра* a-şi fractura coastele. **2.** *(fig.)* a schimba, a modifica, a îndupleca; *егó не ~ешь* nu-l scoţi dintr-ale lui.

переломáться, *-áется vb. pf.* a se rupe, a se frînge, a se sparge *(despre multe, despre tot)*.

переломáть, *-омлю́, -óмишь vb. pf. (ipf. перелáмывать) acuz.* **1.** a rupe în două; *~ пáлку* a frînge bastonul; *~ себé нóгу* a-şi fractura piciorul. **2.** *(fig.)* a schimba *(în mod radical)*, a învinge; *~ свой хáрактер* a-şi învinge firea; *~ себя́* a se schimba cu totul; a se învinge pe sine însuşi.

переломи́|ться, *-óмится vb. pf. (ipf. перелáмываться)* a se frînge în două, a se rupe în două.

перело́мный *adj.* de cotitură; *~ мóмéнт* moment de răscruce/ de cotitură.

перело́паться, *-ается vb. ipf.* a crăpa, a plesni, a se sparge.

перемáзать, *-мáжу, -мáжешь vb. pf. (ipf. перемáзывать)* a murdări, a mînji.

перемáзаться, *-мáжусь, -мáжешься vb. pf. (ipf. перемáзываться)* a se mînji, a se murdări.

перемáзывать(ся), *-аю(сь), -аешь(ся) vb. ipf.* de la *перемáзать(ся)*

перемáлывание, *-я n.* măcinare, măcinat.

перемáлывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перемолóть*

перемáлываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *перемолóться*. **2.** *pas.* de la *перемáлывать*.

перемáнивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переманúть*

переманúть, *-аню́, -áнишь vb. pf. (ipf. перемáнивать) acuz.* a ademeni, a atrage; *~ кого́-л. на свою́ сторóну* a atrage pe cineva de partea sa.

перемáтывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перемотáть*

перемáхивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перемахнýть*

перемахну́|ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. перемáхивать) (pop.)* **1.** *acuz.* sau *чéрез + acuz.* a sări *(peste ceva)*; *~ чéрез забóр* a sări peste gard. **2.** *acuz.* a duce, a transporta *(undeva)* ◇ *(fam.) ну, э́то ты ~л немнóжко* nu sări peste cal!; ia-o mai moale!

перемежáть, *-áю, -áешь vb. ipf. cu acuz.* sau cu *instr.* sau cu *c + instr.* a alterna.

перемежáться, *-áется vb. ipf. c + instr.* a alterna, a fi urmat de ... .

перемежáющ|ийся **1.** *part. prez. act.* de la *перемежáться*. **2.** *adj.* intermitent; *~аяся лихорáдка* febră intermitentă, friguri intermitente.

переме́|на, *-ы f.* **1.** *sg. gen.* schimbare, variaţie, transformare; *~ профéссии* schimbarea profesiunii; *~ обстанóвки* schimbare a situaţiei; *(mar.) ~ кýрса* schimbare a rutei/a itinerariului; *~ хóда* inversarea sensului de mers *(al unei maşini)*; *рéзкая ~ погóды* schimbarea bruscă a timpului; *без всяких перемéн* fără nici un fel de schimbări; *~ декорáции* schimbarea decorului; *~ к лýчшему* schimbare în bine. **2.** recreaţie, pauză *(la şcoală)*; *бóльшая ~* pauză mare.

переменúть, *-еню́, -éнишь vb. pf. (ipf. переменя́ть) acuz.* a schimba; *~ квартúру* a schimba locuinţa, a se muta; *~ профéссию* a-şi schimba profesiunea; *~ разговóр* a schimba vorba; *~ бельё* a se primeni; *~ причёску* a-şi schimba pieptănătura.

перемени́|ться, *-енúсь, -éнишься vb. pf. (ipf. переменя́ться)* **1.** a se schimba; *погóда ~лась* timpul s-a schimbat; *~ в лицé* a se schimba la faţă. **2.** a-şi schimba atitudinea.

переме́нная, *-ой f. (mat. fiz.)* variabilă; *числовáя ~* variabilă numerică; *пóля* variabilă de cîmp.

переме́нчивость, *-и f. sg.* nestatornicie, variabilitate; mobilitate; caracter schimbător.

переме́нчив|ый *adj.* schimbător, variabil; schimbăcios, nestatornic; *~ая погóда* timp schimbător; *~ харáктер* caracter schimbător.

переменя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *переменúть*

переменя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *переменúться*. **2.** *pas.* de la *переменя́ть*.

перемере́ть, *-мрёт vb. pf. (pop.)* a muri, a pieri *(despre mulţi, despre toţi)*.

перемерза́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *перемёрзнуть*

перемёрз|нýть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. перемерза́ть)* **1.** a îngheţa, a degera; *он перемёрз в дорóге* a îngheţat pe drum. **2.** a îngheţa, a degera, a pieri *(despre plante)*.

перемéривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перемéрить*

перемéрить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. перемéривать) acuz.* **1.** *(заново измерить)* a măsura din nou, a măsura încă o dată. **2.** *(примерить многое)* a măsura, a încerca, a proba; *~ все шля́пы* a încerca toate pălăriile.

перемеси́ть, *-ешý, -éсишь vb. pf. (ipf. перемéшивать) acuz.* **1.** a frămînta bine. **2.** *(заново)* a amesteca/ a frămînta din nou.

перемести́тельный *adj. (mat.)* comutativ.

перемести́ть, *-ещý, -естúшь vb. pf. (ipf. перемещáть) acuz.* a muta, a deplasa; a schimba locul; a transfera, a strămuta; *~ стол* a muta masa; *~ на другýю рабóту* a transfera într-o altă muncă.

перемести́ться, *-ещýсь, -естúшься vb. pf. (ipf. перемещáться)* a se deplasa; a se muta, a-şi schimba locul, a se aşeza în altă parte.

перемёт, *-а m.* plasă de pescuit cu cîrlige.

перемета́ть [1], *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. перемётывать) acuz.* **1.** *(заново)* a însăila din nou. **2.** a însăila *(tot, mult)*. **3.** a tivi din nou.

перемета́ть [2], *-мечý, -мéчешь vb. pf.* **1.** *(сложить заново)* a clădi din nou *(o claie)*. **2.** *(перекидать)* a arunca peste ... .

перемéтить, *-мéчу, -мéтишь vb. pf. (ipf. перемечáть) acuz.* **1.** *(всё, много)* a marca, a însemna *(mult, tot)*; *(despre vite)* a danga, a înfiera; *~ всё бельё*

a însemna toată rufăria. **2.** *(заново)* a marca, a însemna; a danga, a înfiera *(din nou)*.

переметну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf.* **1.** *(reg.)* a sări; ~ *че́рез забо́р* a sări peste gard. **2.** a trece de partea dușmanului, a trăda; ~ *в друго́й ла́герь* a trece de partea cealaltă/ în tabăra cealaltă.

перемётн|ый *adj. (în expr.)* ~*ая су́мка* cobur; desagă ◇ *сума́* ~*ая* om care se dă după vînt, oportunist, cameleon.

перемётывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перемета́ть*

перемеча́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *переме́тить*

перемеша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. переме́шивать) acuz.* **1.** *(смешать)* a amesteca; ~ *бе́лую муку́ с чёрной* a amesteca făina albă cu cea neagră. **2.** *(переместить)* a scormoni, a răscoli; ~ *у́гли в пе́чке* a răscoli cărbunii în sobă. **3.** *(спутать)* a încurca, a încîlci; ~ *все бума́ги* a încurca toate hîrtiile.

перемеша́|ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. переме́шиваться)* **1.** *(смешаться)* a se amesteca. **2.** *(спутаться)* a se încurca; *(fig.)* *всё в голове́* ~*лось* totul mi s-a încurcat în cap, mi-e capul calendar.

переме́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перемеси́ть* și de la *перемеша́ть*

переме́шиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *перемеша́ться.* **2.** *pas.* de la *переме́шивать.*

перемеща́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перемести́ть*

перемеща́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *перемести́ться.* **2.** *pas.* de la *перемеща́ть.*

перемеще́ние, *-я n.* **1.** deplasare, strămutare, mutare; dislocare; *(geol.)* ~ *пласто́в* dislocarea straturilor; *(chim.)* ~*вещества́* migrarea substanțelor; *(fig.)* *ви́димое* ~ deplasare aparentă; *(mat.)* *паралле́льное* ~ deplasare paralelă. **2.** *(adm.)* permutare, transferare; mișcare de personal.

перемещённ|ый 1. *p.t.p.* de la *перемести́ть.* **2.** *adj.* deplasat, strămutat, mutat; transferat; ~*ые ли́ца* persoane strămutate.

перемига́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *перемигну́ться.*

перемигну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. перемига́ться)* *с+ instr.* a-și face semne cu ochiul, a-și face cu ochiul.

перемина́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. (în expr.)* ~ *с ноги́ на ногу* a se sprijini cînd pe un picior, cînd pe altul.

переми́рие, *-я n.* armistițiu; *заключи́ть* ~ a încheia un armistițiu.

перемножа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *перемно́жить*

перемноже́ние, *-я n.* înmulțire, multiplicare.

перемножи́тель, *-я n. (tehn.)* multiplicator.

перемно́жить, *-жу, -жишь vb. pf. (ipf. перемножа́ть) acuz.* a înmulți, a multiplica.

перемога́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. перемо́чь) acuz.* a birui, a învinge, a înfrînge *(durerea, oboseala etc.)*; ~ *сон* a birui somnul; ~ *боль* a birui o durere.

перемога́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* a rezista (unei *boli, oboseli etc.*), a se ține tare.

перемодуля́ция, *-и f. (radio)* supramodulare.

перемо́кнуть, *-ну, -нешь vb. pf.* a se uda leoarcă, a se uda pînă la piele.

перемо́л, *-а m. sg.* măcinare, măcinat; rîșnire.

перемола́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перемолоти́ть*

перемо́лвить, *-влю, -вишь vb. pf. (în expr.)* ~ *сло́во с кем-л.* a schimba o vorbă cu cineva; *не с кем сло́ва* ~ n-ai cu cine schimba o vorbă.

перемо́лвиться, *-влюсь, -вишься vb. pf. instr.* a schimba o vorbă; ~ *не́сколькими слова́ми* a schimba cîteva vorbe.

перемолоти́ть, *-очу́, -оти́шь vb. pf. (ipf. перемола́чивать) acuz.* **1.** *(всё, много)* a treiera, a îmblăti *(mult, tot)*; ~ *всю пшени́цу* a treiera tot grîul. **2.** *(заново)* a treiera/a îmblăti din nou.

перемо́лот, *-а m. (agr.)* măciniș dublu.

перемоло́ть, *-мелю́, -ме́лешь vb. pf. (ipf. перема́лывать) acuz.* **1.** *(всё, много)* a măcina; a rîșni *(mult, tot)*; *(fig.)* ~ *живу́ю си́лу врага́* a măcina forțele armate ale dușmanului. **2.** *(заново)* a măcina, a rîșni din nou.

перемоло́ться, *-ме́лется vb. pf. (ipf. перема́лываться)* a se măcina ◇ *(prov.)* *переме́лется — мука́ бу́дет* după ploaie și furtună va veni și vremea bună.

перемонти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. (tehn.)* a monta din nou.

перемора́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перемороз́ить*

перемороз́ить, *-о́жу, -о́зишь vb. pf. (ipf. перемора́живать) acuz.* a lăsa să se strice din cauza gerului, a lăsa să înghețe.

перемости́ть, *-ощу́, -остишь vb. pf. acuz.* **1.** *(заново)* a pava, a pietrui din nou, a repara, a reface caldarîmul. **2.** *(всё, много)* a pava, a pietrui *(mult, tot)*.

перемота́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. перема́тывать) acuz.* **1.** *(заново)* a depăna din nou; a rebobina. **2.** *(с чего-л. на что-л.)* a depăna, a înfășura *(pe un mosor, țeavă etc.)*; a bobina.

перемо́тка, *-и f. sg.* **1.** depănare din nou, rebobinare. **2.** bobinare, înfășurare *(pe un mosor, țeavă etc.)*.

перемо́чь, *-огу́, -о́жешь vb. pf.* de la *перемога́ть*

перемудри́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf.* a face pe deșteptul, a despica firul în patru.

перему́читься, *-чусь, -чишься vb. pf.* a se chinui mult, a suferi mult.

перемыва́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перемы́ть* ◇ ~ *ко́сточки кому́-л.* a bîrfi pe cineva, a-l vorbi de rău.

перемы́ть, *-мо́ю, -мо́ешь vb. pf. (ipf. перемыва́ть) acuz.* **1.** *(заново)* a spăla din nou. **2.** *(всё, много)* a spăla *(mult, tot)*.

перемы́чка, *-и f.* **1.** *(constr.)* buiandrug. **2.** *(în hidrotehnică)* batardou.

перенапряга́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перенапря́чь*

перенапряга́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *перенапря́чься.* **2.** *pas.* de la *перенапряга́ть.*

перенапряже́ние, *-я n. sg.* **1.** supraîncordare; ~ *не́рвов* supraîncordarea nervilor. **2.** *(el.)* supratensiune.

перенапря́чь, *-ягу́, -яжёшь vb. pf. (ipf. перенапряга́ть) acuz.* a întinde prea tare, a încorda peste măsură; ~ *си́лы* a încorda prea mult puterile.

перенапря́чься, *-ягу́сь, -яжёшься vb. pf. (ipf. перенапряга́ться)* a se încorda peste măsură; a se surmena.

перенаселе́ние, *-я n. sg.* suprapopulație, excedent de populație; *аграрное* ~ suprapopulație agrară; *текучее* ~ suprapopulație flotantă.

перенаселённость, *-и f. sg.* suprapopulare, suprapopulație.

перенаселённый 1. *p.t.p.* de la *перенасели́ть.* **2.** *adj.* suprapopulat, aglomerat.

перенасели́ть, *-лю, -ли́шь vb. pf. (ipf. перенаселя́ть) acuz.* a suprapopula.

перенастро́йка, *-и f. (rad.)* reacordare.

перенасы́тить, *-ы́щу, -ы́тишь vb. pf. (ipf. перенасыща́ть) acuz. (chim.)* a suprasatura; ~ *раство́р* a suprasatura o soluție.

перенасыща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *перенасы́тить*

перенасы́щенность, *-и f. sg. (chim.)* suprasaturație.

перенасы́щенный *(chim.)* **1.** *p.t.p.* de la *перенасы́тить.* **2.** *adj.* suprasaturat; ~ *раство́р* soluție suprasaturată.

перенесе́ние, *-я n. sg.* **1.** ducere; transportare. **2.** înaintare *(la o instanță)*. **3.** amînare; ~ *на но́вый срок* amînare pentru un nou termen. **4.** suportare, îndurare; ~ *бо́ли* suportare a unei dureri.

перен|ести́, *-су́, -сёшь vb. pf. (ipf. переноси́ть) acuz.* **1.** a duce, a transporta *(peste ceva)*; ~ *че́рез ре́ку* a trece *(pe cineva)* peste un rîu; ~ *на рука́х* a duce în brațe. **2.** a duce *(în alt loc)*; ~ *в другу́ю ко́мнату* a duce în altă cameră; *(mil.)* ~ *ого́нь* a muta focul. **3.** *(переместить)* a strămuta, a muta, a transfera; ~ *столи́цу в друго́й го́род* a muta capitala în alt oraș; ~ *де́ло в суд* a deferi cazul justiției; ~ *сло́во на другу́ю строку́* a despărți un cuvînt trecînd o parte în rîndul următor, a despărți în silabe. **4.** *(cont.)* a reporta, a transfera. **5.** a amîna, a contramanda; ~ *заседа́ние* a amîna ședința. **6.** *(пережить, перетерпеть)* a suporta, a îndura, a suferi; a fi încercat; *он* ~*ёс тяжёлую боле́знь* a trecut printr-o boală grea.

перенести́сь, *-су́сь, -сёшься vb. pf. (ipf. переноси́ться)* a se deplasa *(repede)*; ~ *в де́тские го́ды* a zbura cu gîndul la anii copilăriei.

перенима́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *перня́ть*

перенормиро́вка, *-и f.* supranormare, suprareglementare; renormare, renormalizare.

перено́с, *-а m.* **1.** *sg. перенесе́ние (1, 2, 3).* **2.** *sg.* despărţire *(în silabe)*; *пра́вила ~а слов* regulile de despărţire a cuvintelor *(în silabe).* **3.** *sg. (cont.)* report; reportare, repartizare. **4.** linioară, semn de despărţire a cuvintelor. **5.** *(fiz. mat.)* transfer, trecere; transport; ~ *зара́дов* transfer de sarcină; ~ *излуче́ния* transfer de radiaţie; ~ *ио́нов* migrarea ionilor.

перенося́мый 1. *part. prez. pas.* de la *переноси́ть.* 2. *adj.* suportabil, tolerabil.

переноси́ть [1], *-ошу́, -о́сишь vb. pf. acuz.* a muta, a duce dintr-un loc în altul *(în mai multe rînduri).*

переноси́ть [2], *-ошу́, -о́сишь vb. ipf.* de la *перенести́*

переноси́ться, *-ошу́сь, -о́сишься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *перенести́сь.* **2.** *pas.* de la *переноси́ть* [2].

перено́сица, *-ы f.* rădăcina nasului.

перено́ска, *-и f. sg.* transportare, transport, cărat.

перено́сность, *-и f. sg.* caracter figurat *(al unui cuvînt etc.).*

перено́сн|ый *adj.* **1.** transportabil, portativ, portabil, mobil. **2.** figurat; ~ *смысл сло́ва* sensul figurat al unui cuvînt; ~*ое значе́ние* sens figurat.

перено́счик, *-а m.* transmiţător; purtător; ~ *слу́хов* colportor de zvonuri; ~ *заболева́ний* agent patogen.

перено́сье, *-я n. (inv.)* v. *перено́сица*

перенючева́ть, *-чу́ю, -чу́ешь vb. pf. (ipf. ночева́ть)* a mînea, a rămîne peste noapte, a înnopta.

перенумерова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf. (ipf. перенумеро́вывать) acuz.* **1.** a numerota *(tot, mult)*; ~ *тетра́дь* a numerota un caiet. **2.** *(заново)* a numerota din nou, a renumerota.

перенумеро́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перенумерова́ть.*

переня́ть, *-ейму́, -ейме́шь vb. pf. (ipf. перенима́ть) acuz.* a-şi însuşi, a împrumuta, a imita; ~ *поле́зный о́пыт* a-şi însuşi o experienţă folositoare.

переоблуче́ние, *-я n.* suprairadiere; depăşirea limitei de iradiere admise, iradiere succesivă.

переобору́дование, *-я n. sg.* reechipare; reînzestrare, reutilare, renovare a utilajului.

переобору́довать, *-дую, -дуешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a reechipa, a reînzestra, a reutila, a reamenaja; ~ *мастерску́ю* a reutila un atelier.

переобремене́ние, *-я n. sg.* supraîncărcare; împovărare peste măsură.

переобува́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переобу́ть*

переобува́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *переобу́ться.* **2.** *pas.* de la *переобува́ть.*

переобу́ть, *-у́ю, -у́ешь vb. pf. (ipf. переобува́ть) acuz.* **1.** a încălţa cu altă încălţăminte. **2.** a-şi schimba încălţămintea; a-şi scoate încălţămintea şi a o încălţa din nou.

переобу́ться, *-у́юсь, -у́ешься vb. pf. (ipf. переобува́ться) acuz.* a-şi schimba încălţămintea.

переобуча́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переобучи́ть*

переобучи́ть, *-учу́, -у́чишь vb. pf. (ipf. переобуча́ть)* a învăţa din nou, a reînvăţa.

переобуче́ние, *-я n.* învăţare din nou, reînvăţare.

переодева́ние, *-я n.* **1.** schimbare a hainelor, schimbare a îmbrăcămintei. **2.** deghizare, travestire.

переодева́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переоде́ть*

переодева́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *переоде́ться.* **2.** *pas.* de la *переодева́ть.*

переоде́ть, *-е́ну, -е́нешь vb. pf. (ipf. переодева́ть) acuz.* **1.** a îmbrăca alte haine; ~ *ребёнка* a îmbrăca copilul cu alte haine, a-l schimba *(hainele, rufăria etc.)*; ~ *бельё* a se primeni. **3.** a deghiza, a travesti.

переоде́ться, *-е́нусь, -е́нешься vb. pf. (ipf. переодева́ться)* **1.** *в* + *acuz.* a schimba hainele, a se schimba; ~ *в но́вое пла́тье* a îmbrăca o rochie nouă.

2. *в* + *acuz.* sau *instr.* a se travesti, a se deghiza.

переопределе́ние, *-я n.* supradeterminare.

переориента́ция, *-и f.* reorientare, schimbarea orientării.

переосажде́ние, *-я n.* reprecipitare.

переосвиде́тельствование, *-я n. (med.)* reexaminare, contravizită; *медици́нское* ~ un nou examen medical.

переосвиде́тельствовать, *-твую, -твуешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a supune din nou unui examen medical, a reexamina.

переосвиде́тельствоваться, *-твуюсь, -твуешься vb. pf.* şi *ipf.* a fi supus unui nou examen medical, a trece printr-o nouă expertiză medicală.

переосмысле́ние, *-я n.* schimbarea valorii semantice.

переосмы́сливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переосмы́слить*

переосмы́слить, *-слю, -слишь vb. pf. (ipf. переосмы́сливать)* a da alt sens, a înţelege altfel.

переоформле́ние, *-я n. (lingv.)* modificare, restructurare.

переохлажде́ние, *-я n.* răcire peste măsură.

переоце́нивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переоцени́ть*

переоцени́ть, *-еню, -е́нишь vb. pf. (ipf. переоце́нивать) acuz.* **1.** *(заново)* a reevalua, a evolua din nou; ~ *това́ры* a reevalua mărfurile. **2.** a supraaprecia, a supraevalua, a supraestima; ~ *свои́ си́лы* a-şi supraaprecia puterile.

переоце́нка, *-и f.* **1.** reevaluare, recalculare; revizuire; *(fig.)* ~ *це́нностей* reconsiderare; revizuire; *(fig.)* reconsiderarea valorilor. **2.** supraapreciere, supraevaluare, supraestimare.

перепа́д, *-а m.* **1.** diferenţă de nivel *(la căderea unei ape)*; înălţimea de cădere *(a unei ape).* **2.** cascadă; cădere de apă. **3.** cădere, scădere, variaţie; ~ *температу́ры* cădere/ variaţie de temperatură.

перепада́|ть, *-а́ет vb. ipf.* de la *перепа́сть*; ~*ют дожди́* plouă din cînd în cînd; *ко́е-что́/всё же ~ет* dacă nu curge tot pică.

перепа́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перепои́ть*

перепа́лка, *-и f.* **1.** *(inv.)* schimb de focuri; ~ *из револьве́ра* schimb de focuri de revolver. **2.** *(перебранка)* ceartă, gîlceavă, sfadă, schimb de cuvinte tari.

перепа́лывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переполо́ть (1)*

перепа́рхивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перепорхну́ть*

перепа́|сть, *-адёт vb. pf. (ipf. перепада́ть)* **1.** a scădea *(cîte puţin, intermitent)*; *~ло немно́го дождя́* au căzut ceva ploi. **2.** *impers. dat. (fig.)* a-i cădea, a-i pica, a-i reveni *(ceva cuiva)*; *и ему́ немно́го ~ло* i-a picat şi lui ceva.

перепаха́|ть, *-ашу́, -а́шешь vb. pf. (ipf. перепа́хивать) acuz.* **1.** a ara din nou, a face o nouă arătură; a răsturna cu plugul, a întoarce arînd. **2.** a sfîrşi de arat; ~ *по́ле в два часа́* a ara un ogor în două ore. **3.** a trage brazde de-a curmezişul, a brăzda.

перепа́хивание, *-я n. v. перепа́шка.*

перепа́хивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перепаха́ть*

перепа́чкать, *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* a murdări, a feşteli, a mînji.

перепа́чкаться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a se murdări, a se mînji.

перепа́шка, *-и f.* arătură din nou; a doua arătură; întoarcerea arăturii.

перепа́ять, *-яю, -яешь vb. pf. acuz.* **1.** *(заново)* a lipi, a suda din nou. **2.** *(всё, много)* a lipi, a suda *(mult, tot).*

перепе́в, *-а m.* repetare, reluare, refren ◇ ~*ы ста́рого* poveste veche.

перепева́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* a repeta, a relua *(o temă, o melodie).*

перепека́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перепе́чь (1)*

перепека́ться, *-аемся vb. ipf.* **1.** de la *перепе́чься.* **2.** *pas.* de la *перепека́ть.*

пе́репел, *-а m.* prepeliţă, pitpalac.

перепелена́ть, *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. перепелёнывать) (заново)* a înfăşa din nou. **2.** *(всех, многих)* a înfăşa *(pe mulţi, pe toţi).*

перепелёнывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перепелена́ть (1)*

перепели́ный *adj.* de prepeliţă, de pitpalac.

перепёлк|а, *-и f.* prepeliţă *(femeiuşcă)* ◇ *лови́ть/пойма́ть ~у за хвост* a prinde/a lua prepeliţa de coadă.

перепеля́тник, *-а m.* vînător de prepeliţe, păsărar.

переперчи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. acuz.* a pune prea mult piper.

перепеча́тать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. перепеча́тывать) acuz.* **1.** a retipări, a tipări din nou, a reproduce; *~ ста́рое изда́ние* a retipări o ediție veche. **2.** a copia, a bate la mașina de scris, a dactilografia; *~ ру́копись* a copia la mașină un manuscris.

перепеча́тка, *-и f.* **1.** *sg.* retipărire, reproducere; *~ запреща́ется* reproducerea interzisă, toate drepturile *(de reproducere)* rezervate. **2.** lucrare retipărită/reeditată.

перепеча́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перепеча́тать*

перепе́чь, *-пеку́, -печёшь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. перепека́ть)* a răscoace, a coace prea mult; a arde. **2.** *(всё, много)* a coace *(mult, tot).*

перепе́чься, *-печётся vb. pf. (ipf. перепека́ться)* a se răscoace, a se coace prea tare.

перепива́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перепи́ть (1)*

перепива́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *перепи́ться*

перепи́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перепили́ть*

перепили́ть, *-илю́, -и́лишь vb. pf. (ipf. перепи́ливать) acuz.* **1.** a ferăstrui, a tăia cu ferăstrăul. **2.** a reteza, a tăia *(mai multe lucruri sau total).*

перепи́са|ть, *-шу́, -и́шешь vb. pf. (ipf. перепи́сывать) acuz.* **1.** a copia, a transcrie, a reproduce; *~ набе́ло* a copia pe curat, a transcrie pe curat. **2.** *(составить список)* a face o listă, a inventaria; *~ прису́тствующих* a face lista celor prezenți. **3.** *(înv.)* a trece pe numele altuia; *~ дом на и́мя жены́* a trece casa pe numele soției.

перепи́ск|а, *-и f. sg.* **1.** copiere, transcriere, reproducere; dactilografiere; *~ на маши́нке* copiere la mașina de scris. **2.** *(корреспонденция)* corespondență, schimb de scrisori; *быть в ~е* sau *вести́ ~у с кем-л.* a fi în corespondență cu cineva. **3.** *col.* corespondență, scrisori.

перепи́сно́й *adj.* de recensământ, de inventar.

перепи́счик, *-а m.* copist; dactilograf.

перепи́сывание, *-я n.* copiere, transcriere.

перепи́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переписа́ть*

перепи́сываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *с+ instr.* a coresponda, a fi în corespondență, a purta corespondență. **2.** *pas.* de la *перепи́сывать.*

пе́репись, *-и f.* **1.** recensământ; *~ населе́ния* recensământul populației. **2.** *sg.* inventariere; *~ това́ров* inventariere a mărfurilor.

перепи́ть, *-пью́, -пьёшь vb. pf.* **1.** a bea prea mult, a se întrece la băutură. **2.** *(ipf. перепива́ть) acuz. pop.* a bea mai mult decît altii.

перепи́ться, *-пьюсь, -пьёшься vb. pf. (ipf. перепива́ться) (pop.)* a bea prea mult, a se îmbăta, a se pili, a se chercheli.

перепла́вить[1], *-а́влю, -а́вишь vb. pf. (ipf. переплавля́ть) acuz.* **1.** *(заново)* a topi, a retopi. **2.** *(всё, много)* a topi *(tot, mult); ~ весь чугу́н* a topi toată fonta.

перепла́вить[2], *-а́влю, -а́вишь vb. (ipf. переплавля́ть) acuz.* a transporta cu pluta; a transporta pe apă.

перепла́вка, *-и f. sg.* retopire.

переплавля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *переплави́ть*[1,2]

перепланиро́вать, *-рую, -руешь* și *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf. (ipf. перепланиро́вывать) acuz.* a replanifica, a face un nou plan, a modifica un plan.

перепланиро́вка, *-и f. sg.* replanificare; întocmire a unui nou plan; *~ го́рода* plan de reconstrucție a orașului.

перепланиро́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перепланирова́ть*

перепла́та, *-ы f.* plată în plus, sumă plătită în plus.

переплати́ть, *-ачу́, -а́тишь vb. pf. (ipf. перепла́чивать)* **1.** a plăti prea scump, a cheltui mult, a toca bani; *~ мно́го де́нег* a cheltui mulți bani.

перепла́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переплати́ть*

переплести́, *-лету́, -летёшь vb. pf. (ipf. переплета́ть) acuz.* **1.** a lega *(cărți).* **2.** a împleti; *~ пру́тья* a împleti nuiele; *~ ко́сы* a împleti cosițele. **3.** *(заново)* a împleti din nou.

перепле|сти́сь, *-летётся vb. pf. (ipf. переплета́ться)* **1.** a se împleti; *ле́нты ~ли́сь* panglicile s-au împletit/ s-au încurcat. **2.** *(fig.)* a se împleti, a se întrețese, a se încîlci, a se amesteca.

переплёт, *-а m.* **1.** *sg.* legat, legare; *отда́ть кни́гу в ~* a da cartea la legat. **2.** scoarță, legătură, copertă. **3.** *(рама)* cercevea de fereastră; foale de ușă ◇ *попа́сть в ~* a da de dracu; a nimeri într-o încurcătură; *взять в ~* a lua la trei păzește; a lua la rost; a lua în primire *(pe cineva).*

переплета́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *переплести́*

переплета́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *переплести́сь.* **2.** *pas.* de la *переплета́ть.*

переплете́ние, *-я n.* **1.** *sg.* împletire, împletit. **2.** împletitură. **3.** *(fig.)* împletire, întrețesare; *~ обстоя́тельств* concurs de împrejurări. **4.** *(text.)* legătură, armură a țesăturii.

переплётная, *-ой f.* legătorie de cărți.

переплётный *adj.* de legătorie, de legat cărți; *~ цех* atelier de legat cărți, legătorie, secție de legătorie.

переплётчик, *-а m.* legător de cărți.

переплыва́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переплы́ть*

переплы́ть, *-ыву́, -ывёшь vb. pf. (ipf. переплыва́ть) acuz.* a trece/ a traversa înot, a traversa o apă; *~ ре́ку на паро́ме* a trece un rîu cu bacul.

переподгота́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переподгото́вить*

переподгото́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. переподгота́вливать)* a recalifica, a face să treacă cursuri de perfecționare.

переподгото́вк|а, *-и f.* perfecționare, ridicare a calificării profesionale; *ку́рсы по ~е* cursuri de perfecționare.

переподчине́ние, *-я n.* trecere în subordine.

перепой|ть, *-пою́, -пои́шь vb. pf. (ipf. перепа́ивать) acuz.* **1.** a da prea multă apă vitelor. **2.** a îmbăta, a da prea mult de băut *(la mulți, la toți).*

перепо́|й, *-я m. sg. (pop.) с ~я; с ~ю* din beție.

переполза́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *переползти́*

переползти́, *-зу́, -зёшь vb. pf. (ipf. переполза́ть)* a se târî, a trece târîș; a trece cu greutate.

переполне́ние, *-я n. sg.* supraîncărcare, supraaglomerare, umplere pînă la refuz, tixire.

перепо́лнен|ный **1.** *p.t.p.* de la *перепо́лнить; теа́тр был ~* teatrul era arhiplin; *(fig.) ча́ша моего́ терпе́ния ~а* am ajuns la capătul răbdării. **2.** *adj.* plin; arhiplin; ticsit, supraîncărcat.

перепо́лнить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. переполня́ть) acuz.* cu *instr.* **1.** a umple ceva prea tare/ pînă la refuz; a supraîncărca, a ticsi. **2.** *(fig.)* a umple; *~ ра́достью* a umple de bucurie.

перепо́лниться, *-нится vb. pf. (ipf. переполня́ться) instr.* **1.** a se umple peste măsură; a fi prea plin/a fi arhiplin; a se revărsa. **2.** *(fig.)* a se umple.

переполня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *перепо́лнить*

переполня́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *перепо́лниться.* **2.** *pas.* de la *переполня́ть.*

перепо́лоть, *-полю́, -по́лешь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. перепа́лывать) (заново)* a plivi, a prăși din nou. **2.** *(всё, много)* a plivi, a prăși *(mult, tot).*

перепо́лох, *-а m. sg.* zarvă, tărăboi, zăpăceală, panică; *вы́звать ~; подня́ть ~* a stîrni panică ◇ *~ выплива́ть* a descînta de spaimă *(turnînd plumb topit în apă).*

переполоши́ть, *-шу́, -ши́шь vb. pf. acuz.* a speria, a alarma, a tulbura, a produce panică.

переполоши́ться, *-шу́сь, -ши́шься vb. pf.* a se speria, a intra în panică.

перепо́нка, *-и f.* **1.** membrană; pieliță; diafragmă. **2.** *(anat.) бараба́нная ~* timpan.

перепончатокры́лые, *-ых pl. (zool.)* himenoptere.

перепо́нчатоло́пые, *-ых m. pl. (zool.)* palmipede.

перепо́нчат|ый *adj. (entom.)* membranos, palmat; *(zool.) ~ые кры́лья* aripi membranoase; *~ая ла́па* picior palmat.

перепо́ртить, *-рчу, -ртишь vb. pf. acuz.* a strica *(mult, tot)*

перепо́ртиться, *-рчусь, -ртишься vb. pf.* a se strica *(despre multe lucruri).*

перепоручáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *перепоручúть*

перепоручúть, *-учý, -úчишь vb. pf. (ipf. перепоручáть) acuz. dat.* a încredința altuia, a transmite o misiune altei persoane.

перепорхнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. перепáрхивать)* a trece în zbor, a zbura dintr-un loc în altul.

перепоя́сать, *-я́шу, -я́шешь vb. pf. (ipf. перепоя́сывать) acuz.* a încinge (din nou).

перепоя́сывать (-ся), *-аю(-сь), -аешь (-ся) vb. ipf.* de la *перепоя́сать(ся).*

перепра́ва, *-ы f.* **1.** trecere, traversare; *~ вброд* trecere prin vad; *~ вплавь* trecere înot; *~ по́ льду* trecere pe gheață; *подво́дная ~* trecere pe sub apă. **2.** loc de trecere; *речна́я ~* vad; *го́рная ~* trecătoare, pas; *запасна́я ~* trecere de rezervă.

перепра́ви|ть, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. переправля́ть) acuz.* **1.** a trece, a transporta *(peste ceva)*, a transborda; *~ на друго́й бе́рег* a trece *(pe cineva, ceva)* pe celălalt mal. **2.** *(переслать)* a reexpedia, a transmite, a trimite mai departe, a reface. **3.** a corecta, a modifica.

перепра́виться, *-влюсь, -вишься vb. pf. (ipf. переправля́ться)* a trece, a traversa; *~ вплавь* a trece înot; *~ че́рез го́ры* a trece munții.

перепра́вка, *-и f. (pop.)* **1.** *sg.* trecere, transbordare, traversare. **2.** *(пересылка)* transmitere; trimitere mai departe. **3.** îndreptare, ajustare; transformare.

переправля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *переправи́ть*

переправля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *переправи́ться.* **2.** *pas.* de la *переправля́ть.*

перепра́вочный *adj.* de trecere, de transport, pentru traversare; *~ые сре́дства* mijloace de traversare| de trecere *(a unei ape)*; *~ пункт* punct de trecere.

перепрева́ть, *-áет vb. ipf.* de la *перепре́ть*

перепре́лый *adj.* **1.** *(сгнивший)* putrezit; încins. **2.** *(слишком разваренный)* fiert prea mult.

перепре́|ть, *-éет vb. pf. (ipf. перепрева́ть)* **1.** *(сгнить)* a putrezi; a se încinge; *пшени́ца ~ла* grîul s-a încins. **2.** *(слишком свариться)* a fierbe prea mult; *мя́со ~ло* carnea a fiert prea mult.

перепро́бовать, *-бую, -буешь vb. pf. acuz.* a gusta, a încerca *(mai multe).*

перепродава́ть, *-áю, -аёшь vb. ipf.* de la *перепрода́ть*

перепрода́жа, *-и f. sg.* revînzare.

перепрода́ть, *-ám, -áшь vb. pf. (ipf. перепродава́ть) acuz.* a revinde.

перепроизво́дств|о, *-а n. sg. (ec.)* supraproducție; *кри́зис ~а* criză de supraproducție.

перепры́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перепры́гнуть.*

перепры́гнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. перепры́гивать) acuz.* a sări *(peste ceva)*, a sări dincolo de ...

перепря́гать, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *перепря́чь*

перепря́жка, *-и f. sg.* înhămare din nou; înjugare din nou.

перепря́чь, *-ягу́, -яжёшь vb. pf. (ipf. перепря́гать) acuz.* a înhăma din nou; a înjuga din nou.

перепу́г, *-а m. (în expr.) от ~а; с ~у* de frică, de spaimă.

перепу́ганный 1. *p.t.p.* de la *перепуга́ть.* **2.** *adj.* speriat; înspăimîntat.

перепуга́ть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. пуга́ть) acuz.* a speria, a băga în sperieți, a băga spaima în ...

перепуга́ться, *-áюсь, -áешься vb. pf. (ipf. пуга́ться)* a se speria.

перепу́та|ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. перепу́тывать* și *пу́тать) acuz.* **1.** a încurca, a încîlci, a amesteca. **2.** *(fig.)* a încurca, a confunda; *~ имена́* a confunda numele.

перепу́та|ться, *-ается vb. pf. (ipf. перепу́тываться* și *пу́таться)* a se încurca, a se încîlci; *(fig.) у меня́ в голове́ всё ~лось* toate mi s-au încurcat în cap.

перепу́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перепу́тать.*

перепу́тываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *перепу́таться.* **2.** *pas.* de la *перепу́тывать.*

перепу́тье, *-я n.* răspîntie, răscruce; *(fig.) быть на ~* a fi/a sta în cumpănă, a fi la o răscruce.

перераба́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переработа́ть.*

перераба́тываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *переработа́ться.* **2.** *pas.* de la *перераба́тывать.*

перераба́тывающий **1.** *part. prez. act.* de la *перераба́тывать.* **2.** *adj.* de prelucrare; *~ая промы́шленность* industrie prelucrătoare.

переработа́ть, *-аю, -аешь vb. pf.* **1.** *(tehn.)* a prelucra, a preface; *~ сырьё* a prelucra materia primă. **2.** *(переделать)* a transforma, a modifica; *~ прое́кт* a modifica un proiect. **3.** *(проработать больше положенного)* a lucra în plus; *~ не́сколько часо́в* a lucra cîteva ore în plus. **4.** *(о желудке)* a digera.

переработа́ться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. перераба́тываться)* **1.** a se transforma, a se preface; *(despre alimente)* a se mistui, a fi digerat. **2.** a munci prea mult, a se speti muncind; a se surmena.

переработ|ка, *-и f. sg.* **1.** *(tehn.)* prelucrare; *~ сырья́* prelucrarea materiei prime. **2.** *(переделка)* refacere, prelucrare, modificare; *~ прое́кта* modificare a unui proiect; *~ норм* revizuire a normelor. **3.** *(сверх нормы)* ore suplimentare *(de lucru)*; *уплати́ть за ~у* a plăti orele suplimentare.

перераз́витый *adj.* supradezvoltat.

перераспределе́ние, *-я n. sg.* redistribuire, reîmpărțire, repartizare din nou; *~ дохо́дов* redistribuirea veniturilor.

перераспредели́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. перераспределя́ть) acuz.* a face o nouă repartizare, a repartiza din nou; a redistribui, a reîmpărți.

перераспределя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *перераспредели́ть*

перераста́ние, *-я n. sg.* **1.** creștere excesivă. **2.** *(во что-л.)* transformare; evoluție.

перерасстано́вка, *-и f. (lingv.)* **1.** metateză; *~ пла́вных* metateza lichidelor. **2.** intervertire.

перераста́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de a *перерасти́*

перерасти́, *-ту́, -тёшь vb. pf. (ipf. перераста́ть)* **1.** *acuz. (кого-л.)* a întrece, a depăși *(în înălțime).* **2.** *acuz. (fig.)* a se transforma în ...; a evolua, a depăși.

перерасхо́д, *-а m.* **1.** depășire a cheltuielilor *(prevăzute, planificate)*; cheltuieli efectuate în plus, excedent de cheltuieli. **2.** supraconsum; depășire a consumului, risipă; *~ материа́лов* depășire la consumul de materiale; *~ сил* irosirea forțelor; *~ горю́чего* consum excesiv de carburant.

перерасхо́довать, *-дую, -дуешь vb. pf. acuz.* a cheltui/ a consuma peste prevederi, peste normă.

перерасчёт, *-а m.* recalculare; *произвести́ ~* a recalcula.

перерва́ть, *-ву́, -вёшь vb. pf. (ipf. перерыва́ть) acuz.* **1.** a rupe,. a tăia. **2.** *(сообщение, соединение)* a întrerupe; *~ телефо́нный разгово́р* a întrerupe o convorbire telefonică.

перерва́ться, *-вётся vb. pf. (ipf. перерыва́ться)* **1.** a se rupe. **2.** *(fig.)* a se întrerupe; a fi întrerupt.

перерегистра́ция, *-и f.* reînregistrare.

перерегистри́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a înregistra din nou, a face o nouă înregistrare; a face un nou recensămînt.

перерегистри́роваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* și *ipf.* a se înregistra din nou.

перере́за|ть, *-е́жу, -е́жешь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. перере́зывать* și *перезáть)* a tăia, a împărți *(în două)*; *~ верёвку* a tăia o funie *(în două)*; *~ доро́гу кому́-л.* a tăia cuiva calea. **2.** *(зарезать многих)* a tăia, a înjunghia, a omorî *(în mare număr).* **3.** *(ipf. перере́зывать* și *перезáть)* a brăzda.

перезáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *перере́зать (1, 3)*

перере́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перере́зать (1, 3)*

перешáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *перешúть.* **2.** *acuz. (всё, много)* a rezolva *(tot, mult)*; *~ все зада́чи* a rezolva toate problemele.

перешúть, *-шу́, -шúшь vb. pf. (ipf. перешáть) acuz.* sau fără *compl.* a rezolva altfel; a lua o nouă hotărîre, a-și schimba hotărîrea.

перержáветь, *-еет vb. pf.* a rugini, a fi mîncat de rugină.

перерисова́ть, *-су́ю, -су́ешь vb. pf. (ipf. перерисо́вывать) acuz.* **1.** *(сделать копию)* a desena din nou, a face o copie *(după un desen sau un tablou).* **2.** *(заново)* a desena din nou. **3.** *(всё, мно́гое)* a desena *(tot, mult).*

перерисо́вка, *-и f.* **1.** *sg.* refacerea unui desen. **2.** desen făcut din nou, desen refăcut, copie.

перерисо́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перерисова́ть*

перерод|и́ть, *-ожу́, -оди́шь vb. pf. (ipf. перерожда́ть) acuz.* a regenera, a reface, a renaşte; a transforma, a schimba *(complet).*

перерод|и́ться, *-ожу́сь, -оди́шься vb. pf. (ipf. перерожда́ться)* **1.** a renaşte, a se regenera, a se transforma, a se schimba *(complet).* **2.** *(выродиться)* a degenera.

перерожда́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перероди́ть*

перерожда́ться, *-аюсь, -аешься vb.* **1.** *ipf.* de la *перероди́ться.* **2.** *pas.* de la *перерожда́ть.*

перерожде́ние, *-я n.* **1.** *(возрождение)* renaştere, regenerare; ~ *приро́ды* renaşterea naturii; *мора́льное* ~ regenerare morală. **2.** *(вырождение)* degenerescenţă, degenerare; *(biol.)* ~ *кле́ток* degenerarea celulelor.

перево́сток, *-тка m. (în expr.) учени́к* ~ şcolar trecut de vîrsta corespunzătoare clasei sale.

переру́б, *-а m. (silv.)* tăiere excesivă.

перерубá|ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перерубúть.*

перерубúть, *-ублю́, -у́бишь vb. pf. (ipf. перерубáть) acuz.* **1.** a tăia, a despica, a sparge. **2.** a tăia *(mulţi, multe);* a căsăpi, a măcelări, a ciopîrţi.

переруга́|ться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a se certa, a se înjura, a schimba cuvinte de ocară, a se ciocni.

переру́гиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* a se înjura, a schimba cuvinte de ocară, a se ciocni.

переры́в, *-а m.* **1.** *(действие)* întrerupere, rupere; sistare; *без ~а* fără întrerupere; *с ~ами* cu întreruperi, intermitent, din cînd în cînd. **2.** *(промежуток)* pauză, repaus, recreaţie; întrerupere; *обéденный* ~ pauză pentru masa de prînz; ~ *на де́сять мину́т* pauză de zece minute.

перерыва́ть[1], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перерва́ть*

перерыва́ть[2], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переры́ть*

перерыва́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** de la *перерва́ться.* **2.** *pas.* de la *перерыва́ть*[1].

переры́вчатый *adj.* cu întreruperi, cu intermitenţe; intermitent.

переры́ть, *-рою́, -ро́ешь vb. pf. (ipf. перерыва́ть) acuz.* **1.** *(заново)* a săpa (din nou). **2.** *(всё, много)* a săpa (tot); ~ *весь огоро́д* a săpa toată grădina. **3.** *(перекопать)* a săpa, a scurma, a brăzda. **4.** *(fig.)* a scotoci, a cotrobăi, a răscoli; ~ *все ве́щи в чемода́не* a scotoci în geamantan.

переряди́ть, *-яжу́, -я́дишь vb. pf. (ipf. переря́живать şi переряжа́ть) acuz.* a deghiza, a costuma; a îmbrăca, a găti *(din nou, altfel).*

переряди́ться, *-яжу́сь, -я́дишься vb. pf. (ipf. переря́живаться şi переряжа́ться)* a se costuma, a se deghiza, a se îmbrăca *(din nou, altfel).*

переряжа́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переряди́ть*

переряжа́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *переряди́ться.* **2.** *pas.* de la *переряжа́ть.*

переря́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переряди́ть*

переря́живаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *переряди́ться.* **2.** *pas.* de la *переря́живать.*

пересади́ть, *-ажу́, -а́дишь vb. pf. (ipf. пересáживать) acuz.* **1.** a aşeza în alt loc, a transborda. **2.** a transplanta, a răsădi; a replanta. **3.** a ajuta pe cineva să treacă/ să sară; ~ *кого́-л. че́рез забо́р* a ajuta pe cineva să treacă peste gard.

пересáд|ка, *-и f.* **1.** *(agr.)* transplantare, răsădire; replantare. **2.** *(med.)* transplantare; grefă; ~ *тка́ни* grefare a ţesuturilor, heteroplastie. **3.** transbordare; *е́хать без ~ок* a călători fără transbordare.

пересáдочн|ый *adj.* **1.** *(agr.)* de transplantare; de răsădire, de replantare. **2.** de transbordare; de corespondenţă; ~ *биле́т* bilet de corespondenţă.

пересáживать, *-аю, -аешь vb. ip . ć e* la *пересади́ть*

пересáживаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** de la *пересéсть.* **2.** *pas.* de la *пересáживать.*

пересáливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *пересоли́ть*

пересдава́ть, *-даю́, -даёшь vb. ipf.* de la *пересда́ть*

пересда́ть, *-ам, -а́шь vb. pf. (ipf. пересдава́ть) acuz.* **1.** a reînchiria, a subînchiria; ~ *ко́мнату* a subînchiria o cameră. **2.** *(карты)* a da din nou, a face încă o dată *(cărţile de joc).* **3.** *(экзамен)* a da încă o dată *(un examen).*

переда́ча, *-и f.* **1.** facere din nou *(a cărţilor de joc).* **2.** dare/trecere din nou *(a unui examen).*

пересéв, *-а m. (agr.)* reînsămînţare, însămînţare repetată.

пересéвка, *-и f.* grîu reînsămînţat.

пересели́ть, *-ю́, -е́шь vb. pf. acuz.* a înşeua din nou.

пересека́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *пересéчь*[1]

пересека́ться, *-ается vb. ipf.* de la *пересéчься*

пересека́ющ|ийся **1.** *part. prez. act.* de la *пересека́ться.* **2.** *adj.* întortocheat. **3.** *(mat.)* concurent; ~*иеся прямы́е* drepte concurente.

переселе́нец, *-нца m.* persoană strămutată, colonist; emigrant; imigrant.

переселе́ние, *-я n.* **1.** strămutare, migraţie, colonizare; *(ist.)* *вели́кое* ~ *наро́дов* marea migraţie a popoarelor. **2.** *(с квартиры на квартиру)* mutare ◇ ~ *душ* reîncarnare.

переселе́нческий *adj.* de migraţie, de colonizare.

пересели́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. переселя́ть) acuz.* **1.** a muta, a strămuta, a coloniza. **2.** a muta; ~ *на но́вую кварти́ру* a muta într-o nouă locuinţă.

пересели́ться, *-ли́юсь, -ли́шься vb. pf. (ipf. переселя́ться)* **1.** a emigra, a se strămuta. **2.** a se muta, a-şi schimba domiciliul.

переселя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *пересели́ть*

переселя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *пересели́ться.* **2.** *pas.* de la *переселя́ть.*

пересе́сть, *-ся́ду, -ся́дешь vb. pf. (ipf. пересáживаться)* **1.** a se aşeza în alt loc; ~ *к окну́* a se muta la fereastră. **2.** a face transbordare; ~ *в друго́й ваго́н* a trece în alt vagon; ~ *на парохо́д* a face transbordare pe vapor, a se îmbarca pe un vapor.

пересече́ни|е, *-я n.* **1.** intersecţie; întretăiere, încrucişare; *то́чка ~я* punct de intersecţie. **2.** loc de intersecţie, de întretăiere; răscruce; *на ~и доро́г* la răscrucea drumurilor.

пересечённость, *-и f. sg.* caracter accidentat *(al unui teren).*

пересечённ|ый **1.** *p.t.p.* *пересе́чь*[1,2]. **2.** *adj.* accidentat; *~ая ме́стность* teren accidentat. **3.** *adj.* întretăiat.

перес|е́чь[1], *-еку́, -ечёшь vb. pf. (ipf. пересека́ть) acuz.* **1.** a străbate, a traversa, a trece *(peste ceva);* ~ *доро́гу* a traversa un drum. **2.** a tăia, a ţine calea. **3.** *(перейти поперёк)* a traversa, a trece prin ... ; a străbate.

перес|е́чь[2], *-еку́, -ечёшь vb. pf. acuz.* a bate *(pe mulţi).*

пересе́чься, *-ечётся vb. pf. (ipf. пересека́ться)* a se întretăia.

пересиде́ть, *-ижу́, -иди́шь vb. pf. (ipf. пересéживать)* **1.** *acuz. (просидеть других)* a sta mai mult decît alţii; ~ *всех госте́й* a sta mai mult decît ceilalţi musafiri. **2.** *(просидеть слишком долго)* a sta prea mult.

пересéживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *пересиде́ть*

пересúливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *пересúлить*

пересúлить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. пересúливать) acuz.* a învinge, a birui, a dovedi.

пересúпывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *пересúпать*

пересúнить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. пересúнивать) acuz.* **1.** *(заново)* a albăstri/ a sinili din nou. **2.** a albăstri peste măsură.

пересказ, *-а m.* **1.** *sg.* redare *(prin cuvinte proprii),* relatare, repovestire. **2.** *(изложение)* expunere, naraţiune.

пересказа́ть, *-ажу́, -а́жешь vb. pf. (ipf. переска́зывать) acuz.* a reda, a

reproduce, a relata; ~ *содержáние* a reda conținutul.

перескáзывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *пересказáть*

перескáкивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перескочúть*

перескочúть, *-очý, -óчишь vb. pf. (ipf. перескáкивать) acuz.* **1.** sau *чéрез* + *acuz.* a sări peste, a sări dincolo de ... ; ~ *(чéрез) забóр* a sări peste gard. **2.** a sări, a trece brusc; ~ *с однóй тéмы на другýю* a sări de la un subiect la altul.

пересластúть, *-ащý, -астúшь vb. pf. (ipf. переслáщивать) acuz.* a îndulci prea tare.

переслáть, *-ешлю́, -ешлёшь vb. pf. (ipf. пересылáть) acuz.* a trimite, a expedia; ~ *по пóчте* a expedia prin poștă.

пересла́щивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *пересластúть*

пересмáтривание, *-я n.* cercetare (din nou); revizuire, reexaminare.

пересмáтривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *пересмотрéть*

пересмéивать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. пересмея́ть) acuz.* a-și bate joc de cineva *(imitîndu-l)*, a îngîna.

пересмéиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* a schimba priviri *(ironice)*, a-și surîde cu înțeles; a lua în zeflemea.

пересмéшник, *-а m.* zeflemist.

пересмея́ть, *-ею, -еёшь vb. pf.* de la *пересмéивать*

пересмóтр, *-а m.* revizuire, reexaminare, verificare; ~ *договóра* revizuirea unui tratat; ~ *дéла в судé* rejudecarea procesului.

пересмотрé|ть, *-отрю́, -óтришь vb. pf. (ipf. пересмáтривать) acuz.* **1.** a revedea, a cerceta (din nou); ~ *все кни́ги* a revedea toate cărțile. **2.** a revizui; a reexamina; ~ *прое́кт* a revizui un proiect; ~ *дéло* a revizui, a rejudeca (un proces). **3.** *(всё, многое)* a revedea, a viziona *(mult, tot)*; ~ *все нóвые фúльмы* a vedea toate filmele noi.

переснимáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *переснять*

переснимáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *пересняться.* **2.** *pas.* de la *переснимáть.*

переснять, *-нимý, -нúмешь vb. pf. (ipf. переснимáть) acuz.* **1.** *(foto)* a fotografia din nou. **2.** a face un nou plan; a copia din nou; ~ *кóпию* a face o nouă copie.

пересняться, *-нимýсь, -нúмешься vb. pf. (ipf. переснимáться)* a se fotografia din nou.

пересоздавáть, *-даю́, -даёшь vb. ipf.* de la *пересоздáть*

пересоздáние, *-я n.* refacere, facere din nou.

пересоздáть, *-áм, -áшь vb. pf. (ipf. пересоздавáть) acuz.* a crea din nou, a face din nou, a reface.

пересóл, *-а m. sg.* sărare excesivă ◇ *(prov.) недосóл на столé, а ~ на спинé* sarea-i bună la fierturră, însă nu peste măsură.

пересолúть, *-олю́, -óлишь vb. pf. (ipf. пересóливать)* **1.** *acuz.* a săra prea tare, a pune prea multă sare. **2.** *(fig.)* a exagera, a întrece măsura, a sări peste cal.

пересортирóвание, *-я. n. v. пересортирóвка*

пересортировáть, *-рýю, -рýешь vb. pf. (ipf. пересортирóвывать)* a sorta/ a tria din nou.

пересортирóвка, *-и f.* resortare, retriere.

пересортирóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *пересортировáть.*

пересóхлость, *-и f.* uscare excesivă.

пересóх|нуть, *-нет vb. pf. (ipf. пересыхáть)* **1.** a se usca prea tare, a se usca de tot. **2.** a seca.

переспáть, *-плю́, -пúшь vb. pf.* **1.** *(проспать слишкóм долго)* a dormi prea mult. **2.** a rămîne peste noapte, a mînea.

переспевáть, *-áет vb. pf.* de la *переспéть*

переспéлый *adj.* trecut, prea copt *(despre fructe).*

переспéть, *-éет vb. pf (ipf. переспевáть)* a se trece din copt *(despre fructe).*

переспóр|ить, *-рю, -ришь vb. pf. acuz.* a avea ultimul cuvînt *(într-o dispută)*, a convinge, a face să tacă; *егó не ~ишь* pe ăsta nu-l întreci la vorbă.

переспрáшивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переспросúть*

переспрóс, *-а m.* întrebare repetată.

переспросúть, *-ошý, -óсишь vb. pf. (ipf. переспрáшивать) acuz.* **1.** a întreba din nou. **2.** *(всех, многих)* a întreba pe mulți, a interoga *(pe mulți, pe toți).*

перессóрить, *-рю, -ришь vb. pf. acuz.* a învrăjbi, a băga zîzanie, a semăna zîzanie.

перессóри|ться, *-рюсь, -ришься vb. pf.* a se certa, a se sfădi.

переставá|ть, *-таю́, -таёшь vb. ipf.* de la *перестáть; не ~я* fără încetare.

переставúть, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. переставля́ть) acuz. (с места на место)* a muta, a așeza altfel; a strămuta; a deplasa; ~ *мéбель* a muta mobila; ~ *часы́ на пять минýт вперёд* a pune ceasul cu cinci minute înainte.

переставля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *переставúть; éле нóги ~* a-și mișca cu greu picioarele.

перестáивать, *-ает vb. ipf.* de la *перестоя́ть*

перестанóвка, *-и f. sg.* **1.** mutare, strămutare, deplasare; regrupare. **2.** *(mat.)* permutare. **3.** *(lingv.) (согласных)* metateză *(a consoanelor).*

перестарáться, *-áюсь, -áешься vb. pf.* a face exces de zel, a fi prea zelos.

переста́|ть, *-áну, -áнешь vb. (ipf. переставáть)* cu *inf.* sau fără *compl.* a înceta, a pune capăt; ~ *рабóтать* a înceta lucrul; *дождь ~л* ploaia a încetat; *~нь!* încetează!; termină!; isprăvește!

перестегáть, *-áю, -áешь vb. pf.* a vătui din nou.

перестилáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *перестлáть*

перестúлка, *-и f. sg.* pardosire, pavare (din nou).

перестирáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. перестúрывать) acuz.* **1.** *(заново)* a spăla din nou. **2.** *(все, много)* a spăla *(mult, tot).*

перестúрывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перестирáть*

перестлáть, *-телю́, -тéлешь vb. pf. (ipf. перестилáть) acuz.* **1.** a face patul din nou, a așterne din nou. **2.** a pardosi, a pava din nou; ~ *тротуáр* a pava din nou trotuarul.

перестóй, *-я m. (agr.)* răscoacere; maturitate excesivă; ~ *хлебóв* răscoacerea grînelor.

перестóйный *adj.* răscopt *(despre cereale).*

перестоя́|ть, *-ою́т, vb. pf. (ipf. перестáивать)* **1.** *(испортиться от долгого стояния)* a se strica stînd prea mult, a se răscoace; a se înăcri. **2.** *(простоять где-л.)* a sta, a aștepta *(pînă va trece ceva)*; ~ *дождь* a aștepta pînă trece ploaia.

перестрадáть, *-áю, -áешь vb. pf.* a suferi, a îndura (multe), a trece prin multe.

перестрáивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перестрóить*[1,2,3].

перестрáиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *перестрóиться*[1,2,3] **2.** *pas* de la *перестрáивать.*

перестрахóвание, *-я n. sg.* reasigurare.

перестраховáть, *-страхýю, -страхýешь vb. pf. (ipf. перестрахóвывать) acuz.* a asigura din nou; a reasigura.

перестраховáться, *-рахýюсь, -рахýешься vb. pf. (ipf. перестрахóвываться)* **1.** a face o nouă asigurare; a se reasigura. **2.** *(fig.)* a se eschiva; a-și păzi pielea *(luînd toate măsurile de prevedere)*, a se asigura.

перестрахóвка, *-и f. sg.* **1.** *(имущества)* asigurare. **2.** *(fig.)* eschivare; asigurare pentru orice risc.

перестрахóвщик, *-а m.* om care-și păzește pielea.

перестрахóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перестраховáть.*

перестрахóвываться, *-аюсь -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *перестраховáться* **2.** *pas.* de la *перестрахóвывать.*

перестрéливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перестреля́ть.*

перестрéливаться. *-аюсь, -аешься vb. ipf.* a schimba focuri de armă.

перестрéлк/а *-и f.* schimb de focuri; *завязáть ~у* a începe schimbul de focuri; *артиллерúйская ~а* duel de artilerie, canonadă.

перестреля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. перестрéливать) acuz.* **1.** *(убить)*

a împușca *(pe mulți, pe toți)*, a nimici; ~ *всю дичь* a împușca tot vînatul. **2.** a trage toate gloanțele, a-și termina proviziile de cartușe.

перестроéние, *-я n. (mil.)* schimbare de formație; regrupare.

перестро́ить[1], *-óю, -óишь vb. pf. (ipf. перестра́ивать) acuz.* **1.** a reclădi, a reconstrui, a reface; ~ *дом* a transforma o casă. **2.** *(переделать, изменить)* a restaura, a reorganiza; a schimba, a reface; ~ *предложéние* a reface o propoziție.

перестро́ить[2], *-óю, -óишь vb. pf. (ipf. перестра́ивать) acuz.* **1.** a acorda din nou, a acorda în altă tonalitate. **2.** a potrivi; ~ *рáдио на нóвую волнý* a potrivi aparatul de radio pe o nouă lungime de undă.

перестро́ить[3], *-óю, -óишь vb. pf. (ipf. перестра́ивать) acuz. (mil.)* a schimba formația; a regrupa; ~ *полк* a da regimentului o formație nouă.

перестро́иться[1], *-óюсь, -óишься vb. pf. (ipf. перестра́иваться)* **1.** a se restructura, a se reorganiza; a-și reorganiza activitatea. **2.** a-și schimba concepția.

перестро́и|ться[2], *-óюсь, -óишься vb. pf. (ipf. перестра́иваться)* a-și schimba formația; a se regrupa; *полк ~лся* regimentul și-a schimbat formația.

перестро́иться[3], *-óюсь, -óишься vb. pf. (ipf. перестра́иваться) (radio)* a-și potrivi aparatul la o nouă lungime de undă, a schimba undele.

перестро́йка, *-и f.* **1.** *(здания)* reconstrucție; reconstruire; reclădire. **2.** *(реорганизация)* restructurare; reorganizare; schimbare, refacere; ~ *óрганов управлéния* restructurarea organelor de conducere. **3.** reacordare; potrivire.

перестýк, *-а m.* ciocănituri *(ca mijloc de comunicare)*.

перестýкивание, *-я n. sg.* comunicare prin ciocănituri.

перестýкиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* a comunica prin ciocănituri.

переступа́|ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *переступи́ть*. **2.** a păși; *éле ~я ногáми* abia mișcîndu-și picioarele. **3.** a se schimba de pe un picior pe altul; ~ *с ноги́ на ногу* a se schimba de pe un picior pe altul.

переступéнь, *-я m. (bot.)* împărăteasă.

переступи́ть, *-уплю́, -у́пишь vb. ipf. (pf. переступа́ть)* **1.** a păși, a trece peste...; ~ *порóг* a trece pragul. **2.** *(fig.)* a trece, a depăși, a nesocoti, a încălca; ~ *грани́цы, прили́чия* a depăși limitele bunei cuviințe.

пересýд, *-а m. (pop. jur.)* rejudecare *(a unei cauze)*.

пересýды, *-ов pl.* bîrfeli, clevetiri, vorbe.

пересýпывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *пересушúть*

пересушúть, *-ушý, -ýшишь vb. pf. (ipf. пересýшивать) acuz.* **1.** *(слишком)* a usca prea tare. **2.** *(всё, многое)* a usca *(mult, tot)*

пересчёт, *-а m.* renumărare, recalculare.

пересчитáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. пересчúтывать) acuz.* **1.** a număra din nou; a face un inventar. **2.** a număra *(pe toți, tot)*; ~ *всех присýтствующих* a număra pe toți cei prezenți. **3.** a recalcula în alte unități *sau* valori, a transforma, a converti; ~ *в довоéнных цéнах* a exprima în prețuri antebelice ◇ *(pop.)* ~ *кóсти* sau *рёбра кому́-л.* a bate măr pe cineva; a snopi în bătaie.

пересчúтывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *пересчитáть*

пересылáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *переслáть*

пересы́лк|а, *-и f. sg.* trimitere, expediere; transport.

пересы́лочный *adj.* de expediție, de transport.

пересы́льн|ый *adj.* de etapă; ~ *пункт* etapă.

пересыпáние, *-я n. sg. v. пересы́пка*

пересы́пать, *-плю, -плешь vb. pf. (ipf. пересыпáть) acuz.* **1.** a turna, a vărsa *(în alt loc)*. **2.** *(слишком много насыпать)* a turna, a vărsa *(prea mult.)* **3.** *(обсыпать)* a presăra; *(fig.)* ~ *речь цитáтами* a presăra discursul cu citate.

пересыпáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *пересы́пать*

пересы́пк|а, *-и f. sg.* **1.** turnare, vărsare *(în alt loc)*. **2.** presărare.

пересыха́ние, *-я n. sg.* secare, uscare.

пересыха́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *пересóхнуть*

перета́пливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перетопи́ть*[1,2]

перетаска́ть, *-áю, -áешь vb. pf. acuz.* **1.** a cără, a tîrî; ~ *все дровá* a cără toate lemnele. **2.** *(fam.)* a fura, a șterpeli.

перета́скивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перетащúть*

перетасовáть, *-сýю, -сýешь vb. pf. (ipf. перетасóвывать) acuz.* **1.** *(карты)* a amesteca din nou *(cărțile de joc)*. **2.** *(fig.)* a așeza/ a pune altfel, a muta, a încurca, a zăpăci.

перетасóвка, *-и f.* **1.** amestecare *(a cărților de joc)*. **2.** *(fig.)* așezare *(altfel)*, mutare, încurcare.

перетасóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перетасовáть*

перетащи́|ть, *-щý, -áщишь vb. pf. (ipf. перетáскивать) acuz.* **1.** a muta, a tîrî, a transporta. **2.** *(fig.)* a atrage; a aduce.

перетерéть, *-трý, -трёшь vb. pf. (ipf. перетирáть) acuz.* **1.** a uza, a strica, a rupe *(prin frecare)*; a roade. **2.** *(растереть)* a da/ a trece prin răzătoare; a freca; ~ *рéдьку на тёрке* a da ridichea pe răzătoare. **3.** a șterge *(multe lucruri)*; ~ *посýду* a șterge vasele. **4.** a pulveriza, a mărunți ◇ *(prov.)* *терпéние и трудо всё перетрýт* cu răbdare și cu tăcere se face agurida miere.

перетерéться, *-трётся vb. pf. (ipf. перетирáться)* a se uza *(prin roadere)* a se uza, a se roade.

перетерпéть, *-терплю́, -тéрпишь vb. pf. acuz.* a suferi, a îndura multe, a trece prin multe.

перетирáние, *-я n.* frecare, pulverizare.

перетирáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *перетерéть*

перетирáться, *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *перетерéться*. **2.** *pas.* de la *перетирáть*.

перетóк, *-тка́ m.* pritocire, pritocit.

перетóлки, *-ков pl. (fam.)* bîrfeli, răstălmăciri, denaturări.

перетолкова́ть, *-кýю, -кýешь vb. pf.* **1.** *(ipf. перетолкóвывать) acuz.* a denatura, a interpreta greșit, a răstălmăci. **2.** *c+ instr.* cu *prepl. (поговорить)* a discuta, a sta de vorbă, a se întreține.

перетолкóвывать, *-аю, -аешь, vb. ipf.* de la *перетолковáть (1)*.

перетопи́ть[1], *-оплю́, -о́пишь vb pf. (ipf. перетáпливать) acuz.* a face foc *(în mai multe sobe)*.

перетопи́ть[2], *-оплю́, -о́пишь vb. pf. (ipf. перетáпливать) acuz.* **1.** a topi *(din nou)*; a prelucra prin topire. **2.** *(всё, много)* a topi *(mult, tot)*.

перетопи́ть[3], *-оплю́, -о́пишь vb. pf. acuz.* a îneca *(pe mulți, multe)*.

перето́пка, *-и f.* topire, *(din nou)*; prelucrare prin topire.

перето́пки, *-пок pl. (apic.)* boștină.

перето́ржка, *-и f.* supralicitație.

перетревóжить, *-жу, -жишь vb. pf. acuz.* a tulbura, a neliniști; a deranja, a alarma *(pe mulți, pe toți)*.

перетревóжиться, *-жусь, -жишься vb. pf.* a se neliniști profund, a se îngrijora, a se alarma.

перетрóгать, *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* a atinge cu mîna *(mai multe lucruri)*.

перетрýсить, *-ýшу, -ýсишь vb. pf.* a se speria rău de tot, a nu mai putea de frică.

перетрясти́, *-сý, -сёшь vb. pf. (ipf. перетряхивать) acuz.* a scutura *(multe sau toate lucrurile)*.

перетря́хивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перетрясти́* și *перетряхнýть*.

перетряхнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. mom. (ipf. перетря́хивать) acuz.* a scutura, a bate.

перетя́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перетянýть*

перетя́гиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *перетянýться*. **2.** *pas.* de la *перетя́гивать*.

перетя́жка[1], *-и f.* strîngere, tragere; ~ *винтóв* strîngerea șuruburilor.

перетя́жка[2], *-и f. (agr.)* marcotaj.

перетяну́|ть, *-яну́, -я́нешь vb. pf. (ipf. перетя́гивать) acuz.* **1.** *(с одного места на другое)* a trage, a muta *(trăgînd)*; ~ *лóдку к мостý* a trage barca spre pod. **2.** *(ipf. pop.)* a trage, a atrage; ~ *на свою́ стóрону* a trage de partea sa. **3.** *(заново натянуть)* a

întinde/ a trage din nou; ~ *шúны* a trage din nou, a strînge şinele. **4.** *(туго перевязать, стянуть)* a încinge strîns; ~ *тáлию пóясом* a-şi strînge mijlocul cu o curea. **5.** *(перевесить)* a precumpăni, a fi mai greu, a trage mai mult la cîntar. **6.** *(при состязаниях)* a birui.

перетянýться, *-янýсь, -я́нешься vb. pf. (ipf. перетя́гиваться)* a se strînge/ a se încinge prea tare.

переубеди́ть, *-и́шь; vb. pf. (ipf. переубежда́ть) acuz.* a face pe cineva să-şi schimbe părerea, a convinge.

переубеди́ться, *-и́шься vb. pf. (ipf. переубежда́ться) acuz.* a se convinge de contrariu a-şi schimba părerea.

переубежда́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переубеди́ть*

переубежда́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *переубеди́ться.* **2.** *pas.* de la *переубежда́ть.*

переукла́дка, *-и f. v. переупоко́вка.*

переу́лок, *-лка m.* stradelă, ulicioară.

переупако́вка, *-и f.* reîmpachetare, reambalare.

переупря́мить, *-млю, -мишь vb. pf. acuz.* a fi mai încăpăţînat decît altul.

переусе́рдствовать, *-твую, -твуешь vb. pf. (iron.)* a face exces de zel, a exagera, a sări peste cal.

переустра́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переустро́ить*

переустро́ить, *-о́ю, -о́ишь vb. pf. (ipf. переустра́ивать) acuz.* a reorganiza, a restructura, a reconstrui; a reface.

переустро́йство, *-а n. sg.* reorganizare, restructurare; transformare; reconstrucţie, reconstruire; refacere; *социалисти́ческое ~ се́льского хозя́йства* transformarea socialistă a agriculturii; ~ *доро́г* refacerea drumurilor.

переступа́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переступи́ть*

переступи́ть, *-уплю, -у́пишь vb. pf. (ipf. переступа́ть) acuz.* cu *dat.* a ceda, a renunţa la ceva *(în favoarea cuiva).*

переусту́пка, *-и f. sg.* cedare; cesiune.

переутоми́ть, *-млю́, -ми́шь vb. pf. (ipf. переутомля́ть) acuz.* a surmena, a obosi peste măsură.

переутомле́ние, *-ю n. sg.* surmenaj, surmenare.

переутомля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *переутоми́ть*

переутомля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *переутоми́ться.* **2.** *pas.* de la *переутомля́ть*

переуче́сть, *-чту́, -чтёшь vb. pf. (ipf. переуча́тывать) acuz.* **1.** a reinventaria; a face din nou inventarul; a înregistra din nou. **2.** *(вексель)* a reesconta *(o poliţă).*

переуче́т, *-а m.* **1.** *(товаров)* inventariere, inventar. **2.** control; *явúться на ~* a se prezenta pentru control *(viza livretului)* **3.** *(fig.)* reescont; reescontare.

переуча́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переучи́ть.*

переуча́иваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *переучи́ться.* **2.** *pas.* de la *переуча́ивать.*

переучи́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переучи́ть*

переучи́ть, *-учу́, -у́чишь vb. pf. (ipf. переу́чивать) acuz.* **1.** a învăţa, *(pe mulţi)* **2.** a învăţa din nou *(pe cineva sau ceva).*

переучи́ться, *-учу́сь, -у́чишься vb. pf. (ipf. переу́чиваться)* a învăţa din nou, a se recalifica.

переформирова́ние, *-я n. sg. (mil.)* reorganizare, regrupare, refacere,

переформирова́ть, *-рую, -ру́ешь vb. pf. (ipf. переформи́ровать) acuz. (mil.)* a reorganiza, a regrupa.

переформиро́вка, *-и f. v. переформирова́ние*

переформиро́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *переформирова́ть*

перефрази́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a parafraza.

перефразиро́вка, *-и f.* **1.** *sg.* parafrazare. **2.** parafrază.

перехва́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перехвали́ть*

перехвали́ть, *-лю́, -лишь vb. pf. (ipf. перехва́ливать) acuz.* a copleşi cu laude, a elogia peste măsură.

перехва́т, *-а m. sg.* **1.** captare; interceptare, prindere; ~ *рекú* captarea unui rîu. **2.** *(rad.)* interceptare; ~ *радиогра́мм* interceptarea radiogramelor; ~ *телефóнных перегово́ров* interceptarea convorbirilor telefonice.

перехвати́ть, *-ачу́, -а́тишь vb. pf. (ipf. перехва́тывать)* **1.** *acuz.* a cuprinde, a apuca, a lega; ~ *та́лию пóясом* a cuprinde a încinge mijlocul cu o curea. **2.** *acuz. (задержать)* a intercepta, a surprinde; ~ *письмó* a intercepta o scrisoare; ~ *бегле́ца* a prinde pe un fugar. **3.** *(fig. pop.) (наскоро съесть)* a îmbuca *(în grabă);* **4.** *(fig. pop.) (взять взаймы)* a lua cu împrumut *(pentru un timp scurt).* **5.** *(преувеличить)* a exagera, a se întrece; *тут ты ~л* acum ai exagerat, ai sărit peste cal. **6.** *(дыхание, голос)* a se întretăia *(răsuflarea),* a se întrerupe *(glasul).*

перехва́тчик, *-а m.* avion de interceptare.

перехва́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перехвати́ть*

перехвора́ть, *-аю, -аешь vb. pf. instr.* **1.** a zăcea, a fi bolnav *(de mai multe boli).* **2.** a fi bolnav, a zăcea *(despre mai mulţi).*

перехитри́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. перехи́трить) acuz.* a păcăli, a duce de nas, a fi mai şiret, a întrece pe cineva în şiretlicuri.

перехо́д, *-а m.* **1.** *sg.* trecere, traversare; ~ *грани́цы* trecerea graniţei; ~ *вброд* trecere prin vad. **2.** *sg.* trecere, tranziţie; *(fil.)* ~ *коли́чества в ка́чество* trecerea cantităţii în calitate; ~ *в наступле́ние* trecere la ofensivă; ~ *в ата́ку* trecere la atac; *(jur.)* ~ *по насле́дству* transmiterea prin succesiune. **3.** loc de trecere; ~ *че́рез ручей́* loc de trecere peste un pîrîu. **4.** *(fiz.)* tranziţie; *а́томный ~* tranziţie atomică; *колеба́тельный ~* tranziţie oscilatorie; *магни́тный ~* tranziţie magnetică. **5.** coridor, galerie *(care leagă două încăperi).* **6.** *(mil.)* zi de marş, etapă parcursă într-o zi; *дневно́й ~ ; су́точный ~* o zi de marş, etapă parcursă într-o zi; *в двух ~ах от го́рода* la o distanţă de două zile de marş de oraş. **7.** *(lingv.)* trecere, conversiune; deplasare; ~ *ударе́ния* deplasarea accentului.

переходи́ть, *-ожу́, -о́дишь vb. ipf.* de la *перейти́*

переходно́й *adj. (pop.) v. перехо́дный*

перехо́дность, *-и f. sg.* **1.** stare de trecere/ de tranziţie. **2.** caracter tranzitiv, tranzitivitate.

перехо́дный *adj.* **1.** de trecere; ~ *мо́стик* punte de trecere. **2.** *(промежуточный)* de tranziţie, tranzitoriu, intermediar; ~ *во́зраст* vîrstă critică; ~ *пери́од* perioadă de trecere /de tranziţie. **3.** *(gram.)* tranzitiv; ~*ые глаго́лы* verbe tranzitive; ~*ое значе́ние* sens tranzitiv

◇~ *экза́мен* examen de sfîrşit de an

переходя́щий **1.** *part. prez.* de la *переходи́ть* **2.** *adj.* transmisibil; ~*ее кра́сное зна́мя* steag de fruntaş în producţie; *(sport)* ~ *ку́бок* cupă transmisibilă. **2.** *adj.* intermitent, cu intermitenţă; ~*ие дожди́* ploi intermitente. **4.** *adj. (fin.)* de reportat: tranziteriu; ~*ие су́ммы* sume de reportat, sume tranzitorii.

пе́рец, *-рца* **1.** *m. sg.* piper; *чёрный ~* piper negru; *стручко́вый ~* ardei; *кра́сный ~* ardei roşu; *сла́дкий ~* ardei dulce, ardei gras; *души́стый ~* ienibahar. **2.** *(о человеке)* om iute ca ardeiul, iute din fire ◇ *зада́ть ~цу ко́му-л.* a-i trage cuiva o săpuneală/un perdaf; a face pe cineva cu ou şi cu oţet; *посы́пать/насы́пать ~цу на хвост* a pune cuiva sare pe coadă; a da cuiva cu piper pe la nas; *с ~цем* tulburător, răscolitor.

перецара́паться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* **1.** a se zgîria. **2.** a se zgîria *(rău de tot, peste tot).*

перецелова́ть, *-у́ю, -у́ешь vb. pf.* a săruta *(pe toţi, pe mulţi, multe).*

перецелова́ться, *-у́юсь, -у́ешься vb. pf.* a se săruta *(despre mulţi).*

перечека́нивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перечека́нить*

перечека́нить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. перечека́нивать) acuz.* **1.** a ştanţa din nou *(despre monede);* a bate din nou. **2.** a ştanţa, a bate *(multe obiecte).*

перечека́нка, *-и f. sg.* batere din nou, ştemuire din nou *(a monedelor).*

пе́речень, *-чня m.* **1.** enumerare, înşiruire, listă, tabel; tablou; ~ *рабóт* lista lucrărilor.

перечёркивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перечеркнýть*

перечеркнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. перечёркивать) acuz.* a şterge, a tăia; ~ *страни́цу* a tăia toată pagina.

перечертúть, *-ерчý, -éртишь vb. pf. (ipf. перечéрчивать) acuz.* **1.** *(заново)* a desena din nou; ~ *чертёж* a desena din nou o schiţă. **2.** *(снять копию)* a copia *(un desen)*; a calchia; ~ *план на ка́льку* a calchia un plan.

перечéрчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перечертúть*

перечесáть, *-ешý, -éшешь vb. pf. (ipf. перечёсывать) acuz.* **1.** *(заново)* a pieptăna, a coafa din nou; a pieptăna altfel. **2.** *(всех, многих)* a pieptăna *(pe mulţi)*. **3.** *(всё , много)* a pieptăna, a dărăci *(tot, mult)*.

перечесáться, *-ешýсь, -éшешься vb pf. (ipf. перечёсываться)* a-şi face o nouă coafură, a se pieptăna din nou *sau* altfel.

перечёска, *-и f. sg.* **1.** pieptănat; dărăcit; ~ *шéрсти* dărăcitul lînii. **2.** sortare prin dărăcire.

перечéсть[1], *-чтý, -чтёшь vb. pf. v. пересчитáть*

перечéсть[2], *-чтý, -чтёшь vb. pf. acuz.* a reciti, a citi din nou.

перечёсывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перечесáть*

перечёсываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *перечесáться* **2.** *pas.* de la *перечёсывать.*

перечёт, *-а m.* recalculaţie.

перечини́ть, *-чиню́, -чи́нишь vb. pf. acuz.* **1.** a drege, a cîrpi *(tot, mult)* **2.** *(заново)* a ascuţi din nou. **3.** *(всё, много)* a ascuţi *(tot, mult).*

перечисле́ние, *-я n.* **1.** *sg.* enumerare, înşirare; *поимённое* ~ enumerare nominală; ~ *достижéний* enumerarea realizărilor. **2.** *sg. (fin.)* transfer, virare, virament; trecere dintr-un cont în altul; ~ *в дохóды* trecere la venituri; *безнали́чное* ~ virare fără numerar *(în cont).* **3.** sumă transferată/ trecută în cont; decont. **4.** listă, tablou, tabel ◇~ *истóчников* bibliografie.

перечи́слить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. перечисля́ть) acuz.* **1.** a enumera, a înşira; ~ *по пáльцам* a număra pe degete. **2.** a trece, a transfera *(în altă categorie).* **3.** *(fin.)* a vira, a trece în alt cont.

перечисля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *перечи́слить*

пзречита́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. перечи́тывать) acuz.* **1.** *(заново)* a reciti, a citi din nou. **2.** *(всё много)* a citi *(tot, mult).*

перечи́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перечита́ть.*

пере́чить, *-чу, -чишь vb. ipf. dat.* a contrazice, a nu da ascultare.

пе́речница, *-ы f.* piperniţă ◇ *(pop.) чёртова* ~ talpa iadului, zgripţuroaică.

пе́речн|ый *adj.* **1.** de piper; piperat, cu piper. **2.** *(bot.)* **-ые,** *-ых; sg. -ое, -ого n.* piperacee.

перечу́вствовать, *-твую, -твуешь vb. pf. acuz.* a simţi, a resimţi, a retrăi.

перешáгивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перешагнýть*

перешагнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. перешáгивать) acuz.* sau *чéрез* + *acuz.* **1.** a călca, a păşi *(peste ceva)*; ~ *чéрез порóг* a păşi pragul. **2.** *(fig.)* a călca, a încălca, a trece peste.

перешéек, *-éйка m. (geogr.)* istm.

перешёптывание, *-я n.* şuşoteală, şuşotit.

перешёптываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* a şuşoti, a vorbi în şoaptă.

перешúбать, *-áю, -áешь vb ipf.* de la *перешúбить*

перешúбить, *-бý, -бёшь vb. pf. (ipf. перешúбать) acuz.* a zdrobi, a rupe, a frînge *(prin lovituri).*

перешúвать, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *перешúть*

перешúвка, *-и f.* recoasere; transformare, reajustare.

перешúть, *-шью́, -шьёшь vb. pf. (ipf. перешúвать) acuz.* **1.** *(переделать)* a coase altfel, a transforma, a preface, a reajusta. **2.** *(с одного места на другое)* a coase în alt loc; ~ *пýговицы* a muta nasturii *(la o haină).*

перешто́пать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. перешто́пывать) acuz.* **1.** a ţese, a cîrpi *(mult, tot)* **2.** *(заново)* a ţese/ a cîrpi din nou.

перешто́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *перешто́пать*

перещеголя|ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. acuz.* a întrece, a lăsa în urmă.

переэкзаменова́ть, *-нýю, -нýешь vb. pf. (ipf. переэкзаменóвывать) acuz.* **1.** a reexamina **2.** *(всех, мнóгих)* a examina *(pe mulţi, pe toţi).*

переэкзаменóвка, *-ы f.* **1.** *sg.* reexaminare. **2.** corigenţă; *держáть* ~*y* a da o corigenţă.

перигéй, *-я m. sg. (astr.)* perigeu.

перидéрма, *-ы f. (bot.)* periderm, epifloem.

перика́рд, *-а m. (anat.)* pericard.

перика́рдий, *-я m. (anat.) v. перика́рд*

перикардúт, *-а m. sg. (med.)* pericardită.

перика́рпий, *-я m. (bot.)* pericarp.

перúла, *-ил pl.* balustradă, rampă, parmaclîc; parapet.

перúметр, *-а m. (mat.)* perimetru.

перúна, *-ы f.* saltea de pene *sau* de puf.

перúод, *-а m.* **1.** perioadă, interval, răstimp; ~ *подготóвки* perioadă de pregătire; *напряжённый* ~ perioadă de tensiune; *переходный* ~ perioadă de trecere, tranziţie; *бюджéтный* ~ exerciţiu bugetar; *инкубациóнный* ~ perioadă de incubaţie; *послевоéнный* ~ perioadă postbelică; ~ *радиоактúвного распáда* perioadă radioactivă; *предпусковóй* ~ perioadă dinaintea lansării; *стáртовый* ~ perioadă de start; ~ *вращéния* perioadă de rotaţie; ~ *обращéния (вокрýг землú)* perioadă de revoluţie *(în jurul pămîntului).* **2.** *(geol.)* perioadă, eră; *ледникóвый* ~ perioadă glaciară. **3.** *(mat. gram.)* perioadă.

периодизáция, *-и f. sg.* periodizare, împărţire în perioade.

периóдик|а, *-и f. sg. col.* periodice, presă periodică; publicaţii periodice.

периоди́чск|ий *adj.* periodic; ~*ое явлéние* fenomen periodic; ~*ие издáния* publicaţii periodice; ~*ая печáть* presă periodică; ~ *журнáл* revistă periodică; *(mat.)* ~*ая дрóбь* fracţiune periodică ◇*(chim.)* ~*ая системá элемéнтов* sistemul periodic al elementelor.

периоди́чно *adv.* (în mod) periodic

периоди́чность, *-и f sg.* periodicitate, caracter periodic.

периоди́чн|ый *adj.* periodic.

периодопреобразова́тель, *-я m.* convertizor de frecvenţă.

перипатéтик, *-а m. (fil.)* peripatetician.

перипатети́ческий *adj. (fil.)* peripatetic.

перипети́я, *-и f.* peripeţie, complicaţie.

перискóп, *-а m.* periscop.

перископи́ческий *adj.* periscopic, de periscop.

перистáльтика, *-и f. sg. (fiziol.)* contracţie peristaltică.

перистúль, *-я m. (arhit.)* peristil.

перистолúстный *adj. (bot.)* cu frunze penate.

пéрист|ый *adj.* **1.** *(ornit.)* cu pene. **2.** *(bot.)* penat, în formă de pană ◇ ~*ые облакá* nori cirus.

перитонúт, *-а m. sg. (med.)* peritonită.

периферúйный *adj.* de periferie, periferic.

периферúческ|ий *adj.* periferic; *(anat.)* ~*ая нéрвная системá* sistemul nervos periferic.

периферúя, *-и f. sg.* periferie.

перифрáза, *-ы f.* perifrază.

перифразúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a parafraza.

перифразúровка, *-и f. sg.* parafrazare.

перифрастúческий *adj. (lingv.)* perifrastic.

пёрка, *-и f. (tehn.)* burghiu plat.

перкáль, *-и f. sg. (text.)* percal.

перкýссия, *-и f. sg. (med.)* percuţie.

перкутúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (med.)* a percuta.

перл, *-а m.* **1.** mărgăritar; perlă ◇ ~*ы красноречúя* perle de elocinţă; ~ *творéния/создáния* cunună a creaţiunii.

перламýтр, *-а m.* sidef, nacru.

перламýтров|ый *adj.* **1.** de sidef, de nacru; ~*ая пýговица* nasture de sidef. **2.** sidefiu; ~ *цвет* culoare sidefie.

пéрлинь, *-я m. (mar.)* garlin.

перлóвка, *-и f. sg.* arpacaş.

перлóвник, *-я m. (bot.)* mărgică.

перлóв|ый *adj.* de/din arpacaş; ~*сул* supă cu arpacaş; ~*ая крупá* arpacaş.

перлюстрáция, *-и f.* cenzurare, interceptare a corespondenţei.

перлюстрúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a cenzura, a intercepta corespondenţa.

перманéнт, *-а m.* permanent, ondulaţie permanentă.

перманéнтность, *-и f. sg.* permanenţă, caracter permanent.

перманéнтный, *adj.* permanent, neîntrerupt.

пéрмск|ий *adj. (geol.)* permian; *~ая систéма* sistemul permian.

пернáт|ый *adj.* **1.** cu pene, acoperit cu pene. **2.** *~ые, -ых m.* înaripate, păsări; *цáрство ~ых* lumea păsărilor.

пер|ó [1], *-á n.* **1.** pană; *стрáусовые пéрья* pene de struţ. **2.** *sg. col.* pene; fulgi; *набúть подýшку ~óм* a umple perna cu fulgi. **3.** aripioară de peşte. **4.** frunză de ceapă *sau* de usturoi ◇ *(sport)* *вес ~á* categorie pană; *ни пýха ни ~a!* succes!; noroc!; *рядúться в чужúе ~ья* a se îmbrăca în/cu haine de păun.

пер|ó [2], *-á n.* peniţă; *вéчное ~* stilou, toc rezervor ◇ *бóйкое ~* stil vioi, curgător; *óстрое ~* condei ager; *владéть ~óм* a avea condei; *прóба ~á* prima încercare literară, debut literar; *взя́ться за ~* a se apuca de scris; *одни́м рóсчерком ~á* dintr-o trăsătură de condei; dintr-un condei; *(prov.)* *что напúсано ~óм, того́ не вырубишь топорóм* ce e scris e sfînt.

перочúнный *adj. (în expr.)* *~ нóж(ик)* briceag.

перпендикуля́р, *-а m. (mat.)* perpendiculară; *опустúть ~* a coborî o perpendiculară.

перпендикуля́рно *adv. (mat.)* perpendicular.

перпендикуля́рность, *-и f. sg. (mat.)* poziţie perpendiculară.

перпендикуля́рный *adj. (mat.)* perpendicular.

перпéтуум-мóбиле *n. indecl.* perpetuum mobile.

перрóн, *-а m.* **1.** *(ferov.)* peron. **2.** *(arhit.)* terasă, scară joasă, peron.

перрóнный *adj. (ferov.)* de peron; *~ билéт* bilet de peron.

персúдский *adj.* persan, persian.

пéрсик, *-а m. (boi.)* **1.** *(plod)* piersică. **2.** *(derevo)* piersic.

пéрсиков|ый *adj.* de piersică, de piersic; *~ое дéрево* piersic; *~ого цвéта* de culoarea piersicii, piersiciu.

персúяне, *-я́н pl.; sg. -я́нин, -а m. (înv.)* *v.* *пéрсы*

персúянка, *-и f.* persană.

персóн|а, *-ы f.* persoană; ins; *вáжная ~* persoană însemnată/ importantă; personaj; *обéд на дéсять персóн* masă pentru zece persoane; *(iron.)* *собственной ~ой* în persoană.

персонáж, *-а m. (lit.)* personaj; erou; *комúческий ~* personaj comic.

персонáл, *-а m. sg.* **1.** personal; efectiv, cadre; *медицúнский ~* personal medical; *технúческий ~* personal tehnic, cadre tehnice; *обслýживающий ~* personal de serviciu, personal de deservire.

персонáльно *adv.* personal, în persoană.

персонáльн|ый *adj.* personal; *~ая ответственность* răspundere/ responsabilitate personală; *~ая пéнсия* pensie personală; *(înv.)* *~ состáв учреждéния* cadrele unei instituţii, personalul unei instituţii.

персонифика́ция, *-и f.* personificare.

персонифици́ровать, *-ую, -уешь vb. pf. şi ipf. acuz.* a personifica.

перспектúва, *-ы f.* perspectivă; *(arte)* *закóны ~ы* legile/principiile perspectivei; *(mat.)* *линéйная ~* perspectivă liniară; *хорошúе ~ы на урожáй* perspective bune pentru recoltă; *в ~е* în perspectivă.

перспектúвный *adj.* de perspectivă; *~ план* plan de perspectivă.

перст, *-á m. (înv.)* deget ◇ *одúн как ~* singur-singurel, singur cuc.

пéрстень, *-тня m.* inel cu piatră preţioasă.

перстневúдный *adj.* în formă de inel ◇ *~ хрящ* cartilaj cricoid.

персульфáт, *-а m. (chim.)* persulfat.

пéрсы, *-сов; sg. перс, -а m.* **1.** *(ist.)* perşi. **2.** persani.

пертурбацúонный *adj.* care provoacă perturbări, perturbator, de perturbare.

пертурбáция, *-и f. (astr. fig.)* perturbare.

перуáнка, *-и f.* peruviană.

перуáнский *adj.* peruan, de Peru ◇ *(farm.)* *~ бальзáм* balsam peruvian.

перуáнцы, *-цéв pl.; sg. перуáнец, -нца m.* peruvieni.

перýн, *-а m. (fig. în expr.)* *метáть ~ы* a tuna şi a fulgera.

перфéкт, *-а m. sg. (gram.)* perfect.

перфéктивность, *-и f. (gram.)* caracter perfectiv.

перфокáрта, *-ы f.* cartelă perforată.

перфолéнта, *-ы f.* bandă perforată.

перфорáтор, *-а m. (tehn.)* perforator; maşină de perforat.

перфорацúонн|ый *adj.* de/pentru perforat; *~ая машúна* maşină de perforat, perforator.

перфорáция, *-и f.* **1.** *sg.* perforare. **2.** *(med.)* perforaţie.

перфорúровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz. (tehn.)* a perfora, a găuri; a separa prin perforare.

перхлорáт, *-а m. (chim.)* perclorat.

пéрхоть, *-и f. sg.* mătreaţă.

перцéпция, *-и f. (fil.)* percepţie.

перцóвка, *-и m.* rachiu cu piper.

перцóвый *adj.* de/cu piper.

перчáтк|и *pl. (sg. перчáтка, -и f.)* mănuşi; *кóжаные ~и* mănuşi de piele; *шерстянúе ~и* mănuşi de lînă; *меховúе ~и* mănuşi îmblănite; *защúтные ~и* mănuşi de protecţie; *боксёрские ~и* mănuşi de box; *надевáть ~и* a-şi pune mănuşile; *снимáть ~и* a-şi scoate mănuşile ◇ *(fig.)* *брóсить ~y* a arunca mănuşa, a provoca; a provoca la duel; *поднять ~y* a ridica mănuşa, a accepta provocarea; *менáть как ~и что-л.* a schimba ceva cum schimbi cămăşile.

перчáточник, *-а m.* **1.** mănuşar. **2.** *(auto)* torpedo.

перчáточн|ый *adj.* de mănuşi; *~ая мастерскáя* atelier de mănuşi.

перчён|ый *adj.* piperat; ardeiat.

перчúнка, *-и f.* boabă de piper.

пéрчить, *-чу, -чишь vb. ipf. (pf. напéрчить şi попéрчить) acuz.* a pipera.

першерóн, *-а m.* cal de povară, perşeron.

перш|úть, *-úт vb. ipf. impers.* a simţi durere în gît; *у менú ~úт в гóрле* mă zgîrie în gît.

пёрышко, *-а n. dim.* de la *перó* [1,2] ◇ *лёгкий как ~* uşor ca fulgul; *ни за сúзо ~* de florile mărului; fără rost, fără motiv.

пёс, *пса m.* cîine, dulău; *цепнóй ~* cîine ţinut în lanţ; *(astr.)* *созвéздие Бóльшого Пса* constelaţia Cîinele-Mare; *созвéздие Мáлого Пса* constelaţia Cîine-le-Mic ◇ *на кóй ~?* la ce dracu?; ca ce chilipir?; *~ тебя́/егó дери́!* mii de draci!; dracu să te/să-l ia!; *~ тебя́ / егó знает* dracu ştie; cine ştie; *жить как ~ на сыровáрне* a trăi precum cîinele la stînă.

пéсенка, *-и f.* cîntecel, cîntec ◇ *егó ~ спéта* s-a zis cu el; şi-a trăit traiul, şi-a mîncat mălaiul.

пéсенник [1], *-а m.* culegere de cîntece.

пéсенник [2], *-а m.* **1.** cîntăreţ. **2.** autor/ compozitor de cîntece.

пéсенный *adj.* de cînt, de cîntec, de cîntece.

песéц, *-сцá m.* **1.** *(животное)* vulpe polară. **2.** *(мех)* blană de vulpe polară, vulpe argintie.

пёсий *adj.* de cîine, cîinesc.

пескáрь, *-я́ m. (iht.)* porcuşor, porcan.

пескú *pl. (geogr.)* regiuni nisipoase, nisipuri; *зыбýчие ~* nisipuri mişcătoare.

пескováние, *-я n. (tehn.)* tratare cu nisip, nisipare.

пескомёт, *-а m. (tehn.)* aruncător de nisip.

песнопéние, *-я n. (înv.)* cîntare (religioasă); imn.

пéснь, *-и f. (înv.)* cîntare, cîntec; *пéрвая ~ пóэмы* cîntul întîi al poemului ◇ *~ пéсней* cîntarea cîntărilor.

пéсн|я, *-и f.* cîntec, cîntare; *мáссовая ~* cîntec de masă; *нарóдная ~* cîntec popular; *~ без слов* cîntec fără cuvinte; *петь ~и* a cînta ◇ *дóлгая ~* poveste lungă; *лебединая ~* cîntecul lebedei; *э́то стáрая ~* ăsta e cîntec vechi; asta e poveste veche; *колыбéльная ~* cîntec de leagăn; *чья-л. ~ спéта* s-a zis cu el; şi-a cîntat cîntecul; *тянýть всё тý жe* (sau *одну́ и тý жe*) *~ю* a o ţine una şi bună; a o ţine morţiş; a cînta pe aceeaşi coardă.

песóбой, *-я m. (bot.)* brînduşă de toamnă.

пес|óк, *-скá m.* **1.** *sg.* nisip; *крупнозернúстый ~* nisip cu bobul mare; *летýчий ~* nisip zburător; *золотонóсный ~* nisip aurifer; *посы́пать ~кóм* a presăra cu nisip. **2.** *(med.)* piatră *(la rinichi, la vezica biliară)* ◇ *сáхарный ~* zahăr tos; *(fig.)* *стрóить на ~ké* a clădi pe nisip; *скóлько ~кý на дне морскóм* ca nisipul mării; cîtă frunză şi iarbă; *пробирáть/прочúщать ~кóм* a lua pe cineva la rost; a freca pe cineva cu sare şi cu piper; a face pe cineva cu ou şi cu oţet.

песо́чница, *-ы f.* **1.** nisiparniţă. **2.** *(teh.n.)* nisipar *(la locomotive).*

песо́чн|ый *adj.* **1.** de/cu nisip; *~ые часы́* clepsidră. **2.** nisipiu, de culoarea nisipului; *~ого цве́та* de culoarea nisipului. **3.** *(o mecme)* fărîmicios; *~ое пиро́жное* prăjitură fărîmicioasă.

пессими́зм, *-а m. sg. fil.* pesimism.

пессими́ст, *-а m.* pesimist.

пессимисти́ческий *adj.* pesimist.

пессимисти́чный *adj. v. пессимисти́ческий*

пест, *-а m.* pisălog ◇ *как ~ в ло́жках* ca iepurele la biserică; *~, знай свою́ сту́ну* a-şi cunoaşte lungul nasului.

пе́стик, *-а m. (bot.)* pistil.

пестова́ть, *-му́ю, -му́ешь vb. ipf. (pf. вы́пестовать) acuz.* **1.** *(înv.)* a dădăci, a creşte. **2.** a îngriji, a purta de grijă.

пестре́|ть [1], *-е́ет vb. ipf.* **1.** a se împestriţa, a căpăta culori diferite, a fi pestriţ. **2.** a arăta/ a se vedea pestriţ; a fi împestriţat.

пестр|е́ть [2], *-и́т vb. ipf.* **1.** a se vedea, a se zări peste tot *(despre obiecte divers colorate).* **2.** a se întîlni des.

пестр|и́ть, *-рю́, -ри́шь vb. ipf.* **1.** a împestriţa. **2.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a fi prea pestriţ. **3.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite) instr. fig.* a fi plin de ... ; *письмо́ ~и́ло оши́бками* scrisoarea era plină de greşeli. **4.** *impers.* a-i juca în faţa ochilor, a apărea mereu în faţa ochilor.

пестро́ *(şi nëcmpo) adv.* pestriţ.

пестрота́, *-ы́ f. sg.* aspect pestriţ/ înflorat; împestriţare; diversitate de culori; eterogenitate.

пестру́шка, *-и f. (iht.)* păstrăv.

пёстр|ый *adj.* **1.** pestriţ; *~ая ткань* ţesătură pestriţă. **2.** *(fig.)* pestriţ, neomogen, disparat; *~ая толпа́* mulţime pestriţă. **3.** *(fig.)* înflorat; *~ стиль* stil înflorat.

песцо́вый *adj.* de vulpe polară.

песча́ник, *-а m.* gresie.

песча́нка, *-и f. (bot.)* studenită.

песча́н|ый *adj.* din/de nisip, nisipos; *~ая по́чва* sol nisipos.

песчи́нка, *-и f.* grăunte de nisip; fir/ bob de nisip.

пе́телька, *-и f. dim.* de la *пе́тля;* ochi *(la croşetat).*

пе́тельный *adj.* de butonieră, de cheotoare.

петѝт, *-а m. (tipogr.)* petit, caractere petit; *набра́ть ~ом* a culege cu petit.

петѝция, *-и f.* petiţie.

петли́стый *adj.* întortocheat, şerpuit.

петли́ть, *-лю́, -ли́шь vb. ipf. (av.)* a face lupinguri, a face acrobaţii aeriene.

петли́на, *-ы f.* **1.** butonieră, cheotoare. **2.** petliţă.

пе́тл|я [1], *-и f.* **1.** nod, laţ, buclă; *завяза́ть ~ю* a face un laţ; *оконе́чная ~* buclă terminală; *~ свя́зи* buclă de cuplaj. **2.** *(виселица)* ştreang; *хоть в ~ю лезь* să te spînzuri nu alta; *лезть в ~ю* a-şi băga capul în ştreang; a intra singur la apă. **3.** ochi *(la croşetat);* *пропусти́ть ~ю* a scăpa un ochi. **4.** *(на одежде)* butonieră; cheotoare. **5.** *(дверная)* balama, ţiţînă. **6.** *(av.)* luping; *мёртвая ~* bucla lui Nesterov ◇ *мета́ть ~и* a) a-şi pierde urma, a ascunde capetele de la sfori; a şterge urmele; b) a încurca treburile; *~ затя́гивается* se strînge nodul; se apropie funia de par.

пе́тля [2], *-и f. (anat.)* ansă.

петрогра́ф, *-а m.* petrograf.

петрографи́ческий *adj. (geol.)* petrografic, de petrografie.

петрогра́фия, *-и f. sg. (geol.)* petrografie.

петролéйный *adj. (chim.)* de petrol, de ţiţei; *~ эфи́р* eter de petrol.

петро́леум, *-а m. (chim.)* ţiţei, petrol.

петру́шка [1], *-и f. sg.* pătrunjel; *со́бачья ~* pătrunjelul-cîinelui.

петру́шка [2], *-и m.* Vasilache, Ţăndărică *(personaj din teatrul de păpuşi).*

петру́шка [3], *-и f. (pop. glumeţ)* prostie, spanac; *что за ~!* spanac!, aiurea!, fleacuri!.

пету́нья, *-и f. (bot.)* petunie.

пету́х, *-а́ m.* cocoş; *инде́йский ~* curcan ◇ *просиде́ть до ~о́в* a zăbovi noaptea pînă la cîntatul cocoşilor; *до вторы́х ~о́в* pînă la miezul nopţii; *по тре́тьих ~о́в* pînă la revărsatul zorilor; *до ~о́в* sau *с ~а́ми встать/ подня́ться* a se scula dis-de-dimineaţă, a se scula cu noaptea în cap; *с пе́рвыми ~а́ми ложи́ться/лечь* a se culca odată cu găinile; *пусти́ть ~а́* a lua o notă falsă, a ţipa; *пусти́ть кра́сного ~а* a da foc, a pune foc, a incendia; *морско́й ~* rîndunică-de-mare.

пету́ший *adj.* de cocoş; *~ гре́бень* creastă de cocoş ◇ *(bot.) ~ гребешо́к* creasta-cocoşului.

петуши́ный *adj.* de cocoş, ca de cocoş; cocoşesc; *~ го́лос* a) glas de cocoş; b) *(fig.)* voce piţigăiată.

петуши́ться, *-шу́сь, -ши́шься vb. ipf.* a face pe cocoşul; a se răţoi, a fi bătăios.

пе́тый *p.t.p.* de la *петь* ◇ *(pop.) ~ дура́к* prost fără margini; prost de dă în gropi.

петь, *пою́, поёшь vb. ipf. (pf. пропе́ть şi спеть) acuz.* sau fără *compl.* a cînta; *~ вполго́лоса* a îngîna o melodie, a fredona; *~ фальши́во* a cînta fals; *~ в о́пере* a cînta la operă ◇ *~ ла́заря* a se tîngui, a se jelui, a se văicări.

пехо́та, *-ы f. sg.* infanterie; pedestrime; *морска́я ~* infanterie marină; *моторизо́ванная ~* infanterie motorizată; *возду́шнодеса́нтная ~* infanterie aeropurtată.

пехоти́нец, *-нца m.* infanterist, pedestraş, soldat pedestru.

пехо́тный *adj.* de infanterie; *~ полк* regiment de infanterie.

печа́лить, *-лю, -лишь vb. ipf. (pf. опеча́лить) acuz.* a întrista, a mîhni.

печа́литься, *-люсь, -лишься vb. ipf. (pf. опеча́литься)* a se întrista, a se mîhni.

печа́л|ь, *-и f. sg.* tristeţe, întristare, jale, mîhnire; supărare, amărăciune; *глубо́кая ~* tristeţe adîncă; *кака́я ~!* ce jale! ◇ *(pop.) тебе́ что за ~?* ce-ţi pasă?; *(pop.) не твоя́ ~* nu-i treaba ta; nu te priveşte; *(pop.) вот, не́ было ~и!* asta mai lipsea!; *топи́ть ~ в чем-л.* a-şi îneca amarul/necazul în ...

печа́льно *adv.* **1.** trist, cu tristeţe, cu mîhnire. **2.** *pred.* e dureros, e trist; *~, но э́то так* e trist, dar e adevărat.

печа́льн|ый *adj.* **1.** trist, mîhnit, abătut; *~ая пе́сня* cîntec trist, cîntec de jale. **2.** regretabil, jalnic, de plîns, trist; *оста́вить о себе́ ~ую па́мять* a lăsa o tristă amintire; *э́то ~ая и́стина* e un adevăr trist.

печа́тание, *-я n. sg.* **1.** tipărire, imprimare. **2.** ştampilare.

печа́та|ть, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. напеча́тать) acuz.* **1.** a tipări, a imprima; *~ на маши́нке* a dactilografia ◇ *~ шаг* a bate cadenţa.

печа́та|ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *(pf. напеча́таться)* a-şi publica operele/ lucrările; *~ в журна́лах* a-şi publica lucrările în reviste. **2.** *pas.* de la *печа́тать* a se tipări, a fi sub tipar.

печа́тка, *-и f.* pecete mică *(la un inel* sau *breloc).*

печа́тник, *-а m.* tipograf, muncitor tipograf.

печа́тно *adv.* în presă, prin presă.

печа́тн|ый *adj.* **1.** de tipar, de imprimare, de tipografie; *~ая маши́на* maşină de imprimat. **2.** *(напечатанный)* tipărit, publicat în presă. **3.** *(tipogr.)* de tipar, folosit la tipar; *~ лист* coală de tipar; *~ая бу́ква* literă de tipar; *~ое сло́во* presă, tipar, slovă tipărită.

печа́тня, *-и f. (înv.)* tiparniţă.

печа́т|ь [1], *-и f. sg.* **1.** presă; *румы́нская ~* presa românească; *столи́чная ~* presa din capitală; *ме́стная ~* presa locală; *свобо́да ~и* libertatea presei; *о́тзывы ~и* comentariile presei. **2.** tipărire, imprimare, tipar; *быть в ~и* a fi sub tipar; *вы́йти из ~и* a ieşi de sub tipar; *подписа́ть к ~и* a da bun de tipar; *отда́ть в ~* a da la tipar. **3.** *(tipogr.)* caractere; *ме́лкая ~* caractere petit; *жи́рная ~* caractere grase, aldine.

печа́т|ь [2], *-и f.* **1.** ştampilă, pecete, sigiliu; *поста́вить ~; приложи́ть ~* a aplica/a pune pecetea; a pune sigiliul; *наложи́ть ~* a sigila. **2.** *(fig.)* pecete, urmă, semn, amprentă; *~ вре́мени* pecetea vremii ◇ *за семью́ ~ями* ferecat cu şapte peceţi/cu şapte lacăte; *~ на устах у кого́-л.* a tăcea ca peştele; parcă ar avea lacăt la gură.

печене́ги, *-ов; sg. -не́г, -а m. (ist.)* pecenegi.

печене́жск|ий *adj. (ist.)* de pecenegi.

печёние, *-я n. sg.* coacere; *~ хле́ба* coacerea pîinii.

печёнк|а, *-и f.* ficat ◇ *в ~ах сиди́т кто-л./что-л.* a se sătura ca de mere acre; a-i sta pe inimă; *всéми ~ами хоте́ть* sau *ненави́деть* a dori *sau* a urî ceva cu toată fiinţa sa.

печёночн|ый *adj.* **1.** de ficat; *~ая колбаса́* lebervurşt. **2.** *(anat. med.)* de ficat, hepatic; *~ больно́й* bolnav de ficat; *~ые арте́рии* artere hepatice.

печён|ый *adj.* copt; *~ карто́фель* cartofi copţi; *~ые я́йца* ouă coapte.

пе́чен|ь, *-и f. sg.* ficat; *(med.) воспале́ние ~и* hepatită; *боле́зни ~и* boli de ficat.

пе́чен|ье, *-я n.* pişcot, biscuit, fursecuri; *ме́лкое ~* fursecuri.

пе́чк|а, *-и f.* sobă, cuptor; *истопи́ть ~у* a face foc în sobă ◇ *(iron.)* *танцева́ть от ~и* a face ceva după şablon/după tipic; *~и-ла́вочки у кого́-л. с кем-л.* a fi în cîrdăşie cu cineva.

печни́к, *-а m.* sobar.

печн|о́й *adj.* de/pentru sobă; *~ ма́стер* sobar; *~а́я труба́* coşul sobei, horn.

печь [1], *пеку́, печёшь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. испе́чь)* a coace; a frige; *~ хлеб* a coace pîine. **2.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a arde, a frige, a dogori; *со́лнце печёт с утра́* soarele dogoreşte de dimineaţă.

печь [2], *-и f.* sobă; cuptor; *ка́фельная ~* sobă de teracotă; *электри́ческая ~* sobă electrică; cuptor electric; *перено́сная ~* sobă portativă; *~ обжи́га* cuptor de ardere; *до́менная ~* furnal, cuptor înalt; *марте́новская ~* cuptor Siemens-Martin ◇ *лежа́ть на ~и́* a trîndăvi; a şedea la gura sobei; *~-~ью* gras ca un butoi.

пе́чься, *печётся; пеку́тся vb. ipf.* **1.** *(pf. испе́чься)* a se coace. **2.** *pas.* de la *печь* [1] *(1)*.

пе́чься [2], *пеку́сь, печёшься vb. ipf. o + prepl.* a se îngriji, a avea grijă, a purta de grijă.

пешехо́д, *-а m.* pieton.

пешехо́дн|ый *adj.* de/pentru pietoni; *~ая тропи́нка* potecă; *~ое движе́ние* circulaţia pietonilor.

пе́шечный *adj.* de pion, al pionului *(la jocul de şah)*.

пе́ш|ий *adj.* **1.** care merge pe jos; *~ее движе́ние* circulaţia pietonilor. **2.** *(mil.)* pedestru. **3.** *~ий, -его m.* pieton ◇ *по о́бразу ~его хожде́ния* pe jos, apostoleşte; *(prov.)* *~ ко́нному не това́рищ* sătulul nu crede flămîndului.

пе́шка, *-и f.* **1.** pion *(la şah)*. **2.** *(fig. pop.)* marionetă, unealtă, om de paie.

пешко́м *adv.* pe jos; *идти́ ~* a merge pe jos.

пешня́, *-и f. (tehn.)* drug de fier, rangă.

пешко́чком *adv. v. пешко́м*

пещера, *-ы f.* peşteră, grotă, cavernă.

пещери́ст|ый *adj.* **1.** bogat în peşteri; *~ край* regiune bogată în peşteri. **2.** *(anat.)* cavernos; *~ая ткань* ţesut cavernos; *~ые тела́* corpuri cavernoase.

пеще́рный *adj.* de peşteră, de cavernă; *~ челове́к* troglodit, omul cavernelor.

пиала́, *-ы f.* căniţă, ceaşcă mică *(fără toartă)*.

пиани́но *n. indecl.* pianină; *игра́ть на ~* a cînta la pian.

пианиссимо *adv. (muz.)* pianissimo.

пианист, *-а m.* pianist.

пианистка, *-и f.* pianistă.

пиа́но *adv. (muz.)* piano.

пианола, *-ы f. (muz.)* pianolă, pian mecanic.

пиастр, *-а m.* piastru.

пивна́я, *-о́й f.* berărie.

пивн|о́й *adv.* de bere; *~ заво́д* fabrică de bere.

пи́в|о, *-а n. sg.* bere; *све́тлое ~* bere blondă; *тёмное ~/чёрное ~* bere neagră ◇ *(pop.)* *~а не свари́шь с кем-л.* a nu face nici o treabă cu cineva.

пивова́р, *-а m.* berar.

пивоваре́ние, *-я n. sg.* industria berii, fabricarea berii.

пивова́ренный *adj.* de fabricat bere; *~ заво́д* fabrică de bere.

пи́галица, *-ы f. (ornit.)* nagîţ, ciovlică.

пигме́нт, *-а m.* pigment.

пигмента́ция, *-и f. sg.* pigmentare.

пигме́нтн|ый *adj.* de pigment; cu pigmenţi.

пиджа́к, *-а́ m.* veston, sacou; *однобо́ртный ~* veston la un rînd *(de nasturi)*; *двубо́ртный ~* veston la două rînduri *(de nasturi)*.

пиджа́чн|ый *adj.* de veston, de sacou; *~ая па́ра* costum bărbătesc.

пиете́т, *-а m. sg.* pietate, evlavie.

пиети́зм, *-а m. (livr.)* pietism.

пижа́ма, *-ы f.* pijama.

пижо́н, *-а m.* (tînăr) sclivisit, foarte spilcuit, filfizon.

пик [1], *-а m.* **1.** pisc, vîrf, culme. **2.** *(tehn. fiz.)* vîrf, maxim, punct maxim; *~ и́мпульса* vîrful impulsului; *~ то́ка* vîrf de curent, curent maxim.

пик [2] *adj. indecl. (în expr.)* *часы́-~* ore de vîrf; ore de mare aglomeraţie/de activitate intensă.

пи́ка [1], *-и f.* lance, suliţă.

пи́ка [2], *-и f. (în expr.)* *в ~у кому́-л.* în ciuda/în pofida cuiva.

пикадо́р, *-а m.* picador.

пика́нтность, *-и f. sg.* picanterie, caracter picant.

пика́нтн|ый *adj.* **1.** picant, iute, înţepător; *~ со́ус* sos picant. **2.** *(fig.)* interesant, senzaţional; savuros; *~ая но́вость* noutate senzaţională; *~ слу́чай* caz interesant. **3.** *(fig.)* picant, atrăgător, nostim, seducător; *~ая вне́шность* înfăţişare atrăgătoare.

пика́п, *-а m.* camionetă, autocamionetă.

пике́ [1] *n. indecl. (text.)* pichet; *ко́фточка из ~* bluză din pichet.

пике́ [2] *n. indecl.* picaj.

пике́йный *adj. (text.)* de/din pichet.

пике́т, *-а m.* **1.** pichet; *вое́нный ~* pichet militar; *забасто́вочный ~* pichet de grevă. **2.** ţăruş, pichet.

пикета́ж, *-а m.* pichetaj, pichetare *(în topografie)*.

пикети́рование, *-я n. sg.* pichetare, jalonare *(în topografie)*.

пикети́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a picheta.

пике́тчик, *-а m.* cel ce face parte dintr-un pichet.

пике́тчица, *-ы f.* de la *пике́тчик*

пи́ки, *пик pl.* pică, culoarea de pică; *да́ма пик* dama de pică.

пики́рование, *-я n. sg.* picaj.

пики́ровать [1], *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (agr.)* a sădi, a planta răsaduri.

пики́ровать [2], *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. (pf. şi спики́ровать)* a zbura în picaj.

пики́роваться, *-руюсь, -руешься vb. ipf. c + instr.* a se înţepa, a se împunge *(cu vorba)*, a se certa.

пикиро́вка [1], *-и f. sg.* altercaţie, schimb de vorbe răutăcioase.

пикиро́вка [2], *-и f. sg. v. пики́рование*

пикиро́вка [3], *-и f. sg. (agr.)* repicare, plantarea răsadurilor.

пикиро́вщик, *-а m.* avion de picaj.

пики́рующий **1.** *part. prez. act.* de la *пики́ровать* [2]. **2.** *adj.* în picaj, de picaj; *~ бомбардиро́вщик* bombardier de picaj.

пикоампермéтр, *-а m. (fiz.)* picoampermetru.

пи́кколо *n. indecl.* **1.** *(muz.)* piculină. **2.** picolo.

пикни́к, *-а́ m.* petrecere cîmpenească, petrecere la iarbă verde.

пи́кнуть, *-ну, -нешь vb. pf.* **1.** a scoate un ţipăt, a ţipa. **2.** a crîcni, a cîrti, a protesta ◇ *он и ~ не сме́ет* nu îndrăzneşte nici să crîcnească; *не успе́ть и ~* a nu apuca să spună nici pîs/nici cîrc.

пи́ков|ый *adj.* de pică; *~ая да́ма* dama de pică ◇ *оста́ться в ~ом положе́нии* a rămîne mofluz, a rămîne cu buzele umflate; *попа́сть в ~ое положе́ние* a ajunge într-o situaţie grea, a da de greu, a da de bucluc.

пикри́нов|ый *adj. (chim.)* picric; *~ая кислота́* acid picric.

пиктогра́мма, *-ы f. (lingv.)* pictogramă.

пиктографи́ческ|ий *adj.* pictografic, de pictografie; *~ое письмо́* scriere pictografică.

пиктогра́фия, *-и f. sg.* pictografie.

пику́ли, *-ей f.* pickles, castraveciori muraţi în oţet.

пику́льник, *-а m. (bot.)* tapoşnic, lingurică.

пила́, *-ы́ f.* **1.** ferăstrău; *лучко́вая ~* ferăstrău cu arc/cu coardă; *кру́глая* sau *ди́сковая ~* ferăstrău circular; *ле́нточная ~* ferăstrău panglică; *механи́ческая ~* ferăstrău mecanic; *двуру́чная ~* beşchie, joagăr; *пло́тничья ~* ghimirlie. **2.** *(fig.)* pisălog, om cicălitor/sîcîitor.

пила́в, *-а m.* pilaf.

пила́-ры́ба, *пилы́-ры́бы f.* peşte-ferăstrău.

пилёный *adj.* tăiat în bucăţi; *~ лес* cherestea; *~ са́хар* zahăr bucăţi.

пилигри́м, *-а m.* pelerin, hagiu.

пили́канье, *-я m.* scîrţîială *(la un instrument muzical)*.

пили́кать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. пропили́кать) (fam.)* a scîrţîi; *~ на скри́пке* a scîrţîi la vioară.

пили́ть, *пилю́, пи́лишь vb. ipf. acuz.* **1.** a tăia cu ferăstrăul; ~ *дрова́* a tăia lemne. **2.** *(fig.)* a sîcîi, a cicăli, a pisa.

пи́лка, *-и f.* **1.** *sg.* tăiere cu ferăstrăul. **2.** ferăstrău mic. **3.** pilă pentru unghii.

пилови́дный *adj.* în formă de ferăstrău.

пиломатериа́лы, *-ов pl.* cherestea.

пило́н, *-а m. (arhit.)* pilon.

пилообра́зный *adj.* cu zimţi, zimţat, dinţat.

пилопра́в, *-а m.* ascuţitor de pînze de ferăstrău.

пилора́ма, *-ы f.* gater, joagăr.

пило́т, *-а m.* pilot, aviator; *второ́й* ~ pilot secund; *автомати́ческий* ~ pilot automat.

пилота́ж, *-а m. sg. (av.)* pilotaj; *вы́сший* ~ înaltă acrobaţie; *фигу́рный* ~ zbor acrobatic.

пилоти́рование, *-я n. sg. (av.)* pilotare.

пилоти́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz. (av.)* a pilota; ~ *самолёт* a pilota un avion.

пило́тка, *-и f.* bonetă militară.

пильча́тый *adj.* dinţat.

пилю́л|я, *-и f.* pilulă; ~*и от ка́шля* pilule contra tusei ◇ *(fig.) проглоти́ть* ~*ю* a înghiţi hapul; a înghiţi găluşca; *позолоти́ть* ~*ю* a îndulci hapul; *отпусти́ть* ~*ю кому́-л.* a spune o vorbă usturătoare la adresa cuiva; *поднести́/преподнести́* ~*ю кому́-л.* a-i juca cuiva un renghi.

пиля́стр, *-а m. (arhit.)* pilastru.

пимы, *-о́в pl.; sg. пим, -а* şi *-á m.* cizme din blană de ren.

пинакоте́ка, *-и f.* pinacotecă.

пина́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *пнуть*

пингви́н, *-а m.* pinguin.

пинг-по́нг, *-а m. sg.* ping-pong, tenis de masă.

пи́ния, *-и f. (bot.)* coconar.

пин|о́к, *-нка́ m.* ghiont; *дать* ~*ка в спи́ну* a da ghionturi în spate; *(fig.)* a împinge de la spate.

пинце́т, *-а m.* pensetă.

пи́нчер, *-а m.* pincher *(rasă de căini).*

пио́н, *-а m. (bot.)* bujor; *садо́вый* ~ bujor de grădină.

пионе́р[1], *-а m.* pionier; ~*ы неиссле́дованных областе́й* pionieri ai regiunilor neexplorate.

пионе́р[2], *-а m.* pionier; *дворе́ц* ~*ов* palatul pionierilor.

пионе́р[3], *-ы m. (mil.)* pionier, genist, militar dintr-o unitate de geniu.

пионервожа́тый, *-ого m.* instructor de pionieri.

пионе́рский *adj.* de pionieri; ~ *отря́д* detaşament de pionieri; ~ *га́лстук* cravată de pionier.

пипе́тка, *-и f.* pipetă.

пир, *-а m.* ospăţ, masă mare, chef; ~ *на весь мир* un chef ce nu s-a pomenit, un chef de pomină; ~ *горо́й* chef mare, zaiafet ◇ *(prov.) в чужо́м* ~*у́ похме́лье* unul face altul trage; a plăti oalele sparte; unul duce ponoasele, altul trage foloasele; ~ *во вре́мя чумы́* ţara piere de tătari şi noi bem cu lăutari.

пирами́да, *-ы f.* piramidă; *усечённая* ~ trunchi de piramidă.

пирамида́льный *adj.* piramidal; *(bot.)* ~ *то́поль* plop piramidal.

пирамидо́н, *-а m. sg. (farm.)* piramidon.

пира́т, *-а m.* pirat, corsar.

пира́тск|ий *adj.* de pirat; de piraterie; ~*ое су́дно* vas corsar.

пира́тство, *-а n. sg.* piraterie.

пириди́н, *-а m. sg. (chim.)* piridină.

пири́т, *-а m. (mineral.)* pirită.

пирова́|ть, *-рую, -ру́ешь vb. ipf.* a benchetui, a chefui; a o duce într-un chef ◇ *(prov.)* ~*ли — веселя́лись, пода́рки — прослези́лись* după ris vine şi plîns.

пиро́г, *-а́ m.* plăcintă; ~ *с капу́стой* plăcintă de varză ◇ *воздушный* ~ sufleu; *(prov.) ешь* ~ *с гриба́ми, а язы́к держи́ за зуба́ми* nu e păcat de ce intră în gură, ci de ce iese din gură; *кому́* ~*и́ да пышки, а кому́ синя́к да ши́шки* unul cu foloasele şi altul cu ponoasele; ~ *с казённой нача́нкой* profit pe seama statului.

пиро́га, *-и f.* pirogă.

пирога́лл|овый *adj. (chim.)* pirogalic; ~*ая кислота́* acid pirogalic.

пирогравю́ра, *-ы f.* pirogravură.

пиро́жное, *-ого n.* prăjitură.

пиро́жный *adj.* de plăcintă.

пирож|о́к, *-жка́ m.* pateu; plăcintă; ~*ки́ с мя́сом* pateuri cu carne.

пирозаря́д, *-а m.* amorsă electrică.

пироксили́н, *-а m. sg. (chim.)* piroxilină, fulmicoton.

пироксили́новый *adj. (chim.)* de piroxilină, de fulmicoton.

пиро́метр, *-а m. (fiz. tehn.)* pirometru.

пироско́п, *-а m. (fiz. tehn.)* piroscop.

пиротéхник, *-а m.* artificier, pirotehnician.

пиротéхника, *-и f.* pirotehnie.

пиротехни́ческий *adj.* pirotehnic.

пиру́шка, *-и f.* chef, petrecere; chefuleţ.

пиру́т, *-а m.* piruetă.

пи́ршество, *-а m.* ospăţ.

писа́ка, *-и m.* scriitoraş, scrib ◇ *продажный* ~ mercenar al condeiului.

писа́ние, *-я n.* **1.** *sg.* scriere; ~ *под дикто́вку* scriere după dictare; ~ *на пи́шущей маши́нке* dactiolografiere. **2.** *(iron.)* scris; mîzgăleală; maculatură literară ◇ *(bis.) свяще́нное* ~ sfînta scriptură.

писани́на, *-ы f. sg* mîzgăleală, maculatură literară; scriptologie; *бюрократи́ческая* ~ scriptologie birocratică.

пи́санный *p. t. p.* de la *писа́ть* ◇ *дурака́м зако́н не пи́сан* prostul face totul după capul lui; *не про нас (вас) пи́сано* nu ne/vă duce mintea pînă acolo; nu e de noi/de voi; *э́то ещё ви́лами по воде́ пи́сано* asta mai rămîne de văzut; e un mare semn de întrebare.

пи́сан|ый *adj.* scris; ~ *докуме́нт* document scris ◇ *говори́ть как по* ~*ому* a vorbi ca din carte; ~*ая краса́вица* o frumuseţe de femeie.

пи́сарский *adj.* de conţopist.

пи́сарь, *-я m.* **1.** conţopist. **2.** *(mil.)* furier; *штабно́й* ~ furier la statul major.

писа́тел|ь, *-я m.* scriitor; *Сою́з* ~*ей* Uniunea Scriitorilor.

писа́тельский *adj.* de scriitor, scriitoricesc; ~ *труд* muncă de scriitor; ~ *тала́нт* talent literar.

писа́ть, *пишу́, пи́шешь vb. ipf.* **1.** *(pf. написа́ть)* a scrie; ~ *чётко/разбо́рчиво* a scrie citeţ; ~ *неразбо́рчиво* a scrie neciteţ/nedesluşit; ~ *ме́лко* a avea un scris mărunt; ~ *на маши́нке* a bate/a scrie la maşină, a dactilografia. **2.** *(pf. написа́ть) acuz.* a compune, a întocmi, a scrie; ~ *отчёт* a scrie/a întocmi un raport/o dare de seamă; ~ *рома́н* a scrie/a compune un roman; ~ *симфо́нию* a compune o simfonie; ~ *письмо́* a scrie o scrisoare; ~ *стиха́ми* a scrie în versuri; ~ *про́зой* a scrie în proză. **3.** *(pf. написа́ть) acuz.* sau *prepl.* a scrie, a relata; *в газе́тах пи́шут о ...* ziarele comunică/relatează că... **4.** *в* + *prepl.* a colabora, a scrie; ~ *в газе́те* a colabora la un ziar. **5.** *dat.* a scrie (cuiva), a-i trimite o scrisoare; *он мне давно́ не писа́л* demult nu mi-a scris. **6.** *(pf. написа́ть) acuz.* a picta; ~ *портре́т* a picta un portret; ~ *акваре́лью* a picta cu acuarele; ~ *ма́слом* a picta în ulei ◇ ~ *вензеля́* a merge pe două cărări; *пиши́ пропа́ло!* pune-i cruce; ia-ţi adio!

писа́ться, *пи́шется vb ipf.* **1.** a scrie; *как пи́шется э́то сло́во?* cum se scrie acest cuvînt? **2.** *impers. dat* a avea dispoziţie/chef de scris; *сего́дня мне не пи́шется* astăzi numai de scris n-am chef.

писе́ц, *-ца́ m. (inv.)* **1.** grămătic, copist. **2.** conţopist.

писк, *-а m.* ţipăt; *(despre pui)* piuit; *(despre şoareci)* chiţăit; *де́тский* ~ ţipete de copil.

писклявый *adj.* ţipător, ascuţit, subţire; ~ *го́лос* voce ascuţită.

писклявый *adj. v.* **пискли́вый**

пи́скнуть, *-ну, -нешь vb. pf. tot. de la пищать*

пискотня́, *-и́ f. sg.* ţipete; piuit.

писку́н, *-а́ m.* cel care ţipă / scînceşte întruna.

писсуа́р, *-а m.* pisoar.

пистоле́т, *-а m.* pistol, revolver; *раке́тный* ~ pistol cu rachete; *автомати́ческий* ~ pistol automat; ~*-пулемёт* pistol mitralieră; ~ *с прикла́дом* pistol cu pat; *сигна́льный* ~ pistol de semnalizare.

писто́н, *-а m.* **1.** *(mil.)* capsă, amorsă, capsulă. **2.** *(muz.)* piston.

писто́нный *adj.* **1.** *(mil.)* de/cu capsă, cu amorsă, cu capsulă. **2.** *(muz.)* piston.

писцо́в|ый *adj. (inv.)* de grămătic, de copist, de conţopist; ~*ые кни́ги* registru de recensămînt şi cadastru *(în vechime).*

писчебума́жн|ый *adj.* de papetărie; ~ *магази́н* papetărie; ~*ая промы́шленность* industria hîrtiei.

пи́сч|ий *adj. (în expr.)* ~*ая бума́га* hîrtie de scris.

письмена́, *-мён, -мена́м pl.* litere, buchii; slove; scriere; *дре́вние славя́нские* ~ scriere slavă veche.

пи́сьменно *adv.* în scris; *отве́тить* ~ a răspunde în scris.

пи́сьменност|ь, *-и f. sg.* scriere, scris; monumente scrise; *появле́ние* ~*и* apariţia scrisului.

пи́сьменн|ый *adj.* **1.** scris, în scris; ~*ая рабо́та* lucrare scrisă; ~ *экза́мен* examen scris; ~ *знак* grafie; *в* ~*ой фо́рме* în scris, în formă scrisă. **2.** de/pentru scris; ~ *стол* masă de scris; ~ *прибо́р* serviciu de birou; ~*ые принадле́жности* rechizite de cancelarie; articole de papetărie.

письм|о́, *-á n.* **1.** *(pl. пи́сьма, -сем, -сьмами)* scrisoare; *заказно́е* ~ scrisoare recomandată; *це́нное* ~ scrisoare cu valoare declarată; *откры́тое* ~ a) scrisoare deschisă; b) carte poştală; *приве́тственное* ~ mesaj de salut; *рекоменда́тельное* ~ scrisoare de recomandare; *гарантийное* ~ scrisoare de garanţie. **2.** *(мане́ра)* scris; *иску́сство* ~*a* arta scrisului. **3.** scriere, alfabet; *славя́нское* ~ scriere slavonă.

письмовод|и́тель, *-я m. (înv.)* secretar.

письмоно́сец, *-сца m.* factor poştal, poştaş.

пита́ни|е, *-я n. sg.* **1.** hrănire, alimentare; *иску́сственное* ~ hrană artificială. **2.** *(fiziol.)* nutriţie. **3.** *(tehn.)* alimentare, aprovizionare; ~ *то́ком* alimentare cu curent; ~ *от се́ти* alimentare de la reţea; *боево́е* ~ aprovizionare cu muniţii. **4.** hrană, alimente, alimentaţie; *проду́кты* ~*я* alimente, produse alimentare; *молочно́е* ~ regim lactat; *усиленное* ~ supraalimentare; *недоста́точное* ~ subalimentare; *обще́ственное* ~ alimentaţie publică.

пита́тель, *-я m. (tehn.)* alimentator, dispozitiv de alimentare.

пита́тельность, *-и f. sg.* valoare nutritivă; ~ *ко́рма* valoarea nutritivă a nutreţului.

пита́тельн|ый *adj.* **1.** hrănitor, nutritiv; substanţial; ~*ая пи́ща* mîncare substanţială; ~*ые вещества́* substanţe nutritive. **2.** *(tehn.)* de alimentare; ~ *кла́пан* supapă de alimentare; ~ *насо́с* pompă de alimentare.

пита́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. напита́ть)* a hrăni, a alimenta, a nutri. **2.** *(tehn.)* a alimenta, a aproviziona; ~ *го́род электроэне́ргией* a alimenta oraşul cu energie electrică. **3.** *(fig.)* a nutri, a simţi; a purta; ~ *не́нависть* a purta ură; ~ *дове́рие* a avea încredere; ~ *наде́жды* a nutri speranţe; ~ *отвраще́ние* a simţi dezgust.

пита́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf. instr.* **1.** a se hrăni, a se alimenta, a se nutri. **2.** *pas. de la питáть.*

пите́йн|ый *adj. (înv.)* de/cu băuturi spirtoase; ~*ое заведе́ние* debit de băuturi spirtoase; cîrciumă.

питекáнтроп, *-а m. (paleontologie)* pitecantrop.

пито́мец, *-мца m.* elev, discipol; pupil.

пито́мник, *-а m.* **1.** pepinieră; *лесно́й* ~ pepinieră silvică. **2.** crescătorie; *оле́ний* ~ crescătorie de cerbi/de reni.

пито́н, *-а m. (zool.)* piton.

пить, *пью, пьёшь vb. ipf. (pf. вы́пить) acuz.* a bea; ~ *чай* a bea ceai; *мне хо́чется* ~ mi-e sete ◇ ~ *го́рькую/мёртвую* a o duce într-o beţie; ~ *за здоро́вье кого́-л.* a bea în sănătatea cuiva; *как* ~ *дать* neapărat, negreşit, sigur, fără doar şi poate; *как* ~ *дать придёт* vine sigur; *не пи́тно не е́дено* din senin; fără nici un motiv.

пить|ё, *-я́ n.* **1.** *sg. (действие)* băut; *го́дный для* ~*я* bun de băut; potabil. **2.** *(напиток)* băutură; *вку́сное* ~ băutură gustoasă.

питьев|о́й *adj.* de băut, potabil; ~*ая вода́* apă potabilă! ◇ ~*ая со́да* bicarbonat *(de sodiu).*

пифагóров, *-а, -о, adj. (mat.)* ~*а теоре́ма* teorema lui Pitagora.

пиха́ть, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. тот. пихну́ть) acuz.* **1.** a împinge; a înghionti, a ghionti. **2.** *(засовывать)* a îndesa, a înghesui, a ticsi.

пиха́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* a (se) împinge; a (se) înghionti.

пихну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. тот.* de la *пихáть.*

пи́хта, *-ы f.* brad *(alb).*

пихтáрник, *-а m.* brădet.

пи́хтовый *adj.* de brad (alb); ~ *лес* pădure de brazi.

пи́чкать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* a îndopa, a îmbuiba; *(fig.)* ~ *ненужными зна́ниями* a îndopa (pe cineva) cu cunoştinţe fără rost/inutile.

пичýга, *-и f.* păsărică.

пичýжка, *-и f. v. пичýга*

пиччика́то *(muz.)* **1.** *adv.* pizzicato. **2.** *n. indecl.* pizzicato.

пи́шущ|ий *part. prez. act.* de la *писáть;* ~*ая маши́нка* maşină de scris; ~ *э́ти стро́ки* autorul acestor rînduri; ~*ая бра́тия* tagma scriitoricească.

пи́щ|а, *-и f. sg.* hrană, mîncare; *горя́чая* ~ mîncare caldă; *вку́сная* ~ mîncare gustoasă; *(fig.) духо́вная* ~ hrană sufletească ◇ *дава́ть* ~*у (чему́-л.)* a da prilej, a alimenta; *дава́ть* ~*у спле́тням* a da prilej de bîrfeală; ~ *свято́го Анто́ния* post negru; răbdări prăjite; postul sfîntului Anton.

пища́ль, *-и f. (ist. mil.)* archebuză.

пища́ть, *-щу́, -щи́шь vb. ipf. (pf. тот. пи́скнуть)* a ţipa; *(despre păsări)* a piui; *(despre şoareci)* a chiţăi.

пищеваре́ни|е, *-я n. sg.* digestie, mistuire, digerare; *расстро́йство* ~*я* indigestie.

пищеварúтельный *adj.* digestiv; ~ *кана́л* tub digestiv; ~ *проце́сс* digestie.

пищевúк, *-á m.* lucrător în industria alimentară.

пищевкусовóй *adj.* referitor la industria alimentară.

пищево́д, *-а m. (anat.)* esofag.

пищев|óй *adj.* alimentar; ~*ые проду́кты* produse alimentare, alimente; ~*ая промы́шленность* industria alimentară.

пиэли́т, *-а m. sg. (med.)* pielită.

пия́вк|а, *-и f.* lipitoare; *ста́вить* ~*и* a pune lipitori ◇ *приста́ть как* ~ a se lipi ca o lipitoare, a se ţine scai.

пла́вани|е, *-я n.* **1.** *sg.* înot, nataţie; *бассе́йн для* ~*я* bazin de înot; ~ *бра́ссом* bras; ~ *кролем* craul. **2.** navigaţie; *кабота́жное* ~ cabotaj, navigaţie de coastă; ~ *в откры́том мо́ре* navigaţie în larg; *кругосве́тное* ~ călătorie *(pe apă)* în jurul lumii; *капита́н да́льнего* ~*я* căpitan de cursă lungă; *отпра́виться в* ~ a porni în larg.

пла́вательн|ый *adj.* de înot; de/pentru notat; *(la peşti)* ~ *пузы́рь* băşică; ~*ая перепо́нка* membrana palmipedelor; ~ *по́яс* centură de salvare; ~ *круг* colac de salvare.

пла́ва|ть, *-ю, -ешь vb. ipf.* **1.** a înota; *он хорошо́* ~*ет* înoată bine. **2.** *(о предметах)* a pluti; *де́рево* ~*ет* lemnul pluteşte pe apă. **3.** a naviga; ~ *в мо́ре* a naviga pe mare. **4.** *(в ответах)* a o scălda; ~ *на экза́мене* a o scălda la examen ◇ *(fig.) ме́лко* ~ a fi lipsit de avînt; a se pierde în lucruri mărunte.

пла́вень, *-вня m. (tehn.)* flux, fondant.

плавико́в|ый *adj. (chim.)* ~*ая кислота́* acid fluorhidric; *(mineral.)* ~ *шпат* fluorură de calciu, fluorină.

плави́льн|ый *adj. (tehn.)* de topit, de topire; ~*ая печь* cuptor de topire, cuptor de fuziune; ~ *ти́гель* creuzet.

плави́льня, *-и f. (tehn.)* topitorie.

плави́льщик, *-а m. (tehn.)* topitor.

пла́вить, *-влю, -вишь vb. ipf. (pf. распла́вить) acuz. (tehn.)* a topi; ~ *мета́ллы* a topi metale.

пла́виться, *-влюсь, -вишься vb. ipf. (pf. распла́виться) (tehn.)* a se topi.

пла́вка, *-и f. (tehn.)* **1.** *sg.* topire; fuziune; ~ *мета́ллов* topirea metalelor. **2.** *(результат)* şarjă, elaborare.

пла́вки, *-вок pf. (sport)* chiloţi de baie.

пла́вкий, *adj. (tehn.)* fuzibil; ~ *мета́лл* metal fuzibil.

пла́вкость, *-и f. sg. (tehn.)* fuzibilitate.

плавле́ни|е, *-я n. sg. (tehn.)* topire, fuziune; *то́чка* ~*я* temperatura de topire, punct de topire.

пла́вленный *adj. (în expr.)* ~ *сыр* brînză topită.

пла́вн|ев|ый *adj.* din bălţile rîurilor; ~*ые по́чвы* terenuri mîloase.

пла́вни, *-ей pl.* plaur, plavie, cocioc; *дунáйские* ~ bălţile Dunării.

плавни́к, *-á m. (zool.)* aripioară, înotătoare; *грудно́й* ~ aripioară pectorală; *па́рные* ~*и* aripioare perechi.

плавникóвый *adj. (zool.)* de aripioară, de înotătoare.

пла́вно, *adv.* lin; armonios; ritmic.

пла́вность, *-и f. sg.* caracter curgător/armonios/ritmic; armonie; ~ *ре́чи* caracterul curgător al expunerii.

пла́вн|ый *adj.* lin, curgător, armonios, ritmic; ~ *ое движе́ние* mişcare lină/ritmică; ~*ая похо́дка* mers lin; ~ *стих*

vers armonios; ~ *стиль* stil curgător; ~*ая речь* vorbire curgătoare ◇ *(lingv.)* ~*ые согла́сные*; ~*ые зву́ки* consoane lichide *(«р» şi «л»)*.

плаву́н, *-á m. (zool.)* borchiş.

плаву́честь, *-и f.* flotabilitate; capacitatea de plutire.

плаву́чий *adj.* plutitor, flotabil; ~*ая льдина́* banchiză; ~ *мая́к* far plutitor; *(mil.)* ~*ая батере́я* baterie flotantă.

плагиа́т, *-а m.* plagiat; *соверши́ть* ~ a comite un plagiat, a plagia.

плагиа́тор, *-а m.* plagiator.

плагиа́торский *adj.* de plagiator.

пла́зма, *-ы f. sg. (biol.)* plasmă.

плазмо́дий, *-я m. (biol.)* plasmodiu.

пла́кальщица, *-ы f. (înv.)* bocitoare.

плака́т, *-а m.* afiş; placardă.

плака́тн|ый *adj.* de afiş, de placardă; ~*ая жи́вопись* pictură de afişe.

пла́к|ать, *пла́чу, пла́чешь vb. ipf.* **1.** a plînge, a vărsa lacrimi; ~ *навзры́д* a plînge în hohote; *го́рько* ~ a plînge amarnic; ~ *от ра́дости* a plînge de bucurie; *хоть плачь!* îţi vine să plîngi!; te apucă plînsul nu altceva!; *дово́льно вам* ~ *!* destul cu plînsul!; mai lasă plînsul! **2.** *(fig.)* a jeli, a regreta, a deplînge; ~ *о чём-л.* a regreta ceva ◇ *(pop.)* ~*ли де́нежки* s-au dus bănuţii pe gîrlă; *по нему́ верёвка пла́чет* plînge funia după el.

пла́каться, *пла́чусь, пла́чешься vb. ipf. (pf. поплака́ться) на* + *acuz.* a se plînge de *(cineva, ceva)*; a se tîngui.

плаки́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz. (tehn.)* a placa, a îmbrăca.

плакиро́вка, *-и f. sg.* placare, placaj.

пла́кса, *-ы f. şi m.* plîngăreţ, plîngăreaţă smiorcăit, smiorcăită.

плакси́вость, *-и f. sg.* fire plîngăreaţă.

плаксиво *adv.* plîngător.

плакси́вый *adj.* plîngăreţ, smiorcăit; ~ *ребёнок* copil plîngăreţ; *(fig.)* ~ *тон* ton plîngăreţ.

плаку́н-трава́, *-ы́ f.* **1.** *(bot.)* răchitan. **2.** *(folc.)* iarbă fermecată, iarba fiarelor.

плаку́ч|ий *adj. (bot. în expr.)* ~*ая и́ва* salcie plîngătoare.

пламегаси́тель, *-я m. (tehn.)* amortizor de flacără, extinctor.

пламене́|ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf.* **1.** a străluci ca flacăra, a părea cuprins de flăcări. **2.** *instr. (fig.)* a se aprinde, a arde, a se înflăcăra, a se pasiona.

пла́менно *adv.* cu foc, cu pasiune, cu înflăcărare, cu ardoare.

пла́менность, *-и f. sg.* înflăcărare, ardoare, înfocare.

пла́менн|ый *adj. (fig.)* înflăcărat; înfocat, fierbinte, cald; ~*ая любо́вь* dragoste înfocată/ fierbinte; ~ *взгля́д* privire înflăcărată, privire focoasă; ~ *патри́от* patriot înflăcărat ◇ *(tehn.)* ~*ая печь* cuptor cu flacără.

пла́м|я, *-мени n.* flacără, văpaie, foc; *вспы́хнуло* ~ a izbucnit o flacără; *(fig.)* ~ *войны́* focul războiului.

план, *-а m.* **1.** plan; *народнохозя́йственный* ~ planul economiei naţionale; *соста́вить* ~ a întocmi un plan; *рабо́тать по* ~*у* a lucra după plan, a lucra planificat; *вы́полнить* ~ a îndeplini planul; *перевы́полнить* ~ a depăşi planul; *производ́ственный* ~ plan de producţie; *пятиле́тний* ~ plan cincinal; *календа́рный* ~ plan calendaristic; *(lingv.)* ~ *выраже́ния* planul expresiei; ~ *содержа́ния* planul conţinutului; ~ *докла́да* planul raportului; *уче́бный* ~ plan de studii; ~ *го́рода* planul oraşului; *сня́ть* ~ a ridica un plan; *пере́дний* ~ prim plan; planul din faţă; *за́дний* ~ planul din spate; *(fig.) вы́двинуть что-л. на пе́рвый* ~ a pune un lucru pe primul plan; *кру́пный* ~ prim-plan; *(în cinematografie)*. **2.** plan, proiect; *расстро́ить чьи-л.* ~*ы* a zădărnici planurile cuiva; *стро́ить* ~*ы* a face planuri; ~*ы на бу́дущее* proiecte de viitor.

планёр, *-а m. (av.)* planor; *морско́й* ~ hidroplanor.

планери́зм, *-а m. sg.* planorism.

планери́ст, *-а m. (av.)* planorist.

плана́рный *adj. (av.)* de planor, a planorului.

плане́та, *-ы f.* **1.** *(astr.)* planetă. **2.** *(fig. înv.)* zodie; soartă.

планета́рий, *-я m.* planetariu.

планета́рный *adj. (tehn.)* planetar.

плане́тн|ый *adj.* planetar; ~*ая систе́ма* sistem planetar.

планиме́тр, *-а m.* planimetru.

планиметри́ческий *adj.* planimetric.

планиме́трия, *-и f. sg.* planimetrie, geometrie plană.

плани́рование[1], *-я n. sg.* **1.** planificare; ~ *промы́шленности* planificarea industriei. **2.** sistematizare; ~ *уча́стка* sistematizarea unui teren.

плани́рование[2], *-я n. sg. (av.)* zbor planat; planare.

плани́ровать[1], *-рую, -руешь* (şi *-ру́ю, -ру́ешь*) *vb. ipf.* **1.** a planifica, a întocmi un proiect. **2.** *(pf. заплани́ровать)* a proiecta, a întocmi un proiect, a include în plan. **3.** *(pf. распла́нировать)* a planifica, a sistematiza; ~ *го́род* a sistematiza un oraş.

плани́ровать[2], *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. спла́нировать) (av.)* a plana, a zbura în zbor planat; ~ *на поса́дку* a ateriza în zbor planat.

планиро́вка, *-и f. sg.* planificare, *(plan de)* sistematizare; nivelare; ~ *городо́в* sistematizarea oraşelor.

планиро́вочн|ый *adj.* de planificare, de sistematizare; de nivelare; ~*ые рабо́ты* lucrări de sistematizare.

планиро́вщик[1], *-а m.* persoană care se ocupă cu planificarea/ sistematizarea.

планиро́вщик[2], *-а m.* maşină de nivelat terenul.

планисфе́ра, *-ы f. (astr.)* planisferă.

пла́нка, *-и f.* **1.** placă, plăcuţă; stinghie, şipcă; *металли́ческая* ~ placă de metal. **2.** *(sport.)* ştachetă.

планкто́н, *-а m. (biol.)* plancton.

планкто́нн|ый *adj. (biol.)* planctonic; ~*ые расте́ния* plante planctonice.

плано́вик, *-а́ m.* planificator.

пла́новость, *-и f. sg.* caracter planificat, planificare.

пла́нов|ый *adj.* planificat, de plan, prevăzut de plan; conform cu planul, de planificare; ~*ые зада́ния* sarcini de plan; ~*отде́л* secţie de planificare; ~*ая коми́ссия* comisie de planificare.

планоме́рно *adv.* planic; în mod planificat; metodic, sistematic; ~ *рабо́тать* a munci în mod planificat, a munci metodic.

планоме́рность, *-и f. sg.* caracter planic/planificat; dezvoltare/desfăşurare sistematică, după plan.

планоме́рн|ый *adj.* planic; planificat; sistematic, metodic; ~*ое разви́тие* dezvoltare planică.

планта́тор, *-а m.* plantator.

планта́торский *adj.* de plantator.

планта́ция, *-и f.* plantaţie; *са́харная* ~ plantaţie de trestie de zahăr; *ча́йная* ~ plantaţie de ceai.

планше́т, *-а m.* **1.** porthart. **2.** planşetă.

пласт, *-а́ m.* **1.** strat; pătură; ~*а́ми* în straturi; *(geol.) образова́ние* ~*о́в* formarea straturilor, stratificare; *(geol.) мо́щность* ~*а́* grosimea stratului; *(lingv.) лекси́ческий* ~ strat lexical. **2.** *(agr.)* strat de la suprafaţa solului; *подня́ть* ~*ы́* a ara, a desfunda ţelina; *се́ять по* ~*ý* a semăna în pămînt desţelenit ◇ *лежа́ть* ~*о́м* sau *как* ~ a sta întins, a zăcea lat.

пласта́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** a tăia în straturi. **2.** *(potroşitь)* a spinteca; ~ *ры́бу* a spinteca un peşte.

пла́стик, *-а m.* material plastic, masă plastică.

пла́стик|а, *-и f. sg.* **1.** plastică; arte plastice; *музе́й* ~*и* muzeu de arte plastice. **2.** dans ritmic; mişcări ritmice; *брать уро́ки* ~*и* a lua lecţii de dansuri ritmice.

пластили́н, *-а m. sg.* plastilină.

пластили́новый, *adj.* de/din plastilină.

пласти́на, *-ы f.* placă.

пласти́нк|а , *-и f.* **1.** *dim.* plăcuţă. **2.** placă, lamă, lamelă; disc; *патефо́нная* ~ placă de patefon; *фотографи́ческая* ~ placă fotografică; *прояви́ть* ~*у* a developa o placă; *чувстви́тельная* ~ placă sensibilă la lumină. **3.** *(bot.)* limb ◇ *записа́ть на* ~*у* a înregistra pe placă/pe disc; *наигра́ть* ~*у* a pune o placă/un disc; *не меня́ть* ~*и* a cînta acelaşi cîntec; doina ştie, doina cîntă; a o ţine una şi bună; *переме́нить* ~*у* a schimba placa/foaia.

пласти́ночный *adj.* de placă, cu plăci; ~*фотографи́ческий аппара́т* aparat fotografic cu plăci.

пластинчатожа́берные, *-ых; sg. -ое, -ого n. (zool.)* lamelibranhiate.

пласти́нчатый *adj.* lamelar; în/cu lame/plăci; dispus în formă de plăci; ~ *гриб* ciupercă lamelară.

пласти́ческ|ий *adj.* **1.** plastic; ~*ое иску́сство* artă plastică; ~*ая ма́сса* masă plastică. **2.** ~*ая хирурги́я* chirurgie plastică; ~*ая опера́ция* operaţie de transplantare a pielii.

пласти́чность, *-и f. sg.* **1.** caracter ritmic/armonios; ~ *движе́ний* armonia mişcărilor. **2.** plasticitate; ~ *по́чвы* plasticitatea solului.

пласти́чн|ый *adj.* **1.** ritmic, armonios; ~ *та́нец* dans armonios. **2.** plastic, maleabil; ~*ые тела́* corpuri plastice; ~ *бето́н* beton plastic, beton moale.

пластма́сса, *-ы f.* = *пласти́ческая ма́сса* masă/materie plastică.

пластма́ссовый *adj.* din materie plastică, de material plastic.

пластово́й *adj.* în straturi; ~ *у́голь* cărbune în straturi.

пластога́мия, *-и f. (biol.)* plastogamie.

пла́стырь, *-я m.* **1.** plasture. **2.** *(mar.)* astupătură, paiet.

плат, *-а m. (inv.)* basma.

пла́т|а, *-ы f. sg.* **1.** plată, taxă; *за́работная* ~ remunerare, retribuţie, salariu; *сде́льная* ~ plată cu bucata, în acord; *подённая* ~ plată cu ziua; *аре́ндная* ~ arendă; *кварти́рная* ~ chirie; ~ *за вход; входна́я* ~ taxă la intrare; ~ *за обуче́ние* taxă şcolară; ~ *за прово́з* taxă de transport; fraht; *производи́ть* ~*у* a face plata. **2.** *(fig.)* răsplată, recompensă.

плата́н, *-а m. (bot.)* platan.

плата́новый *adj. (bot.)* de platan.

плата́ть, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. заплата́ть) acuz. (pop.)* a petici, a cîrpi; ~ *руба́ху* a petici o cămaşă.

плат|ёж, *-ежа́ m.* plată, achitare, vărsămînt; *нало́жным* ~ *ежо́м* contra ramburs; *сро́чный* ~ plată urgentă; ~ *в рассро́чку* plată în rate; *производи́ть* ~*ежи́* a efectua plăţi; *прекрати́ть* ~*ежи́* a înceta plăţile ◇*(prov.) долг* ~*ежо́м кра́сен* datornicul la plată se cunoaşte.

платёжеспосо́бность, *-и f. sg.* solvabilitate.

платёжеспосо́бный *adj.* solvabil, bun de plată, bun platnic; *(ec. pol.)* ~ *спрос* cerere solvabilă.

платёжн|ый *adj.* de plată, de plăţi; ~*ые соглаше́ния* acorduri de plăţi.

плате́льщик, *-а m.* plătitor, platnic; ~ *нало́гов* contribuabil.

пла́тина, *-ы f. sg.* platină.

платини́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (chim. tehn.)* a platina.

платинирóвка, *-и f. (chim. tehn.)* platinare.

пла́тинов|ый *adj.* de/din platină.

плати́ть, *плачу́, пла́тишь vb. ipf.* **1.** *(pf. заплати́ть şi уплати́ть) acuz.* a plăti, a achita; ~ *долги́* a achita datoriile; ~ *нали́чными* a plăti în numerar, a plăti cu bani gheaţă/cu bani peşin; ~ *за кварти́ру* a plăti chiria; ~ *зо́лотом* a plăti în aur; ~ *до́рого* a plăti cu bani grei; ~ *штраф* a plăti o amendă; ~ *в рассро́чку* a plăti în rate. **2.** *(pf. заплати́ть) instr.* cu *за* + *acuz. (fig.)* a plăti, a răsplăti, a recompensa; ~ *добро́м за зло* a răsplăti răul cu binele; ~ *той же моне́той* a plăti cu aceeaşi monedă; ~ *взаи́мностью* a nutri aceleaşi sentimente ◇ ~ *дань* a plăti tribut.

плати́ться, *плачу́сь, пла́тишься vb. ipf.* **1.** *(pf. поплати́ться) instr.* cu *за* + *acuz.* a plăti *(pentru ceva)*, a ispăşi. **2.** *pas.* de la *плати́ть.*

пла́тн|ый *adj.* **1.** cu plată; ~ *вход* intrare cu plată; ~ *пассажи́р* călător cu plată. **2.** plătit, remunerat; ~ *рабо́тник* muncitor plătit; ~*ая до́лжность* funcţie remunerată.

плато́, *n. indecl.* platou, podiş; *го́рное* ~ podiş de munte.

плато́к, *-тка́ m.* **1.** basma; broboadă; şal; *головно́й* ~ broboadă; *ку́таться в* ~ a se înfofoli în şal. **2.** batistă; *носово́й* ~ batistă.

платони́зм, *-а m. sg. (fil.)* platonism.

плато́ник, *-а m. (fil.)* platonician.

платони́ческ|ый *adj.* platonic; ~*ая любо́вь* dragoste platonică.

плато́чный *adj.* de/pentru basmale; de/pentru batiste.

платфóрма[1], *-ы f.* **1.** peron, rampă. **2.** vagon descoperit, platformă, **3.** camion.

платфóрма[2], *-ы f.* platformă, program; *избира́тельная* ~ program electoral.

пла́ть|е, *-я n.* **1.** *sg. col.* haine, îmbrăcăminte; *мужско́е* ~ haine bărbăteşti; *фóрменное* ~ uniformă; *штáтское* ~ haine civile; *магази́н гото́вого* ~*я* magazin de confecţii. **2.** rochie; *ле́тнее* ~ rochie de vară; *ба́рхатное* ~ rochie de catifea; ◇*(prov.) берегу́* ~ *сно́ву, а честь смо́лоду* păzeşte-ţi haina încă de nouă, şi cinstea încă de tînăr.

пла́тьице, *-а n. dim.* rochiţă.

пла́тьишко, *-а dim. (peior.)* treantă de rochiţă.

платя|но́й *adj.* de haine; ~*ая щётка* perie de haine; ~ *шкаф* dulap de haine, şifonier.

плаýн, *-á m. (bot.)* piedicuţă, cornişor.

плауно́вые, *-ых pl. ; sg. -ое, -ого, (bot.)* licopodiacee.

плафóн, *-а m.* **1.** plafon, tavan. **2.** *(абажур)* abajur, plafonieră.

плафóнн|ый *adj.* de plafon, de tavan; ~*ая жи́вопись* pictură de plafoane.

пла́ха, *-и f.* **1.** butuc, buştean. **2.** *(ist.)* butuc *(pe care erau decapitaţi osîndiţii la moarte)*; eşafod.

пла́хта, *-ы f.* **1.** *(ткань)* ţesătură de casă *(în dungi)*. **2.** *(юбка)* fotă, catrinţă.

плац, *-а (mil.)* piaţă, cîmp *(pentru paradă şi exerciţii militare)*; *уче́бный* ~ cîmp de instrucţie.

плацда́рм, *-а m.* **1.** *(mil.)* cîmp de operaţii, bază de atac. **2.** *(fig.)* cap de pod.

плацéнта, *-ы f. (anat.)* placentă.

плацентáрный *adj. (anat.)* placentar, cu placentă.

плацкáрта, *-ы f. (ferov.)* tichet.

плацкáртный *adj. (ferov.)* cu tichet; ~ *вагóн* vagon cu locuri rezervate; cu tichet; ~*ое ме́сто* loc cu tichet.

плач, *-а m. sg.* plîns, plînset, bocet, tînguire; *разрази́ться* ~*ем* a izbucni în plîns.

плачéвность, *-и f. sg.* stare deplorabilă, stare de plîns; ~ *положе́ния* situaţie de plîns.

плачéв|ный *adj.* **1.** *(жалобный)* de jale; tînguitor; ~ *го́лос* voce tînguitoare. **2.** *(жалкий)* lamentabil, jalnic, de plîns, deplorabil; *име́ть* ~ *вид* a avea un aspect jalnic; ~ *результа́т* rezultat lamentabil, rezultat foarte neplăcut; ~*ые после́дствия* consecinţe deplorabile.

пла́чущий **1.** *part. prez. act.* de la *пла́кать.* **2.** *adj.* plîngător jalnic; ~ *го́лос* glas plîngător.

пла́шка, *-и f.* **1.** scurtătură de lemn. **2.** *(tehn.)* bac de filieră, plăcile de la clupă.

плашкóут, *-а m. (mar.)* ponton,; vas cu fundul plat.

плашкóутный *adj.* de ponton; ~ *мост* pod de vase; ponton.

плашмя́, *adv.* cu fundul lat, pe lat; *уда́рить ша́шкой* ~ a lovi cu latul sabiei; *упа́сть* ~ a cădea pe spate.

плащ, *-á m.* **1.** *(дождевик)* impermeabil, manta de ploaie; *прорези́ненный* ~ manta de ploaie cauciucată. **2.** *(накидка)* pelerină ◇ ~*-пала́тка* foaie de cort.

плащани́ца, *-ы f. (bis)* aer, epitaf.

плащ-пала́тка, *-и f. (mil.)* foaie de cort.

плебéй, *-я m.* plebeu.

плебéйский *adj.* de plebeu, plebeian.

плебисци́т, *-а m.* plebiscit.

плебисци́тный *adj.* plebiscitar, prin plebiscit.

плебс, *-а m. (ist.)* plebe.

плевá, *-ы́ f. (anat.)* membrană, peliculă; *лёгочная* ~ pleură; *дéвственная* ~ himen.

плевáтельница, *-ы f.* scuipătoare.

плевáть, *плюю, плюёшь vb. ipf. (pf. наплевáть şi mot. плúнуть)* **1.** a scuipa. **2.** *(fig. pop.) на* + *acuz.* a nu da atenţie, a nu-i păsa *(de nimeni, de nimic)* ◇ ~ *в потолóк* a sta de pomană; a tăia frunză la cîini; *(prov.) не плюй в колóдец — пригóдится водú напúться* nu scuipa în fîntînă, se poate să bei din ea.

плевáться, *плюю́сь, плюёшься vb. ipf.* **1.** a scuipa *(mult şi des)*. **2.** *(брызгать слюной при разговоре)* a împroşca cu scuipat. **3.** *(друг на друга)* a se scuipa. **4.** *(fig.)* a scuipa.

плéвел, *-а m. (bot.)* zîzanie, neghină ◇ *(fig.) отделúть ~ы от пшенúцы* a alege neghina din grîu.

плевóк, *-вкá m.* scuipat ◇ *плевкá не стóит* nu face nici două parale.

плéвра, *-ы f. (anat.)* pleură.

плеврúт, *-а m. sg. (med.)* pleurită, pleurezie.

плéв|ый *adj. (pop.)* de nimic; ~*ое дéло* o nimica toată.

плед, *-а m.* pled, pătură.

плезиозáвр, *-а m.* plesiosaurus.

плейстоцéн, *-а m. (geol.)* pleistocen.

плейстоцéновый *adj. (geol.)* pleistocen.

плексиглáс, *-а m.* plexiglas.

племенно́й *adj.* **1.** de trib, al tribului, de, clan, de gintă; ~ *диале́кт* dialect tribal,

2. *(о скоте)* de rasă, de prăsilă; ~ *скот* animale de prăsilă.

племя *-мени n.* **1.** trib, clan, gintă; *первобытные племена́* triburi primitive; *кочевы́е племена́* triburi nomade. **2.** *(înv.)* neam, popor. **3.** *(поколение)* generaţie ◇ *оста́вить на* ~ a lăsa de prăsilă.

племя́нник, *-а m.* nepot *(de frate sau de soră).*

племя́нница, *-ы f.* nepoată *(de frate sau de soră).*

плен, *-а m. sg.* **1.** captivitate, prizonierat; *брать в* ~ a face prizonier; *попа́сть в* ~ a cădea prizonier; *сда́ться в* ~ a se preda; *быть в ~ý* a fi prizonier; *бежа́ть из ~а* a fugi din captivitate. **2.** *(fig.)* robie; *в ~ý предрасу́дков* robit de prejudecăţi.

пле́нарный *adj.* plenar; *~ое заседа́ние* şedinţă plenară.

плене́ние, *-я n. sg.* luare în captivitate.

плени́тельно *adv.* cu farmec; (în mod) încîntător, captivant.

плени́тельность, *-и f. sg.* farmec, atracţie, caracter încîntător /atrăgător.

плени́тельный *adj.* fermecător, încîntător, seducător; captivant.

плени́ть[1], *-ню́, -ни́шь vb. pf. acuz. (înv.)* a captiva, a face prizonier; ~ *вра́жескую а́рмию* a lua în captivitate o armată duşmană.

плени́ть[2], *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. пленя́ть) acuz.* a fermeca, a încînta, a captiva, a cuceri; ~ *свое́й красото́й* a fermeca prin frumuseţea sa.

плени́ться, *-нюсь, -ни́шься vb. pf. (ipf. пленя́ться) instr.* a fi captivat/ fermecat/ vrăjit.

плёнка, *-и f.* **1.** *(anat.)* peliculă, pieliţă. **2.** peliculă; fibră; *запи́сывать на ~у* a înregistra pe peliculă.

пле́нн|ый *adj.* **1.** captiv, aflat în prizonierat. **2.** *~ый, -ого m.* prizonier, captiv.

плёночный *adj.* de peliculă, pelicular.

пле́нум, *-а m.* (şedinţă) plenară; *расши́ренный ~* plenară lărgită.

пленя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *плени́ть*[2]

плени́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *плени́ться*

плеона́зм, *-а m. (lingv.)* pleonasm.

плеонасти́ческий *adj. (lingv.)* pleonastic

плёс, *-а m.* întindere de apă între cotiturile sau insulele unui rîu.

плёсен|ь, *-и f.* mucegai; *(la vin, la borş etc.)* floare.

плёск, *-а m. sg.* plescăit, clipocit.

плеска́ние, *-я n. sg.* plescăit, plescăire.

плеска́ть, *-ещу́, -е́щешь vb. ipf.* **1.** *(pf. mom. плесну́ть)* a plescăi. **2.** *(pf. mom. плесну́ть) на* + *acuz.* a împroşca, a stropi. **3.** *(fig.)* a fîlfîi. **4.** *(înv.)* a bate din palme, a aplauda.

плеска́ться, *-ещу́сь, -е́щешься vb. ipf.* **1.** *(pers. 1 şi 2 nefolosite)* a plescăi. **2.** a se bălăci, a se stropi unul pe altul.

плёсневелый *adj.* mucegăit, mucezit.

плёсневеть, *-веет vb. ipf. (pf. запле́сневеть)* a se mucegăi, a prinde mucegai.

плесневóй *adj.* de mucegai; ~ *грибóк* ciuperca mucegaiului.

плесну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *плеска́ть (1, 2).*

плести́, *плету́, плетёшь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. сплести́)* a împleti; ~ *вено́к* a împleti o cunună; ~ *кружева́* a croşeta dantele; ~ *се́ти* a împleti plase, năvoade. **2.** *(pf. сплести́) (fig.)* a ţese, a urzi; ~ *интри́гу* a urzi o o intrigă. **3.** *(fig. fam.)* a bate cîmpii, a spune prostii; ~ *окосе́лицу,* ~ *небыли́цы* a îndruga verzi şi uscate, a bate cîmpii.

плести́сь, *плету́сь, плетёшься vb. ipf.* **1.** a merge agale; a se tîrî; *(fig.)* ~ *в хвосте́* a rămîne/a se tîrî în urmă. **2.** *pas.* de la *плести́.*

плете́ние, *-я n.* **1.** *sg.* împletire. **2.** împletitură, lucru împletit.

плетёнка, *-и f.* **1.** *sg.* împletitură, leasă, rogojină; *су́мка* ~ geantă împletită. **2.** *(хлеб)* pîine împletită.

плетён|ый *adj.* împletit; *~ая корзи́на* paner, coş..

плете́нь, *-тня́ m.* gard de nuiele.

плётка, *-и f.* biciuşcă, cravaşă.

плеть[1], *-и f.* bici, gîrbaci.

плет|ь[2], *-и f. (bot.)* vrej; *огуре́чная ~* vrej de castravete.

плечев|о́й *adj.* de la umăr; *(anat.)* umeral, brachial; *~а́я кость* humerus.

пле́чики, *-ов pl.* umeraş *(pentru haine).*

пле́чико, *-а n.* **1.** *dim.* de la *плечо́.* **2.** bretea.

плечи́стый *adj.* spătos, cu umerii largi, lat în spate.

плеч|о́[1], *-а́ n.* umăr; *носи́ть че́рез ~* a purta (ceva) în bandulieră; *пожима́ть ~а́ми* a da din umeri, a strînge din umeri; *~о́м к ~ý* umăr la umăr, cot la cot ◇ *плю́нуть че́рез ле́вое ~* a-şi scuipa în sîn; *с плеч долой (что-л.)* a scăpa de o grijă; *как гора́ с плеч* parcă i s-a ridicat o piatră de pe inimă; *(fig.) вы́нести всё на свои́х ~а́х* a duce totul pe umerii săi; *э́то ему́ не по ~ý* nu e pe puterile lui; *за ~а́ми у кого́-л.* în trecutul cuiva; *с чужо́го ~á* de pe spatele altuia, străin *(despre o haină);* с ~á a) cu toată puterea braţului; b) *(fig.)* fără a mai sta pe gînduri; *руби́ть с ~á* a o reteza scurt; *име́ть го́лову на ~а́х* a fi cu scaun la cap; *ле́вое/пра́вое ~ впере́д — марш!* cu ocolire la stînga/la dreapta, înainte marş! *(comandă);* на ~! la umăr arm'! *(comandă).*

плечо́[2], *-á n. (fiz. tehn.)* braţ, cot; ~ *рыча́га* braţ de pîrghie; ~ *криво́шипа* cotul manivelei, braţul manivelei.

плеши́веть, *-ею, -еешь vb. ipf. (pf. оплеши́веть)* a cheli.

плеши́вость, *-и f. sg.* chelie, pleşuvie, calviţie.

плеши́вый *adj.* chel, pleşuv, cu chelie.

плеши́н|а, *-ы f. (pop.)* **1.** pleşuvie, chelie. **2.** loc fără vegetaţie, loc gol. **3.** rosătură, loc ros *(despre blana animalelor).*

плешь, *-и f.* chelie, pleşuvie.

плея́да, *-ы f.* pleiadă.

плея́ды, *-ов pl. (astr.)* pleiadele, cloşca cu pui.

плю *interj. (mil.)* foc!

плинто́вка, *-и f.* nivelarea unei suprafeţe.

плинтус, *-а m. (arhit.)* **1.** plintă, pervaz *(la duşumele).* **2.** soclu, brîu *(la sobă);* cornişă.

плиоце́н, *-а m. (geol.)* pliocen.

плиссе́ **1.** *n. indecl.* pliseu. **2.** *adj. indecl.* plisat; *воротничо́к ~* guleraş plisat; *ю́бка ~* fustă plisată.

плиссирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf. şi ipf. acuz.* a plisa.

плиссиро́вка, *-и f.* **1.** *sg.* plisare. **2.** pliseu.

плита́, *-ы́ f.* **1.** placă; lespede; *мра́морная ~* placă de marmoră; *моги́льная ~* lespede de mormînt; *(mil.) броневáя ~* placă de blindaj. **2.** plită de bucătărie, maşină de gătit; *электри́ческая ~* maşină electrică de gătit.

пли́тка, *-и f.* **1.** *dim.* plăcuţă; lespejoară. **2.** plită mică de bucătărie; *электри́ческая ~* reşou electric. **3.** tabletă; baton; ~ *шокола́да* baton de ciocolată.

пли́точный *adj.* în tablete; în batoane; *~чай* ceai presat.

пли́ца, *-ы f. (mar.)* ispol; căuş, scafă.

плов, *-а m.* pilaf.

плове́ц, *-вца́ m.* înotător; *подво́дный ~* înotător subacvatic.

плову́честь, *-и f. sg.* flotabilitate, capacitate de plutire; ~ *су́дна* capacitatea de plutire a unui vas.

плову́ч|ий *adj.* plutitor, flotabil, înotător; ~ *док* doc plutitor; ~ *мая́к* far plutitor; *~ая льди́на* banchiză.

плод, *-а m.* **1.** fruct, rod; *съедо́бный ~* fruct comestibil. **2.** *(fig.)* fruct, rod, rezultat; *~ы́ размышле́ний* roadele cugetării; *пожина́ть ~ы́* a culege roadele. **3.** *(biol.)* fetus, făt; *изна́ть ~* a provoca un avort ◇ *запре́тный ~ сла́док* fructul oprit e mai dulce.

плóдик, *-а m. (bot.)* carpelă.

плоди́ть, *пложу́, плоди́шь vb. ipf. (pf. расплоди́ть) acuz.* **1.** a naşte, a da naştere, a plodi. **2.** a prăsi, a înmulţi, a creşte *(animale).*

плоди́ться, *-и́тся vb. ipf. (pf. расплоди́ться)* a se înmulţi, a se plodi, a se reproduce, a se prăsi.

плóдник, *-а m. (bot.)* pistil.

плóдный *adj. v. плодоно́сный*

плодове́д, *-а m.* pomolog.

плодове́дение, *-я n.* pomologie.

плодови́тость, *-и f. sg.* fecunditate; rodnicie, fertilitate.

плодови́тый *adj.* **1.** fecund, rodnic, fertil; prolific. **2.** *(fig.)* fecund.

плодово́д, *-а m.* pomicultor.

плодово́дство, *-а n. sg.* pomicultură.

плодово́дческий *adj.* pomicol; de pomicultură.

плодо́в|ый *adj.* **1.** fructifer, pomicol; *~ые дере́вья* pomi fructiferi. **2.** de/din fructe; *~ые консе́рвы* conserve de fructe; *~ сáхар* fructoză, levuloză.

плодоли́стик, *-а m. (bot.)* carpelă.

плодоме́р, *-а m.* calibrar *(pentru fructe).*

плодоно́жка, *-и f. (bot.)* pedunculi.

плодоноси́ть, *-óсит vb. ipf.* a rodi, a da roade.

плодоно́сность, *-и f.* însuşirea de a fi roditor, rodnicie, fertilitate.

плодоно́сный *adj.* fructifer, roditor.

плодоноше́ние, *-я n. sg.* rodire, fructificare.

плодоовощесуши́лка, *-и f.* uscătorie de fructe şi legume.

плодоовощно́й *adj.* de fructe şi legume.

плодопито́мник, *-а m.* pepinieră de pomi.

плодоро́дие, *-я n. sg.* fertilitate, fecunditate, rodnicie.

плодоро́дность, *-и f. v. плодоро́дие*

плодоро́дн|ый *adj.* fertil, roditor, rodnic; *~ая по́чва* sol roditor.

плодосбо́р, *-а m.* recoltarea fructelor.

плодосме́н, *-а m. (agr.)* asolament.

плодотво́рно *adv.* rodnic, cu succes, cu spor.

плодотво́рность, *-и f. sg.* rodnicie, efect binefăcător.

плодотво́рн|ый *adj.* rodnic, fecund; *~ труд* muncă rodnică; *~ое влия́ние* influenţă binefăcătoare.

пло́йка, *-и f. sg.* gofrare, plisare.

пло́мба [1], *-ы f.* plumb; *тамо́женная ~* plumb vamal; *фабри́чная ~* plumbul fabricii.

пло́мб|а [2], *-ы f.* plombă; *положи́ть ~у* a pune o plombă, a plomba un dinte.

пломби́р [1], *-а m.* îngheţată cu fructe glasate.

пломби́р [2], *-а m.* cleşte de plumbuit, de sigilat.

пломбирова́ние, *-я n.* plumbuire.

пломбирова́ть [1], *-рýю, -рýешь vb. ipf. (pf. опломбирова́ть) acuz.* a plumbui a aplica plumburi.

пломбирова́ть [2], *-рýю, -рýешь vb. ipf. (pf. запломбирова́ть) acuz.* a pune plombă, a plomba; *~ зýбы* a plomba dinţii.

пломбиро́вка [1], *-и f. sg.* plumbuire.

пломбиро́вка [2], *-и f. sg.* plombare; *~ зýбов* plombarea dinţilor.

пло́ск|ий *adj.* **1.** plan, neted; *~ая пове́рхность* suprafaţă plană; *(med.) ~ая стопá* platfus, picior plat. **2.** întins; *~ая таре́лка* farfurie întinsă. **3.** *(fig.)* plat, trivial, banal; *~ая шýтка* glumă banală, platitudine.

плоскогóрье, *-я n.* platou, podiş.

плоскогрýдый *adj.* cu pieptul plat, slab dezvoltat.

плоскогýбцы, *-цев pl.* cleşte plat.

плоскодóнка, *-и f.* barcă cu fundul plat.

плоскодóнн|ый *adj.* cu fundul plat; *~ая бáржа* şalandă.

плоскостнóй *adj.* plan, relativ la o suprafaţă plană.

плоскостóпие, *-я n. sg. (med.)* picior plat.

пло́скост|ь, *-и f.* **1.** plan; suprafaţă plană; *(mat.) секýщая ~* plan secant; *(mat.) парáллельные ~и* planuri paralele; *~ вращéния* planul rotaţiei; *(mat. mec.) наклóнная ~* plan înclinat; *(astr.) ~ орбúты* planul orbitei. **2.** *(av.)* plan aripă; *~ самолётa* aripa avionului. **3.** *(fig.)* aspect; *рассмотрéть вопрóс в другóй ~и* a examina o problemă sub alt aspect. **4.** *(fig.)* platitudine, banalitate, trivialităţi; *говорúть ~и* a spune banalităţi/ trivialităţi ◇ *(fig.) пойтú/катúться по наклóнной ~и* a decădea, a regresa.

плот, *-á m.* **1.** plută; *бревéнчатый ~* plută de bîrne; *надувнóй ~* plută pneumatică. **2.** ponton.

плотбище, *-а n.* chei pentru construirea plutelor.

плотвá, *-ы́ f. sg. (iht.)* băbuşcă, ocheană.

плóтик, *-а m.* ponton.

плоти́н|а, *-ы f.* dig, baraj, zăgaz, iezătură, stăvilar; *бетóнная ~* dig de beton; *сооружúть ~у* a construi un dig.

плотúнный *adj.* de baraj; *~ затвóр* poartă de baraj.

плóтник, *-а m.* dulgher, teslar.

плóтничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a se ocupa cu dulgheria.

плóтничество, *-а n. sg.* dulgherie.

плóтничий *adj.* de dulgher, de dulgherie; *~ья бригáда* echipă/brigadă de dulgheri; *~ьи инструмéнты* scule de dulgherie.

плóтничный *adj.* de dulgher, de dulgherie; *~ труд* muncă de dulgher, de dulgherie.

плóтно *adv.* **1.** strîns, etanş, tare; *~ закрыть* a închide ermetic; *~ облегáть* a sta strîns *(pe corp).* **2.** *(în expr.) ~ повéсть/пообéдать* a mînca zdravăn, a mînca bine.

плóтность, *-и f. sg.* **1.** densitate; *~ населéния* densitatea populaţiei. **2.** *(fiz. mat.)* densitate; *~ вероя́тности* densitate de probabilitate; *~ вóздуха* densitatea aerului. **3.** *(крепость)* soliditate, tărie.

плóтн|ый *adj.* **1.** compact, des, dens; etanş; *~ая мáсса* masă compactă; *~ое населéние* populaţie densă; *~ая ткáнь* ţesătură densă. **2.** gros; rezistent; *~ая бумáга* hîrtie groasă. **3.** îndesat, *~ мешóк* sac bine îndesat. **4.** voinic, îndesat, bine făcut, solid; *~ мужчúна* bărbat solid. **5.** copios, abundent, consistent; *~ зáвтрак* gustare copioasă.

плотовóд, *-а m.* plutaş, conducător de plută, cîrmaci *(la plută).*

плотовóй *adj.* de transport cu pluta, de plutărit; *~ лес* lemn plutărit.

плотовщúк, *-á m.* **1.** plutaş. **2.** podar.

плотоспýск, *-а m.* deschidere pentru trecerea plutelor.

плотоход, *-а m.* plutărit.

плотоя́дный *adj.* **1.** carnivor. **2.** *(fig.)* senzual, voluptuos; libidinos. **3.** *(zool.) ~ые, -ых pl.* carnivore.

плóтский *adj.* trupesc, senzual.

плот|ь, *-и f. sg.* trup; carne ◇ *~ и кровь (чья-л.)* sau *~ от ~и (кого́-л.)* trup din trupul (cuiva); *облечь в ~и кровь* a întrupa, a da chip; *во ~и* întrupat, aievea; *э́то вошло́ емý в ~ и кровь* i-a intrat în sînge.

плóхо 1. *adv.* rău, prost, slab; *~ себя́ чýвствовать* a se simţi prost; *~ поступúть с кем-л.* a proceda rău cu cineva; *~ кóнчить* a se sfîrşi prost; *~ сдéланный* prost făcut. **2.** *pred.* cu *dat.* e rău, nu e bine; *мне ~* mi-e rău, mă simt prost; *не ~* nu-i rău; *из рук вон ~* din cale afară de rău ◇ *~ лежúт* stă rău *(acolo),* e prea la vedere; *~ — ~* în cel mai rău caz; cel puţin; *и так ~ и э́так нехорошó* greu la deal şi rău la vale; *смотрéть, где что ~ лежúт* a căuta ceva de furat; a căuta ceva ce nu e bine pus.

плоховáтый *adj.* nu prea bun, cam rău.

плох|óй *adj.* **1.** rău, prost; de proastă calitate; slab, nesatisfăcător; *~ человéк* om rău; *~áя пáмять* memorie slabă; *~óе поведéние* comportare urîtă *~óе настроéние* proastă dispoziţie; *~áя погóда* vreme proastă, timp urît; *~óе здорóвье* sănătate şubredă; *~ вóздух* aer stricat/nesănătos; *его́ делá ~ú* îi merge prost. **2.** *pred.* e bolnav; îi e rău; *он совсéм плох* e foarte bolnav ◇ *с ним шýтки ~ú* nu ştie de glumă; *на негó надéжда ~áя* nu e om de nădejde, nu te poţi bizui pe el.

плóхонький *adj.* nu prea bun, aşa şi aşa; mediocru; slăbuţ.

плоша́|ть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. сплоша́ть) (pop.)* a da greş, a face o boacănă, a o scrînti.

плóшк|а, *-и f.* **1.** *(pop.)* blid, farfurie *(întinsă).* **2.** *(ist.)* opaiţ ◇ *ни ~и, ни лóжки* nici strachină, nici lingură; sărac lipit pămîntului.

площáдка, *-и f.* **1.** teren, loc; *спортúвная ~* teren de sport; *штрафнáя ~* careu de pedeapsă; *дéтская ~* teren de jocuri pentru copii; *посáдочная ~* teren de aterizare; *~ для зáпуска ракéт* rampă de lansare a rachetelor; *строúтельная ~* şantier. **2.** odihnă *(la scară);* palier; *лéстничная ~* odihna scării. **3.** rampă; *разгрýзочная ~* rampă de descărcare. **4.** *(вагона)* platformă *(la tramvai, vagoane).*

площадн|óй *adj.* vulgar, trivial; de mahala; *~áя брань* înjurături ordinare.

плóщадь, *-и f.* **1.** suprafaţă, arie; *(geom.) ~ треугóльника* suprafaţa, aria *(unui triunghi); (geom.) óбщая ~* arie totală; *посевнáя ~* suprafaţă cultivabilă; *жилáя ~* suprafaţă de locuit, spaţiu locativ, spaţiu; *(fiz.) ~ излучéния* suprafaţa de iradiere; *уязвúмая ~* suprafaţă vulnerabilă. **2.** piaţă *(publică); базáрная ~* piaţă.

плуг, *-а m.* plug; *многолемéшный ~* plug polibrăzdar; *тракторный ~* plug de tractor; *оборóтный ~* plug

reversibil, plug geamăn; *снегово́й* ~ plug de zăpadă.

плуга́рь, *-я m.* plugar.

плугово́й *adj.* de plug.

плу́жный *adj. v. плугово́й*

плут, *-á m.* **1.** potlogar, pungaş, escroc. **2.** şmecher, şiret, hoţoman.

плута́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* a rătăci.

плу́тни, *-ей pl.* trucuri, şmecherii, viclenii.

плутова́тость, *-и f. sg.* viclenie, şiretenie.

плутова́тый *adj.* pornit pe pungăşii; şiret, viclean; ~ *взгляд* privire vicleană/ şireată.

плутова́ть, *-тýю, -тýешь vb. ipf. (pf. наплутова́ть* şi *сплутова́ть)* a înşela, a păcăli, a umbla cu fofîrlica, cu şiretlicuri.

плутовско́й *adj.* **1.** de potlogar, de escroc; hoţesc. **2.** de şmecher, de pişicher; şiret, viclean, ştrengăresc.

плутовство́, *-á n. sg.* potlogărie, escrocherie, pungăşie.

плутокра́т, *-а m.* plutocrat.

плутократи́ческий *adj.* plutocratic.

плутокра́тия, *-и f. sg.* plutocraţie.

плуто́ний, *-я m. (chim.)* plutoniu.

плывýн, *-á m. (geol.)* teren curgător, nisipuri acvifere; chişai.

плывýчесть, *-и f.* fluiditate.

плывýнный *adj.* curgător *(despre un teren).*

плывýчий *adj.* spălat de ape.

плы|ть, *плывý, плывёшь vb. ipf.* **1.** a înota; *(despre corpuri)* a pluti; ~ *прóтив течéния* a înota împotriva curentului. **2.** a merge *(cu vaporul, cu barca etc.)*; a naviga; ~ *на парохóде* a merge/ a naviga cu vaporul. **3.** *(fig.)* a pluti; a plana. **4.** a se revărsa; *мéсто ~вёт из горшкá* aluatul se revarsă din oală ◇ ~ *в рýки* a-i reuşi uşor/ fără trudă *(pe nemeritate)*; ~ *по вóле волн* a pluti în voia valurilor.

плювио́граф, *-а m.* pluviograf.

плювио́метр, *-а m.* pluviometru.

плюга́вый *adj. (pop.)* pirpiriu, prăpădit, jigărit; jalnic.

плюма́ж, *-а m. (înv.)* penaj, panaş.

плю́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *плева́ть* ◇ *раз* ~ cît a zice peşte.

плюрали́зм, *-а m. (fil.)* pluralism.

плюралисти́ческий *adj. (fil.)* pluralistic; de pluralism.

плюра́льный *adj. (în expr.)* ~ *вóтум* vot plural.

плюс, *-а m.* **1.** *(mat.)* plus, semnul adunării. **2.** *indecl. (mat.)* plus; *два* ~ *три* doi plus trei. **3.** *(fig.)* avantaj.

плю́ска, *-и f. (bot.)* cupula.

плюсквáмперфект, *-а m. (gram.)* mai mult ca perfect.

плюсна́, *-ы́ f. (anat.)* metatars.

плюсневóй *adj.* de metatars.

плю́ха, *-и f. (pop.)* palmă.

плю́хаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *плю́хнуться*

плю́хнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (pop.)* a se trînti, a cădea greu, cu zgomot.

плю́хнуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. плю́хаться) v. плю́хнуть*

плюш, *-а m.* pluş.

плю́шевый *adj.* de pluş, pluşat.

плющ, *-á m. (bot.)* iederă.

плющевóй *adj.* de iederă.

плющéние, *-я n. sg.* turtire, presare; laminare.

плющи́льный *adj. (tehn.)* de turtire, de presare, de laminat.

плю́щить, *-щу, -щишь vb. ipf. (pf. сплю́щить) acuz.* a turti, a presa, a lamina.

пляж, *-а m.* plajă.

пляс, *-а m. sg.* joc, dans; *пусти́ться в* ~ a porni să joace, a se înfinge la joc.

пляса́ть, *пляшý, пля́шешь vb. ipf. (pf. сплясáть) acuz.* a juca, a dansa *(de obicei un dans popular).*

пля́ска, *-и f.* joc, dans *(mai ales popular)* ◇ *(med.)* ~ *святóго Ви́тта* coree; ~ *смéрти* dans macabru.

плясовóй *adj.* de joc, de dans.

плясу́н, *-á m.* dansator; *канáтный* ~ dansator pe frînghie/pe sîrmă.

плясу́нья, *-и f.* dansatoare.

пневма́тик, *-а m.* pneu, anvelopă.

пневма́тика, *-и f. sg. (fiz.)* pneumatică.

пневмати́ческ|ий *adj.* pneumatic; ~ *мóлот* ciocan pneumatic; ~*ая пóчта* poştă pneumatică.

пневмокóкк, *-а m.* pneumococ.

пневмоколесó, *-á n.* roată pe pneu.

пневмóния, *-и f. sg. (med.)* pneumonie.

пневмосисте́ма, *-ы f.* sistem pneumatic, instalaţie pneumatică.

пневмото́ракс, *-а m. (med.)* pneumotorax.

пни́стый *adj.* cu buturugi, cu multe cioturi.

пнуть, *пну, пнёшь vb. pf. (ipf. пина́ть) acuz.* a împinge cu piciorul, a da cu piciorul.

по *prep.* **I.** cu *dat.* **1.** *(folosit la indicarea suprafeţei sau limitelor între care se desfăşoară acţiunea)* pe, prin; *идти́ по доро́ге* a merge pe drum; *ла́зить по гора́м* a se căţăra pe munţi; *лета́ть по во́здуху* a zbura prin aer; *ходи́ть по ко́мнате* a umbla prin odaie. **2.** *(folosit la indicarea obiectului asupra căruia se îndreaptă acţiunea)* în, împotriva; *стреля́ть по врагу́* a trage asupra inamicului. **3.** *(folosit la indicarea obiectului care provoacă o anumită stare)* de, după; *скуча́ть по де́тям* a-i fi dor de copii. **4.** *(folosit la indicarea felului sau sferei de activitate)* la, de, în; *чемпио́н по ша́хматам* campion la şah; *иссле́дование по матема́тике* studiu de matematică. **5.** *(folosit la indicarea direcţiei)* după, în direcţia, pe; *плыть по тече́нию* a înota în josul apei. **6.** *(folosit pentru a arăta că acţiunea se desfăşoară conform cu ceva)* după, conform (cu), potrivit cu ...; în concordanţă cu ...; *рабо́тать по пла́ну* a lucra după plan; *оде́т по мо́де* îmbrăcat la modă; *по всем пра́вилам* după toate regulile; *по зако́ну* după lege; *по приказа́нию* din ordinul; *по пра́ву говоря́* la drept vorbind; *суди́ть по вне́шности* a judeca după înfăţişarea exterioară; *по моему́ мне́нию* după mine, după părerea mea. **7.** *(cu sens cauzal)* în urma, din cauza, datorită; din; *по боле́зни* din cauza bolii; *по оши́бке* din greşeală; *по счастли́вой случа́йности* printr-o împrejurare fericită; *по обя́занности* din obligaţie; *по его́ вине́* din vina lui. **8.** *(folosit la indicarea mijloacelor)* prin, pe calea, prin mijlocirea; la; *посла́ть по по́чте* a trimite/a expedia prin poştă; *переда́ть по ра́дио* a comunica prin radio; *говори́ть по телефо́ну* a vorbi la telefon. **9.** *(folosit la determinarea însuşirilor, semnalmentelor, calităţii)* de, după, în privinţa ...; *по профе́ссии инжене́р* de profesiune inginer; *ста́рший по во́зрасту* cel mai în vîrstă. **10.** *(folosit la determinarea legăturilor, rudeniei)* după; de; *ро́дственник по ма́тери* rudă după mamă. **11.** *(cu sens final)* ca să, cu scopul, pentru (a); în vederea; *опера́ции по овладе́нию вра́жескими перепра́вами* operaţii pentru cucerirea punctelor de trecere ale inamicului. **12.** *(cu sens temporal)* în, în timpul *(uneori se omite în traducerea românească)*; *рабо́тать по но́чам* a lucra noaptea; *по вечера́м* seara, în fiecare seară; *по четвергам* în fiecare joi; *по временам* uneori, din timp în timp, din cînd în cînd. **13.** *(cu sens distributiv)* cîte, de cîte, a cîte, a; *по рублю́ шту́ка* a (cîte). o rublă bucata; *дать ка́ждому по кни́ге* a da fiecăruia cîte o carte. **II.** cu *acuz.* sau cu *dat. (cu sens distributiv, precedînd numerale)* cîte, a cîte; *по одному́* cîte unul; *по́ два* cîte doi. **III.** cu *acuz.* pînă la; *стоя́ть по пя́с в воде́* a sta în apă pînă la brîu; *(fig.)* *за́нят по го́рло* ocupat pînă peste cap; *по́ уши в долга́х* înglodat în datorii. **IV.** cu *prepl.* după, la; *по оконча́нии рабо́ты* după/la terminarea lucrului; *по прибы́тии на ме́сто* după sosirea la destinaţie ◇ *по обыкнове́нию* ca de obicei; *по обы́чаю* după datină; *по о́череди* la rînd; *купи́ть по слу́чаю* a cumpăra de ocazie; *по до́брой во́ле* nesilit de nimeni; de bună voie; *жени́ться по любви́* a se însura din dragoste; *ему́ не по себе́* nu e în apele lui; nu i-s boii acasă; *я к вам по де́лу* am venit la dv. cu o treabă; am ceva de vorbit cu dv.; *(mil.)* *по ко́ням!* încălecaţi! *(comandă).*

по-англи́йски *adv.* englezeşte.

побагрове́ть, *-ею, -е́ешь vb. pf.* de la *багрове́ть*

поба́иваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* a se cam teme, a-i fi cam frică.

поба́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a durea puţin, a cam durea, a avea dureri din cînd în cînd.

поба́ловаться, *-луюсь, -луешься vb. pf.* a se zbengui, a se delecta *(puţin).*

по-ба́рски *adv.* boiereşte, ca un boier.

побасёнка, *-и f.* anecdotă; istorioară; poveste.

поба́ска, *-и f. = побасёнка*

побе́г [1], *-а m.* fugă, evadare, dezertare.

побе́р[2], *-а m.* mlădiță, lăstar, puiet.

побе́гать, *-аю, -аешь vb. pf.* a alerga, a fugi *(cîtva timp, puțin).*

побегу́шка, *-и f. (tehn.)* distribuitor de curent; cursor.

побегу́шк|и *(în expr.) быть у кого́-л. на ~ах* a) a fi un om de alergătură; a fi cal de poștă/de dîrvală; b) *(fig.)* a fi la cheremul cuiva.

побе́д|а, *-ы f.* victorie, izbîndă, biruință; triumf; *одержа́ть ~у* a repurta o victorie; *торжествова́ть ~у* a triumfa ◇ *пи́ррова ~* victoria lui Pirus.

победи́тел|ь, *-я m.* învingător, biruitor; cuceritor.

побед|и́ть, *-и́шь vb. pf. (ipf. побежда́ть)* **1.** a învinge, a birui; a triumfa. **2.** *(fig.)* a stăpîni, a birui, a înfrînge; *~ стра́х* a-și stăpîni frica.

побе́дн|ый *adj.* de victorie, de biruință, victorios, biruitor; triumfal.

победоно́сно *adv.* victorios.

победоно́сн|ый *adj.* **1.** victorios, biruitor; încununat de succes; triumfător; *~ая война́* război victorios; *~ые войска́* trupe victorioase. **2.** *(fig.)* plin de sine, sigur de el.

побежа́ть, *-егу́, -ежи́шь vb. pf.* a începe să fugă; a o lua la fugă.

побежда́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *победи́ть*

побеле́ть, *-ею, -еешь vb. pf. (ipf. беле́ть)* a albi, a încărunți.

побели́ть, *-елю, -е́лишь vb. pf. (ipf. бели́ть) acuz.* a vărui, a spoi.

побе́лка, *-и f. sg.* văruit, spoit; văruire, spoire.

побере́жье, *-я n.* litoral, coastă.

побер|е́чь, *-егу́, -ежёшь vb. pf. acuz.* **1.** *(сохрани́ть)* a păzi, a păstra, a feri, a avea grijă. **2.** *(расчётливо тра́тить)* a economisi, a cheltui cu chibzuială. **3.** *(щади́ть)* a menaja, a cruța; *~ свои́ си́лы* a-și cruța forțele.

побере́чься, *-егу́сь, -ежёшься vb. pf.* a se îngriji, a se feri, a se păzi.

побесе́довать, *-дую, -дуешь vb. pf.* a sta de vorbă, a discuta, a se întreține *(un timp).*

побеси́ть, *-бешу́, -бе́сишь vb. pf.* a întărîta, a înfuria (puțin).

побеси́ться, *-бешу́сь, -бе́сишься vb. pf.* **1.** a se întărîta, a se înfuria (puțin). **2.** *(порезви́ться)* a mai zburda (puțin).

побеспоко́ить, *-о́ю, -о́ишь vb. pf. acuz.* a deranja, a stînjeni, a stingheri, a incomoda.

побеспоко́иться, *-о́юсь, -о́ишься vb. pf.* **1.** *(позабо́титься)* a se îngriji, a avea grijă *(de cineva, de ceva).* **2.** *(поволнова́ться)* a se neliniști, a fi neliniștit *(un timp oarecare).*

побира́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* a cerși, a trăi din cerșit.

побиру́шка, *-и f.* și *m.* cerșetor, cerșetoare, calic, calică.

поби́ть, *-бью, -бьёшь vb. pf.* **1.** *(ipf. би́ть)* a bate, a lovi. **2.** a omorî, a masacra, a ucide *(pe toți, pe mulți);* a bate, a învinge, a întrece; *~ всех* a-i întrece pe toți. **4.** a sparge, a strica *(tot, mult)* ◇ *~ реко́рд* a bate un record.

поби́|ться, *-бьётся vb. pf.* a se sparge, a se strivi, a se strica, a se vătăma ◇ *~ об заклад* a pune rămășag, a paria, a face prinsoare.

поблагодари́ть, *-рю, -ри́шь vb. pf. (ipf. благодари́ть) acuz.* a mulțumi, a exprima mulțumiri.

побла́жк|а, *-и f.* indulgență, favoare; *де́лать/дава́ть ~у кому-л.* a fi indulgent cu cineva.

побледне́ть, *-ею, -еешь vb. pf.* de la *бледне́ть*

поблёклый *adj.* palid, șters, spălăcit, ofilit.

поблёкнуть, *-ну, -нешь vb. pf.* de la *блёкнуть*

поблёскивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a licări, a sclipi; a străluci, a scînteia.

побли́зости *adv.* în apropiere, nu departe.

побожи́ться, *-ожу́сь, -ожи́шься vb. pf.* de la *божи́ться*

побо́|и, *-ев pl.* lovituri, bătaie.

побо́ище, *-а n.* **1.** *(mil.)* luptă, bătălie, măcel. **2.** *(дра́ка)* bătaie, chelfăneală.

поболе́ть, *-ею, -еешь vb. pf.* **1.** a fi bolnav, a zăcea *(cîtva timp).* **2.** a durea *(puțin, un timp).*

поболта́ть[1], *-аю, -аешь vb. ipf.* a flecări, a trăncăni, a pălăvrăgi, a sta la taifas *(cîtva timp).*

поболта́ть[2], *-аю, -аешь vb. pf.* **1.** *(взболта́ть)* a amesteca, a agita. **2.** a legăna, a bălăbăni *(un timp).*

побо́льше **1.** *comp. (de la adj. бо́льшо́й)* (ceva) mai mare. **2.** *comp.* de la *adv. мно́го* (ceva) mai mult.

побо́рник, *-а m.* apărător, susținător; luptător; partizan.

побороть, *-рю, -о́решь vb. pf. acuz.* a învinge, a înfrînge, a birui; *~ в себе́ чу́вство стра́ха* a-și birui spaima.

побо́роться, *-орю́сь, -о́решься vb. pf.* a (se) lupta.

побо́ры, *-ов pl. (înv.)* dări, impozite, biruri *(exagerate),* stoarcere de biruri.

побо́чн|ый *adj.* **1.** accesoriu, auxiliar, secundar; tangențial; *~ за́работок* cîștig suplimentar; *~ проду́кт* produs secundar; *~ое хозя́йство* gospodărie anexă. **2.** *(înv.)* nelegitim, natural; *~ сын* fiu nelegitim, fiu natural, bastard.

побоя́ться, *-юсь, -ои́шься vb. pf. gen.* sau cu *inf.* a se teme, a-i fi frică; a nu îndrăzni, a nu cuteza.

побрани́ть, *-ню, -ни́шь vb. pf. acuz.* a mustra, a dojeni, a certa *(puțin).*

побрани́ться, *-нюсь, -ни́шься vb. pf. (ipf. брани́ться)* a se certa, a avea un schimb de cuvinte tari.

побрата́ться, *-аюсь, -аешься vb. pf. de la брата́ться*

побрати́м, *-а m. (înv.)* frate de cruce, fîrtat, ortac.

побрати́мство, *-а n. sg. (ist.)* înfrățire; frăție de cruce.

по-бра́тски *adv.* frățește, ca frații.

побра́ть, *-беру́, -берёшь vb. pf. acuz. (pop.)* a lua mult/ tot ◇ *(pop.) чёрт тебя́ побери́!* sau *чёрт бы тебя́ побра́л!* dracu să te ia!; lua-te-ar dracul!

побре́згать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *бре́згать*

побрести́, *-еду́, -едёшь vb. pf.* a merge încet, a păși agale, a (o) porni încet.

побри́ть, *-рею, -реешь vb. pf. (ipf. бри́ть) acuz.* a rade, a bărbieri.

побри́ться, *-реюсь, -реешься vb. pf. (ipf. бри́ться)* a se rade; a se bărbieri.

поброди́ть[1], *-ожу́, -о́дишь vb. pf.* a umbla de colo pînă colo, a rătăci, a hoinări *(un timp).*

поброди́ть[2], *-бро́дит vb. pf.* a fermenta, a fierbe *(un timp).*

побросать, *-аю, -аешь vb. pf* **1.** a arunca, a zvîrli la întîmplare *(multe, toate).* **2.** *(оставить)* a abandona, a părăsi, a lăsa.

побры́згать, *-аю, -аешь* și *-зжу, -зжешь vb. pf.* a stropi, a împroșca *(puțin).*

побры́згаться, *-аюсь, -аешься* și *-зжусь, -зжешься vb. pf.* a se stropi *(un timp).*

побря́кивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a zdrăngăni *(din cînd în cînd).*

побряку́шка, *-и f.* **1.** sunătoare *(jucărie pentru copii).* **2.** zorzoane.

побуди́тельн|ый *adj.* **1.** stimulator; *~ая причи́на* mobil, motiv, cauză; *~ая си́ла* forță motrice. **2.** *(lingv.)* hortativ, cu valoare hortativă; *~ое предложе́ние* propoziție hortativă.

побуд|и́ть[1], *-ужу́, -у́дишь vb. pf.* **1.** a trezi, a deștepta; a scula. **2.** a trezi, a deștepta *(pe mulți, pe toți).*

побуди́ть[2], *-ужу́, -у́дишь vb. pf. (ipf. побужда́ть) acuz.* a îndemna, a îmboldi, a determina.

побу́дка, *-и f. (mil.)* deșteptare *(semnal).*

побужда́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *побуди́ть*[2]

побужде́ни|е, *-я n.* îndemn, pornire, impuls, îmbold, stimulare.

побуре́ть, *-ею, -еешь vb. pf.* de la *буре́ть*

побыва́|ть, *-аю, -аешь vb. pf.* **1.** a vizita *(multe locuri);* a călători. **2.** a fi, a trăi, a ședea, a sta undeva *(cîtva timp).* **3.** a face o vizită în treacăt, a trece la cineva.

побы́вк|а, *-и f. (în expr.) на ~у* în permisie, într-un scurt concediu *(mai ales despre militari).*

побы́ть, *-бу́ду, -бу́дешь vb. pf.* a petrece, a ședea, a sta undeva *(cîtva timp).*

пова́дки, *-ужусь, -а́дишься vb pf.* a-și lua prostul obicei, a se năravi, a se deprinde, a se obișnui ◇ *(prov.) ~лся кувши́н по́ воду ходи́ть, тут ему́ и го́лову сломи́ть* ulciorul nu merge de multe ori la apă.

пова́дка, *-и f.* obicei, deprindere *(mai ales rea),* năravi.

пова́дно *pred. impers. (în expr.) что́бы не́ было ~* ca să (se) dezvețe; ca să se învețe minte.

повали́|ть, *-алю, -а́лишь vb. pf.* **1.** *(ipf. вали́ть) acuz.* a răsturna, a trînti

la pământ, a doborî. **2.** a da năvală, a năvăli, a începe să cadă; *~л снег* a început să ningă.

повали́ться, *-алю́сь, -а́лишься vb. pf.* de la *вали́ться*

пова́льно *adv.* fără excepţie, pe capete.

пова́льн|ый *adj.* general ◇ *~ая боле́знь* epidemie, molimă, boală epidemică.

повали́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. acuz.* a rostogoli, a da de-a dura, a tăvăli *(puţin)*.

повали́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. pf.* **1.** a se rostogoli, a se da de-a dura. **2.** *(полежать)* a sta culcat, a sta în pat, a sta tolănit, a lenevi.

по́вар, *-а ; pl. -á m.* bucătar; *гла́вный ~* bucătar-şef.

пова́ренн|ый *adj.* de bucătărie; *~ая соль* sare de bucătărie; *~ая кни́га* carte de bucate.

поварёнок, *-нка m.* ajutor de bucătar.

поварёшка, *-и f.* polonic.

повари́ха, *-и f.* bucătăreasă.

поварско́й *adj.* de bucătar.

по-ва́шему *adv.* **1.** după dumneata, după părerea dumitale. **2.** cum vrei dumneata, cum doreşti, cum crezi, cum ţi-e vrerea; *пусть бу́дет ~* fie după cum zici dumneata.

пове́дать, *-аю, -аешь vb. pf. (înv.)* a împărtăşi, a spune, a destăinui.

поведе́ни|е, *-я n. sg.* purtare, conduită, comportare, atitudine; *дурно́е ~* purtare rea; *ли́ния ~я* fel de a se purta, linie de conduită; *образцо́вое ~* purtare exemplară.

повезти́[1], *-зу́, -зёшь vb. pf.* a transporta, a duce, a căra.

повез/ти́[2], *-зёт, vb. pf. impers. (ipf. везти́*[2]*) dat.* cu *в* + *prepl. ему́ ~ло́* a avut noroc.

повелева́|ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *instr. (înv.)* a cîrmui, a conduce. **2.** *(pf. повели́ть) dat.* a porunci.

повеле́ние, *-я n. (înv.)* ordin, poruncă.

повели́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf.* de la *повелева́ть*

повели́тель, *-я m. (înv.)* stăpîn, suveran.

повели́тельно *adv.* (în mod) poruncitor, imperativ.

повели́тельн|ый *adj.* poruncitor, imperativ; *~жест* gest poruncitor; *(gram). ~ое наклоне́ние* modul imperativ.

повенча́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. венча́ть) acuz.* a cununa.

повенча́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. венча́ться)* a se cununa.

повергáть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *пове́ргнуть*

пове́рг|нуть, *-ну, -нешь vb. pf. acuz. (înv.)* a doborî, a prăvăli, a trînti la pămînt; *~ в отча́яние* a arunca pradă deznădejdii; *~в печа́ль* a întrista, a amărî.

пове́ренн|ый, *-ого m.* **1.** împuternicit, procurist; *(dipl.) ~ в дела́х* însărcinat cu afaceri; *(înv.) прися́жный ~* avocat. **2.** confident; *избира́ть кого́-л. свои́м ~ым* a face din cineva confidentul său.

пове́рить, *-рю, -ришь vb. pf.* **1.** *(ipf. ве́рить)* a crede; *~ на сло́во* a crede pe cuvînt. **2.** *(ipf. повера́ть) acuz.* a verifica, a controla; *~ исто́ги* a verifica rezultatele. **3.** *(ipf. повера́ть) dat.* a încredinţa; *~ кому́-л. свою́ та́йну* a-i încredinţa cuiva un secret.

пове́рк|а, *-и f.* **1.** verificare, control; probă. **2.** *(mil.)* apel; *вече́рняя ~* apel de seară ◇ *на ~у* de fapt, în realitate.

поверну́|ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. повёртывать) acuz.* **1.** a întoarce, a învîrti, a răsuci. **2.** *(изменить направление)* a schimba direcţia, a întoarce, a coti; a se întoarce; *~ направо* a o lua la dreapta; *~ наза́д* a se întoarce. **3.** *(fig.)* a schimba; a da o altă întorsătură; *~ разгово́р* a schimba vorba ◇ *как кудá ни поверни́* oricum ai suci-o, oricum ai învîrti-o; *~ оглоблú* a face cale întoarsă.

поверну́|ться, *-нýсь, -нёшься vb. pf. (ipf. повёртываться) vb. pf.* **1.** a se întoarce, a se răsuci; *~ в сто́рону* a se întoarce într-o parte; *~ спино́й* a se întoarce cu spatele. **2.** *(fig.)* a schimba, a lua o nouă întorsătură; *де́ло ~лось к лу́чшему* treaba s-a schimbat în bine.

пове́рочн|ый *adj.* de verificare, de control; *~ые весы́* cîntar de control.

поверста́ть, *-а́ю, -аешь vb. pf.* de la *верста́ть* **(2)**

пове́рстный *adj. (înv.)* calculat în verste.

повёрте́ть, *-верчу́, -вёртишь vb. pf.* a învîrti *(un timp)*.

повёртывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *поверну́ть*

повёртываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *поверну́ться.* **2.** *pas.* de la *повёртывать.*

пове́рх, **1.** *prep. cu gen.* (pe) deasupra, peste. **2.** *adv.* deasupra.

пове́рхностно *adv.* (în mod) superficial.

пове́рхностность, *-и f. sg.* superficialitate.

пове́рхностн|ый *adj.* **1.** de suprafaţă, la suprafaţă. **2.** *(fig.)* superficial, neserios; *~ые зна́ния* cunoştinţe superficiale.

пове́рхност|ь, *-и f.* suprafaţă; *бокова́я ~* suprafaţă laterală; *(mat.) ~ враще́ния* suprafaţă de rotaţie, suprafaţă de revoluţie; *(fiz.) ~ го́рения* suprafaţă de ardere; *(fiz.) излуча́ющая ~* suprafaţă radiantă ◇ *скользи́ть по ~и (чего́-л.)* a trata ceva superficial, a nu pătrunde în miezul chestiunii; *всплыть на ~* a ieşi *(ca untdelemnul)* la suprafaţă.

по́верху *adv.* **1.** sus, deasupra, în partea de sus, în vîrf; la suprafaţă. **2.** *(fig.)* superficial.

пове́рье, *-я n.* credinţă populară, superstiţie.

поверя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *пове́рить* **(2, 3)**

повéса, *-ы m.* pierde-vară, fluieră-vînt, ştrengar.

повеселе́лый *adj.* înveselit.

по-весе́ннему *adv.* ca primăvara, ca pe timp de primăvară.

повéс|ить, *-ешу, -есишь vb. pf.* de la *ве́шать* ◇ *~ить го́лову* cu capul plecat; *~ нос* a lăsa nasul în jos.

повéсить|ся, *-ешусь, -есишься vb. pf.* de la *ве́шаться*

повéсничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a fi un pierde-vară; a face ştrengării; a-şi face de cap.

повествова́ние, *-я n.* povestire, naraţiune.

повествова́тельн|ый *adj.* de povestire, narativ; *(gram.) ~ое предложе́ние* propoziţie narativă/enunţiativă.

повествова́ть, *-твýю, -твýешь vb. ipf. prepl.* a povesti, a nara, a relata.

повести́[1], *-едý, -едёшь vb. pf. acuz.* a duce, a conduce; *~ детéй в сад* a duce copiii în grădină; *~ войскá в бой* a duce ostaşii în luptă ◇ *э́то к добру́ не поведёт* din asta nu va ieşi nimic bun; *~ смычкóм по струнам* a trage cu arcuşul peste coarde.

повести́[2], *-едý, -едёшь vb. pf. (ipf. поводи́ть) instr.* a mişca (din); *~ плечáми* a da din umeri; *~ бровя́ми* a mişca din sprîncene; *~ глазáми* a-şi roti privirea.

повe|сти́сь, *-едýсь, -едёшься vb. pf.* **1.** *(ipf. вести́сь)* a se obişnui. **2.** *с* + *instr.* a se întîlni deseori, a se însoţi, a se aduna *(cu cineva)* ◇ *(prov.)* с *кем ~дёшься, от того́ и наберёшься* spune-mi cu cine te aduni ca să-ţi spun cine eşti.

повéстк|а, *-и f.* **1.** citaţie; convocare; *~ в суд* citaţie; *~ на заседáние* convocare la o şedinţă; *призывна́я ~* ordin de chemare. **2.** ordin de zi; *~ заседáния* ordinea de zi a şedinţei; *~ дня* ordinea de zi; *поста́вить на ~у дня* a înscrie pe ordinea de zi.

по́весть, *-и f. (lit.)* povestire, nuvelă.

повéтри|е, *-я n.* **1.** *(înv.)* epidemie, molimă. **2.** *(fig. peior.)* modă, obicei; *мóдное ~* obicei la modă.

повéшени|е, *-я n. sg.* spînzurare; *приговори́ть к ~ю* a condamna la moarte prin spînzurătoare.

повéшенный **1.** *p. t. p.* de la *повéсить.* **2.** *~ый, -ого m.* spînzurat.

повéя|ть *vb. pf.* (a începe) a adia, a sufla; *~ло весно́й* a început să miroase a primăvară.

повзвóдно *adv. (mil.)* pe plutoane.

повздóрить, *-рю, -ришь vb. pf.* de la *вздóрить*

повзросле́ть, *-éю, -éешь vb. pf.* de la *взросле́ть*

повива́льн|ый *adj. (în expr.)* *~ая бáбка* moaşă.

повида́ть, *-áю, -áешь vb. pf.* de la *вида́ть*[1]

повида́ться, *-áюсь, -áешься vb. pf. (ipf. вида́ться)* a se vedea, a se întîlni; a vizita.

по-ви́димому *cuv. modal* după cît se pare, după toate probabilităţile, pesemne, probabil.

повúдло, *-а n. sg.* magiun.

повúзгивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a scheuna încet.

повиливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a da din coadă *(din cînd în cînd).*

повили́ка, *-и f. (bot.)* cuscută, torţel, arancă.

повини́ться, *-нюсь, -ни́шься vb. pf.* de la *виниться*

повин|ная, *-ой f. (în expr.) принести́ ~ную; яви́ться с ~ой* a-şi mărturisi/a-şi recunoaşte vina; *я́вка с ~ой* a-şi pleca capul.

повинность, *-и f.* obligaţie, prestaţie, sarcină; servitute; *всео́бщая во́инская ~* serviciul militar general obligatoriu; *де́нежная ~* dare în bani; *трудова́я ~* prestaţie în muncă; *доро́жная ~* prestaţie *(la drumuri).*

повин|ный *adj.* vinovat, culpabil ◇ *~ную го́лову меч не сечёт* capul plecat sabia nu-l taie.

повинова́ться, *-ну́юсь, -ну́ешься vb. ipf. dat.* a se supune, a da ascultare, a asculta; *сле́по ~* a asculta orbeşte; a nu ieşi din cuvîntul cuiva.

повинове́ни|е, *-я n. sg.* supunere, ascultare; *беспрекосло́вное ~* supunere fără murmur; *держа́ть в ~и* a ţine în frîu *(pe cineva); привести́ к ~ю* a obliga să se supună; a îmblînzi.

повиса́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *повисну́ть*

повисе́ть, *-ишу́, -иси́шь vb. pf.* a sta agăţat, a rămîne suspendat, a atîrna *(un timp).*

повиснуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. ви́снуть* şi *повиса́ть)* a atîrna; a fi atîrnat; a se agăţa ◇ *(fig.) ~ в во́здухе* a rămîne în suspensie.

повитуха, *-и f. (reg.)* moaşă.

повле́чь, *-еку́, -ечёшь vb. pf. acuz.* a atrage după sine, a avea ca urmare; *~ за собо́й* a atrage după sine.

повлия́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf.* de la *влия́ть*

по́вод[1], *-а m.* prilej; motiv; pretext; *~ для ссо́ры* pretext de ceartă; *дать ~* a oferi un pretext/un prilej; a da loc la...; *по вся́кому ~у* cu orice ocazie; *без вся́кого ~а* fără nici un motiv; din senin; *(jur.) кассацио́нный ~* motiv de casare/de recurs ◇ *по ~у (чего́-л.)* cu privire la...; în legătură cu...; despre.

по́вод[2], *-а m.* căpăstru, frîu, dîrlog; *опусти́ть пово́дья* a slăbi frîul; *мундшту́чный ~* dîrlog de zăbală ◇ *(fig.) быть на ~ý у кого́-л.* a fi dus de nas de cineva, a se lăsa condus de cineva; *дер жа́ть кого́-л. на ~ý* a ţine în frîu pe cineva.

поводи́ть[1], *-ожу́, -о́дишь vb. pf.* a plimba *(un timp oarecare).*

поводи́ть[2], *-ожу́, -о́дишь vb. ipf.* de la *повести́[2]*

поводо́к, *-дка́* **1.** *dim.* de la *по́вод[3].* **2.** cureluşă de la zgardă ◇ *дать ~* a slăbi hăţurile; a da drumul la hăţuri.

поводы́рь, *-я́ m.* călăuză; *~ слепо́го* călăuza unui orb ◇ *~ медве́дя* ursar.

повоева́ть, *-ою́ю, -ю́ешь vb. ipf.* **1.** a purta război; a lupta *(cîtva timp).* **2.** *(fig. glumeţ)* a se război, a se certa.

по-вое́нному *adv.* milităreşte.

повози́ть, *-ожу́, -о́зишь vb. pf. acuz.* a plimba puţin *(cu un vehicul).*

повози́|ться, *-ожу́сь, -о́зишься vb. pf.* **1.** *instr.* a pierde timpul cu...; a avea de furcă, a se căzni. **2.** *(пошалить)* a se zbengui, a se juca *(un timp oarecare).* **3.** *(поворочаться)* a se întoarce de pe o parte pe alta, a se frămînta *(un timp oarecare).*

пово́зка, *-и f.* căruţă; car; furgon; *парокóнная ~* căruţă cu doi cai.

пово́й, *-я m. (bot.)* cupa-vacii, volbură.

пово́лжск|ий *adj.* situat în regiunea Volgăi, de-a lungul Volgăi.

поволо́к|а, *-и f. sg. (în expr.) глаза́ с ~ой* ochi galeşi, ochi languroşi.

поволо́чь, *-оку́, -очёшь vb. ipf. acuz.* a tîrî, a trage.

по-во́лчьи *adv.* ca lupul.

поворáчиваемость, *-и f.* capacitate de întoarcere/virare.

поворáчивание, *-я n.* întoarcere, rotire; viraj; răsturnare.

поворáчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *поворотúть*

поворáчив|аться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *поворотúться.* **2.** *pas.* de la *поворáчивать.*

по-воровски́ *adv.* tîlhăreşte, hoţeşte.

поворожи́ть, *-жу́, -жи́шь vb. pf.* a ghici *(în cărţi, cafea etc.).*

поворо́т, *-а m.* **1.** întoarcere; viraj. **2.** *(место поворота)* cotitură, cot, meandră, întorsătură; *на ~е доро́ги* la o cotitură de drum. **3.** *(fig.)* cotitură, reviriment, întorsătură. **4.** *(mar. av.)* viraj, rondou, ▾voltă ◇ *(pop. glumeţ) от воро́т ~а* face cale întoarsă, a rămîne cu buzele umflate; *поле́че на ~ах* mai încet!, ia-o cu binişorul; măsoară-ţi cuvintele!

поворотúть, *-очу́, -о́тишь vb. pf. (ipf. поворáчивать) acuz. (pop.)* a întoarce, a coti.

поворотúться, *-очу́сь, -о́тишься vb. pf. (ipf. поворáчиваться) (pop.)* a se întoarce, a se răsuci.

поворо́тливость, *-и f. sg.* **1.** iuţeală, repeziciune, dibăcie, dexteritate. **2.** *(mar.)* uşurinţă în manevrare.

поворо́тливый *adj.* iute, sprinten, îndemînatic, descurcăreţ.

поворо́тный *adj.* **1.** *(tehn.)* de întoarcere, pivotant, rotitor, turnant; *~ механи́зм* mecanism de întoarcere, mecanism de direcţie; *(ferov.) ~ круг* placă turnantă. **2.** *(fig.)* de cotitură, crucial; hotărîtor; *~ моме́нт* moment crucial.

поворошúть, *-шу́, -ши́шь vb. ipf. acuz.* a mişca, a răscoli puţin; *~ се́но* a răscoli fînul.

поворчáть, *-чу́, -чи́шь vb. pf.* a bodogoni, a bombăni, a mîrîi.

повреди́ть, *-ежу́, -еди́шь vb. pf.* **1.** *(ipf. вреди́ть) dat.* a vătăma, a dăuna. **2.** *(ipf. повреждáть) acuz. (испортить) dat.* a vătăma, a dăuna, a deteriora, a degrada; *~ замо́к* a strica un lacăt; *~ но́гу* a se răni la picior.

повреди́ться, *-ежу́сь, -еди́шься vb. pf. (ipf. повреждáться)* a se strica, a se deteriora ◇ *~ в уме́* a se scrînti la cap, a se sminti.

повреждáть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *повреди́ть* **(2)**

повреждáться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *повреди́ться.* **2.** *pas.* de la *повреждáть.*

повреждéни|е, *-я n.* **1.** stricare, deteriorare, degradare; vătămare. **2.** stricăciune; avarie; *почини́ть ~* a repara o stricăciune; *телéсные ~я* leziuni corporale.

повреждённый *p. t.p.* de la *повреди́ть* ◇ *~ в уме́* scrîntit la cap, alienat, nebun, ţicnit.

повременúть, *-ню́, -ни́шь vb. pf.* a aştepta, a zăbovi, a răbda *(puţin).*

повремéнн|ый *adj.* **1.** periodic, care apare la date fixate; *~ое издáние* editare periodică. **2.** pe unitate de timp; în regie; *~ая опла́та трудá* salarizare pe unitate de timp.

повседнéвно *adv.* în fiecare zi, în toate zilele, zilnic, zi de zi.

повседнéвность, *-и f. sg.* viaţă de toate zilele, traiul de fiecare zi.

повседнéвн|ый *adj.* zilnic, de toate zilele; continuu, neîntrerupt; *~ая жизнь* viaţa de toate zilele; *~ая речь* vorbire curentă.

повсемéстно *adv.* peste tot, pretutindeni.

повсемéстность, *-и f. sg.* caracter universal; ubicuitate.

повсемéстный *adj.* universal, general, de pretutindeni.

повскака́ть *(viit. nefolosit) vb. pf. (ipf. повскáкивать)* a sări unul după altul *(toţi, mulţi).*

повскáкивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *повскакáть*

повстáнец, *-нца m.* insurgent, răsculat, rebel.

повстáнческий *adj.* de revoltă, de insurecţie; de răsculaţi.

повстречáть, *-áю, -áешь vb. pf.* a întîlni *(întîmplător).*

повстречáться, *-áюсь, -áешься vb. pf.* a se întîlni *(întîmplător).*

повсю́ду *adv.* pretutindeni, peste tot.

повтóр, *-а m. (lingv.)* reduplicare, repetare.

повторéни|е, *-я n.* **1.** *sg.* repetare, repetiţie, recapitulare; *~ прóйденного материáла* recapitularea materiei parcurse. **2.** *sg.* repetare; revenire; *~ болéзни* revenirea bolii, recidivă ◇ *(lingv.) ~ основы* reduplicarea temei.

повтори́тель, *-я m. (tehn.)* recapitulator; repetitor; *катóдный ~* repetitor catodic.

повтори́тельн|ый *adj.* de recapitulare, recapitulativ.

повтори́ть, *-орю́, -ори́шь vb. pf. (ipf. повторя́ть) acuz.* **1.** a repeta, a mai spune, a mai face o dată; *~ сказáнное* a repeta cele spuse. **2.** a repeta, a recapitula.

повтори́|ться, *-орю́сь, -ори́шься vb. pf. (ipf. повторя́ться)* a se repeta, a reveni.

повтóрн|ый *adj.* repetat; *~ зака́з* comandă repetată; *(med.) ~ая приви́вка* revaccinare; *(med.) ~ое заболева́ние*

recidivă; *(gram.)* ~*ое де́йствие* acțiune iterativă.

повторя́емость, *-и f.* grad de repetare, repetiție.

повторя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *повтори́ть*

повторя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *повтори́ться*. **2.** *pas.* de la *повторя́ть*.

повы́сить, *-ы́шу, -ы́сишь vb. pf. (ipf. повыша́ть) acuz.* **1.** a ridica; ~*у́ровень воды́* a ridica nivelul apei. **2.** a mări, a spori, a urca, a majora; ~ *производи́тельность труда́* a ridica productivitatea muncii. **3.** a îmbunătăți, a perfecționa; ~ *ка́чество проду́кции* a îmbunătăți calitatea producției. **4.** *prepl.* a înălța, a ridica; ~ *кого́-л. в чьих-л. глаза́х* a ridica pe cineva în ochii cuiva. **5.** a avansa; ~ *по слу́жбе* a avansa *(pe cineva)*. **6.** *(muz.)* a ridica, a urca; ~ *на полто́на* a urca cu o jumătate de ton ◇ *(fig.)* ~ *го́лос* a ridica vocea/tonul.

повы́с|иться, *-ы́шусь, -ы́сишься vb. pf. (ipf. повыша́ться)* **1.** a se ridica, a se urca; *у́ровень воды́* ~*лся* nivelul apei s-a ridicat; *температу́ра* ~*лась* temperatura s-a ridicat. **2.** a se mări/a spori; a se majora; *тре́бования* ~*лись* cerințele au sporit. **3.** a se îmbunătăți, a se perfecționa. **4.** *prepl.* a se înălța, a se ridica *(în ochii cuiva)*.

повыша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *повы́сить*

повыша́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *повы́ситься*. **2.** *pas.* de la *повыша́ть*.

повыше́ни|е, *-я, n.* **1.** ridicare, urcare, mărire, sporire; creștere, majorare; ~ *производи́тельности труда́* sporirea productivității muncii; ~ *цен* majorarea prețurilor; ~ *температу́ры* ridicarea temperaturii. **2.** îmbunătățire, perfecționare; ~ *ка́чества* îmbunătățirea calității. **3.** avansare; ~ *по слу́жбе* avansare în serviciu.

повы́шенн|ый 1. *p.t.p.* de la *повы́сить*. **2.** *adj.* ridicat, urcat, sporit; majorat; ~*ая температу́ра* temperatură ridicată; *(med.)* ~*ое кровяно́е давле́ние* hipertensiune. **3.** *adj.* îmbunătățit, perfecționat, mai bun.

повяза́ть, *-яжу́, -я́жешь vb. pf.* **1.** *(ipf. повя́зывать) acuz.* a lega, a înnoda; ~ *го́лову платко́м* a se lega la cap cu un batic; ~ *га́лстук* a-și înnoda cravata. **2.** a împleti *(un timp oarecare)*.

повяза́ться, *-яжу́сь, -я́жешься vb. pf. (ipf. повя́зываться) instr.* a se lega, a-și lega *(capul)*; ~ *платко́м* a se lega la cap cu o basma.

повя́зк|а, *-и f.* **1.** brasardă, bandă. **2.** *(med.)* bandaj, pansament; *наложи́ть* ~*у* a aplica un pansament ◇ *сня́ть/сорва́ть (с глаз)* ~*у* a lua vălul de pe ochi; a-i deschide *(cuiva)* ochii.

повя́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *повяза́ть (1)*

повя́н|уть, *-нет vb. pf.* a se ofili, a se veșteji *(despre mult sau tot)*.

пога́нить, *-ню, -нишь vb. ipf. (pf. опога́нить) acuz.* **1.** a spurca, a murdări. **2.** *(fig.)* a batjocori, a ocărî.

пога́нка, *-и f.* ciupercă otrăvitoare.

пога́н|ый *adj.* **1.** otrăvitor, murdar; ~*ый гриб* ciupercă otrăvitoare. **2.** pentru lături, spurcat; ~*ое ведро́* găleată pentru lături. **3.** *(pop.)* rău, afurisit; urît, scîrbos; ~ *мальчи́шка* copil afurisit; ~*ое настрое́ние* dispoziție proastă.

по́гань, *-и f. col. (pop.)* otrepe; murdării; *(despre oameni)* scursură, drojdie, pleavă.

погарцева́ть, *-цу́ю, -цу́ешь vb. pf.* a juca (puțin) calul în frîu.

погаса́ние, *-я n.* stingere, amortizare.

погаса́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. погасну́ть)* a se stinge.

погаси́ть, *-ашу́, -а́сишь vb. pf.* de la *гаси́ть* și *погаша́ть*

погасну́ть, *-ну, -нешь vb. pf.* de la *га́снуть* și *погаса́ть* ◇ *день погас* s-a lăsat amurgul.

погаша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. погаси́ть) acuz.* a stinge, a amortiza; a achita; ~ *заде́лженность* a stinge o datorie, a lichida o datorie; ~ *ма́рки* a anula timbrele.

погаше́ни|е, *-я n. sg.* stingere, amortizare; achitare; ~ *за́йма* amortizarea împrumutului; ~ *заде́лженности* lichidarea contului debitor; *срок* ~*я* termen de amortizare.

погекта́рный *adj.* la *(fiecare)* hectar.

погиба́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. поги́бнуть)* a pieri, a se prăpădi.

поги́бель[1], *-и f. (înv.)* pieire, moarte, prăpăd.

поги́бел|ь[2], *-и f. (în expr.) гнуть* sau *гну́ться (согну́ть, согну́ться) в три поги́бели* a (se) încovoia tare; *(fig.) в три* ~*и гнуть (согну́ть) кого́-л.* a asupri; a chinui; a-i face cuiva zile fripte; ~*и нет на тебя́!/на вас!* lua-te-ar moartea!; lua-v-ar moartea!

поги́бнуть, *-ну, -нешь vb. pf.* de la *ги́бнуть* și *погиба́ть*

поги́б|ший 1. *part. trec. act.* de la *поги́бнуть*. **2.** *adj. (pop. fig.)* pierdut; *э́то де́ло* ~*ее* cu asta s-a isprăvit, nu mai e nimic de făcut; ~ *челове́к* un om pierdut, un om sfîrșit.

погла́д|ить, *-а́жу, -а́дишь vb. pf.* **1.** *pf.* de la *гла́дить*[2]; ~ *по щеке́* a mîngîia pe obraz. **2.** *acuz.* a călca, a netezi; ~ *всё бельё* a călca toate rufele ◇ *за э́то тебя́ по голо́вке не* ~*ят* n-o să te pună în capul mesei pentru asta; n-ai să scapi cu una cu două.

погла́живать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* a dezmierda, a mîngîia *(din cînd în cînd)*.

погляде́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. na* + *acuz.* sau fără *compl. (pop.)* a holba ochii (la), a privi, a se uita (la).

поглоти́тель, *-я m. (tehn.)* aparat de absorbție.

поглоти́тельный *adj. (tehn.)* absorbant, de absorbție.

поглоти́|ть, *-ощу́, -о́тишь vb. pf. (ipf. поглоща́ть) acuz.* **1.** a înfuleca, a înghiți. **2.** a absorbi; a înghiți. **3.** *(fig.)* a absorbi, a preocupa, a captiva; *рабо́та* ~*ла его́ целико́м* munca l-a absorbit cu totul. **4.** *(fig.)* a lua *(mult timp, multe eforturi, multă energie)*; a consuma, a înghiți. **5.** *(fig.)* a înghiți, a devora; a citi repede/cu lăcomie/cu nesaț.

поглоща́емость, *-и f. sg.* absorbție, capacitate de absorbție.

поглоща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *поглоти́ть*

поглоща́ющ|ий 1. *part. prez. act.* de la *поглоща́ть*. **2.** *adj.* absorbant, absorbtiv; ~*ее вещество́* substanță absorbantă; ~*ая спосо́бность* capacitate de absorbție; ~ *колоде́ц* puț absorbant.

поглоще́ние, *-я n. sg.* absorbție, absorbire, înghițire; ~ *све́та* absorbție de lumină.

поглощённый 1. *p.t.p.* de la *поглоти́ть*. **2.** *adj. instr.* absorbit de...; ~ *забо́тами* absorbit de griji.

поглуми́ться, *-млю́сь, -ми́шься vb. pf.* de la *глуми́ться*

поглупе́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *глупе́ть*

погляде́ть, *-яжу́, -ядишь vb. pf.* de la *гляде́ть (1, 4)*

погляде́ться, *-яжу́сь, -ядишься vb. pf.* de la *гляде́ться*

погля́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *на* + *acuz.* a arunca priviri, a trage cu coada ochiului. **2.** *за* + *instr.* a supraveghea.

погна́ть, *-гоню, -го́нишь vb. pf.* **1.** a goni; a alunga. **2.** a mîna, a conduce. **3.** a arunca; ~ *мяч в воро́та* a introduce mingea în poartă. **4.** a urmări; a vîna.

погна́ться, *-гонюсь, -го́нишься vb. pf. за* + *instr.* **1.** a alerga, a se lua după, a urmări, a fugări. **2.** *(fig.)* a alerga, a umbla după ◇ *(prov.) за двумя́ зайцами погна́шься, ни одного́ не пойма́ешь* cine aleargă după doi iepuri nu prinde nici unul.

погни́ть, *-ню, -нёшь vb. pf.* de la *гнить*

погнои́ть, *-гною, -гноишь vb. pf.* a lăsa să putrezească *(tot, mult)*.

погну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. гну́ть) acuz.* a îndoi, a încovoia, a curba.

погну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. гну́ться)* a se îndoi, a se încovoia, a se curba.

погнуша́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf.* de la *гнуша́ться*

поговори́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf.* a vorbi, a sta de vorbă, a discuta; a se întreține.

поговóрк|а, *-и f.* zicătoare, zicală ◇ *войти́ в* ~*у* a ajunge proverbial; a rămîne de basm/de pomină.

поговóрочн|ый *adj.* de zicală, de zicătoare; ~*ое выраже́ние* zicală, expresie devenită proverb.

пого́д|а, *-ы f.* timp, vreme; *я́сная* ~ timp senin; *хоро́шая* ~ timp frumos;

плоха́я ~ vreme urîtă; *па́смурная* ~ timp posomorît; *неусто́йчивая* sau *обма́нчивая* ~ timp schimbător; *стои́т холо́дная* ~ timpul e friguros; ~ *по́ртится* se strică vremea; *лётная/нелётная* ~ timp favorabil/nefavorabil pentru zbor; *штормова́я* ~ furtună; *прогно́з* ~*ы на за́втра* timpul probabil de mîine ◇ *(fig.) ждать у мо́ря* ~*ы* a aştepta pînă i se lungesc urechile; a aştepta mult şi bine; *(fig.) э́то не де́лает* ~*ы* asta nu schimbă cu nimic mersul lucrurilor; *(fig.) де́лать/определя́ть* ~*у* a da tonul, a avea o importanţă hotărîtoare.

пого́д|ить, *-ожу́, -оди́шь vb. pf.* a aştepta, a răbda; *немно́го* ~*и́* ceva mai tîrziu; ~*и́, я тебе́ покажу́* lasă că te aranjez eu; îţi arăt eu ţie!

пого́дки *pl.* fraţi *sau* surori cu un an mai mic sau mai mare.

пого́дн|ый [1] *adj.* anual; ~*ые за́писи* înregistrări anuale.

пого́дн|ый [2] *adj.* meteorologic; ~*ые усло́вия* condiţii meteorologice.

погодосто́йкий *adj.* rezistent la intemperii.

пого́ж|ий *adj.* senin, frumos; ~ *день* zi senină, zi frumoasă; ~*ее вре́мя* timp frumos.

поголо́вно *adv.* toţi, pînă la unul; pe capete; ~ *все* toţi fără excepţie.

поголо́вн|ый *adj.* **1.** pe capete; ~ *счёт скота́* statistica vitelor pe capete. **2.** general, în masă; ~*ая пе́репись* recensămînt general.

поголо́вье, *-я n. sg.* şeptel, efectiv de animale; *ко́нское* ~ efectiv de caballine; ~ *рога́того скота́* efectiv de cornute; ~ *свине́й* efectiv de porcine.

поголода́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* a flămînzi, a suferi de foame *(un timp oarecare).*

пого́н, *-а m. (mil.)* epolet; *офице́рский* ~ epolet de ofiţer.

пого́н|ный *adj.* liniar, de lungime; ~*ая ме́ра* măsură de lungime; ~*ая сажене́нь* stînjen liniar.

пого́нщик, *-а m.* cel ce mînă vitele.

пого́н|я, *-и f. sg.* **1.** goană, urmărire; *в* ~*е за сла́вой* în goană după glorie. **2.** *(преследователи)* poteră; *за ним мча́лась* ~ era urmărit de poteră.

погоня́ть [1], *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** a mîna, a biciui; ~ *лошаде́й кнуто́м* a mîna caii cu biciul. **2.** *(fig.) (торопить)* a zori, a da zor.

погоня́ть [2] *-я́ю, -я́ешь vb. pf. acuz.* a fugări, a goni *(cîtva timp).*

погоня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. pf. за + instr.* a alerga, a fugi după *(cîtva timp).*

погора́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *погоре́ть (1)*

погорева́|ть, *-рю́ю, -рю́ешь vb. pf.* a se întrista, a se amărî, a se necăji *(cîtva timp).*

погоре́лец, *-льца m.* sinistrat *(din cauza unui incendiu).*

погоре́|ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf.* **1.** *(ipf. погора́ть) (потерять имущество)* a fi sinistrat, a-şi pierde averea în urma unui incendiu. **2.** *(сгореть целиком)* a arde pînă-n temelii, a arde complet. **3.** a arde *(un timp).* **4.** *(о злаках)* a se încinge, a se aprinde. **5.** *(потерпеть неудачу)* a se frige, a se arde.

погорячи́ться, *-чу́сь, -чи́шься vb. pf.* a se înfierbînta, a se aprinde.

пого́ст, *-а m.* cimitir sătesc ◇ *(prov.) мёртвые с* ~*а не возвраща́ются* mortul de la groapă nu se mai întoarce.

погости́ть, *-ощу́, -ости́шь vb. pf.* a fi oaspetele cuiva *(un timp).*

погранúчник, *-а m.* grănicer.

погранúчн|ый *adj.* **1.** de frontieră; limitrof; ~*ая полоса́* zonă de frontieră; ~ *инциде́нт* incident de frontieră. **2.** de grăniceri; ~*ые войска́* trupe de grăniceri; ~*ая заста́ва* pichet de grăniceri.

погранохра́на, *-ы f.* corp de grăniceri.

по́греб, *-а; pl. -а́ m.* **1.** pivniţă, beci, hrubă. **2.** *(inv.)* cîrciumă. **3.** *(inv.)* pivniţă, stoc de vinuri ◇ *(inv.) ви́нный* ~ cîrciumă; *порохово́й* ~ a) pulberărie; b) *(fig.)* butoi cu pulbere.

погребáльн|ый *adj.* funebru, funerar, de înmormîntare; ~*ое ше́ствие* convoi funebru, cortegiu funerar.

погреба́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. погрести́) acuz.* a înmormînta, a îngropa; ~ *с по́честями* a înmormînta cu onoruri/cu pompă.

погребе́ние, *-я n.* înmormîntare, înhumare, îngropare; funeralii.

погребо́к, *-бка́ m.* **1.** *dim.* de la *по́греб.* **2.** *(inv.)* cîrciumă, cîrciumioară; birt.

погремо́к, *-мка́ m. (bot.)* clocotici.

погрему́шка, *-и f.* sunătoare *(jucărie).*

погрести́ [1], *-ребу́, -ребёшь vb. pf.* a vîsli, a trage la vîsle *(cîtva timp).*

погрести́ [2], *-ребу́, -ребёшь vb. pf.* de la *погреба́ть*

погре́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. acuz.* a încălzi *(cîtva timp).*

погреша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. погреши́ть)* a păcătui, a greşi; ~ *про́тив и́стины* a păcătui împotriva adevărului.

погреши́ть, *-шу́, -ши́шь vb. pf.* de la *погреша́ть* şi de la *грешúть* [2]

погре́шность, *-и f.* greşeală, eroare; *абсолю́тная* ~ eroare absolută; *допусти́мая* ~ eroare admisibilă; *относи́тельная* ~ eroare relativă; *допусти́ть* ~ a comite o eroare, a face o greşeală.

погрози́ть, *-ожу́, -ози́шь vb. pf. (ipf. грози́ть) dat.* a ameninţa.

погрози́ться, *-ожу́сь, -ози́шься vb. pf.* de la *грози́ться*

погро́м, *-а m.* pogrom.

погро́мный *adj.* de pogrom; huliganic.

погро́мщик, *-а m. (peior.)* pogromist, organizator de pogromuri; huligan.

погромыха́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* **1.** a bubui, a tuna *(din cînd în cînd).* **2.** a hurui, a durui *(un timp).*

погружа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *погрузи́ть*

погружа́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *погрузи́ться.* **2.** *pas.* de la *погружа́ть.*

погруже́ние, *-я n. sg.* cufundare, scufundare, imersiune.

погрузи́ть, *-ужу́, -у́зи́шь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. грузи́ть; pers. 2 -у́зи́шь)* a încărca; a îmbarca. **2.** *(ipf. погружа́ть, pers. 2 -узи́шь)* a cufunda, a scufunda, a afunda; ~ *в во́ду* a scufunda în apă; *(fig.)* ~ *в тьму* a scufunda în beznă.

погрузи́|ться, *-ужу́сь, -у́зи́шься vb. pf. (ipf. грузи́ться)* **1.** a se îmbarca. **2.** *(ipf. погружа́ться)* a se scufunda. **3.** *(fig.)* a se cufunda, a se adînci, a fi cuprins, a fi absorbit (de ...); ~ *в чте́ние* a se cufunda în lectură; ~ *в сон* a se cufunda în somn; ~ *в голово́й во что л.* a fi absorbit în întregime de ceva.

погру́зка, *-и f. sg.* încărcare, îmbarcare.

погру́зочн|ый *adj.* de încărcat; de încărcare; de îmbarcare; ~ *механи́зм* mecanism pentru încărcat; ~*ая площа́дка* rampă de încărcare.

погру́зчик, *-а m.* **1.** încărcător, hamal. **2.** *(tehn.)* maşină de încărcat.

погрусти́ть, *-ущу́, -усти́шь vb. pf.* a duce dorul, a tînji *(un timp).*

погрустне́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* a deveni (mai) trist.

погряза́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *погря́знуть (2, 3)*

погря́знуть, *-ну, -нешь vb. pf.* **1.** a se îngloda; a se împotmoli; a se înnămoli. **2.** *(ipf. погряза́ть) (fig.)* a aluneca, a cădea în ... , a se deda la ...; ~ *в развра́те* a cădea în desfrîu. **3.** *(ipf. погряза́ть) (fig.)* a se îngloda, a se scufunda; ~ *в долга́х* a se îngloda în datorii.

погуби́ть, *-уб|лю́, -у́бишь vb. pf.* de la *губи́ть*

погу́дка, *-и f.* cîntec, melodie; zicală plină de haz ◇ *(prov.) какова́* ~, *такова́ и пля́ска* cum e turcul şi pistolul; cum e sacul şi petecul; cum e fusul şi fuiorul; *(fig.) ста́рая* ~ *на но́вый лад* un cîntec vechi altfel cîntat; alte măşti aceeaşi piesă.

погу́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** a se plimba, a face o plimbare. **2.** a face chefuri/petreceri *(din cînd în cînd).*

погуля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf.* de la *гуля́ть*

под [1], *-а m.* vatră.

под [2] **и по́до** *prep.* **I.** cu *acuz.* sau *instr.* **1.** sub; *спря́тать* ~ *замо́к; храни́ть под замко́м* a ţine sub lacăt/sub cheie; ~ *водо́й* sub apă; ~ *землёй* sub pămînt. **2.** *(indică o apropiere în spaţiu)* lîngă, pe lîngă, aproape de ... ; în apropiere de ... ; ~ *руко́й* la îndemînă. **3.** *(indică starea în care se află cineva, ceva)* sub; ~ *руково́дством* sub conducerea; *взять* ~ *свою́ защи́ту* a lua sub ocrotirea sa; ~ *кома́ндой* sub comanda; ~ *наблюде́нием* sub supravegherea; *быть* ~ *угро́зой* a fi ameninţat; a se afla în primejdie; *отда́ть* ~ *суд* a trimite în judecată; ~ *аре́стом* sub arest. **4.** *(cu*

sens final) pentru; cu; de; *помеще́ние ~ шко́лой* local de şcoală; *по́ле ~ карто́фелем* cîmp de cartofi. **II.** cu *acuz.* **1.** *(cu sens temporal)* în ajun, în preajmă, spre; pe la; *~ ве́чер* spre seară; *~ у́тро* spre ziuă, în zori de zi; *ему́ ~ со́рок лет* are aproape patruzeci de ani; *~ ста́рость* la bătrîneţe; *~ коне́ц* spre sfîrşit. **2.** *(exprimă noţiunea de imitare)* ca; în imitaţie; în genul; *ме́бель ~ оре́х* mobilă în imitaţie de nuc; *~ Ре́пина* în genul lui Repin. **3.** *(indică o asigurare, o garanţie dată sau luată)* cu; sub; *~ зало́г* cu amanet; *взять де́ньги ~ распи́ску* a lua bani cu chitanţă. **4.** *(arată că acţiunea este însoţită de ceva)* cu; în; după; *~ аккомпанеме́нт* cu acompaniament; *~ дикто́вку* după dictare. **III.** cu *instr.* **1.** *(indică o particularitate, o însuşire)* sub; cu; *ры́ба ~ со́усом* peşte cu sos; *статья́ ~ его́ и́менем* articol sub semnătura lui; *~ псевдони́мом* semnat cu pseudonim. **2.** *(în sens cauzal)* sub; *~ влия́нием моме́нта* sub influenţa momentului; *взять/вести́ ~ руку* a lua/a duce la braţ; *~ ви́дом* sub aparenţă; sub formă de ...; *~ бо́льшим вопро́сом* sub un mare semn de întrebare; *~ секре́том* în secret; *е́хать ~ го́ру* a merge la vale; *не ~ си́лу* peste puteri.

подава́льщик, *-а m.* **1.** ospătar, chelner. **2.** ajutor, aducător; distribuitor; *~ снопо́в* aruncător de snopi.

подава́тель, *-я m. (tehn.)* alimentator.

подава́ть, *-даю, -даёшь vb. ipf.* de la *пода́ть* ◇ *~ наде́жды* a promite, a avea un viitor.

подава́ться, *-даюсь, -даёшься vb. ipf.* de la *пода́ться*

подави́ть [1], *-авлю́, -а́вишь vb. pf.* **1.** *(раздавить)* a strivi, a omorî *(un mare număr de animale, insecte etc.)*. **2.** a apăsa, a presa, a atinge.

подави|ть [2], *-авлю́, -а́вишь vb. pf. (ipf. подавля́ть) acuz.* **1.** *(усмирить)* a înăbuşi, a reprima; *~ восста́ние* a înăbuşi răscoala; *~ боль* a înăbuşi durerea. **2.** *instr.* a domina, a impune; *~ всех свои́м авторите́том* a-i domina pe toţi prin autoritatea sa. **3.** *(fig.)* a deprima, a doborî; a copleşi.

подави́ться, *-авлю́сь, -а́вишься vb. pf. (ipf. дави́ться) instr.* a se îneca (cu ceva).

подавле́ние, *-я n. sg.* înăbuşire, reprimare.

пода́вленность, *-и f. sg.* deprimare, stare de depresiune; descurajare.

пода́вленн|ый 1. *p.t.p.* de la *подави́ть* [1,2] **2.** *adj.* înăbuşit, surd; *~ стон* geamăt înăbuşit. **3.** *adj.* abătut, deprimat, descurajat; *~ое настрое́ние* deprimare, depresiune sufletească.

пода́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* a apăsa uşor *(din cînd în cînd)*.

подавля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подави́ть* [2]. **2.** a copleşi, a covîrşi; *~ свое́й ду́мленностью* a covîrşi prin superioritate numerică.

подавля́ющ|ий 1. *part. prez. act.* de la *подавля́ть*. **2.** *adj.* covîrşitor, copleşitor, zdrobitor; *~ее большинство́* majoritate zdrobitoare.

пода́вно *adv.* bineînţeles, nici vorbă; cu atît mai mult.

пода́гра, *-ы f. sg.* gută, podagră.

пода́грик, *-а m.* bolnav de gută/de podagră.

подагри́ческий *adj.* de gută, de podagră.

подали́рий, *-я m. (entom.)* fluture coada-rîndunicii.

пода́льше *adv.* (ceva) mai departe; (ceva) mai încolo; *отодви́нь стул ~* împinge scaunul mai încolo.

подари́ть, *-арю́, -а́ришь vb. pf.* de la *дари́ть*

пода́рок, *-рка m.* dar, cadou; *получи́ть в ~* a primi în dar; *сде́лать ~* a face un cadou/un dar.

пода́рочный *adj.* de dar, de cadou.

пода́тель, *-я m.* aducător; *~ сего́ письма́* aducătorul acestei scrisori.

пода́тливость, *-и f. sg.* maleabilitate; flexibilitate, cedare.

пода́тлив|ый *adj.* **1.** maleabil, plastic, flexibil; *~ая гли́на* argilă maleabilă/plastică. **2.** *(fig.)* maleabil, docil, influenţabil; *~ хара́ктер* fire influenţabilă/docilă.

податн|о́й *adj. (ist.)* fiscal; de impunere; *~о́е обложе́ние* impunere fiscală; *~ инспе́ктор* inspector financiar.

по́дать, *-и f. (ist.)* dare, impozit; taxă; *поду́шная ~* bir pe cap de locuitor, capitaţie; *поды́мная ~* fumărit.

под|а́ть, *-а́м, -а́шь vb. pf. (ipf. подава́ть) acuz.* **1.** a da; *~ пальто́ кому́-л.* a da (a ţine) paltonul cuiva. **2.** a servi *(mîncarea)*; *~ обе́д* a servi masa. **3.** a aduce; a trage; *~ экипа́ж* a aduce trăsura la scară; *во́время ~ что-л.* a aduce la timp ceva. **4.** a mişca, a împinge *(într-o direcţie)*; *~ стол вле́во* a împinge masa la stînga. **5.** a înainta/a depune o cerere/o declaraţie; *~ в суд на кого́-л.* a acţiona pe cineva în judecată. **6.** a da de pomană. **7.** *(urmat de un substantiv care precizează acţiunea)* a da; *~ по́мощь* a da/a acorda ajutor, a ajuta; *~ кома́нду* a da comanda; *~ по́вод* a da prilej; *~ приме́р* a da exemplu; a servi ca exemplu; *~ сигна́л* a da semnalul, a semnaliza; *~ в отста́вку* a-şi da demisia; *~ мысль* a da/a sugera o idee; *~ го́лос за ...* a-şi da votul, a vota pentru .... **8.** a înfăţişa, a prezenta, a reda ◇ *~ ру́ку* a da/a întinde mîna; *(fig.)* a da o mînă de ajutor; *рукой ~* la doi paşi; la o palmă de loc; la o aruncătură de băţ; *(sport) ~ мяч* a servi mingea, a pasa.

пода́|ться, *-ámся, -áшься vb. pf. (ipf. подава́ться)*. **1.** a se mişca din loc, a se da la o parte, a se urni, a se clinti; *~ вперёд* a înainta, a se mişca înainte. **2.** *(pop.)* a o lua din loc, a se îndrepta, a porni, a pleca. **3.** a se îndupleca, a conveni; a ceda. **4.** a slăbi, a se trage ◇ *не́куда ~* n-ai încotro; n-ai ce-i face.

пода́ча, *-и f.* **1.** prezentare, predare; dare; *~ докуме́нтов* prezentarea actelor; *~ го́лоса* votare, exprimarea votului. **2.** *(tehn.)* alimentare; aducere, introducere, debit; *~ воды́* alimentare cu apă. **3.** *(sport)* serviciu, pasă.

пода́чк|а, *-и f.* **1.** mîncare *(aruncată cîinelui sau altui animal)*. **2.** *(fig.)* pomană, milă; dar din milă; *выпра́шивать ~и* a cere de pomană; *жить ~ами* a trăi din cerşit/din milă.

подаяни|е, *-я n. (înv.)* pomană, milă, obol; *проси́ть ~* a cere de pomană; *жить ~ями* a trăi din milă/din cerşit.

подба́вить, *-авлю, -а́вишь vb. pf. ipf. подбавля́ть) acuz.* sau *gen.* a adăuga puţin, a mai adăuga; *~ са́хару в ко́фе* a mai pune puţin zahăr în cafea.

подба́вка, *-и f. sg.* adăugare, adaus, supliment.

подбавля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *подба́вить*

подба́дривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подбодри́ть*

подбега́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *подбежа́ть*

подбежа́ть, *-егу́, -ежи́шь vb. pf. (ipf. подбега́ть)* a se apropia în fugă.

подбе́л, *-а m. (bot.)* ruginare.

подбере́жник, *-а m. (bot.)* răchitan, florile zînelor, lemnuşcă.

подберёзовик, *-а m. (bot.)* pitarcă.

подбива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *подби́ть* [1,2]

подби́вка, *-и f.* **1.** *sg.* pingelire. **2.** *sg.* îmblănire. **3.** *(fig.)* căptuşeală.

подбира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *подобра́ть*

подбира́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подобра́ться (1, 2)*. **2.** *pas.* de la *подбира́ть*.

подби|ть [1], *-добью́, -добьёшь vb. pf. (ipf. подбива́ть) acuz.* **1.** a bate, a prinde ceva în cuie. **2.** *(подшить)* a căptuşi; *~ ме́хом* a îmblăni, a căptuşi cu blană; *~ ва́той* a vătui. **3.** a doborî, a scoate din luptă; *~ самолёт* a doborî un avion. **4.** a lovi; *~ глаз* a lovi la ochi, a face o vînătaie la ochi. **5.** *(mai ales impers.)* a fi dus, a fi mînat ◇ *подби́тый ве́тром* fără căptuşeală, prin care te suflă vîntul.

подби́ть [2], *-добью́, -добьёшь vb. pf. (ipf. подбива́ть) acuz.* + *на* sau cu *inf. (подстрекнуть)* a îndemna, a împinge; *~ на ша́лость* a îndemna *(pe cineva)* la ştrengării.

подбодри́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. подбодря́ть şi подба́дривать) acuz.* a încuraja *(oarecum)*, a da curaj, a îmbărbăta.

подбодри́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. подбодря́ться)* a se încuraja *(oarecum)*; a-şi da curaj.

подбодря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *подбодри́ть*

подбодря́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подбодри́ться*. **2.** *pas.* de la *подбодря́ть*.

подбо́р, *-а m. sg.* **1.** *(отбор)* alegere, selecţionare; selecţie; ~ *ка́дров* selecţionarea cadrelor; *(biol.)* *естéственный* ~ selecţie naturală. **2.** *(ассортимент)* colecţie, asortiment; ~ *образцо́в* asortiment de mostre; ~ *ключе́й* asortiment de chei, trusă de chei ◇ ~ *кра́сок* combinaţie de culori; *как на* ~ unul şi unul; aleşi ca pe sprînceană; *(tipogr.)* *в* ~ la rînd, în continuare.

подбо́рка, *-и f.* **1.** *sg. (pop.)* alegere, selecţie. **2.** rubrică *(într-un ziar, într-o revistă).*

подборо́дник, *-а m.* subbărbie, bărbiţă.

подборо́док, *-дка m.* bărbie; *двойно́й* sau *второ́й* ~ bărbie dublă.

подбо́рщик, *-а m.* **1.** *(agr.)* adunător, culegător, colector *(de spice).* **2.** *(tehn.)* dispozitiv de cules/de adunat.

подбоче́ниваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *подбоче́ниться*

подбоче́ниться, *-нюсь, -нишься vb. pf. (ipf. подбоче́ниваться)* a ţine mîinile în şolduri; a sta cu mîinile în şolduri.

подбра́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подбро́сить*

подбро́си|ть, *-о́шу, -о́сишь vb. pf. (ipf. подбра́сывать)* **1.** *acuz.* a arunca *(în sus sau sub ceva);* ~ *мяч* a arunca mingea. **2.** *impers.* a sălta, a hurduca. **3.** *acuz.* sau *gen.* a adăuga, a pune în plus, a aduce în plus; a completa. **4.** *acuz.* a arunca pe furiş, a strecura.

подбрю́шина, *-ы f. (anat.)* subperitoneu.

подбрю́шник, *-а m.* chingă.

подва́л, *-а m.* **1.** *(погреб)* subsol, beci, pivniţă. **2.** *(в газете)* subsol *(la un ziar).*

подва́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подвали́ть*

подва́ливаться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подвали́ться* **2.** *pas.* de la *подва́ливать.*

подвали́|ть, *-алю́, -а́лишь vb. pf. (ipf. подва́ливать)* **1.** *acuz.* sau *gen.* a pune, a arunca lîngă ... **2.** *(gen.)* a (mai) adăuga, a (mai) pune. **3.** a se opri la mal, a acosta ◇ *наро́ду* ~*ло* a mai venit lume.

подвали́ться, *-а́лится vb. pf. (ipf. подва́ливаться)* a cădea *(sub ceva).*

подва́льн|ый *adj.* de subsol, de pivniţă; ~ *эта́ж* subsol; ~*ое помеще́ние (local în)* subsol ◇ ~*ая статья́* articol de subsol; foileton.

подва́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подвари́ть*

подвари́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. подва́ривать)* **1.** *gen.* a fierbe *(o cantitate suplimentară).* **2.** *acuz.* a fierbe din nou, a încălzi.

подва́хтенный *adj.* din cartul următor, care urmează să intre în cart.

подведе́ние, *-я n. sg.* **1.** aşezare, punere; ~ *фунда́мента* aşezarea temeliei. **2.** includere, introducere, înglobare, încadrare; ~ *под катего́рию* includere într-o categorie. **3.** totalizare; ~ *ито́га* facerea bilanţului.

подведо́мственность, *-и f. sg. (adm.)* subordonare administrativă, resort, competenţă.

подведо́мственный *adj.* pendinte de ..., subordonat; de competenţa, de resortul.

подвезти́[1], *-зу́, -зёшь vb. pf. (ipf. подвози́ть)* **1.** *acuz.* a duce pe cineva cu un vehicul *(pînă la un loc).* **2.** *acuz.* sau *gen.* a aduce, a transporta.

подвез|ти́[2], *-зёт vb. impers. pf.* de la *везти́*[2]

подвене́чн|ый *adj. (înv.)* de cununie, de nuntă; ~*ое пла́тье* rochie de mireasă.

подверга́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *подве́ргнуть*

подверга́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подве́ргнуться.* **2.** *pas.* de la *подверга́ть.*

подве́ргнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. подверга́ть) acuz.* cu *dat.* a supune, a expune la ...; ~ *кри́тике* a supune criticii; ~ *наказа́нию* a supune unei pedepse, a pedepsi; ~ *испыта́нию* a pune la încercare; ~ *осмо́тру* a supune unei examinări, a cerceta; ~ *сомне́нию* a pune la îndoială; ~ *штра́фу* a da o amendă, a amenda; ~ *лише́ниям* a expune la privaţiuni; ~ *обстре́лу* a lua sub foc; ~ *де́йствию све́та* a expune la lumină.

подве́ргнуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. подверга́ться) dat.* a fi expus, a fi supus la ...; a fi obiect de ...; a suferi; ~ *насме́шкам* a fi luat în derîdere/în bătaie de joc; ~ *си́льной кри́тике* a fi supus unei critici severe, a fi aspru criticat.

подве́рженность, *-и f. sg.* predispoziţie.

подве́рженный **1.** *(înv.) p.t.p.* de la *подве́ргнуть.* **2.** *adj.* predispus, expus.

подверну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. подвёртывать) acuz.* **1.** a suci, a răsuci, a sufleca, a îndoi. **2.** a înşuruba, a strînge mai bine ◇ ~ *но́гу* a-şi scrînti piciorul.

подверну́|ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. подвёртываться).* **1.** a se suci, a se răsuci, a se îndoi, a se scrînti. **2.** *(fig.)* a se ivi, a se întîmpla, a surveni; a se nimeri ◇ ~ *по́д ру́ку* a cădea sub mînă.

подвёртывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подверну́ть*

подвёртываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подверну́ться.* **2.** *pas.* de la *подвёртывать.*

подве́с, *-а m. (tehn.)* dispozitiv de suspensie, suspensie; *бло́чный* ~ suspensie cu scripete.

подве́сить, *-е́шу, -е́сишь vb. pf. (ipf. подве́шивать) acuz.* a agăţa, a atîrna, a suspenda.

подве́ситься, *-е́шусь, -е́сишься vb. pf. (ipf. подве́шиваться)* a se atîrna, a se agăţa.

подве́ска, *-и f.* **1.** *sg.* atîrnare, suspendare. **2.** breloc. **3.** *(tehn.)* dispozitiv de agăţare; suport suspendat; suspensie.

подвесн|о́й *adj.* atîrnat, suspendat; ~*а́я ла́мпа* lampă suspendată ◇ ~*а́я доро́га* funicular.

подве́сок, *-ска m. v. подве́ска* (2)

подв|ести́, *-еду́, -едёшь vb. pf. (ipf. подводи́ть) acuz.* **1.** a aduce, a apropia; a duce. **2.** a pune, a aşeza, a plasa; ~ *фунда́мент под строе́ние* a pune temelia unei construcţii; *(fig.)* ~ *нау́чную ба́зу под свой рассужде́ния* a da o bază ştiinţifică argumentării sale, a argumenta ştiinţific. **3.** a include, a introduce; a înfloba; a încadra; ~ *под катего́рию* a include într-o categorie. **4.** *(fig.)* a induce în eroare, a păcăli; a trage pe sfoară; *он меня́* ~*ёл* m-a indus în eroare; m-a tras pe sfoară ◇ ~ *бро́ви* a-şi face/a-şi vopsi sprîncenele; ~ *гу́бы* a-şi face buzele; ~ *што́ги* a face bilanţul.

подве́тренн|ый *adj.* ferit de vînt, nebătut de vînt; ~*ая сторона́ до́ма* partea ferită de vînt a casei.

подве́шивание, *-я n.* suspendare, atîrnare.

подве́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подве́сить*

подвздо́шн|ый *adj. (anat.)* iliac; ~*ая кость* osul iliac, ilium.

подвива́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подви́ть*

по́двиг, *-а m.* faptă eroică/vitejească, act de curaj/de abnegaţie; *препоя́саться на* ~ a se pregăti de luptă.

подви́гать, *-аю, -аешь vb. pf.* **1.** *instr.* a mişca puţin, a face cîteva mişcări. **2.** *(acuz.)* a mişca *(de cîteva ori).*

подвига́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *подви́нуть*

подвига́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подви́нуться.* **2.** *pas.* de la *подвига́ть.*

подви́гнуть, *-ну, -нешь vb. pf. acuz.* cu *на* + *acuz. (înv.)* a împinge, a îndemna, a da un impuls; a provoca.

подви́д, *-а m. (biol.)* subspecie.

подви́жник, *-а m.* **1.** *(înv.)* ascet, pustnic. **2.** *(fig.)* erou.

подви́жнический *adj.* plin de abnegaţie, plin de spirit de sacrificiu.

подви́жничество, *-а n. sg.* **1.** *(înv.)* ascetism. **2.** *(fig.)* eroism.

подвижн|о́й *adj.* **1.** mobil, mişcător, deplasabil; *(tehn.)* ~ *блок* scripete mobil; *(lingv.)* ~*о́е ударе́ние* accent mobil. **2.** ambulant; ~ *лазаре́т* ambulanţă. **3.** vioi, sprinten; ager; ~ *ум* minte ageră ◇ *(ferov.)* ~ *соста́в* material rulant; ~*ы́е и́гры* jocuri sportive în aer liber.

подви́жность, *-и f. sg.* **1.** mobilitate; *(lingv.)* ~ *уда́рения* mobilitatea accentului. **2.** vioiciune, sprinteneală.

подви́жный *adj.* vioi, sprinten; ager.

подвиза́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* a activa, a lucra; ~ *в нау́ке* a activa în domeniul ştiinţei.

подвинти́ть, *-нчу́, -нти́шь vb. pf (ipf. подви́нчивать) acuz.* **1.** a înşuruba (mai) bine, a strînge (mai) bine şuruburile **2.** *(pop.)* a strînge şurubul, a lua măsuri *(pentru a disciplina pe cineva).*

подви́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. подвига́ть) acuz.* **1.** a mişca puţin, a deplasa. **2.** *(fig.)* a avansa, a înainta, a face să înainteze, a duce mai departe.

подви́ну|ться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. подвига́ться)* **1.** a se mişca puţin, a se urni; ~ *вперёд* a se mişca înainte; ~ *бли́же* a se da mai aproape; ~ *наза́д* a se da înapoi. **2.** *(fig.)* a înainta, a avansa; a face progrese, a progresa; ~ *по слу́жбе* a înainta în serviciu, a avansa.

подви́нчивание, *-я n.* înşurubare, strîngere *(prin înşurubare).*

подви́нчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подвинти́ть*

подвира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* a cam spune la minciuni, a cam turna la gogoşi.

подви́ть, *-довью, -довьёшь vb. pf. (ipf. подвива́ть) acuz.* a încreţi, a friza uşor, a ondula puţin; ~ *во́лосы* a-şi ondula puţin părul.

подвла́стность, *-и f. sg.* dependenţă; subordonare.

подвла́стный *adj.* supus, dependent; subordonat.

подво́да, *-ы f.* car, căruţă.

подводи́ть, *-ожу́, -о́дишь vb. ipf.* de la *подвести́*

подво́дка, *-и f. sg.* **1.** aducere. **2.** aşezare, punere. **3.** racord; alimentare.

подво́дник, *-а m.* **1.** marinar pe un submarin. **2.** *(водолаз)* scafandru.

подводн|о́й *adj. (tehn.)* de racord, de legătură; ~*ы́е тру́бы* ţevi de racord.

подво́дн|ый [1] *adj.* subacvatic, de sub apă; submarin; ~*ые расте́ния* plante subacvatice; ~*ые рабо́ты* lucrări sub apă; ~*ое тече́ние* curent submarin; ~*ая ло́дка* submarin purtător de rachete; *торпе́дная* ~*ая ло́дка* submarin torpilor; ~*ая часть су́дна* carenă; ~ *ка́бель* cablu submarin; ~ *ка́мень* stîncă submarină; *(fig.)* obstacol neaşteptat, piedică.

подво́дный [2] *adj.* de car, de căruţă.

подво́з, *-а m. sg.* aducere, transportare, aprovizionare.

подвози́ть, *-ожу́, -о́зишь vb. ipf.* de la *подвезти́* [1]

подво́й, *-я m. (agr.)* portaltoi.

подво́рн|ый *adj.* pe *(fiecare)* gospodărie, pe curte; ~*ая пе́репись* recensămînt pe gospodării.

подворо́тня, *-и f.* **1.** spaţiul de sub poartă. **2.** scîndura de sub poartă.

подво́рье, *-я n. (înv.)* han, ospătărie.

подво́х, *-а m.* uneltire, urzeală, intrigă, lucrătură; festă; *устро́ить* ~ *кому́-л.* a lucra pe cineva, a-l băga într-o încurcătură.

подвыва́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* **1.** a urla împreună cu ... **2.** a urla încet, a urla *(din timp în timp).*

подвы́пивший 1. *part. trec. act.* de la *подвы́пить.* **2.** *adj.* cherchelit, aghezmuit, cu chef.

подвы́пить, *-пью, -пьешь vb. pf.* a se îmbăta puţin; a fi (cam) cu chef.

подвя́зать, *-яжу́, -я́жешь vb. pf. (ipf. подвя́зывать) acuz.* a lega, a lega dedesubt.

подвяза́ться, *-яжу́сь, -я́жешься vb. pf. (ipf. подвя́зываться)* a se lega; a se încinge; ~ *кушако́м* a se încinge cu centura/cu cureaua.

подвя́зка, *-и f.* legare *(dedesubt).* **2.** jartieră.

подвя́зывание, *-я n.* legare *(pe dedesubt).*

подвя́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подвяза́ть*

подвя́зываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подвяза́ться.* **2.** *pas.* de la *подвя́зывать.*

подгада́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. подга́дывать) (pop.)* a face ceva *(ghicind timpul cînd trebuie făcut),* a nimeri bine.

подга́дить, *-га́жу, -а́дишь vb. pf. (ipf. подга́живать) (pop.)* **1.** *(испортить)* a strica. **2.** *(подвести)* a face un rău.

подга́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подгада́ть*

подга́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подга́дить*

подгиба́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *подогну́ть*

подгиба́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подогну́ться.* **2.** *pas.* de la *подгиба́ть.*

подгла́з|ье, *-я n.* cearcăne.

подгло́точник, *-а m. (anat.)* retrofarinx.

подгляде́ть, *-яжу́, -ядишь vb. pf. (ipf. подгля́дывать)* a se uita pe furiş, a pîndi; a observa pe furiş.

подгля́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подгляде́ть*

подгнива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *подгни́ть*

подгн|и́ть, *-ию́, -иёшь vb. pf. (ipf. подгнива́ть)* a putrezi *(puţin).*

подгова́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подговори́ть*

подго́вор, *-а m. (lingv.)* subgrai

подговори́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. подгова́ривать) acuz.* cu *на* + *acuz.* sau cu *inf.* a instiga, a aţiţa, a pune la cale, a îndemna.

подголо́сок, *-ска m.* **1.** cel ce ţine isonul, isonar. **2.** *(fig.)* satelit, cel care ţine isonul, acolit; cel care cîntă în strună cuiva.

подго́нка, *-и f. sg.* potrivire, ajustare.

подгоня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *подогна́ть*

подгора́ть, *-а́ет vb. ipf.* de la *подгоре́ть*

подгоре́л|ый *adj.* ars, pîrlit.

подгоре́ть, *-рю́т vb. pf. (ipf. подгора́ть)* a se arde puţin, a se afuma.

подгоризо́нт, *-а m.* suborizont

подгоро́дный *adj.* suburban.

подго́рье, *-я n.* poalele muntelui.

подготавливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подгото́вить*

подготавливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подгото́виться.* **2.** *pas.* de la *подготавливать.*

подгото́вительн|ый *adj.* pregătitor; ~*ые рабо́ты* lucrări pregătitoare; ~ *пери́од* perioadă pregătitoare.

подгото́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. подготавливать şi подготовля́ть) acuz.* a pregăti, a prepara; ~ *к экза́менам* a pregăti pentru examene; ~*к печа́ти* a pregăti pentru tipar; ~ *кого́-л. к неприя́тному изве́стию* a pregăti pe cineva pentru primirea unei veşti neplăcute; *(fig.)* ~ *по́чву* a pregăti terenul.

подгото́виться, *-влюсь, -вишься vb. pf. (ipf. подготавливаться şi подготовля́ться)* a se pregăti, a se prepara.

подгото́вка, *-и f. sg.* pregătire; ~ *к зиме́* pregătiri pentru iarnă; ~ *к экза́менам* pregătire pentru examene; *полити́ческая* ~ pregătire politică; *фи́зическая* ~ pregătire fizică; *артиллери́йская* ~ pregătirea de artilerie; *боева́я* ~ pregătire de luptă; ~ *к полёту* pregătire pentru zbor; ~ *раке́т к пу́ску* pregătirea rachetelor pentru lansare; *я́дерная* ~ pregătire nucleară; ~ *ка́дров* pregătirea cadrelor.

подгото́вленност|ь, *-и f. sg.* pregătire; *сте́пень* ~*и* grad de pregătire.

подготовля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *подгото́вить.*

подготовля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подгото́виться.* **2.** *pas.* de la *подготовля́ть.*

подгреба́ние, *-я n.* greblare, adunare cu grebla.

подгреба́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *подгрести́* [1,2]

подгрести́ [1], *-ребу́, -ребёшь vb. pf. (ipf. подгреба́ть) acuz.* a grebla, a strînge; ~ *се́но* a grebla fînul.

подгрести́ [2], *-ребу́, -ребёшь vb. pf. (ipf. подгреба́ть)* a se apropia *(vîslind).*

подгру́док, *-дка m. (anat.)* bărbie *(la unele animale),* salbă.

подгру́ппа, *-ы f.* subgrupă, subgrupare; *артиллери́йская* ~ subgrupare de artilerie.

подгуля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (pop.)* **1.** *(выпить)* a se chercheli, a se afuma, a se ameţi uşor de băutură. **2.** *(fig.)* a nu reuşi, a nu fi la înălţime.

поддава́ть, *-даю́, -даёшь vb. ipf.* de la *подда́ть*

подда|ва́ться, *-даю́сь, -даёшься vb. ipf.* **1.** de la *подда́ться.* **2.** *pas.* de la *поддава́ть* ◇ *не* ~*ётся описа́нию* este de nedescris; *боле́знь пло́хо* ~*ётся лече́нию* boala se tratează greu.

поддавки́, *-о́в adj.* joc de dame *(la care cîştigă acel care are mai puţine piese).*

подда́кивать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. подда́кнуть) dat.* a fi mereu de acord, a spune mereu «da», a ţine isonul.

подда́кнуть, *-ну, -нешь vb. pf.* de la *подда́кивать*

по́дданный, *-ого m.* supus, cetăţean; *иностра́нный* ~ supus străin.

по́дданство, *-а n. sg.* supuşenie, cetăţenie; *приня́ть* ~ a dobîndi cetăţenie, a se naturaliza.

подда́ть, *-да́м, -да́шь vb. pf. (ipf. поддава́ть)* **1.** *acuz.* a arunca în sus, a da, a servi; ~ *мяч* a servi mingea. **2.** *acuz.*

a da, a sacrifica o piesă *(la unele jocuri)*. **3.** *gen.* a mări, a intensifica, a adăuga; ~ *хóду* a mări pasul, a întinde pasul, a se grăbi; ~ *пáру* a mai da aburi. **4.** *dat. (pop.)* a lovi, a pocni.

подд|áться, *-áмся, -áшься vb. pf. (pf. поддавáться)* **1.** a ceda, a nu rezista. **2.** *(fig.)* a ceda, a se supune, a nu rezista; ~ *влия́нию* a se lăsa influențat. **3.** a se lăsa prins; ~ *искуше́нию* a se lăsa ispitit; ~ *отча́янию* a se lăsa pradă desperării/deznădejdii.

подда́ча, *-и f.* **1.** aruncare în sus; servire; ~ *мячá* servitul mingii. **2.** intensificare; adăugare.

поддева́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *подде́ть.*

подде́лать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. подде́лывать) acuz.* a falsifica, a contrafface; a plastografia; ~ *по́дпись* a falsifica semnătura.

подде́латься, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. подде́лываться)* **1.** *под* + *acuz.* a imita, a simula. **2.** *к* + *dat.* a căuta să fii pe placul cuiva, a intra pe sub pielea cuiva.

подде́лка, *-и f. sg.* **1.** falsificare, contrafacere, fals, plastografie; ~ *докуме́нтов* falsificare de acte. **2.** imitație; surogat; ~ *под слоно́вую кость* imitație de fildeș.

подде́лывание, *-я n. sg.* falsificare, contrafacere.

подде́лыватель, *-я m.* falsificator, plăsmuitor, plastograf.

подде́лываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подде́латься.* **2.** *pas.* de la *подде́лывать.*

подде́льность, *-и f. sg.* falsitate; caracter fals.

подде́льн|ый *adj.* falsificat, fals, contrafăcut; ~ *докуме́нт* document fals, act falsificat; ~ *бриллиа́нт* briliant fals.

поддёргивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *поддёрнуть*

поддержа́ние, *-я n. sg.* menținere; întreținere; ~ *поря́дка* menținerea ordinei; ~ *ми́ра* menținerea păcii.

поддержа́|ть, *-ержу́, -е́ржишь vb. pf. (ipf. подде́рживать) acuz.* **1.** a sprijini, a susține. **2.** *(оказать помощь, поддержку)* a sprijini, a ajuta, a ajutora. **3.** *(fig.)* a susține, a aproba; ~ *кандидату́ру* a susține candidatura *(cuiva)*; ~ *предложе́ние* a susține o propunere. **4.** a întreține; ~ *ого́нь в пе́чке* a întreține focul în sobă. **5.** a menține; ~ *дисципли́ну* a menține disciplina; ~ *инициати́ву* a menține inițiativa; ~ *поря́док* a menține ordinea.

подде́рживание, *-я n. sg.* **1.** sprijinire, susținere. **2.** menținere; întreținere.

подде́рживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *поддержа́ть; ~ перепи́ску* a întreține o corespondență; ~ *прия́тельские отноше́ния* a întreține relații prietenești. **2.** *acuz.* a susține, a servi de sprijin.

подде́рживающий 1. *part. prez. act.* de la *подде́рживать.* **2.** *adj.* susținător, sprijinitor, de sprijin; *(mil.)* ~ *ого́нь* foc de sprijin.

подде́ржк|а, *-и f.* **1.** *sg.* sprijinire, susținere; ~ *артиллери́йским огнём* sprijin de artilerie; *я́дерная* ~ sprijin nuclear; *(fig.)* ~ *чей-л. кандидату́ры* susținerea candidaturii cuiva. **2.** *sg.* sprijin, ajutor; concurs; *мора́льная* ~ sprijin moral; *материа́льная* ~ ajutor material; *взаи́мная* ~ ajutor reciproc; *оказа́ть ~у* a da sprijin *(cuiva)*. **3.** proptea, reazem.

подде́ть[1], *-е́ну, -е́нешь vb. pf. (ipf. подде́вать) acuz.* **1.** a apuca și a ridica; ~ *ви́лами во́рох се́на* a ridica o pală de fîn cu furca. **2.** *(fig.)* a înțepa cu vorba, a spune o răutate, a ironiza *(profitînd de o gresealã, de o neatenție a cuiva)*; a zeflemisi.

подде́ть[2], *-е́ну, -е́нешь vb. pf. (ipf. подде́вать) acuz.* a îmbrăca pe dedesubt.

поддёрнуть, *-ну -нешь vb. pf. (ipf. поддёргивать) acuz.* a trage, a ridica; ~ *чулóк* a-și trage ciorapul.

поддиале́кт, *-а m. (lingv.)* subdialect.

поддра́знивать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. поддразни́ть) acuz.* a tachina, a necăji, a sîcîi, a zădărî.

поддразни́ть, *-азню, -а́знишь vb. pf.* de la *поддра́знивать.*

поддубо́вник, *-а m. (bot.)* pitarcă.

поддува́ло, *-а m. (tehn.)* cenușar, foale, foi.

поддува́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *pf. поддýть.* **2.** a sufla, a trage ușor *(de pe dedesubt)*.

поддýть, *-дýю, -дýешь vb. pf. (ipf. поддува́ть)* a sufla ușor dedesubt *(pentru a aține focul)*.

подéйствовать, *-ствую, -ствуешь vb. pf. (ipf. дéйствовать)* a-și face efectul, a avea efect.

подека́дно *adv.* pe decade, o dată la zece zile.

подéла|ть, *-аю, -аешь vb. pf.* a face ceva; *ничегó не ~ешь* nu e nimic de făcut; *ничегó не могý с ним* ~ nu e nimic de făcut cu el.

подели́ть, *-делю́, -де́лишь vb. pf.* de la *дели́ть (1).*

подели́ться, *-делю́сь, -де́лишься vb. pf.* de la *дели́ться (2, 3).*

подéл|ка, *-и f.* **1.** *sg.* fabricare, confecționare, executare. **2.** *(mai ales la pl.)* obiecte mici, lucrușoare, bibelouri; ~*и из мра́мора* bibelouri din marmoră.

подело́м *adv. dat.* just, după merit, pe drept, cum se cuvine; ~ *ему́ за э́то* așa i se cuvine; ~ *тебе́!* așa-ți trebuie!

подéлочный *adj.* pentru prelucrat, pentru lucru; ~ *материа́л* material pentru prelucrat.

подéлыва|ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* a face *(se întrebuințează mai ales în întrebări)*; *что ~ете?* ce mai faceți?, cum o duceți?

подёнка, *-и f. (entom.)* efemeră.

подёнки, *-нок pl. (entom.)* rusalii, efemeride.

подённо *adv.* cu ziua; *рабóтать* ~ a lucra cu ziua.

подённ|ый *adj.* zilnic, cu ziua; ~*ая плáта* plata cu ziua, plata zilnică; ~ *рабóчий* zilier, lucrător cu ziua.

подёнщик, *-а m.* zilier, lucrător cu ziua.

подёнщин|а, *-ы f. sg.* muncă cu ziua; *перейти́ с ~ы на сде́льную рабóту* a trece de la munca cu ziua la munca în acord.

подёргать, *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* a trage puțin/ușor, a smuci.

подёргивание, *-я n.* tic; tresărire.

подёргива|ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* a trage ușor/cu întreruperi.

подёргиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подёрнуться.* **2.** a face mișcări nervoase, a avea un tic.

подержа́ние, *-я n. (în expr.)* на ~ în folosință temporară, cu împrumut; *взять на* ~ a lua cu împrumut; *дать на* ~ a da cu chirie/cu împrumut.

подéржанн|ый 1. *p.t.p.* de la *подержа́ть.* **2.** *adj.* uzat, purtat; ponosit, folosit, vechi; ~*ое пальтó* palton purtat.

подержа́ть, *-ержу́, -е́ржишь vb. pf. acuz.* a ține, a păstra *(cîtva timp.)*

подержа́ться, *-ержу́сь, -е́ржишься vb. pf.* a se ține, a se menține *(cîtva timp)*.

подёрнуть, *-нет vb. pf. acuz.* cu *instr.* a acoperi cu un strat subțire/cu o pojghiță.

подёрну|ться, *-нется vb. pf. (ipf. подёргиваться) instr.* a se acoperi cu un strat subțire, a se acoperi ușor, a se împăienjeni.

по-дéтски *adv.* copilărește, ca un copil; (în mod) copilăros.

подешевéть, *-éем vb. pf.* de la *дешевéть*

поджáберный *adj. (anat.)* subbranhial.

поджáривание, *-я n. sg.* frigere, prăjire, rumenire.

поджáривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *поджáрить*

поджáриваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *поджáриться.* **2.** *pas.* de la *поджáривать.*

поджáристый *adj.* fript bine, prăjit bine, rumenit.

поджáрить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. поджáривать) acuz.* a frige, a prăji, a rumeni.

поджáриться, *-рится vb. pf. (ipf. поджáриваться)* a se prăji, a se rumeni.

поджáрка, *-и f. sg.* **1.** *(pop.)* frigere, prăjire, rumenire. **2.** friptură.

поджáрый *adj.* uscățiv; vînjos; ~ *конь* cal vînjos.

поджáтие, *-я n.* strîngere; comprimare; ~ *губ* strîngerea buzelor; ~ *вóздуха* comprimarea aerului.

поджáть, *-дожмý, -дожмёшь vb. pf. (ipf. поджимáть) acuz.* a strînge; ~ *гýбы* a strînge din buze; ~ *под себя́*

но́ги a-şi strînge picioarele ◇ *поджа́в хвост* cu coada între picioare.

поджелу́дочн|ый *adj. anat.* substomacal, pancreatic; *~ая железа́* pancreas.

поджéчь, *-дожгу́, -дожжёшь vb. pf. (ipf. поджига́ть) acuz.* **1.** a aprinde, a aţîţa *(focul).* **2.** a incendia, a pune/a da foc. **3.** *(pop.)* a arde, a coace prea tare.

поджива́ть, *-а́ет vb. ipf.* de la *поджи́ть*

поджига́тель, *-я m.* **1.** incendiator. **2.** instigator, aţîţător.

поджига́тельский *adj.* instigator, aţîţător.

поджига́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *поджéчь*

поджида́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz.* sau *gen.* a aştepta.

поджи́лки, *-лок pl.* tendoanele genunchilor ◇ *у кого́-л. ~ трясу́тся* îi tremură genunchii, i se taie picioarele *(de frică).*

поджима́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *поджа́ть.*

поджи́ть, *-ивёт vb. pf. (ipf. поджива́ть)* a se cicatriza (puţin), a fi pe cale de vindecare.

поджо́г, *-а m.* incendiere; *соверши́ть ~* a incendia, a da foc.

подзабы́ть, *-бу́ду, -бу́дешь vb. pf. acuz.* a cam uita, a nu-şi mai aduce aminte.

подзаголо́вок, *-вка m.* subtitlu.

подзадо́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подзадо́рить*

подзадо́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. подзадо́ривать) acuz.* a îndemna, a împinge la...; a îmboldi.

подзакуси́ть, *-ушу́, -у́сишь vb. pf.* a gusta, a îmbuca, a lua o gustare, a lua ceva în gură.

подзаты́льник, *-а m.* pumn/lovitură după ceafă.

подзащи́тный, *-ого m. (jur.)* client, inculpat.

подзéмелье, *-я n.* subterană.

подзéмн|ый *adj.* subteran, subpămîntean; *~ ход* galerie subterană; *~ая городска́я желéзная доро́га* metropolitan, metrou; *~ые рабо́ты* lucrări subterane.

подзеркáльник, *-а m.* masă *Sau* suport pentru oglindă.

подзо́л, *-а m. (agr.)* podzol, sol calcaros.

подзо́лист|ый *adj. (agr.)* podzolic; *~ая по́чва* sol podzolic.

подзо́па, *-ы f.* subzonă.

подзо́р, *-а m.* **1.** *(arhit.)* cornişă de lemn sculptată. **2.** *(inv.)* volan de dantelă.

подзо́рн|ый *adj. (înv.)* de/pentru observaţie; *~ая вы́шка* turn de observaţie; *~ая труба́* lunetă; ochean, telescop.

подзуди́ть, *-жу́, -ди́шь vb. pf. (ipf. подзу́живать) acuz.* cu *на* + *acuz. (pop.)* a îmboldi, a aţîţa, a îndemna.

подзу́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подзуди́ть*

подзывáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *подозвáть*

поди *(pop.)* **1.** *(folosit ca imper. de la пойти́)* poftim, vino; du-te; *~ ко мне* poftim la mine; *~ сюда́* vino-ncoa. **2.** *cuv. modal* pesemne, poate, probabil, desigur. te pomeneşti; *ты, ~, всю рабо́ту уже́ сде́лал* te pomeneşti că ai şi făcut toată lucrarea; *уже́, ~, по́здно* te pomeneşti că e tîrziu. **3.** *partic. (exprimă mirare)* ei asta-i; oare; fugi de-acolo, da de unde; *~ ты, ра́зве так быва́ет?* da de unde!; se poate întîmpla aşa ceva?! ◇ *(pop.) на ~* ce să-i faci; îţi stă mintea în loc; *~ договори́сь с ним!* poftim de te înţelege cu el!

подиви́ться, *-влю́сь, -ви́шься vb. pf. (ipf. дивúться) dat.* a se mira, a se minuna.

подира́|ть, *-áет vb. ipf.* a înfiora, a trece fiorii ◇ *моро́з по ко́же ~ет* mă trec fiorii.

подкáлывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подколо́ть*

подкаменщико́вые, *-ых pl. (iht.)* guvizi.

подка́пывание, *-я n.* săpare, subminare.

подка́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подкопáть*

подка́пываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подкопáться.* **2.** *pas.* de la *подка́пывать.*

подкарáуливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подкарáулить*

подкарáулить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. подкарáуливать) acuz.* a prinde, a sta la pîndă.

подка́рмливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подкорми́ть*

подка́рмливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подкорми́ться.* **2.** *pas.* de la *подка́рмливать.*

подкати́ть, *-ачу́, -а́тишь vb. pf. (ipf. подка́тывать)* **1.** *acuz.* a rostogoli, a aduce *(rostogolind, dînd de-a dura).* **2.** a sosi, a se opri din fugă; a veni în goană. **3.** *impers.* a fi apucat de o durere/de un junghi/de un năduf.

подкати́ться, *-áтится vb. pf. (ipf. подка́тываться)* a se rostogoli, a se da de-a dura *(sub ceva).*

подка́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подкати́ть*

подка́тываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подкати́ться.* **2.** *pas.* de la *подка́тывать.*

подкач|а́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. подка́чивать)* **1.** *acuz.* sau *gen.* a mai pompa. **2.** *(pop.)* a face încurcătură *(cuiva),* a încurca; a nu se ţine de cuvînt *(executînd prost sau neexecutînd la timp ceva).*

подка́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подкача́ть*

подка́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подкоси́ть*

подка́шиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подкоси́ться.* **2.** de la *подка́шивать.*

подка́шливать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. подка́шлянуть)* a tuşi intenţionat *(pentru a atrage atenţia),* a tuşi cu înţeles.

подка́шлянуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *подка́шливать*

подкидн|о́й *adj. (înv.)* strecurat pe furiş, aruncat pe ascuns ◇ *~ы́е дураки́* popa-prostu *(joc de cărţi).*

подки́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подки́нуть*

подки́дыш, *-а m.* copil găsit, copil lepădat.

подки́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. подки́дывать) acuz.* a arunca, a lepăda; *~ ребёнка* a arunca un copil *(la uşa altuia).*

подкисле́ние, *-я n.* acidulare.

подкисли́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf.* a acidula.

подкла́дк|а, *-и f.* **1.** căptuşeală; *~на пальто́* căptuşeală de palton; *шёлковая ~* căptuşeală de mătase. **2.** *(tehn.)* căptuşeală, blană, garnitură. **3.** *(fig.)* dedesubturi.

подкладно́й, *adj.* care se pune dedesubt.

подкла́дочный *adj.* de căptuşeală, de căptuşit; *~ материа́л* material de căptuşit.

подкла́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подложи́ть*

подкла́сс, *-а m. (biol.)* subclasă.

подкле́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подкле́ить*

подкле́ить, *-е́ю, -е́ишь vb. pf. (ipf. подкле́ивать) acuz.* a lipi (pe) dedesubt; *~ страни́цу* a lipi o paginã.

подкле́йка, *-и f.* **1.** *sg.* lipire (pe) dedesubt. **2.** lipitură.

подкло́вье, *-я n.* mandibulă *(la păsări).*

подключа́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подключи́ть*

подключе́ние, *-я n.* cuplare, racordare, legare; conectare.

подключи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. подключа́ть) acuz.* a cupla, a racorda a conecta; *~ телефо́н к се́ти* a cupla telefonul la o reţea *(telefonică).*

подключи́чный *adj. (anat.)* de subclaviculă, subclavicular.

подко́ва, *-ы f.* potcoavă.

подкова́ть, *-кую, -куёшь vb. pf. (ipf. подко́вывать şi кова́ть) acuz.* **1.** *ipf.* a potcovi. **2.** *(pop. fig.)* a pregăti bine, a înarma cu cunoştinţe. **3.** *(pop. fig.)* a potcovi, a înşela.

подкова́ться, *-куюсь, -куёшься vb. pf. (ipf. подковываться) (pop.)* a se pregăti bine, a se înarma cu cunoştinţe.

подко́вка, *-и f.* **1.** *sg.* potcovire. **2.** *dim.* potcoavă mică, blacheu.

подковообра́зный *adj.* în formă de potcoavă; *~ магни́т* magnet-potcoavă.

подко́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подкова́ть*

подко́вываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подкова́ться.* **2.** *pas.* de la *подко́вывать.*

подковы́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подковырну́ть*

подковы́рка, *-и f.* observaţie răutăcioasă, zeflemea.

подковырну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. подковы́ривать) acuz.* **1.** a coji *(scobind)* **2.** *(pop. fig.)* a înţepa cu vorba, a zeflemisi, a lua în balon.

подко́жн|ый *adj.* subcutanat; *~ое впры́скивание* injecţie subcutanată.

подколе́нн|ый *adj. (în expr.) ~ая я́мка* subgenunchi.

подколо́дн|ый *adj. (folc.) змея́ ~ая* şarpe, viperă, năpîrcă.

подколо́ть, *-колю́, -ко́лешь vb. pf. (ipf. подка́лывать) acuz.* **1.** a prinde pe dedesubt cu un ac/cu ace. **2.** *(fig.)* a înţepa.

подкомúссия, *-и f.* subcomisie.

подконтро́льный *adj.* aflat sub control; controlat; supus controlului.

подко́п, *-а m.* **1.** *sg.* săpare pe dedesubt, subminare. **2.** tunel, galerie subterană. **3.** *(fig.)* intrigă, uneltire, subminare.

подкопа́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. подка́пывать) acuz.* a săpa *(sub ceva)*.

подкопа́|ться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. подка́пываться)* **1.** a săpa *(sub ceva)*; a pătrunde undeva *(săpînd)*. **2.** *под + acuz. (fig.)* a săpa, a submina prin intrigi ◇ *тут не ~ешься* aici n-ai nimic de zis.

подко́рм, *-а m. v. подко́рмка*

подкорми́ть, *-ормлю́, -о́рмишь vb. pf. (ipf. подка́рмливать) acuz.* a hrăni mai substanţial, a îmbunătăţi hrana, a supraalimenta.

подко́рмка, *-и f. sg.* **1.** îmbunătăţirea hranei, mărirea raţiei de hrană/de nutreţ. **2.** raţie suplimentară de hrană/de nutreţ.

подко́рмочный *adj.* de hrănire suplimentară.

подко́с, *-а m. (constr.)* contrafişă, proptea, contrafort.

подкоси́|ть, *-ошу́, -о́сишь vb. pf. (ipf. подка́шивать) acuz.* **1.** a cosi; *~ траву́* a cosi iarba. **2.** *(fig.)* a doborî, a trînti la pămînt. **3.** *(fig.)* a slei de puteri, a distruge, a doborî; *боле́знь ~ла его́* boala l-a doborît.

подкоси́|ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. подка́шиваться) (în expr.) у него́ но́ги ~лись* i s-au muiat picioarele; i s-au tăiat picioarele.

подко́шенный *p.t.p.* de la *подкоси́ть* ◇ *упа́сть как ~* a cădea ca secerat.

подкра́дываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *подкра́сться*

подкра́сить, *-а́шу, -а́сишь vb. pf. (ipf. подкра́шивать) acuz.* **1.** a vopsi uşor, a reîmnoi/a reîmprospăta vopseaua; a colora *(puţin)*; *~ гу́бы* a-şi da cu ruj pe buze. **2.** *(fig.)* a înfrumuseţa; *~ действи́тельность,* a înfăţişa realitatea în culori trandafirii, a înflori, a exagera.

подкра́ситься, *-а́шусь, -а́сишься vb. pf. (ipf. подкра́шиваться) acuz.* a se farda, a se sulemeni uşor.

подкра́ска, *-и f. sg.* vopsire, colorare; reîmprospătare a vopselii/a culorii.

подкра́|сться, *-адýсь, -адёшься vb. pf. (ipf. подкра́дываться)* a se apropia pe furiş, a veni tiptil, a se furişa.

подкрахма́ливание, *-я n.* scrobire, apretare.

подкрахма́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подкрахма́лить*

подкрахма́лить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. подкрахма́ливать)* a scrobi, a apreta.

подкра́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подкра́сить*

подкра́шиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подкра́ситься.* **2.** *pas.* de la *подкра́шивать*

подкрепи́ть, *-плю́, -пи́шь vb. pf. (ipf. подкрепля́ть) acuz.* **1.** a sprijini; *~ забо́р подпо́рками* a întări gardul cu proptele. **2.** a întări, a sprijini; *~ своё мне́ние ве́скими до́водами* a-şi sprijini părerea pe argumente puternice ◇*~ себя́ пе́ред доро́гой* a lua ceva în gură înainte de plecare *(pentru a prinde puteri)*.

подкрепи́ться, *-плю́сь, -пи́шься vb. pf. (ipf. покрепля́ться)* a lua o gustare; a trage o duşcă pentru a prinde puteri.

подкрепле́ни|е, *-я n.* **1.** *sg. (действие)* întărire; consolidare; întărîtură. **2.** reconfortare, întărire. **3.** *(fig.)* întărire, adeverire, confirmare; *для ~я свои́х слов* în sprijinul spuselor sale; *~ слов дела́ми* confirmare a vorbelor prin fapte. **4.** *(mil.)* întăriri, trupe de întărire; *свéжие ~я* noi întăriri; *посла́ть ~я на фронт* a trimite trupe de întărire pe front. **5.** *(fin.)* alimentare; *де́нежное ~* alimentare cu numerar.

подкрепля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *подкрепи́ть*

подкрепля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подкрепи́ться.* **2.** *pas.* de la *подкрепля́ть.*

подкро́нный *adj.* de sub coroană.

подкрути́ть, *-учу́, -у́тишь vb. pf. (ipf. подкру́чивать) acuz.* a suci, a strînge, a înşuruba *(mai tare)*.

подкру́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подкрути́ть*

подкры́лок, *-лка m. (av.)* flaps.

подкузьми́ть, *-млю́, -ми́шь vb. pf. acuz. (pop.)* a încurca, a păcăli, a trage pe sfoară; a-i juca cuiva o festă.

подкула́чник, *-а m.* coadă de topor, acolit al chiaburilor.

по́дкуп, *-а m. sg.* mituire, corupere; corupţie.

подкупа́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подкупи́ть*

подкупа́ющий 1. *part. prez. act.* de la *подкупа́ть.* **2.** *adj.* atrăgător, captivant, cuceritor.

подкупи́|ть, *-уплю́, -у́пишь vb. pf. (ipf. подкупа́ть) acuz.* **1.** a mitui, a corupe. **2.** *(fig.)* a cîştiga (pe cineva), a atrage. **3.** a mai cumpăra *(o animită cantitate)*.

подкупно́й *adj. v. подку́пный*

подку́пность, *-и f. sg.* venalitate, corupţie.

подку́пный, *adj.* venal, coruptibil.

подкуривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подкури́ть*

подкури́ть, *-урю́, -у́ришь vb. pf. (ipf. подку́ривать) acuz.* a afuma; *~ пчел* a afuma albinele.

подла́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подло́вить*

подла́диться, *-а́жусь, -а́дишься vb. pf. (ipf. подла́живаться) к + dat.* **1.** *ipf.* de la *подла́диться.* **2.** *pas.* de la *подла́дить*

подла́мывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подлома́ть* şi *подломи́ть*

подла́мываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подломи́ться.* **2.** *pas.* de la *подла́мывать.*

по́дле[1], *prep. cu gen.* (foarte) aproape de...; lîngă, pe lîngă, alături de...; *~ до́ма* lîngă casă. **2.** *adv.* alături.

подлежа́ть, *-жу́, -жи́шь vb. ipf. dat.* a fi supus la...; a fi supus la...; a fi de resortul...; *~ обложе́нию нало́гами* a fi impozabil; *не ~и́т оглаше́нию* strict confidenţial/secret; *~и́т исполне́нию* spre executare; ◇ *не ~и́т сомне́нию* nu încape îndoială.

подлежа́щее, *-его n. (gram.)* subiect; *подразумева́емое ~* subiect subînţeles; *логи́ческое ~* subiect logic; *граммати́ческое ~* subiect gramatical.

подлежа́щий *part. prez. act.* (de la *подлежа́ть*) supus la...; pasibil de...; destinat; *~ обложе́нию* impozabil.

подлеза́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подле́зть*

подле́зть, *-зу, -зешь vb. pf. (ipf. подлеза́ть)* a se vîrî, a se băga, a se tîrî *(sub ceva)*.

подле́сок, *-ска m.* lăstăriş, subarboret.

подле́сье, *-я n. (silv.)* lizieră.

подлета́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подлете́ть*

подлете́|ть, *-чу́, -ти́шь vb. pf. (ipf. подлета́ть)* **1.** a zbura, a veni/a se apropia în zbor. **2.** *(fig.)* a se apropia în fugă, a se repezi; *он ~л ко мне* s-a repezit la mine. **3.** a sări, a zbura în sus; *мяч ~л до потолка́* mingea a sărit pînă în tavan.

подле́ц, *-а́ m.* ticălos, mîrşav, nemernic.

подле́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подлечи́ть*

подле́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подлечи́ться.* **2.** *pas.* de la *подле́чивать.*

подлечи́ть, *-ечу́, -е́чишь vb. pf. (ipf. подле́чивать) acuz.* a trata o boală *(puţin, în mod incomplet)*; a mai vindeca.

подлечи́ться, *-ечу́сь, -е́чишься vb. pf. (ipf. подле́чиваться)* a face un tratament incomplet, a se trata *(puţin, în mod incomplet)*; a se mai vindeca.

подлива́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подли́ть*

подли́вка, *-и f.* **1.** *sg.* turnare, adăugire prin turnare. **2.** sos; *сла́дкая ~* sos dulce. **3.** *(constr.)* mortar.

подли́за, *-ы f.* şi *m.* (om) linguşitor, femeie linguşitoare, adulator, adulatoare.

подлиза́ться, *-ижу́сь, -и́жешься vb. pf.* de la *подли́зываться*

подли́зываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. (pf. подлиза́ться) к + dat.* a se linguşi, a intra pe sub pielea *(cuiva)*, a adula.

по́длинник, *-а m.* original; *~и документо́в* originalele documentelor / ac-

telor; *чита́ть произведе́ние в ~е* a citi lucrarea în original.

по́длинно *adv.* într-adevăr, cu adevărat; realmente.

по́длинность, *-и f. sg.* autenticitate, caracter autentic; *~ по́дписи* autenticitatea iscăliturii.

по́длинн|ый *adj.* **1.** autentic, veritabil; original; *~ая по́дпись* semnătură autentică; *с ~ым ве́рно* conform cu originalul; *~ текст* text original. **2.** adevărat, veritabil, real; *~ая пра́вда* adevărul adevărat; adevărul gol-goluț.

подли́ть, *-долью́, -дольёшь vb. pf. (ipf. подлива́ть) acuz.* sau *gen.* a turna în plus, a mai turna; a adăuga ◇ *~ ма́сла в ого́нь* a turna gaz peste foc; a pune paie pe foc.

по́дличать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. спо́дличать)* a se purta mișelește/ca un ticălos; a fi slugarnic/josnic.

по́дло *adv.* (în mod) infam, josnic; mișelește.

подлови́ть, *-влю́, -вишь vb. pf. (ipf. подла́вливать)* a prinde cu vorba.

подло́г, *-а m.* fals, falsificator; *~ в а́вторстве* furt literar, plagiat; *раскры́ть ~* a descoperi un fals; *соверши́ть ~* a comite un fals/a face un fals.

подло́дка, *-и f. = подво́дная ло́дка* submarin

подложи́ть, *-ожу́, -о́жишь vb. pf. (ipf. подкла́дывать) acuz.* **1.** a pune (sub, dedesubt). **2.** *(прибавить)* a mai pune; a adăuga. **3.** *(тайно)* a pune, a strecura pe furiș ◇ *~ свинью́ (кому́-л.)* a juca un renghi cuiva; a-i face cuiva bucata.

подло́жность, *-и f. sg.* falsitate; fals; *установи́ть ~ докуме́нта* a stabili falsitatea actului.

подло́жный, *adj.* fals, falsificat; *~ докуме́нт* document fals.

подлоко́тник, *-а m.* brat *(la fotoliu).*

подлома́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. подла́мывать) acuz.* a frînge, a rupe *(dedesubt).*

подломи́ть, *-омлю́, -о́мишь vb. pf. (ipf. подла́мывать) acuz.* a frînge, a rupe puțin *(dedesubt).*

подломи́ться, *-о́мится vb. pf. (ipf. подла́мываться)* a se rupe *(în partea de jos din cauza unei greutăți),* a se sparge; a se frînge.

подлопа́точный *adj.* de sub omoplați.

по́длость, *-и f. sg* mîrșăvie, ticăloșie, mișelie, josnicie; *сде́лать ~* a face o ticăloșie.

подлу́нн|ый *adj. (înv.)* de sub lună, de pe pămînt; *в ~ом ми́ре* pe pămînt; sub clar de lună.

по́дл|ый *adj.* ordinar, mîrșav, ticălos, mișelesc; *~ посту́пок* faptă mișelească, ticăloșie.

подлю́га, *-и f.* și *m. (pop.)* nemernic, nemernică, ticălos, ticăloasă.

подма́|зать, *-а́жу, -а́жешь vb. pf. (ipf. подма́зывать) acuz.* **1.** a unge; a unge puțin. **2.** *(fig.) (înv.)* a mitui, a unge ◇ *(prov.) не ~жешь, не пое́дешь* cine unge bine merge bine; unge osia ca să nu scîrțîie carul.

подма́заться, *-а́жусь, -а́жешься vb. pf. (ipf. подма́зываться)* **1.** a se farda, a se sulemeni. **2.** *к + dat. (fam.)* a-i intra (cuiva) pe sub piele, a se linguși *(pe lîngă cineva).*

подма́зка, *-и f. sg.* ungere.

подма́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подма́зать*

подма́зываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подма́заться.* **2.** *pas.* de la *подма́зывать.*

подмалева́ть, *-люю, -люешь vb. pf. (ipf. подмалёвывать) acuz. (pop.)* a vopsi puțin, a da cu puțină vopsea.

подмалёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подмалева́ть*

подманда́тн|ый *adj.* de sub mandat.

подма́нивание, *-я n.* momire.

подма́нивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подмани́ть*

подмани́ть, *-аню́, -а́нишь vb. pf. (ipf. подма́нивать) acuz.* a ademeni, a momi; a atrage.

подмаргивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подморгну́ть*

подмарённик, *-а m. (bot.)* drăgaică, sînziană; *це́пкий ~* turtiță, cornățel.

подмастерье, *-я n.* calfă.

подма́хивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подмахну́ть*

подмахну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. подма́хивать) acuz.* a semna, a iscăli la repezeală, fără a se uita.

подма́чивание, *-я n.* udare; umectare.

подма́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подмочи́ть*

подме́н, *-а m. v. подме́на*

подме́на, *-ы f.* **1.** substituire; înlocuire. **2.** *(тайная)* schimb *(pe furiș).*

подме́нивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подмени́ть*

подмени́|ть, *-еню́, -е́нишь vb. pf. (ipf. подме́нивать* și *подменя́ть) acuz.* **1.** *(тайно)* a schimba *(pe furiș, pe ascuns).* **2.** *(peior),* a substitui, a înlocui ilegal ◇ *кого́-л. бу́дто ~ли* parcă nu mai e același om.

подменя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *подмени́ть*

подмерза́ть, *-а́ет vb. ipf.* de la *подмёрзнуть*

подмёрзнуть, *-нет vb. pf. (ipf. подмерза́ть)* **1.** a îngheța *(puțin),* a se acoperi cu o pojghiță de gheață. **2.** a degera *(puțin).*

подмеси́ть, *-ешу́, -е́сишь vb. pf. (ipf. подме́шивать) acuz.* sau *gen.* a mai adăuga, a mai amesteca *(în timpul frămîntatului).*

подме́ска, *-и f.* adăugire, adaus *(în timpul frămîntatului, la aluat).*

подмести́, *-мету́, -метёшь vb. pf. (ipf. подмета́ть) acuz.* a mătura, a da cu mătura.

подмета́льн|ый *adj.* de măturat; *~ая маши́на* măturătoare automată.

подмета́льщик, *-а m.* măturător.

подмета́ть[1], *-ечу́, -е́чешь vb. pf. (ipf. подмётывать) acuz.* a însăila.

подмета́ть[2], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подмести́*

подме́тить, *-е́чу, -е́тишь vb. pf. (ipf. подмеча́ть) acuz.* a observa, a remarca.

подмётк|а, *-и f. sg.* pingea; *нарýжная ~* pingea aplicată; *ко́жаные ~и* pingele de talpă; *поста́вить но́вые ~и* a pune pingele noi ◇ *(fig.) кто-л. кому́-л. в ~и не годи́тся* sau *не ста́нет* nu-i ajunge nici pînă la glezne; nu face nici cît degetul cel mic.

подмётн|ый *adj. (înv.)* strecurat pe furiș; anonim; *~ое письмо́* scriscare anonimă.

подмёточн|ый *adj.* de pingea, de pingele; *~ая ко́жа* talpă *(de pingele).*

подмётывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подмета́ть*[1]

подмеча́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *подме́тить*

подмеша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. подме́шивать) acuz.* sau *gen.* a (mai) amesteca, a (mai) adăuga.

подме́шивание, *-я n. sg.* adăugare, amestecare.

подме́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подмеси́ть* și de la *подмеша́ть.*

подми́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подмигну́ть*

подмигну́|ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. подми́гивать) dat.* a face cu ochiul.

подмина́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *подмя́ть.*

подмо́г|а, *-и f.* ajutor; sprijin; *прийти́ на ~у (кому́-л.)* a veni (cuiva) în ajutor.

подмока́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *подмо́кнуть*

подмо́кнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. подмока́ть)* a se umezi, a prinde umezeală; a se uda, a se muia *(puțin dedesubt).*

подмора́живать, *-ает vb. ipf. impers.* de la *подморо́зить*

подморгну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. подма́ргивать) (pop.)* a face cu ochiul.

подморо́зить, *-о́зит vb. pf. impers. (ipf. подмора́живать) (a începe)* a îngheța; a se lăsa puțin ger.

подмоско́вный *adj.* de lîngă Moscova, din jurul Moscovei, din regiunea Moscovei.

подмо́ст|ки, *-ок pl.* **1.** *(помост)* estradă, podium; schelă, eșafodaj; *виса́чие ~* schele suspendate. **2.** *(teatr.)* scenă de estradă: *выступа́ть на ~ах* a juca pe scenă.

подмо́ченн|ый **1.** *p.t.p.* de la *подмочи́ть.* **2.** *adj.* muiat, udat, umezit; *~ая мука́* făină umezită ◇ *~ая репута́ция* reputație pătată.

подмочи́ть, *-очу́, -о́чишь vb. pf. (ipf. подма́чивать) acuz.* a uda, a muia, a lăsa să se ude *(puțin).*

подмы́в, *-а m.* suberoziune, sutminare *(prin spălare).*

подмыва́|ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** *ipf.* de la *подмы́ть.* **2.** *impers.* a avea chef, a avea poftă, a-i veni să...; *меня́ так и ~ет сказа́ть ему́* îmi stă pe limbă să-i spun.

подмыва́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подмы́ться* **2.** *pas.* de la *подмывáть* (*I*).

подмы|ть, *-мóю, -мóешь vb. pf. (ipf. подмывáть) acuz.* **1.** a spăla. **2.** a spăla *(puţin, la repezeală).* **3.** a spăla, a mînca *(dedesubt); волнóй ~ло скалý* stînca a fost mîncată/roasă de valuri.

подмы́ться, *-мóюсь, -мóешься vb. pf. (ipf. подмывáться)* a se spăla.

подмы́шечный *adj.* de subsuoară; *~ая впáдина* subsuoară.

подмы́шка, *-и f.* subsuoară.

под мы́шкой *adv.* (la) subsuoară.

подмы́шник, *-а m.* subrău.

подмя|ть, *подомну́, подомнёшь vb. pf. (ipf. подминáть) acuz.* a turti, a strivi *(sub greutatea sa).*

поднадзóрный 1. *adj.* supravegheat. **2.** *~ый, -ого m.* persoană supravegheată.

поднаём, *-а m. sg. (jur.)* subînchiriere.

поднажáть, *-жмý, -жмёшь vb. pf. (ipf. поднажимáть) на + acuz. (pop.)* **1.** a apăsa. **2.** *(приналечь)* a da ghes, a zori.

поднажимáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *поднажáть*

поднала́дчик, *-а m. (tehn.)* reglor, ajustor,

поднаре́чие, *-я n. (lingv.)* subdialect.

поднаря́д, *-а m.* căptuşeală, meşină, căptuţă.

поднатýживаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *поднатýжиться*

поднатýжиться, *-жусь, -жишься vb. pf. (ipf. поднатýживаться)* a se sforţa; a se screme, a se opinti.

подначáльный *adj. (înv.)* subordonat, subaltern, în subordine,

подначáливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подначáлить*

подначáлить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. подначáливать)* a împinge, a aţîţa.

поднебéсн|ый *adj. (folc.)* **1.** de pe pămînt; *~ мир* pămînt, univers. **2.** *~ая, -ой f.* pămînt, univers, lumea întreagă ◇ *~ая высь* înălţimea/slava cerului.

поднебéсье, *-я n. sg. (folc).* văzduh, azur, înaltul cerului.

подчевóльный *adj. (înv.)* **1.** subordonat, dependent. **2.** forţat, silnic, de rob; *~ трýд* muncă forţată/silnică.

поднесéние, *-я n.* **1.** *sg.* ducere, aducere. **2.** oferire, prezentare a unui cadou.

поднести́, *-сý, -сёшь vb. pf. (ipf. подноси́ть) acuz.* a duce; a aduce; *~ лóжку ко рту* a duce lingura la gură. **2.** *dat.* a da, a oferi; *~ подáрок* a oferi un dar. **3.** a cinsti, a ospăta, a trata; *~ стакáн винá* a cinsti cu un pahar cu vin.

поднимáние, *-я n.* ridicare, urcare.

поднимáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *поднять*

поднимáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подня́ться.* **2.** *pas.* de la *поднимáть.*

подновúть, *-влю́, -вúшь vb. pf. (ipf. подновля́ть) acuz.* a înnoi, a renova, a restaura, a împrospăta.

подновка, *-и f. (silv.)* reînnoire, reîntinerire.

подновлéние, *-я n. sg.* înnoire, restaurare, împrospătare.

подновля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *подновúть*

подноготн|ая, *-ой f.* dedesubturi ◇ *узнáть всю ~ую* a afla toate dedesupturile.

подно́ж|ие, *-я n.* **1.** picior, poale; *у ~я пáмятника* la picioarele monumentului; *у ~я горы́* la poalele muntelui. **2.** piedestal.

подно́ж|ка[a1], *-и f.* scară *(a unui vehicul).*

подно́ж|ка[a2], *-и f.* piedică; *дать/поставúть ~у кому́-л.* a pune piedică cuiva.

подно́жн|ый *adj. (în expr.) ~ корм* păşune, păscut; *быть на ~ом кормý* a fi la păşunat.

подно́с, *-а n.* tavă; *мéдный ~* tavă de aramă.

подноси́ть, *-ошý, -óсишь vb. ipf.* de la *поднести́*

подно́ска, *-и f. sg.* aducere, cărare.

подно́сный, *adj. (înv.)* de dar, dăruit; *~ экземпля́р кни́ги* un exemplar de carte oferit ca dar.

подно́сок, *-ска m.* bombeu.

подно́счик, *-а m.* **1.** aducător de cartuşe. **2.** manipulator de materiale.

подноше́ние, *-я n.* **1.** *sg.* cinstire, ospătare. **2.** dar, cadou, plocon; *получúть ~* a primi un dar; *дéлать ~* a aduce plocon.

подныривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *поднырнýть.*

поднырнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. подныривать)* a se cufunda, a se afunda *(sub ceva).*

подня́тие, *-я n. sg.* **1.** ridicare; *~ тя́жестей* ridicare a greutăţilor; *~ я́коря* ridicarea ancorei. **2.** *(повышение)* mărire, urcare; *~ цен* urcare a preţurilor. **3.** *(fig.)* ridicare, dezvoltare, sporire; *~ производúтельности трудá* ridicare a productivităţii muncii.

подня́ть, *-нимý, -ни́мешь vb. pf. (ipf. поднимáть) acuz.* **1.** a ridica; *~ гóлову* a ridica capul; *~ воротни́к* a ridica gulerul; *~ тя́жесть* a ridica o greutate. **2.** *(вверх)* a ridica, a urca, a sui; a înălţa; *~ на лúфте* a urca cu liftul; *~ вéщи на трéтий этáж* a urca lucrurile la etajul al treilea; *~ флаг на корáбле* a înălţa steagul pe un vas; *~ я́корь* a ridica ancora; *~ парусá* a ridica pînzele; *~ зáнавес* a ridica cortina. **3.** *(поставить на ноги)* a scula în picioare; a ajuta să se ridice. **4.** a ridica, a înălţa, a construi, a zidi; *~ забóр* a ridica un gard; *~ дом* a ridica o casă. **5.** *(воодушевить)* a mobiliza, a ridica; *~ людéй на рабóту* a mobiliza oamenii la lucru. **6.** *(сделать выше)* a ridica, a înălţa; *~ ýровень воды́* a ridica nivelul apei; *(fig.) ~ кого́-л. в общéственном мнéнии* a înălţa pe cineva în ochii opiniei publice. **7.** *(повысить)* a mări, a spori, a ridica; *~ производúтельность трудá* a mări productivitatea muncii; *~ дисциплúну* a îmbunătăţi disciplina; *~ цéну* a ridica preţul. **8.** *(fig.)* a îmbunătăţi, a înviora; *~ настроéние* a crea o bună dispoziţie; a dispune; *~ дух* a ridica moralul. **9.** a dezvolta, a da avînt; *~ торгóвлю* a dezvolta comerţul; *~ мéстную промы́шленность* a dezvolta industria locală. **10.** *(agr.)* a ara, a răsturna brazde; *~ новúну/целúну* a desfunda ţelina, a desţeleni; *~ пар* a ara ◇ *~ оружúе* a ridica armele; a se ridica cu arma în mînă; *~ пыль* a stîrni praf; *~ трéвогу* a da alarmă; *~ крик* a striga; *~ шум* a face zgomot/gălăgie; a face mare zarvă; *~ вопрóс* a ridica o problemă, a pune în discuţie o chestiune; *~ восстáние* a face răscoală; *~ гóлос в защúту кого́-л.* a lua apărarea cuiva; *~ рýку на кого́-л.* a ridica mîna asupra cuiva; *~ на смех* a face de rîs, a lua în derîdere; *~ шерсть* a-şi zbîrli părul, a se zbîrli; *~ бокáл за кого́-л.* a ridica paharul, a închina în cinstea cuiva; *~ с постéли кого́-л.* a scula pe cineva din pat, a-l trezi; *~ пéтли* a remaia.

подня́|ться, *-нимýсь, -ни́мешься vb. pf. (ipf. поднимáться)* **1.** a se ridica; *зáнавес ~лся* s-a ridicat cortina. **2.** a se urca, a se sui; *~ на пя́тый этáж* a urca la etajul al cincilea; *~ на гóру* a se urca/a se sui pe munte. **3.** a se ridica, a se scula; *~ со стýла* a se ridica de pe scaun; *~ из-за столá* a se scula de la masă; *~ с постéли* a se scula din pat. **4.** *(двинуться, тронуться)* a se porni, a se mişca; *войскá ~лúсь в атáку* trupele au pornit la atac. **5.** *(fig.)* a se ridica; *~ на борьбý* a se ridica la luptă; **6.** a se urca, a se ridica; *водá ~лáсь* nivelul apei a crescut. **7.** *(увеличиться)* a se mări, a spori, a creşte, a se ridica, a se urca; *цéны ~лúсь* preţurile s-au urcat; *производúтельность трудá ~лась* s-a mărit productivitatea muncii. **8.** *(fig.)* a se îmbunătăţi, a se înviora; *у негó настроéние ~лóсь* e mai bine dispus, s-a înveselit. **9.** a se dezvolta; a lua avînt; *торгóвля ~лáсь* comerţul s-a dezvoltat. **10.** a creşte *(despre aluaturi)* **11.** *(возникнуть)* a începe; a se isca, a se stîrni; *~лся сúльный вéтер* s-a pornit un vînt puternic. **12.** *(взлететь)* a decola, a-şi lua zborul.

пóдо *prep. (se întrebuinţează în loc de prep. «под» înaintea unor grupuri de consoane); ~ мнóй* sub mine; *~ льдом* sub gheaţă.

подоба|ть, *-áет vb. ipf. impers. dat.* cu *inf.* a se cuveni, a se cădea; *как ~éт* precum se cuvine, cum trebuie, cum e bine.

подоба́ющ|ий 1. *part. prez. act.* de la *подобáть.* **2.** *adj.* cuvenit, adecvat; *занять ~ее мéсто* a ocupa locul cuvenit; *~им óбразом* cum se cuvine, cum trebuie.

подóби|е, *-я n.* **1.** *sg.* asemănare; simulacru; umbră; *по óбразу и ~ю кого́-л.* după chipul şi asemănarea cuiva; *жáлкое ~* jalnic simulacru, parodie. **2.** *(mat.)* asemănare, similitudine; *~е треугóльников* asemănarea triunghiurilor.

подóблачный *adj.* de sub nori, în înaltul cerului.

подóбно *adv.* şi *prep.* cu *dat.* asemenea, la fel cu...; ca...; analog, asemănător; *~ тому́ как...* întocmai ca...; după cum...; aşa cum...

подóби|ый *adj.* **1.** asemănător, similar, analog, asemenea; *~ое происше́ствие* o întîmplare similară; *в ~ом слу́чае* într-o asemenea situaţie; *(mat.) ~ые треуго́льники* triunghiuri asemenea. **2.** astfel de...; ca acesta; *~ отве́т* un astfel de răspuns; *~ое поведе́ние* o purtare ca aceasta; *поступи́ть ~ым о́бразом* a proceda în felul acesta; *я ничего́ ~ого не вида́л* n-am mai văzut aşa ceva ◇ *ничего́ ~ого* nicidecum, da de unde; *и тому́ ~ое (и т.п.)* et cetera (etc.), şi altele (ş.a.)

подобостра́стие, *-я n. sg.* slugărnicie, servilism.

подобостра́стность, *-и f. sg. v. подобостра́стие*

подобостра́стный *adj.* slugarnic, servil.

подóбранный, 1. *p.t.p.* de la *подобра́ть*. **2.** *adj.* pus la punct, ordonat.

подобра́ть, *подберу́, подберёшь vb. pf. (ipf. подбира́ть) acuz.* **1.** a strînge, a aduna, a culege, a ridica de jos; *~ колóсья* a strînge spicele; *~ ра́неных* a ridica răniţii. **2.** *(подвернуть)* a aranja, a strînge, a sumete; *~ пла́тье* a-şi aranja rochia. **3.** *(выбрать нужное)* a selecţiona; *~ ключ к замку́* a alege o cheie potrivită pentru lacăt; *~ под цвет* a potrivi la culoare; *~ костю́м* a-şi alege un costum; *~ под па́ру* a împerechea, a potrivi o pereche.

подобра́|ться, *подберу́сь, подберёшься vb. pf.* **1.** *(ipf. подбира́ться) (составиться)* a se forma, a se alege. **2.** *(ipf. подбира́ться) (подкрасться)* a se apropia pe neobservate, a se furişa. **3.** *(pop.)* a se aranja, a se pune la punct.

подобре́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. добре́ть)* a deveni mai bun / mai blajin.

подобру́-поздорóву *adv.* de bună voie, cu binişorul, cu frumosul; *уходи́ ~* ia-o din loc cît îţi spun cu frumosul.

подогна́ть, *подгоню́, подго́нишь vb. pf. (ipf. подгоня́ть) acuz.* **1.** a mîna (spre); *~ коро́ву к хле́ву* a mîna vaca spre grajd/spre şopron. **2.** a grăbi, a da ghes, a zori; a stimula. **3.** *(приспособить)* a ajusta, a potrivi; *~ стекло́ к ра́ме* a potrivi geamul la o ramă.

подогну́ть, *-ну́ -нёшь vb. pf. (ipf. подгиба́ть) acuz.* a îndoi *(la margine; dedesubt, sub ceva)*; *~ край листа́* a îndoi marginea unei foi de hîrtie; *~ но́ги под себя́* a-şi strînge picioarele, a sta turceşte.

подогну́|ться, *-нётся vb. pf. (ipf. подгиба́ться)* a se îndoi *(la margine)* ◇ *(pop.) ноги́* sau *коле́ни ~лись* s-au muiat picioarele.

подогре́в, *-а m. sg. (tehn.)* încălzire; preîncălzire.

подогрева́ние, *-я n. sg. v. подогре́в*

подогрева́тель, *-я m. (tehn.)* încălzitor, aparat/filament de încălzire/de încălzit.

подогрева́тельный *adj.* de încălzire; de/pentru încălzit; *~ прибо́р* aparat de încălzit.

подогрева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *подогре́ть*

подогре́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. подогрева́ть) acuz.* **1.** a încălzi *(puţin)*. **2.** *(fig.)* a înviora; *~ настрое́ние* a crea o bună dispoziţie.

пододвига́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *пододви́нуть*

пододвига́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *пододви́нуться*. **2.** *pas.* de la *пододвига́ть*.

пододви́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. пододвига́ть) acuz.* a apropia, a trage, *(mai aproape)*, a da mai aproape; *~ стул* a trage scaunul mai aproape.

пододви́нуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. пододвига́ться)* a se apropia, a se da mai aproape, a veni mai aproape.

пододея́льник, *-а m.* cearşaf de plapumă.

подожд|а́ть, *-у́, -ёшь vb. pf. acuz.* sau *gen.* a aştepta,; a răbda, a avea răbdare; *~и́, всё устро́ится* ai răbdare, totul se va aranja; *~ с до́лгом* a mai aştepta cu plata datoriei.

подозва́ть, *подзову́, подзовёшь vb. pf. (ipf. подзыва́ть) acuz.* a chema, a striga.

подозрева́|ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* **1.** *acuz.* cu *в* + *prepl.* a suspecta, a bănui; *~ кого́-л. в обма́не* a bănui pe cineva de minciună. **2.** *(cu conjuncţia «что») (предполагать)* a presupune, a bănui; *~ю, что тут кро́ется оши́бка* mă tem că la mijloc e o greşeală.

подозрева́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* a fi bănuit, a fi suspectat; *~ в воровстве́* a fi bănuit de furt.

подозре́ни|е *-я n.* suspiciune, bănuială; *быть под ~ем, быть на ~и* a fi bănuit / suspectat; *внуша́ть ~* a da de bănuit; a fi suspectat; *возбужда́ть ~ кого́-л* a trezi bănuielile cuiva.

подозри́тельно *adv.* **1.** suspect, într-un mod care dă de bănuit; *выглядеть ~* a avea un aer suspect; *вести́ себя́ ~* a avea o purtare suspectă, a se comporta suspect. **2.** cu neîncredere, cu bănuială, bănuitor; *смотре́ть ~ на что-л.* a privi ceva cu neîncredere. **3.** *pred. impers.* e suspect; *э́то ~* asta dă de bănuit.

подозри́тельность, *-и f. sg.* **1.** caracter suspect. **2.** suspiciune, bănuială, neîncredere; caracter bănuitor; *изли́шняя ~* suspiciune exagerată.

подозри́тельн|ый *adj.* **1.** suspect, care dă de bănuit; *~ое поведе́ние* purtare suspectă. **2.** bănuitor, neîncrezător; *~ хара́ктер* fire bănuitoare.

подойти́, *-ойду́, -ойдёшь vb. pf.* de la *дойти́*

подо́йник, *-а m.* şiştar, găleată, doniţă de muls.

подо|йти́, *-ойду́, -ойдёшь vb. pf. (ipf. подходи́ть)* **1.** a se apropia, a veni; *~ к окну́* a se apropia de fereastră. **2.** a se mărgini, a atinge, a ajunge la...; *лес ~шёл к са́мой доро́ге* pădurea a crescut pînă la marginea drumului. **3.** a se apuca, a începe; *~ к изуче́нию чего́-л*, a se apuca de studiat ceva. **4.** a trata, a aborda; *пра́вильно ~ к вопро́су* a aborda în mod just o chestiune; *уме́ть ~ к лю́дям* a şti să te apropii de oameni; *~ дру́жески* a trata în mod amical. **5.** a se potrivi, a veni bine; a conveni; *~ по разме́ру* a se potrivi ca măsură; *~ к лицу́* a-i veni / a-i şedea bine.

подоко́нник, *-а m.* pervaz, toc.

подо́л, *-а m.* poală; *~ ю́бки* poalele fustei ◇ *в ~е принести́* a face un copil din flori; *задира́ть ~* a-şi da poalele peste cap, a-şi ridica poalele în cap.

подо́лгу *adv.* mult timp; *~ жить где-л.* a locui multă vreme undeva.

подольсти́ться, *-льщу́сь, -льсти́шься vb. pf. (ipf. подольща́ться) к* + *dat.* a se linguşi, a se băga pe sub pielea cuiva, a se da bine pe lîngă cineva.

подольща́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *подольсти́ться*.

по-дома́шнему *adv.* ca acasă; fără ceremonii, fără fasoane; *оде́ться ~* a-şi pune o haină de casă.

подо́нки, *-ов pl.* **1.** rămăşiţă, drojdie. **2.** *(fig.)* pleavă, drojdie; *~ о́бщества* pleava societăţii.

подопе́чн|ый *adj.* aflat sub tutelă; *~ ребёнок* copil aflat sub tutelă, pupil; *~ая террито́рия* teritoriu de sub tutelă.

подопле́ка, *-и f.* substrat; *~ интри́ги* dedesubturile unei intrigi.

подо́пытн|ый *adj.* de/pentru experienţă; de experimentare; experimental; *~ое живо́тное* animal pentru experienţă; cobai; *~ое по́ле* cîmp experimental.

подорва́ть, *-ву́, -вёшь vb. pf. (ipf. подрыва́ть) acuz.* **1.** a rupe puţin *(în partea de jos)*. **2.** *(взорвать)* a arunca în aer. **3.** *(fig.)* a zdruncina, a submina; *~ здоро́вье* a zdruncina sănătatea; *~ чей-л. авторите́т* a submina autoritatea cuiva; *~ дове́рие* a submina încrederea.

подорва́|ться, *-ву́сь, -вёшься vb. pf. (ipf. подрыва́ться)* **1.** a fi aruncat în aer; a sări în aer. **2.** *(fig.)* a se zdruncina, a se zbuciuma.

подорожа́ть, *-а́ет vb. pf.* de la *дорожа́ть*

подоро́жная, *-о́й f. (înv.)* foaie de drum.

подоро́жник[1], *-а m. (bot.)* pătlagină.

подоро́жник[2], *-а m.* merinde de drum.

подоро́жниковые, *-ых pl. (bot.)* patlaginacee.

подоро́жный *adj.* aflat lîngă drum, de lîngă drum; *~ столб* stîlp de kilometraj.

подосúновик, *-а m. (bot.)* mănătarcă; pitărcuţă.

подосла́ть, *-шлю́, -шлёшь vb. pf. (ipf. подсыла́ть) acuz.* a trimite pe ascuns, a strecura; *~ шпио́на* a strecura un spion.

подоснóв|а, *-ы f.* cauză reală, motiv real; dedesubturi; *вскрыть ~у событий* a scoate la iveală adevărata cauză a evenimentelor.

подоспевáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *подоспéть*

подоспé|ть, *-éю, -éешь vb. pf. (ipf. подоспевáть)* **1.** a sosi, a veni la timp; *пóмощь ~ла вóвремя* ajutorul a venit la timp. **2.** *(о сроке)* a sosi, a veni.

подостлáть, *подостелю, подостéлешь vb. pf. acuz.* a aşterne *(dedesubt).*

подотдéл, *-а m.* subsecţie.

подоткнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. подтыкáть) acuz.* a sufleca, a sumete, a vîrî, a băga *(sub ceva); ~ подóл* a-şi prinde poalele la brîu.

подотря́д, *-а m. (zool.)* subordin; *жвáчный ~* subordinul rumegătoarelor.

подотчётник, *-а m.* titular de avansuri spre decontare.

подотчётн|ый *adj.* **1.** care trebuie justificat; de decontat, spre decontare; *~ая сýмма* sumă spre decontare. **2.** răspunzător, gestionar; *~ые лúца* gestionari; *~ые организáции* organizaţii răspunzătoare.

подóхнуть, *-ну, -нешь vb. pf.* de la *дóхнуть*

подохóдный *adj.* pe venit; *~ налóг* impozit pe venit.

подóшва, *-ы f.* **1.** talpă; *~ ногú* talpa piciorului; *кóжаная ~* talpă de piele. **2.** *(fig.)* bază; *~ горы* poalele muntelui. **3.** *(tehn.)* talpă, bază; *~ дáмбы* baza/talpa digului. **4.** *(плуга)* plaz; bătătura/talpa plugului.

подóшвенн|ый *adj.* de la talpă; *~ая кóжа* talpă *(pentru pingele).*

подпадáть, *-áю. -áешь vb. pf.* de la *подпáсть*

подпáивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подпоúть*

подпáливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подпалúть*

подпáлина, *-ы f.* tărcătură, pată roşcată *sau* alburie *(pe blana unui animal).*

подпалúть, *-лю, -лúшь vb. pf. (ipf. подпáливать) acuz.* **1.** a aprinde, a da foc; a incendia. **2.** a arde puţin, a pîrli.

подпáрывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подпорóть*

подпáрываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подпорóться.* **2.** *pas.* de la *подпáрывать*

подпáсок, *-ска m.* ajutor de cioban; ciobănaş.

подпáсть, *-адý, -адёшь vb. pf. (ipf. подпадáть)* a cădea, a nimeri; *~ под чьё-л. влúяние* a cădea sub influenţa cuiva.

подпáхивать, *-аю vb. ipf.* a prinde miros.

подпевáла, *-ы m. şi f. (peior.)* **1.** cel care ţine isonul/hangul. **2.** slugoi, linguşitor.

подпевáть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. подпéть) acuz.* cu *dat.* **1.** a acompania, a cînta *(vocea a doua);* a ţine isonul. **2.** a cînta, a fredona. **3.** *(fig. peior.)* a cînta în strună, a ţine isonul, a ţine hangul; a se face ecoul...

подпереть, *подопру, подопрёшь vb. pf. (ipf. подпирáть) acuz.* cu *instr.* a propti, a rezema; a sprijini, a susţine.

подпéреться, *подопрýсь, подопрёшься vb. pf. (ipf. подпирáться)* a se propti, a se sprijini, a se rezema.

подпúливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подпилúть*

подпилúть, *-пилю, -пúлишь vb. pf. (ipf. подпúливать) acuz.* **1.** a tăia cu ferăstrăul *(de la rădăcină, de jos).* **2.** a scurta, a reteza cu ferăstrăul; *~ нóжки у столá* a scurta picioarele mesei. **3.** a cresta cu ferăstrăul.

подпúлка, *-и f. sg.* tăiere cu ferăstrăul; scurtare cu ferăstrăul.

подпúлок, *-лка m. (tehn.)* pilă triunghiulară pentru ascuţirea ferăstrăului.

подпирáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *подпереть*

подпирáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подпéреться.* **2.** *pas.* de la *подпирáть*

подписáние, *-я n. sg.* semnare, iscălire.

подписáть, *-ишý, -úшешь vb. pf. (ipf. подпúсывать) acuz.* **1.** a semna, a iscăli; *~ прикáз* a semna un ordin. **2.** a semna, a încheia, a parafa; *~ договóр* a încheia un tratat/un contract. **3.** *(добавить к написанному)* a adăuga *(la ceva scris).* **4.** a abona; *~ на газéту* a abona la un ziar.

подписáться, *-ишýсь, -úшешься vb. pf. (ipf. подпúсываться)* **1.** *(поставить подпись)* a semna. **2.** *на + acuz.* a se abona; *~ на журнáл* a se abona la o revistă. **3.** *на + acuz.* a subscrie

(la un împrumut) ◇ *готóв ~ обéими рукáми* sînt complet de acord, semnez cu amîndouă mîinile.

подпúск|а, *-и f.* **1.** abonare; abonament; subscriere; subscripţie; *принимáется ~ на газéты* se fac abonamente la ziare; *~ на заём* subscriere la împrumut. **2.** *(обязательство)* obligaţie în scris, angajament scris; *дать ~у* a se obliga *(în scris).*

подпúсн|óй *adj.* de abonament; de subscriere; *~áя цена́* preţul abonamentului; *~óе издáние* publicaţie care se distribuie numai abonaţilor ◇ *~ лист* listă de subscripţie.

подпúсчик, *-а m.* abonat.

подпúсывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подписáть*

подпúсываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подписáться.* **2.** *pas.* de la *подпúсывать.*

пóдпис|ь, *-и f.* **1.** *sg.* semnare, subscriere; semnat; *бумáги пошлú на ~* hîrtiile/lucrările sînt la semnat. **2.** semnătură, iscălitură; *за ~ью* ... sub iscălitura ...; *постáвить свою́ ~* a-şi pune semnătura, a iscăli; *неразбóрчивая ~* semnătură indescifrabilă.

подпúти|е, *-я n. sg. (în expr.) в ~и* în stare de beţie, beat, cherchelit.

подпúхивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подпихнýть*

подпихнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. подпúхивать) acuz.* a împinge uşor.

подплывáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *подплы́ть*

подплы́ть, *-ывý, -ывёшь vb. pf. (ipf. подплывáть)* a se apropia *(înotînd, navigînd); ~ к бéрегу* a ajunge înot la mal.

подпóить, *-ою, -оúшь vb. pf. (ipf. подпáивать) acuz.* a îmbăta puţin, a face pe cineva să ameţească.

пóдпол, *-а m. (pop.)* pivniţă, beci.

подползáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *подползтú*

подползтú, *-зý, -зёшь vb. pf. (ipf. подползáть)* **1.** a se tîrî (pînă la), a se apropia tîrîş. **2.** a se tîrî *(sub ceva).*

подполкóвник, *-а m.* locotenent-colonel.

подпóль|е[1], *-я n. sg.* ilegalitate, activitate ilegală; *уйтú в ~* a trece în ilegalitate; *рабóтать в ~ии* a lucra/a activa în ilegalitate.

подпóль|е[2], *-я n.* pivniţă, subsol.

подпóльн|ый *adj.* de/din ilegalitate, ilegal; clandestin; *~ая рабóта* muncă ilegală, activitate ilegală; *~ая организáция* organizaţie ilegală.

подпóра, *-ы f* proptea; reazem, sprijin.

подпóрка, *-и f. v. подпóра.*

подпóрный *adj.* de sprijin, de reazem; de consolidare; *~ брус* grindă de sprijin.

подпорóть, *-орю, -óрешь vb. pf. (ipf. подпáрывать) acuz.* a descoase (partea de jos, la poale); a descoase puţin.

подпорóться, *-óрется vb. pf. (ipf. подпáрываться)* a se descoase; a se desface puţin.

подпóртить, *-пóрчу, -пóртишь vb. pf.* a strica puţin.

подпóртиться, *-пóрчусь, -пóртишься vb. pf.* a se strica puţin.

подпоручúк, *-а m.* sublocotenent.

подпóчва, *-ы f. (geol.)* subsol.

подпóчвенн|ый *adj.* **1.** *(geol.)* de subsol, subteran, freatic; *~ая водá* apă freatică. **2.** *(lingv.)* de substrat; *~ые языкú* limbi de substrat.

подпоя́сать, *-я́шу, -я́шешь vb. pf. (ipf. подпоя́сывать) acuz.* a încinge.

подпоя́саться, *-я́шусь, -я́шешься vb. pf. (ipf. подпоя́сываться)* a se încinge.

подпоя́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подпоя́сать*

подпоя́сываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подпоя́саться.* **2.** *pas.* de la *подпоя́сывать.*

подправúть, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. подправля́ть) acuz.* a îndrepta, a retuşa, a corecta *(pe alocuri).*

подправля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *подправúть*

подпрýга, *-и f.* chingă.

подпры́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подпры́гнуть*

подпры́гнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf.* de la *подпры́гивать)* a face o săritură, a sări în sus, a sălta; *~ от рáдости* a sări în sus de bucurie.

подпýнкт, *-а m.* subpunct.

подпускáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *подпустúть*

подпустúть, *-ущý, -ýстишь vb. pf. (ipf. подпускáть) acuz.* a lăsa, a îngădui să se apropie ◇ *~ шпúльку* a înţepa

cu vorba; ~ *шу́тку* a strecura o glumă.

подня́тник, *-а m. (tehn.)* lagăr axial, crapodină.

подраба́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подрабо́тать*

подрабо́тать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. подраба́тывать) acuz.* sau *gen.* **1.** a realiza un cîştig suplimentar/ocazional, a face un ciubuc. **2.** a studia, a pune la punct, a prelucra.

подрабо́таться, *-ается vb. pf. (tehn.)* a se uza uşor.

подрабо́тка, *-и f.* **1.** cîştig suplimentar. **2.** studiere, punere la punct, prelucrare; finisare.

подра́внивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подровня́ть*

подра́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf. instr.* a mişca, a tremura uşor.

подража́ни|е, *-я n.* **1.** *sg.* imitare; *приме́р, досто́йный ~я* pildă demnă de urmat. **2.** imitaţie; pastişă.

подража́тель, *-я m.* imitator.

подража́тельность, *-и f. sg.* imitaţie.

подража́тельный *adj.* de imitat, de imitaţie; imitativ.

подража́тельство, *-а n. sg.* lipsă de originalitate, imitaţie.

подража́ть, *-аю, -аешь vb. ipf. dat.* a imita, a copia, a pastişa; a mima; a maimuţări.

подразде́л, *-а m.* subcapitol.

подразделе́ние, *-я n.* **1.** divizare, subdivizare, subîmpărţire. **2.** subdiviziune, subsecţie; grupă. **3.** *(mil.)* detaşament, subunitate; *стрелко́вое ~* detaşament de puşcaşi.

подраздели́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. подразделя́ть) acuz.* a subîmpărţi, a subdiviza, a împărţi, a diviza.

подразделя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *подраздели́ть*

подразделя́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** a se subîmpărţi; a se subdiviza. **2.** *pas.* de la *подразделя́ть.*

подразни́ть, *-дразню́, -дра́знишь vb. pf.* a tachina, a necăji *(puţin).*

подразумева́ем/ый *adj.* subînţeles; *~ое подлежа́щее* subiect subînţeles.

подразумева́ть, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* a subînţelege, a înţelege, a avea în vedere.

подразумев|а́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** a se subînţelege; *само́ собо́й ~а́ется* se înţelege de la sine. **2.** *pas.* de la *подразумева́ть.*

подра́мник, *-а m.* cadru de lemn; *(tehn.)* cadru, suport.

подра́мок, *-мка m. v. подра́мник*

подра́нок, *-нка m.* vînat rănit.

подраста́ние, *-я n. sg.* creştere.

подраста́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подрасти́*

подраста́ющ|ий *part. prez. act.* de la *подраста́ть; ~ее поколе́ние* noua generaţie, tînăra generaţie, tineret.

подр|асти́, *-ту́, -тёшь vb. pf. (ipf. подраста́ть)* a creşte, a se dezvolta.

подраста́ть, *-аю́, -аешь vb. pf. (ipf. подра́щивать) acuz.* a creşte, a cultiva; a face *sau* a lăsa să mai crească.

подра́ться, *-деру́сь, -дерёшься vb. pf. (ipf. дра́ться)* a se bate, a se încăiera; a se lua la bătaie.

подра́щивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подрасти́ть*

подрёберный *adj. (anat.)* subcostal, de sub coaste.

подребе́рье, *-я n.* regiune subcostală.

подрегули́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* a regla suplimentar, a mai regla.

подре|зать, *-е́жу, -е́жешь vb. pf. (ipf. подреза́ть şi подре́зывать) acuz.* **1.** a tăia, a reteza; a tăia dedesubt. **2.** a tunde; a scurta *(prin tăiere); ~ во́лосы* a scurta părul; a tunde părul. **3.** a mai tăia, a tăia încă; *~жь-ка немно́го хле́ба* mai taie puţină pîine ◇ *(fig.) ~ кры́лья (кому́-л.)* a tăia aripile, a tăia avîntul *(cuiva).*

подреза́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подре́зать*

подре́зка, *-и f. sg.* **1.** tăiere; retezare; tăietură. **2.** scurtare, tundere.

подре́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подре́зать*

подрема́ть, *-емлю́, -е́млешь vb. pf.* a moţăi, a aţipi puţin.

подрешётник, *-а m. sg.* astăreală.

подрисова́ть, *-су́ю, -су́ешь vb. pf. (ipf. подрисо́вывать) acuz.* **1.** a îndrepta/a corecta un desen, a retuşa un desen. **2.** a adăuga ceva la un portret/la o fotografie.

подрисо́вка, *-и f.* retuşare.

подрисо́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подрисова́ть*

подро́бно *adv.* amănunţit, detaliat, în amănunţime.

подро́бност|ь, *-и f.* **1.** *sg.* minuţiozitate, caracter amănunţit. **2.** amănunt, detaliu; *вдава́ться в ~и* a intra în amănunte; *во всех ~ях* cu toate amănuntele; *до мельча́йших ~ей* în cele mai mici amănunte; *мину́я ~и* trecînd peste amănunte.

подро́бн|ый *adj.* amănunţit, detaliat, amplu; *~ое описа́ние* descriere amplă.

подровня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. подра́внивать) acuz.* a nivela, a netezi; a îndrepta.

подро́д, *-а m. (biol.)* subgen.

подро́стковый *adj.* de adolescent; *~ во́зраст* adolescenţă.

подро́сток, *-тка m.* adolescent, băieţandru; adolescentă, fetişcană.

подруба́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подруби́ть*[1 2].

подруби́ть[1], *-блю́, -бишь vb. pf. (ipf. подруба́ть) acuz.* **1.** a scurta *(cu toporul).* **2.** a reteza *(de jos)* cu toporul, a doborî. **3.** *(min.)* a tăia.

подруби́ть[2], *-блю́, -бишь vb. pf. (ipf. подруба́ть) acuz.* a tivi.

подру́бка[1], *-и f. sg.* tăiere, retezare; scurtare.

подру́бка[2], *-и f. sg.* tivire.

подру́г|а, *-и f.* tovarăşă, prietenă, amică; *~ жи́зни* tovarăşă de viaţă, soţie.

по-другому́ *adv.* în alt fel, altcumva.

подружи́ть, *-жу́, -жи́шь vb. pf.* a-şi face prieteni.

подружи́ться, *-жу́сь, -жи́шься vb. pf.* a lega prietenie, a se împrieteni.

подру́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подрули́ть*

подрули́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. подру́ливать).* **1.** *(despre avion)* a trage (la); *~ к анга́ру* a trage la hangar. **2.** *acuz.* a conduce avionul după aterizare.

подрумя́нивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подрумя́нить*

подрумя́ниваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подрумя́ниться.* **2.** *pas.* de la *подрумя́нивать.*

подрумя́ни|ть, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. подрумя́нивать) acuz.* **1.** a rumeni, a îmbujora *(uşor).* **2.** *(înv.)* a da cu rumeneală, a se farda (uşor). **3.** a rumeni, a coace, a frige bine.

подрумя́ни|ться, *-нюсь, -нишься vb. pf. (ipf. подрумя́ниваться)* **1.** a se rumeni, a se îmbujora. **2.** *(înv.)* a-şi da cu rumeneală, a se farda (uşor). **3.** a se rumeni, a se coace, a se frige bine.

подру́чн|ый *adj.* **1.** la îndemînă. **2. ~ый,** *-ого m.* ajutor, calfă. **3. ~ый,** *-ого m. (fig.)* acolit, lacheu, slugă.

подры́в, *-а m.* **1.** aruncare în aer; minare. **2.** *(min.)* puşcare, explodare. **3.** *(fig.)* subminare, zdruncinare; *~ авторите́та* subminarea autorităţii.

подрыва́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подорва́ть* şi de la *подры́ть.*

подрыва́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подорва́ться.* **2.** *pas.* de la *подрыва́ть.*

подрывни́к, *-а́ m. (min. mil.)* artificier.

подрывн|о́й *adj.* **1.** explozibil, exploziv; *~ы́е материа́лы* materiale explozibile. **2.** *(fig.)* de subminare, subversiv; *~а́я де́ятельность* activitate de subminare, activitate subversivă.

подры́ть, *-рою́, -ро́ешь vb. pf. (ipf. подрыва́ть)* a săpa *(împrejur, dedesubt).*

подря́д[1], *-а m.* antrepriză, lucrare în antrepriză; *взять на ~ что-л.* a lua în antrepriză ceva.

подря́д[2] *adv.* la rînd, unul după altul, în şir; *два дня ~* două zile în şir.

подряди́ть, *-яжу́, -ядишь vb. pf. (ipf. подряжа́ть) acuz. (înv.)* a tocmi, a angaja; *~ рабо́чих* a angaja muncitori.

подряди́ться, *-яжу́сь, -ядишься vb. pf. (ipf. подряжа́ться) (înv.)* a se învoi, a se tocmi, a se angaja.

подря́дн|ый *adj.* de antrepriză; în antrepriză.

подря́дческий *adj. (înv.)* de antreprenor.

подря́дчик, *-а m.* antreprenor.

подряжа́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подряди́ться.* **2.** *pas.* de la *подряжа́ть.*

подря́сник, *-а m.* anteriu, sutană.

подсади́ть, *-ажу́, -а́дишь vb. pf. (ipf. подса́живать)* **1.** *acuz. (pomoчь сесть)* a ajuta (pe cineva) să urce, să

se aşeze. **2.** *acuz.* a aşeza alături (de cineva). **3.** *acuz.* sau *gen.* a mai planta, a mai sădi.

подса́дка, *-и f. sg.* sădire, plantare *(suplimentară)*.

подса́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подсади́ть*

подса́живаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подсе́сть*. **2.** *pas.* de la *подса́живать*.

подса́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подсоли́ть*

подса́харивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подса́харить*

подса́харить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. подса́ривать) acuz.* a îndulci cu zahăr, a adăuga zahăr.

подса́чник, *-а m.* plasă de prins peşte.

подсве́чивание, *-я n.* iluminare artificială.

подсве́чник, *-а m.* sfeşnic; candelabru.

подсви́нок, *-нка m.* grăsun; godac.

подсви́стывать, *-аю, -аешь vb. ipf. dat.* **1.** a fluiera, a şuiera. **2.** a seconda, a acompania fluierînd.

подсе́в, *-а m.* **1.** *sg.* semănat de completare; semănat sub protecţia altei plante. **2.** semănături de completare.

подсева́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подсе́ять*

подсевно́й, *adj.* de semănat, de însămînţat.

подседе́льник, *-а m. (chingă de şa)* taftur.

подсе́ка, *-и f.* curătură, runc.

подсека́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подсе́чь*

подсе́кция, *-и f.* subsecţie.

подсеме́йство, *-я n. (biol.)* subfamilie.

подсе|сть, *-ся́ду, -ся́дешь vb. pf. (ipf. подса́живаться)* a se aşeza *(alături, lîngă)*.

подсе́чка, *-и f.* **1.** defrişare. **2.** retezare de la rădăcină. **3.** smucire a undiţei.

подсе́чь, *-еку́, -ечёшь vb. pf. (ipf. подсека́ть) acuz.* **1.** a defrişa; ~ *лес* a defrişa o pădure. **2.** a tăia, a reteza de jos de la rădăcină. **3.** a smuci undiţa. **4.** *(fig. pop.)* a tăia vorba cuiva *(printr-o replică reuşită)*, a pune la punct.

подсе́ять, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. подсева́ть şi подсе́ивать)* **1.** *acuz.* sau *gen.* a mai semăna, a semăna în completare. **2.** a semăna *(printre alte semănături)*.

подсиде́ть, *-ижу́, -ди́шь vb. pf. (ipf. подси́живать) acuz.* **1.** a pîndi, a sta de pază. **2.** *(fig. peior.)* a juca o festă (cuiva), a i-o coace, a-l băga într-o încurcătură.

подси́дка, *-и f. sg.* pîndă.

подси́живание, *-я n.* uneltire, intrigă.

подси́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подсиде́ть*

подсини́вание, *-я n.* albăstrire, sinilire.

подсини́вать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. подсини́ть) acuz.* a clăti în scrobeală albastră, a albăstri, a sineli.

подсини́ть, *-ню, -ни́шь vb. pf.* de la *синя́ть*[2] şi *подси́нивать*.

подсисте́ма, *-ы f.* subsistem.

подска́бливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подскобли́ть*

подсказа́|ть, *-ажу́, -а́жешь vb. pf. (ipf. подска́зывать) acuz.* cu *dat.* **1.** a sufla, a şopti. **2.** *(fig.)* a inspira, a insufla, a sugera, a dicta.

подска́зк|а, *-и f.* şoptit; *наказа́ть за ~у на уро́ке* a pedepsi pentru şoptit la lecţie.

подска́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подсказа́ть*

подскака́ть, *-скачу́, -ска́чешь vb. pf. (ipf. подска́кивать) к + dat.* a se apropia în galop/în fugă.

подска́кивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подскочи́ть* şi de la *подскака́ть*.

подски́рдник, *-а m.* suport pentru clăi.

подскобли́ть, *-облю́, -обли́шь vb. pf. (ipf. подска́бливать) acuz.* a rade, a răzui (puţin).

подско́к, *-а m.* săritură, salt.

подскочи́|ть, *-очу́, -о́чишь vb. pf. (ipf. подска́кивать)* **1.** a se apropia, a veni sărind. **2.** *(подпрыгивать)* a sări. **3.** *(fig.) (повыситься)* a se ridica, a se urca, a creşte brusc; *це́ны ~ли* preţurile s-au urcat brusc.

подскреба́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подскрести́*

подскрести́, *-ребу́, -ребёшь vb. pf. (ipf. подскреба́ть) acuz.* a răzui, a curăţa prin răzuire.

подсласти́ть, *-ащу́, -асти́шь vb. pf. (ipf. подсла́щивать) acuz.* a îndulci.

подсла́щивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подсласти́ть*

подсле́дственн|ый *adj. (jur.)* **1.** aflat sub anchetă penală, sub urmărire penală. **2.** *~ый, -ого m.* prevenit, persoană aflată sub anchetă penală.

подслеповатость, *-и f. sg.* miopie.

подслеповат|ый *adj.* cu vedere slabă, miop.

подсло́й, *-я m.* substrat, strat inferior.

подслу́живаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *подслужи́ться*

подслужи́ться, *-ужу́сь, -у́жишься vb. pf. (ipf. подслу́живаться) к + dat.* a se băga, a intra (pe) sub pielea cuiva, a se lua cu binele pe lîngă cineva.

подслу́шать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. подслу́шивать) acuz.* a trage cu urechea, a afla ceva trăgînd cu urechea.

подслу́шивани|е, *-я n.* ascultare pe ascuns; *(tele.) контро́льное ~* verificare acustică ◇ *(mil.) слу́жба ~я* serviciu de detectare.

подслу́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подслу́шать*

подсма́тривание, *-я n. sg.* spionare, pîndire, observare în secret.

подсма́тривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подсмотре́ть*

подсме́иваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. над + instr.* a lua în rîs, a-şi bate joc, a lua în zeflemea, a ironiza.

подсме́на, *-ы f.* schimb *(de muncitori)*, schimbul următor.

подсме́нный *adj.* de schimb; *~ рабо́чий* muncitor de schimb.

подсмотре́ть, *-отрю́, -о́тришь vb. pf. (ipf. подсма́тривать) acuz.* a se uita, a privi, a observa pe furiş, a spiona.

подсне́жник, *-а m.* ghiocel.

подсне́жный *adj.* de sub zăpadă.

подсоби́ть, *-блю́, -би́шь vb. pf. (ipf. подсобля́ть) dat. (pop.)* a ajuta, a da ajutor.

подсо́бник, *-а m.* muncitor auxiliar.

подсобля́ть, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *подсоби́ть*

подсо́бн|ый *adj.* auxiliar, ajutător, suplimentar; *~ое предприя́тие* întreprindere auxiliară; *~ое хозя́йство* gospodărie auxiliară, gospodărie anexă; *~ые помеще́ния* atenanse, dependinţe, acareturi; *~ зара́боток* cîştig suplimentar.

подсо́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подсу́нуть*

подсоедини́ть, *-ню, -ни́шь vb. pf. (ipf. подсоединя́ть)* a cupla.

подсоединя́ть, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *подсоедини́ть*

подсозна́ние, *-я n. sg.* subconştienţă, caracter subconştient.

подсозна́тельно *adv.* (în mod) subconştient.

подсозна́тельность, *-и f. sg.* caracter subconştient.

подсозна́тельн|ый *adj.* subconştient, instinctiv; *~ое движе́ние* mişcare subconştientă.

подсоли́ть, *-олю́, -оли́шь vb. pf. (ipf. подса́ливать) acuz.* a adăuga sare; a mai pune sare.

подсо́лнечник, *-а m.* floarea-soarelui.

подсо́лнечн|ый[1] *adj.* însorit la soare; *~ая сторона́* parte însorită.

подсо́лнечн|ый[2] *adj.* de floarea-soarelui; *~ое ма́сло* ulei de floarea-soarelui.

подсо́лнух, *-а m.* **1.** floarea-soarelui. **2.** sămînţă de floarea-soarelui.

подсо́с, *-а m.* supt.

подсо́хнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. подсыха́ть)* a se usca puţin, a se zvînta.

подсо́чка, *-и f. sg.* rezinaj.

подсо́чный *adj.* de rezinaj.

подспо́рь|е, *-я n. sg.* sprijin, ajutor, reazem; *служи́ть/быть большим ~ем* a fi (de) un mare sprijin.

подспу́дный *adj. (inv.)* ascuns, îngropat, neutilizat, ţinut sub obroc.

подста́ва, *-ы f.* **1.** *(inv.)* cal de schimb. **2.** suport, consolă.

подста́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. подставля́ть) acuz.* **1.** a pune, a aşeza dedesubt; *~ ведро́ под кран* a pune găleata sub robinet. **2.** *(придвинуть)* a apropia **3.** *(fig.)* a descoperi, a lăsa descoperit, a expune; *~ фланг проти́внику* a descoperi flancul în faţa inamicului. **4.** a substitui; *~ це́лое число́ в фо́рмулу* a substitui un întreg în formulă ◇ *~ но́жку кому́-л.* a) a pune piedică cuiva; b) *(fig.)* a face un rău cuiva, a-i face una şi bună.

подста́вка, *-и f.* suport, sprijin; consolă, piedestal.

подставля́ть, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *подста́вить*.

подстави|ной *adj.* **1.** pus dedesupt; *~ стóлик* măsuţă servantă. **2.** *(fig.)* fals,

substituit; ~ *свидéтель* martor fals; ~*óе лицó* om de paie.

подстáвочный *adj.* de suport, de piedestal, de susţinere.

подстакáнник, *-а m.* port-pahar, zarf.

подстановка, *-и f.* substituire, înlocuire; substituţie.

подстáнция, *-и f.* substaţie; *телефóнная* ~ substaţie telefonică; *трансформáторная* ~ substaţie transformatoare.

подстёгивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подстегнýть* [1,2].

подстегнýть [1], *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. подстёгивать) acuz.* a biciui, a da bice. **2.** *(fig.)* a da ghes, a zori, a stimula; ~ *отстающих* a stimula pe cei rămaşi în urmă.

подстегнýть [2], *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. подстёгивать) acuz.* a încheia, a prinde în nasturi *sau* cu ace *(dedesubt).*

подстели́ть, *-елю́, -éлешь vb. pf. (pop.) v. подостлáть*

подстéнок, *-нка m. (constr.)* contrafort.

подстерéчь, *-егý, -ежёшь vb. pf. (ipf. подстерегáть) acuz.* a pîndi; *(fig.)* ~ *момéнт* a pîndi un moment prielnic.

подстилáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *подостлáть*

подстúлка, *-и f.* **1.** *sg.* aşternere. **2.** aşternut.

подстúлочный *adj.* de/pentru aşternut.

подстóжье, *-я n. v. подскúрдник*

подсторожúть, *-жý, -жúшь vb. pf. acuz.* a pîndi.

подстрáивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подстрóить*

подстрекáтель, *-я m.* instigator, incitator, aţiţător.

подстрекáтельство, *-а m.* instigare, incitare, aţiţare.

подстрекáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *подстрéкнуть*

подстрекнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. подстрекáть) acuz.* **1.** *к* + *dat.* a instiga, a incita, a aţiţa. **2.** a sfîrni, a excita, a trezi, a provoca; ~ *любопы́тство* a trezi curiozitatea.

подстрéливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подстрелúть.*

подстрелúть, *-елю́, -éлишь vb. pf. (ipf. подстрéливать) acuz.* a împuşca, a răni *(cu o armă de foc).*

подстригáние, *-я n.* tundere.

подстригáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *подстрúчь.*

подстригáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подстрúчься.* **2.** *pas.* de la *подстригáть.*

подстрúчь, *-игý, -ижёшь vb. pf. (ipf. подстригáть) acuz.* a tăia, a scurta, a tunde; ~ *нóгти* a tăia unghiile; ~ *бóроду* a-şi tunde barba.

подстрúчься, *-игýсь, -ижёшься vb. pf. (ipf. подстригáться)* a se tunde.

подстрóить, *-áю, -óишь vb. pf. (ipf. подстрáивать) acuz.* **1.** a clădi, a zidi *(lîngă, alături de ceva);* ~ *террáсу к дóму* a construi o terasă la casă. **2.** a aşeza în front. **3.** *(muz.)* a acorda; ~ *гитáру* a acorda chitara. **4.** *(fig.)* a pune la cale, a unelti, a urzi; ~ *кому́-л. неприя́тность* a-i face cuiva o neplăcere.

подстрóчник, *-а m.* traducere literală, traducere cuvînt cu cuvînt; juxtă, cheie.

подстрóчн|ый *adj.* **1.** în josul paginii; ~*ое примечáние* notă în josul paginii, subsol. **2.** literal, cuvînt cu cuvînt; juxtalinear; ~ *перевóд* traducere cuvînt cu cuvînt.

пóдступ, *-а m.* **1.** apropiere. **2.** *(mai ales la pl.)* cale, drum de acces; împrejurimi ◇ ~*а нет к кому́-л.* e inaccesibil, nu e chip să te apropii de cineva.

поступáть(ся), *-áю(сь), -áешь(ся) vb. ipf.* de la *подступúть(ся).*

подступúть, *-уплю́, -ýпишь vb. pf. (ipf. подступáть)* **1.** a se apropia, a veni mai aproape. **2.** a aborda, a se apropia *(de cineva).* **3.** *(fig.)* *к* + *dat.* sau *под* + *acuz.* a năvăli, a năpădi *(despre sentimente, lacrimi etc).*

подступúться, *-уплю́сь, -ýпишься vb. pf, (ipf. подступáться)* a aborda, a se apropia *(de cineva).*

подсудúм|ый, *-ого m.* acuzat, inculpat; *скамья́* ~*ых* banca acuzaţilor; *допрáшивать* ~*ого* a lua interogatoriul unui acuzat.

подсýдность, *-и f. sg. (jur.)* competenţă, jurisdicţie.

подсýдн|ый *adj. (jur.)* de competenţa, de sub jurisdicţia; pasibil de judecată; ~*ое дéло* chestiune pasibilă de judecată; *быть* ~*ым кому́-л.* a fi de competenţa cuiva, a fi de jurisdicţia cuiva.

подсýмок, *-мка m. (mil.)* cartuşieră.

подсýнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. подсóвывать) acuz.* **1.** a vîrî, a băga *(sub ceva).* **2.** *(peior.)* a strecura, a vîrî, a băga pe ascuns.

подсýшивание, *-я n.* uscare.

подсýшивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подсушúть*

подсýшиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подсушúться.* **2.** *pas.* de la *подсýшивать.*

подсушúть, *-ушý, -ýшишь vb. pf. (ipf. подсýшивать) acuz.* a usca *(puţin).*

подсушúться, *-ушýсь, -ýшишься vb. pf. (ipf. подсýшиваться)* a se usca *(puţin).*

подсýшка, *-и f. sg.* uscare *(uşoară).*

подсчёт, *-а m.* **1.** *sg.* socotire, calculare, numărare, numărătoare; ~ *голосóв* numărătoarea voturilor; despuierea scrutinului. **2.** *pl.* calcule, socoteli; *по предвáрительным* ~*ам* după calcule preliminarii; *провéрить* ~*ы* a verifica calculele ◇ *ошибúться в* ~*ах* a(-şi) greşi socotelile.

подсчитáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. подсчúтывать) acuz.* a socoti, a calcula, a totaliza, a număra; ~ *расхóды* a calcula cheltuielile; ~ *голосá* a număra voturile; a despuia scrutinul.

подсчúтывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подсчитáть*

подсылáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *подослáть*

подсы́пать, *-плю, -плешь vb. pf. (ipf. подсыпáть) acuz.* sau *gen.* **1.** a adăuga *(vărsînd),* a (mai) turna, a (mai) vărsa. **2.** a turna, a pune pe ascuns, a strecura.

подсыпáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *подсы́пать*

подсыхáние, *-я n.* zvîntare, uscare.

подсыхáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *подсóхнуть*

подтáивать, *-ает vb. ipf.* de la *подтáять*

подтáлкивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подтолкнýть*

подтáяливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подтопúть*

подтáскивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de a *подтащúть*

подтасовáть, *-сýю, -сýешь vb. pf. (ipf. подтасóвывать) acuz.* **1.** *(despre cărţile de joc)* a aranja, a măslui. **2.** *(fig.)* a denatura, a falsifica, a ticlui; ~ *фáкты* a denatura faptele.

подтасóвка, *-и f. sg.* **1.** *(despre cărţile de joc)* aranjare, măsluire. **2.** *(fig.)* denaturare, falsificare; ticluire; ~ *фáктов* denaturarea faptelor.

подтасóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подтасовáть*

подтáчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подточúть*

подтащúть, *-ащý, -áщишь vb. pf. (ipf. подтáскивать) acuz.* a tîrî spre ...; a apropia tîrînd, a cără mai aproape.

подтáя|ть, *-áет vb. pf. (ipf. подтáивать)* a se topi puţin/în parte, a se topi pe dedesubt.

подтвердúтельный *adj.* confirmativ, de confirmare.

подтвердúть, *-ржý, -рдúшь vb. pf. (ipf. подтверждáть) acuz.* a confirma, a întări; ~ *получéние* a confirma primirea.

подтвердú|ться, *-úтся vb. pf. (ipf. подтверждáться)* a se confirma, a se adeveri; *фáкты* ~*лись* faptele s-au adeverit.

подтверждáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *подтвердúть*

подтверждáться, *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подтвердúться.* **2.** *pas.* de la *подтверждáть.*

подтверждéние, *-я n.* confirmare, adeverire, întărire; *в* ~ *скáзанного* pentru adeverirea celor spuse.

подтёк, *-а m.* **1.** vînătaie. **2.** urmă, şiroi *(pe pereţi),* pată.

подтекáть, *-áет vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подтéчь.* **2.** *(протекать)* a se prelinge, a curge puţin, a lăsa apă.

подтéкст, *-а m.* subtext.

подтекстóвка, *-и f.* compunerea textului pentru o lucrare muzicală.

подтерéть, *подотрý, -подотрёшь vb. pf. (ipf. подтирáть) acuz.* a şterge, a freca.

подт|éчь, *-ечёт vb. pf. (ipf. подтекáть)* a curge *(dedesubt, sub ceva).*

подтúп, *-а m.* subtip.

подтирáть, *-áю, -áешь vb ipf.* de la *подтерéть*

подтолкну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. подта́лкивать) acuz.* **1.** a împinge, a lovi uşor; *~ ло́ктем* a face (cuiva) semn cu cotul. **2.** *(fig.)* a îndemna, a stimula, a împinge.

подто́пить[1], *-оплю́, -о́пишь vb. pf. (ipf. подта́пливать) acuz* . a încălzi puţin, a face puţin foc.

подто́пить[2], *-оплю́, -о́пишь vb. pf. (ipf. подта́пливать)* a mai topi puţin.

подточи́|ть, *-очу́, -о́чишь vb. pf. (ipf. подта́чивать) acuz.* **1.** a ascuţi puţin; *~ нож* a ascuţi puţin cuţitul. **2.** a roade *(dedesubt, pe dinăuntru)*; *водо́й ~ло скалу́* apa a ros stînca. **3.** *(fig.)* a săpa, a şubrezi, a submina; *~ здоро́вье* a zdruncina sănătatea.

подтру́нивание, *-я n.* ironizare, zeflemisire.

подтру́нивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de) la *подтруни́ть*

подтруни́ть, *-ню, -ни́шь vb. pf. (ipf. подтру́нивать) над* + *instr.* a glumi pe seama cuiva, a ironiza, a zeflemisi, a lua peste picior (pe cineva).

подтушева́ть, *-шу́ю, -шу́ешь vb. pf. (ipf. подтушёвывать) acuz.* a retuşa.

подтушёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подтушева́ть*

подтыка́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *подоткну́ть*

подтя́гивание, *-я n. sg.* **1.** strîngere, întărire. **2.** *(mil.)* concentrare. **3.** *(fig.)* antrenare, stimulare. **4.** *(sport)* ridicare *(pe trapez)*.

подтя́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подтяну́ть*

подтя́гиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подтяну́ться.* **2.** *pas.* de la *подтя́гивать.*

подтя́жка, *-и f. (tehn.)* strîngere.

подтя́жки, *-жек f. pl.* bretele.

подтя́нутость, *-и f. sg.* ţinută corectă/ îngrijită/disciplinată.

подтя́нутый 1. *p.t.p.* de la *подтяну́ть.* **2.** *adj.* îngrijit, ordonat, strunit, disciplinat.

подтяну́ть, *-яну́, -я́нешь vb. pf. (ipf. подтя́гивать) acuz.* **1.** a strînge *(mai tare)*; *~ по́яс* a strînge curcaua. **2.** *(подтащи́ть)* a trage *(mai aproape)*, a apropia; *~ ло́дку к бе́регу* a trage luntrea la ţărm. **3.** a concentra, a aduna, a aduce; *~ резе́рвы к фро́нту* a aduce rezervele spre front; *~ войска́* a concentra trupele. **4.** *(fig.)* a stimula, a antrena; a disciplina; *~ дисципли́ну* a întări disciplina. **5.** *(muz.)* a seconda, a ţine isonul.

подтяну́|ться, *-яну́сь, -я́нешься vb. pf. (ipf. подтя́гиваться)* **1.** a se strînge. **2.** a se ridica, a se înălţa; *~ на трапе́ции* a se ridica pe trapez. **3.** a se apropia; *~ к бе́регу* a se apropia de ţărm. **4.** *(mil.)* a se aduna, a se concentra *(undeva)*. **5.** *(fig.)* a lichida rămînerea în urmă; a se îndrepta; a deveni ordonat.

подуда́рный *adj. (lingv.)* tonic, accentuat.

подду́зел, *-ла́ m. (tehn.)* subansamblu.

подду́м|ать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. ду́мать)* a gîndi, a cugeta; a chibzui; *мо́жно ~, что...* s-ar putea crede că...; *я ещё ~аю* mă voi mai gîndi ◇ *(cuv. modal.) ~аешь, како́й у́мник!* ia te uită ce deştept!; *и не ~аю* nici nu mă gîndesc; da de unde; *кто бы ~ал!* cine ar fi crezut!, cui i-ar fi trecut prin minte!; *~айте то́лько!* gîndiţi-vă numai!, iţi stă mintea în loc!

подду́м|ывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** a se gîndi, a nutri un gînd; *~ об отъе́зде* a se gîndi la plecare. **2.** *(намереваться)* a intenţiona, a avea de gînd; *давно́ ~л уе́хать* de mult intenţiona să plece.

по-дура́цки *adv.* prosteşte.

подура́чить, *-чу, -чишь vb. pf. acuz.* a prosti, a-şi bate joc de cineva.

подура́читься, *-чусь, -чишься vb. pf.* **1.** a face nebunii/glume/ştrengării, a-şi face de cap. **2.** *над* + *instr.* a-şi bate joc, a lua în derîdere.

подурне́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. дурне́ть)* a se urîţi.

подо́ровень, *-вня m.* subnivel.

подо́сть, *-а m. (iht.)* scobar, scobai.

подо́ськать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. подо́ськивать) acuz. (pop.)* a aţîţa, a întări, a asmuţi.

подо́ськивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подо́ськать*

подо́ть, *-ю́ю, -ю́ешь vb. pf. (a incepe)* a sufla, a începe să bată *(despre vînt)*.

подутю́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подутю́жить*

подутю́жить, *-жу, -жишь vb. pf. (ipf. подутю́живать)* a călca cu fierul *(puţin)*.

подуча́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подучи́ть*

подуча́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *подучи́ться* **2.** *pas.* de la *подуча́ть.*

подучи́|ть, *-учу́, -у́чишь vb. pf. (ipf. подуча́ть) acuz.* **1.** *(обучить)* a învăţa pe cineva, a-l instrui. **2.** a învăţa mai bine, a mai învăţa; *~ уро́к* a mai învăţa lecţia. **3.** cu *inf. (подговори́ть)* a îndemna, a instiga, a învăţa *(să spună, să facă ceva)*.

подучи́ться, *-учу́сь, -у́чишься vb. pf. (ipf. подуча́ться)* a învăţa mai mult, a mai învăţa.

подуши́ть, *-ушу́, -у́шишь vb. pf. acuz.* a parfuma (uşor).

подуши́ться, *-ушу́сь, -у́шишься vb. pf.* a se parfuma (uşor).

поду́шка, *-и f.* **1.** pernă; *пухо́вая ~* pernă de puf; *(med.) кислоро́дная ~* pernă cu oxigen; *~ для пе́чати* tuşieră. **2.** *(tehn.)* saltea, talpă; *возду́шная ~* pernă/tampon de aer.

поду́ш|ный *adj.* pe cap de locuitor; *(ist.) ~ная по́дать* impozit pe cap de locuitor.

подфа́рник, *-а m.* far mic la automobil, lanternă de semnalizare/de poziţie.

подхали́м, *-а m.* (om) linguşitor, adulator, lingău.

подхалима́ж, *-а m.* linguşire, adulare.

подхали́мничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a linguşi, a adula, a fi slugarnic.

подхали́мский *adj.* linguşitor, adulator, slugarnic.

подхали́мство, *-а n. sg.* linguşire, adulare, slugărnicie.

подхвати́|ть, *-ачу́, -а́тишь vb. pf. (ipf. подхва́тывать) acuz.* **1.** a apuca, a prinde *(din zbor)*, a înhăţa; *~ мяч* a prinde mingea; *(fig. pop.)* a căpăta, a obţine; *~ на́сморк* a prinde/a căpăta un guturai. **3.** *(fig.)* a folosi ceva făcut de altul, a împrumuta. **4.** *(песню)* a relua, a continua *(un cîntec)*. **5.** *(fig.)* a susţine, a îmbrăţişa, a dezvolta, a lărgi; *~ инициати́ву масс* a susţine iniţiativa maselor.

подхиха́кивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a chicoti.

подхлестну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. подхлёстывать) acuz.* **1.** a da bice, a îndemna cu biciul. **2.** *(fig.)* a îndemna, a stimula.

подхлёстывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подхлестну́ть*

подхо́д, *-а m.* **1.** *sg.* apropiere. **2.** cale, drum de acces; *пути́ ~а к го́роду* cale de acces spre oraş. **3.** abordare, tratare; mod de abordare/de tratare; concepţie, atitudine; *~ к вопро́су* mod de a trata o problemă; *пра́вильный ~ к де́лу* mod just de a vedea lucrurile; *нау́чный ~* abordare ştiinţifică; *ве́домственный ~* atitudine sectară; atitudine îngust departamentală (faţă de ceva); *каzённый ~* atitudine birocratică.

подхо́д|ец, *-дца m. (pop.) с ~цем* pe ocolite, cu şiretenie.

подходи́ть, *-ожу́, -о́дишь vb. ipf.* de la *подойти́*

подходя́щ|ий 1. *part. prez. act.* de la *подходи́ть.* **2.** *adj.* potrivit, nimerit, convenabil, corespunzător, favorabil; *~ моме́нт* moment favorabil; *~ее поме́щение* local potrivit.

подцепи́ть, *-цеплю́, -це́пишь vb. pf. (ipf. подцепля́ть) acuz.* **1.** a agăţa, a apuca, a prinde. **2.** *(fig. glum.)* a căpăta, a contracta, a prinde; *~ грипп* a căpăta gripă.

подце́пка, *-и f. sg.* agăţare, apucare, prindere.

подцепля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *подцепи́ть*

подча́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подча́лить*

подча́лить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. подча́ливать)* a se apropia *(navigînd, vîslind)*; a acosta, a aborda.

подча́лок, *-лка m.* şlep.

подча́с *adv.* cîteodată, uneori; din cînd în cînd, din vreme în vreme.

подча́сок, *-ска (mil. înv.)* a doua santinelă, ajutor de santinelă.

подчелюстно́й *adj. (anat.)* submaxilar.

подчерепно́й *adj. (anat.)* subcranian.

подчёркивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подчеркну́ть*

подчёркнут|ый 1. *p.t.p.* de la *подчеркну́ть.* **2.** *adj.* deosebit; accentuat; *~ая ве́жливость* politeţe accentuată.

подчеркну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. подчёркивать) acuz.* **1.** a sublinia. **2.** *(fig.)* a sublinia, a accentua, a scoate în relief.

подчине́ни|е, *-я n. sg.* **1.** *(действие)* supunere, cucerire. **2.** *(состояние)* subordonare, supunere, dependenţă; atîrnare; *быть в ~и у кого́-л.* a fi în subordinea cuiva; *непосре́дственное ~* subordonare nemijlocită; *~ меньши́нства́ большинству́* supunerea minorităţii faţă de majoritate; *республика́нского ~я* de subordonare republicană. **3.** *(gram.)* subordonare.

подчинённость, *-и f. sg.* situaţie/stare de dependenţă/de subordonare, poziţie de subordonare.

подчинённый, *-ого m.* subaltern, subordonat.

подчини́тельный *adj. (gram.)* subordonator, de subordonare; *~ сою́з* conjuncţie subordonatoare.

подчини́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. подчиня́ть) acuz.* cu *dat.* a subordona, a supune.

подчини́ться, *-ню́сь, -ни́шься vb. pf. (ipf. подчиня́ться)* a se supune, a se subordona, a asculta de ...; *~ прика́зу* a se supune ordinului.

подчиня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *подчини́ть*

подчиня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *(ipf.* de la *подчини́ться).* **2.** *pas.* de la *подчиня́ть.*

подчи́стить, *-и́щу, -и́стишь vb. pf. (ipf. подчища́ть) acuz.* a curăţi; a şterge; a rade, a răzui uşor.

подчи́стка, *-и f. sg.* curăţire, ştergere; răzuire, radiere.

подчи́стую *adv. (pop.)* complet, în întregime, fără a mai lăsa ceva.

подчища́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *подчи́стить.*

подше́ек, *-а m.* gîtar *(curea)*

подшёрсток, *-тка m.* puf *(la blană).*

подше́фн|ый *adj.* patronat, aflat sub patronajul cuiva.

подшиба́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *подши́бить*

подши́бить, *-бу́, -бёшь vb. pf. (ipf. подшиба́ть) acuz.* **1.** a lovi; *~ глаз* a lovi în ochi. **2.** a doborî; *~ самолёт* a doborî un avion.

подшива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *подши́ть*

подши́вка, *-и f. sg.* **1.** coasere, tivire, căptuşire; *~ бума́г* coaserea hîrtiilor la dosar. **2.** colecţie de ziare *(cusute la un loc);* acte cusute la dosar.

подши́пник, *-а m. (tehn.)* lagăr, palier, rulment; *ша́риковый ~* rulment cu bile; *ро́ликовый ~* rulment cu role; *коренно́й ~* lagăr principal; *глухо́й ~* lagăr monobloc, lagăr orb; *радиа́льный ~* rulment radial.

подши́пниковый *adj. (tehn.)* de lagăr, de rulment; *~ завод* uzină de rulmenţi.

подши́ть, *-дошью́, -дошьёшь vb. pf. (ipf. подшива́ть) acuz.* **1.** a coase *(de desubt);* a căptuşi; *~ подкла́дку* a coase căptuşeala, a căptuşi. **2.** a pune o bordură; a tivi; *~ плато́к* a tivi o basma. **3.** a coase la dosar; *~ докуме́нт к де́лу* a coase un act la dosar.

подшпи́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подшпи́лить*

подшпи́лить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. подшпи́ливать) acuz.* a prinde cu ace *(pe dedesubt).*

подшта́нники, *-ов pl. (pop.)* izmene, indispensabili.

подшто́пать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. подшто́пывать) acuz.* a cîrpi, a ţese, a stopa.

подшто́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подшто́пать*

подштукату́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подштукату́рить.*

подштукату́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. подштукату́ривать) acuz.* a tencui *(pe ici pe colo),* a repara tencuiala.

подшути́ть, *-шучу́, -шу́тишь vb. pf. (ipf. подшу́чивать) над + instr.* a juca o festă cuiva, a glumi pe seama cuiva, a rîde de cineva.

подшу́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подшути́ть*

подъеда́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подъе́сть*

подъе́зд, *-а m.* **1.** *sg.* apropiere *(cu un vehicul).* **2.** acces, cale de acces; *~ к реке́* acces la rîu. **3.** intrare, cerdac; *пара́дный ~* intrare din faţă, intrare principală.

подъездно́й *adj.* de acces; *~ путь* cale/drum de acces.

подъезжа́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подъе́хать*

подъе́льник, *-а m. (bot.)* sugătoare.

подъём, *-а m.* **1.** ridicare; urcare; *~ тя́жести* ridicarea unei greutăţi; *~ фла́га* înălţarea unui steag. **2.** *sg. (восхождение)* suire, urcare, ascensiune. **3.** pantă, urcuş, suiş; *крутой ~* pantă abruptă; *(ferov.) железнодоро́жный ~* rampă. **4.** *(fig.)* avînt; dezvoltare, creştere; *~ наро́дного хозя́йства* avîntul economiei naţionale; *~ нау́ки* dezvoltarea ştiinţei. **5.** *(воодушевление)* însufleţire, entuziasm, avînt, elan; *революцио́нный ~* avînt revoluţionar. **6.** căputa piciorului. **7.** deşteptare; *труби́ть ~* a suna deşteptarea ◇ *тя́жёл на ~* (om) greoi, (om) greu de urnit, (om) care se mişcă/se decide greu; *лёгок на ~* vioi, ager, sprinten; *(agr.) ~ зя́би* arătură de toamnă; *~ целины́* deşteleni re.

подъёмник, *-а m.* **1.** *(tehn.)* ascensor, lift, elevator; *гидравли́ческий ~* cric hidraulic; *ру́дничный ~* elevator minier, troliu minier. **2.** cric, vinci.

подъёмные, *-ых m.* cheltuieli de deplasare, indemnizaţie de transfer.

подъёмн|ый *adj.* **1.** de ridicare, de urcare; de scoatere, de extracţie; *~ кран* macara; *~ая маши́на* ascensor. **2.** basculant; *~ мост* pod basculant. **3.** de deplasare, de mutare; *~ые де́ньги* cheltuieli de deplasare/de mutare; indemnizaţie de transfer.

подъесаву́л, *-а m. (ist.)* locotenent major *(la cazaci, în armată ţaristă).*

подъе|сть, *-ем, -ешь vb. pf. (ipf. подъеда́ть) acuz. (pop).* **1.** a mînca, a roade. **2.** a mînca *(tot).*

подъе́ха|ть, *-е́ду -е́дешь vb. pf. (ipf. подъезжа́ть) к + dat.* **1.** a se apropia *(cu un mijloc de transport); маши́на ~ла к до́му* maşina s-a oprit lîngă casă. **2.** *(fig. pop.)* a reuşi să te apropii (de cineva); a măguli; a amăgi; *не зна́ешь, с како́й стороны́ к нему́ ~* nu ştii cum să te apropii de el.

подъязы́чный *adj. (anat.)* sublingual; *~ая железа́* glandă sublingualã; *~ая ко́сть* os hioid.

подъя́рус, *-а m. (geol.)* subetaj.

подыгра́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. подыгрывать) dat.* a acompania încet *un instrument).*

подыгра́ться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. подыгрываться) к + dat.* a se da bine pe lîngă cineva, a-i cînta (cuiva) în strună, a ţine (cuiva) isonul.

подыгрывать(ся), *-аю(сь), -аешь(-ся), vb. ipf.* de la *подыгра́ть(ся)*

подыма́ть(ся), *-аю(сь) -аешь(ся) vb. ipf. (pop.) v. поднима́ть(ся).*

подымн|ый *adj. (ist.) ~ая по́дать* fumărit.

подыска́ть, *-ыщу́, -ы́щешь vb. pf. (ipf. подыски́вать) acuz.* a găsi *(ceva potrivit);* a alege; *~ себе́ помо́щника* a-şi căuta un ajutor.

подыски́вать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* **1.** *ipf.* de la *подыска́ть.* **2.** a căuta, a alege.

подытоживание, *-я n.* totalizare.

подытоживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *подыто́жить*

подыто́жить, *-жу, -жишь vb. pf. (ipf. подыто́живать) acuz.* a totaliza, a face bilanţul; *~ расхо́ды* a totaliza cheltuielile.

подыха́ть, *-аем vb. ipf. (pop.)* a pieri, a muri *(despre animale).*

подыша́ть, *-ышу́, -ы́шишь vb. pf.* a respira, a răsufla (un timp); *~ све́жим во́здухом* a lua puţin aer.

подья́чий, *-его m. (ist.)* uricar.

поеда́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *пое́сть (2,3)*

пое́динок, *-нка m.* duel; luptă *(între doi); (fig.) артиллери́йский ~* duel de artilerie; *(fig.) слове́сный ~* duel oratoric.

поедо́м *adv. (pop. în expr.) ~ есть (кого́-л.)* a-i face (cuiva) zile fripte/zile amare.

по́езд, *-а m.* tren; *пассажи́рский ~* tren de călători, tren de pasageri; *това́рный/грузово́й ~* tren de marfă; *това́рно-пассажи́рский ~* tren mixt; *во́инский ~* tren militar; *санита́рный ~* tren sanitar; *холоди́льный ~* tren frigorifer; *~ ме́стного значе́ния* tren local; *прямо́й ~; ~ прямо́го сообще́ния* tren direct; *ско́рый ~* tren accelerat; *курье́рский ~* tren rapid, tren expres; *э́кстренный ~* tren special;

~-стрела́ tren fulger; *встре́чный* ~ tren de sens contrar; ~ *на Бухаре́ст* tren spre Bucureşti; *е́хать* ~*ом* a merge cu trenul ◇ *свадебный* ~ alai de nuntă; *пусти́ть* ~ *под отко́с* a provoca deraierea unui tren.

пое́здить, *-е́зжу, -е́здишь vb. pf.* a călători (mult), a cutreiera; ~ *по све́ту* a cutreiera prin lume.

пое́здка, *-и f.* călătorie, voiaj; excursie; *увесели́тельная* ~ călătorie de plăcere; ~ *за́ город* excursie afară din oraş.

поезд|о́й *adj.* de tren; ~ *конду́ктор* conductor; ~*а́я брига́да* personalul trenului.

поели́ку *conj. (înv.)* întrucît, deoarece, fiindcă.

поёмн|ый *adj.* inundabil.

пое́ние, *-я n. sg.* adăpat, adăpare.

поёрзать, *-аю, -аешь vb. pf.* a se fîţîi; a se suci *(puţin)*.

пое́|сть, *-е́м, -е́шь vb. pf.* **1.** *(закусить)* a mînca, a îmbuca ceva, a lua o gustare; ~ *пе́ред доро́гой* a lua ceva în gură la plecare. **2.** *(ipf. пое́дать) acuz.* a mînca *(tot)*. **3.** *(ipf. пое́дать) acuz.* a mînca, a roade.

пое́хать, *-е́ду, -е́дешь vb. pf.* **1.** a pleca; a se duce *(cu un mijloc de transport)*; ~ *на парохо́де* a pleca cu vaporul; ~ *в го́сти* a se duce în vizită. **2.** *(покатиться)* a luneca.

пожа́дничать, *-аю, -аешь vb. pf.* a se lăcomi puţin.

пожале́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *жале́ть*

пожа́ловать, *-лую, -луешь vb. pf. (ipf. жа́ловать) (înv.)* **1.** *acuz.* cu *instr.* sau *dat.* cu *acuz.* a conferi, a acorda *(o recompensă, un titlu)* etc. **2.** *к* + *dat.* a vizita; a face o vizită; *прошу́* ~ *к нам в го́сти* vă rog să poftiţi pe la noi ◇ *добро́* ~*!* bine aţi venit!; *(imper.) пожа́луйте!* vă rog!, poftiţi!; *пожа́луйте сюда́!* poftiţi încoace!

пожа́ловаться, *-луюсь, -луешься vb. pf.* de la *жа́ловаться*

пожа́луй *cuv. modal* poate, se poate, se prea poate; *я,* ~*,* *приду́* poate vin; ~*, вы правы́* poate că aveţi dreptate.

пожа́луйста *partic.* **1.** vă rog, mă rog; *да́йте мне,* ~ *воды́* daţi-mi, vă rog, puţină apă. **2.** *(exprimă o aprobare)* vă rog, poftim. **3.** pentru nimic, pentru puţin!; *благодарю́ вас!* — ~*!* vă mulţumesc! — pentru puţin! ◇ *скажи́(те)* ~*!* auzi dumneata!

пожа́р, *-а m.* foc, incendiu; *туши́ть* ~ a stinge un incendiu; *лесно́й* ~ foc, incendiu în pădure; *(fig.)* ~ *войны́* focul războiului; pîrjolul războiului; *(fig.) мирово́й* ~ conflagraţie mondială ◇ *как на* ~ *бежа́ть* a alerga în goana mare; *(fam.) не на* ~ că doar nu dau turcii; nu te iau turcii la goană!; *(prov.)* ~ *слезо́й не потуши́шь* focul nu-l stingi cu lacrimi; *разду́ть* ~ a pune paie pe foc.

пожа́рить, *-рю, -ришь vb. pf. acuz.* sau *gen.* a prăji, a frige.

пожа́рище, *-а n.* **1.** foc mare, incendiu. **2.** loc de incendiu, jarişte; *лесно́е* ~ jarişte, pădure mistuită de incendiu.

пожа́рник, *-а m.* pompier.

пожа́рн|ый *adj.* **1.** de incendiu; ~ *сигна́л* semnal de incendiu; ~*ая кома́нда* corp de pompieri; ~*ая маши́на* maşină de stins incendiul; ~ *насо́с* pompă de incendiu. **2.** ~**ый,** *-ого m.* pompier ◇ *на вся́кий* ~ *слу́чай* pentru orice eventualitate; *в* ~*ом поря́дке* în grabă mare, la repezeală.

пожа́тие, *-я n.* strîngere; ~ *руки́* strîngere de mînă.

пожа́ть[1], *-жму́, -жмёшь vb. pf. (ipf. пожима́ть) acuz.* a strînge; ~ *ру́ку кому́-л.* a strînge cuiva mîna; ~ *плеча́ми* a ridica din umeri.

пожа́ть[2], *-жну́, -жнёшь vb. pf. acuz.* **1.** a secera, a termina de secerat; a recolta; ~ *рожь* a secera secara. **2.** *(ipf. пожина́ть) (fig.)* a culege; ~ *плоды́ свои́х трудо́в* a culege roadele muncii sale; ~ *ла́вры* a culege lauri ◇ *(prov.) что посе́ешь, то и пожнёшь* ce semeni aceea culegi; *кто се́ет ве́тер, пожнёт бу́рю* cine seamănă vînt culege furtună.

пожа́ться, *-жму́сь, -жмёшься vb. pf. (ipf. пожима́ться)* a se zburli, a se strînge, a se chirci.

пожева́ть, *-жую, -жуёшь vb. pf. (ipf. пожёвывать) acuz.* a mesteca, a rumega; ~ *губа́ми* a moîfăi din buze.

пожела́ни|е, *-я n.* **1.** urare; ~*я успе́ха* urări de succes. **2.** *(требование)* dezideral; dorinţă.

пожела́ть, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *жела́ть*; ~ *счастли́вого пути́* a ura drum bun.

пожелте́вший 1. *part. prez. act.* de la *пожелте́ть*. **2.** *adj.* îngălbenit.

пожелте́лый *adj.* îngălbenit.

пожелте́ние, *-я n.* îngălbenire.

пожелте́ть, *-ею, -еешь vb. pf.* de la *желте́ть*

пожени́ть, *-женю́, -же́нишь vb. pf. (ipf. жени́ть) acuz.* cu *на* + *prepl.* a căsători, a însura.

пожени́ться, *(sg. nefolosit) -же́нимся vb. pf. (ipf. жени́ться)* a se căsători, a se însura.

поже́ртвовани|е, *-я n. sg.* dar, donaţie, ofrandă; *сбор* ~*й* colectă, chetă.

поже́ртвовать, *-твую, -твуешь vb. pf.* de la *же́ртвовать*

поже́чь, *-жгу́, -жжёшь vb. pf. (ipf. пожига́ть) acuz.* a arde tot.

пожи́в|а, *-ы f. sg.* profit, cîştig fără muncă, chilipir; pricopseală; *иска́ть* ~*ы* a umbla după chilipiruri.

пожива́ть, *-аю, -аешь vb. ipf. (în expr.) как (вы) пожива́ете?* ce mai faceţi?, cum o mai duceţi? ◇ *жить-*~*, да добра́ наживать* a trăi şi a înflori.

пожи́ться, *-влю́сь, -вишься vb. pf. instr.* a profita, a trage folos, a se procopsi; ~ *чужи́м добро́м* a profita de bunurile altuia.

пожи́зненно *adv.* pe viaţă.

пожи́зненн|ый *adj.* pe viaţă, viager; ~*ая пе́нсия* pensie viageră; ~*ое заключе́ние* închisoare pe viaţă.

пожило́|й *adj.* în vîrstă, vîrstnic; *в* ~*м во́зрасте* de vîrstă înaintată.

пожима́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *пожа́ть*[1].

пожима́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *пожа́ться*.

пожина́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *пожа́ть*[2] *(2)*.

пожира́|ть, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. пожра́ть)* **1.** a mînca lacom, a înghiţi, a devora, a înfuleca. **2.** *(fig.)* a mistui, a arde; *пла́мя* ~*ет дом* flacăra mistuie casa; ~ *глаза́ми* a mînca/a sorbi din ochi.

пожи́тк|и, *-ов pl.* boarfe, catrafuse, calabalîc; *собра́ть свои́* ~*и* a-şi aduna boarfele◇*со все́ми* ~*ами* cu căţel şi purcel; cu tot calabalîcul.

пожи́ть, *-живу́, -живёшь vb. pf.* **1.** a trăi, a locui, a sta, a rămîne un timp; *пожи́вём — уви́дим* vom trăi şi vom vedea. **2.** a trăi bine, a petrece; ~ *в своё удово́льствие* a-şi trăi viaţa din plin.

пожни́вный *adj.* de mirişte.

по́жниво, *-а n.* mirişte.

пожо́г, *-а m. (silv.)* suprafaţă de pădure arsă, arsură.

пожра́ть, *-ру́, -рёшь vb. pf.* de la *пожира́ть*

пожури́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. acuz.* a dojeni, a certa, a mustra *(ușor)*.

пожу́хлый *adj.* şters, palid *(despre culori)*.

пожу́хнуть, *-нет vb. pf.* a deveni şters, a deveni palid *(despre culori)*.

по́з|а, *-ы f.* **1.** poziţie; atitudine, ţinută; *переме́нить* ~*у* a-şi schimba poziţia. **2.** *(fig.)* poză, atitudine afectată; *люби́тель* ~*ы* om căruia îi place să pozeze; *встать в* ~*у* sau *приня́ть* ~*у* a lua o poză.

позаба́вить, *-влю, -вишь vb. pf. acuz.* a distra, a înveseli.

позаба́виться, *-влюсь, -вишься vb. pf.* a se înveseli, a se distra; a se amuza.

позабо́титься, *-о́чусь, -о́тишься vb. pf.* de la *забо́титься*

позабыва́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *позабы́ть*

позабы́|ть, *-бу́ду, -бу́дешь vb. pf. (ipf. позабыва́ть) acuz.* sau *prepl.* sau cu *inf.* a uita.

позави́довать, *-дую, -дуешь vb. pf.* de la *зави́довать*

позава́втракать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *за́втракать*

позавчера́ *adv.* alaltăieri.

позавчера́шний *adj.* de alaltăieri; ~ *но́мер газе́ты* ziarul de alaltăieri.

позади́[1] *adv.* **1.** în spate, în urmă, îndărăt, înapoi; *он шёл* ~ mergea în spate. **2.** *(fig.)* în trecut, în urmă; *са́мое тру́дное* ~ ce-a fost mai greu a rămas în urmă, ce-a fost a trecut.

позади́[2] *prep.* cu *gen.* **1.** în urma, în spatele, înapoia, îndărătul; ~ *всех* în urma tuturor. **2.** de cealaltă parte a ... ;

dincolo de ... ; *дере́вня нахо́дится ~ го́ры* satul se află de cealaltă parte a dealului ◇ *оста́вить ~ (себя́)* a lăsa în urmă, a întrece.

позаймствование, *-я n.* împrumut.

позаймствовать, *-ствую, ствуешь vb. pf. acuz.* **1.** a împrumuta; a-şi însuşi. **2.** a lua cu împrumut.

позапро́шл|ый *adj. (în expr.)* ~ **день** alaltăieri; *в ~ом ме́сяце* acum două luni.

позаре́з *adv. (pop.)* foarte mult; *мне ~ ну́жно* îmi trebuie foarte mult.

позари́ться, *-рюсь, -ришься vb. pf.* de la *зари́ться*

позва́ть, *-зову́, -зовёшь vb. pf. (ipf. звать) acuz.* a chema, a pofti; ~ *на по́мощь* a chema în ajutor; ~ *в го́сти* a invita.

по-зве́рски *adv.* în chip sălbatic, brutal, cu cruzime; cu brutalitate.

позволе́ни|е, *-я n. sg.* permisiune, aprobare, autorizaţie, încuviinţare, voie; *дать ~* a da voie, a permite; *получи́ть ~* a obţine încuviinţarea; *с ва́шего ~я* cu voia dumneavoastră ◇ *с ~я сказа́ть* să-mi fie cu iertare, dacă-mi daţi voie să spun aşa.

позволи́тельно *adv. (folosit ca pred.)* e îngăduit, e permis; ~ *спроси́ть* fie-ne permis să întrebăm.

позволи́тельный *adj.* permis, îngăduit, admisibil; ~ *посту́пок* faptă permisă/îngăduită.

позво́л|ить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. позволя́ть) dat.* **1.** cu *inf.* sau cu *acuz.* a da voie, a permite, a îngădui; *~ьте спроси́ть* daţi-mi voie să vă întreb; ~ *себе́ сли́шком мно́го* a-şi îngădui prea mult, a depăşi măsura. **2.** cu *inf.* a îngădui, a lăsa ◇ *позво́ль, позво́льте! (exprimă dezacord)* daţi-mi voie! staţi puţin!, ba să mă iertaţi!

позволя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *позво́лить*

позвони́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf.* de la *звони́ть (1, 2).*

позвоно́к, *-нка́ m. (anat.)* vertebră; *грудно́й ~* vertebră dorsală; *поясни́чный ~* vertebră lombară; *ше́йный ~* vertebră cervicală.

позвоно́чник, *-а m. (anat.)* coloană vertebrală, şira spinării.

позвоно́чн|ый *adj.* vertebral, vertebrat; ~ *столб* coloana vertebrală; *~ые живо́тные* vertebrate.

позднёйш|ий *adj.* **1.** *(înv.) sup.* de la *adj. по́здний.* **2.** *adj.* anterior.

позднёнько *adv.* târziu, cam târziu.

позднеспе́лый *adj. (despre sorturi de fructe şi legume)* tardiv.

по́здн|ий *adj.* **1.** târziu, înaintat; *~ей но́чью* noaptea târziu; ~ *час* oră înaintată; *са́мое ~ее* cel mai târziu; *~яя о́сень* toamnă târzie. **2.** *(запоздалый)* întârziat, tardiv; ~ *урожа́й* recoltă întârziată; *~ие цветы́* flori târzii; ~ *гость* oaspete întârziat.

по́здно 1. *adv.* târziu; ~ *но́чью* noaptea târziu; ~ *о́сенью* toamna târziu; ~ *лечь* a se culca târziu; *лу́чше ~, чем никогда́* mai bine mai târziu decît niciodată; *ра́но и́ли ~* mai curînd sau mai târziu. **2.** *pred. impers.* e târziu.

поздоро́ваться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* de la *здоро́ваться.*

поздорове́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *здоровéть.*

поздоро́в|иться, *-ится vb. pf. impers. (în expr.) кому́-л. не ~ится* are s-o păţească.

поздрави́тель, *-я m.* cel care felicită; urător.

поздрави́тельн|ый *adj.* de felicitare; *~ая телегра́мма* telegramă de felicitare.

поздра́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. поздравля́ть) acuz.* cu *c + instr.* a felicita; ~ *с днём рожде́ния* a felicita de ziua de naştere.

поздравле́ни|е, *-я n.* felicitare, urare; *принима́ть ~я* a primi felicitări.

поздравля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *поздра́вить*

позелене́ние, *-я n.* înverzire.

позелене́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *зеленéть (1)*

позелени́ть *-ню́, -ни́шь vb pf.* de la *зелени́ть*

позём, *-а m. sg.* băligar *(ca îngrăşământ)*

позёмельный *adj.* funciar; ~ *нало́г* impozit funciar.

позёмка *-и f.* viscol/vînt (la suprafaţa solului).

позёр, *-а m.* pozer, om care pozează, afectat.

позёрство *-а n. sg.* poză, atitudine afectată.

по-зи́мнему *adv.* ca iarna, ca de iarnă.

пози́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* **1.** a poza; ~ *для портре́та* a poza pentru un portret. **2.** *(fig.)* a poza, a lua/a avea o atitudine afectată.

позити́в, *-а m. (foto)* pozitiv, probă pozitivă.

позитиви́зм, *-а m. sg. (fil.)* pozitivism.

позитиви́ст, *-а m. (fil.)* pozitivist.

позитиви́стский *adj. (fil.)* pozitivist; de pozitivism, de pozitivist.

позити́вность, *-и f. sg.* caracter pozitiv.

позити́вн|ый *adj.* **1.** pozitiv; *~ые величи́ны* valori pozitive. **2.** *(fil.)* pozitivist; *~ая филосо́фия* filozofie pozitivistă ◇ *(foto)* ~ *отпеча́ток* imagine pozitivă.

позитро́н, *-а m. (fiz.)* pozitron.

позицио́нн|ый *adj.* de poziţie; *~ая война́* război de poziţie.

пози́ци|я, *-и f.* **1.** poziţie; *артиллери́йская ~* amplasament de artilerie; *вы́годная ~* poziţie avantajoasă; *оборони́тельная ~* poziţie de apărare; *выжида́тельная ~* expectativă. **2.** *pl. (mil.)* poziţie, teatru de operaţii militare; *передовы́е ~и* linia întîi *(a frontului).* **3.** poziţie, punct de vedere ◇ *отста́ивать свою́ ~ю* a-şi apăra punctul de vedere; *ключева́я ~* poziţie-cheie.

позлати́ть, *-ащу́, -ати́шь vb. pf. (ipf. позлаща́ть) acuz. (înv.)* a auri.

позли́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. acuz.* a necăji (puţin), a supăra, a sîcîi.

позна́бливать, *-ает vb. ipf. impers. acuz.* a avea frisoane; a-l lua cu frig.

познава́емость, *-и f. sg. (fil.)* cognoscibilitate; ~ *явле́ний* cognoscibilitatea fenomenelor.

познава́емый 1. *part. prez. pas.* de la *познава́ть.* **2.** *adj. (fil.)* cognoscibil

познава́тельн|ый *adj.* de cunoaştere; *~ая це́нность* valoare instructivă; ~ *проце́сс* proces de cunoaştere.

познава́ть, *-наю́, -наёшь vb. ipf.* de la *позна́ть*

позна|ва́ться, *-наюсь, -наёшься vb. ipf.* a se cunoaşte; a se face cunoscut ◇ *(prov.) друзья́ ~ю́тся в беде́* prietenul la nevoie se cunoaşte.

познако́мить, *-млю, -мишь vb. pf. acuz. c + instr.* **1.** *(ipf. знако́мить)* a recomanda, a prezenta (pe cineva). **2.** a pune la curent, a face cunoscut.

познако́м|иться, *-млюсь, -мишься vb. pf. c + instr.* **1.** *(ipf. знако́миться)* a face cunoştinţă cu cineva, a cunoaşte. **2.** *(ipf. знако́миться)* a lua cunoştinţă *(de ceva)*; a se pune la curent; a studia; a cerceta. **3.** a încerca, a cunoaşte; *он ра́но ~лся с нужде́й* a cunoscut nevoia de timpuriu.

позна́ни|е, *-я n. sg.* **1** *(fil.)* cunoaştere; *тео́рия ~я* teoria cunoaşterii. **2.** *pl.* cunoştinţe; *большие́ ~я в медици́не* bogate cunoştinţe în medicină.

позна́|ть, *-ю, -ешь vb. pf. (ipf. познава́ть) acuz.* **1.** a cunoaşte; ~ *су́щность вещей* a cunoaşte esenţa lucrurilor; ~ *жизнь* a cunoaşte viaţa. **2.** a cunoaşte, a încerca, a simţi, a afla; ~ *ра́дость труда́* a cunoaşte bucuria muncii.

позолот|а, *-ы f. sg.* poleială de aur, aurire; *часы́ с ~о́й* ceas suflat cu aur/ aurit.

позолоти́ть, *-очу́, -оти́шь vb. pf.* de la *золоти́ть*

позоло́ченный 1. *part. trec. pas.* de la *позолоти́ть.* **2.** *adj.* suflat cu aur.

позонди́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *зонди́ровать (2)*

позо́р, *-а m. sg.* ruşine, oprobiu, dezonoare; *покры́ть себя́ ~ом* a se acoperi de ruşine; *(fig.) вы́ставить на ~ (кого́-л.)* a expune oprobiului public *(pe cineva); како́й ~!* ce ruşine!; *клейми́ть ~ом* a face de ruşine/de ocară.

позо́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. опозо́рить) acuz.* **1.** a dezonora, a necinsti, a acoperi de ruşine; ~ *чьё-л. до́брое и́мя* a necinsti bunul nume al cuiva. **2.** a face de ruşine, a face de ocară.

позо́рище, *-а n.* mare ruşine, dezonoare.

позо́рно 1. *adv.* (în mod) ruşinos. **2.** *pred. impers.* e o ruşine, e ruşinos.

позо́рн|ый *adj.* ruşinos, de ruşine, de ocară; ~ *посту́пок* faptă ruşinoasă ◇ *приговори́ть к ~ому столбу́* a ţintui la stîlpul infamiei.

позуме́нт, *-а m.* tresă, galon, ceapraz

позуме́нтн|ый *adj.* de tresă, de galon; de ceapraz; *~ ма́стер* ceaprazar; *~ая мастерска́я* ceaprăzărie.

позы́в, -а *m.* **1.** *(înv.)* îndemn, dorinţă, chemare; *~ се́рдца* îndemnul inimii. **2.** senzaţie *(a unei necesităţi fiziologice)*.

позыва́|ть, *-е́м vb. ipf. impers. на + acuz.* a simţi nevoia de a ...

позывн|о́й *adj.* **1.** de chemare; de recunoaştere; *~ сигна́л* semnal de apel. **2.** *~ы́е, -ы́х s. pl. (rad. mar.)* semnale de recunoaştere; indicative.

поигра́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* a juca, a se juca (puţin); *~ в ша́хматы* a juca şah.

поиздержа́ться, *-держу́сь, -де́ржишься vb. pf.* a irosi.

поизмыва́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (pop.)* a lua peste picior, a-şi bate joc (de cineva), a zeflemisi.

поизноси́ться, *-но́сится vb. pf. (pop.)* a se uza, a se ponosi.

пойлец, *-льца m. (în expr.) ~ и корми́лец (înv.)* stîlpul/susţinătorul familiei.

пои́лка, -и *f.* adăpătoare, troacă, uluc, jgheab, teică.

поимённо *adv.* pe nume; nominal; *вызыва́ть ~* a striga pe nume.

поимённ|ый *adj.* nominal; *~ое голосова́ние* votare nominală; *~ спи́сок* tabel nominal.

поименова́ть, *-ну́ю, -ну́ешь vb. pf. acuz. (adm.)* a numi, a cita, a menţiona; *~ прису́тствующих* a numi pe cei prezenţi.

пои́мка, -и *f. sg.* prindere, capturare.

поиму́щественный *adj. (perceput)* pe avere; *~ нало́г* impozit pe avere.

по-ино́му *adv.* altfel, altminteri.

поинтересова́|ться, *-су́юсь, -су́ешься vb. pf.* a se interesa, a manifesta interes *(faţă de ceva)*.

по́иск, -а *m.* **1.** *pl.* căutare, căutat; *в ~ах чего́-л.* în căutare de ceva. **2.** *pl. (geol.)* prospecţiuni, lucrări de explorare; *~и месторожде́ний не́фти* prospecţiune a zăcămintelor de ţiţei. **3.** *(mil.)* recunoaştere; cercetare; *ночно́й ~* recunoaştere de noapte; *~и развед-чико́в* recunoaşterea cercetaşilor; *~ мин* căutare de mine.

поиска́ть, -ищу́, -и́щешь *vb. pf. acuz.* a căuta.

поиско́вый *adj.* **1.** *(geol.)* de explorare, de prospecţiune. **2.** *(mil.)* de recunoaştere, de cercetare.

пои́стине *adv.* într-adevăr, în adevăr, cu adevărat; *~ говоря́* la drept vorbind.

пои́ть, *пою, пои́шь vb. ipf. (pf. напои́ть) acuz.* **1.** a da de băut; *(despre vite)* a adăpa; *~ лошаде́й* a adăpa caii. **2.** a alăpta artificial, a hrăni cu lapte; *~ теля́т* a hrăni viţeii cu lapte ◇ *~ и корми́ть семью́* a întreţine familia.

по́йло, -а *m.* **1.** băutură *(pentru vite)*. **2.** *(reg.)* adăpătoare. **3.** *(pop.)* poşircă, lături.

по́йма, -ы *f.* luncă inundabilă; *~ рекú* albia majoră a unui rîu; luncă.

пойма́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* de la *лови́ть; ~ на ме́сте преступле́ния; ~ с поли́чным* a prinde asupra faptului ◇ *~ на сло́ве* a prinde cu vorba; *~ на лжи* a prinde cu minciuna.

по́йменный *adj.* de luncă inundabilă.

пойнте́р, -а *m.* prepelicar.

пойти́, *пойду́, пойдёшь vb. pf.* **1.** a se duce; a merge; *~ гуля́ть* a se duce la plimbare; *~ в го́сти* a se duce în vizită; *~ за поку́пками* a se duce după cumpărături; *~ в теа́тр* a se duce la teatru; *~ на войну́* a merge la război. **2.** a pleca, a porni; *~ пешко́м* a pleca pe jos; *~ ша́гом* a porni la pas. **3.** a începe, a porni; *пошёл снег* a început să ningă. **4.** *(fig.)* a începe să facă ceva; *опя́ть пошли́ спо́рить* iar au început să se certe ◇ *пошёл девя́тый год* merge pe al nouălea an; *пошёл второ́й год, как ...* e al doilea an de cînd ...; *он пошёл в отца́* seamănă cu tată-său; *е́сли на то пошло́* dacă aşa stau lucrurile; dacă tot s-a ajuns pînă aici ...; *~ за́муж (за кого́-л.)* a se mărita (o cineva); *пошёл!* ia-o din loc!, porneşte!; *пошёл вон!* ieşi afară!, pleacă!, şterge-o!; *и пошёл, и пошёл ...* a întinde pelteaua; a nu se mai opri; a trăncăni fără încetare.

пока́ **1.** *adv.* deocamdată, pînă una alta; *~ ничего́ не изве́стно* deocamdată nu se ştie nimic; *~ всё* asta e totul. **2.** *conj.* atîta timp cît ...; cîtă vreme, cît timp. **3.** *conj.* pînă cînd, pînă în clipa (cînd), pînă la ...; ◇ *(prov.) куй желе́зо, ~ горячо́* bate fierul cît e cald; *(pop.) (ну) ~!* cu bine!, la revedere!, pa!; *~ что* pînă una alta; pentru moment;

~ ещё mai avem mult de aşteptat; mai va pînă atunci.

показ, -а *m. sg.* arătare, expunere, demonstrare, prezentare; etalare; *выставля́ть на ~* a expune, a etala; *~ но́вого фи́льма* prezentarea unui film nou.

показа́ни|е, -я *n.* **1.** mărturie; *~я совреме́нников* mărturiile contemporanilor. **2.** *(заявление)* depoziţie; mărturie; *~я свиде́телей* depoziţiile martorilor; *дава́ть ~я* a răspunde la interogatoriu; a depune ca martor; *~я пле́нника* declaraţiile prizonierului; *сби́ться в ~ях* a se încurca în răspunsuri la interogatoriu. **3.** indicaţie; *~ термо́метра* indicaţia termometrului; *~ счётчика* indicaţia/citirea contorului.

показа́тел|ь, -я *m.* **1.** indice, indicator; *ка́чественный ~* indice calitativ; *~ досто́верности* indice de siguranţă; *~ испо́льзования* indice de utilizare; *~и соцсоревнова́ния* indicii întrecerii socialiste; *производ́ственные ~и* indicatori de producţie; *хозя́йственные ~и* indici economici; *сре́дние ~и* indici medii. **2.** *(mat.)* exponent; *~ сте́пени* exponentul puterii. **3.** *(lingv.)* marcă, indicator, indice; *~ ви́да* marca aspectului; *~ паде́жа* indicator cazual.

показа́тельность, -и *f. sg.* caracter tipic; caracter semnificativ.

показа́тельн|ый *adj.* **1.** *(характерный)* caracteristic, tipic, semnificativ; *~ое явле́ние* fenomen caracteristic; *его́ заявле́ние о́чень ~о* declaraţia lui este foarte semnificativă. **2.** *(образцовый)* model, exemplar; *~ уро́к* lecţie-model; *~ое хозя́йство* gospodărie model. **3.** demonstrativ; *~ суде́бный проце́сс* proces demonstrativ ◇ *(mat.) ~ое уравне́ние* ecuaţie exponenţială.

показа́|ть, *-ажу́, -а́жешь vb. pf. (ipf. пока́зывать)* **1.** *dat.* cu *на + acuz. (указать)* a arăta, a indica; *~ па́льцем* a arăta cu degetul. **2.** *acuz.* cu *dat.* a arăta; a înfăţişa; a prezenta, a demonstra; a expune; *~ доро́гу* a arăta drumul; *~ карти́ну* a arăta un tablou; *~ спекта́кль* a prezenta un spectacol; *~ но́вый фильм* a prezenta un film nou; *~ о́пыт* a demonstra o experienţă; *~ ребёнка врачу́* a arăta copilul unui medic; *~ на де́ле* a arăta prin fapte; *~ на приме́ре* a ilustra printr-un exemplu. **3** *dat.* cu *acuz.* a arăta, a explica, a lămuri; a îndruma; *покажи́ ему́, как написа́ть э́то сло́во* arată-i cum să scrie acest cuvînt. **4.** *acuz.* a da dovadă de ..., a dovedi, a arăta; *~ хра́брость* a da dovadă de curaj; *~ себя́ хоро́шим рабо́тником* a se dovedi un lucrător destoinic; *о́пыт про́шлого го́да ~л нам, что ...* experienţa de anul trecut ne-a arătat că ...; *и ви́ду не ~* a nu se trăda prin nimic. **5.** *(jur.) (дать показания)* a declara, a depune, a mărturisi, a arăta; *свиде́тель ~л, что ...* martorul a declarat că ...; *~ под прися́гой* a depune sub prestare de jurămînt. **6.** *acuz. (despre aparate de măsură)* a arăta, a indica; *термо́метр ~л 8 гра́дусов ни́же нуля́* termometrul arăta 8 grade sub zero. **7.** *dat. (pop.)* a arăta, a învăţa minte; *я тебе́ покажу́!* îţi arăt eu!, te învăţ eu minte! ◇ *~ приме́р* a da un exemplu; *~ на две́рь* a arăta (cuiva) uşa, a da (pe cineva) afară; *~ себя́* a) a se afirma; a arăta ce poate; b) a se arăta în lume; *~ това́р лицо́м* a arăta faţa mărfii; *(sport) ~ хоро́шее вре́мя* a obţine un timp bun.

показа́|ться, *-ажу́сь, -а́жешься vb. pf.* **1.** *(ipf. каза́ться)* a (se) părea, a da impresia; *мне ~лось* mi s-a părut că ... **2.** *(ipf. пока́зываться)* a apărea, a se arăta, a se ivi; *~лась луна́* a ieşit luna. **3.** *(ipf. пока́зываться)* a apărea, a-şi face apariţia, a ieşi; *боя́ться ~ на глаза́ кому́-л.* a se teme să dea ochii cu cineva. **4.** *(ipf. пока́зываться)* a se arăta, a se prezenta *(pentru a fi consultat)*; *~ врачу́* a se arăta unui medic.

показн|о́й *adj.* **1.** ca model, de mostră; *~ това́р* marfă-model. **2.** aparent, de ochii lumii; de faţadă; *~о́е сочу́вствие* compătimire de ochii lumii; *~а́я сторона́* faţadă; aparenţă.

пока́зыва|ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *показа́ть; часы́ ~ют во́семь* după ceas e ora opt ◇ *глаз не ~ куда́-л.* a nu se arăta undeva, a evita să vină undeva.

пока́зываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *показа́ться (2, 3, 4)*. **2.** *pas.* de la *пока́зывать*.

по-како́вски *adv. (pop.)* în ce limbă; *~ он говори́т?* în ce limbă vorbeşte el?

пока́лывание, *-я n.* înţepare; junghi.

пока́лыва|ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* a înţepa; a avea junghiuri.

покаля́кать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *каля́кать*

пока́мест 1. *adv.* deocamdată; pînă una alta; ~ *я кончи́л* deocamdată am terminat. **2.** *conj. (pop.)* pînă cînd, pînă ce; *подожди́те ~ я не верну́сь* aşteptaţi pînă ce mă voi întoarce.

пока́пать, *-аю, -аешь vb. pf.* a cădea, a pica puţin *(despre ploaie)*.

покапри́зничать, *-аю, -аешь vb. pf.* a face moşturi/nazuri.

пока́лывать, *-аю, -аешь vb. ipf. (despre ploaie)* a cădea, a pica *(din cînd în cînd)*.

покара́ть, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *кара́ть*

покарау́лить, *-лю, -лишь vb. pf. acuz.* sau *fără compl.* a păzi, a sta de pază *(un timp oarecare)*.

покота́ть, *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* a plimba *(puţin)*; ~ *на изво́зчике* a plimba cu trăsura.

покота́ться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a face o plimbare, a se plimba; ~ *на ло́дке* a face o plimbare cu barca; ~ *на конька́х* a se da (puţin) cu patinele; a patina.

покати́ть, *-ачу́, -ати́шь vb. pf.* **1.** *acuz.* a rostogoli; a da de-a dura; ~ *бревно́* a rostogoli un buştean. **2.** a pleca repede *(cu un vehicul)*.

покати́|ться, *-ачу́сь, -ати́шься vb. pf.* **1.** a se rostogoli; *мяч ~лся* mingea s-a rostogolit. **2.** a coborî repede, lunecînd; a se rostogoli; ~ *с горы́* a coborî val-vîrtej de pe munte ◇ ~ *со́ смеху* a pufni în rîs; a izbucni în hohote de rîs; *слёзы ~лись из глаз* din ochi au început să-i curgă lacrimi, l-au năpădit lacrimile.

пока́тость, *-и f.* povîrniş, pantă; înclinare; declinitate.

пока́т|ый *adj.* înclinat, în pantă, povîrnit; *~ая кры́ша* acoperiş înclinat.

покача́ть, *-аю, -аешь vb. pf.* **1.** *acuz.* a legăna *(puţin)*; ~ *ребёнка* a legăna copilul. **2.** *instr.* a clătina; ~ *голово́й* a clătina din cap, a da din cap. **3.** *acuz.* a pompa *(un timp oarecare)*.

покача́ться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a se legăna, a se balansa (puţin); ~ *на каче́лях* a se da în leagăn.

пока́чивание, *-я n. sg.* legănare, balansare.

пока́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* sau *instr.* a clătina, a legăna uşor; a clătina (puţin); ~ *голово́й* a clătina din cap, a da din cap.

пока́чива|ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* a se legăna (uşor); a se clătina (puţin).

покачну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. acuz.* a clătina (uşor).

покачну́|ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf.* a se clătina (uşor); a-şi pierde echilibrul; *(fig. pop.) дела́ его́ ~лись* afacerile lui se clatină.

пока́шливание, *-я n. sg.* tuse uşoară *(din cînd în cînd)*.

пока́шливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a tuşi din cînd în cînd.

пока́шлять, *-яю, -яешь vb. ipf.* a tuşi *(de cîteva ori)*.

покая́ние, *-я n.* **1.** căinţă, pocăinţă; *принести́ ~* a se pocăi, a-şi recunoaşte greşeala. **2.** *(bis.)* penitenţă ◇ *(înv.) отпусти́ть ду́шу на ~* a lăsa *(pe cineva)* în pace, a-l lăsa în plata domnului.

покая́нн|ый *adj.* de pocăinţă.

пока́яться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* de la *ка́яться*

поквартáльный *adj.* trimestrial.

поквита́|ться, *-аюсь, -аешься vb. pf. c + instr.* **1.** a se socoti, a fi chit, a-şi plăti datoria complet. **2.** *(fig.)* a se răfui, a se răzbuna.

по́кер, *-а m. sg.* pocher.

покида́ние, *-я n.* părăsire, abandonare.

покида́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *поки́нуть*

поки́ну|ть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. покида́ть) acuz.* a părăsi, a lăsa, a abandona; ~ *свой дом* a-şi părăsi casa; *(fig.) счáстье ~ло его́* l-a părăsit norocul.

покладáя *adv. (în expr.) не ~ рук* fără preget, fără pic de odihnă; *рабо́тать не ~ рук* a munci fără preget.

покла́дистость, *-и f. sg.* caracter conciliant, fire îngăduitoare.

покла́дистый *adj.* îngăduitor, conciliant.

покла́жа, *-и f. sg.* încărcătură, povară; sarcină; bagaj.

поклева́|ть, *-люю, -люёшь vb. pf. acuz.* **1.** a ciuguli *(tot, mult)*. **2.** a ciuguli *(puţin)*. **3.** *(despre peşti)* a muşca *(de cîrligul undiţei)*.

поклёвка, *-и f. (iht.)* muşcarea momelii.

покле́п, *-а m. (înv. pop.)* pîră, acuzaţie falsă, calomnie; *возвести́ ~ на кого́-л.* a pîrî pe cineva.

покли́|кать, *-ичу, -ичешь vb. pf. acuz. (pop.)* a chema, a striga.

покло́н, *-а m.* **1.** plecăciune, închinăciune; salut; *отве́тить на чей-л. ~* a răspunde la salutul cuiva; *(înv.) отве́сить ~ кому́-л.* a face o plecăciune, a se pleca în faţa cuiva; *земно́й ~* plecăciune pînă la pămînt, plecăciune adîncă; *(bis.) кла́сть ~ы* a face mătănii. **2.** *(fig.)* complimente, salutări cuiva; *переда́йте ~ всем!* salutări tuturor! ◇ ~ *да и вон!* piei din ochii mei! ia-ţi tălpăşiţa! *идти́ на ~* sau *с ~ом* a se ruga umil, a se ploconi, a se căciuli; *(prov.) с ~у голова́ не боли́т* de bună ziua nu te doare gura.

поклоне́ни|е, *-я n. sg.* **1.** închinare, adorare, cult *предме́т ~я* obiect de adoraţie. **2.** admiraţie.

поклони́ться, *-оню́сь, -о́нишься vb. pf.* de la *кла́няться*

покло́нник, *-а m.* **1.** admirator. **2.** curtezan, admirator, adorator. **3.** *(înv.)* închinător, adorator.

поклоня́|ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf. dat.* a se închina; a adora, a admira.

покля́сться, *-янусь, -янешься vb. pf.* de la *кля́сться*

поко́вка, *-и f. (tehn.)* **1.** *sg.* forjare. **2.** semifabricat, forjat; piesă forjată brut.

поко́и, *-ев m. (înv.)* camere de locuit; *бога́тые ~* camere luxos mobilate ◇ *приёмный поко́й* cameră de gardă *(la spital)*.

поко́ить, *-ою, -о́ишь vb. ipf. acuz. înv.)* a îngriji.

поко́ит|ься, *-ою́сь, -о́ишься vb. ipf.* **1.** *на + prepl. (основываться)* a fi aşezat, a se sprijini. **2.** *(înv.)* a zăcea, a odihni; *здесь ~ся прах ...* aici odihneşte ...

поко́|й, *-я m. sg.* **1.** *(тишина)* linişte, pace, odihnă, tihnă; *душе́вный ~* linişte sufletească; *нару́шить чей-л. ~* a tulbura liniştea cuiva; *не находи́ть себе́ ~я* a nu-şi găsi liniştea; *оста́вить в ~е* a lăsa în pace. **2.** *(неподвижность)* imobilitate, repaus; *относи́тельный ~* repaus relativ; *в состоя́нии ~я* în stare de repaus ◇ *не знать ~я* a nu avea linişte, a nu avea astîmpăr; *не дава́ть ~я* a nu slăbi pe cineva, a sta pe capul cuiva; a se ţine de capul cuiva; *(înv.) ве́чный ~* odihnă de veci, moarte; *(înv.) удали́ться на ~* a se retrage din activitate *(la bătrîneţe)*; *(prov.) ~ пъёт во́ду, а беспоко́йство мёд* vrednicul nu piere, din pelin face miere; cine şade, coada-i cade, cine mişcă tot mai pişcă.

поко́йник, *-а m.* răposat, mort, decedat, defunct.

поко́йницкая, *-ой f.* cameră mortuară, morgă.

поко́йно *adv.* **1.** (în mod) calm, liniştit, în linişte. **2.** comod, confortabil.

поко́йн|ый[1] *adj.* **1.** calm, liniştit, paşnic; ~ *нрав* fire paşnică. **2.** comod; confortabil; ~ *дива́н* divan comod◇ ~*ой но́чи!* noapte bună! somn uşor!; *бу́дьте ~ы!* n-aveţi nici o grijă; fiţi liniştit.

поко́йн|ый[2] *adj.* răposat, decedat, defunct; *почти́ть па́мять ~ого* a cinsti memoria defunctului.

поколеба́ть, *-леблю, -лебле́шь vb. pf.* de la *колеба́ть*

поколеба́|ться, *-леблюсь, -лебле́шься vb. pf.* **1.** *pf.* de la *колеба́ться*. **2.** a şovăi, a ezita *(un timp)*.

поколе́ни|е, *-я n.* **1.** generaţie; *молодо́е ~* tînără generaţie; *но́вое ~* generaţia nouă; *из ~я в ~* din generaţie în generaţie; din tată-n fiu. **2.** *(înv.)* neam.

поколоти́ть, *-очу́, -оти́шь vb. pf.* de la *колоти́ть (2, 3)*

поколоти́|ться, *-отится vb. pf.* de la *колоти́ться (4)*

поко́нчить, *-чу, -чишь vb. pf. c + instr.* a termina, a isprăvi, a sfîrşi, a pune capăt; ~ *с собо́й* sau *с жи́знью* a se sinucide, a-şi pune capăt zilelor, a-şi face seama.

покорёжить(ся), *-жу(сь), -жишь(ся) vb. pf.* de la *корёжить(ся)*

покоре́ние, *-я n. sg.* supunere, cucerire, subjugare; ~ *ко́смоса* cucerirea cosmosului.

покори́тель, *-я m.* cuceritor; *(glumeţ)* ~ *серде́ц* cuceritor de inimi.

покори́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. покоря́ть) acuz.* **1.** a supune, a cuceri, a subjuga, a cotropi; ~ *страну́* a cuceri o ţară. **2.** *(fig.)* a cuceri, a câştiga, a-şi atrage simpatia/dragostea; ~ *чьё-л. се́рдце* a cuceri inima cuiva.

покори́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. покоря́ться)* **1.** a se supune, a se lăsa cucerit. **2.** a se resemna.

покорми́т(ся), *-ормлю́(сь), -о́рмишь(ся) vb. pf.* de la *корми́ть(ся).*

поко́рно *adv.* supus, cu supunere, cu smerenie; umil, cu umilinţă ◇ *(înv.)* ~ *благодарю́* mulţumesc frumos.

поко́рность, *-и f. sg.* supunere, ascultare, resemnare, umilinţă.

поко́рный *adj.* supus, ascultător, docil, umil; ~ *ребёнок* copil ascultător ◇ *(înv.)* *ваш* ~ *слуга́* prea umilul dv. servitor; *(iron.)* *слуга́* ~*!* ba bine că nu! vă foarte mulţumesc.

покоро́бить, *-блю, -бишь vb. pf.* de la *коро́бить*

покоро́биться, *-бится vb. pf.* de la *коро́биться*

покоро́че *adv.* mai (pe) scurt.

покоро́рствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf. (înv.)* a se supune.

покоря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *покори́ть*

покоря́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *покори́ться.* **2.** *pas.* de la *покоря́ть.*

поко́с, *-а m.* **1.** *sg. (сенокос)* cositul fînului. **2.** *sg.* timpul cositului. **3.** luncă, fînaţ, fîneaţă.

покоси́ть[1], *-ошу́, -о́сишь vb. pf.* de la *коси́ть*[1] *(1)* a îndoi, a apleca; *избу́шку* ~*ло* căsuţa s-a aplecat la pămînt.

покоси́ть[2], *-ошу́, -о́сишь vb. pf. acuz.* a cosi *(un timp oarecare).*

покоси́ться, *-ошу́сь, -оси́шься vb. pf. (ipf. коси́ться)* **1.** a se înclina, a se apleca. **2.** *на* + *acuz.* a se uita chiorîş.

покра́жа, *-и f.* **1.** furt. **2.** *(înv.)* lucru furat, lucru de furat.

покра́па|ть, *-аю vb. pf.* a bura.

покра́пывать, *-аю vb. ipf.* a ploua încet şi cu întreruperi.

покра́сить, *-а́шу, -а́сишь vb. pf.* de la *кра́сить*

покра́ска, *-и f. sg.* vopsit, vopsire.

покрасне́ние, *-я n.* roşeaţă.

покрасне́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *красне́ть (1, 3)*

покра́|сть, *-ду́, -дёшь vb. pf. acuz.* a fura.

покриви́ть, *-влю́, -ви́шь vb. pf.* de la *крививи́ть*

покриви́ться, *-влю́сь, -ви́шься vb. pf.* de la *крививи́ться (1)*

покри́кивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a striga, a ţipa *(din cînd în cînd)*

покритикова́ть, *-ую, -у́ешь vb. pf.* a critica *(puţin).*

покрича́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf.* a striga, a ţipa (puţin).

покро́в, *-а m.* **1.** înveliş, scoarţă; acoperămînt, strat superior; *сне́жный* ~ înveliş de zăpadă; covor de zăpadă; *ледяно́й* ~ strat de gheaţă; *травяни́стый* ~ înveliş de iarbă; *(fig.)* *под* ~*ом но́чи* sub scutul nopţii. **2.** *(anat. bot.)* înveliş, tegument; *волосяно́й* ~ înveliş pilos; *наружные* ~*ы* piele, dermă; ~ *ры́бы* pielea peştelui; ~ *цветка́* periant, înveliş floral. **3.** *(înv.)* cuvertură, învelitoare; văl, giulgiu, linţoliu. **4.** *(înv.)* protecţie, scut, apărare ◇ *сорва́ть* ~*(ы) с чего́-л.* a demasca ceva.

покрови́тель, *-я m.* protector, ocrotitor, apărător.

покрови́тельственно *adv.* (cu un aer) protector.

покрови́тельственн|ый *adj.* **1.** *(peior.)* protector; de superioritate; ~ *тон* ton protector; ~*ая улы́бка* zîmbet de superioritate. **2.** protecţionist; ocrotitor; *(ec.)* ~*ая систе́ма* sistem protecţionist ◇ *(zool.)* ~*ая окра́ска* mimetism.

покрови́тельств|о, *-а n. sg.* **1.** protecţie, ocrotire; patronaj; *под* ~*ом кого-л.* sub patronajul, sub auspiciile cuiva. **2.** *(înv.)* favorizare, încurajare; ~ *иску́сству* încurajarea artelor.

покрови́тельствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf. dat.* a proteja, a patrona, a ocroti.

покро́вн|ый *adj. (anat. bot.)* de acoperire; protector; de înveliş tegumentar; ~*ые расте́ния* plante de protecţie.

покро́й, *-я m.* croială; ~ *костю́ма* croiala costumului ◇ *(fig.)* *все они́ на оди́н* ~ toţi sînt croiţi după acelaşi tipar/calapod; sînt toţi o apă şi-un pămînt.

покроши́ть, *-ошу́, -о́шишь vb. pf. acuz.* sau *gen.* a fărîmiţa *(o cantitate oarecare).*

покружи́ться, *-ужу́сь, -у́жишься vb. pf.* a se învîrti *(un timp oarecare).*

покрути́ть, *-кручу́, -кру́тишь vb. pf.* a suci, a răsuci *(un timp oarecare);* ~ *усы́* a-şi răsuci mustăţile.

покрути́ться, *-кручу́сь, -кру́тишься vb. pf.* a se suci, a se învîrti *(puţin).*

покрыва́ло, *-а n.* cuvertură, pătură, învelitoare, văl.

покрыва́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *покры́ть*

покрыва́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *покры́ться.* **2.** *pas.* de la *покрыва́ть.*

покры́ти|е, *-я n.* **1.** *sg.* acoperire; învelire; ~ *дерно́м* gazonare, acoperire cu brazde de iarbă; ~ *мета́ллом* placare cu metal; ~ *смоло́й* gudronare. **2.** acoperiş, înveliş; acoperămînt, îmbrăcăminte; strat superior; *бето́нное* ~ acoperiş de beton; *водонепроница́емое* ~ învelitoare etanşă; voal de etanşare; ~ *доро́ги* îmbrăcămintea şoselei; *сво́дчатое* ~ planşeu boltit; acoperiş boltit. **3.** *sg.* străbatere, parcurgere. **4.** *sg.* acoperire; plată, achitare; ~ *расхо́дов* acoperirea/plata cheltuielilor; *золото́е* ~ acoperire în aur; *чек без* ~*я* cec fără acoperire; ~ *растра́ты* acoperirea sumei delapidate. **5.** *(zool.)* montă, împerechere.

покры́тосеме́нные, *-ых pl.; sg. -ое, -ого n. (bot.)* angiosperme.

покры́|ть, *-рю́, -ро́ешь vb. pf. (ipf. покрыва́ть) acuz.* **1.** a acoperi, a înveli, a îmbrăca; ~ *одея́лом* a înveli cu plapuma; ~ *кры́шу черепи́цей* a acoperi casa cu ţiglă. **2.** *(намазать)* a acoperi, a da cu..., a aşterne un strat subţire peste; ~ *кра́ской* a vopsi; ~ *позоло́той* a sufla cu aur. **3.** a acoperi, a împînzi, a umple *(toată suprafaţa); облака́* ~*ли не́бо* norii au acoperit cerul. **4.** *(cu privire la un sunet, la un zgomot)* a înăbuşi, a acoperi, a domina. **5.** *(возмести́ть чем-л.)* a acoperi; a plăti; a rambursa; ~ *изде́ржки* a acoperi cheltuielile; ~ *задо́лженность* a plăti datoriile. **6.** a acoperi, a ascunde, a tăinui, a nu da pe faţă; ~ *чью-л. вину́* a tăinui vina cuiva. **7.** a parcurge, a străbate, a acoperi *(o distanţă).* **8.** *(la jocul de cărţi)* a bate cu o carte superioară. **9.** *(pop. injur.)* a critica aspru; a face cu ou şi cu oţet; a face de două parale. **10.** a aduce la montă, a împerechea ◇ ~ *та́йной* a învălui în mister; ~ *себя́ сла́вой* a se acoperi de glorie; ~ *себя́ позо́ром* a se acoperi de ruşine; ~ *мра́ком неизве́стности* învăluit în mister.

покры́|ться, *-рю́сь, -ро́ешься vb. ipf. (pf. покрыва́ться)* **1.** a se acoperi, a se înveli; ~ *одея́лом* a se acoperi cu plapuma. **2.** a se umple; a se acoperi; ~ *румя́нцем* a se înroşi, a se face rumen la faţă; a se îmbujora.

покры́ш|ка, *-и f.* **1.** capac, **2.** anvelopă, cauciuc; *грузова́я* ~ anvelopă de camion; *легкова́я* ~ anvelopă de autoturism ◇ *(peior.)* *ни дна, ни* ~*и (кому́-л.)* lua-l-ar dracul; alege-s-ar praful de el.

покря́кивать, *-аю, -аешь vb. pf.* a măcăi *(din cînd în cînd).*

поку́да *adv.* şi *conj. v.* ***пока́***

покупа́тель, *-я m.* cumpărător; client, muşteriu.

покупа́тельн|ый *adj.* de cumpărare; ~*ая спосо́бность* putere de cumpărare, capacitate de cumpărare.

покупа́тельск|ий *adj.* de cumpărător; al cumpărătorilor.

покупа́ть[1], *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. купа́ть) acuz.* a scălda, a îmbăia, a face (o mică) baie *(cuiva).*

покупа́ть[2], *-аю, -аешь vb. ipf. (ipf. купи́ть) acuz.* a cumpăra.

покупа́ться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a se scălda, a se îmbăia (puţin).

поку́пк|а, *-и f.* **1.** *sg.* cumpărare. **2.** cumpărătură; tîrguială; *де́лать* ~*и* a face tîrguieli.

покупн|о́й *adj.* **1.** *(înv.)* cumpărat, tîrguit, din comerţ; ~*о́е варе́нье* dulceaţă din comerţ. **2.** de cumpărare; ~*ая спосо́бность* capacitate de cumpărare.

покура́житься, *-жусь, -жишься vb. pf.* a-şi face curaj; a face pe grozavul.

поку́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a fuma din cînd în cînd, a fuma cîte puţin.

покури́ть, *-урю́, -у́ришь vb. pf.* de la *кури́ть (1, 2)*

покуролеси́ть, *-е́шу, -е́сишь vb. pf. (pop.)* a face nebunii, a zburda *(un timp).*

покуса́ть *-áю, -áешь vb. pf. acuz.* a mușca *(de cîteva ori).*

покуси́ться, *-ушу́сь, -уси́шься vb. pf. (ipf. покуша́ться)* на + *acuz.* a atenta la...; a rîvni la...; ~ *на чужо́е добро́* a rîvni la averea/la bunul altuia.

поку́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a pișca, a înțepa, a mușca *(puțin, din cînd în cînd).*

поку́шать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *ку́шать*

покуша́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *покуси́ться;* ~ *на самоуби́йство* a încerca să-și pună capăt zilelor.

покуше́ние, *-я n.* atentat, tentativă; ~ *на чью-л. жизнь* atentat la viața cuiva.

пол[1], *-а (-у) m.* podea, dușumea; *деревя́нный* ~ dușumea de scînduri; *парке́тный* ~ parchet; *настила́ть* ~ a podi, a pardosi ◇*на* ~ *у́ не вали́тся что-л.* nu se găsește chiar pe toate drumurile.

пол[2], *-а m.* sex; *мужско́й/же́нский* ~ sex masculin/feminin; *(глупец) прекра́сный* ~ sexul frumos.

пол[3], *indecl. (pop.)* jumătate *(la indicarea orei);* ~ *пя́того* patru și jumătate; *в* ~ *пе́рвого* la (ora) douăsprezece și jumătate.

пол|á, *-ы́ f.* poală; pulpană ◇ *(fig.) из-под* ~ *ы́ торгова́ть* a face comerț pe sub mînă/în mod clandestin.

полага́ть[1], *-áю, -áешь vb. ipf. acuz. (în expr.)* ~ *нача́ло чему́-л.* a pune bazele *(a ceva).*

полага́|ть[2], *-áю, -áешь vb. ipf. acuz.* **1.** a crede, a presupune, a fi de părere; *(impers.)* ~*ют* se crede. **2.** a socoti, a considera ◇ *(cuv. modal) на́до* ~ se prea poate; pesemne; probabil.

полага́|ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *положи́ться.* **2.** a se cuveni, a se cădea; *э́того де́лать не* ~*ется* nu se cade/nu se cuvine să faci una ca asta; *ему́* ~*ется 10 рубле́й* i se cuvin 10 ruble.

пола́ди|ть, *-а́жу, -а́дишь vb. pf. c* + *instr.* a se înțelege, a se împăca.

пола́комить(ся), *-ю́млю(сь), -ми́шь(ся) vb. pf.* de la *ла́комить(ся)*

поласка́ть, *-áю, -áешь vb. pf.* a dezmierda (puțin), a giugiuli.

пола́ти, *-е́й pl.* **1.** laviță de dormit *(între perete și sobă).* **2.** *(constr.)* platformă; pod de manevră.

по-латы́ни *adv.* latinește.

по́лба, *-ы f. sg.* alac, secară albă, grîu gol.

полбеды́ *pred.* nu e mare lucru, nu e mare pagubă; *э́то ещё* ~ asta e floare la ureche; putea fi și mai rău.

полбуты́лки *f.* jumătate de sticlă.

полго́да, *полугода́ m.* jumătate de an, șase luni.

полго́ря, *pred. v. полбеды́.*

полде́ла *n. indecl.* nu-i tot; *э́то ещё* ~ asta nu-i totul.

по́лдень, *по́лдня* și *по́лудня m.* **1.** amiază; *ро́вно в* ~ la amiază; la ora **12** fix; *за́* ~ *по́сле по́лудня* după amiază; *жа́ркий* ~ amiază caldă. **2.** *(înv.)* miazăzi, sud.

полдне́вный *adj.* de amiază, de nămiază.

по́лдник, *-а m.* gustare *(între masa de prînz și cină).*

по́лдничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (reg.)* a lua o gustare *(la amiază sau în timpul zilei).*

полдоро́г|и *f.* jumătatea drumului; *останови́ться на* ~*е* a) a se opri la jumătatea drumului; b) *(fig.)* a nu termina un lucru început.

полдю́жины *f.* jumătate de duzină.

по́л|е, *-я n.* **1.** cîmp, șes, cîmpie; *идти́* ~*ем* a merge pe cîmp, a o lua peste cîmp; *в откры́том* ~*е* în cîmp deschis, în plin cîmp. **2.** cîmp; teren; *лётное* ~ cîmp de aterizare/de zbor; *уче́бное* ~ cîmp de exerciții; *ми́нное* ~ cîmp minat; *спорти́вное* ~ cîmp de joc, teren de sport; *футбо́льное* ~ teren de fotbal; ~ *зре́ния* cîmp vizual; ~ *сраже́ния;* ~ *би́твы* sau *(înv.)* ~ *бра́ни* cîmp de luptă, cîmp de bătaie; *(mil.)* ~ *обстре́ла* zonă de tir. **3.** cîmp, lan, ogor; solă; *ржано́е* ~ cîmp de secară; ~ *под па́ром* ogor negru; *о́пытное* ~ cîmp de experiență; lot experimental; *вспа́ханное* ~ cîmp arat; *лущёное* ~ teren dezmiriștit. **4.** *(el. fiz.)* cîmp; *излуча́емое* ~ cîmp radiat; ~ *излуче́ния* cîmp de radiație; ~ *тяготе́ния* cîmp gravitațional; *магни́тное* ~ cîmp magnetic; *акусти́ческое* ~ cîmp acustic; *ве́кторное* ~ cîmp de vectori/vectorial; ~ *зре́ния* cîmp vizual/de vizibilitate. **5.** *(fig.)* cîmp, sferă, teren, domeniu de activitate; *обши́рное* ~ *де́ятельности* cîmp larg de activitate. **6.** fond, cîmp; *жёлтые цветы́ по голубо́му* ~*ю* flori galbene pe fond albastru. **7.** *(mai ales la pl.)* margine *(la o carte, la un manuscris); заме́тки на* ~*я́х* note marginale. **8.** *(pl.)* boruri, margini răsfrînte la pălărie ◇ *(prov.) оди́н в* ~ *не во́ин* unde-i unul nu-i putere; *одного́* ~*я я́годы* tot o apă și un pămînt; sînt de aceeași teapă.

полева́ние, *-я n. sg. (pol.)* alunecare/deplasare spre stînga.

полева́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *лева́ть.*

полеви́ца, *-ы f. (bot.)* iarba-cîmpului; *соба́чья* ~ bucățel.

полёвка, *-и f. (zool.)* șoarece de cîmp.

полево́д, *-а m.* agrotehnician, specialist în culturi de cîmp.

полево́дство, *-а n. sg.* cultura plantelor de cîmp, agricultură.

полево́дческ|ий *adj.* de agricultură, de culturi de cîmp.

полево́й *adj.* **1.** de cîmp; ~*ые цветы́* flori de cîmp; ~*ая мышь* șoarece de cîmp; ~*ые рабо́ты* munca cîmpului. **2.** *(mil.)* de campanie; ~ *го́спиталь* spital de campanie; ~*ая артилле́рия* artilerie de cîmp; ~*ая по́чта* poștă militară; ~ *суд* curte marțială; ~*ая су́мка* porthart ◇ *(mineral.)* ~ *шпат* feldșpat.

полега́емость, *-и f.* cădere *(la păioase).*

полега́ние, *-я n. sg. (agr.)* culcare; cădere; ~ *хлебо́в* culcarea grînelor.

полега́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *поле́чь (2)*

полёглый *adj. (agr.)* polignit; ~ *хлеб* grîne polignite.

полегоньку *adv. (pop.)* încetișor, binișor, ușurel.

полегча́|ть, *-áет vb. pf. impers. dat. (pop.)* a se simți mai bine.

поле́гче *adv.* mai încet, ușurel.

полежа́ть, *-жу́, -жи́шь vb. pf.* a sta lungit *(cîtva timp).*

полёживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a sta culcat, a tolăni culcat.

полезащи́тн|ый *adj.* de protecție a cîmpului; ~*ые лесны́е по́лосы* perdele forestiere de protecție.

поле́зно **1.** *adv.* cu folos, în mod util. **2.** *pred. impers.* este bine, este util.

поле́зность, *-и f. sg.* utilitate, folos.

поле́зн|ый *adj.* util, folositor; ~*ая кни́га* carte utilă; ~*ая де́ятельность* activitate folositoare; ~*ые ископа́емые* minereuri utile; *(tehn.) коэффицие́нт* ~*ого де́йствия* randament.

поле́з|ть, *-у, -ешь vb. pf.* **1.** (a începe) a se sui, a se cățăra, a se urca; ~ *на де́рево* a se sui în copac. **2.** a băga mîna, a căuta cu mîna; ~ *в карма́н за деньга́ми* a băga mîna în buzunar după bani. **3.** a intra, a se vîri; ~ *в во́ду* a intra în apă. **4.** *(вмешаться)* a sări, a se băga; ~ *в дра́ку* a sări la bătaie.

полемизи́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* c+*instr.* a polemiza.

поле́мик|а, *-и f. sg.* polemică; *вести́* ~*у с кем-л.* a polemiza cu cineva.

полеми́ст, *-а m.* polemist.

полеми́ческ|ий *adj.* polemic; ~*ая статья́* articol polemic.

полеми́чность, *-и f. sg* caracter polemic.

полеми́чный *adj.* polemic; ~ *тон* ton polemic.

поле́ниваться, *-ваюсь, -аешься vb. ipf.* a se lenevi, a se lăsa pe tînjeală.

ленивый/ться, *-енюсь, -е́нишься vb. pf. cu inf.* a-i fi lene.

поле́нница, *-ы f.* stivă de lemne.

поле́но, *-а n.* bucată de lemn *(de foc).*

поле́ска, *-и f. (bot.)* brei; trepădătoare.

поле́сье, *-я n. sg.* regiune pădurcasă, regiune de păduri.

полёт, *-а m.* zbor; *маршру́т* ~*а* itinerar de zbor; *слепо́й* ~ zbor fără vizibilitate; *бре́ющий* ~ zbor razant; *фигу́рный* ~ zbor acrobatic; *пики́рующий* ~ zbor în picaj; *разве́дывательный* ~ zbor de recunoaștere; *высо́тный* ~ zbor de mare înălțime; ~ *в строю* zbor în formație; ~ *звено́м* zbor în patrulă; ~ *по баллисти́ческой траекто́рии* zbor pe traiectorie balistică; ~ *раке́ты* zborul rachetei; *уче́бный* ~ zbor de exerciții; *беспоса́дочный* ~ zbor fără escală; ~ *на разве́дку* zbor de cercetare; *косми́ческий* ~ zbor cosmic; *межплане́тный* ~ zbor interplanetar; *орбита́льный* ~ zbor orbital/pe orbită

◇ *с пти́чьего ~а* a) de sus, de la mare înălţime; b) *(fig.)* superficial; *~мысл* avînt al gîndirii; *~ снаря́да* traiectoria obuzului.

полета́й, *-я m (bot.)* ovăz sălbatic obişnuit, odos.

полета́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* a zbura *(cîtva timp)*.

полете́|ть, *-лечу́, -лети́шь vb. pf.* **1.** a-şi lua zborul; *самолёт ~л* avionul şi-a luat zorul. **2.** *(despre obiecte aruncate)* a zbura; *~ с ле́стницы* a cădea de pe scară.

по-ле́тнему *adv.* ca vara, ca de vară; *оде́ться ~* a îmbrăca haine de vară.

полечи́ть, *-ечу́, -е́чишь vb. pf. acuz.* a trata, a îngriji, a aplica un tratament.

полечи́ться, *-ечу́сь, -е́чишься vb. pf.* a se trata, a face o cură.

пол|е́чь, *-ля́гу, -ля́жешь vb. pf.* **1.** a se culca *(despre* mai *mulţi)*; *все ~егли́ спать* s-au culcat toţi. **2.** *(ipf. полега́ть)* a se culca la pămînt ; *(despre cereale) пшени́ца ~егла́* grîul s-s culcat la pămînt. **3.** *(fig.)* a pieri; a cădea, a fi ucis *(despre mai mulţi)*; *в бою ~егло́ мно́го солда́т* mulţi ostaşi au pierit în luptă.

полжи́зни *f.* jumătate de viaţă.

по́лзание, *-я n.* tîrîre, tîrît.

по́лзать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** a se tîrî; *~ по́ полу* a se tîrî pe jos. **2.** *(fig.)* a se tîrî, a se umili; *~ в ногах у кого́-л.* a săruta picioarele cuiva, a se umili dinaintea cuiva.

ползко́м *adv.* tîrîş; în patru labe; *~ добра́ться куда́-л.* a ajunge undeva tîrîş.

ползти́, *-зу́, -зёшь vb. ipf.* **1.** a se tîrî. **2.** a se mişca foarte încet; *по́езд е́ле ~ёт* trenul abia se mişcă. **3.** a se agăţa, a se întinde; *плющ ~ёт по забо́ру* iedera se caţără pe gard. **4.** a curge, a se vărsa; a da pe-afară, a ieşi din; *ме́сто ~ёт из горшка́* aluatul curge din oală. **5.** *(fig.)* a se răspîndi, a umbla; *слу́хи ~у́т* se răspîndesc zvonuri, se zvoneşte. **6.** a se destrăma; *пла́ток ~ёт* basmaua se destramă. **7.** a se surpa, a se nărui; *бе́рег ~ёт* malul se surpă.

ползу́н, *-а m. (tehn.)* cursor; patină; berbec.

ползуно́к, *-нка́ m. (pop.)* copil mic *sau* pui de animal *(care încă nu poate umbla, care se tîrăşte)*.

ползу́чий *adj.* tîrîtor; agăţător, căţărător *(despre plante sau animale)*.

полиандри́я, *-и f.* poliandrie.

полиартри́т, *-а m. (med.)* poliartrită.

поли́в, *-а m.* udare, stropire, irigare, irigaţie.

поли́ва, *-ы f. sg. (tehn.)* smalţ.

поливалёнтный, *adj.* polivalent.

поливáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *поли́ть(2)*

поливáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *поли́ться*. **2.** *pas.* de la *поливáть*.

поли́вка, *-и f. sg.* stropire, udare; irigare; *~ цвето́в* stropirea florilor.

поливн|о́й *adj.* irigat, de irigaţie; *~о́е земледе́лие* agricultură irigată.

поли́вочн|ый *adj.* de irigat, de udat, de stropit; *~ые маши́ны* maşini de irigat.

полига́мия, *-и f. sg.* poligamie.

полига́мный *adj.* poligam.

полигене́зис, *-а m.* poligeneză.

полиглóт, *-а m.* poliglot.

полигóн, *-а m.* **1.** *(mil.)* poligon, poligon de tragere. **2.** *(mat.)* poligon.

полигóнный *adj. (mil.)* de poligon.

полигра́ф, *-а m. (tehn.)* poligraf.

полиграфи́ст, *-а m.* polifgrafist.

полиграфи́ческий *adj.* poligrafic; *~ комбина́т* combinat poligrafic.

полиграфи́я, *-и f. sg.* poligrafie.

полиза́ть, *-лижу́, -ли́жешь vb. pf.* a linge *(de cîteva ori, puţin)*.

поликáрпий, *-я m. (bot.)* policarp.

поликли́ника, *-и f.* policlinică.

полиловéть, *-éю, -éешь vb. pf.* de la *лиловéть*

полиме́р, *-а m. (chim.)* de polimer.

полимеризáция, *-и f. (chim.)* polimerizare.

полиме́рный *adj.* polimer.

полиморфи́зм, *-а m. sg.* polimorfism.

полиморфи́ческий *adj.* de polimorfism; polimorf.

полимóрфный *adj.* polimorf.

полиневри́т, *-а m.* polinevrită.

полинезийцы, *-ев m. pl.* polinezieni

полино́м, *-а m. (mat.)* polinom.

полини́ть *vb. pf. (ipf. лини́ть)* a se decolora.

полиомелúт, *-а m. (med.)* poliomielită.

поли́п, *-а m. (zool. med.)* polip.

полирова́льный *adj.* de lustruit, de polizat; *~ стано́к* maşină de lustruit.

полирова́ние, *-я n. sg. v. полиро́вка*

полиро́ванный *p.t.p.* de la *полирова́ть*. **2.** *adj.* poleit, lustruit, polizat.

полирова́ть, *-рýю, -рýешь vb. ipf. (pf. наполирова́ть şi отполирова́ть) acuz.* a lustrui, a poliza; *~ ме́бель* a lustrui mobile.

полиро́вка, *-и f. sg.* **1.** lustruire, polizare. **2.** lustru, poleială.

полиро́вочный *adj.* de lustruit, de polizat; *~ материа́л* material de lustruit.

полиро́вщик, *-а m.* lustruitor.

по́лис, *-а m.* poliţă; *страхово́й ~* poliţă de asigurare.

полисемáнт|изм, *-а m. (lingv.)* polisemantism.

полисемантúческий *adj. (lingv.)* polisemantic.

полисемúческий *adj. v. полисемантический*

полисемúя, *-и f. (lingv.)* polisemie.

полисинтети́зм, *-а m. (lingv.)* polisintetism.

полисинтети́ческ|ий *adj. (lingv.)* polisintetic; *~ие языки́* limbi polisintetice.

полисме́н, *-а m.* poliţist *(în Anglia şi Statele Unite)*.

полиспáст, *-а m. (tehn.)* palan *(sistem de scripeţi)*.

полиста́ть, *-áю, -áешь vb. pf.* a frunzări, a răsfoi (puţin).

полистúрол, *-а m. (chim.)* polistiren; trolit

поли́стный *adj.* de coală; cu/pe coală; *~ая опла́та* plată pe coală *(de autor)*.

политбюро́ *n. indecl.* birou politic.

политгрáмота, *-ы f. sg.* cunoştinţe politice elementare.

политéйзм, *-а m. sg.* politeism.

политéист, *-а m.* politeist.

политеистúческий *adj.* politeist.

политехнизáция, *-и f. sg.* politehnizare.

политéхнизм, *-а m. sg.* politehnism.

политéхникум, *-а m.* politehnică, şcoală politehnică.

политéхническ|ий *adj.* politehnic; *~ институ́т* institut politehnic; *~ое обуче́ние* învăţămînt politehnic.

политзаключённый, *-ого m.* deţinut politic.

политзаня́тия, *-и pl.* învăţămînt politic.

поли́тик, *-а m.* om politic; politician.

поли́тик|а, *-и f. sg.* **1.** politică; *вне́шняя ~* politică externă; *вну́тренняя ~* politică internă; *экономи́ческая ~* politică economică; *~ невмеша́тельства* politică de neimixtiune; *твёрдая ~* politică fermă; *дальнови́дная ~* politică clarvăzătoare; *теку́щая ~* politică curentă. **2.** *(fig.)* politică; *я его́ ~у наскво́зь ви́жу* înţeleg bine ce urmăreşte el.

политикáн, *-а m.* politician fără scrupule; trăgător de sfori, intrigant; om lipsit de principii.

политикáнский *adj.* de politician intrigant.

политикáнство, *-а n. sg.* politicianism; fel de a fi al unui intrigant.

поли́тико-воспита́тельный *adj. (în expr.) ~ая рабо́та* muncă de educaţie politică.

полити́ческ|ий *adj.* politic; *~ие взгля́ды* convingeri politice; *~ие права́* drepturi politice; *~ое значе́ние* însemnătate/importanţă politică; *~ де́ятель* om politic; *~ режи́м* regim politic; *~ое устро́йство страны́* organizarea politică a unei ţări; *~ие события* evenimente politice; *~ая борьба́* luptă politică; *~ое воспита́ние масс* educarea politică a maselor; *речь большо́го ~ого значе́ния* discurs de mare importanţă politică ◇ *~ая эконо́мия* economie politică.

полити́чно *adv.* **1.** (în mod) abil, delicat; cu tact. **2.** *(pop.)* în mod politicos.

полити́чный *adj* **1.** abil; diplomatic; cu tact; *~челове́к* om abil. **2.** politicos, amabil.

политкружóк, *-жка́ m.* cerc de studii politice.

политотдéл, *-а m.* secţie politică.

политпросвéт, *-а m. sg.* educaţie politică.

политрабо́та, *-ы f.* muncă politică.
политрабо́тник, *-а m.* activist politic.
политру́к, *-а m.* instructor politic.
политуправле́ние, *-я n.* direcţie politică
политу́ра, *-ы f.* poliţură, lustru, lac pentru lustruit.
политучёба, *-ы f. sg.* învăţămînt politic.
поли́|ть, *-лью, -льёшь vb. pf.* **1.** a începe să curgă/să toarne; *дождь ~л* a început să plouă. **2.** *(ipf. поливáть) acuz.* a stropi, a uda; a turna *(pentru spălat)*; *~ цветы́* a stropi florile.
поли́|ться, *-лью́сь, -льёшься vb. pf.* **1.** *(ipf. поливáться)* a se uda, a se stropi. **2.** a începe să curgă; *вода́ ~лась из кра́на* apa a început să curgă din robinet; *(fig.) слёзы ~лись* i-au dat lacrimile; *~лись вопро́сы* au început să curgă întrebările.
политэконо́мия, *-и f. sg.* economie politică.
политэмигра́нт, *-а m.* emigrant politic.
полифони́ческий *adj. (muz.)* polifonic.
полифо́ния, *-и f. sg. (muz.)* polifonie.
полихромати́ческий *adj.* policrom, multicolor.
полихро́мия, *-и f. sg.* policromie.
полицеймéйстер, *-а m.* şef de poliţie *(în Rusia ţaristă)*.
полице́йск|ий 1. *adj.* poliţienesc, poliţist, de poliţie; *~ уча́сток* comisarul de poliţie; *~ие ме́ры* măsuri poliţieneşti; *~режи́м* regim poliţist. **2. ~ий,** *-ого m.* agent de poliţie, sergent de stradă, poliţist; *отря́д ~их* detaşament de poliţişti.
полицикли́ческий *adj. (chim.)* policiclic.
поли́ция, *-и f. sg. (înv.)* poliţie; *сыскна́я ~* poliţie judiciară, siguranţă.
полицме́йстер, *-а m. = полицеймéйстер.*
поли́чн|ое, *-ого n. sg. (în expr.) пойма́ть с ~ым* a prinde în flagrant delict; a prinde asupra faptului.
полишине́л|ь, *-я m.* paiaţă, Vasilache, arlechin ◇ *секре́т ~я* secretul lui Polichinelle.
полиэ́др, *-а m. (mat.)* poliedru.
полиэдри́ческий *adj. (mat.)* poliedric; poliedrol.
полиэдри́я, *-и f.* poliedrie, clorofă.
полиэтиле́н, *-а m. (chim.)* polietenă.
полк, *-á m.* **1.** regiment; *пехóтный ~* regiment de infanterie; *артиллери́йский ~* regiment de artilerie; *сапёрный ~* regiment de pionieri; *понтóнный ~* regiment de pontonieri; *инжене́рный ~* regiment de geniu; *стрелкóвый ~* regiment de vînători; *~ дивизио́нной кóнницы* regiment de călăraşi; *авиацио́нный ~* regiment de aviaţie; *командúр ~á* comandant de regiment. **2.** *(fig. înv.)* mulţime, ceată, gloată, cîrd ◇ *на́шего ~ý прúбыло* rîndurile noastre s-au îngroşat.
по́лк|а[1], *-и f.* **1.** poliţă, raft, stelaj; *кни́жная ~* raft de cărţi. **2.** loc de dormit într-un vagon de cale ferată; ◇ *положúть зýбы на ~y* a-şi pune pofta-n cui; a trage mîţa de coadă.
по́лка[2], *-и f.* plivit, plivire, prăşit.
полкóвник, *-а m.* colonel.
полкóвничий, *adj.* de colonel.
полково́дец, *-дца m.* comandant de oşti; comandant, căpitan.
полково́дческий *adj.* de comandant de oşti.
полков|óй *adj.* de regiment; *~ командúр* comandant de regiment; *~óе знáмя* drapelul regimentului; *~ óбоз* tren regimentar.
поллю́ция, *-и f. (fiziol.)* poluţie.
полне́йший, *adj.* absolut, total; *он ~ невéжда* e de o ignoranţă crasă; *~ беспоря́док* dezordine totală.
полне́ть, *-éю, -éешь vb. ipf. (pf. пополне́ть)* a se îngrăşa.
полн|и́ть, *vb. ipf. acuz.* a îngrăşa, a face să pară mai gras; *э́то пла́тье меня́ ~и́т* această rochie mă îngraşă.
по́лн|иться, *-ится vb. ipf. (în expr.) слу́хом земля́ ~ится* merge vorba în toată lumea; lumea toată vorbeşte; urlă tîrgul.
по́лно[1], *adv.* plin, cu vîrf; *~ нали́ть* a umple (cu) vîrf.
по́лно[2] *adv.* **1.** cu *inf. (довольно, хва́тит)* ajunge!, destul!, încetează; *~ пла́кать!* încetează cu plînsul!; *~ тебé огорча́ться!* nu mai face să te necăjeşti atîta! **2.** cu *inf.* sau fără *compl. (да что вы!) и, ~, что за счёты!* ei lasă, ce să mai vorbim!
полновéсность *-и f. sg.* **1.** greutate reglementară. **2.** *(fig.)* caracter convingător; temeinicie.
полновéсн|ый *adj.* **1.** cu greutate reglementară. **2.** *(fig.)* puternic; *~ удáр* lovitură puternică. **3.** *(fig.)* convingător; cu greutate; *~ые дóводы* argumente convingătoare; *~ые доказáтельства* dovezi care trag greu la cîntar.
полновла́стие, *-я n. sg.* putere deplină, putere absolută, suveranitate.
полновла́стно *adv.* cu putere absolută, cu depline puteri.
полновла́стный *adj.* atotputernic, suveran, cu puteri depline.
полново́д|ный *adj.* cu multă apă, bogat în apă.
полново́дье, *-я n. sg.* nivel ridicat al apelor, ape mari.
полногла́сие, *-я n. sg. (lingv.)* plenisonie, pleofonie.
полногла́сный *adj. (lingv.)* plenison, cu polnoglasie, plenofonic.
полногра́нный *adj. (mineral.)* holoedric.
полногру́дый *adj.* pieptos.
полнозву́чный *adj.* sonor.
полнокро́вие, *-я n. sg.* pletoră, abundenţă de sînge.
полнокро́вн|ый *adj.* **1.** pletoric. **2.** *(fig.)* activ, voios, vioi, plin de viaţă.
полноли́ци|е, *-я n.* rotund la faţă, cu faţa plină.
полноли́ние, *-я n. sg.* lună plină.
полнометра́жный *adj.* de lung metraj *(despre filme)*.
полномо́ч|ие, *-я n.* împuternicire, mandat; *неогранúченные ~я* puteri depline; *превы́сить ~я* a depăşi mandatul/atribuţiile; *дава́ть ~я* a împuternici.
полномо́чный *adj.* împuternicit; plenipotenţiar; *~ представúтель* împuternicit; *(dipl.)* reprezentant plenipotenţiar; *(dipl.)*; *~ мини́стр* ministru plenipotenţiar.
полноповоро́тный *adj. (mec.)* cu turaţie completă.
полнопра́вие, *-я n. sg.* drepturi depline.
полнопра́вный *adj.* cu toate drepturile, cu drepturi depline.

по́лностью *adv.* în întregime, complet, deplin; *целико́м и ~* cu totul; în întregime.
полнот|á *-ы f. sg.* **1.** *(обилие)* plinătate, plenitudine; abundenţă; *~ звýка* plenisonie; *~ влáсти* puteri depline, putere totală; *для ~ы карти́ны* pentru a avea o imagine completă. **2.** *(тýчность)* corpolenţă, obezitate ◇ *от ~ы сéрдца/душú* din toată inima; *с исчéрпывающей ~óй* exhaustiv, cu toate amănuntele
полноте́лый *adj.* corpolent.
полноце́нность, *-и f.* valoare deplină/integrală; valoare mare.
полноце́нн|ый *adj.* **1.** de valoare reală. **2.** cu valoare nominală; *~ая рабóта* operă de reală valoare.
по́лночь, *-и* şi *полу́ночи f. sg.* **1.** miezul nopţii; *в ~* la miezul nopţii; *далекó за ~* tîrziu după miezul nopţii. **2.** *(înv.)* nord, miazănoapte.
по́лн|ый *adj.* **1.** *(наполненный)* plin, umplut; complet, ticsit; *~ до краёв* plin pînă sus; plin pînă la refuz. **2.** complet, întreg, total; deplin; *~ое собрáние сочинéний* opere complete; *в ~ом составе* în formaţie completă; cu toţii; *~ое затмéние* eclipsă totală. **3.** *(абсолютный)* absolut, total, perfect; *~ая тишúна* linişte absolută; *~ое невéжество* ignoranţă crasă; *~ая свобóда* libertate deplină; *в ~ом расцвéте сил* în floarea vîrstei; *на ~ом ходý* în plin mers; *с ~ым знáнием дéла* în deplină cunoştinţă de cauză; *в ~ой безопáсности* în siguranţă perfectă; *жить в ~ом довóльстве* a trăi în belşug. **4.** gras, obez; corpolent; dolofan; *~ая жéнщина* femeie grasă; *~ мужчúна* bărbat corpolent ◇ *~ая луна́* lună plină; *(fig.) ~ая чáша* belşug, abundenţă; *с ~ым прáвом* cu drept cuvînt; *в ~ом разгáре* în toi; *говорúть ~ым гóлосом* a) a vorbi în gura mare; b) *(fig.)* a spune verde în faţă; *жить ~ой жúзнью* a trăi din plin; *~ым-полнó* ticsit; arhiplin; cu vîrf şi îndesat.
по́ло *n. indecl. (sport)* polo; *вóдное ~* polo pe apă.
пол-оборóта *m. indecl.* întoarcere pe jumătate; *(mil.) ~ налéво!* jumătate la stînga!

полъ́ва́, *-ы́ f. sg.* pleavă, goz, codină.

полове́цк|ий *adj.* polovţian; *~ие та́нцы* dansuri polovţiene.

полови́к, *-а m.* preş.

полови́н|а, *-ы f.* **1.** jumătate; *~ пути́* jumătatea drumului; *в ~е шесто́го* la ora cinci şi jumătate; *в ~е ию́ля* la mijlocul lui iulie. **2.** *(înv.)* parte (izolată) a unui apartament; *он ушёл на свою́ ~y* s-a retras în apartamentul său ◇ *(glum.) дража́йшая ~* scumpa mea jumătate *(despre soţie)*.

полови́нка, *-и f.* **1.** *dim.* de la *полови́на*; *~ я́блока* jumătate de măr. **2.** canat *(de uşă)*.

полови́нн|ый *adj.* pe jumătate; *в ~ом разме́ре* (pe) jumătate; echivoc.

полозна́тат|ый *adj.* **1.** din două jumătăţi; din două părţi; *~ые две́ри* uşă cu două canaturi. **2.** *(fig. peior.)* nedecis, şovăielnic; tranzacţional; *~ отве́т* răspuns şovăielnic; răspuns în doi peri; *~ые ме́ры* jumătăţi de măsură; *~ое реше́ние* soluţie de compromis.

полова́, *-ы f.* scîndură de podea.

полО́вник, *-а m. (reg.)* polonic.

полово́дье, *-я n. sg.* revărsare a apelor de primăvară; ape mari, umflarea apelor; *весе́нее ~* revărsarea apelor de primăvară.

полово́й[1], *-о́го m. (înv.)* ospătar, chelner.

полов|о́й[2] *adj.* de podea, al podelei; *~ая щётка* perie de frecat podele.

полов|о́й[3], *adj.* sexual, genital; *~ые о́рганы* organe genitale; *~а́я зре́лость* pubertate; *~а́я связь* legătură sexuală; *~о́е бесси́лие* impotenţă.

по́ловцы, *-ев pl.; sg. по́ловец, -вца m.* polovţieni.

полО́вый *adj.* şarg.

по́лог, *-а m.* polog.

полО́гий *adj.* lin, dulce, uşor înclinat, în pantă uşoară; *~ склон* pantă dulce.

полО́го *adv.* lin, în pantă uşoară.

полО́гость, *-и f.* povîrniş lin, pantă dulce, pantă lină.

положе́ни|е, *-я n.* **1.** *(местонахождение)* poziţie, aşezare; *определи́ть ~ су́дна* a determina poziţia vasului. **2.** atitudine, poziţie; *в сиди́чем ~и* şezînd; *лежа́чее ~* poziţie culcată. **3.** poziţie, stare; *(tehn.) рабо́чее ~* stare de funcţionare, poziţie/stare de lucru; *~ поко́я* stare de repaus, poziţie de repaus; *~ неусто́йчивого равнове́сия* poziţie de echilibru instabil; *~ равнове́сия* poziţie stare de echilibru; *исхо́дное ~*a) poziţie / iniţială;b) *(mil.)* baza de plecare. **4.** stare, situaţie, condiţie; *~ вещёй, ~ дел* stare de lucruri, situaţie; *междунаро́дное ~* situaţie internaţională; *вну́треннее ~* situaţie internă; *семе́йное ~* situaţie familială; *руководя́щее ~* rol de frunte, rol conducător; *оса́дное ~* stare de asediu; *объяви́ть на оса́дном ~и* a proclama stare de asediu; *на вое́нном ~и* pe picior de război; *тяжёлое ~ больно́го* stare gravă a bolnavului; *тру́дное ~* situaţie grea; *нело́вкое ~* situaţie penibilă; *щекотли́вое ~* situaţie delicată. **5.** teză, principiu, bază; *основны́е ~я* principii de bază, teze fundamentale; *нау́чное ~* teză. **6.** lege, regulament; *~ о вы́борах* lege electorală ◇ *быть в ~и* a fi însărcinată; *~ обя́зывает* obrazul subţire cu cheltuială se ţine; *(înv.) челове́к с ~ем* om cu situaţie; *войти́ в чьё-л. ~* a se pune în situaţia cuiva, a-i arăta înţelegere; *вы́йти из ~я* a ieşi dinr-o încurcătură, a se descurca; *быть на высоте́ ~я* a fi la înălţimea situaţiei; *хозя́ин ~я* stăpîn pe situaţie; *злоупотреби́ть свои́м ~ем* a abuza de situaţia/de poziţia sa; *дости́чь высо́кого ~я* a ajunge pe o treaptă/într-o funcţie înaltă; *напи́ться до ~я зюз* a se îmbăta criţă/lulea/turtă; *~ху́же губерна́торского* situaţie cît se poate de penibilă; *попа́сть в ло́жное ~* a nimeri într-o situaţie neplăcută; *рискова́ть свои́м ~ем* a-şi pune situaţia în joc.

положе́нный 1. *p.t.p.* de la *положи́ть*[1]. **2.** *adj. (înv.)* fixat, stabilit; *в ~ час* la ora fixată.

положи́м *cuv. modal* **1.** (să) admitem că, (să) presupunem că; *~, что вы правы́* (să) presupunem că aveţi dreptate. **2.** *(хотя́)* ce e drept; *~* să zicem! ba bine că nu!

положи́тельно *adv.* **1.** *(утвердительно)* pozitiv, afirmativ; categoric. **2.** *(решительно)* absolut, deloc. **3.** *cuv. modal* într-adevăr, desigur; realmente.

положи́тельность, *-и f. sg.* caracter pozitiv.

положи́тельн|ый *adj.* **1.** *(утвердительный)* pozitiv; afirmativ; *~ая оце́нка* apreciere pozitivă; *~ отве́т* răspuns afirmativ. **2.** pozitiv, util, valoros; *~ результа́т* rezultat pozitiv; *~ое явле́ние* fenomen pozitiv; *~ геро́й* personaj pozitiv, erou pozitiv; *~ челове́к* om de ispravă. **3.** *(mat. el.)* pozitiv; *~ое число́* număr pozitiv; *~ электри́ческий заря́д* sarcină electrică pozitivă. **4.** absolut, complet; *~ дура́к* prost de dă în gropi, prost ca noaptea ◇ *(gram.) ~ая сте́пень сравне́ния* grad pozitiv.

положи́ть[1], *-ожу́, -о́жишь vb. pf. acuz.* **1.** *pf.* de la *класть*. **2.** a ucide, a doborî; *~ на ме́сте* a doborî pe loc. **3.** *(înv.)* a fixa preţul, salariul etc.; *~ хоро́шее жа́лование* a fixa un salariu bun ◇ *(fig.) ~ ору́жие* a depune armele; *положа́ ру́ку на се́рдце* cu mîna pe inimă ; sincer vorbind; *~ нача́ло* a pune baza, a întemeia; *~ коне́ц* a pune capăt; *~ себе́ за пра́вило* a-şi propune ca regulă; *~ зу́бы на по́лку* a-şi pune pofta în cui.

положи́ть[2], *-ожу́, -о́жишь; vb. pf.* cu *inf. (înv.)* a hotărî, a stabili; *~ли дать де́лу ход* s-a hotărît să se treacă la acţiune.

положи́ться, *-ожу́сь, -о́жишься vb. pf. (ipf. полага́ться) на* + *acuz.* a se bizui, a se încrede, a conta, a pune temei; *~ тесь на меня́* bizbuiţi-vă pe mine.

по́лоз, *-а m.* **1.** talpă de sanie. **2.** plaz *(la plug.)*. **3.** *(tehn.)* talpă. patină, tălpice.

полО́к[1], *-лка́ m.* bancă, poliţă, pat de scînduri *(la o baie cu aburi)*.

полО́к[2], *-лка́ m.* camion *(cu cai)*, baraba.

полО́льник, *-а m. (agr.)* cultivator, rariţă.

полО́льщик, *-а m.* plivitor, prăşitor.

полом. *-а m. (pop.) v. полО́мка*

поломА́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. ломА́ть) acuz.* a strica, a dărîma, a vătăma.

подема́|ться[1], *-а́ется vb. pf.* a se strica, a se rupe.

поломА́ться[2], *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. ломА́ться)* a face fasoane, a face nazuri *(un timp oarecare)*.

полО́мка, *-и f.* **1.** *sg.* rupere, defectare, deteriorare. **2.** stricăciune, avarie.

поломО́йка, *-и f. (pop.)* femeie de serviciu care spală podele.

полО́н, *-а m. sg. (înv.)* captivitate, prizonierat; *взять в ~* a lua prizonier.

полоне́з, *-а m.* polonează *(dans şi muzică)*.

полони́зм, *-а m. (lingv.)* polonism.

полО́ний, *-я m. (chim.)* poloniu.

полони́стика, *-и f. (lingv.)* polonistică.

полони́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. acuz. (înv.)* a captura, a face prizonier.

полоса́, *-ы́ f. (acuz. по́лосу)* **1.** dungă; *~ све́та* dungă de lumină; *~ спе́ктра* dunga spectrului. **2.** *(узкий кусок)* fîşie; bandă; *(auto) ~ движе́ния* bandă de circulaţie. **3.** *(область)* zonă, regiune; *черноземна́я ~* zonă de cernoziom; *~ обороны* zonă de apărare; *запре́тная ~* zonă interzisă; *погранична́я ~* zonă de frontieră; *лесозащи́тная ~* perdea forestieră de protecţie. **4.** *(înv.)* fîşie de pămînt, ogor. **5.** *(tipogr.)* pagină, pagină de zaţ. **6.** *(fig.)* perioadă; *це́лая истори́ческая ~* o întreagă perioadă istorică **7.** *(fig.)* stare, dispoziţie ◇ *така́я ~ каши́ла|попа́ла на кого́-л.* nu ştiu ce l-a apucat, ce-a dat peste el.

полоса́т|ый *adj.* dungat, în dungi, vărgat; *~ая ткань* ţesătură în dungi.

полоска́ние, *-я n.* **1.** *sg.* clătire, clătit. **2.** garga

полоска́тельн|ый *adj.* pentru clătit; *~ая ча́шка* vas pentru clătit.

полоска́ть, *-ощу́, -о́щешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. вы́полоскать şi прополо́скать) acuz.* a clăti, a limpezi; *~ бельё* a clăti rufele, **2.** *(pf. прополоска́ть)* a-şi clăti, a-şi spăla; *~ го́рло* a face gargară.

полоска́ться, *-ощу́сь, -о́щешься vb. pf.* **1.** a se bălăci. **2.** *(fig.)* a flutura, a fîlfîi.

полосну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. acuz. (pop.)* a lovi, a croi, a atinge.

полосова́ние, *-я n. sg.* tăiere în fîşii, tăiere în benzi.

полосова́ть, *-су́ю, -су́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. располосова́ть)* a tăia în fîşii, a tăia în benzi. **2.** *(pf. исполосова́ть) (pop.)* a croi, a lovi, a bate.

полостн|о́й *adj. (anat.)* de cavitate.

по́лость[1], *-и f. (anat.)* cavitate; *брюшна́я ~* cavitatea abdominală; *~ рта* cavitatea bucală; *грудна́я ~* cavitate toracică; *зубна́я ~* alveolă dentară; *(geol.) ка́рстовая ~* pînză carstică.

по́лость[2], *-и f.* pătură, cuvertură *(pentru trăsură, sanie)*.

полоте́нечн|ый *adj.* de prosop; *~ая ткань* ţesătură pentru prosoape.

полоте́нце, *-а n.* prosop; şervet de bucătărie.

полотёр, *-а m.* **1.** parchetar. **2** aparat pentru curăţat parchetul.

полотёрный *adj.* de/pentru curăţat parchetul.

поло́тни|ще, *-а n.* **1.** foaie de cort. **2.** *(tehn.)* pînză; *~ пилы́* pînză de ferăstrău. **3.** *(constr.)* canat; *дверно́е ~* canatul uşii.

полотно́, *-а́ n.* **1.** pînză; pînzeturi; *льняно́е ~* pînză de in; *штапе́льное ~* fibră sintetică. **2.** *(tehn.)* bandă; pînză; *~ пилы́* pînză de ferăstrău; *~ конве́йера* pînza benzii rulante. **3.** *(arte)* pînză, tablou. **4.** terasament; drum; *железнодоро́жное ~* terasament de cale ferată; *ездово́е ~ доро́ги* partea carosabilă a drumului ◇ *бе́лый как ~* alb ca varul.

полотня́н|ый *adj.* de/din pînză; *~ая руба́ха* cămaşă de pînză; *(text.) ~ое переплете́ние* legătură în pînză.

поло́ть, *полю́, по́лешь vb. ipf. (pf. вы́полоть) acuz.* a plivi; a prăşi.

полоу́мие, *-я n. sg.* sminteală, nebunie, demenţă.

полоу́мный *adj.* smintit, zăpăcit, descreierat.

полпре́д, *-а = полномо́чный представи́тель m.* reprezentant plenipotenţiar.

полпре́дство, *-а m = полномо́чное представи́тельство* reprezentanţă plenipotenţiară.

полпути́ *m. indcl.* jumătate de drum; *верну́ться с ~* a se întoarce de la jumătatea drumului ◇ *(fig.) останови́ться на ~* a nu duce treaba pînă la capăt, a se opri în mijlocul drumului.

полсло́ва jumătate de cuvînt; *останови́ться на полсло́ве* a se opri la jumătatea cuvîntului; *на ~ вы́звать/позва́ть кого́-л.* a chema pe cineva pentru a-i spune numai o vorbă; *поня́ть с ~* a înţelege de la primele cuvinte; *ни ~ от него́ не услы́шишь* nu poţi scoate de la el nici o vorbă.

полсо́тни *f.* cincizeci.

полти́н|а, *-ы f. (pop.) = полти́нник; два с ~ой* două ruble şi jumătate.

полти́нник, *-а m.* monedă de 50 de copeici; sumă de 50 de copeici.

полтора́, *полу́тора m.* şi *n. num.* unu şi jumătate; *~ рубля́* o rublă şi jumătate; *~ часа́* o oră şi jumătate; *в ~ раза бо́льше* o dată şi jumătate mai mult ◇ *ни два, ни ~* nici laie, nici bălae; nici cal, nici măgar; *(glum.) ~ челове́ка* aproape nimeni; foarte puţină lume.

полтора́ста, *полу́тораста num.* o sută cincizeci; *~ рубле́й* o sută cinzeci de rube.

полторы́ *полу́торы f. num.* de la *полтора́*; *~ ты́сячи* o mie cinci sute.

полуавтома́т *-а m.* semiautomat.

полуавтомати́ческий *adj.* semiautomat.

полуба́к, *-а m. (mar.)* teugă.

полубаллО́н, *-а m. (auto)* pneu semibalon.

полубезрабо́тный, *-ого m.* şomer parţial.

полубессозна́тельн|ый *adj.* aproape în stare de leşin.

полубо́г, *-а m.* semizeu.

полуботи́нки, *-нок m. (sg. полуботи́нок, -нка)* pantofi *(închişi)*.

полувагО́н, *-а m.* vagon descoperit *(cu pereţi înalţi)*.

полува́л, *-а m. sg.* toval, piele brută de vită.

полува́тт|ный *adj.* de o jumătate de watt; *~ая ла́мпочка* bec de o jumătate de watt.

полувеково́й *adj.* de o jumătate de veac/de secol.

полугла́сн|ый *adj. (lingv.)* **1.** semivocalic. **2.** *~ая, -ой f* semivocală.

полуго́дие, *-я n. sg.* jumătate de an, semestru; *уче́бное ~* semestru şcolar; *пе́рвое ~* primul semestru.

полугодИчн|ый *adj.* de jumătate de an, semestrial; *~ые ку́рсы* cursuri semestriale.

полугодова́лый *adj.* (în vîrstă) de o jumătate de an.

полугодово́й *adj. v. полугоди́чный; ~ отчёт* dare de seamă semestrială.

полуго́док, *-дка m.* vită de şase luni.

полуголо́дный *adj.* mai mult flămînd decît sătul.

полугО́лый *adj.* aproape gol, îmbrăcat pe jumătate.

полуграмО́тный *adj.* cu puţină ştiinţă de carte.

полу́да, *-ы f.* **1.** *sg.* spoire, cositorire. **2.** aliaj pentru cositorit; spoială, strat de cositor aplicat prin spoire.

полу́денн|ый *adj.* **1.** de amiază, de prînz. **2.** *poetic (inv.)* de miazăzi, meridional ◇ *(astr.) ~ая ли́ния* meridiană.

полудётский *adj.* infantil.

полудИк|ий *adj.* semisălbatic.

полуди́ть *-ужу́, -уди́шь vb. pf.* de la *луди́ть*.

полудремО́та, *-ы f.* toropeală, aţipeală.

полужёсткий *adj.* semirigid.

полужив|О́й *adj.* mai mult mort decît viu.

полужи́дкий *adj.* semifluid.

полужи́рный *adj. (tipogr.)* semigras, semialdin.

полузабы́тый *adj.* aproape uitat.

полузабы́ть|ё, *-я n. sg.* stare de semiconştienţă, aţipeală.

полузакры́тый *adj.* semiacoperit.

полузакры́ть, *-рО́ю, -ро́ешь vb. pf.* a închide pe jumătate.

полузащИт|а, *-ы f. sg. col. (sport)* mijlocaşii; *центр ~ы* centru-mijlocaş, stoper.

полузащИтник, *-а m. (sport)* mijlocaş.

полузна́йка, *-и f.* şi *m.* semidoct.

полузре́лый *adj.* pe jumătate copt.

полука́лька, *-и f. (lingv.)* semicalc.

полуколониа́льн|ый *adj.* semicolonial; *~ая страна́* ţară semicolonială.

полуколО́ния, *-и f.* semicolonie.

полуколО́нна, *-ы f. (arhit.)* semicoloană.

полукочев|О́й *adj.* seminomad.

полукро́вка, *-и f.* corcitură, metis.

полукро́вный *adj.* de metis.

полукру́г, *-а m.* semicerc.

полукру́глый *adj.* semicircular.

полукрУжный *adj. (anat.)* semicircular.

полукры́лые, *-ых pf. (zool.)* hemiptere.

полукуста́рник, *-а m. (bot.)* semiarbust.

полукуста́рный *adj.* semiartizanal, semimeşteşugăresc.

полулега́льный *adj.* semilegal.

полулежа́ть, *-жу́, -жи́шь vb. ipf.* a sta pe jumătate culcat, a sta într-o rînă.

полуле́чь, *-ля́гу, -ля́жешь vb. pf.* a se culca într-o rînă.

полулитро́вый *adj.* de o jumătate de litru.

полума́ска, *-и f.* semimască.

полумгла́, *-ы́ f. sg.* semiîntuneric.

полумезга́, *-и́ f.* pulpă vegetală.

полумЕр|а, *-ы f.* jumătate de măsură; paliativ.

полумёртвый *adj.* **1.** muribund, mai mult mort decît viu. **2.** lipsit de viaţă, stins.

полуме́сяц, *-а m.* semilună.

полуме́сячный *adj.* de o jumătate de lună.

полуметро́вый *adj.* de o jumătate de metru.

полумра́к, *-а m. sg.* semiîntuneric, semiobscuritate, penumbră.

полумя́гкий *adj.* **1.** pe jumătate moale. **2.** *(lingv.)* semimoale, semimuiat.

полунагО́й *adj.* pe jumătate gol.

полу́ндра! *interj. (mar.)* fereşte-te! păzea! atenţie!

полуно́чник, *-а m.* noctambul, persoană căreia îi place să petreacă noaptea fără să doarmă.

полуно́чничать, *-аю, -аешь vb ipf.* a se culca tîrziu, a sta pînă noaptea tîrziu.

полуно́чный *adj.* nocturn, de miez de noapte.

полу́ночь, *-и f. (în expr.) до ~и* pînă la miezul nopţii.

полуобнажённый *adj.* pe jumătate gol; golaş.

полуоборО́т, *-а m.* **1.** întoarcerea corpului pe jumătate; *стоя́ть в ~* a sta pe jumătate întors *(faţă de cineva)*; *(mil.) ~ напра́во!* jumătate la dreapta! **2.** *(tehn.)* jumătate de rotaţie, semirotaţie.

полуодётый *adj.* pe jumătate îmbrăcat.

полуокру́жность, *-и f.* semicircumferinţă.

полуосвещённый *adj.* semiluminat.

полуо́стров, *-а m.* peninsulă.

полуостровно́й *adj* de penisulă, peninsular.

полуотво́ренный *v. полуоткры́тый*

полуоткры́тый *adj.* **1.** pe jumătate deschis, întredeschis. **2.** *(lingv.)* semideschis.

полуофициа́льный *adj.* semioficial.

полупальто́ *n. indecl.* scurtă, palton scurt.

полуподва́л, *-а m.* demisol.

полуподва́льный *adj.* de demisol; *~ эта́ж* demisol.

полупоклон, *-а m.* înclinare uşoară.

полуприце́п, *-а m.* remorcă pe două roţi.

полупроводни́к, *-á m. (fiz.)* semiconductor.

полупроду́кт, *-а m.* semifabricat.

полупрозра́чность, *-и f.* semitransparenţă.

полупрозра́чный *adj.* semitransparent.

полупролета́рий, *-я m.* semiproletar.

полупромы́шленный *adj. (tehn.)* semiindustrial.

полупролёт, *-а m. (constr.)* jumătate de deschidere; semitravee.

полупропи́тка, *-и f. (tehn.)* semigudronare; semiimpregnare.

полупусты́ня, *-и f.* semideşert.

полупья́ный *adj.* aproape beat, pe jumătate beat.

полураздётый *adj.* pe jumătate dezbrăcat.

полуразру́шенный *adj.* pe jumătate dărîmat.

полура́ма, *-ы f. (tehn.)* semicadru.

полуро́та, *-ы f. (mil.)* jumătate de companie.

полуро́тный *adj.* de jumătate de companie.

полусапо́жки, *-жек pl. (înv.)* cizmuliţe *(scurte)*.

полусве́т[1], *-а m. sg.* penumbră, lumină slabă, clar-obscur.

полусве́т[2], *-а m. sg. (înv.)* lumea femeilor uşoare.

полусло́во, *-а n. v. послове*

полусме́рть, *-и f. (în expr.) до ~и* teribil, grozav; *устáть до ~и* a obosi grozav; a fi frînt de oboseală; *изби́ть до ~и* a trage o bătaie soră cu moartea.

полусогла́сный *adj. (lingv.) ~ звук* semiconsoană.

полусозна́тельный *adj.* semiconştient.

полусо́н, *-сна́ m. sg.* stare de somnolenţă/de aţipeală.

полусо́нный *adj.* pe jumătate adormit, somnoros; *~ое состоя́ние* stare de somnolenţă.

полуста́нок, *-нка m. (ferov.)* haltă.

полусти́шие, *-я n.* emistih.

полусу́мрак, *-а m.* semiobscuritate, penumbră.

полусфе́ра, *-ы f.* emisferă

полусферический *adj.* emisferic.

полутвёрдый *adj.* semitare, semidur, semisolid.

полутёмный *adj.* semiobscur, pe jumătate întunecat.

полуте́нь, *-и f.* penumbră.

полуто́н, *-а m. (muz. arte)* semiton.

полуто́нка, *-и f.* camionetă *(cu capacitate de o jumătate de tonă)*.

полуторагодова́лый *adj.* (în vîrstă) de un an şi jumătate.

полу́торка, *-и f.* autocamionetă *(cu capacitate de o tonă şi jumătate)*.

полу́торный *adj.* de unuşi jumătate; *в ~ом разме́ре* cu un spor de 50 %.

полутьма́, *-ы f. sg.* semiîntuneric; semiobscuritate.

полууста́в, *-а m.* scriere semiuncială.

полуста́вный *adj.* semiuncial.

полуфабрика́т, *-а m.* semifabricat.

полуфина́л, *-а m. (sport.)* semifinală.

полуфина́льный *adj.* de semifinală; *~ матч* meci de semifinală.

полуциркуля́рный *adj.* semicircular.

получа́с, *-а m. v. получасá.*

получасово́й *adj.* de o jumătate de oră; *~ переры́в* întrerupere/pauză de o jumătate de oră.

получа́тель, *-я m.* destinatar; beneficiar; *~ гру́за* destinatarul încărcăturii.

получа́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *получи́ть*

получа́ться, *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *получи́ться.* **2.** *pas.* de la *получа́ть.*

получе́ни|е, *-я n. sg.* **1.** primire; *расписа́ться в ~и де́нег* a semna de primirea banilor; *распи́ска о ~и* recipisă, chitanţă de primire; *подтверди́ть ~* a confirma primirea. **2.** obţinere, dobîndire, captare; *~ водоро́да из воды́* obţinerea hidrogenului din apă.

получи́ть, *-учу́, -у́чишь vb. pf (ipf. получа́ть) acuz.* **1.** a primi, a căpăta, a obţine; *~ письмо́* a primi o scrisoare; *~ зарпла́ту* a primi salariu; *~ сда́чу* a primi restul; *~ назначе́ние* a căpăta numirea; *~ повыше́ние* a primi o avansare; *~ зва́ние* a căpăta un titlu/un grad; *~ прика́з* a primi un ordin; *~ зака́з* a primi o comandă; *~ пощёчину* a primi o palmă. **2.** *(добыть, выработать)* a obţine, a dobîndi, a scoate, a extrage, *~ бензи́н из не́фти* a obţine benzină din ţiţei. **3.** *(заболеть)* a se îmbolnăvi de...; a căpăta, a contracta; *~ на́сморк* a contracta un guturai; *~ воспале́ние лёгких* a se îmbolnăvi de pneumonie ◇ *~ изве́стность* a dobîndi celebritate; a ajunge celebru; *~ призна́ние* a-şi găsi întrebuinţare; *~ огла́ску* a ajunge cunoscut; a fi dat publicităţii; *~ зако́нную си́лу* a căpăta putere de lege; *~ распростране́ние* a se răspîndi; *~ всео́бщее призна́ние* a fi recunoscut de toţi; *~ удово́льствие* a avea o (mare) plăcere; a-i plăcea; *~ вы́говор* a primi o mustrare; *~ на́ руки* a primi în mînă.

получи́/ться, *-у́чится vb. pf. (ipf. получа́ться)* **1.** a se primi, a sosi, a veni; a fi primit; *~ лось письмо́* s-a primit o scrisoare. **2.** a se obţine. **3.** a ieşi, a rezulta; *~ лось недоразуме́ние* a rezultat o neînţelegere; *из э́того ничего́ не~тся* din asta nu va ieşi nimic; *~ лось, что во всём винова́т я* a reieşit că eu sînt vinovat de toate.

полу́чка, *-и f. (pop.)* **1.** *sg.* primire; *~ де́нег* primirea banilor. **2.** *sg.* primirea, plata salariilor; *за́втра ~* mîine se dă salariul. **3.** *(зарплата)* salariu, leafă; chenzină.

полушáлок, *-лка m. (pop.)* şal mic, basma.

полуша́ри|е, *-я n. (anat. geogr.)* emisferă; *се́верное ~* emisfera boreală/ nordică; *ю́жное ~* emisfera australă/ sudică; *~ головно́го мо́зга* emisfera cerebrală.

полушёлк, *-а m.* stofă pe jumătate de mătase.

полушёлковый *adj.* (pe) jumătate mătase.

полушерстя|но́й *adj.* (pe) jumătate lînă; *~ая ткань* stofă jumătate lînă.

полушéрсть, *-и f.* stofă jumătate de lînă.

полу́шк|а, *-и f. (înv.)* sfert de copeică, jumătate de groş; *не име́ть ни ~и,* a nu avea nici o leţcaie/nici o para chioară; *ни ~и не дава́ть/не сто́ить* a nu da/a nu face nici o para chioară.

полушу́бок, *-бка m.* scurtă îmblănită, cojoc scurt.

полущу́й *adv.* cam în glumă, mai mult în glumă.

полуэта́ж, *-а m. (constr.)* mezanin.

полуя́вь, *-и f.* stare între vis şi veghe.

полцены́ *(în expr.) за ~* a) cu jumătate de preţ; b) foarte ieftin; aproape pe degeaba.

полчаса́, *полу́часа m.* jumătate de oră; *за ~ до отхо́да по́езда* cu o jumătate de oră înainte de plecarea trenului; *ка́ждые ~* la fiecare jumătate de oră; *в тече́ние ~* timp de o jumătate de oră.

по́лчищ|е, *-а n.* **1.** hoardă. **2.** *(fig.)* gloată, mulţime.

полшага́ *m. indecl.* jumătate de pas.

по́л|ый *adj.* **1.** *(пустой)* gol pe dinăuntru, găunos; tubular; *~ цили́ндр* cilindru gol. **2.** revărsat *(după trecerea sloiurilor primăvara)*; *~ые во́ды* ape umflate ◇ *(anat.) ~ая ве́на* venă cavă.

по́лымя, *acuz, полы́мя, instr. по́лымем (celelalte cazuri şi pl. nefolosite) n. sg. (pop.)* flacără, vîlvătaie ◇ *(prov.) из огня́ да в ~* din lac în puţ.

полы́н|ный *adj.* de pelin; *~ая во́дка* absint.

полы́нь, *-и f. (bot.)* pelin.

полы́нья, *-и́ f.* ochi de apă *(în gheaţă)*, copcă.

полысе́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *лысе́ть*

полысе́ние, *-я n* chelire

полыха́ть, *-áем vb. ipf. (pf. mom. полыхну́ть)* a arde cu vîlvătăi.

полыхну́ть, *-нёт vb. pf. mom.* de la *полыха́ть*

по́льз|а, *-ы f.* folos; utilitate; profit, avantaj; *принести́ ~ý* a aduce folos,

a fi util; *извле́чь ~у из чего́-л.* a trage profit din ceva; *для о́бщей ~ы* pentru binele obștesc; în interesul general; *идти́ в ~у* a prinde bine; a aduce folos; *без ~ы* fără folos; *в ~у кого́-л.* în folosul cuiva; în favoarea cuiva; *реши́ть вопро́с в ~у исти́ца* a da cîștig de cauză reclamantului; *говори́ть не в ~у кого́-л.* a pleda în defavoarea cuiva; *кака́я от э́того ~?* la ce bun?; *что ~ы говори́ть об э́том?* ce rost are să vorbim despre asta?

по́льзовани|е, *-я n. sg.* **1.** întrebuințare, folosință, folosire; *ли́чное ~* uz personal; *места́ обще́ственного ~я* locuri de folosință/de utilitate publică. **2.** *(med. înv.)* tratament ◇ *(jur.)* *пра́во ~я* drept de folosință, drept de uz, uzufruct.

по́льзователь, *-я m. (jur.)* uzufructuar.

по́льзовать, *-зую, -зуешь vb. ipf. acuz. (înv.)* a îngriji, a trata *(medical)*.

по́льз|оваться, *-зуюсь, -зуешься vb. ipf. instr.* **1.** a folosi; a se folosi (de), a utiliza, a întrebuința, a recurge la; *~ трамва́ем* a folosi tramvaiul; *~ чей-л. по́мощью* a se folosi de ajutorul cuiva. **2.** *(pf. по́льзоваться)* a se folosi (de), a profita; a trage foloase; *~ слу́чаем* a profita de ocazie. **3.** a se bucura de ...; *~ все́ми права́ми* a se bucura de toate drepturile; *~ преиму́ществом* a avea precădere; *~ уваже́нием* a se bucura de stimă; *~ дове́рием кого́-л.* a se bucura de încrederea cuiva; *~ успе́хом* a se bucura de succes; *~ мирово́й изве́стностью* a se bucura de un renume mondial; *~ креди́том* a se bucura de credit.

по́лька [1], *-и f.* poloneză.

по́лька [2], *-и f.* polcă *(dans)*.

по́льский *adj.* polonez, polon.

польсти́ть, *-льщу́, -льсти́шь vb. pf. (ipf. льсти́ть) dat.* a linguși, a adula, a măguli.

польсти́ться, *-льщу́сь, -льсти́шься vb. pf. (ipf. льсти́ться)* a fi ademenit, a fi tentat.

польщённый *adj.* măgulit, flatat.

полюби|ть, *-люблю́, -лю́бишь vb. pf. acuz.* a îndrăgi, a se îndrăgosti, a prinde dragoste.

полюби|ться, *-люблю́сь, -лю́бишься vb. pf.* a-i plăcea; a fi pe gustul cuiva; a îndrăgi.

полюб|ова́ться, *-бу́юсь, -бу́ешься vb. pf.* de la *любова́ться; ~у́йся, что ты наде́лал!* admiră-ți opera!; *~у́йтесь на э́того краса́вца!* uitați-vă numai la el ce frumos arată!

полюбо́вно *adv.* în/prin bună înțelegere, prin învoială; *ко́нчить де́ло ~* a ajunge la o înțelegere pe cale pașnică.

полюбо́вн|ый *adj.* prietenesc, pașnic, amabil; *~ое соглаше́ние* împăcare, învoială, tranzacție; *~ разде́л* împărțeală prin bună înțelegere.

полюбопы́тствовать, *-вую, -вуешь vb. pf.* de la *любопы́тствовать*.

по-людски́ *adv.* omenește, ca oamenii; *~ жить* a trăi ca oamenii.

по́люс, *-а m.* **1.** pol; *се́верный ~* polul nord; *ю́жный ~* polul sud; *магни́тный ~* polul magnetic; *положи́тельный ~* polul pozitiv; *отрица́тельный ~* polul negativ; *~ хо́лода* polul frigului. **2.** *(fig.)* contrast, antipod, extremitate; *два ~а* două extremități; două noțiuni opuse; antipozi.

по́люсн|ый *adj.* de pol, polar; *~ая дуга́* arc polar.

поля́ки *-ов pl.; sg. поля́к, -а m.* polonezi.

поля́на, *-ы f.* poiană, luminiș.

поляриза́тор, *-а m. (fiz.)* polarizator, polarizor.

поляризацио́нный *adj. (fiz.)* de polarizare, polarizat; *~ конденса́тор* condensator de polarizare.

поляриза́ция, *-и f. sg. (fiz., lingv.)* polarizare; *~ я́дер* polarizare nucleară; *~ значе́ний* polarizarea sensurilor.

поляризова́ть, *-зу́ю, -зу́ешь vb. pf.* și *ipf. acuz. (fiz.)* a polariza.

поляри́метр, *-а m.* polarimetru.

поляримéтрия, *-и f. (chim. fiz.)* polarimetrie.

полярископ, *-а m. (fiz.)* polariscop.

поля́рник, *-а m.* explorator polar.

поля́рность, *-и f. sg.* **1.** *(fiz.)* polaritate. **2.** *(fig.)* contrast, opoziție, contradicție *~ мне́ний* opoziție de păreri, păreri opuse.

поля́рн|ый *adj.* **1.** polar, arctic; *~ круг* cerc polar; *~ая звезда́* steaua polară; *~ая экспеди́ция* expediție polară; *~ая ночь* noapte polară; *~ая зо́на* zonă polară. **2.** *(fiz. mat.)* polar. **3.** *(fig.)* diametral opus, contrar; *~ые мне́ния* păreri diametral opuse ◇ *~ое сия́ние* aurora boreală.

пома́да, *-ы f.* alifie, pomadă; cremă ◇ *губна́я ~* ruj de buze.

пома́дить, *-а́жу, -а́дишь vb ipf. (pf. напома́дить) acuz. (înv.)* a da, a unge cu alifie.

пома́дка, *-и f.* **1.** *sg. dim.* de la *пома́да*. **2.** bomboane fondante.

пома́дн|ый *adj.* de alifie/pomadă; *~ая ба́нка* borcan de/pentru pomadă/alifie.

пома́зание, *-я n (înv.)* ungere *(a domnitorului la urcarea pe tron)*.

пома́занник, *-а m. (înv.)* monarh, țar, rege, domn; uns.

пома́зать [1], *-ма́жу, -ма́жешь vb. pf. (ipf. пома́зывать) acuz. (înv.)* a unge *(ca domn, ca rege)*.

пома́зать [2], *-ма́жу, -ма́жешь vb. pf.* de la *ма́зать*

пома́заться, *-ма́жусь, -ма́жешься vb. pf.* de la *ма́заться* [3]

помазо́к, *-зка́ m.* pensulă, pămătuf.

помале́ньку *adv.* fără grabă, încetișor; puțin cîte puțin; modest; *рабо́тать ~* a lucra puțin cîte puțin, a lucra încet/fără zor; *жить ~* a duce o viață modestă.

пома́лкивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a nu intra în vorbă; a tăcea, a nu zice nimic.

пома́лу *adv. (înv.)* cîte puțin.

по-мальчи́шески *adv.* băiețește, ca băieții.

поманú́ть, *-аню́, -а́нишь vb. pf.* de la *мани́ть*

пома́р|ка, *-и f.* ștersătură, îndreptare *(într-un text scris de mînă)*.

пома́слить, *-лю, -лишь vb. pf.* de la *ма́слить*

помахáть, *-машу́, -ма́шешь vb. pf. instr.* a agita, a flutura; *~ платко́м* a flutura batista.

пома́хивать, *-аю, -аешь vb. ipf. instr.* a agita, a flutura *(din cînd în cînd)*; a face cu ...; a da din ...; *~ хвосто́м* a da din coadă.

поме́дли|ть, *-лю, -лишь vb. pf.* a tărăgăna, a amîna, a zăbovi; *~ с отве́том* a amîna răspunsul; a întîrzia cu răspunsul.

помело́, *-а́ m.* pămătuf *(de șters praf, de măturat)*; mătură.

поменя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. меня́ть) acuz.* a schimba, a face schimb.

поменя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. pf. (ipf. меня́ться) instr.* a face schimb, a se schimba; *~ кварти́рами* a face schimb de locuință.

помера́нец, *-нца m. (bot.)* **1.** *(дерево)* portocal amar. **2.** portocală amară.

помера́нцевые, *-ых pl. (bot.)* rutacee.

помере́ть, *-мру́, -мрёшь vb. pf. (ipf. помира́ть) (pop.)* a muri, a da ortul popii.

помере́щиться, *-щусь, -щишься vb. pf.* de la *мере́щиться*

помёрзлый *adj. (pop.)* degerat, înghețat.

помёрз|нуть, *-нет vb. pf.* a degera, a îngheța, a pieri de ger.

поме́рить, *-рю, -ришь vb. pf.* de la *ме́рить* [2]

поме́риться, *-рюсь, -ришься vb. pf.* de la *ме́риться*

поме́ркнуть, *-нет vb. pf.* de la *ме́ркнуть*

помертве́лый *adj.* palid ca un mort, galben ca ceara.

помертве́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *мертве́ть*

померца́ть, *-а́ет vb. pf.* a sclipi puțin; a licări puțin.

помести́тельность, *-и f. sg.* capacitate mare, volum mare.

помести́тельный *adj.* de mare capacitate, încăpător, spațios, vast.

поместúть, *-ещу́, -ести́шь vb. pf. (ipf. помеща́ть) acuz.* **1.** a așeza, a instala, a face loc; a adăposti. **2.** *(опубликовать)* a insera, a publica; *~ объявле́ние в газе́те* a insera un anunț în ziar; *~ статью́* a publica un articol. **3.** a plasa, a da la ...; *~ ребёнка в де́тский сад* a da copilul la grădiniță. **4.** a investi, a depune; *~ капита́л в де́ло* a investi/a depune capital într-o afacere.

поместú|ться, *-щу́сь, -сти́шься vb. (ipf. помеща́ться)* **1.** *(поселиться)* a se instala, a-și găsi locul; *~ в гости́нице* a se instala la hotel. **2.** *(уместиться)* a încăpea, a avea loc, a intra; *все кни́ги ~лись на по́лке* toate cărțile au încăput în raft.

поме́стн|ый *adj. (ist.)* feudal, latifundiar; *~ое дворя́нство* nobilime latifundiară.

поме́стье, *-я n.* moşie, latifundiu, domeniu.

по́месь, *-и f.* **1.** corcitură, încrucişare, hibrid. **2** *(fig. peior.)* amestec, amalgam.

помéсячно *adv.* lunar, cu luna.

помéсячный *adj.* lunar; *~ дохóд* venit lunar.

помёт[1], *-а m. sg* gãinaţ; baligă.

помёт[2], *-а m. sg. (выводок)* fãtãtură, fãtare.

поме́т|а, *-ы f.* semn, notă, însemnare, notă marginală.

поме́тить, *-мéчу, -мéтишь vb. pf.* de la *помечáть* şi *мéтить*[1]

поме́х|а, *-и f.* piedică, obstacol; bariera, impediment; *служúть* sau *быть ~ой* a fi o piedică; *(rad.) атмосфéрные ~и* paraziţi, perturbări atmosferice; *космúческие ~и* perturbaţii cosmice; paraziţi cosmici; *пассúвные ~и* bruiaj pasiv

помечáть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. помéтить) acuz.* a însemna, a face o însemnare, a nota; a marca; a data.

помечтáть, *-áю, -áешь vb. pf.* a visa *(un timp oarecare).*

помéша|нный *adj.* **1.** nebun, smintit, căpiat, scrîntit *(la minte).* **2.** *(fig.)* *на+prepl.* e nebun, e ahţiat (după) ... ; *помéшан на шáхматах* e nebun după şah. **3. ~ный,** *-ого m.* nebun, dement.

помешáтельство, *-а m. sg.* nebunie, demenţă, sminteală, alienare mintală.

помеша́|ть[1], *-áю, -áешь vb. pf.* de la *мешáть*[1]; *я вам не ~л?* nu v-am deranjat? ◇ *не ~ло бы* n-ar strica, n-ar fi rău.

помеша́ть[2], *-áю, -áешь vb. pf.* de la *мешáть*[2]

помеша́ться, *-áюсь, -áешься vb. pf.* **1.** a înnebuni, a-şi pierde mintile, a-şi ieşi din minţi. **2.** *(fig.)* a fi nebun, a se da în vînt după ceva, a avea o idee fixă.

поме́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a amesteca *(din cînd în cînd).*

помеща́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *помести́ть*

помеща́|ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *помести́ться.* **2.** a avea sediul; a se afla, a se găsi, a fi aşezat. **3.** *pas.* de la *помещáть.*

помеще́ние, *-я n.* **1.** *sg. (действие)* aşezare, instalare; *~ больно́го в санато́рий* internarea bolnavului în sanatoriu. **2.** *sg.* inserare, publicare; *~ заме́тки в газе́те* inserarea unei note într-un ziar. **3.** *sg. (капитала)* depunere; plasare, investiţie; *~ сбереже́ний в сберка́ссу* depunerea economiilor la casa de economii. **4.** *(здание)* încăpere, local, locuinţă; *жило́е ~* casă de locuit, locuinţă; *карау́льное ~* cameră/corp de gardă; *спáльное ~* dormitor; *конто́рское ~* birou; *подсо́бное ~* încăpere auxiliară; *служе́бное ~* încăpere de serviciu.

поме́щик, *-а m.* moşier; *кру́пный ~* mare latifundiar, mare moşier.

поме́щичий *adj.* moşieresc, de moşier.

помидо́р, *-а m. (pătlăgea)* roşie, tomată.

помидо́рный *adj.* de *(pătlăgele)* roşii; *~ сок* suc de roşii.

помúлование, *-я n. (jur.)* graţiere.

помúловать, *-лую, -луешь vb. pf. acuz.* **1.** a graţia. **2.** *impers. помúлуйте* iartă-mă; da de unde; nici vorbă; *помилýй, что за вздор!* ba să mă ierţi, dar asta-i o prostie.

помилосéрдствовать, *-ствую, -ствуешь vb. pf. (înv.)* a se milostivi, a avea milă de ...

помúмо *prep.* cu *gen.* **1.** în afară de, pe lîngă, excepţional; *~ всего́ про́чего* pe lîngă toate celelalte; în afară de aceasta. **2.** fără a lua în seamă, fără ştirea, fără voia; *~ моего́ жела́ния* împotriva dorinţei mele; *всё соверши́лось ~ меня́* totul s-a petrecut fără ştirea mea.

помúн, *-а m. (înv.)* pomenire ◇ *в ~е нет* nici pomeneală; *нет и ~у (о чём-л.)* nici nu se mai pomeneşte (de ceva); *лёгок на ~е* vorbeşti de lup şi lupu-i la uşă.

поминáльный *adj. (bis.)* de pomenire, în legătură cu pomenirea morţilor; *~ обéд* praznic, pomană, parastas.

поминáние, *-я n* **1.** pomenire, amintire. **2.** *(bis.)* pomelnic.

помина́|ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *помянýть* ◇ *не ~йте лúхом* să nu mă pomeniţi de rău; să v-aduceţi aminte numai de bine; *~й как звáли* şi dus

a fost; pe-aici ţi-e drumul; ia-l de unde nu-i.

помúнки, *-нок pl.* praznic, parastas. pomană.

поминове́ние, *-я n. sg. (bis.)* pomenire; *~ усóпших* pomenirea morţilor.

поминýтно *adv.* în fiecare minut, în orice clipă.

поминýтн|ый *adj.* **1.** de fiece minut, din minut în minut, neîntrerupt. **2.** pe minut; *~ая плáта* plată calculată pe minut.

помира́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *помере́ть; ~ со смéху* a muri de rîs.

помири́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. мири́ть) acuz.* a împăca.

помири́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. мири́ться)* a se împăca.

по́мн|ить, *-ню, -нишь vb. ipf. acuz.* sau *prepl.* a ţine minte, a nu uita; a-şi aduce aminte; *~ о свои́х обя́занностях* a nu-şi uita obligaţiile sale; *как сейча́с ~ю* ţin minte ca acum; *бу́дет он меня́ ~* are să mă ţină minte! ◇ *не ~ себя́ от ра́дости* a-şi pierde capul de bucurie.

по́мн|иться, *-ится vb. ipf.* a nu se uita, a-şi aduce aminte, a se păstra în amintire; *наско́лько мне ~ится* după cîte îmi aduc aminte ◇ *(cuv. modal) ~ится* după cîte îmi amintesc; parcă ...

помно́гу *adv.* mult; *он ест ~* mănîncă mult.

помножа́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *помно́жить*

помно́жить, *-жу, -жишь vb. pf. (ipf. помножа́ть şi мно́жить) acuz.* cu *на+acuz.* a înmulţi, a multiplica; *~ два на́ три* a înmulţi doi cu trei.

помога́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *помóчь*

по-мóему *adv.* **1.** după mine, după părerea mea; după cît mi se pare; *~ вы правы́* după părerea mea, aveţi dreptate. **2.** cum vreau eu, după dorinţa mea, după placul meu.

помо́|и, *-óев pl.* lături, zoi ◇ *обливáть ~ями кого́-л.* a cleveti, a defăima, a ponegri *(pe cineva).*

помóйка, *-и f.* groapă de lături, groapă de gunoi.

помóйн|ый *adj.* de lături; de gunoi; *~ая я́ма* groapă de lături/ de gunoi; puţ absorbant; *~ое ведро́* găleată de lături/ de gunoi.

помóл, *-а m. sg. (agr.)* măcinare, măcinat, măciniş; *му́ка мéлкого ~а* făină măcinată mărunt; *кру́пный ~* măciniş maşcat de păsat, măciniş de griş.

помóлвить, *-влю, -вишь vb. pf. acuz.* cu *с+instr.* sau *acuz.* cu *за+acuz. (înv.)* a logodi.

помóлвка, *-и f. (înv.)* logodnă.

по-молдáвски *adv.* moldoveneşte.

помоли́ться, *-олю́сь, -о́лишься vb. pf.* **1.** *pf.* de la *моли́ться (1).* **2.** a se ruga *(o dată, puţin).*

помóлог, *-а m.* pomolog.

помологúческий *adj.* pomologic.

помологúя, *-и f. sg.* pomologie.

помолоде́ть, *-éю, -éешь vb. pf. (ipf. молоде́ть)* a întineri.

помолча́ть, *-чý, -чúшь vb. pf.* a tăcea o clipă, a mai tăcea.

помóльн|ый *adj. (în expr.) ~ая плáта* plată pentru măciniş; ulum.

помóр, *-а m.* locuitor al regiunilor maritime ruse de nord.

померга́ть, *áю,-áешь vb. pf.* a clipi, din ochi puţin; a face *(semn)* cu ochiul

помори́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. мори́ть) acuz.* a stîrpi a extermina, a distruge.

помороз́ить, *-óжу, -óзишь vb. pf.* de la *морóзить (1)*

помóрщиться, *-щусь, -щишься vb. pf. (ipf. мóрщиться)* a se strîmba, a se crispa, a se schimonosi.

помóрье, *-ья n.* regiune maritimă *(în nordul U.R.S.S.).*

помóст, *-а m.* **1.** estradă, podium; podeţ. **2.** *(tehn.)* schelă, planşeu, platformă, **3.** eşafod.

по́моч|и *-éй pl.* bretele ◇ *водúть кого́-л. на ~áх* a duce pe cineva de nas; a dădaci pe cineva; *быть* sau *находúться у кого́-л. на ~áх* a se lăsa condus de cineva; a fi sub papucul cuiva, a fi dus de nas de cineva.

помочú|ть, *-очý, -óчишь vb. pf.* **1.** a uda. **2.** a muia *(cîteva timp).*

помочúться, *-очýсь, -óчишься vb. pf.* de la *мочúться*

по́мочь, *-и f. sg. (reg. înv.)* clacă; ajutor, sprijin.

помóч|ь, *-огý, -óжешь vb. pf. (ipf. помогáть) dat.* **1.** a ajuta, a da ajutor/ sprijin; a veni în ajutor, a da o mînă de

ajutor; a susţine; ~ *в рабо́те* a ajuta în muncă; ~ *деньга́ми* a ajuta cu bani; ~ *в беде́* a ajuta la nevoie; *помоги́те!* ajutor!, săriţi!. **2.** a ajuta, a fi de folos; *лека́рство ему́ ~огло́* doctoria i-a făcut bine.

помо́щник, *-а m.* ajutor; ~ *дире́ктора* director adjunct; ~ *бухга́лтера* ajutor de contabil; *(mar.) ста́рший* ~ secund.

по́мощ|ь, *-и f. sg.* ajutor, sprijin, asistenţă; concurs; *оказа́ть* ~ a da ajutor/sprijin; *взаи́мная* ~ asistenţă mutuală; *прийти́ на* ~ a veni în ajutor; *пода́ть ру́ку* ~*и* a da o mînă de ajutor; *проси́ть о* ~*и* a cere ajutor/sprijin; *позва́ть на* ~ a chema în ajutor; *с* ~*ью* sau *при* ~*и* cu ajutorul; cu sprijinul; *без посторо́нней* ~*и* fără ajutor străin; *на* ~! ajutor? *бесплáтная медици́нская* ~ asistenţă medicală gratuită; *пе́рвая* ~ prim ajutor; *(med.) ско́рая* ~ salvare; *юриди́ческая* ~ asistenţă juridică.

по́мпа[1], *-ы f. sg.* pompă, alai, fast, ceremonie.

по́мпа[2], *-ы f. (tehn.)* pompă; *ма́сляная* ~ pompă cu ulei.

помпе́зность, *-и f. sg. (înv.)* caracter pompos; pompă.

помпе́зный *adj. (înv.)* pompos, fastuos, somptuos; solemn; ~ *приём* primire pompoasă.

помполи́т, *-а m.* = *полити́ческий помо́щник* adjunct politic.

помпо́н, *-а m.* pompon, ciucure.

помрача́ть *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *помрачи́ть*

помрача́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *помрачи́ться.* **2.** *pas.* de la *помрача́ть.*

помраче́ние, *-я n. sg.* întunecare, înnegurare; tulburare; ~ *созна́ния* întunecarea minţii; ~ *зре́ния* tulburare a vederii ◇ *ума́/умо́м* ~ minunat; extraordinar; de-ţi stă mintea-n loc.

помрачи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. помрача́ть) acuz.* a întuneca.

помрачи́|ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. помрача́ться)* a se întuneca, a se înegura.

помрачне́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *мрачне́ть*

помути́ть, *-учу́, -ути́шь vb. pf.* de la *мути́ть (2)*

помути́ться, *-ути́тся vb. pf.* de la *мути́ться (2, 3)*

помутне́ние, *-я n. sg.* tulbureală; tulburare.

помутне́ть, *-е́ет vb. pf.* de la *мутне́ть*

помо́чить, *-чу, -чишь vb. pf. acuz.* a chinui, a face (pe cineva) să se chinuiască/să sufere *(cîtva timp).*

помо́читься, *-чусь, -чишься vb. pf.* a se chinui *(cîtva timp).*

помча́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. acuz.* a duce în goană mare.

помча́|ться, *-чу́сь, -чи́шься vb. pf.* a o lua la goană, a porni în fugă/în goană.

помыка́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. instr.* a se purta rău, a asupri, a tiraniza.

по́мы|сел, *-сла m.* gînd, cuget, intenţie; *благи́е ~слы* intenţii bune; *и в ~слах не́ было* nici nu i-a trecut prin gînd.

помы́слить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. помышля́ть) prepl.* a se gîndi la...; a avea de gînd.

помы́ть(ся), *-о́ю(-сь), -о́ешь(ся) vb. pf.* de la *мы́ть(ся)*

помышле́ние, *-я n. (înv.)* cugetare, gînd, reflecţie.

помышля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *помы́слить*

помян|у́ть, *-я́ну, -я́нешь vb. pf. (ipf. поминáть) acuz.* **1.** a pomeni, a aminti, a aduce vorba; ~ *добро́м (кого́-л.)* a vorbi de bine (pe cineva). **2.** *(bis.)* a pomeni, a face o pomenire, a face un parastas; ~ *поко́йного* a face parastas unui mort; ~*и моё сло́во* ţine minte vorba mea; s-o ştii de la mine; *не к но́чи будь помя́нуто* să nu fie într-un ceas rău.

помя́т|ый 1. *p.t.p.* de la *помя́ть.* **2.** *adj.* obosit, veştejit.

помя́ть, *-мну́, -мнёшь vb. pf. acuz.* **1.** a mototoli, a boţi, a şifona. **2.** *(pop.)* a bate, a burdui în bătaie; ~ *бока́* a stîlci în bătaie.

помя́ться[1], *-мну́сь, -мнёшься vb. pf.* a şovăi, a ezita; a se codi.

помя́ться[2], *-мнётся vb. pf.* de la *мя́ться*[1]

понаблюда́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* a observa *(un timp).*

понаде́яться, *-е́юсь, -е́ешься vb. pf.* de la *наде́яться*

пона́добиться, *-блюсь -бишься vb. pf.* a avea nevoie, a-i fi necesar.

понапра́сну *adv.* în zadar, degeaba, zadarnic.

понаслы́шке *adv.* din auzite; *знать* ~ a şti din auzite.

по-настоя́щему *adv.* cum trebuie, cum se cuvine, cu adevărat, cum se cade.

понаторе́ть *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* a se deprinde, a se obişnui.

понату́житься, *-жусь, -жишься vb. pf.* a se opinti, a face un efort; a se screme.

понача́лу *adv.* de la început, mai întîi.

по-на́шему *adv.* **1.** după noi, după părerea noastră. **2.** după voia noastră, după placul nostru. **3.** în felul nostru, ca la noi, după obiceiul nostru.

понево́ле *adv.* fără voie, de nevoie, forţat, vrînd-nevrînd.

попедéльник, *-а m.* luni.

понедéльно *adv.* săptămînal.

понедéльн|ый *adj.* săptămînal, hebdomadar; ~*ая опла́та* plată săptămînală.

поне́житься, *-жусь, -жишься vb. pf.* a se alinta, a se răsfăţa, a se răzgîia *(puţin).*

по-неме́цки *adv.* nemţeşte; în limba germană.

понемно́гу *adv.* **1.** *(небольшими долями)* cîte puţin, în doze mici; *он ест* ~, *но ча́сто* mănîncă puţin, dar des. **2.** *(постепенно)* treptat, încetul cu încetul, puţin cîte puţin.

поне́рвничать, *-аю, -аешь vb. pf.* a se enerva *(cîtva timp).*

понес|ти́, *-су́, -сёшь vb. pf.* **1.** *acuz.* (a începe) a duce, a purta. **2.** *acuz.* a duce în fugă/în goana mare; a se porni, a o lua la fugă. **3.** *(ipf. нести́) acuz. (fig.)* a suporta, a îndura, a suferi; ~ *наказа́ние* a suferi o pedeapsă; ~ *убы́тки* a suporta pierderi. **4.** *(impers.)* a se lăsa, a veni, a pătrunde *(despre miros, frig etc.);* ~*ло хо́лодом* s-a lăsat frig; a început să bată un vînt rece. **5.** *(fam.)* (a începe) a îndruga verzi şi uscate, a spune prostii/minciuni ◇ *куда́ тебя́ нелёгкая* ~*ла́* unde naiba te duci?

понес|ти́сь, *-су́сь, -сёшься vb. pf.* a se porni, a o lua la fugă, a-şi lua vînt.

по́ни *m. indecl.* ponei.

понижа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *пони́зить*

понижа́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *пони́зиться.* **2.** *pas.* de la *понижа́ть.*

пониже́ние, *-я n.* scădere; coborîre micşorare; reducere. ~ *цен* reducere a preţurilor; ~ *давле́ния* scădere a presiunii; scădere a tensiunii ◇ ~ *по слу́жбе* retrogradare.

пони́женн|ый 1. *p.t.p. пони́зить.* **2.** *adj.* scăzut; coborît; redus; ~*ая температу́ра* temperatură scăzută; ~*ое зре́ние* vedere slăbită; ~*ое ка́чество* calitate proastă; *(med.)* ~*ое давле́ние* hipotensiune; hipotonie; *(fig.)* ~*ое настрое́ние* dispoziţie proastă.

пони́зитель, *-я m. (tehn.)* coborîtor, reductor.

пони́зить, *-ни́жу, -ни́зишь vb. pf. (ipf. понижа́ть) acuz.* **1.** a coborî, a reduce, a scădea, a micşora; ~ *це́ны* a scădea/a reduce preţurile; ~ *температу́ру* a micşora temperatura; ~ *ка́чество* a scădea calitatea. **2.** *(ce privire la sunete)* a coborî; ~ *го́лос* a coborî vocea/tonul. **3.** *(должность)* a retrograda.

пони́зи|ться, *-ни́жусь, -ни́зишься vb. pf. (ipf. понижа́ться)* a scădea, a se coborî; *це́ны* ~*лись* preţurile au scăzut.

пониз́ительный *adj. (tehn.)* coborîtor, reductor.

пониз́овье, *-я n.* regiune situată pe cursul inferior al unui fluviu; ~ *Дуна́я* regiunea Dunării de jos

по́низу *adv.* jos, aproape de pămînt.

поника́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. v. пони́кнуть*

пони́кнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. ни́кнуть şi поника́ть)* **1.** a se apleca; ~ *голово́й* a lăsa capul în jos. **2.** *(fig.)* a fi descurajat; ~ *ду́хом* a-şi pierde curajul.

понима́ни|е, *-я n.* **1.** *sg.* pricepere înţelegere; *э́то вы́ше моего́* ~*я* e mai presus de înţelegerea mea. **2.** *(концепция)* interpretare, concepţie; *маркси́стское* ~ *исто́рии* interpretarea marxistă a istoriei.

понима́|ть, *-áю, -áешь vb. ipf. acuz.* **1.** a înţelege, a pricepe; *~ шúворот-навúворот* a pricepe de-a-ndoaselea; *~ друг-дрýга* a se înţelege între ei. **2.** a înţelege, a interpreta; *как э́то ~?* cum trebuie înţeles acest lucru? *~ букáльно* a interpreta textual. **3.** a se pricepe; *~ искýсство* a se pricepe în artă; *~ мýзыку; ~ в мýзыке* a fi un cunoscător al muzicii ◇ *(cuv. modal) ~ешь (ли)*; *~ете (ли)* uite ce-i, mă înţelegi; *(вот) э́то я ~ю!* aşa mai zic şi eu!, aşa da!; *ни бе, ни ме не ~* a nu pricepe nici o iotă.

по-нóвому *adv.* într-un fel nou; *нача́ть жить ~* a începe o viaţă nouă.

пономо́жщина, *-ы f.* bătaie cu cuţitele.

пономáрь, *-я́ m.* paracliser, ţîrcovnic.

понóс, *-а m.* diaree, pîntecăraie; *крова́вый ~* dezinterie.

поноси́ть[1], *-ошý, -óсишь vb. ipf. acuz.* a ponegri, a defăima, a ponosi, a huli.

поноси́ть[2], *-ошý, -óсишь vb. pf. acuz.* **1.** a duce, a purta, în braţe *(cîtva timp)*. **2.** a purta *(un timp)*; *~чёрное пальтó* a purta un timp paltonul negru.

поношéние, *-я n.* ponegrire, defăimare, hulire.

поно́шенн|ый 1. *p.t.p.* de la *поноси́ть*[2]. **2.** *adj.* ponosit, purtat, uzat, jerpelit; *(fig. glum.) ~ вид* înfăţişare de om uzat.

понра́виться, *-влюсь, -вишься vb. pf.* de la *нра́виться*

понти́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. спонти́ровать) (înv.)* a miza, a ponta *(la jocul de cărţi)*.

понтóн, *-а m.* ponton; *причáльный ~* ponton de acostare.

понтонёр *-а m. (mil.)* pontonier.

понтóнн|ый *adj.* de pontoane; *~ мост* pod de pontoane, pod de vase, ponton. *(mil.) ~ая часть* unitate de pontonieri.

понуди́тельн|ый *adj.* de constrîngere coercitiv; *~ые срéдства* măsuri de constrîngere.

понуди́ть, *-ужу, -у́дишь vb. pf. (ipf. понужда́ть) acuz.* a constrînge, a obliga, a sili, a forţa.

понужда́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *понуди́ть*

понужде́ние, *-я n.* constrîngere, silire, forţare.

понука́ние, *-я n.* îndemnare.

понука́ть, *-áю, -áешь vb. ipf. acuz.* a zori, a grăbi; a îndemna, a îmboldi.

понýрить, *-рю, -ришь vb. pf. acuz. (în expr.) ~ гóлову* a apleca/a lăsa capul în jos; a fi întristat, a fi mîhnit/abătut.

понýрый *adj.* abătut, întristat, mîhnit.

пóнчик, *-а m.* gogoaşă.

поны́не *adv. (înv.)* pînă acum, pînă în prezent, pînă astăzi.

поню́хать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *нюха́ть*.

поню́шк|а, *-и f.* priză de tutun/ de tabac ◇ *пропáсть ни за ~у табакý* a se prăpădi pe degeaba/pentru nimica toată.

поня́ничить, *-чу, -чишь vb. pf. acuz.* a dădăci *(cîtva timp)*.

поня́ничиться, *-чусь, -чишься vb. pf. c+ instr.* a dădăci; a purta de grijă *(cîtva timp)*.

поня́ти|е, *-я n.* **1.** noţiune; concept; *~ нáуки* noţiune de ştiinţă **2.** *sg.* idee, noţiune; *имéть ~о чём-л* a avea idee despre ceva; *предвзя́тое ~* idee preconceputǎ; *растяжи́мое ~* noţiune elastică. **3.** *(mai ales la pl.)* putere de înţelegere ◇ *~я не имéю* habar n-am, n-am idee.

поня́тливость, *-и f. sg.* inteligenţă, putere de înţelegere; inteligibilitate.

поня́тливый *adj.* inteligent, deştept, isteţ.

поня́тно 1. *adv.* clar, limpede, inteligibil. **2.** *pred. impers.* se înţelege; *само́ собóй ~* se înţelege de la sine; *~!* am înţeles!; *э́то и ~* aceasta este lesne de înţeles. **3.** *cuv. modal* desigur, natural, firesc, bineînţeles, de bună seamă.

поня́тность, *-и f. sg.* limpezime, claritate.

поня́тн|ый *adj.* **1.** clar, limpede; (uşor) de înţeles, inteligibil; *мáло ~* greu de înţeles; *~ для всех* la îndemîna tuturor. **2.** justificat, motivat; *вполнé ~ое трéбование* cerere pe deplin justificată ◇ *(cuv. modal) ~ое дéло; ~ая вещь* desigur, bineînţeles, cum era şi natural, evident, firesc, de bună seamă.

понятóй, *-óго m. (jur.)* martor *(la o percheziţie, sechestru etc.)*

поня́ть, *поймý, поймёшь vb. pf. acuz.* a înţelege, a pricepe, a concepe;

дать ~ кому́-л a da cuiva să înţeleagă; a-i da cuiva de înţeles.

пообéдать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *обéдать*

пообещáть, *-áю, -áешь vb. pf. acuz.* sau *inf.* a făgădui, a promite.

поодáль *adv.* la o depărtare oarecare, ceva mai departe, ceva mai încolo.

поодинóчке *adv.* (unul) cîte unul.

поосмотрéться, *-отрю́сь, -отри́шься vb. pf.* a se obişnui, a se orienta.

поостерéчься, *-регу́сь, -режёшься vb. pf. (pop.)* a se mai feri.

по-отцóвски *adv.* părinteşte, ca un părinte.

поохóтиться, *-óчусь, -óтишься vb. pf.* a vîna *(un timp oarecare)*.

по-охóтничьи *adv.* vînătoreşte, ca un vînător.

поочерёдно *adv.* pe rînd, unul după altul.

поочерёдный *adj.* care vine pe rînd, unul după altul.

поощре́ние, *-я n.* **1.** *sg.* încurajare, stimulare, **2.** răsplată, recompensă, premiu.

поощри́тельный *adj.* de încurajare, încurajator, de stimulare.

поощри́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. поощря́ть) acuz.* a încuraja, a stimula, a îmbărbăta.

поощря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *поощри́ть*

поп[1], *-á m.* popă, preot ◇ *(prov.) какóв ~, такóв и прихóд* cum e turcul şi pistolul; cum e sacul şi petecul; *(prov.) кому́ (нра́вится) ~, кому́ попадя́, а кому́ — попóва дóчка* unuia îi place popa, altuia preoteasa şi altuia fata popii.

поп[2], *-á m. (sport)* piesă la jocul «gorodki» *(un fel de popic)*. ◇ *поста́вить на ~á* a pune în picioare.

попада́емость, *-и f. sg. (mil.)* precizie de tir; punctaj.

попада́ние, *-я n.* nimerire, lovire *(în ţintă)*; *прямóе ~* lovitură în plin.

попа́дать, *-аем vb. pf.* a cădea de repetate ori; a cădea unul după altul.

попада́ть(ся), *-áю(сь), -аешь(ся) vb. ipf.* de la *попáсть(ся)*.

попадья́, *-и́ f.* preoteasă.

пóпадя *(pop. în expr.) чем ~* cu ce se nimereşte.

попа́риться, *-рюсь, -ришься vb. pf.* de la *пáриться*[1]

попáрно *adv.* doi cîte doi, perechi-perechi; *пошлú ~* au plecat perechi-perechi.

попа́|сть, *-адý, -адёшь vb. pf. (ipf. попада́ть)* **1.** *в + acuz.* a nimeri; *~ в цель* a nimeri ţinta. **2.** *(оказаться, очутиться где-л.)* a pătrunde, a nimeri, a ajunge, a se pomeni, a se trezi, *(undeva sau într-o situaţie oarecare)*; a da de...; *~ ногóй в грязь* a călca în noroi; *как ~ на вокзáл?* cum ajung la gară?; *письмó не ~ло по áдресу* scrisoare n-a ajuns la adresă; *~ на дорóгу* a ieşi la drum; *~ на пóезд* a prinde trenul; *~ под суд* a fi trimis în judecată, a ajunge pe mîna justiţiei; *~ в засáду* a cădea în ambuscadă; *(mil.) ~ в окружéние* a cădea în încercuire; *~ в плен* a cădea prizonier; *~ в рýки кому́-л.* a încăpea pe mîna cuiva; *~ под автомобúль* a fi călcat de o maşină. **3.** a veni, a ajunge (undeva). **4.** a intra, a fi primit; *~ в университéт* a intra la universitate **5.** *impers. dat.* a o păţi; *ему́ ~ло от отцá* a păţit-o cu tată-său, a primit o săpuneală de la tatăl său ◇ *~ пáльцем в нéбо* a o nimeri *(ca Ieremia)* cu oiştea în gard; *как ~ло* indiferent cum; cum o fi; oricum; la nimereală; *что ~ло* orişice; indiferent ce; ce s-o nimeri; *где ~ло* oriunde; unde s-a nimerit; *~ в такт* a intra în ritm; *кому́ ~ло* oricui; cui s-o nimeri; primului venit; *чем ~ло* cu orice; cu ce s-o nimeri; *~ впросáк* a-şi găsi bacăul, a da de bucluc; a o feşteli; *~ в сáмую тóчку* a nimeri la ţanc

попá|сться, *-адýсь, -адёшься vb. pf. (ipf попада́ться)* **1.** a nimeri, a cădea în...; a da de...; *~ в капкáн* a cădea în capcană; *~ на ýдочку* a) a se prinde în undiţă; b) *(fig)* a se lăsa prins în cursă, a se lăsa ademenit; *~ в бедý* a cădea în nenorocire; a da de belea. **2.** a fi prins; *~ на крáже* a fi prins cu un furt; *~ с полúчным* a fi prins asupra faptului; *~лся!* te-am prins; *бóльше не ~дáйся!* să nu te mai prind **3.** *(встретиться)* a se întîlni din întîmplare; *~ навстрéчу* a-i ieşi cuiva în cale întîmplător. **4.** *dat. (оказаться)*

a i se nimeri, *-a-i* cădea *(în mînă)*; *мне ~лась хорóшая книгá* mi-a căzut în mînă o carte bună ◇ *что ~дётся* orice s-o nimeri; *пéрвый ~вшийся* primul venit, oricine, oricare; *~лся, котóрый кусáлся* ce-ai căutat, ai găsit; a căzut vulpea în sac.

попáхивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a mirosi neplăcut, a exala un miros neplăcut, a duhni.

попéрёк 1. *prep.* cu *gen.* de-a curmezişul, transversal; *разрéзать ~* a tăia de-a curmezişul ◇ *вдоль и ~ а)* în lung şi în lat; de-a lungul şi de-a latul; b) *(fig.)* (în mod) temeinic, de la un capăt la altul; *знать что-л. вдоль и ~* a cunoaşte ceva temeinic; *стать ~ гóрла* a-i sta cuiva în gît; *стать кому́-л. ~ дорóги* a-i sta cuiva în cale.

попереме́нно *adv.* alternativ, rînd pe rînd, cu schimbul.

попере́ть, *попру́, попрёшь vb. pf.* **1.** *(полезть)* a se băga, a se vîrî. **2.** *(выгнать)* a-i face vînt cuiva.

попере́чина, *-ы f.* traversă, bară, grindă transversală.

попере́чник, *-а m. (tehn.)* diametru; profil transversal, secţiune transversală.

попере́чный *adj.* transversal, în curmeziş; de-a curmezişul; *~брус* grindă transversală ◇ *кáждый встрéчный и ~* oricine îţi iese în cale; primul venit.

поперхну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf.* a se îneca *(cu ceva)*.

поперчи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf.* de la *перчи́ть*

попе́ть, *-пою́, -поёшь vb. pf.* a cînta *(puţin)*.

попечéни|е, *-я n. sg.* grijă, ocrotire, asistenţă, solicitudine; *оставúть на чьё-л. ~* a lăsa în grija cuiva; *быть на ~и у кого́-л.* a fi în grija cuiva; *отложи́ть ~ о чем-л.* a lăsa grija la o parte; a nu se mai gîndi la ceva.

попечи́тель, *-я. m. (înv.)* curator, tutore; epitrop; *~ сирóт* tutorele orfanilor; *~ шкóлы* epitropul şcolii.

попечи́тельный *adj. (înv.)* de tutelă, de curatelă; *~ совéт* consiliu de tutelă.

попечи́тельство, *-а n. sg. (înv.)* **1.** tutelă; curatelă; epitropie; patronaj. **2.** funcţie de curator.

попива́ть, *-аю, -аешь vb. ipf. (pop.)* **1.** *acuz.* a bea *(cîte puţin)* **2.** a-i cam plăcea să bea, a cam trage la măsea a se cam ţine de beţii.

попира́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *попря́ть; ~ ногáми* a călca în picioare.

попирова́ть, *-рýю, -рýешь vb. pf.* a chefui, a benchetui *(un timp oarecare)*

попи́сыва|ть, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* sau fără *compl. (iron.)* a mai scrie *(cîte un articolaş)* din cînd în cînd.

попла́вать, *-аю, -аешь vb. pf.* **1.** a înota *(puţin)*. **2.** a pluti, a naviga *(puţin)*.

поплавко́вый *adj. (tehn.)* cu flotor, cu plutitor.

поплавóк, *-вкá m.* **1.** plută *(la undiţă)* **2.** *(tehn.)* flotor, plutitor. **3.** mic restaurant plutitor.

попла́кать, *-áчу, -áчешь vb. pf.* a plînge *(un timp oarecare)*.

поплати́ться, *-ачýсь, -áтишься vb. pf.* de la *плати́ться(1)*; *(fig.) ~ жúзнью* a plăti cu viaţa; *дóрого ~* a o plăti scump.

поплева́ть, *-плюю́, -плюёшь vb. pf.* a scuipa *(puţin)*.

поплёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a scuipa *(din cînd în cînd)*.

поплести́сь, *-летýсь, -летёшься vb. pf.* a merge agale, a merge cu greu; a porni încet.

поплúн, *-а m. (text.)* poplin.

поплúнов|ый *adj.* din poplin.

поплы́|ть, *-вý, -вёшь vb. pf.* (*a* începe) a pluti.

поплясáть, *попляшý, попля́шешь vb. pf.* a juca, a dansa *(un timp oarecare)* ◇ *он у меня́ попля́шет!* îi arăt eu!; are să mă ţină el minte!

попóвич, *-а m.* fiu de preot, fecior de popă.

попóвна, *-ы f.* fiică de preot, fată de popă.

попóвник, *-а m. (bot.)* aurată, mărgăriţă.

попóвщина, *-ы f. sg.* clericalism; obscurantism.

попóйка, *-и f.* beţie, chef, petrecere.

пополáм *adv.* în două, în două părţi egale; pe din două, pe jumătate; *нести́ расхóды ~* a suporta cheltuielile pe din două; *винó ~ с водóй* vin subţiat/botezat cu apă ◇ *с грехóм ~* cu chiu cu vai.

поползновéние, *-я n.* intenţie; veleitate; tentativă.

поползти́, *-зý, -зёшь vb. pf.* a se tîrî, a merge tîrîş.

пополнéние[1], *-я n.* **1.** *sg.* completare, întregire; împrospătare; *~ полкá* completarea regimentului; *~ боезапáсов* completarea muniţiilor; *~ горю́чим* completare cu combustibil. **2.** rezervă, întăriri; *свéжее ~* rezerve proaspete.

пополнéние[2], *-я n.* îngrăşare; *болéзненное ~* îngrăşare patologică.

пополне́ть, *-éю, -éешь vb. pf. (ipf. полне́ть)* a se îngrăşa, a se împlini.

попóлнить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. пополня́ть) acuz.* cu *instr.* a completa, a întregi, a împlini, a împrospăta: *~свой знáния* a-şi îmbogăţi cunoştinţele.

попóлниться, *-нится vb. (ipf. пополня́ться) instr.* a se completa, a se mări.

пополня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *попóлнить*

пополня́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *попóлниться.* **2.** *pas.* de la *пополня́ть.*

пополоска́ть, *-ощý, -óщешь vb. pf. acuz.* a clăti (puţin); *~ гóрло* a face gargară.

пополо́ть, *-полю́, -пóлешь vb. pf.* a plivi, a prăşi *(cîtva timp)*.

пополу́дни *adv.* după amiază.

пополу́ночи *adv.* după miezul nopţii.

попóмн|ить, *-ню, -нишь vb. pf. dat.* cu *acuz.* a nu uita, a ţine minte; *~и моё слóво* să ţii minte vorba mea.

попóна, *-ы f.* pătură de cal, cergă, ipingea.

попóртить, *-рчу, -ртишь vb. pf. acuz.* a strica.

поправéние, *-я n. sg. (pol.)* alunecare spre dreapta, evoluare spre dreapta.

поправéть, *-éю, -éешь vb. pf.* de la *правéть.*

поправи́м|ый *adj.* reparabil, remediabil; *~ая ошúбка* greşeală reparabilă.

попрáвить, *-влю, -вишь vb. pf. ipf. поправля́ть) acuz.* **1.** a îndrepta, a corecta, a corija; *~ ошúбку* a îndrepta o greşeală; *~ рисýнок* a corecta un desen. **2.** *(починить)* a repara, a drege; *~ часы́* a repara ceasornicul. **3.** a corecta *(pe altul)*; *~ ученикá* a corecta un elev. **4.** *(привести́ в порядок)* a îndrepta, a potrivi, a aranja, a pune în ordine; *~ свою́ причёску* a-şi îndrepta pieptănătura; a-şi aranja coafura; *~ подýшку* a potrivi perna **5.** a restabili, a îmbunătăţi, a remedia; *~ своё здорóвье* a-şi restabili sănătatea; *дéло ~ нельзя́* chestiunea nu se poate remedia, nu se mai poate face nimic.

попрáви|ться, *-влюсь, -вишься* **1.** a-şi corecta/ a-şi îndrepta greşeala. **2.** *(о делах)* a se restabili, a se îmbunătăţi, a se îndrepta. **3.** *(выздороветь)* a se însănătoşi, a se întrema, a se face mai bine. **4.** *(пополнеть)* a se îngrăşa.

попрáвк|а, *-и f.* **1.** *sg.* corectare, îndreptare, rectificare; *дéло идёт на ~у* lucrurile merg spre bine; *(av. met.) ~ на вéтер* corecţiile de vînt; *~ на высоту́* corecţie de înălţime. **2.** *(починка)* reparare, reparaţie. **3.** *(здоровья)* restabilire, refacere a sănătăţii, însănătoşire, întremare. **4.** rectificare, amendament; *внести́ ~у к резолю́ции* a introduce o rectificare într-o rezoluţie.

поправлени|е, *-я n. sg.* **1.** *(улучшение)* îndrepare, corectare, corijare; *~ ошúбок* corectarea greşelilor. **2.** restabilire, refacere; *~ здорóвья* restabilirea sănătăţii.

поправля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *попрáвить*

поправля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *попрáвиться.* **2.** *pas.* de la *поправля́ть.*

попрáвочный *adj.* de rectificare; *(mat.) ~ коэффицие́нт* coeficient de corecţie.

попра́ние, *-я n.(înv.)* încălcare, violare, nesocotire; *~ норм междунарóдного прáва* nesocotirea normelor dreptului internaţional.

попрáть, *-рý, -рёшь vb. pf. (ipf. попирáть) acuz. (înv.)* a călca în picioare, a încălca; *~ чужóю зéмлю* a cotropi pămîntul altuia; *(fig.) ~ чужúе прáва* a călca în picioare drepturile altora.

попредмéтно *adv.* pe obiecte; bucată cu bucată.

по-прéжнему *adv.* ca mai înainte, ca şi pînă acum, ca odinioară, ca întotdeauna.

попрёк, *-а m.* reproş, mustrare, imputare.

попрекáть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. mom. попрекнýть) acuz.* cu *instr.* a

reproșa, a mustra; a imputa; a face reproșuri; a scoate ochii.

попрекну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf.* de la *попрека́ть*

по́прище, *-а n.* tărîm, cîmp de activitate, arenă; *на нау́чном ~е* pe tărîm științific.

по-прия́тельски *adv.* prietenește.

попро́бовать, *-бую, -буешь vb. pf. (ipf. про́бовать) acuz.* a gusta; a încerca

попроси́ть, *-ошу́, -о́сишь vb. pf.* de la *проси́ть*; *~ разреше́ния* a cere voie; *~ извине́ния* a cere scuze; *~ сове́та* a cere un sfat; *~ о по́мощи* a cere ajutor; *~ сло́ва* a cere cuvîntul; *~ руки́* a cere mîna, a cere în căsătorie.

попроси́ться, *-ошу́сь, -о́сишься vb. pf.* de la *проси́ться (1, 2)*

по́просту *adv.* simplu, fără fasoane, fără ceremonie, fără pretenții ◇ *~ говоря́* la drept vorbind.

попрошáйка, *-и f. și m.* **1.** *(inv.)* cerșetor, calic **2.** pomanagiu.

попрошáйничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *(inv.)* a cerși, a cere de pomană, a cere milă. **2.** a umbla după pomană, a cerși, a se milogi.

попрошáйничество, *-а n. sg.* **1.** *(inv.)* cerșit. **2.** cerșetorie, milogeală.

попроща́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. c + instr.* a-și lua rămas bun.

попры́гать, *-аю, -аешь vb. pf.* a sări *(puțin)*.

попры́гун, *-а m.* zvăpăiat, jucăuș, neastîmpărat, săltăreț.

попрыгýнья, *-и f.* zvăpăiată, jucăușă, neastîmpărată, săltăreață; *~ стрекоза́* jucăușa libelulă.

попры́скать, *-аю, -аешь vb. pf.* a stropi *(puțin)*.

попры́скаться, *-ы́щусь, -ы́щешься vb. pf.* de la *пры́скаться*

попря́тать, *-я́чу, -я́чешь vb. pf. acuz.* a ascunde *(multe, pe mulți)*.

попугáй, *-я m.* papagal; *(fig.)* *повторя́ть как ~* a repeta ca un papagal.

попугáйство, *-а n. sg.* maimuțăreală, imitație.

попугáть, *-áю, -áешь vb. pf. acuz.* a cam speria, a cam băga oarecare frică în cineva, a cam băga în sperieți pe cineva.

попýдрить, *-рю, -рить vb. pf. acuz.* a pudra *(puțin)*, a da cu pudră.

попýдриться, *-рюсь, -рится vb. pf.* a se pudra *(puțin)*.

популяризáтор, *-а m.* popularizator.

популяризáция, *-и f. sg.* popularizare.

популяризовáть, *-зýю, -зýешь vb. pf. și ipf. acuz.* a populariza.

популя́рно *adv.* (în mod) popular, simplu, pe înțelesul tuturor.

популя́рность, *-и f. sg.* **1.** *(доступность)* caracter popular/ accesibil; simplitate. **2.** *(известность)* popularitate, faimă, renume; *~ писа́теля* popularitatea unui scriitor.

популя́рный *adj.* **1.** popular; pe înțelesul tuturor, accesibil tuturor; *~ое изложе́ние* expunere simplă / pe înțelesul tuturor. **2.** popular, cunoscut de toți, răspîndit; *~ арти́ст* artist popular; *~ журна́л* revistă foarte răspîndită.

популя́ция, *-и f. (biol.)* populație.

попурри́ *n. indecl. (muz.)* potpuri.

попусти́тельство, *-а n. sg.* îngăduință prea mare; toleranță excesivă/ condamnabilă.

попусти́тельствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf. dat.* a tolera, a închide ochii *(la ceva)*.

по́пусту *adv.* zadarnic, în zadar, degeaba.

почу́тно *adv.* în același timp, între timp, concomitent, paralel cu aceasta; în treacăt.

попу́тчик, *-а m.* **1.** tovarăș de drum. **2.** *(fig. peior.)* tovarăș de drum *(ocazional, nesigur)*.

попыта́ть, *-áю, -áешь vb. pf. acuz.* sau *gen.* a încerca.

попыта́ться, *-áюсь, -áешься vb. pf.* de la *пыта́ться*

попы́тк|а, *-и f.* încercare, tentativă; *тщéтная ~* încercare zadarnică; *отча́янная ~* încercare desperată; *сде́лать ~у* a încerca, a face o încercare; *возобнови́ть ~у* a încerca din nou, a o lua de la cap ◇ *(prov.) ~ не пы́тка* încercarea moarte n-are; întrebarea n-are supărare.

попы́хивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a pufăi *(din cînd în cînd)*.

попя́тит(ся), *-я́чу(сь), -я́тишь(ся) vb. pf.* de la *пя́тить(ся)*.

попя́тн|ый *adj. (inv.)* îndărăt, înapoi, care merge cu spatele înainte; *~ое движе́ние* mișcare înapoi ◇ *(peior.) идти́ на ~ое* a) a bate în retragere, a da înapoi; b) a-și lua vorba înapoi.

по́ра, *-ы f. (biol.)* por; *засоре́ние пор* astuparea porilor.

пор|а́, *-ы́ f.* **1.** timp, epocă; sezon, anotimp; perioadă, termen; *весе́нняя ~* timp de primăvară; *в ту ~у́* pe atunci; pe vremea aceea; *до сих пор* pînă acum; pînă aici; *с да́вних пор* de demult; *на пе́рвых ~áх* la început; *сене́рней ~о́й* pe seară, seara, la vreme de seară; *до ~ы́ до вре́мени* pînă la un moment dat, pînă la un timp; *до тех пор, пока́ ...* atîta timp cît ... ; *до каки́х пор?* pînă cînd?; *с каки́х пор?* de cînd?; *с э́тих пор* de acum; din acest moment. **2.** *pred. impers.* e timpul; *~ домо́й* e timpul să mergem acasă; *давно́ ~* de mult e timpul; *не ~ ли?* nu crezi că e timpul?; n-a venit vremea? ◇ *в (са́мую) ~у* a) tocmai la timp; la țanc; b) (a-i veni) taman bine; tocmai pe tocmai; *~ на бокову́ю* e timpul să ne odihnim/ să ne culcăm.

поработáть, *-аю, -аешь vb. pf.* a lucra, a munci *(un timp oarecare)*.

поработи́тель, *-я m.* asupritor, înrobitor, cotropitor.

поработи́ть, *-ощу́, -оти́шь vb. pf. (ipf. порабоща́ть) acuz.* a înrobi, a aservi, a subjuga.

порабоще́ние, *-я n. sg.* înrobire, aservire, subjugare.

поравня́|ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. pf. c + instr.* a ajunge din urmă, a ajunge în dreptul ...

порадéть, *-éю, -éешь vb. pf.* de la *радéть (1)*

пора́довать(ся), *-дую(сь), -дуешь(ся) vb. pf.* de la *ра́довать(ся)*

поража́ть, *-áю, -áешь vb. pf.* de la *порази́ть (2, 3, 4)*

поража́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *порази́ться*

пораже́нец *-нца m. (pol.)* defetist.

пораже́ние, *-я n.* **1.** *sg.* zdrobire. **2.** înfrîngere; *потерпе́ть ~* a suferi o înfrîngere; *нанести́ ~ врагу́* a zdrobi pe dușman. **3.** *(med.)* afecțiune; leziune ◇ *(jur.) ~ в права́х* interdicție de drepturi, interdicție corecțională.

пораже́нческ|ий *adj. (pol.)* defetist.

пораже́нчество, *-а n.* defetism.

порази́тельно *adv.* uluitor, izbitor, uimitor; extraordinar, extrem de ...

порази́тельн|ый *adj.* izbitor, uimitor, surprinzător, extraordinar; *~ое схо́дство* asemănare izbitoare/surprinzătoare; *~ая красота́* frumusețe fără seamăn.

порази́|ть, *-ажу́, -ази́шь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. рази́ть[1]); (mil.) ~ цель* a atinge/ a lovi țința. **2.** *(ipf. поража́ть)* a înfrînge, a învinge, a zdrobi; *~ вра́жеские войска́* a înfrînge trupele dușmane. **3.** *(ipf. поража́ть)* a ataca/ a atinge/ a vătăma sănătatea. **4.** *(ipf. поража́ть) (fig.)* a uimi, aului, a izbi, a impresiona puternic.

порази́ться, *-ажу́сь, -ази́шься vb. pf. (ipf. поража́ться)* a se minuna, a rămîne uimit.

поразмы́слить, *-лю, -лишь vb. pf. prepl.* a chibzui, a se gîndi, a medita, a reflecta.

по-ра́зному *adv.* în mai multe feluri, în mod diferit.

порáненье, *-я n. sg.* rănire; rană.

порáнить, *-ню, -нишь vb. pf. acuz.* a răni.

порáниться, *-нюсь, -нишься vb. pf. acuz.* a se răni, a-și face o rană.

порастáть, *-áем vb. ipf.* de la *порасти́*

порасти́, *-тёт vb. pf. (ipf. порастáть) instr.* a se acoperi *(cu vegetație, frunziș, pădure)*; a fi năpădit.

порвáть, *-вý, -вёшь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. рвать)* a rupe; *~ костю́м* a-și rupe haina. **2.** *(ipf. порывáть) (fig.)* a rupe; a întrerupe; *~ связь с кем-л.* a o rupe cu cineva; *~ дипломати́ческие отноше́ния* a rupe relațiile diplomatice; *~ с про́шлым* a rupe cu trecutul.

порвá|ться, *-вётся vb. pf.* **1.** a se rupe. **2.** *(ipf. порывáться) (fig.)* a se rupe, a se întrerupe, a înceta.

поревéть, *-вý, -вёшь vb. pf.* **1.** *(despre animale)* a urla, a zbiera, a mugi; a rage *(un timp oarecare)*. **2.** a plînge, a bîzîi, *(un timp oarecare)*.

поредéлый *adj.* de rărit.

поредéние, *-я n.* rărire.

поредéть, *-éем vb. pf.* de la *редéть*

поре́з, *-а m.* **1.** *sg.* tăiere, rănire. **2.** tăietură, rană; incizie.

поре́за|ть, *-е́жу, -е́жешь vb. pf.* **1.** *acuz.* a tăia; ~ *себе́ па́лец* a se tăia la deget. **2.** *acuz.* a tăia; a înjunghia *(multe vite, păsări)*.

поре́заться, *-е́жусь, -е́жешься* a se tăia, a se răni.

порезви́ться, *-влю́сь, -ви́шься vb. pf.* a zburda *(puţin)*.

поре́й, *-я m. sg.* praz.

порекомендова́ть, *-дую́, -ду́ешь vb. pf.* de la *рекомендова́ть (1, 2)*.

порешѝть, *-шу́, -ши́шь vb. pf.* **1.** a (se) hotărî, a (se) decide, a lua hotărîrea. **2.** *acuz. (înv.)* a termina, a isprăvi, a duce pînă la capăt. **3.** *acuz. (pop.)* a omorî, a răpune, a-i face (cuiva) de petrecanie.

поржаве́ть, *-е́ет vb. pf.* a rugini.

по́ристость, *-и f. sg.* porozitate.

по́ристый *adj.* poros.

порица́ние *-я n.* blam, oprobiu public; *заслужи́ть* ~ a merita o mustrare; *вы́нести кому́-л.* ~ a da cuiva un vot de blam; *общественное* ~ oprobiu public; mustrare publică.

порица́тельный *adj.* mustrător, dojenitor, de blam.

порица́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz.* a blama, a reproba a condamna, a dojeni, a mustra.

по́рка [1], *-и f. sg.* descoasere; desfacere.

по́рка [2], *-и f. sg. (pop.)* bătaie *(cu biciul, cu nuiaua)*; mamă de bătaie.

порнографи́ческий *adj.* pornografic.

порногра́фия, *-и f. sg.* pornografie.

по́ровну *adv.* egal, în părţi egale; *разделѝть* ~ a împărţi în părţi egale.

поро́г *-а m.* **1.** prag; *переступѝть* ~ a păşi peste prag, a păşi pragul; *(ни) на* ~ *не пуска́ть* a nu lăsa nici să treacă pragul; *за* ~ *ни ного́й!* să stai acasă!, să nu te prind că ai trecut pragul!; ~ *чувстви́тельности* prag de sensibilitate. **2.** *(geogr.)* prag, cataractă; *речны́е* ~*и* pragurile/cataractele unui rîu. **3.** *(tehn.)* prag; *(tele.)* ~ *генера́ции* prag de oscilaţie; *(tele.)* ~ *ощуще́ния* prag de percepere; *(hidr.)* ~ *водосли́ва* pragul/creasta deversorului; *(hidr.)* ~ *плоти́ны* pragul barajului. **4.** *(fig.)* prag, hotar, graniţă; *на* ~*е сме́рти* în pragul morţii ◇ *обива́ть чьи-л.* ~*и* a bate pragurile cuiva; a veni în repetate rînduri.

порога́мия, *-и f. (bot.)* porogamie.

поро́да [1], *-ы f.* **1.** soi, gen; rasă, esenţă; *жи́рно-моло́чная* ~ rasă de taurine cu lapte gras; *лиственная* ~ specie de arbore, specie lemnoasă/arborescentă; *рыси́стая* ~ trăpaş; *тя́гловая* ~ rasă de tracţiune. **2.** *(înv. fig.)* tagmă, teapă; *жеребя́чья* ~ popime.

поро́да [2], *-ы f. (geol.)* rocă; *пуста́я* ~ rocă sterilă; *оса́дочная* ~ rocă sedimentară; *го́рная* ~ rocă; *вулкани́ческая* ~ rocă vulcanică; *кремни́стая* ~ rocă silicioasă.

поро́дистость, *-и f. sg.* rasă, soi.

поро́дист|ый *adj.* de rasă, de soi; *~ая ло́шадь* cal de rasă, pursînge.

породи́ть, *-ожу́, -оди́шь vb. pf. (ipf. порожда́ть) acuz.* **1.** *(înv.)* a naşte, a da naştere. **2.** *(fig.)* a da naştere la ...; a provoca, a stîrni, a genera.

породни́ться, *-нюсь, -ни́шься vb. ipf.* de la *родни́ться*.

поро́дный *adj.* de rasă; ~ *скот* vite de rasă.

порожда́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *породи́ть*; ~ *трево́гу* a stîrni nelinişte.

порожда́ющ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *порожда́ть*. **2.** *adj. (lingv.)* generativ; *~ая грамма́тика* gramatică generativă.

порожде́ние, *-я n.* rod, produs.

поро́жист|ый *adj. (geogr.)* cu (multe) praguri/ cataracte.

поро́жн|ий *adj.* gol, deşert ◇ *перелива́ть из пусто́го в ~ее* a bate apa în piuă.

порожня́к, *-а́ m. (ferov.)* vagoane goale, garnitură de vagoane goale.

порожняко́вый *adj. (ferov.)* de vagoane goale; ~ *соста́в* garnitură de vagoane goale.

порожняко́м *adv. (ferov.)* gol, fără pasageri *sau* încărcătură.

по́розь *adv.* despărţit, separat, aparte; răzleţ; *жить* ~ a trăi/a locui separat.

порозове́ть, *-ею, -е́ешь vb. pf.* de la *розове́ть*.

поро́й *adv.* cîteodată, uneori; din cînd în cînd, din vreme în vreme.

поро́к, *-а m.* **1.** viciu; defect, lipsă, neajuns, cusur; ~ *ре́чи* defect de vorbire; *(med.)* ~ *се́рдца* insuficienţă cardiacă; leziuni *(valvulare)* ale inimii. **2.** viciu; desfrîu ◇ *(prov.) бе́дность не* ~ sărăcia nu e un viciu.

поросёнок, *-нка m.* purcel ◇ *(prov.) Сёмка укра́л ~ка, а сказа́л на гусёнка* unul face şi altul trage.

поросѝться, *-и́тся vb. ipf. (pf. опоросѝться)* a făta *(purcei)*.

по́росль, *-и f.* **1.** *sg.* lăstar, vlăstar. **2.** lăstăriş; desiş, crîng, tufiş; *лесна́я* ~ braniştе.

порося́тина, *-ы f. sg.* carne de purcel.

порося́тник, *-а m.* coteţ pentru purcei.

порося́чий *adj.* porcesc; de purcel; ~ *визг* guiţat de purcel.

поро́ть [1], *порю́, по́решь vb. ipf. (pf. распоро́ть)* a descoase a desface, a deşira.

поро́ть [2], *-порю́, по́решь vb. ipf. (pf. вы́пороть) acuz.* a biciui, a da bice, a bate, a snopi.

поро́ть [3], *порю́, по́решь vb. ipf. (pop.* în *expr.)* ~ *ерунду́/чушь/вздор* a spune prostii; a bate cîmpii; a îndruga verzi şi uscate; ~ *горя́чку* a da zor; a face ceva la repezeală; *не́зачем* ~ *горя́чку* doar nu dau urcii.

поро́ться, *по́рется vb. ipf. (pf. распоро́ться)* a se descoase, a se desface.

по́рох, *-а (-у) m.* pulbere, praf de puşcă; *бездымный* ~ pulbere fără fum; *раке́тный* ~ pulbere pentru rachete ◇ *держа́ть* ~ *сухи́м* a fi gata de apărare/de luptă; *па́хнет ~ом* miroase a praf de puşcă; *понюха́ть* ~ a primi botezul focului; *нехвата́ет ~у(кому́-л.)* nu-i ajung puterile; nu-l ţine cureaua; *ни си́нь ~у* deloc; nimic; nici cît negru sub unghie; ~ *да́ром тра́тить* a strica orzul pe gîşte; a-şi răci gura degeaba; *он ~а не вы́думает* nu e nimic de capul lui; n-a descoperit el praful de puşcă.

пороховни́|ца, *-ы f. (înv.)* corneci pentru praf de puşcă; ◇ *(fig.) есть ещё по́рох в ~ах!* nu ne dăm bătuţi!

порохово́й *adj. (mil.)* de/cu pulbere; *~ по́греб* a) depozit de muniţii, pulberărie; b) *(fig.)* butoi cu pulbere.

поро́чить, *-чу, -чишь vb. ipf. (pf. опоро́чить) acuz.* **1.** a critica, a condamna, a discredita; ~ *показа́ния свиде́телей* a combate/a spulbera depoziţiile martorilor. **2.** a defăima, a ponegri, a calomnia; ~ *чьё-л. до́брое и́мя* a ponegri renumele cuiva.

поро́чность, *-и f. sg.* **1.** imoralitate, caracter imoral; depravare. **2.** caracter vicios; defectuozitate, viciu; ~ *доказа́тельства* netemeinicia dovezilor.

поро́чн|ый *adj.* **1.** vicios, depravat, stricat; imoral; *~ое поведе́ние* comportare imorală. **2.** greşit, defectuos, vicios; *~ые ме́тоды* metode greşite; *~ое доказа́тельство* dovadă neîntemeiată ◇ ~ *круг* cerc vicios.

поро́ша, *-и f. sg.* prima zăpadă, zăpadă proaspăt căzută.

порошѝнка, *-и f.* grăunte, fir.

порошѝть, *-ѝт vb. ipf. (pf. запорошѝть şi напорошѝть)* a cerne *(despre zăpadă)*, a ninge mărunt.

порошко́вый *adj.* pulverulent, sub formă de praf/de pulbere.

порошкообра́зный *adj.* sub formă de praf, pulverulent.

порош|о́к, *-шка́ m.* praf; pulbere; *зубно́й* ~ praf de dinţi; *мы́льный* ~ praf de săpun; *я́ичный* ~ praf de ouă; *лека́рство в ~ка́х* medicament în prafuri; *алма́зный* ~ pulbere de diamant; *магни́тный* ~ pulbere magnetică ◇ *стере́ть в* ~ *кого́-л.* a face pe cineva praf; a face pe cineva una cu pămîntul.

порт, *-а m.* port; *торго́вый* ~ port comercial; *возду́шный* ~ port aerian; *вое́нный* ~ port militar; *досмо́тровый* ~ port de control; *во́льный* ~ port liber; porto-franco; ~ *захо́да* port de escală; ~ *назначе́ния* port de destinaţie; *перева́лочный* ~ port de tranzit; *морско́й* ~ port la mare, port maritim; *речно́й* ~ port fluvial; *есте́ственный* ~ port natural; *войти́ в* ~ a intra în port.

порта́л, *-а m. (arhit., tehn.)* portal.

порта́льный *adj. (arhit. tehn.)* de portal.

портати́вность, *-и f. sg.* proprietatea de a fi portativ.

портати́вн|ый *adj.* portativ, portabil; *~ая пи́шущая маши́нка* maşină de scris portabilă.

портве́йн, *-а m. sg.* vin porto.

по́ртер, *-а m. sg.* bere neagră *(tare)*.

по́ртик, *-а m. (arhit.)* portic, colonadă.

по́ртить, *-рчу, -ртишь vb. ipf. (pf. испо́ртить) acuz.* a strica, a deteriora; a vătăma; a distruge; ~ *отноше́ния с кем-л.* a strica relaţiile cu cineva; ~ *себе́ аппети́т* a-şi strica pofta de mîncare; ~ *себе́ здоро́вье* a-şi ruina sănătatea; ~ *себе́ кровь* a-şi face sînge rău.

по́ртиться, *-рчусь, -ртишься vb. ipf. (pf. испо́ртиться)* a se strica, a se deteriora; a se altera, a putrezi; *погода ста́ла* ~ timpul a început să se strice.

портки́, *-тко́к şi -тко́в pl.* (pop.) nădragi.

портмоне́ *n. indecl. (înv.)* portmoneu, portofel.

портни́ха, *-и f.* croitoreasă.

портно́вский *adj.* de croitor; de croitorie.

портно́й, *-о́го m.* croitor; *мужско́й* ~ croitor bărbătesc.

портня́жить, *-жу, -жишь vb. ipf. (pop.)* a face croitorie, a se ocupa cu croitoria.

портня́жничество, *-а n.* croitorie.

портня́жн|ый *adj.* de croitor; de croitorie.

портови́к, *-а́ m.* lucrător în port; docher.

порто́в|ый *adj.* de/din port, portuar; ~ *го́род* port; ~*ые сооруже́ния* instalaţii portuare; ~ *рабо́чий* docher, muncitor în port.

по́рто-фра́нко *n. indecl. (com.)* porto-franco.

портра́ж, *-а m. (tipogr.)* portpaginã.

портпле́д, *-а m.* port-pled.

портре́т, *-а m.* portret; ~ *во весь рост* portret în mărime naturală; *пояснóй* ~ bust; *писа́ть* ~ *с кого́-л.* a face portretul cuiva.

портрети́ст, *-а m.* portretist.

портре́тн|ый *adj.* de portret, portretistic; ~*ая галере́я* galerie de portrete.

портсига́р, *-а m.* port-ţigaret.

португа́льский *adj.* portughez.

португа́льцы, *-ев pl.; sg. -лец, -льца m.* portughezi.

портула́к, *-а m. (bot.)* iarbă-grasă.

портупе́я, *-и f.* centiron *(pentru sabie)*, diagonală.

портфе́л|ь, *-я m.* servietă, geantă; *ко́жаный* ~ servietă de piele ◇ *мини́стр без ~я* ministru fără portofoliu; ~ *зака́зов* portofoliu de comenzi, listă de comenzi; *редакцио́нный* ~ portofoliu redacţional.

портфе́льный *adj.* de servietă, de geantă.

портье́ра, *-ы f.* portieră; perdea.

портье́рный *adj.* de portieră, de perdea.

портя́нка, *-и f.* obială.

порубить, *-блю́, -бишь vb. pf.* a tăia, a doborî *(o cantitate mare)*.

поруб|ка, *-и f.* tăiere clandestină *(în pădure)*; delict silvic.

порубщик, *-а m.* hoţ de lemne *(din pădure)*, braconier.

поруга́ние, *-я n.* batjocorire; profanare; *отдава́ть на* ~ a expune profanării; a pîngări.

поруганный *adj.* profanat; ultragiat; batjocorit; ~*ая честь* cinste ultragiată.

поруга́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. acuz.* a dojeni, a mustra; a certa, a ocărî *(puţin)*.

поруга́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. руга́ться)* a se certa, a se sfădi; a se ciorovăi.

поруг|ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a vorbi de rău.

поруг|иваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* a se ciorovăi.

поруч|а, *-и f.* garanţie, cauţiune, chezăşie; *отпусти́ть на* ~*и* a pune în libertate pe cauţiune; *круго́вая* ~ răspundere colectivă.

по-румы́нски *adv.* românește, în limba română.

по-ру́сски *adv.* rusește, în rusește, în limba rusă.

поручáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *поручи́ть*

поруче́ни|е, *-я n.* însărcinare, misiune; comision; *испо́лнить* ~ a îndeplini o însărcinare; a face un comision; *дать* ~ a-i da o misiune, a-l însărcina; *(fin.) платёжное* ~ ordin de plată, dispoziţie de plată.

по́руч|ень, *-ня m. (mai ales la pl.)* bară, balustradă; *держа́ться за* ~*ни* a se ţine de bară; ~*ни плуга* coarmele plugului.

поручи́тель, *-я m.* garant, chezaş.

поручик, *-а m. (înv.)* porucic *(locotenent)*.

поручи́тельство, *-а n. sg.* garanţie, cauţiune.

поруч|и́ть, *-учу́, -у́чишь vb. pf. (ipf. поруча́ть) acuz.* 1. a încredinţa, a lăsa în seama. 2. a însărcina; ~ *рабо́ту* a însărcina cu o lucrare.

поруч|и́ться, *-учу́сь, -у́чишься vb. pf.* de la *руча́ться*

порфи́р, *-а m. (geol.)* porfir.

порфи́ра, *-ы f. sg.* mantie de purpură, purpură.

порфи́рный *adj. (înv.)* de purpură.

порфи́ровый *adj. (min.)* porfiric.

порха́|ть, *-ю, -ешь vb. ipf. (pf. mom. порхну́ть)* a zbura dintr-un loc în altul.

порхну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *порха́ть*

порцио́н, *-а m.* raţie.

порцио́нный *adj.* de raţie; ~*ое блю́до* mîncare la comandă / à-la-carte.

по́рци|я, *-и f.* porţie; tain.

по́рча, *-и f. sg.* 1. stricare, defectare, deteriorare; alterare; degradare; ~ *инструме́нтов* deteriorarea instrumentelor; ~ *отноше́ний* stricarea relaţiilor. 2. *(reg.)* deochi, boală pricinuită de farmece.

по́рченный *adj.* 1. stricat; alterat. 2. *(reg.)* deocheat.

по́ршень, *-шня m. (tehn.)* piston; *тормозно́й* ~ piston de frînă.

поршнев|о́й *adj. (tehn.)* de/cu piston; ~*о́е кольцо́* segment de piston; ~ *насо́с* pompă cu piston.

порыв [1], *-а m.* 1. rafală; dezlănţuire bruscă *(de vînt, de viscol)*; ~ *ве́тра* rafală de vînt; bătaia vîntului; *но́вый* ~ *бу́ри* o nouă izbucnire a furtunii. 2. *(fig.)* avînt, pornire, elan; *ю́ношеский* ~ elanul tinereţii; *благи́е* ~*ы* porniri bune; *боево́й* ~ avînt de luptă; *в* ~*е гне́ва* într-un acces de furie, împins de mînie.

порыв [2], *-а m.* rupere.

порыва́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *порва́ть (2)*

порыва|ться [1], *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* 1. a se avînta. 2. cu *inf. (fig.)* a căuta, a încerca să ...; a se strădui; a arde de dorinţa de ...

порыва́ться [2], *-а́ется vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *порва́ться (2)*. 2. *pas.* de la *порыва́ть*.

поры́висто *adv.* impetuos, năvalnic.

поры́вистость, *-и f. sg.* 1. impetuozitate, violenţă. 2. caracter brusc. 3. *(fig.)* impulsivitate; avînt; înflăcărare.

поры́вист|ый *adj.* 1. impetuos, violent; năvalnic. 2. *(стремительный)* brusc; repede. 3. *(fig.)* impulsiv, nestăpînit; ~*ая натýра* fire impulsivă.

порыжéлый *adj.* decolorat, înroşit de soare.

порыжéть, *-éю, -éешь vb. pf.* de la *рыжéть*

порыться, *-рóюсь, -рóешься vb. pf.* a scormoni; a căuta, a cotrobăi ◇ ~ *в пáмяти* a căuta să-şi aducă aminte.

по-ры́царски *adv.* cavalereşte.

поряди́ть, *-яжу́, -я́дишь vb. pf.* de la *ряди́ть (2)*

поряди́ться, *-яжу́сь, -я́дишься vb. pf.* de la *ряди́ться* [2]

поря́дков|ый *adj.* de ordine; curent; în ordine succesivă; ~ *но́мер* număr de ordine ◇ *(gram.)* ~*ое числи́тельное* numeral ordinal.

поря́дком *adv.* 1. tare, foarte, mult de tot; *мне э́то* ~ *надоéло* m-am săturat pînă-n gît. 2. cum trebuie, cumsecade.

поря́д|ок, *-дка m.* 1. *sg.* ordine, rînduială; regulă; *держа́ть ве́щи в* ~*ке* a ţine lucrurile în ordine; *навести́* ~ *где-л.* a face ordine undeva; *соблюда́ть* ~ a păstra/a respecta ordinea; *привести́ себя́ в* ~ a se aranja; *всё в* ~*ке* totul e în regulă; *призва́ть к* ~*ку кого́-л.* a chema la ordine pe cineva; *для* ~*ка* pentru respectarea regulii; *всё идёт свои́м* ~*ком* totul îşi urmează cursul său. 2. ordine, rînd; *рассказа́ть всё по* ~*ку* a povesti totul pe rînd; *в определённом* ~*ке* într-o anumită ordine; *в алфави́тном* ~*ке* în ordine alfabetică; ~*сро́чности* ordine de urgenţă, prioritate; succesiune; *хронологи́ческий* ~ ordine cronologică; *поста́вить что-л. в* ~ *дня* a trece ceva pe ordinea de zi. 3. sistem; mod, modalitate; ~*голосова́ния* sistem de votare; procedura votării; *(com.)* ~ *учёта* modul de a ţine evidenţa, sistem de evidenţă; *в администрати́вном* ~*ке* pe cale administrativă; *суде́бным* ~*ком* pe cale judiciară; *зако́нчым* ~*ком* pe cale legală; *в обяза́тельном* ~*ке* în mod obligatoriu; *в спе́шном* ~*ке* în grabă, urgent. 4. *(строй)* orînduire, regim, ordine; *стáрый*

~ vechea orînduire, vechiul regim; *(jur.) правово́й* ~ ordine de drept; *обще́ственный* ~ ordine socială; ordine publică. **5.** obicei, deprindere, obişnuinţă; *по заведённому* ~*ку* potrivit obiceiului. **6.** *(mil.)* formaţie; *бое́вые* ~*ки пехо́ты* formaţii de luptă ale infanteriei; *похо́дный* ~ formaţie/dispozitiv de marş; ~ *в седло́* poziţie în şa **7.** *sg. (fig.)* categorie, domeniu; *соображе́ния интимного* ~*ка* consideraţiuni de ordin intim; *явле́ния одного́* ~*ка* fenomene de aceeaşi categorie; *второстепе́нного* ~*ка* de mîna a doua. **8.** *(mat.)* ordine; ~ *величины́* ordine de mărime; *нисходя́щий* ~ ordine descrescîndă; ~ *уравне́ния* ordinul unei ecuaţii; ~ *кра́тности* ordine de multiplicitate ◇ *э́то в* ~*ке вещей* e normal; e firesc; e în firea lucrurilor; *статья́ печа́тается в* ~*ке обсужде́ния* articolul se publică pentru a deschide discuţia/ în cadrul discuţiei; *в* ~*ке контро́ля* ca măsură de control, la control; *вы́ступить в* ~*ке веде́ния собра́ния* a lua cuvîntul referitor la ordinea de zi.

поря́дочно[1], *adv.* (în mod) cinstit, corect, onorabil, cum trebuie.

поря́дочно[2] *adv.* **1.** mult, destul de mult. **2.** destul de bine, binişor.

поря́дочность *-и f. sg.* onestitate, corectitudine, cinste.

поря́дочный[1], *adj.* cumsecade, de treabă; cinstit, corect.

поря́дочн|ый[2] *adj.* **1.** considerabil; (destul de) mare; ~*ое расстоя́ние* distanţă considerabilă. **2.** destul de bun.

поса́д, *-а m.* **1.** *(ist.)* obor, tîrg *(situat în afara zidurilor oraşului)*. **2.** *(înv.)* periferie a oraşului, suburbie; tîrg.

посади́ть, *-ажу́, -ади́шь vb. pf. (ipf. сажа́ть) acuz.* **1.** a sădi, a planta. **2.** a aşeza; a oferi un loc; a plasa; a îmbarca; ~ *на коле́ни* a lua pe genunchi; *(fig.)* ~ *на ме́сто* a-l pune la locul lui. **3.** a băga; ~ *в тюрьму́* a băga la închisoare; ~ *в кле́тку* a pune în colivie; ~ *соба́ку на цепь* a lega cîinele; ~ *в печь* a băga în cuptor◇ ~ *самолёт* a ateriza; ~ *на хлеб и во́ду* a hrăni numai cu pîine şi apă; ~ *больно́го на дие́ту* a pune un bolnav la regim; ~ *пятно́* a face o pată; ~ *кля́ксу* a păta cu cerneală.

поса́дк|а, *-и f.* **1.** *sg.* plantare, sădire; ~ *насажде́ний* plantare de arborete. **2.** plantaţie. **3.** îmbarcare. **4.** aterizare; amerizare; *промежу́точная* ~ escală; *вы́нужденная* ~ aterizare forţată; *беспило́тная* ~ aterizare fără pilot; aterizare cu pilot automat; ~ *вслепу́ю по инстру́ментам* aterizare fără vizibilitate; *во́тчи на* ~*у* a ateriza. **5.** ţinută *(în şa)*; *кавалери́йская* ~ ţinută de cavalerist; ~ *на ло́шадь* aşezare în şa; ~ *головы́* ţinuta capului.

поса́дочный *adj.* **1.** *(agr.)* de plantare: de sădit. **2.** *(av.)* de aterizare; ~*ая площа́дка* teren de aterizare; ~*ая доро́жка* pistă de aterizare.

посажённ|ый *adj. (în expr.)* ~ *оте́ц* naş, nun; ~*ая мать* naşă, nună.

поса́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a sforăi (uşor).

поса́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* a suge *(puţin, din cînd în cînd)*; ~ *тру́бку* a trage din pipă.

поса́харить, *-рю, -ришь vb. pf.* de la *са́харить*

посва́тать(ся), *-аю(сь). -аешь(ся) vb. pf.* de la *сва́тать(ся)*

посвеж|е́ть, *-ею, -е́ешь vb. pf.* de la *свежа́ть; к ве́черу* ~ *ло* spre seară s-a răcorit.

посвети́ть, *-свечу́, -све́тишь vb. pf.* de la *све́тить(2)*

посветл|е́ть, *-ею, -е́ешь vb. pf.* de la *светле́ть*

по́свист, *-а m.* fluierat.

посвиста́ть, *-ищу́, -и́щешь vb. pf.* a scoate un fluierat; a fluiera.

посвисте́ть, *-шу́, -исти́шь vb. pf. v. посвиста́ть*

посвистывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a fluiera.

по-сво́ему *adv.* **1.** după placul său. după cum crede de cuviinţă; *поступи́ть* ~ a proceda după capul său. **2.** în felul său; *э́та карти́на* ~ *хороша* acest tablou are farmecul său.

по-сво́йски *adv.* **1.** după voia sa, după bunul său plac; *распра́виться* ~ *с кем-л.* a se răfui cu cineva după bunul său plac. **2.** ca între rude, ca între prieteni, ca între noi; *скажу́, тебе́* ~ îţi spun ca între prieteni.

посвятить, *-ящу́, -ати́шь vb. pf. (ipf. посвяща́ть)* **1.** *acuz.* cu *в* + *acuz.* a împărtăşi *(cuiva)*; a iniţia *(pe cineva)*; ~ *в та́йну* a împărtăşi un secret, a încredinţa o taină. **2.** a consacra, a închina, a dedica; ~ *свою́ жизнь наро́ду* a-şi consacra viaţa poporului; ~ *стихотворе́ние* a dedica o poezie. **3.** *(înv.)* a ridica la rangul de...; a consfinţi; ~ *в ры́цари* a ridica la rangul de cavaler; ~ *в дья́коны* a hirotonisi ca diacon.

посвящ|а́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *посвяти́ть*

посвяще́ние, *-я n. sg.* **1.** iniţiere; împărtăşire; ~ *в та́йну* încredinţarea unei taine. **2.** *sg.* consacrare, dedicare, închinare. **3.** dedicaţie, închinare; ~ *в стихах* dedicaţie în versuri. **4.** *(înv.)* ridicare la rangul / la demnitatea de...; investitură.

посе́в, *-а m.* **1.** *sg* semănare, semănat; însămînţare; *вре́мя* ~*а* vremea semănatului; *маши́нный* ~ semănat cu maşina. **2.** semănătură; *ози́мые* ~*ы* semănături de toamnă; *яровы́е* ~*ы* semănături de primăvară.

посевн|а́я *-о́й f.* campanie de însămînţări.

посевн|о́й *adj.* de însămînţări, de semănat; ~*а́я пло́щадь* suprafaţă însămînţată, suprafaţă cultivată; ~*а́я кампа́ния* campanie de însămînţări.

поседе́лый *adj.* încărunţit, înălbit ◇ ~ *от вре́мени* bătut de bruma vremii.

поседе́ние, *-я n. sg.* încărunţire, înălbire.

поседе́|ть, *-ею, -е́ешь vb. pf. (ipf. седе́ть)* a încărunţi.

посейча́с *adv. (pop.)* pînă acum, pînă azi.

поселе́нец, *-нца m.* **1.** colonist. **2.** *(ist.)* deportat.

по селе́ние, *-я n.* **1.** *sg.* aşezare. **2.** *(ist.)* deportare, surghiun; *отпра́вить на* ~ a deporta, a surghiuni, a trimite în surghiun.

посели́ть, *-лю, -ли́шь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. селить şi поселя́ть)* a instala, a stabili, a aşeza *(într-un loc nou)*. **2.** *(ipf. поселя́ть) (fig.)* a stîrni, a insufla, a semăna; ~ *сомне́ние* a strecura îndoială *(în suflet)*.

посели́ться, *-люсь, -ли́шься vb. pf. (ipf. селиться şi поселя́ться)* a se aşeza, a se instala.

поселко́вый *adj.* de orăşel; de suburbie, de cartier.

посёлок, *-лка m.* aşezare; localitate, orăşel; colonie; *рабо́чий* ~ aşezare muncitorească.

поселя́нин, *-а m. (înv.)* ţăran, sătean.

поселя́ть *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *посели́ть*

поселя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *посели́ться.* **2.** *pas.* de la *поселя́ть.*

по-семе́йному *adv.* ca în familie, ca între rude.

посеме́йный *adj. (adm.)* pe familie.

посему́ *adv. (adm. înv.) v. поэ́тому* ◇ *быть* ~ fie, se aprobă.

посеребри́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. серебри́ть) acuz.* a arginta, a sufla cu argint.

посереди́ *adv.* şi *prep. (pop.) v. посреди́не*

посереди́не **1.** *adv.* la mijloc, în mijloc. **2.** *prep.* cu *gen.* în mijlocul, la mijlocul; ~ *у́лицы* în mijlocul străzii.

посерёдке *adv. (pop.) v. посреди́не (1)*

посере́ть, *-ею, -е́ешь vb. pf.* de la *сере́ть (1)*

посесси́вный *adj. (gram.)* posesiv.

посети́тель, *-я m.* vizitator.

посети́тельский *adj. (în expr.)* ~ *день* zi de audienţă.

посети́ть, *-ещу́, -сети́шь vb. pf. (ipf. посеща́ть) acuz.* a vizita, a face o vizită; a frecventa; ~ *музе́й* a vizita un muzeu.

посе́товать, *-тую, -туешь vb. pf.* de la *се́товать*

посе́чься, *-ечётся vb. pf.* de la *се́чься*

посеща́емость, *-и f. sg.* frecventare, frecvenţă; ~ *ле́кций* frecvenţă la cursuri.

посеща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *посети́ть*

посеще́ние, *-я n.* vizitare; frecventare; frecvenţă; vizită; *коллекти́вное* ~ vizitare în colectiv; ~ *ле́кций* frecventarea cursurilor, frecvenţă la cursuri.

посе́|ять, *-ю, -ешь vb. pf. (ipf. се́ять) acuz.* a semăna, a însămînţa ◇ *(prov.)* *что* ~*ешь, то и пожнёшь* ce semeni aceea culegi.

посиде́лки, *-лок, -лкам pl. (înv.)* şezătoare.

посиде́ть, *-ижу́, -иди́шь vb. pf.* a sta cîtva timp, a zăbovi, a mai rămîne

puțin, a ședea; ~ *за рабо́той* a lucra cîtva timp; ~ *в гостя́х* a sta puțin în vizită.

посильн|ый *adj.* după puteri, după posibilități; ~*ая зада́ча* sarcină după puterile cuiva; *оказа́ть ~ую по́мощь кому́-л.* a da cuiva un ajutor după puteri.

посинéлый *adj.* învinețit.

посинéть, *-éю, -éешь vb. pf.* de la *синéть(1).*

поскака́ть, *-скачу́, -ска́чешь vb. pf.* **1.** a sări, a sălta, a merge în galop *(cîtva timp).* **2.** a porni în galop, a porni în goană mare.

поскобли́ть, *-облю́, -обли́шь acuz.* a scobi, a răzui, a rade puțin de pe deasupra.

поскользну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf.* a aluneca, a luneca.

поско́льку *conj.* **1.** în măsura în care, pe cît, întrucît; ~ *я могу́ суди́ть* pe cît pot să-mi dau seama; ~ *э́то меня́ каса́ется* întrucît mă privește. **2.** fiindcă, de vreme ce, întrucît, deoarece.

поско́нник, *-а m. (bot.)* cînepa-codrului, cînepioară.

по́сконь, *-и f. sg.* **1.** cînepă de vară. **2.** *(înv.)* pînză de casă din cînepă.

поскри́пывание, *-я n.* scîrțîire.

поскри́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a scîrțîi *(din cînd în cînd).*

поскупи́ться, *-плю́сь, -пи́шься vb. pf.* de la *скупи́ться*

поскучне́ть, *-éю, -éешь vb. pf.* a se cam plictisi.

послабле́ние, *-я n.* indulgență, îngăduință excesivă.

посла́нец, *-нца m.* trimis, sol; vestitor.

посла́ние, *-я n.* **1.** misivă, mesaj; *приве́тственное ~* mesaj de salut. **2.** *(lit.)* epistolă.

посла́нник, *-а m.* **1.** *(dipl.)* trimis, ministru plenipotențiar; *чрезвыча́йный ~* trimis extraordinar. **2.** *(poet. înv.)* trimis, sol; *~ весны́* sol al primăverii.

по́сланн|ый 1. *p.t.p.* de la *посла́ть.* **2. ~ый,** *-ого m.* trimis, sol.

посла́ть, *пошлю́, пошлёшь vb. pf. (ipf. посыла́ть) acuz.* **1.** a trimite; a expedia; ~ *за до́ктором* a trimite după doctor; ~ *письмо́* a expedia o scrisoare. **2.** *(fig.)* a transmite, a comunica, a trimite; ~ *приве́т* a transmite salutări. **3.** *(fig.)* a arunca, a trage (cu ceva); ~ *пу́лю вслед кому́-л.* a trage un glonț în urma cuiva ◇ *(injurios)* ~ *к чёрту* a trimite la dracu.

по́сле 1. *adv.* mai tîrziu, pe urmă, după, apoi. **2.** *prep.* cu *gen.* după; ~ *обе́да* după masă; ~ *всех* în urma tuturor; la urmă.

послевое́нный *adj.* de după război, postbelic; ~ *пери́од* perioadă postbelică.

послегрозово́й *adj.* de după furtună.

после́д, *-а m. (anat.)* placentă.

последи́ть, *-ежу́, -еди́шь vb. pf. acuz.* sau *за* + *instr.* a supraveghea, a urmări *(un timp oarecare).*

после́дки, *-ов pl. (pop.)* resturi, rămășițe.

после́дн|ий *adj.* **1.** ultim, cel din urmă; ~ *день о́тпуска* ultima zi a concediului; *в ~раз* pentru ultima dată; *в ~юю мину́ту* în ultimul moment; *за ~ее вре́мя* sau *в ~ее вре́мя* în ultimul timp; *в ~ем счёте* în ultima analiză; *~яя во́ля* ultima dorință, testament. **2.** ultim, abia apărut; cel mai nou; *по ~ей мо́де* după ultima modă; *~ие изве́стия* ultimele știri; *~ее сло́во те́хники* ultimul cuvînt al tehnicii. **3.** definitiv, irevocabil, ultim; *~ее реше́ние* hotărîre irevocabilă; *э́то моё ~ее сло́во* acesta e ultimul meu cuvînt. **4.** *(fig.)* cel mai rău/mai prost/mai urît; ~ *сорт* sortul cel mai prost; *изруга́ть ~ими слова́ми* a înjura cu cele mai triviale cuvinte; *э́то уже́ ~ее де́ло* mai rău nici nu se poate. **5.** acesta din urmă, acesta. **6. ~ее,** *-его n. sg.* tot ce a rămas; *отда́ть ~ее* a da și ultimul ban; a da și bucătura de la gură ◇ *провожа́ть в ~ путь* a conduce pe ultimul drum; *~яя спи́ца в колесни́це* a cincea roată la căruță.

последова́тель, *-я m.* discipol, adept, partizan.

последова́тельно *adv.* (în mod) consecvent, logic.

последова́тельность, *-и f. sg.* continuitate, caracter succesiv.; succesivitate; succesiune; ~ *собы́тий* succesiunea evenimentelor; ~ *управле́ния* secvență de comandă.

последова́тельн|ый *adj.* **1.** succesiv; *в ~ом поря́дке* în ordine succesivă. **2.** consecvent; logic; coerent; ~ *вы́вод* deducție logică.

последова́|ть, *-дую, -дуешь vb. pf.* de la *следова́ть (1, 2, 4, 5)*

последо́вый *adj. (anat.)* de placentă.

после́дстви|е, *-я n.* consecință, urmare; ~*я боле́зни* urmările bolii; *вре́дный ~ями* cu urmări, cu consecințe; *оста́вить без ~й* a nu da urmare, a respinge, a clasa *(o plîngere, o cerere etc.)*; ~ *а́дерного взры́ва* urmările exploziei nucleare.

после́дующ|ий *adj.* următor, ulterior; posterior.

после́дыш, *-а m.* **1.** *(pop.)* ultim născut, cel mai mic copil, mezin. **2.** *(peior.)* epigon, urmaș, succesor.

послеза́втра *adv.* poimîine.

послеза́втрашний *adj.* de poimîine.

послеледнико́вый *adj. (geol.)* postglacial.

послело́г, *-а m. (lingv.)* postpoziție, element postpus.

послеобе́денный *adj.* de după masă, de siestă.

послеоктя́брьский *adj.* de după Marea Revoluție Socialistă din Octombrie.

послеоперацио́нный *adj.* de după operație.

послереволюцио́нный *adj.* de după revoluție, postrevoluționar.

послеродов|о́й *adj.* de după naștere; *(med.)* *~а́я горя́чка* febră puerperală.

послесло́вие, *-я n.* postfață.

послетретйчный *adj. (geol.)* posttertiar.

послеуда́рный *adj. (lingv.)* posttonic; *~ слог* silabă posttonică.

послеускоре́ние, *-я n.* postaccelerație.

послó́виц|а, *-ы f.* proverb; *войти́ в ~у* a deveni proverbial; a ajunge proverb *(despre o expresie).*

послóвичн|ый *adj.* de proverb; proverbial; cu proverbe; *~ое выраже́ние* expresie proverbială.

послужи́|ть, *-ужу́, -у́жишь vb. pf.* **1.** *pf.* de la *служи́ть*; ~ *причи́ной* a fi cauza. **2.** a fi într-un serviciu *(un timp anumit).*

послужно́й *adj. (înv. în expr.)* ~ *спи́сок* foaie matricolă, stat de serviciu.

послуша́ние, *-я n.* **1.** *sg.* supunere, ascultare; docilitate. **2.** *(bis.)* ascultare, canon.

послу́ша|ть, *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* **1.** *pf.* de la *слу́шать(4).* **2.** a audia, a asculta *(un timp oarecare)*; *послу́шай(те)!* ascultă! ascultați!; *послу́шайка!* ia ascultă!

послу́шаться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* de la *слу́шаться*

послу́шник, *-а m.* pasluşnic *(la o mănăstire),* novice, frate.

послу́шно *adv.* cu supunere; (în mod) supus, ascultător, docil.

послу́шный *adj.* ascultător, supus, docil.

послы́ша|ться, *-шится vb. pf. (ipf. слы́шаться)* **1.** a se auzi. **2.** a i se părea *(că aude).* **3.** a se simți.

послюни́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf.* de la *слюни́ть*

посма́тривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *на* + *acuz.* sau *fără compl.* a privi, a se uita *(din cînd în cînd)*; ~ *на часы́* a se uita din cînd în cînd la ceas; ~ *по сторона́м* a se uita în toate părțile. **2.** *instr.* a supraveghea, a observa, a se uita după cineva.

посме́иваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *над* + *instr.* a rîde *(din cînd în cînd).* **2.** a lua în rîs pe cineva, a rîde, a-și bate joc *(de cineva, de ceva).*

посме́нно *adv.* cu schimbul, alternativ.

посме́нный *adj.* cu schimbul, pe echipe.

посме́рт|ный *adj.* postum, post-mortem, de după moarte; ~*ое изда́ние* ediție postumă.

посме́ть, *-éю, -éешь vb. pf.* de la *сметь*

посмеши́ть, *-шу́, -ши́шь vb. pf. acuz.* a înveseli, a face să rîdă.

посме́шищ|е, *-а n. sg.* **1.** obiect de batjocură; *стать ~ем* a ajunge de batjocură, a ajunge de rîsul lumii. **2.** *(înv.)* batjocură, bătaie de joc; luare în rîs; *вы́ставить на ~* a face de rîsul lumii.

посме́яние, *-я n. sg.* batjocură, bătaie de joc; *отда́ть на ~* a expune batjocurii.

посмея́ться, *-ею́сь, -еёшься vb. pf.* **1.** a râde *(un timp oarecare).* **2.** *над + instr.* a râde, a-şi bate joc *(de cineva, de ceva).*

посмотре|ть, *-отрю́, -о́тришь vb. pf.* **1.** *pf.* de la *смотре́ть*; *~на кого́-л.* a se uita la cineva; *~ в окно́* a privi pe fereastră. **2.** *(cu negaţie)* a nu ţine seama ◇ *посмотрю́, посмо́трим* voi vedea/vom vedea; *мы ещё посмо́трим!* o să mai vedem noi!

посмотре́ться, *-отрю́сь, -о́тришься vb. pf.* de la *смотре́ться(1)*

по-соба́чьи *adj.* cîineşte, ca un cîine.

пособи|е, *-я n.* **1.** subvenţie, alocaţie, indemnizaţie, ajutor material; *де́нежное ~* ajutor băneşc; *~ по инвали́дности* ajutor de invaliditate; *выходно́е ~* indemnizaţie de concediere; *~ многоде́тным матеря́м* ajutor de stat pentru mamele cu mulţi copii; *вре́менное ~* ajutor temporar; *получи́ть ~* a primi un ajutor băneşc. **2.** manual; *~ по геогра́фии* manul de geografie; *нагля́дные ~я* material didactic intuitiv; *уче́бные ~я* material didactic.

пособи́ть, *-блю́, -би́шь vb. pf. (ipf. пособля́ть) dat. (pop.)* a ajuta, a da o mînă de ajutor.

пособля́ть *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *пособи́ть.*

посо́бник *-а m. (peior.)* ajutor, complice, părtaş.

посо́бничество, *-а n. sg. (peior.)* complicitate; colaboraţionism.

посовести́ться, *-ещу́сь, -естишься vb. pf.* de la *совести́ться*

посове́товать, *-тую, -туешь vb. pf.* de la *сове́товать*

посове́товаться, *-туюсь, -туешься vb. pf.* de la *сове́товаться*

посовеща́ться, *-аю́сь, -а́ешься vb. pf.* a se sfătui, a se consulta.

посодéйствовать, *-твую, -твуешь vb. pf.* de la *содéйствовать*

посо́л[1], *-сла́ m.* **1.** ambasador; sol; *чрезвыча́йный ~* ambasador extraordinar. **2.** trimis, delegat.

посо́л[2], *-а m.* sărare, murare.

по-солда́тски *adv.* soldăţeşte, ca soldaţii.

посоли́ть, *-олю́, -о́лишь vb. pf.* de la *соли́ть*

посо́лка, *-и f.* sărare.

посолове́лый *adj.* tulbure; împăienjenit.

посолове́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *солове́ть*

посо́льский *adj.* de ambasadă, de legaţie; de ambasador.

посо́льство, *-а n.* **1.** legaţie; ambasadă. **2.** *(ist.)* solie.

посо́ртный *adj.* pe calităţi.

пососа́ть, *-сý, -сёшь vb. pf. acuz.* a suge *(un timp).*

по-сосе́дски *adv.* ca buni vecini, ca între vecini.

по́сох, *-а m.* **1.** toiag, băţ, baston. **2.** *(bis.)* cîrjă.

посо́х|нуть, *-нет vb. pf.* a se usca; a se ofili; a se veşteji.

посочу́вствовать, *-ствую, -ствуешь vb. pf.* a compătimi.

посошо́к, *-шка́ m.* baston, toiag mic ◇ *вы́пить на ~* a bea un ţoi de rachiu la botul calului.

поспа́ть, *-плю́, -пи́шь vb. pf.* a dormi puţin, a trage un pui de somn.

поспева́ние, *я n. (biol.)* coacere, pîrguire.

поспева́ть[1], *-а́ем, vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *поспе́ть (2).* **2.** a se coace.

поспева́ть[2], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *поспе́ть*[2]*; не ~ запи́сывать* a nu dovedi cu scrisul.

поспе́|ть[1], *-е́ет vb. pf.* **1.** *pf.* de la *спеть*[1]. **2.** *(ipf. поспева́ть)* a fi gata din fiert/ din prăjit *(despre mîncare).*

поспе́ть[2], *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. поспева́ть)*a veni/ a ajunge la timp, a izbuti; a avea timp; *не ~ к по́езду* a nu apuca/a pierde trenul; *вам не ~* nu mai aveţi timp.

поспеша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (înv.)* a se grăbi, a se zori.

поспеш|и́ть, *-шу́, -ши́шь vb. pf. (ipf. спеши́ть)* a se grăbi, a întinde pasul; a se zori, a se pripi ◇ *(prov.) ~и́шь — люде́й насмеши́шь* graba strică treaba; cine se pripeşte se pîrleşte.

поспе́шно *adv.* în grabă, cu grabă, în pripă, la repezeală; (în mod) precipitat.

поспе́шность, *-и f. sg.* grabă mare, goană, zor, pripă, repezeală, precipitare.

поспе́ш|ный *adj.* foarte grăbit, zorit, pripit, repezit, precipitat; *~ое реше́ние* hotărîre pripită.

поспле́тничать, *-аю -аешь vb. pf.* a vorbi de rău, a bîrfi *(o vreme oarecare).*

поспо́рить, *-рю, -ришь vb. pf.* **1.** *pf.* de la *спо́рить*[1,2]. **2.** a se lua la întrecere, a concura. **3** a discuta, a avea o discuţie; a se certa *(un timp oarecare).*

поспособ́ствовать, *-твую, -твуешь vb. pf.* de la *спосо́бствовать*[1].

посрами́ть, *-млю́, -ми́шь vb. pf. (ipf. посрамля́ть) acuz.* a da de ruşine; a necinsti.

посрами́ться, *-млю́сь, -ми́шься vb. pf. (ipf. посрамля́ться)* a se face de ruşine, a se compromite.

посрамле́ние, *-я n. sg.* necinstire; ruşine; oprobiu; *отда́ть на ~* a face de ruşine.

посрамля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *посрами́ть*

посрамля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *посрами́ться*

посреди́ **1.** *adv.* la mijloc. **2.** *prep.* cu *gen.* la mijlocul, în centrul, printre; *~ реки́* în mijlocul rîului; *~ толпы́* în mulţime ◇*~ бе́ла дня* în plină zi, ziua-n amiază mare.

посреди́не *adv.* şi *prep. v. посреди́*

посре́дник, *-а m.* **1.** intermediar, mijlocitor; samsar. **2.** mediator, arbitru.

посре́дничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** a mijloci, a servi ca intermediar. **2.** a media.

посре́днический *adj.* **1.** de mijlocire; de misitie. **2.** de mediaţie; arbitral.

посре́дничество, *-а n. sg.* **1.** mijlocire; misitie. **2.** mediaţiune; arbitraj. **3.** *(lingv.)* filieră, intermediu.

посре́дственно **1.** *adv.* mediocru. **2.** *s.n. indecl. (notă şcolară, calificativ în şcoli superioare)* suficient, satisfăcător.

посре́дственность, *-и f.* **1.** *sg.* mediocritate, caracter mediocru. **2.** om mediocru, mediocritate.

посре́дственн|ый *adj.* mediocru.

посре́дств|о, *-а n. sg. (înv.)* mijlocire; *при ~е* sau *че́рез ~* prin; pe calea; cu ajutorul.

посре́дством *prep.* cu *gen.* prin, pe calea, prin mijlocul, cu ajutorul; *~ перегово́ров* pe calea tratativelor.

посессио́нн|ый *adj. (ist.)* de posesiune; *~ое пра́во* dreptul de posesiune.

поссо́рить, *-рю, -ришь vb. pf.* de la *ссо́рить*

поссо́риться, *-рюсь, -ришься vb. pf.* de la *ссо́риться*

пост[1], *-а́ m.* **1.** post, serviciu; *~ дире́ктора* post de director. **2.** *(mil. tehn.)* post de santinelă; *наблюда́тельный ~* post de observaţie; *сторожево́й ~* post de pază; *~ пограни́чной охра́ны* post de pază a frontierei; *комендáнтский ~* post de comenduire; *передово́й ~* post înaintat; *противопожа́рный ~* post de pompieri; *телефо́нный ~* post telefonic; *расста́вить ~ы* a posta santinele; *стоя́ть на ~ý* a sta de gardă ◇ *быть всегда́ на ~ý* a fi mereu la datorie; *умере́ть на ~ý* a muri la datorie.

пост[2], *-а́ m.* **1.** *(bis.)* post; *соблюда́ть ~* a ţine post; *вели́кий ~* postul cel mare. **2.** *sg.* postit.

поставе́ц, *-вца́ m. (înv.)* blidar, dulap, dulap mic pentru veselă, colţar.

поста́вить[1], *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. поставля́ть) acuz.* a furniza, a aduce, a livra; *~ сырьё* a livra materie primă.

поста́вить[2], *-влю, -вишь vb. pf.* de la *ста́вить* ◇ *~ часы́* a potrivi ceasul; *~ паруса́* a ridica pînzele; *~ в тупи́к* a pune în încurcătură; *всё ~ на ка́рту* a juca totul pe o carte; *~ больно́го на́ ноги* a pune un bolnav pe picioare; *~ реко́рд* a stabili un record; *~ под сомне́ние* a pune la îndoială.

поста́вк|а, *-и f.* livrare, furnizare; predare; furnitură; *срок ~и* termen de livrare; *взаи́мные ~и* livrări reciproce; *обяза́тельные ~и* cote obligatorii.

поставля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *поста́вить*[1]

поставу́шка, *-и f. (agr.)* claie *(rotundă)* de snopi *(cu căciulă).*

поставщи́к, *-а́ m.* furnizor.

постаме́нт, *-а m.* piedestal, postament, soclu.

постана́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *постанови́ть*

постано́в, *-а m. (tehn.)* ţinută, poziţie.

постанови́ть, *-овлю́, -о́вишь vb. pf. (ipf. постановля́ть* şi *постана́вливать) cu inf.* a hotărî, a decide, a adopta o rezoluţie.

постано́вка, *-и f.* **1.** *sg.* aşezare, punere. **2.** *sg.* ţinută, poziţie; *~ голово́й* poziţia capului. **3.** *sg.* organizare; *пра-*

и т ь ная ~ снабже́ния bună organizare a aprovizionării. **4.** *sg.* formulare; *~ вопро́са* formularea chestiunii, modul de a privi problema, felul de a pune chestiunea. **5.** *(teatr.)* punere în scenă, montare, regie, interpretare; spectacol; *хоро́шая ~* o bună punere în scenă; *лу́чшая ~ в сезо́не* cel mai bun spectacol din stagiune ◇ *(muz.) ~ па́льцев* digitaţie; *~ на я́корь* ancorare.

постановле́ни|е, *-я n.* hotărîre, decizie, rezoluţie; dispoziţie, decret; *вынести ~* a adopta o hotărîre, a hotărî; *(jur.) ~ о приво́де* mandat de aducere; *(jur.) ~ об аре́сте* mandat de arestare.

постановля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *постанови́ть*

постано́вочный *adj.* **1.** de efect; cu montare fastuoasă; *~ фильм* film cu montare fastuoasă. **2.** de regie; de punere în scenă.

постано́вщик, *-а m.* regizor; director de scenă.

постара́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf.* de la *стара́ться*

постаре́ние, *-я n. sg.* îmbătrînire.

постаре́ть, *-е́ю, -е́ешь vb.. pf. (ipf. старе́ть)* a îmbătrîni.

по-старико́вски *adv.* bătrîneşte, ca bătrînii.

по-стари́нному *adv.* ca în vechime.

по-ста́рому *adv.* ca înainte, aşa cum a fost; ca pe vremuri; ca de obicei.

постате́йн|ый *adj.* pe articole, pe paragrafe; *~ое обсужде́ние законопро́екта* discutarea pe articole a unui proiect de lege.

постели́ть, *-елю́, -е́лешь vb. pf.* de la *постила́ть*

посте́л|ь, *-и f.* **1.** *sg.* aşternut; *постла́ть ~* a aşterne patul, a face patul; *убра́ть ~* a strînge aşternutul, a face patul. **2.** pat; *лечь в ~* a se culca în pat; *лежа́ть в ~и* a sta la pat *(despre un bolnav); (tehn.) ~ лите́йной фо́рмы* patul formei de turnătorie. **3.** albie *(de rîu).*

посте́льник[1], *-а m.* dos de saltea, postelnic.

по сте́лъник[2], *—а m. (ist.)* postelnic.

посте́льн|ый *adj.* de pat; *~ое бельё* rufe de pat, albituri de pat, lenjerie de pat; *~ режи́м* regim de pat *(pentru un bolnav).*

постепе́нно *adv.* treptat, puţin cîte puţin, încetul cu încetul, succesiv.

постепе́нность, *-и f. sg.* caracter treptat/succesiv; gradare.

постепе́нный *adj.* treptat, progresiv, gradat.

постере́чь, *-егу́, -ежёшь vb. pf. acuz.* a păzi *(un timp oarecare).*

постесня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. pf.* de la *стесня́ться*

постига́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *пости́чь* şi *пости́гнуть*

пости́гнуть, *-ну, -нешь vb. pf. v. пости́чь*

постиже́ние, *-я n. sg.* pricepere, înţelegere, pătrundere, pricepere.

постижи́м|ый *adj.* inteligibil.

постила́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. постла́ть* şi *постели́ть)* a aşterne patul, a face patul.

пости́лка, *-и f.* aşternut.

постира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. acuz.* a spăla. *(rufe).*

постиру́шка, *-и f. (fam. pop.)* spălarea/clătirea cîtorva rufe.

пости́ться, *пощу́сь, пости́шься vb. ipf.* a posti, a ţine/a mînca de post.

пости́|чь, *-и́гну, -и́гнешь vb. pf. (ipf. постига́ть) acuz.* **1.** a înţelege, a pricepe, a pătrunde, a concepe; *~ смысл* a pătrunde înţelesul. **2.** a i se întîmpla, a surveni, a se abate; *его́ ~гло разочарова́ние* a avut o decepţie.

постла́ть, *-телю́, -те́лешь vb. pf.* de la *стла́ть*[1] şi *постила́ть*

по́стник, *-а m. (înv.)* postitor, cel care posteşte, care ţine posturile.

по́стничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (înv.)* a posti, a ţine post.

по́стн|ый *adj.* **1.** *(înv.)* de post. **2.** slab, fără grăsime; *~ое мя́со* carne macră. **3.** *(fig.)* posomorît, încruntat, plictisit; acru ◇ *~ое ма́сло* untdelemn.

постов|о́й *adj.* **1.** din post, de post; *~ милиционе́р* miliţian în post/de serviciu. **2.** *~о́й, -о́го m.* santinelă; miliţian în post.

пост|о́й, *-я m. sg. (mil.) (înv.)* încartiruire; *ста́вить на ~* a încartirui

посто́льку *conj.* pe atît; în aceeaşi măsură ◇ *(fig.) ~ поскóльку* în măsura în care ... ; depinde de situaţie.

постороня́|ться, *-онюсь, -они́шься vb. pf.* de la *сторони́ться; ~тесь!* la o parte!

посторо́нн|ий *adj.* **1.** străin; *~ие лю́ди* oameni străini. **2.** de altă natură; *~ие соображе́ния* considerente de altă natură. **3.** *~ний, -его m.* străin, persoană străină; *~им вход воспрещён* intrarea persoanelor străine este oprită.

постоя́лец, *-льца m. (înv.)* chiriaş, locatar.

постоя́лый *adj. (înv.) (în expr.) ~ двор* han.

постоя́нная, *-ой f. (mat.)* constantă; *а́томная ~* constanta atomică; *(fiz. tehn.) ~ вре́мени* constanta de timp; *баллисти́ческая ~* constanta balistică.

постоя́нно *adv.* mereu, în mod permanent; constant; regulat.

постоя́нность, *-и f. sg. v. постоя́нство*

постоя́нн|ый *adj* **1.** permanent, constant, continuu, stabil, fix, statornic; regulat; *~ое местожи́тельство* reşedinţă, domiciliu stabil; *~ое давле́ние* tensiune constantă. **2.** *(fig.)* constant, invariabil, ferm; *~ характе́р* fire constantă ◇ *(tehn.) ~ ток* curent continuu; *~ая а́рмия* armata regulată; *(mat.) ~ая величина́* constantă; *(ec.) ~ капита́л* capital constant.

постоя́нство, *-а n. sg.* statornicie, fidelitate, constanţă; perseverenţă.

посто|я́ть, *-ою, -ои́шь vb. pf.* **1.** a sta puţin în picioare. **2.** *за* + *acuz.* a apăra, a lua apărarea; *~ за кого́-л.* a lua apărarea cuiva; *уме́ть за себя́ ~* a şti să-ţi aperi interesele; *~и́, ~и́те* aşteaptă, aşteptaţi; hai, aveţi răbdare; stai, nu pleca.

постпозити́вный *adj (lingv.)* postpus, enclitic; *~ арти́кль* articol enclitic.

постпози́ция, *-и f. (lingv.)* postpunere, poziţie enclitică.

постпре́д, *-а m. = постоя́нный представи́тель (dipl.)* reprezentant permanent.

постпре́дство, *-а n. = постоя́нное представи́тельство (dipl.)* reprezentanţă permanentă.

постра́дав|ший 1. *part trec. act.* de la *постра́дать.* **2.** *~ший, -его n.* victimă, păgubaş, sinistrat.

постра́дать, *-а́ю, -а́ешь vb.* **pf.** de la *страда́ть*[1,4].

постра́нич|ный *adj.* de/pe pagină, după numărul de pagini.

постра́нствова|ть, *-твую, -твуешь vb. pf.* a călători, a pribegi prin lume *(un timp).*

постраща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* de la *стращать*

постре́л, *-а m.* ştrengar; zbănţuit ◇ *наш ~ везде́ поспе́л* a izbutit să le facă pe toate, să fie peste tot, să-şi vîre nasul oriunde; martie din post nu lipseşte.

постре́лив|ать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** a trage din cînd în cînd cu arma **2.** *impers.* a simţi înţepături, a săgeta, a înjunghia; *~ает в боку́* mă înjunghie într-o coastă, am un junghi în coastă.

постреля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf.* **1.** a trage cu arma *(un timp oarecare); ~ из ружья́* a trage cîteva focuri. **2.** *acuz.* sau *gen. (pop.)* a vîna *(o cantitate oarecare).*

постри́г, *-а m. (bis.)* călugărie; *приня́ть ~* a se călugări, a se tunde călugăr.

постига́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *постри́чь (2)*

постига́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *постри́чься (2).* **2.** *pas.* de la *постига́ть..*

постриже́ние, *-я n. sg. (bis.)* ceremonia călugăririi.

постри́чь, *-игу́, -ижёшь, -игу́т vb. pf. acuz.* **1.** a tunde, a tăia *(părul, lîna, unghiile etc.).* **2.** *(ipf. постига́ть) (bis.)* a călugări, a se tunde călugăr.

постри́чься, *-игу́сь, -ижёшься, -игу́тся vb. pf.* **1.** a se tunde. **2.** *(ipf. постига́ться) (bis.)* a se călugări, a fi tuns călugăr.

постро́ени|е, *-я n.* **1.** *sg.* construire, construcţie; *~ кривы́х* construirea unei curbe. **2** construcţie, alcătuire, compunere; structură; *~ фра́зы* construcţia frazei. **3.** doctrină, teorie; *отвлечённые ~я* teorii abstracte; *филосо́фские ~я* teorii filosofice. **4.** *(mil.)* formaţie; *~ для ма́рша* formaţie de marş; *~ в коло́нну* formaţie în coloană; *бое́вое ~* dispozitiv de luptă.

постро́ечный *adj.* de construcţie.

постро́ить, *-о́ю, -о́ишь vb. pf.* de la *стро́ить*

постро́иться, *-ю́сь, -о́ишься vb. pf.* de la *стро́иться* [1 2]

постро́йк|а, *-и f.* **1.** *sg.* construire, construcţie, zidire, clădire; *материа́л для ~и* material de construcţie. **2.** construcţie, clădire; *ка́менная ~* construcţie de piatră; *вре́менная ~* construcţie provizorie; *хозя́йственная ~* clădire administrativă.

постро́мка, *-и f.* şleau, streang *(la hamuri).*

построча́ть, *-чу́, -ча́шь vb. pf. acuz.* sau *fără compl.* a coase la maşină *(un timp oarecare).*

постро́чно *adv.* pe numărul de rînduri.

постро́чн|ый *adj.* pe numărul de rînduri; *~ая пла́та* remuneraţie pe numărul de rînduri.

постскри́птум, *-а m.* post-scriptum (P.S.).

посту́кать, *-аю, -аешь vb. pf.* a bate încet/uşor.

посту́кивание, *-я n.* batere, ciocănire, lovire.

посту́кивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a bate, a ciocăni, a lovi *(din cînd în cînd, uşor).*

постула́т, *-а m. (fil. mat.)* postulat.

постули́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (fil. mat.)* a postula, a formula un postulat.

поступа́тельн|ый *adj.* ascendent, progresiv; *~ое движе́ние* a) mers înainte; mişcare ascendentă/ progresivă; b) *(tehn.)* mişcare de translaţie.

поступа́ть(ся), *-аю(сь), -аешь(ся) vb. ipf.* de la *поступи́ть(ся).*

поступи́|ть, *-уплю́, -у́пишь vb. pf. (ipf. поступа́ть)* **1.** a proceda; *~ по-сво́ему* a face cum îl taie capul. **2.** *instr.* a se purta; *как с ним ~?* ce-i de făcut cu el?. **3.** a intra; a se înscrie; *~ в университе́т* a se înscrie la universitate; *~ на слу́жбу* a intra în serviciu. **4.** a se primi, a fi depus, a fi formulat; *~ла жа́лоба* s-a primit o reclamaţie; *де́ло ~ло в суд* cauza a fost deferită justiţiei; dosarul a fost înaintat la tribunal; *~ в прода́жу* a se pune în vînzare; *~ в распоряже́ние* a fi pus la dispoziţie; *~ в произво́дство* a fi dat în producţie, a începe să producă în serie.

поступи́ться, *-уплю́сь, -у́пишься vb. pf. (ipf. поступа́ться) instr.* a renunţa la ceva *(de bună voie).*

поступле́ние, *-я n.* **1** *sg.* intrare, înscriere; *~ в университе́т* înscriere la universitate. **2.** *sg. (tehn.)* admisie. **3.** intrare, încasare, venit; *~ из бюдже́та* alocări din buget.

посту́п|ок, *-ка m.* faptă, act, procedeu; acţiune; *геро́йский ~* faptă eroică; *отвеча́ть за свой ~* a răspunde pentru fapta sa.

по́ступ|ь, *-и f.* mers, alură; pas; *ме́рная ~* mers aşezat; *твёрдой ~ью* cu pas sigur.

постуча́ть, *-чу́, -ча́шь vb. pf. (ipf. стуча́ть)* a bate, a ciocăni.

постуча́ться, *-чу́сь, -ча́шься vb. pf. (ipf. стуча́ться)* a bate, a ciocăni *(la geam, la uşă).*

постфа́ктум *adv.* post factum.

постыди́ть, *-ыжу́, -ыди́шь vb. pf. acuz.* a ruşina, a face de ruşine.

постыди́ться, *-ыжу́сь, -ыди́шься vb. pf.* de la *стыди́ться*

посты́дно *adv.* (în mod) ruşinos.

посты́дность, *-и f. sg.* caracter ruşinos/ infamant.

посты́дный *adj.* ruşinos, infamant.

посты́лый *adj.* nesuferit; urît; dezgustător.

посу́д|а, *-ы f.* **1.** *col.* vase, veselă, articole de menaj; articole de sticlărie, faianţă şi porţelan; *ча́йная ~* serviciu de ceai; *столо́вая ~* serviciu de masă; *ку́хо́нная ~* vase de bucătărie; *гончарная ~* vase de ceramică, olărie; *мыть ~y* a spăla vasele. **2.** vas, oală; recipient.

посу́дина, *-ы f.* vas, oală, strachină.

посуди́ть, *-ужу́ -у́дишь vb. pf. (înv.)* a judeca, a-şi da o părere; *impers. посуди́ сам* judecă şi dumneata dacă ...

посу́дн|ый *adj.* de vase, de veselă; *~ магази́н* magazin de articole de menaj; *~ шкаф* dulap de vase, bufet de bucătărie.

посу́л, *-а m. (pop.)* făgăduială, promisiune; *пусты́е ~ы* făgăduieli deşarte ◇ *(prov.) из ~а ши́бы не сошьёшь.* din coadă de cîine nu faci sită de mătase.

посули́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf.* de la *сули́ть (1).*

посу́точно *adv.* cu ziua.

посу́точн|ый *adj.* de douăzeci şi patru de ore; pe zi; cu ziua.

по́суху, *adv.* pe uscat.

посуши́ть, *-ушу́, -у́шишь vb. pf. acuz.* a usca *(puţin).*

посуши́ться, *-ушу́сь, -у́шишься vb. pf.* a se usca *(puţin).*

посчастли́ви|ться, *-тся vb. pf. impers. dat.* a avea norocul să, a reuşi să ...

посчита́ть, *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* a număra, a socoti.

посчита́|ться, *-аюсь, -аешься vb. pf. с + instr.* **1.** *pf.* de la *счита́ться (2).* **2.** a socoti, a se răfui.

посыла́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *посла́ть*

посы́лк|а [1], *-и f.* **1.** *sg.* trimitere; expediere; *~ по по́чте* expediere prin poştă. **2.** colet, pachet; *почто́вая ~* colet poştal; *це́нная ~* colet poştal cu valoare declarată ◇ *быть на ~ах (у кого́-л.)* a fi cm de alergătură *(la cineva).*

посы́лка [2], *-и f. (fil.)* premisă; *бо́льшая ~* premisă majoră; *ма́лая ~* premisă minoră.

посы́лочн|ый *adj.* de expediţie; de colete; *~ое отделе́ние* serviciu de colete, coletărie, mesagerie.

посы́льн|ый *adj.* **1.** folosit pentru a trimite/pentru a transmite (ceva); *(mar.) ~ое су́дно* avizo. **2.** *~ый, -ого m.* curier, comisionar; *(mil.) ко́нный ~* agent de legătură călare.

посыпать, *-плю, -плешь vb. pf. (ipf. посыпа́ть) acuz.* a presăra.

посыпа́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *посы́пать*

посы́па|ться, *-плется vb. pf.* (a începe) a cădea, a curge, a se vărsa; *(fig.) ~лись вопро́сы* au început să curgă întrebările.

посяга́тельств|о, *-а n.* atentat.

посяга́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *посягну́ть*

посягну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. посяга́ть) на + acuz.* a atenta; *~ на чужу́ю жизнь* a atenta la viaţa cuiva; *~ на чьи-л. права́* a atenta la drepturile cuiva.

пот, *-а m.* sudcare; *холо́дный ~* sudori reci; *весь в ~ý* plin de sudcare, lac de sudcare; *облива́ться ~ом* a fi foarte asudat, a fi tot o apă; *в ~е лица́* cu sudoarea frunţii◇ *труди́ться до седьмо́го ~а* a munci din greu, a-l trece pe cineva (tcate) năduşelile; *(fig.) ~ом и кро́вью* cu sudori de sînge; cu mari sacrificii; *вогна́ть в ~ кого́-л.* a istovi pe cineva, a-l slei de puteri; *до кровавого ~а* pînă la epuizare; *пить до седьмо́го ~а* a bea zdravăn; a bea cît a pune de mămăliguă; *согна́ть семь ~о́в с кого́-л.* a băga pe cineva în răcori; *цыга́нский ~ прошиба́ет/ пробира́ет* a avea friguri/frisoane; a-l trece fiorii.

пота́ённый *adj. (înv.)* secret, ascuns, tainic.

потайн|о́й *adj.* **1.** secret; *~а́я дверь* uşă secretă. **2.** *(tehn.)* înecat, îngropat; ascuns.

потака́ть, *-аю, -аешь vb. ipf. dat.* cu *в + prepl.* sau *dat.* a fi prea îngăduitor, a tolera, a favoriza, a închide ochii.

потамоло́гия, *-и f.* potamologie.

потани|ева́ть, *-чу́ю, -чу́ешь vb. pf. acuz.* sau *fără compl.* a cînta, a juca puţin.

пота́скани|ый *adj.* veştejit, trecut; obosit.

потаску́ха, *-и f. (injur.)* tîrfă.

потаску́шка, *-и f. v. потаску́ха*

потасо́вк|а, *-и f.* **1.** încăierare; *дойти́ до ~и* a ajunge la bătaie **2.** bătaie *(drept pedeapsă); зада́ть ~у* a trage o bătaie.

пота́тчик, *-а m.* cm prea îngăduitor/ prea tolerant/ prea indulgent.

пота́чк|а, *-и f.* îngăduinţă; toleranţă; *не дава́ть ~и* a nu tolera.

пота́ш, *-а m. (chim.)* potasă, carbonat de potasiu.

пота́шнивать, *-ает vb. ipf.* a-i fi cam greaţă.

пота́шни́к, *-а m. (bot.)* săricică, iarbă-sărată.

пота́шный *adj. (chim.)* de potasă.

пота́ши́ть, *-шу́, -ши́шь vb. pf. acuz.* (a începe) a tîrî, a căra.

пота́ши́ться, *-шу́сь, -ши́шься vb. pf.* a se tîrî; a porni, a se mişca greu/ alene.

по-твоему *adv.* **1.** după tine, după părerea ta. **2.** după dorinţa ta, după cum vrei tu; *пусть бу́дет ~* fie cum zici tu.

потво́рство, *-а n.* îngăduinţă prea mare, tolerare, favorizare.

потво́рствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf. dat.* a fi prea îngăduitor, a tolera, a favoriza, a închide ochii.

потёк, *-а m.* scursoare, dîră, urmă *(de scurgere, de vopsea).*

потёмк|и, *-мок, -мкам pl.* întuneric, întunecime, obscuritate; *бродúть в ~ках* a orbecăi prin întuneric ◇ *(prov.) чужáя душá — ~* nu poţi şti ce zace în inima omului.

потемнéлый *adj.* întunecat.

потемнéние, *-я n. sg.* întunecare.

потемнé|ть, *-éет vb. pf.* de la *темнéть (1, 2)*

потéние, *-я n.* **1.** asudare, transpirare. **2.** aburire.

потенциáл, *-а m.* potenţial; *промы́шленный ~* potenţial industrial; *(fiz.) входно́й ~* potenţial de intrare; *(fiz.) выходно́й ~* potenţial de ieşire.

потенциáльн|ый *adj.* potenţial; de potenţial; *(fiz.) ~ая энéргия* energie potenţială.

потенциóметр, *-а m. (fiz.)* potenţiometru.

потéнция, *-и f. sg.* potenţă.

потеплéние, *-я n. sg.* încălzire *(a timpului).*

потеплéть, *-éет vb. pf. (ipf. теплéть)* a se încălzi.

потерéть, *-трý, -трёшь vb. pf. acuz.* **1.** a freca *(un timp oarecare);* a fricţiona. **2.** a se roade.

потерéться, *-трýсь, -трёшься vb. pf.* de la *терéться (1, 4)*

потерпéвш|ий 1. *part: trec. act.* de la *потерпéть.* **2. ~ий,** *-его m.* victimă; *~ кораблекрушéние* naufragiat; *~ от стихúйных бéдствий* sinistrat ◇ *(jur.) ~ая сторонá* parte lezată.

потерп|éть, *-ерплю́, -éрпишь vb. pf.* **1.** *(ipf. терпéть) acuz.* a suferi; a încerca; *~ убы́тки* a suferi pagube; *~ неудáчу* a avea un insucces. **2.** a avea răbdare, a răbda *(un timp oarecare).* **3.** a tolera, a îngădui, a suporta; *я э́того не ~лю́* eu aşa ceva nu voi îngădui.

потёртост|ь, *-и f.* rosătură.

потёртый 1. *p.t.p.* de la *потерéть.* **2.** *adj.* uzat, ponosit, ros. **3.** *adj. (despre faţă, înfăţişare)* trecut, vestejit; obosit.

потéр|я, *-и f.* pierdere; *невознагради́мая ~* pierdere ireparabilă; *~ вéса* pierdere de greutate; *~ скóрости* pierdere de viteză; *~ врéмени* pierdere de timp; *~ трудоспособности* pierderea capacităţii de muncă; *~ пáмяти* pierderea memoriei, amnezie; *~ крóви* hemoragie; *(mil.) людски́е ~и* pierderi în oameni. **2.** *(rar)* lucru pierdut; ceea ce s-a pierdut.

потéрянность, *-и f.* zăpăceală.

потéрянный 1. *p.t.p.* de la *потеря́ть.* **2.** *adj.* trist, abătut; *~ взгляд* privire pierdută; *~ вид* înfăţişare abătută. **3.** *adj.* pierdut.

потеря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. теря́ть) acuz.* **1.** a pierde; *~ ключи́* a pierde cheile; *~ равновéсие* a se dezechilibra, a pierde echilibrul; *(av.) ~ высоту́* a pierde în înălţime. **2.** *(fig.)* a pierde; *~ надéжду* a pierde speranţa; *~ рассýдок* a-şi pierde mintile ◇ *~ пóчву под ногáми* a-i fugi (cuiva) pămîntul de sub picioare; *~ след* a pierde urma (cuiva).

потеря́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. pf.* de la *теря́ться (1, 2, 4).*

потесни́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf.* de la *теснúть.*

потесни́ться, *-ню́сь, -ни́шься vb. pf.* **1.** *pf.* de la *теснúться (3).* **2.** a se strînge; a face loc cuiva, a se restrînge.

потé|ть, *-éю, -éешь vb. ipf.* **1.** *(pf. вспотéть)* a asuda, a transpira, a năduşi. **2.** *(pf. запотéть şi отпотéть)* a asuda, a se aburi; *óкна ~ют* ferestrele asudă. **3.** *(pop. fig.)* a se chinui, a se trudi; *~ над решéнием задáчи* a se chinui cu rezolvarea unei probleme.

потéх|а, *-и f.* distracţie, petrecere, amuzament; haz; *для ~и* pentru distracţie; de haz ◇ *(prov.) дéлу врéмя, а ~е — час* treaba-i treabă, gluma-i glumă; orice distracţie la timpul ei; *пошлá ~!* a început dandanaua.

пот|éчь, *-ечёт; -екýт; vb. pf. (a începe)* a curge, a picura, a se scurge, a se prelinge.

потешáть, *-áю, -áешь vb. ipf. acuz.* a amuza, a distra, a înveseli.

потешáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** a se veseli, a se distra, a face haz. **2.** *над + instr.* a-şi bate joc, a rîde, a face haz *(de cineva sau de ceva).*

потéшить(ся), *-шу(сь), -шишь(ся) vb. pf.* de la *тéшить(ся).*

потéшно *adv.* cu haz.

потéшн|ый *adj.* hazliu caraghios.

потирáть, *-áю, -áешь vb. ipf. acuz.* a freca *(din cînd în cînd).*

потихóньку *adv.* **1.** încetişor, domol, liniştit; binişor; *éхать ~* a merge încetişor. **2.** pe furiş, tiptil, pe neobservate; *уйти́ ~* a pleca pe neobservate, a o şterge englezeşte.

потлúв|ый *adj.* care asudă/transpiră uşor.

потн|úк, *-á m.* harşa, cioltar, ibîncă, valtrap.

пóтн|ый *adj.* **1.** asudat, transpirat; *~ые рýки* mîini transpirate. **2.** aburit, asudat; *~ые стёкла* geamuri aburite.

по-товáрищески *adv.* tovărăşeşte, ca între tovarăşi.

потов|óй *adj. (anat.)* sudoripar; *~ые жéлезы* glande sudoripare.

потогóн|ный *adj.* **1** sudorific; *~ое срéдство* sudorific. **2.** *(fig.)* istovitor. **3. ~ое,** *-ого n.* sudorific.

пото́к, *-а m.* **1.** curent, torent, şuvoi, curs; *гóрный ~* torent de munte; *вóдный ~* curs de apă; curent de apă; *ли́вневый ~* ploaie torenţială; *воздýшный ~* curent de aer. **2.** *(fig.)* potop, curent, şiroi; val; *~слез* potop de lacrimi, şiroaie de lacrimi; *~ слов* potop de vorbe, torent de cuvinte; *~и крóви* şiroaie/ valuri de sînge; *людскóй ~* valuri de oameni. **3.** *(fiz.)* flux; *тепловóй ~* flux de căldură, flux termic; *световóй ~* flux de lumină; *~ нейтрóнов* flux de neutroni. **4.** flux *(în organizarea producţiei),* curent continuu, bandă de transport; *производственный ~* flux de producţie; *сквознóй ~* flux complet, flux pe întreaga secţie/pe întreaga întreprindere. **5.** *(ferov.)* curent; *грузовóй ~* curent de mărfuri ◇ *отдáть на ~ и разграблéние* a supune jafului/prădăciunii; a trece prin foc şi sabie.

потолкáться, *-áюсь -áешься vb. pf.* a se îmbulzi *(puţin).*

потолковáть, *-кýю, -кýешь vb. pf. c + instr.* a sta de vorbă.

потол|óк, *-лкá m.* **1.** plafon, tavan. **2.** plafon, limită maximă; *(av.) ~ самолёта* plafonul avionului ◇ *с ~кá взять что-л.)* a lua/ a scoate te miri de unde; cum i-a trăsnit prin cap; *зевáть на ~; плевáть в ~* a sta cu ochii în tavan; a căsca ochii la stele; a tăia frunză la cîini.

потолóчн|ый *adj.* de plafon, de tavan◇ *~ые доказáтельства* dovezi neîntemeiate, argumente trase de păr.

потолстéть *-éю -éешь vb. pf.* de la *толстéть*

потóм *adv.* pe urmă, după aceea, apoi; mai tîrziu.

потóм|ок, *-мка m.* descendent, urmaş.

потóмственный *adj.* **1.** de neam; de viţă. **2.** *(înv.) (наследственный)* prin moştenire.

потóмств|о, *-а n. sg. col.* urmaşi; descendenţi, posteritate.

потомý 1. *adv.* de aceea, din această cauză, pentru acest motiv; *~-то* tocmai de aceea; *и ~* şi de aceea. **2.** *conj. (urmat de cuvîntul «что»)* fiindcă, pentru că, deoarece.

потонýть, *-ону́, -óнешь vb. pf.* de la *тонýть*

потончáть, *-áет vb. pf.* de la *тончáть*

потоотделéние, *-я n. sg. (fiziol.)* secreţie de sudoare.

потóп, *-а m.* potop; *всемúрный ~* potopul lumii ◇ *пóсле нас хоть ~* după noi — potopul.

потопи́ть [1], *-оплю́, -óпишь vb. pf.* a face foc, a încălzi *(puţin).*

потопи́ть [2], *-оплю́, -óпишь vb. pf.* de la *топúть* [3]

потоплéние, *-я n. sg.* scufundare.

потоптáть, *-опчý, -óпчешь vb. pf.* de a *топтáть*

поторáпливать *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* a zori; a da zor *(cuiva).*

поторáпливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* a se grăbi, a se pripi, a da zor.

поторговáться, *-гýюсь, -гýешься vb. pf.* a se tîrgui, a se tocmi *(puţin).*

потороплúть, *-оплю́, -óпишь vb. pf.* de la *торопúть*

потороплúться, *-оплю́сь, -óпишься vb. pf.* de la *торопúться*

поточúть *-очý, -óчишь vb. pf. acuz.* a ascuţi.

потóчно-скоростнóй *adj.* în flux rapid, cu metode de lucru rapide.

пото́чность, *-и f.* organizare în flux/în lanţ; ~ *производства* producţie în flux; organizare în flux a producţiei.

пото́чн|ый *adj.* în flux, cu producţie în flux; ~*ая систе́ма* metodă pe bandă, metodă în lanţ, metodă în flux.

потра́ва, *-ы f.* pagubă, delict de păşunat, stricăciune.

потрави́|ть[1], *-авлю́, -а́вишь vb. pf. (ipf. трави́ть) acuz. (despre vite)* a produce stricăciuni.

потрави́ть[2], *-авлю́, -а́вишь vb. pf. acuz.* **1.** a otrăvi, a stîrpi. **2.** a goni, a hăitui.

потра́тить, *-а́чу, -а́тишь vb. pf. (ipf. тра́тить) acuz.* a cheltui, a irosi.

потра́титься, *-а́чусь, -а́тишься vb. pf. (ipf. тра́титься)* a cheltui, a avea cheltuieli.

потра́ф|ить, *-флю, -фишь vb. pf. (ipf. потрафля́ть) dat.* sau *на* + *acuz. (pop.)* a face pe placul cuiva, a mulţumi pe cineva.

потрафля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *потра́фить*

потре́б|а, *-ы f. (înv.)* trebuinţă, necesitate.

потреби́тел|ь, *-я m.* consumator; cumpărător.

потреби́тельн|ый *adj.* de întrebuinţare; *(ec. pol.)* ~*ая сто́имость* valoare de întrebuinţare.

потреби́тельск|ий *adj.* **1.** de consumator; ~*ая ма́сса* masă de consumatori. **2.** de consum; ~*ая коопера́ция* cooperaţie de consum.

потреби́ть, *-блю́, -би́шь vb. pf.* de la *потребля́ть*

потребле́ние, *-я n.* consum; consumare, folosire, întrebuinţare; ~ *эне́ргии* consum de energie; *това́ры широ́кого* ~*я* mărfuri de larg consum; *предме́ты ли́чного* ~*я* obiecte de uz personal.

потребля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. (pf. потреби́ть) acuz.* a consuma; a întrebuinţa, a folosi.

потре́бност|ь, *-и f.* necesitate, nevoie, trebuinţă; *насу́щная* ~ necesitate vitală; *ли́чные* ~*и* cerinţe/nevoi personale; *о́страя* ~ necesitate acută, nevoie urgentă; *культу́рные* ~*и* cerinţe culturale; *испы́тывать* ~ *в чём-л.* a simţi nevoie de ceva.

потре́бн|ый *adj.* necesar, trebuincios.

потре́бовать *-бую, -буешь vb. pf.* de la *тре́бовать*

потре́бова|ться, *-буется vb. pf.* de la *тре́боваться*

потревóжить, *-жу, -жишь vf. pf.* de la *тревóжить (2)*

потревóжиться, *-жусь, -жишься vb. pf.* de la *тревóжиться (2)*

потрёпанн|ый 1. *p.t.p* de la *потрепа́ть.* **2.** *adj.* uzat, jerpelit. **3.** *(adj. fig.)* ofilit, veştejit.

потрепа́ть, *-еплю́, -е́плешь vb. pf.* de la *трепа́ть*

потрепа́ться, *-е́плется vb. pf.* de la *трепа́ться*

потре́скаться, *-ается vb. pf.* de la *тре́скаться*

потре́скивание, *-я n.* pîrîit, trosnet.

потре́скива|ть, *-ю, -ешь vb. ipf.* a pîrîi, a trosni *(din cînd în cînd, uşor).*

потро́гать, *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* a pune mîna pe ceva, a atinge uşor *(de cîteva ori).*

потрох|á, *-о́в pl.* măruntaie, potroace ◇ *(fig. pop.) со все́ми* ~*а́ми* în întregime, cu totul.

потроши́ть, *-шу́, -ши́шь vb. ipf. (pf. вы́потрошить) acuz.* a scoate măruntaiele.

потруди́т|ься, *-ужу́сь, -у́дишься vb. pf.* a munci, a se osteni, a-şi da osteneala; ~*есь; потруди́сь* fii bun, ia fii bun; fiţi bun ...; ~*есь прийти́ ещё раз* binevoiţi a reveni.

потряса́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *потрясти́ (2, 3, 4)*; ~ *оружием* a zăngăni armele.

потряса́ющ|ий 1. *part. prez. act.* de la *потряса́ть.* **2.** *adj.* zguduitor, uluitor; extraordinar; ~*ая дра́ма* dramă zguduitoare; ~ *успе́х* succes răsunător; ~*ее впечатле́ние* impresie extraordinară.

потрясе́ние, *-я n.* **1.** emoţie puternică, durere mare, lovitură; zguduire, şoc; *не́рвное* ~ şoc psihic. **2.** perturbare; zdruncinare; *социа́льное* ~ perturbare socială.

потряс|ти́, *-су́, -сёшь vb. pf. (ipf. потряса́ть)* **1.** *acuz.* a scutura, a agita. **2.** *instr.* a ameninţa *(cu ceva).* **3.** a face să se cutremure; a zgudui. **4.** *(fig.)* a zgudui, a mişca, a impresiona puternic;

~ *слу́шателей* a impresiona adînc pe ascultători.

потряхива|ть, *-аю, -аешь vb. ipf. instr.* a scutura (uşor), a da din ...

потýги, *-у́г pl.* **1.** eforturi, sforţări; *родовы́е* ~ durerile facerii. **2** *(fig.)* încercări, sforţări *(mai ales zadarnice)*; ~ *на остроу́мие* încercări zadarnice pentru a părea spiritual.

потýпить, *-плю, -пишь vb. pf. (ipf. потупля́ть) acuz.* a pleca/a lăsa în jos; ~ *го́лову* a lăsa capul în jos.

потýпиться, *-плюсь, -пишься vb. pf. (ipf. потупля́ться)* a lăsa în jos *(capul sau ochii)*; ~ *от смуще́ния* a lăsa capul în jos de ruşine; a se ruşina.

потупля́ть(ся), *-я́ю(сь), -я́ешь(ся) vb. ipf.* de la *потýпить(ся).*

потускне́л|ый *adj.* întunecat, stins; ~*ые кра́ски* culori şterse/ieşite.

потускне́ние, *-я n* întunecare, pierdere a luciului.

потускне́ть, *-не́ет vb. pf. (ipf. тускне́ть)* a-şi pierde luciul; a se întuneca.

потусторо́нний *adj.* de dincolo de mormînt, de apoi; ~ *мир* lumea cealaltă, lumea de apoi.

потуха́ние, *-я n. sg* stingere.

потуха́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* a se stinge.

потýхнуть, *-нет vb. pf.* de la *мýхнуть*[1]

потýхший 1. *part. trec. act.* de la *потýхнуть.* **2.** *adj.* stins; ~ *вулка́н* vulcan stins; *(fig.)* ~ *взор* privire stinsă

потучне́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *тучне́ть*

потушúть, *-ушу́, -у́шишь vb. pf.* de la *тушúть*

по́тчевать, *-чую, -чуешь vb. ipf. (pf. попо́тчевать) acuz. (pop.)* a servi, a ospăta.

потягáться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf.* de la *тягáться*

потя́гива|ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** a sorbi; a bea *(cîte puţin)* **2.** a fuma *(încet)*; ~ *из тру́бки* a trage din pipă.

потя́гиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. (pf. потяну́ться)* a se întinde, a-şi destinde corpul.

потяну́|ть, *-яну́, -я́нешь vb. pf. acuz.* **1.** (a începe) a trage; ~ *за собо́й* a trage după sine. **2.** *impers. (fig.)* a duce dorul ◇ ~*ло ветерко́м* a început să adie un vîntuleţ.

потяну́|ться, *-яну́сь, -я́нешься vb. pf.* **1.** *pf.* de la *тяну́ться (3).* **2.** a întinde mîna după ceva. **3.** a se înşira.

поу́дить, *-у́жу, -у́дишь vb, pf.* a pescui cu undiţa *(cîtva timp).*

поу́жинать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. у́жинать)* a cina, a lua masa de seară.

поумне́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *умне́ть*

поуро́чно *adv.* de/pentru fiecare lecţie, cu lecţia, pe oră.

поуро́чн|ый *adj.* cu lecţia, pe oră; ~*ая пла́та* plată cu lecţia, plată cu ora.

поутрý *adv.* dis-de-dimineaţă, în zorii zilei.

поуча́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** a învăţa, a povăţui; ~ *уму́-разуму* a învăţa minte. **2.** *(iron.)* a vorbi sentenţios, a vorbi cu un aer de superioritate.

поуче́ние, *-я n. (înv.)* povaţă; învăţătură.

поучи́тельно *adv.* instructiv; sentenţios.

поучи́тельность, *-и f. sg.* **1.** caracter instructiv/edificator. **2.** caracter sentenţios/moralizator.

поучи́тельный *adj.* **1.** instructiv, edificator. **2.** sentenţios, moralizator.

по-францу́зски *adv.* franţuzeşte, în franţuzeşte, (în limba) franceză.

похáбность, *-и f. sg. (pop.)* indecenţă, obscenitate.

похáбный *adj. (pop.)* indecent, obscen.

похáбщина, *-ы f. sg. (pop.)* obscenităţi, pornografii.

похáжива|ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** a merge fără grabă *(plimbîndu-se).* **2.** a merge undeva *(cîteodată)*

похвал|á, *-ы́ f.* laudă, elogiu; *заслужúть* ~ý a merita laude; *расточáть* ~ы́ a împărţi laude în dreapta şi în stînga.

похвалúть, *-алю́, -а́лишь vb. pf. (ipf. хвалúть)* a lăuda, a vorbi de bine, a elogia.

похвалúться, *-люсь, -а́лишься* a se lăuda, a se făli.

похвальбá, *-ы́ f. sg.* lăudăroşenie, laudă de sine.

похвáльн|ый *adj.* **1.** lăudabil, vrednic de laudă. **2.** de elogii, elogios; de merit; ~*ая грáмота* diplomă de merit.

похвали́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* a se lăuda; a se făli, a se mîndri.

похва́рыва|ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* a fi bolnăvicios, a tot boli, a tînji.

похва́стать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *хва́стать*

похва́статься, *-аюсь, -аешься vb. pf.* de la *хва́статься* ◇ *не могу́* ~ nu mă pot lăuda.

похе́рить, *-рю, -ришь vb. pf. acuz. (pop.)* **1.** *(перечёркивать)* a şterge, a anula. **2.** a lichida, a trece pe linie moartă.

похити́тель, *-я m.* răpitor; hoţ.

похи́тить, *-и́щу, -и́тишь vb. pf. (ipf. похища́ть) acuz.* a răpi, a sustrage, a fura.

похища́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf* de la *похи́тить*

похище́ние, *-я n.* răpire, sustragere, furt.

похлёбк|а, *-и f.* supă, ciorbă, zeamă lungă ◇ *променя́ть на чечеви́чную* ~*у* a schimba pe o sită de mălai/pe un blid de linte.

похло́пать, *-аю, -аешь vb. pf.* **1.** a bate; ~ *по плечу́* a bate pe umăr **2.** a aplauda *(puţin)*, a bate din palme.

похлопота́ть, *-очу́, -о́чешь vb. pf.* de la *хлопота́ть (2, 3)*

похме́ль|е, *-я n. sg.* mahmureală ◇ *в чужо́м пиру́* ~ unul face, altul trage; a plăti oalele sparte.

похны́кать, *-хны́чу, -хны́чешь vb. pf.* a scînci *(puţin)*.

похо́д [1], *-а m.* **1.** *(mil.)* marş, campanie; *вы́ступить в* ~ a se pune în marş. **2.** *(fig.)* campanie, ofensivă ◇ *кресто́вые* ~*ы* cruciadele.

похо́д [2], *-а m.* plus de greutate *(la cîntărire)*; *взве́сить с* ~*ом* a cîntări cu bătaie.

походи́тайствовать, *-ствую, -ствуешь vb. pf.* de la *ходи́тайствовать*

походи́ть [1], *-ожу́, -о́дишь vb. ipf. acuz.* a semăna cu cineva, a fi asemănător cuiva.

походи́ть [2], *-ожу́, -о́дишь vb. pf.* a merge, a se plimba *(un timp)*.

похо́дка, *-и f.* mers, umblet, călcătură, pas; *лёгкая* ~ mers uşor/sprinten.

похо́дн|ый *adj.* de campanie, de marş; ~*ая крова́ть* pat de campanie; ~*ая ку́хня* bucătărie de campanie; ~ *строй* ordine de marş; ~*ая коло́нна* coloană de marş; *в* ~*ом поря́дке* în formaţie de marş.

по́ходя *adv.* **1.** din mers. **2.** printre altele, în treacăt; *реши́ть де́ло* ~ a rezolva o chestiune în treacăt.

похожде́ни|е, *-я n.* aventură, păţanie, întîmplare ◇ *аму́рные* ~*я* aventuri amoroase.

похо́же 1 *adv.* asemănător. **2.** *cuv. modal* se pare, pasămite, se vede; *он,* ~*, не придёт* se vede că nu mai vine. **3.** *pred. impers.* pare că; ~ *на то, что* ... pare că ... ◇ *э́то ни на что не* ~ e ceva nemaipomenit/nemaiauzit; *э́то на него́* ~ îl recunosc în aceasta; *э́то на тебя́ не* ~ din partea ta nu mă aşteptam la una ca asta.

похо́ж|ий *adj.* asemănător, care seamănă (cu); *он похо́ж на отца́* seamănă cu tatăl său.

по-хозя́йски *adv.* gospodăreşte, ca gospodarii; cu chibzuială.

похолода́ние, *-я n. sg.* răcirea timpului; scăderea temperaturii.

похолода|ть, *-а́ет vb. impers. pf.* de la *холода́ть (1)*

похолоде́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *холоде́ть*

похолодне́ть, *-е́ет vb. impers. pf.* de la *холодне́ть*

похорони́ть, *-ню́, -о́нишь vb. pf. acuz.* de la *хорони́ть*

похоро́нн|ый *adj.* de înmormîntare, funebru; ~*ое бюро́* pompe funebre; ~*ый марш* marş funebru.

по́хороны, *-он, -она́м pl.* înmormîntare, funeralii.

по-хоро́шему *adv.* cu binele, cu binişorul, prin bună înţelegere.

похорошре́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *хорошре́ть*

похотли́во *adv.* lasciv.

похотли́вость, *-и f. sg.* lascivitate, lubricitate.

похотли́вый *adj.* lasciv, senzual, lubric, libidinos.

по́хоть, *-и f. sg.* senzualitate excesivă, lubricitate.

похрабре́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *храбре́ть*

похра́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a sforăi *(uşor, din cînd în cînd)*.

похуде́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. худе́ть)* a slăbi.

поцара́пать, *-аю, -аешь vb. pf.* a zgîria; ~ *себе́ ру́ку* a-şi zgîria mîna.

поцара́паться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a se zgîria (uşor).

поцелова́ться, *-лу́юсь, -лу́ешься vb. pf. (ipf. целова́ться)* a se săruta.

поцелу́|й, *-я m.* sărut, sărutare ◇ *посыла́ть возду́шные* ~*и* a face/a trimite bezele; ~ *Иу́ды* sărutul lui Iuda; *сорва́ть* ~ a fura o sărutare.

почасов|о́й *adj.* cu ora, calculat pe ore; ~*а́я опла́та* retribuţie/plată cu ora.

початодроби́лка, *-и f. (tehn.)* maşină de tocat ştiuleţi.

почато́к, *-тка́ m.* ştiulete, coceau.

почáхнуть, *-нет vb. pf.* a se ofili, a se veşteji; a se închirci.

по́чв|а, *-ы f.* **1.** sol, teren; pămînt; *гли́нистая* ~ sol argilos; *боло́тистая* ~ sol/teren mocirlos; *дерновáя* ~ sol înţelenit; *истощённая* ~ sol sleit; *торфянáя* ~ sol turbos; *чернозёмная* ~ cernoziom; *плодоро́дная* ~ sol fertil, pămînt roditor; *обрабо́тка* ~*ы* cultivarea solului. **2.** *(fig.)* teren, bază; *нащу́пывать/зонди́ровать* ~*у* a pipăi/a sonda terenul; *не име́ть под собо́й никако́й* ~*ы* a nu avea nici o bază; a fi cu totul neîntemeiat; *остава́ться на* ~*е фа́ктов* a rămîne în domeniul faptelor ◇ *на ли́чной* ~*е* din motive personale; *теря́ть* ~*у под ногáми* a-i fugi pămîntul de sub picioare; *вы́бить* ~*у из-под ног у кого́-л.* a înfunda pe cineva; a-i lua/a-i tăia apa de la moară; a-i tăia cuiva craca de sub picioare; *оторва́ться от* ~*ы* a se rupe de realitate; a pierde pămîntul de sub picioare; *подгото́вить* ~*у* a pregăti terenul.

по́чвенн|ый *adj.* de sol, de teren; pedologic; ~*ые во́ды* ape subterane; ~*ая ка́рта* harta solurilor

почвове́д, *-а m.* pedolog.

почвове́дение, *-я n. sg.* pedologie.

почвове́дческий *adj.* pedologic.

почвозащи́тный *adj. (agr.)* de protecţie a solului.

почвообраба́тывающий *adj. (agr.)* de cultivare a pămîntului.

почвообрабо́тка *-и f.* cultivare a pămîntului.

почвообразова́ние, *-я n. sg. (agr.)* formarea solului.

почворазрыхли́тель, *-я m. (agr.)* scormonitor, scarificator.

почвоуглуби́тель, *-я m. (agr.)* cuţit subsolier.

почвоуглубле́ние, *-я n. (agr.)* adîncirea solului.

почвоутомле́ние, *-я n. sg. (agr.)* secătuirea/obosirea solului.

по-челове́чески *adv.* omeneşte.

почём *adv.* **1.** cît face?, cît costă?; ~ *виногра́д?* cum dai strugurii? **2.** *(pop.) (urmat de verbul «знать»)* de unde?; ~ *я зна́ю?* de unde vrei să ştiu?; ~ *знать* cine ştie.

почему́ **1.** *adv.* de ce?, pentru ce?, din ce cauză? **2.** *conj.* de aceea; pentru care ...; ~ *бы то ни́ было* orice ar fi; *вот* ~ iată de ce.

почему́-либо *adv.* pentru un motiv oarecare, pentru un motiv sau altul.

почему́-нибудь *adv. v. почему́-либо*

почему́-то *adv.* din cine ştie ce motive, nu se ştie de ce; nu ştiu de ce.

по́черк *-а m.* scris, scriere; *неразбо́рчивый* ~ scris indescifrabil/neciteţ; *краси́вый* ~ scriere frumoasă.

почерне́лый *adj.* înnegrit.

почерне́ние, *-я n.* înnegrire ◇ ~ *вина́* tulburarea vinului, casare ferică.

почерне́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *черне́ть*

почерни́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. acuz.* a da cu negru, a înnegri.

почерпа́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *почерпну́ть*

почерпну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. почерпа́ть)* **1.** a lua, a scoate *(puţin)*. **2.** *(fig.)* a lua, a culege *(de undeva)*; a se inspira din ...; ~ *све́дения из ве́рных исто́чников* a culege informaţii din izvoare sigure.

почерстве́|ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *черстве́ть*

почеса́ть, *-чешу́, -че́шешь vb. pf.* de la *чеса́ть* ◇ ~ *языко́м* a sta la taclale/ la taifas.

почеса́ться, *-чешу́сь, -че́шешься vb. pf.* de la *чеса́ться*

по́чест|ь, *-и f.* onoare, omagiu; *во́инские* ~*и* onoruri militare; *воздава́ть/ оказывать* ~*и* a da onorurile; *воздава́ть после́дние* ~*и* a aduce ultimul omagiu.

поч|е́сть *-чту́, -чтёшь vb. pf. (ipf. почита́ть) instr.* sau *за* + *acuz.* a considera, a socoti; *~ту́ свои́м до́лгом* voi socoti de datoria mea.

почесу́ха, *-и f. sg. (med.)* urticarie.

почёсывать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* a scărpina uşor *(din cînd în cînd).*

почёсываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* a se scărpina puţin.

почёт, *-а m. sg.* respect, stimă, onoare; *быть в ~е; по́льзоваться ~ом* a se bucura de stimă/de respect ◇ *(pop.) ~ и уваже́ние!* (cu) toată stima şi consideraţia! am onoarea *(să vă salut)!*

почётно *adv.* onorabil.

почётность, *-и f. sg.* onorabilitate, caracter onorabil, onoare.

почётн|ый *adj.* **1.** de onoare, de cinste; *~ гость* musafir/oaspete de onoare; *присво́ить ~ое зва́ние* a conferi un titlu de onoare; *~ая роль* rol de cinste; *~ карау́л* garda de onoare; *~ое ме́сто* locul de onoare. **2.** de onoare, onorific; *~ член* membru de onoare; *~ през́идиум* prezidiu de onoare. **3.** de onoare, onorabil; *~ мир* pace onorabilă; *~ая трудова́я ва́хта* schimb de onoare.

по́чечный [1] *adj. (bot. biol.)* de mugur.

по́чечн|ый [2] *adj. (anat.)* de rinichi, renal; *~ые ка́мни* calculi renali, pietre la rinichi.

почива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* **1.** *(înv.)* a dormi, a se repauza, a se odihni. **2.** *(înv. poetic)* a dormi, a se odihni, a zăcea *(despre cei răposaţi).*

почи́вший **1.** *part. trec. act.* de la *почи́ть.* **2.** *~ий,-* ero *m.* defunct, decedat, răposat.

почи́н, *-а m. sg.* **1.** iniţiativă; *по со́бственному ~у* din proprie iniţiativă; *взять на себя́ ~* a-şi asuma iniţiativa. **2.** *(pop.)* început, saftea ◇ *(prov.) ~ доро́же де́нег* safteaua face mai mult decît banii.

почини́ть, *-чиню́, -чи́нишь vb. pf. (ipf. почи́нять şi чини́ть) acuz.* a repara, a drege.

почи́нк|а, *-и f. sg.* reparaţie, dres; *отда́ть в ~у* a da la reparat.

почи́ночн|ый *adj* de reparat; *~ая мастерска́я* atelier de reparaţii.

почи́нять, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *почини́ть*

почи́сти|ть, *-чи́щу, -чи́стишь vb. pf. (ipf чи́стить) acuz.* **1.** a curăţa. **2.** *(pop.)* a curăţa, a lăsa lefter.

почи́ститься *-чи́щусь, -чи́стишься vb. pf.* de la *чи́ститься*

почита́й *adv. (reg.)* **1.** aproape, nu mai puţin de ... ; mai-mai; *~ уже́ неде́ля прошла́, как он уе́хал* a trecut aproape o săptămînă de cînd el a plecat. **2.** te pomeneşti, mai ştii; pe semne, poate (că).

почита́ние, *-я m.* **1.** *sg.* respectare, respect. **2.** cult, veneraţie, admiraţie.

почита́тель, *-я m.* admirator.

почита́ть [1], *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* a cinsti, a respecta, a venera, a admira.

почита́ть [2], *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* a citi *(un timp oarecare).*

почита́ть [3], *-аю, -аешь vb. ipf.* dela *поче́сть.*

почита́ться [1], *-аюсь, -аешься vb. ipf. pas. (de la почита́ть)* **1.** a fi considerat/ socotit, a se considera. **2.** *pas.* de la *почита́ть* [3].

почи́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a citi *(cîte puţin, din cînd în cînd).*

почи́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (înv.)* **1.** a se linişti, a adormi; *(fig.) ~ на ла́врах* a se culca pe lauri. **2.** a înceta din viaţă, a deceda, a muri; *~ смертным сном* a adormi pe veci.

по́чка, *-и f. (bot)* boboc; mugur.

по́ч|ки, *-ек pl.; sg. ка, -и f.* rinichi; *воспале́ние ~ек* nefrită.

почкова́ние, *-я n. sg. (bot.)* înmugurire, îmbobocire; altoire în ochi.

почкова́ться *-ку́ется vb. pf. (bot.)* a înmuguri, a îmbobocì.

почкови́дный *adj.* **1.** *(anat.)* reniform. **2.** *(bot.)* în formă de mugure.

по́чковый *adj.* de mugure.

по́чт|а, *-ы f.* **1.** poştă; oficiu poştal; *возду́шная ~* poştă aeriană; *вое́нно-полева́я ~* poştă militară; *посла́ть письмо́ ~ой* sau *по ~е* a trimite o scrisoare prin poştă; *с у́тренней ~ой* cu poşta de dimineaţă; *с обра́тной ~ой* cu prima poştă; *(înv.) е́хать ~ой* a călători cu cal de poştă. **2.** corespondenţă, poştă; *разноси́ть ~у* a distribui poşta ◇ *дипломати́ческая ~* valiză diplomatică.

почта́льон, *-а m.* factor poştal, poştaş.

почта́мт, *-а m.* oficiu poştal; poştă; *гла́вный ~* oficiu poştal central, poştă centrală.

почте́ни|е, *-я sg. n.* respect, stimă, consideraţie; *относи́ться к кому́-л. с ~ем* a arăta/ a dovedi respect faţă de cineva; *с соверше́нным ~ем* cu toată stima; *моё ~* respectele mele! am onoarea!

почте́нность, *-и f. sg.* onorabilitate.

почте́нн|ый *adj.* **1.** demn de respect, respectabil, onorabil, venerabi; *~ челове́к* persoană venerabilă. **2.** *(fam.)* considerabil, mare; *~ во́зраст* vîrstă înaintată.

почти́ *adv.* aproape; mai-mai, cît p-aci; *~ без изме́нений* aproape fără schimbări; *~ ничего́* aproape nimic; *~ что ...* aproape ... ; aproape că... .

почти́тельно *adv.* respectuos, cu respect.

почти́тельность, *-и f. sg.* respect, atitudine respectuoasă, stimă.

почти́тельн|ый *adj.* **1.** respectuos, plin de respect; *~ тон* ton respectuos. **2.** *(fig.)* respectabil, considerabil; mare; *на ~ом расстоя́нии* la o distanţă respectabilă.

почти́ть, *-чту́, -чти́шь vb. pf. acuz.* a onora, a cinsti; *~ чью-л. па́мять встава́нием* a cinsti memoria cuiva printr-un moment de reculegere.

почтме́йстер, *-а m. (înv.)* diriginte de oficiu poştal; director de poştă.

почто́ *adv. (înv.)* de ce, pentru ce.

почто́во-телегра́ф|ный *adj.* de poştă şi telegraf; *~ая конто́ра* oficiu de poştă şi telegraf.

почто́в|ый *adj.* de poştă, poştal; *~ая ма́рка* timbru poştal; *~ая ка́рточка* carte poştală; *~ перево́д* mandat poştal; *~ые расхо́ды* speze poştale; *~ я́щик* cutie de scrisori; căsuţă poştală; *~ое отделе́ние* oficiu poştal; *~ая бума́га* hîrtie de scrisori; *~ вагон* vagon de poştă; *~ го́лубь* porumbel de poştă; *(înv.) е́хать на ~ых* a călători cu cai de poştă

почу́вствовать, *-ствую, -ствуешь vb. pf.* de la *чу́вствовать; дать ~ кому́-л.* a da de înţeles cuiva, a-l face să simtă.

почу́вствоваться, *-твуется vb. impers. pf.* de la *чу́вствоваться*

почу́ди|ться, *-дишься vb. pf.* de la *чу́диться.*

почу́ять, *-у́ю, -у́ешь vb. pf.* de la *чу́ять.*

пошáливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** a face ştrengării, a nu se astîmpăra, a zburda. **2.** *(fig. reg.)* a se deda la jafuri/ la hoţii.

пошали́|ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf.* a zburda, a face ştrengării, a face năzbîtii *(cîtva timp).*

пошáрить, *-рю, -ришь vb. pf.* de la *шáрить*

пошатну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. acuz.* **1.** a clătina, a face să se clatine. **2.** *(fig.)* a zdruncina; *~ своё здоро́вье* a-şi zdruncina sănătatea.

пошатну́|ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf.* **1.** a se clătina; a se înclina; a se apleca. **2.** *(fig.)* a se zdruncina, a se şubrezi; *у него́ ~лось здоро́вье* i s-a şubrezit sănătatea.

пошáтываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* a se clătina, a se împletici.

пошевéлива|ть, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* sau *instr.* a mişca *(din cînd în cînd); ну́ ~йся!* mişcă-te mai repede!, dă-i zor!

пошевели́ть(ся), *-елю́(сь), -ели́шь(ся) vb. pf.* de la *шевели́ть(ся)*

пошевельну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *шевели́ть(2)* ◇ *па́льцем не ~* a nu mişca nici măcar un deget.

пошúб, *-а m. sg. (de obicei peior.)* teapă, fel, soi, manieră; *лю́ди одного́ ~а* oameni de aceeaşi teapă, toţi o apă şi un pămînt.

пошúв, *-а m. sg.* cusut; cusătură.

пошúвка, *-и f. sg.* cusut.

пошúвочн|ый *adj.* de cusut; *~ая мастерска́я* atelier de croitorie.

пошúть, *-шью́, шьёшь vb. pf.* **1.** a coase *(un timp).* **2.** *acuz.* a coase, a confecţiona.

пошлéть, *-éю, -éешь vb. ipf. (pf. опошле́ть)* a deveni trivial/banal, a se trivializa, a se banaliza.

по́шлин|а, *-ы f.* taxă, vamă, taxă vamală; *тамо́женная ~* taxă vamală; *насле́дственные ~ы* taxă de succesiune, taxe succesorale, impozit pe succesiune; *обложи́ть ~ой* a taxa, a impune taxe; *опла́ченный ~ой* vămuit; *ввозна́я ~* taxă de import; *суде́бные*

~ы taxe judiciare; timbre; *покрови́тельственные ~ы* taxe protecţioniste, tarif vamal protecţionist; *запрети́тельные ~ы* taxe prohibitive.

по́шлинный *adj.* de taxe, de taxe vamale; fiscal.

по́шло *adv.* (în mod) banal; trivial, vulgar.

по́шлост|ь, *-и f.* banalitate; trivialitate; *говори́ть ~и* a spune banalităţi/ trivialităţi.

по́шлый *adj.* banal, trivial, vulgar.

пошля́к, *-á m.* om vulgar/trivial.

пошля́тина, *-ы f. sg.* lucruri banale/ vulgare; banalităţi, vulgarităţi.

пошту́чно *adv.* cu bucata, în acord; *покупа́ть ~* a cumpăra cu bucata.

пошту́чн|ый *adj.* cu bucata; în acord; *~ая опла́та* plata cu bucata, plată în acord.

пошуме́ть, *-млю́, -ми́шь vb. pf.* a face zgomot/gălăgie *(cîtva timp)*, a face puţin zgomot.

пошути́ть, *-шучу́, -шу́тишь vb. pf.* de la *шути́ть*

пощá|д/а, *-ы f. sg.* milă, îndurare, cruţare; *без ~ы* fără milă, fără cruţare; *проси́ть ~ы* a cere îndurare.

пощади́ть, *-ажу́, -ади́шь vb. pf.* de la *щади́ть*

пощёчин|а, *-ы f.* **1.** palmă; *дать ~у* a da o palmă, a pălmui; *получи́ть ~у* a încasa o palmă. **2.** *(fig.)* insultă, lovitură, morală, palmă.

пощип|áть, *-щиплю́, -щи́плешь* şi *-áю, -áешь vb. pf.* **1.** *acuz.* sau *gen.* a ciupi, a ciuguli *(cîtva timp)*. **2.** *acuz. (fig.)* a scărmăna, a lua la refec.

пощи́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* a ciupi, a ciuguli *(din cînd în cînd)*; *~ усы́* a se trage de mustaţă.

пощу́пать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *щу́пать*

по́эзия, *-и f. sg.* poezie.

по́эма, *-ы f.* poem, poemă; *геро́ическая ~* poem eroic.

поэскадро́нно *adv. (mil.)* în formaţie de escadron, pe escadroane.

по́эт, *-а m.* poet.

поэте́сса, *-ы f.* poetă.

поэтизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a poetiza, a înfrumuseţa, a idealiza.

поэ́тика, *-и f.* poetică.

поэти́ческ|ий *adj.* **1.** poetic; *~ое тво́рчество* creaţie poetică; *~ая во́льность* licenţă poetică. **2.** poetic, frumos, graţios, încîntător; *~ая вне́шность* înfăţişare graţioasă.

поэти́чность, *-и f. sg.* farmec, poezie.

поэти́чный *adj.* poetic, plin de poezie, încîntător.

поэ́тому *adv.* de aceea, din această cauză, în consecinţă; prin urmare.

поэшело́нно *adv. (mil.)* în eşaloane, în formaţie de eşalonare.

появи́|ться, *-явлю́сь, -я́вишься vb. pf. (ipf. появля́ться)* a apărea, a se ivi; a se arăta; a-şi face apariţia; *~ на пове́рхности* a ieşi la suprafaţă; *~ на свет* a veni pe lume.

появле́ние, *-я n.* apariţie, ivire.

появля́ться, *-я́вляюсь, -я́вляешься vb. ipf.* de la *появи́ться*

пойрковый *adj.* din miţe.

пойрок, *-рка m. sg.,* miţă.

по́яс[1], *-а m.* **1.** centură, curea *(de încins)*, brîu, cordon, cingătoare; *ко́жаный ~* curea de piele. **2.** mijloc, talie, brîu; *по ~ в воде́* în apă pînă la brîu; *кла́няться в ~* a se închina cu plecăciune ◇ *спаса́тельный ~* colac de salvare; *заткну́ть за ~ кого́-л.* a întrece pe cineva; a pune în cofă pe cineva; a pune pe cineva sub covată.

по́яс[2], *-а m.* zonă; *поля́рный ~* zonă polară; *часово́й ~* fus orar; *тропи́ческий ~* zonă tropicală; *жа́ркий ~* zonă toridă; *уме́ренный ~* zonă temperată; *тари́фный ~* zonă tarifară; *(tehn.) ~ плавле́ния* zonă de topire.

поясне́ни|е, *-я n.* lămurire, explicare desluşire; notă explicativă; *чертёж с ~ями* desen cu note explicative.

поясни́тельный *adj.* explicativ, lămuritor; *~ текст* text explicativ.

поясни́ть, *-ню, -ни́шь vb. pf. (ipf. поясня́ть) acuz.* a explica, a lămuri, a tălmăci.

поясни́ца, *-ы f.* şale, mijloc; regiune lombară.

поясни́ч|ный *adj.* de şale, lombar; *~ые позвонки́* vertebre lombare.

поясн|о́й[1] *adj.* de curea, de brîu; *~а́я пря́жка* cataramă, pafta pentru cordon/ pentru brîu◇*~ поклóн* închinăciune adîncă; *~а́я ва́нна* baie de şezut.

поясн|о́й[2] *adj.* zonal, de zonă; de zone, pe regiuni; *~ тари́ф* tarif de zonă; *~ое вре́мя* oră zonală.

поясня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *поясни́ть*

поясо́к, *-ска́ m. dim.* brîuleţ, cordonaş, cingătoare, cureluşă.

прабáбка, *-и f.* străbunică.

прабáбушка, *-и f. v. прабáбка*

прáвд|а, *-ы f.* **1.** adevăr; *чи́стая ~* purul adevăr; adevărul gol-goluţ; *говори́ть ~у* a spune adevărul. **2.** *(справедли́вость)* dreptate; *~ на на́шей стороне́* dreptatea e de partea noastră; *стоя́ть за ~у* a lupta pentru dreptate. **3.** *(folosit ca pred.)* e adevărat; acesta e adevărul; *~, что мне письмо́ есть?* e adevărat că am o scrisoare? **4.** *cuv. modal* ce-i drept, într-adevăr, la drept vorbind; *я, ~, не знал э́того* eu, ce-i drept, nu ştiam asta. **5.** *(хотя)* deşi, ce-i drept; *~ он ещё не уе́хал, но собира́ется* e adevărat că n-a plecat, dar se pregăteşte să plece ◇ *твоя́ ~;* *ва́ша ~* ai dreptate, aveţi dreptate; *~?* e adevărat ?nu-i aşa?; *по ~е сказа́ть|говоря́* sau *~у сказа́ть|говоря́* la drept vorbind; sincer vorbind; de fapt; *все́ми ~ами и непра́вдами* prin toate mijloacele; *ре́зать ~у ма́тку* a spune verde în faţă; *служи́ть ве́рой и ~ой* a servi cu credinţă şi devotament; *(prov.) ~, как осá, лéзет в глазá* adevărul sare în ochi; *(prov.) ~ ми́лости не ищет* adevărul merge cu capul sus; *(pop.) су́щая ~* adevărul adevărat, adevărul gol-goluţ; *(prov.) ~ глаза́ ко́лет* adevărul supără; *за ~у бьют* adevărul umblă cu capul spart; *(prov.) ~ хорошо́, а сча́стье лу́чше* decît un car de minte, mai bine un dram de noroc.

правди́во *adv.* veridic, sincer, cu multă sinceritate; autentic.

правди́вость, *-и f. sg.* **1.** veracitate, veridicitate. **2.** sinceritate.

правди́в|ый *adj.* **1.** adevărat, veridic; demn de crezare. **2.** franc, sincer; *~ челове́к* om sincer.

правдолю́б, *-а m.* iubitor de adevăr.

правдоподо́бие, *-я n. sg.* verosimilitate.

правдоподо́бно *adv.* (în mod) verosimil.

правдоподо́бность, *-и f. v. правдоподо́бие*

правдоподо́бный *adj.* verosimil, plauzibil; *~ слух* zvon verosimil.

пра́ведник, *-а m. (înv.)* om fără prihană; om evlavios.

пра́ведн|ый *adj (înv.)* fără prihană.

прави́ть, *-ею, -еешь vb. pf. (ipf. испра́вить) (pol.)* a evolua/a aluneca/a devia spre dreapta.

пра́вил|о, *-а n.* **1.** regulă; *грамати́ческие ~а* reguli gramaticale; *~а игры́* regulile jocului; *по всем ~ам* după toate regulile; *(mat.) просто́е тройно́е ~* regula de trei simplă. **2.** regulament; *~а у́личного движе́ния* reguli de circulaţie. **3.** principiu, normă; fel de a fi/de a gîndi; obicei; *~а поведе́ния* reguli de purtare; *взять себе́ за ~* a-şi lua ca principiu; *челове́к стро́гих пра́вил* om de principii, om cu principii severe; *э́то не в мои́х ~ах* nu este în obiceiul meu ◇ *как (о́бщее) ~* ca regulă generală; de regulă; de obicei; *нет ~а без исключе́ния* nu există regulă fără excepţie.

прави́ло, *-а n.* **1.** *(constr.)* dreptar, calapod. **2.** *(mar. înv.)* cîrmă.

пра́вильно *adv.* **1.** drept, just, bine, corect; *~ писа́ть* a scrie corect; *часы́ иду́т ~* ceasornicul merge bine; *он поступи́л ~* a procedat just, a procedat cum trebuie. **2.** (în mod) regulat. **3.** *pred. impers.* e adevărat; foarte just, aşa e; desigur.

пра́вильность, *-и f. sg.* **1.** *(верность, точность)* justeţe, corectitudine. **2.** *(регуля́рность)* regularitate.

пра́вильн|ый *adj.* **1.** just, corect, drept, adevărat; exact; *~ое произноше́ние* pronunţare corectă; *~ое реше́ние* soluţie dreaptă; hotărîre justă; *~ое рассужде́ние* raţionament corect; *~отве́т* răspuns just; *~ая поли́тика* politică justă; *~ое соотноше́ние* proporţie justă. **2.** regulat; *~ая сме́на времён го́да* succesiunea regulată a anotimpurilor; *~ое движе́ние поездо́в* mersul regulat al trenurilor; *~ые че́рты лица́* trăsături regulate ale feţei; *(gram.) ~ое спряже́ние* conjugare regulată; *(gram.) ~ глаго́л* verb regulat; *(mat.) ~ многоуго́льник* poligon regulat.

прави́льный *adj.* de îndreptare, de îndreptat.

правúтель, *-я m.* cîrmuitor.

правúтельственн|ый *adj.* guvernamental, de guvern; de stat; oficial; *~ое решéние* hotărîre a guvernului; *~ое учреждéние* instituţie de stat; *~ая делегáция* delegaţie guvernamentală.

правúтельств|о *- a m.* guvern; *глава́ ~a* şeful guvernului.

прáвить[1], *-влю, -вишь vb. ipf. instr.* **1.** *(руководить)* a guverna; a cîrmui, a administra; a guverna, a cîrmui statul. **2.** a conduce, a mîna; *~ лóшадью* a mîna calul; *~ автомобúлем* a conduce un automobil.

прáвить[2], *-влю, -вишь vb. ipf. acuz.* **1.** a corecta, a îndrepta; *~ корректýру* a face corectură. **2.** a ascuţi; *~ брúтву* a ascuţi un brici.

прáвка, *-и f.* **1.** corectare, îndreptare. **2.** ascuţire.

правлéни|е, *-я n.* **1.** *sg.* cîrmuire, guvernare, administrare; domnie; *óбраз ~я* mod de guvernare. **2.** direcţie, conducere, administraţie; consiliu de conducere, consiliul de administraţie; *~ бáнка* consiliul de conducere al unei bănci◇ *браздú ~я* frînele puterii.

прáвленн|ый *adj.* corectat, corijat, îndreptat; *~ая рýкопись* manuscris corectat/revizuit.

прáвнук, *-а m.* strănepot.

прáвнучка, *-и f.* strănepoată.

прáв|о, *-а m.; pl. -á* drept; *междунарóдное ~* drept internaţional; *госудáрственное ~* drept de stat; *уголóвное ~* drept penal; *грáждáнское ~* drept civil; *обы́чное ~* obiceiul pămîntului, obiceiul locului; *рúмское ~* drept roman; *~ вéто* drept de veto; *кулáчное ~* dreptul pumnului; dreptul celui mai tare; *~ убéжища* drept de azil; *(jur.) ~ дáвности* prescripţie; *~ гóлоса* drept de vot; *с ~ом совещáтельного гóлоса* cu drept de vot consultativ; *с ~ом решáющего гóлоса* cu drept de vot deliberativ; *~ собственности* drept de proprietate; *~ наслéдования* drept de moştenire; *наслéдственное ~* drept succesoral; *~ пóльзования* drept de folosinţă; *áвторское ~* drept de autor ◇ *получúть ~á грáждáнства* a) a căpăta drept de cetăţenie; b) *(fig.)* a se încetăţeni; a fi unanim recunoscut/acceptat; *восстановúть в ~áх* a repune în drepturi; *поражéние в ~áх* interdicţie corecţională; *отстáивать свои́ ~á* a-şi apăra drepturile; *оспáривать чьё-л. ~* a contesta dreptul cuiva; *имéть ~ на что-л* a avea drept la ceva; *по ~y* de drept; *с пóлным ~ом* pe bună dreptate; cu drept cuvînt; *разрешéние на ~ охóты* autorizaţie de vînătoare; *водúтельские ~á* permis de conducere; *на птúчьих ~áх (жить/существовáть)* a locui/a sta undeva clandestin; *(fig.) лéто вступúло в свои́ ~á vara* este în toi.

прáво[2] *cuv. modal* într-adevăr, cu adevărat, chiar că; zău că; *~, пóздно* într-adevăr, e tîrziu; *я ~, не знáю* chiar că nu ştiu; zău că nu ştiu.

правобере́жный *adj.* de pe malul drept.

правобере́жье, *-я n.* regiunea de pe malul drept.

правове́д, *-а m. (înv.)* **1.** jurist. **2.** *(în Rusia ţaristă)* elev al unei şcoli juridice.

правове́дение, *-я n. sg. (înv.)* drept, ştiinţele juridice.

правове́рность, *-и f. sg.* ortodoxie.

правове́рный *adj.* ortodox; dreptcredincios.

правов|óй *adj.* de drept, juridic; *~ы́е нóрмы* norme de drept, norme juridice; *~ порядóк* ordinea de drept.

правомéрность, *-и f. sg.* justeţe, legalitate, legitimitate.

правомéрный *adj.* just, legal, legitim.

правомóчие, *-я n.* împuternicire.

правомóчный *adj.* împuternicit.

правонарушéние, *-я n.* infracţiune, delict, fapt ilicit.

правонарушúтель, *-я m.* infractor, delincvent.

правооппортунистúческий *adj.* oportunist de dreapta.

правописáние, *-я n.* ortografie.

правопúсный *adj.* de ortografie, ortografic.

правопоря́док, *-дка m. sg.* ordine de drept, ordine legală.

правопреéмник, *-а m.* succesor de drept.

православúе, *-я n. sg.* ortodoxie.

православн|ый 1. *adj.* ortodox; *~ая цéрковь* biserica ortodoxă. **2.** *~ый, -ого m.* ortodox.

правосознáние, *-я n. sg.* spirit de dreptate/de echitate, conştiinţă.

правоспособность, *-и f. sg. (jur.)* capacitate juridică.

правоспособный *adj. (jur.)* capabil.

правосýди|е, *-я n. sg.* justiţie; *отправля́ть ~* a împărţi dreptatea, a judeca.

правот|á, *-ы́ f. sg.* dreptate, justeţe, echitate; *доказáть свою́ ~ý* a-şi dovedi nevinovăţia.

правофланго́вый *adj.* din flancul drept, aşezat în flancul drept.

прáвщик, *-а m.* corector; corector de zaţ.

прáв|ый[1] *adj.* **1.** drept, din dreapta; *~ бéрег* malul drept; *по ~ую рýку* pe mîna dreaptă, în partea dreaptă; *~ая сторонá* a) partea dreaptă; b) faţă (*a unei stofe*); *~ые социалúсты* socialişti de dreapta; *~ый укло́н* deviere de dreapta. **2.** *~ый, -ого m.* om cu vederi de dreapta ◇ *егó ~ая рукá* e mîna lui dreaptă.

прáв|ый[2], *adj.* **1.** drept, echitabil, just; *нáше дéло ~ое* cauza noastră este dreaptă. **2.** nevinovat; *суд признáл егó ~ым* tribunalul l-a găsit nevinovat. **3.** *(folosit ca pred. în expr.) вы ~ы́* aveţi dreptate.

прáвящ|ий 1. *part. prez. act.* de la *прáвить*. **2.** *adj.* conducător, cîrmuitor, guvernant, diriguitor; *~ая пáртия* partid guvernamental, partid *de* la putere; *~ие крýги* cercuri conducătoare; *~ие клáссы* clase guvernante.

прагматúзм, *-а m. sg. (fil.)* pragmatism.

прагмáтик, *-а m.* pragmatist.

прагмáтика, *-и f.* pragmatică.

прагматúческий *adj. (fil.)* pragmatic.

прáдед, *-а m.* **1.** străbunic, **2.** *pl.* străbuni, strămoşi.

прадéдовский *adj.* din străbuni, străvechi; *~ обы́чай* datină străveche, obicei strămoşesc.

прадéдушка, *-и m.* străbunic.

прáздничество, *-а n.* serbare, solemnitate, festivitate.

прáздник, *-а m.* sărbătoare, festivitate; *с ~ом!* la mulţi ani!, sărbători fericite! ◇ *бýдет и на нáшейýлице ~* va fi sărbătoare şi pe uliţa noastră, va veni şi rîndul nostru.

прáзднично *adv.* sărbătoreşte, ca de sărbătoare.

прáздничность, *-и f.* caracter sărbătoresc/solemn.

прáздничный *adj.* de sărbătoare, sărbătoresc, festiv; *~ день* zi de sărbătoare; *~ вид* aspect sărbătoresc; *~ нарáд* haine de sărbătoare.

прáздно *adv.* ca un trîntor, fără rost; *~ жить;* ~ *проводúть врéмя* a trîndăvi, a nu face nimic.

прáзднование, *-я n.* serbare, sărbătorire, celebrare.

прáздновать, *-ную, -нуешь vb. ipf. (pf. отпрáздновать) acuz.* a serba, a sărbători, a celebra; *~ день рождéния* a sărbători ziua de naştere.

праздносло́вие, *-я n. sg. (înv.)* vorbe goale, vorbe de clacă, flecăreală.

праздносло́вный *adj. (înv.)* vorbăreţ, limbut, flecar.

прáздност|ь, *-и f. sg.* **1.** inactivitate, trîndăvie, lenevie; *жить в ~и* a trăi în trîndăvie. **2.** zădărnicie, deşertăciune.

праздношатáющийся, *adj.* **1.** trîndav, lipsit de ocupaţie, care bate drumurile fără rost. **2.** *~ийся, -егося m.* trîntor, pierde-vară.

прáздн|ый *adj.* **1.** trîndav, inactiv, neocupat. **2.** inutil, zadarnic, deşert, fără rost.

праиндоевропе́йский *adj. (lingv.)* indoeuropean comun.

прáктик, *-а m.* **1.** practician. **2.** om practic.

прáктик|а, *-и f. sg.* practică; *убеждáться на ~е* a se convinge din experienţă; *~ преподавáния* practica predării; *судéбная ~* jurisprudenţă; *занимáться медицúнской ~ой* a practica medicina; *чáстная ~* exercitarea profesiunii la domiciliu; clientelă particulară; *производствéнная ~* practică în producţie.

практикáнт, *-а m.* stagiar, practicant.

практиковáть, *-кýю, -кýешь vb. ipf.* **1.** *acuz.* a practica, a aplica, a pune în

practică; ~ *но́вый спо́соб* a aplica un procedeu nou. 2. a-şi exercita profesia *(despre medici, avocaţi)*.

практик|ова́ться, *-кую́сь, -ку́ешься vb. ipf.* 1. a se practica, a se obişnui, a fi utilizat. 2. *(pf. напрактикова́ться) в + prepl.* a exersa, a face exerciţii, a se antrena.

пра́ктикум, *-а m.* lucrări practice, seminar.

практици́зм, *-а m. sg.* simţ practic, spirit practic; practicism.

практи́ческ|ий *adj.* 1. practic; *~ая де́ятельность* activitate practică; *~ие заня́тия* lucrări practice; *~ челове́к* om practic. 2. aplicat, practic; *~ая матема́тика* matematică aplicată.

практи́чность, *-и f. sg.* 1. simţ practic, spirit practic. 2. utilitate, comoditate.

практи́чный *adj.* 1. practic; *~ челове́к* om practic. 2. util, comod, practic.

прама́терь, *-и f. (înv.)* străbunică.

праот|е́ц, *-тцá m. (înv.)* străbun, strămoş ◇ *отпра́виться к ~цáм* a se duce pe lumea cealaltă.

пра́порщик, *-а m.* sublocotenent *(în armata ţaristă)*.

прароди́на, *-ы f.* patrie primitivă.

праславя́нский *adj. (lingv.)* slav comun, protoslav.

прароди́тель, *-я (înv.) m.* strămoş.

пра́сол, *-а m. (înv.)* negustor cu toptanul *(de vite, carne, peşte)*.

прафо́рма *-ы f.* prototip, arhetip, formă primară.

прах, *-а m. sg.* 1. *(înv.)* praf, pulbere. 2. *(fig.) (înv.)* deşertăciune, vanitate, zădărnicie; *~ и суета́* deşertăciunea deşertăciunilor. 3. rămăşiţe pământeşti, oseminte; cenuşă; *здесь лежи́т ~ (кого́-л.)* aici se odihneşte ... ; *мир ~у его́!* fie-i ţărîna uşoară! ◇ *(fig.) отря́сти ~ с ног* a se lepăda de trecutul său; *пове́ренуть в ~* sau *развея́ть (разби́ть)|разнести́ в пух и ~* a preface în praf şi pulbere; a rade de pe faţa pământului; *пойти́* sau *рассы́паться ~ом* a nu se alege nici praful *(de ceva sau de cineva)*; *разоде́ться в пух и ~* a se împopoţona; *~ его́ возьми́* dracul să-l ia; *на како́й ~?* la ce naiba?, la ce bun?; *что́бы ~у его́ не́ было* să nu-l văd în ochi.

пра́чечная, *-ой f.* spălătorie; *механи́ческая ~* spălătorie mecanică.

пра́чка, *-и f.* spălătoreasă.

праща́, *-и́ f.* praştie.

пра́щур, *-а m.* strămoş.

праязы́к, *-а́ m. (lingv.)* limba bază, limba comună, limba primitivă.

прея́мбула, *-ы f. (pol.)* preambul.

пребыва́ни|е, *-я n. sg.* şedere; reşedinţă; vizită; *ме́сто постоя́нного ~я* reşedinţă, domiciliu stabil ◇ *~ у вла́сти* guvernare.

пребыва́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* a şedea, a domicilia; a se afla, a se găsi; *~ в столи́це* a şedea în capitală ◇ *~ в отсу́тствии* a lipsi, a fi absent/plecat; *~ в неве́дении* a nu şti; a fi în necunoştinţă de cauză; *~ в уны́нии* a fi abătut/posomorît, a fi cuprins de tristeţe.

превали́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. instr.* sau *fără compl.* a prevala.

превенти́вн|ый *adj.* preventiv; *~ые ме́ры* măsuri preventive.

превзойти́, *-йду́, -йдёшь vb. pf. (ipf. превосходи́ть) acuz.* a întrece, a depăşi, a lăsa în urmă; *~ ожида́ния* a întrece aşteptările; *~ самого́ себя́* a se întrece pe sine însuşi.

превозвы́сить, *-ы́шу, -ы́сишь vb. pf. (ipf. превозвыша́ть) acuz. (înv.)* a înălţa, a preamări, a proslăvi.

превозноша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *превозвы́сить*

превозмога́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *превозмо́чь*

превозмо́чь, *-огу́, -о́жешь vb. pf. (ipf. превозмога́ть) acuz.* a învinge, a birui, a trece peste ... ; *~ себя́* a se învinge pe sine.

превознести́, *-су́, -сёшь vb. pf. (ipf. превозноси́ть) acuz.* a preamări, a proslăvi, a glorifica.

превозноси́ть, *-ошу́, -о́сишь vb. ipf.* de la *превознести́*

превознош|е́ние, *-я n. sg.* preamărire, proslăvire; glorificare.

превосходи́тельство, *-а n. (înv.)* excelenţă; *ва́ше ~!* excelenţa voastră!

превосходи́ть, *-ожу́, -о́дишь vb. ipf.* de la *превзойти́*

превосхо́дно *adv.* perfect, foarte bine, minunat, de minune; la perfecţie; *~ себя́ чу́вствовать* a se simţi foarte bine.

превосхо́дн|ый[1] *adj.* 1. excelent, superb, minunat, perfect. 2. *(mil.)* superior; *атакова́ть ~ыми си́лами* a ataca cu forţe superioare.

превосхо́дный[2] *adj. (gram.) ~ая сте́пень* (gradul) superlativ.

превосхо́дство, *-а n. sg.* superioritate; *чи́сленное ~* superioritate numerică; *я́вное ~* superioritate vădită; *(mil.) ~ в во́здухе* superioritate în aer.

превосходя́щ|ий 1. *part. prez. act.* de la *превосходи́ть*. 2. *adj.* superior; *(mil.) ~ие си́лы* forţe superioare.

преврати́ть, *-ащу́, -ати́шь vb. pf. (ipf. превраща́ть) acuz.* cu *в + acuz.* a transforma, a schimba, a modifica, a preface, a converti; *~ в шу́тку* a da drept glumă.

преврати́ться, *-ащу́сь, -ати́шься vb. pf. (ipf. превраща́ться)* a se transforma, a se modifica, a se preface ◇ *~ в слух* a fi numai urechi, a asculta cu atenţie.

превра́тно *adv.* pe dos, de-a-ndoaselea; anapoda; greşit.

превра́тност|ь, *-и f.* 1. *sg.* nestatornicie, instabilitate. 2. *sg.* falsitate. 3. *(mai ales la pl.)* vicisitudine; *~и судьбы́* vicisitudinile soartei.

превра́тн|ый *adj.* 1. schimbător, nestatornic; nestabil, 2. greşit, eronat, fals, anapoda; *~ое толкова́ние* interpretare eronată, tălmăcire greşită.

превраща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *преврати́ть*

превраще́ние, *-я n. sg.* 1. transformare, modificare; prefacere, convertire; *~ в газ* gazificare; *~ в жи́дкое состоя́ние* lichefiere; *~ в поро́шок* pulverizare. 2. *sg. (bot. biol.)* metamorfoză. 3. prefacere, metamorfozare.

превы́сить, *-ы́шу, -ы́сишь vb. pf. (ipf. превыша́ть) acuz.* a depăşi, a trece peste; *~ но́рму* a depăşi norma; *~ реко́рд* a bate un record; *~ свои́ полномо́чия* a-şi depăşi mandatul; *~ власть* a abuza de putere, a comite un abuz de putere.

превыша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *превы́сить*

превы́ше *adv. (înv. în expr.) ~ всего́* mai presus de orice; mai presus de toate.

превыше́ни|е, *-я n.* 1. *sg.* exces, abuz; *(jur.) ~ вла́сти* abuz de putere. 2. *sg.* depăşire; *~ но́рм* depăşirea normelor. 3. surplus, depăşire.

прегра́д|а, *-ы f.* barieră, obstacol, zăgaz; *преодоле́ть все ~ы* a învinge toate piedicile ◇ *(anat.) грудобрю́шная ~* diafragmă.

прегради́ть, *-ажу́, -ади́шь vb. pf. (ipf. преграждáть) acuz.* cu *dat.* a închide, a bara; *~ путь кому́-л.* a închide/a bara drumul cuiva.

преграждáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *прегради́ть*

преграждéние, *-я n.* 1. *sg.* închidere, barare, baricadare, împiedicare. 2. *(înv.)* piedică, obstacol.

прегреше́ние, *-я n. (înv.)* 1. *sg.* păcătuire. 2. păcat, greşeală.

пред *prep.* cu *instr.* înaintea, în faţa.

предава́ть, *-даю́, -даёшь vb. ipf.* de la *преда́ть*

предава́ться, *-даю́сь, -аёшься vb. ipf.* de la *преда́ться*

преда́ние[1], *-я n.* tradiţie, legendă; datină.

преда́ние[2], *-я n. sg.* dare, predare; *~ суду́* dare în judecată, trimitere în judecată; *~ земле́* înhumare, înmormîntare.

пре́данно *adv.* cu devotament, cu credinţă.

пре́данность, *-и f. sg.* devotament, afecţiune, credinţă, fidelitate.

пре́данный *adj.* devotat, credincios, fidel.

преда́тель, *-я m.* trădător.

преда́тельск|ий *adj.* 1. trădător, ticălos. 2. *(fig.)* înşelător, nesigur; perfid; *~ая пого́да* vreme înşelătoare.

преда́тельство, *-а n.* trădare, perfidie.

преда́ть, *-ам, -а́шь vb. pf. (ipf. предава́ть) acuz.* 1. a da, a preda; *~ суду́* a trimite în judecată, a deferi justiţiei; *~ гла́сности* a da publicităţii, a da în vileag; *~ земле́* a da pământului, a înhuma, a înmormînta; *~ огню́ и мечу́* a trece prin foc şi sabie; *~ огню́* a da foc; *~ прокля́тию* a blestema; *~ забве́нию* a da uitării. 2. a trăda.

преда́|ться, *-мся, -ашься vb. pf. (ipf. предава́ться) dat.* 1. *(înv.)* a se preda, a se da pe mîna cuiva; a se încrede.

2. a se deda, a se consacra; ~ *гнéву* a se lăsa pradă mîniei.

предба́нник, *-а m.* vestiar *(la baie)*, tinda băii.

предваре́ние, *-я n. sg. (înv.)* anticipare; previziune; *(astr.)* ~ *равноде́нствия* precesie.

предвари́лка, *-и f. (pop. înv.)* închisoare preventivă.

предвари́тельно *adv.* mai înainte, mai întîi, în prealabil.

предвари́тельность, *-и f. sg.* caracter preliminar/prealabil/premergător.

предвари́тельн|ый *adj.* prealabil, preliminar; premergător; provizoriu; preventiv; ~*ые ме́ры* măsuri preliminare; *(jur.)* ~*ое сле́дствие* instrucţie, cercetări; *(jur.)* ~*ое заключе́ние* detenţiune preventivă, prevenţie; ~*ое согла́шение* acord preliminar; ~*ые перегово́ры* tratative preliminare; ~*ое усло́вие* condiţie preliminară/prealabilă; ~*ая прове́рка* control preventiv.

предвари́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. предвара́ть) acuz. (înv.)* **1.** cu *prepl.* a preveni, a anunţa din timp. **2.** a anticipa.

предвара́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *предвари́ть*

предве́стие, *-я n.* prevestire, semn prevestitor; ~ *весны́* semn de primăvară.

предве́стник, *-а m.* prevestitor, vestitor, precursor; prevestire, semn prevestitor.

предвеща́|ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz.* a prevesti, a prezice.

предвзя́то *adv.* cu o idee preconcepută.

предвзя́тость, *-и f. sg.* **1.** caracter preconceput. **2.** idei/păreri preconcepute.

предвзя́т|ый *adj.* preconceput; ~*ое мне́ние* părere preconcepută.

предви́дени|е, *-я n.* previziune; prevedere; *нау́чное* ~ previziune ştiinţifică.

предви́деть, *-и́жу, -и́дишь vb. ipf. acuz.* a prevedea.

предви́деться, *-идится vb. ipf.* **1.** a se prevedea. **2.** *pas.* de la *предви́деть.*

предвкуси́ть, *-ушу́, -у́сишь vb. pf.* de la *предвкуша́ть*

предвкуша́|ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. предвкуси́ть) acuz.* a gusta, a savura, a se bucura dinainte *(de ceva).*

предвкуше́ние, *-я n.* plăcere anticipată; aşteptare *(plină de bucurie)*, anticipare.

предводи́тель, *-я m. (înv.)* şef, conducător, căpetenie, cap ◇ *(ist.)* ~ *дворя́нства* mareşal al nobilimii *(dintr-o gubernie sau dintr-un judeţ).*

предводи́тельств|о, *-а n. sg.* conducere, comandă; *под* ~*ом кого́-л.* sub conducerea cuiva, sub comanda cuiva ◇ *(ist.)* funcţia *sau* titlul de mareşal al nobilimii.

предводи́тельствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf. instr.* a conduce, a avea conducerea; a fi căpetenie.

предвое́нный *adj.* premergător unui război; antebelic, dinainte de război.

предвозвести́ть, *-ещу́, -ести́шь vb. pf. (ipf. предвозвеща́ть) acuz. (înv.)* a prezice, a prevesti, a proroci.

предвозве́стник, *-а m. (înv.)* prevestitor, prezicător, profet.

предвозвеща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *предвозвести́ть.*

предвосхи́тить, *-и́щу, -и́тишь vb. pf. (ipf. предвосхища́ть) acuz.* a anticipa, a prevedea, a preveni.

предвосхища́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *предвосхи́тить.*

предвосхище́ние, *-я n.* anticipare.

предвы́борн|ый *adj. (pol.)* dinainte de alegeri; electoral; ~*ая кампа́ния* campanie electorală.

предго́рье, *-я n.* podgorie; regiune situată la poalele munţilor; regiune premuntoasă.

предгрозо́вой *adj.* de dinaintea furtunii.

преддве́рие, *-я n.* **1.** *(înv.)* pridvor, tindă, anticameră. **2.** *(fig.)* prag; preziuă, ajun, preajmă.

пре́дел, *-а m.* **1.** graniţă, limită, hotare; zonă; *вы́ехать за* ~*ы го́рода* a ieşi din oraş; *в* ~*ах респу́блики* pe teritoriul republicii. **2.** *(fig.)* limită, margine; plafon; *всему́ есть* ~ totul are o limită; *в* ~*ах возмо́жности* în măsura/în limita posibilităţilor; *сократи́ть до* ~*а* a reduce la minimum; *в* ~*ах го́да* în decursul unui an; *в* ~*ах ука́занного сро́ка* în limita termenului fixat. **3.** *(tehn.)* limită, margine, interval; *ве́рхний* ~ limită superioară; ~ *изно́са* limită de uzură; ~ *перегру́зки* suprasarcină admisă; ~ *упру́гости* limita elasticităţii. **4.** *(fig.)* culme; ~ *соверше́нства* culmea desăvîrşirii; ~ *сча́стья* culmea fericirii. **5.** *(înv. poetic)* ţară, loc, ţinut, meleaguri; *верну́ться в родны́е* ~*ы* a se întoarce în ţinutul natal. **6.** *(mat.)* limită ◇ *вы́йти за* ~*ы* a întrece/a depăşi limitele; *перейти́* ~*ы дозво́ленного* a depăşi orice măsură; a se întrece cu gluma.

преде́льно *adv.* **1.** cît se poate de ...; pînă la maximum. **2.** limitat.

преде́льность, *-и f. sg.* limită; *(tehn.)* ~ *нагру́зки* limita superioară a solicitării.

преде́льн|ый *adj.* **1.** de limită, extrem, maximal, maxim; ~ *у́ровень* nivel maxim; ~*ая ско́рость* viteză maximă, maximum de viteză; ~ *во́зраст* limită de vîrstă; ~ *срок* ultimul termen; *(mat.)* ~*ая величина́* valoare limită; ~*ое напряже́ние* tensiune limită. **2.** *(lingv.)* absolut; terminativ; ~*ая сте́пень сравне́ния* grad de comparaţie absolut; ~ *глаго́л* verb terminativ.

предержа́щ|ий *adj. (înv. în expr.)* ~*ие* deţinătorii puterii; puternicii zilei; *власть* ~*ая* putere supremă.

предзака́тный *adj.* de dinainte de apus/de amurg.

предзи́мний *adj.* în preajma iernii, înainte de sosirea iernii.

предзнаменова́ние, *-я n.* semn *(prevestitor)*, prevestire; augur, auspiciu; *до́брое* ~ semn bun.

предика́т, *-а m. (gram. fil.)* predicat; *глаго́льный* ~ predicat verbal; ~ *сужде́ния* predicat logic.

предикати́вность, *-и f. sg. (gram. fil.)* caracter predicativ.

предикати́вн|ый *adj. (gram. fil.)* predicativ; ~*ое наре́чие* adverb predicativ, categoria stării; ~ *атрибу́т* atribut predicativ; ~*ые отноше́ния* raporturi predicative.

предисло́в|ие, *-я n.* prefaţă, cuvînt înainte; predislovie ◇ *без вся́ких* ~*ий* direct în subiect, fără introducere.

предкорре́ктор, *-а m.* precorector.

предлага́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *предложи́ть*

предло́г[1], *-а m.* pretext, prilej, motiv; subterfugiu; *найти́* ~ a găsi un pretext; *воспо́льзоваться* ~*ом* a se folosi de prilej, a invoca un pretext; *под каки́м-л.* ~*ом* sub un pretext oarecare; ~ *для ссо́ры* motiv de ceartă; *под благови́дным* ~*ом* cu/sub un pretext plauzibil.

предло́г[2], *-а m. (gram.)* prepoziţie.

предложе́ни|е[1], *-я n.* **1.** propunere, ofertă; *по* ~*ю кого́-л.* la propunerea cuiva; ~ *услу́г* ofertă de serviciu; *внести́* ~ a face o propunere, a propune; *поддержа́ть* ~ a susţine o propunere; *приня́ть* ~ a primi o propunere; *ми́рные* ~*я* propuneri de pace. **2.** *(ec.)* ofertă; *зако́н спро́са и* ~*я* legea cererii şi ofertei. **3.** cerere în căsătorie; *сде́лать* ~ a cere în căsătorie, a cere mîna.

предложе́ние[2], *-я n. (gram.)* propoziţie; *гла́вное* ~ propoziţie principală; *прида́точное* ~ propoziţie subordonată/ secundară; *просто́е нераспространённое* ~ propoziţie simplă; *просто́е распространённое* ~ propoziţie dezvoltată; *сло́жное* ~ frază; *безли́чное* ~ construcţie impersonală; *вво́дное* ~ propoziţie incidentă; ~ *сле́дствия* propoziţie conclusivă; ~ *це́ли* propoziţie finală; *вопроси́тельное* ~ propoziţie interogativă ◇ *(mat.) недока́занное* ~ propoziţie nedemonstrată.

предложи́ть, *-сжу́, -ди́шь vb. pf. (ipf. предлага́ть)* **1.** *acuz.* sau cu *inf.* a propune, a face o propunere; a prezenta; ~ *но́вый прое́кт* a propune un proiect nou; ~ *кандидату́ру* a prezenta o candidatură; ~ *тост за кого́-л.* a ridica un toast, a toasta în cinstea cuiva; ~ *внима́нию* a supune atenţiei; ~ *вы́сказаться* a invita să ia cuvîntul. **2.** *acuz.* a pune, a da; ~ *вопро́с* a pune o întrebare, a întreba. **3.** *acuz.* a oferi; ~ *свои́ услу́ги* a-şi oferi serviciile. **4.** cu *inf.* a prescrie, a dispune, a ordona; ~ *яви́ться в суд* a dispune să se prezinte în faţa justiţiei ◇ *(înv.)* ~ *ру́ку и се́рдце* a cere în căsătorie, a cere mîna.

предло́жн|ый *adj. (gram.)* prepoziţional; cu prepoziţie; ~ *паде́ж* cazul prepoziţional; ~*ая констру́кция* construcţie cu prepoziţie.

предме́стье, *-я n.* suburbie, mahala.

предме́т, *-а m.* **1.** obiect, lucru; ~*ы дома́шнего обихо́да* obiecte de uz casnic; ~*ы пе́рвой необходи́мости* articole de primă necesitate; ~*ы широ́кого*

потребле́ния mărfuri de larg consum; *(ec.)* ~ *трудá* obiect al muncii. **2.** subiect, temă, obiect; ~ *разговóра* subiectul conversaţiei; ~ *спóра* obiectul discuţiei; *быть ~ом насме́шек* a fi obiect de batjocură; ~ *любвú* fiinţă iubită. **3.** materie *(de învăţămînt)*, obiect; *сдать экза́мены по всем ~ам* a da examen la toate materiile ◇ *на ~ (чего́-л.* sau *како́й-л.)* în (care) scop; pentru; în privinţa; *име́ть в ~е (кого́-л., что-л.)* a avea în vedere *(pe cineva, ceva)*.

предме́тн|ый *adj.* **1.** de obiect, referitor la obiect; concret. **2.** pe obiecte, pe materii, pe articole; de materii; ~ *указа́тель* indice de materii ◇ ~ *уро́к* lecţie intuitivă.

предмо́стн|ый *adj.* din faţa podului; *(mil.)* ~*ое укрепле́ние* cap de pod.

предмо́стье, *-я n.* cap de pod.

предназнача́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *предназна́чить*

предназначе́ние, *-я n.* **1.** destinare, destinaţie. **2.** *(înv.)* menire, predestinare, rol.

предназна́чить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. предназнача́ть) acuz.* a destina, a predestina, a hărăzi.

преднаме́ренно *adv.* cu premeditare.

преднаме́ренность, *-и f. sg.* premeditare.

преднаме́ренный *adj.* premeditat, intenţionat, voit.

предначерта́ни|е, *-я n. (înv.)* indicaţie; ~ *судьбы́* ursită, soartă.

предначерта́ть, *-áю, -áешь vb. pf. acuz.* cu *dat. (înv.)* a indica, a trasa, a stabili *(dinainte, în prealabil)*.

пре́до *prep. (folosit în loc de «пред»; în expr.)* ~ *мно́й* în faţa mea.

предобе́денный *adj.* de dinainte de masă.

пре́д|ок, *-дка m.* strămoş, străbun ◇ *(пров.) на́ши ~и Рим спасли́* cc folos că tatăl tău a fost domn, dacă tu nu eşti om.

предокта́брьский *adj.* de dinainte de Marea Revoluţie Socialistă din Octombrie; de dinainte de aniversarea Revoluţiei din Octombrie.

предопределе́ние, *-я n. sg.* **1.** determinare; predeterminare. **2.** *(înv.)* soartă, ursită, destin, predestinare.

предопредели́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. предопределя́ть) acuz.* cu *dat.* a hotărî dinainte, a determina; a condiţiona; a predetermina.

предопределя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *предопредели́ть*.

предоста́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. предоставля́ть)* **1.** *acuz.* cu *dat.* sau *в* + *acuz.* a da, a acorda, a oferi, a pune la dispoziţie, a procura; ~ *о́тпуск* a acorda un concediu; ~ *пра́во* a da dreptul; ~ *сло́во* a da cuvîntul; ~ *в распоряже́ние* a pune la dispoziţie. **2.** *dat.* sau cu *inf.* a lăsa să ...; a da posibilitatea să ...; a da libertatea să (de a) ...; ~ *возмо́жность* a da posibilitatea să ...; ~ *свобо́ду де́йствий* a lăsa cuiva libertate de acţiune, a-i da cuiva mînă liberă; ~ *самому́ себе́* a lăsa pe cineva de capul său.

предоставле́ние, *-я n. sg.* acordare; punere la dispoziţie; ~ *креди́тов* acordare de credite, alocare de credite; ~ *полномо́чий* împuternicire.

предоставля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *предоста́вить*

предостерега́тельн|ый *adj.* preventiv; *(gram.)* ~*ое наклоне́ние* modul preventiv.

предостерега́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *предостере́чь*

предостереже́ние, *-я n.* prevenire, avertizare; avertisment; punere în gardă; *сде́лать* ~ a preveni, a avertiza.

предостере́чь, *-егу́, -ежёшь vb. pf. (ipf. предостерега́ть) acuz.* a pune în gardă, a preveni, a avertiza.

предосторо́жност|ь, *-и f.* precauţie, prevedere, băgare de seamă; *из ~и* din precauţie.

предосуди́тельно *adv.* (în mod) condamnabil, reprobabil.

предосуди́тельность, *-и f. sg.* caracter condamnabil/reprobabil.

предосуди́тельный *adj.* condamnabil, reprobabil.

предотврати́ть, *-ащу́, -ати́шь vb. pf. (ipf. предотвраща́ть) acuz.* a preveni, a preîntîmpina, a zădărnici, a înlătura din timp.

предотвраща́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *предотврати́ть*

предотвраще́ни|е, *-я n. sg.* prevenire, preîntîmpinare.

предохране́ние, *-я n. sg.* prevenire, protecţie, ferire, protejare. prezervare.

предохрани́тель, *-я m. (tehn.)* apărător, piedică de siguranţă, dispozitiv de siguranţă/de protecţie; *электри́ческий* ~ siguranţă electrică.

предохрани́тельн|ый *adj.* de protecţie, protector; de prevedere, de siguranţă; preventiv; ~*ые ме́ры* măsuri de prevedere; ~*ая приви́вка* vaccinare preventivă; *(tehn.)* ~ *кла́пан* supapă.

предохрани́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. предохраня́ть) acuz. от* + *gen.* a proteja, a apăra, a feri; a preveni; a asigura.

предохраня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *предохрани́ть*

предписа́ние, *-я n.* **1.** ordin (scris), dispoziţie (scrisă), instrucţiuni. **2.** recomandare, indicaţie, prescripţie; ~ *врача́* prescripţia medicului.

предписа́ть, *-ишу́, -и́шешь vb. pf. (ipf. предпи́сывать) dat.* cu *acuz.* sau cu *inf.* **1.** a ordona, a dispune, a da un ordin *(scris)*. **2.** a prescrie; ~ *стро́гую ди́ету* a prescrie un regim sever.

предпи́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *предписа́ть*

предплечев|о́й *adj. (anat.)* de antebraţ.

предпле́чье, *-я n. (anat.)* antebraţ.

предплу́жник, *-а m. (agr.)* antetrupiţă, anteplug, antebrăzdar.

предпло́сна, *-ы f. (anat.)* tars.

предполага́ем|ый 1. *part. prez. pas.* de la *предполага́ть*. **2.** *adj.* probabil, presupus; prezumtiv; ipotetic.

предполага́|ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *предположи́ть*. **2.** a avea de gînd, a-şi propune, a proiecta, a plănui. **3.** *(fig.)* a presupune, a cere, a pretinde.

предполага́|ться, *-áется vb. ipf.* **1.** *impers.* a se presupune; a fi de presupus; ~*ется, что* ... e de presupus că ...; probabil că ..., se presupune că ... **2.** *pas.* de la *предполага́ть*.

предположе́ни|е, *-я n.* **1.** presupunere, supoziţie, ipoteză; prezumţie; *стро́ить ~я* a face presupuneri; *исходи́ть из ~я* a porni de la ipoteza că ...; a se baza pe o presupunere; *теря́ться в ~ях* a se pierde în presupuneri; *вы́сказать* ~ a emite o ipoteză, a face o presupunere; *расчётное* ~ ipoteze de calcul. **2.** intenţie, proiect, plan.

предположи́тельно 1. *adv.* (în mod) ipotetic; problematic. **2.** *cuv. modal* e probabil; e de presupus că ...

предположи́тельность, *-и f. sg.* caracter problematic.

предположи́тельн|ый *adj.* presupus, probabil, prezumtiv, ipotetic; *(gram.)* ~*ое наклоне́ние* modul condiţional prezumtiv.

предположи́ть, *-ожу́, -о́жишь vb. pf. (ipf. предполага́ть) acuz.* a presupune, a crede, a admite.

предосла́ть, *-ошлю́, -ошлёшь vb. pf. (ipf. предпосыла́ть) acuz.* cu *dat.* a prefaţa, a face o introducere.

предпосле́дний *adj.* penultim.

предпосыла́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *предосла́ть*

предпосы́л|ка, *-и f.* premiză; condiţie prealabilă; *исходи́ть из ~и* a pleca de la premisa că ...

предпоч|е́сть, *-чту́, -чтёшь vb. pf. (ipf. предпочита́ть)* **1.** *acuz.* cu *dat.* a prefera, a da preferinţă. **2.** cu *inf.* a socoti mai bun/mai avantajos, a prefera.

предпочита́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *предпоче́сть*

предпочте́ние, *-я n. sg.* preferinţă, precădere, predilecţie.

предпочти́тельно *adv.* de preferinţă, cu precădere.

предпочти́тельность, *-и f. sg.* preferinţă, precădere.

предпочти́тельный *adj.* preferabil, de preferat.

предпра́здничн|ый *adj.* de dinainte de sărbătoare; de sărbători.

предприи́мчивость, *-и f. sg.* spirit de iniţiativă; spirit întreprinzător; ingeniozitate.

предприи́мчивый *adj.* plin de iniţiativă, întreprinzător, energic.

предпринима́тель, *-я m.* patron, proprietar de întreprindere; antreprenor; constructor.

предпринима́тельский *adj.* de patron, de antreprenor.

предпринима́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *предприня́ть*

предприня́ть, *-иму́, -и́мешь vb. pf. (ipf. предпринима́ть) acuz.* a întreprinde, a se apuca (de ceva); a face, a

începe (ceva); ~ *попы́тку* a face o încercare.

предприя́тие, *-я n.* **1.** întreprindere; *госуда́рственное* ~ întreprindere de stat; *ме́лкое/кру́пное* ~ întreprindere mică/mare; *дочёрнее* ~ întreprindere afiliată; *вспомога́тельное* ~ întreprindere auxiliară; *лесозаготови́тельное* ~ întreprindere de exploatare forestieră. **2.** inițiativă, acțiune; întreprindere; *сме́лое* ~ acțiune îndrăzneață.

предраспола́гать, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *предрасположи́ть*

предрасположе́ние, *-я n. sg.* înclinație, predispoziție.

предрасполо́женный **1.** *p.t.p.* de la *предрасположи́ть*. **2.** *adj.* predispus.

предрасположи́ть, *-ожу́, -о́жишь vb. pf. (ipf. предрасполага́ть) acuz.* a predispune, a dispune la ceva.

предрассве́тный *adj.* de dinaintea zorilor.

предрассу́док, *-дка m.* prejudecată.

предрека́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *предре́чь*

предре́чь, *-еку́, -ечёшь; -еку́т vb. pf. (ipf. предрека́ть) (înv.)* a prezice, a prevesti, a proroci.

предреша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *предреши́ть*

предреши́ть, *-ешу́, -еши́шь vb. pf. (ipf. предреша́ть) acuz.* a hotărî, a rezolva dinainte, a determina.

председа́тель, *-я m.* președinte; ~ *собра́ния* președintele adunării.

председа́тельский *adj.* prezidențial, de președinte, al președintelui.

председа́тельство, *-а n. sg.* (funcția de) președinte, prezidențe.

председа́тельствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a prezida, a fi președinte.

председа́тельствующ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *председа́тельствовать*. **2.** **~ий**, *-его m.* președinte, cel care prezidează.

предсе́рдие, *-я n. (anat.)* auricul.

предсказа́ние, *-я n.* prezicere, prorocire, previziune, prevestire; pronostic; ~ *пого́ды* pronosticul vremii, prevederea vremii.

предсказа́тель, *-я m.* prezicător, ghicitor.

предсказа́ть, *-ажу́, -а́жешь vb. pf. (ipf. предска́зывать) acuz.* a prezice, a prevesti, a proroci; a pronostica.

предска́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *предсказа́ть*

предсме́рти|ый *adj.* de dinainte de moarte, de agonie; ~ *час* ceasul morții; ~*ая во́ля* ultimă dorință, testament.

представа́ть, *-стаю́, -стаёшь vb ipf.* de la *предста́ть*

представи́тель, *-я m.* reprezentant, delegat, împuternicit, purtător de cuvînt; *дипломати́ческий* ~ reprezentant diplomatic; *полномо́чный* ~ reprezentant plenipotențiar; *постоя́нный* ~ reprezentant permanent.

представи́тельность, *-и f. sg (înv.)* prezență/înfățișare impunătoare.

представи́тельн|ый[1], *adj* **1.** reprezentativ, ales; ~*ое собра́ние* adunare reprezentativă; ~*ые учрежде́ния* instituții reprezentative. **2.** reprezentativ.

представи́тельн|ый[2], *adj.* prezentabil, impozant, impunător; ~*ая вне́шность* înfățișare impozantă.

представи́тельство, *-а n.* **1.** *sg.* reprezentare. **2.** reprezentanță; *полномо́чное* ~ reprezentanță plenipotențiară; *торго́вое* ~ reprezentanță comercială. **3.** *sg.* alegeri, sistem electoral.

предста́в|ить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. представля́ть) acuz.* **1.** a prezenta, a înainta; ~ *доказа́тельства* a prezenta dovezi, a produce probe; ~ *на по́дпись* a prezenta la semnat; ~ *докуме́нты* a prezenta actele. **2.** *dat.* a prezenta, a recomanda. **3.** *к + dat.* a propune; ~ *к о́рдену* a propune pentru decorare. **4.** a prezenta, a comporta. **5.** *(de obicei cu pron. «себе́»)* a-și închipui; ~*ьте себе́!* închipuiți-vă! **6.** a înfățișa, a arăta, a prezenta; ~ *де́ло в смешно́м ви́де* a prezenta lucrurile într-o lumină ridicolă.

предста́в|иться, *-влюсь, -вишься vb. pf. (ipf. представля́ться)* **1.** *a* se prezenta, a se recomanda. **2.** a se prefface, a se face, a face pe. **3.** a i se înfățișa, a-i apărea; a i se părea; a i se năzări. **4.** a se ivi, a se prezenta; ~*ился слу́чай* s-a ivit ocazia.

представле́ни|е, *-я n.* **1.** prezentare, înfățișare; ~ *докуме́нтов* prezentarea actelor. **2.** prezentare, recomandare. **3** propunere; ~ *к награ́де* propunere pentru decorare. **4.** adresă, referat; ~ *о перево́де* propunere de mutare. **5.** spectacol, reprezentație, reprezentare. **6.** *(psih.)* reprezentare; *проце́сс* ~*я* procesul reprezentării. **7.** idee, cunoștință; *не име́ть никако́го* ~*я о чём-л.* a nu avea nici o idee despre ceva; *дать* ~ *о чём-л.* a da o idee/a oferi o imagine despre ceva; *соста́вить* ~ *о чём-л.* a-și face o idee *(despre ceva)*.

предста́вленн|ый **1.** *p.t.p.* de la *предста́вить*. **2.** *adj.* reprezentat.

представля́|ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *предста́вить*. **2.** *acuz.* a reprezenta, a prezenta, a fi, a însemna; ~ *большу́ю це́нность* a avea mare valoare; *что он собо́й* ~*ет?* ce fel de om este?. **3.** *acuz.* a reprezenta; a fi reprezentantul; ~ *предприя́тие* a reprezenta o întreprindere; ~ *интере́сы масс* a reprezenta interesele maselor.

представля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *предста́виться*. **2.** *pas.* de la *представля́ть*.

предста́ть, *-а́ну, -а́нешь vb. pf. (ipf. представа́ть) пе́ред + instr.* a se înfățișa, a se reprezenta; a apărea, a se ivi; ~ *пе́ред суди́м* a se înfățișa la judecată.

предсто́|ять, *-ои́т vb. ipf. dat.* a urma să aibă loc, a fi pe cale să se producă; ~*ит реши́ть* urmează să hotărîm.

предстоя́щ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *предстоя́ть*. **2.** *adj.* apropiat, viitor; *на* ~*ем совеща́нии* la viitoarea conferință/ședință.

предте́ча, *-и f. și m. (înv.)* precursor, premergător.

предубежде́ни|е *-я n.* idee preconcepută; pornire; *относи́ться с* ~*ем (к чему́-л.)* a avea o idee preconcepută.

предубеждённый *adj. про́тив + gen.* cu idei preconcepute, pornit.

предувёдомить, *-млю, -мишь vb. pf. (ipf. предуведомля́ть) acuz. (înv.)* a preveni, a înștiința dinainte.

предуведомле́ние, *-я n. (înv.)* prevenire, înștiințare din timp; avertisment, somație.

предуведомля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *предувёдомить*.

предугада́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. предугада́ть) acuz.* a ghici, a prevedea.

предугада́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *предугада́ть*.

предуда́рный *adj. (lingv.)* protonic; ~ *слог* silabă protonică; ~ *вокали́зм* vocalism protonic.

предумы́шленно *adv.* cu premeditare, premeditat, intenționat.

предумы́шленность, *-и f. sg.* premeditare.

предумы́шленный *adj.* premeditat, intenționat, precugetat.

предупреди́тель, *-я m. (tehn.)* dispozitiv de protecție/de prevenire.

предупреди́тельно *adv.* (în mod) prevenitor, curtenitor, serviabil.

предупреди́тельность, *-и f. sg.* curtenie, amabilitate.

предупреди́тельн|ый *adj.* **1.** preventiv, profilactic; de ocrotire; ~*ые ме́ры* măsuri de profilaxie; ~ *ремо́нт* reparație preventivă. **2.** prevenitor, curtenitor, serviabil, amabil.

предупреди́ть, *-ежу́, -еди́шь vb. pf. (ipf. предупрежда́ть) acuz.* **1.** a preveni, a anunța din timp, a avertiza; ~ *об опа́сности* a avertiza despre un pericol. **2.** a preîntîmpina, a evita,; a preveni. **3.** a preîntîmpina, a anticipa, a o lua înainte...

предупрежда́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *предупреди́ть*

предупрежде́ни|е *-я n.* **1.** avertizare; avertisment. **2.** prevenire, preîntîmpinare; *ме́ры* ~*я* măsuri preventive; ~ *пожа́ра* prevenirea unui incendiu; ~ *несча́стных слу́чаев* prevenirea accidentelor; *штормово́е* ~ avertisment de furtună; ~ *событий* anticiparea evenimentelor; *получи́ть вы́говор с* ~*ем* a primi vot de blam cu avertisment.

предусили́тель, *-я n. (tehn.)* preamplificator.

предусма́тривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *предусмотре́ть*. **2.** a prevedea, a fi stipulat/prevăzut.

предусмо́тренный *p.t.p.* de la *предусмотре́ть*; *предусмо́трено зако́ном* prevăzut de lege.

предусмотре́ть, *-отрю́, -о́тришь vb. pf. (ipf. предусма́тривать) acuz.* a

prevedea; a stipula; ~ *в договóре* a stipula în contract.

предусмотри́тельно *adv.* în mod prevăzător, cu prevedere, cu precauţie.

предусмотри́тельность, *-и f. sg.* prevedere, spirit de precauţie; prudenţă; *проявúть* ~ a da dovadă de spirit de prevedere.

предусмотри́тельный *adj.* prevăzător, precaut, prudent, chibzuit.

предустано́вленн|ый *adj. (înv.)* dinainte stabilit, determinat.

предфронта́льный *adj. (met.)* prefrontal.

предчу́вствие, *-я n.* presimţire, presentiment.

предчу́вствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf. acuz.* a presimţi.

предше́ственник, *-а m.* precursor, predecesor, premergător, antecesor, înaintaş.

предше́ствовать, *-твую -твуешь vb. pf. dat.* a preceda, a se petrece înainte de..., a premerge.

предше́ствующ|ий 1. *part. prez. act.* de la *предше́ствовать.* 2. *adj.* precedent; premergător; anterior; ~ *парáграф* paragraful precedent; ~*ие собы́тия* evenimentele premergătoare.

предъяви́тел|ь, *-я m.* prezentator, aducător; purtător; ~ *письмá* prezentatorul scrisorii; *(jur.)* ~ *úска* reclamant; *(fin.)* *чек на* ~*я* cec/obligaţie la purtător; *áкция на* ~*я* acţiune la purtător.

предъяви́ть, *-явлю, -я́вишь vb. pf. (ipf. предъявля́ть) acuz.* 1. a prezenta, a înfăţişa, a arăta, a produce; ~ *пáспорт* a prezenta paşaportul; ~ *доказáтельства* a aduce probe. 2. a formula; a înainta; ~ *свой трéбования* a-şi formula pretenţiile/revendicările; ~ *обвинéние* a învinui, a acuza, a aduce acuzaţii; ~ *иск* a intenta o acţiune *(în justiţie).*

предъявле́ни|е, *-я n. sg. gen.* 1. prezentare, înfăţişare, producere; ~ *докумéнтов* prezentare a actelor/documentelor; *по* ~*ю довéренности* la prezentarea procurii. 2. formulare; ~ *трéбований* formulare a unor revendicări; ~ *úска* intentarea unei acţiuni.

предъявля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de a *предъяви́ть*

предыду́щ|ее, *-его n. sg.* cele de mai sus, cele spuse mai înainte.

предыду́щ|ий *adj.* precedent; anterior, trecut; ~*год* anul trecut; *в* ~*ее врéмя* pe vremuri.

предыска́ние, *-я n. (tele)* preselecţie.

предыска́тель *-я m. (tehn.)* preselector; *вращáтельный* ~ preselector rotativ.

предысто́рия, *-и f.* preistorie.

преéмник, *-а m.* 1. urmaş, succesor. 2. continuator.

преéмственност|ь, *-и f. sg.* continuitate, succesiune; *в поря́дке* ~*и* în ordinea succesiunii; *культу́рная* ~ moştenire culturală.

преéмственный *adj.* 1. de succesiune; succesoral; ~ *поря́док* ordine de succesiune; continuitate. 2. cu continuitate; succesiv; continuu; ~ *ряд явлéний* un lanţ de fenomene.

преéмство, *-а n.* moştenire, succesiune; continuitate; *культу́рное* ~ moştenire culturală.

пре́жде 1. *adv. (в прежние времена)* înainte, odinioară; altădată, cîndva. 2. *adv. (раньше, сначала)* mai întîi, înainte de toate; ~ *подýмай* mai întîi gîndeşte-te. 3. *prep. cu gen.* înainte; *он пришёл* ~ *всех* a sosit înaintea tuturor; ~ *всегó* în primul rînd, înainte de toate; *(conj.)* ~ *чем* înainte de a...; ~ *врéмени* mai înainte decît trebuie, înainte de vreme.

преждевре́менно *adv.* prea devreme, înainte de vreme, prematur.

преждевре́менность, *-и f. sg.* caracter prematur, precocitate, anterioritate.

преждевре́менн|ый *adj.* prematur, pretimpuriu, precoce; înainte de vreme; ~*ые ро́ды* naştere prematură; ~*ая смерть* moarte timpurie.

пре́жнее, *-его n. sg.* trecut.

пре́жн|ий *adj.* de mai înainte, fost, trecut, precedent; *в* ~*ие гóды; в* ~*ее врéмя* înainte vreme; pe vremuri; odinioară ◇ *(pop.)* *нýще* ~*его* mai mult/mai ceva ca înainte.

пре́зенс, *-а m. (gram.)* prezent.

презе́нт, *-а m. (înv.)* cadou, dar, plocon.

презента́бельный *adj. (înv.)* prezentabil, impunător, arătos; ~ *вид* aspect prezentabil.

презентова́ть, *-тýю, -тýешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* cu *dat. (înv.)* a aduce plocon, a face cadou.

президе́нт. *-а m.* prezident, preşedinte; ~ *республúки* preşedintele republicii.

президе́нтск|ий *adj.* de prezident, prezidenţial; de preşedinte; ~ *ие вы́боры* alegeri prezidenţiale.

президе́нтство, *-а n. sg.* preşedinţie, prezidenţie.

прези́диум, *-а m.* prezidiu; *почётный* ~ prezidiu de onoare; *избра́ть* ~ a alege prezidiul.

презира́ть, *-áю, -áешь vb. ipf. acuz.* 1. a dispreţui; a desconsidera. 2. *(ipf. презре́ть) (înv.)* a desfide, a sfida, a brava; a nesocoti; ~ *опáсность* a sfida primejdia.

презре́ни|е, *-я n. sg.* 1. dispreţ, desconsiderare. 2. sfidare, nesocotire; ~ *к смéрти* sfidare a morţii ◇ *обдáть* ~*ем (кого-л).* a-şi arăta dispreţul (faţă de cineva); a trata cu dispreţ (pe cineva).

презре́нный 1. *p.t.p.* de la *презре́ть.* 2. *adj.* demn de dispreţ; mîrşav, odios.

презре́ть, *-рю, -рúшь vb. pf.* de la *презирáть (2)*

презри́тельно *adv.* cu dispreţ.

презри́тельность, *-и f. sg.* dispreţ; atitudine dispreţuitoare.

презри́тельный *adj.* dispreţuitor; plin de dispreţ.

презю́мция, *-и f. (fil. jur.)* prezumţie.

преиму́щественно *adv.* mai ales, mai cu seamă, îndeosebi, în special, de preferinţă, prin excelenţă.

преиму́щественн|ый *adj.* 1. principal, preponderent, predominant, de căpetenie, deosebit. 2. preferenţial; ~*ое прáво* drept de prezumţie/prerogativă.

преиму́ществ|о, *-а n.* 1. avantaj, superioritate, prioritate, precădere; *имéть* ~ a avea avantaj; *отдáть* ~ a da prioritate, a acorda preferinţă; *(mat.)* *корéнное* ~ superioritate fundamentală. 2. privilegiu; drept exclusiv; *прáва и* ~*а* drepturi şi privilegii ◇ *по* ~*у* de preferinţă, mai cu seamă, mai ales.

преиспо́дняя, *-ей f. sg. (înv.)* iad, infern.

преиспо́лненный 1. *p.t.p.* de la *преиспо́лнить.* 2. *adj. gen.* sau *instr.* plin de...; cuprins de ...; ~ *решúмости* ferm hotărît.

преиспо́лнить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. преисполня́ть) acuz.* cu *instr.* sau *gen.* a umple de...; ~ *рáдостью* a umple de bucurie.

преиспо́лниться, *-нюсь, -нишься vb. pf. (ipf. преисполня́ться) instr.* sau *gen.* a se umple, a fi cuprins de...

преисполня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *преиспо́лнить*

преисполня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *преиспо́лниться.* 2. *pas.* de la *преисполня́ть.*

прейскура́нт, *-а m.* listă/catalog de preţuri.

преклоне́ние, *-я n. sg.* ploconire, închinare, admiraţie.

преклони́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. преклоня́ть) acuz.* a-şi pleca, a-şi apleca; ~ *колéна* a îngenunchia.

преклони́ться, *-нюсь, -ни́шься vb. pf. (ipf. преклоня́ться) пéред instr.* a se închina, a se ploconi, a admira.

преклóнность, *-и f. sg. (în expr.)* ~ *вóзраста* vîrsta înaintată, adînci bătrîneţe.

преклóнный *adj. (în expr.)* ~ *вóзраст* vîrstă înaintată, adînci bătrîneţe.

преклоня́ть *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *преклони́ть*

преклоня́ться *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *преклони́ться.* 2. *(înv.) pas.* de la *преклоня́ть.*

прекослóви|е, *-я n. (în expr.) без (вся́кого)* ~*я* fără nici o obiecţie; fără murmur; fără cîrteală.

прекослóвить, *-влю, -вишь vb. ipf. dat.* a contrazice, a cîrti, a se împotrivi.

прекра́сно 1. *adv.* foarte bine, perfect, admirabil, minunat, strașnic, excelent; *я всё* ~ *пóмню* îmi amintesc foarte bine de toate. 2. *interf.* minunat!, extraordinar!; *вот и* ~! foarte bine!

прекра́сн|ый *adj.* 1. foarte frumos, minunat, splendid, măreţ; ~ *вид на мóре* o minunată perspectivă a mării. 2. foarte bun, excelent, ales, minunat; ~*хáрактер* un caracter minunat. 3. ~*ое, -ого n. sg.* frumosul ◇ *(înv.)* ~ *пол* sexul frumos; *в одúн* ~ *день* într-o bună zi; *рáди* ~*ых глаз* sau *за* ~*ые глазá* de

dragul ochilor frumoşi; *в сдно́ ~ое у́тро* într-o bună dimineaţă.

прекрати́|ть, *-ащу́, -ати́шь vb. pf. (ipf. прекраща́ть) acuz.* sau cu *inf.* a înceta, a curma, a pune capăt, a întrerupe; a suspenda; *~ перегово́ры* a suspenda tratativele; *~ перепи́ску* a întrerupe corespondenţa; *~ пре́ния* a închide dezbaterile; *~ платежи́* a suspenda plăţile; *~ рабо́ту* a încheia lucrul; *~ знако́мство* a o rupe cu cineva; *(mil.) ~ ого́нь* a opri/a înceta focul; *(jur.) ~ де́ло* a clasa procesul.

прекрати́/ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. прекраща́ться)* a înceta, a se opri, a se curma.

прекраща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *прекрати́ть*

прекраща́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прекрати́ться.* **2.** *pas.* de la *прекраща́ть.*

прекраще́ние, *-я n. sg.* încetare, curmare, sistare, rupere, suspendare, întrerupere: *~ вое́нных де́йствий* încetarea ostilităţilor; *~ платеже́й* încetarea plăţilor.

прела́т, *-а m. (bis.)* prelat.

прелести́во *adj.* (în mod) fermecător, fermecător, minunat.

прелести́|ый *adj.* fermecător, încîntător, adorabil, minunat.

пре́лест|ь, *-и f.* **1.** farmec, încîntare, desfătare, graţie; nuri; *~!; кака́я ~!* ce splendoare! **2.** *pl.* plăceri: *~и дере́венской жи́зни* plăcerile vieţii de la ţară.

прелимина́рии, *-ев pf. (dipl.)* preliminarii, tratative preliminare.

прелимина́р|ный *adj. (dipl.)* preliminar, prealabil.

преломи́|ть, *-омлю́, -ми́шь vb. pf. (ipf. преломля́ть) acuz.* **1.** *(fiz.)* a refracta. **2.** *(fig.)* a interpreta. **3.** *(înv.)* a rupe, a frînge în două.

преломи́ться, *-ми́тся vb. pf. (ipf. преломля́ться)* **1.** *(fiz.)* a se refracta. **2.** *(fig.)* a se răsfrînge; *~ в созна́нии* a se răsfrînge în conştiinţă. **3.** *(înv.)* a se rupe/a se frînge în două.

преломле́ние, *-я n.* **1.** *(fiz.)* refracţie; refractare; *~ све́та* refracţia luminii. **2.** *(fig.)* interpretare; reflectare; aspect.

преломля́емость, *-и f. (fiz.)* refrangibilitate, putere de refracţie.

преломля́емый *adj. (fiz.)* refrangibil, refractat.

преломля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *преломи́ть*

преломля́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *преломи́ться.* **2.** *pas.* de la *преломля́ть.*

преломля́ющий 1. *part. prez. act.* de la *преломля́ть.* **2.** *adj. (fiz.)* refractor.

пре́лость, *-и f. sg.* putrefacţie; putreziciune.

пре́лый *adj.* putregăit, putred, încins.

прель, *-и f. sg.* putregai.

прельсти́|ть, *-льщу́, -льсти́шь vb. pf. (ipf. прельща́ть) acuz* **1.** a fermeca, a încînta, a seduce, a cuceri. **2.** *(соблазни́ть)* a ademeni, a ispiti; *~ кого́-л. обеща́ниями* a amăgi pe cineva cu promisiuni.

прельсти́ться, *-льщу́сь, -льсти́шься vb. pf. (ipf. прельща́ться) instr.* a se lăsa ademenit/ispitit; a fi ademenit/ispitit.

прельща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *прельсти́ть.*

прельща́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прельсти́ться* **2.** *pas.* de la *прельща́ть.*

прельще́ние, *-я n. (înv.)* ademenire, momire, ispitire.

прелюбоде́й, *-я m. (înv.)* soţ infidel, bărbat adulter.

прелюбодей́ствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf. (înv.)* a încălca fidelitatea conjugală, a comite un adulter.

прелюбодея́ние, *-я n. (înv.)* adulter.

прелю́дия, *-и f. (muz.)* preludiu.

премиа́льные, *-ых pl.* premii în bani; primă de producţie.

премиа́льный *adj.* premial; cu premii; de premii; *~ фонд* fond premial.

премни|ть, *-ну -нешь vb. pf.* cu *inf. (numai cu negaţie)* a uita, a omite, a scăpa din vedere; *не ~у сообщи́ть* nu voi uita să comunic.

премирова́ние, *-я n. sg.* premiere, decernare de premii.

премиро́ванн|ый, 1. *p.t.p.* de a *премирова́ть.* **2.** *adj.* premiat.

премирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf. şi ipf. acuz.* a premia.

премиро́вочн|ый *adj.* de decernare a premiilor; *~ая коми́ссия* comisie de decernare a premiilor.

пре́ми|я, *-и f.* **1.** premiu; *удосто́ить ~и кого́-л.* a decerna cuiva un premiu. **2.** *(ec.)* primă; *экспортная ~* primă de export; *страхова́я ~* primă de asigurare.

премно́го *adv. (înv.)* foarte mult, extrem de...; *я вам ~ обя́зан* vă sînt foarte îndatorat; *~ вам благода́рен* vă mulţumesc frumos.

премоля́р, *-а m. (anat.)* premolar; măsea falsă.

прему́дрость, *-и f. sg.* **1.** înţelepciune. **2.** *(iron.)* filozofie; *невелика́ ~!* nu e mare filozofie, nu e mare scofală; *велика́ ~!* mare lucru!

прему́дрый *adj. (înv.)* plin de înţelepciune; (foarte) înţelept.

премье́р, *-а m.* **1.** prim-ministru, premier. **2.** *(teatr.)* protagonist.

премье́ра, *-ы f. (teatru)* premieră.

премье́р-мини́стр, *-а m.* prim-ministru, premier.

пренебрега́емый *adj. (mat.)* neglijabil.

пренебрега́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *пренебре́чь*

пренебреже́ни|е, *-я n. sg.* **1.** neglijare, nesocotire; *~ свои́ми обя́занностями* neglijarea îndatorilor sale. **2.** dispreţ, desconsiderare; *относи́ться с ~ем* a trata cu dispreţ.

пренебрежи́тельно *adv.* cu dispreţ.

пренебрежи́тельность, *-и f. sg.* **1.** atitudine plină de dispreţ; dispreţ, desconsiderare; caracter dispreţuitor. **2.** *(lingv.)* caracter depreciativ/peiorativ.

пренебрежи́тельный *adj.* **1.** dispreţuitor. **2.** *(lingv.)* depreciativ.

пренебре́чь, *-егу́, -ежёшь vb. pf. (ipf. пренебрега́ть) instr.* **1.** *(оставить без внимания)* a nesocoti, a nu lua în seamă, a neglija, a nu da atenţia cuvenită, a desconsidera; *~ свои́ми обя́занностями* a-şi neglija îndatoririle. **2.** *(презирать)* a nesocoti, a desfide, a sfida.

пре́ние, *-я n. sg.* putrezire, dospire, încingere; *~ навоза* fermentare a băligarului.

пре́ни|я, *-ий pl.* dezbateri; deliberări; discuţii; *уча́ствовать в ~ях* a participa/a lua parte la discuţii; *откры́ть ~* a deschide discuţiile; *прекрати́ть ~* a închide discuţiile; *(jur.) ~ сторо́н* dezbateri/susţineri ale părţilor.

преобладе́ние, *-я n. sg.* predominare, precumpănire, preponderenţă.

преоблада́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. над + instr.* sau *сре́дй + gen.* a predomina, a precumpăni.

преобладáющ|ий 1. *part. prez. act.* de la *преоблада́ть.* **2.** *adj.* predominant, preponderent, precumpănitor.

преобража́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *преобрази́ть*

преобража́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *преобрази́ться* **2.** *pas.* de la *преобража́ть.*

преображе́ние, *-я n. sg.* **1.** transformare, transfigurare. **2.** *(bis.)* schimbare la faţă.

преобрази́ть, *-ажу́, -рази́шь vb. pf. (ipf. преобража́ть)* a transforma, a transfigura, a schimba înfăţişarea.

преобрази́/ться, *-ажу́сь, -рази́шься vb. pf. (ipf. преобража́ться)* a se transforma, a se schimba radical/complet; a se transfigura.

преобразова́ни|е, *-я n.* **1.** *sg.* transformare; prefacere; schimbare radicală; reorganizare; *~ приро́ды* transformare a naturii. **2.** *sg. (mat. fiz.)* transformare; conversiune; *~ то́ка* transformarea curentului; *~ часто́ты* conversiune de frecvenţă; *двойно́е ~* conversiune binară. **3.** *(înv.)* reformă.

преобразова́тель, *-я m.* **1.** reformator, reorganizator, transformator. **2.** *(fiz. tehn.)* transformator, convertizor, traductor; schimbător; *~ то́ка* transformator de intensitate, convertizor de curent; *баллисти́ческий ~* transformator balistic.

преобразова́тельный *adj.* transformator, reformator; de transformare, de organizare; reorganizator.

преобразова́ть, *-зу́ю, -зу́ешь vb. pf. (ipf. преобразо́вывать) acuz.* **1.** a transforma; a preface, a reorganiza, a reforma. **2.** *(fiz. mat.)* a transforma.

преобразо́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *преобразова́ть*

преодолева́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *преодоле́ть*

преодоле́ние, *-я n. sg.* **1.** învingere, biruire, înfrîngere; *~ тру́дностей* învin-

gerea greutăţilor. **2.** trecere, traversare; ~ *препя́тствия* trecerea unui obstacol.

преодоле́ть, *-éю, -éешь vb. pf. (ipf. преодолева́ть)* a învinge, a birui, a înfrînge; a înfrunta; ~ *все тру́дности* a învinge toate greutăţile; ~ *чьё-л. сопротивле́ние* a învinge împotrivirea cuiva; ~ *подъём* a urca o pantă.

преодоли́мый *adj.* care poate fi biruit; de învins.

препара́т, *-a m. (chim. anat.)* preparat; *анатоми́ческий* ~ preparat anatomic; *лече́бный* ~ preparat farmaceutic/medicinal.

препара́тный *adj.* de preparat.

препара́тор, *-a m.* preparator.

препари́рование, *-я n.* disecare.

препари́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz.* **1.** a prepara. **2.** *(anat.)* a diseca.

препина́ни|е, *-я n. (gram. în expr.) зна́ки ~я* semne de punctuaţie.

препира́тельство, *-a n.* ceartă, sfadă, altercaţie, discuţie.

препира́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* a se certa.

преподава́ние, *-я n. sg.* predare, învăţămînt.

преподава́тель, *-я m.* **1.** profesor; ~ *ру́сского языка́* profesor de limba rusă. **2.** lector *(în învăţămîntul superior).*

преподава́тельский *adj.* didactic, de profesor, profesoral; ~ *соста́в* corp didactic, corp profesoral; ~ *о́пыт* experienţă didactică.

преподава́ть[1], *-даю, -даёшь vb. ipf. acuz.* a preda; ~ *в университе́те* a ţine cursuri la universitate.

преподава́ть[2], *-даю, -даёшь vb. ipf.* de la *препода́ть*

препода́ть, *-а́м, -а́шь vb. pf. (ipf. преподава́ть) acuz. (înv.)* a da *(sfaturi, învăţături)*; a povăţui, a sfătui.

преподнести́, *-су́, -сёшь vb. pf. (ipf. преподноси́ть) acuz.* **1.** a oferi, a dărui, a aduce în dar. **2.** *(fig. glumeţ* sau *iron.)* a face/a comunica ceva neaşteptat; ~ *неприя́тную но́вость* a comunica o noutate neplăcută; ~ *сюрпри́з* a face o surpriză.

преподноси́ть, *-ошу́, -о́сишь vb. ipf.* de la *преподнести́*

преподноше́ние, *-я n.* **1.** *sg.* aducere în dar, dăruire. **2.** dar, cadou, plocon.

преподо́бие, *-я n. (bis.) cu pron. «его́, ва́ше, их»* (prea) cucernicia sa *(ta, voastră).*

преподо́бный *adj.* cuvios, preacuvios.

препозити́вный *adj. (lingv.)* prepus.

препози́тивный *adj. (lingv.)* proclitic; ~ *арти́кль* articol proclitic.

препози́ция, *-и f. (lingv.)* prepunere, poziţie proclitică.

препо́н|а, *-ы f. (înv.)* piedică, obstacol, greutate; *чини́ть ~ы кому́-л.* a face greutăţi cuiva, a pune beţe în roate cuiva.

препоруча́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *препручи́ть*

препручи́ть, *-учу́, -у́чишь vb. pf. (ipf. препруча́ть) acuz.* cu *dat. (înv.)* a încredinţa, a însărcina.

препроводи́тельный *adj. (adm.)* însoţitor, de expediere; de însoţire.

препроводи́ть, *-ожу́, -о́дишь vb. pf. (ipf. препровожда́ть) acuz. (adm.)* a înainta, a expedia; a trimite.

препровожда́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *препровести́*

препровожде́ни|е, *-я n. sg.* înaintare, trimitere, expedicre; ~ *бума́г* înaintarea actelor ◇ *для ~я вре́мени* ca să mai treacă vremea.

препя́тстви|е, *-я n.* **1.** piedică, cprelişte; dificultate, greutate; *чини́ть ~я кому́-л.* a crea dificultăţi, a pune piedici cuiva; *преодоле́ть все ~я* a învinge toate greutăţile. **2.** obstacol, stavilă, piedică; *противота́нковое ~* obstacol antitanc; *скачки с ~ями* curse cu obstacole ◇ *(mil.) во́дное ~* curs de apă.

препя́тствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf. dat.* a pune piedici, a împiedica; a sta împotrivă, a se împotrivi; *~ чьим-л. намере́ниям* a se împotrivi intenţiilor cuiva.

прерва́ть, *-ву́, -вёшь vb. pf. (ipf. прерыва́ть) acuz.* **1.** a întrerupe, a înceta; a suspenda; ~ *знако́мство* a întrerupe relaţiile; ~ *перегово́ры* a întrerupe tratativele; ~ *молча́ние* a rupe tăcerea. **2.** *(perebiţ)* a întrerupe *(pe cineva).*

прерва́ться, *-вётся vb. pf. (ipf. прерыва́ться)* a se opri, a se întrerupe, a înceta.

пререка́ни|е, *-я n. (mai ales la pl.)* discuţie, altercaţie, sfadă, ceartă; *вступи́ть в ~я* a se angaja într-o discuţie.

пререка́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* a se certa, a se sfădi, a se ciondăni.

пре́рия, *-и f. (geogr.)* prerie.

прерогати́ва, *-ы f.* prerogativă.

прерыва́ние, *-я n.* întrerupere.

прерыва́тель, *-я m. (tehn.)* întrerupător; *ртутный ~* întrerupător cu mercur.

прерыва́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *прерва́ть*

прерыва́ться, *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прерва́ться.* **2.** *pas.* de la *прерыва́ть.*

прерыва́ющийся **1.** *part. prez. act.* de la *прерыва́ть.* **2.** *adj.* întretăiat; ~ *го́лос* voce întretăiată.

прерывисто *adv.* întrerupt, neregulat, cu întreruperi, cu intermitenţe; ~ *дыша́ть* a respira neregulat, a gîfîi.

прерывистость, *-и f. sg.* intermitenţă, discontinuitate, caracter intermitent/neregulat.

прерывистый *adj.* **1.** intermitent, întrerupt, discontinuu; *(el.) ~ ток* curent întermitent. **2.** întretăiat; sacadat; ~ *го́лос* voce întretăiată.

пресека́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *пресе́чь*

пресека́ться, *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *пресе́чься.* **2.** *pas.* de la *пресека́ть.*

пресселе́ктор, *-а m. (rad.)* preselector.

пресселе́кция, *-и f. (rad.)* preselecţie.

пресече́ни|е, *-я n. sg.* reprimare, curmare, suprimare ◇ *(jur.) ме́ры ~я* măsuri represive.

пресе́чь, *-еку́, -ечёшь vb. pf. (ipf. пресека́ть) acuz.* a curma, a pune capăt; a stîrpi; a suprima; ~ *злоупотребле́ния* a pune capăt abuzurilor.

пресе́чься, *-ечётся vb. pf. (ipf. пресека́ться)* a înceta brusc, a se întrerupe, a se curma.

пресле́дование, *-я n. sg.* **1.** urmărire; ~ *врага́* urmărirea duşmanului; *суде́бное ~* urmărire judiciară. **2.** *(гонение)* persecuţie, prigoană; *подверга́ть ~ям* a prigoni, a persecuta ◇ *ма́ния ~я* mania persecuţiei.

пресле́дователь, *-я m.* persecutor, prigonitor.

пресле́д|овать, *-дую, -дуешь vb. ipf. cuz.* **1.** a urmări; ~ *врага́* a urmări pe inamic; ~ *по пята́м* a urmări pas cu pas, a urmări de aproape. **2.** *(fig) (мучить, донимать)* a obseda, a urmări, a chinui. **3.** *(притеснять)* a prigoni, a persecuta. **4.** *(despre lege)* a pedepsi. **5.** a urmări (ceva); ~ *цель* a urmări un scop; ~ *свои́ интере́сы* a-şi urmări interesele; ~ *по суду́* a da în judecată; a reclama în justiţie.

пресле́д|оваться, *-уется vb. ipf. pas.* de la *пресле́довать (1, 3, 4, 5)*; ~*уется зако́ном* se pedepseşte prin lege; *кака́я цель ~уется ва́ми?* ce scop urmăriţi?

преслову́тый *adj. (iron.)* faimos, vestit, mult trîmbiţat.

пресмыка́ние, *-я n. sg. v. пресмыка́тельство.*

пресмыка́тельство, *-а n. sg.* servilism, slugărnicie.

пресмыка́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *(înv.)* a se tîrî. **2.** *(fig.) instr.* a fi slugarnic, a se linguşi, a se ploconi, a se tîrî în faţa cuiva.

пресмыка́ющиеся, *-ихся pl.; sg. -еся, -егося n. (zool.)* reptile.

пресново́дный *adj.* de apă dulce; ~*ые ры́бы* peşti de apă dulce.

пре́сный *adj.* **1.** nesărat, fără sare, fără gust; ~*ая вода́* apă dulce; ~ *хлеб* pîine nedospită, azimă. **2.** *(fig.)* anost, searbăd, fad, insipid; ~*ые остро́ты* glume insipide.

преспоко́йно *adv.* foarte liniştit; nepăsător.

преспоко́йный *adj.* foarte liniştit; ~*ым о́бразом* foarte liniştit; cu nepăsare.

пресс, *-а m.* presă, teasc; *пневмати́ческий* ~ presă pneumatică/cu aer comprimat; *гидравли́ческий* ~ presă hidraulică; *давильный* ~ teasc, presă; *виногра́дный* ~ presă/teasc de struguri; *ручно́й* ~ presă de mînă/manuală; *положи́ть под* ~ a pune sub presă ◇ *(anat.) брюшно́й* ~ muşchi abdominali.

пре́сс|а, *-ы f. sg. col.* presă; *следи́ть за ~ой* a urmări presa.

пресс-бюро́ *n. indecl.* serviciu de presă, birou de presă.

пресс-конфере́нция, *-и f.* conferinţă de presă.

пресс-маслёнка, *-и f. (auto.)* gresor, ungător cu bilă.

прессова́ние, *-я n.* presare.

прессова́ть, *-сýю, -сýешь vb. ipf. (pf. спрессова́ть şi отпрессова́ть) acuz.* a presa.

прессо́вка, *-и f. sg.* presare.

прессовщи́к, *-á m.* lucrător la presă, presor, matriţer.

пресс-папье́ *n. indecl.* tampon.

пресс-узо́р, *-а m.* desen presat.

пресс-фо́рма, *-ы f.* matriţă, formă de presare.

престáвиться, *-влюсь, -вишься vb. pf. (înv.)* a se pristăvi; a înceta din viaţă, a-şi da duhul.

преставле́ние, *-я n. sg. (înv.)* moarte, pieire.

престаре́лый *adj.* foarte bătrîn, îmbătrînit de ani.

престúж, *-а m. sg.* prestigiu.

престо́л, *-а m.* **1.** tron; *вступúть на ~* a se urca pe tron; *возвестúть на ~* a întrona, a înscăuna, a urca pe tron; *отре́чься от ~а* a abdica de la tron, a renunţa la tron; *свéргнуть с ~а* a detrona; *насле́дник ~а* moştenitor al tronului. **2.** *(bis.)* pristol.

престолонасле́дие, *-я n. sg.* succesiune la tron.

престолонасле́дник, *-а m.* moştenitor al tronului.

престо́льный *adj.* **1.** *(ist.)* de capitală; *~ го́род* oraş de scaun, capitală. **2.** *(bis.)* de pristol ◇ *~ пра́здник* hram.

преступа́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *преступúть*

преступúть, *-уплю́, -у́пишь vb. pf. (ipf. преступа́ть) acuz. (înv.)* **1.** a păşi *(peste ceva)*; *~ поро́г* a trece pragul. **2.** *(fig.)* a călca, a încălca, a contraveni; a viola *(o lege etc.)*; *~ зако́н* a încălca legea.

преступле́ни|е, *-я n.* crimă, delict; infracţiune, fărădelege; *соверши́ть ~* a săvîrşi o crimă; *пойма́ть на ме́сте ~я* a prinde în flagrant delict; *уголо́вное ~* delict/crimă de drept comun; *госуда́рственное ~* crimă împotriva securităţii statului; înaltă trădare; *(jur.) соста́в ~я* elemente constitutive ale delictului.

престу́пник, *-а m.* criminal, delicvent, infractor; *вое́нный ~* criminal de război; *уголо́вный ~* criminal *(de drept comun)*.

престу́пно *adv.* în mod criminal.

престу́пность, *-и f. sg.* criminalitate.

престу́пный *adj.* criminal, de criminal; *~ые де́йствия* acţiuni criminale; *~ая ша́йка* bandă de criminali.

пресы́тить, *-сы́щу, -сы́тишь vb. pf. (ipf. пресыща́ть)* a ghiftui, a îmbuiba, a sătura.

пресы́титься, *-ы́щусь, -ы́тишься vb. pf.(ipf. пресыща́ться) instr.* a se ghiftui, a se îmbuiba, a se sătura.

пресыща́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *пресы́тить*

пресыща́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *пресы́титься*. **2.** *pas.* de la *пресыща́ть*.

пресыще́ние, *-я n. sg.* saturaţie, ghiftuire, îmbuibare.

пресы́щенный *adj.* ghiftuit, îmbuibat, sătul.

претворе́ние, *-я n. sg. (în expr.) ~ в жизнь/в де́ло* traducere în viaţă, punere în practică, înfăptuire, realizare.

претвори́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. претворя́ть) acuz.* cu *в+ acuz.* **1.** a preface, a transforma. **2.** *(în expr.) ~ в жизнь/в де́ло* a traduce în viaţă, a pune în practică; a înfăptui, a realiza.

претвори́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. претворя́ться) в+ acuz.* **1.** *(înv.)* a se preface, a se transforma. **2.** *(în expr.) ~ в жизнь* a se realiza, a fi tradus în viaţă.

претворя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *претвори́ть*

претворя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *претвори́ться*. **2.** *pas.* de la *претвори́ть*.

претенде́нт, *-а m.* pretendent.

претенд|ова́ть, *-ду́ю, -ду́ешь vb. ipf. на+ acuz.* a pretinde, a avea pretenţia, a revendica; *~ на како́ую-л. до́лжность* a revendica un post carecare.

претéнзи|я, *-и f.* **1.** pretenţie, revendicare, reclamaţie; *зако́нная ~* revendicare justă, cerere legitimă; *заявля́ть ~ю* a formula o pretenţie; *удовлетвори́ть чьи-л. ~и* a satisface pretenţiile cuiva. **2.** pretenţie, năzuinţă, ambiţie; veleitate; *челове́к с ~ями* cu pretenţios, cu cu pretenţii; *без ~й* fără pretenţii ◇ *быть в ~и на кого́-л.* a fi supărat pe cineva, a fi nemulţumit de cineva.

претенцио́зно *adv.* (în mod) pretenţios.

претенцио́зность, *-и f. sg.* pretenţiozitate; caracter pretenţios.

претенцио́зный *adj.* pretenţios.

претери́т, *-а m. (gram.)* preterit.

претерпева́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *претерпе́ть*

претерпе́ть, *-ерплю́, -е́рпишь vb. pf. (ipf. претерпева́ть) acuz.* **1.** a îndura, a răbda, a suferi, a suporta; *~лише́ния* a îndura lipsuri. **2.** *(перенести)* a suferi *(modificări, schimbări etc.)*.

прет|и́ть, *-и́т vb. impers. dat.* a-i fi scîrbă; a scîrbi, a dezgusta; *есть ~и́т* linguşirea dezgustă; *мне ~и́т* mi-e greaţă, mi-e scîrbă.

преткновéни|е, *-я n. (în expr.) ка́мень ~я* piatră de încercare; obstacol, piedică.

пре́тор, *-а m. (ist.)* pretor.

преториа́нец, *-нца m. (ist.)* pretorian.

преториа́нский *adj. (ist.)* pretorian.

преть[1], *-éем vb. ipf.* **1.** *(pf. опре́ть)* a se încinge, a putrezi. **2.** a fi reavăn; *весно́й земля́ пре́ет* primăvara pămîntul e reavăn.

преть[2], *-éем vb. ipf. (pf. упре́ть)* a fierbe înăbuşit.

преть[3], *-éю, -éешь vb. ipf. (pf. взопре́ть) (pop).* a asuda, a năduşi, a se opări.

преувеличéни|е, *-я n.* exagerare; *без ~й* fără exagerări, fără a exagera.

преувели́ченно *adv.* (în mod) exagerat.

преувели́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *преувели́чить*

преувели́чить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. преувели́чивать) acuz.* sau fără *compl.* a exagera.

преумéньша́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *преумéньши́ть*

преуменьшéние, *-я n. sg.* micşorare, diminuare, subestimare, subevaluare; minimalizare; bagatelizare.

преумéньши́ть, *-шу, -шишь şi -шу́, -ши́шь vb. pf. (ipf. преуменьша́ть) acuz.* a micşora, a diminua, a bagateliza; *~ сто́имость* a subevalua.

преуспева́ть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. преуспе́ть)* **1.** a reuşi (în ceva); a face progrese; a prospera, a propăşi; *~ в нау́ках* a face progrese în ştiinţă. **2.** a-i merge bine; a huzuri; *~ в жи́зни* a reuşi în viaţă.

преуспе́ть, *-éю, -éешь vb. pf.* de la *преуспева́ть*

преуспея́ние, *-я n. (înv.)* succes, reuşită.

префе́кт, *-а m.* prefect.

префекту́ра, *-ы f.* prefectură.

преферáнс, *-а m. sg.* preferans *(joc de cărţi)*.

преференциа́льный *adj. (ec.)* preferenţial.

преферéнция, *-и f. (ec.)* preferinţă.

пре́фикс, *-а m. (lingv.)* prefix.

префикса́льный *adj. (lingv.)* cu prefix; *~ глаго́л* verb cu prefix.

префиксои́д, *-а m. (lingv.)* prefixoid, pseudoprefix.

префикса́ция, *-и f. sg. (lingv.)* prefixare.

преходя́щий *adj.* trecător, efemer, tranzitoriu.

предеде́нт, *-а m.* precedent; *не име́ющий ~а* fără precedent.

преципита́т, *-а m. (chim.)* precipitat.

при *prep. cu prepl.* **1.** *(arată apropiere în spaţiu)* lîngă, la; *~ до́ме есть сад* lîngă casă e o grădină; *~ доро́ге* lîngă drum; *~ вхо́де* la intrare. **2.** *(exprimă noţiunea de subordonare, de anexă la ceva)* de pe lîngă, pe lîngă, la; *лаборато́рия~институ́те* laboratorul de pe lîngă institut; *~ кни́ге есть указа́тель* cartea e înzestrată cu un indice. **3.** *(exprimă noţiunea de a avea ceva, de a fi la cineva)* cu, la; *по́ма ~ двух офице́рах* companie cu doi ofiţeri; *~ всём жела́нии* cu toată bunăvoinţa, oricît de mult aş vrea; *держа́ть ~ себе́* a avea asupra sa; *я не ~ деньга́х* n-am bani la mine; *быть ~ ору́жии* a fi înarmat; *~таки́х зна́ниях* cu astfel de cunoştinţe; *~ нали́чии до́брой во́ли* dacă există bunăvoinţă. **4.** *(determină timpul, epoca)* în timpul, sub; la; *~ социали́зме* în socialism, în condiţiile socialismului; *~ жи́зни а́втора* în timpul vieţii autorului. **5.** *(arată împrejurările, condiţiile)* la, pe. cu; *~ исполне́нии служе́бных обя́занностей* în exerciţiul funcţiunii; *~ слу́чае* la prima ocazie; *~ любо́й пого́де* pe orice vreme; *~ си́льном ве́тре* pe un vînt puternic; *~ усло́вии* cu condiţia; *~ по́мощи друзе́й* cu ajutorul prietenilor; *~ перехо́де че́рез у́лицу* la trecerea străzii; *~ ско́рости* .. cu viteza de ... ; *~ температу́ре ...*

la temperatura de ... **6.** *(exprimă noţiunea de prezenţă a cuiva)* faţă de ..., de faţă cu ... ; ~ *свидéтелях* faţă de martori; ~ *посторóнних* faţă de străini; ~ *мне* în prezenţa mea ◇ ~ *всём том* cu toate acestea; ~ *э́том* totodată; ~ *чём* pe lîngă; *быть при́ смерти* a fi pe moarte.

прибáв|ить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. прибавля́ть)* **1.** *acuz.* sau *gen.* a adăuga, a pune în plus, a mai da; ~ *сто рублéй* a mai da o sută de ruble. **2.** *acuz.* sau *gen.* a mări, a spori; ~ *скóрости* a mări viteza; ~ *зарпла́ту* a mări retribuţia; ~ *ша́гу* a iuţi pasul. **3.** *в+prepl.* a lărgi, a lungi *(despre îmbrăcăminte)* ; ~ *в плеча́х* a lărgi la umeri. **4.** *(fig.)* a exagera, a minţi; ~ *от себя́* a adăuga de la sine ◇ *(cuv. modal)* *прибáвь(-те)* pe deasupra; şi nu uita; pe lîngă altele; *прибáвьте к э́тому, что* ... şi unde mai pui că ... ; ~ *в вéсе* a se îngrăşa, a creşte în greutate.

прибáви|ться, *-ится vb. pf. (ipf. прибавля́ться)* a spori, a se mări, a se adăuga; *день ~лся* ziua s-a mărit.

прибáвк|а, *-и f.* **1.** *(надбавка)* adăugare, sporire. **2.** *(действие)* adaos, spor, majorare; supliment; ~ *жáлованья* spor la retribuţie/salariu; *получи́ть ~у* a primi un spor la salariu.

прибавлéни|е, *-я n.* **1.** *sg. (увеличение)* adăugare, sporire, mărire; *(glumeţ)* ~ *семéйства* mărirea familiei. **2.** *(надбавка)* adaos, supliment; *рассказывать с ~ями* a povesti adăugînd mult de la sine.

прибавля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *прибáвить*

прибавля́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прибáвиться.* **2.** *pas.* de la *прибавля́ть.*

прибáвочн|ый *adj.* **1.** suplimentar, adiţional. **2.** *(ec. pol.)* ~*ая стóимость* plusvaloare; ~ *труд* supramuncă; ~ *рабóчее врéмя* timpul de supramuncă; ~ *прóдукт* plusprodus.

прибалти́йский *adj.* baltic.

прибаýтк|а, *-и f.* vorbă de duh; *говори́ть с ~ами* a-şi presăra graiul cu vorbe de duh.

прибегáть [1], *-áю, -áешь vb. pf.* de la *прибéгнуть*

прибегáть [2], *-áю, -áешь vb. pf.* de la *прибежáть*

прибéгнуть, *-ну, -нешь vb. pf.* de la *прибегáть* [1]; *dat.* a recurge la ... ; a face uz de ... ; ~ *к решúтельным мéрам* a recurge la măsuri drastice/ hotărîte; ~ *к оружию* a face uz de arme.

прибедни́ться, *-нюсь, -ни́шься vb. pf. (ipf. прибедня́ться)* a face pe săracul.

прибедня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *прибедни́ться*

прибежáть, *-егу́, -ежи́шь; -егу́т vb. pf. (ipf. прибегáть)* a sosi/a ajunge în fugă.

прибéжище, *-а n.* refugiu, adăpost; liman; *(fig.) найти́ в ком-л.* ~ a găsi ocrotire la cineva.

приберегáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *приберéчь*

приберéчь, *-егу́, -ежёшь; -егу́т vb. pf. (ipf. приберегáть) acuz.* a economisi, a pune de o parte; a păstra.

прибивáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *прибúть*

прибúвка, *-и f. sg.* ţintuire, pironire, fixare *(în cuie).*

прибирáть, *-áю, -áешь vb. pf.* de la *прибрáть*

прибирáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прибрáться.* **2.** *pas.* de la *прибирáть.*

прибúть [1], *-бью́, -бьёшь vb. pf. (ipf. прибивáть) acuz.* **1.** a ţintui, a pironi, a bate în cuie. **2.** *(дождём, градом)* a bate, a culca. **3.** *(волной)* a aduce, a arunca.

прибúть [2], *-бью́, -бьёшь vb. pf. acuz. (pop.)* a trage o bătaie.

приближáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *приблúзить*

приближá|ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *приблúзиться.* **2.** a se apropia, a se asemăna. **3.** *pas.* de la *приближáть.*

приближéни|е, *-я n. sg.* **1.** apropiere **2.** *(mat.)* aproximaţie; *стéпень ~я* grad de aproximaţie; *линéйное ~* aproximaţie liniară.

приближённо *adv.* aproximativ, cu aproximaţie.

приближённость, *-и f. sg. (mat.)* grad de aproximaţie.

приближённ|ый [1], *-ого m. (înv.)* confident, sfetnic apropiat, favorit.

приближённ|ый [2] *adj. (mat.)* aproximativ; ~*ое вычисли́ние* calcul aproximativ.

приблизи́тельно *adv.* aproximativ, cu (oarecare) aproximaţie; cam, aproape, vreo; *подсчитáть* ~ a calcula cu aproximaţie.

приблизи́тельность, *-и f. sg.* aproximaţie.

приблизи́тельный *adj.* aproximativ.

приблúзить, *-ижу, -и́зишь vb. pf. (ipf. приближáть) acuz.* **1.** a apropia. **2.** a scurta, a urgenta.

приблúзи|ться, *-ижусь, -и́зишься vb. pf. (ipf. приближáться)* **1.** *(cu sens local)* a se apropia, a veni aproape; ~ *к окнý* a se apropia de fereastră. **2.** *(cu sens temporal)* a se apropia, a veni, a fi aproape.

прибли́зýдный *adj. (pop.)* de pripas, rătăcit; pripăşit.

прибóй, *-я m.* sg. izbirea, lovirea valurilor de ţărm.

приболéть, *-éю, -éешь vb. pf.* a se îmbolnăvi puţin.

прибóр, *-а m.* **1.** aparat, dispozitiv, instrument; *измери́тельный* ~ aparat de măsurat; *навигациóнные ~ы* instrumente de navigaţie; *(av.)* *авиациóнный* ~ aparat de bord; ~ *радиациóнной развéдки* aparat de cercetare de radiaţie; *лáзерный* ~ aparat cu laser; *предохрани́тельный* ~ dispozitiv de siguranţă; *уголоизмери́тельный* ~ aparat goniometric. **2.** garnitură; serviciu, tacîm; *пи́сьменный* ~ serviciu de birou; *чáйный* ~ serviciu de ceai; *столóвый* ~ tacîm, serviciu de masă.

прибóрка, *-и f. sg.* dereticare, curăţenie.

прибóрный *adj.* instrumental; cu/ de instrumente, cu/de dispozitiv.

приборостроéние, *-я n. sg.* construcţie de aparate şi instrumente.

приборострои́тельный *adj.* privitor la construcţia aparatelor şi instrumentelor.

прибра́|ть, *-беру́, -берёшь vb. pf. (ipf. прибирáть)* **1.** a face curăţenie, a face ordine, a deretica; ~ *постéль* a strînge patul; ~ *на столе́* a strînge masa. **2.** *acuz.* a da la o parte, a strînge ◇ ~ *к рукáм кого́-л.* a ţine pe cineva din scurt; a pune stăpînire pe cineva; ~*к рукáм что-л.* a pune mîna pe ceva, a acapara; *бог ~л* l-a luat cel de sus.

прибра́ться, *-берýсь, -берёшься vb. pf. (ipf. прибирáться)* a se găti, a face rînduială, a pune în ordine.

прибредáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *прибрестú.*

прибре́жн|ый *adj.* de litoral, de (pe) coastă, de (pe) ţărm; ~*ая морскáя полосá* litoral.

прибрестú, *-едý, -едёшь vb. pf. (ipf. прибредáть)* a se tîrî cu greu *(pînă la),* a ajunge cu greu *(undeva).*

прибывáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *прибы́ть*

прибы́л|ь, *-и f.* **1.** beneficiu; venit; profit; cîştig; *валовáя* ~ beneficiu brut; *чúстая* ~ beneficiu net; *максимáльная* ~ profit maxim; *извлекáть* ~ a trage profit; *прчноси́ть* ~ a aduce cîştig; *погóня за ~ью* goană după cîştiguri. **2.** *sg. (польза)* folos, avantaj, cîştig; *какáя мне в э́том ~?* ce folos am eu din asta? **3.** *sg. (приращение)* creştere, mărire; ~ *населéния* creşterea populaţiei.

прибы́льно *adv.* cu profit, cu cîştig avantajos, rentabil.

прибы́льность, *-и f. sg.* rentabilitate.

прибы́льн|ый *adj.* rentabil; avantajos; lucrativ; profitabil.

прибы́ти|е, *-я n. sg.* sosire; *по ~и* la sosire.

прибы́ть, *-бу́ду, -бу́дешь vb. pf. (ipf. прибывáть)* **1.** a sosi, a veni; ~ *во́время* a sosi la timp; ~ *к мéсту назначéния* a sosi la destinaţie. **2.** *(увеличиться)* a se mări, a se urca ◇ *нáшего полкý ~ло* rîndurile noastre s-au îngroşat/au crescut.

прива́да, *-ы f.* nadă, momeală.

прива́дить, *-áжу, -áдишь vb. pf. (ipf. привáживать) acuz.* **1.** a înnădi, a deprinde, a momi. **2.** *(pop.)* a deprinde pe cineva, a şi-l apropia.

привáживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прива́дить*

привáл, *-а m.* oprire; haltă, popas; loc de popas; acostare la chei; *сдéлать* ~ a poposi; *мéсто ~а* loc de popas.

привáливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *привали́ть*

привали|ть, *-алю́, -а́лишь vb. pf. (ipf. прива́ливать)* **1.** *acuz.* a împinge, a rostogoli spre...; a propti. **2.** *(mar.)* a acosta. **3.** *(pop.)* a veni grămadă, a veni buluc; *наро́ду мно́го ~ло* a venit o grămadă de lume ◇ *(pop.) сча́стье ~ло (кому́-л.)* a dat norocul (peste cineva).

прива́льный *adj.* de haltă; de popas.

прива́ривание, *-я n.* sudare.

прива́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *приварить*

приварить, *-арю́, -а́рить vb. pf. (ipf. прива́ривать) acuz. (tehn.)* a suda, a fixa prin sudare.

прива́рка, *-и f. sg. (tehn.)* **1.** sudare, fixare/prindere prin sudare. **2.** punct de sudură.

прива́рок, *-рка m. sg. (mil. pop.)* **1.** hrană caldă, fiertură. **2.** rație de hrană.

прива́рочный *adj.* **1.** *(mil. pop.)* de hrană caldă. **2.** *(tehn.)* de sudură.

приват-доце́нт, *-а m.* docent universitar.

приватив|ный *adj. (lingv.)* privativ.

прива́тн|ый *adj. (înv.)* privat, particular, neoficial; *в ~ом поря́дке* pe cale particulară.

приведе́ние, *-я n. sg.* **1.** *(mat.)* reducere, aducere; *~ко одному́ знаме́нателю* aducere la același numitor. **2.** producere, citare; executare; *~ доказа́тельства* producere a probelor; *~ приме́ра* citarea unui exemplu. **3.** punere; *~ в де́йствие* punere în funcțiune; *~ в поря́док* punere în ordine; *~ к прися́ге* depunerea jurămîntului; *~ в исполне́ние* aducerea la îndeplinire.

привезти́, *-зу́, -зёшь vb. pf. (ipf. прпвози́ть) acuz.* sau *gen.* a aduce *(cu un vehicul)*.

приве́дливость, *-и f. sg.* pretenții, nazuri, moșturi, capricii.

приве́дливый *adj.* pretențios, năzuros, mofturos, capricios, cusurgiu.

приве́дник, *-а m.* om pretențios, năzuros, mofturos, cusurgiu.

приве́дничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a face mofturi, a fi pretențios; a fi cusurgiu.

приве́рженец, *-нца m.* adept, partizan, aderent.

приве́рженность, *-и f. sg.* **1.** devotament, atașament, fidelitate. **2.** înclinație.

приве́рженный *adj.* **1.** devotat, credincios, fidel. **2.** înclinat, cu înclinație, cu predispoziție *(pentru ceva)*.

привернуть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. привёртывать) acuz.* **1.** a înșuruba; *~ га́йку* a înșuruba o piuliță. **2.** a coborî răsucind; *~ фити́ль* a coborî fitilul *(lămpii)*.

привёрнутый, *-ерчу́, -ёртишь vb. pf. (ipf. привёртывать) acuz.* a înșuruba.

привёртывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *привернуть* și de la *привёртеть*.

приве́с, *-а m.* creștere a greutății, plus de greutate; spor de greutate.

приве́сить, *-ешу, -есишь vb. pf. (ipf. приве́шивать) acuz.* a atîrna, a agăța.

приве́ска, *-и f. sg.* atîrnare, agățare.

привесно́й *adj.* care poate fi atîrnat/agățat.

приве́сок, *-ска m.* **1.** *(pop.)* adaos la cîntar. **2.** *(fig. peior.)* anexă, apendice, codiță.

приве|сти́, *-еду́, -едёшь vb. pf. (ipf. приводи́ть) acuz.* **1.** a conduce, a aduce; *~ ребёнка домо́й* a aduce copilul acasă. **2.** cu *dat. (fig.)* a duce la...; a avea ca rezultat; *~ к вы́воду* a duce la concluzia... **3.** cu *acuz.* a aduce *(într-o stare oarecare)*; a pune în...; *~ в поря́док* a face/a pune ordine; *~ в де́йствие* a pune în funcțiune; *~ в негодность* a strica; *~ в хоро́шее настрое́ние* a aduce într-o bună dispoziție, a dispune; *~ в у́жас* a îngrozi; *~ в бе́шенство*; *~ в я́рость* a înfuria; *~ в отча́яние* a aduce la desperare; *~ в себя́*; *~ в чу́вство* a readuce în simțiri; *~ в замеша́тельство* a zăpăci, a produce încurcături; *~ в восто́рг* a entuziasma; *~ к молча́нию* a reduce la tăcere; *~ приговор в испо́лнение* a executa o sentință; *~ к прися́ге* a lua jurămîntul. **4.** a cita, a aduce; *~ приме́р* a cita un exemplu; *~ до́вод* a aduce un argument; *~ доказа́тельства* a produce dovezi. **5.** *(mat.)* a reduce, a aduce; *~ к о́бщему знаме́нателю* a aduce la același numitor.

приве|сти́сь, *-едётся vb. pf. impers. (ipf. приводи́ться) dat.* a se întîmpla, a avea ocazia/prilejul.

приве́т, *-а m.* salut, salutare, compliment; *пла́менный ~, горя́чий ~* salut fierbinte; *с това́рищеским ~ом* cu

salut tovărășesc; *переда́ть ~* a transmite complimente; *посла́ть ~а* a transmite salutări ◇ *ни отве́та, ни ~а* nu dă nici nu semn de viață; *(prov.) како́в ~, тако́в и отве́т* după bună dimineața și mulțumita; după faptă și răsplată.

приве́тливо *adv.* (în mod) amabil, binevoitor, prietenos; prietenește.

приве́тливость, *-и f. sg.* amabilitate, bunăvoință, afabilitate.

приве́тливый *adj.* a nabil, binevoitor, prietenos, afabil.

приве́тственн|ый *adj.* de salut, de bun sosit; de urare; *~ая речь* cuvîntare de bun sosit; *~ые во́згласы* aclamații.

приве́тствие, *-я n.* **1.** salut, salutare; *(mil.)* salut; *отве́тить на ~* a răspunde la salut. **2.** *(приветственная речь)* cuvîntare de bun sosit.

приве́тствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(la trec. ipf. și pf.)* a saluta; a aclama; a ura bun sosit. **2.** *(fig.)* a saluta, a întîmpina cu bucurie, a-și exprima aprobarea. **3.** *(ipf. și pf.) (mil.)* a saluta.

приве́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *привесить*

прививка, *-и f.* **1.** vaccin, vaccinare; inoculare; *предохрани́тельная ~* vaccinare preventivă. **2.** altoire; *~ в прикла́д* altoire prin alăturare; *~ глазко́м* altoire în ochi.

прививок, *-вка m. v. приво́й*

прививочный *adj.* **1.** de inoculare, de vaccinare. **2.** de altoit.

привиде́ние, *-я n.* stafie, fantomă, nălucă, vedenie.

привиде́ния, *-ий pl. (entom.)* fasmide.

привиде|ться, *-и́жусь, -и́дишься vb. pf.* de la *ви́деться (2)*

привилегиро́ванность, *-и f. sg.* situație privilegiată, privilegiu.

привилегиро́ванн|ый *adj.* privilegiat; *~ое положе́ние* situație privilegiată.

привиле́гия, *-и f.* privilegiu.

привинти́ть, *-винчу́, -винти́шь vb. pf, (ipf. прави́нчивать) acuz.* a prinde cu șurubul.

привинчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *привинтить*

привира́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *привра́ть.*

привйтие, *-я n. sg.* **1.** introducere, înrădăcinare. **2.** *v. прививка* **(2.)**

привитой *adj.* altoit.

привйток, *-тка m. v. приво́й*

привйть, *-вью, -вьёшь vb. pf. (ipf. прививать) acuz.* cu *dat.* **1.** *(bot.)* a altoi. **2.** *(med.)* a inocula; a vaccina. **3.** *(fig.)* a introduce, a înrădăcina, a promova.

привй|ться *-вьётся vb. pf. (ipf. прививаться)* **1.** *(bot.)* a se prinde, a prinde rădăcini. **2.** *(med.)* a se prinde *(despre vaccin)*. **3.** *(fig.)* a prinde, a se introduce, a prinde rădăcini.

при́вкус, *-а m.* **1.** gust particular/specific; *подгоре́лый ~* gust de ars. **2.** *(fig.)* urmă; reminiscență.

привлека́тельно *adv.* (în mod) atrăgător, fermecător.

привлека́тельность, *-и f. sg.* farmec; frumusețe, putere de atracție.

привлека́тельн|ый *adj.* atrăgător, captivant, încîntător, fermecător; *~ая вне́шность* înfățișare atrăgătoare.

привлека́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *привле́чь*

привлече́ние, *-я n. sg.* **1.** atragere, antrenare; cooptare, recrutare. **2.** tragere; dare, trimitere *(în judecată)*; *~к отве́тственности* tragere la răspundere; trimitere în judecată.

привле́чь, *-еку́, -ечёшь vb. pf. (ipf. привлека́ть) acuz.* **1.** a atrage, a antrena, a coopta, a recruta. **2.** a atrage; a captiva; *~ на свою́ сто́рону* a atrage de partea sa. **3.** a trage la (răspundere), a da, a trimite (în judecată); *~ к отве́тственности* a trage la răspundere; *~ к суду́* a da în judecată.

привнести́, *-су́, -сёшь vb. pf. (ipf. привноси́ть) acuz.* cu *acuz.* a introduce, a aduce *(un element nou, străin)*.

привноси́ть, *-ошу́, -о́сишь vb. ipf.* de la *привнести́*

приво́д[1], *-а m.* **1.** aducere; *(jur.)* mandat de aducere. **2.** *(jur.)* arest, deținere *(pentru cercetări)*.

приво́д[2], *-а m. (tehn.)* dispozitiv de acționare, comandă; transmisiune; *ремённый ~* transmisiune prin curele; *электри́ческий ~* acționare electrică; *(auto) ~ ста́ртера* dispozitiv de cuplare; *автомати́ческий ~* comandă automată; *группово́й ~* acționare în grup.

приводи́ть, *-ожу́, -оди́шь vb. ipf.* de la *привести́*

приводи́ться[1]**,** *-оди́тся vb. impers. ipf.* *привести́сь*

приводи́ться[2]**,** *-оди́тся vb. ipf. pas.* de la *приводи́ть*

приво́дка *-и f. sg. (tipogr.)* facerea registrului.

приводне́ние, *-я n.* amerizare; *вы́нужденное* ~ amerizare forţată.

приводни́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. приводня́ться)* a ameriza.

приводно́й *adj. (tehn.)* de/cu transmisie; ~ *ремéнь* curea de transmisie.

приводня́ться, *-я́ется vb. ipf.* de la *приводи́ться*

приво́з, *-а m. sg.* aducere, transportare; import.

привози́ть, *-ожу́, -о́зишь vb. ipf.* de la *привезти́*

привозно́й, *adj.* adus din altă parte; de import; importat.

приво́й, *-я m. (bot.)* altoi.

приво́зный *adv. v. привозно́й.*

привокза́льный *adj.* de lîngă gară.

привола́кивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *приволо́чь*

приво́лжский *adj.* de lîngă Volga, din regiunea Volgăi.

приволокну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. за + instr.* a face curte, a da tîrcoale (cuiva), a se ţine după cineva.

приволо́чь, *-оку́, -очёшь vb. pf. (ipf. привола́кивать) acuz.* a aduce *(tîrînd)*, a tîrî.

приво́л|ье, *-я n.* **1.** *(простор)* larg, întindere mare; *степно́е* ~ largul stepei. **2.** *sg. (свобода)* libertate, viaţă liberă; *жить в ~и* a trăi în largul său.

приво́льно *adv.* în voie; în larg.

приво́льн|ый *adj.* **1.** liber, nestingherit de nimeni; *~ая жизнь* viaţă liberă. **2.** larg, întins; *~ая степь* stepă întinsă.

приворожи́ть, *-жу́, -жи́шь vb. pf. (ipf. приворáживать) acuz. (înv.)* **1.** a vrăji, a fermeca. **2.** *(fig.)* a fermeca, a încînta, a captiva.

приворо́тн|ый *adj. (înv.)* fermecător, de farmec; *(folc.) ~ое зéлье* băutură fermecată.

приврáтник, *-а m. (înv.)* portar, uşier.

приврáть, *-ру́, -рёшь vb. pf. (ipf. привирáть) acuz.* a exagera, a înflori, a minţi *(puţin.)*

привскáкивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прúвскочúть*

привскочúть, *-очу́, -о́чишь vb. pf. (ipf. привскáкивать)* a sări în sus, a se ridica brusc.

привставáть, *-аю́, -аёшь vb. ipf.* de la *привстáть*

привстáть, *-áну, -áнешь vb. pf. (ipf. привставáть)* a se ridica (puţin), a se scula *(pentru o clipă)*.

привходя́щ|ий *adj.* accesoriu; *~ие соображéния* consideraţii accesorii.

привыкáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *привы́кнуть*

привы́кнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. привыкáть) cu inf.* **1.** a se deprinde, a se obişnui, a se învăţa. **2.** *к + dat.* a se obişnui *(cu ceva, cu cineva)*, a se familiariza.

привы́чк|а, *-и f.* obişnuinţă, deprindere; obicei; *вре́дная ~* prost obicei; *войти́ в ~у* a intra în obicei, a ajunge obişnuinţă; *име́ть ~у* a avea un obicei; *си́ла ~и* puterea obişnuinţei; *по ~е* din obişnuinţă ◇ *(prov.) ~ — втора́я натýра* obişnuinţa este a doua natură.

привы́чность, *-и f. sg.* deprindere, obişnuinţă.

привы́чный *adj.* **1.** obişnuit; *~ óбраз жúзни* mod de viaţă obişnuit; *~ жест* gest obişnuit. **2.** deprins, învăţat *(cu ceva)*.

привя́занность, *-и f.* afecţiune, ataşament, devotament.

привя́занный 1. *p.t.p.* de la *привязáть*. **2.** *adj.* ataşat, legat sufleteşte, devotat.

привязáть, *-яжу́, -я́жешь vb. pf. (ipf. привя́зывать) acuz.* cu *dat.* **1.** a lega, a fixa; a înnoda. **2.** *(fig.)* a-şi apropia sufleteşte *(pe cineva)*; a cîştiga dragostea *(cuiva)*.

привя́заться, *-яжу́сь, -я́жешься vb. pf. (ipf. привя́зываться) к + dat.* **1.** a se lega sufleteşte, a se ataşa. **2.** *(pop.)* a cicăli, a plictisi, a se lega de cineva, a-l sîcîi.

привя́зка, *-и f. sg.* legare, fixare.

привя́зно́й *adj.* ataşabil ◇ *~ аэростáт* balon captiv.

привя́зчивость, *-и f. sg.* **1.** fire afectuoasă; afecţiune, ataşament. **2.** fire cicălitoare/sîcîitoare.

привя́зчивый *adj.* **1.** drăgăstos, afectuos. **2.** cicălitor, sîcîitor, plictisitor.

привя́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *привязáть*

привя́зываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *привязáться*. **2.** *pas.* de la *привя́зывать*.

прúвяз|ь, *-и f.* pripon , funie; *на ~и* sau *на ~* legat *(cu un lanţ, cu o curea etc.)*; *держáть на ~и* a) a ţine din scurt, a ţine în frîu; b) a ţine în mrejele *(unui sentiment)*; *сорвáться с ~и* a scăpa din lanţ.

прúгар, *-а m. (tehn.)* arsură, crustă, strat ars *(pe suprafaţa pieselor)*.

прúгарь, *-и f. sg.* gust de afumat, de ars; *молокó с ~ю* lapte afumat.

пригвождáть, *-áю -áешь vb. ipf.* de la *пригвоздúть*

пригвоздú|ть, *-зжу́, -здúшь vb. pf. (ipf. пригвождáть) acuz.* cu *dat.* a bate în cuie, a ţintui; a pironi; *(fig.) болéзнь ~ла егó к постéли* boala l-a ţintuit la pat ◇ *~ к позóрному столбý* a ţintui la stîlpul infamiei.

пригибáние, *-я n.* îndoire, încovoiere, aplecare.

пригибáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *пригнýть*

пригибáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *пригнýться*. **2.** *pas* de la *пригибáть*.

пригла́дить, *-áжу, -áдишь vb. pf. (ipf. приглáживать) acuz.* a netezi.

приглáживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *приглáдить*

пригласúтельный *adj.* de invitaţie; *~ билéт* invitaţie.

пригласúть, *-ашу́, -асúшь vb. pf. (ipf. приглашáть) acuz.* **1.** a invita, a pofti, a chema; a convoca; *~ на тáнец* a invita la dans. *~ на заседáние* a convoca la o şedinţă; *~ врáча* a chema un doctor. **2.** *(нанять)* a pune, a oferi; a angaja.

приглашáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *пригласúть*

приглашéни|е, *-я n.* **1.** invitare, invitaţie; chemare, convocare; *принять ~я* a accepta invitaţia. **2.** oferire *(a unui serviciu)*, angajare. **3.** invitaţie (scrisă); *разослáть ~я* a trimite invitaţii.

приглушáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *приглушúть*

приглушённый 1. *p.t.p.* de la *приглушúть*. **2.** *adj.* înăbuşit.

приглушúть, *-ушу́, -ýшишь vb.pf. (ipf. приглушáть) acuz.* a înăbuşi, a amortiza.

приглядéть, *-яжу́, -ядúшь vb. pf. (ipf. приглáдывать)* **1.** *за + instr.* a supraveghea. **2.** *acuz.* a alege, a găsi ceva pe placc.

приглядé|ться, *-яжу́сь, -ядúшься vb. pf. (ipf. приглáдываться)* **1.** *к dat.* a observa, a se uita atent. **2.** *к + dat.* a se obişnui, a se deprinde; a se familiariza cu... **3.** *dat. (pop.)* a se plictisi, a se sătura de...; a i se urî.

приглáдывать(ся), *-аю(сь), -аешь(ся) vb. ipf.* de la *приглядéть(ся)*.

приглянýться, *-янýсь, -я́нешься vb. pf. dat.* a-i plăcea: a pune ochii pe...

пригна́ть[1]**,** *-гоню́, -гóнишь vb. pf. (ipf. пригоня́ть) acuz.* a duce undeva *(mînînd din urmă)*.

пригна́ть[2]**,** *-гоню́, -гóнишь vb. pf. (ipf. пригоня́ть) к + dat.* a ajusta, a potrivi, a adapta.

пригнýть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. пригибáть) acuz.* a îndoi puţin, a încovoia, a apleca.

пригова́ривать[1]**,** *-аю, -аешь vb. ipf* a vorbi, a repeta, a (tot) da din gură *(făcînd ceva în acelaşi timp)*.

пригова́ривать[2]**,** *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *приговорúть*

приговóр, *-а n.* **1.** sentinţă, verdict; *обвини́тельный ~* sentinţă de condamnare; *оправдáтельный ~* sentinţă de achitare; *смéртный ~* sentinţă de condamnare la moarte; *вы́нести ~* a pronunţa/a da o sentinţă; *(jur.) обжáловать ~* a face/a înainta un apel; *привести́ ~ в исполнéние* a executa sentinţa. **2.** *(fig.)* judecată, verdict.

приговорúть, *-рю́, -рúшь vb. pf. (ipf. приговáривать) acuz.* cu *к + dat.* a condamna, a osîndi; *~ к смéртной кáзни* a condamna la moarte.

пригóдность, *-и f. sg.* utilitate, folos, grad de utilitate; valabilitate.

приго́дный *adj.* folositor, util, potrivit, apt.

приго́жий *adj.* **1.** *(folc.) (despre oameni)* frumos, drăguț. **2.** *(despre timp)* senin, însorit, călduros, frumos.

приголу́бить, *-блю, -бишь vb. pf. (ipf. приголу́бливать) acuz.* a mîngîia, a îngriji cu dragoste, a purta de grijă.

приголу́бливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *приголу́бить*

приго́н, *-а m. sg.* **1.** mînare, mînat. **2.** turmă adusă. **3.** grajd, țarc.

приго́нка, *-и f. sg.* ajustare, adaptare; potrivire, punere la punct.

приго́нщик, *-а m. (mec.)* ajustor.

приго́нять, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *пригна́ть*

приго́рать, *-а́ет vb. ipf.* de la *пригоре́ть*

приго́релый *adj.* ars, afumat.

приго́ре|ть, *-рю́т vb. pf. (ipf. приго́рать)* a se arde puțin, a se prinde de fund; *молоко́ ~ло* laptele s-a afumat.

при́город, *-а m.* suburbie, mahala; comună suburbană.

при́городн|ый *adj.* de/din suburbie; suburban, intravilan; *~ая желе́зная доро́га* cale ferată suburbană; *~ по́езд* tren local.

приго́рок, *-рка m.* movilă, colină, grind.

при́го́ршн|я, *-и f.* mînă *(făcută pumn)*; *~ оре́хов* un pumn de alune ◇ *по́лными ~ями* cu ghiotura, cu amîndouă mîinile.

пригорю́ниваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *пригорю́ниться.*

пригорю́ни|ться, *-нюсь, -нишься vb. pf. (ipf. пригорю́ниваться)* a se întrista, a se mîhni.

приготавливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *приготовить*

приготавливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *(ipf.* de la *приготовиться).* **2.** *pas.* de la *приготавливать.*

приготови́тельный *adj.* de pregătire, pregătitor, preparator.

пригото́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. приготавливать* și *приготовля́ть) acuz.* **1.** a pregăti, a prepara; a găti; *~ уро́к* a pregăti lecția; *~ обе́д* a găti masa, a pregăti masa. **2.** a aranja, a organiza; *~ кому́-л. сюрпри́з* a pregăti cuiva o surpriză.

приготовиться, *-влюсь, -вишься vb. pf. (ipf. приготавливаться* și *приготовля́ться) к+dat.* sau cu *inf.* a se pregăti, a face pregătiri; *~!* atenție!, fiți gata! *(comandă).*

приготовле́ни|е, *-я n.* **1.** *sg.* pregătire, preparare. **2.** *pl.* preparative, pregătiri; *~я к отъе́зду* pregătiri de plecare; *без ~я* pe nepregătite.

приготовля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *пригото́вить*

приготовля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *приготовиться.* **2.** *pas.* de la *приготовля́ть.*

приграничный *adj.* de lîngă granițe.

пригреба́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *пригрести́*

пригрева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *пригре́ть*

пригрези|ться, *-е́жусь, -е́зишься vb. pf. (ipf. грези́ться)* a visa, a-i apărea în vis.

пригрести́ [1], *-ребу́, -ребёшь vb. pf. (ipf. пригреба́ть) acuz.* a grebla, a strînge.

пригрести́ [2], *-ребу́, -ребёшь vb. pf. (ipf. пригреба́ть)* a vîsli, a se apropia vîslind.

пригре́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. пригрева́ть) acuz.* **1.** a încălzi. **2.** *(fig.)* a mîngîia, a ocroti, a adăposti ◇ *~ змею́ на груди́* a încălzi un șarpe la sîn.

пригрози́ть, *-ожу́, -ози́шь vb. pf. (ipf. грози́ть) dat.* a amenința.

пригру́зка, *-и f.* sarcină suplimentară; supliment de încărcare.

пригу́бить, *-блю, -бишь vb. pf. acuz.* a gusta, a atinge doar cu buzele.

приго́л, *-а m.* adaos la greutate, îngrășare *(la vite).*

придава́ть, *-даю́, -даёшь vb. ipf.* de la *прида́ть*

придави́ть, *-авлю́, -а́вишь vb. pf. (ipf. прида́вливать) acuz.* a strivi, a apăsa, a presa.

прида́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *придави́ть*

прида́ние, *-я n. sg.* dare; atribuire; *(tehn.) ~ фо́рмы* fasonare.

прида́ное, *-ого n.* **1.** zestre. **2.** trusou pentru un nou-născut.

прида́ток, *-тка m.* **1.** anexă, adaos, accesoriu, apendice. **2.** *(anat.)* apendice.

прида́точн|ый [1] *adj. (gram.)* subordonat; *~ое предложе́ние* propoziție secundară, propoziție subordonată.

прида́точный [2] *adj.* suplimentar, accesoriu.

прида́ть, *-а́м, -а́шь vb. pf. (ipf. прида́вать)* **1.** *acuz.* a completa, a adăuga, a da în plus. **2.** *acuz.* a da; a atribui *~ блеск* a da lustru; *~ вкус* a da gust; *~ за́пах* a parfuma; *~ ну́жную фо́рму* a da forma necesară. **4.** *acuz. (fig.)* a atribui, a acorda; *~ значе́ние чему́-л.* a da importanță unui lucru oarecare, a face caz de ceva; *~ зако́нную си́лу* a da putere de lege; a ratifica; *~ хра́брости* a da curaj; *~ си́лы* a da putere; *~ ду́ху* a ridica moralul.

прида́ч|а, *-и f.* **1.** *sg.* completare, adăugire. **2.** adaos, supliment; *в ~у* în plus, pe deasupra.

придвига́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *придви́нуть*

придвига́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *придви́нуться.* **2.** *pas.* de la *придвига́ть.*

придви́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. придвига́ть) acuz.* a apropia, a trage mai aproape; *~ стул к столу́* a trage scaunul mai aproape de masă; *~ срок* a scurta termenul.

придви́нуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. придвига́ться)* a se apropia.

придво́рн|ый *adj.* **1.** de curte; *~ врач* medicul palatului. **2.** *~ый, -ого m.* curtean.

приде́л, *-а m. (bis.)* altar lateral.

приде́лать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. приде́лывать) acuz.* cu *к+dat.* **1.** *(прикрепить)* a fixa, a ajusta, a potrivi, a adapta. **2.** *(добавить)* a da, a adăuga.

приде́лка, *-и f. sg.* **1.** fixare, ajustare; adaptare. **2.** adăugire.

приде́лывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *приде́лать*

придержа́ть, *-ержу́, е́ржишь vb. pf. (ipf. приде́рживать) acuz.* **1.** a ține pe loc, a reține. **2.** *(fig.)* a dosi, a ascunde; a pune deoparte; ◇ *~ язы́к* a-și pune frîu la gură.

приде́рживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *придержа́ть*

приде́рживаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *за+acuz.* a se ține, a se propti ușor. **2.** *gen* a se ține mai aproape de ceva. **3.** *gen. (fig.)* a urma, a se conforma, a respecta; *~ зако́на* a respecta legile; *~ те́мы* a nu se abate de la subiect. ◇ *~ мне́ния* a fi de părere.

приди́ра, *-ы f.* și *m. (fam.)* persoană cicălitoare/ chițibușară/ sîcîitoare.

придира́|ться, *-аюсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *придра́ться*; *~ к ка́ждому сло́ву* a se lega de fiecare cuvînt.

приди́рка, *-и f.* șicană, cicăleală.

приди́рчивость, *-и f. sg.* caracter cicălitor.

приди́рчивый *adj.* șicanator, cicălitor.

придоро́жный *adj.* de lîngă drum.

придра́ться, *-деру́сь, -дере́шься vb. pf. (ipf. придира́ться) к + dat.* **1.** a șicana, a cicăli; a se lega de cineva. **2.** *(pop.)* a profita, a se folosi; *~ к слу́чаю* a profita de ocazie.

придувно́й *adj. (lingv.)* fricativ; *~ согла́сный* consoană fricativă.

придума́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. приду́мывать) acuz.* a inventa, a născoci; *~ вы́ход из положе́ния* a găsi o ieșire din situație.

приду́мывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *приду́мать*

придунайский *adj.* de lîngă Dunăre, la Dunăre; dunărean.

придурко́ватость, *-и f. sg.* prostie, nerozie, neghiobie.

придурко́ватый *adj.* prost, nerod, neghiob.

при́дур|ь, *-и f. sg. (fam. în expr.) с ~ью* prostănac, nerod, cam țicnit, cu gărgăuni la cap.

придуши́ть, *-ушу́, -у́шишь vb. pf. acuz.* a gîtui, a sugruma.

придыха́ние, *-я n. sg. (lingv.)* aspirație.

придыха́тельн|ый *adj. (lingv.)* **1.** aspirat. **2.** *~ый, -ого m. (lingv.)* sunet aspirat; aspirată.

приеда́ться, *-а́ется vb. ipf.* de la *прие́стся*

прие́зд, *-а m.* sosire, venire *(cu un mijloc de transport)* ◇ *с ~ом!* bine ați venit!

приезжа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *прие́хать*

приезжа́ющ|ий 1. *part. prez. act.* de la *приезжа́ть*. 2. **~ий,** *-его m.* persoană sosită din altă parte; vizitator.

прие́зж|ий *adj.* 1. sosit din altă parte, nou venit, străin; *~ая тру́ппа* trupă (de actori) în turneu. 2. **~ий,** *-его m.* persoană sosită din altă parte; străin.

приём, *-а m.* 1. *sg.* primire, preluare; *~ заявле́ний* primirea cererilor. 2. *sg.* primire, admitere; înscriere; *~ в па́ртию* primire în partid; *~ но́вых чле́нов* admitere de noi membri. 3. *sg.* primire; întîmpinare; *~ госте́й* primirea musafirilor; *часы́ ~а* ore de consultaţie; ore de primire. 4. recepţie, primire. 5. *(cu privire la medicamente)* luare; *по́сле ~а лека́рства* după luarea medicamentului. 6. procedeu, metodă; mod; *худо́жественный ~* procedeu artistic; *~ы бо́рьбы* metode/procedee de luptă; *(mil.) ружейные ~ы* mînuirea armelor. 7. recepţie, recepţionare; *~ рабо́т* recepţia lucrărilor. 8. *(tehn. fiz.)* recepţie; *~ сигна́лов* recepţia semnalelor; *~ на коро́тких волна́х* sau *коротково́лновый ~* recepţie pe unde scurte ◇ *в оди́н ~* dintr-o dată; *в два, в три ~а* în două, în trei reprize.

приём|ка, *-и f. sg.* 1. primire. 2. recepţionare, recepţie; *акт о ~ке* proces-verbal de recepţie.

прие́млемость, *-и f. sg.* admisibilitate.

прие́млемый *adj.* acceptabil, admisibil.

приёмная, *-ой f.* sală de primire, sală de aşteptare.

приёмник, *-а m.* 1. *(tehn.)* recipient, rezervor. 2. *(rad. el.)* receptor; *детекторный ~* receptor cu galenă; *пеленга́торный ~* receptor goniometric; *~ поме́х* receptor de bruiaj. 3. *(aparat de)* radio.

приёмн|ый *adj.* de primire, de recepţie; *~ая коми́ссия* comisie de recepţie.

приёмщик, *-а m.* recepţioner; *техни́ческий ~* recepţioner tehnic.

приёмыш, *-а m.* copil adoptiv, copil de suflet.

прие́сться, *-е́стся vb. pf. (ipf. приеда́ться)* a fi sătul, a fi plictisit.

прие́хать, *-е́ду, -е́дешь vb. pf. (ipf. приезжа́ть)* a sosi, a veni *(cu un mijloc de transport)*.

прижа́ть, *-жму́, -жмёшь vb. pf. (ipf. прижима́ть) acuz.* 1. *к + dat.* a strînge la...; *~ грудь* a strînge la piept. 2. *(fig.)* a asupri ◇ *(fig.) ~ к стене́* a strînge cu uşa.

прижа́ться, *-жму́сь. -жмёшься vb. pf. (ipf. прижима́тся) к + dat.* a se strînge, a se lipi (de ceva).

прижёчь, *-жгу́, -жжёшь vb. pf. (ipf. прижига́ть) acuz. (med.)* a arde, a cauteriza.

прижива́емость, *-и f. sg. (agr.)* prindere; *~ расте́ний* prinderea plantelor la plantare.

приживальщик, *-а m. (înv.)* linge-blide, parazit.

приживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прижи́ть*

приживаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* 1. de la *прижи́ться*. 2. *pas.* de la *приживать*.

прижига́ние, *-я n. (med.)* cauterizare.

прижига́тель, *-я m. (tehn.)* aparat de cauterizare.

прижига́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прижечь*

прижи́зненный *adj.* în/din timpul vieţii.

прижимать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прижа́ть*

прижима́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *прижа́ться*. 2. *pas.* de la *прижима́ть*.

прижимно́й *adj. (tehn.)* de strîngere, de presiune.

прижи́мистость, *-и f. sg.* zgîrcenie, avariţie, cărpănoşie.

прижи́мистый *adj.* zgîrcit, strîns la pungă.

прижи́ть, *-живу́, -живёшь vb. pf. (ipf. приживать) acuz. (înv.)* a avea copii *(mai ales extraconjugal)*.

прижи́ться, *-живу́сь, -живёшься vb. pf. (ipf. приживаться)* 1. a se obişnui, a se acomoda, a se deprinde; *~ на но́вом ме́сте* a se obişnui într-un loc nou. 2. a se aclimatiza *(despre plante)*.

прижо́г, *-а m. (tehn.)* arsură.

приз[1], *-а m.* premiu; *взять ~* a cîştiga un premiu; *присуди́ть ~* a decerna un premiu; *де́нежный ~* premiu în bani

приз[2], *-а m. (mar.)* captură.

призадума́ться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. призадумываться)* a cădea pe gînduri, a reflecta, a cugeta.

призадумываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *призадумáться*

призна́ть, *-займу́, -займёшь vb. pf. acuz.* sau *gen.* a împrumuta, a lua cu împrumut *(o sumă mică)*.

призва́ни|е, *-я n.* înclinare, aplicaţie, vocaţie; *арти́ст по ~ю* artist prin vocaţie.

при́зван|ный 1. *p.t.p.* de la *призва́ть*. 2. menit; *(fig.) он при́зван быть писа́телем* are vocaţie de scriitor.

призва́ть, *-зову́, -зовёшь vb. pf. (ipf. призывать) acuz.* 1. a chema; *~ на по́мощь* a chema în ajutor; *~ на вое́нную слу́жбу* a recruta, a chema sub arme, a încorpora. 2. a cere, a impune *(o anumită purtare)* ◇ *~ к поря́дку* a chema la ordine; *(înv.) ~ про́клятия на ачю-л. го́лову* a arunca blesteme asupra cuiva, a blestema pe cineva.

призва́ться, *-зову́сь, -зовёшься vb. pf. (ipf. призываться)* a se prezenta la recrutare, a se recruta; a fi încorporat.

при́звук, *-а m. (lingv.)* apendice asilabic, glaid.

призе́мист|ый *adj.* 1. de statură mică şi bine legat, mic şi îndesat 2. *(fig.)* scund, jos; *~ые до́мики* căsuţe scunde.

приземле́ние, *-я n. (av.)* aterizare.

приземли́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. приземля́ть) acuz.* a face să aterizeze; *~ самолёт* a ateriza.

приземли́|ться, *-ли́лось, -ли́шься vb. pf. (ipf. приземля́ться)* a ateriza.

приземля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *приземли́ть*

приземля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *приземли́ться*

призёр, *-а m. (sport)* cîştigător *(al premiului)*.

при́зма, *-ы f.* prismă; *пра́вильная ~* prismă regulată; *смотре́ть сквозь ~у чего́-л.* a vedea, a privi (ceva) printr-o aumită prismă.

призмати́ческий *adj.* prismatic, în formă de prismă, cu prisme.

признава́ть, *-знаю, -знаёшь vb. ipf.* de la *призна́ть*

признава́ться, *-знаюсь, -знаёшься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *призна́ться; (cuv. modal) признаюсь* la drept vorbind. 2. *pas.* de la *признава́ть*.

при́знак, *-а m.* semn, simptom; indiciu; particularitate; caracteristică; criteriu; *~и весны́* semne de primăvară; *~и боле́зни* simptomele bolii; *делово́й ~* criteriu al valorii profesionale; *обнару́живать ~и нетерпе́ния* a da semne de nerăbdare; *служи́ть ~ом (чего́-л.)* a fi un indiciu (de ceva); *ве́рный ~* indiciu sigur; *(mat.) ~и дели́мости* indiciu de divizibilitate; *не подава́ть ~ов жи́зни* a nu mai da semne de viaţă.

при́знаковый *adj. (lingv.)* marcat, distinctiv.

призна́ни|е, *-я n.* 1. *sg.* recunoaştere; *~ права́* recunoaşterea unui drept; *~ правительства* recunoaşterea unui guvern; *~ свои́х оши́бок* recunoaşterea greşelilor sale; *по о́бщему ~ю* după părerea tuturor; *~ вины́* recunoaşterea vinei. 2. *sg.* apreciere, consideraţie; *заслужи́ть всео́бщее ~* a se bucura de aprecierea unanimă. 3. mărturisire, mărturie; *чистосерде́чное ~* mărturie sinceră ◇ *~ в любви́* declaraţie de dragoste.

при́знанн|ый 1. *p.t.p.* de la *призна́ть*[1 2]. 2. *adj.* recunoscut, consacrat; *~ тала́нт* talent consacrat.

призна́тельно *adv.* cu recunoştinţă.

призна́тельность, *-и f. sg.* recunoştinţă; gratitudine, mulţumire.

призна́тельный *adj.* recunoscător.

призна́|ть[1], *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. признава́ть) acuz.* cu *prepl.* sau *(pop.)* cu *acuz.* a recunoaşte, a identifica.

призна́ть[2], *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. признава́ть) acuz.* 1. a recunoaşte; *~ чьё-л. пра́во* a recunoaşte dreptul cuiva; *~ правительство* a recunoaşte un guvern; *~ свой оши́бки* a-şi recunoaşte greşelile. 2. *(прийти к заключению)* a socoti, a considera, a recunoaşte; *~ нужным* a socoti necesar; *(jur.) ~ недееспосо́бным* a declara nevalabil, a anula; *(jur.) ~ невино́вным* a achita; *~ негодным к вое́нной слу́жбе* a găsi (pe cineva) inapt pentru serviciul militar.

призна́|ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. признава́ться) dat.* cu *в+prepl.* a mărturisi, a recunoaşte; *~ во всём* a mărturisi totul; *~ в любви́* a face o declaraţie de dragoste ◇ *(cuv. modal) ~а́юсь* la drept vorbind; sincer vorbind; ca să fiu sincer; *~ сказа́ть* la drept vorbind.

призов|о́й [1] *adj. (sport)* de premiu; premiat; *~а́я комиссия* comisie pentru decernarea premiilor; *~а́я ло́шадь* cal cîştigător la curse.

призово́й [2] *adj. (mar.)* capturat, de captură.

призо́р, *-а m. (în expr.) без ~а* fără supraveghere, lăsat de capul său.

при́зрак, *-а m.* fantomă, stafie, spectru; vedenie ◇ *~счáстья* mirajul fericirii.

при́зрачность, *-и f. sg.* caracter iluzoriu/imaginar.

при́зрачн|ый *adj.* fantomatic, în chip de fantomă; de stafie; *(fig.)* iluzoriu, imaginar.

призрева́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *призре́ть*

призре́ни|е, *-я n. sg. (înv.)* asistenţă; *общéственное ~* asistenţă publică ◇ *дом ~я* azil.

призре́ть, *призрю́, призри́шь vb. pf. (ipf. призревáть) acuz. (înv.)* a adăposti, a avea grijă de cineva.

при́зыв [1], *-а m.* **1.** *sg.* chemare; *~ на пóмощь* chemare în ajutor; (mil.) *~ на слýжбу* încorporare. **2.** chemare, proclamaţie; lozincă. **3.** apel, rugă, implorare; *откли́кнуться на чей-л. ~* a răspunde la apelul cuiva; *обрати́ться с ~ом* a adresa un apel, a chema.

призы́в [2], *-а m. sg. (mil.)* contingent, leat; *прошлогóдний ~* contingentul din anul trecut; *~ на сбóры* concentrare; *~ новобрáнцев* încorporarea recruţilor.

призыва́ть(ся), *-áю(сь), -áешь(ся) vb. ipf.* de la *призва́ть(ся).*

призывни́к, *-á m.* recrut.

призывно́й *adj.* de recrutare, de încorporare; *~ учáсток* centru de recrutare; *~ вóзраст* vîrstă de recrutare.

призы́вный *adj. (înv.)* de chemare; mobilizator; *~сигнáл* semnal de chemare.

при́иск, *-а m.* mină, baie; *золоты́е ~и* mine de aur; mine aurifere.

приска́ть, *-ищý, -úщешь vb. pf. (ipf. прúскивать) acuz.* a găsi.

прúскивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *приска́ть*

прúсково́й *adj.* de mină, de baie.

прийти́, *приду́, придёшь vb. pf. (ipf. приходúть)* **1.** a sosi, a veni *(undeva)*; *~ домóй* a veni acasă; *(fig.) пришлá мысль в гóлову* mi-a venit o idee. **2.** *(наступить, явиться)* a veni; *весна* пришлá a venit primăvara. **3.** *(в какое-л. состояние) ~ в отчáяние* a fi cuprins de deznădejde; *~ в ýжас* a fi cuprins de groază; *~ в я́рость* a fi cuprins de furie; *~ в восхищéние* a fi cuprins de entuziasm; *~ в изумлéние* a se minuna; *~ в смущéние* a se ruşina; *~ в весёлое настроéние* a căpăta o bună dispoziţie; *~ в упáдок* a decădea; *~ к соглашéнию* a cădea de acord; *~ к вы́воду; ~ к заключéнию* a ajunge la concluzia; *~ к влáсти* a lua puterea; *~ в вéтхость* a se învechi; a îmbătrîni ◇ *~ на пáмять* a-i veni în minte; *~ на ум* a-i trece prin cap; *~ в чýвство; ~ в себя́* a-şi veni în fire; a-şi reveni; *~ на пóмощь* a veni în ajutor.

прийти́сь, *придýсь, придёшься vb. pf.* **1.** *(подойти)* a se potrivi, a corespunde; *~ по вкýсу кому́-л.* a fi pe placul cuiva; *~ впóру* a-i veni bine, a i se potrivi; *~ к слóву* fiindcă a venit vorba. **2.** a cădea, a nimeri; a coincide; *пя́тое числó пришлóсь на суббóту* ziua de cinci a căzut într-o sîmbătă. **3.** *impers. (выпасть на долю)* a reveni; a avea parte de ...; *емý пришлóсь нелегкó на чужбúне* a dus-o greu printre străini; *на кáждого пришлóсь по рублю* fiecăruia i-a revenit cîte o rublă. **4.** *impers.* cu *inf. (стать необходимым)* a trebui, a fi nevoit; *емý пришлóсь уéхать* a trebuit să plece ◇ *как придётся* cum s-o întîmpla; *как пришлó, так и ушлó* de haram a venit, de haram s-a dus.

прика́з, *-а m.* **1.** ordin; dispoziţie, ordonanţă; *отдáть ~* a da ordin; *испóлнить ~* a executa ordinul; *(mil.) ~ по войскáм* ordin de zi; *~ о мобилизáции* ordin de mobilizare; *объявúть благодáрность в ~е* a cita (pe cineva) pe ordin de zi; *~ по вéдомству* ordin de serviciu; *~ об арéсте* mandat de arestare. **2.** *(ist.)* despărţămînt administrativ în secolele XVI—XVII; *посóльский ~* despărţămîntul solilor.

прика́зание, *-я n.* ordin, dispoziţie, ordonanţă; *ýстное ~* ordin verbal; *отдáть ~* a da ordin, a ordona.

прика|за́ть, *-ажý, -áжешь vb. pf. (ipf. прикáзывать) dat.* cu *inf.* **1.** a ordona, a porunci, a dispune. **2.** *(înv.)* a lăsa prin testament, a lăsa cu limbă de moarte ◇ *(înv.) что прикáжете?* ce doriţi?, cu ce vă pot servi?; *как~?* cum doriţi dv.?; *(iron.) как ~жете вас понимáть?* cum să interpretez cuvintele dv.?; *что ~жешь дéлать, если ...* ce să-i faci, dacă ...?; *(înv.) ~ дóлго жить* a da ortul popii, a muri.

прика́зн|ый *adj.* **1.** de ordin; din ordin; *в ~ом порáдке* printr-un ordin. **2.** *(ist.) ~ый, -ого m.* diac, grămătic, conţopist ◇ *~ая строкá* conţopist; *~ы́к* limba oficială a documentelor.

прика́зчик, *-а m. (înv.)* **1.** *(продавец)* vînzător, băiat de prăvălie. **2.** *(в имении)* vechil, administrator de moşie.

прика́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *приказа́ть*

прика́лывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *приколо́ть*

прика́нчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прикóнчить*

прика́пливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прикопи́ть*

прикарма́нивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прикарма́нить*

прикарма́нить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. прикарма́нивать) acuz. (pop.)* a băga în buzunar, a şterpeli.

прика́рмливание, *-я n. sg.* alimentare/hrănire suplimentară *(despre sugaci).*

прика́рмливать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* a alimenta/a hrăni suplimentar *(despre sugaci).*

прикарпа́тский *adj.* subcarpatic.

прикаса́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *прикосну́ться*

прика́тывание, *-я n.* tăvălugire.

прикати́ть, *-ачý, -áтишь vb. pf. (ipf. прикáтывать)* **1.** *acuz.* a apropia rostogolind. **2.** *(pop.)* a veni, a sosi *(cu un mijloc de transport).*

прики́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прики́нуть*

прики́дываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прики́нуться.* **2.** *pas.* de la *прикидывать.*

прики́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. прики́дывать)* a cumpăni, a socoti, a calcula, a evalua (cu aproximaţie); *~ на глаз* a aprecia (greutatea) din ochi; *~ на весáх* a cîntări; *(fig.) ~ в умé* a cumpăni în minte, a chibzui; a înţelege.

прики́нуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. прики́дываться) instr.* a se prefface, a simula; *~ дурачкóм* a face pe prostul; *~ больны́м* a se preface bolnav.

прикла́д [1], *-а m.* patul armei; *откидно́й ~* pat rabatabil.

прикла́д [2], *-а m.* furnituri *(pentru haine, încălţăminte); портнóвский ~* furnituri de croitorie.

прикла́дка, *-и f. sg. (mil.)* poziţie de tragere, ochire.

прикладн|о́й *adj.* aplicat; de aplicaţie; *~ы́е нáуки* ştiinţe aplicate; *~óе искýсство* artă aplicată.

прикла́дывание, *-я n.* aplicare.

прикла́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *приложи́ть*

прикла́дываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *приложи́ться.* **2.** *pas.* de la *прикла́дывать.*

прикле́ивание, *-я n.* lipire.

прикле́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прикле́ить*

прикле́иваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прикле́иться.* **2.** *pas.* de la *прикле́ивать.*

прикле́ить, *-éю, -éишь vb. pf. (ipf. прикле́ивать) acuz.* a lipi, a încleia.

прикле́иться, *-éится vb. pf. (ipf. прикле́иваться)* a se lipi, a fi lipit; a se prinde.

прикле́йка, *-и f. sg.* lipire, lipit, lipitură.

приклепа́ть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. прикле́пывать) acuz.* a nitui; a fixa/a prinde cu nituri.

прикле́пывание, *-я n. sg.* nituire.

прикле́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *приклепа́ть*

прикло́н, *-а m. (tipogr.)* acoperitoare.

приклони́ть, *-оню́, -о́нишь vb. pf. (ipf. приклоня́ть) acuz. (în expr.) емý нéгде гóлову ~* n-are unde să-şi pună capul, n-are unde să doarmă.

приклоня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *приклони́ть*

приключа́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *приключи́ть*

приключа́ться, *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *приключи́ться.* **2.** *pas.* de la *приключа́ть.*

приключе́ни|е [1], *-я n.* întîmplare, păţanie, aventură; *искáтель ~й* aventurier; *любóвное ~* aventură amoroasă.

приключе́ние [2], *-я n. (tehn.)* cuplare, conectare.

приключе́нческий *adj.* de aventură; ~ *рома́н* roman de aventuri.

приключи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. приключа́ть) acuz. (tehn.)* a introduce în circuit; a cupla, a conecta.

приключи́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. приключа́ться)* a se întîmpla, a se petrece; a avea loc.

приков|а́ть, *-кую, -куёшь vb. pf. (ipf. прико́вывать) acuz.* a lega, a ţintui, a lega cu lanţ ◇ *(fig.)* ~ *к позо́рному столбу́* a ţintui la stîlpul infamiei; ~ *к себе́ всео́бщее внима́ние* a atrage asupra sa atenţia generală.

прико́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *приков|а́ть*

прико́л, *-а m.* pripon; ţăruş ◇ *на ~е* priponit; legat de ...; *стоя́ть на ~е* a fi ancorat.

приколá|чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *приколоти́ть*

приколоти́ть, *-очу́, -о́тишь vb. pf. (ipf. приколáчивать) acuz.* a pironi, a bate cu cuie, a ţintui.

приколо́ть, *-колю́, -ко́лешь vb. pf. (ipf. прика́лывать) acuz.* **1.** a prinde cu ace. **2.** a înjunghia.

прикомандирова́ние, *-я n.* delegare, detaşare.

прикомандирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf. (ipf. прикомандиро́вывать) acuz.* cu *к* + *dat.* a delega, a repartiza, a detaşa; ~ *к шта́бу* a detaşa la statul major.

прикопи́ть, *-коплю́, -о́пишь vb. pf. (ipf. прика́пливать)* a mai strînge, a mai aduna (ceva).

прико́пка, *-и f. (agr.)* stratificare.

прико́рм, *-а m.* **1.** *sg.* hrănire suplimentară. **2.** hrană suplimentară, supliment de bază.

прико́рмка, *-и f. v. прико́рм*

прикорну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf.* a moţăi, a aţipi *(ghemuit, rezemat de ceva).*

прикоснове́ни|е, *-я n.* atingere, contact; *то́чка ~я* punct de contact.

прикосновéнность, *-и f. sg.* implicare, participare, amestec.

прикоснове́нный *adj.* implicat, amestecat.

прикосну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. прикаса́ться) к* + *dat.* a (se) atinge.

прикра́са, *-ы f.* înfloriturǎ; înfrumuseţare, exagerare; *без прикра́с* fără în flori turi.

прикра́сить, *-а́шу, -а́сишь vb. pf. (ipf. прикра́шивать)* *acuz.* a înflori, a înfrumuseţa; a exagera.

прикрепи́тельный *adj.* de repartizare.

прикрепи́ть, *-плю́, -пи́шь vb. pf. (ipf. прикрепля́ть) acuz.* cu *к* + *dat.* **1.** a fixa, a lega, a prinde; *(ist.)* ~ *к земле́* a lega de glie. **2.** a repartiza; a da în seama cuiva; ~ *к поликли́нике* a repartiza la o policlinică, a aronda.

прикрепи́ться, *-плю́сь, -пи́шься vb. pf. (ipf. прикрепля́ться)* **1.** a se lipi, a adera. **2.** a se înscrie; a fi repartizat.

прикрепле́ние, *-я n.* **1.** fixare, legare. **2.** repartizare, înscriere; ataşare, arondare.

прикрепля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *прикрепи́ть*

прикрепля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прикрепи́ться.* **2.** *pas.* de la *прикрепля́ть.*

прикрúкивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прикрúкнуть*

прикрúкнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. прикрúкивать) на* + *acuz.* a se răsti, a ridica glasul *(la cineva).*

прикрути́ть, *-учу́, -у́тишь vb. pf. (ipf. прикру́чивать) acuz.* **1.** a lega, a prinde, a strînge. **2.** a coborî prin răsucire; ~ *фити́ль* a coborî fitilul.

прикру́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прикрути́ть*

прикрывáть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прикры́ть.*

прикрывáться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прикры́ться.* **2.** *pas.* de la *прикрывáть.*

прикры́ти|е, *-я n.* **1.** adăpost; acoperire; ~ *от дождя́* adăpost de ploaie. **2.** *(fig.)* paravan, mască. **3.** *(mil.)* acoperire; *а́рмия ~я* armată de acoperire; *бокова́е* ~ acoperirea unui flanc; ~ *отхо́да* acoperirea retragerii/replierii.

прикры́ть, *-рою́, -ро́ешь vb. pf. (ipf. прикрывáть) acuz.* cu *instr.* **1.** a acoperi; a închide; ~ *го́лову платко́м* a se lega la cap cu o basma; ~ *кастрю́лю кры́шкой* a acoperi cratiţa cu capacul; ~ *две́рь* a închide uşa. **2.** a feri, a adăposti; ~*от со́лнца* a feri de soare; ~ *от дождя́* a feri de ploaie.

3. *(mil.)* a sprijini; a acoperi, a apăra, a proteja; ~ *артилле́рией* a sprijini cu foc de artilerie. **4.** *(fig.)* a acoperi, a nu da pe faţă, a nu divulga, a ascunde, **5.** *(pop.)* a trage obloanele, a lichida. a închide.

прикры́ться, *-ро́юсь, -ро́ешься vb. pf. (ipf. прикрывáться)* **1.** a se acoperi a se înveli; a se închide. **2.** *(fig.)* a-şi ascunde, a-şi camufla (intenţiile, gîndurile); a invoca drept pretext. **3.** *(pop.)* a se închide, a lichida.

прúкуп, *-а m. (la jocul de cărţi)* cărţi preschimbate/cumpărate.

прикупáть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прикупúть*

прикупúть, *-уплю́, -у́пишь vb. pf. (ipf. прикупáть) acuz.* sau *gen.* **1.** a mai cumpăra. **2.** *(la jocul de cărţi)* a prinde, a trage.

прику́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прикурúть*

прикурúть *-урю́, -у́ришь vb. pf. (ipf. прику́ривать) acuz. у* + *gen.* a-şi aprinde ţigara *(de la cineva).*

прику́с, *-а m. sg.* muşcătură, articulaţie; *зу́бы с пра́вильным ~ом* dinţi cu muşcătură normală.

прикуси́ть, *-ушу́, -у́сишь vb. pf. (ipf. прику́сывать) acuz.* a muşca.

прику́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прикуси́ть* **2.** a muşca bucăţică cu bucăţică.

прилáв|ок, *-ка m.* tejghea; *рабóтники ~ка* vînzători de prăvălie; lucrători din comerţ.

прилага́тельное, *-ого n.* sau *имя ~(gram.)* adjectiv.

прилага́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *приложи́ть (2, 3)*

прила́дить, *-а́жу, -а́дишь vb. pf. (ipf. прила́живать) acuz.* к + *dat.* a potrivi, a ajusta, a pune.

прила́живание, *-я n.* ajustare, potrivire.

прила́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прила́дить*

приласка́ть, *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* a mîngîia, a dezmierda, a alinta.

приласка́ться, *-аюсь, -аешься vb. pf. к* + *dat.* a se alinta; a se gudura.

прилега́ние, *-я n.* alăturare, adiacenţă.

прилега́|ть, *-а́ем vb. ipf. к* + *dat.* **1.** *(pf. прилéчь)* a se lipi; a fi bine ajustat; *пла́тье хорóшо ~ет к тéлу* rochia cade ca turnată pe corp. **2.** *(примыкать)* a se învecina, a fi învecinat, a se mărgini; a fi adiacent.

прилега́ющий 1. *part. prez. act.* de la *прилега́ть.* **2.** *adj.* bine ajustat *(despre îmbrăcăminte).* **3.** *adj.* învecinat; adiacent.

прилежáние, *-я n. sg.* sîrguinţă, silinţă, hărnicie.

прилежáть, *-жúт vb. ipf. к* + *dat. (mat.)* a fi alăturat, a fi adiacent.

прилежáщий *(mat.)* **1.** *part. prez. act.* de la *прилежáть.* **2.** *adj.* alăturat, adiacent; ~ *у́гол* unghi alăturat, unghi adiacent.

прилéжно, *adv.* cu sîrguinţă, cu hărnicie.

прилéжный *adj.* sîrguitor, sîrguincios, silitor, harnic.

прилепи́ть, *-леплю́, -ле́пишь vb. pf. (ipf. прилепля́ть)* a lipi, a încleia.

прилепи́ться, *-ле́пится vb. pf. (ipf. прилепля́ться)* a se lipi; a fi lipit.

прилепля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *прилепи́ть.*

прилепля́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прилепи́ться.* **2.** *pas.* de la *прилепля́ть.*

прилёт, *-а m. sg.* venire, sosire *(în zbor);* sosirea păsărilor primăvara.

прилета́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *прилете́ть*

прилете́ть, *-лечу́, -лети́шь vb. pf. (ipf. прилетáть)* **1.** a veni, a sosi *(în zbor).* **2.** *(fig.)* a veni în fuga mare.

прилётн|ый *adj.* migrator, călător; ~*ые пти́цы* păsări migratoare, păsări călătoare.

прилéчь[1], *-ля́гу, -ля́жешь vb. pf.* **1.** a se culca *(pentru puţin timp).* **2.** a se apleca; a fi culcat la pămînt.

прилéчь[2], *-ля́жет vb. pf.* de la *прилегáть (1)*

прили́в, *-а m.* **1.** flux; *морско́й ~* flux marin; ~ *и отли́в* flux şi reflux, maree. **2.** aflux, afluenţă; *(med.)* ~ *кро́ви к голове́* aflux de sînge la cap; congestie cerebrală; ~ *пу́блики* afluenţă de public; ~ *эне́ргии* aflux de energie. **3.** *(fig.)* acces; *в ~е гне́ва* într-un acces de mînie; *в ~е ра́дости* cuprins de bucurie.

приливáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *прилúть*

прилúвный *adj.* de flux.

прилúзанный 1. *part. trec. pas.* de la *прилизáть.* 2. *adj.* lins, bine netezit.

прилизá|ть, *-ижý, -úжешь vb. pf. (ipf. прилúзывать) acuz.* a(-şi) linge, a(-şi) netezi.

прилипáние, *-я n.* aderenţă; adeziune; lipire *(de ceva).*

прилипáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *прилúпнуть*

прилúпнуть, *-нет vb. pf. (ipf. прилипáть)* к + *dat.* a se lipi; a se prinde (de ceva).

прилúпчив|ый *adj.* 1. lipicios, cleios. 2. *(fig.)* plictisitor, plicticos, sîcîitor. 3. molipsitor, contagios.

прилúстник, *-а m. (bot.)* stipulă.

прилúтие, *-я n.* infuzie.

вáприлúть, *-льёт vb. pf. (ipf. прилúвать)* 1. *(despre lichide)* a se urca; a 2. aduna, a se strînge; a se canaliza. *acuz.* + *gen.* a mai turna, a mai adăuga.

прилúчествовать, *-ствует vb. ipf. dat. (înv.)* a se cădea, a se cuveni, a-i sta bine.

прилúчие, *-я n.* bună-cuviinţă.

прилúчно *adv.* 1. cum se cade, cum se cuvine, cuviincios; ~ *вестú себя́* a se purta cuviincios. 2. *(довольно хорошо)* destul de bine, binişor.

прилúчный *adj.* 1. decent, cuviincios; ~ *анекдóт* anecdotă decentă. 2. bine crescut, cumsecade; ~ *человéк* om cumsecade. 3. *(înv.)* adevărat, potrivit, oportun. 4. destul de bun; acceptabil, convenabil; ~ *перевóд* traducere destul de bună.

приложéни|е[1], *-я n.* 1. *sg.* aplicare, aplicaţie, punere în aplicare, folosire; *(tehn.)* *тóчка ~я* punct de aplicaţie; *(mec.)* ~ *нагрýзки* aplicarea sarcinii. 2. *(sg.)* anexare, alăturare. 3. anexă, supliment, adaus, apendice; *журнáл с ~ями* revistă cu suplimente.

приложéние[2], *-я n. (gram.)* apoziţie, atribut apoziţional.

прилож|úть, *-ожý, -óжишь vb. pf. acuz. си* к + *dat.* 1. *(ipf. прикладывать)* a aplica, a pune *(pe sau peste ceva);* ~ *плáстырь* a aplica un plasture; ~ *печáть* a pune ştampila, a aplica sigiliul. 2. *(ipf. прилагáть)* a alătura, a anexa; ~ *кóпию* a anexa o copie. 3. *(ipf. прилагáть)* a aplica, a pune în practică, a întrebuinţa; a depune; ~ *все сúлы* a depune toate eforturile; ~ *старáние* a depune străduinţă ◇~ *рýку* a iscăli, a pune semnătura; ~ *рýку к чемý-л.* a pune umărul la ceva; a lua parte la ceva; *умá не ~ý* nu ştiu ce să mai cred; nu mă taie capul, nu mă duce capul.

приложúть|ся, *-ожýсь, -óжишься vb. pf. (ipf. прикладываться)* 1. a apleca, a apropia *(urechea, ochiul);* ~ *ýхом к двéри* a-şi lipi urechea de uşă. 2. a ochi, a lua la ochi; a ţinti ◇ *остальнóе ~тся* restul vine de la sine.

прилунéние, *-я n.* aselenizare, alunizare.

прилуни́ться, *-нúюсь, -нúшься vb. pf.* a aseleniza, a aluniza.

прильнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. льнуть)* к + *dat.* a se strînge lîngă cineva, a se lipi de cineva.

прúма, *-ы f. (muz.)* primadonă.

прúма-балерúна, *прúмы-балерúны f.* prima balerină.

примадóнна, *-ы f. (muz.)* primadonă.

примáзаться, *-áжусь, -áжешься vb. pf. (ipf. примáзываться)* 1. a se înfige, a se strecura, a se băga. 2. *(pop.)* a juca pe mîna cuiva *(la jocuri de noroc).*

примáзываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *примáзаться.* 2. *pas.* de la *примáзывать.*

примáнивание, *-я n.* momire.

примáнивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *приманúть*

приманúть, *-аню, -áнишь vb. pf. (ipf. примáнивать) acuz.* a atrage, a ademeni, a momi.

примáнк|а, *-и f.* momeală, nadă; atracţie; ~ *для ры́бы* nadă pentru peşti ◇ *служúть ~ой* a fi/a servi drept momeală.

примáночный *adj.* de momeală, de nadă.

примáт, *-а m. sg.* primat, întîietate, prioritate.

примáты, *-ов pl.; sg. -áт, -а m. (zool.)* primate.

примáчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *примочúть*

примелькá|ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* a deveni cunoscut, obişnuit, familiar.

применéние, *-я n. sg.* 1. aplicare, folosire, întrebuinţare; ~ *машúн* întrebuinţarea maşinilor; ~ *теóрии* aplicarea teoriei; ~ *сúлы* folosirea forţei; *находúть ~* a fi aplicat, a-şi găsi întrebuinţarea; ~ *я́дерного оружúя* folosirea armei nucleare. 2. adaptare; ~ *к нóвым услóвиям* adaptare la condiţii noi; *(mil.)* ~ *к мéстности* adaptare la teren.

применúмость, *-и f. sg.* aplicabilitate.

применúмый *adj.* aplicabil.

применúтельно *adv.* conform, potrivit; referitor la; în funcţie de...; *дéйствовать ~ к обстанóвке* a acţiona potrivit împrejurărilor.

применúть, *-еню, -éнишь vb. pf. (ipf. применя́ть) acuz.* a aplica, a pune în practică; a întrebuinţa, a folosi; ~ *свои́ знáния* a-şi aplica cunoştinţele; ~ *оружúе* a face uz de arme; ~ *сúлу* a recurge la forţă.

применúться, *-енюсь, -éнишься vb. pf. (ipf. применя́ться)* к + *dat.* a se adapta, a se acomoda, a se conforma; ~ *к обстоя́тельствам* a se adapta la împrejurări.

применя́емость, *-и f.* aplicabilitate.

применя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *применúть*

применя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* 1. de la *применúться.* 2. *pas.* de la *применя́ть.*

приме́р, *-а m.* 1. exemplu, pildă, model; *живóй ~* exemplu viu; *привести́ ~а* cita un exemplu; *слéдовать чьемý-л. ~у* a urma exemplul cuiva; *брать ~ с кого́-л.* a lua exemplu de la cineva; *стáвить в ~ кого́-л.* a lua |pe cineva drept exemplu; *не в ~* incomparabil, deosebit de...; *не в ~ лýчше* incomparabil mai bine; *не в ~ прóчим* spre deosebire de ceilalţi; *к ~у (сказáть)* de exemplu, de pildă; *недалекó идти́ за ~ом* nu-i greu să găseşti un exemplu. 2. *(mat.)* exerciţiu.

примерзáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *примёрзнуть*

примёрз|нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. примерзáть)* a îngheţa, a se lipi (de ceva) din cauza îngheţului.

примéрить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. примеря́ть) acuz.* a proba, a încerca; *~пиджáк* a proba o haină ◇ *(prov.) семь раз примéрь, а одúн раз отрéжь* măsoară de şapte ori şi taie o dată.

примéрка, *-и f. sg.* probare, probă; ~ *плáтья* probare a unei rochii/haine.

примéрно *adv.* 1. exemplar, foarte bine; ~ *вестú себя́* a se purta exemplar. 2. aproximativ, cu aproximaţie.

примéрность, *-и f. sg.* 1. desăvîrşire, caracter ireproşabil; ~ *егó поведéния* purtarea lui ireproşabilă. 2. caracter aproximativ; ~ *расчётов* aproximaţia calculelor.

примéрный *adj.* 1. exemplar, model, excelent. 2. aproximativ; ~ *подсчёт расхóдов* evaluarea aproximativă a cheltuielilor.

примéрочная, *-ой f.* cabină de probă *(la un magazin de confecţii, la croitorie)*

примеря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *примéрить*

прúмес|ь, *-и f.* amestec, adaus; impuritate, corp străin; *сóрная ~* impurităţi.

примéт|а, *-ы f.* 1. semn, indiciu; *особые ~ы* semne particulare, semnalmente; *дурнáя ~* semn rău, semn prevestitor de rele. 2. *(lingv.)* marcă, caracteristică ◇ *быть на ~е* a fi luat la ochi; *имéть на ~е* a avea în vedere; *брать на ~у* a avea în vedere.

приметáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. примётывать) acuz.* a însăila.

приметúть, *-éчу, -éтишь vb. pf. (ipf. примечáть) acuz.* a observa; a remarca, a băga de seamă; *(fig.)* *не ~ слонá* a nu sesiza esenţialul.

примётка, *-и f. sg.* însăilare.

примётливость, *-и f. sg.* isteţime, spirit de observaţie, perspicacitate.

примётливый *adj.* isteţ, pătrunzător, dotat cu spirit de observaţie.

примéтно *adv.* vădit, vizibil, simţitor.

примéтный *adj.* vădit, vizibil; bătător la ochi.

примётывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *приметáть*

примечáни|е, *-я n.* adnotare, însemnare, notă, remarcă; observaţie; *снабдúть ~ями* a adnota.

примеча́тельность, *-и f. sg.* caracter remarcabil, însemnătate.

примеча́тельн|ый *adj.* remarcabil, deosebit; însemnat; curios; ~. *слу́чай* un caz remarcabil; ~*ое призна́ние* mărturie semnificativă.

примеча́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *приме́тить.* **2.** *за* + *instr. (pop.)* a supraveghea, a nu scăpa din ochi, a urmări.

приме́шивание, *-я n.* amestecare.

приме́шать, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. приме́шивать) acuz.* sau *gen.* a amesteca, a adăuga *(amestecînd).*

приме́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *примешáть*

приминáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *примя́ть*

примире́нец, *-нца m. (peior.)* împăciuitorist.

примире́ние, *-я n.* împăcare, conciliere, împăciuire; ~ *сторо́н* împăcarea părților.

примирённый 1. *p.t.p.* de la *примири́ть.* **2.** *adj.* împăcat; resemnat.

примире́нческий *adj. (peior.)* împăciuitorist; de împăciuitorism.

примире́нчество, *-а n. sg. (peior.)* împăciuitorism.

примири́мый *adj.* conciliabil, care poate fi împăcat.

примири́тельный *adj.* conciliant, conciliator, împăciuitor.

примири́ть, *-рю, -ри́шь vb. pf. ipf. примиря́ть) acuz.* **1.** a împăca. **2.** cu *с* + *instr.* a face să se resemneze/să se împace cu ceva.

примири́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. примиря́ться)* **1.** a se împăca. **2.** a se împăca, a se deprinde; a se resemna; ~ *с мы́слю* a se împăca cu gîndul.

примиря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *примири́ть*

примиря́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *примири́ться.* **2.** *pas.* de la *примиря́ть.*

примиря́юще *adv.* conciliant, cu un ton împăciuitor.

примити́в, *-а m.* **1.** lucru primitiv. **2.** fenomen primitiv, fenomen primar. **3.** *(arte)* primitiv.

примити́визм, *-а m. sg.* primitivism.

примити́вно *adv.* (în mod) primitiv, rudimentar.

примити́вность, *-и f. sg.* primitivism stare primitivă, caracter primitiv.

примити́вный *adj.* primitiv, rudimentar.

примкну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf.* a tăcea, a se astîmpăra, a se liniști.

при́морозок, *-зка m.* brumă, îngheț de primăvară.

примо́рский *adj.* maritim; de litoral; costier; de coastă.

примо́рье, *-я n.* litoral, zonă de litoral.

примости́ться, *-ощу́сь, -ости́шься vb. pf. (pop.)* a-și găsi un locșor, a se așeza *(într-un loc incomod).*

примочи́ть, *-очу́, -о́чишь vb. pf. (ipf. примáчивать)* a uda, a muia; a obloji.

примо́чк|а, *-и f.* medicament lichid pentru comprese; *де́лать ~и* a pune comprese; *свинцо́вая ~* apă de plumb; *~ для глаз* apă de ochi.

при́мула, *-ы f. (bot.)* primulă; ciubotica-cucului.

при́мус, *-а m.* primus.

примча́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf.* **1.** a aduce în goană. **2.** *v. примча́ться.*

примча́ться, *-чу́сь, -чи́шься vb. pf.* a veni în fuga mare, a sosi alergînd.

примыка́ние, *-я n.* **1.** *(gram.)* juxtapunere, alăturare. **2.** *sg.* joncțiune; atingere, alipire.

примыка́|ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* **1.,** *ipf.* de la *примкну́ть.* **2.** a se mărgini a se învecina; a fi alăturat; *к до́му ~ет сад* alături de casă e o grădină.

примы́слить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. примышля́ть) acuz. (înv.)* a (mai) adăuga ceva de la sine; a născoci, a scorni.

примышля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *примы́слить*

примя́ть, *-мну́, -мнёшь vb. pf. (ipf. приминáть) acuz.* a mototoli, a strivi puțin.

принадлежа́ть, *-жу́, -жи́шь vb. ipf.* **1.** *dat.* a aparține, a-i reveni; a fi inerent cuiva; *ему́ ~ит заслу́га* lui îi revine meritul.

принадле́жност|ь, *-и f.* **1.** *sg.* apartenență; ~ *к па́ртии* apartenență la partid; *социа́льная ~* origine socială. **2.** *pl.* articole, rechizite; *канцеля́рские ~и* furnituri, rechizite de birou; *спорти́вные ~и* material sportiv; *посте́льные ~и* cazarmament ◇ *по ~и* cui i se cuvine; după apartenență.

принале́чь, *-ля́гу, -ля́жешь vb. ipf. на* + *acuz.* **1.** a se opinti, a se lăsa pe. **2.** a se apuca cu sîrguință de ceva.

принаряди́ть, *-яжу́, -я́дишь vb. pf. (ipf. принаряжáть) acuz.* a găti, a împodobi.

принаряди́ться, *-яжу́сь, -я́дишься vb. pf. (ipf. принаряжáться)* a se găti, a se împodobi.

принаряжáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *принаряди́ть*

принаряжáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *принаряди́ться.* **2.** *pas.* de la *принаряжáть.*

принево́лить, *-лю, -лишь vb. pf.* de la *невóлить*

принесе́ние, *-я n. sg.* aducere, prestare, depunere; ~ *прися́ги* prestare de jurămînt.

принести́, *-су́, -сёшь vb. pf. (ipf. приноси́ть) acuz.* **1.** a aduce; ~ *обра́тно* a aduce înapoi. **2.** a rodi, a da roade. **3.** a făta. **4.** *(fig.)* a aduce, a pricinui; ~ *по́льзу* a aduce folos; ~ *дохóд* a aduce venit; ~ *вред* a aduce pagubă, a strica; a face rău, a fi vătămător; ~ *сча́стье* a aduce noroc. **5.** *(cu diverse determinări, sensul reieșind din acestea)* a face ceva; ~ *благодáрность* a mulțumi; a aduce mulțumiri; ~ *кля́тву* a jura; ~ *в же́ртву что-л.* a sacrifica ceva; ~ *в дар* a aduce în dar, a dărui; ~ *свой извине́ния* a cere iertare, a cere scuze.

принести́сь, *-су́сь, -сёшься vb. pf. (ipf. приноси́ться)* a sosi în goană, a sosi ca vîntul.

принижáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *прини́зить*

прини́женность, *-и f. sg.* (stare de) umilință, înjosire.

прини́женный 1. *p.t.p.* de la *прини́зить.* **2.** *adj.* umilit, înjosit; umil.

прини́зить, *-и́жу, -и́зишь vb. pf. (ipf. принижáть) acuz.* a umili, a înjosi.

приника́ть, *-áю, -áешь vb. ipf. прини́кнуть*

прини́кнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. приника́ть)* к + *dat.* a se apleca, a se lipi, a se strînge lîngă cineva, ceva.

принима́|ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *приня́ть.* **2.** *acuz. (despre medici, avocați)* a primi, a consulta. **3.** *acuz.* sau fără *compl.* a moși; ~ *ро́ды; ~ ребёнка* a moși un copil ◇ ~*я во внима́ние, что* ... avînd în vedere că ...; luînd în considerație că ...

принима́|ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *приня́ться.* **2.** *pas.* de la *принима́ть.*

принора́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *приноров и́ть*

принора́вливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *приноров и́ться.* **2.** *pas.* de la *принора́вливать.*

приноров и́ть, *-влю́, -ви́шь vb. pf. (ipf. принора́вливать) acuz.* a adapta, a potrivi, a face să coincidă.

приноров и́ться, *-влю́сь, -ви́шься vb. pf. (ipf. принора́вливаться)* к + *dat.* a se adapta, a se acomoda; ~ *к обстоя́тельствам* a se adapta la împrejurări.

приноси́ть, *-ошу́, -о́сишь vb. ipf.* de la *принести́*

приноси́ться, *-ошу́сь, -о́сишься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *принести́сь.* **2.** *pas.* de la *приноси́ть.*

принoше́ние, *-я n. sg.* **1.** aducere. **2.** *(înv.)* dar, cadou, prinos, ofrandă.

принуди́ловка, *-и f. (pop.)* muncă forțată.

принуди́тельность, *-и f. sg.* caracter forțat/silit, constrîngere.

принуди́тельн|ый *adj.* silit, forțat, coercitiv; constrîns; ~*ые ме́ры* măsuri de constrîngere; ~*ым путём* prin constrîngere.

принуди́ть, *-у́жу, -у́дишь vb. pf. (ipf. принужда́ть) acuz.* cu *inf.* a sili, a constrînge, a forța, a obliga.

принужда́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *принуди́ть*

принужде́ни|е, *-я n. sg.* constrîngere, silire; *без ~я* fără constrîngere, nesilit, de bună voie; *по ~ю* fiind silit/constrîns.

принуждённость, *-и f. sg.* lipsă de naturalețe, artificialitate, afectare; ~ *в разгово́ре* afectare în vorbire.

принуждённый 1. *p.t.p.* de la *принуди́ть.* **2.** *adj. lung.* forțat, silit; nefiresc; afectat; ~ *смех* rîs forțat.

принц, *-а m.* principe, prinț.

принцéсса, *-ы f.* principesă, prinţesă ◇ *~ на горóшине* crescut în vată.

прúнцип, *-а m.* 1.principiu; *~ добровóльности* principiul liberului consimţământ; *(mat.)~взаúмности* principiul reciprocităţii; *(fiz.) ~ относúтельности* principiul relativităţii. **2.** principiu, punct de vedere, convingere; *из ~а* din principiu; *держáться твёрдых ~ов* a fi un om de principiu ◇ *в ~е* în principal; în principiu; în linii generale.

принципáт, *-а m. (ist.)* principat.

принципиáльно *adv.* **1.** *(из принципа)* (în mod) principial, din principiu. **2.** *(по существу)* în principiu; *~ он прав* în principiu el are dreptate.

принципиáльность, *-и f. sg.* principialitate.

принципиáльн|ый *adj.* **1.** principial; *~ вопрóс* chestiune principială; *~ое разногласúе* deosebire principială de vederi. **2.** de/cu principii; *~ человéк* om de principii.

прин|ю́хаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. принюхúваться)* к + *dat.* **1.** *(привыкнуть к запаху)* a se obişnui cu un miros. **2.** *(понюхать)* a mirosi *(ceva).*

принюхúваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *принюхáться*

прин|я́ть|е, *-я n. sg.* **1.** primire, admitere; *~ в пáртию* primire în partid; *~ на слýжбу* primire în serviciu. **2.** acceptare; *~ назначéния* acceptarea unei numiri. **3.** *(cu privire la medicamente)* luare, administrare; *~ лекáрства* luarea unui medicament. **4.** adoptare, admitere; *~ закóна* adoptarea unei legi; *~ решéния* adoptarea unei hotărîri; *~ проéкта* admiterea unui proiect; *~ присяги* prestarea/ depunerea jurămîntului; *~ гражданствá* naturalizare.

прúня|тый 1. *p.t.p.* de la *принáть.* **2.** *adj.* primit, acceptat; *так ~о* aşa se obişnuieşte.

прин|я́ть, *приму́, прúмешь vb. pf. (ipf. причимáть)* **1.** *acuz. (взять, получить)* a primi, a lua, a lua în primire, a prelua; *~ товáр* a lua marfa în primire; *~ делá по áкту* a lua în primire gestiunea cu proces-verbal; *~ командование* a prelua comanda; *~пост* a primi un post; a prelua un post. **2.** *acuz. (куда-л.)* a primi, a admite; *~ на слýжбу* a primi în serviciu; *~ в университéт* a primi la universitate. **3.** *acuz.* a primi; *~ делегáцию* a primi o delegaţie; *~ гостéй* a primi musafiri; *хорошó ~ кого́-л.* a primi bine pe cineva. **4.** *acuz. (согласиться)* a accepta; a fi de acord cu ceva; *~ предложéние* a accepta propunerea. **5.** *acuz.* a adopta, a vota; a aproba; *~ закóн* a adopta o lege; *~ резолю́цию* a adopta o rezoluţie; *~ решéние* a lua o hotărîre. **6.** *acuz. (cu privire la medicamente)* a lua; *~ микстýру* a lua o doctorie. **7.** *acuz.* a face *(o baie, un duş); ~ вáнну* a face o baie. **8.** *acuz.* cu *за* + *acuz.* a lua drept ...; *~ за знакóмого* a lua pe cineva drept un cunoscut; *~ за чúстую монéту* a o lua de bună. **9.** *acuz. (pop.)* a lua, a ridica, a strînge ◇ *(mil.) ~ бой* a primi lupta; *~ прися́гу* a depune a presta jurămîntul; *~ парáд* a primi parada; *~ в расчёт* a ţine seama; a ţine socoteală; *~ к сéрдцу* a pune la inimă, a-şi face inimă rea; *~ чью-л. сторóну* a ţine partea cuiva; *~ сигнáл* a repeta semnalul; *~ монáшество* a se călugări; *~ христиáнство* a se converti la creştinism; *~ в штыкú* a) a întîmpina *(pe inamic)* cu baioneta la armă; b) *(fig.)* a ataca cu vehemenţă, a lua în focuri; *~ учáстие в ком-л.* a se interesa de soarta cuiva, a-i da ajutor; *~ мéры* a lua măsuri; *~ на себя́ винý* a lua vina asupra sa; *~ на себя́ ответственность* a-şi asuma răspunderea; *~ на свой счёт* a se simţi direct vizat; *~ хорóший оборóт* a lua o întorsătură bună; *~ к свéдению* a lua notă; *~ во внимáние* a lua în seamă; a lua în consideraţie; *~ что-л. в шýтку* a lua ceva în glumă; *~ всерьёз* a lua în serios.

прин|я́ться, *приму́сь, прúмешься vb. pf. (ipf. принимáться)* **1.** *за* + *acuz.* sau cu *inf.* a se apuca de ...; a se pune pe ...; *~ за рабóту* a se pune pe lucru. **2.** *за* + *acuz.* a se ocupa de cineva, a căuta să-l influenţeze. **3.** *(о прививке)* a (se) prinde *(despre vaccin).*

приободри́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. приободря́ть)* a încuraja, a îmbărbăta *(puţin).*

приободри́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. приободря́ться)* a se încuraja, a se mai îmbărbăta.

приободря́ть(ся), *-я́ю(сь), -я́ешь(ся) vb. ipf.* de la *приободри́ть(ся)*

приобрести́, *-ретý, -ретёшь vb. pf. (ipf. приобретáть) acuz.* **1.** a căpăta, a dobîndi; a cîştiga; *~ знáния* a dobîndi cunoştinţe; *~ чьё-л. расположéние* a cîştiga bunăvoinţa cuiva; *~ влáсть* a căpăta puterea. **2.** a cumpăra; a achiziţiona. **3.** *(cu privire la calităţi, stări etc.)* a căpăta; *~ значéние* a căpăta importanţă.

приобрета́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *приобрести́*

приобрете́ние, *-я n. sg.* **1.** căpătare, dobîndire; procurare; achiziţionare, cumpărare; *~ знáний* dobîndire de cunoştinţe. **2.** achiziţie, cumpărătură.

приобща́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *приобщи́ть*

приобща́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *приобщи́ться.* **2.** *pas.* de la *приобща́ть.*

приобще́ние, *-я n. sg.* **1.** antrenare; familiarizare, iniţiere, adaptare. **2.** anexare, alăturare. **3.** *(bis.)* împărtăşire, cuminecare.

приобщи́ть, *-щý, -щúшь vb. pf. (ipf. приобща́ть) acuz.* **1.** a iniţia. **2.** a anexa; *~ докумéнты к дéлу* a anexa actele la dosar.

приобщи́ться, *-щýсь, -щúшься vb. pf. (ipf. приобща́ться)* к + *dat.* a se împărtăşi din ...; a se iniţia în ...; a lua parte la ...

приоде́ть, *-éну -éнешь vb. pf. acuz.* **1.** a îmbrăca, a procura haine (cuiva). **2.** a îmbrăca frumos, a găti.

приоде́ться, *-éнусь, -éнешься vb. ipf.* a se îmbrăca frumos, a se împodobi, a se găti.

приорите́т, *-а m. sg.* prioritate.

приоса́ниваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *приоса́ниться*

приоса́ниться, *-нюсь, -нишься vb. pf. (ipf. приоса́ниваться)* a-şi lua o înfăţişare demnă/plină de importanţă.

приостана́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *приостанови́ть*

приостана́ливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *приостанови́ться.* **2.** *pas.* de la *приостана́ливать.*

приостанови́ть, *-овлю́, -óвишь vb. pf. (ipf. приостана́вливать) acuz.* a opri *(pentru un timp oarecare),* a suspenda, a întrerupe; a sista; *~ рабóту* a întrerupe lucrul.

приостанови́|ться, *-овлю́сь, -óвишься vb. pf. (ipf. приостана́вливаться)* a se opri *(pentru un timp oarecare);* a fi suspendat; a se întrerupe; a stagna.

приостано́вка, *-и f. sg.* oprire, suspendare, întrerupere, sistare; *~ воéнных дéйствий* suspendarea provizorie a ostilităţilor.

приотвори́ть, *-орю́, -óришь vb. pf. (ipf. приотворя́ть) acuz.* a întredeschide, a deschide puţin.

приотвори́|ться, *-óрится vb. pf. (ipf. приотворя́ться)* a se întredeschide, a se deschide puţin.

приотворя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *приотвори́ть*

приотворя́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *приотвори́ться.* **2.** *pas.* de la *приотворя́ть*

приоткрыва́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *приоткры́ть*

приоткрыва́ться, *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *приоткры́ться.* **2.** *pas.* de la *приоткрыва́ть.*

приоткры́ть, *-рóю, -рóешь vb. pf. (ipf. приоткрыва́ть) acuz.* a întredeschide, a deschide puţin.

приоткры́ться, *-рóется vb. pf. (ipf. приоткрыва́ться)* a se întredeschide, a se deschide puţin.

прихо́тить, *-óчу, -óтишь vb. pf. (ipf. прихóчивать) acuz.* sau к + *dat.* a stîrni pofta; a trezi gustul/interesul cuiva.

прихо́ти|ться, *-óчусь, -óтишься vb. pf. (ipf. прихóчиваться)* a căpăta interes, a prinde gust, a se pasiona pentru ceva.

прихóчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прихóтить*

прихóчиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прихóтиться.* **2.** *pas.* de la *прихóчивать.*

припада́|ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *припáсть*[1]. **2.** a şchiopăta puţin.

припа́д|ок, *-дка m.* acces, atac, criză *сердéчный ~* atac de inimă; *нéрв-*

ный ~ criză de nervi; *в ~ке гне́ва* într-un acces de mînie.

припа́дочн|ый *adj.* **1.** de/referitor la acces/atac/criză. **2.** ~ый, *-ого m.* epileptic.

припа́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *припая́ть*

припа́йка, *-и f.* **1.** *sg.* sudare, lipire. **2.** piesă sudată/lipită. **3.** *(tehn.)* aliaj pentru lipit.

припа́рк|а, *-и f.* cataplasmă, oblojeală, compresă *(caldă)*; prişniţă ◇ *как мёртвому ~и* de nici un folos; ajută ca mortului bocetul.

припаса́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *припасти́*

припасти́, *-су́, -сёшь vb. pf. (ipf. припаса́ть) acuz.* sau *gen.* a pregăti *(din timp)*; a se aproviziona, a face provizii; a pune deoparte, a economisi.

припа́сть [1], *-адý, -адёшь vb. pf. (ipf. припада́ть)* к + *dat.* a se strînge lîngă ...; a se lipi de ...; a se pleca la ...

припа́|сть [2], *-адёт vb. pf.* к + *dat. (înv.)* a se ivi, a apărea.

припа́сы, *-ов* **1.** provizii; *съестны́е ~* produse alimentare, alimente; *боевы́е ~* muniţii. **2.** accesorii; ustensile; *рыболо́вные ~* ustensile de pescuit.

припа́хива|ть, *-ает vb. ipf. instr.* a mirosi a ... (ceva neplăcut), a avea iz de ...

припа́шка, *-и f.* praşilă suplimentară.

припа́ять, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. припа́ивать) acuz.* a suda, a lipi.

припе́в, *-а m.* refren.

припев|а́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* a fredona, a îngîna un cîntec.

припева́|ючи *adv. (în expr.) жить ~* a trăi fără griji, a huzuri; a trăi ca în sînul lui Avram.

припёк [1], *-а (-у) m. sg.* spor la coacerea pîinii.

припёк [2], *-а (-у) m. sg.* loc însorit; *сиде́ть на ~е* a sta la soare.

припёк|а, *-и f. (pop. în expr.)* сбо́ку *~у* aşa, hodoronc-tronc; nitam-nisam; ca musca în lapte.

припека́ть, *-а́ет vb. pf. (ipf. припе́чь)* a frige, a dogori, a arde puternic *(despre soare)*.

припере́ть, *-пру́, -прёшь vb. pf. (ipf. припира́ть)* **1.** a închide. **2.** a strînge; *(fig.) ~ кого́-л. к сте́нке* sau *две́рью* a strînge pe cineva cu uşa, a prinde la strîmtoare.

припира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *припере́ть*

приписа́ть, *-ишу́, -и́шешь vb. pf. (ipf. припи́сывать) acuz.* **1.** a adăuga *(în scris)*. **2.** a înscrie, a înregistra. **3.** cu *dat.* a atribui, a pune pe seama; a socoti (ceva) drept cauză.

приписа́ться, *-ишу́сь, -и́шешься vb. pf. (ipf. припи́сываться)* a se înscrie, a se înregistra.

припи́ск|а, *-и f.* **1.** adaos; notă; *~ к письму́* post-scriptum. **2.** *sg.* înscriere; înregistrare.

приписно́й *adj. (adm.)* afectat, anexat la ...; pendinte de ...

припи́сывание, *-я n. sg.* atribuire.

припи́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *приписа́ть*

припи́сываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *приписа́ться*. **2.** *pas.* de la *припи́сывать*.

припла́та, *-ы f. sg.* plată suplimentară, sumă plătită în plus, supliment de plată.

приплати́ть, *-ачу́, -а́тишь vb. pf. acuz.* a mai plăti, a plăti pe deasupra, a plăti în plus.

припл|ести́, *-лету́, -летёшь vb. pf. (ipf. приплета́ть) acuz.* **1.** a mai împleti, a adăuga o împletitură. **2.** *(fig. pop.)* a amesteca, a implica; a pomeni.

приплести́сь, *-лету́сь, -летёшься vb. pf. (pop.)* a veni/a ajunge cu greu; a se tîrî.

приплета́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *приплести́*

приплёд, *-а m. sg.* prăsilă, fătătură.

приплыва́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *приплы́ть*

приплы́ть, *-ывý, -ывёшь vb. pf. (ipf. приплыва́ть)* a ajunge *(plutind, înot)*.

приплю́снутый **1.** *p.t.p.* de la *приплю́снуть*. **2.** *adj.* turtit.

приплю́снуть, *-ну, -нешь vb. pf. acuz.* a turti; a strivi.

приплюсова́ть, *-сýю, -сýешь vb. pf. (ipf. приплюсо́вывать) acuz. (pop.)* a mai adăuga la total, a adăuga în plus.

приплюсо́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *приплюсова́ть*

припля́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a dănţui; a sălta, a ţopăi.

приподнима́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *приподня́ть*

приподнима́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *приподня́ться*. **2.** *pas.* de la *приподнима́ть*.

припо́днятость, *-и f. sg.* **1.** vioiciune, înviorare. **2.** caracter solemn; ~ *сти́ля* stil solemn/înalt.

припо́днятый **1.** *p.t.p.* de la *приподня́ть*. **2.** *adj.* vioi, înviorat, însufleţit; animat. **3.** *adj. (despre stil)* solemn, înalt, retoric.

приподня́ть, *-ниму́, -ни́мешь vb. pf. (ipf. приподнима́ть* sau *pop. приподымáть) acuz.* a ridica puţin; ~ *за́навес* a ridica puţin cortina.

приподня́ться, *-ниму́сь, -ни́мешься vb. pf. (ipf. приподнима́ться* sau *pop. приподыма́ться)* a se ridica puţin.

приподымáть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pop.)* de la *приподня́ть*

приподыма́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf. (pop.)* de la *приподня́ться*. **2.** *pas.* de la *приподымáть*.

припо́й, *-я m. sg.* aliaj de lipit.

приползáть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *приползти́*

приползти́, *-зу́, -зёшь vb. pf. (ipf. приползáть)* a ajunge (undeva) tîrîndu-se, a se tîrî pînă la ...

припомина́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *припо́мнить*

припомина́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *припо́мниться*

припо́м|нить, *-ню, -нишь vb. pf.* **1.** *(ipf. припомина́ть) acuz.* a-şi aminti, a-şi aduce aminte (de ceva). **2.** *acuz.* cu *dat.* a nu ierta; *я тебе́ э́то ~ню* n-am să-ţi iert asta; n-am să ţi-o uit.

припо́мниться, *-нюсь, -нишься vb. pf. (ipf. припомина́ться)* a-i veni în gînd, a-şi aduce aminte.

припра́ва, *-ы f.* dresuri; sos; condiment.

припра́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. приправля́ть)* **1.** *acuz.* cu *instr. (eду)* a drege. **2.** *acuz. (tipogr.)* a potrivi.

припра́вка, *-и f. (tipogr.)* potrivealã.

припра́влять, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *припра́вить*

припры́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a sălta, a sări.

припряжно́й, *adj.* lăturaş înhămat.

припря́жка, *-и f.* lăturaş la înhămat.

припря́тать, *-я́чу, -я́чешь vb. pf. (ipf. припря́тывать) acuz.* a ascunde, a pune la o parte, a păstra.

припря́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *припря́тать*

припу́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *припугну́ть*

припугну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. припу́гивать) acuz. instr.* a speria, a ameninţa.

припу́дривание, *-я n.* pudrare.

припу́дривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *припу́дрить*

припу́дриваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *припу́дриться*. **2.** *pas.* de la *припу́дривать*.

припу́дрить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. припу́дривать) acuz.* a pudra uşor, a da cu puţină pudră.

припу́дриться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. припу́дриваться)* a se pudra puţin, a se da cu puţină pudră.

при́пуск, *-а m.* **1.** lărgire, lungire. **2.** *(tehn.)* toleranţă; adaos; supradimensionare.

припуска́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *припусти́ть*

припусти́|ть, *-ущу́, -у́стишь vb. pf. (ipf. припуска́ть)* **1.** *acuz.* к + *dat.* a lăsa să se apropie. **2.** *acuz. (pop.)* a îndemna, a da bice. **3.** *(pop.)* a lua la goană, a grăbi pasul. **4.** *(pop.)* a (se) întreţi. **5.** *acuz.* a lărgi, a lungi, a da drumul.

припу́тать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. припу́тывать) acuz.* a adăuga, a uni, a amesteca. **2.** a implica.

припу́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *припу́тать*

припухáть, *-áет vb. ipf.* de la *припу́хнуть*

припу́хлость, *-и f.* umflătură (mică).

припу́хлый *adj.* (puţin) umflat.

припу́х|нуть, *-нет vb. pf. (ipf. припухáть)* a se umfla (puţin).

прираба́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *приработáть*

приработáть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. прираба́тывать) acuz.* a cîştiga *(suplimentar, pe deasupra)*.

приработка, *-и f. (tehn.)* rodaj; rodare; ajustare prin funcţionare.

прира́ботоk, *-тка m.* cîştig suplimentar; ciubuc.

прира́вниватьсяˌ *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *приравня́ть*

прира́вниватьсяˌ *-аемся vb. ipf. pas.* a fi asimilat, a fi considerat egal.

приравня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. прира́вниватьˌ acuz.* cu *к* + *dat.* a asimila, a considera egal, a pune pe aceeaşi treaptă cu.

прираста́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *прирасти́*

прирас|ти́, *-тёт vb. pf. (ipf. прирастать)* **1.** *к* + *dat.* a se prinde. **2.** a creşte *(în volum)*, a spori *(la număr)*.

приращéние, *-я n.* **1.** creştere, sporire; adăugire; ~ *населéния* creşterea populaţiei; ~ *капитáла* creşterea capitalului; *(mat.)* ~ *фýнкции* creşterea funcţiei. **2.** *(lingv.)* augment; element prefixal; element sufixal.

приревновáть, *-нýю, -нýешь vb. pf. (ipf. ревновáть) acuz.* cu *к* + *dat.* a fi gelos.

прирéзать [1], *-éжу, -éжешь vb. pf. (ipf. прирезáть* şi *прирéзывать) acuz.* a adăuga *(prin parcelare)*.

прирéзать [2], *-éжу, -éжешь vb. pf. (ipf. прирéзывать) acuz.* a tăia, a înjunghia.

прирезáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *прирéзать* [1]

прирéзывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прирéзать*

прирéчный *adj.* de lîngă rîu.

приро́д|а, *-ы f. sg.* **1.** natură; *мёртвая* ~ natură moartă; *живáя* ~ natură vie; *явлéние* ~*ы* fenomen al naturii; *зако́н* ~*ы* lege a naturii; *овладéть си́лами* ~*ы* a stăpîni forţele naturii; *на ло́не* ~*ы* în natură. **2.** *(fig.)* natură, caracter ◇ *по* ~*е* din fire; *в* ~*е вещéй* în firea lucrurilor; *игрá* ~*ы* joc al naturii; *по своéй* ~*е* prin definiţie.

приро́дн|ый *adj.* **1.** natural; firesc; ~*ые бога́тства* bogăţii naturale; ~ *газ* gaz natural. **2.** neaoş, din tată în fiu; get-beget, sadea. **3.** înnăscut; ~ *тала́нт* talent înnăscut.

природове́д, *-а m.* naturalist.

природове́дение, *-я n. sg.* ştiinţe naturale, ştiinţele naturii.

природове́дческий *adj.* de ştiinţe naturale.

прирождённый *adj.* **1.** înnăscut; congenital; ~ *тала́нт* talent înnăscut. **2.** adevărat, autentic; cu vocaţie; ~ *худо́жник* pictor cu vocaţie.

приро́ст, *-а m. sg.* creştere, mărire; spor, excedent; ~ *по объёму* creştere în volum; ~ *по ве́су* spor de greutate; ~ *населе́ния* spor al populaţiei; ~ *проду́кции* sporirea producţiei.

приручáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *приручи́ть*

приручáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *приручи́ться*. **2.** *pas* de la *приручáть*.

приручéние, *-я n. sg.* domesticire, îmblînzire.

приручённый **1.** *p.t.p.* de la *приручи́ть*. **2.** *adj.* domesticit, îmblînzit, blînd.

приручи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. приручáть) acuz.* **1.** a domestici, a îmblînzi. **2.** *(fig.)* a-şi ataşa pe cineva, a-l face să fie ascultător.

приручи́ться, *-чу́сь, -чи́шься vb. pf. (ipf. приручáться)* **1.** a se domestici. **2.** a se ataşa, a se obişnui (cu cineva); a deveni ascultător.

присáдка, *-и f. (chim.)* adaus, aditiv.

присáдочный *adj.* adiţional, de adaus.

присáживаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *присéсть* (2)

присáсываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *присоса́ться*

присвáивание, *-я n. sg.* = *присвоéние*

присвáивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *присвои́ть*

присвáтать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. присвáтывать) acuz. (pop.)* a peţi.

присвáтаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. присвáтываться)* *к* + *dat. (pop.)* a cere în căsătorie.

присвáтывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *присвáтать*

присвáтываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *присвáтаться*. **2.** *pas.* de la *присвáтывать*.

прúсвист, *-а m.* fluierat, şuierat; triluri; *говори́ть с* ~*ом* a vorbi şuierînd.

присвúстывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** a fluiera. **2.** a vorbi şuierînd.

присвоéни|е, *-я n. sg.* **1.** însuşire, apropriere; uzurpare; ~ *чужо́го иму́щества* însuşirea averii altuia; *(ec. pol.) капиталисти́ческий спо́соб* ~*я* modul de însuşire capitalist. **2.** conferire, decernare; atribuire; ~ *зва́ния* conferirea unui titlu.

присвои́ть, *-ою, -о́ишь vb. pf. (ipf. присва́ивать) acuz.* **1.** a-şi însuşi, a-şi apropria; a pune mîna; a uzurpa. **2.** cu *dat.* a conferi, a decerna, a atribui.

присе́д, *-а m. (sport)* îndoirea genunchilor.

приседáние, *-я n.* **1.** lăsare pe vine. **2.** *(înv.)* reverenţă.

приседáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *присéсть*

присемéнник, *-а m. (bot.)* carunculă.

присéст, *-а m. (în expr.)* *в одúн* ~ sau *за одúн* ~ dintr-o dată, repede.

присéсть, *-ся́ду, -ся́дешь vb. pf.* **1.** *(ipf. приседáть)* a se lăsa pe vine. **2.** *(ipf. присáживаться)* a se aşeza *(pentru un scurt timp)*, a lua loc.

прúсказка, *-и f.* introducere *(la o poveste)*, formulă introductivă *(la un basm)*.

прискакáть, *-ачý, -áчешь vb. pf.* a sosi în goană; ~ *верхóм* a veni în galop.

прискóрби|е, *-я n.* mîhnire, durere, regret; *к (моемý бóльшóму)* ~*ю* spre marele meu regret.

прискóрбно *pred. impers.* e regretabil, e lureros; ~ *ви́деть...* e dureros să vezi...; ~, *что ...* este regretabil că...

прискóрбный *adj.* trist, dureros, regretabil.

прискýчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прискýчить*

прискýчи|ть, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. прискýчивать) dat.* a se plictisi, a i se urî.

присла́ть, *пришлю́, пришлёшь vb. pf. (ipf. присыла́ть) acuz.* a trimite.

прислóвье, *-я n.* zicală, vorbă de duh.

прислонúть, *-оню́, -они́шь vb. pf. (ipf. прислоня́ть) acuz.* a rezema, a propti, a sprijini.

прислонúться, *-онюсь, -они́шься vb. pf. (ipf. прислоня́ться)* *к* + *dat.* a se rezema, a se propti, a se sprijini.

прислýга, *-и f* **1.** *(служанка)* servitoare, fată în casă. **2.** *sg. col. (înv.)* servitorime. **3.** *sg. col. (mil.)* servanţi; *орудúйная* ~ servanţii tunului.

прислýживать, *-аю, -аешь vb. ipf. dat.* sau *fără compl. (înv.)* a servi; ~ *за столóм* a servi la masă.

прислýживаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. (pf. прислужúться)* a o face pe sluga, a se băga pe sub piele, a se linguşi.

прислужúться, *-ужýсь, -ýжишься vb. pf.* de la *прислýживаться*

прислýжник, *-а m.* **1.** *(înv.)* servitor, slugă. **2.** slugoi, lacheu.

прислýшаться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* **1.** *(ipf. прислýшиваться)* a asculta atent, a-şi ciuli urechile. **2.** *(ipf. прислýшиваться) (fig.)* a fi atent, a lua în seamă. **3.** a se obişnui *(cu un sunet)*.

прислýшиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *прислýшаться (1, 2)*

присмáтривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *присмотрéть*

присмáтриваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *присмотрéться*

присмирé|ть, *-ю, -éешь vb. pf.* a se linişti, a se astîmpăra, a se potoli.

присмóтр, *-а m. sg.* supraveghere; *остáвить без* ~*а* a lăsa în părăsire; a lăsa fără supraveghere; *быть под* ~*ом* a fi sub supraveghere.

присмотрéть, *-отрю́, -о́тришь vb. pf. (ipf. присмáтривать)* **1.** *за* + *instr.* a supraveghea, a fi cu ochii pe... **2.** *acuz.* a alege, a ochi, a-şi pune ochii pe...

присмотрéться, *-отрю́сь, -о́тришься vb. ipf. (ipf. присмáтриваться)* *к* + *dat.* **1.** a se uita atent, a privi atent; a observa. **2.** a se obişnui, a se deprinde, a se familiariza cu...; ~ *к темнотé* a se obişnui cu întunericul.

присни|ться, *-нюсь, -нúшься vb. pf. (ipf. снúться)* a vedea în vis, a visa.

присобáчить, *-чу, -чишь vb. pf. (fam.)* a prinde, a fixa.

присовéтовать, *-тую, -туешь vb. pf.* de la *совéтовать*

присовокупúть, *-плю́, -пúшь vb. pf. (ipf. присовокупля́ть) acuz.* **1.** a adăuga, a alătura, a anexa. **2.** a adăuga, a mai spune; ~ *нéсколько слов* a adăuga cîteva cuvinte.

присовокупля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *присовокупúть*

присоединéние, *-я n. sg.* **1.** alipire; unire, reunire; anexare. **2.** aderare; ală-

turare. **3.** *(tehn.)* cuplare, împreunare, legare, racordare.

присоедини́тельный *adj. (gram.)* de unire; copulativ.

присоедини́ть, *-ни́о, -ни́шь vb. pf. (ipf. присоединя́ть) acuz.* **1.** a alipi; a uni, a reuni; a anexa. **2.** *(tehn.)* a cupla.

присоедини́ться, *-ни́юсь, -ни́шься vb. pf. (ipf. присоединя́ться)* a adera, a se alătura; a se ralia, a se alipi.

присоединя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *присоедини́ть*

присоединя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *присоедини́ть*

присоединя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *присоедини́ться.* **2.** *pas.* de la *присоединя́ть.*

присоли́ть, *-олю́, -оли́шь vb. pf. acuz.* a săra puţin.

присо́с, *-а m. sg.* **1.** sugere, lipire. **2.** *(tehn.)* dispozitiv de aspiraţie; ventuză, sorb.

присоса́ться, *-осу́сь, -осёшься vb. pf. (ipf. присáсываться)* к + *dat.* a se lipi *(prin sugere)*, a suge.

присосе́диться, *-е́жусь, -е́дишься vb. pf.* к + *dat.* a se aşeza/a se instala lîngă/alături.

присо́ска, *-и f.* **1.** *(biol.)* ventuză, haustor. **2.** *(entom.)* ventuză.

присо́хнуть, *-нет vb. pf. (ipf. присыха́ть)* a se usca, a se lipi uscîndu-se.

приснева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *приспе́ть (2).*

приспе́|ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* **1.** *(înv.)* a veni/ a sosi la timp. **2.** *(ipf. приспева́ть) (despre timp)* a veni, a sosi.

приспе́шник, *-а m.* acolit, complice, părtaş.

приспи́чи|ть, *-т vb. pf. impers. dat.* cu *inf. (pop.)* a-i veni, a-l apuca *(o poftă, o dorinţă)*, a dori mult; *~ло емý éхать* i-a trăsnit să plece; *что емý ~ло?* ce l-a apucat?, de ce atîta grabă?

приспоса́бливание, *-я n.* adaptare.

приспоса́бливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *приспосо́бить*

приспоса́бливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *приспосо́биться.* **2.** *pas.* de la *приспоса́бливать.*

приспосо́бить, *-блю, -бишь vb. pf. (ipf. приспособля́ть* şi *приспоса́бливать) acuz.* a adapta; a folosi, a întrebuinţa; *~ к обстоя́тельствам* a adapta la împrejurări.

приспосо́биться, *-блюсь, -бишься vb. pf. (ipf. приспособля́ться* şi *приспоса́бливаться)* a se adapta, a se acomoda, a se obişnui; *~ к кли́мату* a se aclimatiza.

приспособле́нец, *-нца m. (peior.)* conformist, oportunist.

приспособле́ние, *-я n.* **1.** *sg.* adaptare, acomodare, aclimatizare; *~ к кли́мату* aclimatizare; *~ к окружа́ющей среде́* adaptare la mediul înconjurător. **2.** *(tehn.)* dispozitiv, mecanism; *зажи́мное ~* dispozitiv de strîngere; *вспомога́тельное ~* dispozitiv auxiliar / suplimentar; *домкра́тное ~* dispozitiv cu cric; *пусково́е ~* demarator, dispozitiv de pornire/de lansare.

приспосо́бленность, *-и f. sg.* adaptare, acomodare.

приспособле́нческ|ий *adj.* conformist, oportunist.

приспособле́нчество, *-а n. sg.* conformism.

приспособля́емость, *-и f. sg.* capacitate de adaptare/de acomodare; adaptabilitate.

приспособля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *приспосо́бить*

приспособля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** de la *приспосо́биться.* **2.** *pas.* de la *приспособля́ть.*

приспуска́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *приспусти́ть*

приспусти́ть, *-ущу́, -у́стишь vb. pf. (ipf. приспуска́ть) acuz.* a lăsa puţin în jos; a coborî; *~ што́ру* a lăsa puţin storul în jos; *~ фла́г* a coborî steagul *(în semn de doliu).*

при́став, *-а m.*; *pl. -á (în Rusia ţaristă)* şef de poliţie; *уча́стко́вый ~* comisar de circumscripţie orăşenească; *суде́бный ~* portărel.

приста́ла, *-ы f.* şi *m.* sîcîitor, sîcîitoare.

приста́вание, *-я n.* **1.** aderare, fixare, prindere. **2.** acostare; inoportunare, sîcîire, agăţare. **3.** *(mar.)* acostare.

приста́|ть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. приста́вать) acuz.* **1.** *(прислони́ть)* a apropia, a sprijini. **2.** a adăuga, a înnădi. **3.** a angaja *(pentru supravegherea sau pentru îngrijirea cuiva)*; *~ ня́ньку к де́тям* a pune dădacă la copii.

приста́вка, *-и f. sg.* **1.** *(gram.)* prefix. **2.** *sg.* adăugare, înnădire, prelungire.

приставля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *приста́вить*

приста́вн|ой *adj.* **1.** adăugat; *~ сту́л* strapontină; scaun suplimentar; *~а́я ле́стница* scară mobilă. **2.** *(lingv.)* protetic; *~ гла́сный* vocală protetică.

приста́вочн|ый *adj. (gram.)* cu prefix; prefixal, prefixat; *~ые слова́* cuvinte cu prefix; *~ глаго́л* verb prefixat.

при́стально *adv.* ţintă, fix; *~ смотре́ть* a privi ţintă.

при́стальность, *-и f. sg.* fixitate; *~ взгля́да* fixitatea privirii.

при́стальн|ый *adj.* fix, aţintit; încordat; *~ое внима́ние* atenţie încordată.

приста́нище, *-а m.* refugiu, adăpost, azil, liman.

пристанцио́нный *adj.* de lîngă gară.

при́стан|ь, *-и f.* **1.** *(mar.)* chei, debarcader dană; *пассажи́рская ~* chei pentru pasageri. **2.** *(fig. înv.)* refugiu, liman; *ти́хая ~* liman.

приста́|ть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. приставáть)* **1.** к + *dat.* a se lipi, a se prinde; *к оде́жде ~ла кра́ска* vopseaua s-a luat pe haină. **2.** к + *dat. (fig. pop.) (о болезни — передаться)* a se transmite, a se molipsi, a se contamina. **3.** к + *dat.* a acosta, a se lega (de cineva); a se ţine de capul cuiva, a se ţine scai, a plictisi; *~ к кому́-л. с про́сьбами* a plictisi pe cineva cu rugăminţi. **4.** к + *dat. (присоединиться, пойти вслед)* a se alătura; *к нам ~ла соба́ка* un cîine se ţine de noi. **5.** к + *dat.* a aborda, a acosta; *ло́дка ~ла к бе́регу* barca a acostat la mal. **5.** *impers. dat. (înv.) (mai ales cu negaţie)* a se cădea, a-i şedea bine; *э́то тебе́ не ~ло* nu-ţi şade bine.

пристега́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. пристёгивать) acuz.* к + *dat.* a prinde cu aţă, a însăila.

пристёгивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *пристега́ть* şi de la *пристегну́ть*

пристегну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. пристёгивать) acuz.* **1.** a încheia cu nasturi, a încătărăma; a încopcia. **2.** *(fig. fam.)* a adăuga.

пристежно́й *adj.* care se prinde; *~ воротни́к* guler care se prinde cu copci *sau* cu nasturi.

пристóйно *adv.* (în mod) cuviincios, decent.

пристóйность, *-и f. sg.* bunăcuviinţă; decenţă.

пристóйн|ый *adj.* cuviincios, decent

приста́ивание, *-я n. (av.)* intrare în formaţie.

приста́ивать, *-аю -аешь vb. ipf.* de la *приста́ть*

приста́иваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *приста́ться.* **2.** *pas.* de la *приста́ивать.*

приста́стие, *-я n.* **1.** atracţie, pasiune, înclinaţie. **2.** părtinire, parţialitate.

пристрасти́ть, *-ащу́, -асти́шь vb. pf. (ipf. пристращáть) acuz.* **1.** a trezi (cuiva) o dorinţă, a-l face să prindă gust de ceva.

пристрасти́ться, *-ащу́сь, -асти́шься vb. pf. (ipf. пристращáться)* к + *dat.* a se pasiona; a căpăta slăbiciune, a prinde gust *(pentru ceva).*

пристра́стно *adv.* cu părtinire, în mod părtinitor.

пристра́стность, *-и f. sg.* părtinire, parţialitate; atitudine părtinitoare.

пристра́стн|ый *adj.* părtinitor, parţial; *~ое отноше́ние* atitudine părtinitoare.

пристра́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *пристро́ить*

пристраща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* a speria.

пристре́л, *-а m. (mil.)* reglare *(a tragerii, tirului).*

пристре́ливать, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *пристрели́ть* şi de la *пристреля́ть*

пристре́ливаться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* **1.** *ipf.* de la *пристреля́ться* **2.** *pas.* de la *пристре́ливать.*

пристрели́ть, *-елю́, -ели́шь vb. pf. (ipf. пристре́ливать) acuz.* a împuşca; *~ во́лка* a împuşca un lup.

пристре́л|а, *-и f. (mil.)* reglarea tirului, tragere pentru reglarea armei; *вести́ ~у* a regla tragerea.

пристре́лочн|ый *adj. (mil.)* pentru reglarea tirului; de exerciţiu; *~ые огнеприпа́сы* muniţii pentru reglarea tirului.

пристреля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. пристре́ливать) (mil.)* a regla tragerea; *~ ору́дие* a regla tragerea tunului.

пристреля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. pf. (ipf. пристре́ливаться) (mil.)* a-şi regla tragerea.

пристро́ить, *-о́ю, -о́ишь vb. pf. (ipf. пристра́ивать) acuz.* **1.** *(к постройке)* a construi o anexă la o clădire. **2.** *(устроить)* a plasa, a căpătui; a aranja; *~ на слу́жбу* a da (cuiva) un serviciu. **3.** *(mil.)* a alinia, a aşeza în acelaşi rînd.

пристро́иться, *-о́юсь, -о́ишься vb. pf. (ipf. пристра́иваться) (înv.)* **1.** a se aranja, a se căpătui; a-şi găsi un serviciu. **2.** *(mil.)* a se alinia, a se aşeza în acelaşi rînd.

пристро́йк|а, *-и f.* **1.** *sg.* construire a unei anexe la o clădire, adaos la o construcţie. **2.** anexă *(la o clădire)*, construcţie.

пристрочи́ть, *-очу́, -очи́шь vb. pf. (ipf. пристра́чивать) acuz.* a coase (la ceva); a trage la maşină.

пристру́нивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *пристру́нить*

пристру́нить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. пристру́нивать) acuz.* a struni, a ţine din scurt, a înfrîna, a ţine în frîu.

пристýкнуть, *-ну -нешь vb. pf.* **1.** *instr.* a bate/ a lovi uşor. **2.** *acuz. (pop.)* a ucide, a omorî, a-i lua cuiva mirul.

прúступ, *-а m.* **1.** *(mil.)* atac, asalt; *взять ~ом* a lua cu asalt; *идти́ на ~* a porni la asalt, a asalta. **2.** acces; paroxism; *~ я́рости* acces de furie; *~ лихора́дки* acces de friguri. **3.** *(lingv.)* tensiune, explozie ◇ *прúступу нет (к кому́-л, чему́-л)*. este exagerat de scump; nu te poţi apropia (de cineva, ceva); este inabordabil.

приступа́ть(ся), *-аю(сь), -аешь(ся) vb. ipf.* de la *приступи́ть(ся)*

приступи́|ть, *-уплю́, -у́пишь vb. pf. (ipf. приступа́ть) к + dat.* **1.** a începe, a se apuca de...; a trece la...; *~ к рабо́те* a începe lucrul, a se apuca de lucru; *~ к исполне́нию обя́занностей* a intra în exerciţiul funcţiunii- **2.** *c + instr. (fig.)* a asalta; *~ с про́сьбами* a asalta cu rugăminţi. **3.** *(înv.)* a se apropia; *враг ~л к кре́пости* duşmanul s-a apro iat de cetate.

приступи́ться, *-уплю́сь, -у́пишься vb. pf. (ipf. приступа́ться)* a se apropia; *к нему́ не ~* e inabordabil.

пристýпок, *-пка m.* treaptă, scară.

пристыди́ть, *-ыжу́, -ыди́шь vb. pf. (ipf. стыди́ть) acuz.* a face de ruşine a face de ocară, a ruşina.

пристя́жк|а, *-и f.* **1.** înhămare la ceatlău; *идти́ в ~е* a trage la ceatlău. **2** cal lăturaş.

пристяжна́я, *-о́й f.* cal lăturaş.

пристяжн|о́й *adj.* înhămat lateral; *~а́я ло́шадь* cal lăturaş.

присуди́|ть, *-ужу́, -у́дишь vb. pf. (ipf. присужда́ть)* **1.** *acuz.* cu *к + dat.* a condamna, o osîndi; *~ к заключе́нию* a condamna la închisoare; *~ к штра́фу* a condamna la amendă, a amenda. **2.** *acuz.* cu *dat.* a hotărî; a atribui; a adjudeca. **3.** *acuz.* cu *dat.* a decerna, a conferi, a acorda, a da; *~ пре́мию* a decerna un premiu.

присужда́ть, *-даю, -аешь vb. ipf.* de la *присуди́ть*

присужде́ни|е, *-я n. sg.* **1.** decernare, conferire, acordare; *~ пре́мии* decernarea unui premiu. **2.** condamnare, osîndire.

присýтственн|ый *adj. (înv.)* de serviciu; *~ые часы́* ore de serviciu; *~ день* zi de lucru ◇ *~ое ме́сто* instituţie de stat.

присýтстви|е, *-я n.* **1.** *sg.* prezenţă; *в ~и всех* în prezenţa tuturor. **2.** *sg. (înv.)* birou, serviciu; *~ начина́ется с 8 часо́в утра́* serviciul începe la orele 8 dimineaţa. **3.** *(înv.)* instituţie de stat, autoritate; *рекру́тское ~* cerc de recrutare ◇ *~ ду́ха* prezenţă de spirit.

присýтствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a asista, a lua parte la..., a fi prezent, a fi de faţă.

присýтствующ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *присýтствовать*. **2.** *adj.* prezent, de faţă. **3.** *~ий, -его m.* persoană prezentă; *спи́сок ~их* lista celor prezenţi ◇ *о ~их не говоря́т* cu excepţia celor prezenţi; cei de faţă sînt excluşi.

прису́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *присуши́ть*

присуши́ть, *-сушу́, -су́шишь vb. pf. (ipf. прису́шивать) (pop.)* a face pe cineva să se îndrăgostească *(prin vrăji)*.

присýщ|ий *adj.* propriu, inerent, caracteristic, specific.

присчита́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. присчи́тывать) acuz.* a adăuga, a încărca la socoteală.

присчи́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *присчита́ть*

присыла́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *присла́ть*

присы́лка, *-и f. sg.* trimitere, expediere.

присы́пать, *-плю, -плешь vb. pf. (ipf. присыпа́ть)* **1.** *acuz.* sau *gen.* a mai adăuga (turnînd). **2.** *acuz.* cu *instr.* a presăra, a pudra. **3.** *acuz.* sau *gen.* a turna, a vărsa, a pune *(lîngă, lipit de ceva)*.

присыпа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *присы́пать*

присы́пка, *-и f. sg.* **1.** *sg. (действие)* turnare, adăugare. **2.** presărare, pudrare. **3.** *(порошок)* praf, pulbere, pudră, substanţă care se presară.

присыха́ть, *-а́ет vb. ipf.* de la *присо́хнуть*

прися́г|а, *-и f.* jurămînt; *дава́ть ~у* a depune, a presta jurămînt; *~ на ве́рность* jurămînt de credinţă; *ло́жная ~* jurămînt fals; *привести́ к ~е* a lua jurămînt; *нарушáть ~у* a călca un jurămînt.

присяга́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. присягну́ть) dat.* a depune jurămîntul, a jura; *~ на ве́рность* a depune jurămîntul de credinţă.

прися́дка, *-и f.* figură la dans *(lăsare pe vine şi aruncarea piciorului înainte)*.

присягну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf.* de la *присяга́ть*

прися́жн|ый *adj.* **1.** *(înv.) (în expr.) ~ заседа́тель* jurat; *~ пове́ренный* avocat. **2.** *(fig. glumeţ)* constant; pasionat; de meserie; notoriu; *~ игро́к* jucător pasionat, cartofor. **3.** *~ый -ого m. (jur.)* jurat; *суд ~ых* curtea cu juraţi.

притайти́, *-аю́, -аи́шь vb. pf. (în expr.) ~ дыха́ние* a-şi ţine răsuflarea.

притайться, *-аю́сь, -аи́шься vb. pf.* a se ascunde, a se piti.

пританцо́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a merge jucînd.

притáптывать [1], *-аю, -аешь vb. ipf.* a bate din picior.

притáптывать [2], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *притоптáть*

притáптываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *притоптáться*. **2.** *pas.* de la *притáптывать*.

притáскивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *притащи́ть*

притачáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. притáчивать) acuz.* a înnădi, a prinde cosînd, a coase.

притáчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *притачáть*

притáчка, *-и f. sg.* înnădire.

притащи́ть, *-ащу́, -а́щишь vb. pf. (ipf. притáскивать) acuz.* **1.** a trage, a tîrî, a aduce tîrînd. **2.** *(fam.)* a aduce *(cu de-a sila)*.

притащи́ться, *-ащу́сь, -а́щишься vb. pf.* a veni încet/ cu mare greutate, a se tîrî cu greu.

притвóр, *-а m. (bis.)* pridvor.

притвори́ть, *-орю́, -о́ришь vb. pf. (ipf. притворя́ть) acuz.* a închide *(puţin)*, a nu închide bine, a lăsa întredeschis.

притвори́ть|ся [1], *-о́рится vb. pf. (ipf. притворя́ться)* a se închide (puţin), a nu se închide complet, a lăsa întredeschis.

притвори́|ться [2], *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. притворя́ться) instr.* fără *compl.* a simula, a se preface.

притвóрно *adv.* în chip făţarnic; cu prefăcătorie.

притвóрность, *-и f. sg.* prefăcătorie, simulare, făţărnicie, ipocrizie.

притвóрн|ый *adj.* prefăcut, făţarnic, ipocrit; simulat; *~ое равноду́шие* indiferenţă prefăcută; *~ые слёзы* lacrimi de crocodil.

притвóрство, *-а n. sg.* prefăcătorie, făţărnicie, simulare, ipocrizie.

притвóрствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a se preface, a simula.

притвóрщик, *-а m.* (om) prefăcut, făţarnic, ipocrit.

притворя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *притвори́ть*

притворя́ться[1], *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *притвори́ться*[1]. **2.** *pas.* de la *притворя́ть*.

притворя́ться[2], *-я́юсь, -я́ешься vb. pf.* de la *притвори́ться*[2]

притека́ть, *-а́ет vb. ipf.* de la *притечь*

притемне́ние, *-я n. (agr.)* umbrire.

притере́ть, *-тру́, -трёшь vb. pf. (ipf. притира́ть) acuz. (tehn.)* a roda, a păsui prin şlefuire.

притерпе́ться, *-ерплю́сь, -е́рпишься vb. pf.* a se obişnui *(cu ceva neplăcut)*.

притёрт|ый 1. *p.t.p.* de la *притере́ть*. **2.** *adj. (în expr.)* *~ая про́бка* dop de sticlă şlefuit.

притесне́ние, *-я n.* asuprire, oprimare, opresiune, împilare, persecuţie.

притесни́тель, *-я m.* asupritor, prigonitor, înrobitor, împilator.

притесни́тельн|ый *adj.* de asuprire, opresiv, de oprimare, de persecuţie, împilator.

притесни́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. притесня́ть) acuz.* a asupri, a oprima, a împila, a persecuta, a prigoni.

притесня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *притесни́ть*

прит|е́чь, *-ечёт vb. pf. (ipf. притека́ть)* **1.** a curge, a aflua. **2.** *(fig.)* a veni grămadă.

притир, *-а m. (tehn.)* sculă/disc de lustruit/de lepuit.

притира́ние, *-я n.* **1.** fricţionare, frecare. **2.** frecţie, alifie, cremă.

притира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *притере́ть*. **2.** *acuz.* a freca, a fricţiona.

притирка, *-и f. (tehn.)* lepuire, lustruire.

прити́скивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прити́снуть*

прити́скиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прити́снуться*. **2.** *pas.* de la *прити́скивать*.

прити́снуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. прити́скивать) acuz.* a strivi, a strînge; a înghesui.

прити́снуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. прити́скиваться)* a se strînge, a se înghesui lîngă ... ; a se lipi de ...

притиха́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *прити́хнуть*

прити́хнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. притиха́ть)* **1.** a se linişti, a se calma, a se potoli, a deveni tăcut. **2.** *(despre zgomote)* a slăbi.

приткну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. прикыка́ть) acuz.* a vîrî, a băga.

приткну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf.* a se instala, a se aşeza *(incomod)*; a se aciua.

прито́к, *-а m.* **1.** *sg.* pătrundere; *~ све́жего во́здуха* pătrunderea aerului curat. **2.** *sg. (fig.)* aflux, afluenţă; *~ зака́зов* aflux de comenzi. **3.** *(geogr.)* afluent.

прито́лока, *-и f.* pragul de sus al uşii.

прито́м *conj.* în acelaşi timp, totodată, pe lîngă aceasta; pe deasupra.

прито́н, *-а m.* speluncă; *воровско́й ~* cuib de hoţi; *~ разврáта* casă de desfrîu; *игóрный ~* tripou.

прито́пнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* a bate din picior.

притопта́ть, *-опчу́, -о́пчешь vb. pf. (ipf. притáптывать) acuz.* a călca, a bătători.

притопта́ться, *-о́пчется vb. pf. (ipf. притáптываться)* a fi călcat, a fi bătătorit.

прито́птывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a bate din picior *(în tact cu ceva)*.

приторáчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *приторо́чить*

притормози́ть, *-можу́, -мози́шь vb. pf.* a frîna puţin.

прито́рно *adv.* dulceag.

прито́рность, *-и f. sg.* **1.** dulceaţă excesivă. **2.** *(fig. peior.)* dulcegărie.

прито́рн|ый *adj.* **1.** extrem de dulce, foarte dulce. **2.** *(fig.)* dulceag, mieros.

приторо́чить, *-о́чу, -о́чишь vb. pf. (ipf. приторáчивать) acuz.* a lega de şa *(cu curele)*.

притра́гиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *притро́нуться*

притро́ну|ться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. притра́гиваться)* *к* + *dat.* a atinge uşor; *не ~лся к обéду* nici nu s-a atins de mîncarea de la prînz.

притупи́|ть, *-уплю́, -у́пишь vb. pf. (ipf. притупля́ть) acuz.* **1.** a toci; *~ нож* a toci cuţitul. **2.** *(fig.) (ослабить)* a slăbi.

притупи́|ться, *-ту́пится vb. pf. (ipf. притупля́ться)* **1.** a se toci. **2.** *(fig.)* a slăbi; *зре́ние ~лось* i-a slăbit vederea.

притупле́ние, *-я n. sg.* **1.** tocire. **2.** *(fig.)* slăbire; *~ внима́ния* slăbirea atenţiei.

притупля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *притупи́ть*

притупля́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *притупи́ться*. **2.** *pas.* de la *притупля́ть*.

притуши́ть, *-ушу́, -у́шишь vb. pf. acuz.* a scădea, a slăbi, a reduce, a micşora *(lumina, focul)*.

прит|ча, *-и f.* parabolă, pildă; *говори́ть ~ами* a vorbi în pilde ◇ *(fig.) что за ~?* ce înseamnă asta?, ce-o mai fi şi asta?; *стать/быть ~ей во язы́цех* a încăpea/a intra în gura lumii.

притыка́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *приткну́ть*

притяга́тельность, *-и f. sg.* putere atractivă, caracter atrăgător; atracţie.

притяга́тельн|ый *adj.* atrăgător, atractiv; *~ая си́ла* forţă de atracţie.

притя́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *притяну́ть* ◇ *~, как магни́т* a atrage ca un magnet.

притяжа́тельность, *-и f. (gram.)* caracter posesiv, apartenenţă.

притяжа́тельн|ый *adj. (gram.)* posesiv; *~ое местоиме́ние* pronume posesiv; *~ое прилага́тельное* adjectiv posesiv.

притяже́ние, *-я n. sg. (fig.)* atracţie; *земно́е ~* atracţie terestră; *гравитацио́нное ~* atracţie gravitaţională; *магни́тное ~* atracţie magnetică.

притяза́ние, *-я n.* pretenţie, revendicare; *име́ть ~ на что-л.* a avea pretenţii la ceva.

притяза́тельный *adj. (înv.)* pretenţios, revendicativ.

притяза́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. на* + *acuz.* a avea pretenţie, a pretinde; a revendica.

притяну́ть, *-яну́, -я́нешь vb. pf. (ipf. притя́гивать) acuz.* a trage, a atrage; *(fig.) ~ к ответу* a trage la răspundere; *(fig.) ~ за́ волосы (объясне́ния)* a invoca argumente trase de păr.

приуда́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. приударя́ть)* **1.** *acuz.* a lovi încetişor. **2.** *за* + *instr. (fig.)* a face curte, a curta.

приударя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *приуда́рить*

приукра́сить, *-а́шу, -а́сишь vb. pf. (ipf. приукра́шивать) acuz.* a împodobi, a înfrumuseţa; a înflori.

приукра́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *приукра́сить*

приуменьша́ть, *-а́ю, -аешь vb. ipf.* de la *приумéньшить*

приумéньши́ть, *-шу́, -ши́шь* şi *-шу, шишь vb. pf. (ipf. приуменьша́ть) acuz.* a micşora, a atenua, a reduce; *~ расхóды* a mai reduce din cheltuieli.

приумножа́ть, *-а́ю, -аешь vb. ipf.* de la *приумно́жить*

приумножа́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *приумно́житься*. **2.** *pas.* de la *приумно́жить*.

приумноже́ние, *-я n.* sporire, creştere, mărire; înmulţire.

приумно́жить, *-жу, -жишь vb. pf. (ipf. приумножа́ть) acuz.* a înmulţi, a spori, a mări; a augmenta.

приумно́житься, *-ится vb. pf. (ipf. приумножа́ться)* a se înmulţi, a se mări, a creşte, a spori.

приумолка́ть, *-а́ю, -аешь vb. ipf.* de la *приумóлкнуть*

приумóлкнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. приумолка́ть)* a amuţi *(pentru un timp)*, a nu mai vorbi nimic, a tăcea.

приуны́ть *(vïit. nefolosit), -ны́л vb. pf.* a se mîhni, a se întrista, a se descuraja.

приуро́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *приуро́чить*

приуро́чить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. приуро́чивать) acuz.* cu *к* + *dat.* a potrivi, a face să coincidă.

приуса́дебный *adj.* de pe lîngă casă, de casă; *~ уча́сток земли́* lotul de pămînt de lîngă casă.

приутиха́ть, *-а́ю, -аешь vb. ipf.* de la *приути́хнуть*

приути́хнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. приутиха́ть)* a se linişti, a se potoli, a se calma.

приуча́ть, *-а́ю, -аешь vb. ipf.* de la *приучи́ть*

приучáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *приучúться.* **2.** *pas.* de la *приучúть.*

приучéние, *-я n. sg.* obişnuire, deprindere.

приучúть, *-учý, -ýчишь vb. pf. (ipf. приучáть) acuz. cu к + dat.* sau cu *inf.* a obişnui, a învăţa cu ... ; a deprinde; ~ *к дисциплúне* a disciplina, a obişnui cu disciplina.

приучúться, *-учýсь, -ýчишься vb. pf. (ipf. приучáться)* cu *inf.* a se obişnui, a se învăţa cu ..., a se deprinde.

прифрантúться, *-нчýсь, -нтúшься vb. pf.* a se găti frumos, a se dichisi; a se împopoţona, a se spilcui.

прифронтов|óй *adj. (mil.)* din imediata apropiere a frontului; ~*áя полосá* zona frontului.

прихвáрывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прихворнýть*

прихвастнýть, *-нý, -нёшь vb. pf.* a se cam lăuda, a se făli.

прихвáт, *-а m. (tehn.)* dispozitiv de fixare.

прихвати|ть, *-ачý, -áтишь vb. pf. (ipf. прихвáтывать) acuz.* **1.** a lua cu sine. **2.** *(glumeţ)* a-şi procura, a-şi face rost; ~ *дéнег в долг* a se împrumuta. **3.** a lega, a prinde *(uşor, la repezeală).* **4.** a pricinui pagube/stricăciuni *(din cauza gerului).*

прихвáтывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прихвати́ть*

прихворнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. прихвáрывать)* a se îmbolnăvi uşor, a fi indispus; a fi suferind.

прúхвостень, *-тня m. (peior.)* acolit, codiţă; lingău, slugoi.

прихлебáтель, *-я m.* lingău; linge-blide, trîntor, parazit.

прихлебáтельство, *-а n. sg.* linguşeală, trîndăvie, parazitism.

прихлебнýть, *-нý, -нёшь vb. pf.* de la *прихлёбывать*

прихлёбывать, *-аю, -аешь vb. ipf. (ipf. mom. прихлебнýть) acuz.* a sorbi *(cîte puţin),* a bea cu înghiţituri mici.

прихлóпнуть, *-ну, -нешь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. прихлóпывать)* a închide trîntind, a trînti; ~ *дверь* a trînti uşa. **2.** *(прищемúть)* a strînge, a strivi, a prinde *(închizînd uşa).* **3.** *(запретúть, закрыть)* a închide *(o publicaţie, o instituţie).*

прихлóпывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прихлóпнуть (1).* **2.** a bate tactul; ~ *в ладóши* a bate tactul din palme.

прихлы́ну|ть, *-нет vb. pf.* a se revărsa, a inunda; a năvăli, a da năvală.

прихóд [1], *-а m.* **1.** *sg.* sosire, venire; ~ *пóезда* sosirea trenului; ~ *к влáсти* venire la putere. **2.** *(cont.)* venit, încasare, intrare; credit; ~ *и расхóд* venituri şi cheltuieli; intrări şi ieşiri; încasări şi plăţi.

прихóд [2], *-а m. (bis.)* parohie, enorie ◇ *(prov.) какóв поп, такóв и* ~ cum e sacul şi peticul; cum e turcul şi pistolul.

приходúть, *-ожý, -óдишь vb. ipf.* de la *прийтú*

приходúться, *-ожýсь, -óдишься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прийтúсь.* **2.** a fi rudă (cu cineva); *онá мне* ~ *племя́нницей* ea îmi vine nepoată.

прихóдн|ый *adj. (cont.)* de încasări; de venituri; ~*ая кни́га* registru de intrare.

прихóдовать, *-дую, -дуешь vb. ipf. (pf. заприхóдовать) acuz. (cont.)* a înregistra, a trece la venituri.

прихóдо-расхóдн|ый *adj. (cont.)* de venituri şi cheltuieli, de încasări şi plăţi; ~*ые кни́ги* registre de încasări şi plăţi.

прихóдский *adj.* parohial, de parohie; ~ *свящéнник* paroh.

приходя́щ|ий **1.** *part. prez. act. de la приходúть.* **2.** *adj.* extern; ~ *учени́к* elev extern; ~*ая рабóтница* muncitoare cu ziua.

прихожáнин, *-а m.; pl. -áне (înv.)* enoriaş.

прихóжая, *-ей f.* tindă, antreu; anticameră; vestibul, vestiar.

прихора́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* a găti frumos, a dichisi, a înfrumuseţa.

прихора́шиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* a se găti, a se dichisi.

прихотли́во *adv.* **1.** (în mod) capricios, cu toane. **2.** fantezist, complicat.

прихотли́вость, *-и f.* **1.** *sg.* fire capricioasă, capricii; pretenţiozitate. **2.** caracter fantezist/ complicat.

прихотли́вый *adj.* **1.** *(разборчивый)* capricios, cu toane; dificil; pretenţios; ~ *вкус* gust dificil. **2.** *(затейливый)* fantezist; complicat.

прúхоть, *-и f.* capriciu, toane, mofturi.

прихрáмывание, *-я n.* şchiopătare *(uşoară).*

прихрáмывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a schiopăta *(uşor),* a merge şchiopătînd.

прицвéтник, *-а m. (bot.)* bractee; periant.

прицéл, *-а m.* **1.** înălţător *(la armă);* aparat de ochire, vizor. **2.** *sg.* ochire, ţintire; *взять на* ~ a ochi, a ţinti, a lua la ochi.

прицéливани|е, *-я n. sg.* ochire, ţintire; *лúния* ~*я* linie de ochire.

прицéливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *прицéлиться*

прицéлиться, *-люсь, -лишься vb. pf. (ipf. прицéливаться)* a ochi, a ţinti.

прицéльн|ый *adj.* de ochire, de ţintire; ~*ое приспособлéние* dispozitiv de ochire; ~*ая дáльность* distanţă de ochire.

прицéниваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *прицени́ться*

прицени́ться, *-енúсь, -éнишься vb. pf. (ipf. прицéниваться)* a se informa asupra preţului, a se interesa de preţ.

прицéп, *-а m.* remorcă; dispozitiv de remorcare; *автомобúльный* ~ remorcă de automobil; ~ *для кéмпинга* rulotă de camping.

прицепúть, *-цеплю́, -цéпишь vb. pf. (ipf. прицепля́ть) acuz.* **1.** a ataşa, a cupla; ~ *вагóн к пóезду* a ataşa/a cupla un vagon la tren. **2.** a agăţa, a lega.

прицепúться, *-еплю́сь, -éпишься vb. pf. (ipf. прицепля́ться)* **1.** a se agăţa, a se ataşa. **2.** *(fig.)* a se lega, a se agăţa de cineva; a nu-i da pace.

прицéпка, *-и f. sg.* **1.** ataşare, cuplare. **2.** remorcă, ataş. **3.** *(fam.)* şicană.

прицепля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *прицепúть*

прицепля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прицепúться.* **2.** *pas.* de la *прицепля́ть.*

прицепны́к, *-а m. (bot.)* ghiurluci.

прицéпн|ой *adj.* de remorcă, remorcat; remorcabil.

прицéпщик, *-а m.* muncitor pe *(un vagon)* remorcă; cel care remorchează.

причáл, *-а m.* **1.** *sg.* acostare, abordare. **2.** *(канат)* parîmă de acostare. **3.** debarcader, dană *(de acostare).*

причáливание, *-я n.* acostare, abordare.

причáливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *причáлить*

причáлить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. причáливать) acuz.* a lega (la ţărm), a acosta, a aborda, a trage la ţărm.

причáльный *adj.* de acostare, de abordare; ~ *канáт* parîmă de acostare, amară.

причáстие [1], *-я n. (gram.)* participiu; ~ *настоя́щего врéмени* participiu prezent; ~ *прошéдшего врéмени* participiu trecut.

причáстие [2], *-я n. sg. (înv.) v. причáстность*

причáстие [3], *-я n. sg. (bis.)* împărtăşanie, cuminecătură, euharistie.

причастúть, *-ащý, -астúшь v'. pf. (ipf. причащáть) acuz. (bis.)* a împărtăşi, a cumineca.

причáстность, *-и f. sg.* participare complicitate; legătură.

причáстн|ый [1] *adj.* care face parte din ... ; implicat/amestecat în ... ; *быть,* ~*ым к чему́-л.* a fi implicat/amestecat în ceva.

причáстн|ый [2] *adj. (gram.)* participial exprimat prin participiu; ~*ая фóрма* formă participială; ~ *оборóт* construcţie participială.

причащáть(ся), *-áю(сь), -áешь(ся) vb. ipf.* de la *причастúть(ся)*

причащéние, *-я n. sg. (bis.)* **1.** împărtăşanie. **2.** împărtăşire, cuminecare.

причём *conj.* **1.** pe deasupra, în plus, totodată. **2.** dar, însă, iar; şi; totuşi; *он согласúлся,* ~ *тут же добáвил, что* ... a consimţit, dar a adăugat de îndată că .... **2.** *adv.* ce-are a face?, ce legătură e?; *а я тут* ~*?* dar pe mine ce mă priveşte?

причесáть, *-ешý, -éшешь vb. pf. (ipf. причёсывать) acuz.* a pieptăna, a coafa ◇ ~ *всех под одну́ грéбёнку* a-i pune pe toţi într-o oală.

причесáться, *-ешýсь, -éшешься vb. pf. (ipf. причёсываться)* a se pieptăna; a se coafa.

причёска, *-и f.* coafură, pieptănătură.

причéсть, *-чту́, -чтёшь vb. pf. acuz. (ipf. причи́тывать) (pop.)* a adăuga; *~ проце́нты* a adăuga dobînzile.

причёсывание, *-я n. sg.* pieptănare.

причёсывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *причеса́ть*

причёсываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *причеса́ться.* **2.** *pas.* de la *причёсывать.*

причи́н|а, *-ы f.* cauză, pricină, motiv, raţiune; *~ и сле́дствие* cauză şi efect; *~ пожа́ра* cauza incendiului; *уважи́тельная ~* motiv întemeiat; *неуважи́тельная ~* motiv neîntemeiat; *по ~е* din cauză, datorită; *по той просто́й ~е, что ...* pentru simplul motiv că ...; *без вся́кой ~ы* fără nici un motiv; *не без ~ы* nu fără motiv; *по како́й ~е?* din ce motiv?, pentru care motiv?, de ce?; *по той и́ли ино́й ~е* dintr-un motiv sau altul.

причине́ние, *-я n. sg.* cauzare, pricinuire; *~ убы́тков* pricinuire de daune.

причини́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. причиня́ть) acuz.* a cauza, a pricinui, a produce, a provoca; *~ убы́тки* a cauza daune, a pricinui pierderi; *~ боль* a pricinui o durere.

причи́нность, *-и f. sg. (fil.)* cauzalitate.

причи́нн|ый *adj. (fil.)* cauzal; *~ая связь* legătură cauzală, cauzalitate.

причиня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *причини́ть*

причисле́ние, *-я n. sg.* **1.** adăugare, **2.** repartizare, ataşare, numire. **3.** considerare (drept), clasificare.

причи́слить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. причисля́ть) acuz.* **1.** *(прибавить)* a adăuga, a cuprinde în socoteală. **2.** a repartiza, a ataşa, a numi; *~ к гла́вному управле́нию* a ataşa /a repartiza la o direcţie generală. **3.** a socoti (printre), a considera (drept), a clasifica.

причисля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *причи́слить*

причита́ние, *-я n.* **1.** bocire, jelire, tînguire. **2.** bocet.

причита́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* a jeli, a boci, a se tîngui.

причита́ться, *-а́ется vb. ipf. dat.* a se cuveni, a se datora.

причи́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *причесть*

причмо́кивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *причмо́кнуть*

причмо́кнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. причмо́кивать)* a plescăi *(din limbă, din buze).*

причт, *-а m. (înv.)* cler.

причу́д|а, *-ы f.* ciudăţenie, capriciu, toane; *с ~амu* cu toane.

причу́диться, *-ится vb. pf.* de la *чу́диться*

причу́дливо *adv.* (în mod) ciudat, bizar, straniu.

причу́дливость, *-и f. sg.* ciudăţenie; extravaganţă; bizarerie.

причу́дливый *adj.* **1.** ciudat, bizar, extravagant, fantastic; complicat. **2.** cu toane; capricios.

причу́дник, *-а m.* om cu ciudăţenii/ cu toane, om straniu.

пришвартова́ть, *-ту́ю, -ту́ешь vb. pf. (ipf. швартова́ть şi пришварто́вывать) acuz.* a acosta; a aborda.

пришвартова́ться, *-ту́юсь, -ту́ешься vb. pf. (ipf. швартова́ться şi пришварто́вываться)* a acosta, a aborda.

пришварто́вка, *-и f. (nav.)* acostare *(la chei, la dană).*

пришварто́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *пришвартова́ть*

пришварто́вываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *пришвартова́ться.* **2.** *pas.* de la *пришварто́вывать.*

прише́лец, *-льца m.* venetic, străin, om venit din altă parte.

пришепётывать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* a vorbi puţin peltic.

пришёптыва|ть, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* a şopti *(de unul singur).*

прише́стви|е, *-я n. (înv.)* sosire, venire, apariţie, ivire ◇ *во второ́м ~и* a) *(bis.)* la a doua venire; b) *(fig.)* la paştele cailor, la calendele greceşti.

пришибить, *-бу́, -бёшь vb. pf. acuz.* **1.** *(pop.)* a lovi mortal, a ucide, a da gata. **2.** *(fig.)* a deprima, a mîhni, a amărî; a demoraliza.

пришиблённость, *-и f. sg.* deprimare.

пришиблённый 1. *p.t.p.* de la *пришиби́ть.* **2.** *adj.* deprimat, abătut, demoralizat.

пришива́ние, *-я n. sg.* **1.** cusut, coasere. **2.** *(прибивание)* prindere în cuie.

пришива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *приши́ть*

пришивно́й *adj.* cusut (la ceva); fix.

приш|и́ть, *-шью́, -шьёшь vb. pf. (ipf. пришива́ть) acuz.* **1.** a coase *(la ceva);* a întări o cusătură. **2.** *(прибить)* a bate în cuie, a fixa. **3.** *dat. (pop.) (обвинить)* a învinui, a atribui o vină pe nedrept, a da vina pe cineva; ◇ *не ~ ей, не пристегни́* pierde-vară, tîrfie-brîu.

пришко́льный *adj.* de lîngă şcoală, din jurul şcolii; *~ уча́сток* terenul de lîngă şcoală.

прише́лый *adj.* străin, nou venit; venetic.

пришпи́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *пришпи́лить*

пришпи́лить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. пришпи́ливать) acuz.* a fixa cu ace, a prinde în ace.

пришпо́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *пришпо́рить*

пришпо́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. пришпо́ривать) acuz.* **1.** a da pinteni. **2.** *(fig.)* a îmboldi, a da ghes, a îndemna.

прищёлкивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прищелкну́ть*

прищелкну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. прищёлкивать)* a plescăi *(din limbă).*

прищеми́ть, *-емлю́, -еми́шь vb. pf. (ipf. прищемля́ть) acuz.* a strînge, a strivi.

прищемля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *прищеми́ть*

прищепи́ть, *-плю́, -пи́шь vb. pf. (ipf. прищепля́ть) acuz. (bot.)* a altoi, a ciupi.

прищепка, *-и f.* cîrlig *(de prins rufe).*

прищепля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *прищепи́ть*

прищепок, *-пка m.* **1.** altoi. **2.** *v. прищепка.*

прищи́пывание, *-я n. (agr.)* ciupit, cîrnit; *~ виногра́да* copilitul viţei de vie.

прищи́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz. (agr.)* a cîrni, a ciupi; a copili.

прищу́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прищу́рить*

прищу́риваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прищу́риться.* **2.** *pas.* de la *прищу́ривать.*

прищу́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. прищу́ривать) acuz.* a închide ochii pe jumătate.

прищу́риться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. прищу́риваться)* a închide ochii pe jumătate.

приют, *-а m.* **1.** adăpost, refugiu, azil; *найти́ ~* a găsi adăpost. **2.** *(înv.)* orfelinat; *де́тский ~* orfelinat ◇ *(înv.) роди́льный ~* maternitate, casă de naşteri.

приюти́ть, *-ючу́, -юти́шь vb. pf. acuz.* a adăposti, a da adăpost, a găzdui, a da azil.

приюти́ться, *-ючу́сь, -юти́шься vb. pf.* a se adăposti, a-şi găsi adăpost, a se aciua, a se refugia.

приязненный *adj.* prietenesc, de prietenie, amical.

прия́знь, *-и f. sg. (înv.)* prietenie; bunăvoinţă, afecţiune.

прия́мок, *-мка m.* bazin de colectare.

прия́тель, *-я m.* prieten, amic.

прия́тельск|ий *adj.* prietenesc, amical, de prietenie; *~ие отноше́ния* relaţii de prietenie.

прия́тно 1. *adv.* (în mod) plăcut, agreabil. **2.** *pred.* e plăcut; *~ слы́шать* e plăcut să auzi; *о́чень ~* îmi pare bine; îmi face plăcere.

прия́тность, *-и f. sg.* caracter plăcut, plăcere.

прия́тн|ый *adj.* plăcut, agreabil; *~ челове́к* om plăcut, om agreabil; *~ая нару́жность* înfăţişare plăcută; fizic plăcut.

прия́ть, *приму́, при́мешь vb. pf. acuz. (înv.)* a primi, a accepta.

про *prep.* cu *acuz.* **1.** despre, de; *говори́ть ~ друзе́й* a vorbi despre prieteni; *я слы́шал ~ э́то* am auzit despre aceasta. **2.** pentru; *э́то не ~ нас* nu e pentru noi ◇ *чита́ть ~ себя́* a citi în gînd; *ни за что, ни ~ что* pentru o nimica toată; *~ запа́с* de rezervă.

проанализи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. (ipf. анализи́ровать) acuz.* a analiza.

про́б|а[1], *-ы f.* **1.** *sg.* încercare, probare, verificare; degustare; probă; *взять на ~у* a lua o probă, a lua o mostră.

про́б|а[2], *-ы f.* titlu *(la metale prețioase)*, marcă; *~ зо́лота* titlul aurului; *зо́лото ни́зкой ~ы* aur inferior; *зо́лото 56-ой ~ы* aur de 14 carate; *зо́лото 96-ой ~ы* aur de 24 de carate, aur fin.

пробавля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* a se mulțumi (cu puțin), a o scoate la capăt.

проба́лтываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *проболта́ться*

пробараба́нить, *-ню, -нишь vb. ipf.* a bate toba (un timp).

пробаси́ть, *-ашу́, -аси́шь vb. pf.* a spune *sau* a cînta cu o voce de bas.

пробе́г, *-а m.* **1.** *(sport)* cursă; *автомоби́льный ~* cursă de automobile; *лы́жный ~* cursă de schiuri. **2.** parcurs, distanță parcursă; *су́точный ~ паровоза* parcursul locomotivei în 24 de ore. **3.** transport în curs. **4.** *(av.)* rulare; *~ при поса́дке* rulare la aterizaj.

пробе́гать, *-аю, -аешь vb. pf.* **1.** a alerga *(un timp oarecare)*. **2.** *acuz. (пропустить из-за беготни)* a pierde, a scăpa *(din cauza treburilor, alergăturii)*.

пробега́ть, *-аю, -аешь* **1.** *vb. ipf.* de la *пробежа́ть*. **2.** *acuz.* a parcurge (într-un timp oarecare).

пробежа́т|ь, *-егу́, -ежи́шь; -егу́т vb. pf. (ipf. пробега́ть)* **1.** a fugi, a alerga *(peste, pe lîngă)*. **2.** a parcurge fugind/ alergînd *(o distanță oarecare)*. **3.** *(fig.)* a trece, a străbate. **4.** *acuz. (fig.)* a citi în fugă, a cerceta cu ochii *(la repezeală)*.

пробежа́ться, *-егу́сь, -ежи́шься; -егу́тся vb. pf.* a alerga, a fugi puțin.

пробе́жка, *-и f.* alergare scurtă.

пробе́л, *-а m.* **1.** spațiu liber, loc liber *(într-un text tipărit, scris)*; *(tipogr.)* albitură; *оста́вить ~* a lăsa un spațiu liber. **2.** *(недостаток)* lipsă, lacună, gol; defect; *~ в зна́ниях* lacună în cunoștințe.

пробива́ние, *-я n. sg.* găurire, perforare; străpungere.

пробива́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *проби́ть*[1]

пробива́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *проби́ться (1, 3, 4)* **2.** *pas.* de la *пробива́ть*.

проби́вка, *-и f. sg.* perforare, străpungere, găurire.

проби́вной *adj.* de pătrundere, de perforare.

пробира́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *пробра́ть*.

пробира́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *пробра́ться*. **2.** *pas.* de la *пробира́ть*.

проби́рка, *-и f.* eprubetă.

проби́рн|ый *adj.* de probă, de testare. de verificare; de marcare; *~ое клеймо́* semn de marcare, marcaj.

проби́рование, *-я n. sg.* marcare *(a metalelor prețioase)*.

проби́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a marca *(metalele prețioase)*.

проби́ть[1], *-бы́, -бьёшь vb. pf. (ipf. пробива́ть) acuz.* a găuri, a străpunge, a perfora; *(fig.) ~ себе́ доро́гу* a-și croi drum în viață.

проби́|ть[2], *-бью, -бьёшь vb. pf. (ipf. бить 4)* a bate, a suna; *часы́ ~ли по́лночь* ceasul a bătut miezul nopții.

проби́ться, *-бью́сь, -бьёшься vb. pf.* **1.** *(ipf. пробива́ться)* a străbate, a răzbi, a-și croi drum, a-și face drum; *~ сквозь толпу́* a-și face drum prin mulțime; *(fig.) ~ в лю́ди* a-și croi drum în viață; a ajunge în rîndul oamenilor. **2.** *(fig.)* a pierde mult timp, a depune eforturi *(făcînd ceva)*. **3.** *(ipf. пробива́ться) (с трудом прожить)* a-și cîștiga cu greu existența, a răzbate. **4.** *(ipf. пробива́ться)* a răsări, a încolți *(despre plante)*.

про́бка, *-и f.* **1.** plută. **2.** dop; *стекля́нная ~* dop de sticlă. **3.** *(el.)* siguranță. **4.** *(fig.)* blocare *(a circulației)*; îngrămădire *(de vehicule)* ◇ *глуп как ~* prost ca noaptea; prost de dă în gropi.

пробконо́с, *-а m. (bot.)* arbore de plută.

про́бков|ый *adj.* de plută; *~ое де́рево* arbore de plută.

пробле́м|а, *-ы f.* problemă.

пробле́матика, *-и f. sg.* problematică.

пробле́матический *adj. v. пробле́мати́чный*

пробле́мати́чность, *-и f. sg.* caracter problematic.

пробле́мати́чный *adj.* problematic.

пробле́ми|ый *adj.* care se referă la o problemă; care tratează o problemă; *~ая статья́* articol care ridică o problemă.

про́блеск, *-а m.* **1.** sclipire, străfulgerare; *~и мо́лнии* sclipirile fulgerului. **2.** *(fig.)* licărire, rază; *~ созна́ния* licărire a conștiinței; *~ наде́жды* rază de speranță.

пробле́скивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *проблесну́ть*

про́блесковый *adj.* licăritor, cu sclipiri.

проблесну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. пробле́скивать)* a scăpăra, a sclipi, a străfulgera (prin).

пробле́ять, *-бле́ет vb. pf.* a behăi.

проблужда́ть, *-аю, -аешь vb. pf.* a rătăci *(un timp oarecare)*.

про́бн|ый[1] *adj.* de probă, de încercare, de verificare; experimental; *~ полёт* zbor de încercare; *~ раство́р* soluție experimentală ◇ *~ ка́мень* piatră de încercare.

про́бн|ый[2], *adj.* marcat; *~ое зо́лото* aur marcat.

про́бовать, *-бую, -буешь vb. ipf.* **1.** *(pf. попро́бовать* și *испро́бовать) acuz.* a încerca. **2.** *(pf. попро́бовать) acuz.* a gusta. **3.** *(pf. попро́бовать)* cu *inf.* a încerca, a căuta.

прободе́ние, *-я n. sg.* perforare; *(med.) ~ кишо́к* perforare a intestinelor; *(med.) ~ бараба́нной перепо́нки* spargerea timpanului.

прободи́на, *-ы f.* gaură, spărtură, breșă.

прободи́й, *-я m.* **1.** belciug, scoabă pentru lacăt. **2.** *(tehn.)* perforare, străpungere.

прободи́йник, *-а m. (tehn.)* perforator, priboi, dorn, preducea, ciocan de găurit.

прободи́йный *adj.* **1.** de perforare, de străpungere. **2.** *(о человеке)* răzbătător, descurcăreț.

проболе́ть[1], *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* a fi bolnav *(un timp anumit)*.

проболе́ть[2], *-и́т vb. pf.* a durea *(un anumit timp)*.

проболта́ть, *-аю, -аешь vb. pf.* a flecări, a trăncăni, a pălăvrăgi *(un timp oarecare)*.

проболта́ться[1], *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. пробалтываться)* a-l lua gura pe dinainte, a se da de gol, a scăpa un cuvînt.

проболта́|ться[2], *-аюсь, -аешься vb. pf. (pop.)* a hoinări, a umbla haimana *(un timp oarecare)*.

пробоотбира́тель, *-я m. v. пробоотбо́рник*

пробоотбо́рник, *-а m. (tehn.)* grădelniță, aparat de luat probe.

пробо́р, *-а m.* cărare *(în păr)*; *носи́ть во́лосы на прямо́й ~* a purta părul cu cărare la mijloc; *косо́й ~* cărare într-o parte.

пробо́рка[1], *-и f. (pop.)* dojană, mustrare aspră.

пробо́рка[2], *-и f. (text.)* năvădire.

пробо́рщик, *-а m. (text.)* năvăditor.

пробормота́ть, *-очу́, -о́чешь vb. pf. acuz.* a bolborosi, a mormăi, a bîigui.

про́бочник, *-а m.* tirbușon.

про́бочный *adj.* de dop, de dopuri.

пробра́|ть, *-беру́, -берёшь vb. pf. (ipf. пробира́ть) acuz.* **1.** a-l pătrunde, a-l cuprinde, a-l răzbi. **2.** *(выбранить)* a dojeni, a certa. **3.** *(agr.)* a plivi, a prăși.

пробра́ться, *-беру́сь, -берёшься vb. pf. (ipf. пробира́ться)* **1.** a răzbi, a-și face loc, a-și croi drum, a străbate cu greu; *~ сквозь толпу́* a străbate prin mulțime. **2.** a intra pe furiș, a se furișa.

проброди́ть, *-брожу́, -бро́дишь vb. pf.* a rătăci, a umbla haimana *(un timp oarecare)*.

пробуди́ть, *-ужу́, -у́дишь vb. pf.* de la *буди́ть (2)* și *ipf. пробужда́ть*.

пробуди́|ться, *-ужу́сь, -у́дишься vb. pf. (ipf. пробужда́ться)* a se trezi, a se deștepta.

пробужда́ть, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. пробуди́ть) acuz.* a trezi, a deștepta a provoca.

пробужда́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *пробуди́ться*. **2.** *pas.* de la *пробужда́ть*.

пробужде́ние, *-я n. sg.* trezire, deșteptare.

пробуксиро́вка, *-и f.* patinare, alunecare.

пробура́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. бура́вить* și *пробура́вливать) acuz.* a sfredeli, a perfora, a găuri.

пробура́вливание, *-я n.* sfredelire, forare.

пробура́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *пробура́вить*

пробы́ть, *-бу́ду, -бу́дешь vb. pf.* a sta, a se afla, a petrece, a rămîne *(un timp)*.

прова́л, *-а m.* **1.** *sg.* cădere, prăbuşire, surpare. **2.** groapă, surpătură. bonor. **3.** *(fig.)* nereuşită, eşec, fiasco. **4.** *(fig.)* lacună, lapsus.

прова́лив|ать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *провали́ть* ◇ *(pop.)* *~ай отсю́да!* pleacă de aici!, cară-te de aici!, şterge-o!

прова́ливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *провали́ться*. **2.** *pas.* de la *прова́ливать*.

провали́|ть, *-алю́, -а́лишь vb. pf. (ipf. прова́ливать) acuz.* **1.** a dărîma, a prăbuşi, a surpa. **2.** *(fig.)* a compromite, a rata, a face să eşueze. **3.** *(fig.)* a respinge, a înlătura; a trînti *(la examen)*.

провали́|ться, *-алю́сь, -а́лишься vb. pf. (ipf. прова́ливаться)* **1.** a cădea, a se prăbuşi, **2.** a se prăbuşi sub greutate, a se surpa. **3.** *(fig.)* a se prăbuşi, a eşua, a cădea; *~ на экза́мене* a cădea (la examen) ◇ *(fam.) провали́сь!* pleacă!, lasă-mă!; *как сквозь зе́млю ~лся* parcă l-a înghiţit pămîntul; *я гото́в был сквозь зе́млю ~ от стыда́* îmi venea să intru în pămînt de ruşine.

прова́ляться, *-я́юсь, -я́ешься vb. pf. (pop.)* a se tăvăli (un timp).

провансáль, *-я m. sg.* maioneză.

прова́нск|ий *adj. (în expr.)* *~ое ма́сло* ulei de măsline.

прова́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *проварѝть (1)*

прова́риваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *проварѝться (1)*. **2.** *pas.* de la *прова́ривать*.

проварѝть, *-арю́, -а́ришь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. прова́ривать)* a fierbe bine, a fierbe mai mult timp. **2.** a fierbe *(un timp oarecare)*.

проварѝться, *-а́рится vb. pf.* **1.** *(ipf. прова́риваться)* a se fierbe bine. **2.** a se fierbe *(un timp oarecare)*.

прове́дать, *-аю, -аешь vb. pf.* **1.** *(ipf. прове́дывать) acuz.* a vizita. **2.** *acuz.* sau *prepl.* a afla, a se informa despre...

проведе́ние, *-я n. sg.* **1.** conducere, ducere. **2.** trasare, jalonare. **3.** construire instalare, montare; *~ электри́чества* instalarea luminii electrice. **4.** efectuare, executare, realizare, înfăptuire, punere în aplicare; *~ в жизнь* traducere în viaţă; punere în practică; *~ кампа́нии* efectuare/organizare a unei campanii; *~ вы́боров* efectuarea alegerilor; *~ рефо́рмы* înfăptuire a unei reforme. **5.** *(cont.)* înregistrare, contabilizare.

прове́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прове́дать (1)*

провезти́, *-зу́, -зёшь vb. pf. (ipf. провози́ть) acuz.* a duce, a transporta *(cu un vehicul)*; *~ кратча́йшим путём* a duce pe drumul cel mai scurt.

прове́ивание, *-я n.* vînturare.

провентили́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *вентили́ровать*

провербиа́льный *adj.* proverbial.

прове́ренный 1. *p.t.p.* de la *прове́рить*. **2.** *adj.* verificat, încercat.

прове́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. проверя́ть) acuz.* a verifica, a controla; *~ ка́ссу* a verifica casa; *~ исполне́ние* a controla executarea; *~ докуме́нты* a verifica/a controla actele; *~ биле́ты* a controla biletele; *~ зна́ния уча́щихся* a verifica cunoştinţele elevilor; *~ механи́зм* a controla un mecanism.

прове́рка, *-и f. sg.* verificare, controlare; control, revizie; *автомати́ческая ~* verificare automată; *вы́борочная ~* verificare prin sondaj; *~ на ме́сте* controlul la faţa locului; *~ докуме́нтов* verificarea actelor; *~ зна́ний* verificarea cunoştinţelor.

проверну́ть, *-ну́ -нёшь vb. pf. (ipf. провёртывать) acuz.* **1.** a sfredeli, a străpunge. **2.** a da, a trece prin ceva *(învîrtind)*. **3.** *(fig. pop.)* a rezolva repede, a pune pe roate.

прове́рочн|ый *adj.* de control, de verificare; *~ая коми́ссия* comisia de control.

провернте́ть, *-ерчу́, -е́ртишь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. провёртывать)* a sfredeli, a străpunge. **2.** a învîrti *(un anumit timp)*.

провёртывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *проверну́ть* şi de la *провернте́ть (1.)*

проверя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *прове́рить*

прове́с[1], *-а m. sg.* lipsă la cîntar.

прове́с[2], *-а m. (tehn.)* săgeată de încovoiere.

прове́си|ть, *-е́шу, -е́сишь vb. pf. (ipf. прове́шивать) acuz.* **1.** a da lipsă la cîntar. **2.** a ţine, a usca (la aer un aliment).

пров|ести́, *-еду́, -едёшь vb. pf. (ipf. проводи́ть)* **1.** *acuz.* a conduce, a duce; *~ су́дно че́рез проли́в* a pilota vasul prin strîmtoare; *~ ближа́йшим путём* a conduce pe drumul cel mai scurt. **2.** *acuz.* a trasa, a delimita; *~ грани́цу* a trasa hotarul. **3.** *instr.* a trece, a trage *(cu ceva, pe deasupra)*; *~ руко́й по волоса́м* a-şi trece mîna prin păr. **4.** *acuz. (проложить, построить)* a construi, a instala; *~ доро́гу* a construi un drum; *~ электри́чество* a instala lumină electrică. **5.** *acuz. (применить)* a aplica, a înfăptui, a pune în practică. **6.** *acuz.* a face să fie adoptat/aprobat/ales; *~ зако́н* a trece o lege *(prin parlament)*; *~ постановле́ние* a face să fie adoptată o hotărîre. **7.** *acuz. (осуществить)* a face, a efectua, a realiza, a executa, a îndeplini, a organiza; *~ сев* a executa însămînţările; *~ боеву́ю опера́цию* a executa o misiune de luptă; *~ собра́ние* a ţine o adunare; *~ о́пыт* a face o experienţă; *~ бой* a susţine o luptă. **8.** *(cont.) acuz.* a înregistra, a înscrie, a trece *(într-un registru)*; *~ по кни́гам* a trece în registre; *~ по ка́ссовой кни́ге* a înregistra la registrul de casă. **9.** *acuz.* a petrece *(timpul)*; a trăi undeva *(un timp)*. **10.** *acuz. (обмануть)* a înşela, a păcăli; *его́ не ~едёшь* nu-l poţi păcăli uşor.

прове́триваемость, *-и f. (tehn.)* grad de aerisire.

прове́тривание, *-я n.* aerisire; *(tehn.)* aeraj, ventilare.

прове́тривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прове́трить*

прове́триваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прове́триться*. **2.** *pas.* de la *прове́тривать*.

прове́трить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. прове́тривать) acuz.* a aerisi, a ventila.

прове́триться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. прове́триваться)* **1.** a fi aerisit. **2.** a-şi reîmprospăta impresiile, a schimba atmosfera/mediul; a se recrea.

прове́шивание, *-я n. (geod).* jalonare, balizare.

прове́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прове́сить*

провиа́нт, *-а m. sg.* provizii, alimente, merinde.

провиа́нтский *adj.* de provizii, de alimente.

прови́дение, *-я n. sg.* prevedere, previziune.

провиденциали́зм, *-а m. sg.* providenţialism.

провиденциа́льный *adj.* providenţial.

прови́деть, *-и́жу, -и́дишь vb. ipf. (înv.)* a prevedea, a prezice, a profetiza.

прови́дец *-дца m. (înv.)* prezicător; clarvăzător, profet.

провизо́рн|ый *adj.* provizoriu.

провини́ться, *-ню́сь, -ни́шься vb. pf. в + prepl.* sau *instr.* cu *пе́ред + instr.* a greşi, a se face vinovat de ceva.

прови́нность, *-и f.* greşeală, vină; delict.

провинциа́л, *-а m.* provincial.

провинциали́зм, *-а m.* **1.** *sg.* provincialism; atitudine/mentalitate **2.** *(lingv.)* regionalism. de provincial. provincie, provincial.

провинциа́льный *adj.* de provincie, provincial.

прови́нци|я, *-и f.* **1.** ţinut, provincie. **2.** provincie; *жить в ~и* a trăi/a sta în provincie.

провиса́ние, *-я n.* curbare, lăsare în jos, atîrnare.

провиса́ть, *-а́ем vb. ipf.* de la *провиснуть*

провисе́ть, *-вишу́, -виси́шь vb. pf.* a atîrna, a spînzura *(un timp oarecare)*.

прови́снуть, *-нет vb. pf.* a se curba, a se încovoia, a se îndoi, a se lăsa în jos *(sub greutate)*.

про́вод, *-а m.* conductă, cablu, fir; *телефо́нный ~* fir telefonic; *прямо́й ~* fir direct.

провод, *-а m. v. прово́дка (1)*

проводи́мость, *-и f. (fiz.)* conductibilitate, conductivitate.

проводи́ть[1], *-ожу́, -о́дишь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *провести́*; *~ мысль/идéю* a dezvolta o idee. **2.** *(fiz.)* a transmite, a conduce *(căldura sau electricitatea)*.

проводи́ть[2], *-ожу́, -о́дишь vb. pf. (ipf. провожа́ть) acuz.* **1.** a conduce, a petrece; *~ на вокза́л* a conduce la gară. **2.** a urmări *(cu privirea)*.

прово́дка, *-и f. sg.* **1.** conducere, ducere; *~ суде́б* conducerea *(pilotarea)* navelor. **2.** trasare, jalonare. **3.** construire; instalare; *~ электри́чества* instalarea luminii electrice. **4.** *(cont.)* înregistrare, contabilizare. **5.** instalaţie *(electrică)*; *внýтренняя ~* instalaţie electrică interioară. **6.** *(zoot.)* plimbare.

проводни́к[1], *-а m.* **1.** călăuză. ghid. **2.** însoţitor *(de vagon)*.

проводни́к[2], *-а m.* **1.** *(fig.)* conducător; *хоро́ший ~ тепла́* bun conducător de căldură. **2.** *(fig.)* propagator, purtător, promotor.

про́вод|ы, *-ов pl.* rămas bun; petrecere, conducere.

провожа́тый, *-ого m.* însoţitor, ghid.

провожа́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *проводи́ть*

прово́з, *-а m. sg* transport.

провозвести́ть, *-ещу́, -ести́шь vb. pf. (ipf. провозвеща́ть) acuz. (înv.)* **1.** a prezice, a prevesti. **2.** a anunţa, a proclama, a vesti *(in mod solemn)*.

провозве́стник, *-а m. (înv.)* prezicător, prevestitor.

провозвеща́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *провозвести́ть*

провозгласи́ть, *-ашу́, -аси́шь vb. pf. (ipf. провозглаша́ть).* **1.** *acuz.* a proclama, a anunţa *(solemn)*. **2.** *(înv.) acuz.* cu *instr.* a proclama *(domn, împărat etc.)*.

провозглаша́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *провозгласи́ть*

провозглаше́ние, *-я n. sg.* proclamare; anunţare.

провози́ть[1], *-ожу́, -о́зишь vb. pf. acuz.* a duce, a transporta, a căra *(un timp oarecare)*.

провози́ть[2], *-ожу́, -о́зишь vb. ipf.* de la *провезти́*

провози́|ться, *-ожу́сь, -о́зишься vb. pf.* **1.** a se juca, a zburda *(cîtva timp)*. **2.** *c +* *instr.* a avea de furcă cu cineva, sau cu ceva, a se căzni, a se frămînta, a se munci.

провозно́й *adj.* de transportat.

провозоспосо́бность, *-и f. sg.* capacitate de transport.

провока́тор, *-а m.* **1.** agent provocator. **2.** instigator, aţiţător.

провока́торский *adj.* **1.** de agent provocator. **2.** provocator, aţiţător.

провокацио́нный *adj.* de provocare, provocator.

провока́ция, *-и f.* provocare, provocaţie.

про́волока, *-и f. sg.* sîrmă; *изоли́рованная ~* sîrmă izolată; *колю́чая ~* sîrmă ghimpată; *рояльная ~* coardă de pian.

проволо́чка, *-и f.* tergiversare, tărăgăneală.

про́волочн|ый *adj.* de sîrmă; *~ое загражде́ние* baraj de sîrmă ghimpată.

провоня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (pop.)* a se împuţi, a prinde miros.

прово́рно *adv.* prompt, grabnic; cu dibăcie.

прово́рность, *-и f. sg.* **1.** agerime, sprinteneală, iuţeală, vioiciune. **2.** abilitate, dibăcie, promptitudine.

прово́рн|ый *adj.* **1.** ager, vioi, sprinten; *~ая похо́дка* mers sprinten. **2.** abil, dibaci, descurcăreţ; expeditiv.

проворова́ться, *-ру́юсь, -ру́ешься vb. pf.* a fura, a comite fraude, a delapida, a fi prins furînd/delapidînd.

проворо́нить, *-ню, -нишь vb. pf. acuz. (pop.)* a scăpa, a pierde, a lăsa să scape *(o ocazie, un prilej)*.

прово́рство, *-а n. sg.* sprinteneală, abilitate, dibăcie.

проворча́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. acuz.* sau *fără compl.* a mormăi, a bombăni, a mîrîi.

провоци́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* **1.** *(pf.* şi *спровоци́ровать) на +* *acuz.* a provoca, a aţiţa, a instiga. **2.** *(med.)* a provoca, a produce artificial o boală.

провя́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a usca la vînt, a face pastramă.

провя́лить, *-лю, -лишь vb. ipf.* de la *вя́лить*

прогада́ть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. прога́дывать)* a se înşela, a greşi, a pierde *(făcînd ceva în detrimentul său)*.

прога́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прогада́ть*

прога́лина, *-ы f.* rarişte, luminiş, poiană.

прога́р, *-а m.* loc ars, jarişte.

прога́рина, *-ы f. (chim.)* arsură.

прогиб, *-а m.* îndoitură, încovoitură, săgeată de încovoiere.

прогиба́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *прогну́ть*

прогибоме́р, *-а m. (tehn.)* flexometru.

прогимна́зия, *-и f. (înv.)* gimnaziu.

прогла́дить, *-áжу, -áдишь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. прогла́живать)* a călca bine. **2.** a călca *(cîtva timp)*.

прогла́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прогла́дить (1)*

прогла́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *проглоти́ть*

проглот|и́ть, *-очу́, -о́тишь vb. pf. (ipf. прогла́тывать) acuz.* **1.** a înghiţi; *(fig.) ~ оби́ду* a înghiţi o jignire; a înghiţi găluşca. **2.** *(fig. fam.)* a înghiţi repede/pe nerăsuflate ◇ *~ язы́к* a tăcea molcom; *язы́к прогло́тишь* să te lingi pe degete nu alta.

проглядéть, *-яжу́, -ядúшь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. проля́дывать)* a parcurge, a răsfoi. **2.** a scăpa din vedere, a nu observa, a omite ◇ *все глаза́ ~* a se uita pînă îi ies ochii din cap.

проля́дывать[1], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *проглядéть (1)*

проля́дывать[1], *-ает vb. ipf.* de la *проглянýть*.

проглянýть, *-я́нет vb. pf. (ipf. проля́дывать)* a se ivi, a apărea, a se arăta, a ieşi.

прогна́ть, *-гоню́, -го́нишь vb. pf. (ipf. прогоня́ть) acuz.* **1.** a goni, a izgoni, a alunga, a da afară. **2.** a mîna.

прогне́вать, *-аю, -аешь vb. pf. acuz. (înv.)* a mînia, a supăra, a înfuria.

прогне́ваться, *-аюсь, -аешься vb. pf. на +* *acuz. (înv.)* a se mînia, a se supăra, a se înfuria.

прогневи́ть, *-влю́, -ви́шь vb. pf.* de la *гне́вать*

прогни́ть, *-и́ю, -и́ешь vb. pf.* a putrezi *(în întregime)*.

прогно́з *-а m.* pronostic, prognoză.

прогну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. прогиба́ть) acuz.* a îndoi, a încovoia, a curba.

прогну́ться, *-нётся vb. pf. (ipf. прогиба́ться)* a se îndoi, a se încovoia, a se apleca peste, a se curba.

проговáриваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *проговори́ться*

проговори́ть, *-рю, -ри́шь vb. pf.* **1.** *acuz.* a vorbi, a spune, a pronunţa, a rosti. **2.** a sta de vorbă *(cîtva timp)*.

проговори́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. проговáриваться)* a scăpa o vorbă, a-l lua gura pe dinainte, a se da de gol.

проголода́ть, *-áю, -áешь vb. pf.* a răbda de foame, a flămînzi *(un timp oarecare)*.

проголода́ться, *-áюсь, -áешься vb. pf.* a simţi foame, a i se face foame.

проголосова́ть, *-сýю, -сýешь vb. pf. (ipf. голосова́ть)* a pune la vot; a vota.

прогóн[1], *-а m. (reg.)* **1.** uliţă laterală *(la ţară)*. **2.** *(для скота)* drum pentru cirezi. **3.** parcurs, distanţă *(între două staţii)*.

прогóн[2], *-а m.* grindă principală, costoroabă, talpă.

прогóнный *adj. (înv. în expr.)* *~ые де́ньги v. прогóны*

прогóны, *-ов pl. (înv.)* bani de transport, îndemnizaţie de transport *(cu căruţa poştei)*.

прогоня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *прогна́ть*

прогора́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *прогоре́ть*

прогоре́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. прогора́ть)* **1.** a arde, a se consuma complet. **2.** a se arde, a se strica *(din cauza focului, a căldurii)*. **3.** a arde *(cîtva timp)*. **4.** a se ruina, a se duce pe copcă.

прогóркло́сть, *-и f. sg.* rîncezeală, amăreală.

прогóркл|ый *adj.* rînced, amar.

прогóркнуть, *-нет vb. pf.* de la *гóркнуть*

прогости́ть, *-ощу́, -ости́шь vb. pf.* a fi oaspete, a sta ca oaspete.

програ́мм|а, *-ы f.* **1.** program; plan; orar; *производственная* ~ plan de producţie; *сверх* ~*ы* peste program. **2.** *(pol.)* program; ~ *па́ртии* programul partidului. **3.** programă şcolară, programă analitică. **4.** *(teatru)* program, repertoriu.

программи́рование, *-я n.* programare; *линейное* ~ programare liniară.

программи́ст, *-а m. (tehn.)* programator.

програ́ммн|ый *adj.* de program; programatic; programat; *~ые тре́бования* revendicări programatice.

прогреба́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прогрести́*

прогре́в, *-а m.* încălzire, preîncălzire.

прогрева́ние, *-я n. v. прогре́в*

прогрена́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прогре́ть*

прогрева́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прогре́ться* **2.** *pas* de la *прогрева́ть*

прогреме́ть, *-млю, -ми́шь vb. pf.* **1.** a tuna, a detuna, a bubui. **2.** *(fig).* a răsuna, a avea răsunet.

прогре́сс *-а m.* progres; *техни́ческий* ~ progres tehnic.

прогресси́вка, *-и f.* acord progresiv.

прогресси́вность, *-и f. sg.* **1.** progresivitate, caracter progresiv. **2.** caracter progresist.

прогресси́вный *adj.* **1.** progresiv; ~ *нало́г* impozit progresiv; *(med.)* ~ *парали́ч* paralizie progresivă. **2.** progresist; înaintat; ~ *писа́тель* scriitor progresist.

прогресси́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* **1.** a progresa, a se agrava. **2.** a progresa, a înainta.

прогресси́ст, *-а m.* progresist.

прогре́ссия, *-и f. (mat.)* progresie; *арифмети́ческая* ~ progresie aritmetică; *геометри́ческая* ~ progresie geometrică; *возраста́ющая* ~ progresie crescătoare; *убыва́ющая* ~ progresie descrescătoare.

прогрести́[1], *-ребу́, -ребёшь vb. pf. ipf. прогреба́ть) acuz.* a curăţa, a rîni.

прогрести́[2], *-ребу́ -ребёшь vb. pf.* a vîsli *(cîtva timp).*

прогре́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. прогрева́ть) acuz.* a încălzi bine, a încinge.

прогре́ться, *-е́юсь, -е́ешься vb. pf. (ipf. прогрева́ться)* a se încălzi *(bine)*; a se încinge.

прогромыха́ть, *-аю, -аешь vb. pf. v. прогрохота́ть*

прогрохота́ть, *-хочу́, -хо́чешь vb. pf.* a tuna, a detuna, a durui, a hurui.

прогрыза́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прогры́зть*

прогрызть, *-зу́, -зёшь vb. pf. (ipf. прогрыза́ть) acuz.* a roade, a găuri rozînd.

прогуде́ть, *-ужу́, -уди́шь vb. pf.* a suna, a răsuna.

прогу́л, *-а m.* lipsă, absenţă nemotivată; *вы́нужденный* ~ absenţă motivată.

прогу́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прогуля́ть*[1] *(2)* şi de la *прогуля́ть*[2]. **2.** *acuz.* a duce la plimbare, a plimba.

прогу́ливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *прогуля́ться*

прогу́л|ка, *-и f.* plimbare, excursie; *заго́родная* ~ plimbare în afara oraşului, excursie.

прогу́льщик, *-а m.* cel care lipseşte *(lucrător, elev)* nemotivat de la lucru; chiulangiu.

прогуля́|ть[1], *-я́ю, -я́ешь vb. pf. acuz.* **1.** a se plimba *(un timp oarecare).* **2.** *(ipf. прогу́ливать) (pop.)* a cheltui; a pierde, a scăpa ceva *(din cauza plimbării).*

прогуля́ть[2], *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. прогу́ливать)* a lipsi nemotivat de la lucru, a trage chiulul, a chiuli.

прогуля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. pf. (ipf. прогу́ливаться)* a se plimba, a face o plimbare.

продава́ть, *-даю́, -даёшь vb. ipf.* de la *прода́ть*

продава́ться, *-даю́сь, -даёшься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прода́ться.* **2.** *pas.* de la *продава́ть.*

продаве́ц, *-вца́ m.* vînzător.

родави́ть, *-влю́, -а́вишь vb. pf. (ipf. прода́вливать) acuz.* a turti, a sparge, a strica *(prin apăsare.)*

продави́ться, *-а́вится vb. pf. (ipf. прода́вливаться)* a se turti, a se sparge, a se strica *(prin apăsare).*

прода́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *продави́ть*

прода́вливаться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *продави́ться.* **2.** *pas* de la *прода́вливать.*

продавщи́ца, *-ы f.* vînzătoare.

прода́ж|а, *-и f. sg.* vînzare, vindere; *вы́пустить в* ~*у* a pune în vînzare; *свобо́дная* ~ vînzare liberă; la liber; *о́птовая* ~ vînzare angro; vînzare cu ridicata; *ро́зничная* ~ vînzare cu amănuntul, /cu bucata; *ручна́я* ~ vînzare manuală; ~ *с аукцио́на,* ~ *с торго́в* vînzare la licitaţie/la mezat; ~ *в кре́дит* vînzare pe credit.

прода́жность, *-и f. sg.* venalitate, corupţie.

прода́жн|ый *adj.* **1.** de vînzare; *~ая цена́* preţ de vînzare. **2.** *(fig.)* venal, coruptibil, corupt, vîndut.

прода́лбливать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* a scobi, a dălţui a găuri.

прода́ть, *-а́м, -а́шь vb. pf. (ipf. продава́ть) acuz.* **1.** a vinde; ~ *о́птом* a vinde cu ridicata /cu toptanul; ~ *в ро́зницу* a vinde cu amănuntul/ în detaliu; ~ *за нали́чный расчёт* a vinde cu bani gheaţă; ~ *в рассро́чку* a vinde cu plata în rate; ~ *с торго́в* a vinde la licitaţie, a vinde la mezat. **2.** *(fig.)* a trăda, a vinde.

прода́ться, *-а́мся, -а́шься vb. pf. (ipf. продава́ться)* a se vinde.

продвига́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *продви́нуть*

продвиже́ние, *-я n. sg.* **1.** înaintare, avansare, trimitere. **2.** *(fig.)* înaintare în grad, avansare; promovare; ~ *по слу́жбе* avansare în serviciu ◇~ *вперёд* mers înainte, progres.

продви́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. продвига́ть) acuz.* **1.** a împinge *(înainte sau între ceva).* **2.** a îndrepta, a trimite *(înainte, undeva).* **3.** *(fig.)* a înainta, a avansa, a promova; ~ *по слу́жбе* a avansa (pe cineva) în serviciu. **4.** *(fig.)* a urgenta, a lua măsuri de urgentare, a face să progreseze.

продви|нуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. продвига́ться)* **1.** a intra, a trece prin. **2.** a merge înainte, a înainta. **3.** *(fig.)* a avansa, a înainta. **4.** *(fig.)* a avansa, a progresa.

продебати́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* a dezbate, a discuta.

продева́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *проде́ть*

продежу́рить, *-рю, -ришь vb. pf.* a fi de serviciu *(cîtva timp).*

продезинфици́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. (ipf. дезинфици́ровать)* a dezinfecta.

продеклами́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *деклами́ровать*

проде́л, *-а m. (tehn.)* crupe măşcate.

проде́лать[1], *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. проде́лывать) acuz.* a găuri, a perfora, a face o deschizătură.

проде́лать[2], *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. проде́лывать) acuz.* a face, a îndeplini, a efectua, a executa.

проде́лка, *-и f.* **1.** poznă, năzbîtie, ştrengărie. **2.** tertip.

проде́лывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *проде́лать*[1,2]

продемонстри́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *демонстри́ровать (2)*

продёргивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *продёрнуть*

продержа́ть, *-ержу́, -е́ржишь vb. pf. acuz.* a ţine, a reţine *(un timp oarecare).*

продержа́ться, *-ержу́сь, -е́ржишься vb. pf.* a se ţine, a se menţine, a rezista *(un timp oarecare).*

продёрнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. продёргивать) acuz.* **1.** a trece *(ceva)* prin..., a băga. **2.** *(fig. pop.)* a critica aspru, a încondeia.

проде́ть, *-е́ну, -е́нешь vb. pf. (ipf. продева́ть) acuz.* a trece ceva prin..., a băga.

продефили́ровать, *-рую, -руешь, vb. pf.* de la *дефили́ровать*

продешеви́ть, *-влю, -ви́шь vb. pf. (ipf. продешевля́ть) acuz.* a vinde prea ieftin.

продиктова́ть, *-ту́ю, -ту́ешь vb. pf.* de la *диктова́ть*

продира́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *продра́ть*

продира́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *продра́ться.* **2.** *pas* de la *продира́ть.*

продирижи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. (ipf. дирижи́ровать)* a dirija.

продлева́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *продли́ть*

продле́ние, *-я n. sg.* prelungire; prorogare; amînare; ~ *о́тпуска* prelungirea concediului.

продли́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. продлева́ть* şi *дли́ть) acuz.* a prelungi, a proroga; ~ *о́тпуск* a prelungi concediul.

продли́ться, *-люсь, -ли́шься vb. pf. (ipf. дли́ться)* a se prelungi, a dura.

продма́г, *-а m.* = *продово́льственный магази́н* alimentară.

проднало́г, *-а m. sg. (ist.)* = *продово́льственный нало́г* impozit în natură.

продово́льственн|ый *adj.* de aprovizionare cu alimente, de alimente, alimentar; ~ *вопро́с* problema aprovizionării cu alimente; ~*ая ка́рточка* cartelă de alimente; ~ *магази́н* magazin alimentar, alimentară.

продово́льстви|е, *-я n. sg.* **1.** alimente; produse alimentare, provizii; *запа́сы ~я* rezerve alimentare. **2.** aprovizionare cu alimente, alimentare.

продолби́ть, *-блю́, -би́шь vb. pf. (ipf. долби́ть) acuz.* a scobi, a dălţui, a găuri.

продолгова́тость, *-и f. sg.* formă prelungă.

продолгова́тый *adj.* lunguieţ, prelung, lungăreţ; *(anat.)* ~ *мозг* bulb rahidian.

продолжа́тель, *-я m.* continuator.

продолжа́ть, *-аю, -аешь vb. ipf. (ipf. продо́лжить) acuz.* sau cu *inf.* a urma, a continua.

продолжа́ться, *-ается vb. ipf.* **1.** *(pf. продо́лжиться)* a continua, a dura, a se prelungi. **2.** *pas.* de la *продолжа́ть.*

продолже́ние, *-я n.* **1.** continuare, urmare, prelungire; ~ *сле́дует* va urma. **2.** *(mat.)* extrapolare ◇*в ~ (чего́-л.)* în cursul, în decursul.

продолжи́тельно *adv.* vreme îndelungată.

продолжи́тельность, *-и f.* durată; *(fiz.)* ~ *колеба́ния* perioadă oscilatorie; ~ *рабо́чего дня* durata zilei de muncă.

продолжи́тельный *adj.* îndelungat, de (lungă) durată; prelung; ~ *о́тпуск* concediu de lungă durată.

продо́лжить, *-жу, -жишь vb. pf. acuz. (ipf. продолжа́ть)* **1.** a prelungi. **2.** a continua.

продо́лжиться, *-ится vb. pf.* de la *продолжа́ться (1)*

продо́льный *adj.* longitudinal; ~ *разре́з* secţiune longitudinală; *(mil.)* ~ *ого́нь* tragere de anfiladă.

продохну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf.* a respira adînc.

продразвёрстка, *-и f. sg. (ist.)* = *продово́льственная разве́рстка* sistemul de predare obligatorie a surplusului de produse agricole *(în perioada comunismului de război).*

продра́ть, *-деру́, -дерёшь vb. pf. (ipf. продира́ть) acuz. (pop.)* a rupe, a găuri; ~ *рукава́ на ло́ктях* a-şi rupe coatele *(de la mineci).*

подра́ться, *-деру́сь, -дерёшься vb. pf. (ipf. продира́ться) (pop.)* **1.** a se rupe de la un capăt la altul. **2.** *(fig.)* a-şi croi, a străbate; ~ *сквозь толпу́* a-şi croi drum prin mulţime.

продребезжа́ть, *-жи́т vb. pf.* a zăngăni, a zdrăngăni.

продрема́ть, *-дремлю́, -дре́млешь vb. pf.* a dormita, a picoti, a aţipi *(cîtva timp).*

продро́гнуть, *-ну, -нешь vb. pf.* a rebegi, a dîrdîi, a tremura de frig, a îngheţa.

продуби́ть, *-блю́, -би́шь vb. pf.* a tăbăci, a argăsi (bine).

продува́емость, *-и f.* penetrabilitate la vînt.

продува́емый *adj.* penetrabil la vînt.

продува́ние, *-я n. sg.* **1.** suflare, purjare. **2.** *(med.)* insuflare.

продува́|ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *проду́ть.* **2.** *acuz.* sau fără *compl. (despre curentul de aer)* a sufla din toate părţile. **3.** *acuz. (tehn.)* a desfunda prin suflare, a purja.

продува́ться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* **1.** *ipf.* de la *продува́ть.* **2.** *pas.* de la *продува́ть.*

продува́ть, *-и f. sg. (tehn.)* suflare, purjare.

продувн|о́й *adj.* **1.** viclean, şiret, şmecher. **2.** *(tehn.)* de suflare, de purjare ~ *кла́пан* supapă de suflare.

продува́чный *adj. (tehn.)* de suflare, de purjare.

проду́кт, *-а m.* **1.** produs; ~*ы обме́на* produse de schimb; ~*ы сгора́ния* produsele arderii; ~*ы перего́нки* produsele distilării; *гото́вый* ~ produs finit; *побо́чный* ~produs secundar; *промежу́точный* ~ produs intermediar, semifabricat; *(ec. pol.) валово́й*~produs global; *(ec. pol.) общественный* ~ produs social; *приба́вочный* ~ surplus. **2.** *(fig.)* urmare, rod, fruct, produs.

продукти́вно *adv.* (în mod) productiv, rodnic.

продукти́вность, *-и f. sg.* productivitate; ~ *тру́да* productivitatea muncii.

продукти́вный *adj.* **1.** productiv; ~ *труд* muncă productivă; ~ *скот* vite productive. **2.** *(gram.)* productiv, cu posibilităţi de a forma noi cuvinte; ~ *су́ффикс* sufix productiv.

продукто́вый *adj.* de alimente, alimentar, de produse alimentare; ~ *магази́н* magazin alimentar, alimentară.

продуктообме́н, *-а m. sg. (ec. pol.)* schimb de produse, troc.

проду́кт|ы, *-ов pl.* provizii, de-ale mîncării; produse alimentare, alimente; *мало́чные* ~ produse lactate; ~ *пита́ния* produse alimentare.

проду́кци|я, *-и f. sg.* producţie, produse; *годово́й приро́ст* ~*и* creşterea anuală a producţiei; *себесто́имость* ~*и* preţul de cost al producţiei; *чи́стая* ~ producţie netă; *сверхпла́новая* ~ producţie peste plan; *промы́шленная* ~ producţie industrială; *това́рная* ~ producţie de mărfuri; *печа́тная* ~ tipărituri.

проду́манный 1. *p.t.p.* de la *проду́мать.* **2.** *adj.* chibzuit, bine gîndit; întemeiat; raţional; ~ *отве́т* răspuns chibzuit.

проду́мать, *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. проду́мывать)* a gîndi, a chibzui, a reflecta, a medita; ~ *план рабо́ты* a chibzui planul de muncă. **2.** a gîndi, a medita *(cîtva timp).*

проду́мывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *проду́мать (1)*

проду́|ть, *-ю́, -ю́ешь vb. pf. (ipf. продува́ть) acuz.* **1.** a sufla, prin..., a curăţi, a desfunda prin curent de aer **2.** *impers.* a trage; *меня́ ~ло* m-a tras curentul. **3.** *(pop.)* a pierde *(la un joc de noroc).*

проду́ться, *-ю́сь, -ю́ешься vb. pf. (ipf. продува́ться) (pop.)* a pierde *(la un joc de noroc).*

проду́шина, *-ы f.* gură de ventilaţie, răsuflătoare.

продыми́ть, *-млю́, -ми́шь vb. pf.* a afuma, a umple de fum.

продыми́ться, *-ми́тся vb. pf.* a se afuma.

продыря́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. продыря́вливать) acuz.* a găuri, a perfora.

продыря́виться, *-ится vb. pf. (ipf. продыря́вливаться)* a se găuri, a se uza.

продыря́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *продыря́вить*

продыря́вливаться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *продыря́виться.* **2.** *pas.* de la *продыря́вливать.*

проеда́ние, *-я n. (tehn.)* găurire; corodare.

проеда́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прое́сть*

проеда́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прое́сться.* **2.** *pas.* de la *проеда́ть.*

прое́зд, *-а m.* **1.** *sg. (действие)* trecere, transport; ~ *воспрещён* trecerea oprită; *заплати́ть за ~* a plăti drumul. **2.** *(место)* trecere, pasaj, loc de trecere; *у́зкий* ~ loc îngust de trecere; *тупико́вый* ~ fundătură.

прое́здить, *-зжу, -здишь vb. pf. acuz.* **1.** a cheltui cu călătoria. **2.** *(провести какое-л. время в езде)* a merge, a călători *(cîtva timp).* **3.** a plimba *(caii).*

прое́здиться, *-зжусь, -здишься vb. pf.* a cheltui ultimul ban cu drumurile.

проездно́й *adj.* de drum, de călătorie; ~ *биле́т* bilet de călătorie.

прое́здом *adv.* în trecere.

проезжа́ть, *-аю, -аешь* de la *прое́хать (1, 2)*

прое́зж|ий *adj.* **1.** *(aflat)* în trecere; ~*ие лю́ди* oameni aflaţi în trecere **2.** carosabil; ~*ая доро́га* drum bătut/carosabil. **3.** ~**ий,** *-его m.* călător *(în trecere).*

проéкт, *-а m.* **1.** proiect; *технúческий ~* proiect tehnic; *экспúзный ~* anteproiect; schiţă de proiect; *~ бюджéта* proiect de buget; *~ закóна* proiect de lege. **2.** *(fig.)* plan, proiect.

проектáнт, *-а m.* proiectant.

проектúвный *adj. (mat.* de proiecţie, proiectiv.

проектúрование[1], *-я n. sg.* întocmirea unui proiect, proiectare; *~ нóвого завóда* întocmirea proiectului pentru o uzină nouă.

проектúрование[2], *-я n. sg.* proiectare, proiecţie; *~ изображéний на экрáне* proiectarea imaginilor pe ecran.

проектúровать[1], *-рую, -руешь vb. ipf.* **1.** *(pf. запроектúровать şi спроектúровать) acuz.* a întocmi un proiect, a proiecta; *~ желéзную дорóгу* a întocmi un proiect de cale ferată. **2.** *acuz.* sau cu *inf. (предполагáть)* a proiecta, a intenţiona, a plănui, a pune la cale.

проектúровать[2], *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(mat.)* a proiecta, a desena proiecţia unei figuri. **2.** a proiecta *(imagini pe ecran)*

проектирóвка, *-и f. sg. v. проектúрование*[1]

проектирóвочный *adj.* de proiectare, relativ la întocmirea unui proiect.

проектирóвщик, *-а m.* proiectant.

проéктн|ый *adj.* de proiect; de proiectare; proiectat; *~ая организáция* institut de proiectări; *(tehn.) ~ая мóщность* capacitate proiectată.

проéктор, *-а m.* aparat de proiecţie.

проекцúонн|ый *adj.* de/cu proiecţie; *~ фонáрь* lanternă magică; *~ая лúния* linie de proiecţie.

проéкция, *-и f. (mat.)* proiecţie; *горизонтáльная ~* proiecţie orizontală.

проём, *-а m.* gol; deschizătură; *двернóй ~* gol pentru uşă (în zidărie); *окóнный ~* gol pentru fereastră.

проé|сть, *-éм, -éшь vb. pf. (ipf. проедáть) acuz.* **1.** a roade; a mînca. **2.** a mînca, a cheltui pentru alimente; *~ все дéньги* a cheltui toţi banii pe mîncare.

проéсться, *-éмся, -éшься vb. pf. (ipf. проедáться) (pop.)* a cheltui ultimul ban cu întreţinerea, a rămîne fără bani, a rămîne fără o leţcaie.

проéхать, *-éду, -éдешь vb. pf.* **1.** *(ipf. проезжáть)* a trece, a străbate; a parcurge, a traversa *(cu un mijloc de transport)*; *~ мúмо дóма* a trece pe lîngă casă; *~ пятьдесáт киломéтров* a parcurge 50 de kilometri. **2.** *(ipf. проезжáть) (пропустúть)* a trece, a depăşi; *~ остановку* a trece de staţie. **3.** a fi pe drum *(un anumit timp)*.

проéхаться, *-éдусь, -éдешься vb. pf. (ipf. проезжáться)* a se plimba *(cu trăsura, cu maşina etc.)* ◇ *(glumeţ) ~ на чей-л. счёт* sau *~ по чьёму-л. áдресу* a face glume răutăcioase pe socoteala cuiva.

прожáривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прожáрить*

прожáриваться, *-ается, vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прожáриться*. **2.** *pas.* de la *прожáривать*.

прожáрить, *-рю, -рить vb. pf. (ipf. прожáривать) acuz.* a prăji, a frige bine.

прожáриться, *-рится vb. pf. (ipf. прожáриваться)* a se prăji, a se frige bine.

прождáть, *-ду́, -дёшь vb. pf. acuz.* a aştepta *(un timp oarecare)*.

прожевáть, *-жую́, -жуёшь vb. pf. (ipf. прожёвывать) acuz.* a mesteca bine.

прожёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прожевáть*

прожектёр, *-а m. (iron.)* amator de planuri utopice/irealizabile, om care trăieşte cu capul în nori.

прожектёрство, *-а n. sg. (iron.)* pasiune pentru planuri utopice/irealizabile/fantastice.

прожéктор, *-а m.* proiector, reflector, far; *зенúтный ~* proiector antiaerian; *электрóнный ~* tub electronic.

прожéкторный *adj.* de proiector, de reflector.

прожéчь, *-жгу́, -жжёшь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. прожигáть)* a arde ceva, a face o gaură *(arzînd)*; *~ кислотóй* a arde cu un acid. **2.** a arde *(cîtva timp)*; *~ свет до утрá* a arde lumina pînă la ziuă.

прожжённый *adj.* notoriu, înrăit, patentat.

прожúвание, *-я n. sg.* locuire, şedere.

прожúвать, *-áю, -áешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прожúть* (3). **2.** *(înv.)* a locui, a-şi avea domiciliul, a domicilia, a sta; *~ в цéнтре гóрода* a locui în centrul oraşului.

прожúваться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *прожúться*

прожигáние, *-я n.* ardere.

прожигáтель, *-я m. (pop. în expr.) ~ жúзни* chefliu, om care duce o viaţă de petreceri.

прожигáть[1], *-áю, -áешь vb. ipf. acuz. (pop. în expr.) ~ жúзнь* a duce o viaţă destrăbălată, a-şi petrece viaţa în chefuri.

прожигáть[2], *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *прожéчь (1)*

прожúлка, *-и f.* **1.** vinişoară. **2.** dungă; vînă; nervură; *(bot.) ~ листá* nervură.

прожúтие, *-я n. sg.* trai, existenţă, întreţinere; *на ~* pentru întreţinere.

прожúточный *adj.* necesar pentru existenţă; *~ мúнимум* minimum de existenţă.

прожúть, *-ивý, -ивёшь vb. pf.* **1.** a trăi; *~ до глубóкой стáрости* a trăi pînă la adînci bătrîneţe. **2.** a locui, a sta; a se afla *(undeva un timp oarecare)*. **3.** *acuz. (ipf. проживáть) (истрáтить)* a cheltui *(pentru întreţinere)*.

прожúться, *-ивýсь, -ивёшься vb. pf. (ipf. проживáться)* a cheltui toţi banii *(cu întreţinerea)*.

прожóрливо *adv.* cu lăcomie, lacom.

прожóрливость, *-и f. sg.* lăcomie, voracitate.

прожóрливый *adj.* lacom, mîncăcios, mîncău, vorace, hulpav.

прожужжá|ть, *-ужжý, -ужжúшь vb. pf.* **1.** a trece în zbor bîzîind. **2.** a bîzîi, a zumzăi *(cîtva timp)*; *~ ýши (кому́-л.)* a împuia urechile cuiva *(cu vorbe)*.

прóза, *-ы f. sg.* proză; *худóжественная ~* proză literară; *житéйская ~* proza vieţii; viaţă prozaică.

прозáизм, *-а m. (lit.)* prozaism.

прозáик, *-а m.* prozator.

прозáический *adj.* **1.** în proză; *~ перевóд* traducere în proză. **2.** *(fig.)* prozaic; *~ие разговóры* discuţii prozaice.

прозáичн|ый *adj.* prozaic, banal, plat; *~ые интерéсы* interese prozaice.

прозаседáвшийся, *-егося m. (iron.)* şedinţoman.

прозвáни|е, *-я n.* poreclă, supranume; *по ~ю* supranumit, zis, poreclit.

прозвáть, *-зовý, -зовёшь vb. pf. (ipf. прозывáть) acuz.* a porecli, a da o poreclă, a supranumi.

прозвенéть, *-нúт vb. pf.* a răsuna *(despre clopoţei)*.

прóзвищ|е, *-а n.* poreclă; *по ~у* poreclit; zis, numit.

прозвони|ть, *-ню, -нúшь vb. pf.* a suna.

прозвучá|ть, *-чý, -чúшь vb. pf. (ipf. звучáть)* a răsuna.

прозевáть, *-áю, -áешь vb. pf.* **1.** *(ipf. зевáть) acuz. (пропускáть)* a pierde, a scăpa, a lăsa să-i scape; *~ удóбный момéнт* a pierde un prilej favorabil; *~ пóезд* a pierde trenul. **2.** a căsca *(un timp)*.

прозéктор, *-а m. (med.)* prozector.

прозéкторская, *-ой f.* sală de disecţie/de autopsie.

прозéкторский *adj.* de disecţie, de prozector; *~ нож* scalpel.

прозелúт, *-а m.* prozelit.

прозелитúзм, *-а m.* prozelitism.

прозимовáть, *-мýю, -мýешь vb. pf.* de la *зимовáть*

прозодéжда, *-ы f. sg. = произвóдственная одéжда* haină de lucru, îmbrăcăminte de protecţie; salopetă.

прозорлúво *adv.* cu perspicacitate, (în mod) pătrunzător.

прозорлúвость, *-и f. (înv.)* clarviziune, perspicacitate, agerime a minţii.

прозорлúвый *adj. (înv.)* clarvăzător, perspicace, pătrunzător, ager la minte,

прозрáчность, *-и f. sg.* transparenţă, limpezime, claritate.

прозрáчный *adj.* **1.** transparent, străveziu; diafan, limpede. **2.** *(fig.)* vizibil-transparent; *~ намёк* aluzie transparentă.

прозревáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *прозрéть*

прозрéние, *-я n.* **1.** *sg.* recăpătarea vederii. **2.** *(fig.)* inspiraţie subită, înseninarea minţii.

прозре́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. прозрева́ть)* **1.** a-şi recăpăta vederea. **2.** *(fig.)* a începe să vadă limpede, a i se deschide ochii, a se dumeri.

прозыва́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *прозва́ть*

прозяба́ние, *-я n. sg.* vegetare, lîncezire, viaţă anostă/searbădă.

прозя́бать, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* a vegeta, a lîncezi, a duce o viaţă anostă/searbădă.

прозя́бнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (pop.)* a îngheţa, a degera, a fi pătruns de frig.

проигра́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* **1.** *(ipf. прои́грывать) acuz.* *в* + *prepl.* sau *от* + *gen.* a pierde; ~ *проце́сс* a pierde un proces; ~ *ша́хматную па́ртию* a pierde o partidă de şah; ~ *во́йну* a pierde războiul; ~ *в чьём-л. мне́нии/в чьих-л. глаза́х* a pierde în ochii cuiva; a scădea în ochii cuiva. **2.** *acuz.* a cînta, a executa; ~ *вальс* a cînta un vals. **3.** a (se) juca *(un timp oarecare).*

проигра́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. прои́грываться)* a pierde bani mulţi la joc.

прои́грыватель, *-я m.* pick-up.

прои́грывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *проигра́ть (1)*

прои́грываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *проигра́ться*

про́игрыш, *-а m.* pierdere; *быть/оста́ться в ~е* a pierde, a fi în pierdere.

про́игрышный *adj.* nefavorabil, dezavantajos.

произведе́ни|е, *-я n.* **1.** operă, lucrare, creaţie; ~ *иску́сства* operă de artă; *литерату́рное* ~ operă literară; *и́збранные ~я* opere alese; *выдаю́щееся* ~ capodoperă. **2.** *(mat.)* produs.

произвести́, *-еду́, -едёшь vb. pf. (ipf. производи́ть) acuz.* **1.** *(выполнить, сделать)* a face, a executa, a efectua, a săvîrşi, a îndeplini, a opera; ~ *ремо́нт* a face reparaţii; ~ *сле́дствие* a face o anchetă; ~ *съёмку* a face o ridicare (în plan); ~ *киносъёмку* a filma; ~*шум* a face zgomot; ~ *допро́с* a lua un interogatoriu; ~ *платёжи́* a efectua plăţile; ~ *смотр* a trece în revistă, a inspecta, a face o inspecţie; ~ *вы́стрел* a trage un foc (de armă); *подсчёт* a face un calcul; ~ *о́пыты* a face experienţe. **2.** *(fig.)* a face, a produce, a stîrni, a lăsa; ~ *впечатле́ние* a face o impresie; ~ *сенса́цию* a produce senzaţie, a stîrni vîlvă. **3.** cu *в* + *acuz.* a promova, a avansa, a înainta; ~ *в офице́ры* a avansa la gradul de ofiţer ◇ ~ *на свет* a aduce pe lume, a da naştere.

производи́тель[1], *-я m.* producător; ~ *рабо́т* şef de şantier; conducător de lucrări; *заво́д* ~ întreprindere producătoare; *(ec. pol.) ме́лкий* ~ mic producător.

производи́тель[2], *-я m.* reproducător, animal de prăsilă; *жереб-ец-* ~ armăsar de reproducţie; *поро́дистый* ~ reproducător de rasă.

производи́тельно *adv.* (în mod) productiv.

производи́тельность, *-и f. sg.* productivitate, capacitate de producţie, debit, randament; ~ *труда́* productivitatea muncii; *годова́я* ~ productivitate anuală, randament anual; *максима́льная* ~ productivitate maximă, randament maxim.

производи́тельн|ый *adj.* productiv, de producţie; ~ *труд* muncă productivă; *(ec. pol.)* ~*ые си́лы* forţele de producţie.

произв|оди́ть, *-ожу́, -о́дишь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *произвести́.* **2.** *acuz.* a produce, a fabrica, a confecţiona, a executa. **3.** a stabili / a determina originea, a deriva.

производи́ться, *-о́дится vb. ipf.* **1.** a se fabrica, a fi produs, a fi executat. **2.** a se efectua, a decurge, a se produce, a avea loc.

произво́дная, *-ой f. (mat.)* derivată.

произво́дн|ый *adj.* derivat; *(mat.)* ~*ая величина́* derivată; *(lingv.)* ~*ое сло́во* cuvînt derivat, derivat.

производственник, *-а m.* lucrător în producţie.

производ́ственн|ый *adj.* de producţie; ~ *план* plan de producţie; ~*ые достиже́ния* realizări în muncă; ~ *проце́сс* procesul de producţie; ~*ые отноше́ния* relaţii de producţie; ~*ая мо́щность* capacitate de producţie, debit randament; potenţial de producţie; ~ *стаж* vechime în producţie; ~*ые изде́ржки* cheltuieli de producţie; ~*ое совеща́ние* şedinţă de lucru/de producţie; *(ec. pol.)* ~*ое потребле́ние* consumaţie productivă; ~*ые профсою́зы* sindicate industriale.

произво́дств|о, *-а n.* **1.** *sg.* producţie, producere, fabricaţie; *автомати́ческое* ~ producţie automată; *вспомога́тельное* ~ producţie auxiliară/de deservire; *ме́лкое* ~ mica producţie; ~ *чугуна́* producţie de fontă; ~ *тка́ней* producţia de ţesături; ~ *сре́дств* ~*а* producţia mijloacelor de producţie; *(ec. pol.) това́рное* ~ producţie de mărfuri; *рост* ~*а* creşterea producţiei; *сери́йное/ма́ссовое* ~ producţie în serie; *спо́соб* ~*а* mod de producţie; *подня́ть* ~ a ridica producţia; *рабо́тать на* ~*е* a munci în producţie. **2.** industrie, ramură de industrie; *бумагопряди́льное* ~ filatură de bumbac. **3.** *(pop.)* fabrică, uzină, atelier. **4.** *sg.* executare, efectuare; ~ *платеже́й* efectuarea plăţilor; ~ *о́пытов* executarea experienţelor. **5.** *(inv.)* promovare, avansare.

производя́щая, *-ей f. (mat.)* generatoare.

производя́щий **1.** *part. prez. act.* de la *производи́ть.* **2.** *(ec.)* cu o mare producţie agricolă.

произво́л, *-а m. sg.* arbitrar, samavolnicie, cherem, bun plac; *акт* ~*а* act arbitrar; *по со́бственному* ~*у* după bunul plac ◇ *оста́вить/бро́сить на* ~ *судьбы́* a lăsa în voia soartei.

произво́льно *adv.* **1.** de bună voie, de la sine; în mod spontan. **2.** arbitrar, după bunul plac, în mod samavolnic.

произво́льность, *-и f. sg.* **1.** spontaneitate. **2.** caracter arbitrar, samavolnicie, arbitrar, bun plac.

произво́льн|ый *adj.* **1.** *(свободный)* spontan, liber, nestînjenit; ~*ое движе́ние* mişcare spontană. **2.** *(самовольный)* arbitrar, după bunul plac, samavolnic; ~*ое реше́ние* hotărîre arbitrară. **3.** *(необоснованный)* neîntemeiat; ~ *вы́вод* concluzie neîntemeiată.

произнесе́ние, *-я n. sg.* rostire, pronunţare; recitare.

произнести́, *-су́, -сёшь vb. pf. (ipf. произноси́ть) acuz.* a pronunţa; a rosti, a spune; ~ *приго́вор* a pronunţa o sentinţă; ~ *речь* a rosti/a ţine un discurs; *не* ~ *ни сло́ва* a nu scoate un cuvînt.

произноси́тельн|ый *adj.* de pronunţare, de vorbire; ~*ые о́рганы* organele de vorbire.

произноси́ть, *-ошу́, -о́сишь vb. ipf.* de la *произнести́*

произноше́ние, *-я n.* pronunţare, pronunţie, rostire; *пра́вильное* ~ pronunţare corectă.

произо|йти́, *-йдёт vb. pf. (ipf. происходи́ть)* **1.** *(случиться)* a avea loc, a se petrece, a se întîmpla, a se produce; ~*шло́ недоразуме́ние* a fost o neînţelegere. **2.** *от* + *gen.* a descinde, a se trage din ... ; a se naşte. **3.** *(по причине чего-л.)* a proveni, a rezulta din, a reieşi din.

произраста́ние, *-я n. sg.* creştere.

произраста́ть, *-аем vb. ipf. (pf. произрасти́)* a creşte *(despre plante).*

произрасти́, *-тёт vb. pf.* de la *произраста́ть*

проиллюстри́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. (ipf. иллюстри́ровать) acuz.* a ilustra, a exemplifica.

проинформи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. (ipf. информи́ровать)*

про́иски, *-ов pl.* uneltiri, intrigi.

проистека́ть, *-аем vb. ipf.* de la *проистéчь*

проист|е́чь, *-ечёт vb. pf. (ipf. проистека́ть)* *из* sau *от* + *gen.* a rezulta, a reieşi, a decurge, a proveni.

происх|оди́ть, *-ожу́, -о́дишь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *произойти́.* **2.** a proveni, a-şi trage originea.

происходя́щ|ий **1.** *part. act. prez.* de la *происходи́ть.* **2.** ~**ее,** *-его n.* ceea ce se petrece.

происхожде́ни|е, *-я n. sg.* origine, obîrşie, provenienţă; *по* ~*ю* de origine; *социа́льное* ~ origine socială; *пролета́рское* ~ origine proletară; *(biol.)* ~ *ви́дов* originea speciilor; *(lingv.)* ~ *языка́* originea limbii; ~ *по́чвы* geneza solului.

происше́стви|е, *-я n.* eveniment, întîmplare, fapt, incident; *стра́нное ~* întîmplare ciudată; *отде́л ~й* rubrica faptelor diverse (în ziar).

пройдо́ха, *-и m. şi f.* şmecher, şiret, pehlivan, pişicher.

про́йм|а, *-ы f.* răscroială.

про|йти́, *пройду́, пройдёшь vb. pf. (ipf. проходи́ть)* **1.** a trece, a traversa; *~ вперёд* a trece înainte; *~ по мосту́* a traversa podul. **2.** *acuz.* a parcurge, a străbate, a merge; *~ не́сколько шагов* a trece cîţiva paşi; *~ всю доро́гу пешко́м* a merge tot drumul pe jos. **3.** *acuz.* sau fără *compl.* a trece de ..., pe lîngă ... ; *(fig.) ~ мимо того́ фа́кта, что ...* a trece cu vederea faptul că ... **4.** *(fig.) (despre zvonuri, veşti etc.)* a se răspîndi; *~шёл слух* a mers/s-a răspîndit zvonul, s-a dus vestea. **5.** *(despre ploaie, zăpadă)* a cădea, a se lăsa. **6.** *(fig.)* a trece, a expira, a se scurge; a înceta; *дождь уже ~шёл* ploaia a trecut; *срок ещё не ~шёл* termenul n-a expirat încă; *голова́ ~шла́* durerea de cap a trecut. **7.** a decurge, a trece, a se desfăşura; *спекта́кль ~шёл уда́чно* spectacolul a avut succes. **8.** a trece prin ... ; a pătrunde, a străbate, a se infiltra; *вода́ ~шла́ че́рез потоло́к* apa a pătruns prin plafon. **9.** *acuz. (min.)* a exploata; a înainta *(într-o anumită direcţie).* **10.** *acuz.* sau *че́рез + acuz.* a trece, a fi aprobat/adoptat; *~ (че́рез) все инста́нции* a trece prin toate instanţele; *~ (че́рез) цензу́ру* a trece prin cenzură. **11.** *в + acuz.* a fi numit, a fi ales/confirmat; *~ в штат* a fi trecut pe state, a fi numit; *~ в председа́тели* a fi ales preşedinte. **12.** *acuz.* a studia, a învăţa, a-şi însuşi; *~ по а́лгебре уравне́ния* a învăţa ecuaţiile algebrice. **13.** *acuz.* a face, a îndeplini; *~ вое́нную слу́жбу* a face serviciul militar; *~ стаж* a-şi face stagiul; *~ курс лече́ния* a face o cură ◇ *~ в жизнь* a fi tradus în viaţă, a fi pus în practică; *~ молча́нием* a trece sub tăcere; *~ че́рез мно́гое* a trece prin multe.

пройти́сь, *пройду́сь, пройдёшься vb. pf.* **1.** *(ipf. проха́живаться)* a se plimba *(puţin),* a face cîţiva paşi. **2.** *acuz.* a dansa, a executa un dans. **3.** *по+ dat.* sau *instr.* cu *по + dat. (cu diverse determinări)* a face, a executa, a se ocupa de ceva; *~ по кла́вишам* a-şi plimba degetele pe clapele pianului ◇ *~ на чей-л. счёт* sau *по а́дресу кого́-л.* a vorbi de rău pe cineva.

прок, *-а (-у) m. sg.* folos, profit; *что ~у?* la ce bun?, ce folos?; *~у нет* nici un folos; *из ... не бу́дет ~у* aceasta nu va servi la nimic; n-o să iasă nimic din asta.

прокажённ|ый, *-ого m.* lepros.

прока́за [1], *-ы f. sg. (med.)* lepră.

прока́за [2], *-ы f.* năzbîtie, ştrengărie, festă, zburdălnicie.

прока́зить, *-а́жу, -а́зишь vb. ipf. (pf. напрока́зить)* a face ştrengării/năzbîtii, a se ţine de drăcii.

прока́зливый *adj.* ştrengar, zburdalnic, gata de năzbîtii.

прока́зник, *-а m.* ştrengar, zburdalnic, ghiduş.

прока́зничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. напрока́зничать) v. прока́зить*

прока́ливание, *-я n.* călire, calcinare.

прока́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прокали́ть*

прока́ливаться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прокали́ться.* **2.** *pas.* de la *прока́ливать.*

прокали́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. прока́ливать)* a încălzi la roşu.

прокали́ться, *-ли́тся vb. pf. (ipf. прока́ливаться)* a fi încălzit la roşu.

прока́лывание, *-я n.* străpungere, găurire; perforare.

прока́лывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *проколо́ть*

проканите́литься, *-люсь, -лишься vb. pf. (pop.)* a-şi pierde timpul degeaba.

прока́пчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прокопти́ть (1)*

прока́лывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прокопа́ть (1, 2)*

прокарау́лить, *-лю, -лишь vb. pf. acuz.* **1.** a păzi prost, a lăsa să dispară ceva; *~ мешо́к с вещами* a lăsa să i se şterpelească un sac cu lucruri. **2.** a veghea, a sta de veghe *(un timp oarecare).*

прока́рмливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прокорми́ть*

прока́рмливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прокорми́ться* **2.** *pas.* de la *прока́рмливать.*

прока́т [1], *-а m. sg. (tehn.)* **1.** laminare; *~ ре́льсов* laminarea şinelor. **2.** laminate; *вы́пуск ~а* producţie de laminate.

прока́т [2], *-а m. sg.* închiriere; *взять на ~ роя́ль* a lua cu chirie un pian; *дать на ~* a da cu chirie, a închiria.

прокати́ть [1], *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. прока́тывать) acuz.* **1.** *(бельё)* a netezi, a da la calandru. **2.** *(tehn.)* a lamina.

прокати́ть [2], *-а́ю, -а́ешь vb. pf. acuz.* a plimba cîtva timp *(cu trăsura, barca etc.).*

прокати́ться[1], *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. acuz.* a se plimba cîtva timp *(cu trăsura, barca etc.).*

прокати́ться [2], *-а́емся vb. pf. (ipf. прока́тываться)* **1.** a fi netezit *(despre rufe).* **2.** *(tehn.)* a fi laminat.

прокати́ть, *-ачу́, -а́тишь vb. pf.* **1.** *(ipf. прока́тывать) acuz.* a plimba pe cineva *(cu trăsura, cu barca etc.) ; ~ на автомоби́ле* a plimba pe cineva cu automobilul. **2.** a rostogoli, a da de-a dura; *~ мяч по́ полу* a rostogoli mingea pe duşumea. **3.** *(ipf. прока́тывать) (pop.)* a trece în goană. **4.** *acuz. (pop.)* a critica; *~ в стенгазе́те* a critica la ziarul de perete ◇ *(inv.) ~ на вороны́х* sau *(pop.) ~* a nu alege *(pe cineva),* a-l face să cadă la alegeri.

прокати́|ться, *-ачу́сь, -а́тишься vb. pf.* **1.** *(ipf. прока́тываться)* a se rostogoli. **2.** *(fig.)* a tuna, a bubui, a trăsni. **3.** a se plimba, a face o plimbare *(cu trăsura, călare etc.).*

прока́тка, *-и f. sg. (tehn.)* laminare.

прока́тн|ый [1] *adj. (tehn.)* de laminat, laminat; *~ стан* laminor; *~ цех* secţie de laminat; *~ое желе́зо* fier laminat.

прока́тн|ый [2] *adj.* cu chirie, de închiriat, de închiriere; *~ая ме́бель* mobilă luată cu chirie; mobilă de închiriat.

прока́тчик, *-а m.* laminorist.

прока́тывание, *-я n.* laminare.

прока́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *проката́ть* şi de la *прокати́ть (1, 3).*

прока́тываться, *-аюсь, -аешься vb ipf.* **1.** *ipf.* de la *прокати́ться* şi *прокати́ться (1).* **2.** *pas.* de la *прока́тывать.*

прока́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прокоси́ть (1)*

прока́шливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прока́шлять (1)*

прока́шливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *прока́шляться*

прока́шлянуть, *-ну, -нешь vb. pf. acuz.* a tuşi, a expectora *(tuşind).*

прока́шля|ть, *-ю, -ешь vb. pf.* **1.** *acuz. (ipf. прока́шливать)* a tuşi, a expectora *(tuşind).* **2.** a tuşi *(un timp).*

про́капываться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. прока́шливаться)* a tuşi uşor, a-şi drege glasul *(tuşind).*

прокипе́|ть, *-ли́т vb. pf.* a fierbe *(un timp oarecare).*

прокипяти́ть, *-ячу́, -яти́шь vb. pf. acuz.* a fierbe, a lăsa să fiarbă bine.

прокиса́ние, *-я n.* acrire, oţetire.

прокиса́ть, *-а́ет vb. ipf. (pf. проки́снуть)* a se acri, a se înăcri *(despre vin) etc.)*

проки́снуть, *-нет vb. pf.* de la *ки́снуть* şi de la *прокиса́ть*

проки́сший **1.** *part. trec. act.* de la *проки́снуть.* **2.** *adj.* acrit, înăcrit, oţetit.

прокла́дка, *-и f.* **1.** *sg.* montare, instalare, aşezare, construire; *~ доро́ги* construirea unui drum. **2.** *(tehn.)* garnitură, căptuşeală; *рези́новая ~* garnitură de cauciuc.

прокладн|о́й *adj.* interpus.

прокла́дывание, *-я n.* trasare; instalare; *~ доро́г* trasarea drumurilor.

прокла́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *проложи́ть; ~ ка́бель* a trage cablul; *~ курс на ка́рте* a trasa drumul pe hartă; *(fig.) ~ но́вые пути́* a deschide drumuri noi.

прокламацио́нный *adj.* de proclamaţie.

прокла́ма́ци|я, *-и f.* proclamaţie, manifest.

проклами́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz.* a proclama.

проклева́ть, *-клюю, -клюёшь vb. pf. (ipf. проклёвывать) acuz.* a ciuguli, a sparge cu ciocul.

проклёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *проклева́ть*

проклёнывать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *проклёить*

прокле́ить, *-е́ю, -е́ишь vb. pf. (ipf. прокле́ивать)* a încleia, a acoperi cu clei.

прокле́йка, *-и f.* **1.** *sg.* încleiere. **2.** strat de clei. **3.** porţiune încleiată.

проклиз, *-а m. (lingv.)* procliză.

проклина|ть, *-áю, -áешь vb. ipf. acuz.* **1.** *ipf.* de la *проклясть*. **2.** a blama, a condamna, a dezaproba.

проклю́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. acuz.* a sparge *(cu ciocul)*.

проклясть, *-яну́, -я́нешь vb. pf. (ipf. проклина́ть) acuz.* a blestema, a afurisi.

проклятие, *-я n.* **1.** blestem, afurisire; *преда́ть ~ю* a blestema. **2.** *(folosit ca interj.)* ei, drăcie!; ei, drăcia dracului!

про́клятый *p.t.p.* de la *проклясть; будь про́клят тот день* ... blestemată fie ziua aceea ...; *будь я про́клят, е́сли* ... să fiu afurisit dacă ...

проклятый *adj.* blestemat, afurisit ◇ *(înv.) ~ вопро́с* afurisită problemă, problemă spinoasă.

прокова́ть, *-ую́, -у́ешь vb. pf.* a forja.

прокова́ть, *-у́ю, -у́ешь vb. pf.* a merge şchiopătînd.

проковы́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *проковы́рять*

проковырну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *проковыря́ть*

проковыря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. проковы́ривать) acuz.* a găuri, a străpunge, a face o gaură, a scobi.

проко́л, *-а m.* **1.** *sg.* străpungere, perforare, găurire. **2.** gaură, împunsătură.

проко́лка, *-и f. v. прокóл (1)*

проколо́ть, *-олю́, -о́лешь vb. pf. (ipf. прока́лывать) acuz.* a străpunge, a găuri, a sparge; *~ штыко́м* a străpunge cu baioneta.

прокомменти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *комменти́ровать*

прокомпости́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *компости́ровать*

проконопа́тить, *-а́чу, -а́тишь vb. pf. (ipf. проконопа́чивать) acuz.* a astupa cu cîlţi, a călăfătui.

проконопа́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *проконопа́тить*

проконспекти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *конспекти́ровать*

прокóнсул, *-а m. (ist.)* proconsul.

прокónсульти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *консульти́ровать (2)*

проконтроли́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *контроли́ровать*

прокопа́ть, *-аю, -аешь vb. pf.* **1.** *(ipf. прока́пывать)* a săpa. **2.** *(ipf. прока́пывать)* a străbate *(săpînd)*. **3.** a săpa *(un timp oarecare)*.

прокопа́ться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* **1.** a ajunge undeva *(săpînd)*. **2.** a-şi pierde timpul *(cu ceva)*, a se trudi; a se moşmoni.

прокóпка, *-и f. sg.* **1.** săpare. **2.** străbatere *(prin săpare)*.

прокопте́лый *adj.* plin de funingine; afumat, înnegrit de fum.

прокопти́ть, *-плю́, -пти́шь vb. pf.* **1.** *acuz. (ipf. прока́пчивать)* a afuma. **2.** a fumega, a fila.

прокопти́ться, *-ти́тся vb. pf.* **1.** a se afuma. **2.** a se acoperi cu funingine.

прокóрм, *-а m. sg.* hrană, întreţinere, subzistenţă.

прокорми́ть, *-орми́лю, -о́рмишь vb. pf. (ipf. корми́ть şi прока́рмливать) acuz.* a hrăni.

прокорми́ться, *-орми́люсь, -о́рмишься vb. pf. (ipf. корми́ться şi прока́рмливаться)* a-şi cîştiga existenţa, a se hrăni.

прокормле́ние, *-я n. sg.* alimentare, hrănire, întreţinere.

прокорректи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *корректи́ровать*

прокóс, *-а m.* brazdă de iarbă cosită, polog.

прокоси́ть, *-ошу́, -о́сишь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. прока́шивать)* a cosi o fîşie îngustă. **2.** a cosi *(un timp oarecare)*.

прокра́дываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *прокра́сться*

прокра́сить, *-а́шу, -а́сишь vb. pf.* **1.** *(ipf. прокра́шивать)* a vopsi, a acoperi cu un strat de vopsea. **2.** a vopsi *(un timp oarecare)*.

прокра́ска, *-и f.* vopsire, vopsit.

прокра́сться, *-адýсь, -адёшься vb. pf. (ipf. прокра́дываться)* a intra pe furiş, a se furişa, a se strecura.

прокрахма́ливать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *прокрахма́лить*

прокрахма́ливаться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прокрахма́литься*. **2.** *pas.* de la *прокрахма́ливать*.

прокрахма́лить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. прокрахма́ливать) acuz.* a scrobi, a apreta.

прокрахма́литься, *-ится vb. pf. (ipf. прокрахма́ливаться)* a se scrobi, a fi apretat.

прокра́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прокра́сить (1)*

прокрича́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf.* **1.** a striga, a scoate un strigăt. **2.** a striga *(un timp oarecare)*; *~ ýши (кому́-л., о чём-л.)* a împuia cuiva urechile.

прокру́стов *adj. (în expr.)* ◇ *~о ло́же* patul lui Procust.

прокура́тор, *-а m. (ist.)* procurator.

прокурату́р|а, *-ы f.* procuratură; *о́рганы ~ы* organele procuraturii; *вое́нная ~* procuratură militară.

прокýривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прокури́ть*

прокýриваться, *-ается vb. ipf.* de la *прокури́ться (1)*

прокури́ть, *-урю́, -у́ришь vb. pf. (ipf. прокýривать) acuz.* **1.** a fuma *(un timp oarecare)*. **2.** a cheltui cu fumatul. **3.** a fuma, a umple/a îmbîcsi aerul cu fum de tutun.

прокури́ться, *-у́рится vb. pf.* **1.** *(ipf. прокýриваться)* a se afuma, a se umple de fum. **2.** a fumega.

прокуро́р, *-а m.* procuror; *генера́льный ~* procuror general; *вое́нный ~* procuror militar.

прокуро́рский *adj.* de procuror ◇ *~ надзо́р* procuratură.

прокýс, *-а m.* muşcătură; loc muşcat.

прокуси́ть, *-ушу́, -у́сишь vb. pf. (ipf. прокýсывать) acuz.* a muşca adînc, a străpunge cu dinţii.

прокýсывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прокуси́ть*

прокути́ть, *-учу́, -у́тишь vb. pf. (ipf. прокýчивать)* **1.** a petrece, a chefui, a o duce în chefuri *(un timp oarecare)*. **2.** *acuz.* a risipi, a cheltui pe chefuri.

прокути́ться, *-учу́сь, -у́тишься vb. pf. (ipf. прокýчиваться)* a cheltui mulţi bani; a-şi cheltui averea în chefuri.

прокýчивать(ся), *-аю(сь), -аешь(ся) vb. ipf.* de la *прокути́ть(ся)*

пролага́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *проложи́ть (1)*

проли́за, *-ы f. şi m. (peior.)* şmecher, pişicher.

проли́мывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *проломи́ть* şi *проломи́ть*

проли́мываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *проломи́ться* şi *проломи́ться*. **2.** *pas.* de la *проли́мывать*.

проля́гать, *-аю, -аешь vb. pf.* a lătra.

пролега́ть, *-аю vb. ipf.* a traversa, a străbate, a se întinde, a trece *(prin, peste)*.

пролежа́ть, *-жу́, -жи́шь vb. pf. (ipf. пролёживать)* **1.** a sta culcat, a zăcea *(un timp oarecare)*. **2.** a sta, a rămîne într-un loc *(un timp oarecare)*. **3.** *acuz.* a amorţi *(din cauza şederii îndelungate în pat)*.

про́лежень, *-жня m. (med.)* decubit.

пролёживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *пролежа́ть*

пролеза́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *проле́зть*

проле́зть, *-зу, -зешь vb. pf. (ipf. пролеза́ть)* **1.** a trece, a pătrunde, a intra. **2.** *(fig.)* a se fofila, a se strecura, a pătrunde *(prin înşelăciune, viclenşug)*.

пролепета́ть, *-ечу́, -е́чешь vb. pf. acuz.* a îngîna, a gîngui.

проле́псис, *-а m. (lingv.)* prolepsă.

проле́сок, *-ска m. (silv.)* poiană, rariştе; *(reg.)* luminiş *(în pădure)*.

пролёт [1], *-а m. sg.* zbor, trecere în zbor.

пролёт [2], *-а m.* **1.** *(constr.)* deschidere; distanţa dintre două reazeme vecine; *~ а́рки* deschiderea arcului; *~ мостá* deschiderea podului. **2.** *(ferov.)* distanţă între două staţii. **3.** *(el.)* cîmp, panou de distribuţie.

пролетариа́т, *-а m. sg.* proletariat; *промы́шленный ~* proletariat industrial; *сельскохозя́йственный ~* proletariat agricol.

пролетаризáция, *-и f. sg.* proletarizare.

пролетаризи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz.* a proletariza.

пролетаризи́роваться, *-руюсь, -руешься vb. pf. şi ipf.* a se proletariza.

пролета́рий, *-я m.* proletar.

пролета́рск|ий *adj.* proletar; *~ая революция* revoluţie proletară; *~ интернационали́зм* internaţionalism proletar.

пролета́ть [1], *-áю, -áешь vb. pf.* a zbura *(un timp).*

пролета́ть [2], *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *пролете́ть*

пролете́|ть, *-лечу́, -лети́шь vb. pf. (ipf. пролета́ть)* **1.** *acuz.* a zbura, a străbate *(în zbor o distanţă).* **3.** *(fig.)* a zbura, a trece ca vîntul; *~л курье́рский по́езд* a trecut în goană rapidul. **4.** *(fig.)* a trece; *~ла мысль (в голове́)* mi-a trecut prin cap un gînd.

пролётка, *-и f.* trăsură; *извóзчичья ~* birjă, trăsură de piaţă.

пролётн|ый *adj.* migrator, călător; *~ые пти́цы* păsări călătoare.

проле́чь, *-ля́жет vb. pf.* a se aşterne, a se întinde.

проли́в, *-а m. (geogr.)* strîmtoare; *морско́й ~* strîmtoare *(marină).*

проплива́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *пролúть*

проплива́ться, *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *пролúться.* **2.** *pas.* de la *проплива́ть.*

проливно́й *adj. (în expr.) ~ дождь* ploaie torenţială, aversă.

пролúтие, *-я n. sg.* vărsare ◇ *~ кро́ви* vărsare de sînge.

пролúть, *-лью, -льёшь vb. pf. (ipf. проплива́ть)* a vărsa ◇ *~ свет на что-л.* a puneîn lumină; a lumina ceva.

пролúться, *-льётся vb. pf.* a se vărsa.

пролóг, *-а m.* prolog.

проложúть, *-ожý, -óжишь vb. pf. (ipf. прокла́дывать) acuz.* **1.** *(ipf.* şi *пролага́ть) (despre un drum, stradă etc.)* a construi, a deschide, a croi; *(despre un cablu, fier etc.)* a trage, a întinde, a aşeza; *(fig.) ~ себе́ доро́гу* a-şi croi drum. **2.** a întrerupe, a pune la mijloc, a pune între ◇ *(mar. av.) ~ курс* a trasa ruta.

проло́м, *-а m.* **1.** spargere. **2.** ruptură, fractură; *~ че́репа* fractura craniului. **3.** breşă, gaură, spărtură.

проломáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. пролáмывать) acuz.* a sparge, a rupe; a face o spărtură; *~ отве́рстие* a face o gaură/o breşă.

проломáться, *-áется vb. pf. (ipf. пролáмываться)* a se sparge, a se rupe.

проломúть, *-омлю́, -óмишь vb. pf. (ipf. пролáмывать) acuz.* a sparge, a rupe, a face o spărtură.

проломúться, *-óмится vb. pf. (ipf. пролáмываться)* a se sparge, a se rupe.

проло́мник, *-а m. (bot.)* lăptişor.

пролонга́ция, *-и f. sg. (jur., fin.)* prelungire.

пролонги́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (jur. fin.)* a prelungi.

промáзать [1], *-áжу, -áжешь vb. pf. (ipf. промáзывать) acuz.* a unge *(peste tot cu grijă).*

промáзать [2], *-áжу, -áжешь vb. pf.* de la *мáзать* [2]

промáзка, *-и f.* ungere.

промáзывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *промáзать* [1]

промáлывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *промолóть*

промáргивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *проморгáть*

промариновáть, *-нýю, -нуешь vb. pf. acuz.* a tărăgăna, a ţine în loc.

промариновáться, *-нуется vb. pf.* a se mura.

промáсливание, *-я n.* impregnare cu ulei.

промáсливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *промáслить*

промáсливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *промáслиться.* **2.** *pas.* de la *промáсливать.*

промáслить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. промáсливать) acuz.* a impregna cu ulei.

промáслиться, *-люсь, -лишься vb. pf. (ipf. промáсливаться)* a se impregna cu ulei.

промáтывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *промотáть; ~ дéньги* a toca banii.

промáтываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *промотáться.* **2.** *pas.* de la *промáтывать.*

прóмах, *-а m.* **1.** greş, lovitură greşită *(la trageri); дать ~* a da greş, a greşi ţinta; *~ пýска* ratarea lansării; *без ~* fără greş. **2.** *(fig.)* greşeală, stîngăcie; *сдéлать ~* a săvîrşi o greşeală; a face o gafă ◇ *он мáлый не ~* este un băiat dezgheţat.

промáхиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *промахнýться*

промахнýться, *-нýсь, -нёшься vb. pf. (ipf. промáхиваться)* **1.** a da greş, a nu nimeri, a greşi ţinta *(la trageri).* **2.** *(fig.)* a greşi, a săvîrşi o greşeală.

промáчивание, *-я n.* umezire; înmuiere; udare.

промáчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *промочúть*

промáяться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (pop.)* **1.** a se chinui, a se căzni *(un timp oarecare).* **2.** a rezista, a o scoate la capăt.

промедлéни|е, *-я n.* întîrziere, tărăgănare, zăbovire, amînare; *без ~я* fără întîrziere, neîntîrziat.

промéдлить, *-лю, -лишь vb. pf.* a tărăgăna, a întîrzia, a zăbovi.

промéж(ду) *prep. (inv.)* între.

промéжность, *-и f. (anat.)* perineu.

промежýток, *-тка m.* **1.** interval, distanţă, spaţiu *(dintre două lucruri);* interstiţiu; spaţiu liber. **2.** interval, răstimp; pauză; *~ врéмени* bucată de vreme, răstimp, interval *(de timp).*

промежýточн|ый *adj.* **1.** despărţitor, situat între ... ; *~ учáсток* parcelă despărţitoare. **2.** *(fig.)* intermediar; *~ая стáдия* stadiu intermediar; *~ слой* strat intermediar; *(biol.) ~ вид* specie intermediară.

промелькнýть, *-нý, -нёшь vb. pf.* a trece repede, a apărea pentru o clipă; a sclipi, a scăpăra.

променúвать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *променять*

променять, *-яю, -яешь vb. pf. (ipf. променúвать) acuz.* **1.** a schimba, a preschimba, a face schimb. **2.** a prefera ◇ *(prov.) ~ кукýшку на я́стреба* a schimba ceva prost pe ceva mai prost.

промéр, *-а m. sg.* **1.** măsurare, sondare; *~ глубúны* măsurare a adîncimii; *акустúческий ~* sondaj acustic. **2.** eroare de măsurătoare.

промерзáемость, *-и, f.* grad de îngheţare.

промерзáние, *-я, n.* îngheţare, congelare.

промерзáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *промёрзнуть*

промёрзлый *adj.* îngheţat, degerat.

промёрзнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. промерзáть)* a îngheţa.

промéривать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *промéрить (1)*

промéрить, *-рю, -ришь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. промéривать* şi *промеря́ть) acuz.* a măsura, a sonda; *~ глубúну* a măsura adîncimea. **2.** a greşi la măsurătoare.

промерять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *промéрить (1)*

промесúть, *-ешý, -éсишь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. промéшивать)* a frămînta. **2.** a frămînta *(cîtva timp).*

промести́, *-метý, -метёшь vb. pf. (ipf. прометáть) acuz.* a mătura.

променáть, *-áю, -áешь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. промéшивать)* a amesteca *(bine de tot).* **2.** a amesteca *(cîtva timp).*

промéшивать, *-аю -аешь vb. ipf.* de la *промешáть(1)* şi *промесúть (1)*

промéшкать, *-аю, -аешь vb. pf.* a întîrzia; a zăbovi, a pierde timpul.

промкомбинáт, *-а m.* combinat industrial.

промóзглый *adj.* **1.** înnăbuşitor, greoi; *~ вóздух* aer înăbuşitor. **2.** umed, ud, jilav.

промóина, *-ы f.* desfundătură, scufundătură, groapă, rîpă; hîrtop; făgaş.

промокáтельн|ый *adj. (în expr.) ~ая бумáга (hîrtie)* sugativă.

промокá|ть [1], *-áю, -áешь vb ipf.* **1.** de la *промóкнуть.* **2.** a lăsa să pătrundă; *бумáга ~ет* hîrtia suge.

промокáть [2], *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *промокнýть*

промокáшка, *-и f. (pop.) (hîrtie)* sugativă.

промóкнуть, *-нý, -нешь vb. pf. (ipf. промокáть)* a se uda; *~ до костéй* a se uda pînă la piele.

промокнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. промокáть)* [2] *acuz.* a usca cu sugativa, a pune sugativă.

промолáчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *промолотúть*

промо́лвить, *-влю, -вишь vb. pf. acuz.* a spune, a rosti, a pronunța.

промолоти́ть, *-лочу́, -ло́тишь vb. pf. (ipf. промола́чивать)* a vîntura, a treiera.

промоло́ть, *-мелю́, -ме́лешь vb. pf. (ipf. прома́лывать)* a măcina, a rîșni.

промолча́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf.* **1.** a tăcea, a nu răspunde, a se eschiva de la răspuns. **2.** a păstra tăcere, a se cufunda în tăcere, a tăcea *(un anumit timp).*

промора́живание, *-я n.* congelare, înghețare, gelificare.

промора́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *проморо́зить*

проморга́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. прома́ргивать) acuz.* a lăsa să scape, a pierde, a scăpa din mînă; *~ вы́годный слу́чай* a lăsa să-i scape un prilej favorabil.

проморо́зить, *-рю́, -ро́зишь vb. pf. acuz.* **1.** a lăsa să flămînzească *(cîtăva vreme).* **2.** a expune la lipsuri, a supune la privațiuni *(multă vreme).*

проморо́зить, *-о́жу, -о́зишь vb. pf. (ipf. промора́живать) acuz.* a ține la frig, a expune la ger; a congela.

промота́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. мота́ть și прома́тывать) acuz.* a risipi, a irosi, a toca *(averea sau banii).*

промота́ться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. прома́тываться)* a-și toca/a-și irosi/a-și risipi averea, banii.

промочи́ть, *-очу́, -о́чишь vb. pf. (ipf. прома́чивать) acuz.* a uda ◇ *~ го́рло* a trage o dușcă.

промтова́рный *adj.* de produse industriale; de mărfuri de larg consum.

промтова́ры, *-ов pl. = промы́шленные това́ры* produse industriale; mărfuri de larg consum.

промо́чить, *-чу, -чишь vb. pf. acuz.* a chinui, a supune la chinuri *(cîtva timp).*

промо́читься, *-чусь, -чишься vb. pf.* a se chinui *(cîtva timp);* a trece prin chinuri.

промча́ться, *-чу́сь, -чи́шься vb. pf.* a trece repede în goană/cu iuțeală; *~ стрело́й* a trece ca o săgeată.

промыва́ние, *-я n.* **1.** *sg.* spălare, clătire. **2.** *(med.)* spălătură; *~ желу́дка* spălături stomacale.

промыва́тель, *-я m. (tehn.)* spălător, instalație de spălare.

промыва́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *промы́ть*

промы́вка, *-и f. sg.* spălare.

промы́вочный *adj. (tehn.)* de spălare.

про́мыс|ел, *-ла m.* **1.** vînătoare, vînat, pescuit; *охо́тничий ~* vînătoare; *пушно́й ~* vînătoare de animale cu blană; *рыболо́вный ~* pescuit, pescărit. **2.** *(înv.)* meșteșug, meserie, îndeletnicire; industrie casnică; *куста́рный ~* industrie meșteșugărească; meșteșug; *отхо́жий ~* muncă sezonieră; *изво́зный ~* cărăușie. **3.** *pl.* industrie extractivă, exploatări; *го́рные ~лы* exploatări miniere; *золоты́е ~лы* exploatări aurifere; *нефтяны́е ~лы* exploatări petroliere; *соляны́е ~лы* saline.

промысло́вик, *-а́ m.* **1.** vînător, pescar *(de meserie).* **2.** lucrător în industria extractivă.

промысло́в|ый *adj.* **1.** meșteșugăresc, de meseriași, pe meserii, de meserie; *~ая кооперация* cooperație meșteșugărească; *~ое свиде́тельство* brevet de meșter; *~ нало́г* impozit pe meserii. **2.** obținut prin vînat / pescuit (pentru comercializare); *~ая ры́ба* pește-marfă.

промы́ть, *-мо́ю, -мо́ешь vb. pf. (ipf. промыва́ть) acuz.* **1.** a spăla, a clăti; a face o spălătură; *~ ра́ну* a spăla o rană; *~ желу́док* a face spălături stomacale. **2.** a săpa, a roade, a submina *(despre o apă).* **3.** *(tehn.)* a spăla; *~ зо́лото* a spăla aur.

промы́шленник, *-а m.* **1.** industriaș, fabricant. **2.** vînător, pescar *(de meserie).*

промы́шленност|ь, *-и f. sg.* industrie; *добыва́ющая ~* industrie extractivă; *обраба́тывающая ~* industrie prelucrătoare; *куста́рная ~* industrie meșteșugărească, artizanat; *тяжёлая ~* industrie grea; *лёгкая ~* industrie ușoară; *металлурги́ческая ~* industrie metalurgică, metalurgie; *а́томная ~* industrie atomică; *у́гольная ~* industria cărbunelui; *пищева́я ~* industria alimentară; *лесна́я ~* industria lemnului; industria forestieră; *мукомо́льная ~* industria morăritului; *машинострои́тельная ~* industria constructoare de mașini; *сельскохозя́йственная ~* industrie agricolă; *вое́нная ~* industrie de război; *бума́жная ~* industria hîrtiei; *ры́бная ~* industria peștelui; *молочна́я ~* industria laptelui, industria produselor lactate.

промы́шленный *adj.* industrial; *~ пролетариа́т* proletariat industrial; *~ое предприя́тие* întreprindere industrială.

прона́шивать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *проноси́ть*[1] *(2)*

прона́шиваться *(pers. 1 și 2 nefolosite), -аемся vb. ipf.* de la *проноси́ться*[1] *(2)*

пронес|ти́, *-су́, -сёшь vb. pf. (ipf. проноси́ть) acuz.* **1.** a duce, a aduce *(undeva, pînă la un loc).* **2.** a duce, a purta *(trecînd pe lîngă cineva, ceva),* a trece purtînd ceva. **3.** a goni, a alunga, a mîna; *ве́тер пронёс му́чу* vîntul a alungat norul. **4.** a duce, a aduce *(în interior),* a băga. **5.** *impers.* a avea diaree, a căpăta diaree.

пронести́сь, *-су́сь, -сёшься vb. pf. (ipf. проноси́ться)* **1.** a trece în goană, a trece zburînd *(pe lîngă ceva).* **2.** *(fig.)* a trece, a se scurge repede/în goană.

пронза́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *пронзи́ть*

пронзи́тельно *adv.* strident, asurzitor.

пронзи́тельность, *-и f.* stridență, ascuțime, acuitate.

пронзи́тельный *adj.* **1.** strident, asurzitor, ascuțit; *~ визг* țipăt strident. **2.** pătrunzător, ager.

пронзи́ть, *-нжу́, -нзи́шь vb. pf. (ipf. пронза́ть) acuz.* a străpunge.

пронизи́ть, *-ижу́, -и́зишь vb. pf. acuz.* **1.** a înșira. **2.** *(ipf. прони́зывать) (fig.)* a pătrunde, a străbate, a trece prin.

прони́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *пронизи́ть (2)*

прони́зывающий **1.** *part. prez. act.* de la *прони́зывать.* **2.** *adj.* pătrunzător, puternic; *~ взгляд* privire pătrunzătoare scrutătoare.

проника́ние, *-я n. (tehn.) v. проникнове́ние (1)*

проника́ть(ся), *-аю(сь), -аешь(ся) vb ipf.* de la *прони́кнуть-(ся)*

проникнове́ние, *-я n.* **1.** *sg.* pătrundere, infiltrare, penetrație. **2.** sinceritate, cordialitate profundă.

проникнове́нно *adv.* cu suflet, cu convingere, sincer, cordial.

проникнове́нность, *-и f. sg.* sinceritate profundă, cordialitate.

проникнове́нный *adj.* sincer, mișcător, însuflețit, plin de suflet, vibrant.

прони́кнутый *adj.* pătruns/cuprins/plin de ...

прони́кнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. проника́ть)* **1.** a pătrunde, a se strecura, a se infiltra. **2.** *(fig.)* a prinde rădăcini, a se răspîndi, a pătrunde în. **3.** a înțelege, a descifra, a pătrunde; *~ в суть де́ла* a pătrunde în miezul problemei.

прони́кнуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. проника́ться)* a fi pătruns, a fi cuprins, a fi copleșit.

пронима́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прони́ть*

проница́емость, *-и f. sg* permeabilitate, penetrabilitate; *магни́тная ~* permeabilitate magnetică.

проница́емый *adj.* permeabil, penetrabil.

проница́тельность, *-и f. sg.* perspicacitate, inteligență, clarviziune, minte ageră.

проница́тельный *adj.* pătrunzător, perspicace, clarvăzător, ager.

проно́с, *-а m.* pronunție.

проноси́ть[1], *-ошу́, -о́сишь vb. pf. acuz.* **1.** a purta. **2.** *(ipf. прона́шивать)* a rupe, a uza.

проноси́ть[2], *-ошу́, -о́сишь vb. ipf.* de la *пронести́*

проноси́|ться[1], *-о́сится vb. pf.* **1.** a fi purtat, a ține *(despre îmbrăcăminte)* **2.** *(ipf. прона́шиваться)* a se uza, a se rupe.

проноси́ться[2], *-ошу́сь, -о́сишься vb. ipf.* de la *пронести́сь*

прону́ра, *-ы m.* și *f.* om descurcăreț, om șiret, șmecher, pișicher.

прону́рливость, *-и f. sg.* abilitate, șiretenie, viclenie.

прону́рлив|ый *adj.* abil, șiret, viclean; descurcăreț.

прони́хать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. прони́хивать) acuz.* sau *prepl. (fam.)* a adulmeca, a prinde de veste, a mirosi ceva, a afla.

прони́хивать, *-аю -аешь vb. ipf.* de la *прони́хать*

пронячить, *-чу, -чишь vb. pf.* a dădăci *(un timp).*

проня|ть, *пройму́, пройме́шь vb. pf. (ipf. пронима́ть) acuz.* **1.** a pătrunde, a trece prin...; a răzbi, a străbate. **2.** *(подействовать)* a impresiona; a influența, a face să cedeze.

прообраз, *-а m.* prototip.

пропага́нда, *-ы f. sg.* propagandă.

пропаганди́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* a face propagandă, a propaga.

пропаганди́ст, *-а m.* propagandist.

пропаганди́стск|ий *adj.* de propagandă; propagandistic.

пропада́|ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *пропа́сть* ◇ *где на́ше не ~ло!* sau *где на́ша не ~ла!* fie ce-o fi!, ce-am avut şi ce-am pierdut!

про́падом *(in expr.) пропади́ ~!* piei din ochii mei!, să nu te mai văd!

пропа́жа, *-и f.* **1.** pierdere, dispariție. **2.** obiect/lucru pierdut; *~ нашла́сь* lucrul pierdut s-a găsit.

пропа́лывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прополо́ть*

пропа́ривание, *-я n.* aburire, tratare cu aburi.

пропа́риватель, *-я m. (tehn.)* opăritor.

пропа́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *пропа́рить*

пропа́риваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *пропа́риться.* **2.** *pas.* de la *пропа́ривать.*

пропа́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. пропа́ривать) acuz.* a opări, a aburi *(bine).*

пропа́рка, *-и f.* opărit, aburit.

пропа́риться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. пропа́риваться)* a sta la aburi; a face baie de aburi.

про́паст|ь[1], *-и f.* prăpastie, abis, beznă, genune; *на краю́ ~и* la marginea prăpastiei; *скати́ться в ~* a) a cădea într-o prăpastie; b) *(fig.)* a decădea, a ajunge într-o stare de plîns.

про́паст|ь[2], *-и f.* mare mulțime; sumedenie; ◇ *(inv.) до ~и* foarte mult, grozav de mult.

про́пасть[3], *(în expr.) тьфу, ~!* piei drace!; ptiu drace!; ei, drăcia dracului!

пропа́с|ть, *-ду́, -дёшь vb. pf. (ipf. пропада́ть)* **1.** a dispărea, a se pierde; *~ без ве́сти* a dispărea fără urmă. **2.** a pieri, a se prăpădi; a (se) pierde; a fi pierdut; *у меня́ ~ла охо́та* mi-a trecut pofta; *я ~л!* sînt pierdut! **3.** a trece fără folos; a se pierde *(degeaba)* ◇ *пиши́ ~ло!* pune-i cruce!

пропаха́ть, *-ашу́, -а́шешь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. пропа́хивать)* a trage o brazdă, a brăzda. **2.** a ara; *~ глубоко́* a ara adînc.

пропа́хивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *пропаха́ть (1)*

пропа́хнуть, *-ну, -нешь vb. pf.* a căpăta un miros urît.

пропа́шка, *-и f. sg.* arătură; prăşire, prăşit.

пропа́шник, *-а m. (agr.)* prăşitoare, cultivator.

пропашн|о́й *adj. (agr.)* **1.** de prăşit, de cultivat solul; *~ тра́ктор* tractor prăşitor **2.** prăşitoare; *~ ы́е культу́ры* culturi prăşitoare.

пропа́щ|ий *adj.* pierdut; de nimic; *~ челове́к* om de nimic; om pierdut.

пропеде́втика, *-и f. sg.* propedeutică.

пропека́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *пропе́чь (1)*

пропека́ться, *-аемся vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *пропе́чься.* **2.** *pas.* de la *пропека́ть.*

пропе́ллер, *-а m. (av.)* elice.

пропе́ллерный *adj. (av.)* de elice; în formă de elice.

проп|е́ть, *-пою́, -поёшь vb. pf.* **1.** *(ipf. петь)* a cînta. **2.** *acuz.* a-şi pierde vocea. **3.** a cînta *(cîtva timp).*

пропечата́ть, *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. пропеча́тывать) acuz. (pop.)* a da la gazetă, a ataca *(în ziare),* a încondeia. **2.** a tipări, a trage la mașină; a bate la mașină *(un timp oarecare).*

пропеча́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *пропеча́тать (1)*

пропе́чь, *-еку́, -ечёшь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. пропека́ть)* a coace bine/cît trebuie. **2.** a coace *(un timp oarecare).*

пропе́чься, *-ечётся vb. pf. (ipf. пропека́ться)* a se coace bine.

пропива́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *пропи́ть*

пропива́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *пропи́ться.* **2.** *pas* de la *пропива́ть.*

пропи́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *пропили́ть*

пропили́ть, *-илю́, -и́лишь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. пропи́ливать)* a ferăstrui, a tăia cu ferăstrăul. **2.** a tăia cu ferăstrăul *(cîtva timp).*

прописа́|ть, *-ишу́, -и́шешь vb. pf.* **1.** *(ipf. пропи́сывать) acuz.* a înscrie în cartea de imobil, a înregistra, a viza *(la miliție);* *~ на́спорт* a viza buletinul de identitate. **2.** *(ipf. пропи́сывать) acuz.* a prescrie *(un medicament sau un tratament).* **3.** a scrie *(un timp).* **4.** *(fig. pop.)* a urzi, a pune la cale.

прописа́ться, *-ишу́сь, -и́шешься vb. pf. (ipf. пропи́сываться)* a se înscrie *(în cartea de imobil);* a-şi viza buletinul de identitate; a obține dreptul de a locui într-o localitate.

прописк|а, *-и f.* **1.** *sg.* înscriere în cartea de imobil; înregistrare, vizare *(la miliție).* **2.** viză la miliție *(pe buletinul de identitate);* *вре́менная ~* viză de flotant.

прописн|о́й *adj. (în expr.)* *~а́я бу́ква* majusculă, literă mare; *~ая и́стина* adevăr comun, banalitate; *~а́я мора́ль* morală ipocrită.

пропи́сочный *adj.* de înregistrare, de vizare.

пропи́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прописа́ть (1, 2)*

пропи́сываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *прописа́ться*

про́пис|ь, *-и f.* **1.** model de caligrafie/ de scris. **2.** scriere cu litere; *писа́ть число́ ~ью* a scrie numărul în litere.

пропита́ние, *-я n. sg. (înv.)* hrană, întreținere, subzistență; *зараба́тывать себе́ на ~* a-şi cîştiga existența.

пропита́ть[1], *-аю, -аешь vb. pf. acuz. (pop.)* a hrăni, a întreține.

пропита́|ть[2], *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. пропи́тывать) acuz.* a îmbiba, a impregna; a îmbîcsi.

пропита́ться[1], *-аюсь, -аешься vb. pf. (pop.)* a se hrăni; a se întreține

пропита́ться[2], *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. пропи́тываться)* **1.** a fi îmbibat, a fi impregnat; a fi îmbîcsit. **2.** *(fig.)* a pătrunde, a fi pătruns.

пропи́тка, *-и f. sg. v. пропи́тывание.*

пропи́тывание, *-я n. sg.* îmbibare, impregnare.

пропи́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *пропита́ть*[2]

пропи́тываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *пропита́ться*[2]. **2.** *pas.* de la *пропи́тывать.*

пропи́ть, *-пью, -пьёшь vb. pf. (ipf. пропива́ть) acuz.* **1.** a bea; a cheltui/ a risipi pe băutură. **2.** a strica, a pierde din cauza beției; *~ ра́зум* a-şi bea mințile.

пропи́ться, *-пьюсь, -пьёшься vb. pf. (ipf. пропива́ться) (pop.)* a se ruina/a sărăci din cauza beției.

прошива́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. проши́вывать) acuz.* a băga cu forța, a introduce cu de-a sila.

прошива́ться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. проши́ваться) (pop.)* a-şi face drum *(prin mulțime)* cu coatele.

проши́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прошить* şi *прошива́ть*

проши́ваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *прошива́ться* şi de la *прошить.* **2.** *pas* de la *проши́вывать.*

прошить, *-шью́, -шьёшь vb. pf. (ipf. проши́вывать) acuz.* **1.** a coase, a executa un dans, a dansa, a juca. **2.** a dansa, a juca *(un timp oarecare).*

проповедник, *-а m.* **1.** predicator. **2.** propagator, propovăduitor.

проповедовать, *-дую, -дуешь vb. ipf.* **1.** a predica, a rosti o predică. **2.** a propaga, a propovădui.

про́поведь, *-и f.* **1.** predică. **2.** propagare, propovăduire.

пропо́йца, *-ы m. (pop.)* beţiv, beţivan.

прополáскивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прополоскáть*

проползáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *проползти́*

проползти́, *-зу́, -зёшь vb. pf. (ipf. проползáть)* **1.** a se tîrî, a înainta tîrîş. **2.** a pătrunde, a se strecura tîrîş. **3.** *acuz.* a parcurge o distanţă tîrîndu-se.

про́полис, *-а m. (apic.)* propolis; cleiul albinelor.

пропóлка, *-и f. sg.* plivit, plivire.

прополоскáть, *-ощý, -óщешь vb. pf. (ipf. полоскáть şi прополáскивать) acuz.* **1.** a clăti, a spăla. **2.** a clăti, a spăla *(un timp oarecare).*

пропóлочный *adj.* de plivit; de prăşit.

пропóльник, *-а m. (tehn.)* prăşitoare.

пропорционáльно *adv.* (în mod) proporţional, în proporţie; *прáмо* ~ direct proporţional; *обрáтно* ~ invers proporţional.

пропорционáльность, *-и f. sg.* proporţionalitate.

пропорционáльн|ый *adj.* **1.** proporţional; *~ые величúны* mărimi proporţionale. **2.** proporţionat, armonios; *~ая фигýра* corp proporţionat.

пропóрция, *-и f.* **1.** proporţie, proporţionalitate. **2.** *(mat.)* proporţie; *арифмети́ческая* ~ proporţie aritmetică; *геометри́ческая* ~ proporţie geometrică; *(tehn.)* ~ *составны́х часте́й* dozaj.

пропотéлый *adj.* plin de sudoare, leoarcă de sudoare.

пропотéть, *-éю, -éешь vb. pf.* **1.** a transpira, a asuda. **2.** a fi ud de transpiraţie; a fi îmbîcsit de sudoare. **3.** *(fig.)* a munci din greu, a se chinui, a asuda.

пропульси́вный *adj. (av.)* propulsiv.

прóпуск, *-а m.* **1.** *sg.* trecere, intrare. **2.** permis, autorizaţie de trecere; *вход по ~áм* intrare pe bază de permis; *рáзовый* ~ permis valabil o singură dată. **3.** *(mil.)* parolă. **4.** absenţă, lipsă, absentare *(de la şedinţe, lecţii etc.).* **5.** omisiune, scăpare, lacună.

пропускáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *пропустúть.* **2.** a nu fi etanş, a nu fi bine închis, a lăsa să treacă.

пропускн|óй *adj.* de trecere; ~ *пункт* punct de trecere; ~ *билéт* autorizaţie, permis de trecere; *~áя бумáга* sugativă; *~áя спосóбность* a) *(ferov.)* capacitate de trafic; b) *(ec.)* randament, capacitate de producţie.

пропусти́|ть, *-ущý, -ýстишь vb. pf. (ipf. пропускáть) acuz.* **1.** a lăsa să pătrundă/ să treacă *(prin ceva);* a fi permeabil; a fi transparent; ~ *свет* a lăsa să pătrundă lumina. **2.** a deservi, a servi. **3.** a trece, a face să treacă *(prin ceva);* ~ *проéкт чéрез комúссию* a trece proiectul prin comisie. **4.** a lăsa să intre, a da drumul; a lăsa să treacă; ~ *зри́телей в зал* a da drumul spectatorilor în sală. **5.** a scăpa, a omite; a sări; ~ *подрóбности* a omite amănunte. **6.** a lipsi, a absenta. **7.** a scăpa, a pierde; ~ *удóбный слýчай* a scăpa o ocazie potrivită; ~ *срóк* a depăşi termenul. **8.** *(pop.)* a bea, a lua *(o ţuică, un pahar de vin etc.)* ◇~ *мúмо ушéй* a nu lua în seamă cele spuse, a se face că nu aude.

пропылúть, *-лю, -лúшь vb. pf. acuz.* a îmbîcsi de praf.

пропылúться, *-лю́сь, -лúшься vb. pf.* a se îmbîcsi de praf.

прорáб, *-а m.* = *производúтель рабóт* conducător de lucrări /de şantier.

прорабáтывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прорабóтать (2,3)*

прорабóта|ть, *-аю, -аешь vb. pf.* **1.** a lucra *(un timp);* ~ *три гóда* a lucra trei ani. **2.** *(ipf. прорабáтывать) acuz.* a studia amănunţit; a aprofunda; a prelucra. **3.** *(ipf. прорабáтывать) acuz. (glum.)* a lua în primire, a freca, a critica.

прорабóтка, *-и f. sg.* **1.** studiere amănunţită/aprofundată; aprofundare, prelucrare. **2.** *(glum.)* frecuş, critică.

прораста́ние, *-я n. sg.* încolţire, germinare.

прораста́ть, *-áет vb. ipf.* de la *прорасти́*

прорасти́, *-тёт vb. pf. (ipf. прорастáть)* **1.** a încolţi; a da colţ, a germina. **2.** a creşte, a străbate *(prin ceva).* **3.** a creşte *(un timp oarecare).*

прорасти́ть, *-ащý, -астúшь vb. pf. (ipf. прорáщивать) acuz.* a face să germineze.

прорáщивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прорасти́ть*

прóрва, *-ы f. (pop.)* sumedenie, grămadă, mulţime.

прорвáть, *-рвý, -рвёшь vb. pf. (ipf. прорывáть) acuz.* **1.** a rupe, a face o gaură. **2.** a sparge, a rupe; ~ *фронт* a sparge/a rupe frontul; ~ *оборóну* a sparge/a străpunge linia de apărare. **3.** *(impers.)* a scoate din sărite.

прорвáться, *-вýсь, -вёшься vb. pf. (ipf. прорывáться)* **1.** a se rupe, a fi rupt. **2.** a se sparge, a plesni. **3.** a-şi croi drum, a răzbi, a răzbate, a izbucni, a ieşi la iveală.

проредúть, *-ежý, -едúшь vb. pf. (ipf. прорéживать) acuz. (agr.)* a rări.

прорéживание, *-я n. (agr.)* rărire, rărit.

прорéживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *проредúть*

прорéз, *-а m.* **1.** *sg.* tăiere, găurire, perforare. **2.** tăietură, gaură, deschizătură, crestătură.

прорéзать, *-éжу, -éжешь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. прорезáть şi прорéзывать) acuz.* a tăia, a cresta, a găuri. **2.** a tăia *(cîtva timp).* **3.** *(ipf. прорезáть şi прорéзывать) instr. (fig.)* a tăia, a croi, a trasa *(un drum, o linie).*

прорезáть, *-áю -áешь vb. ipf.* de la *прорéзать (1, 3)*

прорéза|ться, *-éжется vb. pf. (ipf. прорезáться şi прорéзываться)* a apărea, a ieşi *(despre dinţi).*

прорезáться, *-áется vb. ipf.* de la *прорéзаться*

прорезúненный **1.** *p.t.p.* de la *прорезúнить.* **2.** *adj.* cauciucat.

прорезúнивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прорезúнить*

прорезúниваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прорезúниться.* **2.** *pas* de la *прорезúнивать.*

прорезúнить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. прорезúнивать)* a cauciuca, a impregna cu cauciuc.

прорезúниться, *-нится vb. pf. (ipf. прорезúниваться)* a fi cauciucat.

прорéзка, *-и f. sg.* tăiere, crestare; găurire, perforare.

прорезнóй *adj.* tăiat.

прорéзывание, *-я n. sg.* tăiere, crestare; găurire; ~ *зубóв* dentiţie, apariţia dinţilor.

прорéзывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прорéзать*

прорéзываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прорéзаться.* **2.** *pas.* de la *рéзывать.*

прóрезь, *-и f.* tăietură, orificiu, gaură; şanţ, culisă.

прорéктор, *-а m.* prorector.

прорепети́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* de la *репети́ровать (1)*

прорéх|а, *-и f.* **1.** gaură. **2.** *(fig.)* lipsă, scădere, lacună, deficienţă. **3.** prohab.

прорецензи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *рецензи́ровать*

проржавéлый *adj.* ros/mîncat de rugină.

проржáветь, *-еет vb. pf.* a rugini, a fi ros de rugină.

проржáть, *-ржёшь vb. pf.* a necheza.

прорицáние, *-я n. (înv.)* prezicere, prorocire, profeţie.

прорицáтель, *-я m. (înv.)* prezicător, profet.

прорицáть, *-áю, -áешь vb. ipf. acuz.* a prezice, a prooroci, a prevesti.

прорóк, *-а m.* profet, proroc.

пророни́|ть, *-оню́, -óнишь vb. pf. (mai ales cu negaţii) acuz.* a spune, a rosti, a scăpa; *не ~л ни слóва* n-a scos un cuvînt.

прорóсток, *-стка m. (bot.)* plantulă, colţ, sămînţă germinată.

прорóческ|ий *adj.* de proroc, de profet; profetic; *~ие слóва* cuvinte profetice.

прорóчество, *-а n. (înv.)* prorocire, prezicere.

прорóчествовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf. prepl.* a prooroci, a prevesti.

прорóчить, *-чу, -чишь vb. ipf. pf. напрорóчить) acuz.* a prezice, a prevesti.

прорубáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *прорубúть*

прорубúть, *-блю́, -рýбишь vb. pf. (ipf. прорубáть) acuz.* **1.** a tăia, a face o deschizătură/o gaură. **2.** a deschide un drum/o trecere *(tăind copacii).*

прóрубь, *-и f.* copcă, spărtură *(în gheaţă).*

прорýха, *-и f. (reg.)* greşeală ◇ *и на старýху бывáет* ~ calul are patru picioare şi tot se poticneşte.

проры́в, *-а m.* **1.** rupere, spargere; *~ плоти́ны* rupere a digului; *~ фро́нта* spargerea/străpungerea frontului; *(nav.) ~ блока́ды* străpungerea blocadei. **2.** spărtură, breşă; ruptură. **3.** *(fig.)* rămînere în urmă, gol de producţie.

прорыва́тель, *-я m. (mil. nav.)* spărgător de baraj.

прорыва́ть [1], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *прорва́ть*

прорыва́ть [2], *-а́ю -а́ешь vb. ipf.* de la *проры́ть (1, 3)*

прорыва́ться [1], *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прорва́ться.* **2.** *pas.* de la *прорыва́ть* [1].

прорыва́ться [2], *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *проры́ться (1).* **2.** *pas.* de la *прорыва́ть* [2].

проры́вка, *-и f. sg.* săpare; *~ кана́в* săpare de şanţuri.

проры́тие, *-я n. sg.* săpare, excavare.

проры́ть, *-рою, -ро́ешь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. прорыва́ть)* a săpa. **2.** a săpa *(cîtva timp).* **3.** *(ipf. прорыва́ть) (agr.)* a rări.

проры́ться, *-роюсь, -ро́ешься vb. pf.* **1.** *(ipf. прорыва́ться)* a-şi croi drum, a pătrunde undeva *(prin săpare).* **2.** a cotrobăi *(cîtva timp).*

просади́ть [1], *-ажу́, -а́дишь vb. pf. (ipf. проса́живать) acuz. (pop.)* a străpunge, a perfora; a răni.

просади́ть [2], *-ажу́, -а́дишь vb. pf. (ipf. проса́живать) acuz. (pop. peior.)* a risipi, a cheltui.

проса́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *просади́ть* [1,2]

проса́ливать [1], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *просоли́ть*

проса́лить, *-лю, -лишь vb. pf. acuz.* a îmbiba cu grăsime.

проса́литься, *-люсь, -лишься vb. pf.* a se îmbiba cu grăsime.

проса́чивание, *-я n. sg.* infiltrare, infiltraţie, pătrundere.

проса́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *просочи́ться*

просва́тать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. просва́тывать) acuz. (înv.)* a logodi.

просва́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *просва́тать*

просве́рливать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. просверли́ть) acuz.* a sfredeli, a perfora, a găuri.

просверли́ть, *-ерлю́, -ерли́шь vb. pf.* de la *просве́рливать* şi *сверли́ть*

просве́т, *-а m.* **1.** dîră de lumină, luminiş. **2.** *(fig.)* geană de lumină, rază de lumină. **3.** *(fig.)* spaţiu liber, interspaţiu. **4.** *(arhit.)* golul ferestrei *sau* al uşii. **5.** dunga epoleţilor. **6.** *(sport)* interval, distanţă.

просвети́тель, *-я m.* promotor al culturii, iluminist.

просвети́тельный *adj.* cultural, civilizator; iluminist.

просвети́тельство, *-а n. sg.* răspîndirea culturii/ştiinţei; civilizare, instruire; iluminism.

просвети́ть [1], *-вещу́, -ети́шь vb. pf. (ipf. просвеща́ть) acuz.* a lumina, a instrui, a propaga cultura.

просвети́ть [2], *-вечу́, -ве́тишь vb. pf. (ipf. просве́чивать) acuz.* a face o radioscopie.

просвети́ться [1], *-вещу́сь, -ети́шься vb. pf. (ipf. просвеща́ться)* a se cultiva, a căpăta cunoştinţe.

просвети́ться [2], *-вечу́сь, -ве́тишься vb. pf. (ipf. просве́чиваться)* a-şi face radioscopie.

просветле́ние, *-я n. sg.* **1.** luminare, înseninare. **2.** *(fig.)* moment de luciditate.

просветлённый **1.** *p.t.p.* de la *просветли́ть.* **2.** *adj.* lucid, senin; *~ взгляд* privire senină.

просветле́ть, *-ею, -еешь vb. pf.* de la *светле́ть (3)*

просветли́ть, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. просветля́ть) acuz.* a limpezi.

просветля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *просветли́ть*

просве́чивание, *-я n.* radioscopie, radiografie.

просве́чива|ть, *-ю, -ешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *просвети́ть* [2]. **2.** a străbate; a pătrunde. **3.** a se vedea prin ... ; a se întrezări; a fi transparent.

просве́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *просвети́ться* [2]. **2.** *pas.* de la *просве́чивать.*

просвеща́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *просвети́ть* [1]

просвеща́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *просвети́ться.* **2.** *pas.* de la *просвеща́ть.*

просвеще́ни|е, *-я n. sg.* învăţămînt, instrucţie; luminare, cultivare; *наро́дное ~* învăţămînt public; *партийное ~* învăţămînt de partid ◇ *(ist.) эпо́ха ~я* secolul luminilor, iluminism.

просвещённость, *-и f. sg.* cultură, instrucţiune, civilizaţie.

просвещённый **1.** *p.t.p.* de la *просвети́ть* [1] . **2.** *adj.* cult, instruit, civilizat.

просвира́, *-ы́ f.* prescură.

просви́рник, *-а m. v. просвирня́к*

просвирня́к, *-а m. (bot.)* nalbă.

просвиста́ть, *-ищу́, -и́щешь vb. pf. v. просвисте́ть*

просвисте́|ть, *-ищу́, -истя́шь vb. pf.* **1.** a fluiera. **2.** *acuz.* a fluiera *(o melodie) ; ~ марш* a fluiera un marş. **3.** a şuiera; *~ла пу́ля* a şuierat un glonte. **4.** a fluiera *(cîtva timp).*

просе́в, *-а m.* **1.** *v. просе́ивание.* **2.** *(agr.)* greş la semănat.

про́сед|ь, *-и f. sg.* păr cărunt *(pe alocuri).*

просе́ивание, *-я n. sg.* cernut, cernere, trecere prin sită, ciuruire.

просе́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *просе́ять (1)*

просе́иватель, *-я m. (agr.)* ciuruitor.

просе́иваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *просе́яться.* **2.** *pas.* de la *просе́ивать.*

про́сека, *-и f.* **1.** cărare, drum îngust *(în pădure),* potecă. **2.** linie de demarcaţie.

просёлок, *-лка m.* drum de ţară, drum vicinal.

просёлочн|ый *adj.* vicinal; *~ая доро́га* drum vicinal, drum de ţară.

просе́чка, *-и f.* decupare, tăieturăscobitură.

просе́ять, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. просе́ивать)* a trece prin sită, a cerne; a ciurui. **2.** a cerne *(cîtva timp).*

просе́яться, *-е́ется vb. pf. (ipf. просе́иваться)* **1.** a fi cernut; a fi ciuruit. **2.** a se vărsa, a se împrăştia.

просиде́ть, *-ижу́, -иди́шь vb. pf. (ipf. проси́живать)* **1.** a şedea, a sta, a rămîne undeva *(cîtva timp).* **2.** *acuz.* a uza, a toci *(şezînd multă vreme).*

проси́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *просиде́ть*

про́синь, *-и f. sg.* nuanţă albăstruie, albastru.

проси́тель, *-я m. (înv.)* petiţionar, solicitant, solicitator.

проси́тельный *adj.* rugător, solicitator; *~ взгляд* privire rugătoare.

проси́ть, *прошу́, про́сишь vb. ipf. (pf. попроси́ть)* **1.** *acuz.* sau *gen.* cu *prepl.* sau cu *înf.* a solicita, a cere; *~ разреше́ния* a cere voie; *~ извине́ния* a cere scuze; *~ сове́та* a cere un sfat; *~ о по́мощи* a cere un ajutor; *~ сло́ва* a cere cuvîntul; *~ ми́лостыню* a cere de pomană, a cerşi; *(înv.) ~ руки́* a cere mîna; *ми́лости про́сим!* poftiţi! **2.** *за + acuz.* sau cu *prepl.* a interveni, a stărui *(pentru cineva).* **3.** *acuz.* a invita, a pofti; a chema.

проси́ться, *прошу́сь, про́сишься vb. ipf.* **1.** *(pf. попроси́ться)* a cere, a solicita; *~ на слу́жбу* a solicita un serviciu. **2.** *(ipf. попроси́ться)* a se cere afară *(despre copii).* **3.** *impers.* a se potrivi, a se preta, a se cere *(fără să fie spus, redat).*

просия́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf.* **1.** a străluci, a luci. **2.** *(fig.)* a se lumina, a se înseninа *(la faţă) ; ~ от ра́дости* a se înseninа la faţă de bucurie.

проскака́ть, *-ачу́, -а́чешь vb. pf.* **1.** a alerga, a trece în goană/în galop. **2.** a merge în galop *(cîtăva vreme).*

проска́кивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *проскочи́ть (2, 3, 4)*

проска́льзывание, *-я n. (auto, mec., el.)* alunecare; patinare.

проска́льзывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *проскользну́ть*

просквози́ть, *-и́т vb. pf. acuz.* a-l trage curentul.

просклоня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf.* de la *склоня́ть* [2]

проскользну́|ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. проска́льзывать)* **1.** a se strecura a se furişa. **2.** a se întrezări, a se simţi.

проскочи́|ть, *-очу́, -о́чишь vb. pf.* **1.** a trece în fugă/ în goană. **2.** *(ipf проска́кивать)* a pătrunde, a se strecura *(trecînd peste obstacole).* **3.** *(ipf проска́кивать)* a cădea în ... **4.** *(ipf. проска́кивать) (fig.)* a se strecura; *в корректу́ре ~ла оши́бка* în corectură s-a strecurat o greşeală.

проскрипцио́нный *adj.* de proscriere, de proscris; ~ *спи́сок* listă de proscriși.

проскри́пция, *-и f. (ist.)* proscriere, proscripție.

проскурня́к, *-а m. (bot.)* nalbă-mare.

проскуча́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* a-i fi urît, a se plictisi *(un timp oarecare).*

прослáвить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. прославля́ть) acuz.* **1.** a glorifica, a acoperi de glorie. **2.** a proslăvi, a preamări, a ridica în slăvi.

прослáвиться, *-влюсь, -вишься vb. pf. (ipf. прославля́ться) instr.* sau fără *compl.* a ajunge celebru; a se acoperi de glorie.

прославле́ние, *-я n.* proslăvire, glorificare, preamărire.

прослáвленный 1. *p.t.p.* de la *прославить.* **2.** *adj.* glorificat, ilustru, slăvit.

прославля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *прослáвить*

прославля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прослáвиться.* **2.** *pas.* de la *прославля́ть.*

прослáивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прослои́ть*

проследи́ть, *-ежу́, -еди́шь vb. pf. (ipf. прослéживать) acuz.* **1.** a da de urmă, a pîndi. **2.** a studia, a urmări, a supraveghea.

прослéдовать, *-дую, -дуешь vb. pf.* a se îndrepta spre ... ; a trece în ... *(despre persoane oficiale).*

прослéживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *проследи́ть*

прослези́ться, *-ежу́сь, -ези́шься vb. pf.* a-i da lacrimile, a lăcrima, a fi mișcat pînă la lacrimi.

прослои́ть, *-ою́, -ои́шь vb. pf. (ipf. прослáивать) acuz.* cu *instr.* a așeza în straturi.

прослóйка, *-и f.* **1.** *sg.* așezare în straturi, stratificare. **2.** strat subțire; *жирова́я* ~ strat de grăsime. **3.** *(fig.)* pătură, strat; grup, grupare; *общéственная* ~ pătură socială.

прослужи́ть, *-ужу́, -у́жишь vb. pf.* **1.** a servi, a fi în serviciu *(un timp oarecare).* **2.** a fi întrebuințat, a fi purtat.

прослу́шание, *-я n.* ascultare, audiere.

прослу́шать, *-аю, -аешь vb. pf.* **1.** *(ipf. слу́шать)* a audia, a asculta *(de la început pînă la sfîrșit);* ~ *конце́рт* a asculta un concert. **2.** *(ipf. прослу́шивать) (med.)* a ausculta. **3.** *(ipf. прослу́шивать)* a scăpa, a nu auzi bine.

прослу́шивание, *-я n.* **1.** ascultare, audiere. **2.** *(med.)* auscultare.

прослу́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прослу́шать(2, 3)*

прослы́ть, *-ывý, -ывёшь vb. pf.* de la *слы́ть.*

прослы́шать, *-шу, -шишь vb. pf. (pop.)* a afla (din auzite), a auzi vorbindu-se.

просмáливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *просмоли́ть*

просмáтривать [1], *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* a examina, a cerceta.

просмáтривать [2], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *просмотре́ть (1, 2, 3)*

просмáтриваться, *-ается vb. ipf.* a putea fi văzut, a se vedea.

просмоли́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. просмáливать) acuz.* a smoli, a da/a unge cu smoală, a cătrăni; a gudrona.

просмóтр, *-а m.* **1.** vizionare; ~ *фильма* vizionarea unui film; *общéственный* ~ avanpremieră. **2.** examinare, cercetare, verificare (sumară); control; ~ *докумéнтов* verificare a actelor.

просмотре́ть, *-отрю́, -о́тришь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. просмáтривать)* a vedea, a viziona. **2.** *(ipf. просмáтривать)* a citi în fugă, a parcurge, a răsfoi; a cerceta *(în mod sumar).* **3.** *(ipf. просмáтривать)* a omite, a nu observa, a scăpa. **4.** a se uita, a privi *(cîtva timp),* a sta și a se uita.

просмóтровый *adj. (în expr.)* ~ *зал* sală de vizionare.

проснýться, *-нýсь, -нёшься vb. pf. (ipf. просыпáться)* a se trezi, a se deștepta.

прóсо, *-а n. sg.* mei; *венге́рское* ~ mei păsăresc; dughie.

просóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *просу́нуть*

просóвываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *просу́нуться.* **2.** *pas.* de la *просóвывать.*

просоди́ческий *adj. (lit.)* prosodic, de prosodie.

просóдия, *-и f. sg. (lit.)* prosodie.

просóл, *-а m.* sărare.

просоли́ть, *-олю́, -оли́шь vb. pf. (ipf. просáливать) acuz.* a sărа.

просору́шка, *-и f.* mașină pentru decorticat mei.

прососáть, *-осу́, -осёшь vb. pf. acuz.* **1.** *acuz. (despre apă)* a roade; a pătrunde. **2.** a suge *(un timp).*

прососáться, *-осётся vb. pf. (despre apă)* a pătrunde, a străbate, a se infiltra.

просóхнуть, *-ну, -нешь vb. pf.* de la *просыхáть* și de la *сóхнуть (1)*

просочи́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. просáчиваться)* **1.** a se înfiltra, a străbate, a pătrunde. **2.** *(fig.)* a pătrunde, a se strecura, a se infiltra; a se răspîndi.

проспáть, *-плю́, -пи́шь vb. pf.* **1.** a dormi *(un timp).* **2.** *(ipf. просыпáть)* a nu se trezi la timp. **3.** *(ipf. просыпáть) acuz.* a scăpa, a nu observa *(din cauza somnului).*

проспáться, *-плю́сь, -пи́шься vb. pf.* **1.** a se trezi *(din beție/după un somn).* **2.** a dormi îndeajuns, a trage un somn bun.

проспéкт [1], *-а m.* bulevard.

проспéкт [2], *-а m.* **1.** prospect. **2.** catalog de prețuri curente.

проспиртовáть, *-тую, -туешь vb. pf. (ipf. проспиртóвывать) acuz.* a îmbiba cu spirt, a conserva în spirt.

проспиртóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *проспиртовáть*

просполóрить, *-рю, -ришь vb. pf. acuz.* **1.** a pierde un rămășag / o prinsoare. **2.** a discuta aprins (cîtva timp).

проспря́гать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *спря́гать*

просро́ченный 1. *p.t.p.* de la *просро́чить.* **2.** *adj.* expirat, peste termen; ~ *пáспорт* buletin de identitate *sau* pașaport expirat; ~ *платёж* plată peste termen.

просро́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *просро́чить*

просро́чить, *-чу, -чишь vb. pf.* de la *просро́чивать acuz.* a întîrzia, a scăpa, a lăsa să treacă, a lăsa să expire *(un termen); (cont.)* ~ *вéксель* a nu onora o poliță la termen.

просро́чка, *-и f.* întîrziere; depășire a unui termen; expirare; ~ *докумéнта* expirarea valabilității unui act.

простáвить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. проставля́ть) acuz.* a pune, a trece, a scrie; ~ *дáму в докумéнте* a data un act.

проставля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *простáвить*

простáивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *простоя́ть (1, 2)*

простáк, *-á m.* **1.** prostănac, bleg, naiv, prost. **2.** *(teatr.)* rol comic *(de om prost, naiv, caraghios).*

простáта, *-ы f. (anat.)* prostată.

простати́т, *-а m. (med.)* prostatită.

простати́ческий *adj. (anat. med.)* de prostată; de prostatită.

простегáть, *-áю, -áешь vb. pf.* de la *стегáть*

просте́йшие, *-их pl.; sg. -ее, -его n. (zool.)* protozoare.

просте́нок, *-нка m.* **1.** porțiune de perete dintre două ferestre, dintre două uși. **2.** *(reg.)* perete despărțitor.

прóстенький *adj. dim. (fam.)* **1.** simplu; modest. **2.** prostuț, naiv.

простере́ть, *-стру́, -стрёшь vb. pf.* de la *простирáть* [1]

простере́ться, *-стрётся vb. pf.* de la *простирáться (1, 2)*

просте́цкий *adj.* blînd, blajin, modest; simplu.

простирáть [1], *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. простере́ть) acuz.* **1.** *(înv.)* a întinde. **2.** *(fig.)* a extinde.

простирáть [2], *-áю, -áешь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. простúрывать) acuz.* a spăla bine, a spăla curat. **2.** a spăla rufe *(un timp oarecare).*

простирáться [1], *-áется vb. ipf.* **1.** *(pf. простере́ться)* a se întinde în spațiu. **2.** *(pf. простере́ться) (înv.)* a se îndrepta, a se întinde. **3.** *pas.* de la *простирáть* [1].

простирáться [2], *-áется vb. pf. (ipf. простúрываться)* a se spăla.

простúрывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *простирáть* [2] *(1).*

простúрнуть, *-ну́, -нёшь vb. pf. acuz. (pop.)* a clăti, a spăla puțin, a spăla în grabă/la repezeală.

простúтельно *pred.* e scuzabil; *емý* ~ *так дýмать* i se poate ierta că are o astfel de mentalitate.

простúтельный *adj.* scuzabil, de iertat; ~*ая ошúбка* greșeală scuzabilă.

проституйровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* sau fără *compl.* a prostitua.

проститу́ция, *-и f. sg.* prostituţie.

прости́|ть, *прощу́, прости́шь vb. pf. (ipf. проща́ть) acuz.* sau *acuz.* cu *dat.* **1.** a ierta, a scuza; *~те (меня́)!* iertaţi-mă!; scuzaţi!; *~ те за беспоко́йство!* scuzaţi pentru deranj. **2.** a ierta; a scuti, a dispensa de o obligaţie; *~ долг кому́-л.* a ierta pe cineva de o datorie ◇ *(înv.) прости́!; прости́те!* rămîi/rămîneţi cu bine!; *сказа́ть после́днее прости́* a spune ultimul «adio».

прости́ться, *прощу́сь, прости́шься vb. pf. (ipf. проща́ться) с* + *instr.* **1.** a-şi lua rămas bun. **2.** *(fig.)* a părăsi ..., a renunţa la ...

про́сто 1. *adv.* simplu; *э́то объясня́ется ~* explicaţia e (foarte) simplă. **2.** *pred. impers.* e simplu, e uşor; *э́то совсе́м ~* e foarte simplu, e simplu de tot. **3.** *partic. întăritoare* de-a dreptul, pur şi simplu; chiar, într-adevăr; *э́то ~ невероя́тно* e de-a dreptul de necrezut; *э́то ~ издева́тельство!* asta-i adevărată batjocură!; *~ наси́лка!* (e) curată bătaie de joc!; *я ~ не могу́ э́тому пове́рить* pur şi simplu nu-mi vine să cred una ca asta. **4.** *partic.* de fapt, pur şi simplu, atîta, numai; *он ~ не умён* e un prost pur şi simplu. **5.** *adv.* uite aşa, fără nici o intenţie, întîmplător; *~ так* uite aşa, într-o doară; fără nici o intenţie; *~-напросто* pur şi simplu.

простова́тость, *-и f. sg.* simplicitate, naivitate, mărginire.

простова́тый *adj.* nerod, prostuţ, cam sărac cu duhul.

простоволо́сый *adj. (pop.)* în capul gol; dezbrobodită *(despre femei).*

простоду́шие, *-я n. sg.* naivitate, simplitate, sinceritate, francheţe.

простоду́шно *adv.* cu naivitate; (în mod) sincer, simplu.

простоду́шный *adj.* naiv, simplu, sincer.

прост|о́й [1] *adj.* **1.** simplu; *(chim.) ~о́е ме́ло* corp simplu; *(mat.) ~о́е число́* număr simplu; *(gram.) ~о́е предложе́ние* propoziţie simplă. **2.** uşor, simplu; *~о́е реше́ние* soluţie simplă; *~а́я зада́ча* problemă uşoară. **3.** simplu, modest, lipsit de podoabe; fără pretenţii *~о́е пла́тье* rochie simplă; *~а́я обстано́вка* mobilă modestă. **4.** simplu, de calitate inferioară; *~а́я ко́жа* piele de calitate inferioară. **5.** simplu, modest, sincer; *~о́е обраще́ние* comportare simplă; *~ы́е лю́ди* oameni simpli. **6.** obişnuit, simplu; *~ сме́ртный* simplu muritor, muritor de rînd. **7.** *(înv.)* de jos, de rînd; *~ наро́д* popor de rînd, prostime ◇ *~о́е письмо́* scrisoare simplă; *~ы́м гла́зом* cu ochiul liber; *из ~о́го любопы́тства* din simplă curiozitate; *по той ~о́й причи́не, что ...* pentru simplul motiv că ... ; *~а́я бухга́лтерия* contabilitate în partidă simplă.

простой [2], *-я m.* oprire, întrerupere *(a lucrului);* timp mort; gol de producţie; *(ferov.)* staţionare neproductivă *(a materialului rulant); ~ обору́дования* întrerupere în funcţionarea utilajului; *~ ваго́на* staţionarea vagonului, locaţie.

простоква́ша, *-и f. sg.* lapte acru, lapte covăsit.

простонаро́дн|ый *adj. (înv.)* popular, din popor; *~ые и́гры* jocuri populare.

простонаро́дье, *-я n. sg. col. (înv. peior.)* prostime, gloată, oameni din popor.

простона́ть, *-ну́, -о́нешь vb. pf.* **1.** a geme, a scoate un geamăt. **2.** a spune/a se văita printre gemete. **3.** a geme *(un timp oarecare).*

просто́р, *-а m.* **1.** larg, spaţiu întins, stepă, întindere mare; *степны́е ~ы* întinderi de stepă. **2.** *(fig.)* libertate; *дать ~ (чему́-л.)* a da frîu liber *(la ceva),* a lăsa să se manifeste/să se afirme.

просторе́чие, *-я n. (lingv.)* vorbire populară, limbaj popular.

просторе́чн|ый *adj. (lingv.)* de vorbire populară, popular; *~ые выраже́ния* expresii populare.

просто́рно 1. *adv.* larg, în voie. **2.** *pred. impers.* e larg, e mult loc; *здесь ~* aici e spaţiu mult.

просто́рность, *-и f. sg.* lărgime, spaţiu vast.

просто́рн|ый *adj.* spaţios, vast, încăpător; *(despre haine)* larg; *~ зал* sală încăpătoare; *~ое пла́тье* haină largă.

простосерде́чие, *-я n. sg.* sinceritate, candoare.

простосерде́чно *adv.* (în mod) sincer, cu candoare; cu bunătate.

простосерде́чный *adj.* sincer, candid; blajin.

простот|а́, *-ы́ f. sg.* **1.** simplitate. **2.** *(естественность)* naturaleţe. **3.** *(простодушие)* simplitate, naivitate; sinceritate; francheţe; *свята́я ~* sancta simplicitas; *по ~е́ душе́вной* din naivitate.

простофи́ля, *-и m.* şi *f.* prostănac, găgăuţ, nătăfleţ.

просто|я́ть, *-ою́, -ои́шь vb. pf.* **1.** *(ipf. простаи́вать)* a sta *(în picioare),* a sta pe loc *(un timp),* a staţiona. **2.** *(pf. простаи́вать)* a sta fără lucru. **3.** a rezista, a dura, a se menţine.

простра́нно *adv.* pe larg, amplu; (în mod) amănunţit, detaliat; prolix.

простра́нность, *-и f. sg.* **1.** extensiune; întindere (vastă). **2.** prolixitate.

простра́нн|ый *adj.* **1.** vast, întins. **2.** amănunţit, detaliat, amplu, prolix.

простра́нственный *adj.* spaţial, de spaţiu.

простра́нств|о, *-а n.* **1.** spaţiu; *~ и вре́мя* spaţiul şi timpul; *безвозду́шное ~* vid. **2.** întindere, suprafaţă ◇ *(mil.) мёртвое ~* spaţiu mort; *(mil.) уязви́мое ~* spaţiu vulnerabil; *боя́знь ~а* agorafobie, frică de spaţiu.

простра́ция, *-и f. sg.* prostraţie.

простра́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *простро́чить*

простре́л, *-а m.* lumbago, junghi.

простре́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *простре́лить.* **2.** *acuz. (mil.)* a ţine sub foc.

простре́лить, *-елю́, -е́лишь vb. pf. (ipf. простре́ливать) acuz.* a străpunge cu un glonte.

простреля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf.* a trage cu arma *(un timp oarecare).*

простро́чить, *-очу́, -о́чишь vb. pf. (ipf. простра́чивать* şi *стро́чить) acuz.* a coase la maşină, a tigheli.

простуда, *-ы f. sg.* răceală.

простуди́ть, *-ужу́, -у́дишь vb. pf. (ipf. простужа́ть* şi *простужа́ть) acuz.* a face să răcească, a răci.

простуди́ться, *-ужу́сь, -у́дишься vb. pf. (ipf. простужа́ться* şi *простужа́ться)* a răci, a căpăta o răceală.

простуди́льный *adj.* de răceală.

простужа́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *простуди́ть*

простужа́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *простуди́ться* **2.** *pas.* de la *простужа́ть.*

простуже́нный 1. *p.t.p.* de la *простуди́ть.* **2.** *adj.* răcit.

простужи́вать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *простуди́ть*

простужи́ваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *простуди́ться.* **2.** *pas.* de la *простужи́вать.*

простука́ть, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *простука́ть) acuz.* a asculta, a examina prin ciocănire, a ciocăni, a percuta.

простука́ть, *-аем vb. ipf.* de la *простука́ть*

проступа́ть, *-аем vb. ipf.* de la *проступи́ть*

проступи́ть, *-у́пит vb. pf. (ipf. проступа́ть)* a apărea, a se ivi; a chifti, a musti.

проступо́к, *-пка m.* greşeală; abatere; contravenţie; delict; *дисциплина́рный ~* abatere de la disciplină.

простуча́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf.* a bate, a ciocăni.

простуша́ка, *-и f.* naivă, prostuţă.

простыва́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *просты́ть* şi *просты́нуть*

просты́нка, *-и f.* cearşaf mic.

просты́нн|ый *adj.* de/pentru cearşaf.

просты́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. простыва́ть) (pop.) v. просты́ть*

простыня́, *-и́ f.* cearşaf; *посте́льная ~* cearşaf de pat; *купа́льная ~* cearşaf de baie.

просты́|ть, *-ы́ну, -ы́нешь vb. pf. (ipf. простыва́ть)* **1.** a se răci. **2.** *(pop.)* a îngheţa, a răci ◇ *его́ и след ~л* ia-l de unde nu-i; şi dus a fost.

просу́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. просо́вывать) acuz.* a băga, a vîrî *(prin ceva).*

просу́шивание, *-я n.* uscare.

просу́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *просуши́ть (1)*

просу́шиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *просуши́ться.* **2.** *pas.* de la *просу́шивать.*

просуши́ть, *-ушу́, -у́шишь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. просу́шивать)* a usca, a lăsa să se usuce. **2.** a usca, a zvînta *(un timp oarecare).*

просуши́ться, *-ушу́сь, -у́шишься vb. pf. (ipf. просу́шиваться)* a se usca *(bine, de tot).*

просу́шка, *-и f. sg.* uscat, uscare, zvîntare.

просуществова́ть, *-ствую, -ствуешь vb. pf.* a exista, a trăi, a dăinui, a dura.

просфора́, *-ы f. v. просвира́*

просце́нium, *-а m.* avanscenă.

просчёт, *-а m.* **1.** *sg.* socotire, facerea socotelii; numărat. **2.** greşeală de calcul.

просчита́ть, *-áю, -áешь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. просчи́тывать)* a număra, a socoti; *~ до ста* a număra pînă la o sută. **2.** *(ipf. просчи́тывать)* a număra/a socoti greşit, a greşi la socoteală. **3.** a număra, a socoti *(un timp oarecare).*

просчита́|ться, *-áюсь, -áешься vb. pf. (ipf. просчи́тываться).* **1.** a greşi la socoteală, a da mai mult *(din greşeală).* **2.** a se înşela, a-şi greşi socotelile.

просчи́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *просчита́ть (1, 2)*

про́сыь, *-а (-у) m. (în expr.) спать без ~а (~у)* a dormi tun, a dormi buştean; *пить без ~а (~у)* a bea întruna.

просыпа́ние, *-я n.* vărsare, împrăştiere, presărare.

просы́пать, *-плю, -плешь vb. pf. (ipf. просыпа́ть) acuz.* a vărsa, a împrăştia.

просыпа́ть [1], *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *проспа́ть (2, 3)*

просыпа́ть [2], *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *просы́пать*

просы́паться, *-плется vb. pf. (ipf. просыпа́ться)* a se vărsa, a se împrăştia.

просыпа́ться [1], *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *проснýться*

просыпа́ться [2], *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *просы́паться.* **2.** *pas.* de la *просыпа́ть* [2].

просыха́ние, *-я n.* uscare, zbicire, zvîntare.

просыха́|ть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. просо́хнуть)* a se usca, a se zvînta.

про́сьб|а, *-ы f.* **1.** rugăminte, cerere; *по ва́шей ~е* la cererea dv.; *по ~е пу́блики* la cererea publicului; *~ не шуме́ть* rugăm să nu faceţi zgomot; păstraţi liniştea; *удовлетвори́ть ~у* a satisface o cerere/o rugăminte. **2.** *(înv.)* cerere, petiţie; *~ о поми́ловании* cerere de graţiere; *пода́ть ~у* a depune o cerere.

проси́нка, *-и f. (ornit.)* presură cenuşie.

просяно́й *adj.* de mei.

прота́лина, *-ы f.* petec de pămînt *(de pe care s-a topit zăpada).*

прата́лкивание, *-я n.* împingere.

прота́лкиватель, *-я m.* dispozitiv de împingere; împingător.

прота́лкивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *протолка́ть* şi *протолкну́ть*

прота́лкиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *протолкну́ться* şi *протолка́ться (1).* **2.** *pas.* de la *прота́лкивать.*

протанцева́ть, *-цу́ю, -цу́ешь vb. pf.* **1.** *acuz.* a dansa, a executa un dans. **2.** a dansa, a juca *(un timp oarecare).*

прота́пливать, *-аю, -аешь vb.* **1.** *ipf.* de la *протопи́ть.* **2.** acuz. a încălzi, a face foc *(cîte puţin).*

прота́пливаться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *протопи́ться.* **2.** *pas.* de la *прота́пливать.*

прота́птывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *протопта́ть*

протара́нивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a sparge, a străpunge cu berbecele.

протара́нить, *-ню, -нишь vb. pf.* de la *тарани́ть (3, 5)*

протаргóл, *-а m. (farm.)* protargol.

прота́скивание, *-я n.* strecurare.

прота́скивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *протащи́ть.*

прота́скиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *протащи́ться* **2.** *pas* de la *прота́скивать*

прота́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *проточи́ть (1, 2, 3)*

протащи́ть, *-ащу́, -а́щишь vb. pf. (ipf. прота́скивать)* **1.** a băga, a tîrî *(undeva, prin ceva).* **2.** *(fig.)* a băga pe sub mînă, a vîrî pe ascuns.

протаща́ться, *-ащу́сь, -а́щишься vb. pf. (ipf. прота́скиваться)* a se tîrî, a ajunge tîrîş.

протежé *indecl. m. şi f.* protejat, protejată.

протежи́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. dat.* a proteja, a favoriza.

протéз, *-а m.* proteză; *зубны́е ~ы* proteze dentare.

протéза, *-ы f. (lingv.)* proteză.

протези́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz.* a face o proteză, a pune o proteză.

протéзный *adj.* de proteză; proteic.

протеи́ды, *-úд pl. (chim.)* proteide

протеи́н, *-а m. (chim.)* proteină.

протека́ние, *-я n.* **1.** infiltrare, infiltraţie; curgere. **2.** *(fig.)* trecere, decurgere.

протека́ть, *-áем vb. ipf.* de la *проте́чь*

протéктор[1], *-а m.* stat care exercită un protectorat, puterea protectoare.

протéктор[2], *-а m. (tehn.)* protector, apărătoare.

протекторáт, *-а m.* protectorat.

протекциони́зм[1], *-а m. sg. (ec.)* protecţionism.

протекциони́зм[2], *-а m. sg.* favoritism.

протекциони́ст, *-а m. (ec.)* protecţionist; partizan al protecţionismului.

протекциони́стский *adj. (ec.)* protecţionist.

протéкци|я, *-и f.* protecţie; *оказа́ть ~ю кому́-л.* a proteja pe cineva.

протéкший **1.** *part. trec. act.* de la *проте́чь.* **2.** *adj.* trecut, expirat.

протере́ть, *-тру́, -трёшь vb. pf. (ipf. протира́ть) acuz.* **1.** a uza, a roade, a găuri. **2.** a rade, a trece prin răzătoare. **3.** a şterge, a freca ◇*~ глаза́* a) a deschide ochii, a se trezi; b) a-şi freca ochii.

протере́ться, *-трётся vb. pf. (ipf. протира́ться)* a se găuri, a se roade, a se uza.

протерпе́ть, *-терплю́, -те́рпишь vb. pf. acuz.* a avea răbdare, a răbda, a aştepta *(pînă la un anumit moment.)*

протёс, *-а m.* **1.** *sg.* tăiere, cioplire *(în lungime).* **2.** tăietură.

протесни́ться, *-нýсь, -нúшься vb. pf.* a răzbate, a-şi croi drum.

протéст, *-а m.* **1.** protest, protestare; *заяви́ть ~* a protesta, a declara un protest. **2.** *(jur.)* recurs; contestaţie; *~ прокуро́ра* recursul procurorului; *принести́ ~* a face recurs; a face o contestaţie. **3.** *(fin.)* protest; *~ ве́кселя* protestul unei polițe; *учи́нить ~ ве́кселя* a protesta o poliță.

протестáнт[1], *-а m.* protestant, cel care protestează.

протестáнт[2], *-а m. (bis.)* protestant.

протестанти́зм, *-а m. sg. v. протестáнтство.*

протестáнтский *adj. (bis.)* protestant; de protestantism.

протестáнство, *-а n. sg. (bis.)* protestantism *(religie).*

протестова́ть, *-сту́ю, -сту́ешь vb.* **1.** *pf. şi ipf. про́тив + gen.* a protesta, a declara un protest. **2.** *(pf. şi опротестова́ть) acuz. (jur.)* a cere reformarea unei sentinţe/ a unei încheieri; a face recurs/ contestaţie. **3.** *pf. şi ipf. acuz. (fin.)* a protesta *(o poliță).*

протети́ческий *adj. (lingv.)* protetic.

прот|éчь, *-ечёт vb. pf. (ipf. протека́ть)* **1.** *(despre un rîu, pîrîu)* a curge. **2.** a se infiltra, a pătrunde, a se prelinge. **3.** a lăsa să treacă apa. **4.** *(fig.)* a trece, a se scurge; a decurge; *боле́знь ~вкла́ без осложне́ний* boala a decurs fără complicaţii.

про́тив *prep. cu gen.* **1.** în faţă, înaintea, vizavi de; *~ до́ма* în faţa casei. **2.** contra, în contra, împotriva; *~ тече́ния* împotriva curentului. **3.** contrar, contra, împotriva; *~ со́вести* împotriva conştiinţei; *~ ожида́ний* contra aşteptărilor; *за и ~* pro şi contra. **4.** contra, împotriva; *сре́дство ~ наseко́мых* remediu contra insectelor; *лека́рство ~ гри́ппа* medicament contra gripei. **5.** în comparaţie cu..., faţă de...; *~ про́шлого го́да* faţă de anul trecut. **6.** *pred.* a fi contra, a nu fi de acord; *ничего́ не име́ю ~* n-am nimic împotrivă; *кто ~?* cine-i contra?

про́тивень, *-ня m.* tavă *(pentru fript şi copt).*

противи́тельность, *-и f. (gram.)* caracter adversativ.

противи́тельный *adj. (gram.)* adversativ; *~ сою́з* conjuncţie adversativă.

проти́виться, *-влюсь, -вишься vb. ipf. (pf. воспроти́виться) dat.* a se opune, a se împotrivi, a rezista.

проти́вник, *-а m.* **1.** *gen.* adversar, dușman; ~ *свобо́ды* dușman al libertății. **2.** adversar, rival. **3.** *col.* inamic, dușman, vrăjmaș.

проти́вно[1] *prep.* cu *dat.* împotriva, contra.

проти́вно[2] **1.** *adv.* dezgustător, urît. **2.** *pred. impers.* ți-e scîrbă/lehamite, îți repugnă; ~ *смотре́ть на ...* ți-e scîrbă să te uiți la ...; *мне* ~ mi-e scîrbă/lehamite.

проти́вн|ое, *-ого n. sg.* contrariu; *утвержда́ть ~ое* a susține contrariul; *доказа́тельство от ~ого* demonstrare prin reducere la absurd.

проти́вн|ый[1] *adj.* **1.** opus, potrivnic; ~ *ве́тер* vînt din față. **2.** advers, contrar, antagonist: *~ые сто́роны* părți adverse; *~ое мне́ние* părere contrară ◇ *в ~ом слу́чае* în caz contrar.

проти́вный[2] *adj.* foarte neplăcut; dezgustător; respingător, grețos; ~ *вкус* gust neplăcut; ~ *за́пах* miros urît / neplăcut.

противоалкого́льн|ый *adj.* antialcoolic.

противоа́томн|ый *adj.* antiatomic; *~ая защи́та* apărare antiatomică.

противобо́рство, *-а n. (înv.)* împotrivire, opunere.

противобо́рствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf. dat. (înv.)* a lupta împotriva, a se împotrivi.

противове́с, *-а m.* **1.** *(tehn.)* contragreutate, contrapondere. **2.** *(fig.)* opoziție; opunere; *в ~ чему́-л.* în opoziție cu ceva.

противовозду́шн|ый *adj.* antiaerian; *~ая оборо́на* apărare antiaeriană.

противога́з, *-а m.* mască împotriva gazelor, mască de gaze; *индивидуа́льный ~* mască de gaze individuală.

противога́зов|ый *adj.* de apărare contra gazelor; *~ая ма́ска* mască de gaze.

противогриппо́зный *adj.* contra gripei, antigripal.

противодавле́ние, *-я* contrapresiune

противоде́йстви|е, *-я n. sg.* **1.** rezistență, contracarare, împotrivire. **2.** *(tehn.)* reacție ◇ *оказа́ть ~* a opune rezistență; *де́йствие равно́ ~ю* acțiunea este egală cu reacțiunea.

противоде́йствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf. dat.* a se opune, a se împotrivi.

противодифтери́йн|ый *adj. (med.)* antidifteric; *~ая сы́воротка* ser antidifteric.

противоды́мный *adj.* contra fumului.

противоесте́ственность, *-и f. sg.* perversitate, caracter nenatural.

противоесте́ственный *adj.* nefiresc, împotriva naturii, pervers.

противозако́нно *adv.* (în mod) ilegal, contrar legii.

противозако́нный *adj.* ilegal, nelegal, contrar legii.

противозача́точн|ый *adj.* anticonceptional; *~ые сре́дства* mijloace anticoncepționale.

противоипри́тный *adj.* contra iperitei.

противока́терный *adj. (mil. nav.)* antinavetă.

противолежа́щ|ий *adj. (mat.)* opus, altern; ~ *у́гол* unghi altern; *~ая сторона́* latură opusă.

противолихора́дочн|ый *adj. (med.)* antifebril; febrilifug, antipiretic; *~ое сре́дство* antipiretic, medicament împotriva febrei.

противоло́дочный *adj. (mil.) (nav.)* antisubmarin.

противолуна́, *-ы́ f.* antiselenă.

противомалари́йный *adj.* contra malariei.

противоми́нный *adj.* antimină, contra minelor.

противообще́ственный *adj.* antisocial.

противоокисли́тель, *-я m.* antioxidant.

противопарази́тный *adj.* antiparazitar.

противопожа́рный *adj.* pentru combaterea incendiilor; contra incendiilor.

противопоказа́ние, *-я n.* **1.** *(jur.)* mărturie contrară *(unei alte mărturii).* **2.** *(med.)* contraindicație.

противопоказа́нный *adj. (med.)* contraindicat.

противополага́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *противоположи́ть*

противоположе́ние, *-я n.* opunere; antiteză, opoziție.

противоположи́ть, *-ожу́, -о́жишь vb. pf. (ipf. противополага́ть) acuz.* a opune; a face o paralelă, a compara.

противополо́жност|ь, *-и f.* contradicție, contrast, opoziție; antipod; contrariu; *в ~ кому́-л., чему́-л.* spre deosebire de...; în opoziție cu....; *(fil.) еди́нство ~ей* unitatea contrariilor.

противополо́жн|ый *adj.* **1.** opus; ~ *бе́рег* malul opus. **2.** contrar, cu totul diferit, opus; ~ *взгляд* punct de vedere opus.

противопоста́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. противопоставля́ть) acuz.* cu *dat.* **1.** a opune, a pune față în față. **2.** a combate.

противопоставле́ние, *-я n. sg.* opunere, punere față în față, comparare; antiteză, opoziție.

противопоставля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *противопоста́вить*

противорадиацио́нный *adj.* contra radiațiilor.

противораке́та, *-ы f.* rachetă antirachetă; *управля́емая ~* rachetă antirachetă dirijată.

противорако́тный *adj.* antirachetă.

противоре́чи|вость, *-и f. sg.* discordanță, contrazicere, contradicție, nepotrivire.

противоре́чив|ый *adj.* contradictoriu, antagonist, potrivnic; *~ые мне́ния* păreri contradictorii; *~ые интере́сы* interese antagoniste/ potrivnice.

противоре́чи|е, *-я n.* **1.** contrazicere, contradicție, nepotrivire; *впасть в ~* a intra în contradicție; a se contrazice; *не допуска́ть (не терпе́ть) ~й* a nu admite nici o contrazicere; *дух ~я* spirit de contradicție. **2.** contradicție, antagonism; ~ *ме́жду трудо́м и капита́лом* contradicția dintre muncă și capital.

противоре́ч|ить, *-чу, -чишь vb. ipf. dat.* **1.** a contrazice, a nu fi de acord *(cu cineva).* **2.** a se contrazice, a nu se potrivi; a fi în contradicție/ în dezacord (cu ceva); *показа́ния ~ат друг дру́гу* depozițiile se contrazic; ~ *де́йствительности* a fi în contradicție cu realitatea.

противосвя́зь, *-и f. (tele)* reacție negativă; contradicție.

противоскорбу́тный *adj.* antiscorbutic.

противостолбня́чный *adj. (med.)* antitetanic.

противостоя́ние, *-я n. sg. (astr.)* opoziție.

противостоя́|ть, *-ою, -ои́шь vb. ipf. dat.* **1.** a rezista, a ține piept; a se opune, a se împotrivi. **2.** a fi opus, a fi cu totul diferit, a nu se potrivi.

противосу́дорожн|ый *adj. (med.)* antispasmodic; *~ое сре́дство* sedativ.

противота́нков|ый *adj. (mil.)* antitanc, anticar; *~ое ору́жие* tun antitanc, tun anticar.

противотече́ние, *-я n. (nav.)* contracurent.

противотифо́зный *adj. (med.)* contra tifosului.

противото́к, *-а m. (el.)* contracurent, curent antiparalel.

противотуберкулёзный *adj. (med.)* contra tuberculozei.

противофа́за, *-ы f.* antifază; opoziție de fază.

противохими́ческий *adj. (mil.)* antigaz, de apărare împotriva gazelor.

противохоле́рный *adj. (med.)* contra holerei.

противоцынго́тный *adj. (med.)* antiscorbutic, contra scorbutului.

противощу́м, *-а m. (tele)* antifon.

противоэпидеми́ческий *adj.* antiepidemic.

противоя́дерный *adj.* antinuclear.

противоя́дие, *-я n.* antidot; antitoxină.

протира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *протере́ть*

протира́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *протере́ться.* **2.** *pas.* de la *протира́ть.*

проти́рка, *-и f.* **1.** *sg.* strecurare, trecere prin sită; frecare. **2.** cîrpă de frecat/de curățat; șomoiog.

проти́скаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. проти́скиваться)* a răzbi, a răzbate, a-și croi drum.

проти́скивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *проти́снуть*

проти́скиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *проти́скаться.* **2.** *pas.* de la *проти́скивать.*

проти́снуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. проти́скивать) acuz.* a strecura, a vîrî prin ceva.

проти́снуться, *-нусь, -нешься vb. pf.* a-și croi drum, a răzbi, a răzbate.

проткáть, *-кý, -кёшь vb. pf. acuz.* **1.** a ţese *(cîtăva vreme).* **2.** a ţese *(cîtăva vreme).*

проткнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. протыкáть) acuz.* a străpunge, a înţepa; a perfora; ~ *булáвкой* a străpunge cu un ac.

протоген, *-а m. (min.)* protogen.

протодья́кон, *-а m. (bis.)* protodiacon.

протоиерéй, *-я m. (bis.)* protoiereu, protopop.

протоисторúческий *adj.* protoistoric, de protoistorie.

протоистóрия, *-и f. sg.* protoistorie.

протóк, *-а m.* **1.** braţ de rîu; canal de legătură, gîrlă între două bălţi; *слепóй* ~ albie falsă. **2.** *(anat.)* canal; *слёзный* ~ canal lacrimal.

протоко́л, *-а m.* **1.** proces-verbal; *занестú в* ~ a trece/ a consemna în procesul-verbal; *вестú* ~ a redacta un proces-verbal. **2.** *(dipl.)* protocol, convenţie internaţională.

протоколúзм, *-а m sg.* stil protocolar, conciziune.

протоколúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* **1.** *(pf.* şi *запротоколúровать)* a redacta/ a dresa/ a încheia un proces-verbal. **2.** a descrie ceva printr-un stil protocolar.

протоко́льный *adj.* **1.** de proces-verbal. **2.** *(dipl.)* de protocol; *завéдующий* ~*ым отдéлом* şef al protocolului. **3.** precis, concis; protocolar; ~ *стиль* stil protocolar

протолкáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. протáлкивать) acuz.* a împinge, a face să intre/să treacă; a băga.

протолкáться, *-áюсь, -áешься vb. pf.* **1.** *(ipf. протáлкиваться)* a-şi croi drum, a răzbi, a răzbate. **2.** *(pop.)* a hoinări, a umbla haimana, a-şi pierde vremea *(cîtva timp)*

протолкнýть *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. протáлкивать) acuz.* a împinge, a băga.

протóн, *-а m. (fiz.)* proton.

протóпа|ть, *-аю, -аешь vb. pf.* **1.** a trece tropăind. **2.** *acuz. (pop.)* a străbate, a umbla.

протопúть, *-оплю, -опишь vb. pf. acuz. (ipf. протáплливать)* a încălzi bine.

протопúться, *-опится vb. pf. (ipf. протáпливаться)* a fi bine încălzit.

протоплáзм, a *-ыf. (biol.)* protoplasmă

прогопол, *-а m. (bis.)* protopop, protoiereu.

протопта́ть, *-опчý, -опчешь vb. pf. (ipf. протáптывать) acuz.* **1.** a bătători, a croi *(un drum etc.)* **2.** a freca, a toci *(de prea mult mers).*

проторговáться, *-гýюсь, -гýешься vb. pf. (pop.)* **1.** *(потерпеть убытки)* a suferi pierderi, a se ruina *(în comerţ).* **2.** a se tocmi, a sta la tocmeală *(cîtva timp),*

проторённ|ый *p.t.p.* de la *проторúть; ~ая дорóжка* drum bătătorit.

прóторя, *-ей pl. (înv.)* cheltuieli, speze; pagube, daune.

проторúть, *-рю, -рúшь vb. pf. (ipf. проторя́ть) acuz.* a bătători; ~ *дорóгу* a bătători un drum, a face un drum.

проторя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *проторúть*

прототúп, *-а m. (lit.)* prototip.

протóчина, *-ы f.* trecere, deschidere, gaură *(formată prin eroziunea apei).*

проточи́|ть, *-очý, -óчишь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. протáчивать) (despre viermi, insecte)* a roade, a mînca. **2.** *(ipf. протáчивать)* a perfora, a sfredeli, a tăia o crelură *(la strung).* **3.** *(ipf. протáчивать) (despre apă)* a săpa o albie; a-şi tăia un drum/ o ieşire. **4.** a lucra la strung *(cîtăva vreme).*

протóчн|ый *adj.* curgător; ~*ая водá* apă curgătoare; ~ *пруд* lac/ iaz cu scurgere.

протрáва, *-ы f.* **1.** *sg. (действие)* decapare, mordanţare, dezinfectare, tratare cu fungicide. **2.** *(вещество)* soluţie-acid pentru decapare, mordant, substanţă fungicidă, substanţă pentru dezinfectarea cerealelor. **3.** baiţ.

протравúтель, *-я m. (agr.)* maşină de tratat seminţele *(cu fungicide).*

протравúть [1], *-авлю, -áвишь vb. pf. (ipf. протрáвливать şi протравля́ть) acuz.* **1.** a grava cu apă tare. **2.** *(tehn.)* a decapa, a băiţui; *(text.)* a mordansa. **3.** *(agr.)* a saramura, a trata cu substanţe chimice/cu fungicide.

протравúть [2], *-авлю, -áвишь vb. pf. acuz.* **1.** a scăpa un animal hăituit. **2.** a urmări, a hăitui *(cîtva timp).*

протрáвка, *-и f. sg. (tehn.)* decapare; băiţuire; *(text.)* mordansare.

протрáвливание, *-я n. sg.* **1.** *(agr.)* saramurare, tratare cu substanţe chimice; ~ *семя́н* tratarea seminţelor cu substanţe chimice/ cu fungicide. **2.** *протрáвка.*

протрáвливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *протравúть* [1]

протрáвочный *adj.* dezinfectant.

протрáливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *протрáлить*

протрáлить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. трáлить (2)* şi *протрáливать)* a draga, a curăţa de mine.

протрезвéть, *-éю, -éешь vb. pf. v. протрезвúться*

протрезвúть, *-звлю, -звúшь vb. pf. acuz. (ipf. протрезвля́ть)* a dezmetici, a trezi *(din beţie).*

протрезвúться, *-звлюсь, -звúшься vb. pf. (ipf. протрезвля́ться)* a se dezmetici, a se trezi, a-şi reveni, a-şi veni în fire *(din beţie).*

протрезвлéние, *-я n. sg.* dezmeticire, trezire *(din beţie).*

протрезвля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *протрезвúть*

протрезвля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *протрезвúться.* **2.** *pas.* de la *протрезвля́ть.*

протриерова́ть, *-рýю, -рýешь vb. pf.* de la *триерова́ть*

протрубúть, *-блю, -бúшь vb. pf.* de la *трубúть* ◇ ~ *(все) ýши кому́-л.* a împuia cuiva urechile; ~ *зóрю* a suna deşteptarea; ~ *сбор* a suna adunarea.

протуберáнец, *-нца m. (mai ales la pl.) (astr.)* protuberanţă.

протурúть, *-урю, -урúшь vb. pf.* de a *турúть*

протýхнуть, *-нет vb. pf. (ipf. тýхнуть* [2] şi *протхáть* a se împuţi, a se strica.

протýхший **1.** *part. trec. act.* de la *протýхнуть.* **2.** *adj.* împuţit, stricat.

протыкáние, *-я n.* străpungere, găurire, perforare.

протыкáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *проткнýть*

протя́гив|ать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *протянýть (1, 2, 4)* ◇ *(prov.) по одёжке ~ай нóжки* nu te întinde mai mult decît ţi-e plapuma.

протя́гиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *протянýться.* **2.** *протя́гивать.*

протяжéни|е, *-я n. sg.* întindere, distanţă, depărtare; *на бóльшóм ~и* pe mare întindere, pe mare distanţă/lungime; ~ *в длину́* lungime; *на ~и (чего́-л.)* în decurs de ... ; timp de ... ; *на ~и десяти́ лет* în decurs de zece ani.

протяжённость, *-и f. sg.* întindere; lungime; distanţă; ~ *железнодорóжной сéти* lungimea reţelei de căi ferate.

протя́жка, *-и f. (tehn.)* **1.** întindere, tragere; *горя́чая* ~ întindere la cald. **2.** broşă, broşare.

протя́жно *adv.* prelung, tărăgănat.

протя́жнóй *adj.* **1.** de broşat, de tras. **2.** întins, lung.

протя́жность, *-и f. sg.* caracter prelung/tărăgănat; *(lingv.)* caracter durativ, lungime.

протя́жн|ый *adj.* prelung, tărăgănat; ~ *стон* geamăt prelung; ~*ым гóлосом* cu voce tărăgănată.

протянýть, *-яну́, -я́нешь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. протя́гивать)* a întinde, a extinde, a prelungi *(în spaţiu).* **2.** *(ipf. протя́гивать* a întinde; ~ *кому́-л. рýку* a întinde cuiva mîna; ~ *кни́гу* a întinde o carte. **3.** a tărăgăna, a amîna. **4.** *(ipf. протя́гивать)* a lungi, a prelungi. **5.** a dura, a trăi; a vieţui ◇ ~ *рýку пóмощи* a întinde/a da o mînă de ajutor; ~ *нóги* a pune mîinile pe piept, a muri.

ıратянýться, *-янýсь, -я́нешься vb. pf. (ipf. протя́гиваться)* **1.** a se întinde. **2.** a se culca, a se lungi; ~ *на дива́не* a se lungi pe divan. **3.** a dura, a ţine, a se lungi. **4.** a se prelungi, a se extinde, a se întinde.

проýлок, *-лка m. (pop.)* străduţă, ulicioară.

проýчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *проучúть (1)*

проучи́|ть, *-учý, -ýчишь vb. pf. acuz,* **1.** *(ipf. проýчивать)* a învăţa minte, a pedepsi. **2.** a învăţa *(un timp oarecare),*

проучúться, *-учýсь, -ýчишься vb. pf.* a învăţa, a studia, a urma un curs *(cîtăva vreme).*

проýшина, *-ы f.* toartă, ureche *(la topor, ciocan, sapă);* *(tehn.)* şliţ, scobitură.

профакти́в, *-а m.* = *профсою́зный акти́в* activ sindical.

профа́н, *-а m.* profan, ignorant.

профана́ция, *-и f. sg.* profanare, pîngărire.

профани́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a profana, a pîngări.

профаши́стский *adj.* profascist.

профбиле́т, *-а m.* = *профсою́зный биле́т* carnet sindical.

профгру́ппа, *-ы f.* = *профсою́зная гру́ппа* grupă sindicală.

профдвиже́ние, *-я n.* = *профсою́зное движе́ние* mişcare sindicală.

профессионáл, *-а m.* profesionist.

профессиона́льн|ый *adj.* **1.** profesional; pe profesiuni; ~ *сою́з* sindicat. **2.** *(înv.)* sindical, de sindicat. **3.** de profesie, de meserie.

профе́сси|я, *-и f.* profesiune, profesie, meserie, ocupaţie; branşă; *вы́бор ~и* alegerea profesiunii.

профе́ссор, *-а m.* profesor *(universitar).*

профе́ссорская, *-ой f.* cancelaria/cabinetul profesorilor.

профе́ссорский *adj.* de profesor universitar, profesoral; ~ *соста́в* corpul profesoral.

профе́ссорство, *-а n. sg.* profesorat *(în învăţămîntul superior).*

профессу́ра, *-ы f. sg.* **1.** profesorat, funcţie de profesor universitar, catedră universitară. **2.** *col.* corpul profesoral.

профила́ктика, *-и f. sg.* profilaxie.

профилакти́ческ|ий *adj.* profilactic, preventiv; *~ие ме́ры* măsuri profilactice/preventive.

профилакто́рий, *-я m.* **1.** preventoriu, dispensar. **2.** secţie de reparaţii preventive; sală de revizie *(la un garaj).*

профили́рование, *-я n. (tehn.)* profilare; fasonare.

профили́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (tehn.)* a profila; a fasona.

про́филь, *-я m.* **1.** profil; *в ~* în profil, din profil. **2.** *(tehn.)* secţiune, profil; relief; *продо́льный ~* profil longitudinal; *попере́чный ~* profil transversal. **3.** nivel profesional. **4.** tip, caracter, specific; profil; ~ *зава́да* profilul unei uzine.

профильтрова́ть, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *фильтрова́ть*

профко́м, *-а m.* = *профсою́зный комите́т* comitet sindical.

профо́рг, *-а m.* = *профсою́зный организа́тор* responsabil sindical.

профорганиза́ция, *-и f.* = *профсою́зная организа́ция* organizaţie sindicală.

профо́рм|а, *-ы f.* formă, formalitate; aparenţă; *для ~ы* sau *ра́ди ~ы* de formă, formal; *соблюсти́ ~у* a păstra aparenţele; a face ceva de formă.

профрабо́та, *-ы f. sg.* = *профсою́зная рабо́та* muncă sindicală.

профрабо́тник, *-а m.* = *профсою́зный рабо́тник* activist sindical.

профсобра́ние, *-я n.* = *профсою́зное собра́ние* adunare sindicală.

профсою́з, *-а m.* = *профессиона́льный сою́з* sindicat.

профсою́зн|ый *adj.* sindical; ~ *рабо́тник / де́ятель* activist sindical; *~ые организа́ции* organizaţii sindicale; *~ое движе́ние* mişcare sindicală.

прохáживаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *пройти́сь (1)*

прохвати́ть, *-ачу́, -а́тишь vb. pf. (ipf. прохва́тывать) acuz.* **1.** *(despre ger, frig etc.)* a pătrunde, a răzbi. **2.** *(pop.)* a critica, a freca, a face cu ou şi cu oţet.

прохва́тывать, *-аю vb. ipf.* de la *прохвати́ть*

прохвора́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. прохва́рывать)* a fi bolnav, a zăcea *(cîtva timp).*

прохво́ст, *-а m.* ticălos, mizetabil, nemernic, lichea.

прохла́д|а, *-ы f. sg.* răcoare; *у́тренняя ~* răcoarea dimineţii.

прохла́д|ец, *-дца m. (fam. în expr.) с ~цем* fără tragere de inimă, cu indiferenţă, cu nepăsare.

прохлади́тельн|ый *adj.* răcoritor; *~ые напи́тки* băuturi răcoritoare.

прохлади́ться, *-ажу́сь, -ади́шься vb. pf.* a se răcori.

прохла́дно *pred. impers.* e răcoare.

прохла́дн|ый *adj.* **1.** răcoros; *~ое у́тро* dimineaţă răcoroasă. **2.** *(fig.)* rece; indiferent, nepăsător.

прохлáждаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *прохлади́ться.* **2.** a trîndăvi, a sta degeaba; a nu se omorî cu lucrul.

прохо́д, *-а m.* **1.** *sg.* trecere; *~а нет* trecerea oprită. **2.** pas, defileu, trecătoare; pasaj; coridor; *го́рный ~* defileu◇ *(anat.) за́дний ~* anus; *мне от него́ ~а нет* nu mă lasă în pace; se ţine scai de mine; *не дава́ть ~а* a nu lăsa în pace pe cineva.

проходи́мец, *-мца m.* escroc, pungaş, aventurier.

проходи́мость, *-и f. sg.* **1.** însuşirea de a fi practicabil *(despre un drum).* **2.** capacitatea unui vehicul de a străbate un teren accidentat; *повы́шенная ~* capacitate de circulaţie pe orice teren. **3.** *(med.)* permeabilitate.

проходи́мый **1.** *part. prez. pas.* de la *проходи́ть.* **2.** *adj.* practicabil *(despre un drum).*

проходи́ть [1], *-ожу́, -о́дишь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *пройти́.* **2.** a trece prin ... ; a traversa.

проходи́ть [2], *-ожу́, -о́дишь vb. ipf.* a umbla, a se plimba *(un timp oarecare),* a cutreiera.

прохо́дка, *-и f. sg. (min.)* înaintare, avansare, săpare, foraj.

проходна́я, *-о́й f.* poartă/cameră de control *(la intrarea într-o uzină, prin care trec muncitorii).*

проходн|о́й *adj.* de trecere; ~ *двор* curte de trecere; *~а́я ко́мната* cameră de trecere ◇ *(la jocul de şah) ~а́я пе́шка* pion liber.

прохо́дчик, *-а m. (min.)* miner la înaintare.

прохожде́ние, *-я n. sg.* trecere, străbatere, traversare; înaintare.

прохо́жий *adj.* **1.** trecător, de trecere. **2.** *~ий, -его m.* trecător, drumeţ, pieton.

процвета́ние, *-я n. sg.* înflorire, prosperitate, propăşire; stare înfloritoare.

процвета́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* a înflori, a prospera.

процеди́ть, *-ежу́, -е́дишь vb. pf. (ipf. проце́живать* şi *цеди́ть) acuz.* a strecura, a trece (prin sită), a filtra; ~ *сквозь зу́бы* a mormăi printre dinţi.

процеду́ра, *-ы f.* **1.** procedură. **2.** *(mai ales la pl.)* tratament medical, procedură.

процеду́рный *adj.* de procedură.

проце́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *процеди́ть*

проце́нт, *-а m.* **1.** procent; procentaj; *два ~а* doi la sută; *вы́полнить план на сто́ ~ов* a îndeplini planul sută la sută; *просты́е ~ы* procente simple; *сло́жные ~ы* procente compuse. **2.** dobîndă, procent; *под больши́е ~ы* cu dobîndă mare; *уче́тный ~* taxă de scont. **3.** cotă, cotă-parte din venit; *рабо́тать на ~ах* a fi cointeresat cu o cotă -parte de ...

проце́нтн|ый *adj.* **1.** procentual; exprimat/calculat în procente; *~ое отноше́ние* procentaj; *в ~ом отноше́нии* procentual. **2.** purtător de dobîndă, cu dobîndă; *~ые бума́ги* hîrtii de valoare; ~ *заём* împrumut cu dobîndă.

проце́сс, *-а m.* **1.** proces, curs, desfăşurare; ~ *рабо́ты* procesul muncii; *производственный ~* proces de producţie; *в ~е борьбы́* în cursul luptei; *в ~е игры́* în cursul jocului; *(med.) ~ в лёгких* tuberculoză pulmonară activă; ~ *пу́ска раке́ты* procesul lansării rachetei. **2.** *(jur.)* proces; *суде́бный ~* proces, judecată; *граждáнский ~* proces civil; *уголо́вный ~* proces penal; *выступа́ть на ~е* a pleda într-un proces; *возбуди́ть ~* a intenta, a face (cuiva) un proces, a da (pe cineva) în judecată; *вы́играть ~* a cîştiga un proces.

проце́ссия, *-и f.* procesiune, cortegiu, alai; *похоро́нная ~* procesiune funebră, cortegiu funerar.

процессуа́льн|ый *adj. (jur.)* de procedură; procedural; ~ *ко́декс* cod de procedură; *уголо́вное ~ое пра́во* procedură penală.

пропити́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *цити́ровать*

прочеркну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. проче́ркивать) acuz.* a tăia cu o linie; a trage o linie.

прочерти́ть, *-ерчу́, -е́ртишь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. проче́рчивать)* a desena, a trage, a trasa. **2.** a desena *(un timp).*

проче́рчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прочерти́ть (1)*

прочеса́ть, *-ешу́, -е́шешь vb. pf. (ipf. проче́сывать) acuz.* **1.** a pieptena. **2.** *(mil.)* a cerceta în lung şi-n lat, a răscoli, a scotoci; *(mil.)* ~ *райо́н/зо́ну* a cerceta/a scotoci un raion/o zonă.

прочёсть, *-чту́, -чтёшь vb. pf.* de la *чита́ть*

прочёсывание, *-я n.* **1.** pieptănare. **2.** *(mil.)* cercetare, răscolire, scotocire *(a unui teritoriu).*

прочёсывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прочеса́ть*

про́чий 1. *adj.* celălalt; *и ~ее* şi altele; şi aşa mai departe; *ме́жду ~им* între altele; *помимо всего́ ~его* pe lîngă toate celelalte, pe deasupra. **2. ~ий,** *-его m.* celălalt, altul; *все ~ие* toţi ceilalţi.

прочи́стить, *-ищу, -истишь vb. pf. (ipf. прочища́ть) acuz.* a spăla, a curăţi; a desfunda; *~ трубу́* a curăţa un coş *(de sobă); (med.) ~ желу́док* a curăţa stomacul.

прочи́стка, *-и f. sg.* curăţare; desfundare; spălare.

прочита́ть, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *прочи́тывать* şi de la *чита́ть*

прочи́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. прочита́ть) acuz.* a citi.

про́чить, *-чу, -чишь vb. ipf. acuz.* a desemna; a destina.

прочища́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прочи́стить*

про́чно *adv.* (în mod) trainic, durabil.

про́чность, *-и f. sg.* trăinicie; soliditate; rezistenţă; *(tehn.) ~ на разры́в* rezistenţă la rupere.

про́чный *adj.* **1.** trainic, durabil, rezistent, solid, stabil; *~ мост* pod trainic. **2.** statornic, stabil, de durată; *~ая ткань* ţesătură trainică; *~ое сча́стье* fericire statornică; *~ая репута́ция* reputaţie bine stabilită.

прочте́ни|е, *-я n. sg.* citire, citit.

прочу́вствованный 1. *p.t.p.* de la *прочу́вствовать.* **2.** *adj.* (adînc) simţit, emoţionant.

прочу́вствовать, *-ствую, -ствуешь vb. pf. acuz.* a simţi adînc, a retrăi, a se pătrunde de ...

прочь *adv.* la o parte, în lături; *~ с доро́ги!* fă loc!, dă-te la o parte!; *пошёл ~ отсю́да!* cară-te de aici!; *~ с глаз мои́х!* piei din ochii mei! ◇ *руки ~ от ...!* jos mîinile de pe ...!; *быть не ~* a nu fi contra, a nu avea nimic împotrivă.

прошёдшее, *-его n. sg.* trecut.

прошёдш|ий 1. *part. trec. act.* de la *пройти́.* **2.** *adj.* trecut. **3.** *~ее, -его n. sg.* trecut; *вспомина́ть ~ее* a-şi aminti trecutul.

прошéние, *-я n.* petiţie, cerere.

прошепта́ть, *-епчу́, -е́пчешь vb. pf.* a şopti, a spune în şoaptă.

прошéствi|е, *-я n. (în expr.) по ~и* după expirare, după trecerea; *по ~и сро́ка* după expirarea termenului.

прошиба́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прошиби́ть*

прошиби́ть, *-бу́, -бёшь vb. pf. (ipf. прошиба́ть) acuz. (pop.)* a sparge, a sfărîma, a rupe, a strica ◇ *его́ пот прошиб* îl trecură sudorile; *его́ слеза́ прошиба́ла* l-au podidit lacrimile; *его́ не прошибёшь* cu nimic nu-l scoţi din ale lui, cu nimic nu-l poţi impresiona.

прошива́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прошить (1, 2)*

прошúвка, *-и f.* **1.** *sg.* cusut. **2.** dantelă *(care se intercalează).* **3.** *(tehn.)* străpungere.

прошипе́ть, *-плю́, -пи́шь vb. pf.* a şuiera.

прошúть, *-шью́, -шьёшь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. прошива́ть)* a coase, a tivi; *~ воротни́к* a coase un guler. **2.** *(ipf. прошива́ть) (tehn.)* a perfora, a străpunge. **3.** a coase *(un timp)* ◇ *(fig.) ~ пу́лями* a ciurui cu gloanţe.

прошлогóдний *adj.* de anul trecut ◇ *нужен, как ~ снег* atît de pagubă.

прóшлое, *-ого n. sg.* trecut; *отойти́ в ~* a fi de domeniul trecutului.

прóшл|ый *adj.* trecut; *на ~ой неде́ле* săptămîna trecută.

прошляпи́ть, *-плю, -пишь vb. pf. acuz. vb. pf. acuz. (pop.)* a o face de oaie; a strica o treabă, a căsca gura.

прошмы́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прошмыгну́ть*

прошмыгну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. прошмы́гивать)* a trece repede; a se strecura, a se furişa.

прошнурова́ть, *-рую́, -ру́ешь vb. pf.* de la *шнурова́ть (2)*

прошпаклева́ть, *-люю, -люешь vb. pf. (ipf. прошпаклёвывать) acuz.* a chitui, a şpăclui.

прошпаклёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прошпаклева́ть*

проштра́фиться, *-флюсь, -фишься vb. pf. (pop.)* a se face vinovat; a comite o greşeală.

проштуди́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *штуди́ровать*

проштукату́рить, *-рю, -ришь vb. pf. acuz.* a tencui.

прошуме́ть, *-млю́, -ми́шь vb. pf.* **1.** *(despre vînt, furtună)* a vîjîi, a vui. **2.** *(fig.)* a ajunge celebru, a-i merge faima; a avea răsunet.

прощáй(-те) *(folosit ca interj.)* rămîi cu bine, rămîneţi cu bine, la revedere, adio.

прощáльн|ый *adj.* de rămas bun, de adio; *~ спекта́кль* reprezentaţie de adio; *~ая речь* cuvîntare de bun rămas.

прощáние, *-я n.* despărţire, rămas bun; *на ~* la despărţire.

прощáть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прости́ть*

прощáться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *проститься.* **2.** *pas.* de la *прощать.*

прощéни|е, *-я n. sg.* iertare; *проси́ть ~я* a cere iertare, a-şi cere scuze.

прощýпать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. прощу́пывать) acuz.* **1.** a pipăi, a palpa. **2.** *(fig.)* a căuta să-şi facă o idee *(despre cineva),* a sonda, a iscodi ◇ *~ по́чву* a sonda terenul.

прощýпа|ться, *-аемся vb. pf. (ipf. прощу́пываться)* a fi simţit la pipăit.

прощýпывание, *-я. n.* **1.** palpare, pipăire. **2.** sondare.

прощýпывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прощу́пать*

прощýпываться, *-аемся vb. ipf.* de la *прощу́паться*

проэкзаменова́ть, *-ну́ю, -ну́ешь vb. pf.* de la *экзаменова́ть*

проэкзаменова́ться, *-ну́юсь, -ну́ешься vb. pf.* de la *экзаменова́ться.*

проявúтель, *-я m. (foto)* developator, revelator.

проявúть, *-явлю́, -я́вишь vb. pf. (ipf. проявля́ть) acuz.* **1.** *(обнаружить)* a arăta, a manifesta, a da dovadă de ...; *~ себя́* a se manifesta, a se revela; *~ интере́с к чему́-л.* a arăta interes pentru ceva; *~ акти́вность* a participa activ; *~ инициати́ву* a da dovadă de iniţiativă. **2.** *(foto)* a developa.

прояви́|ться, *-я́вится vb. pf. (ipf. проявля́ться)* **1.** *(обнаружиться)* a se arăta, a se manifesta, a se revela; a se deştepta. **2.** *(foto)* a fi developat.

проявлéние, *-я n.* **1.** manifestare, expresie. **2.** *sg. (foto)* developare.

проявля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *проявúть*

проявля́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *проявúться.* **2.** *pas.* de la *проявля́ть.*

прояснéние, *-я n. sg.* **1.** *(погоды)* înseninare, limpezire. **2.** *(fig.)* limpezire, moment de luciditate.

проя́снеть, *-еет vb. pf. (ipf. проя́сниваться)* a se însenina, a se limpezi.

прояснéть, *-éет vb. pf.* a se limpezi, a se însenina, a se lumina.

проя́сниваться, *-аемся vb. ipf.* de la *проя́снеть*

прояснúть, *-ню́сь, -нишься vb. pf. (ipf. проясня́ться)* **1.** *(despre cer, timp etc.) (стать ясным)* a se lumina, a se însenina, a se limpezi. **2.** *(fig.)* a se însenina, a se limpezi, a se lumina; a se clarifica.

проясня́ться, *-я́ется vb. ipf.* de la *проясни́ться*

пруд, *-á m.* eleşteu, iaz ◇ *хоть ~ пруди́ чи́тай* frunză cîtă iarbă.

пруди́ть, *пружу́, пру́ди́шь vb. pf. acuz.* a stăvili, a pune stavilă *(unei ape); (fig.) хоть пруд пруди́* e berechet, cîtă frunză cîtă iarbă.

прудово́й *adj.* de iaz, de eleşteu.

пружúн|а, *-ы f.* **1.** arc, resort, spirală; *часова́я ~* arc de ceasornic; *спусково́й ~* arc de declanşare; *~ы матра́ца* arcurile unei somiere. **2.** *(fig.)* forţă motrice, forţă, resort; *та́йная ~* forţă ocultă ◇ *как на ~ах* ca pe arcuri; *нажа́ть на все ~ы* a pune în mişcare toate rotiţele.

пружúнистость, *-и f. sg.* elasticitate.

пружúнистый *adj.* elastic.

пружúн|ить, *-ню, -нишь vb. ipf.* **1.** *acuz.* a încorda; *~ мы́шцы* a încorda muşchii. **2.** a fi elastic.

пружúниться, *-нюсь, -нишься vb. ipf.* a fi elastic.

пружúнный *adj.* cu arcuri.

прусáк, *-а m.* gîndac *(-de-bucătărie)*, şvab.

пру́сик, *-а m.* lăcustă.

пруссакú, *-óв pl.; sg. -áк, -á m.* prusieni, prusaci.

пру́сск|ий *adj.* prusian, prusac ◇ *(chim.)* *~ая лóзýрь* albastru de Prusia.

прут, *-а m.* **1.** nuia, vargă. **2.** *(tehn.)* vergea, bară, tijă.

прутко́в|ый *adj. (tehn.)* *~ое желéзо* oţel în bare.

прутня́к, *-á m.* răchitiş.

прутóк, *-тка́ m. v. прут*

прыга́лка, *-и f.* coardă *(de sărit)*.

прыга́ние, *-я n. sg.* sărire, săritură, salt.

прыга|ть, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. прыгнуть)* a sări; a sălta.

прыгнуть, *-ну, -нешь vb. pf.* de la *прыгать*

прыгу́н, *-á m.* **1.** *(sport)* săritor. **2.** (om) foarte vioi, sprinten.

прыж|óк, *-жкá m.* salt, săritură; *~ назáд* salt înapoi; *~ в длину́* săritură în lungime; *~ с разбéгу* săritură cu elan; *~ с мéста* săritură de pe loc; *~ с шестóм* săritură cu prăjina; *~кúй чéрез препя́тствие* sărituri peste obstacol; *одни́м ~кóм* dintr-o săritură; *~ с парашю́том* salt cu paraşuta.

прыскать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *прыснуть*.

прыскаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. (pf. попрыскаться) instr.* a se stropi; *~ духáми* a se parfuma.

прысну|ть, *-ну́, -нешь vb. pf. (ipf. прыскать)* **1.** *(брызнуть)* a stropi, a împroşca. **2.** a ţîşni; *кровь ~ла* sîngele a ţîşnit. **3.** *(fig.)* a pufni în rîs.

прытки́й *adj.* sprinten, iute, vioi, agil.

прытко́сть, *-и f. sg.* agerime, vioiciune, sprinteneală.

прыть, *-и f. sg.* **1.** iuţeală, goană; *во всю́ ~* în goana mare, cît îl ţin picioarele. **2.** dibăcie, agerime, vioiciune, zel.

прыщ, *-á m.* bubă, bubuliţă, coş; *в ~áх* plin de coşuri.

прыща́вый *adj.* bubos, cu bube, plin de bubuliţe/de coşuri.

прыщева́тый *adj.* cu bubuliţe, cu coşuri pe faţă.

прюне́ль, *-и f. sg.* lastic, satin de lînă.

пря́дать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. пря́нуть) (înv. reg.)* **1.** a se mişca, a sări. **2.** a mişca, a încorda, a ciuli; *~ ушáми* a ciuli urechile.

пряде́ние, *-я n. sg.* tors, toarcere; filare, filat; tors de mînă; *машúнное ~* tors de maşină.

прядúльн|ый *adj.* de tors; de filat; *~ая фáбрика* filatură; *~ стано́к* maşină de filat.

прядúльня, *-и f. (înv.)* torcătoare, filatură.

прядúльщик, *-а m.* torcător, filator.

прядь, *-и f.* **1.** şuviţă, meşă. **2.** frînghie; *~ канáта* toron.

пря́жа, *-и f. sg.* **1.** fire toarse; *бумáжная ~* fire de bumbac; *шерстяна́я ~* fire de lînă. **2.** *(reg.)* tors, toarcere.

пря́жк|а, *-и f.* cataramă.

пря́лка, *-и f.* furcă de tors.

прям|áя, *-óй f. (mat.)* linie dreaptă, dreaptă; *провести́ ~ýю* a trage o dreaptă.

прямёхонько *adv. (pop.)* drept înainte.

прямизнá, *-ы f. sg.* caracter rectiliniu.

прямико́м *adv.* de-a dreptul, drept, direct.

прямо *adv.* **1.** *(по прямой линии)* drept, direct; *идти́ ~ вперёд*, a merge drept înainte; *держáться ~* a se ţine drept. **2.** *(непосредственно)* direct, drept, de-a dreptul; *попáсть ~ в цель* a nimeri drept la ţintă; *перейти́ ~ к дéлу* a trece de-a dreptul la chestiune; *смотрéть ~ в глазá* a privi drept în ochi. **3.** *(откровенно)* sincer, deschis, făţiş, fără ocolişuri; *говори́ть ~* a vorbi sincer, a spune pe şleau. **4.** *partic. întăritoare* cu adevărat, într-adevăr, curat; *э́то ~ наказáние* e o adevărată năpastă ◇*~-таки* într-adevăr, cu adevărat.

прямоду́шие, *-я n. sg.* sinceritate, francheţe.

прямоду́шный *adj.* sincer, drept, deschis, neprefăcut; *~ человéк* om sincer.

прям|óй *adj.* **1.** drept; rectiliniu; *~áя лúния* linie dreaptă; *~áя дорóга* drum drept. **2.** *(despre legătură, comunicaţie)* direct; *~óе сообщéние* comunicaţie directă; *по ~óму прóводу* pe fir direct. **3.** *(непосредственный)* direct; nemijlocit; *~ые налóги* impozite directe; *имéть ~óе отношéние к дéлу* a avea o legătură directă cu chestiunea; *~ результáт* consecinţă directă. **4.** *(fig.)* direct, fără ascunzişuri, pe faţă, făţiş; *~ вы́зов* provocare directă. **5.** *(правдивый, откровенный)* sincer, deschis, drept, neprefăcut; *~ ответ* răspuns deschis. **6.** *(действительный, настоятельный)* indispensabil, adevărat, curat; *~ убы́ток* curată pierdere; *~áя необходúмость* nevoie absolută ◇ *(mat.)* *~ýгол* unghi drept; *(gram.)* *~óе дополнéние* complement direct; *(gram.)* *~áя речь* vorbire directă; *(anat.)* *~ая кишкá* rectum; *~áя лúния родства* rudenie în linie directă / în linie dreaptă; *~ наслéдник* moştenitor direct; *в ~óм смы́сле слóва* în sensul propriu al cuvîntului; *(mil.)* *~áя навóдка* tragere directă.

прямокры́лые, *-ых; sg. -ое, -ого n.* ortoptere.

прямолинéйность, *-и f. sg.* **1.** caracter rectiliniu. **2.** sinceritate, francheţe.

прямолинéйн|ый *adj.* **1.** rectiliniu, în linie dreaptă; *~ое движéние* mişcare rectilinie. **2.** sincer, franc, drept; *~ ответ* un răspuns sincer.

прямотá, *-ы́ f. sg.* sinceritate, francheţe.

прямото́чный *adj. (tehn.)* în flux simplu.

прямоуго́льник, *-а m.* dreptunghi.

прямоуго́льн|ый *adj.* dreptunghiular, ortogonal; *~ треуго́льник* triunghi dreptunghiular; *~ые координáты* coordonate rectangulare; *~ая проéкция* proiecţie ortogonală.

пря́ник, *-а m.* turtă dulce.

пря́ность, *-и f.* **1.** *sg.* gust picant. **2.** *pl.* *~и* condimente, mirodenii.

пря́н|ый *adj.* **1.** picant; condimentat; *~ сóус* sos picant; *~ое блю́до* mîncare picantă. **2.** *(fig.)* picant.

прясть[1], *прядý, прядёшь vb. ipf. (pf. спрясть) acuz.* a toarce, a fila.

прясть[2], *-ядёт vb. ipf. (în expr.)* *~ ушáми* a ciuli urechile.

пря́тать, *пря́чу пря́чешь vb. ipf. (pf. спря́тать) acuz.* **1.** a ascunde, a dosi. **2.** *(fig.)* a ascunde, a tăinui, a disimula.

пря́таться, *пря́чусь, пря́чешься vb. ipf.* **1.** *(pf. спря́таться)* a se ascunde **2.** *pas.* de la *пря́тать*.

пря́тки, *-ток pl.* de-a v-aţi ascunselea, de-a mija; *игрáть в ~* a) a se juca de-a v-aţi ascunselea; b) a umbla cu şoalda/cu fofîrlica; a se ascunde după deget.

пря́ха, *-и f.* torcătoare.

псало́м, *-лмá m. (bis.)* psalm◇ *передéлать что-л. на свой ~* a schimba ceva după gustul său.

псало́мщик, *-а m. (bis.)* dascăl, cîntăreţ, diac.

псалты́рь, *-и f. (bis.)* psaltire.

псáрня, *-и f.* curte/coteţ de cîini *(în special de vînătoare)*.

псарь, *-я́ m.* îngrijitor de cîini ◇ *(prov.)* *жалéет цáрь, да не мúлует ~* pînă la Dumnezeu te mănîncă sfinţii.

псевдоклассици́зм, *-а m.* pseudoclasicism.

псевдоклассúческий *adj.* pseudoclasic.

псевдомаркси́зм, *-а m.* pseudomarxism.

псевдомаркси́стский *adj.* pseudomarxist.

псевдонаýка, *-и f.* pseudoştiinţă.

псевдони́м, *-а m.* pseudonim.

пси́на, *-ы f. sg.* **1.** carne de cîine. **2.** miros de cîine. **3.** cîine (mare).

пси́ный *adj. (pop.)* de cîine, cînesc; *~ зáпах* miros de cîine.

чсих, *-а m. (pop.)* smintit, ţicnit.

психасте́ник, *-а m. (med.)* bolnav de psihastenie.

психастени́ческий *adj. (med.)* psihastenic.

психастéния, *-и f. sg. (med.)* psihastenie.

психиáтр, *-а m.* psihiatru.

психиатри́ческ|ий *adj.* psihiatric, de psihiatru; *~ая лечéбница* spital de boli nervoase.

психиатри́я, *-и f. sg.* psihiatrie.

пси́хика, *-и f. sg.* psihic; *здорóвая ~* psihic sănătos.

психи́чески *adv.* psihic, sufleteşte; *~ бóльнóй* alienat *(mintal)*.

психи́ческ|ий *adj.* psihic; *~ие болéзни* boli mintale; *~ бóльнóй* alienat *(mintal)*.

психоанáлиз, *-а m.* psihanaliză.

психова́ть, *психу́ю, психу́ешь vb. ipf. (pop.)* a se purta ca un nebun; a face pe nebunul; a face scene.

психо́з, *-а m. sg.* psihoză.

психо́лог, *-а m.* psiholog.

психологи́зм, *-а m. sg.* psihologism.

психологи́ст|ический *adj.* referitor la psihologism, de psihologism.

психологи́чески *adv.* din punct de vedere psihologic; psihologiceşte.

психологи́ческий *adj.* psihologic, de psihologie.

психоло́гия, *-и f. sg.* **1.** psihologie; *экспериментáльная ~* psihologie experimentală. **2.** mentalitate; psihologie.

психометри́ческий *adj.* psihometric.

прихомото́р|ный *adj. (în expr.) ~ые цéнтры* centri psihomotori.

психоневро́з, *-а m. (med.)* psihonevroză.

психоневрологи́ческий *adj.* psihoneurologic.

психоневроло́гия, *-и f.* psihoneurologie.

психопа́т, *-а m.* psihopat; smintit, nebun, ţicnit.

психопа́тия. *-и f. sg.* psihopatie.

психопатологи́ческий *adj.* psihopatologic, de psihopatologie.

психопатоло́гия, *-и f. sg.* psihopatologie.

психотерапевти́ческий *adj.* psihoterapeutic.

психотерапи́я, *-и f.* psihoterapie.

психоте́хника, *-и f.* psihotehnică.

психотехни́ческий *adj.* psihotehnic.

психофи́зика, *-и f.* psihofizică.

психофизиоло́гия, *-и f.* psihofiziologie.

психофизиологи́ческий *adj.* psihofiziologic.

псо́вый *adj.* de cîine, canin.

пта́шка, *-и f.* păsărică.

пта́шечк|а, *-и f. v. пта́шка* ◇ *(prov.) páно ~ запéла, как бы кóшечка не съéла* cine rîde la urmă, rîde mai bine; *(prov.) у вся́кой ~и свои́ замáшки* fiecare cu păsărica lui.

птене́ц, *-нцá m.* **1.** pui *(de pasăre).* **2.** *(fig. înv.)* elev, pui.

пти́ц|а, *-ы f.* **1.** pasăre; *пéвчая ~* pasăre cîntătoare; *хúщная ~* pasăre de pradă, pasăre răpitoare. **2.** *(col.)* păsări; *домáшняя ~* păsări de curte; *бúтая ~* păsări tăiate ◇ *невелика́ ~* nu-i cine ştie ce de capul lui; *вáжная ~* e un mare grangur; *жар-~* pasărea măiastră; *стрéляная ~* om umblat; (om) trecut prin ciur şi prin dîrmon; *(prov.) всякая ~ своё гнездó хвáлит* tot ţiganul îşi laudă ciocanul; *вóльная ~* (om) liber ca pasărea cerului.

птицевóд, *-а m.* crescător de păsări, avicultor.

птицевóдство *-а n. sg.* aviculturâ, creştere a păsărilor.

птицевóдческий *adj.* avicol, de aviculturâ.

птицелóв, *-а m.* păsărar.

птицелóвство, *-а n. sg.* prindere a păsărilor.

прицефéрма, *-ы f.* fermă pentru creşterea păsărilor.

пти́ч|ий *adj.* de pasăre, de păsări ◇ *с ~ьего полёта a)* de sus, din zbor; *b) (fig.)* (în mod) superficial; *(glum.) тóлько ~ьего молокá у негó нет* îi lipseşte doar lapte de pasăre; *на ~ьих правáх* fără nici un drept.

пти́чк|а, *-и f.* **1.** *dim.* păsărică. **2.** semn mic (în formă de «v»); *помéтить ~ой нýжные слова́* a bifa cuvintele necesare.

пти́чник[1], *-а m.* coteţ, poiată de păsări.

пти́чник[2], *-а m.* **1.** îngrijitor de păsări. **2.** *(reg.) v. птицелóв.*

пти́чница, *-ы f.* îngrijitoare de păsări.

птомаи́н, *-а m. (biol.)* ptomaină.

пуа́нт/ы, *-ов pl.* poante; *ходи́ть на ~ах* a merge pe poante, a merge în vîrful degetelor.

пу́блика, *-и f. sg. col.* public; asistenţă, auditoriu, spectatori.

публика́ция, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* publicare. **2.** *(объявление)* anunţ, publicare.

публикова́ть, *-ку́ю, -ку́ешь vb. ipf. (pf. опубликова́ть) acuz.* a publica; a da publicităţii.

публици́ст, *-а m.* publicist.

публици́стика, *-и f. sg.* publicistică.

публицисти́ческ|ий *adj.* publicistic, de publicistică; de publicist.

публи́чно *adv.* în mod public, în public, în văzul lumii; *заяви́ть ~* a declara în public.

публи́чност|ь, *-и f. sg.* caracter public, publicitate; *предáть ~и* a da în vileag, a da publicităţii.

публи́чн|ый *adj.* public; *~ое заседáние* şedinţă publică; *~ая лéкция* conferinţă publică; *~ые торги́* vînzare prin licitaţie publică ◇ *(înv.) ~ая жéнщина* femeie prostituată; *~ дом* casă de toleranţă.

пу́гало, *-а n.* **1.** momîie, sperietoare de ciori; popîndău. **2.** *(fig.)* sperietoare.

пу́ган|ый *adj.* speriat; înfricoşat ◇ *(prov.) ~ая ворóна (и) кустá бои́тся* cine s-a fript cu ciorbă suflă şi în iaurt.

пуга́ть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. испуга́ть, напуга́ть, перепуга́ть* şi *mom. пугну́ть) acuz.* a speria, a înfricoşa, a înspăimînta, a ameninţa.

пуга́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf. (pf. испуга́ться, напуга́ться* şi *перепуга́ться)* a se speria, a se înfricoşa, a se teme, a-i fi frică.

пугач, *-á m.* **1.** pistol cu dopuri *(jucărie).* **2.** *(reg.)* buf niţă.

пугли́во, *adv.* cu teamă, cu frică, cu sfială, timid.

пугли́вость, *-и f. sg.* teamă, sfială, timiditate.

пугли́вый *adj.* temător, sperios, fricos, speriat; sfios, timid.

пугну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom* de la *пуга́ть*

пу́говиц|ный *adj.* de nasturi.

пу́говиц|а, *-ы f.* nasture; *осрами́ться до тако́й-то ~ы* a se face de rîsul lumii.

пу́говк|а, *-и f. dim.* năsturaş, năsturel; *нос ~о́й* nas cîrn.

пуд, *-а m.* pud (16,381 kg) ◇ *~ со́ли съесть с кем.-л.* a mînca multă pîine şi sare cu cineva; pînă nu mănînci cu omul o maje de sare, nu-l poţi cunoaşte.

пу́дель, *-я m.* pudel *(cîine).*

пу́динг, *-а m.* budincă.

пудлингова́ние, *-я n. sg. (tehn.)* pudlare; pudlaj.

пудлингова́ть, *-гу́ю, -гу́ешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (tehn.)* a pudla.

пу́длинговый *adj. (tehn.)* de/pentru pudlaj.

пудово́й, *adj.* în greutate de un pud.

пу́дра, *-ы f.* pudră; *са́харная ~* zahăr pudră; zahăr pisat.

пу́дреница, *-ы f.* pudrieră.

пу́дреный *adj.* pudrat.

пу́дрить, *-рю, -ришь vb. ipf. (pf. напу́дрить) acuz.* a pudra; a da cu pudră.

пу́дриться, *-рюсь, -ришься vb. ipf. (pf. напу́дриться)* a se pudra.

пузано́к, *-нкá m. (iht.)* rizeafcă *(specie de scrumbie).*

пуза́тый *adj. (pop.)* borţos, burtos, pîntecos.

пу́зо, *-а n. sg. (pop.)* burtă, pîntece; *отрасти́ть ~* a căpăta burtă, a face burtă.

пузырё|к, *-ркá f.* **1.** *dim.* băşicuţă; bulă de aer; băşică. **2.** *(бутылочка)* fiolă, sticluţă, flacon.

пузы́рит|ься, *-ится vb. ipf.* **1.** *(покрываться пузырями)* a se băşica, a face băşici, a face clăbuci. **2.** *(раздуваться, топорщиться)* a se umfla *(despre pînze).*

пузырча́тка, *-и f. (bot.)* otrăţel-de-apă, otrăţelul-bălţilor.

пузы́рчатый *adj.* băşicat, cu băşici.

пузы́рь, *-я́ m.* **1.** băşică; bulă; *мы́льный ~* băşică/balon de săpun. **2.** *(anat.)* vizică, băşică; *плáвательный ~* băşică *(la peşti); жёлчный ~* vezica biliară; *мочево́й ~* vezică urinară. **3.** pungă; *~ для льда* pungă de gheaţă; *~ с горя́чей водо́й* termofor *(cu apă caldă)* **4.** *(fig.)* pici, ţînc, copil mic ◇ *ду́тый ~* gogoaşă umflată; *лезть в ~* a-şi pierde cumpătul/calmul/firea; *лóпнуть как мы́льный ~* a se sparge ca un balon de săpun.

пузырько́вый *adj. (med.)* băşicat, cu băşici.

пук, *-а m.* legătură, mănunchi; teanc, maldăr; smoc; braţ.

пулево́й *adj.* de glonţ.

пулемёт, *-а m.* mitralieră; *ручно́й ~* puşcă mitralieră; *станко́вый ~* mitralieră grea; *зени́тный ~* mitralieră antiaeriană; *пистолéт-~* pistol-mitralieră.

пулемётн|ый *adj.* de mitralieră; *~ая рóта* companie de mitraliori; *~ая лéнта* bandă de mitralieră; *~ расчёт* servanţi la mitralieră; *обстрéливать ~ым огнём* a mitralia; *~ое гнездó; ~ая тóчка* cuib de mitralieră.

пулемётчик, *-а m.* mitralior.

пуло́вер, *-а m.* pulover.

пульвериза́тор, *-а m. sg.* pulverizator.

пульвериза́ция, *-и f.* pulverizare.

пульверизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz.* a pulveriza.

пу́лька, *-и f.* (partidă) de preferans *(joc de cărţi).*

пу́льпа, *-ы f. sg.* **1.** *(anat.)* pulpă dentară. **2.** *(min.)* noroi; nămol; *выходна́я ~* noroi de evacuare.

пульпи́т, *-а m. (med.)* pulpită.

пу́льс, *-а m.* puls; *бие́ние ~а* pulsaţie; *уда́ры ~а* bătăile pulsului; *~ с перебо́ями* puls intermitent; *ча́стый ~* puls accelerat; *щу́пать ~* a lua/a pipăi pulsul; *(fig.) ~ общественной жи́зни* pulsul (ritmul) vieţii obşteşti.

пульса́тор, *-а m. (tehn.)* pulsometru.

пульса́ция, *-и f. sg.* pulsaţie; *~ се́рдца* pulsaţia/bătăile inimii.

пульси́р|овать, *-рует vb. ipf.* a pulsa.

пульт, *-а m.* **1.** pupitru; *дирижёрский ~* pupitru de dirijor. **2.** *(tehn.)* pupitru, masă, tablou; *~ управле́ния* tablou/pupitru de comandă; *(tele) ~ настро́йки* pupitru de acord/de reglaj.

пу́л|я, *-и f.* glonţ, glonte; *винто́вочная ~* glonţ de puşcă, *бронебо́йная ~* glonte perforant; *разры́вна́я ~* glonţ exploziv,/ brizant; *трасси́рующая ~* trasor; *шальна́я ~* glonte rătăcit ◇ *лить* sau *отлива́ть ~и* a spune minciuni, a îndruga verzi şi uscate; *вы́лететь ~ей* a ieşi glonţ; *прошы́ть ~ями* a ciurui cu gloanţe; *пусти́ть себе́ ~ю в лоб* a-şi zbura creierii; a-şi trage un glonte în cap; *посла́ть ~ю за молоко́м* a nu nimeri ţinta, a trage aiurea/în copaci; *хоть ~ю в лоб* să te spînzuri, nu alta; poţi să-ţi pui mîna-n gît.

пуля́рка, *-и f. (înv.)* găină îngrăşată.

пуля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. (pf. mom. пульну́ть) (pop.)* a arunca (cu ceva); a trage focuri de armă.

пу́ма, *-ы (zool.)* pumă, cuguar.

пуни́ческ|ий *adj. (ist.)* punic; *~ие во́йны* războaiele punice.

пункт, *-а m.* **1.** punct, centru, loc, post; *наблюда́тельный ~* post de observaţie; *кома́ндный ~* punct de comandă; *контро́льный ~* punct de control/de verificare; *сбо́рный ~* loc de adunare; *уче́бный ~* centru de instrucţie; *перевя́зочный ~* post de prim ajutor; *призывно́й ~* centru (cerc) de recrutare; *(nav.) ~ назначе́ния* punct de destinaţie; *населённый ~* localitate, centru populat; *опо́рный ~* punct de sprijin; *(auto) запра́вочный ~* centru de alimentare cu combustibil; *засы́почный ~* centru de colectare a semninţelor; *приёмный ~* centru de colectare; *случно́й ~* staţiune de montă; *скупо́чный ~* centru de achiziţie; *(nav.) ориентиро́вочный ~* baliză; *остано́вочный ~* haltă; *перегово́рный ~* post telefonic public. **2.** punct, paragraf, articol, cap; *~ы обвине́ния* capete de acuzare; *по ~ам* pe puncte, punct cu punct; *~ за ~ом* punct cu punct. **3.** punct, moment; *исхо́дный ~, нача́льный ~* punct de plecare; *поворо́тный ~* cotitură; *кульминацио́нный ~* punct culminant.

пу́нктик, *-а m.* **1.** *dim.* de la *пункт (2).* **2.** *(fig.)* ciudăţenie, goangă, toană, manie; *он челове́к с ~ом* are o păsărică, îi lipseşte o doagă.

пункти́р, *-а m.* linie punctată, linie întreruptă; *начерта́ть ~ом* a trasa linii punctate.

пункти́рн|ый *adj.* punctat; *~ая ли́ния* linie punctată.

пунктири́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a puncta.

пунктиро́вка, *-и f.* punctare.

пунктуа́льно *adv.* punctual, exact, cu punctualitate, cu exactitate.

пунктуа́льность, *-и f. sg* punctualitate, exactitate.

пунктуа́льный *adj.* punctual, exact.

пунктуацио́нный *adj. (gram.)* de punctuaţie.

пунктуа́ци|я, *-и f. (gram.)* punctuaţie; *пра́вила ~и* reguli de punctuaţie.

пу́нкция, *-и f. (med.)* puncţie.

пунсо́н, *-а m. (tipogr.)* poanson.

пунцо́в|ый *adj.* roşu aprins, purpuriu.

пунш, *-а m.* punci.

пу́ншевый *adj.* de/ pentru punci.

пуп, *-а́ m.* buric; ombilic ◇ *(pop.) ~ земли́* buricul pămîntului.

пупа́вка, *-и f. v. пупа́вник.*

пупа́вник, *-а m. (bot.)* romaniţă-de-cîmp.

пупови́на, *-ы f. (anat.)* cordon ombilical.

пупо́к, *-пка́ m.* **1.** buric, **2.** pipotă, rînză.

пупо́чн|ый *adj. (anat.)* ombilical, al buricului; *(med.) ~ая гры́жа* hernie ombilicală.

пупы́рышек, *-шка m.* bubuliţă, coş.

пурга́, *-и́ f. sg.* viscol, vifor, viforniţă.

пури́зм, *-а m. sg.* purism.

пури́ст, *-а m.* purist, adept al purismului.

пури́стский *adj.* purist.

пурита́нин, *-а m; pl. -а́не, -а́н* puritan.

пурита́нский *adj.* puritan.

пу́рпур, *-а m. sg.* **1.** purpură. **2.** *(înv.)* purpură *(stofă, haină).*

пурпури́т, *-а m. (min.)* purpurit .

пу́рпу́рн|ый *adj.* **1.** purpuriu. **2.** de purpură; *~ая ма́нтия* mantie de purpură.

пурпу́ровый *adj. v. пу́рпу́рный; ~ ~ цвет* culoare purpurie, purpură.

пуск, *-а m. sg.* pornire; demarare; punere în mişcare/ în funcţiune; *~ в ход* pornire, demarare; *~ в эксплуата́цию* dare în exploatare; *~ в де́ло* punere în funcţiune/în lucru; întrebuinţare.

пуска́й, **1.** *imper.* de la *пуска́ть.* **2.** *partic.* fie, bine; *~ придёт!* să vină!, poate să vină! **3.** *conj.* chiar dacă; deşi.

пуска́тель, *-я m. (tehn.)* demarator, pornitor; dispozitiv de pornire.

пуска́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *пусти́ть*

пуска́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *пусти́ться.* **2.** *pas.* de la *пуска́ть*

пусково́й *adj.* de pornire, de demarare; de punere în funcţiune; *~ кла́пан* supapă de pornire; *~ пери́од* perioadă de punere în funcţiune.

пускорегуля́тор, *-а m. (tehn.)* regulator de pornire.

пустельга́, *-и́ f. (ornit.)* vinderel roşu.

пусте́ть, *-е́ем vb. ipf. (pf. опусте́ть)* a se pustii, a se goli, a deveni pustiu.

пусти́ть, *пущу́, пу́стишь vb. pf. (ipf. пуска́ть) acuz.* **1.** *(отпустить)* a lăsa, a îngădui, a permite, a da voie. **2.** *(освободить)* a da drumul, a pune în libertate, a slobozi. **3.** *(впустить)* a lăsa să intre; *~ ночева́ть* a găzdui peste noapte. **4.** *(привести в движение)* a pune în mişcare/în funcţiune; *~ в ход* a porni, a demara, a pune în funcţiune; *~ часы́* a întoarce ceasul; *~ заво́д* a pune uzina în funcţiune; *~ во́ду* a da drumul la apă; *~ фе́йерверк* a lansa focuri de artificii. **5.** a răspîndi, a lansa, a colporta; *~ слух* a răspîndi/a lansa un zvon. **6.** *(бросить)* a arunca; *~ ка́мень* sau *ка́мнем в окно́* a arunca cu piatra în geam; *~ стрелу́* a trage o săgeată. **7.** *(bot.)* a germina, a încolţi; *~ по́чки* a înmuguri, a da muguri; *~ ростки́* a încolţi, a da colţ. **8.** a nuanţa *(în pictură, la vopsire); ~ зелёным по края́м* a nuanţa marginile cu verde ◇ *~ в прода́жу* a pune în vînzare; *~ в обраще́ние* a pune în circulaţie; *~ в эксплуата́цию* a da în exploatare; *~ в ход все сре́дства* a face uz de toate mijloacele; *~ кровь* a lăsa sînge; *~ по́ миру* a ruina, a aduce la sapă de lemn; *~ по́езд под отко́с* a provoca deraierea unui tren; *~ ко дну́* a scufunda; *~ козла́ в огоро́д* a închide lupul în stînă; *~ пыль в глаза́* a arunca praf în ochi; *~ копе́й ша́гом* a lăsa caii la pas; *~ под пар* a lăsa pîrloagă.

пусти́|ться, *пущу́сь, пу́стишься vb. pf. (ipf. пуска́ться) в + acuz.* **1.** *(отправиться)* a porni, a se urni, a o lua din loc, a se îndrepta; *~ в путь* a porni la drum; *~ в мо́ре* a porni în larg. **2.** *(начать делать что-л.)* a începe, a se porni; *~ вдогоо́нку за кем-л.* a se lua, /a fugi după cineva; *~ в пляс* a se porni pe joc; *~ в подро́бности* a intra în amănunte; *~ на хи́тость* a recurge la un şiretlic.

пускорегуля́тор, *-а m. (mec.)* regulator de pornire.

пу́сто *pred. impers.* e pustiu, e gol ◇ *что́б тебе́ ~ бы́ло!* lua-te-ar naiba!

пустобрёх, *-а m. (pop.)* flecar, guraliv, palavragiu; moară hodorogită.

пустова́тый *adj.* **1.** cam gol, cam pustiu. **2.** *(fig.)* cam uşuratic, superficial.

пустова́ть, *-тую́ vb. pf.* a fi gol, a fi pustiu, a fi nelocuit.

пустоголо́вый *adj.* prost, neghiob, neserios.

пустогра́фка, *-и f. (tipogr.)* formular.

пустозво́н, *-а m.* flecar, palavragiu, moară-stricată.

пустозво́нство, *-а n. sg.* pălăvrăgeală, flecăreală, vorbe goale.

пустозёрница, *-ы f. (agr.)* sămînță seacă.

пустозёрность, *-и f. (agr.)* spic gol.

пустóй *adj.* **1.** gol, deșert; *~ зал* sală goală; *~óе простра́нство* vid; *~ карма́н* buzunare goale; *на ~ желу́док* pe stomacul gol; *(geol.) ~а́я поро́да* rocă sterilă. **2.** *(fig.)* ușuratic, neserios, lipsit de conținut; gol, fără temei; *~ челове́к* om ușuratic, om de nimic; *~óе де́ло* lucru de nimic, moft, fleac; *~ы́е слова́ (разговóры)* vorbe goale/deșarte; *~а́я отгово́рка* un simplu pretext; *~ы́е мечты́* visuri zadarnice; *~ слух* zvon neîntemeiat ◇ *~óе!* e o prostie!; fleacuri!; *с ~ы́ми рука́ми* cu mîna goală, cu mîinile goale; *переливáть из ~óго в поро́жнее* a bate apa în piuă; *~óе ме́сто* o nulitate *(despre oameni).*

пустоколо́сица, *-и f. (agr.)* spice goale.

пустоме́ля, *-и f.* și *m.* flecar, palavragiu, gură-spartă, moară stricată.

пустопоро́жний, *adj.* **1.** gol, pustiu; *~ учáсток* loc viran, maidan. **2.** *(fig.)* ușuratic, lipsit de conținut; deșert.

пустосло́в, *-а m.* flecar, palavragiu.

пустосло́вие, *-я n. sg.* pălăvrăgeală, trăncăneală, vorbă de clacă.

пустосло́вить, *-влю, -вишь vb. ipf.* a flecări, a pălăvrăgi, a trăncăni.

пустота́, *-ы f.* **1.** pustietate; *~ до́ма* pustietatea casei. **2.** *sg. (бессодержательность; ничтожность)* lipsă de conținut; superficialitate, frivolitate; gol. **3.** *(fiz. tehn.)* vid, vacuum; gol.

пустоте́лый *adj.* găunos, gol *(în interior),* tubular.

пусто́тн|ый *adj.* gol, găunos; *(el.) ~ая ла́мпа* lampă cu vid.

пустоцве́т, *-а m.* **1.** *(bot.)* floare sterilă, floare fără rod. **2.** *(fig.)* spirit steril.

пу́стошь, *-и f.* loc viran, teren necultivat; paraginâ.

пусты́нник, *-а m.* pustnic, sihastru, schimnic.

пусты́нический *adj.* de sihastru, de pustnic.

пусты́нный *adj.* pustiu, deșert, nelocuit, nepopulat.

пу́стынь, *-и f.* schit.

пусты́н|я, *-и f.* deșert, pustiu, pustietate ◇ *глас вопию́щего в ~е* e glasul celui care strigă în pustiu.

пусты́рник, *-а m. (bot.)* talpa-gîștei.

пусты́рь, *-я m.* loc viran, maidan; paraginâ.

пусты́шка, *-и f.* **1.** corp gol în interior, corp găunos. **2.** *(соска)* biberon. **3.** *(ничтожество)* om de nimic, nulitate.

пусть 1. *partic.* fie, lasă să...; *~ бу́дет так* fie și așa; *~ же...* fie ca... **2.** *conj. concesivă* chiar dacă, deși, cu toate că. **3.** *partic.* ei bine!, fie (și așa); *ну ~, я согла́сен* ei bine, sînt de acord; *~ его́!* bine, de acord, fie!

пусты́к, *-á m.* **1.** fleac, moft, bagatelă, lucru de nimic; *ссо́риться из-за ~о́в* a se certa pentru un fleac. **2.** *(mai ales la pl.) pred.* nu-i nimic.

пустяко́в|ый *adj.* de nimic, neînsemnat, fără importanță; *~ое де́ло* lucru de nimic.

пусты́чный *adj. v. пустяко́вый*

пу́таник, *-а m.* încurcă-lume, zăpăcit.

пу́таниц|а, *-и f. sg.* confuzie, încurcătură, zăpăceală, talmeș-balmeș; *идеологи́ческая ~* confuzie ideologică; *вноси́ть ~у* a încurca lucrurile; a crea o confuzie.

пу́тано *adv.* încurcat, confuz.

пу́тан|ый *adj.* **1.** confuz, încurcat; *~ые объясне́ния* explicații confuze. **2.** nepriceput, zăpăcit.

пу́та|ть, *-ю, -ешь vb. ipf.* **1.** *(pf. запу́тать, перепу́тать, спу́тать) acuz.* a încurca, a încîlci. **2.** *(pf. запу́тать, перепу́тать, спу́тать)* a se încurca, a vorbi fără șir, a o încurca. **3.** *(pf. запу́тать și перепу́тать) acuz.* a încurca, a zăpăci, a dezorienta; *~ кого́-л. вопро́сами* a încurca pe cineva cu întrebări. **4.** *(впутать) acuz.* a băga, a amesteca, a implica. **5.** *pf. перепу́тать, спу́тать)* a confunda, a face confuzie, a greși.

пу́таться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *(pf. запу́таться, перепу́таться și спу́таться)* a se încurca, a se încîlci. **2.** *pf. запу́таться și спу́таться)* a se încurca, a-și pierde șirul ideilor; *~ в отве́тах* a se încurca în răspunsuri. **3.** *(pf. впу́таться)* a se amesteca, a se băga, a se vîrî; *~ не в своё де́ло* a-și băga nasul unde nu-i fierbe oala. **4.** *(pop.)* a hoinări, a umbla haimana. **5.** *(pf. спу́таться) (pop.)* a se încurca *(cu cineva),* a se înhăita, a face cîrdășie.

путёвк|а, *-и* **1.** bilet de repartizare, bilet de călătorie *(pentru casă de odihnă, sanatoriu etc.).* **2.** foaie de drum, ordin de transport ◇ *дать ~у в жизнь* a înarma pentru viață.

путеводи́тель, *-я m.* ghid, călăuză, îndrumător; *железнодоро́жный ~* mersul trenurilor.

путево́дный *adj.* călăuzitor, conducător.

путев|о́й *adj.* de drum; de călătorie; *~ы́е изде́ржки* cheltuieli de călătorie/de drum; *~ знак* indicator de drum; *~ы́е заме́тки* note de drum, jurnal de călătorie; *~ сто́рож* cantonier de cale ferată.

путе́ец, *-е́йца m.* **1.** feroviar; lucrător din serviciul de întreținere al căilor ferate. **2.** inginer la căile ferate; inginer de poduri și șosele. **3.** student al unui institut de căi ferate *sau* al unui institut de poduri și șosele.

путе́йский *adj.* de transporturi; de cale ferată; de poduri și șosele.

путём[1] *adv. (pop.)* cumsecade, cu rost; ca lumea; *ничего́ ~ не сказа́л* n-a spus nimic ca lumea.

путём,[2] *prep.* cu *gen.* cu ajutorul, prin, prin mijlocirea, pe calea; *~ согла́шения* prin bună înțelegere.

путеобхо́дчик, *-а m. (ferov.)* revizor de linie.

путеочисти́тель, *-я m. (ferov.)* curățitor de cale.

путепрово́д, *-а m. (tehn.)* viaduct.

путеукла́дчик, *-а m. (ferov.)* agregat pentru montarea șinelor.

путеше́ственник, *-а m.* călător, drumeț.

путеше́ствие, *-я n.* călătorie, voiaj; *кругосве́тное ~* călătorie în jurul lumii; *соверши́ть ~* a face o călătorie, a călători.

путеше́ствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a călători, a face o călătorie.

пути́на, *-и f.* sezon de pescuit.

пу́тник, *-а m.* drumeț, călător.

пу́тн|ый *adj.* priceput, cuminte, judicios ◇ *из э́того ничего́ ~ого не вы́йдет* nu se va alege nimic din asta.

путч, *-а m. (pol.)* puci, lovitură de stat.

пу́ты, *nym pl.* **1.** piedică *(la cal, la vite).* **2.** legătură, funii, curele *(cu care se leagă un om).* **3.** *(fig.)* cătușe, fiare, lanțuri.

пут|ь, *-и́ m.* **1.** drum, cale; *са́нный ~* drum de sanie; *подзе́мный ~* cale subterană. **2.** linie, traseu, rută, cale; *во́дный ~* cale de comunicație pe apă; *~и́ сообще́ния* căile de comunicație; *во́дным ~ём* pe apă; *сухи́м ~ём* pe uscat; *во́здушным ~ём* pe calea aerului. **3.** linie ferată; *железнодоро́жный ~* linie ferată; *запа́сный ~* linie de garaj; *узкоколе́йный ~* linie ferată îngustă; *двухколе́йный ~* linie dublă; *тупико́вый ~* linie moartă; *слу́жба ~и́* serviciul de întreținere. **4.** drum, călătorie, voiaj; *обра́тный ~* drum de întoarcere; *отправля́ться в ~* a porni/a pleca la drum/în călătorie; *счастли́вого ~и!* drum bun!, călătorie plăcută! *зайти́ по ~и́* a se abate din drum (pe la cineva); *во вре́мя ~и́* în timpul călătoriei. **5.** direcție, cale, itinerar; *сби́ться с ~и́* a) a se rătăci; b) *(fig.)* a se abate din drumul drept; *окóльными ~я́ми* pe căi ocolite. **6.** *(fig.)* cale; *на ~ и́стины* pe calea adevărului; *легáльным ~ём* pe cale legală; *ми́рным ~ём* pe cale pașnică. **7.** *pl. (biol.)* căi; *дыха́тельные ~и́* căi respiratorii, aparatul respirator. **8.** *(pop.)* folos, rost; *в нем ~и́ не бу́дет* nu va ieși nimic bun din el ◇ *(pop.) без ~и́ врать* a minți fără rost; *~ держа́ть* a merge; *стоя́ть попере́к ~и́ кому́-л.* a sta cuiva în cale; *жи́зненный ~* calea vieții, viață; *после́дний ~* ultimul drum; *все́ми ~я́ми* pe toate căile, prin toate mijloacele; *стать на ско́льзкий ~* sau *пойти́ по ло́жному ~и́* a păși pe o cale lunecoasă/pe un drum greșit; *проторённый ~* cale bătută; *идти́ прямы́м ~ём* a) a merge de-a dreptul; b) a acționa direct; a merge pe o cale dreaptă; *прокла́дывать себе́ ~* a-și croi un drum; *расчи́стить ~* a netezi

calea/drumul; *сбить кого́-л. с ~и́* a abate pe cineva din cale; *сбиться с ~и́* a) a se rătăci; b) a devia de pe drumul cel drept; a călca strîmb; *быть на ~и́ к чему́-л.* a fi pe cale de a ... ; *нам с ним по ~и́* avem acelaşi drum cu el; *(astr.) Мле́чный ~* Calea Lactee, Calea Laptelui, Drumul Robilor.

пуф, *-а m.* taburet, scăunel *(moale)*.

пух, *-а m. sg.* puf; *хло́пковый ~* puf de bumbac ◇ *в ~ и прах* complet, cu desăvîrşire; *ры́льце в ~ý* pufuşor pe botişor; *ни ~а, ни пера́!* noroc!, succes!; *разби́ть в ~ и прах* a face praf şi pulbere.

пу́хл|ый *adj.* grăsuliu, plin, plinuţ, durduliu.

пу́хну|ть, *-ну, -нешь vb. ipf. (pf. вспу́хнуть* şi *опу́хнуть)* a se umfla.

пухови́к, *-а m.* saltea de puf.

пухо́вка, *-и f.* puf *(de pudră)*, pămătuf.

пухо́вый *adj.* de puf.

пучегла́зие, *-я n. sg. (med.)* exoftalmie.

пучегла́зый *adj.* cu ochi bulbucaţi.

пу́чение, *-я n.* balonare, umflare.

пучи́н|а, *-ы f.* **1.** vîrtej de apă, vîltoare. **2.** abisul/ adîncul mării. **3.** *(gen. fig.)* abis; vîltoare; *в ~е войны́* în vîltoarea războiului.

пу́чить, *-чу, -чишь vb. ipf. acuz.* **1.** *impers.* a se umfla. **2.** *(pf. вы́пучить)* a holba.

пу́читься, *-ится vb. ipf. (pf. вспу́читься* şi *вы́пучиться)* a se umfla, a se balona.

пуч|о́к, *-чка́ m.* **1.** *dim.* legătură; braţ; smoc; *~ воло́с* smoc de păr. **2.** fascicul, mănunchi; *(fiz.) ~ луче́й* fascicul de raze; *(anat.) сосу́дисто- волокни́стые ~ки́* fascicule fibro-vasculare. **3.** coc.

пу́шечн|ый *adj.* de tun; *~ое ядро́* ghiulea de tun; *~ая стрельба́* canonadă, foc de artilerie; *~ое мя́со* carne de tun.

пуши́нка, *-и f.* fulg; *снегова́я ~* fulg de zăpadă.

пуши́стый *adj.* **1.** pufos, cu puf; lînos. **2.** pufos, moale, uşor.

пуши́ца, *-ы f. (bot.)* bumbăcăriţă, bumbac de cîmp.

пу́шк|а, *-и f.* tun, gură de foc; *зени́тная ~* tun antiaerian; *противотан́ковая ~* tun antitanc; *(av.) самолётная ~* tun de bord; *скорострельная ~* tun cu tragere rapidă; *дальнобо́йная ~* tun cu tragere lungă; *~-гаубица* tun obuzier ◇ *стреля́ть из ~и по воробья́м* a trage cu tunul în vrăbii; *на ~y* prin înşelăciune, pe gratis; degeaba; pe daiboj; *на ~y взять кого́-л.* a trage pe cineva pe sfoară, a-l păcăli.

пушка́рь, *-я́ m. (ist.)* tunar.

пушкини́ст, *-а m.* puşkinolog.

пушни́на, *-ы f. sg.* blănuri.

пушно́й *adj.* **1.** cu blană scumpă; *~ зверь* animal cu blană scumpă. **2.** de blănuri; *~ про́мысел* vînătoare de animale *(cu blănuri)*; *~ това́р* blănuri, blănărie.

пушо́к, *-шка́ m. (bot.)* pufuşor, puf.

пуши́нка, *-и f.* praf de var stins, var stins.

пу́ща, *-и f. (înv.)* pădure virgină.

пу́ще *adv. (pop.)* mai mult, mai tare; *~ всего́* mai mult decît orice, mai presus de; *~ пре́жнего* şi mai mult, mai mult decît înainte.

пу́щ|ий *adj. (în expr.) для ~ей ва́жности* pentru a-şi da mai multă importanţă.

пчела́, *-ы́ f.* albină.

пчели́н|ый *adj.* **1.** de albine; *~ýлей* stup; *~ая ма́тка* matcă, regină; *~ мёд* miere de albine. **2.** *~ые, -ых* apidee.

пчелово́д, *-а m.* apicultor, stupar, prisăcar.

пчелово́дный *adj.* apicol.

пчелово́дство, *-а n. sg.* apicultură, albinărit, stupărit.

пчелово́дческ|ий *adj.* apicol; *~ое хозя́йство* gospodărie apicolă.

пчелома́тка, *-и f.* matcă de albine.

пчёльник, *-а m.* stupină, prisacă, stupărie.

пшени́ца, *-ы f. sg.* grîu; *яровáя ~* grîu de primăvară; *озúмая ~* grîu de toamnă; *ветвúстая ~* grîu ramificat; *семенна́я ~* grîu de sămînţă.

пшени́чный *adj.* de grîu.

пшённый *adj.* de mei.

пшено́, *-á n. sg.* crupe de mei; mei decorticat.

пыж, *-á m.* dop de cîlţi.

пы́жик, *-а m.* **1.** pui de ren. **2.** blană de ren tînăr.

пы́житься, *-жусь, -жишься vb. ipf.* **1.** *(стараться)* a se opinti, a se screme,

a căuta din răsputeri să facă ceva. **2.** *(важничать)* a se umfla în pene, a se îngîmfa.

пыл, *-а m.* înflăcărare, ardoare; elan; *в ~ý сраже́ния* în focul luptei; *охлади́ть чей-л. ~* a potoli ardoarea cuiva, a-i tăia elanul.

пыла́|ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* **1.** a arde cu flacără; *дровá ~ют* lemnele ard cu flacără. **2.** *(fig.)* a arde, a se aprinde, a se înroşi *(despre faţă)*. **3.** *(pf. воспыла́ть) (fig.)* a fi cuprins *(de ceva)*, a fi aprins/ înflăcărat; *~ гне́вом* a fierbe de mînie.

пылеви́дный *adj.* pulverulent, pulveriform.

пылелóвка, *-и f.* separator de praf.

пылесóс, *-а m.* aspirator de praf.

пыли́нка, *-и f.* fir/ firicel de praf, particulă de praf.

пыли́ть, *-лю́, -ли́шь vb. ipf.* **1.** *(pf. напыли́ть)* a ridica/a face praf. **2.** *(pf. запыли́ть)* a prăfui, a acoperi cu praf.

пыли́ться, *-лю́сь, -ли́шься vb. ipf. (pf. запыли́ться)* a se prăfui, a se acoperi cu praf.

пыли́ца, *-и f.* praf, prăfăraie.

пы́лк|ий *adj.* înflăcărat, înfocat, aprins; *~ое воображе́ние* imaginaţie înflăcărată; *~ая речь* cuvîntare înflăcărată.

пы́лко *adv.* înflăcărat, cu înflăcărare, cu ardoare.

пы́лкость, *-и f. sg.* înflăcărare, înfocare, ardoare.

пыл|ь, *-и f. sg.* praf, pulbere, colb; *у́гольная ~* praf de cărbune; *косми́ческая ~* pulberi cosmice; praf cosmic; *радиоакти́вная ~* pulbere radioactivă; *смести́ ~* a şterge praful ◇ *~ в глаза́ пуска́ть* a arunca praf în ochii cuiva; *~ью торгова́ть* a tăia frunză la cîini, a arde gazul (de pomană); *(despre o avere) ~ да ко́поть* a face praf şi pulbere.

пы́льник [1], *-а m. (bot.)* anteră.

пы́льник [2], *-а m.* manta de praf.

пы́льн|ый *adj.* **1.** prăfuit, acoperit de praf; *~ая оде́жда* îmbrăcăminte prăfuită. **2.** de/pentru praf.

пыльца́, *-ы́ f. sg. (bot.)* polen.

пыльцево́й *adj. sg. (bot.)* de polen.

пыре́й, *-я m. (bot.)* pir.

пырну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom. acuz. (pop.)* a înjunghia, a străpunge.

пыта́ть, *-áю, -áешь vb. ipf. acuz.* a chinui, a tortura, a căzni◇*~ сча́стья* a-şi încerca norocul.

пыта́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf. acuz.* a încerca; a se strădui.

пы́тк|а, *-и f.* **1.** chin, caznă, supliciu; *подве́ргнуть ~е* a supune la chinuri, a tortura; *ору́дия ~и* instrumente de tortură. **2.** *(fig.)* chin, tortură sufletească.

пытли́во *adv.* iscoditor.

пытли́вость, *-и f. sg.* fire iscoditoare; curiozitate, sete de a cunoaşte.

пытли́вый *adj.* iscoditor; curios, dornic de a şti, însetat de cunoaştere, scrutător; *~ взгля́д* privire scrutătoare.

пыхте́ние, *-я n.* **1.** *(человека)* gîfîială. **2.** *(машины)* pufăit.

пыхте́ть, *-хчу́, -хти́шь vb. ipf.* **1.** a gîfîi, a respira greu. **2.** *(fig.)* a se căzni, a asuda. **3.** a pufăi.

пы́шка, *-и f.* **1.** gogoaşă. **2.** copil durduliu *sau* femeie durdulie.

пы́шно *adv.* somptuos, fastuos; cu pompă.

пы́шность, *-и f. sg.* somptuozitate; splendoare; fast; bogăţie.

пы́шн|ый *adj.* **1.** somptuos, fastuos, luxos. **2.** luxuriant; *~ая расти́тельность* vegetaţie luxuriantă. **3.** pufos, înfoiat, bogat. **4.** *(fig.)* pompos; sforăitor.

пьедеста́л, *-а m.* piedestal, postament; *мра́морный ~* piedestal de marmură; *(fig.) све́ргнуть с ~а* a da jos de pe piedestal.

пье́за, *-ы f. (fiz.)* piez.

пьезо́метр, *-а m. (fiz.)* piezometru.

пьезометри́ческий *adj.* piezometric.

пье́ксы, *пьекс pl.* bocanci de schi.

пье́с|а, *-ы f.* **1.** piesă *(de teatru)*. **2.** *(muz.)* bucată muzicală, piesă.

пью́щий **1.** *part. prez. act.* de la *пить*. **2.** *adj.* băutor, care bea. **3.** *~ий, -его m.* beţiv.

пьяне́ть, *-éю, -éешь vb. ipf. (pf. опьяне́ть)* **1.** a se îmbăta; a se ameţi; a se cherchelі. **2.** *(fig.)* a fi beat de ... ; *~ от ра́дости* a fi beat de bucurie.

пьяни́ть, *-ню́, -ни́шь vb. ipf. (pf. опьяни́ть) acuz.* **1.** a ameţi. **2.** *(fig.)* a îmbăta, a ameţi.

пья́ница, *-ы m.* şi *f.* beţiv, alcoolic; *го́рький* ~ beţivan.

пья́нка, *-и f. (pop.)* beţie, chef.

пья́нство, *-а n. sg.* beţie.

пья́нствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a bea, a se deda la beţie.

пьянчу́га, *-и m.* şi *(pop.)* beţivan.

пья́н|ый *adj.* **1.** beat, în stare de ebrietate; ameţit de băutură, băut. **2.** de beţiv; ~ *го́лос* voce de beţiv. **3.** care îmbată; ~*ое вино́* vin care te îmbată repede, vin tare. **4.** ~**ый,** *-ого m.* beţiv ◇ *с* ~*ых глаз* în stare de beţie, fiind beat; *что у трёзвого на уме́, то у* ~*ого на языке́* la beţie omul spune adevărul; omului la beţie i se dezleagă limba.

пэр, *-а m.* pair *(titlu de noblеţe în unele ţări).*

пюпи́тр, *-а m.* pupitru.

пюре́ *n. indecl.* piure; *карто́фельное* ~ piure de cartofi.

пядь, *-и f.* şchioapă ◇ *ни* ~*и земли́ не отда́ть* a nu ceda nici o palmă de pămînt; *семи́* ~*ей во лбу́* de (cu) şapte palme în frunte, cu stea în frunte.

пя́лить, *-лю, -лишь vb. ipf. (pop. în expr.)* ~ *глаза́ (на кого́-л., на что-л.)* a privi ţintă, a se zgîi, a se holba (la cineva, la ceva).

пя́литься, *-люсь, -лишься vb. ipf. (pop.)* **1.** a se zgîi. **2.** a se apleca în afară.

пя́льцы, *-лец pl.* gherghef.

пя́стный *adj. (anat.)* de metacarp, metacarpian.

пясть, *-и f.(anat.)* metacarp.

пят|á *-ы́* **1.** *(înv.)* călcîi. **2.** *(tehn.)* pivot, talpă, călcîi; crapodină ◇ *от голово́й до пят* din creştet pînă-n tălpi; *ходи́ть по* ~*а́м за кем-л.* a se ţine după cineva pas cu pas; *быть под* ~*о́й (кого́-л.)* a fi sub călcîi; *ахилле́сова* ~ călcîiul lui Ahile.

пята́к, *-á m.* monedă de cinci copeici, pitac.

пятачко́в|ый *adj.* de cinci copeici.

пятачо́к [1], *-чка́ m.* **1.** *(dim.)* pitac **2.** rît, surlă *(de porc).*

пятачо́к [2], *-чка́ m.* petic de pămînt, palmă de pămînt; piaţetă.

пятёрка, *-и f.* **1.** cinci *(cifră).* **2.** nota cinci. **3.** cinci *(la jocul de cărţi)* **4.** grup de cinci *(fiinţe, obiecte).* **5.** cinci ruble.

пятерня́, *-и́ f.* palma mîinii *(cu toate cele cinci degete întinse).*

пя́теро, *-ы́х mum. col.* cinci; tuscinci.

пятёрочник, *-а m.* elev cu media cinci, elev fruntaş.

пятиа́ктный *adj.* în cinci acte.

пятиалты́нный, *-ого m. (înv.)* monedă de cincisprezece copeici.

пятиа́томный *adj.* pentatomic.

пятибо́рье, *-я n. sg. (sport)* pentatlon.

пятигла́вый *adj.* **1.** cu cinci capete. **2.** cu cinci turle.

пятивале́нтный *adj.* pentavalent.

пятигра́нник, *-а m. (mat.)* pentaedru.

пятигра́нный *adj. (mat.)* pentaedric.

пятидесятиле́тие, *-я n.* **1.** (perioadă de) cincizeci de ani. **2.** *gen.* a cincizecea aniversare, semicentenar.

пятидесятиле́тний *adj.* de cincizeci de ani; ~ *юбиле́й* semicentenar.

пятидеся́тый *num. ord.* al cincizecelea.

пятидне́вка, *-и f.* (perioadă de) cinci zile; săptămîna de cinci zile.

пятидне́вный *adj.* de cinci zile.

пятизна́чн|ый *adj. (mat.)* de cinci cifre; ~*ое число́* număr de cinci cifre.

пятикла́ссник, *-а m.* elev din clasa a cincea.

пятикла́ссный *adj.* de cinci clase.

пятиконе́чный *adj.* cu (în) cinci colţuri.

пятикра́тн|ый *adj.* de cinci ori, încincit; *в* ~*ом разме́ре* de cinci ori mai mult.

пятиле́тие, *-я n.* **1.** (perioadă de) cinci ani. **2.** a cincea aniversare.

пятиле́тка, *-и f.* **1.** (perioadă de) cinci ani. **2.** cincinal, plan cincinal.

пятиле́тний *adj.* de cinci ani; cincinal.

пятиме́сячный *adj.* de cinci luni.

пятипа́лый *adj.* de cinci degete.

пятипо́лье, *-я n. sg. (agr.)* asolament de cinci ani, cu cinci sole.

пятирублёвка, *-и f.* bancnotă de cinci ruble.

пятирублёвый *adj.* de cinci ruble.

пятисло́жн|ый *adj. (gram.)* compus din cinci silabe; ~*ое сло́во* cuvînt compus din cinci silabe.

пятисо́тенный *adj.* valoare de cinci sute de ruble.

пятисо́т|ый *num. ord.* al cinci sutelea.

пятисти́шие, *-я n. (lit.)* poezie/strofă de cinci versuri.

пятистопный *adj. (lit.)* pentametric, cu cinci picioare; ~ *стих* pentametru, vers cu cinci picioare.

пятисторо́нний *adj. (mat.)* pentagonal.

пятито́нка, *-и f.* autocamion de cinci tone.

пятито́нный *adj.* de cinci tone.

пятиты́сячный 1. *num. ord.* al cincimiilea. **2.** în număr de cinci mii.

пя́титься, *пя́чусь, пя́тишься vb. ipf.* a se da îndărăt.

пятиуго́льник, *-а m. (mat.)* pentagon.

пятиуго́льный *adj.* cu cinci unghiuri, pentagonal.

пятиэта́жный *adj.* cu cinci etaje.

пя́тк|а, *-и f.* **1.** călcîi. **2.** *(tehn.)* călcîi, talpă; ~ *плу́га* plazul plugului ◇ *душа́ в* ~*и ушла́* i s-a făcut inima cît un purice; *показа́ть* ~*и* sau *смазать* ~*и* a-şi lua tălpăşiţa, a o lua la fugă; *то́лько* ~*и засверка́ли* fuge mîncînd pămîntul; fuge de-i sfîrîie călcîiele; *наступа́ть на* ~*и* a) a ajunge din urmă; b) a călca pe coadă; ~*и лиза́ть кому́-л.* a se lungi cu burta la pămînt în faţa cuiva; a linge tălpile cuiva.

пятнадцатиле́тний *adj.* de cincisprezece ani; ~ *ма́льчик* băiat (în vîrstă) de cincisprezece ani.

пятна́дцатый *num. ord.* al cincisprezecelea.

пятна́дцать, *-и num. card.* cincisprezece.

пятна́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. запя́тнать) acuz.* **1.** a păta, a murdări, a mînji. **2.** *(fig.)* a pîngări, a compromite. **3.** *(pf. запя́тнать)* a prinde, a atinge pe cineva *(la jocul de-a leapşa).*

пятна́шки, *-шек pl.* de-a leapşa *(joc de copii).*

пятни́стый *adj.* cu pete, în pete, bălţat.

пя́тница, *-ы f.* vineri ◇ *у него́ семь пя́тниц на неде́ле* îşi schimbă părerile cum îşi schimbă cămăşile.

пятн|о́, *-á n.* pată; *са́льное* ~ pată de slănină; *выводи́ть* ~*а* a scoate petele; *в* ~*ах* pătat, cu pete; *(astr.) со́лнечные* ~*а* pete solare; *бе́лое* ~ spaţiu alb *(pe hărţile geografice); (fig.)* ~ *позо́ра* pată ruşinoasă ◇ *роди́мое* ~ aluniţă; *(prov.) и на со́лнце есть* ~*а* şi soarele are pete; nimic nu e desăvîrşit pe lume; *(anat.) жёлтое* ~ pată galbenă.

пято́к, *-тка́ m.* cinci bucăţi; ~ *яи́ц* cinci ouă.

пя́т|ый *num. ord.* **1.** al cincilea; ~ *но́мер* numărul cinci; *в нача́ле* ~*ого* puţin după ora patru; *че́тверть* ~*ого* ora patru şi un sfert; *(pol.)* ~*ая колóна* coloana a cincea; *в* ~*ых* în al cincilea rînd; ~*ая часть* a cincea parte, o cincime. **2.** ~**ая,** *-ой f.* cincime; *одна́* ~*ая* o cincime ◇ *расска́зывать с* ~*ого на деся́тое* a povesti fără nici o legătură, sărind de la una la alta; a vorbi alandala; ~*ое колесо́ в теле́ге|в колесни́це* a cincea roată la căruţă.

пять, *пяти́, пятью́ num. card.* cinci.

пятьдеся́т, *пяти́десяти, пятью́десятью num. card.* cincizeci.

пятьсо́т, *пятисо́т, пятиста́м num. card.* cinci sute.

пя́тью *adv.* de cinci ori *(la înmulţire);* ~ *пять* = *два́дцать пять* cinci ori cinci fac douăzeci şi cinci.

Р

р *n. litera şi sunetul* «r».

раб, *-á m.* sclav, rob.

рабá, *-ы́ f. sg.* sclavă, roabă.

рáбий *adj.* **1.** *(înv.)* de sclav, de rob. **2.** *(fig.)* slugarnic.

рабкóр, *-а m. = рабóчий корреспондéнт* muncitor corespondent de presă.

рабовладéлец, *-льца m.* proprietar de sclavi.

рабовладéльческий *adj.* sclavagist; *~ строй* orînduire sclavagistă.

рабовладéние, *-я n. sg.* sclavagism.

рабóлепие, *-я n. sg.* linguşeală, servilism, slugărnicie.

рабóлепный *adj.* slugarnic, servil.

рабóлепство, *-а n. sg. v. рабóлепие*

рабóлепствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a se linguşi, a se ploconi; a fi slugarnic.

рабóт|а, -ы *f.* **1.** *sg.* lucru; funcţionare *(a unui mecanism, a unei maşini etc.)*; manoperă; *~ машúны* funcţionare a maşinii; *единúца ~ы* unitate de lucru. **2.** *sg.* lucru, muncă, activitate; *физúческая ~* muncă fizică; *умственная ~* muncă intelectuală; *научная ~* muncă ştiinţifică; *руководя́щая ~* muncă de conducere; *отвéтственная ~* muncă de răspundere; *общéственная ~* muncă de folos obştesc; activitate publică; *агитацúонная ~* muncă de agitaţie; *партúйная ~* muncă de partid; *совмéстная ~* muncă în comun; *подённая ~* lucru cu ziua; *сдéльная ~* muncă în acord, lucru cu bucata; *~ по найму* muncă salariată; *сверхурóчная ~* muncă suplimentară; *ручна́я ~* a) muncă manuală; b) lucru de mînă; *чёрная ~* muncă brută, muncă de salahor; *(fig. înv.) егúпетская ~* muncă grea, muncă istovitoare; *приня́ться за ~y; приступúть к ~e* a se apuca de lucru, a începe lucrul; *наладúть ~y* a pune munca pe roate; *приня́ть учáстие в ~e съéзда* a lua parte la lucrările congresului; *товáрищ по ~e* tovarăş de muncă, coleg; *мéсто ~ы* locul de muncă. **3.** *(sg.)* slujbă, ocupaţie, post, serviciu, lucru; *поступúть на ~y* a intra în serviciu; *снять с ~ы* a concedia (din serviciu); *быть без ~ы* a sta fără lucru, a nu avea serviciu; a şoma. **4.** *pl.* munci; lucrări; *полевы́е сельскохозя́йственные ~ы* munci agricole; *земля́ные ~ы* săpături, lucrări de terasament; *фортификацио́нные ~ы* lucrări de fortificaţie; *оросúтельные ~ы* lucrări de irigaţie; *го́рные ~ы* explorări miniere; *принудúтельные ~ы* muncă forţată; *ка́торжные ~ы* muncă silnică. **5.** *(mai ales la pl.)* lucrare, operă; *печа́тные ~ы* lucrări tipărite, lucrări publicate. **6.** lucrare, teză (şcolară); *пúсьменная ~* lucrare scrisă, teză; *контро́льная ~* lucrare de control; *дома́шняя ~* lucrare pentru acasă. **7.** *sg.* executare, execuţie; *топо́рная ~* lucru ca din topor; *то́нкая ~* lucru fin ◇ *взять в ~y* a lua la rost, a lua din scurt.

рабóта|ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** a munci, a lucra; *~ на фáбрике* a lucra la fabrică; *~ по найму* a lucra ca salariat; *~ подённо* a lucra cu ziua; *~ на дому́* a lucra la domiciliu; *~ сдéльно* a lucra în acord, a lucra cu bucata; *~ в две (три) смéны* a lucra în două (trei) schimburi; *(fig.) врéмя ~ет на нас* timpul lucrează pentru noi; *~ над дрéвними рукописями* a studia manuscrise vechi; *~ слéсарем* a lucra ca lăcătuş. **2.** a funcţiona, a lucra; *машúна ~ет испрáвно* maşina funcţionează normal; *фáбрика ~ет на у́гле* fabrica lucrează cu cărbuni; *магази́ны ~ют с девя́ти часóв* prăvăliile sînt deschise de la ora nouă. **3.** *(pop.) acuz.* a face, a executa, a confecţiona; *~ сапогú* a confecţiona/a face cizme ◇ *~ над собóй* a se perfecţiona, a se desăvîrşi; *~ не покладáя рук* a lucra fără preget; *~ спустя́ рукавá* a lucra de mîntuială

рабóта|ться *vb. ipf. impers. -aется, dat.* a se lucra; *хорошó ~ется* se lucrează cu spor, se lucrează bine.

рабóтник, *-а m.* muncitor, lucrător; activist; *научный ~* lucrător ştiinţific, om de ştiinţă; *партúйный ~* activist de partid; *профсою́зный ~* activist sindical; *отвéтственный ~* lucrător cu munci de răspundere; *~и искýсства* artişti, oameni de artă; *~и кино́* cineaşti; *~и трáнспорта* lucrători din transport; *~и просвещéния* cadre din învăţămînt, cadre didactice; *инженéрно-технúческие ~и* ingineri şi tehnicieni; *~и умственного трудá* intelectuali; *~и физúческого трудá* muncitori; *~ прилáвка* vînzători.

рабóтница, *-ы f.* muncitoare, lucrătoare; *опытная ~* lucrătoare cu experienţă; *домáшняя ~* femeie de serviciu, înrgijitoare.

работодáтель, *-я m.* patron.

работорго́вец, *-а m.* negustor de sclavi.

работорго́вля, *-и f. sg.* comerţ cu sclavi.

работоспосóбность, *-и f. sg.* capacitate de muncă, putere de muncă; *(tehn.)* capacitate de funcţionare.

работоспосóбн|ый *adj.* **1.** apt de muncă; valid; *~ое населéние* populaţie aptă pentru muncă. **2.** cu o mare capacitate de muncă.

работя́га, *-и m.* şi *f.* persoană muncitoare/vrednică/harnică.

работя́щий *adj.* harnic, muncitor.

рабóч|ий [1], *-его m.* muncitor, lucrător; *индустриáльный ~* muncitor industrial; *сельскохозя́йственный ~* muncitor agricol; *подсóбный ~* muncitor auxiliar; *подённый ~* zilier, muncitor cu ziua; *сезóнный ~* muncitor sezonier; *железнодорóжный ~* muncitor feroviar; *наёмный ~* muncitor salariat; *квалифицúрованные ~ие* muncitori calificaţi; *~-сдéльщик* muncitor în acord.

рабóч|ий [2] *adj.* **1.** muncitor, muncitoresc; *~ класс* clasa muncitoare; *~ее движéние* mişcare muncitorească; *~ая молодёжь* tineretul muncitor; *~ посёлок* aşezare muncitorească. **2.** de muncă, de lucru, lucrător; *~ день* ziua de lucru, ziua lucrătoare; *~ее врéмя* timp de muncă; *~ее заседáние* şedinţă de lucru; *~ее мéсто* locul de muncă; *~ костю́м* costum/haină de lucru; *~ая блýза* salopetă; *~ чертёж* desen de execuţie, desen de lucru; *~ скот* vite de muncă. **3.** *(tehn.)* de lucru, util; activ; *~ее колесó* rotor; *~ объём* volum util; capacitate cilindrică ◇ *~ие рýки* braţe de muncă; *(ec.) ~ая сúла* a) forţă de muncă; b) mînă de lucru, braţe de muncă; *~ая гипóтеза* ipoteză de lucru.

рáбски *adv.* (în mod) servil, slugarnic.

рáбский *adj.* **1.** de rob, de sclav; *~ трýд* muncă de rob. **2.** *(fig.)* servil, slugarnic; *~ое подражáние* imitare servilă.

рáбство, *-а n. sg.* **1.** robie, sclavie; *колониáльное ~* robie colonială. **2.** sclavagism, orînduire sclavagistă. **3.** *(fig.)* înrobire, exploatare; asuprire, împilare

рабфáк, *-а m. (ist.) = рабóчий факультéт* facultate muncitorească.

рабфáковец, *-вца m. (ist.)* student al unei facultăţi muncitoreşti.

рабы́ня, *-и f.* sclavă, roabă.

равви́н, *-а m.* rabin.

рáвенств|о, *-а n.* **1.** egalitate; *~ пéред закóном* egalitate în faţa legii. **2.** *sg.* paritate; *~ голосóв* paritate de voturi. **3.** *(mat.)* egalitate; *знак ~а* semnul egal.

равнéние, *-я n. sg.* **1.** *(tehn.)* egalitate, egalare. **2.** *(mil.)* aliniere; *~ налéво!* aliniere la stînga!; *~ напрáво!* aliniere la dreapta!

равни́на, *-ы f.* şes, cîmpie.

равни́нн|ый *adj.* de şes, de cîmpie; *~ые péки* rîuri de cîmpie.

равнó **1.** *adv. (înv.)* egal, la fel. **2.** *pred. impers. dat. (mat.)* este egal, face; *три плюс два ~ пятú* trei şi cu doi fac cinci. **3.** *conj. (în expr.) ~ как; ~ и; а ~* ca şi; precum şi ◇ *мне всё ~* mi-e egal; mi-e totuna; *он всё ~ придёт* oricum, el va veni; *э́то всё ~, что ...* asta e totuna cu ... ; ca şi cum ... .

равнобéдренный *adj. (mat.)* isoscel, cu două laturi egale; *~ треугóльник* triunghi isoscel.

равновели́к|ий *adj.* de dimensiuni egale, de mărime egală; *~ие сýммы* sume egale.

равновéси|е, *-я n. sg.* echilibru; cumpănă; *устóйчивое ~* echilibru stabil; *я́дерное ~* echilibru radioactiv; *неустóйчивое ~* echilibru instabil; *привести́ что-л. в ~* a aduce ceva în stare de echilibru, a echilibra; *вы́вести из ~я* a strica echilibrul, a descumpăni; *сохраня́ть ~* a păstra echilibrul; *душéвное ~* echilibru sufletesc, armonie

lăuntrică; *полити́ческое* ~ echilibru politic.

равновреме́нность, *-и f.* răstimp; *(mat.)* concomitenţă.

равновреме́нный *adj.* concomitent; în acelaşi timp.

равноде́йствующая, *-ей f.* rezultantă.

равноде́йствующ|ий *adj. (fiz.)* acţionînd în acelaşi sens, acţionînd cu acelaşi efect; *~ая си́ла* rezultanta forţelor.

равноде́нственный *adj. (astr.)* echinoxial.

равноде́нствие, *-я n. (astr.)* echinocţiu; *весе́ннее* ~ echinocţiul de primăvară; *осе́ннее* ~ echinocţiul de toamnă.

равноду́ши|е, *-я n. sg.* indiferenţă, nepăsare; lipsă de interes; *относи́ться с ~ем к кому́-л.* a trata pe cineva cu indiferenţă.

равноду́шно *adv.* cu indiferenţă, cu nepăsare; indiferent, fără interes.

равноду́шный *adj.* indiferent, nepăsător; insensibil, lipsit de interes (faţă de ceva).

равнознача|щий *adj. v. равнозна́чный; ~ые явле́ния* fenomene identice.

равнозна́чность, *-и f. sg.* echivalenţă, identitate; sinonimie.

равнозна́чн|ый *adj.* echivalent, identic; sinonim; *~ые слова́* sinonime.

равнокры́лые, *- ых pl. (entom.)* homeoptere

равноме́рно *adv.* (în mod) uniform, egal; (în mod) regulat; *распредели́ть ~* a distribui în părţi egale.

равноме́рность, *-и f. sg.* uniformitate; regularitate.

равноме́рн|ый *adj.* uniform, egal; regulat, ritmic; *~ое разви́тие* dezvoltare uniformă.

равноотстоя́щий *adj. (mat.)* echidistant.

равнопра́вие, *-я n. sg.* egalitate în drepturi.

равнопра́вн|ый *adj.* **1.** egal în drepturi, cu drepturi egale; bazat pe egalitate în drepturi; *~ые на́ции* naţiuni egale în drepturi; *~ дого́вор* tratat bazat pe egalitate în drepturi. **2.** *(fig.)* de aceeaşi valoare; deopotrivă de valabil; *~ые гипо́тезы* ipoteze deopotrivă de valabile.

равноси́льн|ый *adj.* **1.** egal în forţă, la fel de puternic. **2.** *(равнозначащий)* echivalent; identic, egal cu ...

равносло́жн|ый *adj. (lingv.)* parisilabic; *~ое сло́во* cuvînt parisilabic.

равносторо́нний *adj. (mat.)* cu laturi egale; echilateral; *~ треуго́льник* triunghi echilateral; *~ многоуго́льник* poligon cu laturi egale.

равноуго́льный *adj. (mat.)* cu unghiuri egale.

равноуско́ренн|ый *adj. (fig.)* cu accelerаţie uniformă; *~ое движе́ние* mişcare uniform accelerată.

равноце́нность, *-и f. sg.* echivalenţă; valoare echivalentă.

равноце́нн|ый *adj.* echivalent; de valoare egală.

равночасто́тный *adj.* echifrecvent.

ра́вн|ый *adj.* **1.** egal, la fel; identic; *дели́ть на ~ые ча́сти* a împărţi în părţi egale; *~ые права́* drepturi egale; *~ые си́лы* forţe egale; *на ~ых усло́виях* în condiţii egale, în aceleaşi condiţii. **2.** *~ый, -ого m.* egal; *относи́ться к кому́-л. как к ~ому* a se purta cu cineva ca de la egal la egal; *ему́ нет ~ого* n-are pereche; n-are seamăn; *~ым о́бразом* la fel; deopotrivă; de asemenea ◇ *быть на ~ой ноге́ с кем-л.* a fi pe picior de egalitate cu cineva.

равня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** a egala, a egaliza; a nivela. **2.** cu *с* + *instr.* a compara, a considera; *~ с собо́й* a compara cu sine.

равня́|ться, *-я́юсь, -я́ешься vb ipf.* **1.** *no* + *dat.* sau fără *compl. (mil.)* a se alinia; *~ по правофланго́вому* a se alinia după flancul drept; *~ьсь!* alinierea!; *~ в зате́ылок* a se alinia în adîncime. **2.** *(fig.) (следовать приме́ру) на* + *acuz.* a ţine pasul cu...; a urma pilda/exemplul (cuiva). **3.** *с* + *instr.* a fi egal; *никто́ не мо́жет с ним ~* nimeni nu-l poate egala; nimeni nu se poate compara cu el. **4.** *dat.* a fi egal *(cu ceva)*, a face; *два́жды три ~ется шести́* doi ori trei fac şase. **5.** *pas.* de la *равня́ть.*

рагу́, *n indecl.* **1.** tocană, papricaş. **2.** iahnie de peşte.

рад *pred.* cu *dat.* cu *conj.* «*что*» sau cu *inf.* a fi bucuros; a-i părea bine, *я вам о́чень ~* îmi pare bine că vă văd, *~ слу́чаю поговори́ть* sînt bucuros că am prilejul să stau de vorbă ◇ *(inv.) ~ стара́ться!* să trăiţi, gata la ordine!; cu plăcere; *~ ра́дёшенек* bucuros nevoie mare! *~ не ~* vrei nu vrei; vrînd nevrînd; *~ не ~, а на́до* vrei nu vrei, bea Grigore agheazmă; *тепе́рь он сам не ~* acuma-i pare şi lui rău.

рада́р, *-а m. (tehn. mil.)* radar.

рада́рн|ый, *adj (tehn. mil.)* de radar; *~ая установка* instalaţie (de) radar.

раде́ние, *-я n. (înv.) sg.* osîrdie sîrguinţă; grijă.

раде́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (înv.) (pf. порадеть) dat.* sau *prepl.* a purta de grijă cuiva, a avea grijă *(de cineva, de ceva)*, a ocroti, a proteja *(pe cineva).*

ра́джа, *-и m.* rajah.

ра́ди *prep.* cu *gen.* **1.** pentru; de dragul; *~ о́бщего де́ла* pentru cauza comună. **2.** *(înv.)* în numele, de dragul; *~ на́шей дру́жбы* în numele prieteniei noastre. **3.** cu scopul de...; pentru a...; *~ о́тдыха* pentru a se odihni; *~ шу́тки* în glumă. **4.** pentru; *чего́ ~ ?* la ce bun?; de ce? ◇ *~ бо́га!* pentru Dumnezeu!

радиа́льный *adj. (mat. tehn.)* radial.

радиа́н, *-а m. (mat.)* radian.

радиа́тор, *-а m. (tehn.)* radiator; *тру́бчатый ~* radiator tubular; *водяно́й ~* radiator cu apă.

радиацио́нный *adj.* de radiaţie, radial.

радиа́ция, *-и f. (fiz.); со́лнечная ~* radiaţie solară; *косми́ческая ~* radiaţie cosmică; *тепловая ~* radiaţie calorică.

ра́диевый *adj. (chim.)* de radiu.

ра́дий, *-я m. sg. (chim.)* radiu; *эмана́ция ~я* emanaţie de radiu; *лече́ние ~ем* radioterapie.

радика́л[1], *-а m. (pol.)* radical; radicalist. **2.** *(fig. înv.)* adept al unor măsuri radicale.

радика́л[2], *-а m. (mat. chim.)* radical.

радика́лизм, *-а m. sg. (pol.)* radicalism.

радика́льно *adv.* (în mod) radical; *~ де́йствовать* a folosi măsuri radicale; a acţiona energic; *~ измени́ть* a schimba în mod radical, a schimba din temelie.

радика́льность, *-и f. sg.* caracter radical.

радика́льн|ый adj. radical; *~ые ме́ры* măsuri radicale; *~ое лече́ние* tratament radical; *(pol.) ~ая па́ртия* partid radical.

ради́кула, *-ы f. (bot.)* radicelă, rădăcină primară.

радикули́т, *-а m. (med.)* radiculită.

ра́дио *n. indecl.* **1.** radiotelegrafie, telegrafie fără fir; *телегра́мма по ~* radiotelegramă; radiogramă. **2.** radio; radiofonie; aparat de radio; *слу́шать ~* a asculta la radio; *установи́ть ~* a instala un radio; *передава́ть по ~* a transmite prin radio; *пере́данный по ~* radiodifuzat; *включи́ть ~* a deschide radioul.

радиоакти́вность, *-и f. sg. (chim. fiz.)* radioactivitate; *первича́я ~* radioactivitate primară.

радиоакти́вный *adj. (chim. fiz.)* radioactiv; *~ые вещества́* substanţe radioactive; *~ые явле́ния* fenomene radioactive; *~ые части́цы* particule radioactive.

радиоаку́стика, *-и f.* radioacustică.

радиоанте́нна, *-ы f.* antenă radio.

радиоаппара́т, *-а m.* aparat de radio.

радиоаппарату́ра, *-ы f.* aparatură radio.

радиоастроно́мия, *-и f.* radioastronomie.

радиобиоло́гия, *-и f.* radiobiologie.

радиовеща́ние, *-я n. sg.* radiodifuziune; radioemisiune.

радиовеща́тельн|ый *adj.* de radiodifuziune; de radioemisiune; de radiofonie; *~ые ста́нции* staţii de radiodifuziune.

радиоволна́, *-ы́ f. (fiz. tehn.)* undă radio; undă hertziană.

радиовы́шка, *-и f.* antenă *(de radiorecepţie* sau *de radiodifuziune).*

радиовысотоме́р, *-а m.* radioaltimetru.

радиоглуши́тель, *-я m.* staţie de radio de bruiaj.

радиогра́мма, *-ы f.* radiogramă.

радиогра́фия, *-и f. sg.* radiografie.

радиозо́нд, *-а m.* radiosondă.

радиоизлуче́ние, *-я n.* emitere de unde radio.

радиоинформа́ция, *-и f.* informaţie radio.

радиокоммента́тор, *-а m.* comentator la radio.

радиоко́мпас, *-а m.* **1.** *(av.)* radiocompas. **2.** busolă radiogoniometrică.

радиоконце́рт, *-а m.* concert radiofonic.

радио́ла, *-ы f.* aparat de radio cu picup.

радиола́мпа, *-ы f.* lampă de radio; tub electronic.

радиолока́тор, *-а m. (tehn. mil.)* instalaţie de radar, radiolocator.

радиолокацио́нный *adj. (tehn. mil.)* de radiolocaţie, de radar.

радиолока́ция, *-и f. (tehn. mil.)* radiolocaţie.

радиолюби́тель, *-я m.* radioamator.

радиолюби́тельский *adj.* de radioamator; *~ аппара́т* aparat construit de un radioamator.

радиомастерска́я, *-о́й f.* atelier de reparaţii radio.

радиома́чта, *-ы f.* pilon pentru telegraf fără fir.

радиомая́к, *-а m.* radiofar.

радиометроло́гия, *-и f.* radiometrologie.

радиоме́тр, *-а m. (tehn.)* radiometru.

радиометеороло́гия, *-и f.* radiometeorologie.

радиомолча́ние, *-я n. sg.* fading.

радиомонта́ж, *-а m.* radiomontaj, montaj radiofonic.

радионавига́ция, *-и f.* radionavigaţie.

радионау́шники, *-ов pl.; sg. радионау́шник, -а m.* cască pentru radioaudiţie.

радиообозрева́тель, *-я m.* comentator la radio.

радиообору́дование, *-я n.* utilaj pentru radio.

радиопеленга́тор, *-а m. (tehn.)* radiogoniometru, instalaţie de radiogoniometrie.

радиопеленга́ция, *-и f.* radiogoniometrie.

радиопереда́тчик, *-а m.* post radioemiţător.

радиопереда́ч|а, *-и f.* **1.** radioemisiune, emisiune de radio. **2.** program radiofonic.

радиопередви́жка, *-и f.* post mobil de radioemisie.

радиоперекли́чка, *-и f.* apel radio.

радиоперехва́т, *-а m. sg.* interceptare a emisiunilor radiofonice.

радиопоме́хи *pl.* paraziţi radio, bruiaj radio.

радиопостано́вка, *-и f.* radiomontaj, montaj radiofonic, teatru la microfon.

радиоприём, *-а m.* radiorecepţie.

радиоприёмник, *-а m.* aparat de radio, aparat de radiorecepţie; radioreceptor.

радиоприёмн|ый *adj.* de radiorecepţie; *~ая ста́нция* post de radiorecepţie.

радиоразве́дка, *-и f. (mil.)* serviciu de informaţii prin radio.

радиорелé, *n. indecl.* radioreleu.

радиорепорта́ж, *-а m.* reportaj radiofonic.

радиоселéкция, *-и f. (agr.)* ameliorare prin radaţie.

радиосе́ть, *-и f.* reţea de radioficare, reţea radiofonică.

радиосигна́л, *-а m.* semnal (de) radio.

радиоскопи́я, *-и f.* radioscopie.

радиослу́жба, *-ы f.* serviciu radio.

радиослу́шатель, *-я m.* ascultător (la radio), radioascultător.

радиоста́нция, *-и f.* staţie de radio/de radiodifuziune; aparat de radiotelegrafie.

радиосту́дия, *-и f.* studio de radiodifuziune.

радиоспектроскопи́я, *-и f.* radiospectroscopie.

радиотелегра́мма, *-ы f.* radiogramă.

радиотелегра́ф, *-а m.* radiotelegraf.

радиотелегра́фист, *-а m.* radiotelegrafist.

радиотелегра́фия, *-и f. sg.* radiotelegrafie.

радиотелегра́фный *adj.* de radiotelegrafie.

радиотелеско́п, *-а m.* radiotelescop.

радиотелета́йп, *-а m.* radio teleimprimator.

радиото́чка, *-и f.* post de abonat.

радиоу́зел, *-зла́ m.* centru de radioficare.

радиоуправле́ние, *-я n.* telecomandă.

радиоустано́вка, *-и f.* instalaţie radio.

радиофи́зика, *-и f.* radiofizică.

радифика́ция, *-и f. sg.* radioficare.

радифици́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a radiofica.

радиохи́мия, *-и f.* radiochimie.

радиоце́нтр, *-а m.* radio centru; *передаю́щий ~* centru de radioemisiune; *приёмный ~* centru de radiorecepţie.

радиоэлектро́ника, *-и f.* radioelectronică.

радиоэлеме́нт, *-а m.* radioelement, element radioactiv.

ради́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* a transmite prin radio, a comunica prin radio.

ради́ст, *-а m.* radiooperator; radiotelegrafist.

ра́диус, *-а m.* **1.** *(mat.)* rază; *~ кру́га* raza unui cerc *(fig.) ~ де́йствия ави́ации* rază de acţiune a aviaţiei. **2.** *(anat.)* radius.

ра́довать, *-дую, -дуешь vb. ipf. (pf. обра́довать* şi *пора́довать) acuz.* a bucura; a încînta; a umple de bucurie.

ра́доваться, *-дуюсь, -дуешься vb. ipf. (pf. обра́доваться* şi *пора́доваться)* a se bucura.

ра́достно *adv.* cu bucurie, bucuros.

ра́достность, [-и] *f. sg.* exuberanţă; bucurie.

ра́достн|ый *adj.* **1.** bucuros, (plin) de bucurie; vesel, radios; *~ое настрое́ние* bună dispoziţie; *~ во́зглас* exclamaţie de bucurie; *~ое лицо́* faţă radioasă/ plină de bucurie. **2.** îmbucurător; *~ая весть* veste îmbucurătoare.

ра́дост|ь, *-и f.* bucurie; *испы́тывать ~* a încerca un sentiment de bucurie; *быть вне себя́ от ~и* a nu mai putea de bucurie; *с ~ью* cu bucurie, cu plăcere; cu dragă inimă; *~и жи́зни* bucuriile vieţii ◇*на ~ях* de bucurie.

ра́дуг|а, *-и f.* **1.** curcubeu. **2.** *(fiz.)* spectru; *цвета́ ~и* culorile spectrului solar.

ра́дужка, *-и f. (anat.)* iris.

ра́дужно *adv.* vesel, voios, radios; *смотре́ть на всё ~* a vedea totul în roz.

ра́дужн|ый *adj.* **1.** de curcubeu; *~ отли́в* culorile curcubelui. **2.** *(fig.)* trandafiriu, luminos; plin de optimism; *~ые мечты́* visuri trandafirii, visuri de fericire; *ви́деть всё в ~ом све́те* a vedea totul în roz; *~ое настрое́ние* bună dispoziţie; voie bună ◇ *(anat.) ~ая оболо́чка* iris.

раду́ш|ие, *-я n. sg.* bunăvoinţă; cordialitate; ospitalitate; *прояви́ть ~* a manifesta bunăvoinţă.

раду́шно *adv.* călduros, cu căldură; cordial.

раду́шный *adj.* cordial; binevoitor; primitor; *~ приём* primire cordială.

раёк, *райка́ m. (înv.)* galerie *(la teatru)*.

раж, *-а m. sg.* furie, mînie; *прийти́/ войти́ в ~* a se înfuria, a-şi ieşi din fire.

ра́жий *adj. (fam.)* robust.

раз[1], *-а; pl. -ы́ раз m.* **1.** dată, oară; *мно́го ~* de multe ori; *не́сколько ~* de cîteva ori; *ещё ~* încă o dată; *ли́шний ~* o dată mai mult; *оди́н ~* o dată; *два ~а* de două ori; *не ~* nu odată; *в пе́рвый ~* pentru prima oară; *в пе́рвый и после́дний ~* pentru prima şi ultima oară; *с пе́рвого ~а* dintr-o dată, de prima dată; *на э́тот ~* de data aceasta; *в тот ~* atunci; o *сле́дующий ~* data viitoare; *в друго́й ~* altă dată; *ино́й ~* uneori, cîteva odată; *вся́кий ~* de fiecare dată, întotdeauna; *~ в день* o dată pe zi; *~ за ~ом* una după alta; *~ и навсегда́* o dată pentru totdeauna. **2.** *indecl.* unu *(la numărătoare); ~ два, три* unu, doi trei; *(glumeţ) ~, два и гото́во* una două şi gata ◇ *в са́мый ~* a) la ţanc tocmai la timp; b) *(se potriveşte)* de minune; (vine) tocmai bine; *вот тебе́ и ~!* ei poftim!; na-ţi-o bună!; *как ~* tocmai, taman; *~ на ~ не прихо́дится* nu întotdeauna se întîmplă la fel; *(prov.) семь ~ приме́рь, а оди́н ~ отре́жь* măsoară de şapte ori şi taie o dată; de zece ori chiteşte şi o dată croieşte.

раз[2] *adv.* cîndva, odată.

раз[3] *conj.* **1.** dacă, odată ce, de vreme ce; *~ он не идёт, я то́же остаю́сь* dacă nu se duce el, nu mă duc nici eu; *~ так...* dacă e pe-aşa...

раз[4] *-а m. (pop.)* **1.** *(folosit numai la nom. şi gen.)* poc, lovitură, palmă;

дать ~á кому́-л a da cuiva o palmă. **2.** *pred. (în expr.) раз его́ по руке́* i-a dat una peste mînă.

разбави́тель, *-я m. (chim.)* diluant.

разба́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. разбавля́ть) acuz.* a dilua, a subția; *~ водо́й* a dilua cu apă.

разба́вка, *-u f.* diluare, subțiere.

разбавля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *разба́вить*

разбавля́ться, *-я́ется vb. ipf. pas.* a fi diluat, a fi subțiat.

разбазáривание, *-я n. sg. (pop.)* risipire, irosire, cheltuire fără socoteală.

разбазáривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разбазáрить*

разбазáрить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. разбазáривать) acuz. (pop.)* a risipi, a irosi, a cheltui fără socoteală.

разбалансиро́вка, *-u f. (av.)* dezechilibrare.

разба́ливаться[1], *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *разболе́ться*[1]

разба́ливаться[2], *-ается vb. ipf.* de la *разболе́ться*[2]

разбалова́ть, *-лу́ю, -лу́ешь vb. pf. acuz.* a alinta, a răsfăța peste măsură.

разбалова́ться, *-лу́юсь, -лу́ешься vb. pf.* a se răsfăța peste măsură, a se răzgîia.

разба́лтывать[1], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разболта́ть*[1]

разба́лтывать[2], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разболта́ть*[2]

разба́лтываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разболта́ться*[1]. **2.** *pas.* de la *разба́лтывать*[1].

разбе́г, *-а(-у) m. sg.* avînt, elan; fugă; *пры́гнуть с ~у* a sări din fugă; *взять ~* a-și face vînt; *(av.) ~ при взлёте* rulaj de decolare.

разбега́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *разбежа́ться*

разбежа́|ться, *-егу́сь, -ежи́шься vb. pf. (ipf. разбега́ться)* **1.** a-și lua vînt. **2.** a se împrăștia *(fugind în toate părțile)*, a fugi care încotro; *де́ти ~лись* copiii au fugit care încotro; *у меня́ глаза́ ~лись* nu știam la ce să mă uit mai întîi, îmi fugeau ochii.

разбереди́ть, *-ежу́, -еди́шь vb. pf. (ipf. бередúть) acuz.* a zgîndări, a scormoni.

разбива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *разби́ть*

разбива́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разби́ться* **2.** *pas.* de la *разбива́ть*.

разби́вк|а, *-и f.* **1.** *sg.* împărțire, divizare; *~ на уча́стки* parcelare; *~ на гру́ппы* împărțire pe grupe; *(ec.) ~ по кварта́лам* defalcare pe trimestre. **2.** așezare, instalare; *~ ла́геря* așezare a unei tabere; *~ пала́тки* întindere a unui cort. **3.** sădire, plantare *(după un plan)*; trasare; *~ са́да* plantarea unei grădini; *~ у́лиц* trasarea străzilor. **4.** *(tipogr.)* spațiere ◇ *в разби́вку* pe sărite; *спра́шивать в ~у* a întreba pe sărite.

разбинтова́ть, *-ту́ю, -ту́ешь vb. pf. (ipf. разбинто́вывать) acuz.* a desface un pansament, a scoate bandajul.

разбинтова́ться, *-ту́юсь, -ту́ешься vb. pf. (ipf. разбинто́вываться)* **1.** a-și scoate pansamentul. **2.** a se dezlega, a se desface *(despre pansament)*.

разбинто́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разбинтова́ть*

разбинто́вываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разбинтова́ться*. **2.** *pas.* de la *разбинто́вывать*.

разбира́тельство, *-а n. sg.* dezbatere; judecare; *суде́бное ~* dezbateri judiciare.

разбира́|ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разобра́ть*. **2.** *(быть разборчивым)* a alege cu minuțiozitate; a examina minuțios; *брать не ~я* a lua totul fără a alege; a lua la întîmplare ◇ *не разбери́-поймёшь* talmeș-balmeș, balamuc.

разбира́|ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разобра́ться* **2.** a fi demontabil. **3.** *pas.* de la *разбира́ть*.

разби́тно́й *adj.* dezghețat, ager, vioi; descurcăreț.

разби́тость, *-u f. sg.* istoveală, sleire, vlăguire.

разби́т|ый I. *p.t.p.* de la *разби́ть*. **II. 1.** sfărîmat, spart. **2.** *(приведенный в негодность)* dezacordat, rupt, scîlciat. **3.** *(побеждённый)* zdrobit, înfrînt. **4.** obosit, frînt, istovit; *чу́вствовать себя́ ~ым* a se simți istovit ◇ *оста́ться у ~ого коры́та* a nu se alege cu nimic.

разби́ть, *-зобью, -зобьёшь vb. pf. (ipf. разбива́ть) acuz.* **1.** *(ipf. și бить)* a sparge, a sfărîma; *~ вдре́безги* a preface în țăndări. **2.** a distruge. **3.** *(расшибить)* a sparge, a răni; *~ го́лову* a sparge capul; *~ лицо́ в кровь* a-i umple fața de sînge. **4.** *(fig.)* a spulbera; a distruge; *~ наде́жды* a spulbera/a distruge speranțele. **5.** *(нанести поражение)* a înfrînge, a distruge, a zdrobi, a nimici; *~ врага́* a zdrobi pe inamic. **6.** *(fig.) (опровергнуть)* a combate, a răsturna; *~ до́воды проти́вника* a combate argumentele adversarului. **7.** *(разделить)* a despărți, a împărți, a diviza; a repartiza; *~ по́ле на уча́стки* a parcela un cîmp; *~ на гру́ппы* a împărți pe grupe; *~ на сло́ги* a despărți în silabe. **8.** a așeza, a instala; *~ ла́герь* a face/ a așeza o tabără; *~ пала́тку* a întinde un cort. **9.** a planta, a sădi; a trasa; *~ гря́дки* a face straturi/răzoare; *~ сад* a face/a planta o grădină. **10.** *(tipogr.)* a spația. **11.** *(привести в негодность)* a dezacorda; a rupe, a strîmba.

разби́ться, *-зобью́сь, -зобьёшься vb. pf. (ipf. разбива́ться)* **1.** a se sparge, a se sfărîma. **2.** *(разделиться)* a se împărți (pe grupe); *~ на отря́ды* a se împărți pe detașamente. **3.** *(ушибиться)* a se lovi, a se izbi, a se răni. **4.** *(прийти в негодность)* a se dezacorda; a se rupe, a se strîmba.

разбла́говестить, *-вещу, -вестишь vb. ipf. (ipf. бла́говестить) acuz.* a colporta; a trîmbița, a bate toba.

разбогате́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. богате́ть)* a se îmbogăți.

разбо́й, *-я m.* tîlhărie, jaf; banditism; *~ на большо́й доро́ге* tîlhărie, hoție la drumul mare; *морско́й ~* piraterie.

разбо́йник, *-а m.* **1.** tîlhar, bandit, hoț; *ата́ман ~ов* cap de bandă de tîlhari/de jefuitori; *морско́й ~* pirat; *~ с большо́й доро́ги* hoț de drumul mare. **2.** *(glumeț)* ștrengar, hoț.

разбо́йничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a tîlhări, a săvîrși acte de banditism.

разбо́йнический *adj.* tîlhăresc, banditesc, de jaf.

разбо́йнич|ий *adj.* de tîlhari, de jefuitori; tîlhăresc; *~ья ша́йка* bandă de tîlhari, ceată de jefuitori; *~ притóн* cuib de hoți.

разбо́йный *adj. (înv.)* tîlhăresc, banditesc; de jaf.

разболе́ться[1], *-е́юсь, -е́ешься vb. pf. (ipf. разба́ливаться)* a se îmbolnăvi grav; a cădea la pat, a căpăta o boală grea.

разболе́ться[2], *-ли́тся vb. pf. (ipf. разба́ливаться)* a începe să doară, a durea (tare).

разбо́лтанность, *-u f. sg.* dezordine, neorînduială, indisciplină.

разбо́лтанный 1. *p.t.p.* de la *разболта́ть*[1,2]. **2.** nedisciplinat, dezordonat.

разболта́ть[1], *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. разба́лтывать) acuz.* **1.** a amesteca. **2.** a slăbi; *~ га́йку* a slăbi piulița/șurubul.

разболта́ть[2], *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. разба́лтывать)* a da în vileag, a divulga, a colporta, a bate toba.

разболта́|ться[1], *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. разба́лтываться)* **1.** a se amesteca, a fi amestecat. **2.** *(расшататься)* a se slăbi, a se deșuruba; a avea joc. **3.** *(fig.)* a deveni nedisciplinat/dezordonat; a se destrăbăla.

разболта́ться[2], *-аюсь, -аешься vb. pf.* a se lua cu vorba; a flecări.

разбомби́ть, *-блю, -би́шь vb. pf. acuz.* a bombarda, a distruge prin bombardament aerian.

разбо́р, *-а m. sg.* **1.** analiză, critică, dezbateri; *крити́ческий ~ кни́ги* critică a cărții; *грамати́ческий ~* analiză gramaticală; *(jur.) ~ де́ла* judecată, dezbateri judiciare. **2.** *(качество, сорт)* calitate, sort, soi. **3.** *v. разбо́рка* ◇ *с ~ом* pe alese; *без ~у* fără a alege; la nimereală; fără deosebire; *поспе́ть* sau *прийти́ к шапо́чному ~у* a veni la spartul tîrgului.

разбо́рка, *-u f. sg.* **1.** triere, sortare; alegere; aranjare, cartare. **2.** demontare, desfacere.

разбо́рный *adj.* demontabil.

разбо́рчиво *adv.* citeț, lizibil.

разбо́рчивость, *-u f. sg.* **1.** *(требовательность)* exigență, gust pretenții/dificil/exigent. **2.** *(почерка)* caracter citeț/ lizibil/ descifrabil.

разбо́рщик, *-а m.* muncitor la sortat.

разбракóвка, *-u f. (tehn.)* control; sortare.

разбрани́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. acuz.* a certa tare, a face cu ou şi cu oţet; a ocărî, a înjura.

разбрани́ться, *-ню́сь, -ни́шься vb. pf. c + instr.* a se certa tare, a se lua la harţă; a-şi arunca vorbe urîte/injurii.

разбра́сывание, *-я n.* împrăştiere, dispersare.

разбра́сыватель, *-я m. (tehn.)* împrăştietor; *~ удобре́ний* împrăştietor de îngrăşăminte.

разбра́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разброса́ть*

разбра́сываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разброса́ться.* **2.** *(fig.)* a se risipi *(în multe preocupări),* a se ocupa deodată cu mai multe chestiuni.

разбреда́ться, *-а́ется vb. ipf.* de la *разбрести́сь*

разбрести́сь, *-едётся vb. pf. (ipf. разбреда́ться)* a se împrăştia, a se răzleţi, a o lua care încotro, a se răspîndi în toate părţile.

разбро́д, *-а m. sg.* neînţelegere, dezacord; disensiune.

разбро́санность, *-и f. sg.* **1.** risipire, împrăştiere; dispersare. **2.** *(fig.)* incoerenţă, lipsă de legătură.

разбро́санн|ый I. *p.t.p.* de la *разброса́ть.* **II.** *adj.* **1.** *(беспорядочный)* împrăştiat, răzleţit, risipit; răzleţ. **2.** *(fig.)* incoerent, lipsit de legătură. **3.** dezordonat.

разброса́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. разбра́сывать) acuz.* a arunca în toate părţile, a împrăştia, a risipi; a răzleţi.

разброса́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. разбра́сываться)* a-şi arunca lucrurile la întîmplare/ în neorînduială; a se întinde, a se lăbărţa.

разбро́ска, *-и f. sg.* împrăştiere, răvăşeală, risipire.

разбры́згать, *-зжу, -зжешь vb. pf. (ipf. разбры́згивать) acuz.* **1.** a stropi, a pulveriza. **2.** a consuma prin stropire *sau* pulverizare.

разбры́згаться. *-зжется vb. pf. (ipf. разбры́згиваться)* a se vărsa; a se împroşca.

разбры́згивание, *-я n.* împroşcare, pulverizare, stropire.

разбры́згиватель, *-я m.* împroşcator, pulverizator.

разбры́згивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разбры́згать*

разбры́згиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разбры́згаться.* **2.** *pas.* de la *разбры́згивать.*

разбуди́ть, *-ужу́, -у́дишь vb. pf. (ipf. буди́ть) acuz.* a deştepta, a scula, a trezi din somn.

разбуха́ние, *-я n. sg.* umflare; *(fig.) ~ штата́ов* umflarea statelor de personal.

разбуха́ть, *-а́ет vb. ipf.* de la *разбу́хнуть*

разбу́х|нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. разбуха́ть)* **1.** a se umfla *(din cauza umidităţii);* a creşte. **2.** *(растолстеть)* a se buhăi; a se îngrăşa peste măsură. **3.** *(fig.) (о штатах)* a se umfla, a se mări peste măsură.

разбушева́ться, *-шу́юсь, -шу́ешься, vb. pf.* **1.** *(despre furtună, mare etc.)* a se dezlănţui; a se agita. **2.** a face mare tărăboi, a se porni pe scandal; a-şi ieşi din fire.

разбуя́ниться, *-нюсь, -нишься vb. pf.* a face mare scandal, a se porni pe scandal.

разва́жничаться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a-şi da mare importanţă, a-şi da aere, a se fandosi, a privi lumea de sus.

разва́л, *-а m. sg.* **1.** *(действие)* prăbuşire, năruire; dezorganizare, destrămare. **2.** *(беспорядок)* haos. **3.** *(înv.)* piaţă de vechituri, talcioc.

разва́лец, *-льца m.* legănare; *с разва́льцем* încet şi legănat.

разва́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *развали́ть* şi de la *развала́ть*

разва́ливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *развали́ться.* **2** *pas.* de la *разва́ливать.*

развали́н|а, *-ы f.* **1.** ruine, dărîmături; *~ы го́рода* ruinele oraşului; *гру́да разва́лин* morman de ruine. **2.** *(о человеке)* ruină, epavă.

развали́ть, *-алю́, -а́лишь vb. pf. (ipf. разва́ливать) acuz.* **1.** a dărîma, a năru, a distruge. **2.** *(fig.)* a dezorganiza; *~ хозя́йство* a dezorganiza gospodăria.

развали́ться, *-алю́сь, -а́лишься vb. pf. (ipf. разва́ливаться)* **1.** a se năru, a se dărîma. **2.** *(fig.)* a se dezorganiza

a fi gata să se prăbuşească. **3.** a se tolăni, a se lungi, a se întinde neglijent, a se răsturna pe spate.

развали́ха, *-и f.* dărăpănătură *(despre o casă).*

развали́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. разва́ливать) acuz.* **1.** a întinde foaia *(de aluat).* **2.** *(agr.)* a împrăştia.

разва́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *развари́ть*

разва́риваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *развари́ться.* **2.** *pas.* de la *разва́ривать.*

развари́ть, *-арю́, -а́ришь vb. pf. (ipf. разва́ривать) acuz.* a fierbe prea mult, a răsfierbe.

развари́|ться, *-а́рится vb. pf. (ipf. разва́риваться)* a fierbe prea mult; a se muia prin fierbere.

разварно́й *adj.* fiert, bine fiert, răsfiert; fiert prea tare.

ра́зве 1. *partic. interog.* oare? într-adevăr?, parcă?; *~ он уже́ прие́хал?* oare a şi sosit? *~ мо́жно?* e cu putinţă oare? **2.** *partic.* oare; poate; ce ar fi să...; *~ съе́здить за́втра?* ce-ar fi să mă duc mîine? **3.** *partic. (cu sau fără cuvintele «то́лько, что»)* doar, poate, numai; *он всё тот же, ~ то́лько поседе́л немно́го* nu s-a schimbat deloc, numai a încărunţit puţin. **4.** *conj. (cu sau fără cuvîntul «то́лько»)* afară de cazul că; numai dacă; doar dacă; *непре́менно приду́, ~ то́лько заболе́ю* voi veni negreşit, afară de cazul că mă voi îmbolnăvi.

развева́ться, *-а́ется vb. ipf.* a fîlfîi; a flutura.

разве́дать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. разве́дывать) acuz.* **1.** *prepl.* a iscodi, a afla, a căuta să afle; *~ о чьих-л. намере́ниях* a afla intenţiile cuiva. **2.** *(geol.)* a explora, a prospecta, a face prospecţiuni, a cerceta; *~ ме́стность* a explora o regiune. **3.** *(mil.)* a recunoaşte, a face o recunoaştere.

разведе́ние, *-я n. sg.* **1.** creştere; cultivare; cultură; *~ овец* creşterea oilor; *~ садо́в* cultura livezilor. **2.** demontare, desfacere; *~ мосто́в* demontarea podului. **3.** aprindere, aţîţare; *~ огня́* aţîţarea focului. **4.** dizolvare, diluare.

разведённ|ый 1. *p. t. p.* de la *развести́* [1,2,3,4]. **2.** divorţat, despărţit.

разве́дк|а, *-и f.* **1.** *(geol.)* explorare, prospectare; prospecţiune; *~ полезных ископа́емых* explorare a zăcămintelor de minereu; *~ на нефть* lucrări de explorare a petrolului; *предвари́тельная ~* lucrări preliminare de prospectare. **2.** *(mil.)* recunoaştere, cercetare; *возду́шная ~* recunoaştere aeriană; *~ ме́стности* cercetarea terenului; *отпра́виться в ~у* sau *на ~у* a se duce în recunoaştere; *слу́жба ~и* serviciu de informaţii. **3.** *(войсковая группа)* grupă de recunoaştere. **4.** serviciu de informaţii/de spionaj; *~ и контрразве́дка* serviciu de informaţii şi contrainformaţii; *иностра́нная ~* serviciul străin de spionaj.

разве́дочный *adj.* **1.** *(geol.)* de explorare; de prospecţiuni; *~ое бу́рение* foraj de explorare. **2.** *(mil.)* de recunoaştere, de cercetare; *~ отря́д* detaşament de recunoaştere.

разве́дчик[1], *-а m.* **1.** *(mil.)* cercetaş; iscoadă; spion; *инжене́рный ~* cercetaş de geniu. **2.** *(агент разведки)* agent de informaţii **3.** *(geol.)* explorator, prospector; *~ недр* prospector al bogăţiilor subsolului.

разве́дчик[2], *-а m.* avion de recunoaştere.

разве́дывание, *-я n.* **1.** *(mil.)* cercetare, recunoaştere; strîngere de informaţii. **2.** *(geol.)* explorare.

разве́дывательн|ый *adj.* **1.** *(mil.)* de recunoaştere, de cercetare; de informaţii; *~ отря́д* detaşament de recunoaştere; *~ полёт* zbor de recunoaştere; *~ая слу́жба* serviciul de informaţii; *~ые све́дения* informaţii cu caracter de spionaj. **2.** *(geol.)* de explorare, de prospecţiuni; *~ая экспеди́ция* expediţie de explorare.

разве́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разве́дать*

развезти́ [1], *-зу́, -зёшь vb. pf. (ipf. развози́ть) acuz.* a duce, a transporta *(în diferite locuri),* a livra.

развезти́ [2], *-зу́, -зёшь vb. pf. (ipf. развози́ть)* **1.** *impers. acuz.* a se moleşi, a fi istovit/extenuat. **2.** *impers. acuz.*

a se desfunda, a deveni impracticabil. 3. *(peior.)* a întinde, a lungi *(o expunere)*.

развéивать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. развéять) acuz.* a spulbera, a împrăştia, a risipi.

развéиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *развéяться*. **2.** *pas.* de la *развéивать*.

развенчáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. развéнчивать) acuz.* a demasca, a discredita.

развéнчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *развенчáть*

разверзáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *разверзнуть*

разверзáться, *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разверзнуться*. **2.** *pas.* de la *разверзáть*.

разверзнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. разверзáть) acuz. (înv.)* a deschide larg, a se căsca, a se desface.

разверзнýться, *-нется vb. pf. (ipf. разверзáться) (înv.)* a se deschide larg, a se căsca, a se desface.

развёрнутый 1. *p.t.p.* de la *развернýть*. 2. *adj.* desfăşurat; dezvoltat; pe scară mare. 3. *adj.* amplu; amănunţit. 4. *adj. (mil.)* desfăşurat, de desfăşurare; *~ым стрóем* în formaţie de trăgători, în desfăşurare.

развернýть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. развёртывать şi разворáчивать) acuz.* 1. a desfăşura; a desface; a dezveli. 2. *(mil.)* a desfăşura; *~ полк* a desfăşura regimentul. 3. *(mil.)* a reorganiza, a regrupa, a transforma într-o unitate mai mare. 4. *(fig.)* a da o mare amploare, a da avînt, a desfăşura; a dezvolta. 5. a întoarce, a vira.

развернýться, *-нýсь, -нёшься vb. pf. (ipf. развёртываться şi разворáчиваться)* 1. a se desface. 2. *(mil.)* a se alinia, a se aşeza în linie dreaptă; a se desfăşura. 3. *(mil.)* a se organiza, a se regrupa, a se transforma într-o unitate mai mare. 4. *(fig.)* a lua avînt, a căpăta amploare; a se desfăşura; a se dezvolta; a se manifesta. 5. a vira, a se întoarce.

развернýть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. развёртывать) acuz.* 1. *(распределить)* a repartiza, a împărţi, a distribui; a defalca. 2. *(tipogr.)* a pune în pagină.

развёрстка, *-и f. sg.* repartizare, repartiţie, împărţire, distribuire; defalcare; *~ налóга* defalcare/repartizare a impozitului.

развёрсточный *adj.* de repartizare, de împărţire, de distribuire.

развёрстывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *развернýть*

развёрстый *(inv.)* 1. *p.t.p.* de la *развéрзнуть*. 2. *adj.* larg deschis, căscat.

развернýть, *-ерчý, -éртишь vb. pf. (ipf. развéрчивать) acuz.* 1. a deşuruba, a desuci; a slăbi (deşurubînd); a scoate din şuruburi; *~ гáйку* a deşuruba o piuliţă. 2. a învîrti, a pune în mişcare *(prin învîrtire)*.

развернýться, *-éртится vb. pf. (ipf. развéрчиваться)* 1. a se deşuruba, a se slăbi. 2. a se lărgi *(din cauza învîrtirii)*, a avea joc. 3. *(a începe)* a se învîrti iute.

развёртка, *-и f.* 1. *(geom.)* deşurubare; desfăşurare. 2. *(tehn.)* alezor.

развёртывание, *-я n. sg.* 1. desfacere; desfăşurare; dezvoltare, lărgire. 3. *(mil.)* desfăşurare; *~ в колóнну* desfăşurare în coloană; *~ в цепь* desfăşurare în lanţ. 4. *(tehn.)* alezare.

развёртывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *развернýть*

развёртываться, *-ается vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *развернýться*. 2. *pas.* de la *развёртывать*.

развёс, *-а m. sg.* cîntărire, împărţire la cîntar; *(com.) товáр собственного ~а* marfă cîntărită *(şi pusă în pachete)* ◇ *в ~* la cîntar.

развеселúть, *-лю́, -лúшь vb. pf. (ipf. веселúть) acuz,* a înveseli.

развеселúться, *-лю́сь, -лúшься vb. pf.* a se înveseli, a căpăta voie bună, a se dispune.

развесёлый *adj. (pop.)* foarte vesel, foarte voios, bine dispus, jovial.

развéсистый *adj.* cu crengi mari, ramuros ◇ *~ая клю́ква* cal verzi pe pereţi; minciună gogonată.

развéсить [1], *-éшу, -éсишь vb. pf. (ipf. развéшивать) acuz.* a cîntări, a împărţi la cîntar.

развéсить [2], *-éшу, -éсишь vb. pf. (ipf. развéшивать) acuz.* 1. a întinde *(ramurile)*. 2. a atîrna; a întinde; *~ бельё* a întinde rufele; *~ ýши* a asculta cu naivitate, a asculta prosteşte, a apleca urechea la tot ce se spune.

развеснóй *adj.* care se vinde la greutate *(nu cu bucata)*.

развестúй, *-едý, -едёшь vb. pf. (ipf. разводúть) acuz.* 1. a duce, a conduce *(în diferite locuri)*; a se petrece; *~ часовы́х* a posta santinele. 2. *(разъединить)* a despărţi, a separa. 3. a divorţa, a despărţi. 4. a da la o parte; a desface; *~ мост* a deschide partea basculantă a unui pod; a demonta un pod; *~ пилу́* a face ceapraz, a rostui dinţii unui ferăstrău. 5. *(растворить)* a dizolva, a dilua. 6. a cultiva; a creşte, a prăsi; *~ сад* a cultiva o grădină. 7. a aprinde, a aţiţa, a face *(focul)*; *~ огóнь* a face focul; *~ парú* a da aburi, a da presiune ◇ *~ рукáми* a rămîne uluit/ nedumerit; a desface braţele în semn de mirare; *~ пусты́е разговóры* a-şi pierde timpul cu vorba, a se întinde la vorbă.

развестúсь [1], *-едýсь, -едёшься vb. pf. (ipf. разводúться) с + instr.* a divorţa, a se despărţi.

развестúсь [2], *-едётся vb. pf. (ipf. разводúться)* a se înmulţi, a se prăsi.

разветвúться, *-úтся vb. pf. (ipf. разветвля́ться)* a se ramifica, a se bifurca.

развéтвле|ние, *-я n.* 1. *sg.* bifurcare, bifurcaţie, ramificare. 2. bifurcaţie, ramificaţie, derivaţie; răspîntie, răscruce; *у ~я дорóги* la răspîntia drumului. 3. *(отрасль)* ramificaţie, filială.

развéтвлённый *adj.* ramificat; bifurcat; întins.

развéтвля|ться, *-ется vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *развéтвиться*. 2. *pas.* de la *развéтвлять*.

развéшать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. развéшивать) acuz.* a atîrna, a agăţa, a întinde *(în diferite locuri)*.

развéшивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *развéсить* [1,2] şi *развéшать*

развéять, *-éю, -éешь vb. pf. acuz.* 1. *(ipf. развéивать)* a împrăştia, a risipi, a răvăşi. 2. *(fig.)* a spulbera, a face să dispară, a risipi; *~ сомнéния* a spulbera îndoielile. 3. *(ipf. развевáть)* a flutura, a fîlfîi, a face să fîlfîie.

развéяться, *-éется vb. pf. (ipf. развéиваться)* 1. a se risipi, a se împrăştia; a fi spulberat. 2. *(fig.)* a dispărea, a se risipi, a se spulbera.

развивáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *развúть*

развивáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *развúться*. 2. *pas.* de la *развивáть*.

развúлка, *-ы f.* 1. *(дерева)* crăcană, cracă bifurcată. 2. bifurcaţie, răspîntie; *~ дорóги* răspîntie de drum.

развúлистый *adj.* bifurcat.

развúлка, *-и f.* bifurcaţie, răspîntie; răscruce; *~ дорóг* răscruce de drumuri.

развинти́ть, *-нчý, -нти́шь vb. pf. (ipf. развúнчивать) acuz.* a deşuruba, a desface şurubul; a demonta.

развинти́ться, *-нчýсь, -нти́шься vb. pf. (ipf. развúнчиваться)* 1. a se deşuruba, a se desface. 2. *(fig.)* a-şi pierde cumpătul, a (se) slăbi; a i se muia balamalele; *у негó нéрвы ~лись* i-au slăbit nervii.

развúнченность, *-и f. sg.* 1. descumpănire, dezechilibru; *~ нéрвов* epuizare a nervilor; *душéвная ~* dezechilibru sufletesc. 2. nesiguranţă *(în mers)*; *~ походки* mers nesigur/lăbărţat/legănat.

развúнченный *adj.* 1. descumpănit, dezechilibrat; epuizat, vlăguit. 2. nesigur, clătinat, legănat *(despre mers)*.

развúнчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *развинти́ть*

развúнчиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *развинти́ться*. 2. *pas.* de la *развúнчивать*.

развúти|е, *-я n. sg.* dezvoltare, creştere evoluţie; progres; *закóны общéственного ~я* legile de dezvoltare a societăţii; *~ событий* evoluţia evenimentelor; *физúческое ~* dezvoltare fizică; *(mil.) ~ успéха* exploatarea succesului.

развúт|ой *adj.* 1. dezvoltat; *~áя промы́шленность* industrie dezvoltată. 2. cult; cultivat, citit. 3. răspîndit.

развúть , *-овью́, -óвьёшь vb. pf. (ipf. развивáть) acuz.* 1. a dezvolta; a întări; *~ промы́шленность* a dezvolta industria; *~ пáмять* a dezvolta memoria; *~ мускулатýру* a-şi întări musculatura; *~ в ком-л. интерéс к мýзыке* a cultiva la cineva interesul pentru muzică; *~ свои́ дóводы* a-şi dezvolta argumentele. 2. a cultiva, a lărgi orizontul, a dezvolta *(facultăţile min-*

tale). **3.** a desfăşura (în mod intens), a da amploare; ~ *агитáцию* a desfăşura o intensă propagandă; *(mil.)* ~ *наступлéние* a extinde ofensiva; *(mil.)* ~ *успéх* a exploata succesul; ~ *скóрость* a lua viteză; a mări viteza. **4.** a dezrăsuci, a desuci, a desface, a despleti.

разви́|ться, *-зовьюсь, -зовьёшься vb. pf. (ipf. развивáться)* **1.** a se dezvolta, a se întări, a creşte, a se mări. **2.** a se cultiva, a se forma, a se maturiza. **3.** a se mări, a creşte *(în intensitate, în viteză)*. **4.** a se dezrăsuci.

развлека́тельный *adj.* distractiv, amuzant.

развлека́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *развлéчь*

развлека́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *развлéчься*. **2.** *pas.* de la *развлекáть*.

развлече́ни|е, *-я n.* **1.** *sg.* distrare, amuzare, înveselire. **2.** distracţie, amuzament, petrecere; *мáссовые ~я* distracţii de masă.

развлéчь, *-екý, -ечёшь vb. pf. (ipf. развлекáть) acuz.* **1.** a distra, a amuza, a înveseli. **2.** *(înv.)* a distrage (de la).

развлéчься, *-екýсь, -ечёшься vb. pf. (ipf. развлекáться)* a se distra, a petrece plăcut timpul, a se amuza.

развóд [1], *-а m.* **1.** divorţ; *дать* ~ a da divorţ; *получúть* ~ a obţine divorţul; *иск о ~е* acţiune de divorţ. **2.** desfacere, demontare; ceapraz *(la un ferăstrău)*; ~ *мостóв* desfacerea podurilor basculante; ◇ *на* ~ pentru prăsilă.

развóд [2], *-а m. (mil.)* schimbarea/schimbul gărzii; ~ *часовы́х* schimbarea/santinelelor.

разводи́ть, *-ожý, -óдишь vb. ipf.* de la *развестú*

разводи́ться, *-ожýсь, -óдишься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *развестúсь* [1,2]. **2.** *pas.* de la *разводúть*.

развóдка, *-и f.* **1.** *sg.* desfacere, demontare; ~ *мостá* demontarea unui pod; ~ *пилы́* rostul unui ferăstrău. **2.** *(tehn.)* ceapraz, zimţar, dinţar.

разводна́я, *-óй f.* act de divorţ.

разводно́й *adj. (tehn.)* reglabil, demontabil, basculant; ~ *ключ* ceapraz, dinţar; cheie reglabilă; ~ *мост* pod mobil.

развóд|ный *adj.* de divorţ.

развóд|ы, *-ов pl.* înfloriturі, desene; *с ~ами* cu înfloriturі.

развóдье, *-я n.* revărsare de ape, umflarea apelor.

разводя́щий, *-его m. (mil.)* caporal de schimb.

развоева́ться, *-вою́сь, -вою́ешься vb. pf.* a face gălăgie/scandal; a se burzului.

развóз, *-а m. sg. v. развóзка*

развози́ть, *-ожý, -óзишь vb. ipf.* de la *развезтú* [1,2].

развози́ться, *-ожýсь, -óзишься vb. pf. (despre copii)* a se hîrjoni, a face gălăgie, tărăboi.

развóзка, *-и f. sg.* transportare, livrare *(la domiciliu, la locul de desfacere)*, expediere, distribuire.

развозн|óй *adj.* de transport, cu livrare la domiciliu; adus acasă; *~áя торгóвля* comerţ cu transportul (mărfii) la domiciliu.

разволнова́ть, *-нýю, -нýешь vb. pf. acuz.* a tulbura, a emoţiona.

разволнова́ться, *-нýюсь, -нýешься vb. pf.* a se tulbura, a se emoţiona; a fi tulburat; a fi emoţionat.

разворáчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *развернýть* şi de la *разворотúть*

разворáчиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *развернýться*. **2.** *pas.* de la *разворáчивать*.

разворова́ть, *-рýю, -рýешь vb. pf. (ipf. разворóвывать) acuz.* a fura, a delapida, a jefui, a prăda.

разворóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разворова́ть*

разворóт, *-а m.* **1.** viraj; *групповóй* ~ viraj în formaţie. **2.** *sg.* desfăşurare, amploare; dezvoltare; ~ *собы́тий* desfăşurarea evenimentelor.

развороти́|ть, *-очý, -óтишь vb. pf. (ipf. разворáчивать) acuz. (pop.)* a sfărîma, a dărîma; a răsturna; a împrăştia.

разворошúть, *-шý, -шúшь vb. pf. (ipf. разворáшивать şi ворошúть) acuz.* a răvăşi; a împrăştia; a întoarce.

разворча́|ться, *-чýсь, -чúшься vb. pf.* (a începe) a mormăi, a bodogăni, a bombăni.

развра́т, *-а m. sg* **1.** desfrîu, desfrînare, destrăbălare. **2.** *(fig.)* dezmăţ, depravare, imoralitate, corupţie.

разврати́тель, *-я m.* seducător, ademenitor, corupător.

разврати́ть, *-ащý, -атúшь vb. pf. (ipf. развращáть) acuz.* **1.** a perverti, a obişnui cu desfrîul. **2.** a corupe, a descompune moraliceşte.

развра́тник, *-а m.* desfrînat, depravat, stricat.

разврати́ться, *-ащýсь, -атúшься vb. pf. (ipf. развращáться)* **1.** a se deprava, a se deda desfrîului/ viciului. **2.** a se corupe, a se descompune moraliceşte.

развра́тничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a duce o viaţă desfrînată, a se deda desfrîului/dezmăţului.

развра́тность, *-и f. sg.* desfrînare, depravare, destrăbălare.

развра́тн|ый *adj.* desfrînat, depravat, destrăbălat, stricat.

развращáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *развратúть*

развращáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *развратúться* **2.** *pas.* de la *развращáть*

развраще́ние, *-я n.* **1.** pervertire; desfrînare, depravare. **2.** corupere.

развращённость, *-и f. sg.* (stare de) depravare; desfrînare, destrăbălare, perversitate; corupţie.

развращённый 1. *p.t.p.* de la *развратúть*. **2.** *adj.* desfrînat, depravat, stricat.

развью́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *развью́чить*

развью́чить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. развью́чивать) acuz.* a da jos încărcătura, a scoate şaua, a lua samarul.

развяза́ть, *-яжý, -я́жешь vb. pf. (ipf. развя́зывать) acuz.* **1.** a desface, a dezlega, a deznoda. **2.** *(fig.)* a deschide calea; a descătuşa ◇ ~ *войнý* a dezlănţui un război; ~ *язы́к кому́-л.* a-i dezlega cuiva limba; ~ *рýки кому́-л.* a da mînă liberă cuiva, a-i da libertate de acţiune; a dezlega de orice obligaţie pe cineva.

развяза́|ться, *-яжýсь, -я́жешься vb. pf. (ipf. развя́зываться)* **1.** a se desface, a se dezlega. **2.** *(fig. pop.)* a scăpa de ceva a se descotorosi ◇ *у негó язы́к* ~ *лся* i s-a dezlegat limba.

развя́зк|а, *-и f.* **1.** *sg.* desfacere, dezlegare. **2.** deznodămînt, sfîrşit, dezlegare, soluţie, soluţionare; *счастли́вая* ~ deznodămînt fericit; *дéло идёт к ~е* chestiunea e pe cale de a fi soluţionată.

развя́зно *adv.* (prea) familiar, cu dezinvoltură; fără jenă.

развя́зност|ь, *-и f. sg.* familiaritate, dezinvoltură, lipsă de jenă; obrăznicie.

развя́зный *adj.* prea familiar; irevereţios, obraznic.

развя́зывание, *-я n. sg.* desfacere, dezlegare; declanşare; ~ *войны́* declanşarea războiului.

развя́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *развяза́ть*

развя́зываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *развяза́ться*. **2.** *pas.* de la *развя́зывать*.

разгада́ть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. разга́дывать) acuz.* **1.** *(отгадать)* a dezlega, a ghici; ~ *загáдку* a dezlega o ghicitoare. **2.** *(понять)* a înţelege, a pricepe, a-şi da seama; a descifra; ~ *чьи-л. намéрения* a-şi da seama de intenţiile cuiva, a ghici intenţiile cuiva; ~ *кого́-л.* a reuşi să cunoşti pe cineva, a-şi da seama cine e.

разга́дка, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* ghicire; dezlegare. **2.** *(решение загадки)* soluţie *(la ghicitoare)*; *прáвильная* ~ dezlegare corectă *(a unei ghicitori)*.

разга́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разгадáть*

разга́р, *-а m. sg.* toi, moment culminant; *быть в ~е* a fi în toi; *в ~е бóя* în focul luptei; *в сáмом ~е спóра* în toiul discuţiei; ~ *полевы́х рабóт* campanie agricolă.

разгерметиза́ция, *-и f.* dezetanşare.

разги́б, *-а m.* **1.** *sg.* dezdoire, îndreptare. **2.** cută, îndoitură, locul îndoiturii; *на сáмом ~е* e chiar la îndoitură.

разгиба́тель, *-я m. (anat.)* muşchi extensor.

разгиба́|ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *разогнýть* ◇ *(рабóтать) не ~áя спины́* (a munci) fără a-şi dezdoi spinarea.

разгиба́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разогнýться*. **2.** *pas.* de la *разгибáть*.

разгиба́ющий *adj. (anat.)* ~ *мы́скул* muşchi extensor.

разгильдя́й, *-я m.* gură-cască; indolent, dezordonat, neglijent.

разгильдя́йничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a fi gură-cască; a fi dezordonat/indolent.

разгильдя́йство, *-а n. sg.* nepăsare, indolenţă; neglijenţă, atitudine de gură-cască.

разглаго́льствование, *-я n.* vorbărie, flecăreală, trăncăneală; peroraţie.

разглаго́льствовать, *-ствую, -ствуешь vb., ipf.* a trăncăni, a flecări, a înşira verzi şi uscate; a perora, a rosti vorbe mari.

разгла́дить, *-а́жу, -а́дишь vb., pf. (ipf. разгла́живать) acuz.* a călca, a netezi; *~ пла́тье* a călca rochia; *~ бо́роду* a-şi netezi barba.

разгла́диться, *-а́дится vb. pf. (ipf. разгла́живаться)* a se netezi, a se descreţi.

разгла́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разгла́дить*

разгла́живаться, *-ается vb. ipf.* **1.** de la *разгла́диться.* **2.** *pas.* de la *разгла́живать.*

разгласи́ть, *-ашу́, -аси́шь vb. pf. (ipf. разглаша́ть).* **1.** *acuz.* a destăinui, a divulga, a da pe faţă. **2.** a răspîndi un zvon; a trîmbiţa, a colporta veşti, a bate toba.

разглаша́ть, *-а́ю, -аешь vb. ipf.* de la *разгласи́ть*

разглаше́ние, *-я n. sg.* divulgare, deconspirare, colportare; *~ госуда́рственной та́йны* divulgarea secretului de stat.

разгляде́|ть, *-яжу́, -яди́шь vb. pf.* **1.** *acuz. (рассмотреть)* a distinge, a recunoaşte, a vedea; *~ в темноте́* a distinge în întuneric. **2.** *(понять, обнаружить)* a înţelege, a pricepe, a-şi da seama.

разгля́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* a cerceta cu privirea, a se uita cu atenţie; a examina; *~ что-л. со всех сторо́н* a cerceta ceva cu de-amănuntul.

разгне́ванный *p.t.p.* de la *разгне́вать.* **2.** *adj.* înfuriat, mîniat, supărat.

разгне́вать, *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* a înfuria, a mînia (pe cineva), a supăra tare, a umple de mînie.

разгне́ваться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a se înfuria, a se mînia, a se supăra foc.

разгова́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf. c + instr.* cu *prepl.* a vorbi, a sta de vorbă; a se întreţine cu cineva, a discuta; *не сто́ит об э́том ~* nici nu face să vorbim despre asta.

разгове́ться, *-е́юсь, -е́ешься vb. pf. (ipf. разговля́ться) (înv.)* a mînca de dulce (după post).

разговля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *разгове́ться*

разгово́р, *-а (-у) m.* **1.** convorbire, conversaţie, discuţie, vorbă; *оживлённый ~* conversaţie animată; *кру́пный ~* discuţie aprinsă, altercaţie; *вступи́ть в ~* a intra în vorbă; *завяза́ть ~* a lega o conversaţie; *возобнови́ть ~* a relua convorbirea; *навести́ ~* a aduce vorba; *переме́нить ~* a schimba vorba; *никаки́х ~ов!* fără vorbă!; fără comentarii; *без ли́шних ~ов!* fără multă vorbă!; *дово́льно ~ов!* destul cu vorba!; *что за ~ы!* mai încape vorbă!; ce fel de vorbă e asta!; *об э́том и ~у нет* sau *и ~у быть не мо́жет* despre aceasta nici nu poate fi vorba; *то́лько и ~у, что об э́том* numai despre asta se vorbeşte. **2.** *~ы pl.* vorbe, zvonuri; *дава́ть по́вод для ~ов* a da prilej de vorbe ◇ *бы́тые/пусты́е ~ы* vorbe goale, vorbe de clacă; *(вот) и весь ~* aşa că asta-i povestea; şi cu asta basta; *~ не кле́ится* vorba/discuţia nu se leagă/nu se înnoadă.

разговори́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. acuz.* **1.** *(pop.)* a convinge *(pe cineva)* să nu facă ceva, a opri de la ... **2.** a lua cu vorba

разговори́|ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf.* **1.** a se lua cu vorba. **2.** a intra în vorbă, a lega o conversaţie.

разгово́рник, *-а m.* îndreptar, manual/ghid de conversaţie; *ру́сско-румы́нский ~* ghid de conversaţie rus-român.

разгово́рный *adj.* vorbit; *~ язы́к* limbă vorbită, vorbire curentă; *~ стиль* stil vorbit; *~ уро́к* lecţie de conversaţie.

разгово́рчивость, *-и f. sg.* limbuţie.

разгово́рчивый *adj.* vorbăreţ, limbut, guraliv, gureş; *~ челове́к* om vorbăreţ.

разгово́рчик, *-а m. (pop.)* flecăreală, vorbărie, vorbe goale; *прекрати́ть ~и* a înceta flecăreala.

разго́н, *-а m.* **1.** *sg.* împrăştiere, risipire. **2.** avînt, elan; *прыжо́к с ~а* săritură cu avînt. **3.** distanţă; distanţare ◇

се ло́шади в ~е toţi caii sînt plecaţi, nici un cal nu este disponibil.

разго́нистый *adj.* cu litere distanţate (spaţiate) una de alta, cu spaţii mari între ele; *~ по́черк* scris lăbărţat.

разгоня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *разогна́ть*

разгоня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разогна́ться.* **2.** *pas.* de la *разгоня́ть.*

разгора́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разгороди́ть*

разгора́живаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разгороди́ться.* **2.** *pas.* de la *разгора́живать.*

разгора́ться, *-а́ется vb. ipf.* de la *разгоре́ться*

разгоре́|ться, *-ри́тся vb. pf. (ipf. разгора́ться)* **1.** a se înfinge, a se aprinde, a lua foc, a izbucni în flăcări. **2.** *(fig.)* a se îmbujora, a se înroşi. **3.** *(fig.)* a se încinge, a se aprinde; a se dezlănţui ◇ *глаза́ (и зу́бы) ~лись (на что-л.)* i-a lăsat gura apă; i s-au aprins ochii de poftă.

разгороди́ть, *-ожу́, -оди́шь vb. pf. (ipf. разгора́живать) acuz.* a despărţi, a separa (prin ceva).

разгороди́ться, *-ожу́сь, -оди́шься vb. pf. (ipf. разгора́живаться)* c + *instr.* a se despărţi, a se separa (de cineva).

разгорячи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. горячи́ть) acuz.* a încălzi, a aprinde, a înfierbînta.

разгорячи́|ться, *-чу́сь, -чи́шься vb. pf.* **1.** a se încălzi, a se înfierbînta. **2.** *(ipf. горячи́ться)* a se aprinde, a se înflăcăra, a se înfierbînta.

разгра́бить, *-блю, -бишь vb. pf. acuz.* a jefui, a prăda; a devasta.

разграбле́ние, *-я n. sg.* jefuire, prădare; devastare.

разграждéние, *-я n.* înlăturarea barajelor *(obstacolelor).*

разграничéние, *-я n. sg.* **1.** delimitare, demarcaţie; *~ фу́нкций* delimitarea funcţiilor; *~ округо́в* demarcaţia districtelor. **2.** hotar, linie de demarcaţie.

разграни́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разграни́чить*

разграничи́тельный *adj.* de delimitare, de demarcaţie; *~ая ли́ния* linie de demarcaţie.

разграни́чить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. разграни́чивать) acuz.* **1.** *(разграничивать)* a delimita, a demarca, a hotărnici; *~ округа́* a delimita districtele. **2.** *(fig.)* a delimita, a fixa; *~ поня́тия* a delimita noţiunile; *~ обя́занности* a fixa/a stabili obligaţiile.

разграфи́ть, *-флю́, -фи́шь vb., pf. (ipf. графи́ть* şi *разграфля́ть) acuz.* a linia; *~ бума́гу* a linia o hîrtie.

разгра́фка, *-и f. (în expr.) ~ ка́рты* scheletul hărţii.

разграфле́ние, *-я n. sg.* liniere, liniat.

разграфля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *разграфи́ть*

разгребáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *разгрести́*

разгрести́, *-ребу́, -ребёшь vb. pf. (ipf. разгребáть) acuz.* a împrăştia; a întinde; *~ се́но* a întinde finul.

разгро́м, *-а m. sg.* **1.** nimicire, zdrobire, distrugere. **2.** *(опустошение)* devastare, pustiire; dezastru. **3.** *(беспорядок)* dezordine, haos, neorînduială.

разгроми́ть, *-млю́, -ми́шь vb. pf.* de la *громи́ть*

разгружáтель, *-я m. (tehn.)* descărcător.

разгружáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *разгрузи́ть*

разгружáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разгрузи́ться.* **2.** *pas.* de la *разгружáть.*

разгрузи́ть, *-ужу́, -узи́шь vb. pf. (ipf. разгружáть) acuz.* **1.** a descărca. **2.** *(fig.)* a degreva, a scuti de o parte din sarcini.

разгрузи́|ться, *-ужу́сь, -узи́шься vb. pf. (ipf. разгружáться)* **1.** a se descărca; a fi descărcat. **2.** *(fig.)* a se elibera, a scăpa de ceva greu; a fi degrevat de o parte din sarcini.

разгру́зка, *-и f. sg.* **1.** descărcare; *(nav.) ~ су́дов* alimbare. **2.** *(fig.)* degrevare.

разгру́зочный *adj.* de descărcare; *~ пункт* centru de descărcare; *~ые рабо́ты* lucrări de descărcare.

разгру́зчик, *-а m. (tehn.)* descărcător; *пневмати́ческий ~* descărcător pneumatic.

разгруппирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf. (ipf. разгруппи́ровывать)* a grupa, a repartiza pe grupe.

разгруппирова́ться, *-ру́ется vb. pf.* a se grupa, a se repartiza pe grupe.

разгрыза́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *разгры́зть*

разгры́зть, *-зу́, -зёшь vb. pf. (ipf. грызть* şi *разгрыза́ть) acuz.* a roade, a sparge *(cu dinţii).*

разгу́л, *-а m.* **1.** dezmăţ; dezlănţuire. **2.** beţie, orgie; *пья́ный ~* chef monstru.

разгу́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разгуля́ть.* **2.** a se plimba, a hoinări.

разгу́ливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *разгуля́ться*

разгу́лье, *-я n. sg. (pop.)* petrecere, chef, veselie.

разгу́льн|ый *adj. (pop.)* destrăbălat; ahtiat după chefuri/petreceri; chefliu; *вести́ ~ую жизнь* a duce o viaţă destrăbălată.

разгуля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. разгу́ливать) acuz. (pop.)* a distra *(pentru a alunga o stare oarecare); ~ тоску́* a alunga dorul/tristeţea.

разгуля́|ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. pf. ipf. разгу́ливаться)* **1.** *(дать себе́ во́лю)* a-şi da frîu liber, a-şi face toate chefurile. **2.** *(разразиться)* a se dezlănţui *(despre vînt, furtună).* **3.** a-i pieri somnul. **4.** a se însenina, a se răzbuna *(despre timp); пого́да ~лась* timpul s-a înseninat, vremea s-a răzbunat.

раздава́ть, *-даю́, -даёшь vb. ipf.* de la *разда́ть* [1•2]

раздава́ться, *-даётся vb. pf.* **1.** *ipf.* de la *разда́ться* [1•2]. **2.** *pas.* de la *раздава́ть.*

раздави́ть, *-авлю́, -а́вишь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. дави́ть)* a strivi, a turti, a călca. **2.** *(fig.)* a zdrobi, a nimici.

раздавле́ние, *-я n.* strivire, zdrobire; turtire.

раздава́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *раздои́ть*

раздава́ться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *раздои́ться.* **2.** *pas.* de la *раздава́ть.*

раздалбли́вать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *раздолби́ть*

раздара́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *раздари́ть*

раздари́ть, *-арю́, -а́ришь vb. pf. (ipf. раздара́ривать) acuz.* a dărui, a împărţi *(totul).*

разда́точн|ый *adj.* de distribuire; de repartiţie; de repartizare; *~ая ве́домость* listă/borderou de distribuţie/de repartiţie; *~ пункт* centru de repartizare.

разда́тчик, *-а m. (tehn.)* distribuitor; *~ пря́жи* distribuitor de fire.

разда́ть [1], *-а́м, -а́шь vb. pf. (ipf. раздава́ть) acuz.* a împărţi, a distribui, a repartiza.

разда́|ться [1], *-а́ст vb. pf. (ipf. раздава́ться)* a răsuna, a se auzi.

разда́|ться [2], *-а́стся vb. pf. (ipf. раздава́ться).* **1.** *(расступиться)* a se da în lături. **2.** *(растянуться)* a se întinde, a se lărgi, a se mări; *сапоги́ ~лись на колоду́ке* cizmele s-au întins pe calapod. **3.** *(потолстеть)* a se îngrăşa, a se împlini.

разда́ча, *-и f.* împărţire, distribuire.

раздва́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *раздвои́ть*

раздва́ниваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *раздвои́ться.* **2.** *pas.* de la *раздва́ивать.*

раздвига́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *раздви́нуть*

раздвига́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *раздви́нуться.* **2.** a fi pliant/glisant, a se desface. **3.** *pas.* de la *раздвига́ть.*

раздви́жка, *-и f. sg.* desfacere; distanţare, îndepărtare.

раздвижн|о́й *adj.* care se poate întinde/lungi; pliant; glisant; *~ы́е две́ри* uşi glisante.

раздви́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. раздвига́ть) acuz.* a desface, a depărta, a da la o parte, a da în lături; *~ за́навес* ridica/a trage cortina.

раздви́ну|ться, *-нется vb. pf. (ipf. раздвига́ться)* **1.** a se desface, a se deschide. **2.** a se da la o parte, a se da în lături.

раздвое́ни|е, *-я n.* **1.** *sg. (действие)* desfacere în două, despicare; bifurcare, înjumătăţire. **2.** despicătură; bifurcaţie; *копы́то с ~ем* copită despicată ◇ *~ ли́чности* dedublarea personalităţii.

раздво́енность, *-и f.* **1.** dedublare. **2.** *(bot.)* dicotomie.

раздво́енн|ый 1. *p.t.p.* de la *раздвои́ть.* **2.** *adj.* despicat; bifurcat ◇ *~ое созна́ние* conştiinţă dedublată.

раздвои́ть, *-ою́, -о́ишь vb. pf. (ipf. раздва́ивать) acuz.* a împărţi în două, a despica; a bifurca.

раздвои́|ться, *-о́ится vb. pf. (ipf. раздва́иваться)* **1.** a se desface în două părţi, a se bifurca, a se ramifica. **2.** *(fig.)* a se dedubla.

раздева́лка, *-и f.* vestiar, garderobă.

раздева́льня, *-и f. v. раздева́лка*

раздева́льщик, *-а m.* garderobier.

раздева́ние, *-я n. sg.* dezbrăcare.

раздева́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разде́ть*

раздева́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разде́ться.* **2.** *pas.* de la *раздева́ть.*

разде́л, *-а m.* **1.** împărţeală, partaj, împărţire; *~ иму́щества* împărţirea averii. **2.** parte; secţiune; subdiviziune; capitol; *~ пла́на* secţiune a planului; *~ бюдже́та* titlu bugetar; *~ вы́ставки* standurile expoziţiei. **3.** hotar, răzor; hat; *~ вод* cumpăna apelor ◇ *без ~а* în întregime.

разде́лать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. разде́лывать) acuz.* a prelucra; a pregăti, a face; *~ гря́дки* a pregăti straturile; *~ шкаф под дуб* a face un dulap imitaţie de stejar ◇ *~ под опе́х* a trage o săpuneală zdravănă cuiva.

разде́ла|ться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. разде́лываться) с+ instr.* **1.** a încheia socotelile *(cu cineva),* a se achita, a se descotorosi, a scăpa *(de cineva, de ceva); ~ с долга́ми* a scăpa de datorii. **2.** *(fig.)* a se răfui (cu cineva), a învăţa (pe cineva) minte; *я с тобо́й ~юсь* lasă că mă răfuiesc eu cu tine; te învăţ eu minte.

разделе́ние, *-я n. sg.* **1.** împărţire, divizare; diviziune, separaţie; *~ голосо́в* împărţirea voturilor; *~ труда́* diviziunea muncii; *общественное ~ труда́* diviziunea socială a muncii; *~ на уча́стки* parcelare; *~ на гра́дусы* gradare. **2.** despărţire, dezbinare; scindare; *(ist.) ~ церве́й* schisma bisericii.

раздели́мый *adj.* divizibil.

разделя́тель, *-я m. (tehn.)* separator.

разделя́тельн|ый *adj.* **1.** despărţitor; de împărţire; *~ая черта́* linie despărţitoare; *~ знак* semnul împărţirii. **2.** disjunctiv; *(gram.) ~ сою́з* conjuncţie disjunctivă; *~ое сужде́ние* raţionament disjunctiv.

разделя́ть, *-елю́, -е́лишь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. дели́ть)* a împărţi, a diviza; *~ о́бласть на райо́ны* a împărţi regiunea pe raioane; *~ по́ровну* a împărţi în părţi egale; *~ де́сять на пять* a împărţi zece la cinci; *~ на фра́кции* a descompune în fracţii. **2.** *(ipf. дели́ть)* a împărţi; a împărtăşi (ceva cu cineva); *~ с кем-л. ра́дости и печа́ли* a împărţi cu cineva bucuriile şi necazurile; *~ чью-л. у́часть* a împărtăşi soarta cuiva. **3.** *(ipf. разделя́ть)* a împărtăşi; *~ чье-л. мне́ние* a fi de aceeaşi părere cu cineva. **4.** *(ipf. разделя́ть)* a despărţi, a separa.

разделя́|ться, *-елю́сь, -е́лишься vb. pf.* **1.** *(ipf. дели́ться)* a se împărţi; *~ на ра́вные ча́сти* a se împărţi în părţi egale. **2.** *(ipf. дели́ться)* a împărţi *(averea comună),* a ieşi din indiviziune. **3.** *(ipf. разделя́ться)* a se împărţi; a nu se potrivi; *мне́ния ~лись* părerile s-au împărţit.

разде́лка, *-и f. sg.* prelucrare; pregătire, aranjare; *~ гря́док* pregătirea straturilor; *(text.) ~ волокна́* prelucrarea fibrelor; *~ ры́бы* despicatul peştelui; *~ по́чвы* prelucrarea solului.

разде́лочный *adj.* de prelucrare, de pregătire.

разде́лывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разде́лать*

разде́лываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разде́латься.* **2.** *pas.* de la *разде́лывать.*

разде́льно *adv.* **1.** separat, aparte, despărţit; răzleţ; *жить ~* a trăi separat. **2.** distinct, clar, desluşit; *произноси́ть ~* a pronunţa distinct.

раздельнолепе́стный *adj.* **1.** *(bot.)* dialipetal. **2.** *~ые, -ых pl.* dialipetale.

раздельнополый *adj. (bot.)* dioic, unisexuat.

разде́льн|ый *adj.* **1.** separat, aparte; răzleţ; *~ое жи́тельство* domiciliu separat; *(agr.) ~ая убо́рка хлебо́в* recoltarea pe faze a grînelor. **2.** desluşit,

clar, distinct, rar; *~ое произноше́ние* pronunțare distinctă/ deslușită. **3.** *(jur.)* de împărțeală, de partaj; *~ акт* act de ieșire din indiviziune, act de partaj.

разделя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *раздели́ть (3, 4)*

разделя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *раздели́ться (3).* **2.** a consta din ... ; a se împărți ... ; a se compune. **3.** *pas.* de la *разделя́ть.*

разде́тый 1. *p.t.p.* de la *разде́ть.* **2.** *adj.* dezbrăcat, neîmbrăcat.

разде́ть, *-е́ну, -е́нешь vb. pf. (ipf. раздева́ть) acuz.* a dezbrăca, a despuia.

разде́ться, *-е́нусь, -е́нешься vb. pf. (ipf. раздева́ться)* a se dezbrăca, a se dezveli.

раздира́емость, *-и f. (tehn.)* coeficient de destrămare/de rupere.

раздира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** *tpf.* de la *разодра́ть.* **2.** *(fig.)* a sfîșia. **3.** *(fig.)* a dezbina.

раздира́ться, *-а́емся vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разодра́ться.* **2.** *pas.* de la *раздира́ть.*

раздира́ющий 1. *part. prez. act.* de la *раздира́ть.* **2.** *adj.* sfîșietor, înfiorător, înfiorător; *~ие сце́ны* scene zguduitoare.

раздобре́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* a se îngrășa, a se împlini.

раздо́бриться, *-рюсь, -ришься vb. pf.* a se arăta bun/darnic, a se milostivi.

раздобыва́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *раздобы́ть*

раздобы́ть, *-бу́ду, -бу́дешь vb. pf. (ipf. раздобыва́ть) acuz.* a face rost, a obține, a procura, a găsi *(cu greu)*; *~ де́нег* a face rost de bani.

раздои́ть, *-ою́, -ои́шь vb. pf. (ipf. раздо́ивать) acuz.* a obține sporirea laptelui, a obține o mulsoare mai spornică.

раздои́ться, *-ои́тся vb. pf. (ipf. раздо́иваться)* (a începe) a da lapte mai mult *(la muls)*, a-și spori laptele.

раздолби́ть, *-блю́, -би́шь vb. pf. (ipf. раздо́лбливать) acuz.* a lărgi *(dăltuind, scobind)*.

раздо́лье, *-я n. sg.* **1.** larg, întindere mare, întins; *степно́е ~* întinderea stepei. **2.** *(fig.)* libertatea *(de a face ce vrei)*; *ему́ здесь ~* aici e în largul lui.

раздо́льный *adj.* liber, volnic, slobod, nestingherit, la largul său; *~ая жизнь* viață în deplină libertate; viață fără griji.

разло́р, *-а m.* discordie, dezbinare, ceartă, dihonie, zizanie; vrajbă; *се́ять ~ы* a băga zîzanie ◇ *я́блоко ~а* mărul discordiei.

раздосо́довать, *-дую, -дуешь vb. pf. acuz.* a umple de necaz, a înciuda.

раздража́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *раздражи́ть*

раздража́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *раздражи́ться.* **2.** *pas.* de la *раздража́ть.*

раздража́ющий 1. *part. prez. act.* de la *раздража́ть.* **2.** *adj.* iritant, excitant, enervant.

раздраже́ние, *-я n.* **1.** *sg.* enervare, supărare, iritare; nervozitate; *прийти́ в ~* a se enerva. **2.** *(fiziol.)* iritație; excitare, excitație; *вы́звать ~ ко́жи* a provoca o iritație a pielii.

раздраже́нный 1. *p.t.p.* de la *раздражи́ть.* **2.** *adj.* iritat, supărat, enervat; *~ тон* ton iritat. **3.** *adj. (fiziol.)* iritat; excitat; *~ая ко́жа* piele iritată.

раздража́емость, *-и f. sg. (fiziol.)* excitabilitate, iritabilitate.

раздража́емый *adj.* excitabil, iritabil.

раздража́тель, *-я m. (fiziol.)* excitant, stimulator; *вне́шний ~* excitant extern.

раздража́тельно *adv.* pe un ton iritat/ răstit; cu enervare, cu iritare.

раздража́тельность, *-и f. sg.* irascibilitate, iritabilitate.

раздража́тельный *adj.* irascibil, iritabil; *~ челове́к* om irascibil, iute la mînie; *~ тон* ton iritat/ răstit.

раздражи́ть, *-жу́, -жи́шь vb. pf. (ipf. раздража́ть) acuz.* **1.** a supăra, a enerva, a irita, a întărîta. **2.** *(fiziol.)* a excita; a irita; *~ апте́тит* a atița pofta de mîncare.

раздражи́ться, *-жу́сь, -жи́шься vb. pf. (ipf. раздража́ться).* **1.** a se supăra, a se enerva, a se irita. **2.** *(fiziol.)* a se irita, a se inflama.

раздразни́ть, *-азню́, -а́знишь vb. pf. acuz.* **1.** a întărîta, a zădărî. **2.** a atița, a stîrni; *~ чей-л. апте́тит* a-i deschide cuiva pofta de mîncare.

раздроби́ть, *-блю́, -би́шь vb. pf. (ipf. раздробля́ть) acuz.* **1.** *(ipf.* și *дроби́ть) (измельчить)* a sfărîma, zdrobi, a fărîmița, a mărunți, a măcina; *~ ка́мень* a sfărîma o piatră; *~ кость* a zdrobi un os. **2.** *(расчленить)* a împărți; a parcela; a dezmembra. **3.** *(mat.)* a transforma, a fracționa; *~ ме́тры в сантиме́тры* a transforma metri în centimetri.

раздроби́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. раздробля́ться)* **1.** *(ipf.* și *дроби́ться) (измельчиться)* a se sfărîma, a se fărîmița. **2.** *(расчлениться)* a se dezmembra.

раздробле́ние, *-я n. sg.* **1.** sfărîmare, zdrobire; fărîmițare, măcinare, mărunțire. **2.** fărîmițare, împărțire; dezmembrare; *земли́* fărîmițarea proprietății funciare. **3.** *(mat.)* transformare, fracționare; *~ именованных чи́сел* fracționarea numerelor concrete.

раздро́бленность, *-и f. sg. v. раздроблённость*

раздроблённость, *-и f. sg.* fărîmițare; stare de fărîmițare.

раздро́бленный *adj. v. раздроблённый (2, 3)*

раздроблённый 1. *p.t.p.* de la *раздроби́ть.* **2.** *adj.* sfărîmat, zdrobit; fărîmițat. **3.** *adj. (fig.)* fărîmițat, împărțit.

раздроблять, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *раздроби́ть*

раздробля́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *раздроби́ться.* **2.** *pas.* de la *раздроблять.*

раздружи́ть, *-ужу́сь, -ужи́шься vb. pf. с + instr.* a rupe, a strica o prietenie, a se certa *(cu un prieten)*.

раздува́ние, *-я n. sg.* **1.** aținare, aprindere *(a focului)*. **2.** *(fig.)* exagerare, umflare; înflorire.

раздува́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разду́ть.* **2.** a face să fîlfîie; a flutura, a umfla.

раздува́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разду́ться.* **2.** *pas.* de la *раздува́ть.*

разду́мать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. разду́мывать)* cu *inf.* a se răzgîndi, a-și schimba părerea *sau* intenția.

разду́маться, *-аюсь, -аешься vb. pf. prepl.* a se gîndi la ceva, a cădea pe gînduri.

разду́мывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разду́мать.* **2.** a medita, a reflecta, a sta în cumpănă, a sta pe gînduri.

разду́мье, *-я n. sg.* **1.** *(размышление)* meditație, chibzuială; îngînduare; *погрузи́ться в ~* a se lăsa furat de gînduri; *в мра́чном ~и* cuprins de gînduri negre. **2.** *(колебание, сомнение)* îndoială, șovăială.

разду́тие, *-я n. sg.* umflare, balonare.

разду́тый 1. *p.t.p.* de la *разду́ть.* **2.** *adj. (fig.)* exagerat, umflat; *~ые ци́фры* cifre umflate.

разду́ть, *-ую, -уешь vb. pf. (ipf. раздува́ть) acuz.* **1.** a aținta, a umfla; *~ паруса́* a umfla pînzele; *(fig.) ~ шта́ты* a umfla schema. **5.** a stîrni, a împrăștia.

разду́ться, *-у́юсь, -у́ешься vb. pf. (ipf. раздува́ться)* a se umfla.

разева́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разину́ть*

разжа́лобить, *-блю, -бишь vb. pf. acuz.* a stîrni mila cuiva, a înduioșa.

разжа́лобиться, *-блюсь, -бишься vb. pf.* a fi cuprins de milă, a se înduioșa, a se lăsa înduioșat.

разжа́лование, *-я n. sg.* degradare; retrogradare.

разжа́лованный 1. *p.t.p.* de la *разжа́ловать.* **2.** *~ый, -ого m.* degradat, retrogradat.

разжа́ловать, *-лую, -луешь vb. pf. acuz. (inv.)* a degrada, a retrogada.

разжа́ть, *-зожму́, -зожмёшь vb. pf. (ipf. acuz. разжима́ть) acuz.* a desclești, a desface; a destinde; *~ кулаки́* a deschide pumnii; *~ пружи́ну* a destinde un arc; *~ га́йки* a slăbi piulițele.

разжа́ться, *-зожмётся vb. pf. (ipf. разжима́ться)* a se desclești, a se desface; a se destinde.

разжева́ть, *-жую́, -жуёшь vb. pf. (ipf. разжёвывать) acuz.* **1.** a mesteca bine; a rumega bine. **2.** *(fig. peior.)* a explica amănunțit, a lămuri ◇ *~ и в рот положи́ть* a da mură în gură.

разжёвывание, *-я n. sg.* mestecare; rumegare.

разжёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разжева́ть*

разжёчь, *-зожгу́, -зожжёшь vb. pf. (ipf. разжига́ть) acuz.* a aprinde, a

aţîţa, a încinge. **2.** *(fig.)* a stîrni, a dezlănţui, a aprinde; ~ *стрáсти* a dezlănţui patimile; ~ *войнý* a dezlănţui un război.

разжéчься, *-зожжётся vb. pf. (ipf. разжигáться)* a se aprinde, a se încinge, a se înteţi.

разжидúть, *-ижý, -идúшь vb. pf. (ipf. разжижáть) acuz.* a dilua, a subţia; a rări.

разжидúться, *-дúтся vb. pf. (ipf. разжижáться)* a se dilua, a se subţia, a-şi pierde tăria; a se rări.

разжижáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *разжидúть*

разжижáться, *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разжидúться.* **2.** *pas.* de la *разжижáть*

разжижéние, *-я n. sg.* diluare, rarefiere, subţiere.

разжимáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *разжáть*

разжимáться, *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разжáться.* **2.** *pas.* de la *разжимáть.*

разжимнóй *adj.* extensibil; reglabil.

разжирéть, *-éю, -éешь vb. pf.* de la *жирéть.*

разжúться, *-увýсь, -увёшься vb. pf. (ipf. разживáться) (pop.)* **1.** a se procopsi, a se căpătui, a se îmbogăţi. **2.** *instr.* a face rost, a-şi procura.

раззадóривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *раззадóрить*

раззадóриваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *раззадóриться.* **2.** *pas.* de la *раззадóривать.*

раззадóрить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. раззадóривать) acuz.* a aţîţa, a întărîta, a îndemna, a da ghes.

раззадóриться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. раззадóриваться)* a se înfierbînta, a se aprinde, a se ambiţiona.

раззвáнивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *раззвонúть*

раззвонúть, *-ню́, -нúшь vb. pf. (ipf. раззвáнивать) acuz.* sau *prepl. (pop.)* a trîmbiţa, a bate toba, a trage clopotele.

раззнакóмиться, *-млюсь, -мишься vb. pf.* с + *instr.* a rupe relaţiile cu cineva.

раззолотúть, *-лочý, -лотúшь vb. pf.* a îmbrăca în aur.

раззолóченный *adj.* aurit; cusut cu aur, poleit cu aur.

раззя́ва, *-ы f. şi m. (pop.) v. разúня*

разúну/ть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. разевáть) acuz.* a căsca; *(fig.)* *слýшать ~е рот* a asculta cu gura căscată.

разúня, *-и m. şi f.* gură-cască, căscat, căscată.

разúтельный *adj.* izbitor, frapant, bătător la ochi, vădit; *~ое схóдство* asemănare izbitoare; ~ *примéр* un exemplu grăitor.

разúть [1], *ражý, разúшь vb. ipf. acuz.* a lovi, a zdrobi, a doborî, a răpune, a strivi.

разúть [2], *-úт vb. ipf. impers. instr.* cu *от* + *gen.* a mirosi tare, a duhni, a puţi.

разлагáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *разложúть* [2]

разлагáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разложúться* [2]. **2.** *pas.* de la *разлагáть.*

разлагáющий **1.** *part. prez. act.* de la *разлагáть.* **2.** *adj.* demoralizator.

разлáд, *-а m. sg.* **1.** dezordine, neorînduială, lipsă de concordanţă. **2.** neînţelegere, dezbinare, zîzanie, discordie; *семéйный ~* neînţelegere familială; *вносúть ~* a semăna discordie, a băga zîzanii.

разлáдка, *-и f. (fiz.)* dereglare.

разлáдить, *-áжу, -áдишь vb. pf. (ipf. разлáживать) acuz.* **1.** *(tehn.)* a strica, a deranja. **2.** *(об отношениях)* a strica; ~ *дéло* a strica o treabă.

разлáдиться, *-ится vb. pf. (ipf. разлáживаться)* **1.** *(tehn.)* a se strica, a se deranja, a nu funcţiona bine. **2.** a eşua, a se duce de rîpă; *(despre relaţii)* a se strica, a se înrăutăţi.

разлáженный **1.** *p.t.p.* de la *разлáдить.* **2.** *adj.* stricat, deranjat; nepus la punct.

разлáживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разлáдить*

разлáживаться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разлáдиться.* **2.** *pas.* de la *разлáживать.*

разлáкомить, *-млю, -мишь vb. pf. acuz.* a-i deschide (cuiva) pofta.

разлáкомиться, *-млюсь, -мишься vb. pf.* a prinde gust, a prinde poftă de ... .

разлáмывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разломáть* şi de la *разломúть*

разлáмываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разломáться* şi de la *разломúться.* **2.** *pas.* de la *разлáмывать.*

разлáпистый *adj.* cu ramuri răsfirate.

разлежáться, *-жýсь, -жúшься vb. pf. (ipf. разлёживаться)* a nu-i veni să se scoale din pat; a sta tolănit, a se lăfăi în pat; a lenevi.

разлёживаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *разлежáться*

разлезáться, *-ается vb. ipf.* de la *разлéзться*

разлéзться, *-зется vb. pf. (ipf. разлезáться) (pop.)* a se destrăma, a se rupe.

разлéниваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *разленúться*

разленúться, *-енúсь, -éнишься vb. pf. (ipf. разлéниваться)* a se lenevi de tot, a deveni un leneş.

разлепúть, *-леплю́, -лéпишь vb. pf. (ipf. разлепля́ть) acuz.* a dezlipi.

разлепúться, *-лéпится vb. pf. (ipf. разлепля́ться)* a se dezlipi.

разлепля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *разлепúть*

разлепля́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разлепúться.* **2.** *pas.* de la *разлепля́ть.*

разлёт, *-а (-у) m. sg.* **1.** împrăştiere (în zbor). **2.** avînt, elan, viteză, fugă; *с ~у* din viteză, din fugă.

разлетáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разлететься.* **2.** a se răsfira; a se desface.

разлете́/ться, *-лечýсь, -лети́шься vb. pf. (ipf. разлетáться)* **1.** *(улететь в разные стороны)* a zbura în toate părţile, a se împrăştia; *пти́цы ~лись* păsările au zburat care încotro. **2.** *(разбиться на части) (fig.)* a se sparge, a se sfărîma în bucăţi; a se desface *(în părţi).* **3.** *(fig.)* a se spulbera; *наде́жды ~лись* speranţele s-au spulberat. **4.** a fugi, a alerga, a zbura repede, a-şi face vînt; *~вшись, уда́риться о что-л.* a se lovi de ceva venind în fugă. **5.** *(примчаться)* a veni în fugă, a intra ca vîntul.

разле́чься, *-ля́гусь, -ля́жешься vb. pf.* a se întinde, a se tolăni; ~ *на трáве* a se întinde pe iarbă.

разли́в, *-а m.* **1.** revărsare, inundaţie. **2.** turnare, vărsare; ~ *винá* decuvaj.

разлива́ние, *-я n. sg.* turnare, vărsare.

разлива́нный *adj. (glumeţ în expr.) ~ое мóре* a) chef monstru; beţie; chiolhan; b) *gen.* belşug de băuturi.

разлива́тельный *adj. (în expr.) ~ая лóжка* polonic.

разлива́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разли́ть*

разлива́ться, *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разли́ться.* **2.** *(fig.)* a cînta dulce, cu triluri. **3.** *(fig.)* a încînta cu vorbe. **4.** *pas.* de la *разлива́ть.*

разли́вка, *-и f. sg.* **1.** *v. разли́в (2).* **2.** *(tehn.)* turnare.

разли́вной *adj.* **1.** de turnat; *~ аппара́т* aparat de turnat. **2.** vărsat; *~ое вино́* vin vărsat.

разли́вочный *adj.* de turnat; *~ая маши́на* maşină de turnat.

разлинова́ть, *-ну́ю, -нуешь vb. pf. (ipf. разлино́вывать) acuz.* a linia.

разлино́вка, *-и f.* liniere.

разлино́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разлинова́ть*

разли́тие, *-я n. sg.* revărsare; *(med.)* *~ жёлчи* vărsarea fierii.

разли́ть, *-золью́, -зольёшь vb. pf. (ipf. разлива́ть) acuz.* **1.** a turna, a vărsa; ~ *во́ду* a vărsa apă. **2.** *(fig.)* a răspîndi, a revărsa ◇ *водо́й не разольёшь (кого́-л.)* sînt nedespărţiţi, sînt prieteni la cataramă.

разли́/ться, *-зольётся vb. pf. (ipf. разлива́ться)* **1.** a se vărsa, a se revărsa, a inunda. **2.** *(fig.)* a se răspîndi, a se revărsa.

различа́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *различи́ть*

различа́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** a se deosebi, a se distinge, a diferi. **2.** *pas.* de la *различа́ть.*

различе́ние, *-я n. sg.* deosebire, distingere.

различи́/е, *-я n.* deosebire, distincţie; diferenţă; discriminare; *существенное ~* deosebire esenţială; *~ во взгля́дах* deosebire de vederi, divergenţă de păreri ◇ *(mil.)* *зна́ки ~я* semne distinctive *(ale gradului).*

различи́тель, *-я m. (el.)* discriminator.

различи́тельный *adj.* distinctiv; *~ при́знак* semn distinctiv.

различи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. различа́ть) acuz.* **1.** a distinge, a deslui; a vedea, a observa. **2.** a deosebi, a distinge.

различно *adv.* în mod deosebit, distinct, diferit.

различ|ный *adj.* **1.** *(неодинаковый)* deosebit, diferit; distinct. **2.** *(разнообразный)* variat, divers, felurit, diferit, de tot felul; *по ~ным соображе́ниям* din diferite motive; *~ными спо́собами* în fel şi chip.

разложе́ние, *-я n. sg.* **1.** *(на составные части)* descompunere *(în părţi componente)*; dezagregare; *~ воды́* descompunerea apei; *(mat.) ~ мно́жителя* descompunerea în factori primi; *(fiz.) спектра́льное ~* descompunere spectrală. **2.** *(гниение)* putrefacţie, descompunere; *~ тру́па* descompunerea cadavrului. **3.** *(fig.)* descompunere, putrefacţie; decădere; demoralizare; dezorganizare.

разложи́вшийся, *-а́яся, -е́еся* **1.** *part. trec. act.* de la *разложи́ться*. **2.** *adj. (fig.)* demoralizat; corupt; putred.

разложи́ть [1], *-ожу́, -ожи́шь vb. pf. (ipf. раскла́дывать) acuz.* **1.** *(разместить)* a pune, a aşeza, a orîndui. **2.** a întinde; a desface; *~ скатерть* a întinde faţa de masă. **3.** *(распределить)* a repartiza, a împărţi, a distribui. **4.** a aprinde; *~ костёр* a aprinde focul.

разложи́ть [2], *-ожу́, -ожи́шь vb. pf. (ipf. разлага́ть) acuz.* **1.** a descompune; a dezagrega; *~ во́ду на кисло́род и водоро́д* a descompune apa în oxigen şi hidrogen; *(mat.) ~ на мно́жители* a descompune în factori primi. **2.** *(fig.)* a dezorganiza, a corupe, a demoraliza.

разложи́ться [1], *-ожу́сь, -ожи́шься vb. pf. (ipf. раскла́дываться)* a-şi pune/a-şi aşeza lucrurile la îndemînă.

разложи́ться [2], *-ожу́сь, -ожи́шься vb. pf. (ipf. разлага́ться)* **1.** *(на составные части)* a se descompune *(în părţile componente)*; a se dezagrega. **2.** *(гнить)* a se descompune, a putrezi, a intra în putrefacţie. **3.** *(fig.)* a se demoraliza, a decădea; a se dezorganiza.

разло́м, *-а m.* **1.** *sg.* rupere, frîngere; sfărîmare, spargere; dărîmare. **2.** ruptură; spărtură; fractură.

разлома́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. разла́мывать) acuz.* **1.** a rupe, a frînge. **2.** a sfărîma, a sparge; a dărîma.

разлома́ться, *-а́ется vb. pf. (ipf. разла́мываться)* a se fărîma, a se sparge în bucăţi; a se dărîma; a se rupe.

разломи́ть, *-омлю́, -о́мишь vb. pf. (ipf. разла́мывать) acuz.* **1.** a frînge *(în bucăţi)*, a îmbucătăţi. **2.** *impers. (pop.)* a vlăgui, a istovi, a da gata.

разломи́ться, *-о́мится vb. pf. (ipf. разла́мываться)* a se rupe în bucăţi, a se sfărîma.

разлу́к|а, *-и f. sg.* despărţire; *быть в ~е с кем-л.* a fi despărţit de cineva.

разлуча́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разлучи́ть*

разлуча́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разлучи́ться*. **2.** *pas.* de la *разлуча́ть*.

разлуче́ние, *-я n. sg.* despărţire, separare.

разлучи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. разлуча́ть) acuz.* cu *c +* instr. sau *acuz.* a despărţi, a separa; a dezbina.

разлучи́ться, *-чу́сь, -чи́шься vb. pf. (ipf. разлуча́ться)* a se despărţi.

разлюби́ть, *-люблю́, -лю́бишь vb. pf. acuz.* sau cu *inf.* a nu mai iubi, a nu-i mai fi drag; a nu mai fi pe plac.

размагни́тить, *-ичу́, -и́тишь vb. pf. (ipf. размагни́чивать) acuz.* **1.** a demagnetiza. **2.** *(fig.)* a moleşi; a demoraliza, a demobiliza.

размагни́титься, *-ичу́сь, -и́тишься vb. pf. (ipf. размагни́чиваться)* **1.** a se demagnetiza. **2.** *(fig.)* a se moleşi, a-şi pierde energia/vigoarea; a deveni delăsător; a deveni indisciplinat.

размагни́чивание, *-я n.* demagnetizare.

размагни́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *размагни́тить*

размагни́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *размагни́титься*. **2.** *pas.* de la *размагни́чивать*.

разма́зать, *-ма́жу, -ма́жешь vb. pf. (ipf. разма́зывать) acuz.* **1.** a unge peste tot; a mîzgăli cu vopsea; a mînji, a murdări. **2.** *(fig.)* a se întinde *(în expunere)*, a expune pe larg, a înflori, a lungi.

разма́заться, *-ма́жется vb. pf. (ipf. разма́зываться)* a se mînji *(peste tot)*, a se întinde.

размазня́, *-и f. sg.* **1.** terci *(subţire)*, coleaşă; *гре́чневая ~* coleaşă de hrişcă. **2.** *m.* şi *f. (fig.)* papă-lapte, mămăligă.

разма́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разма́зать*

разма́зываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разма́заться*. **2.** *pas.* de la *разма́зывать*.

размалева́ть, *-лю́ю, -лю́ешь vb. pf. (ipf. размалёвывать) acuz.* a zugrăvi, a picta prost; a mîzgăli.

размалёвка, *-и f. sg.* zugrăveală proastă; mîzgălire.

размалёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *размалева́ть*

разма́лывание, *-я n.* măcinare.

разма́лывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *размоло́ть*

разма́тывание, *-я n.* derulare, depănare, desfăşurare.

разма́тыватель, *-я m. (text.)* maşină de desfăşurat/de depănat, vîrtelniţă.

разма́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *размота́ть*

разма́тываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *размота́ться*. **2.** *pas.* de la *разма́тывать*

размах, *-а (-у) m. sg.* **1.** repezire, opintire, avînt; *удра́рить с ~у* a lovi cu putere. **2.** anvergură, lărgime, deschidere *(a brateloг, a aripilor etc.)*; *(av.) ~ кры́льев* anvergura aripilor. **3.** amplitudinea oscilaţiilor unei pendule. **4.** *(fig.)* avînt; amploare; anvergură, extindere; *революцио́нный ~* avînt revoluţionar; *широ́кого ~а* de mare anvergură; de mari proporţii.

размаха́ться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (a începe)* a agita, a da *(din mîini)*; *~ рука́ми* a tot da din mîini.

разма́хивать, *-аю, -аешь vb. ipf. instr.* a da din..., a agita, a bălăbăni; *~ рука́ми* a da din mîini, a gesticula.

разма́хиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *размахну́ться*.

размахну́ть, *-ну, -нешь vb. pf. instr.* a-şi face vînt, a se opinti; *~ кнуто́м* a ridica biciul, a toti biciul.

размахну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. разма́хиваться)* a-şi face vînt, a se opinti (spre a lovi, a arunca).

разма́чивание, *-я n. s-.* înmuiere; îmbibare, macerare; umectare.

разма́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de *размочи́ть*.

разма́шисто *adv.* **1.** lăbărţat, răşchirat; *~ писа́ть* a scrie lăbărţat. **2.** cu mişcări largi.

разма́шистый *adj.* **1.** larg, întins; *~ шаг* pas întins. **2.** lăbărţat, răşchirat; *~ по́черк* scris lăbărţat; *(fig.) ~ стиль* stil neglijent/lăbărţat.

разма́шка, *-и f.* galop accelerat; trap întins, galop de şarjă.

размежева́ние, *-я n. sg.* delimitare, trasare de hotare, hotărnicire, parcelare.

размежева́ть, *-жу́ю, -жу́ешь vb pf. (ipf. размежёвывать) acuz.* **1.** a delimita, a demarca, a însemna hotarele, a parcela; *~ зе́млю* a parcela terenul. **2.** *(fig.)* a fixa, a delimita *(funcţiile, atribuţiile etc.)*.

размежева́ться, *-жу́юсь, -жу́ешься vb. pf. (ipf. размежёвываться)* **1.** a se delimita/a se însemna hotarele. **2.** *(fig.)* a-şi fixa/a-şi delimita *(funcţiile, atribuţiile)*. **3.** *(fig.)* a se separa, a se despărţi.

размежёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *размежева́ть*

размежёвываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *размежева́ться*. **2.** *pas.* de la *размежёвывать*.

размельча́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *размельчи́ть*.

размельче́ние, *-я m. sg.* fărîmiţare, pulverizare, pisare.

размельчи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. мельчи́ть şi размельча́ть) acuz.* a mărunţi, a fărîmiţa, a pisa, a măcina.

разме́н, *-а m. sg.* schimb, schimbare, preschimbare; *~ де́нег* schimb de bani; *~ фигу́р в ша́хматах* schimb de figuri la şah

разме́ниваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разменя́ться*; *(fig.) (не) ~ на ме́лочи* sau *по мелоча́м* a (nu) se irosi în lucruri mărunte. **2.** *pas.* de la *разме́нивать*.

разме́нный *adj.* de schimb, convertibil; *~ая моне́та* monedă divizionară monedă de schimb; bani mărunţi, mărunţiş.

разменя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. разме́нивать) acuz.* a schimba *(în bani mărunţi)*.

разменя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. pf. (ipf. разме́ниваться)* **1.** a face schimb de ... **2.** *(fig.)* a-şi cheltui toată energia pe lucruri mărunte, a-şi irosi forţele în zadar.

разме́р, *-а m.* **1.** *(величина)* dimensiune, mărime, întindere; volum; cuantum; *габари́тный ~* dimensiune de gabarit; *станда́ртный ~* dimensiune standardizată; *~ уча́стка* mărimea parcelei; *~ зара́ботной пла́ты* cuantumul salariului. **2.** *(мера изделия)* măsură; *~ боти́нок* măsura/numărul ghetelor. **3.** *(масштаб)* măsură, scară, grad, întindere, limite; *в широ́ких ~ах* pe scară largă; *в небольшо́м ~е* pe scară restrînsă; *в по́лном ~е* în întregime, tot; *в десятикра́тном ~е* înzecit. **4.** *(lit.)* unitate metrică, metru, picior. **3.** *(muz.)* măsură ◇ *в ~е ...* egal cu ... ; reprezentînd ... ; în sumă de ...

разме́ренно *adv.* (în mod) măsurat, ponderat; domol; în ritm lent.

разме́ренность, *-и f. sg.* caracter ritmic; *~ движе́ний* caracter ritmic al mişcărilor.

разме́ренный 1. *p.t.p.* de la *разме́рить*. **2.** *adj.* ritmic; măsurat; ponderat, potolit; lin; *~ая похо́дка* mers lin.

разме́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. размеря́ть) acuz.* a măsura; *~ по́ле на гекта́ры* a parcela pămîntul în hectare; *(fig.) ~ свои́ си́лы* a-şi măsura forţele.

размеря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *разме́рить*

размести́, *-мету́, -метёшь vb. pf. (ipf. разме́тывать) acuz.* a mătura, a curăţa.

размести́ть, *-ещу́, -сти́шь vb. pf. (ipf. размеща́ть) acuz.* **1.** a plasa, a aşeza, a pune; *(mil.) ~ по кварти́рам* a încartirui. **2.** a plasa, a distribui; *~ заём* a plasa un împrumut.

разме|сти́ть|ся, *-ещу́сь, -сти́шься vb. pf. (ipf. размеща́ться)* a se aşeza, a se plasa, a lua loc; a fi cazat.

размет|а́ть[1], *-ечу́, -е́чешь vb. pf. (ipf. разме́тывать) acuz.* **1.** *(раскидать)* a împrăştia, a risipi. **2.** *(руки, ноги, волосы)* a întinde, a desface.

размета́ть[2], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *размести́*

размета́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf.* **1.** a se zvîrcoli. **2.** a se tolăni, a se întinde *(culcîndu-se)*.

разме́тить, *-мечу́, -ме́тишь vb. pf. (ipf. размеча́ть) acuz.* a însemna, a marca.

разме́тка, *-и f.* **1.** *sg.* marcare, însemnare. **2.** *(tehn.)* trasare, trasaj.

разме́тчик, *-а m.* marcator; trasator; *~ ваго́нов* marcator de vagoane; *~-весовщи́к* cantaragiu.

разме́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *размета́ть*

размечта́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf.* a se lăsa pradă visurilor, a-şi face visuri.

размеша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. разме́шивать) acuz.* a amesteca; a dizolva; a dilua.

разме́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *размеша́ть*

размеща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *размести́ть*

размеща́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *размести́ться*. **2.** *pas.* de la *размеща́ть*.

размеще́ние, *-я n. sg.* **1.** aşezare, instalare, amplasare; *(mil.) ~ по кварти́рам* încartiruire; *(mil.) ~ войск* dislocarea trupelor; *~ раке́тных установо́к* amplasarea instalaţiilor de rachete. **2.** repartizare, repartiţie; *~ зака́зов* repartizarea/plasarea comenzilor; *~ населе́ния* repartizarea teritorială a populaţiei; *~ промы́шленности* repartizarea industriei *(teritorială, geografică)*. **3.** plasare; *~ госуда́рственного за́йма* plasarea împrumutului de stat; *(ec. pol.) ~ капита́лов* plasarea capitalurilor.

размина́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *размя́ть*(2)

размина́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *размя́ться*. **2.** *pas.* de la *разминать*.

разминирование, *-я n. sg.* curăţare de mine, deplantare de mine, deminare.

разминирова́ть, *-рую, -руешь vb. pf. acuz.* a curăţa de mine.

разми́нка, *-и f.* dezmorţire; *(sport)* înviorare, încălzire.

разминýться, *-нýсь, -нёшься vb. pf. (pop.)* a nu se întîlni *(venind unul în întîmpinarea altuia)*.

размножа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *размно́жить*

размножа́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *размно́житься*. **2.** *(biol.)* a se înmulţi.

размноже́ние, *-я n. sg.* **1.** înmulţire, multiplicare. **2.** *(biol.)* înmulţire, reproducere; *~ деле́нием* sciziparitate, înmulţire prin diviziune directă; *беспо́лое ~* înmulţire asexuată; *вегетати́вное ~* înmulţire pe cale vegetativă; *~ отво́дками* înmulţire prin marcotaj; *~ черенка́ми* înmulţire prin butăşire, înmulţire prin butaşi.

размно́жить, *-жу, -жишь vb. pf. (ipf. размножа́ть) acuz.* **1.** a înmulţi, a multiplica; a reproduce; *~ на пи́шущей маши́нке* a multiplica la maşina de scris. **2.** a creşte, a părăsi, a cultiva.

размно́житься, *-ится vb. pf. (ipf. размножа́ться)* **1.** a se înmulţi, a se multiplica. **2.** a se înmulţi, a se plodi, a se prăsi, a se reproduce, a creşte.

размозжи́ть, *-жу́, -жи́шь vb. pf. acuz.* a sparge, a zdrobi.

размока́ть, *-а́ет vb. ipf.* de la *размо́кнуть*

размо́кнуть, *-нет vb. pf. (ipf. размока́ть)* a se înmuia bine, a se umfla *(îmbibîndu-se cu apă)*.

размо́л, *-а m. sg.* măcinare, măciniş; *му́ка кру́пного ~а* făină măcinată mare; *мука́ ме́лкого ~а* făină fin măcinată.

размо́лвка, *-и f.* discordie, neînţelegere, disensiune; ceartă, zîzanie.

размоло́ть, *-мелю́, -ме́лешь vb. pf. (ipf. разма́лывать) acuz.* a măcina, a pisa mărunt.

размора́живание, *-я n.* dezgheţare, decongelare.

размота́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. разма́тывать) acuz.* a desfăşura, a desface, a depăna *(de pe ceva)*.

размота́ться, *-а́ется vb. pf. (ipf. разма́тываться)* a se desfăşura, a se desface; a se debobina; a se descurca.

размо́тка, *-и f. sg.* **1.** desfăşurare, depănare; debobinare. **2.** ghemul de pe care se depănă.

размочи́ть, *-очу́, -о́чишь vb. pf. (ipf. разма́чивать) acuz.* a muia, a uda.

размусо́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *размусо́лить*.

размусо́лить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. размусо́ливать) acuz.* **1.** a îmbăla, a umple de bale. **2.** *(fig.)* a lungi vorba, a întinde pelteaua.

размы́в, *-а m.* **1.** *sg.* spălare, roadere, eroziune; *(geol.) ~ поро́ды* eroziune. **2.** mîncătură *(de apă)*, ogaş.

размыва́ние, *-я n. sg.* spălare, roadere, eroziune; *~ берего́в* roaderea malurilor.

размыва́ть, *-аем vb. ipf.* de la *размы́ть*

размыва́ться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *размы́ться*. **2.** *pas.* de la *размыва́ть*.

размыка́ние, *-я n. sg. (el.)* întrerupere, deconectare, disjoncţiune; *~ то́ка* întreruperea curentului ◇ *(mil.) ~ ряло́в* desfacerea rîndurilor.

размыка́тель, *-я m.* întrerupător, ruptor, disjunctor.

размы́кать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. размыка́ть) acuz. (folc.)* a potoli, a alina; a uita; *~ го́ре* a mai uita de necazuri, a uita durerea.

размыка́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *разомкну́ть*

размы́каться, *-ается vb. pf. (ipf. размыка́ться) (folc.)* a se risipi, a se potoli, a se alina.

размыка́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разомкну́ться*. **2.** *pas.* de la *размыка́ть*.

размыкивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *размыкать*.

размыкиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *размыкаться*. **2.** *pas.* de la *размыкивать*.

размы́слить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. размышля́ть) prepl.* a se gîndi, a chibzui, a medita, a cugeta; a reflecta.

размы́тый 1. *p.t.p.* de la *размы́ть*. **2.** *adj.* mîncat de apă, desfundat.

размы́ть, *-мо́ю, -мо́ешь vb. pf. (ipf. размыва́ть) acuz.* a spăla, a roade, a mînca, a surpa *(despre apă)*.

размы́ться, *-мо́ется vb. pf. (ipf. размыва́ться)* a se surpa, a se roade *(de apă)*.

размы́чка, *-и f. (tehn.)* debreiere, decuplare.

размышле́ни|е, *-я n.* **1.** *sg.* cugetare, meditare, chibzuire, chibzuială, chibzuinţă. **2.** gînd, reflecţie, meditaţie; *по́сле до́лгих ~й* după o îndelungată chibzuinţă.

размышля́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *размы́слить.*

размягча́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *размягчи́ть*

размягча́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *размягчи́ться.* **2.** *pas.* de la *размягча́ть.*

размягче́ние, *-я n. sg.* înmuiere; *(med.) ~ костéй* decalcifiere; *(med.) ~ мóзга* ramolisment cerebral.

размягчи́ть, *-чý, -чúшь vb. pf. (ipf. размягча́ть) acuz.* **1.** a muia, a înmuia. **2.** *(fig.)* a înmuia, a înduioşa, a îndupleca; *~чьё-л. сéрдце* a înmuia inima cuiva, a îndupleca pe cineva.

размягчи́ться, *-чýсь, -чúшься vb. pf. (ipf. размягча́ться)* **1.** a se muia, a se face moale. **2.** *(fig.)* a se înmuia, a se înduioşa.

размыка́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *размы́кнуть*

размы́кнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. мы́кнуть şi размыка́ть)* **1.** a se înmuia, a se muia. **2.** *(fig. iron.)* a se moleşi, a se muia.

размя́ть, *-зомну́, -зомнёшь vb. pf. acuz.* **1.** *pf.* de la *мять (1).* **2.** *(ipf. разминáть) (fig.)* a dezmorţi *(prin mişcare).*

размя́ться, *-зомну́сь, -зомнёшься vb. pf. (ipf. разминáться)* **1.** a se înmuia. **2.** *(fig.)* a se dezmorţi.

разнаря́дка, *-и f. (adm.)* dispoziţie de livrare; situaţie de repartiţie, tabelă de repartiţie.

разна́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разноси́ть*[1]

разна́шиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разноси́ться*[1]. **2.** *pas.* de la *разна́шивать.*

разне́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разне́жить*

разне́живаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разне́житься.* **2.** *pas.* de la *разне́живать.*

разне́жить, *-жу, -жишь vb. pf. (ipf. разне́живать)* **1.** a înduioşa. **2.** a alinta, a răsfăţa.

разне́житься, *-жусь, -жишься vb. pf. (ipf. разне́живаться)* **1.** a se înduioşa *(peste măsură).* **2.** a se alinta, a se răsfăţa, a lenevi; *~ в постéли* a lenevi, a se lăfăi în pat.

разне́жничаться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a fi prea tandru, a se drăgosti din cale afară, a se giugiuli.

разнéрвничаться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a se enerva.

разнести́, *-сý, -сёшь vb. pf. (ipf. разноси́ть) acuz.* **1.** a duce, *(în diferite locuri)*; a împărţi, a distribui; *~ пúсьма* a distribui corespondenţa/scrisorile. **2.** *(fig.)* a răspîndi, a împrăştia, a colporta; *~ слух* a răspîndi zvonul. **3.** a înregistra, a opera, a trece în registre. **4.** *(fig.)* a distruge, a sfărîma. **5.** *(fig. pop.)* a certa, a bestelí, a face de două parale, a face praf (pe cineva). **6.** *impers. (fig.)* a se umfla.

разнести́сь, *-сётся, vb. pf. (ipf. разноси́ться)* a se răspîndi, a se împrăştia repede.

разнима́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *разня́ть*

ра́зниться, *-нюсь, -нишься vb. ipf.* a se deosebi, a se distinge, a diferi.

ра́зница, *-ы f. sg.* deosebire, diferenţă; *~ в вéсе* diferenţă de greutate; *~ в цене́* diferenţă de preţ; *~ лет* diferenţă de vîrstă; *с тóй ~ей, что ...* cu deosebirea că ... ◇ *(pop.) какáя ~?* nu-i totuna?; *(pop.) э́то бóльшая ~* asta e cu totul altceva.

ра́зно *adv.* în mod diferit, altminteri; în fel şi chip.

разнобо́й, *-я m. sg.* divergenţă, discordanţă, nepotrivire, lipsă de unitate, de armonie; *~ мне́ний* deosebire de păreri, divergenţă de opinii.

разнобра́чие, *-я n. sg. (bot.)* dichogamie, poligamie.

разновéс, *-а m. sg. col. (com.)* garnitură de greutăţi mici.

разнови́дность, *-и f.* **1.** varietate, specie, soi. **2.** variantă.

разнови́дный *adj.* variat; eteromorf.

разновремéнность, *-и f. sg.* nesimultaneitate; asincronism.

разновремéнный *adj.* petrecut la date diferite, în momente diferite.

разногла́сие, *-я n.* **1.** dezacord, divergenţă, disensiune. **2.** *(несогласованность)* contrazicere, neconcordanţă, nepotrivire; *~ в показáниях свидéтелей* contraziceri în depoziţiile martorilor.

разноголо́сица, *-ы f. sg.* **1.** disonanţă, discordanţă, lipsă de armonie *(a voci-*

lor). **2.** *(fig.)* dezacord, deosebire, divergenţă de păreri.

разноголо́сый *adj.* **1.** disonant, discordant, nearmonios, lipsit de armonie *(despre sunete).* **2.** cu voci diferite, cu glasuri diferite; *~ые пти́цы* păsări cu glasuri felurite.

ра́зное, *-ого n. sg.* punctul „diverse" *(la ordinea de zi a unei şedinţe)*

разнокали́берный *adj.* **1.** de diferite calibre. **2.** *(fig.)* neomogen, neasortat, eterogen.

разнокорнево́й *adj. (lingv.)* heteronim, supletiv; *~ые слова́* cuvinte cu radical diferit.

разнокры́лые, *-ых pl. (entom.)* heteroptere.

разнолепестко́вый *adj. (bot.)* heteropetal.

разноли́кий *adj. (în expr.) ~ая толпа́* mulţime pestriţă.

разноли́стность, *-и f.* heterofilie.

разноли́стный *adj. (bot.)* heterofil.

разнома́стный *adj.* de diferite culori, multicolor *(despre cai, despre cărţile de joc).*

разноме́стный *adj.* mobil, liber; *~ое ударе́ние* accent mobil.

разномы́слие, *-я n. sg.* nepotrivire de păreri/de idei; divergenţă, disensiune.

разномы́слящий *adj.* cu păreri deosebite.

разнообра́зие, *-я n. sg.* diversitate, felurime, varietate, variaţie; *~ впечатле́ний* varietate de impresii; *для ~я* pentru variaţie

разнообра́зить, *-áжу, -áзишь vb. ipf. acuz.* a varia, a schimba.

разнообра́зно *adv.* (în mod) variat, felurit.

разнообра́зность, *-и f. sg. v. разнообра́зие*

разнообра́зный *adj.* felurit, variat, divers, diferit.

разнооттéночность, *-и f.* diferite nuanţe; variaţii de nuanţe.

разноплемённость, *-и f. sg.* diversitate de neamuri/de triburi.

разноплемённый *adj.* de neamuri diferite, de diverse triburi.

разнолóдный *adj. (bot.)* heterocarp.

разнополый *adj.* de sex diferit.

разнорабо́чий, *-его m.* salahor.

разноречи́во *adv.* (în chip) contradictoriu.

разноречи́вость, *-и f. sg.* caracter contradictoriu, divergenţă, nepotrivire, neconcordanţă.

разноречи́вый *adj.* contradictoriu; *~ые слу́хи* zvonuri contradictorii.

разноро́дность, *-и f. sg.* eterogenitate, diversitate, varietate.

разноро́дный *adj.* eterogen, diferit, divers; variat; amestecat.

разно́с, *-а m.* **1.** *sg.* distribuire/aducere la domiciliu. **2.** *(pop.)* mustrare, dojană aspră ◇ *торго́вля в ~* comerţ ambulant.

разноси́ть[1], *-ошу́, -о́сишь vb. pf. (ipf. разна́шивать) acuz. (despre încălţăminte)* a purta, a lărgi prin purtare.

разноси́ть[2], *-ошу́, -о́сишь vb. ipf.* de la *разнести́*

разноси́ться[1], *о́сится vb. pf. (ipf. разна́шиваться) (despre* încălţăminte) a se lărgi prin purtare, a se lăsa pe picior.

разноси́ться[2] *-о́сится vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разнести́сь.* **2.** *pas.* de la *разноси́ть*[2].

разно́ска, *-и f. sg.* **1.** distribuire/ducere la domiciliu. **2.** operare, înregistrare.

разносклоня́емый *adj. (gram.)* cu declinare mixtă, heteroclit.

разно́сный *adj.* **1.** de livrare, de predare, de expediţie; *~ая кни́га* condică de predare, condică de expediţie. **2.** *(înv.)* ambulant; *~ая торго́вля* comerţ ambulant. **3.** injurios; *~ые слова́* cuvinte injurioase.

разноса́л, *-а m. (înv.)* **1.** murături; marinată. **2.** *pl.* mîncăruri alese şi variate.

разноспряга́емый *adj. (gram.)* cu conjugare mixtă.

ра́зностный *adj.* de diferenţă; diferenţial.

разносторо́нний[1] *adj. (geom.)* cu laturi neegale; *~ треуго́льник* triunghi scalen.

разносторо́нний[2] *adj.* multilateral, variat; *~яя де́ятельность* activitate multilaterală.

разносторо́нность, *-и f. sg.* multilateralitate, multiplicitate; varietate, felurime.

ра́зность, *-и f.* **1.** deosebire, nepotrivire; *~ взгля́дов* deosebire de

vederi/de concepţii; ~ *характеров* nepotrivire de caracter. **2.** diferenţă; ~ *долго́м* diferenţă de longitudine; ~ *у́ровней* diferenţă de nivel. **3.** *(mat.)* rest ◇ *ра́зные ~и* fel de fel; multe şi mărunte.

разно́счик, *-а m.* **1.** distribuitor; ~ *газе́т* vînzător de ziare. **2.** vînzător ambulant, boccegiu, marchitan.

разнотѝпность, *-и f.* diversitate de tipuri.

разнохара́ктерн|ый *adj.* variat, felurit, divers, cu caracter diferit; *~ая програ́мма* program variat.

разноцве́тный *adj.* de diferite culori, multicolor, policrom, împestriţat.

разночѝнец, *-нца m. (înv.)* intelectual din altă clasă decît cea a nobilimii *(în Rusia sec. al XIX-lea)*.

разночте́ние, *-я n. (lingv. lit.)* variantă *(a unui text)*.

разношёрстный *adj.* **1.** bălţat, tărcat. **2.** *(fig.)* amestecat, pestriţ.

разноязы́чный *adj.* de limbi diferite ◇ *~ слова́рь* dicţionar poliglot.

разнузданность, *-и f. sg.* desfrînare, destrăbălare, deşănţare.

разнузда́нн|ый 1. *p.t.p.* de la *разнузда́ть*. **2.** *adj.* desfrînat, destrăbălat, deşănţat, dezmăţat; *~ое поведе́ние* purtare destrăbălată.

разнузда́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. разну́здывать) acuz.* **1.** a scoate zăbala din gură, a scoate calului frîul. **2.** *(fig. peior.)* a da frîu liber, a dezlănţui; *~ свои́ стра́сти* a-şi dezlănţui patimile.

разнузда́ться, *-а́ется vb. pf. (ipf. разну́здываться)* **1.** a-şi scoate frîul. **2.** *(fig.)* a-şi da frîu liber.

разнузды́вать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разнузда́ть*.

разнузды́ваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разнузда́ться*. **2.** *pas.* de la *разнузды́вать*.

ра́зн|ый *adj.* **1.** *pl. (неодинаковый)* diferit, deosebit; *~ые взгля́ды* păreri diferite; *под ~ыми предло́гами* cu/sub diferite pretexte. **2.** *pf. (разнообразный)* variat, felurit, diferit. **3.** *(peior.)* de tot felul, fel de fel.

разню́хать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. разню́хивать) acuz.* **1.** a adulmeca, a mirosi. **2.** *(fig. pop.)* a mirosi, a dibui.

разню́хивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разню́хать*.

разня́ть, *-ниму́, -ни́мешь vb. pf. (ipf. разнима́ть) acuz.* **1.** *(разъединять)* a desface, a separa; *~ на ча́сти* a desface în bucăţi. **2.** *(дерущихся)* a despărţi. **3.** *(tehn.)* a demonta.

разоби́деть, *-и́жу, -и́дишь vb. pf. (ipf. разобижа́ть) acuz.* a jigni adînc, a supăra, a ofensa *(tare)*.

разоби́деться, *-и́жусь, -и́дишься vb. pf.* a se simţi adînc jignit, a se supăra, a se ofensa *(tare)*.

разобижа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *разоби́деть*.

разоблача́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *разоблачи́ть*.

разоблача́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разоблачи́ться*. **2.** *pas.* de la *разоблача́ть*.

разоблаче́ние, *-я n.* demascare, dare pe faţă, dare în vileag; dezvăluire, destăinuire.

разоблачи́тельный *adj.* de demascare, care demască, demascator.

разоблачи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. разоблача́ть) acuz.* **1.** a dezbrăca de odăjdii. **2.** *(glumeţ)* a dezbrăca. **3.** *(fig.)* a demasca, a dezvălui, a da în vileag, a da de gol, a da pe faţă.

разоблачи́ться, *-чу́сь, -чи́шься vb. pf. (ipf. разоблача́ться)* **1.** *(înv.)* a se dezbrăca de odăjdii. **2.** *(glum.)* a se dezbrăca. **3.** a se demasca.

разо́бран|ный 1. *p.t.p.* de la *разобра́ть*. **2.** *adj. (în expr.) в ~ом ви́де* demontat.

разобра́|ть, *разберу́, разберёшь vb. pf. (ipf. разбира́ть) acuz.* **1.** a demonta, a desface; a dărîma; *~ тра́ктор* a demonta tractorul; *~ сара́й* a dărîma magazia. **2.** *(взять)* a lua, a cumpăra, a epuiza prin cumpărare. **3.** *(привести в порядок)* a rîndui, a aranja, a pune ordine; a sorta. **4.** *(рассмотреть)* a analiza, a cerceta, a examina, a studia, a lămuri; *~ дéло* a) a lămuri chestiunea; b) a judeca un proces; *~ предложе́ние* a analiza o propoziţie. **5.** *(понять)* a înţelege, a sesiza; a descifra; a distinge; *~ по́черк* a descifra scrisul. **6.** *(охватить) (fig.)* a cuprinde; a fi cuprins; a fi apucat de...

разобра́ться, *-беру́сь, -берёшься vb. pf. (ipf. разбира́ться)* **1.** a-şi aranja lucrurile, a le pune în ordine. **2.** *в+ prepl. (понять)* a-şi da seama, a se lămuri, a se dumeri; *~ в вопро́се* a se lămuri asupra unei probleme.

разобща́емый *adj.* detaşabil; decupabil.

разобща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *разобщи́ть*

разобща́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *разобщи́ться*. **2.** *pas.* de la *разобща́ть*.

разобща́ющий 1. *part. act. prez.* de la *разобща́ть*. **2.** *adj. (tehn.)* detaşabil; decupabil; demontabil; deconectabil; de deconectare.

разобще́ние, *-я n. sg.* izolare, separare, despărţire.

разобщённо *adv.* izolat; răzleţ; *жить ~* a trăi izolat, răzleţ.

разобщённость, *-и f. sg.* izolare, despărţire.

разобщённый 1. *p.t.p.* de la *разобщи́ть*. **2.** *adj.* izolat, despărţit.

разобщи́ть, *-щу́, -щи́шь vb. pf. (ipf. разобща́ть) acuz.* **1.** a izola; a separa, a despărţi. **2.** *(tehn.)* a debreia, a deconecta, a decupla, a se dezlega.

разобщи́ться, *-щу́сь, -щи́шься vb. pf. (ipf. разобща́ться)* **1.** a se izola, a se separa, a se despărţi; a pierde legătura. **2.** *(tehn.)* a se debreia, a se deconecta; a se decupla, a se dezlega.

ра́зовый *adj.* de/pentru o singură dată; unic; *~ биле́т* bilet valabil o singură dată.

разогна́|ть, *разгоню́, разго́нишь vb. pf. (ipf. разгоня́ть) acuz.* **1.** a alunga, a goni, a împrăştia, a risipi. **2.** *(fig.)* a împrăştia, a spulbera, a alunga; *~ ску́ку* a alunga plictiseala. **3.** a accelera, a da viteză; a mări viteza. **4.** *(fig.)* a dizolva, a desfiinţa. **5.** *(peior.)* a o lungi, a o întinde. **6.** *(tipogr.)* a spaţia, a despărţi prin spaţii *(literele)*.

разогна́ться, *разгонюсь, разго́нишься vb. pf. (ipf. разгоня́ться)* a-şi lua avînt, a-şi lua viteză; *~ на велосипе́де* a-şi lua viteză cu bicicleta.

разогну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. разгиба́ть) acuz.* a dezdoi, a îndrepta. a desface; *~ спи́ну* a-şi îndrepta spatele; *~ кула́к* a desface pumnul.

разогну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. разгиба́ться)* a se îndrepta, a se dezdoi, a se întinde.

разогре́в, *-а m. sg. (tehn.)* încălzire.

разогрева́ние, *-я n. sg.* încălzire, înfierbîntare, reîncălzire.

разогрева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de a *разогре́ть*

разогрева́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разогре́ться*. **2.** *pas.* de la *разогрева́ть*.

разогре́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. разогрева́ть) acuz.* a încălzi, a înfierbînta, a reîncălzi; *~ мото́р* a încălzi motorul; *~ обе́д* a încălzi mîncarea.

разогре́ться, *-е́юсь, -е́ешься vb. pf. (ipf. разогрева́ться)* a se încălzi, a se înfierbînta, a se încinge.

разоде́тый 1. *p.t.p.* de la *разоде́ть*. **2.** *adj.* gătit, spilcuit, dichisit, ferchezuit.

разоде́ть, *-е́ну, -е́нешь vb. pf. acuz.* a găti, a dichisi, a împopoţona.

разоде́ться, *-е́нусь, -е́нешься vb. pf.* a se găti, a se dichisi, a se împopoţona.

разо́дранный 1. *p.t.p.* de la *разодра́ть*. **2.** *adj.* rupt.

разодра́ть, *раздеру́, раздерёшь vb. pf. (ipf. раздира́ть) acuz.* a rupe.

разодра́ться, *-здерётся vb. pf. (ipf. раздира́ться)* a se rupe, a se face numai zdrenţe, a se ferfeniţi.

разозли́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. acuz.* a supăra foc, a înfuria, a scoate din sărite.

разозли́ться, *-люсь, -ли́шься vb. pf.* a se supăra foc, a se înfuria.

разо|йти́сь, *-йду́сь, -йдёшься vb. pf. (ipf. расходи́ться)* **1.** a pleca în diferite părţi, a se împrăştia, a se răspîndi; *~ в ра́зные сто́роны* a o lua care încotro; a pleca în diferite părţi. **2.** *(рассеяться)* a se risipi; *ту́чи ~шли́сь* norii s-au risipit; s-a înseninat. **3.** a se epuiza, a se isprăvi; *всё изда́ние ~шло́сь* întreaga ediţie a fost epuizată. **4.** *(раствориться)* a se topi, a se dizolva. **5.** *(не встретиться)* a trece unul pe lîngă altul fără a se vedea; a nu se întîlni. **6.** *с+ instr.* a divorţa; *~ с жено́й* a divorţa de soţie. **7.** a se desface; *полы́ пальто́*

~*шли́сь* poalele paltonului s-au desfăcut. **8.** *с + instr.* cu *в + prepl. (не сойти́сь)* a fi în dezacord, în divergenţă, a fi de păreri deosebite; ~ *во мне́ниях* a nu se potrivi în păreri, a avea păreri deosebite. **9.** a intra în viteză, a lua avînt. **10.** *(fig.) (despre furtună, ploaie etc.)* a se dezlănţui; a se înteţi; *(despre oameni)* a prinde chef, a se dispune, a fi în vervă ◇ *(mil.)* ~*йдúсь!* rupeţi rîndurile!; *на́ши пути́* ~*шли́сь* drumurile noastre s-au despărţit; ~ *друзья́ми* a se despărţi ca prieteni.

разо́к, *-зка́ m.* odată; *ещё* ~ încă o dată; ~*-друго́й* o dată, de două ori.

ра́зом *adv.* **1.** dintr-o dată; dintr-o mişcare. **2.** deodată, spontan, simultan; în acelaşi timp; *все* ~ toţi deodată ◇ ~ *гу́сто* ~ *пу́сто* cînd mai bine, cînd mai rău; ~ *поко́нчить с чем-л.* a pune capăt la ceva dintr-o dată.

разомкну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. размыка́ть) acuz.* **1.** a întrerupe; a deconta, a deschide; *(el.)* ~ *цепь* a întrerupe circuitul; ~ *ворота́ шлю́за* a deschide porţile ecluzei. **2.** *(mil.)* ~ *ряды́* a rupe rîndurile. **3.** a desface, a deschide; ~ *ве́ки* a dezlipi pleoapele.

разомкну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. размыка́ться)* **1.** a se întrerupe, a se deschide. **2.** *(mil.)* a se rupe. **3.** *(раздвинуться, раскрыться)* a se desface, a se deschide, a se dezlipi.

разомле́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* a se moleşi, a se muia.

разопрева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *разопре́ть*

разопре́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. разопрева́ть)* **1.** a se umfla, a se muia *(prin fierbere).* **2.** *(pop.)* a se moleşi de tot *(de căldură).*

разо́р, *-а m. (reg.)* **1.** *(разорение)* ruinare; *в* ~ *разори́ть* a ruina complet, a duce la sapă de lemn. **2.** *(беспорядок)* haos, dezordine.

разора́ться, *-ру́сь, -рёшься vb. pf. (pop.)* a se porni pe ţipat, a urla, a zbiera.

разорва́ть, *-ву́, -вёшь vb. pf. (ipf. разрыва́ть) acuz.* **1.** a rupe *(în bucăţi),* a sfîşia, a face ferfeniţă. **2.** a exploda, a face explozie. **3.** *(fig.)* a rupe, a întrerupe; ~ *дипломати́ческие отноше́ния* a rupe relaţiile diplomatice; ~ *свя́зи* a rupe legăturile ◇ *(fig.)* ~ *на ча́сти (кого́-л.)* a trage în toate părţile *(de cineva),* a sfîşia în bucăţi *(pe cineva).*

разорва́|ться, *-вётся vb. pf.* **1.** a se rupe, a se zdrenţui, a se face ferfeniţă. **2.** *(ipf. разрыва́ться)* a exploda; *снаря́д* ~*лся* obuzul a explodat. **3.** *(ipf. разрыва́ться) (fig.; mai ales cu negaţie)* a dovedi, a prididi; *не* ~ *же мне* nu mă pot rupe în bucăţi, nu le pot dovedi pe toate; *хоть разорви́сь!* chiar de m-aş rupe în patru (tot nu pot dovedi)!

разоре́ние, *-я n. sg.* **1.** *(потеря состояния)* ruinare; ruină. **2.** *(опустошение)* devastare, distrugere, jefuire.

разорённый 1. *p.t.p.* de la *разори́ть.* **2.** *adj.* ruinat, scăpătat. **3.** *adj. (опустошённый)* devastat, pustiit, prădat, jefuit.

разори́тельн|ый *adj.* ruinător; distrugător, pustiitor; ~*ые тра́ты* cheltuieli ruinătoare.

разори́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. разоря́ть) acuz.* **1.** a ruina, a aduce la sapă de lemn. **2.** *(разрушить)* a distruge, a pustii, a devasta, a prăda.

разори́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. разоря́ться)* a se ruina; a fi ruinat.

разоружа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *разоружи́ть*

разоружа́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разоружи́ться.* **2.** *pas.* de la *разоружа́ть.*

разоруже́ние, *-я n. sg.* dezarmare; *частичное* ~ dezarmare parţială; *всеобщее и по́лное* ~ dezarmare generală şi totală.

разоружи́ть, *-жу́, -жи́шь vb. pf (ipf. разоружа́ть) acuz.* a dezarma.

разоружи́ться, *-жу́сь, -жи́шься vb. pf. (ipf. разоружа́ться)* a se dezarma, a-şi reduce înarmarea.

разори́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *разори́ть*

разоря́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разори́ться.* **2.** *fig. (pop.)* a se înfuria, a-şi ieşi din fire; a se întrece cu gluma. **3.** *pas.* de la *разори́ть.*

разосла́ть, *-ошлю́, -ошлёшь vb. pf. (ipf. рассыла́ть) acuz.* **1.** a expedia, a trimite *(în diferite părţi).* **2.** *(всех)* a trimite *(pe toţi).*

разоспа́ться, *-плю́сь, -пи́шься vb. pf.* a se cufunda în somn, a se pune pe dormit, a dormi dus.

разостла́ть, *расстелю́, расстеле́шь vb. pf. (ipf. расстила́ть) acuz.* a aşterne, a întinde.

разостла́|ться, *расстеле́тся vb. pf. (ipf. расстила́ться)* a se aşterne, a se întinde, a se răspîndi; *тума́н* ~*лся по земле́* ceaţa s-a aşternut pe pămînt.

разотка́ть, *-ку́, -кёшь vb. pf. acuz.* a împodobi cu ţesături.

разоткрове́нничаться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a se porni pe confidenţe, (a începe) a face destăinuiri, a mărturisi.

разохо́тить, *-о́чу, -о́тишь vb. pf. acuz.* a trezi (cuiva) dorinţa/pofta/gustul (pentru ceva).

разохо́титься, *-о́чусь, -о́тишься vb. pf.* a prinde gust, a căpăta poftă.

разочарова́ние, *-я n.* dezamăgire, decepţie, deziluzie.

разочаро́ванно *adv.* cu un aer dezamăgit, decepţionat.

разочаро́ванность, *-и f. sg.* stare de decepţie, deziluzie, dezamăgire; pesimism.

разочаро́ванный 1. *p.t.p.* de la *разочарова́ть.* **2.** *adj.* dezamăgit, decepţionat, deziluzionat.

разочарова́ть, *-рую, -руешь vb. pf. (ipf. разочаро́вывать) acuz. в + prepl.* a dezamăgi, a decepţiona, a deziluziona.

разочарова́ться, *-руюсь, -руешься vb. pf. (ipf. разочаро́вываться) в + prepl.* a fi dezamăgit/decepţionat/deziluzionat.

разочаро́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разочарова́ть*

разочаро́вываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разочарова́ться.* **2.** *pas.* de la *разочаро́вывать.*

разраба́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разрабо́тать.*

разрабо́танный 1. *p.t.p.* de la *разрабо́тать.* **2.** *adj. (tehn.)* uzat; ros.

разрабо́тать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. разраба́тывать) acuz.* **1.** a lucra, a cultiva, a perfecţiona; ~ *зе́млю под огоро́д* a lucra pămîntul pentru grădina de zarzavat; ~ *го́лос* a-şi cultiva vocea. **2.** a elabora, a prelucra, a studia, a cerceta; ~ *те́му* a studia o temă. **3.** *(min.)* a epuiza prin exploatare. **4.** *(усовершенствовать упражне́ниями)* a antrena, a exercita.

разрабо́тка, *-и f. sg.* **1.** prelucrare, lucrare; cultivare; ~ *земли́* lucrarea pămîntului. **2.** *sg.* elaborare; întocmire; studiere, cercetare; prelucrare, perfecţionare; ~ *пла́на* elaborarea / întocmirea planului; ~ *но́вых ме́тодов преподава́ния* elaborarea unor noi metode de predare. **3.** *(min.)* exploatare; *го́рная* ~ exploatare minieră; *откры́тая* ~ exploatare la suprafaţă; ~ *поро́ды* excavarea rocii; *(agr.)* ~ *ле́са* exploatarea pădurii.

разра́внивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разровня́ть*

разража́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *разрази́ться*

разрази́|ться, *-ажу́сь, -ази́шься vb. pf. (ipf. разража́ться)* **1.** a se dezlănţui; *гроза́* ~ *лась* furtuna s-a dezlănţuit. **2.** *instr. (fig.)* a izbucni; ~ *сме́хом* a izbucni în rîs.

разраста́ние, *-я n. sg.* creştere, întindere; ramificare.

разраста́ться, *-а́ется vb. ipf.* de la *разрасти́сь*

разрасти́сь, *-тётся vb. pf. (ipf. разраста́ться)* **1.** a creşte mare/rămuros/stufos. **2.** *(fig.)* a creşte, a se mări, a se întinde; a lua amploare.

разраще́ние, *-я n.* exerescenţă.

разрева́ться, *-вусь, -вёшься vb. pf.* a izbucni în plîns, a se porni pe plîns, a-l podidi plînsul.

разреди́ть, *-ежу́, -еди́шь vb. pf. (ipf. разрежа́ть) acuz.* **1.** a rări, **2.** *(fig.)* a rarefia; a dilua, a subţia; ~ *во́здух* a rarefia aerul.

разреди́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. разрежа́ться)* **1.** a se rări. **2.** a se rarefia.

разрежа́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разреди́ть*

разрежа́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разреди́ться.* **2.** *pas.* de la *разрежа́ть.*

разреже́ние, *-я n. sg.* rarefiere; rărire; vid, vacuum; ~ *во́здуха* rarefierea aerului.

разрежённость, *-и f. sg. (fiz.)* rarefiere, rărire; ~ *во́здуха* rarefierea aerului.

разрежённый 1. *p.t.p.* de la *разреди́ть*. 2. *adj.* rărit, subțiat; rarefiat.

разре́з, *-а m.* 1. *sg.* tăiere. 2. tăietură, incizie; despicătură; ~ *на руке́* o tăietură la mînă. 3. *(сечение)* secțiune, profil; *продо́льный* ~ secțiune longitudinală; *попере́чный* ~ secțiune transversală ◇ *в ~е* din punctul de vedere..., în lumina...; *в ~ с чьим-л мне́нием* contrar părerii cuiva: ~ *глаз* tăietura (forma) ochilor.

разреза́ние, *-я n. sg.* tăiere.

разре́зать, *-жу, -жешь vb. pf. (ipf. разреза́ть* și *ре́зать)* a tăia.

разреза́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разре́зать*.

разре́зка, *-и f. (tehn.)* secționare.

разрезн|о́й *adj.* 1. de tăiat. 2. cu șliț cu tăieturi.

разреклами́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. acuz.* a face o reclamă exagerată, a lăuda peste măsură.

разреша́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разреши́ть*

разреша́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* 1. de la *разреши́ться*. 2. *impers.* a fi permis, a fi îngăduit. 3. *pas.* de la *разреша́ть*.

разреше́ни|е, *-я n.* 1. îngăduință, încuviințare, permisiune, aprobare; *дать* ~ a da voie, a permite; *получи́ть* ~ a fi autorizat, a căpăta voie; ~ *на посáдку* aprobare pentru aterizare; *с ва́шего* ~*я* cu voia/cu îngăduința voastră. 2. autorizație, permis ~ *на ноше́ние ору́жия* permis de portarmă; ~ *на пра́во охо́ты* permis de vînătoare. 3. *sg.* rezolvare, soluționare, dezlegare; ~ *конфли́кта* aplanarea unui conflict; soluționarea unui litigiu. 4. *sg.* soluție; soluționare; *ве́рное* ~ *пробле́мы* soluția justă a problemei ◇~ *от бре́мени* naștere, facere.

разреши́мость, *-и f.* posibilitatea de a soluționa/de a rezolva.

разреши́мый *adj.* rezolvabil, soluționabil, de rezolvat.

разреши́тельный *adj.* de aprobare; ~ *докуме́нт* aprobare scrisă.

разреши́|ть, *-шу́, -ши́шь vb. pf. (ipf. разреша́ть) acuz.* 1. *(și cu inf.) (позво́лить, дать право)* a permite, a da voie, a îngădui; a autoriza, a aproba, a încuviința; ~*те* dați-mi voie. 2. a rezolva, a soluționa, a dezlega; ~ *вопро́с* a rezolva o problemă. 3. a aplana, a lămuri, a clarifica; a înlătura; ~ *конфли́кт* a aplana un conflict, a soluționa un litigiu.

разреши́ться, *-шу́сь, -ши́шься vb. pf. (ipf. разреша́ться)* 1. a se lămuri, a se clarifica. 2. a se rezolva, a se încheia, a se termina. 3. *instr. (pop.)* a naște, a da naștere.

разрисова́ть, *-су́ю, -су́ешь vb. pf. acuz.* 1. a împodobi cu desene, a picta. 2. *(fig.)* a zugrăvi.

разриссо́вщик, *-а m.* decorator.

разровня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. разра́внивать) acuz.* a nivela, a netezi.

разро́зненно *adv.* izolat, separat; disparat; răzleț; *де́йствовать* ~ a acționa pe cont propriu fără a păstra legătura cu ceilalți.

разро́зненность, *-и f. sg.* lipsă de unitate; neconcordanță; caracter disparat.

разро́зненн|ый 1. *p.t.p.* de la *разро́знить*. 2. *adj.* disparat, izolat; ~*ые де́йствия* acțiuni disparate. 3. *adj.* desperecheat, răzleț.

разро́знивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разро́знить*

разро́знить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. ро́знить* și *разро́знивать) acuz.* a desperechea, a descompleta.

разро́зниться, *-нится vb. pf.* a se desperechea, a se descompleta.

разру́б, *-а m.* tăietură, despicătură.

разруба́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разруби́ть*.

разруби́ть, *-блю́, -бишь vb. pf. (ipf. разруба́ть) acuz.* a despica, a sparge, a tăia în bucăți, a ciopîrți; ~ *на ча́сти* a tăia în bucăți ◇~ *го́рдиев у́зел* a tăia nordul gordian.

разру́бка, *-и f sg.* despicare, tăiere *(cu toporul)*.

разруга́ть, *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* a certa, a dojeni; a face de două parale, a critica cu asprime.

разруга́ться, *-аюсь, -аешься vb. pf. с + instr. (pop.)* a se certa, a se ocărî, a se înjura.

разрумя́нивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разрумя́нить*

разрумя́ниваться, *-ается vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *разрумя́ниться*. 2. *pas.* de la *разрумя́нивать*.

разрумя́нить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. разрумя́нивать) acuz.* 1. a farda, a sulemeni. 2. a înroși, a îmbujora, a rumeni.

разрумя́ниться, *-нится vb. pf. (ipf. разрумя́ниваться)* a se înroși, a roși, a se îmbujora, a se rumeni.

разру́ха, *-и f. sg.* ruină, dezorganizare, dezordine, decădere.

разруша́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разру́шить*

разруша́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *разру́шиться*. 2. *pas.* de la *разруша́ть*.

разруше́ние, *-я n.* 1. *sg.* distrugere, nimicire; ruinare. 2. *(повреждение)* ruină, distrugere.

разруши́тель, *-я m.* cel care distruge/nimicește; distrugător.

разруши́тельность, *-и f. sg.* caracter distructiv.

разруши́тельный *adj.* distrugător, nimicitor, distructiv.

разру́шить, *-шу, -шишь vb. pf. (ipf. разруша́ть) acuz.* 1. a distruge, a dărîma, a nimici; ~ *до основа́ния* a distruge pînă-n temelii. 2. *(fig.)* a distruge; a răsturna, a nărui, a dejuca; ~ *пла́ны* a zădărnici planurile; ~ *здоро́вье* a ruina sănătatea.

разру́ш|иться, *-ится vb. pf. (ipf. разруша́ться)* 1. a se distruge, a se dărîma, a se ruina, a se nărui; *ста́рый дом* ~ *лся* casă veche s-a năruit. 2. *(fig.)* a se nărui, a fi dejucat *(despre planuri, uneltiri etc.)*.

разры́в, *-а m.* 1. *sg.* rupere; ruptură; ~ *дипломати́ческих отноше́ний* ruperea relațiilor diplomatice; ~ *фро́нта* ruperea frontului. 2. ruptură, fisură; breșă; *найти́* ~ *про́вода* a găsi locul de ruptură a firului. 3. *(несогласованность)* decalaj, nepotrivire, discordanță; ~ *цен* decalaj între prețuri. 4. *(взрыв)* explozie, detunătură ◇ ~ *се́рдца* atac de cord; *(folc)*. ~*-трава́* iarba-fiarelor.

разрыва́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разорва́ть* și *разры́ть*.

разрыв|а́ться, *-а́ется vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *разорва́ться*. 2. *pas.* de la *разрыва́ть* ◇ *душа́* sau *се́рдце* ~*а́ется* mi se rupe inima, mă doare sufletul.

разрывно́й *adj.* exploziv, explozibil.

разрыда́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf.* a izbucni în plîns, a începe să plîngă cu hohote.

разры́ть, *-ро́ю, -ро́ешь vb. pf. (ipf. разрыва́ть) acuz.* 1. a săpa, a scormoni, a rîma. 2. *(fig.)* a răvăși, a răscoli.

разрыхле́ние, *-я n. sg.* afînare.

разрыхли́тель, *-я m.* 1. *(agr.)* scormonitor, scarificator. 2. *(text.)* destrămător.

разрыхли́тельный *adj.* 1. *(agr.)* de/pentru afînare. 2. *(text.)* de destrămare.

разрыхли́ть, *-лю, -ли́шь vb. pf. (ipf. рыхли́ть* și *разрыхля́ть) acuz.* a afîna, ~ *по́чву* a afîna pămîntul.

разрыхля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *разрыхли́ть*

разря́д[1], *-а m.* ordin, clasă, categorie; *(bot.)* ~ *расте́ний* ordin de plante; *тари́фный* ~ categorie tarifară; *пе́рвого* ~*а* de prima categorie, de prim rang.

разря́д[2], *-а m.* descărcare; ~ *ружья́* descărcarea armei; *электри́ческий* ~ descărcare electrică.

разряди́ть[1], *-яжу́, -я́дишь vb. pf. (ipf. разряжа́ть) acuz.* a găti, a dichisi, a împopoțona, a împodobi.

разряди́ть[2], *-яжу́, -я́дишь vb. pf. (ipf. разряжа́ть) acuz.* 1. a descărca. 2. *(fig.)* a destinde; ~ *атмосфе́ру* a produce o destindere.

разряди́ться[1], *-яжу́сь, -я́дишься vb. pf. (ipf. разряжа́ться)* a se găti, a se dichisi, a se împopoțona, a se împodobi.

разряди́|ться[2], *-и́тся vb. pf. (ipf. разряжа́ться)* 1. a se descărca; *ружьё* ~*лось* arma s-a descărcat. 2. a se produce o descărcare electrică. 3. *(fig.)* a se destinde.

разря́дк|а, *-и f.* 1. *(tipogr.)* spațiere; albitură; interlinii; *в* ~*у* cu spații albe, spațiat. 2. *(fig.)* destindere; ~ *междунаро́дной напряжённости* destinderea încordării internaționale.

разря́дник, *-а m.* 1. sportiv calificat *(într-o anumită clasă)*. 2. *(tehn. fiz.)* eclator; paratrăsnet.

разря́дн|ый[2], *adj. (fiz. tehn.)* de descărcare; *~ые трýбки* tuburi de descărcare.

разря́дный[2], *aj. (ist.)* de rang, de cin; *~ спúсок* lista rangurilor, tablou de ranguri.

разряжáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *разрядúть* [1,2]

разряжáться[1], *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *разрядúться*[1].

разряжáться[2], *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разрядúться*[2]. **2.** *pas.* de la *разряжáть*.

разряжéние, *-я n.* descărcare.

разубедúть, *-еждý, -едúшь vb. pf. (ipf. разубéждать) acuz.* cu *в + prepl.* a face pe cineva să-şi schimbe părerea, a deconsilia.

разубедúться, *-еждýсь, -едúшься vb. pf. (ipf. разубéждаться) в + prepl.*; a se convinge de contrariu, a-şi schimba părerea.

разубéжд|ать, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *разубедúть*

разубéжд|аться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разубедúться*. **2.** *pas.* de la *разубéждать*.

разувáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *разýть*.

разувáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** de la *разýться*. **2.** *pas.* de la *разувáть*.

разувéрение, *-я n.* **1.** încercare de a convinge de contrariu. **2.** *sg. (poetic)* decepţie, dezamăgire.

разувéрить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. разувéрять) acuz. в+prepl.* a face/ a hotărî pe cineva să-şi schimbe convingerea, a-l lămuri, a-i deschide ochii.

разувéриться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. разувéряться)* a-şi pierde credinţa, a-şi pierde încrederea, a fi decepţionat.

разувéря|ть, *-ю, -ешь vb. ipf.* de la *разувéрить*

разувéряться, *-юсь, -ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разувéриться*. **2.** *pas.* de la *разувéрять*.

разузнавáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *разузнáть*

разузнáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. разузнавáть) acuz.* sau *prepl.* a afla, a reuşi să afle, a se informa.

разукрáсить, *-áшу, -áсишь vb. pf. (ipf. разукрáшивать) acuz.* a înfrumuseţa a împodobi, a decora, a ornamenta.

разукрáситься, *-áшусь, -áсишься vb. pf. (ipf. разукрáшиваться)* a se înfrumuseţa, a se găti, a se împodobi; a fi împodobit.

разукрáшивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разукрáсить*

разукрáшиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разукрáситься*. **2.** *pas.* de la *разукрáшивать*.

разукрупнéние, *-я n.* divizare, împărţire; fărîmiţare, descentralizare.

разукрупнúть, *-ню, -нúшь vb. pf. (ipf. разукрупнять) acuz.* a diviza, a împărţi, a fărîmiţa; a descentraliza.

разукрупнúться, *-нúтся vb. pf. (ipf. разукрупня́ться)* a se diviza, a se împărţi, a se descentraliza.

разукрупня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *разукрупнúть*.

разукрупня́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разукрупнúться*. **2.** *pas.* de la *разукрупня́ть*.

рáзум, *-а m. sg.* raţiune, minte; intelect, inteligenţă; *сúла ~а* puterea raţiunii; *потеря́ть ~* a-şi pierde mintile ◇ *у кого́-л. ум за ~ зашёл* şi-a ieşit din minţi, s-a scrîntit, s-a cam năucit; *на ~ настáвить* a aduce pe calea cea bună.

разумéется *cuv. modal.* fără îndoială, firesţe, de bună seamă, desigur, se înţelege, bineînţeles; *самó собóй ~* se înţelege de la sine.

разумéни|е, *-я n. sg.* **1.** *(înv.)* discernămînt; pricepere. **2.** părere; *по моемý ~ю* după părerea mea, după cît înţeleg eu; *сдéлать что-л. по своемý ~ю* a face ceva după cum îl taie capul.

разумéть, *-éю, -éешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(înv.)* a înţelege, a pricepe, a-şi da seama, a sesiza. **2.** *под + instr.* a subînţelege.

разумéться, *-éется vb. ipf.* a se subînţelege.

разýмно *adv.* în mod raţional, rezonabil, judicios, logic.

разýмность, *-и f. sg.* deşteptăciune, înţelepciune, cumînţenie.

разýмный *adj.* **1.** cu raţiune, raţional. **2.** cu judecată, deştept, rezonabil, cuminte. **3.** înţelept, chibzuit, judicios, raţional; *~ое испóльзование* folosire raţională.

разýтый **1.** *p.t.p.* de la *разýть*. **2.** *adj.* desculţ.

разýть, *-ýю, -ýешь vb. pf. (ipf. разувáть) acuz.* a descălţa.

разýться, *-ýюсь, -ýешься vb. pf. (ipf. разувáться)* a se descălţa, a-şi scoate încălţămintea.

разухáбистый *adj. (pop.)* îndrăzneţ, prea familiar, obraznic.

разýчивание, *-я m. sg.* învăţare, studiere; exersare.

разýчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разучúть*

разýчиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разучúться*. **2.** *pas.* de la *разýчивать*.

разучúть, *-учý, -ýчишь vb. pf. (ipf. разýчивать) acuz.* **1.** a învăţa, a studia, a exersa. **2.** cu *inf.* a dezvăţa.

разучúться, *-учýсь, -ýчишься vb. pf. (ipf. разýчиваться)* cu *inf.* a se dezvăţa, a se dezobişnui, a pierde o deprindere; a nu mai şti să....

разъедáние, *-я n.* coroziune.

разъедáть, *-áем vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разъéсть*. **2.** *acuz. (fig.)* a roade, a dezbina.

разъедáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разъéсться*. **2.** *pas.* de la *разъедáть*.

разъединéние, *-я n. sg.* **1.** despărţire, separare. **2.** *(tehn.)* decuplare, întrerupere, deconectare; *~ тóка* întreruperea curentului.

разъединúтель, *-я m. (el.)* separator.

разъединúть, *-ню, -нúшь vb. pf. (ipf. разъединя́ть) acuz.* **1.** a despărţi, a separa, a izola. **2.** *(tehn.)* a decupla; a desface, a întrerupe legătura; a deconecta, a debreia.

разъединúться, *-нúсь, -нúшься vb. pf. (ipf. разъединя́ться)* a se separa, a se despărţi, a se desface.

разъединя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *разъединúть*

разъединя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разъединúться*. **2.** *pas.* de la *разъединя́ть*.

разъéзд, *-а m.* **1.** *sg.* plecare; despărţire **2.** *pl.* călătorie; *~ы по делáм* călătorii de afaceri. **3.** *(mil.)* patrulă *(călare)*. **4.** *(ferov.)* haltă de încrucişare.

разъéздить, *-зжу, -здишь vb. pf. (ipf. разъéздить) acuz.* a strica un drum *(prin trafic intens)*.

разъездн|óй *adj.* **1.** de călătorie, de drum; *~ые дéньги* cheltuieli de deplasare, de drum; *~ агéнт* comis-voiajor. **2.** *(ferov.)* de încrucişare; *~ путь* linie de încrucişare.

разъезжáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* a călători, a cutreiera, a circula *~ по свéту* a cutreiera lumea.

разъезжáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *разъéхаться*

разъéсть, *-éст vb. pf. (ipf. разъедáть) acuz.* a roade, a mînca; a arde, a ataca.

разъé|сться, *-éмся, -éшься vb. pf. (ipf. разъедáться) (pop.)* a se îngrăşa, a prinde grăsime.

разъéхаться, *-éдусь, -éдешься vb. pf. (ipf. разъезжáться)* **1.** a pleca *(în diferite direcţii)*. **2.** *(расстаться)* a se despărţi, a nu mai locui împreună. **3.** *(despre vehicule venind din direcţii opuse)* a (putea) trece unul pe lîngă altul. **4.** *с + instr. (разминуться)* a se încrucişa, a trece unul pe lîngă altul *(fără a se vedea)*. **5.** a aluneca *(in direcţii opuse)* **6.** *(fig. pop.) расползтись от ветхости)* a se rupe de tot, a se destrăma.

разъярённый **1.** *p.t.p.* de la *разъярúть*. **2.** *adj.* mînios, furios, turbat, întărîtat.

разъяри|ть, *-рю, -рúшь vb. pf. (ipf. разъяря́ть) acuz.* a mînia, a întărîta, a înfuria.

разъярúться, *-рюсь, -рúшься vb. pf. (ipf. разъяря́ться)* a se mînia, a se întărîta, a se înfuria.

разъяря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *разъярúть*

разъяря́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разъярúться*. **2.** *pas.* de la *разъяря́ть*.

разъяснéние, *-я n.* explicaţie, lămurire, limpezire, clarificare, deslusire; *дава́ть ~я* a da explicaţii/lămuriri.

разъясни́тельн|ый *adj.* explicativ, lămuritor, de lămurire; *~ая рабо́та* muncă de lămurire.

разъясни́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. разъясня́ть) acuz.* a explica, a lămuri, a limpezi, a clarifica, a desluşi.

разъясни́ться, *-ится vb. pf. impers.* a se însenina, a se lumina *(despre timp).*

разъясни́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. разъясня́ться)* a se clarifica, a se lămuri.

разъясня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *разъясни́ть*

разъясня́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разъясни́ться.* **2.** *pas.* de la *разъясня́ть.*

разыгра́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. разы́грывать) acuz.* **1.** *(исполнить)* a juca *(o piesă, un rol)*; a executa, a cînta *(o bucată muzicală).* **2.** *(изобразить, представить)* a face pe...; a imita; *~ дурака́* a face pe prostul; *~ простачка́* a face pe naivul. **3.** a juca pînă la capăt; *~ па́ртию в ша́хматы* a juca/ a termina o partidă de şah. **4.** a trage la sorţi; a împărţi *(prin tragere la sorţi)*; *~ по жре́бию* a trage la sorţi. **5.** *(одурачить)* a păcăli, a-i juca (cuiva) o festă ◇ *~ как по но́там* a juca (pe cineva) pe degete.

разыгра́|ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. разы́грываться)* **1.** a se antrena, a se înfierbînta, la joc/la cîntat. **2.** *(постепенно усилиться)* a se dezlănţui, a fi în toi; a se înteţi; *бу́ря ~лась* furtuna s-a dezlănţuit; *у него́ ~лась пода́гра* are un atac de gută; *у меня́ ~лся аппети́т* mi-a venit o poftă de mîncare nebună. **3.** *(о событиях)* a se desfăşura, a izbucni.

разы́грывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разыгра́ть*

разы́грываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разыгра́ться.* **2.** *pas.* de la *разы́грывать.*

разыска́ние, *-я n.* **1.** găsire, descoperire. **2.** *(исследование)* cercetare, studiu.

разыска́ть, *-ыщу́, -ы́щешь vb. pf. (ipf. разы́скивать) acuz.* a găsi, a afla, a descoperi.

разыска́ться, *-ыщу́сь, -ы́щешься vb. pf. (ipf. разы́скиваться)* a se găsi, a se descoperi; a fi găsit.

разы́скивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разыска́ть*

разы́скиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *разыска́ться.* **2.** *pas.* de la *разы́скивать.*

рай, *-я m. sg.* rai, paradis; *(fig.) земно́й ~* sau *~ земно́й* raiul pe pămînt.

ра́йграс, *-а m. (bot.)* raigras, zîzanie.

райисполко́м, *-а m. = райо́нный исполни́тельный комите́т* comitetul executiv raional.

райко́м, *-а m. = райо́нный комите́т* comitet raional.

райо́н, *-а m.* **1.** regiune, zonă, sector *у́гольный ~* regiune carboniferă; *промы́шленный ~* regiune industrială; *~ бо́я* zonă de luptă; *(mil.) укреплённый ~* sector fortificat; *(mil.) ~ обороны* zonă de apărare. **2.** *(adm.)* raion.

районирование, *-я n. sg. (adm.)* raionare, împărţire pe raioane.

районировать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz.* **1.** *(adm.)* a raiona, a împărţi în raioane. **2.** a repartiza, a distribui, a împărţi.

райо́нный *adj. (adm.)* raional, de raion.

ра́йск|ий *adj.* de rai, de paradis; *~ая жизнь* paradis; *(bot.) ~ое я́блочко* măr de China; *(ornit.) ~ая пти́ца* pasărea paradisului.

райсове́т, *-а m. = райо́нный сове́т* soviet/consiliu raional.

рак [1], *-а m. (zool.)* rac; *речно́й ~* rac de rîu; *морско́й ~* rac de mare, homar; *кра́сный как ~* roşu ca racul; *пя́титься как ~* a merge îndărăt ca racul ◇ *показа́ть где ~и зиму́ют* a-i veni cuiva de hac; a găsi ac de cojocul cuiva; *как ~ на мели́* la ananghie, la strîmtoare; *(prov.) когда́ ~ на горе́ сви́стнет и щу́ка запоёт* la paştele cailor; la sfîntu-aşteaptă; cînd va face spînul barbă; cînd o prinde mîţa peşte şi coada de urs o creşte.

рак [2], *-а m. (med.)* cancer; *~ желу́дка* cancer la stomac.

рак [3], *-а m. (astr.)* racul, cancerul; *тро́пик ~а* tropicul racului.

ра́ка, *-и f. (bis.)* raclă.

ра́кель, *-я m. (tipogr.)* racletă.

раке́та [1], *-ы f.* rachetă; *сигна́льная ~* rachetă de semnalizare; *косми́ческая ~* rachetă cosmică; *~ бли́жнего де́йствия* rachetă cu rază mică de acţiune; *~ да́льнего де́йствия* rachetă cu rază mare de acţiune; *баллисти́ческая ~* rachetă balistică; *метеорологи́ческая ~* rachetă meteorologică; *многоступе́нчатая ~* rachetă cu mai multe trepte; *одноступе́нчатая ~* rachetă cu o singură treaptă; *орбита́льная ~* rachetă orbitală; *я́дерная ~* rachetă nucleară.

раке́та [2], *-ы f. (sport) v. раке́тка*

раке́тка, *-и f. (sport)* rachetă.

раке́тница, *-ы f.* lansator de rachete.

раке́тный [1] *adj.* **1.** cu/prin rachete. **2.** *(tehn.)* cu reacţie; *~ снаря́д* proiectil-rachetă; *~ дви́гатель* motor cu reacţie.

раке́тный [2] *adj. (sport)* de rachetă de tenis.

ракетодро́м, *-а (av. mil.)* racheto-drom.

ракетоно́сный *adj. (mil.)* purtător de rachetă.

ракетоплан, *-а m. (av.)* avion cu reacţie.

ракетострое́ние, *-я n. (av. mil.)* construcţia de rachete.

раке́тчик, *-а m.* aruncător de rachete.

рако́вина, *-ы f.* răchită, salcie.

рако́вник, *-а m. (bot.)* **1.** *(заросль)* tufiş de răchită, tufiş de sălcii, răchitiş. **2.** *(bot.)* drob.

ракку́рс, *-а m.* racursi (în pictură); *в ~е* în racursi, în perspectivă.

раклю́ст, *-а m. (text.)* muncitor la raclu.

ра́кля, *-и f. (text.)* raclu.

ра́ковина, *-ы f.* **1.** scoică, cochilie. **2.** *(водопроводная)* chiuvetă; *ку́хонная ~* chiuvetă de bucătărie. **3.** sulfură, gol (într-un metal turnat) ◇ *(anat.) у́шная ~* pavilionul urechii.

ра́ковый [1] *adj.* de rac.

ра́ков|ый [2] *adj. (med.)* canceros; *~ая о́пухоль* tumoare canceroasă.

ракообра́зные, *-ых pl.; sg. -ое, -ого n. (zool.)* crustacee.

ра́ло, *-а n.* plug primitiv cu grindei.

ра́м|а, *-ы f.* **1.** ramă, cadru; *~ы для карти́н* rame pentru tablouri; *о́конная ~* cercevea; *вста́вить в ~у* a pune în ramă, a înrăma. **2.** *(tehn.)* schelet, carcasă, armătură, osatură, cadru, ramă; *~ автомоби́ля* şasiul automobilului; *лесопи́льная ~* gater; *двойны́е ~ы* geamuri duble.

ра́м|ка, *-и f.* **1.** ramă mică. **2.** chenar; bordură; cadru; *тра́урная ~* chenar de doliu. **3.** *(fig.)* limită, cadru; *вы́йти из ~ок те́мы* a ieşi din subiect; *в ~ках зако́на* în cadrul legii; *держа́ть себя́ в ~ах (прили́чия)* a rămîne în limitele bunei-cuviinţe.

ра́мочн|ый *adj.* de ramă; cu cadru; *~ое произво́дство* industrie de ramă; *(rad.) ~ая анте́нна* antenă cadru.

ра́мпа, *-ы f. (tehn.)* rampă.

ра́мщик, *-а m. (tehn.)* gaterist.

ра́н|а, *-ы f.* rană; *смерте́льная ~* rană mortală; *пулева́я ~* rană de glonţ; *ко́лотая ~* rană de baionetă; *перевяза́ть ~ы* a pansa rănile; *разбереди́ть серде́чные ~ы* a răscoli amintiri neplăcute; a zgîndări o rană.

ранг, *-а m.* rang, grad, treaptă, clasă, categorie; *(mar.) капита́н пе́рвого ~а* căpitan de rangul întîi.

ра́нговый *adj.* de rang, de grad.

рангоу́т, *-а m. (mar.)* arboradă.

ранев|о́й *adj.* de rană; *~ы́е бо́ли* dureri pricinuite de răni.

ра́нее *adv. (înv.) v. ра́ньше.*

ране́ние, *-я n.* **1.** *sg.* rănire. **2.** rană.

ра́нен|ый *adj.* **1.** rănit; *~ бое́ц* luptător/soldat rănit. **2.** *~ый, -ого m.* rănit; *перево́зка ~ых* transportul răniţilor; *транспорта́бельный ~* rănit transportabil.

ране́т, *-а m.* renet *(soi de mere).*

ра́нец, *-нца m.* ghiozdan, raniţă; *~ для книг* ghiozdan pentru cărţi; *похо́дный ~* raniţă de campanie.

ранжи́р, *-а m. (în expr.) по ~у* a) după înălţime; b) *(fig.)* după rang.

ранимый *adj.* gingaş, prea susceptibil.

ра́нить, *-ню, -нишь vb. pf. şi ipf. acuz.* a răni.

раннеспе́лость, *-и f. (biol.)* precocitate.

раннеспе́лый *adj. (biol.)* precoce, timpuriu.

ра́нн|ий *adj.* **1.** timpuriu, prematur; precoce; *~яя весна́* primăvară timpurie; *~ей весно́й* la începutul primăverii;

~ие сортá я́блок mere de vară, mere văratice; *~ие цветы́* flori timpurii; *~ие о́вощи* trufandale (legume); *~яя мо́лодость* prima tinerețe; *~яя ста́рость* bătrînețe prematură; *~ее де́тство* fragedă copilărie; *~яя смерть* moarte prematură; *~ее разви́тие* dezvoltare precoce. **2.** de dimineață, matinal; *~им у́тром* dis-de-dimineață; *~ час* oră matinală; *(fig.) ~яя пти́чка* om deprins să se scoale devreme. **3.** din prima perioadă *(de activitate, de creație etc.)*; de debut; *(ist.) ~ феодали́зм* prima perioadă de dezvoltare a feudalismului ◇ *из молоды́х, да ~* tînăr, dar la rele se pricepe.

ра́но *adv.* **1.** devreme, de timpuriu; *~ у́тром* dis-de-dimineață; *~ ве́чером* spre seară, de cu seară; *~ о́сенью* la începutul toamnei, spre toamnă; *встава́ть ~* a se scula devreme. **2.** înainte vreme, de timpuriu, devreme; *весна́ наступи́ла ~* primăvara a venit devreme; *сли́шком ~* prea devreme. **4.** *pred. impers.* e devreme; *ещё ~ обе́дать* e încă devreme pentru masă ◇ *~ и́ли по́здно* mai devreme sau mai tîrziu; *(pop.) ра́ным-~* dis-de-dimineață, cu noaptea în cap; *(prov.) ~ пта́шечка запе́ла, как бы ко́шечка не съе́ла* nu te bucura prea devreme; florile de primăvară pier cele dintîi; *(prov.) кто ~ встаёт, тот далеко́ у́йдет* cine se scoală de dimineață, departe ajunge.

рант, *-а m.* cant, ramă; *обу́вь на ~у* încălțăminte cu ramă.

рантово́й *adj.* cu cant, cu ramă; *~ боти́нок* gheată cu ramă.

рантье́ *m. indecl.* rentier.

рань, *-и f. sg.* dimineață; *в э́такую ~ подня́лся!* s-a sculat cu noaptea în cap!

ра́ньше *adv.* **1.** *(comp. de la adv. ра́но)* înainte, mai înainte, mai devreme; *он встал ~ всех* el s-a sculat înaintea tuturor. **2.** mai înainte, mai devreme, înainte de ...; *~ сро́ка* înainte de termen; *как мо́жно ~* cît se poate mai devreme; *не ~ ме́сяца* abia peste o lună; cel puțin o lună; *не верну́сь ~ ве́чера* mă întorc abia deseară. **3.** mai întîi; *за что взя́ться ~?* de ce să mă apuc mai întîi? **4.** odinioară, pe vremuri, mai demult.

рапидка́мера, *-ы f. (foto)* aparat de filmare rapidă.

рапидсъёмка, *-и f. (foto)* filmare rapidă.

рапи́ра, *-ы f.* spadă, floretă.

ра́порт, *-а m.* raport; dare de seamă.

рапортова́ть, *-тýю, -тýешь vb. pf.* și *ipf. dat.* cu *prepl.* a raporta, a prezenta un raport.

рапс, *-а m. (bot.)* rapiță.

рапсо́д, *-а m. (ist.)* rapsod.

рапсо́дия, *-и f. (muz.)* rapsodie.

рапу́нцель, *-я m. (bot.)* clopoțel, salată-de-cîmp.

рарите́т, *-а m.* raritate, lucru rar.

ра́са, *-ы f.* rasă.

раси́зм, *-а m. sg.* rasism.

раси́ст, *-а m.* rasist, adept al rasismului.

раси́стский *adj.* rasist.

раскабали́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. раскабали́ть)* a dezrobi, a elibera din robie.

раскабали́ть, *-ля́ю, -ля́ешь vb. ipf.* de la *раскабали́ть*

раска́иваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *раска́яться*

раскалённость, *-и f. sg.* încingere, fierbințeală; incandescență.

раскалённый 1. *p.t.p.* de la *раскали́ть*. **2.** *adj.* încins, încălzit; înfierbîntat; incandescent; *~ песо́к* nisip încins; *~ добела́* încălzit/încins (pînă) la alb; *~ докраснá* încălzit/încins (pînă) la roșu.

раскали́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. раскаля́ть) acuz.* a încinge, a încălzi *(pînă la incandescență)*.

раскали́ться, *-ится vb. pf. (ipf. раскаля́ться)* a se încinge.

раска́ливаемость, *-и f. (chim. fiz.)* proprietatea de a se despica.

раска́лывание, *-я n. sg.* **1.** despicare; *~ ядра́* fragmentarea nucleului. **2.** *(fig.)* scindare.

раска́лывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расколо́ть*

раска́лываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *расколо́ться*. **2.** *pas.* de la *раска́лывать*.

раскаля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *раскали́ть*

раскаля́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *раскали́ться*. **2.** *pas.* de la *раскаля́ть*.

расканри́зничаться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a începe să facă nazuri.

раска́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *раскопа́ть*

раска́рмливание, *-я n. (zool.)* îngrășare.

раска́рмливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *раскорми́ть*.

раска́т, *-а m.* **1.** *sg.* rostogolire, desfășurare; *(tehn.)* laminare. **2.** *(гул, гром)* bubuit; *~ы гро́ма* tunet; *~ сме́ха* hohote de rîs.

раскати́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. раска́тывать) acuz.* **1.** *(развернуть)* a desfășura, a întinde. **2.** a rostogoli, a împrăștia. **3.** a călca, a netezi; *~ те́сто* a întinde aluatul.

раскати́ться, *-ается vb. pf. (ipf. раска́тываться)* **1.** a se desface, a se desfășura *(despre ceva făcut sul)*. **2.** a se întinde.

раска́тисто *adv. (in expr.) ~ смея́ться* a rîde cu hohote.

раска́тистый *adj.* răsunător, sonor, tunător; *~ смех* rîs cu hohote; *~ го́лос* voce tunătoare.

раскати́ть, *-ачý, -а́тишь vb. pf. (ipf. раска́тывать) acuz.* a imprima viteză *(rostogolind)*. **2.** a rostogoli; a împrăștia.

раскати́ться, *-ачýсь, -а́тишься vb. pf. (ipf. раска́тываться)* **1.** a se rostogoli, a se da de-a dura în toate părțile, a se împrăștia, a se risipi.

раска́тка, *-и f.* **1.** *sg.* rostogolire. **2.** *sg. (tehn.)* vălțuire, netezire prin laminare. **3.** sul; suciter; *(tehn.)* vergea vălțuitcare.

раска́тывание, *-я n. (text.)* desfășurare; derulare.

раска́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** de la *раскати́ть* și *раскати́ть*. **2.** a se plimba mult *(cu un vehicul)*.

раска́тываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *раскати́ться* și de la *раскати́ться*. **2.** *pas.* de la *раска́тывать*.

раскача́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. раска́чивать) acuz.* **1.** *(застави́ть кача́ться)* a face vînt, legănînd. **2.** *(расша́тать)* a clătina, a face să se clatine, a scutura. **3.** *(fig. pop.)* a îndemna la treabă; a mișca, a îmboldi, a urni din loc.

раскача́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. раска́чиваться)* **1.** (a începe) a se legăna tare; a oscila. **2.** (a începe) a se legăna tare, a se clătina, a se scutura. **3.** *(fig. pop.)* a se apuca, a se hotărî (să facă ceva); a se urni.

раска́чивание, *-я n.* legănare; oscilare, balansare; clătinare.

раска́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *раскача́ть*

раска́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *раскача́ться*. **2.** *(pop.)* a se legăna (în mers), a se bălăbăni. **3.** *pas.* de la *раска́чивать*.

раска́чка, *-и f. sg. (pop.)* legănare; clătinare.

раска́шляться, *-яюсь, -яешься vb. pf. (ipf. раска́шливаться)* a avea un acces de tuse.

раска́яние, *-я n. sg.* căință, părere de rău.

раска́яться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. раска́иваться) в + prepl.* a se căi; a regreta, a-i părea rău, a avea remușcări.

расквартирова́ние, *-я n. sg.* încartiruire, cantonare, cazare; cantonament.

расквартирова́ть, *-рýю, -рýешь vb. (ipf. расквартиро́вывать) acuz.* a încartirui, a caza, a cantona.

расквартиро́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расквартирова́ть*

раскваси́ть, *-ашу, -а́сишь vb. pf. (ipf. расква́шивать) acuz.* sau *dat.* cu *acuz. (pop.)* a umple de sînge; a zdrobi; a rupe.

расква́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *раскваси́ть*

раскви́таться, *-аюсь, -аешься vb. pf. c + instr.* **1.** a se achita, a lichida socotelile cu cineva. **2.** *(отомсти́ть)* a se răfui, a se răzbuna, a plăti (cuiva) o poliță.

раскида́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. раки́дывать) acuz.* a împrăștia, a risipi, a arunca în toate părțile.

раскида́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. раки́дываться)* a se întinde, a se lăbărța *(în mod dezordonat)*.

раски́дистый *adj.* răsmuros, stufos, pletos *(despre arbori)*.

раскидн|о́й *adj.* care se desface, pliant ◇ *(înv.)* *~ая каре́та* landou.

раски́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *раскида́ть* şi de la *раски́нуть.*

раски́дываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *раски́нуться.* **2.** *pas.* de la *раски́дывать.*

раски́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. раски́дывать) acuz.* **1.** a întinde în lături, a desface, a răşchira. **2.** a desfăşura, a întinde *(pe o suprafaţă mare).* **3.** a întinde, a aşeza; *~ ла́герь* a aşeza o tabără; *~ шатёр* a întinde un cort ◇ *~ умо́м* sau *мозга́ми* a chibzui bine.

раски́нуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. раски́дываться)* **1.** a se întinde, a selungi; a se tolăni. **2.** *(распростереться)* a se întinde; a ocupa, a acoperi (un spaţiu mare).

раскиса́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *раски́снуть*

раскисле́ние, *-я n. (chim.)* dezoxidare; reducere.

раскисли́тель, *-я m. (chim.)* dezoxidant; reducător.

раски́снуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. раскиса́ть)* **1.** a se acri, a se dospi tare. **2.** *(fig.)* a se moleşi.

раскла́д, *-а m.* aşezare; mod de aşezare; combinaţie.

раскла́дк|а, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* repartiţie; aşezare, punere. **2.** *(развёрстка)* repartizare; împărţire; *де́лать ~у* a fixa o cotă-parte, a fixa partea aferentă a fiecăruia.

раскладн|о́й *adj.* pliant, demontabil, care se desface; *~ая крова́ть* pat pliant.

раскладу́шка, *-и f.* pat de campanie, pat pliant.

раскла́дчик, *-а m. (text.)* dispozitiv de aşezare; depunător.

раскла́дочник, *-а m. (text.)* distribuitor.

раскла́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разложи́ть*[1]

раскла́дываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *разложи́ться*[1]

раскла́ниваться, *-аюсь, -аешься vb.* de la *раскла́няться*

раскла́няться, *-яюсь, -яешься vb. pf. (ipf. раскла́ниваться)* *с + instr.* **1.** a se saluta; *вёжливо ~* a se saluta politicos. **2.** a-şi lua rămas bun.

раскле́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *раскле́ить*

раскле́иваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *раскле́иться.* **2.** *pas.* de la *раскле́ивать.*

раскле́ить, *-е́ю, -е́ишь vb. pf. (ipf. раскле́ивать) acuz.* **1.** *(отклеить)* a dezlipi, a desface. **2.** a lipi *(în mai multe locuri)*; *~ объявле́ния* a lipi anunţuri peste tot, a afişa.

раскле́иться, *-е́юсь, -е́ишься vb. pf. (ipf. раскле́иваться)* **1.** a se dezlipi, a se desface, a se descleia. **2.** *(fig.)* a eşua; a nu se mai face. **3.** *(fig.)* a se şubrezi, a se hodorogi.

раскле́йка, *-и f. sg.* lipit, lipire; *~ афи́ш* lipitul afişelor.

раскле́йщик, *-а m.* lipitor.

раскле́пать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. раскле́пывать) acuz.* **1.** a deznitui, a tăia niturile. **2.** a bate, a turti, a lăţi floarea unui nit.

раскле́пка, *-и f. sg.* deznituire, scoaterea niturilor.

раскле́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *раскле́пать*

расковáть, *-кую, -куёшь vb. pf. (ipf. расковáть) acuz.* **1.** a scoate potcoavele, a despotcovi. **2.** a scoate cătuşele, a descătuşa, a desfereca. **3.** *(tehn.)* a turti; a întinde, a refula prin forjare.

расковáться, *-куюсь, -куёшься vb. pf. (ipf. расковáться)* **1.** a se despotcovi, a-şi pierde potcoavele. **2.** a-şi scoate cătuşele.

расковка, *-и f. sg.* **1.** despotcovire. **2.** *(tehn.)* turtire, întindere.

расковывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расковáть*

расковываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *расковáться.* **2.** *pas.* de la *расковывать.*

расковы́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расковыря́ть*

расковыря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. расковы́ривать) acuz.* a zgîria, a zgîndări, a scobi.

раскодúрование, *-я n.* decodificare.

раскóкать, *-аю, -аешь vb. pf. acuz (pop.)* a sparge *(scăpînd din mîini).*

раскóл, *-а m. sg.* **1.** despicare; crăpare. **2.** *(fig.)* sciziune, dezbinare, vrajbă, zîzanie; *вноси́ть ~* a dezbina, a băga zîz anie. **3.** *(bis. ist.)* schismă.

расколáчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расколоти́ть*

расколдовáть, *-дýю, -дýешь vb. pf. (ipf. расколдóвывать)* a scăpa de farmece.

расколдóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расколдовáть*

раскóлка, *-и f. sg.* despicare, spargere; crăpare.

расколоти́ть, *-очý, -óтишь vb. pf. (ipf. раскалáчивать) acuz.* **1.** a întinde, a subţia *(cu ciocanul).* **2.** a desface *(ceva bătut în cuie)* **3.** a sparge.

раскололóть, *-олю́, -óлешь vb. pf. (ipf. раскáлывать) acuz.* **1.** *(ipf. şi колóть).* **2.** *(fig.)* a scinda, a învrăjbi, a dezbina.

раскололóться, *-колется vb. pf. (ipf. раскáлываться)* **1.** a se despica, a se sparge. **2.** *(fig.)* a se scinda, a se dezbina.

раскóльник, *-а m.* **1.** *(bis. ist.)* rascolnic, schismatic. **2.** *(fig.)* scizionist, fracţionist.

раскóльническ|ий *adj.* **1.** *(bis. ist.)* de rascolnic; de schismă, schismatic. **2.** *(fig.)* scizionist, fracţionist; sectar; *~ая дéятельность* activitate fracţionistă.

раскопáть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. раскáпывать) acuz.* **1.** a săpa; a răscoli; a face săpături. **2.** a dezgropa; *~ дрéвние погребéния* a dezgropa morminte antice.

раскóпк|а, *-и f.* **1.** *sg.* săpare, dezgropare. **2.** *pl.* săpături; *археологи́ческие ~и* săpături arheologice.

раскормúть, *-ормлю, -óрмишь vb. pf. (ipf. раскáрмливать) acuz.* a îngrăşa, a îndopa.

раскорчевáть, *-чýю, -чýешь vb. pf.* de la *корчевáть*

раскорчёвка, *-и f. sg.* defrişare.

раскорякá, *-и f. şi m. (pop.)* om cu picioarele crăcănate, crăcănel.

раскоря́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *раскоря́чить.*

раскоря́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *раскоря́читься.* **2.** *pas.* de la *раскоря́чивать.*

раскоря́чить, *-ру, -чишь vb. pf. (ipf. раскоря́чивать) acuz. (pop.)* a crăcăna.

раскоря́читься, *-чусь, -чишься vb. pf.* a se crăcăna.

раскóс, *-а m. (tehn.)* proptea înclinată diagonală, contrafişă.

раскóс|ый *adj.* încrucişat, aşiu, zbanghiu; *~ые глáза* ochi aşii.

раскошéливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *раскошéлиться*

раскошéлиться, *-люсь, -лишься vb. pf. (ipf. раскошéливаться)* a-şi dezlega punga, a deveni darnic.

раскрáдывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *раскрáсть*

раскрáивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *раскрóить*

раскрасáвец, *-вца m.* făt-frumos, mîndru.

раскрасáвица, *-ы f. (pop.)* frumoasă ca o zînă, mîndră.

раскрáсить, *-áшу, -áсишь vb. pf. (ipf. раскрáшивать) acuz.* a picta, a zugrăvi, a colora, a vopsi *(in diferite culori).*

раскрáска, *-и f. sg.* **1.** colorare. zugrăvire, vopsire *(în diferite culori).* **2.** *(расцветка)* culori, colorit; zugrăveală; *я́ркая ~* culori vii.

раскраснéться, *-éюсь, -éешься vb. pf.* a se îmbujora, a roşi, a se aprinde *(la obraji).*

раскрáсть, *-адý, -адёшь vb. pf. (ipf. раскрáдывать) acuz.* a fura, a prăda, a jefui *(totul, rînd pe rînd).*

раскрáшивание, *-я n. sg.* colorare; zugrăvire; vopsire.

раскрáшивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *раскрáсить*

раскрепости́ть, *-ощý, -остúшь vb. pf. (ipf. раскрепощáть) acuz.* **1.** a elibera din şerbie/ din iobăgie, a dezrobi. **2.** *(fig.)* a descătuşa, a emancipa, a dezrobi.

раскрепости́ться, *-ощýсь, -остúшься vb. pf. (ipf. раскрепощáться)* **1.** a se elibera din şerbie, a scăpa din jugul robiei. **2.** *(fig.)* a se descătuşa, a se emancipa.

раскрепощáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *раскрепости́ть*

раскрепощáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *раскрепости́ться.* **2.** *pas.* de la *раскрепощáть.*

раскрепощéние, *-я n. sg.* **1.** eliberare din şerbie/din iobăgie, dezrobire. **2.** *(fig.)* descătuşare, emancipare, dezrobire.

раскритикова́ть, *-ку́ю, -ку́ешь vb. pf. acuz.* a critica cu asprime, a supune unei critici necruţătoare.

раскрича́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf.* a trîmbiţa, a bate toba, a face mult caz de...

раскрича|ться, *-чу́сь, -чи́шься vb. pf.* **1.** (a începe) a ţipa, a zbiera, a striga; *ребёнок ~лся* copilul a început să ţipe. **2.** *на+acuz.* a se răsti, a se stropşi *(la cineva)*.

раскро́ечный *adj.* de croire, de croială; de croit.

раскрои́ть, *-ою́, -ои́шь vb. pf. (ipf. раскра́ивать) acuz.* **1.** a croi, a răscroi. **2.** *(pop.)* a sparge, a crăpa; a umple de sînge.

раскро́й, *-я m.* **1.** *(действие)* croit, răscroială. **2.** *(способ, фасон)* croit.

раскро́йка, *-и f. v. раскро́й*

раскро́йщик, *-а m. (tehn.)* **1.** croitor. **2.** sortator de lemn brut.

раскромса́ть, *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* a tăia în bucăţi, a ciopîrţi, a sfîrteca, a măcelări.

раскроши́ть, *-ошу́, -о́шишь vb. pf. (ipf. крои́ть) acuz.* a fărîmiţa, a îmbucăţăţi, a mărunţi.

раскроши́ться, *-о́шится vb. pf. (ipf. крои́ться)* a se fărîmiţa.

раскрути́ть, *-учу́, -у́тишь vb. pf. (ipf. раскру́чивать) acuz.* **1.** a dezrăsuci, a descolăci. **2.** a desface, a deşuruba; *~ га́йку* a desface o piuliţă.

раскруги|ться, *-у́тится vb. pf. (ipf. раскру́чиваться)* **1.** a se dezrăsuci, a se descolăci. **2.** a se desface, a se deşuruba. **3.** (a începe) a se învîrti repede, a intra în viteză.

раскру́тка, *-и f. (tehn.)* dezrăsucire; *(auto) ~ дви́гателя* pornirea motorului cu manivela.

раскру́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *раскрути́ть*

раскру́чиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *раскрути́ться*. **2.** *pas.* de la *раскру́чивать*

раскрыва́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *раскры́ть*

раскрыва́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *раскры́ться*. **2.** *pas.* de la *раскрыва́ть*.

раскры́тие, *-я n. sg.* **1.** deschidere; *~ парашю́та* deschiderea paraşutei. **2.** *(fig.)* descoperire, dare pe faţă, demascare ◇ *(mat.) ~ ско́бок* desfacerea/deschiderea parantezelor; *~ по́чек* dezmugurire.

раскры́ть, *-рою́, -ро́ешь vb. pf. (ipf. раскрыва́ть) acuz.* **1.** a deschide; *~ окно́* a deschide fereastra; *~ глаза́* a) a deschide ochii; b) *(fig.)* a face ochii mari; a se mira; *(fig.) ~ объя́тия* a deschide braţele. **2.** *(обнажи́ть)* a dezveli; a destăinui. **3.** *(fig.)* a descoperi, a da pe faţă; a demasca; *~ за́говор* a descoperi un complot ◇*~ ду́шу пе́ред кем-л.* a-şi deschide sufletul în faţa cuiva; *~ свои́ ка́рты* a-şi da cărţile pe faţă; *(mat.) ~ ско́бки* a deschide parantezele.

раскры́ться, *-рою́сь, -ро́ешься vb. pf. (ipf. раскрыва́ться)* **1.** a se deschide. **2.** *(скинуть одея́ло)* a se descoperi, a se dezveli. **3.** a se desface, a se deschide. **4.** *(обнару́житься)* a fi descoperit, a ieşi la iveală.

раскуда́хтаться, *-хчусь, -хчешься* (a începe) a cotcodăci, a se pune pe cotcodăcit.

раскула́чивание, *-я n. sg.* deschiaburire.

раскула́чивать *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *раскула́чить*

раскула́чить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. раскула́чивать) acuz.* a deschiaburi.

раскупа́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *раскупи́ть*

раскупи́ть, *-уплю́, -у́пишь vb. pf. (ipf. раскупа́ть) acuz.* a cumpăra *(tot)*.

раскупо́ривание, *-я n. sg. v. раску́порка*

раску́поривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *раску́порить*

раску́дориваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *раску́пориться*. **2.** *pas.* de la *раску́поривать*.

раску́порить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. раску́поривать) acuz.* a desfunda, a destupa.

раску́пориться, *-ится vb. pf. (ipf. раску́пориваться)* a se desfunda, a se destupa; a fi desfundat/destupat.

раску́порка, *-и f. sg.* desfundare, destupare.

раску́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *раскури́ть*

раску́риваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *раскури́ться*. **2.** *(pas.)* de la *раску́ривать*.

раскури́ть, *-урю́, -у́ришь vb. pf. (ipf. раску́ривать) acuz.* a trage cîteva fumuri *(pentru a aprinde mai bine ţigara, luleaua)*.

раскури́ться, *-у́рится vb. pf. (ipf. раску́риваться)* a se aprinde bine *(despre ţigară, pipă)*.

раскуси́ть, *-ушу́, -у́сишь vb. pf. (ipf. раску́сывать) acuz.* **1.** a muşca, a sparge, a rupe cu dinţii. **2.** *(fig.)* a pricepe, a înţelege, a se dumiri.

раску́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *раскуси́ть*

раску́тать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. раску́тывать) acuz.* a dezveli, a descoperi, a desfăşa.

раску́таться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. раску́тываться)* a se dezveli, a se descoperi, a se desfăşa.

раскути́ться, *-учу́сь, -у́тишься vb. pf. (ipf. раску́чиваться)* **1.** *(безудержно кутить)* a se apuca de chefuri, a o duce tot într-un chef. **2.** *(fig.) (расщедриться)* a-şi desface punga, a deveni darnic.

раску́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *раску́тать*

раску́тываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *раску́таться*. **2.** *pas.* de la *раску́тывать*.

раску́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *раскути́ться*

ра́сов|ый *adj.* rasial, de rasă; *~ая дискримина́ция* discriminare rasială.

распа́д, *-а m. sg.* **1.** descompunere, dezagregare, scindare, dezintegrare; *~ нейтро́нов* dezintegrarea neutronilor; *я́дерный ~* dezintegrarea nucleară; *радиоакти́вный ~* dezintegrare radicactivă. **2.** *(fig.)* destrămare; descompunere; dezmembrare; dizolvare. **3.** *(fig.)* decădere; dezorganizare; ruină.

распада́ться, *-а́ется vb. ipf.* de la *распа́сться*

распаде́ние, *-я n. sg. v. распа́д (1); ~ моле́кулы* dezagregarea moleculei.

распа́док, *-дка m. (reg.)* defileu.

распа́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *распая́ть*

распа́иваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *распая́ться*. **2.** *pas.* de la *распа́ивать*.

распакова́ть, *-ку́ю, -ку́ешь vb. pf. (ipf. распако́вывать) acuz.* a despacheta.

распакова́ться, *-ку́юсь, -ку́ешься vb. pf. (ipf. распако́вываться)* **1.** a-şi despacheta lucrurile. **2.** a se desface.

распако́вка, *-и f. sg.* despachetare.

распако́вывание, *-я n. sg. v. распако́вка.*

распако́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *распакова́ть*

распако́вываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *распакова́ться*. **2.** *pas.* de la *распако́вывать*.

распако́вщик, *-а m. (tehn.)* muncitor care desface baloturi.

распали́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. распаля́ть) acuz.* **1.** *(pop.)* a încinge, a înfierbînta. **2.** *(fig.)* a înfierbînta, a aprinde, a scoate din sărite.

распали́ться, *-лю́сь, -ли́шься vb. pf. (ipf. распаля́ться)* **1.** *(pop.)* a se încinge, a se înfierbînta. **2.** *(fig.)* a se aprinde, a se înfierbînta, a-şi pierde cumpătul.

распаля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *распали́ть*

распаля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *распали́ться*. **2.** *pas.* de la *распаля́ть*.

распа́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *распа́рить*

распа́ри|ваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *распа́риться*.

распа́ри|ть, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. распа́ривать) acuz.* **1.** a muia, a înmuia; a trata cu aburi/cu apă fierbinte. **2.** a transpira, a năduşi, a asuda; *его́ ~ло зно́ем* a transpirat de căldură.

распа́риться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. распа́риваться)* **1.** a se muia, a se înmuia *(din cauza apei fierbinţi, a aburului)*. **2.** a transpira, a năduşi, a asuda.

распа́рка, *-и f.* tratare cu aburi *sau* cu apă fierbinte.

распа́рывание, *-я n.* **1.** spintecare. **2.** *(text.)* descusere, destrămare.

распа́рывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *распоро́ть*

распа́рываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *распоро́ться*. **2.** *pas.* de la *распа́рывать*.

распа́сться, *-адётся vb. pf. (ipf. распада́ться)* **1.** a se dezagrega, a se descompune. **2.** *(fig.)* a se destrăma, a

se descompune; a se dezmembra; a se desface, a se dizolva. **3.** *(fig.)* a decădea, a se dezorganiza.

распаха́ть, *-пашу́, -пашешь vb. pf. (ipf. распа́хивать) acuz.* a ara, a desţeleni; *~ новь* a sparge ţelina, a desţeleni.

распа́хивание, *-я n. sg.* arat, desţelenire.

распа́хивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *распаха́ть* şi de la *распахну́ть.*

распа́хиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *распахну́ться.* **2.** *pas.* de la *распа́хивать.*

распахну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. распа́хивать) acuz.* a deschide larg, a desface, a descheia.

распахну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. распа́хиваться)* **1.** a se deschide larg. **2.** a se deschide, a-şi desface haina la piept.

распа́шка, *-и f. sg.* **1.** arat, arare, desţelenire; *~ земли́* aratul pământului. **2.** teren arat, loc desţelenit, arătură.

распа́шник, *-а m. (agr.)* rariţă, prăşitor.

распаш|о́й [1] *adj.* **1.** cu vîslă dublă; *~а́я гре́бля* vîslire cu vîslă dublă; *~о́е весло́* vîslă dublă. **2.** cu două canaturi; *~ы́е две́ри* uşă cu două canaturi.

распаш|о́й [2] *adj.* deschis, fără nasturi.

распаш|о́нка, *-и f.* pieptar, pieptăraş, cămăşuţă de sugar.

распая́ть, *-аю́, -аёшь vb. pf. (ipf. распа́ивать)* a dezlipi, a desface *(o piesă sudată).*

распая́ться, *-аётся vb. pf. (ipf. распа́иваться)* a se topi; a se dezlipi *(la locul sudat).*

распе́в, *-а m.* **1.** *sg. (muz.)* exersare; exerciţiu vocal. **2.** cîntec; fel de a cînta motive melodice.

распева́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *распе́ть.* **2.** *acuz.* sau fără *compl.* a cînta cu glas tare şi cu voie bună, a cînta din toată inima; *~ во всё го́рло* a cînta în gura mare.

распева́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *распе́ться.* **2.** *pas.* de la *распева́ть.*

распека́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *распе́чь*

распелена́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. распелёнывать) acuz.* a desfăşa.

распелена́|ться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. распелёнываться)* a se desfăşa/ a se desface din scutece.

распелёнывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *распелена́ть*

распелёнываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *распелена́ться.* **2.** *pas.* de la *распелёнывать.*

распере́ть, *разопру́, разопрёшь vb. pf. (ipf. распира́ть) acuz. (mai ales impers.) (pop.)* a umfla, a face să plesnească/să crape.

распетуши́ться, *-шу́сь, -ши́шься vb. pf.* a se semeţi, a se umfla în pene, a se răţoi.

распе́ть, *-пою́, -поёшь vb. pf. (ipf. распева́ть) acuz. (muz.)* **1.** a cînta *(spre a învăţa un cîntec),* a exersa. **2.** a-şi forma/ a-şi cultiva vocea.

распе́ться, *-поюсь, -поёшься vb. pf.* **1.** a se pune pe cîntat, a se înfierbînta la cîntec. **2.** a-şi regăsi vocea, (a începe) a cînta bine.

распеча́тать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. распеча́тывать) acuz.* **1.** a scoate/a rupe sigiliile, a desigila. **2.** a deschide, a desface.

распеча́таться, *-ается vb. pf. (ipf. распеча́тываться)* a se dezlipi, a se desface, a se deschide.

распеча́тывание, *-я n. sg.* **1.** desigilare, rupere/scoatere a sigiliilor. **2.** deschidere, desfacere; *~ со́тов* descăpăcirea faguri-lor.

распеча́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *распеча́тать*

распеча́тываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *распеча́таться.* **2.** *pas.* de la *распеча́тывать.*

распе́чь, *-еку́, -ечёшь vb. pf. (ipf. распека́ть) acuz.* a mustra, a dojeni, a bruftui, a certa.

распива́ть, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* **1.** *ipf.* de la *распи́ть.* **2.** a-şi petrece vremea bînd ceva, a bea pe îndelete.

распи́вочно *adv. (în expr.) продава́ть вина́ ~ и навы́нос* desfacere de vinuri pe loc şi la domiciliu.

распи́вочн|ый *adj. (inv.)* **1.** pentru consum pe loc; *~ая продажа спиртны́х напи́тков* vînzare de băuturi alcoolice pentru consum pe loc. **2.** *~ая, -ой f.* bodegă, cîrciumă, birt.

распи́л, *-а m.* **1.** *sg.* ţăiere *(cu ferăstrăul).* **2.** tăietură, locul tăieturii *(la un lemn, la o scîndură).*

распи́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *распили́ть*

распили́ть, *-илю́, -и́лишь vb. pf. (ipf. распи́ливать)* a tăia cu ferăstrăul.

распи́лка, *-и f. sg. v. распи́л (1)*

распило́вка, *-и f. sg. v. распи́л (1)*

распина́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *распя́ть*

распина́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. за+acuz. (peior.)* a stărui; a interveni; a depune mari străduinţe; a se face luntre şi punte; a face pe dracu-n patru.

распира́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *распере́ть*

расписа́ни|е, *-я n.* orar, itinerar; *~ поездо́в* mersul trenurilor; *~ школьных заня́тий* orar şcolar; *по ~ю* după orar; *(mil.) боево́е ~* ordine de bătaie; *вы́биться из ~я* a ieşi din grafic.

расписа́ть, *-шу́, -и́шешь vb. pf. (ipf. расписывать) acuz.* **1.** a înscrie, a trece, a înregistra. **2.** *(распределить)* a distribui, a repartiza. **3.** a picta, a zugrăvi. **4.** *(fig.) (описать)* a descrie/ a expune amănunţit; a înflori, a exagera.

расписа́ться [1], *-ишу́сь, -и́шешься vb. pf.* **1.** *(ipf. расписываться) (подписаться)* a iscăli, a semna. **2.** *(ipf. расписываться) в+prepl. (fig.)* a recunoaşte, a da pe faţă; *~ в свое́й беспо́мощности* a-şi recunoaşte neputinţa, slăbiciunea. **3.** *(увлечься писанием)* a se lua cu scrisul.

расписа́ться [2], *-ишу́сь, -и́шешься vb. pf. (ipf. расписываться) instr.* sau fără *compl. (pop.)* a-şi înregistra căsătoria.

расписк|а, *-и f.* **1.** chitanţă, recipisă, dovadă, adeverinţă; *~ в получе́нии* dovadă/chitanţă de primire, recipisă, dovadă de primire; *под ~у* contra chitanţă; *дать ~у* a da/a elibera chitanţă; *взять ~у* a lua/a cere chitanţă. **2.** *sg.* înscriere, înregistrare. **3.** *sg.* zugrăvire; pictare.

расписно́й *adj.* pictat, zugrăvit.

расписывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расписа́ть*

расписываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *расписа́ться* [1,2] **2.** *pas.* de la *расписывать.*

распи́ть, *разопью́, разопьёшь vb. pf. (ipf. распива́ть) acuz.* a bea *(împreună cu cineva).*

распиха́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. распи́хивать) acuz. (pop.)* **1.** *(растолкать)* a da din coate *(pentru a-şi face loc);* a împrăştia, **2.** *(рассовать)* a băga, a vîri, a pune *(pretutindeni, în toate părţile).*

распи́хивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *распиха́ть*

распла́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. пла́вить şi расплавля́ть) acuz.* a topi *(metale, sticlă).*

распла́виться, *-ится vb. pf. (ipf. пла́виться şi расплавля́ться)* a se topi *(despre metale, sticlă).*

распла́вле|ние, *-я n. sg. v. распла́вливание*

распла́вливание, *-я n. sg.* topire, fuziune.

расплавля́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *распла́вить.*

расплавля́ться, *-яется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *распла́виться.* **2.** *pas.* de la *расплавля́ть.*

распла́каться, *-а́чусь, -а́чешься vb. pf.* a izbucni în plîns, a-l podidi plînsul.

распланирова́ть, *-рую, -руешь vb. pf. (ipf. распланиро́вывать) acuz.* a planifica.

распланиро́вка, *-и f.* **1.** planificare. **2.** amplasare; dispoziţie.

распласта́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. распла́стывать) acuz.* **1.** *(разрезать пластами)* a despica; a tăia în felii; a desface în straturi. **2.** *(растянуть плашмя)* a întinde, a lungi.

распласта́ться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. распла́стываться)* a se întinde, a se aşterne, a se lungi.

распла́стывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *распласта́ть*

распла́стываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *распласта́ться.* **2.** *pas.* de la *распла́стывать.*

расплат|а, *-ы f. sg.* **1.** *(платёж)* plată, achitare; *~ по счета́м* achitarea facturilor. **2.** *(fig.)* pedeapsă, ispăşire, răsplată; răzbunare, răfuială.

расплати́ться, *-ачу́сь, -а́тишься vb. pf. (ipf. распла́чиваться)* **1.** *c+instr.* a plăti, a achita; *по́лностью ~* a plăti pînă la un ban. **2.** *c+instr. (fig.)*

(отомстить) a se răzbuna, a se răfui. **3.** *(fig.) (понести наказание) за* + *acuz.* a ispăşi, a expia.

распла́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *расплати́ться*

расплеска́ть, *-ещу́, -е́щешь vb. pf. (ipf. расплёскивать* şi *mom. расплесну́ть) acuz.* a vărsa.

расплёскивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расплеска́ть*

расплёскиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *расплеска́ться.* **2.** *pas.* de la *расплёскивать.*

расплесну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *расплеска́ть*

расплести́, *-лету́, -летёшь vb. pf. (ipf. расплета́ть) acuz.* a despleti, a desface.

расплета́ние, *-я n. sg.* despletire, desfacere.

расплета́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расплести́*

расплета́ться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *расплести́сь.* **2.** *pas.* de la *расплета́ть.*

расплод, *-а m. (zool.)* prăsilă; produşi, puiet.

расплоди́ть, *-ожу́, -оди́шь vb. pf. (ipf. плоди́ть) acuz.* **1.** a prăsi, a creşte; a lăsa să se înmulţească; ~ *племенно́й скот* a prăsi animale de rasă. **2.** *(fig.)* a se înmulţi.

расплоди́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. плоди́ться)* a se înmulţi, a se prăsi.

распло́в, *-а m. (tehn.)* întindere; revărsare.

расплыва́ться, *-а́ется vb. ipf.* de la *расплы́ться*

расплы́вчато *adv.* (în mod) confuz, vag, difuz, nedesluşit.

расплы́вчатость, *-и f. sg.* caracter confuz, vag; lipsă de precizie.

расплы́вчатый *adj.* confuz, vag, difuz, neconturat, neprecis, nedesluşit.

расплы́вшийся 1. *part. trec. act.* de la *расплы́ться.* **2.** *adj.* gras.

расплы́ться, *-ывётся vb. pf. (ipf. расплыва́ться)* **1.** *(растечься)* a se întinde, a curge. **2.** *(растолстеть)* a se umfla, a se lăbărţa *(din cauza îngrăşării).* **3.** a se împrăştia *(înotînd).*

расплю́щивание, *-я n. sg.* turtire, strivire; aplatizare.

расплю́щивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расплю́щить*

расплю́щиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *расплю́щиться.* **2.** *pas.* de la *расплю́щивать.*

расплю́щить, *-щу, -щишь vb. pf. (ipf. расплю́щивать) acuz.* a strivi, a turti; a aplatiza.

расплю́щиться, *-щится vb. pf. (ipf. расплю́щиваться)* a se turti.

расплясáться, *-яшу́сь, -я́шешься vb. pf.* a se porni pe joc.

распободлéние, *-я n. sg. (lingv.)* disimulare.

распознава́емый 1. *part. prez. pas.* de la *распознава́ть.* **2.** *adj.* cognoscibil, care poate fi cunoscut, perceptibil.

распознава́ние, *-я n. sg.* detectare, descoperire, aflare, constatare; *(med.)* diagnosticare.

распознава́ть, *-наю, -наёшь vb. ipf.* de la *распозна́ть*

распозна́ние, *-я n. sg. v. распознава́ние.*

распозна́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. распознава́ть) acuz.* **1.** a constata; a stabili; a afla, a descoperi. **2.** *(med.)* a diagnostica; ~ *боле́знь* a pune diagnosticul (bolii).

располага|ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *расположи́ть*[1,2] **2.** *instr.* a dispune, a avea la îndemînă, a avea la dispoziţie; ~*и́те мной* vă stau la dispoziţie. **3.** cu *inf. (inv.)* a avea de gînd, a-şi propune, a intenţiona.

располага́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *расположи́ться.* **2.** *pas.* de la *располага́ть (1).*

располага́ющ|ий 1. *part. prez. act.* de la *располага́ть.* **2.** *adj.* simpatic, atrăgător, plăcut; ~*ая вне́шность* înfăţişare plăcută.

располза́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *расползти́сь*

расползти́сь, *-ётся vb. pf. (ipf. располза́ться)* **1.** a se tîrî în toate părţile, a se împrăştia. **2.** a se şterge, a-şi pierde conturul. **3.** *(fig.)* a se rupe, a se desface, a se destrăma.

располне́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* a se îngrăşa, a prinde grăsime.

расположе́ние[1], *-я n. sg.* **1.** aşezare; aranjare, orînduire; amplasare; *диагона́льное* ~ amplasare pe diagonală.

2. poziţie, situaţie; amplasament. **3.** *(mil.)* dispozitiv; dislocare; *каза́рменное* ~ încazarmare; ~ *войск по кварти́рам* cantonarea trupelor. **4.** rînduială, ordine, aşezare; ~ *слов в предложе́нии* ordinea cuvintelor în propoziţie; *(agr.) гнездово́е* ~ aşezare în cuiburi.

расположе́ние[2], *-я n. sg.* **1.** *(симпатия)* simpatie, atracţie, bună voinţă. **2.** *(настроение)* dispoziţie, dorinţă, chef. **3.** *(наклонность)* predispoziţie, înclinaţie ◇ ~ *ду́ха* dispoziţie, stare sufletească.

расположе́нный 1. *p.t.p.* de la *расположи́ть*[1,2]. **2.** *adj.* к + *dat.* binevoitor. **3.** *adj.* к + *dat.* cu *inf.* dispus, înclinat; *он* ~ *е́хать* e dispus să plece.

расположи́ть[1], *-ожу́, -о́жишь vb. pf. (ipf. располага́ть) acuz. (разместить, расставить)* a instala, a aranja, a aşeza, a rîndui; ~ *в алфави́тном поря́дке* a pune în ordine alfabetică.

расположи́ть[2], *-ожу́, -о́жишь vb. pf. (ipf. располага́ть) acuz. (вызывать симпа́тию)* a cîştiga bunăvoinţa, a deştepta simpatia cuiva, a insufla simpatie; ~ *к себе́ кого́-л.* a cîştiga bunăvoinţa cuiva; ~ *в свою́ по́льзу* a cîştiga/ a atrage de partea sa.

расположи́ться, *-ожу́сь, -о́жишься vb. pf. (ipf. располага́ться)* **1.** a se instala, a se aşeza; ~ *ла́герем* a face o tabără. **2.** a fi aşezat/situat; *село́* ~*лось у подно́жия горы́* satul e aşezat la poalele muntelui.

располосова́ть, *-сую́, -су́ешь vb. pf.* de la *полосова́ть (1)*

распо́п, *-а́ m. (inv.)* răspopit.

распо́р, *-а m. (tehn.)* împingere laterală.

распо́рка, *-и f. (tehn.)* bară de distanţare, distanţier.

разпоро́ть, *-орю́, -о́решь vb. pf. (ipf. поро́ть* şi *распа́рывать) acuz.* **1.** a descoase, a desface. **2.** a spinteca; ~ *живо́т* a spinteca pîntecele.

распоро́ться, *-о́рется vb. pf. (ipf. поро́ться* şi *распа́рываться)* a se descoase.

распоряди́тель, *-я m.* organizator, conducător; ~ *креди́тов* ordonator de credite; *дире́ктор-*~ administrator delegat *(la societăţile pe acţiuni).*

распоряди́тельность, *-и f. sg.* spirit de organizare/de organizator, spirit organizatoric.

распоряди́тельный *adj.* **1.** expeditiv, priceput, energic. **2.** de dispoziţie; ~ *о́рган* organ de dispoziţie.

распоряди́ться, *-яжу́сь, -ядишься vb. pf. (ipf. распоряжа́ться)* **1.** *(отдать приказание)* a dispune, a ordona, a porunci; a da dispoziţie/ordin; ~ *о чём-л.* a ordona ceva, a da dispoziţii de a se face ceva. **2.** a dispune de; a folosi; ~ *свои́м вре́менем* a dispune de timpul său; ~ *по своему́ усмотре́нию* a dispune după aprecierea sa.

распоря́д|ок, *-ка m.* ordine, regim; ~ *дня* program/orar zilnic (de muncă); *пра́вила вну́треннего* ~*ка* regulament de ordine interioară.

распоряжа́|ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *распоряди́ться.* **2.** *(управлять)* a conduce, a dispune (de orice); *кто здесь* ~*ется?* cine e mai mare aici?

распоряже́ни|е, *-я n.* **1.** *sg.* dispoziţie; dispunere; *(jur.) пра́во* ~*я* drept de dispoziţie; *име́ть в своём* ~*и кого́-л.* a avea la dispoziţia sa pe cineva; *предоста́вить в* ~ a pune la dispoziţie. **2.** *(приказание)* ordin, dispoziţie; *у́стное* ~ dispoziţie verbală; *пи́сьменное* ~ dispoziţie scrisă; *отда́ть* ~ a dispune; a da dispoziţie; *до осо́бого* ~*я* pînă la noi ordine.

распоя́сать, *-я́шу, -я́шешь vb. pf. (ipf. распоя́сывать)* **1.** a se descinge, a-şi scoate brîul. **2.** *(fig.)* a depăşi orice limită, a întrece măsura.

распоя́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *распоя́сать.* **2.** *pas.* de la *распоя́сывать.*

распра́в|а, *-ы f.* răfuială; reprimare, represiune, represalii; *свире́пая* ~ reprimare sălbatică; *кровава́я* ~ masacru, măcel; *кула́чная* ~ bătaie (cu pumnul); *коро́ткая* ~ răfuială scurtă, justiţie sumară; *учини́ть* ~*у над кем-л.* a se răfui cu cineva; a lua măsuri de represiune împotriva cuiva ◇ *(inv.) чини́ть суд и* ~*у* a împărţi dreptate, a judeca şi a pedepsi.

распра́вить, *-влю́, -вишь vb. pf. (ipf. расправля́ть) acuz.* **1.** *(выпрямить)* a îndrepta, a netezi; a descreţi.

2. *(вытянуть)* a întinde, a desface; a dezmorți; ~ *кры́лья* a-și întinde aripile; *(fig.)* a căpăta/a prinde aripi.

распра́виться [1], *-ится vb. pf. (ipf. расправля́ться)* a se îndrepta, a se întinde, a se netezi, a se descreți.

распра́виться [2], *-влюсь, -вишься vb. pf. (ipf. расправля́ться)* c+ *instr.* a se răfui; a pedepsi; a reprima.

расправля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *распра́вить*

расправля́ться [1], *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *распра́виться* [1]. **2.** *pas.* de la *расправля́ть.*

расправля́ться [2], *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *распра́виться* [2]

распределе́ние, *-я n. sg.* repartizare, distribuire, împărțire, repartiție, distribuție; ~ *национа́льного дохо́да* repartiția venitului național; *(ec. pol.)* ~ *по труду́* repartiție după muncă; *(ec. pol.) уравни́тельное* ~ repartiție egalitară; ~ *обя́занностей* repartizarea atribuțiilor/sarcinilor; *(tehn.) автомати́ческое* ~ distribuție automată; *(fiz.) тепло́вое* ~ distribuție calorică.

распредели́тель, *-я m.* **1.** distribuitor, cel care distribuie. **2.** *(tehn.)* distribuitor.

распредели́тельный *adj.* de repartizare, de distribuție; ~ *пункт* punct de repartizare, punct de distribuție; ~*ая коми́ссия* comisia de repartizare; *(el.)* ~*ая доска́* tablou de distribuție.

распредели́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. распределя́ть) acuz.* **1.** a distribui, a repartiza, a împărți; ~ *вре́мя* a planifica timpul; ~ *ро́ли* a împărți rolurile. **2.** a clasifica, a grupa.

распредели́ться, *-ли́тся vb. pf. (ipf. распределя́ться)* a se împărți; a fi repartizat.

распределя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *распредели́ть*

распределя́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *распредели́ться.* **2.** *pas.* de la *распределя́ть.*

распродава́ть, *-даю́, -даёшь vb. ipf.* de la *распрода́ть*

распрода́жа, *-и f. sg.* vînzare, lichidare, desfacere totală; ~ *това́ров* desfacerea totală a mărfurilor; *дешёвая* ~ vînzare cu preț redus; *оконча́тельная* ~ lichidare.

распрода́ть, *-а́м, -а́шь vb. pf. (ipf. распродава́ть) acuz.* a vinde totul (la diferite persoane); a lichida, a desface; ~ *иму́щество* a vinde toată averea; ~ *с молотка́* a vinde la mezat, a vinde la licitație.

распропагандировать, *-рую, -руешь vb. pf. acuz.* a lămuri prin propagandă, a convinge, a prelucra.

распростере́ть *(viit. nefolosit) vb. pf. (ipf. распростира́ть) acuz.* a întinde, a desface, a lărgi; *(fig.)* ~ *своё влия́ние* a-și extinde influența.

распростере́ться *(viit. nefolosit) vb. pf. (ipf. распростира́ться)* **1.** a se întinde, a se lungi; a cădea cu mîinile (întinse). **2.** *(fig.)* a se răspîndi, a se extinde.

распростёрт|ый 1. *p.t.p.* de la *распростере́ть.* **2.** *adj.* întins ◇ *с ~ыми объя́тиями* cu brațele deschise.

распростира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *распростере́ть*

распростира́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *распростере́ться.*

распрости́ться, *-ощу́сь, -ости́шься vb. pf.* c+ *instr.* a-și lua rămas bun, a-și lua adio, a-și lua ziua bună.

распростране́ние, *-я n. sg.* răspîndire, împrăștiere, difuzare, propagare, extindere, diseminare, proliferare; ~ *ло́жных слу́хов* răspîndire de zvonuri false; *получи́ть большо́е* ~ a căpăta o mare răspîndire; *(fiz.)* ~ *све́та* propagarea luminii; ~ *я́дерного ору́жия* proliferarea armei nucleare.

распространённ|ый 1. *p.t.p.* de la *распространи́ть.* **2.** *adj.* răspîndit, cunoscut, obișnuit; ~ *взгля́д* părere răspîndită ◇ *(gram.)* ~*ое предложе́ние* propoziție dezvoltată.

распространи́тель, *-я m.* răspînditor, propagator, agent de propagare.

распространи́тельный *adj.* extensiv, larg.

распространи́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. распространя́ть) acuz.* **1.** a lărgi, a extinde, a mări; ~ *своё влады́чество* a-și lărgi posesiunile. **2.** a extinde; ~ *своё влия́ние* a-și extinde influența. **3.** a răspîndi; a propaga; a face cunoscut, a populariza; ~ *слух* a răspîndi un zvon, a colporta. **4.** a răspîndi, a împrăștia *(un miros).*

распространи́ться, *-ню́сь, -ни́шься vb. pf. (ipf. распространя́ться)* **1.** a se extinde, a se întinde. **2.** a se răspîndi, a se propaga. **3.** a se răspîndi; a se împrăștia *(despre miros).* **4.** *(долго говорить)* a vorbi mult *(despre ceva),* a lungi vorba, a se întinde la vorbă.

распространя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *распространи́ть*

распространя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *распространи́ться.* **2.** *pas.* de la *распространя́ть.*

распрощáться, *-áюсь, -áешься vb. pf. v. распрости́ться*

распры́скать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. распры́скивать) acuz.* a stropi, a pulveriza.

распры́скиватель, *-я m.* pulverizator.

распры́скивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *распры́скать*

ра́спря, *-и f. (înv.)* ceartă, vrajbă, dezbinare, dihonie.

распряга́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *распря́чь*

распряга́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *распря́чься.* **2.** *pas.* de la *распряга́ть.*

распря́жка, *-и f. sg.* deshămare, dejugare.

распрями́ть, *-млю́, -ми́шь vb. pf. (ipf. распрямля́ть) acuz.* a îndrepta, a dezdoi, a întinde.

распрями́ться, *-млю́сь, -ми́шься vb. pf. (ipf. распрямля́ться)* a se îndrepta, a se dezdoi, a se descovoia.

распрямле́ние, *-я n. sg.* îndreptare, dezdoire, descovoiere.

распрямля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *распрями́ть*

распрямля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *распрями́ться.* **2.** *pas.* de la *распрямля́ть.*

распря́чь, *-ягу́, -яжёшь vb. pf. (ipf. распряга́ть) acuz.* a deshăma; a dejuga.

распря́чься, *-яжётся vb. pf. (ipf. распряга́ться)* **1.** a se deshăma, a se dejuga. **2.** a se desface, a se dezlega *(despre ham).*

распуг|а́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. распу́гивать* și *mom. распугну́ть) acuz.* a împrăștia, a risipi, a goni.

распу́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *распугáть*

распуска́ние, *-я n. sg.* **1.** înflorire; deschidere *(a florilor, a mugurilor);* ~ *дере́вьев* înfrunzirea arborilor. **2.** *(вязаных изделий)* desfacere, deșirare *(a unor obiecte tricotate).* **3.** *(растворение)* dizolvare. **4.** *(слухов)* răspîndire *(de zvonuri, știri etc.),* colportare.

распуска́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *распусти́ть*

распуска́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *распусти́ться.* **2.** *pas.* de la *распуска́ть.*

распусти́ть, *-ущу́, -у́стишь vb. pf. (ipf. распуска́ть) acuz.* **1.** *(отпустить)* a da drumul; a libera; a dizolva; ~ *войска́ по дома́м* a lăsa trupele la vatră; ~ *коми́ссию* a dizolva comisia; ~ *парла́мент* a dizolva parlamentul. **2.** *(развернуть)* a desface; a întinde; a desfășura; ~ *паруса́* a întinde pînzele; ~ *кры́лья* a întinde aripile; ~ *знамёна* a desfășura steagurile; ~ *скла́дки* a desface cutele. **3.** *(что-л. вязаное)* a desface, a deșira *(despre obiecte tricotate).* **4.** a slăbi; ~ *ремёнь* a slăbi cureaua. **5.** *(fig.)* a da prea multă libertate; a răsfăța; a scăpa din frîu. **6.** a dizolva. **7.** *(распространить)* a răspîndi, a colporta *(zvonuri, știri etc.)* ◇ ~ *нюни* (a începe) a plînge, a se tîngui, a se sclifosi; ~ *язы́к* a da din frîu gurii/limbii.

распусти́ться, *-ущу́сь, -у́стишься vb. pf. (ipf. распуска́ться)* **1.** *(о растениях)* a se deschide, a se desface; a înfrunzi, a înflori. **2.** *(развязаться)* a se desface; a se întinde. **3.** a se slăbi. **4.** *(разболтаться)* a deveni nedisciplinat, a nu mai asculta de ...; a se obrăznici. **5.** *(раствориться)* a se dizolva, a se topi.

распу́тать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. распу́тывать) acuz.* **1.** a deznoda, a desface, a dezlega. **2.** a despiedica, a scoate piedica *(unui cal).* **3.** *(fig.)* a lămuri, a descurca, a descîlci; ~ *сло́жный вопро́с* a lămuri o problemă complicată.

распу́таться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. распу́тываться)* **1.** a se desface, a se descurca. **2.** *(fig.)* a se lămuri. **3.** *(fig.)* a se descotorosi, a se dezbăra, a scăpa; ~ *с долга́ми* a scăpa de datorii.

распу́тица, *-ы f. sg.* vremea cînd drumurile se desfundă *(din cauza noroaielor)*, desfundarea drumurilor; drumuri desfundate; *весе́нняя* ~ noroaiele de primăvară; *осе́нняя* ~ ploile de toamnă; noroaiele de toamnă.

распу́тник, *-а m.* (om) destrăbălat, desfrînat, stricat, dezmăţat.

распу́тничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a duce o viaţă desfrînată, a duce o viaţă de desfrîu.

распу́тный *adj.* desfrînat, destrăbălat, imoral.

распу́тство, *-а n. sg.* desfrîu, dezmăţ, destrăbălare, imoralitate.

распу́тывание, *-я n. sg.* **1.** descurcare; deznodare, desfacere, dezlegare. **2.** *(fig.)* clarificare, limpezire, lămurire.

распу́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *распу́тать.*

распу́тываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *распу́таться.* **2.** *pas.* de la *распу́тывать.*

распу́тье, *-я n. sg.* răspîntie, răscruce.

распухáние, *-я n. sg.* umflare.

распухáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *распýхнуть*

распýх|нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. распухáть)* **1.** a se umfla, a se inflama; *(fig.) штáты ~ли* statele de personal sînt umflate. **2.** *(glumeţ)* a se îngrăşa.

распýхший 1. *part. trec. act.* de la *распýхнуть.* **2.** *adj.* umflat, inflamat, buhăit.

распýщенность, *-и f. sg.* **1.** lipsă de disciplină. **2.** corupţie, depravare, destrăbălare; desfrîu.

распýщенн|ый 1. *p.t.p.* de la *распустúть.* **2.** *adj.* nedisciplinat, neascultător; *~ые дéти* copii nedisciplinaţi/prost-crescuţi. **3.** *adj.* desfrînat, corupt, destrăbălat, libertin; *~ые нрáвы* moravuri corupte.

распылéние, *-я n. sg.* pulverizare, dispersare; fărîmiţare.

распылённость, *-и f.* (stare de) fărîmiţare.

распылённ|ый 1. *p.t.p.* de la *распылúть.* **2.** *adj. (fig.)* fărîmiţat, împrăştiat, risipit, irosit; *~ые срéдства* fonduri irosite.

распылúтель, *-я m. (tehn.)* pulverizator; prăfuitor; difuzor.

распылúть, *-лю́, -лúшь vb. pf. (ipf. распыля́ть)* **1.** *acuz.* a pulveriza. **2.** *(fig.)* a împrăştia, a dispersa, a răspîndi, **3.** *(fig.)* a irosi, a fărîmiţa; *~ срéдства* a irosi fondurile.

распылúться, *-лúтся vb. pf. (ipf. распыля́ться)* **1.** a se pulveriza. **2.** *(fig.)* a se împrăştia, a se risipi, a se fărîmiţa.

распыля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *распылúть*

распыля́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *распылúться.* **2.** *pas.* de la *распыля́ть.*

распы́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *распы́лить*

распы́лить, *-я́лю, -я́лишь vb. pf. (ipf. распы́ливать) acuz.* a întinde.

распя́тие, *-я n.* **1.** *sg.* răstignire, crucificare. **2.** *(крест)* crucifix.

распя́ть, *-пну́, -пнёшь vb. pf. (ipf. распинáть) acuz.* a răstigni, a crucifica.

рассáд|а, *-ы f. sg.* răsad; *сажáть ~у* a răsădi.

рассади́ть, *-ажу́, -а́дишь vb. pf. (ipf. рассáживать) acuz.* **1.** a aşeza, a plasa. **2.** a despărţi, a separa, a aşeza separat. **3.** *(растения)* a răsădi.

рассáдка, *-и f. sg.* răsădire, transplantare, rărire.

рассáдник, *-а m.* **1.** *(питомник)* răsadniţă, pepinieră, centru de creştere, crescătorie. **2.** *(fig.)* focar, centru, vatră; *~ болéзни* focarul unei boli.

рассáживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *рассади́ть*

рассáживаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *рассéсться.* **2.** *pas.* de la *рассáживать.*

рассáсывание, *-я n. sg.* resorbţie, dezumflare.

рассáсываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *рассоса́ться.* **2.** *pas.* de la *рассáсывать.*

рассвести́, *-ветёт vb. pf. (ipf. рассветáть) impers.* a se lumina, a se crăpa de ziuă, a miji de ziuă.

рассвéт, *-а m. sg.* **1.** zori, revărsatul zorilor, auroră; *на ~е* în revărsatul zorilor, în zorii zilei; *пéред ~ом* înainte de revărsatul zorilor. **2.** *(fig.)* început, zori; *на ~е жúзни* la începutul vieţii, în zorii vieţii.

рассветáть, *-áет vb. impers. ipf.* de la *рассвести́*

рассвирепéть, *-éю, -éешь vb. pf. (ipf. свирепéть)* a se înfuria, a turba de mînie.

рассéв, *-а m.* **1.** *sg.* cernere. **2.** *(agr.)* împrăştiere a îngrăşămintelor. **3.** *(tehn.)* trusă de site; *плóский ~* sită plană.

рассевáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *рассéять.*

расседлáние, *-я n.* deşeuare *(la cai).*

рассéивание, *-я n. sg.* **1.** *(fiz.)* dispersiune, difuziune, împrăştiere; *~ свéта* dispersiunea luminii; *~ теплá* împrăştierea căldurii, pierdere de căldură; *балистúческое ~* împrăştiere balistică. **2.** *(fig.)* împrăştiere, risipire. **3.** semănat, semănare.

рассéивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *рассéять (2—6)*

рассéиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *рассéяться.* **2.** *pas.* de la *рассéивать.*

рассекáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *рассéчь.*

рассекáться, *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *рассéчься.* **2.** *pas.* de la *рассекáть.*

рассекрéтить, *-éчу, -éтишь vb. pf. (ipf. рассекрéчивать) acuz.* **1.** a face cunoscut; a dezvălui, a da în vileag. **2.** a elibera dintr-o funcţie legată de lucrări secrete.

рассекрéчивание, *-я n.* scoatere de la secret *(a unui document).*

рассекрéчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *рассекрéтить*

рассели́ние, *-я n. sg.* **1.** aşezare, stabilire, colonizare *(în diferite locuri).* **2.** aşezare separată, separare, dispersare.

рассéлин|а, *-ы f.* fisură, crăpătură *(într-o stîncă sau într-un munte)*; trecătoare îngustă, defileu.

рассели́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. расселя́ть) acuz.* **1.** a aşeza, a stabili, a statornici *(în diferite locuri).* **2.** a despărţi, a separa, a instala, a aşeza aparte.

рассели́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. расселя́ться)* **1.** a se aşeza, a se stabili, a se statornici *(în diferite locuri).* **2.** a se stabili cu domiciliul separat, a se separa.

расселя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *расселя́ть*

расселя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *расселя́ться.* **2.** *pas.* de la *расселя́ть.*

рассердúть, *-ержу́, -éрдишь vb. pf. (ipf. сердúть) acuz.* a supăra tare, a mînia, a necăji.

рассердúться, *-ержýсь, -éрдишься vb. pf. (ipf. сердúться) на + acuz.* a se supăra, a se mînia, a se necăji.

рассéсться, *-сáдусь, -сáдешься vb. pf.* **1.** *(ipf. рассáживаться)* a se aşeza, a-şi ocupa locurile, a lua loc. **2.** a se tolăni, a se răsturna (pe spate).

рассечéние, *-я n. sg.* despicare, tăiere, spintecare.

рассéч|ь, *-екý, -ечёшь vb. pf. (ipf. рассекáть) acuz.* **1.** a despica, a crăpa, a tăia; a sparge. **2.** *(fig.)* a despica, a spinteca; *самолёт ~кает вóздух* avionul spintecă văzduhul.

рассéчься, *-ечётся vb. pf. (ipf. рассекáться)* a se tăia; a se desface.

рассéяние, *-я n.* **1.** *sg. (fiz.)* propagare, dispersare, difuziune, împrăştiere; *~ звýка* propagarea sunetului; *~ свéта* dispersia luminii. **2.** *sg. (înv.)* neatenţie, distragere. **3.** *(înv.)* distracţie, petrecere; destindere.

рассéянно *adv.* (în mod) distrat, cu un aer absent.

рассéянность, *-и f. sg.* **1.** distracţie, lipsă de atenţie, neluare aminte, neatenţie. **2.** împrăştiere, risipire, răspîndire.

рассéянный 1. *p.t.p.* de la *рассéять.* **2.** *adj.* distrat; neatent, cu gîndul aiurea, absent; *~ взгляд* privire distrată. **3.** *adj.* rar, răsfirat, împrăştiat. **4.** *adj. (fiz.)* dispersat; difuz; *~ свет* lumină difuză ◇ *~ óбраз жúзни* viaţă de plăceri, viaţă uşuratică.

рассéять, *-éю, -éешь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. рассевáть)* a semăna *(în diferite locuri)*, a împrăştia; *~ пшенúцу* a semăna grîu. **2.** *(ipf. рассéивать) (fig.)* a crea *(în diferite părţi)*; a împrăştia *(în chip organizat)*, a dispersa. **3.** *(ipf. рассéивать) (fig.)* a dispersa; *~ свем* a dispersa lumina; a difuza. **4.** *(ipf. рассéивать)* a risipi, a împrăştia, a spulbera. **5.** *(ipf. рассéивать) (fig.)* a spulbera, a risipi, a face să dispară; *~ сомнéния* a risipi îndoielile (cuiva). **6.** *(ipf. рассéивать) (fig.)* a face să uite

(un necaz, o neplăcere etc.), a distra; ~ *чьё-л. го́ре* a face pe cineva să-şi uite durerea.

рассе́|яться, *-е́юсь, -е́ешься vb. pf. (ipf. рассе́иваться)* **1.** *(расположиться далеко друг от друга)* a se împrăştia; a fi împrăştiat, răspîndit *(pe un spaţiu mare, în diferite părţi)*. **2.** a se spulbera; ~ *как дым* a se risipi ca fumul. **3.** *(fiz.)* a se dispersa; a se difuza. **4.** a se împrăştia *(în dezordine)*, a se risipi, a se răspîndi *(în toate părţile)*, a se răzleţi. **5.** *(fig.)* a dispărea, a trece, a se spulbera; *его́ сомне́ния ~ялись* îndoielile i s-au spulberat. **6.** *(fig.)* *(развлечься)* a se distra, a se recrea, a petrece; ~ *по́сле заня́тий* a se recrea după orele de curs.

расска́з, *-а m.* **1.** povestire, relatare, istorisire, naraţiune. **2.** *(lit.)* povestire, nuvelă.

рассказа́ть, *-ажу́, -а́жешь vb. pf. (ipf. расска́зывать) acuz.* a povesti, a istorisi.

расска́зчик, *-а m.* povestitor.

расска́зывание, *-я n. sg.* povestire, istorisire.

расска́зыва|ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *рассказа́ть*; *~ют, что ...* se zice că ...; ~ *небыли́цы* a spune vrute şi nevrute ◇ *~й кому́-л. другому́* asta să i-o spui lui mutu!; *~й ска́зки!* spui poveşti!

рассла́би|ть, *-блю, -бишь vb. pf. (ipf. расслабля́ть) acuz.* a slăbi, a istovi.

расслабле́ние, *-я n. sg.* slăbire, istovire, vlăguire, moleşire.

расслабленность, *-и f. sg.* moleşeală, slăbiciune, lipsă de vigoare.

расслаблённый **1.** *p.t.p.* de la *расслабить*. **2.** *adj.* slăbit, istovit, secătuit, vlăguit, extenuat, moleşit.

расслабля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *расслабить*

рассла́бну|ть, *-ну, -нешь vb. pf.* a se istovi, a pierde puterile, a se moleşi.

рассла́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. расславля́ть) acuz.* **1.** a lăuda peste măsură. **2.** *(fig.)* a trîmbiţa.

расславля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* *расслáвить*

рассла́ивание, *-я n. (tehn.)* stratificare, desfacere în straturi, exfoliere.

рассла́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расслои́ть*

рассла́иваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *расслои́ться*. **2.** *pas.* de la *рассла́ивать*.

рассле́дование, *-я n. sg.* cercetare; anchetă; instrucţie; ~ *вопро́са* cercetarea/examinarea problemei; *суде́бное* ~ anchetă judiciară; *негла́сное* ~ cercetări secrete; *о́рганы ~я* organe de urmărire penală; *предвари́тельные ~я* cercetări preliminare; *вести́* ~ a ancheta.

рассле́довать, *-дую, -дуешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a cerceta, a examina, a ancheta; ~ *преступле́ние* a ancheta o crimă.

расслое́ние, *-я n. sg.* **1.** desfacere în straturi, stratificare, clivaje; *(geol.)* ~ *по́чвы* stratificarea solului. **2.** *(fig.)* diferenţiere; *кла́ссовое* ~ diferenţiere de clasă.

расслои́ть, *-ою, -оишь vb. pf. (ipf. рассла́ивать) acuz.* **1.** a desface; a stratifica; a cliva; ~ *слою́* a desface mica în straturi. **2.** *(fig.)* a împărţi în grupe/în pături sociale, a diferenţia.

расслои́ться, *-оится vb. pf. (ipf. рассла́иваться)* **1.** a se desface în straturi; a se stratifica; a cliva. **2.** *(fig.)* a se diferenţia.

расслóйка, *-и f.* **1.** *sg.* desfacere în straturi; stratificare. **2.** *(geol.)* strat, pătură.

расслы́ша|ть, *-шу, -шишь vb. pf. acuz.* a auzi bine, a auzi distinct.

рассма́тривание, *-я n.* examinare atentă.

рассма́тривать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* **1.** *ipf.* de la *рассмотре́ть*. **2.** *(urmat de cuvîntul «как»)* a privi, a considera, a aprecia.

рассмеши́ть, *-шу́, -ши́шь vb. pf. acuz.* a face să rîdă, a stîrni/a provoca rîsul.

рассмея́ться, *-еюсь, -еёшься vb. pf.* (a începe) a rîde, a pufni în rîs.

рассмотре́ни|е, *-я n. sg.* examinare, cercetare, analizare; *при ближа́йшем ~и* la o cercetare mai amănunţită; *предста́вить на* ~ a supune examinării; a pune în dezbatere; *оста́вить без ~я* a nu da curs, a nu lua în consideraţie; *(jur.)* ~ *де́ла* judecarea cauzei.

рассмотре́ть, *-отрю́, -о́тришь vb. pf. (ipf. рассма́тривать) acuz.* **1.** a observa, a examina, a distinge. **2.** a examina, a cerceta, a analiza, a judeca, a rezolva; ~ *все да́нные за и про́тив* a analiza toate datele pro şi contra.

рассова́ть, *-сую, -суёшь vb. pf. (ipf. рассо́вывать) acuz.* a băga, a vîrî *(în mai multe locuri)*.

рассо́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *рассова́ть*

рассо́л, *-а m.* **1.** saramură, zeamă de murături. **2.** apă de salină. **3.** *(tehn.)* soluţie de săruri; *холоди́льный* ~ soluţie refrigerentă.

рассо́льник, *-а m.* ciorbă de castraveţi muraţi *(cu carne sau peşte)*.

рассо́рить, *-рю, -ришь vb. pf. acuz.* a învrăjbi, a băga zîzanie, a face să se certe; ~ *друзе́й* a-i învrăjbi pe prieteni.

рассо́риться, *-рюсь, -ришься vb. pf.* a se certa, a se sfădi.

рассортирова́ть, *-рую, -руешь vb. pf. (ipf. сортирова́ть* şi *рассортиро́вывать) acuz.* a sorta, a tria.

рассортиро́вка, *-и f. sg.* sortare, triere.

рассортиро́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *рассортирова́ть*

рассоса́ться, *-сётся vb. pf. (ipf. рассáсываться)*. **1.** *(med.)* a se dezumfla, a se resorbi. **2.** *(fig.)* a se împuţina, a se micşora.

рассо́хнуться, *-нется vb. pf. (ipf. рассыха́ться)* a crăpa, a se scoroji, a se dogi *(de uscăciune)*.

расспра́шивание, *-я n. sg.* interogare, chestionare.

расспра́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *распроси́ть*

расспро́с, *-а m.* (mai ales *pl.*) întrebări; *надоеда́ть с ~ами* a plictisi (pe cineva) cu întrebări.

расспроси́ть, *-ошу́, -о́сишь vb. pf. (ipf. распра́шивать) acuz.* a întreba, a chestiona, a se interesa de, a lua informaţii despre...

рассредото́чение, *-я n. sg. (mil.)* dispersare, împrăştiere; ~ *на ме́стности* dispersare în teren.

рассредото́чивать *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *рассредото́чить*

рассредото́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *рассредото́читься*. **2.** *pas.* de la *рассредото́чивать*.

рассредото́чить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. рассредото́чивать) acuz. (mil.)* a dispersa, a împrăştia.

рассредото́читься, *-чусь, -чишься vb. pf. (ipf. рассредото́чиваться) (mil.)* a se dispersa, a se împrăştia.

рассро́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *рассро́чить*

рассро́чить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. рассро́чивать) acuz.* a eşalona, a împărţi în rate.

рассро́чка, *-и f. sg.* eşalonare (a unei părţi); plată în rate; *купи́ть в ~у* a cumpăra cu plata în rate; ~ *платежа́* eşalonare a plăţii, plată în rate.

расстава́ни|е, *-я n.* despărţire; *при ~и* la despărţire.

расстава́ться, *-таюсь, -таёшься vb. ipf.* de la *расста́ться*

расста́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. расставля́ть) acuz.* **1.** a aşeza, a pune, a aranja, a repartiza; ~ *ме́бель* a aşeza mobila; ~ *запя́тые* a pune virgule; ~ *западню́* a întinde o cursă. **2.** *(раздвинуть)* a desface, a depărta; a crăcăna; a răşchira; ~ *но́ги* a crăcăna picioarele; ~ *па́льцы* a răşchira degetele. **3.** *(платье)* a lărgi.

расставля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *расста́вить*

расстано́вк|а, *-и f.* **1.** *sg.* aşezare, punere; aranjare; repartizare; amplasare; ~ *зна́ков препина́ния* punerea semnelor de punctuaţie; ~ *рабо́чей си́лы* repartizarea braţelor/forţelor de muncă; ~ *сил* amplasarea forţelor. **2.** *sg.* ordine *(de aşezare)*; orînduire. **3.** *(pauză)* interval, pauză, întrerupere scurtă; *говори́ть с ~ой* a vorbi cu pauze; a vorbi răspicat.

расстара́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf.* a se strădui din răsputeri.

расста́ться, *-а́нусь, -а́нешься vb. pf. (ipf. расстава́ться) с+ instr.* a se despărţi; a-şi lua rămas bun; ~ *навсегда́* a se despărţi pentru totdeauna.

расстега́й, *-я m.* plăcintă *(cu umplutură deasupra)*, poale-n brîu.

расстёгивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расстегну́ть*

расстёгиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *расстегну́ться.* **2.** *pas.* de la *расстёгивать.*

расстегну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. расстёгивать) acuz.* a descheia, a desface; ~ *пу́говицы* a descheia nasturii.

расстегну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. расстёгиваться)* a se descheia, a se desface.

расстели́ть, *расстелю́, расстели́шь vb. pf. (ipf. расстила́ть) v. разостла́ть*

расстели́ться, *расстели́тся vb. pf. (ipf. расстила́ться) v. разостла́ться*

расстила́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *разостла́ть* şi de la *расстели́ть.*

расстила́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf. разостла́ться* şi de la *расстели́ться.* **2.** a se întinde. **3.** a se aşterne. **4.** *pas.* de la *расстила́ть.*

расти́лка, *-и f. sg.* aşternere; întindere.

расто́яни|е, *-я n.* **1.** distanţă, interval, depărtare; *на не́котором ~и от ...* la oarecare distanţă de ...; ~ *ви́димости;* distanţă de vizibilitate, vizibilitate; *(mat.) уело́вое* ~ distanţă unghiulară; *(fiz.) фо́кусное* ~ distanţă focală; *на ~и вы́стрела* la o bătaie de puşcă; *безопа́сное* ~ distanţă de siguranţă. **2.** interval *(de timp); на ~и двух дней* la un interval de două zile ◇ *держа́ть кого́-л. на почти́тельном ~и* a ţine pe cineva la distanţă.

расстра́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расстро́ить*

расстра́иваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *расстро́иться.* **2.** *pas.* de la *расстра́ивать.*

расстре́л, *-а m.* **1.** *sg.* împuşcare. **2.** pedeapsă cu moartea prin împuşcare; *приговори́ть к ~у* a condamna la moarte prin împuşcare.

расстре́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расстреля́ть*

расстрелянне, *-я n. (înv.)* împuşcare; executare prin împuşcare.

расстреля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. расстре́ливать) acuz.* **1.** *(казнить)* a împuşca, a executa prin împuşcare. **2.** a supune unui foc puternic *(de la mică distanţă); ~ мо́нки врага́* a trage asupra tancurilor inamice. **3.** *(израсходовать при стрельбе)* a trage toate cartuşele.

расстри́га, *-и m.* răspopit.

расстрига́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *расстри́чь*

расстри́чь, *-игу́, -ижёшь; -игу́т vb. pf. (ipf. расстрига́ть) acuz.* **1.** *(bis.)* a răspopi, a caterisi. **2.** a tăia cu foarfeca.

расстро́енн|ый I. *p.t.p.* de la *расстро́ить.* II. *adj.* **1.** dezorganizat, răvăşit; în dezordine, în neorînduială. **2.** încurcat; ruinat, părăginit. **3.** zdruncinat; deranjat; *~ое здоро́вье* sănătate zdruncinată. **4.** *(muz.)* dezacordat. **5.** zădărnicit, dejucat; ~ *план* plan zădărnicit. **6.** *(огорчённый)* mîhnit, amărît, indispus; dezolat.

расстро́ить, *-ю́, -о́ишь vb. pf. (ipf. расстра́ивать) acuz.* **1.** *(привести в беспорядок)* a dezorganiza; a produce învălmăşeală. **2.** *(хозяйство)* a ruina, a dezorganiza. **3.** a zdruncina; a strica, a deranja; ~ *здоро́вье* a zdruncina sănătatea; ~ *желу́док* a-şi strica stomacul. **4.** *(помешать осуществлению)* a zădărnici, a dejuca; ~ *пла́ны* a dejuca planurile. **5.** a indispune, a mîhni, a necăji, a supăra; ~ *неприя́тным письмо́м* a indispune cu o scrisoare neplăcută. **6.** *(muz.)* a dezacorda.

расстро́и|ться, *-ю́сь, -о́ишься vb. pf. (ipf. расстра́иваться)* **1.** a se dezorganiza. **2.** a se ruina, a se părăgini, a se duce de rîpă. **3.** a se zdruncina; a se deranja. **4.** *(огорчиться)* a se întrista, a se necăji, a se amărî, a fi amărît/ indispus. **5.** a eşua, a fi zădărnicit. **6.** *(muz.)* a se dezacorda.

расстро́йство, *-а n.* **1.** *sg. (беспорядочность)* dezordine, zăpăceală, neorînduială, învălmăşeală. **2.** *sg.* dezorganizare; stare proastă; *дела́ пришли́ в ~* afacerile au început să meargă prost. **3.** *(заболевание)* indispoziţie, deranjament; tulburare; *не́рвное ~* boală de nervi. **4.** *(плохое настроение)* proastă dispoziţie, depresiune, necaz.

расступа́ться, *-а́ется vb. ipf.* de la *расступи́ться*

расступи́ться, *-у́пится vb. pf. (ipf. расступа́ться)* **1.** a se da la o parte; a face loc; a se feri; *(înv.) (образовать трещину)* a crăpa, a plesni.

рассуди́тельно *adv.* cu judecată, cu chibzuială, judicios; cu minte, cu bun simţ.

рассуди́тельность, *-и f. sg.* judecată, chibzuinţă, cumînţenie, bun simţ.

рассуди́тельный *adj.* înţelept, chibzuit, cu judecată, cuminte, cu bun simţ.

рассуди́|ть, *-ужу́, -у́дишь vb. pf.* **1.** *acuz. (решить)* a judeca; a soluţiona; a arbitra; ~ *спор* a soluţiona un litigiu. **2.** *(обдумать)* a chibzui; a hotărî, a decide, a ajunge la concluzia; *~те как быть* spune dumneata cum să procedăm.

рассу́д|ок, *-дка m. sg.* raţiune, minte, judecată; bun simţ; *го́лос ~ка* glasul raţiunii; *потеря́ть ~; лиши́ться ~ка* a-şi pierde minţile; a înnebuni; *в по́лном ~ке* în deplinătatea facultăţilor mintale; *вопреки́ ~ку* în ciuda bunului simţ.

рассу́дочность, *-и f. sg.* caracter raţional, raţiune.

рассу́дочный *adj.* raţional; ~ *посту́пок* faptă raţională.

рассужда́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *(мыслить)* a raţiona, a judeca, a chibzui; *пра́вильно* ~ a raţiona just, a judeca drept. **2.** *(обсуждать)* a discuta, a vorbi *(despre ceva).*

рассужде́ни|е, *-я n.* **1.** *(суждение)* raţionament; just. **2.** reflecţie, părere, consideraţie; *пусти́ться в ~я* a face (o seamă de) reflecţii; a începe să filozofeze; *без ~я* fără discuţie; fără comentariu; fără obiecţie. **3.** *(înv.)* tratat, studiu ◇ *(înv.) в рассужде́нии (кого́-л., чего́-л.)* în ceea ce priveşte ..., referitor la ...

рассусо́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pop.)* a întîrzia lungi vorba.

рассу́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *рассучи́ть*

рассучи́ть, *-учу́, -у́чишь vb. pf. (ipf. рассу́чивать) acuz.* **1.** a desuci, a despleti. **2.** a desufleca, a lăsa în jos.

рассчи́танный 1. *p.t.p.* de la *рассчита́ть.* **2.** *adj.* intenţionat, premeditat, voit. **3.** *на + acuz.* destinat.

рассчита́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. рассчи́тывать) acuz.* **1.** *(произвести подсчёт)* a calcula, a socoti; a măsura; a evalua; *не ~ свои́х сил* a-şi supraaprecia forţele. **2.** *(уволить)* a concedia. **3.** *(mil.)* a număra, a face numărătoarea; ~ *взвод* a face numărătoarea plutonului.

рассчита́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. рассчи́тываться)* **1.** *c + instr.* a se socoti *(complet)* cu cineva, a-şi lichida socotelile cu cineva. **2.** *c + instr. (fig.) (поквитаться)* a se răfui, a se răzbuna. **3.** *(mil.)* a număra, a se număra.

рассчи́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *рассчита́ть* şi *рассчита́ть.* **2.** *на + acuz.* sau cu *inf.* a conta (pe ceva), a se aştepta la ...; a avea de gînd, a-şi propune. **3.** *на + acuz. (полагаться)* a-şi pune speranţa, a se încrede (în cineva); a se bizui, a conta (pe cineva).

рассчи́тываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *рассчита́ться* şi *рассчита́ться.* **2.** *за + acuz. (нести ответственность)* a plăti, a suferi; a purta răspunderea. **3.** *pas.* de la *рассчи́тывать.*

рассыла́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *разосла́ть*

рассы́лка, *-и f. sg.* trimitere, expediere.

рассы́лочный *adj.* de expediţie, de expediere.

рассы́льн|ый[1] *adj.* de expediţie; *~ая кни́га* registru de expediţie.

рассы́льный[2]**,** *-ого m.* curier, comisionar.

рассыпа́ние, *-я n.* **1.** împrăştiere, risipire. **2.** vărsare, răspîndire, turnare.

рассы́пать, *-плю, -плешь vb. pf. (ipf. рассыпа́ть) acuz.* **1.** *(просыпать)* a împrăştia, a risipi. **2.** *(насыпать во что-л.)* a turna, a vărsa *(în ceva).* **3.** *(mil.)* a desfăşura în tirăgători.

рассыпа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *рассы́пать*

рассы́па|ться, *-плюсь, -плешься vb. pf. (ipf. рассыпа́ться)* **1.** *(просыпаться)* a se împrăştia, a se vărsa. **2.** *(разбрестись)* a se răspîndi, a se risipi, a se răsfira, a se răzleţi; *(mil.) цепа ~лась в цепь* compania s-a desfăşurat în tirăgători. **3.** a se pulveriza; a se fărîmiţa; ~ *в прах* a se face praf. **4.** *(fig.)* a se destrăma, a se dizolva. **5.** *в + prepl.* a copleşi, a nu mai prididi, a nu mai sfîrşi cu ...; ~ *в извине́ниях* a nu mai sfîrşi cu scuzele; ~ *в компли́ментах* a copleşi cu complimente.

рассыпáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *рассы́пать*. **2.** *pas.* de la *рассыпáть* ◇ ~ *мéлким бéсом пéред кем-л.* a se linguşi pe lîngă cineva; a se băga pe sub pielea cuiva.

рассы́пка, *-и f. sg.* **1.** vărsare, împrăştiere. **2.** *(com.)* pierderi prin risipire/ scuturare *sau* împrăştiere *(despre mărfuri pulverulente, friabile sau boabe)*.

рассы́п|ой *adj. (în expr.)* **1.** ~*ые папиро́сы* ţigări vărsate *(vîndute cu bucata)*. **2.** *(mil.)* ~*ы́м стро́ем* în formaţie de trăgători.

рассы́пчатость, *-и f.* friabilitate.

рассы́пчатый *adj.* **1.** sfărîmicios, nisipos. **2.** friabil.

рассыха́ться, *-áется vb. ipf.* de la *рассо́хнуться*

раста́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *раста́ять*

раста́лкивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *растолка́ть*

раста́пливание, *-я n. sg.* **1.** aprindere a focului. **2.** topire.

раста́пливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *растопи́ть* [1,2]

раста́пливаться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *растопи́ться* [1,2]. **2.** *pas.* de la *раста́пливать*.

раста́птывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *растопта́ть*

растаска́ть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. растáскивать) acuz.* **1.** a lua *(tot, rînd pe rînd)*; a duce, a căra. **2.** a fura, a jefui, a sfeterisi.

растáскивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *растаскáть* şi de la *растащи́ть*.

раста́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расточи́ть* [1]

растащи́ть, *-ащý, -áщишь vb. pf. (ipf. растáскивать) acuz.* **1.** a lua tot *(rînd pe rînd)*, a duce, a căra; a şterpeli. **2.** a separa, a despărţi.

раста́ять, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. раста́ивать)* **1.** a se topi, a se dezgheţa. **2.** *(изчезнуть)* a dispare, a se stinge, a se mistui. **3.** *(fig.) (смягчиться)* a se înduioşa, a se înmuia, a se topi.

раствóр [1], *-а m.* deschidere, deschizătură; ~ *цúркуля* deschizătura compasului; *(mat.)* ~ *угла́* deschiderea unui unghi.

раствóр [2], *-а m.* **1.** soluţie; *насы́щенный* ~ soluţie saturată. **2.** mortar; *известко́вый* ~ mortar de var; *гли́няный* ~ mortar de argilă.

растворе́ние, *-я n. sg. (chim.)* dizolvare.

раствори́мость, *-и f. (chim.)* solubilitate.

раствори́мый *adj. (chim.)* solubil.

раствори́тель, *-я m. sg. (chim.)* solvent, dizolvant; *чи́стый* ~ solvent pur.

раствори́ть [1], *-орю́, -ори́шь vb. pf. (ipf. растворя́ть) acuz.* **1.** a dizolva. **2.** *(замеси́ть)* a frămînta, a face pastă.

раствори́ть [2], *-орю́, -ори́шь vb. pf. (ipf. растворя́ть) acuz.* a deschide.

растворя́ть [1], *-ори́тся vb. pf. (ipf. растворя́ться)* a se deschide.

растворя́|ться [2], *-и́тся vb. pf. (ipf. растворя́ться)* a se dizolva.

растворя́емость, *-и f. sg. (chim).* proprietatea de a se dizolva; solubilitate.

растворя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *раствори́ть* [1,2]

растворя́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *раствори́ться* [1,2]. **2.** *pas.* de la *растворя́ться*.

растека́ться, *-áется vb. ipf.* de la *расте́чься*

расте́ни|е, *-я n.* plantă; *многоле́тние* ~*я* plante vivace, plante perene; *одноле́тние* ~*я* plante anuale; *водяно́е* ~ plantă acvatică; *бобо́вое* ~ plantă leguminoasă; *кормово́е* ~ plantă de nutreţ; *вы́ющееся* ~ plantă agăţătoare; *со́рное* ~ buruiană; *лекáрственные* ~*я* plante medicinale; *прядúльные* ~*я* plante textile.

растениевóд, *-а m.* specialist în cultura plantelor.

растениевóдство, *-а n. sg.* cultura plantelor; fitotehnie.

растерéбить, *-блю́, -би́шь vb. pf. acuz. (pop.)* **1.** a răvăşi, a zburli. **2.** a zgîndări.

растере́ть, *разотру́, разотрёшь vb. pf. (ipf. растира́ть) acuz.* **1.** *(измельчить)* a pisa; a tritura, a mărunţi prin frecare. **2.** *(размазать)* a mînji. **3.** *(сделать массаж)* a freca, a fricţiona; a face masaj.

растере́ться, *разотру́сь, разотрёшься vb. pf. (ipf. растира́ться)* **1.** *(превратиться в порошок)* a se sfărîma, a se pisa. **2.** *(обтереть себя)* a se freca, a se fricţiona.

растерза́ние, *-я n. sg.* sfîşiere, rupere; *отда́ть на* ~ a arunca/a lăsa pradă.

растéрзанный **1.** *p.t.p.* de la *растерза́ть*. **2.** *adj.* răvăşit, sfîşiat. **2.** *adj. (fig.)* sfîşiat.

растерза́ть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. растéрзывать) acuz.* **1.** a sfîşia, a rupe în bucăţi. **2.** *(fig.)* a răvăşi, a face ferfeniţă. **3.** *(fig.)* a chinui, a sfîşia.

растéрянность, *-и f. sg.* dezorientare; confuzie; (stare de) zăpăceală; perplexitate.

растéрянный **1.** *p.t.p.* de la *растеря́ть*. **2.** *adj. (fig.)* dezorientat, buimăcit, zăpăcit; perplex.

растеря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. растéривать) acuz.* a pierde treptat, a prăpădi; ~ *родны́х* a-şi pierde rudele.

растеря́ться [1], *-я́ется vb. pf. (ipf. растéриваться)* a se pierde, a dispărea.

растеря́ться [2], *-я́юсь, -я́ешься vb. pf. (ipf. растéриваться)* a-şi pierde capul/ calmul; a se zăpăci.

растеря́ха, *-и f.* şi *m. (fam.)* om fără cap, zăpăcit, gură-cască.

расте́чься, *-ечётся vb. pf. (ipf. раскатáться)* **1.** a se întinde, a se revărsa, a se prelinge, a curge. **2.** *(fig.)* a se răspîndi.

раст|и́, *-ý, -тёшь vb. ipf. (pf. вы́расти)* **1.** a creşte, a deveni mare, a creşte mare. **2.** a creşte, a-şi petrece copilăria, a trăi primii ani ai vieţii. **3.** *(pf. вы́расти)*; *(fig.) (увеличиваться количественно)* a creşte, a se mări, a spori; *цéны* ~*ýт* preţurile cresc. **4.** *(pf. вы́расти) (fig.) (совершенствоваться)* a creşte, a se dezvolta; a evolua, a se perfecţiona. **5.** *(despre plante)* a creşte, a se cultiva; a se face; a fi răspîndit.

растира́ние, *-я n. sg.* **1.** *(измельчение)* pisare, pulverizare, măcinare. **2.** *(массаж)* frecare, fricţiune, frecţie. **3.** *(размазывание)* mînjire.

растира́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *растере́ть*

растира́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *растере́ться*. **2.** *pas.* de la *растира́ть*.

расти́тельность, *-и f. sg.* **1.** vegetaţie, floră; *бога́тая* ~ vegetaţie bogată. **2.** *(волосы)* păr (pe corp); barbă (pe faţă).

расти́тельн|ый *adj.* **1.** vegetal; de vegetaţie, de plante; ~ *мир* lumea plantelor; ~*ое ца́рство* regnul vegetal; ~*ая пи́ща* hrană vegetală; ~ *орна́мент* ornament floral; ~*ое ма́сло* ulei vegetal, untdelemn. **2.** vegetativ; *(fig.)* ~*ая жизнь* viaţă vegetativă.

расти́ть, *ращý, расти́шь vb. ipf. acuz.* **1.** *(выращивать)* a cultiva, a creşte; ~ *цветы́* a cultiva flori. **2.** *(воспитывать)* a creşte, a educa; ~ *дете́й* a creşte copii; ~ *ка́дры* a creşte cadre.

растлева́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *растли́ть*

растле́ние, *-я n.* **1.** *(inv.) (изнасилование)* siluire, violare. **2.** *(fig.) (моральный упадок)* depravare, corupere, corupţie, decădere morală.

растле́нность, *-и f. sg.* stare de corupţie, depravare, decădere morală.

растли́тель, *-я m.* **1.** *(inv.)* siluitor. **2.** *(fig.)* corupător.

растли́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. растлева́ть) acuz.* **1.** *(inv.) (изнасиловать)* a silui, a viola *(o minoră)*. **2.** *(fig.) (нравственно развратить)* a corupe, a strica.

растли́ться, *-лю́сь, -ли́шься vb. pf. (inv.)* a se strica, a ajunge un depravat.

растолка́ть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. раста́лкивать) acuz.* **1.** a împinge la o parte; a-şi face drum cu coatele. **2.** *(разбудить)* a trezi pe cineva scuturîndu-l.

растолкну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. acuz.* a da la o parte, a despărţi, a împinge la o parte.

растолкова́ть, *-кую́, -ку́ешь vb. pf. (ipf. растолко́вывать) acuz.* a explica, a lămuri, a interpreta.

растолко́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *растолкова́ть*

растолóчь, *-лкý, -лчёшь vb. pf. (ipf. толóчь) acuz.* a pisa.

растолсте́ть, *-éю, -éешь vb. pf.* a se îngrăşa.

растопи́ть [1], *-оплю́, -опи́шь vb. pf. (ipf. раста́пливать) acuz.* a aprinde/ a face focul în ...

растопи́ть [2], *-оплю́, -опи́шь vb. pf. (ipf. растапли́вать) acuz.* a topi.

растопи́ться [1], *-опится vb. pf. (ipf. растапливаться)* a se aprinde.

растопи́ться [2], *-опится vb. pf. (ipf. растапливаться)* a se topi.

растопка, *-и f. sg.* **1.** facere/aprindere a focului. **2.** *col.* surcele, vreascuri, găteje.

растоптáть, *-опчý, -опчешь vb. pf. (ipf. растáптывать) acuz.* **1.** a strivi, a călca în picioare. **2.** *(pop.)* a lărgi, a scîlcia *(de prea multă purtare).*

растопы́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *растопы́рить*

растопы́риваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *растопы́риться.* **2.** *pas.* de la *растопы́ривать.*

растопы́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. растопы́ривать) acuz.* a răşchira, a desface.

растопы́риться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. растопы́риваться)* a se răşchira, a se desface.

расторга́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *растóргнуть*

растóргнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. расторга́ть) acuz.* a desface, a rezilia, a anula, a rupe; ~ *брак* a desface o căsătorie, a divorţa; ~ *дóговóр* a anula un tratat.

расторгова́ться, *-гýюсь, -гýешься vb. pf. (ipf. расторго́вываться) (pop.)* **1.** *(начать успешно торговать)* (a începe) a avea vînzare bună, a avea dever mare. **2.** *(продать весь товар)* a vinde toată marfa. **3.** *(inv.)* a se procopsi din negoţ.

расторго́вываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *расторгова́ться.*

расторже́ние, *-я n. sg.* desfacere, reziliere, anulare; ~ *бра́ка* desfacere a căsătoriei, divorţ; ~ *дóговóра* reziliere a unui contract; denunţare a unui tratat.

растормоши́ть, *-шý, -ши́шь vb. pf. acuz.* **1.** *(разбудить)* a trezi pe cineva zgîlţîindu-l. **2.** *(fig.) (расшевелить)* a trezi la viaţă, a înviora.

расторо́пность, *-и f. sg.* dibăcie, îndemînare, abilitate, dexteritate, promptitudine.

расторо́пный *adj.* dibaci, dezgheţat, descurcăreţ; sprinten, expeditiv, prompt; *ма́лый* ~ băiat dezgheţat.

расточа́ть, *-áю, -áешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. расточи́ть) (inv.) (безрассудно тратить)* a risipi, a cheltui, a irosi; ~ *врéмя* a irosi timpul; ~ *имýщество* a risipi averea. **2.** *(fig.)* a fi darnic, a împărţi cu dărnicie; ~ *похвалы́* a nu mai prididi cu laude; ~ *улы́бки* a împărţi zîmbete cu dărnicie.

расточе́ние, *-я n. sg.* risipire, irosire.

расточи́тель, *-я m.* risipitor, cheltuitor, mînă-spartă.

расточи́тельность, *-и f. sg.* risipă, iroseală.

расточи́тельный *adj.* risipitor, cheltuitor.

расточи́тельство, *-а n. sg.* risipă.

расточи́ть [1], *-очý, -о́чишь vb. pf. (ipf. раста́чивать) acuz. (tehn.)* a lărgi, a adînci prin alezare; a aleza.

расточи́ть [2], *-очý, -очи́шь vb. pf.* dă la *расточа́ть (1)*

расто́чка, *-и f. sg. (tehn.)* alezare, alezaj, strunjire interioară.

расто́чный *adj. (tehn.)* de/pentru alezat; ~ *стано́к* maşină de alezat.

растр, *-а m. (tipogr.)* raster.

растрави́ть, *-авлю́, -áвишь vb. pf. (ipf. растрáвливать) acuz.* **1.** *(ipf.* şi *растравля́ть)* a irita, a sîcîi, a zîngădări; ~ *ра́ну* a zgîndări o rană; *(fig.)* ~ *го́ре* a răscoli o durere. **2.** a întărîta, a asmuţi, a zădărî. **3.** *(tipogr.)* a grava, a reliefa ceva *(cu ajutorul unui acid).*

растравле́ние, *-я n. sg.* **1.** iritare, zgîndărire; răscolire. **2.** *(tipogr.)* gravare, reliefare *(cu ajutorul unui acid).*

растра́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *растрави́ть*

растравля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *растрави́ть (1)*

растранжи́ривание, *-я n. sg.* risipă, risipire.

растранжи́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. растранжи́рить) acuz.* a risipi, a cheltui fără socoteală.

растранжи́рить, *-рю, -ришь vb. pf.* de la *растранжи́ривать* şi de la *транжи́рить.*

растра́т|а, *-ы f.* **1.** *sg.* cheltuire, irosire; ~ *материа́льных средств* risipă de mijloace materiale; ~ *сил* risipă de forţe. **2.** *(незаконное расходование)* delapidare, defraudare. **3.** sumă delapidată, bunuri/valori delapidate; lipsă în gestiune; *покры́ть* ~*у* a acoperi suma delapidată.

растра́тить, *-áчу, -áтишь vb. pf. (ipf. растра́чивать) acuz.* **1.** *(израсходовать)* a cheltui, a irosi; ~ *все де́ньги* a cheltui toţi banii; a mînca toţi banii; *(fig.)* ~ *си́лы* a irosi puterile. **2.** a cheltui/ a mînca *(banii altuia)*; a delapida; a defrauda.

растра́тчик, *-а m.* defraudator, delapidator.

растра́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *растра́тить*

растрево́жить, *-жу, -жишь vb. pf. acuz. (встревожить)* **1.** a nelinişti, a îngrijora; a tulbura; a alarma; ~ *неприя́тным сообще́нием* a nelinişti cu o veste neplăcută. **2.** *(нарушить покой)* a nelinişti, a tulbura. **3.** *(разбередить рану и т.п.)* a zgîndări. **4.** *(fig.)* a răscoli.

растрево́житься, *-жусь, -жишься vb. pf.* a se nelinişti, a se îngrijora; a se tulbura, a se alarma.

растрёпа, *-ы m.* şi *f. (pop.)* (om) nepieptenat, ciufulit, nespălat, neglijent.

растрёпанн|ый **1.** *p.t.p.* de la *растрепа́ть.* **2.** *adj.* ciufulit, zbîrlit, cu părul vîlvoi. **3.** *adj.* rupt, ferfeniţă ◇ *в ~ых чу́вствах* enervat, scos din fire; cu sufletul răvăşit.

растрепа́ть, *-трéплю, -трéплешь vb. pf. acuz.* **1.** a ciufuli, a zburli; ~ *во́лосы* a ciufui părul. **2.** a rupe, a face ferfeniţă, a mototoli. **3.** *(tehn.)* a scărmăna.

растрепа́ться, *-éплется vb. pf.* **1.** a se ciufuli, a se zbîrli. **2.** a se rupe, a se ferfeniţa, a se mototoli.

растрёпка, *-и f.* şi *m.* ciufulici.

растре́скаться, *-ается vb. pf. (ipf. растре́скиваться)* a se crăpa, a plesni *(în mai multe locuri).*

растре́скиваться, *-ается vb. ipf.* de la *растре́скаться*

растро́ганно *adv.* cu emoţie, cu înduioşare; mişcat, înduioşat.

растро́ганный **1.** *p.t.p.* de la *растро́гать.* **2.** *adj.* înduioşat, mişcat; emoţionat.

растро́гать, *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* a înduioşa, a mişca; a impresiona, a emoţiona; ~ *до слёз* a mişca pînă la lacrimi.

растро́гаться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a se înduioşa; a se emoţiona; a fi mişcat; ~ *до слёз* a fi mişcat pînă la lacrimi.

растру́б, *-а m.* pavilion; pîlnie; *(tehn.)* manşon, mufă; ~ *вентиля́тора* difuzor de ventilaţie ◇ *ю́бка ~ом* fustă cloş.

раструбы́ть, *-блю́, -бу́шь vb. pf. acuz. (pop.)* a trîmbiţa, a bate toba, a divulga.

растрясти́, *-су́, -сёшь vb. pf.* **1.** a întinde, a împrăştia, a presăra *(într-un strat egal).* **2.** *(pop.)* a trezi pe cineva zgîlţîindu-l. **3.** *impers.* a hurduca, a scutura tare, a zdruncina.

растушева́ть, *-шу́ю, -шу́ешь vb. pf. (ipf. растушёвывать) acuz.* a estompa, a umbri.

растушёвка, *-и f. sg.* **1.** *(действие)* estompare, umbrire. **2.** *(палочка)* estompă.

растушёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *растушева́ть.*

расту́щ|ий *part. prez. act.* (de la *расти́*) în creştere, care creşte; crescînd din ce în ce mai mare.

расти́гивание, *-я n. sg.* întindere, lungire; prelungire.

расти́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *растяну́ть; ~ слова́* a tărăgăna cuvintele.

расти́гиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *растяну́ться.* **2.** *pas.* de la *расти́гивать.*

растяже́ние, *-я n. sg.* **1.** întindere, lungire, extensiune. **2.** *(med.)* entorsă. luxare, scrîntire.

растяжи́мость, *-и f. sg.* elasticitate, flexibilitate, extensibilitate, ductibilitate.

растяжи́м|ый *adj.* elastic, flexibil, extensibil; ductil; *(fig.)* ~*ое поня́тие* noţiune elastică.

расти́жка, *-и f. sg.* **1.** întindere, lungire; *(mil.)* eşalonare. **2.** tărăgănare.

расти́нутость, *-и f. sg.* 1. întindere, lungime. **2.** *(fig.)* prolixitate.

расти́нутый **1.** *p.t.p.* de la *растяну́ть.* **2.** *adj.* întins, alungit, extins. **3.** *adj. (fig.)* lung, prolix, plictisitor.

растяну́ть, *-яну́, -я́нешь vb. pf. (ipf. расти́гивать) acuz.* **1.** a întinde, a alungi, a lungi, a extinde. **2.** a luxa, a scrînti; ~ *сухожи́лие* a luxa un tendon. **3.** *(затянуть, продлить)* a lungi, a prelungi, a tărăgăna.

растяну́ться, *-яну́сь, -я́нешься vb. pf. (ipf. растя́гиваться)* **1.** a se întinde, a se lungi; ~ *на дива́не* a se întinde pe divan. **2.** *(упасть)* a cădea lat. **3.** a se întinde, a se slăbi, a se lăbărța. **4.** *(расположиться на большом протяжении)* a se întinde *(acoperind o suprafață mare)*. **5.** *(затянуться)* a se prelungi, a dura, a ține.

расто́лпа, *-ы f. și m. (pop.)* stîngaci, neîndemînatic; nătîng, neghiob; gură-cască.

расфасова́ть, *-су́ю, -су́ешь vb. pf. (ipf. расфасо́вывать) acuz.* a împacheta, a ambala *(în cantități mici)*, a împărți în pachete.

расфасо́вка, *-и f. sg.* împachetare, ambalare *(în cantități mici)*, împărțire în pachete.

расфасо́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расфасова́ть*.

расформирова́ние, *-я n. sg.* dizolvare, desființare, lichidare; ~ *коми́ссии* dizolvarea unei comisii.

расформирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf. (ipf. расформи́ровывать) acuz.* a desființa, a dizolva, a lichida.

расформи́ровывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расформирова́ть*.

расфранти́ться, *-нчу́сь, -нти́шься vb. pf.* a se dichisi, a se găti, a se ferchezui.

расфранчённый *adj.* dichisit, gătit.

расфуфы́риться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (pop.)* a se împopoțona, a se spilcui, a se sclivisi.

расха́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a umbla, a se plimba; ~ *взад и вперёд* a se plimba încolo și încoace.

расхва́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расхвали́ть*

расхвали́ть, *-алю́, -а́лишь vb. pf. (ipf. расхва́ливать) acuz.* a lăuda peste măsură, a copleși cu elogii, a ridica în slăvi, a cînta osanale.

расхва́рываться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* de la *расхвора́ться*

расхва́статься, *-аюсь, -аешься vb. pf. prepl.* a se lăuda, a se făli.

расхвата́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. расхва́тывать) acuz.* a înșfăca, a lua tot.

расхва́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расхвата́ть*

расхвора́ться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. расхва́риваться)* a se îmbolnăvi greu, a cădea la pat.

расхити́тель, *-я m.* delapidator, jefuitor.

расхи́тить, *-и́щу, -и́тишь vb. pf. (ipf. расхища́ть) acuz.* a delapida, a sustrage, a jefui, a fura.

расхища́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расхи́тить*

расхище́ние, *-я n. sg.* delapidare, sustragere, jefuire, furt.

расхлеба́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. расхлёбывать) acuz. (pop.)* **1.** a sorbi tot *(cu lingura)*. **2.** *(fig.)* a descurca, a-i da de rost.

расхлёбыв|ать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расхлеба́ть* ◇ *сам завари́л ка́шу, сам и ~ай* tu ai încurcat iețele, tu să le descurci; capul face — capul trage.

расхлеста́ть, *-ещу́, -е́щешь vb. pf. (ipf. расхлёстывать) acuz. (pop. în expr.)* ~ *кнут* a rupe biciul *(trosnind din el)*.

расхлёстывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расхлеста́ть*

расхля́банность, *-и f. sg.* delăsare, lipsă de disciplină; dezorganizare.

расхля́банный 1. *p.t.p.* de la *расхля́бать*. **2.** *adj. (fig.)* dezordonat, nedisciplinat; molîu; ~*ое поведе́ние* purtare dezordonată; ~*ая похо́дка* mers dezordonat, neglijent.

расхля́бать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. расхля́бывать) acuz.* **1.** a clătina, a slăbi *(prin clătinare)*; a hîrbui. **2.** *(fig.)* a dezorganiza, a zdruncina; ~ *здоро́вье* a zdruncina sănătatea.

расхля́баться, *-ается vb. pf. (ipf. расхля́бываться)* **1.** a se clătina, a se slăbi, a se hîrbui. **2.** *(fig.)* a se zdruncina. **3.** *(fig.)* a se face indisciplinat, a deveni dezordonat, a se delăsa.

расхля́бывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расхля́бать*.

расхля́бываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *расхля́баться*. **2.** *pas.* de la *расхля́бывать*.

расхо́д, *-а m.* **1.** *(издержки, затрата)* cheltuială, speze, cost; *непредви́денные ~ы* cheltuieli neprevăzute; *накладны́е ~ы* cheltuieli de regie, cheltuieli suplimentare; *канцеля́рские ~ы* cheltuieli de birou; *доро́жные ~ы* cheltuieli de drum; *вое́нные ~ы* cheltuieli militare; *уде́льный ~* consum specific; *часово́й ~* debit pe oră, debit orar; *на покры́тие ~ов* pentru acoperirea cheltuielilor; *де́ньги на карма́нные ~ы* bani de buzunar; *нести́ ~ы* a suporta cheltuielile; *ввести́ кого́-л. в ~* a băga pe cineva la cheltuială. **2.** *(потребление)* consum; ~ *электроэне́ргии* consum de energie electrică; ~ *горю́чего* consum de combustibil. **3.** *(cont.)* debit; cheltuieli; *прихо́д и ~* credit și debit; venituri și cheltuieli ◇ *вы́вести (списа́ть, спусти́ть) в ~* a nimici; a distruge; a împușca; a executa prin împușcare; *в ~е* lipsesc; sînt plecați; *все лю́ди в ~е* toți oamenii sînt plecați.

расходи́|ться[1], *-ожу́сь, -о́дишься vb. pf.* **1.** *(привыкнуть к ходьбе)* a merge mult, a se deprinde cu mersul. **2.** a începe să umble încolo și încoace. **3.** *(fig.)* a se înteți, a se dezlănțui; a-și da drumul.

расходи́|ться[2], *-ожу́сь, -о́дишься vb. ipf.* de la *разойти́сь*.

расхо́дн|ый *adj.* **1.** de cheltuială, de cheltuieli; ~*ая кни́га* registru de cheltuieli. **2.** de consum; ~*ая но́рма* normă de consum.

расхо́дование, *-я n. sg.* cheltuire, consumare; consum.

расхо́довать, *-дую, -дуешь vb. ipf. (pf. израсхо́довать) acuz.* a cheltui; a întrebuința, a consuma; ~ *де́ньги* a cheltui bani; ~ *материа́лы* a întrebuința materiale.

расхо́доваться, *-дуюсь, -дуешься vb. ipf. (pf. израсхо́доваться)* **1.** a cheltui; a intra la cheltuieli. **2.** a se consuma; a fi cheltuit. **3.** *pas.* de la *расхо́довать*.

расхожде́ние, *-я n.* **1.** *sg.* împrăștiere; *(fig.)* ~ *луче́й* divergența fasciculului de raze. **2.** *(несовпадение)* nepotrivire, divergență, dezacord; ~ *во мне́ниях* divergență de păreri, dezacord.

расходоме́р, *-а m. (tehn.)* debitmetru, contor.

расхо́жий *adj. (pop.)* **1.** căutat, cerut, care are căutare; ~ *това́р* marfă căutată. **2.** de purtare, care se întrebuințează des; ~ *костю́м* costum de purtare.

расхола́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расхолоди́ть*

расхолоди́ть, *-ожу́, -оди́шь vb. pf. (ipf. расхола́живать) acuz.* a dezamăgi, a deziluziona.

расхорохо́риться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (pop.)* a se răți, a face pe viteazul.

расхоте́ть, *-очу́, -о́чешь vb. pf. acuz.* sau cu *inf.* a nu mai dori, a nu mai avea poftă de ...

расхоте́ться, *-о́чется vb. pf. impers. dat.* a nu mai dori, a nu mai avea poftă de ... ; a-i trece pofta de ...

расхохота́ться, *-очу́сь, -о́чешься vb. pf.* a izbucni în rîs, a izbucni în hohote de rîs.

расхрабри́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf.* a-și lua inima-n dinți, a prinde curaj; a se decide.

расхри́станный *adj. (fam.)* dezordonat, ciufulit.

расцара́пать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. расцара́пывать) acuz.* a zgîria rău, a face multe zgîrieturi.

расцара́паться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. расцара́пываться)* a se zgîria rău.

распара́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расцара́пать*

расцара́пываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *расцара́паться*. **2.** *pas.* de la *расцара́пывать*.

расцвести́, *-ету́, -ете́шь (ipf. расцвета́ть)* **1.** a înflori, a înboboci. **2.** *(fig.)* a înflori, a prospera. **3.** *(fig.)* a se însenina, a se lumina.

расцве́т, *-а m.* **1.** înflorire. **2.** *(fig.)* propășire, prosperare; progres; *в ~е лет* în floarea vîrstei; *в ~е сил* plin de putere, în plină maturitate.

расцвета́ние, *-я n. (bot.)* înflorire.

расцвета́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расцвести́*

расцвети́ть, *-вечу́, -вети́шь vb. pf. (ipf. расцве́чивать) acuz.* **1.** a colora, a vopsi *(în mai multe culori)*. **2.** a împodobi, a pavoaza, a decora.

расцве́тк|а, *-и f.* **1.** *sg.* colorare, vopsire. **2.** culori, îmbinare de culori, colorit.

расцве́чивание, *-я n. sg.* **1.** colorare, vopsire. **2.** împodobire, pavoazare.

расцве́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расцвети́ть*

расцелова́ть, *-лу́ю, -лу́ешь vb. pf. acuz.* a săruta, a acoperi cu sărutări, a îmbrăţişa cu multă căldură.

расцелова́ться, *-лу́юсь, -лу́ешься vb. pf.* a se săruta *(de mai multe ori)*, a se îmbrăţişa călduros.

расце́нивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расцени́ть*

расцени́ть, *-еню́, -е́нишь vb. pf. (ipf. расце́нивать) acuz.* **1.** a evalua, a tarifa, a taxa. **2.** *(fig.)* a aprecia, a preţui.

расце́нка, *-и f. sg.* **1.** evaluare, stabilirea preţurilor; tarifare, taxare. **2.** preţ; tarif; salariu de bază; *сде́льная ~* tarif pentru plata muncii în acord; salariu în acord; *еди́ничная ~* preţ unitar; *премиа́льная ~* tarif premial.

расце́ночный *adj.* de evaluare; de tarifare, de taxare; *~ая коми́ссия* comisie de fixare a preţurilor, comisie de evaluare; comisie tarifară.

расцепи́ть, *-цеплю́, -цепи́шь vb. pf. (ipf. расцепля́ть) acuz.* a decupla, a desface, a se desprinde.

расце́пка, *-и f. sg.* **1.** decuplare, desprindere. **2.** *(tehn.)* dispozitiv de decuplare.

расцепле́ние, *-я n. sg. v. расце́пка* [1]

расцепля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *расцепи́ть*

расцепля́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *расцепи́ться*. **2.** *pas.* de la *расцепля́ть*.

расчерти́ть, *-ерчу́, -е́ртишь vb. pf. (ipf. расче́рчивать) acuz.* a linia.

расче́рчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расчерти́ть*

расчеса́ть, *-ешу́, -е́шешь vb. pf. (ipf. расчёсывать) acuz.* **1.** a pieptăna, a îndrepta, a netezi *(cu pieptenul)*. **2.** a dărăci. **3.** a zgîria, a zgîndări.

расчеса́ться, *-ешу́сь, -е́шешься vb. pf. (ipf. расчёсываться)* **1.** a se pieptăna. **2.** a se scărpina, a se pune pe scărpinat.

расчёска, *-и f. sg.* **1.** pieptănare, pieptănat; dărăcit. **2.** pieptene.

расчёсть, *разочту́, разочтёшь vb. pf. (ipf. рассчи́тывать) acuz.* **1.** a calcula, a socoti. **2.** *(уволить)* a concedia, a da/a-i face cuiva socoteala.

расчёсться, *разочту́сь, разочтёшься vb. pf. (ipf. рассчи́тываться)* a lichida socotelile, a se socoti.

расчёсывание, *-я n. sg.* **1.** pieptănat, pieptănătură; dărăcire, scărmănare. **2.** scărpinare.

расчёсывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расчеса́ть*

расчёсываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *расчеса́ться*. **2.** *pas.* de la *расчёсывать*.

расчёт, *-а m.* **1.** calcul, calculare; *приблизи́тельный ~* calcul aproximativ; *(constr.) сме́тный ~* calcul de deviz; *(tehn.) ~ на про́чность* calcul de rezistenţă. **2.** decontare, decont; plată, lichidare; *произвести́ ~* a face socoteala; a lichida socotelile; *безнали́чный ~* decontare fără numerar; plată/decontare prin virament; *за нали́чный ~* contra numerar, cu bani-peşin, pe bani gheaţă. **3.** *sg.* concediere; *дать ~ кому́-л.* a da/a-i face cuiva socoteala, a-l concedia; *получи́ть ~* a-şi primi drepturile *(la plecarea din serviciu)*; *потре́бовать ~а* a cere socoteala *(la plecarea din serviciu)*. **4.** plan, intenţie; calcule; socoteli *обману́ться в ~е* a-şi greşi socotelile, a se înşela în calculele sale; *по мои́м ~ам* după socotelile mele; *в ~е на ...* în speranţa că ... **5.** *sg.* rost, interes, folos; *по ~у* din interes; *брак по ~у* căsătorie de conveniență. **6.** *(mil.)* servanţi; *пулемётный ~* servanţii unei mitraliere; *но́мер орудийного ~а* servant de tun ◇ *мы с тобо́й в ~е* sîntem chit; *приня́ть в ~* a ţine cont de ... ; a lua în consideraţie; *из ~а на ...* socotind, luînd în consideraţie, luînd ca bază; *из ~а на́ год* socotind pe un an de zile.

расчётливо *adv.* cu economie; (în mod) chibzuit.

расчётливость, *-и f. sg.* spirit de economie; spirit de prevedere.

расчётливый *adj.* **1.** econom, păstrător, cumpătat. **2.** chibzuit, prevăzător, socotit, calculat.

расчётный **1.** *adj.* de decontare, de plată; *~ая ве́домость* borderou de plată; *~ чек* cec de decontare; *~ая кни́жка* carnet de plată, carnet de salarizare; *~ отде́л* serviciul de muncă şi salarii. **2.** de calcul. **3.** *(tehn.)* calculat, teoretic; *~ая мо́щность* putere calculată, putere teoretică, putere nominală.

расчётчик, *-а m.* calculator.

расчи́слить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. расчисля́ть) acuz.* a calcula, a repartiza conform calculelor.

расчисля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *расчи́слить*

расчи́стить, *-и́щу, -и́стишь vb. pf. (ipf. расчища́ть) acuz.* a curăţa.

расчи́ститься, *-и́стится vb. pf. (ipf. расчища́ться)* a se curăţa.

расчи́стка, *-и f. sg.* curăţare, defrişare.

расчиха́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf.* a strănuta *(de mai multe ori)*.

расчища́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *расчи́стить*

расчища́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *расчи́ститься*. **2.** *pas.* de la *расчища́ть*.

расчленéние, *-я n. sg.* dezmembrare, descompunere, divizare, împărţire.

расчленúть, *-ню́ -ни́шь vb. pf. (ipf. расчленя́ть) acuz.* a dezmembra, a fracţiona, a împărţi.

расчленúться, *-нится vb. pf. (ipf. расчленя́ться)* a se dezmembra, a se împărţi, a se descompune.

расчленённость, *-и f.* dezmembrare, secţionare.

расчленя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *расчленúть*

расчленя́ться, *-я́ется vb. ipf.* de la *расчленúться*

расчу́вствоваться, *-ствуюсь, -ствуешься vb. pf. (iron.)* a se înduioşa, a fi înduioşat, a fi mişcat.

расшали́ться, *-лю́сь, -ли́шься vb. pf.* a zburda prea mult, a fi prea zburdalnic; a-şi face de cap.

расша́ркаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. расша́ркиваться)* **1.** *(înv.)* a se închina, a saluta (pe cineva) cu o reverenţă, a face o plecăciune. **2.** *(fig. peior.)* a se gudura, a se linguşi.

расша́ркиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *расша́ркаться*

расша́танность, *-и f. sg.* stare precară, zdruncinare; *~ здоро́вья* stare precară a sănătăţii, sănătate zdruncinată.

расша́танный **1.** *p.t.p.* de la *расшата́ть*. **2.** *adj.* zdruncinat, ruinat, distrus; *~ые не́рвы* nervi zdruncinaţi.

расшата́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. расша́тывать) acuz.* **1.** a face să se clatine, a disloca, a clătina, a clinti. **2.** *(fig.)* a zdruncina, a ruina; *~ здоро́вье* a ruina sănătatea.

расшата́/ться, *-а́ется vb. pf. (ipf. расша́тываться)* **1.** a se clătina, a slăbi, a se mişca din loc; *зуб ~лся* dintele a început să se clatine. **2.** *(fig.)* a se zdruncina, a se zgudui, a se ruina; *дисципли́на ~лась* disciplina a slăbit.

расша́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расшата́ть*

расша́тываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *расшата́ться*. **2.** *pas.* de la *расша́тывать*.

расшвы́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расшвыря́ть*

расшвыря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. расшвы́ривать) acuz.* a arunca în toate părţile, a răvăşi, a împrăştia, a azvîrli.

расшевéливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расшевели́ть*

расшевели́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. расшевéливать) acuz.* **1.** a răscoli, a tulbura. **2.** *(fig.)* a însufleţi, a antrena, a entuziasma, a înflăcăra.

расшевели́ться, *-лю́сь, -ли́шься vb. pf.* **1.** a se mişca, a se pune în mişcare. **2.** *(fig.)* a se trezi, a ieşi din amorţeală, a se înviora, a deveni activ.

расшиба́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *расши́бить*

расшиба́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *расши́биться*. **2.** *pas.* de la *расшиба́ть*.

расши́бить, *-бу́, -бёшь vb. pf. (ipf. расшиба́ть) acuz.* **1.** a lovi, a răni prin lovire. **2.** a sparge.

расши́биться, *-бу́сь, -бёшься vb. pf. (ipf. расшиба́ться)* a se lovi, a se răni prin lovire ◇ *~ в лепёшку* a face pe dracu-n patru, a se face luntre şi punte.

расшива́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расши́ть*

расшива́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *расши́ться*. **2.** *pas.* de la *расшива́ть*.

расшире́ние, *-я n.* **1.** *sg.* lărgire, mărire; creştere, extindere. **2.** *sg.* dilatare, dilataţie; *(fiz.) ~ га́зов* dilatarea gazelor; *(fiz.) тепловóе ~* dilatare termică. **3.** pilnie, gură lărgită.

расши́ренно *adv.* larg, în sens larg.

расши́ренн|ый 1. *p.t.p.* de la *расши́рить*. 2. *adj.* lărgit; ~ *плéнум* plenară lărgită; *(ec. pol.)* ~*ое социалисти́ческое воспроизво́дство* reproducţie socialistă lărgită. 3. *adj.* liber, larg, extensiv.

расши́ритель, *-я m. (tehn.)* lărgitor, dispozitiv de lărgire; expansor.

расши́рительный *adj.* 1. liber, larg, extensiv. 2. de/pentru lărgire.

расши́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. расширя́ть) acuz.* 1. a lărgi, a lăţi; a dilata. 2. a mări; a spori, a lărgi, a extinde, a dezvolta; ~ *сфéру влия́ния* a lărgi sfera de influenţă; *(fig.)* ~ *кругозóр* a-şi lărgi orizontul.

расши́риться, *-рится vb. pf. (ipf. расширя́ться)* 1. a se lărgi, a se lăţi; a se dilata. 2. a se mări; a spori, a se lărgi, a se extinde, a se dezvolta.

расширя́емость, *-и f. sg. (fiz.)* capacitate de dilatare; putere de expansiune.

расширя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *расши́рить*

расширя́ться, *-я́ется vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *расши́риться*. 2. *pas.* de la *расширя́ть*.

расширя́ющийся 1. *part. prez. act.* de la *расширя́ться*. 2. *adj.* care se lărgeşte.

расши́тый 1. *p.t.p.* de la *расши́ть*. 2. *adj.* brodat/cusut cu ornamente.

расши́ть, *разошью́, разошьёшь vb. pf. (ipf. расши́вать) acuz.* 1. *(распороть)* a descoase, a desface. 2. *(вышить)* a broda, a coase la gherghef, a împodobi cu broderii, cu cusături. 3. *(constr.)* a rostui, a astupa şi a netezi rosturile.

расши́ться, *разошьётся vb. pf. (ipf. расши́ваться)* a se descoase, a se desface.

расшифрова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf. (ipf. расшифро́вывать) acuz.* 1. a descifra. 2. *(fig.)* a tălmăci, a interpreta, a înţelege.

расшифро́вка, *-и f. sg.* 1. descifrare. 2. *(fig.)* tălmăcire, interpretare.

расшифро́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расшифрова́ть*

расшнурова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf (ipf. расшнуро́вывать) acuz.* a dezlega/a desface şireturile.

расшнурова́ться, *-ру́юсь, -ру́ешься vb. pf. (ipf. расшнуро́вываться)* 1. a se dezlega, a se desface *(despre şireturi)*. 2. a-şi dezlega, a-şi desface şireturile *(unui corset)*.

расшнуро́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расшнурова́ть*

расшнуро́вываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *расшнурова́ться*. 2. *pas.* de la *расшнуро́вывать*.

расшуме́ться, *-млю́сь, -ми́шься vb. pf.* 1. a face gălăgie/zarvă/tărăboi. 2. *(fig.)* a se pune pe scandal, a se porni pe gîlceavă.

расще́дриваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *расще́дриться*.

расще́дриться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. расще́дриваться)* a se arăta darnic, a-l apuca mărinimia.

расще́лина, *-ы f.* 1. *(узкое ущелье)* trecătoare îngustă în munţi, strîmtoare, pas. 2. *(трещина)* fisură adîncă, crăpătură, spărtură, despicătură.

расщеми́ть, *-млю́, -ми́щь vb. pf. (ipf. расщемля́ть) acuz.* a descleşta.

расщемля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *расщеми́ть*

расщепи́ть, *-плю́, -щепи́шь vb. pf. (ipf. расщепля́ть) acuz.* 1. *(расколоть)* a despica, a crăpa, a sparge. 2. *(fiz. chim.)* a dezagrega, a dezintegra, a descompune; a scinda, a disocia, a fisiona.

расщепи́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. расщепля́ться).* 1. *(расколоться)* a se despica, a crăpa. 2. *(fiz. chim.)* a se dezagrega, a se dezintegra, a se descompune; a se disocia.

расщепле́ние, *-я n. sg.* 1. despicare, crăpare; clivaj. 2. *(fiz. chim.)* dezagregare, dezintegrare, descompunere; disociere; fisionare; ~ *а́тома* dezagregarea atomului; ~ *а́томного ядра́* fisionarea nucleului atomic.

расщепля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *расщепи́ть*

расщепля́ться, *-я́ется vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *расщепи́ться*. 2. *pas.* de la *расщепля́ть*.

расщипа́ть, *-щиплю́, -щи́плешь vb. pf. (ipf. расщи́пывать) acuz.* a destrăma.

расщи́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *расщипа́ть*.

ра́тай, *-я m. (inv. folc.)* plugar.

ратифика́ция, *-и f.* ratificare; ~ *пакта о ненападе́нии* ratificarea pactului de neagresiune.

ратифици́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a ratifica; ~ *ми́рный догово́р* a ratifica un tratat de pace.

ра́тник, *-а m.* 1. *(inv.)* oştean, ostaş. 2. *(mil.)* rezervist *(în Rusia ţaristă)*.

ра́тн|ый *adj. (inv.)* ostăşesc; de viteji, de luptă; ~*ые по́двиги* fapte de arme.

ра́товать, *-тую, -туешь vb. ipf. за+acuz.* sau *про́тив+gen. (inv.)* a lupta; ~ *за пра́вду* a lupta pentru dreptate.

ра́туша, *-и f.* primărie *(urbană)*.

рать, *-и f. (inv.)* 1. oaste, oştire. 2. luptă, bătălie; război.

ра́унд, *-а m. (sport)* repriză, rundă.

ра́ут, *-а m. (inv.)* serată, recepţie, dineu.

рафина́д, *-а m. sg.* zahăr rafinat (bucăţi).

рафина́дный *adj. (în expr.)* ~ *завóд* rafinărie de zahăr.

рафини́рование, *-я n. sg. (tehn.)* rafinare.

рафини́рованный 1. *p.t.p.* de la *рафини́ровать*. 2. *adj.* rafinat; ~ *са́хар* zahăr rafinat; *(fig.)* ~ *вкус* gust rafinat.

рафини́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (tehn.)* a rafina.

ра́фия, *-и f.* rafie.

рахи́т-луку́м, *-а m.* rahat.

рахи́т, *-а m. sg.* rahitism.

рахи́тик, *-а m.* rahitic.

рахити́ческий *adj.* rahitic.

рахити́чный *adj. v. рахити́ческий.*

раце́|я, *-и f. (inv. iron.)* povaţă, morală; *чита́ть* ~*и кому́-л.* a face morală cuiva, a da poveţe.

рацио́н, *-а m.* raţie, porţie, tain; *су́точный* ~ raţie zilnică.

рационализа́тор, *-а m.* raţionalizator.

рационализа́торск|ий *adj.* de raţionalizare, de raţionalizator; ~*ое предложе́ние* propunere de raţionalizare; ~*ые мероприя́тия* măsuri de raţionalizare.

рационализа́ция, *-и f. sg.* raţionalizare; ~ *произво́дства* raţionalizarea producţiei.

рационализи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a raţionaliza.

рационали́зм, *-а m. sg. (fil.)* raţionalism.

рационали́ст, *-а m.* 1. *(fil.)* raţionalist. 2. *(fig.)* om raţional, om cerebral, care se lasă condus numai de raţiune.

рационалисти́ческий *adj.* 1. *(fil.)* raţionalist. 2. *v. рациона́льный.*

рационалисти́чный *adj.* determinat de raţiune.

рациона́льно *adv.* în mod raţional, cu raţiune.

рациона́льность, *-и f. sg.* caracter raţional, logic; cumînţenie; ~ *сужде́ния* caracterul raţional al judecăţii.

рациона́льн|ый[1] *adj.* raţional, logic; ~*ое сужде́ние* judecată logică.

рациона́льн|ый[2] *adj. (mat.)* raţional; ~*ое число́* număr raţional; ~*ое выраже́ние* expresie raţională.

ра́ция, *-и f.* staţie de radio *(de emisiune şi recepţie)*.

ра́ч|ий *adj.* de rac ◇ ~*ьи глаза́* ochi bulbucaţi.

рачи́тель, *-я m. (inv.)* protector plin de rîvnă; păzitor aprig.

рачи́тельно *adv. (inv.)* cu zel; cu hărnicie; cu spirit gospodăresc.

рачи́тельный *adj. (inv. lit.)* sîrguincios, zelos, harnic, econom.

ра́шкуль, *-я m.* creion de cărbune, cărbune de desen.

ра́шпер, *-а m.* grătar *(de bucătărie)*.

ра́шпиль, *-я m. (tehn.)* raşpel.

ращене́|ие, *-я n. sg.* creştere.

рвану́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* 1. *acuz.* a trage, a smuci. 2. a o lua din loc, a porni brusc. 3. *acuz. (pop.)* a începe/a porni brusc (ceva), a se apuca de ...

рвану́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. mom.* a se arunca, a se smuci, a o rupe din loc; a se avînta, a se repezi.

рва́н|ый *adj.* rupt, găurit, sfîşiat, zdrenţuit; spart; ~*ая о́бувь* încălţăminte ruptă; ~*ая ра́на* plagă anfractoasă.

рвань, *-и f. sg.* 1. zdreanţă, zdrenţe; încălţăminte ruptă. 2. *col. (text.)* deşeuri, cîrpe. 3. *(pop. injur.)* otreapă, netrebnic, ticălos. 4. *col.* drojdie, pleavă.

рванье́, *-я n. sg.* 1. *(pop.)* smulgere, scoatere, extragere, rupere. 2. *col.* zdrenţe, otrepe; încălţăminte ruptă.

рва́тель, *-я m. (chim.)* dispozitiv de rupere; prinzător; tub carotier.

рвать [1], *рву, рвёшь vb. ipf. acuz.* **1.** a smulge, a scoate, a extrage; ~ *зу́бы* a scoate dinţii; ~ *из рук* a smulge din mîini; *(fig.)* ~ *на себе́ во́лосы* a se lua cu mîinile de păr, a-şi smulge părul din cap. **2.** a rupe; ~ *цветы́* a rupe flori; *(fig.)* ~ *отноше́ния* a rupe relaţiile; *(fig.)* ~ *кольцо́ окруже́ния* a rupe/a sparge încercuirea. **3.** a arunca în aer. **4.** *impers.* a înţepa; a zvîcni ◇ ~ *и метать* a tuna şi a fulgera; ~ *на ча́сти кого́-л.* a rupe în bucăţi pe cineva, a trage (de cineva) în toate părţile.

рвать [2], *рвёт vb. ipf. impers. acuz.* a vărsa, a vomita, a avea vărsături.

рва́ться [1], *рвётся vb. ipf.* **1.** a se rupe, a se sfîşia. **2.** a exploda ◇ *се́рдце рвётся на ча́сти* inima mi se rupe în două; *где то́нко, там и рвётся* unde e aţa mai subţire, acolo se rupe.

рва́ться [2], *рву́сь, рвёшься vb. ipf.* a arde de dorinţă; a tînji după, a se avînta; ~ *в бой* a arde de dorinţa de a intra în luptă.

рвач, *-á m.* **1.** om hrăpăreţ, rapace; profitor. **2.** *(text.)* maşină de rupt; lup.

рва́ческий *adj.* hrăpăreţ, rapace; de profitor.

рва́чество, *-а n. sg.* apucături hrăpăreţe, rapacitate, lăcomie.

рвéни|е, *-я n. sg.* osîrdie, rîvnă, ardoare, zel; *рабо́тать с ~ем* a munci cu rîvnă.

рво́та, *-ы f. sg.* **1.** vomitare, vărsare, debordare. **2.** vărsătură, borîtură.

рво́тное, *-ого n. sg. (med.)* vomitiv, emetic.

рво́тн|ый *adj.* de vomitare, vomitiv, emetic; *(farm.)* ~ *ка́мень* tartar stibiat; *(farm.)* ~ *ко́рень* rădăcină de ipecacuana; ~*ое сре́дство* vomitiv.

рдéние, *-я n. sg.* înroşire, îmbujorare.

рдест, *-а m. (bot.)* broscăriţa.

рдеть, *-éю, -éешь vb. ipf.* a se vedea, a se zări *(despre ceva roşu)*; a se roşi; a se îmbujora.

ре *n. indecl. (muz.)* re.

реабилита́ция, *-и f. sg.* reabilitare.

реабилити́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a reabilita.

реабилити́роваться, *-руюсь, -руешься (jur.) vb. pf.* şi *ipf.* a se reabilita.

реаге́нт, *-а m. (chim.)* reactiv.

реаги́рование, *-я n.* reacţie.

реаги́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. на+acuz.* **1.** a reacţiona; ~ *на свет* a reacţiona la lumină. **2.** *(fig.)* a reacţiona, a lua atitudine; a replica, a riposta.

реакти́в, *-а m. (chim.)* reactiv; agent; ~ *для ана́лиза* reactiv pentru analiză.

реактива́ция, *-и f. (chim.)* reactivare.

реактиви́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* a reactiva.

реакти́вность, *-и f. sg.* **1.** *(chim.)* reactivitate. **2.** *(fiz.)* reactanţă; *акусти́ческая* ~ reactanţă acustică.

реакти́вн|ый *adj.* **1.** *(chim.)* reactiv; *~ые вещества́* substanţe reactive. **2.** *(fiz. chim.)* reactiv, cu reacţie; *~ое сопротивле́ние* rezistenţă reactivă; ~ *самолёт* avion cu reacţie; ~ *дви́гатель* motor reactiv, motor cu reacţie; ~ *снаря́д* proiectil cu reacţie, proiectil autopropulsat.

реа́ктор, *-а m. (fiz.)* reactor; *я́дерный* ~ reactor nuclear; *термоя́дерный* ~ reactor termonuclear.

реакционе́р, *-а m.* reacţionar, retrograd.

реакцио́нность, *-и f. sg.* caracter reacţionar, reacţionarism.

реакцио́нн|ый *adj.* **1.** reacţionar, retrograd; *~ая печа́ть* presă reacţionară. **2.** *(chim. fiz.)* de reacţie; *~ая ка́мера* cameră de reacţie.

реа́кция [1], *-и f.* reacţie, reacţiune; ~ *организма* reacţia organismului; *хими́ческая* ~ reacţie chimică; *(chim.) цепна́я* ~ reacţie în lanţ; ~ *деле́ния* reacţie de fisiune; *термоя́дерная* ~ reacţie termonucleară; *управля́емая я́дерная* ~ reacţie nucleară controlată.

реа́кция [2], *-и f. sg. (pol.)* reacţiune.

реа́л, *-а m. (tipogr.)* regal.

реализа́ция, *-и f. sg.* **1.** realizare, înfăptuire, îndeplinire, împlinire, traducere în viaţă; ~ *прое́кта* realizarea proiectului. **2.** vînzare, desfacere; valorificare, realizare, transformare în bani lichizi; ~ *це́нностей* vînzarea valorilor; ~ *за́йма* realizarea împrumutului.

реали́зм [1], *-а m. sg.* realism.

реали́зм [2], *-а m.* spirit/ simţ realist.

реализова́ть, *-зу́ю, -зу́ешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* **1.** a realiza, a înfăptui, a îndeplini, a traduce în viaţă, a aduce la

îndeplinire. **2.** a vinde, a desface, a valorifica; a realiza; a transforma în bani lichizi; ~ *чек* a încasa cecul.

реализова́ться, *-зу́ется vb. pf.* şi *ipf.* a se realiza, a se înfăptui, a se îndeplini; a căpăta viaţă, a fi tradus în viaţă.

реа́лии, *-й pl.* realităţi, stări de fapte.

реали́ст [1], *-а m.* realist, adept al realismului.

реали́ст [2], *-а m.* realist, om practic.

реали́ст [3], *-а m. (înv.)* realist *(elev al liceului real)*.

реалисти́ческ|ий [1] *adj.* realist; ~ *стиль* stil realist; ~*ое тече́ние* curent realist.

реалисти́ческий [2] *adj.* practic, realizabil, care poate fi înfăptuit.

реалисти́чность, *-и f. sg.* caracter realist, practic, real.

реалисти́чный *adj. v. реалисти́ческий* [2]

реа́льно *adv.* în mod real, realist.

реа́льность, *-и f. sg.* realitate, caracter real; *объекти́вная* ~ realitate obiectivă; *чу́вство ~и* simţul realităţii.

реа́льн|ый *adj.* **1.** *(действительный)* real; *~ая действи́тельность* realitate; *~ая за́работная пла́та* salariu real. **2.** *(осуществимый)* realizabil, care se poate înfăptui; ~ *план* plan real, plan realizabil. **3.** *(основанный на понимании действительности)* realist; *~ая поли́тика* politică realistă ◇ *(înv.)* ~*ое у́чилище* liceu real.

ребёнок, *-нка m.* copil; *грудно́й* ~ sugaci, sugar; ~ *дошко́льного во́зраста* copil de vîrstă preşcolară.

рёберн|ый *adj. (anat.)* de coastă, costal.

ребо́рд|а, *-ы f. (tehn.)* guler, bordură, umăr; *(ferov.) колесо́ с ~ами* roată cu bordură, roată cu buze de bandaj.

ребри́стый *adj.* **1.** *(reg.)* cu coastele ieşite. **2.** *(tehn.)* cu nervuri, nervurat, cu muchii.

ребр|ó, *-á n.* **1.** *(anat.)* coastă; *(fig.) одни́ рёбра оста́лись* slab de-i poţi număra coastele. **2.** *(mat.)* muchie; ~ *пирами́ды* muchia piramidei. **3.** *(край)* muchie. **4.** *(tehn.)* nervură. **5.** *(av.)* aripioară ◇ *поста́вить вопро́с ~о́м* a pune chestiunea de-a dreptul/în mod categoric/ deschis; *(pop.) пересчита́ть рёбра кому́-л.* a snopi în bătaie; *ходи́ть ~о́м* a se umfla în pene; a-şi da aere; a umbla cu nasul pe sus; *поста́вить ~о́м после́днюю копе́йку* a cheltui (şi) ultimul ban.

ре́бус, *-а m.* rebus.

ребя́та [1], *-я́т pl.* tineri, băieţi, flăcăi; *свои́* ~ băieţi de-ai noştri, băieţi buni; ~, *вперёд!* băieţi înainte!

ребя́та [2], *-я́т pl. (de la ребёнок)* copii.

ребя́тишки *-шек, -шкам pl.* copilaşi.

ребя́ческий *adj.* **1.** de copil, copilăresc; ~ *крик* strigăt de copil. **2.** copilăros, pueril, naiv, neserios.

ребя́чество, *-а n. sg.* copilărie, naivitate, purtare copilărească.

ребя́чий *adj.* copilăresc, de copil.

ребя́читься, *-чусь, -чишься vb. ipf.* a se purta ca un copil, a face copilării.

ребя́чливость, *-и f. sg.* purtare copilărească; zburdălnicie.

ребя́чливый *adj.* copilăros, pueril, ştrengăresc, zburdalnic.

рёв, *-а m. sg.* **1.** urlet, răcnet, muget; ~ *зве́ря* urletul fiarei; *(fig.)* ~ *мото́ра* duduitul motorului; *(fig.)* ~ *бу́ри* vuietul furtunii. **2.** *(громкий плач)* urlet, plîns *(tare)*.

рёва, *-ы f.* şi *m. (pop.)* (copil) smiorcăit, plîngăreţ, plîngăcios.

реваксина́ция, *-и f.* revaccinare.

рева́нш, *-а m.* revanşă; *взять* ~ a-şi lua revanşa, a se revanşa.

реваншизм, *-а m.* spirit revanşard; atitudine revanşardă.

реваншист, *-а m.* revanşard.

реваншистский *adj.* revanşard.

реввоенсове́т, *-а m. (ist.)* = *революцио́нный вое́нный сове́т* consiliul militar revoluţionar.

рево́нный *adj. (farm.)* de revent; ~ *порошо́к* praf de revent.

рево́нь, *-я́ m. (bot. farm.)* revent.

реверáнс, *-а m.* reverenţă; *де́лать* ~ a face o reverenţă.

реверберáция, *-и f. sg. (tehn.)* reverberaţie.

ре́верс, *-а m.* **1.** revers. **2.** *(tehn.)* inversor.

реверси́вность, *-и f.* reversibilitate.

реверси́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* a inversa, a reversa.

рев|е́рсор, *-а m. (tehn.)* reversor.

реверси́вный *adj. (tehn.)* reversibil.

рев|е́ть, *-ву́, -вёшь vb. ipf.* **1.** a urla, a răcni, a mugi, a rage; *(fig.)~ёт бу́ря* furtuna vuieşte. **2.** *(громко плакать)* a plînge tare, a (se) boci; a zbiera, a urla ◇ *~ в три ручья́* a vărsa şiroaie de lacrimi.

ревизиони́зм, *-а m. sg. (pol.)* revizionism.

ревизиони́ст, *-а m. (pol.)* revizionist.

ревизиони́стский *adj. (pol.)* revizionist.

ревизио́нн|ый *adj.* de revizie; de control; *~ая коми́ссия* comisie de revizie; comisie de cenzori; *~ое обсле́дование* revizie, verificare, inspecţie.

реви́зия, *-и f.* **1.** *(обследование)* revizie, inspecţie, control, inventar, verificare. **2.** *(пересмотр)* revizuire, reconsiderare. **3.** *(ist.)* recensămînt pentru stabilirea impozitelor.

ревизова́ть, *-зу́ю,-зу́ешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* **1.** *(pf. обревизова́ть) (обследовать)* a verifica, a inspecta, a controla; a face inspecţie/ control; *~ка́ссу* a verifica casa. **2.** *(пересмотреть)* a revizui; a reconsidera.

ревизо́р, *-а m.* revizor, inspector.

ревизо́рский *adj.* de revizor, de inspector.

ревко́м, *-а m. (ist.)* = *революцио́нный комите́т* comitet revoluţionar.

ревмати́зм, *-а m.* reumatism; *суставно́й ~* reumatism articular; *хрони́ческий ~* reumatism cronic.

ревма́тик, *-а m.* reumatic, bolnav de reumatism; *санато́рий для ~ов* sanatoriu pentru reumatici.

ревмати́ческий *adj.* reumatic.

реви́ *adv. (în expr.) ~ ревє́ть* a plînge cu hohote, a boci, a urla ca din gură de şarpe.

ревни́вец, *-вца́ m.* (om) gelos.

ревни́во *adv.* gelos, cu gelozie; cu pizmă.

ревни́вость, *-и f. sg.* gelozie.

ревни́вый *adj.* gelos.

ревни́тель, *-я m. (înv.)* ocrotitor; apărător zelos; truditor.

ревнова́ть, *-ну́ю, -ну́ешь vb. ipf. (pf. приревнова́ть) acuz. к + dat.* a fi gelos.

ре́вностно *adv. (înv.)* cu zel, cu sîrguinţă, cu rîvnă, cu osîrdie.

ре́вностный *adj. (înv.)* zelos, sîrguincios, stăruitor, plin de rîvnă.

ре́вность[1], *-и f.* gelozie.

ре́вност|ь[2], *-и f. (înv.)* zel; sîrguinţă, osîrdie, rîvnă; *с ~ью взя́ться за де́ло* a se apuca de treabă cu toată rîvna.

револьве́р, *-а m.* revolver; *шестизаря́дный ~* revolver cu şase focuri.

револьве́рный *adj.* de revolver; *~ выстре́л* foc de revolver ◇ *(tehn.) ~ стано́к* strung-revolver.

революционе́р, *-а m.* revoluţionar.

революционизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a revoluţiona; *~ те́хнику* a revoluţiona tehnica.

революционизи́роваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* şi *ipf.* **1.** a se pătrunde de idei revoluţionare. **2.** a se transforma radical.

революцио́нно *adv.* în mod revoluţionar.

революцио́нность, *-и f. sg.* spirit revoluţionar; caracter revoluţionar.

революцио́нн|ый *adj.* revoluţionar; *~ое движе́ние* mişcare revoluţionară; *~ подъём* avînt revoluţionar.

револю́ция, *-и f.* revoluţie; *буржуа́зно-демократи́ческая ~* revoluţie burghezo-democratică; *культу́рная ~* revoluţie culturală; *~ в те́хнике* revoluţie în tehnică.

ревтрибуна́л, *-а m. (ist.)* = *революцио́нный трибуна́л* tribunal revoluţionar.

реву́н, *-а́ m.* **1.** *(zool.)* maimuţă urlătoare. **2.** *(pop.)* plîngăreţ. **3.** *(nav.)* sirenă interioară; *~ бу́я* sirena geamandurii.

регали́я, *-и f.* **1.** *(înv.)* emblema puterii regale *(coroană, sceptru etc.).* **2.** *(înv. glum.)* decoraţie, ordin. **3.** *(ist.)* drept de monopol.

регата́, *-ы f. (sport)* regată.

ре́гби *n. indecl. (sport)* rugbi.

регенера́т, *-а m. (chim.)* material regenerat.

регенерати́вн|ый *adj. (tehn.)* de regenerare, regenerator; *~ая печь* cuptor de regenerare.

регенера́тор, *-а m. (tehn.)* regenerator; recuperator.

регенера́ция, *-и f. sg.* regenerare; reînnoire, reîmprospătare, primenire; *~ во́здуха* primenirea aerului.

регенери́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* a regenera.

ре́гент, *-а m.* **1.** *(pol.)* regent. **2.** dirijor de cor *(mai ales bisericesc).*

ре́гентский *adj.* **1.** *(pol.)* de regent. **2.** de dirijor de cor.

ре́гентство, *-а m. sg. (pol.)* regenţă.

регио́нальный *adj.* regional; *(dipl.) ~ пакт о взаи́мной по́мощи* pact regional de asistenţă mutuală.

реги́стр, *-а m.* **1.** *(список, книга)* registru, condică, catalog. **2.** *(muz.)* registru. **3.** rînd de clape *(la maşina de scris).*

регистра́тор, *-а m. (tehn.)* registrator, înregistrator.

регистрату́ра, *-ы f.* registratură.

регистрацио́нный *adj.* de înregistrare.

регистра́ция, *-и f. sg.* înregistrare, înscriere; intabulare.

регистри́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. зарегистри́ровать) acuz.* a înregistra, a înscrie.

регистри́роваться, *-руюсь, -руешься vb. ipf. (pf. зарегистри́роваться)* **1.** *вставать на учёт)* a se înregistra, a se înscrie. **2.** *(оформить брак)* a-şi înregistra căsătoria. **3.** *(pas.)* de la *регистри́ровать.*

регла́мент, *-а m.* regulament; *придерживаться ~а* a respecta regulamentul.

регламента́ция, *-и f.* reglementare.

регламенти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a reglementa.

регла́ментный *adj.* regulamentar; *~ поря́док* ordine reglementară.

регла́н, *-а m.* raglan.

регле́т, *-а m. (tipogr.)* reglet.

регре́сс, *-а m. sg.* **1.** regres, mers înapoi; decădere. **2.** *(jur.)* acţiune de regres.

регресси́вность, *-и f. sg.* caracter regresiv.

регресси́вный *adj.* regresiv, care este în regres.

регресси́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a regresa, a da înapoi; a decădea.

регре́ссия, *-и f.* regresie.

регули́рование, *-я n. sg.* **1.** reglementare; regularizare; *~ движе́ния* reglementare a circulaţiei; *~ произво́дства* reglarea producţiei. **2.** reglare, reglaj; *автомати́ческое ~* reglare automată.

регули́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. урегули́ровать)* a reglementa, a regla, a pune în ordine; a aranja; *~ взаи́мные отноше́ния* a reglementa relaţiile reciproce; *~ у́личное движе́ние* a dirija circulaţia. **2.** *(pf. отрегули́ровать)* a regla, a pune la punct; a potrivi, a ajusta; *~ мото́р* a regla un motor.

регулиро́вка, *-и f. sg.* reglare, înregistrare; control; *~ усиле́ния* reglarea amplificării; *~ контра́стности* reglarea contrastului; *~ я́ркости* reglarea luminozităţii; *гру́бая ~* reglare aproximativă; *то́чная ~* reglare precisă/fină.

регулиро́вочный *adj. (tehn.)* regulator; de reglaj; *~ реоста́т* reostat regulator.

регулиро́вщик, *-а m.* **1.** reglor; agent de circulaţie; *~ у́личного движе́ния* agent de circulaţie. **2.** *(tehn.)* montor; ajustor.

ре́гулы, *-ул pl. (pop.)* menstruaţie, period, regulă.

регуля́рно *adv.* (în mod) regulat, cu regularitate.

регуля́рность, *-и f. sg.* regularitate.

регуля́рн|ый *adj.* regulat; *~ые войска́* trupe regulate.

регуля́тор, *-а m.* regulator; potenţiometru; *~ вла́жности* regulator de umiditate; *~ ско́рости* regulator de viteză; *~ те́мбра* regulator de ton.

регуля́торный *adj.* de regulator.

редакти́рование, *-я n. sg.* redactare.

редакти́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. отредакти́ровать)* a pregăti pentru tipar, a redacta, a pune la punct *(un text, un manuscris).* **2.** a conduce o publicaţie periodică; a redacta; *~ газе́ту* a conduce un ziar. **3.** *(pf. средакти́ровать)* a formula, a compune.

реда́ктор, *-а m.* redactor; *гла́вный ~* redactor principal, redactor şef; *отве́тственный ~* redactor responsabil; *~ газе́ты* redactor şef al ziarului; *техни́ческий ~* redactor tehnic-

tehnoredactor; ~ *учéбника* responsabil de carte.

редáкторск|ий *adj.* de redactor, al redactorului; *~ая рабóта* muncă de redactor.

редáкторство, *-а n. sg.* activitate/funcţie de redactor.

редáкторствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a fi redactor.

редакциóнн|ый *adj.* de redacţie; redacţional; de redactare; *~ая коллéгия* colectiv de redacţie, colegiu redacţional; *~ые поправки* corecturile redacţiei; *~ая рабóта* munca de redactare.

редáкци|я, *-и f.* **1.** redacţie; redactare; pregătire pentru tipar; versiune, ediţie; *первонача́льная ~* redacţie iniţială; *под ~ей* sub redacţia ...; sub îngrijirea ...; în ediţia ... **2.** redactare; colectiv de redactori; *~ газéты* redacţia ziarului; *áдрес ~и* adresa redacţiei.

редé|ть, *-éет vb. ipf. (pf. поредéть)* a se rări, a se împuţina; *вóлосы ~ют* părul se răreşte.

редúна, *-ы f. (silv.)* răritură.

редúнгот, *-а m. (înv.)* redingotă.

редúс, *-а m. sg.* ridichie de lună *(plantă).*

редúска, *-и f.* **1.** *sg. v. редúс.* **2.** ridiche, ridiche-de-lună.

рéдк|ий *adj.* **1.** rar; *~ лес* pădure rară, rariştе; *~ая ткань* ţesătură rară. **2.** rar, neobişnuit, excepţional; *~ слýчай* caz rar; *~ие метáллы* metale rare; *за ~ими исключéниями* cu rare excepţii.

рéдко *adv.* **1.** rar; *~ посéять* a semăna rar. **2.** rar, rareori ◇ *~, да мéтко* rar, dar bine.

редколéсье, *-я n.* pădure rară, rariştе.

редколлéгия, *-и f. = редакциóнная коллéгия* colectiv de redacţie, colegiu redacţional.

рéдкостн|ый *adj.* rar, neobişnuit; *~ое явлéние* fenomen rar, neobişnuit.

рéдкост|ь, *-и f.* **1.** *sg.* rărime, faptul de a fi rar. **2.** *sg. (редкое явление)* raritate, fenomen rar; *э́то бóльшая ~* asta e o raritate; *э́то не ~* e ceva obişnuit, nu e o raritate. **3.** *(редкостная вещь)* raritate; obiect/lucru rar; curiozitate; *коллéкция ~ей* colecţie de raritaţi ◇ *на ~* excepţional, fără seamăn; mai rar.

редуктáза, *-ы f. (chim.)* reductază, ferment reductor.

редýктор, *-а m. (tehn.)* reductor.

редукциóнный *adj. (tehn.)* reductor, de reducţie; de reducere; *~ клáпан* ventil de reducţie.

редýкция, *-и f.* reducţie; reducere; *(lingv.) ~ безудáрных глáсных* reducerea vocalelor neaccentuate.

редýт, *-а m. (mil.)* redută.

редуци́рованный 1. *p.t.p.* de la *редуци́ровать.* **2.** *adj. (lingv.) ~ звук* sunet redus.

редуци́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* **1.** a reduce, a împuţina, a micşora, a restrînge. **2.** *(chim.)* a reduce.

редуци́роваться *vb. pf. şi ipf.* a se reduce; a fi redus; a se împuţina, a se micşora.

рéдьк|а, *-и f.* ridiche (de iarnă) ◇ *(pop.) надоéл хýже гóрькой ~и* m-am săturat (de ceva, de cineva) ca de mere pădureţe.

реéстр, *-а m.* borderou, tabel, inventar; registru; *~ имýщества* inventarul averii.

режúм, *-а m. (pol.)* regim, formă de guvernămînt; *демократúческий ~* regim democratic; *цáрский ~* regimul ţarist; *полицéйский ~* regim poliţist; *(jur.) ~ стрóгой изоля́ции* regim celular; *~ питáния* regim, dietă. **3.** *(tehn.)* regim/condiţii de lucru; *рабóчий ~ машúны* regimul de lucru al maşinii.

режúмный *adj.* cu regim special; de regim.

режúссёр, *-а m.* regizor; director de scenă; *помóщник ~а* asistent de regie.

режúссёрский *adj.* de regizor, regizoral.

режúссёрство, *-а n. sg.* regizorat; profesie/activitate de regizor.

режúссёрствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a fi director de scenă; a fi regizor.

режúссúровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* a pune în scenă, a regiza.

режúссýра, *-ы f. sg.* **1.** *(деятельность)* regizorat. **2.** *(руководство постановкой)* regie, punere în scenă. **3.** *col.* regizori.

рéжущий 1. *part. prez. act.* de la *рéзать.* **2.** *adj.* tăietor; de tăiat; tăios; *~ инструмéнт* sculă de tăiat; sculă aşchietoare.

резáк [1], *-á m.* **1.** cuţit mare; grifă. **2.** *(tehn.)* cuţit; aparat de tăiat; *~ плýга* cuţit de plug. **3.** mistrie. **4.** topor primitiv de piatră.

резáк [2], *-á m.* măcelar, parlagiu.

рéзание, *-я n. sg.* tăiere; aşchiere; *скоростнóе ~ метáллов* aşchiere rapidă a metalelor.

рéзан|ый *adj.* **1.** tăiat; *~ая бумáга* hîrtie tăiată ◇ *~ая рáна* tăietură (rană); *(sport) ~ мяч* minge tăiată.

рéзательн|ый *adj.* de/pentru tăiat; *~ая машúна* maşină de tăiat.

рéзать, *рéжу, рéжешь vb. ipf.* **1.** *(pf. разрéзать şi mom. резануть)* a tăia; *(tehn.)* a aşchia; *~ хлеб* a tăia pîine. **2.** *(pf. разрéзать) acuz.* a opera; a deschide; *~ нарывá* a deschide un abces. **3.** a tăia; *нож не рéжет* cuţitul nu taie/nu e ascuţit. **4.** *(pf. зарéзать) acuz.* a înjunghia, a tăia; *~ свинью* a înjunghia un porc. **5.** *no + dat.* a grava, a săpa; a sculpta; *~ по дéреву* a cresta în lemn; a sculpta în lemn; *~ по метáллу* a grava în metal. **6.** *(pf. mom. резнýть şi резануть) acuz.* a avea junghiuri, a avea crampe; a tăia; *у менá рéжет в животé* am crampe la stomac. **7.** *(pf. mom. резнýть şi резануть) acuz.* a supăra, a enerva. **8.** *(pf. срéзать şi mom. резануть) acuz. (sport)* a tăia *(mingea la tenis, la ping-pong).* **9.** *(pf. срéзать) acuz. (fig. arg.)* a trînti *(la examen)* ◇ *~ прáвду в глазá* a spune verde în faţă; a spune pe şleau.

рéзаться, *рéжусь, рéжешься vb. ipf.* **1.** *(pf. прорéзаться)* a ieşi, a apărea *(despre dinţi).* **2.** *(pop.)* a juca pasionat; *~ в кáрты* a juca cărţi cu pasiune. **3.** *pas.* de la *рéзать (1, 2, 4, 5, 8).*

резвúться, *-влюсь, -вúшься vb. ipf.* a zburda, a se zbengui, a se juca.

рéзвость, *-и f. sg.* **1.** vioiciune, zburdălnicie, zbenguială. **2.** *(sport)* iuţeală, repeziciune.

резвýнья, *-и f.* ştrengăriţă, fetiţă zburdalnică, zgîitie.

резвýшка, *-и f. v. резвýнья*

рéзвый *adj.* **1.** vioi, zburdalnic, zglobiu, neastîmpărat; *~ ребёнок* copil vioi. **2.** *(sport)* sprinten, ager, iute.

резедá, *-ы́ f. (bot.)* rezedă, rozetă.

резéкция, *-и f. (med.)* rezecţie, tăiere; *~ кóсти* rezecţie a unui os.

резéрв, *-а m.* **1.** rezervă; *имéть в ~е* a avea în rezervă; *испóльзовать внýтренние ~ы* a folosi rezervele interne; *~ тóплива* rezerva de combustibil. **2.** *(mil.)* rezervă; trupe de rezervă; *стратегúческий ~* rezervă strategică; *отвестú полк в ~* a trece regimentul în rezervă ◇ *трудовы́е ~ы* rezerve de muncă.

резервáция, *-и f. sg.* **1.** rezervare, formare de rezerve. **2.** rezervaţie.

резервúрование, *-я n. sg.* rezervare, formare de rezerve.

резервúровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. (pf. şi зарезервúровать) acuz.* a face rezerve; a rezerva.

резервúст, *-а m. (mil.)* rezervist.

резéрвн|ый *adj.* de rezervă; *~ фонд* fond de rezervă.

резервуáр, *-а m.* rezervor, bazin, recipient, vas; *тóпливный ~* rezervor de combustibil.

резéц, *-цá m.* **1.** daltă *(de sculptor, de gravor); (tehn.)* cuţit; *токáрный ~* cuţit de strung. **2.** incisiv, dinte tăietor.

резидéнт, *-а m.* **1.** *(dipl.)* rezident. **2.** paşaportar, străin. **3.** şeful serviciului de spionaj *(într-un stat străin).*

резидéнция, *-и f.* reşedinţa, rezidenţă.

резúна, *-ы f. sg.* cauciuc, gumă.

резúнка, *-и f.* **1.** *(для стирания)* radieră, gumă; *чернúльная ~* gumă de cerneală; *~ для карандашá* gumă de creion; **2.** *(тесьма)* elastic ◇ *жевáтельная ~* gumă de mestecat.

резúнов|ый *adj.* de cauciuc, de gumă; *~ая подóшва* talpă de cauciuc; *~ая промы́шленность* industria cauciucului.

резúстор, *-а m. (el.)* rezistor; rezistenţă.

рéзка, *-и f. sg.* tăiere, tăiat; decupare.

рéзк|ий *adj.* **1.** *(пронизывающий, острый)* tăios; aspru; tare; pătrunzător; acut; *~ вéтер* vînt tăios; *~ хóлод* frig pătrunzător; *~ая бóль* durere acută. **2.** *(внезапный)* brusc; considerabil, simţitor; *~ое падéние температýры* cădere bruscă a temperaturii; *~ое по-*

вы́шение цен creştere considerabilă a preţurilor. **3.** ascuţit, strident, ţipător; puternic; *~ие зву́ки* sunete ascuţite; *~ го́лос* voce strident㠻 *~ за́пах* miros pătrunzător; *~ свет* lumină puternică. **4.** *(чёткий, очерченный)* pronunţat, reliefat; *~ие черты́ лица́* trăsături pronunţate ale feţei. **5.** *(дерзкий, грубый)* tăios, aspru, vehement; *~ отве́т* răspuns tăios; *~ая кри́тика* critică aspră, vehementă; *~ие слова́* cuvinte aspre, grosolănii.

ре́зко *adv.* **1.** (în mod) considerabil, simţitor; brusc. **2.** tăios, vehement; categoric; *~ отвеча́ть* a răspunde tăios.

ре́зкост|ь, *-и f. sg.* **1.** stridenţă; tărie *(a unui miros)*; caracter prea pronunţat *(al unor trăsături)*; *~ кра́сок* culori ţipătoare. **2.** *sg.* asprime, brutalitate. **3.** mai ales la *pl. (резкие слова|выражения)* grosolănii, vorbe urîte; *наговори́ть друг дру́гу ~ей* a avea un schimb violent de cuvinte. **4.** *(foto)* claritate.

резн|о́й *adj.* sculptat, gravat, cizelat, tăiat; *~ые украше́ния* ornamente sculptate.

резну́ть, *-ну́, -нёшь vb. tom.* de la *ре́зать (6, 7)*

резня́, *-и́ f. sg.* măcel, masacru.

резольвоме́тр, *-а m. (tehn.)* rezolvometru.

резолю́тивный *adj.* de hotărîre; de concluzii.

резолю́ци|я, *-и f.* rezoluţie, decizie, hotărîre; *приня́ть ~ю* a adopta o rezoluţie, a lua o hotărîre; *поддержа́ть ~ю* a susţine o rezoluţie; *наложи́ть ~ю* a pune o rezoluţie *(pe o cerere sau pe un act)* ◇ *каучу́ковая ~* hotărîre/rezoluţie elastică.

резо́н, *-а m. (înv.)* raţiune, temei, motiv, argument; *в э́том есть свой ~* asta îşi are rostul său; e o socoteală aici; *привести́ ~ы* a invoca/a aduce argumente.

резона́нс, *-а m. sg.* **1.** rezonanţă. **2.** *(fig.)* ecou, răsunet.

резона́нсовый *adj.* rezonant.

резона́тор, *-а m. (fiz.)* rezonator; *акусти́ческий ~* rezonator acustic.

резонёр, *-а m.* moralist.

резонёрский *adj.* de moralist.

резонёрство, *-а n. sg.* înclinaţie de a face morală.

резонёрствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a se comporta ca un moralist, a moraliza, a face morală; a ţine «predici».

резони́ровать, *-рую vb. ipf. (fiz.)* a avea rezonanţă.

резо́нно *adv.* (în mod) rezonabil, judicios, temeinic.

резо́нность, *-и f. sg.* temeinicie, caracter judicios.

резо́нный *adj.* rezonabil, judicios, temeinic.

резо́рбция, *-и f. (chim.)* resorbţie.

резорци́н, *-а m. (chim. farm.)* resorcină.

результа́т, *-а m.* rezultat, urmare, efect; *значи́тельный ~* rezultat apreciabil; *~ ко́нкурса* rezultatul concursului; *не дать ~ов* a nu da rezultate; *в ~е* ca rezultat, în cele din urmă; în urma...; ca urmare a...; *в ~е перегово́ров* în urma tratativelor; *в ~е соглаше́ния* ca urmare a acordului.

результати́вный *adj.* care constituie un rezultat/o încheiere/o încununare; de rezultat, de rezultate.

розульти́рующая, *-ей f. (mec.)* rezultantă.

резу́ха, *-и f. (bot.)* gîscăriţă, turicea.

ре́зчик, *-а m.* **1.** *(мастер)* sculptor în lemn *sau în* os; gravor, în metal. **2.** *(рабочий)* tăietor.

резь, *-и f.* colici, crampe; dureri acute; *~ в живо́те* crampe la stomac.

резьба́, *-ы́ f. sg.* **1.** *(вырезывание)* sculptare, gravare; cizelare. **2.** sculptură, gravură. **3.** *(tehn.)* filet, ghivent; *винтова́я ~* filet elicoidal.

резьбов|о́й *adj.* care serveşte la gravat, la sculptat, la filetare; *~ые лека́ла* şabloane de filetat.

резьбоме́р, *-а m. (tehn.)* calibru de filet, şablon de filet.

резюме́ *n. indecl.* rezumat; *~ докла́да* rezumatul referatului.

резюми́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a rezuma, a face rezumatul; *~ пре́ния* a rezuma discuţiile.

рей, *-я m. (mar.) = ре́я*

ре́йбал, *-а m. (tehn.)* abezor.

рейд[1], *-а m. (mar.)* radă; *стоя́ть на ~е* a sta în rada portului: *вне́шний ~* radă exterioară.

рейд[2], *-а m. (mil.)* raid, incursiune; *возду́шный ~* raid aerian, *ночно́й ~* raid de noapte.

ре́йдер, *-а m.* crucişător de interceptare.

ре́йка, *-и f.* **1.** *(брусок)* şipcă, stinghie, leaţ. **2.** *(tehn.)* riglă, lineal; dreptar; miră: *зубча́тая ~* cremalieră.

рейс, *-а m.* cursă, rută *(a unui vapor, avion etc.)*; traversare; *соверша́ть ~* a face o cursă.

ре́йсовый *adj.* de cursă, de rută.

рейсфе́дер, *-а m.* trăgător (de desen).

рейсши́на, *-ы f.* teu.

рейту́зы, *-у́з pl.* **1.** pantaloni de călărie. **2.** pantaloni tricotaţi.

рейхста́г, *-а m.* reichstag.

рек|а́, *-и́ f.* **1.** fluviu, rîu; *судохо́дная ~* fluviu navigabil; *вверх по ~е́* în susul apei; *вниз по ~е́* în josul apei; *~ ста́ла* fluviul a îngheţat. **2.** *(fig.)* torent, şiroi, şuvoi, val ◇ *(prov.) мелка́ ~, да круты́ берега́* apele line sînt adînci; pisica blîndă zgîrie rău; *обеща́ть моло́чные ~и и кисе́льные берега́* a făgădui/a promite marea cu sarea.

рекапитуля́ция, *-и f.* recapitulare.

ре́квием, *-а m.* **1.** parastas, recviem. **2.** *(muz.)* recviem.

реквизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a rechiziţiona.

реквизи́т, *-а m. (teatru)* recuzită.

реквизи́ты *pl.* rechizite.

реквизицио́нный *adj.* de rechiziţie; de rechiziţionare.

реквизи́ция, *-и f.* rechiziţie; rechiziţionare.

рекла́ма, *-ы f.* reclamă; *торго́вая ~* reclamă comercială; *светова́я ~* reclamă luminoasă.

рекламацио́нн|ый *adj. (com.)* de reclamaţie; de reclamat; *~ые су́ммы* sume reclamate.

рекламáция, *-и f. (com.)* reclamaţie *(privitoare la calitatea mărfii)*.

реклами́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* **1.** a face reclamă; *~ това́р* a face reclamă unei mărfi. **2.** a lăuda peste măsură, a face reclamă (cuiva).

рекла́мн|ый *adj.* de reclamă; de publicitate; *~ое бюро́* birou de reclame; agenţie de publicitate.

рекогносци́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* **1.** *(mil.)* a face o recunoaştere; a recunoaşte. **2.** a explora, a cerceta; *~ ме́стность* a cerceta terenul.

рекогносциро́вк|а, *-и f.* **1.** *(mil.)* recunoaştere; *производи́ть ~у* a face o recunoaştere; *~ ме́стности* recunoaşterea terenului. **2.** *sg.* explorare, cercetare.

рекогносцирово́чный *adj.* **1.** *(mil.)* de recunoaştere. **2.** de cercetare, de explorare.

рекоменда́тельн|ый *adj.* recomandat, de recomandaţie; *~ое письмо́* scrisoare de recomandare.

рекоменда́ци|я, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* recomandare. **2.** *(отзыв)* recomandaţie; referinţă; *дать ~ю кому́-л.* a da o scrisoare de recomandaţie cuiva; a da o recomandare.

рекоменд|ова́ть, *-дую, -дуешь vb. pf.* şi *ipf.* **1.** *(ipf. порекомендова́ть, отрекомендова́ть) acuz. (аттестовать)* a recomanda; *э́то его́ пло́хо ~ует* asta îi face o proastă reclamă. **2.** *(pf.* şi *порекомендова́ть) acuz.* sau cu *inf. (советовать)* a recomanda, a sfătui. **3.** *(pf.* şi *отрекомендова́ть) acuz. (înv.) (представлять)* a prezenta, a face prezentările, a recomanda.

рекомендова́ться, *-дуюсь, -дуешься vb. pf.* şi *ipf. (pf.* şi *отрекомендова́ться)* a se recomanda, a se prezenta.

реконве́рсия, *-и f. (ec.)* reconversiune.

реконструи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a reconstrui; a reorganiza, a reface pe baze noi.

реконструи́роваться, *-руется vb. pf.* şi *ipf.* a se reconstrui; a se reorganiza.

реконструкти́вный *adj.* de reconstrucţie; de reorganizare.

реконстру́кция, *-и f. sg.* reconstrucţie, reconstruire; reorganizare, refacere; transformare.

реко́рд, *-а m.* record; *постави́ть но́вый ~* a stabili un nou record; *поби́ть чей-л. ~* a bate un record *(stabilit de cineva)*; *поби́ть ~ чего́-л.* a bate recordul (în ceva); *мирово́й ~* record mondial.

реко́рдер, *-а m. (tehn.)* înregistrator; dispozitiv de înregistrare.

рекорди́ст, *-а m.* animal deţinător al unui record; *конь-~* cal deţinător al unui record.

рекóрдно *adv. (în expr.)* *в ~ коротúкий срок* într-un timp record.

рекóрдн|ый *adj.* care constituie un record; *~ые цúфры* cifre record.

рекóрдсмéн, *-а m. (sport.)* recordman, deţinător al unui record.

рекреацúонн|ый *adj. (înv.)* de recreaţie; *~ые часы́* ore de recreaţie.

рекреáция, *-и f. (înv.)* recreaţie.

рекристаллизáция, *-и f. (chim. met.)* recristalizare.

рéкрут, *-а m. (ist.)* recrut.

рекрутúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (înv.)* a recruta; *~ сторóников* a recruta partizani.

рéкрутский *adj. (ist.)* de recrut; *~ набóр* recrutare.

ректификáт, *-а m.* spirt rectificat.

ректификáция, *-и f. sg. (chim. fiz.)* rectificare; *~ спúрта* rectificarea spirtului.

ректифицúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (chim.)* a rectifica.

рéктор, *-а m.* rector.

ректорáт, *-а m.* rectorat.

рéкторский *adj.* de rector.

рекуператúвный *adj.* recuperator.

рекуперáтор, *-а m. (tehn.)* recuperator.

рекуперáция, *-и f.* recuperare; *пóлная ~* recuperare totală.

рекуррéнтность, *-и f. sg. (mat.)* recurenţă.

рекуррéнтный *adj. (mat.)* recurent.

релаксáтор, *-а m. (tele)* relaxator.

релаксáция, *-и f. (tehn.)* relaxare.

релé *n. indecl. (tehn.)* releu; *тепловóе ~* releu termic; *антéнное ~* releu de antenă.

релевáнтный *adj.* relevant, distinctiv.

релéйный *adj. (tehn.)* de/cu releu; prin releu; *приёмное ~* releu de recepţie, releu receptor.

религиóзность, *-и f. sg.* religiozitate, evlavie.

религиóзный *adj.* religios.

религúя, *-и f.* religie.

религúкви|я, *-и f.* relicvă; *семéйные ~и* relicve de familie.

реликт, *-а m. (silv.)* relict.

рельéф, *-а m.* relief; configuraţie; *глóбус с ~ами* glob în relief; *гóрный ~* relief muntos; *изрéзанный ~* relief accidentat; *равнúнный ~* relief de cîmpie.

рельéфно *adv.* **1.** în relief, reliefat. **2.** *(fig.)* plastic, expresiv.

рельéфность, *-и f. sg.* **1.** relief. **2.** *(fig.)* plasticitate; expresivitate.

рельéфн|ый *adj.* **1.** reliefat, în relief, scos în relief; *~ые бýквы* litere în relief. **2.** *(fig.)* reliefat; plastic; expresiv.

рельс, *-а m.* şină; *сходúть с ~ов* a deraia ◇ *перевестú на ~ы (чего́-л.)* a aduce/a trece (ceva) pe cale/pe făgaşul...; *поставúть на ~ы* a pune pe roate.

рéльсовый *adj.* pe şine; cu şine; *~ путь* cale ferată, drum de fier.

релятивúзм, *-а m. sg. (fil.)* relativism.

релятивúст, *-а m. (fil.)* relativist, adept al relativismului.

релятивúстский *adj. (fil.)* relativist.

релятúвный *adj.* **1.** relativ. **2.** de relaţie.

реля́ция, *-и f. (înv. mil.)* raport scris, raport operativ.

ремáрка, *-и f.* **1.** *(înv.)* remarcă, observaţie, notă. **2.** indicaţie scenică *(în textul unei piese de teatru).*

ремéнн|ый *adj.* cu/de curele; din curele; *(tehn.) ~ая передáча* transmisie prin curele.

рем|éнь, *-мня́ m.* curea: centură; *привязнóй ~* centură de siguranţă; *пояснóй ~* curea, centură; *нагрýдный ~* pieptar; *налóбный ~* fruntar; *намóрдный ~* botar; *откóсный ~* crupar; *дорóжные ~ни́* curele de bagaj; *(tehn.) передáточный/приводнóй ~* curea de transmisie ◇ *(mil.) на ~!* la umăr arm'! *(comandă); подтя́гивать ~* a strînge cureaua; *распустúть ~* a slăbi cureaua.

ремéсленник[1], *-а m.* **1.** meseriaş, meşteşugar; *мéлкий ~* mic meseriaş. **2.** *(fig.)* mediocritate, cîrpaci.

ремéсленник[2], *-а m.* elev al unei şcoli profesionale.

ремéсленничество, *-а n. sg.* meşteşugărie, meşteşugărit.

ремéсленн|ый *adj.* meşteşugăresc; de meserie, profesional; *~ трýд* muncă de meseriaş; *~ое учúлище* şcoală profesională, şcoală de meserii.

ремéсл|о, *-á n.* meserie, meşteşug; *сапóжное ~* cizmărie; *портнóвское ~* croitorie; *столя́рное ~* tîmplărie; *слесáрное ~* lăcătuşerie; *плóтническое ~* dulgherie; *обучáться ~у* a învăţa o meserie; *занимáться ~óм* a exercita o meserie; *приня́ться за стáрое ~* a) a-şi relua ocupaţia/meseria; b) *(fig.)* a se întoarce la vechile năravuri ◇ *(prov.) ~ не коромы́сло, плеч не отня́нет* meşteşugul e brăţară de aur.

ремúз, *-а m.* **1.** lipsă de levate necesare *(la unele jocuri de cărţi);* pierdere, amendă *(pentru lipsa de levate).* **2.** *(sport)* lovitură de preîntîmpinare *(la scrimă).*

ремилитаризáция, *-и f. sg.* remilitarizare.

ремилитаризовáть, *-зýю, -зýешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a remilitariza.

реминисцéнция, *-и f.* **1.** reminiscenţă, amintire vagă. **2.** ecou, reminiscenţă; influenţă vagă *(într-o operă literară, artistică).*

ремóнт, *-а m.* **1.** reparaţie, reparare; revizie; *текýщий ~* reparaţii curente; *крепёжный ~* reparaţii de consolidare; *капитáльный ~* reparaţii capitale. **2.** *(înv.)* remontă.

ремонтёр, *-а m. (înv.)* militar însărcinat cu achiziţionarea cailor *(de remontă).*

ремонтúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a repara, a face reparaţii.

ремóнтник, *-а m.* lucrător la reparaţii; reparator.

ремóнтн|ый *adj.* **1.** de reparaţii, de întreţinere; de revizie; *~ая мастéрская* atelier de reparaţii. **2.** de remontă; de reproducţie; *~ые лóшади* cai de remontă.

ренегáт, *-а m.* renegat, trădător, apostat.

ренегáтство, *-а n. sg.* renegare, apostazie.

ренессáнс, *-а m. sg. (ist.)* renaştere; *эпóха ~а* epoca renaşterii.

ренклóд, *-а m. sg.* renglote *(varietate de prune).*

реномé *n. indecl.* reputaţie, renume, nume bun.

рéнта, *-ы f. (ec.)* rentă; *земéльная ~* rentă funciară; *отрабóточная ~* rentă în muncă; *дéнежная ~* rentă în bani; *абсолю́тная ~* rentă absolută; *дифферéнциáльная ~* rentă diferenţiată; *госудáрственная ~* rentă de stat; *пожúзненная ~* rentă viageră, pensie viageră; *ежегóдная ~* rentă anuală, anuitate.

рентáбельность, *-и f. sg.* rentabilitate.

рентáбельн|ый *adj.* rentabil, lucrativ, care aduce venit; *~ое хозя́йство* gospodărie rentabilă.

рентгéн, *-а m.* **1.** raze X, raze roentgen. **2.** *sg.* radioscopie. **3.** aparat roentgen.

рентгенизáция, *-и f. sg. (med.)* **1.** radioscopie. **2.** radioterapie, tratament cu raze X.

рентгенизúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a face radioscopie.

рентгéнов *adj. (în expr.)* *~ы лучú* raze roentgen, raze X.

рентгéновск|ий *adj.* de roentgen; de radiografie, radiografic; de radiologie; *~ие лучú* raze roentgen, raze X; *~ая трýбка* tub roentgen; *~ снúмок* radiografie, clişeu radiografic; *~ кабинéт* cabinet de radiologie, de radioterapie.

рентгенограмма, *-ы f.* radiografie, clişeu radiografic.

рентгенографúческий *adj.* radiografic, de radiografie.

рентгенографúя, *-и f. sg.* radiografie.

рентгенóлог, *-а m.* radiolog; *врач-~* medic radiolog.

рентгенологúческий *adj.* radiologic, de radiologie.

рентгенолóгия, *-и f. sg.* radiologie.

рентгенométр, *-а m.* roentgenometru.

рентгеноскопúческий *adj.* de radioscopie, radioscopic.

рентгеноскопúя, *-и f. sg.* radioscopie.

рентгенотерапúя, *-и f. sg.* roentgenoterapie, tratament cu raze X.

рéнтный *adj. (ec.)* de rentă; *~ дохóд* rentă.

реорганизациóнный *adj.* de reorganizare; *~ пери́од* perioadă de reorganizare.

реорганизáция, *-и f.* reorganizare, transformare.

реорганизовáть, *-зýю, -зýешь vb. pf.* şi *ipf. (la trec. numai pf.) acuz.* a reorganiza, a transforma.

реоскóп, *-а m. (fiz.)* reoscop.

реоста́т, *-а m. (fiz.)* reostat.

реохо́рд, *-а m. (el.)* potenţiometru, reostat cu fir.

ре́п|а, *-ы f. (bot.)* nap ◇ *дешёвле пáреной ~ы* mai ieftin ca braga.

репáк, *-а m. (bot.)* muştar-de-cîmp.

репарацио́нн|ый *adj. (pol.)* de reparaţii, de despăgubiri; *~ые платежи́* plăţi în contul reparaţiilor.

репара́ция, *-и f. (mai ales la pl.) (pol.)* reparaţii (de război), despăgubiri.

репатриа́нт, *-а m.* repatriat.

репатриа́ция, *-и f. sg.* repatriere.

репатри́ированный 1. *p.t.p. de la репатрии́ровать.* 2. *adj.* repatriat.

репатри́ировать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz.* a repatria.

репатри́ироваться, *-руюсь, -руешься vb. pf. şi ipf.* a se repatria, a fi repatriat.

репе́ёк, *-ейкá m.* rozetă la pinteni.

репе́йник, *-а m. (bot.)* brusture; turtiţă-mare; scai.

репе́йн|ый *adj.* de brusture; *~ое мáсло* ulei de brusture.

репе́р, *-а m.* reper, punct de reper; *ви́димый ~* reper vizibil; *исхóдный ~* reper iniţial.

репертуа́р, *-а m. sg.* repertoriu; *нóвый ~* repertoriu nou.

репертуа́рный *adj.* de repertoriu.

репети́р, *-а m.* sonerie *(la ceasul de buzunar).*

репети́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* 1. *(pf. прорепети́ровать şi спетúровать)* a face repetiţii, a repeta; *~ роль* a repeta rolul. 2. *(ученика)* a medita, a da meditaţii.

репети́тор, *-а m.* meditator, preparator.

репети́торский *adj.* de meditator.

репети́торство, *-а n. sg.* muncă de meditaţii, meditaţii.

репети́торствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a da meditaţii, a fi meditator.

репетицио́нный *adj. (teatr.)* de repetiţie; *~ зал* sală de repetiţii.

репети́ци|я *-и f. (teatr.)* repetiţie; *генера́льная ~* repetiţie generală ◇ *часы́ с ~ей* ceas *(de buzunar)* cu sonerie.

ре́плика, *-и f.* replică, răspuns, abiecţiuni; *пода́ть ~у* a da o replică a replica ◇*~и с мест* voci din public

репол0́в, *-а m. (ornit.)* cînepar, cînepioară, pietroşel.

репо́рт, *-а m. (cont.)* report.

репорта́ж, *-а m. sg.* reportaj.

репортёр, *-а m.* reporter.

репортёрский *adj.* de reporter.

репресса́лии *-ий pl. (pol.)* represalii, măsuri de represalii.

репресси́вн|ый *adj.* represiv, de reprimare, de represiune, de pedepsire; *~ые мéры* măsuri de represiune.

репресси́ровать, *-рую -руешь vb. pf. şi ipf. acuz.* a supune represiunilor, a reprima, a pedepsi.

репре́сси|я, *-и f.* represalii, represiune, reprimare; sancţiune; *прибéгнуть к ~ям* a recurge la represalii; *подвéргнуть ~и* a aplica măsuri de represiune, a aplica sancţiuni, a reprima.

репроду́ктор, *-а m.* megafon, difuzor.

репроду́кция, *-и f. sg. (tipogr.)* reproducere, reproducţie *(de tablouri, de desene etc.).* 2. reproducere; tablou, desen *(reprodus prin tipar.)*

репс, *-а m. sg. (text.)* rips.

ре́псовый *adj. (text.)* de/din rips.

репти́лия, *-и f.* 1. *(zool.)* reptilă, tîrîtoare. 2. *(fig.)* tîrîtură morală, om venal; organ de presă venal.

репти́льный *adj.* corupt, venal, vîndut.

репута́ци|я, *-и f.* reputaţie, nume, renume, faimă; *незапя́тнанная ~* reputaţie neştirbită/fără pată; *по́льзоваться хорóшей ~ей* a se bucura de o bună reputaţie; *подмочи́ть ~ю чью-л.* a păta bunul nume al cuiva.

ре́пчатый *adj.* în formă de nap ◇ *~ лук* ceapă.

ресни́ц|а, *-ы f.* geană; *дли́нные ~ы* gene lungi.

ресни́чк|а, *-и f.* 1. *dim.* genişoară. 2. *(biol.)* cil *(vibratil); вибри́рующие ~и* cili vibratili.

ресни́чн|ый *adj.* 1. de geană. 2. *(biol.)* ciliar.

ресорбция, *-и f. (biol.)* resorbţie.

респекта́бельность, *-и f. sg.* înfăţişare respectabilă; prestanţă.

респекта́бельный *adj.* respectabil, onorabil, venerabil, demn; *~ вид* înfăţişare respectabilă.

респира́тор, *-а m.* mască de gaze; mască de praf.

респира́тор, *-а m.* inhalator, aparat de respirat; *кислоро́дный ~* inhalator de oxigen.

респу́блик|а, *-и f.* republică; *наро́дно-демократи́ческая ~* republică democrat-populară; *сою́зная ~* republică unională; *автоно́мная ~* republică autonomă; *буржуа́зная ~* republică burgheză; *социалисти́ческая ~* republică socialistă; *провозласи́ть ~у* a proclama republica.

республика́нец, *-нца m.* republican.

республика́нский *adj.* republican; de republică; *~ флаг* steagul republicii.

рессо́р|а, *-ы f.* arc, arc de suspensie; resort; *на ~ах* cu arcuri; *~ подвéски* arcul suspensiei.

рессо́рн|ый *adj.* de arc; cu/pe arcuri; cu resort; *~ экипáж* trăsură cu arcuri; *~ая подвéска* suspensie pe arcuri.

реставра́тор, *-а m.* restaurator.

реставра́торство, *-а n.* restaurarea operelor de artă.

реставра́торский *adj.* de restaurare.

реставрацио́нн|ый *adj.* de restaurat; *~ая мастерскáя* atelier de restaurat.

реставри́рованн|ый *adj* restaurat; reconditionat; *~ая картúна* tablou restaurat/ reconditionat.

реставри́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz.* a restaura, a recondiţiona.

рестора́н, *-а m.* restaurant; *вагóн-~* vagon-restaurant.

рестора́нный *adj.* de/de la restaurant.

рестора́тор, *-а m. (înv.)* restaurator, birtaş, cîrciumar.

рестри́кция, *-и f.* restricţie.

ресу́рс, *-а m.* 1. *pl.* resurse, rezerve; *ме́стные ~ы* resurse locale; *людски́е ~ы* resurse umane; *материа́льные ~ы* resurse materiale. 2. posibilitate, mijloc; *испро́бовать после́дний ~* a încerca ultima posibilitate.

рети́во *adv.* cu zel,zelos, cu sîrguinţă.

рети́во́е, *-óго n. sg. (folc.)* inimă; *взыгра́ло ~* i-a tresărit inima de bucurie.

рети́вость, *-и f. sg.* sîrguinţă, silinţă, zel, rîvnă; ardoare.

рети́вый *adj.* 1. sîrguitor, silitor, harnic, zelos. 2. vioi, iute; aprig; *~конь* cal aprig.

рети́на, *-ы f. (anat.)* retină.

ретини́т, *-а m. (med.)* retinită.

ретирова́ться, *-ру́юсь, -ру́ешься vb. pf. şi ipf. (înv.)* a se retrage, a pleca, a o şterge; *незаме́тно ~* a pleca pe neobservate, a o şterge englezeşte.

ретóрта, *-ы f. (chim. tehn.)* retortă.

ретрансля́тор, *-а m.* retranslator.

ретрансля́ция, *-и f.* retranslaţie, retransmisie; *телевизио́нная ~* recepţie prin radiorelee.

ретрогра́д, *-а m.* retrograd; reacţionar.

ретрогра́дный *adj.* retrograd; reacţionar.

ретроспекти́вный *adj.* retrospectiv; *~ взгля́д* privire retrospectivă.

ретушёвка, *-и f.* retuşare.

ретушёр, *-а m.* specialist în retuşare, retuşor.

ретуши́рование, *-я n. v. ретушёвка*

ретуши́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. (pf. şi отретуши́ровать) acuz.* a retuşa.

ре́тушь, *-и f. sg. (foto)* retuş, retuşare.

рефера́т, *-а m.* referat; recenzie.

рефера́тный *adj.* de referat; de recenzie.

референду́м, *-а m. (pol.)* referendum, plebiscit.

референ́т, *-а m.* referent.

рефери́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz.* a face un referat; a recenza, a face o recenzie.

рефле́кс, *-а m.* 1. *(fiziol.)* reflex; *усло́вный ~* reflex condiţionat; *безусло́вный ~* reflex necondiţionat. 2. *(fig.)* oglindire, reflectare, reflex. 3. sclipire, lucire; reflexe.

рефлекси́вный *adj. v. рефлекти́вный.*

рефле́ксия, *-и f. sg.* 1. reflecţie, reflexie; reflexivitate, predispoziţie spre meditare. 2. *(fiz.)* reflexie.

рефлекти́вн|ый *adj.* reflex; *~ое движе́ние* mişcare reflexă, act reflex.

рефлекто́метр, *-а m. (fiz. tele)* reflectometru.

рефле́ктор, *-а m.* reflector; *инфракра́сный ~* reflector cu raze infraroşii.

рефле́кторный *adj.* de reflector.

рефлекто́рн|ый *adj.* reflex; *~ое движе́ние* mişcare reflexă, act reflex.

рефлектоско́п, *-а m. (rad.)* reflectoscop.

рефо́рма, *-ы f.* reformă; *аграрная ~* reformă agrară; *денежная ~* reformă monetară; *произвести́ ~у* a face o reformă, a reforma.

реформа́тор, *-а m.* reformator.

реформа́торский *adj.* de reformator; de reformă.

реформа́тск|ий *adj. (ist.)* reformat; *~ая це́рковь* biserică reformată.

реформа́ция, *-и f. sg. (ist.)* reformă.

реформи́зм, *-а m. sg. (pol.)* reformism.

реформи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a reforma, a supune reformei.

реформи́ст, *-а m. (pol.)* reformist.

рефракто́метр, *-а m. (fiz.)* refractometru.

рефра́ктор, *-а m. (astr.)* refractor, telescop cu refracţie.

рефра́кторный *adj. (astr.)* refractor; *~ объекти́в* obiectiv de refractor.

рефракцио́нный *adj. (fiz.)* de refracţie.

рефра́кция, *-и f. sg. (fiz. astr.)* refracţie; *~ све́та* refracţia luminii; *электро́нная ~* refracţie electronică.

рефре́н, *-а m.* refren.

рефрижера́тор, *-а m. (tehn.)* **1.** evaporator *(la instalaţiile frigorifice).* **2.** vagon-frigorifer; vas-frigorifer.

рефрижера́ция, *-и f. (tehn.)* răcire.

рехну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (pop.)* a se scrînti, a căpia, a se ţicni, a se sminti.

рецензе́нт, *-а m.* recenzent, autor al unei recenzii.

рецензи́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. прорецензи́ровать) acuz.* a recenza, a face/a scrie o recenzie.

рецензи́|я, *-и f.* recenzie.

реце́пт, *-а m.* **1.** *(med.)* reţetă; *вы́писать ~* a scrie/a da o reţetă. **2.** reţetă, mod de preparare; *(fig.) де́йствовать по гото́вому ~у* a acţiona după tipic.

рецепту́ра, *-ы f. sg. (med.)* receptură, culegere de reţete.

реце́пция, *-и f. sg.* preluare, adaptare, introducere.

рецида́в, *-а m.* recidivă; *(med.) ~ боле́зни* recidivă a unei boli; *(jur.) ~ преступле́ния* recidivă.

рецидиви́ст, *-а m. (jur.)* recidivist.

реципие́нт, *-а m. (chim. med.)* recipient.

речево́й *adj. (lingv.)* de vorbire; vocal, fonetic; fonator; *~ аппара́т* aparatul vorbirii, aparatul fonator.

рече́ние, *-я n. (înv.)* expresie, locuţiune, zicere.

речи́стый *adj. (pop.)* bun de gură, vorbăreţ, limbut, guraliv.

речитати́в, *-а m. (muz.)* recitativ.

ре́чка, *-и f.* rîuleţ, pîrîu.

речн|о́й *adj.* de rîu; fluvial; *~о́е судохо́дство* navigaţie fluvială; *~ порт* port fluvial; *~ бе́рег* ţărmul unui rîu; *~ песо́к* prundiş.

реч|ь, *-и f.* **1.** *sg. (способность говорить)* vorbire; rostire; pronunţare; *о́рганы ~и* organele vorbirii; *дар ~и* darul vorbirii; facultatea de a vorbi; *потеря́ть дар ~и* a pierde graiul; *отчётливая ~* rostire/pronunţare clară. **2.** *sg. (язы́к)* limbă, limbaj; grai; *у́стная ~* limbă vorbită; *стихотво́рная ~* limbaj poetic. **3.** *sg. (разговор)* vorbă, discuţie; *завести́ ~ о чём-л.* a aduce vorba despre ceva; *об э́том не мо́жет быть и ~и* despre asta nici vorbă nu poate fi, nici nu încape vorbă. **4.** *(выступление)* cuvîntare, discurs; *~ по ра́дио* discurs radiodifuzat; *приве́тственная ~* cuvîntare de bun venit, cuvîntare de salut; *обличи́тельная ~* filipică; *хвале́бная ~* panegiric; *торже́ственная ~* discurs solemn; *обвини́тельная ~* rechizitoriu; *защити́тельная ~* pledoarie; *надгро́бная ~* discurs funebru; necrolog; *произнести́ ~* a rosti o cuvîntare; *вы́ступить с ~ью* a ţine un discurs, a lua cuvîntul. **5.** *sg. (gram.)* vorbire, stil; *прама́я ~* vorbire directă, stil direct; *ко́свенная ~* vorbire indirectă, stil indirect ◇ *(gram.) ча́сти ~и* părţi de vorbire; *(înv.)* părţi de cuvînt.

реша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *реши́ть*

реша́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *реши́ться.* **2.** *pas.* de la *реша́ть*

реша́ющ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *реша́ть.* **2.** *adj.* hotărîtor; decisiv; *~ моме́нт* moment hotărîtor; *~ бой* luptă decisivă; *~ аргуме́нт* argument hotărîtor; *~ уда́р* lovitură de graţie; *~ фа́ктор* factor hotărîtor; *~ее зна-*

че́ние însemnătate hotărîtoare; *~ го́лос* vot deliberativ.

реше́ни|е, *-я n.* **1.** *sg. (действие)* rezolvare, soluţionare, dezlegare; *~ зада́ч* rezolvare a unor probleme *(de matematică).* **2.** *(постановление)* hotărîre, decizie; sentinţă, verdict; rezoluţie; *оконча́тельное ~* hotărîre definitivă *предвари́тельное ~* hotărîre preliminară; *~ большинства́* hotărîrea majorităţii; *суде́бное ~* hotărîre judecătorească; *за́очное ~* sentinţă în contumacie; *вынести ~* a pronunţa/a da o hotărîre; *приня́ть ~* a lua o hotărîre, a decide. **3.** *(mat.)* soluţie, rezultat; *тривиа́льное ~* soluţie banală.

реше́тина, *-ы f. (constr.)* şipci de căpriori.

реше́тк|а, *-и f.* **1.** zăbrele, gratii, grilaj; grătar; *окно́ с ~ой* fereastră cu zăbrele; *(tehn.) колосniко́вая ~* grătar, grătar cu bare; *предохрани́тельная ~* grătar protector. **2.** *(pop.)* reversul unei monede ◇ *посади́ть за ~у a* băga la răcoare/la închisoare; a închide.

решет|о́, *-а́ n.* sită, ciur, dîrmon ◇ *~о́м во́ду носи́ть* a căra apă cu ciurul; *у кого́-л голова́ как ~о* e uituc; îi intră pe o ureche şi îi iese pe alta; *(iron.) чудеса́ в ~е́* cai verzi pe pereţi; lucruri nemaivăzute.

реше́тчат|ый *adj.* **1.** (în formă) de grilaj, de reţea, de zăbrele; *~ая ограда* grilaj. **2.** cu grilaje, cu zăbrele; *~ое окно́* fereastră cu zăbrele ◇ *(anat.) ~ая кость* (os) etmoid.

реши́мость, *-и f. sg.* hotărîre, fermitate, tărie; *проявля́ть ~* a da dovadă de hotărîre/de fermitate.

реши́тельно **1.** *adv. (смело)* (în mod) hotărît, categoric, cu toată hotărîrea, ferm, decis; fără ezitare; *де́йствовать ~* a acţiona cu hotărîre; *~ отрица́ть* a nega în mod hotărît; *~ отказа́ть в чём-л.* a respinge ceva în mod categoric. **2.** *(без исключения) adv.* absolut; cu desăvîrşire; cu totul; deloc; *~ ничего́ не понима́ю* nu înţeleg absolut nimic. **3.** *partic. întăritoare* absolut, fără excepţie; *~ все* absolut toţi; *~ вся́кий* absolut orişicine. **5.** *(cuv. modal)* hotărît lucru, fără îndoială.

реши́тельност|ь, *-и f. sg.* hotărîre, fermitate; *со всей ~ью* cu toată hotărîrea.

реши́тельн|ый *adj.* **1.** *(о характере человека)* hotărît, ferm, neşovăitor; dîrz; *~ челове́к* om hotărît; *быть ~ым* a fi un om hotărît. **2.** *(категорический)* hotărît; categoric; energic; *~ым то́ном* cu un ton hotărît; *~ые ме́ры* măsuri energice; *зали́ть ~ протест* a protesta în mod energic; *са́мым ~ым о́бразом* în modul cel mai hotărît; *~ые усту́пки* concesii serioase/importante. **3.** *(решающий)* hotărîtor; *~ая борьба́* luptă decisivă. **4.** *(несомненный, очеви́дный)* incontestabil; evident.

реши́|ть, *-шу́, -ши́шь vb. pf. (ipf. реша́ть)* **1.** cu *inf. (принять реше́ние)* a hotărî, a decide, a lua o hotărîre; a găsi de cuviinţă. **2.** *acuz.* cu *inf.* a hotărî, a decide, a soluţiona; *(fig.) ~чью-л. судьбу́* a hotărî soarta cuiva. **3.** *acuz.* a rezolva, a dezlega; *~ зада́чу* a rezolva o problemă.

реши́|ться, *-шу́сь, -ши́шься vb. pf. (ipf. реша́ться)* **1.** *на + acuz.* sau cu *inf.* a se hotărî, a se decide; *он не зна́ет, на что ~*nu ştie ce hotărîre să ia. **2.** a se rezolva; a fi rezolvat/soluţionat. **3.** *gen. (pop.) (лишиться)* a pierde, a prăpădi; *ума́ ~лся* şi-a pierdut mintea.

ре́шка, *-и f. (pop.* **1.** faţa unei monede, aversul monedei; *орёл и́ли ~* cap sau pajură. **2.** rîşcă.

ре́эвакуа́ция, *-и f. sg.* reîntoarcere, readucere din evacuare.

ре́эвакуи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a reîntoarce, a readuce din evacuare.

ре́эвакуи́роваться, *-руюсь, -руешься vb.* **1.** *pf.* şi *ipf.* a se reîntoarce, a fi readus din evacuare. **2.** *ipf. pas.* de la *реэвакуи́ровать.*

ре́экспорт, *-а m.* reexportare.

ре́я, *-и f. (mar.)* vergă.

ре́ять, *рею, реешь vb. ipf.* **1.** a plana, a pluti *(în aer).* **2.** a fîlfîi, a flutura.

ржа, *-и f. (reg.)* rugină.

ржа́веть, *-еет vb. ipf. (pf. заржа́веть)* a rugini, a se oxida, a se acoperi de rugină.

ржа́вление, *-я n. sg.* ruginire; oxidare; rugină.

ржа́вость, *-и f. sg.* rugină.

ржа́вчин|а, *-ы f. sg.* **1.** rugină; *изъе́денный ~ой* mîncat de rugină. **2.** pete ruginii pe apa unei mlaştini. **3.** *(agr.)* rugină; *хле́бная ~* rugină *(a grîului)*; *~ сли́вы* rugina prunului.

ржа́вчинник, *-а m. (bot.)* rugină *(a grîului)*.

ржа́вый *adj.* **1.** ruginit; *~ ключ* cheie ruginită. **2.** ruginiu, ca rugina.

ржа́ние, *-я n. sg.* nechezat, nechezare.

ржа́нище, *-а n. (agr.)* miriştе de secară.

ржано́й *adj.* de secară; *~ хлеб* pîine de secară.

ржать, *ржу, ржёшь vb ipf.* a necheza.

ри́га, *-и f.* şură, şopron, pătul, şop.

ри́гель, *-я m. (constr.)* riglă *(la cadre)* grindă orizontală, bîrnă.

ригори́зм, *-а m. sg.* rigurozitate *(în atitudine, în probleme de morală)*; atitudine riguroasă.

ригори́ст, *-а m.* om riguros, cu principii severe.

ригористи́ческий *adj.* riguros; de rigurozitate.

ридикю́ль, *-я m. (înv.)* poşetă, geantă de damă.

ри́жский *adj.* de/din Riga.

ри́за, *-ы f.* **1.** *(bis.)* sfită, veşminte, odăjdii. **2.** *(bis.)* îmbrăcăminte de metal a sfinţilor de pe icoane. **3.** *(înv. poetic)* mantie, haină ◇ *напи́ться до положе́ния риз* a se îmbăta lulea.

ри́зница, *-ы f. (bis.)* sacristie.

ризока́рпий, *-я m. (bot.)* rizocarp.

ризо́ма, *-ы f. (bot.)* rizom.

рикоше́т, *-а m. sg.* ricoşeu.

рикоше́тный *adj.* ricoşat; prin/de ricoşare.

ри́кша, *-и f.* ricşă.

ри́млян|е, *-ян m.* **1.** *(ist.)* romani. **2.** locuitorii Romei, romani.

ри́млянка, *-и f.* (femeie) romană.

ри́мский *adj.* roman; *~ое пра́во* drept roman; *~ая це́рковь* biserica romano-catolică; *~ папа* papa de la Roma; *~ие ци́фры* cifre romane.

ринг, *-а m. (sport.)* ring.

ри́нуться, *-нусь, -нешься vb. pf.* a se arunca, a se repezi, a se năpusti; *~ в бой* a se arunca în luptă.

рис, *-а m. sg.* orez; *семенно́й ~* orez de sămînţă.

риск, *-а m. sg.* risc; *идти́ на ~* a se expune riscului; *с ~ом для жи́зни* cu riscul vieţii ◇ *де́йствовать на свой ~* sau *на свой страх и ~* a acţiona pe propria răspundere, luînd asupra sa toate riscurile; *~ — благоро́дное де́ло* cine nu riscă nu cîştigă.

рискну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf.* **1.** *pf. mom.* de la *рискова́ть.* **2.** cu *inf.* a risca, a încerca la noroc, a se încumeta.

рискова́нн|ый *adj.* riscat, riscant, primejdios, nesigur, plin de riscuri; *~ посту́пок* acţiune riscantă; *(fig.) ~ое сравне́ние* comparaţie riscantă/îndrăzneaţă.

риск|ова́ть, *-ку́ю, -ку́ешь vb. ipf. (pf. mom. рискну́ть).* **1.** a risca, a înfrunta un pericol, a-şi asuma un risc. **2.** *instr.* a risca, a primejdui, a periclita; *~ свои́м здоро́вьем* a-şi risca sănătatea. **3.** cu *inf.* a risca, a se expune la ...; a fi în primejdia de ...

рисова́льн|ый *adj.* de/pentru desen; *~ые принадле́жности* ustensile de desen; *~ класс* sală de desen.

рисова́льщик, *-а m.* desenator.

рисова́ние, *-я n. sg.* desen; desenare.

рисова́ть, *-су́ю, -су́ешь vb. ipf. (pf. нарисова́ть) acuz.* **1.** a desena, a picta; *~ с нату́ры* a desena după natură. **2.** *(fig.)* a descrie, a zugrăvi, a înfăţişa, a schiţa; *~ что-л. в я́рких кра́сках* a zugrăvi ceva în culori vii.

рисова́ться, *-су́юсь, -су́ешься vb. ipf.* **1.** *(вырисовываться)* a se profila, a se contura, a se schiţa. **2.** *(красоваться)* a poza, a fi afectat; a juca teatru. **3.** *(fig.) (казаться)* a se înfăţişa.

рисо́вка, *-и f. sg. (peior.)* afectare, pozare.

рисово́дство, *-я n.* cultura orezului.

рисово́дческий *adj.* de cultivare a orezului.

ри́сов|ый *adj.* de/cu orez; *молочная ~ая ка́ша* orez cu lapte; *~ суп* supă cu orez.

рису́нок, *-нка m.* desen, schiţă; *гра́мотный ~* desen corect; *акваре́льный ~* acuarelă; *декорати́вный ~* desen ornamental; *кле́тчатый ~* desen în carouri; *~ пером* desen în peniţă; *тексти́льный ~* desen textil, imprimeu.

ритм, *-а m.* ritm, cadenţă; *~ движе́ний* ritmul mişcărilor; *~ стихо́в* ritmul versului; *~ рабо́ты* ritmul muncii; *чу́вство ~а* simţul ritmului.

ри́тмика, *-и f.* **1.** ritmică; *~ стихо́в* ritmica versului. **2.** *(система физических упражнений)* gimnastică *(cu muzică)*.

ритми́ческий *adj.* ritmic, cadenţat; *~ие движе́ния* mişcări ritmice.

ритми́чно *adv.* (în mod) ritmic, cadenţat.

ритми́чность, *-и f. sg.* ritm, ritmică, caracter ritmic.

ри́тор, *-а m. (înf.)* retor.

рито́рик|а, *-и f. sg.* retorică, elocinţă.

ритори́ческий *adj.* retoric, de retorică; *~ вопро́с* întrebare retorică.

ритори́чность, *-и f. sg.* caracter retoric.

ритори́чный *adj.* retoric, pompos, umflat, bombastic; *~ стиль* stil retoric, pompos.

ритуа́л, *-а m.* ritual; *по ~у* după ritual.

ритуа́льный *adj.* ritual.

ритурне́ль, *-я m. f. (muz.)* ritornelă.

риф[1], *-а m.* stîncă mare; recif, atol; *кора́ловые ~ы* stînci de mărgean, recif de corali.

риф[2], *-а m. (mar.)* ierţarolă.

ри́фель, *-я m.* riflu.

рифле́ние, *-я n. (tehn.)* crestare; striere, zimţare, moletare.

рифлёный *adj. (tehn.)* crestat; striat, zimţuit, moletat.

ри́фма, *-ы f.* rimă; *мужска́я ~* rimă masculină; *же́нская ~* rimă feminină; *дактили́ческая ~* rimă dactilică.

рифма́ч, *-а m.* poetastru, versificator (prost).

рифмо́ванный 1. *p.t.p.* de la *рифмова́ть.* **2.** *adj.* rimat, cu rimă.

рифм|ова́ть, *-му́ю, -му́ешь vb. ipf.* **1.** a rima. **2.** *(pf. срифмова́ть) acuz.* a face rime, a compune versuri, a rima.

рифмова́ться, *-му́ется vb. ipf.* a rima.

рифмо́вка, *-и f.* rimă; *свобо́дная ~* rimă liberă; *перекрёстная ~* rimă încrucişată; *охва́тная ~* rimă îmbrăţişată.

рифмоплёт, *-а m.* poetastru, versificator (prost).

рихтова́льный *adj. (tehn.)* de rihtuire.

рихтова́ть, *-ту́ю, -ту́ешь vb. ipf. (tehn.)* a rihtui.

рихто́вка, *-и f. (tehn.)* rihtuire.

рици́н, *-а m. (bot.)* ricin.

рици́нов|ый *adj.* de ricin; *~ое ма́сло* ulei de ricin.

ро́ббер, *-а m.* rober, tură *(la unele jocuri de cărţi)*.

роб|е́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. оробе́ть)* a se intimida, a se sfii; a se teme; a-i fi frică; *не ~е́й!* nu te teme!, curaj!

робе́ния, *-и f. (bot.)* salcîm.

ро́бк|ий *adj.* sfios, timid; fricos, temător; *~ вопро́с* întrebare timidă ◇ *он челове́к не ~ого деся́тка* pe ăsta nu-l sperii cu una cu două; ăsta nu-i din cei fricoşi.

ро́бко *adv.* cu teamă, cu sfială; (în mod) timid; şovăitor.

ро́бость, *-и f. sg.* sfiiciune, timiditate.

ро́бот, *-а m.* robot.

ров, *рва m.* şanţ; *противота́нковый ~* şanţ antitanc; *крепостно́й ~* şanţ de apărare *(la cetăţi)*.

рове́сник, *-а m.* om de aceeaşi vîrstă, de o seamă *(cu altul)*; *он мой ~* e de aceeaşi vîrstă cu mine, e leat cu mine.

ро́вик, *-а m.* şănţuleţ, şanţ mic.

ровнёхонько *adv. (pop.)* de-a dreptul, exact; *~ ничего́* absolut nimic; *~ в по́лдень* exact la amiază.

ровни́ца, *-ы f. (text.)* semitort.

ровни́чный *adj. (text.)* de semitort.

ро́вно *adv.* **1.** neted; drept; *доро́га идёт ~* drumul merge drept. **2.** *(равномерно)* (în mod) regulat, egal; *раздели́ть ~* a împărţi în mod egal; *~ дыша́ть* a respira regulat. **3.** *(точно)* întocmai, exact; *~ в де́сять часо́в* la ora zece fix. **4.** *(совсем, совершенно)* absolut; *~ ничего́* absolut nimic; *~ никого́* nimeni, nici ţipenie de om.

ро́вность, *-и f. sg.* regularitate; egalitate; uniformitate.

ро́вн|ый *adj.* **1.** neted, plan, neaccidentat, drept; *~ая ме́стность* teren neaccidentat; *~ая доро́га* drum drept. **2.** egal; uniform; regulat; lin; *~ шаг* pas regulat; *~ые ча́сти* părţi egale; *~ характе́р* caracter echilibrat, fire cumpănită; *~ пульс* puls regulat ◇ *~ счёт* socoteală rotundă; *для ро́вного счёта*

pentru a rotunji suma; *~ым счётом* ничего́ absolut nimic; *(pop.) не ро́вен* sau *не ро́вен час* te pomenești că ...; ce te faci dacă ...

ро́вня, *-и f.* și *m. (pop.)* egal, semăn.

ровня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. (pf. сровня́ть) acuz.* a netezi, a nivela, a îndrepta; a alinia; *~ доро́гу* a nivela drumul; *(mil.) ~ строй* a alinia rîndurile.

ровня́|ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf. (pf. сровня́ться)* **1.** a se face neted, a se îndrepta. **2.** *no* + *dat.* sau fără *compl. (mil.)* a se alinia; *напра́во ~йсь!* la dreapta v-aliniați! **3.** *no* + *dat. (fig.)* a merge în pas cu ..., a ține pasul cu ...; a urma exemplul cuiva.

рог, *-а m.* **1.** corn; *оле́ньи ~á* coarne de cerb. **2.** *(muz.)* corn ◇ *охо́тничий ~* corn de vînătoare; *брать быка́ за ~á* a lua taurul de coarne; *согну́ть кого́-л. в бара́ний ~* a strînge în chingi pe cineva; a pune cu botul pe labe; a pune cuiva lanțul în coarne; *обло́мать* sau *слома́ть ~á кому́-л.* a-i veni cuiva de hac; a domestici pe cineva, a îmblînzi; *~ луны́* cornul lunii; *~ изоби́лия* cornul abundenței; *(înv.) наста́вить ~á кому́-л.* a pune coarne cuiva.

рога́лик, *-а m.* corn.

рога́стый *adj.* cu coarne mari.

рога́тина, *-и f.* **1.** țeapă, țăpoi. **2.** suliță de vînătoare.

рога́тк|а, *-и f.* barieră, obstacol din grinzi de lemn. **2.** *(fig.)* piedică; *ста́вить ~и кому́-л.* a-i pune cuiva bețe-n roate. **3.** praștie. **4.** bătător *(de bătut unt).* **5** jujeu.

рога́тый *adj.* **1.** cornut, cu coarne; *кру́пный ~ скот* vite cornute mari, bovine; *ме́лкий ~ скот* vite cornute mici, ovine. **2.** în formă de corn/de seceră. **3.** *(înv.)* încornorat.

рога́ч[1], *-а m.* cerb *sau* alt animal cu coarne.

рога́ч[2], *-а m. (reg.)* furcoi.

рогови́дный *adj.* corniform.

рогови́ц|а, *-ы f. (anat.)* cornee; *переса́дка ~ы* transplantare a corneei.

рогов|о́й *adj.* de/din corn, cornos; de os; de baga; *~ гре́бень* pieptene de os; *(anat.) ~áя оболо́чка гла́за* cornee.

рого́жа, *-и f.* rogojină.

рого́жк|а, *-и f.* **1.** *dim.* rogojină (mică). **2.** *(text.)* panama; ◇ *из кулька́ в ~у* din lac în puț.

рого́жный *adj.* de rogojină.

рого́з, *-а m. sg. (bot.)* papură, rogoz.

роголи́стник, *-а m. (bot.)* cosar.

рогоно́с/ец, *-сца m. (glumeț)* încornorat, soț înșelat; *быть ~цем* a purta coarne.

рогообра́зный *adj.* cornos.

рогу́лина, *-ы f. v. рогу́ля.*

рогу́лька, *-и f.* **1.** *dim.* de la *рогу́ля* **(1).** **2.** *(tehn.)* furcă; *(text.)* aripioară. **3.** corn *(franzeluță).*

рогу́ля, *-и f.* **1.** crăcană. **2.** *(tehn.)* furcă.

род, *-а m.* **1.** gintă, trib, semințe; clan; *стари́нный ~а* căpetenia ginții; *член ~а* membru al ginții. **2.** neam, generație; origine, obîrșie; *стари́нный ~* familie de viță veche; *из ~а в ~* din neam în neam; *без ~у, без пле́мени* de origine necunoscută, fără neam și fără țară; *ни ~у, ни пле́мени* singur cuc, fără nimeni pe lume; *(înv.) ~ людско́й* neamul omenesc, specie umană, oamenii; *~ом из ...* de origine/de loc/de neam din ..., originar din ... **3.** *(biol.)* familie, gen. **4.** fel, soi, specie, gen; *~ сооруже́ния* gen de construcție; *~ заня́тий* fel de ocupație, ocupație; *~ ору́жия* sau *~ войск* specialitate militară; armă; *вся́кого ~а това́ры* mărfuri de tot soiul; *ра́зного ~а лю́ди* fel de fel de oameni, tot soiul de oameni. **5.** *(gram.)* gen; *мужско́й ~* genul masculin; *же́нский ~* genul feminin; *сре́дний ~* genul neutru. **5.** *(reg.)* recoltă bogată, rod, belșug ◇ *в не́котором ~е* întrucîtva, într-un anumit fel, într-o anumită măsură; *в своём ~е* a) într-un fel, dintr-un anumit punct de vedere; b) în felul lui; cu firea lui deosebită; *в э́том* sau *в тако́м ~е* cam așa, cam în genul acesta; *своего́ ~а* un fel de ... ; cam; *тако́го ~а* de așa natură; așa; *от ~у* de la naștere; de cînd sînt; *де́сять лет о́т ~у* la (în) vîrstă de zece ani; *на ~у́ напи́сано* îi e scris/socotit/hărăzit.

ро́дий, *-я m. sg. (chim.)* rodiu.

роди́льница, *-ы f.* lăuză.

роди́льн|ый *adj.* de naștere; *~ дом* maternitate, casă de naștere; *(med.) ~ая горя́чка* febră puerperală.

роди́мчик, *-а m. (pop.)* crampe, colici *(însoțite de leșin, la prunci și lăuze).*

роди́м|ый *adj. v. родно́й* **(2, 3)**; *край ~* ținut natal, loc natal ◇ *~ое пятно́* a) neg, aluniță; b) *(fig.)* rămășiță, urmă, vestigiu.

ро́дин|а, *-ы f.* **1.** patrie, țară natală. **2.** loc de naștere, loc de baștină/de origine; obîrșie; *жить на ~е* a trăi în locurile natale.

ро́динка, *-и f.* aluniță.

роди́тел/и, *-ей pl.* părinți; *назва́ные ~* părinți adoptivi ◇ *(fig.) написа́ть ~ям о ско́рой встре́че* a se găti/a se pregăti de moarte.

роди́тель, *-я m. (înv. reg.)* tată, părinte.

роди́тельница, *-ы f. (înv. reg.)* mamă.

роди́тельный *adj. (gram.) în expr. ~ паде́ж* cazul genitiv, genitiv.

роди́тельск|ий *adj.* părintesc, de părinți; *~ дом* casă părintească; *~ие права́* drepturi părintești; *~ сове́т* comitet de părinți *(pe lîngă școală); ~ая любо́вь* dragoste de părinte, dragoste părintească.

роди́|ть, *рожу́, роди́шь vb. pf. și ipf. acuz.* **1.** *(ipf. și рожа́ть)* a naște, a aduce pe lume. **2.** *(ipf. și рожда́ть) (fig.)* a crea, a zămisli, a da naștere. **3.** a produce, a rodi, a da recoltă ◇ *в чем мать ~ла́* gol, cum l-a făcut mamă-sa; dezbrăcat; gol pușcă.

роди́ться, *рожу́сь, роди́шься vb. pf. și ipf.* **1.** *(ipf. și рожда́ться)* a se naște, a veni pe lume. **2.** *(ipf. și рожда́ться) (fig.)* a apărea, a se ivi, a încolți; a lua naștere. **3.** a crește, a rodi. ◇ *~ в руба́шке/в соро́чке* a se naște într-o zodie bună.

ро́дич, *-а m. (înv.)* **1.** membru al ginții/al familiei. **2.** rudă, rubedenie, neam.

родни́к, *-á m.* **1.** izvor, sursă, fîntînă. **2.** *(mai ales la pl.)* tub, vas lactar *(la mamifere).*

роднико́вый *adj.* de izvor.

родни́ть, *-ню́ vb. ipf. acuz.* cu *с* + *instr.* a asemui, a apropia.

родни́ться, *-нюсь, -ни́шься vb. ipf. (pf. породни́ться)* a se înrudi, a intra în legături de rudenie.

родничо́к, *-чка́ m. (anat.)* fontanela, moalele capului.

родн|о́й *adj.* **1.** bun, adevărat, de sînge; *~áя сестра́* soră bună, soră dreaptă; *~ дя́дя* unchi bun. **2.** natal, de baștină; scump, drag, iubit; *~áя страна́* țară natală; *~ дом* casă părintească; *~ язы́к* limbă maternă. **3.** *(la vocativ)* scumpule, dragul meu, iubitul meu. **4.** *~ы́е, -ы́х s. pl.* rude, neamuri; familie; *твои́ ~ы́е* ai tăi.

родня́, *-и́ f. sg.* **1.** *col.* rude, rubedenii, neamuri; *бли́зкая ~* rude apropiate; *да́льняя ~* rude îndepărtate. **2.** rudă, neam.

родови́тость, *-и f. sg. (înv.)* viță veche, viță nobilă.

родови́тый *adj. (înv.)* de viță nobilă, de viță veche, de neam mare.

родов|о́й[1] *adj.* **1.** gentilic, de gintă; *~ строй* orînduire gentilică. **2.** ereditar, succesoral, moștenit; *~ое име́ние* moșie din moși-strămoși. **3.** *(biol.)* generic; *~ы́е и видовы́е поня́тия* noțiuni generice și specifice. **4.** *(gram.)* de gen; *~ы́е оконча́ния* desinențe de gen ◇ *~áя месть* vendetă.

родов|о́й[2] *adj.* de naștere, de facere; *~ы́е бо́ли* sau *~ы́е схва́тки* durerile facerii.

родовспомога́тельн|ый *adj.* obstetric, obstetrical.

родовспоможе́ние, *-я n.* obstretică.

рододе́ндрон, *-а m. (bot.)* rododendru, smirdar.

родонача́льник, *-а m.* **1.** strămoș, străbun, patriarh. **2.** *(fig.)* întemeietor, fondator, inițiator.

родосло́вие, *-я n.* genealogie; arbore genealogic.

родосло́вная, *-ой f.* genealogie.

родосло́вн|ый *adj.* genealogic; *~ая кни́га* registru genealogic; *~ая табли́ца* tabel genealogic; *~ое де́рево* arbore genealogic.

ро́дственник, *-а m.* rudă; *бли́зкий ~* rudă apropiată; *да́льний ~* rudă îndepărtată; *~и по восходя́щей ли́нии* rude în linie ascendentă, ascendenți; *~и по нисходя́щей ли́нии* rude în linie descendentă, descendenți; *~и по боково́й ли́нии* rude colaterale.

ро́дственность, *-и f. sg.* **1.** înrudire, afinitate. **2.** atitudine afectuoasă, cordialitate.

ро́дственн|ый *adj.* **1.** de rudenie, de sînge; *~ые свя́зи* legături de rudenie. **2.** *(fig.)* înrudit, apropiat; *~ые наро́ды* popoare înrudite; *~ые языки́* limbi înrudite. **3.** cordial, afectuos, intim, familiar; *~ое отноше́ние к кому́-л.* atitudine frățească față de cineva; *~ приём* primire cordială.

родств|о́, *-á n. sg.* **1.** înrudire, rudenie, legătură de rudenie; *~ по прямо́й ли́нии* rudenie în linie directă; *кро́вное ~* rudenie de sînge; *да́льнее ~* rudenie îndepărtată; *быть в ~é с кем-л.* a fi rudă cu cineva. **2.** *col.* rude, rudenii, rubedenii; *многочи́сленное ~* rude numeroase. **3.** *(fig.)* afinitate; înrudire; *~ иде́й* afinitate de idei.

ро́ды, *-ов pl.* naștere, facere; *преждевре́менные ~* naștere prematură; *пе́рвые ~* prima naștere; *тру́дные ~* sau *тяжёлые ~* naștere grea.

роёвня, *-и f.* roiniță.

рое́ние, *-я n. sg.* roire, roit; roiște.

ро́жа[1], *-и f. sg. (med.)* erizipel, brîncă, orbalț.

ро́ж|а[2], *-и f. (pop.)* mutră; *ки́слая ~* mutră acră ◇ *ко́рчить (де́лать, стро́ить) ~и* a se strîmba, a face mutre; *~ей не вы́шел a)* a fi urît foc; *b)* a nu fi de nasul cuiva; *(prov.) свинья́ ~ везде́ вхо́жа* obraznicul mănîncă praznicul; rușinosul pierde osul.

рожа́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *роди́ть (1)*

рожда́емост|ь, *-и f. sg.* natalitate; *рост ~и* creșterea natalității.

рожда́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *роди́ть (2)*

рожда́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *роди́ться (1, 2).* **2.** *pas.* de la *рожда́ть.*

рожде́ни|е, *-я n.* **1.** naștere; *день ~я* ziua nașterii; *ме́сто ~я* locul nașterii; *кни́га за́писи ~й* registru pentru născuți. **2.** ziua nașterii; *пригласи́ть на день ~ я* a invita pe cineva de ziua nașterii.

рождéственск|ий *adj.* de Crăciun.

рождество́, *-á n. sg.* Crăciun.

рожéни|ца, *-ы f.* lehuză.

ро́жист|ый *adj. (med.)* de erizipel, de brîncă, de orbalț; *~ое воспале́ние* erizipel, brîncă; *~ больно́й* bolnav de erizipel.

рож|о́к, *-жка́ m.* **1.** *(pl. ро́жки) dim.* coarne mici, cornișoare; *(la insecte)* tentacul, antenă. **2.** corn, goarnă, trompetă, trîmbiță; *охо́тничий ~* corn de vînătoare; *сигна́льный ~* claxon, trompetă. **3.** biberon; *вскорми́ть на ~ке* a crește/a hrăni cu biberonul. **4.** *(слуховой)* cornet acustic. **5.** limbă de pantofi, încălțător ◇ *оста́лись ро́жки да но́жки* s-a ales praful și pulberea.

рожо́н, *-жна́ m. (reg. înv.)* țeapă *(așezată înclinat)* ◇ *лезть (идти́) на ~* a căuta pe dracul; a se aventura, a risca *(în mod nesăbuit)*; *про́тив рожна́ идти́* a merge împotriva curentului; *како́го рожна́ ему́ на́до (недостаёт)?* ce mai vrea?, ce-i mai lipsește?

рожь, *ржи f. sg.* secară; *озима́я ~* secară de toamnă; *яровáя ~* secară de primăvară.

ро́з|а, *-ы f.* **1.** trandafir, roză; *ча́йная ~* trandafir galben; *ди́кая ~* trandafir sălbatic. **2.** rozetă, ornament în formă de roză ◇ *~ ветро́в* roza vînturilor; *нет ~ы без шипо́в* nu e trandafir fără spini.

ро́зан, *-а m.* trandafir, roză *(floare).*

розáнные, *-ых (bot.)* rozacee.

ро́занчик, *-а m.* chiflă, pîinișoară rotundă.

розáрий, *-я m.* pepinieră de trandafiri, grădină de trandafiri.

ро́звальни, *-ей pl.* sanie țărănească *(lată și joasă).*

ро́зга, *-и f.* **1.** vargă, nuia. **2.** *pl. (înv.)* bătaie cu nuiaua, lovituri cu nuiele.

ро́зговень, *-я n. sg. (înv.)* cea dintîi mîncare *(după un post)*, primul frupt după post.

ро́здых, *-а m. sg.* popas, răsuflare, răgaz.

розеóла, *-ы f. (med.)* rozeolă.

розéтка, *-и f.* **1.** rozetă *(de panglici).* **2.** obiecte casnice mărunte, rotunde *(farfurioară, rozetă de priză etc.).* **3.** fofează (braț) de sfeșnic. **4.** abajur *(în formă de pîlnie).* **5.** *(arhit.)* rozetă. **6.** *(înv.)* rozetă *(de care se prind decorațiile).*

ро́злив, *-а m.* **1.** *(tehn.)* turnare. **2.** turnare în sticle *(a vinului).*

розмари́н, *-а m.* **1.** *(bot.)* rozmarin. **2.** specie de mere.

розмари́нов|ый *adj.* de rozmarin; *~ое ма́сло* ulei de rozmarin.

ро́зница, *-ы f. sg.* marfă care se vinde cu amănuntul/cu bucata ◇ *в ~у* cu bucata, cu amănuntul; *торгова́ть в ~у* a vinde cu bucata.

ро́зничн|ый *adj.* în detaliu, cu amănuntul, cu bucata; *~ая торго́вля* comerț cu amănuntul; comerț cu bucata; *~ые це́ны* prețuri de detaliu.

ро́зно *adv.* separat, despărțit; *жить ~* a trăi despărțit.

розь, *-и f. sg.* **1.** vrajbă, neînțelegere, ceartă; discordie; *се́ять ~* a semăna discordia. **2.** *pred.* e deosebire mare ◇ *челове́к челове́ку ~* om cu om nu seamănă; sînt oameni fel și chip.

розовáтый *adj.* bătînd în roz, roz-alb; trandafiriu.

розове́ть, *-éю, -éешь vb. ipf. (pf. порозове́ть)* a se îmbujora, a se roși.

ро́зовые, *-ых n. (bot.)* rozacee.

ро́зов|ый *adj.* **1.** de trandafir, de roze; *~ое ма́сло* ulei de trandafir; *~ куст* tufă de trandafir. **2.** trandafiriu, roz; *~ цвет* culoare trandafirie ◇ *смотре́ть на всё сквозь ~ые очки́; ви́деть всё в ~ом све́те* a vedea totul în roz.

розоцве́тные, *-ых pl. (bot.)* rozacee.

ро́зыгрыш, *-а m.* **1.** tragere *(la sorți, la loterie).* **2.** *(sport)* joc, concurs, competiție, campionat, meci; *~ пе́рвенства по футбо́лу* campionat de fotbal. **3.** *(sport)* remiză, joc nul.

ро́зыск, *-а m.* **1.** căutare. **2.** cercetări, instrucție, anchetă, investigație; *производи́ть ~* a face cercetări ◇ *уголо́вный ~* miliție judiciară; poliție judiciară.

рои́ться, *рои́тся vb. ipf.* **1.** a roi. **2.** *(fig.)* a foi, a veni roi, a se învălmăși.

рой, *-я m.* roi; *пчели́ный ~* roi de albine.

ро́йка, *-и f. (silv.)* canelură a trunchiului.

рок, *-а m. sg.* destin, ursită; soartă vitregă, fatalitate; *по во́ле ~а* din voia soartei.

рока́да, *-ы f. (mil.)* linie de comunicație de-a lungul frontului.

рокирова́ться, *-ру́юсь, -ру́ешься vb. pf.* și *ipf.* a face rocadă *(la jocul de șah).*

рокиро́вка, *-и f.* rocadă *(la jocul de șah).*

роковóй *adj.* fatal.

рококо́ *m. și n. indecl. (arte, arhit.)* rococo.

ро́кот, *-а m. sg.* freamăt; bubuit surd; vuiet; murmur; *~ волн* vuietul valurilor.

рокота́ние, *-я n. sg.* freamăt; vuiet, muget; bubuit; murmur.

рокота́ть, *-о́чет vb. ipf.* a fremăta; a vui; a murmura.

рол, *-а m.* **1.** *(tehn.)* cilindru; ax. **2.** rulou, sul; *~ бума́ги* sul de hîrtie.

ролевóй *adj. v. ро́льный.*

ро́лик, *-а m.* **1.** rotiță. **2.** *(el.)* bobină izolantă, siguranță. **3.** *(tehn.)* rolă, rotiță, cilindru mic. **4.** *pl.* patine cu rotile.

ро́ликов|ый *adj. (tehn.)* cu rotițe, cu rotile; cu role; *~ подши́пник* rulment cu role; *~ое сиде́нье* fotoliu pe rotile.

роликоподши́пник, *-а m.* rulment cu role.

рол|ь, *-и f.* **1.** *(teatr.)* rol; *~ пе́рвого любо́вника* rol de prim-amorez; *игра́ть пе́рвую (гла́вную) ~* a deține/a juca rolul principal; *коро́нная ~* cel mai bun rol *(din repertoriul unui actor)*; *игра́ть во вторы́х ~ях* a juca roluri secundare; *вы́учить свою́ ~* a-și învăța rolul; *(fig.) войти́ в ~ кого́-л.* a-și lua în serios rolul; *(fig.) вы́держать свою́ ~* a-și juca rolul pînă la capăt *(fig.) сыгра́ть посты́дную/жа́лкую ~* a avea/a juca un rol rușinos. **2.** rol, misiune; atribuție; *~ печа́ти* rolul presei; *всеми́рно-истори́ческая ~* rol de însemnătate istorică mondială; *ви́дная ~* rol important ◇ *игра́ть ~* a juca un rol, a avea însemnătate; *перемени́ться ~я́ми* a schimba rolurile.

ром, *-а (-у) m. sg.* rom.

рома́н[1], *-а m. (lit.)* roman; *истори́ческий ~* roman istoric.

рома́н[2], *-а m.* dragoste, idilă, legătură amoroasă ◇ *крути́ть ~ с кем-л.* a se încurca cu cineva; a fi în dragoste cu cineva.

романиза́ция, *-и f. sg. (ist.)* romanizare.

романизова́ть, *-зую, -зуешь vb. pf.* și *ipf. acuz. (ist.)* a romaniza.

романизова́ться, *-зу́юсь, -зу́ешься vb. (ist.)* **1.** *pf.* și *ipf.* a se romaniza; a fi romanizat. **2.** *ipf. pas.* de la *романизова́ть.*

романист[1], *-а m.* romancier.

романи́ст[2], *-а m. (lingv.)* romanist.

романи́стика, *-и f. (lingv.)* romanistică.

рома́нс, *-а m.* romanţă.

рома́нск|ий *adj.* romanic; *~ие языки́* limbi romanice; *~ая филоло́гия* filologie romanică.

романти́зм, *-а m. (arte, lit.)* romantism; *революцио́нный ~* romantism revoluţionar. **2.** înclinare spre lirism/spre visare, romantism.

рома́нтик, *-а m. (lit.)* romantic. **2.** *(fig.)* romantic, visător.

рома́нтика, *-и f. sg.* romantism, romantică.

романти́ческ|ий *adj.* **1.** *(arte, lit.)* romantic; de romantism; *~ая шко́ла* şcoală romantică. **2.** *v.* ***романти́чный.***

романти́чный *adj.* romantic, romanţios, visător.

рома́шк|а, *-и f. sg.* **1.** muşeţel, romaniţă. **2.** (ceai de) muşeţel; *полоска́ние из ~и* gargară cu muşeţel.

рома́шковый *adj.* de muşeţel, de romaniţă; *~ настой* ceai de muşeţel.

ромб, *-а m.* romb.

ромби́ческий *adj.* de romb, rombic, în formă de romb.

ромбои́д, *-а m.* romboid.

ромбоида́льный *adj.* romboidal.

ромбоэ́др, *-а m. (mat.)* romboedru.

ро́мов|ый *adj.* de rom; *~ая ба́ба* cozonac cu rom.

рондо́ *m. indecl.* **1.** *(lit.)* rondel. **2.** literă rond. **3.** peniţă rondă.

роня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. acuz.* **1** *(pf. урони́ть)* a scăpa, a lăsa să cadă; *~ ве́щи из рук* a scăpa lucrurile din mînă; *(fig.) ~ слова́* a vorbi tărăgănat, a strecura cîte o vorbă; *(fig.) ~ слёзы* a vărsa lacrimi. **2.** *(pf. урони́ть)* a lăsa în jos; *~ го́лову на грудь* a-şi lăsa capul în jos. **3.** a năpîrli; a cădea, a-şi schimba *(părul, fulgii, frunzele).* **4.** *(pf. урони́ть)* a înjosi; *~ своё досто́инство* a-şi pierde demnitatea, a se înjosi; *~ себя́ в чьих-л. глаза́х* a-şi pierde prestigiul în faţa cuiva, a pierde în ochii cuiva.

ро́пот, *-а m. sg.* murmur *(de nemulţumire);* cîrteală; rumoare; *(fig.) ~ волн* murmurul valurilor.

ропта́ние, *-я n. sg.* cîrtire; murmur; plîngere.

ропта́ть, *ропщу́, ро́пщешь vb. ipf.* a murmura; a cîrti; a se plînge, *~ на судьбу́* a se plînge împotriva sorţii.

рос|а́, *-ы́ f.* rouă; *у́тренняя ~* roua dimineţii ◇ *до ~ы́* dis-de-dimineaţă; *(prov.) пока́ со́лнце взойдёт, ~ о́чи вы́ест* pînă la Dumnezeu te mănîncă sfinţii.

роси́нк|а, *-и f.* picătură de rouă ◇ *ма́ковой ~и* sau *ни ~и во рту́ не́ было* n-am pus nimic în gură.

роси́ст|ый *adj.* **1.** înrourat, rourat, acoperit de rouă. **2.** cu rouă; *~ое у́тро* dimineaţă cu rouă.

роско́шествовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a duce o viaţă luxoasă; a face lux; a trăi pe picior mare.

роско́шничать, *-аю, -аешь vb. ipf. v.* ***роско́шествовать.***

роско́шно *adv.* în lux, luxos; *жить ~* a trăi în lux/pe picior mare.

роско́шн|ый *adj.* **1.** luxos, de lux; somptuos; luxuriant; *~ое изда́ние* ediţie de lux; *~ о́браз жи́зни* viaţă pe picior mare. **2.** splendid, minunat, bogat; *~ые во́лосы* păr bogat.

ро́скош|ь, *-и f. sg.* **1.** lux; fast; somptuozitate, splendoare; *жить в ~и* a trăi în lux; *предме́ты ~и* obiecte de lux; *(fig.) позво́лить себе́ ~* a-şi permite luxul de a ... **2.** abundenţă, bogăţie, belşug.

ро́слый *adj.* mare, înalt, de statură înaltă; voinic.

ро́сный *adj. (în expr.) ~ ла́дан* smirnă.

росома́ха, *-и f.* **1.** *(zool.)* (varietate de) jder, zibelină, samur. **2.** *(peior. fig.)* om neîngrijit, nătîng, janghinos.

ро́спись, *-и f.* **1.** inventar, tabel, listă; *~ вещёй* inventarul lucrurilor. **2.** *sg.* zugrăveală, zugrăvire. **3.** *sg. col. (arte)* frescă, pictură murală; desen decorativ.

ро́спуск, *-а m. sg.* dizolvare; trimitere în vacanţă; demobilizare, lăsare la vatră; *~ парла́мента* dizolvarea parlamentului; *~ войск* lăsarea la vatră a trupelor.

росси́йский *adj.* rus, rusesc, din Rusia.

ро́ссказни, *-ей pl.* născociri, poveşti, minciuni.

ро́ссыпь, *-и f.* **1.** lucruri împrăştiate, vărsate. **2.** *(mai ales la pl.)* mină, zăcămînt; strat de minereu; *золоты́е ~и* terenuri aurifere, mine de aur.

рост, *-а m. sg.* **1.** creştere; *пери́од ~а* perioadă de creştere; *останови́ться в ~е* a se opri din creştere. **2.** *(fig.)* creştere, mărire, sporire, dezvoltare; *~ произво́дительности труда́* creşterea productivităţii muncii. **3.** statură, talie; *вы́сокого/большо́го ~а* înalt de statură; *ни́зкого/ма́лого ~а* scund, mic de statură; *он ~ом не вы́шел* a rămas mic, n-a prea crescut; *по ~у* după înălţime ◇ *упа́сть/растяну́ться во весь ~* a cădea lat, a se întinde cît e de lung; *портре́т во весь ~* portret în picioare; *(fig.) поста́вить вопро́с во весь ~* a pune problema în toată amploarea ei; *(înv.) дава́ть де́ньги в ~* a da bani cu dobîndă.

ро́стбиф, *-а m.* rostbif.

ростовщи́к, *-а m.* cămătar.

ростовщи́чество, *-а n. sg.* cămătă, cămătărie.

рост|о́к, *-тка́ m.* **1.** colţ, mugur, mlădiţă, germen, vlăstar. **2.** altoi. **3.** *(fig.)* primele semne, semn prevestitor; germen.

ро́стра, *-ы f. (arhit.)* ornament în formă de cioc de corabie.

ростра́льный *adj. (arhit.)* rostral; *~ая колонна* coloană rostrală.

ро́счерк, *-а m.* codiţă *(la semnătură);* parafă ◇ *(fig.) одни́м ~ом пера́* dintr-o trăsătură de condei.

росяно́й *adj.* de rouă.

рот, *рта m.* **1.** gură; *по́лость рта* cavitate bucală; *дыша́ть ртом* a respira pe gură; *полоска́ть ~* a-şi clăti gura; *говори́ть с наби́тым ртом* a vorbi cu gura plină. **2.** *(fig. pop.)* mîncău, gură; *семь ртов корми́ть* a hrăni şapte guri ◇ *не брать в ~ (чего́-л.)* a nu se atinge de o mîncare, de o băutură; *в ~ не возьмёшь* nici n-o poţi pune în gură; *разину́ть ~* a căsca gura (de uimire); *(ironic) разжева́ть и в ~ положи́ть* a da (cuiva) mură-n gură; *не сметь рта раскры́ть* a nu avea gură (să răspunzi, să spui ceva), a nu îndrăzni să deschidă gura; *зажа́ть/заткну́ть ~ кому́-л.* a astupa/a închide gura cuiva; *смотре́ть в ~ кому́-л* a se uita în gura cuiva; *хлопо́т по́лон ~* a nu-şi mai vedea capul de treburi; *как вода́ в ~ набра́л* e mut ca un peşte; *(prov.) чужо́й ~ — не свой огоро́д, не притво́ришь* gura lumii numai pămîntul o mai astupă; *ми́мо рта прошло́* s-a şters pe buze; i-a scăpat printre degete; *застегну́ть ~* a-şi pune lacăt la gură; *име́ть дыря́вый ~* a avea/a fi gură spartă; *~ до уше́й* sau *как огоро́д* o gură cît o şură; o gură pînă la urechi; *слу́шать разину́в ~* a asculta cu gura căscată; *во весь ~* în gura mare.

ро́та, *-ы f. (mil.)* companie; *сапёрная ~* companie de geniu; *стрелко́вая ~* companie de puşcaşi; *~ охра́ны* companie de pază; *~ свя́зи* companie de transmisiuni; *команди́р ~ы* comandant de companie.

рота́тор, *-а m. (tehn.)* rotator.

ротаци́зм, *-а m. sg. (lingv.)* rotacism.

ротацио́нн|ый *adj.* rotativ; *(tipogr.) ~ая маши́на* rotativă, maşină rotativă.

рота́ция, *-и f.* **1.** *(agr.)* rotaţie *(a culturilor).* **2.** rotativă.

ро́тмистр, *-а m. (mil. înv.)* rotmistru, căpitan de cavalerie.

ро́тный *adj. (mil.)* **1.** de companie; *~ команди́р* comandant de companie. **2.** *~ый, -ого m.* comandant de companie.

ротов|о́й *adj. (anat.)* bucal; *~а́я по́лость* cavitate bucală.

ротозе́й, *-я m.* gură-cască.

ротозе́йничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a fi gură-cască, a umbla ca un gură-cască.

ротозе́йство, *-а n. sg.* atitudine/fire de gură-cască.

рото́к, *-тка́ m. dim.* guriţă ◇ *(prov.) на чужо́й ~ не накида́ешь плато́к* gura lumii numai pămîntul o astupă.

рото́нда[1], *-ы f. (arhit.)* rotondă.

рото́нда[2], *-ы f. (înv.)* pelerină pentru femei.

ротоно́гие, *-их pl. (zool.)* stomatopode.

ро́тор, *-а m. (tehn.)* rotor.

ро́хля, *-и m. şi f.* moliu, nătîng.

ро́ща, *u f.* crîng, pădurice, dumbravă, braniştе, boschet; *дубо́вая ~* stejăriş; *берёзовая ~* mestecăniş; *ело́вая ~* brădet.

роялизм, *-а m. sg. (pol.)* regalism, monarhism.

роялист, *-а m. (pol.)* regalist, monarhist.

роялисти́ческий *adj.* regalist.

роя́л|ь, *-я m.* pian *(cu coadă); концéртный* ~ pian de concert; *игрáть на ~е* a cînta la pian.

рто́вый *adj. (lingv.)* bucal.

рту́тн|ый *adj.* de/cu mercur; mercuric; *~ стóлб* coloană de mercur; *~ барóметр* barometru cu mercur; *(med.) ~ое лечéние* tratament cu mercur; *(med.) ~ое отравлéние* intoxicaţie cu mercur; *(tehn.) ~ выпрямúтель* redresor cu mercur.

ртуть, *-и f. sg.* mercur, argint-viu; *(chim.) гремýчая ~* fulminat de mercur; *азотокúслая ~* azotat/nitrat de mercur; *самородная ~* mercur nativ.

рубáнок, *-нка m.* rindea, gealău.

рубáха, *-и f.* cămaşă ◇ *(pop.) ~-нáрень* om sincer, om deschis la suflet, băiat bun.

рубáшк|а, *-и f.* **1.** cămaşă; *ночнáя ~* cămaşă de noapte; *в однóй ~е* numai în cămaşă; *смирúтельная ~* cămaşă de forţă. **2.** culoare *(a părului, a blănii); ~ собáки* culoarea cîinelui. **3.** reversul, dosul cărţilor de joc. **4.** coajă, înveliş, pieliţă *(la fructe).* **5.** *(anat.)* placentă. **6.** *(tehn.)* manta, cămaşă; *воздýшная ~* cămaşă de aer; *нагревáтельная ~* cămaşă/manta de încălzire ◇ *в ~е родúться* a se naşte cu tichia în cap; a fi norocos; *остáться в однóй ~е* a rămîne în cămaşă, a rămîne sărac; *оставúть в однóй ~е* a lăsa pe cineva numai în cămaşă, a-i lua şi cămaşa de pe el; *(prov.) своя́ ~ блúже к тéлу* e mai aproape cămaşa decît haina; *(готóв) снять/отдáть (с себя́) послéднюю ~y* sau *поделúться ~ой* a-şi da şi cămaşa de pe el; *спустúть/проигрáть /пропúть всё до послéдней ~и* a-şi vinde şi pielea/şi cenuşa din vatră; *(prov.) дáли нагóму ~y, да он говорúт: толстá* calul de dar nu se caută la dinţi.

руб|éж, *-á m.* **1.** hotar, graniţă, frontieră; *естéственный ~* graniţă naturală; *за ~ежóм* peste hotare, în străinătate. **2.** *(mil.)* linie, poziţie, zonă; *оборонúтельный ~* linie de apărare; *огневóй ~* linie de foc; *вóдный ~* curs de apă. **3.** *(fig.)* prag; hotar; *на ~ежé двух эпóх/двух векóв* la răscruce de veacuri.

рубероúд, *-а m.* ruberoid, carton asfaltat.

рубéц[1], *-бцá m.* **1.** cicatrice. **2.** tiv, cusătură.

рубéц[2], *-бцá m.* **1.** *(anat.)* rumen, ierbar *(la rumegătoare).* **2.** un fel de tuslama.

рубúдий, *-я m. sg. (chim.)* rubidiu.

рубúльник, *-а m. (el)* întrerupător cu pîrghii.

рубúн, *-а m.* rubin.

рубúновый *adj.* **1.** de/cu rubin. **2.** rubiniu, roşu-închis; *~ цвет* culoare rubinie.

рубúть, *рублю́, рубúшь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. mom. рубнýть şi рубануть)* a tăia, a toca; a doborî; a sparge; *~ капýсту/мя́со* a toca varză/carne; *~ дерéвья* a doborî copaci; *~ дровá* a sparge lemne. **2.** a construi *(din lemn); ~ úзбу* a construi o izbă; ◇ *~ с плечá* a spune (ceva) de-a dreptul; a i-o reteza scurt; *(prov.) лес рубя́т — щéпки летя́т* cînd tai pădurea sar şi surcele.

рубúться, *рублю́сь, рубúшься vb. ipf.* a se lupta, a se bate *(cu arme albe).*

рýбище, *-а n. sg.* zdrenţe, cîrpe.

рýбка[1], *-и f. (mar. rad.)* cabină, cabină de comandă; turn; *боевáя ~* turn de comandă; *рулевáя ~* timonerie.

рýбка[2], *-и f. sg.* tăiere, tocare; doborîre; spargere (de lemne); *~ лéса* tăierea pădurii.

рублёвка, *-и f. (pop.)* rublă.

рублёвый *adj.* de o rublă; *~ билéт* bilet de o rublă.

рýблен|ый *adj.* **1.** tocat; *~ое мáсо* carne tocată; *~ые котлéты* pîrjoale, chiftele de carne. **2.** de bîrne; *~ая избá* casă/izbă de bîrne.

рубл|ь, *-я́ m.* rublă ◇ *(folc.) посмóтрит —~ём подáрит* te priveşte şi ţi se umple sufletul/îţi creşte inima; *длúнный ~* ban cîştigat uşor; *бить ~ём* a atinge la buzunar; *(prov.) не имéй сто ~éй, а имéй сто друзéй* un prieten face mai mult decît o pungă de galbeni.

рýбрик|а, *-и f.* rubrică; *под ~ой* la rubrica...; *разнестú по ~ам* a trece la rubricile respective.

рубрикáция, *-и f. sg.* repartizare pe rubrici.

рубцевáние, *-я n. sg.* cicatrizare; *~ рáны* cicatrizarea unei răni.

рубцевáться, *-уется vb. ipf. (pf. зарубцевáться)* a se cicatriza.

рýбчатый *adj.* dinţat.

рýгань, *-и f. sg.* înjurături, sudalme; cuvinte de ocară.

руга́тельн|ый *adj.* de ocară, injurios, insultător, ofensator; *~ые слова́* cuvinte de ocară.

руга́тельство, *-а n.* înjurătură, suduitură, sudalmă.

руга́ть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. вы́ругать, изругáть, обругáть şi отругáть; mom. ругнýть) acuz.* **1.** a înjura, a ocărî, a sudui. **2.** a mustra, a certa, a critica cu expresii jignitoare.

руга́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *(pf. mom. ругнýться)* a ocărî, a înjura. **2.** *(pf. поруга́ться) с +* instr. a se certa, a se ciondăni.

ругнýть, *-нý, -нёшь vb, pf. mom.* de la *руга́ть*

ругнýться, *-нýсь, -нёшься vb. pf. mom* de la *руга́ться (1)*

ругня́, *-и́ f. sg. (pop.)* v. *руготня́*

руготня́, *-и́ f. sg. (pop.)* înjurături, sudalme; cuvinte de ocară.

рýд|а, *-ы f.* minereu; *желéзная ~* minereu de fier; *мéдная ~* minereu de cupru; *обогащённая ~* minereu concentrat; minereu îmbogăţit; *бéдная ~* minereu sărac; *колчедáновая ~* minereu de pirită; *добывáние ~ы* extracţie/scoatere a minereului; *промывáть ~y* a spăla minereul.

рудиментáрный *adj.* rudimentar, neevoluat; *~ые óрганы* organe rudimentare.

рýдн|ик, *-á m.* mină; *мéдные ~ики* mine de aramă; *соляно́й ~* salină, ocnă, mină de sare.

рудникóв|ый *adj.* minier, de mină; *~ая крепь* întăritură de mînă; *~ газ* grizu, gaz de mină.

рýдничный *adj. v. рудникóвый.*

рýдн|ый *adj.* de minereu; *~ые месторождéния* zăcăminte de minereu; *~ая жúла* filon/vînă de minereu; *~ бассéйн* bazin metalifer.

рудовóз, *-а m. (nav.)* mineralier *(navă).*

рудодробúлка, *-и f. (min.)* concasor de minereu.

рудокóп, *-а m. (înv.)* miner, băiaş.

рудоно́сный *adj.* metalifer, cu minereu; *~ пласт* strat metalifer, strat cu zăcăminte de minereu.

рудоплавúльня, *-и f. (tehn.)* instalaţie de topit minereu.

рудоподъёмный *adj.* pentru ridicat minereul din mină; pentru extracţia minereului.

рудопромывочный *adj.* pentru spălat minereuri.

ружéйник, *-а m.* armurier.

ружéйн|ый *adj.* de armă, de puşcă; *~ прикла́д* patul armei; patul puştii; *~ мáстер* maistru armurier; *~ ремéнь* bandulieră, curea de puşcă; *~ая охóта* vînătoare cu puşca.

ружь|ё, *-я́ n.* armă, puşcă; *двустволóльное* puşcă cu două ţevi; *автоматúческое ~* puşcă automată; *противотáнковое ~* puşcă antitanc; *охóтничье ~* armă de vînătoare; *заряжáть ~* a încărca puşca ◇ *призвáть под ~* a chema sub arme; *быть под ~ём* a) a fi pe picior de război *(despre armată);* b) a fi în armată.

руúна, *-ы f. (mai ales la pl.)* ruină, ruine.

рук|á, *-и́ f.* **1.** mînă, braţ; *прáвая ~* mîna dreaptă; *лéвая ~* mîna stîngă; *вы́ронить из рук* a scăpa din mîini; *пожáть ~y* a strînge (cuiva) mîna; *здорóваться зá ~y* a da mîna cu cineva, a da mîna cuiva; *держáть зá ~y* a ţine de mînă; *держáть на ~áх* a ţine în braţe; *носúть на ~áх* a duce, a purta în braţe; *(fig.)* a răsfăţa *(pe cineva),* a ţine *(pe cineva)* în palme; *переписáть от ~и́* a copia (cu mîna); *с оружúем в ~áх* cu arma în mînă; *~и вверх!* sus mîinile!; *(mil.) ~и по швам!* drepţi!. **2.** *(fig.)* scris, semnătură; *неразбóрчивая ~* scris indescifrabil/ necitet; *разобрáть чью-л. ~y* a descifra scrisul cuiva; *приложúть ~y* a-şi pune semnătura. **3.** *(fig.)* parte, direcţie; *по прáвую ~y* pe partea dreaptă; la dreapta; *на лéвой ~é* pe mîna stîngă, la stînga. **4.** *(fig.)* proptea;

pilă, protecţie; *у него́ там свои́* ~ are oamenii lui acolo; *си́льная* ~ protector puternic; proptea bună. **5.** *(fig.)* speţă, calitate; *сре́дней ~и́* mijlociu, mediocru; *пе́рвой ~и́* de mîna întîi ◇ *рабо́чие ~и* braţe de muncă, mînă de lucru; *уме́лые ~и* mîini pricepute; *золоты́е ~и* mîini de aur; *в свои́х ~а́х держа́ть/име́ть (что-л.)* a avea (ceva) pe mînă, a dispune de ceva; *в ~а́х держа́ть кого́-л.* a ţine din scurt pe cineva; *в ~и взять кого́-л.* a pune frîu cuiva; *взять себя́ в ~и* a se stăpîni; *вы́пустить из рук что-л.* a scăpa din mînă; *под горя́чую/серди́тую ~у попа́сть* a găsi pe cineva cînd e în draci, a nimeri la cineva tocmai cînd e supărat/furios; *всё в на́ших ~а́х* totul e în puterea noastră; totul depinde de noi; *в ~а́х* sau *на ~а́х* posedînd/deţinînd ceva, avînd ceva în mînă; *всё ва́лится из рук* (îmi) scapă totul din mînă; *попа́сться в чьи-л. ру́ки* a încăpea pe mîna cuiva; *в одни́ ~и прода́ть* a vinde unui singur om; *(muz.) в четы́ре ~и́ игра́ть* a cînta (la pian) la patru mîini; *в ~и отда́ть (кому́-л.)* a da în mînă, a da direct, personal; *(fig.)* a lăsa la cheremul cuiva; *э́то де́ло его́ рук* asta e isprava lui; se vede aici mîna lui; *сложи́ть ~и кресто́м* a pune braţele/mîinile pe piept; a da ortul popii; *держа́ть чью-л. ~у* a ţine cu cineva, a lua partea cuiva; *(pop.) живо́й ~о́й* în grabă, la repezeală, repede; *из рук вон (пло́хо)* cum nu se poate mai prost, prost din cale afară; *из рук в ~и* sau *с рук на ~и переда́ть* a da din mînă în mînă; a da în mînă, a înmîna personal; *из рук в ~и переходи́ть* a trece din mînă în mînă; *узна́ть из пе́рвых рук* a afla direct/din sursă directă; *(fig.) к ~а́м прибра́ть что-л.* a pune mîna pe ceva; a-şi însuşi ceva *как ~ой сия́ло (что-л.)* parcă i-a luat *(boala, durerea)* cu mîna; *быть, как без рук (без кого́-л. чего́-л.)* a nu se putea lipsi *(de cineva, de ceva)*, a fi ca fără mîini *(fără cineva, fără ceva)*; *он на ~у нечи́ст* nu-i cinstit, e lung de mînă; *э́то ему́ на ~у* îi convine de minune; *на ско́рую ~у* în grabă, în fugă, la repezeală; cît ai bate din palme; *вы́дать на ~и (что-л. кому́-л.)* a înmîna; *на все ~и ма́стер* e meşter la toate; *быть/находи́ться на ~а́х (чьих-л. sau у кого́-л.)* a fi în grija cuiva, a fi în sarcina cuiva; *умере́ть на чьих-л. ~а́х* a muri în braţele cuiva; *э́то мне не с ~и́* asta mi-e peste mînă; *под ~и вести́ (кого́-л.)* a duce (pe cineva) de subţiori; *под ~у идти́ с кем-л.* a merge cu cineva (braţ) la braţ; *говори́ть под ~у кому́-л.* a deranja pe cineva cu vorba *(a ţine de vorbă)*; *под пья́ную ~у* beat fiind, în stare de beţie, la beţie; *под ~о́й* la îndemînă; în imediata apropiere; *руко́й подать* la o palmă de loc, la o aruncătură de băţ, foarte aproape; *(înv.) по ~а́м бить (ударя́ть)* a bate palma, a încheia tîrgul, a se învoi; *по ~а́м дать кому́-л.* a-i da cuiva peste mînă; *по ~а́м ходи́ть* a trece din mînă în mînă; a se răspîndi; *подать ~у по́мощи* a da o mînă de ajutor; *подня́ть ~у на кого́-л.* a ridica mîna asupra cuiva; *(fig.) пра́вая ~ чья-л.* mîna dreaptă a cuiva; *~ об ~у* mînă-n mînă, împreună; *~у наложи́ть на что-л.* a pune mîna/a pune stăpînire pe ceva; *наложи́ть на себя́ ~и* a-şi face (singur) seama, a-şi pune capăt zilelor; *~и не дохо́дят (до чего́-л.)* nu pridideşte; *~и че́шутся у кого́-л.* a) îl mănîncă palmele; b) *(fig.)* nu are astîmpăr, e neastîmpărat *(să înceapă a face ceva)*; *~ не дро́гнет* nici nu-i va tremura mîna; *~ не поднима́ется (у кого́-л., на что-л.)* nu-l lasă inima (să facă ceva); *~и опуска́ются* îţi vine să nu faci nimic; *сбыть с рук (кого́-л., что-л.)* a scăpa, a se descotorosi *(de cineva, de ceva)*; *с рук сойти́* a scăpa uşor, a scăpa nepedepsit; *дава́ть во́лю ~а́м* a sări la bătaie; *нагре́ть себе́ ~и на чём-л.* a se înfrupta din ceva; a se pricopsi; *чужи́ми рука́ми жар загреба́ть* a lua foc cu mîna altuia, a scoate castanele din foc cu mîna altuia; *быть свя́занным по ~а́м и нога́м* a fi legat de mîini şi picioare; *~ ~у мо́ет* o mînă spală pe alta; *отби́ться от рук* a scăpa din mînă, a-şi face de cap; *свои́ ~ влады́ка* cine împarte, parte-şi face; are pîinea şi cuţitul în mînă; *верну́ться с пусты́ми ~а́ми* a se întoarce cu mîinile goale; *(fig.) умы́ть ~и* a se spăla pe mîini; *махну́ть ~о́й на что-л.* a pune cruce

la ceva, a se lăsa păgubaş de ceva; *не покла́дая рук* fără preget, cu rîvnă; *даю́ ~у на отсече́ние* pun mîna în foc; *ле́вая ~ не зна́ет, что де́лает пра́вая* nu ştie stînga ce face dreapta; *на ~е́ пять па́льцев и все ра́зные* cinci degete sînt la o mînă şi nu seamănă unul cu altul; *обе́ими ~а́ми перекрести́ться* a-şi face cruce cu amîndouă mîinile; *положа́ ~у на се́рдце* cu mîna pe inimă, sincer vorbind; *сиде́ть сложа́ ~и* a sta cu braţele încrucişate, a sta cu mîinile în sîn; *наби́ть ~у на чём-л.* a căpăta rutină, a se deprinde; *потира́ть ~и от удово́льствия* a-şi freca mîinile de satisfacţie; *твёрдая ~а́* mînă de fier; *(înv.) проси́ть чьей-л. ~у́* a cere mîna cuiva, a cere în căsătorie; *лови́ть за́ ~у* a prinde asupra faptului; *брать/взять в свои́ ~и бразды́ правле́ния* a lua hăţurile în mînă; a lua cîrma în propriile sale mîini; *гото́в подписа́ться обе́ими ~а́ми* semnez cu amîndouă mîinile; sînt total de acord; *крути́ть ~и наза́д кому́-л.* a-i răsuci cuiva mîinile la spate.

рука́в, -а́ *m.; pl. -а́ m.* **1.** mînecă; *коро́ткие ~а́* mîneci scurte; *засучи́ть ~а́* a sufleca mînecile. **2.** braţ *(al unui rîu)*. **3.** furtun, ţeavă; *пожа́рный ~* furtun de incendiu ◇ *рабо́тать спустя́ ~а́* a lucra de mîntuială.

рукави́|ца, -ы *f.* mănuşă cu un singur deget ◇ *держа́ть кого́-л. в ежо́вых ~ах* a ţine pe cineva din scurt.

руководи́тель, -я *m.* conducător; şef; îndrumător; *нау́чный ~* conducător ştiinţific; *~ учрежде́ния* conducătorul, şeful unei instituţii; *~ отде́ла* şeful secţiei; *кла́ссный ~* diriginte, dirigintele clasei; *~ кружка́* conducător de cerc; *полити́ческий ~* instructor politic.

руководи́ть, -ожу́, -оди́шь *vb. ipf. instr.* a conduce, a dirija; a îndruma; a cîrmui; *~ учрежде́нием* a conduce o instituţie.

руководи́ться, -ожу́сь, -оди́шься *vb. pf. instr.* a se călăuzi, a se conduce după); *~ ра́зумом* a se conduce după (raţiune.

руково́дств|о, -а *n.* **1.** *sg.* conducere, îndrumare; *под непосре́дственным ~ом* sub conducere directă/nemijlocită; *коллекти́вность ~а* conducere colectivă; principiul conducerii colective; *опера́тивное ~* conducere operativă; *~ учрежде́нием* conducerea unei instituţii, administrarea unei instituţii. **2.** *sg.* linie de conduită, de orientare; directivă; *приня́ть к ~у* a lua drept linie de conduită, drept directivă; *~ к де́йствию* călăuză în acţiune. **3.** manual, îndreptar, călăuză; *~ по хи́мии* manual de chimie; *кра́ткое ~* compendiu. **4.** *col.* conducere, direcţie, administraţie, conducători; *смени́ть ~ учрежде́ния* a schimba conducerea instituţiei; *но́вое ~* conducere nouă ◇ *кла́ссное ~* dirigenţie.

руководо́ствоваться, -ствуюсь, -ствуешься *vb. ipf. instr.* a se călăuzi, a se conduce (după); *~ указа́ниями* a acţiona conform instrucţiunilor.

руководя́щий 1. *part. prez. act.* de la *руководи́ть*. **2.** *adj.* de conducere; de îndrumare; conducător, călăuzitor, diriguitor, de directivă; *~ие о́рганы* organe de conducere; *~ соста́в* cadre de conducere, personal de conducere; *~ акти́в* activ de conducere; *~ее нача́ло* principiu călăuzitor.

рукоде́ли|е, -я *n.* **1.** *sg.* lucru de mînă, lucru manual. **2.** obiecte/lucruri de mînă.

рукоде́льничать, -аю, -аешь *vb. ipf.* a se ocupa cu lucrul de mînă, a lucra de mînă.

рукоде́льный *adj.* manual, lucrat de mînă.

рукокры́лые, -ых *pl.; sg. -ое, -ого* *n. (zool.)* chiroptere.

рукомо́йник, -а *m.* lavoar primitiv, vas *(suspendat)* de turnat apă pentru spălat.

рукопа́шная, -ой *f.* luptă corp la corp.

рукопа́шный *adj. (în expr.)* *~ бой* luptă corp la corp.

рукопи́сный *adj.* **1.** scris de mînă, manuscris. **2.** de manuscrise; *~ отде́л музе́я* secţia de manuscrise a muzeului.

ру́копис|ь, -и *f.* **1.** manuscris; *машинопи́сная ~* manuscris dactilografiat. **2.** manuscris vechi; *дре́вние ~и* manuscrise vechi.

рукоплеска́ни|е, -я *n. sg.* **1.** batere din palme, aplaudare. **2.** (mai ales la *pl.*) aplauze, bătăi din palme; *бу́рные ~я* aplauze furtunoase.

рукоплеска́ть, *-ещу́, -е́щешь vb. ipf. dat.* a aplauda, a bate din palme.

рукопожа́ти|е, *-я n.* strîngere de mînă; *обменя́ться ~ями* a-şi strînge (reciproc) mîna.

рукоприкла́дство, *-а n. sg.* **1.** *(înv.)* semnătură cu mînă proprie. **2.** lovire (cu mîna), palmă (dată).

рукоя́тка, *-и f.* **1.** mîner, toartă; coadă; *~ молотка́* coada ciocanului; *~ кинжа́ла* mînerul pumnalului; *~ ножа́* mînerul cuţitului. **2.** manivelă, manetă; *безопа́сная ~* manivelă de siguranţă; *(auto) заводна́я ~* manivelă de pornire.

рукоя́ть, *-и f. = рукоя́тка* (**1**).

рулев|о́й **1.** *adj.* de cîrmă; de volan; *~о́е управле́ние* comanda direcţiei. **2.** *~о́й, -о́го m.* cîrmaci, timonier.

руле́т, *-а m.* **1.** ruladă de carne. **2.** ruladă *(prăjitură)*. **3.** şuncă, jambon *(fără os)*.

руле́тка, *-и f.* **1.** *(tehn.)* ruletă *(de măsurat)*. **2.** ruletă *(joc de noroc)*.

рулО́н, *-а m.* sul, rulou.

рул|ь, *-я m.* cîrmă; *(la automobil)* volan; *(la bicicletă)* ghidon; *сиде́ть за ~ём* a sta la volan; a conduce *(maşina, avionul etc.)*; *(av.) ~ глубины́* profundor ◇ *стоя́ть у ~я́* a sta la cîrmă, a conduce; *без ~я́ и без ветри́л* fără ţintă precisă, fără nici o orientare, la voia întîmplării.

румб, *-а m. (mar.)* cart; cart de compas.

ру́мпель, *-я m. (mar.)* eche; *~ руля́* echea cîrmei.

румы́нка, *-и f.* româncă.

румы́нский *adj.* român, românesc; *~ язы́к* limba română.

румы́ны, *-ын pl.; sg. -ы́н, -а m.* români.

румя́н|а, *-я pl.* (fard) roşu pentru obraz; *покры́ть щёки ~ами* a se da cu fard pe faţă.

румя́н|ец, *-нца m.* roşeaţă, rumeneală, bujori; *зали́ться ~цем* a se face roşu, a se îmbujora.

румя́н|ить, *-ню, -нишь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. зарумя́нить)* a rumeni, a roşi, a îmbujora. **2.** *(pf. нарумя́нить)* a farda, a da cu rumeneală.

румя́ниться, *-нюсь, -нишься vb. ipf.* **1.** *(pf. зарумя́ниться)* a se înroşi, a se rumeni, a se îmbujora. **2.** *(pf. нарумя́ниться)* a se farda, a se da cu rumeneală. **3.** *(pf. зарумя́ниться)* a se prăji, a se rumeni.

румя́нка, *-и f. (bot.)* capul-şarpelui.

румя́ность, *-и f. sg.* roşeaţă, rumeneală; *~щёк* roşeaţa obrajilor.

румя́н|ый *adj.* **1.** rumen, îmbujorat; *~ые щёки* obraji rumeni. **2.** roşu, roşu-aprins, însîngerat, purpuriu; *~ зака́т* apusul însîngerat.

руни́ческ|ий *adj. (lingv.)* runic; *~ое письмо́* scriere runică.

ру́нный *adj.* lînos.

руно́, *-а; pl. ру́на n. (înv.)* lînă ◇ *(mitol.) золото́е ~* lînă de aur.

ру́ны, *рун f.* **1.** *(lingv.)* rune. **2.** rune *(cîntece vechi populare ale carelienilor, ale finlandezilor)*.

ру́пия, *-и f.* rupie.

ру́пор, *-а m.* **1.** megafon, amplificator; *говори́ть в ~* a vorbi la megafon; *(rad.) ~ громкоговори́теля* pîlnia difuzorului. **2.** *(fig.)* purtător de cuvînt.

руса́к, *-а m.* iepure cenuşiu.

руса́лка, *-и f. (folc.)* rusalca, zîna apelor; ştima lacului; sirenă.

руси́зм, *-а m.* rusism.

руси́н, *-а m.* rutean.

руси́ст, *-а m.* specialist în filologie rusă.

русифика́тор, *-а m* rustificator

руси́стика, *-и f. (lingv.)* rusistică.

русифика́тор, *-а. m* rusificator.

русифика́ция, *-и f. sg.* rusificare.

русифици́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a rusifica.

русифици́роваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* şi *ipf.* a se rusifica, a fi rusificat.

ру́сло, *-а n.* **1.** matcă, albie de rîu. **2.** *(fig.)* curs, făgaş, cale de dezvoltare; *войти́ в своё норма́льное ~* a intra în făgaşul obişnuit de viaţă.

русоволо́с|ый *adj.* blond, cu părul blond, castaniu deschis.

ру́сская [1], *-ой f.* rusoaică.

ру́сск|ая [2], *-ой f.* rusească *(dans rusesc)*; *пляса́ть ~ую* a dansa ruseasca.

ру́сские, *-их. pl.; sg. ~ий, -ого m.* ruşi.

ру́сск|ий *adj.* **1.** rus, rusesc; *~ язы́к* limba rusă. **2.** *~ий, -ого m.* rus.

ру́сый *adj.* blond, castaniu deschis.

ру́та, *-ы f. (bot.)* rută.

руте́ний, *-я m. sg. (chim.)* ruteniu.

рути́л, *-а m. sg. (mineral.)* rutil.

рути́на, *-ы f.* rutină, şablonizare.

рутинёр, *-а m.* rutiner.

рутинёрский *adj.* de rutinar.

рутинёрство, *-а n. sg.* spirit de rutină.

рути́нный *adj.* de rutină.

ру́хлядь, *-и f. sg. col.* vechituri, calabalîc, catrafuse, ţoale; ciurucuri.

рухля́к, *-а m.* marnă.

ру́хн|уть, *-ну, -нешь vb. pf.* **1.** a se prăbuşi cu zgomot, a se dărîma, a se surpa, a se nărui. **2.** *(fig.)* a se prăbuşi, a se spulbera; *наде́жды ~ули* speranţele s-au spulberat.

ру́хнуться, *-ется vb. pf.* a se prăbuşi *(despre oameni)*.

руча́тельств|о, *-а n. sg.* garanţie, chezăşie; cauţiune; *с ~ом* cu garanţie, garantat; *пи́сьменное ~* garanţie scrisă; *дать ~* a da garanţie.

руча́ться, *-аюсь, -а́ешься vb. ipf. (pf. поручи́ться)* a garanta, a da garanţie, a răspunde de ceva; *~ голово́й* a răspunde cu capul.

руч|ёй, *-ья́ m.* **1.** pîrîu; *го́рный ~* pîrîu de munte. **2.** *(fig.)* pîrîu, şiroi; *~ьи слёз* şiroaie de lacrimi; *пла́кать в три ~ья́; лить слёзы ~ьём* a vărsa şiroaie de lacrimi.

ру́чк|а, *-и f.* **1.** *(dim.)* mînuţă, mînuşiţă. **2.** mîner, clanţă, coadă, toartă, manivelă, manetă; *две́рная ~* clanţa uşii; *~ чемода́на* mînerul geamantanului; *~ ведра́* toartă de căldare. **3.** toc, condei; *автомати́ческая ~* toc rezervor, stilou; *ша́риковая ~* pix ◇ *(pop.) до ~и дойти́* a ajunge la desperare; a-i ajunge cuţitul la os.

ручни́к, *-а m.* ciocan de mînă.

ручн|о́й [1] *adj.* **1.** de mînă; *~ы́е часы́* ceas de mînă; *~ бага́ж* bagaj de mînă. **2.** manual, de mînă; *~а́я рабо́та* lucru manual, lucru de mînă; *(tipogr.) ~ на́бор* culegere manuală; *~а́я грана́та* grenadă de mînă; *~а́я шве́йная маши́на* maşină de cusut *(de mînă)*. **3.** îmblînzit, domesticit, domestic; *~ медве́дь* urs domesticit; *~а́я прода́жа* a) comerţ ambulant; b) vînzare a medicamentelor fără reţetă.

ручно́й [2] *adj. (lingv.)* cinetic; *~ язы́к* limbă cinetică, limba gesturilor.

ру́ш|иться, *-ится vb. p.* şi *ipf.* **1.** *(pf. şi обру́шиться)* a se dărîma, a se nărui; a se prăbuşi. **2.** *(fig.)* a se spulbera, a se nărui; *все мои́ наде́жды ~атся* toate speranţele mele se spulberă.

ры́б|а, *-ы f.* peşte; *све́жая ~* peşte proaspăt; *моро́женая ~* peşte congelat; *копчёная ~* peşte afumat; *промысло́вая ~* peşte industrial; *пресново́дная ~* peşte de apă dulce; *морска́я ~* peşte de mare; *у́дить ~у* a prinde peşte *(cu undiţa)* ◇ *ни ~, ни мя́со* nici cal, nici măgar; *как ~ в воде́* ca peştele în apă; *лови́ть ~у в му́тной воде́* a pescui în apă tulbure; *как ~ об лёд би́ться* a se zbate ca peştele pe uscat; *молчали́вый, как ~* tăcut ca peştele; *опя́ть за ~у де́ньги* toată ziua, bună ziua; mereu aceeaşi placă/ acelaşi cîntec; *(prov.) ~ гниёт с голово́ы* peştele de la cap se împute; *(prov.) ~ и́щет, где глу́бже, а челове́к где лу́чше* peştele caută/trage unde-i mai adînc — omul unde-i mai bine; *больша́я ~ на червя́ка ло́вится* cu rîma mică se prinde peştele mare.

рыба́к, *-а́ m.* pescar ◇ *(prov.) ~ ~а́ ви́дит изда́лека* cei care se aseamănă se recunosc de departe; cine se aseamănă s-adună.

рыба́лка, *-и f.* pescuit.

рыба́лк|а, *-и f.* pescuit.

рыба́лкий *adj.* de pescar; pescăresc.

рыба́ч|ий *adj.* de pescar; pescăresc; de pescuit; *~ьи се́ти* plasă de pescuit, năvod.

рыба́чить, *-чу, -чишь vb. ipf. acuz.* a pescui; a fi pescar, a se ocupa cu pescuitul.

рыба́чка, *-и f.* **1.** pescăriţă. **2.** soţie de pescar.

рыбе́ц, *-бца́ m.* morunaş.

рыбёшка, *-и f.* peşte mărunt; plevuşcă.

ры́б|ий *adj.* de peşte; *~ жир* untură de peşte; *~ья чешуя́* solzi de peşte.

ры́бина, *-ы f.* un peşte mare.

ры́бища, *-и f.* peşte mare.

ры́бник, *-а m.* **1.** specialist în piscicultură; pescar. **2.** vînzător de peşte.

ры́бн|ый *adj.* **1.** de peşte; *~ магази́н* pescărie; *~ая ло́вля* pescuit; *~ые консе́рвы* conserve de peşte; *~ая промы́шленность* industria peştelui. **2.** bogat în peşte; *~ое ме́сто* regiune bogată în peşte.

рыбово́д, *-а m.* piscicultor.

рыбово́дство, *-а n. sg.* pisciculturã.

рыбозавóд, *-а m.* fabrică de conserve de peşte, întreprindere de prelucrare a peştelui.

рыбокомбинáт, *-а m.* combinat pentru industrializarea peştelui.

рыболóв, *-а m.* pescar; *~-любúтель* pescar amator.

рыболовéцк|ий *adj.* de pescari, pescăresc; de pescuit; *~ое сýдно* vas pescăresc.

рыболóвн|ый *adj.* de pescuit, de pescărit, de prins peşte; pescăresc; *~ые принадлéжности* unelte de pescuit.

рыболóвство, *-а n. sg.* pescuit, pescărit.

рыбопромы́слóвый *adj.* de prelucrare a peştelui.

рыбопромы́шленность, *-и f. sg.* industria peştelui.

рыбхóз, *-а m.* gospodărie piscicolă.

ры́бы, *рыб pl. (astr.)* Peşte *(constelaţie).*

рывóк, *-вкá m.* smucitură, salt; *~ вперёд* smucitură înainte; *рывкáми* cu smuciturі, în salturi.

рыгáние, *-я n.* rîgîială, rîgîit.

рыгáть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. mom. рыгнýть)* a rîgîi.

рыгнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. mom.* de la *рыгáть*

рыдáни|е, *-я n.* plîns cu hohote; bocet; *разразúться ~ями* a izbucni în hohote de plîns.

рыдáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* a plînge cu hohote/cu sughiţuri, a boci.

рыдвáн, *-а m. (înv.)* rădvan, trăsură *(acoperită)* pe arcuri.

рыжебоpóдый *adj.* cu barbă roşie/roşcată.

рыжевáтый *adj.* roşcat.

рыжеволóсый *adj.* cu părul roşu, roşcat.

рыжéть, *-éю, -éешь vb. ipf. (pf. порыжéть)* a deveni roşcat/ruginiu.

ры́ж|ий *adj.* **1.** roşcat, roşcovan; *(despre cal)* roib. **2.** decolorat bătînd în roşu *(despre ţesături, haine de culoare închisă).*

ры́жик [1], *-а m. (bot.)* rîşcov, buretedulce.

ры́жик [2], *-а m.* roşcatul, roşul *(numele dat unui animal de culoare roşcată),* roib.

рык, *-а m.* răcnet, răget, urlet; *львúный ~* răgetul leului.

рыкáние, *-я n. sg.* răcnet, urlet.

рыкáть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. рыкнýть)* a răcni, a urla, a rage, a mugi.

ры́л|о, *-а n.* **1.** rît, bot. **2.** *(pop. injur.)* mutră, bot ◇ *(pop.) ~ом не вы́шел* nu e bun, nu e potrivit pentru; *(fig. pop.) с сукóнным ~ом да в калáшный ряд* a nu-şi cunoaşte lungul nasului; nu-i de nasul lui.

ры́льце [1], *-а n. (bot.)* stigmat; *нéрыстое ~* stigmat penat.

ры́льце [2], *-а n.; gen. pl. -лец* **1.** *dim.* de la *ры́ло.* **2.** *(reg.)* gît, cioc; *~ чáйника* ciocul ceainicului ◇ *~ в пухý/в пушкý* pufuşor pe botişor.

ры́н|ок, *-нка m.* **1.** piaţă, tîrg; *колхóзный ~* piaţă colhoznică; *крытый ~* hală. **2.** *(ec.)* piaţă, debuşeu; *внýтренний ~* piaţă internă; *внéшний ~* piaţă externă; *мировóй ~* piaţă mondială *~ сбы́та* debuşeu, piaţă de desfacere.

ры́ночн|ый *adj.* de piaţă; de tîrg; *~ая плóщадь* piaţă; *~ая цена́* preţul pieţii; *~ день* zi de tîrg.

рысáк, *-á m.* trăpaş, cal de trap.

ры́с|ий *adj. (zool.)* de rîs, de linx; *~ мех* blană de rîs.

рысúстость, *-и f. sg.* însuşirea de a fi bun trăpaş *(despre cal).*

рысúст|ый *adj.* trăpaş; *~ая лóшадь* cal trăpaş; *~ые бегá* curse de trap.

ры́скать [1], *-аю* şi *ры́щу, ры́щешь vb. ipf.* a cutreiera, a rătăci, a hoinări, a umbla *(în căutare de ceva);* a adulmeca.

ры́скать [2], *-аем* şi *ры́щет vb. ipf. pf. ры́скнуть) (mar.)* a manevra vasul *(a-l ţine pe firul apei),* a naviga nestabil.

рысц|á, *-ú f. sg.* trap uşor ◇ *(adv.) лóшади бежáли ~óй* caii mergeau în trap uşor.

рыс|ь [1], *-и f.* trap; *крýпная ~* trap întins; *éхать на ~ях* a merge la trap.

рысь [2], *-и f. (zool.)* rîs, linx.

ры́сью *adv.* **1.** la trap; *пустúть лóшадь ~* a lăsa calul la trap. **2.** *(fig. glumeţ)* foarte repede, în fugă, la trap.

ры́твина, *-ы f.* hîrtop, hop, groapă.

рыть, *рóю, рóешь vb. ipf. (pf. вы́рыть* şi *отры́ть) acuz.* a săpa, a rîma; *~ окóпы* a săpa şanţuri ◇ *(prov.) не рой нéдругу я́му, сам в неё попадёшь* cine sapă groapa altuia cade singur în ea; *~ самомý себé я́му* a-şi săpa singur groapa.

рытьё, *-я́ n. sg.* săpare, săpat; excavare.

ры́ться, *рóюсь, рóешься vb. ipf. в + prepl.* **1.** a scurma; a rîma. **2.** *(fig.)* a răscoli, a scormoni, a scotoci.

рыхлéние, *-я n. sg. (agr.)* afînare; prăşire; *~ пóчвы* afînarea solului.

рыхлéть, *-éю, -éешь vb. ipf. (pf. порыхлéть)* **1.** a se afîna, a se face fărîmicios. **2.** *(fig. pop.)* a deveni gras/puhav, a se buhăi.

рыхлúтель, *-я m. (tehn.)* scarificator; *глубóкий ~* scarificator de adîncime.

рыхлúть, *-лю, -лúшь vb. ipf. (pf. взрыхлúть* şi *разрыхлúть) acuz.* a afîna; a prăşi.

ры́хлость, *-и f. sg.* stare de afînare; friabilitate; porozitate, spongiozitate.

ры́хл|ый *adj.* **1.** afînat, sfărîmicios; friabil; poros, spongios; *~ая земля́* pămînt afînat. **2.** *(fig. pop.)* moale, fleşcăit, puhav.

ры́царск|ий *adj.* de cavaler, cavaleresc; *~ые доспéхи* armură de cavaler; *(fig.) ~ое поведéние* purtare cavalerească, cavalerism.

ры́царство, *-а n. sg.* **1.** *(ist.)* casta cavalerilor. **2.** titlu de cavaler. **3.** *(fig.)* cavalerism, mărinimie, noblеţe, lealitate.

ры́царь, *-я m.* **1.** *(ist.)* cavaler; *стрáствующий ~* cavaler rătăcitor; *~ без стрáха и упрёка* cavaler fără frică şi fără prihană; *~ печáльного óбраза* cavalerul tristei figuri. **2.** *(fig.)* om plin de abnegaţie, om mărinimos şi nobil; cavaler.

рыч|áг, *-á m.* **1.** pîrghie, levier; manetă; *~ управлéния* pîrghie de comandă; *плечó ~агá* braţ de pîrghie. **2.** *(fig.)* pîrghie, pivot.

рычáние, *-я n. sg.* răcnet, răget, urlet, mîrîit.

рычáть, *-чý, -чúшь vb. ipf.* **1.** a răcni, a rage, a urla, a mîrîi. **2.** *(pop.)* a zbiera, a urla; a mîrîi, a mormăi.

рьянó *adv.* cu rîvnă, cu osîrdie; cu ardoare.

рья́ность, *-и f. sg.* rîvnă, zel, osîrdie; ardoare.

рья́ный *adj.* zelos, plin de rîvnă; înfocat, pătimaş; *~ сторóнник* partizan înfocat.

рюкзáк, *-а m.* rucsac; raniţă.

рю́мка, *-и f.* păhărel *(cu picior).*

рябé|ть, *-éю, -éешь vb. ipf. (pf. порябéть)* **1.** a se încreţi; *óзеро ~ло от лёгкой зы́би* lacul se încreţea de o uşoară unduire a valurilor. **2.** a se zări.

рябúна [1], *-ы f. (bot.)* **1.** scoruş-de-munte; *круглолúстная ~* sorb. **2.** scoruşă.

рыбúна [2], *-ы f.* ciupitură de vărsat.

рябúнник, *-а m. (bot.)* cununiţă, chiriţel.

рябúновка, *-и f.* rachiu de scoruşe.

рябúновый *adj.* de scoruş-de-munte; de scoruşă.

рябú|ть, *-úт vb. ipf. acuz.* a încreţi

ряб|óй *adj.* **1.** ciupit de vărsat. **2.** împestriţat; bălţat; *~áя корóва* vacă bălţată.

ря́бчик [1], *-а m. (ornit.)* ierucă, găinuşă-de-alun.

ря́бчик [2], *-а m. (bot.)* lalea pestriţă.

ряб|ь, *-и f. sg.* suprafaţa încreţită a apei, încreţituri, vălurele; *óзеро подёрнулось ~ью* suprafaţa lacului s-a încreţit de valuri.

ря́вкать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. ря́вкнуть) (pop.)* a răcni, a zbiera, a ţipa, a se răsti.

ря́вкнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *ря́вкать*

ряд, *-а m.* **1.** rînd, şir; *~ домóв* un şir de case; *~ за ря́дом* rînduri-rînduri, rînd după rînd; *(fig.) быть в пéрвых ~áх* a fi în primele rînduri; *(mil.) сомкнýть ~ы́* a strînge rîndurile; *(mil.) ~ы́ вздвóй!* dublaţi rîndurile! **2.** şir, succesiune; *в течéнии ря́да лет* ani de-a rîndul. **3.** şir de gherete/tarabe; prăvălii *(la piaţă); мяснóй ~* hală de carne. **4.** serie, număr; *в ~е слýчаев* într-o serie de cazuri; *~ другúх мер* o serie de alte măsuri. **5.** *pl.* rînduri; *в ~áх пáртии* în rîndurile partidului ◇ *из ~а вон выходя́щий* ieşit din comun, extraordinar; *стáвить в одúн ~* a pune pe acelaşi plan; *(mat.) бесконéчный ~* serie infinită.

ряди́ть [1], *ряжу́, ря́дишь vb. ipf. acuz.* a masca, a deghiza, a costuma a travesti.

ряди́ть [2], *ряжу́, ря́дишь vb. ipf. acuz.* **1.** *(înv.)* a rîndui, a orîndui, a face ordine, a administra. **2.** *(pf. порядúть) (pop.)* a tocmi, a năimi.

ряди́ться [1], *ряжу́сь, ря́дишься vb. ipf.* **1.** a se găti. **2.** a se deghiza, a se travesti, a se costuma.

ряди́ться [2], *ряжу́сь, ря́дишься vb. ipf. (pf. порядúться) (înv.)* **1.** *c+ instr.* a se tocmi, a se tîrgui; *~ с извóзчиком* a se tocmi cu birjarul. **2.** *cu inf.* a se angaja, a se tocmi.

рядкóм *adv.* alături.

рядовóй *adj.* **1.** simplu, de rînd; obişnuit, comun, ordinar; *~ член пáртии* membru de rînd al partidului; *~ концéрт* concert obişnuit. **2.** *(mil.)* care face parte din trupă; *~ боéц* soldat, ostaş; *~ состáв* trupă. **3.** *~óй, -óго m.* soldat, ostaş.

ря́дом *adv.* **1.** unul lîngă altul, alături; *сесть ~* a se aşeza alături. **2.** lîngă, aproape, alături, în apropiere de; *э́то совсéм ~* e foarte aproape ◇ *сплошь и ~* foarte adesea, mai întotdeauna, la fiecare pas.

ря́женый *adj.* **1.** mascat, costumat. **2.** *~ый, -ого m.* mascat, travestit; mască.

ря́женье, *-я n. sg.* mascare, deghizare, travestire.

ря́пушка, *-и f.* varietate de lostriţă *(măruntă).*

ря́са, *-ы f.* rasă, anteriu, sutană; *попóвская ~* rasă *(de preot).*

C

с [1] *n. litera şi sunetul «s».*

с [2] şi **со** *prep.* **I.** cu *gen.* **1.** *(arată punctul de plecare în spaţiu sau obiectul de pe care se ia ceva)* de pe; din; *убрáть посýду со столá* a strînge farfuriile de pe masă; *снять кнúгу с пóлки* a scoate o carte din raft; *встать со стýла* a se ridica de pe scaun; *упáсть с лéстницы* a cădea de pe scară; *спустúться с горы́* a coborî de pe munte. **2.** *(arată locul de unde vine cineva sau ceva)* de la, de pe; din; *вернýться с вокзáла* a se întoarce de la gară; *шум сýлицы* zgomot din stradă. **3.** *(arată proveniența, apartenența)* din, de la, de pe; *рабóчий с автомобúльного завóда* muncitor la uzina de automobile. **4.** *(arată locul unde se află cineva sau ceva)* din, de pe, de la; *говорúть речь с трибýны* a vorbi de la tribună. **5.** *(arată punctul de plecare în timp)* de, din; cu începere de la; *начинáя с сегóдняшнего дня* cu începere de astăzi; *с утрá до вéчера* de dimineaţa pînă seara; *с понедéльника* de luni; *с пéрвых жe днéй* chiar din primele zile; *с тогó дня* din acea zi; *со дня нá день* de pe o zi pe alta; *с минýты на минýту* din clipă în clipă, dintr-o clipă în alta; *приготóвить с вéчера* a pregăti de cu seară; *с дéтства* din copilărie. **6.** *(arată obiectul în legătură cu care se calculează ceva sau persoana de la care se primeşte ceva)* pe, la, de la; *урожáй с гектáра* recoltă la hectar; *получúть дéньги с закáзчика* a primi bani de la un client. **7.** *(arată obiectul după care se copiază, se traduce etc.)* din, după; *рисовáть с натýры* a picta după natură; *перевóд с рýсского языкá* traducere din limba rusă; *брать примéр с когó-л.* a lua exemplu de la cineva. **8.** *(arată temeiul unei acţiuni)* cu; *с вáшего разрешéния* cu permisiunea dumneavoastră; *с егó согláсия* cu consimţămîntul lui; *с егó вéдома* cu ştirea lui. **9.** *(arată cauza)* de; din; *с досáды* de ciudă, de necaz; *сказáть со злóсти* a spune din răutate; *устáть с дорóги* a fi obosit de drum. **II.** cu *acuz. (dă o măsură de aproximaţie)* cam, vreo, aproape; *прожúть в дерéвне с мéсяц* a sta la ţară cam o lună; *рóстом с менá* de statura mea, cît mine; *тудá бýдет с километр* pînă acolo să fie un kilometru. **III.** cu *instr.* **1.** *(cu sens asociativ)* cu, şi cu; *я с тобóй* eu cu tine; *мы с нúм* noi, noi doi; *отéц с мáтерью* tata şi cu mama, tata şi mama; *взять с собóй* a lua cu sine; *согласúться с кем-л.* a fi de acord cu cineva. **2.** *(exprimă noţiunea de unire a două obiecte)* cu, de; *связáть одúн пакéт с другúм* a lega un pachet de altul. **3.** *(arată faptul de a fi, de a se afla în ceva, faptul de a poseda ceva)* cu; *пирóг с капýстой* plăcintă cu varză, vărzare; *хлеб с мáслом* pîine cu unt; *человéк с талáнтом* om de talent; *с орýжием в рукáх* cu arma în mînă, înarmat. **4.** *(arată fenomenul sau starea care însoţeşte o acţiune)* cu; *слýшать с улы́бкой* a asculta zîmbind; *читáть с удовóльствием* a citi cu plăcere; *найтú с трудóм* a găsi (cu) greu. **5.** *(arată obiectul sau persoana cu ajutorul căreia se face acţiunea)* cu, prin; *послáть с курьéром* a expedia prin curier; *уéхать с рáнним пóездом* a pleca cu trenul de dimineaţă. **6.** *(arată obiectul sau persoana asupra căreia se extinde o acţiune, la care se manifestă o stare)* cu; *поспешúть с отъéздом* a se grăbi cu plecarea; *у негó плóхо с сéрдцем* el stă prost cu inima; *что с тобóй?* ce-i cu tine? **7.** *(arată că ceva se întîmplă odată cu altceva)* cu; *с годáми вкýсы менáются* cu anii gusturile se schimbă; *с вóзрастом* cu vîrsta; *проснýться с зарёй* a se scula cu noaptea în cap ◇ *с кáждым днём* pe zi ce trece; *с пéрвого взглáда* de la prima vedere; *с головы́ до ног* din cap pînă-n picioare; *писáть с большóй бýквы* a scrie cu literă mare; *с менá довóльно*

în ce mă priveşte, ajunge; *взять с бо́я* a cuceri prin luptă.

саа́ми *m.* şi *f. indecl. v. саа́мы*

саа́мка, *-и f.* laponă, saamă.

саа́мский *adj.* lapon, saam; de lapon, de saam; ~ *язы́к* limba laponă, limba saamă.

саа́мы, *-ов pl.; sg. -а́м, -а m.* saami, laponi.

сабади́лла, *-ы f. (bot. farm.)* popaz.

саба́н, *-а m. (agr.)* plug primitiv de lemn.

са́бельник, *-а m. (bot.)* **1.** şapte-degete. **2.** *(irис)* stînjenel, iris.

са́бельный *adj.* de sabie; ~ *у́дар* lovitură de sabie.

са́бля, *-и f.; gen. pl. -бель* **1.** sabie. **2.** *pl. (fig.)* soldaţi din cavalerie, cavalerişti; *отря́д в пятьсо́т са́бель* un detaşament de cinci sute de cavalerişti.

сабо́ *n. indecl.* sabot.

сабота́ж, *-а m. sg.* sabotaj.

сабота́жник, *-а m.* sabotor.

сабота́жничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a sabota, a săvîrşi acte de sabotaj.

саботи́рование, *-я n. sg.* sabotare.

саботи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a sabota.

сабу́р, *-а m. (farm.)* sabur, sirop de aloe.

са́ван, *-а m.* giulgiu, linţoliu; *(fig.) сне́жный* ~ mantie de zăpadă, covor de zăpadă.

сава́нна, *-ы f. (geogr.)* savană.

саврасый *adj.* roib, roşcat.

са́га, *-и f. (lit.)* sagă.

сагити́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *агити́ровать (2)*

са́го *n. indecl.* sago.

са́гов|ый *adj.* de sago; ~*ое де́рево* sau ~*ая па́льма* sagotier.

сад, *-а m.* grădină, livadă; *фрукто́вый* ~ grădină cu pomi fructiferi, livadă; *зоологи́ческий* ~ grădină zoologică; *ботани́ческий* ~ grădină botanică; *городско́й* ~ grădină publică; *де́тский* ~ grădiniţă de copii, grădiniţă.

сада́нуть, *-ну, -нёшь vb. pf. acuz. (pop.)* **1.** *(сильно ударить)* a lovi puternic, a plesni, a pocni, a arde (una). **2.** *(всадить нож)* a înfînta.

сади́зм, *-а m. sg.* sadism.

сади́льник, *-а m. (agr.)* ţăruş pentru plantat, plantator.

сади́ст, *-а m. sg.* sadist.

сади́стский *adj.* (de) sadic.

сади́ть[1], *сажу́, са́дишь vb. ipf. acuz.* **1.** a sădi, a planta; a semăna; ~ *дере́вья* a planta pomi; ~ *цветы́* a semăna flori. **2.** a aşeza, a pofti *(să şadă); ~ кого́-л. за стол* a pofti pe cineva *(să se aşeze)* la masă.

сади́ть[2], *сажу́, са́дишь vb. ipf. (pop. în expr. folosit pentru a arăta intensitatea maximă a unei acţiuni al cărei sens reiese din context); ма́льчик так и са́дит по доро́ге* băiatul aleargă mîncînd pămîntul; *са́дит пу́лю за пу́лей* trage glonţ după glonţ.

сади́ться, *сажу́сь, сади́шься vb. ipf.* de la *сесть*[1]*; сади́тесь!* şedeţi!, luaţi loc!

са́дка, *-и f. (zoot.)* împerechere, montă.

садо́вник, *-а m.* grădinar, horticultor.

садо́вница, *-ы f.* **1.** grădinăreasă, grădinăriţă. **2.** *(înv.)* soţie de grădinar.

садово́д, *-а m.* horticultor, specialist în horticultură, pomicultor.

садово́дство, *-а n.* **1.** grădinărie, grădinărit; horticultură, pomicultură. **2.** gospodărie horticolă; grădinărie.

садово́дческий *adj.* horticol, pomicol; de horticultură, de pomicultură.

садо́в|ый *adj.* de grădină; horticol; ~*ые расте́ния* plante cultivate, plante de grădină; ~*ая мали́на* zmeură de grădină ◇ ~*ая голова́* cap de bostan.

садо́к, *-дка́ m.* **1.** încăpere în care cresc animale; ~ *для птиц* coteţ pentru creşterea păsărilor. **2.** vivieră, vas special pentru păstrarea peştelui viu/ pentru creşterea puietului de peşte; *живоро́дный* ~vas/bazin pentru păstrarea peştelui viu.

са́жа, *-и f. sg.* funingine; negru de fum ◇ *дела́ — как* ~ *бела́* treaba merge prost; treburile merg anapoda; mai rău nici nu se poate.

сажа́льный *adj.* de plantat.

сажа́лка, *-и f. (agr.)* plantator, par/ maşină de plantat.

сажа́льщик, *-а m. (agr.)* plantator, persoană care plantează.

сажа́ние, *-я n.* sădire, plantare.

сажа́ть, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. посади́ть) acuz.* **1.** a planta, a sădi; ~ *виногра́д* a planta viţă de vie. **2.** a aşeza, a pofti să şadă, a ajuta să se aşeze; a îmbarca; ~ *за стол* a pofti *(să se aşeze la masă); ~ войска́ на суда́* a îmbarca trupe. **3.** a pune, a aşeza; ~ *за рабо́ту* a pune la treabă; ~ *ку́рицу на я́йца* a pune cloşcă. **4.** a închide, a băga; ~ *в тюрьму́* a băga la închisoare, a întemniţa. **5.** *(despre pîine)* a băga;~ *хлеб в печь* a băga pîinea în cuptor ◇~ *на хлеб и на во́ду* a ţine numai cu pîine şi apă.

са́женец, *-нца m. (agr.)* butaş, răsad, puiet.

сажёнками *adv. (sport) пла́вать* ~ a înota voinicește; *пла́вание* ~ voinicească.

сажёни|ый *adj.* **1.** *(înv.)* de un stînjen. **2.** foarte mare, enorm, colosal; ~*ые шаги́* paşi enormi, paşi uriaşi.

са́женцев|ый *adj.* de (din) butaşi, de (din) răsad; ~*ые дере́вья* pomi crescuţi din butaşi, pomi înmulţiţi prin butăşire.

са́жен|ый *adj.* **1.** plantat, răsădit, crescut din butaşi; ~*ые цветы́* flori sădite. **2.** crescut, prăsit, răsădit; ~*ая ры́ба* peşte crescut/prăsit.

са́жень, *-и f.* stînjen *(=2,134 m; квадра́тная* ~ stînjen pătrat; *морска́я* ~ stînjen marin *(=1,83 m)*◇*коса́я* ~ *в плеча́х* (om) lat în umeri, lat în spate, spătos.

са́жистый *adj.* de negru de fum.

са́жка, *-и f. (agr.)* tăciune zburător.

сазан, *-а m.* crap.

са́йка, *-и f.* chiflă, franzeluţă.

сак, *-а m. (iht.)* mincioc.

саквоя́ж, *-а m.* sac de voiaj.

са́кля, *-и f.* casă, casă ţărănească din Caucaz.

сакрамента́льный *adj.* sacramental; sacru, sfînt.

саксау́л, *-а m. (bot.)* saxaul.

саксо́нский *adj.* saxon; din saxa; ~ *фарфо́р* porţelan de saxa.

саксофо́н, *-а m. (muz.)* saxofon.

саксофони́ст, *-а m.* saxofonist.

сала́з|ки, -ок *pl.* **1.** săniuţă, sanie; *кати́ться на ~ках* a se da cu săniuţa. **2.** *(tehn.)* sanie, glisieră, cărucior; *раке́тные* ~ ghidaj pentru rachete.

сала́ка, *-и f.* scrumbie din Marea Baltică; hering.

саламандра, *-ы f. (zool.)* salamandră.

сала́т, *-а m.* **1.** *(bot.)* salată; ~*-лату́к* lăptucă. **2.** salată *(mîncare).*

сала́тник, *-а m.* salatieră.

сала́тница, *-ы f. v. сала́тник*

сала́т|ный *adj.* de salată; ~*ного цве́та* verde deschis, vernil.

са́линг, *-а m. (mar.)* crucetă.

са́лить, *-лю, -лишь vb. ipf. (pf. засали́ть) acuz.* **1.** a îmbiba/ a unge cu o substanţă grasă. **2.** a murdări, a păta cu grăsime.

са́литься, *-люсь, -лишься vb. ipf. (pf. засали́ться).* **1.** a se îmbiba cu grăsime; a se unge. **2.** a se murdări cu grăsime.

салици́лка, *-и f. sg.* salicilat, acid salicilic.

сали́ческий *adj. (ist.)* salic; ~ *зако́н* legea salică.

са́лки *pl. (детская игра)* leapşa; *игра́ть в* ~ a se juca de-a leapşa.

са́ло, *-а n. sg.* grăsime, slănină; seu; untură; *топлёное* ~ untură; *свино́е* ~ slănină de porc; *говя́жье* ~ seu; *вну́треннее* ~ osîncă; *гуси́ное* ~ untură de gîscă.

сало́л, *-а m. sg. (farm.)* salol.

сало́н, *-а m.* **1.** *(înv.)* salon, cameră de primire; *го́сти перешли́ в* ~ musafirii au trecut în salon. **2.** salon, expoziţie, cerc; *худо́жественный* ~ salon de pictură, expoziţie; ~*-ваго́н* vagon-salon.

сало́нн|ый *adj.* de salon; ~*ая бесе́да* conversaţie de salon.

сало́п, *-а m. (înv.)* palton larg (de damă); palton ponosit/ demodat.

салото́пенный *adj.* de topit grăsimi; ~ *заво́д* fabrică de topit grăsimi.

салото́пни, *-и f.* topitorie de seu, topitorie de slănină.

салты́к, *-а́ m. (in expr.) на свой* ~ fiecare pe limba lui.

салфе́тка, *-и f.* şervet de masă, şervеţel; *бума́жная* ~ şervеţel de hîrtie.

салфе́точный *adj.* de şervеţel; pentru şervete.

сальварса́н, *-а m. sg. (farm.)* salvarsan.

са́львия, *-и f. (bot.)* salvie.

са́льдо *n. indecl. (cont.)* sold; *кре́дитовое* ~ sold creditor; *де́бито́вое* ~ sold debitor; *акти́вное* ~ sold activ.

са́льник[1], *-а m. (anat.)* epiploon.

са́льник [2], *-а m. (tehn.)* presgarnitură, garnitură de etanşare.

салфе́т, *-а m. (în expr.)* ~ *ва́шей ми́лости|ва́шей че́сти!* multă sănătate!; să trăiţi o mie de ani, fără sărbători!

са́льность, *-и f.* **1.** *sg.* indecenţă, necuviinţă; obscenitate. **2.** vorbe murdare, trivialităţi.

са́льный [1] *adj.* indecent, obscen, trivial; ~ *анекдо́т* anecdotă piperată.

са́льн|ый [2] *adj.* **1.** de grăsime, de seu; ~*ая све́чка* lumînare de seu. **2.** unsuros, soios, murdar; *(anat.)* ~*ые же́лезы* glande sebacee.

са́льто *n. indecl.* salt.

са́льто-морта́ле *n. indecl.* salt mortal.

салю́т, *-а m.* salut; *артиллери́йский* ~ salut prin salve de tun, salve de salut; *произвести́* ~ a trage salve de tun *(în semn de salut).*

салютова́ть, *-тую, -ту́ешь vb. pf.* şi *ipf. (pf.* şi *отсалютова́ть) dat.* a saluta, a da salutul, a da onorul *(prin salve, rachete etc.).*

сам, *самого́ m. pron.* **1.** *(лично)* însuşi; singur; personal; *я* ~ eu însumi; *скажи́те э́то ему́* ~*ому́* spuneţi-i acest lucru lui personal; *он* ~ *э́то сказа́л* a spus-o chiar el; *превзойти́* ~*ого́ себя́* a se întrece pe sine însuşi. **2.** *(самостоятельно)* singur, de la sine; *он* ~ *вернётся* o să se întoarcă singur; *я* ~ *спра́вился с де́лом* am reuşit s-o scot singur la capăt. **3.** *(cu substantive sau cu alt pronume subliniază sensul acestora)* însuşi, chiar; ~ *дире́ктор распоряди́лся* însuşi directorul a dispus; e (chiar) ordinul directorului. **4. сам,** *-о́го m. (înv.)* stăpîn, jupîn ◇ *сам, (сама́, само́) собо́й* de la sine; *само́ собо́й разуме́ется* se înţelege de la sine; e de la sine înţeles; ~ *по себе́* a) de felul lui, prin firea lui; b) de sine stătător; ~ *не свой* nu e în apele sale; *тем са́мым* în felul acesta; *э́то говори́т само́ за себя́* asta vorbeşte de la sine; *я* ~ *себе́ хозя́ин* sînt stăpîn pe capul meu, sînt de capul meu; ~ *натвори́л,* ~ *и расхлёбывай* capul face, capul trage.

сама́н, *-а m.* **1.** chirpici. **2.** *(agr.)* paie tăiate mărunt.

сама́нн|ый *adj.* de chirpici.

самби́ст, *-а m. (sport)* sambist.

са́мбо *n. indecl.* sambo.

самбу́к, *-а m. (bot.)* soc.

само́н, *-мца́ m.* mascul, bărbăţuş.

са́мка, *-и f.* femelă, femeiuşcă.

самоана́лиз, *-а m. sg.* autoanaliză, introspecţie.

самобеспло́дие, *-я v. n. самобеспло́дность*

самобеспло́дность, *-и f. (bot.)* autosterilitate.

самобеспло́дный *adj.* autosteril.

самобичева́ние, *-я n.* autoflagelare, autobiciuire.

самобра́нка, *-и f. (folc. în expr.) ска́терть-* ~ faţă de masă fermecată.

самоброже́ние, *-я n. (chim.)* fermentaţie spontană.

самобы́тность, *-и f. sg.* originalitate, specific, particularităţi.

самобы́тный *adj.* original, specific.

самова́р, *-а m.* samovar; *поста́вить* ~ a pune samovarul ◇ *е́хать в Ту́лу со свои́м* ~*ом* a se duce la vie cu struguri în poală; a vinde apă la sacagiu; a căra lemne în pădure.

самовключе́ние, *-я n. (tehn.)* autocuplare; cuplare automată.

самовла́стие, *-я n. sg.* **1.** *(înv.)* autocraţie, absolutism. **2.** despotism.

самовла́стно *adv.* (în mod) arbitrar, samavolnic, cu de la sine putere.

самовла́стность, *-и f. sg.* despotism; samavolnicie; caracter arbitrar.

самовла́стный *adj.* **1.** *(înv.)* autocratic, absolutist. **2.** *(властный)* despotic. **3.** *(неограниченный);* samavolnic; ~ *посту́пок* faptă arbitrară.

самовлюблённый *adj.* îndrăgostit de sine însuşi.

самовнуше́ние, *-я n. sg.* autosugestie.

самовозбужде́ние, *-я n. (fiz.)* autoexcitaţie.

самовозгора́ние, *-я n. sg.* aprindere spontană, autoaprindere; autoinflamare, autoaprindere.

самовозгора́ться, *-а́ется vb. ipf.* a se aprinde de la sine.

самовозгора́ющийся **1.** *part. prez. act.* de la *самовозгора́ться.* **2.** *adj.* autoinflamabil.

самовозника́ющий *adj.* spontan.

самово́лие, *-я n. sg.* samavolnicie; arbitrar.

самово́льник, *-а n.* (om) care săvîrşeşte samavolnicii.

самово́льничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a proceda în mod samavolnic, abuziv, ilegal, a săvîrşi samavolnicii; a-şi face de cap.

самово́льно *adv.* (în mod) arbitrar; (în mod) samavolnic.

самово́льн|ый *adj.* **1.** nesupus, neascultător; care-şi face de cap. **2.** *(совершаемый без разрешения)* arbitrar, samavolnic; neautorizat; ~ *посту́пок* faptă samavolnică; ~*ая отлу́чка* absenţă neautorizată/ nemotivată

самовоспита́ние, *-я n. sg.* autoeducare.

самовоспламене́ние, *-я n.* autoaprindere, autoinflamare.

самовоспламеня́ющийся **1.** *part. prez. act.* de la *самовоспламеня́ться.* **2.** *adj.* inflamabil.

самовоспроизво́дство, *-а n.* autoreproducţie.

самовосстановле́ние, *-я n.* autoregenerare; autorefacere.

самовосхвале́ние, *-я n.* laudă de sine, autoelogiere.

самовраще́ние, *-я n.* autoturaţie.

самовыгружа́тель, *-я m. (tehn.)* descărcător automat.

самовя́з, *-а m.* cravată.

самого́н, *-а m.* basamac, trăscău.

самого́нка, *-и f. sg. самого́н*

самого́нный *adj.* de basamac.

самогоноваре́ние, *-я n.* fierberea/prepararea basamacului.

самого́нщик, *-а m.* persoană care se ocupă cu prepararea şi comercializarea basamacului.

самодвиже́ние, *-я n. sg. (fil.)* automişcare.

самодви́жущийся *adj.* automotor; autopropulsor; ~*тра́нспорт* transport motomecanizat, transport auto.

самоде́йствующий *adj.* automat, cu funcţionare automată.

самоде́лка, *-и f.* obiect lucrat cu mijloace proprii.

самоде́льный *adj.* confecţionat cu mijloace proprii; lucrat cu mijloace primitive/casnice.

самодержа́вие, *-я n. sg.* autocraţie, absolutism.

самодержа́вно *adv.* (în mod) autocratic, absolutist.

самодержа́вн|ый *adj.* autocratic, absolutist, absolut; ~*ая власть* putere absolută.

самоде́ржец, *-жца m. (înv.)* autocrat; monarh absolut.

самоде́ятельност|ь, *-и f. sg.* **1.** iniţiativă, spirit de iniţiativă. **2.** manifestare artistică de amatori; *худо́жественная* ~ activitate artistică de amatori.

самоде́ятельный *adj.* **1.** cu iniţiativă, cu spirit de iniţiativă. **2.** de amatori; ~ *музыка́льный кружо́к* cerc muzical de amatori.

самодово́льно *adv.* mulţumit, plin de sine, încîntat de sine (însuşi); ~ *улыбну́ться* a zîmbi încîntat de sine.

самодово́льный *adj.* mulţumit, încîntat de sine, plin de sine *(însuşi).*

самодово́льство, *-а n. sg.* mulţumire de sine, automulţumire, autoîncîntare.

самоду́р, *-а m.* om cu apucături de tiran/de despot; tiran; despot, bădăran.

самоду́рство, *-а n. sg.* apucături/purtare de tiran/de despot; despotism; samavolnicie, bădărănie.

самоду́рствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a se purta ca un tiran/ca un despot/ca un bădăran.

самозабве́ние, *-я n. sg.* uitare de sine, abnegaţie.

самозабве́нно *adv.* cu uitare de sine, cu abnegaţie.

самозабве́нный *adj.* plin de abnegaţie.

самозажига́ние, *-я n. sg.* aprindere automată, autoaprindere.

самозажига́тель, *-я m.* aprinzător automat.

самозажига́ющийся *adj.* care se aprinde automat.

самозака́ливание, *-я n.* autocălire.

самозарожде́ние, *-я n. sg. (biol.)* generaţie spontanee, autogeneză.

самозаря́дн|ый *adj.* automat, care se încarcă automat; ~*ая винто́вка* puşcă automată.

самозащи́т|а, *-ы f. sg.* autoapărare; *гру́ппа* ~*ы* grup de autoapărare; *(jur.) в положе́нии* ~*ы* în stare de legitimă apărare.

самозва́нец, *-нца m.* impostor.

самозва́нный *adj.* fals, pretins, aşazis, pseudo-; care se dă drept ...

самозва́нство, *-а n. sg.* impostură.

самоизлуче́ние, *-я n. (fiz.)* autoiradiere.

самоизуве́чение, *-я n. sg.* automutilare.

самоинду́кция, *-и f. sg. (fiz.)* autoinducţie, selfinducţie.

самоиспаре́ние, *-я n.* autoevaporare.

самоистребле́ние, *-я n.* autonimicire.

самоистяза́ни|е, *-я n.* autoflagelare; *занима́ться ~ем* a se autoflagela.

самока́т, *-а m.* **1.** *(inv.)* bicicletă. **2.** *(детский)* trotinetă.

самока́т|ный *adj. (mil.) ~ая ро́та* companie de ciclişti.

самока́тчик, *-а m. (mil.)* ciclist, biciclist.

самоконтро́ль, *-я m. sg.* autocontrol, control propriu.

самокри́тик|а, *-и f. sg.* autocritică; *кри́тика и ~* critică şi autocritică; *в поря́дке ~и* prin autocritică, pe calea autocriticii; autocritic vorbind.

самокрити́чность, *-и f. sg.* spirit autocritic.

самокрити́чный *adj.* autocritic.

самокру́тка, *-и f. (pop.)* ţigară *(răsucită de fumător).*

самолёт, *-а m.* avion, aeroplan; *реакти́вный ~* avion cu reacţie; *турбореакти́вный ~* avion turboreactor; *бомбардиро́вочный ~* avion de bombardament, bombardier; *разве́дывательный ~* avion de recunoaştere; *тра́нспортный ~* avion de transport; *боево́й ~* avion de luptă; *истреби́тельный ~* avion de vînătoare; *возду́шно-косми́ческий ~* avion cosmic; *орбита́льный ~* avion orbital; *раке́тный ~* avion-rachetă; *штурмово́й ~* avion de asalt; *уче́бный ~* avion de şcoală; *~ свя́зи* avion de legătură; *одноме́стный ~* avion cu un loc ◇ *(folc.) ковёр- ~* covorul fermecat.

самолётн|ый *adj.* de avion, referitor la avioane; *~ая ата́ка* atac aerian.

самолётовожде́ние, *-я n. sg.* pilotaj, navigaţie aeriană.

самолёто-вы́лет, *-а m.* zbor, raid *(de avion.)*

самолётострое́ние, *-я n. sg.* construcţie de avioane, industrie aeronautică.

самолёт-снаря́д, *-а m.* avion-proiectil.

самоли́чно *adv.* personal, în persoană.

самолюби́вый *adj.* ambiţios, orgolios, vanitos, plin de amor propriu.

самолю́бие, *-я n. sg.* amor propriu, vanitate, mîndrie; *те́шить ~ь-л. ~* a măguli orgoliul cuiva; *заде́ть ~ь-л. ~* a atinge pe cineva în amorul propriu; *щади́ть ~ь-л. ~* a cruţa amorul propriu al cuiva.

самолюбова́ние, *-я n.* autoadmiraţie.

самомне́ни|е, *-я n. sg.* înfumurare, îngîmfare; *страда́ть ~ем* a fi înfumurat/închipuit/încrezut.

самонаблюде́ние, *-я n.* introspecţie.

самонава́лка, *-и f. (tehn.)* autoîncărcător.

самонаведе́ние, *-я n.* autodirijare, autoghidare.

самонагрева́ние, *-я n.* autoîncălzire, încălzire spontană.

самонаде́янность, *-и f. sg.* înfumurare, încredere prea mare în sine.

самонаде́янный *adj.* încrezut, închipuit, înfumurat.

самообвине́ние, *-я n.* autoacuzare; autocondamnare.

самооблада́ние, *-я n. sg.* stăpînire de sine, cumpăt, sînge rece, autocontrol; *сохраня́ть ~* a-şi păstra sîngele rece, a fi stăpîn pe sine; a-şi ţine firea; *потеря́ть ~* a-şi pierde cumpătul, a se pierde cu firea.

самообличе́ние, *-я n.* autodemascare.

самообложе́ние, *-я n.* autoimpunere.

самообма́н, *-а m. sg.* autoamăgire, autoînşelare; iluzie.

самообогаще́ние, *-я n.* îmbogăţire personală.

самообожа́ние, *-я n.* autoadorare.

самообольща́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* a se autoamăgi.

самообольще́ние, *-я n. sg.* autoamăgire, autoînşelare.

самооборо́на, *-ы f. sg.* autoapărare.

самообразова́ние, *-я n. sg.* autoeducaţie, autoinstruire.

самообразова́тельный *adj.* de autodidact; autodidact.

самообслу́живание, *-я n. sg.* autoservire.

самообуче́ние, *-я n. v. самообразова́ние*

самоограниче́ние, *-я n. sg.* autoîngrădire, autolimitare, restricţie/restrîngere benevolă.

самоокисле́ние, *-я n. sg. (chim.)* autooxidare.

самоокупа́емость, *-и f. sg. (ec.)* recuperare/ acoperire a cheltuielilor din venituri proprii.

самоокупа́ющийся *adj. (ec.)* care-şi acoperă cheltuielile.

самооплодотворе́ние, *-я n. sg.* autofecundare.

самоопределе́ние, *-я n. sg.* autodeterminare; *пра́во на́ций на ~* dreptul naţiunilor la autodeterminare.

самоопредели́ться, *-лю́сь, -ли́шься vb. pf. (ipf. самоопределя́ться)*

самоопрокидывающийся *adj.* autodescărcător.

самоопыле́ние, *-я n. sg. (bot.)* autopolenizare.

самоопыли́тель, *-я m. (bot.)* autopolenizator.

самоопыля́емость, *-и f. (bot.)* autopolenizare.

самоопыля́ться, *-я́ется vb. ipf.* a se autopoleniza.

самоопыля́ющийся *adj.* autopolenizator.

самоотверже́ние, *-я n. sg.* abnegaţie, spirit de sacrificiu.

самоотве́рженно *adv.* cu abnegaţie, cu uitare de sine; *~ трудя́ться* a munci cu abnegaţie.

самоотве́рженность, *-и f. sg. v. самоотвержéние*

самоотве́рженный *adj.* plin de abnegaţie, pătruns de spirit de sacrificiu.

самоотво́д, *-а m.* autorecuzare.

самоотравле́ние, *-я n.* autointoxicaţie, autointoxicare.

самоотрече́ние, *-я n. sg.* abnegaţie, spirit de sacrificiu.

самоотрешённость, *-и f.* uitare de sine.

самоохра́на, *-ы f. sg.* autoapărare, apărare proprie.

самооце́нка, *-и f.* autoapreciere.

самопи́ска, *-и f. (fam.)* toc, stilou, toc rezervor.

самопи́шущий *adj.* cu înregistrare automată; *~ аппара́т* aparat cu înregistrare automată; *~ее перо́* stilou, toc rezervor.

самоподгото́вка, *-и f.* autopregătire.

самопоже́ртвование, *-я n.* jertfire de sine; spirit de sacrificiu, abnegaţie.

самопожира́ние, *-я n.* autofagie.

самопозна́ние, *-я n. sg.* autocunoaştere, cunoaştere de sine.

самопрове́рка, *-и f.* autocontrol, autoverificare.

самопроизво́льно *adv.* (în mod) spontan, de la sine.

самопроизво́льность, *-и f. sg.* spontaneitate, caracter spontan.

самопроизво́льн|ый *adj.* spontan, neimpus.

самопря́лка, *-и f.* roată de tors *(acţionată cu piciorul).*

самопу́ск, *-а m. (tehn.)* pornire automată.

саморазви́тие, *-я n. rg.* autodezvoltare; autoeducare, autoinstruire.

саморазгружа́ющийся *adj.* cu descărcare automată.

саморазгру́зчик, *-а m. (tehn.)* basculator.

саморазложе́ние, *-я n. sg. (chim.)* autodescompunere.

саморазоблаче́ние, *-я n.* autodemascare.

саморазря́д, *-а m. (el.)* autodescărcare.

саморазряже́ние, *-я n.* autodescărcare, descărcare de la sine, descărcare automată.

саморегули́рование, *-я n.* autoreglare.

саморегули́рующий *adj.* autoregulator.

саморекла́ма, *-ы f. sg.* autoreclamă.

саморо́дн|ый *adj.* **1.** *(geol.)* nativ, natural; *~ое зо́лото* aur nativ. **2.** *(fig. inv.)* înnăscut, natural, din naştere; *~ тала́нт* talent înnăscut.

саморо́док, *-дка m.* **1.** metal în stare nativă; *~ зо́лота* bucată de aur nativ, pepită. **2.** *(fig.)* talent înnăscut; persoană înzestrată de la natură.

саморо́спуск, *-а m. sg.* autodizolvare.

самоса́д, *-а m. sg.* tutun cultivat pentru uz propriu şi prelucrat rudimentar.

самоса́дка, *-и f. sg.* sare provenită din sedimentare naturală.

самосбро́ска, *-и f. (agr.)* secerătoare-pologitoare.

самосва́л, *-а m.* basculantă.

самосе́в, *-а m. sg. (agr. biol.)* însămînţare naturală; seminţiş natural.

самосе́йка, *-и f. (agr.)* samuraslă.

самосма́зка, *-и f. sg. (tehn.)* ungere automată.

самоснабже́ние, *-я n. sg.* autoaprovizionare, procurare directă, aprovizionare pe căi proprii.

самосовершéнствование, *-я n. sg.* autoperfecţionare.

самосожже́ние, *-я n.* jertfire de sine, jertfire pe rug a propriei fiinţe *(din fanatism religios)*.

самосозерца́ние, *-я n.* introspecţie.

самосозна́ние, *-я n. sg.* conştiinţă, conştiinţă de sine; *кла́ссовое* ~ conştiinţă de clasă; *национáльное* ~ conştiinţă naţională.

самосохране́ни|е, *-я n. sg.* autoconservare; *инстúнкт* ~*я* instinct de conservare.

самостоя́тельно *adv.* (în mod) independent, de sine stătător; singur, de la sine, neajutat de alţii, din proprie iniţiativă; *жить* ~ a trăi în mod independent.

самостоя́тельность, *-и f. sg.* independenţă, neatîrnare; caracter de sine stătător, spirit de independenţă; ~ *госудáрства* independenţa statului; *политúческая* ~ independenţă politică; *проявúть* ~ a-şi manifesta independenţa, a-şi manifesta spiritul de independenţă; a da dovadă de independenţă.

самостоя́тельн|ый *adj.* **1.** independent, neatîrnat, liber, de sine stătător; ~*ое госудáрство* stat independent, stat neatîrnat. **2.** independent, cu iniţiative personale, hotărît; ~ *человéк* om independent. **3.** original; ~ *учёный трудлucrare* ştiinţifică originală.

самострахова́ние, *-я n. (sport)* autoasigurare.

самостре́л[1], *-а m. (ist.)* arbaletă.

самостре́л[2], *-а m.* **1.** automutilat. **2.** automutilare.

самосу́д, *-а m.* răfuială fără judecată; linşare, linşaj.

самотёк, *-а m. sg.* **1.** curgere, scurgere liberă gravitaţională *(datorită gravitaţiei)*. **2.** *(fig.)* mersul *(lucrurilor)* de la sine; spontaneitate; *в порáдке* ~*а* în mod spontan, de la sine.

самотёком *adv.* **1.** prin scurgere liberă *(datorită gravitaţiei)*. **2.** *(fig.)* stihinic; spontan, de la sine.

самоторможе́ние, *-я n. sg. (tehn.)* autoblocare, autofrînare; frînare spontană.

самоуби́йственный *adj.* cu consecinţe nefaste, extrem de periculos, fatal.

самоуби́йств|о, *-а n.* sinucidere; *покóнчить жúзнь* ~*ом* a-şi curma viaţa, a se sinucide; *покушéние на* ~ încercare de sinucidere.

самоуби́йца, *-ы m.* şi *f.* sinucigaş, sinucigaşă.

самоуваже́ние, *-я n. sg.* respect de sine, respect pentru propria persoană.

самоуве́ренно *adv.* plin de încredere în sine, cu multă siguranţă; cu aplomb.

самоуве́ренность, *-и f. sg.* încredere în sine; îngîmfare, înfumurare, aplomb.

самоуве́ренный *adj.* sigur de sine, încrezut; îngîmfat, înfumurat.

самоуглублённый *adj.* adîncit în sine.

самоудовлетворённость, *-и f.* mulţumire de sine.

самоуниже́ние, *-я n. sg.* umilire de sine, umilinţă.

самоуничижéние, *-я n. sg. v. самоуниже́ние*

самоуничтоже́ние, *-я n. sg.* autodistrugere; sinucidere.

самоуплотне́ние, *-я n.* restrîngere în spaţiul locativ, cedare benevolă de către un locatar a suprafeţei locative excedentare.

самоуплотни́ться, *-нúсь, -нúшься vb. pf. (ipf. самоуплотня́ться)* a se restrînge (ca spaţiu locativ).

самоуплотня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *самоуплотни́ться*.

самоуправле́ни|е, *-я n.* **1.** autonomie. **2.** autoadministrare, autoguvernare.

самоуправля́ющийся *adj.* autonom.

самоупра́вно *adv.* (în mod) samavolnic; arbitrar, cu de la sine putere.

самоупра́вный *adj.* samavolnic, arbitrar; abuziv.

самоупра́вство, *-а n.* samavolnicie, act arbitrar.

самоупра́вствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a proceda arbitrar, a se purta samavolnic.

самоуслажде́ние, *-я n.* desfătare de sine.

самоусовершéнствование, *-я n. sg.* autoperfecţionare.

самоуспока́иваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *самоуспоко́иться*.

самоуспокоéние, *-я n. sg.* autolinişti-re, liniştire de sine.

самоуспокóенность, *-и f. sg. v. самоуспокоéние*

самоуспоко́иться, *-ою́сь, -ои́шься vb. pf. (ipf. самоуспока́иваться)* a se linişti, a se autolinişti; a se culca pe o ureche.

самоустранéние, *-я n. sg.* sustragere voită de la îndatoriri, dezinteresare faţă de misiunea încredinţată.

самоустрани́ться, *-нúсь, -нúшься vb. pf. (ipf. самоустраня́ться) от* + *gen.* a se da la o parte, a se retrage, a se sustrage *(de la îndatoriri)*.

самоустраня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *самоустрани́ться*.

самоутвержде́ние, *-я n.* afirmare a propriei persoane.

самоучи́тель, *-я m.* manual pentru autodidacţi.

самоу́чка, *-и m.* şi *f.* autodidact, autodidactă.

самоу́чкой *adv.* ca autodidact; *вы́учиться чемý-л.* ~ a învăţa ceva singur.

самохва́л, *-а m.* fanfaron, lăudăros, om plin de sine însuşi.

самохва́льство, *-а n. sg.* lăudăroşenie, fanfaronadă, laudă de sine.

самохóд, *-а m.* **1.** autotun. **2.** *(tehn.)* avans automat *(la maşinile unelte)*.

самохóд-тягáч *m (tehn.)* autocamion cu remorcă.

самохóдный *adj.* cu autotracţiune, cu autopropulsie, autopropulsat; ~ *комбáйн* combină autopropulsată.

самоцвéт, *-а m.* piatră preţioasă, nestemată *(colorată)*.

самоцвéтный *adj. (în expr.)* ~ *кáмень v. самоцвéт.*

самоцéль, *-и f.* scop în sine.

самочúнно *adv.* (în mod) samavolnic, arbitrar; cu de la sine putere, (în mod) abuziv.

самочúнн|ый *adj.* samavolnic, arbitrar, cu de la sine putere, abuziv, ilegal; ~*ые распоряжéния* dispoziţii arbitrare; dispoziţii ilegale.

самочúнствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a acţiona/a proceda samavolnic/ arbitrar/ cu de la sine putere/ ilegal.

самочу́вствие, *-я n.* dispoziţie, stare; *душéвное* ~ dispoziţie sufletească; *как вáше* ~*?* cum vă simţiţi?

самýм, *-а m. (geogr.)* simun.

самурáй, *-я m.* samurai.

самши́т, *-а m. (bot.)* cimişir, merişor turcesc.

самши́тов|ый *adj.* de cimişir, de merişor; ~*ые издéлия* produse de cimişir.

сáм|ый *pron. determinativ.* **1.** *(cu pronume demonstrative întăreşte sensul acestora)* anume, chiar; *в э́том* ~*ом мéсте* chiar în acest loc; *тот же* ~ acelaşi; *такóй же* ~ exact la fel; *э́то он* ~ *и есть* e chiar el. **2.** *(precizează locul sau timpul)* chiar, tocmai; *у* ~*ого мóря* chiar lîngă mare; *с* ~*ого утрá* dis-de-dimineaţă; *с* ~*ого нача́ла* din capul locului, chiar de la început; *в* ~*ую середи́ну* drept la mijloc, tocmai la mijloc. **3.** însuşi, însăşi; *достáточен* ~ *фáкт согла́сия* este suficient însuşi faptul că a consimţit. **4.** *(cu adjective formează superlativul, iar cu substantive indică cantitatea sau calitatea maximă)*; ~ *блúзкий друг* cel mai apropiat prieten; ~ *хорóший* cel mai bun; ~*ая мáлость* puţin de tot; *в* ~*ом разгáре событúй* în toiul evenimentelor ◇ *в* ~*ом дéле* a) într-adevăr, de bună seamă; b) *interog.* nu mai spune?, oare?, serios?; *на* ~*ом дéле* în realitate, de fapt; *тем* ~*ым* în felul acesta; prin aceasta; *в* ~ *раз* exact pe măsură, tocmai bine.

сан, *-а m.* demnitate, diregătorie, funcţie înaltă; rang; *носúть высóкий* ~ a fi mare demnitar; a deţine o funcţie înaltă.

санатóрий, *-я m.* sanatoriu.

санатóрный *adj.* de sanatoriu; ~ *режúм* regim de sanatoriu.

санáция, *-и f. sg. (ec.)* asanare.

сангви́на, *-ы f.* sanguină *(creion şi desen)*.

сангви́ник, *-а m.* om cu temperament sanguin.

сангвини́ческий *adj.* sanguin; ~ *темперáмент* temperament sanguin.

сандáл, *-а m. sg. (bot.)* santal.

сандалéты, *-ет pl.* sandalete.

сандáлии, *-ий f. pl.* sandale.

сандáлить, *-лю, -лишь vb. ipf. (pf. насандáлить) acuz.* a vopsi cu băcan.

сандáлов|ый *adj.* de santal; *~ые краси́тели* vopsele de santal; *~ое де́рево* santal.

сандарáк, *-а m.* sandarac.

сáндвич, *-а m.* sandviş.

сáн|и, *-éй pl.* sanie; *éхать в ~ях* sau *на ~ях* a merge cu sania. ◇ *гото́вь ~и лéтом, а телéгу зимóй* omul înţelept îşi face iarna car şi vara sanie; *(prov.) каковы́ сáми, таковы́ и ~и* cum e sacul şi petecul; cum e turcul şi pistolul; *не в свой ~и не сади́сь* nu te băga unde nu-ţi fierbe oala.

санинструктóр, *-а m.* = *санита́рный инструктóр* instructor sanitar.

сани́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (ec.)* a asana, a redresa; *~ фина́нсы* a asana finanţele.

санитáр, *-а m.* sanitar, infirmier; brancardier.

санитари́я, *-и f. sg.* igienă socială; măsuri de ocrotire a sănătăţii publice.

санитáрка, *-и f.* sanitară, infirmieră, soră, brancardieră.

санитáрн|ый *adj.* sanitar; *~ врач* medic igienist; *~ая часть* serviciul sanitar; unitate sanitară; *~ая инспéкция* inspecţie sanitară.

сáнк|и, *-нок* **1.** *v. сáни.* **2.** sanie mică, săniuţă pentru copii; *кататься на ~ах* a se da cu săniuţa.

санкциони́рование, *-я n.* sancţionare.

санкциони́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (livr.)* a sancţiona, a întări, a confirma, a aproba.

сáнкци|я, *-и f. (livr.)* **1.** sancţionare, întărire, confirmare, aprobare; *получи́ть ~ю дирéктора* a primi aprobarea directorului. **2.** sancţiune, pedeapsă; *экономи́ческие ~и* sancţiuni economice.

саннадзóр, *-а m.* = *санита́рный надзóр* inspecţie sanitară.

сáнный *adj.* de sanie.

сановúтость, *-и f. (inv.)* **1.** situaţie socială înaltă. **2.** *(fig.)* prestanţă, înfăţişare falnică, aspect maiestuos.

сановúтый *adj. (inv.)* **1.** *(ist.)* de origine nobilă, din protipendadă. **2.** de înalt rang, având un post înalt; *~ чинóвник* înalt funcţionar, mare dregător. **3.** *(fig.)* cu înfăţişare impunătoare/falnică, maiestuoasă, cu multă prestanţă.

санóвник, *-а m. (inv.)* înalt demnitar, mare dregător.

санóвность, *-и f.* demnitate, prestanţă.

санóвный *adj. (inv.)* de înalt rang, care deţine un post înalt.

сáночк|и, *-чек, -чкам pl.* săniuţă; *(prov.) любúшь катáться, люби́ и ~ возúть* tot folosu-i cu ponos; ca să mănînci miezul trebuie să spargi nuca, dacă-ţi place urda, paşte turma.

санскри́т, *-а m.* (limba) sanscrită.

санскритóлог, *-а m.* specialist în sanscrită, sanscritolog.

санскритолóгия, *-и f.* sanscritologie.

санскри́тский, *adj.* de/ în limba sanscrită; *~ие тéксты* texte sanscrite, în limba sanscrită.

сантéхник, *-а m.* instalator.

сантéхника, *-и f.* = *санита́рная тéхника*

сантигрáмм, *-а m.* centigram.

сантилúтр, *-а m.* centilitru.

сантúм, *-а m.* centimă.

сантимента́льный *adj. v. сентимента́льный*

сантимéнты, *-ов m. pl. (iron.)* sentimentalitate.

сантиме́тр, *-а m.* centimetru.

сантонúн, *-а m. sg. (farm.)* santonină.

сáну́з|ел, *-лá m.* = *санита́рный у́зел* grup sanitar.

сáнчáсть, *-и f.* unitate sanitară, serviciu sanitar.

сап[1], *-а m. (vet. med.)* răpciugă; morvă.

сап[2], *-а m.* sforăit, sforăială.

сáп|а, *-ы f. (mil.)* şanţ, tranşee, săpături ◇ *мúхой ~ой* pe ascuns, pe furiş, încet şi pe nesimţite.

сапёр, *-а m. (mil.)* pionier, genist.

сапёрный *adj. (mil.)* de pionieri, de geniu.

сапогú, *сапóг pl.; (sg. сапóг, -á m.)* cizme, ciubote; *кóжаные ~* cizme de piele; *вáленые ~* pîslari; ◇ *два сапогá нáра* ce mi-e tanda, ce mi-e manda; a tunat şi i-a adunat; *(prov.) из сапóг в лáпти переобýться* a ajunge de la moară la rîşniţă; a ajunge din cal măgar; *~ всмáтку* prostii, fleacuri; liturghie cu bragă; *~-скорохóды* cizme zburătoare.

сапóжки, *сапóжек pl.* cizmuliţe.

сапóжник, *-а m.* **1.** cizmar, ciubotar. **2.** *(fig.)* cîrpaci, nepriceput; ◇ *~ без сапóг* cizmarul umblă cu cizmele sparte; *как ~ дéлать что-л.* a face ceva de mîntuială; a face o treabă de cîrpaci; *наклюкáться как ~* a se îmbăta ca un porc.

сапóжничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a face cizme, a se ocupa cu cizmăria.

сапóжничество, *-а n.* cizmărie, cizmărit.

сапóжн|ый *adj.* de cizme; de cizmar; de cizmărie; *~ое ремéсло* meserie de cizmar; *~ая мастéрская* atelier de cizmărie.

сапропéль, *-я m. (geol.)* sapropel.

сапрофáг, *-а m. (biol.)* saprofag.

сапрофúт, *-а m. (bot.)* saprofit.

сапрофúтный *adj. (bot.)* saprofit.

сапфúр, *-а m.* safir.

сапфúр|ный *adj.* de safir; *~ые сéрьги* cercei de safir.

сапфúровый *adj. v. сапфúрный*

сапфúческ|ий *adj. (lit.)* safic.

сарабáнда, *-ы f. (muz.)* sarabandă.

сарáй, *-я m.* şopron, şură, magazie, hambar; *~ для дров* magazie de lemne.

саранчá, *-и f. sg.* (şi *col.*) lăcustă; *набрáситься на что-л как ~* a se năpusti ca lăcustele.

саранчóвые, *-ых pl; sg. -ое -ого n. (entom.)* familia lăcustidelor.

сарафáн, *-а m.* sarafan, rochie fără mîneci.

сардéлька, *-и f.* cîrnăcior, debreţin; safalade.

сардúна, *-ы f.* sardea.

сардúнка, *-и f. v. сардúна*

сардóникс, *-а m. (mineral.)* sardonix.

сардонúческий *adj.* sardonic, batjocoritor, ironic, răutăcios.

сáржа, *-и f. (text.)* serj.

сáржевый *adj. (text.)* de serj.

саркáзм, *-а m.* sarcasm.

саркастúческий *adj.* sarcastic.

саркастúчность, *-и f.* caracter sarcastic.

саркастúчный *adj. v. саркастúческий*

саркóма, *-ы f. (med.)* sarcom.

саркофáг, *-а m.* sarcofag.

сарпúнка, *-и f.* stambă; indian.

сарычú, *-á m. (ornit.)* şoricar.

сатанá, *-ы f. sg.* diavol, drac, satana, necuratul.

сатанéть, *-éю, -éешь vb. ipf. (pf. останéть) (pop.)* a se îndrăci, a se înrăi.

сатани́нский *adj. v. сатани́ческий*

сатани́ческий *adj.* satanic, diavolesc, drăcesc.

сателли́т, *-а m.* **1.** *(astr.)* satelit. **2.** *(fig.)* satelit, acolit.

сати́н, *-а m. (text.)* satin.

сатини́рование, *-я n. sg. (text.)* satinare.

сатини́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (tehn.)* a satina.

сати́новый *adj.* de satin.

сати́р, *-а m. (mitol.)* satir.

сати́ра, *-ы f. (lit.)* satiră.

сати́рик, *-а m.* autor satiric, autor de satire.

сатири́ческий *adj.* satiric.

сатири́чность, *-и f.* caracter satiric.

сатири́чный *adj.* satiric.

сатиссáкция, *-и f. (inv.)* satisfacţie.

сатрáп, *-а m.* **1.** *(ist.)* satrap. **2.** *(fig.)* satrap, despot, titan, zbir.

сатурáтор, *-а m. (tehn.)* cuvă de carbonatare; *(chim.)* saturator.

сатурáция, *-и f. sg.* saturaţie.

сатýрн, *-а m. (mitol. astr.)* saturn.

сатурни́зм, *-а m.* saturnism; otrăvire cu plumb.

сатурнáлии, *-ий pl. (ist.)* saturnale.

сафлóр, *-а m. (bot.)* şofran; *крсúльный ~* şofrăraş.

сафóй, *-я m.* varză creaţă.

сафья́н, *-а m.* marochin, saftian.

сафья́новый *adj.* de marochin, de saftian.

сáхар, *-а (-у) m.* zahăr; *тростнико́вый ~* zahăr de trestie; *свекловúчный ~* zahăr de sfeclă; *кусковóй ~* zahăr cubic; *~ рафинáд* zahăr rafinat; *виногрáдный ~* glucoză, dextroză; *(chim.) молóчный ~* lactoză; *плодóвый ~* fructoză, levuloză.

сахарúметр, *-а m. (chim.)* zaharimetru, glucometru.

сахарúн, *-а m. sg.* zaharină.

сахарúновый *adj.* de zaharină.

сáхаристость, *-и f. sg.* zaharozitate; conţinut/procent de zahăr.

сáхарист|ый *adj.* zaharos; dulce; *~ое вещество́* substanţă zaharcasă; *~ вкус* gust dulce.

са́харить, *-рю, -ришь* vb. *ipf. (pop.)* *поса́харить) acuz.* a presăra/ a îndulci cu zahăr.

са́харница, *-ы f.* zaharniţă.

са́харн|ый *adj.* **1.** de zahăr, zaharos; ~ *песо́к* zahăr tos; ~*ая свёкла* sfeclă de zahăr; ~ *заво́д* fabrică de zahăr. **2.** *(fig.)* mieros, siropos; ~*ые ре́чи* discursuri mieroase ◇ *(med.)* ~*ая боле́знь* diabet.

сахароваре́ние, *-я n. sg.* fabricarea zahărului.

сахаро́за, *-ы f. (chim.)* zaharoză.

сахарозаво́дчик, *-а m.* fabricant de zahăr.

сахаропо́с, *-а m.* plantă zaharoasă.

сачо́к, *-чка́ m.* **1.** minciog; ciorpac. **2.** plasă *(de prins insecte).*

сба́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. сбавля́ть) acuz.* sau *gen.* a micşora, a reduce, a coborî, a scădea; ~ *в ве́се* a pierde din greutate; *(fig.)* ~ *спеси кому́-л.* a mai tăia cuiva din nas; *сба́вить тон* a coborî tonul, a o lăsa mai moale.

сба́виться, *-ится vb. pf. (ipf. сбавля́ться)* a se micşora.

сба́вка, *-и f.* rabat, remiză, reducere; scăzământ.

сбавля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *сба́вить*

сбавля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *сба́виться*

сбаланси́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* de la *балансйровать (2)*

сба́лтывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сболта́ть*

сбе́гать, *-аю, -аешь vb. pf. за + instr.* a da o fugă, a se repezi.

сбега́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *сбежа́ть*

сбега́ться, *-а́ется vb. ipf.* de la *сбежа́ться*

сбежа́|ть, *-егу́, -жи́шь; -егу́т vb. pf. (ipf. сбега́ть)* **1.** *с+ gen.* a coborî în fugă; ~ *с ле́стницы* a coborî scara în fugă. **2.** a fugi *(pe ascuns),* a o şterge. **3.** *(исчезнуть)* a dispărea; a pieri; *улы́бка ~ла с лица́* zîmbetul i-a dispărut de pe faţă, i-a pierit zîmbetul.

сбежа́|ться, *-жи́тся; -егу́тся vb. pf. (ipf. сбега́ться)* a veni, a se aduna în fugă.

сберега́тельн|ый *adj.* de economii şi depuneri; ~*ая ка́сса* casă de economii şi consemnaţiuni (C.E.C.); ~*ая кни́жка* libret de economii.

сберега́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *сбере́чь.*

сберега́ться, *-а́ется vb. ipf.* de la *сбере́чься*

сбереже́ни|е, *-я n. sg.* **1.** economisire; cruţare, păstrare; economie; ~ *средств* economisire de mijloace. **2.** *pl.* economii; *трудовы́е ~я* economii provenite din muncă.

сбере́чь, *-егу́, -ежёшь vb. pf. (ipf. сберега́ть) acuz.* **1.** a păstra, a conserva; ~ *ну́жные бума́ги* a păstra hîrtiile necesare; ~ *си́лы* a cruţa forţele. **2.** a economisi; ~ *де́ньги* a economisi banii; ~ *на чёрный день* a strînge bani albi pentru zile negre.

сбере́чься, *-ежётся; vb. pf. (ipf. сберега́ться)* a se păstra nevătămat/ necheltuit; a fi economisit.

сберка́сса, *-ы f.* = *сберега́тельная ка́сса* casă de economii şi consemnaţiuni (C.E.C.).

сберкни́жка, *-и f.* = *сберега́тельная кни́жка* libret de economii.

сбива́лка, *-и f.* tel, bătător.

сбива́ние, *-я n.* batere; ~ *ма́сла* baterea untului.

сбива́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сбить*[12]

сбива́|ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сби́ться*[1,2]. **2.** *на + acuz.* a deveni asemănător cu ...; a căpăta un aspect de ...

сби́вчиво *adv.* (în mod) confuz, încurcat; întortochiat.

сби́вчивость, *-и f. sg.* caracter confuz, confuzie.

сби́вчивый *adj.* confuz, încurcat.

сби́т|ый **1.** *p.t.p.* de la *сбить.* **2.** *adj.* ros, tocit, strîmbat, scîlciat; ~*ые каблуки́* tocuri roase. **3.** *adj.* bătut; bătut spumă; ~*ые сли́вки* frişcă bătută.

сбить[1], *собью́, собьёшь vb. pf. (ipf. сбива́ть) acuz.* **1.** *(уда́ром)* a da jos, a doborî, a răsturna; ~ *кого́-л. с ног* a răsturna pe cineva, a-l face să cadă; *(fig.)* ~ *проти́вника с позиции* a alunga pe duşman de pe poziţie. **2.** *(испо́ртить)* a toci; a roade; a strîmba, a scîlcia; ~ *каблуки́* a toci tocurile. **3.** *(сни́зить)* a micşora, a scădea, a coborî; ~ *цену́* a scădea preţul. **4.** *с+ gen. (заста́вить сбо́ться, спу́тать)* a încurca, a deruta, a dezorienta, a abate; ~ *с то́лку* a deruta, a încurca *(pe cineva).* **5.** *(сколоти́ть)* a bate în cuie, a lega, a face.

сбить[2], *собью́, собьёшь vb. pf. (ipf. сбива́ть) acuz.* a bate *(smîntîna, laptele etc.),* a alege *(untul).*

сби́|ться[1], *собью́сь, собьёшься vb. pf. (ipf. сбива́ться)* **1.** a se mişca, a se urni din locul cuvenit, a se lăsa pe o parte; *шля́па ~лась на́бок* pălăria s-a lăsat pe o parte. **2.** a se toci, a se roade; a se strîmba, a se scîlcia; *каблуки́ ~лись* tocurile s-au tocit. **3.** *с+ gen. (заблуди́ться)* a se abate, a rătăci, a fi derutat, a se încurca; ~ *с доро́ги* a se abate din drum, a rătăci drumul. **4.** *(спутаться)* a se încurca, a se deruta, a se fistîci; ~ *с то́лку* a se încurca, a se zăpăci; ~ *в показа́ниях* a se încurca în răspunsuri la interogatoriu ◇ ~ *с та́кта* a pierde tactul; ~ *с ноги́* a pierde cadenţa; ~ *с ног* a cădea din picioare, a fi mort de oboseală.

сби́|ться[2], *собьётся vb. pf. (ipf. сбива́ться)* a se condensa, a deveni mai compact/mai dens; *(fig.)* ~ *в ку́чу* a se aduna grămadă.

сближа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *сбли́зить.*

сближа́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сбли́зиться.* **2.** *pas.* de la *сближа́ть.*

сближе́ние, *-я n.* **1.** *(действие)* apropiere. **2.** asemănare.

сбли́зи|ть, *-жу, -зишь vb. pf. (ipf. сближа́ть) acuz.* **1.** a apropia. **2.** *(fig.)* a apropia, a împrieteni. **3.** *(найти сходство)* a asemăna.

сбли́зи|ться, *-жусь, -зишься vb. pf. (ipf. сближа́ться)* **1.** a se apropia; *(fig.) их взгля́ды ~лись* părerile lor s-au apropiat. **2.** *(fig.)* a se împrieteni, a intra în relaţii prieteneşti. **3.** *(стать похожим)* a se asemăna.

сблоки́роваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* de la *блоки́роваться.*

сбой, *-я m.* **1.** întrerupere; deranjament; defect. **2.** *(sport)* poticnire.

сбо́ку *adv.* **1.** dintr-o parte, din profil, lateral; *вид* ~ vedere dintr-o parte, vedere din profil; *смотре́ть* ~ a privi dintr-o parte. **2.** alături; *стать* ~ a se aşeza alături.

сболта́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. сба́лтывать) acuz.* cu *с+ instr.* a amesteca; ~ *молоко́ с желтка́ми* a amesteca lapte cu gălbenuş de ouă.

сболтну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. acuz.* a trăncăni, a flecări, a spune ce nu trebuie, a te lua gura pe dinainte; ~ *глу́пость* a spune o prostie; ~ *ли́шнее* a spune mai mult decît trebuie.

сбор, *-а m.* **1.** *sg.* cules, recoltare; strîngere; ~ *виногра́да* culesul strugurilor; ~ *фру́ктов* culesul fructelor; ~ *урожа́я* strîngerea recoltei. **2.** *sg.* percepere, încasare; colectare; ~ *нало́гов* perceperea/încasarea impozitelor; *кру́жечный* ~ chetă. **3.** taxă, impozit; *тамо́женный* ~ taxă vamală; *ге́рбовый* ~ taxă de timbru; *патéнтный* ~ taxă de brevet. **4.** *sg.* culegere, strîngere; ~ *све́дений* culegere de informaţii; ~ *по́дписей* strîngere de semnături. **5.** *sg. (mil.)* concentrare; *ла́герный* ~ concentrare; *отбыва́ть уче́бный* ~ a face concentrare *(pentru instrucţie).* **6.** *sg.* adunare; întîlnire; *ме́сто ~а* loc de adunare; loc de întîlnire; *(mil.) труби́ть* ~ a suna adunarea; *все в ~е* toţi sînt de faţă. **7.** reţetă la casă; *в теа́тре по́лный* ~ teatrul a făcut reţetă completă. **8.** *pl.* preparative, pregătiri; ~*ы в доро́гу* pregătiri de drum. **9.** *pl. (reg.)* cute, creţuri *(în croitorie)* ◇ *пионе́рский* ~ adunarea pionierilor.

сбо́ристый *adj. v. сбо́рчатый*

сбо́рище, *-а n. (peior.)* adunătură, gloată.

сбо́рк|а, *-и f.* **1.** *sg. (tehn.)* montare, asamblare. **2.** *(mai ales la pl.)* creţuri, cute *(în croitorie); ка́фта со ~ами* bluză cu creţuri; *ю́бка в ~у* fustă în cute.

сбо́рная, *-ой f. (sport)* selecţionată, lot naţional, naţională.

сбо́рник, *-а m.* **1.** culegere, colecţie; ~ *стате́й* culegere de articole; ~ *постановле́ний* colecţie de hotărîri/de decizii. **2.** *(tehn.)* colector; rezervor; *пита́ющий* ~ rezervor de alimentare.

сбо́рн|ый *adj.* **1.** de adunare, de întîlnire; ~ *пункт* punct/centru de adunare. **2.** mixt; ~*ая програ́мма* program mixt; ~*ая уха́* ciorbă pescărească *(din*

diferite feluri de peşte). **3.** *(sport)* selecţionat; *~ая футбо́льная кома́нда* (echipă) selecţionată de fotbal. **4.** demontabil, prefabricat; *~ дом* casă prefabricată; *(tipogr.)* *~ лист* paginile dintr-o carte care conţin titlul, prefaţa, tabla de materii, datele tipografice etc.

сбо́рочн|ый *adj. (tehn.)* de montaj, de montare; de asamblare; *~ая мастерска́я* atelier de montaj.

сбо́рчат|ый *adj. (tehn.)* cu creţuri, încreţit, cu cute.

сбо́рщик, *-а m.* **1.** încasator; colector; *~ по́дписей* colector de semnături. **2.** montor, montator; *~ мото́ров* montor de motoare.

сбо́рщица, *-ы f.* **1.** *(apic.)* culegătoare *(albină).* **2.** încasatoare, colectoare 3. montor *(femeie)*

сбра́сывание, *-я n. sg.* aruncare, azvîrlire; lansare; *~ бомб* lansarea bombelor.

сбра́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сбро́сить.*

сбра́сыватель, *-я m.* aruncător.

сбра́сываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сбро́ситься.* **2.** *pas.* de la *сбра́сывать.*

сбрива́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сбрить.*

сбрить, *сбре́ю, сбре́ешь vb. pf. (ipf. сбрива́ть) acuz.* a rade, a bărbieri.

сбро́д, *-а m. sg. col.* lepădături, adunătură, strînsură, gloată; *всякий ~* tot felul de lepădături.

сброс, *-а m.* **1.** *sg.* aruncare, azvîrlire; lansare. **2.** *(geol.)* falie, dizlocare; *ступе́нчатый ~* falie în trepte.

сбро́с|ить, *-о́шу, -о́сишь vb. pf. (ipf. сбра́сывать) acuz.* **1.** *(сверху вниз)* a arunca *(în jos)*, a azvîrli, a trînti; *~ на парашю́тах* a parașuta. **2.** *(снять с себя)* a arunca, a scoate de pe sine, a lepăda, a se dezbăra; *~ оде́жду* a se dezbăra de haine; *~ боти́нки* a-şi scoate ghetele. **3.** *(свергнуть)* a răsturna, a scutura; *~ и́го рабо́тва* a scutura jugul robiei ◇ *~ ма́ску* a-şi scoate masca; *~ со счето́в* a nu lua în socoteală; *~ вес* a pierde din greutate.

сбро́ситься, *-о́шусь, -о́сишься vb. pf. (ipf. сбра́сываться)* a se arunca, a sări în jos.

сбро́сный *adj.* de evacuat.

сброшюрова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf. (ipf. брошюрова́ть) acuz.* a broșa.

сбру́я, *-и f. col.* hamuri, harnașament; *верхова́я ~* harnașament de călărie.

сбры́згивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сбры́знуть*

сбры́знуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. сбры́згивать) acuz.* a stropi, a împroșca.

сбыва́ть[1], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сбыть*[1]

сбыва́ть[2], *-а́ет vb. ipf.* de la *сбыть*[2]

сбыва́ться, *-а́ется vb. ipf.* de la *сбы́ться (1)*

сбыт, *-а m. sg.* vînzare, desfacere, realizare; *ры́нки ~а* piețe de desfacere, debușeuri; *име́ть ~* a avea căutare; *отде́л ~а* secție de desfacere.

сбыть[1], *сбу́ду, сбу́дешь vb. pf. (ipf. сбыва́ть) acuz.* **1.** *(продать)* a desface, a vinde. **2.** *(отделаться)* a se descotorosi, a se dezbăra, a se debarasa, a scăpa; *~ с рук* a se descotorosi, a se debarasa.

сбы|ть[2], *-сбу́дет vb. pf. (ipf. сбыва́ть)* a scădea *(despre apă); вода́ ~ла* nivelul apei a scăzut.

сбы́|ться, *сбу́дется vb. pf.* **1.** *(ipf. сбыва́ться)* a se realiza, a se împlini; *наде́жда ~лась* speranța s-a realizat. **2.** *(inv.)* a se întîmpla; *что с ним сбу́дется?* ce se va întîmpla cu el?, ce va fi cu el?

свадебный *adj.* de nuntă, nupțial; *~ пода́рок* cadou de nuntă.

сва́дьб|а, *-ы f.* nuntă; *спра́вить ~у* a face o nuntă ◇ *до ~ы заживёт* pînă la nuntă trece; *как на Мала́ньину ~у* pe săturate, din belșug; *золота́я (серебряная) ~* nuntă de aur *(de argint).*

сва́йный *adj.* pe pari, pe stîlpi, pe piloți ◇ *~ые постро́йки* locuințe lacustre.

сва́ливание, *-я n.* răsturnare, doborîre; aruncare în grămadă.

сва́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *свали́ть*[1]

свали́ть[1], *-алю́, -а́лишь vb. pf. (ipf. сва́ливать)* **1.** *(опрокинуть)* a răsturna, a doborî la pămînt; *~ де́рево* a doborî un copac; *~ с ног кого-л.* a culca la pămînt pe cineva. **2.** *(о болезни)* a doborî. **3.** *(что-л. тяжелое)* a arunca grămadă, a îngrămădi. **4.** *(свергнуть)* a răsturna. **5.** a arunca; *~ все на други́х* a arunca totul pe spinarea altora ◇ *~ с больно́й голово́й на здоро́вую* a da vina pe nevinovați.

свали́|ть[2] *сва́лит vb. pf.* **1.** *ipf.* de la *вали́ть*[1]. **2.** *(pop.)* a se micșora; a slăbi; *жар ~ла* arșița a scăzut.

свали́ться, *-алю́сь, -а́лишься vb. pf. (ipf. вали́ться)* **1.** *(упасть, повалиться)* a cădea. **2.** *(fig.)* a cădea pe capul cuiva. **3.** *(заболеть)* a cădea la pat. **4.** *(наклониться)* a se lăsa pe o parte ◇ *~ как снег на́ голову* a sosi pe neașteptate, a cădea ca din cer; *как с не́ба свали́лся* parcă ar fi căzut din cer.

сва́лк|а, *-и f.* **1.** *sg.* aruncare; descărcare. **2.** *(место)* loc pentru gunoaie, gunoiște, groapă de gunoi; *(fig.) на ~е исто́рии* la lada de gunoi a istorici. **3.** *(драка)* încăierare, bătaie; *вмеша́ться в ~у* a interveni într-o încăierare.

сва́льн|ый *adj.* **1.** de gunoiște, de gunoi. **2.** de încăierare; *~ая дра́ка* încăierare generală.

сва́льщик, *-а m. (tehn.)* descărcător.

сваля́ть, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *валя́ть (2, 3)*

сваля́|ться, *-а́ется vb. pf.* a se încurca, a se încîlci *(despre păr).*

сва́р|а, *-ы f. (pop.)* ceartă, sfadă, gîlceavă, zarvă; *затя́ть ~у* a provoca ceartă.

сва́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *свари́ть (2)*

сва́риваться, *-ается vb. ipf.* de la *свари́ться (2)*

свар|и́ть, *сварю́, сва́ришь vb. pf.* **1.** *pf.* de la *вари́ть.* **2.** *(ipf. сва́ривать) acuz. (tehn.)* a suda ◇ *с ним ка́ши не ~ишь* n-o scoți la capăt cu el.

свари́ться, *-арю́сь, -а́ришься vb. pf.* **1.** *pf.* de la *вари́ться.* **2.** *(ipf. сва́риваться) (tehn.)* a se suda.

сва́рка, *-и f. (tehn.)* sudare; sudură; *автоге́нная ~* sudură autogenă; *терми́тная ~* sudare prin aluminoterapie; *холо́дная* sudare la rece; *~ встык* sudare cap la cap.

сварли́вость, *-и f. sg.* fire arțăgoasă/certăreață, caracter gîlcevitor.

сварли́в|ый *adj.* certăreț, arțăgos, gîlcevitor, care caută cearta cu lumînarea, circotaș.

сварно́й *adj.* sudat, de sudură; *~ рельс* șină sudată.

сва́рочн|ый *adj.* de sudare, de sudură; *~ое пла́мя* flacără de sudare; *~ая мастерска́я* atelier de sudură.

сва́рщик, *-а m.* sudor.

сва́стика, *-и f.* svastică.

сват, *-а m.* **1.** *(inv.)* pețitor. **2.** *(отец зятя или невестки)* cuscru ◇ *он мне ни брат ни ~* n-am cu el nici în clin nici în mînecă.

сва́танье, *-я n. v. сватовство*

сва́т|ать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *(pf. посва́тать și сосва́тать) acuz.* cu *dat.* sau *acuz.* cu *за+ acuz.* a peți. **2.** *(pf. посва́тать) acuz.* sau *acuz. у+ gen.* a cere în căsătorie, a cere mîna.

сва́таться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. (pf. посва́таться) к+ dat.* sau *за+ acuz.* a cere în căsătorie.

сватовство́, *-á n. sg.* pețire, pețit.

сва́тья, *-и f.* cuscră.

сва́ха, *-и f.* pețitoare.

сва́я, *-и f.* pilon, stîlp, par; *анкерная ~* stîlp de ancorare.

све́дени|е, *-я n.* **1.** *sg.* cunoștință; *довести́ до ~я* a aduce la cunoștință; *приня́ть к ~ю* a lua act de ..., a lua cunoștință de ...; *довести́ до (всеобщего) ~я* a aduce la cunoștința (gene; rală). **2.** *numai pl. (знания)* cunoștințe *обладать большими ~ями* a poseda cunoștințe vaste. **3.** *(известие)* știre, informație, veste; *име́ть ~я о ком-л.* a avea știri despre cineva; *получи́ть невёрные ~я* a fi greșit informat; *собра́ть ~я* a strînge știri/date; *по ~ям печа́ти* după informațiile presei.

сведе́ние, *-я n. sg.* **1.** încheiere, concluzie, terminare, rezumat; *~ счето́в* încheierea socotelilor ◇ *~ личных счето́в* răfuială; *~ на нет* reducere la zero, anihilare.

све́дущ|ий *adj.* cunoscător, competent, expert, experimentat, priceput, versat; *~ие ли́ца* persoane competente.

свежева́ние *-я n.* jupuire.

свежева́ть, *-жу́ю, -жу́ешь vb. ipf. (pf. освежева́ть) acuz.* a jupui.

свежевы́беленный *adj.* proaspăt văruit.

свежезамороженный *adj.* congelat; *~ые фру́кты* fructe congelate.

свежеиспечённый *adj.* **1.** proaspăt, cald, abia ieşit din cuptor. **2.** *(fig.)* proaspăt, nou-nouţ; ~ *инженéр* inginer abia ieşit de pe băncile şcolii.

свежепросóльный *adj.* sărat de curînd; ~*ые огурцы́* castraveţi proaspăt muraţi.

свéжесть, *-и f. sg.* răcoare, prospeţime; *не пéрвой ~и a)* nu prea proaspăt; *b)* trecut de prima tinereţe.

свеж|éть, *-éю, -éешь vb. ipf. (pf. посвежéть)* **1.** a se răcori, a se împrospăta; a se înviora. **2.** a se însănătoşi, a se îndrăveni, a se întări, a se întrema, a-şi reveni.

свéж|ий *adj.* **1.** proaspăt; ~*ая ры́бка* peşte proaspăt; ~*ая ра́на* rana sîngerîndă. **2.** rece, răcoros, proaspăt; ~ *вéтер* vînt răcoros; *на ~ем вóздухе* la aer curat. **3.** nou, recent, proaspăt; ~*ие нóвости* ultimele noutăţi; *со ~ими сúлами* cu puteri noi. **4.** curat, nou; ~*ая рубáшка* cămaşă nouă. **5.** viu, strălucitor; ~*ие крáски* culori vii; ~ *человéк* om nou, novice, începător; *э́то ещё свежó в моéй пáмяти* mi-e încă proaspăt în minte, mi-e viu în minte.

свежó **1.** *adv.* proaspăt. **2.** *pred. impers.* e aer proaspăt/răcoros; e răcoare.

свезти́, *-зу́, -зёшь vb. pf. (ipf. свози́ть) acuz.* **1.** *(отвезти)* a căra, a duce, a aduce, a transporta *(undeva)*; ~ *больнóго в больни́цу* a transporta bolnavul la spital. **2.** *(вниз)* a duce, a aduce, a transporta *(în jos)*; ~ *с горы́* a aduce de pe munte. **3.** *(увезти)* a căra, a scoate, a transporta *(de undeva)*. **4.** *(отвезти и привезти)* a duce, a conduce.

свёкла, *-ы f. sg.* sfeclă; *кормовáя* ~ sfecla furajeră; *сáхарная* ~ sfeclă de zahăr.

свекловúца, *-ы f. sg.* sfeclă de zahăr.

свекловúчный *adj.* de/din sfecla de zahăr.

свекловóд, *-а m.* cultivator de sfeclă.

свекловóдство, *-а n. sg.* cultura sfeclei de zahăr.

свекловóдческий *adj.* privitor la cultura sfeclei; producător de sfeclă.

свеклокомбáйн, *-а m.* combină pentru recoltarea sfeclei.

свеклокопáтель, *-я m.* maşină de recoltat sfeclă.

свеклорéзка, *-и f.* maşină de tăiat sfeclă.

свеклосáхарный *adj.* de zahăr din sfeclă; ~ *завóд* fabrică de zahăr din sfeclă.

свеклоубóрка, *-и f.* recoltarea sfeclei.

свеклоубóрочный *adj.* de recoltare a sfeclei, de recoltat sfecla; ~ *комбáйн* combină pentru recoltat sfecla de zahăr.

свекóльник, *-а m.* **1.** borş din sfeclă. **2.** frunze de sfeclă.

свекóльный *adj.* de sfeclă; ~ *лист* frunze de sfeclă.

свёкор, *-кра m.* socru *(tatăl soţului)*.

свекрóвь, *-и f.* soacră *(mama soţului)*.

сверб|éть, *-бúт vb. ipf.* a mînca, a produce mîncărime.

сверга́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *сверéгнуть*.

сверéгнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. сверга́ть) acuz.* **1.** *(înv.)* a da jos, a arunca jos. **2.** *(fig.)* a răsturna, a doborî, a răpune; a da jos, a scutura; ~ *úго* a scutura jugul; ~ *с престóла* a detrona; ~ *окóвы* a sfărîma cătuşele.

сверже́ние, *-я n. sg.* răsturnare, doborîre, răpunere; ~ *самодержáвия* doborîrea autocraţiei.

сверзи́ться, *-ржусь, -рзишься vb. pf. (pop.)* a cădea, a se rostogoli, a se răsturna a se prăbuşi; ~ *с лóшади* a se răsturna de pe cal.

сверли́ть, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. сверля́ть) acuz.* cu *instr.* a confrunta, a verifica, a colaţiona, a compara, a controla; ~ *кóпию с оригинáлом* a colaţiona copia cu originalul.

сверни́ться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. сверя́ться) с+ instr.* a se informa; a consulta *(un dicţionar, îndreptar etc.)*; ~ *со словарём* a consulta dicţionarul.

сверка, *-и f. sg.* confruntare, verificare; colaţionare.

сверка́ние, *-я n. sg.* lucire, sclipire, scînteiere; strălucire, fulgerare.

сверка́|ть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. mom. сверкнýть)* a scînteia, a străluci; *мóлния ~ет* fulgeră; *глазá ~ют гнéвом* ochii scapără de mînie ◇ *мóлько пя́тки ~ют* fuge de-i sfîrîie călcîiele.

сверка́ющий **1.** *part. prez. act.* de la *сверка́ть*. **2.** *adj.* strălucitor, scînteietor, sclipitor.

сверкнýть, *-нý, -нёшь mom.* de la *сверка́ть*.

сверлéние, *-я n. sg.* găurire, perforare, sfredelire.

сверли́льн|ый *adj.* de sfredelire, de găurit; ~*ая машúна* maşină de găurit.

сверли́ть, *-лю, -лúшь vb. ipf. (pf. просверли́ть)* a sfredeli, a găuri.

сверло́, *-á n.* burghiu, sfredel.

сверловóй *adj.* de sfredel, de burghiu.

сверлóвщик, *-а m.* muncitor la lucrări de găurire/de sfredelire, găuritor.

сверля́щ|ий **1.** *part. act. prez.* de la *сверли́ть*. **2.** *adj.* sfredelitor.

сверн|ýть, *-нý, -нёшь vb. pf. (ipf. свёртывать) acuz.* **1.** a răsuci, a înfăşura, a întoarce; ~ *папирóсу* a răsuci o ţigară. **2.** a închide, a strînge; *цветóк ~ёт лепестки́* floarea îşi va închide petalele. **3.** *(сократить)* a reduce; ~ *производство* a reduce producţia; *(mil.)* ~ *фронт* a micşora frontul. **4.** *(в сторону)* a se abate, a coti, a o lua ..., a cîrmi; ~ *налéво* a o lua la stînga. **5.** a suci, a strîmba, a strica sucind; ~ *ключ* a strîmba cheia ◇ ~ *лáгерь* a ridica tabăra; ~ *шéю кому́-л.* a-i suci cuiva gîtul; ~ *себé шéю (fam.)* a-şi frînge gîtul.

сверну́|ться, *-нýсь, -нёшься vb. pf. (ipf. свёртываться)* **1.** a se răsuci, a se întoarce. **2.** a se închide, a se strînge; *лепестки́ ~лись* petalele s-au închis. **3.** a se încolăci, a se face ghem; ~ *клубкóм* a se ghemui, a se strînge ghem. **4.** *(о молоке, крови)* a se închega, a se coagula. **5.** *(сократиться) (fig.)* a se reduce, a scădea, a se restrînge; *производство ~лось* producţia a scăzut. **5.** a se strîmba; *ключ ~лся* cheia s-a strîmbat.

сверста́ть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. свёрстывать şi верста́ть)* a pagina.

свéрстник, *-а m.* persoană de aceeaşi vîrstă (cu cineva); *он мой* ~ el e de vîrsta mea; *мы с ним ~и* sîntem de aceeaşi vîrstă.

свёрстывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сверстáть*

свёрток, *-тка m.* pachet, sul, fişic; legătură.

свёртывание, *-я n. sg.* **1.** *(трубкой)* învălătucire, răsucire, înfăşurare. **2.** strîngere, închidere *(despre plante)*; ~ *лепестко́в* închiderea petalelor. **3.** *(о молоке, крови)* închegare, coagulare. **4.** *(сокращение)* reducere, restrîngere; ~ *произво́дства* reducerea producţiei. **5.** cotire, abatere din drum.

свёртывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *свернýть*

свёртываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *свернýться*. **2.** *pas.* de la *свёртывать*.

сверх *prep.* cu *gen.* **1.** (pe) deasupra, peste; ~ *рубáшки* peste cămaşă. **2.** peste; afară de ...; mai presus de ...; ~ *сил* peste puteri; ~ *плáна* peste plan; ~ *смéты* peste deviz. **3.** *(кроме, помимо)* în afară de ...; pe lîngă; ~ *всегó он не умéн* pe lîngă toate e şi prost; ~ *тогó* în afară de aceasta, pe deasupra, în plus. **4.** *(вопреки)* contrar, dincolo de ..., peste; ~ *всякого ожидáния* contrar tuturor aşteptărilor.

сверхви́димость, *-и f.* supravizibilitate.

сверхвысóкий *adj.* foarte înalt; supraînalt.

сверхгенерáтор, *-а m. (tehn.)* autodină *(detector cu suprareacţie)*.

сверхдáльн|ий *adj.* **1.** de mare depărtare. **2.** *v. сверхдальнобóйный*; ~*яя ракéта* rachetă intercontinentală.

сверхдальнобóйный *adj. (mil.)* cu rază de acţiune mare, cu bătaie mare.

сверхзвуковóй *adj. (fiz.)* supersonic.

сверхкомплéктный *adj.* supranumerar.

сверхкрáтный *adj.* ultrascurt; ~ *гласный* vocală ultrascurtă.

сверхлими́тный *adj.* care depăşeşte limita, peste limită.

сверхмóщный *adj. (tehn.)* de mare putere; ~ *двúгатель* motor de mare putere.

сверхнагрýзка, *-и f.* supraîncărcare.

сверхнормати́вный *adj.* supranormativ.

сверхплáнов|ый *adj.* peste plan; ~*ые накóпления* acumulări peste plan.

сверхприбы́ль, *-и f. (ec.)* supraprofit.

сверхпроводи́мость, *-и f.* supraconductibilitate.

сверхскоростнóй *adj.* cu/de viteză mare.

сверхеме́тный *adj.* extrabugetar; peste planul de cheltuieli, peste planul financiar; ~ *расхо́д* cheltuială peste deviz.

сверхсро́чнослу́жащий, *-его m. (mil.)* reangajat.

сверхсро́чник, *-а m. (mil.)* reangajat.

сверхсро́чный *adj.* **1.** peste termen. **2.** *(mil.)* reangajat, de reangajare. **3.** foarte urgent, extrem de urgent.

сверхтвёрдый *adj.* extradur.

све́рху *adv.* **1.** de sus; *тре́тья строка́* ~ al treilea rînd de sus; *вид* ~ vedere de sus; ~ *до́низу* de sus pînă jos; din cap pînă-n picioare, din creştet pînă-n tălpi; *па́дать* ~ a cădea de sus; *смотре́ть* ~ *вниз* a privi de sus în jos. **2.** din partea organelor de conducere, de sus; *директи́ва* ~ directivă de sus (din partea organelor de conducere). **3.** *(по поверхности)* deasupra, la suprafaţă ◇ *(fig.) смотре́ть/гляде́ть* ~ *вниз на кого́-л.* a privi de sus pe cineva.

сверхуро́чный *adj.* **1.** suplimentar; ~*ая рабо́та* muncă suplimentară, ore suplimentare. **2.** ~**ые,** *-ых pl.* plată pentru muncă suplimentară/pentru ore suplimentare.

сверхчелове́к, *-а m.* supraom.

сверхчелове́ческий *adj.* supraomenesc, suprauman.

сверхчу́вственный *adj. (fil.)* transcendent, în afara simţurilor.

сверхчувстви́тельность, *-и f. (foto)* hipersensibilitate.

сверхчувстви́тельный *adj. (foto)* suprasensibil, hipersenzitiv, suprasenzitiv.

сверхшта́тный *adj. (adm.)* peste schemă, în afara statelor de personal, nescriptic; ~*ая до́лжность* post nescriptic.

сверхъесте́ственность, *-и f. sg.* supranatural, caracter supranatural.

сверхъесте́ственный *adj.* **1.** supranatural; ~*ые си́лы* forţe supranaturale. **2.** excepţional, extraordinar, neobişnuit.

сверчо́к, *-чка́ m.* greier ◇ *(prov.) всяк* ~ *знай свой шесто́к* a-şi cunoaşte lungul nasului.

сверши́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *сверши́ть*

сверши́ться, *-а́ется vb. ipf.* de la *сверши́ться*

сверше́ние, *-я n.* îndeplinire, împlinire, realizare.

сверши́ть, *-шу́, -ши́шь vb. pf. (ipf. сверша́ть) acuz. (înv.)* a îndeplini, a împlini, a realiza, a săvîrşi.

сверши́ться, *-ши́тся vb. pf. (ipf. сверша́ться) (înv.)* a se îndeplini, a se săvîrşi.

све́рщик, *-а m.* confruntator, verificator.

сверя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *све́рить*

сверя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *све́риться*

свёси|ть, *свешу́, све́сишь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. све́шивать) (опустить книзу)* a lăsa să atîrne; a lăsa jos; a lăsa să se bălăbănească; *сиде́ть* ~*в но́ги* a şedea cu picioarele atîrnate. **2.** a cîntări.

свёси|ться, *свешу́сь, све́сишься vb. pf.* **1.** *(ipf. све́шиваться) (наклониться)* a se apleca; a se lăsa în jos; *он* ~*лся че́рез пери́ла* s-a aplecat peste balustradă. **2.** a se cîntări.

свести́, *сведу́, сведёшь vb. pf. (ipf. своди́ть) acuz.* **1.** *(отвести)* a duce, a conduce; ~ *ребёнка в шко́лу* a duce copilul la şcoală. **2.** *(вниз)* a face/ a ajuta să coboare; a da jos; ~ *ребёнка с ле́стницы* a da jos copilul de pe scară. **3.** a depărta, a îndepărta; a îndrepta în altă parte; ~ *ло́шадь с доро́ги* a da la o parte calul din drum; *(fig.)* ~ *разгово́р на что-л.* a aduce vorba despre ceva. **4.** a scoate; ~ *бородо́вку* a scoate un neg; ~ *пятно́* a scoate o pată; *(reg.)* ~ *лес* a tăia pădurea. **5.** *(соединить)* a îmbina, a uni, a reuni, a pune împreună. **6.** *(помочь встретиться)* a aduna, a strînge la un loc; ~ *друзе́й* a pune pe prieteni faţă în faţă. **7.** *(завязать)* a lega, a încheia; ~ *дру́жбу* a lega prietenie. **8.** *в+ acuz.* a aduna, a strînge; ~ *да́нные в табли́цу* a trece datele în tabel, a face un tabel al datelor. **9.** *к+ dat.* sau *на+ acuz. (сократить)* a aduce la, a reduce la; ~ *расхо́ды к са́мому необходи́мому* a reduce cheltuielile la strictul necesar. **10.** *на+ acuz.* a decalchia; ~ *рису́нок на ка́льку* a decalchia un desen. **11.** a strînge, a contracta; *су́дорога свела́ лицо́* faţa i s-a contractat ◇ ~ *с ума́* a scoate din minţi pe cineva; ~ *счёты с кем-л.* a se răfui, a se socoti cu cineva; ~ *в моги́лу* a băga *(de viu)* în mormînt; ~ *на нет/ к нулю́* a reduce la zero, a anihila; *е́ле* ~ *концы́ с концо́м* a o scoate greu la capăt.

свести́сь, *сведётся vb. pf. (ipf. своди́ться) к+ dat.* sau *на+ acuz.* a se reduce la ...; a se rezuma la ...; *всё свело́сь к ...* totul s-a redus la ...; ~ *на нет,* ~ *к нулю́* a se reduce la zero.

свет [1], *-а m. sg.* **1.** lumină; *со́лнечный* ~ lumina soarelui; lumină solară; *дневно́й* ~ lumina zilei; *лу́нный* ~ lumina lunii; *ослепи́тельный* ~ lumină orbitoare; *(fig.)* ~ *пра́вды* lumina adevărului; *(auto) бли́зкий* ~ fază mică, fază scurtă; *(auto) да́льний* ~ fază mare; *иску́сственный* ~ lumină artificială. **2.** lumină *(izvor sau sursă de lumină)*; *принести́* ~ a aduce lampa/luminarea; *зажечь* ~ a aprinde lumina; *погаси́ть* ~ a stinge lumina; *на* ~ *у́* la lumină; *при* ~*е ла́мпы* la lumina lămpii; *стать про́тив* ~*а* a sta în faţa luminii. **3.** zori de zi, răsărit de soare; *до* ~*у* pînă în zori, înainte de răsăritul soarelui; *ни* ~, *ни заря́* sau *чем* ~*/чуть* ~ cu noaptea-n cap, dis-de-dimineaţă, în zori de zi ◇ *в два све́та* cu două rînduri de ferestre; *в* ~*е после́дних иссле́дований* în lumina ultimelor cercetări; *предста́вить в вы́годном* ~*е/в мра́чном* ~*е* a pune într-o lumină frumcasă/ urîtă; *в ро́зовом* ~*е* în roz, în culori trandafirii; *проли́ть/бро́сить* ~ *на что-л.* a aduce (o) lumină într-o chestiune, a arunca (o) lumină asupra unei chestiuni; *(pop.)* ~*а не взви́деть* a i se face negru înaintea ochilor; *мой* ~*!* sufletelul meu! *(adresare alintătoare)*; *(prov.) уче́нье — ~, неуче́нье — тьма* ai carte, ai parte; *(prov.) не только* ~*у, что в око́шке* lumea nu-i numai cît se vede pe fereastră; *ни* ~, *ни заря́* cu noaptea-n cap.

свет [2], *-а m. sg.* **1.** lume, univers; *ча́сти* ~*а* continente; *стра́ны* ~*а* puncte cardinale; *путеше́ствие вокру́г* ~*а* călătorie în jurul lumii; *на краю́* ~*а* la capătul lumii. **2.** lume, omenirea întreagă; oamenii; *всему́* ~*у изве́стно* e ştiut de toată lumea, toată lumea ştie; *уж тако́в* ~*!* aşa e lumea! **3.** *(înv.)* (înalta) societate, aristocraţie; *быва́ть в* ~*е* a frecventa înalta societate; *вы́сший* ~ înalta societate, protipendadă ◇ *произвести́ на* ~ a aduce pe lume, a da naştere, a naşte; *яви́ться на* ~ sau *уви́деть* ~ a veni pe lume, a se naşte; a vedea lumina zilei; *(înv.) тот* ~ lumea de apoi, lumea cealaltă; *отпра́вить на тот* ~ a omorî, a trimite pe lumea cealaltă; *сжить со́ свету* ~*а (со́ свету)* a omorî pe cineva cu zile, a pricinui moartea cuiva; *нет на* ~*е (кого́-л.)* a murit, nu mai e pe lumea asta; *вы́пустить* sau *изда́ть в* ~ a publica, a edita; *извле́чь на* ~ *бо́жий* a scoate la lumina zilei; *вы́ход в* ~ apariţie, publicare; *(prov.)* ~ *не без до́брых люде́й* mai sînt oameni buni pe lume; *ни за что на* ~*е* pentru nimic în lume; *бо́лее всего́ на* ~*е* mai presus de orice; ~ *не кли́ном сошёлся* mai există o ieşire; n-au intrat zilele în sac; *руга́ться на чём* ~ *стои́т* a înjura ca un birjar, a înjura de mama focului; *исколеси́ть весь* ~ sau *бе́лый* ~ a străbate lumea de-a lungul şi de-a latul; a cutreiera mări şi ţări; *мы́каться/ мота́ться по́ свету* a colinda prin lumea largă; a rătăci prin lume; *(prov.) не одна́ на* ~*е ку́цая соба́ка* nu e numai un cîine scurt/ciont de coadă.

света́|ть, *-е́т vb. ipf. impers.* a se lumina de ziuă, a se crăpa de ziuă; ~*ет; начина́ет* ~ se luminează de ziuă, începe să se ivească zorile.

светёлка, *-и f. (înv.)* odăiţă, cameră mică luminoasă.

светец, *-тца́ m. (înv.)* suport pentru opaiţ

свети́л|о, *-а n.* **1.** corp ceresc, astru, stea; *движе́ние небе́сных свети́л* mişcarea corpurilor cereşti. **2.** *(fig.)* somitate, corifeu; ~ *нау́ки* somitate în ştiinţă.

свети́льник, *-а m.* **1.** luminar, corp de iluminat. **2.** *(înv.)* candelă; făclie; *карма́нный* ~ lampă/lanternă de buzunar.

свети́льный *adj. (înv.)* de iluminat, pentru luminat; ~*ый газ* gaz de iluminat.

свети́льня, *-и f.* fitil, feştilă; ~ *ламна́дки* fitil de candelă.

свети́мость, *-и f. (astr.)* luminozitate.

свети́ть, *свечу́, све́тишь vb. ipf.* **1.** a luci; a străluci; a lumina; *со́лнце све́тит* soarele străluceşte. **2.** *(pf. посве-*

ти́ть) dat. (освеща́ть) a lumina, a face *(cuiva)* lumină; *~ фона́рём* a lumina cu un felinar.

свети́|ться, *свечу́сь, све́тишься vb. ipf.* **1.** a luci, a licări; *в о́кнах ~лись огоньки́* la ferestre licăreau lumini. **2.** *(fig.)* a străluci.

светле́|ть, *-éю, -éешь vb. ipf.* **1.** *(pf. посветле́ть)* a se lumina; *не́бо ~ет* cerul se luminează; *на дворе́ ~ет* afară se luminează. **2.** *(pf. посветле́ть) (fig.)* a se însenina, a se lumina: *взгля́д ~ет* privirea i se înseninează/ ise luminează. **3.** *(pf. просветле́ть) (fig.)* a se limpezi *(despre gînduri, conştiinţă)*; *ум ~ет* mintea i se limpezeşte. **4.** a se zări, a licări, a sclipi, a străluci *(despre obiecte lucioase, albicioase)*.

светле́ться, *-éется vb. ipf.* a se zări; a licări, a sclipi, a străluci *(despre obiecte lucioase, albicioase)*.

светли́ца, *-ы f. (înv.)* cameră de musafiri.

светло́ **1.** *adv.* luminos; *ла́мпа гори́т ~* lampa luminează bine. **2.** *pred.impers.* e lumină; *на дворе́ ~* afară e lumină.

светловоло́сый *adj.* cu păr de culoare deschisă.

светлоглази́й *adj.* cu ochi de culoare deschisă.

светлоголо́вый *adj. v. светловоло́сый*

све́тло-голубо́й *adj.* azuriu.

све́тло-жёлтый, *adj.* galben-deschis.

све́тло-зелёный *adj.* verde-deschis.

све́тло-кори́чневый *adj.* cafeniu-deschis.

све́тло-кра́сный *adj.* roşu-deschis.

светлокры́лый *adj.* cu aripi străluci-toare.

светлоку́дрый *adj. v. светловоло́сый*

светлоли́цый *adj.* blond.

светлоо́кий *adj. v. светлоглази́й*

све́тло-се́рый *adj.* gri-deschis.

све́тло-си́ний *adj.* albastru-deschis.

све́тлость, *-и f. sg. (în expr.)* *ва́ша ~* luminăţia voastră.

све́тлый *adj.* **1.** luminos, plin de lumină; *~ая ла́мпочка* bec luminos; *~ая ко́мната* cameră luminoasă. **2.** clar, limpede, străveziu; *~ое стекло́* sticlă străvezie; *~ ручеёк* pîrîiaş limpede. **3.** de culoare deschisă; *~ое пла́тье* rochie de culoare deschisă. **4.** *(fig.)* luminos, senin, plin de bucurie; *~ое бу́дущее* viitor luminos. **5.** *(fig.)* lucid, clar, luminat; luminos; *~ ум* cap luminat; *~ая голова́* minte lucidă ◇ *~ая ли́чность* suflet ales.

светлы́нь, *-и f.* noapte senină/ luminoasă; *кака́я ~ !* ce noapte luminoasă!

светля́к, *-á m.* licurici.

светобоя́знь, *-и f. sg. (med.)* fotofobie.

светов|о́й *adj.* de lumină, luminos; *(fiz.) ~ы́е во́лны* unde de lumină; *~ сигна́л* semnal luminos; *~а́я ва́нна* baie de lumină; *~ эффе́кт* efect luminos; *~а́я рекла́ма* reclamă luminoasă.

светогра́мма, *-ы f.* fenogramă, mesaj optic.

светоза́рн|ый *adj.* sclipitor, scînteietor, strălucitor, luminos, radios.

светоко́пия, *-и f.* fotocopie.

светолече́бница, *-ы f. (med.)* clinică de fototerapie.

светолече́бный *adj. (med.)* fototerapeutic; *~ кабине́т* cabinet fototerapeutic.

светолече́ние, *-я n. sg. (med.)* fototerapie.

светолюби́вый *adj. (despre plante)* iubitor de lumină, heliofil.

светомаскиро́вка, *-и f. sg.* camuflajul luminii, camuflajul obiectelor luminoase.

светомая́к, *-á m. (tehn.)* far luminos.

светометри́ческий *adj.* fotometric, de fotometrie; *~ пост* staţiune de fotometrie.

светоме́трия, *-и f. sg.* fotometrie.

светонепроница́емость, *-и f.* opacitate.

светонепроница́емый *adj.* opac.

светоно́сный *adj* luminifer.

светоориента́ция, *-и f. (biol.)* heliotropism, fototropism.

светопеча́тание, *-я n. (poligr.)* fototipie.

све́топись, *-и f. sg. (înv.)* fotografie.

светопоглоще́ние, *-я n.* absorbţia luminii.

светопоте́ря, *-и f.* pierdere de lumină/de luminozitate.

светопреломле́ние, *-я n. (fiz.)* refracţia luminii.

светопреста́вле́ние, *-я n. sg.* **1.** *(bis.)* sfîrşitul lumii, judecata de apoi. **2.** *(fig.* *glumeţ)* dezordine, haos, tărăboi, harababură.

светопроница́емый *adj.* transparet.

светопроница́емость, *-и f.* transparenţă.

светорассе́яние, *-я n. (fiz.)* difuzare a luminii.

светосигнализа́ция, *-и f. sg.* semnalizare prin lumină, semnalizare optică.

светосигна́льный *adj.* de semnalizare cu lumină; *~ прибо́р* aparat de semnalizare cu lumină.

светоси́ла, *-ы f. (fiz.)* intensitatea luminii, luminozitate.

светостóйкость, *-и f.* rezistenţă la lumină; *(foto)* fotostabilitate.

светостóйкий *adj. (despre culori)* rezistent la lumină.

светотеневóй *adj.* în clar-obscur.

светоте́нь, *-и f.* clar-obscur.

светоте́хника, *-и f. sg.* fototehnică, tehnica luminii.

светофи́льтр, *-а m. (fiz.)* filtru de lumină.

светофо́р, *-а m.* semnal luminos, semafor, stop.

све́точ, *-а m.* **1.** faclă, torţă. **2.** *(fig.)* făclie, far.

светочувстви́тельность, *-и f. sg.* sensibilitate la lumină, fotosensibilitate.

светочувстви́тельн|ый *adj.* sensibil la lumină, fotosensibil; *~ая бума́га* hîrtie fotosensibilă.

све́тск|ий *adj.* **1.** *(înv.)* monden, manierat, de salon, de lume; *~ие мане́ры* maniere de salon; *~ая жизнь* viaţă mondenă; *~ челове́к* om monden. **2.** laic, profan, civil; *~ое образова́ние* învăţămînt laic; *~ брак* căsătorie laică.

свети́|вшийся **1.** *part. prez. act.* de la *свети́ться.* **2.** *adj.* luminos, care dă lumină, luminiscent; fosforescent; *~аяся кра́ска* vopsea fosforescentă.

свеч|á, *-и f.* **1.** lumînare; *стеари́новая ~* lumînare de stearină; *зажже́чь ~у́* a aprinde o lumînare. **2.** *(tehn.)* bujie; *запа́льная ~* bujie de aprindere. **3.** *(el.)* lumină; *электри́ческая ла́мпочка в 100 ~е́й* bec de o sută de lumini. **4.** *(farm.)* supozitor ◇ *игра́ не сто́ит свеч* mai mare daraua decît ocaua; nu face faţa cît aţa.

свече́ние, *-я n. sg.* luminiscenţă; fosforescenţă.

свечно́й *adj.* de lumînare; *~ огаро́к* muc de lumînare.

све́шать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *ве́шать*[2].

све́шаться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* de la *ве́шаться*[2]

све́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *све́сить*(1)

све́шиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *све́ситься* (1)

свива́льник, *-а m.* faşă.

свива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** a împleti, a răsuci. **2.** a înfăşa; *~ младе́нца* a înfăşa copilul.

свива́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *сви́ться*

свивка, *-и f. (tehn.)* cablaj; cablare.

свида́ни|е, *-я n.* întîlnire, întrevedere; *деловóе ~* întîlnire de afaceri; *назна́чить ~* a fixa o întîlnire, a-şi da întîlnire ◇ *до ~я* sau *до ско́рого ~я* la revedere, pe curînd.

свиде́тел|ь, *-я m.* martor; *бы́ть ~ем чего́-л.* a fi martor, a asista la ceva; *призва́ть/брать в ~и кого́-л.* a invoca mărturia cuiva; *допро́с ~ей* audiere a martorilor; *вы́звать в ка́честве ~я* a cita ca martor; *~и обвине́ния* martorii acuzării; *~и защи́ты* martorii apărării.

свиде́тельск|ий *adj.* **1.** de martor; testimonial; *~ие показа́ния* mărturii/depoziţii de martori, probe testimoniale. **2.** **-ая,** *-ой f.* cameră pentru martori la tribunal, camera martorilor.

свиде́тельство, *-а n.* **1.** mărturie, atestare; *истори́ческое ~* mărturie istorică. **2.** adeverinţă, certificat; *медици́нское ~* certificat medical; *(înv.) метри́ческое ~* certificat de naştere; *~ о бра́ке* sau *бра́чное ~* certificat de căsătorie; *~ о рожде́нии* certificat de naştere.

свиде́тельствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* **1.** *acuz.* sau *prepl.* a depune mărturie, a depune ca martor. **2.** *prepl.* a demonstra, a dovedi; a ilustra. **3.** *(pf. засвиде́тельствовать) acuz.* a legaliza, a certifica, a atesta; *~ по́дпись* a legaliza o semnătură; *~ ко́пию* a legaliza o copie. **4.** *(pf. освиде́тельствовать)* a examina, a cerceta; *~ больны́х* a examina pe bolnavi ◇ *(înv.) ~ почте́ние кому́-л.* a-şi exprima stima faţă de cineva, a arăta respect cuiva.

сви́д|еться, *-и́жусь, -и́дишься vb. pf. (ipf. ви́деться)* a se vedea, a se întîlni, a se revedea.

свидина́, *-ы f. (bot.)* sînger.

свилева́тый *adj.* cu fibră creaţă *(despre un arbore).*

свиль, *-и f. sg.* **1.** fibră creaţă *(în lemn).* **2.** incluziuni filiforme transparente *(în sticlă).*

свинáрка, *-и f.* crescătoare/îngrijitoare de porci.

свинáрник, *-а m.* cocină de porci.

свинáрн|ый *adj.* de porci; de/pentru creşterea porcilor; *~ая закýта* cocină de porci; *~ое хозя́йство* gospodărie/fermă pentru creşterea porcilor.

свинáрня, *-и f. v. свинáрник*

свинáрь, *-я́ m.* îngrijitor/păzitor de porci, porcar.

свин|éц, *-нцá m. sg.* plumb; *бромúстый ~* bromură de plumb; *листовóй ~* tablă de plumb; *саморóдный ~* plumb nativ ◇ *лечь ~цóм на сéрдце* a se lăsa ca o piatră pe inimă; *головá (нóги) слóвно ~цóм налитá (нáлúты)* capul (picioarele), parcă-i (parcă-s) de plumb.

свинúна, *-ы f. sg.* carne de porc; *~ в шкýре* carne de porc cu şorici.

свúнка [1], *-и f. sg. (med.)* oreion, parotidită.

свúнка [2], *-и f. dim.* purceluş, purcel, porcuşor ◇ *морскáя ~* cobai, porc de India.

свиновóд, *-а m.* crescător de porci; specialist în creşterea porcilor.

свиновóдство, *-а n. sg.* creşterea porcilor.

свин|óй *adj.* de porc, porcin; *~áя порóда* rasă porcină; *~áя отбúвная* cotlet de porc.

свиномáтка, *-и f.* scroafă prăsită.

свиномáточный *adj.* de/pentru scroafe *(de prăsilă).*

свиномолодня́к, *-á m. (agr.)* purcei.

свинопáс, *-а m. (înv.)* porcar, păzitor de porci.

свиноголóвье, *-я n.* efectiv de porci.

свинорóй, *-я m. (bot.)* pir gros.

свинофéрма, *-ы f.* fermă pentru creşterea porcilor, crescătorie de porci.

свúнский *adj.* **1.** porcesc, murdar. **2.** josnic, infam, ticălos, mişelesc; *~ постýпок* faptă infamă, porcărie.

свúнство, *-а n.* porcărie, murdărie; mîrşăvie, ticăloşie; *сдéлать ~* a face o porcărie.

свинти́ть, *-нчý, -нти́шь vb. pf. (ipf. свúнчивать) acuz.* **1.** a strînge *(înşurubînd),* a înşuruba strîns. **2.** a scoate *(deşurubînd),* a deşuruba.

свúнтус, *-а m. (pop.)* nemernic, ingrat, porc.

свинýшка, *-и f.* porcan *(ciupercă comestibilă).*

свинцóв|ый *adj.* **1.** de/cu plumb; *~ая рудá* minereu de plumb; *(chim.) ~ые белúла* alb de plumb, ceruză; *(mineral.) ~ блеск* sulfură de plumb, galenă; *(farm.) ~ая примóчка* apă de plumb; *~ое отравлéние* intoxicaţie cu plumb, saturnism. **2.** *(fig.)* întunecat, plumburiu; *~ые тýчи* nori plumburii.

свинчáк, *-á m. (mineral.)* galenă.

свинчáтка, *-и f. (pop.)* arşic de plumb.

свúнчивание, *-я n.* înşurubare.

свúнчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *свинти́ть*

свин|ья́, *-и́ f.* **1.** porc; scroafă; *супоро́сная ~* scroafă gestantă. **2.** *(fig.)* porc, om josnic, mişel, om fără scrupule ◇ *подложúть ~ью кому́-л.* a-i juca cuiva o festă/un renghi; *(prov.) посадú ~ью за стол, онá и нóги на стол* îi dai cuiva un deget şi el îţi ia mîna toată; îi dai nas lui Ivan, el se suie pe divan; s-a urcat scroafa în copac; *как ~ в апельси́нах разбира́ться/понима́ть* a) pui migdala în nasul porcului şi el spune că e ghindă; b) a se uita ca mîţa-n calendar; *(prov.) от ~ьй ви́згу мно́го, а ше́рсти нет* butoiul gol face zgomot mare; *~ьй вме́сте не пасли́* n-am păzit/păscut porcii/bobocii/gîştele împreună.

свинюшник, *-а m. v. свинáрник.*

свинячий *adj. (pop.)* porcesc, de porc.

свинячить, *-чу, -чишь vb. ipf. (fam.)* a face porcării; a face murdărie.

свирéль, *-и f.* fluier; *пастýшья ~* fluier ciobănesc, caval.

свирепéть, *-éю, -éешь vb. ipf. (pf. рассвирепéть)* a se înfuria, a turba de mînie.

свирéпо *adv.* cu furie, furios; cu ferocitate, cu cruzime.

свирéпость, *-и f. sg.* furie, ferocitate, cruzime; *проявúть ~* a da dovadă de cruzime.

свирéпств|овать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* **1.** a fi furios/violent; a turba de mînie; a proceda cu cruzime. **2.** a se dezlănţui, a bîntui cu furie; *эпидéмия ~yет* epidemia bîntuie cu furie/ face ravagii

свирéпый *adj.* crud, feroce, fioros, cumplit; violent; furios; *~ взгля́д* privire furioasă. **2.** *(fig.)* foarte puternic, grozav, cumplit; *~ морóз* ger cumplit.

свисáть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. свúснуть)* a atîrna, a sta atîrnat, a se lăsa în jos.

свúснуть, *-ну, -нешь vb. pf.* de la *свисáть*

свúст, *-а m.* fluierat, fluierătură, şuierat, şuierătură.

свистáть, *-ищý, -и́щешь vb. ipf. acuz.* sau *fără compl.* a fluiera, a şuiera; *вéтер свúщет* vîntul şuieră ◇ *(mar.) свистáть всех навéрх!* toţi pe punte!; *ищú свищú!* caută cu lumînarea aprinsă!, caută ziua de ieri!

свист|éть, *-ищý, -истúшь vb. ipf. (pf. mom. свúстнуть)* a fluiera; a şuiera; *паровóз ~úт* locomotiva fluieră ◇ *(pop.) ~ в кулáк* a împuşca francul; a fi lefter; *(pop.) ~úт в карма́не* suflă vîntul prin buzunare.

свúст|нуть [1], *-ну, -нешь vb. pf. acuz. (pop.)* **1.** a lovi cu putere, a pocni. **2.** *(украсть)* a şterpeli, a fura ◇ *(prov.) когдá рак ~нет (и щýка запоéт)* cînd va face plopul mere şi răchita micşunele.

свúстнуть [2], *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *свистéть*

свисто́к, *-тка m.* **1.** fluier; *паровóзный ~* fluierul locomotivei. **2.** fluierat, fluierătură; *паровóз дал ~* locomotiva a fluierat.

свистопля́ска, *-и f. sg.* harababură, dezmăţ, orgie.

свистýлька, *-и f.* fluieraş, ţiuitoare.

свистýн, *-á m.* **1.** cel care fluieră, cel căruia îi place să fluiere. **2.** *(болтун, бездельник)* fluieră-vînt, pierde-vară.

свистунóк, *-нкá m. (ornit.)* raţă pitică.

свистя́щ|ий 1. *part. prez. act.* de la *свистéть.* **2.** *adj.* şuierător; siflant; *~ звук* sunet şuierător; *~ее дыха́ние* respiraţie şuierătoare; *(lingv.) ~ие согла́сные* consoane siflante.

свúта, *-ы f.* suită, escortă.

свúтер, *-а m.* pulover *(cu guler pe gît).*

свúт|ок, *-тка m.* sul, rulou.

свить, *совью́, совьёшь vb. pf.* de la *вить*

свúться, *совью́сь, совьёшься vb. pf. (ipf. свúваться)* a se încolăci, a se încovriga, a se face ghem, a se ghemui.

свихнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. acuz.* a scrînti; *~ нóгу* a-şi scrînti piciorul; *~ с умá* a se scrînti, a se sminti; *себé шéю* a) a-şi frînge gîtul; b) a suferi o mare înfrîngere.

свихнý|ться, *-нýсь, -нёшься vb. pf.* **1.** a se scrînti, a-şi ieşi din minţi. **2.** *(сбиться с правильного пути)* a se abate de la drumul cel bun, a o apuca pe căi greşite.

свищ, *-á m.* **1.** gaură, crăpătură; *~ в дрéвесúне* crăpătură într-un lemn. **2.** *(tehn.)* suflură interioară, gol, fisură. **3.** *(med.)* fistulă.

свобóд|а, *-ы f.* libertate; *~ сóвести* libertate a conştiinţei; *~ слóва* libertatea cuvîntului; *~ печáти* libertatea presei; *лишúть ~ы кого́-л.* a priva pe cineva de libertate; *(auto) ~ перемещéния* libertate de deplasare; *завоевáть ~у* a cuceri libertatea; *~ вóли* libertatea voinţei, liber arbitru; *выпустúть на ~у* a pune în libertate; *демократúческие ~ы* libertăţi democratice; *лишéние ~ы* privaţiune de libertate; *предостáвить кому́-л. пóлную ~у (дéйствий)* a da cuiva deplină libertate (de acţiune) ◇ *на ~е* în libertate; în timpul liber.

свобóдно, I. *adv.* **1.** liber, în mod liber, slobod. **2.** curgător, curent; cu uşurinţă; *он ~ говорúт по-рýсски* vorbeşte bine/curgător ruseşte. II. *pred. impers.* e liber.

свобóдн|ый *adj.* **1.** liber; independent, slobod; *~ нарóд* popor liber; *~ трýд* muncă liberă; *~ вход* intrare liberă; *~ дóступ* acces liber; *~ое дыха́ние* respiraţie liberă; *~ые движéния* mişcări libere; *~ое усмотрéние* liberă apreciere, latitudine; *слúшком ~ое поведéние* comportare prea liberă; *телефóн свобóден* telefonul este liber; *~ое мéсто в вагóне* loc liber în vagon. **2.** larg, comod,

încăpător; ~*ое пла́тье* rochie largă. **3.** scutit, liber; ~ *от нало́гов* scutit de impozite. **4.** disponibil, vacant; ~*ые де́нежные сре́дства* mijloace băneşti disponibile; *челове́к* ~*ой профе́ссии* liber profesionist ◇ *(chim.)* ~*ый водоро́д* hidrogen liber.

свободолюби́в|ый *adj.* iubitor de libertate; ~*ые наро́ды* popoare iubitoare de libertate.

свободолю́бие, *-я n. sg.* dragoste de libertate.

свободомы́слие, *-я n. sg.* gîndire liberă/independentă.

свободомы́слящ|ий *adj.* **1.** cu spirit independent. **2.** liber cugetător; liberal. **3.** *-ий, -его m.* liber-cugetător.

свод[1], *-а m. (arhit.)* boltă, boltitură, cupolă; *готи́ческий* ~ boltă gotică; boltă în ogivă; *ара́чный* ~ boltă în arc; *(fiz.) акусти́ческий* ~ boltă acustică; *сфери́ческий* ~ calotaj, boltă sferică; *(fig.) небе́сный* ~ boltă cerească.

свод[2], *-а m.* cod, codice; ~ *зако́нов* cod de legi.

сво́дик, *-а m. chim. (constr.)* boltişoară.

своди́ть[1], *-ожу́, -о́дишь vb. pf. acuz.* a duce şi a aduce îndărăt.

своди́ть[2], *-ожу́, -о́дишь vb. ipf.* de la *свести́* ◇ *не* ~ *глаз с кого́-л.* a nu-şi lua ochii de la cineva; *едва́/е́ле* ~ *концы́ с концо́м* a o scoate cu greu la capăt; a trage targa pe uscat.

свод|и́ться, *-о́дится vb. ipf.* de la *свести́сь; всё* ~*ится к тому́, что ...* totul se reduce la faptul că...

сво́д|ка, *-и f.* **1.** *sg.* totalizare; rezumat. **2.** buletin, comunicat, situaţie centralizatoare, tabel centralizator; *соста́вить* ~*у* a întocmi o situaţie; ~ *вое́нных де́йствий* buletin al operaţiunilor militare; ~ *пого́ды* buletin meteorologic. **3.** *(tipogr.)* corectură *(pentru ultima revizie).*

сво́дник, *-а m.* proxenet, codoş.

сво́дница, *ы f.* proxenetă, codoaşă.

сво́дничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a fi proxenet, a fi codoş.

сво́дничество, *-а n.* proxenetism, codoşlîc.

сводн|о́й *adj.* ~*ые карти́нки* abţibilduri.

сво́дн|ый *adj.* **1.** centralizator, recapitulativ; coordonator; centralizat; general, global; ~*ая табли́ца* tabel generalizator; ~ *отде́л* serviciu de coordonare; *(mil.)* ~ *батальо́н* batalion de marş. **2.** vitreg; ~ *брат* frate vitreg; ~*ая сестра́* soră vitregă; ~*ые де́ти* copii vitregi.

сво́дня, *-и f. (pop.) v. сво́дница*

сво́дчатый *adj.* boltit, în boltă, arcuit.

своё 1. *n.* de la *pron. свой.* **2.** *-его́ n.* ceea ce este, a(l) lui (ei); *получи́ть* ~*ё* a primi ce i se cuvine; *стоя́ть на* ~*м* a ţine tare; a ţine morţiş la părerea sa; *ка́ждому* ~ fiecăruia ce i se cuvine/ce este al lui.

своевла́стие, *-я n. sg.* samavolnicie, despotism.

своевла́стный *adj.* arbitrar, samavolnic, despotic.

своево́лие, *-я n. sg.* bunul plac, samavolnicie.

своево́льник, *-а m.* samavolnic, arbitrar, despot.

своево́льничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a proceda în mod arbitrar/abuziv/cu de la sine putere.

своево́льный *adj.* samavolnic, arbitrar, abuziv; cu de la sine putere; ~ *челове́к* om samavolnic; ~ *посту́пок* act/procedeu arbitrar, act samavolnic, samavolnicie.

своевре́менно *adv.* la timp, la momentul oportun; în termen.

своевре́менность, *-и f. sg.* oportunitate.

своевре́мен|ый *adj.* oportun, la timp, în timp util, în termen.

своекоры́стие, *-я n. sg.* cupiditate, lăcomie.

своекоры́стность, *-и f. sg. v. своекоры́стие*

своекоры́стный *adj.* egoist, interesat, hrăpăreţ.

своенра́вие, *-я n. sg.* încăpăţînare, capriciu, toane.

своенра́вность, *-и f. sg. v. своенра́вие*

своенра́вный *adj.* încăpăţînat; cu toane, capricios, năzuros.

своеобра́зие, *-я n. sg.* originalitate, particularitate, specific.

своеобра́зно *adv.* în mod original, caracteristic, specific.

своеобра́зность, *-и f. sg. v. своеобра́зие*

своеобра́зн|ый *adj.* **1.** original, caracteristic, particular, specific, sui generis; ~*ые вку́сы* gusturi originale; ~ *стиль* stil original. **2.** *(своего́ рода, как бы)* un fel de, ca şi.

своеобы́чие, *-я n. v. своеобра́зие*

своеобы́чность, *-и f. v. своеобра́зие*

своеобы́чный *adj. v. своеобра́зный*

своз, *-а m. sg.* transportare, transport, cărat; ~ *материа́лов* transportul materialelor.

свози́ть[1], *-ожу́, -о́зишь vb. ipf.* de la *свезти́*

свозить[2], *-ожу́, -о́зишь vb. pf. acuz.* a duce şi a aduce îndărăt.

сво́зка, *-и f. sg. v. своз*

сво|й, *своего́ m; f. своя́, свое́й; n. своё, своего́; pl. свои́, свои́х pron. pos.* **1.** *(se traduce în mod diferit în funcţie de persoana, numărul şi genul posesorului)* (al) meu, tău, său etc; *я потеря́л* ~*ю кни́гу, а он* ~*ю* eu am pierdut cartea mea, iar el pe a lui; *жить* ~*и́м трудо́м* a trăi din munca sa; ~*и́ми рука́ми* cu propriile mele (noastre) mîini; *в* ~*ё вре́мя* la timpul său/cuvenit; *всему́* ~*ё вре́мя* totul la timpul său; *в э́той му́зыке есть* ~*я пре́лесть* muzica aceasta are farmecul ei. **2.** propriu, personal; ~ *дом* casă proprie. **3.** *-й, -их pl.* rude, rubedenii, neamuri; *в кругу́* ~*и́х* între ai săi; *пойти́ к* ~*и́м* a se duce la rude; ~ *челове́к* om de al nostru; prieten; *он там* ~ *челове́к* acolo el este omul casei; *он па́рень* ~ băiat de-al nostru ◇ *(prov.)* ~*и лю́ди — сочте́мся* o mînă spală pe alta; *расска́зывать* ~*и́ми слова́ми* a povesti cu cuvintele sale; *сказа́ть* ~*ё сло́во* a-şi spune cuvîntul/părerea; *в* ~*ё удово́льствие* ca un paşă; fără grijă; *на* ~*ю го́лову* pe capul său; *на* ~ *страх и риск* pe riscul propriu; *сам не* ~ a nu fi în apele sale; a nu-i fi toţi boii acasă; ~*я рука́ влады́ка* cine împarte, parte-şi face; ~*и́х не узна́ешь!* ţi-arăt eu ţie!, ai să mă pomeneşti!; *умере́ть* ~*е́й сме́ртью* a muri de moarte bună/de moarte naturală; *ты не в* ~*ём уме́* nu eşti în toate minţile; *на* ~*и́х на двои́х* pe jos, apostoleşte; *крича́ть не* ~*и́м го́лосом* a striga ca scos din minţi/ca din gură de şarpe; *называ́ть ве́щи* ~*и́ми имена́ми* a spune lucrurilor pe nume; *взять* ~*ё* a-şi atinge scopul; *по-*~*ему* a) pe placul ui; b) în felul său; *быть не в* ~*е́й таре́лке* a nu fi în apele sale; *знать* ~*ё ме́сто* a-şi cunoaşte lungul nasului; *идти́* ~*е́й доро́гой/*~*и́м путём* a-şi vedea de drum; *идти́* ~*и́м поря́дком / чередо́м / хо́дом* a-şi urma cursul; a merge în ordine/cum se cuvine; *поста́вить на* ~*ё ме́сто кого́-л.* a pune pe cineva la locul său/la respect.

сво́йственник, *-а m.* rudă prin alianţă; afin.

сво́йственно *pred. impers.* e natural, e firesc, e propriu.

сво́йственн|ый *adj. dat.* natural, firesc, propriu; specific, caracteristic; *со* ~*ым ему́ тала́нтом* cu talentul care-l caracterizează.

сво́йств|о[1], *-а n.* însuşire, proprietate; *целе́бные* ~*а* proprietăţi curative; *радиоакти́вные* ~*а* proprietăţi radioactive; *физи́ческое* ~ însuşire fizică.

сво́йств|о[2], *-а n. sg.* înrudire prin alianţă; *быть в* ~*е с кем-л.* a fi înrudit cu cineva prin alianţă.

свола́кивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *своло́чь*

сволочно́й *adj. (injur.)* nemernic, ticălos.

сво́лочь, *-и f. (injur.)* **1.** ticălos, canalie, nemernic, lepădătură, netrebnic. **2.** *sg. col.* adunătură, pleavă, drojdie.

своло́|чь, *-оку́, -очёшь vb. pf. (ipf. свола́кивать) acuz. (pop.)* **1.** a smulge, a trage; ~ *мешо́к с телёги* a trage sacul din căruţă. **2.** a tîrî, a îngrămădi tîrînd; ~ *мешки́ в ку́чу* a tîrî sacii la grămadă. **3.** *(fam.)* a fura, a sfeterisi, a şterpeli.

сво́р|а, *-ы f.* **1.** lesă, cureluşă *(cu care se leagă cîinii de vînătoare).* **2.** *col.* haită; ~*ы соба́к* haite de cîini. **3.** *(fig.)* haită, bandă, şleahtă, clică.

сворáчивать[1], *-аю, -аешь vb. ipf. vb. свернýть* (1,2,3,4,5)

сворáчивать[2], *-аю, -аешь vb. pf.* de la *своротúть*

сворáчиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** v. *свернýться.*(5) **2.** *pas.* de la *сворáчивать*[1].

своровáть, *-рýю, -рýешь vb. pf. acuz.* a şterpeli, a fura.

своро|тúть, *-очý, -отúшь vb. pf. (ipf. сворáчивать) (pop.)* **1.** *acuz. (сдвúнуть с мéста)* a deplasa, a mişca din loc.

a urni; ~ *кáмень* a mişca piatra din loc. **2.** *acuz.* a îndrepta într-o parte, a duce în lături. **3.** *acuz.* a răsturna, a da jos, a arunca jos; ~ *мешóк с вóза* a da jos sacul din car. **4.** *acuz.* cu *dat.* a luxa, a scrînti. **5.** a cîrmi, a se abate; ~ *с дорóги* a cîrmi din drum ◇ *(fam.)* ~ *с умá* a-şi ieşi din minţi, a se ţicni, a se sminti.

свóяк, *-á m.* cumnat ◇ ~ ~*á вúдит издалекá* cine se aseamănă se adună.

свояченица, *-ы f.* cumnată *(sora soţiei)*

свыкáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *свы́кнуться*

свы́кнуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. свыкáться)* c+ *instr.* a se obişnui, a se deprinde, a se învăţa; ~ *с обстановкóй* a se obişnui cu mediul.

свысокá, *adv.* de sus, de la înălţime, distant; dispreţuitor; *относúться* ~ *к кому́-л.; обращáться* ~ *с кем-л.* a trata pe cineva de sus; *смотрéть* ~ *на кого́-л.* a privi pe cineva de sus.

свы́ше 1. *adv. (înv.)* de sus, de la autoritatea superioară; *по предписáнию* ~ din ordin de sus. **2.** *adv. (înv.)* de sus, din cer; *по вдохновéнию* ~ din inspiraţia divină. **3.** *prep.* cu *gen.* peste, mai mult decît; *э́то* ~ *мои́х сил* aceasta este peste puterile mele, mă depăşeşte; ~ *ста человéк* peste o sută de oameni.

свя́занность, *-u f. sg.* **1.** stinghereală, jenă; stînjeneală; ~ *движéний* jenă în mişcări. **2.** *(tehn.)* legare; coerenţă.

свя́зан|ный 1. *p.t.p.* de la *связáть;* ~ *слóвом* legat prin cuvîntul dat; *э́то свя́зано с бóльши́ми расхóдами* aceasta implică/necesită cheltuieli mari. **2.** *adj.* stinghert; stînjenit; silit; ~*ые движéния* mişcări stîngace. **3.** *adj. (chim.)* legat; ~ *азóт* azot legat ◇ *быть* ~*ым по рукáм и ногáм* a fi legat de mîini şi de picioare.

связáть, *-яжý, -я́жешь vb. pf. acuz.* **1.** *pf.* de la *вязáть.* **2.** *(ipf. свя́зывать)* a lega; ~ *концы́ верёвки* a lega vîrfurile funiei; ~ *узлóм* a face nod, a înnoda; ~ *вéщи в узелóк* a strînge lucrurile într-o legătură; *(fig.)* *двух слов* ~ *не умéет* nu poate lega nici două cuvinte. **3.** *(ipf. свя́зывать) (fig.) (соединить)* a lega; a uni; ~ *свою́ судьбу́ с кем-л.* a-şi lega soarta de cineva. **4.** *(ipf. свя́зывать) с+ instr. (fig.) (установить связь)* a face/a stabili legătura; ~ *одно́ явлéние с други́м* a stabili legătura dintre două fenomene. **5.** *(tehn.)* a cupla, a conecta. **6.** *(чулки)* a împleti ◇ ~ *себя́ обещáнием* a se lega printr-o promisiune; ~ *чéстным слóвом* a se lega prin cuvînt de onoare; ~ *кого́-л. по рукáм и ногáм* a lega pe cineva de mîini şi de picioare (a-i lua libertatea de acţiune); ~ *чью-л. вóлю* a încătuşa/a fereca voinţa cuiva; ~ *инициати́ву* a stînjeni/a frîna iniţiativa; *(едва́)* ~ *концы́ с концáми* a o scoate greu la capăt.

связáться, *-яжýсь, -я́жешься vb. pf. (ipf. свя́зываться) с+ instr.* **1.** a se lega, a intra în legătură cu ...; a face/a stabili legătura; ~ *с рабóчими мáссами* a stabili legătura cu masele muncitoreşti; ~ *по телефóну* a lua legătura prin telefon. **2.** *(pop.)* a intra în relaţii cu ...; a lua contact. **3.** a se apuca de ...

связи́ст, *-a m.* **1.** lucrător la telecomunicaţii. **2.** *(mil.)* soldat *sau* ofiţer din unităţile de legătură/din unităţile de transmisiune, transmisionist.

свя́зка [1], *-u f.* pachet, legătură, mănunchi; ~ *пúсем* pachet de scrisori; ~ *ключéй* o legătură de chei.

свя́зк|а [2], *-u f. (anat.)* ligament; *голосовы́е* ~*и* corzi vocale.

свя́зка [3], *-u f. (lingv.)* copulă.

свя́зно *adv.* **1.** (în mod) coerent, legat; (în mod) logic; *отвéтить* ~ a răspunde coerent. **2.** *(muz.)* legato.

связно́й [1] *adj. (mil.)* de legătură; de transmisiune; ~ *самолёт* avion de legătură.

связно́й [2], *-óго m. (mil.)* agent de legătură, agent de transmisiuni.

свя́зность, *-u f. sg.* **1.** legătură, coerenţă, continuitate, consecvenţă. **2.** *(mat.)* conexiune.

свя́зн|ый *adj.* logic, coerent; legat; ~*ое изложéние* expunere logică.

свя́зочный *adj.* **1.** *(anat.)* de ligament. **2.** *(lingv.)* copulativ, de legătură.

связу́ющ|ий 1. *part. prez. act.* de la *свя́зывать.* **2.** *adj.* de legătură; ~*ее звенó* verigă de legătură.

свя́зывание, *-я n. sg.* **1.** legare; înnodare; îmbinare, înlănţuire. **2.** *(tehn.)* fixare; conectare, cuplare.

свя́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *связáть (2, 3, 4)*

свя́зыва|ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *связáться*

связ|ь, *-u f.* **1.** legătură; conexiune; rapoit; afinitate; ~ *теóрии и прáктики* legătura dintre teorie şi practică; *причúнная* ~ raport de cauzalitate; *логúческая* ~ legătură logică. **2.** legătură; relaţii; *культýрные* ~*и* legături culturale; *экономúческие* ~*и* legături economice; *дрýжеская* ~ legătură de prietenie; *рóдственная* ~ legătură de rudenie; *крóвная* ~ legătură indisolubilă/strînsă; *поддéрживать* ~*и* a întreţine legături. **3.** *(любовная)* legătură *(de dragoste).* **4.** *pl.* legături, relaţii; *человéк со* ~*ями* om cu relaţii; *имéть* ~*и в литературных кругáх* a avea relaţii în cercurile literare. **5.** comunicaţie, legătură; *телегráйная* ~ legătură prin telegrame; *телефóнная* ~ legătură prin telefonare; *железнодорóжная* ~ comunicaţie feroviară; *воздýшная* ~ legătură aeriană. **6.** transmisiuni, telecomunicaţii; *рабóтник* ~*и* lucrător la telecomunicaţii; *Министéрство* ~*и* Ministerul Telecomunicaţiilor. **7.** *(tehn.)* legătură, cuplaj; comunicaţie; *в* ~*и с ...* în legătură cu ..., relativ la ...; referitor la ...; cu privire la ...; *в* ~*и с э́тим; в э́той* ~*и* în această ordine de idei, în legătură cu aceasta, în această privinţă.

свя́сло, *-a n.* legătoare *(pentru legat snopi).*

святéйший *adj. (bis.)* prea sfinţit.

святи́лище, *-a n.* **1.** *(înv.)* templu, lăcaş sfînt, biserică. **2.** *(fig.)* sanctuar; ~ *нáуки* sanctuarul ştiinţei.

святи́тель, *-я m. (bis.)* preasfinţit.

святи́ть, *-ячý, -ти́шь vb. ipf. (pf. освятúть) acuz. (bis.)* a sfinţi.

свя́тки, *-ток m. pl.* sărbătorile Crăciunului *(zilele dintre Crăciun şi Bobotează).*

свя́то *adv.* cu sfinţenie, cu evlavie, cu pioşenie; ~ *храни́ть* a păstra cu pioşenie/cu sfinţenie.

свят|óй *adj.* **1.** sfînt, sacru; ~ *долг* datorie sacră; ~*óе дéло* cauză sfîntă. **2.** *(bis.)* sfînt; canonizat; ~*áя водá* apă sfinţită. **3. -óй,** *-óго m. (bis.)* sfînt; ◇ ~*áя* ~*ы́х* tot ce e mai sfînt; ~*áя недéля* săptămîna Paştelui; *как бог свят!* pe dumnezeul meu!; *хоть* ~*ы́х (вон) выноси́!* să-ţi iei lumea în cap!; *моли́ть всех* ~*ы́х* a se ruga la toţi sfinţii; *кóрчить/строи́ть из себя́* ~*ýю/*~*óго* a face pe mironosiţa/pe proorocul; ~*óму* ~*óе и сни́тся* vrabia mălai viseză.

свя́тость, *-u f. sg.* sfinţenie.

святота́тец, *-тца m.* blasfemator, hulitor.

святота́тственный *adj.* blasfemator, hulitor; de sacrilegiu, de blestem.

святота́тство, *-a n. sg.* sacrilegiu, blasfem, hulă.

святота́тствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a săvîrşi un sacrilegiu, a blasfemia, a huli.

свя́точн|ый *adj.* de Crăciun, de sărbătorile Crăciunului.

святóша, *-u f. sg.* bigot (prefăcut), ipocrit, făţarnic.

свя́тцы, *-ев pl. (bis.)* calendar bisericesc.

святы́н|я, *-u f. sg.* **1.** *(poet.)* lucru sfînt, lucrul cel mai de preţ; *берéчь как* ~*ю* a păstra cu sfinţenie. **2.** *(bis.)* obicei sfînt; loc, lăcaş sfînt.

священи́к, *-a m.* preot, popă.

священи́ческий *adj.* preoţesc, de popă.

священничество, *-a n.* preoţie.

священнодéйствие, *-я n.* **1.** slujbă religioasă. **2.** *(iron.)* mare ceremonie.

священнодéйствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* **1.** a oficia o slujbă religioasă. **2.** *(iron.)* a oficia/ a face ceva cu un aer solemn/pontifical.

священнослужи́тель, *-я m.* preot, prelat, slujitor al altarului, faţă bisericească.

священн|ый *adj.* sfînt, sacru; ~*ая обя́занность* datorie sacră; *(bis.)* ~*ое писáние* sfînta scriptură; *(ist.)* ~ *сою́з* sfînta alianţă.

священство, *-a n. sg. (bis.)* preoţie, sacerdoţiu; preoţime, cler; *получи́ть* ~ a primi harul preoţesc, a fi făcut preot.

сгиб, *-a m.* **1.** îndoire, încovoiere. **2.** îndoitură, curbură, încovoitură.

сгиба́ние, *-я n.* îndoire, încovoiere; arcuire.

сгиба́тель, *-я m. (anat.)* mușchi care se îndoaie, flexor.

сгиба́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. согну́ть) acuz.* a îndoi, a încovoia, a curba.

сгиба́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf. (pf. согну́ться)* a se îndoi, a se încovoia, a se curba

сги́нуть, *-ну, -нешь vb. pf.* a dispărea, a pieri; *бесслéдно ~* a dispărea fără urmă; *сгинь с глаз мои́х!* piei din ochii mei!

сгла́дить, *-а́жу, -а́дишь vb. pf. (ipf. сгла́живать) acuz.* **1.** a netezi asperitățile. **2.** *(fig.)* a atenua, a îndulci; *~ неприя́тное впечатле́ние* a atenua o impresie proastă.

сгла́диться, *-ится vb. pf. (ipf. сгла́живаться)* **1.** a netezi, a dispărea prin călcat. **2.** *(fig.)* a se atenua; a se șterge.

сгла́живание, *-я n.* discuire; netezire; îndreptare.

сгла́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сгла́дить*

сгла́живаться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сгла́диться.* **2.** *pas.* de la *сгла́живать.*

сглаз, *-а m. sg.* deochi; *боя́ться ~у* a se teme de deochi.

сгла́з|ить, *-а́жу, -а́зишь vb. pf. acuz.* a deochia; *что́бы не ~!* să nu-i fie de deochi!

сглода́ть, *-ложу́, -ло́жешь vb. pf.* a ronțăi.

сглота́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (pop.)* a înfuleca, a înghiți repede.

сглупи́ть, *-плю́, -пи́шь vb. pf.* de la *глупи́ть*

сгнива́ние, *-я n.* putrezire, putrefacție.

сгнива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. сгнить)* a putrezi.

сгни́ть, *-ию́, -иёшь vb. pf.* de la *гнить* și de la *сгнива́ть*

сгнои́ть, *-ою́, -ои́шь vb. pf. (ipf. гнои́ть) acuz.* a lăsa să putrezească; a face să putrezească.

сгова́ривать(ся), *-аю(сь), -аешь(ся) vb. ipf.* de la *сговори́ть(ся).*

сго́вор, *-а m.* **1.** *(заговор)* cîrdășie, înțelegere; conciliabul; complot; *та́йный ~* complot. **2.** *(inv.) (помолвка)* logodnă.

сговори́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. сгова́ривать) acuz. (inv.)* a-și da consimțămîntul la căsătoria cuiva.

сговори́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. сгова́риваться) с+ instr.* a se înțelege, a cădea de acord, a conveni; *с ним мо́жно ~* cu el te poți înțelege, cu el te înțelegi ușor.

сгово́рчивость, *-и f. sg.* atitudine conciliatoare; spirit de înțelegere, de conciliere.

сгово́рчивый *adj.* conciliant.

сгоди́ться, *-гожу́сь, -годи́шься vb. pf. (fam.)* a fi de trebuință.

сгоня́ть [1], *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *согна́ть*

сгоня́ть [2], *-я́ю, -я́ешь vb. pf.* **1.** a mîna *(undeva și înapoi).* **2.** *(быстро съездить, сбегать куда-л.)* a trage o fugă. **3.** *(сыграть в какую-л. игру) (fam.)* a face o partidă de ...

сгора́емость, *-и f.* combustibilitate, inflamabilitate.

сгора́емый *adj.* combustibil.

сгора́ни|е, *-я n. sg.* ardere, combustie; *двигатель вну́треннего ~я* motor cu combustie internă.

сгора́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *сгоре́ть; ~ от нетерпе́ния* a arde de nerăbdare; *~ от любопы́тства* a nu mai putea/ a muri de curiozitate.

сго́рбить, *-блю, -бишь vb. pf.* de la *го́рбить*

сго́рбиться, *-блюсь, -горбишься vb. pf.* de la *го́рбиться.*

сго́рбленный 1. *p.t.p.* de la *сго́рбить.* **2.** *adj.* încovoiat, gîrbov; cocîrjat, adus de spate.

сгоре́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf.* **1.** *(ipf. сгора́ть și горе́ть)* a arde, a fi mistuit de foc; *~ дотла́* a arde pînă în temelii. **2.** *(ipf. сгора́ть și горе́ть) (сгнить)* a se înfierbînta; a putrezi *(despre cereale, făină etc.).* **3.** *(ipf. сгора́ть)* a arde, a se consuma. **4.** *(иссохнуть)* a se usca ◇ *~ со стыда́* a-i crăpa cuiva obrazul de rușine; *кому́ ~, тот не уто́нет* ce ți-e scris, în frunte ți-e pus.

сгоря́ча *adv.* la mînie; pe negîndite; *поссори́ться с кем-л. ~* a se certa cu cineva la mînie.

сгото́вить, *-влю, -вишь vb. pf.* **1.** *(обед)* a face mîncare. **2.** *(сделать)* a pregăti, a face.

сграба́стать, *-аю, -аешь vb. pf. (fam.)* a înșfăca.

сгреба́ние, *-я n.* greblare.

сгреба́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *сгрести́*

сгрести́, *сгребу́, сгребёшь vb. pf. (ipf. сгреба́ть) acuz.* a grebla, a strînge *(cu furca, cu lopata etc.); ~ се́но* a strînge fînul; *~ сор в ку́чу* a strînge gunoiul în grămadă.

сгру́диться, *-ится vb. pf.* a se îngrămădi; *~ у вхо́да* a se îngrămădi la intrare.

сгружа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *сгрузи́ть*

сгрузи́ть, *-ужу́, -у́зи́шь vb. pf. (ipf. сгружа́ть) acuz.* a descărca, a debarca.

сгрузи́ться, *-гружу́сь, -гру́зи́шься vb. pf.* a se descărca.

сгруппирова́ть, *-рую́, -ру́ешь vb. pf.* de la *группирова́ть*

сгруппирова́ться, *-руется vb. pf.* de la *группирова́ться*

сгрызть, *-зу́, -зёшь vb. pf. acuz.* a ronțăi, a roade; *~ сухарь* a ronțăi un pesmet *(în întregime).*

сгуби́ть, *сгублю́, сгу́бишь vb. pf. acuz.* a nenoroci, a ruina, a distruge; *~ свою́ мо́лодость* a-și irosi tinerețea; *~ себя́* a se nenoroci; *~ своё здоро́вье* a-și ruina/a-și zdruncina sănătatea.

сгусти́тель, *-я m. (tehn.)* coagulator, condensator.

сгусти́ть, *сгущу́, сгусти́шь vb. pf. (ipf. сгуща́ть) acuz.* a condensa, a învîrtoșa, a îngroșa; a îndesi; *~ кра́ски* a exagera *(povestind); ~ атмосфе́ру* a încorda atmosfera.

сгусти́|ться, *-тся vb. pf. (ipf. сгуща́ться)* **1.** a se condensa; a se îngroșa, a se învîrtoșa; a se îndesi; *тума́н ~лся* ceața s-a îndesit. **2.** *(fig.)* a se încorda; *атмосфе́ра ~лась* atmosfera a devenit mai încordată.

сгу́сток, *-тка m.* **1.** cheag; *~кро́ви* cheag de sînge. **2.** *(fig.)* aflux, nod; *~ противоре́чий* nod de contradicții.

сгуща́емость, *-и f. sg.* putere de condensare.

сгуща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *сгусти́ть*

сгуща́ться, *-а́ется vb. ipf.* de la *сгусти́ться*

сгуще́ние, *-я n. sg.* condensare, îngroșare, închegare; învîrtoșare.

сгущённ|ый 1. *p.t.p.* de la *сгусти́ть.* **2.** *adj.* condensat; îngroșat, învîrtoșat; îndesat; *~ое молоко́* lapte concentrat.

сда́бривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сдо́брить*

сдава́ть [1], *сдаю́, сдаёшь vb. ipf.* de la *сдать* [1]

сдава́ть [2], *сдаю́, сдаёшь vb. ipf.* de la *сдать* [2]

сдава́ться [1], *сдаю́сь, сдаёшься vb. ipf.* de la *сда́ться* [1]; *(fig.) не ~* a nu se lăsa, a nu se da bătut.

сдава́ться [2], *сдаётся vb. ipf. impers. dat. (pop.)* se crede că, pare-se; parcă; *мне сдаётся* mi se pare că.

сдави́ть, *-влю́, -а́вишь vb. pf. (ipf. сда́вливать) acuz.* a strînge, a apăsa, a strivi.

сда́вленн|ый 1. *p.t.p.* de la *сдави́ть.* **2.** *adj.* gîtuit, sugrumat *(despre voce); ~ым от волне́ния го́лосом* cu vocea sugrumată de emoție.

сда́вливание, *-я n. (tehn.)* strîngere, apăsare; îndesare, presare; turtire.

сда́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сдави́ть*

сда́точн|ый *adj. (adm.)* de predare; *~ пункт* centru de predare; *~ая ве́домость* lista/situația predărilor.

сда́тчик, *-а m.* cel care predă ceva.

сдать [1], *сдам, сдашь vb. pf. (ipf. сдава́ть) acuz.* **1.** *(передать)* a preda; a încredința; *~ ве́щи на хране́ние* a încredința lucrurile spre păstrare; *~ зерно́* a preda grîul; *~ в архи́в* a depune la arhivă. **2.** *(в наём)* a închiria, a da cu chirie; a arenda; *~ да́чу* a închiria o vilă; *~ в аре́нду* da în arendă, a da cu chirie. **3.** a ceda, a preda; *~ кре́пость* a preda cetatea. **4.** a micșora, a slăbi; *~ темп рабо́ты* a micșora ritmul lucrului. **5.** a da rest; *~ с рубля́ ме́лочью* a da rest mărunțiș la o rublă. **6.** a da/a împărți cărțile de joc; *~ ка́рты* a împărți cărțile. **7.** a reuși; a lua, a trece, a da *(un examen); ~ экза́мен* a trece examenul.

сда|ть [2], *сдам, сдашь vb. pf. (ipf. сдава́ть)* a slăbi, a ceda; a se înrăutăți; *се́рдце ~ло* inima a cedat.

сда́ться [1], *сда́мся, сда́шься vb. pf. (ipf. сдава́ться)* **1.** a se preda, a capi-

tula; ~ *в плен* a se preda, a se constitui prizonier; ~ *на ми́лость победи́теля* a capitula. **2.** *(уступить)* a ceda; ~ *на про́сьбы* a ceda stăruinţelor cuiva.

сда́|ться[2] *(viit. nefolosit) vb. pf. (pop.) (понадобиться)* a fi necesar, a trebui.

сда́ч|а, *-и f.* **1.** predare; *~-приёмка* predare-primire; ~ *багажа́* predarea bagajului; ~ *дел* predare a gestiunii; *досро́чная* ~ dare în exploatare înainte de termen. **2.** închiriere, arendare; ~ *в наём* închiriere. **3.** predare, cedare; ~ *кре́пости* predarea cetăţii. **4.** slăbire, încetinire; ~ *те́мпов* încetinirea ritmului **5.** împărţire, dare *(a cărţilor de joc).* **6.** trecere, luare *(a unui examen);* ~ *экза́мена* trecerea examenului. **7.** rest; *получи́ть ~y* a primi rest; ~ *с рубля́* rest la o rublă ◇ *дать ~и* a plăti cu aceeaşi monedă, a nu rămîne dator.

сдва́ивание, *-я n. sg.* dublare, îndoire.

сдва́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сдвои́ть*

сдвиг, *-а m.* **1.** deplasare; deviaţie; mişcare, urnire; ~ *земно́й коры́* deplasare a scoarţei terestre; *(geol.)* ~ *поро́д* deplasare a rocilor. **2.** *(улучшение)* progres; ~ *в рабо́те* progres în muncă; ~ *в нау́ке* progres în ştiinţă. **3.** mutaţie.

сдвига́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *сдви́нуть*

сдвига́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сдви́нуться.* **2.** *pas.* de la *сдвига́ть.*

сдвижн|о́й *adj.* mobil.

сдви́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. сдвига́ть) acuz.* **1.** a mişca; a urni din loc; a muta; ~ *с ме́ста* a mişca din loc; ~ *ща́нку набекре́нь* a da căciula pe o ureche. **2.** a apropia; ~ *столы́* a apropia mesele ◇ ~ *бро́ви* a încrunta sprîncenele.

сдви́нуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. сдвига́ться)* **1.** a se mişca din loc, a se urni din loc; a-şi schimba locul; ~ *с ме́ста* a se urni din loc. **2.** *(сблизиться)* a se apropia.

сдво́ен|ный 1. *p.t.p.* de la *сдво́ить.* **2.** *adj.* dublu, dublat; îndoit; *~ые ряды́* rînduri duble.

сдвои́ть, *-ою -ои́шь vb. pf. (ipf. сдва́ивать) acuz.* a dubla, a îndoi; ~ *ряды́* a dubla rîndurile.

сдвуру́шничать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *двуру́шничать*

сде́лать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *де́лать;* ~ *докла́д* a face un raport; ~ *оши́бку* a face o greşeală, a greşi; ~ *предупрежде́ние* a da un avertisment; ~ *всё возмо́жное* a face tot ce e cu putinţă, a face tot posibilul.

сде́латься, *-аюсь, -аешься vb. pf.* de la *де́латься;* ~ *писа́телем* a deveni scriitor; *с кем-л. сде́лался припа́док* a avut un acces/o criză.

сде́лк|а, *-и f.* afacere; tranzacţie, convenţie, contract; acord; *торго́вая* ~ tranzacţie comercială; *заключи́ть ~y* a încheia o tranzacţie; *вы́годная* ~ afacere avantajoasă ◇ *пойти́ на ~y с со́вестью* a face compromisuri cu propria conştiinţă, a-şi călca pe conştiinţă.

сде́льно *adj.* în acord, cu bucata, la bucată; *рабо́тать* ~ a lucra în acord.

сде́льн|ый *adj.* în acord; cu bucata; *~ая рабо́та* muncă în acord; *~ая опла́та труда́* plata muncii în acord; acord.

сде́льщик, *-а m.* muncitor în acord; salariat în acord.

сде́льщин|а, *-ы f. sg.* muncă în acord; sistem de salarizare/de retribuire în acord; *прогресси́вная* ~ acord progresiv.

сдёргивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сдёрнуть*

сде́ржанно *adv.* (în mod) reţinut, rezervat, cumpătat; cu stăpînire de sine.

сде́ржанность, *-и f. sg.* reţinere, rezervă, cumpătare; stăpînire de sine.

сде́ржанный 1. *p.t.p.* de la *сдержа́ть*[1 2]. **2.** *adj.* reţinut, rezervat, ponderat, cumpătat; cu stăpînire de sine.

сдержа́ть[1], *сдержу́, сде́ржишь vb. pf. (ipf. сде́рживать) acuz.* **1.** a opri, a stăvili. **2.** *(fig.)* a-şi reţine, a-şi stăpîni; ~ *слёзы* a-şi reţine lacrimile; ~ *смех* a-şi stăpîni rîsul.

сдержа́ть[2], *сдержу́, сде́ржишь vb. pf. (ipf. сде́рживать) acuz.* a îndeplini, a ţine; ~ *да́нное сло́во* a-şi ţine cuvîntul dat.

сдержа́|ться, *сдержу́сь, сде́ржишься vb. pf. (ipf. сде́рживаться)* a se reţine, a se stăpîni, a se abţine.

сде́рживание, *-я n.* întîrziere, reţinere; împiedicare, stăvilire.

сде́рживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сдержа́ть*[1]

сде́рживаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сдержа́ться.* **2.** *(pas.)* de la *сде́рживать.*

сдёрнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. сдёргивать) acuz.* a trage, a smuci, a smulge.

сдира́ние, *-я n.* decorticare; cojire, jupuire.

сдира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *содра́ть (1)*

сдира́ться *vb. ipf.* de la *содра́ться*

сдо́ба, *-ы f. sg.* cozonac, aluat de cozonac.

сдо́бн|ый *adj.* **1.** de cozonac; *~ая бу́лка* cozonac. **2.** *(fig.)* durduliu.

сдобри́ть, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. сда́бривать) acuz.* cu *instr.* a drege *(o mîncare);* ~ *щи смета́ной* a drege ciorba cu smîntînă.

сдоброва́ть *(în expr.)* *ему́ не ~!* o să-i vină de hac!, o s-o păţească!, va sfîrşi rău!

сдо́хнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. сдыха́ть) (pop.)* a crăpa, a pieri, a muri *(despre animale).*

сдружи́|ть, *-жу́, -жи́шь vb. pf. acuz.* a împrieteni, a apropia.

сдружи́ться, *-жу́сь, -жи́шься vb. pf.* a se împrieteni, a lega prietenie.

сдува́ние, *-я n.* îndepărtare *(prin suflare);* ~ *сне́га* spulberarea zăpezii.

сдува́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *сдуть*

сду́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *сдуть*

сдуре́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* a înnebuni, a se ţicni, a se sminti.

сдури́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf.* a face o prostie/o boacănă.

сду́ру *adv. (pop.)* din prostie.

сдуть, *сду́ю, сду́ешь vb. pf. (ipf. сдува́ть şi pf. mom. сду́нуть) acuz.* **1.** a sufla *(de pe ceva).* **2.** *(сочинение)* a copia.

сдыха́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *сдо́хнуть*

сё, *сего́ pron. dem. (în expr.)* *то да сё* ba una, ba ailaltă; şi una şi alta; *ни с того́, ни с сего́* pe neaşteptate, brusc, din senin; *о том, о сём* despre una, despre alta; *ни то, ни сё* nici albă, nici neagră.

сеа́нс, *-а m.* **1.** reprezentaţie; spectacol; *дневно́й* ~ matineu. **2.** şedinţă; *портре́т написа́н в пять ~ов* portretul a fost pictat în cinci şedinţe.

себе́ *partic. (alăturată unui verb sau pronume întăreşte înţelesul lor; se omite în traducerea românească)* *идёт ~, ничего́ не замеча́я* merge înainte şi nu observă nimic; *а он ~ мо́лчит* tace şi puţin îi pasă ◇ *так ~* aşa şi aşa, nici prea-prea, nici foarte-foarte; *ничего́ ~* binişor, destul de bine.

себесто́имост|ь, *-и f.* preţ de cost; *сниже́ние ~и* reducere a preţului de cost; *нормати́вная* ~ preţ de cost normat; *фактическая* ~ preţ de cost real.

себ|я́, *себе́, собо́ю* şi *собо́й, о себе́ pron. refl.* îşi, pe sine însuşi; pe ei înşişi *(cu subiectul la pers. a III-a);* îmi, pe mine însumi; pe noi înşine *(cu subiectul la pers. I);* îţi, pe tine însuţi, pe voi înşivă *(cu subiectul la pers. a II-a);* *знать самого́ ~* a se cunoaşte pe sine însuşi; *я сам ~ не узна́ю* nu mă recunosc pe mine; *он взял на ~ обяза́тельство* a luat asupră-şi/şi-a asumat o obligaţie; *поста́вить ~е́ цель* a-şi propune drept scop; *быть дово́льным собо́ю* a fi mulţumit de sine ◇ *она́ хороша́ собо́ю* e frumoasă; *вы́йти из ~я* a-şi ieşi din fire, a se înfuria; *прийти́ в ~я* a-şi veni în fire, a-şi reveni; *он не в ~е́* nu-i sînt boii acasă; *ему́ не по ~е́* nu-i în apele lui; nu se simte bine; *дверь открыва́ется от ~я* uşa se deschide înăuntru; *оста́вить по ~е́ до́брую па́мять* a lăsa o plăcută amintire în urma sa; *у ~я* la mine *(la el)* acasă; *чита́ть про ~я* a citi în gînd; *он ~е́ на уме́* e hîtru, ştie el ce ştie; *(cuv. modal) само́ собо́й разуме́ется* se înţelege de la sine.

себялю́бец, *-бца m. (înv.)* egoist.

себялюби́вый *adj.* egoist.

себялю́бие, *-я n. sg.* egoism, iubire de sine; egocentrism.

сев, *-а m. sg.* semănat; însămînţare, campanie de însămînţări; *осе́нний ~* însămînţările de toamnă; *рядово́й ~* semănat în rînduri.

се́вер, *-а m. sg.* nord, miazănoapte; *(fiz.) магни́тный ~* nordul magnetic; *географи́ческий ~* nordul geografic.

се́верн|ый *adj.* nordic, de nord, arctic, septentrional, boreal; *~ое полуша́рие* emisfera nordică; *~ое сия́ние* aurora boreală; *~ по́люс* polul nord; *Се́верный Ледови́тый океа́н* Oceanul Înghețat de Nord ◇ *~ олень* ren.

се́вероамерика́нский *adj.* nordamerican, al Americii de Nord.

се́вероатланти́ческий *adj.* nordatlantic, al Atlanticului de Nord.

се́веро-восто́к, *-а m. sg.* nord-est; *на ~е Евро́пы* în nord-estul Europei.

се́веро-восто́чный *adj.* de nord-est, nord-estic.

се́веро-за́пад, *-а m. sg.* nord-vest.

се́веро-за́падный *adj.* de nord-vest, nord-vestic.

северя́нин, *-а m.; pl. -я́не, -я́н* nordic, locutori din nord.

севе́ц, *-вца́ m.* semănător *(lucrător)*.

севообо́рот, *-а m. (agr.)* asolament; *травопо́льные ~ы* asolamente cu ierburi perene; *кормово́й ~* asolament furajer; *поля́ ~а* tarlalele asolamentelor.

се́врский *adj.* de Sevres; *~ фарфо́р* porțelan de Sevres.

севр|ю́га, *-и f. (iht.)* păstrugă.

севрю́жий *adj. (iht.)* de păstrugă.

севрю́жина, *-ы f. sg.* carne de păstrugă.

сегме́нт, *-а m. (mat. biol.)* segment; *~ кру́га* segment de cerc; *~ че́рва* segment de vierme, inel de vierme.

сегмента́ция, *-и f. sg. (biol.)* segmentare, segmentație.

сегме́нтный *adj. (mat. biol.)* de segment; din segmente.

сего́дня *adv.* **1.** astăzi, azi; *~ ве́чером* astă seară, diseară; *како́е ~ число́?* în cîte (ale lunii) e azi?, ce dată este astăzi? **2.** *(folosit ca s.n. indeclinabil)* azi, ziua de azi; *на ~ дово́льно* ajunge pentru astăzi ◇ *не сего́дня-за́втра* azi-mîine, foarte curînd, zilele acestea; *~ гу́сто, а за́втра пу́сто* azi plăcinte, mîine răbdări prăjite.

сего́дняшн|ий *adj.* de azi, de astăzi; *с ~его дня* de azi înainte, începînd cu ziua de azi; *на ~ день* pentru astăzi.

сегрега́тор, *-а m.* segregat; substanță separată.

сегрега́ция, *-и f.* segregație, segregare.

седа́лище, *-а n. (anat.)* șezut.

седа́лищн|ый *adj. (anat.)* sciatic; *~ая кость* ischion; *~ нерв* nerv sciatic; *(med.) воспале́ние ~ого не́рва* sciatică.

седа́н, *-а m. (auto)* sedan; cupeu.

седе́льник, *-а m.* șelar, curelar.

седе́льный *adj.* de șa.

седе́льчатый *adj.* asemănător cu o șa, în formă de șa.

седе́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. поседе́ть)* a încărunți, a cărunți, a albi, a deveni cărunt.

седимента́ция, *-и f. (fiz. geol.)* sedimentare.

седин|а́, *-ы́; pl. -и́ны, -ин, -и́нам f.* **1.** păr cărunt; cărunțete, cărunțeală. **2.** spic alb *(la o blană)* ◇ *(prov.) ~ в бо́роду, а бес в ребро́* cît îi moșul de alb la plete, tot îi stă mintea la fete.

седи́нк|а, *-и f. dim.* fir de păr cărunt.

седла́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. оседла́ть) acuz.* a înșeua, a pune șaua pe ...

седл|о́, *-а́ n.* șa; *вы́ючное ~* samar; *сесть в ~* a se urca în șa; *снима́ть ~* a lua/ a scoate șaua, a deșeua; *велосипе́дное ~* șa de bicicletă.

седлови́на, *-ы f.* **1.** *șale (la animale)*. **2.** *(geogr.)* curmătură, șa de munte.

седло́вка, *-и f. sg.* înșeuatul, punerea șeii.

седоборо́дый *adj.* cu barbă sură, cu barbă cărunță; *~ стари́к* bătrîn cu barbă sură.

седова́тый *adj.* puțin încărunțit.

седовла́сый *adj. v. седоволо́сый*

седоволо́сый *adj.* cu păr cărunt, alb, nins.

сед|о́й *adj.* **1.** cărunt, albit; *~а́я борода́* barbă albă; *~ во́лос* păr cărunt. **2.** *(fig.)* albicios ◇ *дожи́ть до ~ы́х воло́с* a trăi pînă la adînci bătrînețe ◇ *(zool.) ~ бобёр* castor argintiu; *~а́я старина́* negura veacurilor.

седо́к, *-а́ m.* **1.** pasager, călător *(dintr-un vehicul închiriat)*. **2.** *(всадник)* călăreț.

седоу́сый *adj.* cu mustăți albe/cărunte.

седьм|о́й *num. ord.* al șaptelea, a șaptea; șapte; *~ час* ora șase și ceva; între ora șase și șapte; *два́дцать мину́т ~ого* șase și douăzeci de minute;

полови́на ~ого șase și jumătate; *~ но́мер* numărul șapte ◇ *быть на ~о́м не́бе* a fi în al nouălea cer; *~ая вода́ на киселе́* neam după Adam.

сеза́м, *-а m. (bot.)* susan, neghiniță.

сезо́н, *-а m.* **1.** sezon; anotimp; *ле́тний ~* sezonul de vară; *зи́мний ~* sezonul de iarnă; *засу́шливый ~* anotimp secetos; *одева́ться по ~у* a se îmbrăca după anotimp. **2.** sezon; stagiune; *стро́ительный ~* sezon de construcții; *лечёбный ~* sezon de cură; *театра́льный ~* stagiune teatrală; *купа́льный ~* sezon balnear; *мёртвый ~* sezon mort; *ба́рхатный ~* sezon de vîrf.

сезо́нник, *-а m.* muncitor/lucrător sezonier.

сезо́нность, *-и f.* caracter sezonier.

сезо́нн|ый *adj.* sezonier, de sezon; *~ рабо́чий* lucrător sezonier; *~ая оде́жда* haine de sezon.

сей, *сия́, сиё pron. dem.* acesta; *на ~ раз* de data aceasta; *до сих пор* a) pînă în prezent; b) pînă aici; *по ~ день* pînă în ziua de azi; *сию́ мину́ту* sau *сию́ секу́нду* numaidecît, imediat, îndată; *пе́рвого ию́ля сего́ го́да* la 1 iulie anul curent; *за сим сле́дует* după asta urmează; *(adm.) с получе́нием сего́* odată cu primirea prezentei; *(adm.) при сём препровожда́ется* alăturat vă înaintăm... ◇ *(glumeț) от сих до сих* de aici pînă aici.

сейм, *-а m. (pol.)* dietă, seim.

се́йнер, *-а m.* seiner.

сейсми́чность, *-и f.* seismicitate.

сейсми́ческий *adj. (geol.)* seismic.

сейсмогра́мма, *-ы f. (geol.)* seismogramă.

сейсмо́граф, *-а m. (geol.)* seismograf.

сейсмографи́ческ|ий *adj. (geol.)* seismografic.

сейсмогра́фия, *-и f. sg. (geol.)* **1.** seismografie. **2.** seismologie.

сэйсмологи́ческ|ий *adj. (geol.)* seismologic; *~ая ста́нция* stațiune seismologică.

сейсмоло́гия, *-и f. sg. (geol.)* seismologie.

сейсмо́метр, *-а m. (geol.)* seismometru.

сейсмоме́трия, *-и f.* seismometrie.

сейсмосто́йкий *adj. (constr.)* rezistent la cutremure.

сейф, *-а m.* casă de bani, safeu, fișet.

сейча́с *adv.* **1.** *(теперь)* acum, în acest moment, în clipa de față; *~ я за́нят* acum sînt ocupat. **2.** *(очень скоро)* îndată, numaidecît, imediat; *я ~ верну́сь* mă întorc îndată. **3.** *(только что)* chiar acum, abia, numai ce, de-abia; *он то́лько ~ ушёл* a plecat chiar acum. **4.** din prima clipă; *~ ви́дно в чём де́ло* se vede din primul moment despre ce este vorba.

се́канс, *-а m. (mat.)* secantă.

сека́тор, *-а m. (agr.)* foarfece de grădină/de pomi.

сека́ч, *-а́ m. (tehn.)* satîr.

секве́стр, *-а m.* sechestru; *наложи́ть ~* a pune sub sechestru.

секвестрова́ть, *-рую, -ру́ешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a sechestra, a pune sub sechestru.

секи́ра, *-ы f.* secure; baltag, topor.

секре́т[1], *-а m.* **1.** secret; taină; *по ~у* în secret; *под большим ~ом* în mare taină; *держа́ть в ~е* a păstra secretul; *вы́дать ~* a divulga un secret; *~ приготовле́ния* secretul fabricației; *~ успе́ха* cheia succesului; *замо́к с ~ом* lacăt cu mecanism secret; *не ~, что ...* se știe că. **2.** *(mil.)* post de ascultare; post de observație.

секре́т[2], *-а m. (fiziol.)* secreție; *~ щитови́дной железы́* secreția glandei tiroide.

секретариа́т, *-а m.* secretariat.

секрета́рский *adj.* de secretar.

секрета́рство, *-а n. sg.* secretariat.

секрета́рствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a îndeplini funcția de secretar, a fi secretar.

секрета́рша, *-и f.* secretară.

секрета́рь, *-я́ m.* secretar; *ли́чный ~* secretar personal, secretar particular; *учёный ~* secretar științific; *генера́льный ~* secretar general; *~ суда́* secretarul instanței, grefier; *~ райко́ма* secretar de comitet raional ◇ *государ́ственный ~* ministru, secretar de stat.

секрете́р, *-а m.* secreter *(birou de scris)*.

секре́тничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** a ține în secret; a face pe misteriosul. **2.** a șușoti, a vorbi în secret, a spune secrete la ureche *(în prezența altora)*.

секре́тно *adv.* (în mod) secret, confidenţial; *сообщи́ть* ~ a anunţa /a comunica confidenţial; *ecли́* ~ strict confidenţial.

секре́тность, *-и f. sg.* caracter confidenţial/secret.

секре́тн|ый *adj.* secret; confidenţial, tainic; ~ *докуме́нт* act secret; ~ *ое сообще́ние* comunicare confidenţială; ~ *замо́к* lacăt cu mecanism secret.

секрето́рный *adj. (fiziol.)* secretor.

секре́ци|я, *-и f. (fiziol.)* secreţie; *же́лезы вну́тренней* ~*и* glande cu secreţie internă.

се́кста, *-ы f. (muz.)* sextă.

секста́нт, *-а m. (astr. tehn.)* sextant; *(nav.) навига́ционный* ~ sextant de navigaţie; *перископи́ческий* ~ sextant cu periscop.

сексте́т, *-а m. (muz.)* sextet.

сексти́на, *-ы f. (lit.)* sextină.

сексуа́льность, *-и f. sg.* sexualitate.

сексуа́льный *adj.* sexual.

се́кта, *-ы f.* **1** *(muz.)* sectă. **2.** *(fig.)* grupare secretă; bisericuţă, gaşcă.

секта́нт, *-а m.* sectant, sectar.

секта́нтск|ий *adj.* sectar; ~*ая общи́на* sectă; ~ *фанати́зм* faratism sectar.

секта́нство, *-а n. sg.* **1.** apartenenţă la o sectă religioasă. **2.** *(fig.)* sectarism, spirit sectar.

се́ктор, *-а m.* sector; *(mat.)* ~ *кру́га* sector de cerc; ~ *ка́дров* sectorul cadre; serviciul de cadre; *промы́шленный* ~ sector industrial; *социалисти́ческий* ~ sector socialist; *ча́стный* ~ sector particular.

се́кторный *adj.* de sector.

секуляриза́ция, *-и f. sg.* secularizare.

секуляризи́ровать, *-рую, -ру́ешь vb. tf.* şi *ipf. v. секуляризова́ть*

секуляризова́ть, *-зу́ю, -зу́ешь vb. tf.* şi *ipf. acuz.* a seculariza.

секу́нда, *-ы f.* secundă; *сию* ~*у!* îndată!, într-o clipă!

секунда́нт, *-а m.* secundant.

секу́нд|ный *adj.* de secundă; ~*ая стре́лка* secundar.

секундоме́р, *-а m.* cronometru.

секундометри́ст, *-а m. (tehn.)* cronometrar.

секу́щая, *-ей f. (mat.)* secantă.

секциона́льный *adj.* secţionat, divizat.

секциони́рование, *-я n. (tehn.)* secţionare.

секцио́нн|ый *adj.* **1.** de secţie; pe secţii; ~*ые заседа́ния* şedinţe pe secţii. **2.** *(tehn.)* secţionat; ~*котёл* cazan secţionat ◇ *(med.)* ~ *зал* sală de disecţie.

се́кция, *-и v.* **1.** secţie. **2.** *(tehn.)* secţiune, secţie.

селада́н, *-а m. (înv.)* crai, curtezan, muieratic, fustangiu.

селёдка, *-и f.* scrumbie, hering.

селёдочница, *-ы f.* farfurie pentru scrumbii.

селёдочный *adj.* de scrumbie.

селезёнк|а, *-и f. (anat.)* splină; *(med.) воспале́ние* ~*и* inflamaţie a splinei.

селезёночный *adj.* de splină.

се́лезень, *-зня m.* răţoi.

селекти́вность, *-и f. (rad.)* selectivitate.

селекти́вный *adj.* selectiv.

селе́ктор, *-а m.* selector.

селекционе́р, *-а m.* selecţionar, ameliorator.

селекциони́ровать, *-рую, -ру́ешь vb. ipf.* a selecţiona.

селекцио́нн|ый *adj. (agr.)* de selecţionare, de selecţie; selecţionat; ~*ая ста́нция* staţiune de selecţionare; ~*ые семена́* seminţe selecţionate.

селе́кция, *-и f. sg. (agr.)* selecţie.

селе́н, *-а m. sg. (chim).* seleniu.

селе́ние, *-я n.* sat, localitate, aşezare.

селени́т, *-а m. (mineral.)* selenit.

селе́новый *adj. (chim.)* selenic; ~*ая кислота́* acid selenic.

селеногра́фия, *-и f. sg. (astr.)* selenografie.

сели́тра, *-ы f. sg. (chim.)* salpetru, silitră.

сели́тренный *adj. (chim.)* de salpetru, de silitră; ~*заво́д* fabrică de salpetru.

сели́ть, *-лю́, -ли́шь vb. ipf. (tf. засели́ть) acuz.* a popula, a coloniza.

сели́тьба, *-ы f.* suprafaţă de teren a unui centru populat ocupată cu clădiri, grădini, drumuri.

селя́тся, *-ля́сь, -ля́шься vb. ipf. (tf. поселя́тся)* a se aşeza, a se stabili, a se fixa.

селя́ще, *-а n. (arheol. înv.)* locul pe care a fost cîndva o aşezare omenească, silişte.

сел|о́, *-á n.* sat, comună ◇ *ни к* ~*у́, ни к го́роду* se potriveşte ca nuca în perete.

сельдере́й, *-я n. sg. (bot.)* ţelină.

сельд|ь, *-и f.* scrumbie, hering ◇ *(glumeţ) как* ~*и в бо́чке* înghesuiţi ca sardelele.

сельдяно́й *adj.* de scrumbie, de hering; ~ *про́мысел* pescuitul scrumbiilor.

селько́р, *-а m.* = *се́льский корреспонде́нт* corespondent sătesc.

сельма́г, *-а m.* = *се́льский магази́н* magazin/centru de desfacere *(la ţară).*

сельпо́ *n. indecl.* = *се́льское потреби́тельское о́бщество* cooperativă sătească de consum.

се́льск|ий *adj.* de sat, sătesc, de ţară, rural; ~*у́читель* învăţător de ţară; ~*ая интеллиге́нция* intelectualitate sătească; ~*ая ме́стность* localitate rurală; ~*ая жи́знь* viaţă de ţară, viaţă la ţară; ~ *сове́т* soviet sătesc ◇ ~*ое хозя́йство* agricultură.

сельскохозя́йственн|ый *adj.* agricol; ~*ая арте́ль* artel agricol; ~ *рабо́чий* muncitor agricol; ~ *нало́г* impozit agricol; ~*ые ору́дия* unelte agricole; ~ *год* an agricol; ~*ая вы́ставка* expoziţie agricolă.

сельсове́т, *-а m.* = *се́льский сове́т* soviet sătesc.

се́льтерский *adj. (în expr.)* ~*ая вода́* sifon, apă gazoasă.

сельхозба́нк, *-а m. (ec.)* bancă agricolă/de investiţii agricole.

сельхозте́хника, *-и f.* tehnică agricolă.

селяни́н, *-а m. (înv.)* sătean, ţăran.

селя́нка, *-и f.* **1.** ciorbă de peşte sau carne *(cu diferite condimente picante).* **2.** varză călită cu carne *sau* peşte; *(fig.) сбо́рная* ~ ghiveci.

сема́нтика, *-и f. sg. (lingv.)* semantică.

семанти́ческий *adj. (lingv.)* semantic.

семасиологи́ческий *adj. (lingv.)* semasiologic.

семасиоло́гия, *-и f. sg. (lingv.)* semasiologie.

семафо́р, *-а m.* semafor; ~ *откры́т* semaforul este deschis.

сёмга, *-и f. (iht.)* somon.

семе́йн|ый *adj.* **1.** de familie, familial, familiar; ~*ая жизнь* viaţă de familie; *в* ~*ом кругу́* în sînul familiei; *по* ~*ым обстоя́тельствам* din motive familiale; ~*ое положе́ние* situaţie familială; ~ *сове́т* consiliu de familie. **2.** care are familie, familist; ~ *челове́к* familist.

семе́йственность, *-и f. sg.* **1.** dragoste de familie, ataşament pentru viaţă de familie. **2.** *(fig.)* familiarism, nepotism, favoritism; *борьба́ с* ~*ью* lupta împotriva nepotismului.

семе́йственн|ый *adj.* **1.** devotat familiei sale, vieţii de familie; de familist; ~ *челове́к* bun familist. **2.** *(fig.)* de familiarism, de nepotism, de favoritism; ~*ые отноше́ния* familiarism.

семе́йств|о, *-а m.* familie; *оте́ц* ~*а* părinte, tată de familie; *глава́* ~*а* capul familiei; *прибавле́ние* ~*а* mărirea familiei, naşterea unui copil; *(fiz.) радиоакти́вное* ~ familie/serie radioactivă; *(fiz.)* ~ *части́ц* familie/grupă de particule; *(mat.)* ~ *реше́ний* familie de soluţii; *(zool.)* ~ *кошачьих* familia felinelor; *(bot.)* ~ *лиле́йных* familia liliaceelor; *(bot.)* ~ *бобо́вых* familia leguminoaselor.

семеня́ть, *-ню́, -ня́шь vb. ipf.* a umbla repede cu paşi mărunţi.

семени́т|ься, *-и́тся vb. ipf.* (a începe) a se coace, a da în spic.

семенни́к, *-á m.* **1.** *(bot.)* pericarp. **2.** *(biol.)* testicul.

семенн|о́й *adj.* **1.** *(agr.)* de seminţe, pentru însămînţat; ~ *фонд* fondul de seminţe; ~ *карто́фель* cartofi pentru însămînţat. **2.** *(biol.)* seminal; ~*ы́е же́лезы* glandele seminale, testicule; ~*а́я нить* spermatozoid.

семеново́дение, *-я n. (agr.)* studiul seminţelor, semenologie.

семеново́д, *-а m.* specialist în culturi de seminţe selecţionate.

семеново́дство, *-а n. sg.* cultură de seminţe selecţionate.

семеново́дческий *adj.* pentru cultura seminţelor selecţionate.

семеново́дчество, *-а n. (agr.)* producerea seminţelor.

семенозагото́вка, *-и f. (agr. silv.)* colectare de seminţe.

семеноно́сный *adj. (bot.)* seminifer; purtător de seminţe.

семенопо́чка, *-и f. (biol. bot.)* ovul.
семеносуши́лка, *-и f. (agr.)* uscător de semințe.
семенохрани́лище, *-я n. (agr.)* magazie de semințe.
семери́к, *-á m.* **1.** măsură sau obiect conținînd șapte unități oarecare; *~-кулъ* sac de șapte puduri greutate; *~-верёвка* funie împletită în șapte șuvițe. **2.** șapte cai înhămați la trăsură.
семёрка, *-и f.* **1.** șapte *(cifră)*. **2.** șapte, șeptar; *~ трефъ* șapte de treflă. **3.** grup de șapte *(ființe, obiecte)*.
се́меро, *-ы́х num. col.* șapte; *нас бы́ло ~* am fost șapte persoane ◇ *(prov.) ~ одного́ не ждут* șapte n-o să-l aștepte pe unul.
семе́стр, *-а. m.* semestru.
семестро́вый *adj.* semestrial.
се́мечк|о, *-а n.* **1.** *dim.* semincioară. **2.** sămînță; *~и подсо́лнуха* semințe de floarea-soarelui.
емибо́рье, *-я n. sg. (sport)* heptatlon.
семивале́нтный *adj. (chim.)* heptavalent.
семигра́нник, *-а m. (mat.)* heptaedru.
семигра́нный *adj. (mat.)* heptaedric.
семидесятиле́тие, *-я n.* **1.** șaptezeci de ani, perioadă de șaptezeci de ani. **2.** *(годовщина)* a șaptezecea aniversare.
семидесятиле́тний *adj.* de șaptezeci de ani; septuagenar; *~ юбиле́й* jubileu de șaptezeci de ani; *~ стари́к* bătrîn septuagenar.
семидеся́т|ый *num. ord.* al șaptezecilea.
семидне́вка, *-и f.* perioadă de șapte zile.
семидне́вный *adj.* de șapte zile.
семикла́ссник, *-а m.* elev din clasa a șaptea.
семикла́сс|ный *adj.* de/ cu șapte clase; *~ая шко́ла* școală elementară de șapte ani; *~ое образова́ние* învățămînt de șapte ani.
семикопе́ечный *adj.* de șapte copeici.
семикра́тный *adj.* de șapte ori mai mare; înșeptit, înmulțit cu șapte.
семиле́тк|а, *-и f.* **1.** școală elementară de șapte ani. **2.** copil de șapte ani. **3.** plan de șapte ani, plan șeptenal.
семиле́тн|ий *adj.* **1.** de șapte ani; *всеобщее обяза́тельное ~ее обуче́ние* învățămînt (elementar) obligatoriu de șapte ani; *~ая война́* războiul de șapte ani. **2.** în vîrstă de șapte ani.
семимёсячн|ый *adj.* de șapte luni.
семимиль|ный *adj.* de șapte mile; *~ое расстоя́ние* distanță de șapte mile ◇ *(fig.) ~ыми шага́ми* cu pași de uriaș.
семина́р, *-а m.* seminar.
семина́рий, *-я m. v. семина́р.*
семинари́ст, *-а m.* seminarist.
семина́рия, *-и f.* seminar; *духо́вная ~* seminar teologic; *учи́тельская ~* școală normală.
семина́рский *adj.* **1.** de seminar. **2.** *(în.)* de seminarist.
семиполя́рный *adj. (chim.)* semipolar.
семирублёвый *adj.* de șapte ruble.
семисо́т|ый *num. ord.* al șapte sutelea; (de) șapte sute.
семистру́н|ный *adj.* cu șapte coarde; *~ая гита́ра* chitară cu șapte coarde; *~ая ли́ра* heptacord, liră cu șapte coarde.
семи́т, *-а m.* semit.
семити́ческ|ий *adj.* semitic; *~ие языки́* limbi semitice.
семито́лог, *-а m. (lingv.)* semitolog.
семитологи́ческий *adj. (lingv.)* semitologic.
семиуго́льник, *-а m. (mat.)* heptagon.
семиуго́льный *adj. (mat.)* heptagonal.
семичасово́й *adj.* **1.** de șapte ore; *~ рабо́чий день* zi de muncă de șapte ore. **2.** de la *(ora)* șapte; *~ по́езд* trenul de șapte.
семиэта́жный *adj.* cu (parter și) șase etaje; *~ дом* casă cu (parter și) șase etaje.
семна́дцатый *num. ord.* al șaptesprezecelea; șaptesprezece.
сем|ь, *семи́, семью́ num. card.* șapte; *умно́жить на ~* a înmulți cu șapte ◇ *(prov.) ~ раз приме́рь, оди́н раз отре́жь* măsoară de șapte ori și taie o singură dată; *(prov.) у ~и ня́нек дитя́ без гла́зу* copilul cu mai multe moașe rămîne cu buricul netăiat; *семь бед — оди́н отве́т* e tot un drac; *за ~ью замка́ми* sau *за ~ью печа́тями* încuiat cu șapte lacăte; după șapte uși ferecate; *(у кого́-л.) ~ пя́тниц на неде́ле* își schimbă părerile cum își schimbă cămășile; *~и ня́дей во лбу* cu stea în frunte.

се́мьдесят, *семи́десяти, семьюдесятью num. card.* șaptezeci.
се́мьсо́т, *семисо́т, семистам́, семьюста́ми, о семиста́х num. card.* șapte sute.
се́мью *adv.* de șapte ori; *~ семь = со́рок де́вять* șapte ori șapte = patruzeci și nouă.
семь|я́, *-и́ f.* **1.** familie; *глава́ ~и́* capul familiei; *член ~и́* membru al familiei; *без ~и́* fără familie; *всей ~ёй* cu toată familia; cu cățel, cu purcel; *(ist.) па́рная ~* familia-pereche; *(prov.) в ~е́ не без уро́да* pădure fără uscături nu există; nu e grîu fără neghină. **2.** *(zool.)* familie.
семьяни́н, *-а m.* familist.
се́мя, *-мени n.* **1.** sămînță; *отбо́рные/ селекцио́нные семена́* semințe selecționate. **2.** *sg. (biol.)* spermă. **3.** *(relig.)* semințe. ◇ *(fig.) се́ять семена́ разло́ра* a semăna discordie; *(prov.) каково́ ~, таково́ и пле́мя* cum e fusul și mosorul; cum e turcul și pistolul.
семидо́льный *adj. (bot.)* cotiledonat.
семядо́ля, *-и f. (bot.)* cotiledon.
семяизлия́ние, *-я n. (fiziol.)* ejaculare.
семя́нка, *-и f. (bot.)* achenă, samară.
семяно́жка, *-и f. (bot.)* funiculul ovulului.
семяотдели́тель, *-я m. (agr.)* selector, trior.
семяпо́чка, *-и f. (bot.)* ovul.
семяпрово́д, *-а m. (anat.)* canal seminal.
сена́т, *-а m.* senat.
сена́тор, *-а m.* senator.
сена́торский *adj.* de senator, al senatorului; senatorial.
сена́тск|ий *adj.* de senat, al senatului; senatorial; *~ая коми́ссия* comisie senatorială.
сенберна́р, *-а m. (cîine)* bernardin.
се́ни, *сене́й pl.* tindă.
се́нник, *-а m.* **1.** saltea umplută cu fîn *sau* paie. **2.** *(reg.)* șură pentru fîn.
сенно́й *adj.* de fîn; *~ пресс* presă de fîn.
се́н|о, *-а n. sg.* fîn; *стог ~а* stog de fîn; *болотное ~* fîn de baltă; *кле́верное ~* fîn de trifoi; *перело́жное ~* fîn de pîrloagă ◇ *соба́ка на ~е* nici mie, nici ție; cîinele grădinarului.
сенова́л, *-а m.* fînărie, magazie pentru fîn.
сеноворошилка, *-и f. (agr.)* mașină de întors fînul.
сенокоси́тель, *-я m.* dispozitiv de adunat fînul în căpițe.
сенокос, *-а m.* **1.** *sg.* cositul fînului; *нача́лся ~* a început cositul fînului. **2.** *sg. (время косьбы)* vremea cositului de fîn. **3.** *(место покоса)* fînaț, fîneață.
сенокоси́лка, *-и f. (agr.)* cositoare *(de fîn.)*; *ко́нная ~* cositoare hipomobilă.
сенокосный *adj.* de cosit fînul.
сенокоше́ние, *-я n. sg. (agr.)* cositul/ strînsul fînului.
сеноубо́рка, *-и f. sg. (agr.)* strînsul fînului.
сенсацио́нность, *-и f. sg.* caracter senzațional.
сенсацио́нный *adj.* senzațional.
сенса́ци|я, *-и f.* **1.** *sg.* senzație, vîlvă; *вы́звать/произвести́ ~ю* a provoca senzație. **2.** veste senzațională, eveniment senzațional, senzație; *в пого́не за ~ями* în goană după senzații.
сенсибилиза́тор, *-а m.* sensibilizator; *хими́ческий ~* senzibilizator chimic; *(foto) опти́ческий ~* sensibilizator optic.
сенсибилиза́ция, *-и f.* sensibilizare.
ситоме́тр, *-а m. (foto)* exponometru.
сенсо́рный *adj. (psih. fiziol.)* senzorial.
сенсуали́зм, *-а m. sg. (fil.)* senzualism.
сенсуали́ст, *-а m. (fil.)* senzualist.
сенсуа́льный *adj.* senzual.
сентенцио́зный *adj.* sentențios.
сенте́нция, *-и f.* sentință, maximă, aforism.
сентимента́лизм, *-а m. (lit.)* sentimentalism.
сентименталь|ничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (peior.)* **1.** a fi prea sentimental. **2.** *(fig.)* c + *instr.* a fi exagerat de indulgent.
сентимента́льност|ь, *-и f.* **1.** *sg.* sentimentalism, caracter sentimental. **2.** atitudine sentimentală.
сентимента́льн|ый *adj.* sentimental.
сентименты, *-ов pl. (fam.)* sentimentalism.

сентя́бр|ь, *-я m.* septembrie ◇ *(înv.)* *смотре́ть ~ём* a fi posomorît, a fi mohorît/nemulţumit.

сентя́брьский *adj.* de/din septembrie.

сен|ь, *-и f. (înv.)* umbră; adăpost *под ~ью* la umbră; *(fig.)* *под ~ью; зако́на* la adăpostul legii.

сеньо́р, *-а m.* senior.

сепарати́вность, *-и f. sg.* separatism.

сепарати́вный *adj. (pol.)* separatist; de separatism.

сепарати́зм, *-а m. sg. (pol.)* separatism.

сепарати́ст, *-а m. sg. (pol.)* separatist.

сепарати́стский *adj. (pol.)* de separatism, separatist; de separatist.

сепара́тность, *-и f. sg.* caracter separat.

сепара́тный *adj.* separat; *~ мир* pace separată.

сепара́тор, *-а m. (tehn. agr.)* separator.

сепара́торный *adj. (tehn. agr.)* de separator.

сепара́торщик, *-а m. (tehn.)* smîntînitor.

сепара́ция, *-и f.* separare, separaţie.

сепари́рование, *-я n.* separare; *~ молока́* smîntînirea laptelui.

сепари́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (tehn. agr.)* a separa, a despărţi.

се́пия, *-и f.* **1.** *(zool.)* sepie. **2.** *sg. (tehn. arte)* sepia *(vopsea, culcare).*

се́псис, *-а m. sg. (med.)* septicemie.

септе́т, *-а m. (muz.)* septet.

септи́ма, *-ы f. (muz.)* septimă.

септицеми́я, *-и f. (med.)* septicemie.

септи́ческ|ий *adj. (med.)* septic; *~ое зараже́ние* infecţie septică.

се́ра, *-ы f. sg.* **1.** sulf, pucioasă. **2.** *med.)* cerumen, ceară *(în urechi).*

сера́ль, *-я m.* **1.** serai. **2.** harem.

серафи́м, *-а m. (bis.)* serafim.

се́рбка, *-и f.* sîrboaică.

се́рбский *adj.* sîrbesc, sîrb; *~язы́к* limba sîrbă.

се́рбы, *-ов pl.; sg. серб, -а m.* sîrbi, poporul sîrb.

серви́з, *-а m.* serviciu de masă *sau* de ceai; *столо́вый ~* serviciu de masă; *ча́йный ~* serviciu de ceai.

сервили́зм, *-а m. sg.* servilism, slugărnicie.

сервирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a pune masa, a servi; *~ обе́д* a servi prînzul/masa.

сервиро́вка[1], *-и f. sg.* **1.** aranjarea mesei; servirea mesei. **2.** tacîmurile şi accesoriile cu care se serveşte masa.

сервиро́вка[2], *-и f. sg. (sport)* servire.

се́рвис, *-а m.* deservire.

сервиту́т, *-а m. sg. (jur. pol.)* servitute; *междунаро́дный ~* servitute internaţională.

сервоагрега́т, *-а m. (tehn.)* servoagregat.

серводви́гатель, *-я m. (tehn.)* servomotor.

серде́чк|о, *-а n. dim.* inimioară ◇ *гу́бы ~ом* cu buzele ţuguiate.

серде́чник[1], *-а m.* **1.** *(tehn.)* sîmbure, miez, inimă. **2.** *(bot.)* stupitul-cucului; rîjnică.

серде́чник[2], *-а m.* 1. bolnav de inimă, cardiac. **2.** cardiolog, specialist în boli de inimă.

серде́чно *adv.* cordial, sincer, cu dragă inimă; *~ рад* mă bucur din toată inima.

серде́чно-сосу́дист|ый *adj. (med.)* cardio-vascular; *~ые боле́зни* boli cardio-vasculare.

серде́чность, *-и f. sg.* cordialitate, sinceritate.

серде́чн|ый *adj.* **1.** cardiac; de inimă; *~ая боле́знь* boală de inimă; *~ припа́док* atac de cord; *~ая мы́шца* miocard, muşchiul inimii. **2.** cordial, sincer, afectuos; intim; *~ая дру́жба* prietenie sinceră; *~ая благода́рность* adîncă recunoştinţă, mulţumire călduroasă; *~ приве́т* salutări cordiale. **3.** de dragoste; intim; *~ые та́йны* taine ale inimii; secrete de dragoste; *~ челове́к* inimă de aur, om de inimă.

серди́то *adv.* cu supărare, supărat; mofluz; posomorît; cu mînie, mînios ◇ *де́шево и ~* ieftin şi bun.

серди́т|ый *adj.* **1.** supărăcios, irascibil, mînios. **2.** supărat, aspru, sever; *~ взгляд* privire supărată. **3.** *(glumeţ)* iute, prea tare; *~ таба́к* tutun tare; *~ моро́з* ger aspru; *~ая горчи́ца* muştar iute; *~ конья́к* coniac foarte tare; *~ая цена́* preţ exagerat, preţ piperat.

серди́ть, *сержу́, се́рдишь vb. ipf. (pf. рассерди́ть) acuz.* a supăra, a irita, a scoate din sărite.

серди́ться, *сержу́сь, се́рдишься vb. ipf. (pf. рассерди́ться)* a fi supărat, a se supăra, a se mînia, a lua în nume de rău; *~ на кого́-л.* a se supăra pe cineva.

сердобо́лие, *-я n. sg. (înv.)* compătimire, milă; bunătate.

сердобо́льничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (peior.)* a fi prea milos, a arăta prea multă compătimire.

сердобо́льный *adj.* inimos, milos, compătimitor.

сердоли́к, *-а m. (mineral.)* carneol.

се́рдц|е, *-а n.* inimă, cord; *~ бьётся* inima bate, inima pulsează; *поро́к ~а* insuficienţă cardiacă; *боле́зни ~а* boli de inimă; *до́брое ~* inimă bună; *ка́менное ~* inimă de piatră, inimă împietrită; *золото́е ~* inimă de aur; *~ разрыва́ется* mi se rupe inima; *у него́ нет ~а* e un om fără inimă ◇ *положа́ ру́ку на́ ~* cu mîna pe inimă, vorbind deschis/cinstit; *всем ~ем; от всего́ ~а* cu/din toată inima, cu dragă inimă; *от чи́стого ~а* cu inima deschisă; *не лежи́т ~ к кому́/чему́-л.* a nu avea (pe cineva/ceva) la inimă; a nu avea tragere de inimă *(pentru cineva, ceva); принима́ть бли́зко к ~у* a pune toate la inimă; *скрепя́ ~* cu inima îndoită; călcîndu-şi pe inimă; *поколе́бать ~* a cîştiga inima cuiva; a-i cădea cuiva cu tronc la inimă; *(prov.) с глаз доло́й — из ~а вон* ochii care nu se văd se uită; *у него́ ~ кро́вью облива́ется* îi sîngerează inima; *э́то мне по́ ~у* asta îmi place; asta îmi merge la inimă; *в ~а́х* într-un moment de supărare; la mînie; *у меня́ тяжело́ на ~е* mă apasă pe suflet; mi s-a pus o piatră pe inimă; *с лёгким ~ем* cu inima uşoară; cu dragă inimă; voios; *у меня́ ~ щеми́т* mi se strînge inima; *сорва́ть ~ на ком-л* a-şi vărsa focul pe cineva; *отлегло́ от ~а* mi s-a uşurat inima; mi-a venit inima la loc; *(fam.) да́ма ~а* aleasa inimii; iubită; *име́ть ~ на кого́-л.* a fi supărat pe cineva; *(iron.) чита́ть в ~а́х* a ghici gîndurile; a citi/a ghici în suflet; *брать/хвата́ть за ~* a mişca profund; a mişca pînă în adîncul inimii; *вы́бросить из ~а* a smulge din inimă; *носи́ть кого́-л. в ~е* a purta pe cineva în inimă; *прийти́сь не по́ ~у* a nu fi pe placul; *разби́ть чьё-л. ~* a zdrobi inima cuiva; *~ перевернýлось (у кого́-л.)* a-i trece un fier roşu prin inimă.

сердцебие́ние, *-я n.* palpitaţie, bătaie accelerată a inimii.

сердцеве́д, *-а m.* cunoscător al sufletului omenesc, cunoscător de oameni, bun psiholog.

сердцеви́дный *adj.* în formă de inimă; cordiform; *~ лист* frunză în formă de inimă.

сердцевин|а, *-ы f.* **1.** măduvă *(la plante);* inimă; *~ берёзы* măduva tulpinei de mesteacăn; *~ де́рева* inima copacului, duramen. **2.** miez *(la fructe, legume etc.); ~ оре́ха* miez de nucă; *~ сала́та* inima salatei. **3.** *(fig.)* pivot, miez, centru, inimă; *в са́мой ~е страны́* chiar în inima ţării.

сердцее́д, *-а m. (glumeţ)* seducător, cuceritor, donjuan.

серебре́ние, *-я n. sg.* argintare, poleire, suflare cu argint.

серебренник, *-а m.* **1.** *(înv.)* monedă de argint măruntă. **2.** *(pop. glumeţ)* iubitor de arginţi.

серебрёный *adj.* argintat, suflat cu argint; *~ самова́р* samovar argintat.

серебри́стость, *-и f. sg.* nuanţă argintie, luciu argintiu. **2.** *(fig.)* sonoritate, caracter sonor/cristalin.

серебри́ст|ый *adj.* **1.** argintiu, argintos; *~ ме́сяц* lună argintie; *~ая борода́* barbă argintie. **2.** *(fig.)* sonor, argintiu, cristalin, limpede; *~ голосо́к* glas argintiu, glas cristalin; *~ смех* rîs argintiu ◇ *~ то́поль* plop-argintiu.

серебри́ть, *-рю́, -ри́шь vb. ipf. (pf. посеребри́ть* şi *вы́серебрить) acuz.* a arginta, a polei, a sufla cu argint; *~ ло́жку* a arginta o lingură.

серебри́|ться, *-и́тся vb. ipf.* **1.** a luci ca argintul. **2.** *(fig.)* a cărunţi, a încărunţi.

серебро́, *-а n. sg.* **1.** argint; *саморо́дное ~* argint în stare nativă. **2.** *col.* argintărie, obiecte de argint; *столо́вое ~* tacîmuri de argint. **3.** *col. (deньги)* monede de argint, arginţi.

серебряник, *-а m.* argintar.

серебри|ый *adj.* **1.** de/din argint; *~ая ло́жка* lingură de argint. **2.** *(fig.)* sonor, melodios, argintiu; *~ голосо́к* voce cristalină; *~ая сва́дьба* nuntă de argint; *(mineral.) ~ блеск* argintit, minereu de argint cu sulf ◇ *~ век* epocă de argint.

середи́н|а, *-ы f. sg.* mijloc; centru; *в ~е пути́* la mijlocul drumului; *~ кру́га* centrul cercului; *бро́сить де́ло на ~е* a lăsa lucrurile pe jumătate făcute ◇ *(fig. peior.) золота́я ~* calea de mijloc; mediocritatea de aur.

середи́нк|а, *-и f. sg.* **1.** *dim.* de la *середи́на.* **2.** miez; interior, partea cea mai dinăuntru; *в са́мой ~е* chiar la mijloc *(de tot).*

середи́нн|ый *adj.* **1.** de la mijloc, de mijloc; *~ое о́кошко* fereastră de la mijloc. **2.** *(fig.)* de compromis; *~ое реше́ние* soluţie de compromis.

серёдка, *-и f.* mijloc; miez, parte interioară ◇ *(pop.) ~ на полови́ку* nici bine, nici rău; nici laie, nici bălaie.

середня́к, *-á m.* (ţăran) mijlocaş.

середня́цк|ий *adj.* de (ţăran) mijlocaş, mijlocaş.

сере́ть, *-éю, -éешь vb. ipf.* **1.** *(pf. посере́ть)* a deveni cenuşiu/sur; a bate în cenuşiu. **2.** a se zări, a se vedea *(despre obiecte de culoare cenuşie).*

сержа́нт, *-а m.* sergent; *ста́рший ~* sergent major; *~-сверхсро́чник* sergent reangajat; *мла́дший ~* caporal.

сержа́нтский *adj.* de sergent.

сери́йность, *-и f. sg.* producţie în serie.

сери́йн|ый *adj.* în serie, de serie; *~ое произво́дство* producţie în serie; *~ые самолёты* avioane fabricate în serie.

се́ристый *adj. (chim.)* care conţine sulf.

се́ри|я, *-и f.* serie; *карти́на в двух ~ях* film în două serii.

серми́га, *-и f.* **1.** *sg.* pănură, dimie, aba. **2.** suman.

серми́жный *adj.* **1.** de pănură, de dimie, de aba. **2.** de suman.

се́рна, *-ы f.* capră neagră *(de munte).*

сернисто-ки́сл|ый *adj. (chim.) ~ая соль* sulfit; *~ на́трий* sulfit de sodiu.

серни́ст|ый *adj. (chim.)* sulfuros; *~ая кислота́* acid sulfuros; *~ на́трий* sulfură de sodiu.

сернова́тисто-ки́сл|ый *adj. (chim.) ~ая соль* hiposulfit; *~ на́трий* hiposulfit de sodiu.

сернова́тист|ый *adj. (chim.)* hiposulfuros; *~ые со́ли* tiosulfaţi.

серно-ки́сл|ый *adj. (chim.) ~ая соль* sulfat; *~ая медь* sulfat de cupru; *~ ма́гний* sulfat de magneziu.

се́рн|ый *adj. (chim.)* de pucioasă, de sulf; sulfuric; *~ые пары́* aburi de sulf; *~ цвет* floare de sulf; *~ая кислота́* acid sulfuric, vitriol; *(mineral.) ~ колче́дан* pirită.

серова́тый *adj.* cenuşiu, care bate în cenuşiu.

сероводоро́д, *-а m. sg. (chim.)* hidrogen sulfurat.

сероводоро́дный *adj. (chim.)* de hidrogen sulfurat.

серогла́зый *adj.* cu ochi cenuşii.

серо́зн|ый *adj. (anat. fiziol.)* de ser; *~ая жи́дкость* serozitate, lichid seros.

серологи́ческий *adj. (farm.)* serologic.

сероло́гия, *-и f. (farm.)* serologie.

серопрофила́ктика, *-и f. (med.)* seroprofilaxie.

се́рость, *-и f.* **1.** *sg.* banalitate; platitudine; mediocritate. **2.** *(înv.)* stare de înapoiere.

серотерапи́я, *-и f. sg. (med.)* seroterapie.

сероуглеро́д, *-а m. sg. (chim.)* sulfură de carbon.

серп, *-а m.* seceră; *~ и мо́лот* secera şi ciocanul; *(poetic) лу́нный ~* sau *~ луны́* cornul lunii; secera lunii.

серпанти́н, *-а m. sg.* serpentină *(de hîrtie).*

серпенти́н, *-а m. sg. (mineral.)* serpentin.

серпови́дный *adj.* în formă de seceră.

серпови́ще, *-а n.* mînerul secerii.

серпу́ха, *-и f. (bot.)* gălbinare.

серпя́нка, *-и f.* pînză rară, aţică.

сертифика́т, *-а m.* certificat, adeverinţă.

се́рум, *-а m. sg. (med.)* ser.

серча́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. осерча́ть şi рассерча́ть) (pop.)* a se supăra, a se mînia, a se face foc.

се́р|ый *adj.* **1.** gri, cenuşiu; sur; *~ое сукно́* postav gri; *~ые глаза́* ochi cenuşii; *~ые ту́чи* nori cenuşii; *~ волк* lup cenuşiu/sur. **2.** *(fig.)* posomorît, întunecat, mohorît; *~ день* zi posomorîtă. **3.** *(незначительный)* de rînd, banal; monoton; şters, mediocru; *~ писа́тель* scriitor mediocru; *~ая жизнь* viaţă monotonă, existenţă cenuşie; *~ая ли́чность* om banal/mediocru. **4.** *(малокультурный)* incult, neinstruit; înapoiat; *~ челове́к* om incult. **5.** *~ый, -ого m. (заяц)* iepure.

серьг|а́, *-и́ f.* cercel; *бриллиа́нтовые ~и* cercei cu briliante.

серьёзничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a face pe seriosul; a-şi da importanţă, a-şi da aere.

серьёз, *-а m. (în expr.) на по́лном ~е* cu toată seriozitatea.

серьёзно *adv.* **1.** (în mod) serios; *~ взя́ться за де́ло* a se apuca în mod serios de treabă. **2.** *(cuv. modal)* într-adevăr, fără glumă.

серьёзность, *-и f. sg.* seriozitate; gravitate.

серьёзн|ый *adj.* **1.** serios; sobru; aşezat, ponderat. **2.** grav, rigid, serios; *~ вид* înfăţişare gravă, aer serios. **3.** serios; important; temeinic; *~ разгово́р* convorbire serioasă; *~ые реше́ния* hotărîri importante. **4.** grav, primejdios, periculos, serios; *~ое положе́ние* situaţie gravă; *~ая боле́знь* boală gravă.

сесле́рия, *-и f. (bot.)* coada iepurelui.

сессио́нн|ый *adj.* de sesiune.

се́сси|я, *-и f.* sesiune; *экзаменацио́нная ~* sesiune de examene; *нау́чная ~* sesiune ştiinţifică.

сестёрция, *-и f. (ist.)* sesterţ.

сестра́, *-ы f.* **1.** soră; *родна́я ~* soră bună; *сво́дная ~* soră vitregă; *двою́родная ~* vară primară, verişoară; *моло́чная ~* soră de lapte; *назва́ная ~* soră de cruce; *ста́ршая ~* soră mai mare. **2.** soră, infirmieră; *медици́нская ~* soră/asistentă medicală; infirmieră; *(înv.) ~ милосе́рдия* soră de caritate ◇ *ва́ша ~* voi, femeile; *на́ша ~* noi, femeile.

се́стрин *adj.* de soră, al surorii; *~а дочь* fiica surorii, nepoată de soră.

сесть[1], *ся́ду, ся́дешь vb. pf. (ipf. сади́ться).* **1.** a se aşeza, a lua loc; *~ за стол* a se aşeza la masă; *~ на стул* a se aşeza pe un scaun; *~ на ло́шадь* a încăleca. **2.** *в* + *acuz.* a se urca în ...; *~ в автомоби́ль* a se urca în maşină; *~ в по́езд* a se urca în tren. **3.** *за* + *acuz.* sau cu *inf.* a se apuca de ceva; *~ за рабо́ту; ~ рабо́тать* a se apuca de lucru, a se aşeza la lucru; *~ за кни́гу* a se apuca de citit. **4.** a coborî, a apune; *со́лнце се́ло* soarele a apus. **5.** a se lăsa. **6.** a se depune *(despre praf)* ◇ *~ комý-л. на ше́ю* a cădea pe capul cuiva; *~ в лу́жу* sau *в калю́жу* a o pune de mămăligă; a o face de oaie; *~ на мель* a se înămoli, a eşua.

сесть[2], *ся́дет vb. pf. (ipf. сади́ться)* a intra la spălat *(despre pînzeturi, stofe etc.).*

сетево́й *adj.* de reţea, de plasă.

се́тк|а, *-и f.* **1.** plasă (mică); împletitură; *те́ннисная ~* plasă de tenis; *про́волочная ~* plasă de sîrmă. **2.** fileu; *~ для воло́с* fileu pentru păr. **3.** sacoşă, plasă. **4.** reţea; *географи́ческая ~* reţea de coordonate *(geografice).* **5.** manşon/sită (la becurile de gaz); *(rad.)* grilă. **6.** ciur *(la rumegătoare).* **7.** *(constr.)* ciur, sită. **8.** tabel, scară, reţea; *тарифна́я ~* reţea tarifară, tabel de categorii tarifare.

се́тование, *-я n.* lamentaţie, tînguială, văicăreală.

се́товать, *се́тую, се́туешь vb. ipf. (pf. посе́товать) (înv.)* **1.** *на* + *acuz.* a se plînge, a se văita, a se tîngui. **2.** *prepl.* a plînge, a regreta; a-i părea rău *(după ceva).*

се́точный *adj.* de plasă, de reţea; *(rad.) ~ детéктор* detector cu detecţie pe grilă.

се́ттер, *-а m.* seter *(rasă de cîini).*

сетча́тка, *-и f. (anat.)* retină.

сетча́т|ый *adj.* reticular; în formă de reţea ◇ *(anat.) ~ая оболо́чка* retină.

сет|ь, *-и f.* **1.** plasă, mreajă; *рыболо́вная ~* plasă de pescuit; *заки́нуть ~* a arunca plasa; *(mil.) маскиро́вочная ~* plasă de camuflaj, laţ. **2.** *sg.* reţea; *железнодоро́жная ~* reţea de cale ferată, reţea feroviară; *торго́вая ~* reţea comercială; *товаропроводя́щая ~* reţea de distribuţie a mărfurilor; *телефо́нная ~* reţea telefonică. **3.** *pl. (fig.)* cursă, mreje; *расставля́ть ~и комý-л.* a întinde cuiva o cursă; *попа́сть в ~и* a cădea într-o cursă ◇ *аге́нтурная ~* reţea de agenţi secreţi.

сéча, *-и f. (înv.)* bătălie, luptă; *кровáя ~* bătălie sîngeroasă, masacru.

сечéние, *-я n.* **1.** *sg.* tăiere, ciopîrţire. **2.** *sg.* bătaie cu nuiaua, biciuire. **3.** secţiune, profil ◇ *(med.) кéсарево ~* operaţie cezariană, cezariană.

сéчка, *-и f.* **1.** satîr. **2.** paie tocate, tocătură de paie, şişcă. **3.** *sg.* crupe mărunte. **4.** *(действие)* tocare.

сечь, *секý, сечёшь vb. ipf. acuz.* **1.** a tăia; a toca; a ciopîrţi. **2.** *(pf. высéчь)* a bicîui, a da bice ◇ *(prov.) повúнную гóлову мечи не сечёт* capul plecat sabia nu-l taie.

сéчься, *сечётся vb. ipf.* **1.** *(pf. посéчься)* a se tăia, a se toca *(despre păr, ţesături etc.)* **2.** *(înv.)* a se lupta, a se bate cu săbiile, a încrucişa spadele.

сéялка, *-и f. (agr.)* semănătoare, maşină de semănat; *кóнная ~* semănătoare cu cai; *трáкторная ~* semănătoare cu tracţiune mecanică; *рядовáя ~* maşină de semănat în rînduri.

сéяльный *adj.* de semănat.

сéяльщик, *-а m. (agr.)* semănător.

сéянец, *-нца m. (agr.)* puiet, plantă crescută din sămînţă; *лук-~* arpagic.

сéяние, *-я n. sg.* **1.** semănat, semănare. **2.** cernere; *~ мукú* cernerea făinii.

сéянка, *-и f. sg.* făină fină, făină cernută printr-o sită deasă.

сéяный *adj.* **1.** cernut; din făină cernută. **2.** semănat.

сéятель, *-я m.* semănător ◇ *(fig.) ~ смýты* provocator de tulburări.

сéять, *сéю, сéешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. посéять)* a semăna, a însămînţa; *~ пшенúцу* a semăna grîu. **2.** *(fig.)* a răspîndi, a semăna; a promova; *~знáния* a răspîndi cunoştinţele; *~ врáжду* a semăna vrajbă; *~ раздóры* a semăna discordie; *~ смýту* a provoca tulburări. **3.** a cerne, a da, a trece prin sită; *~ мукý* a cerne făină. **4.** *(fig.)* a împrăştia; a rătăci, a pierde.

сжáлиться, *-люсь, -лишься vb. pf. над + instr.* a i se face milă, a-i fi milă, a se înduioşa; a se îndura.

сжáрить, *-рю, -рить vb. pf. acuz.* a prăji, a frige (bine).

сжáриться *-рюсь, -рится vb. pf. (pop.)* a se frige, a se prăji.

сжáтие, *-я n.* **1.** strîngere, contractare; contracţie. *~ сéрдца* contracţia inimii; *~ мýскулов* contracţia muşchilor. **2.** *(fiz. tehn.)* compresiune; comprimare *~ гáза* comprimarea gazului.

сжáто *adv.* (în mod) concis, succint; în rezumat, pe scurt; *изложúть ~* a expune concis/pe scurt.

сжáтость, *-и f. sg.* **1.** compresiune, comprimare. **2.** concizie; laconism; *~, изложéния* concizia expunerii.

сжáт/ый[1], **1.** *p.t.p.* de la *сжать*[1]. **2** *adj.* strîns, compact; *~ кулáк* pumn strîns. **3.** *adj. (fiz. tehn.)* comprimat; *~ вóздух* aer comprimat. **4.** *adj. (fig.)* scurt; concis, succint; *~ые срóки* termene scurte; *~ое изложéние* expunere concisă.

сжáтый[2], **1.** *p.t.p.* de la *сжать*[2]. **2.** *adj.* secerat.

сжать[1], *сожмý, сожмёшь vb. pf. (ipf. сжимáть) acuz.* **1.** a strînge; *~ в объáтиях* a strînge în braţe, a îmbrăţişa; *~ рýку в кулáк* a strînge pumnul; *~ зýбы* a strînge din dinţi. **2.** *(fiz. tehn.)* a comprima; a presa; *~ гáзы* a comprima gazele. **3.** *(fig.)* a reduce, a scurta; *~ изложéние* a scurta expunerea.

сжать[2], *сожнý, сожнёшь vb. pf.* de la *жать*[2]

сжá|ться, *сожмýсь, сожмёшься vb. pf. (ipf. сжимáться)* **1.** a se ghemui, a se chirci, a se face mic. **2.** a se strînge; *(fig.) сéрдце ~лось* i s-a strîns inima. **3.** *(fiz. tehn.)* a se comprima.

сжевáть, *сжую, сжуёшь vb. pf. acuz.* a mînca; a mesteca.

сжечь, *сожгý, сожжёшь vb. pf. (ipf. сжигáть şi жечь) acuz.* a arde, a da foc; a incinera; *~ дотлá* a preface în cenuşă ◇ *(fig.) ~ свой кораблú* a-şi tăia toate punţile.

сживáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *сжить*

сживáться[1], *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *сжúться*

сжигáние, *-я n. sg.* ardere, încinerare; *пóлное ~* ardere completă; *~ трýпов* incinerarea cadavrelor.

сжигáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *сжечь*

сжидúть, *сжижý, сжидúшь vb. pf. (ipf. сжижáть) acuz. (tehn.)* a lichefia.

сжижáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *сжидúть*

сжижéни|е, *-я n. sg. (tehn.)* lichefiere; *процéсс ~я вóздуха* procesul de lichefiere a aerului.

сжúженный 1. *p.t.p.* de la *сжидúть*. **2.** *adj. (tehn.)* lichefiat; *~ гáз* gaz lichefiat.

сжимáемость, *-и f. sg.* compresibilitate.

сжимáние, *-я n. sg.* **1.** strîngere, apăsare. **2.** *(tehn.)* strîngere, compresiune, comprimare.

сжимáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *сжать*[1]

сжимáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сжáться*. **2.** *pas.* de la *сжимáть*.

сжинáть, *-áю, -áешь vb. ipf. acuz.* a secera.

сжить, *сживý, сживёшь vb. pf. (ipf. сживáть) acuz.* a alunga, a obliga (pe cineva) să plece/să se mute *(făcîndu-i viaţa imposibilă)*; a face (pe cineva) să-şi ia cîmpii; *~ с квартúры* a scoate pe cineva din locuinţă *(făcîndu-i mizerii)*; *~ со свéта* a băga (de viu) în mormînt.

сжúться, *сживýсь, сживёшься vb. pf. (ipf. сживáться) с + instr.* **1.** a se împrieteni, a se împăca, a se înţelege, a se obişnui cu cineva *(trăind laolaltă)*. **2.** *(fig.)* a se deprinde, a se obişnui, a se familiariza (cu ceva); *~ с рабóтой* a se deprinde cu munca; *~ со свóим гóрем* a se obişnui cu durerea/cu necazul.

сжýльничать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *жýльничать*.

сзáди, 1. *adv.* în, din, la spate; din urmă, îndărăt. **2.** *prep.* cu *gen.* în urmă, în spate, îndărătul.

сзывáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *созвáть*.(*1*)

си *n. indecl. (muz.)* şi.

сиáмск/ий *adj.* siamez ◇ *(glum.) ~ие близнецы́* fraţi siamezi, prieteni nedespărţiţi.

сиáмцы, *-ев pl.; sg. сиáмец, -мца m.* siamezi, locuitori din Siam.

сибарúт, *-а m.* sibarit.

сибарúтский *adj.* de sibarit.

сибарúтство, *-а n. sg.* sibaritism.

сибарúтствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a trăi ca un sibarit, a duce o viaţă de sibarit, a huzuri.

сибилянт, *-а m. (lingv.)* sibilantă.

сибúрск|ий *adj.* siberian, de Siberia; *(ferov.) ~ экспрéсс* transsiberianul ◇ *(med.) ~ая язва* dalac, antrax, cărbune; *(pop.)* bubă neagră.

сибиря́к, *-а m.* siberian, locuitor din Siberia.

сивéц, *-вца m. (bot.)* ruin.

сивúлла, *-ы f. (mitol.)* sibilă, ghicitoare, prezicătoare.

сúвк|а, *-и f.* şi *m.* (cal) sur; ◇ *(folc.) ~-бýрка* cal năzdrăvan; *(prov.) уходúли ~у круты́е гóрки* nu mai este ce a fost; fosta-i lele cît ai fost.

сиволáпый *adj. (înv.)* greoi, stîngaci; neîndemînatic; necioplit, nătîrg.

сивýч, *-а m. (bot.)* ţepoşică.

сивýха, *-и f.* basamac, poşircă.

сивýшный *adj.* **1.** de basamac; de poşircă; *~ зáпах* miros de basamac.

сúвый *adj.* **1.** sur, cenuşiu *(despre cai)*. **2.** *(pop.)* cărunt, încărunţit ◇ *ни сúво, ни бýро* nici laie, nici bălaie; nici albă, nici neagră.

сигáра, *-ы f.* ţigară de foi, trabuc.

сигарéта, *-ы f.* **1.** ţigară subţire de foi. **2.** ţigară.

сигáрный *adj.* de ţigară de foi, de trabuc; *~ дым* fum de trabuc.

сигáрочница, *-ы f. (înv.)* cutie pentru ţigări de foi; tabacheră.

сигнáл, *-а m.* **1.** semnal; *световóй ~* semnal luminos; *зрúтельный ~* semnal optic, semnal vizual; *звуковóй ~* semnal acustic; *~ атáки* semnal de atac; *кодúрованный ~* semnal codificat; *~ бéдствия* semnal de alarmă, semnal de pericol; *~ воздýшной тревóги* alarmă aeriană; *подáть ~* a semnaliza, a da un semnal; *передáть ~ами* a comunica prin semnale, a semnaliza; *по ~у* la semnal. **2.** *(fig.)* semnalare, semnalizare, sesizare.

сигнализáтор, *-а m.* aparat de semnalizare, semnalizator.

сигнализáци|я, *-и f. sg.* **1.** semnalizare; *срéдства ~и* mijloace de semnalizare; *автоматúческая ~* semnalizare automată. **2.** cod de semnalizare.

сигнализúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. dat.* cu *instr.* **1.** *(pf.* şi *просигнализúровать)* a semnaliza, a da semnale; *~ флáгом* a semnaliza cu un fa-

nion. **2.** *acuz.* sau *o* + *prepl. (fig.)* a semnala, a avertiza.

сигнали́ст, *-а m. (mil.)* semnalizator.

сигна́лить, *-лю, -лишь vb. ipf. (pf. просигна́лить) dat.* cu *instr. v. сигнализи́ровать (1).*

сигна́льн|ый *adj.* de semnal; de semnalizare; *~ фона́рь* felinar de semnalizare; *~ая бу́дка* post de semnalizare; post de avizare; *~ прибо́р* aparat de semnalizare, semnalizator; *(tipogr.) ~ экземпля́р* exemplar de semnal, semnal.

сигна́льщик, *-а m.* semnalizator.

сигнату́ра, *-ы f.* **1.** *(farm.)* etichetă; copia ordonanţei medicale *(ataşată la un medicament).* **2.** *(tipogr.)* signatură.

сиде́лка, *-и f.* îngrijitoare, soră.

сиде́ни|е, *-я n.* **1.** *sg.* şedere, stat pe loc. **2.** scaun; fund *(de scaun sau de fotoliu);* scaun, leagăn de căruţă; *стул с мя́гким ~ем/с твёрдым ~ем* scaun tapisat/ netapisat; *рессо́рное ~* scaun cu arcuri; *откидно́е ~* strapontină.

си́день, *-дня m. (în expr.) си́днем сиде́ть* a) a sta/ a trăi retras, a sta toată ziua în casă; b) a sta nemişcat.

сиде́нье, *-я n. v. сиде́ние.*

сидери́т, *-а m. (mineral.)* siderit, siderozâ.

сид/е́ть, *сижу́, сиди́шь vb. ipf.* **1.** *(iter. си́живать)* a şedea; *~ за столо́м* a sta la masă; *~ на сту́ле* a sta pe scaun; *~ верхо́м (на ло́шади)* a sta pe cal, a sta călare; *~ на ко́рточках* a sta pe vine. **2.** *(iter. си́живать)* a sta, a fi; a se afla; *~ в тюрьме́* a fi în închisoare, a sta la închisoare; *~ без де́нег* a fi fără bani, sa rămîne lefter, a fi fără nici o leţcaie; *~ сложа́ ру́ки* a sta cu braţele încrucişate; *~ за кни́гами/ за кни́гой* a studia, a sta cu mîna pe carte, a citi; *~ ти́хо* a sta liniştit; *~ взапе́рти* a sta închis în casă; a sta încuiat; *~ с больны́м* a sta lîngă un bolnav, a veghea la căpătîiul unui bolnav. **3.** *(mar.)* a avea pescaj; *парохо́д ~и́т глубоко́* vaporul are pescaj mare; *~ неглубоко́* a avea pescaj mic. **4.** a-i sta, a-i veni bine, a i se potrivi *(despre haine); костю́м ~и́т как влито́й* costumul îi stă ca turnat, costumul i se potriveşte de minune. ◇ *~ в печёнках у кого́-л.* a-i sta cuiva în gît; *~ как на иго́лках* a sta ca pe ghimpi; *~ как рак на мели́* a fi la strîmtoare; *~ ме́жду двух сту́льев* a umbla în două luntre; *~ на я́йцах* a cloci *(despre păsări); ~ на ше́е у кого́-л.* a trăi pe spinarea cuiva.

сиде́ться, *-и́тся vb. ipf. dat. (în expr.) мне не сиди́тся на ме́сте* nu pot sta locului; nu-mi găsesc locul; *ему́ не сиде́лось до́ма* nu-i era de stat acasă.

си́дмя, *adv (reg. în expr.) ~ сиде́ть v. си́днем сиде́ть* **(си́день)**

сидр, *-а m.* cidru, vin de mere.

сидя́ч|ий, *adj.* **1.** de stat jos; *~ие места́* locuri de stat jos; *в ~ем поло́жении* şezînd; *~ая ва́нна* baie de şezut. **2.** *(fig.)* sedentar; *~ о́браз жи́зни* viaţă sedentară; *(zool.) ~ие живо́тные* vietăţi sedentare/imobile.

сие́на, *-ы f.* pămînt de Siena *(de culoare galben-închis).*

сиени́т, *-а m. (mineral.)* sienit.

сизи́фов, *-а -о adj. (în expr.) ~ труд* muncă de Sisif.

сизоворо́нка, *-и f. (zool.)* scorţar.

си́зый *adj.* albăstrui; vînăt-închis.

сикката́ив, *-а m. (tehn.)* sicativ.

сикомо́р, *-а m. (bot.)* sicomor.

си́л/а, *-ы f.* **1.** forţă, putere fizică, vigoare; *богаты́рская ~* forţă herculeană; *удо́рить изо все́й ~ы* sau *изо все́х сил* sau *что бы́ло (есть) ~ы* a lovi cu toată puterea/cu toată forţa. **2.** *sg.* violenţă, constrîngere; forţă; *примени́ть ~у* a întrebuinţa forţa; *брать ~о́й* a lua cu forţa. **3.** putere, tărie; *собра́ться с ~ами* a-şi aduna puterile; *восстанови́ть ~ы* a se reface; *лиши́ться сил* a-şi pierde puterile; *вы́биться из сил* a i se slei *(cuiva)* puterile; *со све́жими ~ами* cu forţe noi; *о́бщими ~ами* cu forţe unite; *по́лный сил* plin de putere; *в расцве́те сил* în toată puterea; în floarea vîrstei; *э́то мне не под ~у* sau *э́то свы́ше мои́х сил* este peste puterile mele; *не жале́ть сил* a nu precupeţi nici un efort; *быть в ~ах* a fi în putere, a putea; *~ во́ли* voinţă; *~ привы́чки* puterea obişnuinţei; *дви́жущие ~ы* forţe motrice; *соотноше́ние сил* raportul de forţe; *(pól.) с позиции ~ы* de pe poziţii de forţă. **4.** *pl.* forţe, puteri; *производи́тельные ~ы* forţe de producţie; *стихи́йные ~ы* forţe ale naturii; *вооружённые ~ы* forţe armate; *возду́шные ~ы* forţe aeriene; *морски́е ~ы* forţe navale (maritime); *сухопу́тные ~ы* forţe terestre; *гла́вные ~ы* grosul forţelor. **5.** *(tehn. fiz.)* forţă, intensitate; *~ тяготе́ния* gravitaţie; *~ притяже́ния* forţă de atracţie; *я́дерная ~* forţă nucleară; *лошади́ная ~* cal-putere; *~ то́ка* intensitatea curentului, tensiune ◇ *(jur.) обра́тная ~ зако́на* efectul retroactiv al legii; *(jur.) вступи́ть в зако́нную ~у* a căpăta putere de lege; *(jur.) входи́ть в ~у* a intra în vigoare; *(jur.) в ~у зако́на* în virtutea legii; *жива́я ~* forţă vie; *в ~у обстоя́тельств* date fiind împrejurările; *рабо́чая ~* mînă de lucru, forţă de muncă; *от ~ы* cel mult; *все́ми ~ами души́* din tot sufletul; *вы́мотать все ~ы из кого́-л.* a slei de puteri; *не щадя́ свои́х сил* fără a-şi precupeţi eforturile; *вы́тянуть все ~ы из кого́-л.* a stoarce toată vlaga din cineva; *испыта́ть свои́ ~ы* a-şi încerca puterile.

сила́ч, *-а́ m.* om voinic, atlet.

силика́т, *-а m.* **1.** *(mineral. chim.)* silicat; *~ ма́гния* silicat de magneziu; *~ на́трия* silicat de sodiu. **2.** *pl.* silicaţi, produse din silicaţi.

силика́тн/ый *adj.* de silicaţi; *~ая промы́шленность* industrie de silicaţi.

си́ли|ться, *-люсь, -лишься vb. ipf.* cu *inf.* a se sili, a se căzni, a face sforţări, a-şi da silinţa.

сили́ций, *-я m. sg. (mineral. chim.)* siliciu.

силко́м, *adv. (pop.)* cu forţa, cu de-a sila, silnic; *~ взять* a lua cu forţa.

силлаби́ческ|ий *adj.* silabic; *(lit.) ~ое стихосложе́ние* versificaţie silabică; *(lingv.) ~ое письмо́* scriere silabică.

силлоги́зм, *-а m.* silogism.

силлоги́стика, *-и f.* silogistică.

си́ло *n. v. сило́с*

силов|о́й *adj.* de forţă; energetic; *~а́я установка* instalaţie energetică; *~а́я ста́нция* centrală energetică; *(fiz.) ~о́е по́ле* cîmp de forţă; *(fiz.) ~ая ли́ния* linie de forţă ◇ *(sport.) ~ы́е упражне́ния* exerciţii de forţă.

си́лой *adv.* cu de-a sila, cu forţa, cu sila.

сил/о́к, *-ка́ m.* laţ, capcană; cursă.

силоме́р, *-а m. (sport.)* dinamometru.

сило́с, *-а m. (agr.)* **1.** nutreţ murat *(însilozat),* furaje. **2.** siloz.

сило́сн|ый *adj. (agr.)* însilczare.

силосова́ние, *-я m.* însilozare.

силосова́ть, *-су́ю, -су́ешь vb. pf.* şi *ipf. (pf. şi засилосова́ть) acuz. (agr.)* a conserva nutreţul prin murare; a pune la murat; a însiloza.

силосоре́зка, *-и f. (agr.)* tocătoare de nutreţ.

силосохрани́лище, *-а n.* siloz, depozit de nutreţ însilozat.

силури́йский *adj. (geol.)* siluric, silurian; *~ пери́од* pericadă siluriană.

силуэ́т, *-а m.* **1.** siluetă. **2.** *(fig.)* contur, siluetă; umbră.

силуэ́тный *adj.* de siluetă.

си́льно *adv.* tare, cu putere, puternic; *~ уда́рить* a lovi cu putere; *~ уста́ть* a obosi tare; *~ бо́ться* a bate tare *(despre inimă); ~ нужда́ться* a o duce greu de tot, a se zbate în nevoi *~ заболе́ть* a se îmbolnăvi grav; *~ ска́зано* e bine spus.

сильноде́йствующ|ий *adj.* foarte eficace, cu efect puternic; *~ яд* otravă foarte puternică; *~ее лека́рство* medicament foarte eficace.

си́льн|ый *adj.* **1.** puternic, tare, voinic, viguros; *~ уда́р* lovitură puternică; *~ые ру́ки* braţe vînjoase; *~ая а́рмия* armată puternică; *~ое госуда́рство* stat puternic; *~ мото́р* motor puternic; *~ая речь* discurs tare; *~ая во́ля* voinţă tare; *~ая натура* fire voluntară; *~ые ме́ры* măsuri energetice. **2.** mare, intens, puternic, violent; *~ое го́ре* necaz mare, mîhnire mare/ adîncă; *~ ка́шель* tuse violentă; *~ ве́тер* vînt puternic; *~ая за́суха* secetă mare; *~ хо́лод* frig puternic; *~ го́лос* voce puternică. **3.** *(способный)* competent; talentat; *~ писа́тель* scriitor talentat; *он силён в математике* e tare la matematică ◇ *~ые ми́ра сего́* potentaţii acestei lumi; *(fig.) ~ая сторона́ (кого́-л., чего́-л.)* latura/ partea tare; *(prov.) у ~ого всегда́ бесси́льный винова́т* cel mai tare dreptate în toate are.

сильфи́да, *-ы f. (mitol.)* silfidă.

симбио́з, *-а m. (biol.)* simbioză.

си́мвол, *-а m.* simbol.

символиза́ция, *-и f. sg.* simbolizare.
символизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a simboliza.
симво́лизм, *-а m. sg. (arte, lit.)* simbolism.
симво́лика, *-и f. sg.* simbolică.
симво́лист, *-а m. (arte, lit.)* simbolist.
символи́стский *adj. (arte, lit.)* de simbolist; simbolist.
символи́ческий *adj.* simbolic.
символи́чность, *-и f. sg.* caracter simbolic.
символи́чный *adj. v. символи́ческий*
симметри́ческий *adj. v. симметри́чный*
симметри́чно *adv.* (în mod) simetric.
симметри́чность, *-и f.* simetrie, caracter simetric.
симметри́чный *adj.* simetric.
симме́трия, *-и f. sg.* simetrie.
симпатизи́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. dat.* a simpatiza, a avea simpatie pentru cineva sau ceva.
симпати́ческ|ий *adj.* **1.** de reflex; *~ие бо́ли в зуба́х* dureri reflexe de dinţi, sinalgie dentară. **2.** simpatetic, sedativ; *~ое лека́рство* medicament sedativ ◇ *(anat.)* *~ая не́рвная систе́ма* sistemul nervos simpatic, marele simpatic; *~ие черни́ла* cerneală simpatică.
симпати́чн|ый *adj.* simpatic, plăcut, atrăgător; *~ая вне́шность* înfăţişare simpatică.
симпа́ти|я, *-и f. sg.* **1.** simpatie, atracţie; *чу́вствовать к кому́-л. большу́ю ~ю* a avea pentru cineva o mare simpatie. **2.** *(fig.)* persoană iubită, simpatie, dragoste.
симпата́га, *-и f.* şi *m. (fam.)* om simplu/plăcut.
симпо́зиум, *-а m.* simpozion.
симпто́м, *-а m.* simptom, indiciu; semn; *~ы боле́зни* simptomele bolii; *показа́тельный ~* simptom caracteristic.
симптома́тика, *-и f. sg. (med.)* simtomatologie.
симптомати́ческий *adj.* **1.** simptomatic; semnificativ, plin de tîlc; caracteristic; *~ое явле́ние* fenomen caracteristic. **2.** *(med.)* simptomatic.
симптомати́чность, *-и f. sg.* caracter simptomatic, semnificaţie.
симптомати́чный *adj. v. симптомати́ческий (1)*

симули́рование, *-я n.* simulare, prefăcătorie.
симули́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a simula, a se preface.
симуля́нт, *-а m.* simulant.
симуля́нтск|ий *adj.* de simulant.
симуля́ция, *-и f.* simulare.
симфони́зм, *-а m. (muz.)* simfonism.
симфони́ст, *-а m. (muz.)* simfonist.
симфони́ческий *adj. (muz.)* simfonic; *~ конце́рт* concert simfonic.
симфо́ния, *-и f.* **1.** *(muz.)* simfonie. **2.** *(fig.)* armonie, îmbinare armonicasă; *~ цвето́в* armonia culorilor.
синагóга, *-и f.* sinagogă.
сингармони́зм, *-а m. (lingv.)* sinarmonism.

синдетико́н, *-а m.* sindeticon.
синдикали́зм, *-а m. sg. (pol.)* sindicalism.
синдикали́ст, *-а m. (pol.)* adept al sindicalismului.
синдикали́стский *adj. (pol)* de sindicalism, de sindicalist.
синдика́т, *-а m.* sindicat.
синева́, *-ы f. sg.* albastru; culoare albastră, albăstrime, azur ◇*~ под глаза́ми* cearcăne.

синева́тый *adj.* albăstriu, albăstrui, azuriu, siniliu.
синегла́зый *adj.* cu ochi albaştri.
синеголо́вник, *-а m. (bot.)* scaiul-dracului.
синедрио́н, *-а m. (ist. fig.)* sanhedrin.
сине́кдоха, *-и f. (lingv.)* sinecdocă.
сине́кура, *-ы f. (înv.)* sinecură.
синело́мкий *adj.* fragil/casant la albastru.
сине́ль, *-и f.* janilie; găitan, şnur de catifea.

си́неньký *adj.* albăstrui, albăstriu, azuriu, siniliu.
синера́ма, *-ы f.* cineramă.
синерéзис, *-а m. (chim. fiz.)* sinereză.
синеро́д, *-а m. sg. (chim.)* cian, cianogen.
сине́|ть, *-ю, -еешь vb. ipf.* **1.** *(pf. посине́ть)* a se face mai albastru, a se albăstri; a se învineţi; *~ от хо́лода* a se învineţi de frig. **2.** a se vedea, a se zări *(despre obiecte de culoare albastră)*.
си́н|ий *adj.* albastru; *~ее не́бо* cer albastru ◇ *~ий чуло́к* femeie pedantă.

сини́льный *adj. (chim. în expr.)* *~ая кислота́* acid cianhidric, acid prusic.
сини́ть, *-ню, -ни́шь vb. ipf. acuz.* **1.** a colora, a vopsi, în albastru, a albăstri. **2.** *(pf. подсини́ть)* a albăstri, a sinili.
сини́ц|а, *-ы f.* piţigoi ◇ *не сули́ журавля́ в не́бе, дай ~у в ру́ки* nu da vrabia din mînă pe cioara de pe gard; *бахва́лилась ~ - обеща́ла мо́ре сжечь* se laudă oala că va sparge căldarea.
синкли́т, *-а m.* **1.** sfatul bătrînilor, consiliul demnitarilor *(în Grecia antică)*. **2.** *(fig. glumeţ)* adunarea grangurilor/mărimilor.
синóптика, *-и f. (met.)* sinoptică.
синкóда, *-ы f. (muz. lingv.)* sincopă.
синкопи́ческий *adj. (muz. lingv.)* sincopat, de sincopă.

синкрети́зм, *-а m. sg. (arte, fil.)* sincretism.
синкрети́ческ|ий *adj. (arte, fil.)* sincretic, sincretist.
синóд, *-а m. (bis.)* sinod, sobor.
синода́льный *adj. (bis.)* sinodal, al sinodului, sobornicesc.
синóдик, *-а m. (bis.)* pomelnic.
синóлог, *-а m.* sinolog.
синологи́ческий *adj.* de sinologie; sinologic.

синоло́гия, *-и f. sg.* sinologie.
синóним, *-а m.* sinonim.
синоними́ка, *-и f. sg.* sinonimie.
синоними́ческий *adj.* sinonim, sinonimic; de sinonimie; *~ие выраже́ния* expresii sinonime/sinonimice.
синонимúчность, *-и f.* sinonimie.
синонимúчный *adj. v. синонимúческий.*

синонимúя, *-и f.* sinonimie.
синóптик, *-а m.* meteorolog, sinoptician.
синóптика, *-и f. sg. (met.)* sinoptică, întocmirea datelor sinoptice.
синопти́ческ|ий *adj.* sinoptic; *~ая табли́ца* tabel sinoptic; *~ая ка́рта* hartă meteorologică; hartă sinoptică.
синта́гма, *-ыf. (lingv.)* sintagmă.
синтагма́тика, *-и f. (lingv.)* sintagmatică.

си́нтаксис, *-а m. sg. (gram.)* sintaxă.
синтакси́ческий *adj. (gram.)* sintactic, de sintaxă; *~ ана́лиз* analiză sintactică.
си́нтез, *-а m. sg.* sinteză; *цветово́й ~* sinteza culorilor.
синтези́рование, *-я n.* sintetizare.
синтези́ровать *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a sintetiza.
синтети́ческ|ий *adj.* **1.** de sinteză, sintetic; *~ ме́тод иссле́дования* metodă de cercetare sintetică. **2.** *(chim.)* sintetic, obţinut prin sinteză; *~ каучу́к* cauciuc sintetic. **3.** *(lingv.)* sintetic; *~ие языки́* limbi sintetice.
синтети́чность, *-и f. sg.* caracter sintetic.
синтети́чный *adj.* sintetic.
синтомици́н, *-а m.* sintomicină.
си́нус *-а m. (mat. anat.)* sinus.
синусо́ида, *-ы f. (mat.)* sinusoidă.
синусоида́льный *adj. (mat.)* sinusoidal.

синхрониза́тор, *-а m. (tehn.)* sincronizator.
синхронизацио́нный *adj.* de sincronizare, sincronizat.
синхрониза́ция, *-и f. sg.* sincronizare.
синхронизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a sincroniza.
синхро́низм, *-а m. sg.* sincronism.
синхронисти́ческий *adj. v. синхрони́ческий*
синхрони́ческ|ий *adj.* sincronic; *~ие табли́цы* tabele sincronice.
синхрони́я, *-и f. sg.* sincronism.
синхро́нн|ый *adj* sincron, sincronic, sincronizat.
синхроно́метр, *-а m. (fiz.)* sincronometru.

синхроноско́п, *-а m. (el.)* sincronoscop.
синхротро́н, *-а m. (fi.)* sincrotron.
синхрофазатро́н, *-а m. (fiz.)* sincrofazatron.
синхроциклотро́н, *-а m. (fiz.)* sincrociclotron.
синь, *-и f.* **1.** *sg. (reg.)* albastru, albăstreală. **2.** vopsea, culoare albastră.
си́нька, *-и f.* **1.** *sg.* albăstrire. **2.** albăstreală, sineală, scrobeală albastră; *~ для белья́* albastru de rufe. **3.** hîrtie ozalid, hîrtie pentru heliograf.

сино́ха, *-и f. sg.* **1.** *(bot.)* albăstrea, albăstriţă. **2.** *(med.)* cianoză.
сино́шность, *-и f. (med.)* cianoză.
сино́шный *adj.* de cianoză.

синя́к[1], *-á m.* vînătaie, echimoză; *у него́ всё те́ло в ~áх* are corpul plin de vînătăi; *~и́ под глаза́ми* ceafcăne la ochi.

синя́к[2], *-á m. (bot.)* capul-parpeliu.

сионизм, *-а m.* sionism.

сионист, *-а m.* sionist.

сионисти́ческий *adj.* de sionism, de sionist.

сипе́ние, *-я n. sg.* şuierat; vorbire şuierătoare, vorbire răguşită.

сипе́ть, *-плю́, -пи́шь vb. ipf.* a hîrîi, a şuiera; a vorbi şuierat/răguşit.

си́плый *adj.* răguşit, şuierător, şuierat; *~ го́лос* voce răguşită.

си́нуть, *-ну, -нешь vb. ipf. (pf осипнуть)* a răguşi.

силова́тый *adj.* (cam) răguşit, puţin răguşit.

сипота́, *-ы f. sg.* răguşeală.

сыну́ха, *-и f. (ornit.)* strigă.

сире́на, *-ы f.* **1.** *(mitol.)* sirenă. **2.** sirenă; claxon; *~ автомоби́ля* claxonul automobilului.

сире́нев|ый *adj.* **1.** *~ые кусты́* tufe de liliac. **2.** liliachiu, violet deschis, violaceu.

сире́нь, *-и f. sg.* liliac *(arbust şi floare)*.

си́речь *partic. (înv)*. adică, anume, şi anume, cu alte cuvinte.

сири́йка, *-и f.* siriană.

сири́йский *adj.* sirian, din Siria.

сири́йцы- *цев pl.; sg. -и́ец, -и́йца m.* sirieni.

си́риус, *-а m. (astr.)* luceafărul-de zori, luceafărul-dimineţii, steaua Sirius.

сиро́кко *m. indecl.* siroco.

сиро́п, *-а m.* sirop.

сирот|а́, *-ы m. şi f.* orfan; orfană; *кру́глый ~* orfan de ambii părinţi; *оста́ться ~о́й* a rămîne orfan ◇ *каза́нская ~* cel ce face pe nenorocitul; pomanagiu.

сироте́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf.* **1.** a rămîne orfan. **2.** *(fig.)* a rămîne părăsit/pustiu.

сиротли́во *adv.* ca un orfan, singur, părăsit; *чу́вствовать себя́ ~* a se simţi singur/părăsit.

сиротли́вость *-и f. sg.* stare de singurătate/de izolare.

сиротли́в|ый *adj.* stingher, singuratic, părăsit, trist, abătut.

сиро́тск|ий *adj.* de orfan; *~ая до́ля* soartă de orfan; *~ дом* orfelinat ◇*~ая зима́* iarnă blîndă.

сиро́тство, *-а n. sg.* **1.** stare de orfan. **2.** *(fig.)* singurătate, izolare.

си́рый *adj.* **1.** *(осиротелый)* orfan. **2.** *(у́богий)* lipsit de sprijin, sărman, neajutorat. **3.** *(одино́кий)* singur, singuratic.

систе́м|а, *-ы f.* **1.** sistem, metodă; *~ рабо́ты* metodă de lucru; *привести́ в ~у* a sistematiza. **2.** regim, sistem; *избира́тельная ~* regim electoral; *нало́говая ~* regimul impozitelor; *тари́фная ~* sistem tarifar; *метри́ческая ~* sistem metric; *~ защи́ты* sistem de protecţie; *~ косми́ческой свя́зи* sistem de transmisiuni cosmice. **3.** sistem, orînduire, regim *(social)*; *социалисти́ческая ~* sistem socialist. **4.** sistem; structură; *не́рвная ~* sistem nervos ; *со́лнечная ~* sistem solar; *(chim.) периоди́ческая ~ элеме́нтов* sistemul periodic al elementelor; *грамма́тическая ~ языка́* structură gramaticală a limbii **5.** *(tehn.)* sistem, model, tip; *самолёт но́вой ~ы* un nou sistem de avion. **6.** reţea de instituţii similare; *рабо́тать в ~е министе́рства торго́вли* a lucra în cadrul ministerului comerţului ◇ *речна́я ~* fluviu cu afluenţi.

систематиза́тор, *-а m.* sistematizator.

систематиза́ция,*-и f. sg.* sistematizare.

систематизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a sistematiza.

система́тика, *-и f.* **1.** *sg.* sistematizare. **2.** *(bot. zool.)* sistem, clasificare.

систематически *adv. (în* mod) sistematic, regulat.

системати́ческ|ий *adj.* sistematic; *~ое описа́ние* descriere sistematică; *~ие заня́тия* studii sistematice.

систематично *adv.* (în mod) sistematic, regulat; *~ излага́ть* a expune în mod sistematic.

систематичность, *-и f. sg.* caracter sistematic, sistem; *~ изложе́ния* caracterul sistematic al expunerii.

систематичный *adj.* **1.** sistematic. **2.** care lucrează după o anumită ordine/ după un anumit sistem;

си́стола, *-ы f. sg. (fiziol.)* sistolă.

си́тец, *-тца m.* stambă, cit.

си́течко, *-а n. dim.* strecurătoare.

си́тник[1], *-а m.* pîine din făină cernută.

си́тник[2], *-а m. (bot.)* ruginâ; iarba-mlaştinii, pipirig.

си́тн|ый *adj.* **1.** cernut; *~ая мука́* făină cernută. **2.** din făină cernută; *~ хлеб* pîine albă ◇ *друг ~!* prietene dragă!

си́то, *-а n.* sită, ciur.

ситовник, *-а m. (bot.)* căprişor.

си́товый *adj.* de sită.

ситуати́вный *adj.* situativ.

ситуа́ция, *-и f.* situaţie, stare; *междунаро́дная ~* situaţia internaţională.

си́тцев|ый *adj.* de stambă, de cit; *~ое пла́тье* rochie de stambă.

ситценабивн|о́й *adj. (text.)* de imprimat stambă; *~а́я фа́брика* fabrică de imprimat stambă.

ситцепечата́ние, *-я n. sg. (text.)* imprimarea stămburilor.

ситцепечата́тный *adj. (text.)* de imprimat strambă; *~ое произво́дство* imprimerie de stambă.

си́филис, *-а m.* sifilis.

сифили́тик, *-а m.* sifilitic, bolnav de sifilis.

сифилити́ческ|ий *adj.* sifilitic, de sifilis.

сифо́н, *-а m.* sifon.

сифо́нный *adj.* de/cu sifon.

сия́ни|е, *-я n. sg.* strălucire, aureolă, nimb, lumină ◇ *се́верное ~* aurora boreală.

сия́тельство, *-а m. (în expr.) ва́ше ~* Luminăţia voastră.

сия́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* a străluci, a luci, a radia, a iradia; *(fig.) ~ от ра́дости* a radia de bucurie.

сия́ющий **1.** *part. prez. act.* de la *сия́ть*. **2.** *adj.* strălucitor, scînteietor, lucitor, radios.

скабио́за, *-ы f. (bot.)* sipică.

скабрёзност|ь, *-и f.* **1.** *sg.* caracter scabros/ pornografic. **2.** scabriozitate, vorbe fără perdea; vorbe indecente.

скабрёзный *adj.* scabros, indecent, necuviincios, pornografic.

сказ, *-а m.* **1.** *(folc.)* baladă, legendă. **2.** *(lit.)* povestire la persoana întîi ◇ *вот тебе́ и весь ~* şi cu asta, basta; asta-i povestea.

сказа́ние, *-я n.* legendă *(istorică)*.

ска́занн|ый *p.t.p.* de la *сказа́ть*; *из ~ого сле́дует* din cele spuse rezultă decurge; *ска́зано — сде́лано* zis şi făcut; *ме́жду на́ми бу́дь ска́зано* fie vorba între noi; fie zis între noi; *э́тим всё ска́зано* cu asta s-a spus totul, asta-i tot.

сказ|а́ть, *скажу́, ска́жешь vb. pf. acuz. (ipf. говори́ть)* a spune a zice; *~ пра́вду* a spune adevărul; *тру́дно ~, чем э́то ко́нчится* e greu de spus cum se vor sfîrşi toate acestea ◇ *(cuv. modal) ска́жем* să zicem, de pildă; *легко́ ~* e uşor de spus; *(cuv. modal) так ~* ca să zicem aşa; *(cuv. modal) пра́вду ~* la drept vorbind; *(cuv. modal) лу́чше (вернее́, то́чнее, про́ще) ~* mai bine zis; *(iron.) скажи́(те)!* ei, nu mai spune!, ia uită-te la el!; *скажи́те, како́й молоде́ц!* ia uită-te la el ce grozav e! *что вы на э́то ска́жете?* ce zici de una ca asta?; *кто бы мог ~?* cine ar fi putut să creadă/să prevadă una ca asta?; *с позволе́ния ~* iertaţi-mi expresia; *(prov.) ба́бушка на́двое сказа́ла* rămîne de văzut; vom trăi şi vom vedea; *призна́ться ~* la drept vorbind.

сказ|а́ться[1], *скажу́сь, ска́жешься vb. pf. (ipf. ска́зываться)* **1.** *dat.* a anunţa, a preveni, a aviza; *уйти́, не ~вшись* a pleca fără să fi anunţat. **2.** *instr.* a spune *(despre tine)!* a se da drept ... ; *он ~лся больны́м* a spus că e bolnav; s-a prefăcut bolnav.

сказ|а́ться[2], *ска́жется vb. pf. (ipf. ска́зываться) на, в — prepl.* sau *instr.* a se resimţi, a se face simţit; a avea urmări; a se vădi.

скази́тел|ь, *-я m.* povestitor, cîntăreţ, rapsod, bard; *наро́дные ~и* cîntăreţi populari, povestitori.

ска́зк|а, *-и f.* **1.** poveste, basm. **2.** *(ist.)* listă, inventar; *реви́зские ~и* liste de contribuabil ◇ *~ про бе́лого бычка́* povestea cu cocoşul roşu; poveste cu nouă neveste; *ни в ~е сказа́ть, ни пером описа́ть* de nedescris, de nespus; *ба́бьи ~и* fleacuri, vorbe de clacă.

ска́зочник, *-а m.* povestitor, autor de basme.

ска́зочно *adv.* fantastic, fabulos; nespus de ... ; *~ бога́т* nespus de bogat.

ска́зочн|ый *adj.* **1.** de basm, din poveşti. **2.** *(fig.)* fantastic, feeric, fabulos, ca în poveşti; *~ое бога́тство* bogăţie fabuloasă.

сказу́емое, *-ого n. (gram.)* predicat; *глаго́льное ~* predicat verbal; *именно́е ~* predicat nominal.

ска́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pop. înv.)* a băsni, a povesti; *~ ска́зку* a povesti într-un basm, a spune o poveste.

ска́зыва|ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сказа́ться*[1•2]. **2.** *pas.* de la *ска́зывать* ◇*(prov.) ско́ро ска́зка ~ется, да не ско́ро де́ло де́лается* de vorbit e uşor, mai greu e de făcut; una-i vorba, alta-i fapta.

скака́лка, *-у f.* coardă *(de sărit).*

скака́ть, *скачу́, ска́чешь vb. ipf.* **1.** *(pf. mom. скакну́ть)* a sări, a sălta; *~ на одно́й ноге́* a sări într-un picior. **2.** a galopa, a merge în galop. **3.** *(sport)* a participa la curse, a lua parte la alergări *(de cai).*

скакну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom. (ipf. скака́ть)* a face o săritură/ un salt.

скаков|о́й *adj.* de galop; de curse, de alergări; *~а́я ло́шадь* cal de curse; *~ круг* cîmp de curse, pistă, hipodrom de galop.

скаку́н, *-а m.* **1.** cal pur sînge, cal de rasă. **2.** *(fam.)* neastîmpărat, zburdalnic.

скала́, *-ы́ f.* stîncă, stană de piatră; *подво́дная ~* stîncă sub apă, stîncă submarină.

скали́стый *adj.* stîncos, cu (multe) stînci.

ска́лить, *-лю, -лишь vb. ipf.* **1.** *(pf. оска́лить) acuz. (în expr.) ~ зубы* a-şi arăta dinţii; a-şi arăta colţii. **2.** *(pop. fig.)* a rînji; a se hlizi.

ска́литься, *-люсь, -лишься vb. ipf. (pf. оска́литься)* a-şi arăta colţii, a rînji.

ска́лка, *-и f.* **1.** făcăleţ; netezitor pentru rufe; tăvălug. **2.** *(tehn.)* bară subţire, bară de spată, tijă.

скалола́з, *-а m.* alpinist.

ска́лывание *-я n.* **1.** *sg.* spargere; *~ льда* spargerea gheţii. **2.** prindere cu ace; marcare cu ace.

ска́лывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сколо́ть*[1•2]

скальд, *-а m.* scald, trubadur scandinav.

скалькирова́ть, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *калькирова́ть*

скалькули́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *калькули́ровать*

ска́льн|ый *adj.* stîncos, pietros; în stîncă; *~ грунт* grund pietros; *~ые рабо́ты* lucrări în stîncă.

скальп, *-а m.* scalp.

ска́льпель, *-я m. (chir.)* scalpel, bisturiu.

скальпи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a scalpa.

ска́льщик, *-а m.* lucrător în stîncă.

скаме́йка, *-и f.* bancă; laviţă; *садо́вая ~* bancă de grădină.

скамь|я́, *-и f.* bancă, laviţă; *~ подсуди́мых* banca acuzaţilor; *со шко́льной ~и* de pe băncile şcolii; din anii uceniciei.

скандал, *-а m.* scandal; *устро́ить кому́-л. ~* a face cuiva un scandal ◇ *како́й ~!* ce ruşine!

скандализи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a scandaliza.

скандали́ст, *-а m.* scandalagiu.

скандали́ть *-лю, -лишь vb. ipf. (pf. наскандали́ть)* a face scandal/tărăboi.

скандали́ться, *-люсь, -лишься vb. ipf. (pf. оскандали́ться) acuz.* a face de ruşine.

скандально *adv.* în mod scandalos, în chip ruşinos.

скандальность, *-и f. sg.* caracter scandalos.

скандальный *adj.* **1.** scandalos; de scandal. **2.** certăreţ, zurbagiu, scandalagiu; *~ челове́к* scandalagiu.

ска́ндий, *-я m. sg. (chim.)* scandiu.

ска́ндикс, *-а m. (bot.)* acul-doamnei.

скандина́вка, *-и f.* scandinavă.

скандина́вск|ий *adj.* scandinav, scandinavic, din Scandinavia; *~ие языки́* limbile scandinave.

скандина́вы, *-ов pl.; sg. -на́в, -а m.* scandinavi.

сканди́рование, *-я n. sg. (lit.)* scandare.

сканди́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (lit.)* a scanda.

ска́пливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *скопи́ть*[1]

ска́пливаться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *скопи́ться.* **2.** *pas.* de la *ска́пливать*

скапоти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. (av.)* a capota.

скапу́ститься, *-пу́щусь, -пу́стишься vb. pf. (fam.)* v. *скапу́титься*

скапу́титься, *-у́чусь, -у́тишься vb. pf. (pop.)* a muri, a da ortul popii.

ска́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *скопа́ть*

скарабе́й, *-я m. (entom.)* scarabeu.

скарб, *-а m. sg.* boarfe, bulendre, catrafuse, calabalîc.

ска́ред, *-а m. (pop.)* zgîrie-brînză, cărpănos.

ска́редничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pop.)* a se zgîrci, a fi un zgîrie-brînză.

ска́редность, *-и f. sg. (pop.)* zgîrcenie, cărpănoşie.

ска́редный *adj. (pop.)* zgîrcit, cărpănos.

скарифика́тор, *-а m. (agr. med.)* scarificator.

скарифика́ция, *-и f. sg. (agr. med.)* scarifiaaţie, scarificare.

скрифици́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (agr. med.)* a scarifica.

скарлати́на, *-ы f. sg. (med.)* scarlatină.

скарлати́н|ый *adj.* de scarlatină; *~ая приви́вка* vaccin antiscarlatinos; vaccin contra scarlatinei.

ска́рмливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *скорми́ть*

скат[1], *-а m.* pantă, versant; povîrniş, costişă; *крутой ~* pantă abruptă; *поло́гий ~* pantă dulce.

скат[2], *-а m.* pereche de roţi *(pe osie); (ferov.)* boghiu.

скати́ть, *скачу́, ска́тишь vb. pf. (ipf. ска́тывать) acuz.* **1.** a răsuci, a face sul, a învălătuci; *~ рукопись в тру́бку* a face sul un manuscris. **2.** *(reg.)* a bate, a da la piuă; *~ во́йлок* a bate pîsla la piuă.

ска́терт|ь, *-и f.* faţă de masă; *узо́рчатая ~* faţă de masă înflorată ◇ *(pop.) ~ью доро́га!* pe-aici ţi-e drumul!, călătorie sprîncenată! cale bătută!; *~-самобра́нка* faţă de masă fermecată.

ска́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *скати́ть*

ска́тывание, *-я n. sg.* **1.** rostogolire, alunecare; coborîre. **2.** răsucire, învălătucire. **3.** *(argou şcolar)* copiere.

ска́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *скатать* şi *скати́ть*

ска́тываться, *-аюсь, -аешься vb.* **1.** *ipf.* de la *скати́ться.* **2.** *pas.* de la *ска́тывать.*

скафа́ндр, *-а m.* scafandru.

ска́чка, *-и f. sg.* galop, galopare, alergare; *бе́шеная ~* cursă/goană nebună.

ска́чки, *-чек pl.* **1.** alergări, curse de cai; *~ с препя́тствиями* curse cu obstacole. **2.** *(av.)* salturi.

скачкообра́зно *adv.* în salturi.

скачкообра́зность, *-и f. sg.* dezvoltare în salturi.

скачкообра́зн|ый *adj.* în/ prin salturi.

скачо́к, *-чка́ m.* **1.** săritură, salt. **2.** *(fig.)* salt; *ка́чественный ~* salt calitativ; *скачка́ми* în/prin salturi.

ска́шивание, *-я n. (agr.)* cosit.

ска́шивать , *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *скоси́ть*[1•2]

ска́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *скости́ть.*

сква́жина, *-ы f.* **1.** gaură, crăpătură, deschizătură; *замо́чная ~* gaura cheii. **2.** puţ, sondă; gură de sondă; *буровáя ~* sondă *(de foraj); га́зовая ~* sondă de gaze; *нефтяна́я ~* sondă de ţiţei.

сква́жистость, *-и f. sg. (fiz. geol.)* porozitate, spongiozitate.

сква́жистый *adj. (fiz. geol.)* poros, spongios.

сквалы́га, *-и f.* şi *m. (pop.)* zgîrcit, cărpănos, zgîrie-brînză.

сквер, *-а m.* scuar, grădiniţă.

скве́рно 1. *adv.* rău, prost; urît; *чу́вствовать себя́ ~* a se simţi rău; *~ игра́ть на скри́пке* a cînta prost la vioară. **2.** *pred. impers.* e rău, e prost;

мне ~ îmi e rău, mă simt prost; *кóнмить* ~ a o termina prost/rău.

сквернослóв, *-а m.* gură spurcată, om murdar la gură.

сквернослóвие, *-я n. sg.* vorbe murdare, obscenităţi; vorbe porcoase.

сквернослóвить, *-влю, -вишь vb. ipf.* a spune vorbe murdare, a spune porcării/obscenităţi.

сквéрн|ый *adj.* **1.** ticălos, infam, murdar, dezgustător, scîrbos. **2.** *(плохой)* rău, prost, urît; *~ая погóда* timp urît, vreme proastă. **3.** *(о словах)* obscen, spurcat, porcos.

сквита́|ться, *-áюсь, -áешься vb. pf. с + instr. (pop.)* a se răfui, a se socoti.

сквоз|и́ть[1], *-úт vb. ipf. impers.* a trage; *здесь ~úт* aici e curent.

сквоз|и́ть[2], *-úт vb. ipf.* **1.** a fi rar; a fi transparent, a fi străveziu. **2.** a se strecura, a pătrunde *(despre lumină)*; *чéрез щель ~úт свет* lumina pătrunde prin crăpătură. **3.** *(проскáльзывать)* a lăsa să se întrevadă; a se simţi; a se observa.

сквозн|óй *adj.* **1.** care trece de la un capăt la altul; care străbate; *~óе отвéрстие в стенé* gaura care străbate peretele; ~ *вéтер* curent de aer. **2.** direct; ~ *пóезд* tren direct; *~óе сообщéние* comunicare directă. **3.** *(fig.)* integral, complet, complex; *~áя бригáда* brigadă complexă; ~ *контрóль* control integral. **4.** străveziu, transparent; rar.

сквозн|я́к, *-á m.* curent *(de aer)*; *сидéть на ~якé* a sta în curent.

сквозь *prep. acuz.* prin, printre; *смотрéть ~ щель* a privi prin crăpătură; *пробирáться ~ толпý* a se strecura prin mulţime; *говорúть ~ зýбы* a vorbi printre dinţi ◇ *смотрéть ~ пáльцы* a trece cu vederea; *как ~ зéмлю провалúлся* parcă l-a înghiţit pămîntul; *смотрéть ~ рóзовые очкú* a vedea totul în roz.

скворéц, *-рцá m.* graur ◇ *(prov.) всякúй ~ на свóй образéц* fiecare face după cum îl taie capul.

скворéчник, *-а m.* căsuţă pentru graur.

скелéт, *-а m.* **1.** schelet; osatură; *~ человéка* scheletul omului **2.** *(каркас)* schelet, osatură, carcasă. **3.** *(fig.)* schelet.

скелéтный *adj.* de schelet, de carcasă

скéпсис, *-а m. sg.* scepticism.

скéптик, *-а m.* sceptic.

скептици́зм, *-а m. sg.* **1.** *(fil.)* scepticism. **2.** atitudine sceptică, scepticism.

скептúчески *adv.* (în mod) sceptic, cu scepticism.

скептúческ|ий *adj.* **1.** *(fil.)* sceptic. **2.** sceptic, neîncrezător; *~ая усмéшка* surîs neîncrezător; *~ое отношéние* atitudine sceptică.

скéрда, *-ы f. (bot.)* gălbenuş.

скéрцо *n. indecl. (muz.)* scherzo.

скетч, *-а m.* **1.** *(teatru)* scheci. **2** *(arte, lit.)* schiţă.

скид, *-а m. (tehn.)* dispozitiv de descărcare.

скида́ть[1], *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. скúдывать) acuz. (pop.)* a arunca, a azvîrli, a da jos.

скида́ть[2], *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. скúдывать) acuz. (pop.)* a arunca la grămadă, a grămădi.

скúдк|а, *-и f.* rabat, reducere, scăzămînt; *дéлать ~у* a face reducere; *прода́жа со ~ой* vînzare cu reducere; *бúлет со ~ой* bilet cu reducere.

скúдывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *скида́ть*[1 2] şi *скúнуть*

скúнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. скúдывать) acuz.* **1.** a arunca, a da jos. **2.** a scoate, a dezbrăca; ~ *пиджáк* a scoate haina. **3.** a reduce din preţ, a face rabat; ~ *рубль* a reduce preţul cu o rublă. **4.** *(правительство)* a răsturna. **5.** *(о выкидыше)* a lepăda.

скúпетр, *-а m.* sceptru.

скипида́р, *-а m.* terebentină.

скипида́рный *adj.* de terebentină.

скирд, *-а m.* claie, stog, şiră.

скирда́, *-ы́ f. v. скирд*

скирдова́ние, *-я n. sg.* aşezare în clăi; clădire în stoguri/în şire.

скирдова́ть, *-дýю, -дýешь vb. ipf. (pf. заскирдова́ть) acuz.* a aşeza în clăi, a face stoguri/şire.

скисáние, *-я n.* înăcrire, oţetire, acidificare.

скисáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *скúснуть*

скúс|нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. скисáть)* **1.** a se acri, a se înăcri; *(despre vin)* a se oţeti; *молокó ~ло* laptele s-a înăcrit. **2.** *(fig.)* a se descuraja, a-şi pierde curajul; a se amărî; *совсéм скис пóсле пéрвой же неудáчи* şi-a pierdut curajul după primul insucces.

скит, *-á m. (bis.)* schit.

скитáлец, *-льца m.* pribeag, rătăcitor, vîntură-lume.

скитáльческий *adj.* (de) pribeag, (de) rătăcitor.

скитáльчество, *-а n. sg.* pribegie.

скитáние, *-я n.* pribegie, colindare, cutreierare.

скитáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* a pribegi, a cutreiera, a colinda, a rătăci; ~ *по бéлу свéту* a colinda prin lumea largă.

скиф, *-а m. sg.* schif.

скúфск|ий *adj. (ist.)* scitic, de sciţi; *~ие курганы* morminte scitice.

скúфы, *-ов pl.; sg. скиф, -а m. (ist.)* sciţi.

склад[1], *-а m.* magazie, depozit, antrepozit; ~ *для товáров* depozit de mărfuri; ~ *продовóльствия* depozit de alimente; *дровянóй* ~ depozit de lemne; ~ *боеприпáсов* depozit de muniţii; *пороховóй* ~ pulberărie; *артиллерúйский* ~ parc de artilerie; *вещевóй* ~ magazie de efecte; ~ *ракéт* depozit de rachete; ~ *ракéтного тóплива* depozit de combustibil pentru rachete.

склад[2], *-а m. sg.* **1.** factură, structură; fel de a fi; ~ *характéра* fire, fel de a fi; *человéк другóго ~а* om cu altă fire; ~ *жúзни* mod/fel de viaţă. **2.** coerenţă, armonie, legătură logică; *ни ~у, ни лáду* alandala, fără nici o noimă, fără sens. **3.** *(сложение человека, животного)* statură, constituţie; ~ *лицá* fizionomie.

складúрование, *-я n. sg.* depozitare, înmagazinare.

складúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a depozita, a înmagazina.

склáдк|а, *-и f.* **1.** cută, pliu, fald, creţ; *юбка со ~ами* sau *в ~у* fustă cu pliuri. **2.** dungă; *брю́ки с отутю́женными ~ами* pantaloni cu dungă. **3.** rid, zbîrcitură, cută; *глубóкие ~и на лбу* frunte adînc brăzdată. **4.** *(geol.)* cută, încreţitură; *~и земнóй коры́* cutele scoarţei pămînteşti.

склáдно *adv.* (în mod) coerent, curgător, desluşit; ~ *говорúть* a vorbi bine/curgător.

складн|óй *adj.* pliant; demontabil; portativ; *~áя крова́ть* pat pliant; ~ *стул* scaun pliant ◇ ~ *нож* briceag.

склáдность, *-и f. sg.* armonie coerentă; ~ *фигýры* corp bine proporţionat.

склáдн|ый *adj.* **1.** bine făcut, proporţionat, chipeş; zvelt; ~ *человéк* om bine făcut; ~ *конь* cal trupeş. **2.** bine alcătuit; coerent, desluşit, curgător; *(despre cîntece)* armonios; *~ая речь* discurs bine alcătuit, discurs curgător. **3.** *(pop.)* bine lucrat, bine alcătuit; comod; *~ые сапогú* cizme bine lucrate.

склáдочн|ый *adj.* de înmagazinare, de depozitare; de depozit *~ые помещéния* depozite; *~ое мéсто* loc de depozitare.

складск|óй *adj.* de/ în depozit; de depozitare; depozitat; *~úе помещéния* depozite, magazii.

склáдчат|ый *adj. (geol.)* format prin încreţire; *~ые гóры* munţi formaţi prin încreţire.

склáдчин|а, *-ы f.* plată în comun; *устрóить ~у* a) a suporta cheltuielile în comun; b) a face o colectă.

склад|ы́ *pl. (in expr.) по ~áм* silabisind.

склáдывание, *-я n. sg.* **1.** depozitare, aşezare în ordine. **2.** adunare, totalizare. **3.** împăturire, împachetare. **4.** întocmire, compunere.

склáдывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сложúть (2, 3, 4, 5, 6)*.

склáдываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сложúться*[1 1]. **2.** *pas.* de la *склáдывать*.

склева́|ть, *склюю, склюёшь vb. pf. (ipf. склёвывать) acuz.* a ciuguli.

склёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *склевáть*

склéивание, *-я n.* **1.** racordare; ~ *кáрты* asamblarea/racordarea unei hărţi. **2.** lipire.

склéивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *склéить*

склéиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *склéиться*. **2.** *pas.* de la *склéивать*.

склéить, *-éю, -éишь vb. pf. (ipf. склéивать şi клéить) acuz.* a încleia, a lipi.

скле́я|ться, *-е́ится vb. pf. (ipf. скле́иваться)* a se încleia, a se lipi.

скле́йка, *-и f.* **1.** *sg.* încleire, lipire. **2.** loc lipit, lipitură.

склеп, *-а m.* cavou, criptă.

склепа́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. скле́пывать) acuz.* a nitui.

скле́пка, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* nituire, nituit. **2.** *(место)* loc nituit, nituitură.

скле́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *склепа́ть*

скле́ра, *-ы f. (anat.)* sclerotică; *(pop.)* albul ochilor.

склеро́з, *-а m. (med.)* scleroză.

склеро́з|ный *adj. (med.)* de scleroză; de sclerozare; sclerozat; *~ проце́сс* proces de sclerozare.

склеро́ма, *-ы f. (med.)* scleromă.

склеро́метр, *-а m. (tehn.)* sclerometru.

склеро́тик, *-а m. (med.)* bolnav de scleroză.

склеротический *adj. (med.)* de scleroză; de sclerozare; sclerotic.

склика́ть *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* a chema, a striga.

скло́к|а, *-и f.* zîzanie, intrigi; *заводи́ть ~у* a semăna zîzanie.

склон, *-а m.* povîrniş, pantă, coastă; *крутой ~* pripor, povîrniş, pantă abruptă, coastă repede; *стартово́й ~* pantă de lansare ◇ *на ~е лет (жи́зни, дней)* spre amurgul vieţii; către sfîrşitul zilelor.

склоне́ние[1], *-я n.* **1.** înclinare, aplecare; *~ голово́й* aplecarea capului. **2.** *(fiz. astr.)* declinaţie; *магни́тное ~* declinaţie magnetică; *~ свети́ла* declinaţia unui astru.

склоне́ни|е[2], *-я n. (gram.)* declinare; *существи́тельное пе́рвого ~я* substantiv de declinarea întîi.

склони́ть, *-оню́, -о́нишь vb. pf. (ipf. склоня́ть) acuz.* **1.** *(наклонить)* a înclina, a apleca, a lăsa în jos; *~ зна́мена* a înclina drapelele; *печа́льно ~ го́лову* a apleca capul cu tristeţe. **2.** *к* + *dat.* sau *на* + *acuz. (расположить к себе)* a convinge, a determina; a cîştiga; a îndemna; *~ на свою́ сто́рону* a cîştiga de partea sa; *~ го́лову пе́ред (кем-л./чем-л.)* a-şi apleca capul, a se supune.

склони́ться, *-оню́сь, -о́нишься vb. pf. (ipf. склоня́ться)* **1.** *(наклониться)* a se apleca, a se înclina; *~ над колыбе́лью* a se apleca asupra leagănului. **2.** *(fig.)* a se lăsa convins, a consimţi, a accepta; a înclina spre ...; *~ ко́ новому реше́нию* a accepta noua hotărîre.

скло́нность, *-и f.* înclinaţie, vocaţie, aplicaţie, aptitudine; predispoziţie; *~ к му́зыке* înclinaţie/vocaţie pentru muzică ◇ *пита́ть ~ к ...* a nutri simpatie pentru ...

скло́нный *adj.* **1.** înclinat; predispus. **2.** *dat.* sau cu *inf.* dispus; *он скло́нен согласи́ться* e dispus să accepte.

склоня́емость, *-и f. sg. (gram.)* însuşirea de a putea fi declinat, declinare.

склоня́ем|ый 1. *part. prez. act.* de la *склоня́ть*[1]. **2.** *adj.* declinabil, flexionar; *~ые ча́сти ре́чи* părţi de vorbire declinabile.

склоня́ть[1], *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *склони́ть*

склоня́ть[2], *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. (pf. просклоня́ть) acuz. (gram.)* a declina.

склоня́ться[1], *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *склони́ться*

склоня́ться[2], *-я́ется vb. ipf. (gram.)* a se declina.

скло́чник, *-а m.* intrigant, om care bagă zîzanii, cîrcotaş.

скло́чничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a face intrigi, a băga zîzanii, a umbla cu vorba.

скло́чничество, *-а n. sg.* intrigărie, intrigă, cîrcotă.

скло́чный *adj.* **1.** intrigant, cîrcotaş. **2.** de intrigă, plin de intrigi.

скля́нка[1], *-и f.* flacon, sticluţă.

скля́н|ка[2], *-и f. (mar.)* **1.** jumătate de oră; *шесть ~ок* trei ore. **2.** *pl. (înv.)* ceas cu nisip; clepsidră.

скоба́, *-ы f.* **1.** *(tehn.)* scoabă; clamă; cîrlig; *подъёмная ~* cîrlig de ridicat. **2.** toartă, clanţă, mîner metalic *(la cufere, lăzi etc.).*

ско́бель, *-я m. (tehn.)* cuţitoaic, răzuitoare.

ско́бк|а[1], *-и f.* paranteză; *в ~ах* în paranteze; *квадра́тная ~* paranteză pătrată; *фигу́рная ~* acoladă; *заключи́ть в ~и* a pune în paranteze; *(mat.) вы́нести за ~и; взять за ~и* a scoate (ca) factor comun ◇ *заме́тить/отме́тить в ~ах* a observa între altele.

ско́бка[2], *-и f. (tehn.)* ac, clamă.

скобле́ние, *-я n. sg.* răzuire, radere.

скобли́ть, *скоблю́, ско́бли́шь vb. ipf. acuz.* a răzui, a rade.

скобя́н|ой *adj.* de fierărie.

ско́ванность, *-и f. sg.* caracter greoi, stîngăcie; stingherealã, jenă.

ско́ванн|ый 1. *p.t.p.* de la *скова́ть; ~ льда́ми* prins de gheţuri. **2.** *adj.* greoi; stînjenit, stingherit, jenat; *~ые движе́ния* mişcări stingherite.

скова́|ть, *скую, скуёшь vb. pf. (ipf. ско́вывать) acuz.* **1.** a forja. **2.** a uni/a lega prin forjare. **3.** a fereca, a pune în lanţuri. **4.** *(fig.)* a imobiliza; a încătuşa; a paraliza; *~ си́лы проти́вника* a imobiliza forţele inamicului; *моро́зы ~ли ре́ку* rîul a îngheţat.

сковорода́, *-ы f.* tigaie.

сковоро́дка, *-и f. v. сковорода́*

сковоро́дник, *-а m.* cleşte *(pentru apucat o tigaie fierbinte).*

ско́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *скова́ть*

сковы́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сковырну́ть* şi *сковыря́ть*

сковырну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. сковы́ривать) acuz.* a zgîndări, a scobi, a rupe *(cu unghia).*

сковыря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. сковы́ривать) pop. v. сковырну́ть*

скок[1], *-а m. sg.* galopare, alergare în galop; *во весь ~* în fuga mare.

скок[2] *interj. (folosită ca pred.)* hop!, hopa!

скол, *-а m. (действие)* spargere; *~ льда* spargerea gheţii.

скола́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сколоти́ть*

скола́чиваться, *-ается vb. ipf. pas.* de la *скола́чивать*

ско́лок, *-лка m.* ciob, schijă; aşchie.

сколопе́ндра, *-ы f. (zool.)* scolopendră.

сколоти́ть, *-очу́, -о́тишь vb. pf. (ipf. скола́чивать) acuz.* **1.** a bate în cuie; a îmbina. **2.** *(pop.)* a organiza, a întocmi, a înjgheba; *~ кре́пкий акти́в* a organiza un colectiv puternic. **3.** *(pop.)* a strînge, a agonisi, a aduna; *~ сто рубле́й* a strînge o sută de ruble.

сколо́ть[1], *сколю́, ско́лешь vb. pf. (ipf. ска́лывать) acuz.* a sparge, a desprinde, a despica, a rupe.

сколо́ть[2], *сколю́, ско́лешь vb. pf. (ipf. ска́лывать) acuz.* a prinde *(cu ace, bolduri).*

сколупну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. колу́пывать) acuz. (pop.)* a zgîndări, a rupe *(zgîndărind).*

колу́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сколупну́ть*

сколь *adv. (înv.)* ce, cît de, cum.

скольже́ние, *-я n. sg.* lunecare, alunecare; derapare, derapaj; *(av.) ~ на крыло́* alunecare pe o aripă, glisadă.

скольз|и́ть, *-льжу́, -льзи́шь vb. ipf. (pf. mom. скользну́ть)* a luneca, a alunece; *~ по́ льду* a luneca pe gheaţă, a patina; *ры́ба ~и́т в рука́х* peştele alunecă din mîini; *(fig.) взгля́д ~и́т по стро́чкам* privirea alunecă peste rînduri *(la citit).*

ско́льзк|ий *adj.* **1.** alunecos, lunecos; *~ парке́т* parchet alunecos. **2.** *(fig.)* nesigur, instabil; dubios; *~ое положе́ние* situaţie nesigură; *вступи́ть на ~ путь* a păşi pe un drum nesigur/pe o cale primejdioasă. **3.** *(fig.)* echivoc; delicat; riscant; *~ вопро́с* problemă delicată; *~ая те́ма* subiect delicat/riscant.

ско́льзко *pred. impers.* e lunecos.

скользну́ть, *-ну́, -нёшь vb.* **1.** *pf. mom.* de la *скользи́ть.* **2.** a se furişa, a se strecura; *~ в дверь* a se furişa pe uşă.

скользя́щ|ий 1. *part. prez. act.* de la *скользи́ть.* **2.** *adj.* alunecător; mobil; glisant; *~ая шкала́* scală mobilă.

ско́льк|о 1. *adv. interog.* cît; *~ сто́ит?* cît costă?; *~ тебе́ лет?* cîţi ani ai?; *~ раз?* de cîte ori?; *~ вре́мени?* cît e ceasul?. **2.** *adv. rel.* atît cît, atît de mult cît; cît, pe cît; *~ уго́дно* cît vrei; cît poftești; *~ возмо́жно* pe cît este posibil. **3.** *pron. interog.* şi *rel.* cîţi?, cîte? **4.** *adv.* pe cît; după cum; precum; *~ изве́стно* pe cît se ştie ◇ *~ зим, ~ лет!* a trecut un car de ani!

ско́лько-нибу́дь *adv.* cîtva, ceva, cît de cît, puţin; *дать ~ де́нег* a da ceva bani; *есть ли у вас ~ вре́мени?* aveţi puţin timp?

скома́ндовать, *-дую, -дуешь vb. pf. (ipf. кома́ндовать) acuz.* sau fără *compl.* a comanda, a da un ordin.

скомбини́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *комбини́ровать*

ско́мканный 1. *p.t.p.* de la *ско́мкать*. 2. *adj.* şifonat.

скомо́рох, *-а m.* 1. cîntăreţ ambulant, saltimbanc *(în vechea Rusie)*. 2. *(fig.)* bufon, paiaţă, măscărici.

скомо́рошество, *-а n. sg.* caraghioslîc, bufonerie.

скомпили́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *компили́ровать*

скомплектова́ть, *-ту́ю, -ту́ешь vb. pf.* de la *комплектова́ть*

скомпонова́ть, *-ну́ю, -ну́ешь vb. pf.* de la *компонова́ть*

скомпромети́рованный 1. *p.t.p.* de la *скомпромети́ровать*. 2. *adj.* compromis.

скомпромети́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *компромети́ровать*

сконструи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *конструи́ровать*

сконфу́женно *adv.* ruşinat, stînjenit, fîstîcit, cu aer încurcat.

сконфу́женный 1. *p.t.p.* de la *сконфу́зить*. 2. *adj.* ruşinat, stînjenit, fîstîcit.

сконфу́зить *-у́жу, -у́зишь vb. pf. (ipf. конфу́зить) acuz.* a pune pe cineva într-o situaţie penibilă, a-l face să se ruşineze.

сконфу́зиться, *-у́жусь, -у́зишься vb. pf. (ipf. конфу́зиться)* a se ruşina, a se fîstîci, a se simţi jenat.

сконцентри́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. (ipf. концентри́ровать) acuz.* a concentra.

сконцентри́роваться, *-руется vb. pf. (ipf. концентри́роваться)* a se concentra, a fi concentrat.

сконча́ни|е, *-я n. sg. (înv. în expr.). до ~я ве́ка* de-a pururea; pentru totdeauna; în vecii vecilor.

сконча́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf.* a muri, a deceda, a răposa, a-şi da obştescul sfîrşit.

скопа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. ска́пывать) acuz.* a săpa, a nivela; *~ бугоро́к* a nivela o moviliţă.

скопе́ц, *-пца́ m.* scapet, castrat, scopit, eunuc ◇ *(prov.) наде́яться как ~ на бо́роду* a trage nădejde ca spînul de barbă.

скопи́дом, *-а m.* zgîrcit, cărpănos, zgîrie-brînză.

скопидо́мничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a fi zgîrcit, a fi cărpănos.

скопидо́мство, *-а n. sg.* zgîrcenie, cărpănoşenie.

скопи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *копи́ровать (1)*

скопи́ть[1], *скоплю́, ско́пишь vb. pf. (ipf. ска́пливать* şi *скопля́ть) acuz.* sau *gen.* a strînge, a economisi; *~ де́нег* a strînge bani.

скопи́ть[2], *-плю́, -пи́шь vb. ipf. (pf. оскопи́ть) acuz.* a scopi, a castra, a jugăni.

скопи́|ться, *ско́пится vb. pf. (ipf. ска́пливаться* şi *скопля́ться) a* se aduna, a se strînge, a se îngrămădi, a se aglomera.

ско́пище, *-а n. (peior.)* adunătură, strînsură, bandă, gloată.

скопле́ние, *-я n.* îngrămădire, aglomeraţie; concentrare; acumulare; *~ войск* concentrare de trupe.

скопля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *скопи́ть*[1]

скопля́ться, *-я́ется vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *скопи́ться*. 2. *pas.* de la *скопля́ть*.

скопни́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf.* de la *копни́ть*

ско́пом *adv.* laolaltă, împreună, de-a valma; buluc ◇ *всем ~* laolaltă, cu toată gaşca.

скопы́титься, *-пы́чусь, -пы́тишься vb. pf. (fam.)* a cădea din picioare; a da ortul popii.

скорбе́ть, *-блю́, -би́шь vb. ipf. prepl.* a plînge, a fi cuprins de mîhnire, a se întrista, a fi întristat.

ско́рбно *adv.* cu mîhnire, cu durere, întristat.

ско́рбн|ый *adj.* trist, mîhnit, îndurerat, întristat, amărît.

скорбу́т, *-а m. (med.)* scorbut.

скорбу́тный *adj. (med.)* de scorbut.

скорб|ь, *-и f.* mîhnire, durere, tristeţe; *с глубо́кой ~ью* cu adîncă durere; *предава́ться ~и* a se lăsa pradă mîhnirii ◇ *(lit.) мирова́я ~* boala secolului.

скоре́е 1. *comp.* de la *adj. ско́рый* şi de la *adv. ско́ро* mai iute, mai repede; *чем ~, тем лу́чше* cu cît mai repede, cu atît mai bine. 2. *adv.* mai degrabă, mai curînd, mai bine; mai mult; *~ умрём, чем сдади́мся* mai degrabă vom muri decît să ne predăm; *~ похо́ж на мать, чем на отца́* seamănă mai mult cu mama decît cu tata; *~ всего́* ... probabil; mai mult ca sigur; mai curînd...

скорёжить(ся), *-жу(сь), -жишь(ся) vb. pf.* de la *корёжить(ся)*

скорлуп|а́, *-ы́ f.* 1. coajă, înveliş (tare); găoace; *~ яйца́* coajă de ou; *~ оре́ха* coajă de nucă. 2. *(fig. peior.)* îngustime de vederi, cerc îngust de interese ◇ *уйти́ в свою́ ~у́* a se închide în sinea sa; a se închide în găoacea sa.

скорми́ть, *скормлю́, ско́рмишь vb. pf. (ipf. ска́рмливать) acuz.* a da nutreţul la vite, a termina nutreţul *(hrănind vitele)*.

скорня́жный *adj.* de blănărie, de cojocărie.

скорня́к, *-а́ m.* blănar, cojocar.

ско́ро *adv.* 1. iute, repede; prompt; *~ рабо́тать* a lucra repede. 2. în curînd, peste puţin; îndată; *~ весна́* în curînd vine primăvara.

скоро́биться, *-ится vb. pf. (ipf. коро́биться) (pop.)* a se strîmba, a se şifona.

скорогово́рк|а, *-и f.* 1. vorbire repede, volubilitate, vorbire precipitată. 2. şir de cuvinte greu de rostit repede.

скоро́да, *-ы f. (bot.)* arpagic.

скоро́мное, *-ого n. (bis.)* frupt.

скоро́мный *adj. (bis.)* de dulce, de frupt; *~ день* zi de dulce.

скоропали́тельно *adv.* brusc; în grabă, în pripă, la repezeală.

скоропали́тельность, *-и f. sg.* grabă; nechibzuială.

скоропали́тельн|ый *adj.* pripit, grăbit, nechibzuit; *~ое реше́ние* hotărîre nenechibzuită/pripită; hotărîre luată în grabă.

скоропи́сный *adj.* de scriere cursivă.

ско́ропись, *-и f. sg.* scriere cursivă.

скоропо́дъёмность, *-и f. sg. (av.)* viteză de ascensiune.

скоропо́ртящийся *adj.* uşor alterabil, perisabil.

скоропости́жно *adv.* subit; năprasnic *(despre moarte)*.

скоропости́жн|ый *adj.* subit, năprasnic *(despre moarte); ~ая смерть* moarte năprasnică; moarte subită.

скоропреходя́щий *adj.* de scurtă durată, efemer, trecător.

скороспе́лка, *-и f. (despre legume sau fructe)* timpuriu.

скороспе́лость, *-и f. sg.* 1. precocitate, caracter prematur. 2. *(fig.)* caracter pripit/nechibzuit.

скороспе́л|ый *adj.* 1. precoce, timpuriu; prematur; *~ые я́блоки* mere văratice, timpurii. 2. *(fig.)* pripit, nechibzuit, prematur; *~ое реше́ние* hotărîre pripită.

скоростни́к, *-а́ m.* muncitor care foloseşte metode rapide de lucru; specialist în parcurgerea distanţelor cu viteză mare; *лётчик-~* aviator care efectuează zboruri cu avioane de mare viteză.

скорости|о́й *adj.* rapid, de mare viteză; *~ самолёт* avion rapid; *~а́я пла́вка мета́ллов* şarjă rapidă; *~о́е бурéние* foraj rapid.

скоростре́льн|ый *adj. (mil.)* cu tragere rapidă; *~ая пу́шка* tun cu tragere rapidă.

ско́рост|ь, *-и f.* viteză, iuţeală; rapiditate; *разви́ть большу́ю ~* a atinge o mare viteză; *(ferov.) отпра́вить груз большо́й ~ью* a expedia marfă prin coletărie rapidă; *сре́дняя ~* viteză medie; *(tehn.) ~ вращéния* viteză de rotaţie; *(tehn.) ~ ре́зания* viteză de aşchiere; *(av.) ~ полёта* viteză de zbor; *(av.) поса́дочная ~* viteză de aterizare; *~ в час* viteză pe oră; *~ зву́ка* viteza sunetului; *~ реа́кции* viteză de reacţie; *косми́ческая ~* viteză cosmică; *орби́тальная ~* viteză orbitală ◇ *(pop.) в ~и* în curînd; *(sport) установи́ть реко́рд ~и* a stabili un record de viteză.

скоросши|ва́тель, *-я m.* bibliorаft, dosar cu şină.

скорота́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *корота́ть*

скоротéчность, *-и f. sg.* scurtă durată, caracter efemer.

скоротéч|ный *adj.* de scurtă durată, trecător, efemer; *~ая ра́дость* bucurie de scurtă durată. ◇ *~ая чахо́тка* tuberculoză galopantă.

скорохо́д, *-а m.* 1. om care merge repede, om iute de picior. 2. *(sport)* alergător; cel care practică sporturi de viteză *(schiuri, patine etc.)* ◇ *(folc.) сапоги́-~ы* cizme zburătcare.

скорпио́н, *-а m.* scorpion; *морско́й ~* dragon, drac-de-mare.

ско́рчить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. ко́рчить) acuz.* a se schimonosi, a se strîmba, a face o strîmbătură.

ско́рчиться, *-чусь, -чишься vb. pf. (ipf. ко́рчиться)* a se strîmba, a se schimonosi; a se chirci, a se zgîrci.

ско́р|ый *adj.* **1.** repede, iute, rapid; de zor, grabnic; ~ *по́езд* tren rapid; ~*ая по́мощь* prim ajutor; salvarea. **2.** *(fig. iron.)* grăbit, pripit, iute, nerăbdător. **3.** apropiat; ~ *прие́зд* sosire apropiată; *в ~ом вре́мени* în curînd; *до ~ого свида́ния!* la revedere!, pe curînd!; *на ~ую ру́ку* la repezeală; de mîntuială.

скос, *-а m.* **1.** *(arhit.)* tăietură oblică, oblicitate. **2.** *(tehn.)* teşitură; înclinare.

скоса́рь, *-я́ m. (entom.)* gărgăriţa mugurilor.

скоси́ть[1], *скошу́, скоси́шь vb. pf. (ipf. коси́ть şi ска́шивать) acuz.* a strîmba; ~ *глаза́* a se uita pieziş.

скоси́ть[2], *скошу́, ско́сишь vb. pf. (ipf. коси́ть şi ска́шивать) acuz.* a cosi, a isprăvi de cosit; ~ *луг* a cosi o fîneaţă.

скости́ть, *скощу́, скости́шь vb. pf. (ipf. ска́щивать) acuz. (pop.)* a scădea, a tăia *(din socoteală)*.

скот, *-а́ m.* **1.** *col.* vite; animale domestice, dobitoace; *бы́тый* ~ vite sacrificate; *высокопоро́дный* ~ vite de rasă superioară; *тя́гловый* ~ vite pentru ham; *кру́пный рога́тый* ~ vite cornute mari; bovine; *ме́лкий* ~ ovine şi caprine; *племенно́й* ~ vite de rasă/ de prăsilă; *моло́чный* ~ vite de lapte; *рабо́чий* ~ vite de muncă; *убо́йный* ~ vite de tăiere. **2.** *(pop. injur.)* animal, brută, porc.

скоти́на, *-ы f. sg.* **1.** *col.* vite. **2.** *m. şi f. (injur.)* brută, dobitoc, animal, vită.

ско́тник, *-а m.* văcar, bouar, îngrijitor de vite.

ско́тный *adj.* de vite; ~ *двор* grajd de vite; ţarc, ocol de vite.

скотоба́за, *-ы f. (zool.)* ocol de vite.

скотобо́йный *adj.* de abator.

скотобо́йня, *-и f.* abator, zalhana.

скотово́д, *-а m.* crescător de vite.

скотово́дство, *-а n. sg.* creşterea vitelor, zootehnie.

скотово́дческий *adj.* de creştere a vitelor, de crescător de vite; ~ *райо́н* raion crescător de vite.

скотоподо́бный *adj.* animalic.

скотоприго́нный *adj. (în expr.)* ~ *двор* ocol de vite; ~ *ры́нок* tîrg de vite, obor.

скотопромы́шленник, *-а m.* crescător de vite; negustor de vite.

скотопромы́шленность, *-и f. sg.* comerţ de vite; creşterea vitelor.

скотопромы́шленный *adj.* de comerţ de vite; de creşterea vitelor.

скотоубо́йный *adj.* de abator; ~ *пункт* abator.

ско́тский *adj.* **1.** *(înv.)* pentru vite; ~ *вы́гон* tarla unde păşunează vitele. **2.** *(fig.)* animalic, de brută, brutal, josnic; ~ *посту́пок* faptă josnică.

ско́тство, *-а n. sg. (pop.)* ticăloşie, bestialitate, porcărie, murdărie.

скра́дыва|ть, *-аем vb. ipf. (pf. скрасть) acuz.* a ascunde, a masca, a disimula.

скра́дываться, *-ается vb. ipf. (pf. скра́сться)* a fi (mai) puţin vizibil/ greu de observat; a fi mascat/disimulat.

скрап, *-а m. (tehn.)* fier vechi, deşeuri de metal.

скра́сить, *-а́шу, -а́сишь vb. pf. (ipf. скра́шивать) acuz.* a înfrumuseţa, a îndulci; a atenua.

скра́ситься, *-ится vb. pf. (ipf. скра́шиваться)* a se înfrumuseţa, a deveni mai plăcut; a se atenua.

скра́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *скра́сить*

скра́шиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *скра́ситься*. **2.** *pas.* de la *скра́шивать*.

скребло́, *-а́ n. (tehn.)* şabăr, răzuitor.

скребни́ца, *-ы f.* ţesală.

скребо́к, *-бка́ m.* **1.** *(tehn.)* răzuitoare; otic; răzătoare. **2.** grătar *(pentru ştersul picioarelor)*.

скре́жет, *-а m. sg.* scrîşnet; ~ *зубо́в* scrîşnetul dinţilor.

скрежета́ть, *-ещу́, -е́щешь vb. ipf. instr.* a scrîşni; ~ *зуба́ми* a scrîşni din dinţi.

скре́па, *-ы f.* **1.** scoabă; clamă. **2.** *(înv.)* contrasemnătură.

скре́пер, *-а m. (tehn.)* screper.

скрепи́ть, *-плю́, -пи́шь vb. pf. (ipf. скрепля́ть) acuz.* sau *acuz. cu instr.* **1.** a uni, a prinde; a consolida, a întări; a cimenta; ~ *листы́ була́вками* a prinde foile cu ace cu gămălie. *(fig.)* ~ *дру́жбу кля́твой* a întări prietenia prin jurămînt. **2.** a contrasemna; a adeveri, a atesta; ~ *докуме́нт по́дписью* a contrasemna un document ◇ *скрепя́ се́рдце* călcîndu-şi pe inimă.

скрепи́ться, *-плю́сь, -пи́шься vb. pf.* **1.** *(ipf. скрепля́ться)* a se întări. **2.** *(сдержаться)* a se ţine tare.

скрепле́ние, *-я n.* consolidare, întărire.

скрепля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *скрепи́ть*

скрепля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *скрепи́ться(1)*

скрести́, *скребу́, скребёшь vb. ipf. acuz.* **1.** a rade, a răzui, a zgîria; ~ *ногтя́ми* a zgîria cu ghearele. **2.** a curăţi prin frecare ◇ *у него́ скребёт на се́рдце; у него́ ко́шки на се́рдце скребу́т* are o piatră pe inimă; nu-şi găseşte locul.

скрести́сь, *скребу́сь, скребёшься vb. ipf.* a zgîria; a roade.

скрести́ть, *-ещу́, -ести́шь vb. pf. (ipf. скре́щивать) acuz.* **1.** a încrucişa, a pune/a aşeza cruciş. **2.** *(biol.)* a încrucişa.

скрести́|ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. скре́щиваться)* **1.** a se încrucişa, a se întretăia; *доро́ги ~лись* drumurile s-au încrucişat. **2.** *(fig.)* a se ciocni, a veni în conflict. **3.** *(lingv.)* a se încrucişa.

скрещени|е, *-я n.* **1.** *sg.* încrucişare; ~ *поездо́в* încrucişarea trenurilor. **2.** răscruce, încrucişare; *на ~и доро́г* la răscrucea drumurilor.

скре́щивание, *-я n. sg.* încrucişare; *(biol.)* ~ *живо́тных* încrucişarea animalelor; *(lingv.)* ~ *языко́в* încrucişarea limbilor.

скре́щивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *скрести́ть*

скре́щиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *скрести́ться*. **2.** *pas.* de la *скре́щивать*.

скриви́ть, *-влю́, -ви́шь vb. pf.* de la *крививи́ть*

скриви́ться, *-влю́сь, -ви́шься vb. pf.* de la *крививи́ться*

скрижа́ль, *-и f.* tablele legii.

скрип, *-а m.* scîrţîit.

скрипа́ч, *-а́ m.* violonist, viorist; scripcar.

скрипе́ние, *-я n. sg.* scîrţîire, scîrţîit.

скрип|е́ть, *-плю́, -пи́шь vb. ipf.* **1.** *(pf. mom. скри́пнуть)* a scîrţîi; a scrîşni. **2.** *(fam. glumeţ)* a o duce rău cu sănătatea, a scîrţîi.

скрипи́чный *adj.* de vioară; ~ *конце́рт* concert pentru vioară; *(muz.)* ~ *ключ* cheia de sol.

скри́п|ка, *-и f.* vioară; *игра́ть на ~е* a cînta la vioară; *конце́рт для ~и* concert pentru vioară; *пе́рвая ~ка* întîi ◇ *игра́ть пе́рвую ~ку* a juca primul rol.

скри́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *скрипе́ть(1)*

скрипу́ч|ий *adj.* scîrţîitor; ţipător, strident; ~*ие сапоги́* cizme care scîrţîie; ~*ая дверь* uşă care scîrţîie.

скрои́ть, *-ою, -о́ишь vb. pf. (ipf. крои́ть) acuz.* a croi.

скро́мник, *-а m.* om modest, nepretenţios; om fără pretenţii.

скро́мнич|ать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a fi modest, a face pe modestul.

скро́мно *adv.* modest, cu modestie.

скро́мность, *-и f. sg.* modestie, lipsă de pretenţii; simplitate; *ло́жная* ~ falsă modestie.

скро́мн|ый *adj.* **1.** modest, plin de modestie, sobru; discret; ~ *учёный* savant plin de modestie. **2.** simplu, fără pretenţii (mari), modest; ~ *обе́д* masă modestă, masă frugală. **3.** modest, moderat, sărăcăcios; ~ *за́работок* cîştig modest.

скрупулёзно *adv.* scrupulos, cu scrupulozitate, meticulos, migălos.

скрупулёзность, *-и f. sg.* scrupulozitate, migală, meticulozitate.

скрупулёзный *adj.* scrupulos, migălos, meticulos.

скрути́|ть, *-учу́, -у́тишь vb. pf. (ipf. скру́чивать şi крути́ть) acuz.* **1.** a răsuci, a suci; ~ *папиро́су* a răsuci o ţigară. **2.** a lega, a fereca, a imobiliza (legînd); ~ *кому́-л. ру́ки* a lega cuiva mîinile; ~ *во́ра* a lega un hoţ ◇ ~ *в бара́ний рог* a pune cuiva lanţul în coarne; a pune pe cineva cu botul pe labe.

скру́тка, *-и f. (tehn.)* torsiune.

скру́чивание, *-я n.* răsucire.

скру́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *скрути́ть*

скрыва́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *скры́ть*

скрыва́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *скры́ться.* **2.** *pas.* de la *скрыва́ть.*

скры́тница, *-ы f. (bot.)* ghimbariță.

скры́тничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a avea o fire închisă; a ascunde, a ține (ceva) ascuns.

скры́тно *adv.* în ascuns, în taină; mascat; pe ascuns, pe furiș; *де́йствовать ~* a acționa pe ascuns.

скры́тность, *-и f. sg.* fire închisă/ ascunsă.

скры́тный *adj.* închis, tăcut, necomunicativ; ascuns.

скры́т|ый 1. *p.t.p.* de la *скрыть.* **2.** *adj.* ascuns; latent; *~ смысл слов* sensul ascuns al cuvintelor; *~ые недоста́тки* vicii ascunse.

скры́ть, *скро́ю, скро́ешь vb. pf. (ipf. скрыва́ть)* **1.** *acuz. (спрятать)* a ascunde, a tăinui, a dosi. **2.** *acuz.* sau *acuz. от+gen.* a ascunde, a tăinui, a disimula; *~ свой наме́рения* a-și ascunde intențiile.

скры|ться, *скро́юсь, скро́ешься vb. pf. (ipf. скрыва́ться)* a se ascunde; a dispărea; *~ в толпе́* a dispărea în mulțime; *ме́сяц ~лся за ту́чу* luna s-a ascuns în nori; *(fig.) от него́ ничего́ не скро́ется* nimic nu i se poate ascunde; nu-i scapă nimic; *~ из до́му* a dispărea de acasă.

скрю́чивать, *-ает vb. ipf.* de la *скрю́чить*

скрю́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *скрю́читься*

скрю́чи|ть, *-ит vb. pf. (ipf. скрю́чивать* și *крю́чить) acuz. (pop.)* a strîmba, a îndoi, a încovoia.

скрю́читься, *-чусь, -чишься vb. pf. (ipf. скрю́чиваться* și *крю́читься) (pop.)* a se îndoi, a se încovoia, a se chirci, a se zgîrci.

скря́га, *-и m.* și *f.* om zgîrcit, avar, cărpănos, zgîrie-brînză.

скря́жничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a fi zgîrcit/avar/cărpănos; a se zgîrci.

скря́жничество, *-а n. sg.* zgîrcenie, avariție, cărpănoșenie.

скуде́ть, *-éю, -éешь vb. ipf. (pf. оскуде́ть)* a sărăci; a se epuiza, a secătui.

ску́дно *adv.* sărăcăcios, modest.

ску́дность, *-и f. sg.* sărăcie; caracter sărăcăcios.

ску́дн|ый *adj.* sărac, sărăcăcios, modest; insuficient; *~ обе́д* masă sărăcăcioasă; masă frugală◇*он ску́ден умо́м* e slab la minte.

скудомы́слие, *-я n. v. скудоу́мие*

ску́дость, *-и f. sg.* **1.** *v. ску́дность.* **2.** sărăcie, lipsuri.

скудоу́мие, *-я n. sg.* minte mărginită, sărăcie de spirit.

скудоу́мный *adj.* mărginit, sărac cu duhul, greu de cap, prost.

ску́к|а, *-и f. sg.* plictiseală, urît; *кака́я ~!* ce plictiseală!; *розгна́ть ~у* a-și omorî urîtul; a-și alunga plictiseala; *одуре́ть от ~и* sau *со ~и* a înnebuni/ a muri de urît.

скула́, *-ы́ f.* umerii obrajilor, pomeți, falcă.

скула́стость, *-и f.* față cu pomeți proeminenți.

скула́ст|ый *adj.* cu pomeții ieșiți în afară, fălcos.

скулёж, *-лежа́ m. (fam.)* scînceală, plîns.

скули́ть, *-лю́, -ли́шь ipf.* **1.** a schelălăi, a scheuna, a urla *(prelung).* **2.** *(fig.)* a se miorlăi, a se tînguí, a se văita.

скулов|о́й *adj. (anat.)* malar; *~ые ко́сти* oase malare.

ску́льптор, *-а m.* sculptor.

ску́льпторский *adj.* de sculptor.

скульпту́р/а, *-ы f.* sculptură; *занима́ться ~ой* a se ocupa de sculptură; *антична́я ~* sculptură antică.

скульпту́рность, *-и f.* caracter sculptural.

скульпту́рн|ый *adj.* sculptural; de sculptură; *~ая мастерска́я* atelier de sculptură.

ску́мбрия, *-и f. sg.* scrumbie de mare, macrou.

скунс, *-а m. (zool.)* sconcs *(animalul și blana lui).*

скупа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *скупи́ть*

скупердя́й, *-я m. (pop. injur.)* zgîrcit, cărpănos, zgîrie-brînză, calic.

скупе́ц, *-пца́ m.* zgîrcit, avar, calic, cărpănos.

скупи́ть, *скуплю́, ску́пишь vb. pf. (ipf. скупа́ть) acuz.* a cumpăra, a achiziționa *(în cantități mari sau din locuri diferite),* a acapara.

скупи́ться, *-плю́сь, -пи́шься vb. ipf. (pf. поскупи́ться)* cu *inf.* sau *на+acuz.* a se zgîrci, a se calici; a se scumpi.

ску́пка, *-и f. sg.* cumpărare *(în cantități mari);* achiziționare; acaparare; *~ това́ров* cumpărare de mărfuri *(în cantități mari).*

ску́пно́й *adj.* de cumpărare, de achiziționare; de acaparare.

ску́по *adv.* cu zgîrcenie; cu economie; *~ тра́тить де́ньги* a cheltui banii cu zgîrcenie.

скупова́тый *adj.* cam zgîrcit, calic.

скупо́й *adj.* **1.** zgîrcit, calic, avar. **2.** sărăcăcios; *~ пода́рок* cadou sărăcăcios. **3.** slab, neîndestulător; *~ свет ла́мпочки* lumina slabă a becului. **4.** *на+acuz.* zgîrcit, rezervat; *скуп на слова́* scump la vorbă. **5.** *~о́й, -го́ m.* zgîrcit, avar.

ску́пость, *-и f. sg.* zgîrcenie, calicie, avariție.

ску́почн|ый *adj.* de cumpărare, de achiziționare; *~ пункт* centru de cumpărare/ de achiziționare.

ску́пщик, *-а m.* achizitor; revînzător, speculant.

ску́тер, *-а m. (mar.)* scuter.

скуфе́йка, *-и f. dim. (înv.)* scufiță, tichiuță.

скуфья́, *-и́ f.; gen.pl.-фе́й (înv.)* scuscufă, tichie.

скуча́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* **1.** a se plictisi, a i se urî; *~ от безде́лья* a se plictisi stînd degeaba. **2.** *по+prepl.* sau *по+dat.* a-i fi dor de...; a tînji după...; a duce dorul; *~ по сы́ну* a duce dorul fiului; *~ по де́тям* a tînji după copii...

скуча́ющий 1. *part. prez. act.* de la *скуча́ть.* **2.** *adj.* plictisit; *~ взгляд* privire plictisită.

ску́ченно *adv.* înghesuit, grămadă; în înghesuială; *живу́т они́ ~* trăiesc înghesuiți.

ску́ченность, *-и f. sg.* îngrămădire, aglomerație, înghesuială, desime, densitate.

ску́ченный 1. *p.t.p.* de la *ску́чить.* **2.** *adj.* îngrămădit, întesat, ticsit; des, dens.

ску́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *ску́чить*

ску́чиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *ску́читься.* **2.** *pas.* de la *ску́чивать.*

ску́чить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. ску́чивать) acuz.* a îngrămădi, a înghesui; a aduna grămadă; a întesa, a ticsi; a strînge.

ску́чи|ться, *-тся vb. pf. (ipf. ску́чиваться)* a se îngrămădi, a se înghesui, a se îmbulzi; a se strînge, a se aduna.

скучи́ща, *-и f. sg.* mare plictiseală, plictiseală de moarte.

скучне́ть, *-éю, -éешь vb. ipf. (pf. поскучне́ть)* a deveni mai plictisit, a se plictisi mai mult.

ску́чно 1. *adv.* plicticos, în mod plictisitor, anost. **2.** *pred. impers.* e urît, e plictisitor; *мне ~* mi-e urît, mă plictisesc.

скучнова́тый *adj.* cam plictisitor, plicticos; nu prea interesant, anost, searbăd.

ску́чн|ый *adj.* **1.** plictisit, posomorît; *~ взгляд* privire plictisită. **2.** plictisitor, plicticos, anost, searbăd.

ску́шать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. ку́шать) acuz.* a mînca, a lua ceva în gură, a înbuca.

сла́бенький *adj.* slăbuț, cam slab, firav; *~ ребёнок* copil slăbuț.

слабе́|ть, *-éю, -éешь vb. ipf. (pf. ослабе́ть)* **1.** a slăbi, a pierde din puteri. **2.** a slăbi, a se potoli; a se calma; *ве́тер ~ем* vîntul slăbește. **3.** a pierde din greutate.

слабин|а́, *-ы́ f. sg.* **1.** partea slabă, punct slab; *(mar.)* *выбира́ть ~у́* a strînge odgonul slăbit. **2.** *(fig.)* slăbiciune, punct slab.

слаби́тельное, *-ого n. (med.)* purgativ, laxativ; *приня́ть ~* a lua un purgativ.

слаби́тельный *adj. (med.)* purgativ; laxativ.

сла́би|ть, *-ит vb. ipf.* **1.** *(pf. просла́бить) impers. acuz.* a avea diaree. **2.** a curăța, a scoate afară *(despre un purgativ).*

сла́бн|уть, *-ну, -нешь vb. ipf. (pf. осла́бнуть)* **1.** a slăbi, a pierde din puteri. **2.** a se lăsa, a se slăbi.

сла́бо *adv.* **1.** slab, slăbit; *чу́вствовать себя́ ~* a se simți slăbit. **2.** slab; *верёвка натя́нута ~* funia nu este

bine întinsă. **3.** slab, prost, nu prea bine; ~ *рабо́тать* a lucra prost; ~ *знать язы́к* a nu cunoaşte bine o limbă.

слабова́то *adv.* cam slab; nu tocmai bine.

слабова́тый *adj.* slăbuţ; cam slab, mediocru.

слабово́лие, *-я n. sg.* lipsă de voinţă; abulie.

слабово́льный *adj.* lipsit de voinţă, fără voinţă.

слабогру́дый *adj.* slab de piept, slab de plămîni, cu plămînii slabi.

слабоду́шный *adj.* slab cu duhul.

слабоне́рвный *adj.* cu nervii slabi, nervos; nevricos.

слабосо́лие, *-я n. sg.* lipsă de putere/de vlagă, slăbiciune, debilitate.

слабосо́льн|ый *adj.* **1.** lipsit de putere, fără vlagă, slab, debil. **2.** *(tehn.)* cu putere mică; ~ *мото́р* motor de mică putere.

сла́бост|ь, *-и f.* **1.** *sg.* slăbire; ~ *па́мяти* slăbirea memoriei. **2.** *sg.* slăbiciune, sfîrşeală; *чу́вствовать* ~ a simţi o slăbiciune; ~ *в нога́х* slăbiciune în picioare; *ста́рческая* ~ senilitate. **3.** *sg.* delăsare, slăbiciune *(în atitudine)*; *прояви́ть* ~ a da dovadă de slăbiciune. **4.** *(fig.)* înclinaţie, pasiune, slăbiciune, patimă; *пита́ть* ~ *к чему́-л.* a avea slăbiciune pentru ceva.

слабото́чн|ый *adj. (tehn.)* cu/de curent de joasă tensiune.

слабоу́мие, *-я n. sg.* debilitate mintală; *ста́рческое* ~ decrepitudine, ramolisment *(senil)*.

слабоу́мный *adj.* debil mintal, slab de minte.

слабохара́ктерность, *-и f. sg.* lipsă de voinţă, caracter slab, slăbiciune de caracter.

слабохара́ктерный *adj.* lipsit de voinţă, cu caracter slab; slab de înger.

слабохолми́стый *adj. (despre un teren)* puţin accidentat; cu coline.

сла́б|ый *adj.* **1.** slab, fără putere, lipsit de tărie; ~ *челове́к* om lipsit de putere. **2.** de/cu putere mică, slab; ~ *мото́р* motor de mică putere; *(el.)* ~*ые то́ки* curenţi slabi; ~ *свет* lumină slabă; ~ *го́лос* voce slabă; ~ *раство́р* soluţie slabă; ~ *таба́к* tutun slab; ~ *чай* ceai slab. **3.** bolnăvicios; plăpînd, slăbuţ, şubred; ~ *ребёнок* copil firav/slăbuţ; ~*ое здоро́вье* sănătate şubredă; *у него́* ~*ая грудь* e bolnav de piept; ~*ое се́рдце* inimă bolnavă/slăbită; ~*ые глаза́* vedere slabă. **4.** *(fig.)* slab; neînsemnat; ~*ые наде́жды* slabe speranţe; ~*ое утеше́ние* slabă mîngîiere; ~*ая во́ля* voinţă slabă, lipsă de voinţă; ~*ые результа́ты* rezultate slabe. **5.** slab, fără merit, fără valoare; neînsemnat, mediocru; ~ *рабо́тник* lucrător/meseriaş mediocru; ~*ая кни́га* carte slabă. **6.** care nu este bine întins, slăbit *(despre funie, coardă etc.)*. **7.** *(lingv.)* slab, neintens, redus; ~*ая пози́ция* poziţie neintensă; ~ *редуци́рованный* vocală redusă neintensă ◇ ~*ая струна́* sau ~*ое ме́сто* coardă sensibilă, punct slab/vulnerabil; *(înv.)* ~ *пол* sexul slab.

сла́в|а, *-ы f. sg.* **1.** glorie, slavă; faimă; *во* ~*у ро́дины* spre gloria patriei; *в зени́те* ~*ы* la apogeul gloriei; *литерату́рная* ~ glorie literară. **2.** zvonuri, vorbe; *идёт* ~ gura lumii zice; circulă zvonuri. **3.** renume, reputaţie; *хоро́шая/дурна́я* ~ reputaţie bună/proastă ◇ *на* ~*у* de minune, grozav; *вкуси́ть* ~*у* a gusta gloria; *погна́ться за* ~*ой* a alerga după onoruri/după glorie; *овя́ть* ~*ой* a acoperi de glorie; *петь* ~*у кому́-л.* a proslăvi pe cineva; ~ *бо́гу!*, bine!, slavă domnului!; *(prov.) како́в Са́вва, тако́ва ему́ и* ~ cum e turcul şi pistolul; cum e fusul şi mosorul; *(prov.) до́брая* ~ *лежи́т, а худа́я далеко́ бежи́т* vorba de rău fuge ca glonţul, iar cea de bine se înnămoleşte.

слави́зм, *-а m. (lingv.)* element slav, slavism.

слави́ст, *-а m.* slavist.

слави́стика, *-и f. sg. (lingv.)* filologie slavă, slavistică.

слависти́ческий *adj. (lingv.)* de filologie slavă, de slavistică.

сла́в|ить, *-влю, -вишь vb. ipf. acuz.* **1.** a slăvi, a proslăvi, a glorifica. **2.** *(pf. осла́вить) (pop.)* a defăima, a vorbi de rău, a scoate cuiva nume rău; ~ *кого́-л. по всему́ го́роду* a vorbi de rău pe cineva prin tot oraşul.

сла́вит|ься, *-влюсь, -вишься vb. ipf. instr.* a fi renumit, a fi celebru

(prin ceva); ~ *свои́м го́лосом* a fi renumit pentru vocea sa.

сла́вка, *-и f. (ornit.)* pitulice.

сла́вно[1] *adv.* **1.** foarte bine; plăcut, agreabil; ~ *поёт* cîntă bine/plăcut. **2.** *pred.* e minunat; e plăcut.

сла́вн|ый[1] *adj.* glorios, slăvit, renumit; măreţ, răsunător; ~*ые по́двиги* fapte măreţe/glorioase; ~*ой па́мяти* de glorioasă amintire.

сла́вн|ый[2] *adj.* foarte bun; simpatic, agreabil, plăcut; ~*ая пе́сня* un cîntec foarte plăcut; ~ *ма́лый* bun băiat.

славолю́бие, *-я n. sg. (iron.)* sete de glorie, goană după glorie.

славосло́вие, *-я n. (peior.)* laudă exagerată, osanale, tămîiere; *петь* ~ a cînta osanale.

славосло́вить, *-влю, -вишь vb. ipf. acuz.* a lăuda peste măsură, a cînta osanale, a ridica în slavă, a tămîia.

славя́не, *-я́н pl.; sg. -яни́н, -а m.* slavi.

славяни́зм, *-а m. (lit. lingv.)* slavism, element slav; slavonism, element slavon.

славя́нка, *-и f.* slavă.

славяно́вед, *-а m.* slavist.

славяно́ведение, *-я n. sg.* slavistică.

славяно́ведческий *adj.* de slavistică.

славянофи́л, *-а m. (ist.)* slavofil.

славянофи́льский *adj. (ist.)* slavofil; de slavofil.

славянофи́льство, *-а n. sg. (ist.)* slavofilism.

славя́нск|ий *adj.* slav, slavon; ~*ие языки́* limbi slave; ~*ая пи́сьменность* scriere slavă; ~ *праязы́к* protoslavă.

славя́нство, *-а n. sg.* slavi, popoare slave.

слага́емое, *-ого n.* **1.** *(mat.)* termenul unei adunări, număr de adunat. **2.** *(составная часть)* component.

слага́тель, *-я m. (înv.)* autor *(de cîntece populare)*.

слага́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *сложи́ть (5, 7)*.

лага́ющая, *-ей f. (mat.)* componentă

слад, *-а (-у) m. (în expr.)* ~*у нет с кем-л.-чем-л.* nu e chip s-o scoţi la capăt cu cineva/ceva; nu-i vii de hac cu una cu două.

сла́дейший *adj.* **1.** dulceag, îndulcit puţin **2.** *(fig.)* mieros, dulceag, siropos.

сла́дить, *сла́жу, сла́дишь vb. pf.* **1** *(ipf. сла́живать) acuz.* a aranja, a orîndui, a pune în ordine, a pune la punct; ~ *де́ло* a pune la punct o chestiune. **2.** *с + instr.* a se înţelege cu ...; a o scoate la capăt, a stăpîni; *не* ~ *с детьми́* a nu o scoate la capăt cu copiii.

сла́д|иться, *-ится vb. pf. (ipf. сла́живаться)* a se organiza; a se aranja; *де́ло* ~*лось* lucrul s-a aranjat.

сла́дк|ий *adj.* **1.** dulce; ~ *чай* ceai dulce. **2.** *(fig.)* plăcut, dulce, agreabil; ~*ые мечты́* visuri plăcute; ~ *сон* somn dulce. **3.** *(fig.)* mieros, dulceag; prefăcut; ~ *го́лос* voce mieroasă; ~*ая улы́бка* zîmbet mieros; ~*ие ре́чи* vorbe linguşitoare/mieroase.

сла́дко *adv.* **1.** dulce; *слишком* ~ prea dulce. **2.** *(fig.)* dulce, plăcut, cu plăcere; ~ *улыба́ться* a zîmbi dulce; ~ *зева́ть* a căsca cu poftă ◇ *ему́ живётся не* ~ o duce destul de greu.

сладкова́тый *adj.* dulciu, dulceag, cam dulce.

сладкогла́сный *adj. (înv.)* cu glas dulce.

сла́дкое, *-ого sg. n.* **1.** mîncare dulce, dulce. **2.** *(сласти)* dulciuri, zaharicale.

сладкоёжка, *-и m. şi f.* persoană căreia îi plac dulciurile, ahtiat după dulciuri.

сладкозву́чие, *-я n. sg. (înv.)* caracter armonios, armonia sunetelor, eufonie.

сладкозву́чный *adj.* melodios, armonios.

сладкоречи́вый *adj. (înv.)* dulce, agreabil; care vorbeşte mieros, linguşitor.

сладо́стность, *-и f. sg.* plăcere, desfătare, încîntare; dulceaţă.

сла́достн|ый *adj.* plăcut, dulce, desfătător, delicios; ~*ые мечты́* visuri frumoase.

сладостра́стие, *-я n. sg.* **1.** voluptate, senzualitate. **2.** *(fig.)* plăcere.

сладостра́стно *adv.* cu voluptate, cu senzualitate, voluptuos.

сладостра́стность, *-и f. sg.* voluptozitate, senzualitate.

сладостра́стный *adj.* voluptuos, senzual.

сла́дост|ь, *-и f.* **1.** dulceaţă, gust dulce **2.** *(удовольствие, наслаждение)* încîntare, desfătare, deliciu. **3.** *pl.* dulciuri,

zaharicale, cofeturi; *восто́чные ~и* dulciuri orientale.

сла́женность, *-и f. sg.* concordanţă, armonie; bună organizare.

сла́женный 1. *p.t.p.* de la *сла́дить*. **2.** *adj.* bine organizat, pus la punct, coordonat; *~ая рабо́та* muncă bine organizată.

сла́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сла́дить* (1).

сла́живаться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сла́диться*. **2.** *pas.* de la *сла́живать*.

сла́зить, *-а́жу, -а́зишь vb. pf.* **1.** a se urca, a se căţăra; *~ на кры́шу* a se urca pe acoperiş. **2.** a coborî; *~ в по́греб* a coborî în pivniţă.

слалО́м, *-а m. sg. (sport)* slalom.

сла́н|ец, *-нца m. (geol.)* şist; *а́спидный ~* ardezie; *известко́вый ~* şist calcaros; *горю́чие ~цы* şisturi combustibile; *кристалли́ческие ~цы* şisturi cristaline.

сланцева́ние, *-я n.* formarea şisturilor.

сла́нцевый *adj. (geol.)* şistos, de şist.

сластёна, *-ы m. şi f.* amator de dulciuri, ahtiat după dulciuri.

сласти́ть, *-ащу́, -асти́шь vb. ipf. (pf. послати́ть) acuz.* a îndulci.

сластолю́бец, *-бца m. (înv.)* (om) voluptuos, senzual.

сластолюби́вый *adj. (înv.)* senzual, voluptuos.

сластолю́бие, *-я n. sg. (înv.)* voluptate, senzualitate.

сласть, *-и f.* **1.** *pf.* dulciuri, zaharicale, cofeturi. **2.** *(fig. pop.)* plăcere, bucurie.

слать, *шлю, шлёшь vb. ipf. acuz.* a trimite, a expedia; *~ приве́т* a trimite salutări.

слащА́во *adv.* dulceag, mieros, linguşitor; *~ улыба́ться* a zîmbi dulceag.

слаща́вость, *-и f. sg.* dulcegărie.

слаща́в|ый *adj.* **1.** dulceag; *~ вкус* gust dulceag. **2.** *(fig. peior.)* dulceag, mieros, linguşitor; *~ые ре́чи* vorbe mieroase.

сланцЁн|ый *adj. (pop.)* îndulcit.

слЕва *adv.* din/de la stînga; în/la stînga; *~ напра́во* de la stînga la dreapta.

слегА, *-и f.* talpă, grindă; *(жердь)* prăjină.

слегкА, *adv.* uşor, uşurel; încetişor; puţin; *~ уда́рить* a lovi uşor.

след[1], *-а́ (-у) m.* **1.** urmă, amprentă; dîră; *све́жие ~ы́; горя́чие ~ы́* urme proaspete; *потеря́ть ~ы́* a pierde urma (cuiva); *напа́сть на чей-л. ~* a fi pe urmele cuiva; a da de urma cuiva; *идти́ по чьим-л. ~а́м* a) a merge în urma cuiva; b) *(fig.)* a călca pe urmele cuiva; *~ы́ кро́ви* urme de sînge, dîre de sînge; *~ы́ преступле́ния* urmele crimei; *исче́знуть без ~а́* a dispărea fără urme; *~а́ нет (чего́-л.)* nici urmă (nu a rămas); *замести́ ~ы́* a şterge urmele, a face să i se piardă urma; *оста́вить ~* a lăsa urmă; *напра́вить на ло́жный ~* a îndrepta pe cineva pe un drum greşit; a deruta. **2.** *(часть ноги)* talpă ◇ *его́ и ~ простыл* parcă l-a înghiţit pămîntul; şi dus a fost; *по горя́чим следа́м* pe urme proaspete.

след[2] *(pop. în expr.) не ~* nu se cuvine, nu se cade, nu trebuie; *не ~ тебе́ идти́* nu se cuvine să te duci acolo; *не ~ об э́том говори́ть* despre asta nu se cade să vorbeşti.

сле́динг, *-а m. (agr.)* sleding *(maşină de cules bumbac)*.

следи́ть[1], *-ежу́, -еди́шь vb. ipf. за+ instr.* **1.** a urmări din ochi; *~ за полётом птиц* a urmări zborul păsărilor. **2.** *(fig.)* a urmări, a observa, a fi la curent; *~ за разви́тием нау́ки* a fi la curent cu evoluţia ştiinţei. **3.** *(присматривать)* a supraveghea, a veghea, a avea grijă; *~ за рабо́тами* a supraveghea lucrările; *~ за детьми́* a avea grijă de copii. **4.** a urmări, a pîndi, a fila.

следи́ть,[2] *-ежу́, -еди́шь vb. ipf. (pf. наследи́ть) instr.* a lăsa urme, a murdări.

сле́дование, *-я n. sg.* **1.** parcurs; mers; trecere; *на всём пути́ ~я* pe tot parcursul; *пое́зд да́льнего ~я* tren de lung parcurs, tren de lungă distanţă; *(mil.) поря́док ~я* marşrut, itinerar. **2.** conformare, respectare; *~обы́чаям* respectarea obiceiurilor/ tradiţiilor.

сле́дователь, *-я m. (jur.)* anchetator penal; *(înv.)* judecător de instrucţie; *суде́бный ~* anchetator penal.

сле́довательно *conj.* prin urmare, în consecinţă, deci, aşadar.

сле́довательский *adj. (jur.)* de anchetator penal; *(înv.)* de judecător de instrucţie.

сле́д|овать, *-дую, -дуешь vb. ipf.* **1.** *(pf. после́довать)* a urma; a urmări; *~уйте за мной* urmaţi-mă. **2.** *(pf. после́довать) за+ instr. (fig.)* a (se) succeda, a urma; *собы́тия ~овали одно́ за други́м* evenimentele s-au succedat unul după altul. **3.** *(перемещаться куда-л.)* a pleca, a merge, a circula; *по́езд ~ует до Бухаре́ста* trenul merge pînă la Bucureşti; *~ свои́м путём* a-şi urma calea. **4.** *(pf. после́довать) dat. (fig.)* a se conforma, a se conduce, a urma, a se călăuzi, a se ţine de...; *~. пра́вилам* a se conforma regulilor. **5.** *(pf. после́довать) (проистекать)* a rezulta, a decurge, a reieşi; *отсю́да ~ует ...* de aici rezultă...; *что из э́того ~ует?* ce rezultă de aici? **6.** *impers. dat.* cu *inf.* trebuie, e necesar; se cuvine; *~ует заме́тить, что* de remarcat că/de notat că... *не ~ует ду́мать, что...* ar fi o greşeală să credem că...; *~овало бы* ar trebui, ar fi nimerit; *как и ~овало ожида́ть* cum era şi de aşteptat. **7.** *impers. dat.* cu *gen. (полага́ться)* a datora, a se cădea; *ско́лько вам ~ует за рабо́ту?* cît vi se cuvine pentru lucru? ◇ *как ~ует* cum trebuie, la locul său.

сле́дом *adv.* pas cu pas, pe urmele cuiva, după cineva; *ходи́ть ~ за кем-л.* a merge în urma cuiva; a se ţine scai de cineva.

следопЫт, *-а m.* vînător care urmăreşte prada după urme.

сле́дственн|ый *adj. (jur.)* de anchetă penală; de urmărire penală; de instrucţie, de cercetare; *~ые о́рганы* organele de anchetă penală; *~ материа́л* materialul anchetei penale.

сле́дствие[1], *-я n.* urmare, consecinţă, efect, rezultat; *причи́на и ~* cauză şi efect; *логи́ческое ~* concluzie logică.

сле́дстви|е[2], *-я n. sg. (jur.)* anchetă penală; urmărire penală; instrucţie, cercetare; *предвари́тельное ~* anchetă prealabilă, primele cercetări; *суде́бное ~* anchetă judecătorească; *вести́/производи́ть ~* a ancheta; *находи́ться под ~ем* a fi pus sub urmărire penală, a fi anchetat.

сле́дуемое, *-ого n.* ceea ce se cuvine; sumă cuvenită.

сле́дуем|ый *adj.* cuvenit, ce se cuvine; *получи́ть ~ые де́ньги* a primi banii cuveniţi.

сле́дующее, *-его n. sg.* cele ce urmează, următoarele; *до́лжен вам сообщи́ть ~* trebuie să vă comunic următoarele.

сле́дующ|ий 1. *part. prez. act.* de la *сле́довать*. **2.** *adj.* următor, viitor; *на ~ день* în ziua următoare, a doua zi; *в ~ раз* data viitoare. **3.** *pron.* cel ce urmează, următorul; *вызыва́ются ~ие ли́ца* sînt chemate următoarele persoane; *~!* următorul!; *кто ~?* cine urmează?

слежА|ться, *-жи́тся vb. pf. (ipf. слёживаться)* a se îndesa, a se presa, a se aşeza; *се́но ~лось* fînul s-a presat.

слёживаться, *-ается vb. ipf.* de la *слежа́ться*

сле́жка, *-и f. sg.* urmărire, pîndire, supraveghere.

слез|а́, *-ы́ f.* **1.** lacrimă; *(glumeţ) проли́ть* sau *пусти́ть ~ý* a vărsa o lacrimă, a plînge puţin. **2.** *pl.* lacrimi; plînset; *пла́кать го́рькими ~а́ми* a plînge cu lacrimi amare; *залива́ться ~а́ми* a plînge cu hohote; *проliва́ть слёзы* a vărsa lacrimi; *довести́ до слёз* a face pe cineva să plîngă; *сквозь слёзы* printre lacrimi; *бо́льно* sau *оби́дно до слёз* mă doare/ îmi e necaz de-mi vine să plîng; *смея́ться до слёз* a rîde cu lacrimi; *в ~а́х* în lacrimi; *(fig.) осуши́ть слёзы кому́-л.* a linişti, a mîngîia pe cineva ◇ *крокоди́ловы слёзы* lacrimi de crocodil; *ада́мовы слёзы* votcă lacrima Christi; *глота́ть слёзы* a-şi stăpîni/a-şi înghiţi lacrimile; *зака́титься ~а́ми* a-l podidi lacrimile; *молча́ливые слёзы* a plînge în pumni; *~ами го́рю не помо́жешь* cu lacrimi nu se face treabă; *отольются чьи-л. слёзы кому́-л.* o să-l ajungă lacrimile cuiva.

слеза́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *слезть*

слез|и́ться, *-и́тся vb. ipf.* a lăcrima.

слезли́вость *-и f. sg.* fire plîngăreaţă.

слезли́вый *adj.* **1.** plîngăcios, plîngăreţ, care plînge mereu, care se vaită mereu. **2.** plîngător, tînguitor; *~го́лос* voce plîngătoare.

слезни́к, *-á m. (anat.)* sac, lacrimal, glandă lacrimală.

слёзно *adv.* în lacrimi, cu lacrimi în ochi; *~ умоля́ю вас* vă implor cu lacrimi în ochi.

слёзн|ый *adj.* **1.** *(anat.)* lacrimal; *~ые же́лезы* glande lacrimale. **2.** *(fig.)* cu lacrimi în ochi, fierbinte; *~ая про́сьба* rugăminte fierbinte.

слезоотделе́ние, *-я n. sg. (fiziol.)* secreţia lacrimilor, lăcrimare.

слезотече́ние, *-я n. sg.* epiforă, lăcrimare.

слезоточи́вый *adj.* **1.** lacrimal; care lăcrimează. **2.** care stîrneşte lacrimi, lacrimogen; *~ газ* gaz lacrimogen.

слезоточи́ть, *-ит́ vb. ipf.* a lăcrima *(mereu)*.

слез|ть, *-зу, -зешь vb. pf. (ipf. слеза́ть)* **1.** a coborî, a se da jos; *~ с кры́ши* a coborî de pe acoperiş; *~ с ло́шади* a descăleca; *(pop.) ~ с трамва́я/с по́езда* a se da jos din tramvai/ din tren. **2.** a se coji, a se jupui; a se desface, a cădea; *ко́жа ~ла* pielea s-a cojit; *кра́ска ~ла* vopseaua s-a cojit/s-a scorojit.

слезя́щийся 1. *part. prez. act.* de la *слези́ться*. **2.** *adj.* lăcrămos, care lăcrimează, înlăcrimat.

слепа́я, *-о́й f.* oarbă.

слепе́нь, *-пня́ m.* tăun.

слепе́ц, *-пца́ m.* orb.

слеп|и́ть[1], *-плю́, -пи́шь vb. ipf.* **1.** *acuz.* a orbi (pe cineva). **2.** a orbi, a lua ochii/văzul.

слепи́ть[2], *слеплю́, сле́пишь vb. pf. (ipf. слепля́ть) acuz.* a încleia, a lipi; a confecţiona *(a face ceva lipind cu clei)*.

слепи́ть[3], *слеплю́, сле́пишь vb. pf.* de la *лепи́ть (1, 2)*

слепи́ться, *сле́пится vb. pf. (ipf. слепля́ться)* a se lipi.

слепля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. слепи́ть*[2]

слепля́ться, *-я́ется vb. ipf.* de la *слепи́ться*

сле́пнуть, *-ну, -нешь vb. ipf. (pf. осле́пнуть)* a orbi, a-şi pierde vederea.

сле́по *adv.* **1.** orbeşte; *~ ве́рить* a crede orbeşte; *~ повинова́ться* a se supune orbeşte; *~ подража́ть* a imita servil. **2.** *(нечётко, неясно)* nedesluşit, şters.

слеп|о́й *adj.* **1.** orb; *~ от рожде́ния* orb din naştere; *~ на оди́н глаз* chior. **2.** *(fig.)* orb; nesocotit, necugetat; *~о́е бе́шенство* furie oarbă; *~ая любо́вь* dragoste oarbă; *~о́е подража́ние* imitaţie servilă. **3.** *(неясный)* nedesluşit, neclar, indescifrabil, neciteţ; *~ая печа́ть* ştampilă indescifrabilă ◇ *(anat.) ~ая кишка́* apendicele cecal, cec; *(av.) ~ полёт* zbor fără vizibilitate; *быть ~ы́м ору́дием в чьих-л. рука́х* a fi o unealtă în mîinile cuiva.

слепо́й, *-о́го m.* orb.

сле́пок, *-пка m.* mulaj, mască.

слепорождённый *adj.* născut orb, orb din naştere.

слепота́, *-ы́ f. sg.* **1.** orbire, lipsă a vederii. **2.** *(fig.)* miopie; *полити́ческая ~* miopie politică; *(med.) ку́риная ~* orbul găinilor; *(med.) цветова́я ~* daltonism.

слепы́ш, *-á m.* **1.** *(zool.)* cătelul-pămîntului. **2.** *(pop.)* orb.

слеса́рить, *-рю, -ришь vb. ipf.* a se ocupa de lăcătuşerie, a fi lăcătuş.

слеса́рничать, *-аю, -аешь vb. ipf. = слеса́рить*

слеса́рн|ый *adj.* de lăcătuş; de lăcătuşerie; *~ое де́ло* lăcătuşerie; *~ая мастерска́я* atelier de lăcătuşerie.

слеса́рня, *-и; gen. pl. -рен f.* atelier de lăcătuşerie, lăcătuşerie.

слеса́рский *adj.* de lăcătuş, al lăcătuşului.

слеса́рство, *-а n. sg. (pop.)* meserie de lăcătuş, lăcătuşerie.

слеса́рь, *-я m. m.* lăcătuş; *~-монтёр* lăcătuş electrician; *~ - обхо́дчик* lăcătuş de revizie; *~- сантéхник* lăcătuş instalator.

слёт, *-а m.* **1.** *sg.* adunare *(din zbor)*. **2.** cîrd de păsări *(adunate într-un loc)*. **3.** *(fig.)* adunare, întîlnire; congres; *~ пионе́ров* adunarea pionierilor.

слётанность, *-и f. sg. (av.)* deprindere cu zborul în formaţie.

слета́ть[1], *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* **1.** a zbura, a face un drum cu avionul. **2.** *(pop. fig.)* a da o fugă, a da o raită; *~ в магази́н* a da o fugă pînă la magazin.

слета́ть[2], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *слете́ть*

слета́ться[1], *-а́ется vb. ipf.* de la *слете́ться*

слета́ться,[2] *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. av.)* a se deprinde cu zborul în formaţie.

слете́|ть, *слечу́, слети́шь vb. pf. (ipf. слета́ть) с + gen.* **1.** *(вниз)* a zbura în jos, a coborî în zbor; *орёл ~л с горы́* vulturul a zburat de pe munte. **2.** *(упасть)* a cădea, a se prăvăli, a se prăbuşi; *~ с ло́шади* a cădea de pe cal. **3.** a zbura, a-şi lua zborul ◇ *сло́во слете́ло с языка́* mi-a scăpat vorba din gură.

слете́ться, *-ти́тся vb. pf. (ipf. слета́ться)* **1.** a se aduna din zbor. **2.** *(fig.)* a se aduna în fugă *(din diferite părţi)*.

слечь, *сля́гу, сля́жешь vb. pf.* a cădea la pat, a se îmbolnăvi.

слив, *-а m.* **1.** *sg.* vărsare, turnare; deşertare, scurgere, evacuare, transvazare. **2.** *(tehn.)* uluc, jgheab deversor.

сли́ва, *-ы f.* **1.** *(дерево)* prun. **2.** *(плод)* prună; *~ -алыча́* corcoduşă.

слива́ние, *-я n. sg.* **1.** turnare, vărsare; deşertare. **2.** *(fig.)* contopire, unire, fuzionare.

слива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *слить*

слива́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сли́ться*. **2.** *pas.* de la *слива́ть*.

сли́вк|и, *-вок, -вкам pl.* frişcă, smîntînă; caimac; *ко́фе со ~ами* cafea cu frişcă; *сби́тые ~* frişcă; *сгущённые ~* smîntînă concentrată ◇ *снима́ть ~* a lua caimacul, a lua pentru sine ce este mai bun; *(inv. iron.) ~ о́бщества* crema societăţii, elită; *архиере́йские ~* rom în ceai.

сливкоотдели́тель, *-я m.* separator *(de unt, de smîntînă)*.

сливн|о́й *adj.* **1.** amestecat *(despre lichide)*; *~ о́е молоко́* lapte strîns din diferite vase; lapte adunat de la diferiţi producători. **2.** de colectare; *молочные ~ы́е пу́нкты* centre de colectare a laptelui; *~ая я́ма* hazna, gură de canal.

сливня́к, *-á m.* plantaţie de pruni.

сли́ов|ый *adj.* de prun; de prune; *~ое де́рево* prun; *~ое варе́нье* dulceaţă de prune; *~ая ро́ща* prunet, pruniştе.

сли́вочник, *-а m.* vas, ulcică pentru frişcă.

сли́вочн|ый *adj.* de (cu) frişcă, de (cu) smîntînă; *~ое ма́сло* unt; *~ое моро́женое* îngheţată de vanilie.

сливя́нка, *-и f.* lichior de prune; ţuică de prune.

слиза́ть, *слижу́, сли́жешь vb. pf. (ipf. сли́зывать şi pf. mom. слизну́ть) acuz.* a linge.

сли́зень, *-зня́ m. (zool.)* melc fără cochilie.

сли́зист|ый *adj.* **1.** mucos; bălos. **2.** *(скользкий)* lunecos ◇ *(anat.) ~ая оболо́чка* mucoasă, membrană mucoasă.

слизну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *слиза́ть*

слизня́к, *-á m.* **1.** *(zool.)* moluscă. **2.** *(fig.)* om de nimic; molîu, bleg, papă-lapte.

сли́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *слиза́ть*

слизь, *-и f. sg.* mucozitate; mîzgă.

слива́|ть, *-ет vb. pf.* **1.** a se decolora, a ieşi. **2.** a năpîrli.

слип, *-á m. (mar.)* cală de ridicare şi de lansare.

слипа́|ться, *-áется vb. ipf.* de la *сли́пнуться*

слипа́ние, *-я n.* aderenţă, alipire; aglutinare.

сли́п|нуться, *-нется vb. pf. (ipf. слипа́ться)* **1.** a se lipi. **2.** *(fig.)* a se închide, a se lipi *(despre ochi)*.

сли́тно *adv.* împreună, unit, contopit, strîns; *написа́ть ~* a scrie într-un singur cuvînt.

сли́тность, *-и f.* contopire, unire strînsă.

сли́тн|ый *adj.* unit , contopit; *~ое написа́ние* scriere continuă.

сли́ток, *-тка m.* lingou, bloc, bară; *~ зо́лота* lingou de aur.

слить, *солью́, сольёшь vb. pf. (ipf. слива́ть) acuz.* **1.** a vărsa, a turna, a scoate, a lua (dintr-un vas); *~ сли́вки с молока́* a lua caimacul de pe lapte. **2.** *(вылить)* a vărsa, a deşerta. **3.** *(смешать)* a amesteca. **4.** *(fig.)* a uni, a contopi, a fuziona, a comasa; *~ два предприя́тия* a contopi două întreprinderi.

сли́|ться, *солью́сь, сольёшься vb. pf. (ipf. слива́ться)* **1.** a se contopi, a se uni; a se vărsa unul în altul *(despre ape curgătoare)*. **2.** *(fig.)* a se uni, a se contopi, a se comasa, a fuziona.

сличáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *сличúть*

сличéние, *-я n. sg.* **1.** comparare, confruntare; colaţionare; verificare. **2.** *(tehn.)* contopire, fuziune; *~ядер* fiziune.

сличúтельн|ый *adj.* de comparaţie, de confruntare; de colaţionare; de verificare; *~ая вéдомость* tabel comparativ, situaţie comparativă.

сличúть, *-чý, -чúшь vb. pf. (ipf. сличáть) acuz.* a compara, a confrunta, a colaţiona; a verifica; *~ копию с пóдлинником* a confrunta copia cu originalul.

слúшком *adv.* prea, foarte, prea de tot, peste măsură, din cale afară; *~ дóрого* prea scump; *э́то ~мáло* e prea puţin; *он не ~умён* nu e prea deştept ◇ *э́то уж ~!* asta e prea din cale afară!

слúяние, *-я n. sg.* **1.** fuziune, contopire, comasare, unire. **2.** confluenţă *(a râurilor).*

слободá, *-ы f.* **1.** *(ist.)* slobozie. **2.** *(înv.)* suburbie, mahală.

слобóдка, *-и f. v. слободá* **(2)**

слобожáнин, *-а m. (înv.)* locuitor dintr-o mahala/ dintr-o suburbie.

словáки, *-ов pl.; sg. -áк, -а m.* slovaci.

словáрник, *-а m.* lexicograf; editor de dicţionare

словáрн|ый *adj.* **1.** lexicografic, de lexicografie; de dicţionare. **2.** de vocabular; lexical, de lexic; *~ое пóле* cîmp lexical; *основнóй ~фонд* fondul principal de cuvinte, fondul principal lexical; *~ое гнездó* familie de cuvinte; *~мúнимум* vocabular minim.

словáр|ь, *-я m.* **1.** dicţionar; vocabular; lexicon; glosar; *толкóвый ~* dicţionar explicativ; *энциклопедúческий ~* enciclopedie, dicţionar enciclopedic; *~ синóнимов* dicţionar de sinonime; *~ инострáнных слов* dicţionar de neologisme; *составúтель ~éй* lexicograf. **2.** *(zapas слов)* vocabular, lexic.

словáцкий *adj.* slovac; *~язык* limba slovacă.

словáчка, *-и f.* slovacă.

словéнка, *-и f.* slovenă.

словéнск|ий, *adj.* de/din Slovenia, sloven; *~язык* limba slovenă.

словéнцы, *-ев pl.; sg. -нец, -нцá m.* sloveni.

словéсник, *-а m. (înv.)* **1.** filolog. **2.** profesor de limbă şi literatură *(în învăţământul mediu).* **2.** student la facultatea de filologie.

словéсно *adv.* verbal, oral, prin viu grai; *передáть ~* a transmite prin viu grai.

словéсност|ь, *-и f. (înv.)* literatură; *нарóдная ~*; *ýстная ~* literatură populară, folclor; *теóрия ~и* teoria literaturii.

словéсн|ый *adj.* **1.** *(устный)* verbal, oral; *~ дóговóр* contract verbal. **2.** *(înv.)* filologic; *~ые нáуки* ştiinţe filologice; *~ факультéт* facultate de filologie.

словéчко, *-а n. dim.* cuvinţel, vorbuliţă ◇ *замóлвить ~ за когó-л.* a pune o vorbă pentru cineva; *вставúть ~* a plasa o vorbă; a se amesteca în discuţie; a-şi da cu părerea.

словúнский *adj.* slovin.

словúнцы, *-ев pl.; sg. -нец, -нцá m.* slovini, poporul slovin.

словú|ть, *словлю, слóвишь vb. pf. acuz. (pop.)* a prinde; a pune mîna pe...; *~мяч* a prinde mingea; *вóра ~ли* hoţul a fost prins.

слóвник, *-а m.* glosar, lexic, listă de cuvinte.

слóвно *conj.* **1.** ca, ca şi cum. **2.** *(pop.)* parcă; *~ктó-то стучúт* parcă cineva bate la uşă.

слóв|о, *-а n.* **1.** cuvînt, vorbă, termen; *лáсковое ~* cuvînt duios; *дóброе ~* o vorbă bună; *пустúе ~á* vorbe goale, vorbărie; *инострáнные ~á* cuvinte străine; neologisme; *(lingv.) порядóк слов* ordine a cuvintelor, topică; *запáс слов* bagaj de cuvinte; *набóр слов* cuvinte fără şir; *игрá слов* joc de cuvinte; *не вымóлвить ни ~а* sau *не проронúть ни ~а* a nu scoate o vorbă; a nu sufla un cuvînt; *не находúть слов для чегó-л.* sau *не хватáет слов* a nu găsi cuvinte; *взвéшивать свóи ~á* a-şi măsura vorbele; *в пóлном смúсле ~а* în adevăratul înţeles al cuvîntului; în toată puterea cuvîntului; *~в ~* cuvînt cu cuvînt; *~зá ~* din vorbă în vorbă; din una în alta; *в немнóгих ~áх* în puţine cuvinte; pe scurt; *с егó слов,*

по егó ~áм după spusele sale; *говорúть с чужúх слов* a spune (ceva) din auzite: a repeta vorbele altuia; *понять друг дрýга без слов* a se înţelege fără cuvinte; a se înţelege din ochi; *перейтú от слов к дéлу* a trece de la vorbe la fapte. **2.** *sg.* vorbire, grai, limbă; *любúть родно́е ~* a-şi iubi limba maternă; *дар ~а* darul vorbirii. **3.** *sg.* cuvîntare, discurs; cuvînt; *вступúтельное ~* cuvînt de deschidere; cuvînt introductiv; *заключúтельное ~* cuvînt de închidere; *послéднее ~ подсудúмого* ultimul cuvînt al acuzatului; *просúть ~а* a cere cuvîntul; *~ принадлежúт* are cuvîntul; *свобóда ~а* libertatea cuvîntului. **4.** *sg.* făgăduială, promisiune, cuvînt, legămînt; *человéк ~а* om de cuvînt; *чéстное ~* cuvînt de onoare; *дать чéстное ~* a-şi da cuvîntul (de onoare); *вéрить нá ~* a crede pe cuvînt; *не сдержáть ~а* a nu se ţine de cuvînt; *нарýшить ~* a-şi călca cuvîntul; a-şi călca promisiunea; *брать свóй ~á обрáтно* a-şi retrage cuvintele, a se dezice. **5.** *sg. (înv.)* cuvînt, povestire. **6.** *pl.* text, cuvinte *(pentru un cîntec)* ◇ *спасúбо на дóбром ~е* mulţumesc pentru bunele urări/pentru cuvintele calde; *передáть на словáх* a transmite oral; *по послéднему ~у нáуки* după ultimul cuvînt al ştiinţei; *нóвое ~ в тéхнике* o nouă cucerire a tehnicii; *сказáть своё вéское ~* a-şi spune cuvîntul; *(cuv. modal) к ~у пришлóсь* fiindcă venise vorba; *(cuv. modal) к ~у сказáть* apropo, fiindcă a venit vorba; *(cuv. modal) одни́м ~ом* într-un cuvînt; aşadar; *(cuv. modal) другúми* sau *ины́ми ~áми* cu alte cuvinte; *слов нет как...* nespus de...; extrem de...; *без дáльних слов* ca să nu mai lungim vorba; fără multă vorbă; *бросáть ~á на вéтер* a arunca vorbe în vînt; *он за ~ом в кармáн не полéзет* nu i-a tors mama pe limbă; *(prov.) дáвши ~ — держúсь, а не дáвши — крепúсь* făgăduiala dată e datorie curată; *(prov.) ~ не воробéй, вылетит — не поймáешь* cuvîntul e ca vîntul, nu-l prinzi nici cu armăsarul nici cu ogarul; *~áми дéлу не помóжешь* cu vorba nu se face ciorba; *~а клещáми не вытащишь* nu-i scoţi vorba din gură nici cu cleştele; *быть скупы́м на ~á* a fi scump la vorbă; a fi zgîrcit la vorbă; *висéть/держáться на чéстном ~е* a atîrna de un fir de păr; a fi pe muchie de cuţit; *двух слов связáть не мóжет/не умéет* nu ştie/ nu e în stare să lege două vorbe; *покóрное ~ гнев укрощáет* vorba dulce oase frînge/mult aduce; *~ на языкé вéртится у когó-л.* a-i sta cuvîntul pe limbă; *(prov.) на ~áх как на гýслях, а на дéле — как на балалáйке* bun de vorbă şi rău de lucru; *(prov.) на ~áх медóк, а на сéрдце ледóк* pe buze miere, iar în inimă fiere; *скáзанное ~ — серебрó, а не скáзанное — зóлото* vorba e de argint, tăcerea e de aur.

словоблýдие, *-я n. sg. (peior.)* vorbărie, vorbe de clacă, vorbe goale, trăncăneală.

словоизвержéние, *-я n. (iron.)* vorbărie, pologhie; cascadă de cuvinte.

словоизлúяние, *-я n. (iron.)* peroraţie.

словоизмененúе, *-я n. sg. (gram.)* flexiune.

словолúтн|ый *adj. (tipogr.)* de turnat litere, pentru turnarea literelor; *~ая машúна* maşină pentru turnarea literelor.

словолúтня, *-и f. (tipogr.)* turnătorie de litere.

слóвом *cuv. modal* într-un cuvînt, în concluzie, aşadar.

словообразовáние, *-я n. sg. (lingv.)* formare a cuvintelor; derivare.

словообразовáтельн|ый *adj. (lingv.)*; pentru formarea cuvintelor, de derivare.

словоохóтливость, *-и f. sg.* limbuţie, vorbărie.

словоохóтливый *adj.* limbut, vorbăreţ, guraliv, gureş.

словопрéние, *-я n. (înv.)* logomahie.

словопроизвóдный *adj. (lingv.)* derivativ, de derivare.

словопроизвóдство, *-а n. sg. (lingv.)* **1.** derivare, derivaţie. **2.** *(înv.)* etimologie.

словораздéл, *-а m.* limita cuvîntului; tăietura cuvîntului; joncţiunea cuvintelor.

словорасположéние, *-я n. (lingv.)* ordinea cuvintelor, topică.

словосложе́ние, *-я n. (lingv.)* grup de cuvinte, îmbinare de cuvinte, sintagmă; *усто́йчивое* ~ sintagmă stabilă; *свобо́дное* ~ sintagnă nestabilă/liberă.

словотво́рчество, *-а n. sg.* creare de cuvinte noi.

словотолкова́ние, *-я n.* explicare/interpretare a cuvintelor.

словоупотребле́ние, *-я n. sg.* uzul/întrebuinţarea cuvintelor; sfera de întrebuinţare a cuvintelor.

словцо́, *-á n.* cuvînt, cuvinţel, vorbuliţă; *кре́пкое* ~ cuvînt tare ◇ *для кра́сного ~á* de dragul unei vorbe de spirit; *(prov.) ра́ди кра́сного ~á не пожале́ет и родно́го отца́* nu i-a tors mamă-sa pe limbă.

слог[1], *-а m. (lingv.)* silabă; *чита́ть по ~а́м* a silabisi; *уда́рный* ~ silabă accentuată; *откры́тый* ~ silabă deschisă; *закры́тый* ~ silabă închisă.

слог[2], *-а m. sg.* stil; *литерату́рный* ~ stil literar; *высо́кий* ~ stil ales / solemn; stil bombastic.

слогов|о́й *adj. (lingv.)* silabic; *~о́е ядро́* nucleu silabic.

слогообразу́ющий *adj. (lingv.)* care formează o silabă, silabic; *~ плавный* lichidă silabică.

слогоразде́л, *-а m. (lingv.)* limita unei silabe.

слоево́й *adj.* stratiform.

слое́ние, *-я n. sg.* stratificare.

слоён|ый *adj.* din foi, din straturi de aluat; *~ пиро́г* plăcintă din foi; *~ое ме́сто* aluat franţuzesc.

сложе́ни|е[1], *-я n. sg.* **1.** *(mat.)* adunare; *пра́вила ~я* regulile adunării. **2.** compunere *(a unui cîntec, vers etc.)* ◇ *(fiz.)* ~ *сил* compunerea forţelor; ~ *отве́тственности* declinarea răspunderi

сложе́ние[2], *-я n.* constituţie, conformaţie; *кре́пкое* ~ constituţie robustă; corp bine făcut.

сло́женный *adj.* bine făcut; *хорошо́ ~ мужчи́на* bărbat bine făcut.

сложи́ть, *сложу́, сло́жишь vb. pf. acuz.* **1.** *pf.* de la *класть (8)*. **2.** *(ipf. скла́дывать)* a aranja, a orîndui, a pune, a aşeza în ordine. **3.** *(ipf. скла́дывать) (mat.)* a face o adunare, a aduna, **4.** *(ipf. скла́дывать)* a îndoi, a împături; a strînge, a împacheta; *~ на́крест* a încrucişa, a pune cruciş, a pune în cruce; *~ ве́щи в чемода́н* a pune lucrurile în geamantan, a-şi face bagajele. **5.** *(ipf. скла́дывать şi слага́ть)* a compune; *~ пе́сню* a compupe un cîntec. **6.** *(ipf. скла́дывать)* c + *gen.* a descărca; a depune; *~ но́шу с плеч* a descărca o povară de pe umeri. **7.** *(ipf. слага́ть)* c + *gen. (fig.)* a elibera; *~ с себя́ отве́тственность* a-şi declina răspunderea. **8.** a anula, a remite; a scuti; *~ недо́имки* a anula restanţele, a scuti de plata restanţelor; ◇ *сиде́ть сложа́ ру́ки* a sta cu braţele încrucişate; a sta cu mîinile în sîn; *~ ру́ки* a încrucişa braţele; a înceta activitatea; ~ *ору́жие* a depune armele; a înceta lupta; *~ го́лову* a cădea/a pieri în luptă.

сложи́ться[1], *сложу́сь, сло́жишься vb. pf. (ipf. скла́дываться)* a face o coletă; a pune mînă de la mînă.

сложи́/ться[2], *сложу́сь, сло́жишься vb. pf. (ipf. скла́дываться)* **1.** a se forma, a se face, a se aranja, a lua o întorsătură; *у него́ ~лось убежде́ние, что...* a ajuns la convingerea că... **2.** a se maturiza, a se cristaliza, a se forma *(despre om, caracter etc.)*.

сло́жно **1.** *adv.* (în mod) complicat, încurcat. **2.** *pred. impers.* e complicat, e încurcat; *э́то о́чень* ~ este foarte complicat; nu e simplu deloc.

сложноподчинённый *adj. (gram.)* prin subordonare; *~ое предложе́ние* frază compusă prin subordonare.

сложносокращённ|ый *adj. (in expr.)* *~ое сло́во* cuvînt compus.

сложносочинённ|ый *adj. (gram.)* prin coordonare; *~ое предложе́ние* frază compusă prin coordonare.

сло́жност|ь, *-и f. sg.* caracter complex /complicat, complexitate; *~ вопро́са* complexitatea problemei ◇ *в о́бщей ~и* în general; în ansamblu; în linii mari.

сложноцве́тные, *-ых pl.; sg. -ое, -ого, n. (bot.)* compozee.

сло́жн|ый *adj.* **1.** compus; *(gram.) ~ое предложе́ние* frază; *~ое сло́во* cuvînt compus; *~ые проце́нты* dobîndă compusă; *(mat.) ~ое число́* număr compus. **2.** complex; *маши́на ~ого устро́йства* maşină de construcţie complexă. **3.** complicat, greu, încurcat, încîlcit; *~ая зада́ча* problemă complicată; *~ое положе́ние* situaţie complicată.

слои́стый *adj.* în straturi, stratiform, de structură şistoasă.

слои́ть, *слою́, слои́шь vb. ipf. acuz.* a aşeza în straturi; ~ *ме́сто* a face foi de aluat.

слои́ться, *-и́тся vb. ipf.* a se stratifrica, a se împărţi, în straturi/în foi.

сло|й, *-я m.* **1.** strat; *~ во́здуха* strat de aer; *~ жи́дкости* cămaşă de lichid; *защи́тный* ~ strat de protecţie; strat protector; *о́блачный* ~ strat de nori; ~ *ме́ста* foaie de aluat. **2.** *(fig.)* pătură, strat; *широ́кие ~и о́бщества* păturile largi ale societăţii.

сло́йка, *-и f.* **1.** *sg.* aşezare în straturi. **2.** aluat în foi, foitaj.

слом, *-а m.* **1.** *sg.* dărîmare, năruire; *на* ~ pentru dărîmare. **2.** ruptură; fractură; *на ~е* pe locul rupturii, la ruptură.

сло́манный **1.** *p.t.p.* de la *слома́ть*. **2.** *adj.* rupt, frînt; stricat, spart; dărîmat, năruit.

слома́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* de la *ломать (1, 2, 3, 4)* ◇ *(fig.)* ~ *себе́ ше́ю (на чём-л.)* a-şi frînge gîtul; a suferi o înfrîngere.

слома́ться, *-а́ется vb. pf.* de la *ломаться (1)*.

сломи́|ть, *сломлю́, сло́мишь vb. pf. acuz.* **1.** a rupe, a frînge, a sfărîma. **2.** *(fig.)* a învinge, a înfrînge, a birui; ~ *чьё-л. упо́рство* a înfrînge încăpăţînarea cuiva ◇ *бежа́ть слома́ голову* a fugi mîncînd pămîntul.

слон, *-а́ m.* **1.** elefant. **2.** nebun *(la oc de şah.)* ◇ *дела́ть из му́хи ~а́* a face din ţînţar armăsar; *~а́ не приме́тить* a nu observa lucrul principal.

слонёнок, *-нка m.* pui de elefant.

слони́ха, *-и f.* femela elefantului.

слоно́вость, *-и f. sg. (med.)* elefantiazis.

слоно́в|ый *adj.* de elefant; *~ая кость* fildeş, ivoriu ◇ *(med.) ~ая боле́знь* elefantiazis.

слоня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* a umbla fără rost; a hoinări; *~ без де́ла* a umbla hai-hui.

слуг/а́, *-и́ m.* **1.** slujitor, **2.** *(înv.)* slugă, slujitor, servitor; lacheu, valet; *нана́ть ~у́* a tocmi un servitor; ~ *поко́рный!* ţi-ai găsit omul!

служа́ка, *-и m. (înv.)* slujbaş vrednic.

служа́нка, *-и f. (înv.)* slugă, slujnică, servitoare, femeie de serviciu.

слу́жащая, *-ей f.* funcţionară, angajată, salariată.

слу́жащий, *-его́ m.* funcţionar, angajat, salariat; slujbaş; *госуда́рственный* ~ funcţionar de stat.

слу́жб|а, *-ы f.* **1.** serviciu, slujbă; funcţie; *поступи́ть на ~у* a se angaja în serviciu; *иска́ть ~у* a căuta un serviciu; *госуда́рственная* ~ serviciul de stat; funcţie de stat; *повыше́ние по ~е* avansare în funcţie/în serviciu. **2.** serviciu/ stagiu militar; *действи́тельная (вое́нная)* ~ serviciu militar activ; *строева́я* ~ serviciu combatant; *нестроева́я* ~ serviciu auxiliar; *сверхсро́чная* ~ serviciul militar ca reangajat; *го́ден к вое́нной ~е* apt pentru serviciul militar. **3.** serviciu; ~ *свя́зи* serviciu de telecomunicaţii; *(ferov.)* ~ *движе́ния* serviciu de mişcare; *(ferov.)* ~ *тя́ги* serviciu de tracţiune; ~ *пого́ды* serviciu de meteorologie; ~ *информа́ции* serviciu de informaţii; ~ *контрразве́дки* serviciu de contrainformaţii, serviciu de contraspionaj; *автомоби́льная* ~ serviciu auto; *авторемо́нтная* ~ serviciu de reparaţii auto. **4.** slujbă religioasă. **5.** *pl. (înv.)* acareturi, dependinţe; *дом со ~ами* casă cu dependinţe ◇ *(prov.) не в ~у, а в дру́жбу* de dragul prieteniei; *(prov.)* ~ *не дру́жба* slujba-i slujbă; *(prov.)* ~ ~ *ой, а дру́жба дру́жбой* frate, frate, dar brînza-i pe bani; *сослужи́ть ~у кому́-л.* a-i face cuiva un serviciu.

служби́ст, *-а m. (înv.)* slujbaş, tipicar, funcţionar zelos, dar formalist.

служе́бник, *-а m. (bis.)* liturghier.

служе́бн|ый *adj.* **1.** de serviciu, de slujbă; *~ долг* îndatorire de serviciu; *~ые часы́* ore de serviciu; *при исполне́нии ~ых обя́занностей* în exerciţiul funcţiunii; *превыше́ние ~ых полномо́чий* depăşirea atribuţiilor de serviciu; *~ое письмо́* adresă oficială. **2.** *(fig.)* auxiliar, ajutător, secundar, subsidiar; *~ые слова́* sau *~ые ча́сти ре́чи* unelte gramaticale.

служе́ние, *-я n. sg.* servire, slujire.

служи́вый, *-ого m. (înv.)* ostaş, camarad, soldat *(de obicei mod de adresare către militari).*

служи́л|ый *adj. (înv.)* slujbaş din serviciul de stat; militar; *~ое сосло́вие* clasa slujbaşilor; *~ое пла́тье* uniformă militară.

служи́тел|ь, *-я m.* **1.** *(înv.)* slugă, servitor. **2.** *(fig.)* slujitor ◇ *(înv.) больни́чный ~* infirmier; *~ ку́льта* preot, cleric.

служи́тельский *adj. (înv.)* de slujitor, de slugă, de servitor, de om de serviciu.

служ|и́ть, *-ужу́, -у́жишь vb. ipf.* **1.** *dat.* a servi, a sluji; *~ наро́ду* a sluji poporul; *~ революции* a sluji cauza revoluţiei; *~ иску́сству* a sluji arta; *~ ве́рой и пра́здой* a sluji cu credinţă şi devotament. **2.** a îndeplini o funcţie, a face serviciu; *~ секретарём* a îndeplini funcţia de secretar; *~ в а́рмии* a servi în armată. **3.** *instr.* a servi ca/de/drept (ceva); *~ доказа́тельством* a servi drept probă; *~ приме́ром* a servi ca pildă. **4.** *instr.* a-şi îndeplini menirea, a servi. **5.** *acuz.* a săvîrşi, a oficia o slujbă religioasă; *~ обе́дню* a sluji liturghia. **6.** a sta în două labe, a face sluj *(despre câini).*

слу́жка, *-и m.* poslušnic, servitor pe lîngă o mănăstire *sau* pe lîngă un arhiereu.

слука́вить, *-влю, -вишь vb. pf.* de la *лука́вить*

слупи́ть, *-уплю́, -у́пишь vb. pf.* de la *лупи́ть*[1]

слух, *-а m.* **1.** *sg.* auz; *о́рган ~а* organul auzului, organ-auditiv; *о́стрый ~* auz fin. **2.** ureche muzicală, auz; *музыка́льный ~* ureche muzicală; *развива́ть ~* a dezvolta/a cultiva urechea muzicală; *игра́ть по ~у* sau *на ~* a cînta după ureche. **3.** zvon, ştire; *пусти́ть ~* a lansa un zvon; *иду́т ~и* circulă zvonuri; *распростране́ние ло́жных ~ов* răspîndire de zvonuri false; *по ~ам* se spune că ...; după unele zvonuri; ◇ *обрати́ться в ~* a asculta cu atenţie, a fi numai urechi; *ни ~у, ни ду́ху (о ком-л.)* a nu da nici un semn de viaţă, a nu se şti nimic *(despre cineva); напряга́ть ~* a-şi încorda atenţia; a-şi ciuli urechile; *не вся́кому ~у ве́рь* nu te lua după gura lumii; *~ом земля́ по́лнится* se vorbeşte în lume.

слуха́ч, *-а́ m.* persoană care recepţionează semnalele transmise prin radio; persoană care interceptează convorbirile telefonice ale inamicului, ascultător.

слухов|о́й *adj.* auditiv, de auz; acustic; *~ не́рв* nerv auditiv; *~ о́рган* organ auditiv, organul auzului; *~ рожо́к* cornet acustic ◇ *(arhit.) ~ое окно́* lucarnă.

слу́чаем *cuv. modal (pop.)* întîmplător, din întîmplare, între altele; nu cumva.

слу́ча|й, *-я m.* **1.** caz, întîmplare, eveniment; *смертный ~* caz mortal; *в тако́м ~е* în cazul acesta; *в лу́чшем ~е* în cel mai bun caz; *на кра́йний ~* în cazul extrem; *в кра́йнем ~е* la rigoare; în ultimă instanţă; *в отде́льных ~ях* în unele cazuri; *ни в ко́ем ~е* în nici un caz; pentru nimic în lume; *в ~е, если ...* în cazul că ...; în ipoteza că ...; *в проти́вном ~е* în caz contrar; *во вся́ком ~е* în orice caz; *на вся́кий ~* pentru orice eventualitate; *на ~ сме́рти* pentru/în caz de moarte. **2.** ocazie, prilej, împrejurare favorabilă; *упусти́ть ~* a pierde ocazia; *предста́вился ~* s-a ivit ocazia; *от ~я к ~ю* de la caz la caz; rar; cînd şi cînd; *стихи́ на ~* versuri ocazionale. **3.** hazard, întîmplare; *э́то то́лько ~* este numai o întîmplare ◇ *на~ (чего́-л.)* în caz de ...; în cazul că ...; *по ~ю* a) de ocazie; *купи́ть по ~ю* a cumpăra de ocazie; b) din cauză ...; cu prilejul ...; datorită ...; *не пое́хали по ~ю дождя́* n-am plecat din cauza ploii; *при ~е* la/cu prima ocazie; cînd va fi posibil; *попа́сть в ~* a intra în graţiile cuiva; *в ~е кра́йней необходи́мости* în caz de absolută nevoie.

случа́йно *adv.* **1.** din întîmplare, întîmplător, incidental; *~ встре́титься* a se întîlni din întîmplare; *~ узна́ть* a afla întîmplător; *ты, ~, не домо́й идёшь?* nu cumva te duci acasă?; *не ~* nu e întîmplător; nu e o simplă întîmplare că ...; *чи́сто ~* cu totul întîmplător.

случа́йност|ь, *-и f. sg.* **1.** caracter întîmplător/neprevăzut. **2.** întîmplare, ocazie; *по счастли́вой ~и* printr-o întîmplare fericită; *по чи́стой ~и* dintr-o simplă întîmplare. **3.** eventualitate.

случа́йн|ый *adj.* **1.** *(непредвиденный)* întîmplător; neprevăzut, neaşteptat; *~ая встре́ча* întîlnire întîmplătoare; *~ое совпаде́ние* coincidenţă întîmplătoare; *~ое явле́ние* fenomen neprevăzut; *~ гость* oaspete neaşteptat. **2.** ocazional; *~ за́работок* cîştig ocazional.

случа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *случи́ть*

случа́ться, *-а́ется vb. ipf.* de la *случи́ться*[1,2].

случи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. случа́ть) acuz.* a împreuna, a împerechea *(animale).*

случи́|ться[1], *-и́тся vb. pf. (ipf. случа́ться)* **1.** *(произойти)* a se întîmpla, a avea loc, a se produce; *что ~лось?* ce s-a întîmplat?; *с ним ~лось несча́стье* i s-a întîmplat o nenorocire; *что бы ни ~лось* orice s-ar întîmpla; *как бу́дто ничего́ не ~лось* ca şi cum nu s-ar fi întîmplat nimic. **2.** *impers. dat.* cu *inf.* a i se întîmpla, a avea parte, a avea ocazia/prilejul; *ему́ не ~лось побыва́ть там* n-a avut ocazia să fie acolo. **3.** *(оказаться)* a se găsi *(întîmplător).*

случи́ться[2], *-и́тся vb. pf. (ipf. случа́ться) с+ instr.* a se împerechea, a se împreuna *(despre animale).*

слу́чка, *-и f. sg.* montă, împerechere, împreunare.

случно́й *adj.* de montă, de împerechere; *~ пункт* staţiune de montă.

слу́шани|е, *-я n. sg.* **1.** ascultare, ascultat, audiere. **2.** *(jur.)* judecare, dezbatere; *~ де́ла* judecarea unui proces; *назна́чить день ~я де́ла* a fixa termenul de judecată; *~ свиде́телей* audierea martorilor.

слу́шатель, *-я m.* **1.** ascultător, auditor; *внима́тельный ~* un ascultător atent. **2.** elev; student; *~ ку́рсов* cursant.

слу́ша|ть, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* **1.** a asculta; *внима́тельно ~* a asculta cu atenţie; *~ ра́дио* a asculta radio; *~ конце́рт* a audia un concert. **2.** *(jur.)* a judeca; a audia; *~ де́ло в суде́* a judeca un proces; *~ свиде́телей* a audia martorii. **3.** *(pf. послу́шать)* a urma, a audia (cursuri); *~ вы́сшую матема́тику* a urma matematicile superioare. **4.** *(pf. послу́шать)* a da ascultare, a asculta de cineva; a urma pe cineva; *никого́ не ~* a nu asculta de nimeni ◇ *а Ва́ська слу́шает, да ест* cîinii latră, caravana trece; eu vorbesc şi caia paşte.

слу́ша|ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *(pf. послу́шаться) gen.* a asculta, a da ascultare, a se supune; *~ роди́телей* a asculta pe părinţi. **2.** *pas.* de la *слу́шать; (jur.) де́ло ~ется при закры́тых две́рях* procesul se judecă cu uşile închise; *(mil.) ~юсь!* am înţeles!, la ordin!

слушо́к, *-шка́ m. (peior.)* zvon; *пусти́ть ~* a lansa un zvon.

слыть, *слыву́, слывёшь vb. ipf. (pf. прослы́ть) instr.* sau *за+ acuz.* a trece drept ..., a avea reputaţia de ...; *~ знатоко́м* sau *~ за знатока́ му́зыки* a trece drept un cunoscător al muzicii.

слы́хано *p.t.p. scurt* de la *слыха́ть; (în expr.) ~ ли э́то де́ло?* cine a mai auzit aşa ceva?

слыха́|ть *(prez. nefolosit) vb. ipf.* **1.** *acuz.* a auzi. **2.** *pred. impers. (pop.)* se aude; *ничего́ не ~* nu se aude nimic; *что ~ у вас?* ce se mai aude pe la voi? **3.** *(как бу́дто) (pop.)* se pare că, după cum se aude; *ты, ~, прие́хал издалека́* tu, se pare că eşti venit de departe; *слы́ханное ли э́то де́ло?* sau *где э́то слы́хано?* unde s-a mai pomenit/auzit una ca asta?

слы́хом *adv. (pop. în expr.) ~ не слыха́ть* nu se ştie nimic.

слы́ш|ать, *-у, -ишь vb. ipf.* **1.** *(pf. услы́шать) acuz.* a auzi. **2.** *(обладать слухом)* a auzi, a nu fi surd; *он не ~ит* nu aude, e surd. **3.** *(pf. услы́шать) prepl.* sau cu *conj. что* a auzi, a afla; *я ~ал, что он ско́ро прие́дет* am auzit că va sosi curînd. **4.** cu *conj. что, как* etc. *(ощущать)* a simţi, a observa ◇ *(prov.) ~ал звон, да не зна́ет где он* a auzit clopotul dar nu ştie la care biserică; *нсг под собо́й не ~* a fugi mîncînd pămîntul; *и ~ не хо́чет* nici nu vrea să audă.

слы́ш|аться, *-ится vb. ipf. (pf. послы́шаться)* **1.** a se auzi. **2.** *(fig.)* a se evidenţia, a se simţi.

слы́шимост|ь, *-и f. sg.* **1.** grad de sonoritate; audiţie. **2.** audibilitate.

слы́шно 1. *pred. impers.* se aude; *хорошо́ ~* se aude bine; *что ~?; что ~ но́вого?* ce se mai aude?, ce mai e nou? 2. *cuv. modal* se pare, pare-se, face impresia; după cum se aude ◇ *~ как трава́ растёт* e o liniște mormîntală.

слы́шим|ый *adj.* perceptibil; care se aude; *~ ши́ёпом* şoaptă perceptibilă.

слы́шать *cuv. modal (pop.)* 1. să ştii, ascultă; să ai în vedere; *~, он пра́ву говори́т* să ştii că el spune adevărul. 2. se pare, pare-se; *он, ~, придёт* el se pare că va veni.

слэнг, *-a m. (lingv.)* slang, limbaj profesional *(oral)*.

слюд|я́, *-ы́ f. (mineral.)* mică.

слюдя́стый *adj. v. слюдяно́й*

слюдяно́й *adj.* de/cu mică; micaceu.

слюн|а́, *-ы́ f. sg.* salivă, scuipat, bale; *выделе́ние ~ы́* salivare; *глота́ть ~у́* a înghiţi în sec.

слю́ни, *-ей pl.* salivă, bale, scuipat; *пуска́ть ~* a lăsa bale ◇ *глота́ть ~* a înghiţi în sec; *распусти́ть ~* a) a se muia de tot, a se pierde cu firea; b) *(расплакаться)* a se smiorcăi.

слюни́ть, *-ню́, -ни́шь vb. ipf. acuz.* 1. *(pf. наслюни́ть* şi *послюни́ть)* a muia, a uda cu salivă. 2. *(pf. заслюни́ть)* a murdări cu scuipat, a îmbăla.

слю́нки, *-нок pl. dim.* de la *слю́ни* ◇ *у меня́ ~ теку́т* îmi lasă gura apă; *глота́ть ~* a înghiţi în sec.

слю́нн|ый *adj. (anat.)* de salivă, salivar; *~ые же́лезы* glande salivare.

слюноотделе́ние, *-я n. sg. (fiziol.)* salivare, salivaţie; salivă.

слюноотдели́тельный *adj. (fiziol.)* de salivaţie, salivar; *~ проце́сс* procesul de salivaţie.

слюнотече́ние, *-я n. sg. (med.)* salivaţie abundentă, ptialism.

слюнтя́й, *-я m.* om de nimic, papă-lapte.

слюнтя́йск|ий *adj.* de papă-lapte.

слюни́вить, *-влю, -вишь vb. ipf. acuz.* a muia, a uda cu salivă.

слюня́вый *adj.* îmbălat, bălos.

сля́б, *-a m. (tehn.)* bramă.

сля́бинг, *-a m. (tehn.)* laminor de brame.

сля́котно *pred. impers.* e lapoviţă.

сля́котн|ый *adj.* noroios, gloduros.

сля́коть, *-и f. sg.* noroi; glod; moină.

слямзить, *-зю, -зишь vb. pf. (fam.)* a ciordi, a şterpeli.

сма́зать, *сма́жу, сма́жешь vb. pf. (ipf. сма́зывать) acuz.* 1. a unge; a gresa; *~ колесо́* a unge roata. 2. *(fig. înv.)* a mitui, a da şperţ. 3. cu *с* + *gen.* a şterge *(ceva vopsit)*. 4. *(fig.)* a bagateliza, a minimaliza; a muşamaliza. 5. cu *по* + *dat. (pop.) (сильно ударить)* a lovi cu putere.

сма́зка, *-и f.* 1. *sg.* ungere; gresare; gresaj; *~ колёс* ungerea roţilor. 2. unsoare, lubrifiant; *~ для колёс* unsoare pentru roţi; *антикоррозийная ~* unsoare anticorozivă; *зи́мняя ~* unsoare pentru iarnă. 3. badijonare.

смазли́вость, *-и f. sg.* drăgălăşenie.

смазли́вый *adj.* drăguţ, drăgălaş.

смазн|о́й *adj.* care se unge, uns *(despre obiecte de pielărie)*; *~ы́е сапоги́* cizme unse.

сма́зочн|ый *adj. (tehn.)* de ungere, lubrifiant; *~ое ко́льцо́* segment de ungere; *~ая тру́бка* ţeavă de ungere.

сма́зчик, *-a m. (tehn.)* ungător; gresor.

сма́зывание, *-я n. sg.* 1. ungere; gresare; *(med.) ~ го́рла* badijonarea gîtului. 2. *(fig.)* bagatelizare, minimalizare; muşamalizare.

сма́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сма́зать*

смак, *-а m. sg.* 1. gust, poftă; *есть что-л. со ~ом* a mînca ceva cu poftă. 2. *(fig.)* savoare. 3. *(fig.)* sens, tîlc, haz; *поня́ть весь ~ расска́за* a savura hazul unei povestiri.

смакова́ние, *-я n. sg.* savurare.

смакова́ть, *-ку́ю, -ку́ешь vb. ipf. acuz.* a savura, a gusta cu plăcere.

сма́лец, *-льца m. (reg.)* untură de porc.

смалоду́шничать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *малоду́шничать*

сма́льта, *-ы f.* pietricele pentru mozaic.

сма́нивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *смани́ть*

смани́ть, *-аню́, -а́нишь vb. pf. (ipf. сма́нивать) acuz.* a ademeni, a atrage, a momi.

смара́гд, *-а m. (înv.)* smaragd.

смара́гдовый *adj. (înv.)* de smaragd.

смастери́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf.* de la *мастери́ть*

сма́тывание, *-я n.* desfăşurare; înfăşurare; depănare.

сма́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *смота́ть*

сма́тываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *смота́ться*

сма́хива|ть [1], *-аю, -аешь vb. ipf. на acuz.* a semăna, a aduce cu ...

сма́хивать [2], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *смахну́ть*

смахну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. сма́хивать) acuz.* 1. a da jos, a scutura; a şterge; *~ пыль со стола́* a şterge praful de pe masă. 2. a alunga, a goni; *~ мух* a goni muştele.

сма́чиваемость, *-и f. (fiz.)* proprietatea de a absorbi apă; higroscopicitate.

сма́чивание, *-я n. sg.* umezire, muiere, udare.

сма́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *смочи́ть*

сма́чно *adv.* cu savoare; cu poftă, cu plăcere.

сма́чность, *-и f. sg.* savoare, gust plăcut.

сма́чный *adj.* gustos, savuros; *~ кусо́к* o bucată gustoasă ◇ *(fig.) ~ое словцо́* cuvînt deocheat.

смежа́ть, *-жу́, -жи́шь vb. ipf.* de la *смежи́ть*

смежа́ться, *-жа́ется vb. ipf.* 1. *ipf. de la смежи́ться.* 2. *pas.* de la *смежа́ть.*

смежи́ть, *-жу́, -жи́шь vb. pf. (ipf. смежа́ть) acuz. (înv.)* a se închide *(despre ochi)*.

сме́жность, *-и f. sg.* vecinătate, adiacenţă, contiguitate; contigenţă.

сме́жн|ый *adj.* învecinat, vecin, megieş, alăturat; limitrof; contiguu, adiacent; *~ые уча́стки* loturi învecinate; *(mat.) ~ые углы́* unghiuri adiacente; *(fig.) ~ые поня́тия* noţiuni înrudite, noţiuni apropiate *~ое предприя́тие* întreprindere conexă.

смека́листый *adj.* dezgheţat; priceput, isteţ, ager la minte

смека́лка, *-и f. sg.* pricepere, isteţime.

смека́|ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (if. mom. смекну́ть)* fără *compl.* sau *acuz. (pop.)* a înţelege, a pricepe, a se descurca uşor, a prinde repede.

смекн|у́ть, *-ну́, -нёшь vb. if. mom.* de la *смека́ть.*

смеле́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. iif. (pf. осмеле́ть)* a deveni mai îndrăzneţ/mai curajos, a prinde curaj.

сме́ло *adv.* 1. cu îndrăzneală, curajos, cutezător. 2. uşor, sigur, fără dificultate.

сме́лость, *-и f. sg.* îndrăzneală, curaj, cutezanţă; *взять на себя́ ~* a avea curajul, a îndrăzni ◇ *(prov.) ~ города́ берёт* norocul îi ajută pe cei îndrăzneţi; prin curaj se învinge orice.

сме́л|ый *adj.* 1. îndrăzneţ, curajos; neînfricat, fără frică; *~ поступо́к* faptă îndrăzneaţă/curajoasă; *(fig.) ~ая мысль* idee îndrăzneaţă. 2. *(fig.)* extravagant, bătător la ochi, deşănţat, provocator; *~ туале́т* toaletă extravagantă.

смельча́к, *-а́ m.* om curajos, îndrăzneţ; vitcaz, neînfricat.

сме́н|а, *-ы f.* 1. *sg.* schimbare; înlocuire, substituire; alternanţă; *~ часо́вых* schimbarea santinelelor; *~ всего́ персона́ла* înlocuirea întregului personal; *~ вре́мён го́да* succesiunea anotimpurilor. 2. schimb, echipă, tură; *рабо́тать в три ~ы* a lucra în trei schimburi; *дневна́я/ночна́я ~* schimbul de zi/de noapte. 3. *(fig.)* generaţia de mîine, schimb; *гото́вить себе́ ~у* a-şi pregăti înlocuitori, a forma cadre tinere. 4. schimb (de rufe); *~ белья́* schimb de rufe, rufărie de primereală.

смен|и́ть, *-ню́, -е́нишь vb. if. (ipf. меня́ть) acuz.* 1. a schimba; *~ бельё* a schimba rufăria, a se primeni. 2. a înlocui; *~ руководи́теля* a înlocui conducerea. 3. a schimba (pe cineva), a înlocui *(într-un schimb, la o gardă* etc.*)*; *~ часово́го* a schimba santinela ◇ *~ гнев на ми́лость* a lăsa mînia la o parte, a uita supărarea.

смен|и́/ться, *-е́нюсь, -е́нишься vb. pf. (ipf. меня́ться)* 1. a se schimba; a fi schimbat; *карау́л ~лся* garda s-a schimbat; *~ с дежу́рства* a ieşi din serviciu, a fi schimbat. 2. a alterna, a se schimba.

сме́нн|ый *adj.* de schimb; *~ая рабо́та* muncă în schimburi.

сме́шек, *-а m.* muncitor de schimb, schimbaş.

сменя́емость, *-и f. sg.* amovibilitate.

сменя́ем|ый 1. *part. prez. pas.* de la *смени́ть*. **2.** *adj.* amovibil. **3.** *adj.* de schimb, de înlocuit, care poate fi înlocuit; *~ые ча́сти маши́ны* piese de mașină care pot fi înlocuite, piese de schimb.

сменя́ть[1], *-я́ю, -я́ешь vb. pf. acuz.* a schimba, a face schimb.

сменя́ть[2], *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *смени́ть*.

сменя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** de la *смени́ться*. **2.** *pas.* de la *сменя́ть*[2].

смерде́ть, *-ржу́, -рди́шь vb. ipf. (înv.)* a duhni, a puți, a mirosi urît.

смерза́ние, *-я n. sg.* lipire datorită înghețului.

сме́рить, *-рю, -ришь vb. pf. acuz.* a măsura ◇ *~ взгля́дом кого́-л.* a măsura pe cineva cu privirea.

смерка́|ться, *-а́ется vb. ipf. impers.* a se înserа.

смерте́льно *adv.* de moarte, mortal; *~ ра́неный* rănit mortal; *~ больно́й* bolnav de moarte ; *(fig.) ~ устать* a fi frînt/mort de oboseală; *(fig.) ~ скуча́ть* a se plictisi de moarte.

смерте́льность, *-и f. sg.* caracter mortal.

смерте́льн|ый *adj.* **1.** mortal, de moarte; *~ая ра́на* rană mortală; *~ая опа́сность* pericol de moarte. **2.** *(fig.)* de moarte; *нанести́ ~ удар врагу́* a da o lovitură de moarte dușmanului; *~ая борьба́* luptă pe viață și pe moarte; *~ая не́нависть* ură de moarte; *~ая ску́ка* plictiseală de moarte; *~ая уста́лость* oboseală de moarte.

сме́ртник, *-а m.* condamnat la moarte.

сме́ртность, *-и f. sg.* mortalitate; *де́тская ~* mortalitate infantilă.

сме́ртн|ый *adj.* **1.** de moarte; *на ~ом одре́* pe patul morții; *~ая казнь* pedeapsă cu moartea, pedeapsă capitală; *~ приговор* sentință de condamnare la moarte; *~ час* ora supremă, ceasul din urmă; *(fig.) ~ бой* luptă pe viață și pe moarte; *~ая ску́ка* plictiseală de moarte. **2.** muritor. **3.** *-ый, -ого m.* muritor; *просто́й ~* simplu muritor◇ *~ грех* păcat de moarte; *(fig.)* viciu foarte mare; greșeală de neiertat; *~ слу́чай* caz mortal; *(med.) ~ исхо́д* sfîrșit letal; *бить ~ым бо́ем* a da (cuiva) o bătaie soră cu moartea.

смертоно́с|ный *adj.* aducător de moarte, ucigător; *~ное ору́жие* armă ucigătoare.

смертоуби́йство, *-а n. (înv.)* omucidere, ucidere, omor, asasinat.

смерт|ь, *-и f.* **1.** moarte, deces; *умере́ть есте́ственной ~ью* sau *свое́й ~ью* a muri de moarte bună; *наси́льственная ~* moarte violentă; *скоропости́жная ~* moarte subită; *найти́ ~* a-și găsi moartea; *умере́ть голо́дной ~ью* a muri de foame/de inaniție: *сла́вная ~* moarte glorioasă; *быть ме́жду жи́знью и ~ью* a se zbate/a se lupta între viață și moarte; *спасти́ от ~и* a salva de la moarte; *боро́ться не на жизнь, а на ~* a lupta pe viață și pe moarte; *быть при́ ~и* a fi pe patul morții; a fi pe moarte; *как ~ бле́дный* palid ca moartea; *на слу́чай ~и* pentru/în caz de moarte; *удостовере́ние о ~и* certificat de deces. **2.** *sg. adv.* tare, grozav; *~ как пить хо́чется* mor de sete; *~ как ску́чно* mă plictisesc grozav; mor de urît; *до ~и* foarte tare, extrem de...; *уста́л до ~и* sînt frînt/ mort de oboseală; ◇ *(prov.) на миру́ и ~ красна́* durerea împărtășită se îndură mai ușor; *(prov.) двум ~я́м не быва́ть, а одно́й не мино́вать* o moarte are omul; *гражда́нская ~* moarte civilă; degradare civică; *смотре́ть ~и в глаза́* a vedea moartea cu ochii; *за ~ью посыла́ть (кого́-л.)* a bun de trimis după moarte; *пасть ~ью хра́брых* a cădea pe cîmpul de luptă; *пе́ред ~ью не надыша́ться* nu se îngrașă porcul în ajun de Ignat.

смерч, *-а m.* vîrtej, viltoare, trombă; *песча́ный ~* vîrtej de nisip; *водяно́й/морско́й ~* trombă marină.

смеси́тель, *-я m. (tehn.)* betonieră, malaxor.

смеси́тельный *adj.* de amestecare.

сме́ска, *-и f. (tehn.)* amestec.

смести́, *смету́, сметёшь vb. pf. (ipf. сметать) acuz.* **1.** a mătura, a curăța; *~ пыль с чего́-л.* a șterge praful de pe ceva. **2.** *(fig.)* a nimici, a distruge; *~ всё на свое́м пути́* a distruge totul în calea sa.

смести́ть, *-ещу́, -сти́шь vb. pf. (ipf. смеща́ть) acuz.* **1.** a îndepărta din funcție, a destitui, a concedia. **2.** a muta.

a deplasa, a schimba de la locul său; *~ то́чку наблюде́ния* a schimba punctul de observație.

смести́|ться, *-ещу́сь, -сти́шься vb. pf. (ipf. смеща́ться)* a se deplasa, a-și schimba locul; a fi mutat.

смесь, *-и f.* **1.** amestec, amestecătură; *~ вся́кой вся́чины* talmeș-balmeș, amestecătură. **2.** varia, diverse *(într-o publicație)*.

сме́т|а, *-ы f.* deviz, buget; *~ расхо́дов* plan de cheltuieli; *~ прихо́дов и расхо́дов* buget de venituri și cheltuieli; *соста́вить ~у для строи́тельства* a face un deviz de construcție.

смета́на, *-ы f. sg.* smîntînă.

смета́нник, *-а m.* vas pentru smîntînă.

смета́ть[1], *смечу́, сме́чешь vb. pf. (ipf. смётывать) acuz.* a aduna, a arunca la grămadă; a clădi.

смета́ть[2], *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. мета́ть și смётывать) acuz.* a însăila.

смета́ть[3], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *смести́*

смётка[1], *-и f.* ștergător.

смётка[2], *-и f. sg.* agerime, istețime; perspicacitate.

смётливость, *-и f. sg.* spirit de pătrundere, agerime, istețime, ingeniozitate.

смётливый *adj.* priceput, deștept, pătrunzător, isteț, ager.

сме́тн|ый *adj.* prevăzut în planul de cheltuieli; de deviz; bugetar; *~ая сто́имость* valoare de deviz; *~ая себесто́имость* cost de deviz.

смётывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сметать*[1,2]

сме|ть, *сме́ю, сме́ешь vb. ipf. (pf. посме́ть)* cu *inf.* a îndrăzni a cuteza, a-și lua libertatea, a avea îndrăzneala să ... ; *не ~ю́(me)* să nu îndrăznești; *~ю сказа́ть* îmi permit să spun; îmi iau libertatea de a spune ◇ *не ~ pта рази́нуть/раскры́ть* a nu scoate o vorbă.

смех, *-а (-у) m.sg.* **1.** rîs, rîset; ilaritate; *взрыв ~а* izbucnire în rîs; *ра́достный ~* rîs de bucurie; *раска́тистый ~* hohote de rîs, cascade de rîs; *зло́бный ~* rîs răutăcios; *го́рький ~* rîs cu plînsˌ haz de necaz; *разрази́ться ~ом* a izbucni în rîs; *прысну́ть со́ ~у* a pufni în rîs; *поката́ться со́ ~у* a se tăvăli de rîs; a se strica de rîs; *вызыва́ть ~* a provoca rîsul; *уде́рживаться от ~а* a-și stăpîni rîsul; *подави́ть в себе́ ~* a-și înăbuși rîsul. **2.** *pred. (смешно)* de rîs ◇ *гомери́ческий ~* rîs homeric; *без ~у говорю́* nu glumesc, vorbesc serios; *~у ра́ди* pentru a-și bate joc; *не до ~у (кому́-л.)* nu-i arde de rîs (cuiva); *~ да и то́лько* rîzi și nimic mai mult; *~ сквозь слёзы* haz de necaz; rîs cu plînsˌ *и ~ и грех* și de rîs și de plînsˌ *ку́рам на́ ~* rîd și curcile; *сде́лать что-л. на́ ~* a face în batjocură; *подня́ть на́ ~ кого́-л.* a-și bate joc de cineva, a-l lua în rîs/în derîdere.

смехота́, *-ы f. sg. (pop.)* caraghioslîc.

смехотво́рность, *-и f. sg.* ridicol.

смехотво́рн|ый *adj.* de rîs, ridicol, caraghios.

сме́шанн|ый 1. *p.t.p.* de la *смеша́ть*. **2.** *adj.* amestecat; combinat; mixt; *~ые поро́ды* esențe amestecate; *~ая коми́ссия* comisie mixtă; *(mat.) ~ое число́* număr mixt.

смеша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. меша́ть și сме́шивать) acuz.* **1.** a amesteca; *~ чай с молоко́м* a amesteca ceaiul cu laptele. **2.** *(перепутать)* a încurca, a încîlci; a confunda; *~ бума́ги* a încurca hîrtiile ◇ *~ кого́-л. с гря́зью* a împroșca pe cineva cu noroi.

смеша́|ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf. (ipf. сме́шиваться)* **1.** a se amesteca; *кра́ски ~лись* culorile s-au amestecat. **2.** a se amesteca, a se pierde; *~ с толпо́й* a se amesteca/ a dispărea în mulțime. **3.** *(ipf. și мешаться) (fig.)* a se încurca, a se încîlci; a se confunda; *у него́ всё ~лось в голове́* i s-a învălmășit totul în cap. **4.** *(смутиться)* a se rușina, a se fîstici.

смеше́ние, *-я n. sg.* **1.** amestecare. **2.** *(смесь)* amestec, amestecătură. **3.** *(fig.)* încurcare, încîlcire; confundare.

сме́шивание, *-я n. sg.* amestecare.

сме́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *смеша́ть*.

сме́шиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *смеша́ться*. **2.** *pas.* de la *сме́шивать*.

смешúлка, *-и f. (în expr.)* ~ *в рот попáла* nu se mai poate stăpîni de rîs.

смешúть, *-шý, -шúшь vb. ipf. (pf. рассмешúть* şi *насмешúть) acuz.* a face (pe cineva) să rîdă.

смешли́вость, *-и f. sg.* chef de rîs, uşurinţă de a rîde.

смешли́вый *adj.* pornit pe rîs, gata să rîdă.

смешнó *adv.* **1.** (în mod) caraghios, comic, hazliu, nostim; ~ *расскáзывать* a povesti cu duh, a povesti cu haz. **2.** *pred. impers. dat.* cu *inf.* e de rîs; e caraghios; e ridicol.

смешн|óй *adj.* **1.** comic, hazliu; ~ *анекдóт* anecdotă comică. **2.** ridicol, caraghios, de rîs; *выстáвить кого-л. в ~óм вúде* a pune pe cineva într-o postură caraghioasă, a-l prezenta într-o lumină ridicolă. **3.** *(fig.)* absurd, ridicol; *~ые трéбования* pretenţii absurde.

смешн|óк, *-шкá m.* **1.** *sg.* rîs; *нéрвный* ~ rîs nervos. **2.** *pl.* *~кú* zeflemea.

смещ|úть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *сместúть*

смещáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сместúться.* **2.** *pas.* de la *смещáть.*

смещéние, *-я n.* **1.** *(с должности)* îndepărtare din funcţie, destituire, concediere. **2.** *gen.* deplasare, schimbare, dizlocare; ~ *пластóв землú* deplasarea straturilor de pămînt.

сме|я́ться, *смею́сь, смеёшься vb. ipf.* **1.** a rîde; ~ *исподтишкá* a rîde pe sub mustaţă/ pe înfundate; ~ *до слёз* a rîde cu lacrimi; ~ *до упáду* a se tăvăli de rîs; ~ *прó себя́* a rîde în sinea lui; a rîde singur. **2.** *над* + *instr.* a-şi bate joc, a ridiculiza, a rîde de ...; ~ *над кем-л.* a-şi bate joc de cineva. **3.** *над* + *instr. (fig.)* a sfida; a dispreţui, a lua în rîs. **4.** *(fig.)* a glumi, a nu vorbi (în) serios; *вы ~ётесь!* glumiţi! ◇ *(prov.) хорошó ~ётся тот, кто ~ётся послéдним* cine rîde la urmă rîde mai bine.

смúловаться, *-луюсь, -луешься vb. pf. на*+*instr. (inv.)* a se milostivi, a avea milă, a se îndura de cineva.

смúлостивиться, *-влюсь, -вишься vb. fd. (inv.)* v. *смúловаться*

сминáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *смять (2)*

смире́ние, *-я n. sg.* smerenie; umilinţă.

смире́нник, *-а m. (ironic)* smerit, mironosiţă.

смире́нно *adv. (inv.)* cu smerenie, cu umilinţă, smerit.

смире́нност|ь, *-и f. sg. (inv.)* smerenie, umilinţă.

смире́нный *adj.* smerit, umil, plin de smerenie.

смирúтельн|ый *adj. (inv.) în expr. ~ая рубáшка* cămaşă de forţă; ~ *дом* casă de nebuni, balamuc.

смирúть, *-рю́, -рúшь vb. pf. (ipf. смиря́ть) acuz.* a supune, a înfrînge; a potoli, a îmblînzi, a linişti; ~ *свою́ гóрдость* a-şi înfrîna orgoliul.

смирúться, *-рю́сь, -рúшься vb. pf. (ipf. смиря́ться)* a se supune, a se resemna.

смиря́ть, *-нéю, -éешь vb. ipf. (pop.)* a se astîmpăra.

смúрно 1. *adv.* liniştit, tăcut, paşnic; ~ *сидéть* a sta liniştit. **2.** *interj. (mil.)* drepţi!, smirnă!

смúрн|ый *adj.* blînd, blajin, liniştit, supus.

смиря́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *смирúть*

смиря́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *смирúться.* **2.** *pas.* de la *смиря́ть.*

смог, *-а m.* smog.

смóква, *-ы f.* **1.** *(плод)* smochină. **2.** *(дерево)* smochin.

смóкинг, *-а m.* smoching.

смоковни́ца, *-ы f.* smochin.

смола́, *-ы́ f.* smoală, răşină, catran, gudron; *гóрная* ~ bitum natural; asfalt; *древéсная* ~ gudron de lemn; *сосновáя* ~ răşină de pin; *кáменная* ~ gudron de huilă.

смола́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *смолотúть*

смолёвка[1]**,** *-и f. (bot.)* guşa-porumbelului.

смолёвка[2]**,** *-и f. (entom.)* trombar.

смолéние, *-я n. sg.* gudronare; smolire; cătrănire; îmbibare cu răşini.

смолёный *adj.* gudronat, smolit, dat cu catran, cătrănit; *~ая лóдка* barcă cătrănită.

смоли́ст|ый *adj.* răşinos; de răşină bituminos; *~ое дéрево* lemn răşinos

смоли́ть, *-лю́, -лúшь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. вы́смолить) (пропитывать смолой)* a impregna/ a îmbiba cu gudron/ cu smoală; ~ *канáт* a îmbiba cu gudron o frînghie. **2.** *(pf. осмоли́ть) (покрывать смолой)* a smoli, a cătrăni cu gudron, a gudrona; ~ *лóдку* a cătrăni o barcă.

смóлка[1]**,** *-и f.* **1.** *dim.* de la *смолá.* **2.** *sg. (pop.)* gudronare, cătrănire, smolire, ungere cu smoală.

смóлка[2]**,** *-и f. (bot.)* lipicioasă.

смолкáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *смóлкнуть*

смóлк|нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. смолкáть)* a amuţi, a tăcea; a nu se mai auzi.

смолозáрня, *-и f. v. смолокýрня*

смолова́р, *-а m. v. смолокýр*

смолого́н, *-а m. v. смолокýр*

смолого́нный *adj. v. смолокýренный*

смóлоду *adv.* **1.** *(с юных лет)* din tinereţe. **2.** *(в молодости)* în tinereţe. ◇ *(prov.) берегú честь* ~ păstrează-ţi cinstea din tinereţe.

смолокýр, *-а m.* gudronar.

смолокýре́ние, *-я n. sg.* distilare a răşinii/a gudronului.

смолокýренный *adj.* de distilare a gudronului; ~ *завóд* gudronerie.

смолокýрня, *-и f.* gudronerie.

смолоно́сный *adj.* răşinos, rezinifer.

смолоотделúтель, *-я m. (chim.)* separator de gudron.

смолоти́ть, *-очу́, -о́тишь vb. pf. (ipf. молотúть* şi *смола́чивать) acuz.* a treiera, a îmblăti.

смоло́ть, *смелю́, смéлешь vb. pf. (ipf. молóть* şi *смáлывать) acuz.* a măcina; a rîşni; ~ *кóфе* a rîşni cafeaua.

смолча́|ть, *-чý, -чúшь vb. pf.* a tăcea; a nu crîcni, a nu replica.

смоль, *-и f. (în expr.) чёрный, как* ~ negru ca smoala.

смольё, *-я́ n. col. (pop.)* lemne de pin.

смоля́к, *-á m. (mineral.)* turbă răşinoasă de muşchi.

смолян|óй *adj.* de gudron, de smoală; de răşină, de catran ◇ *(mineral.) ~áя обмáнка* pehblendă.

смонти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. (ipf. монти́ровать) acuz. (tehn.)* a monta; a asambla.

сморгну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (pop. în expr.) глáзом не* ~ fără a clipi din ochi; fără ruşine.

смори́ть, *-рю́, -рúшь vb. pf.* **1.** *(уморить)* a slei de puteri, a istovi. **2.** *(одолеть — о сне)* a fi doborît *(de somn).*

сморкáние, *-я n. sg.* suflatul nasului.

сморкáть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. вы́сморкать) (în expr.)* ~ *нос* a-şi sufla nasul.

сморкáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf. (pf. вы́сморкаться)* şi *mot. сморкну́ться* a-şi sufla nasul.

сморкну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. mot.* de la *сморкáться*

сморо́дин|а, *-ы f. sg.* **1.** *(куст)* coacăză *(arbust).* **2.** *(ягоды)* coacăză, strugurel, pomuşoară; *варéнье из ~ы* dulceaţă de coacăze ◇ *(prov.) любúшь ~у, люби́ и оскóмину* cui îi place agurida să nu se plîngă că-l dor dinţii.

сморо́динка, *-и f. (ягода)* coacăză, pomuşoară.

сморо́динник, *-а m.* plantaţie de coacăz.

сморо́динн|ый *adj.* **1.** de coacăz, de coacăză; ~ *куст* tufă de coacăz. **2.** de coacăze, de pomuşoară; *~ое варéнье* dulceaţă de coacăze.

сморозúть, *-óжу, -óзишь vb. pf. acuz. (fam. în expr.)* ~ *глýпость* a spune o prostie.

смóрчок, *-чка́ m.* **1.** *(bot.)* zbîrciog, ciuciulete. **2.** *(fig.)* om pipernicit, pitic, slăbănog, stafidit.

смóрщенн|ый **1.** *p.t.p.* de la *смóрщить.* **2.** *adj.* zbîrcit, încreţit, cu zbîrcituri *(pe faţă); ~ое лицó* faţă zbîrcită; ~ *старúк* bătrîn stafidit.

смóрщить, *-щу, -щишь vb. pf.* de la *мóрщить (2)*

смóрщиться, *-щусь, -щишься vb. pf.* de la *мóрщиться (2, 3)*

смотáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. смáтывать) acuz.* **1.** *(намотать)* a depăna; a înfăşura; ~ *в клубóк* a face ghem; *(mil.)* ~ *связь* a strînge firele de telefon. **2.** *(размотать)* a desface de pe, a desfăşura; ~ *нúтки с клубкá* a depăna aţa de pe ghem ◇ ~ *удóчки*

a) a strînge undiţa; b) *(fig. pop.)* a o şterge, a spăla putina.

смота́ться, *-áюсь, -áешься vb. pf. (ipf. смáтываться)* **1.** *(в клубок)* a se ghemui. **2.** *(уйти)* a o şterge; a spăla putina; a-şi lua tălpăşiţa. **3.** *(быстро съездить)* a veni într-o fugă.

смотр, *-а m.* **1.** trecere în revistă, paradă, inspecţie; *~ войскáм* trecerea în revistă a trupelor; *производи́ть ~* a trece în revistă. **2.** *(fig.)* trecere în revistă.

смотр|е́ть, *смотрю́, смóтришь vb. ipf.* **1.** *(pf. посмотре́ть) на* sau *в* + *acuz.* a privi, a se uita; *~ в окнó* a privi pe fereastră; *~ укрáдкой на когó-л.* a privi pe furiş la cineva; *~ прúстально на когó-л. (что-л.)* a privi fix pe cineva (ceva); *(fig.) ~ кóсо на когó-л.* a privi chiorîş la cineva; *~ вслед комý-л.* a se uita în urma cuiva. **2.** *(pf. посмотре́ть) acuz.* a vedea, a viziona; *~ пьéсу* a vedea un spectacol; *~ кинофúльм* a viziona un film. **3.** *(pf. осмотре́ть) acuz. (med.)* a examina; *~ больнóго* a examina un bolnav. **4.** *(pf. посмотре́ть) за* + *instr.* a supraveghea, a purta de grijă, a îngriji; *~ за больны́м* a îngriji un bolnav; *~ за поря́дком* a se îngriji de ordine; *~ за детьмú* a supraveghea copiii. **5.** *(pf. посмотре́ть) на* + *acuz.* a considera, a trata; a lua drept ...; *~ благосклóнно (на что-л.)* a privi (ceva) cu bunăvoinţă/cu ochi buni; *~ на вéщи прóсто* a privi lucrurile aşa cum sînt. **6.** *на* + *acuz.* a se lua după; *~ на стáрших* a se lua după cei mari, a urma exemplul celor mari; *на негó ~ нéчего* n-ai decît să nu faci ca el. **7.** *на* + *acuz.* sau fără *compl. (fig.)* a se ivi, a apărea, a se arăta; *из-за дерéвьев ~éла луна́* de după copaci s-a ivit luna. **8.** *instr.* a arăta, a avea înfăţişare; *~ молодцóм* a arăta bine. **9.** *на* şi *в* + *acuz.* a da în ...; *óкна ~ят на плóщадь/в парк* ferestrele dau în piaţă/în parc ◇ *ну, ~ú(me)!* cum crezi!; *~ú в óба* fii cu ochii în patru; *~я где* depinde unde; *~я какóй* depinde care; *~я по обстоя́тельствам* în funcţie de împrejurări, după împrejurări; *(fam.) чегó ~ишь, идú скорéй* ce caşti gura, mergi mai repede; *~ в кóрень* a vedea esenţialul; *~ бóльшими глазáми* a face ochii mari; *(fam.) нáдо ~, а не зевáть* deschide bine ochii, nu căsca gura; *~ сквóзь пáльцы (на что-л.)* a închide ochii, a privi cu indulgenţă; *~ в глазá смéрти* a privi moartea în faţă; *~ в гроб/в могúлу* a fi cu un picior în groapă; *~ в лицó опáсности* a privi pericolul în faţă; *~ в рот комý-л.* a se uita în gura cuiva; *~ свéрху вниз на когó-л.* a privi de sus în jos pe cineva; *~ сквозь рóзовые óчки* a vedea totul în roz; *~ чьими-л. глазáми* a privi cu ochii altuia; *~ вóлком на когó-л.* a se uita posomorît/duşmănos la cineva.

смотр/е́ться, *смотрю́сь, смóтришься vb. ipf.* **1.** *(pf. посмотре́ться)* a se privi; *~ в зéркало* a se privi în oglindă. **2.** a fi vizionat; *картúна ~ится с интерéсом* e un film pe care îl urmăreşti cu interes.

смотри́ны, *-ин pl.* peţire, peţit.

смотри́тель, *-я m. (adm.)* supraveghetor; administrator; *~ здáний* intendentul imobilelor; *~ музéя* custode/conservator al unui muzeu; *~ склáдов* magaziner; *(înv.) станцио́нный ~* căpitan de poştă; *тюрéмный ~* temnicier; *лесно́й ~* brigadier silvic; *~ маякá* observator de far.

смотров|о́й *adj.* **1.** de paradă; *~áя вы́правка* ţinută de paradă. **2.** de observare, de control; *(mil.) ~áя щель в тáнке* vizor la tanc; *(tehn.) ~ колóдец* cameră de control.

смочи́ть, *смочý, смóчишь vb. pf. (ipf. смáчивать) acuz.* a uda, a muia puţin, a umezi.

смочь, *-огý, -óжешь vb. pf.* de la *мочь*

смошéнничать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *мошéнничать*

смрад, *-а m. sg.* duhoare, putoare, miasmă.

смрáдный *adj.* împuţit, puturos, cu miros greu.

смугле́ть, *-éю, -éешь vb. ipf. (pf. посмугле́ть)* a se înnegri, a se bronza; a căpăta un ten mai închis.

смугловáтый *adj.* negricios, smead.

смуглоли́цый *adj.* cu faţa brună/smolită, negricios la faţă, oacheş.

смýглость, *-и f. sg.* culoare brună, negricioasă *(a pielii)*; ten cacheş.

смýгл|ый *adj.* brun, bronzat; negricios, oacheş; *~ое лицó* faţă oacheşă.

смугля́нка, *-и f.* femeie brună, oacheşă.

смýт|а, *-ы f. (înv.)* **1.** răzmeriţă, răscoală, răzvrătire. **2.** vrajbă, discordie, dezbinare; *сéять ~у* a semăna vrajbă/discordie, a provoca tulburări.

смути́ть, *смущý, смути́шь vb. pf. (ipf. смуща́ть) acuz.* **1.** a tulbura, a face pe cineva să se sfiască/să se simtă jenat. **2.** *(înv.)* a tulbura; a scoate din fire; *~ чей-л. покóй* a tulbura liniştea cuiva.

смути́ться, *смущýсь, смути́шься vb. pf. (ipf. смуща́ться)* a se tulbura, a se fîstîci, a se sfii; a-şi pierde cumpătul.

смýтно *adv.* (în mod) vag, confuz, tulbure; ca prin ceaţă ◇ *pred. ~ на душé* mi-e sufletul răscolit/răvăşit.

смýтность, *-и f. sg.* caracter vag/imprecis; confuzie.

смýтн|ый *adj.* **1.** tulbure; de restrişte, de răscoală, de răzvrătire; *~ые временá* timpuri tulburi, vremuri de restrişte. **2.** confuz, vag, neclar; *~ óбраз* imagine confuză. **3.** neliniştit, tulburat; *~ое состоя́ние дýха* neliniştе sufletească.

смутья́н, *-а m.* cel care seamănă vrajbă, răzvrătit; intrigant.

смутья́нить, *-ню, -нишь vb. ipf.* a semăna vrajbă, discordie; a băga intrigi, a unelti, a urzi.

смýшка, *-и f.* pielicică de miel.

смýшков|ый *adj.* de/din pielicică.

смуща́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *смути́ть*

смуща́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *смути́ться.* **2.** *pas.* de la *смуща́ть.*

смуще́ни|е, *-я n. sg.* tulburare, neliniştе; fîstîceală; sfială; ruşine; jenă; *прийти́ в ~* a se tulbura, a se fîstîci.

смущённость, *-и f. v. смуще́ние*

смущённ|ый **1.** *p.t.p.* de la *смути́ть.* **2.** *adj.* tulburat, fîstîcit, jenat, sfios; *~ взор* privire sfioasă/neliniştită.

смыз, *-а m. sg. (geol.)* eroziune, roadere; *~ пóчвы* eroziune/spălare a solului.

смыва́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *смы́ть*

смыва́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *смы́ться.* **2.** *pas.* de la *смыва́ть.*

смыка́ние, *-я n.* **1.** închidere; joncţiune. **2.** *(lingv.)* ocluziune, implozie.

смыка́|ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *сомкну́ть; не ~я глаз* fără a închide ochii.

смыка́ться, *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сомкну́ться.* **2.** *pas.* de la *смыка́ть.*

смысл, *-а m.* **1.** înţeles, sens; *уловúть ~* a prinde înţelesul; *прямóй ~* sens propriu; *перено́сный ~* sens figurat; *в перено́сном ~е* la figurat; *в э́том ~е* în acest sens; *в широ́ком ~е* în sens larg, în sens general; *в изве́стном ~е* într-un anumit sens, într-un fel; *в бу́квальном ~е* în sensul strict; literalmente; *понимáть в дурнóм ~е* a interpreta în sens rău; *~ зако́на* spiritul/sensul legii. **2.** *sg.* noimă, rost, raţiune, scop; *~ жúзни* rostul vieţii; *нет ~а тудá идтú* n-are rost să mergem acolo. **3.** *sg. (înv.)* minte, judecată; *здрáвый ~* bun-simţ, minte sănătoasă ◇ *в ~е (чегó-л.)* sub raportul ..., în privinţa ...; *в пóлном ~е слóва* în adevăratul înţeles al cuvîntului; de tot; cu totul.

смы́слить, *-лю, -лишь vb. ipf.* a înţelege, a pricepe; *ничегó не ~ в чём-л.* a nu pricepe nimic în ceva ◇ *~ толк в чём-л.* a fi meşter în materie; *ни бельмéса не ~* a nu avea habar de nimic; a nu şti nici o boabă; *ни ýха ни ры́ла не ~* a nu pricepe nici pe dracu.

смыслов|о́й *adj. (lingv.)* de sens, semantic; de conţinut; *~ы́е оттéнки* nuanţe de sens, nuanţe semantice; *~óе содержáние* conţinut logic, sens logic; conţinut de idei.

смыслоразличéние, *-я n. (lingv.)* diferenţiere semantică.

смыслоразличи́тельный *adj.* de diferenţiere semantică.

смыть, *смóю, смóешь vb. pf. (ipf. смывáть) acuz.* **1.** a separa, a curăţa prin spălare; *~ грязь с чегó-л.* a spăla murdăria de pe ceva; *(fig.) ~ с себя́ позóр* a spăla ruşinea. **2.** *(снести волной)* a spăla; a duce cu sine, a fi luat de curentul apei; *водóй смы́ло лóдку* barca a fost luată de apă.

смы́|ться, *смóюсь, смóешься vb. pf (ipf. смывáться)* **1.** a se spăla, a ieş la spălat. **2.** *(fig. pop.)* a-şi lua tălpăşiţa a o şterge, a spăla putina.

смы́чка, *-и f.* **1.** *(tehn.)* încheietură, joncţiune, legătură; ~ *сво́дов* încheietura bolţilor, cheie de boltă. **2.** *(lingv.)* ocluziune, constricţie. **3.** *sg. (fig.)* legătură, alianţă, unire; ~ *го́рода с дере́вней* legătura dintre oraş şi sat.

смы́чковый *adj. (muz.)* de/cu arcuş.

смы́чн|ый *adj. (lingv.)* **1.** *(în expr.)* ~*ые согла́сные* consoane oclusive. **2.** ~*ый, -ого m.* oclusivă.

смы́чо́к, *-чка́ m. (muz.)* arcuş.

смышлёность, *-и f. sg.* inteligenţă, isteţime; perspicacitate.

смышлёный *adj.* inteligent, isteţ; perspicace.

смягча́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *смягчи́ть*

смягча́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *смягчи́ться.* **2.** *pas.* de la *смягча́ть.*

смягча́ющ|ий 1. *part. prez. act.* de la *смягча́ть; (jur.)* ~*ие вину́ обстоя́тельства* circumstanţe atenuante. **2.** *adj. (farm.)* emolient.

смягче́ние, *-я n. sg.* **1.** înmuiere, muiere; ~ *ко́жи* înmuierea pielii. **2.** *(fig.)* atenuare, îndulcire; micşorare, uşurare; *(jur.)* ~ *приго́вора* reducerea pedepsei. **3.** *(lingv.)* palatalizare, înmuiere; ~ *согла́сных* înmuierea consoanelor.

смягчённый 1. *p.t.p.* de la *смягчи́ть.* **2.** *adj.* cumpănit, moderat, temperat; mai moale, îndulcit, mai blînd. **3.** *(lingv.)* palatalizat, muiat.

смягчи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. смягча́ть) acuz.* **1.** a înmuia, a face mai moale; ~ *ко́жу вы́делкой* a înmuia pielea prin tăbăcire. **2.** *(fig.)* a atenua, a îndulci; a micşora, a uşura; ~ *боль* a alina durerea; ~ *наказа́ние* a micşora/a reduce pedeapsa. **3.** a îmblînzi, a înduioşa, a îndupleca; ~ *се́рдце* a înmuia inima cuiva. **4.** *(lingv.)* a palataliza, a înmuia.

смягчи́|ться, *-чу́сь, -чи́шься vb. pf. (ipf. смягча́ться)* **1.** a se înmuia, a se face mai moale; *ко́жа* ~*лась* pielea s-a făcut mai moale. **2.** *(fig.)* a se atenua, a se micşora, a se îndulci; *боль* ~*лась* durerea s-a mai atenuat/a mai slăbit. **3.** *(fig.)* a se îmblînzi, a se îndupleca, a se înduioşa, a se înmuia. **4.** *(lingv.)* a se palataliza, a se muia.

смы́кнуть, *-нет vb. pf. (pop.)* a se muia, a se fleşcăi.

смяте́ние, *-я n. sg.* **1.** panică, învălmăşeală, zăpăceală; *посе́ять* ~ a semăna panică. **2.** nelinişte, tulburare; dezorientare.

смяте́нность, *-я f. sg.* **1.** *(înv.)* panică; tulburare; zăpăceală.

смяте́нный *adj. (înv.)* cuprins de panică; tulburat, emoţionat.

смять, *сомну́, сомнёшь vb. pf. acuz.* **1.** a mototoli, a boţi, a şifona; ~ *пла́тье* a mototoli rochia. **2.** *(ipf. смина́ть) (fig. mil.)* a zdrobi rezistenţa, a da peste cap; ~ *проти́вника* a zdrobi pe adversar.

смя́ться, *сомнётся* a se mototoli, a se boţi, a se şifona.

снабди́ть, *-бжу́, -бди́шь vb. pf. (ipf. снабжа́ть) acuz.* cu *instr.* a aproviziona, a furniza, a înzestra, a prevedea cu ...; ~ *то́пливом* a aproviziona cu combustibil; ~ *необходи́мым* a înzestra cu cele necesare; ~ *кни́гу примеча́ниями* a însoţi o carte cu note, a adnota o carte.

снабди́ться, *-бжу́сь, -бди́шься vb. pf.* a se aproviziona; a fi aprovizionat.

снабжа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *снабди́ть*

снабжа́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** a se aproviziona. **2.** *pas.* de la *снабжа́ть.*

снабже́нец, *-нца m.* persoană care lucrează la aprovizionare, agent de aprovizionare.

снабже́ни|е, *-я n. sg.* **1.** aprovizionare; înzestrare, dotare, alimentare; ~ *а́рмии* aprovizionarea armatei; ~ *боеприпа́сами* înzestrare cu muniţii; ~ *водо́й* aprovizionare cu apă; *о́рганы* ~*я* organe de aprovizionare; ~ *фо́ндами* alimentare cu fonduri. **2.** furnituri; alimente; obiecte furnizate.

снабже́ческ|ий *adj.* de aprovizionare; ~*ая организа́ция* organizaţie de aprovizionare.

сна́добье, *-я n.* doctorie, leac.

сна́йпер, *-а m. (mil.)* trăgător de precizie/de elită; lunetist, ţintaş.

сна́йперск|ий *adj. (mil.)* ~*ая винто́вка* puşcă cu lunetă.

снару́жи *adv.* de afară, (pe) dinafară; exterior; *запере́ть дверь* ~ a încuia uşa pe dinafară.

снаря́д[1], *-а m.* proiectil, obuz; *бронебо́йный* ~ proiectil perforant; *дымово́й* ~ proiectil fumigen; *зажига́тельный* ~ proiectil incendiar; *трасси́рующий* ~ proiectil trasant; *бриза́нтный* ~ proiectil brizant; *реакти́вный* ~ proiectil cu reacţie; ~, *управля́емый по ра́дио* proiectil radiodirijat; ~ *с я́дерным заря́дом* proiectil cu încărcătură nucleară; *радиоакти́вный* ~ proiectil radioactiv; *раке́тный* ~ proiectil-rachetă; *а́дерный* ~ proiectil nuclear; *баллисти́ческий* ~ proiectil balistic.

снаря́д[2], *-а m.* **1.** aparat, dispozitiv; *дноуглуби́тельный* ~ dragă excavatoare. **2.** *(sport)* aparat; *гимнасти́ческие* ~*ы* aparate de gimnastică.

снаряди́ть, *-яжу́, -яди́шь vb. pf. (ipf. снаряжа́ть) acuz.* a echipa, a înarma; a înzestra; ~ *экспеди́цию* a echipa o expediţie; ~ *кого́-л. в путь* a pregăti pe cineva de drum, a-l echipa de drum.

снаряди́ться, *-яжу́сь, -яди́шься vb. pf. (ipf. снаряжа́ться)* a se echipa; a se aproviziona; ~ *в путь* a se echipa de drum.

снаря́дн|ый *adj.* de proiectil, de obuz; ~ *я́щик* cheson (de artilerie), cheson de muniţii ◇ *(sport)* ~*ая гимна́стика* gimnastică la aparate.

снаряжа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *снарядя́ть*

снаряжа́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *снаряди́ться.* **2.** *pas.* de la *снаряжа́ть.*

снаряже́ние, *-я n. sg.* **1.** echipare, înzestrare; aprovizionare; ~ *экспеди́ции* echiparea unei expediţii. **2.** *col.* armament, echipament; muniţii; *ко́нское* ~ harnaşament; *похо́дное* ~ echipament de marş; *водола́зное* ~ echipament de scafandru; *защи́тное* ~ echipament de protecţie; *ска́льное* ~ echipament alpin.

снаст|ь, *-и f.* **1.** *(mai ales la sg. col.)* unelte, instrumente; *рыболо́вная* ~ unelte de pescuit. **2.** *(mai ales pl.) (mar.)* funii, parîme, manevre; *смоле́ные* ~*и* parîme gudronate.

снача́ла, *adv.* **1.** mai întîi, în primul rînd. **2.** de la început, din nou; ~ *де́лать всё* ~ a face totul din nou, a lua totul de la început.

сна́шивание, *-я n.* uzare, uzaj.

сна́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сноси́ть*

сна́шиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** de la *сноси́ться*[2]. **2.** *pas.* de la *сна́шивать*[1].

снег, *-а m.* zăpadă, omăt, nea; *па́дает /идёт* ~ ninge; *вы́пал* ~ a căzut zăpada, a nins; *хло́пья* ~*а* fulgi de zăpadă; *мо́крый* ~ zăpadă udă; ~ *с дождём* lapoviţă; *пе́рвый* ~ primii fulgi de zăpadă; *ма́лый* ~ zăpadă topită; *ве́чные* ~*á* zăpezi veşnice; *занесённый* ~*ом* înzăpezit ◇ *ну́жен как прошлого́дний* ~ atît a pagubă; a avea nevoie de ceva ca de a cincea roată la căruţă; *иска́ть как прошлого́дний* ~ a umbla după potcoave de cai morţi; *как* ~ *на́ голову* pe neaşteptate, din senin.

снегирь, *-я́ m. (ornit.)* botgros, lugaci.

снегов|о́й *adj.* **1.** de zăpadă, de omăt, de nea: ~*а́я ли́ния* limita zăpezilor veşnice *(în munţi)*; ~ *покро́в* strat de zăpadă. **2.** acoperit cu zăpadă, înzăpezit; ~*ые верши́ны* culmi acoperite cu zăpadă.

снегозадержа́ние, *-я n. sg. (agr.)* oprirea/reţinerea zăpezii.

снегозащи́та, *-ы f.* protecţie contra zăpezii.

снегозащи́тный *adj.* de protecţie contra zăpezii.

снеголо́м, *-а m.* căzătură, doborîtură *(sub greutatea zăpezii).*

снегоме́р, *-а m.* nivometru.

снегоочисти́тель, *-я m.* plug de zăpadă.

снегопа́д, *-а m. sg.* ninsoare.

снегона́х, *-а m.* plug de zăpadă.

снегосту́п, *-а m. (sport)* rachetă de zăpadă.

снеготая́лка, *-и f.* maşină pentru topirea zăpezii.

снеготая́ние, *-я n. sg.* topirea zăpezii, dezgheţ.

снегоубо́рка, *-и f.* îndepărtarea zăpezii.

снегоубо́рочн|ый *adj.* de curăţat zăpada; ~*ые маши́ны* maşini de curăţat zăpadă.

снегу́рка, *-и f. v. снегу́рочка*

снегу́рочка, *-и f. (folc.)* Albă-ca-Zăpada, fata de zăpadă.

снедаемый *part. prez. pas.* de la *снеда́ть; ~ за́вистью* ros de invidie; ~

раскáяниями chinuit de remuşcări; *он снедáем жáждой слáвы* îl mistuie setea de glorie.

снедá|ть, *-áю, -áешь vb. ipf. acuz.* a chinui, a frămînta, a consuma, a roade.

снедь, *-и f. sg. (înv.)* mîncare, hrană, de-ale gurii.

снежúнка, *-и f.* fulg de zăpadă.

снежúй, *-óв pl.* lapte de pasăre.

снежноя́годник, *-а m. (bot.)* cîrmîz, corale albe.

снéжн|ый *adj.* **1.** de zăpadă; *~ые сугрóбы* nămeţi, troiene (de zăpadă); *~ обвáл* avalanşă; lavină; *~ая метéль* viscol; *~ая бáба* om de zăpadă; *~ые занóсы* înzăpezire *(a drumurilor)*; *~ ая дорóга* drum de sanie. **2.** cu multă zăpadă; *~ая зимá* iarnă cu multă zăpadă.

снеж|óк, *-жкá m.* **1.** *sg. dim.* de la *снег*. **2.** bulgăre de zăpadă; *игрáть в ~кú* a se bate cu bulgări de zăpadă.

снес|ти́[1], *-сý, -сёшь vb. pf. acuz.* **1.** *(отнести)* a duce *(undeva)*. **2.** *(ipf. носúть)* a duce, a coborî; *~ вéщи в подвáл* a duce lucrurile la subsol. **3.** *(ipf. носúть) (в одно место)* a căra, a duce *(într-un singur loc)*. **4.** *(ipf. носúть; mai ales impers.)* a smulge, a rupe; *бýрей ~лó крышу* furtuna a smuls acoperişul. **5.** *(ipf. носúть)* a dărîma; *~дом* a dărîma casa. **6.** *(ipf. носúть; mai ales impers.)* a duce într-o parte, a abate din drum, a face să devieze; *сýдно ~лó течéнием* nava a fost dusă de curent. **8.** a arunca *(la jocul de cărţi)*; *~ две кáрты* a arunca două cărţi. **9.** *(ipf. носúть) acuz.* a îndura, a suporta, a răbda; *мóлча ~ обúду* a îndura jignirea în tăcere; *~ гóлову кому́-л* a tăia/a lua capul cuiva.

снес|ти́[2], *-сёт vb. pf. (ipf. нестú) acuz.* a oua.

снести́сь[1], *-сýсь, -сёшься vb. pf. (ipf. носúться)* a intra în legătură, a comunica cu cineva, a lua contact; *~ по телефóну* a lua legătura/a comunica prin telefon.

снес|ти́сь[2], *-сётся vb. pf. (ipf. нестúсь)* a se oua.

снетóк, *-ткá m. (ihtiol.)* petroşel, pălămidă de baltă.

снижáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *снúзить*

снижáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *снúзиться*. **2.** *pas.* de la *снижáть*.

снижéни|е, *-я n. sg.* **1.** reducere, scădere; *~ себестóимости* reducerea preţului de cost; *~ цен* reducerea preţurilor; *~ температýры* scăderea temperaturii. **2.** *(av.)* coborîre, aterizare; amerizare; *~ на парашю́те* coborîrea cu paraşuta. **3.** *(по службе)* retrogradare.

снúзить, *снúжу, снúзишь vb. pf. (снижáть) acuz.* **1.** a coborî, a lăsa mai jos. **2.** *(fig.)* a reduce, a scădea, a micşora, a diminua; *~ цéны* a reduce preţurile; *~ расхóды* a micşora cheltuielile. **3.** *(в должности)* a retrograda.

снúзи|ться, *снúжусь, снúзишься vb. pf. (ipf. снижáться)* **1.** a coborî, a lăsa mai jos. **2.** *(av.)* a ateriza, a ameriza. **3.** *(fig.)* a se reduce, a se micşora, a scădea; a fi redus; *цéны ~лись* preţurile au scăzut; *трéбования ~лись* revendicările au fost reduse.

снизойти́, *-йдý, -йдёшь vb. pf. (ipf. снисходúть)* **к** + *dat. (iron.)* a catadicsi, a binevoi; *~ к чьей-л. прóсьбе* a catadicsi să asculţi cererea cuiva.

снúзу *adv.* **1.** jos, dedesubt; de jos; *хлеб подгорéл ~* pîinea s-a ars dedesubt; *втора́я строка́ ~* al doilea rînd de jos; *~ вверх* de jos în sus; *~ дóверху* de jos pînă sus. **2.** *(fig.)* de jos, pornit din mase; *крúтика ~* critica de jos.

снúкнуть, *-ну, -нешь vb. pf.* de la *нúкнуть*

снимáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *снять*

снимáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сня́ться*. **2.** *pas.* de la *снимáть*.

снúмок, *-мка m.* fotografie, poză; *моментáльный ~* instantaneu, fotografie instantanee; *рентгéновский ~* radiografie; *~ пóдписи* facsimilul unui autograf.

снискáть, *снищý, снúщешь vb. pf. (ipf. снúскивать) acuz. (înv.)* a dobîndi, a obţine; a cîştiga; *~ себé пропитáние* a-şi cîştiga cele necesare traiului; *~ чьё-л. довéрие* a cîştiga încrederea cuiva; *~ слáву* a dobîndi renume, faimă.

снúскивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *снискáть*

снисходúтельно *adv.* **1.** cu îngăduinţă, îngăduitor, cu indulgenţă, indulgent; *~ отнестúсь к кому́-л.* a fi îngăduitor faţă de cineva. **2.** cu condescendenţă, protector.

снисходúтельность, *-и f. sg.* **1.** îngăduinţă, indulgenţă; *проявúть излúшнюю ~* a fi excesiv de îngăduitor. **2.** condescendenţă.

снисходúтельный *adj.* **1.** îngăduitor, indulgent. **2.** condescendent; protector.

снисходúть, *-ожý, -óдишь vb. ipf.* de la *снизойтú*

снисхождéние, *-я n. sg.* îngăduinţă, indulgenţă.

сни́|ться, *снюсь, сни́шься vb. ipf. (pf. присни́ться) dat.* a visa, a avea un vis ◇ *(prov.) голóдной кýрице прóсо ~* vrabia mălai visează.

сноб, *-а m.* snob.

снобúзм, *-а m.* snobism.

снóва *adv.* **1.** şi, iarăşi; *он ~ с нáми* el este iarăşi cu noi; *~ и ~* iar şi iar; întruna. **2.** din nou; *начáть ~* a începe din nou, a reîncepe.

новáльн|ый *adj. (text.)* de/ pentru urzit; *~ая машúна* maşină de urzit, urzitoare.

новáльщик, *-а m. (text.)* urzitor *(muncitor)*.

новáнне, *-я n. sg. (text.)* urzire.

новáть[1], *снýю, снуёшь vb. ipf.* a umbla de colo colo, a umbla forfota.

новáть[2], *снýю, снуёшь vb. ipf. acuz. (text.)* a urzi.

новидéние, *-я n.* vis.

нóвка, *-и f. (text.)* urzit, urzire.

сногсшибáтельный *adj.* uluitor; nemaiauzit, nemaipomenit, formidabil.; *~ успéх* succes formidabil.

сноп, *-á m.* **1.** snop; *ржаной́ ~* snop de secară; *вязáть ~ы* a lega snopii. **2.** *(fig.)* fascicul, mănunchi; *~ лучéй* fascicul de raze; *повалúться/упáсть как ~* a cădea *(din picioare)* ca un lemn.

сноповязáлка, *-и f. sg. (agr.)* seceră-toare-legătoare.

сноповязáльн|ый *adj.* de legat snopi.

сноповязáльщик, *-а m.* legător de snopi.

сноровúстость, *-и f. sg.* îndemînare, dibăcie; abilitate; destoinicie.

сноровúстый *adj.* îndemînatic, dibaci; abil; destoinic.

сноровк|а, *-и f. sg.* îndemînare, dexteritate, dibăcie; abilitate; destoinicie; *приобрестú ~у* a căpăta îndemînare.

снос[1], *-а m. sg.* **1.** *(av. mar.)* derivă, deviere; *~ вéтром* deviere din cauza vîntului. **2.** *(constr.)* dărîmare, năruire; *дом назнáчен на ~* casa urmează să fie demolată; ◇*на ~ях* cu burta la gură.

снос[2], *(în expr.) ~у нет (чему́-л.)* fără moarte, trainic, durabil.

носúть[1], *сношу́, снóсишь vb. pf. (ipf. снáшивать) acuz.* a uza complet, a da gata; *~ óбувь* a uza încălţămintea.

носúть[2], *сношу́, снóсишь vb. pf. acuz.* a duce *(şi a aduce înapoi)* ◇ *не ~ емý головы́* o să-şi fringă gîtul; are s-o păţească.

носúть[3], *сношу́, снóсишь vb. ipf.* de la *снестú*[1].

носúться[1], *-ошу́сь, -óсишься vb. ipf.* de la *снестúсь*[1]

носúться[2], *-óсится vb. pf. (ipf. снáшиваться)* a se uza, a se toci.

снóска, *-и f.* trimitere, notă *(în josul unei pagini)*.

снóсный *adj.* mulţumitor, destul de bun, acceptabil; suportabil.

снотвóрное, *-ого n.* somnifer, soporific.

снотвóрн|ый *adj.* **1.** adormitor, somnifer, soporific; narcotic; *~ое срéдство* somnifer. **2.** *(fig.)* plictisitor, adormitor; *~ расскáз* povestire plictisitoare.

снохá, *-и f.* noră *(faţă de socru)*.

сношéни|е, *-я n. (mai ales la pl.)* **1.** legătură, raporturi, relaţii; *дéловые ~я* raporturi de afaceri; *дипломати́ческие ~я* relaţii diplomatice; *коммéрческие ~я* legături comerciale; *прервáть ~я с кем-л.* a rupe relaţiile cu cineva **2** *(совокупление)* raporturi sexuale.

сно́хаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. сно́хиваться)* **1.** a se recunoaste după miros, a se mirosi *(despre animale)*. **2.** *(fig. peior.)* a se înţelege, a intra în legătură.

снюхиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *снюхаться*

сни́тие, *-я n. sg.* **1.** scoatere; strîngere; ~ *урожа́я* strîngerea recoltei. **2.** *(fig.)* scoatere, eliberare; ~ *с до́лжности* eliberare din funcţie, destituire, concediere; ~ *с уче́та* scoaterea din evidenţă. **3.** suprimare, desfiinţare; ~ *охра́ны* desfiinţarea gărzii. **4.** *(fig.)* renunţare, retragere; ~ *предложе́ния* retragerea propunerii. **5.** închiriere, luare cu chirie; ~ *кварти́ры* închirierea unei locuinţe; ~ *в аре́нду* arendare; închiriere. **6.** ridicare; ~ *аре́ста на иму́щество* ridicarea sechestrului aplicat pe avere. **7.** facere, executare *(a unei copii, unui plan etc.).* ◇ *(jur.)* ~ *суди́мости* reabilitare.

сня́т|ый *adj. (în expr.)* ~*о́е молоко́* lapte smîntînit.

снять, *сниму́, сни́мешь vb. pf. (ipf. снима́ть) acuz.* **1.** a scoate; a ridica; a da jos; ~ *карти́ну со стены́* a da jos un tablou de pe perete; ~ *пе́ну* a lua spuma; ~ *сли́вки с молока́* a smîntîni laptele. **2.** a scoate, a dezbrăca; ~ ~ *пальто́* a scoate paltonul; ~ *с себя́ боти́нки* a se descălţa. **3.** *(agr.)* a strînge; a recolta; *(despre fructe)* a culege; ~ *урожа́й* a strînge recolta. **4.** *(отозвать)* a îndepărta ; a desfiinţa; ~ *охра́ну* a ridica/ a desfiinţa garda. **5.** *(освободить)* a scoate / a elibera din funcţie, a destitui, a concedia; *(mil.)* ~ *с довольствия* a scoate din drepturi. *(отменить)* a scoate, a retrage; ~ *своё предложе́ние* a-şi retrage propunerea; ~ *вопро́с с пове́стки дня* a scoate o chestiune de pe ordinea de zi. **7.** *(fig.)* a ridica, a desfiinţa; ~ *аре́ст (с чего́-л.)* a ridica sechestrul/ poprirea; ~ *наказа́ние* a ridica pedeapsa; ~ *оса́ду кре́пости* a ridica asediul unei fortăreţe. **8.** a face; a executa; ~ *ко́пию* a face o copie; ~ *ме́рку* a lua măsura; *(top.)* ~ *план* a ridica un plan. **9.** *(foto)* a fotografia; *(despre un film)* a turna. **10.** *(нанять)* a închiria, a lua cu chirie; ~ *кварти́ру* a închiria o locuinţă; ~ *в аре́нду* a lua în arendă: a lua cu chirie ◇ ~ *с себя́ ответственность* a-şi declina orice răspundere; ~ *ответственность с кого́-л.* a descărca pe cineva de răspundere; ~ *противоре́чие* a înlătura o contro-versă ; *(jur.)* ~ *с кого́-л показа́ние* a-i lua cuiva interogatoriul; *боль как рукой сня́ло* parcă i-a luat durerea cu mîna; ~ *ка́рты* a tăia cărţile *(la jocul de cărţi).*

сня́|ться, *сниму́сь, сни́мешься vb. pf. (ipf. снима́ться)* **1.** a se scoate; *крышка легко́ сняла́сь* capacul s-a scos uşor. **2.** *(тронуться с места)* a porni, a a purcede; *отря́д ~лся* detaşamentul a plecat; ~ *с я́коря* a ridica ancora; *самолёт ~лся* avionul a decolat. **3.** a se fotografia; ~ *гру́ппой* a se fotografia în grup ◇ ~ *с уче́та* a-şi face mutaţia; a se scoate din evidenţă; ~ *с дре́йфа* a porni în derivă.

со *prep. (se întrebuinţează în loc de «с» înaintea unor grupe de consoane); со стола́* de la masă; *со вся́ким* cu oricare.

соа́втор, *-а m.* coautor.

соа́вторский *adj.* de coautor.

соа́вторство *-а n. sg.* calitate de coautor; copaternitate.

соарендатор, *-а m.* coarendaş; colocatar.

соба́к|а, *-и f.* cîine; *дворо́вая ~* cîine de curte; *~- ищейка* cîine poliţist; *охо́тничья ~* cîine de vînătoare; *сторожева́я ~* cîine de pază; *легава́я ~* prepelicar; *борза́я ~* ogar; ◇ *~ на се́не* nici mie, nici ţie; cîinele grădinarului; *(pop.) уста́л, как ~* sînt frînt (rupt) de oboseală; *с ~ами не сы́щешь кого́-л* nu-l găseşti nici să dai cu tunul; *вот где ~ зарыта!* aici e buba!; d-aia n-are ursul coadă; *(fam.) как соба́к нерези́ных* cît păr în cap; cîtă frunză şi iarbă; *соба́к ве́шать на кого́-л.* a arunca toată vina pe cineva; *(glumeţ) ~у съесть на чём-л.* a fi foarte priceput la ceva; *а* fi tare în materie; *жить, как ко́шка с ~ой* a trăi ca pisica cu cîinele; *(prov.) ~ лае́т, ве́тер но́сит* cîinii latră, vîntul bate; *гоня́ть соба́к* a tăia frunză la cîini; a sta cu burta la soare; *две ~и грызу́тся — тре́тья не су́йся* sau *свои́ ~и дерутся, чужа́я не приставай* cînd doi se ceartă, nu te băga; cine are mintea-ntreagă, în cearta altora nu se bagă; *и ~ по́мнит, кто ее ко́рмит* nici cîinele nu uită a cui pîine a mîncat;

(prov.) кто лежи́т с ~ами, того́ бло́хи куса́ют cine se amestecă în tărîţe îl mănîncă porcii; *люби́ть как ~ па́лку* a iubi ca sarea în ochi/ca tăciunele în nas; *(prov.) не бо́йся ~и брехли́вой, а бо́йся молчали́вой; не всякая соба́ка куса́ет, кото́рая ла́ет* cîinele care latră nu muşcă; *~е соба́чья смерть* după faptă şi răsplată.

собаково́д, *-а m.* crescător de cîini.

собаково́дство, *-а n. sg.* creşterea cîinilor.

соба́ч|ий *adj.* cînesc, de cîine; *(fig. pop.) ~ья жизнь* viaţă de cîine; *~ лай* lătrat de cîini; *~ья поро́да* rasă de cîine; *~ья конура́* cuşcă pentru cîini: ◇ *(pop.) ~ хо́лод* frig strașnic.

соба́чка[1], *-и f.* **1.** cocoş *(la puşcă).* **2.** *(tehn.)* clichet, camă, declic.

соба́чка[2], *-и f. dim.* căţel, căţeluş ◇ *ма́ленькая ~ до ста́рости щено́к* vrabia-i tot pui, dar dracu ştie de cînd fi; vrabia tot pui rămîne.

соба́чник, *-а m.* **1.** amator de cîini. **2.** vînător de cîini, hingher.

собезья́ничать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *обезья́ничать*

собе́с, *-а m. = социа́льное обеспече́ние* prevederi sociale.

собесе́дник, *-а m.* interlocutor.

собесе́дование, *-я n.* convorbire; dezbatere; simpozion.

собира́ние, *-я n. sg.* strîngere, adunare, culegere; selecţionare.

собира́тель, *-я m.* **1.** colecţionar; culegător; ~ *почто́вых ма́рок* colecţionar de mărci poştale, filatelist; ~ *наро́дных ска́зок* culegător de basme populare. **2.** *(tehn.)* colector.

собира́тельн|ый *adj.* **1.** *(inv.)* general; colectiv. **2.** *(tehn.)* colector, de colectare; *~ая кана́ва* şanţ colector ◇ *(gram.) ~ое и́мя существи́тельное* substantiv colectiv; *~ое числи́тельное* numeral colectiv.

собира́тельство, *-а n. sg.* colecţionare; colectare.

собира́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *собра́ть*

собира́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *собра́ться.* **2.** *pas.* de la *собира́ть*

соблаговоли́ть, *-лю, -ли́шь vb. pf. (ipf. соблаговоля́ть)* cu *inf. (înv. iron.)* a binevoi, a găsi de cuviinţă, a catadicsi; ~ *отве́тить* a binevoi să răspundă.

соблаговоля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *соблаговоли́ть*

собла́зн, *-а m.* ispită, tentaţie; seducţie; *ввести́ кого́-л. в ~* a ispiti pe cineva, a-l duce în ispită.

соблазни́тель, *-я m.* seducător, ademenitor.

соблазни́тельно *adv.* **1.** ispititor, ademenitor. **2.** *pred.* e ispititor, e ademenitor.

соблазни́тельность, *-и f. sg.* caracter ispititor, atrăgător, seducător.

соблазни́тельн|ый *adj.* ispititor, atrăgător, seducător, ademenitor: ~ *приме́р* exemplu ispititor; *~ые перспекти́вы* perspective ispititoare.

соблазни́ть, *-ню, -ни́шь vb. pf. (ipf. соблазня́ть) acuz.* **1.** cu *instr.* a ispiti, a atrage, a momi, a ademeni; ~ *обеща́ниями* a ademeni cu promisiuni. **2.** cu *inf.* a îndemna; ~ *кого́-л пое́хать* a îndemna pe cineva să meargă. **3.** *(înv.)* a seduce.

соблазни́ться, *-нюсь, -ни́шься vb. pf. (ipf. соблазня́ться) instr.* cu *inf.* sau fără *compl.* a fi ispitit, a fi tentat, a se lăsa ademenit; ~ *вы́годным предложе́нием* a fi ispitit de o propunere avantajoasă.

соблазня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *соблазни́ть*

соблазня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *соблазни́ться.* **2.** *pas.* de la *соблазня́ть.*

соблюда́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *соблюсти́ (2);* ~ *дисципли́ну* a respecta disciplina; ~ *дие́ту* a ţine regim; ~ *поря́док* a păstra/a respecta ordinea.

соблюде́ние, *-я n. sg.* respectare, păstrare; ~ *поря́дка* respectarea ordinii; ~ *дисципли́ны* păstrarea disciplinei.

соблюсти́, *-люду́, -людёшь vb. pf. acuz.* **1.** *pf.* de la *блюсти́.* **2.** *(ipf. соблюда́ть)* a respecta, a păstra, a nu călca, a nu viola; ~ *зако́н* a respecta legea; ~ *пра́вила прили́чия* a păstra regulile bunei-cuviinţe.

собо́й, *собо́ю instr.* de la *pron. себя́.* ◇ *само́ собо́ю разуме́ется* se înţelege

de la sine; *самó* ~ cu de la sine putere; *онá хорóша собóю* e (o femeie) frumoasă.

соболевóд, *-а m.* crescător de samuri.

соболéзнование, *-я n.* condoleanţe; *вы́разить своё* ~ a prezenta condoleanţe.

соболéзновать, *-ную, -нуешь vb. ipf. dat.* a compătimi (pe cineva), a împărtăşi durerea altuia, a participa la durerea cuiva.

собóлий *adj.* de samur, de zibelină; ~ *мех* blană de samur.

соболёнок, *-нка m. pl.; -ля́та, -ля́т* pui de samur/de zibelină.

соболи́н|ый *adj. v. собóлий* ◇ ~*ые бро́ви* sprîncene dese şi mătăsoase.

со́боль, *-я m.* samur, zibelină, sobol.

собо́р, *-а m.* **1.** *(ist.)* sobor, sinod, conciliu, sfat; *вселе́нский* ~ sinod ecumenic. **2.** catedrală.

собо́рн|ый *adj.* **1.** *(ist.)* sobornicesc, sinodal, al conciliului; ~*ые постановле́ния* hotărîrile sobornicești. **2.** de catedrală.

собра́ние, *-я n.* **1.** adunare, întrunire; reuniune; *законода́тельное* ~ adunare legislativă; *учреди́тельное* ~ adunare constituantă; *предвы́борное* ~ adunare electorală; *о́бщее* ~ adunare generală. **2.** culegere, colecţie; ~ *зако́нов* colecţie de legi; ~ *ре́дких книг* colecţie de cărţi rare; *закры́тое* ~ adunare/şedinţă închisă; *откры́тое* ~ adunare/şedinţă deschisă; *парти́йное* ~ adunare/şedinţă de partid.

со́бранность, *-и f. sg.* concentrare *(a resurselor sufleteşti)*; stăpînire de sine.

собра́т, *-а m.* confrate, coleg de profesie; ~ *по ору́жию* tovarăş/ camarad de arme.

собра́|ть, *-беру́, -берёшь vb. pf. (ipf. собира́ть) acuz.* **1.** *(созвать)* a aduna, a convoca, a reuni. **2.** a strînge; a colecţiona; ~ *све́дения* a culege informaţii; ~ *мно́го карти́н* a colecţiona multe tablouri. **3.** a culege, a aduna, a strînge *(cereale, fructe* etc.*)*; ~ *хоро́ший урожа́й* a strînge o recoltă bună; ~ *мно́го гри́бов* a strînge multe ciuperci. **4.** a obţine, a întruni *(voturi)*; ~ *большинство́ голосо́в* a întruni majoritatea voturilor. **5.** *(снарядить)* a pregăti, a echipa; a strînge; ~ *на стол* a pune/a pregăti masa; ~ *свои́ ве́щи* a-şi strînge lucrurile; ~ *со стола́* a strînge masa. **6.** *(tehn.)* a monta, a asambla; ~ *маши́ну* a monta o maşină. **7.** *(fig.)* a-şi concentra, a-şi încorda, a-şi aduna; ~ *мы́сли* a-şi aduna gîndurile; ~ *после́дние си́лы* a-şi aduna ultimele forţe. **8.** *(сделать сборки)* a încreţi, a face creţuri; ~ *пла́тье в та́лии* a încreţi rochia în talie.

собра́|ться, *-беру́сь, -берёшься vb. pf. (ipf. собира́ться)* **1.** *(скопиться)* a se aduna, a se întruni, a se strînge (la un loc); *мы соберёмся за́втра* ne vom întruni mîine. **2.** a se acumula, a se aduna, a se strînge. **3.** *в* + *acuz. (приготовиться)* a se pregăti (de drum); a fi gata să...; ~ *в доро́гу* a se pregăti de drum; ~ *в теа́тр* a se pregăti pentru a merge la teatru. **4.** cu *inf.* a avea de gînd, a propune, a intenţiona; ~ *уе́хать* a se hotărî să plece. **5.** *(fig.)* *с* + *instr.* a-şi aduna; ~ *с си́лами* a-şi aduna forţele; ~ *с мы́слями* a-şi aduna gîndurile, a se recolege; ~ *с ду́хом* a prinde curaj, a-şi lua inima în dinţi ◇~ *в ко́мок* a se face ghem, a se ghemui.

со́бственник, *-а m.* proprietar; *земе́льный* ~ proprietar funciar.

со́бственнический *adj.* de proprietar; de exploatator.

со́бственно 1. *cuv. modal (uneori urmat de cuvîntul «говоря́»)* la drept vorbind, în realitate, de fapt, în fond; ~ *говоря́, он прав* sau *он,* ~ *прав* de fapt, are dreptate. **2.** *partic.* anume, propriu-zis, mai precis.

собственнору́чно *adv.* cu mîna proprie; ~ *подписа́ться* a semna cu propria-i mînă.

собственнору́чн|ый *adj.* scris cu mîna proprie, autograf; ~*ая по́дпись* semnătură proprie; ~*ое письмо́* scrisoare autografă.

со́бственност|ь, *-и f. sg.* proprietate; avere, avuţie, bun; *социалисти́ческая* ~ proprietate socialistă; *госуда́рственная* ~ proprietate de stat; *ли́чная* ~ proprietate personală; *недви́жимая* ~ proprietate imobiliară; *дви́жимая* ~ proprietate mobiliară; *земе́льная* ~ proprietate funciară; *ча́стная* ~ proprietate privată, proprietate particulară; *(jur.)* *о́бщая* ~ proprietate comună, coproprietate; *обще́ственная* ~ proprietate socială/ obştească; *пра́во* ~*и* drept de proprietate; *приобрести́ в* ~ a achiziţiona; a lua în stăpînire.

со́бственн|ый *adj.* **1.** propriu, al său, personal; ~ *дом* casă proprie/personală; ~*ое иму́щество* avere personală; *ви́деть* ~*ыми глаза́ми* a vedea cu proprii săi ochi; *по* ~*ому жела́нию* din iniţiativă proprie, nesilit de nimeni; ~*ыми сре́дствами* cu mijloace proprii; *чу́вство* ~*ого досто́инства* sentimentul demnităţii personale. **2.** adevărat, autentic, propriu, literal: *в* ~*ом смы́сле сло́ва* în sensul propriu al cuvîntului ◇ *(fiz.)* ~ *вес те́ла* greutate proprie a corpului; *(gram.)* *и́мя* ~*ое* nume propriu; substantiv propriu; *в* ~*ые ру́ки* personal *(menţiune pe un plic)*; ~*ой персо́ной* în persoană, personal, în carne şi oase.

собуты́льник , *-а m.* tovarăş de chef, tovarăş de beţie.

собы́ти|е, *-я n.* eveniment; *истори́ческое* ~ eveniment istoric; *неожи́данное* ~ eveniment neaşteptat; *междунаро́дные* ~*я* evenimente internaţionale; *теку́щие* ~*я* evenimente la ordinea zilei, actualităţile zilei.

сова́, *-ы́ f.* bufniţă.

сова́ть, *сую́, суёшь vb. ipf. (pf. су́нуть) acuz.* **1.** a băga, a vîrî; ~ *ру́ки в карма́ны* a băga mîinile în buzunare. **2.** a îngrămădi, a înghesui, a îndesa; ~ *ве́щи в мешо́к* a îndesa lucrurile în sac. **3.** a da pe ascuns, a strecura, a vîrî în mînă ◇ ~ *нос не в своё де́ло* a-şi băga nasul unde nu-i fierbe oala; ~ *го́лову в пе́тлю* a-şi vîrî capul în streang; ~ *под нос кому́-л.* a vîrî cuiva sub nas.

сова́ться, *сую́сь, суёшься vb. ipf. (pf. су́нуться)* **1.** a se vîrî, a se băga. **2.** *(fig.)* a se băga, a se amesteca; ~ *в чужи́е дела́* a se băga în treburile altuia, a-şi băga nasul unde nu-i fierbe oala.

совёнок, *-нка; pl. -вя́та, -вя́т m.* pui de bufniţă.

совершá́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *соверши́ть*

совершáться, *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *соверши́ться.* **2.** *pas.* de la *совершáть.*

соверше́ние, *-я n. sg.* **1.** săvîrşire, comitere; ~ *преступле́ния* săvîrşirea unei infracţiuni. **2.** întocmire, încheiere; ~ *а́ктов* întocmirea actelor; ~ *сде́лки* încheierea unui contract; *(jur.)* ~ *исполни́тельной на́дписи над докуме́нтом* investirea unui act cu formula executorie.

соверше́нно *adv.* **1.** cu totul , cu desăvîrşire, complet, în întregime, absolut; ~ *ве́рно* exact; adevărat, chiar aşa este; *вы* ~ *правы́* aveţi perfectă dreptate. **2.** perfect, la perfecţie.

совершеннолéти|е, *-я n. sg.* majorat; *дости́гнуть* ~*я* a ajunge la majorat.

совершеннолéтн|ий *adj.* **1.** major, ajuns la majorat. **2.** ~**ий,** *-его́ m.* major.

соверше́нность, *-и f. (lingv.)* caracter perfectiv.

соверше́нн|ый[1]**,** *adj.* **1.** desăvîrşit, perfect; ~*ая краса́* frumuseţe desăvîrşită. **2.** deplin, absolut, complet, total; ~ *ая пра́вда* purul adevăr; ~*ое разоре́ние* ruinare totală; *с* ~*ым почте́нием* cu toată stima.

соверше́нный[2] *adj. (gram.)* ~ *вид* aspect perfectiv.

соверше́нств|о, *-а n. sg.* **1.** desăvîrşire, perfecţiune; *дости́гнуть* ~*а* a atinge perfecţiunea; *верх* ~*а* culmea perfecţiunii; *в* ~*е* desăvîrşit, la perfecţie. **2.** calitate, virtute.

соверше́нствование, *-я n. sg.* desăvîrşire, perfecţionare.

соверше́нствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf. (pf. усоверше́нствовать) acuz.* a desăvîrşi, a perfecţiona.

соверше́нствоваться, *-ствуюсь, -ствуешься vb. ipf. (pf. усоверше́нствоваться) в*+*prepl.* a se desăvîrşi, a se perfecţiona.

соверши́тель, *-я m.* autor, înfăptuitor.

соверши́ть, *-шу́, -ши́шь vb. pf. (ipf. соверша́ть) acuz.* **1.** a înfăptui, a săvîrşi, a comite; a face; ~ *преступле́ние* a comite o infracţiune; ~ *оши́бку* a face/a comite o greşeală; ~ *путеше́ствие* a face o călătorie. **2.** *(adm. jur.)* a încheia, a întocmi.

соверши́|ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. соверша́ться)* a se petrece, a se întîmpla, a avea loc; a se înfăptui, a se produce.

со́вестить, *-ещу, -естишь vb. ipf. (pf. усо́вестить) acuz. (înv.)* a mustra, a dojeni, a face morală.

со́вести|ться, *-ещусь, -естишься vb. ipf. (pf. посо́веститься) gen.* sau cu *inf.* **1.** a se ruşina, a-i fi ruşine. **2.** a se sfii, a se jena.

со́вестливость, *-и f. sg.* scrupulozitate, conştiinciozitate; sentiment de jenă.

со́вестливый *adj.* scrupulos; conştiincios.

со́вестно *pred. impers. dat.* cu *inf.* sau cu *conj.* «*что*» e ruşine, e penibil; *как вам не ~!* cum de nu vă e ruşine!; ruşine să vă fie!

со́вест|ь, *-и f. sg.* conştiinţă; *чи́стая ~* conştiinţă curată; *по чи́стой ~и* cu mîna pe conştiinţă, cu toată sinceritatea; *со споко́йной ~ью* cu conştiinţa împăcată; *угрызе́ния ~и* mustrări de conştiinţă, remuşcări; *для очи́стки ~и; для успоко́ения ~и* pentru împăcarea conştiinţei; *не име́ть ни стыда́, ни ~и* a fi lipsit de scrupule; *без зазре́ния ~и* fără ruşine, fără obraz; *(pol.) свобо́да ~и* libertatea conştiinţei ◇ *(cuv. modal) по ~и (говоря́)* la drept vorbind, sincer vorbind; *на ~ сде́лать что-л.* a face ceva cum trebuie; *(prov.) ~ без зубо́в, а загрызёт* conştiinţa n-are dinţi, dar te roade; *~ заговори́ла в ком-л.* a i se trezi conştiinţa; *сде́лка с ~ью* compromis faţă de propria-ţi conştiinţă.

сове́т[1], *-а m.* **1.** soviet; *Верхо́вный ~ СССР* Sovietul suprem al U.R.S.S.; *облас тно́й ~* soviet regional; *райо́нный ~* soviet raional; *городско́й ~* soviet orăşenesc; *се́льский ~* soviet sătesc. **2.** sfat; *наро́дный ~* sfat popular.

сове́т[2], *-а m.* consiliu; *Сове́т мини́стров* Consiliu de Miniştri; *вое́нный ~* consiliul militar; *консультати́вный ~* consiliu consultativ; *Сове́т безопа́сности* Consiliu de Securitate.

сове́т[3], *-а m.* **1.** sfat, povaţă; îndemn; *дать ~* a da un sfat; *проси́ть ~а* a cere un sfat; *сле́довать чьему́-л. ~у* a urma sfatul cuiva; *враче́бный ~* sfatul/prescripţia medicului. **2.** consfătuire, consiliu; *вое́нный ~* consiliu de război; *учёный ~* consiliu ştiinţific; *педагоги́ческий ~* consiliu pedagogic; *держа́ть ~* a ţine consfătuire. **3.** *(înv.)* bună înţelegere; prietenie; *жить в любви́ и ~е* a trăi în dragoste şi bună înţelegere.

сове́тник, *-а m.* **1.** sfătuitor, sfetnic. **2.** consilier; *~ посо́льства* consilier de ambasadă; *(ist.) ста́тский ~* consilier de stat.

сове́товать, *-тую, -туешь vb. ipf. (pf. посове́товать şi присове́товать) dat.* cu *inf.* a da sfaturi, a sfătui, a povăţui.

сове́товаться, *-туюсь, -туешься vb. ipf. (pf. посове́товаться) c+ instr.* **1.** a cere sfatul/părerea cuiva, a consulta pe cineva; *~ с до́ктором* a consulta un medic. **2.** a se consfătui, a delibera; *~ с друзья́ми* a se sfătui cu prietenii.

сове́тск|ий *adj.* sovietic; *Сове́тский Сою́з* Uniunea Sovietică; *~ая власть* puterea sovietică; *~ое госуда́рство* statul sovietic; *~ая а́рмия* armata sovietică.

сове́тчик, *-а m.* sfătuitor, povăţuitor sfetnic.

совеща́ние, *-я n.* consfătuire, conferinţă; adunare; deliberare; *производственное ~* consfătuire de producţie; *суд удали́лся на ~* judecătorii s-au retras pentru deliberare.

совеща́тельн|ый *adj.* consultativ; *~ о́рган* organ consultativ; *делега́ты с ~ым го́лосом* delegaţi cu vot consultativ; *(jur.) ~ая ко́мната* camera de consiliu.

совеща́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* a se consfătui, a se sfătui; a delibera.

совин|ый *adj.* de bufniţă; *~ые глаза́* ochi de bufniţă.

со́вка, *-и f.* **1.** *(ornit.)* ciuf, ciuhurez. **2.** fluture de noapte.

совлада́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. c+instr.* a birui, a învinge, a înfrînge; a stăpîni; *~ с собо́й* a se birui pe sine, a se stăpîni.

совладе́лец, *-льца m. (jur.)* coproprietar.

совладе́ние, *-я n. sg. (jur.)* coproprietate.

совлека́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *совле́чь*

совле́чь, *-еку́, -ечёшь vb. pf. (ipf. совлека́ть) acuz. (înv.)* a scoate, a smulge ◇ *(fig.) ~ с кого́-л. ма́ску* a demasca pe cineva, a-l da de gol; *(fig.) ~ с пути́ и́стинного* a abate de la calea (cea) dreaptă.

совмести́мость, *-и f. sg.* compatibilitate; potrivire.

совмести́мый *adj.* compatibil; potrivit.

совмести́тель, *-я m.* cumulard.

совмести́тельств|о, *-а n. sg.* cumul; *рабо́тать по ~у* a cumula funcţii.

совмести́тельствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a cumula funcţii.

совмести́|ть, *-ещу́, -ести́шь vb. pf. (ipf. совмеща́ть) acuz.* **1.** *(сочетать, содержать в себе)* a îmbina, a uni, a întruni, a împăca; *~ прия́тное с поле́зным* a îmbina frumosul cu utilul. **2.** *(mat.)* a face să coincidă.

совмести́|ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. совмеща́ться)* **1.** *(mat.)* a coincide; a se suprapune; *ли́нии ~лись при наложе́нии* liniile fiind suprapuse, au coincis. **2.** *(сочетаться)* a se îmbina.

совме́стно *adv.* împreună, laolaltă, în comun.

совме́стность, *-и f. (lingv.)* caracter sociativ; *~ де́йствий* caracterul sociativ al acţiunii.

совме́стн|ый *adj.* **1.** în comun; colectiv; *~ая рабо́та* muncă în comun/colectivă; *~ое заседа́ние* şedinţă comună; *~ые уси́лия* eforturi comune; *шко́ла ~ого обуче́ния* şcoală mixtă; *~ая со́бственность* proprietate comună, comunitate de bunuri. **2.** *(gram.)* sociativ.

совмеща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** *ipf.* de la *совмести́ть.* **2.** a cumula.

совмеща́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *совмести́ться.* **2.** *pas.* de la *совмеща́ть* (**1**).

совмеще́ние, *-я n.* **1.** îmbinare, reunire; împăcare. **2.** cumulare, cumul; *~ двух до́лжностей* cumularea a două funcţiuni. **3.** *(mat.)* suprapunere; coincidere.

совнарко́м, *-а m. (înv.) = сове́т наро́дных комиссаро́в* consiliul comisarilor poporului.

сово́к, *-вка́ m.* scafă, căuş; făraş.

совоку́пность, *-и f. sg.* ansamblu, totalitate; total, cumul.

совоку́пн|ый *adj.* **1.** comun, unit, reunit; global, total; *~ые уси́лия* eforturi unite, sforţări comune. **2.** solidar; *~ая ответственность* răspundere solidară.

совпада́ть, *-а́ет vb. ipf.* de la *совпа́сть*

совпаде́ние, *-я n.* **1.** coincidenţă, convergenţă; *случа́йное ~* simplă coincidenţă. **2.** *(mat.)* coincidenţă; suprapunere.

совп|а́сть, *-адёт vb. pf. (ipf. совпада́ть) c+ instr.* **1.** a coincide, a se petrece simultan. **2.** *c+ instr.* sau fără *compl.* a coincide, a se potrivi, a fi identic; *показа́ния двух свиде́телей ~а́ли* depoziţiile martorilor se potrivesc. **3.** *(mat.)* a coincide, a se suprapune exact.

соврати́тель, *-я m.* seducător.

соврати́ть, *-ащу́, -ати́шь vb. pf. (ipf. совраща́ть) acuz.* a ademeni, a atrage; a seduce; *~ с пути́ и́стинного* a abate de la drumul cel drept.

соврати́ться, *-ащу́сь, -ати́шься vb. pf. (ipf. совраща́ться)* a se abate de la drumul cel drept, a face un pas greşit.

совра́ть, *-ру́, -рёшь vb. pf. (ipf. врать)* a minţi, a spune o minciună.

совраща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *соврати́ть*

совраща́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *соврати́ться.* **2.** *pas.* de la *совраща́ть.*

совраще́ние, *-я n. sg.* ademenire, atragere; seducere.

совреме́нник, *-а m.* contemporan.

совреме́нность, *-и f. sg.* contemporaneitate, epocă contemporană; actualitate.

совреме́нн|ый *adj.* **1.** *cu dat.* contemporan. **2.** contemporan; actual; *~ая литерату́ра* literatură contemporană; *~ая исто́рия* istoria contemporană; *~ое положе́ние* situaţie actuală. **3.** modern; *~ая те́хника* tehnică modernă.

совсе́м *adv.* **1.** cu totul, cu desăvîrşire; pe deplin; *~ но́вый* nou-nouţ; *~ не то* cu totul altceva; *~ неда́вно* recent. **2.** *(cu negaţie)* deloc; *мне э́то ~ не нра́вится* nu-mi place deloc; *я его́ ~ не зна́ю* nici nu-l cunosc; nu-l cunosc deloc; *я э́того ~ не ожида́л* nici nu m-am aşteptat la aşa ceva; *он ~ не гóрд* nu e deloc mîndru. **3.** cu totul, definitiv; *он уе́хал ~* a plecat definitiv.

совхо́з, *-а m.* sovhoz.

совхо́зный *adj.* de sovhoz.

согбённый *adj. (înv.)* gîrbovit, adus de spate, încovoiat; ~ *года́ми* gîrbovit de ani.

согла́сн|е, -я *n. sg.* **1.** consimţămînt, încuviinţare, aprobare, asentiment; *дать ~ на что-л.* a-şi da consimţămîntul, a consimţi la ceva; *с моего́ ~я* cu asentimentul meu, cu învoirea mea; *с обою́дного ~я, по обою́дному ~ю* de comun acord; *с о́бщего ~я* cu voia tuturor; de comun acord; *молча́ли́вое ~* consimţămînt tacit. **2.** înţelegere, învoire, acord; *прийти́ к ~ю* a ajunge la o înţelegere, a cădea de acord. **3.** armonie, înţelegere; *жить в ~и* a trăi în bună înţelegere. **4.** *(ist.)* Antantă ◇ *(prov.) молча́ние — знак ~я* tăcerea înseamnă aprobare; *в ~и с чем-л.* în conformitate cu/în concordanţă cu ceva.

согласи́тельн|ый *adj. (jur.)* de coordonare, de conciliere, de aplanare *(a conflictelor, neînţelegerilor etc.)*.

согласи́ть, -шу́, -аси́шь *vb. pf. (ipf. соглаша́ть) acuz.* a coordona, a concilia, a împăca, a pune de acord.

согласи́|ться, -ашу́сь, -аси́шься *vb. pf. (ipf. соглаша́ться)* **1.** *на* + *acuz.* sau cu *inf.* a consimţi la ...; a-şi da consimţămîntul, a accepta; *он ~лся пое́хать* a consimţit să plece. **2.** *с* + *instr.* a aproba, a admite, a fi de acord cu ...; a accepta; ~ *с чьим-л. мне́нием* a împărtăşi părerea cuiva, a fi de acord cu părerea cuiva. **3.** *с* + *instr.* sau cu *inf.* a se învoi, a se înţelege, a cădea de acord, a conveni ◇ ~*тесь, что* ... trebuie să recunoaşteţi că ...

согла́сно 1. *adv.* în bună înţelegere, în armonie; *жить ~* a trăi în bună înţelegere, a trăi în (perfectă) armonie (cu cineva). **2.** *adv.* armonios, cu armonie; *instr.* conform, în conformitate cu ...; după; potrivit; ~ *зако́ну* sau ~ *с зако́ном* conform legii, în conformitate cu legea; ~ *до́говору* după cum prevede contractul; conform înţelegerii; ~ *мо́де* după modă; ~ *с по́длинником* conform cu originalul; pentru conformitate (cu originalul).

согла́сн|ый[1] *adj.* **1.** *на* + *acuz.* care consimte la ..., care acceptă; care e gata să ...; *я согла́сен на все усло́вия* accept toate condiţiile. **2.** *с* + *instr.* care aprobă, care e de acord, care are aceeaşi părere; *быть ~ым с кем-л.* a fi de acord, a fi de aceeaşi părere cu cineva; *быть ~ым с чем-л.* a aproba ceva; *согла́сен!* de acord! **3.** *(înv.)* conform, corespunzător. **4.** armonios; ~*ое пе́ние* cîntare armonioasă. **5.** *(înv.)* unit, care trăieşte în bună înţelegere/în perfectă armonie.

согла́сн|ый[2] *adj. (lingv.)* **1.** consonantic; ~ *звук* sunet consonantic. **2.** ~*ый, -ого m.* consoană, consonantă.

согласова́ни|е, -я *n. sg.* **1.** concordanţă, coordonare; conciliere; elaborare (de comun acord), punere de acord; *по ~ю с* ... de comun acord cu ..., în urma înţelegerii cu ... **2.** *(gram.)* acord; *грамати́ческое ~* acord gramatical; ~ *времён* concordanţa timpurilor; ~ *в паде́же* acord în caz.

согласо́ванно *adv.* de comun acord; în mod coordonat; *де́йствовать ~* a acţiona de comun acord; a-şi coordona activitatea.

согласо́ванность, -и *f. sg.* **1.** concordanţă; caracter coordonat, coordonare. **2.** acord, congruenţă.

согласо́ванн|ый 1. *p.t.p.* de la *согласова́ть*. **2.** *adj.* (luat) de comun acord, convenit, coordonat; ~*ые ме́ры* măsuri luate de comun acord; ~*ые уси́лия* eforturi coordonate. **3.** *adj. (gram.)* acordat; ~*ое определе́ние* atribut acordat.

согласова́ть, -су́ю, -су́ешь *vb. pf. (ipf. согласо́вывать) acuz.* sau *acuz.* cu *c* + *instr.* **1.** a coordona, a pune de acord, a pune în concordanţă; ~ *де́йствия* a coordona acţiunile. **2.** a se pune de acord (cu cineva), a obţine aprobarea/asentimentul (cuiva). **3.** *(gram.)* a acorda.

согла́с|оваться, -су́ется *vb. ipf.* **с** + *instr.* **1.** a se potrivi, a corespunde, a concorda. **2.** *(gram.)* a se acorda.

согласо́вывать, -аю, -аешь *vb. ipf.* de la *согласова́ть*

согласо́вываться, -ается *vb. ipf. pas.* de la *согласо́вывать*

соглаша́тель, -я *m.* împăciuitorist, oportunist.

соглаша́тельский *adj.* împăciuitorist, oportunist.

соглаша́тельство, -а *n. sg.* împăciuitorism, oportunism; politică/activitate împăciuitoristă.

соглаша́ть, -аю, -аешь *vb. ipf.* de la *согласи́ть*.

соглаша́ться, -аюсь, -аешься *vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *согласи́ться*. **2.** *pas.* de la *соглаша́ть*.

соглаше́ни|е, -я *n.* **1.** *sg.* înţelegere, acord, învoire; *прийти́ к ~ю* a ajunge la o înţelegere; *достичь ~я* a ajunge la o înţelegere; *по взаи́мному ~ю* de comun acord; *по ~ю с кем-л.* de acord cu cineva. **2.** acord; convenţie, învoială; *заключи́ть ~* a încheia un acord; *торго́вое и платёжное ~* acord comercial şi de plăţi; ~ *о переми́рии* convenţie de armistiţiu; *трудово́е ~* contract de muncă.

соглята́й, -я *m. (înv.)* spion, iscoadă.

соглята́йство, -а *n. (înv.)* spionare, iscodire.

согна́ть, сгоню́, сго́нишь *vb. pf. (ipf. сгоня́ть) acuz.* **1.** a alunga, a goni **2.** a mîna/a aduna la un loc. **3.** a scoate, a face să dispară.

согну́ть, -ну́, -нёшь *vb. pf. (ipf. гну́ть* **(1, 2)** ◇ ~ *в бара́ний рог кого́-л.* a strînge în chingă pe cineva; a pune cuiva laţul în coarne; ~ *кого́-л. в дугу́* a frînge cerbicea cuiva.

согну́ться, -ну́сь, -нёшься *vb. pf. (ipf. гну́ться)* ~ *в три поги́бели* a se încovoia tare, a se pleca la pămînt.

согражда́нин, -а *m. (înv.)* concetăţean.

согрева́ние, -я *n. sg.* încălzire.

согрева́тельный *adj.* care încălzeşte.

согрева́ть, -аю, -аешь *vb. ipf.* de la *согре́ть*.

согрева́ться, -аюсь, -аешься *vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *согре́ться*. **2.** *pas.* de la *согрева́ть*.

согре́ть, -е́ю, -е́ешь *vb. pf. (ipf. гре́ть şi согрева́ть) acuz.* a încălzi; ~ *ру́ки* a încălzi mîinile.

согре́ться, -е́юсь, -е́ешься *vb. pf. (ipf. гре́ться şi согрева́ться)* a se încălzi.

согреши́ть, -шу́, -ши́шь *vb. pf. (ipf. греши́ть) acuz.* a păcătui.

со́да, -ы *f. sg.* sodă; *питьева́я ~* bicarbonat de sodiu, bicarbonat; *каусти́ческая ~* sodă caustică.

содéйстви|е, -я *n.* ajutor, concurs, sprijin, contribuţie; *оказа́ть ~* a-şi da concursul; *при ~и кого́-л.* cu sprijinul/cu ajutorul cuiva, cu concursul cuiva.

содéйствовать *-ствую -ствуешь vb. pf.* şi *ipf. (pf. посодéйствовать) dat.* a contribui, a ajuta; ~ *успéху* a contribui la succes.

содержáни|е, -я *n. sg.* **1.** ţinere, deţinere; ~ *под аре́стом* ţinere sub stare de arest; deţinere. **2.** întreţinere, menţinere; ~ *до́ма в чистоте́* menţinerea curăţeniei în casă. **3.** conţinut, fond. **4.** temă, subiect, conţinut; *кни́га с интере́сным ~ем* carte cu subiect interesant; *кра́ткое ~* rezumat. **5.** tablă de materii, cuprins, sumar; ~ *кни́ги* tabla de materii a cărţii. **6.** conţinut; proporţie; ~ *са́хара в свёкле* conţinutul de zahăr din sfeclă. **7.** salariu, leafă; *двойно́й окла́д ~я* salariu dublu, leafă dublă; *о́тпуск с сохране́нием ~я* concediu plătit; *быть у кого́-л. на ~и* a fi întreţinut de cineva.

содержáнка, -и *f. sg. (înv.)* amantă, întreţinută, metresă, ţiitcare.

содержáтель, -я *m. (înv.)* patron, proprietar; ~ *гости́ницы* proprietarul hotelului.

содержáтельность, -и *f. sg.* bogăţie de conţinut.

содержáтельный *adj.* plin de conţinut, cu conţinut bogat, substanţial.

содержáть, -ержу́, -е́ржишь *vb. ipf. acuz.* **1.** a întreţine, a hrăni; ~ *семью́* a întreţine familia; ~ *а́рмию* a întreţine armata. **2.** a deţine, a ţine; ~ *под аре́стом* a deţine în stare de arest; ~ *в тюрьме́* a ţine în închisoare. **3.** a întreţine, a menţine, a ţine; ~ *в поря́дке* a ţine în ordine; ~ *в чистоте́* a ţine curat; ~ *в испра́вности* a menţine în bună stare. **4.** a conţine, a cuprinde. **5.** a fi proprietar, a fi stăpîn; a administra.

содержáться, -ержу́сь, -е́ржишься *vb. ipf.* **1.** a fi a se afla; ~ *под аре́стом* a fi arestat; ~ *в тюрьме́* a fi, a se afla în închisoare. **2.** a fi păstrat/întreţinut/menţinut; *оде́жда сод е́ржится в поря́дке* îmbrăcămintea este ţinută în ordine. **3.** a fi, a se afla, a se găsi, a conţine, a cuprinde.

содержи́мое, -ого *n. sg.* conţinut.

содоваре́ние, -я *n. sg. (chim.)* fabricarea sodei.

со́дов|ый *adj.* de sodă; *~ая вода́* apă gazoasă, sifon.

содокла́д, *-а m.* coraport, coreferat.

содокла́дчик, *-а m.* coraportor, coreferent.

содо́м, *-а m. sg.* tămbălău, tărăboi, gălăgie, zgomot infernal.

содра́ть, *сдеру́, сдерёшь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. сдира́ть* şi *драть)* a jupui, a desprinde, a smulge. **2.** *(ipf. драть)* a cere un preţ mare, a jecmăni; *~ втри́дорога* a-i lua cuiva pielea *sau* şapte piei.

содра́|ться, *сдерётся vb. pf. (ipf. сдира́ться)* a se jupui.

содрога́ние, *-я n.* cutremurare, tresărire, tremur; *привести́ в ~* a face pe cineva să se cutremure.

содрога́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *содрогну́ться*

содрогну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. содрога́ться)* a se cutremura, a tresări; *~ от у́жаса* a se cutremura de groază.

содру́жеств|о, *-а n.* **1.** *sg.* prietenie, unire strînsă; cooperare; comuniune; *боево́е ~* frăţie de arme; *рабо́тать в те́сном ~е с кем-л.* a lucra în strînsă colaborare cu cineva. **2.** cerc, asociaţie, uniune.

со́ев|ый *adj.* de soia.

соедине́ние, *-я n.* **1.** *sg.* unire, legare, joncţiune; conexare; adunare; *~ сил* unirea forţelor; *~ с гла́вными си́лами* joncţiune cu grosul armatei; *~ по телефо́ну* legătură telefonică. **2.** *(tehn.)* cuplare; conectare, îmbinare; racord, legătură. **3.** *(mil.)* formaţie mare, unitate; *~ корабле́й* mare unitate navală; *раке́тное ~* mare unitate de rachete; *та́нковое ~* formaţie de tancuri. **4.** *(mat. chim.)* combinaţie; *хими́ческое ~* combinaţie chimică. **5.** *(jur.)* conexare; *~ двух дел* conexare a două cauze.

соедини́тель, *-я n.* **1.** *(el.)* conector. **2.** *(tele)* selector ◇ *(auto) ~ ка́белей* racord de cablu.

соедини́тельн|ый *adj.* **1.** *(anat.)* conjunctiv; *~ая ткань* ţesut conjunctiv. **2.** *(lingv.)* copulativ; *~ сою́з* conjuncţie copulativă. **3.** *(tehn.)* de cuplare; de conectare; de legare; *~ рука́в* tub flexibil de cuplare.

соедини́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. соединя́ть) acuz.* **1.** a uni, a reuni, a împreuna, a aduna; *~ свои́ си́лы* a-şi uni forţele. **2.** *(tehn.)* a cupla; a conecta; a lega; a face legătură, a racorda; *~ электри́ческие провода́* a conecta conductorii electrici. **3.** a pune de acord, a lega, a uni, a îmbina; *~ тео́рию с пра́ктикой* a îmbina teoria cu practica. **4.** *(chim.)* a combina. **5.** a pune în legătură; a face legătura, a lega; *~ два го́рода автостра́дой* a lega două oraşe printr-o autostradă. **6.** *(jur.)* a conexa.

соедини́|ться, *-ню́сь, -ни́шься vb. pf. (ipf. соединя́ться)* **1.** a se împreuna; a se contopi; a se uni, a se reuni; *войска́ ~лись* oştile s-au unit, au făcut joncţiune. **2.** a se lega, a se uni *(prin atingere)*, a se cupla. **3.** *(совместить)* a se îmbina, a se uni. **4.** a intra în legătură, a lua contact cu ... ; *~ по телефо́ну* a lua contact cu cineva prin telefon.

соединя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *соедини́ть*

соединя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *соедини́ться*

сожале́ни|е, *-я n.* regret, dor, părere de rău, milă, compătimire, compasiune; *чу́вствовать ~ к кому́-л.* a compătimi pe cineva; *из ~я* din milă; *возбужда́ть ~ в ком-л.* a inspira milă cuiva; *де́йствовать без ~я* a proceda fără milă/ cu cruzime ◇ *(cuv. modal) к (вели́кому, кра́йнему) ~ю* spre marele meu regret; păcat că ...

сожале́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. prepl.* sau cu *conj. что* a regreta a-i părea (cuiva) rău.

сожже́ни|е, *-я n. sg.* ardere, incinerare, cremaţiune; *преда́ть ~ю* a arde, a incinera; *(ist.) ~ на костре́* ardere pe rug.

сожи́тель, *-я m.* **1.** colocatar. **2.** concubin.

сожи́тельство, *-а n. sg.* **1.** convieţuire, viaţă laolaltă, trai în comun; *бра́чное ~* convieţuire conjugală, trai conjugal. **2.** concubinaj.

сожи́тельствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf. с+ instr.* **1.** a locui împreună, a convieţui. **2.** a trăi în concubinaj.

сожра́ть, *-жру́, -жрёшь vb. pf.* de la *жрать*

созва́ниваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *созвони́ться*

созва́ть, *-зову́, -зовёшь vb. pf. (ipf. созыва́ть) acuz.* **1.** *(ipf.* şi *зывáть)* a invita, a pofti, a chema. **2.** a convoca; *~ парла́мент* a convoca parlamentul.

созве́здие, *-я n.* **1.** *(astron.)* constelaţie. **2.** *(fig.)* pleiadă; *~ тала́нтов* pleiadă de talente.

созвони́ться, *-ню́сь, -ни́шься vb. pf. (ipf. созва́ниваться)* a se înţelege prin telefon; a lua legătura prin telefon.

созву́чие, *-я n.* consonanţă, armonie, acord, paronimie.

созву́чность, *-и f. sg.* armonie, caracter armonios; acord, concordanţă.

созву́чн|ый *adj.* **1.** *(muz. înv.)* armonios, consonant; *~ые акко́рды* acorduri armonioase. **2.** *(fig.)* corespunzător, potrivit cu ... ; în concordanţă cu ... ; *~ моме́нту* corespunzător momentului; *~ эпо́хе* în pas cu vremea, în spiritul vremii.

создава́ть, *-даю́, -даёшь vb. ipf.* de la *созда́ть.*

созда́ни|е, *-я n.* **1.** *sg.* creare, făurire. constituire, instituire, înfiinţare; *~ но́вых фо́рм жи́зни* crearea unor noi forme de viaţă. **2.** *(творение, произведение)* creaţie, operă; *~я худо́жника* creaţiile artistului. **3.** făptură, fiinţă; *преле́стное ~* o fiinţă fermecătoare.

созда́тель, *-я m.* **1.** creator, făuritor, fondator, întemeietor, înfăptuitor. **2.** *(bis.)* creator, ziditor, demiurg.

созда́ть, *-ам, -а́шь, -а́ст vb. pf. (ipf. создава́ть* şi *созида́ть) acuz.* a crea, a făuri; a fonda, a întemeia, a înfăptui; *~ произведе́ние иску́сства* a crea o operă de artă; *~ тео́рию* a emite o teorie; *~ роль* a crea un rol; *~ благоприя́тные усло́вия* a crea condiţii favorabile; *~ впечатле́ние* a crea impresia; *~ резе́рвы* a crea rezerve.

созда́|ться, *-а́стся vb. pf. (ipf. создава́ться)* a se crea, a lua naştere, a se forma; *~лось впечатле́ние, что ...* s-a creat impresia că ... ; *в ~вшейся обстано́вке* în situaţia creată.

созерца́ние, *-я n. sg.* contemplare, visare; meditaţie.

созерца́тель, *-я m.* contemplator, observator pasiv, visător.

созерца́тельность, *-и f. sg.* contemplativitate, contemplaţie; visare, reverie.

созерца́тельн|ый *adj.* contemplativ; visător, cufundat în reverie.

созерца́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz.* a contempla.

созида́ние, *-я n. sg.* creaţie, creare, făurire, plăsmuire; construcţie.

созида́тель, *-я m.* creator, făuritor; întemeietor; constructor.

созида́тельн|ый *adj.* creator; constructiv.

созида́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. созда́ть) acuz.* **1.** a crea, a făuri; **2.** a construi, a clădi, a ridica. **3.** a întemeia.

созна|ва́ть, *-наю́, -наёшь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *созна́ть.* **2.** *acuz.* a cunoaşte, a percepe, a-şi da seama.

созна|ва́ться, *-наю́сь, -наёшься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *созна́ться.* **2.** *pas.* de la *сознава́ть.*

созна́ни|е, *-я n. sg.* **1.** conştiinţă; *кла́ссовое ~* conştiinţă de clasă; *до́лга* conştiinţa datoriei. **2.** cunoştinţă; *потера́ть ~* a-şi pierde cunoştinţa, a leşina; *прийти́ в ~* a-şi recăpăta cunoştinţa, a-şi veni în fire.

созна́тельно *adv.* **1.** (în mod) conştient, conştiincios. **2.** *(наме́ренно, с умы́слом)* intenţionat, premeditat; *сде́лать что-л. ~* a face ceva intenţionat.

созна́тельность, *-и f. sg.* **1.** conştiinţă; conştiinciozitate; *кла́ссовая ~* conştiinţă de clasă; *полити́ческая ~ масс* conştiinţa politică a maselor. **2.** *(преднаме́ренность)* caracter intenţionat/voit, intenţie, premeditare.

созна́тельн|ый *adj.* **1.** raţional, conştient, conştiincios; *~ое отноше́ние к чему́-л.* atitudine conştientă faţă de ceva. **2.** intenţionat, voit; *~ обма́н* înşelare intenţionată.

созна́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. созна́вать) acuz.* a înţelege, a-şi da seama de ... ; a fi conştient de ... ; a recunoaşte, a mărturisi.

созна́|ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. (ipf. сознава́ться) dat.* cu *в+ prepl.* a recunoaşte, a mărturisi; *~ в свои́х оши́бках* a-şi recunoaşte greşelile ◇ *(cuv. modal) нельзя́ не ~* sau *на́до ~* recunosc; mărturisesc; trebuie să recunoaştem.

созорнича́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* de la *озорнича́ть.*

созрева́ние, *-я n. sg.* dare în pîrg; pîrguire; coacere, maturizare.

созрева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. созре́ть)* a da în pîrg, a se coace, a se maturiza.

созре́в|ший 1. *part. trec. act.* de la *созре́ть*. **2.** *adj.* copt, matur, ajuns la maturitate.

созре́|ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* de la *зреть*[1] şi *созревать*

созы́в, *-а m. sg.* **1.** convocare; ~ *собра́ния* convocarea adunării. **2.** legislatură; *пе́рвая се́ссия второ́го ~а* prima sesiune a celei de-a doua legislaturi.

созыва́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *созва́ть*

созыва́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* (de la *созыва́ть)* a fi convocat.

соизволе́ние, *-я n. sg., (înv. şi ironic)* bunăvoinţă.

соизво́ли|ть, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. соизволя́ть)* cu *inf. (înv. şi ironic)* a binevoi, a catadicsi, a găsi de cuviinţă.

соизволя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *соизво́лить*

соизмери́мость, *-и f. sg. (mat.)* comensurabilitate.

соизмери́м|ый *adj.* comensurabil; comparabil; *~ые величи́ны* mărimi comensurabile; *(fig.) ~ые поня́тия* noţiuni comparabile.

соиска́ние, *-я n. sg.* obţinere; *диссерта́ция на ~ до́кторской сте́пени* disertaţie pentru obţinerea titlului de doctor.

соиска́тель, *-я m.* concurent, candidat la un premiu, candidat la un titlu ştiinţific.

со́йка, *-и f. (ornit.)* gaiţă.

сойти́[1]**,** *сойду́, сойдёшь vb. pf. (ipf. сходи́ть)* **1.** *с+ gen.* cu *на+ acuz.* a pogorî, a coborî; *~ с горы́* a coborî de pe munte. **2.** *с+ gen.* a părăsi; *~ с доро́ги* a părăsi drumul; *~ с ре́льс* a deraia. **3.** *с+ gen.* a dispărea; a se retrage; a se lua ◇ *~ со сце́ны* a părăsi scena; *~ с ума́* a-şi ieşi din minţi, a înnebuni; *~ в моги́лу* a muri; *~ на нет* a pierde orice valoare/orice însemnătate, a ajunge la zero.

сойти́[2]**,** *сойду́, сойдёшь vb. pf. (ipf. сходи́ть)* **1.** *за+ acuz. a* trece/a fi luat drept...; *~ за настоя́щего актёра* a trece drept un adevărat actor. **2** *impers.* a trece; *всё сошло́ хорошо́* totul a trecut cu bine; *сойдёт и так* merge şi aşa ◇ *~ с рук* a rămîne nepedepsit, a ieşi basma curată; *(fam.) не ~ с рук* a nu-i merge, a nu ţine.

сойти́сь, *сойду́сь, сойдёшься vb pf. (ipf. сходи́ться)* **1.** a se întîlni; *~ на перекрёстке* a se întîlni la răspîntie. **2.** *(встречаться)* a se aduna, a se întruni. **3.** *(fig.)* a se împrieteni, a lega prietenie. **4.** a trăi împreună, a trăi în concubinaj. **5.** *в, на+ prepl.* sau *instr. (fig.)* a fi/a cădea de acord, a se potrivi, a se înţelege; *~ во мне́ниях* a se potrivi în păreri; *не ~ в цене́* a nu se înţelege la preţ. **6.** a ajunge, a se închide. **7.** *(fig.)* a coincide, a se potrivi; *ци́фры сошли́сь* cifrele se potrivesc; *показа́ния свиде́телей сошли́сь* depoziţiile martorilor au coincis.

сок, *-а m.* sue, zeamă, sevă; *виногра́дный ~* must; *фрукто́вый ~* zeamă/suc de fructe; *(fiziol.) желу́дочный ~* suc gastric; ◇ *(fig.) вари́ться в со́бственном ~ý* a se izola în cercul propriilor sale interese; *в по́лном ~ý* sau *в ~ý* în plină putere, în floarea vîrstei; *выжать все ~и из кого́-л.* a explcata crunt pe cineva, a stoarce pe cineva de vlagă.

сокварти́ра́нт, *-а m.* colocatar.

сокодвиже́ние, *-я n. (bot.)* circulaţia sevei.

со́кол, *-а m.* şoim; *(folc). я́сный ~* şoiman ◇ *гол как сокола́* sărac lipit pămîntului.

соколёнок, *-нка m.* pui de şoim.

соко́лий *adj. (înv.)* de şoim; *~ глаз* ochi de şoim.

соколи́н|ый *adj.* **1.** de şoim, cu şoimi; *~ая охо́та* vînătoare cu şoimi; *(fig.) ~ые о́чи* ochi de şoim. **2.** *~ые, -ых (ornit.)* falconide.

соко́льник, *-а m.* crescător de şoimi, şoimar.

соко́льничий, *-его m. (ist.)* şoimar.

сконденса́ция, *-и f. (chim.)* condensare mixtă.

сокоотжима́лка, *-и f.* aparat pentru stoarcerea sucului.

сократи́мость, *-и f. sg.* **1.** *(mat.)* reductibilitate. **2.** *(fiziol.)* contractibilitate.

сократи́м|ый *adj.* **1.** *(mat.)* reductibil; *~ая дробь* fracţie reductibilă. **2.** *(fiziol.)* contractibil.

сократи́ть, *-ащу́, -ати́шь vb. pf. (ipf. сокраща́ть) acuz.* **1.** a scurta, a prescurta; *~ статью́* a scurta un articol; *~ сро́ки* a reduce termenele. **2.** a reduce, a micşora; *~ расхо́ды* a reduce cheltuielile. **3.** *(уволи́ть)* a pune în disponibilitate, e elibera din serviciu; *~ шта́ты* a reduce personalul. **4.** *(mat.)* a simplifica, a reduce; *~ дробь* a simplifica o fracţie.

сократи́|ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. сокраща́ться)* **1.** a se scurta, a se micşora; *дни ~лись* zilele s-au micşorat. **2.** a se reduce; *расхо́ды ~лись* cheltuielile s-au redus. **3.** *(mat.)* a se simplifica, a se reduce. **4.** *(fiziol.)* a se contracta. **5.** a se restrînge; a-şi micşora cheltuielile.

сокраща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *сократи́ть*

сокраща́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сократи́ться*. **2.** *pas.* de la *сокраща́ть*.

сокраще́ни|е, *-я n.* **1.** *sg.* scurtare, prescurtare. **2.** *sg.* reducere, micşorare; *~ рабо́чего дня* reducerea zilei de muncă; *~ вооруже́ний* reducerea înarmărilor; *~ шта́тов* reducerea personalului; reducerea schemei; *~ расхо́дов* reducerea cheltuielilor. **3.** *(аббревиатура)* prescurtare, abreviere; *спи́сок усло́вных ~й* listă de prescurtări, lista abrevierilor. **4.** *(mat.)* reducere, simplificare. **5.** *(fiziol.)* contractare, contracţie; *~ му́скулов* contractarea muşchilor.

сокращённо *adv.* pe scurt, prescurtat (în mod) sumar; *изложи́ть что-л. ~* a expune ceva pe scurt/rezumativ.

сокращённ|ый 1. *p.t.p.* de la *сократи́ть*. **2.** *adj.* prescurtat, redus, sumar *в ~ом ви́де* în formă prescurtată; *~ое сло́во* cuvînt abreviat; *~курс* curs scurt.

сокрове́нность, *-и f. sg.* caracter intim; taină.

сокрове́нный *adj.* ascuns, tainic; intim.

сокро́вище, *-а n.* comoară, tezaur; odoare.

сокро́вищница, *-ы f.* tezaur, patrimoniu.

сокруша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *сокруши́ть*

сокруша́|ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *prepl.* a se întrista, a se mîhni. **2.** *pas.* de la *сокруша́ть*.

сокруше́ние[1]**,** *-я n.* tristeţe, mîhnire, durere adîncă, dezolare.

сокруше́ние[2]**,** *-я n. sg.* nimicire, zdrobire, distrugere.

сокрушённо *adv.* cu tristeţe.

сокрушённ|ый 1. *p.t.p.* de la *сокруши́ть*[1,2]. **2.** *adj.* mîhnit, îndurerat, dezolat.

сокруши́тельность, *-и f. sg.* caracter nimicitor/distrugător.

сокруши́тельный *adj.* nimicitor, distrugător, zdrobitor; *нанести́ ~ уда́р* a da o lovitură nimicitoare.

сокруши́ть[1]**,** *-шу, -ши́шь vb. pf. (ipf. сокруша́ть) acuz.* a nimici, a distruge, a zdrobi, a doborî.

сокруши́ть[2]**,** *-шу́, -ши́шь vb. pf. (ipf. сокруша́ть) acuz.* a întrista, a amărî, a mîhni.

сокры́тие, *-я n. sg.* ascundere, tăinuire; dosire.

сокры́т|ый 1. *p.t.p.* de la *сокры́ть*. **2.** *adj.* tăinuit, tainic, ascuns.

сокры́ть, *-рою, -ро́ешь vb. pf. acuz. (înv.)* a ascunde, a tăinui, a dosi.

соку́рсник, *-а m.* coleg de curs/de an *(la facultate)*.

солга́ть, *-лгу́, -лжёшь vb. pf. (ipf. лга́ть)* a minţi, a spune o minciună.

солда́т, *-а m.* soldat, ostaş; *~ сро́чной слу́жбы* soldat în termen; *служи́ть в ~ах* a face serviciul militar ◇ *плох тот ~, что не ме́тит в генера́лы* fiecare soldat trebuie să viseze la bastonul de mareşal.

солда́тик, *-а m. dim.* soldăţel; *оловя́нные ~и* soldaţi de plumb *(jucărie)*.

солда́тка, *-и f.* soţie de soldat.

солда́тня́, *-и́ f. sg. (peior.)* soldăţime.

солда́тский *adj.* de soldat, soldăţesc, ostăşesc.

солда́тчина, *-ы f. sg.* **1.** *(ist.)* recrutare. **2.** *(înv.)* cătănie, militărie, serviciul militar.

солдафо́н, *-а m. (înv.)* soldăţoi.

солдафо́нский *adj. (înv.)* de soldăţoi.

солдафо́нство, *-а n. sg. (înv.)* atitudine de soldăţoi.

солева́р, *-а m.* muncitor la extragerea sării.

солеваре́ние, *-я n. sg.* extragerea sării *(prin evaporare).*

солева́ренный *adj.* de/ pentru extras sare *(prin evaporare).*

солева́рница, *-ы f.* întreprindere pentru extragerea sării *(prin evaporare).*

солева́рный *adj. v. солева́ренный.*

солева́рня, *-и f. v. солева́рница.*

солево́й *adj.* salin; ~ *раство́р* soluţie salină.

солелóмня, *-и f.* ocnă, salină.

солемéр, *-а m.* salinometru.

солéни|е, *-я n.* **1.** *sg.* sărare, sărat; murat; punere la murat; ~ *огурцо́в* muratul castraveţilor. **2.** *(mai ales la pl.)* murături, sărături; produse conservate *(prin sărare); дома́шние ~я* murături de casă; *запа́с ~й* provizie de murături/ de sărături.

соленóид, *-а m. (el.)* solenoid.

соленóсность, *-и f.* salinitate.

соленóсный *adj.* salifer.

солёност|ь, *-и f. sg.* salinitate; *сте́пень ~и* grad de salinitate.

солёный *adj.* **1.** sărat, salin; *~ые озёра* lacuri sărate. **2.** murat, sărat; *~ые огурцы́* castraveţi muraţi; *~ая ры́ба* peşte sărat. **3.** *(fig.)* sărat, piperat; ~ *анекдо́т* anecdotă piperată. **4.** *~ое, -ого n. sg.* mîncăruri sărate; murături, sărături; *не есть ~ого* a nu mînca nimic sărat.

солеобразова́ние, *-я n.* formarea sărurilor.

солепромы́шленность, *-и f. sg.* industria sării.

соleразрабо́тки *pl.* ocnă, salină, întreprindere pentru extragerea sării.

солерóс, *-а m. (bot.)* iarbă-sărată, brîncă, iarba-porcului.

солесодержа́ние, *-я n.* salinitate.

солеци́зм, *-а. (lit. lingv.)* solecism.

солидариза́ция, *-и f. sg.* solidarizare

солидаризи́роваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* şi *ipf. c+ instr.* a se solidariza.

солида́рно *adv.* (în mod) solidar; *отвеча́ть за что-л.* ~ a răspunde în mod solidar pentru ceva; *де́йствовать ~* a acţiona în mod solidar.

солида́рност|ь, *-и f. sg.* **1.** solidaritate, solidarizare; *из ~и* din spirit de solidaritate. **2.** *(jur.)* răspundere solidară, solidaritate.

солида́рн|ый *adj. c+ instr.* **1.** solidar, unit; *быть ~ым с кем-л.* a se solidariza cu cineva, a fi solidar cu cineva. **2.** *(jur.)* solidar; *~ая отве́тственность* răspundere solidară; *~ые обяза́тельства* obligaţii solidare.

соли́дно *adv.* **1.** solid. **2.** temeinic. **3.** serios; cu prestanţă; ~ *вести́ себя́* a se purta ca un om serios. **4.** bine, mult; ~ *зараба́тывать* a cîştiga bine.

соли́дность, *-и f. sg.* **1.** soliditate; temeinicie; ~ *зна́ний* temeinicia cunoştinţelor. **2.** seriozitate, prestanţă.

соли́дн|ый *adj.* **1.** solid, rezistent, trainic, adînc, serios. **2.** temeinic, adînc, serios, solid. **3.** serios, aşezat; impozant, impunător; ~ *вид* înfăţişare impozantă. **4.** înaintat în vîrstă; *челове́к ~ых лет* om în vîrstă. **5.** mare, însemnat, important; *~ая су́мма* sumă importantă.

солидо́л, *-а m. (tehn.)* unsoare consistentă.

соли́льн|ый *adj.* de sărat; de murat.

соли́льщик, *-а m.* sărător.

солипси́зм, *-а m. sg. (fil.)* solipsism.

солипси́ст, *-а m. (fil.)* solipsist.

солипси́ческий *adj. (fil.)* de/ referitor la solipsism.

соли́ст, *-а m.* solist, solo.

соли́стка, *-и f.* solistă.

солите́р, *-а m.* solitar, briliant mare.

солите́р, *-а m. (zool.)* tenie, panglică.

соли́ть, *-солю́, со́лишь vb. ipf. (pf посоли́ть) acuz.* **1.** a pune sare, a săra; **2.** *(pf.* şi *засоли́ть)* a pune la sărat; a pune la murat; ~ *ры́бу* a pune peşte la sărat; ~ *огурцы́* a pune castraveţi la murat.

со́лка, *-и sg.* sărare; murare.

со́лнечн|ый *adj.* **1.** solar, de soare; *~ые лучи́* raze solare; ~ *спе́ктр* spectru solar; *~ое затме́ние* eclipsă de soare; *~ые часы́* cadran solar; *~ые ва́нны* băi de soare **2.** însorit, cu soare; ~ *день* zi însorită; ~ *ая сторона́ до́ма* latura însorită a casei. **3.** *(fig.)* voios, vesel, radios, luminos; *~ое настрое́ние* dispoziţie bună, voioşie ◇ *(anat.) ~ое сплете́ние* plex solar, plexus; *(med.)* ~ *уда́р* insolaţie.

со́лнц|е, *-а n.* soare; *на восхо́де ~а* la răsărit de soare; *до ~а* în zori de zi, înainte de a se crăpa de ziuă; *при захо́де ~а* la asfinţit de soare ◇ *го́рное ~* lampă de cuarţ; raze ultraviolete; *(prov.) пока́ ~ взойдёт, роса́ о́чи вы́ест* pînă ajungi la Dumnezeu te mănîncă sfinţii.

солнцеворо́т, *-а m. v. солнцестоя́ние.*

солнцезащи́тн|ый *adj.* de protecţie contra soarelui; *~ые очки́* ochelari de soare.

солнцелёк, *-а m. sg.* arşiţa soarelui; *сиде́ть на ~е* a sta în bătaia soarelui.

солнцестоя́ние, *-я n. (astr.)* solstiţiu; *ле́тнее/зи́мнее ~* solstiţiu de vară/de iarnă.

со́ло 1. *n. indecl. (muz.)* solo; ~ *для скри́пки* solo pentru vioară. **2.** *adv.* solo; *игра́ть/петь ~* a cînta solo; *танцева́ть ~* a dansa solo.

солов|ей́, *-ья́ m.* privighetoare ◇ *(prov.) ~ья́ ба́снями не ко́рмят* mulţumirea seacă nimănui nu-i e dragă; decît de zece ori da, mai bine o dată na.

соловéть, *-éю, -éешь vb. ipf. (pop.)* **1.** *(pf. осоловéть)* a se moleşi; a deveni somnoros; a moţăi. **2.** *(pf. посоловéть)* a avea privirea întunecată, a avea ochii tulburi.

соловьи́н|ый *adj.* de privighetoare; *~ые тре́ли* triluri de privighetoare.

со́лод, *-а m.* malţ, slad.

солóдка, *-и f. sg. (bot.)* lemn-dulce, rădăcină-dulce, iarbă-dulce.

соловко́ вый *adj. (bot.)* de lemn-dulce; *(farm.)* ~ *ко́рень* rădăcină de lemn dulce.

солодо́венный *adj.* de malţ; ~ *заво́д* fabrică de malţ.

солодо́вый *adj.* din malţ; ~ *са́хар* maltoză.

соложе́ние, *-я n. sg.* prefacerea orzului în malţ.

соло́ма, *-ы f. sg.* paie; *ячме́нная ~* paie de orz.

соло́менн|ый *adj.* de paie; *~ая шля́па* pălărie de paie; *~ого цве́та* de culoarea paiului ◇ *(glumeţ) ~ вдове́ц* bărbat despărţit temporar de soţia sa; *~ая вдова́* soţie despărţită vremelnic de soţ.

соло́мина, *-ы f.* pai, fir de pai.

соло́минк|а, *-и f. dim.* fir de pai ◇ *(prov.) утопа́ющий хвата́ется за ~у* înecatul se agaţă şi de un fir de pai.

соло́мистый *adj.* păios.

соломи́т, *-а m.* solomit, placă de paie.

соло́мк|а, *-и f. sg.* **1.** *dim.* păişor, păiuş, păişoare. **2.** paie scurte *sau* moi ◇ *жа́реный карто́фель ~ой* cartofi pai; *(prov.) ка́бы знать, где упа́сть, так ~и припа́сть* de-ar şti omul ce-ar păţi, dinainte s-ar păzi.

соломорéзка, *-и f.* maşină de tocat paie, tocătoare de paie.

солони́на, *-ы f. sg.* carne sărată.

солони́нный *adj.* de/din carne sărată.

соло́нка, *-и f.* solniţă.

со́лоно 1. *adv.* sărat. **2.** *pred. impers.* e sărat; *во рту ~* am un gust sărat în gură ◇ *(pop.) ему́ ~ пришло́сь/доста́лось* a păţit-o rău; a mîncat papară; *не ~ хлеба́вши* (a rămîne) cu buzele umflate.

солоновáтый *adj.* cam sărat, puţin sărat.

солончáк, *-а m. (geol.)* teren salin, sărătură.

солончакóв|ый *adj. (geol.)* de teren salin, de sărătură.

сол|ь[1], *-и f.* **1. sare;** *столо́вая ~* sare de masă; *повáренная* sare de bucătărie; *морска́я ~* sare de mare; *ка́менная ~* sare gemă; *(farm.) англи́йская ~* sare amară; *(chim.) бертоле́товая ~* sarea lui Bertholet. **2.** *(fig.)* haz; *анекдо́т без ~и* glumă nesărată, glumă fără haz ◇ *~ земли́* sarea pămîntului; *аттти́ческая ~* sare atică, ironie fină.

соль[2] *n. indecl. (muz.)* sol; *ключ ~*cheia de sol.

со́льдо *n. indecl.* soldiu *(monedă italiană).*

со́льный *adj. (muz.)* de solo, solo; *~но́мер* număr solo ◇ *~ конце́рт* recital.

сольфе́джио *n. indecl. (muz.)* solfegiu.

соля́нка, *-и f. (bot.)* săricică, tîrtan.

соляноки́слый *adj. (chim.)* clorhidric.

соля́н|ой *adj.* salin, de sare; *~ые ко́пи* salină, ocnă; *~о́е о́зеро* lac sărat; *~ые пласты́* straturi de sare.

соля́н|ый *adj. (în expr.) ~ая кислота́* acid clorhidric.

соляриза́ция, *-и f. sg.* **1.** helioterapie, tratament cu băi de soare. **2.** *(foto)* solarizare.

соля́рий, *-я m.* solariu.

соля́ров|ый *adj. (în expr.)* *~ое ма́сло* ulei solar.

сом, *-á m. (iht.)* somn ◇ *(prov.)* *попа́сть как~в вершу́* a cădea ca musca-n lapte.

со́ма, *-ы f. (biol.)* somă.

сомати́ческ|ий *adj. (med.)* somatic; *~ие боле́зни* boli somatice; *~ие кле́тки* celule somatice.

со́мкнутый 1. *p.t.p.* de la *сомкну́ть.* **2.** *adj.* strîns, compact; *(mil.)* *~ поря́док/ строй* rînduri strînse.

сомкну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. смыка́ть) acuz.* **1.** a strînge, a uni; *~ ряды́* a strînge rîndurile **2.** *(înv.)* a închide *(ochii)*; *не ~ глаз* a nu închide ochii, a nu dormi.

сомкну́|тся *-нётся (pers. 1 şi 2 nefolosite) vb. pf. (ipf. смыка́ться)* **1.** a se strînge, a se uni; *ряды́ ~лись* rîndurile s-au strîns. **2.** a se închide *(despre ochi)*; *уста́лые ве́ки ~лись* pleoapele trudite s-au închis.

сомнамбу́л, *-а m.* somnambul, lunatic.

сомнамбу́ла, *-ы m.şi f. v. сомнамбу́л.*

сомнамбули́зм, *-а m. sg.* somnambulism.

сомнамбули́ческий *adj.* de somnambulism.

сомнева́|ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf. в + prepl.* sau cu *conj. что* a se îndoi a sta la îndoială, a fi în dubiu; *~ в чём-л.* a se îndoi de ceva; *я не ~юсь, что ..,* nici nu mă îndoiesc că ...

сомне́ни|е, *-я n.* **1.** îndoială, dubiu, şovăială; *подверга́ть ~ю* a pune la îndoială; *испы́тывать ~я* a sta la îndoială, a fi în dubiu; *терза́ться ~ями* a fi chinuit/a fi ros de îndoială; *рассе́ять ~я* a risipi îndoielile; *без ~я; вне (вся́кого) ~я* indiscutabil, fără îndoială. **2.** nedumerire; *разреши́ть все ~я* a înlătura orice nedumerire.

сомни́тельно 1. *adv.* (în mod) îndoielnic, problematic; *~ чи́стый* de o curăţenie îndoielnică. **2.** *pred. impers.* e îndoielnic, e problematic; *~, придет ли он* e problematic dacă vine.

сомни́тельность, *-и f. sg.* caracter nesigur/îndoielnic/dubios.

сомни́тельн|ый *adj.* **1.** îndoielnic, problematic, nesigur; *~ успе́х* succes îndoielnic. **2.** dubios, suspect, care dă de bănuit; *~ая ли́чность* persoană dubioasă; *~ая репута́ция* reputaţie dubioasă; *челове́к с ~ым про́шлым* om cu trecut dubios. **3.** *(fig.)* echivoc, ambiguu.

сомно́житель, *-я m. (mat.)* factor.

сомо́в|ий, *-ья, -ье adj.* de, din somn; *~ья ухá* ciorbă de somn.

сомо́вина *-ы f. sg.* carne de somn.

сон, *-сна m.* **1.** *sg.* somn; *здоро́вый ~* un somn sănătos; *кре́пкий ~* somn profund; *спать кре́пким* sau *мёртвым сном* a dormi buştean, a dormi dus; *беспробу́дный ~* somn greu/adînc; somn de plumb; *спать/заснуть сном пра́ведника/пра́ведных* a dormi adînc/liniştit; *погрузи́ться в ~* a adormi; *на ~ гряду́щий* înainte de culcare; *(fig.)* *засну́ть ве́чным сном* a adormi pe veci; *во сне* în somn, în timpul somnului; *сквозь ~* prin somn; *меня́ кло́нит ко сну* mă îmbie la somn, mi-e somn. **2.** vis; *ви́деть ~* a visa, a avea un vis; *вкуша́ть ~* a se cufunda în vis; *как во сне* ca în vis ◇ *ни сном, ни ду́хом не винова́т* n-am nici o vină; nici în vis nu am greşit; *со сна* abia trezit; *(pop.)* *сна ни в одно́м глазу́ нет* nu mi-e somn deloc; *(glumeţ)* *что сей сон зна́чит?* ce înseamnă asta?; *прия́тного сна!* somn uşor!

сона́нт, *-а m. (lingv.)* sonantă.

сонасле́дник, *-а m. (jur.)* comoştenitor; cosuccesor.

сонасле́дование, *-я n. (jur.)* comoştenire.

сонасле́довать, *-дую, -дуешь vb. pf.* şi *ipf. (jur.)* a comoşteni.

сона́та, *-ы f. (muz.)* sonată.

сонати́на, *-ы f. (muz.)* sonatină.

сона́тный *adj. (muz.)* de sonată.

соне́т, *-а m. (lit.)* sonet.

соне́тный *adj. (lit.)* de sonet.

сонли́вец, *-вца m. (înv.)* (om) somnoros.

сонли́вость, *-и f. sg.* somnolenţă, piroteală; *боле́зненная ~* somnolenţă, bolnăvicioasă.

сонли́вый *adj.* somnoros, somnolent, molatic, indolent.

сонм, *-а m.* puzderie, sumedenie; gloată, droaie.

со́нник, *-а m. (înv.)* carte de vise, tălmăcitor de vise.

со́нн|ый *adj.* **1.** adormit, care doarme; *~ое ца́рство* împărăţia somnului. **2.** de somn; *~ые виде́ния* visuri. **3.** somnoros, somnolent; *~ое состоя́ние* stare de somnolenţă; *~ вид* înfăţişare somnoroasă; *~ые глаза́* ochi somnoroşi. **4** *(fig.)* indolent, molatic, inactiv. **5.** somnifer, soporific; *~ые ка́пли* picături soporifice ◇ *(anat.)* *~ая арте́рия* carotidă; *(med.)* *~ая боле́знь* boala somnului.

сонóр|ный *adj. (lingv.)* sonor; *~ые согла́сные* consoane sonore.

сонь, *-и f. (poetic)* somnolenţă.

соня[1], *-и m.* şi *f.* om căruia îi place să doarmă mult.

соня[2], *-и f. (zool.)* chiţcan.

сообража́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *сообрази́ть.*

сообража́ни|е, *-я n.* **1.** *sg.* înţelegere, pricepere; chibzuire, gîndire, judecată; *поступи́ть без ~я* a proceda fără a se gîndi. **2.** motiv, raţiune, consideraţie considerent; *по фина́нсовым ~ям* din motive de ordin financiar; *по такти́ческим ~ям* pentru consideraţii de ordin tactic; *приня́ть в ~* a lua în consideraţie, a ţine seamă; *у меня́ есть свои́ ~я* am motivele mele.

сообрази́тельность, *-и f. sg.* perspicacitate, inteligenţă, agerime.

сообрази́тельный *adj.* ager, perspicace, inteligent, isteţ.

сообрази́|ть, *- жу́, -зи́шь vb. pf. (ipf. сообража́ть) acuz.* **1.** *(înv.)* a chibzui, a cîntări, a cumpăni. **2.** a înţelege, a pricepe, a sesiza; *я сра́зу ~л* am priceput de îndată; *~ в чём де́ло* a pricepe despre ce e vorba.

сообра́зно *adv.* potrivit, conform; în concordanţă cu ...; *поступа́ть ~ с зако́ном* a proceda conform legii; *~ с обстоя́тельствами* după împrejurări.

сообра́зность, *-и f. sg.* potrivire, conformitate, concordanţă.

сообра́зный *adj.* potrivit, corespunzător, conform.

сообразова́ть, *-зу́ю, -зу́ешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* cu *c + instr.* a pune de acord, a pune în concordanţă, a potrivi; *~ расхо́ды с дохо́дами* a echilibra cheltuielile cu veniturile.

сообразова́|ться, *-зу́юсь, -зу́ешься vb. pf.* şi *ipf. c + instr.* a-şi coordona acţiunile, a se pune în concordanţă cu ...; a ţine seama de ...; a se adapta la ...

сообща́ *adv.* în comun; împreună, laolaltă; *де́йствовать ~* a acţiona în comun.

сообща́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *сообщи́ть.*

сообща́|ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сообщи́ться.* **2.** *c + instr.* a comunica, a fi în legătură; a se pune în legătură, în contact cu ...; *~ друг с дру́гом пи́сьмами* a fi în corespondenţă. **3.** *pas.* de la *сообща́ть; ~ется ко всеобщему све́дению* se aduce la cunoştinţa generală.

сообща́ющ|ийся *part. prez. act.* de la *сообща́ться; (fiz.)* *~иеся сосу́ды* vase comunicante.

сообще́ни|е, *-я n.* **1.** *sg. (действие)* comunicare, înştiinţare. **2.** comunicat, înştiinţare; veste, ştire; *по после́дним ~ям* după ultimele ştiri; *официа́льное ~* comunicat oficial; *вое́нное ~* comunicat de război. **3.** comunicaţie, legătură; *железнодоро́жное ~* trafic/transport feroviar; *поезда́ приго́родного ~я* trenuri locale; *автомоби́льное ~* trafic de automobile; *возду́шное ~* trafic aerian; *прямо́е ~* legătură directă; *пути́ ~я* căi de comunicaţie; *телегра́фное ~* legătură telegrafică.

сообще́ств|о, *-а n.* asociaţie, grup, organizaţie, bandă; *та́йное ~* asociaţie clandestină ◇ *в ~е с кем-л.* împreună cu cineva.

сообщи́ть, *-щу́, -ща́шь vb. pf. (ipf. сообща́ть)* **1.** *acuz.* sau *prepl.* a comunica, a anunţa, a înştiinţa, a aduce la cunoştinţă, a face cunoscut; *~ по ра́дио* a comunica la radio. **2.** *acuz.* cu *dat.* a transmite.

сообщи́|ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. сообща́ться) dat.* a se comunica, a se transmite.

сообщник, *-а m.* complice, părtaş.

сообщничество, *-а n. sg.* complicitate.

соорудить, *-ужу́, -уди́шь vb. pf. (ipf. сооружа́ть) acuz.* a construi, a clădi, a ridica, a înălţa.

сооружáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *сооруди́ть*

сооруже́ние, *-я n.* **1.** *sg.* construire, clădire, ridicare, înălţare. **2.** edificiu, construcţie, clădire; *архитекту́рное ~* construcţie arhitectonică.

соответственно 1. *adv.* în mod corespunzător; conform. **2.** *prep.* cu *dat.* potrivit, conform, în raport, în conformitate cu...; *де́йствовать ~ прика́зу* a acţiona conform ordinului primit.

соответственный *adj. (înv.)* potrivit, corespunzător, conform.

соответстви|е, *-я n.* concordanţă, corespundere, conformitate; *в ~и с зако́ном* conform legii; *по́лное ~ интере́сов* comunitate deplină de interese.

соответствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf. dat.* a corespunde, a concorda, a fi conform, a se potrivi cu...; *~ и́стине* a corespunde adevărului; *не ~ действи́тельности* a nu corespunde realităţii; *~ своему́ назначе́нию* a corespunde menirii sale.

соответствующ|ий 1. *part. prez. act.* de la *соответствовать.* **2.** *adj.* corespunzător, potrivit, indicat; respectiv; *~ие указа́ния* indicaţii corespunzătoare; *~им о́бразом* în mod corespunzător; *обрати́ться в ~ее учрежде́ние* a se adresa instituţiei de resort.

соответчик, *-а m. (jur.)* copîrît.

соотéчественник, *-а m.* compatriot.

соотнести́, *-су́, -сёшь vb. pf. (ipf. соотноси́ть) acuz.* a stabili conexiunea/corelaţia, a corela; *~ два поня́тия* a stabili corelaţia dintre două noţiuni.

соотноси́тельность, *-и f. sg.* corelaţie; caracter corelativ.

соотноси́тельн|ый *adj.* corelativ, conex; *~ые поня́тия* noţiuni corelative.

соотноси́ть, *-ошу́, -о́сишь vb. ipf.* de la *соотнести́*

соотн|оси́ться, *-о́сится vb. ipf.* a se raporta, a se afla în corelaţie.

соотноше́ние, *-я n.* corelaţie, raport, proporţie; *пра́вильное ~* proporţie justă; *~ спро́са и предложе́ния* raportul dintre cerere şi ofertă; *~ сил* raport de forţe.

сопе́лка, *-и f. (pop.)* fluier.

сопе́ль, *-и f. v. сопе́лка*

сопе́нке, *-я n. sg.* sforăială, fornăială smiorcăit.

сопереживáние, *-я n.* retrăire împreună cu cineva *(a unui sentiment).*

сопереживáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* a retrăi/a încerca împreună un sentiment.

сопе́рник, *-а m.* rival, concurent, adversar.

сопе́рничать, *-аю, -аешь vb. ipf. c+ instr.* cu *в+ prepl.* a rivaliza, a concura.

сопе́рничество, *-а n. sg.* rivalitate, concurenţă.

сопéть, *-плю́, -пи́шь vb. ipf.* a sforăi, a fornăi, a se smiorcăi.

со́пк|а, *-и f.* deal, colină; vulcan mic.

соплемéленник, *-а n.* compatriot.

соплемéнный *adj.* de aceeaşi naţionalitate, de aceeaşi obîrşie.

сопли́вый *adj. (pop.)* mucos.

сопло́, *-á n. (tehn.)* duză, ajutaj.

сопло́дие, *-я n. (bot.)* fruct compus.

сопл|я́, *-и́ f.* **1.** *pl. со́пли* muci. **2.** *(капля)* muc. **3.** *(сопляк)* mucos; *~и распуска́ть* a) a-i curge mucii; b) a scînci; *~ёй перешибёшь* slab de-i dă vîntul jos.

сопля́к, *-á n. (pop.)* **1.** mucos. **2.** om de nimic, un neisprăvit.

соподчинéние, *-я n. sg.* subordonare.

соподчинённ|ый *p.t.p.* de la *соподчини́ть; ~ые прида́точные предложе́ния* propoziţii secundare subordonate.

соподчини́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. соподчиня́ть) acuz.* cu *dat.* a subordona.

саподчиня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *соподчини́ть*

сопоставúмость, *-и f. sg.* comparabilitate, putinţa de a fi comparat.

сопоставúм|ый *adj.* comparabil; comparat; *в ~ых це́нах* în preţuri comparabile/comparate.

сопоста́вить, *-влю́, -вишь vb. pf. (ipf. сопоставля́ть) acuz.* sau *acuz.* cu *c+ instr.* a compara, a confrunta.

сопостав|ле́ние, *-я n.* comparare, confruntare.

сопоставля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *сопоста́вить*

сопра́витель, *-я m.* coguvernant.

сопра́нн|ый *adj. (muz.)* de soprano; *~ая па́ртия* parte de soprano.

сопра́но *n. indecl. (muz.)* soprano; femeie cu voce de sopran, sopranã; *колорату́рное ~* soprană de coloratură; *лири́ческое ~* soprană lirică; *драмати́ческое ~* soprană dramatică.

сопрева́ть, *-áем vb. ipf.* de la *сопре́ть*

сопредéльность, *-и f. sg.* contiguitate; adiacenţă, învecinare.

сопредéльн|ый *adj.* contiguu; adiacent; limitrof, învecinat; *~ые стра́ны* ţări limitrofe; *~ые поня́тия* noţiuni adiacente.

сопре́ть, *-е́ем vb. pf. (ipf. пре́ть şi сопева́ть)* a se încinge, a putrezi.

соприкоснове́ние, *-я n. sg.* atingere, contact, legătură; *то́чки ~я* puncte de contact.

соприкосновéнный *adj. (înv.)* în atingere/ contact/ legătură cu...; contingent.

соприкосну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf.* de la *соприкаса́ться*

соприся́жник, *-а m. (înv. jur.)* conjurător.

сопричáстность, *-и f. sg.* **1.** participare. **2.** complicitate, amestec, implicare.

сопричáстный *adj.* **1.** amestecat, implicat. **2.** părtaş, complice.

сопроводúтель, *-я m.* însoţitor.

сопроводúтельн|ый *adj.* de însoţire; *~ое письмó* scrisoare de însoţire.

сопроводúть, *-вожу́, -вели́шь vb. pf. (ipf. сопровождáть) acuz.* cu *instr.* a alătura, a anexa, a însoţi de...; *~ заявле́ние спра́вкой* a alătura la cerere o adeverinţă; *~ текст примеча́ниями* a face adnotări la text.

сопровождáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сопроводúть.* **2.** *acuz.* a escorta, a însoţi, a întovărăşi *(pe cineva).* **3.** *acuz. (fig.)* a însoţi; a acompania.

сопровождá|ться, *-áется vb. ipf.* a fi însoţit; a fi urmat; *дождь ~лся грозóй* ploaia a fost însoţită de furtună.

сопровождáющ|ий 1. *part. prez. act.* de la *сопровождáть.* **2.** *adj.* de însoţire, însoţitor; de escortă; *~ее cýдно* vas de escortă. **3. ~ий,** *-его m.* însoţitor.

сопровождéни|е, *-я n. sg.* **1.** alăturare, anexare. **2.** însoţire, întovărăşire; escortare; *в ~и кого́-л.* însoţit de cineva. **3.** *(muz.)* acompaniament; *в ~и роя́ля* cu acompaniament de pian; *музыка́льное ~* acompaniament muzical. **4.** suită, escortă.

сопромáт, *-а m.* rezistenţa materialelor *(curs).*

сопротивúтельный *adj. (lingv.)* contrastiv, confruntativ.

сопротивлéни|е, *-я n. sg.* **1.** rezistenţă, opunere, împotrivire; *оказáть ~* a opune rezistenţă; *сломúть ~* a înfrînge rezistenţa; *пойтú по лúнии наименьшего ~я* a merge pe linia minimei rezistenţe. **2.** *(tehn.)* rezistenţă; *графúтное ~* rezistenţă de grafit; *катóдное ~* rezistenţă catodică.

сопротивля́емость, *-и f. sg.* capacitatea de a rezista, puterea de rezistenţă.

сопротивля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf. dat.* a rezista, a se apăra, a ţine piept, a se opune; *~ боле́зни* a rezista la boală.

сопря́гать, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. сопря́чь)* a lega, a uni.

сопря́гаться, *-áется vb. ipf.* a se lega, a se uni.

сопряжéние, *-я n. (constr.)* îmbinare.

сопряжённость, *-и f. (tehn.)* coordonare; *~ фаз* interconectarea fazelor.

сопряжённ|ый *adj.* **1.** *c+ instr.* legat, însoţit de...; *э́то сопряжено́ с затрудне́ниями* acest lucru e legat de dificultăţi, comportă/implică dificultăţi. **2.** *(mat. tehn.)* conjugat, asociat; *~ые диа́метры* diametre conjugate; *(chim.) ~ые реа́кции* reacţii conjugate.

сопря́чь, *-прягу́, -пряжёшь vb. pf. v. сопря́гать*

сопýтствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf. dat.* **1.** *(înv.)* a însoţi, a întovărăşi. **2.** *(fig.)* a fi însoţit; a fi urmat.

сопу́тствующ|ий 1. *part. prez. act.* de la *сопу́тствовать*. 2. *adj.* concomitent, care însoţeşte, de însoţire; *~ие обстоя́тельства* circumstanţe concomitente/paralele; împrejurări/ accesorii secundare.

сор, *-а m. sg.* gunoi ◇ *не выноси́ть ~а из избы́* a spăla rufele murdare în familie; *выноси́ть ~ из избы́* a-şi usca rufele murdare pe gardul vecinului.

соразме́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. соразмеря́ть) acuz.* cu *с +* *instr.* a potrivi, a proporţiona.

соразме́рно *adv.* pe măsură, proporţional, potrivit cu...; în proporţie/în raport cu...

соразме́рност|ь, *-и f. sg.* proporţionalitate; proporţie; potrivire.

соразме́рн|ый *adj.* proporţional, potrivit, corespunzător; pe măsură.

соразмеря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *соразме́рить*

соразмеря́ться, *-я́ется vb. ipf.* a fi proporţionat/potrivit; a fi adus la proporţie justă.

сора́тник, *-а m.* tovarăş de luptă; camarad de arme.

сорва́нец, *-нца́ m.* ştrengar, drac împielicţat.

со́рванный *p.t.p.* de la *сорва́ть*

сорва́ть, *-ву́, -вёшь vb. pf. (ipf. срыва́ть) acuz.* 1. a rupe, a smulge; *~ ма́ску с кого́-л.* a-i smulge cuiva masca, a demasca pe cineva. 2. *(fig. pop.)* a obţine pe neaşteptate, a stoarce; *~ с кого́-л. сто рубле́й* a stoarce de la cineva o sută de ruble. 3. *на +* *prepl. (fig.)* a-şi descărca, a-şi vărsa *(necazul, furia, mînia); ~ зло́бу на ком-л.* a-şi vărsa mînia pe cineva. 4. *(провалить, расстроить)* a compromite, a împiedica, a zădărnici; *~ перегово́ры* a torpila tratativele ◇ *~ банк* a sparge banca *(la jocurile de noroc); ~ поцелу́й* a fura o sărutare.

сорва́|ться, *-ву́сь, -вёшься vb. pf. (ipf. срыва́ться)* 1. a se rupe, a se smulge, a se desprinde; a cădea; *~ со скалы́* a se prăbuşi de pe o stîncă; *(fig.) сло́во ~ло́сь с языка́* l-a luat gura pe dinainte. 2. a se elibera, a scăpa *соба́ка ~ла́сь с це́пи* cîinele a scăpat din lanţ. 3. *(не удасться)* a da greş, a eşua, a nu reuşi, a rata; *де́ло ~ло́сь* chestiunea a eşuat. 4. a o lua din loc; *~ с ме́ста* a o lua din loc; a sări de la locul său; ◇ *как с це́пи ~лся* a) ca (scăpat) din puşcă; ca glonţul de iute; b) ca turbat.

сорвиголова́, *-ы́ f.* şi *m.* 1. om îndrăzneţ, temerar. 2. drac de copil, drac împieliţaţ.

сорганизова́ть, *-зу́ю, -зу́ешь vb. pf.* de la *организова́ть(I)*

сорганизова́ться, *-зу́юсь, -зу́ешься vb. pf.* a se organiza, a fi organizat.

со́рго *n. indecl. (bot.)* sorg.

соревнова́ни|е, *-я n.* 1. întrecere, emulaţie; *социалисти́ческое ~* întrecere socialistă; *вы́звать на ~* a chema la întrecere. 2. *(sport)* competiţie, concurs, întrecere, meci; *~ на ку́бок* meci pentru cupă, meci final, finală; *отбо́рочные ~я* probe eliminatorii; *уча́стник ~я* participant la o competiţie; *спорти́вные ~я* competiţii sportive; *~я в стрельбе́* concurs de tir.

соревнова́ться, *-нну́юсь, -нну́ешься vb. ipf. с +* *instr.* 1. *(sport)* a fi în întrecere, a se lua la întrecere, a se întrece; a concura, a lua parte/a participa la un concurs; *~ в бе́ге* a se întrece în fugă, a participa la alergări. 2. a fi în întrecere socialistă.

сориги́нальничать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *ориги́нальничать*

сори́нка, *-и f.* fir de praf.

сори́ть, *-рю́, -ри́шь vb. ipf. acuz.* sau *instr.* 1. *(pf. насори́ть)* a face murdărie/gunoi; *~ оку́рками* a arunca mucuri de ţigări *(pe jos).* 2. *(fig.)* a cheltui cu nesocotinţă, a risipi; *~ деньга́ми* a risipi bani, a azvîrli bani pe fereastră.

со́рн|ый *adj.* de murdărie, de gunoi; *~ая я́ма* groapă de gunoi; *~ая трава́* buruiană, iarbă rea, iarbă sălbatică.

сорня́к, *-а́ m.* buruiană, bălărie, iarbă rea.

соро́дич, *-а m.* 1. rubedenie. 2. concetăţean, compatriot.

со́рок, *-а́ num. card.* patruzeci.

соро́ка, *-и f.* coţofană; *(folc.) ~-воро́вка* coţofana hoaţă ◇ *зала́дила ~ Я́кова (одно́ про вся́кого)* a o ţine una şi bună; a cînta acelaşi cîntec; *трещи́т,*

как ~ a trăncăni ca o moară stricată; *~ на хвосте́ принесла́* a afla ceva pe neaşteptate; a-i pica ca din cer; *как ~ на колу́ верте́ться/крути́ться* a nu avea astîmpăr; a se fiţii în toate părţile; *как ~ броди́ла* a scrie cu picioarele.

сорокагра́дусный *adj.* de patruzeci de grade; *~ моро́з* ger de patruzeci de grade.

сорокадне́вный *adj.* de patruzeci de zile; *~ срок* termen de patruzeci de zile.

сорокале́тие, *-я n.* 1. patruzeci de ani, perioadă de patruzeci de ani. 2. a patruzecea aniversare.

сорокале́тн|ий *adj.* de patruzeci de ani; *~ мужчи́на* bărbat de patruzeci de ani; *~яя годовщи́на* a patruzecea aniversare.

сороков|о́й *num. ord.* al patruzecilea; *~ы́е го́ды* deceniul al cincilea.

сороконо́жка, *-и f. (zool.)* miriapod.

сорокоу́т, *-а m. (ornit.)* sfrîncioc; capra-dracului, berbecel.

сорокоу́ст, *-а m. (bis.)* sărindar.

соро́чий *adj.* de coţofană.

соро́чк|а, *-и f.* 1. cămaşă; *ночна́я ~* cămaşă de noapte. 2. partea inversă a cărţii de joc ◇ *роди́ться в ~е* a se naşte cu tichia în cap; a se naşte în zodia porcului.

сортимéнт, *-а m.* sortiment, asortiment.

сортиментáция, *-и f. (tehn.)* sortare; clasare, triere.

сорти́р, *-а m. (pop.)* umblătoare.

сортирова́льн|ый *adj.* de sortat; *~ая маши́на* maşină de sortat.

сортирова́ние, *-я n. v. сортиро́вка*

сортирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. ipf. (pf. рассортирова́ть) acuz.* a sorta, a tria, a clasa; a selecţiona; a asorta.

сортиро́вка, *-и f.* 1. *sg.* sortare, triere, clasare; selecţionare; asortare. 2. *(agr.)* maşină de sortat; vînturătoare-sortatoare.

сортиро́вочная, *-ой f.* staţie de triaj.

сортиро́вочн|ый *adj.* de sortat, de triere ◇ *(ferov.) ~ая ста́нция* triaj, staţie de triere, gară de triaj.

сортиро́вщик, *-а m.* sortator.

со́ртност|ь, *-и f. sg.* calitate, indice de calitate; soi, sort; *повыше́ние ~и семя́н* îmbunătăţirea calităţii seminţelor.

со́ртн|ый *adj.* de calitate superioară.

сортов|о́й *adj.* 1. de soi, de calitate. 2. sortat, selecţionat; *~ы́е семена́* seminţe de soi, seminţe selecţionate; *~а́я сталь* oţel profilat.

сортоиспыта́ние, *-я n. (agr. bot.)* încercarea soiurilor.

сортоиспыта́тельный *adj. (agr.)* de încercare a soiurilor.

соса́ние, *-я n. sg.* sugere, supt.

соса́тельный *adj.* de supt, de sugere.

сос|а́ть, *-су́, -сёшь vb. ipf. acuz.* a suge; *~ грудь* a suge *(sînul mamei); ~ конфе́ту* a suge o bomboană ◇ *(prov.) ла́сковый телёнок двух ма́ток ~ёт* mielul blînd suge la două oi; *~ёт под ло́жечкой* mă doare la lingurea.

свата́ть, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *ва́тать*

сосе́д, *-а m.* vecin.

сосе́д|ить, *-ишь vb. ipf. с +* *instr.* a fi învecinat, a se învecina.

сосе́дн|ий *adj.* vecin, învecinat; limitrof; *~ие стра́ны* ţări limitrofe.

сосе́дск|ий *adj.* de vecin, al vecinului; *~ дом* casa vecinului.

сосе́дств|о, *-а n. sg.* vecinătate, apropiere; *жить по ~у* a locui/a sta în (prin) apropiere.

сосе́дствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a se învecina.

со́сенк|а, *-и f. dim.* de la *сосна́* ◇ *с бо́ру да с ~и* a încropi din tei curmei.

сосúска, *-и f.* crenvurşt.

сосúсочная, *-ой f.* bodegă unde se servesc crenvurşti.

сосúсочный *adj.* de crenvurşt(i).

со́ска, *-и f.* biberon, tetină.

соска́бливание, *-я n.* radere, răzuire.

соска́бливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *соскобли́ть*

соска́кивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *соскочи́ть*

соска́льзывание, *-я n. sg.* lunecare, alunecare.

соска́льзывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *соскользну́ть*

соскобли́ть, *-облю́, -обли́шь vb. pf. (ipf. соска́бливать) acuz.* a răzui, a rade, a îndepărta prin radere.

соско́вый *adj.* de sfîrc, de ţiţă, de gurgui.

соскользну́|ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. соска́льзывать)* a luneca, a aluneca.

соскочи́|ть, *-очу́, -о́чишь vb. pf. (ipf. соска́кивать)* **1.** a sări *(de pe ceva)*; *~ с коня́* a sări de pe cal; *~ с трамва́я* a sări din tramvai. **2.** a sări (din loc); *дверь ~ла с пе́тель* uşa a sărit din ţâţâni. **3.** *(fig.)* a dispărea, a-i trece; *хмель ~л с него́* beţia i-a trecut.

соскреба́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *соскрести́*

соскрести́, *-ребу́, -ребёшь vb. pf. (ipf. соскреба́ть) acuz.* a rade, a răzui.

соску́читься, *-чусь, -чишься vb. pf.* **1.** a se plictisi, a i se urî; *~ в одино́честве* a i se urî în singurătate. **2.** *no* +*dat.* sau *prepl.* a-i fi dor, a duce dorul; *~ по родны́м места́м* a-i fi dor de locurile natale.

сослага́тельн|ый *(gram. în expr.) ~ое наклоне́ние* (modul) subjonctiv, conjunctiv.

со́слан|ый 1. *p.t.p.* de la *сосла́ть*. **2.** *adj.* surghiunit, deportat, exilat. **3. ~ый,** *-ого m.* deportat, exilat.

сосла́ть, *-сошлю, -сошлёшь vb. pf. (ipf. ссыла́ть) acuz.* a surghiuni, a deporta, a exila.

сосла́|ться, *сошлю́сь, сошлёшься vb. pf. (ipf. ссыла́ться) на* + *acuz.* **1.** a se referi, a se raporta la ...; *~ на чьи-л. слова́* a se referi la vorbele cuiva. **2.** a pretexta, a invoca.

со́слепа *adv.* din cauza vederii slabe, din cauza miopiei.

со́слепу *adv. v. со́слепа*

сосло́ви|е, *-я n. sg.* **1.** stare (socială); castă, tagmă, pătură; categorie; *дворя́нское ~* nobilime; *духо́вное ~* cler, preoţime; *крестья́нское ~* ţărănime; *меща́нское ~* mica burghezie; *податны́е ~я* categorii sociale supuse la biruri; *привилегиро́ванные ~я* stări/pături/categorii sociale privilegiate; *(ist.) тре́тье ~* starea a treia. **2.** corp, ordin; *~ прися́жных пове́ренных* corpul avocaţilor.

сосло́вность, *-и f. sg. (înv.)* **1.** apartenenţă la o stare socială/la o castă. **2.** împărţirea societăţii în stări/în categorii sociale.

сосло́вн|ый *adj. (înv.)* de stare socială; de castă; de corp.

сослужи́вец, *-вца m.* tovarăş de muncă, coleg *(de birou)*.

сослужи́ть, *-ужу́, -у́жишь vb. pf. (în expr.) ~ слу́жбу кому́-л.* a face cuiva un serviciu.

сосн|а́, *-ы́ f. (bot.)* pin ◇ *заблуди́ться в трёх ~а́х* a se îneca într-un pahar cu apă; *(prov.) вся́кая ~ своему́ бо́ру шуми́т* fiecare îşi trage spuza/cenuşa pe turta lui.

сосно́вый 1. *adj.* de pin; *~ лес* pădure de pini. **2. ~ые,** *-ых pl.* pinacee.

сосну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf.* a trage un pui de somn, a dormi puţin.

сосня́к, *-а́ m. sg.* pădure de pini; arboret de pin, pinet.

сосо́к, *-ска́ m.* mamelon, sfîrcul ţîţei, gurgui.

сосо́чек, *-чка m.* **1.** *dim.* de la *сосо́к*. **2.** *(anat.)* papilă.

сосредото́чение, *-я n. sg.* concentrare; centralizare.

сосредото́ченно *adv.* cu atenţie, concentrat.

сосредото́ченность, *-и f. sg.* (stare de) concentrare, atenţie, reculegere.

сосредото́ченн|ый 1. *p.t.p.* de la *сосредото́чить*. **2.** *adj.* concentrat; *~ артилери́йский ого́нь* foc de artilerie concentrat; *~ое внима́ние* atenţie concentrată.

сосредото́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сосредото́чить*

сосредото́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сосредото́читься*. **2.** *pas.* de la *сосредото́чивать*.

сосредото́чить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. сосредото́чивать) acuz.* a concentra, a aduna, a masa; a centraliza; *~ войска́* a masa trupele; *~ мы́сли* a-şi aduna gîndurile; *~ своё внима́ние* a-şi concentra atenţia.

сосредото́читься, *-чусь, -чишься vb. pf. (ipf. сосредото́чиваться)* a se concentra.

соста́в, *-а m.* **1.** componenţă, compoziţie, structură; compunere, alcătuire; *~ правительства* componenţa guvernului *(fin.) ~ оборо́тных средств* structura mijloacelor circulante; *входи́ть в ~ президиума* a face parte din prezidium. **2.** corp, efectiv, personal; *преподава́тельский ~* corpul didactic; *офице́рский ~* corpul ofiţeresc; *перме́нный* ~ personal temporar; *рядово́й ~* soldaţi, trupă; *чи́сленный ~* efectiv; *санита́рный ~* personal sanitar; *ли́чный ~ вооружённых сил* efectivul forţelor armate; *ли́чный ~ учрежде́ния* personalul/ cadrele instituţiei; *полити́ческий ~* cadre politice; activişti politici; *лётный* sau *пла́вающий* personal navigant; *спи́сочный ~* personal scriptic; *в по́лном ~е* toţi, cu toţii; *(teatr.) ~ исполни́телей* distribuţie; interpreţi; *(jur.) ~ суда́* completul de judecată. **3.** *sg.* compoziţie, elemente; *~ во́здуха* compoziţia aerului; *хими́ческий ~* compoziţia chimică; *спектра́льный ~* compoziţie spectrală. **4.** *(ferov.)* garnitură de tren; *пода́ть ~ на ста́нцию* a trage garnitura (de tren) în staţie; *подви́жной ~* material rulant ◇ *в ~е ...* compus din ...; în număr de ...; *(jur.) ~ преступле́ния* conţinutul infracţiunii; elemente constitutive ale delictului; *(lingv.) слова́рный ~ ру́сского языка́* vocabularul limbii ruse.

состави́тель, *-я m.* autor; alcătuitor; *~ хрестома́тии* autorul crestomaţiei ◇ *(ferov.) ~ поездо́в* şef de manevră.

состави́тельский *adj.* de autor, de alcătuire, de întocmire.

соста́в|ить [1], *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. составля́ть) acuz.* **1.** a întocmi, a alcătui, a compune, a forma; a face; *~ фра́зу* a alcătui o frază; *~ лека́рство* a prepara un medicament. **2.** a pune alături, a alătura; *~ винто́вки в ко́злы* a aşeza armele în piramidă. **3.** a pune undeva, a aşeza, a aranja; *~ посу́ду на по́лку* a aşeza vesela pe poliţă. **4.** a reprezenta, a însemna; *э́то ~ит большу́ю су́мму* aceasta va reprezenta/reprezintă o sumă mare; *расхо́д ~ит сто рубле́й* cheltuielile se vor ridica la o sută de ruble. **5.** a-şi face, a-şi forma *(o idee, o părere)*; *~ мне́ние* a-şi forma o părere; *~ себе́ представле́ние о чём-л.* a-şi face o idee despre ceva. **6.** a face, a însemna, a constitui; *~ исключе́ние* a face excepţie; *э́то не ~ит большо́го труда́* nu va fi greu deloc. **7.** *(urmat de cuvîntul «себе́»)* a-şi face, a-şi crea; *~ себе́ и́мя* a-şi face o situaţie; *~ себе́ состоя́ние* a face avere, a se chivernisi. **8.** a dresa, a încheia, a alcătui, a redacta; *~ протоко́л* a încheia un proces-verbal; *~ о́пись* a face un inventar, a inventaria; *~ до́гово́р* a redacta un contract ◇ *~ компа́нию* a ţine cuiva companie.

соста́вить [2], *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. составля́ть) acuz.* a pune jos.

соста́ви|ться, *-тся vb. pf. (ipf. составля́ться)* **1.** a se forma, a se compune, a se crea; a se alcătui, a se constitui. **2.** a se crea, a lua naştere; *~лось благоприя́тное мне́ние* s-a creat o părere favorabilă.

составле́ние, *-я n. sg.* compunere, întocmire, alcătuire; elaborare; formare; *~ уче́бника* elaborarea unui manual; *~ прое́кта* întocmirea unui proiect; *~ отчёта* întocmirea dării de seamă ◇ *(ferov.) ~ поездо́в* formarea garniturilor de tren.

составля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *соста́вить* [1,2].

составля́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *соста́виться*. **2.** *pas.* de la *составля́ть*.

составля́ющ|ая, *-ей f.* **1.** *(chim.)* constituant. **2.** *(tehn.)* componenţă. **3.** *(lingv.)* constituent; *непосре́дственно-~ие* constituenţi imediaţi.

составн|о́й *adj.* **1.** component, constitutiv, integrant; *~а́я часть* parte componentă, parte integrantă; *~а́я часть госуда́рства* parte integrantă a statului. **2.** compus; *(gram.) ~о́е сказу́емое* predicat compus.

соста́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. ста́рить) acuz.* a îmbătrîni.

соста́риться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. ста́риться)* a îmbătrîni, a deveni bătrîn.

состоя́ни|е, *-я n.* **1.** stare, situaţie; *о́бморочное ~* stare de leşin, stare de inconştienţă; *~ здоро́вья* stare a sănătăţii; *~ опьяне́ния* stare de ebrietate; *~ пого́ды* starea vremii; *фина́нсовое ~* situaţie financiară; *газообра́зное ~* stare gazoasă; *~ насыще́ния* stare de saturaţie; *мора́льное ~* moralul; *~ ду́ха* stare de spirit. **2.** *(înv.)* poziţie, stare, condiţie socială; *лю́ди ра́зного ~я* oameni de diferite condiţii sociale. **3.** avut, avere, avuţie, stare; *челове́к с ~ем* om cu stare, om cu avere; *нажи́ть ~* a face avere ◇ *быть в ~и* a fi în

stare; *быть не в ~и сде́лать что-л.* a nu fi în stare să facă ceva; *(jur.) лише́ние прав ~я* interdicţie corecţională; degradare civică.

состоя́тельность, *-и f. sg.* **1.** solvabilitate. **2.** bunăstare, îndestulare. **3.** valabilitate, temeinicie; *~ рассужде́ния* valabilitatea raţionamentului.

состоя́тельн|ый *adj.* **1.** solvabil. **2.** înstărit, avut, îndestulat; *~ челове́к* om avut. **3.** valabil, fondat, întemeiat; *~ до́вод* argument întemeiat.

состо|я́ть, *-ю́, -и́шь vb. ipf.* **1.** *из* + *gen.* a fi alcătuit, a fi format, a se compune; *коми́ссия ~и́т из трёх чле́нов* comisia este alcătuită din trei membri; *вода́ ~и́т из кислоро́да и водоро́да* apa se compune din oxigen şi hidrogen. **2.** *в* + *prepl.* a consta, a consista; *разли́чия ~и́т в том, что...* deosebirea constă în aceea că... **3.** *instr.* cu *при* + *prepl.* sau *в, на* + *prepl.* a fi, a se găsi; *~ чле́ном физи́ческого о́бщества* a fi membru al societăţii de fizică; *~ в до́лжности секретаря́* a deţine postul/ a exercita funcţia de secretar; *~ в распоряже́нии* a fi la dispoziţia *(cuiva)*; *~ на слу́жбе* a fi în serviciu; *~ на чьём-л. иждиве́нии* a fi întreţinut de cineva; *~ при ком-л.* a fi ataşat pe lîngă cineva.

состоя́|ться, *-и́тся vb. pf.* a se ţine, a avea loc, a se face; *сде́лка ~лась* tranzacţia s-a încheiat.

состра́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *строга́ть*

сострада́ни|е, *-я n. sg.* compătimire, compasiune, milă; *вы́звать в ком-л. ~* a trezi compătimirea cuiva; *испы́тывать ~к кому́-л.* a nutri sentimente de compasiune faţă de cineva, a-l compătimi; *сде́лать что-л. из ~я* a face ceva din milă.

сострада́тельный, *adj.* compătimitor, inimos, milos; *~ взгляд* o privire compătimitoare.

сострига́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *состри́чь*

стри́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf.* de la *остри́ть*[2]

стри́чь, *-игу́, -ижёшь vb. pf. (ipf. стрига́ть) acuz.* a tunde.

строга́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. стра́гивать) acuz.* a gelui, a da la rindea.

стро́ить, *-ою, -о́ишь vb. pf.* de la *стро́ить*[1] (7); *~ грима́су* a face o grimasă, a se strîmba.

стря́пать, *-аю, -аешь vb. pf,. acuz.* **1.** *(ipf. стря́пать)* a găti, a face bucate. **2.** *(fig. pop.)* a ticlui; *~ отве́т* a ticlui un răspuns.

состяза́ни|е, *-я n.* întrecere; concurs, competiţie, meci; cursă; *спорти́вное ~* competiţie sportivă; întrecere sportivă; *~в бе́ге* concurs de alergări; *конькобе́жные ~я* concurs de patinaj; *велосипе́дные ~я* curse de biciclete.

состяза́тельный *adj. (jur.)* contradictoriu; *~ проце́сс* proces în contradictoriu.

состяза́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. с* + *instr.* cu *в* + *prepl.* a se întrece, a se lua la întrecere; a concura, a rivaliza; *~ в пла́вании* a concura la înot.

сосу́д[1]**,** *-а m.* **1.** vas, recipient; *стекля́нный ~* vas de sticlă. **2.** *(biol.)* vas; *кровено́сные ~ы* vase sanguine; *лимфати́ческий ~* vas limfatic.

сосу́дист|ый *adj. (biol.)* vascular; *~ая ткань* ţesut vascular.

сосу́лька, *-и f.* **1.** ţurţur; *ледяна́я ~* ţurţur de gheaţă. **2.** *(pejor.)* om prăpădit/ prizărit.

сосу́н, *-а́ m.* sugaci, sugar; *жеребёнок-~* mînz sugaci.

сосунóк, *-нка́ m. (pop.)* **1.** *dim.* de la *сосу́н.* **2.** ţinc.

сосуществова́ние, *-я n. sg.* coexistenţă; *ми́рное ~* coexistenţă paşnică.

сосуществова́ть, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a coexista.

сосу́щ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *сосать*. **2.** *adj.* care te istoveşte/te seacă de puteri; *~ая боль* durere sîcîitoare.

сосцеви́дный *adj.* mamelar, mameliform; *(anat.) ~ отро́сток* apofiză mastoidă.

сосчита́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. счита́ть şi сосчи́тывать) acuz.* a număra, a socoti.

сосчита́ться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. сосчи́тываться) с*+*instr.* a se socoti, a face socoteala; a se răfui.

сосчи́тываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сосчита́ться* **2.** *pas.* de la *сосчи́тывать.*

сотворе́ни|е, *-я n. sg.* creare, facere; genceză; *миф о ~и ми́ра* mitul despre facerea lumii.

сотвори́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf.* de la *твори́ть*[1] ◇ *не сотвори́ себе́ куми́ра* nu-ţi face chip cioplit.

сотво́рчество, *-а n.* creaţie comună.

сотёйник, *-а m.* tavă, tigaie *(cu marginile drepte).*

со́тенная, *-ой f. (pop.)* sutar.

со́тенн|ый *adj.* **1.** *(ist.)* de *со́тня; ~ командир* comandant de *сотня, со́тник.* **2.** de o sută de ruble; *~ая бума́жка* hîrtie de o sută de ruble, sutar.

со́тк|а, *-и f.* ar *(unitate de măsură).*

сотка́ть, *-ку́, -кёшь vb. pf.* de la *ткать*

со́тник, *-а m.* **1.** *(ist.)* *сотнic.* **2.** *(în armata ţaristă)* ofiţer de cazaci *(locotenent).*

со́тн|я, *-и f.* **1.** sută; *~и люде́й* sute de oameni; *~ями* cu sutele. **2.** *(pop.) (o hîrtie de)* o sută de ruble, sutar. **3.** *(ist.) сотнie; каза́чья ~ сотнie* de cazaci; *чёрные ~и* sutele negre ◇ *счи́танная ~ полна́* banii de-i găseşti în drum şi tot trebuie să-i numeri.

сотова́рищ, *-а m. (înv.)* tovarăş, asociat, copărtaş.

сотови́дный *adj.* în formă de fagure.

со́тов|ый *adj.* **1.** de fagure; *~ мёд* miere în fagure. **2.** în formă de fagure; *(tehn.) ~ая ката́лушка* bobină în fagure.

сторо́мка, *-и f.* ramă cu faguri.

сотрапе́зник, *-а m.* comesean, tovarăş de masă.

сотру́дник, *-а m.* **1.** colaborator; *вы́полнить рабо́ту без ~ов* a executa o lucrare fără ajutoare. **2.** colaborator, funcţionar, salariat; *нау́чный ~* colaborator ştiinţific; *ста́рший ~* colaborator principal; *~ газе́ты* colaborator / redactor la un ziar.

сотру́дничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a colabora, a coopera, a conlucra; *~ в газе́те* a colabora la un ziar.

сотру́дничеств|о, *-а n. sg.* colaborare, conlucrare; *в ~е с...* în colaborare cu...; *в те́сном ~е* în strînsă colaborare.

сотрясáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *сотрясти́*

сотряса́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сотрясти́сь.* **2.** *pas.* de la *сотряса́ть*

сотрясе́ние, *-я n.* zdruncinare, zguduire, şoc; *(med.) ~ мо́зга* comoţie cerebrală.

сотрясти́, *-су́, -сёшь vb. pf. (ipf. сотряса́ть) acuz.* a zgudui, a zdruncina a face să vibreze.

сотрясти́сь, *-ясу́сь, -ясёшься vb. pf. (ipf. сотряса́ться)* a se zgudui, a se zdruncina, a se cutremura, a vibra.

со́тский, *-ого m.* vătăşel *(în Rusia ţaristă).*

со́т|ый, *-ов pf.* fagure; *мёд в ~ах* miere în fagure.

со́т|ый *num. ord.* al sutălea, a suta; *~ая часть* a suta parte; *одна́ ~ая* o sutime.

соумы́шленник, *-а m.* complice.

со́ус, *-а m. sg.* sos; *тома́тный ~* sos de roşii ◇ *под ра́зными/вся́кими ~а́ми* în diferite feluri; *(fam.) ни под каки́м ~ом* în nici un caz; sub nici o formă.

со́усник, *-а m.* sosieră.

со́усный *adj.* de sos.

соуча́ствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf. в* + *prepl.* a participa, a lua parte; a fi complice, a fi părtaş.

соуча́стие, *-я n. sg.* participare, complicitate; *~ в преступле́нии* complicitate la o crimă.

соуча́стник, *-а m.* complice, părtaş.

соученик, *-á m.* coleg de şcoală.

софá, *-ы́ f.* sofa, canapea, otomană.

софи́зм, *-а m. (fil.)* sofism.

софи́ст, *-а m. (fil.)* sofist.

софи́стика, *-и f. sg. (fil.)* sofistică.

софисти́ческий *adj. (fil.)* sofistic.

софи́т, *-а m.* **1.** *(arhit.)* sofit. **2.** *(teatr.)* sofită.

сох|á, *-и́ f.* **1.** plug de lemn, rariţă. **2.** *(ist.)* unitate de măsură agrară în vechea Rusie, pe baza căreia se stabileau impozitele.

сóхн|уть, *-ну, -нешь vb. ipf.* **1.** *(pf. вы́сохнуть şi просóхнуть)* a se usca; *бельё ~ет* rufele se usucă. **2.** *(pf. засóхнуть)* a se ofili, a se veşteji, a se usca; *цветóк ~ет* floarea se veştejeşte; *(fig.) ~ от тоски́* a se usca de dor.

сохране́ни|е, *-я n. sg.* păstrare, menţinere, conservare; *взять на ~* a lua în/spre păstrare; *(fig.) ~ ми́ра* menţinerea / salvgardarea păcii; *о́тпуск с ~ем содержа́ния* concediu plătit; *(fiz.) зако́н ~я эне́ргии* legea conservării energiei.

сохрани́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. сохраня́ть) acuz.* **1.** a păstra, a păzi; a îngriji (de ceva); *~ здоро́вье* a-şi păstra sănătatea; *~ на па́мять* a păstra spre amintire; *(fig.) ~ воспомина́ние* a păstra în amintire/în minte, a nu uita niciodată; *(fig.) ~ мир* a menţine pacea. **2.** a menţine, a păstra; *~ значе́ние* a-şi păstra valoarea; *~ си́лу* a rămîne în vigoare, a-şi menţine valabilitatea; *~ за собо́й пра́во* a-şi rezerva dreptul. **3.** *(fig.)* a respecta, a păstra, a nu călca, a nu viola; *~ ве́рность прися́ге* a-şi respecta/a nu-şi călca jurămîntul; *~ споко́йствие/хладнокро́вие* a-şi păstra calmul / sîngele rece; *~ прису́тствие ду́ха* a nu-şi pierde cumpătul; *~ секре́т* a păstra o taină, a ţine un secret; *~ благода́рность к кому́-л* a-i rămîne cuiva recunoscător ◇ *(cuv. modal) сохрани́ бог; бо́же сохрани́* doamne fereşte, doamne păzeşte, fereascăDumnezeu.

сохрани́|ться, *-ню́сь, -ни́шься vb. pf. (ipf. сохраня́ться)* **1.** a se păstra, a se conserva, a se menţine; *карти́на хорошо́ ~лась* tabloul s-a conservat bine; *обы́чаи ~лись* obiceiurile s-au păstrat; *э́то ~лось в мое́й па́мяти* asta mi-a rămas în memorie. **2.** a se ţine, a arăta bine; *он хорошо́ ~лся* arată bine, se ţine bine.

сохра́нно *adv.* neatins, intact, nevătămat.

сохра́нност|ь, *-и f. sg.* integritate, nevătămare; *в по́лной ~и* în perfectă stare, intact.

сохра́нн|ый *adj.* **1.** *(înv.)* secret, tainic, sigur; *спря́тать в ~ом ме́сте* a ascunde într-un loc sigur. **2.** de păstrare, de depozit; *~ая распи́ска* scrisoare de depozit, recipisă de primire în păstrare *(în depozit, în custodie).*

сохраня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сохрани́ть.* **2.** *acuz.* a păstra, a conserva.

сохраня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сохрани́ться* **2.** *pas.* de la *сохраня́ть.*

соцве́тие, *-я n. (bot.)* inflorescenţă.

со́цдо́говор, *-а m.* contract de întrecere socialistă.

социа́л-демокра́т, *-а m.* social-democrat.

социа́л-демокра́тизм, *-а m. sg.* social-democratism.

социа́л-демократи́ческий *adj.* social-democratic.

социа́л-демокра́тия, *-и f. sg.* social-democraţie.

социализа́ция, *-и f. sg.* socializare.

социализи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a socializa.

социали́зм, *-а m. sg.* socialism; *нау́чный ~* socialism ştiinţific; *утопи́ческий ~* socialismul utopic; *постро́ение ~а* construire/edificare a socialismului; *при ~е* în socialism.

социали́ст, *-а m.* socialist.

социалисти́ческ|ий *adj.* socialist; *~ строй* regim socialist, orînduire socialistă; *~ое о́бщество* societate socialistă; *~ое стро́ительство* construcţie socialistă; *~ая со́бственность* proprietate socialistă; *~ая зако́нность* legalitate socialistă; *~ая систе́ма хозя́йства* sistem economic socialist; *~ое отноше́ние к труду́* atitudine socialistă faţă de muncă.

социали́ст-революционе́р, *-а m.* socialist-revoluţionar.

социа́л-патрио́т, *-а m. v. социа́л-шовини́ст.*

социа́л-патриоти́зм, *-а m. v. социа́л-шовини́зм.*

социа́л-революцио́нный *adj.* de socialist-revoluţionar.

социа́л-шовини́ст, *-а m.* social-şovin.

социа́л-шовини́зм, *-а m.* social-şovinism.

социа́льно *adv.* din punct de vedere social, socialmente.

социа́льно-бытово́й *adj.* de viaţă socială.

социа́льно-опа́сный *adj.* periculos din punct de vedere social, periculos pentru societate.

социа́льно-полити́ческий *adj.* social-politic.

социа́льно-экономи́ческий *adj.* social-economic.

социа́льн|ый *adj.* social; *~ая среда́* mediu social; *~ые нау́ки* ştiinţe sociale; *~ое страхова́ние* asigurări sociale; *~ое обеспече́ние* prevederi sociale; *~ое происхожде́ние* origine socială; *~ положе́ние* condiţie/poziţie/situaţie socială; *~ая опа́сность* pericol social; *~ые боле́зни* boli sociale; *~ перево́рот* revoluţie socială.

социати́вный *adj. (lingv.)* sociativ; *~ое значе́ние* sens sociativ.

социолингви́стика, *-и f.* sociolingvistică.

социо́лог, *-а m.* sociolog.

социологи́зм, *-а m. sg.* sociologism; *вульга́рный ~* sociologism vulgar.

социологи́ческий *adj.* sociologic.

социоло́гия, *-и f. sg.* sociologie.

соцсоревнова́ние, *-я n. sg. = социалисти́ческое соревнова́ние* întrecere socialistă; *вы́звать на ~* a chema/a provoca la întrecere socialistă.

соцстра́х, *-а m. sg. = социа́льное страхова́ние* asigurări sociale.

соче́льник, *-а m.* **1.** *(рождественский)* ajunul Crăciunului. **2.** *(крещенский)* ajunul Bobotezei.

сочета́ние, *-я n.* **1.** *sg.* combinaţie; combinare, îmbinare; unire, împreunare; *~ зву́ков* îmbinare de sunete; *~ кра́сок* combinare de culori; *~ обстоя́тельств* concurs de împrejurări. **2.** *pl. (mat.)* combinări ◇ *(înv.) ~ бра́ком* unire prin căsătorie.

сочета́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* cu *с+ instr.* a combina, a îmbina; a uni, a împreuna; *~ тео́рию с пра́ктикой* a îmbina teoria cu practica; *~ в себе́ ...* a întruni (în sine)...

сочета́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. pf.* şi *ipf.* **1.** a se îmbina, a întruni. **2.** a se armoniza, a se potrivi ◇ *(înv.) ~ бра́ком* a se uni prin căsătorie, a se căsători.

сочине́ни|е, *-я n.* **1.** *sg.* compunere, alcătuire; *~ стихо́в* compunere de versuri. **2.** operă, lucrare; *(по́лное) собра́ние ~й* opere complete; *и́збранные ~я* opere alese. **3.** teză, lucrare scrisă; *дипло́мное ~* teză de diplomă; *кла́ссное ~* teză, compunere. **4.** *sg. (gram.)* coordonare; *~ и подчине́ние предложе́ний* coordonarea şi subordonarea propoziţiilor.

сочини́тель, *-я m.* **1.** *(înv.)* autor literar, scriitor. **2.** scornitor, născocitor; flecar, mincinos.

сочини́тельн|ый *adj. (gram.)* de coordonare, coordonator; *~ые сою́зы* conjuncţii coordonatoare.

сочини́тельский *adj.* scriitoricesc.

сочини́тельство, *-а n. sg.* **1.** *(înv.)* îndeletnicire literară. **2.** lucrare literară mediocră/proastă. **3.** *(выдумка)* născocire, scornire, plăsmuire.

сочини́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. сочиня́ть) acuz.* **1.** a compune, a scrie, a crea; *~ пье́су* a scrie o piesă *(de teatru); ~ стихотворе́ние* a scrie o poezie. **2.** a scorni, a inventa. **3.** *(gram.)* a coordona ◇ *(fam.) ~ себе́* a intra la idei, a-şi face idei.

сочиня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *сочини́ть*

сочи́т|ься, *-и́тся vb. ipf.* a picura, a curge, a se scurge cîte o picătură; a se prelinge.

сочле́н, *-а m.* confrate, membru în aceeaşi organizaţie.

сочлене́ние, *-я m. (anat. tehn.)* **1.** *sg.* articulare. **2.** articulaţie, închietură, legătură; *ги́бкое ~* articulaţie flexibilă; *карда́нное ~* articulaţie cardanică.

сочлени́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. сочленя́ть) acuz.* a uni, a încheia, a articula.

сочленя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *сочлени́ть*

со́чность, *-и f. sg.* **1.** suculenţă, savoare. **2.** *(fig.)* frăgezime, prospeţime. **3.** *(fig.)* sonoritate. **4.** *(fig.)* expresivitate, plasticitate.

со́чн|ый *adj.* **1.** suculent, zemos, mustos; *~ое я́блоко* măr zemos; *~ые корма́* nutreţuri/furaje suculente. **2.** *(fig.)* proaspăt, fraged, viu; *~ые кра́ски* culori vii. **3.** *(fig.)* sonor; *~ го́лос* voce sonoră. **4.** *(fig.)* plin de imagini, expresiv, plastic; *~ стиль* stil expresiv, plin de sevă; *~ое словцо́* vorbă cu miez; *~ язы́к* limbaj plastic.

сочтённый *p.t.p.* de la *счесть* ◇ *чьи-л. дни сочтены́* a avea zilele numărate, a fi pe moarte.

сочу́вственно *adv.* cu simpatie, cu bunăvoinţă; înţelegător; cu condescendenţă; cu compătimire.

сочу́вственность, *-и f. sg.* simpatie, bunăvoinţă; condescendenţă; compătimire.

сочу́вственн|ый *adj.* plin de simpatie, binevoitor; înţelegător; condescendent; compătimitor.

сочу́встви|е, *-я n. sg.* **1.** *(сострадание)* compătimire, compasiune; înţelegere; *из ~я* din compătimire. **2.** *(одобрение)* bunăvoinţă, simpatie, interes viu; aprobare.

сочу́вствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf. dat.* **1.** *(жалеть)* a compătimi, a deplînge *(pe cineva)*. **2.** *(одобрять)* a simpatiza cu...; *~ чьему́-л. мне́нию* a împărtăşi părerea cuiva, a adera la părerea cuiva.

сочу́вствующий 1. *part. prez. act.* de la *сочу́вствовать*. **2.** *~ий, -его́ m.* simpatizant.

со́пк|а, *-и f.* **1.** *dim.* de la *сопка́*. **2.** rastel pentru arme ◇ *ме́лкая ~* persoană neimportantă, om neînsemnat; *(prov.) оди́н с ~ой, се́меро с ло́жкой* unul ară iar şapte mănîncă; boii ară iar caii mănîncă.

сопи́к, *-á m.* **1.** *(agr.)* brăzdar. **2.** *(mil.)* pintenul afetului.

со́пный *adj.* de la *сопка́* ◇ *(ist.) ~ые лю́ди* agricultori, plugari *(în vechea Rusie)*.

сощу́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сощу́рить*

сощу́риваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сощу́риться*. **2.** *pas.* de la *сощу́ривать*.

сощу́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. щу́рить şi сощу́ривать) acuz.* a face ochii mici, a miji *(ochii)*.

сощу́риться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. щу́риться şi сощу́риваться)* **1.** a-şi miji ochii. **2.** a miji, a se face mici *(despre ochi)*.

сою́з[1], *-а m.* **1.** alianţă, pact; *в ~е с кем-л,* în alianţă cu cineva; *заключи́ть ~* a încheia o alianţă; *вое́нный ~* alianţă militară; *(ist.) Свяще́нный ~* Sfînta alianţă; *бра́чный ~* căsătorie, căsnicie. **2.** uniune; *Сою́з Сове́тских Социалисти́ческих Респу́блик* Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste. **3.** societate, asociaţie, uniune; sindicat; *~ писа́телей* uniunea scriitorilor; *профессиона́льный ~* sindicat.

сою́з[2], *-а m. (gram.)* conjuncţie; *соедини́тельные ~ы* conjuncţii copulative; *сочини́тельные ~ы* conjuncţii coordonatoare; *подчини́тельные ~ы* conjuncţii subordonatoare; *сравни́тельные ~ы* conjuncţii corelative; *противи́тельные ~ы* conjuncţii adversative.

сою́зка, *-и f.* căpuţă.

сою́зник, *-а m.* aliat.

сою́знический *adj.* de aliat.

сою́зно-республика́нский *adj. (adm.)* unional-republican.

сою́зн|ый *adj.* **1.** de alianţă, aliat; *~ дого́вор* tratat de alianţă; *~ые держа́вы* puteri aliate. **2.** de uniune, unional, federal, federativ; *~ые респу́блики* republici unionale; *~ое граждани́нство* cetăţenie sovietică. **3.** de sindicat, sindical; *~ая кни́жка* carnet sindical. **4.** *(gram.)* de conjuncţie, conjuncţional; *~ая конструкция* locuţiune conjuncţională.

со́я, *-и f. sg. (bot.)* soia.

спад, *-а m. sg.* scădere, descreştere, micşorare; *~ вод* scăderea apelor; *~ жары́* descreşterea căldurii.

спада́ние, *-я n. sg.* micşorare, scădere, diminuare, reducere.

спада́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *спасть*

спазм, *-а m. (med.)* spasm.

спа́зма, *-ы f. v. спазм*

спазмати́ческий *adj. (med.)* spasmodic; convulsiv; *~ ка́шель* tuse spasmodică.

спа́ивание,[1] *-я n.* îmbătare.

спа́ивание[2], *-я n.* sudare.

спа́ивать[1], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *спои́ть*

спа́ивать[2], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *спая́ть*

спа́иваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *спая́ться*. **2.** *pas.* de la *спа́ивать*.

спай, *-я m. (tehn.)* **1.** *sg.* lipire, sudare. **2.** lipitură, sudură.

спа́йка, *-и f.* **1.** *sg. (tehn.)* sudare, lipire. **2.** *(tehn.)* lipitură, sudură. **3.** *(med.)* aderenţă. **4.** *(fig.)* unire, solidaritate, coeziune.

спайполепе́стные *adj. pl. (bot.)* cu petale nedespărţite, gamopetale.

спа́йщик, *-а m.* sudor.

спали́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. пали́ть) acuz. (pop.)* **1.** a pîrli, a arde; *~ во́лосы* a-şi pîrli părul. **2.** a incendia, a preface în scrum.

спа́льная, *-о́й f. v. спа́льня*

спа́льник, *-а m. (ist.) spalnic (titlu de curtean în Rusia moscovită).*

спа́льн|ый *adj.* de dormit; *~ые принадле́жности* lenjerie de pat, aşternut *(de pat); ~ая ко́мната* dormitor; *~ вагон* vagon de dormit; *~ое ме́сто* loc de dormit.

спа́льня, *-и f.* **1.** dormitor; iatac. **2.** mobilă pentru dormitor, dormitor; *~ кра́сного де́рева* dormitor de mahon.

спаньё, *-я́ n. sg.* dormit.

спа́ренн|ый 1. *p.t.p.* de la *спа́рить*. **2.** *adj. (tehn.)* împerecheat, cuplat; *(ferov.) ~ая езда́* deservirea unei locomotive cu echipă dublă; *~ая ось* osie împerecheată, osie cuplată.

спа́ржа, *-и f. sg.* sparanghel.

спа́ржевый *adj.* de sparanghel.

спа́ривание, *-я n.* **1.** împerechere, unire, asociere. **2.** *(biol.)* împerechere, împreunare.

спа́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *спа́рить*

спа́риваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *спа́риться*. **2.** *pas.* de la *спа́ривать*.

спа́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. спа́ривать) acuz.* **1.** a împerechea, a uni, a asocia. **2.** *(biol.)* a împerechea. a împreuna.

спа́риться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. спа́риваться)* **1.** a se împerechea, a se uni, a se asocia. **2.** *(biol.)* a se împerechea, a se împreuna.

спартакиа́да, *-ы f. (sport.)* spartachiadă.

спарта́нец, *-нца m.* **1.** *(ist.)* spartan. **2.** *(fig.)* spartan, om auster.

спарта́нка, *-и f.* de la *спарта́нец*.

спарта́нск|ий *adj.* (de) spartan; *~ о́браз жи́зни* fel de viaţă spartan; *~ое воспита́ние* educaţie spartană.

спа́рхивать, *-аем vb. ipf.* de la *спорхну́ть*

спа́рывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *споро́ть*

спас[1], *-а* şi *-у m. (în expr.) ~у нет* nici o scăpare.

спас[2], *-а m. (bis.)* ispas.

спаса́ние, *-я n. sg.* salvare, scăpare; *~ потерпе́вших кораблекруше́ние* salvarea naufragiaţilor.

спаса́тель, *-я m.* salvator.

спаса́тельн|ый *adj.* de salvare; *~ая ло́дка* barcă de salvare; *~ по́яс* centură de salvare; *~ круг* colac de salvare; *~ая экспеди́ция* expediţie de salvare.

спаса́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *спасти́*

спаса́|ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *спасти́сь*; *~ бе́гством* a scăpa cu fuga; *~йся, кто мо́жет* scapă cine poate.

спасе́ние, *-я n. sg.* salvare, izbăvire, scăpare, mîntuire.

спаси́б|о 1. *partic.* mulţumesc; *~ за услу́гу/за одолже́ние* mulţumesc pentru serviciul făcut/pentru amabilitate; *и на то ~* mulţumesc şi pentru atît. **2.** *pred. impers.* cu *dat.* trebuie să mulţumesc. **3. спаси́бо,** *-а n.* mulţumesc; *он мне и ~а не сказа́л* nici nu mi-a spus mulţumesc; *бо́льшое ~!* mulţumesc frumos!, mulţumesc foarte mult; *за (одно́) ~ (сде́лать что-л.)* a se alege doar un mulţumesc; (a face ceva) pe gratis/de pomană.

спаси́тель, *-я m.* **1.** salvator. **2.** *(bis.)* mîntuitorul.

спаси́тельный *adj.* salvator, izbăvitor, mîntuitor; de salvare, de scăpare, de izbăvire; *найти́ ~ вы́ход из затрудне́ния* a găsi o ieşire salvatoare din încurcătură.

спасова́ть, *-сую, -суешь vb. pf.* de la *пасова́ть*[1]

спасти́, *-су́, -сёшь vb. pf. (ipf. спаса́ть) acuz.* a salva, a scăpa; a mîntui; *~ кому́-л. жизнь* a salva viaţa cuiva; *~положе́ние* a salva situaţia, a ieşi din încurcătură.

спасти́сь, *-су́сь, -сёшься vb. pf. (ipf. спаса́ться) от + gen.* sau fără *compl.* a se salva, a scăpa; *~ от сме́рти* a scăpa de la moarte; *~ бе́гством* a scăpa cu fuga.

спасть, *спаду́, спадёшь vb. pf. (ipf. спада́ть)* **1.** *с + gen.* a cădea (de pe ceva), a se lăsa jos. **2.** a scădea, a se micşora, a diminua; a ceda, a slăbi; *вода́ в реке́ спа́ла* apa din rîu a scăzut; *жара́ спа́ла* temperatura a scăzut; *о́пу-*

холь спа́ла umflătura a cedat ◇ ~ *с го́лоса* a-şi pierde vocea; *(pop.)* ~ *с те́ла* a slăbi la corp; ~ *с лица́* a se trage la faţă.

спать, *сплю́, спи́шь vb. ipf.* a dormi; *ложи́ться* ~ a se culca (pentru a dormi); *(мне) хоче́тся* ~ mi-e somn ◇ ~ *глубо́ким* sau *мёртвым сном* a dormi buştean, a dormi dus; ~, *как уби́тый* a dormi ca dus pe cealaltă lume; a dormi tun; ~ *чу́тко* a dormi iepureşte; *не спи, а де́йствуй* nu fi adormit, fii mai activ; ~ *ве́чным/моги́льным сном* a dormi somnul de veci; *спит и ви́дит (что-л).* ... nu-i este gîndul decît la...; şi în somn se gîndeşte la...

спа́ться, *спи́тся vb. ipf. impers. dat.* a putea dormi; *мне не спи́тся* nu pot să dorm, nu pot să adorm.

спа́янность, *-и f. sg.* uniune strînsă, acord, solidaritate.

спа́янный 1. *p.t.p.* de la *спая́ть.* **2.** *adj.* strîns unit, solidar.

спая́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. спа́ивать) acuz.* **1.** *(tehn.)* a lipi, a suda. **2.** *(fig.)* a uni strîns, a suda.

спай|ться, *-а́ется vb. pf. (ipf. спа́иваться).* **1.** *(tehn.)* a se lipi, a se suda. **2.** *(fig.)* a se uni strîns, a se suda; *колле́ктив* ~*лся* colectivul s-a sudat.

сче́вка, *-и f.* repetiţie de cor.

спека́ние, *-я n. sg. (tehn.)* concreţionare; aglutinare; ardere; cocsificare; sintetizare.

спека́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz. (tehn.)* a aglutina; a arde; a cocsifica; a sintetiza.

спека́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *спе́чься*[2]. **2.** *pas.* de la *спека́ть.*

спекта́кль, *-я m.* spectacol, reprezentaţie; *де́тский* ~ spectacol pentru copii; *дневно́й* ~ matineu; *люби́тельский* ~ spectacol de amatori; *ста́вить* ~ a monta un spectacol.

спектр, *-а m. (fiz.)* spectru; *со́лнечный* ~ spectru solar; ~ *излуче́ний* spectru de radiaţii.

спектра́льный *adj. (fiz.)* spectral; ~ *анали́з* analiză spectrală.

спектрогелио́граф, *-а m. (fiz.)* spectroheliograf.

спектрогелиоско́п, *-а m. (fiz.)* spectrohelioscop.

спектрогра́мма, *-ы f.* spectrogramă.

спектро́граф, *-а m. (fiz.)* spectrograf.

спектрографи́ческий *adj. (fiz.)* spectrografic.

спектро́метр, *-а m. (fiz.)* spectrometru.

спектрометри́ческий *adj.* spectrometric.

спектрометри́я, *-и f. sg. (fiz.)* spectrometrie.

спектроско́п, *-а m. (fiz.)* spectroscop.

спектроскопи́ческий *adj.* spectroscopic.

спектроскопи́я, *-и f. sg. (fiz.)* spectroscopie.

спектрофотоме́тр, *-а m.* spectrofotometru.

спекули́рование, *-я n. sg.* speculare.

спекули́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* **1.** *instr.* sau *на* + *prepl.* a face speculă, a specula. **2.** *(fig.) на* + *prepl.* a specula, a exploata, a profita *(de ceva);* ~ *на чьих-л. затрудне́ниях* a profita de greutăţile cuiva.

спекулянт, *-а m.* speculant.

спекуля́нтский *adj.* de speculant.

спекулятивный[1] *adj.* de speculă.

спекулятивн|ый[2] *adj. (fil.)* speculativ; ~*ая филосо́фия* filozofie speculativă.

спекуля́ция[1], *-и f. sg.* **1.** *instr. с* + *instr.* sau *на* + *prepl.* speculă, acaparare în scop de speculă. **2.** *на* + *prepl. (fig.)* speculare, profitare de pe urma unei situaţii.

спекуля́ци|я[2], *-и f. (fil.)* speculaţie.

спелена́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. pf.* de la *пелена́ть*

спелео́лог, *-а m.* speolog.

спелеоло́гия, *-и f.* speologie.

спе́лость, *-и f. sg.* maturitate, grad de coacere.

спе́лый *adj.* matur, copt, în pîrg; ~*ое я́блоко* măr copt.

сперва́, *adv. (pop.)* mai întîi, la început, în primul rînd.

спе́реди 1. *adv.* din faţă, în faţă, dinainte. **2.** *prep.* cu *gen.* în faţa, dinaintea.

спере́ть[1] *conpër vb. pf. (ipf. спира́ть) acuz. (pop. în expr.) у меня́ дыха́ние спёрло* mi s-a tăiat respiraţia.

спере́ть[2], *сопру́, сопрёшь vb. pf. acuz. (pop.)* a şterpeli, a fura.

спе́рма, *-ы f. sg. (biol.)* spermă.

сперматозо́ид, *-а m. (biol.)* spermatozoid.

спермане́т, *-а m. sg. (tehn. farm.)* spermanţet.

спёртый 1. *p.t.p.* de la *спере́ть*[1,2]. **2.** *adj. (despre aer)* închis, stătut, înăbuşitor, îmbîcsit; ~ *во́здух* aer închis.

спеси́во *adv.* cu trufie, cu semeţie, cu îngîmfare.

спеси́вость, *-и f. sg.* trufie, semeţie, îngîmfare, aroganţă.

спеси́вый *adj.* trufaş, semeţ, încrezut. îngîmfat, arogant.

спесь, *-и f. sg.* trufie, semeţie, îngîmfare, aroganţă ◇ *сбить* ~ *с кого́-л.* a tăia/a scurta cuiva nasul.

спеть[1], *спе́ет vb. ipf. (pf. поспе́ть)* a se pîrgui, a da în pîrg, a se coace, a se maturiza, a deveni matur.

спеть[2], *спою́, споёшь vb. pf.* de la *петь*

спе́ться, *спою́сь, споёшься vb. pf. (ipf. спева́ться)* **1.** a cînta armonios. **2.** *(fig.)* a se înţelege, a fi în cîrdăşie.

спех, *-а (-у.) m. sg.* grabă, zor, pripă; *э́то не к* ~*у* nici o grabă; nu-i mare zor.

спец, *-а m. (pop.)* **1.** specialist. **2.** meşter; *он в э́том де́ле* ~ în asta nimeni nu-l întrece.

специализа́ция, *-и f. sg.* specializare.

специализи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. в* + *prepl.* sau *по* + *dat.* a se specializa.

специали́ст, *-а m.* specialist; *кла́ссный* ~ specialist de înaltă clasă.

специа́льно *adv.* (în mod) special, în special, anume; îndeosebi.

специа́льност|ь, *-и f.* **1.** specialitate; *рабо́тать по* ~*и* a lucra în specialitate. **2.** profesie; *основна́я* ~ profesie de bază.

специа́льный *adj.* **1.** special; ~ *корреспонде́нт* corespondent special; ~ *вы́пуск (газе́ты)* ediţie specială. **2.** de specialitate; ~ *те́рмин* termen de specialitate.

специ́фика, *-и f. sg.* specific, particularitate, trăsătură proprie.

спецификáция, *-и f.* **1.** *sg.* specificare. **2.** *(tehn.)* caiet de sarcini.

специфици́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* a specifica.

специфи́ческ|ий *adj.* specific, particular, propriu.

специфи́чность, *-и f.* caracter specific.

специфи́чный *adj. v. специфи́ческий*

спе́ция, *-и f. (mai ales la pl.).* **1.** *(înv.)* droguri, leacuri. **2.** mirodenii.

спецко́р, *-а m. = специа́льный корреспонде́нт* corespondent special.

спецо́вка, *-и f. v. спецоде́жда*

спецоде́жда, *-ы f. = специа́льная оде́жда* echipament de protecţie; îmbrăcăminte de lucru; salopetă.

спецподгото́вка, *-и f. = специа́льная подгото́вка* pregătire specială.

спецупако́вка, *-и f.* ambalaj special.

спецфо́нд, *-а m. = специа́льный фонд* fond special.

спечь, *-еку́, -ечёшь; -еку́т vb. pf. acuz.* a coace.

спе́чься[1], *спечётся vb. pf. (pop.)* a se coace; a fi copt.

спе́чься[2], *спечётся vb. pf. (ipf. спека́ться)* **1.** a se închega, a se coagula. **2.** *(tehn.)* a se aglutina, a se cocsifica.

спе́шенн|ый 1. *p.t.p.* de la *спе́шить.* **2.** *adj.* debarcat *(din maşini),* pe jos.

спе́шивание, *-я n.* debarcare din maşini.

спе́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *спе́шить*

спе́шиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *спе́шиться.* **2.** *pas.* de la *спе́шивать.*

спе́ш|ить, *-шу, -шишь vb. pf. (ipf. спе́шивать) acuz. (mil.)* a face să descalece.

спеш|и́ть, *-шу́, -ши́шь vb. ipf.* **1.** *(pf. поспеши́ть)* a se grăbi, a zori; ~*с рабо́той* a zori cu lucrul; *куда́ вы* ~*и́те?* unde vă grăbiţi? **2.** a merge înainte; *часы́* ~*а́т* ceasul merge înainte; ◇ *не* ~*а́* pe îndelete, agale, alene.

спе́ш|иться, *-шусь, -ишься vb. pf. (ipf. спе́шиваться) (mil.)* a descăleca.

спе́шк|а, *-и f. sg.* grabă, zor, pripă; *в* ~*е* în grabă.

спе́шно *adv.* urgent, de urgenţă; la repezeală, grabnic; iute, repede.

спе́шность, *-и f. sg.* urgenţă; grabă, pripă, zor.

спе́ш|ный *adj.* urgent, grabnic; *~ое де́ло* chestiune urgentă.

спива́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *спи́ться*

спидо́метр, *-а m.* vitezometru; indicator de viteză.

спи́ливание, *-я n.* tăiere/retezare cu ferăstrăul.

спи́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *спили́ть*

спили́ть, *спилю́, спи́лишь vb. pf. (ipf. спи́ливать) acuz.* a tăia/a reteza cu ferăstrăul.

спи́лка, *-и f.* netezire cu pila.

спин|а́, *-ы́ f.* spinare, spate; dos; *выпрями́ть спи́ну* a îndrepta spinarea; *плыть на ~е́* a înota pe spate; *лежа́ть на ~е́* a sta culcat pe spate; *~ к ~е́* spate-n spate; *стоя́ть ~о́й к кому́-л.* a sta cu spatele la cineva; *стоя́ть за ~о́й у кого́-л.* a sta în spatele cuiva; *поверну́ться ~о́й к кому́-л.* a se întoarce cu spatele la cineva ◇ *гнуть ~у* a se căciuli, a se ploconi; *испыта́ть на со́бственной ~е́* a simți *(ceva)* pe propria (sa) piele; *нанести́ уда́р в ~у* a lovi pe la spate; *за ~о́й у кого́-л* (pe) la spatele cuiva, pe ascuns, din umbră.

спи́нк|а, *-и f.* **1.** *dim.* de la *спина́.* **2.** spetează, rezemătoare, spătar, spată; *~ сту́ла* spătarul scaunului, spetează. **3.** spate *(la haină); вы́кроить ~у* a croi spatele ◇ *отки́дная ~ сиде́нья* spătarul rabatabil al scaunului.

спинн|о́й *adj.* dorsal, spinal; al spinării; *~ мозг* măduva spinării; *~ хребе́т* șira spinării, coloana vertebrală; *~а́я боль* durere în spate.

спинномозгов|о́й *adj. (anat.)* cefalorahidian; *~а́я жи́дкость* lichidul cefalorahidian.

спира́л|ь, *-и f.* spirală, volută; *-ью* sau *по ~и* în spirală; *~ нака́ливания* spirală incandescentă.

спира́лька, *-и f.* sîrmă în spirală, sîrmă răsucită în formă de spirală.

спира́льно *adv.* în spirală.

спира́льн|ый *adj.* spiral, în spirală; în spire; *~ая ле́стница* scară în spirală; *~ое сверло́* burghiu spiral.

спира́нт, *-а m. (lingv.)* spirantă.

спира́ть, *-а́ем vb. ipf.* de la *спере́ть*[1]

спире́я, *-и f. (bot.)* cununiță, chiriței.

спириллёз, *-а m. (med.)* spirilloză.

спи́рит, *-а m.* spiritist.

спиритизм, *-а m. sg.* spiritism.

спиритический *adj.* spiritist; *~ сеа́нс* ședință de spiritism.

спиритуали́зм, *-а m. sg. (fig.)* spiritualism.

спиритуали́ст, *-а m. (fil.)* spiritualist.

спиритуалисти́ческий *adj. (fil.)* spiritualist.

спиро́метр, *-а m. (med.)* spirometru.

спирохе́та, *-ы f. (biol.)* spirochetă.

спирт, *-а (-у) m.* alcool, spirt; *ви́нный ~* alcool etilic; spirt de vin; *бутило́вый ~* alcool butilic; *денатури́рованный ~* spirt denaturat; *древе́сный ~* alcool metilic, spirt de lemn; *нашатырный ~* amoniac; *метило́вый ~* alcool metilic, metanol; *этило́вый ~* alcool etilic, etanol.

спиртн|о́й *adj.* spirtos, alcoolic, de alcool; *~ы́е напи́тки* băuturi alcoolice, băuturi spirtoase.

спиртова́ние, *-я n. (chim.)* alcoolizare.

спиртова́ть, *-ту́ю, -ту́ешь vb. ipf.* a alcooliza.

спиртовка, *-и f.* lampă cu spirt.

спиртов|о́й *adj.* spirtos; alcoolic, cu/de spirt; *~о́е броже́ние* fermentație alcoolică.

спиртоме́р, *-а m.* alcoolmetru.

списа́ни|е, *-я n.* **1.** *(ec.)* scădere, anulare; trecere la cheltuieli/la pierderi; virare din cont; *~ задо́лженности* anularea datoriei; *акт ~я* proces-verbal de scădere; *~ с учёта* scoatere din evidență; *~ в расхо́д* scoatere din cont pentru cheltuieli. **2.** *(mar.)* concediere, punere în disponibilitate.

списа́ть, *спишу́, спи́шешь vb. pf. (ipf. спи́сывать)* **1.** *acuz.* sau *acuz.* cu *с + gen. (скопировать)* a copia, a reproduce un original, a transcrie. **2.** *acuz.* sau *с + gen.* a descrie, a zugrăvi după un original/după realitate. **3.** *acuz.* cu *у + gen. (peior.)* a compila; a copia; a imita. **4.** *acuz. (ec.)* a scădea, a da la scădere; a anula *(o datorie);* a trece la pierderi; *~ со счёта на счёт* a vira de la un cont la altul. **5.** *acuz. (mar.)* a concedia; *~ с корабля́* a concedia de pe vas.

списа́ться, *спишу́сь, спи́шешься vb. pf. (ipf. спи́сываться) с + instr.* a se

înțelege prin corespondență, a comunica prin scris ◇ *(mar.) ~ на бе́рег* a pleca din serviciu *(de pe o navă)*, a părăsi echipajul unui vas.

спи́с|ок, *-ка m.* **1.** copie *(scrisă de mînă); древне́йшие ~ки ле́тописи* copiile cele mai vechi ale letopisețelor. **2.** *(перечень)* listă, tabel, tablou; *~ книг* listă de cărți; *~ кандида́тов* listă de candidați; *~ки избира́телей* listele de alegători; *соста́вить ~* a întocmi o listă; *внести́ в ~* a înscrie pe listă; *именно́й ~* listă nominală; *~ опеча́ток* erată. **3.** stat, foaie; *трудово́й ~* stat de serviciu; *послужно́й ~* foaie matricolă, stat de serviciu; *(tehn.) армату́рный ~* foaie de echipament.

спи́сочный *adj.* scriptic; *~ соста́в* personal scriptic.

спи́сывание, *-я n.* **1.** copiere, transcriere. **2.** *v. списа́ние.*

спи́сывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *списа́ть*

спи́сываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *списа́ться.* **2.** *pas.* de la *спи́сывать.*

спи́той *adj.* slab, fără tărie; *~ чай* ceai slab; *~ ко́фе* cafea slabă.

спи́ться, *сопью́сь, сопьёшься vb. pf. (ipf. спива́ться)* a cădea în patima beției, a căpăta darul beției, a deveni beliv; *~ с кру́гу* a decădea din cauza beției.

спи́хивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *спихну́ть*

спихну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. спи́хивать) acuz.* a împinge jos, a face să cadă, a îmbrînci.

спи́ц|а, *-ы f.* **1.** andrea; *вяза́ть на ~ах* a împleti cu andrele. **2.** spiță *(de roată)* ◇ *быть после́дней ~ей в колесни́це* a fi a cincea roată la căruță.

спич, *-а m.* alocuțiune; logos; toast; *произнести́ ~* a ține un logos.

спи́чечница, *-ы f.* chibriteliță.

спи́чечн|ый *adj.* de chibrituri; *~ая коро́бка* cutie de chibrituri; *~ая фа́брика* fabrică de chibrituri.

спи́чк|а, *-и f.* chibrit; *сигна́льные ~и* chibrituri de semnalizare ◇ *худо́й, как ~* slab ca un țîr.

сплав[1], *-а m.* aliaj; *желе́зный ~* aliaj de fier.

сплав[2], *-а m. sg.* plutărit; plutit; *~ ле́са* plutăritul lemnului.

спла́вить[1], *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. сплавля́ть) acuz. (tehn.)* **1.** a topi laolaltă, a alia; *~ мета́ллы* a alia metale. **2.** *(fig.)* a suda, a uni.

спла́вить[2], *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. сплавля́ть) acuz.* **1.** a transporta lemne cu pluta. **2.** *(fig. pop.)* a se descotorosi, a scăpa de cineva/de ceva.

спла́виться, *-ится vb. pf. (ipf. сплавля́ться)* **1.** a se alia *(prin topire)*, a se topi. **2.** *(fig.)* a se uni.

сплавля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *спла́вить*[1,2]

сплавля́ться, *-я́ется vb. ipf.* de la *спла́виться*

сплавн|о́й *adj.* **1.** transportat cu plută; *~ лес* lemn transportat cu pluta. **2.** flotabil; *~а́я река́* rîu flotabil.

спла́вщик, *-а m.* plutaș.

спланкровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *планкова́ть*[2]

спла́чивание, *-я n.* unire, strîngere.

спла́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сплоти́ть*

спла́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сплоти́ться* **2.** *pas.* de la *спла́чивать.*

сплёвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сплю́нуть*

сплести́, *сплету́, сплетёшь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. плести́)* a împleti; *~ вено́к* a împleti o cunună. **2.** *(ipf. сплета́ть)* a îmbina, a înnădi împletind. **3** *(ipf. сплета́ть) (fig.)* a inventa, a născoci, a îndruga ◇ *~ небыли́цу* a inventa basme, a îndruga verzi și uscate.

сплет|сти́сь, *сплету́сь, сплетёшься vb. pf. (ipf. сплета́ться)* a se împleti; a se încolăci.

сплета́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *сплести́ (2, 3)*

сплета́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сплести́сь.* **2.** *pas.* de la *сплета́ть.*

сплете́ние, *-я n.* **1.** împletire; împletitură. **2.** *(anat.)* plex; *~ сосу́дов* plex vascular; *со́лнечное ~* plex solar ◇ *(fig.) ~ обстоя́тельств* concurs de împrejurări.

сплётник, *-а m.* bîrfitor, clevetitor, intrigant.

сплета́тничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. насплета́тничать)* a bîrfi, a vorbi de rău, a cleveti.

сплета́тня, *-и f.* bîrfeală, clevetire; urzeală, intrigă.

сплечá *adv.* **1.** cu putere, cu mişcarea bruscă a braţului; *руби́ть ~* a tăia/a spinteca cu putere. **2.** *(fig. peior.)* nechibzuit, pe negîndite, pe nimerite, într-o doară; *решáть ~* a hotărî fără chibzuinţă, a lua o hotărîre pripită.

сплин, *-а m. sg.* splin.

сплоти́ть, *-очу́, -оти́шь vb. pf. (ipf. спла́чивать) acuz.* **1.** a îmbina, a asambla, a lega strîns. **2.** *(fig.)* a uni strîns, a reuni, a aduna, a strînge; *~ ряды́* a strînge rîndurile.

сплоти́ться, *-очу́сь, -оти́шься vb. pf. (ipf. спла́чиваться)* a se strînge, a face zid (în jurul...), a se uni strîns.

сплохова́ть, *сплохýю, сплохýешь vb. pf.* a face o gafă, a o scrînti.

сплоче́ние, *-я n. sg.* unire, strîngere, coeziune; *~ рядóв* strîngerea rîndurilor.

сплочённость, *-и f. sg.* unire, coeziune; unitate.

сплочённый 1. *p.t.p.* de la *сплоти́ть.* **2.** *adj.* unit, strîns, organizat, închegat; *~ коллекти́в* un colectiv închegat.

сплоша́ть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. площа́ть) (pop.)* a o scrînti, a o face de oaie, a o sfecli, a da greş.

сплошн|óй *adj.* **1.** compact; continuu, neîntrerupt; *~áя мáсса* masă compactă; *~ лёд* gheaţă compactă, banchiză; *~ы́м пото́ком* în şuvoi neîntrerupt. **2.** *(fig.)* complet, total; *~ вздор* curată prostie, absurditate.

сплошня́к, *-а m.* masă compactă.

сплошь *adv.* **1.** fără întrerupere; încontinuu. **2.** *(în întregime)* fără excepţie, toţi; cu totul ◇ *~ и (да) рáдом* la tot pasul; în mod curent, obişnuit.

сплутова́ть, *-тýю, -тýешь vb. pf.* de la *плутова́ть*

сплыва́ть, *-áет vb. ipf.* de la *сплыть.*

сплы|ть, *-ывёт vb. pf. (ipf. сплыва́ть)* **1.** a fi luat de apă. **2.** a se scurge/ a se revărsa peste margini ◇ *было да ~ло* a fost şi nu mai e; ce să mai vorbim de ce-a fost.

сплю́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. сплёвывать) acuz.* sau fără *compl.* a scuipa.

сплю́снутый 1. *p.t.p.* de la *сплю́снуть.* **2.** *adj.* turtit, strivit, pleoştit.

сплю́снуть, *-ну, -нешь vb. pf. v. сплю́щить*

сплю́снуться, *-нется vb. pf. v. сплю́щиться*

сплю́щивание, *-я n.* turtire, strivire; pleoştire.

сплю́щивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сплю́щить*

сплю́щиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сплю́щиться.* **2.** *pas.* de la *сплю́щивать.*

сплю́щить, *-щу, -щишь vb. pf. (ipf. плю́щить şi сплю́щивать) acuz.* a turti, a strivi, a pleoşti.

сплю́щиться, *-ится vb. pf. (ipf. сплю́щиваться)* a se turti, a se strivi, a se pleoşti.

сплясáть, *-яшý, -я́шешь vb. pf.* a dansa, a juca, a executa un dans.

сподви́жник, *-а m.* tovarăş de luptă.

спо́дличать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *по́дличать*

сподру́чник, *-а m.* **1.** *(reg.)* ajutor. **2.** acolit, cirac, satelit.

сподру́чно 1. *adv.* la îndemînă, comod; convenabil. **2.** *pred. impers.* e la îndemînă, e comod; e convenabil.

сподру́чн|ый *adj. (pop.)* **1.** la îndemînă, comod, convenabil; uşor de executat. **2.** *~ый, -ого m. v. сподру́чник (2).*

спозара́нку *adv.* în zori (de zi), dis-de-dimineaţă, cînd se crapă de ziuă, cu noaptea în cap; *встать ~* a se scula dis-de-dimineaţă.

спои́ть, *спою́, споишь vb. pf. (ipf. спáивать)* **1.** *dat.* cu *acuz. (pop.)* a da să bea, a adăpa. **2.** *acuz. (приучить к пьянству)* a nărăvi *(pe cineva)* la beţie, a învăţa cu beţia. **3.** *(напоить допьяна)* a îmbăta.

споко́йно *adv.* (în mod) liniştit, tihnit, calm; *сидéть ~* a sta liniştit.

споко́йн|ый *adj.* **1.** liniştit, calm, potolit; senin; *~ое мóре* mare liniştită; *со ~ой сóвестью* cu conştiinţa împăcată; *~ая жизнь* viaţă liniştită; *~ хара́ктер* fire domoală. **2.** comod; *~ое крéсло* fotoliu comod ◇ *бýдьте ~ы*

fiţi liniştit, n-aveţi nici o grijă; ~ой но́чи! noapte bună!

споко́йстви|е, *-я n. sg.* **1.** linişte, tihnă. **2.** calm, seninătate; *сохраня́ть ~ дýха* a-şi păstra calmul; *душéвное ~* linişte sufletească.

споко́н *(înv. în expr.) ~ векóв* din moşi-strămoşi, de cînd lumea, din totdeauna.

сполáскивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сполоснýть*

сползáние, *-я n. sg.* alunecare, lunecare (în jos).

сползáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *сползти́*

сползáться, *-áется vb. ipf.* de la *сползти́сь*

сползти́, *-зý, -зёшь vb. pf. (ipf. сползáть)* **1.** a se tîrî, a coborî lunecînd uşor. **2.** *(fig.)* a se abate, a devia, a apuca pe o cale greşită; a o scrînti.

сполз|ти́сь, *-зётся vb. pf. (ipf. сползáться)* a se aduna tîrîndu-se, a se aduna tîrîş-grăpiş.

сполнá *adv.* în întregime, integral, complet, pe deplin; *заплати́ть долг ~* a plăti în întregime datoria.

сполови́нить, *-ню, -нишь vb. pf.* a micşora la jumătate.

сполоснýть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. сполáскивать) acuz.* a clăti.

сполоснýться, *-нýсь, -нёшься vb. pf.* a se clăti, a se da cu apă *(pe faţă, pe mîini).*

сполóх, *-а m.* **1.** *(pl. спóлохи) (reg.)* aurora boreală. **2.** *(зарница)* fulger, fulgerare.

спондéический *adj. (lit.)* scris în spondee, spondaic.

спондéй, *-я m. (lit.)* spondeu.

спонтáнность, *-и f. sg.* spontaneitate, caracter spontan.

спонтáнный *adj.* spontan.

спор, *-а m.* **1.** discuţie; dispută, controversă, polemică; *вести́ ~* a duce o discuţie, a discuta; *завести́/затéять ~* a începe/a porni o discuţie; *горя́чий ~* discuţie aprinsă, discuţie vie; *учёные ~ы* dispute ştiinţifice. **2.** *(jur.)* litigiu; *~ о наслéдстве* litigiu asupra unei succesiuni; *~ о подсýдности* conflict de competenţă ◇ *~у нет* fără îndoială, nu încape vorbă, de bună seamă, desigur.

спóра, *-ы f. (biol.)* spor.

спорадúческий *adj.* sporadic, întîmplător.

спорáнгий, *-я m. (bot.)* sporange.

спóр|ить, *-рю, -ришь vb. ipf.* c+*instr.* cu *prepl.* **1.** *(pf. поспóрить)* a discuta, a dezbate; *о вкýсах не ~ят* gusturile nu se discută. **2.** a revendica, a cere, a pretinde; *~ о свои́х правáх* a-şi revendica drepturile. **3.** *(pf. поспóрить) (держать пари)* a pune rămăşag, a face prinsoare, a face un pariu.

спóри|ться, *-ится vb. ipf.* a-i merge bine, a avea spor, a-i merge din plin.

спóрность, *-и f. sg.* caracter discutabil/ controversat/ problematic, caracter contestabil.

спóрн|ый *adj.* discutabil, controversat; problematic; litigios, contestabil; *~ вопрóс* chestiune discutabilă/ controversată; *~ые долги́* datorii litigioase.

спóров|ый *adj.* **1.** *(biol.)* sporifer, criptogam; *~ые расте́ния* plante sporifere/criptogame. **2.** *~ые, -ых s. pl. (bot.)* criptogame.

споролúстик, *-а m. (bot.)* sporofil.

счорóть, *спорю́, спóрешь vb. pf. (ipf. спáрывать) acuz.* a descoase, a desface.

спорофúлл, *-а m. (bot.) v. спороли́стик*

спорофúт, *-а m. (biol.)* sporofit.

спорт, *-а m. sg.* sport; *занима́ться ~ом* a face sport; *гребно́й ~* canotaj; *велосипéдный ~* ciclism; *автомоби́льный ~* automobilism; *лы́жный ~* schi.

спортúвн|ый *adj.* sportiv, de sport; *~ые состяза́ния* competiţii sportive; *~ая площа́дка* teren de sport; *~ костю́м* trening.

спортсмéн, *-а m.* sportiv, sportsman.

спорхну́ть, *-нёт vb. pf. (ipf. спáрхивать)* a zbura, a-şi lua zborul.

спóрщик, *-а m.* amator de discuţii, certăreţ, arţăgos.

спóр|ый *adj. (pop.)* spornic, cu spor, cu folos; *~ая рабóта* muncă spornică.

спорынья́, *-и́ f. sg. (bot.)* secară-cornută, cornul-secarei, corn-de-secară.

спóрыш, *-а m. (bot.)* troscot.

спóрящ|ий *part. prez. act.* de la *спо́рить; (jur.) ~ие стóроны* părţile litigante, părţile (aflate) în litigiu.

спо́соб, *-а m.* mod, fel, modalitate; procedeu, metodă; mijloc, cale; *~ употребле́ния* mod de întrebuinţare; *~ выраже́ния* mod de exprimare; *механи́ческий ~ обрабо́тки* metodă mecanică de prelucrare; *~ кодирования* procedeu de codificare; *испро́бовать все ~ы* a încerca toate mijloacele; *найти́ ~* a găsi un mijloc/o modalitate ◇ *(ec. pol.) ~ произво́дства* mod de producţie.

спосо́бност|ь, *-и f.* **1.** *sg. (одарённость)* aptitudine, talent, vocaţie, înclinaţie, capacitate; *~ к чему́-л.* aptitudine pentru ceva; *~ к му́зыке* talent muzical; *облада́ть ~ью к чему́-л.* a avea talent la ceva. **2.** facultate, posibilitate; putinţă, putere; *твóрческая ~* însuşire creatoare; *он потеря́л ~ говори́ть* a pierdut facultatea de a vorbi; *у́мственные ~и* facultăţi mintale. **3.** capacitate, putere; *покупа́тельная ~* putere de cumpărare; *платёжная ~* solvabilitate; *пропускна́я ~ желе́зной доро́ги* capacitatea de tranzit a căii ferate; *(tehn.) поглоти́тельная ~* capacitatea de absorbţie; *~ излуче́ния* capacitate de iradiere.

спосо́бн|ый *adj.* **1.** *(одарённый)* capabil, talentat, dotat, înzestrat. **2.** în stare; apt, capabil; *он спосо́бен на всё* e în stare de orice.

спосо́бствование, *-я n. (jur.)* înlesnire.

спосо́бств|овать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* **1.** *(pf. поспосо́бствовать) dat.* cu *в* + *prepl.* a ajuta, a înlesni, a acorda sprijin, a contribui; *~ выполне́нию производственного пла́на* a contribui la îndeplinirea planului de producţie. **2.** *dat.* a înlesni, a favoriza, a contribui.

споткну́|ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. спотыка́ться)* **1.** a se împiedica, a se poticni. **2.** a se încurca, a se împotmoli, a se împletici.

спотыка́ние, *-я n.* împiedicare, poticnire.

спотыка́|ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *споткну́ться* şi *спотыкну́ться.* **2.** *(fam.)* a se bîlbîi, se încurca *(la vorbă),* a vorbi încîlcit ◇ *(prov.) конь и о четырёх ногáх, да ~ется* calul are patru picioare şi tot se poticneşte.

спотыкну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. спотыка́ться) (pop.) v. споткну́ться*

спохвати́ться, *-ачу́сь, -а́тишься vb. pf. (ipf. спохва́тываться)* a-şi da *(brusc)* seama, a-şi aduce aminte *(la timp); ~ во́время* a-şi aduce aminte la timp, a-şi da seama la timp.

спохва́тываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *спохвати́ться*

спра́ва *adv.* la dreapta, în partea dreaptă; *~ от меня́* la dreapta mea.

справедли́во *adv.* drept, echitabil; just; pe bună dreptate, cu drept cuvînt; *поступи́ть ~* a proceda drept/ cu dreptate.

справедли́вост|ь, *-и f. sg.* dreptate, echitate; justeţe; *чу́вство ~и* sentimentul dreptăţii; *~и ра́ди* ca să fim drepţi; *по ~и говоря́* la drept vorbind ◇ *отда́ть ~ кому́-л.* a recunoaşte cuiva ceea ce este al lui, a-i recunoaşte cuiva anumite merite.

справедли́в|ый *adj.* **1.** drept, echitabil, nepărtinitor; *~ судья́* judecător drept; *~ое реше́ние* hotărîre dreaptă. **2.** legitim, just, drept; *~ые тре́бования* cereri legitime, revendicări juste. **3.** just, adevărat, întemeiat; *~ые подозре́ния* bănuieli întemeiate.

спра́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. справля́ть) acuz. (pop.)* **1.** a sărbători, a serba, a celebra. **2.** a dobîndi, a agonisi, a cumpăra.

спра́виться[1], *-влюсь, -вишься vb. pf. (ipf. справля́ться)* **с** + *instr.* **1.** a duce la bun sfîrşit, a o scoate la capăt, a se achita de ... **2.** a-i veni cuiva de hac; a învinge; a face faţă; *~ с проти́вником* a învinge pe duşman; *~ с тру́дностями* a face faţă dificultăţilor.

спра́виться[2], *-влюсь, -вишься vb. pf. (ipf. справля́ться)* a se informa, a lua informaţii; a se interesa; *~ в словаре́* a consulta un dicţionar; *~ о здоро́вье* a se interesa de sănătatea (cuiva); *~ по телефо́ну* a se informa prin telefon.

спра́вк|а, *-и f.* **1.** informaţie, relaţie, lămurire; *обрати́ться за ~ой* a cere o informaţie; *наводи́ть ~и* a lua informaţii/referinţe, a se informa. **2.** *(документ)* adeverinţă, certificat, dovadă; notă informativă; referinţă; *~ с ме́ста рабо́ты* adeverinţă de la locul de muncă; *~ о состоя́нии здоро́вья* certificat medical.

справля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *спра́вить*

справля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *спра́виться*

спра́вочник, *-а m.* îndreptar, îndrumător, ghid, indicator, călăuză; *телефо́нный ~* carte de telefon; *орфографи́ческий ~* îndreptar ortografic.

спра́вочн|ый *adj.* de informaţii, informativ; *~ое бюро́* birou de informaţii; *~ая кни́га* îndreptar, ghid, indicator.

спра́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *спроси́ть*

спра́шива|ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *спроси́ться.* **2.** *pas.* de la *спра́шивать.*

спрессова́ть, *-ссу́ю, -ссу́ешь vb. pf. (ipf. прессова́ть)* a presa.

спринт, *-а m. sg. (sport)* sprint, alergare de viteză.

спри́нтер, *-а m. (sport)* sprinter, alergător/înotător de viteză, alergător pe distanţă mică.

спринцева́ние, *-я n. (med.)* spălătură.

спринцева́ть, *-цу́ю, -цу́ешь vb. ipf. acuz. (med.)* a face o spălătură.

спринцо́вка, *-и f.* **1.** *sg. (med.)* spălătură. **2.** seringă; pompiţă, pară de cauciuc.

спрова́дить, *-а́жу, -а́дишь vb. pf. (ipf. спрова́живать) acuz. (pop.)* a-i face vînt, a da afară, a expedia, a se descotorosi de ...

спрова́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *спрова́дить*

спровоци́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. (ipf. провоци́ровать) acuz.* a provoca.

спроекти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. (ipf. проекти́ровать) acuz.* a întocmi un proiect, a proiecta.

спрос, *-а m. sg.* cerere; *~ и предложе́ние* cerere şi ofertă; *(ec. pol.) платёжеспосо́бный ~* cerere solvabilă, putere de cumpărare. ◇ *без ~а* fără învoire, fără permisiune, fără voie; *(prov.) попы́тка не пы́тка, ~ не беда́* încercarea moarte n-are; întrebarea n-are supărare.

спрос|и́ть, *-ошу́, -о́сишь vb. pf. (ipf. спра́шивать)* **1.** *acuz.* a întreba, a chestiona; *~ ученика́* a asculta un elev. **2.** *acuz.* sau *gen.* a cere; *~ сове́та* a cere un sfat. **3.** *acuz.* a întreba (de cineva), a căuta. **4.** *с* + *gen. (потребовать ответа, отчёта)* a cere socoteală.

спрос|и́ться, *-ошу́сь, -о́сишься) vb. pf. (ipf. спра́шиваться) gen.* sau *у* + *gen.* a cere voie/învoire; *(impers.) за э́то с тебя́ спро́сится* o să ţi se ceară socoteală pentru asta.

спросо́нок *adv.* buimac, pe jumătate adormit.

спросо́нья *adv. v. спросо́нок*

спросто́ *adv.* fără gînduri ascunse, fără răutate; *спроси́ть ~* a întreba fără gînduri ascunse; *не ~* nu fără gînd ascuns, nu degeaba.

спрут, *-а m. (zool.)* caracatiţă.

спры́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *спры́гнуть*

спры́гнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. спры́гивать)* **с** + *gen.* a sări (în jos), a sări de pe (ceva).

спры́скивание, *-я n.* stropire.

спры́скивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *спры́снуть*

спры́снуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. спры́скивать) acuz.* **1.** a stropi. **2.** a serba prin chef, a face cinste, a uda.

спряга́емый *adj.* conjugabil, flexionar.

спряга́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. проспряга́ть) acuz. (gram.)* a conjuga.

спряга́ться, *-а́ется vb. ipf. (gram.)* a se conjuga.

спряже́ни|е, *-я n. (gram.)* conjugare; *глаго́лы пе́рвого ~я* verbe de conjugarea întîi.

спрями́ть, *-млю́, -ми́шь vb. pf. (ipf. спрямля́ть) acuz.* a face să fie drept, a îndrepta.

спрямле́ние, *-я n.* **1.** *sg.* îndreptare. **2.** loc îndreptat, loc nivelat.

спрямля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *спрями́ть*

спрясть, *-ядý, -ядёшь vb. pf.* de la *прясть*[1]

спря́тать, *спря́чу, спря́чешь vb. pf.* de la *пря́тать*

спря́таться, *спря́чусь, спря́чешься vb. pf.* de la *пря́таться (1)*

сту́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *спугну́ть*

спугну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. спу́гивать) acuz.* a goni *(speriind)*, a speria.

спуд, *-а m. sg. (în expr.) держа́ть что-л. под ~ом* a ţine (ceva) sub obroc, a ţine ascuns; *храни́ть де́ньги под ~ом* a ţine banii la ciorap; *извле́чь из-под ~а* a) a scoate; b) *(fig.)* a da la iveală, a dezvălui.

спуск, *-а m.* **1.** *sg.* coborîre; *~ самолёта* aterizarea avionului. **2.** *sg.* lansare; *~ корабля́ на́ воду* lansarea vasului la apă. **3.** *sg.* transmitere/comunicare către organele în subordine. **4.** *sg.* deşertare, golire; *(tehn.)* evacuare, eliminare. **5.** *(откос)* pantă, versant, coborîş, povîrniş; *крутой ~* pantă abruptă; *отло́гий ~* coborîş lin, pantă dulce. **6.** declanşare; *автомати́ческий ~* declanşare automată. **7.** *(tehn.)* declanşator; *ручно́й ~* declanşator manual; *предохрани́тельный ~* declanşator de siguranţă. **8.** trăgaci, cocoş *(la armă)* ◇ *не дава́ть ~у (кому́-л.)* a ţine din scurt, a nu slăbi; a nu ierta, a nu cruţa *(pe cineva)*.

спуска́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *спусти́ть*[1,2] ◇ *смотре́ть на кого́-л. не спуска́я гла́з* a nu-şi lua ochii de pe cineva, a nu(-l) slăbi din ochi.

спуска́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *спусти́ться*. **2.** *pas.* de la *спуска́ть*.

спускн|о́й *adj. (tehn.)* **1.** de scurgere, de deşertare; de evacuare, de eşapament; *~ кран* robinet de scurgere; *~а́я труба́* ţeavă de evacuare. **2.** *v. спусково́й*.

спусково́й *adj. (tehn.)* de tras, de dat foc; *~ крючо́к* trăgaci *(la armă)*.

спусти́|ть[1], *спущу́, спу́стишь vb. pf. (ipf. спуска́ть)* **1.** *acuz.* a coborî, a lăsa în jos; *~ запаве́ску* a lăsa perdeaua în jos; *~ флаг* a coborî/a pleca steagul; *(fig.) ~ кого́-л. с ле́стницы* a alunga pe cineva, a-l da afară pe scară. **2.** *acuz.* a lansa (la apă); *~ шлю́пку на́ воду* a lansa la apă o şalupă. **3.** *acuz. (переслать)* a transmite, a comunica, a face cunoscut organelor în subordine; *~ директи́вы* a transmite directive (organelor în subordine.) **4.** *acuz. (освободить)* a da drumul, a dezlega. **5.** *acuz.* a da drumul să curgă, a goli, a deşerta; *~ во́ду из пруда́* a goli un eleşteu. **6.** *acuz.* a pierde din greutate, a slăbi; *~ жир* a pierde din greutate, a slăbi. **7** a se dezumfla; *ши́на ~ла* camera *(de bicicletă, de automobil etc.)* s-a dezumflat. **8.** *acuz. (растратить)* a cheltui, a risipi, a da pe gîrlă; *~ все свои́ де́ньги* a cheltui toţi banii ◇ *рабо́тать спустя́ рукава́* a lucra de mîntuială; *~ куро́к* a apăsa pe trăgaci; *~ петухо́в* a întărîta cocoşii să se bată; *~ пе́тлю (la croşetat)* a scăpa un ochi; a scădea un ochi; *~ шку́ру с кого́-л.* a-i trage cuiva o bătaie soră cu moartea.

спусти́ть[2], *спущу́, спу́стишь vb. pf. (ipf. спуска́ть) acuz.* cu *dat.* a ierta, a nu pedepsi, a lăsa să treacă.

спусти́|ться, *спущу́сь, спу́стишься vb. pf. (ipf. спуска́ться)* **1.** a coborî; *~ с горы́* a coborî de pe munte; *~ по ле́стнице* a coborî scara. **2.** a se lăsa *(despre noapte, ceaţă etc.)*. **3.** *(вниз по реке)* a pluti în josul apei, a merge la vale.

спустя́ *prep. cu acuz.* după, peste, mai tîrziu cu ... ; *~ го́д* peste un an; *~ неде́лю* peste o săptămînă, la o săptămînă după ...

спу́танно *adv.* încurcat, încîlcit, fără continuitate, fără şir, confuz.

спу́танный 1. *p.t.p.* de la *спу́тать*. **2.** *adj. (о речи)* încurcat, încîlcit, confuz. **3.** *(о волосах, о нитках)* încurcat, încîlcit.

спу́та|ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. пу́тать şi спу́тывать)* **1.** *acuz.* a încurca, a încîlci. **2.** a (se) încurca, a o încurca, a o scălda. **3.** *acuz.* cu *c + instr.* a confunda, a face o confuzie, a lua drept *(altcineva, altceva)* ◇ *~ ло́шадь* a împiedica un cal; *~ ка́рты* a încurca toate socotelile, a încurca iţele.

спу́та|ться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. пу́таться şi спу́тываться)* **1.** a se încurca, a se încîlci. **2.** *(fig.)* a se încurca, a se zăpăci. **3.** *c + instr. (pop.)* a se încurca, a face cîrdăşie *(cu cineva)*.

спу́тник, *-а m.* **1.** tovarăş de drum, însoţitor; *(fig.) ~ жи́зни* tovarăş de viaţă. **2.** satelit, sputnic; *~ Земли́* satelitul Pămîntului; *иску́сственный ~ Земли* satelit artificial al Pămîntului; *беспило́тный ~* satelit nepilotat; *метеорологи́ческий ~* satelit meteorologic; *противоракéтный ~* satelit antirachetă. **3.** ghid, călăuză, îndreptar; *~ агита́тора* călăuza/ghidul agitatorului.

спу́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *спу́тать*

спу́тываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *спу́таться*

спьяна *adv.* fiind în stare de ebrietate, beat fiind.

спьяну *adv. v. спьяна*

спя́тить, *спячу, спя́тишь vb. pf. (pop. în expr.) ~ с ума́* a înnebuni, a se ţicni, a se sminti.

спя́чка, *-и f. sg.* **1.** hibernare. **2.** *(fig.) (сонливость)* somnolenţă, letargie, amorţeală.

спя́щ|ий *part. prez. act.* de la *спать; он притворя́ется ~им* se preface că doarme; *~ая краса́вица* frumoasa adormită *(în basme)*

сраба́тывание, *-я n.* declanşare, acţionare; *~ ми́ны* acţionarea minei.

сраба́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сработать*

сраба́тываться[1], *-аемся vb. ipf.* de la *сработаться*[1]

сраба́тываться[2], *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *сработаться*[2]

сработанность[1], *-и f. sg.* coeziune în muncă, spirit de echipă.

сработанность[2], *-и f. sg.* uzură, tocire.

сработанн|ый, **1.** *p.t.p.* de la *сработать*. **2.** *adj.* uzat, tocit.

сработать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. сраба́тывать) (pop.)* **1.** *acuz. (изготовить)* a face, a confecţiona. **2.** a acţiona, a pune în acţiune, a pune în mişcare.

сработаться[1], *-аемся vb. pf. (ipf. сраба́тываться)* a se uza, a se toci.

сработаться[2], *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. сраба́тываться)* a ajunge la armonie/la înţelegere în muncă.

сравне́ни|е, *-я n.* **1.** comparaţie; paralelă, comparare; *по ~ю* sau *в ~и с кем-л./с чем-л.* în comparaţie cu cineva/cu ceva; *не поддава́ться ~ю* a nu suferi comparaţie; *вне ~я* incomparabil, fără comparaţie, fără pereche. **2.** comparaţie, termen de comparaţie; *(gram.) сте́пени ~я* grade de comparaţie.

сра́внивание, *-я n. sg.* **1.** *(сравнение)* comparare, confruntare. **2.** *(уравнивание)* nivelare, egalizare.

сра́внивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сравни́ть* şi de la *сравня́ть*

сра́вниваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. pas.* de la *сра́внивать*

сравни́мость, *-и f.* însuşirea de a putea fi comparat.

сравни́тельно *adv.* **1.** *c + instr.* faţă de...; în comparaţie, comparativ cu... **2.** relativ, destul de, oarecum; *~ небольшо́й срок* un termen relativ scurt.

сравни́тельно-истори́ческий *adj.* comparativ-istoric; *~ ме́тод* metodă comparativ-istorică.

сравни́тельн|ый *adj.* comparat; comparativ; comparabil; *~ая анато́мия* anatomie comparată; *~ое языкозна́ние* lingvistică comparată; *~ ме́тод* metodă comparativă; *(gram.) ~ая сте́пень* grad de comparaţie; comparativ; *~ые це́ны* preţuri comparabile.

сравни́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. сра́внивать) acuz.* cu *c + instr.* **1.** *(сопоставить)* a compara; a pune faţă în faţă, a confrunta; *~ две величины́* a compara două mărimi. **2.** a asemui, a compara.

сравни́ться, *-нюсь, -ни́шься vb. pf. c + instr.* cu *в + prepl.* a fi egal, a se compara.

сравня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. сра́внивать) acuz.* cu *c + instr.* a egala, a egaliza, a face egal; *~ расхо́д с дохо́дом* a echilibra / balansa cheltuielile cu veniturile.

сравня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. pf.* a fi/a deveni egal.

сража́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *сразі́ть*

сража́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf. (pf.) сразі́ться)* **1.** a (se) lupta, a se bate; *~ с враго́м* a se lupta cu duşmanul. **2.** *(glumeţ)* a juca cu foc, a se întrece, a se războ i *(la şah, table etc.)*.

сраже́ни|е, *-я n.* bătălie, luptă; *вы́играть ~* a cîştiga o bătălie / o luptă; *да́ть ~* a da o luptă; *по́ле ~я* cîmp de luptă; *генера́льное ~* bătălie/ decisivă; *возду́шное ~* bătălie aeriană; *морско́е ~* bătălie navală.

сражённый 1. *p.t.p.* de la *сразі́ть*. **2.** *adj.* ucis, mort, căzut în luptă.

сразі|ть, *сражу́, сразишь vb. pf. (ipf. сража́ть) acuz.* a ucide, a omorî, a răpune, a doborî.

срази́ться, *сражу́сь, срази́шься vb. pf.* de la *сража́ться*

сра́зу *adv.* **1.** *(моментально)* dintr-odată, foarte repede; imediat, pe loc; *~ сде́лал* a făcut-o îndată; *~ сообрази́л* şi-a dat seama imediat, a sesizat pe loc. **2.** *(одновременно)* deodată, simultan; *все ~* toţi deodată.

срам, *-а m. sg.* ruşine; *стыд и ~!* mai mare ruşinea!; *како́й ~!* ce ruşine!

срами́ть, *-ми́лю, -ми́шь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. осрами́ть) (позорить)* a face de ruşine/ de ocară, a batjocori. **2.** *(укорять)* a face reproşuri, a ocărî, a certa.

срами́ться, *-ми́люсь, -ми́шься vb. ipf. (pf. осрами́ться)* a se face de ruşine, a se face de rîs.

срами́к, *-а́ m. (pop.)* neruşinat, neobrăzat, gros de obraz.

срамн|о́й *adj. (înv.)* neruşinat, necuviincios, obscen; *~о́е сло́во* cuvînt obscen, vorbă de ruşine.

срамота́, *-ы́ f. sg. (pop.)* ruşine.

сраста́ние, *-я n. sg.* creştere împreună, concrescenţă; *(med.) ~ сосу́дов* anastomoză.

сраста́ться, *-а́ется vb. ipf.* de la *срасти́сь*

срасти́сь, *срастётся vb. pf. (ipf. срастáться)* a creşte împreună, a se lipi, a se suda.

срасти́ть, *сращу́, срасти́шь vb. pf. (ipf. сра́щивать) acuz.* **1.** a face să crească împreună, a face să prindă/ să se lipească. **2.** *(tehn.)* a suda, a racorda, a îmbina, a înnădi.

сраще́ние, *-я n.* **1.** creştere împreună, unire prin creştere, împreunare; *(med.)* concrescenţă. **2.** *(tehn.)* joncţiune, sudură ◇ *(lingv.) фразеологи́ческое ~* expresie idiomatică; unitate frazeologică.

сра́щивание, *-я n. sg.* **1.** împreunare, creştere împreună. **2.** *(tehn.)* sudare, racordare.

сра́щивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *срасти́ть*

сре́бреник, *-а m. (înv. în expr.)* *за три́дцать ~ов прода́ть (преда́ть)* a vinde pentru treizeci de arginţi.

сребролю́бец, *-бца m. (înv.)* (om) lacom de bani, om iubitor de arginţi.

сребролюби́вый *adj. (înv.)* iubitor de arginţi, lacom de bani.

сребролю́бие, *-я n. sg. (înv.)* lăcomie de bani, arghirofilie.

сребросн|ый *adj. (geol.)* argintifer, argintos; *~ая поро́да* minereu argintifer.

сред|а́[1], *-ы́ f.* mediu, ambianţă; *социа́льная ~* mediu social; *культу́рная ~* ambianţă culturală; *биологи́ческая ~* mediu biologic; *рабо́чая ~* mediu muncitoresc; *окружа́ющая ~* mediu înconjurător, ambianţă; *геогра́фическая ~* mediu geografic; *пита́тельная ~* mediu de nutriţie.

сред|а́[2], *-ы́ f.* miercuri; *в сре́ду ве́чером* miercuri seară; *по ~м* în fiecare miercuri, miercurea.

средакти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *редакти́ровать (3)*

среди́ *prep. cu gen.* **1.** în mijlocul; *~ пло́щади* în mijlocul pieţii; *~ но́чи* în toiul nopţii, în mijlocul nopţii; *~ бе́ла дня* ziua în amiază mare. **2.** între, printre; *~ друзе́й* între prieteni; *~ населе́ния* în rîndurile populaţiei.

средиземномо́рск|ий *adj.* mediteranean; *~ие стра́ны* ţări mediteraneene.

средизе́мный *adj.* mediteranean.

среди́на, *-ы f. sg.* mijloc, centru.

среди́нный *adj.* de mijloc.

сре́дне *adv.* mediocru, aşa şi aşa; nici prea-prea, nici foarte-foarte.

среднеази́атский *adj.* din Asia Centrală.

средневеко́в|ый *adj. (ist.)* medieval, din evul mediu; *~ое иску́сство* artă medicvală.

средневеко́вье, *-я n. sg. (ist.)* evul mediu; *ра́ннее ~* începuturile evului mediu; *по́зднее ~* sfîrşitul evului mediu.

среднево́лновый *adj. (tehn.)* de/cu unde medii.

среднегодов|о́й *adj.* în medie pe an; *~а́я при́быль* beneficiul mediu anual.

сре́дн|ее, *-его n.* media, mărimea *sau* valoarea medie; *~ арифмети́ческое* medie aritmetică; *пропорциона́льное ~* medie proporţională; *ни́же ~его* sub medie; *вы́ше ~его* peste medie.

среднекали́берный *adj.* de calibru mijlociu.

среднемéсячн|ый *adj.* în medie pe lună; *~ая вы́работка* producţie medie lunară.

средненёбный *adj. (lingv.)* mediopalatal.

среднесу́точн|ый *adj.* în medie pe zi; *~ая производи́тельность* productivitatea medie zilnică.

среднечасово́й *adj.* mediu orar.

среднеязы́чный *adj. (lingv.)* mediolingual.

сре́дн|ий *adj.* **1.** mijlociu; de/ din mijloc, situat la mijloc; intermediar; *~ э́таж* etajul din mijloc; *(anat.) ~ее у́хо* urechea mijlocie; *~ее тече́ние реки́* cursul de mijloc al fluviului; *~не́лец* degetul mijlociu. **2.** mijlociu; *челове́к ~его́ ро́ста* om de statură mijlocie; *~их лет* de vîrstă mijlocie, între două vîrste. **3.** *(типичный)* mediu; *~яя годова́я температу́ра* temeratura medie anuală; *(ec. pol.) ~яя но́рма при́были* rata mijlocie a profitului; *~яя ско́рость* viteză medie; *~ дневно́й за́работок* cîştigul mediu pe o zi; *(mat.) ~ член* termen mediu; *(mat.) ~яя величина́/ ци́фра* valoare medie, cifră medie. **4.** *(посредственный)* mediocru; *~ челове́к* om mediocru; *~ие спосо́бности* aptitudini mediocre. **5.** *(gram.)* neutru; *~ род* genul neutru ◇ *в ~ем* în medie; *~яя шко́ла* şcoală medie, şcoală secundară; *~ее образова́ние* învăţămîntul mediu, învăţămînt secundar; *~ие века́* evul mediu; *~ее сосло́вие* tîrgoveţii, burghezia orăşenească; *~яя исто́рия* istoria medie, istoria evului mediu.

средосте́ние, *-я n. sg.* **1.** *(anat.)* mediastin. **2.** *(fig.)* zid despărţitor; barieră.

средото́чие, *-я n. sg.* centru, punct central; loc de concentrare.

сре́дств|о, *-а n.* **1.** mijloc, procedeu; expedient; *цель опра́вдывает ~а* scopul scuză mijloacele. **2.** *pl.* mijloace; *~а произво́дства* mijloace de producţie; *~а труда́* mijloace de muncă; *перево́зочные ~а* mijloace de transport; *~а передвиже́ния* mijloace de locomoţie; *~а свя́зи* mijloace de legătură, telecomunicaţii; *пусти́ть в ход все ~а* a pune în mişcare toate mijloacele, a recurge la orice expedient; *~а борьбы́* mijloace de luptă; *~а защи́ты* mijloace de protecţie; *~а механиза́ции* mijloace de mecanizare; *~а я́дерного нападе́ния* mijloace de atac nuclear; *антираке́тные косми́ческие ~а* mijloace cosmice antirachetă; *противораке́тные ~а* mijloace antirachetă; *я́дерные ~а* mijloace nucleare. **3.** *pl.* resurse, fonduri, mijloace (materiale); *де́нежные ~а* mijloace băneşti, resurse materiale; *ме́стные ~а* resurse locale, mijloace locale; *(ec.) основны́е ~а* mijloace fixe; *(ec.) обо́ротные ~а* mijloace circulante; *(ec.) привлечённые обо́ротные ~а* mijloace circulante atrase; *отпусти́ть ~а* a acorda/ a aloca mijloace, a dota cu mijloace; *~а существова́ния* mijloace de existenţă. **4.** *pl. (înv.)* avere, capital; *жить не по ~ам* a cheltui peste puteri, a cheltui mai mult decît îi permit mijloacele. **5.** *(med.)* medicament, remediu, leac; material sanitar *sau* medical; *~ от головно́й бо́ли* remediu contra durerilor de cap; *сильноде́йствующее ~* medicament cu efect puternic; *перева́зочные ~а* materiale pentru pansat; *укрепля́ющее ~* medicament tonic, întăritor; *антисепти́ческое ~* antiseptic.

средь *prep. cu gen.* între; *~ бе́ла дня* ziua în amiaza mare.

сре́з, *-а m.* **1.** *sg.* tăiere, tăietură. **2.** locul tăieturii; tăietură, secţiune; *вертика́льный ~* secţiune verticală; *продо́льный ~* secţiune longitudinală.

сре́зать, *-е́жу, -е́жешь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. среза́ть şi сре́зывать)* a tăia, a reteza; *~ ве́тки* a tăia crengile. **2.** *(ipf. ре́зать) (fig., argou)* a trînti la examen. **3.** *(ipf. ре́зать) (sport)* a tăia *(o minge)*; *~ у́гол* a o lua de-a dreptul, a tăia de-a curmezişul ◇ *~ кого́-л.* a curma vorba cuiva.

среза́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *сре́зать (1)*

сре́заться, *-ре́жусь, ре́жешься vb. pf. (ipf. среза́ться) (pop.)* **1.** *(на экзамене)* a cădea *(la un examen)*. **2.** *numai ipf.* cu *с+ instr. (схватиться)* a se lua la harţă.

среза́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *сре́заться*

сре́зывание, *-я n.* tăiere; tăietură.

срепети́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *репети́ровать (1)*

срисова́ть, *-сýю, -сýешь vb. pf. (ipf. срисо́вывать) acuz.* **1.** a copia/a reproduce un desen. **2.** a desena, a picta după ceva.

срисо́вка, *-и f. sg.* **1.** copiere a unui desen. **2.** pictare (după ceva).

срисо́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *срисова́ть*

срифмова́ть, *-мýю, -мýешь vb. pf.* de la *рифмова́ть (2)*

сробе́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf.* a se speria; a se intimida, a se fîstici; a se pierde.

сровня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. ровня́ть)* a nivela ◇ *~ с землёй (го́род, зда́ние)* a rade de pe faţa pămîntului (un oraş, o clădire).

сровня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. pf.* de la *ровня́ться*

сродни́ *adv.* cu *dat.* înrudit; *он мне ~* sau *прихо́дится ~* e rudă cu mine.

сроднѝ|ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. acuz.* cu *с +* *instr.* a uni laolaltă, a înfrăţi, a apropia.

сродни́ться, *-ню́сь, -ни́шься vb. pf. с +* *instr.* a se înfrăţi, a se împrieteni, a se lega sufleteşte; a se deprinde, a se obişnui.

сро́дн|ый *adj.* apropiat, înrudit, asemănător; *~ые явле́ния* fenomene înrudite.

сро́дство, *-а n. sg.* înrudire, alianţă, asemănare; *~ хара́ктеров* potrivire de caracter; afinitate; *хими́ческое ~* afinitate chimică.

сро́ду *adv. (pop.)* niciclnd, niciodată; de cînd sînt.

срок, *-а (-у) m.* **1.** termen, scadenţă; soroc; *на коро́ткий ~* pe termen scurt; *по истече́нии ~а* la expirarea termenului; *в установленные ~и* la termenul fixat; *кра́йний ~* ultimul termen; *дополни́тельный ~; льго́тный ~* termen de favoare; *гаранти́йный ~* termen de garanţie; *испыта́тельный ~* termen de încercare; stagiu de probă; *(jur.) ~ да́вности* termen de prescripţie; *действи́тельно ~ом до ...* valabil pînă la ...; *в ~; к ~у* la termen; *продли́ть ~* a prelungi termenul; *~ платежа́* termen de plată, scadenţă; *заплати́ть в три ~а* a plăti în trei rate. **2.** durată; *~ слу́жбы (станка́)* durata de serviciu *(a unei maşini-unelte); ~ де́йствия* termen de valabilitate; durată; *~ вое́нной слу́жбы* durata serviciului militar ◇ *да́й(те) ~* dă-mi (daţi-mi) răgaz; aşteaptă, aşteptaţi; *не дава́ть ни о́тдыху, ни ~у* a zori; a grăbi; a nu lăsa (pe cineva) nici să răsufle.

сро́чно *adv.* grabnic, urgent, de urgenţă, în grabă; *~ отпра́вить* a trimite de urgenţă.

сро́чность, *-и f. sg.* urgenţă; caracter urgent, grabă; *~ зака́за* urgenţa comenzii.

сро́чн|ый *adj.* **1.** *(спешный)* urgent, grabnic, de urgenţă; *~ зака́з* comandă urgentă; *~ая телегра́мма* telegramă urgentă; *в ~ом поря́дке* de urgenţă. **2.** pe termen, scadent; *~ая ссу́да* împrumut pe termen; *~ платёж* plată scadentă; *~ая ре́нта* rentă amortizabilă. **3.** în termen; *~ая вое́нная слу́жба* serviciul militar în termen.

сруб, *-а m.* **1.** *sg.* tăiere; *лес про́дан на ~* pădurea e vîndută pentru tăiere. **2.** *(сооружение)* construcţie, clădire din bîrne. **3.** ghizd; *колóдезный ~* ghizdurile fîntînii.

сруба́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *сруби́ть (1)*

сруби́|ть, *сруб|лю́, сру́бишь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. сруба́ть)* a tăia, a doborî. **2.** *(выстроить из брёвен)* a construi din bîrne.

сру́бовый *adj.* de/ din bîrne.

срыв, *-а m.* **1.** *sg.* rupere; *~ печа́тей* ruperea sigiliilor. **2.** *sg. (fig.)* compromitere, zădărnicire, sabotare; *~ перегово́ров* zădărnicirea tratativelor; *~ заба́стовки* spargerea grevei. **3.** *(fig.)* întrerupere, oprire. **4.** *(провал)* eşec.

срыва́ть [1], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *сорва́ть*

срыва́ть [2], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *срыть*

срыва́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *сорва́ться*

сры́вщик, *-а m.* sabotor.

сры́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *срыгну́ть*

срыгну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. сры́гивать) acuz.* sau *fără compl.* a vomita, a vărsa, a deborda.

сры́тие, *-я n. sg.* săpare, nivelare.

срыть, *сро́ю, сро́ешь vb. pf. (ipf. срыва́ть) acuz.* a săpa, a nivela (săpînd), a dărîma; *~ до основа́ния* a dărîma pînă-n temelii.

сря́ду *adv.* la rînd, de-a rîndul, consecutiv, în şir, fără întrerupere.

ссáдина, *-ы f.* julitură, jupuitură, zdrelitură; leziune.

ссадѝть [1], *ссажу́, ссáдишь vb. pf. (ipf. ссáживать) acuz.* **1.** a ajuta să coboare. **2.** a debarca, a da jos.

ссадѝть [2], *ссажу́, ссáдишь vb. pf. (ipf. ссáживать) acuz. (pop.)* a zdreli, a zgîria, a juli, a jupui.

ссáживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *ссадѝть* [1,2]

ссóр|а, *-ы f.* ceartă, sfadă, gîlceavă, ciorovăială; *быть в ~е с кем-л.* a fi în ceartă cu cineva; *иска́ть ~ы* a căuta ceartă.

ссóрить, *-рю, -ришь vb. ipf. (pf. поссóрить) acuz.* sau *acuz.* cu *с +* *instr.* a învrăjbi, a face (pe cineva) să se certe, a băga zîzanie.

ссóриться, *-рюсь, -ришься vb. ipf. (pf. поссóриться) с +* *instr.* a se certa, a se sfădi.

ссóх|нуться, *-нется vb. pf. (ipf. ссыха́ться)* **1.** a se usca; *(покоробиться)* a se scoroji. **2.** a se întări, a se face bulgări prin uscare. **3.** *(о губах)* a se usca.

ссýд|а, *-ы f.* împrumut, credit; *долгосро́чная ~* împrumut/credit pe termen lung; *краткосро́чная ~* împrumut pe termen scurt; *беспроце́нтная ~* împrumut fără dobîndă; *семенна́я ~* împrumut de seminţe; *безвозвра́тная ~* împrumut nerambursabil; *получи́ть ~у* a primi un împrumut.

ссуди́ть, *ссужу́, ссу́дишь vb. pf. (ipf. ссужа́ть) acuz.* cu *instr.* sau *dat.* cu *acuz.* a împrumuta.

ссýдн|ый *adj.* de împrumut; *~ банк* bancă de credit; *~ая ка́сса* casă de împrumut; *(fin.)* muntele de pietate; *~ проце́нт* dobînda pentru împrumut.

ссужа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *ссуди́ть*

ссутýлить(ся), *-лю(сь), -лишь(ся) vb. pf.* de la *сутýлить(ся)*

ссýчивать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. ссучѝть) acuz.* a răsuci, a uni (împreună) prin răsucire.

ссучѝть, *ссучу́, ссучѝшь vb. pf.* de la *ссýчивать (1)* şi *сучи́ть*

ссыла́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *сосла́ть*

ссыла́ться [1], *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf. (pas.* de la *ссыла́ть)* a fi exilat, a fi deportat, a fi surghiunit.

ссыла́ться [2], *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *сосла́ться*

ссы́лк|а [1], *-и f.* deportare, exilare; exil, surghiun; *приговори́ть к ~е* a condamna la deportare; *отпра́вить в ~у* a deporta, a trimite în surghiun; *в ~е* în exil.

ссы́лк|а [2], *-и f.* **1.** *sg.* trimitere, referire; *сде́лать ~у на...* a face o trimitere la...; a se referi la... **2.** notă (de subsol); citat.

ссы́лочн|ый *adj.* de trimitere; *~ое приме́чание* notă de trimitere, notă marginală.

ссы́льнопоселе́нец, *-нца m. (înv.)* deportat, om cu domiciliul forţat.

ссы́льный, *-ого m. (înv.)* surghiunit, deportat, exilat.

ссыпа́ние, *-я n. sg.* **1.** turnare, vărsare *(a făinei, cerealelor etc.).* **2.** depozitare în vrac, înmagazinare, însilozare.

ссы́пать, *-плю, -плешь vb. pf. (ipf. ссыпа́ть) acuz.* **1.** a turna, a vărsa; *~ муку́ в мешо́к* a turna făină în sac. **2.** a preda; a depozita, a însiloza, a înmagazina; *~ зе́рно в элева́тор* a însiloza cereale.

ссыпа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *ссы́пать*

ссы́пка, *-и f. sg.* **1.** turnare, vărsare; *~ пшени́цы в мешки́* turnarea grîului în saci. **2.** *sg.* înmagazinare, însilozare; *~ ячменя́ в элева́тор* însilozarea orzului. **3.** *(pop.)* loc de înmagazinare; depozit pentru grîu.

ссы́пной *adj.* de înmagazinare; de predare; *~ пункт* punct de înmagazinare.

ссыха́ние, *-я n.* uscare.

ссыха́ться, *-а́ется vb. ipf.* de la *ссо́хнуться*

стабилиза́тор, *-а m. (tehn.)* stabilizator; *~ раке́ты* stabilizatorul rachetei; *~ частоты́* stabilizator de frecvenţă.

стабилиза́ция, *-и f. sg.* stabilizare.

стабилизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz.* a stabiliza.

стабилизи́роваться, *-руется vb. pf.* şi *ipf.* a se stabiliza.

стабилизова́ть, *-зу́ю, -зу́ешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. v. стабилизи́ровать*

стабилизова́ться, *-зу́ется vb.* **1.** *pf.* şi *ipf. v. стабилизи́роваться.* **2.** *pas.* de la *стабилизова́ть.*

стаби́льность, *-и f. sg.* stabilitate; statornicie, durabilitate.

стаби́льн|ый *adj.* stabil; constant, permanent.

ста́вень, *-вня m. v. ста́вня*

ста́в|ить, *-влю, -вишь vb. ipf. (pf. поста́вить) acuz.* **1.** a pune, a aşeza; *~ кни́ги на по́лку* a aşeza cărţile în raft; *~ на ме́сто* a pune la loc; *~ маши́ну в гара́ж* a băga maşina în garaj; *~ (кого́-л.) на коле́ни* a pune (pe cineva) în genunchi. **2.** *(pop.)* a numi, a instala *(într-o funcţie, într-un post etc.); ~ но́вого председа́теля* a alege/a instala un nou preşedinte. **3.** a ridica; a instala; *~ па́мятник* a ridica un monument; *~ телефо́н* a instala telefonul; *~ забо́р* a face un gard. **4.** a pune, a aplica; *~ ба́нки* a pune ventuze; *~ термо́метр* a pune termometrul; *~ компре́сс* a pune o compresă. **5.** a pune, a scrie; *~ свою́ по́дпись* a-şi pune iscălitura, a iscăli; *~ зна́ки препина́ния* a pune semnele de punctuaţie. **6.** a organiza; a prezenta; *~ спекта́кль* a da un spectacol; a pune în scenă o piesă; *~ о́пыты* a face experienţe; *пра́вильно ~ рабо́ту* a organiza în mod just munca. **7.** *(la jocuri de noroc)* a miza; a pune. **8.** a formula, a prezenta; a pune; *пра́вильно ~ вопро́с* a pune just problema; *~ на голосова́ние* a supune la vot; *~ твёрдые сро́ки* a fixa termene de executare categorice. **9.** a pune *(într-o situaţie oarecare); ~ в тру́дное положе́ние* a pune într-o situaţie dificilă; *~ в затрудне́ние a* a pune într-o încurcătură; *~ пе́ред соверши́вшимся фа́ктом* a pune în faţa unui fapt împlinit. **10.** a stabili, a pune *~ диа́гноз* a pune diagnosticul; *~ но́вый мирово́й реко́рд* a stabili un nou record mondial; *~ подно́жку кому́-л.* a pune cuiva piedică. **11.** *acuz.* cu *во-* + *acuz.* sau *за-* + *acuz.* a aprecia, a preţui; a lua drept...; *высоко́ ~ кого́-л.* a preţui mult pe cineva; *его́ ни во что́ не ~или* era total dispreţuit; *~ за пра́ви́ло* a lua drept regulă ◇ *~ в изве́стность* a face cunoscut, a aduce la cunoştinţă; *~ в вину́* a imputa, a învinui; a da vina (pe cineva); *~ в упре́к* a reproşa; *~ в связь (что-л. с чем-л).* a face legătura (între două lucruri); *~ кого́-л. в приме́р* a da pe cineva drept pildă; *~ свое́й це́лью* a-şi propune drept scop; *~ зада́чу* a încredinţa o misiune; *~ на вид* a pune în vedere; *~ то́чку над «и»* a pune punctul pe «i»; *~ го́лос* a forma vocea *(unui cîntăreţ); ~ часы́* a potrivi ceasul; *~ паруса́* a întinde pînzele; *~ рога́* a pune coarne, a-şi înşela soţul/soţia; *~ на посто́й* a caza, a încartirui; *~ ве́хи* a jalona.

ста́вка[1], *-и f.* cartierul general al armatei; *~ верхо́вного главнокома́ндующего* cartier general al marelui stat major

ста́вк|а[2], *-и f.* **1.** miza *(la joc).* **2.** cotă, taxă; tarif, salariu; *~и нало́га* cota de impozit, cota impozitului; *учётная ~* taxa scontului; *~ зара́ботной пла́ты* salariu, retribuţie; *акко́рдная ~* tarif de salarizare în acord; *тари́фная ~* salariu tarifar, retribuţie tarifară; *еди́ная тари́фная ~* tarif unic; *повыше́ние ста́вок* majorarea salariilor ◇ *де́лать ~у на что-л.* a miza pe ceva, a-şi pune nădejdea în ceva; *их ~ би́та* au pierdut partida; *э́то после́дняя ~* este ultima şansă; *(jur.) о́чная ~* confruntare.

ста́вленник, *-а m.* protejat, favorit.

ста́вня, *-и f.* oblon *(la fereastră).*

ставри́да, *-ы f. (ihț.)* stavrid.

стагна́ция, *-и f. sg. (ec.)* stagnare.

стадиа́льность, *-и f. sg.* caracter stadial.

стадиа́льный *adj.* stadial, în stadii, în etape, în faze succesive.

стади́йный *adj. v. стадиа́льный*

стадио́н, *-а m.* stadion.

ста́ди|я, *-и f.* stadiu, etapă, fază; *в ~и разреше́ния* în faza de rezolvare.

ста́дность, *-и f. sg.* spirit gregar, spirit de turmă.

ста́дн|ый *adj.* de turmă, gregar; *~ инсти́нкт* instinct de turmă; *(fig.) ~ое чу́вство* spirit gregar.

ста́д|о, *-а m.* turmă, circadă; stol, cîrd; *~ коро́в* circadă de vaci; *~ овец* turmă de oi; *~ гусей* cîrd de gîşte; *~ голубе́й* stol de porumbei ◇ *как ~ бара́нов* orbeşte, ca oaia; *отби́ться от своего́ ~а* a se pierde/a se rătăci de turmă.

стаж, *-а sg.* stagiu; *трудово́й ~* vechime în muncă, vechime în cîmpul muncii; *испыта́тельный ~* perioadă de încercare; *проходи́ть ~* a-şi face stagiul; *кандида́тский ~* stagiu de candidat.

стажёр, *-а m.* stagiar.

стажи́рование, *-я n.* probă, încercare, stagiu.

стажи́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a-şi face stagiul.

стажиро́вка, *-и f. sg.* îndeplinire/executare a stagiului; stagiu; *войскова́я ~* stagiu militar.

ста́ивать, *-аем vb. ipf.* de la *стоя́ть*

ста́йер, *-а m. (sport)* alergător de fond, fondist.

ста́йный *adj. (despre păsări)* care zboară în stol.

стака́н, *-а m.* **1.** pahar; cupă; *~ вина́* un pahar de vin; *хими́ческий ~* pahar de laborator. **2.** *(mil.)* tub, pahar *(de proiectil).* **3.** *(tehn.)* manşon, pahar, bucşă, cutie, carcasă; *~ подши́пника* carcasa lagărului; *(ferov.) бу́ферный ~* cutia tamponului ◇ *бу́ря в ~е воды́* furtună într-un pahar cu apă; mult zgomot pentru nimic.

стака́нн|ый *adj.* de pahar.

стаккато *adv. muz.* staccato.

ста́ккер, *-а m. (tehn.)* elevator.

стакну́ться, *-нусь, -нёшься vb. pf. (fam.)* a se înţelege în taină.

ста́ксель, *-я m. (mar.)* velastrai.

сталагми́т, *-а m. (mineral.)* stalagmită.

сталагми́тов|ый *adj. (mineral.)* de stalagmită; cu stalagmite.

сталакти́т, *-а m. (mineral.)* stalactită.

сталакти́тов|ый *adj. (mineral.)* de stalactită; cu stalactite.

сталебето́н, *-а m.* beton armat.

сталева́р, *-а m.* oţelar, topitor.

сталевáрение, *-я n.* topirea oţelului.

сталелите́йный *adj.* de turnat oţel; *~ заво́д* oţelărie.

сталелите́йщик, *-а m.* turnător de oţel, oţelar.

сталеплави́льн|ый *adj.* de topit oţel; *~ цех* oţelărie; *~ая печь* cuptor de topit oţelul.

сталеплави́льщик, *-а m.* oţelar, topitor.

сталепрока́тный *adj.* de laminat; *~ стан* laminor *(de oţel).*

сталепрока́тчик, *-а m.* laminator.

сталини́т, *-а m. (tehn.)* stalinit.

сталини́товый *adj. (tehn.)* de stalinit.

стали́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. (tehn.)* a placa cu oţel.

стали́роваться, *-руется vb. pf.* şi *ipf.* a se placa cu oţel.

сталиро́вка, *-и f. (tehn.)* placare cu oţel.

ста́лкивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *столкну́ть*

ста́лкиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *столкну́ться.* **2.** *pas.* de la *ста́лкивать.*

сталь, *-и f.* oţel; *нержаве́ющая ~* oţel inoxidabil; *прока́тная ~* oţel laminat; *литáя ~* oţel turnat; *броневáя ~* oţel pentru blindaje; *ко́ваная ~* oţel forjat; *мя́гкая ~* oţel moale; *леги́рованная ~* oţel aliat; *быстрорéжущая ~* oţel rapid; *закаля́ть ~* a căli oţelul.

стальн|о́й *adj.* **1.** de oţel; *~ нож* cuţit de oţel. **2.** *(fig.)* de oţel, de fier; *~ы́е мы́шцы* muşchi de oţel; *(fig.) ~áя во́ля* voinţă de fier.

стаме́ска, *-и f.* daltă de tîmplărie.

стан[1] *-а m.* talie; statură; *то́нкий ~* talie zveltă, mijloc subţire.

стан[2], *-а m.* lagăr, tabără; *(agr.) полево́й ~* cantonament de cîmp.

стан[3], *-а m. (tehn.)* **1.** laminor; *прока́тный ~* laminor; *трубопрока́тный ~* laminor de ţevi; *листопрока́тный ~* laminor de tablă. **2.** război; *ткáцкий ~* război de ţesut.

станда́рт, *-а m.* **1.** standard; *госуда́рственный ~* standard de stat. **2.** *(fig.)* şablon, clişeu. **3.** *(ec.)* etalon; *золото́й ~* etalon aur, standard-aur.

стандартиза́ция, *-и f. sg.* standardizare.

стандартизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* = *стандартизова́ть.*

стандартизова́ть, *-зу́ю, -зу́ешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a standardiza.

станда́ртность, *-и f. sg.* caracter standardizat.

станда́ртн|ый *adj.* **1.** standardizat, de standard; *~ые изде́лия* produse standardizate, produse standard. **2.** *(fig.)* după şablon; stereotip; *~ отве́т* răspuns după şablon.

стани́на, *-ы f.* **1.** *(tehn.)* carcasă, batiu, cadru, suport; *~ тка́цкого станка́* cadrul războiului de ţesut. **2.** *(mil.)* falcă, falcea; *~ лафе́та* falceaua afetului.

станио́ль, *-я m. sg.* staniol, foiţă de staniu.

станиц|а [1], *-ы f.* staniţă, sat de cazaci; *донски́е ~ы* sate căzăceşti de pe Don.

станиц|а [2], *-ы f. (înv.)* cîrd, stol.

стани́чный *adj.* de staniţă, dintr-un sat căzăcesc.

станко́в|ый [1], *adj.* de şevalet; *~ая жи́вопись* pictură de şevalet.

станко́вый [2] *adj. (mil.) ~ пулемёт* mitralieră.

станкозавóд, *-а m.* uzină constructoare de maşini-unelte.

станкостроéние, *-я n. sg.* construcţie de maşini-unelte, industria constructoare de maşini-unelte.

станкостроúтельный *adj.* de/relativ la construcţia de maşini-unelte.

станов|и́ться, *-овлю́сь, -о́вишься vb. ipf.* de la *стать* [1] *(1, 4, 5, 6)* şi *стать* [2] *(2); ~ится темно́* se înnoptează, se face noapte; *мне ~ится гру́стно* mă cuprinde tristeţea.

становúще, *-а n.* stanişte; tabără; lagăr, loc de staţionare; *~ кочёвников* tabără/ sălaş de nomazi.

становлéни|е, *-я n.* statornicire, formare; devenire; *в ~и* în devenire; *~ хара́ктера* formarea caracterului.

становóй *adj. (ist.)* de secţie poliţienească rurală; *~ при́став* şef de secţie poliţienească rurală *(în Rusia ţaristă).*

станóк [1], *-нка́ m.* **1.** maşină-unealtă; maşină; *токáрный ~* strung; *винторéзный ~* maşină de filetat; *сверли́льный ~* maşină de găurit; *фрéзерный ~* maşină de frezat; *металлорéжущий ~* maşină-unealtă pentru aşchierea metalelor; *печáтный ~* presă de imprimat; *револьвéрный ~* strung-revolver; *тка́цкий ~* război de ţesut. **2.** *(mil.)* afet.

станóк [2], *-нка́ m.* **1.** boxă pentru un cal *(în grajd).* **2.** stănoagă pentru potcovit caii.

станóчник, *-а m.* operator, lucrător la o maşină-unealtă.

станс, *-а m. (lit.)* **1.** *(строфа)* staniţă. **2.** *pl.* poezie compusă din staniţe.

станцио́нный *adj.* de staţie; de gară; *~ зал* sală de aşteptare *(la gară); (înv.) ~ смотри́тель* şef de staţie *(la poşta de cai).*

ста́нци|я, *-и f.* **1.** staţie, gară; haltă; *железнодоро́жная ~* staţie de cale ferată; *нача́льная ~* cap de linie; *коне́чная ~* staţie terminus; *това́рная ~* staţie de mărfuri; *сортиро́вочная ~* staţie de triaj; *нача́льник ~и* şef de gară. **2.** distanţa dintre două gări; *прое́хал две ~и* a parcurs două staţii. **3.** centrală, uzină; staţiune; punct; *телефо́нная ~* centrală telefonică; *тепловáя электри́ческая ~* centrală termoelectrică; *водопрово́дная ~* uzină de apă; *гидроэлектри́ческая ~* centrală hidroelectrică; *о́пытная/испыта́тельная ~* staţiune experimentală; *метеороло́гическая ~* staţiune meteorologică; *усили́тельная ~* staţie de amplificare; *~ поме́х* staţie de bruiaj; *компре́ссорная ~* staţie de compresoare; compresor; *косми́ческая ~* staţie cosmică; *орбита́льная ~* staţie orbitală.

ста́пель, *-я m. (mar.)* cală de construcţie.

ста́птывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *стопта́ть*

ста́птываться, *-ается vb. ipf.* de la *стопта́ться*

стара́ни|е, *-я n.* osteneală, străduinţă; sîrguinţă, silinţă, zel; *рабо́тать с бо́льшим ~ем* a lucra cu multă sîrguinţă.

стара́тель, *-я m.* căutător de aur.

стара́тельно *adv.* cu rîvnă, cu zel, asiduu, sîrguincios.

стара́тельность, *-и f. sg.* sîrguinţă, zel, asiduitate; hărnicie.

стара́тельный *adj.* stăruitor, silitor, sîrguincios; harnic.

стара́тельск|ий *adj.* de căutător de aur, relativ la căutarea de aur.

стара́тельство, *-а n. sg.* meşteşugul căutătorului de aur.

стара́|ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf. (pf. постара́ться)* a-şi da silinţa/osteneala, a se strădui; *~ изо всех сил* a-şi da toată silinţa, a se strădui din toate puterile; *~ вы́играть вре́мя* a căuta să cîştigi timp ◇ *(înv.) рад ~!* să trăiţi!

старе́йшина, *-ы m. (ist.)* cel mai în vîrstă, capul, conducătorul, căpetenie (de gintă); *сове́т старе́йшин* sfatul bătrînilor.

старе́ние, *-я n. sg.* îmbătrînire; învechire; *(tehn.) ~ мета́ллов* îmbătrînirea metalelor; *~ вина́* învechirea vinului.

старе́|ть, *-ю, -еешь vb. ipf.* **1.** *(pf. постаре́ть)* a îmbătrîni, a deveni bătrîn. **2.** *(pf. устаре́ть)* a se învechi, a se perima, a deveni arhaic.

ста́р|ец, *-рца m.* **1.** *(старик)* bătrîn, moşneag; *му́дрый ~* bătrîn înţelept. **2.** *(bis.)* stareţ, schimnic ◇ *(prov.) не всем ~цам в игу́менах быть* nu orice popă ajunge vlădică.

стари́к, *-á m.* bătrîn, moşneag, moş.

старикáн, *-а m. (glumeţ)* moşulică, unchiaş.

старикáшка, *-и m. (peior.)* bătrînel, ghiuj, unchiaş.

старико́вск|ий *adj.* bătrînesc, de bătrîn, de moşneag; *~ие привы́чки* deprinderi bătrîneşti.

старин|á [1], *-ы́ f. sg.* **1.** timpuri de altădată, vremuri de odinioară; *в ~ý* în vremurile de demult. **2.** *col.* antichităţi; *коллекциони́ровать ~ý* a colecţiona antichităţi/obiecte antice; *тряхну́ть ~о́й* a-şi aduce aminte de tinereţe, a se comporta ca în tinereţe.

старина́ [2] *-ы m.* bătrîn *(mai ales la vocativ); ну по́лно, ~!* destul, bătrîne!

стари́к|а, *-и f. (în expr.) по ~e* ca pe vremuri, ca în trecut; *рабо́тать по ~e* a lucra după metode vechi/învechite; *держа́ться ~и* a se ţine de obiceiurile vechi, a fi om de modă veche.

стари́н|ный *adj.* **1.** vechi, de pe vremuri, din vechime; bătrînesc; *~ая жи́вопись* pictură veche; *~ая кни́га* carte veche; *~ обы́чай* obicei bătrînesc. **2.** *(înv.)* perimat, arhaic; învechit; *~ мéтод* metodă învechită.

стáр|ить, *-рю, -ришь vb. ipf. (pf. состáрить) acuz.* a îmbătrîni, a face să pară bătrîn.

стáр|иться, *-рюсь, -ришься vb. ipf. (pf. состáриться)* a îmbătrîni, a deveni bătrîn.

стáрица, *-ы f.* albie/matcă veche de rîu, braţ mort.

старовéр, *-а m. v. старообря́дец*

старода́вн|ий *adj.* vechi, din bătrîni, din moşi-strămoşi, din timpuri străvechi; *~ие времена́* vremuri de demult, timpuri vechi.

старода́вность, *-и f. sg.* vechime, trecut îndepărtat.

стáр|ое, *-ого n. sg.* ceea ce e vechi; *борьба́ ме́жду ~ым и но́вым* lupta dintre vechi şi nou ◇ *(prov.) кто ~ помя́нет, тому́ глаз вон* să ştergem cu buretele tot ce a fost.

старожúл, *-а m.* vechi locuitor, băştinaş.

старозавéтн|ый *adj.* **1.** cu vederi învechite; care ţine de obiceiuri vechi; *~ челове́к* tradiţionalist; om de modă veche. **2.** arhaic, învechit, perimat; *~ые взгля́ды* vederi perimate.

старомóдно *adv.* după moda veche.

старомóдность, *-и f. sg.* modă veche.

старомóдн|ый *adj.* **1.** demodat, de modă veche. **2.** *(fig.)* înapoiat, învechit, perimat, arhaic; *~ые взгля́ды* vederi înapoiate/învechite.

старообря́зн|ый *adj.* îmbătrînit, cu înfăţişare de bătrîn.

старообря́дец, *-дца m.* adept al sectei religioase de rit vechi.

старообря́дческий *adj.* de rit vechi, referitor la secta de rit vechi.

старообря́дчество, *-а n. sg.* sectă religioasă de rit vechi.

старопечáтн|ый *adj.* tipărit în vechime, tipărit în trecut; *~ые кни́ги* incunabule.

старорежúмн|ый *adj.* din vechiul regim.

старорéчье, *-ья n. v. стáрица*

старосвéтск|ий *adj. (înv.)* de modă veche, de altădată.

старославя́нск|ий *adj. (lingv.)* vechi slav, paleoslav; *~ язы́к* limba slavă veche; *~ая пи́сьменность* scriere veche slavă.

ста́рост|а, *-ы m.* **1.** responsabil; *~ кла́сса* responsabilul/ monitorul clasei; *~ кружка́* secretarul cercului; *(înv.) се́льский ~* primarul satului *(în Rusia ţaristă).* **2.** şef de echipă. **3.** *(ist.)* staroste; *цеховóй ~* staroste de breaslă ◇ *(prov.) ходи́л ~ой вóсемь лет, выходи́л вóсемь рэ́п* a tăia frunză la cîini; a umbla tîrîie-brîu.

ста́рост|ь, *-и f. sg.* bătrîneţe; *под ~* spre bătrîneţe; *умере́ть в глубо́кой ~и* a muri la adînci bătrîneţe ◇ *~ — не ра́дость* bătrîneţe haine grele.

старт, *-а m. (sport)* start; *дать ~* a da startul; *взять ~* a-şi lua startul.

ста́ртер [1], *-а m. (sport)* starter.

ста́ртер [2], *-а m. (tehn.)* demaror.

ста́ртерный *adj. (tehn.)* de demaraj.

стартова́ть, *-тýю, -тýешь vb. pf.* şi *ipf.* a porni de la start, a lua plecarea, a pleca.

ста́ртов|ый *adj. (în expr.) ~ая доро́жка* pistă de decolare.

старýх|а, *-и f.* femeie bătrînă, babă ◇ *(prov.) и на ~у быва́ет прорýха* calul are patru picioare şi tot se poticneşte.

старýшеч|ий *adj.* de bătrînă, băbesc; *~ья похóдка* mers de femeie bătrînă.

старýшка, *-и f. dim.* bătrînică, băbuţă.

ста́рческ|ий *adj.* bătrîn, bătrînesc; senil; *~ая не́мощь* senilitate.

старшекла́ссник, *-а m.* elev din cursul superior.

старшекýрсник, *-а m.* student din ultimii ani de studiu.

ста́рш|ий *adj.* **1.** mai mare, mai în vîrstă, mai bătrîn; *~ брат* frate mai mare; *~ее поколе́ние* generaţie mai veche. **2.** principal; superior; *~ контролёр* controlor principal; *~ врач* medic primar; *~ нáучный сотрýдник* cercetător ştiinţific principal; *~ лейтена́нт* locotenent-major; *~ класс* clasă superioară. **3.** *~ие, -их pl.* cei mai mari, adulţii, cei în vîrstă; *слýшаться ~их* a asculta de cei mai mari; *кто здесь ~?* cine e mai mare aici?

старшина́, *-ы́ m.* **1.** plutonier *(la infanterie şi aviaţie);* cartnic *(la marină).* **2.** şef de echipă. **3.** *(înv.)* şef, decan; *купе́ческий ~* decanul negustorilor; *в олостно́й ~* şef de plasă; *~ прися́жных заседа́телей* primul jurat; *~ дипломати́ческого ко́рпуса* decanul corpului diplomatic.

старши́нство, *-а n. sg.* **1.** funcţie/ rang / calitate de plutonier *sau* de cartnic. **2.** şefie; decanat.

старшинств|ó, *-а n.* superioritate, întîietate *(după vîrstă, după situaţie); по ~ý* după vîrstă; după vechime.

старшóй *(fam.) adj.* **1.** mai în vîrstă. **2.** *s.m.* cel mai în vîrstă; *(в чине)* cel mai mare *(în rang).*

ста́р|ый *adj.* **1.** bătrîn; bătrînesc; *~ человéк* om bătrîn. **2.** vechi; *~ долг* datorie veche; *~ая и́стина* un vechi adevăr. **3.** vechi, purtat, întrebuinţat, uzat; *~ое пла́тье* rochie veche; *~ дом* casă veche. **4.** nevalabil, expirat, vechi; *~ биле́т* bilet vechi/ nevalabil; *~ зако́н* lege veche/abrogată. **5.** vechi, antic; *~ая архитекту́ра* arhitectură veche/antică. **6.** vechi, învechit, perimat; *~ режи́м* vechiul regim; *~ые времена́* timpuri vechi/ din trecut; *~ая мóда* modă veche. **7.** anterior; iniţial; fost; vechi; *верну́ться на ~ую кварти́ру* a se muta în vechea locuinţă; *восстанови́ть ~ текст* a restabili textul iniţial; *~ стиль* stil vechi. **8.** *~ые, -ых s. pl. (oameni)* bătrîni ◇ *по ~ому* a) ca în trecut, ca altădată; b) ca şi cum nu s-a întîmplat nimic; *(iron.) ~ая пе́сня* cîntec vechi, poveste veche; *по ~ой привы́чке* după vechiul obicei, din obişnuinţă; *(prov.) ~ конь борозды́ не по́ртит* boii bătrîni trag brazda dreaptă.

старьё, *-я́ n. col.* vechituri, boarfe.

старьёвщик, *-а m. (înv.)* negustor de haine vechi, telal.

ста́скивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *стащи́ть (2, 3)*

стасова́ть, *-сýю, -сýешь vb. pf.* de la *тасова́ть*

ста́тив, *-а́ m. (el.)* ramă.

ста́тика, *-и f. sg.* **1.** *(mec.)* statică. **2.** stare de repaus/de nemişcare; stare statică.

стати́ст, *-а m. (teatr.)* figurant.

стати́стик, *-а m.* statistician.

стати́стика, *-и f. sg.* statistică; *промы́шленная ~* statistică industrială.

статисти́ческ|ий *adj.* statistic; *~ие да́нные* date statistice.

стати́ческ|ий *adj.* **1.** *(mec.)* static. **2.** static, lipsit de dinamism, imuabil, fix.

стати́чность, *-и f. sg.* caracter static.

стати́чный *adj. v. стати́ческий (2)*

ста́тность, *-и f. sg.* statură frumoasă, înfăţişare falnică/prezentabilă; prestanţă.

ста́тный *adj.* chipeş, trupeş, arătos, bine făcut, prezentabil.

ста́тор, *-а m. (el.)* stator.

статоско́п, *-а m. (geol.)* statoscop.

ста́точн|ый *adj. (înv.) ~ое ли де́ло?* e cu putinţă oare?, se poate una ca asta?, se cade?, se cuvine?

ста́тский *adj. (înv.)* civil; *~ костю́м* costum civil, haine civile ◇ *(înv.) ~ сове́тник* consilier de stat.

статс-секрета́рь, *-я m.* secretar de stat, ministru.

ста́тус, *-а m. (jur.)* statut.

ста́тус-кво́ *m. indecl. (jur.)* statu-quo; *поддéрживать ~* a menţine statu-quo.

стату́т, *-а m.* statut, regulament.

статуэ́тка, *-и f.* statuetă.

ста́туя, *-и f.* statuie; *бро́нзовая ~* statuie de bronz.

ста|ть [1], *ста́ну, ста́нешь vb. pf.* **1.** *(ipf. станови́ться)* a se ridica (în picioare), a se scula; *~ на цы́почки* a se ridica în vîrful picioarelor; *во́лосы ~ли ды́бом* i s-a ridicat părul măciucă; *~ на коле́ни* a îngenunchea. **2.** *(ipf. станови́ться)* a se opri; a înceta; *часы́ ~ли* ceasul s-a oprit. **3.** *(ipf. станови́ться)* a se opri din mers, a sta; *стань сюда́* stai aici. **4.** *(ipf. станови́ться)* a se aşeza, a se instala, a se posta, a se situa; *~ в о́чередь* a se aşeza la rînd; *~ ла́герем* a se aşeza în tabără; *~ на я́корь* a ancora. **5.** *(ipf. станови́ться)* a începe, a se apuca *(a face ceva); ~ за стано́к* a începe să lucrezi la strung; *~ у вла́сти* a veni la putere; *(mil.) ~ в карау́л* a intra în gardă. **6.** *(ipf. станови́ться)* a deveni, a se face; *что с ним ~ло?* ce-i cu el? **7.** *impers. gen. (cu negaţie)* a nu mai exista; *отцá не ~ло* tata a murit. **8.** *dat.* cu *в* + *acuz.* a costa, a-i reveni *(la preţul de ...); пáльто мне ~ло в сто рублéй* paltonul m-a costat 100 de ruble ◇ *во что бы то ни ~ло* neapărat; cu orice preţ; în orice chip; *мне не привыкáть ~* sînt deprins; nu e pentru prima dată; *~ло бы́ть* va să zică, prin urmare, aşadar, astfel, deci; *э́того стáнет с негó* te poţi aştepta la aşa ceva din partea lui; *с меня́ ~нет* cît despre mine, ajunge; *~ на чью-л. сто́рону* a lua partea cuiva, a fi de partea cuiva; *за э́тим дéло не ~нет* asta nu va fi o piedică; *за чем дéло ~ло?* ce mai lipseşte?, ce mai aşteptaţi?

ста ть [2], *стáну, стáнешь imper. стань vb. pf. (întrebuinţat ca verb auxiliar)* **1.** cu *inf.* a începe să ..., a se apuca; *он ~л рабóтать* a început să lucreze. **2.** *(ipf. станови́ться) instr.* sau *impers.* a deveni, a se face; *он ~л писáтелем* a devenit scriitor; *~ло темнó* s-a întunecat; *~ло светлó* s-a luminat, s-a făcut lumină; *емý ~ло лýчше* i s-a făcut mai bine.

стать [3], *-и f. (înv.)* fel de a fi, tip, caracter; *у нас осóбенная ~* nu sîntem ca toată lumea, avem un fel de-a fi aparte ◇ *с какóй стáти?* de ce?, pentru ce?, ca ce?

ста|ться, *стáется (mai ales la impers.) vb. pf.* a se întîmpla, a se face, a se îndeplini; *мóжет ~* poate, se prea poate întîmpla, e cu putinţă; *с негó стáнется* te poţi aştepta la orice din partea lui.

стать|я́ [1], *-и́ f.* **1.** articol; *газéтная ~* articol de ziar; *передовáя ~* articol de fond; *редакциóнная ~* articol redacţional; editorial. **2.** articol, paragraf, capitol; *~ закóна* articol de lege; *дополни́тельная ~ дóговóра* clauză contractuală complementară; *~ устáва* articol de regulament; *расхóдные и дохóдные ~и* articole de venituri şi cheltuieli; *~ бюджéта* articol bugetar, articol din buget. **3.** sursă, izvor.

стать|я́ [2], *-и f.* **1.** categorie, rang, grupă; *(mar.) старшинá пéрвой ~и* maestru de clasa întîi. **2.** alură, înfăţişare, aspect ◇ *э́то осóбая ~* asta-i o altă chestiune/un alt capitol; *превосхóдный по всем ~ям* excelent din toate punctele de vedere, strașnic în toate privinţele.

стафилокóкк, *-а m. (biol.)* stafilococ.

стафилокóкковый *adj. (biol.)* stafilococic.

стациона́р, *-а m.* staţionar; *хирурги́ческий ~* staţionar de chirurgie.

стациона́рность, *-и f. sg.* stare staţionară; caracter permanent; stabilitate.

стациона́рн|ый *adj.* staţionar, neschimbător; stabil; *~ое состоя́ние* stare staţionară; *(med.) ~ое отделе́ние* staţionar; *~ больно́й* bolnav spitalizat, bolnav internat.

стационе́р, *-а m. (mar.)* staţionar.

стача́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. ста́чивать)* a coase.

ста́чечник, *-а m.* grevist.

ста́чечн|ый *adj.* de grevă, grevist; *~ое движе́ние* mişcare grevistă; *~ коми́тет* comitet de grevă.

ста́чивать [1], *-аю, -аешь vb. ipf. v. стача́ть*

ста́чивать [2], *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сточи́ть*

ста́чиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сточи́ться.* **2.** *pas.* de la *ста́чивать.*

ста́чк|а, *-и f.* grevă; *всеобщая ~* grevă generală; *полити́ческая ~* grevă politică; *экономи́ческая ~* grevă economică; *~ солида́рности* grevă de solidaritate; *устро́ить ~у* a face grevă, a se pune în grevă.

стащи́ть, *стащу́, ста́щишь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. тащи́ть) (украсть)* a fura, a şterpeli. **2.** *(ipf. ста́скивать) (переместить, унести)* a trîrî; a duce, a căra. **3.** *(ipf. ста́скивать) (снять)* a scoate, a trage.

ста́я, *-и f.* cîrd, stol; haită; ceată; *~ журавле́й* cîrd de cocori, *~ птиц* stol de păsări; *~ волко́в* haită de lupi.

ста́я|ть, *ста́ем vb. pf. (ipf. ста́ивать)* a se topi; *снег ~л* zăpada s-a topit.

ствол, *-а́ m.* **1.** trunchi; tulpină; *~ берёзы* trunchiul mesteacănului. **2.** *(mil.)* ţeavă, gură de foc; *~ пулемёта* ţeava mitralierei. **3.** *(min.)* puţ, gură de mină; *~ ша́хты* puţ de extracţie; *слепо́й ~* puţ orb. **4.** *(anat.)* trunchi; *не́рвный ~* trunchi nervos. **5.** *(tehn.)* tub; coloană.

ство́льн|ый *adj. (mil.)* de ţeavă de puşcă; *~ая коро́бка* cutia închizătorului; *~ая накла́дка* apărătorul mîinii stîngi.

створа́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *створо́жить*

створа́живаться, *-ается vb. ipf.* de la *створо́житься*

ство́рка, *-и f.* canat ◇ *~ ра́ковины* valvă de scoică.

створо́жить, *-жу, -жишь vb. pf. (ipf. створа́живать)* a coväsi.

створо́житься, *-ится vb. pf. (ipf. створа́живаться)* a se brînzi, a se preface în brînză; a se coväsi.

ство́рчатый *adj.* cu canaturi; *(despre scoici)* cu valve.

стеари́н, *-а m. sg.* stearină.

стеари́новый *adj.* de stearină.

сте́бель, *-бля m.* tulpină, lujer, vrej; fir; pai; *~ кукуру́зы* cocean, strujan (de porumb); *~ трави́* fir de iarbă; *возду́шный ~* tulpină aeriană; *ползу́чий ~* tulpină tîrîtoare.

стебелько́вый *adj* de/cu tulpiniţă, pedunculat.

сте́бельный *adj.* de/cu tulpină.

стебли́стый *adj.* cu mai multe tulpini, înfrăţit.

стёганка, *-и f.* pufoaică, haină vătuită.

стёган|ый *adj.* vătuit; matlasat; *~ое одея́ло* plapumă matlasată.

стега́ть [1], *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. стегну́ть) acuz.* sau *по + dat.* a biciui, a bate cu biciul; a da bice.

стега́ть [2], *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. вы́стегать* şi *простега́ть) acuz.* a vătui; a matlasa.

стегну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *стега́ть* [1]

стёжка [1], *-и f. sg.* **1.** vătuire; matlasare. **2.** tighel, cusătură.

стёжка [2], *-и f. (reg.)* cărăruie, potecă.

стежо́к, *-жка́ m.* pas de tighel; cusătură.

стез|я́, *-и́ f. (fig.)* cale, drum.

стек, *-а m.* cravaşă, biciuşcă.

стека́ть(ся), *-аю(сь) vb. ipf.* de la *сте́чь(ся)*

стеклене́|ть, *-е́ем vb. ipf. (pf. остеклене́ть)* a deveni sticlos, a căpăta un luciu de sticlă.

стекло́, *-а́ n.* **1.** *sg. (как материал)* sticlă; *ма́товое ~* sticlă mată; *кварцевое ~* sticlă de cuarţ; *небью́щееся ~* sticlă incasabilă. **2.** *(изделие)* sticlă; geam; *зерка́льное ~* sticlă de oglindă;

ла́мповое ~ sticlă de lampă; *окóнное ~* geam *(de fereastră); ветровóе ~* parbriz; *часовóе ~* geam de ceas; *увеличи́тельное ~* lupă; *техни́ческое ~* sticlă tehnică; *~ для очко́в* lentilă de ochelari. **3.** *sg. col.* sticlărie.

стеклобето́н, *-а m. (tehn.)* beton translucid.

стеклоблóк, *-а m. (tehn.)* bloc de sticlă.

стекловáр, *-а m.* topitor de sticlă.

стекловаре́ние, *-я n. sg.* fabricare/topire a sticlei.

стекловáрный *adj.* de fabricare/de topire a sticlei.

стекловáрочный *adj. v. стекловáрный*

стекловáть, *-лю́, -лю́ешь vb. pf.* şi *ipf.* a preface în sticlă.

стекловáться, *-лю́ется vb. pf.* şi *ipf.* a se preface în sticlă.

стекловúдн|ый *adj.* sticlos, lucios ca sticla; *(anat.) ~ое те́ло* corp sticlos; tumoare sticloasă.

стекловолóкно, *-а (tehn.)* fibră de sticlă.

стеклóграф, *-а m. (tipogr.)* sticlograf.

стеклографúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (tipogr.)* a imprima pe sticlă, a stielografia.

стеклографúя, *-и f.* sticlografie.

стеклодéл, *-а m.* topitor de sticlă.

стеклодéлательный *adj.* de fabricare a sticlei.

стеклодéлие, *-я n.* fabricarea sticlei.

стеклодéльн|ый *adj. (în expr.) ~ая промы́шленность* industria sticlei.

стеклодýв, *-а m.* suflător de sticlă, sticlar.

стеклодýвный *adj.* de suflare a sticlei, de fabricat sticlă prin suflare.

стекломáсса, *-ы f.* masă de sticlă.

стеклообогревáтель, *-я m. (auto)* ştergător de parbriz.

стеклообрáзный *adj.* sticlos.

стеклоочистúтель, *-я m. (auto)* ştergător de parbriz.

стеклоплáв, *-а m. v. стекловáр*

стеклоплавúльный *adj.* de topire a sticlei, de topit/ de fabricat sticlă prin suflare.

стеклорéжущий *adj.* de/pentru tăiat sticlă.

стеклорéз, *-а m.* **1.** *(рабочий)* sticlar. **2.** *(инструмент)* diamant de tăiat geamuri.

стеклорéзный *adj.* de tăiere a sticlei; *~ алма́з* diamant pentru tăierea sticlei.

стеклорéзочный *adj.* pentru tăierea sticlei.

стеклотκáнь, *-и f.* ţesătură din fibre de sticlă.

стёклышко, *-а n.* **1.** *dim.* de la *стекло́ (2).* **2.** *(осколок)* bucăţică de sticlă/de geam; ciob de sticlă.

стекля́нн|ый *adj.* **1.** de/din sticlă; cu geam; *~ая ва́за* vază de sticlă; *~ая дверь* uşă cu geam; *~ товáр* sticlărie; *~ая ма́сса* masă sticloasă. **2.** *(fig.)* sticlos, inexpresiv, fără viaţă; *~ взгляд* privire sticloasă/lipsită de expresie ◇ *~ая бума́га* şmirghel, glaspapir.

стекля́рус, *-а m. sg. col.* mărgele de sticlă.

стекля́русный *adj.* de mărgele de sticlă.

стекля́шка, *-и f.* lucru mic, bagatelă de sticlă; bucăţică de sticlă.

стеко́льн|ый *adj.* de sticlă; *~ заво́д* fabrică de sticlă.

стекóльщик, *-а m.* geamgiu, sticlar.

стели́ть, *-елю́, -е́лешь vb. ipf. v. стла́ть*

стелла́ж, *-а́ m.* stelaj.

сте́льк|а, *-и f.* brant ◇ *(pop.) как ~ пья́н* sau *в ~у пья́н* beat mort, beat criţă.

сте́льная *(în expr.) ~ коро́ва* vacă plină, vacă gata să fete.

сте́льность, *-и f. sg.* gestaţie, stare de gestaţie.

стемна́ *adv. (fam.)* de cu noapte, cu noaptea-n cap.

стемне́ть, *-е́ет vb. pf.* de la *темне́ть*

стен|а́, *-ы́ f.* **1.** perete; zid; *бокова́я ~* peretele lateral; *капита́льная ~* zid principal; *бревёнчатая ~* perete din bîrne; *глуха́я ~* perete plin/orb; *жить ~ в сте́ну* a trăi alături/perete în perete. **2.** *(fig.)* perdea, zid; *~ дере́вьев* perdea de copaci; *~ тума́на* perdea de ceaţă ◇ *отгороди́ться кита́йской ~о́й* a se înconjura de un zid chinezesc, a se izola de lume; *как за ка́менной ~о́й* ca după un zid de piatră, la adăpost de

orice primejdie; *жить в четырёх ~áх* a trăi între patru pereţi ai săi; *идти́ в бой ~о́й* a înainta ca un zid *(în luptă)*; *говори́ть с ним — как об ~у горо́х* ca şi cum ai vorbi la pereţi; *на ~у лезть* a-şi ieşi din răbdări, a se înfuria; *припере́ть кого́-л. к ~é* a strînge pe cineva cu uşa; *и у стен есть у́ши* şi pereţii au urechi.

стена́ние, *-я n. (înv.)* geamăt, oftat, vaiet.

стена́ть, *-áю, -áешь vb. ipf. (înv.)* a geme, a ofta, a suspina; a se văita.

стенгазе́та, *-ы f.* gazetă de perete.

стенд, *-а m.* **1.** stand; *~ с кни́гами* stand de cărţi. **2.** *(tehn.)* banc de încercare.

сте́нк|а, *-и f.* **1.** *dim.* de la *стена́*. **2.** perete; membrană; *~и желу́дка* pereţii stomacului◇ *подно́рная ~* zid de sprijin; *поста́вить к ~е* a pune la zid.

стенн|о́й *adj.* de perete, de zid, mural; *~ы́е часы́* ceas de perete; *~ шкаф* dulap de perete; *~ календа́рь* calendar de perete; *~áя жи́вопись* pictură murală.

стенобúтн|ый *adj. (ist.)* de spart zidurile; *~ое ору́дие* berbece.

стенограмма, *-ы f.* stenogramă.

стенограммный *adj.* de stenogramă.

стенограф, *-а m.* stenograf.

стенографи́рование, *-я n.* stenografiere.

стенографи́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. застенографи́ровать) acuz.* a stenografia.

стенографи́ст, *-а m.* stenograf.

стенографи́ческ|ий *adj.* stenografic.

стеногра́фия, *-и f. sg.* stenografie.

стено́з, *-а m. sg. (med.)* stenoză.

стенокардия, *-и f. sg. (med.)* stenocardie.

стенопúсн|ый *adj.* de pictură murală; *~ое иску́сство* pictură murală.

сте́нопись, *-и f. sg.* pictură murală.

стенотипи́ст, *-а m.* stenotipist.

стенотипи́ческий *adj.* stenotipic.

стенотúпия, *-и f. sg.* stenotipie.

сте́ньга, *-и f. (mar.)* arbore gabier.

степе́нно *adv.* (în mod) cumpătat; grav.

степе́нность, *-и f. sg.* seriozitate; gravitate.

степе́нство, *-а n.* **1.** *v.* ***степе́нность.*** **2.** *(в обращении) (înv. fam.)* *ва́ше ~!* jupîne!

степе́нный *adj.* **1** cumpătat, serios; grav. **2.** înaintat *(în vîrstă)*; *~ во́зраст* vîrstă înaintată/onorabilă.

сте́пен|ь, *-и f.* **1.** grad, treaptă, nivel; măsură; *~ мастерства́* grad de măiestrie; *~ культу́рности* grad de cultură; *(tehn.) ~ нагру́зки* coeficient de solicitare; *~ безопа́сности* grad de siguranţă; *~ изно́са* grad de uzură; *(chim.) ~ насыще́ния* grad de saturaţie; *(tehn.) ~ одноро́дности* grad de omogenitate; *в вы́сшей ~и* în cel mai mare (mai înalt) grad *sau* în gradul cel mai mare (mai înalt), foarte, la culme; *в значи́тельной ~и* într-o măsură considerabilă; *в сла́бой ~и* într-o mică măsură; *ни в мале́йшей ~и; ни в како́й ~и* deloc, nici un pic; *в ра́вной ~и* deopotrivă, în aceeaşi măsură; *в до́лжной ~и* în măsura cuvenită; *до не́которой ~и* într-o anumită/într-o oarecare măsură; pînă la un anumit punct; *до тако́й ~и* pînă într-atît. **2.** *(mat.)* putere, grad; *возвести́ число́ в тре́тью ~* a ridica un număr la puterea a treia; *показа́тель ~и* exponent; *~ уравне́ния* gradul ecuaţiei. **3.** grad, titlu *(academic)*; *учёная ~* titlu ştiinţific; *~ кандида́та нау́к* titlu de candidat în ştiinţe; *присуди́ть учёную ~* a conferi un grad ştiinţific. **4.** *(gram.)* grad; *~ сравне́ния* grad de comparaţie; *сравни́тельная ~* grad comparativ; *превосхо́дная ~* grad superlativ ◇ *~ ро́дства* grad de rudenie.

степ|но́й *adj.* de stepă; *~áя полоса́* zonă de stepă.

степня́к, *-á m.* **1.** locuitor al stepei. **2.** cal de stepă; animal de stepă.

степь, *-и f. sg.* stepă; *го́рная ~* stepă de munte ◇ *(prov.) в ~и и жук — мя́со* în ţara orbilor chioru-i împărat.

сте́рва, *-ы* **1.** *f. sg. (înv.)* stîrv, hoit, mortăciune. **2.** *f. şi m. (injur.)* scîrbă, canalie.

стервене́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. остервене́ть)* a turba de furie, a-şi ieşi din fire, a se mînia foarte tare.

стервец, *-á m. (injur.)* mişel, ticălos, nemernic, canalie.

стервя́тина, *-ы f.* hoit.

стервя́тник, *-а m.* pasăre de pradă; *орёл-~* vultur de pradă.

стереоаку́стика, *-и f.* stereoacustică.

стереовеща́ние, *-я n.* radiodifuziune stereofonică.

стéреоголóвка, *-и f.* cap stereofonic.

стереографи́ческий *adj. (mat.)* stereografic.

стереогра́фия, *-и f. sg. (mat.)* stereografie.

стереозву́к, *-а m.* sunet stereofonic, sunet în relief.

стереоизомéр, *-а m.* stereoizomer.

стереоизоме́рия, *-и f. sg.* stereoizomerie.

стереокино́ *n. indecl.* stereocinematografie.

стереометри́ческий *adj. (mat.)* stereometric.

стереоме́трия, *-и f. sg. (mat.)* stereometrie.

стереопласти́нка, *-и f.* disc stereo.

стереора́ма, *-ы f.* stereoramă.

стереоско́п, *-а m. (fiz.)* stereoscop.

стереоскопи́чность, *-и f.* capacitate stereoscopică.

стереоскопи́ческий *adj. (fiz.)* stereoscopic.

стереосни́мок, *-мка m.* stereofotografie.

стереоти́п, *-а m. (tipogr.)* stereotip, clişeu.

стереотипёр, *-а m.* stereotipist.

стереотипи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz. (tipogr.)* a stereotipa.

стереоти́пия, *-и f. sg. (tipogr. med.)* stereotipie.

стереоти́пность, *-и f. sg.* caracter stereotip.

стереоти́пн|ый *adj.* **1.** *(tipogr.)* stereotip; *~ое изда́ние* ediţie stereotipă. **2.** *(fig.)* şablon, stereotip; banal; *~ая фра́за* frază stereotipă, frază şablon.

стереотрубá, *-ы f.* lunetă binoculară.

стереофúзика, *-и f.* stereofizică.

стереофúльм, *-а m.* film stereo.

стереофони́ческий *adj.* stereofonic.

стереофони́я, *-и f.* stereofonie.

стереофотогра́фия, *-и f.* stereofotografie.

стереохи́мия, *-и f. sg.* stereochimie.

стереоэкра́н, *-а m.* stereecran.

стереоэффéкт, *-а m.* stereoefect.

стере́ть, *сотру́, сотрёшь vb. pf. (ipf. стира́ть) acuz.* **1.** a şterge, a curăţa; *~ пыль с чего́-л.* a şterge praful de pe ceva; *~ ре́зинкой* a şterge/a rade cu guma. **2.** *(повредить)* a roade; *~ но́гу* a-şi face o rosătură/o bătătură la picior. **3.** *(растереть)* a pulveriza, a pisa, a mărăcina; *~ в порошо́к* a pulveriza, a preface (ceva) în praf; *(fig.)* a face praf *(pe cineva)* ◇ *~ с лица́ земли́* a rade (şterge) de pe faţa pămîntului, a distruge.

стере́ться, *сотрётся vb. pf. (ipf. стира́ться)* **1.** *(исчезнуть)* a se şterge; *на́дпись стёрлась* inscripţia s-a şters; *(fig.) ~ из па́мяти* a se şterge din memorie. **2.** a se roade, a se uza.

стере́чь, *-егу́, -ежёшь vb. ipf. acuz.* **1.** *(охранять, караулить)* a păzi, a supraveghea; a feri; *~ ста́до* a păzi turma. **2.** *(подстерегать)* a pîndi, a sta la pîndă, a aştepta.

стере́чься, *-егу́сь, -ежёшься vb. ipf. gen.* sau cu *inf.* a se feri, a se păzi.

сте́ржень, *-жня m.* **1.** *(tehn.)* tijă, vergea, bară, pivot, miez. **2.** *(fig.)* bază, temelie, pivot; *~ всей рабо́ты* baza întregii lucrări.

стержнев|о́й *adj.* **1.** *(tehn.)* de/cu tijă; de/cu pivot; cu miez, cu miezuri; *~ трансформа́тор* transformator cu miez. **2.** *(fig.)* principal, cardinal, central; *~ вопро́с* problemă cardinală ◇ *(bot.) ~ ко́рень* rădăcină pivotantă.

стерилиза́тор, *-а m.* sterilizator.

стерилиза́ция, *-и f.* sterilizare.

стерилизо́ванный **1.** *p.t.p.* de la *стерилизова́ть*. **2.** *adj.* sterilizat.

стерилизова́ть, *-зу́ю, -зу́ешь vb. pf. şi ipf. acuz.* a steriliza.

стери́льность, *-и f. sg.* stare sterilă; sterilitate.

стери́льн|ый *adj.* **1.** sterilizat, steril; *~ бинт* bandaj sterilizat. **2.** sterp, nerodnic, steril; *~ая кле́тка* celulă sterilă.

сте́рлинг, *-а m. (în expr.) фунт ~ов* liră sterlină.

сте́рлядь, *-и f.* cegă.

стерля́жий *adj.* de din/ cegă.

стерня́, *-и f. sg. v.* ***стерня́***

стерня́, *-и́ f. sg. (agr.)* miriştе.

стерпе́ть, *стерплю, сте́рпишь vb. pf. acuz. (ipf. терпе́ть)* **1.** *(сдержаться)* a se reţine, a-şi ţine firea,

a-şi păstra cumpătul, a se stăpîni. **2.** *(терпеливо вынести)* a îndura, a răbda, a suporta, a suferi; *не ~ обúды* a nu suporta o jignire.

стерпéться, *стéрпишься vb. pf. с+ instr.* a se deprinde, a se obişnui.

стёрт|ый 1. *p.t.p.* de la *стереть*. **2.** *adj.* şters, ros, uzat, tocit; *~ая монéта* monedă tocită.

стесáть, *-ешý, -éшешь vb. pf. (ipf. стёсывать) acuz.* a ciopli, a teşi.

стеснéни|е, *-я n.* **1.** strîmtoare; constrîngere; restrîngere, îngrădire, limitare; *ощущáть ~ в срéдствах* a fi strîmtorat, a o duce greu cu banii; *~ в прáвах* îngrădire în drepturi; *причинáть ~я* a incomoda, a jena. **2.** *(неловкость)* sfială, timiditate, jenă; *дéйствовать без ~я* a nu se sinchisi, a nu se sfii; *без всяких ~й* fără ceremonie, fără jenă.

стеснённость, *-и f. sg.* stingherealã, stînjenire, jenă.

стеснённ|ый 1. *p.t.p.* de la *стеснúть*. **2.** *adj.* strîmtorat; stînjenit, jenat, încurcat; *быть ~ым в деньгáх* a fi strîmtorat din cauza banilor, a o duce greu, a fi în jenă financiară; *быть в ~ых обстоя́тельствах* a fi la strîmtoare.

стеснúтельность, *-и f. sg.* **1.** *(застенчивость)* timiditate, sfială. **2.** *(неудобство)* incomoditate, jenă, strîmtoare.

стеснúтельн|ый *adj.* **1.** *(застенчивый)* timid, sfios. **2.** *(стесняющий)* incomod, jenant; supărător; *жить в ~ых услóвиях* a trăi în condiţii incomode.

стеснúть, *-ню́, -нúшь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. теснúть)* a strînge, a înghesui. **2.** *(ipf. стеснять)* cu *в+ prepl. (fig.)* a strîmtora; a restrînge, a limita; a stînjeni, a stingheri, a incomoda; *~ себя́ в расхóдах* a se restrînge în cheltuieli, a-şi restrînge cheltuielile.

стеснúться, *-ню́сь, -нúшься vb. pf.* de la *теснúться (1)*

стеснять, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *стеснúть (2)*; *~ движéния* a stînjeni în mişcări.

стесня|ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf. (pf. постесня́ться) (смущаться)* a se sfii, a se simţi stînjenit/stingherit; *~ незнакóмых* a se jena faţă de străini; *не ~йтесь!* nu vă jenaţi! ◇ *(fig.) не ~ в срéдствах* a nu avea scrupule *(în alegerea mijloacelor)*.

стёсывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *стесáть*

стетоскóп, *-а m. (med.)* stetoscop.

стетоскопúческий *adj. (med.)* stetoscopic.

стетоскопи́я, *-и f. (med.)* stetoscopie.

стечéние, *-я n. sg.* **1.** confluenţă. **2.** afluenţă; *~ нарóда* afluenţă de oameni◇ *~ обстоя́тельств* concurs de împrejurări.

стечь, *стечёт vb. pf. (ipf. стекáть)* a se scurge *(pînă la capăt)*; *~ кáпля по кáпле* a se scurge picătură cu picătură.

стéчься, *стечётся vb. pf. (ipf. стекáться)* **1.** a se vărsa, a se scurge. **2.** *(fig.)* a se strînge, a se aduna.

стúбрить, *-рю, -ришь vb. pf. acuz. (pop.)* a şterpeli, a ciordi.

стúгма, *-ы f. v. стигмáт.*

стигмáт, *-а m.* stigmat.

стигматúческий *adj. (fiz.)* stigmatic.

стилевóй *adj.* stilistic; de/privitor la stil.

стилéт, *-а m.* stilet.

стилизáтор, *-а m.* stilizator.

стилизáторский *adj.* de stilizator.

стилизáторство, *-а n.* stilizare.

стилизáция, *-и f.* stilizare.

стилизóванн|ый 1. *p.t.p.* de la *стилизовáть*. **2.** *adj.* stilizat; *~ рисýнок* desen stilizat.

стилизовáть, *-зýю, -зýешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a stiliza.

стилúст, *-а m.* stilist.

стилистúческ|ий *adj.* **1.** stilistic, de stil; *~ие приёмы* procedee stilistice. **2.** de stilistică; *~ие исслéдования* cercetări/studii de stilistică.

стил|ь [1], *-я m.* **1.** stil; manieră; *архитектýрные ~и* stiluri arhitecturale; *~ рабóты* stil de muncă. **2.** stil; limbaj; *возвы́шенный ~* stil solemn; *напы́щенный ~* stil bombastic/afectat; *готúческий ~* stil gotic; *византúйский ~* stil bizantin ◇ *всё в том же ~е* mereu în acelaşi fel; *не в его ~е* nu e felul/nu e genul lui.

стиль [2], *-я m.* stil; *стáрый ~* stil vechi; *нóвый ~* stil nou.

стúльно *adv.* frumos, cu gust.

стúльность, *-и f. sg.* puritate de stil, autenticitatea stilului.

стúльн|ый *adj.* **1.** stil; *~ая мéбель* mobilă stil. **2.** *(модный)* stilat.

стиля́га, *-и m.* şi *f. (fam.)* stilat, stilată.

стúмул, *-а m.* stimulent, îndemn, impuls, îmbold; *~ в рабóте* stimulent în muncă.

стимулúрование, *-я n. sg.* stimulare, încurajare, îmboldire.

стимулúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a stimula, a încuraja, a activa.

стимуля́тор, *-а m. (chim.)* stimulent.

стимуля́ция, *-и f. (agr.)* stimulare, activare.

стипендиáльный *adj.* de bursă.

стипендиáт, *-а m.* bursier.

стипéндия, *-и f.* bursă.

стирáльн|ый *adj.* de spălat; *~ порошóк* praf de spălat.

стирáние, *-я n. sg.* **1.** ştergere, curăţire. **2.** pulverizare, prefacere în praf.

стúраный *adj.* **1.** curat, spălat. **2.** care a fost spălat, care nu este nou.

стирáть [1], *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. вы́стирать) acuz.* a spăla.

стирáть [2], *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *стереть*

стирáться [1], *-áется vb. ipf.* **1.** a se spăla. **2.** *pas.* de la *стирáть [1]*.

стирáться [2], *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *стереться*. **2.** *pas.* de la *стирáть [2]*.

стúрк|а, *-и f.* spălat; *отдáть в ~у* a da la spălat.

стирóл, *-а m. (chim.)* stiren.

стúскивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *стúснуть*

стúскиваться, *-ается vb. ipf.* de la *стúснуться*

стúснуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. стúскивать) acuz.* a strînge, a încleşta; *~ зýбы* a-şi încleşta dinţii.

стúснуться, *-нется vb. pf. (ipf. стúскиваться)* a se strînge, a se încleşta.

стих [1], *-á m.* vers, stih; *разме́р ~á* măsura versului; *в ~áх* în versuri; *бéлые ~и* versuri albe; *сбóрник ~óв* culegere de versuri.

стих [2] *m. indecl.* dispoziţie sufletească, toană; *на негó ~ нашёл* l-au apucat toanele.

стихáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *стúхнуть*

стихáрь, *-я́ m. (bis.)* stihar.

стихúйно *adv.* (în mod) spontan.

стихúйность, *-и f. sg.* caracter de stihie; spontaneitate, caracter spontan.

стихúйн|ый *adj.* **1.** elementar, de stihie; *~ая сúла* forţă elementară; *~ое бéдствие* calamitate *(naturală)*, cataclism. **2.** *(fig.)* spontan; stihinic.

стихí|я, *-и f.* **1.** *(fil.)* element, stihie. **2.** stihie, forţă elementară, forţă a naturii; *борьбá со ~ями* lupta contra forţelor naturii. **3.** *(fig.)* stihie, forţă spontană. **4.** *(fig.)* mediu, ambianţă, element; *быть в своéй ~и* a fi la largul său, a fi în elementul său.

стúхнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. стихáть)* a se linişti, a se potoli, a se calma; a conteni, a înceta.

стихове́дение, *-я n. sg.* ştiinţa versificării, poetică.

стиховóй *adj.* în versuri, în stihuri.

стихолóгия, *-и f. v. стиховéдение*

стихоплёт, *-а m.* poetastru, versificator fără talent.

стихосложéние, *-я n. sg.* versificare; versificaţie.

стихотворéние, *-я n.* poezie.

стихотвóрец, *-рца m. (înv.)* poet, versificator, stihuitor.

стихотвóрн|ый *adj.* în versuri, poetic; *~ая речь* limbaj poetic.

стихотвóрств|о, *-а n. sg. (înv.)* versificare, stihuire; *занимáться ~ом* a scrie versuri.

стишóк, *-шкá m. dim.* poezioară.

стлáнец, *-нца m. (bot.)* plantă tîrîtoare.

стлáник, *-а m. v. стлáнец*

стлать, *стелю́, стéлешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. постлáть)* a întinde, a aşterne, a pune; *~ скáтерть на стол* a întinde faţa de masă; *~ постéль* a face patul. **2.** *(pf. настлáть)* a pune, a aşeza; *~ пол* a aşeza duşumelele, a pardosi.

стлáться, *стéлется vb. ipf.* a se întinde, a se aşterne; *~ по землé* a se întinde pe pămînt.

сто, *cma num. card.* o sută; *в ~ раз* însutit ◇ *(pop.) на все ~* foarte bine; perfect; bine de tot.

стогла́вый *adj.* cu o sută de capete.

стогова́ние, *-я n. sg.* aşezare/clădire a fînului în stoguri.

стогова́ть, *-гу́ю, -гу́ешь vb. ipf.* a stogui, a clădi în stoguri.

стогови́ще, *-а n.* podina stogului.

стогов|о́й *adj.* în stoguri.

стогомета́ние, *-я n. sg. v. стогова́ние*

стогомета́тель, *-я m. (agr.)* maşină de clădit stoguri.

стогра́дусн|ый *adj.* centigrad; de o sută de grade; *~ термо́метр* termometru centigrad; *~ая температу́ра* temperatură de o sută de grade.

стогра́ммов|ый *adj.* (în greutate) de o sută de grame; *~ая ги́ря* greutate de o sută de grame.

стоеро́совый *adj. (în expr.) ~ая дуби́на* zevzec.

стожи́льный *adj. (fam.)* vînos, vînjos.

стожо́к, *-жка́ m. (agr.)* căpiţă.

сто́ик, *-а m.* **1.** *(fil.)* stoic, adept al stoicismului. **2.** *(fig.)* om ferm/tare/neclintit, un stoic.

сто́имостн|ый *adj. (ec.)* valoric; *в ~ом отноше́нии* sub raport valoric, în expresie valorică.

сто́имост|ь, *-и f. sg.* **1.** *(ec.)* valoare; *зако́н ~и* legea valorii; *приба́вочная ~* plusvaloare; *потреби́тельная ~* valoare de întrebuinţare; *менова́я ~* valoare de schimb; *наруца́тельная ~* valoare nominală; *восстанови́тельная ~* valoare de înlocuire; *~ произво́дства* valoarea producţiei, preţul de cost al producţiei; *сме́тная ~* valoare/preţ de deviz; *сбытова́я ~* preţ de desfacere. **2.** *(цена)* cost, preţ, valoare; *~ перево́зки* costul transportului; *ба́зисная ~* cost de bază; *о́бщей ~ью в ...* de/cu/ în valoare totală de ...

сто́|ить, *-ю, -о́ишь vb. ipf.* **1.** *acuz. gen.* sau cu *adv.* a costa, a face; *~ит больши́х де́нег* costă mulţi bani; *ско́лько ~ит?* cît costă?, cît face?; *ничего́ не ~* a) a fi lipsit de valoare; a nu valora nimic; b) *(despre oameni)* a fi un om de nimic. **2.** *gen.* a valora, a merita; *~ит внима́ния* merită atenţie; *не ~ит благода́рности* n-aveţi pentru ce (mulţumi), pentru puţin; *он ~ит семьи́х* el valorează/face cît şapte; *они́ ~ят дру́г дру́га* unul nu e mai bun decît celălalt. **3.** *gen.* sau cu *adv.* a cere, a necesita, a fi nevoie; *ему́ э́то ~ило большо́го труда́* asta i-a cerut multă muncă; *ему́ ничего́ не ~ит э́то сде́лать* îi e uşor s-o facă; e în stare de aşa ceva. **4.** *impers.* cu *inf.* merită, face să ...; *э́ту кни́гу ~ит проче́сть* această carte merită să fie citită. **5.** *impers.* cu *inf.* e destul să ..., ajunge să,..., numai ..., abia ... ◇ *(prov. овчи́нка вы́делки не ~ит* nu face daraua cît ocaua.

стоици́зм, *-а m. sg.* **1.** *(fig.)* stoicism. **2.** *(fig.)* stoicism, tărie, statornicie, fermitate.

стои́чески *adv.* (în mod) stoic, cu stoicism.

стои́ческ|ий *adj.* stoic.

сто́йбище, *-а n.* tabără; ocol de vite; tîrlă; zăvadă.

сто́йк|а [1], *-и f.* **1.** *(sport, mil.)* ţinută, poziţie; *~ сми́рно* poziţia de drepţi. **2.** pîndă, poziţie de pîndă *(la ciinii de vînătoare).*

сто́йк|а [2], *-и f.* **1.** *(tehn.)* suport, proptea, stîlp, montant; bulumac. **2.** *(pop.)* tejghea.

сто́йк|ий *adj.* **1.** trainic, durabil, rezistent; persistent; stabil; *~ кирпи́ч* cărămidă rezistentă; *~ газ* gaz persistent; *(fiz.) ~ое равнове́сие* echilibru stabil; *(med.) ~ая инфе́кция* infecţie persistentă. **2.** *(fig.)* dîrz, ferm, statornic; *~ хара́ктер* caracter dîrz/statornic.

сто́йко *adv.* cu dîrzenie; cu fermitate, cu tărie.

сто́йкость, *-и f. sg.* **1.** rezistenţă; stabilitate; persistenţă; *~ поро́ды* rezistenţa rocii. **2.** *(fig.)* dîrzenie, fermitate, tărie, statornicie; *~ хара́ктера* tăria/fermitatea caracterului. **3.** *(tehn.)* durabilitate, rezistenţă *(la scule).*

сто́йл|о, *-а n.* boxă, stănoagă.

сто́йловый *adj. (agr.)* de staul, de grajd, de stabulaţie.

стоймя́ *adv.* în picioare, în poziţie verticală, drept; *поста́вить ~* a pune în picioare.

сток, *-а m.* **1.** *sg.* scurgere; *для ~а вод(ы́* pentru scurgerea apei; *~ реки́* debitul rîului. **2.** canal, jgheab *(de scurgere);* scursură, scursoare.

сто́кер, *-а m. (tehn.)* stocher.

стокра́т *adv. (înv.)* de o sută de ori; însutit; de sute de ori; de multe ori.

стокра́тно *adv. v. стокра́т*

стокра́тн|ый *adj.* însutit; *в ~ом разме́ре* de o sută de ori, însutit.

стол, *-а́ m.* **1.** masă; *кру́глый ~* masă rotundă; *пи́сьменный ~* masă de scris, birou; *диспе́тчерский ~* masă/panou de comandă; *сесть за ~* a se aşeza la masă; *накры́ть (на) ~* a pune masa; *обе́д на ~е́* masa e servită; *убра́ть со ~а́* a strînge masa; *встать из-за ~а́* a se scula de la masă. **2.** *(fig.)* masă, hrană, mîncare; pensiune; *дието́ческий ~* masă dietetică, masă de regim; *у них хоро́ший ~* la ei se mănîncă bine; *наня́ть кварти́ру со ~о́м* a închiria o locuinţă cu pensiune. **3.** *(adm.)* birou, serviciu; *спра́вочный ~* birou de informaţii; *~ нахо́док* birou de obiecte găsite; *~ зака́зов* birou de comenzi.

столб, *-а́ m.* **1.** stîlp, pilon; *пограни́чный ~* stîlp de hotar; *телегра́фные ~ы́* stîlpi de telegraf; *киломе́тровый ~* bornă kilometrică; *межево́й ~* stîlp de hotar. **2.** *(fig.)* coloană; *~ воды́* coloană de apă; *~ ртути* coloană de mercur; *пыль ~о́м* vîrtejuri de praf ◇ *(anat.) позвоно́чный ~* coloană vertebrală, şira spinării; *(fig.) стоя́ть ~о́м* a sta ca un stîlp; *(fig.) приводи́ть к позо́рному ~у* a ţintui la stîlpul infamiei.

столбене́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. остолбене́ть)* a înmărmuri, a înlemni, a împietri; *~ от у́жаса* a înmărmuri de groază.

столб|е́ц, *-бца́ m.* coloană *(a unei pagini); газе́тные ~цы́* coloane de ziar.

сто́лбик, *-а m.* **1.** *dim.* de la *столб; ~ ртути* coloană de mercur. **2.** *(bot.)* stil.

столбня́к, *-а́ m. sg. (med.)* tetanos; catalepsie ◇ *(fig.) на него́ ~ нашёл* a înlemnit, a încremenit.

столбня́чный *adj. (med.)* tetanic, de tetanos.

столбов|о́й *adj.* de/cu stîlpi; *~а́я доро́га (înv.)* a) drumul mare *(cu stîlpi de kilometraj);* b) *(fig.)* cale principală de dezvoltare ◇ *(înv.) ~ы́е дворя́не* boieri de viţă.

столбча́к, *-а́ m. (mineral.)* bazalt.

столе́тие, *я n.* **1.** veac, secol. **2.** *gen.* centenar.

столе́тн|ий *adj.* de o sută de ani, secular, centenar; *~ая война́* războiul de o sută de ani.

столе́тник, *-а m. (bot.)* aloe, sabur.

столи́ца, *-ы f.* capitală, metropolă.

столи́чный *adj.* de/din capitală; *~ го́род* capitală.

столкновéн|ие, *-я n.* **1.** ciocnire, coliziune; *~ поездо́в* ciocnire de trenuri; *а́томное ~* ciocnire atomică. **2.** *(fig.)* conflict, coliziune, ciocnire; *~ интере́сов* conflict de interese; *прийти́ в ~* a se ciocni, a veni în contradicţie; *избега́ть ~ий* a evita conflictele.

столкн|у́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. ста́лкивать) acuz.* **1.** a împinge, a îmbrînci. **2.** a face să se lovească. **3.** *(fig.)* a reuni, a împreuna, a pune faţă în faţă.

столкну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. ста́лкиваться) с + instr.* **1.** a se ciocni. **2.** *(fig.)* a se întîlni cu ...; a da peste ...; *~ со ста́рым знако́мым* a se întîlni cu un vechi prieten; *~ с тру́дностями* a da de greutăţi. **3.** *(fig.)* a lua cunoştinţă, a veni în contact, a face cunoştinţă cu ... **4.** *(fig.)* a se ciocni, a intra în conflict.

столкова́ться, *-ку́юсь, -ку́ешься vb. pf. (ipf. столко́вываться)* a se înţelege, a ajunge/a cădea la o înţelegere, a conveni, a cădea de acord.

столко́вываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *столкова́ться*

столова́ть, *-лу́ю, -лу́ешь vb. ipf.* a lua masa, a mînca.

столо́вая, *-ой f.* **1.** sufragerie; sală de mese. **2.** cantină, ospătărie.

столо́вка, *-и f. (pop.)* cantină; birt, ospătărie.

столо́в|ый *adj.* **1.** de masă; *~ прибо́р* tacîm; *~ое вино́* vin de masă; *~ая соль* sare de masă. **2.** de/pentru hrană; *~ые расхо́ды* cheltuieli pentru hrană.

столопача́льник, *-а m. (înv.)* şef de birou.

столо́чь, *-лку́, -лчёшь vb. pf. acuz.* a pisa, a tritura.

столп, *-á m. (înv.)* stîlp, turn, coloană.
столи́ться, *-и́тся vb. pf.* a se îngrămădi, a se îmbulzi, a se înghesui.
столлообра́зный *adj.* în formă de stîlp/de turn/de coloană.
столпотворе́ние, *-я n. sg. (în expr.) вавило́нское ~* babilonie, învălmăşeală mare.
столь *adv. (înv.)* atît de, aşa de; *э́то не ~ ва́жно* aceasta nu este atît de important.
сто́льк|о **1.** *adv.* atît, atîtea; *~ же* tot atîta; tot aşa. **2.** *pron. dem. сто́льких, -им, -ими, -их* atît, atîta, atîţia, atîtea.
сто́лько-то *pron.* şi *adv.* atît.
сто́льник, *-á m. (ist.)* stolnic.
сто́льничий *adj. (ist.)* de stolnic, de stolnicel.
сто́льный *adj. (înv.)* de scaun, de domnie; *~ го́род* oraş de reşedinţă, capitală.
столя́р, *-á m.* tîmplar, lemnar.
столя́рить, *-рю, -ришь vb. ipf. (fam.) v. столя́рничать*
столя́рка, *-и f. (fam.)* tîmplărie.
столя́рная, *-ой f.* atelier de tîmplărie, tîmplărie.
столя́рничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a lucra tîmplărie.
столя́рничество, *-а n.* tîmplărie *(meşteşug).*
столя́р|ный *adj.* **1.** de tîmplărie; *~ая мастерска́я* atelier de tîmplărie; *~ое де́ло* tîmplărie.
стомати́т, *-а m. sg. (med.)* stomatită.
стомато́лог, *-а m. (med.)* stomatolog.
стоматологи́ческ|ий *adj. (med.)* de stomatologie; stomatologic; *~ая кли́ника* clinică stomatologică.
стоматоло́гия, *-и f. sg. (med.)* stomatologie.
стоматоско́п, *-а m. (med.)* stomatoscop.
стометро́вка, *-и f. (fam.)* distanţă de o sută de metri.
стон, *-а m.* **1.** geamăt, plînset, suspin. **2.** *(fig.)* vuiet, bubuit, zgomot continuu.
стона́ть, *стону́* şi *(pop.) -а́ю, сто́нешь vb. ipf.* a geme.
сто́нущий **1.** *part. prez. act.* de la *стона́ть.* **2.** *adj.* gemător.
стоп *interj.* stop!, stai!, opreşte!

стоп|á [1], *-ы́; pl. -ы f.* **1.** talpă; *пло́ская ~* picior plat, platfus. **2.** *(fig. înv.)* pas; *напра́вить куда́-л. свои́ ~ы́* a-şi îndrepta paşii undeva ◇ *идти́ по чьим-л. ~а́м* a păşi pe urmele cuiva.
стопа́ [2], *-ы́ ; pl. -ы f. (lit.)* picior *(de vers); трехсло́жная ~* picior de trei silabe.
стопа́ [3], *-ы́ f.* **1.** teanc, vraf; *~ книг* un vraf de cărţi. **2.** top; *~ бума́ги* un top de hîrtie.
стоп|á [4], *-ы́ f (înv.)* pocal, potir, cupă; *серебряная ~* potir de argint.
сто́пка [1], *-и f.* păhărel.
сто́пка [2], *-и f.* **1.** fişic, sul de monede. **2.** *dim.* de la *стопа́* [3].
стоп-кра́н, *-а m.* semnal de alarmă, robinet de oprire.
стоп-сигна́л, *-а m. (auto)* semnal de oprire/de stopare.
сто́пор, *-а m. (tehn.)* opritor, piedică, clichet, siguranţă.
стопоре́зка, *-и f. (tipogr.)* ghilotină; maşină de tăiat hîrtie.
сто́порить, *-рю, -рить vb. ipf. (pf. засто́порить) acuz.* **1.** *(tehn.)* a opri; a frîna, a stopa. **2.** *(fig.)* a încetini, a tărăgăna, a împiedica, a întîrzia mersul.
сто́пори|ться, *-ится vb. ipf. (pf. засто́порить ся)* **1.** a se încetini, a tărăgăna, a se întîrzia. **2.** *(tehn.)* a se opri, a stopa.
сто́порный *adj. (tehn.)* de oprire; de frînare; de zăvorîre, de închidere; *~ кла́пан* supapă de oprire/de închidere, ventil de închidere.
стопоходя́щие, *-их n. (zool.)* animale plantigrade.
стопроце́нтный *adj.* **1.** de o sută de procente, (de) sută la sută: *~ раство́р* soluţie (de) sută la sută. **2.** sută la sută; *~ое выполне́ние пла́на* îndeplinirea planului sută la sută.
стопта́ть, *стопчу́, сто́пчешь vb. pf. (ipf. ста́птывать) acuz.* a toci, a scîlcia, a deforma; *~ каблуки́* a scîlcia tocurile.
стопта́|ться, *сто́пчется vb. pf. (ipf. ста́птываться)* a se scîlcia, a se strîmba, a se toci, a se deforma; *каблуки́ ~лись* tocurile s-au tocit.
стопудо́вый *adj.* de o sută de puduri.

сторгова́ться, *гу́юсь, -гу́ешься vb. pf. (ipf. торгова́ться)* a conveni la preţ, a cădea la învoială, a cădea de acord asupra preţului.
стори́цею *adv. (înv.)* de mai multe ori; însutit; *во́здать ~* a) a răsplăti însutit, a restitui însutit; b) a i-o plăti, a se răzbuna cu vîrf şi îndesat.
сто́рож, *-а m.* paznic, păzitor; *ночно́й ~* paznic de noapte; *железнодоро́жный ~* cantonier; *тюре́мный ~* gardian; *лесно́й ~* pădurar; *па́лубный ~* vardie de punte.
сторожеви́к, *-а́ m.* şalupă, vas de pază; navă de siguranţă.
сторожев|о́й *adj.* de pază, de gardă; *~ пост* post de pază; *~а́я бу́дка* gheretă; *~а́я вы́шка* turn de pază/de gardă; *(mil.) ~о́е охране́ние* avanpost; *~ пёс* cîine de pază.
сторожи́ть, *-жу́, -жи́шь vb. ipf. acuz.* a păzi, a supraveghea; *~ сад* a păzi grădina.
сторожи́ха, *-и f.* **1.** femeie-paznic, păzitoare; femeie-gardian. **2.** *(pop.)* soţie de paznic.
сторо́жка, *-и f.* căsuţă, gheretă, locuinţa paznicului; *лесна́я ~* canton forestier.
сторон|а́, *-ы́ f.* **1.** direcţie, sens; *в ~е́ ле́са* în direcţia pădurii; *с како́й ~ы́ ве́тер?* din ce parte bate vîntul? **2.** parte, latură, parte laterală; *со́лнечная ~* parte însorită; *тенева́я ~* partea umbrită; *освещённая ~* partea luminată; *в ту ~у* de cealaltă parte; *по э́ту ~у* de partea asta; *отвести́ кого́-л. в ~у* a trage pe cineva deoparte; *отложи́ть что-л. в ~у* a pune ceva deoparte; *с обе́их сторо́н* din ambele părţi; pe amîndouă părţile; *укло́ниться в ~у* a se abate *(din drum, de la un subiect),* a devia. **3.** faţă, parte; *пра́вая ~* sau *лицева́я ~ мате́рии* faţa unei stofe; *выора́чивать на ле́вую ~у* a întoarce pe dos; *оборо́тная ~* verso, revers; *лицева́я ~ моне́ты* faţa/aversul unei monede; *оборо́тная ~ меда́ли* reversul medaliei; *лицева́я ~ до́ма* faţada casei. **4.** parte *(linie de rudenie); ро́дственник со ~ы́ отца́* rudă după tată, rudă din partea tatălui. **5.** *(mat.)* latură; *сто́роны треуго́льника* laturile triunghiului; *противополо́жная ~* latură opusă **6.** parte *(într-un proces, discuţie etc.); проти́вная ~* partea adversă; *спо́рящие сто́роны* părţile litigante; *заинтересо́ванная ~* partea interesată; *потерпе́вшая ~* partea lezată; *во́ю́щая ~* partea beligerantă; *взять; чью-л. сто́рону* a lua parte cuiva *вы́слушать о́бе сто́роны* a asculta ambele părţi; *(jur.) пре́ния сторо́н* dezbateri ale părţilor; *(dipl.) высо́кие догова́ривающиеся сто́роны* înaltele părţi contractante. **7.** loc, ţinut, regiune, ţară; *родна́я ~* locuri natale; *чужа́я ~* meleaguri străine. **8.** *(fig.)* aspect, punct de vedere, latură; *рассмотре́ть вопро́с со всех сторо́н* a examina problema sub toate aspectele; *поня́ть что-л. в превра́тную сто́рону* a înţelege ceva pe dos; *истолкова́ть в дурну́ю сто́рону* a interpreta în sens rău/negativ ◇ *моё де́ло ~* nu mă priveşte, nu e treaba mea; *со ~ы́ виднее* cel care nu-i în cauză judecă bine; *привле́чь на свою́ сто́рону* a atrage de partea sa; *отпусти́ть на все четы́ре сто́роны* a da răvaş de drum; *убира́ться на все четы́ре сто́роны* a se duce încotro vede cu ochii; *кида́ться из сто́роны в сто́рону* a da din colţ în colţ; *встать на чью-л. сто́рону* a-i lua cuiva apărarea; a susţine/a apăra pe cineva; *оста́ться в ~е́* a rămîne/a sta deoparte/la o parte; *смотре́ть/гляде́ть по ~а́м* a se uita şi în dreapta şi în stînga; *отдава́ть рабо́ту на сто́рону* a da de lucru în afară; *рабо́тать на ~е́* a lucra la alţii (nu acasă); *держа́ться в ~е́* a se ţine deoparte, a nu se amesteca; *узна́ть что-л. ~о́й* a afla ceva în mod indirect/pe căi lăturalnice; *с мое́й ~ы́* din partea mea, cît despre mine; *мы со свое́й ~ы́* în ce ne priveşte, la rîndul nostru; *э́то хорошо́ с ва́шей ~ы́* e frumos din partea dumitale; *с одно́й ~ы́* pe de o parte; *с друго́й ~ы* pe de altă parte; *(teatr.) в сто́рону* aparte; *закули́сная ~* dedesubturi; *по ту сто́рону баррика́д* de cealaltă parte a baricadei; *сла́бая ~* punct slab/vulnerabil; coardă sensibilă.
сторони́|ться, *-оню́сь, -они́шься vb. ipf.* **1.** *(pf. посторони́ться)* a se da într-o parte, a se feri, a se da în lături. **2.** *gen. (fig.)* a evita, a ocoli, a se feri de cineva.

сторо́нка, *-и f. dim.* de la *сторона́ (1, 2, 3, 7)*; *родна́я* ~ loc natal.

сторо́нн|ий *adj. (înv.)* **1.** străin, neinteresat; nepărtinitor; ~ *наблюда́тель* observator imparţial/nepărtinitor. **2.** indirect, provenit din altă parte; ~*ее сообще́ние* ştire din sursă indirectă.

сторо́нник, *-а m.* partizan, adept, aderent, părtaş; ~ *ми́ра* partizan al păcii.

сторо́нушк|а, *-и f. dim. (poet.)* de la *сторона́ (1, 2, 7)*; ◇*(prov.) на чужо́й* ~*е рад своей́ поро́нушке* decît pîine şi miere în drumuri străine, mai bine uscături în colibă la tine.

сторублёвка, *-и f.* sutar, bancnotă de o sută de ruble.

сторублёвый *adj.* de o sută de ruble, în valoare de o sută de ruble.

стосковáться, *-куюсь, -куешься vb. pf. по* sau *о* + *prepl.* a cuprinde pe cineva dorul, a fi cuprins de alean, a duce dorul; ~ *по ро́дине* a-l cuprinde dorul de patrie.

стотысячный *adj.* de o sută de mii.

стоýст|ый *adj. (în expr.)* ~*ая мо́лва* gura lumii.

сточи́ть, *-очу́, -о́чишь vb. pf. (ipf. стáчивать) acuz.* a poliza, a strunji, a toci.

сточи́ться, *-о́чится vb. pf. (ipf. стáчиваться)* a se uza prin ascuţire, a se toci.

сто́чн|ый *adj.* de scurgere; pentru scurgere; ~*ые во́ды* ape de scurgere; ~*ая труба́* ţeavă de/pentru scurgere.

сто́я *adv.* (stînd) în picioare.

стоя́к, *-á m. (tehn.)* **1.** stîlp, suport vertical; conductă verticală. **2.** coş de fum din cărămidă.

стоя́л|ый *adj.* **1.** stătut, stricat, învechit; ~*ая вода́* apă stătută. **2.** care a stat mult pe loc; ~ *конь* cal necălărit *sau* neînhămat.

стоя́ни|е, *-я n. sg.* **1.** stat *(în picioare)*; *по́сле до́лгого* ~*я* după ce a stat mult în picioare. **2.** *(sport)* poziţie în picioare.

стоя́нка, *-и f.* **1.** *(остановка)* oprire; *(mil.)* staţionare; ~ *по́езда* oprirea trenului. **2.** *(место)* staţie, parcare; tabără, haltă; remiză; ~ *извóзчиков* staţie de trăsuri; ~ *такси́* staţie de taxiuri; *автомоби́льная* ~ staţie auto; *(mar.) я́корная* ~ loc de ancorare. **3.** aşezare preistorică; ~ *ка́менного ве́ка* aşezare din epoca de piatră.

сто|я́ть, *стою́, стои́шь vb. ipf.* **1.** a sta; ~ *на нога́х* a sta în picioare; ~ *на ме́сте* a sta pe loc, a sta locului; ~ *на коле́нях* a sta în genunchi; ~ *на цы́почках* a sta în vîrful picioarelor; ~ *в о́череди* a sta la rînd, a face coadă; ~ *на часа́х* a fi de gardă; *(mar.)* ~ *на я́коре* a fi ancorat. **2.** *(находиться)* a fi, a se afla undeva; a fi situat; *го́род* ~*и́т на берегу́ реки́* oraşul este situat pe malul rîului; *(fig.)* ~ *на цы́ём-л. пути́* a sta în calea cuiva. **3.** a sta, a fi, a se afla; ~ *у вла́сти* a fi la putere; ~ *во главе́ (чего́-л.)* a fi/a sta în frunte; ~ *на карау́ле* a fi de gardă; ~ *на ва́хте* a fi de cart. **4.** *(быть, иметься)* a fi, a se menţine; ~*и́т хоро́шая пого́да* e timp frumos; ~*и́т моро́з* s-a lăsat gerul. **5.** a locui; a fi încartiruit; ~ *ла́герем* a sta/a locui în tabără; ~*на кварти́рах* a fi în cantonament. **6.** *(fig.) (защищать)* a apăra, a sprijini, a susţine, a fi de părere că...; ~ *за мир* a apăra cauza păcii, a fi pentru pace; ~ *за дру́га* a susţine un prieten, a fi de partea unui prieten. **7.** *(бездействовать)* a sta; a se opri; *по́езд* ~*и́т пять мину́т* trenul stă cinci minute; *мои́ часы́* ~*я́т* ceasul meu stă ◇~ *на повéстке дня* a fi pe ordinea de zi, a fi la ordinea zilei; *стой!, стóйте!* a) stai!, aşteaptă!, nu te grăbi!; b) păi stai puţin; stai, frate!; cum aşa?; *(pop.)* *не*~ *за расхо́дами* a nu precupeţi nici o cheltuială; ~ *на своём* a persista în părerea sa; a o ţine una şi bună; ~ *одно́й ноги́ в моги́ле* a fi cu un picior în groapă; ~ *гру́дью* a ţine piept; ~ *над кем-л* a sta pe capul cuiva; *у него́ во́лосы* ~*я́ли ды́бом* i s-a făcut părul măciucă; ~ *над душо́й* a sta de capul cuiva; ~ *ко́стью в го́рле/поперёк го́рла* a-i sta/a i se opri ca un os în gît; ~ *ко́лом* a sta băţ; a sta de parcă ar fi înhgiţit un băţ/o sîrmă; ~ *кому́-л. поперёк доро́ги* a fi/a sta în calea cuiva; ~ *обе́ими ногáми на земле́* a fi cu amîndouă picioarele pe pămînt; ~ *на платфóрме чего́-л.* a avea o platformă/un program.

сто|я́ться, *стои́тся vb. ipf impers. dat.* cu negaţie; *ему́ не* ~*и́тся на ме́сте* nu poate sta locului.

стоя́ч|ий *adj.* **1.** vertical, în picioare; drept; ~*ее положе́ние* poziţie verticală; ~ *воротни́к* guler drept/înalt. **2.** stătător; ~*ая вода́* apă stătătoare ◇*(fiz.)* ~ *во́лны* unde staţionare.

стоя́щ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *сто́ить*. **2.** *adj.* care face/care merită atenţie/osteneală; de preţ; meritoriu, valabil.

страби́зм, *-а m. sg. (med.)* strabism.

стравúть, *-авлю́, -áвишь vb. pf. (ipf. стрáвливать şi стравля́ть) acuz.* **1.** a asmuţi, a întărîta, a zădărî, a aţiţa. **2.** *(произвести потраву)* a călca, a strica semănături *(despre vite)*. **3.** *(извести на корм скоту)* a cheltui pentru nutreţ.

стрáвливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *стравúть*

стравля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *стравúть*

страда́, *-ы́ f.* **1.** *(время жáтвы)* toiul secerişului; *деревéнская* ~ toiul secerişului la ţară. **2.** *(fig.)* muncă grea; luptă grea, vremuri de grea cumpănă.

страда́лец, *-льца m.* mucenic, martir.

страда́льческ|ий *adj.* de mucenic, de martir; chinuit; ~*ая жи́знь* viaţă de martir.

страда́ние, *-я n.* suferinţă, chin, durere.

страда́тельный[1], *adj.* care suferă, chinuit, năpăstuit.

страда́тельн|ый[2], *adj. (gram.)* pasiv; ~ *зало́г* diateză pasivă; ~*ое причáстие* participiu pasiv; ~ *глагóл* verb pasiv.

страда́|ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* **1.** *(pf. пострадáть) от* + *gen.* sau fără *compl.* a suferi, a se chinui, a îndura; ~*от зубно́й бóли* a avea dureri de dinţi. **2.** *instr.* a fi bolnav, a suferi de...; ~ *головны́ми бóлями* a suferi de dureri de cap; *(fig.)* ~ *самомне́нием* a se crede, a fi plin de sine însuşi. **3.** *за* + *acuz.* a suferi pentru cineva, a compătimi. **4.** *(pf. пострадáть) от* + *gen.* sau *за* + *acuz.* a suferi, a avea de suferit, a pătimi; ~ *за прáвду* a suferi pentru adevăr. **5.** *(быть не на должном уровне)* a fi slab la..., a fi la un nivel scăzut; *у него́* ~*ет пáмять* are o memorie slabă. **6.** *по* + *prepl.* sau *по* + *dat.* a se chinui de dorul cuiva, a duce dorul.

страда́ющий **1.** *part. act. prez.* de la *страда́ть*. **2.** *adj.* suferind.

страдно́й *adj. v. стра́дный*

стра́дн|ый *adj. (în expr.)* ~*ая пора́* sau ~*ое вре́мя* a) toiul secerişului; b) *(fig.)* vremuri de grea cumpănă.

страж, *-а m.* strajă, străjer, păzitor.

стра́ж|а, *-и f. (înv.)* pază înarmată, strajă, gardă; *погранúчная* ~ corpul de grăniceri, grănicerii; *лесна́я* ~ corpul de guarzi silvici, pădurarii ◇ *быть* sau *стоя́ть на* ~*е (чего́-л.)* a sta de strajă, a sta de veghe; *быть на* ~*е чьих-л. интересóв* a apăra interesele cuiva, a veghea asupra intereselor cuiva; *под* ~*ей* sub arest; *содержáться* sau *быть/находúться под* ~*ей* a fi în stare de arest; *взять* sau *заключúть под* ~*у* a aresta; a pune sub stare de arest.

стра́жник, *-а m. (înv.)* străjer.

страз, *-а m.* stras *(diamant fals)*.

стран|á, *-ы́ f.* **1.** ţară, stat; *стрáны социали́зма* ţările socialiste; *по всей* ~*é* în toată ţara. **2.** ţinut, ţară, teritoriu, regiune; *поля́рные стрáны* ţinuturi polare; *ю́жные стрáны* regiuni sudice. ◇ *четы́ре* ~*ы́ све́та* cele patru puncte cardinale; *обетова́нная* ~ pămîntul făgăduinţei.

странгуля́ция, *-и f. (med.)* strangulare, strangulaţie.

страни́|ца, *-ы f.* pagină; filă; *выходна́я* ~ pagină de titlu; *перевернýть* ~*у* a întoarce o pagină; *перели́стывать* ~*ы* a întoarce foile una cîte una, a răsfoi; *на* ~*ах журна́ла* în paginile revistei; *по* ~*ам печáти* spicuiri din presă ◇ *откры́ть но́вую* ~*у в...* a deschide o nouă pagină în...

страни́чный *adj.* de pagină.

стра́нник, *-а m. (înv.)* drumeţ, călător, pribeag; pelerin, hagiu.

стра́нический *adj. (înv.)* de drumeţ, de călător; de pelerin, de hagiu.

стра́нно **1.** *adv.* (în mod) ciudat, bizar, straniu, curios; ~ *вести́ себя́* a se purta ciudat. **2.** *pred. impers.* e curios, e ciudat; *как ни* ~ oricît ar părea de curios, oricît ar părea de ciudat; *мне э́то ка́жется* ~ mi se pare ciudat.

стра́нност|ь, *-и f.* **1.** *sg.* caracter/fel ciudat/curios/bizar. **2.** *(странная манера)* ciudăţenie, curiozitate, extravaganţă; *человéк со ~ями* fire ciudată, om cu ciudăţenii.

стра́нн|ый *adj.* ciudat, curios, straniu, bizar, neobişnuit; *~ человéк* om ciudat, fire ciudată: *~ая манéра* manieră bizară; *э́то кáжется ~ым* pare ciudat; *~ое дéло!* ciudat lucru!, straniu!

страновéдение, *-я n. sg.* geografie *(a unei ţări, a unei regiuni).*

страновéдческий *adj.* geografic.

стра́нствие, *-я n. (înv.)* călătorie; peregrinare, pribegire.

стра́нствование, *-я n. v. стра́нствие*

стра́нствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a călători, a peregrina, a pribegi; *~ по свéту* a călători prin lume; a vîntura/a cutreiera lumea.

стра́нствующий 1. *part. prez. act.* de la *стра́нствовать.* **2.** *adj. (ist.) ~ ры́царь* cavaler rătăcitor ◇ *~ музыка́нт* muzicant ambulant.

страсти́шк|а, *-и f. (pejor.)* pasiune, pornire; *мéлкие ~и* mici pasiuni; porniri meschine.

стра́стно *adv.* cu pasiune, cu înflăcărare; cu patimă, pătimaş.

страстн|о́й *adj. (bis.)* al patimilor; *~áя недéля* săptămîna patimilor; *~ четвéрг* joia mare; *~áя пя́тница* vinerea patimilor/mare.

стра́стность, *-и f. sg.* **1.** caracter înflăcărat/pasionat; *~ натýры; ~ хара́ктера* temperament înflăcărat, fire pătimaşă/pasionată. **2.** aprindere; patimă. **3.** senzualitate.

стра́ст|ный *adj.* **1.** înflăcărat, entuziasmat; arzător; *~ое желáние* dorinţă arzătoare; *~ые спóры* discuţii aprinse. **2.** înfocat, pasionat; *~ охóтник* vînător pasionat. **3.** pasionat, pătimaş; senzual; *~ взгляд* privire pătimaşă.

страстоцвéт, *-а m. (bot.)* pasiflora.

страст|ь[1], *-и f.* **1.** pasiune, patimă; *со ~ью дéлать что-л.* a face ceva cu pasiune; *~ к теáтру* pasiune pentru teatru. **2.** dragoste puternică, patimă, pasiune *(pentru ceva, cineva); воспылáть ~ью к кому́-л.* a se îndrăgosti pătimaş de cineva.

страст|ь[2], *-и f.* grozăvie, grozăvenie; oroare; *рассказывать про всякие ~и* a povesti tot felul de grozăvii.

страсть[3] *adv. (pop.)* **1.** straşnic, teribil, grozav; *~ люблю* îmi place la nebunie; *мне ~ как хóчется* tare aş vrea să...; aş dori din tot sufletul să... **2.** foarte mult; *наро́ду на у́лице ~* e foarte multă lume pe stradă.

стратагéма, *-ы f. (mil.)* stratagemă.

стратéг, *-а m.* strateg.

стратеги́ческ|ий *adj.* strategic; *~ пункт* punct strategic; *~ое сырьё* materie primă strategică.

стратéгия, *-и f. sg.* strategie; *~ эскалада́ции* strategia escaladării; *я́дерная ~* strategie nucleară.

стратигра́фия, *-и f. sg. (geol.)* stratigrafie.

стратифика́ция, *-и f.* stratificare, stratificaţie.

стратона́вт, *-а m.* stratonaut.

стратопла́н, *-а m.* avion stratosferic, stratoplan.

стратоста́т, *-а m.* stratostat, balon stratosferic.

стратосфе́ра, *-ы f. sg.* stratosferă.

стратосфе́рный *adj.* stratosferic, de stratosferă.

стра́ус, *-а m.* struţ.

стра́усов|ый *adj.* de struţ; *~ое перó* pană de struţ.

страх[1], *-а m.* **1.** *sg.* frică, teamă, spaimă, groază; *смертéльный ~* o frică de moarte, spaimă mare; *безотчётный ~* frică instinctivă; *живóтный ~* frică animalică; *охвáченный ~ом* cuprins de groază; *дрожáть от ~а* a tremura de frică; *под ~ом смéрти* sub ameninţarea morţii/ pedepsei cu moartea; *из~а* de frică; *~а рáди дéлать что-л.* a face ceva de frică. **2.** *pl.* grozăvii; *расскáзывать о всяких ~ах* a povesti tot felul de grozăvii; *сдéлать что-л. за свой ~* a face ceva pe răspunderea sa; *на свой ~ и риск* pe riscul şi răspunderea sa proprie ◇ *(prov.) у ~а глазá велúки* frica are ochi mari; fricosul se teme şi de umbra lui; *вселúть ~ в кого́-л.* sau *нагонять/напускáть ~у на кого́-л.* a băga în sperieţi pe cineva; a-i băga cuiva frica în oase; *леденéть/окаменéть от ~а* a înmărmuri/a înlemni de frică; *переборóть ~* a-şi birui/a-şi stăpîni frica; *не за ~, а за сóвесть дéлать что-л.* a face ceva în mod conştiincios, din toată inima; *ры́царь без ~а и упрёка* cavaler fără teamă şi prihană.

страх[2] *adv. (pop.)* tare, grozav, teribil; *~ люблю купáться* grozav îmi place să mă scald.

страхкáсса, *-ы f. = страхова́я кáсса* casă de asigurări.

страхделегáт, *-а m.* delegat cu asigurările.

страхова́ние, *-я n.* asigurare; asigurări; *госудáрственное ~* asigurări de stat; *социáльное ~* asigurări sociale; *имýщественное ~* asigurarea bunurilor; *~ жúзни* asigurare de viaţă; *~ на слýчай смéрти* asigurare pentru caz de moarte; *~ от несчáстных слýчаев* asigurare contra accidentelor; *~ от óгня* asigurare contra încendiului.

страхова́тель, *-я m.* asigurat.

страхова́ть, *-хýю, -хýешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. застрахова́ть)* a asigura; *~ жизнь* a face o asigurare pe viaţă. **2.** *(sport.)* a lua măsuri de siguranţă, a lua măsuri de protecţie.

страхова́ться, *страхýюсь, страхýешься vb. ipf. (pf. застрахова́ться)* a se asigura, a face o asigurare.

страхо́вк|а, *-и f.* **1.** *sg.* asigurare; *~ имýщества* asigurarea averii. **2.** primă de asigurare; despăgubire de asigurare; *получúть ~у* a primi primă de asigurare. **3.** contract de asigurare. **4.** *sg. (fig.)* garanţie, asigurare, măsură de siguranţă.

страхов|о́й *adj.* de asigurare; *~áя прéмия* primă de asigurare; *~ы́е взно́сы* rate de asigurare; *~ по́лис* poliţă de asigurare; *~ семенно́й фонд* fond de rezervă de seminţe; *~ продово́льственный фонд* fond alimentar de rezervă; *~ áгент* agent de asigurare.

страхо́вщик, *-а m.* agent de asigurare.

страше́нный *adj. (pop.)* îngrozitor, înspăimîntător, grozav.

страши́лище, *-а m.* şi *n.* sperietoare, matahală.

страши́ло, *-а m.* şi *n. (pop.) v. страши́лище*

страш|и́ть, *-шу́, -ши́шь vb. ipf. acuz.* a speria, a înspăimînta, a îngrozi, a înfricoşa.

страши́ться, *-шу́сь, -ши́шься vb. ipf.* a se teme, a se înfricoşa, a se speria.

стра́шно 1. *adv.* grozav, tare, straşnic; groaznic; *он ~ бле́ден* e grozav de palid; *~ вы́глядеть* a arăta groaznic; *~ обра́доваться* a se bucura tare. **2.** *pred. impers.* e groaznic, e îngrozitor; *мне ~* mi-e frică! *~ ду́мать, что...* te apucă groaza cînd te gîndeşti că...

стра́шный *adj.* **1.** înspăimîntător, groaznic, îngrozitor; *~ сон* vis groaznic. **2.** straşnic, grozav; *~ моро́з* ger de crapă pietrele, ger năpraznic.

страща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. постраща́ть) acuz. (pop.)* a înfricoşa, a speria, a băga în sperieţi.

стре́бовать, *-бую, -буешь vb. pf. (fam.)* a obţine.

стре́жень, *-жня m. (reg.)* firul apei.

стрежнев|о́й *adj. (reg.)* adînc, navigabil; *~ы́е во́ды* ape adînci, ape navigabile.

стрека́ч, *-а́ m. (în expr.) дать* sau *зада́ть ~а́* a fugi mîncînd pămîntul; a fugi de-i scapără călcîiele.

стрекоза́, *-ы́ f.* **1.** libelulă, calul-dracului. **2.** *f. (fig.)* copil neastîmpărat/sprinţar/ zburdalnic.

стре́кот, *-а m. sg.* **1.** ţîrîit; ţăcănit; duruit; *~ кузне́чиков* ţîrîitul greierilor. **2.** trăncăneală, flecăreală.

стрекота́ние, *-я n. sg.* **1.** ţîrîit; cîrîit. **2.** flecăreală, trăncăneală ◇ *~ пулемёта* ţăcănitul mitralierei.

стрекота́ть, *-очу́, -о́чешь vb. ipf.* **1.** a ţîrîi, a cîrîi. **2.** a trăncăni, a flecări ◇ *на́чал ~ пулемёт* a început să ţăcănească mitraliera.

стрекотня́, *-и́ f. sg. v. стре́кот*

стрел|а́, *-ы́ f.* **1.** săgeată; *колчáн со ~а́ми* cucură, tolbă cu săgeţi; *(fig.) лети́т, как ~* zboară ca săgeata; *(fig.) прямо́й, как ~* drept ca lumînarea. **2.** *(bot.)* tulpină florală. **3.** *(tehn.)* braţ de macara; *(mar.) грузова́я ~* bigă de încărcare. **4.** *(tehn.)* săgeată, braţ; indicator; *(constr.) ~ сво́да* săgeata bolţii. **5.** tren-fulger.

стре|ле́ц, *-льца́ m.* **1.** *(ist.)* streliţa. **2.** *(astron.)* săgetătorul.

стре́лк|а[1], *-и f.* **1.** ac; arătător, limbă; *часовы́е ~и* acele ceasornicului; *мину́тная ~* minutar; *секу́ндная ~* secundar; *ко́мпасная ~* acul busolei; *магни́тная ~* ac magnetic. **2.** săgeată, indicator. **3.** *(geogr.)* limbă de pămînt, peninsulă lungă şi îngustă. **4.** *(vet.)* furcuţă, rîndunică *(la copita calului)*. **5.** *(bot.)* tulpina florală ◇ *чулки́ со ~ами* ciorapi cu dungă.

стре́лк|а[2], *-и f. (ferov.)* macaz, ac; *перевести́ ~у* a schimba macazul, a schimba acul.

стрелкова́ние, *-я n. (bot.)* apariţia tulpinei.

стрелко́в|ый *adj.* de tir, de trăgători; de puşcaşi; *~ спорт* tir; *~ кружо́к* cerc de trăgători; *~ полк* regiment de infanterie; *~ взвод* pluton de puşcaşi.

стрелови́дный *adj.* în formă de săgeată; sagitat.

стрел|о́к, *-ка́ m.* trăgător, ţintaş; *отли́чный ~* trăgător de elită; *го́рный ~* vînător de munte; *альпи́йский ~* vînător alpin.

стрелоли́ст, *-а m. (bot.)* săgeata-apei.

стре́лочник, *-а m. (ferov.)* acar; macagiu ◇ *(ironic) ~ винова́т* vinovat e acarul Păun.

стре́лочн|ый *adj. (ferov.)* de macaz; de ac; *~ рыча́г* pîrghia macazului.

стрельб|а́, *-ы́ f.* foc; tir, tragere; *откры́ть ~у́* a deschide focul; *~ в цель* tragere la ţintă; *~ за́лпами* tragere pe salve; *~ очередя́ми* tragere în rafale; *~ раке́тами* tragere cu rachete; *артилле́рийская ~* tragere de artilerie; *заградительная ~* tragere de baraj; *торпе́дная ~* lansări de torpile; *руже́йная ~* salve, focuri de puşcă; *оруди́йная ~* canonadă; *~ прямо́й наво́дкой* tragere directă; *~ холостыми патро́нами* tragere cu gloanţe oarbe.

стре́льбище, *-а n. (mil.)* poligon, cîmp de tragere.

стрельну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *стреля́ть (1, 3)*

стре́льчат|ый *adj. (arhit.)* ogival; *~ые о́кна* ferestre ogivale.

стре́лян|ый *adj.* **1.** împuşcat; *~ая дичь* vînat împuşcat. **2.** încercat, experimentat; *~ солда́т* soldat încercat. **3.** tras, folosit; *~ые ги́льзы* cartuşe trase ◇ *(prov.) ~ая воро́на и куста́ бои́тся* cine s-a fript cu ciorbă suflă şi în iaurt; *~ воробе́й* vulpoi bătrîn; om trecut prin ciur şi prin dîrmon.

стрели́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* **1.** *(pf. mom стрельну́ть)* a trage, a împuşca; *~ в цель* a trage la ţintă, a ţinti; *~ из пу́шки* a trage cu tunul. **2.** *acuz. (убивать)* a împuşca, a vîna; *~ у́ток* a împuşca raţe. **3.** *(pf. mom. стрельну́ть) impers.* a înjunghia; *~ет в у́хе* mă înjunghie în ureche ◇ *~ глаза́ми* a arunca ocheade; *~ из пу́шек по воробья́м* a trage cu tunul în vrăbii.

стреля́/ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *(с це́лью самоуби́йства)* a se împuşca, a-şi trage un glonte. **2.** *(с кем-л. на дуэли)* a se bate în duel *(cu pistoale)*.

стремгла́в *adv.* în goană, în fuga mare, mîncînd pămîntul; *~ бро́сился бежа́ть* a zbughit-o *(în fugă)*, a luat-o la sănătoasa, a luat-o/a rupt-o la fugă.

стре́мечко *n.* **1.** *dim.* de la *стре́мя*[1]. **2.** *(anat.)* scăriţă.

стреми́тельно *adv.* năvalnic, impetuos; repede, iute; vertiginos.

стреми́тельность, *-и f. sg.* repeziciune; impetuozitate.

стреми́тельный *adj.* năvalnic, impetuos, tumultuos, vertiginos; *~ пото́к* torent năvalnic.

стрем|и́ть, *-млю́, -ми́шь vb. ipf. acuz.* a îndrepta, a mîna, a goni, a duce cu repeziciune.

стреми́т|ься, *-млю́сь, -ми́шься vb. ipf.* **1.** a se strădui; a năzui, a tinde către..., a aspira la...; *~ поня́ть что-л.* a căuta să înţeleagă ceva; *~ к свобо́де* a năzui spre libertate. **2.** *(înv.)* a se repezi; a da năvală, a se năpusti, a se avînta.

стремле́ние, *-я n.* năzuinţă, aspiraţie, tendinţă.

стремни́на, *-ы f.* **1.** bulboană, vîltoare vîrtej, repeziş. **2.** povîrniş, pantă abruptă prăpastie.

стре́мя[1], *-мени n.* scară *(la şa)*; *вдеть но́ги в стремена́* a pune piciorul în scară, a încăleca; ◇ *~ в ~* cot la cot.

стремя[2], *-мени n. (anat.)* scăriţă.

стремя́нка, *-и f.* scară (dublă) mobilă; scară de frînghie.

стрено́жить, *-жу́, -жишь vb. pf. (ipf. трено́жить) acuz.* a împiedica *(un cal)*.

стре́пет, *-а m. (ornit.)* dropie mică, spurcaci.

стрептоко́кк, *-а m. (med.)* streptococ.

стрептоко́кков|ый *adj. (med.)* streptococic; *~ая ангина* anghină streptococică.

стрептоми́цин, *-а m. (farm.)* streptomicină.

стрептоци́д, *-а m. sg. (farm.)* streptocid.

стресс, *-а m.* stres.

стре́ссовый *adj.* de stres.

стреx|а́, *-и́ f.* streaşină.

стречо́к, *-чка́ m. (pop. glumeţ) дать* sau *задать стречка́* a o rupe la fugă; a-şi lua tălpăşiţa; a-şi lua picioarele la spinare; a o lua la sănătoasa.

стрига́льн|ый *adj. (tehn.)* de tuns; *~ая маши́на* maşină de tuns.

стригу́н, *-а́ m.* strîjnic, mînz.

стригунóк, *-нка́ m. v. стригу́н*

стригу́щий *part. prez. act.* de la *стричь* ◇ *(med.) ~ лиша́й* tricofiţie, chelbe.

стриж, *-а́ m. (ornit.)* lăstun; *берегово́й ~* lăstun-de-apă; rîndunică-de-ploaie.

стри́жен|ый *adj.* **1.** tuns, cu părul tăiat scurt. **2.** cu crengile tăiate; *~ые ака́ции* salcîmi cu ramurile tăiate.

стри́жк|а, *-и f.* **1.** *sg.* tundere; *~ овец* tunderea oilor. **2.** tuns, frizură.

стрик, *-а m. (biol.)* virozâ.

стрикту́ра, *-ы f. (med.)* strictură, strîmtoare, îngustare; *~ пищево́да* strictura esofagului.

стрихни́н, *-а m. (farm.)* stricnină.

стри|чь, *-игу́, -ижёшь vb. ipf. (pf. обстри́чь* şi *остри́чь) acuz.* a tunde; a tăia, a scurta, a reteza; *~ во́лосы* a tunde părul; *~ бо́роду* a scurta barba; *~ но́гти* a tăia unghiile; *~ овец* a tunde oile ◇ *~ всех под одну́ гребёнку* a-i băga pe toţi în aceeaşi oală; *~ купо́ны* a tăia cupoane, a trăi din rentă; *~ ушами* a ciuli urechile *(despre cai)*.

стри́чься, *-игу́сь, -ижёшься vb. ipf.* **1.** *(pf. обстри́чься* şi *остри́чься)* a se tunde; a-şi tăia părul (la coafor).

стробоско́п, *-а m. (fiz.)* stroboscop.

строга́ль, *-я́ m. (tehn.)* rabotor.

строга́льный *adj. (tehn.)* de geluit, de rabotat, de tras la rindea; *~ стано́к* maşină de geluit, maşină de rabotat; raboteză.

строга́льщик, *-а m. v. строга́ль*

строга́ние, *-я n. sg.* rindeluire, dare la rindea, geluire, rabotare.

строга́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. вы́строгать) acuz.* a da la rindea, a gelui; a rabota.

стро́г|ий *adj.* **1.** sever, aspru; *~ вы́говор* mustrare aspră; *~ взгляд* privire aspră. **2.** *(выполняемый точно)* strict, riguros; *~ая ди́ета* regim sever, dietă riguroasă; *~ая эконо́мия* regim strict de economii; *под ~им секре́том* strict confidenţial. **3.** riguros, auster, sobru; *~ие нра́вы* moravuri austere. **4.** *(о красоте)* clasic; regulat; *~ про́филь* profil clasic; *~ие черты́ лица́* trăsături regulate ale feţei; *~ стиль* stil sobru.

стро́го **1.** *adv.* (în mod) sever, aspru; (în mod) riguros, cu stricteţe; *~ наказывать* a pedepsi aspru; *~ воспреща́ется* e strict interzis. **2.** exact; *~ рассчита́ть* a socoti exact. **3.** în chip sobru, cu sobrietate; *~ одева́ться* a se îmbrăca sobru ◇ *~-ста́рого* (în mod) strict, cu toată severitatea; *~ говоря́* strict vorbind.

стро́гост|ь, *-и f.* **1.** *sg.* severitate, asprime; rigurozitate; austeritate. **2.** *(mai ales la pl.)* măsură aspră/drastică; *вести́ ~и* a lua măsuri severe.

строеви́к, *-а́ m. (mil.)* combatant; militar activ.

строев|о́й[1] *adj. (mil.)* de front, combatant, de luptă; *~ая слу́жба* serviciu de front; *~ команди́р* ofiţer combatant; *~а́я ло́шадь* cal de trupă.

строево́й[2] *adj.* de construcţie; *~ лес* lemn de construcţie; cherestea.

строе́ние[1], *-я n.* clădire, construcţie, edificiu.

строе́ние[2], *-я n. (mai ales la sg.)* structură, alcătuire; ţesătură, textură; *~ организма* structura organismului; *~ земно́й коры́* structura scoarţei pămîntului.

строи́тел|ь, *-я m.* constructor; lucrător la construcţii; *инжене́р-~* inginer constructor; *сою́з ~ей* uniunea lucră-

torilor din construcţii; *~и коммуни́зма* constructorii comunismului.

стройтельн|ый *adj.* de construcţie; din construcţii; *~ые рабо́ты* lucrări de construcţie; *~ая площа́дка* şantier de construcţie; *~ мýсор* moloz.

стройтельский *adj.* de constructor.

стройтельств|о, *-а n.* **1.** *sg.* construire, construcţie, zidire, clădire; *жили́щное ~* construirea de locuinţe; *капита́льное ~* construcţii capitale. **2.** *sg. (fig.)* construcţie, organizare, construire; *~ социали́зма* construirea socialismului. **3.** şantier; *рабо́тать на ~е* a lucra pe şantier.

стро́ить [1], *-ю, -о́ишь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. вы́строить şi постро́ить)* a construi, a zidi, a clădi, a ridica; *~ плоти́ну* a construi/a ridica un zăgaz; *~ заво́ды* a clădi/a construi uzine; *~ парово́зы* a construi locomotive. **2.** *(pf. постро́ить) (fig.)* a făuri, a construi; *~ коммуни́зм* a construi comunismul. **3.** *(în expr.) ~ пла́ны* a face planuri, a plănui, a proiecta; *~ предположе́ния* a face presupuneri/supoziţii; *~ себе́ иллю́зии* a-şi face iluzii. **4.** *(pf. постро́ить)* a formula, a construi; a exprima. **5.** *(pf. постро́ить) на* + *prepl.* a se baza, a se bizui; *~ пла́ны на то́чных да́нных* a-şi întemeia planurile pe date precise. **6.** *(pf. постро́ить) (mat.)* a construi, a desena; *~ треуго́льник* a construi un triunghi. **7** *(pf. состро́ить)* a face; *~ ро́жу* a face o mutră; a se strîmba; *~ гла́зки* a cocheta; *~ из себя́ дурака́* a face pe prostul◇ *~ ко́зни* a urzi intrigi, a băga zîzanie; *~ возду́шные за́мки* a clădi castele în Spania; a-şi face iluzii; *~ ку́ры* a face curte.

стро́ить [2], *-ю, -о́ишь vb. ipf. (pf. вы́строить şi постро́ить) acuz.* a pune în linie, a alinia; *~ полк* a alinia regimentul.

стро́иться [1], *-юсь, -о́ишься vb. ipf. (pf. постро́иться)* a-şi clădi; *~за го́родом* a-şi clădi o casă afară din oraş.

стро́|иться [2], *-юсь, -о́ишься vb. ipf. (pf. вы́строиться şi постро́иться) (mil.)* a se alinia.

стро|й [1], *-я m.* **1.** *sg.* orînduire, regim, sistem social; *первобы́тно-общи́нный ~* orînduirea comunei primitive; *рабовладе́льческий ~* orînduirea sclavagistă; *феода́льный ~* orînduirea feudală; *капиталисти́ческий ~* orînduirea capitalistă; *социалисти́ческий ~* orînduirea socialistă. **2.** structură; *граммати́ческий ~ языка́* structura gramaticală a limbii. **3.** *(muz.)* gamă, acord.

стро|й [2], *-я m.* **1.** *(mil.)* front; linie *(de front)*; *стоя́ть в ~ю* a sta în front; *поставйть в ~* a aşeza în linie, a alinia. **2.** *(mil.)* formaţie; ordine; *боево́й ~* formaţie de luptă; *(av.) лётный ~* formaţie de zbor; *в пе́шем ~ю* pedestru, pe jos; *в ко́нном ~ю* călare. **3.** funcţiune; exploatare; *ввести́ в ~* a da în exploatare; *маши́на вы́шла из ~я* maşina a suferit o avarie, maşina s-a defectat.

стройдета́ли, *-е́й pl.* = *строи́тельные дета́ли* piese de construcţie.

стро́йк|а, *-и f.* **1.** *sg.* construire, clădire, zidire; ridicare; *~ высо́ких зда́ний* construirea de clădiri înalte. **2.** şantier *(de construcţie)*; construcţie; *рабо́тать на ~е* a lucra pe şantier.

стройматериа́лы, *-ов pl.* = *строи́тельные материа́лы* materiale de construcţie.

стро́йно *adv.* **1.** în ordine; *~ идти́* a merge în ordine, a merge aliniat. **2.** armonios; *~ петь* a cînta armonios.

стро́йность, *-и f. sg.* **1.** zvelteţe, linie armonioasă. **2.** înlănţuire logică. **3.** *(muz.)* armonie, caracter armonios.

стро́йн|ый *adj.* chipeş, bine făcut, tras ca prin inel. **2.** ordonat, drept; *в ~ом поря́дке* în perfectă ordine. **3.** proporţionat, bine legat, logic; *~ая фра́за* frază bine legată. **4.** *(despre sunete)* armonios; *~ое пе́ние* cîntec armonios.

стройуправле́ние, *-я n.* = *строи́тельное управле́ние* conducere a unui şantier.

строк|а́ [1], *-и́ f.* rînd, şir, linie; *кра́сная ~* alineat; *с кра́сной ~и́* de la cap, alineat nou ◇ *(fig.) чита́ть ме́жду строк* a citi printre rînduri; *~ в ~у́* cuvînt cu cuvînt.

строка́ [2], *-и́ f. (reg.)* rînd de împletitură *(la o opincă confecţionată din fibre de coajă de tei)* ◇ *(prov.) не вся́кое лы́ко в ~у́* a nu lua orice nimic în serios.

стро́нут|ь, *-ну, -нешь vb. pf. acuz.* a urni, a mişca, a clinti din loc; *~ с ме́ста* a mişca din loc.

стро́нуться, *-нусь, -нешься vb. pf.* a se urni, a se clinti, a se mişca din loc.

стро́нций, *-я m. sg. (chim.)* stronţiu.

строп, *-а m.* frînghie, cablu de suspensie; ochi de funie/de cablu, zbir; sapan; *~ бло́ка* zbir de macara.

стропи́ло, *-а n. (constr.)* căprior.

стропи́льный *adj. (constr.)* de căpriori, de acoperiş; de sarapantă; *(min.)* de susţinere.

стропо́вка, *-и f. (tehn.)* legare; agăţare.

строптивец, *-вца m.* om încăpăţînat, îndărătnic; om refractar.

строптивость, *-и f. sg.* încăpăţînare, îndărătnicie; recalcitranţă.

строптив|ый *adj.* **1.** încăpăţînat, îndărătnic, recalcitrant. **2.** nărăvaş.

строфа́, *-ы́ f.* strofă.

строфа́нт, *-а m. sg. (bot. farm.)* strofant.

строчи́ть, *-очу́, -о́чи́шь vb. ipf.* **1.** *acuz. (pf. вы́строчить şi простро́чить)* a coase la maşină, a tigheli. **2.** *(pf. настрочи́ть) acuz. (fig. glumeţ)* a scrie la repezeală, a mîzgăli; *~ письмо́* a ticlui o scrisoare la repezeală. **3.** *(из пулемёта)* a trage/a secera *(cu mitraliera)*.

стро́чка [1], *-и f.* **1.** *sg. (действие)* coasere la maşină, cu tighel; *sg.* tighelire. **2.** *(шов)* tighel; tivitură; *ажу́рная ~* cusătură / broderie cu ajur.

стро́чк|а [2], *-и f.* şir, rînd ◇ *списа́ть ~ в ~у* a copia cuvînt cu cuvînt; a copia textual.

строчн|о́й *adj. (în expr.) ~ая бу́ква* literă mică, minusculă; caracter de rînd.

строчо́к, *-чка́ m. (bot.)* zbîrciog-gras, ciuciulete.

струбци́на, *-ы f. (tehn.)* **1.** cleşte de strîns, crivală. **2.** presă de mînă; menghină.

струбци́нка, *-и f. v. струбци́на*

струг [1], *-а m. (tehn.)* barcă, luntre, vas fluvial cu un catarg.

струг [2], *-а m. (tehn.)* rindea, grader, cuţitoaie.

струга́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. вы́стругать) v. строга́ть*

стру́жечный *adj.* de / din aşchie / şpan; de din talaş.

стру́жк|а, *-и f.* (şi *col.*) aşchie; talaş; şpan; *металли́ческая ~* aşchii de metal; *дубо́вая ~* aşchii de stejar; *упако́вочная ~* talaş *(de ambalaj)*.

струи́ть, *-и́т vb. ipf. acuz.* a răspîndi, a revărsa, a împrăştia, a risipi; *~ свет* a răspîndi lumină.

струи́т|ься, *-и́тся vb. ipf.* **1.** *(течь струями)* a se prelinge, a curge. **2.** *(fig.)* a se răspîndi, a se revărsa, a se împrăştia, a se întinde.

структу́ра, *-ы f.* structură; compoziţie; *~ языка́* structura limbii; *~ о́бщества* structura societăţii; *~ по́чвы* structura solului.

структурали́зм, *-а m. (lingv.)* structuralism.

структурали́ст, *-а m. (lingv.)* structuralist.

структурали́стический *adj. (lingv.)* structuralist.

структура́льн|ый *adj. (lingv.)* structural; *~ая лингви́стика* lingvistică structurală.

структу́рность, *-и f.* caracter structural.

структу́рн|ый *adj.* structural, de structură; *~ ана́лиз* analiză structurală; *~ая лингви́стика* lingvistică structurală.

струн|а́, *-ы́ f.* coardă, strună; *скрипи́чная ~* coardă de vioară; *перебира́ть стру́ны* a plimba degetele pe coarde; *стру́ны те́ннисной раке́тки* coardele rachetei de tenis ◇ *(fig.) затро́нуть чью-л. сла́бую ~ý* a atinge pe cineva la coarda sensibilă.

стру́нк|а, *-и f. dim.* de la *струна́* ◇ *в ~у стать / вы́тянуться* a sta drept; *по~е ходи́ть у кого́-л.* sau *пе́ред кем-л.* a tremura în faţa cuiva, a fi la cheremul cuiva; *чувстви́тельная / сла́бая ~* coarda sensibilă.

стру́нный *adj.* de / cu coarde; *~ орке́стр* orchestră de instrumente cu coarde; *~ инструме́нт* instrument cu coarde.

струп, *-а m.* coajă, crustă *(care se formează pe o rană)*.

струси́ть, *-ушу́, -у́сишь vb. pf.* de la *трусить*

струхну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf.* a se speria, a fi cuprins de frică; a avea trac.

стручко́в|ый *adj. (bot.)* păstăios; cu păstăi; *~ые расте́ния* plante păstăioase ◇ *~ пе́рец* (ardei) cornul-caprei.

струч|о́к, *-чка́ m. (bot.)* păstaie, teacă; *~ка́ ака́ций* păstăile de salcîm.

стру|я́, *-и́ f.* **1.** țîșnitură, șuvoi, jet, curent de apă, țîșnitură puternică a apei *~ кро́ви из ра́ны* șuvoi de sînge din rană. **2.** *(fig.)* suflu, dispoziție, însuflețire; *све́жая ~* suflu nou.

стря́лать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. состря́пать) acuz. (fam.)* a găti, a pregăti, a prepara (mîncare); *~ обе́д* a prepara prînzul/dejunul.

стряня́, *-и́ f. sg.* **1.** prepararea/gătitul bucatelor. **2.** bucate, mîncare. **3.** *(fig. pop.)* falsificare, ticluire; urzeală.

стряпу́ха, *-и f. (pop.)* bucătăreasă.

стря́пчий, *-его m.* **1.** curtean care avea însărcinări gospodărești *(în Rusia moscovită)*; *~ с ключо́м* chelar; *~ ко́нюх* grăjdar. **2.** *(înv.)* apărător, avocat.

стряса́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *стрясти́*

стрясти́, *-су́, -сёшь vb. pf. (ipf. стряса́ть) acuz.* a scutura.

стряс|ти́сь, *-сётся vb. pf.* a se produce, a se întîmpla, a avea loc; *беда́ ~ла́сь* s-a întîmplat o nenorocire.

стря́хивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *стряхну́ть*

стряхну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. стря́хивать) acuz.* **1.** a scutura. **2.** *(fig.)* a se debarasa.

студени́стый *adj.* gelatinos.

студёно *pred. impers.* e frig, e ger; *на дворе́ ~* afară e ger.

студе́нт, *-а m.* student.

студе́нтка, *-и f.* studentă.

студе́ческ|ий *adj.* de student, studențesc; *~ое общежи́тие* cămin studențesc; *~ биле́т* carnet de student.

студе́нчеств|о, *-а n. sg.* **1.** *col.* studențime; studenți. **2.** studenție.

студён|ый *adj.* foarte rece; foarte friguros; *~ая вода́* apă foarte rece.

сту́день, *-дня m.* piftie, răcituri.

студи́ец, *-и́йца m.* elev al unei școli de arte frumoase; elev al unei școli de balet.

студи́ть, *стужу́, сту́дишь vb. ipf. (pf. остуди́ть) acuz.* a răci, a lăsa să se răcească.

сту́дия, *-и f.* **1.** studio; atelier; *радиовеща́тельная ~* studio de radiodifuziune. **2.** școală de arte frumoase; *драмати́ческая ~* școală de artă dramatică; *бале́тная ~* școală de balet/de coregrafie.

сту́жа, *-и f. sg.* frig mare, ger; *зи́мняя ~* frigul iernii.

стук, *-а m.* ciocănitură, lovitură; zgomot; *~ в дверь* bătaie/ciocănitură în ușă; *~ копы́т* tropot de copite; *~ колёс* zgomotul/huruitul roților.

сту́кать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сту́кнуть (2)*

сту́каться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *сту́кнуться*

сту́кну|ть, *-ну, -нешь vb. pf.* **1.** *mom.* de la *стуча́ть.* **2.** *(ipf. сту́кать) acuz.* sau fără *compl. (уда́рить)* a lovi; a pocni. **3.** *impers. dat. (наступить)* a împlini, a face *(despre vîrstă)*; *ему́/ей ~ло 40 лет* a împlinit/a făcut 40 de ani.

сту́кнуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. сту́каться)* a se lovi, a se ciocni, a se împiedica de ...; *~ о ка́мень* a se lovi de o piatră.

стукотня́, *-и́ f. sg.* ciocănituri; ciocănit, țăcănit.

стул [1], *-а m.* scaun; *мя́гкий ~* scaun tapițat; *вéнский ~* scaun vienez; *склáдно́й ~* scaun pliant; *предложи́ть ~* a oferi cuiva un scaun ◇ *сиде́ть ме́жду двух сту́льев* a fi cu fundul în două luntri; *электри́ческий ~* scaun electric.

стул [2], *-а m. (med.)* scaun.

стульча́к, *-а́ m.* scaun de closet.

сту́п|а, *-ы f.* piuă, piuliță ◇ *(prov.) во́ду в ~е толочь* a bate apa în piuă.

ступ|а́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *ступи́ть; легко́ ~* a călca ușor; *~а́й(те)!* pleacă/plecați; *~а́й скоре́е* pleacă mai repede! pleacă odată!

ступе́нчатый *adj.* cu trepte, în trepte; gradat, etajat; *(tehn.) ~ шкив* con în trepte.

ступе́н|ь, *-и f.* **1.** *(pf. ступе́ней) (лестницы)* treaptă. **2.** *(pl. ступене́й)*

grad, etapă, treaptă, fază; *на ни́зшей ~и разви́тия* pe treapta cea mai de jos a dezvoltării.

ступе́нь|ка, *-и f. dim.* treaptă; *спуска́ться по ~ам* a coborî scările.

ступи́ть, *ступлю́, сту́пишь vb. pf. (ipf. ступа́ть)* a păși, a călca, a face un pas, a pune piciorul; *~ че́рез поро́г* a trece pragul; *(fig.) ша́гу ~ не мо́жет без по́мощи* nu poate face un pas fără ajutor.

ступи́ца, *-ы f.* butuc; *~ колеса́* butucul roții.

сту́пка, *-и f.* piuliță, piuă; mojar; *ме́дная ~* piuliță de aramă.

ступня́, *-и́ f.* talpă.

стуч|а́ть, *-чу́, -чи́шь vb. ipf. (pf. тот. сту́кнуть)* **1.** *(pf.* și *постуча́ть)* a bate, a ciocăni, a lovi; *~ в дверь* a bate în ușă; *~ кулако́м по столу́* a bate cu pumnul în masă. **2.** a bate, a zvîcni.

стуча́ться, *-чу́сь, -чи́шься vb. ipf. (pf. постуча́ться)* a ciocăni, a bate ◇ *(fig.) ~ в дверь* a bate la ușă, a se apropia.

стушева́|ться, *-шу́юсь, -шу́ешься vb. pf.* **1.** *(ipf. стушёвываться)* a dispărea *(pe nevăzute)*, a o șterge. **2.** *(pop.) (оробеть)* a se intimida, a se zăpăci.

стушёвываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *стушева́ться (1)*

стуши́ть, *-шу́, -ши́шь vb. pf.* de la *тушить* [2]

стыд, *-а́ m. sg.* rușine; *к моему́ ~у́* spre rușinea mea; *отбро́сить ~* a lăsa la o parte rușinea; *испы́тывать ~* a-i fi rușine; *со ~а́ сгоре́ть* a muri de rușine, a-i plesni (cuiva) obrazul de rușine; *ни ~а́, ни со́вести* fără rușine, fără obraz; *~ и срам!* mare rușine!

стыди́ть, *стыжу́, стыди́шь vb. ipf. (pf. пристыди́ть) acuz.* a rușina, a face de rușine, a mustra, a dojeni.

стыдли́во *adv.* rușinat, cu rușine, timid, sfios, cu sfială; pudic.

стыдли́вость, *-и f. sg.* sfială, timiditate; pudoare.

стыдли́вый *adj.* rușinos, sfios, timid, pudic.

сты́дно *pred. impers.* cu *dat.* e rușinos, e rușine; *мне ~* mi-e rușine; *как тебе́ не ~!* să-ți fie rușine!, nu ți-e rușine obrazului?

сты́дн|ый *adj.* rușinos; reprobabil; *~ постýпок* faptă rușinoasă.

стык, *-а m.* **1.** *(tehn.)* îmbinare, încheietură; *ре́льсовый ~* joantă de șine. **2.** *(mil.)* punct de joncțiune. **3.** *(lingv.)* joncțiune.

стыково́й *adj.* de îmbinare, de încheietură.

сты́н|уть, *-у, -ешь vb. ipf. (pf. осты́нуть)* **1.** a se răci; *чай ~ет* ceaiul se răcește. **2.** *(fig.)* a se potoli, a slăbi; a se răci ◇ *кровь ~ет в жи́лах* îți îngheață sîngele în vine.

стыть, *сты́ну, сты́нешь vb. ipf. v. сты́нуть*

сты́чк|а, *-и f.* **1.** *(mil.)* ciocnire, încăierare, hărțuială. **2.** *(ceapa)* ceartă, schimb de cuvinte, altercație, ciocnire.

стюардéсса, *-ы f.* stuardesă.

стяг, *-а m.* steag, drapel, stindard.

стя́гивание, *-я n. sg.* **1.** strîngere, legare. **2.** concentrare, adunare. **3.** *(lingv.)* contracție.

стя́гивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *стяну́ть*

стя́гиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *стяну́ться.* **2.** *pas.* de la *стя́гивать.*

стяжа́тель, *-я m.* om hrăpăreț, lacom de bani; acaparator; avar.

стяжа́тельный *adj.* hrăpăreț, lacom de bani; acaparator.

стяжа́тельство, *-а n. sg.* lăcomie, cupiditate, aviditate, pofiă de bani.

стяжа́ть [1], *-аю, -аешь vb. pf. acuz.* a cîștiga, a căpăta, a dobîndi; *~ сла́ву* a dobîndi glorie.

стяжа́ть [2], *-аю, -аешь vb. ipf. acuz. (înv.)* a stoarce, a strînge bani; a acapara.

стяже́ние, *-я n. sg.* **1.** legare strînsă, strîngere. **2.** *(lingv.)* contracție; *~ гла́сных* contracția vocalelor.

стяну́|ть [1], *стяну́, стя́нешь vb. pf. (ipf. стя́гивать) acuz.* **1.** a strînge, a lega strîns. **2.** a concentra, a aduna într-un punct; *~ войска́* a concentra trupe. **3.** *(mat.)* a lega/ a uni capetele. **4.** *impers.* a se contracta; *лицо́ ~ло* fața s-a contractat.

стяну́ть [2], *стяну́, стя́нешь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. стя́гивать) (снять)* a trage jos; a smulge; *~ оде́яло со спя́щего* a trage plapuma de pe cel ce doarme. **2.** *(pop.) (украсть)* a șterpeli, a fura.

стяну́ться, *стяну́сь, стя́нешься vb. pf. (ipf стя́гиваться).* **1.** a se scurta; a se strînge, a se contracta, a se zgîrci. **2.** a se încinge strîns, a se strînge; ~ *по́ясом* a-şi strînge cureaua. **3.** a se concentra, a se aduna.

субаре́нда, *-ы f. sg. (jur.)* subînchiriere; şubarendare.

субаркти́ческий *adj.* subarctic.

суббо́та, *-ы f.* sîmbătă.

суббо́тний *adj.* de sîmbătă.

суббо́тник, *-а m. (ist.)* subotnic *(muncă patriotică efectuată sîmbăta).*

субве́нция, *-и f.* subvenţie.

субдоминáнта, *-ы f. (muz.)* subdominantă.

сублимáт, *-а m. (chim.)* sublimat.

сублимáция, *-и f. sg. (chim.)* sublimare.

сублимúровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz. (chim.)* a sublima.

субнормáль, *-и f. (mat.)* subnormală.

субординáция, *-и f. sg.* subordonare.

субре́тка, *-и f. (teatr.)* subretă.

субсидúрование, *-я n.* subvenţionare; finanţare.

субсидúровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf.* a acorda subsidii, a subvenţiona.

субси́дия, *-и f.* subsidiu, subvenţie.

субстанциáльный *adj. (fil.)* de substanţă; de materie; substanţial.

субстáнция, *-и f. (fil.)* substanţă, materie.

субституция, *-и f. sg.* substituire, substituţie.

субстрáт, *-а m.* **1.** *(fil.)* substrat. **2.** *(biol.)* mediu nutritiv.

субстратосфéра, *-ы f. sg.* substratosferă.

субти́льность, *-и f. sg. (iron.)* subtilitate, delicateţe.

субти́льный *adj.* subtil, delicat.

субтро́пики, *-ов pl.* zonă subtropicală, regiuni subtropicale.

субтропúческий *adj.* subtropical.

субъе́кт, *-а m.* **1.** *(fil. gram.)* subiect. **2.** persoană, fiinţă; *боле́зненный* ~ fiinţă bolnăvicioasă. **3.** individ, tip; *подозри́тельный* ~ individ suspect.

субъективúзм, *-а m. sg.* **1.** *(fil.)* subiectivism, idealism subiectiv. **2.** subiectivitate, lipsă de obiectivitate, atitudine părtinitoare, părtinire.

субъективúст, *-а m. (fil.)* subiectivist.

субъективúстический *adj. (fil.)* subiectivist, de subiectivism, de idealism subiectiv.

субъективúстский *adj. (fil.)* **1.** subiectivist, de subiectivism, de idealism subiectiv. **2.** subiectivist, de subiectivist.

субъекти́вно *adv.* (în mod) subiectiv; din punct de vedere subiectiv.

субъекти́вность, *-и f. sg.* caracter subiectiv, subiectivitate; lipsă de obiectivitate.

субъекти́вный *adj.* **1.** subiectiv, personal. **2.** lipsit de obiectivitate, părtinitor, subiectiv; ~*ая оце́нка* apreciere părtinitoare, judecată subiectivă ◇ *(fil.)* ~ *идеали́зм* idealism subiectiv, subiectivism.

субъе́ктный *adj. (fil. gram.)* de subiect, al subiectului.

сувени́р, *-а m.* suvenir, amintire.

суверéн, *-а m. (ist.)* suveran.

суверените́т, *-а m. sg. (pol.)* suveranitate; *национáльный* ~ suveranitate naţională.

суверéнный *adj.* suveran; ~*ые права́* drepturi suverane.

суглúнистый *adj.* argilo-nisipos.

суглúнок, *-нка m. sg.* pămînt argilo-nisipos, argilă nisipoasă.

сугро́б, *-а m.* nămete, troian, morman de zăpadă.

сугу́бо *adv.* **1.** extrem de..., deosebit de...; prin excelenţă...; ~ *опáсно* extrem de periculos, foarte periculos / primejdios.

сугу́бый *adj.* **1.** *(înv.)* de două ori mai mare, îndoit, dublu. **2.** *(fig.)* excesiv, extrem, deosebit; ~ *интере́с* interes deosebit; interes foarte viu.

суд, *-á m.* **1.** instanţă judecătorească, instanţă, tribunal; judecătorie; judecată; *верхо́вный* ~ tribunal suprem; *наро́дный* ~ tribunal popular; *областно́й* ~ tribunal regional; ~ *прися́жных* curte cu juri; *третéйский* ~ arbitraj; ~ *пéрвой инстáнции* instanţă de gradul întîi; *военный* ~ tribunal militar; *военно-полево́й* ~ curte marţială; *офицéрский* ~ *чéсти* consiliul de onoare al ofiţerilor; *междунаро́дный* ~ curte internaţională de justiţie; *заседáние* ~*á* şedinţă de judecată; *вы́звать в* ~ *á* cita în faţa instanţei; *выступáть в* ~é a pleda o cauză, a pune concluzii în instanţă; *искáть/отвечáть на* ~é a sta/a figura în instanţă ca reclamant/ca pîrît; *секретáрь* ~*á* grefier, secretarul instanţei. **2.** *sg.* judecată, justiţie; *оправдáн по* ~ú achitat *(de justiţie)*; *предáть* ~ú/*привлéчь к* ~ú a trimite în judecată; a deferi justiţiei; *быть под* ~óм a fi inculpat într-o cauză; *подáть в* ~ *на кого́-л.* a da pe cineva în judecată; *добивáться* ~óм a-şi cîştiga drepturile prin justiţie; *требовáть по* ~ú a reclama în justiţie; *(înv.) творúть* ~ a împărţi dreptatea, a judeca. **3.** *sg. (суждение)* opinie, apreciere, părere, judecată; ~ *потóмства* judecata posterităţii ◇ *(ist.)* ~ *бóжий* judecată dumnezeiască, ordalie; ~ *Лúнча* linşaj, linşare; *(prov.) на нет и* ~á *нет* de unde nu e, nici Dumnezeu nu cere; *(înv.) шемя́кин* ~ judecată nedreaptă; *стрáшный* ~ ziua/judecata de apoi; *пока́* ~ *да дело́* pînă una alta; *чини́ть* ~ *и распрáву* a împărţi/a face dreptate; a tăia şi a spînzura; ~*ы и пересу́ды* vorbe, discuţii; *(prov.)* ~ *крив, кóли сýдья лéнив* judecător mincinos — judecată strîmbă.

судáк, *-á m.* şalău, sudac.

судакóвый *adj.* de şalău.

судáнка, *-и f. (bot.)* iarbă de sudan.

судáрыня, *-и f. (înv).* doamnă, cucoană, coană *(formulă de adresare, uneori ironică).*

судáчить, *-чу, -чишь vb. ipf. (pop.)* a trăncăni, a vorbi pe socoteala cuiva, a bîrfi.

судéбник, *-а m. (ist.)* cod, codice, pravilă, culegere de legi.

судéбно-медицúнский *adj.* medico-judiciar.

судéбный *adj.* judiciar, judecătoresc, de judecată; ~*ое дéло* proces; ~*ое разбирáтельство* dezbateri judiciare, judecată; ~*ое учреждéние* instanţă judecătorească; ~*ое заседáние* şedinţă de judecată; ~*ое решéние* hotărîre judecătorească; sentinţă civilă; ~ *приговóр* sentinţă penală, verdict; ~*ое слéдствие* anchetă judiciară; ~ *слéдователь* anchetator penal; judecător de instrucţie; ~ *исполни́тель* executor judecătoresc; portărel; ~ *прúстав* portărel *(în Rusia ţaristă)*; ~*ые пóшлины* taxă de timbru *(pentru acţiune)*; ~*ые издéржки* cheltuieli de judecată; ~*ая медици́на* medicină judiciară, medicină legală; ~*ая ошúбка* eroare judiciară; *в* ~*ом порядке* prin justiţie, pe cale judiciară; *привлéчь к* ~*ой ответственности* a deferi justiţiei; a trimite în judecată.

судéйский *adj.* **1.** judecătoresc, de judecător. **2.** *(sport)* de arbitru; de arbitraj, arbitral. **2.** ~**ий,** *-ого m.* magistrat, judecător.

судéйство, *-а n. sg. (sport)* arbitrare, funcţie de arbitru.

судёнышко, *-а n.* vaporaş, corăbioară.

суди́лище, *-а n. (înv.)* instanţă de judecată; judecată.

суди́мость, *-и f. (jur.)* antecedente penale, condamnare anterioară; *спрáвка о* ~*и* certificat privitor la antecedentele penale; *не имéть* ~*и* a nu avea antecedente penale, a nu fi suferit nici o condamnare în trecut; *снять* ~ a reabilita.

суди́ть, *сужу́, су́дишь vb. ipf.* **1.** *acuz.* a judeca; ~ *престу́пника* a judeca (pe) un criminal; *не* ~*е стро́го* nu judecaţi cu asprime; fiţi (mai) indulgenţi. **2.** *prepl.* a-şi da părerea, a se pronunţa, a judeca; ~ *о чём-л. по внéшности* a judeca după aparenţe. **3.** *acuz. (sport)* a arbitra, a fi arbitru; ~ *фýтбольный матч* a arbitra un meci de fotbal. **4.** *(pf. şi ipf.) acuz.* cu *dat.* sau cu *inf.* a fi sortit, a fi ursit; a-i fi dat; *емý нé было сужденó* nu i-a fost dat; ~ *и* sau *да ряди́ть* a discuta, a comenta în fel şi chip; *су́дя по...* judecînd după...

суди́ться, *сужу́сь, су́дишься vb. ipf. c + instr.* a se judeca, a fi în litigiu, a avea proces cu cineva.

су́дно[1], *-а n.* ploscă (pentru bolnavi).

су́дно[2], *-а n.* corabie, vas, navă, vapor; *торго́вое* ~ vas de comerţ; *грузово́е* ~ cargobot; *вóенное* ~ navă militară, vas de război; *рыболо́вное* ~ vas de pescuit; *китобóйное* balenieră; *нефтеналúвное* ~ petrolier, vas cisternă,

tanc petrolier; *каботáжное* ~ vas de coastă, vas de cabotaj; *лóцманское* ~ navă de pilotaj; pilotare; *сторожевóе* ~ navă de patrulare; vedetă; *áтомное* ~ navă cu propulsie atomică; *десáнтное* ~ navă desant, navă de debarcare; *пáрусное* ~ corabie cu pînze, navă cu vele; *госпитáльное* ~ navă-spital, vas-spital; *мотóрное* ~ motonavă; *буксúрное* ~ remorcher; *речнóе* ~ navă fluvială; *спасáтельное* ~ navă de salvare; *учéбное* ~ navă-şcoală; *взойтú на* ~ a urca pe bord, a se îmbarca; *подвóдная чáсть* ~*a* carenă ◇ *спустúть* ~ a lansa un vas la apă; *(prov.) на бóльшие судá* ~ *бóльшие бýри* corabia mare vaduri mari o poartă.

судонéрфь, *-и f.* şantier naval.

судовладéлец, *-льца m.* armator.

судоводúтель, *-я m. (mar.)* pilot, cîrmaci; navigator.

судовождéние, *-я n. sg. (mar.)* pilotare; navigaţie.

судов|óй *adj.* naval, de vas, de corabie; ~ *журнáл* jurnal de bord; ~*áя комáнда* echipaj, echipajul vasului.

судоговорéние, *-я n. sg. (jur.)* dezbateri judiciare.

судóк, *-дкá m.* **1.** *(столовый прибор)* sosieră. **2.** *pl.* sufertaş.

судомóйка, *-и f.* muncitoare care spală vasele.

судоподъёмник, *-а m.* ascensor pentru nave.

судопроизвóдство, *-а n. sg.* procedură judiciară.

судоремóнт, *-а m. sg.* reparaţii navale, reparaţia vaselor.

судоремóнтный *adj.* de/ referitor la reparaţii navale.

сýдорога, *-и f.* convulsie, spasm, cîrcel, crampe.

сýдорожно *adv.* convulsiv; cu spasme, spasmodic.

сýдорожн|ый *adj.* **1.** convulsiv, spasmodic; ~*oe состоя́ние* stare convulsivă/ spasmodică. **2.** *(peior.) (foarte)* agitat, preocupat, neliniştit; ~*ая дéятельность* activitate febrilă.

судостроéние, *-я n. sg.* construcţii navale, construcţii de nave.

судострóитель, *-я m.* constructor de nave, constructor naval.

судостроúтельн|ый adj. de construcţii navale; ~ *ая вéрфь* şantier naval.

судоустрóйств|о, *-а n. sg.* organizare judecătorească; *закóн о* ~*e* legea pentru organizarea judecătorească.

судохóдность, *-и f. sg.* navigabilitate.

судохóдный *adj.* navigabil; ~ *канáл* canal navigabil.

судохóдство, *-а n. sg.* navigaţie; *речнóе* ~ navigaţie fluvială.

судьб|á, *-ы́ f.* **1.** soartă, destin, ursită, fatalitate; *покори́ться* ~*é* a se supune soartei; *благодари́ть* ~*ý* a mulţumi soartei. **2.** *(mai ales la pl.)* soartă, destin, viitor; *сýдьбы нарóдов* destinul popoarelor ◇ *какúми* ~*áми?* ce vînt te aduce?, cu ce ocazie?, prin ce întîmplare?; *не* ~ *нам жить вмéсте* nu ne-a fost dat să trăim împreună; *вершúть* ~*ý* a hotărî soarta; *вручúть свою́* ~*ý кому́-л.* a-şi încredinţa soarta în mîinile cuiva; *искушáть* ~*ý* a-şi încerca norocul; *игрáть своéй* ~*óй* a-şi pune soarta în joc; *связáть свою́* ~*ý с кем-л.* a-şi lega soarta de cineva; *устрóить свою́* ~*ý* a-şi croi soarta, a-şi aranja situaţia; *брóсить на произвóл* ~*ы́* a lăsa în voia soartei; *вóлею* ~*ы́*; *вóлею сýдеб* prin voia soartei.

судьбúн|а, *-ы f. sg. (folc.)* soartă, ursită, destin.

судья́, *-и́ m.* **1.** judecător; *нарóдный* ~ judecător popular; *третéйский* ~ arbitru; *(înv.) мировóй* ~ judecător de pace; *вы́борность судéй* eligibilitatea judecătorilor; *(fig.) я вам не* ~ nu pot, nu sînt eu acela care să vă judec. **2.** *(sport.)* arbitru; ~ *на лúнии* arbitru de tuşă; ~ *в пóле* arbitru de centru.

сýдя *(în expr.)* ~ *по* ... judecînd după...; ~ *по егó вúду, он здорóв* judecînd după cum arată, e sănătos; ~*по хóду дéла* judecînd după cum merg lucrurile.

суевéрие, *-я n.* superstiţie.

суевéрность, *-и f. sg.* fire superstiţioasă.

суевéрный *adj.* superstiţios.

сует|á, *-ы́ f.* **1.** *(înv.)* deşertăciune, zădărnicie; vanitate; ~ *сует* deşertăciunea deşertăciunilor. **2.** *sg.* forfoteală, agitaţie, alergătură, zăpăceală.

суети́ться, *суечýсь, суети́шься vb. ipf.* a forfoti, a umbla forfota, a se agita, a nu avea astîmpăr, a nu sta locului.

суетли́во *a.pv* fără astîmpăr, agitat.

суетли́вость, *-и f.sg* . forfoteală; agitaţie; stare de agitaţie

суетли́в|ый *adj.* agitat, care n-are astîmpăr.

сýетность, *-и́ f. sg. (înv.)* deşertăciune, zădărnicie; ambiţii deşarte, vanitate.

сýетн|ый *adj. (înv.)* van, deşert, zadarnic; ~ *ые надéжды* speranţe zadarnice.

суетня́, *-и́ f. sg.* forfotă, forfoteală, agitaţie, alergătură.

сужде́ние, *-я n.* **1.** părere, opinie; apreciere; *вы́сказать своё* ~ a-şi exprima părerea/ opinia. **2.** *(fil.)* judecată, raţionament.

сýженая, *-ой f. (folc.)* mireasă, logodnică, ursită.

сужéние, *-я n. sg.* **1.** îngustare; strîngere; gîtuire; *(med.)* ~ *пищевóда* stenoză, strictura esofagului. **2.** *(fig.)* restrîngere; reducere.

сýженый *-ого m. (folc.)* mire, logodnic, ursit.

сýживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сýзить*

сýживаться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сýзиться.* **2.** *pas.* de la *сýживать.*

сýзить, *сýжу, сýзишь vb. pf. (ipf. сýживать) acuz.* **1.** a îngusta, a strîmta, a face mai strîmt. **2.** *(fig.)* a restrînge, a reduce.

сýзиться, *-ится vb. pf. (ipf. сýживаться)* **1.** a se îngusta, a se strîmta, a se face mai îngust; a se micşora. **2.** *(fig.)* a se restrînge, a se reduce.

сук, *-а m.* **1.** cracă, ramură, creangă. **2.** ciot, nod ◇ *(prov.) рубúть* ~, *на котóром сидúшь* a-şi tăia craca de sub picioare.

сýка, *-и f.* căţea.

сýкин, *-а, -о adj.* de căţea; ~ *сын* porc de cîine.

сукнó, *-á n.* postav, stofă ◇ *под* ~ *положúть (дéло, прóсьбу)* a nu da curs, a îngropa, a lăsa baltă *(o cerere, o lucrare, o chestiune); лежáть под* ~*м* a zăcea la dosar.

сукновáл, *-а m.* dîrstar, piuar, postăvar.

сукновáльня, *-и f.* piuă, dîrstă.

сукнодéл, *-а m. v. сукновáл*

сукнодéлие, *-я n.* piuare.

суковáтый *adj.* noduros, cioturos.

сукóнка, *-и f.* cîrpă, petic de postav, cîrpă de lînă.

сукóнн|ый *adj.* de postav; ~*ая фáбрика* fabrică de postav ◇ ~ *язы́к* limbaj greoi, stil necioplit.

сукóщик, *-а m.* postăvar.

сýкровища, *-ы f.* **1.** serum, ser (sanguin). **2.** puroi.

сулемá, *-ы́ f. sg. (chim.)* sublimat (corosiv).

сулемóвый *adj. (chim.)* de sublimat (corosiv).

сул|и́ть, *-лю́, -ли́шь vb. ipf. acuz.* cu *dat.* sau cu *inf.* **1.** *(pf. посули́ть) (обещать)* a făgădui, a promite. **2.** a prevesti, a prezice, a ursi. ◇ ~ *золоты́е гóры* a făgădui marea cu sarea; *не сули́ журавля́ в нéбе, дай синúцу в рýки* nu da vrabia din mînă pe cioara de pegard.

султáн[1], *-а m.* sultan.

султáн[2], *-а m.* surguci, panaş, egretă.

султанáт, *-а m.* sultanat.

султáнский *adj.* de sultan, sultănesc.

султáнчик, *-а m. dim.* **1.** panaş mic, egretă mică. **2.** moţ *(de păr sau de pene).*

сульфáт, *-а m. (chim.)* sulfat; ~ *аммóния* sulfat de amoniu.

сульфúд, *-а m. (chim.)* sulfură; ~ *нáтрия* sulfură de sodiu.

сульфúдин, *-а m. (farm.)* sulfidin.

сульфúт, *-а m. (chim.)* sulfit.

сульфокислотá, *-ы́ f. (chim.)* acid sulfuric.

сульфурáтор, *-а m. (chim.)* sulfurator.

сум|á, *-ы́ f. (înv.)* traistă, desagă, sac ◇ *ходúть с* ~*óй* a cerşi; *пустúть с* ~*óй* a aduce la sapă de lemn; *дожúть до* ~*ы́* a ajunge la covrigi/la sapă de lemn; a rămîne cu traista-n băţ; ~ *перемётная* om care se dă după vînt; un cameleon.

сумасбрóд, *-а m.* om sucit, zăpăcit, ţicnit; om exatravagant.

сумасбрóдить, *-óжу, -óдишь vb. ipf. v. сумасбрóдничать*

сумасбрóдничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a face nebunii/extravaganţe; a se purta ca un zăpăcit/ca un smintit.

сумасбро́дно *adv.* în mod nesocotit, extravagant.

сумасбро́дный *adj.* nesocotit, extravagant; bizar; zăpăcit, ţicnit.

сумасбро́дство, *-а n. sg.* extravaganţă, bizarerie.

сумасше́д|ший *adj.* **1.** nebun, alienat, demenţ; *~ челове́к* (om) nebun. **2.** *(înv.)* de nebuni; *~ дом* casă de nebuni, ospiciu, balamuc. **3.** *(fig. iron.)* nemaipomenit, nemaiauzit, strașnic, excepţional; *~ успе́х* un succes excepţional; *~ие цены́* preţuri exorbitante. **4. ~ий,** *-его m.* nebun, alienat.

сумасше́дствие, *-я n. sg.* **1.** nebunie, sminteală, demenţă, alienaţie mintală. **2.** *(нелепый поступок)* prostie.

сумасше́ствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf* a-şi ieşi din minţi.

сумато́ха, *-и f. sg.* forfoteală, învălmăşeală, zăpăceală, harababură, talmeş-balmeş.

сумато́шливость, *-и f. sg.* lipsă de astîmpăr; zăpăceală.

сумато́шливый *adj.* fără astîmpăr, neastîmpărat, zăpăcit, dezordonat.

сумато́шный *adj. v.. сумато́шливый*

сума́х, *-а m. (bot.)* sumah; *у́ксусный ~* oţetar.

сумбу́р, *-а m. sg.* haos, confuzie, dezordine; zăpăceală.

сумбу́рно *adv.* (în mod) confuz, încurcat, nelămurit, brambura.

сумбу́рность, *-и f. sg.* caracter haotic/ dezordonat; confuzie.

сумбу́р|ный *adj.* haotic, confuz; încurcat, dezordonat.

су́меречник, *-а m. (zool.)* animal de noapte.

су́меречность, *-и f.* semiîntuneric, semiobscur, semiobscuritate.

су́меречн|ый *adj.* **1.** de amurg, crepuscular; *~ое вре́мя* amurg. **2.** *(zool.)* de noapte, crepuscular. **3.** *(серый, безрадостный)* posomorît.

су́мерк|и, *-ек pl.* amurg, crepuscul; înginatul zilei cu noaptea; semiobscuritate; *в ~ах* în amurg; *астроно́мические ~* crepuscul astronomic.

суме́|ть, *-ю, -е́ешь vb. pf.* cu *inf.* a şti, a putea, a se pricepe, *он ~л его́ убеди́ть* a ştiut să-l convingă.

су́мк|а, *-и f.* **1.** geantă, sac; sacoşă; ghiozdan; *да́мская ~* geantă, poşetă; *доро́жная ~* geantă de voiaj; *шко́льная ~* ghiozdan; servietă; *инструмента́льная ~* geantă pentru scule, trusă de scule; *перемётная ~* desagă, traistă; *патро́нная ~* cartuşieră; *санита́рная ~* trusă sanitară; *(mil.)* *полева́я ~* port-hartă. **2.** *(zool.)* pungă *(la mamiferele marsupiale).* **3.** *(bot.)* lamelă sporiferă, sporange *(la ciuperci)* ◇ *(anat.)* *серде́чная ~* pericard; *(med.)* *воспале́ние серде́чной ~и* pericardită; *(bot.)* *пасту́шья ~* traista-ciobanului.

су́мм|а, *-ы f.* **1.** sumă, total; sumă de bani; *о́бщая ~* sumă totală; *кру́глая ~* sumă frumuşică/însemnată; sumă rotundă; *отвали́ть кру́пную ~у* a plăti bani grei; *в ~е...* în sumă de...; în total; *кру́пная ~* sumă mare *(de bani)*; *страхова́я ~* suma/valoarea asigurării. **2.** *(fig.)* totalitate, ansamblu, sumă, complex.

сумма́рн|ый *adj.* **1.** total, totalizat; global; cumulativ; *~ое коли́чество* cantitate totală. **2.** *(fig.)* sumar; *~ обзо́р* recapitulare sumară.

сумми́рование, *-я n. sg.* totalizare, adunare; însumare.

сумми́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* a totaliza, a face totalul; a însuma.

су́мничать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *у́мничать (2)*

сумня́шеся *v. сумня́ся*

сумня́ся *(înv. în expr.)* *ничто́же ~* sau *сумня́шеся* fără a şovăi *(o clipă)*, fără a sta cît de puţin în cumpănă/la îndoială.

су́мочка, *-и f. (dim.)* poşetă.

су́мрак, *-а m. sg.* amurg, semiîntuneric, semiobscuritate.

су́мрачно 1. *adv.* posomorît, întunecat, sumbru; mohorît, trist; *~ смотре́ть* a privi posomorît. **2.** *pred. impers.* e mohorît, e trist.

су́мрачность, *-и f. sg.* **1.** obscuritate, întunecime. **2.** *(fig.)* caracter sumbru, fire posomorîtă/ursuză.

су́мрачн|ый *adj.* **1.** posomorît, întunecat, obscur; *~ая пого́да* timp posomorît. **2.** *(fig.)* mohorît, posomorît, trist, sumbru.

су́мчат|ый *adj.* **1.** *(zool.)* marsupial; *~ые живо́тные* marsupiale. **2.** *(bot.)* cu lamele sporifere, cu sporange; *~ые грибы́* ciuperci ascomicete. **3. ~ые,** *-ых pl.; sg. -ое, -ого n.* marsupiale.

сумя́тица, *-ы f. sg.* **1.** învălmăşeală, tărăboi, forfoteală, zăpăceală, harababură. **2.** *(неразбериха)* confuzie, încurcătură.

сунду́к, *-а́ m.* cufăr, ladă, sipet; *ко́ванный ~* ladă ferecată.

су́нуть, *-ну, -нешь vb. pf.* **1.** *v. сова́ть.* **2.** *(дать взятку)* a da bacşiş, a mitui; *~ ру́ку в карма́н* a băga mîna în buzunar.

су́нуться, *-нусь, -нешься vb. pf.* **1.** *v. сова́ться.* **2.** a se vîrî/ a-şi băga nasul; *куда́ ни су́нься* oriunde; peste tot; pretutindeni.

суп, *-а m.* supă; ciorbă; *мясно́й ~* supă de carne; zeamă de carne; *~ из овоще́й* supă de zarzavat.

суперарби́тр, *-а m.* supraarbitru, superarbitru.

супергетероди́н, *-а m. (rad.)* superheterodină.

суперля́тив, *-а m. (gram.)* *(gradul)* superlativ.

суперобло́жка, *-и f. (tipogr.)* supracopertă, cămaşă.

суперпози́ция, *-и f. (tehn.)* suprapunere.

суперстра́т, *-а m. (lingv.)* superstrat.

суперструкту́ра, *-ы f. (tehn.)* suprastructură.

суперфле́кс, *-а m.* tub superflexibil.

суперфосфа́т, *-а m. (chim.)* superfosfat.

су́песок, *-ска m.* sol nisipos.

супесча́н|ый *adj.* nisipos; *~ые по́чвы* soluri nisipoase.

су́песь, *-и f. v. су́песок*

супи́н, *-а m. (gram.)* supin.

супина́тор, *-а m.* glenc metalic.

су́пить, *-плю, -пишь vb. ipf. (pf. насу́пить)* *acuz.* a încreţi, a încrunta *(sprîncenele)*.

су́питься, *-плюсь, -пишься vb. ipf. (pf. насу́питься)* a încreţi din sprîncene, a se încrunta.

су́пник, *-а m.* castron de supă.

супов|о́й *adj.* de supă; *~а́я ми́ска* castron de supă; *~ а́я ло́жка* polonic, lingură de supă.

супо́нь, *-и f.* chingă de jug/ de ham.

супоро́сая *adj. (în expr.)* *~ свинья́* scroafă în gestaţie.

супоро́сная *adj. v. супоро́сая*

супоро́сость, *-и f. sg.* (stare de) gestaţie.

супоста́т, *-а m. (înv.)* vrăjmaş, adversar, inamic.

супплети́вный *adj. (gram.)* supletiv.

су́ппорт, *-а m. (tehn.)* suport, portcuţit de strung.

супрематизм, *-а m. (arte)* suprematism.

супрематист, *-а m.* suprematist.

супру́г, *-а m.* soţ, consort.

супру́ги, *-ов pl.* soţi.

супру́га, *-и f.* soţie, nevastă, consoartă.

супру́жеск|ий *adj.* de soţ; conjugal; de căsnicie; matrimonial; *~ая па́ра* soţ şi soţie; *~ая жизнь* viaţă conjugală; *~ие обя́занности* îndatoriri de soţi, obligaţii conjugale.

супру́жество, *-а n.* căsătorie, căsnicie, viaţă conjugală.

сургу́ч, *-а́ m.* ceară roşie.

сургу́чн|ый *adj.* de ceară roşie.

сурди́н|а, *-ы f. (muz.)* surdină; *игра́ть под ~у* a cînta în surdină.

сурди́нк|а, *-и f. (muz.)* surdină; *игра́ть под ~у* a cînta în surdină.

суре́пица, *-ы f. (bot.)* rapiţă sălbatică; brîncuţă.

су́ржа, *-и f. (agr.)* sîrjoacă, amestec de grîu şi secară.

су́ржик, *-а m. v. су́ржа*

су́рик, *-а m. sg. (chim.)* miniu; *желе́зный ~* miniu de fier; *свинцо́вый ~* miniu de plumb, tetraoxid de plumb.

су́риковый *adj. (chim.)* de miniu.

сурко́вый *adj. (zool.)* de încul-pămîntului, de căţelul-pămîntului; de hîrciog.

суро́веть, *-ею, -еешь vb. ipf. (pf. посуро́веть)* a se înăspri, a deveni sever, a se face mai aspru, a deveni mai dur.

суро́во, *adv.* în mod sever, cu severitate; cu asprime, rigulos.

суро́вость, *-и f. sg.* asprime; severitate; austeritate, strictеţe.

суро́в|ый *adj.* **1.** aspru, sever, necruţător; *~ кли́мат* climă aspră; *~ое наказа́ние* pedeapsă aspră; *~ приговор* sentinţă severă; *подве́ргнуть ~ой кри́тике* a supune unei critici severe. **2.** *(fig.)* crud, greu; *~ая действи́тельность* cruda realitate; *~ая пра́вда*

адевăр crud; ~*ое испыта́ние* încercare grea. **3.** *(fig.)* ursuz, morocănos, posac, sever; ~ *взгля́д* privire ursuză.

суро́в|ый[2], *adj.* **1.** *(небелёный)* brut, nealbit; ~*ая ткань* pînză nealbită, ţesătură brută. **2.** din pînză brută/nealbită; ~*ое полоте́нце* prosop/ştergar din pînză nealbită.

суровьё, *-я́ n. sg. (text.)* pînză/ stofă/ ţesătură brută/nealbită.

суро́к, *-рка́ m. (zool.)* hîrciog, ţînculpămîntului, cătelul-pămîntului ◇ *спать, как* ~ a dormi buştean, a dormi dus.

суррога́т, *-а m.* **1.** surogat. **2.** *(fig.)* substituent; înlocuitor.

суррога́тный *adj.* de surogat.

сурьма́, *-ы́ f. sg.* **1.** *(chim.)* stibiu, antimoniu. **2.** căneală, vopsea de cănit părul.

сурьми́ть, *-млю́, -ми́шь vb. ipf. (pf. насурьми́ть) acuz. (înv.)* a căni, a-şi vopsi *(părul, barba)*.

сурмяни́стый *adj. v.* **сурьмяный**

сурьмяный *adj. (chim.)* de stibiu, de antimoniu; ~ *блеск* antimonit, stibină.

суса́льн|ый *adj.* **1.** suflat, poleit, placat *(cu aur, cu argint sau cu alte metale)*. **2.** *(fig. înv.) (слащавый)* sentimental, dulceag; ~*ые разгово́ры* vorbărie dulceagă.

сусе́к, *-а m. (reg.)* hambar.

су́слик, *-а m. (zool.)* ţiştar, popîndău.

су́сло, *-а n. sg.* must.

суспе́нзия, *-и f. (fiz. tehn.)* suspensie.

суспензо́рий, *-я m. (med.)* suspensor.

суста́в, *-а m.* încheietură, articulaţie; *боль в ~ах* durere la încheieturi; *(med.) неподви́жность ~ов* anchiloza re.

суставно́й *adj.* articular, de articulaţie; *(med.)* ~ *ревмати́зм* reumatism articular.

суста́вчатый *adj.* articulat, cu articulaţii.

сута́на, *-ы f.* sutană, anteriu.

сутенёр, *-а m.* peşte, întreţinut.

су́т|ки, *-ток pl.* douăzeci şi patru de ore, o zi şi o noapte; *астроно́мические* ~ zi astronomică; *звёздные* ~ zi siderală; *лу́нные* ~ zi lunară.

сутода́ча, *-и f.* raţie de hrană zilnică.

су́толока, *-и f. sg.* învălmăşeală, forfoteală, îmbulzire, înghesuială.

су́точн|ый *adj.* **1.** de douăzeci şi patru de ore; zilnic; ~ *гра́фик* grafic zilnic; ~*ая температу́ра* temperatura medie în decursul a douăzeci şi patru de ore; ~*ое вознагражде́ние* indemnizaţie zilnică; diurnă; *(astron.)* ~*ое движе́ние* mişcare diurnă. **2.** ~*ые*, *-ых s. pl.* diurnă, indemnizaţie zilnică.

суту́лить, *-лю, -лишь vb. ipf. (pf. ссуту́лить) acuz.* a încovoia, a gîrbovi, a îndoi; ~ *спи́ну* a-şi încovoia spatele, a se cocoşa.

суту́литься, *-люсь, -лишься vb. ipf. (pf. ссуту́литься)* a se cocoşa, a se gîrbovi, a se încovoia.

сутулова́тый *adj.* puţin gîrbovit, cam adus de spate, uşor încovoiat.

суту́лость, *-и f. sg.* gîrbovire.

суту́лый *adj.* gîrbov, adus de spate, încovoiat, gîrbovit.

сут|ь[1], *-и f. sg.* esenţă, esenţial, fond, miez; ~ *де́ла* fondul/ miezul chestiunii; *дойти́ до ~и* a atinge miezul chestiunii; *бли́же к ~и де́ла!* treci la esenţă!; *по ~и де́ла* în fond; de fapt; în fapt; în realitate ◇ *вни́кнуть/войти́ в ~ де́ла* a pătrunde în miezul chestiunii; *быть в са́мую* ~ a nimeri tocmai unde trebuie; a nimeri drept la ţintă; *держа́ться ~и де́ла* a se ţine de fondul chestiunii; a fi în chestiune/în problemă.

суть[2] *pers.* 3 *pl. prez.* de la *быть* ◇ *э́то не* ~ *ва́жно* n-are importanţă; nu e atît de important.

сутя́га, *-и m.* şi *f.* cîrcotaş, cîrcotaşă; buclucaş, buclucaşă.

сутя́жник, *-а m.* cîrcotaş; buclucaş; om care umblă cu procese, procesoman.

сутя́жничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (înv.)* a umbla cu cîrcota; a intenta mereu procese, a tîrî oamenii pe la judecăţi.

сутя́жническ|ий *adj. (înv.)* de cîrcotaş, de buclucaş; şicanator.

сутя́жничество, *-а n. sg. (înv.)* cîrcotă, spirit şicanator, pornire spre şicană, procesomanie.

сутя́жн|ый *adj. v.* **сутя́жнический**

суфле́ *n. indecl.* sufleu.

суфлёр, *-а m.* sufleor.

суфлёрск|ий *adj.* de sufleor; ~*ая бу́дка* cuşca sufleorului.

суфли́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* cu *dat. (teatr.)* a sufla.

суфражи́зм, *-а m. (pol.)* sufragism.

су́ффикс, *-а m. (gram.)* sufix.

суффикса́льный *adj. (gram.)* de sufix.

суффикса́ция, *-и f. (gram.)* sufixare.

сухáрница, *-ы f.* vas/ coşuleţ pentru pesmeţi.

сухáрь, *-я́ m.* **1.** pesmet. **2.** *(fig.)* om sec, lipsit de căldură; pedant.

су́хо 1. *adv.* sec; rece, cu răceală; *отве́тить* ~ a răspunde sec. **2.** *pred. impers.* e uscat.

суховáтый *adj.* cam uscat; *(fig.)* ~ *прие́м* primire cam rece.

суховéй, *-я m.* vînt uscat.

суходóл, *-а m.* vale uscată.

сухожи́лие, *-я n. (anat.)* tendon; ligament.

сухожи́льный *adj. (anat.)* de tendon; de ligament.

сух|óй *adj.* **1.** uscat, sec; arid; ~ *хлеб* pîine uscată; ~*ая пи́ща* hrană rece, uscătură; ~*óе молокó* lapte praf; ~ *кли́мат* climă uscată/ aridă; *(mar.)* ~ *док* doc uscat, bazin de carenare; ~ *ка́шель* tuse uscată/ seacă; ~*ая перегóнка* distilare uscată; ~*и́м пу́тём* pe uscat. **2.** uscătiv, slab; ~ *стари́к* un bătrîn uscătiv. **3.** *(fig.)* rece, nepriietenos; sec; ~ *прие́м* primire rece ◇ *вы́йти ~и́м из воды́* a ieşi basma curată; *держа́ть по́рох ~и́м* a fi gata de luptă.

сухолóм, *-а m. (хворост)* uscături, vreascuri.

сухолю́бивый *adj. (bot.)* rezistent la secetă.

сухомя́тка, *-и f. sg.* uscături, hrană rece.

сухонóгий *adj.* cu un picior anchilozat.

сухóвощи *pl.* legume uscate.

сухопáрый *adj.* uscătiv, slab, slăbănog.

сухопýтн|ый *adj.* de uscat, terestru; ~*ая а́рмия* armată de uscat; ~*ые войскá* trupe terestre; ~*ое путеше́ствие* călătorie pe uscat.

сухопýть|е, *-я n. sg.* cale terestră.

сухорýкий *adj.* cu o mînă anchilozată; ciung.

сухостóй[1], *-я m. sg. col.* arboret uscat în picioare.

сухостóй[2], *-я m. sg.* perioadă de îngrăşare *(la vite, înainte de fătare)*.

сýхость, *-и f. sg.* **1.** uscăciune în gît. **2.** vreme caldă/ uscată, secetă, uscăciune. **3.** *(folc.)* tristeţe, mîhnire; alean, dor; nelinişte, grijă.

сухóтка, *-и f. (reg.)* slăbire excesivă *(datorită unei boli)* ◇ *(med.)* ~ *спинно́го мо́зга* tabes *(dorsal)*.

сухофрýкты, *-ов pf.* fructe uscate.

сухощáвость, *-и f. sg.* uscăţime.

сухощáвый *adj.* uscătiv; slab, uscat.

сучёный *adj.* răsucit; împletit.

сýчий *adj.* de căţea.

сучи́|ть, *сучý, сучи́шь vb. ipf.* **1.** *(pf. ссучи́ть) acuz.* a suci; a răsuci; a împleti; a toarce. **2.** *instr.* a i se împletici.

сучи́ться, *-сучи́тся vb. ipf.* a se răsuci, a se împleti.

сучковáт|ый *adj.* noduros, cu noduri.

сучóк, *-чкá m.* ciot, nod ◇ *без сучкá, без задóринки* cum nu se poate mai bine, fără cusur, ca pe apă.

сýш|а, *-и f. sg.* uscat, pămînt; *на ~е и на мóре* pe apă şi pe uscat.

сушéние, *-я n. sg.* uscare, uscat.

сушеница, *-ы f. (bot.)* albumeală; siminoc.

сушён|ый *adj.* uscat; ~*ые фрýкты* fructe uscate.

сушúлка, *-и f.* **1.** *(аппарат)* uscător, uscătoare, aparat de uscare. **2.** *(помещение)* uscătorie.

сушúло, *-а n.* uscătorie, cameră de uscat.

сушúльный *adj.* de uscat.

сушúльня, *-и f.* uscătorie, cameră de uscat.

сушúть, *сушý, сýшишь vb. ipf. (pf. вы́сушить) acuz.* a usca; ~ *бельё* a usca rufele; *(fig.) гóре сýшит* necazurile te usucă/te consumă.

сушúться, *сушýсь, сýшишься vb. ipf. (pf. вы́сушиться)* a se usca.

сýшка, *-и f.* **1.** *sg.* uscare, uscat; ~ *сéна* uscatul fînului. **2.** covrig.

сушня́к, *-á m.* uscături *(despre arbori, crengi)*, vreascuri.

сушь, *-и f. sg.* **1.** vreme secetoasă, secetă; *ию́льская* ~ secetă de iulie. **2.** uscăciune; uscături; vreascuri.

существенно *adv.* (în mod) esenţial, radical.

существенность, *-и f. sg.* importanţă; vitalitate.

существенн|ый *adj.* esenţial, fundamental; vital; ~*ая рáзница* deosebire esenţială; *игрáть ~ую роль* a juca un

rol de căpetenie; ~*ое отли́чие* deosebire esenţială.

существи́тельное, *-ого n.* sau *и́мя ~ (gram.)* substantiv.

существ|о́ [1], *-á n. sg.* esenţă, fond, miez, temei; ~ *де́ла* miezul/ fondul chestiunii; *по ~ý* în fond, în esenţă; *говори́ть по ~ý* a intra în fondul problemei; *(jur.) разбо́р де́ла по ~ý* judecarea cauzei în fond.

существ|о́ [2], *-á n.* fiinţă, făptură; creatură; *живы́е ~á* fiinţe (vii); *стра́нное ~* fiinţă ciudată; *люби́мое ~* fiinţă iubită.

существова́ни|е, *-я n. sg.* existenţă; trai, viaţă; *борьба́ за ~* lupta pentru existenţă; *отрави́ть кому́-л. ~* a otrăvi viaţa cuiva, a-i face cuiva viaţa imposibilă; *беззабо́тное ~* existenţă/ viaţă fără griji; *влачи́ть жа́лкое ~* a trăi/a o duce de azi pe mîine; a-şi tîrî zilele; a duce o viaţă de mizerie.

существ|ова́ть, *-ствýю, -ствýешь vb. ipf.* **1.** *(иметься)* a exista, a fi; a fi în fiinţă; *~ýет мне́ние, что ...* este/ există o părere că ... **2.** *instr.* sau *на* + *acuz. (жить)* a trăi, a subzista, a se întreţine, a-şi cîştiga existenţa; ~ *свои́м тру́дом* a se întreţine prin muncă proprie.

су́щ|ий *adj.* **1.** *(înv.) (существующий)* în fiinţă, existent. **2.** *(fig.)* adevărat, autentic; *~ая пра́вда* adevăr curat, adevăr gol-goluţ; *~ие пустя́ки* fleacuri, nimicuri, mofturi; ~ *вздо́р* prostie/neghiobie curată.

су́щност|ь, *-и f. sg.* esenţă, natură; caracter; fire, fiinţă; substanţă; ~ *явле́ния* esenţa fenomenului, natura fenomenului; *кла́ссовая ~* esenţa de clasă ◇ *(cuv. modal) в ~и говоря́* în fond, propriu-zis, de fapt, la drept vorbind; *вни́кнуть в ~ вещéй* a pătrunde în esenţa lucrurilor.

суя́гная *(m. şi n. nefolosite) adj. (despre oaie)* care trebuie să fete, fătătoare; ~ *овца́* oaie fătătoare.

сфабрикова́ть, *-ку́ю, -ку́ешь vb. pf.* de la *фабрикова́ть*

сфальцева́ть, *-цу́ю, -цу́ешь vb. pf.* de la *фальцева́ть*

сфальши́вить, *-влю, -вишь vb. pf.* de la *фальши́вить*

сфе́р|а, *-ы f.* **1.** *(geom.)* sferă; *(astr.) небе́сная ~* sferă cerească. **2.** *(fig.)* sferă; zonă, tărîm, domeniu, sector; ~ *влия́ния* zonă de influenţă; ~ *де́ятельности* domeniu de activitate; ~ *приме́нения* sferă de aplicare. **3.** *(fig.)* mediu, ambianţă, element, cerc; *быть в свое́й ~е* a fi în elementul său; *вы́сшие ~ы* sfere/ cercuri înalte.

сфери́ческ|ий *adj.* sferic; *~ие тела́* corpuri sferice; *~ая геоме́трия* geometrie sferică.

сфери́чность, *-и f. sg.* sfericitate, formă sferică.

сферо́ид, *-а m. (geom.)* sferoid.

сфероида́льный *adj. (geom.)* sferoidal.

сфинкс, *-а m.* **1.** sfinx. **2.** *(fig.)* enigmă, sfinx.

сфи́нктер, *-а m. (anat.)* sfincter.

сформирова́ние, *-я n. sg.* formare, organizare, alcătuire, întocmire.

сформирова́ть, *-рýю, -рýешь vb. pf.* de la *формирова́ть*

сформирова́ться, *-рýюсь, -рýешься vb. pf.* de la *формирова́ться*

сформули́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* de la *формули́ровать*

сфотографи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. (ipf. фотографи́ровать) acuz.* a fotografia.

сфотографи́роваться, *-руюсь, -руешься vb. pf. (ipf. фотографи́роваться)* a se fotografia.

схвати́ть, *-ачý, -áтишь vb. pf. acuz.* **1.** *pf.* de la *хвата́ть* [1]; ~ *за ши́ворот* a lua *(pe cineva)* de guler. **2.** *(ipf. схва́тывать)* a căpăta, a contracta *(o boală)*; a se molipsi; ~ *на́сморк* a căpăta guturai. **3.** *(ipf. схва́тывать) (fig.)* a reţine, a înţelege, a prinde, a sesiza; ~ *смысл* a prinde sensul. **4.** *(ipf. схва́тывать)* cu *instr.* a întări, a consolida, a prinde.

схвати́ться, *-ачýсь, -áтишься vb. pf.* **1.** *pf.* de la *хвата́ться*; a se apuca; ~ *за го́лову* a se lua cu mîinile de cap. **2.** *(ipf. схва́тываться) (вступить в драку)* a se încăiera; a se lua la harţă/ la luptă/ la bătaie; a se ciocni.

схва́тка, *-и f.* luptă, ciocnire, încăierare; hărţuială; *возду́шная ~* luptă aeriană; *рукопа́шная ~* luptă corp la corp.

схва́тки, *-ток pl. (med.)* spasme, dureri, crampe; *родовы́е ~* durerile/ chinurile facerii.

схва́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *схвати́ть (2, 3, 4)*

схва́тываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *схвати́ться*. **2.** *pas.* de la *схва́тывать*.

схе́ма, *-ы f.* **1.** schemă, schiţă, desen; ~ *телефо́нного аппара́та* schema aparatului de telefon. **2.** schemă, rezumat, plan sumar. **3.** *(cib.)* circuit; ~ *запре́та* circuit de interdicţie; *логи́ческая ~* circuit logic.

схематиза́ция, *-и f.* prezentare schematică.

схематизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a înfăţişa/a prezenta schematic; a schematiza; a schiţa.

схемати́зм, *-а m. sg.* schematism.

схемати́ческ|ий *adj.* **1.** în formă de schemă. **2.** schematic, schiţat în trăsături generale; *~ое изложе́ние* expunere schematică.

схемати́чно *adv.* în mod schematic, în linii generale.

схемати́чность, *-и f. sg.* caracter schematic, schematism.

схемати́чный *adj.* schematic, schiţat în trăsături generale.

схи́зма, *-ы f. sg. (bis.)* schismă, dezbinare.

схизма́тик, *-а m. (bis.)* schismatic.

схизмати́ческий *adj. (bis.)* schismatic.

схи́ма, *-ы f. sg. (bis.)* sihăstrie, pustnicie, schimnicie, anahoretism.

схи́мнический *adj.* de schimnic, de sihastru, de pustnic, anahoretic.

схитри́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf.* de la *хитри́ть*

схлы́ну|ть, *-нет vb. pf.* a descreşte brusc, a se retrage, a da înapoi *(despre o apă)*; a se împrăştia *(despre oameni)*.

сход, *-а m.* **1.** *sg.* coborîre; descindere; ~ *с ре́льсов* deraiere. **2.** coborîş, pantă; *крута́й ~* pantă abruptă. **3.** *(înv.)* sfat, adunare, întrunire; *се́льский ~* adunarea obştei satului.

сходи́мость, *-и f. (fiz. mat.)* convergenţă.

сходи́ть [1], *-ожý, -óдишь vb. pf.* **1.** *pf.* de la *ходи́ть (10)*. **2.** a pleca, a merge *(pentru scurtă vreme)*; ~ *за кем-л., за чем-л.* a pleca după cineva; a pleca/a se duce după ceva; ~ *в го́сти* a se duce în vizită.

сход|и́ть [2], *-ожý, -óдишь vb. ipf.* de la *сойти́* [1,2] ◇ *не ~я с ме́ста* fără a se mişca din loc, stînd pe loc.

сходи́ться, *-ожýсь, -óдишься vb. ipf.* de la *сойти́сь*

схо́дка, *-и f. (înv.)* întrunire, adunare; *студе́нческая ~* întrunire studenţească.

схо́дни, *-ей pl. (mar.)* pasarelă, schelă.

схо́дн|ый *adj.* **1.** *(похожий)* asemănător, similar, analog. **2.** *(подходящий)* convenabil, potrivit, rezonabil, moderat; *по ~ой цене́* la un preţ convenabil.

схо́дство, *-а n. sg.* asemănare; potrivire; analogie; afinitate; *вне́шнее ~* asemănare la înfăţişare; *~ характе́ров* potrivire de caracter; *~ во вку́сах* potrivire de gusturi; *фами́льное ~* aer de familie.

схо́жесть, *-и f. sg.* asemănare, similitudine, potrivire.

схо́ж|ий *adj.* asemănător, similar, analog.

схола́ст, *-а m.* scolast.

схола́стика, *-и f. sg.* **1.** scolastică. **2.** *(fig.)* bucherealâ, pedantism.

схоласти́ческ|ий *adj.* **1.** scolastic; *~ая филосо́фия* filozofia scolastică. **2.** *(fil.)* scolastic, formalist, rupt de realitate/ de viaţă.

схоласти́чность, *-и f. sg.* caracter scolastic.

схоласти́чный *adj.* scolastic.

схорони́ть, *-оню, -óнишь vb. pf.* de la *хорони́ть* (1)

сцапа́ть, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *цапа́ть* (1)

сцара́пать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. сцара́пывать* şi *mom. сцара́пнуть) acuz.* a răzui, a curăţa zgîriind.

сцара́пнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *сцара́пать*

сцара́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сцара́пать*

сцеди́ть, *сцежý, сцéдишь vb. pf. (ipf. сцéживать) acuz.* a strecura, a decanta.

сцéживание, *-я n. (tehn.)* decantare; strecurare, filtrare.

сцéживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сцеди́ть*

сцементи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. (ipf. цементи́ровать) acuz.* a cimenta.

сце́н|а, **-ы** *f.* **1.** scenă; *враща́ющаяся ~* scenă turnantă; *за ~ой* în culise; *сойти́ со ~ы* a) a coborî de pe scenă; b) *(fig.)* a părăsi scena; *ста́вить на ~е* a pune în scenă, a regiza, a monta *(o piesă)*; *(fig.) душераздира́ющая ~* spectacol sfîşietor, episod dramatic. **2.** scenă *(parte a unui act)*; episod *(într-o operă literară)*; *де́йствие второ́е, ~ четвёртая* actul al doilea, scena a patra. **3.** *(fig.)* scenă; scandal; *семе́йная ~* scenă în familie, ceartă între soţi; *~ ре́вности* scenă de gelozie; *устро́ить ~у кому́-л.* a face cuiva o scenă ◇ *нема́я ~* scenă mută.

сцена́рий, **-я** *m.* scenariu.

сценари́ст, **-а** *m.* scenarist, autor de scenarii.

сцена́рный *adj.* de scenariu.

сцени́ческ|ий *adj.* de scenă; de teatru; teatral; scenic; *~ая де́ятельность* activitate teatrală; *~ эффе́кт* efect scenic.

сцени́чность, **-и** *f. sg.* caracter scenic, caracter dramatic.

сцени́чн|ый *adj.* scenic, de scenă, potrivit pentru scenă.

сценогра́ф, **-а** *m.* scenograf.

сценогра́фия, **-и** *f.* scenografie.

сценографи́ческий *adj.* scenografic.

сцеп, **-а** *m. (tehn.)* **1.** *sg.* cuplare, angrenare, îmbinare. **2.** cuplă, dispozitiv pentru cuplare; cîrlig de tracţiune. **3.** două vagoane cuplate; două maşini agricole cuplate; cuplu de maşini.

сцепи́ть, **-еплю́**, **-е́пишь** *vb. pf. (ipf. сцепля́ть) acuz.* a cupla, a angrena.

сцепи́ться, **-еплю́сь**, **-е́пишься** *vb. pf. (ipf. сцепля́ться)* **1.** a fi cuplat, a fi angrenat. **2.** *(схватиться)* a se încăiera, a se lua la bătaie/la harţă, a se lua de păr.

сце́пка, **-и** *f. (tehn.)* cuplare, angrenare, ambreiaj; *~ ваго́нов* cuplarea vagoanelor.

сцепле́ние, **-я** *n.* **1.** *sg. (tehn.)* cuplare, angrenare, ambreiaj. **2.** *(fig.)* înlănţuire, conexiune; *~ мы́слей* înlănţuire de idei. **3.** *sg. (fiz.)* coeziune, adeziune, coherenţă.

сцепля́емость, **-и** *f. (fiz. mec.)* adeziune, aderenţă.

сцепля́ть, **-я́ю**, **-я́ешь** *vb. ipf.* de la *сцепи́ть*

сцепля́ться, **-я́юсь**, **-я́ешься** *vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сцепи́ться*. **2.** *pas.* de la *сцепля́ть*.

сцепно́й *adj. (tehn.)* de cuplare, de angrenare, de racord, de îmbinare; *~ механи́зм* dispozitiv de cuplare; *~ крюк* cîrlig de tracţiune.

сцепщик, **-а** *m. (ferov.)* manevrant de vagoane.

счáливать, **-аю**, **-аешь** *vb. ipf.* de la *счáлить*

счáлить, **-лю**, **-лишь** *vb. pf. (ipf. счáливать) acuz.* a lega împreună, a cupla *(cu cablu, cu funie)*; *~ ба́ржи* a lega şlepurile.

счáлка, **-и** *f. sg.* legare, cuplare *(cu cablu, cu funie)*.

счастли́вец, **-вца** *m.* om norocos, fericit; *како́й он ~!* ce om norocos!

счастли́вчик, **-а** *m. v. счастли́вец*

счастли́во *adv.* (în mod) fericit; cu noroc, cu bine; *~ отде́латься* a scăpa cu bine; *~ остава́ться* sau *(pop.) ~!* noroc!, rămîi cu bine!

счастли́в|ый *adj.* **1.** fericit, plin de mulţumire; *~ая жизнь* viaţă fericită. **2.** norocos, fericit; *~ слу́чай* întîmplare fericită; *~ игро́к* jucător norocos; *~ исхо́д* sfîrşit fericit; *~ого пути́!* drum bun! ◇ *роди́ться под ~ой звездо́й* a se naşte într-o zodie bună.

счáсть|е, **-я** *n. sg.* **1.** fericire. **2.** noroc, şansă; *попыта́ть ~я* a-şi încerca norocul; *на моё ~* din fericire pentru mine, spre norocul meu; *на́ше ~*, *что ...* noroc că ... ◇ *(cuv. modal) к ~ю, по ~ю* din fericire; *бежа́ть от своего́ ~я* a da norocului cu piciorul; *(prov.) всяк своего́ ~я кузне́ц* norocul e cum şi-l face omul; *вкуси́ть ~* a gusta din fericire; *разби́ть чье-л. ~* a distruge fericirea cuiva; *~ измени́ло кому́-л.* a-l părăsi norocul.

счесáть, **счешу́**, **сче́шешь** *vb. pf. (ipf. счёсывать) acuz.* **1.** a curăţa, a scoate prin pieptănare; *~ пух с сукна́* a curăţa puful/ scama de pe postav. **2.** a scărpina, a zgîndări *(cu unghiile)*.

счёсывать, **-аю**, **-аешь** *vb. ipf.* de la *счесáть*

счесть, **сочту́**, **сочтёшь** *vb. pf.* de la *счита́ть*[1,2]; *~ своим до́лгом* a socoti de datoria sa; *~ необходи́мым* a socoti/ a considera necesar.

счéсться, **сочту́сь**, **сочтёшься** *vb. pf.* **1.** *pf.* de la *счита́ться*[1]. **2.** a face/ a încheia socotelile (băneşti); a se socoti.

счёт, **-а (-у)** *m.* **1.** *sg.* calculare; socoteală; *вести́ ~ деньга́м* a ţine socoteala banilor. **2.** *sg. (sport)* rezultat, scor. **3.** notă, notă de plată, factură, socoteală; *предъяви́ть ~* a cere socoteală; a face plata; *уплати́ть по ~у* a achita nota de plată, a achita factura; *пода́ть ~* a prezenta factura; a prezenta nota de plată. **4.** *(fig.)* cont, partidă; *откры́ть теку́щий ~ в ба́нке* a deschide un cont-curent la bancă; *ли́чный ~* cont personal; *расчётный ~* cont de decontare; *вы́писать ~* a da/a emite o factură; a factura; *закры́ть ~* a închide contul; *в ~* în cont; *записа́ть на чей-л. ~* a trece în contul cuiva. **5.** *(muz.)* tact, timp, măsură; *~ на два/ на три* în doi timpi, în trei timpi ◇ *в два ~а* în doi timpi şi trei mişcări; într-o clipă; *в коне́чном* sau *в после́днем ~е* la urma urmei, în definitiv, în ultimă instanţă; *на э́том ~у* în această privinţă; *за ~ (ко́го-л., чего́-л.)* în contul, pe seama cuiva; *за ~ государ́ства* pe seama statului; *за свой ~* pe cont propriu; *жить на чужо́й ~* a trăi pe socoteala altuia; *приня́ть что-л. на свой ~* a se simţi direct vizat; *э́то ска́зано на мой ~* a făcut aluzie la mine, m-a vizat pe mine; *быть на хоро́шем ~ý* a fi bine cotat/bine văzut; *быть на дурно́м/плохо́м ~у* a fi rău cotat; a fi văzut rău; a fi privit cu ochi răi; *кру́глым ~ом* rotunjit, în cifră rotundă; *для кру́глого/ро́вного ~а* pentru a rotunji socoteala, ca să fie o sumă rotundă; *~у нет (кому́-л., чему́-л.)* cîtă frunză şi iarbă; mult de tot; *теря́ть ~ (кому́-л., чему́-л.)* a pierde socoteala, a nu mai şti cît are; *э́то не в ~* asta nu contează; asta nu intră la socoteală; *без ~у* mult de tot; cîtă frunză şi iarbă; *име́ть на своём счету́ что-л.* a avea ceva la activul său; *постри́ть на чей-л. ~* a spune vorbe de spirit la adresa cuiva; a face glume pe socoteala cuiva; *прое́хаться/прогуля́ться на чей-л. ~* a lua pe cineva peste picior, a lua pe cineva în băşcălie; *ро́вным ~ом ничего́* absolut nimic; *сбро́сить/ски́нуть/снять со ~а* a nu lua în consideraţie; a face abstracţie; a scoate de la socoteală; *вести́ ~ы с кем-л.* a se răfui cu cineva; a plăti o poliţă cuiva; *~ дру́жбы не по́ртит* sau *~ ча́ще, дру́жба сла́ще* socoteală deasă — frăţie aleasă; *на казённый ~* pe cheltuiala/pe contul statului.

счётн|ый *adj.* **1.** de calcul, de calculat; *~ая лине́йка* riglă de calcul; *~ая маши́на* maşină de calculat. **2.** de conturi; *~ая кни́га* registru de conturi. **3.** de contabilitate; *~ая часть (serviciu de)* contabilitate; *~ рабо́тник* contabil, funcţionar de contabilitate.

счетовóд, **-а** *m.* calculator, socotitor; contabil.

счетово́дный *adj.* de contabilitate; de calculator.

счетово́дство, **-а** *n. sg.* contabilitate; evidenţă contabilă.

счётчик[1], **-а** *m.* calculator ◇ *~ по пе́реписи населе́ния* recenzor.

счётчик[2], **-а** *m. (tehn.)* contor; *га́зовый ~* contor de gaze; *электри́ческий ~* contor electric; *(auto) ~ киломе́тров* contor de kilometri.

счёт/ы, **-ов** *pl.* abac, calculator cu bile; *положи́ть на ~ах* sau *щелка́ть на ~ах* a socoti la abac.

числе́ние, **-я** *n. sg.* calculare, calcul, numărătoare; *десяти́чное ~* calcul zecimal.

счи́стить, *счи́щу, счи́стишь vb. pf. (ipf. счища́ть) acuz.* a curăţa, a scoate.

счи́ститься, **-тся** *vb. pf. (ipf. счища́ться)* a se curăţa, a se face curat; a ieşi, a dispărea *(despre pete)*.

счи́танн|ый **1.** *p.t.p.* de la *счита́ть*[1,3]. **2.** *adj.* numărat; *~ые дни* zile numărate.

счита́|ть[1], **-ю**, **-ешь** *vb. ipf.* **1.** *(pf. счесть* şi *сосчита́ть)* a număra, a socoti; *~ по па́льцам* a număra pe degete; *~ в уме́* a socoti în minte; *~ де́ньги* a număra banii. **2.** *acuz* a socoti (de la o anumită dată); *~я со вчера́шнего дня* cu începere de ieri; *не ~я* fără a socoti; fără a pune la socoteală ◇ *~я в том числе́* inclusiv.

счита́|ть[2], **-ю**, **-ешь** *vb. ipf. (pf. счесть) acuz.* sau *instr.* sau *за* + *acuz.* a crede, a socoti, a găsi cu cale, a considera; *~ своим до́лгом* a socoti drept o datorie; *~ возмо́жным* a considera posibil; *~ необходи́мым* a socoti necesar; *~ себя́* a se considera.

счита́ть[3], *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. счи́тывать) acuz.* cu *c* + *instr.* a colaţiona, a confrunta *(un text).*

счита́|ться[1], *-áюсь, -áешься vb. ipf. (pf. счéсться)* cu *c* + *instr.* a se socoti, a se răfui.

счита́|ться[2], *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *(расцениваться, слыть)* a avea reputaţia/faima de ...; a fi privit/considerat ca ...; a trece drept ...; a conta drept ...; *он ~ется хорóшим инженéром* e considerat un inginer bun. **2.** *(pf. посчитáться)* *с* + *instr. (принимáть во внимáние* a ţine cont, a lua în consideraţie, a ţine seama; *с э́тим нýжно ~* trebuie să ţinem seama de acest lucru; *ни с кем не ~* a nu ţine seama de nimeni. **3.** *pas.* de la *считáть*[1,2]; *э́то не ~ется* asta nu contează/nu intră la socoteală.

счи́тка, *-и f. sg.* colaţionare, confruntare.

счи́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *считáть*[3]

счища́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *счúстить*

счища́ться, *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *счúститься.* **2.** *pas.* de la *счища́ть.*

сшиба́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *сшиби́ть*

сшиба́ться *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *сшиби́ться.* **2.** *pas.* de la *сшиба́ть.*

сшиби́ть, *-бу́, -бёшь vb. pf. (ipf. сшиба́ть) acuz.* a răsturna (pe cineva) a trînti, a da jos *(printr-o lovitură)*◇ *(fig.) ~ с кого́-л. спесь* a tăia nasul cuiva, a pune la locul lui pe cineva.

сшиби́ться, *-бу́сь, -бёшься vb. pf. (ipf. сшиба́ться)* a se ciocni; a se încăiera; a se lua la ceartă.

сшива́ние, *-я n. sg.* coasere, înnădire.

сшива́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *сшить (2)*

сши́вка, *-и f.* **1.** *sg.* coasere, înnădire. **2.** cusătură, înnăditurǎ.

сши́тый *p.t.p.* de la *сшить; хорошó ~ костю́м* un costum bine cusut; *крéпко ~* bine făcut, solid, zdravăn ◇ *(prov.) не лáдно скрóен, да крéпко сшит* nu e frumos, nici arătos, dar vînjos şi sănătos; *все на одну́ колóдку сши́ты* (făcuţi) după acelaşi calapod.

сшить, *сошью́, сошьёшь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. шить)* a coase, a confecţiona. **2.** *(ipf. сшивáть)* a coase laolaltă, a înnădi.

съеда́|ть, *-áю, -áешь vb. ipf. acuz.* a mînca, a consuma.

съедéние, *-я n. sg. (în expr.) отдáть на ~е (кого́-л. кому́-л.)* a lăsa (pe cineva) la discreţia/ la bunul plac al cuiva.

съедóбность, *-и f. sg.* însuşirea de a fi comestibil.

съедóбн|ый *adj.* comestibil, bun de mîncat; *~ые грúбы* ciuperci comestibile.

съёжиться, *-жусь, -жишься vb. pf.* de la *ёжиться*

съéзд, *-а m.* **1.** *sg. (прибытие)* sosire; adunare, întrunire; *~ делегáтов* sosirea delegaţilor. **2.** congres; *~ пáртии* congresul partidului; *~ учителéй* congresul învăţătorilor; *чрезвычáйный ~* congres extraordinar.

съезд[2], *-а m.* coborîş, povîrniş.

съéзди|ть, *-зжу, -здишь vb. pf.* a face un drum/o călătorie; a se duce, a da o raită pînă la ...

съéздовск|ий *adj.* de congres; al congresului.

съезжáть(ся), *-áю,(сь), -áешь(ся) vb. ipf.* de la *съéхать(ся)*

съём, *-а m. sg. v. съёмка (1)*

съёмка, *-и f. sg.* **1.** scoatere; strîngere, culeş. **2.** fotografiere; turnare, filmare. **3.** ridicare *(a unui plan)*; releveu; *топографúческая ~* ridicare topografică; *глазомéрная ~* ridicare vizuală.

съёмн|ый *adj.* detaşabil, demontabil, amovibil.

съёмочн|ый *adj.* de fotografiat, de filmat; *(în topografie)* de ridicare; *~ые рабóты а)* lucrări topografice; *b)* filmare, lucrări de filmare.

съёмщик, *-а m.* **1.** chiriaş, locatar. **2.** topograf.

съестн|óй *adj.* **1.** alimentar, pentru mîncare, de mîncat; *~ы́е припáсы* provizii, alimente, produse alimentare. **2.** *~óе, -óго n. sg.* alimente, merinde, de-ale gurii, de-ale mîncării.

съéсть, *съем, съешь vb. pf. (ipf. есть) acuz.* a mînca; a înghiţi ◇ *он на э́том собáку съел* e meşter, e priceput la de-alde astea.

съéха|ть, *-éду, -éдешь vb. pf. (ipf. съезжáть)* **1.** a coborî *(cu un vehicul sau călare)* a descinde; *~ с горы́* a coborî un deal; *~ на бéрег* a descinde dintr-un vapor. **2.** a se muta, a părăsi o locuinţă. **3.** *(fig.)* a aluneca, a se lăsa într-o parte.

съéхаться, *съéдусь, съéдешься vb. pf. (ipf. съезжáться)* **1.** a se ciocni; a se întîlni. **2.** a se aduna, a se întruni, a se strînge laolaltă.

съехúдничать, *-аю, -аешь vb. pf.* de la *ехúдничать*

съязви́ть, *-влю́, -ви́шь vb. pf.* de la *язви́ть (2)*

сы́воротка, *-и f.* **1.** zer. **2.** *(med.)* ser, vaccin; *противодифтерúйная ~* ser antidifteric.

сы́вороточный *adj.* **1.** de zer. **2.** *(med.)* de ser, de vaccin.

сы́гранность, *-и f. sg.* coeziune; unitate; omogenitate; *~ футбóльной комáнды* coeziunea echipei de fotbal.

сыгра́ть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. игрáть)* a juca; a executa; a cînta; *~ рóль* a juca un rol; *~ на скрúпке* a cînta la vioară; *~ вничью́* a face joc nul, a face partidă nulă ◇ *~ свáдьбу* a face nuntă; *~ шýтку с кем-л.* a juca o festă cuiva, a-i juca un renghi; *~ нá руку кому́-л.* a face jocul cuiva; *~ в я́щик* a da ortul popii, a-şi da duhul.

сы́змала *adv.* din fragedă copilărie; de mic copil.

сы́знова *adv.* din nou, de la capăt, iarăşi; *~ начáть* a reîncepe, a relua, a o lua de la cap.

сын, *-а m.* **1.** *(pl. сыновья́)* fiu; băiat, fecior; *мой ~овья* fiii mei, băieţii mei; *приёмный ~* copil de suflet; fiu adoptiv; *побóчный ~* copil din flori. **2.** *(pl. сы́ны)* fiu, cetăţean; *лýчшие ~ы нарóда* cei mai buni fii ai poporului ◇ *блýдный ~* fiu risipitor; *кýрицын ~* fecior de lele.

сынóви|ный *adj.* de fiu, filial; *~ лю́бовь* dragoste filială.

сынóк, *сынкá m. (mai ales la vocativ)* băiete!, tinere! mă, flăcăule! ◇ *мáменькин ~* băiatul mamei.

сы́пать, *-плю, -плешь vb. ipf.* **1.** *acuz.* a turna, a vărsa, a împrăştia; *~ мýку в мешóк* a turna făină în sac. **2.** *(о мелком снеге)* a cerne *(despre zăpadă).* **3.** *acuz.* sau *instr. (fig. pop.)* a spune multe, a turna, a vorbi iute; *~ шýтками* a turna la bancuri; *~ деньгáми* a risipi banii, a arunca banii pe fereastră.

сы́па|ться, *-плется vb. ipf.* **1.** a curge; a cădea. **2.** a se auzi, a se răspîndi *(despre sunete, cuvinte).* **3.** a se destrăma, a se tăia *(despre ţesături).*

сыпе́ц, *-пцá m. (agr.)* mraniţă, gunoi de grajd fermentat.

сыпно́й *adj. (med.) ~ тиф* tifos exantematic.

сыпнотифóзн|ый *adj. (med.)* **1.** de tifos exantematic. **2.** *~ый, -ого m.* (om) bolnav de tifos exantematic.

сыпня́к, *-á m. sg.* tifos exantematic.

сыпу́честь, *-и f. sg.* friabilitate; *обладáть ~ью* a fi pulverulent.

сыпу́чий *adj.* pulverulent; friabil; *~ие телá* corpuri pulverulente ◇ *мéры ~их тел* măsuri de capacitate.

сыпь, *-и f. sg.* erupţie, spuzeală.

сыр, *-а m.* brînză; *голлáндский ~* brînză de Olanda; *твороóжный ~* brînză de vacă; *обезжúренный ~* caş degresat; *плáвленый ~* brînză topită; *швейцáрский ~* şvaiţer; *овéчий ~* brînză de oi ◇ *катáться, как ~ в мáсле* a trăi ca găina în moară; a trăi ca ursul la prisacă.

сыр-бор *(în expr.) вот откýда ~ загорéлся* iată de unde a ieşit toată încurcătura/ de unde s-a iscat toată zarva.

сыре́ть, *-éю, -éешь vb. ipf. (pf. отсыре́ть)* a se umezi, a deveni umed; a prinde igrasie, a deveni igrasios.

сыре́ц, *-рцá m. sg.* produs brut, semifabricat; *кирпúч-~* cărămidă nearsă; *шёлк-~* mătase brută.

сы́рник, *-а m.* papanaş; plăcintă cu brînză, brînzoaică.

сы́рный *adj.* de/cu brînză; de brînzeturi.

сы́ро *pred. impers.* e umed, e umezeală; e igrasie.

сыровáр, *-а m* specialist în prepararea brînzei; baci.

сыроварéние, *-я n. sg.* prepararea brînzei; fabricarea brînzeturilor.

сыровáренный *adj.* de preparat brînză, de fabricat brînzeturi.

сыровáрня, *-и f.* brînzărie, căşărie.

сырова́т|ый *adj.* **1.** cam umed, jilav. **2.** cam pîrguit, nu prea copt; *~ые сли́вы* prune pîrguite. **3.** nefript, nefiert, necopt bine.

сыродéл, *-а m.* meşter brînzar, brînzar.

сыродéлие, *-я n. sg.* fabricarea/facerea brînzeturilor.

сыроéжка, *-и f. (bot.)* hulubiţă, vineţică, pîinişoară.

сырокопчёный *adj.* afumat crud.

сыр|óй *adj.* **1.** igrasios; umed, jilav; *~ кли́мат* climat umed; *~ые дрова́* lemne verzi/ude. **2.** crud; nefiert, nefript, necopt; *~ые о́вощи* legume crude; *~ хлеб* pîine crudă/necoaptă; *~óе молокó* lapte nefiert. **3.** crud, verde, necopt; *~ые я́блоки* mere verzi. **4.** brut, neprelucrat, nefinisat; *~ материа́л* material brut; materie primă. **5.** gras, şi moliu.

сырóк, *-рка́ m.* mîncare din brînză de vacă; papanaşi, brînzoaică.

сыромя́т|ый *adj.* tăbăcit în vîrtej; *~ая ко́жа* piele tăbăcită în vîrtej.

сы́рость, *-и f. sg.* umezeală, umiditate, jilăveală, igrasie; ◇ *разводи́ть ~* a da apă la şoricei.

сырцóвый *adj.* brut, crud; în stare brută, crudă; *~ шёлк* mătase brută.

сырьё, *-я́ n. sg.* materie primă; *сельскохозя́йственное ~* materie primă agricolă; *стратеги́ческое ~* materie primă strategică.

сырьев|óй *adj.* de materii prime; *~ые ресу́рсы* surse/ resurse de materii prime; *~áя ба́за* bază de materii prime; *~ые това́ры* materii prime.

сырьём *adv.* crud, în stare crudă; *есть ~* a mînca ceva în stare crudă.

сыск, *-а m. sg. (înv.)* urmărire, descoperire, depistare *(de către poliţie).*

сыска́ть, *-сыщу́, сы́щешь vb. pf. acuz. (pop.)* a găsi, a descoperi.

сыска́|ться, *сыщу́сь, сы́щешься vb. pf. (pop.)* a se găsi, a se descoperi.

сыскн|óй *adj. (înv.) ~ая поли́ция* poliţie judiciară; siguranţă.

сы́тн|ый *adj.* săţios; substanţial, hrănitor; *~ая едá* mîncare consistentă.

сы́тост|ь, *-и f. sg.* saturare, saţietate, saţ; *до по́лной ~и* pînă la saţietate.

сы́тый *adj.* **1.** săturat, sătul. **2.** bine hrănit, îndopat, îmbuibat; îngrăşat; *~ скот* vite bine hrănite ◇ *(prov.) ~ голо́дного не разуме́ет* sătulul nu crede flămîndului.

сыч, *-á m.* cucuvea ◇ *~óм сиде́ть* a sta ca o bufniţă; a sta îmbufnat.

сычу́г, *-á m.* **1.** *(anat.)* cheag. **2.** caltaboş; chişcă.

сычу́жина, *-ы f. sg.* cheag *(ferment).*

сычу́жн|ый *adj.* de cheag; *~ая заква́ска* maia de cheag, cheag.

сы́щик, *-а m.* detectiv, agent secret, iscoadă, copoi.

сэконо́мить, *-млю, -мишь vb. pf. (ipf. эконо́мить) acuz.* a economisi, a face economii.

сюдá *adv.* aici, încoace; *идú ~!* vino încoace!; *~, пожáлуйста!* poftiţi încoace!; *тудá(и) ~* încoace şi încolo.

сюжéт, *-а m.* subiect; temă.

сюжéтн|ый *adj.* de subiect, de temă, de conţinut.

сюзерéн, *-а m. (ist.)* suzeran.

сюзеренитéт, *-а m.* suzeranitate.

сюзерéнн|ый *adj. (ist.)* (de) suzeran; *~ое прáво* drept suzeran.

сюйта, *-ы f. (muz.)* suită.

сюрпри́з, *-а m.* **1.** surpriză; dar, cadou neaşteptat; *прия́тный ~* surpriză plăcută. **2.** *(неожиданность)* surprindere, surpriză ◇ *~ом* prin surprindere, pe neaşteptate.

сюрпри́зный *adj.* de/ca surpriză.

сюрреали́зм, *-а m.* suprarealism.

сюрреали́ст, *-а m.* suprarealist.

сюрреалисти́ческий *adj.* suprarealist.

сюртýк, *-á m.* redingotă, gheroc.

сюсю́кание, *-я n.* sîsîială.

сюсю́кать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a sîsîi.

сяжóк, *-жкá m. (entom.)* antenă.

сяк, *adv. (în expr.) (и) так и ~* (şi) aşa şi aşa; *то так, то ~* cînd într-un fel, cînd în altul; cînd aşa, cînd altfel.

сякóй *adj. v. такóй-~.*

сям *adv. (în expr.) там и ~* pretutindeni; *то там, то ~* ba ici, ba colo; *ни там, ни ~* nici aici, nici acolo; nicăieri.

Т

т *n.* litera şi sunetul «t».

табáк, *-á (-ý) m.* **1.** tutun *(plantă).* **2.** *sg.* tutun; tabac; *кури́тельный ~* tutun de fumat; *тру́бочный ~* tutun de pipă; *ню́хательный ~* tutun de prizat, tabac; *папиро́сный ~* tutun pentru ţigări; *кури́ть ~* a fuma, a bea tutun; *нюха́ть ~* a trage/a priza tabac ◇ *(pop.) де́ло — ~* proastă situaţie; proastă afacere; rău al dracului; *ни за поню́шку ~ý* pentru un blid de linte.

табакéрка, *-и f.* tabacheră.

табаковóд, *-а m.* cultivator de tutun, specialist în cultivarea tutunului.

табаковóдство, *-а n. sg.* cultura tutunului.

табаковóдческий *adj.* referitor la cultura tutunului.

табáчник, *-а m.* **1.** muncitor din industria tutunului. **2.** *(înv.)* fumător de tutun; cel care prizează tabac. **3.** *(înv.)* vînzător de tutun.

табáчница, *-ы f. (înv.)* tabacheră.

табачóк, *-чкá m. sg. dim.* de la *табáк* ◇ *(prov.) дружба вмéсте, а ~ врозь* frate-frate, dar brînza-i pe bani.

тáбель, *-я m.* **1.** *(расписание)* tabel, tablou, listă; *расчётный ~* lista de plată; *(ist.) ~ о рáнгах* tablou de grade ierarhice, listă de ranguri. **2.** fişier, registru de pontaj; *ввести́ ~* a introduce un registru de pontaj. **3.** *(жетон)* fişă de pontaj, marcă de control; *снять ~* a-şi ridica fişa de pontaj.

тáбельщик, *-а m.* pontator.

тáбес, *-а m. sg. (med.)* tabes.

таблéтк|а, *-и f.* pastilă, tabletă, comprimat; *лекáрство в ~ах* medicament în tablete; *проглоти́ть ~у* a înghiţi o pastilă.

табли́ца, *-ы f.* tablă, tabel, listă, tablou; *~ умноже́ния* tabla înmulţirii; *~ логари́фмов* tablă de logaritmi; *~ вы́игрышей* lista numerelor/biletelor/ obligaţiilor cîştigătoare; *(mil.) ~ стрельбы́* tablă de tir.

табли́чка, *-и f. dim.* tăbliţă, plăcuţă.

табло́ *n. indecl. (tehn.)* tablou.

тáбор, *-а m.* tabără, şatră; *цыга́нский ~* şatră/tabără de ţigani; *расположи́ться ~ом* sau *разби́ть ~* a se aşeza în tabără.

тáборн|ый *adj.* de tabără, de şatră; *~ые пе́сни* cîntece ţigăneşti.

табý *n. indecl.* tabu; oprit, de neatins.

табулúтор, *-а m.* **1.** maşină de calculat. **2.** tabulator *(la maşina de scris).*

табýн, *-á m.* herghelie, tabun.

табýнный *adj.* de herghelie, de tabun.

табýнщик, *-а m.* herghelegiu.

табурéт, *-а m.* taburet, scăunel, scaun fără spetează.

табурéтка, *-и f. v. табурéт*

тавéрна, *-ы f.* tavernă, cîrciumă, birt.

тáволга, *-и f. (bot.)* tavalgă, taulă.

тавóт, *-а m.* solidol, unsoare consistentă.

тавр, *-а m. (tehn.)* grindă în formă de T.

таврёный *adj.* dăngat, marcat.

таврó, *-á n.* dangă, marcă, semn; *накла́дывать ~* a înfiera, a dăngălui, a însemna cu dangaua.

таврóв|ый *adj.* **1.** de danga; *~ знак* semn de dangă. **2.** *(tehn.)* în formă de T; *~ая ба́лка* grindă în formă de T.

тавтологи́ческ|ий *adj.* tautologic; *~ое определе́ние* definiţie tautologică.

тавтоло́гия, *-и f.* tautologie.

тага́н, *-á m.* pirostrii, trepied de fier.

таджи́ки, *-ов pl.; sg. -и́к, -а m.* tadjici *(locuitori ai R.S.S. Tadjice).*

таджи́кский *adj.* tadjic.

таджи́чка, *-и f.* tadjică.

таёжник, *-а m.* locuitor din taiga, vînător din taiga.

таёжн|ый *adj.* de/din taiga; *~ охо́тник* vînător din taiga.

таз[1], *-а m.* lighean; *мéдный ~* lighean de aramă.

таз[2], *-а m. (anat.)* bazin; *у́зкий ~* bazin strîmt.

тазобéдренн|ый *adj. (anat.)* coxal, iliac; *~ая кость* osul coxal, osul iliac; *~ сустáв* articulaţie coxo-femurală.

та́зов|ый *adj. (anat.)* de bazin, iliac; *~ая кость* osul iliac, osul bazinului.

тайно *adv.* (în mod) tainic, misterios; în taină.

та́йственность, *-и f. sg.* caracter misterios, taină, mister.

та́йственн|ый *adj.* misterios, tainic; *с ~ым ви́дом* cu un aer misterios.

та́инство, *-а n. (bis.)* taină; *~ креще́ния* taina botezului.

таи́ть, *таю, таи́шь vb. ipf. acuz.* a ascunde, a tăinui; *~ своё го́ре* a-şi ascunde durerea ◇ *не́чего грехá ~* trebuie să recunoaştem deschis; de ce să ascundem?; *~ в себе́* a ascunde în sine; *~ зло́бу про́тив кого́-л.* a purta cuiva pică.

таи́т|ься, *таю́сь, таи́шься vb. ipf.* **1.** *(înv.) (скрываться)* a se ascunde. **2.** *(скрывать от других)* a tăinui, a ascunde, a nu spune totul. **3.** *(быть скрытым, иметься)* a se ascunde, a fi disimulat.

тайгá, *-и f. sg.* taiga.

тайко́м *adv.* pe ascuns, pe furiş, în taină; *уйти́ ~* a o şterge pe furiş; *пробра́ться ~* a se strecura pe furiş.

тайла́к, *-а m. (text.)* păr de cămilă.

тайм, *-а m. (sport)* repriză.

та́йн|а, *-ы f.* **1.** taină, mister; *~ы приро́ды* tainele naturii. **2.** secret; *госуда́рственная ~* secret de stat; *вое́нная ~* secret militar; *держа́ть в ~е* a ţine în secret; *вы́дать ~у* a dezvălui un secret; *сохрани́ть в ~е* a nu divulga, a ţine un secret; *профессиона́льная ~* secretul profesional; *разглаше́ние госуда́рственной ~ы* divulgarea secretului de stat; *не ~, что ...* nu e un secret că ... ; se ştie că ... ; *покры́то ~ой* învăluit în mister.

тайни́к [1], *-á m.* ascunziş, ascunzătoare, colţ ascuns; *(fig.) в ~áх души́* în ascunzişurile sufletului.

тайни́к [2], *-а m. (bot.)* listeră.

та́йно *adv.* în taină, în secret, clandestin; pe ascuns.

тайнобра́чные, *-ых pl. (bot.)* criptogame.

тайнопи́сный *adj. (lingv.)* criptografic.

та́йнопись, *-и f. sg. (lingv.)* criptografie, scriere cifrată.

та́йн|ый *adj.* **1.** *(известный немногим)* secret, tainic; *~ до́гово́р* tratat secret. **2.** *(конспиративный)* secret, ascuns, clandestin, conspirativ; *~ая организа́ция* organizaţie secretă; *~ая типогра́фия* tipografie clandestină. **3.** *(таинственный)* ascuns, tainic, nemărturisit, neîmpărtăşit; *~ая наде́жда* speranţă ascunsă, speranţă neîmpărtăşită; *~ое жела́ние* dorinţă nemărturisită. **4.** *(înv.)* destinat pentru afaceri secrete; intim, secret; *~ая канцеля́рия* cancelarie secretă; *~ сове́тник* consilier; *~ое голосова́ние* vot secret; *~ые вы́боры* alegeri prin vot secret.

тайфу́н, *-а m.* taifun, uragan.

так [1], **1.** *adv.* aşa, astfel; *~, как ну́жно* aşa cum trebuie; *и́менно ~* tocmai aşa; *~, а не ина́че* aşa şi nu altfel; *сде́лай ~ же* fă tot aşa, fă la fel. **2.** *adv.* aşa, atît, pînă-ntr-atît; *я ~ мно́го ходи́л, что уста́л* atît de mult am umblat, încît am obosit; *бу́дьте ~ добры́* fiţi aşa de bun. **3.** *adv.* aşa, fără intenţii; *сказа́л про́сто ~* am spus numai aşa, într-o doară. **4.** *conj. (uneori nu se traduce)* atunci, în acest caz; aşadar, deci; *е́хать ~ е́хать* dacă e vorba să plecăm atunci haide; *~ е́дем?* aşadar, mergem? **5.** *partic.* nimic; aşa şi aşa. **6.** *partic.* da, într-adevăr; aşa încît; *~, ты не оши́бся* într-adevăr, n-ai greşit; *~ э́то он* prin urmare el este acela, în adevăr, el este; *он ~ хорошо́ говори́т!* vorbeşte aşa de frumos!; *лет ~ де́сять наза́д* acum vreo zece ani ◇ *(pop.) за ~* pe degeaba, pe gratis, de pomană; *когда́* sau *е́сли ~* în acest caz; dacă aşa stau lucrurile; *(не) ~ ли?* (nu) e aşa oare?; *~ бы ...* cum aşa ... ; *~ бы и уе́хал!* cum aş mai pleca!; *~ вот* iată deci; *~ и ...* şi aşa ..., ce mai; *~ и есть* într-adevăr, aşa şi este; *~ и ~ (мол)* uite aşa şi aşa (zice); *~ и́ли ина́че* într-un fel sau altul; oricum (ar fi); *~ и сяк* sau *~ и э́так* a) în toate chipurile; b) aşa şi aşa, potrivit; *~ как ..* deoarece, fiindcă, pentru că; *~ нет ...* şi totuşi; şi cu toate acestea; *~ себе́* a) aşa şi aşa, potrivit; b) nu e cine ştie ce; *(cuv. modal) ~ сказа́ть* ca să spunem aşa; *~ то́лько* aşa şi aşa; mai nimic; ceac-pac; *~-то и ~-то* în chipul următor; *всё произошло́ ~-то и ~-то* totul s-a petrecut în chipul următor; *~-то ~* bine, aşa este, însă ... ; *~ то́чно* da, bine, am înţeles, să trăiţi *(la militari)* ; *conj. ~, что* aşa încît; *conj. ~, что́бы ...* pentru ca să ... ; ca să ... ; *как бы не ~* ba bine că nu!, aşteaptă! *и ~ да́лее* şi aşa mai departe; *~ называ́емый* aşa-numit; aşa-zis, pretins ... ; *~ во́дится ; ~ повело́сь* aşa se obişnuieşte; *~ при́нято говори́ть* vorba vine; *~ сужде́но* aşa i-a fost scris; *хоть бы/хотя́ бы и ~* a) măcar aşa; b) ei şi dacă ar fi aşa; c) oricum.

та́ка|ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *(pop.)* a ţăcăni; *пулеме́ты ~ют* mitralierele ţăcănesc.

такела́ж, *-а m. sg. (mar.)* tachelaj, greement, cordaj; *стоя́чий ~* tachelaj fix; *бегу́чий ~* tachelaj curent.

та́кже *adv.* şi *conj.* de asemenea, asemenea, tot, aşişderea, ca şi; *мы ~ согла́сны* şi noi (de asemenea) sîntem de acord; *а ~* precum şi.

таки́ şi **-таки** *(neaccentuat) partic.* totuşi, însă, cu toate acestea; *успе́л-~ на по́езд* totuşi a prins trenul; *все-~* totuşi, cu toate acestea.

тако́ *pron.* asemenea, aşa, astfel; *все они́ ~ы* toţi sînt aşa; *~ы фа́кты* iată faptele; *~о́ мое́ мне́ние* aceasta e părerea mea ◇ *и был ~* a şters-o; şi dus a fost; şi ia-l de unde nu-i; *(prov.) како́в поп, ~ и прихо́д* cum e turcul şi pistolul.

тако́вой *pron. dem. (înv.)* atare, astfel ◇ *как ~* ca atare.

тако́вск|ий *adj. (pop.)* aşa, astfel, atare; *не ~ он челове́к* nu este el un astfel de om; *не на ~ого напа́л* nu ţi-ai găsit omul.

так|о́й *pron.* **1.** *dem.* aşa, asemenea, astfel; *~ челове́к нам ну́жен* un astfel de om ne trebuie nouă; *~ како́й есть* aşa cum este, aşa cum se vede; *~ же* tot aşa, asemănător; *вы все ~ же* aţi rămas acelaşi; *~ого же разме́ра* de aceeaşi mărime. **2.** *determinativ* aşa de...; atît de...; *~ краси́вый* aşa de frumos; *он ~ сила́ч* e atît de puternic. **3.** *nehot.* un fel de...; aşa o...; *~а́я лень напа́ла* m-a apucat aşa o lene. **4.** *~о́е, -ого́ s. n.* ceva rău *sau* bun; *что же тут ~ого́?* ce e (rău) în asta? **5.** *~о́е s. n. indecl.* anume; *почему́ ~о́е ты не согла́сен?* de ce anume nu eşti de acord? ◇ *в ~о́м слу́чае* şi *(pop.) в ~ом ра́зе* într-un astfel de caz; atunci; în cazul acesta; *что ~ое случи́лось?* ce s-a întîmplat?; *кто ~ ?* cine e?: *что ~о́е?* ce este?, ce e?; *до ~ стéпени* într-o atît de mare măsură, atît de..., aşa de...; *есть ~о́е де́ло* s-a făcut, de acord; *(pop.) ~ое де́ло* chestiunea e următoarea, iată cum stau lucrurile; *в ~-то час* la ora cutare.

тако́й-сяко́й *adj. (fam.)* aşa şi pe dincolo; *ах, ты ~!* vezi cine îmi eşti!, vezi cum eşti!

та́кс|а [1], *-ы f.* tarif, preţ oficial, taxă; *продава́ть по ~е* a vinde la preţ oficial; *твёрдая ~* preţ fix.

та́кса [2], *-ы f. (соба́ка)* boldei, optai, baset, dachs.

такса́тор, *-а m.* taxator.

такса́ция, *-и f. sg.* **1.** taxare, tarifare. **2.** *(agr.)* estimare, evaluare.

такси *n. indecl.* taxi, taximetru; *легко́вое ~* autoturism; *грузово́е ~* autocamion-taxi; *нанять ~* a închiria un taxi.

такси́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a taxa, a fixa tariful.

таксиро́вка, *-и f.* taxare; evaluare.

таксиро́вщик, *-а m. v. таксатор*

таксист, *-а m. (pop.)* şofer de taxi.

таксо́метр, *-а m.* aparat de taxat *(la taxiuri)*.

таксомото́р, *-а m.* taxi, taximetru.

таксомото́рщик, *-а m.* şofer de taxi.

таксоно́мический *adj. (biol. lingv.)* taxonomic.

таксоно́мия, *-и f. sg. (biol. lingv.)* taxonomie.

таксофо́н, *-а m.* telefon automat.

так-сяк *pred. (pop.)* calea-valea, treacă-meargă, mai merge; *ну, э́то ещё ~* ei, asta mai merge.

такт [1], *-а m. (muz.)* tact, măsură; *сби́ться с ~а* a pierde tactul/măsura; *отбива́ть ~* a bate tactul.

такт [2], *-а m. sg.* tact; *челове́к с ~ом* om cu tact; *держа́ть себя́ с ~ом* a se purta cu tact; *отсу́тствие ~а* lipsă de tact.

та́к-таки *partic.* totuşi, cu toate acestea, pînă la urmă; *он ~ реши́л зада́чу* pînă la urmă a rezolvat problema.

та́ктик, *-а m.* tactician.

та́ктик|а, *-и f.* tactică; *курс ~и* curs de tactică; *морска́я ~* tactică maritimă; *наступа́тельная ~* tactică ofensivă; *оборони́тельная ~* tactică defensivă.

такти́ческ|ий *adj.* tactic, de tactică; *~ая подгото́вка* pregătire tactică; *~ая зада́ча* problemă tactică.

такти́чно *adv.* cu tact; în mod delicat; cu delicateţe.

такти́чность, *-и f. sg.* atitudine plină de tact; bună-cuviinţă, tact, delicateţe; *проявля́ть ~* a da dovadă de tact.

такти́чный *adj.* cu tact, plin de tact; *~ отве́т* răspuns plin de tact.

та́к-то *adv.* aşa; *не ~* nu e chiar aşa; *~ вот!* asta-i!

тала́нт, *-а m.* **1.** talent; *у него́ большо́й ~* are mult talent; *~ актёра* talent de actor. **2.** *(fig.)* om talentat, talent; *молоды́е ~ы* talente tinere. **3.** *(ist.) (единица веса и денежная)* talant ◇ *зары́ть ~ в зе́млю* a-şi irosi talentul (fără rost).

тала́нтливо *adv.* cu talent.

тала́нтливость, *-и f. sg.* talent.

тала́нтливый *adj.* talentat.

та́лер[1], *-а m.* taler *(veche monedă germană).*

та́лер[2], *-а m. (tipogr.)* fundament.

та́ли, *-ей pl. (tehn.)* macara, sistem de scripeţi; palan.

талисма́н, *-а m.* talisman, amuletă.

та́ли|я, *-и f.* talie, mijloc; *то́нкая ~* talie zveltă; *пла́тье в ~ю* rochie pe talie; *обня́ть за ~ю* a cuprinde de mijloc.

та́ллий, *-я m. sg. (chim.)* taliu.

талму́д, *-а m.* talmud.

талмуди́зм, *-а m.* talmudism.

талмуди́ст, *-а m.* **1.** talmudist. **2.** *(fig.)* talmudist, tipicar, chiţibuşar.

талмуди́стский *adj. v. талмуди́ческий*

талмуди́ческий *adj.* **1.** talmudic, de talmud. **2.** *(fig.)* talmudic, chiţibuşar.

тало́н, *-а m.* bon, talon, tichet, cotor.

та́лрep, *-а m. (mar.)* întinzător, vîrtej de strîngere.

та́л|ый *adj.* dezgheţat, topit; *~ая земля́* pămînt dezgheţat; *~ая вода́* apă provenită din topirea zăpezii.

таль, *-и m. (tehn.)* palan, muflă.

та́львег, *-а m. (geogr.)* talveg; *~ доли́ны* firul văii.

тальк, *-а m. sg.* talc; *присы́пать ~ом* a presăra cu talc.

та́льковый *adj.* de talc; *~ сла́нец* piatră de talc.

тальни́к, *-а́ m. (bot.)* lozie, răchită roşie.

там 1. *adv.* acolo; *бу́ду ~ то́лько за́втра* voi fi acolo abia mîine; *~ же* tot acolo, în acelaşi loc; ibidem. **2.** *adv. (потом)* atunci, apoi, după asta; *~ ви́дно бу́дет* se va vedea. **3.** *partic. (cu o nuanţă de dubiu, de dispreţ)* ce mai; *чего́ ~!* ce mai!; *како́е ~!* da de unde! cu neputinţă! cînd colo!; *каки́е ~ дела́!* ce mai treburi!; *~ и ся́м* peste tot locul, pretutindeni.

тамада́, *-ы́ m.* cel care organizează, cel care conduce/dirijează un chef/o petrecere.

тамари́кс, *-а m. (bot.)* = *тамари́ск*

тамари́нд, *-а m. (bot.)* tamarin.

тамари́ск, *-а m. (bot.)* tamariscă, cătină-roşie.

та́мбур[1], *-а m.* **1.** turlă. **2.** marchiză. **3.** platformă acoperită la vagoanele de pasageri.

та́мбур[2], *-а m. sg.* model de broderie.

тамбури́н, *-а m. (muz.)* **1.** tamburină, dairea. **2.** tobă lunguiaţă.

тамо́женник, *-а m.* vameş, funcţionar vamal.

тамо́женн|ый *adj.* vamal, de vamă; *~ тари́ф* tarif vamal; *~ые по́шлины* taxe vamale; *~ досмо́тр* control vamal; *~ сою́з* uniune vamală.

тамо́жня, *-и f.* vamă, oficiu vamal.

та́мошн|ий *adj.* de acolo, din locul acela; *~ие жи́тели* locuitorii de acolo.

тампо́н, *-а m. (med.)* tampon.

тампона́ция, *-и f. sg. (med.)* tamponare.

тампони́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (med.)* a tampona, a pune tampoane.

тамтам́, *-а m. (muz.)* tam-tam; gong.

тангаж́, *-а m. (av. nav.)* tangaj.

та́нгенс, *-а m. (mat.)* tangentă.

тангенциа́льный *adj. (mat.)* tangenţial.

та́нго *n. indecl.* tango *(dans).*

та́ндем, *-а m. (tehn.)* tandem.

та́н|ец, *-ца m.* dans, joc; *класси́ческие ~цы* dansuri clasice; *наро́дные ~цы* jocuri populare; *характе́рный ~* dans de caracter.

тани́н, *-а m. sg. (farm. chim.)* tanin.

танк, *-а m. (mil.)* tanc, car de asalt, car de luptă; *тяжёлый ~* tanc greu; *~и проры́ва* tancuri de asalt; *огнемётный ~* tanc aruncător de flăcări; *пла́вающий ~* tanc amfibiu; *штурмово́й ~* tanc de asalt.

та́нкер, *-а m. (mar.)* navă-tanc, vas-cisternă, vas petrolier; *~ для не́фти* tanc petrolier.

танке́тка, *-и f. (mil.)* tanchetă.

танки́ст, *-а m. (mil.)* tanchist.

та́нков|ый *adj. (mil.)* de tancuri, de tanc blindat; *~ая часть* unitate de tancuri; *~ полк* regiment de tancuri; *~ая диви́зия* divizie blindată; *~ая ата́ка* atac de tancuri.

танкодосту́пный *adj.* accesibil tancurilor.

танкодро́м, *-а m. (mil.)* tancodrom.

танкострое́ние, *-я n. sg.* construcţie de tancuri, industrie de tancuri.

танкострои́тельн|ый *adj.* de construcţie de tancuri; de industrie de tancuri; *~ая те́хника* tehnica construcţiei de tancuri.

танта́л, *-а m. sg. (chim.)* tantal.

тантали́т, *-а m. (mineral.)* tantalit.

танта́лов *adj. (în expr.)* *~ы му́ки* chinurile lui Tantal.

танта́ловый *adj. (chim.)* de Tantal.

танцева́льн|ый *adj.* de dans, dansant; *~ ве́чер* serată dansantă; *~ая му́зыка* muzică de dans.

танц|ева́ть, *-цу́ю, -цу́ешь vb. ipf. acuz.* a dansa; *~ вальс* a dansa un vals ◇ *~ от пе́чки* a relua mereu acelaşi lucru; a face ceva după şablon.

танцза́л, *-а m.* sală de dans.

танцме́йстер, *-а m.* profesor, maestru de dans.

танцо́вщик, *-а m.* dansator, balerin.

танцо́вщица, *-ы f.* dansatoare, balerină, baletistă.

танцо́р, *-а m.* dansator.

танцу́лька, *-и f. (pop.)* serată dansantă.

тапёр, *-а m. (înv.)* pianist *(care cîntă la serate dansante).*

тапио́ка, *-и f. sg. (bot.)* tapioca; făină/preparat de tapioca.

тапи́р, *-а m. (zool.)* tapir.

та́пки, *-пок pl.* pantofi uşori fără tocuri; cipici; *спорти́вные ~* pantofi de gimnastică/de sport.

та́почки, *-чек pl. v. та́пки.*

та́ра, *-ы f. sg.* **1.** *(вес упаковки)* tară; dara, greutatea ambalajului. **2.** *(упаковка)* ambalaj, material de ambalaj; *деревя́нная ~* ambalaj de lemn.

тарараба́нить, *-ню, -нишь vb. ipf. (fam.)* a hurui, a durui.

тарараба́рск|ий *adj.* fără sens, greu de înţeles; ala bala portocala; *~ая гра́мота* ceva lipsit de sens, imposibil de înţeles.

тарараба́рщина, *-ы f. sg.* galimatie, ceva lipsit de sens, greu de înţeles.

тарака́н, *-а m.* libarcă, şvab, gîndac de bucătărie; *чёрный ~* gîndac negru; ◇ *(prov.) храбёр ~ за пе́чкой* unde-i mîţa să mă vadă, să-i dau coada să mi-o roadă.

тара́н, *-а m.* **1.** *(ist. mil.)* berbec, spărgător de ziduri. **2.** *(ist. mar.)* ciocul de la prora unei corăbii. **3.** *(mil.)* lovitură de berbec, atac direct cu avionul sau cu tancul asupra avionului sau tancului inamic. **4.** *(fig. mil.)* străpungere; breşă; pană adîncă în dispozitivul duşman. **5.** *(tehn.)* berbec; *гидравли́ческий ~* berbec hidraulic.

тара́н|ий *adj. (iht.)* de tarancă; *~ья икра́* icre de tarancă.

тара́нить, *-ню, -нишь vb. ipf. acuz.* **1.** *(ist. mil.)* a ataca cu berbecul; a ataca cu ciocul de la prora unei corăbii. **2.** *(tehn.)* a sparge cu berbecele. **3.** *(pf. протара́нить)* a executa o lovitură de berbec, a se năpusti cu avionul sau tancul asupra avionului sau a tancului inamic. **4.** (şi *pf.*) a distruge un avion *sau* un tanc inamic prin acest procedeu. **5.** *(pf. протара́нить) (fig.)* a străpunge *(un dispozitiv inamic).*

тара́нн|ый *adj.* de la *тара́н* ◇ *(anat.) ~ая кость* astragal.

тарантá, *-ы́ m.* şi *f. sg. (pop.)* palavragiu, flecar, guraliv.

тарантáс, *-а m.* trăsură/căruţă cu coviltir.

тарантéлла, *-ы f.* tarantelă.

тарантѝ|ть, *-нчу́, -нти́шь vb. ipf.* a flecări, a trăncăni, a meliţa (din gură), a-i merge gura ca o moară stricată.

тарантýл, *-а m. (entom.)* tarantulă, păianjen mare otrăvitor.

тара́нь, *-и f. (iht.)* tarancă *(un fel de plătică)*.

тарара́м, *-а m. sg.* tărăboi, larmă, scandal; *поднять ~* a face tărăboi.

тарата́йка, *-и f.* gabrioletă, şaretă, trăsură cu două roţi.

тарато́ра, *-ы m.* şi *f.* gură-spartă, moară-stricată, limbut.

тарато́рить, *-рю, -ришь vb. ipf.* a trăncăni, a pălăvrăgi, a flecări, a-i merge gura ca o moară stricată.

тарато́рка, *-и f.* flecar, moară stricată.

тарахте́ть, *-хчу́, -хти́шь vb. ipf.* a hodorogi, a durui, a hurui.

тара́щить, *-щу, -щишь vb. ipf. (pf. вы́таращить) acuz.* a holba, a zgîi *(ochii)*.

тара́щиться, *-ится vb. ipf. (pf. вы́таращиться)* a se zgîi, a se holba.

таре́лк|а, *-и f.* **1.** farfurie; *глубо́кая ~* farfurie adîncă; *ме́лкая ~* farfurie întinsă; *деса́ртная ~* farfurie mică de desert. **2.** *pl. (muz.)* talgere, tipsii, chimvale, ◇ *быть не в свое́й ~е* a nu fi în apele sale; a nu-i fi toţi boii acasă.

таре́лочный *adj.* de farfurie.

таре́льчатый *adj.* plat, plan, în formă de disc.

тари́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a lua daraua, a determina greutatea ambalajului, a tara.

тари́ф, *-а m.* tarif; *железнодоро́жный ~* tarif de cale ferată; *запрети́тельный ~* tarif prohibitiv; *таможе́нный ~* tarif vamal; *во́дный ~* tarif fluvial/maritim; *транзи́тный ~* taxă de tranzit.

тарифика́ционный *adj.* tarifar; de încadrare; *~ разря́д* categorie tarifară; *~ спи́сок* tabelă de încadrare.

тарифика́ция, *-и f. sg.* tarifare, stabilire/ fixare a tarifului.

тарифици́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a tarifa.

тари́фн|ый *adj.* de tarif, tarifar; *~ разря́д* categorie tarifară; *~ая ста́вка* salariul tarifar; tarif de salarizare; retribuţie tarifară; *~ая се́тка* tabel tarifar, tabel de categorii tarifare; *~ пóяс* zonă tarifară.

та́ртар, *-а m.* tartar, infern, iad *(în mitologia greacă)*.

тартарары́ *pl. indecl. (în expr.) провали́ться в ~* a intra în pămînt, a-l înghiţi pămîntul.

тарти́нка, *-и f.* tartină, sandviş.

тархáн, *-а m. (ist.)* **1.** proprietar, feudal care beneficia de anumite privilegii. **2.** act prin care se acordau unele privilegii; uric.

та́ры-ба́ры *pl. indecl. (pop.)* vorbe goale, sporovăială, flecăreală, trăncăneală, pălăvrăgeală.

та́ск|а, *-и f. sg. (pop.)* chelfăneală, ocară; *задáть ~у* a da o chelfăneală; *не берёт их ни ~и, ни ла́ска* ei nu ştiu nici de ocară, nici de vorbă bună.

таска́|ть, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* **1.** a căra, a tîrî, a duce, a purta; *~ мешки́* a tîrî saci; *éле но́ги ~ет* abia îşi tîrăşte picioarele; *(fig.) ~ кого́-л. по судáм* a tîrî pe cineva prin judecăţi. **2.** *(pf. оттаска́ть)* a trage; *~ за уши* a trage de urechi; *~ за́ волосы* a trage de păr. **3.** *(pop.)* a purta zi de zi *(hainele, încălţămintea)*. **4.** *(pop.)* a fura, a şterpeli.

таска́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *(бродить, слоняться)* a umbla haimana, a bate drumurile, a umbla haihui. **2.** *(с чем-л.)* a purta cu sine. **3.** *(волочиться)* a da tîrcoale.

тасова́ть, *-сýю, -сýешь vb. ipf. (pf. стасова́ть) acuz.* a amesteca *(cărţile de joc)*, a face cărţile.

тасóвка, *-и f. sg.* amestecarea cărţilor de joc, făcutul cărţilor.

тата́рка, *-и f.* tătăroaică.

тата́рник, *-а m. sg. (bot.)* scai, scaiete; ciulin.

тата́рский *adj.* tătăresc, de tătari.

тата́ры, *-ár pl.; sg. -áрин, -а m.* tătari.

татуи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a tatua.

татуи́роваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* şi *ipf.* a se tatua.

татуи́ровка, *-и f. sg.* tatuare, tatuaj.

тать, *-я m. (înv.)* fur.

тафта́, *-ы́ f. sg. (text.)* tafta.

тахеóметр, *-а m. (tehn.)* tahimetru

тахи́метр, *-а m. v. тахеóметр.*

тахóметр, *-а m. (tehn.)* tahometru.

тахта́, *-ы f.* otomană, divan.

тачáнка, *-и f.* căruţă uşoară *(întrebuinţată la transportul mitralierelor)*.

тача́ть, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. стача́ть şi вы́тачать) acuz.* a coase cu tighel dublu *(la cizmărie, la croitorie)*.

та́чк|а, *-и f.* roabă, tărăboanţă.

тащи́ть, *тащу́, та́щишь vb. ipf. acuz.* **1.** a tîrî, a trage; *~ мешóк* a tîrî un sac. **2.** *(pop.)* a duce, a căra (undeva). **3.** *(pf. вы́тащить)* a trage (după sine); *~ за́ руку* a trage de mînă. **4.** *(pf. вы́тащить)* a scoate; *~ гвоздь из стены́* a scoate cuiul din perete. **5.** *(pf. стащи́ть) (fig.)* a fura, a şterpeli.

тащи́ться, *тащу́сь, та́щишься vb. ipf.* **1.** a se mişca/a merge mai încet, a se urni cu greutate. **2.** a se tîrî.

та́яние, *-я n. sg.* topire, dezgheţ.

та́ять, *та́ю, та́ешь vb. ipf.* **1.** *(pf. растáять)* a se topi *(despre zăpadă şi gheaţă)*. **2.** *(pf. растáять)* a se stinge, a dispărea, a se isprăvi treptat; *запáсы та́ют* rezervele se isprăvesc; *звýки та́ют вдалú* sunetele se sting în depărtare; *у негó сúлы та́ют* puterile îl părăsesc. **3.** *(fig.)* a slăbi, a se ofili, a se topi; *~ на глазáх* a slăbi văzînd cu ochii.

тварь, *-и f.* **1.** *(înv.)* făptură. **2.** *(pop. injur.)* (om) nemernic, ticălos; *пóдлая ~* creatură ticăloasă, nemernic ◇ *всякой ~и по пáре* de toate, ca în corabia lui Noe

твердéние, *-я n.* întărire, solidificare, durificare.

твердéть, *-éет vb. ipf. (pf. затвердéть)* a se întări, a se învîrtoşa.

твердúть, *-ржу́, -рдишь vb. ipf.* **1.** *acuz.* sau *prepl.* a repeta, a spune mereu, a vorbi unul şi acelaşi lucru; a afirma, a sublinia. **2.** *(pf. вы́твердить şi затвердúть) acuz.* a învăţa pe de rost, a memora repetînd; *~ урóк* a învăţa lecţia pe de rost.

твёрдо *adv.* **1.** tare, vîrtos. **2.** ferm, solid; *~ стоя́ть на ногáх* a sta solid pe picioare. **3.** *(fig.)* (în chip) nestrămutat, neclintit, ferm; *~ стоя́ть на своём* a ţine morţiş la părerea sa. **4.** bine, temeinic; *~ запóмнить* a ţine bine minte, a reţine foarte bine.

твердокáменный *adj.* dîrz, neclintit, tare ca piatra.

твердолóбый *adj.* tare de cap, încăpăţînat, strîmt la minte.

твердомéр, *-а m. (tehn.)* durimetru, aparat de măsurat duritatea.

твердонёбный *adj. (lingv.)* prepalatal, palatal; *~ согла́сный* consoană prepalatală.

твердосплáвн|ый *adj.* din aliaj dur; *~ые издéлия* obiecte din aliaj dur.

твёрдость, *-и f. sg.* **1.** tărie, duritate, soliditate; *(fiz.) ~ мéла* soliditatea corpului. **2.** *(lingv.)* duritate, caracter/timbru dur. **3.** *(fig.)* fermitate, stabilitate; *~ характéра* tărie de caracter.

твёрд|ый *adj.* **1.** *(о веществе)* solid; *~ые тéла* corpuri solide. **2.** tare, dur, rigid; *~, как кáмень* tare ca piatra. **3.** *(fig.)* ferm, tare, neclintit, solid; *~ характéр* caracter ferm; *~ая вóля* voinţă tare; *~ое решéние* hotărîre fermă/neclintită; *~ые знáния* cunoştinţe solide ◇ *(lingv.) ~ знак* semnul tare; *~ые цéны* preţuri fixe; *~ срок* termen fix/strict; *в здрáвом умé и ~ой пáмяти* în deplinătatea facultăţilor mintale.

тверды́ня, *-и f.* **1.** citadelă, cetate, bastion, fortăreaţă. **2.** *(fig.)* bastion, sprijin, pavăză, scut.

тво|й, *-егó m.; твоя́, твоéй f.; твоё, твоегó n.; pl. твои́, твои́х* **1.** *pron. pos.* (al) tău, (a) ta,; *~ дом* casa ta. **2.** *~ё, -егó n. sg.* ceea ce e al tău; *~егó мне не нýжно* ce e al tău mie nu-mi trebuie. **3.** *~и́, -и́х* ai tăi, rudele, familia; *здорóвы ли ~и́?* ai tăi sînt sănătoşi?, familia ta e sănătoasă? ◇ *по-твоéму* după părerea ta; după cum vrei tu.

творе́ни|е *-я n.* **1.** *(действие)* creare, creaţie. **2.** *(inv.) (существó)* făptură, creatură, fiinţă. **3.** *(художественное произведение)* creaţie, operă.

творе́ц, *-рцá m.* creator, făuritor, înfăptuitor; autor.

твори́л/о[1], *-а n.* **1.** zăvor, închizător *(la zăgaz, la baraj sau iezătură)*. **2.** uşiţă, capac, chepeng *(la pivniţă, la pod)*. **3.** gură, gîrlici.

твори́ло[2], *-а n.* **1.** ladă de mortar, varniţă. **2.** groapă de var *(pentru stins varul)*.

твори́тельный *adj. (gram.)* instrumental; *~ падéж* cazul instrumental; *~*

ме́ста instrumental locativ; ~ *о́браза де́йствия* instrumentalul modului acțiunii.

твори́|ть[1], *-рю́, -ри́шь vb. ipf. (pf. сотвори́ть) acuz.* **1.** a crea, a făuri, a zidi. **2.** *(делать, совершать)* a face, a realiza, a înfăptui; ~ *добро́* a face un bine; ~ *чудеса́* a face minuni ◇ ~ *суд и расправу* a împărți dreptate, a judeca, a pedepsi; a tăia și a spînzura.

твори́ть[2], *-рю́, -ри́шь vb. ipf. (pf. затвори́ть) acuz. (înv. pop.)* a amesteca, a pregăti amestecînd cu un lichid; ~ *тесто* a plămădi aluat; ~ *и́звесть* a stinge varul.

твори́|ться, *-и́тся vb. ipf.* a se petrece, a se întîmpla; *что́ тут у вас ~тся?* ce se petrece aici la voi?

творо́г, *-á (-ý) m. sg.* brînză de vacă.

творо́жник, *-a m.* papanaș; brînzoaică.

творо́жный *adj.* de/din brînză de vacă.

твóрчески *adv.* (în mod) creator, constructiv.

твóрческ|ий *adj.* creator, de creație; *~ая мысль* idee creatoare; ~ *труд* activitate creatoare.

твóрчество, *-a n. sg.* creație, operă; spirit creator, geniu creator *художéственное* ~ creație artistică; *нарóдное* ~ creație populară.

т.е. v. *то есть.*

теáтр, *-a m.* **1.** teatru; *идти́ в* ~ a se duce la teatru; *кýкольный* ~ teatru de păpuși. **2.** operă dramatică ◇ ~ *вое́нных де́йствий* teatrul operațiunilor militare; *анатоми́ческий* ~ sală de disecție.

театра́л, *-a m.* amator de teatru.

театрализа́ция, *-и f. sg.* dramatizare, adaptare pentru scenă.

театрализова́ть, *-зу́ю, -зу́ешь vb. pf. și ipf. acuz.* a dramatiza, a adapta pentru scenă.

театра́льно *adv* (în chip) teatral, convențional, artificial, afectat, fără naturalețe.

театра́льность, *-и f. sg.* caracter teatral, teatralism, artificialitate, lipsă de naturalețe.

театра́льн|ый *adj.* **1.** de teatru, teatral; ~ *зал* sală de teatru; *~ая кри́тика* critică dramatică; *~ая де́ятельность* activitate teatrală; *~ое представле́ние* reprezentație teatrală; *~ая шко́ла* școală de artă dramatică. **2.** *(fig.)* teatral, artificial, afectat, nenatural, nefiresc; ~ *жест* gest teatral, afectat.

театрове́дение, *-я n. sg.* teatrologie.

театрове́дческий *adj.* teatrologic.

тевто́нский *adj.* teutonic, teuton.

те́за, *-ы f.* teză.

тезаври́рование, *-я n. sg. (ec.)* tezaurizare; *~ капита́лов* tezaurizarea capitalurilor.

те́зис, *-a m.* teză; idee principală; *~ы докла́да* ideile principale ale raportului.

тёзка, *-и m. și f.* tiz; *он мне* ~; *он мой* ~ este tizul meu.

тейзм, *-a m. sg. (fil.)* teism.

тейн, *-a m. (chim.)* teină.

тейст, *-a m. (fil.)* teist.

те́кст, *-a m.* text; legendă; *по́длинный* ~ textul original; ~ *о́перы* libret, text al unei opere; *с рису́нками в ~е* cu ilustrații în text.

тексти́ль, *-я m. sg. col.* mărfuri textile, țesături.

тексти́льн|ый *adj.* textil; *~ая промы́шленность* industrie textilă; *~ое волокно́* fibră textilă.

тексти́льщик, *-a m.* textilist.

текстови́к, *-á m.* autor de librete.

текстово́й *adj. (tipogr.)* de text, al textului; ~ *шрифт* caracter de text/de rînd.

тексто́лог, *-a m. (lingv.)* textolog.

текстологи́ческий *adj. (lingv.)* de textologie, textologic.

текстоло́гия, *-и f. sg. (lingv.)* textologie.

текстуа́льно *adv.* textual, cuvînt cu cuvînt; *перевести́* ~ a traduce textual.

текстуа́льность, *-и f. sg.* caracter textual, strictă conformitate cu textul.

текстуа́льн|ый *adj.* textual, cuvînt cu cuvînt; *~ая вы́держка* citat textual, fragment redat cuvînt cu cuvînt.

текстýра, *-ы f. (geol.)* textură.

тектóника, *-и f. sg. (geol.)* tectonică.

тектони́ческий *adj. (geol.)* tectonic.

теку́честь, *-и f. sg.* **1.** *(fiz.)* fluiditate; *~ га́зов* fluiditatea gazelor. **2.** *(fig.)* fluctuație, nestabilitate; *~ ка́дров* fluctuația cadrelor.

теку́ч|ий *adj.* **1.** *(fiz.)* fluid, curgător; *~ие тела́* corpuri fluide. **2.** *(fig.)* nestabil, variabil, schimbător, fluctuant, flotant.

теку́чка, *-и f. (fam.)* treburi mărunte.

теку́щ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *течь.* **2.** *adj.* curent, în curs, actual; *в ~ем году́* în anul curent; ~ *моме́нт* momentul actual; *~ие собы́тия* evenimentele în curs; ~ *счёт* cont curent.

телевеща́ние, *-я n. sg.* televiziune *(transmitere).*

телеви́дение, *-я n. sg.* televiziune.

телевизио́нный *adj.* de televiziune; ~ *пост* post de televiziune.

телеви́зор, *-a m.* televizor.

телеви́зорн|ый *adj.* de televizor.

теле́га, *-и f.* căruță, telegă.

телегра́мм|а, *-ы f.* telegramă; *~-мо́лния* telegramă-fulger; *дать ~y* a da o telegramă, a telegrafia.

телегра́ф, *-a m.* **1.** *sg.* telegraf, telegrafie; *беспроволо́чный* ~ telegrafie fără fir; *по ~y* prin telegraf. **2.** oficiu telegrafic; *сдать телегра́мму на* ~ a preda telegrama la oficiu.

телеграфи́рование, *-я n.* telegrafiere.

телеграфи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. și ipf. acuz.* sau *prepl.* a telegrafia.

телегра́фист, *-a m.* telegrafist.

телегра́фия, *-и f. sg.* telegrafie.

телегра́фно *adv.* prin telegraf.

телегра́фный *adj.* de telegraf, telegrafic; ~ *столб* stîlp de telegraf; ~ *перево́д* mandat telegrafic.

теле́жка, *-и f.* **1.** cărucior, teleguță; *бага́жная* ~ cărucior de bagaje; *ручна́я* ~ cărucior de mînă. **2.** *(tehn.)* boghiu, cărucior; *кра́новая* ~ cărucior de macara.

телеизмере́ние, *-я n.* telemăsură.

телеметри́ческий *adj.* telemetric.

телеметри́я, *-и f.* telemetrie.

телемеха́ника, *-и f. sg.* telemecanică.

телёнок, *-нка m.* vițel ◇ *загна́ть ку́да Макáр телúт не гоня́л* a trimite unde și-a înțărcat dracul copiii/la dracu-n praznic; *(prov.)* *ла́сковый* ~ *двух ма́ток сосёт* mielul blînd suge la două oi; *(prov.)* *у бога́того теля́та, а у бе́дного ребя́та* bogatul cu foloasele, săracul cu ponoasele.

телеобъекти́в, *-a m.* teleobiectiv.

телеологи́ческий *adj. (fil.)* teleologic.

телеоло́гия, *-и f. sg. (fil.)* teleologie, concepție teleologică.

телепа́тия, *-и f. sg.* telepatie.

телепереда́ча, *-и f. sg.* transmisiune prin televiziune.

телеприёмник, *-a m.* aparat de radiorecepție cu televiziune, radioreceptor cu televiziune.

телесигнализа́ция, *-и f.* telesemnalizare.

телеско́п, *-a m.* **1.** telescop; *зерка́льный* ~ telescop cu oglinzi. **2.** *(iht.)* peștele-telescop.

телескопи́ческ|ий *adj.* de telescop, telescopic; *~ая труба́* tub telescopic, țeavă culisantă; *~ое свети́ло* astru telescopic.

телескопи́я, *-и f. sg. (astr.)* telescopie.

телеско́пный *adj.* de telescop; telescopic.

теле́сность, *-и f. sg.* materialitate; ~ *ми́ра* materialitatea lumii.

теле́сн|ый *adj.* **1.** fizic; *~ые сво́йства ша́ра* proprietățile fizice ale sferei. **2.** de corp, fizic, corporal; *~ое наказа́ние* pedeapsă corporală; *~ое поврежде́ние* vătămare corporală. **3.** *(fig. înv.)* *(материальный)* material; ~ *мир* lumea materială ◇ *чулки́ ~ого цве́та* ciorapi de culoarea pielii.

телета́йп, *-a m.* teleimprimator.

телета́йпный *adj.* de/prin teleimprimatoare.

телеуправле́ние, *-я n.* telecomandă.

телеуправля́емый *adj.* dirijabil prin telecomandă, teleghidat.

телефо́н, *-a m.* telefon; *автомати́ческий* ~ telefon automat; *междугоро́дный* ~ telefon interurban; *вну́тренний* ~ telefon interior; *полево́й* ~ telefon de campanie; *звони́ть по ~y* a suna la telefon, a da un telefon.

телефониза́ция, *-и f. sg.* înzestrare cu rețea telefonică.

телефони́рование, *-я n.* telefonare.

телефони́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. și ipf. acuz.* sau *prepl.* a telefona.

телефони́ст, *-a m.* telefonist.

телефони́стка, *-и f.* telefonistă.

телефо́ния, *-и f. sg.* telefonie.

телефо́нн|ый *adj.* de telefon, telefonic; *~ая ста́нция* centrală telefonică; *~ая кни́га* carte de telefon; ~ *аппара́т* aparat

de telefon; ~ *разгово́р* convorbire telefonică.

телефонограмма, *-ы f.* telefonogramă.

телефотография, *-и f. sg.* telefotografie.

телефотоаппара́т, *-а m.* aparat pentru fotografiat la distanţă.

теле́ц, *-льца́ m.* **1.** *(înv.)* viţel. **2.** *(astr.)* constelaţia taurului ◇ *(iron.) золото́й* ~ viţel de aur.

телецентр, *-а m.* centrală de televiziune.

телúться, *-ится vb. ipf. (pf. отели́ться)* a făta *(viţei).*

тёлка, *-и f.* viţea, viţică; juncă, mînzată.

теллу́р, *-а m. sg. (chim.)* telur.

те́л|о , *-а n.; pl. телá, тел, телáм.* **1.** *(fiz. mat. astr.)* corp; *геометри́ческое* ~ corp geometric; *небе́сное* ~ corp ceresc; astru; *инороднóе* ~ corp eterogen, corp străin. **2.** trup, corp; *ча́сти* ~*а* părţile corpului; *дрожáть всем* ~*ом* a tremura din tot trupul ◇ *(mil.)* ~ *орýдия* ţeava tunului; *быть прéданным душóй и* ~*ом* a fi devotat trup şi suflet; *спасть с* ~*а* a slăbi; *войти́ в* ~ a se îngrăşa; *держáть кого́-л. в чёрном* ~*е* a se purta vitreg cu cineva; *éле-éле душá в* ~*е* abia îşi mai trage sufletul.

телогре́йка, *-и f.* pieptar, bundă; pufoaică.

телодвиже́ние, *-я n.* mişcare, mişcare a corpului.

телосложе́ние, *-я n. sg.* conformaţie/constituţie a corpului; *стро́йное* ~ trup zvelt.

телохрани́тель, *-я m. (înv.)* soldat din corpul de gardă (al cuiva).

тёлочка, *-и f. v. телýшка.*

телýшка, *-и f. dim.* viţeluşă, junculiţă, juncuţă.

те́льник, *-а m.* maiou, flanelă.

тельня́шка, *-и f. (pop.)* flanelă/maiou de marinar.

те́льце, *-а n. dim. (biol.)* corpuscul.

теля́тин|а, *-ы f. sg.* carne de viţel; *жарко́е из* ~*ы* friptură de viţel.

теля́тник[1], *-а m.* staul, grajd, ţarc pentru viţei.

теля́тник[2], *-а m.* viţelar, îngrijitor de viţei.

теля́тница, *-ы f.* îngrijitoare de viţei.

теля́чь|ий *adj.* de viţel; ~*ьи котлéты* cotlete de viţel ◇ *(iron.)* ~ *востóрг* entuziasm naiv, zburdălnicie, zbenguială; ~*ьи нéжности* alintări prosteşti.

тем *conj.* cu *comp.* cu atît; *он был* ~ *упóрнее* era cu atît mai perseverent/mai îndîrjit ◇~ *бóлее* cu atît mai mult; ~ *лýчше* cu atît mai bine; ~ *не ме́нее* totuşi, cu toate acestea: *(prov.) чем дáльше в лес,* ~ *бóльше дров* cu cît mai afund intri în pădure, cu atît de mai multe lemne dai.

те́м|а, *-ы f.* **1.** teamă, subiect; *перейти́ к другóй* ~*е* a trece la o altă temă (la un alt subiect); *отклони́ться от* ~*ы* a se abate de la subiect. **2.** temă muzicală, motiv muzical fundamental; ~ *с вариáциями* temă cu variaţiuni. **3.** *(lingv.)* temă.

тема́тика, *-и f. sg.* tematică.

тематúческий *adj.* tematic; ~ *план* plan tematic; ~ *глагóл* verb tematic; ~ *глáсный* vocală tematică.

тембр, *-а m.* timbru; *прия́тный* ~ *гóлоса* timbru plăcut al vocii; *(lingv.)* ~ *глáсного* timbrul vocalei.

тéмбров|ый *adj.* de timbru; *(lingv.)* ~*ая корреля́ция* corelaţie de timbru.

теменн|óй *adj. (anat.)* parietal; ~*áя кость* os parietal.

те́мень, *-и f.* întuneric beznă.

темня́к, *-á m. (mil.)* dragon *(la sabie).*

тёмная, *-ой f. (înv.)* carceră.

темне́|ть, *-éет vb. ipf.* **1.** *(pf. потемне́ть)* a se închide la culoare, a se întuneca; *не́бо* ~*ет* cerul se întunecă; *(fig.) у меня́* ~*ет в глазáх* mi se face negru în faţa ochilor. **2.** *(pf. потемне́ть şi стемне́ть) impers.* a se întuneca, a amurgi; a se înnopta; ~*ет* se întunecă; **3.** a se vedea, a se zări *(despre obiecte de culoare neagră).*

темне́ться, *-éется vb. ipf.* a se vedea, a se zări *(despre obiecte de culoare neagră).*

темни́ть, *-нú, -нúшь vb. ipf. acuz.* a întuneca, a face mai închis, a umbri.

темни́ца, *-ы f. (înv.)* temniţă, închisoare, puşcărie.

темни́чный *adj. (înv.)* de temniţă; ~ *мрак* întuneric de temniţă.

темно́ *pred. impers.* e întuneric; *на дворé* ~ afară este întuneric ◇ ~ *в глазáх* se face negru în faţa ochilor; ~, *хоть глаз вы́коли* e întuneric beznă; e întuneric de-ţi bagi degetele în ochi.

темноволо́сый *adj.* cu păr de culoare închisă.

темнова́тый *adj.* puţin cam întunecat, cam închis *(despre culoare),* cam întunecos.

тёмно-жёлтый *adj.* galben-închis.

тёмно-зелёный *adj.* verde-închis.

темноко́жий *adj.* negricios, brunet, tuciuriu.

тёмно-кра́сный *adj.* roşu-închis.

тёмно-ру́сый *adj.* castaniu.

тёмно-се́рый *adj.* cenuşiu-închis.

тёмно-си́ний *adj.* albastru-închis.

тёмно-фиоле́товый *adj.* violet-închis.

темнот|á, *-ы f. sg.* **1.** întunecime, întuneric; *ночна́я* ~ întunericul nopţii; *в* ~*é* în întuneric; *до наступле́ния* ~*ы* înainte de a se întuneca, înainte de a se lăsa întunericul. **2.** *(fig.)* ignoranţă, înapoiere culturală.

тёмн|ый *adj.* **1.** întunecat, întunecos, cufundat în întuneric; ~*ая ко́мната* cameră întunecoasă. **2.** închis *(la culoare),* aproape negru; ~*ые во́лосы* păr închis la culoare. **3.** *(неясный)* neclar, nelămurit, obscur; ~ *смысл* sens neclar. **4.** *(fig.)* trist, întunecat; *с* ~*ым от го́ря лицо́м* cu faţa întunecată de durere. **5.** *(подозрительный)* suspect, dubios, obscur, tenebros; ~*ые делá* afaceri tenebroase. **6.** *(невежественный)* incult, înapoiat; ~*ые лю́ди* oameni inculţi. **7.** ~*ая, -ой f. (înv.)* carceră ◇ ~*ым-темно́* (e) întuneric beznă; *(fig.)* ~*ое пя́тно* punct negru, pată *(în viaţa cuiva).*

темп, *-а m.* **1.** tempo, ritm, cadenţă; *потéря* ~*а* pierderea ritmului; ~ *нараста́ния* viteză/ritm de creştere. **2.** *(fig.)* ritm; *в ускóренном* ~*е* în ritm accelerat ◇ *горя́чие* ~*ы* ritm accelerat; *набра́ть* ~*ы* a accelera ritmul.

те́мпер|а, *-ы f.* şi *indecl. (arte)* tempera.

темпера́мент, *-а m.* temperament; *южный* ~ temperament meridional.

темпера́ментный *adj.* cu temperament, plin de temperament, pasionat.

температу́р|а, *-ы f.* temperatură; ~ *кипе́ния* temperatură de fierbere; ~ *замерза́ния* temperatură de îngheţare; ~ *застыва́ния* temperatura de congelare; *крити́ческая* ~ temperatură critică; *отрица́тельная* ~ temperatură negativă/sub **0°**; *норма́льная* ~ temperatură normală; *повы́шенная* ~ temperatură ridicată; *пони́женная* ~ temperatură scăzută; *ни́зкая* ~ temperatură joasă; *мéрить* ~*у* a lua/a măsura temperatura.

температу́рить, *-рю, -ришь vb. ipf.* a avea temperatură, a face febră.

температу́рный *adj.* de temperatură.

температу́рный *adj.* de temperatură.

температу́ра, *-ы f. sg. (înv.)* temperaţie, acordare.

темпора́льный *adj. (lingv.)* temporal.

темь, *-и f. sg.* întuneric, întunecime, beznă.

те́мя, *-мени n. sg.* creştetul capului, moalele capului ◇ *вбить в* ~ *кому́-л.* a-i băga cuiva în cap; a-i turna în cap cu pîlnia.

тенáкль, *-я m. (tipogr.)* port-manuscris, tenaclu.

тенденцио́зно *adv.* (în mod) tendenţios, cu tendinţă.

тенденцио́зность, *-и f. sg.* tendenţiozitate, caracter tendenţios.

тенденцио́зный *adj.* tendenţios.

тенде́нция, *-и f.* tendinţă.

те́ндер, *-а m.* **1.** *(ferov.)* tender. **2.** *(mar.)* cuter.

тенев|óй *adj.* **1.** *(находящийся в тени)* umbrit, umbros, de umbră; ~*áя сторонá у́лицы* partea umbrită a străzii. **2.** *(fig.) (отрицательный)* negativ.

теневынóсливость, *-и f.* rezistenţă la umbră.

тенёта, *-ёт pl. (înv.)* **1.** mreajă, plasă, reţea, cursă; *попáсть в* ~ a cădea într-o cursă, a se prinde în laţ. **2.** *(pop.)* pînză de păianjen.

тени́стость, *-и f. sg.* loc umbrit, umbră deasă.

тени́ст|ый *adj.* umbros, cu umbră multă; ~ *сад* grădină umbroasă.

тенк, *-а m. (tehn.)* tanc; rezervor.

те́ннис, *-а m. sg.* tenis ◇ *настóльный* ~ tenis de masă, ping-pong.

теннисúст, *-а m.* jucător de tenis.

те́нниска, *-и f.* tricou de tenis.

те́ннисн|ый *adj.* de tenis; ~*ая площа́дка* teren de tenis.

те́нор, *-а m. (muz.)* glas/voce de tenor; *петь* ~*ом* a cînta cu voce de

tenor; *лири́ческий* ~ voce de tenor liric. **2.** tenor *(cîntăreț)*.

тенори́ст, *-а m. (înv.)* *v. те́нор*

тенорó|вый *adj. (muz.)* de tenor, al tenorului; *~ая па́ртия* partea tenorului.

тент, *-а m.* tendă, covîltir; prelată; umbrar.

тен|ь, *-и f.* **1.** umbră; *сиде́ть в ~и́* a sta la umbră; *(fig.) держа́ться в ~и́* a se ține în umbră; *свет и ~* lumină și umbră *(în pictură)*. **2.** siluetă, umbră. **3.** *(fig.)* umbră, urmă; *ни ~и сомне́ния* nici o umbră de îndoială; *ни ~и пра́вды* nici urmă de adevăr. **4.** *(fig.)* fantomă; *~и про́шлого* fantomele trecutului ◇ *боя́ться со́бственной ~и* a-i fi frică și de propria umbră; *одна́ ~ оста́лась (от кого́-л.)* a rămas doar o umbră (din cineva); *бро́сить ~ на кого́-л.* a arunca o bănuială asupra cuiva; *быть/сде́латься ~ью кого́-л.* a fi umbra cuiva; *наводи́ть ~ на во́ду* a face să se steargă urmele; *наводи́ть ~ на плете́нь* sau *наводи́ть ~ на я́сный день* a) a încurca/ a complica lucrurile; b) a umbla cu fofîrlica; *оста́ться в ~и́* a rămîne în umbră; *ходи́ть как ~* a rătăci ca o umbră.

теого́ния, *-и f. sg. (mitol.)* teogonie.

теодице́я, *-и f. sg. (fil.)* teodicee.

теодоли́т, *-а m. (tehn.)* teodolit.

теократи́ческий *adj.* teocratic; *~ строй* regim teocratic.

теокра́тия, *-и f. sg.* teocrație.

теологи́ческий *adj.* teologic.

теоло́гия, *-и f. sg.* teologie.

теоре́м|а, *-ы f. (mat.)* teoremă; *доказа́ть ~у* a demonstra o teoremă; *пифаго́рова ~* teorema lui Pitagora.

теоретизи́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a teoretiza.

теоре́тик, *-а m.* teoretician.

теоре́тически *adv.* (în mod) teoretic.

теорети́ческий *adj.* teoretic, de teoretician; *~ вы́вод* concluzie teoretică.

теорети́чность, *-и f. sg. (peior.)* exces de teoretizare; caracter teoretic.

теорети́чный *adj. (peior.)* teoretic; speculativ.

тео́ри|я, *-и f.* teorie, învățătură; *~ позна́ния* teoria cunoașterii; *(fiz.) ~ относи́тельности* teoria relativității; *а́томная ~* teoria atomică; *(mat.) ~ вероя́тности* calculul probabilităților; *(fiz.) атомисти́ческая ~* teorie atomistică; *(ec.) ~ воспроизво́дства* teoria reproducției; *~ информа́ции* teoria informației; *(biol.) онтогенети́ческая ~* teoria ontogenetică.

теософи́ческий *adj. (fil.)* teozofic.

теосо́фия, *-и f. sg. (fil.)* teozofie.

тепе́решний *adj.* de acum, de azi, din zilele noastre, actual, contemporan.

тепе́рь *adv.* acum, în prezent, imediat.

тёпленьк|ий *adj.* călduț, căldicel ◇ *~ое местёчко* locșor călduț/de pricopseală.

тепле́|ть, *-ю vb. ipf. (pf. потепле́ть)* a se face cald; a se încălzi.

тепли́ться, *-люсь, -лишься vb. ipf.* a licări, a arde încet, a lumina slab, a pîlpîi.

тепли́ца, *-ы f.* seră.

тепли́чн|ый *adj.* de seră; *~ые цветы́* flori de seră ◇ *(fig.) ~ое расте́ние* om plăpînd/firav, om crescut în vată.

тепл|о́ [1], *-а́ n. sg.* căldură; *сиде́ть в ~е́* a sta la căldură; *семь гра́дусов ~а́* plus șapte grade.

тепло́ [2] **1.** *adv.* cald, călduros; *оде́ться ~* a se îmbrăca călduros. **2.** *adv. (fig.)* cordial, cu căldură; *~ встре́тить кого́-л.* a întîmpina pe cineva cordial, cu căldură. **3.** *pred. impers.* e cald; *мне ~* mi-e cald; *сего́дня ~* azi e cald.

тепловáтый *adj.* călduț, căldicel, potrivit de cald.

тепловóз, *-а m. (ferov.* locomotivă*)* diesel.

теплов|о́й *adj. (fiz.)* de căldură, termic, caloric; *~ луч* rază de căldură; *~а́я электри́ческая ста́нция* uzină termoelectrică; *~а́я эне́ргия* energie calorică; *~о́е хозя́йство* totalitatea instalațiilor termice ◇ *(med.) ~ уда́р* șoc termic.

тепловыделе́ние, *-я n.* degajare de căldură.

тепловыделя́ющий *adj.* exoterm.

тепловынóсливость, *-и f.* rezistență la căldură.

теплоёмкость, *-и f. sg. (fiz.)* capacitate termică/calorică; *удéльная ~* căldură specifică.

теплозатра́та, *-ы f. (tehn.)* consum de căldură.

теплоизлуче́ние, *-я n.* radiație termică.

теплоизоляцио́нный *adj.* termoizolant.

теплоизоля́ция, *-и f. sg. (tehn.)* izolație termică.

теплокро́вные, *-ых pl.; sg. -ое, -ого n. (zool.)* animale cu sînge cald.

теплолюби́вый *adj. (bot.) (zool.)* termofil, iubitor de căldură.

тепломе́р, *-а m. (fiz.)* calorimetru.

теплонапряжённый *adj.* solicitat termic.

теплонепроница́емый *adj. (fiz.)* calorifug, izolant termic, rău conducător de căldură.

теплоноси́тель, *-я m. (fiz.)* purtător de căldură, agent termic.

теплообме́н, *-а m.* schimb de căldură.

теплоодéжда, *-ы f. (constr.)* izolație termică; îmbrăcăminte de izolație termică.

теплоотда́ча, *-и f.* cedare de căldură.

теплопереда́ча, *-и f. sg. (fiz.)* transfer de căldură.

теплопотéри, *-и f.* pierdere de căldură.

теплопрово́д, *-а m.* calorifer; conducte de calorifer.

теплопрово́дност|ь, *-и f. sg. (fiz.)* conductibilitate termică/ calorică; termoconductibilitate.

теплопрово́дный *adj. (fiz.)* termoconductibil, bun conducător de căldură.

теплопрозра́чность, *-и f. sg. (fiz.)* diatermanitate.

теплопрозра́чный *adj. (fiz.)* deaterman, diatermic.

теплопроизводи́тельность, *-и f.* putere calorică.

теплорассéяние, *-я n. (tehn.)* împrăștiere/dispersie termică.

теплоро́дный *adj. (tehn.)* caloric.

теплостóйкий *adj. (tehn.)* termostabil.

теплот|а́, *-ы́ f. sg.* **1.** *(fiz.)* căldură; *скры́тая ~* căldură latentă; *удéльная ~* căldură specifică; *едини́ца ~ы́* calorie; *~ горéния* căldură de ardere/de combustie; *~ испарéния* căldură de evaporare; *лучи́стая ~* căldură radiantă; *~ распáда* căldură de dezagregare/ de descompunere; *~ плавлéния* căldură de topire. **2.** *(fig.)* căldură, cordialitate; *говори́ть о ком-л. с ~о́й* a vorbi despre cineva cu căldură.

теплотвóрность, *-и f. sg. (fiz.)* putere calorică, capacitate calorică.

теплотвóрн|ый *adj. (fiz.)* calorific, caloric; *~ая спосóбность* capacitate calorică, putere calorică.

теплоте́хник, *-а m.* termotehnician.

теплоте́хника, *-и f. sg.* termotehnică.

теплотехни́ческий *adj.* termotehnic.

теплоусто́йчивость, *-и f. (tehn.)* stabilitate termică.

теплофикацио́нный *adj. (tehn.)* cu încălzire centrală, termoficat, referitor la încălzirea cu aburi.

теплофика́ция, *-и f. sg. (tehn.)* termoficare.

теплофици́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. și ipf. acuz.* a termofica, a instala încălzirea cu aburi.

теплохóд, *-а m. (mar.)* motonavă; *речнóй ~* motonavă fluvială; *пассажи́рский ~* motonavă de pasageri.

теплоцентра́ль, *-и f.* termocentrală.

теплоэлектроста́нция, *-и f.* centrală/ stație termoelectrică.

теплоэлектроцентра́ль, *-и f.* centrală termoelectrică.

теплоэнерге́тика, *-и f.* termoenergetică.

теплу́шка, *-и f.* vagon de marfă adaptat pentru transportul oamenilor.

тёпл|ый *adj.* **1.** cald, călduros, termal; *~ая пого́да* vreme caldă, vreme blîndă; *~ые чулки́* ciorapi călduroși; *~ые исто́чники* izvoare calde/termale. **2.** încălzit, cu încălzire; *~ая изба́* casă încălzită. **3.** *(сердечный)* cald, călduros, prietenos, cordial; *~ приём* primire călduroasă; *~ые слова́* cuvinte calde; *~ые тона́* tonuri/ culori calde/plăcute ◇ *(peior.) ~ая компа́ния* gașcă, bandă; *~ое местёчко* o slujbuliță bună, loc de pricopseală; *сказа́ть пару ~ых слов* a spune cîteva vorbe usturătoare.

тепль|нь, *-и f. sg.* vreme călduroasă/ blîndă.

терапе́вт, *-а m.* medic de boli interne, internist.

терапевти́ческий *adj. (med.)* terapeutic.

терапи́я, *-и f. sg. (med.)* terapie.

тератологи́ческий *adj. (biol. arte)* teratologic, de teratologie; *~ кабине́т* cabinet de teratologie; *~ орна́мент* ornament teratologic.

тератоло́гия, *-и f. sg. (biol. arte)* teratologie.

те́рбий, *-я m. sg. (chim.)* terbiu.

тереби́ть [1], *-блю́, -би́шь vb. ipf. acuz.* **1.** a trage; *~ во́лосы* a trage de păr; *~ за пла́тье* a trage de rochie. **2.** *(fig.)* a sîcîi, a necăji, a nu lăsa (pe cineva) în pace; *~ кого́-л. вопро́сами* a sîcîi pe cineva cu întrebări.

тереби́ть [2], *-блю́, -би́шь vb. ipf. (pf. вы́теребить) acuz. (agr.)* a recolta prin smulgere, a smulge; *~ лён* a smulge in.

теребле́ние, *-я n. sg. (agr.)* recoltare prin smulgere, smulgere; *~ льна́* smulgerea inului.

те́рем, *-а; pl. -а m. (ist.)* foişor.

тере́ть, *тру, трёшь vb. ipf. acuz.* **1.** a freca; *~ глаза́* a se freca la ochi. **2.** a răzui, a rade; *~ хрен* a rade hreanul. **3.** a curăţa, a lustrui; *~ парке́т во́ском* a lustrui parchetul cu ceară. **4.** *(измельчать)* a fărîmiţa frecînd, a fărîma; *~ таба́к* a fărîmiţa tutunul frecîndu-l. **5.** a roade; *canóг трёт но́гу* cizma mă roade la picior.

тере́ться, *трусь, трёшься vb. ipf.* **1.** *(pf. потере́ться)* a se freca; *~ полоте́нцем* a se freca cu un prosop. **2.** a se freca unul de altul. **3.** *(fig. fam.)* a se ţine scai (de cineva). **4.** *(pf. потере́ться) (pop.)* a se învîrti, a trăi mult într-un anumit mediu; a frecventa.

терза́ние, *-я n.* **1.** *sg.* chinuire, torturare. **2.** chin, caznă, tortură.

терза́ть, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(înv.)* a sfîşia, a rupe în bucăţi. **2.** *(fig.)* a chinui, a sfîşia, a tortura.

терза́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* a se frămînta, a se zbuciuma, a se chinui; *~ угрыза́ниями со́вести* a fi chinuit de remuşcări; *~ сомне́ниями* a fi chinuit de îndoieli.

тёрк|а, *-и f.* **1.** răzătoare; *натере́ть хре́ну на ~е* sau *~ой* a rade hrean pe răzătoare sau la răzătoare. **2.** *(agr.)* batoză, maşină de dezghiocat trifoi.

те́рма, *-ы f.* sursă termală; termă.

терма́льный *adj.* termal.

те́рмин, *-а m.* termen, noţiune, cuvînt; *техни́ческий ~* termen tehnic; *специа́льные ~ы* termeni speciali, terminologie de specialitate.

терминати́вный *adj. (gram.)* terminativ; *~ вид* aspect terminativ.

термино́лог, *-а m.* terminolog; specialist în probleme de terminologie.

терминологи́ческий *adj.* terminologic, de terminologie; *~ слова́рь* dicţionar terminologic.

терминоло́гия, *-и f.* terminologie; *грамма́тическая ~* terminologie gramaticală; *нау́чная ~* terminologie ştiinţifică.

термит [1], *-а m. (chim. tehn.)* termit.

термит [2], *-а m. (entom.)* termită.

термити|ый *adj. (chim. tehn.)* cu/de termit; *~ая бо́мба* bombă cu termit; *~ая сва́рка* sudare cu termit, sudare prin aluminotermie.

термическ|ий *adj. (fiz. tehn.)* termic; *~ая обрабо́тка мета́ллов* tratamentul termic al metalelor.

термоакти́вный *adj.* termoactiv.

термобарометр, *-а m.* barometru tehnic.

термобатаре́я, *-и f. (el.)* termopilă.

термовыключа́тель, *-я m.* întrerupător termic.

термогенера́тор, *-а m. (tehn.)* termogenerator

термогра́мма, *-ы f. (met.)* termogramă.

термо́граф, *-а m. (met. tehn.)* termograf.

термодинами́ка, *-и f. sg. (fiz.)* termodinamică.

термодинами́ческий *adj. (fiz.)* termodinamic.

термоизоля́тор, *-а m. (tehn.)* termoizolator.

те́рмоизоляцио́нный *adj.* termoizolant.

термоизоля́ция, *-и f. sg. (fiz. tehn.)* termoizolare, izolare termică.

термокера́мика, *-и f.* ceramică termică, termoceramică.

термокомпре́ссор, *-а m. (tehn.)* termocompresor.

термокра́ска, *-и f. (tipogr.)* cerneală termică.

термола́мпа, *-ы f. (tehn.)* termolampă.

термо́метр, *-а m.* termometru; *рту́тный ~* termometru cu mercur; *водоро́дный ~* termometru cu hidrogen; *спиртово́й ~* termometru cu alcool; *электро́нный ~* termometru electronic; *поста́вить больно́му ~* a lua bolnavului temperatura.

термоме́трия, *-и f. sg. (fiz.)* termometrie, măsurarea temperaturii.

термообрабо́тка, *-и f.* tratament termic.

термопа́ра, *-ы f. (fiz.)* cuplu termoelectric, termocuplu, termoelement.

термореакти́вный *adj.* termoreactiv.

терморегуля́тор, *-а m. (fiz.)* termoregulator, regulator termic.

терморегуля́ция, *-и f. (fiz.)* reglare termică.

те́рмос, *-а m.* termos.

термосва́рка, *-и f. (tehn.)* termosudură, sudură termică.

термосифо́н, *-а m.* termosifon.

термоско́п, *-а m. (fiz.)* termoscop.

термоста́т, *-а m. (tehn.)* termostat.

термотерапи́я, *-и f. sg. (med.)* termoterapie.

термофи́зика, *-и f. (fiz.)* termofizică.

термохи́мия, *-и f. sg.* termochimie.

термоэлектри́ческий *adj.* termoelectric.

термоэлектри́чество, *-а n. sg.* termoelectricitate.

те́рмоэлеме́нт, *-а m. (fiz.)* termoelement, element termoelectric; termocuplu.

термоя́дерн|ый *adj.* termonuclear; *~ая реа́кция* reacţie termonucleară; *~ое ору́жие* armă termonucleară.

те́рмы, *терм pl.* **1.** *(ist.)* terme *(băi publice)*. **2.** izvoare termale.

тёрн, *-а m. (bot.)* **1.** porumbar, mărăcine. **2.** *col.* porumbe.

те́рние, *-я n. (înv.)* **1.** mărăcini, spini. **2.** ghimpe, spin.

терни́стый *adj. (înv.)* ghimpos, spinos, de mărăcini, de ghimpi; *(fig.) ~ путь* cale spinoasă.

терно́вник, *-а m. (bot.)* **1.** *(куст)* porumbar, mărăcine. **2.** *(плод)* porumbă, scoroambă.

терно́в|ый *adj.* de porumbar; de spini; *~ые шипы́* spini ◇ *(fig.) (înv.) ~ венёц* cunună de spini, mucenicie, martiriu.

терносли́ва, *-ы f. (bot.)* porumbar.

тёрочный *adj.* ras, răzuit.

терпели́во *adv.* cu răbdare.

терпели́вость, *-и f. sg.* răbdare.

терпели́вый *adj.* răbdător.

терпени|е, *-я n. sg.* răbdare; *запасти́сь|вооружи́ться ~ем* a se înarma cu răbdare; *потера́ть ~* a pierde răbdarea; *злоупотребля́ть чьим-л. ~ем* a abuza de răbdarea cuiva; *вы́йти из ~я* a-şi ieşi din fire; *вы́вести кого́-л. из ~я* a scoate pe cineva din răbdări ◇ *~ и труд всё перетру́т* cu răbdare şi tăcere se face agurida miere.

терпенти́н, *-а n. sg. (chim.)* terebentină.

терпенти́нн|ый *adj. (chim.)* de terebentină.

терпенти́новый *adj. v. терпенти́нный.*

терпе́ны, *-ов pl. (chim.)* terpene.

терпе́ть, *терплю́, те́рпишь vb. ipf.* **1.** *acuz.* sau fără *compl.* a răbda, a îndura; *~ боль* a răbda durerea; *~ лише́ния* a îndura lipsuri. **2.** *acuz. (допускать, сносить)* a tolera, a suporta, a îngădui; *он не те́рпит возраже́ний* nu suferă să fie contrazis. **3.** *(pf. потерпе́ть) acuz. (испытывать неудачу)* a încerca, a suferi; *~ пораже́ние* a suferi o înfrîngere; *~ круше́ние* a suferi un naufragiu; a suferi un accident *(de tren)* ◇ *вре́мя (не) те́рпит* (nu) avem timp, (nu) se mai poate aştepta; *бума́га всё ~ит* hîrtia suportă orice; hîrtia rabdă; de scris se poate scrie orice; *не ~ кого́-л.* a nu suferi pe cineva, a nu-l avea la inimă.

терпе́ться, *те́рпится vb. ipf. impers. dat.* cu *negaţie* a avea răbdare, a putea răbda.

терпи́мо *adv.* **1.** *(сносно)* suportabil. **2.** cu îngăduinţă, tolerant, în mod îngăduitor.

терпи́мост|ь, *-и f. sg.* toleranţă, îngăduinţă ◇ *(înv.) дом ~и* casă de toleranţă, bordel.

терпи́м|ый *adj.* **1.** suportabil; acceptabil, tolerabil; *~ое явле́ние* fenomen suportabil. **2.** îngăduitor, indulgent, tolerant; *~ое отноше́ние к чему́-л.* atitudine îngăduitoare faţă de ceva.

те́рпк|ий *adj.* **1.** astringent, stifos; acru, aspru; *~ вкус* gust astringent. **2.** *(fig.)* aspru, dur, greu.

те́рпкость, *-и f. sg.* astringenţă, acrime, strepezeală.

террако́та, *-ы f. sg.* teracotă.

террако́товый *adj.* de teracotă.

терра́рий, *-я m.* terarium.

терра́риум, *-а m. v. терра́рий*

терра́с|а, *-ы f.* **1.** terasă, pridvor, cerdac, balcon. **2.** *(geogr.)* terasă, tăpşan.

террасиро́вание, *-я n.* terasare *(a versantelor).*

территориа́льн|ый *adj.* teritorial; *~ые во́ды* ape teritoriale; *(mil.) ~ые ча́сти* trupe teritoriale.

террито́рия, *-и f.* teritoriu; *национа́льная ~* teritoriu naţional; *неотъе́млемая ~* teritoriu inalienabil; *нейтра́льная ~* teritoriu neutru.

терро́р, *-а m.* teroare.

терроризи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz.* a teroriza.

террори́зм, *-а m. sg.* terorism.

терроризова́ть, *-зу́ю, -зу́ешь vb. pf. şi ipf. v. терроризи́ровать*

террори́ст, *-а m.* terorist.

террористи́ческий *adj.* terorist.

тёртый 1. *p.t.p.* de la *тере́ть.* **2.** *adj.* frecat; fărîmiţat, ras; *~ таба́к* tutun frecat ◇ *~ кала́ч* (om) trecut prin ciur şi prin dîrmon, Stan-Păţitul.

терце́т, *-а m.* **1.** *(muz.)* terţet; trio. **2.** *(lit.)* terţet, terţină.

терци́на, *-ы f. (lit.)* terţină.

те́рция, *-и f.* **1.** *(muz.)* terţă; *больша́я ~* terţă majoră; *ма́лая ~* terţă minoră. **2.** *(tipogr.)* terţia.

терье́р, *-а m.* terier, foxterier *(rasă de cîini).*

теря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. (pf. потеря́ть)* **1.** *(pf. şi утеря́ть) acuz.* a pierde, a rătăci *~ ключи́* a pierde cheile; *~ де́ньги* a pierde banii. **2.** *(fig.) acuz.* a pierde; *~ слух* a pierde auzul; *~ терпе́ние* a pierde răbdarea; *~ дру́га* a pierde un prieten; *~ наде́жду* a pierde speranţa. **3.** *acuz.* sau *acuz.* cu *на + prepl.* a pierde, a irosi, a păgubi; *~ вре́мя* a pierde timpul; *~ на како́м-л. де́ле* a pierde într-o afacere ◇ *ему́ не́чего ~* nu are nimic de pierdut; *~ из ви́ду кого́-л.* a pierde pe cineva din vedere; *не ~ голово́й* a nu-şi pierde capul; *~ в ве́се* a pierde în greutate; *~ в чьих-л. глаза́х* a pierde în ochii cuiva, a scădea în ochii cuiva *(jur.) ~ си́лу* a expira *(despre un act legislativ etc.); ~ по́чву под ногами* a-i fugi terenul de sub picioare; *мне не́чего ~* ce-am avut şi ce-am pierdut.

теря́|ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *(pf. потеря́ться)* a se pierde, a se rătăci; a dispărea; *ве́щи ~ются* lucrurile se pierd; *~ в толпе́* a se pierde în mulţime. **2.** *(pf. потеря́ться)* a slăbi, a scădea; *к ста́рости ~ется па́мять* la bătrîneţe memoria slăbeşte. **3.** a păli, a fi neînsemnat. **4.** *(pf. потеря́ться) (fig.)* a se pierde, a se zăpăci, a se fîstîci ◇ *(fig.) ~ в дога́дках/в предположе́ниях* a se pierde în presupuneri/în prezumţii.

тёс, *-а m. (-у) m. sg. col.* cherestea, scînduri subţiri.

теса́к, *-а́ m.* **1.** *(ist. mil.)* tesca *(sabie-baionetă).* **2.** *(плотничный)* bardă.

теса́ние, *-я n. sg. v. тёска.*

тёсаный *adj.* cioplit.

теса́ть, *тешу́, те́шешь vb. ipf. (pf. вы́тесать) acuz.* **1.** a ciopli. **2.** a despica; *~ до́ски* a despica lemnul peutru scînduri ◇ *кому́-л. хоть кол на голове́ теши́* încăpăţînat ca un catîr.

тесёмка, *-и f.* şiret, şnur, firet, panglică.

тесёмочн|ый *adj.* de şiret; de/din şireturi/fireturi; *~ое произво́дство* producţie de şireturi, industrie de fireturi; *~ые наши́вки* garnitură de fireturi.

тесёмчатый *adj.* în formă de şiret/de panglică ◇ *~ глист* tenie.

теси́на, *-ы f.* scîndură cioplită.

тёска, *-и f. sg.* cioplire, cioplit.

тесло́, *-а́ n.* teslă.

тесни́|ца, *-ы f. (inv.)* defileu, pas, trecătoare, chei, strungă; *го́рные ~ы* chei, defileuri în munţi.

тесни́|ть, *-ню́, -ни́шь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. стесни́ть)* a înghesui, a strînge, a apăsa; *~ друг дру́га в толпе́* a se strivi unul pe altul în mulţime; *сапо́г ~т но́гу* cizma mă strînge la picior; *(fig.) мне грудь ~т* mă apasă în piept. **2.** *(fig.)* a oprima, a persecuta. **3.** *(pf. потесни́ть)* a sili să se retragă, a respinge, a împinge îndărăt; *~ проти́вника* a sili pe duşman să se retragă.

тесни́ться, *-нюсь, -ни́шься vb. ipf.* **1.** *(pf. стесни́ться)* a se înghesui; a se îmbulzi; *~ у вхо́да* a se înghesui la intrare. **2.** *(fig.) (despre sentimente, gînduri)* a se îngrămădi; a copleşi.

те́сно 1. *adv.* strîns, strîmt; *~ сдружи́ться* a lega o prietenie strînsă. **2.** *pred. impers. dat.* e strîns, e strîmt; *в ваго́не ~* în vagon e înghesuială.

тесновáтый *adj.* cam strîns, cam strîmt.

тесно́т|а, *-ы́ f. sg.* lipsă de spaţiu, strîmtoare; *жить в ~е́* a trăi înghesuit ◇ *в ~е́ да и не в оби́де* unde-i loc pentru unul, e loc şi pentru doi.

те́сн|ый *adj.* **1.** strîmt, îngust, neîncăpător; *~ прохо́д* trecere îngustă; *~ая кварти́ра* locuinţă mică/neîncăpătoare. **2.** *(despre haine, încălţăminte)* strîmt, îngust; *~ое пла́тье* rochie strîmtă. **3.** strîns. **4.** *(fig.)* apropiat, intim ◇ *в ~ом смы́сле сло́ва* în sensul strict al cuvîntului.

тесо́вый *adj.* de/din scînduri subţiri.

тесси́тура, *-ы f. (muz.)* textură.

тест, *-а m.* test; probă; *психологи́ческий ~* test psihologic.

те́стер, *-а m. (tehn.)* aparat de încercat.

те́ст|о, *-а n. sg.* **1.** aluat, cocă; *меси́ть ~* a frămînta aluatul; *ки́слое ~* aluat dospit; *пре́сное ~* aluat nedospit; *слоёное ~* aluat în foi. **2.** *(constr.)* mortar; *цеме́нтное ~* mortar de ciment ◇ *все из одного́ ~a* sînt din acelaşi aluat, cum e sacul aşa-i şi peticul.

тестообра́зный *adj.* în formă de aluat/de pastă.

тесть, *-я m.* socru *(tatăl soţiei).*

тесьма́, *-ы́ f. sg.* şiret, şnur, firet, panglică, galon.

тетания, *-и f. sg. (med.)* tetanie.

те́танус, *-а m. sg. (med.)* tetanos.

те́терев, *-а m. (ornit.)* cocoş de pădure, cocoş sălbatic, cocoş de munte, gotcan; *глухо́й ~* gotcan; *(fig. pop.)* surd, fudul de urechi.

тетеревúные, *-ых pl. (ornit.)* galinacee.

тетёрка, *-и f. (ornit.)* găină-de-munte, gotcă, găinuşă, găină sălbatică.

тете́р|я, *-и f.* **1.** *(reg.)* gotcan. **2.** *(fam. în expr.) глухáя ~* surd ca toaca, tare de urechi; *со́нная ~* adormit, somnoros; *лени́вая ~* leneş ◇ *(prov.) ме́тил в ~ю, а попа́л в сук* unde dai şi unde crapă; a nimeri ca Ieremia cu oiştea-n gard.

тетивá, *-и́ f.* canat, otgon, coardă.

тётка, *-и f.* **1.** mătuşă. **2.** *(в обращении)* ţaţă, tuşă, cumătră, leliţă, măicuţă ◇ *го́лод не ~* foamea-i ciumă, nu mumă.

тетрагóн, *-а m. (geom.)* tetragon.

тетра́дка, *-и f.* caieţel, caiet; *~ для рисова́ния* caiet de desen.

тетра́дь, *-и f.* caict; *чернова́я ~* maculator; *~ в кле́точку* caiet de aritmetică; *но́тная ~* caiet de muzică; *~ для рисова́ния* caiet de desen.

тетралóгия, *-и f. (lit.)* tetralogie.

тетра́эдр, *-а m. (geom.)* tetraedru.

тётушка, *-и f.* mătuşică.

тётя, *-и f.* mătuşă, tanti ◇ *здра́вствуйте, я ва́ша ~!* tronc, marghioală!

тéфтели, *-ей pl.* chifteluţe.

техми́нимум, *-а m. = техни́ческий ми́нимум* minimum de cunoştinţe tehnice.

технадзóр, *-а m. = техни́ческий надзо́р* supraveghere tehnică, control tehnic.

те́хник, *-а m.* **1.** tehnician. **2.** student la un institut tehnic.

те́хник|а, *-и f. sg.* **1.** tehnică; *а́томная ~* tehnică atomică; *термоя́дерная ~* tehnica termonucleară; *~ безопа́сности* tehnica securităţii; *коммуна́льная ~* tehnică urbanistică; *по после́днему сло́ву ~и* după ultimul cuvînt al tehnicii; *вое́нная ~* tehnică militară; *музыка́льная ~* tehnica muzicală; *~ делопроизво́дства* tehnica lucrărilor de birou; *овладе́ть ~ой* a-şi însuşi tehnica. **2.** *col.* utilaj, material tehnic; *(mil.) боева́я ~* material de război, armament.

те́хникум, *-а m.* şcoală medie tehnică; *лесно́й ~* şcoală tehnică silvică.

техни́ческ|ий *adj.* tehnic; industrial; *~ие нау́ки* ştiinţe tehnice; *~ие зна́ния* cunoştinţe tehnice; *~ое обору́дование* instalaţie tehnică; utilaj tehnic; *~ дире́ктор* director tehnic; *~ реда́ктор* tehnoredactor; *~ие усло́вия* condiţii tehnice; *~ те́рмин* termen tehnic; *~ недосмо́тр* omisiune tehnică; *~ие культу́ры* culturi tehnice.

техно́лог, *-а m.* tehnolog.

технологи́ческий *adj.* tehnologic, de tehnologie; *~ проце́сс* proces tehnologic.

технóлогия, *-и f. sg.* tehnologie; *~ мета́ллов* tehnologia metalelor.

технору́к, *-а m. = техни́ческий руководи́тель* conducător tehnic, director tehnic.

техотдéл, *-а m.* = *технúческий отдéл* serviciul tehnic.

техперсонáл, *-а m. sg.* = *технúческий персонáл* personal tehnic; cadre tehnice.

техрéд, *-а m.* = *технúческий редáктор* tehnoredactor.

техсовéт, *-а m.* = *технúческий совéт* consiliu tehnic.

техсостáв, *-а m.* = *технúческий состáв* personal tehnic.

течéни|е, *-я n.* **1.** *sg. (действие)* curgere; scurgere; ~ *крóви* curgerea sîngelui. **2.** *sg. (fig.)* curs, mers; ~ *дел* mersul treburilor; ~ *событúй* cursul evenimentelor. **3.** *(ток, струя)* curent; cursul unei ape; *морскúе ~я* curenţi maritimi; ~ *рекú* cursul rîului; *тёплое* ~ curent cald; *вверх по ~ю* în susul apei; *вниз по ~ю* în josul apei; *плыть по ~ю* a pluti în josul apei; *(fig.)* a se lăsa dus de valurile vieţii; a trăi ca frunza pe apă; *(fig.)* *идтú прóтив ~я* a merge contra curentului. **4.** *(fig.)* curent; tendinţă; *политúческие ~я* curente politice ◇ *в ~ дня* în cursul zilei; *с ~ем врéмени* cu timpul, mai tîrziu.

тéчк|а, *-и f. sg. (biol.)* călduri, goană; *корóва в ~е* vacă în călduri, goniţă.

течь [1], *течёт vb. ipf.* **1.** *(выпекать, сочиться)* a curge, a se scurge; a se prelinge, a şiroi; *кровь ~ёт из рáны* sîngele curge din rană/se prelinge din rană; *с негó пот ~ёт* îi curg şiroaiele de sudoare. **2.** *(fig.)* a trece, a se scurge, a decurge; *врéмя ~ёт бы́стро* timpul trece repede. **3.** a curge, a lăsa să treacă apa; *кры́ша ~ёт* curge prin acoperiş ◇ *у меня́ слю́нки текýт* îmi lasă gura apă.

течь [2], *-и f.* curgere, infiltraţie, pierdere prin scurgere; spărtură.

тéшить, *-шу, -шишь vb. ipf. (pf. потéшить) acuz.* a distra, a amuza, a înveseli, a bucura ◇ ~ *чьё-л. самолю́бие* a măguli orgoliul cuiva; ~ *себя́ надéждами* a se hrăni cu speranţe.

тéши|ться, *-шусь, -шишься vb. ipf. (pf. потéшиться)* **1.** *instr.* a se amuza, a se distra, a se desfăta. **2.** *над* + *instr.* a zeflemisi, a persifla, a-şi bate joc de cineva ◇ *(prov.) чем бы дитя́ ни ~лось, лишь бы не плáкало* facă ce-o şti copilul numai să nu plîngă; dă-i ceva să se joace numai să tacă; *(prov.) мúлые браня́тся — тóлько тéшатся* cine se iubeşte se cicăleşte.

тёща, *-и f.* soacră *(mama soţiei).*

тиами́н, *-а m. (biol.)* tiamină.

тиáра, *-ы f.* tiară; *пáпская ~* tiară papală.

тибéтский *adj.* tibetan.

тибéтцы, *-ев pl.; sg. тибéтец, -тца m.* tibetani, locuitori din Tibet.

тúгель, *-еля m.* **1.** *(tehn.)* creuzet, oală de turnare. **2.** *(tipogr.)* tighel.

тúгельн|ый *adj.* **1.** *(tehn.)* de/cu creuzet; *~ая сталь* oţel de creuzet; *~ая печь* cuptor cu creuzet. **2.** *(tipogr.)* cu presă plană; *~ая машúна* maşină tighel.

тигр, *-а m.* tigru.

тигрёнок, *-нка m.* pui de tigru.

тигрúца, *-ы f.* tigroaică.

тигрóвый *adj.* de tigru.

тик [1], *-а m. (med.)* tic; *нéрвный ~* tic nervos.

тик [2], *-а m. (bot.)* teak.

тик [3], *-а m. (text.)* pînză de saltea, doc, dril.

тúкание, *-я n. sg.* ticăit, tic-tac; ~ *часóв* tic-tacul ceasului.

тúкать, *-аю vb. ipf.* a ticăi, a bate tic-tacul.

тик-так *onomatopee* tic-tac.

тúльда, *-ы f. (tipogr.)* tildă.

тимиáн, *-а m. (bot.)* cimbrişor, cimbru-de-cîmp.

тимóл, *-а m. sg. (chim.)* timol.

тимпáн, *-а m.* **1.** timpan *(instrument muzical).* **2.** *(arhit.)* timpan. **3.** *(anat.)* timpan.

тимья́н, *-а m. v. тимиáн*

тúн|а, *-ы f. sg.* **1.** plaur, plavie; alge, nămol, tină. **2.** *(fig.)* mocirlă, noroi, cloacă.

тúнистый *adj.* de plaur; nămolos, tinos.

тинктýра, *-ы f. (farm.)* tinctură; ~ *йода* tinctură de iod.

тиокóл, *-а m. sg. (farm.)* tiocol.

тип, *-а m.* **1.** tip, gen, model; ~ *автомобúля* model de automobil; ~ *двúгателя* tip de motor; ~ *ракéты* tip de rachetă. **2.** *(zool.)* specie. **3.** tip, individ; *стрáнный ~* tip/individ ciudat; *хорóш ~!* bună poamă!

типáж, *-á m. (arte)* tip, personaj tipic.

типизáция, *-и f. sg.* tipizare.

типизúровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (lit., arte)* a tipiza.

типúческ|ий *adj.* **1.** tipic, caracteristic, specific; ~ *óбраз* personaj caracteristic; *~ие явлéния* fenomene tipice. **2.** tipizat, standardizat; *~ие издéлия* produse standardizate.

типúчно *adv.* în mod tipic, caracteristic.

типúчность, *-и f. sg.* caracter tipic, aspect tipic; tipic.

типúчн|ый *adj.* tipic, caracteristic; ~ *слýчай* caz tipic; *~ые черты́* trăsături tipice/caracteristice.

типов|óй *adj.* **1.** tipic, tip, model; ~ *дóговóр* contract tip; ~ *прóект* proiect tip. **2.** tipizat, standardizat; *~óе издéлие* produs standardizat.

типóграф, *-а m.* **1.** tipograf *(lucrător).* **2.** tipograf *(maşină).*

типогрáфия, *-и f.* tipografie; *(înv.)* tiparniţă.

типогрáфск|ий *adj.* tipografic, de tipografie; *~ое дéло* artă tipografică, artă grafică, poligrafie.

типолитогрáфия, *-и f.* tipolitografie.

типолитографúческий *adj.* de tipolitografie, tipolitografic.

типологúческ|ий *adj.* tipologic, de tipologie; *~ая классификáция языкóв* clasificarea tipologică a limbilor.

типолóгия, *-и f. sg.* tipologie.

типýн, *-á m. sg. (la păsări)* cobe, ţîfnă ◇ ~ *тебé на язы́к* puşchea pe limbă-ţi!

тир, *-а m.* poligon de tragere, sală de tir.

тирáда, *-ы f.* tiradă.

тирáж, *-á m. sg.* **1.** tragere la sorţi a obligaţiilor împrumutului de stat; *вы́йти в ~* a ieşi la tragere; *(fig.)* a ieşi din circulaţie, a fi scos din uz. **2.** tiraj; ~ *газéты* tirajul ziarului.

тирáн, *-а m.* tiran.

тирáнить, *-ню, -нишь vb. ipf. acuz.* a tiraniza.

тиранúческий *adj.* tiranic.

тиранúя, *-и f. sg. v. тирáнство*

тирáнство, *-а n. sg.* tiranie.

тирáнствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf. над* + *instr.* a tiraniza.

тирé *n. indecl. (gram.)* liniuţă, cratimă.

тирс, *-а m. (mitol.)* tirs.

тúскальщик, *-а m. (tipogr.)* stereotipist.

тúскать [1], *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. тúснуть) acuz.* **1.** *(жать, давить)* a strînge; ~ *в объя́тиях* a strînge în braţe. **2.** *(запихивать куда-л.)* a ticsi.

тúскать [2], *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. тúснуть) acuz. (tipogr.)* a imprima; ~ *загла́вие на корешкé кни́ги* a imprima titlul pe cotorul unei cărţi.

тúскаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. (pop.)* a se împinge, a se îmbrînci.

тиск|и́, *-óв pl.* **1.** *(tehn.)* menghină; *зажáть в ~* a strînge în menghină. **2.** *(fig.)* cleşte, jug; *быть в ~áх* a fi strîns în cleşte.

тисне́ние *-я n.* **1.** *sg.* imprimare, gravare, stampare; gofrare; ~ *по кóже* imprimare pe piele. **2.** *(изображение, узор)* desen imprimat; gravură.

тиснёный *adj.* imprimat, gravat, stampat; gofrat.

тúснуть, *-ну, -нешь vb. pf.* **1.** *mom.* de la *тúскать* [1]. **2.** *pf. de la тúскать* [2].

титáн [1], *-а m. sg. (chim.)* titan.

титáн [2], *-а m. sg.* boiler, cazan mare *(de fiert apa).*

титáнистый *adj. (chim.)* de titan; ~ *желéзняк* ilmenit.

титани́ческий *adj.* titanic, uriaş, gigantic.

тúтло, *-а n.* titulă *(semn diacritic).*

титр, *-а m.* **1.** text *(la filme).* **2.** *(chim.)* titru.

титри́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a titra.

титри́рование, *-я n. sg. (chim.)* titrare.

тúтул, *-а m.* **1.** titlu de carte. **2.** copertă interioară, foaie de titlu.

титулова́ние, *-я n.* adresare după rang.

титулóванн|ый **1.** *p.t.p.* de la *титулова́ть.* **2.** *adj.* cu titlu *(nobiliar).*

титулова́ть, *-лýю, -лýешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a se adresa cuiva/a numi pe cineva după titlu/după rang/după grad; a intitula.

титулова́ться, *-лýюсь, -лýешься vb. ipf.* a avea titlul de ...; a se intitula.

тúтульн|ый *adj.* de titlu; *(tipogr.)* ~ *лист* sau *~ая страни́ца* foaie de

titlu ◇ *(ec.)* ~ *спи́сок* listă nominală de investiţii.

титуля́рный *adj. (ist. în expr.)* ~ *сове́тник* consilier titular.

тиф, *-а m. (med.)* tifos; *брюшно́й* ~ febră tifoidă; *возвра́тный* ~ febră recurentă; *сыпно́й* ~ tifos exantematic.

ти́фдрук, *-а m. sg. (tiporg.)* tifdruc, tipărire la tifdruc.

тифлопедаго́гика, *-и f. sg* tiflopedagogie *(metodă de predare pentru orbi).*

тифо́зн|ый *adj. (med.)* **1.** de tifos; ~ *больно́й* bolnav de tifos. **2.** ~**ый,** *-ого m.* bolnav de tifos.

ти́х|ий *adj.* **1** uşor, scăzut, încet; dulce; ~ *го́лос* voce scăzută; ~ *звук* sunet uşor. **2.** *(спокойный)* liniştit, tăcut, tihnit, paşnic; ~ *ребёнок* copil liniştit; ~*ая ночь* noapte liniştită; noapte tăcută. **3.** *(медленный)* încet, domol, agale; ~ *ход* mers agale ◇ *в ~ом ому́те че́рти во́дятся* apele liniştite sînt adînci; pisica blîndă zgîrie rău; ~ *ой са́пой* pe ascuns, pe furiş; ~ *час* ora somnului.

ти́хо 1. *adv. (негро́мко)* încet, încetişor; cu voce scăzută, în surdină; ~ *го́вори́ть* a vorbi cu voce scăzută. **2.** *adv. (спокойно)* liniştit; *сиди́* ~ şezi liniştit. **3.** *adv. (медленно)* încet, domol; ~ *ходи́ть* a merge încet. **4.** *pred. impers.* e linişte; *стало́* ~ s-a făcut linişte.

тихомо́лком *adv.* în tăcere, pe tăcute, în surdină; pe furiş, fără zgomot, fără zarvă; *уйти́* ~ a pleca pe furiş.

тихо́нько *adv.* **1.** *(без шума)* încetişor, liniştit, fără zgomot. **2.** *(медленно)* uşurel, agale. **3.** *(тайком)* pe furiş.

тихо́н|я, *-и m.* şi *f.* om spăsit/potolit/smerit; *прикиды́ваться* ~*ей; смотре́ть* ~*ей* a-şi da aere de om smerit, a face pe smeritul, a face pe mironosiţa.

тихоокеа́нский *adj.* al Oceanului Pacific, din Oceanul Pacific.

тихохо́дный *adj. (tehn.)* cu viteză redusă; cu mers lent.

ти́ше 1. *comp.* de la *adj. ти́хий* şi de la *adv. ти́хо.* **2.** *interj.* liniştel, tăcere! ◇ *(prov.) быть ти́ше воды́, ни́же травы́* a nu crîcni; a fi ca un mieluşel; ~ *е́дешь — да́льше бу́дешь* încet-încet, departe ajungi; graba strică treaba.

тишин|а́, *-ы́ f. sg.* linişte, tihnă, pace, tăcere; *соблюда́ть* ~*ý* a păstra liniştea; *наруша́ть* ~*ý* a tulbura liniştea; *водвори́ть* ~*ý* a face linişte; *мёртвая/гробова́я* ~ linişte desăvîrşită, linişte mormîntală; *ночна́я* ~ tăcerea nopţii.

тишко́м *adv.* pe furiş, pe tăcute, în taină.

тиш|ь, *-и f. sg. v. тишина́; в* ~*и́* în linişte; departe de zgomot; *в ночно́й* ~*и́* în tăcerea nopţii ◇~ *да гладь* linişte şi pace.

тка́ный *adj.* ţesut; ~ *ковёр* covor ţesut.

ткань[1], *-и f.* **1.** ţesătură, stofă; *шерстна́я* ~ ţesătură/stofă de lînă; *шёлковая* ~ ţesătură de mătase; *бума́жная* ~ ţesătură de bumbac; *ажу́рная* ~ ţesătură ajurată; *ворсова́я* ~ ţesătură pluş; *си́тцевая* ~ stambă; *непромока́емая* ~ ţesătură impermeabilă; *льняна́я* ~ ţesătură de in. **2.** *(fig.)* canava, osatură; ~ *рома́на* canavaua romanului.

ткань[2], *-и f. (anat. biol.)* ţesut; *биологи́ческая* ~ ţesut biologic; *соедини́тельная* ~ ţesut conjunctiv; *мы́шечная* ~ ţesut muscular.

ткань|ё, *-я́ n. sg.* **1.** *(действие)* ţesut, ţesere. **2.** *col. (ткань)* ţesături, stofe.

ткань|ёв|ый *adj.* ţesut, ţesut în desene.

ткать, *тку, ткёшь vb. ipf. (pf. соткáть) acuz.* **1.** a ţese, a împleti; ~ *полотно́* a ţese pînză; ~ *паути́ну* a ţese o pînză de păianjen. **2.** *(fig.)* a crea, a plăsmui.

тка́цк|ий *adj.* **1.** de ţesut; ~ *стано́к* război de ţesut; ~ *челно́к* suvică; ~ *ма́стер* ţesător. **2.** ~**ая,** *-ой f.* ţesătorie, atelier de ţesut.

тка́цко-прядѝльный *adj.* textil, referitor la filatură şi ţesătorie.

ткач, *-á m.* ţesător.

тка́чество, *-а n. sg.* ţesut, meşteşugul ţesutului, tehnica ţesutului.

ткачи́ха, *-и f.* ţesătoare.

ткнуть, *ткну, ткнёшь vb. pf. (ipf. ты́кать*[1]*)* ; ~ *кого́-л. но́сом во что-л.* a băga pe cineva cu nasul în ceva.

ткну́ться, *ткнусь, ткнёшься vb. pf. v. ты́каться (1)*

тлен, *-а m. sg. (înv.)* **1.** putrezire, putrefacţie. **2.** putregai, putreziciune. **3.** *(fig.)* deşertăciune.

тле́ние, *-я n. sg.* **1.** putrezire, putrefacţie, descompunere. **2.** ardere înăbuşită/mocnită.

тле́нность, *-и f. sg. (înv.)* caracter trecător, nestatornicie, vremelnicie, zădărnicie, deşertăciune.

тле́нный *adj. (înv.)* supus putrezirii/putrefacţiei, pieritor, trecător, nestatornic.

тлетво́рность, *-и f. sg. (înv.)* **1.** putreziciune, spirit dizolvant. **2.** *(fig.)* influenţă dăunătoare.

тлетво́рный *adj.* **1.** pestilent, pestilenţial; de putregai, de putreziciune. **2.** *(fig.)* demoralizator, dizolvant; dăunător, vătămător.

тлеть, *-éем vb. ipf.* **1.** *(гнить)* a putrezi, a se descompune. **2.** *(гореть без пламени)* a mocni, a arde înăbuşit/fără flacără **3.** *(fig.)* a pîlpîi, a licări.

тле́ться, *-éется vb. ipf* **1.** a mocni, a arde înăbuşit. **2.** *(fig.)* a pîlpîi a licări.

тли́ться, *-и́тся vb. ipf. (inv.)* a arde fără flacără, a arde înăbuşit, a arde mocnit.

тля, *-и f. (entom.)* păduche de plantă/de frunze, păduchi verzi.

тмин, *-а m. sg. (bot.)* chimen, chimion.

тми́н|ный *adj.* de/cu chimen; ~*ые семена́* seminţe de chimen; ~*ая во́дка* vodcă cu chimen.

то[1] *conj.* **1** atunci, apoi *(uneori nu se traduce)* ; *е́сли по́здно, то не ходи́* dacă e tîrziu nu te duce; *е́сли так, то я согла́сен* dacă e aşa, atunci sînt de acord. **2.** cînd, ba; *то тут, то там* ba aici, ba dincolo; *то одно́, то друго́е* ba una, ba alta. **3.** *(cu negaţia «не», mai rar cu partic..., «ли»)* sau, poate, fie, ori; *не то по тру́сости, не то по глу́пости* poate din laşitate, poate din prostie; *а то* a) că de nu...; căci astfel...; *спеши́, а то опозда́ешь* grăbeşte-te, căci altfel ai să întîrzii; b) dar/iar în realitate; c) *(întrebuinţat la începutul unei replici cu sens de invitaţie cuviincioasă, de dorinţă sau de acord)* hai să!, ce-ar fi să pofteşti!; *а то бы ску́шали ещё* ce-ar fi să mai serviţi!, *а то пое́ду* hai să plec; *да и то; и то* şi încă; şi pe deasupra; şi ăla!; *оста́лся оди́н, и то плохо́й* a rămas unul şi acela prost; *(а) не то* a) căci altfel; b) sau poate, dacă se va putea; *я приду́ ве́чером, а не то за́втра* voi veni deseară sau poate mîine; *то и де́ло* sau *то и знай* într-una, continuu, neîncetat; *то ли де́ло* d-apoi; cu totul altceva; nici nu se compară.

то[2] *nom. acuz. n.* de la *pron. тот* ◇ *и то сказа́ть* şi într-adevăr trebuie să recunoaştem/trebuie s-o spunem; *не то что́бы* ... nu că...; *то да сё* una, alta; *ни то, ни сё* nici laie, nici bălaie.

то[3] *partic. (scoate în relief înţelesul cuvîntului pe lîngă care stă, îi dă un caracter emoţional, familiar, intim)* *что́-то я и хоте́л* tocmai asta am şi vrut; *в том-то и де́ло* tocmai despre asta e vorba; *кни́гу-то прочел, но...* cartea am citit-o, dar...; *что́-то он тепе́рь по-де́лывает?* ce-o mai fi făcînd acum? ◇ *(pop.) мо́-то и оно́!* asta e!; vezi cum e!

това́р, *-а (-у) m.* marfă; *произво́дство* ~*ов* producţie de mărfuri; ~*ы широ́кого потребле́ния* mărfuri de larg consum; *ходки́й* ~ marfă căutată, marfă care se vinde uşor; *лежа́лый* ~ marfă necăutată; *пусто́й* ~ blănuri; *бро́совый* ~ marfă de calitate inferioară; *станда́ртный* ~ marfă standardizată ◇ *показа́ть* ~ *лицо́м* a-şi lăuda marfa; a expune ceva într-o lumină favorabilă.

това́рищ, *-а m.* **1.** tovarăş; coleg, prieten; ~ *по рабо́те* tovarăş de muncă; ~ *де́тства* prieten din copilărie; ~ *по ору́жию* tovarăş de arme. **2.** *(ca mod de adresare)* tovarăşe. **3.** *(înv.)* ajutor, vice-locţiitor, substitut, adjunct; ~ *мини́стра* ministru adjunct; ~ *председа́теля* vicepreşedinte; ~ *прокуро́ра* substitut de procuror.

това́рищески *adv.* tovărăşeşte, în mod tovărăşesc, prietenesc, colegial.

това́рищеск|ий *adj.* **1.** tovărăşesc, prietenesc, amical; ~*ие отноше́ния* relaţii tovărăşeşti; relaţii de prietenie. **2.** social, al societăţii; ~*ое иму́щество* patrimoniul social; ~ *суд* judecată tovărăşească.

това́рищество, *-а m. sg.* **1.** *(отношения)* tovarăşie, prietenie. **2.** *(объединение, организация)* asociaţie, societate, societate comercială; ~ *на пая́х* societate pe acţiuni; ~ *на ве́ре* societate în comanditâ. **3.** întovărăşire; ~ *по совме́ст-*

ной обрабо́тке земли́ întovărăşire agricolă.

това́рность, *-и f. sg. (ec.)* caracter de marfă; cantitatea/procentul de producţie-marfă.

това́рн|ый *adj.* **1.** de mărfuri, de marfă; *~ склад* depozit de mărfuri; *~ кри́зис* criză de mărfuri; *~ваго́н* vagon de marfă; *(ec. pol.) ~ое произво́дство* producţie de mărfuri; *ме́лкое ~ое произво́дство* mica producţie de mărfuri; *~ое обраще́ние*; *~ оборо́т* dever, rulajul mărfurilor; circulaţia mărfurilor; *~ая би́ржа* bursa de mărfuri; *~ го́лод* lipsă acută de mărfuri. **2.** care reprezintă marfă; *~ое зерно́* cereale-marfă; *~ая проду́кция* producţie marfă; *~ вы́ход* producţie marfă ◇ *~ знак* emblemă comercială.

товаровéд, *-а m.* merceolog.

товарове́дение, *-я n. sg.* merceologie.

товарообмéн, *-а m. sg. (ec.)* schimb de mărfuri.

товарооборо́т, *-а m. sg. (ec.)* circulaţia mărfurilor; schimb de mărfuri; volumul operaţiilor comerciale.

товарообраще́ние, *-я n. sg. (ec.) v. товарооборо́т.*

товароотправи́тель, *-я m.* expeditorul mărfii.

това́ро-пассажи́рский *adj.* pentru călători şi mărfuri; *~ по́езд* tren mixt.

товаропроизводи́тель, *-я m. (ec.)* producător de mărfuri.

товарополуча́тель, *-я m.* primitorul/destinatarul mărfurilor; client.

то́га, *-и f. (ist.)* togă ◇ *(fig.) рядо́ться в ~у (кого́-л., чего́-л.)* a poza în...; a face pe...

тогда́ **1.** *adv.* atunci, pe atunci; *~ я был мо́лод* pe atunci eram tînăr. **2.** *adv.* atunci, în acest caz; *уста́л? ~ отдохни́* ai obosit? atunci, odihneşte-te. **3.** *conj. (se foloseşte cu «когда́, е́сли»)* atunci; *когда́ прочита́ю кни́гу, ~ и скажу́ мое́ мне́ние о ней* cînd voi citi (după ce voi fi citit) cartea, (atunci) îmi voi spune părerea despre ea ◇ *(conj.) ~, как* deşi, pe cînd; în vreme ce.

тогда́шний *adj.* de atunci, de odinioară.

того́[1] **1.** *interj. (folosit cînd vorbitorul nu-şi găseşte cuvîntul potrivit pentru a exprima o idee)* asta...; vezi...; aşa..., cum să spun... **2.** *pred. (pop.)* e cam prost/zăpăcit/ţăcănit; e cam beat; *он немно́жко ~* e cam ţăcănit, e cam tralala. **3.** *pred. (pop.)* nu-i bine; e de rău; *де́ло-то, бра́тец, ~* lucrurile, frăţioare, stau prost!

то есть *conj. explicativă* adică, mai bine zis, mai precis, vreau să spun.

тождéственность, *-и f. sg.* identitate, caracter identic.

тождéственный *adj.* identic.

тóждеств|о, *-а n.* **1.** *sg.* identitate; *зако́н ~а* legea identităţii. **2.** *(mat.)* identitate.

тóже **1.** *adv.* de asemenea, şi, la fel. **2.** *partic. (în expr.) ~ у́мник нашёлся!* alt deştept!; *вот ~ учи́тель нашёлся!* ia te uită cine-mi dă lecţii.

тожéственность, *-и f. sg. v. тождéственность*

тожéственный *adj. v. тождéственный*

тóжество, *-а n. v. тóждество*

ток[1], *-а m.* **1.** *(el.)* curent; *~ высо́кого напряже́ния* curent de înaltă tensiune; *перемéнный ~* curent alternativ; *постоя́нный ~* curent continuu; *~ высо́кой частоты́* curent de înaltă frecvenţă; *включи́ть ~* a cupla curentul. **2.** *sg. (înv.)* curent; *~ во́здуха* curent de aer.

ток[2], *-а m.* loc de chemare/de bătaie *(a cocoşilor de munte şi a altor păsări).*

ток[3], *-а m.* **1.** *(agr.)* arie de treierat, arman. **2.** locul unde se aşează laţurile pentru prins păsări.

ток[4], *-а m.* tocă.

токáрн|ый *adj.* **1.** de strungărie; *~ая мастерска́я* atelier de strungărie; *~ стано́к* strung. **2.** *~ая, -ой f.* strungărie, atelier de strungărie.

токáрня, *-и f. v. токáрный (2)*

токáрь, *-я m.* strungar.

токкáта, *-ы f. (muz.)* tocată.

токовáть, *-кýет vb. ipf.* a-şi striga prin strigăte femela *(despre unele păsări, în special despre cocoşul de munte).*

токоотвóд, *-а m. (el.)* bornă de ieşire.

токопитáтель, *-я m. (tehn.)* alimentator de curent.

токоприёмник, *-а m. (el.)* troleu, receptor de curent; *~ тролле́йбуса* troleul troleibuzului.

токораспредели́тель, *-я m.* distribuitor de curent.

токосними́тель, *-я m.* troleu.

токси́коз, *-а m. (med.)* toxicoză; intoxicaţie.

токсикологи́ческий *adj.* toxicologic.

токсиколо́гия, *-и f. sg.* toxicologie.

токси́н *-а m (med.)* toxină.

токси́ческий *adj.* toxic, otrăvitor.

токси́чность, *-и f. sg.* toxicitate.

то́лев|ый *adj.* de carton gudronat.

то́лика, *-и f. (în expr.) ма́лая ~* sau *не́которая ~* un pic, puţin, niţel, oleacă, cantitate mică.

толк *-а (-у) m. sg. (смысл)* tîlc, sens, noimă; *с ~ом* cu tîlc, cu rost ◇ *челове́к с ~ом* om cu scaun la cap; *рассужда́ть с ~ом* a judeca bine/sănătos; *без ~у* fără rost, fără folos; *что ~у* ce rost are!; *понима́ть ~ в чем-л.* a se pricepe bine la ceva; *сбить с ~у* a dezorienta, a zăpăci; *сби́ться с ~у* a se zăpăci; *не вы́йдет ~у* n-o să iasă nimic; *взять в ~* a înţelege; a-i intra în cap.

толка́ние, *-я n. sg.* **1.** *(sport)* aruncare; *~ ядра́* aruncare a greutăţii. **2.** împingere.

толка́тель, *-я m. (tehn.)* tachet, împingător; *~ кла́пана* tachetul supapei.

толка́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. толкну́ть) acuz.* **1** a îmbrînci, a împinge, a înghionti; *~ ма́чку* a împinge roaba; *~ ло́ктем* a da cu cotul, a face semn cu cotul; *~ кого́-л. в спи́ну* a îmbrînci pe cineva din spate. **2.** *(sport)* a arunca; *~ ядро́* a) a arunca o greutate (b *(fig.)* a îndemna, a stimula, a îmboldi, a da ghes, a instiga.

толка́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** a se îmbrînci, a se înghionti, a se împinge unii pe alţii. **2.** *(pf. толкну́ться) в + acuz.* a împinge *(o uşă, o poartă);* a căuta să pătrunzi undeva; *(fig.) ~ во все две́ри* a bate la toate uşile/la toate pragurile. **3.** *(слоня́ться)* a umbla hai-hui/gură-cască, a hoinări.

толка́ч, *-а́ m.* **1.** *(tehn.)* împingător; *(fer.ov.)* locomotivă împingătoare; *(mar.)* remorcher, împingător. **2.** muncitor care împinge cu mîna *(cărucior, vagonetă etc.),* vagonetar. **3.** *(fig. peior.)* persoană care intervine pentru accelerarea unei lucrări.

то́лк|и, *-ов pl.* zvonuri, vorbe, şuşoteli, bîrfeli; *не придава́ть значе́ния ~ам* a nu da atenţie bîrfelilor; *пусты́е ~и* vorbe goale; vorbe de clacă; *иду́т ~и* umblă vorba.

толкну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf.* de la *толка́ть* ◇ *ни в зуб ~* habar n-are, nu ştie nici o iotă.

толкну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf.* de la *толка́ться (2).*

толкова́ние *-я n.* **1.** *sg.* interpretare, tîlcuire; *дать пра́вильное ~* a da o interpretare justă; *(jur.) распространи́тельное ~ зако́на* interpretarea extensivă a legii;. **2.** *(объяснительный текст)* adnotaţie, exegeză, explicarea unui text, comentariu.

толкова́тель, *-я m.* comentator.

толк|ова́ть, *-ку́ю, -ку́ешь vb. ipf.* **1.** *acuz. (истолковать)* a interpreta, a comenta, a tălmăci; *~ зако́ны* a interpreta legile; *ло́жно ~ что-л.* a interpreta greşit ceva; *~ слова́* a tălmăci cuvintele. **2.** *dat. (объяснять)* a explica, a lămuri. **3.** *с + instr.* cu *prepl. (разговаривать)* a discuta, a sta de vorbă despre....

толко́во *adv* cu pricepere, cu judecată, judicios, inteligent.

толко́в|ый *adj.* **1.** priceput, cu scaun la cap, cu judecată, cuminte, inteligent; *он ~ челове́к* este un om cu judecată/priceput; *~ое предложе́ние* propunere judicioasă. **2.** *(ясный)* limpede, logic; *~ расска́з* povestire legată/bine închegată ◇ *~ слова́рь* dicţionar explicativ.

то́лком *adv.* **1.** *(толково, ясно)* clar, limpede, serios; *говори́ ~* spune răspicat/clar. **2.** *(как следует)* bine, serios; *он ~ не по́нял* nu a priceput prea bine.

толку́чий *adj. (înv în expr.) ~ ры́нок* hală de vechituri şi de obiecte de ocazie; *(pop.)* talcioc.

толку́чка, *-и f. (pop.)* **1.** *v. толкотня́.* **2.** *v. толку́чий.*

толма́ч, *-а́ m.* **1.** *(înv.)* tălmaci, translator, interpret. **2.** comentator.

толокно́, *-а́ n. sg.* făină de ovăz.

толокня́нка, *-и f. (bot.)* strugurii-ursului; coacăz de munte

толоко́нный *adj.* din făină de ovăz ◇ *~ лоб* prostănac, găgăuţă, netot.

толо́чь, *-лку́, -лчёшь vb. ipf. (pf. истоло́чь* şi *растоло́чь) acuz.* a pisa; *~ корйцу* a pisa scorţişoară ◇ *~ во́ду в сту́не* a bate apa în piuă.

толо́чься, *-лку́сь, -лчёшься vb. ipf. (pop.)* **1.** *(топтаться)* a se foi, a se fîţîi. **2.** *(толпиться)* a se înghesui, a se îmbulzi; a se buluci. **3.** *(pop.)* a hoinări, a umbla gură-cască; *~ на ме́сте* a bate pasul pe loc; *(fig.)* a lucra fără spor, a nu avansa.

толп|á, *-ы́ f.* mulţime, gloată, droaie; îmbulzeală, aglomeraţie; *~ наро́да* mulţime de oameni; *~ ребя́тйшек* droaie de copii; *~ о́й* cu grămada.

толпи́ться, *-и́тся vb. ipf.* a se îmbulzi, a se îngrămădi, a se buluci.

толсте́нный *adj. (pop.)* voluminos, foarte gras; voinic.

то́лстенький *adj. (fam)* rotofei, rotunjor, mic şi gras, grăsuliu, grăsuţ.

толсте́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. потолсте́ть)* a se îngrăşa.

толсти́|ть *-и́т vb. ipf. acuz.* a îngrăşa, a face (să pară) mai gras.

толстобры́х|ий *adj. (pop.)* pîntecos, borţos, burduhos, burduhănos.

толстова́тый *adj.* grăsuliu, grăsuţ.

толсто́вка, *-и f. tolstovcă (bluză largă ca a lui Lev Tolstoi).*

толсто́йство, *-а n. sg* tolstoism *(concepţia religioasă morală a lui Lev Tolstoi).*

толстогу́бый *adj.* buzat.

толстоза́д|ый *adj. (pop.)* cu şezutul mare, lat în fund; lat în crupă.

толстоко́жесть, *-и f. sg.* lipsă de bun simţ, nesimţire.

толстоко́ж|ий *adj.* **1.** cu coajă groasă; *~ апельси́н* portocală cu coajă groasă. **2.** cu/din piele groasă; *~ая су́мка* geantă din piele groasă. **3.** *(fig.)* nesimţit, grosolan, gros la obraz, cu obrazul de toval. **4.** *~ие, -их pl.; sg. ~ее, -его* pachiderme.

толстомо́рдый *adj. (pop.)* cu botul mare, botos.

толстоно́гий *adj. (pop.)* cu picioare groase.

толстопу́з|ый *adj. (pop. fam.)* **1.** burtos, pîntecos. **2.** *(peior)* **~ый,** *-ого m.* borţos, hurduhănos, grăsun.

толстосте́нный *adj.* cu pereţi groşi.

толстосу́м, *-а m. (fam.)* bogătan, chiabur, gros la pungă.

толстощёкий *adj.* bucălat.

толсту́ха *-и f. (pop.)* grăsană.

толсту́шка, *-и f. dim. (pop.)* femeie grăsuţă/durdulie.

то́лст|ый *adj.* **1.** gras, gros; corpolent, voluminos; *~ человёк* om gras, om corpolent. **2.** gros; *~ая па́лка* baston gros; *~ая бума́га* hîrtie groasă; *(anat.) ~ая кишка́* intestinul gros ◇ *(înv) ~ журна́л* revistă lunară; *(fig.) ~ карма́н* a) buzunar plin de bani, bine căptuşit; b) bogătan, om putred de bogat; *(iron.) то́нкий намёк на ~ые обстоя́тельства* aluzie subtilă la un lucru limpede ca lumina zilei.

толстя́к, *-а́ m.* grăsun, rotofei.

толуо́л, *-а m. sg. (chim.)* toluen.

толче́ние, *-я n. sg.* pisare, măcinare, pisat.

толчёный *adj.* pisat, fărîmiţat; *~ са́хар* zahăr pisat.

толчея́[1], *-и́ f. sg.* îmbulzeală, înghesuială.

толчея́[2], *-и́ f. (tehn.)* rîşniţă, şteamp, piuă.

толч|о́к[1], *-чка́ m.* **1.** izbitură, ghiont, şut; *~ в спи́ну* ghiont în spate. **2.** scuturătură, zguduire; *подзе́мные ~ки* zguduiri subterane. **3.** *(побуждение, импульс)* imbold, îndemn; *~ к рабо́те* îndemn la muncă; *дава́ть ~* a da impuls.

толчо́к[2], *-чка́ m. (pop. fam.)* piaţă de obiecte de ocazie, talcioc.

то́лщ|а, *-и f.* grosime, desime, masă; *~ земно́й ко́ры* grosimea scoarţei pămîntului; *~ атмосфе́ры* grosimea atmosferei; *(fig.) в ~е наро́да* în sînul poporului.

толщин|á, *-ы́ f. sg.* **1.** grosime, mărime. **2.** corpolenţă; trupeşie.

толь, *-я m. sg.* carton-asfalt, carton gudronat; *кро́вельный ~* carton gudronat pentru acoperit casele.

то́лько 1. *adv.* numai, doar; *э́то ~ нача́ло* e numai începutul. **2.** *conj. (uneori cu cuvintele «как, лишь, едва́»)* îndată ce; numai; *(как) ~ ска́жешь, я приду́* de îndată ce-mi spui, vin; *посме́й ~ сде́лать э́то!* îndrăzneşte numai să faci asta! **3.** *conj. adversativă* numai, dar; *я согла́сен, ~ не сейча́с* sînt de acord, numai nu acum. **4.** *partic. (uneori în unire cu «бы» sau «б»)* numai, oare; *~ б он был жив!* numai de-ar fi în viaţă; *заче́м ~ я ему́ сказа́л э́то?* de ce oare i-am spus asta? ◇ *не ~ ..., но и ...* nu numai ..., ci şi ...; nu numai ..., dar şi; *~ всего́* sau *всего́ ~* numai, doar atît; *~ и ...* doar; *~-~* doar; de-abia; abia-abia; *~ и его́, что на нём* ce-i pe el, aceea-i şi în ladă; *~ что* chiar acum, acum o clipă, (chiar) adineauri; *~ что не ...* numai că nu ...; atît a doar că nu ...; *~ и всего́* (şi) asta-i tot.

том, *-а m.* volum, tom.

тома́т, *-а m.* **1.** pătlăgea roşie, tomată. **2.** pastă de bulion.

тома́тный *adj.* de pătlăgele roşii; *~ сок* zeamă /suc de roşii; *~ со́ус* sos de roşii.

томи́тельно *adv.* **1.** chinuitor, penibil, obositor, istovitor; *~ тяну́лось вре́мя* timpul se prelungea într-un chip obositor. **2.** *pred. impers.* e chinuitor, obositor, istovitor.

томи́тельность, *-и f. sg.* stare de lîncezeală; plictiseală, chin; *~ ожида́ния* chinul aşteptării.

томи́тельн|ый *adj.* chinuitor, istovitor, plictisitor; *~ая жа́жда* sete chinuitoare; *~ое ожида́ние* aşteptare chinuitoare/plictisitoare; *~ая ску́ка* plictiseală de moarte.

томи́|ть, *-млю́, -ми́шь vb. ipf. (pf. истоми́ть) acuz.* **1.** *(мучить)* a chinui, a istovi: *его́ ~т жа́жда* îl chinuie setea. **2.** a fierbe înăbuşit. **3.** *(tehn.)* a tempera, a recoace; *~ чугу́н* a tempera fonta, a maleabiliza. **4.** *(tehn.)* a cimenta; *~ сталь* a cimenta oţelul.

томи́ться, *-млю́сь, -ми́шься vb. ipf.* **1.** *(pf. истоми́ться) (тосковать, мучиться)* a se chinui, a lîncezi, a suferi de dor; *~ в плену́* a lîncezi în captivitate; *~ жа́ждой* a suferi de sete; *~ от ску́ки* a muri de plictiseală. **2.** a se fierbe înăbuşit. **3.** *(tehn.)* a se tempera, a se recoace.

томле́ние, *-я n. sg.* **1.** *(тоска)* lîncezeală, tînjeală, chin, dor,alean, aşteptare. **2.** aburire, uscare înceată; *~ лесоматериа́ла* uscarea înceată a materialului lemnos. **3.** *(tehn.)* recoacere, temperare, maleabilizare; cimentare; *~ чугуна́* recoacerea/ temperarea fontei.

томлён|ый *adj.* **1.** fiert, prăjit, înăbuşit. **2.** *(tehn.)* temperat, maleabilizat; *~ая сталь* oţel maleabilizat.

то́мно *adv.* galeş, languros; *смотре́ть ~* a privi galeş.

то́мность, *-и f. sg.* dor, alean, lîncezeală.

то́мный *adj.* languros, galeş, cu dor; *~ взгляд* privire galeşă.

томпа́к, *-а́ m. sg. (tehn.)* tombac.

тон, *-а m.* **1.** *(muz.)* ton, sunet; *высо́кий ~* ton acut (înalt); *ни́зкий ~* ton grav (jos); *мино́рный ~* ton minor; *мажо́рный ~* ton major; *~ом вы́ше* cu un ton mai sus; *~ом ни́же* cu un ton mai jos. **2.** nuanţă, culoare, ton; *све́тлые ~а* culori deschise. **3.** *(fig.)* ton, fel de a vorbi; *повели́тельный ~* ton imperativ; *внуши́тельный ~* ton impunător; *шутли́вый ~* ton glumeţ; *переме́нить ~ a)* a schimba tonul; b) *(fig.)* a întoarce foaia. **4.** *(стиль поведения)* manieră, purtare; *хоро́ший ~* bună creştere; ◇ *(fig.) зада́ть ~* a da tonul.

тона́льность, *-и f. (muz.)* tonalitate; *~ до мажо́р* tonalitate do major.

то́ненько|ий *adj. dim.* subţirel; foarte subţire; *~ие но́жки* picioruşe subţiri; *~ го́лос* voce subţire şi slabă.

тонзу́ра, *-ы f.* tonsură; *монаше́ская ~* tonsură de călugăr.

тонизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (fiziol.)* a spori, a stimula vitalitatea, a înviora, a tonifica.

то́ника, *-и f. (muz.)* tonică.

тонина́, *-ы́ f.* subţirime, fineţe *(a firului).*

тони́ческ|ий[1] *adj. (lit. lingv.)* tonic; *~ое ударе́ние* accent tonic; *~ое стихосложе́ние* versificare tonică.

тони́ческ|ий[2] *adj. (fiziol. med.)* tonic, întăritor; *~ие сре́дства* medicamente tonice/întăritoare.

то́нк|ий *adj.* **1.** subţire; *~ слой* strat subţire; *~ое сукно́* postav subţire; *с ~ой та́лией* zvelt, cu talie subţire, tras ca prin inel. **2.** *(despre trăsăturile feţei);* fin; delicat; *~ие черты́ лица́* trăsături fine ale feţei. **3.** *(despre sunete)* înalt, subţire; *~ го́лос* glas subţire. **4.** *(утончённый)* fin, foarte sensibil; *~ вкус* gust fin/rafinat; *~ за́пах* miros fin; *~ слух*

auz fin, ureche fină. **5.** *(fig.)* de cea mai bună calitate; bine executat, fin; *~ая рабóта* lucru fin, lucru executat artistic. **6.** *(fig.)* fin, subtil, ingenios, pătrunzător; *~ крúтик* critic fin; *~ ум* inteligenţă subtilă, minte ageră; *~ наблюдáтель* observator fin; *~ знатóк* cunoscător fin. **7.** *(fig.)* fin, discret; *~ намёк* aluzie discretă; *~ая шýтка* glumă fină. **8.** *(fig.) peior.* şiret, abil, rafinat; *~ая бéстия* un şiret şi jumătate ◇ *(prov.) где тóнко там и рвётся* unde-i aţa mai subţire, acolo se şi rupe; *(iron.) в ~их выражéниях* într-o formă delicată; *кишкá ~á* nu-l ţine cureaua.

тóнко *adv.* **1.** subţire; *~ нарéзать сыр* a tăia brînza în felii subţiri. **2.** *(fig.)* fin, subtil; *~ разбирáться в чём-л.* a fi un bun cunoscător *(într-o problemă etc.)*.

тонкозернúстый *adj.* cu granulaţie fină, mărunt; *~ песóк* nisip fin, nisip mărunt.

тонкокóжий *adj.* cu coajă subţire; cu piele subţire.

тонконóгий *adj.* cu picioare subţiri.

тонкопрядéние, *-я n. sg. (text.)* de tors subţire, de tors fin.

тонкорýнн|ый *adj.* cu lînă subţire/fină; *~ые óвцы* oi cu lînă subţire, fină.

тонкослóйный *adj.* cu straturi subţiri, cu stratificare fină, lamelar.

тонкостéнный *adj.* cu pereţi subţiri.

тóнкост|ь, *-и f.* **1.** *sg* subţirime, fineţe; *~ ткáни* fineţea ţesăturii. **2.** *sg. (fig.)* fineţe, delicateţe. **3.** *sg. (fig.)* agerime, subtilitate; *~ умá* agerimea minţii. **4.** *pl.* amănunte amănunţime; *знать до ~ей что-л.* a cunoaşte ceva în amănunţime ◇ *вдавáться в ~и* a intra în amănunte; a despica firul în patru.

тонкошёрстн|ый *adj.* **1.** cu lînă fină, subţire; *~ые óвцы* oi cu lînă fină/subţire. **2.** din lînă fină; *~ое сукнó* postav/stofă din lînă fină.

тонмéйстер, *-а m. (rad.)* maistru/inginer de sunet.

тóнн|а, *-ы f.* tonă; *метри́ческая ~* tonă metrică (1000 kg); *англи́йская ~* tonă engleză (1016 kg); *(mar.) регистрóвая ~* tonă registru (2,83 m^3).

тоннáж, *-а m.* tonaj.

тоннéль, *-я m.* tunel.

тóнн|ый *adj.* manierat.

тóнус, *-а m. sg. (fiziol. med.)* tonus, grad de vitalitate; *поднять ~* a stimula vitalitatea.

тон|ýть, *тонý, тóнешь vb. ipf. (pf. потонýть şi утонýть)* **1.** *(pf.* şi *затонýть)* a se îneca, a se scufunda, a se duce la fund; *корáбль ~ет* corabia se îneacă/se scufundă. **2.** a se afunda, a se scufunda; *~ в снегý* a se afunda în zăpadă ◇ *(fig.) домá ~ут в зéлени* casele nu se mai văd de verdeaţă; *(fig.) тонýть во мнóжестве дел* a nu-şi mai vedea capul de treburi.

тонфúльм, *-а m. (înv.)* film sonor.

тончáть, *-áет vb. ipf. (pf. потончáть) (pop.)* a se subţia.

тóн|ка, *-и f.* **1.** loc de pescuit cu năvodul. **2.** aruncare a năvodului.

топáз, *-а m. (mineral.)* topaz; *дымчáтый ~* topaz fumuriu.

топáзовый *adj. (mineral.)* de/cu topaz, ca topazul.

тóпание, *-я n. sg.* tropăit, tropotit, tropot, bocănit.

тóпать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *(pf. тот. тóпнуть)* a tropoti, a merge bocănind, a bate din picior. **2.** *(pop.)* a merge.

топ|и́ть[1], *топлю́, тóпишь vb. ipf. (pf. затопи́ть) acuz.* **1.** a face foc; *~ печь* a face focul în sobă. **2.** *(обогревать)* a încălzi; *~ квартúру* a încălzi locuinţa.

топи́ть[2], *топлю́, тóпишь vb. ipf. acuz.* a topi; *~ воск* a topi ceară; *~ молокó* a fierbe laptele la foc mic.

топи́ть[3], *топлю́, тóпишь vb. ipf. (pf. потопи́ть şi утопи́ть) acuz.* **1.** *(pf.* şi *затопи́ть)* a scufunda, a îneca, a inunda; *~ корáбль* a scufunda o corabie; *(fig.) ~ гóре в винé* a-şi îneca durerea în vin. **2.** *(губить кого-л.)* a înfunda pe cineva, a distruge. **3.** *(губить)* a distruge, a prejudicia, a duce de rîpă.

топи́/ться[1], *тóпится vb. ipf.* **1.** a arde, a se face foc; *печь ~тся* focul arde în sobă; în sobă se face foc. **2.** *(обогреваться)* a se încălzi.

топи́/ться[2], *vb. ipf.* **1.** a se topi, a se lichefia; *воск ~тся* ceara se topeşte. **2.** a (se) fierbe la un foc uşor *(despre lapte)*.

топи́ться[3], *топлю́сь, тóпишься vb. ipf. (pf. утопи́ться)* a se îneca.

тóпка, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* încălzit; încălzire; *~ печéй* încălzitul sobelor. **2.** *sg. (действие)* topire, lichefiere; *~ óлова* topirea cositorului. **3.** *(tehn.)* vatră, cutie de foc, focar; *~ парово́за* focarul locomotivei. **4.** *(pop.)* sobă, gură de foc.

тóпк|ий *adj.* mlăştinos, mocirlos; *~ое мéсто* loc mocirlos.

топлéние, *-я n. sg.* **1.** topire; *~ вóска* topirea cerii. **2.** fierberea înceată (a laptelui).

топлён|ый *adj.* **1.** topit; *~ое мáсло* unt topit. **2.** fiert mult timp la un foc mic *(despre lapte)*.

тóпливн|ый *adj.* de combustibil; *(tehn.) ~ насóс* pompă pentru combustibil lichid; *~ое снабжéние* aprovizionare cu combustibil.

тóпливо, *-а n. sg.* combustibil, carburant; *дúзельное ~* motorină; *твёрдое ~* combustibil solid; *жúдкое ~* combustibil lichid, carburant; *услóвное ~* combustibil convenţional; *ракéтное ~* combustibil pentru rachete; *ядéрное ~* combustibil nuclear.

топливозапрáвщик, *-а m.* cisternă de alimentare cu combustibil.

топливопровóд, *-а m.* conductă de combustibil.

тóпнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mot.* de la *тóпать (1)*

топóграф, *-а m.* topograf.

топографúческ|ий *adj.* topografic; *~ая кáрта* hartă topografică; *~ие съёмки* ridicări topografice; *~ знак* semn topografic.

топогрáфия, *-и f. sg.* topografie.

тóполев|ый *adj.* de plop; *~ая аллéя* alee de plopi.

тополóгия, *-и f. sg. (mat.)* topologie.

тóполь, *-я m.* plop; *серебрúстый ~* plop-alb, plop-argintiu; *пирамидáльный ~* plop piramidal, plută; *чёрный ~* plop-negru.

топоними́ка, *-и f. sg.* toponimie.

топоними́ческий *adj.* toponimic.

топоними́я, *-и f. sg. v. топоними́ка.*

топономáстика, *-и f.* toponomastică, toponimie.

топóр, *-á m.* topor, secure; *плóтничий ~* bardă de dulgher ◇ *плáвать, как ~* a înota ca toporul; *дым, хоть ~ вéшай* fum gros de-l tai cu cuţitul/cu toporul.

топори́ще[1], *-а m. sg.* topor mare.

топори́ще[2], *-а n.* coadă de topor, toporişte.

топóрн|ый *adj.* **1.** de topor. **2.** *(fig.)* grosolan, butucănos, ca din topor; *~ая рабóта* (făcut) ca din topor.

топóрщ|ить, *-ит vb. ipf. (pf. встопóрщить) acuz.* a zburli.

топóрщиться *(pers. 1 şi 2 nefolosite) -ится vb ipf. (pf. встопóрщиться)* **1.** *(щетиниться)* a se zburli; *кóшка ~ится* pisica se zburleşte. **2.** a sta înfoiat, a se înfoia *(despre ţesături, rochii etc.)*.

тóпот, *-а m. sg.* tropot, tropotit, tropăit; *конский ~* tropotul cailor.

топотня́, *-и f. sg. (pop.)* tropăit.

топта́ние, *-я n. sg.* călcare în picioare ◇ *~ на мéсте* baterea pasului pe loc.

топта́ть, *топчу́, то́пчешь vb. ipf. (pf. потопта́ть) acuz.* **1.** a călca în picioare, a călca cu picioarele, a frămînta; a strivi; *~ трáву* a călca iarba; *~ глúну* a frămînta lut. **2.** *(пачкать)* a murdări cu picioarele.

топта́ться, *топчу́сь, то́пчешься vb. ipf.* **1.** a se învîrti, a călca pe acelaşi loc, a bate pasul pe loc. **2.** *(fig.)* a sta degeaba, a umbla fără rost; *~ без дéла* a umbla fără rost ◇ *~ на мéсте* a bate pasul pe loc; a bate apa-n piuă.

топты́гин, *-а m. (folc.)* moş Martin, ursul.

топчáн, *-á m.* pat simplu de lemn cu căpătîi; pat de scînduri.

топы́рить, *-рю, -ришь vb. ipf. acuz. (pop.)* a răşchira, a zburli; *~ пáльцы* a răşchira degetele; *~ усы́* a zburli mustăţile.

топы́риться, *-ится vb. ipf. (pop.)* **1.** a se zburli. **2.** a se înfoia.

топ|ь, *-и f.* mlaştină, mocirlă, smîrc, bahnă; *завя́знуть в ~и* a se împotmoli în mlaştină.

тóрб|а, *-ы f. (reg.)* traistă, sac de merinde, turbincă ◇ *носúться, как(ду-рáк) с пúсаной ~ой (с кем-л, чем-л.)* a face mereu caz *(de ceva, de cineva)*; a plictisi pe toată lumea *(cu ceva, cu cineva)*; a o ţine una şi bună.

торг[1], *-а m.* **1.** *sg.* negoţ, comerţ; *держáть ~* a face comerţ. **2.** *sg.* toc-

mează, tîrguială. **3.** *(reg. înv.)* piaţă, tîrg; *купи́ть на ~ý* a cumpăra pe piaţă.

торг[2], *-a m.* organizaţie/întreprindere comercială.

торга́ш, *-á m. (peior.)* **1.** *(înv.)* negustător, negustor, precupeţ, mic comerciant. **2.** *(ironic.)* samsar.

торга́шеский *adj. (peior.)* de negustor, negustoresc; mercantil; *~ жарго́н* jargonul negustorilor.

торга́шество, *-a n. sg. (peior.)* mercantilism, spirit negustoresc.

торги́, *-о́в pl.* **1.** *(înv.)* mezat, licitaţie. **2.** *(com.)* licitaţie publică.

торгова́ть, *-гýю, -гуéшь vb. ipf.* **1.** *înstr.* a face comerţ; *~ о́птом* a vinde cu ridicata; *~ в ро́зницу* a vinde cu amănuntul; *~ хле́бом* a face comerţ cu grîne; *(fig.) ~ со́вестью* a-şi vinde conştiinţa. **2.** *(быть открытым)* a fi deschis. **3.** *(pf. приторгова́ть* şi *торгова́ть) (pop.)* a tîrgui, a se tocmi.

торгова́ться, *-гýюсь, -гуешься vb. ipf. (pf. сторгова́ться) с + instr.* a se tocmi, a se tîrgui.

торго́в|ец, *-вца m.* comerciant, negustor; *крýпные и ме́лкие ~цы́* comercianţi mari şi mici; *ýличный ~* negustor ambulant.

торго́вка, *-и f. (înv.)* precupeaţă, negustorcasă.

торго́вл|я, *-и f. sg.* **1.** comerţ, negoţ, trafic; *госуда́рственная ~* comerţ de stat; *вну́тренняя ~* comerţ interior; *вне́шняя ~* comerţ exterior; *о́птовая и ро́зничная ~* comerţ cu ridicata şi cu amănuntul; *ча́стная ~* comerţ particular; *(ist.) меновáя ~* troc; *биржевáя ~* comerţ de bursă; *встре́чная ~* comerţ de întîmpinare; *~ в рассро́чку* vînzare în rate; *~ из-под полы́* comerţ pe sub mînă, comerţ clandestin. **2.** *(pop.)* prăvălie.

торго́во-промы́шленный *adj.* de comerţ şi industrie.

торго́в|ый *adj.* comercial, de comerţ; *~ дом* casă de comerţ, firmă comercială; *~ до́гово́р* tratat comercial; *~ центр* centru comercial; *~ое заведе́ние* întreprindere comercială; *~ые кни́ги* registre comerciale/ de comerţ; *~ая сеть* reţea de întreprinderi comerciale; *~ая поли́тика* politică comercială; *~ оборо́т* dever, rulaj; *но́рма ~ой при́были* rata profitului comercial; *Торго́вая пала́та* Camera de Comerţ; *~ая вы́ручка* încasări◇ *(ist.) ~ая казнь* biciuire publică.

торгпре́д, *-a m. = торго́вый представи́тель* reprezentant comercial.

торгпре́дство, *-a n. = торго́вое представи́тельство* reprezentanţă comercială.

тореадо́р, *-a m.* toreador.

тор|е́ц, *-рцá* **1.** ştorţ, capăt. **2.** pavelă de lemn; calup de lemn; *дубо́вые ~цы́* pavele de stejar. **3** pavaj de lemn; stradă pavată cu calupuri de lemn.

торже́ственно *adv.* (în mod) solemn, fastuos, festiv.

торже́ственность, *-и f. sg.* solemnitate, fast.

торже́ственн|ый *adj.* solemn, fastuos, festiv; *~ая встре́ча* primire solemnă/ triumfală; *~ тон* ton solemn; *~ое обеща́ние* făgăduinţă solemnă.

торжеств|о́, *-á n.* **1.** solemnitate, sărbătorire, ceremonie, festivitate; *семе́йное ~* serbare de familie. **2.** *sg. (победа)* triumf, victorie. **3.** *sg.* sentiment de triumf/de bucurie; *восклица́ть с ~о́м* a exclama triumfător.

торжествова́ть *-ствýю, -ствуешь vb. ipf.* **1.** *acuz.* a celebra, a sărbători, a serba; *~ побе́ду* a sărbători victoria. **2.** *над + instr.* a triumfa; *~ над врагóм* a învinge; a triumfa asupra duşmanului.

торжествýющий **1.** *part. prez. act.* de la *торжествовать.* **2.** *adj. (победный)* triumfător; *~ взгляд* privire triumfătoare.

то́рий, *-я m. sg. (chim.)* toriu.

тори́на, *-ы f. (bot.)* hrana-vacii.

тормáшк|и *(în expr.) полете́ть вверх ~ами* a se duce de-a berbeleacul.

торможе́ние, *-я n. sg.* **1.** *(tehn.)* frînare, blocare, oprire; *автомати́ческое ~* oprire automată; *воздýшное ~* frînare pneumatică; *ре́зкое ~* frînare bruscă. **2.** *(fiziol.)* inhibiţie.

то́рмоз, *-a m.* **1.** *(pl. -á)* frînă; *ножно́й ~* frînă de picior; *ручно́й ~* frînă de mînă; *автомати́ческий ~* frînă automată; *(auto) аварíйный ~* frînă de siguranţă; *(auto) гидравли́ческий ~* frînă hidraulică; *воздýшный ~* frînă aerodinamică, frînă pneumatică. **2.** *(pl. fig.)* piedică, obstacol; *~ в рабóте* piedică în muncă.

тормози́ть, *-ожý, -ози́шь vb. ipf. (pf. затормози́ть) acuz.* **1.** *(tehn.)* a frîna, a bloca, a opri, a înceti; *~ парово́з* a frîna locomotiva. **2.** *(fig.)* a împiedica, a opri, a pune piedici, a pune bete-n roate. **3.** *(fiziol.)* a inhiba; *~ рефле́ксы* a inhiba reflexele.

тормози́ться, *-и́тся vb. ipf. (pf. затормози́ться)* a fi frînat, a fi împiedicat, a fi stînjenit.

тормозн|о́й *adj. (tehn.)* **1.** de frînare, de frînă; *~áя колóдка* sabotul frînei; *~ вал* arborele frînei; *~ кондýктор* frînar. **2. -óй,** *-óго m.* frînar.

тормоши́ть, *-шý, -ши́шь vb. ipf. acuz.* **1.** a zgîlţîi, a trage; *~ за рукáв* a trage de mînecă. **2.** *(fig.)* a deranja, a sîcîi, a tulbura, a plictisi; *~ пустякóвыми вопрóсами* a deranja cu chestiuni neînsemnate.

то́рн|ый *adj.* drept, neted, bătut, bătătorit *(despre drum); (fig.) пойти́ по ~ой доро́жке* a merge pe cărări bătute.

торова́тость, *-и f. sg.* mărinimie, generozitate, dărnicie.

торова́т|ый *adj. (pop.)* mărinimos, generos, darnic; *(prov.) не богáт, да торовáт* nu bogat, dar darnic.

тороп|и́ть, *-оплю́, -опи́шь vb. ipf. (pf. поторопи́ть) acuz.* şi *acuz.* cu *с + instr.* a grăbi, a zori, a da ghes, a da zor.

тороп|и́ться, *-оплю́сь, -опи́шься vb. ipf. (pf. поторопи́ться)* a se grăbi, a se zori, a se pripi, a da zor; *~ на рабóту* a se grăbi la lucru; *не ~ясь* fără grabă, pe îndelete.

торопли́во *adv.* în grabă, în pripă, cu grabă, pripit.

торопли́вость, *-и f. sg.* grabă, zor, pripă.

торопли́в|ый *adj.* grăbit, zorit, pripit; *~ шаг* pas grăbit; *~ые движе́ния* mişcări pripite.

тороп|ы́га, *-и m.* şi *f. (pop.)* persoană veşnic grăbită/ pripită.

торо́с, *-a m.* banchiză, sloi de gheaţă, gheţuri îngrămădite.

торо́систый *adj.* cu gheţuri îngrămădite.

тороси́ться, *-и́тся vb. ipf.* a forma blocuri de gheaţă/banchize.

торпе́да, *-ы f.* **1.** *(mil.)* torpilă; *~ с я́дерным заря́дом* torpilă cu încărcătură nucleară; *противоло́дочная ~* torpilă antisubmarin. **2.** *(auto.)* torpedo. **3.** *(iht.)* peşte-torpilă.

торпеди́рование, *-я n. sg. (mil.)* torpilare.

торпеди́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (mil.)* a torpila.

торпеди́ст, *-a m. (mil.)* servant la aruncătorul de torpile.

торпе́дник, *-a m. (mar.)* marinar pe un torpilor.

торпе́дн|ый *adj. (mil.)* de/cu torpilă, torpilor; *~ аппара́т* tub lans-torpilă; *~ая ата́ка* atac cu torpile.

торпедометáние, *-я n. sg.* lansare a torpilelor.

торпедоно́сец[1], *-сца m.* avion torpilor.

торпедоно́сец[2], *-сца m.* pilot în aviaţie torpiloare.

торпедоно́сный *adj.* înarmat cu torpile, torpilor.

торс, *-a m. (ist.)* tors.

торсио́метр, *-a m.* torsiometru, cuplometru.

торсио́н, *-a m.* torsiune.

торт, *-a m.* tortă, tort; *орéховый ~* tort de nucă; *шокола́дный ~* tort de ciocolată.

торф, *-a m.* turbă; *боло́тный ~* turbă de baltă; *залежи ~а* zăcăminte de turbă.

торфобрике́т, *-a m.* brichetă de turbă.

торфодобыва́ние *-я n. sg. v. торфодобы́ча*

торфодобы́ча *-и f. sg.* exploatare a turbei.

торфокóкс, *-a m.* cocs de turbă.

торфоразрабóтки, *-ток pl.* loc de exploatare a turbei, turbărie.

торфя́ник, *-a m.* **1.** *(торфяное болото)* mlaştină de turbă, turbărie, zăcămînt de turbă. **2.** *(рабочий)* lucrător la exploatările de turbă.

торфя|но́й *adj.* de turbă; *~óе боло́то* mlaştină de turbă; *(bot.) ~ мох* muşchi de turbă, coada-mîţei-de-baltă.

торцо́в|ый *adj.* **1.** din pavele de lemn; *~ая мостовáя* pavaj de lemn. **2.** *(tehn.)* frontal, din faţă; *~ фрéзер* freză frontală.

торч|áть, *-чý, -чúшь vb. ipf.* **1.** *(высовываться)* a ieşi în afară; *(despre*

păr) a fi zbîrlit; *во́лосы ~а́т* părul stă măciucă. **2.** *(постоянно находиться)* a fi, a se afla mereu undeva; *~ пе́ред глаза́ми* a fi mereu în ochii cuiva, a sta mereu în preajma cuiva.

торчко́м *adv.* ridicat în sus; drept, ţeapăn.

торчмя́ *adv. v.* **торчко́м**

тоск|а́, *-и́ f. sg.* **1.** tristeţe, întristare; melancolie; mîhnire, neliniște; dor, alean; *удáриться в ~ý* a fi cuprins de tristeţe; *~ по чему́-л.* dor de ceva; *~ по ро́дине* nostalgie, dor de patrie. **2.** *(скука)* plictiseală, urît ◇ *~ зелёная* tristeţe amară.

тоскли́во *adv.* **1.** cu tristeţe, trist, întristat; melancolic. **2.** *pred. impers. (în expr.) мне ~* sînt trist; mă plictisesc, mi-e urît.

тоскли́вость, *-и f. sg.* tristeţe, întristare; melancolie, dor.

тоскли́в|ый *adj.* **1.** trist, întristat; melancolic; mîhnit; *~ое настроéние* dispoziţie tristă; *~ взгляд* privire melancolică/tristă. **2.** care provoacă tristeţe/plictiseală; *~ая погóда* vreme urîtă/posomorîtă.

тосковáть, *-кýю, -кýешь vb. ipf. по + prepl.* sau *по + dat.* **1.** a lîncezi, a tînji, a fi trist. **2.** a duce dorul; *~ по ро́дине* a-i fi dor de ţară; *~ по кому́-л.* a duce dorul cuiva.

тост, *-а m.* toast; *провозгласи́ть/произнести́ ~* a toasta, a ţine un toast.

тот, *та, то pron. dem.* **1.** acel, acela, aceea; celălalt, cealalaltă; *~ дом* casa aceea; *в ~ год* în anul acela; *в ~ день* în acea zi; *в ~ раз* de data aceea, atunci; *на том берегу́* pe celălalt mal; *по ту сто́рону* de cealaltă parte; *спрошу́ у того́, кто зна́ет* o să-l întreb pe acela care ştie. **2.** acelaşi, aceeaşi; *одно́ и то же* unul şi acelaşi/ acelaşi lucru; *он стал не ~* nu mai e acelaşi, s-a schimbat cu totul. **3.** unul, altul; *ни ~, ни друго́й* nici unul nici altul; *и э́то и то* şi una şi alta ◇ *вме́сто того́, что́бы* ... în loc să ...; *де́ло в том, что* ... treaba este că; adevărul e că ...; situaţia este de aşa natură încît ...; de altminteri; *к тому́ же* şi pe deasupra; *до того́, что* ... pînă într-atîta încît ...; *и без того́* şi fără aceasta; *вме́сте с тем* şi totuşi; totodată; *и тому́ подо́бное* şi aşa mai departe, şi altele asemenea; *по́сле того́, как* după ce; *с тем что́бы* ... ca să ..., pentru a ...; *ни то, ни сё* nici una, nici alta; nici laie, nici bălaie; *то да сё* ba una, ba ailaltă; şi una şi alta; *тем не ме́нее* totuşi, cu toate acestea; *не без того́* da, oarecum; într-o oarecare măsură; *тем лу́чше* cu atît mai bine; *тем ху́же* cu atît mai rău; *того́ и гляди́* sau *того́ и жди* poţi să te aştepţi; se mai poate întîmpla ca ...; te pomeneşti că ...; *не до того́ мне сейча́с* nu de asta îmi arde mie acum; *с того́ вре́мени; с тех пор* de atunci; *ни с того́, ни с сего́* nu se ştie de ce; din senin.

тотализа́тор, *-а m.* **1.** totalizator *(la curse).* **2.** *sg.* pariu mutual *(la curse).*

тоталитари́зм, *-а m. sg.* totalitarism, regim totalitar.

тоталита́рный *adj.* totalitar.

тота́льный *adj.* total.

тоте́м, *-а m.* totem.

тотеми́зм, *-а m. sg.* totemism.

тотемисти́ческий *adj.* totemist, de totemism.

то-то *partic.* **1.** anume, tocmai, tocmai asta e; *вот ~ и есть* tocmai asta e. **2.** *(în exclamaţii)* ai văzut, să fi văzut; *~ бы́ло ра́дости!* ce mai bucurie!; să fi văzut bucurie! **3.** de-aceea, iată de ce; *~ я его́ не заста́л до́ма* iată de ce nu l-am găsit acasă. **4.** *(cu ameninţare)* bagă de seamă, ţine minte; *ну, ~ же!* acum, bagă de seamă!; *~ и оно́!* sau *~ и есть!* aşa înţeleg şi eu!; ci, vezi, aia e!

то́тчас *adv.* imediat, îndată, numaidecît, pe loc; *~ приду́* vin îndată.

точе́ние, *-я n. sg.* ascuţire, şlefuire, strunjire.

точёный *adj.* **1.** ascuţit, şlefuit, strunjit; *~ нож* cuţit ascuţit. **2.** *(fig.)* cizelat, bine făcut; regulat, armonios.

точи́лка, *-и f.* **1.** piatră de ascuţit. **2.** ascuţitoare de creioane.

точи́ло, *-а n. (tehn.)* polizor, tocilă, piatră de ascuţit.

точи́льн|ый *adj.* de ascuţit; *~ брусо́к* piatră de ascuţit; *~ ремéнь* curea de ascuţit; *~ стано́к* maşină de ascuţit, tocilă; *~ая мастерска́я* tocilărie, atelier de ascuţit.

точи́льщик [1], *-а m.* tocilar, ascuţitor de scule.

точи́льщик [2], *-а m. (zool.)* cariu.

точ|и́ть, *точу́, то́чишь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. наточи́ть)* a ascuţi; *~ каранда́ш* a ascuţi un creion; *~ нож* a ascuţi cuţite. **2.** *(pf. вы́точить)* a strunji, a şlefui, a fasona la strung. **3.** *(прогрызáть)* a roade, a măcina. **4.** *(трево́жить, му́чить)* a roade; *его́ недýг ~ит* îl roade boala ◇ *~ зу́бы на кого́-л.* a avea pică pe cineva; *(fig.) ~ нож* sau *~ мечá* a-şi ascuţi armele; a se pregăti de război.

точи́ться, *то́чится vb. ipf. (înv).* a curge, a se scurge, a picura.

то́чк|а, *-и f.* **1.** punct, picătură; *сúпец в кра́сных ~ах* stambă cu picăţele roşii. **2.** punct *(semn de punctuaţie); ~ с запято́й* punct şi virgulă; *ста́вить ~у* a) a pune punct; b) *(fig.)* a termina cu ceva; *(fig.) ста́вить ~у над «и»* a pune punctul pe «i». **3.** *(mat. fiz.)* punct; *~ пересече́ния прямы́х* punctul de intersecţie al dreptelor; *~ каса́ния* punct de tangenţă; *~ опо́ры* punct de sprijin; *~ кипе́ния* punct de fierbere; *~ замерза́ния* punct de îngheţare; *концева́я ~* extremitate; *крити́ческая ~* punct critic; *~ равнове́сия* punct de echilibru; *мёртвая ~* punct mort; *~ на оси́* punct axial. **4.** punct, loc; *са́мая высо́кая ~ горы́* cel mai înalt punct al muntelui. **5.** punct, unitate comercială mică; *торго́вая ~* unitate comercială, prăvălie, chioşc. **6.** *(mil.)* punct; *огнева́я ~* punct de foc, cuib de foc de mitraliere; *~ навóдки* punct de orientare; *~ прице́ливания* punct de ochire ◇ *отста́ивать свою́ ~у зре́ния* a-şi impune/a-şi apăra punctul de vedere; *попáсть в са́мую ~у* a nimeri la ţintă; *дойти́ до ~и* a ajunge la limită, a nu mai putea; *~ в ~у* exact, la ţanc; *сдви́нуть с мёртвой ~и* a urni din loc, a porni, a pune în mişcare; *~ зре́ния* punct de vedere; *с ~и зре́ния чего́-л.* din punctul de vedere a ceva; *смотре́ть в одну́ ~у* a se uita ţintă; *и на э́том ~* şi cu asta basta.

то́чка [2], *-и f. sg.* ascuţire *(de scule); ~ ножéй, бритв* ascuţire a cuţitelor, a bricelor.

то́чно **1.** *adv.* (în mod) exact, precis, fix; punctual; *~ в пять часóв* la ora cinci fix; *~ переда́ть чьи-л. слова́* a transmite exact cuvintele cuiva; *~ переводи́ть* a traduce fidel. **2.** *adv. (împreună cu cuvintele «такóй, так»)* exact, absolut, complet, întocmai; *~ такóй же* la fel, exact aşa. **3.** *partic. afirmativă (pop.)* da, aşa, într-adevăr, exact; *~, я здесь был* da, am fost aici; *(mil.) так ~!* la ordin! **4.** *cuv. modal (inv.)* într-adevăr, în realitate; *онá ~, краси́ва* e într-adevăr frumoasă. **5.** *conj. comp.* parcă, oarecum, ca, ca şi, ca şi cum; întocmai ca ...; *кричи́т, ~ сумасше́дший* strigă ca un nebun.

то́чност|ь, *-и f. sg.* exactitate, precizie; punctualitate; *~ вéса* exactitatea cîntăririi; *~ прибóра* precizia aparatului; *~ приближéния* exactitatea aproximaţiei; *~ перевóда* fidelitatea traducerii; *с ~ью до одно́й со́той* cu aproximaţie de pînă la o sutime; *в ~и* întocmai, absolut exact; *испóлнить что-л. в ~и* a executa ceva întocmai.

то́чн|ый *adj.* **1.** exact, precis; *~ перевóд* traducere fidelă; *~ое врéмя* ora exactă. **2.** punctual; *~ человéк* om punctual; *~ые прибóры* instrumente de precizie; *~ нáуки* ştiinţele exacte.

точь-в-то́чь *(fam.)* **1.** *(совершенно точно)* întocmai, exact; *рассказáть ~ как бы́ло* a povesti totul întocmai cum a fost. **2.** *(совершенно так же или такой же)* aidoma; *он ~ отéц* e leit taică-său.

тошн|и́ть, *-и́т vb. ipf. impers. acuz.* a-i fi greaţă, a-i fi scîrbă; *меня́ ~т* mi-e greaţă.

то́шно *pred. impers.* **1.** e dureros; *~ на сéрдце* mi-e inima îndurerată, m-apasă ceva. **2.** cu *inf.* a-i fi scîrbă; *~ смотрéть на негó* ţi-e scîrbă să te uiţi la el.

тошнот|á, *-ы́ f.* greaţă, scîrbă; *вызывáть ~ý* a produce greaţă; *испы́тывать ~ý* a-i fi greaţă, a avea greţuri; *до ~ы́* de-ţi vine greaţă.

тошнотвóрн|ый *adj.* care provoacă greaţă, greţos; *~ зáпах* miros greţos; *(fig.) ~ое зрéлище* spectacol dezgustător.

то́шн|ый *adj.* **1.** plicticos, sîcîitor, pisălog; *~ое занятие* ocupaţie plicticoasă; *~ человéк* om pisălog. **2.** greţos, dezgustător; *~ дух* miros greţos.

тощáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* **1.** *(pf. отощáть)* a slăbi. **2.** *(fig.)* a sărăci.

то́щ|ий *adj.* **1.** slab, jigărit, uscat; ~ *челове́к* om slab, jigărit. **2.** gol; *на ~ желу́док* pe stomacul gol. **3.** sărac, slab, sterp; ~ *у́голь* cărbune sărac; *~ая по́чва* sol sărac, pămînt sterp; ~ *карма́н* pungă goală.

тпру *interj.* prr, trrr, stai *(la oprirea cailor)* ◇ *(pop.) ни тпру́, ни ну́!* nici înainte, nici înapoi; nici la deal, nici la vale.

трав|а́, *-ы́ f.* iarbă; *одноле́тние тра́вы* ierburi perene; *лека́рственные/целе́бные тра́вы* ierburi/plante medicinale; *морска́я* ~ iarbă de mare; *со́рная* ~ buruiană; *кормова́я* ~ iarbă de nutreţ; *покры́ться ~о́й* a se acoperi cu iarbă; *зарасти́ ~о́й* a fi năpădit de buruieni ◇ ~ ~*о́й* sau *как* ~ n-are nici un gust, fîn nu altceva, are gust de iască; *хоть* ~ *не расти́* fie ce-o fi, nu-mi pasă, să se dărîme pămîntul; *~о́й поросло́* uitat cu desăvîrşire; *худа́я* ~ *с по́ля вон* viţa ce n-aduce rod se taie.

тра́верз, *-а m. (mar.)* travers, direcţie perpendiculară *(pe cursul vaporului)*; *на ~е* perpendicular.

тра́верс, *-а m. (mil.)* parapet *(care apără flancurile tranşeei)*; paraflanc; paradas.

травести́ *n. indecl.* **1.** travesti, rol (de teatru) jucat în travesti. **2.** *(lit.)* parodie.

трави́льный *adj.* de corodare, de corodat; decapant, de decapare.

трави́н|к|а, *-и f.* fir/firicel de iarbă.

трави́ть [1], *травлю́, тра́вишь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. вы́травить) (истреблять)* a stîrpi, a extermina, a otrăvi, a distruge. **2.** a pricinui durere, a zgîndări, a răscoli; ~ *ра́ну* a zgîndări rana; *(fig.) воспомина́ниями* ~ *го́ре* a răscoli durerea cu amintiri.

трави́ть [2], *травлю́, тра́вишь vb. ipf. (pf. потравы́ть) acuz.* a călca, a strivi, a face stricăciuni la ogoare, păşuni; ~ *посе́вы* a călca, a strica semănăturile.

трави́ть [3], *травлю́, тра́вишь vb. ipf. (pf. затравы́ть) acuz.* **1.** a hăitui, a goni; ~ *за́йца* a goni un iepure. **2.** *(преследовать)* a defăima, a persecuta, a hărţui.

трави́ть [4], *травлю́, тра́вишь vb. ipf. (pf. вы́травить) acuz.* **1.** *(mar.)* a slăbi, a da drumul *(frînghiei, odgonului)*; ~ *кана́т* a slăbi parîma. **2.** *(glumeţ) (врать)* a spune braşoave, a minţi.

трави́ться, *травлю́сь, тра́вишься vb. ipf.* a se otrăvi, a se sinucide *(cu otravă)*.

травле́ние [1], *-я n. sg. (tehn.)* băiţuire; decapare, corodare; mordansare.

травле́ние [2], *-я n. sg. (mar.)* slăbire, desfacere *(a parîmelor, a cordajului)*.

тра́вленый [1] *adj. (pop. înv.) în expr.* ~ *зверь* vulpoi bătrîn, om păţit.

тра́вле|ный [2] *adj. (tehn.)* gravat, tratat cu decapanţi, cu mordanţi *(pentru obţinerea unui desen)*; ~ *узо́р* desen gravat; *~ое серебро́* argint gravat.

тра́вля, *-и f. sg.* **1.** hăituială, goană; ~ *за́йцев/волко́в* vînătoare de iepuri/de lupi. **2.** *(fig.)* prigoană, persecuţie, persecutare, hărţuială, urmărire.

тра́вма, *-ы f. (med.)* traumă, rană ◇ *психи́ческая* ~ şoc psihic.

травмати́зм, *-а m. sg. (med.)* traumatism; *производственный* ~ accident de muncă.

травмати́ческ|ий *adj. (med.)* traumatic; *~ая лихора́дка* febră traumatică; ~ *невро́з* nevroză traumatică.

травмато́лог, *-а m.* traumatolog.

травматологи́ческий *adj.* traumatologic.

травматоло́гия, *-и f. sg. (med.)* traumatologie.

травми́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* a cauza un traumatism.

тра́вник, *-а m.* **1.** *(înv.)* infuzie de plante medicinale. **2.** *(înv.)* ierbar. **3.** *(reg.)* luncă grasă *(cu iarbă de păscut foarte bună)*.

тра́вников|ый *adj.* de plante medicinale.

травополье, *-я n. sg. (agr.)* asolamente cu ierburi perene.

травопо́льн|ый *adj. (agr.)* cu asolamente de ierburi perene; *~ая систе́ма* sistem de asolamente cu ierburi perene.

травосе́яние, *-я n. sg. (agr.)* cultură de ierburi furajere, semănare de ierburi.

травосто́й, *-я m. sg. (agr.)* fîneaţă, păşune, ierbărie.

травоя́дн|ый *adj. (zool.)* ierbivor; *~ые живо́тные* animale ierbivore.

травяни́стый *adj.* **1.** de iarbă, ierbaceu; ~ *сте́бель* tulpină ierbacee. **2.** plin de iarbă, unde creşte iarbă multă, ierbos; ~ *луг* luncă plină de iarbă. **3.** *(fig.)* searbăd; fără gust, ca iarba, ca iasca.

травян|о́й *adj.* de iarbă, / ierbaceu; *~ы́е расте́ния* plante ierbacee, ierboase; *~а́я насто́йка* infuzie de plante *(medicinale)*.

трагеди́йный *adj. (lit. teatr.)* de tragedie.

траге́ди|я, *-и f. (lit. teatr.)* tragedie; *класси́ческая* ~ tragedie clasică; *(fig.) семе́йная* ~ tragedie familială ◇ *де́лать ~ю из чего́-л.* a face o tragedie *(din ceva)*.

траги́зм, *-а m. sg.* **1.** *(lit.)* element tragic. **2.** caracter tragic.

тра́гик, *-а m.* **1.** (actor) tragedian. **2.** (autor) tragic, autor de tragedii.

трагикоме́дия, *-и f.* tragicomedie.

трагикоми́ческий *adj.* tragicomic.

трагикоми́чный *adj. v. трагикоми́ческий*

траги́чески *adv.* (în mod) tragic; ~ *относи́ться к чему́-л.* a lua lucrurile în tragic; *око́нчиться* ~ a sfîrşi tragic.

траги́ческ|ий *adj.* **1.** de tragedie; ~ *стиль* stil de tragedie, stil tragic; *~ая актри́са* tragediană. **2.** *(fig.)* tragic, zguduitor, funest; *~ая у́часть* soartă tragică; *приня́ть* ~ *оборо́т* a lua o întorsătură tragică.

траги́чно *adv. v. траги́чески.*

траги́чность, *-и f. sg.* tragic, caracter tragic; ~ *положе́ния* tragicul situaţiei.

траги́чный *adj.* tragic, sfîşietor, zguduitor.

традицио́нно *adv.* tradiţional, după datină.

традицио́нность, *-и f. sg.* tradiţionalism, caracter tradiţional.

традицио́нный *adj.* **1.** tradiţional, de tradiţie; ~ *обы́чай* datină, obicei tradiţional; ~ *велопробе́г* tradiţională cursă de ciclism. **3.** legat de tradiţii, tradiţionalist.

тради́ци|я, *-и f. sg.* tradiţie; *по ~и* după tradiţie, conform tradiţiei; *лома́ть ~и* a o rupe cu tradiţia.

траекто́ри|я, *-и f.* traiectorie; ~ *снаря́да* traiectoria proiectilului; *настильная* ~ traiectorie razantă; *крута́я* ~ traiectorie curbă; *отло́гая* ~ traiectorie întinsă; *(mat. fiz.) вы́числить ~ю* a calcula traiectoria.

тракт, *-а m.* drum mare, şleau; şosea, traiect; *(înv.) почто́вый* ~ traiect de poştă, drum mare; *(anat.) желу́дочно-кише́чный* ~ tubul digestiv; *(pop. înv.) прямы́м ~ом* direct, de-a dreptul.

тракта́т, *-а m.* **1.** tratat; *филосо́фский* ~ tratat de filozofie. **2.** tratat, pact; *ми́рный* ~ tratat de pace.

трактир, *-а m. (înv.)* birt, ospătărie, han, cîrciumă.

трактири|ный *adj. (înv.)* de birt, de ospătărie; de han, de cîrciumă; ~ *завсегда́тай* om care bate cîrciumile; stîlp de cafenea; *~ое заведе́ние* cîrciumă.

трактири|щик, *-а m. (înv.)* birtaş, hangiu, crîşmar, cîrciumar.

трактова́ть, *-тую, -туешь vb. ipf.* **1.** *acuz. (давать толкование)* a interpreta, a da o interpretare. **2.** *prepl.* sau *(înv.) acuz.* a trata, a se ocupa de...; a expune.

тракт|ова́ться, *-у́ется vb. ipf.* **1.** *impers. prepl. (рассматриваться, расцениваться)* a fi interpretat, a fi vorba, a se trata; *о чём ~у́ется в э́той кни́ге?* despre ce este vorba în această carte?

трактовка, *-и f. sg.* fel de a trata; interpretare, tratare.

тра́ктор, *-а m.* tractor; *колёсный* ~ tractor cu roţi; ~ *на гу́сеничном ходу́, гу́сеничный* ~ tractor cu şenile; *пропа́шный* ~ tractor prăşitor; *~-тяга́ч* tractor-remorcher.

тракторист, *-а m.* tractorist.

трактори́стка, *-и f.* tractoristă.

тра́кторн|ый *adj.* de/cu tractor; *~ая брига́да* brigadă de tractorişti; *~ая вспа́шка* aratul cu tractoare.

трактороремо́нтный *adj.* de reparat tractoare.

тракторострое́ние, *-я n. sg.* construcţie de tractoare.

тракторострои́тельный *adj.* de fabricat tractoare; ~ *заво́д* uzină de tractoare.

трал, *-а m. (рыболовный)* dragă, năvod; *(mil. mar.)* dragă; *магни́тный* ~ dragă magnetică; *рыболо́вный* ~ dragă cu plasă de pescuit; *баржево́й* ~ dragă-şlep.

тра́ление, *-я n. sg.* **1.** pescuitul cu năvoade de fund. **2.** *(mil. mar.)* dragaj, dragare.

тра́лер, *-а m. v. тра́льщик (1).*

тра́лить, *-лю, -лишь vb. ipf.* **1.** a pescui cu năvodul de fund. **2.** *(pf. протра́лить) acuz. (mil. mar.)* a draga, a curăți minele.

тра́лов|ый *adj.* de năvod: *~ лов ры́бы* pescuitul cu năvodul de fund.

тра́льщик, *-а m.* **1.** vas de pescuit *(cu* năvoade de fund*).* **2.** *(mil. mar.)* dragor, trauler; dragă pentru pescuit mine.

трамбова́ние, *-я n. (constr.)* bătătorire; baterea cu maiul; îndesare.

трамбова́ть, *-бу́ю, -бу́ешь vb. ipf. (pf. утрамбова́ть) acuz.* a tasa, a bătători, a bate, a îndesa; *~ мостову́ю* a bătători caldarîmul cu maiul.

трамбо́вка, *-и f.* **1.** *sg.* tasare, bătătorire, îndesare. **2.** *(tehn.)* mai bătător; *пневмати́ческая ~* bătător pneumatic.

трамбо́вочн|ый *adj.* de bătătorit, de bătut *(caldarîmul); ~ая маши́на* mașină de bătătorit, mașină de îndesat.

трамва́|й, *-я m.* tramvai; *ваго́н ~я* vagon de tramvai; *е́хать в/на ~е* a merge cu tramvaiul; *сесть в ~ я* a lua tramvaiul ◇ *речно́й ~* șalupă de pasageri, tramvai fluvial.

трамва́йн|ый *adj.* de tramvai; *~ биле́т* bilet de tramvai; *~ая ли́ния* linie de tramvai; *~ая сеть* rețea de tramvai; *~ парк* sau *трампа́рк* depou de tramvaie; *~ая остано́вка* stație de tramvai; *~ кондукто́р* taxator de tramvai.

трамва́йщик, *-а m.* muncitor *sau* funcționar la tramvaie.

трампа́рк, *-а m. = трамва́йный парк* depou de tramvaie.

трампли́н, *-а m.* trambulină.

транжи́р, *-а m.* om risipitor, cheltuitor, mînă-spartă.

транжи́рить, *-рю, -ришь vb. ipf. (pf. растранжи́рить) acuz.* a risipi, a irosi, a cheltui banii fără rost; a fi mînă spartă.

транзи́стор, *-а m.* **1.** *(tele)* tranzistor. **2.** *(rad.)* tranzistor, aparat de radio cu tranzistori.

транзи́т, *-а m. sg.* tranzit; *груз идёт ~ом* marfa se transportă în tranzit; *беспо́шлинный ~* tranzit fără taxe vamale.

транзити́вность, *-и f.* **1.** *(mat.)* tranzitivitate. **2.** *(lingv.)* caracter tranzitiv, tranzitivitate; *~ глаго́ла* caracterul tranzitiv al verbului.

транзити́вн|ый *adj. (mat. lingv.)* tranzitiv; *~ое значе́ние* sens tranzitiv.

транзи́тн|ый *adj.* de tranzit, tranzitar; *~а́я ви́за* viză de tranzit, viză de trecere; *~ые по́шлины* taxele vamale de tranzit; *~ая торго́вля* comerț de tranzit.

транс, *-а m. sg.* transă, stare de transă; *впасть в ~* a cădea în transă.

трансальпи́йский *adj.* transalpin, de dincolo de Alpi.

трансаркти́ческий *adj.* transarctic.

трансатланти́ческий *adj.* transatlantic; *~ парохо́д* vapor transatlantic; *~ полёт* zbor transatlantic.

трансверса́ль, *-и f. (mat.)* transversală.

трансверса́льность, *-и f.* transversalitate.

трансгре́ссия, *-и f. sg. (geol.)* transgresiune.

трансильва́нский *adj.* transilvănean, transilvan.

трансконтинента́льный *adj.* transcontinental.

транскрибирова́ть, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a transcrie.

транскрипцио́нный *adj.* de transcriere.

транскри́пция, *-и f.* transcriere.

транслирова́ть, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a radiodifuza, a transmite prin radio.

транслитера́ция, *-и f. sg. (lingv.)* translitерație.

трансля́тор, *-а m.* translator.

трансляцио́нн|ый *adj.* de radiodifuziune, de retransmitere; *~ая сеть* rețea de radiodifuziune; *~ узел* stație de retransmitere, post intermediar.

трансля́ция, *-и f.* radiodifuzare, transmisie prin releu.

трансмиссио́нный *adj. (tehn.)* de transmisie.

трансми́ссия, *-и f. (tehn.)* transmisie, ax de transmisie.

трансми́ттер, *-а m. (tele)* transmițător, telegrafic *(automat).*

трансокеа́нский *adj.* transoceanic.

транспара́нт, *-а m.* **1.** *(для письма)* transparent *(pentru scris).* **2.** panou.

транспирацио́нный *adj. (bot. med.)* de transpirație.

транспира́ция, *-и f. (bot. med.)* transpirație.

трансплантация, *-и f. sg. (med. bot.)* transplantare.

транспозиция, *-и f. v. транспони́ровка.*

транспони́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz. (muz.)* a transpune, a adapta.

транспони́ровка, *-и f. (muz.)* transpunere, transpoziție.

тра́нспорт, *-а m.* **1.** transport, mijloace de transport; *сухопу́тный ~* transport pe uscat/terestru; *железнодоро́жный ~* transport pe cale ferată, transport feroviar; *автомоби́льный ~* transport auto; *городско́й ~* transport urban; *при́городный ~* transport suburban; *во́дный ~* transport pe apă; *речно́й ~* transport fluvial; *возду́шный ~* transport aerian, transport pe calea aerului; *гужево́й ~* transport cu tracțiune animală; *ру́дничный ~* transport minier; *бо́льшие ~ы хле́ба* transporturi mari de cereale; *рост ~а* dezvoltarea transporturilor, a mijloacelor de transport. **2.** convoi, tren; *санита́рный ~* tren sanitar, convoi sanitar. **3.** *(mil. mar.)* vas de transport, cafgobot *(din marina militară); ми́нный ~* vas de transportat mine.

транспо́рт , *-а m. (cont.)* report.

транспортабельный *adj.* transportabil.

транспортёр, *-а m. (tehn.)* transportor, bandă rulantă, bandă transportcare.

транспорти́р, *-а m. (tehn.)* raportor.

транспорти́рование, *-я n. sg. v. транспорти́ровка.*

транспорти́ровать[1], *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz. (cont.)* a reporta.

транспорти́ровать[2], *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a transporta, a căra, a duce.

транспорти́ровка, *-и f. sg.* transportare.

тра́нспортник, *-а m.* **1.** lucrător din transporturi. **2.** *(самолёт)* avion de transport.

тра́нспортн|ый, *adj.* de transport; *~ые сре́дства* mijloace de transport; *~ое су́дно* vas de transport.

транспо́ртн|ый, *adj. (cont.)* de reportat; *~ые за́писи* sume de reportat.

трансфе́р, *-а m. sg. (fin.) = трансфе́рт*

трансфе́рт, *-а m. sg. (fin.)* transfer.

трансформа́тор, *-а m. (tehn.)* transformator; *высоково́льтный ~* transformator de înaltă tensiune; *~ напряже́ния* transformator de tensiune.

трансформа́торный *adj. (tehn.)* de transformator, de transformare.

трансформацио́нный *adj.* transformațional; *~ая грамма́тика* gramatica transformațională.

трансформа́ция, *-и f.* transformare.

трансформи́зм, *-а m. sg. (biol.)* transformism.

трансформи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz. (tehn.)* a transforma, a preface.

трансфу́зия, *-и f. sg. (med.)* transfuzie.

трансцендента́льный *adj. (fil.)* transcendental.

трансценде́нтный *adj. (fil. mat.)* transcendent.

транше́йн|ый *adj.* de tranșee.

транше́я, *-и f.* tranșee, șanț.

трап, *-а m. (nav.)* scară *(pe un vas); вертика́льный ~* scară de pisică; *водола́зный ~* scară de scafandru.

тра́пез|а, *-ы f. (bis.)* trapeză; *сесть за ~у* a se așeza la masă.

трапе́ция, *-и f. (mat. sport)* trapez.

трапезо́ид, *-а m. (mat.)* trapezoid.

трапезои́дальный *adj. (mat.)* trapezoidal.

тра́сса, *-ы f.* **1.** *(дорога, путь)* traseu, parcurs; *возду́шная ~* linie aeriană. **2.** *(чертёж местности)* crochiu, desen.

трасси́рование, *-я n. sg. (tehn.)* trasare.

трасси́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* și *ipf. acuz.* a trasa.

трассиро́вка, *-и f. (tehn.) v. трасси́рование*

трасси́рующ|ий **1.** *part. prezt. act.* de la *трасси́ровать.* **2.** *adj. (mil.)* trasant; *~ая пу́ля* trasor, glonț trasant.

тра́т|а, *-ы f.* **1.** *sg. (действие)* cheltuire, risipire, irosire; *~ де́нег* risipă de bani; *пустая ~ вре́мени* zadarnică pierdere de timp. **2.** *(издержки)* cheltuială.

тра́тить, *-а́чу, -а́тишь vb. ipf. (pf. истра́тить* și *потра́тить) acuz.* a cheltui, a risipi, a irosi; *~ си́лы* a risipi energie; *зря ~ вре́мя* a-și pierde timpul în zadar.

тра́титься, *тра́чусь, тра́тишься vb. ipf. (pf. потра́титься)* a-şi cheltui banii, a face cheltuieli.

тра́тта, *-ы f. (fin.)* trată, poliţă.

тра́улер, *-а m. v. тра́лер*

тра́ур, *-а m. sg.* **1.** doliu; *быть в ~е* a fi în doliu. **2.** îmbrăcăminte neagră de doliu; *носи́ть ~* a purta doliu.

тра́урн|ый *adj.* **1.** de doliu, funebru; *~ая костю́м* haine de doliu; *~ая проце́ссия, ~ое ше́ствие* cortegiul funebru; *~ марш* marş funebru. **2.** *(fig.)* funebru, lugubru.

трафаре́т, *-а m.* **1.** *(модель, шаблон)* tipar, model, şablon. **2.** *(fig.)* şablon, clişeu; *мы́слить по ~у* a gîndi după tipic.

трафаре́тность, *-и f. sg.* caracter banal, banalitate.

трафаре́тн|ый *adj.* **1.** de model, de şablon. **2.** *(fig.)* stereotip, după tipic, banal.

трах **1.** *interj. onomatopee* poc!, buf! pleosc!, tronc!. **2.** *pred. (pop.)* a lovi, a trînti o dată; *~ кулако́м по столу́* cînd a trîntit o dată cu pumnul în masă...

тра́хать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *тра́хнуть*

трахе́ит, *-а m. sg. (med.)* traheită.

трахе́йный *adj.* de trahee, traheean.

трахеотоми́я, *-и f. sg. (med.)* traheotomie.

трахе́я, *-и f. (anat. zool., bot.)* trahee.

трахи́т, *-а m. sg. (geol.)* trahit.

тра́хнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. тра́хать) (pop.)* **1.** a trosni, a pocni, a trînti; *~ из ружья́* a trage cu puşca *(pe neaşteptate)* **2.** *acuz. no+dat.* a lovi, a izbi; *~ кулако́м по спине́* a trage (cuiva) un pumn în spate.

тра́хнуться, *-нусь, -ешься vb. pf. (pop.)* **1.** a cădea cu zgomot. **2.** *(удариться)* a se lovi, a se izbi puternic.

трахо́ма, *-ы f. sg. (med.)* trahomă, conjunctivită granulcasă.

трахомато́зный *adj. (med.)* de trahomă.

тре́бник, *-а m. (bis.)* trebnic.

тре́бовани|е, *-я n.* **1.** *sg.* cerere, ordin; *по пе́рвому ~ю* la prima cerere; *по ~ю суда́* la cererea tribunalului. **2.** pretenţie, revendicare, cerere; cerinţă, postulat, deziderat; *испо́лнить чьё-л. ~* a satisface pretenţiile cuiva; *предъяви́ть ~* a formula o pretenţie; *экономи́ческие ~я* revendicări economice; *зако́нное ~* cerere îndreptăţită; *настоя́тельное ~* cerere insistentă. **3.** *(mai ales la pl.)* regulă, condiţie; *выполне́ние ~й устава* împlinirea cerinţelor statutului. **4.** *pl.* aspiraţie, năzuinţă, exigenţă; *отвеча́ть ~ям* a răspunde exigenţelor; *челове́к с высо́кими ~ями* om cu aspiraţii înalte. **5.** bon(notă) de comandă, cerere de comandă; *~ на то́пливо* comandă de combustibil. **6.** *(jur.)* creanţă, cerere; *пра́во ~я* drept de creanţă; *исково́е ~* cerere, acţiune (în justiţie) ◇ *остано́вка по ~ю* staţie/oprire facultativă.

тре́бовательность, *-и f. sg.* exigenţă; *изли́шняя ~* exigenţă exagerată.

тре́бовательн|ый *adj.* **1.** exigent, pretenţios, sever, aspru. **2.** de comandă, de cerere; *~ая ве́домость* listă de comenzi, situaţia cererilor.

тре́б|овать, *-бую, -буешь vb. ipf.* **1.** *(pf. потре́бовать) gen.* sau cu *conj. что́бы* a cere, a pretinde, a reclama, a revendica; *~ объясне́ний у кого́-л.* a cere explicaţii de la cineva; *~ уплати́ть* a pretinde/a cere plata. **2.** *(gen. cu от + gen. (обязывать)* a pretinde, a aştepta de la... **3.** *(pf. потре́бовать) gen. (нуждаться)* a avea nevoie; a necesita; *боле́знь ~ует лече́ния* boala necesită un tratament. **4.** *(pf. потре́бовать) acuz. (вызывать куда-л.)* a chema, a cita; *вас ~ует дире́ктор* vă cheamă directorul; *~ в суд* a cita la judecată.

тре́бова|ться, *-буется vb. ipf. (pf. потре́боваться)* a fi necesar, a fi trebuincios, a se cere; a fi cerut; *что и ~лось доказа́ть* ceea ce era de demonstrat.

требу́ха́, *-и f. sg.* **1.** măruntaie, intestine, maţe. **2.** *(fig. pop.)* lucruri de nimic, fleacuri, nimicuri.

трево́г|а, *-и f.* **1.** *(беспокойство)* nelinişte, agitaţie; *меня́ охвати́ла ~* m-a cuprins neliniştea; *быть в ~е* a fi neliniştit. **2.** *(переполох, сигнал)* alarmă; *бить ~у* a suna alarma; *подня́ть ~у* a da alarma; *возду́шная ~* alarmă aeriană; *а́томная ~* alarmă atomică; *пожа́рная ~* alarmă de incendiu; *хими́ческая ~* alarmă chimică; *ло́жная ~* alarmă falsă.

трево́жить, *-жу, -жишь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. встрево́жить)* a nelinişti, a alarma, a tulbura. **2.** *(pf. потрево́жить) (беспокоить)* a deranja, a nu lăsa în pace, a irita.

трево́ж|иться, *-жусь, -жишься vb. ipf.* **1.** *(pf. встрево́житься) (быть в тревоге)* a se alarma, a fi îngrijorat, a se nelinişti. **2.** *(pf. потрево́житься) (беспокоиться)* a se deranja.

трево́жно *adv.* cu neliniştе, cu îngrijorare; alarmat, îngrijorat; *~ озира́ться вокру́г* a se uita alarmat în jur.

трево́жн|ый *adj.* **1.** *(исполненный тревоги)* alarmat, îngrijorat; *~ го́лос* voce alarmată; *~ взгляд* privire îngrijorată. **2.** *(вызывающий тревогу)* alarmant, îngrijorător; *~ые слу́хи* zvonuri alarmante. **3.** de alarmă; *~ гудо́к* sirenă de alarmă.

тревожне́ние, *-я n. (iron.)* zarvă mare, surexcitare, zbucium, agitaţie mare.

трегла́вый *adj.* cu trei capete, tricefal.

тред-юнио́н, *-а m.* trade-union.

тред-юнио́низм, *-а m. sg.* trade-unionism.

тред-юнио́нист, *-а m.* trade-unionist.

трёзвенник, *-а m.* abstinent, antialcoolic.

трезве́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. отрезве́ть)* a se trezi după beţie; *(fig.)* a se trezi la realitate.

трёзво, *adv.* rezonabil, chibzuit, cumpătat; *~ смотре́ть на ве́щи* a privi lucrurile în mod realist.

трезво́н, *-а m.* **1.** sunet/dangăt de clopot. **2.** *(толки)* zvonuri, bîrfeli, trăncăneli; *пошёл ~ по всему́ го́роду* s-a zvonit în tot oraşul, s-a dat sfoară-n ţară ◇ *подня́ть ~* a face tărăboi *задо́ть ~/~у кому́-л.* a-i trage cuiva o săpuneală; a face cuiva un tărăboi.

трезво́нить, *-ню, -нишь vb. ipf.* **1.** a trage/a suna toate clopotele. **2.** *(разносить слухи)* a da sfoară-n ţară, a bate toba, a trîmbiţa, a duce vorba; *~ о чём-л. по всему́ го́роду* a trîmbiţa ceva în tot oraşul.

трёзвость, *-и f. sg.* **1.** trezire. **2.** *(воздержанность)* cumpătare, abstinenţă de băuturi alcoolice. **3.** *(fig.) (разумность)* caracter rezonabil; bunsimţ; luciditate, minte sănătoasă.

трезву́чие, *-я n. (muz.)* acord perfect.

трёзв|ый *adj.* **1.** *(не пьяный)* treaz; *быть ~ым* a fi treaz. **2.** *(непьющий)* cumpătat, abstinent. **3.** rezonabil, sănătos; lucid; *~ ум* minte sănătoasă; minte lucidă ◇ *(prov.) что у ~ого на уме́, (то) у пья́ного на языке́* omului la beţie i se dezleagă limba.

трезу́бец, *-бца́ m.* trident.

трек [1], *-а m. (sport)* velodrom, pistă de viteză.

трек [2], *-а m. (fiz.)* traectorie, urmă; *ло́жный ~* urmă falsă.

трекля́тый *adj. (pop.)* blestemat, afurisit.

трелёвка, *-и f. (silv.)* corhănire, corhănit.

трелёвщик, *-а m. (silv.)* corhănitor.

трел|ь, *-и f.* tril; *соловьи́ные ~и* trilurile privighetorii; *пуска́ть ~и* a scoate triluri, a cînta triluri.

трельяж [1], *-а m.* oglindă cu trei feţe.

трельяж [2], *-а m.* stelaj, grilaj/grătar pentru flori agăţătoare.

тре́моло *n. indecl. (muz.)* tremolo.

трен, *-а m. (inv.)* trenă ◇ *(inv.) ~ жи́зни* fel de viaţă; *широ́кий ~ жи́зни* viaţă pe picior mare.

тре́нер, *-а m. (sport)* antrenor; *~ футбо́льной кома́нды* antrenorul echipei de fotbal.

трéнзел|ь, *-я m.* zăbală, dîrlog◇ *привести́ на ~е/~я́х кого́-л.* a aduce cu forţa pe cineva, a lua pe cineva pe sus.

тре́ни|е, *-я n.* **1.** *sg.* frecare; *си́ла ~я* putere de frecare. **2.** *pl. (fig.)* dezbinări, neînţelegeri, certuri, frecuşuri, fricţiuni.

тре́нинг, *-а m. (sport)* antrenament.

трениро́ванный **1.** *p.t.p.* de la *трениро́вать.* **2.** *adj.* antrenat.

трениро́вать, *-ру́ю, -ру́ешь vb. ipf. (pf. натренирова́ть) acuz.* **1.** a antrena. **2.** a exersa; *~ свою́ па́мять* a-şi exersa memoria.

трениро́ваться, *-ру́юсь, -ру́ешься vb. ipf. (pf. натренирова́ться)* a se antrena.

трениро́вка, *-и f.* antrenament.

трениро́вочный *adj.* de antrenament; ~ *полёт* zbor de antrenament.

трено́га, *-и f.* trepied; ~ *фотоаппара́та* trepiedul aparatului foto.

трено́жить, *-жу, -жишь vb. ipf. (pf. стрено́жить) acuz.* a împiedica *(un cal).*

трено́жник, *-а m.* trepied; masă *sau* suport cu trei picioare.

тре́нькать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a zdrăngăni; ~ *на балала́йке* a zdrăngăni la balalaică.

трепа́лка, *-и f. v. трепа́ло*

трепа́ло, *-а n.* meliță.

трепа́льный *adj.* de scărmănat, de meliţat; ~*ая маши́на* maşină de scărmănat, (maşină) bătătoare.

трепа́льщик, *-а m.* lucrător care se ocupă cu meliţatul.

трепа́н, *-а m. (med.)* trepan.

трепана́ция, *-и f. (med.)* trepanaţie; ~ *че́репа* trepanaţia cutiei craniene.

трепа́ние, *-я n. sg.* dărăcire, meliţare, scărmănare; ~ *льна* meliţare a inului ~ *ше́рсти* dărăcire a lînii.

трепани́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (med.)* a trepana, a face trepanaţie.

трепа́ть, *треплю́, тре́плешь vb. ipf. (pf. потрепа́ть) acuz.* **1.** *(дёргать)* a hărţui, a zgîlţîi; ~ *за́ волосы кого́-л.* a părui, a trage de păr pe cineva. **2.** *(pf. истрепа́ть, потрепа́ть)* a uza, a strica, a deteriora; ~ *о́бувь* a uza încălţămintea. **3.** *(pf. потрепа́ть) по+dat. (похлопывать)* a bate, a lovi uşor, a mîngîia; ~ *по плечу́* a bate pe umăr. **4.** a dărăci, a scărmăna; ~ *шерсть* a dărăci lîna ◇ *(fig.) его́ тре́плет лихора́дка* îl scutură frigurile; *(fig.)* ~ *чьи-л. не́рвы* a hărţui, a sîcîi pe cineva; *(fig.)* ~ *чье-л. и́мя* a terfeli numele cuiva; ~ *языко́м* a flecări, a sporovăi, a trăncăni.

трепа́ться, *треплю́сь, тре́плешься vb. ipf.* **1.** *(развеваться)* a fîlfîi; *флажки́ ~ются в во́здухе* steguleţele fîlfîie în aer. **2.** *(pf. истрепа́ться şi потрепа́ться) (изнашиваться)* a se uza, a se deteriora, a se strica. **3.** *(болтать)* a flecări, a trăncăni.

трепа́ч, *-а́ m. (pop.)* palavragiu, fleşcar, pierde-vară.

тре́пет, *-а m. sg.* înfiorare, fior, emoţie, palpitaţie; freamăt; *быть в ~е* a fi cuprins de emoţie, a se înfiora; *с ~ом* cu înfiorare, cu palpitaţii; *привести́ в ~ кого́-л.* a da fiori cuiva.

трепета́ние, *-я n. sg.* freamăt, înfiorare, fior, tremur.

трепе|та́ть, *-ещу́, -е́щешь vb. ipf.* **1.** *(дрожать, колебаться)* a fremăta, a tremura, a fîlfîi; *(despre foc, lumină etc.)* a pîlpîi, a licări. **2.** *(испытывать волнение)* a se înfiora, a tremura; ~ *от у́жаса* a se înfiora de groază; ~ *всем те́лом* a tremura din tot corpul.

тре́петно *adv.* cu înfiorare, cu înfrigurare, cu tremur, cu emoţie.

тре́петн|ый 1. tremurător, vibrant. **2.** înfiorat, emoţionat; ~*ое ожида́ние* aşteptare înfiorată/ înfrigurată.

трёпк|а, *-и f. sg.* **1.** meliţare; ~*льна* meliţare a inului. **2.** uzare; ~ *пла́тья* uzarea rochiei. **3.** *(pop.)* păruială, scărmăneală, bătaie, chelfăneală; *зада́ть ~у* a trage o bătaie ◇ ~ *нервов* sîcîială.

трепыха́|ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. (pop.)* **1.** *(дёргаться)* a se zbate, a se zvîrcoli. **2.** *(о пламени)* a se agita, a fîlfîi.

треск, *-а m. sg.* **1.** trosnet; ~ *су́чьев* trosnetul crengilor. **2.** zgomot, pocnet, pocnituri, trosnituri; ~ *мото́ра* zgomotul motorului. **3.** *(шумиха)* vîlvă, falş; *без шу́ма и ~а* fără surle şi tobe ◇ *с ~ом провали́ться* a suferi un eşec ruşinos.

треска́, *-и́ f. sg.* batog; tresca; *солёная* ~ batog sărat.

тре́скание, *-я n. sg.* crăpare, plesnire.

тре́скать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pop.)* a hali, a înfuleca.

тре́скаться[1], *-ается vb. ipf. (pf. потре́скаться)* a crăpa, a plesni.

тре́скаться[2], *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *тре́снуться*

тресково́|ый *adj.* de batog; ~ *жир* untură de peşte.

трескотня́, *-и́ f. sg.* **1.** pocnituri, trosnituri, pîrîituri, ţîrîit; ~ *сверчко́в* ţîrîitul greierilor; ~ *мото́ра* pocnetele motorului; ~ *пулемёта* ţăcănitul mitralierelor. **2.** *(болтовня)* vorbărie, trăncăneală, pălăvrăgeală, flecăreală.

трескуч|ий *adj.* **1.** *(высокопарный)* fără conţinut, pompos, zgomotos, grandilocvent, sforăitor; ~*ые фра́зы* fraze pompoase; ~*ая рекла́ма* reclamă zgomotoasă ◇ ~ *моро́з* ger de crapă pietrele.

тре́сну|ть, *-ну, -нешь vb. pf.* **1.** a pocni, a trosni. **2.** a crăpa; *стака́н ~л* paharul a crăpat. **3.** *instr.* sau cu *acuz. по + dat. (ударить)* a lovi, a izbi; ~ *кулако́м по столу́* a lovi cu pumnul în masă ◇ *(pop.) де́ло ~ло* afacerea a eşuat, a rămas baltă; *(fam.) хоть тре́сни!* să crapi nu altceva!

тре́снуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. тре́скаться) (pop.)* a se lovi, a se izbi.

трест, *-а m. (ec.)* trust; *строи́тельный ~* trustul de construcţie; *капиталисти́ческие ~ы* trusturi capitaliste.

трести́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (ec.)* a contopi/a uni trusturi.

третейск|ий *adj.* de arbitraj, de arbitri, al arbitrilor; ~ *суд* arbitraj, judecata arbitrilor; ~ *судья́* arbitru; ~*ое реше́ние* hotărîrea arbitrilor.

тре́т|ий 1. *num. ord.* al treilea; ~ *год* al treilea an; *в ~ьем часу́* la ora două şi ceva, între ora două şi trei; ~*ья глава́ кни́ги* capitolul al treilea al cărţii; *в ~ раз* pentru a treia oară; ~*ья часть* a treia parte; ~*его января́* la trei ianuarie; *(gram.)* ~*е лицо́* persoana a treia. **2.** *-ья, -ьей s. f.* o treime, a treia parte; *две ~ьих* două treimi. **3.** ~*ье, -ьего s. n.* felul al treilea, desert. **4.** *cuv. modal* în al treilea rînd ◇ *в ~ьем году́* anţărţ; *в ~ьи ру́ки (a vinde, a da)* la o a treia mînă; ~*ьего дня* alaltăieri; *(ist.)* ~*ье сосло́вие* starea a treia; *с ~ьими петуха́ми* dis-de-dimineaţă; *до ~ьих петухо́в* pînă la revărsatul zorilor; *из ~ьих рук (узна́ть, услы́шать)* a afla/a auzi de la o terţă persoană/ dintr-o sursă nesigură.

трети́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* a trata cu dispreţ, a privi de sus, a desconsidera.

третичный *adj. (geol.)* terţiar; ~ *пери́од* era terţiară.

трет|ь, *-и f.* a treia parte, o treime; *две ~и* două treimi.

третьекла́ссник, *-а m.* elev (de) în clasa a treia.

третьесо́ртный *adj.* de calitatea a treia, de calitate inferioară.

третьестепе́нный *adj.* **1.** mediocru, de mîna a treia. **2.** *(geol.)* terţiar.

треуго́лка, *-и f. (înv.)* tricorn *(pălărie).*

треуго́льник, *-а m.* **1.** *(mat.)* triunghi; *прямоуго́льный ~* triunghi dreptunghic; *равнобе́дренный ~* triunghi isoscel; *остроуго́льный ~* triunghi ascuţitunghi; *подо́бный ~* triunghi asemenea; *равносторо́нний ~* triunghi echilateral; *тупоуго́льный ~* triunghi obtuzunghic; *неравносторо́нний ~* triunghi scalen. **2.** echer; *деревя́нный ~* echer de lemn.

треуго́льный *adj.* triunghiular.

трефо́вый *adj.* de treflă.

тре́фы, *треф pl. (la cărţile de joc)* treflă; (de) ghindă; *да́ма треф* damă de treflă.

трёхакт|ный *adj.* în trei acte.

трёхатомный *adj. (fiz.)* triatomic.

трёхвале́нтный *adj. (chim.)* trivalent.

трёхвёрстн|ый *adj.* **1.** de trei verste lungime. **2.** la scara de trei verste pe ţol; ~*ая ка́рта* hartă la scară de trei verste pe ţol.

трёхгоди́чный *adj.* de trei ani, trienal.

трёхгодова́лый *adj.* în vîrstă de trei ani.

трёхголо́сный *adj.* pe trei voci, pentru trei voci.

трёхгра́нник, *-а m. (mat.)* triedru.

трёхгра́нн|ый *adj.* **1.** *(mat.)* triedric, cu trei feţe; ~*ая при́зма* prismă cu trei feţe; ~ *у́гол* unghi triedric, triedru. **2.** triunghiular; ~ *напи́льник* pilă triunghiulară, pilă cu trei muchii.

трёхдне́вный *adj.* de trei zile, în timp de trei zile; ~ *срок* termen de trei zile.

трёхзна́чный *adj. (mat.)* cu/din trei cifre.

трёхзу́бый *adj.* cu trei coarne *(furcă);* cu trei dinţi *(maşină).*

трёхколёсный *adj.* cu trei roţi, triciclu.

трёхкомпоне́нтный *adj.* ternar.

трёхкра́тный *adj.* triplu.

трёхле́тие, *-я n.* **1.** *(срок)* termen de trei ani. **2.** *gen. (годовщина)* a treia aniversare.

трёхле́тка, *-и f. (zool.)* de trei ani.

трёхле́тний *adj.* **1.** *(о возрасте)* de trei ani. **2.** de trei ani, trienal; ~ *план* plan trienal.

трёхли́стный *adj. (bot.)* cu trei frunze.

трёхло́пастный *adj. (bot.)* trilobat.

трёхма́чтовый *adj. (mar.)* cu trei catarge.

трёхме́рный *adj.* **1.** *(muz.)* cu trei măsuri. **2.** cu trei dimensiuni, tridimensional.

трёхме́стный *adj.* cu trei locuri.

трёхме́сячн|ый *adj.* **1.** *(о возрасте)* de trei luni; ~ *ребёнок* copil de trei luni. **2.** *(о сроке)* de trei luni, trimestrial ~*ая пла́та* plată trimestrială.

трёхмото́рный *adj. (av.)* trimotor, cu trei motoare.

трёхнеде́льный *adj.* de trei săptămîni.

трёхо́кись, *-и f. (chim.)* trioxid.

трёхорудийный *adj. (mil.)* cu trei tunuri.

трёхосно́вный *adj. (chim.)* tribazic.

трёхо́сный *adj.* triax, cu trei axe, cu trei osii.

трёхпа́лубный *adj. (mar.)* cu trei punţi.

трёхпа́лый *adj. (zool.)* cu trei degete.

трёхпо́лье, *-я n. sg. (agr.)* asolament trienal.

трёхпо́льн|ый *adj. (agr.)* de asolament trienal.

трёхпо́люсный *adj.* tripolar, cu trei poli.

трёхпроводно́й *adj. (el.)* cu trei conductoare, trifilar.

трёхпроце́нтный *adj.* cu trei procente, de trei la sută.

трёхпу́тный *adj.* cu linie triplă.

трёхрублёвка, *-и f.* bancnotă de trei ruble.

трёхсло́жный *adj. (gram.)* trisilabic, cu trei silabe.

трёхсло́йный *adj.* cu trei straturi, cu trei foi.

трёхсме́нный *adj.* cu trei schimburi.

трёхсоста́вный *adj.* ternar, compus din trei părţi.

трёхсотле́тие, *-я n.* tricentenar; perioadă de trei sute de ani.

трёхсотле́тний *adj.* de trei sute de ani, tricentenar.

трёхсо́тый *num. ord.* al trei sutălea, trei sute.

трёхство́лка, *-и f.* puşcă cu trei ţevi.

трёхство́льный *adj.* **1.** *(mil.)* cu trei ţevi. **2.** *(bot.)* cu trei tulpini.

трёхсто́пный *adj. (lit.)* de trei picioare; ~ *стих* vers de trei picioare.

трёхсторо́нний *adj.* **1.** trilateral, cu trei laturi. **2.** tripartit; ~ *до́говор* tratat tripartit.

трёхстру́нный *adj.* cu trei coarde.

трёхступе́нчатый *adj.* cu trei trepte/etaje.

трёхто́мный *adj.* în trei volume.

трёхто́нка, *-и f.* autocamion de trei tone.

трёхфа́зный *adj. (el.)* trifazic, cu trei faze; ~ *трансформа́тор* transformator trifazic.

трёхцве́тный *adj.* în trei culori, tricolor.

трёхчасово́й *adj.* **1.** de trei ore. **2.** de ora trei; ~ *по́езд* trenul de trei.

трёхчле́н, *-а m. (mat.)* trinom.

трёхчле́нный *adj. (mat.)* trinomic, cu trei termeni.

трёхъязы́чный *adj.* trilingv, în trei limbi.

трёхэлектро́дный *adj.* cu trei electrozi.

трёхэта́жный *adj.* cu trei etaje.

трёхэшело́нный *adj.* cu trei eşaloane.

трёшка, *-и f. (pop.)* bancnotă de trei ruble.

трёшница, *-ы f. (pop.) v. трёшка*

треща́ть, *-щу́, -ши́шь vb. ipf.* **1.** a pîrîi, a pocni, a trosni; *лёд* ~*и́т* gheaţa pîrîie. **2.** *(быть накануне краха)* a fi în pragul falimentului; *(fig.) де́ло* ~*и́т* afacerea scîrţîie. **2.** a ţîrîi; ~*ат кузне́чики* ţîrîie greierii. **3.** *(болтать)* a vorbi fără încetare, a dudui, a trăncăni ◇ *(fig.) моро́зы треща́т* e ger de crapă pietrele; ~ *по всем шва́м* a trosni din toate încheieturile; *за уша́ми* ~*и́т (у кого́-л.)* a-i trosni (cuiva) fălcile.

тре́щин|а, *-ы f.* **1.** crăpătură, fisură; scorojeală; ~ *в стене́* o crăpătură în zid; *дать* ~*у* a crăpa. **2.** *(в отношениях)* ruptură.

трещо́тка, *-и f.* **1.** huruitoare, morişcă; *де́тская* ~ morişcă pentru copii. **2.** *m. şi f. (болтун)* flecar, gură-spartă, moară-stricată.

три, *трёх, трём, тремя́, о трёх num. card.* trei; *помно́житъ* ~ *на* ~ a înmulţi trei cu trei ◇ *в* ~ *ручья́ ла́кать/рыда́ть* a plînge cu lacrimi amare; *наговори́ть с* ~ *ко́роба* a spune vrute şi nevrute; a turna (la) verzi şi uscate, a înşira palavre; *вы́толкать/вы́гнать в* ~ *ше́и* a da afară în brînci/în ghionturi; a da un picior în fund; *согну́ть в* ~ *дугу́/погну́бели* a chinui, a-i face cuiva zile ţripte, a-i face cuiva viaţa amară; *согну́ться в* ~ *дугу́/погну́бели* a se apleca/a se îndoi/a se înclina pînă la pămînt; *(fig.)* a face temenele; *заблуди́ться в трёх сосна́х* a se rătăci ziua în amiaza mare.

трия́да, *-ы f. (fil.)* triadă; *диалекти́ческая* ~ triadă dialectică.

триангуля́ция, *-и f. sg. (mat. tehn.)* triangulaţie.

триа́с, *-а m. sg. (geol.)* triasic.

триа́совый *adj. (geol.)* triasic; ~ *пери́од* perioadă triasică.

трибу́н|а, *-ы f.* tribună; *произноси́ть речь с* ~*ы* a pronunţa o cuvîntare de la tribună.

трибу́н, *-а m. (ist.)* tribun.

трибуна́л, *-а m.* tribunal; *вое́нный* ~ tribunal militar.

тривиа́льно *adv.* (în mod) trivial; banal, plat; fără originalitate.

тривиа́льность, *-и f. sg.* trivialitate; platitudine, banalitate.

тривиа́льн|ый *adj.* trivial, banal, plat, răsuflat.

тригли́ф, *-а m. (arhit.)* triglif.

тригонометри́ческий *adj. (mat.)* trigonometric.

тригонометри́я, *-и f. sg.* trigonometrie; *прямолине́йная* ~ trigonometrie plană; *сферти́ческая* ~ trigonometrie sferică.

тридевя́т|ый *adj. (folc. în expr.)* в ~*ом ца́рстве* la capătul pămîntului; peste nouă mări şi nouă ţări.

три́девять *(folc. în expr.)* за ~ *земе́ль* peste nouă mări şi nouă ţări, la capătul lumii, unde se bat munţii în capete.

тридеся́т|ый *adj. (folc. în expr.)* в ~*ом госуда́рстве* într-o ţară îndepărtată, peste mări şi ţări.

тридцатиле́тие, *-я n.* **1.** (termen de) treizeci de ani. **2.** a treizecea aniversare.

тридцатиле́тний *adj.* de treizeci de ani; ~ *юбиле́й* jubileu de treizeci de ani; ~ *мужчи́на* un bărbat de treizeci de ani.

тридца́тка, *-и f. (pop.)* bancnotă de treizeci de ruble.

тридца́т|ый *num. ord.* al treizecilea, a treizecea; treizeci; ~*ая страни́ца* pagina treizeci; ~*ые го́ды* deceniul al patrulea.

три́дцать, *-ú num. card.* treizeci; *перевали́ть за* ~ a fi trecut de treizeci *(de ani)*.

тридцатью́ *adv.* de treizeci de ori.

три́ер, *-а m. (agr.)* trior, selector.

триерова́ние, *-я n. (agr.)* dare la trior, triorare.

триерова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. ipf. (pf. протриерова́ть) acuz. (agr.)* a da la trior; a selecta.

три́жды *adv.* de trei ori, în trei rînduri; ~ *три = де́вять* trei ori trei = nouă.

три́зна, *-ы f.* **1.** *(ist.)* ospăţ funerar, praznic pentru cel mort; *пра́вить* ~*у* a face un ospăţ funerar. **2.** *(fig.)* pomenire, evocare.

трико́ *n. indecl.* **1.** *(ткань)* tricot, flanelă *(material)*. **2.** *(одежда)* tricou, costum tricotat.

трикота́ж, *-а m.* **1.** *(ткань)* tricot. **2.** *(изделия)* tricotaj, articole de tricotaj.

трикота́жн|ый *adj.* de tricotaj; ~*ая фа́брика* fabrică de tricotaje; ~*ые изде́лия* articole de tricotaje.

трили́стник, *-а m.* **1.** *(bot.)* plantă trifoliată; trifoi. **2.** emblemă în formă de trifoi.

триллио́н, *-а m.* trilion.

трило́гия, *-и f. (lit.)* trilogie.

тримéстр, *-а m.* trimestru.

тримéтр, *-а m. (lit.)* trimetru, vers trimetric.

трина́дцатый *num. ord.* al treisprezecelea, a treisprezecea; treisprezece.

трина́дцать, *-и num. card.* treisprezece.

тринитробензо́л, *-а m. (chim.)* trinitrobenzen.

трино́м, *-а m. (mat.)* trinom.

трио́ *n. indecl. (muz.)* trio.

трио́д, *-а m. (rad.)* triodă.

трио́дь, *-и f. (bis.)* triod.

триоле́т, *-а m. (lit.)* triolet.

трио́ль, *-и f. (muz.)* triolet.

триортогона́льный *adj.* triortogonal,

трип, *-а m. sg. (text.)* mochetă, catifea de lînă.

трипла́н, *-а m. (av.)* triplan.

три́ппер, *-а m. (med.)* blenoragie, gonoree.

трипле́т, *-а m. (fiz.)* triplet; *спектра́льный ~* triplet spectral.

трипле́тность, *-и f. (fiz.)* structură de triplet.

трипта́за, *-ы f. (chim.)* triptază.

три́птих, *-а m. (arte)* triptic.

трире́ма, *-ы f. (ist.)* triremă.

трисектри́са, *-ы f. (mat.)* trisectoare.

три́ста, *трёхсо́т, трёмста́м, тремяста́ми, о трёхста́х num. card.* trei sute.

тритон́, *-а m. (mitol. zool.)* triton.

триумви́р, *-а m. (ist.)* triumvir.

триумвира́т, *-а m. (ist.)* triumvirat.

триу́мф, *-а m.* triumf; *с ~ом* în triumf.

триумфа́льно *adv.* triumfal, triumfător, în triumf.

триумфа́льн|ый *adj.* de triumf, triumfal; *~ая а́рка* arc de triumf; *~ое ше́ствие* cortegiu triumfal; *~ въезд* intrare triumfală.

триумфа́тор, *-а m. (livr.)* triumfător, învingător, biruitor.

трифто́нг, *-а m. (lingv.)* triftong.

трихи́на, *-ы f. (zool.)* trichină.

трихино́з, *-а m. sg.* trichinoză.

трихотоми́я, *-и f. sg.* trichotomie.

три́шкин *adj. (în expr.) ~ кафта́н* anteriul lui moş Arvinte.

трог, *-а m. (tehn.)* jgheab; albic; jilip.

тро́гание, *-я n. sg.* atingere, pipăire.

тро́гательно *adv.* (într-un chip) înduioşător, emoţionant, mişcător.

тро́гательн|ый *adj.* înduioşător, mişcător; *~ая исто́рия* poveste înduioşătoare.

тро́га|ть[1], *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. тро́нуть) acuz.* **1.** a atinge, a pune mîna; *~ рука́ми воспреща́ется* este interzis a se atinge cu mîna. **2.** a plictisi, a nu lăsa în pace, a sîcîi; *не ~й его́* lasă-l în pace.

тро́га|ть[2], *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. тро́нуть) acuz.* a înduioşa, a emoţiona, a mişca, a tulbura; *~ до слёз* a mişca pînă la lacrimi; *э́то меня́ не ~ет* asta mă lasă rece.

тро́гать[3], *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. тро́нуть)* a porni la drum, a da drumul cailor.

тро́гаться[1], *-аюсь, -аешься vb. ipf. (pf. тро́нуться)* a se înduioşa, a fi mişcat; *~ до слёз* a se înduioşa pînă la lacrimi.

тро́га|ться[2], *-аюсь, -аешься vb. ipf. (pf. тро́нуться)* a porni, a se urni, a se mişca; *~ в путь* a porni la drum.

троглоди́т, *-а m.* troglodit.

тро́е, *трои́х, трои́м num. col.* trei; *~ су́ток* trei zile; *для всех трои́х* pentru toţi trei.

троеборье, *-я n. sg. (sport)* triatlon.

троекра́тно *adv.* de trei ori.

троекра́тный *adj.* repetat de trei ori, în trei rînduri, triplu.

тро́ечник, *-а m.* elev cu note la limită, cu media trei.

тро́ечный *adj.* cu trei cai, de troică.

тро́ица, *-ы f. sg. (bis.)* **1.** sfînta treime, sfînta troiţă, trinitate. **2.** sărbătoarea rusaliilor.

тро́йк|а, *-и f.* **1.** trei *(cifră).* **2.** *(отме́тка)* nota trei. **3.** trei *(la jocul de cărţi); ~ червей* trei de cupă. **4.** grup de trei *(fiinţe, obiecte);* formaţie de trei avioane; comisie formată din trei persoane. **5.** *(лошадей)* troică. **6.** *(pop.)* costum de haine (cu vestă). **7.** *(в футболе)* tripletă.

тройни́к, *-а m. (tehn.)* teu *(piesă cu ramificaţie la conducte),* robinet trifurcat.

тройни́чный *adj.* format din trei unităţi ◇ *(anat.) ~ нерв* nervul trigemen.

тройн|о́й *adj.* **1.** întreit, triplu, de trei ori; *в ~о́м разме́ре* triplu, întreit. **2.** din trei părţi; *~ые ра́мы* rame din trei părţi ◇ *(mat.) ~о́е пра́вило* regulă de trei.

тро́йн|я, *-и f.* trei gemeni.

тро́йственный *adj.* triplu; *(ist.) ~ сою́з* Tripla Alianţă.

трок, *-а m.* chingă.

тролли́т, *-а m.* trolit; răşină artificială.

троллейбу́с, *-а m.* troleibuz.

троллейбусн|ый *adj.* de troleibuz; *~ая ли́ния* linie de troleibuz.

тромб́ейный *adj. (el.)* de/cu troleu.

тромб, *-а m.* **1.** *(med.)* tromb, chiag de sînge în vene. **2.** *(met.)* sorb, ciclon, trombă.

тромбо́з, *-а m. sg. (med.)* tromboză.

тромбо́н, *-а m. (muz.)* trombon.

тромбони́ст, *-а m.* trombonist.

тромбо́нный *adj.* de trombon.

тромбофлеби́т, *-а m. (med.)* flebită.

трон, *-а m.* tron; *вступи́ть на ~* a se urca pe tron; *лиши́ться ~а* a pierde tronul; *сверну́ть с ~а* a detrona.

тро́нн|ый *adj.* de tron; *~ зал* sala tronului; *~ая речь* mesaj regal.

тро́нутый **1.** *p.t.p.* de la *тро́нуть.* **2.** *adj. (со странностями)* atins, smintit, ţicnit, sărit. **3.** *(înv.) (растроганный)* mişcat, înduioşat.

тро́ну|ть[1], *-ну, -нешь vb. pf.* **1.** *pf.* de la *тро́гать*[1]. **2.** *acuz. (fig.)* a ataca, a vătăma; *моро́з ~л ли́стья* gerul a atins frunzele; ◇ *не ~ волоска́* a nu se atinge nici de un fir de păr din cap; *па́льцем не ~* a nu atinge nici cu degetul; *~ чувстви́тельную/больну́ю/делика́тную струну́ кого́-л.* a atinge la coarda sensibilă pe cineva.

тро́нуть[2], *-ну, -нешь vb. pf.* de la *тро́гать*[2, 3]

тро́нуться[1], *-нусь, -нешься vb. pf.* de la *тро́гаться*[1]

тро́ну|ться[2], *-нусь, -нешься vb. pf.* **1.** *pf.* de la *тро́гаться*[2]. **2.** *(испортиться)* a începe a se altera, a se strica, a putrezi. **3.** *(помешаться)* a-şi ieşi din minţi, a înnebuni, a se ţicni.

троп, *-а m. (lit.)* trop *(figură de stil).*

троп|а́, *-ы́ f.* **1.** cărare, potecă; *лесна́я ~* cărare prin pădure; *го́рная ~* potecă de munte; drum de transport samarizat. **2.** *(fig.)* cale, drum; *жи́зненная ~* drumul vieţii; *вступи́ть на но́вую ~у* a începe o viaţă nouă.

тропи́зм, *-а m. (biol.)* tropism.

тро́пик, *-а m. (geogr.)* **1.** tropic; *~ Ра́ка* Tropicul Racului; *~ Козеро́га* tropicul Capricornului. **2.** *pl.* tropice, ţinuturi tropicale; *под ~ами* în regiunea tropicală, la tropice.

тропи́нк|а, *-и f.* cărare, potecă; *идти́ ~о́й* sau *по ~е* a ţine poteca, a merge pe potecă; *глуха́я ~* potecă părăsită, drum părăsit.

тропи́ческ|ий *adj. (geogr.)* tropical; *~ лес* pădure tropicală; *~ая жара́* căldură tropicală; *~ по́яс* zonă tropicală; *~ая лихора́дка* friguri galbene.

тро́пка, *-и f. v. тропи́нка*

тропосфе́ра, *-ы f. (astr.)* troposferă.

тропосфе́рный *adj.* troposferic.

трос, *-а m.* frînghie, cablu; odgon, parîmă; *стально́й ~* cablu de oţel; *букси́рный ~* cablu de remorcaj; *(mar.) швартовый ~* parîmă de acostare.

тро́совый *adj.* de funie, de cablu; de odgon, de parîmă.

тростни́ка, *-и f. dim.* trestioară, vărguţă.

тростни́к, *-а́ m.* trestie, stuf, stuh; *са́харный ~* trestie de zahăr; *за́росли ~а́* stufărişuri, stufişuri.

тростнико́в|ый *adj.* de trestie, de stuf; *~ са́хар* zahăr de trestie; *~ые за́росли* stufărie, stufăriş.

трость, *-и f.* **1.** baston, băţ subţire. **2.** *(inv.)* trestie, stuf. **3.** *(muz.)* ancie.

тротил, *-а m. sg. (chim.)* trotil, trinitrotoluen.

тротильный *adj.* de trotil.

тротуа́р, *-а m.* trotuar; *асфа́льтовый ~* trotuar asfaltat.

тротуа́рный *adj.* de trotuar.

трофе́й, *-я m.* **1.** trofeu, captură; *вое́нные ~и* pradă de război, trofee *(de război).* **2.** *(ist. arte)* panoplie.

трофе́йный *adj.* de trofeu, de captură, capturat.

трофи́ческий *adj. (anat. fiziol.)* trofic; *~ нерв* nerv trofic.

трохе́йческий *adj. (lit.)* trohaic.

трохе́й, *-я m. (lit.)* troheu.

троюро́дн|ый *adj. (în expr.) ~ брат* văr de-al doilea; *~ая сестра́* verişoară de-al doilea.

трояки́й *adj.* cu triplu aspect; în trei feluri.

трояко *adv.* în trei feluri, în trei chipuri.

трояне́ск|ий *adj. (ist.)* troian; *~ая война́* războiul troian; *~ конь* calul troian.

труб|а́, *-ы́ f.* **1.** tub, ţeavă, conductă, coş, burlan; *водопрово́дная ~* conductă de apă; *дымова́я ~* coş de fum; *фабри́чная ~* coş de fabrică; *водосто́чная ~* burlan; *подзо́рная ~* lunetă; *пожа́рная ~* pompă; *(av.) аэродинами́ческая ~* tunel aerodinamic; *сто́чная ~* canal de scurgere. **2.** *(muz.)* trompetă, trîmbiţă; *игра́ть на ~е́* a cînta la trompetă. **3.** *(anat.)* trompă;

евстáхиева ~ trompa lui Eustache ◇ *вы́лететь в ~ý* a se ruina, a rămîne lefter; *вы́пустить в ~ý* a) a ruina pe cineva, a aduce pe cineva la sapă de lemn; b) a arunca banii în vînt; *нетолчёная* ~ lume cîtă frunză şi iarbă; ~ *иерихóнская* voce foarte puternică, voce tunătoare; *(pop.) дéло-~* proastă treabă; *пройти́ сквозь огóнь, вóду и мéдные ~ы* a trece prin multe încercări; a fi trecut prin ciur şi prin dîrmon; *хвост ~óй* cu coada-n sus; *трубúть во все ~ы* a bate toba, a trîmbiţa; *в ~é ýглем напúсано* e scris pe apă; asta mai rămîne de văzut.

трубадýр, *-а m. (ist. lit.)* trubadur.

трубáч, *-á m.* trompetist, trîmbiţaş, gornist.

трýб|ить, *-блю́, -бúшь vb. ipf. (pf. потрубúть)* **1.** *в* + *acuz.* a trîmbiţa, a suna; ~ *в рог* a suna din corn. **2.** a răsuna; *трýбы ~ят* trompetele răsună. **3.** *acuz. (подавать сигнал)* a da un semnal, a suna; ~ *сбор* a suna adunarea; *(mil.)* ~ *зóрю* a suna deşteptarea; ~ *трéвогу* a suna alarma. **4.** *(fig. pop.) prepl. (разглашать)* a trîmbiţa, a bate toba, a duce vestea.

трýбк|а, *-и f.* **1.** tub, ţeavă, conductă, canulă; *резúновая* ~ tub de cauciuc; *дренáжная* ~ tub de drenaj; *сифóнная* ~ tub de sifon; *дымовáя* ~ ţeavă de fum; *(mil.) визúрная* ~ lunetă de vizare; *(mil.)* ~ *снарядá* aprinzător; *(mil.) удáрная* ~ focos percutant. **2.** receptor; cornet; *слуховáя* ~ cornet acustic; *повéсить ~у* a pune receptorul telefonului în furcă. **3.** sul, fişic; *свернýть бумáгу ~óй* a face hîrtia sul. **4.** pipă, lulea; *набúть ~у* a-şi umple luleaua. **5.** *(mil.)* fitil; *зажигáтельная* ~ fitil de aprins / de explozie; *дистанциóнная* ~ aprinzător de distanţă. **6.** *(свёрток)* sul.

трýбный *adj.* **1.** de conductă, de ţeavă. **2.** de trompetă, de trîmbiţă ◇ *(bis.)* ~ *глас* trîmbiţa judecăţii de apoi.

трубоклáд, *-а m.* zidar de coşuri.

труболи́тéйный *adj. (în expr.)* ~ *завóд* fabrică de ţevi turnate.

трубонарезнóй *adj.* de filetat ţevi.

трубообрáзный *adj.* tubular.

трубоочисти́тель, *-я m. (tehn.)* perie de destupat ţevi de fum.

трубопровóд, *-а m. (tehn.)* conductă.

трубопрокáтный *adj. (tehn.)* de laminat ţevi; ~ *завóд* uzină de ţevi.

труборéз, *-а m. (tehn.)* aparat/dispozitiv de tăiat ţevi.

трубостáв, *-а m. (tehn.)* instalator de conducte.

трубочúст, *-а m.* coşar, hornar.

трýбочный *adj.* **1.** de pipă; ~ *табáк* tutun de pipă. **2.** de fabricat ţevi / burlane.

трýбчатый *adj.* **1.** tubular, în formă de tub. **2.** *(tehn.)* tubular, format din ţevi sau tuburi; ~ *котёл* cazan cu ţevi.

трувéр, *-а m. (ist. lit.)* truver.

трýд, *-á m.* **1.** *sg.* muncă; *физúческий* ~ muncă fizică; *умственный* ~ muncă intelectuală; *подённый* ~ muncă cu ziua; *наёмный* ~ muncă salariată; *коллектúвный* ~ muncă colectivă; *нáучный* ~ muncă ştiinţifică; *тяжёлый* ~ muncă grea; *квалифицúрованный* ~ muncă calificată; *разделéние ~á* diviziunea muncii; *орýдия ~á* unelte de muncă; *производúтельность ~á* productivitatea muncii; *охрáна ~á* protecţia muncii; *жить своúм ~óм* a trăi din munca sa; *прáво на ~* dreptul la muncă; *кóдекс закóнов о ~é* codul muncii; *бúржа ~á* bursa muncii. **2.** lucru, ocupaţie, îndeletnicire; *дневны́е ~ы́* ocupaţii zilnice. **3.** *(заботы, хлопоты)* osteneală, efort, sforţare, trudă; *взять на себя́* ~ a-şi lua/a-şi da osteneala; *с бóльшим ~óм* cu greu, anevoie, cu multă greutate, cu multă osteneală / trudă; cu vai-nevoie; tîrîş-grăpiş; *не стóит ~á* nu merită osteneală; *напрáсный* ~ efort zadarnic, sforţări zadarnice; *без ~á* uşor, fără osteneală. **4.** *(произведение, сочинение)* operă, lucrare; *нáучные ~ы́* opere ştiinţifice; *спúсок печáтных ~óв* tabelul lucrărilor publicate ◇ *егúпетский* ~ muncă foarte grea, muncă de robi; *сизúфов* ~ muncă de Sisif; *(glumeţ) кóсле ~óв прáведных* după aşa muncă grea; *добывáть ~óм* a cîştiga prin muncă.

трудúт|ься, *-тружýсь, -трýдишься vb. ipf.* **1.** a munci, a lucra. **2.** *над* + *instr.* a (se) trudi, a-şi da silinţa, a lucra cu sîrguinţă; ~ *над чем-л.* a lucra la ceva cu multă sîrguinţă ◇ *не ~есь!* nu vă osteniţi!, nu vă deranjaţi!

трýдно 1. *adv.* cu greu, anevoie; ~ *понять* e greu de înţeles; ~ *повéрить* nu-ţi vine să crezi. **2.** *pred. impers. dat.* e greu, e penibil; *мне* ~ mi-e greu; *мне* ~ *повéрить э́тому* nu-mi vine să cred acest lucru; *емý* ~ *прихóдится* îi este greu; e strîmtorat.

трудновáтый *adj.* cam greu, nu prea uşor, nu tocmai simplu.

трудновоспитýемый *adj.* greu de educat.

труднодостýпный *adj.* greu accesibil.

труднопроходúмый *adj.* greu de trecut, puţin practicabil.

труднорастворúмый *adj.* greu solubil.

трýдност|ь, *-и f.* **1.** *sg.* greutate; ~ *вопрóса* greutatea problemei; ~ *путú* greutatea drumului. **2.** *(затруднения)* dificultate, piedică, obstacol; *устранúть ~и* a înlătura piedicile; *не представля́ет ~и* nu prezintă nici o dificultate; *преодолéние ~ей* învingerea dificultăţilor.

трудноусвоя́емый *adj.* greu asimilabil; indigest.

трýдн|ый *adj.* **1.** *(тяжёлый)* greu, anevoios, obositor; ~ *подъём* urcuş greu / anevoios; *~ая рабóта* muncă grea / obositoare; ~ *вопрóс* problemă grea; *~день* o zi grea. **2.** dificil, penibil; *~ое положéние* situaţie grea / penibilă; *в ~ую минýту* într-un moment greu. **3.** *(сложный)* grav, complicat; *~ая болéзнь* boală gravă; ~ *слýчай* caz grav / complicat.

трудов|óй *adj.* **1.** de muncă, muncitoresc, muncitor; *~áя дисциплúна* disciplină în muncă, disciplina muncii; *~áя книжка* carte de muncă; *~óе законодáтельство* legislaţia muncii; ~ *дóговор* contract de muncă *(individual)*; *~ы́е резéрвы* rezerve de muncă; *~ы́е спóры* litigii de muncă; *~óе увéчье* accident de muncă; *~óе землепóльзование* folosirea pămîntului prin muncă proprie; ~ *стаж* stagiu de muncă, vechime în muncă; *~óе крестья́нство* ţărănime muncitoare. **2.** provenit din muncă, muncit; *~ы́е дéньги* bani cîştigaţi prin muncă; *~ы́е дохóды* venituri provenite din muncă proprie. **3.** de lucru, de muncă, petrecut în muncă; ~ *день* zi de lucru, zi de muncă; *~áя жизнь* viaţă de muncă.

трудодéнь, *-днá m.* zi-muncă.

трудоёмк|ий *adj.* care necesită un volum mare de muncă, greu, anevoios; *~ие рабóты* lucrări care cer un volum mare de muncă, munci grele.

трудолюбúво *adv.* cu sîrguinţă, cu hărnicie, cu vrednicie.

трудолюбúвый *adj.* harnic, vrednic, muncitor, sîrguincios.

трудолю́бие, *-я n. sg.* hărnicie, vrednicie, silinţă, sîrguinţă.

трудоспосóбност|ь, *-и f. sg.* capacitate de muncă; *потеря́ ~и* pierderea capacităţii de muncă.

трудоспосóбный *adj.* capabil de muncă, apt pentru muncă.

трудоустрóйство, *-а n.* plasare în cîmpul muncii.

трудочáс, *-а m.* oră-lucru.

трудя́га, *-и (fam.)* harnic, trudător.

трудя́щ|ийся 1. *part. prez. act.* de la *трудúться.* **2.** *adj.* care munceşte, muncitor; ~ *человéк* om al muncii. **3.** *~ийся, -егося m.* om al muncii, cel care munceşte.

трýженик, *-а m.* muncitor, lucrător, truditor, om al muncii.

трýженический *adj. (inv.)* de muncitor; de muncă, de trudă.

трýизм, *-а m. v. truизм*

трýнить, *-ню, -нишь vb. ipf. над* + *instr.* a glumi pe socoteala cuiva, a rîde de cineva / de ceva, a zeflemisi, a lua peste picior.

труп, *-а m.* cadavru; *вскры́тие ~а* autopsie; *похóжий на ~* ca un cadavru, cadaveric ◇ *(fig.) переступúть* sau *перешагнýть чéрез чей-л.* ~ a-şi atinge scopul prin orice mijloace, a călca *(sau* a trece*)* peste cadavre; *тóлько чéрез мой ~* doar de-oi muri eu!

трýпн|ый *adj.* cadaveric, de cadavru; ~ *яд* ptomaină.

трус, *-а m.* laş, fricos, poltron ◇*(glum.) ~а прáздновать* a-i fi frică, a fi cu frica-n sîn / în oase; a o băga pe mînecă.

трýсики, *-ов pl.* chiloţi.

трýсить, *-ýшу, -ýсишь vb. ipf. (pf. струсúть)* a-i fi frică, a avea teamă, a se teme.

трусúть [1], *-ушý, -усúшь vb. ipf. (pf. натрусúть) acuz.* a scutura.

трусúть [2], *-ушу́, -уси́шь vb. ipf.* a merge în trap mărunt.

трусли́во *adv.* cu frică, cu teamă, în mod laș.

трусли́вость, *-и f. sg.* frică, lașitate.

трусли́в|ый *adj.* fricos, sperios, mișel, laș ◇ *он не ~ого деся́тка* nu e dintre cei fricoși, nu știe ce e frica.

тру́сость, *-и f. sg.* lașitate, frică.

трусц|á, *-ы́ f. sg.* trap mărunt; *е́хать ~о́й* a merge în trap mărunt.

трусы́, *-о́в pl. v. тру́сики.*

трут, *-а m.* **1.** fitil, iască uscată. **2.** *(bot.)* iască.

тру́т|ень, *-тня m.* **1.** *(entom.)* trîntor. **2.** *(fig.)* leneș, trîndav, trîntor; *жить ~нем* a trîndăvi, a trăi ca un trîntor.

тру́тник, *-а m. (bot.)* iască.

трутови́к, *-а́ m. (bot.)* babiță, burete de iască.

труха́, *-и́ f. sg.* **1.** putregai de lemn, făină de cari. **2.** scuturătură de (fîn de paie); *се́нная ~* scuturătură de fîn. **3.** *(fig.)* pleavă.

трухля́вый *adj.* putred, făcut praf, găunos, mîncat de cari.

трущо́б|а, *-ы f.* **1.** *(заросли)* loc inaccesibil, desiș; *лесна́я ~* adîncitură, desiș de pădure. **2.** fund de provincie; *провинциа́льная ~* fund de provincie. **3.** *(бедная окраина)* mahala sărăcăcioasă, cartier sărac. **4.** *(лачуга)* cocioabă. **5.** *(fig.)* speluncă.

трущо́бный *adj.* **1.** de desiș. **2.** de fund de provincie. **3.** de mahala, de cartier sărac. **4.** de cocioabă. **5.** *(fig.)* de speluncă.

трын-трава́ *pred. dat. (pop. în expr.)* *ему́ всё ~* puțin îi pasă; nu-i pasă de nimic; îi e totuna.

трюи́зм, *-а m.* banalitate; *говори́ть ~ы* a spune banalități.

трюк, *-а m.* **1.** truc, artificiu; *акроба́тический ~* truc de acrobat. **2.** *(fig. peior.)* truc, șiretlic, șmecherie; *моше́нический ~* truc de șarlatan.

трюка́ческий *adj.* **1.** de trucaj. **2.** *(fig.)* șmecheresc, de șmecher, de potlogar.

трюка́чество, *-а n. sg.* **1.** trucaj. **2.** *(fig.)* apucături de potlogar, de șmecher.

трюм, *-а m. (mar.)* cală, magazie, buncher.

трюмо́ *n. indecl.* oglindă mare de perete; toaletă.

трюфел|ь, *-я m. f.* **1.** *(bot.)* trufă; *разведе́ние ~е́й* cultură de trufe. **2.** trufe *(bomboane).*

трюх-трюх *onomatopee (pop.)* trop! trop!; *е́дут ~!* merg trop! trop!

тряпи́ца, *-ы f.* cîrpă, zdreanță.

тряпи́чник, *-а m.* **1.** *(înv.)* peticar, strîngător de zdrențe/de cîrpe; negustor de zdrențe. **2.** avar, zgîrcit, cărpănos, zgîrie-brînză.

тряпи́чн|ый *adj.* **1.** din cîrpe, din petice, din zdrențe; *~ая бума́га* hîrtie din cîrpe. **2.** *(fig. peior.)* molatic, cu voință slabă.

тря́пка, *-и f.* **1.** cîrpă, zdreanță, petică, buleandră; *пы́льная ~* cîrpă de șters praful. **2.** *pl.* găteli, toalete; bulendre. **3.** *(fig. peior.)* papă-lapte, cîrpă, mămăligă.

тряпьё, *-я́ n. sg. col.* **1.** petice, zdrențe, cîrpe; *собира́ть ~* a strînge zdrențe. **2.** *(peior.)* vechituri, bulendre, ciurucuri.

трясе́ние, *-я n. sg.* scuturare, zdruncinare, zgîlțîire, clătinare.

трясúна, *-ы f.* mlaștină, mocirlă, smîrc, loc mlăștinos; *лесна́я ~* smîrc în pădure.

тря́ск|а, *-и f. sg.* scuturare, zdruncinare; zdruncinătură, hurducătură; trepidație ◇ *(pop.) зада́ть ~у кому́-л.* a trage cuiva o chelfăneală.

тря́ский *adj.* **1.** care zdruncină. **2.** cu hurducături.

тря́скость, *-и f. sg.* zdruncinătură, hurducătură.

трясогу́зка, *-и f. (ornit.)* codobatură.

тряс|ти́, *-су́, -сёшь vb. ipf. (pf. mom. тряхну́ть)* **1.** *acuz.* a scutura, a zgîlțîi; *~ де́рево* a scutura un pom; *(fig.) меня́ ~ёт лихора́дка* mă scutură frigurile. **2.** *(pf. вы́трясти) acuz.* a scutura; *~ ковры́* a scutura covoarele. **3.** *instr.* a da din ..., a clătina; *~ голово́й* a clătina din cap. **4.** a zdruncina, a zgudui.

тряс|ти́сь, *-су́сь, -сёшься vb. ipf. (pf. mom. тряхну́ться)* **1.** a se cutremura; a tremura, a dîrdîi; a se clătina; *~ от сме́ха* a se cutremura de rîs; *~ от хо́лода* a dîrdîi de frig. **2.** a fi zdruncinat, a fi hurducat; a merge cu un vehicul care te zdruncină. **3.** *(fig.)* a tremura *(pentru cineva, sau ceva)* ◇ *~ над ка́ждой копе́йкой* a tremura pentru fiecare ban.

трясу́чка, *-и f.* **1.** *(alim. maș.)* scuturător. **2.** *(fam.)* friguri, malarie.

тряхну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf.* **1.** *pf. mom.* de la *трясти́.* **2.** *(fig.* în *expr.)* *~ стари́ной* a proceda ca în tinerețe, ca pe vremuri ◇ *(înv.) ~ мошно́й, ~ серебро́м* a deschide larg punga; a nu se zgîrci la cheltuială.

тряхну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. mom.* de la *трясти́сь*

тсс *interj.* sst! sst!, liniște!

туале́т, *-а m.* **1.** toaletă, haină, rochie, îmbrăcăminte. **2.** *sg.* găteală; *занима́ться ~ом* a se găti. **3.** toaletă, măsuță de toaletă. **4.** closet, toaletă.

туале́тн|ый *adj.* de toaletă; *~ое мы́ло* săpun de toaletă.

ту́ба [1], *-ы f.* tub mic.

ту́ба [2], *-ы f. (muz.)* tubă, helicon *(instrument de suflat).*

туберкулёз, *-а m. sg.* tuberculoză; *~ лёгких* tuberculoză pulmonară, ftizie; *ко́стный ~* tuberculoză osoasă.

туберкулёзник, *-а m.* **1.** *(врач)* ftiziolog. **2.** tuberculos, ftizic, ofticos.

туберкулёзный *adj.* **1.** de tuberculoză, tuberculos; *~ больно́й* ftizic, bolnav de tuberculoză; *~ санато́рий* sanatoriu de tuberculoși. **2.** *~ый, -ого m.* tuberculos, ofticos, ftizic.

туберкули́н, *-а m. (med.)* tuberculină.

тубероза, *-ы f. (bot.)* tuberoză, chiparoasă.

ту́бус, *-а m. (tehn.)* tub; *~ микроско́па* tubul microscopului.

тувинский *adj.* tuvin; *~ язы́к* limba tuvină.

ту́го **1.** *adv. (плотно)* tare, solid, vîrtos; îndesat; întins; *наби́ть ~ мешо́к* a umple bine un sac; *~ наби́тый кошелёк* o pungă doldora; *~ натяну́ть* a întinde bine. **2.** *adv. (с трудом)* greu, rău, anevoios, încet; *~ подвига́ться вперёд* a înainta cu greu. **3.** *pred. impers.* e greu, e rău; *с деньга́ми у него́ ~* cu banii stă prost; *ему́ прихо́дится ~* o duce greu ◇ *~ - на́туго* îndesat, foarte strîns.

тугоду́м, *-а m.* om greu de cap, minte obtuză.

туг|о́й *adj.* **1.** *(сильно натянутый)* întins, bine întins; *~а́я струна́* strună întinsă. **2.** *(плотно набитый)* îndesat, bine umplut; *~ кошелёк/карма́н* pungă plină/doldora. **3.** *(fig.)* dificil, greu, rău, anevoios; *дела́ ~ги́е (у кого́-л.)* afacerile îi merg greu ◇ *он ~ на́ ухо* e fudul de o ureche, aude greu.

тугопла́вкий *adj. (tehn.)* refractar, greu fuzibil.

тугопла́вкость, *-и f. sg. (tehn.)* capacitate refractară.

тугоу́хий *adj.* fudul de o ureche, surd.

туда́ *adv.* acolo, într-acolo; *иди́те ~* duceți-vă acolo; *биле́т ~ и обра́тно* bilet dus și întors; *и я ~ же иду́* și eu merg tot acolo ◇ *ни ~, ни сюда́* nici încolo, nici încoace; nici la deal, nici la vale; *~ ему́ и доро́га* așa-i trebuie, are ce merită; *~ же* poftim, mai vrea și ...

туда́-сюда́ **1.** *adv.* încolo și încoace, de colo-colo. **2.** *pred. (pop.)* mai merge, treacă-meargă, calea-valea.

тужи́ть, *тужу́, ту́жишь vb. ipf. по+ dat.* sau *о, по+ prepl.* a fi întristat/mîhnit, a duce dorul, a ofta după ..., a tînji.

ту́житься, *-жусь, -жишься vb. ipf. (pop.)* a se forța, a se sili, a face eforturi, a se încorda, a se căzni.

тужу́рка, *-и f.* veston, tunică, scurtă.

туз [1], *-а́ m.* **1.** as *(la cărțile de joc); черво́нный/тре́фовый/пи́ковый/ бубно́вый ~* as de cupă/de treflă/de pică/de caro. **2.** *(fig. înv.)* om influent, persoană însemnată, mărime ◇ *де́нежный ~* magnat, mare bogătaș.

туз [2], *-а́ m. (în expr.) дать ~а́ кому́-л.* a înghionti pe cineva, a căra cuiva la pumni.

туземец, *-мца m.* indigen, băștinaș, aborigen.

туземка, *-и f.* indigenă, băștinașă, aborigenă.

туземн|ый *adj.* indigen, autchton, originar, băștinaș; *~ое населе́ние* populația indigenă; *~ обы́чай* obiceiul pămîntului.

тузи́ть, *тужу́, тузи́шь vb. ipf. (pf. оттузи́ть) acuz. (pop.)* a căra la pumni, a burdușî, a stinge în bătaie, a snopi în bătaie.

тук-тук *interj.* cioc-cioc; toc-toc.

ту́ллий, *-я m. (chim.)* tuliu.

ту́ловище, *-а n.* trup, trunchi, corp, tors.

тулу́н, *-а m.* cojoc; *овчи́нный ~* cojoc de oaie.

ту́лья, *-и f.* calotă, fundul pălărici, al căciulii *sau* al şepcii.

тума́к, *-á m. (pop.)* pumn, ghiont; *дать кому́-л. ~á* a da cuiva un pumn, a-i trage cuiva o scatoalcă.

тума́н[1], *-а m.* **1.** ceaţă, negură, pîclă; *на дворе́ ~* afară e ceaţă; *густо́й ~* ceaţă deasă; *сухо́й ~* pîclă; *спусти́лся ~* s-a lăsat ceaţă; *ме́стный ~* ceaţă locală. **2.** nor de praf, nor de fum; *~ от лесно́го пожа́ра* fum de la incendiul din pădure ◇ *(fig.) напусти́ть|навести́ ~у* a zăpăci, a încurca; *(fig.) у кого́-л. ~ в голове́* are o minte neclară; *ви́деть сло́вно в ~е* a vedea tulbure, a vedea ca prin sită.

тума́н[2], *-а m.* toman *(monedă iraniană).*

тума́нить, *-ит vb. ipf. (pf. затума́нить) acuz.* **1.** a întuneca, a înceţoşa, a înnegura. **2.** *(fig.)* a întuneca, a tulbura *(vederea, judecata).*

тума́ни|ться, *-ится vb. ipf. (pf. затума́ниться)* **1.** a se înnegura, a se întuneca, a se înceţoşa. **2.** *(fig.)* a se împăienjeni, a se întuneca, a se tulbura; a se posomorî; *голова́ ~тся* capul (i) se întunecă.

тума́нно 1. *adv. (нeясно)* vag, ca prin ceaţă. **2.** *pred.* e ceaţă, se aşterne ceaţa.

тума́нность, *-и f.* **1.** *sg.* ceaţă groasă, înceţoşare, înnegurare. **2.** *(astr.)* nebuloasă, nebulozitate. **3.** *sg. (fig.)* nebulozitate, obscuritate, lipsă de claritate, caracter vag.

тума́нн|ый *adj.* **1.** de ceaţă, de negură; *~ая полоса́* văl de ceaţă, zonă învăluită în ceaţă. **2.** *(окутанный туманом)* ceţos; *~ое у́тро* dimineaţă ceţoasă. **3.** *(fig.)* întunecat, întunecos, înceţoşat, şters; *~ взгляд* privire ceţoasă. **4.** *(нeясный)* nebulos, confuz, neclar, vag; *~ые объясне́ния* explicaţii confuze/nebuloase.

ту́мба, *-ы f.* **1.** bornă, stîlp *(pe marginea drumului).* **2.** *(подставка, подножие)* soclu, picdestal. **3.** *(glumeţ)* om greoi, stîngaci, mototol.

ту́мблер, *-а m.* întrerupător *(basculant);* cheie, contact, buton.

ту́мбочка, *-и f.* măsuţă de noapte noptieră.

ту́ндра, *-ы f.* tundră.

ту́ндров|ый *adj.* de tundră; *~ая расти́тельность* vegetaţie de tundră.

тунец́, *туна́ m. (iht.)* ton.

тунея́дец, *-дца m.* trîndav, trîntor, parazit, puturos, pierde-vară.

тунея́дство, *-а n. sg.* parazitism, trîndăvie.

тунея́дствовать, *-твую, -твуешь vb. ipf.* a trîndăvi, a duce o viaţă de parazit.

туни́ка, *-и f.* **1.** *(ist.)* tunică. **2.** mantie, pelerină. **3.** manta, *(la moluşte, scoici).*

туннéль, *-я m.* tunel; *доро́жный ~* tunel rutier.

туннéльный *adj.* de tunel, al tunelului.

тупé|ть, *-éю, -éешь vb. ipf.* **1.** a se toci; *бри́тва ~ет* briciul se toceşte. **2.** *(pf. отупéть) (fig.)* a se tîmpi, a se prosti, a se abrutiza. **3.** *(fig.)* a slăbi; *па́мять ~éет* memoria slăbeşte.

тупи́к, *-á m.* **1.** fundătură, fundac, intrare. **2.** *(ferov.)* linie moartă. **3.** *(fig.)* impas; *стать в ~* a fi într-un impas, a fi încurcat, a fi la strîmtoare; *поста́вить в ~* a pune în încurcătură, a încurca; *быть|оказа́ться в ~е* a fi în impas.

тупи́ть, *туплю́, ту́пишь vb. ipf. (pf. затупи́ть şi иступи́ть)* a toci.

тупи́ться, *ту́пится vb. ipf. (pf. затупи́ться) şi иступи́ться)* a se toci.

тупи́ца, *-ы m. şi f.* tîmpit, greu de cap, nătîng, tont.

ту́по *adv.* stupid, în mod stupid.

тупова́тый *adj.* prostănac, nerod.

тупоголо́вость, *-и f. sg.* stupiditate, prostie, tîmpenie.

тупоголо́вый *adj.* netot, tont, nerod, mărginit, neghiob.

туп|о́й *adj.* **1.** tocit, bont; *~ нож* cuţit neascuţit; *~а́я игла́* ac bont. **2.** rotund; rotunjit; *~ нос ло́дки* capătul rotunjit al bărcii. **3.** *(fig.)* inexpresiv, spălăcit, şters; *~ взгляд* privire inexpresivă; *~а́я улы́бка* surîs şters. **4.** *(fig.)* obtuz, care pricepe anevoie, mărginit; *~ум* minte obtuză. **5.** surd, înăbuşit; *~а́я боль* durere surdă. **6.** *(fig.)* resemnat, supus, umil; *~ая поко́рность* supunere resemnată ◇ *(mat.) ~ у́гол* unghi obtuz.

тупоконе́чный *adj.* cu vîrf tocit, cu capătul obtuz, bont la vîrf.

туполо́бость, *-и f. sg. (pop.)* prostie, stupiditate, nerozie, neghiobie.

туполо́бый *adj. (pop.)* prost, stupid, tîmpit, greu de cap, cu minte obtuză.

тупоно́сый *adj.* cu ciocul/cu botul lat.

тупоры́лый *adj.* cu botul turtit/plat.

ту́пость, *-и f. sg.* incapacitate; mărginire; tîmpenie, stupiditate.

тупоуго́льный *adj. (mat.)* obtuz, cu unghiuri obtuze.

тупоу́мие, *-я n. sg.* stupiditate, minte mărginită, tîmpenie.

тупоу́мный *adj.* stupid, tîmpit, obtuz, mărginit, greu de cap.

тур, *-а m.* **1.** tur, învîrtitură; *~ ва́льса* tur de vals. **2.** *(sport)* rundă, repriză, tur; *ша́хматный ~* rundă de şah. **3.** *(fig.)* scrutin; *пе́рвый ~ вы́боров* primul scrutin al alegerilor. **4.** *(fig.)* etapă.

тур[2], *-а m. (mil. înv.)* gabion.

тур[3], *-а m. (zool.)* bour, zimbru.

тура́, *-ы́ f. (şah)* turn, tură.

турби́на, *-ы f. (tehn.)* turbină; *водяна́я ~* turbină de apă; *парова́я ~* turbină cu aburi; *реакти́вная ~* turbină cu reacţie.

турби́нн|ый *adj. (tehn.)* cu/de turbină; *~ая установка* instalaţie de turbină; *~ое отделе́ние* camera/sala turbinelor.

турбобу́р, *-а m.* turbobur.

турбовинтов|о́й *adj.* turbopropulsor; *~ самолёт* avion turbopropulsor.

турбово́з, *-а m.* locomotivă cu turbină.

турбогенера́тор, *-а m. (tehn.)* turbogenerator.

турбогенера́торный *adj. (tehn.)* de turbogenerator.

турбодина́мо *indecl. (tehn.)* turbogenerator; grup electrogen cu turbină.

турбокомпре́ссор, *-а m. (tehn.)* turbocompresor.

турболокомоти́в, *-а m.* locomotivă cu turbină cu aburi.

турбонасо́с, *-а m.* turbopompă.

турбореактивный *adj. (în expr.) ~ самолёт* avion cu turbină cu reacţie.

турбостроéние, *-я n.* construcţie de turbine, industrie de turbine.

турбулéнтный *adj. (tehn.)* turbulent.

туре́ль, *-и f. sg. (av.)* turelă.

туре́цк|ий *adj.* turc, turcesc; *~ язы́к* limba turcă; *~ бараба́н* tobă turcească, timpan ◇ *(muz.) (înv.) ~ая му́зыка* meterhanea; *(înv.) ~ая пшена́ца* porumb; *(înv.) ~ие бобы́* fasole.

тури́ст *-а m. sg.* turist, excursionist.

тури́зм, *-а m. sg.* turism.

тури́стский *adj.* turistic, de turism, de turist.

тура́ть, *-рю́, -ри́шь vb. ipf (pf. вы́турить şi проту́рить) acuz (pop.)* a alunga, a da afară, a izgoni.

ту́рки, *-рок pl.; sg. ту́рок, -рка m.* turci.

туркме́нский *adj.* turcmen; *~ язы́к* limba turcmenă.

туркме́ны, *-ен pl.; sg. -ен, -éна m.* turcmeni, locuitori ai R.S.S. Turcmene.

турко́лог, *-а m.* turcolog.

турколо́гия, *-и f.* turcologie.

турмали́н, *-а m. sg. (mineral.)* turmalină.

ту́рман, *-а m. (ornit.)* specie de porumbel ◇ *лете́ть|скати́ться ~ом* a cădea dîndu-se de-a-berbelecul.

турне́ *n. indecl.* turneu.

турне́пс, *-а m. (bot.)* turneps *(specie de nap furajer).*

турни́к, *-á m. (sport)* bară fixă.

турнике́т, *-а m. (med. sport)* turnichet.

турни́р, *-а m.* **1.** *(şah)* turneu. **2.** *(ist.)* turnir.

турну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* a da afară, a îmbrînci.

турно́р, *-а m. (înv.)* turnură, croială *(la îmbrăcămintea femeiască).*

туру́сы, *-ов pl. (pop.)* vorbe goale, flecăreală; *~ на колёсах* verzi şi uscate; gogoşi; poveşti; cai verzi pe pereţi; *разводи́ть ~* a îndruga verzi şi uscate; *подпуска́ть ~* a duce cu zăhărelul.

турухта́н, *-а m. (ornit.)* (specie de) culic, fluierar gulerat.

турча́нка, *-и f.* turcoaică.

ту́скло *adv.* palid, slab, mat.

тускн|е́ть, *-éем vb. ipf. (pf. потускне́ть)* a se tulbura, a se întuneca, a deveni şters, a păli; *серебро́ ~éет* argintul îşi pierde luciul; *(fig.) сла́ва ~éет* gloria apune/se întunecă.

ту́скнуть, *-нет vb. ipf. v. тускне́ть*

ту́скл|ый *adj.* **1.** tulbure, fără luciu şters, mat; *~ые о́кна* ferestre mate.

2. întunecos, ceţos, palid; ~ *свет* lumină palidă. **3.** *(fig.)* palid, inexpresiv, şters, fără culoare; ~ *взор* privire inexpresivă.

тут [1] *adv.* **1.** aici, aci; ~ *же* chiar aici, pe loc; *кто* ~*?* cine e aici? **2.** atunci, pe loc; ~ *же* imediat, îndată, pe loc ◇ *а он* ~ *как* ~ vorbeşti de lup şi lupu-i la uşă; hop şi eu de la durău; *не* ~*-то бы́ло* nu i-a mers; n-a fost chip să; *и все* ~ n-ai ce-i face, asta e; *(fam.) како́е* ~*!* da de unde!; *то* ~*, то там* ba ici ba colea.

тут [2], *-а m. (дерево)* dud.

ту́товник, *-а m. (bot.)* dud, agud.

тутово́дство, *-а n. sg.* cultura duzilor.

тутово́дческий *adj.* privitor la cultura duzilor.

ту́тов|ый *adj.* de dud, de agud; ~*ое де́рево* dud, agud; ~*ая я́года* dudă, agudă; ~*ый шелкопря́д* vierme de mătase.

туф, *-а m. sg. (mineral.)* tuf; *известко́вый* ~ tuf calcaros; *вулкани́ческий* ~ tuf vulcanic.

ту́фли, *-фель pl.; sg. ту́фля, -и f.* pantofi; *лакиро́ванные* ~ pantofi de lac; *откры́тые* ~ pantofi decupaţi; *дома́шние* ~ sau *ночны́е* ~ papuci *(de casă)* ◇ *попа́сть под чью-л. ту́флю* a fi sub papucul cuiva.

ту́хлость, *-и f. sg.* alterare, stricare *(a alimentelor).*

ту́хл|ый *adj.* alterat, cu miros rău, împuţit, stricat; ~*ая ры́ба* peşte stricat; ~*ое я́йцо́* ou stricat, ou clocit.

тухля́тина, *-ы f. sg. (pop.)* produs alterat.

ту́хн|уть [1], *-ет vb. ipf. (pf. поту́хнуть)* a se stinge.

ту́хнуть [2], *-нет vb. ipf. (pf. проту́хнуть)* a se împuţi, a începe să miroase urît, a putrezi, a se descompune, a se strica.

ту́ч|а, *-и f.* nor; *грозова́я* ~ nor de furtună; *покры́ться* ~*ами* a se acoperi de nori, a se înnora; *(fig.) над ним нави́сли/собрали́сь* ~*и* îl ameninţă o primejdie/o neplăcere, îl paşte o nenorocire; *(fig.)* ~ *саранчи́* nor de lăcuste ◇ *не из* ~*и гром* ca din senin; ~*~ей* **a)** cîtă frunză cîtă iarbă, puzderie; **b)** *(fig.)* posac, posomorît; *сиди́т* ~*~ей* parcă-i tot ninge şi plouă.

тучне́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. потучне́ть)* a se îngrăşa, a deveni obez, a lua proporţii.

ту́чность, *-и f. sg.* grăsime, corpolenţă, obezitate.

ту́чн|ый *adj.* **1.** gras, obez, corpolent; ~ *мужчи́на* bărbat obez. **2.** *(despre iarbă)* suculent, gras: ~*ые луга́* luncă cu iarbă grasă.

тущ, *-а m. (muz.)* fanfară.

ту́ш|а, *-и f.* **1.** vită tăiată şi curăţată; *коро́вья* ~ vacă tăiată. **2.** *(fig. pop.)* namilă de om, matahală; *э́кая* ~*!* ce mai namilă de om!

туше́ *n. indecl.* tuşeu.

тушева́льный *adj.* haşurat; ~ *каранда́ш* creion de haşurat.

тушева́ть, *-шу́ю, -шу́ешь vb. ipf. (pf. затушева́ть) acuz.* a estompa, a haşura, a umbri *(un desen).*

тушёвка, *-и f. sg.* **1.** *(действие)* estompare, haşurare, umbrire. **2.** umbră *(pe desen); густа́я* ~ umbră închisă.

тушéние [1], *-я n. sg.* stingere.

тушéние [2], *-я n. sg.* fierbere înăbuşită.

тушёнка, *-и f. sg.* conserve de carne înăbuşită.

тушёный *adj.* preparat prin fierbere înăbuşită.

туши́ть [1], *тушу́, ту́шишь vb. ipf. (pf. затуши́ть şi потуши́ть) acuz.* **1.** *(гасить)* a stinge, a sufla *(în lumînare); ~ электри́чество* a stinge lumina electrică; ~ *пожа́р* a stinge incendiul. **2.** *(подавлять)* a înăbuşi.

туши́ть [2], *тушу́, ту́шишь vb. ipf. (pf. стуши́ть) acuz.* a fierbe, a coace, a prăji (înăbuşit).

тушь, *-и f.* tuş.

ту́я, *-и f. (bot.)* tuia, arborele vieţii.

тща́тельно *adv.* (în mod) minuţios, îngrijit, scrupulos, meticulos, cu grijă.

тща́тельность, *-и f. sg.* grijă, migală, minuţiozitate, meticulozitate, stăruinţă.

тща́тельн|ый *adj.* scrupulos, minuţios migălos, meticulos, îngrijit; ~*ая рабо́та* lucru îngrijit.

тщедýшие, *-я n.* debilitate, slăbiciune, şubrezenie.

тщедýшный *adj.* debil, şubred, plăpînd, slab.

тщесла́вие, *-я n. sg.* debilitate, slăbiciune, şubrezenie.

тщесла́вный *adj.* vanitos, înfumurat, îngîmfat.

тщета́, *-ы́ f. sg. (înv.)* deşertăciune, inutilitate, zădărnicie.

тщéтно *adv.* zadarnic, în zadar, degeaba, în van.

тщéтность, *-и f. sg.* zădărnicie, inutilitate, ineficacitate.

тщéтн|ый *adj.* zadarnic, inutil; ~*ые надéжды* speranţe deşarte.

тщи́ться, *тщусь, тщи́шься vb. ipf. (înv.)* a încerca, a se strădui.

ты, *тебя́, тебе́, тебя́, тобо́й, о тебе́ pron. pers.* tu; *вме́сто тебя́* în locul tău; *тебя́ не́ было до́ма* n-ai fost acasă; *что с тобо́й?* ce-i cu tine? ◇ *быть с кем-л. на ты* a se tutui cu cineva; *под ты!* ei asta-i! ia mai du-te încolo; *бу́дет тебе́ за э́то* ai s-o păţeşti pentru asta; *ну тебя́* du-te-ncolo, lasă-mă!; *вот тебе́/те и раз!* ei, poftim, na-ţi-o bună!; *вот я тебе́!* lasă că-ţi arăt eu ţie!

ты́кать [1], *ты́чу, ты́чешь vb. ipf. (pf. ткнуть) (pop.)* **1.** *instr.* cu *во* + *acuz. (вонзать)* a lovi cu ceva ascuţit, a înţepa. **2.** *acuz.* cu *в* a împlînta, a înfige; ~ *ко́лья в зе́млю* a împlînta ţăruşii în pămînt. **3.** *(толкать)* a împinge; ~ *па́льцем в кого́-л.* a arăta cu degetul spre cineva; *(pop.)* ◇ ~ *свой нос во что-л.* a-şi băga nasul, a se amesteca în treburile altora; *(pop.)* ~ *в нос/в глаза́ кому́-л. чем-л.* a-i scoate ochii cuiva *(pentru ceva); ~ но́сом кого́-л. во что-л.* a băga pe cineva cu nasul în ...

ты́кать [2], *-аю, -аешь* şi *ты́чу, ты́чешь vb. ipf. acuz. (pop.)* a tutui.

ты́каться, *ты́чусь, ты́чешься vb. ipf. (pop.)* **1.** *(pf. ткну́ться) (ударяться)* a se lovi, a se izbi; ~ *в сте́ну* a se lovi de perete. **2.** *(вонзаться)* a se înfige. **3.** a se agita, a se zbate.

ты́ква, *-ы f.* bostan, dovleac.

ты́квенные, *-ых pl. (bot.)* curcubitacee.

ты́квенный *adj.* de bostan, de dovleac.

тыквообра́зный *adj.* de formă de dovleac.

тыл, *-а m.* **1.** dos, spate, dindărăt. **2.** *(mil.)* spate, spatele frontului; *отвести́ ро́ту в* ~ a duce compania în spatele frontului; *вы́йти в* ~ *проти́вника* a ieşi din spatele inamicului; *ата́ка с* ~*а* atac din spate; *напа́сть с* ~*а* a ataca din spate, a cădea din spate; *обеспе́чить свой* ~ a-şi asigura spatele frontului. **3.** *(mil.)* partea sedentară; serviciu; *полково́й* ~ serviciile regimentului; *служи́ть в* ~*ý* a servi la partea sedentară.

тылови́к, *-á m.* necombatant, mobilizat în spatele frontului.

тылово́й *adj. (mil.)* din spatele frontului; ~ *го́спиталь* spital din spatele frontului.

ты́льн|ый *adj.* din spate, din dos; ~*ая пове́рхность руки́* dosul palmei.

тын, *-а m.* gard de nuiele, palisadă.

ты́сяч|а, *-и num. card.* şi *s.f.* mie **(1000)**; *пять ты́сяч* cinci mii; ~*и люде́й* mii de oameni; *оди́н на* ~*у* unu la mie; unul dintr-o mie ◇ *в* ~*у раз лу́чше* de o mie de ori mai bine, mult mai bine; ~ *извине́ний* mii de scuze!

тысячекра́тный *adj.* înmiit, de mii de ori.

тысячеле́тие, *-я n.* **1.** o mie de ani, mileniu. **2.** *gen.* aniversarea a o mie de ani.

тысячеле́тн|ий *adj.* milenar, de o mie de ani; ~*яя годовщи́на* sărbătorirea unui mileniu.

тысячели́стник, *-а m. (bot.)* coada-şoricelului.

тысячн|ый **1.** *num. ord.* al o miilea; ~*ая до́ля* a mia parte. **2.** *adj.* de mii; ~*ая толпа́* mulţime de mii de oameni. **3.** ~*ая, -ой f.* miime; *одна́* ~*ая* o miime.

тычи́нка, *-и f. (bot.)* stamină.

тычи́нковый *adj. (bot.)* staminal.

тыч|о́к, *-чка́ m. (pop.)* **1.** arac. **2.** *(молчок)* ghiont uşor ◇ *на* ~*ке́* pe un loc incomod, în poziţie incomodă; *(fig.)* în viltoare; *жить на* ~*ке́* a trăi în nelinişte / fără tihnă; *дать* ~*ка́* a da un ghiont/o scatoalcă.

тьма [1], *-ы f. sg.* **1.** întuneric; întunecime; *ночна́я* ~ întunericul nopţii; *непрогля́дная/кроме́шная* ~ întuneric beznă. **2.** *(невежество)* ignoranţă, întuneric.

тьма [2], *-ы f.* **1.** *(în trecut)* zece mii. **2.** mulţime, masă; ~ *наро́ду* mulţime de norod ◇ ~ *тем* **a)** *(în trecut)* o sută

de mii; b) mulţime mare, puzderie; ~*тьмýщая* mulţime nenumărată, cîtă frunză şi iarbă.

тьфу *interj.* **1.** ptiu, drace!; ~, *надоéл!* ptiu, drace! m-am săturat! **2.** *pred.* mi-e totuna, mi-e indiferent.

тюбетéйка, *-и f. tiubeteică (tichie, calotă brodată, purtată în Orient).*

тю́бик, *-а m.* tub; *клей в ~е* tub de clei.

тюк, *-а m.* balot, boccea; ~ *хлóпка* balot de bumbac.

тю́кать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. тюкнýть) acuz. (pop.)* a ciocăni, a lovi, a ciopli.

тю́лев|ый *adj.* de tul; ~*ые занавéски* perdele de tul.

тюлéнев|ый *adj.* **1.** de focă, din piele de focă; ~*ые сапоги́* cizme de focă. **2.** ~**ые,** *-ых pl.* focele, de ordinul focelor.

тюлéний *adj.* de focă; ~ *жир* grăsime de focă.

тюлéнина, *-ы f. sg.* carne de focă.

тюлéнь, *-я m.* **1.** *(zool.)* focă, viţel de mare. **2.** *(fig.)* om greoi, stîngaci, neîndemînatic.

тюл|ь, *-я m.* tul.

тюльпáн, *-а m. (bot.)* lalea.

тюльпáнный *adj. (bot.)* de lalea.

тюрбáн, *-а m.* turban.

тюрéмн|ый *adj.* de închisoare, de penitenciar; ~*ое заключéние* închisoare, pedeapsa cu închisoarea, detenţie; ~ *режúм* regim de închisoare ◇ *за ~ой решёткой* după zăbrele/gratii.

тюрéмщик, *-а m.* **1.** gardian, temnicier. **2.** *(fig.)* asupritor, tiran.

тю́ркн, *-ов* şi *-рок pl.; sg. тюрк, -а m.* popoare turcice.

тюркóлог, *-а m. (lingv.)* specialist în domeniul limbilor turcice.

тюркóлогия, *-и f.* studiul ştiinţific al limbilor turcice.

тю́рко-татáрский *adj.* turco-tătar.

тю́ркск|ий *adj.* turcic; ~*ие языки́* limbile turcice.

тюрьм|á, *-ы́ f.; pl. тю́рьмы, -рем, -рьмам* **1.** închisoare, penitenciar, temniţă; *посади́ть в ~ý* a băga la închisoare, a întemniţa; *гнои́ть/сгнои́ть в ~é* a putrezi în închisoare; *вы́пустить из ~ы́* a da cuiva drumul din închisoare, a pune în libertate; *бежáть из ~ы́* a fugi/a evada din închisoare. **2.** *(fig.)* închisoare.

тю́ря, *-и f.* **1.** papară *(mîncare din fărîmituri de pîine muiate în cvas sau apă sărată).* **2.** *m.* şi *f. (fig. pop.)* om moale, mămăligă.

тю́телька, *-и f. (în expr.)* ~ *в ~у* la ţanc, exact, aşa, tocmai pe tocmai.

тюфя́к, *-á m.* **1.** saltea; *волосянóй* ~ saltea de lînă. **2.** *(fig. pop.)* om greoi, moliu, molatic, mototol.

тя́вканье, *-я n. sg.* chelălăit, lătrat.

тя́вкать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. тя́вкнуть)* a chelălăi, a lătra, a hămăi.

тя́вкнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *тя́вкать.*

тя́г|а, *-и f.* **1.** tracţiune, tragere; *гýсеничная* ~ tracţiune pe şenile; *кóнная* ~ tracţiune cu cai; *электри́ческая* ~ tracţiune electrică; *сúла ~и* forţă de tracţiune; *слýжба ~и* serviciul tracţiunii; *нача́льник ~и* şeful tracţiunii. **2.** *sg. (ды́ма, гáза)* tiraj. **3.** *sg. (влечéние)* aspiraţie, atracţie, înclinaţie; ~ *к культýре* aspiraţie spre cultură. **4.** *(tehn.)* tijă, tirant; bară ◇ *дать ~у* a o lua la sănătoasa.

тяга́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf. (pf. потяга́ться) с + instr.* **1.** *(мери́ться силами)* a rivaliza, a se măsura, a se lua la întrecere; a-şi încerca puterile; *трýдно ~ (с кем-л.)* e greu să te măsori (cu cineva). **2.** *(înv.) (суди́ться)* a se judeca.

тяга́ч, *-á m. (tehn.)* (auto) tractor; remorcher; *буксúрный* ~ autotractor pentru remorcă.

тя́гло, *-а n. sg. col.* **1.** *(ist.) (пóдать)* cislă. **2.** animale de tracţiune; *живóе* ~ animale de tracţiune.

тя́гловый *adj.* **1.** *(ist.)* de cislă. **2.** de tracţiune; ~ *скот* animale de tracţiune.

тя́гост|ый *adj.* **1.** greu, împovărător; ~*ая обя́занность* obligaţie împovărătoare. **2.** penibil, dureros, apăsător; ~*ое впечатлéние* impresie dureroasă.

тя́гость, *-и f.* **1.** greutate, povară, sarcină. **2.** *sg.* sleire, oboseală; ~ *в тéле* oboseală în tot corpul ◇ *быть кому́-л. в ~* a-i fi cuiva o povară.

тяготá, *-ы́ f.* greutate, povară, sarcină.

тяготéни|е, *-я n. sg.* **1.** *(fiz.)* gravitaţie, gravitare, atracţie; *зако́н всемúрного ~я* legea atracţiei universale. **2.** *к + dat. (влечение)* înclinaţie, atracţie, aspiraţie, năzuinţă; ~ *к литературе* înclinaţie spre literatură.

тяготé|ть, *-ю, -éешь vb. ipf.* **1.** *к + dat. (fiz.)* a gravita. **2.** *к + dat. (fig.)* a avea înclinaţie, a se simţi atras; ~ *к искýсству* a fi atras spre artă. **3.** *над + instr.* a apăsa, a ameninţa.

тяго́т|ить, *-ощý, -отúшь vb. ipf. acuz.* a împovăra, a apăsa, a incomoda.

тяготúться, *-ощýсь, -отúшься vb. ipf. instr.* a se simţi stingherit/împovărat/apăsat; ~ *своúм одинóчеством* a se simţi apăsat de singurătate, a se simţi stingherit.

тягýчесть, *-и f. sg.* **1.** extensibilitate, elasticitate, maleabilitate. **2.** vîscozitate.

тягýч|ий *adj.* **1.** extensibil, ductil, elastic, maleabil; ~ *мета́лл* metal ductil. **2.** dens, compact, vîscos; ~ *клей* clei dens. **3.** *(fig.)* tărăgănat, monoton; ~*ая речь* vorbire tărăgănată.

тя́жба, *-ы f. (înv.)* **1.** proces, litigiu, pricină; ~ *о наслéдстве* proces de moştenire. **2.** *(состязание)* întrecere.

тя́жебн|ый *adj. (înv.)* judiciar, de proces, de litigiu.

тяжел|éть, *-éю, -éешь vb. ipf. (pf. отяжелéть* şi *потяжелéть)* a spori în greutate, a se îngreuna ◇ *(fig.) вéки ~ют* pleoapele cad grele de somn.

тяжелó 1. *adv.* **1.** greu; *нагружéнный* ~ încărcat greu; *(fig.)* ~ *писáть* a avea un stil greoi. **2.** din greu; ~ *вздыха́ть* a ofta din greu. **3.** greu, grav, serios; ~ *ра́ненный* grav rănit. **II.** *pred. impers.* (e) greu; ~ *ви́деть* ... e dureros să vezi ...; *у меня́ ~ на душé* am o greutate pe suflet ◇ *(prov.) ~ нагребёшь, домóй не унесёшь* cine o ia prea lată, rămîne cu ea neîngropată.

тяжелоатлéт, *-а m. (sport)* halterofil.

тяжелоатлети́ческ|ий *adj. (sport)* de halteră, de atletică grea; ~*ие состязáния* competiţii de atletică grea.

тяжеловéс, *-а m. (sport)* atlet/luptător de categorie grea.

тяжеловéсность, *-и f. sg.* greutate, caracter greoi.

тяжеловéсный *adj.* **1.** greu; ~ *пóезд* tren de tonaj mare. **2.** *(fig.)* greu, greoi; ~ *стиль* stil greoi.

тяжеловóз, *-а m.* cal de tracţiune.

тяжелогрýзн|ый *adj.* de mare tonaj; ~*ые автомаши́ны* autocamioane de mare tonaj.

тяжелодýм, *-а m.* om greu de cap.

тяжёл|ый *adj.* **1.** greu; ~ *груз* povară grea; *(sport) бóксёр ~ого вéса* boxer de categorie grea; *(fig.)* ~*ая рукá* mînă grea. **2.** greu, dificil; ~*ая задáча* problemă dificilă; *(fig.)* ~ *харáктер* caracter dificil. **3.** greu, grav; ~*ое ранéние* rană gravă; ~*ые рóды* naştere grea; ~*ое дыхáние* respiraţie grea; ~ *случáй* caz grav. **4.** greoi; ~ *шаг* pas greoi; *(fig.)* ~ *ум* minte greoaie; *(fig.)* ~ *слог* stil greoi. **5.** *(fig.)* apăsător, dureros; ~*ое чýвство* sentiment apăsător; ~*ое зрéлище* spectacol trist. **6.** *(mil.)* greu; ~ *танк* tanc greu; ~*ая артиллéрия* artilerie grea ◇ ~*ое машиностроéние* construcţie de maşini grele; ~*ая промы́шленность* industrie grea; ~ *на ногу* greu de urnit/de pornit; ~*ая пи́ща* mîncare indigestă; ~ *вóздух* aer închis/viciat; *быть ~ым на подъём* a se lăsa greu; a se hotărî anevoie; *с ~ым сéрдцем* cu inima grea/ zdrobită.

тя́жест|ь, *-и f.* **1.** *sg.* greutate; ~ *грýза* greutatea încărcăturii. **2.** *sg. (fiz.)* gravitate; *центр ~и* centru de greutate, *сúла ~и* forţă de gravitaţie. **3.** obiect greu, greutate; *перевóзка ~ей* transportul greutăţilor; *(sport) поднятие ~ей* ridicarea greutăţilor. **4.** *(fig.)* sarcină, povară, greutate; ~ *забóт* povara grijilor; *всей ~ью лечь на чьи-л. плéчи* a cădea o povară pe umerii cuiva; *нести́ всю ~* a duce tot greul.

тя́жк|ий *adj.* **1.** greu; ~ *трудо* muncă grea. **2.** grav, serios; ~*ое оскорблéние* injurie gravă; ~*ое наказáние* pedeapsă aspră, severă. **3.** trist, greu; ~*ое зрéлище* spectacol trist; ~*ое предчýвствие* presimţire grea ◇ *(peior.) во все ~ие пусти́ться* a o lua razna, a-şi face de cap.

тя́жущ|ийся *adj.* în litigiu, în judecată; ~*иеся сто́роны* părţile litigante, părţile împricinate.

тянýть, *тяну́, тя́нешь vb. ipf.* **1.** *acuz. (натягивать)* a întinde; *~холст* a întinde o pînză. **2.** a trage; *~ не́вод* a trage năvodul; *~ за рука́в* a trage de mînecă; *~ на букси́ре* a remorca; *~ в ра́зные сто́роны* a trage în toate părţile, a trage cînd într-o parte cînd într-alta. **3.** *acuz. (tehn.)* a trefila, a întinde. **4.** *acuz.* a întinde, a instala; *~ ка́бель* a întinde/ a instala un cablu; *~ телефо́нную ли́нию* a întinde o linie de telefon. **5.** *(обладать тягой, о трубе)* a trage, a avea tiraj *(despre coş, sobă* etc.*)*. **6.** *impers. instr.* a trage *(despre un miros, curent* etc.*)* a se răspîndi, a veni; *тя́нет хо́лодом из окна́* trage de la fereastră; *тя́нет за́пахом се́на* vine un miros de fîn. **7.** *acuz. (высасывать, вымогать)* a aspira, a sorbi, a suge; *~ че́рез соло́минку* a trage prin pai, a trage cu paiul; *(fig.) ~ все си́лы из кого́-л.* a stoarce toată vlaga din cineva. **8.** *acuz. (медлить)* a tărăgăna, a tergiversa; *~ с отве́том* a tărăgăna cu răspunsul; *~ де́ло* a tărăgăna o chestiune. **9.** *(растягивать)* a lungi, a prelungi; *~ слова́* a tărăgăna vorba; *(muz.) ~ но́ту* a prelungi o notă; *(fig.) больно́й ещё тя́нет* bolnavul îşi mai trage zilele. **10.** *к + dat.* a tinde, a gravita. **11.** *impers. acuz. (влечь)* a atrage, a trage; *его́ тя́нет к родны́м места́м* îl trag locurile natale; *меня́ тя́нет ко сну* mă trage la somn. **12.** *acuz. (звать за собой)* a trage, a invita stăruitor; *никто́ его́ си́лой не тяну́л* nimeni nu l-a tras cu de-a sila. **13.** *(весить)* a cîntări, a trage la cîntar; *чемода́н тя́нет пять килогра́ммов* geamantanul cîntăreşte cinci kg. **14.** *(mai ales impers.) acuz.* a strînge, a apăsa; *тя́нет в плеча́х* strînge la umeri *(despre o haină strîmtă)* ◇ *~ жре́бий* a trage la sorţi; *(fig.) ~ к отве́ту* a trage la răspundere; *(fig.) ~ за́ душу кого́-л.* a scoate sufletul cuiva; *~ де́ньги* a stoarce bani; *~ всё ту же пе́сню* a o ţine una şi bună; *~ за́ ухо/за́ уши* a trage de urechi, a urechia; *~ вре́мя* a trage de timp; *~ жи́лы из кого́-л.* a chinui, a scoate sufletul din cineva; *~ кани́тель* a lungi treaba, a tărăgăna; *~ чью-л. ру́ку/сто́рону* a lua apărarea/ a ţine parte cuiva; *~ сок из кого́-л.* a stoarce pe cineva ca pe o lămîie; *~ за язы́к кого́-л.* a trage pe cineva de limbă; *~ ля́мку* a trage mîţa de coadă, a trage targa pe uscat.

тяну́|ться, *тяну́сь, тя́нешься vb. ipf.* **1.** a se întinde; *резина́ тя́нется* cauciucul se întinde. **2.** *(простираться)* a se întinde, a se desfăşura; *~ вдоль чего́-л.)* a se întinde de-a lungul ... **3.** *(pf. потяну́ться) (потягиваться)* a se dezmorţi, a-şi întinde mădularele. **4.** *(длиться)* a dura, a se prelungi, a se tărăgăna; *де́ло тя́нется два го́да* procesul se tărăgănează de doi ani. **5** *(проходить)* a se scurge, a trece. **6.** *dat.* a fi atras, a tinde; *~ к нау́ке* a fi atras spre ştiinţă/spre învăţătură. **7.** a merge încolonat, a înainta încet; a pluti încet *(despre nori)*; *~ оди́н за други́м* a merge unul după altul, a merge în şir. **8.** *за + instr. (стремиться)* a năzui să ajungă/să fie la acelaşi nivel, a imita ◇ *~ кра́сной ни́тью* a trece ca un fir roşu; *~ в обо́зе* a rămîne în urmă/ la coadă.

тяну́чка, *-и f.* caramea moale.

тя́нущ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *тяну́ть.* **2.** *adj.* chinuitor, continuu ◇ *~ винт* elice de avion, elice propulsoare.

тяп *(pop. în expr.) ~ да ляп* sau *~-ляп* neglijent, de mîntuială *(despre muncă)*.

тя́па|ть, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. тя́пнуть) (pop.) acuz.* **1.** a lovi, a tăia, a sparge; *~ топоро́м* a sparge cu toporul. **2.** *(укусить)* a muşca. **3.** a face ceva de mîntuială, neglijent, a da peste cap. **4.** *(pop.) (вина, водки)* a bea, a trage la măsea; *~ли рю́мку за рю́мкой* trăgeau la măsea păhărel după păhărel.

тя́пка, *-и f.* satîr.

тя́пнуть, *-ну, нешь vb. pf.* de la *тя́пать* ◇ *~ кого́-л. по руке́* a lovi pe cineva peste mînă; *~ го́ря* a-şi mînca amarul; a înghiţi multe necazuri.

У

у[1] *n. litera şi sunetul* «u».

у[2] *prep.* cu *gen.* **1.** *(возле, около) (arată locul unde sau în vecinătatea căruia stă ceva sau cineva)* la, lîngă, aproape de ...; *сиде́ть у окна́* a sta la fereastră; *у руля́* la volan; *у изголо́вья* la căpătîi; *останови́ться у две́ри* a se opri lîngă uşă/ la uşă. **2.** *(indică persoana)* la; de la; *жить у роди́телей* a trăi la părinţi; *вы́учиться у кого́-л.* a învăţa (de) la cineva; *спроси́ть у кого́-л.* a întreba pe cineva; *узна́ть у това́рища* a afla de la un tovarăş. **3.** *(cu valoare posesivă; se traduce prin forme personale ale verbului «a avea»)*; *у меня́ нет свобо́дного вре́мени* n-am timp liber; *у меня́ три сы́на* am trei fii; *у певца́ си́льный го́лос* cîntăreţul are o voce puternică. **4.** *(exprimă apartenenţa; se traduce de obicei prin construcţii genitivale)* de la; *я́щик у стола́* sertarul mesei; *воро́та у сара́я закры́ты* poarta magaziei este închisă ◇ *ты смотри́ у меня́!* îţi arăt eu ţie!, bagă de seamă! *быть у вла́сти* a fi la putere; *быть не у дел* a fi în disponibilitate; a fi fără lucru.

уба́ви|ть, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. убавля́ть) acuz.* sau *gen.* a micşora, a reduce, a scădea, a diminua, a scurta; *~ це́ну* a lăsa din preţ, a reduce preţul; *~ ша́гу* a micşora / a încetini pasul; *~ ход(у)* a micşora viteza; *~ рукава́* a scurta mînecile ◇ *~ в ве́се* a pierde din greutate, a slăbi; *~ спе́си* a i se scurta din nas; a-şi pierde îngîmfarea.

уба́ви|ться, *-тся vb. pf. (ipf. убавля́ться)* a se micşora, a scădea, a se împuţina; *дни ~лись* zilele s-au micşorat.

уба́вка, *-и f. sg.* scădere, micşorare, diminuare, împuţinare.

убавле́ние, *-я n. sg. v. уба́вка.*

убавля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *уба́вить.*

убавля́ться, *-я́ется* **1.** *vb. ipf.* de la *уба́виться.* **2.** *pas.* de la *убавля́ть.*

убаю́кать, *-аю, -аешь vb. pf. v. убаю́кивать*

убаю́кивание, *-я n. sg.* legănare.

убаю́кивать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. убаю́кать) acuz.* **1.** a legăna, a adormi (legînd). **2.** *(fig.)* a linişti, a alina; *~ наде́ждой* a legăna cu speranţa; *~ обеща́ниями* a duce cu promisiuni.

убега́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *убежа́ть.*

убе́гаться, *-аюсь, -аешься vb. pf.* a cădea din picioare de oboseală.

убеди́тельно *adv.* **1.** (în mod) convingător. **2.** (în mod) stăruitor, insistent.

убеди́тельность, *-и f. sg.* temeinicie; putere de convingere; *~ до́водов* temeinicia argumentelor.

убеди́тельный *adj.* **1.** convingător, întemeiat, persuasiv; *~ до́вод* argument convingător. **2.** stăruitor, insistent, persistent.

убеди́ть, *-и́шь vb. pf. (ipf. убежда́ть) acuz. в + prepl.* a convinge; *дать себя́ ~* a se lăsa convins.

убеди́ться, *-и́шься vb. pf. (ipf. убежда́ться) prepl.* a se convinge, a fi convins.

убежа́|ть, *-егу́, -ежи́шь; -егу́т vb. pf. (ipf. убега́ть)* **1.** a fugi, a o lua la fugă, a o lua la sănătoasa. **2.** a evada, a fugi. **3.** a da în foc *(despre lapte)*.

убежда́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *убеди́ть*

убежда́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *убеди́ться*

убежде́ни|е, *-я n.* **1.** convingere, persuasiune; *си́ла ~я* putere de convingere; *путём ~я* pe calea convingerii. **2.** *(мировоззре́ние)* convingere, părere, credinţă; *полити́ческие ~я* convingeri politice; *вну́треннее ~* convingere intimă; *отста́ивать свои́ ~я* a-şi apăra convingerile, a-şi susţine părerile.

убеждённо *adv.* convins, cu convingere.

убеждённость, *-и f. sg.* convingere fermă, de nezdruncinat; certitudine.

убеждённ|ый 1. *p.t.p.* de la *убеди́ть*. 2. *adj.* convins; *быть ~ым в чём-л.* a fi convins de ceva. 3. *adj.* neclintit, hotărît, ferm, fervent; *~ сторо́нник* partizan/adept fervent.

убе́жищ|е, *-а n.* 1. refugiu, adăpost azil; liman; *дать ~* a adăposti, a da adăpost/azil; *найти́ ~* a găsi un refugiu; *пра́во ~а* dreptul de azil. 2. *(mil.)* adăpost; *противоа́томное ~* adăpost antiatomic; *противохими́ческое ~* adăpost antichimic.

уберега́ть(ся), *-а́ю(сь), -а́ешь(ся) vb. ipf.* de la *убере́чь(ся)*.

убере́чь, *-егу́, -ежёшь vb. pf. (ipf. уберега́ть) acuz.* a feri, a păzi, a păstra, a conserva; *~ от просту́ды* a feri de răceală.

убере́чься, *-егу́сь, -ежёшься vb. pf. (ipf. уберега́ться)* a se feri, a se păzi, a evita; *~ от просту́ды* a se feri de răceală.

убива́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *уби́ть*.

убива́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* 1. *prepl.* sau *fără compl. (pop.)* a se prăpădi de supărare/de durere. 2. *(класть много труда во что-л.)* a se omorî, a se consuma.

уби́йственно *adv.* grozav, groaznic, teribil, extrem de ...

уби́йственн|ый *adj.* 1. ucigător, mortal; dăunător, vătămător. 2. *(fig.)* groaznic, grozav, teribil; *~ая жара́* căldură grozavă.

уби́йство, *-а n.* omor, asasinat, ucidere; *предумы́шленное ~* omor premeditat.

уби́йц|а, *-ы m.* şi *f.* asasin, ucigaş; *наёмный ~* asasin plătit.

убира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *убра́ть*

убира́|ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *убра́ться; ~йтесь прочь!* căraţi-vă!; *~йся подобру́-поздорову́!* cară-te (cît e) cu binişorul!

уби́т|ый 1. *p.t.p.* de la *уби́ть*. 2. *adj.* ucis, răpus, asasinat; masacrat, măcelărit; căzut (în război). 3. *adj. (подавленный)* dezolat, desperat, amărît, zdrobit; *~ го́рем* zdrobit, copleşit de durere. 4. **~ый,** *-ого m.* mort; ucis ◇ *спать, как ~* a dormi buştean/dus; *молча́ть, как ~* a tăcea chitic.

уби́ть, *убью́, убьёшь vb. pf. (ipf. убива́ть)* 1. *acuz.* a omorî, a răpune, a ucide, a asasina; a măcelări, a masacra. 2. *(fig.)* a doborî; a dezola; *э́то изве́стие его́ уби́ло* această ştire l-a doborît. 3. *(fig.)* a nimici, a omorî, a lichida, a desfiinţa; *~ ве́ру во что-л.* a omorî credinţa în ceva; *~ наде́жды* a spulbera speranţele. 4. *(fig.)* a cheltui; a risipi, a irosi; *~ мно́го де́нег* a cheltui/a irosi mulţi bani; *~ вре́мя* a-şi omorî timpul. 5. a bate *(la jocul de cărţi)*; *~ музы́ка́зырем* a bate asul cu un atu ◇ *(кого́-л.) бог уби́л* e sărac cu duhul; e bătut cu leuca în cap; *хоть уби́й, не пойму́* să mă tai, nu pricep; *~ двух за́йцев* a prinde doi iepuri dintr-o lovitură; *уби́ть бобра́* a) a face o afacere bună; b) a greşi socotelile; a nu face mare brînză.

уби́ться, *убью́сь, убьёшься vb. pf. (pop.)* a se lovi tare; *~ на́смерть* a se lovi mortal.

облажа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *облажи́ть*.

облаже́ние, *-я n. (pop.)* îmbunare, alinare.

облажи́ть, *-жу́, -жи́шь vb. pf. (ipf. облажа́ть) acuz. (pop.)* a mulţumi, a îmbuna, a satisface (pe cineva); a face pe placul cuiva; a alinta.

облодо́к, *-дка m. (pop.)* 1. *(непородистое животное)* corcitură *(despre animale)*. 2. *(fig.)* stîrpitură, avorton, lepădătură.

обло́г|ий *adj.* 1. *(бедный)* sărac, sărăcăcios, mizer; *~ое жили́ще* locuinţă mizeră/ sărăcăcioasă. 2. *(fig.)* sărac; *~ое воображе́ние* imaginaţie săracă. 3. *(увечный)* schilod, infirm; 4. **~ий** *-ого m.* sărac, nenorocit. 5. **~ий,** *-ого m.* schilod, infirm.

обло́го *adv.* sărăcăcios, mizer.

обло́гость, *-и f. sg.* 1. *(физический недостаток)* infirmitate. 2. *sg. (fig.)* sărăcie, mediocritate, micime, nimicnicie.

облой, *-я m. sg.* tăiere, sacrificare; *~ скота́* tăierea, sacrificarea vitelor; *откармливать/корми́ть на ~* a îngrăşa pentru tăiere ◇ *корми́ть, как на ~* a hrăni pe săturate, a îndopa; *посыла́ть на ~* a trimite la moarte.

облой|ный *adj.* 1. de tăiere, de sacrificiu; *~ скот* vite de tăiere. 2. nimicitor, ucigător, distrugător *(despre focul de arme)*. 3. *(mil.)* de distrugere, distrugător, nimicitor, ucigător; *~ая си́ла* putere de distrugere.

облор, *-а m. (inv.)* veşminte, port, gătealâ, podoabă; *свадебный ~* gătealâ de nuntă ◇ *головно́й ~* acoperământ pentru cap *(pălărie, şapcă, basma etc.)*

облорисго *adv.* des; *писа́ть ~* a scrie înghesuit.

облори́стый *adj.* compact, înghesuit *(despre scris, text tipărit)*; *~ по́черк* scris înghesuit.

облорк|а, *-и f. sg.* 1. *(agr.)* strîngerea recoltei, cules, recoltare; *~ урожа́я* strîngerea recoltei. 2. *(приведение в порядок)* curăţenie, curăţit, dereticare; *сде́лать ~у в ко́мнате* a face curăţenie în cameră.

облорная, *-ой f.* 1. cabină *(pentru artişti)*. 2. toaletă, closet; *общественная ~* closet public.

облорочн|ый *adj.* de strîngerea recoltei; *~ая кампа́ния* campanie de strîngere a recoltei; *~ая маши́на* maşină de recoltat.

облорщица, *-ы f.* îngrijitoare, femeie de serviciu.

убра́нство, *-а n.* ornamentaţie; *~ ко́мнат* interiorul frumos al unei case.

убра́ть, *уберу́, уберёшь vb. pf. (ipf. убира́ть) acuz.* 1. a pune, a duce (undeva), a rîndui; a strînge; *~ со стола́* a strînge masa; *~ паруса́* a strînge pînzele; *~ с доро́ги* a da la o parte din drum; a înlătura; *~ кни́ги в шкаф* a pune cărţile în dulap. 2. *(agr.) (урожай с поля)* a strînge recolta, a recolta, a înmagazina; *~ зерновы́е* a strînge recolta de cereale. 3. *(привести в порядок)* a face curăţenie, a face ordine, a aranja, a deretica; *~ ко́мнату* a face curăţenie, a deretica în cameră; *~ посте́ль* a strînge patul. 4. *(украсить)* a împodobi, a decora, a ornamenta; *~ ко́мнату цвета́ми* a împodobi odaia cu flori ◇ *~ газ* a reduce acceleraţia.

убра́|ться, *уберу́сь, уберёшься vb. pf. (ipf. убира́ться)* 1. a face curăţenie, a face rîndurială, a aranja; *~ к пра́зднику* a face curăţenie în vederea unei sărbători. 2. *(нарядиться, украситься)* a se găti, a se îmbrăca frumos. 3. *(pop.) (окончить полевые работы)* a strînge, a recolta; *~ с сенако́сом* a strînge/a termina de strîns fînul. 4. *(удалиться)* a o şterge, a se căra, a pleca.

убыва́ние, *-я n. sg.* diminuare, micşorare, descreştere, scădere.

убыва́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *убы́ть*

у́быль, *-и f. sg.* 1. scădere, micşorare, descreştere; decădere, declin; *идти́ на ~* a descreşte, a fi în declin. 2. *(убыток)* pierdere; *(com.)* scăzămînt, perisabilitate; *(com.) зако́нная ~* scăzămînt legal.

убыстри́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. убыстря́ть) acuz.* a accelera, a grăbi, a zori; *~ шаг* a grăbi pasul.

убыстря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *убыстри́ть*

уты́тие, *-я n.* plecare; *~ в о́тпуск* plecare în concediu; *~ в командиро́вку* plecare în delegaţie.

уты́т|ок, *-тка m.* pierdere, deficit; pagubă, prejudiciu, daună; *терпе́ть/нести́ ~ки* a suferi prejudicii, a avea pagubă; *быть в ~ке* a fi în pierdere; *с ~ком,* sau *в ~ке* în pierdere, în pagubă; *чи́стый ~* deficit net; *причини́ть ~* a pricinui o pagubă, a cauza un prejudiciu; *(jur.) возмеще́ние ~ков* repararea prejudiciului cauzat.

уты́точность, *-и f. sg.* nerentabilitate, lipsă de rentabilitate, caracter deficitar.

уты́точный *adj.* nerentabil, deficitar, cu pierdere.

уты́|ть, *уту́ду, уту́дешь vb. pf. (ipf. убыва́ть)* 1. a scădea, a descreşte, a se micşora; *вода́ ~ла* apele au scăzut. 2. a pleca; *~ в о́тпуск* a pleca în concediu; *~ в командиро́вку* a pleca în delegaţie ◇ *(fig.) не уту́дет кого́-л.* nu se va întîmpla nimic, n-o să-i cadă nasul.

уважа́емый 1. *part. prez. pas.* de la *уважа́ть*. 2. *adj.* stimat, onorat, onorabil; *~ това́рищ* stimate tovarăşe! 3. **~ый,** *-ого m. (iron.)* stimabil.

уважа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz,* a respecta, a stima, a avea consideraţie, a aprecia; *~ чужо́е мне́ние* a respecta părerea altuia; *~ себя́* a se respecta pe sine.

уважéни|е, *-я n. sg.* respect, stimă, considerație, prețuire; *питáть ~ к кому́-л.* a avea respect pentru cineva; *по́льзоваться ~ем* a se bucura de stimă / de considerație; *досто́йный ~я* demn de stimă; *относи́ться с ~ем к кому́-л.* a se purta respectuos față de cineva; *лиши́ться чьего́-л. ~я* a pierde în ochii cuiva stima și considerația.

уважи́тельность, *-и f. sg.* **1.** temeinicie; caracter întemeiat; *~ про́сьбы* temeinicia cererii. **2.** *(înv.)* atitudine respectuoasă; considerație.

уважи́тельн|ый *adj.* **1.** temeinic, întemeiat, fondat; justificat; *отсу́тствие по ~ым причи́нам* absență motivată. **2.** *(почтительный)* respectuos, plin de respect.

ува́жить, *-жу, -жишь vb. pf. acuz.* **1.** a satisface, a lua în seamă/în considerare; *~ про́сьбу* a satisface o cerere. **2.** *(pop.)* a face pe placul cuiva, a intra în voia cuiva.

у́валень, *-льня m.* om greoi, neîndemînatic, stîngaci, mototol.

ува́риваться, *-aется vb.* **1.** *ipf.* de la *увари́ться.* **2.** *pas.* de la *ува́ривать.*

увари́|ться, *-а́рится vb. pf. (ipf. ува́риваться)* a fierbe (complet); *мя́со ~лось* carnea a fiert bine.

уведоми́тельн|ый *adj.* de înștiințare, de avizare; *~ое письмо́* aviz.

уведо́мить, *-млю, -мишь vb. pf. (ipf. уведомля́ть) acuz.* a informa, a înștiința, a notifica *(oficial)*; a aviza.

уведомле́ние, *-я n.* **1.** *sg.* înștiințare, informare, avizare, aducere la cunoștință. **2.** aviz, înștiințare, comunicare scrisă.

уведомл|я́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *уве́домить; ~я́ем вас* vă aducem la cunoștință.

увезти́, *-зу́, -зёшь vb. pf. (ipf. увози́ть) acuz.* **1.** a lua cu sine; a duce; *~ дете́й в дере́вню* a duce copiii la țară. **2.** a răpi, a fura.

увековéчение *-я n. sg.* eternizare, imortalizare.

увековéчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *увековéчить*

увековéчить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. увековéчивать) acuz.* a eterniza, a imortaliza.

увеличéние, *-я n. sg.* mărire, creștere, majorare; extindere; *~ производи́тельности трудá* creșterea productivității muncii; *~ нагру́зки* creșterea sarcinii; *~ ско́рости* mărirea vitezei.

увели́чивание, *-я n. sg. v. увеличéние*

увели́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *увели́чить*

увели́чиваться, *-ается vb.* **1.** *ipf.* de la *увели́читься.* **2.** *pas.* de la *увели́чивать.*

увели́читель, *-я m. (foto)* aparat de mărit.

увели́чительн|ый *adj.* **1.** care mărește; de/pentru mărit; *~ое стекло́* lupă. **2.** *(gram.)* augmentativ; *~ые су́ффиксы* sufixe augmentative; *~ое значéние* sens augmentativ.

увели́чить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. увели́чивать) acuz.* **1.** a mări, a spori, a înmulți, a majora; *~ вы́пуск това́ров* a mări producția. **2.** a mări, a face mai mare; *~ портре́т* a mări un portret.

увели́читься, *-ится vb. pf. (ipf. увели́чиваться)* a crește, a spori, a se mări, a se înmulți; *~ вдвóе* a spori de două ori.

увенчáние, *-я n. sg.* încununare, încoronare.

увенчáть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. венчáть și увéнчивать) acuz.* a încununa, a încorona; *~ лавро́вым венко́м* a încununa cu lauri, *~ сла́вой* a glorifica, a proslăvi.

увенчáться, *-áется vb. pf. (ipf. увéнчиваться) instr.* a fi încununat/încoronat; *~ успéхом* a fi încununat de succes.

увéнчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *увенчáть.*

увéнчиваться, *-ается vb. ipf.* de la *увенчáться.*

увéри|е, *-я n.* asigurare, încredințare; *пусты́е ~я* asigurări deșarte, simple promisiuni; *прими́те ~ в моём соверше́нном уваже́нии* primiți asigurarea deosebitei mele considerațiuni.

увéренно *adv.* cu siguranță, cu încredere, cu fermitate; sigur, ferm; *отвечáть ~* a răspunde cu fermitate; *идти́ ~* a merge cu pași siguri; *~ смотрéть вперёд* a fi sigur de viitor.

увéренност|ь, *-и f. sg.* **1.** fermitate; siguranță; caracter hotărît; *~ движе́-*

ний siguranța mișcărilor. **2.** siguranță, certitudine; încredere; *~ в себе́* încredere în sine; *~ в за́втрашнем дне* siguranța zilei de mîine; *утверждáть с ~ью* a afirma cu tărie.

увéренн|ый 1. *p.t.p.* de la *увéрить.* **2.** *adj.* sigur, hotărît, ferm, neșovăitor; *~ шаг* pas hotărît/sigur; *~ая рукá* mînă sigură. **3.** *adj.* sigur, convins, încrezător; *быть твéрдо ~ым* a fi ferm convins; *быть ~ым в успéхе* a fi sigur de succes; *быть ~ым в ком-л.* a fi sigur de cineva ◇ *будь(те) увéрен(ы)* fii (fiți) sigur, poți fi (puteți fi) sigur.

увéрить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. уверя́ть) acuz.* a convinge, a asigura, a încredința ◇ *смéю вас ~* vă asigur.

увéриться, *-рюсь, -ришься vb. pf. prepl. (ipf. уверя́ться)* a se convinge; a se încredința; *~в чьей-л. прéданности* a se convinge de devotamentul cuiva.

уверну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. увёртываться)* **1.** a se feri, a evita, a ocoli (ceva); *~ от удáра* a se feri de o lovitură. **2.** *(fig.)* a se eschiva, a fugi, a se sustrage; *~ от прямóго ответа* a se eschiva de la un răspuns direct.

увéровать, *-рую, -руешь vb. pf. acuz.* a crede (în ceva), a se bizui (pe ceva); *~ в чью-л. и́скренность* a crede în sinceritatea cuiva.

увёрт|ка, *-и f.* șiretlic, subterfugiu, tertip, manevră; *говори́ть без ~ок* a vorbi pe șleau, fără șiretlicuri.

увёртливость, *-и f. sg.* dibăcie, abilitate, șiretenie, șiretlic.

увёртлив|ый *adj.* **1.** îndemînatic, abil, dibaci, descurcăreț. **2.** *(fig.)* șiret, isteț, inventiv.

увёртываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *увернýться*

уверту́ра, *-ы f. (muz.)* uvertură.

уверя́|ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *увéрить; ~ю вас, что...* vă asigur că ...

уверя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *увéриться*

увесели́тельн|ый *adj.* de plăcere, de distracție, înveselitor; *~ая пое́здка* călătorie de plăcere.

увеселя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. acuz.* a înveseli, a distra, a amuza.

увеселя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* a se distra, a petrece, a se amuza.

увéсистость, *-и f. sg.* greutate (mare).

увéсистый *adj.* **1.** greu, greoi; *~ ка́мень* piatră grea. **2.** *(fig.)* puternic, zdravăn; *~ удáр* lovitură puternică.

увести́, *-еду́, -едёшь vb. pf. (ipf. уводи́ть) acuz.* **1.** a duce, a lua cu sine. **2.** *(отвлечь)* a distrage, a îndepărta. **3.** *(похитить)* a fura, a răpi.

увéчить, *-чу, -чишь vb. ipf. (pf. изувéчить) acuz.* a mutila, a schilodi.

увéчн|ый *adj. (înv.)* **1.** mutilat, schilodit. **2. ~ый,** *-ого m.* schilod, mutilat, olog; ciung.

увéчье, *-я n.* mutilare, schilodire; *нанести́ ~* a mutila.

увéшать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. увéшивать) acuz.* a atîrna de jur împrejur; a împodobi, a acoperi; a decora; *~ ёлку игру́шками* a împodobi pomul de iarnă cu jucării.

увéшаться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. увéшиваться)* a-și atîrna (de jur împrejur), a se acoperi, a se împodobi (cu ceva).

увéшивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *увéшать*

увéшиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *увéшаться*

увещáни|е, *-я n.* îndemn, povață; *действовать ~ями* a încerca pe calea convingerii.

увещáтельн|ый *adj. (înv.)* îndrumător, de îndemnuri; *~ое письмо́* scrisoare plină de îndemnuri.

увещáть, *-áю, -áешь vb. ipf. acuz.* a îndupleca; a căuta să convingi; a îndemna, a povățui.

увивáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *увúть*

увивáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *за + instr.* a da tîrcoale; a se învîrti în jurul cuiva; a face curte cuiva. **2.** *(pf. увúться)* a se încolăci, a se lega din toate părțile.

увидáть, *-áю, -áешь vb. pf. v. увúдеть*

увида́ться, *-áюсь, -áешься vb. pf.* de la *вида́ться.*

уви́де|ть, *-ú жу, -ú дишь vb. pf. (ipf. ви́деть)* a vedea, a zări; a observa; ~ *издалека́* a zări de departe; ~ *свет* a vedea lumina zilei; *пожива́ем-уви́дим* vom trăi şi vom vedea ◇ *(prov.) лу́чше оди́н раз ~, чем де́сять раз услы́шать* mai credincioşi ochii decît urechile.

уви́деться, *-ú жусь, -ú дишься vb. pf. (ipf. ви́деться)* a se vedea, a se întîlni; ~ *вновь* a se revedea.

уви́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *увильну́ть*

увильну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. уви́ливать) от + gen.* **1.** a evita, a se feri. **2.** *(fig.)* a se eschiva, a evita cu dibăcie, a se sustrage; ~ *от отве́та* a se eschiva de la un răspuns.

уви́|ть, *увью́, увьёшь vb. pf. (ipf. увива́ть) acuz.* a încolăci, a lega de jur împrejur, a înfăşura; a acoperi.

уви́ться, *увьётся vb. pf. v. увива́ться*

увлажне́ние, *-я n. sg.* umezire, umectare.

увлажн|и́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. увлажня́ть) acuz.* a umezi, a uda, a înmuia; a umecta.

увлажни́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. увлажня́ться)* a se umezi, a deveni umed, a se înmuia.

увлажня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *увлажни́ть*

увлажня́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *увлажни́ться.* **2.** *pas.* de la *увлажня́ть.*

увлека́тельно *adv.* (într-un mod) atrăgător, captivant, interesant.

увлека́тельность, *-и f. sg.* caracter captivant/ fascinant.

увлека́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *увле́чь*

увлека́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *увле́чься*

увлека́ющийся 1. *part. prez. act.* de la *увлека́ться.* **2.** *adj.* entuziast, înflăcărat, care se aprinde uşor; care se îndrăgosteşte uşor.

увлече́ни|е, *-я n.* **1.** *sg.* însufleţire, înflăcărare, entuziasm, rîvnă, căldură; *рабо́тать с ~ем* a lucra cu rîvnă. **2.** *instr.* patimă, pasiune, atracţie (pentru ceva); ~ *теа́тром* pasiune pentru teatru; ~ *футбо́лом* pasiune pentru fotbal. **3.** *instr. (влюблённость)* pasiune, dragoste (pentru ceva); *мину́тное ~* pasiune trecătoare.

увле́|чь, *-еку́, -ечёшь vb. pf. (ipf. увлека́ть)* **1.** *acuz. (увести силой)* a tîrî, a trage, a lua cu sine. **2.** *(fig.)* a antrena, a atrage, a pasiona; *рабо́та ~кла́ его́* munca l-a pasionat. **3.** *(fig.)* a fermeca, a subjuga, a captiva; ~ *зри́телей игро́й* a subjuga pe spectatori prin jocul său. **4.** *(fig.)* a cuceri, a ademeni; ~ *де́вушку* a cuceri inima unei fete.

увле́чься, *-еку́сь, -ечёшься; -еку́тся vb. pf. (ipf. увлека́ться) instr.* **1.** a se pasiona (pentru ceva), a se entuziasma, a fi atras (de ceva); ~ *спо́ртом* a fi pasionat de sport. **2.** a se îndrăgosti, a plăcea pe cineva; a-i cădea cu tronc; ~ *де́вушкой* a se îndrăgosti de o fată.

уво́д, *-а m. sg.* **1.** ducere, luare. **2.** *(похищение)* furt; răpire, rapt. **3.** retragere; ~ *войск* retragerea trupelor.

уводи́ть, *-ожу́, -о́дишь vb. ipf.* de la *увести́*

уво́з, *-а m. sg.* **1.** ducere, luare. **2.** *(похищение)* răpire, rapt ◇ *жени́ться ~ом* a-şi fura nevasta *(a se căsători fără consimţămîntul părinţilor).*

увози́ть, *-ожу́, -о́зишь vb. ipf.* de la *увезти́*

уволака́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *уволо́чь*

уво́л|ить, *-лю, -лишь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. увольня́ть)* a concedia, a destitui, a elibera (din serviciu); a pune în disponibilitate; ~ *со слу́жбы* a concedia, a da afară din serviciu; ~ *в отста́вку* a trece în cadrele disponibile; a pune în retragere; a pensiona; *(mil.)* ~ *в запа́с* a trece în rezervă; ~ *в о́тпуск* a acorda un concediu. **2.** *(избавить от чего-л.)* a dispensa, a scuti de ...; *~ьте меня́ от ва́ших замеча́ний* scutiţi-mă de observaţiile dumneavoastră.

уво́литься, *-люсь, -лишься vb. pf. (ipf. увольня́ться)* a pleca din serviciu, a-şi da demisia; ~ *в отста́вку* a-şi da demisia.

уволо́чь, *-ок', -очёшь vb. pf. (ipf. уволака́ивать)* **1.** *acuz. (pop.) (утащить волоком)* a tîrî, a duce tîrîş. **2.** *(украсть)* a şterpeli ◇ *е́ле но́ги ~* a scăpa cu multă greutate.

увольне́ние, *-я n. (adm.)* concediere, destituire, licenţiere, eliberare din serviciu, punere în disponibilitate; ~ *со слу́жбы* concediere; ~ *в отста́вку* scoatere la pensie; *(mil.)* ~ *в запа́с* trecere în rezervă.

увольни́тельный *adj. (mil.) (in expr.) ~ое свиде́тельство; ~ая запи́ска* permis, bilet de voie.

увольня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *уво́лить*

увольня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb.* **1.** *ipf.* de la *уво́литься.* **2.** *pas.* de la *увольня́ть.*

уворова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. pf. (ipf. уворо́вывать) (pop.)* a fura, a şterpeli.

уворо́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *уворова́ть*

уву́ла, *-ы f. (anat. lingv.)* uvulă, omuşor.

увуля́рный *adj. (lingv.)* uvular.

увы́ *interj.* vai!; păcat! ~ *и ах!* vai şi amar!, păcat!

увяда́ние, *-я n.* vestejire, ofilire.

увяда́ть, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. увя́нуть)* a se vesteji, a se ofili, a se trece.

увя́дш|ий 1. *part. trec. act.* de la *увяда́ть.* **2.** *adj.* vestejit, ofilit; *(fig.) ~ая краса́* frumuseţe ofilită.

увяза́ть [1], *-яжу́, -я́жешь vb. pf. (ipf. увя́зывать) acuz.* **1.** a lega la un loc/împreună; a strînge, a împacheta; ~ *вещи* a împacheta lucrurile. **2.** *(fig.) (согласова́ть)* a coordona, a pune de acord; ~ *сро́ки выполне́ния зада́ний* a coordona termenele de executare a sarcinilor.

увяза́ть [2], *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *увя́знуть*

увяза́ться [1], *-яжу́сь, -я́жешься vb. pf. (ipf. увя́зываться) (pop.)* a-şi face bagajele; a-şi lua catrafusele.

увяза́ться [2], *-яжу́сь, -я́жешься vb. pf. (ipf. увя́зываться) (pop.)* a se agăţa de cineva, de ceva, a se ţine scai după cineva.

увя́зка, *-и f. sg.* **1.** *(багажа)* legare, împachetare. **2.** *(согласованность)* coordonare, punere de acord.

увя́знуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. увяза́ть* [2] *şi вя́знуть)* **1.** a se împotmoli, a se înfunda, a se îngloda, a se înnămoli. **2.** *(fig.)* a se încurca, a se împotmoli; ~ *в долга́х* a se îngloda în datorii.

увя́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *увяза́ть* [1]

увя́зываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *увяза́ться* [1,2]. **2.** *pas.* de la *увя́зывать.*

увя́нуть, *-ну, -нешь vb. pf.* de la *вя́нуть* şi *увяда́ть*

угада́|ть [1], *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (ipf. ага́дывать) acuz.* a ghici; ~ *чью-л. мысль* a ghici gîndul cuiva; *вы ~ли!* aţi ghicit!, aţi nimerit!

угада́ть [2], *-а́ю, -а́ешь vb. pf. (pop.)* a nimeri; ~ *пря́мо в я́му* a nimeri drept în groapă.

ага́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *угада́ть* [1]

угар [1], *-а m. sg.* **1.** *(газ)* oxid de carbon; gaz de carbon. **2.** *(отравление)* intoxicaţie cu oxid de carbon; *смерть от ~а* moarte provocată de intoxicaţie cu oxid de carbon. **3.** *(fig.)* vîrtej, vîltoare, beţie, delir; *в ~е страсте́й* în vîltoarea patimilor; *любо́вный ~* delirul dragostei; *в пья́ном ~е* în stare de beţie.

угар [2], *-а m.* **1.** *(tehn.)* pierdere în greutate. **2.** *(text.)* deşeuri; *шёлковый ~* deşeuri de mătase.

угарно *pred. impers.* miroase a mangal.

угарн|ый *adj.* **1.** asfixiant, înăbuşitor, care conţine oxid de carbon; ~ *газ* oxid de carbon; ~ *во́здух* aer asfixiant. **2.** *(text.)* din deşeuri; *~ая пря́жа* fire din deşeuri.

угаса́ние, *-я n. sg.* **1.** stingere; amortizare. **2.** *(fig.)* stingere, lîncezire, sleire de puteri.

угаса́|ть, *-а́ет vb. ipf. (pf. угасну́ть) (fig.) его́ си́лы ~ют* nu-l mai ţin puterile.

угас|нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. угаса́ть şi га́снуть)* **1.** *(перестать гореть)* a se stinge; *свеча́ ~ла* lumînarea s-a stins. **2.** *(прекратиться)* a se potoli; *весе́лье ~ло* veselia s-a potolit. **3.** *(умереть)* a se stinge, a muri.

углево́д, *-а m. (chim.)* hidrat de carbon.

углеводоро́д, *-а m. sg. (chim.)* hidrocarbură.

углево́з, *-а m. (tehn.)* cargou de cărbuni.

углевыжига́тельн|ый *adj.* de fabricat mangal, de fabricat cărbuni de lemn; *~ая печь* cuptor pentru fabricat mangal.

угледобы́ча, *-и f. sg.* extracţie de cărbune; producţie de cărbune.

угледроби́лка, *-и f. (tehn.)* concasor pentru cărbuni.

углекислота́, *-ы f. sg. (chim.)* bioxid de carbon, acid carbonic.

углеки́сл|ый *adj. (chim.)* carbonic; *~ газ* bioxid de carbon; *~ые со́ли* carbonaţi; *~ на́трий* carbonat de sodiu.

углеко́п, *-а m.* miner *(în minele de cărbuni).*

угленóсный *adj. (min.)* carbonifer.

углепромы́шленность, *-и f. sg.* industria cărbunelui, industria carboniferă.

углепромы́шленный *adj.* carbonifer; *~ райо́н* regiune carboniferă.

углеро́д, *-а m. (chim.)* carbon; *радиоакти́вный ~* carbon radioactiv; *серни́стый ~* sulfură de carbon.

углеро́дист|ый *adj. (chim.)* care conţine carbon; *~ое соедине́ние* carbură; *~ая сталь* oţel carbon.

у́глистый *adj.* cărbunos; carbonifer.

угрова́тость, *-и f. sg.* stîngăcie, neîndemînare; *~ движе́ний* stîngăcie în mişcări.

угрова́тый *adj.* **1.** colţuros, unghiular. **2.** *(fig.)* stîngaci, neîndemînatic; greoi.

углов|о́й *adj.* **1.** de colţ; din/de la colţ; *~ дом* casa din colţ. **2.** *(mat.)* unghiular; *~ гра́дус* grad unghiular ◇ *(sport) ~ уда́р* corner, lovitură de colţ; *(tehn.) ~о́е желе́зо* oţel cornier, colţar.

угломе́р, *-а m. (tehn.)* echer, raportor, teodolit; *(mil.)* goniometru.

угломе́рный *adj. (tehn.)* goniometric; de/pentru măsurarea unghiurilor.

углуби́ть, *-блю́, -би́шь vb. pf. (ipf. углубля́ть) acuz.* **1.** a adînci; *~ колоде́ц* a mai adînci fîntîna. **2.** *(fig.)* a adînci, a aprofunda; *~ свои́ зна́ния* a-şi adînci cunoştinţele; *~ противоре́чия* a adînci contradicţiile.

углуби́|ться, *-блю́сь, -би́шься vb. pf. (ipf. углубля́ться)* **1.** *(стать более глубоким)* a deveni mai adînc, a se adînci. **2.** *acuz. (проникнуть вглубь)* a se adînci, a pătrunde mai adînc, a se cufunda; *~ в лес* a se adînci în pădure. **3.** *(стать более основательным) (fig.)* a deveni mai profund/mai complex; a se adînci; *противоре́чия ~лись,* contradicţiile s-au adîncit ◇ *~ в воспомина́ния* a se cufunda în amintiri; *~ в себя́* a se adînci în gînduri.

углубле́ние, *-я n.* **1.** *sg. (mar.)* pescaj, imersiune, cufundare; *кормово́е ~* pescaj la pupă; *носово́е ~* pescaj la provă; *~ дна реки́* adîncirea albiei fluviului. **3.** *sg. (fig.)* adîncire, aprofundare; *~ зна́ний* aprofundarea cunoştinţelor. **4.** *(впадина)* adîncitură, scobitură, cavitate; depresiune.

углублённо *adv.* aprofundat, adînc; în chip temeinic.

углублённость, *-и f. sg.* aprofundare, adîncire; temeinicie.

углублённый **1.** *p.t.p* de la *углуби́ть.* **2.** *adj. (основательный)* aprofundat, temeinic, serios. **3.** *в + acuz.* cufundat (în ceva), absorbit (de ceva); *~ в размышле́ния* absorbit de gînduri.

углубля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *углуби́ть.*

углубля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *углуби́ться.* **2.** *pas.* de la *углубля́ть.*

угляд|е́ть, *-яжу́, -яди́шь vb. pf. (pop.)* **1.** *acuz. (увидеть)* a observa, a zări. **2.** *за + instr. (наблюдая, уберечь)* a supraveghea, a veghea; *за всем не ~и́шь* nu poţi lua seama la toate.

угна́ть, *угоню́, угна́шь vb. pf. (ipf. угоня́ть) acuz.* **1.** a goni, a mîna, a duce; *~ табу́н в степь* a mîna herghelia în stepă. **2.** *(похитить скот)* a fura, a răpi *(animale, vehicule); ~ ло́шадь* a fura un cal. **3.** *(pop.)* a trimite, a duce *(departe).*

угна́ться, *угонюсь, угна́шься vb. pf. за + instr.* **1.** a ajunge *(din urmă);* a ţine pasul (cu cineva). **2.** *(fig.)* a ajunge *(pe cineva),* a egala, a merge în pas *(cu cineva).*

угнезди́ться, *-ди́шься vb. pf.* a se cuibări, a se încuiba.

угнета́тель, *-я m.* asupritor, opresor, impilator.

угнета́|ть, *-аю, -а́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(притеснять)* a asupri, a impila, a subjuga. **2.** *(fig.) (мучить)* a chinui, a copleşi, a deprima, a apăsa.

угнета́ющий **1.** *part. prez. act.* de la *угнета́ть.* **2.** *adj.* deprimant.

угнете́ние, *-я n. sg.* **1.** asuprire, impilare, oprimare; subjugare. **2.** *(fig.)* apăsare, deprimare.

угнетённость, *-и f. sg.* stare de depresiune/de apăsare; deprimare.

угнетённ|ый *adj.* **1.** asuprit, impilat, prigonit, subjugat; *~ые наро́ды* popoare asuprite. **2.** *(удручённый)* abătut, deprimat, copleşit; *быть в ~ом состоя́нии* a fi abătut, a fi într-o stare de deprimare. **3.** *~ый, -ого m.* împilat, prigonit ◇ *~ая неви́нность* nevinovăţia întruchipată; mironosiţă, uşă de biserică.

угова́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *уговори́ть.*

уговор, *-а m.* **1.** înduplecare, încercare de a convinge; povaţă, sfat; *не поддава́ться никаки́м ~ам* a nu se lăsa înduplecat de nimic. **2.** *(соглашение)* înţelegere, învoială, acord, convenţie; *с ~ом ...* cu condiţia să ... ; *согла́сно ~у* conform înţelegerii, după cum ne-am înţeles ◇ *(prov.) ~ дороже де́нег* vorba dată e datorie curată.

уговорённ|ый **1.** *p.t.p.* de la *уговори́ть.* **2.** *adj.* convenit, stabilit; *по ~ой цене́* la preţul convenit.

уговори́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. угова́ривать) acuz.* cu *inf.* a convinge, a îndupleca, a termina; a îndemna.

уговори́|ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. угова́риваться) instr.* sau cu *inf.* a se înţelege, a se învoi, a conveni, a cădea de acord; *~ о цене́* a se învoi la preţ.

угóд|а, *-ы f. (în expr.) в ~у кому́-л.* de hatîrul/de dragul cuiva, pentru a face plăcere cuiva.

угод|и́ть[1], *-ожу́, -оди́шь vb. pf. (ipf. угожда́ть) dat.* sau *acuz.* a satisface, a mulţumi, a face pe plac; *на всех не ~и́шь* sau *всем не ~и́шь* nu-i poţi mulţumi pe toţi.

угоди́|ть[2], *-ожу́, -оди́шь vb. pf.* **1.** *в + acuz.* a nimeri (undeva), a se izbi (de ceva); *~ в я́му* a cădea într-o groapă, **2.** *в + acuz.* sau *dat.* cu *в + acuz. (попасть)* a atinge, a nimeri, a lovi; *пу́ля ~ла ему́ в плечо́* glonţul l-a nimerit în umăr.

угóдливость, *-и f. sg.* slugărnicie, servilism; linguşire.

угóдливый *adj.* servil, slugarnic, linguşitor.

угóдник, *-а m.* **1.** *(inv.)* om slugarnic, servil. **2.** *(bis.)* prea cuviosul ◇ *да́мский ~* curtezan, craidon.

угóдничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a fi slugarnic, a se purta servil (faţă de cineva); a se căciuli.

угóдничество, *-а n. sg.* slugărnicie, servilism, ploconire.

угóдно **1.** *pred. impers. dat.* a dori; *как вам ~* cum doriţi; *не ~ ли?* a) n-aţi dori?; poftiţi; b) şi acum poftim! *(cu o nuanţă de nemulţumire); что вам ~?* ce doriţi? cu ce vă putem servi? **2.** *partic. (precedat de pronume şi adverbe interogative); как ~* oricum; *кто ~* oricine; *когда́ ~* oricînd; *куда́ ~* oriunde; *ско́лько ~* cît vrei, cît poftești ◇ *е́сли ~!* dacă vreţi!; *ско́лько душе́ ~* după pofta inimii, la discreţie.

угóдный *adj. dat.* prielnic, convenabil, potrivit; agreabil, plăcut.

угóдь|е, *-я n.* bun agricol/funciar; teren agricol, domeniu; *лесны́е ~я* păduri; *па́стбищное ~* păşune; *полевы́е ~я* ogoare, cîmpii, pămînt arabil; *ры́бные ~я* pescării.

угожда́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *угоди́ть.*

угожде́ние, *-я n. (inv.)* hatîr.

у́гол, *угла́ m.* **1.** *(prepl. об угле́) (mat. fiz.)* unghi; *прямо́й ~* unghi drept; *о́стрый ~* unghi ascuţit; *тупо́й ~* unghi obtuz; *сме́жные углы́* unghiuri adiacente; *вне́шние и вну́тренние углы́ треуго́льника* unghiuri interioare şi exterioare ale triunghiului; *~ паде́ния* unghi de cădere; *~ враще́ния* unghi de rotaţie; *~ встре́чи* unghi de incidenţă; *~ девиа́ции* unghi de deviere; *~ излуче́ния* unghi de radiaţie; *~ схожде́ния* unghi de convergenţă; *~ отраже́ния* unghi de reflexie; *~ поправки* unghi de corecţie; *мёртвый ~* unghi mort; *~ зре́ния* a) unghi vizual; b) *(fig.)* punct de vedere. **2.** colţ; ungher; *на углу́ у́лицы* la colţul străzii; *за угло́м* după colţ; *в углу́* într-un colţ; *~ стола́* colţul mesei. **3.** *(приют)* colţ; ungher *(al unei camere de închiriat),* colţ de cameră, pat; *снима́ть ~* a închiria un colţ de cameră/ un pat. **4.** locşor, colţ; *име́ть свой ~* a-şi avea căminul, casa sa;

(fig.) в глухо́м углу́ într-un colţ retras de ţară; *(fig.) медве́жий ~* loc retras/pustiu ◇ *(fig.) загна́ть/прижа́ть в ~* a încolţi (pe cineva), a-l strînge cu uşa; *(fig.) из-за угла́ сде́лать что-л.* a face ceva pe ascuns/pe furiş, pe neväzute; *(fig.) уби́ть из-за угла́* a asasina mişeleşte; *из-за угла́ пы́льным мешко́м приши́бленный/приби́тый* lovit/trăsnit cu leuca în cap; *непо́чатый ~ чего́-л.* cantitate imensă de ... ; abundenţă de ... ; *ста́вить в ~* a pune la colţ; *ста́вить во главу́ угла́* a pune pe primul plan; *ходи́ть из угла́ в ~* a umbla de colo-colo; *шепта́ться по угла́м* a şuşoti pe la colţuri; *под угло́м* în pantă; *кра́сный/пере́дний ~* colţul din faţă; loc de cinste *(în casă)*; *сгла́дить о́стрые углы́* a atenua contradicţiile.

уголо́вник, *-а m.* criminal.

уголо́вн|ый *adj.* **1.** penal; criminal; *~ проце́сс* proces penal; *~ ко́декс* cod penal; *~ое пра́во* drept penal; *~ое преступле́ние* infracţiune de drept comun; *~ престу́пник* criminal, infractor de drept comun; *~ ро́зыск* miliţie judiciară; poliţie judiciară. **2.** *~ый, -ого m.* infractor, delicvent, criminal.

уголо́вщина, *-ы f. sg.* caz penal, faptă penală; fapte penale, crime.

угол|о́к, *-лка́ m. dim.* colţişor, colţ; *во всех ~ка́х страны́* în toate colţurile ţării ◇ *кра́сный ~* colţul roşu.

у́голь, *угля́ m.* cărbune; *ка́менный ~* cărbune de piatră, cărbune de pămînt, huilă; *бу́рый ~* cărbune brun, lignit; *добы́ча угля́* extracţie de cărbune; *живо́тный ~* cărbune animal; negru animal/de oase; *древе́сный ~* cărbune de lemn, mangal; *превраща́ть в ~* a carboniza; *пыла́ющие у́гли* jar, jăratic; *жа́рить на угля́х* a frige pe jăratic ◇ *(fig.) бе́лый ~* cărbune alb; *голубо́й ~* cărbune albastru; *быть* sau *сиде́ть, как на угля́х/уго́льях* a sta ca pe jăratic, a sta ca pe ghimpi.

уго́льник, *-а m. (tehn.)* echer; colţar; *землеме́рный ~* echer de arpentor; *око́нный ~* colţar de fereastră; *пло́тничный ~* echer de dulgherie.

у́гольн|ый *adj.* carbonifer; de cărbune; *~ая ша́хта* mină de cărbuni; *~ая промы́шленность* industria cărbunelui, industria carboniferă; *~ бассе́йн* bazin carbonifer; *~ пласт* strat de cărbuni; *~ая я́ма* a) groapă de făcut mangal; b) magazie de cărbuni *(a vaporului)*; *~ая кислота́* acid carbonic.

уго́льный *adj.* unghiular; din/de la colţ; *~ дом* casa din colţ.

у́гольщик[1], *-а m.* **1.** miner *(la minele de cărbune)*. **2.** cărbunar.

у́гольщик[2], *-а m.* navă de transportat cărbuni.

угомо́н, *-а (-у) m. (pop.)* **1.** astîmpăr; *~ тебя́ возьми́* astîmpără-te; vino-ţi în fire. **2.** răgaz, linişte; *~у не знать* a nu avea linişte, a nu cunoaşte odihnă.

угомони́|ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. acuz.* a astîmpăra, a potoli, a linişti.

угомони́|ться, *-ню́сь, -ни́шься vb. pf.* a se astîmpăra, a se linişti, a se potoli; a se cuminţi; *ве́тер ~лся* vîntul s-a potolit.

уго́н, *-а m. sg.* furt; răpire; *~ скота́* furt de vite.

угоня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *угна́ть*.

угора́зди|ть, *-ит (mai ales impers.) vb. pf. acuz. (cu inf.)* a avea nenorocul să...; a-i trece prin gînd; *как э́то тебя́ ~ло?* cum de ţi-a trecut prin cap aşa ceva? *~ло меня́ нелёгкая* dracul m-a pus...

угора́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *угоре́ть*

угоре́лый *adj. (inv.)* intoxicat, asfixiat *(cu oxid de carbon)* ◇ *бе́гает/ме́чется как ~* aleargă ca un nebun.

угоре́|ть[1], *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. угора́ть)* a se intoxica, a se asfixia *(cu oxid de carbon)* ◇ *ты что, ~л?* ce, ai înnebunit?; ce, ai căpiat?

угоре́ть[2], *-и́т vb. pf. (ipf. угора́ть) (tehn.)* a scădea, a se micşora *(în timpul topirii, prelucrării)*.

у́горь[1], *угря́ m. (iht.)* ţipar, anghilă.

у́горь[2], *угря́ m. (med.)* coş; *лицо́ в угря́х* faţă plină de coşuri.

угости́ть, *-ощу́, -ости́шь vb. pf. (ipf. угоща́ть) acuz.* a trata, a ospăta, a face cinste; a cinsti; *~ обе́дом* a oferi un prînz/o masă ◇ *~ подзатыльником* a da un pumn la ceafă; *~ оплеу́хой* a trage o palmă; *~ плёткой* a bate cu cravaşa.

угости́ться, *-ощу́сь, -ости́шься vb. pf. (ipf. угоща́ться)* a se ospăta.

угото́вить, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. уготовля́ть) acuz. (înv.)* a hărăzi, a pregăti, a prepara.

уготовля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *угото́вить*

угоща́ть(ся), *-а́ю(сь), -а́ешь(ся) vb. ipf.* de la *угости́ть(ся)*

угоще́ние, *-я n.* **1.** *sg. (действие)* tratare, ospătare, cinstire. **2.** *(кушанья)* trataţie; mîncare, ospăţ.

угрева́тый *adj.* acoperit cu coşuri; bubos, cu bubuliţe.

угро́бить, *-блю, -бишь vb. pf. acuz. (pop.)* **1.** a strica, a distruge *~ де́ло* a strica treaba. **2.** *(убить)* a omorî, a băga în mormînt.

угро́биться, *-блюсь, -бишься vb. pf.* **1.** *(погибнуть)* a pieri. **2.** *(прийти в негодность)* a se strica.

угрожа́емый *adj.* ameninţat, periclitat, expus; *(mil.) ~ райо́н* regiune ameninţată.

угрожа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* a ameninţa; *~ сме́ртью* a ameninţa cu moartea.

угрожа́ющ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *угрожа́ть*. **2.** *adj.* ameninţător, primejdios, periculos; *~ее положе́ние* situaţie primejdioasă.

угро́з|а, *-ы f.* **1.** ameninţare; *де́йствовать ~ами* a recurge la ameninţări, a ameninţa. **2.** *(опасность)* pericol, primejdie, risc; *~ я́дерного нападе́ния* pericol de atac nuclear ◇ *поста́вить под ~у* a pune în primejdie.

угро́зыск, *-а m. sg.* = *уголо́вный ро́зыск* miliţie judiciară; poliţie judiciară.

у́гро-фи́нск|ий *adj.* ugro-finic; *~ие языки́* limbi ugro-finice.

у́гро-фи́ны, *-ов pl.; sg. -фи́н, -а m.* ugro-finî.

угро́хать, *-аю, -аешь vb. pf. (fam.)* **1.** *(убить)* a omorî. **2.** *(потратить деньги)* a irosi.

угрызе́ни|е, *-я n. (în expr.) ~я со́вести* remuşcări, mustrări de cuget/de conştiinţă.

угрю́мо *adv.* morocănos, posomorît, posac, ursuz.

угрю́мость, *-и f. sg.* fire morocănoasă/posacă.

угрю́мый *adj.* **1.** morocănos, posomorît, posac, ursuz. **2.** *(fig.)* posomorît; dezolant, sumbru; *~ пейза́ж* peisaj dezolant.

уда́бривать, *-аю -аешь vb. ipf.* de la *удо́брить*

уда́бриваться, *-ается vb. ipf. pas.* de la *уда́бривать*

удале́ни|е, *-я n. sg.* **1.** îndepărtare, depărtare; distanţă. **2.** eliminare, dare afară, izgonire. **3.** scoatere; *~ на́тек* scoaterea petelor. **4.** extragere, extracţie (de dinţi).

удалённость, *-и f. sg.* îndepărtare.

удалённый **1.** *p.t.p.* de la *удали́ть* **2.** *adj.* depărtat, îndepărtat.

удале́ц, *-льца́ m.* (om) îndrăzneţ, brav, curajos, semeţ, cutezător.

удали́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. удаля́ть) acuz.* **1.** *(отдалить)* a îndepărta; a depărta. **2.** *(вывести кого-л.)* a îndepărta, a elimina, a da afară, a izgoni; *~ дете́й из ко́мнаты* a scoate copiii din cameră. **3.** *(вынести что-л.)* a extrage, a scoate; a îndepărta; *~ зуб* a extrage un dinte; *~ зано́зу* a scoate un ghimpe; *~ пя́тно* a scoate o pată. **4.** *(уволить)* a concedia; *~ с рабо́ты* a concedia (din serviciu).

удали́ться, *-лю́сь, -ли́шься vb. pf. (ipf. удаля́ться)* **1.** *(отдалиться)* a se îndepărta. **2.** a se retrage; a se izola; *~ в свою́ ко́мнату* a se retrage în camera sa; ◇*~ на поко́й* a ieşi la pensie (la bătrîneţe).

удало́й *adj.* neînfricat, îndrăzneţ, brav, viteaz, semeţ.

уда́лый *adj. v. удало́й.*

у́даль, *-и f. sg.* îndrăzneală, vitejie, bravură, cutezanţă.

удальство́, *-а́ n. sg. v. у́даль.*

удаля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb ipf.* de la *удали́ть*.

удаля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** de la *удали́ться*. **2.** *pas.* de la *удаля́ть*.

уда́р[1], *-а m.* **1.** lovitură, izbitură; *нанести́ ~* a lovi; *одни́м ~ом* dintr-o lovitură. **2.** *(mil.)* atac, lovitură; *ми́нный ~* atac cu mine; *раке́тно-я́дерный ~* lovitură racheto-nucleară; *фланго́вый ~* lovitură din flanc; *фронта́льный/лобово́й ~* atac frontal; *после́дний ~* lovitură de graţie. **3.** *(fig.)* lovitură; *~ы судьбы́* loviturile soartei. **4.** bătaie, suret; bubui-

тură; ~ *гро́ма* bubuitura tunetului; ~ *мо́лнии* trăsnet; ~ *ко́локола* bătaia clopotului. ◇ *быть в ~е* a fi în vervă, a fi în formă; *(sport) штрафно́й* ~ lovitură de pedeapsă; *(sport) свобо́дный* ~ lovitură liberă; *(fig.) одни́м ~ом двух зайцев уби́ть* a da două lovituri dintr-o dată; a prinde doi iepuri dintr-o lovitură; *стáвить под* ~ a pune în primejdie.

удáр[2], *-а m.* congestie cerebrală, apoplexie, dambla; *апоплекси́ческий* ~ atac de apoplexie; *с ним случи́лся* ~ l-a lovit damblaua; *со́лнечный* ~ insolaţie.

ударе́ние, *-я n.* **1.** *(lingv.)* accent; accentuare; *логи́ческое* ~ accent logic; *облечённое* ~ accent circumflex; *тупо́е* ~ accent grav; *о́строе* ~ accent ascuţit; ~ *падáет на пéрвый слог* accentul cade pe prima silabă; *поставúть* ~ a pune accentul; *силово́е* ~ accent de intensitate; *музыка́льное* ~ accent muzical. **2.** *(fig.)* accentuare; *дéлать* ~ *на чём-л.* a accentua ceva; a pune accentul pe ceva.

уда́ренный **1.** *p.t.p.* de la *уда́рить*. **2.** *adj. (lingv.)* accentuat; ~ *гла́сный* vocală accentuată.

уда́ри|ть, *-рю, -ришь vb. pf.* **1.** *(ipf. ударя́ть) acuz.* cu *по* + *dat.* sau cu *в* + *acuz.* a lovi, a izbi; ~ *прикла́дом* a lovi cu patul puştii; ~ *кулако́м по столу́* a lovi cu pumnul în masă; ~ *по лицу́* a da o palmă, a pălmui. **2.** *(ipf. ударя́ть) acuz.* sau *в* + *acuz.* a bate; ~ *в бараба́н* a bate toba; ~ *в набáт* a bate alarma; ~ *в ко́локол* a trage clopotul; *часы́* ~*ли по́лночь* orologiul a bătut miezul nopţii. **3.** *на* + *acuz.* sau *по* + *dat.* a ataca, a dezlănţui un atac, a se năpusti, a lovi; ~ *на врага́* a ataca pe inamic; ~ *в штыки́* a ataca cu baionetele; ~ *с ты́ла* a lovi pe la spate. **4.** *по* + *dat.* a lovi în ..., a lua măsuri împotriva...; a curma; ~ *по недостáткам* a lua măsuri împotriva lipsurilor; ~ *по бюрократáм* a lovi în birocraţi. **5.** a se lăsa *(pe neaşteptate)*; ~*ли моро́зы* s-a lăsat gerul ◇ *вино́* ~*ло ему́ в го́лову* vinul i s-a urcat la cap; *не* ~ *лицо́м в грязь* a nu se face de rîs; a face o figură bună; ~ *по рукáм* a încheia tîrgul, a bate palma; ~ *по карма́ну* a costa scump, a atinge/a lovi la pungă; ~ *во все колоко́ла* a trîmbiţa, a bate toba, a face mare zarvă/tărăboi; *пáлец о пáлец не* ~ a nu mişca/ridica nici măcar un deget; ~ *по чьим-л. интерéсам* a lovi în interesele cuiva.

уда́риться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. ударя́ться)* **1.** *о* + *acuz.* sau *в* + *acuz. (обо что-л.)* a se lovi, a se izbi (de ceva); ~ *о ка́мень* a se lovi de o piatră. **2.** *(fig.) в* + *acuz.* sau cu *inf.* a se deda la...; a începe (brusc); ~ *в слёзы* a începe să plîngă; ~ *в кра́йность* a cădea într-o extremă, a exagera; ~ *в бе́гство* sau ~ *бежа́ть* a o rupe la fugă; ~ *в амби́цию* a se pune la ambiţie, a se ambiţiona ◇~ *об закла́д* a paria.

уда́рник[1], *-а m.* ostaş din grupa de şoc.

уда́рник[2] *-а m.* percutor la armă.

уда́рн|ый[1] *adj.* **1.** de lovit; *(muz.)* ~*ые инструме́нты* instrumente de percuţie; *(mil.)* ~ *механи́зм* percutor. **2.** *(mil.)* de şoc; ~*ая а́рмия* armată de şoc. **3.** *(mil.)* percutant; *снаря́д* ~*ого де́йствия* obuz exploziv percutant.

уда́рн|ый[2] *adj.* **1.** de frunte, fruntaş; ~*ая брига́да* brigadă de şoc. **2.** foarte important, urgent; ~*ое зада́ние* sarcină urgentă; *в* ~*ом поря́дке* de urgenţă; ~ *темп* ritm accelerat.

уда́рный[3], *adj. (lingv.)* accentuat; ~ *слог* silabă accentuată.

ударопро́чный *adj. (tehn.)* rezistent la şocuri.

ударя́емый **1.** *part. prez. pas.* de la *уда́рить*. **2.** *adj. (lingv.)* accentuat; ~ *гла́сный* vocală accentuată.

ударя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *уда́рить*.

ударя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *уда́риться*. **2.** *pas.* de la *ударя́ть*.

уда́|ться, *удáстся vb. pf. (ipf. удава́ться)* **1.** *(пройти удачно)* a reuşi, a izbuti; *опера́ция* ~*ла́сь* operaţia a reuşit. **2.** *impers. dat.* cu *inf.* a avea noroc, a reuşi; *ему́ не* ~*ло́сь пое́хать* n-a reuşit să plece; *как э́то тебе́* ~ *ло́сь*? cum de ţi-a reuşit? **3.** a semăna cu cineva; *он* ~*лся в отца́* seamănă cu tatăl său.

уда́ч|а, *-и f.* succes, reuşită, izbîndă, noroc, şansă; *нам во всём* ~ avem succes în toate; *пожела́ть* ~*и* a ura succes ◇ *щекота́ть* ~*у* a-şi încerca norocul, a trage la roată cu noroc.

уда́чливость, *-и f. sg.* noroc, şansă, baftă.

уда́чливый *adj.* norocos, cu şansă; ~ *челове́к* om norocos.

уда́чник, *-а m. (fam.)* om norocos, răsfăţatul soartei.

уда́чно *adv.* cu succes, cu bine; ~ *зако́нчить что-л.* a termina ceva cu succes, a isprăvi ceva cu bine.

уда́чн|ый *adj.* reuşit, fericit, nimerit; ~ *похо́д* expediţie reuşită; ~*ое выраже́ние* expresie fericită.

удва́ивание, *-я n.* dublare.

удва́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *удво́ить*.

удва́иваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *удво́иться*. **2.** *pas.* de la *удва́ивать*.

удвое́ние, *-я n. sg.* **1.** dublare, îndoire. **2.** *(lingv.)* dublare, geminare.

удвоенн|ый **1.** *p.t.p.* de la *удво́ить*. **2.** *adj. (fig.)* îndoit, dublat, mărit; *рабо́тать с* ~*ой эне́ргией* a lucra cu o energie îndoită. **3.** *adj. (gram.)* dublu, geminat.

удвои́тель, *-я m. (rad.)* dublor; ~ *часто́ты* dublor de frecvenţă; ~ *напряже́ния* dublor de tensiune.

удво́ить, *-о́ю, -о́ишь vb. pf. (ipf. удва́ивать) acuz.* **1.** a dubla, a îndoi; ~ *опла́ту* a dubla plata. **2.** *(fig.)* a mări, a spori; ~ *внима́ние* a-şi dubla/a-şi spori atenţia.

удво́иться, *-о́ится vb. pf. (ipf. удва́иваться)* **1.** a se dubla, a se îndoi. **2.** *(fig.)* a se întări, a se mări.

уде́л[1], *-а m. (ist.)* domeniu, apanaj.

уде́л[2], *-а m.* soartă, ursită, destin.

уде́ли|ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. уделя́ть) acuz.* a da, a acorda, a atribui; a consacra; a aloca; ~ *на что-л. вре́мя* a găsi timp pentru ceva; ~ *большо́е внима́ние* a acorda multă atenţie; ~*те мне пять мину́т!* acordaţi-mi cinci minute!

уде́льный *adj. (fiz.)* specific; ~ *объём* volum specific; ~ *вес* a) greutate specifică; b) *(fig.)* importanţă, rol.

уделя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *удели́ть*

у́держ, *-у m. (in expr.) без* ~*у* fără măsură; fără încetare; necontenit, încontinuu; ~*у не знать (в чём-л.)* a nu cunoaşte măsura; ~*у нет на них* nu poţi să-i astîmperi; nu poţi să-i ţii în frîu.

удержа́ни|е, *-я n. sg.* **1.** reţinere; scădere; ~ *нало́га* reţinerea impozitului. **2.** *(удержанная сумма)* sumă reţinută, reţinere.

удержа́ть, *-ержу́, -е́ржишь vb. pf. (ipf. уде́рживать) acuz.* **1.** a ţine, a nu lăsa să cadă; ~*в рука́х* a nu scăpa din mîini. **2.** a menţine, a reţine, a păstra; ~ *пе́рвое ме́сто* a se menţine pe primul loc, a păstra primul loc; *(fig.)* ~ *в па́мяти* a reţine/a păstra în memorie; a ţine minte. **3.** a reţine, a defalca, a scădea *(o parte din ceva)*. **4.** a ţine, a reţine (pe loc), a opri; ~ *до́ма кого́-л.* a reţine pe cineva acasă. **5.** cu *от* + *gen.* a reţine, a opri, a împiedica; ~ *от необду́манного посту́пка* a opri de la o faptă necugetată. **6.** a reţine, a înăbuşi, a stăpîni; ~ *слёзы* a-şi reţine lacrimile.

удержа́ться, *-ержу́сь, -е́ржишься vb. pf. (ipf. уде́рживаться)* **1.** a se ţine, a nu cădea; ~ *на ногáх* a se ţine pe picioare. **2.** a se menţine, a nu ceda; ~ *на ста́рых пози́циях* a se menţine pe vechile poziţii. **3.** *от* + *gen.* a se abţine; a se reţine, a se stăpîni; ~ *от сме́ха* a-şi ţine rîsul; ~ *от куре́ния* a se abţine de la fumat.

уде́рживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *удержа́ть*

уде́рживаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *удержа́ться*. **2.** *pas.* de la *уде́рживать*.

удесятери́ть, *-рю, -ри́шь vb. pf. (ipf. удесятеря́ть) acuz.* **1.** a înzeci, a mări de zece ori; ~ *су́мму* a înzeci suma. **2.** *(fig.)* a mări, a întări; ~ *внима́ние* a mări atenţia; ~ *си́лы* a înzeci puterile.

удесятери́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. удесятеря́ться)* **1.** a se înzeci; a fi înzecit. **2.** *(fig.)* a se mări, a creşte, a se înmulţi, a se întări.

удесятеря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *удесятери́ть*

удесятеря́ться, *-я́ется vb. ipf.* de la *удесятери́ться*. **2.** *pas.* de la *удесятеря́ть*.

удешеви́ть, *-влю́, -ви́шь vb. pf. (ipf. удешевля́ть) acuz.* a ieftini, a scădea preţul.

удешеви́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. удешевля́ться)* a se ieftini, a deveni mai ieftin.

удешевле́ние, *-я n. sg.* ieftinire; reducere/scădere de preţuri.

удешевля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *удешеви́ть*

удешевля́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *удешеви́ться.* **2.** *pas.* de la *удешевля́ть.*

удиви́тельно 1. *adv.* (în mod) surprinzător, extraordinar. **2.** *adv.* uimitor, de minune, admirabil; *она́ ~ краси́ва* e extrem de frumoasă. **3.** *pred. impers.* e surprinzător; e uimitor, e de mirare; *и не ~* nici nu e de mirare.

удиви́тельность, *-и f. sg.* caracter uimitor.

удиви́тельн|ый *adj.* **1.** surprinzător, uimitor, extraordinar; *ничего́ ~ого, что ...*nu e de mirare că ...; *что ~ого?* nici nu-i de mirare. **2.** *(чудесный)* minunat, excelent, excepţional.

удив|и́ть, *-влю́, -ви́шь vb. pf. (ipf. удивля́ть) acuz.* a mira, a surprinde, a uimi, a minuna; aului; *его́ ниче́м не ~и́шь* nu-l uimeşti cu nimic.

удиви́ться, *-влю́сь, -ви́шься vb. pf. (ipf. удивля́ться)* a se mira, a se minuna, a fi mirat, a fi surprins.

удивле́ни|е, *-я n. sg.* mirare, uimire, surprindere; *к моему́ вели́кому ~ю* spre marea mea surprindere; *к о́бщему ~ю* spre surprinderea generală; *рази́нуть рот от ~я* a rămîne cu gura căscată (de mirare); *на ~* nespus de minunat.

удивлённо *adv.* cu mirare, cu uimire, cu surprindere; mirat, uimit, surprins.

удивлённ|ый 1. *p.t.p.* de la *удиви́ть.* **2.** *adj.* mirat, uimit, surprins; *смотре́ть ~ыми глаза́ми* a privi cu uimire.

удивля́ть(ся), *-я́ю(сь), -я́ешь(ся) vb. ipf.* de la *удиви́ть(ся).*

удила́, *-и́л n.* zăbală; *закуси́ть ~* a) a muşca zăbalele; b) *(fig.)* a o lua razna, a nu mai cunoaşte frîu.

уди́лище, *-а n.* băţul/coada undiţei.

уди́льщик, *-а m.* pescar cu undiţa.

удира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *удра́ть*

у́дить, *у́жу, у́дишь vb. ipf. acuz.* a pescui cu undiţa ◇ *~ ры́бу в му́тной воде́* a pescui în apă tulbure.

у́диться, *у́дится vb. ipf. (mai ales impers.)* a se prinde cu undiţa.

удлине́ние, *-я n.* lungire, prelungire; *~ пла́тья* lungirea rochiei; *~ сро́ка* prelungirea termenului.

удлинённ|ый 1. *p.t.p.* de la *удлини́ть.* **2.** *adj.* alungit, lunguieţ, prelung; *~ое лицо́* faţă lunguiaţă.

удлини́тель, *-я m.* prelungitor.

удлини́ть, *-ню, -ни́шь vb. pf. (ipf. удлиня́ть) acuz.* a lungi; a prelungi; *~ рука́в* a lungi mîneca; *~ рабо́чий день* a prelungi ziua de muncă.

удлини́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. удлиня́ться)* a se lungi, a se prelungi.

удлиня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *удлини́ть*

удлиня́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *удлини́ться.* **2.** *pas.* de la *удлиня́ть.*

удмурт|ка, *-и f.* udmurtă.

удмурт|ский *adj.* (de) udmuri.

удмурты, *-ов pl.; sg. -урт, -а m.* udmurţi *(popor din U.R.S.S.)*

удо́бно 1. *adv.* comod, confortabil; potrivit. **2.** *pred. impers.* cu *dat.* sau *inf.* e bine, e comod; e potrivit, e oportun; *мне здесь ~* mi-e bine aici; *вам ~?* staţi bine?, vă simţiţi bine?. **3.** *pred. impers.* cu *dat.* sau *inf.* se cuvine, se cade, se poate; *~ ли спроси́ть?* se cade să pun întrebarea?

удо́бн|ый *adj.* **1.** comod, confortabil; *~ое кре́сло* fotoliu comod. **2.** prielnic, favorabil, propice; oportun, potrivit, convenabil; *~ моме́нт* moment prielnic; *при ~ом слу́чае* la prima ocazie; *вы́брать ~ое вре́мя* a alege un timp potrivit.

удобоварима́ть, *-и f. sg.* însuşirea de a fi digerabil.

удобовари́мый *adj.* digerabil, uşor de digerat/de mistuit.

удобоисполни́мость, *-и f. sg.* însuşirea de a fi uşor de îndeplinit/de executat.

удобоисполни́мый *adj.* uşor de executat, lesne de îndeplinit.

удобопоня́тность, *-и f. sg.* însuşirea de a fi inteligibil, lesne de înţeles; claritate.

удобопоня́тный *adj.* inteligibil, lesne de înţeles, uşor de priceput, comprehensibil.

удобопроизноси́мый *adj.* uşor de pronunţat.

удобочита́емость, *-и f. sg.* însuşirea de a fi citeţ; lizibilitate, claritate.

удобочита́емый *adj.* citeţ, lizibil, descifrabil.

удобре́ни|е, *-я n. sg.* **1.** *(действие)* îngrăşarea solului, tratarea solului cu îngrăşăminte, gunoire. **2.** îngrăşămînt, gunoi de grajd, bălegar; *минера́льные ~я* îngrăşăminte minerale; *хими́ческие ~я* îngrăşăminte chimice; *азо́тное ~* îngrăşămînt azotat; *фо́сфорное ~* îngrăşămînt fosfatic.

удобри́тель, *-я m. (agr.)* dispozitiv de împrăştiat îngrăşăminte; fertilizator.

удо́брить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. удобря́ть şi удо́бривать)* acuz. a îngrăşa, a trata cu îngrăşăminte, a gunoi (pămîntul); a fertiliza.

удобря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *удо́брить*

удо́бство, *-а n.* comoditate; confort.

удовлетворе́ни|е, *-я n. sg.* **1.** *(действие)* satisfacere; *~ про́сьбы* satisfacerea unei cereri; *~ расту́щих потре́бностей* satisfacerea nevoilor crescînde. **2.** *(удовольствие)* mulţumire, satisfacţie; *испыта́ть чу́вство глубо́кого ~я* a încerca un sentiment de adîncă satisfacţie; *к о́бщему ~ю* spre satisfacţia generală ◇ *тре́бовать ~я у кого́-л.* a cere cuiva satisfacţie; a provoca la duel.

удовлетворённо *adv.* cu satisfacţie, cu mulţumire.

удовлетворённ|ый 1. *p.t.p.* de la *удовлетвори́ть.* **2.** *adj.* satisfăcut, mulţumit; *~ая про́сьба* cerere satisfăcută.

удовлетвори́тельно 1. *adv.* (în mod) satisfăcător, mulţumitor. **2.** *s.n. indecl.* suficient *(notă şcolară); получи́ть ~* a lua suficient.

удовлетвори́тельность, *-и f. sg.* caracter satisfăcător; stare mulţumitoare.

удовлетвори́тельный *adj.* satisfăcător, mulţumitor; *~ отве́т* răspuns satisfăcător.

удовлетвори́ть, *-рю, -ри́шь vb. pf. (ipf. удовлетворя́ть)* **1.** *acuz.* a satisface; a îndestula; a mulţumi; *~ потре́бности* a satisface nevoile; *~ про́сьбу* a satisface o cerere; *~ чьё-л. жела́ние* a îndeplini dorinţa cuiva; *(jur.) ~ иск* a admite o acţiune. **2.** *dat. (соответствовать)* a satisface, a corespunde, a răspunde; *~ всем тре́бованиям* a îndeplini toate condiţiile, a corespunde tuturor cerinţelor. **3.** *acuz. (возместить)* a repara *(o jignire),* a da satisfacţie, a despăgubi; *~ оскорблённого* a da satisfacţie celui ofensat. **4.** *(обеспечить)* a îndestula, a înzestra cu ...

удовлетвори́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. удовлетворя́ться)* a se mulţumi, a se declara mulţumit, a fi satisfăcut; *~ полу́ченным отве́том* a se mulţumi cu răspunsul primit.

удовлетворя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *удовлетвори́ть*

удовлетворя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb.* **1.** *ipf.* de la *удовлетвори́ться.* **2.** *pas.* de la *удовлетворя́ть.*

удово́льстви|е, *-я n.* **1.** *sg.* plăcere, satisfacţie; *име́ть ~* a avea plăcere; *испы́тывать/находи́ть ~* a găsi o plăcere, a încerca satisfacţie; *доставля́ть ~* a face plăcere; *в велича́йшим ~ем* cu (cea mai mare) plăcere; *ра́ди ~я* de plăcere; *к о́бщему ~ю* spre satisfacţia generală. **2.** distracţie, amuzament, bucurie ◇ *жить в своё ~* a trăi ca un paşă; *срыва́ть цветы́ ~я* a gusta din plin bucuriile vieţii.

удово́льствоваться, *-ствуюсь, -ствуешься vb. pf. (ipf. довóльствоваться)* a se mulţumi.

удо́д, *-а m. (ornit.)* pupăză.

удо́|й, *-я m.* **1.** cantitatea de lapte muls. **2.** *(доение)* mulsoare.

удо́йность, *-и f. sg.* cantitatea de lapte obţinut de la o vită.

удо́йный *adj.* **1.** de muls, de lactaţie; *~ пери́од* perioadă de lactaţie. **2.** de la o mulsoare.

удорожа́ние, *-я n. sg.* scumpire.

удорожа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *удороси́ть*

удорожа́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *удорси́ться.* **2.** *pas.* de la *удорожа́ть.*

удорожи́ть, *-жу́, -жи́шь vb. pf. (ipf. удорожа́ть) acuz.* a scumpi, a ridica/a urca prețurile.

удорожа́ться, *-жи́тся vb. pf. (ipf. удорожа́ться)* a se scumpi, a deveni mai scump.

удоста́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *удосто́ить*

удоста́иваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *удосто́иться*. **2.** *pas.* de la *удоста́ивать*.

удостовере́ние, *-я n. sg.* **1.** *(действие)* certificare, atestare, adeverire; legalizare; confirmare; ~ *по́дписи* legalizarea semnăturii; *в ~ чего́* ... drept care ... **2.** *(документ)* adeverință, certificat, dovadă; ~ *ли́чности* legitimație, act, buletin de identitate; *води́тельское* ~ sau ~ *на пра́во управле́ния автомоби́лем* carnet de conducere, carnet de șofer; *вы́дать* ~ a elibera un certificat; *командиро́вочное* ~ delegație *(document)*.

удостове́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. удостоверя́ть) acuz.* a adeveri, a atesta, a certifica; a legaliza; ~ *по́дпись* a legaliza semnătura; ~ *ли́чность* a stabili identitatea.

удостове́риться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. удостоверя́ться)* a se convinge.

удостоверя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *удостове́риться*. **2.** *pas.* de la *удостоверя́ть*.

удосто́енный *p.t.p.* de la *удосто́ить*; ~ *государственной пре́мии* distins cu premiul de stat.

удосто́|ить, *-о́ю, -о́ишь vb. pf. (ipf. удоста́ивать) acuz.* **1.** cu *gen. (наградить)* a conferi, a acorda, a decerna; a distinge; ~ *учёной сте́пени* a conferi un titlu științific; ~ *награ́ды* a acorda un premiu; a distinge cu un ordin; ~ *че́сти* a face (cuiva) onoarea. **2.** cu *instr. (mai ales iron.)* a onora, a catadicsi să ...; *он не ~ил меня́ отве́том* nu m-a onorat cu un răspuns; ~ *вни́манием* a da atenție *(cuiva)*.

удосто́иться, *-о́юсь, -о́ишься vb. pf. (ipf. удоста́иваться) gen.* a fi onorat, a fi distins, a obține; ~ *прави́тельственной пре́мии* a fi distins cu premiul de stat ◇ ~ *че́сти* a se învrednici.

удосу́живаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *удосу́житься*.

удосу́житься, *-жусь, -жишься vb. pf. (ipf. удосу́живаться)* a găsi o clipă de răgaz, a găsi timp.

удочере́ние, *-я n. sg.* înfiere, adoptare, adopție *(a unei fete)*.

удочери́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. удочеря́ть) acuz.* a înfia, a adopta *(o fată)*.

удочеря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *удочери́ть*

у́дочк|а, *-и f.* undiță ◇ *заки́нуть ~у* a arunca undița; *(fig.)* a încerca să afli *(prin șiretlicuri)*; a ispiti, a descoase; *(fig.) попа́сться на ~у* a se lăsa păcălit, a cădea în cursă; *пойма́ть на ~у* a prinde în cursă; *смота́ть ~и* a șterge/a spăla putina.

удра́ть, *удеру́, удерёшь vb. pf. (ipf. удира́ть)* a fugi, a o șterge, a o lua la sănătoasa, a dispărea.

удружи́ть, *-жу́, -жи́шь vb. pf. dat.* **1.** a face un serviciu cuiva. **2.** *fig. (ironic)* a face un prost serviciu; a juca o festă.

удруча́|ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *удручи́ть; э́то меня́ ~ет* asta mă mîhnește.

удручённость, *-и f. sg.* deprimare, depresiune morală, mîhnire, descurajare.

удручённ|ый **1.** *p.t.p.* de la *удручи́ть*. **2.** *adj.* deprimat, abătut, mîhnit; *~ое состоя́ние* stare deprimată, deprimare.

удручи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. удруча́ть) acuz.* a deprima, a mîhni, a descuraja.

удýмать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. удýмывать) acuz. (pop.)* a născoci, a scorni, a inventa.

удýмывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *удýмать*

удуша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *удуши́ть*

удуша́ющ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *удуша́ть*. **2.** *adj.* înăbușitor, asfixiant, sufocant; *~ая жара́* căldură înăbușitoare; *~ее вещество́* gaz asfixiant.

удуше́ни|е, *-я n. sg.* sugrumare, strangulare; sufocare, asfixiere, *смерть от ~я* moarte prin sugrumare/ asfixiere.

удуши́|ть, *-шу́, -ши́шь vb. pf. (ipf. удуша́ть) acuz.* **1.** a sugruma, a strangula, a gîtui, a sufoca, a asfixia, a înăbuși. **2.** *(fig.)* a înăbuși.

удýшливость, *-и f. sg.* caracter înăbușitor, sufocant; ~ *атмосфе́ры* atmosferă înăbușitoare.

удýшливый *adj.* **1.** înăbușitor; ~ *за́пах* miros înăbușitor. **2.** asfixiant, sufocant; ~ *газ* gaz asfixiant.

удýш|ье, *-я n. sg.* sufocație, dispnee, astmă; *при́ступ ~я* acces de astmă.

единé|ние, *-я n. sg.* izolare, singurătate, retragere, solitudine; *жить в ~и* a trăi în singurătate; a fi retras.

единённо *adv.* izolat, stingher, retras; *жить ~* a trăi departe de lume, a duce o viață retrasă.

единённость, *-и f. sg.* singurătate, izolare, solitudine.

единённ|ый **1.** *p.t.p.* de la *единúть*. **2.** *adj.* stingher, izolat, singuratic, retras, solitar; *~ое ме́сто* loc retras; *~ая жизнь* viață solitară.

единúть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. единя́ть) acuz.* a izola; a depărta de lume, a separa de societate.

единúться, *-нюсь, -ни́шься vb. pf. (ipf. единя́ться)* a se izola, a se retrage.

единя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *единúть*.

единя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *единúться*. **2.** *pas.* de la *единя́ть*.

у́езд, *-а m. (ist.)* județ.

у́здный *adj. (ist.)* de județ, județean; *~ город* capitală de județ.

уезжа́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *уе́хать*

уе́хать, *уе́ду, уе́дешь vb. pf. (ipf. уезжа́ть)* a pleca, a se duce; ◇ *на чем-л. далеко́ не уе́дешь* nu ajungi prea departe cu ...

уж[1], *-а́ m. (zool.)* șarpe de casă ◇ *(fig.) извива́ться ~о́м* a linguși, a adula, a se da bine pe lîngă cineva.

уж[2] **1.** *adv. v. уже́; он уж давно́ пришёл* a venit de mult. **2.** *partic. întăritoare* lasă, așteaptă, ai să vezi; *уж я его́ проучу́* lasă că am să-l învăț eu minte; am să-i arăt eu. **3.** *partic. întăritoare* într-adevăr, drept să spun; zău; chiar; *уж э́того я не ожида́л* drept să spun, la una ca asta nu m-am așteptat; *уж я не зна́ю* zău că nu știu; *не так уж пло́хо* nu e chiar așa rău; *э́то уж сли́шком!* asta e culmea! asta e prea din cale afară. **4.** *partic. întăritoare (folc.)* și iată, și ◇ *вот уж нет!* asta nu!; *вот уж непра́вда* asta nu mai e adevărat.

ужа́лить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. жа́лить) acuz.* a înțepa; a mușca.

ужа́риваться, *-ается vb. ipf.* de la *ужа́риться*.

ужа́риться, *-ится vb. pf. (ipf. ужа́риваться)* a se strînge, a scădea la fript.

у́жас, *-а m.* **1.** groază, spaimă; oroare; *вы́звать ~* a stîrni groază; *внуша́ть ~* a inspira groază; *привести́ в ~* a înspăimînta, a îngrozi; *прийти́ в ~* a se îngrozi, a fi consternat; *како́й ~!* ce oroare!, ce grozăvie! *об'я́тый ~ом* cuprins de groază, de spaimă. **2.** *(mai ales la pl.)* grozăvie, oroare, urgie; *~ы войны́* ororile războiului. **3.** *adv.* e grozav; *~ как вку́сно* e grozav de gustos; *~ как хо́лодно* e îngrozitor de frig; *~ как жа́рко* e groaznic de cald. **4.** *adv.* mult, grozav de mult; *~ ско́лько вре́мени прошло́* vai ce multă vreme a trecut! *до ~а* grozav, tare, mult, teribil, extrem; *к моему́ ~у* spre marea mea consternare.

ужаса́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *ужасну́ть*

ужаса́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *ужасну́ться*

ужаса́ющ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *ужаса́ть*. **2.** *adj.* îngrozitor, înspăimîntător, înfiorător; *~ее зре́лище* spectacol îngrozitor. **3.** *adj.* groaznic, formidabil; *~ая глу́пость* prostie formidabilă.

ужа́сно *adv.* **1.** grozav, tare, mult, extrem de ...; *я ~ рад вас ви́деть* grozav mă bucură să vă văd. **2.** foarte prost, oribil; ~ *выглядеть* a arăta foarte prost; *~ себя́ чу́вствую* mă simt foarte prost. **3.** *pred. impers.* e groaznic, e îngrozitor; e oribil; *э́то ~* asta e îngrozitor.

ужасну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. ужаса́ть) acuz.* a îngrozi, a înspăimînta.

ужаснýться, *-нýсь, -нёшься vb. pf. (ipf. ужасáться)* a se înspăimînta, a se îngrozi; a fi consternat.

ужáсн|ый *adj.* **1.** îngrozitor, înspăimîntător, înfiorător, teribil; oribil; *~ое зрéлище* spectacol îngrozitor. **2.** grozav, groaznic, straşnic; *~ые мýки* chinuri grozave; *~ ветер* vînt groaznic. **3.** foarte prost; *~ая погóда* vreme groaznică.

ужé *adv.* deja, de pe acum; *~ двенáдцать часóв* e deja ora douăsprezece; *он ~ уéхал* a şi plecat; *он ~ не ребёнок* el nu mai e copil; *егó ~ нет в живы́х* el nu mai este în viaţă; *я ~ пóнял* am şi înţeles.

ужива́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *ужи́ться*

ужи́вчивость, *-и f. sg.* sociabilitate, fire sociabilă.

ужи́вчивый *adj.* sociabil, conciliant; *~ хара́ктер* fire sociabilă.

ужи́мка, *-и f.* strîmbătură, schimonoseală, grimasă.

у́жин, *-а m.* cină, masă de seară; *за ~ом* la cină; *пóсле ~а* după cină.

у́жинать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. поу́жинать)* a cina, a lua masa de seară.

ужи́|ться, *-ивýсь, -ивёшься vb. pf. (ipf. ужива́ться)* **1.** a se acomoda, a se deprinde, a se obişnui. **2.** *с+ instr.* a se înţelege, a se împăca, a trăi în bună înţelegere.

ужó *adv. (pop.)* apoi, pe urmă, mai tîrziu, după aceea; *~ придý* voi veni mai tîrziu ◇ *(pop.) ~ я тебя́!* îţi arăt eu ţie!

узаконéние, *-я n.* **1.** *sg. (действие)* legalizare, legiferare. **2.** *(inv.) (закон)* lege.

узакóнить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. узаконя́ть) acuz.* a legaliza.

узаконя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *узакóнить*

узбéки, *-ов pl.; sg. -ек, -а m.* uzbeci.

узбéкский *adj.* uzbec, de uzbec; *~ язы́к* limba uzbecă.

узбéчка, *-и f.* uzbecă.

узд|á, *-ы́ f.* frîu ◇ *держáть в ~é кого́-л.* a ţine în frîu pe cineva; *саврáс без ~ы́* om fără căpătîi, om care duce o viaţă destrăbălată.

уздéчка[1], *-и f.* frîu, căpăstru.

уздéчка[2], *-и f. (anat.)* bridă, pieliţă, membrană; *подъязы́чная ~* frenul limbii; *(pop.)* aţa limbii.

уздцы́ *(in expr.) взять лóшадь под ~* a apuca calul de dîrlog.

у́зел[1], *узлá m.* **1.** nod, legătură; *завязáть ~* sau *узлóм* a face nod, a înnoda; *развязáть ~* a desface un nod, a deznoda. **2.** *(ferov.)* nod; *железнодорóжный ~* nod de cale ferată. **3.** *(mil.)* centru; *~ сопротивлéния* centru de rezistenţă. **4.** *(bot. anat.)* nod; *~ кущéния* nod de înfrăţire; *нéрвный ~* ganglion, nod nervos. **5.** *(tehn.)* nod, centru; subansamblu; ansamblu; *~ свя́зи* centru de transmisiuni, de telecomunicaţie; *(mil.)* nod de transmisiuni; *технологи́ческий ~* ansamblu tehnologic. **6.** legătură, pachet, boccea; *~ с вещáми* legătură cu lucruri, boccea ◇ *разрубúть гóрдиев ~* a tăia nodul gordian; *связáть узлóм* sau *в одúн ~ кого́-л.* a strînge pe cineva în chingă; *(pop.) прийти́/дойти́ узлóм кому́-л.* a înghiţi cu noduri.

у́зел[2], *узлá m. (mar.)* nod, milă marină *(1870 m).*

узелóк, *-лкá m. dim.* **1.** noduleţ. **2.** bocceluţă, legăturică, pacheţel ◇ *завязáть на пáмять ~* a face nod la batistă pentru a nu uita ceva; *(prov.) не велúк ~, да крéпко затя́нут* sacul nu e mare, dar e bine strîns; mic dar îndesat.

у́зить, *у́зит vb. ipf. acuz.* a subţia; *плáтье у́зит её* rochia o arată subţirică.

у́зк|ий *adj.* **1.** îngust, strîmt; *~ая у́лица* stradă îngustă; *~ие башмакú* ghete strîmte; *~ костю́м* costum strîmt. **2.** *(fig.)* restrîns; *~ круг лиц* cerc restrîns de persoane; *~ое совещáние* consfătuire restrînsă; *~ая специáльность* specialitate îngustă; *в ~ом смы́сле слóва* în sensul restrîns al cuvîntului. **3.** *(lingv.)* închis; *~ глáсный* vocală închisă. **4.** *(fig.)* îngust, limitat, mărginit; *~ кругозóр* orizont limitat; *~ практици́зм* practicism îngust ◇ *(fig.) ~ое мéсто* partea slabă; punctul nevralgic.

у́зко *adv.* **1.** (în mod) îngust, limitat, mărginit; *~ смотрéть на вéщи* a privi lucrurile dintr-un punct de vedere îngust. **2.** *pred. impers. (în expr.) мне ~* mă strînge, mă jeneză.

узковéдомственный *adj.* îngust departamental.

узкогрýдый *adj.* slab/îngust în piept.

узкоколéйка, *-и f.* linie de cale ferată îngustă.

узкоколéйн|ый *adj.* de cale ferată îngustă; *~ая дорóга* cale ferată îngustă.

узколи́стный *adj. (bot.)* stenopetal.

узколóбый *adj.* **1.** cu frunte îngustă. **2.** *(fig.)* mărginit, redus, limitat; *~ человéк* om cu vederi mărginite.

узловáтость, *-и f. sg.* nodozitate, aspect noduros.

узловáт|ый *adj.* cu noduri; noduros; cioturos; *~ая пáлка* băţ noduros; *~ые пáльцы* degete noduroase.

узлов|óй *adj.* **1.** de nod, nodal; *~áя стáнция* nod de comunicaţie, gară de încrucişare. **2.** *(fig.)* principal, de bază, esenţial, crucial; *~ы́е задáчи* probleme principale.

узнавáние, *-я n. sg.* aflare, recunoaştere.

узнавáть, *-наю, -наёшь vb. ipf.* de la *узнáть*

узна|вáться, *-наётся vb. ipf. (pf. узнáться)* a se cunoaşte, a se afla ◇ *дрýзья ~ются в бедé* prietenul la nevoie se cunoaşte.

узнá|ть, *-áю, -áешь vb. pf. (ipf. узнавáть) acuz.* **1.** *(признать)* a recunoaşte; *~ úздали* a recunoaşte de departe; *егó нельзя́ ~* e de nerecunoscut. **2.** a afla, a şti; *~ нóвость* a afla o noutate. **3.** *(справиться)* a se informa, a afla. **4.** *(получить представление)* a cunoaşte; *тепéрь я егó лýчше ~л* acum l-am cunoscut mai bine.

узнáться, *-áется vb. pf.* de la *узнавáться*

у́зник, *-а m.* întemniţat, prizonier, captiv, deţinut.

узóр, *-а m.* desen; model; *~ы для вышúвания* modele de brodat/de cusut.

узóрный *adj.* cu desene, de desene.

узóрчатый *adj. v. узóрный.*

у́зость, *-и f. sg.* **1.** îngustime. **2.** *(fig.)* mărginire, limitare; *~ взглядóв* îngustime de vederi, miopie.

узре́|ть, *узрю́, у́зришь vb. pf. acuz (inv.)* **1.** *pf.* de la *зреть.* **2.** a vedea, a simţi, a bănui.

узуа́льный *adj.* uzual, obişnuit, curent.

узурпа́тор, *-а m.* uzurpator.

узурпа́торский *adj.* de uzurpator.

узурпа́ция, *-и f. sg.* uzurpare.

узурпи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz.* a uzurpa.

у́зус, *-а m. (jur.)* uz, uzanţă.

у́зы, *уз pl.* **1.** fiare, cătuşe, lanţuri. **2.** *(fig.)* legături; *бра́чные ~* legături conjugale; *~ дру́жбы* legături de prietenie.

уйгу́рка, *-и f.* uigură.

уйгу́рский *adj.* uigur, de uigur; *~ язы́к* limba uigură.

уйгу́ры, *-гу́ров şi -гу́р pl.; sg. -гу́р, -а m.* uigurii *(popor din Asia Centrală).*

у́йм|а, *-ы f. sg.* mulţime; puzderie; *~ дел* o mulţime de treburi; *~ де́нег* o groază de bani.

уйти́, *уйду́, уйдёшь vb. pf. (ipf. уходи́ть)* **1.** *(отправиться)* a se duce, a pleca, a se îndepărta; *незаме́тно ~* a pleca neobservat; *~ вперёд* a merge/a pleca/a o lua înainte; *~ ра́но* a pleca devreme; *(mar.) ~ в откры́тое мо́ре* a ieşi în larg; *уйди́ с глаз доло́й!* piei din ochii mei!; *уйди́ от меня́!* pleacă! lasă-mă în pace! **2.** *(оставить занятие, службу)* a se retrage, a părăsi; *~ со слу́жбы* a părăsi serviciul; *~ со сце́ны* a părăsi scena; *~ в отста́вку* a-şi da demisia, a demisiona; *~ от дел* a se retrage din afaceri; *~ в подпо́лье* a trece în ilegalitate. **3.** *(убежать, скрыться)* a scăpa de ...; a fugi, a evita; *~ от опа́сности* a fugi de primejdie, a scăpa de pericol; *~от распла́ты* a fugi de pedeapsă; *~ от пресле́дования* a scăpa de urmărire; *(fig.) э́то от меня́ не уйдёт* asta nu-mi va scăpa (din mîini). **4.** *(израсходоваться)* a trece, a se duce, a se scurge; a se consuma; *мо́лодость ушла́* tinereţea s-a dus; *ещё вре́мя не ушло́* mai este timp, n-a trecut timpul. **5.** *в+ acuz. (погрузиться)* a pătrunde adînc, a se înfunda. **6.** *в+ acuz. (целиком отдаться чему-л)* a se consacra, a se adînci, a se cufunda; *~ в нау́ку* a se consacra ştiinţei. **7.** a da în foc; *молоко́ ушло́* lap-

tele a dat în foc. **8.** a merge înainte *(despre ceas)*; *мой часы́ ушли́ вперёд* ceasul meu merge înainte ◇ *~ ни с чем* a pleca fără nici un rezultat, a rămîne cu buzele umflate; *(fig.) ~ в себя́* a se închide în sine; *(fig.) (кто-л.) далеко́ уйдёт* va ajunge departe; *~ в кусты́* a spăla putina; *~ на поко́й* a se retrage din activitate *(la bătrîneţe)*.

ука́з, *-а m.* decret; ordonanţă; *(ist.)* ucaz, edict ◇ *pred. ты мне не ~* nu mă iau după tine, nu ascult eu de poruncile tale.

указа́ни|е, *-я n.* **1.** *sg. (действие)* indicare, arătare; *~ доро́ги* arătarea drumului. **2.** indicaţie, directivă, instrucţiune, lămurire, îndrumare; *практи́ческие ~я* indicaţii practice; *дать ~я* a da instrucţiuni; *по ~ю* conform indicaţiei.

указа́нный **1.** *p.t.p.* de la *указа́ть*. **2.** *adj.* fixat, arătat, indicat; susmenţionat; *в ~ срок* la termenul fixat.

указа́тель, *-я m.* **1.** semn (turistic), indicator, arătător, inscripţie indicatoare. **2.** *(tehn.)* indicator; *~ ско́рости* vitezometru; indicator de viteză; *~ у́ровня* indicator de nivel; *~ высоты́* altimetru; *~ кре́на* clinometru; *~ сно́са* derivometru; *~ ускоре́ния* accelerometru. **3.** indice, tabel, index, îndreptar, călăuză, indicator; *железнодоро́жный ~* mersul trenurilor; *предме́тный ~* tablă de materii; *библиографи́ческий ~* indice bibliografic; *алфави́тный ~* indice alfabetic; *~ цен* listă de preţuri.

указа́тельный *adj.* **1.** indicator, arătător; *~ая стре́лка* arătător, ac indicator. **2.** *(gram.) ~ое местоиме́ние* pronume demonstrativ ◇ *~ па́лец* degetul arătător.

указа́ть, *укажу́, ука́жешь vb. pf. (ipf. ука́зывать)* **1.** *acuz.* a arăta, a indica; *~ доро́гу* a arăta drumul. **2.** *на + acuz.* a atrage atenţia asupra (a ceva); *~ па́льцем на кого́-л.* a arăta pe cineva cu degetul. **3.** *acuz. (дать распоряжение)* a da indicaţii, a îndica ◇ *~ кому́-л. на дверь* a arăta cuiva uşa, a-l pofti afară; *~ кому́-л. его́ ме́сто* a pune la punct pe cineva; a-i arăta cuiva locul cuvenit.

ука́зк|а, *-и f.* baghetă, beţişor ◇ *де́лать что-л. по чужо́й ~е* a juca după cum îţi cîntă altul.

ука́зчик, *-а m.* îndrumător, povăţuitor, sfătuitor; *ты мне не ~* tu nu ai ce să mă înveţi/să-mi poruncească.

ука́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *указа́ть*

ука́лывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *уколо́ть*

ука́лываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *уколо́ться*. **2.** *pas.* de la *ука́лывать*.

ката́|ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. ка́тывать) acuz.* a nivela, a netezi, a bătători, a trece cu tăvălugul; *доро́гу ~ли сана́ми* drumul a fost bătătorit de sănii ◇ *(prov.) ~ли си́вку крутые́ го́рки* fost-ai lele cît ai fost.

ката́ться, *-а́ется vb. pf. (ipf. ка́тываться)* a se bătători, a se netezi, a se nivela.

ката́|ть, *-ачу́, -а́тишь vb. pf. (ipf. ка́тывать)* **1.** *acuz.* a rostogoli, a da de-a rostogolul; *~ мяч под стол* a rostogoli mingea sub masă. **2.** *(уехать)* a pleca; *~ли в дере́вню* au plecat la ţară.

ката́ться, *-а́тится vb. pf. (ipf. ка́тываться)* a se duce, a se rostogoli, a se duce de-a dura.

ка́тка, *-и f. sg.* **1.** bătătorire; tăvălugire, nivelare; *(tehn.)* cilindrare. **2.** tăvălug, cilindru.

ка́тывание, *-я n. v. ка́тка 1*

ка́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *ката́ть* şi de la *ката́ть*.

ка́тываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *ката́ться* şi de la *ката́ться*. **2.** *pas.* de la *ка́тывать*

качна́ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. ка́чивать) acuz.* **1.** *(усыпить)* a adormi *(legănînd)*. **2.** *impers.* a ameţi, a suferi *(de rău de mare, de avion* etc.).

ка́чивание, *-я n. sg.* legănat, legănare.

ка́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *качна́ть*

клад, *-а m.* **1.** fel/mod de viaţă; *но́вый ~ жи́зни* fel de viaţă nou. **2.** orînduire, sistem, formaţie; *общественно-экономи́ческий ~* orînduire social-economică; *социалисти́ческий ~* orînduire socialistă; *хозя́йственный ~* sistem economic.

кла́дка, *-и f.* **1.** *sg.* împachetare, ambalare; stivuire; *~ веще́й* împachetarea lucrurilor; *~ дров* aşezarea lemnelor. **2.** *sg.* instalare, montare; *~ рельс* montarea şinelor; *~ труб* aşezarea conductelor; *~ бето́на* turnarea betonului, betonare. **3.** stelaj, rastel.

кла́дчик, *-а m.* lucrător la ambalare/aşezare; stivuitor.

кла́дывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *уложи́ть*

кла́дываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *уложи́ться* şi de la *уле́чься*. **2.** *pas.* de la *кла́дывать*

клёйка, *-и f. (iht.)* obleţ, sorean, oblişor.

клёя, *-и f. v. клёйка*.

клон, *-а m.* **1.** *sg.* pantă, povîrniş, înclinare; *идти́ под ~*а coborî în pantă; *поло́гий ~* pantă dulce. **2.** *(fig.)* orientare, profil; *с техни́ческим ~ом* cu profil tehnic. **3.** *(fig. pol.)* deviere, abatere; *пра́вый ~* deviere de dreapta; *ле́вый ~* deviere de stînga.

клоне́ние, *-я n. sg.* **1.** deviere, abatere; *~ доро́ги в сто́рону* abaterea drumului într-o parte; *(fig.) ~ от и́стинного пути́* abatere de la calea cea adevărată; *(fig.) ~ от те́мы* abatere de la temă, de la subiect, digresiune. **2.** *(fig.)* sustragere, eschivare, evitare; *~ от обя́занностей* sustragere de la obligaţii; *~ от упла́ты нало́гов* evaziune fiscală.

клони́ст, *-а m. (pol.)* deviator.

клони́стский *adj. (pol.)* de deviator; de deviere.

клон|и́ться, *-ю́сь, -и́шься vb. pf. (ipf. склоня́ться)* **1.** a se feri, a se da la o parte, a evita; *~ от уда́ра* a se feri de lovitură. **2.** *(избежать)* a se sustrage, a se eschiva, a se abţine, a refuza; *~ от отве́та* a se eschiva de la un răspuns; *~ от ответственности* a se eschiva de la o răspundere; *~от бо́я* a refuza lupta. **3.** a se abate; a devia, a cîrmi; *доро́га ~и́лась впра́во* drumul s-a abătut spre dreapta. **4.** *(fig.)* a se abate, a face o digresiune; *~ от те́мы* a se abate de la subiect.

клокоме́р, *-а m. (tehn.)* pantometru, indicator de pantă.

клю́нчивость, *-и f. sg.* atitudine evazivă, caracter evaziv; *~ отве́та* caracterul evaziv al răspunsului.

клю́нчивый *adj.* evaziv, în doi peri; *~ отве́т* răspuns în doi peri.

клоня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *склони́ться*.

клю́чина, *-ы f. (mar.)* furchet.

кокоши́ть, *-шу, -ши́шь vb. pf. acuz. (pop.)* a omorî, a face seama (cuiva), a face (cuiva) de petrecanie.

кол, *-а m.* **1.** înţepătură, împunsătură; *~ иго́лкой* înţepătură cu acul. **2.** *(fig.)* înţepătură; *нанести́ ~ самолю́бию* a lovi în amorul propriu, a înţepa. **3.** *(med.)* injecţie.

коло́ть, *-олю́, -о́лешь vb. pf. (ipf. ка́лывать) acuz.* **1.** a înţepa; a împunge; *~ па́лец* a înţepa degetul. **2.** *(fig.)* a jigni; a înţepa, a răni; *~ чьё-л. самолю́бие* a jigni pe cineva în amorul propriu.

коло́ться, *-олю́сь, -о́лешься vb. pf. (ipf. ка́лываться)* a se înţepa.

комплектова́ние, *-я n.* **1.** *sg.* completare, întregire. **2.** *(mil.)* rezerve *(pentru completare)*.

комплектова́нный **1.** *p.t.p.* de la *укомплектова́ть*. **2.** *adj.* completat, complet, întregit, întreg.

комплектова́ть, *-ту́ю, -ту́ешь vb. pf. (ipf. комплектова́ть) acuz.* a completa.

уко́р, *-а m.* imputare, reproş, dojană, mustrare; *смотре́ть с ~ом* a privi dojenitor; *~ы со́вести* remuşcări, mustrări de conştiinţă ◇ *поста́вить в ~* a reproşa, a face reproşuri.

укора́чивание, *-я n.* scurtare.

укора́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *укороти́ть*

укорене́ние, *-я n. sg.* înrădăcinare.

укорени́ть, *-ню, -ни́шь vb. pf. (ipf. укоренять) acuz.* a înrădăcina, a sădi.

укорени́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. укореня́ться)* a prinde rădăcini, a se înrădăcina; a se întări.

укоренять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *укорени́ть*

укореня́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *укорени́ться*. **2.** *pas.* de la *укоренять*.

укори́зна, *-ы f.* reproş, imputare, dojană.

укори́зненно *adv.* dojenitor, mustrător, cu reproş.

укори́зненный *adj.* dojenitor, mustrător, reprobator; plin de reproş.

укори́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. укоря́ть) acuz.* a imputa, a dojeni, a mustra, a reproşa.

укороти́ть, *-очу́, -оти́шь vb. pf. (ipf. укора́чивать) acuz.* a scurta; ◇ *~ язы́к кому́-л.* a-i scurta cuiva limba; *~ хвост кому́-л.* a-i scurta/tăia cuiva din coadă.

укороти́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. укора́чиваться)* a se scurta, a deveni mai scurt.

укоря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *укори́ть.*

уко́с, *-а m.* coasă, cosit; recoltă de fîn.

укра́дкой *adv.* pe furiş, pe ascuns, pe nevăzute, pe neobservate, într-ascuns; *взгляну́ть ~* a privi pe furiş.

украи́нка, *-и f.* ucraineană, femeie din Ucraina.

украи́нский *adj.* ucrainean, din Ucraina; *~ язы́к* limba ucraineană.

украи́нцы, *-ев pl.; sg. -нец, -нца m.* ucraineni.

укра́сить, *-а́шу, -а́сишь vb. pf. (ipf. украша́ть) acuz.* cu *instr.* a găti, a împodobi, a înfrumuseţa, a pavoaza, a decora, a orna; a garnisi.

укра́ситься, *-а́шусь, -а́сишься vb. pf. (ipf. украша́ться)* a se împodobi, a se găti, a se dichisi; a fi înfrumuseţat.

укра́сть, *-аду́, -адёшь vb. pf. (ipf. красть) acuz.* a fura, a şterpeli.

украша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *укра́сить*

украша́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *укра́ситься.* 2. *pas.* de la *украша́ть.*

украше́ни|е, *-я n.* 1. *sg. (действие)* decorare, înfrumuseţare, împodobire. 2. decor, ornament, podoabă; *(arhit.) лепны́е ~я* ciubuce; *ёлочные ~я* jucării pentru pomul de iarnă.

укрепи́тельн|ый *adj.* întăritor, de întărire, de consolidare; *~ые рабо́ты* lucrări de consolidare.

укрепи́|ть, *-плю́, -пи́шь vb. pf. (ipf. укрепля́ть) acuz.* 1. a întări, a consolida, a fortifica; *(mil.) ~ позу́ции* a fortifica poziţiile; *(mil.) ~ го́род* a întări oraşul; *(fig.) ~ своё положе́ние* a-şi consolida situaţia; *(fig.) ~ дисципли́ну* a întări disciplina; *~ здоро́вье* a-şi întări sănătatea. 2. a prinde, a fixa; *~ була́вкой* a prinde cu un bold.

укрепи́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. укрепля́ться)* 1. a se întări, a se consolida. 2. *(mil.)* a se fortifica.

укрепле́ни|е, *-я n.* 1. *sg. (действие)* întărire, consolidare, fortificare; *~ бе́рега* consolidarea malului; *(mil.) ~ ме́стности* consolidarea terenului; *(fig.) ~ дисципли́ны* întărirea disciplinei. 2. *(mil.)* fortificaţie; *долговре́менное ~* fortificaţie permanentă; *полевы́е ~я* fortificaţii de cîmp; *предмо́стное ~* cap de pod; *~ обороноспосо́бности* întărirea capacităţii de apărare.

укреплённый 1. *p.t.p.* de la *укрепи́ть.* 2. *adj.* întărit.

укрепля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *укрепи́ть*

укрепля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *укрепи́ться.* 2. *pas.* de la *укрепля́ть.*

укрепля́ющ|ий 1. *part. prez. act.* de la *укрепля́ть.* 2. *adj.* întăritor, de întărire, de fortificare. 3. *~ее, -его n. (med.)* tonic, întăritor.

укро́мный *adj.* retras, ascuns, izolat, solitar; *~ уголо́к* colţişor retras.

укро́п, *-а m. sg.* mărar.

укроти́тель, *-я m.* îmblînzitor; *~ льво́в* îmblînzitor de lei.

укроти́ть, *-ощу́, -оти́шь vb. pf. (ipf. укроща́ть) acuz.* 1. a îmblînzi. 2. a potoli, a calma, a linişti, a înăbuşi; *~ свой гнев* a-şi potoli mînia; *(fig.) ~ мяте́ж* a reprima rebeliunea.

укроти́|ться, *-ощу́сь, -оти́шься vb. pf. (ipf. укроща́ться)* 1. a se îmblînzi, a fi îmblînzit. 2. a se potoli, a se calma.

укроща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *укроти́ть.*

укроща́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *укроти́ться.*

укроще́ние, *-я n. sg.* 1. îmblînzire, domesticire. 2. potolire; înăbuşire.

укрупне́ние, *-я m.* mărire, comasare.

укрупнённый 1. *p.t.p.* de la *укрупни́ть.* 2. *adj.* comasat, mărit, complex.

укрупни́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. укрупня́ть) acuz.* a mări, a comasa, a concentra în unităţi mai mari.

укрупни́ться, *-ни́тся vb. pf. (ipf. укрупня́ться)* a fi mărit, a fi comasat.

укрупня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *укрупни́ть.*

укрупня́ться, *-ня́ется vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *укрупни́ть.* 2. *pas.* de la *укрупня́ть.*

укрыва́ние, *-я n. sg. v. укрыва́тельство*

укрыва́тель, *-я m. (jur.)* tăinuitor.

укрыва́тельство, *-а n. sg. (jur.)* tăinuire, ascundere.

укрыва́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *укры́ть*

укрыва́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *укры́ться.* 2. *pas.* de la *укрыва́ть.*

укры́тие, *-я n.* 1. *sg.* acoperire; adăpostire. 2. *(mil.)* adăpost; *инжене́рное ~* adăpost artificial.

укрыть, *-рою́, -ро́ешь vb. pf. (ipf. укрыва́ть) acuz.* 1. *(покрыть)* a înveli, a acoperi; *~ одея́лом* a înveli cu plapuma. 2. *(приютить)* a adăposti; *~ от дождя́* a adăposti de ploaie. 3. *(спрятать)* a tăinui, a ascunde.

укры́ться, *-ро́юсь, -ро́ешься vb. pf. (ipf. укрыва́ться)* 1. *(покры́ться)* a se înveli, a se acoperi; *~ одея́лом* a se înveli cu plapuma. 2. *(спря́таться)* a se ascunde, a se adăposti, a se pune la adăpost. 3. *(остаться незаметным)* a rămîne neobservat, a scăpa din vedere; a rămîne ascuns.

у́ксус, *-а m. sg.* oţet; *ви́нный ~* oţet de vin; *концентри́рованный ~* esenţă de oţet; *(chim.) свинцо́вый ~* acetat bazic de plumb.

у́ксусник, *-а m.* 1. oţetar *(sticluţă pentru servit oţet).* 2. *(bot.)* oţetar.

у́ксусница, *-ы f. v. у́ксусник (1).*

у́ксусн|ый *adj.* de/cu oţet; *~ вкус* gust de oţet ◇ *(chim.) ~ая кислота́* acid acetic; *(bot.) ~ое де́рево* oţetar.

уку́порить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. уку́поривать) acuz.* astupa, a înfunda; a împacheta, a ambala.

уку́порка, *-и f. sg.* astupare, ambalare, împachetare.

уку́с, *-а m.* muşcătură; înţepătură, pişcătură; *~ комара́* înţepătură de ţînţar; *~ блохи́* pişcătură de purice.

укуси́|ть, *-ушу́, -у́сишь vb. pf. acuz.* a muşca; a înţepa, a pişca ◇ *кака́я му́ха ~ла его́?* ce l-a apucat? ce i s-a năzărit?

уку́тать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. уку́тывать) acuz.* a înfăşura, a îmbrobodi, a înveli, a înfofoli.

уку́таться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (ipf. уку́тываться)* a se înfăşura, a se îmbrobodi, a se înfofoli.

уку́тывание, *-я n.* 1. *sg.* înfăşurare, îmbrobodire, învelire, înfofolire. 2. *(med.)* împachetare.

уку́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *уку́тать*

уку́тываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *уку́таться.* 2. *pas.* de la *уку́тывать.*

ула́вливание, *-я n.* captare, interceptare.

ула́вливатель, *-я m. (tehn.)* captator, interceptor.

ула́вливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *уловы́ть*

ула́дить, *-а́жу, -а́дишь vb. pf. (ipf. ула́живать) acuz.* a aranja, a aplana, a împăca; *~ спо́рный вопро́с* a aplana o chestiune litigioasă; *~ дело* a aranja o afacere.

ула́ди|ться, *-тся vb. pf. (ipf. ула́живаться)* a se aranja, a se aplana; *всё ~лось* totul s-a aranjat.

ула́живание, *-я n. sg.* aranjare, aplanare.

ула́живаться, *-ается vb. ipf.* de la *ула́диться*

ула́мывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *уломать*

ула́н, *-а m. (mil. înv.)* ulan.

у́лей, *у́лья m.* stup, ştiubei; *~ без ма́тки* stup bezmetic/fără regină.

улепету́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *улепётывать*

улепётывать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. улепету́ть) (pop.)* a fugi, a o rupe la fugă, a o lua la sănătoasa; *~ со всех ног* a fugi mîncînd pămîntul.

улести́ть, *-ещу́, -ести́шь vb. pf. (ipf. улещать) acuz. (pop.)* a încînta, a măguli, a ademeni cu şoşele, cu momele.

улёт, *-а m.* zbor.

улета́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *улете́ть.*

улете́|ть, *улечу́, улети́шь vb. pf. (ipf. улета́ть)* **1.** a zbura, a-şi lua zborul. **2.** *(fig.)* a zbura, a dispărea, a trece; a se spulbera; *вре́мя ~ло* timpul a trecut (repede); *наде́жды ~ли* speranţele s-au spulberat.

улету́чивание, *-я n. sg.* volatilizare, evaporare.

улету́чиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *улету́читься*

улету́чи|ться, *-чусь, -чишься vb. pf. (ipf. улету́чиваться)* **1.** a se evapora. **2.** *(fig.)* a dispărea (fără urmă); a se şterge; *~ из па́мяти* a se şterge din memorie.

уле́чься, *уля́гусь, уля́жешься, уля́гутся vb. pf.* **1.** *(ipf. укла́дываться)* a se culca, a se întinde; *~ на дива́н* a se culca pe canapea. **2.** *(ipf. укла́дываться)* a încăpea. **3.** a se aşterne, a se aşeza; *пыль улегла́сь* praful s-a aşezat. **4.** *(fig.)* a se potoli, a se calma, a se domoli, a se linişti; *стра́сти улегли́сь* patimile s-au potolit.

улеща́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *улести́ть*

улизну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (pop.)* a fugi, a se face nevăzut, a pleca pe nesimţite, a spăla putina.

ули́к|а, *-и f. (jur.)* probă, indiciu, dovadă (de vinovăţie); corp delict; *ко́свенные ~и* probe indirecte; *вещественная ~* corp delict; *оправда́ть за отсу́тствием ули́к* a achita din lipsă de dovezi.

ули́та, *-ы́ f., m. (în prov.) ~ е́дет, когда́-то бу́дет* cine ştie cînd va mai fi şi asta.

ули́тка[1], *-и f.* **1.** *(zool.)* melc, culbec.

ули́тка[2], *-и f. (anat.)* melc.

улиткообра́зный *adj.* în formă de melc; concoidal.

у́лиц|а, *-ы f.* **1.** stradă, uliţă; *гла́вная ~* stradă principală; *на ~е* pe stradă, în stradă; *односторо́нняя ~* stradă cu sens unic; *окно́ выхо́дит на ~у* fereastra dă la stradă. **2.** *(место под открытым небом) (fig.)* afară; *вы́йти на ~у* a ieşi afară; *с ~ы* de afară ◇ *оказа́ться/очути́ться на ~е* a rămîne pe drumuri, a fi aruncat în stradă; *вы́бросить на ~у* a azvîrli (pe cineva) în stradă, a lăsa pe drumuri; *бу́дет и на на́шей ~е пра́здник* o să ne vie şi nouă apa la moară; va fi sărbătoare şi pe uliţa noastră; *зелёная ~* cale liberă.

улича́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *улици́ть*

уличе́ние, *-я n. sg.* demascare, dare în vileag; dovedire a vinovăţiei.

улича́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. улича́ть) acuz.* a demasca; a dovedi vinovăţia cuiva; *~ во лжи кого́-л.* a prinde (pe cineva) cu minciuna.

у́личн|ый *adj.* de/din stradă; *~ое движе́ние* circulaţia (pe stradă); *~ шум* zgomotul străzii; *~ торго́вец* negustor ambulant ◇ *~ая де́вка* tîrfă, prostituată.

улов, *-а m.* cantitate de peşte pescuit; pescuit.

уловимый **1.** *part. prez. pas.* de la *улови́ть.* **2.** *adj.* perceptibil; *е́ле ~ звук* sunet abia perceptibil.

улови́ть, *-овлю́, -о́вишь vb. pf. (ipf. ула́вливать) acuz.* **1.** a prinde, a percepe; a sesiza; *~ смысл* a sesiza sensul. **2.** *(fig.)* a profita, a nu scăpa; *~ моме́нт* a prinde momentul, a profita de ocazie.

улов|ка, *-и f.* şiretlic, tertip, vicleşug, subterfugiu; stratagemă; *прибега́ть к ~кам* a recurge la subterfugii.

уложе́ние, *-я n. (jur. înv.)* pravilă, cod, codice.

уложи́ть, *-ожу́, -о́жишь vb. pf. (ipf. укла́дывать) acuz.* **1.** a culca; a doborî; *~ де́тей* a culca copiii; *~ в крова́ть* a culca în pat; *~ уда́ром кулака́* a culca la pămînt cu o lovitură de pumn. **2.** a aşeza, a aranja, a pune, a împacheta; *~ кни́ги в шкаф* a aşeza cărţile în dulap. **3.** *(fig.)* a potrivi; *~ расхо́ды в сме́ту* a nu depăşi devizul (la cheltuieli). **4.** cu *instr. (устлать, выложить)* a acoperi; *~ доро́жку камня́ми* a pietrui aleea. **5.** *(в определённом порядке)* a aşeza (într-o anumită ordine); *~ ре́льсы* a pune şinele. **6.** *(убить)* a omorî, a răpune; *~ на ме́сте* a omorî pe loc; *~ из револьве́ра* a doborî cu un foc de revolver ◇ *~ в гроб* a băga (de viu) în mormînt.

ложи́|ться, *-ожу́сь, -о́жишься vb. pf. (ipf. укла́дываться)* **1.** *(уложить вещи)* a-şi face bagajele. **2.** *(уместиться)* a intra, a încăpea. **3.** *(fig.)* a face; a se încadra *(într-un anumit termen)*; *~ в сме́ту* a nu depăşi devizul ◇ *э́то не мо́жет ~ в мое́й голове́* asta nu-mi intră în cap; aşa ceva nu pot pricepe.

уломать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. ула́мывать) acuz.* a îndupleca, a convinge *(cu greu)*.

улуча́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *улучи́ть*

улучи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. улуча́ть) acuz.* a găsi, a alege *(momentul, timpul etc.)*; *~ моме́нт* a prinde momentul; a profita de ocazie; *~ мину́тку* a profita de o clipă liberă.

улучша́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *улу́чшить*

улучша́ться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *улу́чшиться.* **2.** *pas.* de la *улучша́ть.*

улучша́тель, *-я m. (agr.)* ameliorator.

улучше́ние, *-я n.* **1.** *sg.* ameliorare, îndreptare; îmbunătăţire; *~ здоро́вья* ameliorarea sănătăţii. **2.** îmbunătăţire; perfecţionare; *~ ка́чества проду́кции* îmbunătăţirea calităţii producţiei.

улу́чшить, *-шу́, -шишь vb. pf. (ipf. улучша́ть) acuz.* a îmbunătăţi, a ameliora; a perfecţiona; *~ рабо́ту* a îmbunătăţi munca.

улу́чши|ться, *-ится vb. pf. (ipf. улучша́ться)* a se îmbunătăţi, a se ameliora, a se îndrepta; *пого́да ~лась* vremea s-a îndreptat; *здоро́вье ~лось* starea sănătăţii s-a ameliorat.

улыба́|ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *(pf. улыбну́ться)* a surîde, a zîmbi; *~ кому́-л.* a zîmbi cuiva. **2.** *(pf. улыбну́ться) (благоприя́тствовать). dat. (fig.)* a-i surîde, a-i fi favorabil. **3.** *dat. (нравиться)* a-i fi pe plac, a conveni, a atrage ◇ *э́то мне ~ется* asta-mi surîde; *э́то мне не ~ется* asta nu mă atrage, nu-mi surîde deloc.

улы́бка, *-и f. sg.* zîmbet, suris; *насме́шливая ~* surîs batjocoritor.

улыбну́|ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf.* **1.** *pf.* de la *улыба́ться (1, 2).* **2.** *(не достаться)* a-i scăpa printre degete; a-i trece pe la nas.

улы́бчивый *adj. (fam.)* zîmbăreţ.

ультимати́вн|ый *adj.* ultimativ, categoric.

ультима́тум, *-а m.* ultimatum; *предъяви́ть ~* a da un ultimatum.

ультраакусти́ческий *adj. (fiz.)* ultrasonic.

ультразву́к, *-а m. (fiz.)* ultrasunet.

ультразвукова́й *adj. (fiz.)* ultraacustic.

ультракоро́тк|ий *adj. (fiz.)* ultrascurt; *~ие во́лны* unde ultrascurte.

ультракоротковолно́вый *adj. (fiz.)* de/cu unde scurte.

ультрамари́н, *-а m. sg.* ultramarin.

ультрамари́новый *adj.* de ultramarin.

ультрамикроско́п, *-а m. (fiz.)* ultramicroscop.

ультрамикроскопи́я, *-и f. (fiz.)* microscopie electronică.

ультрафиоле́тов|ый *adj. (fiz.)* ultraviolet; *~ые лучи́* raze ultraviolete.

улюлю́канье, *-я n.* hăulit, chiuit, chiuitură *(la goana vînatului)*.

улюлю́кать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** a hăitui. **2.** *(fig. pop.)* a da cu huo, a huidui; a-şi bate joc.

ум, *-а m.* **1.** minte, spirit, inteligenţă, intelect; *склад ~а* mentalitate; *челове́к с ~о́м* om cu scaun la cap, om deştept; *о́стрый ~* minte ageră; *проница́тельный ~* inteligenţă pătrunzătoare. **2.** *(fig.)* gînditor, înţelept, savant; *лу́чшие ~ы челове́чества* cei mai mari gînditori ai omenirii ◇ *волнова́ть ~ы* a aţîţa spiritele; *(prov.) ско́лько голо́в, сто́лько умо́в* cîte capete, atîtea păreri; *(prov.) ум хоро́ш, а два лу́чше* patru ochi văd mai bine decît doi; *быть без ~а (от кого́-л., чего́-л.)* a fi nebun, a se da în vînt (după cineva sau ceva), a-i plăcea la nebunie; *без ~а де́лать что-л.* a face ceva fără socoteală; *сойти́/своротити́ться/спя́тить/свихну́ться с ~а* a-şi pierde minţile, a înnebuni; *взя́ться/схвати́ться за ум* a-i veni minţile la cap; *у него́ друго́е на ~е* are cu totul alte gînduri; *что на ~е, то и на языке́* ce-i în guşă şi-n căpuşă; *он себе́ на ~е* ştie el ce vrea; tace dar face; *и в ~е не́ было* nici gînd n-am avut; nici prin cap nu mi-a trecut ; *быть не в своём ~е* a nu fi în toate minţile; *считать в ~е* a socoti în gînd; *(iron.) от большо́го ~а* din prostie, de deştept ce e; *прийти́ на ~* a-i veni în minte, a-i trece prin gînd; *своди́ть с ~а* a scoate din minţi;

~á не приложи́ть a nu şti ce să mai creadă; a nu-l mai duce capul; *наско́лько ~á хвата́ет* cum îl taie/îl duce mintea/capul; *жить свои́м ~о́м* a trăi după propria sa minte; a avea părerile sale; *жить чужи́м ~о́м* a se lua după altul/după capul altuia; *име́ть на ~é что-л.* a avea ceva în minte; *коро́ткий ум*; *ум коро́ток* minte scurtă; scurt la minte; *набра́ться ума́-разу́ма* a se învăţa minte; a-i veni mintea la cap; *в ~é ли кто-л.?* o fi în toate minţile?; *из ~á вон* sau *из ~a вы́йти/вы́лететь* a-i ieşi complet din minte, a uita cu totul; *с ~о́м де́лать что-л.* a face ceva cu judecată, cu socoteală; *быть в здра́вом ~é и твёрдой па́мяти* a fi întreg la minte, a fi în deplinătatea facultăţilor mintale; *(fam.) э́то не его́ ума́ де́ло* aceasta nu-i de capul lui, aceasta îl depăşeşte; *э́то у меня́ из ума́ не идёт* asta nu-mi iese din cap; *он за́дним ~о́м кре́пок* dă-i doamne mintea românului cea de pe urmă; *у него́ ~á пала́та* e deştept foc, are un car de minte; *уму́ непостижи́мо* de neconceput, de necrezut; *у него́ ум за ра́зум зашёл (захо́дит)* îşi pierde minţile, s-a năucit; *впасть на ум* a-i veni minte; a-i da prin cap; *(prov.) всяк по-сво́ему с ума́ схо́дит* fiecare cu păsărica lui; *держа́ть в уме́/на уме́* a ţine minte; *(prov.) е́сли ~á нет, его́ нигде́ не ку́пишь* dacă mintea ar creşte pe toate cărările, ar paşte-o şi măgarii; mintea nu se cumpără cu bani; *не говори́ть/не дава́ть ни ~ý ни се́рдцу* a nu impresiona; *недалёкого ~á* redus la minte; *одно́ на ~é, друго́е на языке́* a mînca sfinţi şi a scuipa draci; una gîndeşte şi alta vorbeşte; *тро́нуться ~о́м* a se scrînti la cap, a se sminti; *(prov.) ~ приго́ди́тся, а красота́ приглядя́тся* frumuseţea se veştejeşte, iar înţelepciunea creşte; *~á не теря́ть* a nu-şi pierde capul; *(prov.) что у тре́звого на ~é, то у пья́ного на языке́* ce e în mintea celui treaz, e în gura celui beat.

умале́ние, *-я n. sg.* micşorare, diminuare; nesocotire, ştirbire; *~ досто́инств* micşorarea meritelor.

умали́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. умаля́ть) acuz.* **1.** *(inv.) (уменьшить)* a micşora, a reduce, a diminua. **2.** *(fig.)* a deprecia, a ştirbi, a desconsidera; *~ чьё-л. досто́инство* a ştirbi autoritatea cuiva.

умали́|ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. умаля́ться)* a-şi pierde din importanţă; *его́ досто́инство не ~лось* demnitatea lui n-a avut nimic de suferit.

умалишённ|ый *adj.* **1.** nebun, dement, alienat. **2.** *~ый, -ого m.* nebun, alienat; *дом ~ых* casă de nebuni.

ума́лчивание, *-я n. sg.* trecere sub tăcere, omitere, reticenţă.

ума́лчив|ать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *умолча́ть* ◇ *об э́том исто́рия ~ает* despre asta istoria nu spune nimic.

ума́лчиваться, *-ается vb. ipf. impers. prepl.* a fi trecut sub tăcere, a nu pomeni.

умаля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *умали́ть.*

умасли́вать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *умасли́ть.*

умасли́ть, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. умасли́вать) acuz. (pop.)* a îmbuna, a îndupleca cu linguşiri.

ума́ять, *-аю, -аешь vb. pf. acuz. (pop.)* a obosi, a istovi, a secătui, a da gata.

ума́яться, *-аюсь, -аешься vb. pf. (pop.)* a se obosi, a se istovi, a se speti.

у́мбра, *-ы f. sg.* umbră, pămînt de Siena (colorant mineral brun).

уме́лец, *-льца (reg.)* lucrător abil şi priceput, meşter.

уме́ло *adv.* îndemînatic, cu îndemînare, cu pricepere, iscusit.

уме́л/ый *adj.* priceput, îndemînatic, iscusit, dibaci; *~ое руково́дство* conducere pricepută.

уме́ние, *-я n. sg.* îndemînare, pricepere, iscusinţă, dibăcie.

уменьша́емое, *-ого n. (mat.)* descăzut.

уменьша́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *уме́ньшить*

уменьша́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *уме́ньши́ться.* **2.** *pas.* de la *уменьша́ть.*

уменьше́ние, *-я n. sg* micşorare, reducere, scădere, descreştere; *~ сме́ртности* scăderea mortalităţii; *~ объёма* micşorarea volumului.

уменьши́тельн|ый *adj.* **1.** care micşorează; *~ое стекло́* sticlă (lentilă) care micşorează. **2.** *(gram.)* diminutival; *~ые су́ффиксы* sufixe diminutivale.

уме́ньши́ть, *-шу́, şi -шу, -ши́шь şi шишь vb. pf. (ipf. уменьша́ть) acuz.* a micşora, a reduce, a scădea; a atenua; *~ це́ну* a reduce/a scădea preţul; *~ до́зу* a da o doză mai mică.

уме́ньши́|ться, *-шу́сь, şi -шусь, -ши́шься şi шишься vb. pf. (ipf. уменьша́ться)* a se reduce, a se micşora, a se diminua.

уме́ренно *adv.* moderat, cumpătat, cu măsură.

уме́ренность, *-и f. sg.* moderaţie, cumpătare; sobrietate; temperanţă.

уме́ренн|ый 1. *p.t.p.* de la *уме́рить.* **2.** *adj.* moderat, cumpătat, măsurat; temperat, potrivit, sobru; *~ клима́т* climă temperată; *~ые це́ны* preţuri moderate; *~ые тре́бования* cerinţe moderate; *(fig.) ~ая поли́тика* politică moderată.

умере́ть, *умру́, умрёшь vb. pf. (ipf. умира́ть)* **1.** a muri, a deceda, a înceta din viaţă; *~ скоропости́жно* a muri subit; *~ есте́ственной сме́ртью* a muri de moarte bună. **2.** *(fig.)* a dispărea, a pieri ◇ *хоть умри́* să crapi nu alta.

уме́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. умеря́ть) acuz.* a modera, a reduce, a tempera, a potoli; *~ свои́ притяза́ния* a-şi modera pretenţiile.

умертви́ть, *-ртвлю́, -ртви́шь vb. pf. (ipf. умерщвля́ть) acuz.* a omorî, a ucide; *~ насеко́мых я́дом* a omorî insecte cu otravă; *(med.) ~ нерв* a omorî, a distruge un nerv.

умёр|ший 1. *part. trec. act.* de la *умере́ть.* **2.** *~ший, -его m.* defunct, răposat, decedat, mort.

умерщвле́ние, *-я n. sg.* omorîre, ucidere; *(med.) ~ не́рва* distrugerea nervului.

умерщвля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *умертви́ть*

умеря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *уме́рить*

умести́ть, *-ещу́, -ести́шь vb. pf. (ipf. умеща́ть) acuz.* **1.** a aşeza, a pune, a găsi un loc *(pentru toţi sau toate)*, a face să încapă; *~ все кни́ги на по́лку* a aşeza toate cărţile în raft. **2.** *(положи́ть)* a pune.

умести́|ться, *-ещу́сь, -ести́шься vb. pf. (ipf. умеща́ться)* a încăpea, a avea loc; a găsi loc, a se aranja; *ве́щи ~лись в чемода́не* lucrurile au încăput în geamantan; *все ~лись за столо́м* toţi au avut loc la masă.

уме́стно 1. *adv.* la timp, la momentul potrivit, la locul său. **2.** *pred. impers.* e locul, e cazul; e potrivit, e oportun; *~ заме́тить, что ...* e cazul să observăm că...

уме́стность, *-и f. sg.* oportunitate, caracter oportun.

уме́стн|ый *adj.* la momentul potrivit, la locul său, oportun, nimerit; *~ вопро́с* întrebare la locul ei; *счита́ю ~ым* consider oportun.

уме́|ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf.* a şti, a putea; a se pricepe; *~ писа́ть* a şti să scrii; *сде́лаю, как ~ю* voi face cum voi putea; voi face cum ştiu; *~ найти́ вы́ход из вся́кого положе́ния* a şti să găseşti o ieşire din orice situaţie.

умеща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *умести́ть*

умеща́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *умести́ться.* **2.** *pas.* de la *умеща́ть.*

умёючи *adv.* cu pricepere, cu dibăcie.

умиле́ние, *-я n. sg.* înduioşare; *привести́ в ~* a înduioşa, a mişca.

умилённо *adv.* cu înduioşare, înduioşat.

умилённый 1. *p.t.p.* de la *умили́ть.* **2.** *adj.* înduioşat, mişcat.

умили́тельность, *-и f. sg.* înduioşare, duioşie.

умили́тельный *adj.* înduioşător, mişcător.

умили́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. умиля́ть) acuz.* a înduioşa, a mişca, a emoţiona.

умили́ться, *-лю́сь, -ли́шься vb. pf. (ipf. умиля́ться)* a se înduioşa; a fi mişcat.

умилостиви́ть, *-влю, -вишь vb. pf. (ipf. умилостивля́ть) acuz. (inv.)* a îndupleca, a îmbuna, a înmuia, a îmblînzi.

умилостиви́ться, *-влюсь, -вишься vb. pf. (ipf. умилостивля́ться) (inv.)* a se îndupleca, a-i fi milă, a se îndura, a se arăta milostiv.

умилостивля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *умилостиви́ть*

умилостивля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *умилости́ться.* **2.** *pas.* de la *умилостивля́ть.*

уми́льно *adv.* cu duioşie, cu dragoste, cu gingăşie.

уми́льность, *-и f. sg.* **1.** duioşie, înduioşare. **2.** *(угодливость)* umilinţă, servilism.

уми́льный *adj.* **1.** *(inv.)* drăgălaş, duios, plăcut. **2.** *(fig.)* umil, plin de umilinţă, linguşitor, servil; *~ая улы́бка* surîs linguşitor.

умиля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *умили́ть*

умиля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *умили́ться.* **2.** *pas.* de la *умиля́ть.*

умина́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *умя́ть*

умина́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *умя́ться.* **2.** *pas.* de la *умина́ть.*

умира́ние, *-я n. sg.* moarte; agonie; *ме́дленное ~* moarte lentă; *(fig.)* dispariţie treptată.

умира́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *умере́ть* ◇ *~ от сме́ха* sau *со́ смеху* a se prăpădi de rîs; *~ со ску́ки* a muri de urît/de plictiseală; *~ со сты́да* a muri de ruşine.

умира́ющ|ий 1. *part. prez. act.* de la *умира́ть.* **2.** *adj.* muribund, pe patul de moarte. **3. ~ий,** *-его m.* muribund.

умиротворе́ние, *-я n. sg.* **1.** pacificare, împăcare, potolire. **2.** pace, linişte.

умиротворённость, *-и f.* pacificare, împăcare.

умиротворённый 1. *p.t.p.* de la *умиротвори́ть.* **2.** *adj.* împăcat, potolit, liniştit, domolit, calm.

умиротвори́тель, *-я m.* pacificator, împăciuitor.

умиротвори́ть, *-рю, -ри́шь vb. pf. (ipf. умиротворя́ть) acuz.* a pacifica, a împăca, a linişti, a potoli.

умиротвори́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. умиротворя́ться)* a se potoli a se linişti, a se calma, a fi pacificat.

умиротворя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *умиротвори́ть.*

умиротворя́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *умиротвори́ться.* **2.** *pas.* de la *умиротворя́ть.*

умне́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. поумне́ть)* a se face mai deştept; a se deştepta; a se cumînţi, a prinde la minte.

у́мник, *-а m.* **1.** deştept, cuminte, inteligent *(mai ales despre copii); будь ~ом* fii cuminte. **2.** *(iron.)* firoscos, deştept ◇ *ко́рчить из себя́ ~а* a face pe deşteptul.

у́мница, *-ы m.* şi *f.* persoană deşteaptă, cuminte, inteligentă; *большо́й ~* om foarte deştept.

у́мничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** a face pe deşteptul; a despica firul în patru. **2.** *(pf. су́мничать)* a face după capul său.

у́мно *adv.* inteligent, cu judecată, cuminte, cu bun simţ; *говори́ть ~* a vorbi cu judecată; *поступа́ть ~* a proceda inteligent.

умножа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *умно́жить*

умножа́ться, *-а́ется vb. ipf.* de la *умно́житься*

умноже́ни|е, *-я n. sg.* **1.** *(mat.)* înmulţire; *табли́ца ~я* tabla înmulţirii. **2.** sporire, multiplicare, înmulţire; *~ дохо́дов* sporirea veniturilor.

умно́житель, *-я m. (el. tele)* multiplicator; *ду́бный ~* diodă de multiplicare.

умно́жить, *-жу, -жишь vb. pf. (ipf. мно́жить şi умножа́ть) acuz.* **1.** *(mat.)* a înmulţi, a multiplica; *~ це́лое число́ на дробь* a înmulţi un număr întreg cu o fracţie. **2.** a spori, a mări, a înmulţi; *~ свой зна́ния* a-şi îmbogăţi cunoştinţele.

умно́житься, *-жится vb. pf. (ipf. мно́житься şi умножа́ться)* a se înmulţi, a spori, a se mări.

у́мн|ый *adj.* deştept, inteligent, cu judecată, cuminte; *~ челове́к* om deştept; *~ посту́пок* faptă înţeleaptă; *~ые глаза́* ochi inteligenţi, privire inteligentă ◇ *(prov.) ду́чше с ~ым проигра́ть, чем с глу́пым вы́играть* mai bine cu un deştept la pagubă decît cu un prost la cîştig; *(prov.) ~ обеща́ет, а глу́пый даёт* deştept făgăduieşte şi prostul trage nădejde.

умозаключа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *умозаключи́ть*

умозаключе́ние, *-я n.* **1.** *(fil.)* silogism. **2.** concluzie, deducţie; *сде́лать ~* a face o deducţie.

умозаключи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. умозаключа́ть) acuz.* a face o deducţie, a trage o concluzie, a ajunge la o concluzie, a deduce.

умозре́ние, *-я n. (fil.)* speculaţie, raţionament abstract.

умозри́тельность, *-и f. sg. (fil.)* caracter abstract, speculativ.

умозри́тельный *adj. (fil.)* abstract, speculativ.

умоисступле́ние, *-я n. sg.* frenezie, rătăcire a minţii.

умо́л, *-а m.* măciniş; măcinare.

умоли́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. умоля́ть) acuz.* a îndupleca, a convinge *(implorînd).*

умо́лк, *-а m. (în expr.)* *без ~у* fără încetare, fără întrerupere, necurmat, întruna; *говори́ть без ~у* a vorbi întruna, a-i turui gura.

умолка́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *умо́лкнуть*

умо́лкнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. умолка́ть)* a tăcea, a amuţi.

умоло́т, *-а m. (agr.)* cantitate de cereale treierate/măcinate.

умолча́ние, *-я n. sg.* tăcere, trecere sub tăcere.

умолча́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. умалча́ивать) prepl.* a trece sub tăcere, a tăcea.

умоля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *умоли́ть.* **2.** a implora, a conjura, a ruga stăruitor.

умоля́юще *adv.* pe un ton rugător.

умоля́ющий 1. *part. prez. act.* de la *умоля́ть.* **2.** *adj.* implorator, rugător.

умонастрое́ние, *-я n.* stare de spirit, dispoziţie, atitudine.

умопомеша́тельств|о, *-а n. sg.* nebunie, alienaţie mintală, demenţă; *в припа́дке ~а* într-un acces de nebunie.

умопомрача́ени|е, *-я n. sg. (înv.)* întunecare a minţii, nebunie ◇ *до ~я* la nebunie, grozav de ..., tare.

умопомрачи́тельность, *-и f. sg.* caracter uimitor, uluitor.

умопомрачи́тельн|ый *adj.* uluitor, uimitor; *~ая ско́рость* viteză uluitoare.

умо́ра, *-ы f. indecl. (folosit ca pred.)* să mori, să te prăpădeşti de rîs; *слу́шать его́ — пря́мо ~* te prăpădeşti de rîs ascultîndu-l.

умори́тельно 1. *adv.* (în mod) hazliu; caraghios, nostim, comic. **2.** *pred. impers.* e hazliu, e plin de haz, e caraghios.

умори́тельность, *-и f.* caracter hazliu, nostim, comic.

умори́тельный *adj.* hazliu, caraghios, nostim, comic; *~ вид* înfăţişare caraghicasă.

умори́|ть, *-рю, -ри́шь vb. pf. (ipf. мори́ть)* **1.** a omorî, a stîrpi, a extermina. **2.** *(крайне утомить)* a osteni, a istovi; *~ со́ смеху* a face pe cineva să leşine de rîs.

умори́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (pop.)* a obosi, a osteni; a se istovi, a se slei de puteri.

у́мственно *adv.* din punct de vedere intelectual, mintal.

у́мственн|ый *adj.* intelectual, mintal; *~ые спосо́бности* facultăţi mintale; *~ труд* muncă intelectuală; *рабо́тники ~ого труда́* intelectuali.

у́мствование, *-я n. (peior.)* filozofare, speculaţie.

у́мствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf. (peior.)* a filozofa, a face pe deşteptul.

умудрённый *p.t.p.* de la *умудри́ть; ~ о́пытом* cu experienţa vieţii.

умудри́|ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. умудря́ться)* a reuşi, a izbuti să ...; *~лся опозда́ть на по́езд* ce a făcut, ce a dres, a reuşit să piardă trenul.

умудря́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *умудри́ться*

умфо́рмер, *-а m. (el.)* convertizor, transformator.

умча́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. acuz.* a duce ca vîntul, a duce cu iuţeală, a purta repede.

умча́ться, *-чу́сь, -чи́шься vb. pf.* **1.** a pleca în grabă, a dispărea în goană. **2.** *(fig.)* a zbura, a se duce repede.

умыва́льная, *-ой f.* spălător, lavoar; lavabou.

умыва́льник *-а m.* lavoar.

умыва́льн|ый *adj.* de/pentru spălat; *~ таз* lighean; *~ая ко́мната* spălător; *~ые принадле́жности* articole de toaletă.

умыва́ние, *-я n. sg.* spălare, spălat.

умыва́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *умы́ть*

умыва́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *умы́ться.* **2.** *pas.* de la *умыва́ть.*

умыка́ние, *-я n.* răpirea *(mireseі).*

умыка́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *умыкну́ть*

умыкну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. умыка́ть) acuz.* a răpi *(mireasa).*

у́мыс|ел, *-сла m.* intenţie, premeditare; *без ~ла* fără intenţie; *со злым ~лом* cu intenţie; *со злым ~лом* cu gînd rău, cu rea intenţie.

умы́слить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. умышля́ть) acuz.* cu *на* + *acuz.* sau cu *inf. (înv.)* a plănui; a urzi, a unelti, a pune la cale.

умы́ть, *умо́ю, умо́ешь vb. pf. (ipf. умыва́ть) acuz.* a spăla; *~ лицо́* a se spăla pe faţă ◇ *(fig.) ~ ру́ки* a se spăla pe mîini, a se lepăda de ceva.

умы́ться, *умо́юсь, умо́ешься vb. pf. (ipf. умыва́ться)* a se spăla.

умы́шленно *adv.* înadins, (în mod) intenţionat, cu intenţie, cu premeditare.

умы́шленность, *-и f. sg.* premeditare; caracter premeditat.

умы́шленн|ый 1. *p.t.p.* de la *умы́слить.* **2.** *adj.* intenţionat, cu intenţie; cu premeditare, premeditat; *~ое уби́йство* crimă cu premeditare.

умышля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *умы́слить*

умя́ть, *умну́, умнёшь vb. pf. (ipf. умина́ть) acuz.* **1.** a frămînta; *~ глину* a frămînta lutul. **2.** a îndesa, a îngrămădi. **3.** *(примя́ть)* a călca, a strivi; *~ траву́* a călca iarba. **4.** *(pop.)* a înfuleca, a hăpăi.

умя́|ться, *умнётся vb. pf. (ipf. умина́ться)* a se îndesa, a se aşeza.

унавóживание, *-я n. sg. (agr.)* îngrăşarea pămîntului cu gunoi, gunoire.

унавóживать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *унавóзить*

унавóзить, *-óжу, -óзишь vb. pf. (ipf. унавóживать) acuz. (agr.)* a îngrăşa pămîntul cu gunoi, a gunoi.

унасле́довать, *-дую, -дуешь vb. pf. (ipf. насле́довать) acuz.* a moşteni.

унес|ти́, *-су́, -сёшь vb. pf. (ipf. уноси́ть) acuz.* a lua, a duce (cu sine); *~ с собо́й* a lua cu sine; *~ кни́гу* a lua o carte; *ве́тер унёс бума́ги со стола́* vîntul a luat hîrtiile de pe masă ◇ *он е́ле но́ги унёс* abia a scăpat cu fuga.

унес|ти́сь, *-су́сь, -сёшься vb. pf. (ipf. уноси́ться)* **1.** a porni în goană, a se depărta repede, a zbura; *тро́йка ~ла́сь* troica a pornit ca vîntul; *(fig.) ~ в про́шлое* a se cufunda în trecut. **2.** *(fig.)* a trece, a se duce; *го́ды ~лись* anii s-au scurs.

униа́т, *-а m. (ist. bis.)* unit, greco-catolic.

униа́тск|ий *adj. (ist. bis.)* de unit, unit, greco-catolic; *~ая це́рковь* biserică unită.

универма́г, *-а m. = универса́льный магази́н* magazin universal.

универса́л, *-а m.* muncitor cu multe specialităţi.

универсали́зм, *-а m. sg. (fil.)* universalism.

универса́лии *pl.* trăsături/elemente cu caracter universal; *лингвисти́ческие ~* trăsături/elemente lingvistice cu caracter universal, elemente taxonomice ale limbilor.

универса́льность, *-и f. sg.* universalitate, caracter universal.

универса́льн|ый *adj.* universal; *~ магази́н* magazin universal; *~ое сре́дство* remediu universal.

университе́т, *-а m.* universitate.

университе́тск|ий *adj.* universitar; *~ое образова́ние* studii universitare; *~ го́род* centru universitar.

унижа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *уни́зить*

унижа́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *уни́зиться.* **2.** *pas.* de la *унижа́ть.*

униже́ни|е, *-я n.* **1.** *sg.* umilire, înjosire. **2.** umilinţă, jignire, ofensă; *терпе́ть ~я* a îndura umilinţe.

уни́женно *adv.* cu umilinţă; (în chip) umil.

уни́женность, *-и f. sg.* umilinţă, atitudine umilă.

уни́жённость, *-и f. sg.* stare de umilire, de înjosire; umilinţă.

уни́женный 1. *p.t.p.* de la *уни́зить.* **2.** *adj.* umilit; umil; *~ая про́сьба* rugăminte umilă.

унижённый *adj.* umilit, înjosit; *~ челове́к* om umilit.

униза́ть, *-а́жу, -и́жешь vb. pf. (ipf. уни́зывать) acuz.* a acoperi *(cu cusături, mărgele etc.).*

уни́зительно *adv.* (în mod) înjositor, umilitor.

уни́зительность, *-и f. sg.* caracter umilitor, înjositor.

уни́зительный *adj.* umilitor, înjositor; *~ посту́пок* faptă înjositoare.

уни́зить, *уни́жу, уни́зишь vb. pf. (ipf. унижа́ть) acuz.* a umili, a înjosi.

уни́зиться, *уни́жусь, уни́зишься vb. pf. (ipf. унижа́ться)* a se umili, a se înjosi.

уни́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *униза́ть.*

ника́льность, *-и f.* unicitate.

ника́льный *adj.* unic.

у́никум, *-а m.* (lucru) unic; unicat; *быть ~ом* a nu avea pereche.

унима́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *уня́ть*

унима́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *уня́ться.* **2.** *pas.* de la *унима́ть.*

униполя́рный *adj. (fiz.)* unipolar.

унисо́н, *-а m. sg. (muz. fiz.)* unison; *петь в ~* a cînta la unison ◇ *(fig.) петь (sau де́йствовать) в ~* a cînta (*sau* a se pune) la unison.

унита́з, *-а m.* scaunul closetului.

унита́рный *adj.* unitar, unic.

унифика́ция, *-и f. sg.* unificare, standardizare.

унифици́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz.* a unifica.

униф о́рма, *-ы f.* uniformă.

уничижи́тельный *adj.* **1.** înjositor, umilitor. **2.** *(gram.)* peiorativ; *~ су́ффикс* sufix peiorativ.

уничтожа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *уничто́жить*

уничтожа́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *уничто́житься.* **2.** *pas.* de la *уничтожа́ть.*

уничтожа́ющ|ий 1. *part. prez. act.* de la *уничтожа́ть.* **2.** *adj. (fig.)* nimicitor, ucigător, distrugător; *~ ого́нь* focul nimicitor, ucigător; *~ взгляд* privire ucigătoare; *~ая кри́тика* critică distructivă.

уничтоже́ние, *-я n. sg.* **1.** *(истребление)* distrugere, nimicire, exterminare. **2.** desfiinţare, lichidare, abolire.

уничто́жить, *-жу, -жишь vb. pf. (ipf. уничтожа́ть) acuz.* **1.** *(истребить)* a distruge, a nimici, a extermina; *~ враго́в* a nimici pe duşmani. **2.** *(ликвидировать, упразднить)* a desfiinţa, a lichida, a suprima; *~ зло в зародыше* a smulge răul din rădăcină. **3.** *(унизить)* a înjosi, a umili, a distruge moraliceşte. **4.** *(съесть, выпить без остатка)* a da gata.

уничто́житься, *-ится vb. pf. (ipf. уничтожа́ться)* a fi desfiinţat; a dispărea.

у́ния, *-и f. sg. (livr.)* uniune.

уноси́ть, *-ошу́, -о́сишь vb. ipf.* de la *унести́*

уноси́ться, *-ошу́сь, -о́сишься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *унести́сь.* **2.** *pas.* de la *уноси́ть.*

у́нтер, *-а m. (pop.) v. у́нтер-офице́р*

у́нтер-офице́р, *-а m.* subofiţer.

у́нтер-офице́рский *adj.* de subofiţer.

у́нты, *унт pl.; sg. у́нта, -ы f.* cizme înalte îmblănite.

унциа́л, *-а m.* scriere uncială.

у́нция, *-и f. (farm.)* uncie *(29,8 gr.).*

уныва́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. уны́ть)* a se descuraja, a-şi pierde curajul, a se mîhni; a fi deprimat; *не ~а́й!* nu-ţi pierde curajul!, sus capul!

уны́ло *adv.* trist, melancolic, cu mîhnire, posomorît; *~ смотре́ть* a privi cu tristeţe.

уны́лость, *-и f. sg.* tristeţe, mîhnire.

уны́л|ый *adj.* abătut, trist, posomorît, posac; *~ челове́к* om abătut; *~ая пе́сня* cîntec trist; *~ взгляд* privire posomorîtă.

уны́ние, *-я n. sg.* tristeţe, deprimare; decepţie, melancolie; *впасть в ~* a fi tare abătut, deprimat.

уня́ть, *уйму́, уймёшь vb. pf. (ipf. унима́ть) acuz.* **1.** *(успокоить)* a potoli, a astîmpăra, a domoli, a linişti. **2.** a opri, a curma; *~ кровотече́ние* a opri hemoragia. **3.** *(сдержать)* a potoli, a tempera, a calma; *~ чей-л. гнев* a potoli mînia cuiva; *~ свои́ стра́сти* a-şi înfrîna pasiunile.

уня́ться, *уйму́сь, уймёшься vb. pf. (ipf. унима́ться)* **1.** a se potoli, a se

astîmpăra, a se domoli, a se liniști. 2. a înceta, a se opri; *боль унялáсь* durerea a încetat.

упáвший 1. *part. trec. act.* de la *упáсть*. 2. *adj.* scăzut, slăbit, stins; ~ *гóлос* glas scăzut, voce stinsă.

упáд, *-а (-у) m. (în expr.) до ~у* pînă la istovire, pînă la epuizare.

упáд|ок, *-дка m. sg.* decădere, decadență, declin; depresiune; ~ *сил* slăbiciune fizică; ~ *дýха* descurajare; *состоя́ние ~ка* stare de depresiune.

упáдочнический *adj.* decadent, în decadență.

упáдочничество, *-а n. sg.* decadență, decadentism.

упáдочн|ый *adj.* decadent; de descurajare, de deprimare; *~ое настроéние* stare de descurajare, stare de decădere.

упаковáть, *-кýю, -кýешь vb. pf. acuz. (ipf. паковáть* și *упакóвывать).* a împacheta, a ambala.

упаковá|ться, *-кýюсь, -кýешься vb. pf. (ipf. упакóвываться)* 1. *(сложить свои вещи)* a-și face bagajele. 2. *(уместиться)* a intra, a încăpea.

упакóвка, *-и f. sg.* 1. *(действие)* împachetare, ambalare. 2. *(материал)* ambalaj.

упакóвочная, *-óй f.* secție de ambalaj.

упакóвочный *adj.* de împachetat, de ambalat, de ambalaj.

упакóвщик, *-а m.* muncitor la împachetat.

упакóвывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *упаковáть*

упакóвываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *упаковáться*. 2. *pas.* de la *упакóвывать*.

упáри|ться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (pop.)* 1. a asuda; a-l trece sudorile *(de oboseală)*. 2. *(о пище)* a fierbe înăbușit.

упá|сть, *упадý, упадёшь vb. pf. (ipf. пáдать)* 1. a cădea; ~ *на колéни* a cădea în genunchi; ~ *замертво* a cădea mort; ~ *навзничь* a cădea pe spate; ~ *ничкóм* a cădea cu fața în jos; ~ *в óбморок* a leșina. 2. a cădea, a coborî; *барóметр ~л* barometrul a coborît; *цéны ~ли* prețurile au scăzut ◇ *у меня́ сéрдце ~ло* mi s-a făcut inima cît un purice; ~ *дýхом* a se descuraja, a se demoraliza; *бýдто ~л с нéба!* parcă a căzut din cer!; ~ *с нéба на зéмлю* a pica din cer; *я́блоку нéгде ~* înghesuială mare; *слóвно|тóчно пелéна с глаз ~ла* parcă i-a căzut un văl de pe ochi; *(у кóго-л.) горá с плеч ~ла* i-a căzut un munte de pe umeri; *(prov.) что с вóзу ~ло, то пропáло* ce i-a scăpat din mînă e bun pierdut; ce intră în gura lupului, nu se mai poate scoate; mortul de la groapă nu se mai întoarce.

упекáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *упéчь* [1,2]

упереть, *упрý, упрёшь vb. pf. (ipf. упирáть) acuz.* 1. a propti, a sprijini, a fixa; ~ *бревнó в стéну* a propti grinda de perete ◇ ~ *рýки в бокá* a-și pune mîinile în șolduri. 2. *(pop.)* a șterpeli, a fura.

упереться, *упрýсь, упрёшься vb. pf. (ipf. упирáться)* 1. *instr.* cu *в* + *acuz.* a se propti, a se sprijini. 2. *в* + *acuz. (pop.)* a se încăpățîna.

упéчь [1], *-екý, -ечёшь vb. pf. (ipf. упекáть) acuz.* a coace bine.

упéчь [2], *-екý, -ечёшь vb. pf. (ipf. упекáть) acuz. (pop.)* a trimite, a deporta, a băga; ~ *в тюрьмý* a băga la închisoare.

упивáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* de la *упúться*

упира́|ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* 1. *pf.* de la *упереть*. 2. *на* + *acuz. (подчёркивать)* a stărui, a insista, a sublinia, a accentua.

упира́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *упереться*. 2. a întîmpina greutăți, a se lovi de ◇ *(pop.)* ~ *рукáми и ногáми* a se opune din răsputeri.

уписа́ть [1], *-ишý, -úшешь vb. pf. (ipf. упúсывать) acuz.* a înghesui, a îngrămădi (scriind); ~ *всё заявлéние на однóй странúце* a scrie întreaga cerere pe o singură pagină.

уписа́ть [2], *-ишý, -úшешь vb. pf. (ipf. упúсывать) acuz. (pop.)* a mînca lacom, a înfuleca, a hăpăi.

уписа́ться, *-úшется vb. pf. (ipf. упúсываться)* a încăpea, a intra *(despre ceva scris)*.

упúсывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *уписа́ть* [1,2]

упúсываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *уписа́ться*. 2. *pas.* de la *упúсывать*.

упúтанность, *-и f. sg.* stare de îngrășare, de întreținere; *мя́со вы́сшей ~и* carne de vită grasă.

упúтанный *adj.* gras, bine hrănit; ~ *ребёнок* copil dolofan.

упúться, *упью́сь, упьёшься vb. pf. (ipf. упивáться) instr.* 1. *(напиться)* a se îmbăta; ~ *винóм* a se îmbăta cu vin. 2. *(наслади́ться)* a se îmbăta, a se delecta, a se desfăta.

упла́т|а, *-ы f. sg.* plată, achitare; ~ *дóлга* plata datoriei; ~ *налóгов* achitarea impozitelor; ~ *в рассрóчку* plată în rate; ~ *налúчными* plată în numerar; *подлежáщий ~е* de plată, plătibil; *произвести́ ~у* a face plata, a plăti.

уплати́ть, *-ачý, -áтишь vb. pf. (ipf. платúть* și *упла́чивать) acuz.* a plăti, a achita; ~ *дóлг* a achita datoria; ~ *взнóсы* a vărsa cotizația; ~ *по счёту* a achita o factură; ~ *по вéкселю* a achita o cambie; ~ *по частя́м* a plăti în rate; ~ *до срóка* a achita înainte de termen.

упла́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *уплати́ть*

упла́чиваться, *-ается vb. ipf. pas.* de la *упла́чивать*

уплести́, *-ету́, -етёшь vb. pf.* de la *уплета́ть*

уплета́ть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. уплести́) acuz.* a îmbuca, a înfuleca; ~ *за óбе щеки́* a înfuleca; a mînca cu mare poftă.

уплотнéние, *-я n.* 1. condensare, îndesare; comprimare; restrîngere; ~ *рабóчего дня* folosirea mai rațională a zilei de muncă; ~ *жилплóщади* reducerea, restrîngerea spațiului locativ. 2. *(tehn.)* compactare; etanșare; ~ *грýнта* compactarea solului. 3. *(med.)* infiltrație; umflătură, tumoare. 4. solidificare, întărire.

уплотнённый 1. *p.t.p.* de la *уплотни́ть*. 2. *adj.* condensat, îndesat; concentrat; *~ые срóки* termene foarte scurte.

уплотни́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. уплотня́ть) acuz.* 1. a îndesi, a strînge, a comprima, a tasa; ~ *слой глúны* a tasa stratul de argilă. 2. *(заселить плотнее)* a reduce, a restrînge spațiul locativ; ~ *квартúру* a mări numărul locatarilor dintr-un apartament. 3. *(fig.)* a completa; *(despre termene)* a scurta; ~ *срóки* a scurta termenele.

уплотни́ться, *-ню́сь, -ни́шься vb. pf. (ipf. уплотня́ться)* 1. a se întări, a se îndesa. 2. a se restrînge, a se înghesui *(într-un spațiu locativ)*. 3. *(fig.) (despre ziua de mîncă)* a fi folosită mai rațional.

уплотня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *уплотни́ть*

уплотня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *уплотни́ться*. 2. *pas.* de la *уплотня́ть*.

уплывáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *уплы́ть*

уплы́|ть, *-вý, -вёшь vb. pf. (ipf. уплывáть)* 1. a porni, a pleca, a se îndepărta *(plutind, înotînd, navigînd)*. 2. *(fig.) (миновать)* a trece, a se scurge, a dispărea; *гóды ~ли* anii s-au scurs; *дéньги ~ли* banii s-au dus/s-au cheltuit.

уповáние, *-я n. (inv.)* speranță, nădejde.

уповáть, *-áю, -áешь vb. ipf. (inv.)* a nădăjdui, a spera, a trage nădejde.

уподóбить, *-блю, -бишь vb. pf. (ipf. уподобля́ть) dat. acuz.* a asemăna, a asemui, a compara.

уподóбиться, *-блюсь, -бишься vb. pf. (ipf. уподобля́ться) dat.* a se asemui, a se asemăna.

уподóбление, *-я n. sg.* 1. asemuire, asemănare. 2. *(lingv.)* asimilație; asimilare.

уподобля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *уподóбить*

уподобля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* 1. *ipf.* de la *уподóбиться*. 2. *pas.* de la *уподобля́ть*.

упоéни|е, *-я n. sg.* încîntare, entuziasm, extaz; *смотрéть с ~ем* a privi extaziat; *быть в ~и* a fi încîntat.

упоённый *adj.* încîntat, îmbătat, extaziat; ~ *успéхом* îmbătat de succes.

упои́тельно *adv.* (în mod) încîntător, fermecător, delicios.

упои́тельный *adj.* încîntător, fermecător, îmbătător.

упокóй, *-я m. (în expr.) за ~* pentru odihna sufletului (cuiva).

уползáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *уползти́*

уползти́, *-зу́, -зёшь vb. pf. (ipf. уползáть)* a se îndepărta/a pleca tîrîş, a se tîrî.

уполномо́ченный 1. *p.t.p.* de la *уполномо́чить.* **2. ~ый,** *-ого m.* (om) împuternicit, mandatar, delegat.

уполномо́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *уполномо́чить*

уполномо́чи|е, *-я n. sg. (în expr.) по ~ю* din împuternicirea, prin delegaţie, prin procură.

уполномо́чить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. уполномо́чивать) acuz.* a împuternici, a delega, a da mandat/procură; a autoriza.

уполо́вник, *-а m. (reg.)* lingură mare, linguroi, polonic.

упомина́ние, *-я n.* **1.** *sg.* pomenire, menţionare, amintire. **2.** menţiune, referire.

упомина́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *упомяну́ть*

упомина́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf. pas.* a fi menţionat, a fi pomenit, a fi citat.

упо́мнить, *-ню, -нишь vb. pf. acuz.* a-şi aminti, a ţine minte, a reţine în memorie; *всего́ не ~шь* nu le poţi ţine minte pe toate.

упомя́нутый 1. *p.t.p.* de la *упомяну́ть.* **2.** menţionat, citat, amintit; *~ вы́ше* sus-menţionat, citat mai sus.

упомяну́ть, *-яну́, -я́нешь vb. pf. (ipf. упомина́ть) acuz.* sau *prepl.* a pomeni, a cita, a aminti, a menţiona; *~ вскользь* a aminti în treacăt.

упо́р, *-а m.* **1.** *sg.* sprijin; *то́чка ~а* punct de sprijin. **2.** reazem, suport; *~ для ног* reazem pentru picioare; *стреля́ть с ~а* a trage cu arma rezemată; *~ пружи́ны* suportul arcului ◇ *стреля́ть/вы́стрелять в ~* a trage drept în faţă, a trage de aproape; *смотре́ть в ~* a privi ţintă; *(fig.) сказа́ть в ~* a spune direct/fără ocol, a spune pe şleau; *де́лать ~ на кого́-л., что-л., sau на ком-л., чём-л.)* a pune accent (pe ceva), a insista asupra..., a-şi îndrepta atenţia (asupra cuiva), a se preocupa (de cineva); *столкну́ться в ~* a se izbi de ...

упо́ристый *adj. (pop.)* îndîrjit; perseverent; încăpăţînat.

упо́рно *adv.* cu îndărătnicie, cu încăpăţînare, cu îndîrjire.

упо́рн|ый [1] *adj.* **1.** *(настойчивый).* perseverent, îndîrjit, tenace, stăruitor; îndărătnic, încăpăţînat; *~ое сопротивле́ние* rezistenţă îndîrjită / înverşunată; *~ая борьба́* lupta perseverentă; *~ые бои́* lupte crîncene; *~ое молча́ние* tăcere încăpăţînată. **2.** *(постоянный)* persistent, perseverent.

упо́рный [2] *adj.* de reazem, de sprijin.

упо́рство, *-а n. sg.* perseverenţă, îndîrjire, tenacitate, stăruinţă, îndărătnicie, încăpăţînare.

упо́рств|овать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a stărui, a persevera, a persista; a se încăpăţîna.

упорхну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf.* **1.** a zbura; a-şi lua zborul; *воробе́й ~л* vrabia a zburat. **2.** *(fig.)* a o zbughi.

упоря́дочение, *-я n. sg.* punere în ordine, orînduire, reglementare, sistematizare.

упоря́дочивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *упоря́дочить*

упоря́дочиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *упоря́дочиться.* **2.** *pas.* de la *упоря́дочивать.*

упоря́дочить, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. упоря́дочивать) acuz.* a pune, a introduce ordine (în ceva), a pune în ordine, a orîndui, a reglementa.

упоря́дочи|ться, *-ится vb. pf. (ipf. упоря́дочиваться)* a se reglementa, a se normaliza.

употреби́тельность, *-и f. sg.* (gradul de) întrebuinţare/folosinţă.

употреби́тельный *adj.* întrebuinţat, uzitat, uzual, obişnuit.

употреби́ть, *-блю́, -би́шь vb. pf. (ipf. употребля́ть) acuz.* a întrebuinţa, a folosi, a face uz de; *~ выраже́ние* a folosi o expresie; *~ наси́лие* a face uz de violenţă; *~ во зло́* a folosi în rău; *~ во зло́ дове́рие* a abuza de încredere; *~ все уси́лия* a depune toate forţele.

употребле́ни|е, *-я n. sg.* întrebuinţare, folosire, utilizare, uz; *вы́йти из ~я* a ieşi din uz, a nu mai avea întrebuinţare; *вы́шедший из ~я* ieşit din uz; *изъя́ть из ~я* a scoate din uz, din circulaţie;

спо́соб ~я modul de întrebuinţare; *для вну́треннего ~я* pentru uz intern.

употребля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *употреби́ть*

употребля́ться, *-я́ется vb. ipf.* a fi folosit, întrebuinţat; *широко́ ~* a avea o largă întrebuinţare.

упра́в|а, *-ы f.* **1.** *sg.* dreptate; *иска́ть ~ы* a căuta dreptate; *на него́ нет ~ы* nu-i poţi veni de hac; *найти́ ~у на кого́-л.* a găsi ac de cojocul cuiva. **2.** *(ist.)* consiliu; administraţie locală; *городска́я ~* primărie, municipalitate.

управде́л, *-а m. = управля́ющий дела́ми* şeful serviciului administrativ; şeful cancelariei.

управдо́м, *-а m. = управля́ющий до́мом* administrator *(de imobil).*

управи́тель, *-я m. (înv.)* vechil, vătaf; epistaf.

упра́виться, *-влюсь, -вишься vb. pf. (ipf. управля́ться) с+instr.* **1.** *(одолеть)* a face faţă, a o scoate la capăt; a prididi; *~ с хозя́йством* a face faţă treburilor gospodăriei. **2.** a învinge, a veni de hac; *~ с врага́ми* a învinge duşmanii.

управле́ни|е, *-я n.* **1.** *sg. (действие)* conducere, pilotare; *~ самолётом* pilotarea avionului. **2.** *sg.* conducere, administrare; dirijare; guvernare; *~ госуда́рством* conducerea a statului; *операти́вное ~* conducere operativă. **3.** *sg.* administraţie; *о́рганы госуда́рственного ~я* organele administraţiei de stat; *ме́стное ~* administraţie locală. **4.** *sg. (tehn.)* comandă; *дистанцио́нное ~* telecomandă; *кно́почное ~* comandă prin butoane; *рыча́г ~я* pîrghie de comandă; *автомати́ческое ~* comandă automată; *и́мпульсное ~* comandă prin impulsuri; *ручно́е ~* comandă/acţionare manuală; *~ пу́ском* comanda lansării. **5.** direcţie, administraţie; *гла́вное ~* direcţie generală; *го́рное ~* administraţie minieră; *~ дела́ми* direcţie administrativă. **6.** *sg. (gram.)* regim; recţiune; *глаго́льное ~* recţiune verbală. **7.** *sg. (muz.)* dirijare, conducere; *орке́стр под ~ем ...* orchestra sub conducerea ... ◇ *потеря́ть ~* a-şi pierde controlul.

управле́нческ|ий *adj.* de conducere, de administraţie; administrativ; *~ аппара́т* aparat de conducere; *~ие расхо́ды* cheltuieli de administraţie; cheltuieli de regie.

управля́емость, *-и f. sg. (tehn.)* manevrabilitate, manevrabilitate, capacitatea de a fi manevrat.

управля́емый 1. *part. prez. pas.* de la *управля́ть.* **2.** *adj.* care poate fi condus/mînuit.

управля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. instr.* **1.** a conduce; a cîrmui, a pilota; *~ су́дном* a conduce o navă, a naviga; *~ маши́ной* a conduce o maşină. **2.** a conduce, a administra, a dirija; *~ страно́й* a guverna ţara, a conduce statul; *~ произво́дством* a dirija producţia. **3.** *(muz.)* a conduce, a dirija; *~ орке́стром* a conduce orchestra. **4.** *(gram.)* a se construi cu ..., a cere.

управля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *упра́виться.* **2.** *pas.* de la *управля́ть.*

управля́ющ|ий 1. *part. prez. act.* de la *управля́ть.* **2.** *adj. (gram.)* regent; *~ глаго́л* verb regent; *~ее предложе́ние* propoziţie regentă. **3. ~ий,** *-его m.* administrator, gestionar, intendent, director administrativ; *~ до́мом* administrator (de imobil); *~ хозя́йством* intendent.

упражне́ни|е, *-я n.* **1.** *sg.* exercitare, antrenare, deprindere; *~ рука́* exersare a mîinii. **2.** exerciţiu; *гимнасти́ческие ~я* exerciţii de gimnastică; *~я по матема́тике* exerciţii la matematică; *сбо́рник ~й* culegere de exerciţii.

упражня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. acuz.* a deprinde, a antrena, a întări (prin exerciţii); *~ свою́ па́мять* a face exerciţii de memorie.

упражня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* a face exerciţii, a se antrena, a exersa; *~ на роя́ле* a exersa la pian; *~ в ру́сском языке́* a face exerciţii la limba rusă; *~ на трапе́ции* a se antrena la trapez.

упразднение, *-я n. sg.* suprimare, desfiinţare, abrogare, abolire, anulare; *~ зако́на* abrogarea unei legi; *(adm.) ~ поста́* suprimarea unui post.

упразднённый 1. *p.t.p.* de la *упразднить.* **2.** *adj.* desfiinţat, abrogat, dispărut; *~ обы́чай* obicei dispărut.

упразднúть, *-ню́, -нúшь vb. pf. acuz.* a suprima, a desființa; a abroga, a aboli, a anula.

упраздня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *упразднúть*

упраздня́ться, *-я́ется vb. ipf. pas. (pf. упразднúться)* a fi suprimat, a fi desființat, a fi abrogat, a fi anulat.

упра́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *упроси́ть*

упрежде́ние, *-я n. (mat.)* previziune, extrapolare.

упрёк, *-а m.* reproș, imputare, dojană, mustrare; *осыпáть ~ами* a copleși cu reproșuri; *тя́жкий ~* imputare gravă; *дру́жеский ~* reproș prietenesc; *~ со́вести* mustrare de conștiință; *взаи́мные ~и* imputări reciproce ◇ *бро́сить ~ кому́-л.* a reproșa, a imputa; *ста́вить в ~ кому́-л.* a acuza pe cineva; *не в ~ кому́-л. будь ска́зано* fără a-i reproșa cuiva ceva; *ры́царь без стра́ха и ~а* cavaler fără teamă și prihană.

упрека́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *упрекну́ть*

упрекну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. упрека́ть) acuz.* a reproșa, a imputa, a dojeni, a mustra.

упроси́ть, *-ошу́, -о́сишь vb. pf. (ipf. упра́шивать) acuz.* cu *inf.* a convinge, a îndupleca.

упроститель, *-я m.* **1.** vulgarizator. **2.** *(tehn.)* simplificator.

упрости́ть, *-ощу́, -остúшь vb. pf. (ipf. упроща́ть) acuz.* **1.** a simplifica. **2.** a vulgariza.

упрости́ться, *-ится vb. pf. pas. (ipf. упроща́ться)* a se simplifica, a deveni mai simplu.

упрочéние, *-я n. sg.* întărire, consolidare, stabilizare; *~ мúра* întărirea păcii.

упрóчивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *упрóчить*

упрóчиваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *упрóчиться.* **2.** *pas.* de la *упрóчивать.*

упрóчи|ть, *-чу, -чишь vb. pf. (ipf. упрóчивать) acuz.* a întări, a consolida; a stabiliza; *~ своё положéние* a-și consolida situația; *~ мир* a consolida pacea.

упрóчи|ться, *-чусь, -чишься vb. pf. (ipf. упрóчиваться)* **1.** a-și consolida poziția/situația; *~ в нóвых позúциях* a-și întări noile poziții. **2.** *(прочно утвердиться)* a se consolida, a deveni mai trainic. **3.** *за + instr. (fig.)* a se statornici, a se stabili.

упрочни́ть, *-ню́, -нúшь vb. pf. (ipf. упрочня́ть) acuz.* a face mai tare, mai solid, mai rezistent.

упрочня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *упрочни́ть*

упроща́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *упрости́ть*

упроща́ться, *-áется vb. ipf.* de la *упрости́ться*

упроще́нец, *-нца m.* simplist.

упроще́ние, *-я n.* simplificare.

упроще́нность, *-и f.* simplitate.

упрощённ|ый 1. *p.t.p.* de la *упрости́ть.* **2.** *adj.* simplificat.

упроще́нческий *adj.* simplist.

упроще́нчество, *-а n. sg.* simplism.

упру́гий *adj.* elastic.

упру́гость, *-и f. sg* elasticitate.

упря́ж|ка, *-и f.* **1.** atelaj; *шестери́к в ~е* atelaj cu șase cai. **2.** *sg. (у́пряжь)* ham, harnașament; *бога́тая ~* harnașament bogat ◇ *быть/ходи́ть в ~е* sau *годи́ться в ~у* a fi bun de ham.

упряж|но́й *adj.* de ham, de trăsură; de tracțiune; *~а́я ло́шадь* cal de ham, telegar.

у́пряжь [1], *-и f. sg.* hamuri, harnașament.

у́пряжь [2], *-и f. (ferov.)* aparat/dispozitiv de cuplare/legare.

упря́мец, *-мца m.* (om) încăpățînat, îndărătnic; capsoman.

упря́миться, *-млюсь, -мишься vb. ipf.* a se încăpățîna, a se îndărătnici.

упря́мо *adv.* cu încăpățînare, cu îndărătnicie; *~ стоя́ть на своём* a o ține una și bună.

упря́мство, *-а n. sg.* încăpățînare, îndărătnicie; *осли́ное ~* încăpățînare de catîr.

упря́мствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf. в + prepl.* și fără *compl.* a se încăpățîna, a fi încăpățînat.

упря́м|ый *adj.* **1.** încăpățînat, îndărătnic, refractar; *(fam.) ~, как осёл* încăpățînat ca un măgar. **2.** *(упорный)* perseverent. **3.** *(о чертах лица)* sever, dur.

упря́тать, *-я́чу, -я́чешь vb. pf. (ipf. упря́тывать) acuz.* **1.** a ascunde cu grijă, a pune bine, a dosi, a tăinui; *~ вéщи* a ascunde lucrurile. **2.** *(fig. pop.)* a închide, a băga; a trimite (departe), surghiuni; *~ в тюрьмý* a băga la închisoare; *~ кого́-л. в глухóе мéсто* a surghiuni pe cineva într-un fund de țară.

упря́таться, *-я́чусь, -я́чешься vb. pf. (ipf. упря́тываться)* a se ascunde, a se pitì.

упря́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *упря́тать*

упуска́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *упусти́ть*

упуска́ться, *-áется vb. ipf. pas.* a fi neglijat, a fi omis, a fi scăpat *(din vedere).*

упусти́ть, *-ущу́, -ýстишь vb. pf. (ipf. упуска́ть) acuz.* **1.** a scăpa, a lăsa să scape; a da drumul; *~ лошадéй* a lăsa să scape caii. **2.** *(fig.)* a pierde, a neglija; a nu folosi, a lăsa să-i scape; *~ удóбный слýчай* a pierde o ocazie prielnică; *~ возмóжность* a pierde prilejul, a nu folosi o posibilitate ◇ *~ из вúду* a scăpa din vedere, a nu lua în seamă.

упуще́ние, *-я n.* **1.** *(недостаток)* neglijență, scăpare din vedere, lipsă, deficiență; *~ по слýжбе* neglijență în serviciu. **2.** *(пропуск)* omisiune, omitere.

упы́рь, *-я́ m. (folc.)* vampir, strigoi.

ура́ **1.** *interj.* ura! **2.** *s. indecl.* urale; *громовóе ~* urale puternice / răsunătoare ◇ *на ~* a) *(mil.)* strigînd ura (la atac); b) *(fig. iron.)* la noroc, pe nepregătite.

уразие́ние, *-я n.* **1.** *(действие)* nivelare, egalizare; *~ в правáх* egalizare în drepturi. **2.** *(mat.)* ecuație; *~ с двумя́ неизвéстными* ecuație cu două necunoscute; *~ пéрвой стéпени* ecuație de gradul întîi; *квадрáтное ~* ecuație de gradul al doilea; *расчётное ~* formulă de calcul.

ура́внивание [1], *-я n.* nivelare, egalare, uniformizare; *~ давлéния* egalizarea presiunii.

ура́внивание [2], *-я n.* nivelare, netezire.

ура́внивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *уравня́ть* și *уровня́ть*

ура́вниваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *уравня́ться* și *уровня́ться.* **2.** *pas.* de la *ура́внивать.*

уравни́ловка, *-и f. sg. (peior.)* egalitarism, egalizare; nivelare; *~ в оплáте трудá* nivelare a salariilor *(fără a ține seama de cantitatea și calitatea muncii prestate).*

уравни́тель, *-я m. (tehn.)* compensator, egalizator.

уравни́тельн|ый *adj.* **1.** *(tehn.)* nivelator. **2.** *(ec.)* egalitar, nivelator, compensator; *~ые пóшлины* taxe vamale compensatoare.

уравнове́сить, *-éшу, -éсишь vb. pf. (ipf. уравновéшивать) acuz.* **1.** a echilibra, a cumpăni. **2.** *(fig.)* a echilibra, a pune în echilibru; *~ сúлы* a echilibra forțele.

уравнове́шенность, *-и f. sg.* echilibru, cumpănă; *~ харáктера* fire echilibrată.

уравнове́шенный 1. *p.t.p.* de la *уравновéсить.* **2.** *adj.* echilibrat, ponderat, cumpănit.

уравнове́шивание, *-я n. sg.* echilibrare, cumpănire.

уравнове́шивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *уравновéсить*

уравня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. ура́внивать) acuz.* a egala, a face egal, a egaliza.

уравня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. pf. (ipf. ура́вниваться)* a se egala, a deveni egal.

урага́н, *-а m.* uragan, vijelie, furtună; *~ на мóре* uragan pe mare; *(fig.) промчáться ~ом* a trece ca o vijelie; *(fig.) ~ стрáстей* furtuna patimilor.

урага́нный *adj.* de uragan, vijelios; *(fig. mil.) ~ огóнь* tir în rafală.

уразумева́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *уразуме́ть*

уразуме́ть, *-éю, -éешь vb. pf. (ipf. уразумева́ть) acuz.* a înțelege, a pricepe, a sesiza, a se dumiri; *~ смысл вещéй* a înțelege sensul lucrurilor.

ура́н [1], *-а m. (chim.)* uraniu; *обогащённый ~* uraniu sărăcit; *обогащённый ~* uraniu îmbogățit.

ура́н [2], *-а m. (astr.)* Uranus.

урани́т, *-а m. (mineral.)* uranit.

ура́нов|ый *adj. (chim.)* de uraniu; *~ая рудá* mincreu de uraniu.

урбаниза́ция, *-и f. sg.* urbanizare.

урбани́зм, *-а m. sg.* urbanism; edilitate.

урбани́ст, *-а m.* urbanist.

урва́ть, *-ву́, -вёшь vb. pf. (ipf. урыва́ть) acuz. (pop.)* **1.** a rupe, a smulge. **2.** *(fig.)* a găsi; *~ свобо́дную мину́ту* a găsi o clipă liberă.

урва́|ться, *-ву́сь, -вёшься vb. pf. (ipf. урыва́ться) (pop.)* a scăpa, a pleca *(pentru un timp scurt); е́ле ~лся и́з до́му* abia am putut scăpa de acasă.

урду́ *m. indecl.* limba urdu.

урегули́рование, *-я n. sg.* **1.** reglementare, rezolvare, soluţionare, aplanare; *~ конфли́кта* aplanarea conflictului. **2.** *(tehn.)* reglare; reglaj, ajustare; *~ мото́ра* reglarea motorului.

урегули́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. (ipf. регули́ровать) acuz.* a reglementa, a rezolva, a aplana.

урегули́роваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* a se aranja, a se reglementa, a se aplana.

уре́з, *-а m.* margine, tăietură; *~ воды́* marginea apei.

уре́зать, *-е́жу, -е́жешь vb.* pf. *(ipf. уре́зывать* şi *урезать) acuz.* **1.** a tăia, a reteza, a scurta. **2.** *(fig.)* a reduce, a micşora, a ciunti; *~ расхо́ды* a reduce cheltuielile; *~ себя́ в чём-л.* a se restrînge.

урезáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *уре́зать*

уре́зка, *-и f.* **1.** scurtare, tăiere. **2.** *(fig.)* micşorare, reducere; *~ жа́лованья* reducerea salariului.

урезо́нивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *урезо́нить*

урезо́нить, *-ню, -нишь vb. pf. (ipf. урезо́нивать) acuz.* a convinge, a face să înţeleagă, a-i băga minţile în cap.

уре́зывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *уре́зать*

уреми́ческий *adj. (med.)* de uremie, uremic.

уреми́я, *-и f. sg. (med.)* uremie.

уре́тра, *-ы f. (anat.)* uretră.

уретри́т, *-а m. (med.)* uretrită.

уретроско́п, *-а m. (med.)* uretroscop.

ури́на, *-ы f. sg. (fiziol.)* urină.

у́рна, *-ы f.* **1.** urnă; *избира́тельная ~* urnă electorală. **2.** urnă, vas; *погреба́льная ~* urnă funerară. **3.** cutie, coş (de *hîrtii pe stradă*).

уробили́н, *-а m. sg. (fiziol.)* urobilină.

у́ров|ень [1], *-вня m.* **1.** nivel; *~ воды́* nivelul/oglinda/suprafaţa apei; *~ излуче́ния* nivel de iradiere; *над ~нем мо́ря* deasupra nivelului mării; *(lingv.) ~ни языка́* nivelurile limbii. **2.** *(fig.)* nivel, stadiu, grad *(de pregătire, de dezvoltare); культу́рный ~* nivel cultural; *иде́йный ~* nivel ideologic; *жи́зненный ~* nivel de trai, standard de viaţă; *повыше́ние жи́зненного ~ня* ridicarea nivelului de viaţă; *на ~не совре́менных нау́чных тре́бований* la nivelul cerinţelor ştiinţei moderne; *на высо́ком ~не* la nivel înalt ◇ *подня́ться над ~нем* a se ridica deasupra nivelului obişnuit; *в ~ (с чем-л.)* a) la acelaşi nivel cu ...; b) *(fig.)* în concordanţă cu ...; în pas cu ...; *жить в ~ с ве́ком* a trăi în pas cu vremea.

у́ровень [2], *-вня m. (tehn.)* nivelă; poloboc.

уровнеме́р, *-а m.* nivelmetru; aparat pentru măsurarea nivelului, cumpănă.

уровня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. ура́внивать) acuz.* a nivela, a potrivi, a netezi (un teren); *~ зе́млю* a nivela pămîntul.

уро́д, *-а m.* monstru, pocitanie, sluţenie, fiinţă urîtă; *(fig.) нра́вственный ~* brută ◇ *(prov.) в семье́ не без ~а* nu există pădure fără uscături; *~ ~ом* urît de mama focului.

уро́дина, *-ы m.* şi *f. (injur.)* sluţenie, pocitanie, monstru.

уроди́ть, *-ожу́, -оди́шь vb. pf. acuz.* **1.** *(дать урожай)* a rodi, a da roade, a produce. **2.** *(породить)* a da naştere, a naşte, a face.

уроди́|ться, *-ожу́сь, -оди́шься vb. pf.* **1.** a face roade, a rodi. **2.** *в + acuz.* a semăna cu cineva; *~лся в отца́* seamănă cu tatăl său.

уро́дливость, *-и f. sg.* urîciune, diformitate, monstruozitate, sluţenie.

уро́длив|ый *adj.* **1.** diform; *~ па́лец* deget diform. **2.** slut, urît, pocit; *~ая вне́шность* chip pocit. **3.** *(fig.)* anormal, denaturat; *~ое воспита́ние* educaţie nesănătoasă / greşită.

уро́довать, *-дую, -дуешь vb. ipf. (pf. изуро́довать) acuz.* **1.** a urîţi, a poci; *~ себя́* a se urîţi, a se poci. **2.** a desfigura, a schilodi, a mutila. **3.** *(fig.)* a denatura, a deforma, a schimonosi; *~ чужу́ю мысль* a denatura o idee a cuiva.

уро́доваться, *-дуюсь, -дуешься vb. ipf.* **1.** *(pf. изуро́доваться)* a se automutila, a se schilodi. **2.** a se urîţi, a se sluţi, a se poci.

уро́дство, *-а n. v. уро́дливость*

урожа́й, *-я m.* **1.** recoltă; *высо́кий ~* recoltă mare; *~ с гекта́ра* recoltă la hectar; *собра́ть ~* a strînge recolta. **2.** *(изоби́лие)* recoltă bogată, belşug, abundenţă.

урожа́йность, *-и f. sg.* producţie/recoltă la hectar; *подня́ть ~* a spori recolta/producţia la hectar.

урожа́йный *adj.* roditor, fertil, mănos; *~ год* an roditor, an cu recoltă bogată.

урождённая, *-ой adj. (inv.)* după numele de fată, născută ...

урожéнец, *-нца m.* originar din ..., născut la ..., de fel din ...

уро́к, *-а m.* **1.** lecţie, curs, oră de predare; *~ ру́сского языка́* lecţie/oră de limba rusă; *посеща́ть ~и* a frecventa cursurile. **2.** lecţie, temă *(pentru acasă); сде́лать ~и* a-şi pregăti temele. **3.** sarcină; *вы́полнить ~* a-şi îndeplini sarcina. **4.** *(fig.)* lecţie, învăţătură, pildă; *э́то послу́жит для кого́-л. ~ом* a-i servi cuiva de învăţătură; *они́ получи́ли хоро́ший ~* au căpătat o lecţie bună, s-au învăţat minte; *суро́вый ~ исто́рии* o lecţie severă a istoriei ◇ *брать ~и (чего́-л. у кого́-л.)* a lua lecţii (de ... la cineva); *брать ~и му́зыки* a lua lecţii de muzică; *дава́ть ~и* a da lecţii.

уро́лог, *-а m. (med.)* urolog.

урологи́ческий *adj. (med.)* de urologie, urologic.

уроло́гия, *-и f. sg. (med.)* urologie.

уро́н, *-а m. sg.* pierdere, prejudiciu, pagubă; *нанести́ ~* a pricinui/a provoca pierderi.

урони́ть, *-оню́, -о́нишь vb. pf.* de la *роня́ть, (1, 2, 4); ~ своё досто́инство* a-şi pierde demnitatea, a se înjosi.

уротропи́н, *-а m. sg. (farm.)* urotropină.

уро́чище, *-а n.* **1.** hotar natural. **2.** petec de pămînt *(deosebit de natura înconjurătoare; pădure, cîmpie, mlaştină etc.)*

уро́чн|ый *adj.* **1.** fixat, hotărît; *в ~ час* la ora fixată; la ora obişnuită. **2.** stabilit, convenit, stipulat; *рабо́тать в ~ое вре́мя* a munci în orele de program; *~ая рабо́та* muncă obişnuită, convenită.

урча́ние, *-я n. sg.* gîlgîit; ghiorăit; mîrîit; *~ воды́* murmurul apei, gîlgîitul apei; *~ пса* mîrîitul cîinelui; *~ в желу́дке* ghiorăitul maţelor.

урча́ть, *-чу́, -чи́шь vb. ipf.* a gîlgîi; a ghiorăi; a mîrîi.

урыва́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *урва́ть*

урыва́ми *adv.* cîteodată, din cînd în cînd, în treacăt; în răstimpuri; *ви́деться ~* a se vedea din cînd în cînd, a se vedea printre picături.

урю́к, *-а m. sg.* caise, zarzăre uscate întregi.

уря́дник, *-а m. (în Rusia ţaristă) uriadnic (subofiţer de cazaci, funcţionar inferior în poliţia rurală).*

уря́дничий *adj.* de uriadnic.

ус, *-а sg.* de la *усы́*

уса́дебный *adj.* de fermă, de conac, de gospodărie; *~ уча́сток* lot de lîngă casă.

уса́дить [1], *-ажу́, -а́дишь vb. pf. (ipf. уса́живать) acuz.* **1.** a aşeza, a plasa; *~ за стол* a aşeza la masă, a face să ia loc. **2.** *за + acuz.* sau cu *inf.* a pune la treabă; *~ за рабо́ту* a aşeza (pe cineva) la lucru; a-l pune la treabă. **3.** *(fam.) (в тюрьму)* a întemniţa.

уса́дить [2], *-ажу́, -а́дишь vb. pf. (ipf. уса́живать) acuz.* cu *instr.* a planta, a sădi; *~ цвета́ми* a sădi/a pune flori.

уса́дка, *-и f. sg.* **1.** plantare, sădire; *~ доро́ги дере́вьями* plantarea drumului cu pomi. **2.** *(tehn.)* contracţie; comprimare, tasare; *~ земли́* tasarea pămîntului; *~ бето́на* comprimarea betonului.

уса́дьба, *-ы f.* **1.** conac; *поме́щичья ~* conac moşieresc. **2.** gospodărie; *крестья́нская ~* gospodărie ţărănească.

уса́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *уса́дить* [1,2]

уса́живаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *усе́сться.* **2.** *pas.* de la *уса́живать.*

уса́стый *adj.* mustăcios, cu mustăţi mari.

уса́тый *adj.* mustăcios, cu mustăţi; *~ мужчи́на* bărbat mustăcios.

усáч, *-á m.* **1.** om mustăcios, om cu mustăţi mari. **2.** *(iht.)* mreană. **3.** *(entom.)* croitorul lemnului.

усва́ивание, *-я n. sg. v. усвое́ние*

усва́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *усво́ить*

усвое́ни|е, *-я n. sg.* **1.** *(овладение)* asimilare, însuşire *(a cunoştinţelor)*; *(изучение)* studiere. **2.** asimilaţie, asimilare; ~ *белко́в организ́мом* asimilarea albuminelor de către organism.

усво́ить, *-о́ю, -о́ишь vb. pf. (ipf. усва́ивать) acuz.* **1.** a adopta, a căpăta; ~ *но́вый обы́чай* a adopta un obicei nou; ~ *себе́ привы́чку* a căpăta o deprindere. **2.** a asimila, a-şi însuşi *(cunoştinţe)*, a învăţa; ~ *уро́к* a învăţa bine o lecţie. **3.** a asimila; ~ *пи́щу* a asimila hrana.

усвоя́емость, *-и f. sg.* însuşirea de a fi asimilabil; putinţa de asimilare/capacitatea de asimilare; grad de însuşire.

усе́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *усе́ять*

усе́иваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *усе́яться*. **2.** *pas.* de la *усе́ивать*.

усека́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *усе́чь*

усекнове́ние, *-я n. sg. (înv.)* tăiere, retezare; ~ *главы́* tăierea capului, decapitare.

усе́рди|е, *-я n. sg.* rîvnă, sîrguinţă, silinţă, zel; *рабо́тать с ~ем* a lucra cu rîvnă.

усе́рдно *adv.* cu rîvnă, cu sîrguinţă, silitor, cu zel.

усе́рдный *adj.* sîrguincios, silitor, zelos, stăruitor, asiduu, ~ *иссле́дователь* cercetător zelos; ~ *труд* muncă asiduă.

усе́рдствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a se strădui, a se sili, a fi zelos.

усе́сться, *уся́дусь, уся́дешься vb. pf. (ipf. уса́живаться)* **1.** a se aşeza comod; a lua loc; ~ *на дива́н* a se aşeza comod pe canapea. **2.** *за + acuz.* sau cu *inf.* a se apuca, a începe (să facă ceva); ~ *за чте́ние* sau ~ *чита́ть* a se apuca de citit.

усече́ние, *-я n.* **1.** *sg.* trunchiere, retezare. **2.** *(gram.)* apocopă.

усечённ|ый 1. *p.t.p.* de la *усе́чь*. **2.** *adj. (matem.)* trunchiat; ~ *ко́нус* trunchi de con; ~*ая пирами́да* trunchi de piramidă. **3.** *adj. (gram.)* cu apocopă.

усе́чь, *-еку́, -ечёшь vb. pf. (ipf. уска́ть) acuz.* a reteza, a trunchia, a scurta, a tăia; *(mat.)* ~ *ко́нус* a trunchia un con.

усе́я|ть, *-е́ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. усе́ивать) acuz.* a presăra, a acoperi; *звёзды ~ли не́бо* stelele au acoperit cerul.

усе́я|ться, *-е́ется vb. pf. (ipf. усе́иваться)* a fi presărat, a se acoperi; *не́бо ~лось звёздами* cerul s-a acoperit cu stele.

усиде́ть, *-ижу́, -иди́шь vb. pf.* a şedea, a sta locului; a se menţine; *не ~ на ло́шади* a nu se ţine în şa.

уси́дчиво *adv.* cu sîrguinţă, stăruitor, asiduu.

уси́дчивость, *-и f. sg.* stăruinţă, asiduitate.

уси́дчивый *adj.* stăruitor, asiduu.

усики, *-ов; sg. ýсик, -а m.* **1.** mustăcioară. **2.** *(bot.)* circel; ţeapă. **3.** *(zool.)* antene.

усиле́ние, *-я n. sg.* întărire, intensificare, accentuare; înteţire, agravare, amplificare; ~ *ве́тра* înteţirea vîntului; *(mil.)* ~ *огня́* înteţirea focului; ~ *противоре́чий* ascuţirea contradicţiilor; *(fiz.)* ~ *зву́ка* amplificare a sunetului; ~ *высо́кой часто́ты* amplificare de înaltă frecvenţă.

уси́ленно *adv.* în mod intens, cu intensitate, în mod stăruitor.

уси́ленн|ый 1. *p.t.p.* de la *уси́лить*. **2.** *adj.* întărit; sporit; amplificat; ~*ые зву́ки* sunete amplificate; ~*ое пита́ние* supraalimentare; ~*ая борьба́* luptă înverşunată; ~*ая про́сьба* rugăminte stăruitoare; ~*ые заня́тия* studii asidue.

уси́ливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *уси́лить*

уси́ливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *уси́литься*.

уси́ли|е, *-я n.* **1.** sforţare, efort, străduinţe, încordare; *геройческие ~я* sforţări eroice; *общими ~ями* prin eforturi comune; *приложи́ть все ~я* a depune toate eforturile. **2.** *(mec.)* efort; forţă, solicitare; *тормозно́е* ~ forţă de frînare; *тя́говое* ~ forţă de tracţiune.

усили́тель, *-я m.* **1.** *(rad.)* amplificator; ~ *переме́нного то́ка* amplificator de curent alternativ; *телефо́нный* ~ receptor telefonic; *транзи́сторный* ~ amplificator tranzistorizat/cu tranzistoare. **2.** *(foto)* întăritor.

усили́тельный *adj.* **1.** de întărire, de intensificare. **2.** *(tehn.)* amplificator, de amplificare.

уси́лить, *-лю, -лишь vb. pf. (ipf. уси́ливать) acuz.* a întări; a amplifica, a intensifica, a înteţi; a mări; ~ *борьбу́ за мир* a intensifica lupta pentru pace; ~ *бди́тельность* a mări vigilenţa; ~ *внима́ние* a spori atenţia; ~ *звук* a amplifica sunetul.

уси́л|иться, *-люсь, -лишься vb. pf. (ipf. уси́ливаться)* a se întări, a se intensifica, a se accentua; a se înteţi, a se agrava; a se mări, a spori; *ве́тер ~ился* vîntul s-a înteţit.

ускака́|ть, *ускачу́, ускачешь vb. pf. (ipf. ускака́ивать)* a porni în galop, a fugi, a o lua la goană; ◇ *далеко́ не ускачешь на чём-л.* sau *с чем-л.* n-ai să faci mare lucru/mare scofală; nu se poate face cine ştie ce.

ускака́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *ускака́ть*

ускáльзывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *ускользну́ть*

ускользну́|ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. ускользáть şi ускáльзывать)* **1.** a scăpa, a cădea din mînă, a aluneca; *ры́ба ~ла из рук* peştele a alunecat din mînă. **2.** *(уйти незамеченным)* a pleca pe furiş, a se furişa; a dispărea; a scăpa; ~ *от преслéдования* a scăpa de urmărire. **3.** *(fig.)* *от + gen.* a scăpa (din vedere); *э́то ~ло от моего́ внима́ния* aceasta mi-a scăpat din vedere. **4.** *(уклониться)* a evita, a ocoli.

ускоре́ние, *-я n. sg.* **1.** accelerare; mărirea vitezei; ~ *те́мпов* accelerarea ritmului; *(fiz.)* *земно́е* ~ acceleraţie terestră; *(ec.)* ~ *оборáчиваемости оборо́тных средств* accelerarea rotaţiei mijloacelor circulante; ~ *хо́да по́езда* accelerarea vitezei trenului. **2.** grăbire; ~ *отъе́зда* grăbirea plecării.

ускóренн|ый 1. *p.t.p.* de la *ускóрить*. **2.** *adj.* grăbit, accelerat; ~*ым ша́гом* cu paşi grăbiţi; ~*ые те́мпы* ritm accelerat; ~*ые ку́рсы* curs rapid.

ускори́тель, *-я m. (tehn.)* accelerator; *пусково́й* ~ accelerator de pornire.

ускори́тельный *adj. (tehn.)* de acceleraţie, accelerator.

ускóрить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. ускоря́ть)* **1.** a grăbi, a accelera; ~ *шаги́* a grăbi paşii; ~ *ход маши́ны* a accelera viteza maşinii; ~ *рабóту* a da zor la lucru. **2.** a grăbi, a urgenta; ~ *отъе́зд* a grăbi plecarea; ~ *сро́ки* a grăbi termenele.

ускóри|ться, *-тся vb. pf. (ipf. ускоря́ться)* **1.** a se accelera; a-şi mări viteza; *ход по́езда ~лся* viteza trenului s-a mărit. **2.** a fi urgentat; a se precipita; *отъе́зд его́ ~лся* plecarea lui a fost urgentată.

ускоря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *ускóрить*

ускоря́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *(ipf.* de la *ускóриться)*. **2.** *pas.* de la *ускоря́ть*.

услáвливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. v. услóвливаться*

услáда, *-ы f. (înv.)* plăcere, bucurie, desfătare.

усладúть, *-ажу́, -адúшь vb. pf. (ipf. услаждáть) acuz. (înv.)* a desfăta, a încînta.

усладúться, *-ажу́сь, -адúшься vb. pf. (ipf. услаждáться) instr. (înv.)* a se desfăta, a se delecta.

услаждáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *усладúть*

услаждáться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *усладúться*. **2.** *pas.* de la *услаждáть*.

услажде́ние, *-я n. sg.* desfătare, încîntare, delectare.

услáть, *ушлю́, ушлёшь vb. pf. (ipf. усылáть) acuz.* a trimite, a expedia.

уследúть, *-ежу́, -едúшь vb. pf. за + instr.* **1.** a supraveghea, a nu pierde, a nu scăpa din ochi. **2.** *(fig.)* a urmări.

услóви|е, *-я n.* **1.** condiţie, premiză; *непреме́нное* ~ condiţie indispensabilă/obligatorie; *(mat.)* *необходúмое* ~ condiţie necesară; *(mat.)* ~ *однозна́чности* condiţie de unicitate/univocitate; *ста́вить* ~ a condiţiona, a pune o condiţie; *с ~ем, что́бы ...* sau *при ~и ...* cu condiţia ca ...; *ни при каки́х ~ях* sub nici un motiv, în nici un caz; ~*я ми́ра* condiţii de pace; *на льго́тных ~ях* în condiţii avantajoase; *неблагоприя́тные ~я* condiţii nefavorabile; *при любы́х ~ях* în orice condiţii. **2.**

pl. condiţii, circumstanţe; *~я трудá* condiţii de muncă; *бытовы́е ~я* condiţii de trai; *жили́щные ~я* condiţii de locuit; *климати́ческие ~я* condiţii climaterice; *атмосфе́рные ~я* condiţii atmosferice; *метеорологи́ческие ~я* condiţii meteorologice; *~я ви́димости* condiţii de vizibilitate; *рабо́тать в благоприя́тных ~ях* a lucra în condiţii favorabile. **3.** *(jur.)* clauză, stipulaţie; *~я до́говора* sau *догово́рные ~я* clauze/condiţii contractuale. **4.** *(jur.)* convenţie, învoială, înţelegere; *заключи́ть ~* a încheia o convenţie; *нару́шить ~* a călca o convenţie; *по ~ю* după învoială, după cum prevede contractul; *диктова́ть ~я* a dicta condiţii ◇ *(mat.) ~ зада́чи* datele unei probleme.

усло́виться, *-влюсь, -вишься vb. pf. (ipf. усло́вливаться* şi *усла́вливаться)* a se înţelege, a conveni, a stabili, a stipula; *~ о сро́ке отъе́зда* a conveni asupra datei plecării; *~ о цене́* a cădea de acord/la învoială asupra preţului.

усло́вленный *adj.* stabilit, convenit, fixat, stipulat; *в ~ час* la ora convenită/fixată.

усло́вливаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *усло́виться*

усло́вно *adv.* condiţionat, cu condiţia, în mod condiţional; *(jur.) ~ осуди́ть* a condamna cu suspendarea pedepsei.

усло́вност|ь, *-и f.* **1.** *sg.* caracter condiţional, condiţionat. **2.** caracter convenţional; convenienţă; *враг вся́ких ~ей* duşman a tot ce este convenţional.

усло́вн|ый *adj.* **1.** convenţional, convenit; *~ язы́к* limbaj convenţional; *~ знак* semn convenţional. **2.** sub condiţie, condiţional, condiţionat; *~ое согла́сие* consimţământ condiţional; *(fiziol.) ~ рефле́кс* reflex condiţionat; *(jur.) ~ое осужде́ние* condamnare cu suspendarea pedepsei. **3.** relativ; *всё э́то о́чень ~о* toate acestea sînt foarte relative. **4.** *(gram.) ~ое наклоне́ние* modul condiţional; *~ое предложе́ние* propoziţie subordonată condiţională.

усложне́ние, *-я n. sg.* complicaţie, complicare; agravare, înrăutăţire; *~ обстано́вки* complicarea situaţiei.

усло́жнённость, *-и f. sg.* caracter complicat; complexitate.

усложнённ|ый **1.** *p.t.p.* de la *усложни́ть.* **2.** *adj.* complicat, complex; *~ая те́хника* tehnică complicată.

усложни́|ть, *-ню, -ни́шь vb. pf. (ipf. усложня́ть)* a complica; *~ зада́чу* a complica problema.

усложни́|ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. усложня́ться)* a se complica, a se agrava, a se înrăutăţi; *положе́ние ~лось* situaţia s-a complicat; *боле́знь ~лась* boala s-a agravat.

усложня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *усложни́ть*

усложня́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *усложни́ться.* **2.** *pas.* de la *усложня́ть.*

услу́г|а, *-и f.* **1.** serviciu; *оказа́ть ~у* a face (cuiva) un serviciu; *предложи́ть свои́ ~и* a-şi oferi serviciile; *я к ва́шим ~ам* vă stau la dispoziţie; *~ за ~у* serviciu contra serviciu. **2.** *pl. (обслуживание)* servicii; *комму́нальные ~и* servicii comunale; *тра́нспортные ~и* servicii de transport ◇ *медве́жья ~* prost serviciu.

услуже́ни|е, *-я n. sg. (înv.)* serviciu, slujbă; *быть в ~и* a fi în serviciul cuiva, a fi în slujbă la cineva; *поступи́ть в ~* a se băga la stăpîn.

услу́живать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *услужи́ть*

услужи́ть, *-ужу́, -у́жишь vb. pf. (ipf. услу́живать) dat.* a face un serviciu, a servi; *~ дру́гу* a servi pe un prieten.

услу́жливо *adv.* (în mod) serviabil, îndatoritor, amabil, prevenitor.

услу́жливость, *-и f. sg.* serviabilitate, amabilitate; complezenţă.

услу́жливый *adj.* serviabil, îndatoritor, săritor; *~ челове́к* om serviabil.

услыха́ть, *-ы́шу, -ы́шишь vb. pf. acuz.* a auzi.

услы́шать, *-ы́шу, -ы́шишь vb. pf.* de la *слы́шать (1, 3)*

усма́тривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *усмотре́ть*

усма́трива|ться, *-ается vb. ipf.* a se vădi, a se remarca, a se observa.

усмеха́ться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *усмехну́ться*

усмехну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. усмеха́ться)* a zîmbi, a surîde; *доброду́шно ~* a zîmbi cu bunătate; *~ в усы́* a zîmbi pe sub mustăţi; *го́рько ~* a zîmbi amar.

усме́шка, *-и f.* surîs / zîmbet ironic/zeflemist.

усмире́ние, *-я n. sg.* **1.** îmblînzire. **2.** potolire, înăbuşire; represiune, reprimare; *~ мяте́жа* înăbuşirea răscoalei.

усмири́тель, *-я m.* **1.** îmblînzitor; *~ льво́в* îmblînzitor de lei. **2.** cel care reprimă, înăbuşă (o răscoală), cel care execută represalii.

усмири́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. усмиря́ть) acuz.* **1.** a îmblînzi; *~ льва* a îmblînzi un leu. **2.** a reprima, a înăbuşi; a înfrîna, a potoli; *~ мяте́ж* a reprima o rebeliune.

усмири́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. усмиря́ться)* a se potoli, a se domoli.

усмиря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *усмири́ть.*

усмиря́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *усмири́ться.* **2.** *pas.* de la *усмиря́ть.*

усмотре́ни|е, *-я n. sg.* apreciere, judecată, părere; *де́йствовать по своему́ ~ю* a proceda după cum crede de cuviinţă; *предоста́вить на чьё-л. ~* a lăsa la aprecierea/latitudinea cuiva.

усмотр|е́ть, *-отрю́, -о́тришь vb. pf. (ipf. уса́тривать)* **1.** *acuz.* cu *в+ prepl.* a considera, a socoti, a vedea. **2.** *за+ instr.* a supraveghea; *за всем не усмо́тришь* nu poţi lua seama la toate.

уснасти́ть, *-ащу́, -асти́шь vb. pf. (ipf. уснаща́ть) acuz.* cu *instr.* a împodobi, a înfrumuseţa; *~ свою́ речь цита́тами* a-şi presăra discursul cu citate.

уснаща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *уснасти́ть*

уснаще́ние, *-я n. sg.* împodobire, înfrumuseţare.

усну́|ть, *-ну́, -нёшь vb. pf.* **1.** a adormi; *~ навёки/навсегда́* sau *ве́чным сном* a înceta din viaţă; a muri, a adormi somnul de veci. **2.** *(despre peşte)* a pieri, a muri. **3.** *(затихнуть)* a se calma, a se potoli.

усо́бица, *-ы f. (ist.)* lupte interne, lupte intestine.

усовершéнствовани|е, *-я n.* **1.** *sg.* perfecţionare, desăvîrşire; *ку́рсы ~я* cursuri de perfecţionare/pentru ridicarea calificării. **2.** *(улучшение)* îmbunătăţire, perfecţionare; *внести́ техни́ческие ~я* a introduce îmbunătăţiri tehnice.

усовершéнствованный **1.** *p.t.p.* de la *усовершéнствовать.* **2.** *adj.* perfecţionat.

усовершéнствовать, *-ствую, -ствуешь vb. pf. (ipf. совершéнствовать) acuz.* a perfecţiona, a desăvîrşi; a îmbunătăţi.

усовершéнствоваться, *-ствуюсь, -ствуешься vb. pf. (ipf. совершéнствоваться) в+ prepl.* a se perfecţiona, a se desăvîrşi.

усóвестить, *-ещу, -естишь vb. pf. (ipf. сóвестить şi усóвещивать) acuz.* a face apel la conştiinţa cuiva; a îndemna, a îndruma *(spre bine).*

усóвещивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *усóвестить*

усомни́ться, *-нюсь, -ни́шься vb. pf. в+ prepl.* a se îndoi, a pune la îndoială, a avea îndoieli; *~ в по́длинности ру́кописи* a se îndoi de autenticitatea unui manuscris.

усо́пший *adj. (înv.)* răposat, decedat, defunct.

усо́хнуть, *-нет vb. pf. (ipf. усыха́ть)* a scădea *(la uscare)*; a se usca; a se strînge, a se zbîrci.

успева́емость, *-и f. sg.* succes/spor la învăţătură.

успева́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *успе́ть.* **2.** a progresa, a face progrese; *~ по матема́тике* a face progrese la matematică, a fi tare la matematică.

успева́ющ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *успева́ть; ~ учени́к* elev bun. **2.** *~ий, -его m.* elev bun, elev cu note bune.

успе́ется *vb. pf. impers.* nu e nici o grabă, e destul timp.

успе́|ть, *-ю, -е́ешь vb. pf. (ipf. успева́ть)* **1.** a izbuti, a reuşi, a dovedi; *~ зако́нчить рабо́ту* a reuşi să termine lucrul; *~ к обе́ду* a izbuti să vină la timp la masă; *не ~ на по́езд* a scăpa trenul. **2.** *в+ prepl. (înv.) (достигнуть успеха)* a reuşi, a avea reuşită/ succes; *~ в свои́х дела́х* a avea succes, a-i merge bine ◇ *не ~л оглану́ться, как ...* nici n-a apucat să vadă bine ce şi cum, cînd ...; *не ~ и гла́зом мргнуть* cît ai clipi din ochi, într-o clipită.

успе́х, *-а m.* **1.** succes; reuşită, izbîndă; *производственные ~и* succese în producţie; *временный ~* succes temporar; *решающий ~* succes hotărîtor/decisiv; *име́ть ~* a avea succes, a reuşi; *желаю вам ~а* vă urez succes/noroc; *~ у же́нщин* succes la femei; *быть уве́ренным в ~е* a fi sigur de reuşită; *кни́га име́ет успе́х* cartea are succes; *име́ть огро́мный ~* a avea un succes enorm; *увенча́ться ~ом* a se încununa de succes; *в слу́чае ~а* în caz de succes/izbîndă. **2.** *pl.* progres; *сде́лать ~и* a face progrese ◇ *с ~ом* foarte bine, cu succes; *с тем же ~ом* cu acelaşi rezultat (bun).

успе́шно *adv.* cu succes, cu spor, foarte bine, în bune condiţii; *дела́ иду́т ~* afacerile merg strună; *~ довести́ де́ло до конца́* a duce o chestiune la bun sfîrşit.

успе́шность, *-и f. sg.* reuşită, izbîndă, succes.

успе́шн|ый *adj.* reuşit, izbutit, plin de succes; *~ая ата́ка* un atac izbutit; *~ исхо́д* rezultat fericit; *~ое лече́ние* tratament eficace; *~ая де́ятельность* activitate rodnică.

успока́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *успоко́ить.*

успока́иваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *успоко́иться.* **2.** *pas.* de la *успока́ивать.*

успока́ивающ|ий 1. *part. prez. act.* de la *успока́ивать.* **2.** *adj.* calmant, sedativ; alinător; *~ее сре́дство* (medicament) calmant. **3.** *~ее, -его n. (med.)* calmant, sedativ.

успокое́ни|е, *-я n. sg.* **1.** *(действие)* liniştire, potolire, alinare, calmare; *для ~я со́вести* pentru împăcarea conştiinţei. **2.** *(состояние)* calm, linişte, tihnă.

успокое́нность, *-и f. sg. (peior.)* stare de linişte/de siguranţă; impasibilitate; indolenţă.

успокои́тель, *-я m.* **1.** calmant, liniştitor. **2.** *(tehn.)* amortizor; atenuator.

успокои́тельный *adj.* liniştitor, alinător, calmant; *~ отве́т* un răspuns liniştitor.

успоко́ить, *-ою, -о́ишь vb. pf. (ipf. успока́ивать) acuz.* **1.** a linişti, a potoli, a domoli. **2.** *(унять)* a calma, a alina; *~ боль* a alina durerea.

успоко́и|ться, *-о́юсь, -о́ишься vb. pf. (ipf. успока́иваться)* **1.** a se linişti, a-şi veni în fire; *не ~ на дости́гнутом* a nu se mulţumi cu succesele obţinute, a nu se culca pe lauri. **2.** *(уняться)* a se potoli, a se calma; *боль ~лась* durerea s-a potolit.

уст|а́, *уст, устам pl. (înv. poetic)* gură, buze ◇ *из уст в ~* din gură în gură; *у всех на ~а́х* toată lumea vorbeşte de ...; *узна́ть из чьих-л. уст* a afla din gura cuiva, a afla de la cineva; *вложи́ть в чьи-л. ~* a pune în gura/pe seama cuiva; *не сходи́ть с уст* a sta mereu pe buze; *говори́ть чьими-л. ~а́ми* a vorbi cu gura altuia; *из пе́рвых уст узна́ть/услы́шать* a afla/a auzi direct/a afla din sursă sigură; *из второ́их/из тре́тьих уст узна́ть/услы́шать* a afla/a auzi de la o terţă persoană; *ва́шими бы/твои́ми бы ~а́ми да мёд пить* să-ţi fie gura aurită; *(prov.) ~а́ми младе́нца глаго́лет и́стина* gura păcătosului adevăr grăieşte; *(prov.) на ~а́х бог, а на душе́ чёрт* mănîncă sfinţi şi scuipă draci.

уста́в [1], *-а m.* statut; regulament; *Уста́в ООН* Charta O.N.U.; *~ па́ртии* statutul partidului; *вое́нный ~* regulament militar; *дисциплина́рный ~* statut disciplinar; *соблюда́ть ~* a respecta regulamentul.

уста́в [2], *-а m. (lingv.)* scriere uncială.

уставáть, *-таю, -таёшь vb. ipf.* de la *устáть*

уста́вить, *-влю, -вишь vb. pf. acuz.* **1.** *(ipf. устáвлять)* a pune, a aranja, a rîndui, a înşira. **2.** *(ipf. устáвлять)* a acoperi *(toată suprafaţa).* **3.** *(fig.)* a fixa (cu privirea); a-şi pironi (ochii), a aţinti (privirea); *~ глаза́ на кого́-л.* a-şi aţinti privirea asupra cuiva.

уста́ви|ться, *-влюсь, -вишься vb. pf.* **1.** *(ipf. устáвляться) (разместиться)* a încăpea. **2.** *(ipf. устáвляться)* a se acoperi, a fi acoperit complet. **3.** *(fig.)* a privi ţintă, a-şi aţinti (ochii); *~ глаза́ми на кого́-л.* a-şi aţinti privirea asupra cuiva.

устáвлять, *-яю, -яешь vb. ipf.* de la *устáвить (1, 2)*

устáвляться, *-яюсь, -яешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *устáвиться (1, 2)* **2.** *pas.* de la *устáвлять.*

устáвный [1] *adj.* statutar, regulamentar.

устáвный [2] *adj. (lingv.)* uncial, de scriere uncială.

устáивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *устоя́ть*

устáиваться, *-ается vb. ipf.* de la *устоя́ться*

устáло *adv.* obosit, trudit; cu înfăţişare obosită.

устáлость, *-и f. sg.* oboseală, istovire, osteneală.

устáлый *adj.* obosit, istovit, ostenit, trudit.

у́стал|ь, *-и f. sg. (în expr.) не знать ~и* a nu şti de oboseală; *без ~и* neobosit, fără încetare, fără preget.

устанáвливать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *установи́ть*

устанáвливаться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *установи́ться.* **2.** *pas.* de la *устанáвливать.*

установи́ть, *-овлю, -о́вишь vb. pf. (ipf. устанáвливать) acuz.* **1.** *(поместить)* a aşeza, a instala, a monta, a pune; *~ па́мятник* a ridica un monument; *(mil.) ~ тру́бки* a monta focosul; *~ телефо́н* a instala un telefon. **2.** *(наладить)* a introduce, a stabili, a aranja; *~ поря́док* a stabili ordine, a face rînduială; *~ связь с кем-л.* a stabili o legătură cu cineva; *~ соприкоснове́ние с проти́вником* a stabili contactul cu inamicul; *~ нали́чие* a stabili prezenţa. **3.** *(определить)* a fixa, a stabili; *~ це́ну* a fixa preţul; *~ вре́мя* a stabili timpul. **4.** a constata, a stabili; *~ факт* a constata faptul; *~ и́стину* a stabili adevărul; *~ принадле́жность* a stabili apartenenţa, a identifica.

установи́|ться, *-о́вится vb. pf. (ipf. устанáвливаться)* **1.** *(разместиться)* a încăpea. **2.** a se stabili, a se statornici; *пого́да ~лась* s-a făcut timp frumos, s-a făcut vreme bună; *ле́то ~лось* sîntem în toiul verii; *~лась тишина́* s-a făcut linişte; *~лся поря́док* s-a introdus ordine, s-a făcut ordine; *~лся обы́чай* s-a introdus obiceiul. **3.** *(сложиться)* a se forma, a se constitui.

устано́вк|а, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* instalare; amplasare; montare; punere la punct; *~ телефо́на* instalarea telefonului; *~ котла́* instalarea cazanului. **2.** *(tehn.)* instalaţie, dispozitiv, mecanism; *холоди́льная ~* instalaţie frigorifică; frigorifer; *коте́льная ~* instalaţie de cazane; *заводски́е ~и* instalaţiile uzinei; *зени́тная раке́тная ~* instalaţie de rachete antiaeriene; *метáтельная/стáртовая ~* instalaţie/rampă de lansare; *обогрева́тельная ~* instalaţie de încălzire. **3.** *(цель)* obiectiv, ţel, orientare; *целева́я ~* ţintă, ţel, obiectiv; *взять ~у на повыше́ние ка́чества* a-şi propune ca ţel ridicarea calităţii; *име́ть ~у на что-л.* a fi orientat spre. **4.** *(директива)* directivă, linie; *дать ~у* a da indicaţii.

установле́ни|е, *-я n.* **1.** *sg. (действие)* instalare, stabilire; instaurare, instituire; constatare; *~ фа́кта* stabilirea/constatarea faptului; *~ свя́зи* luare de contact, stabilirea legăturii; *(jur.) ~ отцо́вства* stabilirea paternităţii. **2.** *(înv.)* lege, dispoziţie, regulament, statut; *свод ~й* codice de legi.

установле́нн|ый 1. *p.t.p.* de la *установи́ть.* **2.** *adj.* stabilit, fixat, hotărît; reglementat; *~ час* ora fixată; *~ факт* fapt stabilit; *~ая цена́* preţ fix(at); *~ая ско́рость* viteză reglementară, viteză stabilită; *в ~ом поря́дке* aşa cum s-a stabilit; potrivit normelor în vigoare.

устано́вочн|ый *adj.* **1.** *(tehn.)* de montare, de fixare; de reglaj *~ое приспособле́ние* dispozitiv de reglaj. **2.** *(директивный)* călăuzitor, diriguitor; de directivă.

устано́вщик, *-а m.* montor, instalator.

устарева́ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *устаре́ть*

устаре́вший 1. *part. trec. act.* de la *устаре́ть.* **2.** *adj. v. устаре́лый.*

устаре́лость, *-и f. sg.* învechire, perimare, demodare.

устаре́л|ый *adj.* învechit, vechi, scos din uz; demodat; perimat; *~ обы́чай* obicei vechi/perimat; *~ое оборудова́ние* utilaj perimat.

устаре́ть, *-ею, -еешь vb. pf. (ipf. старе́ть şi устарева́ть)* a se învechi; a se demoda, a se perima.

уста́ть, *-а́ну, -а́нешь vb. pf. (ipf. устава́ть)* a obosi, a osteni, a se istovi; ~ *от ходьбы́* a obosi de atîta mers; *смерте́льно* ~ a fi mort de oboseală.

устели́-по́ле, *-я n. (bot.)* ciulei.

устели́ть, *-телю́, -те́лешь vb. pf. v. устла́ть*

устере́чь, *-егу́, -ежёшь vb. pf. acuz.* a păzi, a feri.

устере́чься, *-егу́сь, -ежёшься vb. pf.* a se păzi, a se feri.

устила́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *устла́ть*

устла́ть, *-телю́, -те́лешь vb. pf. (ipf. устила́ть) acuz.* cu *instr.* a aşterne, a acoperi; a pava; ~ *пол ковра́ми* a aşterne/a pune covoare pe jos/pe duşumea; ~ *двор бу́лыжником* a pava curtea cu piatră (brută).

у́стно *adv.* oral, prin viu grai, verbal.

у́стн|ый *adj.* oral, verbal; ~*ая речь* limba vorbită; ~ *экза́мен* examen oral; ~ *отве́т* răspuns oral; ~*ая слове́сность* folclor; ~*ое наро́дное твор́чество* creaţie populară orală, creaţie folclorică.

усто́и, *-ев pl.* baze, principii, fundamente, temelii, temeiuri; *общественные* ~ principii sociale; *нра́вственные* ~ baze morale, principii morale.

усто́|й[1], *-я m.* pilon, stîlp, picior de pod, pilă; ~*и моста́* pilonii podului.

усто́й[2], *-я m. sg.* poighiţă *(care se face la suprafaţa unui lichid)*; smîntînă; caimac.

усто́йчивость, *-и f. sg.* **1.** stabilitate; *тепловáя* ~ stabilitate termică; ~ *настро́йки* stabilitatea acordului. **2.** *(fig.)* statornicie, stabilitate, fixitate, fermitate; ~ *цен* stabilitatea preţurilor; ~ *взгля́дов* statornicia părerilor; *мора́льная* ~ echilibru moral.

усто́йчив|ый *adj.* **1.** stabil; ~*ая ло́дка* barcă stabilă; ~*ое равнове́сие* echilibru stabil. **2.** *(fig.)* stabil, constant, neschimbat, statornic, ferm; ~*ая пого́да* vreme stabilă, timp constant; ~*ая валю́та* valută stabilă; ~*ые це́ны* preţuri stabile; ~*ые взгля́ды* păreri constante.

устоя́ть, *-ою́, -ои́шь vb. pf. (ipf. устоя́ть)* **1.** *(удержаться)* a sta în picioare, a se ţine pe picioare. **2.** *(остаться стойким)* a rezista, a nu ceda; ~ *пе́ред собла́знами* a rezista ispitelor.

устоя́|ться, *-ои́тся vb. pf. (ipf. устáиваться)* **1.** a se limpezi, a se aşeza; *на́до дать вину́* ~ trebuie lăsat vinul să se limpezească. **2.** *(fig.)* a se echilibra, a deveni statornic, a se forma; *хара́ктер ещё не ~лся* caracterul încă nu s-a format.

устра́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *устро́ить*

устра́иваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *устро́иться*. **2.** *pas.* de la *устра́ивать*.

устране́ние, *-я n. sg.* **1.** îndepărtare, înlăturare, eliminare; ~ *тру́дностей* înlăturarea dificultăţilor. **2.** îndepărtare, destituire; ~ *от до́лжности* destituire.

устрани́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. устраня́ть) acuz.* **1.** a înlătura, a da la o parte, a îndepărta; ~ *прегра́ду с пути́* a înlătura obstacolul din cale. **2.** *(ликвидировать)* a elimina, a distruge, a nimici, a desfiinţa; ~ *недочёты* a înlătura lipsurile, a lichida neajunsurile. **3.** a revoca, a destitui; ~ *от до́лжности* a destitui, a da afară din serviciu.

устрани́ться, *-ню́сь, -ни́шься vb. pf. (ipf. устраня́ться)* a se retrage, a renunţa; ~ *от дел* a se retrage din afaceri.

устраня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la **устрани́ть**

устраня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *устрани́ться*. **2.** *pas.* de la *устраня́ть*.

устраша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *устраши́ть*

устраша́ющий 1. *part. prez. act.* de la *устраша́ть*. **2.** *adj.* înspăimîntător, îngrozitor, care inspiră frică.

устраше́ние, *-я n. sg.* intimidare, înfricoşare, înspăimîntare.

устраши́ть, *-шу́, -ши́шь vb. pf. (ipf. устраша́ть) acuz.* a speria, a intimida, a înspăimînta, a băga frica în ...; ~ *врага́* a înspăimînta pe duşman.

устраши́ться, *-шу́сь, -ши́шься vb. pf. (ipf. устраша́ться) gen.* a se speria, a se intimida, a se înspăimînta.

устреми́ть, *-млю́, -ми́шь vb. pf. (ipf. устремля́ть) acuz.* **1.** a îndrepta, a mîna. **2.** *(fig.)* a îndrepta; a fixa, a aţinti, a concentra; ~ *взгля́д* a îndrepta privirea; a-şi pironi ochii; ~ *всё внима́ние* a-şi concentra toată atenţia.

устреми́|ться, *-млю́сь, -ми́шься vb. pf. (ipf. устремля́ться)* **1.** a se îndrepta în grabă, a se repezi, a se arunca, a se lansa. **2.** *(fig.)* a se îndrepta, a se concentra; *все взо́ры ~лись на карти́ну* toţi şi-au îndreptat privirile asupra tabloului.

устремле́ни|е, *-я n.* aspiraţie, năzuinţă, ţel.

устремлённость, *-и f. sg.* năzuinţă, aspiraţie, tendinţă.

устремля́ть(ся), *-я́ю(сь), -я́ешь(ся) vb. ipf.* de la *устреми́ть(ся)*

у́стрица, *-ы f.* stridie.

у́стричный *adj.* de stridii.

устрое́ние, *-я n. sg.* **1.** organizare; aranjare. **2.** *(inv.)* orînduire, structură; *госуда́рственное* ~ rînduiala ţării, orînduire de stat.

устро́енный 1. *p.t.p.* de la *устро́ить*. **2.** *adj.* bine organizat, aranjat; confortabil.

устрои́тель, *-я m.* organizator.

устро́|ить, *-ю́, -о́ишь vb. pf. (ipf. устра́ивать) acuz.* **1.** *(соорудить, организовать)* a face, a organiza; a înfiinţa; ~ *конце́рт* a organiza un concert; ~ *вы́ставку* a face o expoziţie; ~ *заво́д* a înfiinţa o fabrică; ~ *так, что́бы* ... a face astfel încît .... **2.** a face, a provoca, a pricinui; ~ *скандáл* a face, a provoca un scandal; ~ *неприя́тность* a pricinui o neplăcere. **3.** *(привести в порядок)* a aranja; a pune la cale; ~ *жизнь по-но́вому* a-şi aranja viaţa în alt chip; ~ *свои́ дела́* a-şi pune la cale treburile. **4.** *(достать)* a ajuta, a procura, a face rost; ~ *биле́т в теа́тр* a face rost de un bilet la teatru; ~*й мне э́то де́ло* aranjează-mi această chestiune. **5.** a procura (un post), a plasa, a aranja; ~ *на слу́жбу* a găsi cuiva un serviciu; ~ *больно́го в больни́цу* a interna un bolnav în spital. **6.** *(подходить)* a conveni, a aranja; *э́то меня́ не ~ит* aceasta nu-mi convine, nu mă aranjează.

устро́|иться, *-ю́сь, -о́ишься vb. pf. (ipf. устра́иваться)* **1.** a se rezolva, a se aplana; *де́ло ~илось* chestiunea s-a aranjat; *всё ~илось хорошо́* totul s-a sfîrşit cu bine. **2.** a se instala; a se aranja; ~ *на но́вой кварти́ре* a se instala într-o locuinţă nouă; ~ *поудо́бнее в кре́сле* a se instala mai comod într-un fotoliu. **3.** a intra (în serviciu); a-şi găsi de lucru; *он ~ился на слу́жбу* şi-a găsit un serviciu.

устро́йств|о, *-а n.* **1.** *sg. (действие)* organizare, întocmire, amenajare, instalare; ~ *доро́г* amenajarea drumurilor; ~ *мастерско́й* instalarea atelierului; ~ *спекта́кля* organizarea spectacolului; *для ~а свои́х дел* pentru a-şi aranja treburile. **2.** *(конструкция)* construcţie; ~ *радиоприёмника* construcţia aparatului de radio. **3.** *(порядок, строй)* structură, orînduire; *общественное и госуда́рственное* ~ orînduire socială şi de stat. **4.** *(tehn.)* dispozitiv, mecanism, instalaţie, utilaj, *стопи́тельное* ~ instalaţie de încălzire; *анте́нное* ~ instalaţie de antenă; *вычисли́тельное* ~ dispozitiv de calcul; *загру́зочное* ~ dispozitiv de încărcare; *зажига́тельное* ~ dispozitiv de aprindere; *конта́ктное* ~ dispozitiv de contact; *направля́ющее* ~ dispozitiv de ghidare; *приёмное* ~ receptor; *тормозно́е* ~ dispozitiv de frînare.

усту́п, *-а m.* ieşitură, treaptă, terasă; tăpşan, prag; *предохрани́тельный* ~ prag de siguranţă.

уступа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *уступи́ть*

уступи́тельный *adj. (gram.)* concesiv; ~ *сою́з* conjuncţie concesivă.

уступ|и́ть, *-уплю́, -у́пишь vb. pf. (ipf. уступа́ть)* **1.** *acuz.* cu *dat.* a ceda; ~ *ме́сто* a ceda locul; ~ *доро́гу кому́-л.* a lăsa pe cineva să treacă înainte. **2.** *dat.* sau *dat.* cu *в* + *prepl.* a ceda, a se supune; a face concesii; ~ *чьим-л. про́сьбам* a ceda la rugăminţile cuiva; ~ *в спо́ре* a ceda într-o discuţie. **3.** *dat.* cu *в* + *prepl.* a fi mai prejos, a rămîne în urmă; *он никому́ не ~ит* nu-l întrece nimeni, nu se lasă mai prejos. **4.** *acuz.* cu *dat.* a ceda, a vinde. **5.** *acuz.* cu *dat. (скинуть с цены)* a reduce/a lăsa din preţ, a lăsa mai ieftin.

усту́пк|а, *-и f. sg.* **1.** *(действие)* cedare, cesiune; ~ *террито́рии* cedare de teritoriu. **2.** *(компромисс)* concesie;

и ти́ на ~и a face concesii; *взаи́мные ~и* concesii reciproce; *доби́ться бо́льших усту́пок* a obţine concesii mari. **3.** *sg.* reducere de preţ, rabat; *~ в цене́* reducere de preţ.

уступообра́зный *adj.* în formă de trepte, cu terase.

усту́пчатый *adj.* cu ieşituri, cu terase, cu tăpşane, în trepte.

усту́пчивость, *-и f. sg.* atitudine îngăduitoare, spirit conciliant, condescendenţă.

усту́пчивый *adj.* care cedează uşor, îngăduitor, conciliant.

устыди́ть, *-ы́жу, -ыди́шь vb. pf. acuz.* a ruşina, a face pe cineva să se ruşineze.

устыди́ться, -ы́жу́сь, -ыди́шься *vb. pf. gen.* a se ruşina; a-i fi ruşine.

у́стье, -я *n.* **1.** vărsare, gură; deltă; estuar; *~ реки́* gura riului. **2.** *(отверстие)* orificiu, deschizătură, gură; *~ пе́чи* gura sobei; *~ ша́хты* gura puţului.

у́стьице, *-а n. (bot.)* stomat.

усугу́бить, *-у́блю, -у́бишь vb. pf. (ipf. усугубля́ть) acuz.* a mări, a spori, a dubla, a agrava; *~ опа́сность* a mări primejdia.

усугу́биться, *-у́бится vb. pf. (ipf. усугубля́ться)* a se intensifica, a se mări, a spori, a se agrava.

усугубле́ние, *-я n. sg.* mărire, sporire, creştere, agravare.

усугубля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *усугу́бить*

усугубля́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *усугу́биться.* **2.** *pas.* de la *усугубля́ть.*

усу́шка, *-и f. sg.* pierdere în greutate *(prin evaporare, uscare),* uscare, scăzământ.

ус|ы́, *усо́в; sg. ус, у́са m.* **1.** mustăţi; *отрасти́ть ~* a-şi lăsa mustăţi; *закрути́ть ~* a-şi răsuci mustăţile. **2.** *(zool.)* antene. **3.** *(bot.)* cîrcel *(la fasole, la viţă);* ţepi *(la spic)* ◇ *кито́вый ~* os de balenă; *мы и са́ми с ~а́ми* nu sîntem mai proşti ca alţii; *он и в ус (себе́) не ду́ет* nici nu-i pasă; îl doare în cot; *мота́ть себе́ на ус* a lua seama, a lua aminte; a trece la catastif; *по ~а́м текло́, а в рот не попа́ло* popa beat şi Ion nici n-a gustat.

усыла́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *усла́ть*

усынови́ть, *-влю́, -ви́шь vb. pf. (ipf. усыновля́ть)* a înfia, a lua de suflet; a adopta *(un băiat)*

усыновле́ние, *-я n. sg.* înfiere, adopţie, adoptare *(a unui băiat)*

усыновлённый 1. *p.t.p.* de la *усынови́ть.* **2.** *adj.* înfiat, adoptat.

усыновля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *усынови́ть*

усыпа́льница, *-ы f.* cavou, criptă; *фами́льная ~* cavoul familiei.

усы́па|ть, *-плю, -плешь vb. pf. (ipf. усыпа́ть) acuz.* a presăra, a acoperi, a aşterne; *(fig.) не́бо ~но звёздами* cerul este presărat cu stele.

усыпа́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *усы́пать*

усыпи́тельный *adj.* **1.** somnifer, adormitor, soporific; *~ порошо́к* praf somnifer. **2.** *(fig.)* plictisitor, neinteresant, monoton; *~ расска́з* poveste plictisitoare; *~ го́лос* voce monotonă.

усыпи́ть, *-плю́, -пи́шь vb. pf. (ipf. усыпля́ть) acuz.* **1.** a adormi; a narcotiza. **2.** a omorî, a otrăvi *(un animal).* **3.** *(fig.)* a adormi, a slăbi; *~ бди́тельность* a adormi/a slăbi vigilenţa.

усыпле́ние, *-я n. sg.* adormire; narcotizare.

усыпля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *усыпи́ть*

усыпля́ющий 1. *part. prez. act.* de la *усыпи́ть.* **2.** *adj. v. усыпи́тельный.*

усыха́ние, *-я n.* scădere prin uscare.

усыха́ть, *-а́ем vb. ipf.* de la *усо́хнуть*

ута́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *утаи́ть*

утайть, *-аю́, -аи́шь vb. pf. (ipf. ута́ивать) acuz.* **1.** a ascunde, a tăinui; *~ пра́вду* a ascunde adevărul. **2.** *(присвоить)* a sustrage, a dosi; *~ де́ньги* a sustrage bani; *~ докуме́нты* a sustrage documente.

ута́йк|а, *-и f. sg.* **1.** ascundere, tăinuire; *сказа́ть пра́вду без ~и* a spune adevărul fără a ascunde ceva. **2.** sustragere, dosire; *~ де́нег* sustragere de bani.

ута́птывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *утопта́ть*

ута́скивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *утащи́ть*

утащи́ть, *-ащу́, -а́щишь vb. pf. (ipf. ута́скивать) acuz.* **1.** a duce, a căra tîrîş, a tîrî; a lua cu sine; *~ мешо́к в подва́л* a căra sacul în pivniţă. **2.** *(украсть)* a şterpeli, a fura.

у́тварь, *-и f. sg. col.* obiecte, lucruri; ustensile, scule; *ку́хонная ~* vase/obiecte de bucătărie.

утверди́тельно *adv.* (în mod) afirmativ; *отве́тить ~* a răspunde afirmativ.

утверди́тельность, *-и f. sg.* caracter afirmativ.

утверди́тельный *adj.* afirmativ, pozitiv; *~ отве́т* răspuns afirmativ; răspuns pozitiv; *(gram.) ~ое предложе́ние* propoziţie afirmativă.

утверди́ть, *-ржу́, -рди́шь vb. pf. (ipf. утверждать) acuz.* **1.** *(санкционировать)* a confirma; a aproba, a sancţiona; a ratifica; a valida, a omologa; *~ план рабо́т* a aproba planul lucrărilor; *~ в до́лжности* a confirma în funcţie. **2.** *(укрепить)* a consolida, a întări, a fixa.

утверди́|ться, *-ржу́сь, -рди́шься vb. pf. (ipf. утверждаться)* **1.** *(обосноваться)* a se consolida, a se înrădăcina, a se întări; *~лось мне́ние, что ...* s-a înrădăcinat părerea că... **2.** *(inv.)* a se convinge, a se încredinţa; *~ в свое́й правоте́* a se convinge de dreptatea sa; *~ в мы́сли* a se convinge definitiv.

утвержда́ть, *-а́ю, -аешь vb ipf.* **1.** *ipf.* de la *утверди́ть.* **2.** *acuz.* a afirma, a susţine, a pretinde; *~ обра́тное* a susţine contrariul.

утвержда́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *утверди́ться.* **2.** *pas.* de la *утверждать.*

утвержде́ни|е, *-я n.* **1.** *sg.* confirmare; aprobare, sancţionare; ratificare; validare, omologare; *~ до́гово́ра* ratificare a unui tratat; *~ декре́та* ratificare a unui decret; *~ вы́боров* validare a alegerilor. **2.** afirmaţie, aserţiune, teză; *его́ ~я пра́вильны* aserţiunile lui sînt exacte; *голосло́вное ~* afirmaţie gratuită.

утека́ть, *-а́ем vb. ipf.* de la *утечь*

утёнок, *-нка m.; pl. ути́та -я́т* boboc de raţă; răţuşcă.

утепле́ние, *-я n. sg.* încălzire; izolare termică.

утеплённый 1. *p.t.p.* de la *утепля́ть.* **2.** *adj.* cald, încălzit; izolat termic; *~ пол* duşumea izolată termic; *~ гара́ж* garaj încălzit.

утепли́тель, *-я m. (tehn.)* încălzitor; husă; strat termoizolant; izolant termic.

утепли́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. утепля́ть) acuz.* a încălzi; a ocroti contra frigului; a izola termic.

утепля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *утепли́ть*

утере́ть, *утру́, утрёшь vb. pf. (ipf. утира́ть) acuz.* a şterge; *~ слёзы* a şterge lacrimile; *~ пот на лбу́* a şterge sudoarea de pe frunte ◇ *(fam.) ~ нос кому́-л.* a-i scurta cuiva nasul, a-l pune la locul lui, a i-o reteza scurt.

утере́ться, *утру́сь, утрёшься vb. pf. (ipf. утира́ться)* a se şterge.

утерпе́|ть, *утерплю́, утерпи́шь vb. pf.* a se stăpîni, a se reţine, a se abţine, a răbda; *не ~л, что́бы не возрази́ть* nu s-a putut abţine să nu obiecteze.

утра́, -и f. sg. (adm.) pierdere; *~ докуме́нтов* pierdere a documentelor.

утеря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. pf. (ipf. теря́ть) acuz.* a pierde, a rătăci.

утеря́ться, *-я́ется vb. pf.* a se pierde, a se rătăci.

утёс, *-а m.* stîncă; *берегово́й ~* faleză.

утёсистый *adj.* plin de stînci, stîncos.

утеха, *-и f.* **1.** *(удовольствие)* plăcere, desfătare, încîntare; bucurie. **2.** *sg. (утешение)* mîngîiere, consolare.

утечка, *-и f. sg.* scurgere, pierdere prin scurgere; *~ га́за* scurgerea gazului; *~ ма́сла* pierderi de ulei; *~ электри́ческого то́ка* scurgerea curentului electric; *(ec.) ~ зо́лота* exodul/scurgerea aurului.

утечь, *-ечёт vb. pf. (ipf. утека́ть)* **1.** a curge, a se scurge; *вода́ утекла́* apa s-a scurs. **2.** *(fig.)* a trece, a se scurge; *утекли́ го́ды* au trecut anii. **3.** *(fig. pop.)* a fugi, a o şterge ◇ *мно́го воды́ утекло́ с тех пор* multă vreme a trecut de atunci; *ещё мно́го воды́ утечёт* va mai curge multă apă pe gîrlă.

утеша́|ть, *-áю, -áешь vb. ipf. acuz.* **1.** *ipf.* de la *утéшить.* **2.** *(радовать)* a bucura.

утеша́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *утéшиться.* **2.** *pas.* de la *утешáть.*

утеше́ни|е, *-я n.* mîngîiere, consolare, alinare, bucurie; *слова́ ~я* cuvinte de mîngîiere; *найти́ ~ в рабóте* a-şi găsi mîngîiere în muncă.

утеши́тель, *-я m.* cel care consolează; mîngîietor, consolator.

утеши́тельность, *-и f. sg.* caracter liniştitor; caracter consolator, mîngîiere.

утеши́тельный *adj.* consolator, mîngîietor; liniştitor; îmbucurător *~ое извéстие* o veste îmbucurătoare.

утéшить, *-шý, -шишь vb. pf. (ipf. утешáть) acuz.* a consola, a mîngîia, a alina.

утéшиться, *-шýсь, -шишься vb. pf. (ipf. утешáться)* a se consola, a se mîngîia.

утилиза́ция, *-и f. sg.* utilizare, întrebuinţare, folosire.

утилизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a utiliza, a folosi.

утилитари́зм, *-а m. sg.* utilitarism; spirit utilitar.

утилитари́ст, *-а m.* utilitarist.

утилита́рность, *-и f. sg.* spirit utilitar, utilitarism; utilitate.

утилита́рный *adj.* utilitar.

ути́ль, *-я m. sg. col.* resturi/deşeuri/rămăşiţe utilizabile ca materie primă.

утильсырьё, *-я́ n. sg. col. v. ути́ль*

ути́н|ый *adj.* de raţă; *~ое я́йцо́* ou de raţă; *~ая похóдка* mers legănat.

утира́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *утерéть*

утира́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *утерéться.* **2.** *pas.* de la *утира́ть.*

утúскать, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. утúскивать) acuz. (pop.)* a îndesa, a băga îndesînd; *~ бельё в чемодáн* a îndesa rufele în geamantan.

утúскивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *утúскать*

утиха́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *утúхнуть*

утúх|нуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. утихáть)* a se linişti, a se calma, a se potoli; a înceta; *боль ~ла* durerea s-a potolit.

утихоми́ривать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *утихоми́рить.*

утихоми́риваться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *утихоми́риться.* **2.** *pas.* de la *утихоми́ривать.*

утихоми́рить, *-рю, -ришь vb. pf. (ipf. утихоми́ривать) acuz.* a potoli, a linişti, a domoli.

утихоми́риться, *-рюсь, -ришься vb. pf. (ipf. утихоми́риваться)* a se potoli, a se linişti, a se calma, a se cumînţi.

ýтипа, *-ы f. (folc.)* răţuşcă.

ýтка[1], *-и f.* **1.** raţă; *дúкая ~* raţă sălbatică. **2.** *(med.)* ploscă, urinal.

ýтк|а[2], *-и f.* zvon fals, ştire falsă/mincinoasă ◇ *пустúть ~у* a lansa un zvon fals.

уткнýть, *-ну́, -нёшь vb. pf. (ipf. утыкáть) acuz.* cu *в* + *acuz.* a băga, a vîrî, a înfunda, a ascunde ◇*~ нос в кни́гу* a sta cu nasul în carte.

уткнýться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. (ipf. утыкáться) в* + *acuz.* a se băga, a se vîrî; a se cufunda; *~ головóй в подýшку* a se ascunde cu faţa în pernă; *(fig.) ~ в кни́гу* a sta cu nasul în carte, a se cufunda în citit ◇*~ нóсом во что-л.* a-şi băga nasul/a se vîrî cu nasul în ceva.

утковóдство, *-а n. (agr.)* creşterea raţelor.

утконо́с, *-а m. (zool.)* ornitorinc.

ýтлый *adj.* şubred, fragil.

утóк, *утка́ (text.)* bătătură, băteală.

утоле́ние, *-я n. sg.* **1.** potolire; *~ жáжды* potolirea setei. **2.** *(înv.)* alinare, uşurare.

утоли́ть, *-лю́, -ли́шь vb. pf. (ipf. утоля́ть) acuz.* **1.** a potoli, a domoli; *~ жáжду* a potoli setea. **2.** *(înv.)* a alina, a micşora, a uşura, a stinge; *~ боль* a alina durerea.

утоли́|ться, *-ми́тся vb. pf. (ipf. утоля́ться) (înv.)* a se potoli, a se micşora, a se linişti; *боль ~лась* durerea s-a potolit.

утолсти́ть, *-лщý, -лсти́шь vb. pf. (ipf. утолщáть) acuz.* a îngroşa, a face mai gros.

утолща́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *утолсти́ть*

утолща́ться, *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *утолсти́ться.* **2.** *pas.* de la *утолща́ть.*

утолще́ние, *-я n.* **1.** *sg. (действие)* îngroşare. **2.** *(выпуклость)* partea îngroşată, umflătură.

утоля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *утоли́ть*

утоля́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *утоли́ться.* **2.** *pas.* de la *утоля́ть.*

утоми́тельно **1.** *adv.* (în mod) obositor. **2.** *pred. impers.* e obositor.

утоми́тельность, *-и f. sg.* oboseală, trudă.

утоми́тельный *adj.* obositor; extenuant.

утоми́ть, *-млю́, -ми́шь vb. pf. (ipf. утомля́ть) acuz.* a obosi, a istovi; a plictisi.

утоми́ться, *-млю́сь, -ми́шься vb. pf. (ipf. утомля́ться)* a se obosi, a se istovi, a se osteni.

утомле́ние, *-я n. sg.* oboseală, istovire, extenuare, vlăguire.

утомлённый **1.** *p.t.p.* de la *утоми́ть.* **2.** *adj.* obosit, istovit, extenuat, trudit.

утомля́емость, *-и f. sg.* oboseală, obosire, istovire, surmenare.

утомля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *утоми́ть*

утомля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *утоми́ться.* **2.** *pas.* de la *утомля́ть.*

утону́ть, *-ону́, -о́нешь vb. pf.* de la *тону́ть* şi de la *утопа́ть (1).*

утончáть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *утончи́ть*

утончáться, *-áется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *утончи́ться.* **2.** *pas.* de la *утончáть.*

утончéние, *-я n.* subţiere.

утончённо *adv.* cu rafinament, într-un mod fin, subtil.

утончённость, *-и f. sg.* rafinament, subtilitate, fineţe.

утончённый **1.** *p.t.p.* de la *утончи́ть.* **2.** *adj.* rafinat, subtil, fin; *~ вкус* gust rafinat; *~ые манéры* maniere fine.

утончи́ть, *-чу́, -чи́шь vb. pf. (ipf. утончáть) acuz.* **1.** a subţia, a face mai subţire; *~ прóволоку* a subţia sîrma. **2.** *(fig.)* a rafina; *~ вкус* a rafina gustul.

утончи́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. утончáться)* **1.** a se subţia. **2.** *(fig.)* a se rafina, a deveni fin.

утопа́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* **1.** *(pf. утонýть)* a îneca. **2.** *(fig.)* a înota, a se scălda; *~ в изоби́лии* a înota în belşug; *~ в крови́* a se scălda în sînge.

утопа́ющ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *утопа́ть.* **2.** *~ий, -его m.* cel care se îneacă ◇ *(prov.) ~ за соло́минку хвата́ется* înecatul se agaţă şi de un fir de păr.

утопи́зм, *-а m. sg.* înclinaţie spre utopie; caracter utopic;

утопи́ст, *-а m.* utopist.

утопи́ть, *-оплю́, -опи́шь vb. pf. (ipf. топи́ть) acuz.* a îneca.

утопи́ться, *-оплю́сь, -опи́шься vb. pf. (ipf. топи́ться)* a se îneca.

утопи́ческий *adj.* utopic; *~ социали́зм* socialism utopic.

утопи́чность, *-и f. sg.* caracter utopic.

утопи́чный *adj.* utopic, irealizabil.

утопи́я, *-и f.* utopie.

утопленник, *-а m.* (om) înecat ◇ *везёт как ~у* plin de noroc ca broasca de păr; a fi ghinionist.

утопта́ть, *-опчу́, -о́пчешь vb. pf. (ipf. утáптывать) acuz.* a bătători, a bate pămîntul *(cu maiul, cu picioarele).*

уто́чка, *-и f. (text.)* (fir de) bătătură.

утóр, *-а m.* gardiană *(la butoaie).*

ýточка, *-и f. dim.* răţuşcă, răţişoară.

уточне́ни|е, *-я n.* precizare; specificare; lămurire; *~ подрóбностей* precizarea amănunţelor; *~ дáнных* precizarea datelor; *внести́ ~я в прое́кт* a introduce precizări în proiect.

уточни́тельный *adj.* cu valoare de precizare.

уточни́ть, *-ню́, -ни́шь vb. pf. (ipf. уточня́ть) acuz.* a preciza; a specifica; *~ све́дения* a preciza datele/informaţiile.

уточни́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. уточня́ться)* a se preciza; a se specifica.

уточня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *уточни́ть.*

уточня́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *уточни́ться.* **2.** *pas.* de la *уточня́ть.*

утра́ивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *утро́ить*

утра́иваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *утро́иться.* **2.** *pas.* de la *утра́ивать.*

утрамбо́ванный 1. *p.t.p.* de la *утрамбова́ть.* **2.** *adj.* bătătorit, îndesat.

утрамбова́ть, *-бу́ю, -бу́ешь vb. pf. (ipf. трамбова́ть şi утрамбо́вывать) acuz.* a bătători; a bate *(cu maiul).*

утрамбова́ться, *-бу́ется vb. pf. (ipf. утрамбо́вываться)* a fi bătătorit, a se face neted.

утрамбо́вка, *-и f. sg.* bătătorire; batere cu maiul; îndesare.

утрамбо́вывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *утрамбова́ть*

утрамбо́вываться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *утрамбова́ться.* **2.** *pas.* de la *утрамбо́вывать.*

утра́т|а, *-ы f.* pierdere; *~ трудоспосо́бности* pierderea capacităţii de muncă; *понести́ тяжёлую ~у* a suferi o pierdere grea; *~ инициати́вы* pierderea iniţiativei.

утра́тить, *-а́чу, -а́тишь vb. pf. (ipf. утра́чивать) acuz.* a pierde; *~ дру́га* a pierde un prieten; *~ работоспосо́бность* a pierde capacitatea de muncă; *(jur.) ~ си́лу* a-şi pierde valabilitatea, a nu mai fi valabil; a se perima.

утра́титься, *-ится vb. pf. (ipf. утра́чиваться)* a se pierde; a dispărea.

утра́чивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *утра́тить*

утра́чиваться, *-ается vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *утра́титься.* **2.** *pas.* de la *утра́чивать.*

у́тренн|ий *adj.* de dimineaţă; matinal; *~ вы́пуск газе́ты* ediţia de dimineaţă a ziarului; *~ие часы́* ore matinale; *~яя заря́* aurora, zorile; *~ за́втрак* micul dejun.

у́тренник[1], *-а m.* matineu; *де́тский ~* matineu pentru copii.

у́тренник[2], *-а m.* îngheţul de dimineaţă *(toamna sau primăvara).*

утри́рование, *-я n.* exagerare.

утри́рованный 1. *p.t.p.* de le *утри́ровать.* **2.** *adj.* exagerat.

утри́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* sau fără *compl.* a extragera; a caricaturiza.

утриро́вка, *-и f.* exagerare; caricaturizare.

у́тр|о, *-á n.* **1.** dimineaţă; *в де́вять часо́в ~á* dimineaţa la orele nouă; *под ~ó* sau *к ~ý* spre dimineaţă, spre ziuă; *по ~а́м* dimineţile, în toate dimineţile; *в тече́ние ~á* în cursul dimineţii; *в одно́ прекра́сное ~* într-o bună dimineaţă; *на сле́дующее ~* dimineaţa următoare, a doua zi de dimineaţă; *с ра́ннего ~á* dis-de-dimineaţă; *с до́брым ~о́м!; до́брое ~!* bună dimineaţa! **2.** *(înv.)* matineu; *литерату́рное ~* matineu literar ◇ *(prov.) ~ ве́чера мудре́нее* noaptea e un sfetnic bun.

утро́б|а, *-ы f.* pîntece, burtă; *в ~е ма́тери* în pîntecele mamei ◇ *(pop.) ненасы́тная ~* burtă nesăturată, mîncău; burtă de popă, sac fără fund; *жить для ~ы* a trăi pentru mîncare/pentru burtă.

утро́бный *adj.* uterin; *~ плод* fetus, făt; *~ пери́од* stadiu embrionar.

утро́енный 1. *p.t.p.* de la *утро́ить.* **2.** *adj.* triplu, întreit.

утро́ить, *-о́ю, -о́ишь vb. pf. (ipf. тро́ить şi утра́ивать) acuz.* a tripla.

утро́иться, *-о́ится vb. pf. (ipf. утра́иваться)* a se întrei, a se tripla.

у́тром, *adv.* dimineaţa, de dimineaţă; *ра́но ~* dis-de dimineaţă, în zori de zi; *одна́жды ~* într-o dimineaţă; *сего́дня ~* azi dimineaţă.

утруди́ть, *-ужу́, -уди́шь vb. pf. (ipf. утруждать) acuz. (înv.)* a supăra, a stînjeni, a deranja, a incomoda.

утружда́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *утруди́ть*

утружда́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* a-şi da osteneala, a se osteni, a se deranja.

утру́ска, *-и f. sg.* pierderi prin scuturare.

утрясти́, *-ясу́, -ясёшь vb. pf. (ipf. утряса́ть) acuz.* **1.** a îndesa; *~ в мешке́* a îndesa în sac. **2.** a zdruncina, a scutura. **3.** *(уладить)* a aranja, a pune la cale; *~ вопро́с* a aranja chestiunea.

утряс|ти́сь, *-ётся vb. pf. (ipf. утряса́ться)* **1.** a se îndesa, a se tasa. **2.** *(уладиться)* a se aranja, a se aplana; *недоразуме́ния ~лись* neînţelegerile s-au aplanat.

утучне́ни|е, *-я n.* îngrăşare, fertilizare.

утучни́ть, *-ню, -ни́шь vb. pf. (ipf. утучня́ть) acuz. (înv.)* a îngrăşa, a fertiliza; *~ поля́* a îngrăşa ogoarele.

утучни́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. утучня́ться) (înv.)* a se îngrăşa; a deveni mai fertil.

утучня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *утучни́ть*

утучня́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *утучни́ться.* **2.** *pas.* de la *утучня́ть.*

утыка́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *утыкать* şi de la *уткну́ть*

утыка́ть, *-а́ю, -аешь vb. pf. (ipf. утыка́ть)* **1.** a înfige *(pe toată suprafaţa).* **2.** *(pop.)* a băga, a astupa, a umple.

утыка́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* de la *уткну́ться*

уго́р, *-а́ m.* **1.** fier de călcat; *электри́ческий ~* fier electric; *жарово́й ~* fier de călcat cu cărbuni. **2.** *(tehn.)* nivelator; *доро́жный ~* nivelator de drumuri.

угю́жение, *-я n. sg.* călcare, călcat.

угю́жить, *-жу, -жишь vb. ipf. (pf. вы́утюжить şi отутю́жить)* a călca *(cu fierul de călcat).*

угю́ж|ка, *-и f. sg.* **1.** călcare, călcat; *отда́ть костю́м в ~у* a da hainele la călcat. **2.** *(tehn.)* netezire; cilindrare.

утяжеле́ние, *-я n. sg.* îngreunare.

утяжели́ть, *-лю, -ли́шь vb. pf. (ipf. утяжеля́ть) acuz.* a mări/a spori greutatea.

утяжели́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. утяжеля́ться)* a deveni mai greu, a se îngreuna.

утяжеля́ть, *-яю, -я́ешь vb. ipf.* de la *утяжели́ть*

утяжеля́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *утяжели́ться.* **2.** *pas.* de la *утяжеля́ть.*

уты́тина, *-ы f. sg.* carne de raţă.

уты́тник, *-а m.* coteţ pentru raţe.

уф *interj.* uf! of! oh!

ухá, *-и f. sg.* ciorbă de peşte.

ухáб, *-а m.* hop, groapă.

ухáбист|ый *adj.* hopuros, cu gropi plin de hopuri; *~ая доро́га* drum plin de gropi.

ухажёр, *-а m. (pop.)* curtezan, crai, mujeratic.

ухáживание, *-я n. sg.* **1.** îngrijire; *~ за больны́м* îngrijire a unui bolnav. **2.** curte *(făcută unei femei).*

ухáживать, *-аю, -аешь vb. ipf. за+instr.* **1.** a îngriji, a căuta, a avea grijă; *~ за детьми́* a îngriji de copii; *~ за цвета́ми* a îngriji florile. **2.** a curta, a face curte; *~ за же́нщиной* a face curte/a da tîrcoale unei femei.

у́харск|ий *adj.* voinicesc, îndrăzneţ, cutezător, semeţ; *~ая пе́сня* cîntec voinicesc.

у́харство, *-а n. sg.* voinicie, bravură, îndrăzneală, cutezanţă.

у́харь, *-я m.* om curajos, voinic, îndrăzneţ, cutezător.

у́хать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *у́хнуть*

у́хаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *у́хнуться.* **2.** *pas.* de la *у́хать.*

ухва́т, *-а m.* **1.** cîrlig, furcă *(pentru scos oalele din cuptor).* **2.** brăţară *(pentru burlane, tuburi).*

ухвати́ть, *-ачу́, -а́тишь vb. pf. (ipf. ухва́тывать) acuz.* **1.** a apuca, a prinde. **2.** *(fig.) (уловить)* a prinde, a sesiza, a pricepe.

ухвати́ться, *-ачу́сь, -а́тишься vb. pf. (ipf. ухва́тываться) за+acuz.* **1.** *(за что-л.)* a se apuca, a se agăţa, a se prinde (de ceva). **2.** *(приняться за что-л.)* a se apuca cu rîvnă (de ceva); a se agăţa, a se lega de ...; *~ зуба́ми за что-л.* a se ţine cu dinţii de ceva.

ухва́тк|а, *-и f.* **1.** apucătură, manieră, mod/fel de a fi; *гру́бые ~и* apucături grosolane. **2.** abilitate, dexteritate, îndemînare, dibăcie; *~ в рабо́те* îndemînare în muncă.

ухва́тывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *ухвати́ть*

ухва́тываться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *ухвати́ться.* **2.** *pas.* de la *ухва́тывать.*

ухитр|и́ться, *-рю́сь, -ри́шься vb. pf. (ipf. ухитря́ться)* cu *inf.* a găsi mijlocul de a ...; a izbuti/a reuşi să; *он*

~и́лся *пройти́ незаме́тно* a reuşit să se strecoare neobservat.

ухитря́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* de la *ухитри́ться*

ухищре́ни|е, *-я n.* vicleşug, şiretlic; şmecherie, tertip, subterfugiu; *прибега́ть к ра́зным ~ям* a recurge la diferite subterfugii/şiretlicuri.

ухищрённость, *-и f. sg.* şiretenie, rafinament.

ухищрённый *adj.* şiret, rafinat, iscusit.

ухищря́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* a recurge la viclenii, la şiretlicuri; a încerca în fel şi chip.

ухло́па|ть, *-аю, -аешь vb. pf. (ipf. ухло́пывать) acuz. (pop.)* **1.** *(убить)* a omorî, a ucide. **2.** *(истра́тить)* a cheltui, a risipi, a toca, a pierde; ~ *мно́го де́нег* a cheltui mulţi bani. **3.** a pierde; *я ~л на э́то це́лый день* am pierdut o zi întreagă cu asta.

ухло́пывать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *ухло́пать*

ухмы́лка, *-и f. (pop.)* surîs/zîmbet (ironic); *зло́бная ~* zîmbet răutăcios; grimasă.

ухмыльну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf.* de la *ухмыля́ться*

ухмыля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf. (pf. ухмыльну́ться)* a zîmbi mulţumit de sine, a surîde satisfăcut.

у́хну|ть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. у́хать)* **1.** a bubui, a detuna. **2.** *acuz. (pop.)* a azvîrli, a trînti, a arunca cu zgomot; ~ *ка́мень в овра́г* a arunca o piatră în rîpă. **3.** *(упасть)* a cădea; *он ~л в лу́жу* a căzut într-o băltoacă. **4.** *acuz. (израсходовать)* a cheltui, a risipi, a toca; ~ *у́йму де́нег* a cheltui o groază de bani. **5.** *(pop.)* a se prăpădi; a se duce; ~*ли мои́ де́нежки* s-au dus bănişorii mei. **6.** *acuz.* sau *no+dat. (pop.)* a lovi tare; ~ *кулако́м по столу́* a lovi cu pumnul în masă.

у́хнуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. у́хаться) (pop.)* a cădea, a se prăbuşi.

у́хо, *у́ха n.* **1.** ureche; *нару́жное ~* ureche externă; *сре́днее ~* ureche mijlocie; *(med.) воспале́ние у́ха* otită. **2.** toartă, ureche; *у́ши котла́* toartele cazanului; *у́ши ушата* toartele hîrdăului ◇ *во все у́ши слу́шать* a fi numai ochi şi urechi; ~ *на ~ меня́ть* a schimba una pe alta; *ни у́ха, ни ры́ла не смы́слить* a nu pricepe nimic; *пощади́ть чьи-л. у́ши* a cruţa urechile cuiva; a nu vorbi *(despre ceva)* în prezenţa cuiva; *притяну́ть за у́ши* a trage de păr, a forţa lucrurile; *разве́сить у́ши* a-şi pleca urechea la tot ce se spune; *свои́ми со́бственными ушами́ слы́шать* a auzi cu propriile sale urechi; *услыба́ться до ушей́* a rîde cu gura pînă la urechi; ~*-де́вка* a) o fată şi jumătate, fată nu glumă; b) şmecheriţă; ~*-па́рень* a) băiat de ispravă; b) şmecher, pişicher; *хло́пать ушами́* a asculta fără a pricepe; a da din urechi; *слу́шать кра́ем у́ха* a asculta numai cu o ureche; *ми́мо ушей́ пропусти́ть* a nu lua în seamă, a nu da atenţie; a se face că nu aude; *одни́м у́хом слы́шал* mi-a trecut pe la urechi; *держа́ть у́хо востро́* a fi cu ochii în patru; *в одно́ у́хо вошло́, в друго́е вы́шло* i-a intrat pe o ureche şi i-a ieşit pe alta; *не ве́рить свои́м ушам́* a nu-şi crede urechilor; *он и у́хом не ведёт* nici nu-i pasă, nici nu se sinchiseşte; *до ушей́ покрасне́ть* a se înroşi pînă în vîrful urechilor; *быть по́ уши́ в долга́х* a fi înglodat în datorii pînă peste urechi; *влюби́ться по́ уши* a fi îndrăgostit pînă peste urechi, a fi amorezat lulea; *дойти́ до ушей́ кого́-л.* a-i ajunge cuiva la ureche, a ajunge la urechea cuiva; *медве́дь/слон на́ ~ наступи́л* a fi fudul de o ureche, a fi tare de ureche; *у́ши дерёт/ре́жет* îţi sparge urechile *(despre muzică proastă)*; *навостри́ть у́ши* a ciuli urechile; *и у стен есть у́ши* şi pereţii au urechi; *как свои́х ушей́ не уви́деть* cînd ţi-oi vedea ceafa; *у́ши вя́нут* ţi-e lehamite să asculţi; *(fam.) дать в ~*; *дать по́ уху* a trage o palmă/o scatoalcă; *отодра́ть за у́ши* a trage de urechi, a trage o urechească; *в пол-у́ха слу́шать* a asculta numai cu o ureche; a nu fi atent; *в ушах звени́т/гуди́т у кого́-л.* a-i ţiui urechile; *вот так ~!* ei, drăcia dracului!; *все у́ши прожужжа́ть/прогуде́ть/протруби́ть/прошуме́ть кому́-л.* a împuia cuiva urechile; *дуть/петь в у́ши* a şopti la ureche; a umbla cu vorbe/cu şuşoteli; *есть так, что за ушами́ трещи́т/пищи́т* a înfuleca, a-i trosni fălcile *(la mîncare)*; parcă se bat calicii la gura lui; *за у́ши тащи́ть/тяну́ть* a) a trage de ureche; b) a scoate la mal; a duce în spate; *заткну́ть у́ши* a-şi astupa urechile; *клони́ть ~ к...* a-şi apleca urechea la...; *кре́пкий/кре́пок/туго́й/туг/ на́ ~* tare/fudul de ureche; *на ~* de căciulă; *(prov.) ска́жешь с у́ха на́ ~, узна́ют с угла́ на́ угол* din gură în gură are să ajungă la urechile lui Vodă.

уховёртка, *-и f. (entom.)* urechelniţă.

ухо́д[1], *-а m. sg.* plecare; ieşire; retragere; exod; ~ *из до́му* plecare de acasă; ~ *войск* retragerea armatelor; ~ *со слу́жбы* plecare din serviciu, părăsirea serviciului.

ухо́д[2], *-а m. sg.* îngrijire, întreţinere; ~ *за посе́вами* îngrijirea semănăturilor; ~ *за больны́ми* îngrijirea bolnavilor; *нужда́ться в ~е* a avea nevoie de îngrijire.

уходи́ть[1], *-ожу́, -о́дишь vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *уйти́*. 2. a se îndepărta, a se duce.

уходи́ть[2], *-ожу́, -о́дишь vb. pf. acuz. (pop).* a istovi, a chinui, a da gata, a-i veni de hac.

уходи́ться, *-ожу́сь, -о́дишься vb. pf. (pop.)* **1.** a se linişti; a-i trece supărarea; a se potoli. **2.** a obosi, a se istovi.

ухудша́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *ухудши́ть*

ухудша́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *ухудши́ться*. **2.** *pas.* de la *ухудша́ть*.

ухудше́ние, *-я n. sg.* înrăutăţire, agravare, schimbare în rău; ~ *положе́ния больно́го* înrăutăţirea stării bolnavului; ~ *отноше́ний* înrăutăţirea relaţiilor.

ухудше́нный 1. *p.t.p.* de la *ухудши́ть*. **2.** *adj.* înrăutăţit.

ухуди|ть/ться, *-шу, -шишь vb. pf. (ipf. ухудша́ть)* a se înrăutăţi, a se schimba în rău; a se agrava; *состоя́ние здоро́вья ~лось* starea sănătăţii s-a agravat.

уцеле́|ть, *-ю, -ешь vb. pf.* a rămîne/a scăpa teafăr, a rămîne întreg, a fi salvat; *чу́дом ~* a scăpa ca prin minune; *все ве́щи ~ли* toate lucrurile au fost salvate.

уценённ|ый 1. *p.t.p.* de la *уцени́ть*. **2.** *adj.* cu preţ redus; ~*ые това́ры* mărfuri cu preţ redus.

уце́нивать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *уцени́ть*.

уцени́ть, *-еню́, -е́нишь vb. pf. (ipf. уце́нивать) acuz.* a reduce preţul, a ieftini,; a reevalua.

уце́нка, *-и f. sg.* rabat; bonificare; reducere a preţului.

уцепи́ть, *-еплю́, -е́пишь vb. pf. acuz.* a agăţa, a prinde *(cu ceva)*.

уцепи́ться, *-еплю́сь, -е́пишься vb. pf. за acuz.* **1.** a se apuca, a se agăţa, a se ţine *(de ceva)*. **2.** *(fig.)* a se agăţa, a se lega de...; ~ *за предложе́ние* a se agăţa de o propunere.

учáствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf. в+prepl.* **1.** a lua parte, a participa; ~ *в бою́* a lua parte la luptă; ~ *в спекта́кле* a-şi da concursul la un spectacol. **2.** *(иметь долю)* a participa, a fi părtaş; ~ *в расхо́дах* a participa la cheltuieli.

учáствующий 1. *part. prez. act.* de la *учáствовать*. **2.** ~**ий,** *-его m.* participant.

учáсти|е, *-я n. sg.* **1.** participare; colaborare; concurs; ~ *в вы́борах* participare la alegeri; *конце́рт при ~и* sau *с ~ем изве́стных певцо́в* concert cu concursul unor cîntăreţi cunoscuţi; *принима́ть ~ в чём-л.* a lua parte la ceva. **2.** *(сочувствие)* interes, simpatie; compătimire; *прояви́ть ~* a arăta interes, a întinde o mînă de ajutor; *принима́ть ~ в ком-л.* a manifesta interes/bunăvoinţă faţă de cineva.

участи́ть, *-ащу́, -асти́шь vb. pf. (ipf. уча́щать) acuz.* **1.** a face ceva des, a îndesi. **2.** a accelera, a iuţi; ~ *те́мпы* a accelera ritmul.

участи́|ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. уча́щаться)* a se îndesi, a fi/a deveni mai frecvent; ~*лись слу́чаи заболева́ния* cazurile de boală s-au înmulţit.

участко́вый 1. *adj.* de sector; de circumscripţie; ~ *врач* medic de circumscripţie. **2.** ~**ый,** *-ого* sectorist *(milieian)*.

учáстливо *adv.* compătimitor; cu interes, cu simpatie; ~ *слу́шать* a asculta cu interes.

учáстливость, *-и f. sg.* compasiune, compătimire.

уча́стливый *adj.* compătimitor, sărităor.

уча́стник, *-a m.* participant, părtaş; partener; membru; ~ *игры́* partener la joc; ~ *в де́ле* asociat; ~ *съе́зда* participant/delegat la congres; ~ *за́говора* complotist, conjurat; ~ *войны́* fost combatant.

уча́с|ток, *-тка m.* **1.** parcelă, lot, teren, porţiune; *дроби́ть/дели́ть на ~тки* a parcela; *земе́льный* ~ lot, parcelă de pămînt, teren; *лесно́й* ~ parcelă de pădure, parchet de pădure; *приуса́дебный* ~ lot lîngă casă; *(min.)* ~ *вы́работки* sector de exploatare; *(auto) испыта́тельный* ~ pistă de încercare; *(agr.) поливно́й* ~ parcelă irigată; *(constr.) строи́тельный* ~ teren de construcţie, şantier; *(agr.) о́пытный* ~ lot experimental. **2.** *(mil.)* sector; *на ~тке дивизии* în sectorul diviziei; *боево́й* ~ zonă de luptă. **3.** secţie; circumscripţie; *избира́тельный* ~ circumscripţie electorală, secţie de votare; *врача́бный* ~ circumscripţie medicală. **4.** *(область, сфера)* sector; domeniu, sferă; *(tehn.)* ~ *произво́дства* sector de producţie; subsecţie de producţie. **5.** *(în Rusia ţaristă)* circumscripţie de poliţie.

у́час|ть, *-и f. sg.* soartă, destin, ursită; *го́рькая* ~ soartă amară; *разделя́ть чью-л.* ~ a împărtăşi soarta cuiva; *подве́ргнуться той же ~и* a avea aceeaşi soartă.

учаща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* de la *учасги́ть*

учаща́ться, *-а́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *учасги́ться.* **2.** *pas.* de la *учаща́ть.*

учаще́ние, *-я n. sg.* **1.** accelerare, accelerare; ~ *пу́льса* accelerare a pulsului. **2.** înmulţire; ~ *слу́чаев заболева́ний* înmulţirea cazurilor de îmbolnăvire.

учащённый 1. *p.t.p.* de la *учасги́ть.* **2.** *adj.* accelerat; ~ *пульс* puls accelerat.

уча́щ|ийся[1] **1.** *part. prez. act.* de la *учи́ться.* **2.** *adj.* care învaţă; ~*аяся молодёжь* tineret studios, şcolărime.

уча́щ|ийся[2], *-егося m.* elev, şcolar; student; *спекта́кль для ~ихся* reprezentaţie pentru şcolari.

учёб|а, *-ы f. sg.* învăţătură; studii, învăţămînt; *полити́ческая* ~ învăţămînt politic; *взя́ться за ~y* a se apuca de învăţătură; *прекрати́ть ~y* a-şi întrerupe studiile.

учёбник, *-а m.* manual; ~ *фи́зики* manual de fizică.

учёб|ный *adj.* **1.** de învăţătură/de studii, şcolar; didactic; ~ *год* an şcolar; *~ое вре́мя* ore de clasă; timp de studii; *~ое заведе́ние* instituţie de învăţămînt, şcoală; *~ые заня́тия* lecţii; ~ *курс* curs; ~ *план* plan de învăţămînt; ~ *предме́т* obiect/disciplină/materie de învăţămînt; *~ое посо́бие* manual; material didactic; *~ая часть* direcţie de studii. **2.** *(mil.)* de instrucţie; ~ *баталья́н* batalion de instrucţie; *~ое по́ле* cîmp de instrucţie; ~ *сбор* concentrare pentru instrucţie; *~ая стрельба́* exerciţii de tragere; ~ *полёт* zbor de antrenament.

учёни|к, -я *n. sg.* **1.** învăţat, învăţare; învăţătură, studii; ucenicie; *го́ды ~я* ani de învăţătură, ani de ucenicie; *ко́нчить* ~ a-şi termina studiile; a-şi termina ucenicia. **2.** *(mil.)* exerciţiu, instrucţie; *проводи́ть ~я* a face exerciţii; *ночны́е ~* aplicaţie pe timp de noapte. **3.** învăţătură, teorie, doctrină; ştiinţă; *маркси́стско-ле́нинское* ~ învăţătura marxist-leninistă; ◇ *(prov.)* ~ — *свет, неуче́нье — тьма* ai carte, ai parte; cine ştie carte are patru ochi.

учени́к, *-á m.* **1.** elev, şcolar; ucenic; ~ *сре́дней шко́лы* elev de şcoală medie. **2.** *(fig.)* discipol, ucenic; *ве́рный* ~ discipol fidel.

учени́ца, *-ы f.* elevă, şcolăriţă; ucenică.

учени́ческ|ий *adj.* **1.** şcolar; de elev; de ucenic; *~ие тетра́ди* caiete şcolare. **2.** *(fig.)* şcolăresc; de şcolar, de debutant; *~ое иссле́дование* cercetare lipsită de maturitate, studiu de debutant.

учени́честв|о, *-а m. sg.* ucenicie; *го́ды ~a* ani de ucenicie.

учёност|ь, *-и f. sg.* erudiţie; *челове́к большо́й ~и* om de mare erudiţie.

учён|ый 1. *adj.* **1.** învăţat, erudit, savant; ~ *челове́к* om învăţat. **2.** ştiinţific; *~ое иссле́дование* cercetare ştiinţifică; *~ая сте́пень* titlu ştiinţific; ~ *секрета́рь* secretar ştiinţific; ~ *сове́т* consiliu ştiinţific. **3.** dresat; *~ое живо́тное* animal dresat. **II. ~ый,** *-ого m.* savant, om de ştiinţă; *заслу́женный ~* om de ştiinţă/savant emerit; *мирово́й ~* savant cu renume mondial; *кабине́тный ~* savant de cabinet ◇ *учи́ть ~ого* a vinde castraveţi la grădinar; a învăţa găsca să înoate.

учёсть, *учту́, учтёшь vb. pf. (ipf. учи́тывать) acuz.* **1.** *(вести учёт)* a inventaria; a ţine evidenţa; ~ *това́ры* a inventaria mărfurile; ~ *расхо́ды* a ţine evidenţa cheltuielilor. **2.** *(fig.) (принять во внимание)* a lua în considerare/ în consideraţie, a ţine seama, a ţine cont; ~ *все обстоя́тельства* a ţine seama de toate împrejurările ◇ *(fin.)* ~ *ве́ксель* a sconta o cambie.

учёт, *-а m. sg.* **1.** evidenţă; inventariere, evaluare; *бухга́лтерский* ~ evidenţă contabilă; *вы́борочный* ~ evidenţă prin sondaj; *кни́жный* ~ evidenţă scriptică; *народнохозя́йственный* ~ evidenţa economiei naţionale; ~ *рабо́т* evidenţa lucrărilor; ~ *това́ров* inventarierea mărfurilor; *та́бельный* ~ pontaj; evidenţă, prezenţă; *производи́ть ~ в магази́не* a face inventarul mărfurilor din magazin; *закры́то на ~* închis pentru inventar; *вести́ ~* a ţine evidenţa. **2.** *(adm.)* înregistrare, înscriere, înmatriculare; *взять на ~* a înregistra; *сня́ть с вое́нного ~a* a radia din controalele armatei; *сня́ться с ~a* a-şi face formele de plecare; *стать на ~* a se înscrie, a-şi face formele de intrare/ de încorporare etc. **3.** *(fig.)* luare în considerare; *с ~ом всех обстоя́тельств* ţinînd seama de toate împrejurările; *без ~a (чего́-л.)* fără a ţine seama (de ceva). **4.** *(fin.)* scont, scontare; ~ *векселе́й* scontarea cambiilor/poliţelor.

учетверённый 1. *p.t.p.* de la *учетвери́ть.* **2.** *adj.* împătrit, cvadruplu.

учетвери́ть, *-рю́, -ри́шь vb. pf. (ipf. учетверя́ть) acuz.* a împătri, a cvadrupla.

учетвери́ться, *-ри́тся vb. pf. (ipf. учетверя́ться)* a se mări de patru ori, a se împătri; a fi împătrit.

учетверя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *учетвери́ть*

учетверя́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *учетвери́ться.* **2.** *pas.* de la *учетверя́ть.*

учётн|ый 1. de control, de evidenţă; contabil; *~ая ка́рточка* fişă de evidenţă/ de control. **2.** *(fin.)* de scont; ~ *банк* bancă de scont; ~ *проце́нт* scont; taxă de scont.

учётчик, *-а m.* calculator, socotitor; pontator.

учи́лище, *-а n.* şcoală; *педагоги́ческое* ~ şcoală pedagogică; *вое́нное* ~ şcoală militară; *ремёсленное* ~ şcoală de meserii; *морско́е* ~ şcoală de marină.

учини́ть, *-ню, -ни́шь vb. pf. (ipf. чини́ть şi учиня́ть) acuz.* a face, a produce, a săvîrşi, a comite; ~ *скандал* a face scandal; ~ *расправу над кем-л.* a se răfui cu cineva; ~ *допро́с* a lua un interogatoriu; *(inv.)* ~ *сле́дствие* a face o anchetă.

учиня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *учини́ть*

учи́тель, *-я m.* **1.** învăţător, profesor; *наро́дный* ~ învăţător *(la ţară)*; ~ *му́зыки* profesor de muzică. **2.** *(fig.)* dascăl, învăţător.

учи́тельница, *-ы f.* învăţătoare, profesoară.

учи́тельская, *-ой f.* cancelaria profesorilor.

учи́тельский *adj.* de învăţător; *(inv.)* ~ *институ́т* institut pedagogic.

учи́тельств|о, *-а n. sg.* **1.** activitate de învăţător, profesorat; *де́сять лет ~a* zece ani de profesorat. **2.** *col.* corp didactic, dăscălime.

учи́тельствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a fi învăţător/profesor; a lucra în învăţămînt.

учи́тыва|ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *учесть; ~я ва́жность вопро́са* dată fiind importanţa problemei.

учи́ть, *учу́, у́чишь vb. ipf.* **1.** *(pf. вы́учить, научи́ть şi обучи́ть) acuz.* cu *dat.* sau cu *inf.* a învăţa, a instrui; ~ *ру́сскому языку́* a învăţa (pe cineva) limba rusă; ~ *игра́ть в ша́хматы* a învăţa (pe cineva) să joace şah. **2.** *(ipf. научи́ть) acuz.* cu *dat.* sau cu *inf.* a învăţa, a arăta; *исто́рия у́чит, что ...* istoria ne învaţă că ... **3.** *(cu conj. что)* a învăţa, a susţine, a afirma. **4.** *(pf. вы́учить) acuz.* a învăţa, a studia, a memoriza; ~ *стихи́* a memoriza versuri; ~ *уро́ки* a învăţa lecţiile; ~ *наизу́сть*

a învăţa pe de rost; ~ *роль* a studia/ a învăţa un rol. **5.** *acuz. (pop. înv.)* a învăţa minte (pe cineva), a muştrului, a bate ◇ *Áйца кýрицу неýчат* a ajuns oul mai deştept (mai cuminte) decît găina; *(prov.) учёного ~ тóлько пóртит* meşterul nu trebuie învăţat; ~ *умý-рáзуму* a învăţa minte.

учи́ться, *учýсь,ýчишься vb. ipf. (pf. вы́учиться, научи́ться şi обучи́ться)* a învăţa, a studia; a se învăţa, a se deprinde; ~ *в шкóле* a învăţa la şcoală; ~ *в университéте* a studia la universitate; ~ *ремеслý* a învăţa o meserie; ~ *читáть* a învăţa să citească; ~ *мýзыке* a învăţa muzică ◇ ~ *на сóбственных ошúбках* a învăţa din propriile greşeli; *(prov.) век живи́ — век учúсь* omul cît trăieşte tot învaţă.

учкóм, *-а m.* = *учéнический комитéт* comitetul de elevi.

учреди́тель, *-я m.* fondator, întemeietor; ctitor.

учреди́тельн|ый *adj.* constitutiv, de constituire; *(pol.)* ~*ое собрáние* Constituanta, Adunare Constituantă.

учреди́тельск|ий *adj.* de fondator; constitutiv; ~*ое собрáние* adunare constitutivă.

учреди́ть, *-ежý, -еди́шь vb. pf. (ipf. учреждáть) acuz.* a fonda, a întemeia, a organiza, a înfiinţa, a crea; a institui; ~ *клýб* a organiza un club.

учреди́ться, *-дúтся vb. pf. учреждáться)* a se institui, a se fonda.

учрежда́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *учреди́ть*

учрежда́ться, *-áется vb. ipf.* de la *учреди́ться*

учрежде́ни|е, *-я n.* **1.** *sg.* întemeiere, fondare, organizare, înfiinţare, creare instituire; ~*библиотéки* înfiinţare a unei biblioteci. **2.** instituţie, fundaţie, organizaţie, aşezămînt; *нáучное* ~ instituţie ştiinţifică; *госудáрственные* ~*я* instituţii de stat.

учрежде́ческ|ий *adj.* de instituţie; ~*ие штáты* personalul instituţiei.

учти́во *adv.* (în mod) politicos, cu politeţe; cuviincios, amabil.

учти́вость, *-и f. sg.* politeţe, amabilitate, curtoazie.

учти́вый *adj.* politicos, amabil, curtenitor, reverenţios; cuviincios.

учýя|ть, *-ýю, -ýешь vb. pf. acuz.* a adulmeca, a mirosi, a simţi; *собáка* ~*ла дичь* cîinele a adulmecat vînatul; ~ *опáсность* a simţi pericolul.

ушáнка, *-и f. (pop.)* căciulă *(cu apărători/ clape pentru urechi).*

ушáстый *adj.* cu urechi mari, urecheat; ~ *щенóк* căţel urecheat.

ушáт, *-а m.* ciubăr, hîrdău; *на негó как бýдто вы́лили* ~ *холóдной воды́* parcă i-a turnat o găleată cu apă rece în cap; parcă i-a făcut un duş rece.

ушáтный *adj.* de ciubăr, de hîrdău.

ушúб, *-а m.* **1.** *(действие)* lovire lovitură; contuzie. **2.** *(место)* locul lovit.

ушиба́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *ушиби́ть*

ушиба́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *ушиби́ться.* **2.** *pas.* de la *ушиба́ть.*

ушиби́ть, *-бý, -бёшь vb. pf. (ipf. ушиба́ть) acuz.* **1.** a lovi; a contuziona. **2.** *(fig. pop.)* a zdrobi, a zgudui, a distruge.

ушиби́ться, *-бýсь, -бёшься vb. pf. (ipf. ушиба́ться)* a se lovi.

ушива́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* de la *ушúть*

ушúть, *ушью́, ушьёшь vb. pf. (ipf. ушива́ть) acuz.* **1.** a scurta; a strîmta, a îngusta; ~ *рукавá* a îngusta mînecile. **2.** a coase cu fir, a coase cu mărgele; ~ *пóяс зóлотом* a coase un brîu cu fir de aur. **3.** a coase de jur împrejur; ~ *тюк* a coase un balot.

ýшко [1], *-а* şi *-á n. dim.* urechiuşă; *сказáть на* ~ a spune la ureche ◇ *(prov.) для мúлого дружкá и серёжка из ушкá* pentru omul care-mi place, cale n-am şi tot mi-aş face; *ýшки на макýшке (у кого́-л.)* cu urechile ciulite; cu ochii în patru.

ушк|ó [2], *-á n.; pl. -ú, -óв n.* **1.** toartă; ~ *ушáта* toarta ciubărului. **2.** ureche *(la cizme, la ghete)*; ~*ú сапóг* urechile cizmelor. **3.** urcche, gaură *(la ac)*; *игóльное* ~ urechea acului.

ушни́к, *-á m.* medic specialist în boli de urechi.

ушн|óй *adj.* de ureche; ~*ы́е болéзни* boli de urechi; ~*áя сéра* cerumen, ceară; ~ *врач* medic specialist în boli de urechi; ~*óе зéркало* otoscop; *(anat.)* ~*áя рáковина* pavilionul urechii.

ущéлье, *-я n.* defileu, chei; pas, trecătoare; *гóрное* ~ defileu.

ущеми́ть, *-млю́, -мúшь vb. pf. ущемля́ть) acuz.* **1.** a strînge cu ceva, a strivi, a strangula; ~ *пáлец двéрью* a strînge/ a strivi degetul cu uşa. **2.** *(fig.)* a ştirbi, a leza, a prejudicia; ~ *чьи-л. прáва* a ştirbi drepturile cuiva; ~ *в прáвах* a leza în drepturi; ~ *чьи-л. интерéсы* a prejudicia interesele cuiva. **3.** *(fig.)* a jigni, a ofensa; ~ *чьё-л. самолю́бие* a lovi pe cineva în amorul propriu.

ущемлéние, *-я n. sg.* **1.** strîngere, strivire, strangulare; *(med.)* ~ *гры́жи* strangularea herniei. **2.** *(fig.)* ştirbire, lezare; ~ *в прáвах* lezare în drepturi.

ущемлённ|ый **1.** *p.t.p.* de la *ущеми́ть.* **2.** *adj. (fig.)* jignit, ofensat, lezat; ~*ое самолю́бие* amor propriu rănit.

ущемля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *ущеми́ть*

ущéрб, *-а m. sg.* prejudiciu, pagubă, daună, pierdere, detriment; *причини́ть/ нанести́* ~ a pricinui o pagubă/ o pierdere; *потерпéть* ~ a suferi o pierdere/o pagubă; *возмести́ть* ~ a despăgubi; *материáльный* ~ pagubă materială; *в* ~ *здорóвью* în detrimentul sănătăţii; *в* ~ *здрáвому смы́слу* în pofida bunului simţ ◇ *си́лы егó на* ~*е* forţele lui sînt în declin; *лунá на* ~*е* luna e în descreştere.

ущéрбный *adj.* în descreştere *(despre lună).*

ущипну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. acuz.* a pişca, a ciupi.

ую́т, *-а m. sg.* confort; atmosferă de intimitate, ambianţă plăcută; confort.

ую́тно *adv.* în mod confortabil, plăcut, comod; *чу́вствовать себя́* ~ a se simţi bine.

ую́тность, *-и f. sg.* atmosferă de intimitate, ambianţă plăcută; confort.

ую́тный *adj.* confortabil; plăcut.

уязви́мость, *-и f. sg.* vulnerabilitate.

уязви́м|ый *adj.* vulnerabil; ~*ое мéсто* punct vulnerabil, parte slabă.

уязви́ть, *-влю́, -ви́шь vb. pf. (ipf. уязвля́ть) acuz.* a jigni, a ofensa, a leza; ~ *самолю́бие* a răni (pe cineva) în amorul propriu; ~ *сáмое бóльно́е мéсто* a atinge pe cineva unde-l doare mai tare/la coarda sensibilă.

уязвле́ние, *-я n. sg.* jignire, ofensare.

уязвлённый **1.** *p.t.p.* de la *уязви́ть.* **2.** *adj.* jignit, ofensat, lezat.

уязвля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *уязви́ть*

уясне́ние, *-я n. sg.* lămurire, clarificare, desluşire, limpezire, elucidare.

уясни́ть *-ню́, -нúшь vb. pf. (ipf. уясня́ть) acuz.* a lămuri, a clarifica, a desluşi, a elucida; ~ *себé сýть дéла* a înţelege esenţa problemei; ~ *смы́сла чего́-л.* a lămuri sensul unui lucru.

уясни́ться, *-и́тся vb. pf. (ipf. уясня́ться)* a se lămuri, a se desluşi, a se clarifica, a se elucida; a deveni clar.

уясня́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *уясни́ть*

уясня́ться, *-я́ется vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *уясни́ться.* **2.** *pas.* de la *уясня́ть.*

Ф

ф *n. litera şi sunetul* «f».

фа *n. indecl. (muz.)* fa; *ключ фа* cheia de fa.

фабзавко́м, *-а m. = фабри́чно-заво́дско́й комите́т* comitet sindical de uzină/de fabrică/de întreprindere.

фабко́м, *-а m. = фабри́чный комите́т* comitet sindical de fabrică.

фа́бра, *-ы f. sg.* căneală.

фа́брик|а, *-и f.* fabrică; *суко́нная ~* fabrică de postav; *бума́жная ~* fabrică de hîrtie; *краси́льная ~* boiangerie, vopsitorie; *пряди́льная ~* filatură; *ткацка́я ~* ţesătorie; *рабо́тать на ~е* a lucra la fabrică; *(fig. iron.) ~ лжи* fabrică de minciuni.

фа́брика-ку́хня, *фа́брики-ку́хни f.* bucătărie mare mecanizată.

фабрика́нт, *-а m.* fabricant.

фабрика́нтский *adj.* de fabricant.

фабрика́т, *-а m.* fabricat, produs/articol industrial.

фабрика́ция, *-и f. sg.* fabricare, fabricaţie.

фабрикова́ть, *-кýю, кýешь vb. ipf. (pf. сфабрикова́ть) acuz.* **1.** *(изготовля́ть)* a fabrica, a produce. **2.** *(подде́лывать)* a fabrica, a falsifica, a plăsmui, a născoci; *~ по́дпись* a falsifica o semnătură.

фа́брить, *-рю, -ришь vb. ipf. (pf. нафа́брить) acuz. (înv.)* a cărni; *~ усы́* a-şi cărni mustaţa.

фабри́чно-заво́дский *adj. v. фабри́чно-заво́дско́й.*

фабри́чно-заводск|о́й *adj.* de fabrici şi uzine; de fabrică şi de uzină; *~ое произво́дство* producţia fabricilor şi uzinelor.

фабри́чн|ый *adj.* **1.** de fabrică; *~ая тру́ба* coş de fabrică; *~ое клеймо́, ~ая ма́рка* marcă de fabrică; *~ая цена́* preţ de fabrică; *~ое законода́тельство* legislaţie industrială, legislaţia muncii; *~ гудо́к* sirena fabricii. **2.** *(промы́шленный)* industrial; *~ го́род* oraş industrial. **3.** lucrat de fabrică, produs de/în fabrică; *ковры́ ~ого произво́дства* covoare de fabrică, covoare ţesute la maşină. **4.** *~ый, -ого m. (înv.)* muncitor industrial, muncitor în fabrică.

фа́була, *-ы f. (lit.)* subiect, intrigă, conţinut, acţiune; *~ рома́на* subiectul romanului.

фави, *-а m. (mitol.)* faun.

фаво́р, *-а m. sg.* favoare, protecţie ◇ *быть в ~е у кого́-л.* sau *по́льзоваться ~ом* a fi în graţiile cuiva, a se bucura de protecţia cuiva; *быть не в ~е* a nu fi bine văzut.

фавори́т, *-а m.* **1.** favorit. **2.** *(sport)* cal favorit *(la curse).*

фавори́тизм, *-а m. sg.* favoritism.

фавори́тка, *-и f.* favorită.

фагóт, *-а m. (muz.)* fagot.

фаготерапи́я, *-и f. (med.)* fagoterapie.

фаготи́ст, *-а m. (muz.)* fagotist.

фагоци́т, *-а m. (fiziol.)* fagocit.

фагоцито́з, *-а m. sg. (fiziol.)* fagocitoză.

фа́за [1], *-ы f.* fază, etapă, perioadă.

фа́за [2], *-ы f.* **1.** fază, stare, stadiu; *~ы луны́* fazele lunii; *твёрдая/жи́дкая/газообра́зная ~* fază solidă/lichidă/gazoasă. **2.** *(tehn.)* fază *(la generator).*

фаза́н, *-а m.* fazan.

фаза́н|ий *adj.* de fazan; *~ьи пе́рья* pene de fazan; *~ нему́х* fazan *(bărbătuş).*

фазеоли́н, *-а m. (chim.)* faseolină; globulină din fasole.

фа́зис, *-а m.* fază, etapă.

фа́зный *adj.* fazic, de fază.

фа́зов|ый *adj. (tehn.)* de fază; *~ое напряже́ние* tensiune de fază.

фазоиндика́тор, *-а m. (el.)* indicator de fază.

фазоме́р, *-а m. v. фазо́метр*

фазо́метр, *-а m. (tehn.)* fazometru.

фазорегуля́тор, *-а m. (el.)* regulator de fază.

фазотро́н, *-а m. (fiz.)* fazotron.

фазоуказа́тель, *-я m.* indicator de fază.

фай, *-я m. sg.* fai, tafta de mătase naturală.

фа́кел, *-а m.* faclă, făclie, torţă; *зажéчь ~* a aprinde o torţă.

фа́кельн|ый *adj.* cu/de torţe; de făclie, de faclă; *~ое ше́ствие* retragere cu torţe.

фа́кельщик, *-а m.* făclier, masalagiu.

факи́р, *-а m.* fachir.

факси́миле **1.** *n. indecl.* facsimil. **2.** *adj. invar.* şi *adv.* în facsimil.

факт, *-а m.* fapt; eveniment; *общеизве́стный ~* fapt îndeobşte cunoscut, fapt notoriu; *достове́рный ~* fapt autentic; *привести́ ~ы* a cita fapte; *пе́ред лицо́м ~ов* în faţa faptelor; *счита́ться с ~ами* a ţine seama de realitate; *~ы говоря́т* faptele vorbesc; *го́лые ~ы* fapte goale; *поста́вить пе́ред соверши́вшимся ~ом* a pune (pe cineva) în faţa unui fapt împlinit ◇ *~ ,что ...* cu siguranţă că ...; mai mult ca sigur că ...; de fapt; *~ то, что ...* fapt e că ..., realitatea este că ...

факти́чески *adv.* de fapt, în fapt, în realitate, efectiv.

факти́ческ|ий *adj.* real, efectiv; faptic; *~ое положе́ние де́ла* situaţie de fapt, stare reală a lucrurilor.

факти́чный *adj.* real, bazat pe fapte, faptic.

фактогра́фия, *-и f. (peior.)* factologie.

фа́ктор, *-а m.* **1.** factor, forţă motrice, element; *реша́ющий ~* factor hotărîtor; *постоя́нные ~ы* factori permanenţi, factori cu acţiune permanentă; *~ вре́мени* factorul timp; *мора́льный ~* factor moral. **2.** *(mat.)* factor.

факториа́л, *-а m. (mat.)* factorial.

факто́рия, *-и f.* factorie.

фа́ктотум, *-а m. (înv.)* factotum.

фактýра [1], *-ы f. sg. (arte, lit.)* factură, structură.

фактýр|а [2], *-ы f. (com.)* factură; *вы́писать ~у* a emite/a elibera o factură, a factura.

факультати́вно *adv.* (în mod) facultativ.

факультати́вность, *-и f. sg.* caracter facultativ.

факультати́вный *adj.* facultativ.

факульте́т, *-а m.* facultate; *медици́нский ~* facultate de medicină; *юриди́ческий ~* facultate de ştiinţe juridice, facultate de drept; *филологи́ческий ~* facultate de filologie.

факульте́тский *adj.* de facultate.

фал, *-а m. (mar.)* fungă.

фала́нга [1], *-и f.* falangă.

фала́нга [2], *-и f. (anat.)* falangă.

фалансте́р, *-а m. (ist.)* falanster.

фа́лда, *-ы f.* pulpană.

фа́линь, *-я m. (mar.)* funie, odgon, parîmă.

фаллический *adj.* falic; *~ культ* cultul falic.

фальсифика́т, *-а m.* produs falsificat.

фальсифика́тор, *-а m.* falsificator.

фальсифика́ция, *-и f.* **1.** *(действие)* falsificare, contrafacere; denaturare; *~ истори́ческих фа́ктов* denaturarea faptelor istorice. **2.** *(вещь)* obiect falsificat, imitaţie; surogat.

фальсифици́рованный **1.** *p.t.p.* de la *фальсифици́ровать.* **2.** *adj.* falsificat, contrafăcut; denaturat.

фальсифици́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a falsifica, a contrafface; *~ докуме́нты* a falsifica actele.

фальц, *-а m. (tehn.)* falţ.

фальцева́льный *adj. (tipogr.)* de făltuit.

фальцева́ние, *-я n. v. фальцо́вка*

фальцева́ть, *-цу́ю, -цу́ешь vb. ipf. (pf. сфальцева́ть) acuz. (tipogr.)* a făltui.

фальце́т, *-а m. (muz.)* falset; *петь ~ом* a cînta în falset.

фальцо́вка, *-и f. sg. (tipogr.)* făltuire.

фальцо́вочный *adj. (tipogr.) v. фальцева́льный*

фальцо́вщик, *-а m. (tipogr.)* făltuitor.

фальшбо́рт, *-а m. (mar.)* parapet.

фальши́вить, *-влю, -вишь vb. ipf. (pf. сфальши́вить)* **1.** a fi ipocrit/făţarnic/nesincer. **2.** *(muz.)* a cînta fals.

фальши́вка, *-и f.* (act) fals.

фальши́во *adv.* **1.** (în mod) fals, denaturat, inexact, neadevărat; *~ изобрази́ть что-л.* a reda ceva în mod denaturat. **2.** fals; *~ спеть* a cînta fals.

фальшивомоне́тчик, *-а m.* falsificator de bani.

фальши́вость, *-u f. sg.* **1.** duplicitate, făţărnicie, prefăcătorie. **2.** *(muz.)* disonanţă, falsitate.

фальши́в|ый *adj.* **1.** fals; plăsmuit; *~ докуме́нт* act/document fals; *~ая моне́та* monedă falsă; *~ые зу́бы* dantură falsă. **2.** nefiresc, nenatural, artificial; *~ая игра́ актёра* jocul nefiresc al actorului. **3.** *(muz.)* fals, disonant; *~ая но́та* notă disonantă, disonanţă. **4.** nesincer, prefăcut, ipocrit, făţarnic, fals; *~ челове́к* om prefăcut, nesincer; *~ая улы́бка* zîmbet făţarnic ◇ *попа́сть в ~ое положе́ние* a fi într-o situaţie echivocă.

фальшь, *-u f. sg.* **1.** înşelătorie, escrocherie; *~ в ка́рточной игре́* trişare la jocul de cărţi. **2.** nefiresc, lipsă de naturaleţe, artificialitate. **3.** *(muz.)* disonanţă, notă falsă. **4.** nesinceritate, prefăcătorie, făţărnicie, falsitate; *~ в поведе́нии* purtare nesinceră, atitudine făţarnică.

фами́лия, *-u f.* **1.** nume, nume de familie; *и́мя и ~* numele şi prenumele; *де́вичья ~* numele de fată. **2.** *(род, семья)* neam, viţă, familie; *стари́нная ~* neam vechi, viţă veche.

фами́льн|ый *adj.* de familie; *~ое схо́дство* aer/asemănare de familie.

фамильи́ничать, *-аю, -аешь vb. ipf. c +* instr. a se purta familiar.

фамилья́рно *adv.* familiar, ireverenţios, fără jenă.

фамилья́рность, *-u f. sg.* familiaritate, purtare familiară, intimitate deplasată.

фамилья́рный *adj.* familiar, ireverenţios; *~ тон* ton prea familiar.

фанабе́рия, *-u f.* îngîmfare, înfumurare, aroganţă.

фанарио́т, *-a m. (ist.)* fanariot.

фанати́зм, *-a m. sg.* fanatism.

фана́тик, *-a m.* fanatic.

фанати́чески *adv.* (în mod) fanatic, cu fanatism.

фанати́ческ|ий *adj.* fanatic.

фанати́чно *adv.* (în mod) fanatic, cu fanatism.

фанати́чность *adj.* fanatism, caracter fanatic.

фане́ра, *-ы f.* furnir, placaj.

фане́рка, *-u f.* placaj.

фане́рный *adj.* de furnir, de placaj.

фанерова́ние, *-я n.* furniruire.

фанза́, *-ы f.* un fel de mătase subţire.

фа́нза, *-ы* şi *-ы f.* casă ţărănească la chinezi.

фант, *-a m.* **1.** gajuri *(joc de societate)*; *игра́ть в ~ы* a juca gajuri. **2.** gaj *(obiect depus)*; pedeapsă *(la acest joc)*.

фантазёр, *-a m.* fantast, visător, fantezist.

фантазёрка, *-u f.* fantastă, visătoare, fantezistă.

фантази́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* **1.** a se lăsa pradă fanteziei, a visa cu ochii deschişi; a da curs liber imaginaţiei. **2.** *(pf. сфантази́ровать) (выдумывать)* a născoci, a inventa.

фанта́зи|я, *-и f.* **1.** *sg.* imaginaţie, fantezie; *бога́тая ~* imaginaţie bogată; *худо́жественная ~* imaginaţie artistică. **2.** reverie, vis, fantezie; *предава́ться ~ям* a se lăsa pradă visurilor. **3.** *(выдумка)* scornire, născocire ◇ *что э́то у тебя́ за ~?* ce te-a apucat?; ce ţi-a venit?

фантасмагори́ческий *adj.* fantasmagoric, ireal, fantastic.

фантасмаго́рия, *-и f.* fantasmagorie, vedenie, nălucire.

фанта́ст, *-a m.* fantast.

фанта́стика, *-и f. sg.* fantasticul, element fantastic; *~ наро́дных ска́зок* fantasticul poveştilor populare.

фантасти́чески *adv.* (în chip) fantastic, ireal, de necrezut.

фантасти́ческ|ий *adj.* fantastic, ireal, de necrezut, fabulos; *~ая литерату́ра* literatură fantastică; *~ слух* zvon fantezist; *~ прое́кт* proiect himeric.

фантасти́чность, *-и f. sg.* caracter fantezist/ irealizabil.

фантасти́чный *adj.* fantezist, născocit; himeric.

фантóм, *-a m. (livr.)* fantomă, stafie, nălucă, vedenie, spectru.

фанфа́ра, *-ы f.* **1.** *(muz.)* fanfară. **2.** *(mil.)* semnal scurt *(din goarnă)*. **3.** goarnă, trompetă, trîmbiţă.

фанфа́рный *adj. (muz.)* de fanfară.

фанфаро́н, *-a m. (înv.)* fanfaron, lăudăros.

фанфаронáда, *-ы f.* fanfaronadă, lăudăroşenie.

фанфаро́нить, *-ню, -нишь vb. ipf.* a fi lăudăros, a se lăuda.

фанфаро́нство, *-a n. sg.* fanfaronadă.

фа́ра, *-ы f.* far *(de automobil, de locomotivă)*.

фара́да, *-ы f. (fiz.)* farad.

фарао́н[1], *-a m.* **1.** *(ist.)* faraon. **2.** *(înv. peior.)* vardist, curcan, sergent de stradă.

фарао́н[2], *-a m. sg.* faraon *(joc de cărţi)*.

фарва́тер, *-a m.* **1.** *(mar.)* şenal, cale navigabilă. **2.** *(fig.)* sferă de influenţă ◇ *плыть (находи́ться, быть) в ~е чьей-л. поли́тики* a fi în sfera de influenţă politică a cuiva.

фаринга́льн|ый *adj. (lingv.)* faringal; *~ согла́сный* consoană faringală.

фаринги́т, *-a m. sg. (med.)* faringită.

фарисе́й, *-я m.* fariseu.

фарисе́йский *adj.* de fariseu, fariseic.

фарисе́йство, *-a n. sg.* fariseism, ipocrizie.

фармако́лог, *-a m.* farmacolog.

фармакологи́ческий *adj.* farmacologic.

фармаколо́гия, *-и f. sg.* farmacologie.

фармакопе́я, *-и f. sg.* farmacopee.

фармаце́вт, *-a m.* farmacist.

фармаце́втика, *-и f. sg. v. фармация*

фармацевти́ческий *adj.* farmaceutic.

фармация, *-и f. sg.* farmacie *(ştiinţă)*.

фарс, *-a m.* **1.** *(teatr.)* farsă. **2.** *(fig.)* farsă, păcăleală; *грубый ~* farsă grosolană.

фа́рсовый *adj. (teatr.)* de farsă.

фа́ртук, *-a m.* **1.** şorţ; *кухонный ~* şorţ de bucătărie; *кожаный ~* şorţ de piele. **2.** învelitoare, acoperitoare.

фарфо́р, *-a m.* **1.** *sg.* porţelan; *ва́за из ~a* vas de porţelan. **2.** *sg. col.* porţelanuri; *колле́кция ~a* colecţie de porţelanuri.

фарфо́ров|ый *adj.* de porţelan; *~ые изде́лия* obiecte de porţelan, *~ая гли́на* caolin.

фарш, *-a m.* **1.** carne tocată; tocătură. **2.** umplutură.

фарширо́ванн|ый **1.** *p.t.p.* de la *фарширова́ть*. **2.** *adj.* umplut; *~ые пе́рцы* ardei umpluţi.

фарширова́ть, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* a umple *(cu tocătură)*.

фарширо́вка, *-и f. sg.* umplere, umplut *(cu tocătură)*.

фас[1], *-a m.* faţă, parte din faţă; *сфотографи́ровать в ~ и в про́филь* a fotografia din faţă şi din profil.

фаса́д, *-a m.* faţadă.

фаса́дный *adj.* de faţadă.

фасе́т, *-a m.* **1.** faţetă. **2.** *(entom.)* faţetă.

фасе́тка, *-и f. v. фасе́т.*

фасе́точн|ый *adj.* cu faţete; *(entom.) ~ые глаза́* ochi cu faţete.

фа́ска, *-и f. (tehn.)* teşitură.

фасова́ть, *-сую, -суешь vb. ipf. (pf. расфасова́ть) acuz.* a ambala, a împacheta *(în doze, în cantităţi determinate)*.

фасо́вка, *-и f. sg.* ambalare, împachetare *(în doze, în cantităţi determinate)*; preambalare.

фасо́вочный **1.** de preambalare, de cîntărire şi ambalare a mărfii *(în cantităţi determinate)*. **2.** *~ая, -ой f.* secţie de ambalaj, secţie de cîntărit şi împachetat.

фасо́вщик, *-a m.* muncitor la serviciul de preambalare.

фасо́левый *adj.* de fasole.

фасо́ль, *-и f. sg.* fasole; *стручко́вая ~* fasole verde, fasole păstăi; *кустова́я ~* fasole oloagă.

фасо́н, *-a m.* **1.** model, fason, croială; *костю́м мо́дного ~a* costum la modă; *вы́брать ~* a alege un model. **2.** model, formă, tip ◇ *(pop.) держа́ть ~* a se fuduli, a se fandosi, a se fasoli; *не ~* nu se cade; nu-i frumos, nu cadrează.

фасо́нистый *adj. (pop.)* cu pretenţii de eleganţă.

фасо́нн|ый *adj.* **1.** *(tehn.)* fasonat, profilat; *~ое желе́зо* fier profilat, oţel profilat; *~ое ли́тьё* piese fasonate/ turnate. **2.** de model.

фат, *-a m.* filfizon, fante, fandosit.

фата́, *-ы f.* văl, voal; *свадебная ~* văl de mireasă.

фатали́зм, *-a m. sg.* fatalism.

фатали́ст, *-a m.* fatalist.

фаталисти́ческий *adj.* fatalist.

фаталисти́чный *adj. v. фаталисти́ческий.*

фата́льно *adv.* (în mod) fatal, fatalmente; inevitabil.

фата́льность, *-и f. sg.* fatalitate.

фата́льн|ый *adj.* fatal; *~ое совпаде́ние* coincidenţă fatală.

фа́та-морга́на, *фа́ты-морга́ны f. sg.* fata morgană.

фатова́тый *adj.* cam sclivisit/fandosit, cu aere de filfizon.

фатовско́й *adj.* de filfizon; ~ *вид* aspect de filfizon.

фатовство́, *-á n. sg.* atitudine/purtare de filfizon; scliviseală, fandoseală, înfumurare.

фа́тум, *-a m. sg.* soartă, destin, fatalitate.

фа́уна, *-ы f.* faună; *морска́я* ~ faună maritimă.

фашиза́ция, *-u f. sg.* fascizare.

фашизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a fasciza.

фашизи́роваться, *-руется vb. pf.* şi *ipf.* a se fasciza.

фаши́зм, *-a m. sg.* fascism.

фаши́на, *-ы f.* fascină.

фаши́нный *adj.* de/cu fascine; ~*ая да́мба* dig de fascine.

фаши́ст, *-a m.* fascist.

фаши́стский *adj.* fascist.

фаэто́н, *-a m.* **1.** *(înv.)* faeton. **2.** automobil decapotabil.

фая́нс, *-a m. sg.* **1.** faianţă; ceramică; *известко́вый* ~ faianţă calcaroasă. **2.** *col.* obiecte de faianţă/de ceramică.

фая́нсов|ый *adj.* de faianţă, de ceramică; ~*ая посу́да* vase de faianţă.

февра́ль, *-я́ m. sg.* februarie.

февра́льский *adj.* de/din februarie.

федерализа́ция, *-u f. sg. (pol.)* federalizare.

федерали́зм, *-a m. sg. (pol.)* federalism.

федерали́ст, *-a m. (pol.)* federalist.

федерали́стский *adj. (pol.)* federalist.

федера́льн|ый *adj. (pol.)* federal, federativ; ~*ое госуда́рство* stat federal.

федерати́вн|ый *adj. (pol.)* federativ, federal; *на* ~*ых нача́лах* pe baze federative.

федера́ция, *-u f. (pol.)* federaţie; *Всеми́рная* ~ *профсою́зов* Federaţie Sindicală Mondială.

феери́ческий *adj.* feeric.

феери́чный *adj. v.* **феери́ческий**

фее́рия, *-u f.* **1.** *(teatr.)* feerie. **2.** *(fig.)* feerie, privelişte nespus de frumoasă, privelişte ca în basme.

фейерве́рк, *-a m.* foc/focuri de artificii ◇ ~ *слов* torent de cuvinte.

фека́лии *pl.* materii fecale.

фека́льный *adj.* fecal.

фелла́хи, *-ов pl.; sg. -áх, -a m.* felahi.

фельдма́ршал, *-a m.* feldmareşal.

фе́льдшер, *-a m.* felcer, subchirurg.

фе́льдшерский *adj.* de felcer; de subchirurg.

фельдъе́герь, *-я m.; pl. -и* şi *-я́ m.* curier special.

фельето́н, *-a m.* foileton; *литерату́рный* ~ foileton literar.

фельетони́ст, *-a m.* foiletonist, autor de foiletoane.

фельето́нный *adj.* de foileton.

фело́га, *-u f. (mar.)* felucă.

феминиза́ция, *-u f. (biol.)* feminizare.

феминизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* a feminiza.

феминизи́роваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* şi *ipf.* a se feminiza.

фемини́зм, *-a m. sg. (pol.)* feminism.

фемини́ст, *-a m. (pol.)* feminist, de feminist.

фён, *-a m. sg.* **1.** *(met.)* föhn *(vînt).* **2.** uscător electric de păr, foen.

фенацети́н, *-a m. sg. (farm.)* fenacetină.

фе́никс, *-a m. (mitol.)* (pasărea) fenix.

фено́л, *-a m. (chim.)* **1.** fenol, acid fenic, acid carbolic. **2.** *(mai ales la pl.)* fenoli.

фено́ловый *adj. (chim.)* de fenol.

фенологи́ческий *adj. (biol.)* fenologic.

феноло́гия, *-u f. sg.* fenologie.

феноме́н, *-a m.* fenomen.

феноменали́зм, *-a m. sg. (fil.)* fenomenalism.

феномена́льно *adv.* fenomenal, formidabil.

феномена́льность, *-u f. sg.* caracter fenomenal/excepţional.

феномена́льн|ый *adj.* **1.** *(fil.)* de fenomen, fenomenal. **2.** *(fig.)* fenomenal, excepţional, formidabil; ~*ая па́мять* memorie fenomenală; ~ *успе́х* succes formidabil.

феноменологи́ческий *adj. (fil.)* fenomenologic.

феноменоло́гия, *-u f. sg. (fil.)* fenomenologie.

фенотип, *-a m. (biol.)* fenotip.

фео́д *-a m. (ist.)* feudă.

феода́л, *-a m. (ist.)* feudal, senior feudal.

феодали́зм, *-a m. sg. (ist.)* feudalism.

феода́льный *adj. (ist.)* feudal; ~ *строй* regim, orînduire feudală.

фе́рзевый *adj. (şah)* de regină.

ферзь, *-я́ m. (şah)* regină, damă.

фе́рма [1], *-ы f.* fermă; *молочна́я* ~ fermă de lapte; *животново́дческая* ~ fermă zootehnică; *образцо́вая* ~ fermă model; *племенна́я* ~ fermă cu animale de prăsilă.

фе́рма [2], *-ы f. (tehn.)* fermă, grindă cu zăbrele; *стальна́я* ~ fermă de oţel; *виса́чая* ~ grindă suspendată.

ферма́та, *-ы f. (muz.)* fermată, coroană.

ферме́нт, *-a m. (biol. chim.)* ferment.

ферментация, *-u f. sg. (biol. chim.)* fermentaţie, fermentare.

ферменти́ровать, *-рует vb. ipf. (biol., chim.)* a fermenta.

фе́рмер, *-a m.* fermier.

фе́рмерский *adj.* de fermier.

фе́рмерство, *-a n. sg.* **1.** ocupaţie de fermier. **2.** *col.* fermieri.

фермуа́р, *-a m. (înv.)* **1.** închizătoare, verigă *(la un colier sau un album).* **2.** colier cu închizătoare.

ферромарганец, *-нца m. (tehn.)* feromangan.

ферроплати́на, *-ы f. (metal.)* feroplatină.

ферроселе́н, *-a m. (metal.)* feroseleniu.

ферросили́ций, *-я m. (tehn.)* ferosiliciu.

ферроспла́в, *-a m.* feroaliaj.

ферроура́н, *-a m. (metal.)* ferouran.

феррохро́м, *-a m. (tehn.)* ferocrom.

ферт, *-a m. (pop.)* fante, filfizon, ţafandache ◇ *стоя́ть* ~*ом* a-şi propti mîinile în şolduri.

фертильность, *-u f. (biol.)* fertilitate.

фертильный *adj. (biol.)* fertil.

фе́ру́л|а, *-ы f.* **1.** *(înv.)* nuia, vargă. **2.** *sg. (fig.)* supraveghere severă, regim tiranic ◇ *быть под чей-л.* ~*ой* a fi sub supravegherea cuiva.

фес, *-a m. v.* **фе́ска.**

фе́ска, *-u f.* fes.

фестива́ль, *-я m.* festival, serbare; *музыка́льный* ~ festival muzical.

фестон, *-a m.* **1.** feston. **2.** *(arhit.)* feston, ornament în formă de ghirlandă.

фестончат|ый *adj.* festonat, cu feston; ~*ая обо́рка* volan cu feston.

фети́ш, *-a* şi *-á m.* fetiş.

фетишиза́ция, *-u f.* fetişizare.

фетишизи́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* a idolatriza, a fetişiza.

фетиши́зм, *-a m. sg.* fetişism; *(ec.)* *това́рный* ~ fetişismul mărfurilor.

фетиши́ст, *-a m.* fetişist.

фетиши́стский *adj.* fetişist, de fetişism.

фетр, *-a m. sg.* fetru.

фе́тров|ый *adj.* de fetru; ~*ая шля́па* pălărie de fetru.

фефёла, *-ы f. (pop.)* ţaţă, matracucă, paceaură, fefeleagă.

фехтова́льн|ый *adj.* de scrimă; ~*ая ма́ска* mască de scrimă.

фехтова́льщик, *-a m.* scrimer.

фехтова́ние, *-я n. sg.* scrimă.

фехтова́ть, *-тую, -туешь vb. ipf.* a face scrimă.

фешене́бельный *adj.* elegant, şic, la modă.

фе́я, *-u f.* zînă, fee; *до́брая* ~ zînă bună; *зла́я* ~ zînă rea.

фи *interj.* ptiu!

фиа́кр, *-a m.* fiacru, trăsură, birjă, cupeu.

фиа́л, *-a m. (poetic)* pocal, cupă, potir.

фиа́лка, *-u f.* violetă, viorea, toporaş; *альпи́йская* ~ toporaş de munte, ciclamă.

фиа́лков|ый *adj. (bot.)* **1.** de violetă, de viorea, de toporaş. **2.** ~**ые,** *-ых s. pl.* violacee ◇ ~ *ко́рень* rădăcină de micşunea.

фиа́ско *n. indecl.* fiasco, eşec, insucces; *потерпе́ть* ~ a suferi un eşec/ un fiasco.

фи́бр|а [1], *-ы f. (anat. bot.)* fibră ◇ *дрожа́ть все́ми свои́ми* ~*ами* a tremura din tot corpul; *все́ми* ~*ами души́* cu trup şi suflet, din tot sufletul, din adîncul inimii.

фи́бр|а [2], *-ы f. sg. (tehn.)* fibră (Vulcan); carton presat; *чемода́н из* ~*ы* geamantan de fibră.

фибри́н, *-a m. sg. (fiziol.)* fibrină.

фи́бровый *adj. (tehn.)* de fibră; de carton presat.

фибро́зн|ый *adj. (anat.)* fibros; ~*ая соедини́тельная ткань* ţesut fibros.

фибро́ма, *-ы f. (med.)* fibrom.

фи́га[1], *-и f. (bot.)* **1.** *(дерево)* smochin. **2.** *(плод)* smochină.

фи́г|а[2], *-и f.* ciucă; *показа́ть ~у* a arăta (cuiva) ciuca.

фи́гли-ми́гли, *фи́глей-ми́глей pl. (glumeţ, peior.)* farafastîcuri, fasoane; trucuri.

фигля́р, *-а m.* **1.** *(înv.)* saltimbanc, scamator, panglicar. **2.** *(fig. peior.)* măscărici, bufon.

фигля́рить, *-рю, -ришь vb. ipf. (peior.)* a face pe măscăriciul/pe bufonul.

фигля́ричать, *-аю, -аешь vb. ipf. v. фигля́рить*

фигля́рство, *-а n.* atitudine/gesturi de bufon/de măscărici; bufonerie.

фи́гов|ый *adj.* de smochin; *~ые ли́стья* frunze de smochin; *~ые плоды́* smochine ◇ *(fig.) ~ листо́к* frunză de viţă; *(fig.) без ~ого листка́* fără perdea.

фигу́р|а, *-ы f.* **1** figură; *(mat.) геометри́ческая ~* figură geometrică; *(av.) ~ вы́сшего пилота́жа* acrobaţie aeriană; figură de zbor acrobatic; *~ в та́нцах* figură de dans. **2.** desen, schiţă. **3.** chip, figură, statuie; *восковы́е ~ы* figuri de ceară; *мра́морная ~* statuie de marmoră; *лепны́е ~ы* basoreliefuri. **4.** talie, statură, corp; *стро́йная ~* talie zveltă; *у неё хоро́шая ~* are corp frumos, e bine făcută. **5.** *(fig.)* persoană, personaj; individ, tip; *кру́пная полити́ческая ~* personalitate politică, om politic de vază; *подозри́тельная ~* un tip suspect; *(iron.) ра́ньше он был ~ой* pe vremuri a fost cineva. **6.** *(şah)* figură. **7.** *(la jocul de cărţi)* figură *(valet, damă etc.).* **8.** *(lit.)* figură, procedeu stilistic; *рито́рическая ~* figură retorică.

фигура́льно *adv.* la figurat; în metafore; *говори́ть ~* a vorbi în metafore, a vorbi la figurat.

фигура́льность, *-и f. sg.* sens figurat; caracter figurat/metaforic.

фигура́льн|ый *adj.* figurat; metaforic; *~ое выраже́ние* expresie figurată; metaforă.

фигура́нт, *-а m. (înv.)(teatr.)* figurant.

фигури́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a figura, a apărea.

фигури́ст, *-а m.* patinator artistic.

фигури́стка, *-и f.* de la *фигури́ст*

фигу́ристый *adj. (pop.)* bogat în figuri de stil, înflorit.

фигу́рка, *-и f.* **1.** *(dim.)* de la *фигу́ра (3, 4).* **2.** figurină, statuetă; *восковáя ~* figurină de ceară.

фигу́рн|ый *adj.* **1.** cu figuri geometrice, cu ornament geometric; *~ая резьба́* sculptură cu ornament geometric. **2.** *(sport)* artistic, cu acrobaţii; *~ое ката́ние на конька́х* patinaj artistic; *~ полёт* zbor artistic, zbor cu acrobaţii ◇ *(mat.) ~ые чи́сла* numere geometrice; *~ая ско́бка* acoladă; *(pop.) и ду́рень, да фигу́рен* prost, dar arătos.

фидеи́зм, *-а m. sg. (fil.)* fideism.

фидеи́ст, *-а m. (fil.)* fideist.

фидеисти́ческий *adj. (fil)* fideist.

фи́дер, *-а m. (el.)* fider. **2.** *(tehn.)* conductă de alimentare.

фи́жмы, *фижм pl.* crinolină, malacof.

физзаря́дка, *-и f.* gimnastică, exerciţii de înviorare.

физиатри́ческий *adj. (med.)* fizioterapeutic.

физиатри́я, *-и f. sg. (med.)* fizioterapie.

фи́зик, *-а m.* fizician.

фи́зика, *-и f. sg.* fizică; *теорети́ческая ~* fizică teoretică; *прикладна́я ~* fizică aplicată; *молекуля́рная ~* fizică moleculară; *а́томная ~* fizică atomică; *ква́нтовая ~* fizică cuantică; *нейтро́нная ~* fizica neutronilor; *я́дерная ~* fizica nucleară.

фи́зико-географи́ческий *adj.* de geografie fizică.

фи́зико-математи́ческий *adj.* fizico-matematic.

фи́зико-хими́ческий *adj.* fizico-chimic.

физиогно́мика, *-и f. sg.* ştiinţa fizionomiei.

физократи́ческий *adj. (ec.)* fiziocratic.

физокра́тия, *-и f. sg. (ec.)* fiziocraţie.

физио́лог, *-а m.* fiziolog.

физиологи́ческий *adj.* fiziologic, de fiziologie; *~ раство́р* ser fiziologic.

физиоло́гия, *-и f. sg.* fiziologie.

физиономи́ст, *-а m.* fizionomist.

физионо́ми|я, *-и f.* **1.** fizionomie, chip, faţă, figură; *отврати́тельная ~* figură respingătoare; *по́стная ~* mutră acră. **2.** *(fig.)* fizionomie, aspect; *~ го́рода* aspectul unui oraş ◇ *зае́хать в ~ю кому́-л.* a-i trage cuiva o palmă, a da cuiva peste gură; *~ вы́тянулась* a face o mutră acră.

физиотерапе́вт, *-а m.* fizioterapeut.

физиотерапевти́ческий *adj. (med.)* fizioterapeutic, de fizioterapie.

физи́чески *adv.* fizicește, (din punct de vedere) fizic, în ceea ce privește fizicul.

физи́ческ|ий *adj.* **1.** fizic, de fizică; *~ие о́пыты* experienţe fizice; *~ кабине́т* cabinet de fizică; *~ая хи́мия* chimie fizică; *~ая геогра́фия* geografie fizică; *~ое явле́ние* fenomen fizic. **2.** fizic; corporal; *~ труд* muncă fizică; *~ая си́ла* forţă fizică; *~ие упражне́ния* exerciţii fizice; *институ́т ~ой культу́ры* institut de cultură fizică. **3.** trupesc, sexual; *~ая бли́зость* relaţii sexuale ◇ *(jur.) ~ое лицо́* persoană fizică.

фи́зия, *-и f. (fam.)* mutră.

физкульту́ра, *-ы f. sg.* = *физи́ческая культу́ра* cultură fizică.

физкульту́рник, *-а m.* sportiv.

физкульту́рн|ый *adj.* de cultură fizică, sportiv; *~ая заря́дка* exerciţii de înviorare; *~ пара́д* paradă sportivă; *~ое движе́ние* mişcare sportivă.

фикса́ж, *-а m. sg.* **1.** *(foto)* fixator. **2.** *v. фикса́тив.*

фикса́тив, *-а m. (arte)* fixativ.

фикса́тор, *-а m.* fixator.

фиксатуа́р, *-а m.* pomadă pentru păr; briantină.

фикса́ция, *-и f. sg.* **1.** fixare, stabilire. **2.** *(foto)* fixare.

фиксирование, *-я n. sg. v. фикса́ция*

фикси́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (inf. şi trec. sînt şi pf.) acuz.* **1.** *(pf. зафикси́ровать)* a nota, a însemna; *~ все пожела́ния* a lua notă de toate dorinţele. **2.** *(pf. зафикси́ровать)* a fixa, a stabili; *~ день совеща́ния* a fixa ziua consfătuirii. **3.** a concentra; a fixa; *~ внима́ние* a-şi concentra atenţia; *~ свой взгляд на чём-л.* a-şi aţinti privirea asupra unui lucru; a se uita ţintă la ceva. **4.** *(foto)* a fixa.

фикси́роваться, *-руюсь, -руешься vb. pf.* şi *ipf.* a se fixa.

фикти́вно *adv.* (în mod fictiv).

фикти́вность, *-и f. sg.* caracter fictiv.

фикти́вный *adj.* fictiv; *~ брак* căsătorie fictivă; *(ec.) ~ капита́л* capital fictiv.

фи́кус, *-а m. (bot.)* ficus.

фи́кция, *-и f.* ficţiune.

филантро́п, *-а m.* filantrop.

филантропи́ческий *adj.* filantropic.

филантро́пия, *-и f. sg.* filantropie.

филармони́ческий *adj.* filarmonic.

филармо́ния, *-и f.* filarmonică.

филатели́ст, *-а m.* filatelist.

филателисти́ческий *adj.* filatelic, de filatelie, de filatelist.

филателия, *-и f. sg.* filatelie.

филе́[1] *n. indecl.* fileu *(broderie).*

филе́[2] *n. indecl.* **1.** *(мясо)* file, muşchi; *жа́реное ~* muşchi la tavă. **2.** file, bucată/ pană de peşte; *~ суда́ка* file de şalău.

филе́й, *-я m. v. филе́*[2] *(1).*

филе́йный[1] *adj.* de fileu *(la broderie).*

филе́йный[2] *adj.* de file, de muşchi; *~ кусо́к* bucată de muşchi.

филёнк|а, *-и f.* tăblie; panou; *дверна́я ~* tăblia uşii.

филёнчатый *adj.* cu tăblie.

филёр, *-а m.* copoi, agent secret, detectiv.

фили́альн|ый *adj.* de filială; de sucursală; *~ое отделе́ние* filială, sucursală.

филиа́ция, *-и f. sg.* filiaţie; *~ иде́й* filiaţie de idei.

филигра́нь, *-и f. v. филигра́нь.*

филигра́нн|ый *adj.* **1.** filigranat, în filigran; *~ые изде́лия* lucruri în filigran. **2.** *(fig.)* minuţios, migălos; *~ая рабо́та* muncă minuţioasă.

филигра́нь, *-и f.* filigran.

фи́лин, *-а m.* bufniţă, buhă.

фили́нка, *-и f.* filipică.

фили́стер, *-а m.* filistin.

фили́стерский *adj.* de filistin.

фили́стерство, *-а n. sg.* filistinism.

филлокcéра, *-ы f. (entom.)* filoxeră.

филогене́з, *-а m. (biol.)* filogenie.

филогенети́ческий *adj. (biol.)* filogenetic, de filogenie.

филогени́я, *-и f. sg. (biol.) v. филогене́з.*

филоде́ндрон, *-а m. (bot.)* filodendron.

фило́лог, *-а m.* filolog.

филологи́ческий *adj.* filologic, de filologie; ~ *факульте́т* facultate de filologie.

филоло́гия, -и *f. sg.* filologie; *славя́нская* ~ filologie slavă.

филосо́ф, -а *m.* filozof.

филосо́фи|я, -и *f. sg.* filozofie; *материалисти́ческая* ~ filozofie materialistă; *идеалисти́ческая* ~ filozofie idealistă; ~ *математики* filozofia matematicii. **2.** *(peior.)* filozofare; *разводи́ть ~ю* a filozofa, a se deda la filozofare.

филосо́фски *adv.* **1.** din punct de vedere filozofic, filozoficeşte. **2.** ca un filozof; *относи́ться ко всему́* ~ a privi la toate ca un filozof.

филосо́фск|ий *adj.* **1.** filozofic, de filozofie; ~*ая систе́ма* sistem filozofic; ~ *факульте́т* facultate de filozofie; ~ *трактат* tratat de filozofie, eseu filozofic. **2.** de filozof; ~*ое споко́йствие* seninătate filozofică; *с ~им ви́дом* cu un aer de filozof ◇ ~ *ка́мень* piatră filozofală.

филосо́фствование, -я *n. (peior.)* filozofare.

филосо́фствовать, -ствую, -ствуешь *vb. ipf.* **1.** a face deducţii filozofice. **2.** *(fig. peior.)* a filozofa, a face pe filozoful; a tăia firul în patru.

фильдекóс, -а *m. sg. (text.)* fildeches, fil d'Ecosse.

фильдене́рс, -а *m. sg. (text.)* fildepers.

филь|е́ра, -ы *f. (tehn.)* filieră, duză.

фильм, -а *m.* **1.** film, peliculă. **2.** film; *худо́жественный* ~ film artistic; *короткометра́жный* ~ film de scurt metraj; *хроника́льный* ~ jurnal cinematografic; *полнометра́жный* ~ film de lung metraj; *документа́льный* ~ film documentar; *приключе́нческий* ~ film de aventuri; *цветно́й* ~ film în culori, film tehnicolor; *мультипликацио́нный* ~ desene animate; *снима́ть* ~ a turna un film, a filma; *озву́чить* ~ a sonoriza un film.

фильмоте́ка, -и *f.* filmotecă.

фильтр, -а *m.* filtru; *(fiz.)* *светово́й* ~ filtru de lumină; *(fiz.)* *акусти́ческий* ~ filtru acustic; *ма́сляный* ~ filtru de ulei.

фильтра́т, -а *m.* filtrat.

фильтра́ция, -и *f. sg.* filtrare.

фильтрова́льн|ый *adj.* pentru filtrare; ~*ая бума́га* hîrtie de filtru.

фильтрова́ние, -я *n. sg.* filtrare.

фильтрова́ть, -рýю, -рýешь *vb. ipf. (pf. профильтрова́ть)* *acuz.* a filtra.

фи́льтровый *adj.* de/cu filtru.

фимиа́м, -а *m. sg.* tămîie ◇ *кури́ть/жечь* ~ *(кому́-л.)* a ridica în slava cerului; a tămîia, a cînta cuiva osanale.

фимо́з, -а *m. (med.)* fimoză.

фина́л, -а *m.* **1.** final, sfîrşit; ~ *пье́сы* finalul piesei. **2.** *(sport)* finală; *игра́ть в ~е* a juca în finală.

фина́льн|ый *adj.* **1.** final, de sfîrşit; ~*ая часть пье́сы* partea finală a piesei; *(muz.)* ~ *акко́рд* acord final. **2.** *(sport)* final, de finală; ~ *матч* finală; meci final; ~*ая встре́ча* întîlnire în finală.

финанси́рование, -я *n. sg.* finanţare; *бюдже́тное* ~ finanţare din/de la buget.

финанси́ровать, -рую, -руешь *vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a finanţa.

финанси́ст, -а *m.* financiar.

фина́нсов|ый *adj.* financiar; ~ *капита́л* capital financiar; ~*ая систе́ма* sistem financiar; ~ *вопро́с* problemă financiară; ~ *год* an financiar; ~ *отде́л* secţie financiară; ~ *кри́зис* criză financiară; ~*ые опера́ции* operaţii financiare.

фина́нс|ы, -ов *pl.* **1.** finanţe; *госуда́рственные* ~ finanţele statului. **2.** *(glumeţ)* finanţe, parale; *как у тебя́ с ~ами?* cum stai cu finanţele?

фи́ник, -а *m.* **1.** *(плод)* curmală. **2.** *(дерево)* curmal.

финики́йский *adj.* fenician, al fenicienilor.

финики́йцы, -цев *pl.; sg.* **финики́ец, -а** *m. (ist.)* fenicieni.

фи́ников|ый *adj.* de curmal, de curmală; ~*ая па́льма* curmal.

финиспе́ктор, -а *m.* = *фина́нсовый инспе́ктор* inspector financiar.

фини́фтевый *adj.* de smalţ, smălţuit, emailat.

фини́фть, -и *f.* email, smalţ.

фи́ниш, -а *m. sg. (sport)* finiş, ultima fază a parcursului; potou; *прийти́ к ~у* a ajunge la finiş.

финиши́ровать, -рую, -руешь *vb. pf.* şi *ipf. (sport)* a ajunge la finiş.

фи́нишный *adj. (sport)* de finiş, de sosire.

фи́нка [1], -и *f.* finlandeză.

фи́нка [2], -и *f.* **1.** cuţit finlandez. **2.** căciulă finlandeză *(cu învelitoare pentru urechi)*. **3.** cal mic nordic.

финля́ндка, -и *f.* finlandeză.

финля́ндский *adj.* finlandez, finez.

финля́ндцы, -цев *pl.; sg.* **-дец, -дца** *m.* finlandezi.

фи́нна, -ы *f. (zool.)* cisticerc, linţi.

финно-угóрск|ий *adj.* ugro-finic; ~*ая семья́ языко́в* familia limbilor ugro-finice.

фи́нны, -ов *pl.; sg.* **финн, -а** *m.* finlandezi, fini.

финотде́л, -а *m.* = *фина́нсовый отде́л* secţie financiară.

фи́нский *adj.* finlandez; finic; ~ *язы́к* limbă finlandeză; ~ *нож* cuţit finlandez.

финти́ть, -нчу́, -нти́шь *vb. ipf.* **1.** *(прибегать к уловкам)* a umbla cu şoalda/cu tertipuri. **2.** *insir. (заискивать)* a linguşi, a peria, a se pune bine pe lîngă cineva.

финтифлю́шка, -и *f.* **1.** *(безделушки)* zorzoane. **2.** *pl. (пустяки)* bagatelă, fleac, vorbă goală. **3.** *(о пустой, легкомысленной женщине) (fam.)* femeie uşuratică.

фиоле́тов|ый *adj.* violet, vioriu; ~*ые черни́ла* cerneală violetă.

фио́рд, -а *m. (geogr.)* fiord.

фиорату́ра, -ы *f. (muz.)* fioriturǎ.

фи́рм|а, -ы *f.* **1.** firmă, casă de comerţ, întreprindere comercială; *кру́пная* ~ mare casă de comerţ; *иностра́нная* ~ firma străină. **2.** *(fig.)* paravan, mască, firmă; *под ~ой* sub masca/paravanul.

фи́рменный *adj. (com.)* de firmă, de întreprindere; ~ *знак* marca firmei; ~ *бланк* hîrtie cu antetul firmei/ întreprinderii; ~ *магази́н* centru de desfacere *(al unei întreprinderi, fabrici etc.)*.

фирн, -а *m. (geol.)* firn, neven.

фисгармо́ния, -и *f. (muz.)* armoniu.

фиск, -а *m. sg. (înv.)* fisc, tezaur.

фиска́л, -а *m.* denunţător, pîrîtor.

фиска́лить, -лю, -лишь *vb. ipf.* a denunţa, a pîrî.

фиска́льн|ый *adj.* fiscal; ~*ая систе́ма* sistem fiscal, fiscalitate.

фиска́льство, -а *n. sg.* denunţare, pîrî.

фиста́шка, -и *f. (bot.)* fistic *(fruct şi arbust)*.

фиста́шков|ый *adj.* de/cu fistic; ~*ое де́рево* fistic, arbore de fistic; ~*ое моро́женое* îngheţată cu fistic; ~*ого цве́та* de culoarea fisticului; verde-gălbui.

фистул|а́ [1], -ы́ *f. sg. (muz.)* falset; *петь ~о́й* a cînta în falset.

фи́стула [2], -ы şi **-ы́** *f. (med.)* fistulă.

фити́ль, -я́ *m.* **1.** feştilă, fitil; *заже́чь* ~ a aprinde o feştilă; *припусти́ть ~* a ridica fitilul. **2.** *(mil.)* fitil.

фити́н, -а *m. sg. (farm.)* fitină.

фитобиоло́гия, -и *f. sg.* fitobiologie.

фитогене́тика, -и *f.* fitogeneză.

фитогеогра́фия, -и *f. sg.* fitogeografie.

фитоло́гия, -и *f.* botanică, fitologie.

фитометри́я, -и *f.* fitometrie.

фитопато́лог, -а *m. (agr.)* fitopatolog.

фитопатоло́гия, -и *f. sg.* fitopatologie.

фитоте́хника, -и *f. (agr.)* fitotehnică.

фитофто́ра, -ы *f. (agr.)* mana cartofilor.

фитохи́мия -и *f. sg.* fitochimie.

фитю́лька, -и *f. pop. glumeţ* **1.** fleac, bagatelă. **2.** *(fig.)* omuleţ, fleculeţ de om.

фи́фа, -ы *f.* femeie uşuratică; piţipoancă.

фи́шка, -и *f.* fisă, jeton *(la jocuri)*.

флаг, -а *m.* steag, drapel, stindard, pavilion; *госуда́рственный* ~ drapelul ţării, drapel naţional; *кра́сный* ~ steagul roşu; *ло́цманский* ~ pavilion de pilot; *подня́ть* ~ a înălţa/a arbora pavilionul; *спусти́ть* ~ a coborî pavilionul; *приспусти́ть* ~ a coborî pavilionul în bernă; *укра́сить ~ами* a pavoaza *(cu steaguri)* ◇ *(fig.)* *под ~ом (чего́-л.)* a) sub steagul, sub stindardul; *a)* sub masca, sub paravanul; *(fig.)* *оста́ться за ~ом* a rămîne în urmă, a nu-şi atinge scopul.

флаг-капита́н, -а *m. (nav.)* şef de stat major *(într-o escadră navală)*.

фла́гман, -а *m.* **1.** amiral, comandant al unui grup de nave. **2.** vas amiral; vas pavilion.

фла́гманский *adj.* de amiral, de comandant; ~ *кора́бль* vas amiral.

флаг-офице́р -а *m.* adjutantul statului major *(al unei escadre navale)*.

флагшто́к, -а *m.* băţul steagului; catargul pavilionului.

фла́жн|ый *adj.* cu steag; *~ая сигнализа́ция* semnalizare cu fanioane.
флажоле́т, *-а m. (muz.)* flajolet.
флако́н, *-а m.* flacon, sticluţă; *~ духо́в* flacon de parfum.
фламáндка, *-и f.* flamandă.
фламáндский *adj.* flamand; *~ язы́к* limba flamandă.
фламáндцы, *-цев pl.; sg. -дец, -дца m.* flamanzi.
фламúнго, *m. indecl. (ornit.)* flamingo.
фланг, *-а m.* **1.** *(mil.)* flanc, aripă; *обойти́ с ~а* a ocoli din flanc, a învălui din flanc; *охвáт ~ов* învăluirea flancurilor; *удáрить во ~* a lovi în flanc; *прикры́тие ~а* acoperirea flancului. **2.** *(tehn.)* flanc, profil.
фланго́в|ый *adj.* **1.** *(mil.)* de/din flanc; *~удáр* lovitură din flanc; *~ ого́нь* foc de flanc. **2.** *~ый, -ого m.* (primul) ostaş din flanc; *прáвый ~* ostaşul din flancul drept; *лéвый ~* ostaşul din flancul stîng; *уязви́мый ~* flanc vulnerabil.
фланéлевый *adj.* de/din flanelă.
фланéль, *-и f. sg.* flanelă.
фланéльный *adj. v. фланéлевый*
фланéлька, *-и f.* bluză, tricou de marinar.
фланёр *-а m. (ironic)* hoinar, fluierător.
фланец, -нца *m. (tehn.)* flanşă, bridă.
фланúровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (iron.)* a hoinări, a umbla fără ţintă, a bate străzile fără treabă.
фланк, *-а m. (mil.)* flanc.
фланки́рование *-я n. sg. mil.* flancare.
фланки́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. (mil.)* **1.** a flanca, a acoperi din flanc, a apăra din flanc. **2.** a trage din flanc, a bombarda din flanc.
фланкиро́вка, *-и f. sg. (mil.)* **1.** flancare. **2.** apărare din flanc, tragere din flanc.
фла́нцевый *adj. (tehn.)* de/cu flanşă.
флеби́т, *-а m. (med.)* flebită.
флéгма[1], *-ы f. sg. (med.)* flegmă, scuipat.
флéгма[2], *-ы f. sg.* nepăsare, indiferenţă, flegmă.
флéгма[3], *-ы m.* şi *f.* om flegmatic.
флегматúзм, *-а m. sg. v. флéгма*[2]
флегмáтик, *-а m.* om flegmatic.
флегмати́ческий *adj.* flegmatic, nepăsător, indiferent.
флегмати́чно *adv.* în mod flegmatic, nepăsător, indiferent.
флегмати́чность, *-и f. sg.* fire flegmatică, nepăsare, indiferenţă.
флегмати́чный *adj.* flegmatic, nepăsător, indiferent; *~характе́р* fire flegmatică.
флегмóна, *-ы f. (med.)* flegmon.
флéйта, *-ы f.* flaut.
флéйтист, *-а m.* flautist.
флéйтовый *adj.* de flaut.
флéксия, *-и f. (lingv.)* **1.** flexiune; *внýтренняя ~* flexiune internă. **2.** desinenţă.
флéксор *-а m. (anat.)* (muşchi) flexor.
флексýра *-ы f. (geol.)* cută monoclinală, flexură.
флекти́вн|ый *adj (lingv.)* flexionar; *~ые языки́* limbi flexionare; *~ строй языка́* structură flexionară a limbii.
флёр, *-а m.* **1.** voal (mai ales de mătase), gaz. **2.** *(fig. înv.)* văl de mister.
флибýстьéр, *-а m. (ist.)* corsar, pirat.
флúгель *-я m.* aripă *(a unei case)*; corp de casă secundar; atenanţă.
флик, *-а m.* flec; *~и на каблукú* flecuri la tocuri.
флинтглáс, *-а m. sg. (fiz.)* flint, sticlă flint.
флирт, *-а m. sg.* flirt.
флиртовáть, *-тýю, -тýешь vb. ipf. с + instr.* a flirta.
флокс, *-а m. (bot.)* brumărele, scînteiuţe.
флор, *-а m. (nav.)* varangă.
флóра, *-ы f. sf.; тропúческая ~* floră tropicală; *степнáя ~* floră de stepă.
флори́н, *-а m.* florin, fiorin.
флот, *-а m.* flotă; *морскóй ~* flotă maritimă; *воéнно-морскóй ~* flotă marină militară; flotă maritimă militară; *рыболóвный ~* flotă de pescuit; *подвóдный ~* flotă submarină; *речнóй ~* flotă fluvială; *торгóвый ~* flotă comercială; *служúть во ~е* a servi în marină ◇ *(av) воздýшный ~* flotă aeriană.
флюта́ция, *-и f. sg. (min.)* flotaţie; flotare.
флюти́лия, *-и f.* flotilă; *речна́я ~* flotilă fluvială.
флотовóдец *-дца m.* comandant de flotă.

флóтск|ий *adj.* **1.** de flotă, de marină; *~ экипáж* echipajul flotei. **2.** *~ий, -ого m.* marinar, matroz.
флуктуáция, *-и f. sg* fluctuaţie.
флуоресцéнтный *adj. (fiz.)* fluorescent.
флуоресцéнция, *-и f. sg. (fiz.)* fluorescenţă.
флуоресци́ровать, *-рует vb. ipf. (fiz.)* a fi fluorescent.
флуоресци́рующий *(fiz.)* **1.** *part. prez. act.* de la *флуоресци́ровать.* **2.** *adj.* fluorescent.
флюгáрка, *-и f.* giruetă.
флю́гер, *-а m.* **1.** giruetă. **2.** *(fig.)* om care îşi schimbă părerile după cum bate vîntul.
флюйды, *-ов pl.* fluide.
флюс[1], *-а m.* abces, umflătură *(la o măsea).*
флюс[2], *-а m. (tehn.)* fondant, flux.
фля́га, *-и f.* **1.** bidon; ploscă; *похóдная ~* bidon militar; gamelă. **2.** garniţă, bidon.
фля́жка, *-и f. v. фля́га (1)*
фобúя, *-и f. sg. (med.)* fobie.
фойé *n. indecl. (teatr.)* foaier.
фок, *-а m. (mar.)* trincă.
фока́льный *adj. (fiz.)* focal.
фок-мáчта, *-ы f. (mar.)* (arbore) trinchet.
фокстерьéр, *-а m. (zool.)* foxterier.
фокстрóт, *-а m.* foxtrot.
фóкус[1], *-а m.* **1.** *(fiz.)* focar. **2.** *(med.)* focar de infecţie; *~ в лёгких* focar de infecţie la plămîni. **3.** *(fig.)* focar, centru; *~землетрясéния* focarul unui cutremur.
фóкус[2], *-а m.* **1.** scamatorie; truc; *покáзывать ~ы* a face scamatorii. **2.** *(увёртка)* şmecherie, şiretlic, tertip. **3.** *(mai ales la pl.)* toane, mofturi, nazuri, fasoane; *без ~ов!* fără mofturi!; fără fasoane!
фокусúрование, *-я n. (fiz.)* focalizare.
фóкусник, *-а m.* scamator, prestidigitator.
фóкусничанье, *-я n. sg.* **1.** nazuri, mofturi. **2.** şmecherii, şiretlicuri.
фóкусничать, *-аю, -аешь vb. pf.* **1.** a face nazuri/mofturi. **2.** a umbla cu şmecherii, a umbla cu şoalda.
фóкусн|ый *adj. (fiz.)* de focar; focal; *~ое расстоя́ние* distanţă focală.
фолиáнт, *-а m.* carte in-folio.
фóлио *n. indecl.* **1.** *(tipogr.)* format în folio. **2.** *(cont.)* folio.
фолли́кул, *-а m. (anat.)* folicul.
фолликуля́рный *adj. (anat. med.)* folicular.
фольвáрк, *-а m. (reg.)* conac mic.
фóльга, *-и f.* foiţă de metal, staniol.
фольклóр, *-а m. sg.* folclor.
фольклори́ст, *-а m.* folclorist.
фольклóрный *adj.* de folclor.
фон[1], *-а m.* **1.** fond, fundal, cîmp; *(fiz.) ~ áльфа-излучéния* fondul radiaţiei alfa; *~ ткáни* fondul ţesăturii; *по свéтлому ~у* pe un fond deschis. **2.** *(fig.)* cadru; ambianţă; *служúть ~ом чемý-л.* a servi drept cadru pentru ceva; *социáльный ~ рома́на* cadrul social al romanului ◇ *выделя́ться на ~е* a se distinge dintre...
фон[2], *-а m. (fiz.)* fon.
фонáрик, *-а m. dim.* felinar mic, lampion; *карма́нный ~* lanternă *(de buzunar).*
фонáрный *adj.* de felinar, de lanternă; de far; *~ столб* stîlp de felinar.
фонáрщик, *-а m.* fanargiu, lampagiu.
фонáр|ь, *-я m.* **1.** felinar, lanternă; far; *у́личный ~* felinar (de stradă); *бу́ферный ~* felinar de tampon; *карма́нный ~* lanternă de buzunar; *волшéбный ~* lanternă magică; aparat de proiecţie; *~ локомотúва* farul locomotivei. **2.** *(constr.)* luminător, lucarnă. **3.** *(glumeţ)* vînătaie; *~ под глáзом* vînătaie la ochi.

фонд, *-а m.* fond; *запáсный ~* fond de rezervă; *~ зáработной плáты* fond de salariu; *~ накóпленний* fond de acumulare; *золотóй ~* rezervă de aur; *(fig.)* fond de aur; *госудáрственные ~ы* fonduri de stat; *секрéтные ~ы* fonduri secrete; *амортизациóнный ~* fond de amortizare; *валю́тный ~* fond de devize/valutar; *замороженный ~* fond blocat/îngheţat; *оборóтный ~* fond de rulment; *страховóй ~* fond de asigurare; *земéльный ~* fond funciar; *жилúщный ~* fond de locuinţe; *семéнной ~* fond de seminţe; *библиотéчный ~* fond de cărţi; *(lingv.) основнóй словáрный ~* fond principal de cuvinte ◇ *~ы чьи-л. упáли (повы-*

сились) şansele cuiva au scăzut (au crescut); *маринова́ть ~ы* a îngheţa fondurile băneşti.

фо́ндов|ый *adj. (fin.)* de efecte, de valori; *~ая би́ржа* bursă de valori; *~ые опера́ции* operaţii de bursă; *~ капита́л* capital mobiliar.

фоне́ма, *-ы f. (lingv.)* fonem.

фонемати́ческий *adj. v. фоне́мный*

фоне́мный *adj. (lingv.)* de fonem; fonematic; *~ ана́лиз* analiză fonematică.

фонети́зм, *-а m. (lingv.)* fonetism.

фонети́ка, *-и f. (lingv.)* fonetică.

фонети́ческ|ий *adj. (lingv.)* fonetic; *~ая транскри́пция* transcriere fonetică.

фонограм́ма, *-ы f.* fonogramă.

фоно́граф, *-а m.* fonograf.

фонографи́ческий *adj.* fonografic.

фонологи́ческий *adj.* fonologic.

фоноло́гия, *-и f. (lingv.)* fonologie.

фоно́метр, *-а m.* fonometru.

фономе́трия, *-и f.* fonometrie.

фоноско́п, *-а m.* fonoscop.

фоноте́ка, *-и f.* fonotecă.

фонта́н, *-а m.* fîntînă arteziană, havuz; *нефтяно́й ~* erupţie de ţiţei; *кровь бьёт ~ом из ра́ны* sîngele ţîşneşte din rană ◇ *~ы красноре́чия* cascade retorice; *закры́ть ~ красноре́чия* a termina cu discursurile.

фонта́нный *adj.* de fîntînă arteziană.

фонтани́рование, *-я n. (tehn.)* erupţie; *~ сква́жины* erupţia sondei.

фонтани́ровать, *-рует vb. ipf.* a ţîşni, a erupe.

фо́р|а, *-ы f. sg.* avans *(la un joc)*; *дать кому́-л. ~у* a da cuiva un avans.

фордевинд, *-а m. sg. (mar.)* vînt de pupă.

фордыба́чить, *-чу, -чишь vb. ipf. (pop.)* a fi/a răspunde obraznic; a se încăpăţîna; a-şi lua nasul la purtare.

фордыба́читься, *-чусь, -чишься vb. ipf. (pop.) v. фордыба́чить.*

форе́йтор, *-а m. (înv.)* surugiu *(călare pe calul înaintaş).*

форе́левый *adj.* de păstrăv.

форе́ль, *-и f.* păstrăv.

форе́льный *adj. v. форе́левый.*

форза́ц, *-а m. (tipogr.)* forzaţ.

фо́рм|а, *-ы f.* **1.** formă; configuraţie, înfăţişare, aspect exterior; *в ~е ша́ра* în formă de sferă, sferic; *квадра́тная ~* formă pătrată; *обтека́емая ~* formă aerodinamică; *прида́ть ~у* a da o formă. **2.** formă, fel, chip, mod; *~ организа́ции труда́* formă de organizare a muncii; *~ правле́ния* formă de guvernămînt; *в пи́сьменной ~е* în scris. **3.** *(fig.)* aparenţă; paravan; *для соблюде́ния ~ы* pentru a salva aparenţele; de formă, de ochii lumii; *сде́лать что-л. для ~ы* a face ceva de formă; *по ~е пра́вильно* formal e corect. **4.** formă (legală); formalitate; *соста́вить докуме́нт по ~е* a întocmi un act în formă legală; *заявле́ние напи́сано не по ~е* cererea nu e scrisă reglementar. **5.** formă, tipar, model; *~ для отли́вки* formă de turnătorie; *~ для шля́п* calapod pentru pălării. **6.** uniformă; *вое́нная ~* uniformă militară; *пара́дная ~* uniformă de paradă, ţinută de gală; *похо́дная ~* ţinută de campanie; *шко́льная ~* uniformă şcolară. **7.** *(gram. lingv.)* formă; *грамати́ческие ~ы* forme gramaticale; *кра́ткая ~* formă scurtă. **8.** *(lit. arte)* formă, mod de exprimare; *повествова́тельная ~* formă narativă; *~ и содержа́ние* formă şi conţinut. **9.** *pl.* forme, contururi ale corpului; *пы́шные ~ы* forme pline. **10.** *(tipogr.)* formă ◇ *быть (не) в ~е* a (nu) fi în formă.

формали́зм, *-а m.* formalism.

формали́н, *-а m. sg. (farm.)* formol, formalină.

формали́ст, *-а m.* formalist, tipicar.

формалисти́ческий *adj.* formalist; de formalist; de formalism.

формали́стский *adj. v. формалисти́ческий*

формальдеги́д, *-а m. (chim.)* formaldehidă, aldehidă formică.

форма́льно *adv.* (în mod) formal, de formă.

форма́льност|ь, *-и f.* **1.** *sg.* formalism. **2.** formalitate; *пуста́я ~* simplă formalitate; *соблюда́ть все ~и* a îndeplini toate formalităţile.

форма́льн|ый *adj.* **1.** relativ la formă, al formei, formal; *~ анализ стиха́* analiza formei versurilor. **2.** de formalism, formalist; *~ ме́тод* metodă formalistă; *(fil.) ~ая ло́гика* logică formală. **3.** făcut în formă legală, formal; *~ отка́з* refuz pe cale oficială, refuz categoric.

4. formal, formalist, birocratic; *~ое отноше́ние к чему́-л.* atitudine formalistă faţă de ceva. **5.** formal, aparent; *~ые права́* drepturi formale.

форма́нт, *-а m. (fiz.)* formantă.

форма́т, *-а m.* format; *бо́льшо́й ~* format mare.

форма́тный *adj.* de format.

форма́ци|я, *-и* **1.** *(ec. pol.)* formaţie; *обще́ственно-экономи́ческие ~и* formaţii social-economice. **2.** fel de a fi, fel de a vedea, concepţie; *челове́к но́вой ~и* om de tip nou. **3.** *(geol.* formaţie; stratificaţie; *геологи́ческая ~* formaţie geologică; *третична́я ~* stratificaţie terţiară.

фо́рменка, *-и f.* bluză de marinar.

фо́менн|ый *adj.* **1.** de uniformă; *~ая фура́жка* şapcă (de uniformă), chipiu. **2.** *(pop.)* adevărat, curat, sadea; *~ скандал* scandal în toată regula; *~ моше́нник* escroc sadea.

формирова́ни|е *-я n.* **1.** *sg.* formare, alcătuire, constituire; *(ferov.) ~ по́езда* formarea trenului, compunerea trenului. *~ прави́тельства* formarea guvernului. **2.** *(mil.)* unitate militară *(de curînd formată)*; *но́вые ~я* noi unităţi militare.

формирова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. ipf. (pf. сформирова́ть) acuz.* **1.** a forma, a da formă definitivă. **2.** a forma, a alcătui, a constitui, a organiza; *~ прави́тельство* a forma, a alcătui, a constitui, a organiza guvernul; *~ полк* a forma un regiment (nou); *(ferov.) ~ по́езд* a forma un tren.

формироваться, *-ру́юсь, -ру́ешься vb. ipf. (pf. сформироваться)* a se forma.

формиро́вка, *-и f. sg. v. формирова́ние.*

формова́ние, *-я n. v. формо́вка*

формова́ть, *-мую, -му́ешь vb. ipf. (pf. сформова́ть) acuz. (tehn.)* a modela, a fasona, a forma, a confecţiona forme de turnătorie.

формо́вка, *-и f. sg. (tehn.)* formare, modelare, fasonare, mulare.

формов|о́й *adj.* **1.** de/pentru modelat; *~а́я гли́на* argilă pentru modelat, argilă de modelaj. **2.** făcut în formă; *~ хлеб* pîine coaptă în forme.

формо́вочный *adj.* de/pentru modelat.

формо́вщик, *-а m.* modelator, formator.

формоизмене́ние, *-я n. (lingv.)* flexiune.

формообразова́ние, *-я n.* **1.** *(biol.)* de formare a speciilor noi, morfogeneză. **2.** *(lingv.)* flexiune.

фо́рмула, *-ы f.* **1.** formulă; definiţie. **2.** *(mat. chim.)* formulă; *алгебраи́ческая ~* formulă algebrică; *хими́ческая ~* formulă chimică.

формули́рование, *-я n. sg.* formulare.

формули́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. (pf. сформули́ровать) acuz.* a formula; *~ свои́ тре́бования* a-şi formula pretenţiile/ revendicările.

формулиро́вка, *-и f.* **1.** *sg.* formulare. **2.** formulă; *но́вая ~* formulă nouă.

формуля́р, *-а m.* **1.** *(înv.)* stat de serviciu, fişă personală; *~ о слу́жбе* stat de serviciu. **2.** fişă a unei cărţi într-o bibliotecă publică.

формуля́рн|ый *adj.* de stat de serviciu; de fişă personală; *~ спи́сок* stat de serviciu; *~ые све́дения* date personale.

форпо́ст, *-а m.* avanpost.

форс, *-а (-у) m. sg. (pop.)* **1.** şic, pretenţie de eleganţă; *для ~у* pentru a impresiona, pentru a face praf (pe cineva). **2.** îngîmfare, fudulie, fanfaronadă; *сбить ~* a da peste nas, a pune la locul lui *(pe cineva).*

форси́рование, *-я n. sg.* **1.** accelerare; *~ собы́тий* grăbirea evenimentelor. **2.** forţare, cucerire; *~ реки́* forţarea unui rîu.

форси́рованн|ый **1.** *p.t.p.* de la *форси́ровать.* **2.** *adj.* forţat; accelerat; *~ марш* marş forţat; *~ые те́мпы* ritm accelerat.

форси́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* **1.** a grăbi, a accelera; *~ разви́тие собы́тий* a grăbi desfăşurarea evenimentelor. **2.** *(mil.)* a lua cu forţa, a forţa, a cuceri; *~ переда́л* a cuceri o trecătoare; *~ реку́* a forţa un rîu.

форси́ть, *-рщу́, -рси́шь vb. ipf. (pop.)* **1.** a umbla prea elegant, a face pe fantele, a umbla ferchez, a căuta să faci praf pe cineva. **2.** a-şi da aere, a face pe grozavul.

форс-мажо́р, *-а m. (livr.)* forţă majoră.

форсу́н, *-а m. (pop.)* filfizon, fante

форсу́нка, *-и f. (tehn.)* injector; pulverizator; *нефтяна́я ~* injector de ţiţei.

форт, *-а m. (mil.)* fort.

фо́рте *adv. (muz.)* forte.

фо́ртель, *-я m.* truc, tertip; renghi; *вы́кинуть ~* a face (cuiva) figura, a juca un renghi (cuiva).

фортепья́нн|ый *adj.* de pian, pentru pian; *~ая педа́ль* pedală de pian; *~ая му́зыка* muzică pentru pian; *~ аккомпанеме́нт* acompaniament la pian.

фортепья́но *n. indecl.* pian; *игра́ть на ~* a cînta la pian.

форти́ссимо *adv. (muz.)* fortissimo.

фортификацио́нн|ый *adj.* de fortificaţie; *~ые рабо́ты* lucrări de fortificaţie.

фортифика́ция, *-и f.* fortificaţie; *полева́я ~* fortificaţie de cîmp.

фо́ртка, *-и f.* **1.** ferestruică, ochi de fereastră mobil *(pentru ventilaţie)*, oberliht. **2.** *(reg.)* portiţă, poartă.

фо́рточка, *-и f. v. фо́ртка*

фо́рточн|ый *adj.* **1.** de ferestruică; *~ая задви́жка* foraibăr de ferestruică. **2.** *(reg.)* de portiţă, de poartă.

форту́на, *-ы f. sg. (inv.)* soartă, ursită; destin, noroc.

фо́рум, *-а m. sg. (ist.)* for; *(fig.) ~ муз* templu al muzelor.

форшла́г, *-а m. sg. (muz.)* apogiatură.

форште́вень, *-вня m. (mar.)* etravă.

фосге́н, *-а m. sg. (chim.)* fosgen.

фосфа́т, *-а m. (chim. mineral.)* fosfat; *~ ка́льция* fosfat de calciu.

фосфа́тн|ый *adj. (chim. agr.)* de fosfat; *~ое удобре́ние* îngrăşăminte cu fosfaţi.

фо́сфор, *-а m. sg. (chim.)* fosfor; *кра́сный ~* fosfor roşu; *радиоакти́вный ~* fosfor radioactiv.

фосфоресце́нция, *-и f. sg. (fiz.)* fosforescenţă.

фосфоресци́ровать, *-рую vb. ipf. (fiz.)* a fi fosforescent.

фо́сфорист|ый *adj. (chim.)* fosforos, cu fosfor; *~ ангидри́д* anhidridă fosforoasă; *~ая кислота́* acid fosforos.

фосфори́т, *-а m. (mineral. chim.)* fosforit.

фосфори́тный *adj.* de fosforit.

фосфори́товый *adj. v. фосфори́тный*

фосфори́ческий *adj.* fosforic, fosforescent; *~ свет* lumină fosforică.

фосфорнокисл|ый *adj. (chim.) ~ая соль* fosfat; *~ ка́льций* fosfat de calciu.

фо́сфорн|ый *adj.* fosforic; de/ cu fosfor; *~ая кислота́* acid fosforic; *~ые удобре́ния* îngrăşăminte chimice cu fosfor, fosfaţi.

фо́то *n. indecl. (pop.)* fotografie, poză.

фотоальбо́м, *-а m.* album fotografic.

фотоаппара́т, *-а m.* aparat fotografic.

фотоателье́ *n. indecl.* atelier fotografic, studio fotografic.

фотобума́га, *-и f.* hîrtie fotografică.

фотовы́ставка, *-и f.* expoziţie de fotografii.

фотогени́чность, *-и f. sg.* caracter fotogenic.

фотогени́чный *adj.* fotogenic.

фотогравю́ра, *-ы f. (tipogr.)* fotogravură.

фотограмме́трия, *-и f. sg.* fotogrametrie.

фотогра́ф, *-а m.* fotograf; *~-люби́тель* fotoamator.

фотографи́рование, *-я n. sg.* fotografiere.

фотографи́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. сфотографи́ровать) acuz.* a fotografia.

фотографи́роваться, *-руюсь, -руешься vb. ipf. (pf. сфотографи́роваться)* a se fotografia, a-şi face o fotografie.

фотографи́ческ|ий *adj.* **1.** de fotografie, fotografic; *~ сни́мок* fotografie, poză; *~ аппара́т* aparat fotografic. **2.** *(fig.)* precis, exact, ca o fotografie; *~ое описа́ние* descriere exactă.

фотографи́чность, *-и f. sg.* caracter fotografic; preciziune fotografică.

фотогра́фия, *-и f.* **1.** *sg.* fotografiere, fotografiat; *цветна́я ~* fotocromie, fotografie în culori. **2.** fotografie, poză; *уда́чная ~* fotografie reuşită; *момента́льная ~* fotografie la minut. **3.** atelier fotografic.

фотодетéктор, *-а m.* fotodetector.

фотодио́д, *-а m. (tel.)* fotodiodă.

фотоза́пись, *-и f.* înregistrare fotografică.

фотока́мера, *-ы f. (foto)* aparat de fotografiat.

фотока́рточка, *-и f.* fotografie, poză.

фотоко́пия, *-и f.* fotocopie.

фотокорреспонде́нт, *-а m.* fotoreporter.

фотолаборато́рия, *-и f.* laborator foto.

фотола́мпа, *-ы f.* lampă fotografică.

фото́лиз, *-а m. (chim. fiz.)* fotoliză.

фотолитографи́ческий *adj. (tipogr.)* fotolitografic.

фотолитогра́фия, *-и f.* fotolitografie.

фотолюби́тель, *-я m.* fotograf amator.

фото́метр, *-а m. (fiz. astr.)* fotometru.

фотометри́ческ|ий *adj. (fiz. astr.)* fotometric; *~ие наблюде́ния* observaţii fotometrice; *~ая едини́ца* unitate fotometrică

фотоме́трия, *-и f. (fiz. astr.)* fotometrie.

фотомеха́ника, *-и f. sg.* fotomecanică.

фотомехани́ческий *adj.* de fotomecanică, fotomecanic.

фотомонта́ж, *-а m.* fotomontaj.

фото́н, *-а m. (fiz.)* foton.

фотообъекти́в, *-а m.* obiectiv fotografic.

фотопеча́ть, *-и f.* imprimare fotografică.

фотопла́н, *-а m.* fotoplan.

фотопласти́нка, *-и f.* placă fotografică; *диапозити́вная ~* placă fotografică pentru diapozitive.

фотоплёнка, *-и f.* film fotografic.

фотополимериза́ция, *-и f. (chim.)* fotopolimerizare.

фотоприёмник, *-а m. (fiz.)* fotoreceptor.

фоторазве́дка, *-и f. (mil.)* recunoaştere fotografică.

фотореле́, *n. indecl.* releu fotografic.

фоторепорта́ж, *-а m.* fotoreportaj, reportaj fotografic.

фоторепортёр, *-а m.* fotoreporter.

фоторепортёрский *adj.* de fotoreporter.

фотоси́нтез, *-а m. sg. (bot.)* fotosinteză.

фотосни́мок, *-мка m.* fotografie, poză.

фотосфе́ра, *-ы f. (astr.)* fotosferă.

фотосъёмка, *-и f.* fotografiere; ridicare în plan prin fotografiere.

фототе́ка, *-и f.* fototecă.

фототелегра́мма, *-ы f.* fototelegramă, belinogramă.

фототелегра́ф, *-а m.* fototelegraf; belinograf.

фототелегра́фия, *-и f.* fototelegrafie.

фототелегра́фный *adj.* prin fototelegrafie, fototelegrafic.

фототерапи́я, *-и f. sg. (med.)* fototerapie.

фототе́хника, *-и f.* fototehnică, tehnică fotografică.

фототипи́ст, *-а m. (tipogr.)* fototipist.

фототипи́ческий *adj. (tipogr.)* de fototipie, fototipic; *~ спо́соб печа́тания* procedeu de imprimare prin fototipie.

фототи́пия, *-и f. sg. (tipogr.)* fototipie.

фототропи́зм, *-а m. biol.)* fototropism.

фотоувеличи́тель, *-я m.* aparat de mărit.

фотофо́бия, *-и f. sg. (med.)* fotofobie.

фотофо́н, *-а m. (fiz.)* fotofon.

фотохими́ческ|ий *adj.* de fotochimie; fotochimic; *~ие явле́ния* fenomene fotochimice; *~ие проду́кты* produse fotochimice.

фотохи́мия, *-и f. sg.* fotochimie.

фотохро́ника, *-и f. sg.* cronică fotografică.

фотоцинкогра́фия, *-и f. sg. (tipogr.)* fotozincografie.

фотоэлектри́ческий *adj. (tehn.)* fotoelectric.

фотоэлектри́чество, *-а n. sg. (tehn.)* fotoelectricitate.

фотоэлектро́н, *-а m. (fiz.)* fotoelectron.

фотоэлектро́нный *adj. (fiz.)* de fotoelectron.

фотоэлеме́нт, *-а m. (el.)* celulă fotoelectrică.

фрагме́нт, *-а m.* fragment.

фрагментáрность, *-и f. sg.* caracter fragmentar; *~ изложе́ния* caracterul fragmentar al expunerii.

фрагментáрный *adj.* fragmentar, incomplet.

фра́з|а, *-ы f.* **1.** frază, propoziţie; *дли́нные ~ы* fraze lungi; *ходя́чая ~;* *изби́тая ~* frază banală. **2.** frazeologie, vorbărie, vorbe goale; *пусты́е ~ы* vorbărie goală, flecăreală ◇ *музыка́льная ~* frază muzicală.

фразеологи́ческий *adj. (lingv.)* de frazeologie, frazeologic, idiomatic; ~ *оборо́т* expresie, locuţiune; ~ *слова́рь* dicţionar idiomatic/frazeologic.

фразеоло́гия, *-и f sg.* **1.** *(lingv.)* frazeologie; ~ *литерату́рного языка* frazeologia limbii literare. **2.** frazeologie, vorbărie, vorbe goale, pălăvrăgeală.

фразёр, *-а m.* frazeolog; palavragiu.

фразёрский *adj.* **1.** de palavragiu. **2.** de palăvrăgeală, de vorbărie, de fraze goale.

фразёрство, *-а n. sg.* frazeologie, vorbărie, vorbe, fraze goale, pălăvrăgeală.

фразёрствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a debita fraze răsunătoare/bombastice; a spune vorbe goale.

фрази́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* **1.** a intona, a accentua *(un cuvînt, o frază).* **2.** *(muz.)* a fraza.

фразиро́вка, *-и f. sg.* **1.** intonare, accentuare. **2.** *(muz.)* frazare.

фра́зов|ый *adj. (lingv.)* de frază, al frazei; ~*ое ударе́ние* accentul frazei.

фрак, *-а m.* frac.

фраки́йский *adj. (ist.)* tracic.

фраки́йцы, *-цев pl.; sg. -и́ец, -и́йца m. (ist.)* traci.

фракту́ра[1], *-ы f. (med.)* fractură.

фракту́ра[2], *-ы f. sg. (tipogr.)* caractere gotice, fractur.

фракционе́р, *-а m. (pol.)* fracţionist.

фракциони́зм, *-а m.* fracţionism.

фракциони́рование, *-я n. sg. (chim.)* fracţionare.

фракциони́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz. (chim.)* a fracţiona.

фракцио́нность, *-и f. sg. (pol.)* fracţionism.

фракцио́нн|ый[1], *adj. (pol.)* fracţionist, disident; ~*ые группиро́вки* grupuri fracţioniste/disidente.

фракцио́нн|ый[2], *adj. (chim. fiz.)* fracţionat; ~*ая конденса́ция* lichefiere/condensare fracţionată; ~*ая перего́нка* distilare fracţionată.

фра́кци|я[1], *-и f. (pol.)* **1.** fracţiune; *парла́ментская* ~ fracţiune parlamentară, grup parlamentar. **2.** fracţiune, grupare fracţionistă, disidenţă.

фра́кци|я[2], *-и f. (chim.)* fracţiune.

фраму́га, *-и f.* **1.** oberliht. **2.** corniză, galerie.

франк, *-а m.* franc *(unitate monetară).*

фра́нки, *-ов pl.; sg. франк, -а m. (ist.)* franci.

франки́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz.* a franca, a timbra.

франкиро́вка, *-и f. sg.* francare, timbrare.

франкмасо́н, *-а m.* francmason.

франкмасо́нск|ий *adj.* francmasonic; ~*ая ло́жа* lojă francmasonică.

франкмасо́нство, *-а n.* francmasonerie.

фра́нко *indecl. (com.)* franco; ~*-склад* franco-depozit; ~ *-ваго́н* franco-vagon.

франт, *-а m.* om elegant/ spilcuit, filfizon, fante.

франти́ть, *-нчу́, -нти́шь vb. ipf.* a se găti, a se dichisi, a face pe fantele; a umbla fercheş.

франти́ха, *-и f.* femeie elegantă, cochetă.

франтова́то *adv.* dichisit.

франтова́тый *adj.* dichisit, spilcuit.

франтовско́й *adj.* fercheş, elegant; ~ *вид* înfăţişare/aspect de fante.

франтовство́, *-á n. sg.* cochetărie, eleganţă, spilcuire.

францискáнский *adj.* franciscan; ~ *о́рден* ordinul franciscanilor.

францу́женка, *-и f.* franţuzoaică.

францу́зск|ий *adj.* francez, franţuzesc; ~*язы́к* limba franceză; *на* ~ *лад* după moda franţuzească ◇ *(tehn.)* ~ *ключ* cheie franceză; ~*ая бу́лка* franzelă.

францу́зы, *-ов pl; sg. -у́з, -а m.* francezi.

фраши́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz. (înv.)* a frapa, a uimi.

фра́трия, *-и f.* fratrie.

фрахт, *-а m.* **1.** navlu; costul transportului unei mărfi. **2.** încărcătura unui vas.

фрахтова́ние, *-я n. sg.* navlosire, închiriere a unui vas.

фрахтова́тель, *-я m.* navlositor; expeditor.

фрахтова́ть, *-тую, -ту́ешь vb. ipf. (pf. зафрахтова́ть) acuz.* a navlosi, a închiria un vas.

фрахто́вка, *-и f. sg.* navlosire, închiriere a unui vas.

фрахто́вщик, *-а m.* armator.

фрахто́вый *adj.* de navlu, de navlosire.

фра́нч|ый *adj.* de frac ◇ ~*ая па́ра* (costum) frac.

фреати́ческий *adj. (geol.)* freatic.

фрега́т[1], *-а m. (mar.)* fregată; *адмира́льский* ~ fregată de amiral.

фрега́т[2], *-а m. (ornit.)* fregată.

фре́за, *-ы f. (tehn.)* freză, maşină de frezat; *цилиндри́ческая* ~ freză cilindrică; ~ *для наре́зки резьбы́* freză de filetat.

фре́зер, *-а m. (tehn.) v. фре́за.*

фре́зерный *adj. (tehn.)* de frezat; de freză; ~ *стано́к* maşină de frezat; ~ *торф* turbă frezată.

фрезерова́ние *-я n. sg. (tehn. agr.)* frezare; ~ *луго́в* frezarea fineţelor.

фрезерова́ть, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. отфрезерова́ть) acuz. (tehn. agr.)* a freza.

фрезеро́вка, *-и f. sg. v. фрезерова́ние*

фрезеро́вщик, *-а m. (tehn.)* frezor.

фрейди́зм, *-а m.* freudism.

фре́йлина, *-ы f.* domnişoară de onoare.

френези́я, *-и f.* frenezie.

френо́лог, *-а m.* frenolog.

френологи́ческий *adj.* frenologic.

френоло́гия, *-и f. sg.* frenologie.

френч, *-а m.* tunică; *солда́тский* ~ tunică soldătească.

фре́ска, *-и f. (arte)* frescă.

фре́сков|ый *adj. (arte)* de frescă; în frescă; ~*ая жи́вопись* pictură în frescă.

фриво́льно *adv.* (în mod) frivol, cu frivolitate.

фриво́льност|ь, *-и f.* **1.** *sg.* frivolitate; neseriozitate. **2.** vorbe fără perdea; frivolitate; măscară; *говори́ть* ~*и* a spune măscări.

фриво́льный *adj.* frivol, uşuratic.

фриги́йский *adj. (ist.)* frigian; ~ *колпа́к* bonetă frigiană.

фриз[1], *-а m.* **1.** *(arhit.)* friză; *иони́йский* ~ friză ionică. **2.** friz.

фриз[2], *-а m. sg. (înv.)* molton.

фри́зовый *adj. (înv.)* de molton.

фрикаде́льк|а, *-и f.* perişoară de carne; *суп с* ~*ами* ciorbă de perişoare.

фрикасе́ *n. indecl.* fricasc *(un fel de tocană)*

фрикати́вность, *-и f. (lingv.)* caracter fricativ.

фрикати́вн|ый *adj. (lingv.)* fricativ; ~*ые согла́сные зву́ки* consoane fricative.

фрикцио́н, *-а m. (tehn.)* ambreiaj de fricţiune; *бортово́й* ~ ambreiaj lateral, de şenilă; *гла́вный* ~ ambreiaj principal.

фрикцио́нн|ый *adj. (tehn.)* de/cu fricţiune; ~ *диск* disc de fricţiune; ~*ое сцепле́ние* ambreiaj de frecare.

фро́нда, *-ы f. sg.* **1.** frondă. **2.** *(fig.)* frondă, spirit de frondă, opoziţie neprincipială.

фрондёр *-а m.* frondist, protestator.

фрондёрский *adj.* de frondă.

фрондёрство, *-а n. sg.* spirit de frondă; frondă.

фрониро́вать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a face frondă.

фронт, *-а m.* **1.** *(mil.)* front; *ю́жный* ~ frontul de sud; *находи́ться на* ~*е* a se afla pe front; *отпра́вка пополне́ний на* ~ trimitere de completări pe front. **2.** *(meteo)* front; *дождево́й* ~ front de ploaie; *холо́дный* ~ front rece. **3.** *(fig.)* front; *еди́ный* ~ front unic; *наро́дный* ~ front popular; *идеологи́ческий* ~ front ideologic; *хозя́йственный* ~ front economic ◇ *(mil.) стать во* ~ a lua poziţie de drepţi; *(mil.) постро́иться во* ~ a se alinia, a se aşeza în front; *на два* ~*а* pe două fronturi, în două direcţii; *переме́нить* ~ a-şi schimba atitudinea.

фронта́льн|ый *adj.* frontal, din faţă; ~ *ого́нь* foc din faţă; ~*ая ата́ка* atac frontal.

фронтиспи́с, *-а m. (arhit. tipogr.)* frontispiciu.

фронти́т, *-а m. (med.)* frontită.

фронтови́к, *-á m.* combatant; *о́бщество* ~*о́в* asociaţia foştilor combatanţi.

фронтов|о́й *adj.* **1.** de front, combatant, de pe front; ~*áя часть* unitate de front, unitate combatantă. **2.** pentru front, destinat frontului; ~*áя продýкция* producţie pentru front.

фронтогене́з, *-а m. (met.)* frontogeneză.

фронто́н, *-а m. (arhit.)* fronton; *áрочный* ~ fronton curbat.

фрукт[1], *-а m.* fruct, poamă; *сушёные* ~*ы* fructe uscate; *заса́харенные* ~*ы* fructe zaharisite; *ю́жные* ~*ы* fructe meridionale.

фрукт[2], *-а m. (pop.)* individ, poamă bună; *что за ~?* ce poamă o mai fi şi omul ăsta?

фрукто́в|ый *adj.* fructifer, de fructe, de poame; *~ сад* grădină de pomi roditori, ilvadă; *~ое де́рево* pom roditor/ fructifer; *~ая ла́вка* fructărie; *~ сок* zeamă/ suc de fructe.

фрукто́за, *-ы f. sg. (chim.)* fructoză.

фта́лев|ый *adj. (chim.)* ftalic; *~ая кислота́* acid ftalic.

фтизиа́тр, *-а m. (med.)* ftiziolog.

фтизиатри́ческий *adj.* ftiziologic.

фтизиатри́я, *-и f. sg. (med.)* ftiziologie.

фтор, *-а m. sg. (chim.)* fluor.

фтористоводоро́дн|ый *adj. (chim.)* fluorhidric; *~ая кислота́* acid fluorhidric.

фто́ристый *adj. (chim.)* de fluor; *~ ка́льций* fluorură de calciu; *~ ка́лий* fluorură de potasiu; *~ на́трий* fluorură de sodiu.

фу *interj.* **1.** ptiu!; pfi!; uf!; *фу, ка́кая га́дость!* ptiu, ce murdărie!; *~, надое́л!* uf, m-am săturat de el!. **2.** uf! vai! (exprimă oboseală); *фу, как уста́л!* uf, ce rău am obosit; *фу-ты!* na!, iacă!; ei, drăcie! *фу-ты, на́до же бы́ло э́тому случи́ться!* iaca, mai trebuia să se întîmple şi asta!; *фу-ты, ну-ты!* a) vai de mine! măi, măi, măi!; *фу-ты, ну-ты испуга́лся!* vai, ce m-am speriat!; b)grozav!; strașnic! *фу-ты ну-ты, что за житьё!* grozav trai!

фу́га, *-и f. (muz.)* fugă.

фуга́нок, *-нка m. (tehn.)* rindea lungă, gealău, revane.

фуга́с, *-а m. (mil.)* mină.

фуга́ска, *-и f.* bombă explozivă.

фуга́сн|ый *adj. (mil.)* exploziv; *~ая бо́мба* bombă explozivă.

фугова́ть, *-гу́ю, -гу́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** a da la rindea, a rindelui, a gelui. **2.** *(pf. сфугова́ть)* a asambla, a îmbina.

фуго́вка, *-и f. sg.* dare la rindea, geluire.

фу́говый *adj. (muz.)* de fugă.

фуже́р, *-а m.* cupă, pahar, pocal.

фу́кать, *-аю, -аешь vb. ipf.* de la *фу́кнуть*

фу́кнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. фу́кать) acuz.* **1.** a sufla, a stinge prin suflare; *~ на све́чку* a sufla în lumînare. **2.** *(la jocul de dame)* a lua adversarului o piesă. **3.** *(fam.)* a da afară.

фукси́н, *-а m. sg. (chim.)* fucsină *(vopsea).*

фу́ксия, *-и f. (bot.)* cerceluș, fucsie.

фу́ксом *adv. (inv.)* întîmplător, printr-o întîmplare fericită; *прои́ти ~ в теа́тр* a se strecura la teatru fără bilet.

фульгури́т, *-а m. (geol.)* fulgurit.

фуля́р, *-а m. (text.)* fular.

фуля́ровый *adj. (text.)* de/din fular; *~ плато́к* basma de fular

фумаро́лы, *-о́л pl. (geol.)* fumarole.

фунда́мент, *-а m.* **1.** fundament, fundație, temelie; *кирпи́чный ~* fundament de cărămidă; *заложи́ть ~* a pune temelie. **2.** *(fig.)* bază, temei, fundament; *~ социалисти́ческой эконо́мики* baza economiei socialiste; *нау́чный ~* bază științifică.

фундамента́льно *adv.* (în mod) fundamental, solid, temeinic.

фундамента́льность, *-и f. sg.* soliditate, trăinicie.

фундамента́льн|ый *adj.* **1.** solid, temeinic, trainic; *~ая постро́йка* construcție solidă, trainică. **2.** *(fig.)* fundamental, solid, temeinic; *~ труд* operă fundamentală; *~ые зна́ния* cunoștințe temeinice. **3.** principal, de bază; *~ая библиоте́ка* biblioteca centrală.

фунда́ментн|ый *adj.* de fundament, de fundație, de temelie; *~ая пли́та* placă de fundație.

фундýк, *-а m. sg. (bot.)* alune funduc.

фуникулёр, *-а m.* funicular.

функциона́льн|ый *adj.* funcțional; *~ая зави́симость* dependență funcțională.

функционирование, *-я n. sg.* funcționare.

функциони́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a funcționa.

фу́нкци|я, *-и f.* **1.** funcție, funcțiune, sarcină, rol, destinație; *(fiziol.) ~ слю́нной железы́* funcțiunea glandei salivare; *(lingv.) ~ роди́тельного паде́жа* funcțiunea genitivului. **2.** *(mat.)* funcție; *произво́дная ~* funcție derivată; *обра́тная ~* funcție inversă: *логари́фми́ческая ~* funcție logaritmică. **3.** atribuție, obligație; funcție; *служе́бные ~и* atribuții în cadrul serviciului; *~и проку́ро́ра* funcțiile procurorului; *выполня́ть ~и кого́-л.* a îndeplini obligațiile cuiva, a-i ține locul.

фунт[1], *-а m. (înv.)* funt ◇ *(glumeț) э́то вам не ~ изю́му* asta nu e glumă, cu asta nu e de glumit; *(pop.) вот так ~!* ei, poftim!

фунт[2], *-а m. (în expr.) ~ сте́рлингов* liră sterlină.

фу́нтик, *-а m.* cornet de hîrtie.

фунтов|ый *adj.* de un funt; *~ая гири́я* greutate de un funt.

фу́р|а, *-ы f. (înv.)* furgon; *полковы́е ~ы* furgoanele regimentului.

фура́ж, *-а́ m. sg.* furaj, nutreț; *загото́вка ~а́* aprovizionare cu furaj.

фуража́ир, *-а m.* persoană care se îngrijește de furaje *(în armată și colhozuri)*; furajor.

фуража́ировать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a aproviziona cu furaje.

фуража́ировка, *-и f. sg. (inv.)* aprovizionare cu furaje, furnizare de furaje.

фура́жка, *-и f.* șapcă, caschetă; chipiu; *солда́тская ~* chipiu soldătesc.

фура́жный *adj.* furajer; de furaj, de nutreț.

фурго́н, *-а m.* furgon.

фу́рия, *-и f.* **1.** *(mitol.)* furie. **2.** *(fig.)* furie, zgripțuroaică, cotoroanță.

фурнитýра, *-ы f. sg.* furnituri.

фуро́р, *-а m. sg.* senzație; *произвести́ ~* a face furori, a face senzație, a stîrni vîlvă.

фуру́нкул, *-а m. (med.)* furuncul.

фурункулёз, *-а m. sg. (med.)* furunculoză.

фурункулёзный *adj. (med.)* de furunculoză.

фурьери́зм, *-а m. sg. (ist. fil.)* furierism.

фут, *-а m.* picior *(măsură de lungime = 30,5 cm).*

футбо́л, *-а m. sg.* fotbal.

футболи́ст, *-а m.* fotbalist.

футбо́лка, *-и f.* tricou de fotbal.

футбо́льн|ый *adj.* de fotbal; *~ая кома́нда* echipa de fotbal; *~ мяч* meci de fotbal; *~ мяч* minge de fotbal; *~ая площа́дка* teren de fotbal.

футерова́ние, *-я n. (tehn.)* căptușire.

футерова́ть, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz. (tehn.)* a căptuși cu material refractar.

футеро́вка, *-и f. sg. (tehn.)* **1.** căptușire cu materiale refractare. **2.** căptușeală din materiale refractare.

футля́р, *-а m.* toc, cutie; învelitcare, apărătoare; *~ для очко́в* toc de ochelari ◇ *челове́к в ~е* om încuiat, spirit închistat.

футури́зм, *-а m. sg. (arte, lit.)* futurism.

футури́ст, *-а m. (arte, lit.)* futurist, partizan al futurismului.

футуристи́ческ|ий *adj. (arte, lit.)* futurist.

футурологи́я, *-и f.* futurologie, viitorologie.

фуфа́ечный *adj.* de flanea, de flanelă.

фуфа́йка, *-и f.* flanelă, flanea; *бума́жная ~* flanelă de bumbac; *шерстяна́я ~* flanelă de lînă; jerseu, sveter, pulover.

фуфу́ *(pop. în expr.) на фуфу́* de mîntuială; *де́лать что-л. на ~* a da rasol, a face ceva de mîntuială, a da peste cap.

фуфы́риться, *-рюсь, -ришься vb. ipf. (pop.)* a se bosumfla, a se supăra; a face mofturi, a face nazuri.

фы́рканье, *-я n. sg.* **1.** forfăit, fornăit, sforăire. **2.** sforăituri, fornăituri.

фы́ркать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. фы́ркнуть)* **1.** a forăi, a fornăi. **2.** *(fig.)* a pufni în rîs. **3.** *(fig.)* a se bosumfla, a bombăni, a mormăi.

фы́ркнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *фы́ркать*

фырча́ть, *-чу́, -чи́шь vb. ipf. (pop.)* a se bosumfla; a bombăni, a mormăi.

фьо́рд, *-а m. = фио́рд*

фюзеля́ж, *-а m. (av.)* fuzelaj.

фюзеля́жный *adj. (av.)* de fuzelaj.

X

x litera şi sunetul «h».

хабане́ра, *-ы f.* habaneră.

хаба́р,- *a m. sg. (înv. pop.)* şperţ, mită.

ха́вбек, *-a m. (înv. sport)* mijlocaş.

хавро́нья, *-и f. (pop. glumeţ)* scroafă, porc.

хавта́йм, *-a m. (sport)* repriză; mitan.

хадж́и *m. sg. indecl.* hagiu, pelerin.

ха́жив|ать *vb. iter.* de la *ходи́ть; он ча́сто туда́ ~ал* dădea des pe acolo.

хайло́, *-а́ n. (pop. injur.)* gîtlej; gură ◇ *пя́лить ~* a căsca gura; a face o gură cît o şură.

ха́ки 1. *adj. invar.* kaki; *матери́я цвета́ ~* stofă de culoare kaki. **2.** *n. indecl.* stofă kaki; uniformă militară kaki; *оде́т в ~* îmbrăcat în uniformă kaki.

ха́ла, *-ы f.* franzelă, jimblă.

халя́т, *-a m.* halat; *дома́шний ~* capot, halat, haină de casă; *купа́льный ~* halat de baie; *до́кторский ~* halat de medic; *рабо́чий ~* halat de lucru.

халя́тно *adv.* neglijent, cu nepăsare, nepăsător, de mîntuială.

халя́тность, *-и f. sg.* neglijenţă, nepăsare, delăsare.

халя́тн|ый[1] *adj.* neglijent, nepăsător; neconştiincios; *~ое отноше́ние* atitudine neglijentă, neglijenţă.

халя́тн|ый[2], *adj.* de halat.

халва́, *-ы́ f. sg.* halva; *оре́ховая ~* halva cu nuci.

халиф, *-a m. (ist.)* calif ◇*~ на час* calif pentru o oră.

халифа́т, *-a m. (ist.)* califat.

халту́ра, *-ы f. sg.* **1.** lucru de mîntuială, cîrpăceală; *(despre opere literare mediocre)* maculatură, mîzgăleală. **2.** *(лёгкий заработок)* picuş, ciupeală, ciubuc.

халту́рить, *-рю, -ришь vb. ipf.* **1.** *(небрежно работать)* a lucra prost, a lucra de mîntuială. **2.** *(заниматься побочной работой)* a umbla după ciupeli/după ciubucuri.

халту́рн|ый *adj.* de cîrpăceală, de mîntuială; de cîrpaci; *~ая рабо́та* lucru de cîrpaci/de mîntuială; *~ая кни́га* carte proastă, maculatură.

халту́рщик, *-a m.* cîrpaci.

халу́па, *-ы f. (reg.)* colibă, bordei; cocioabă.

халцедо́н, *-a m. (mineral.)* calcedonie.

хальконири́т, *-a m. (min.)* calcopirită.

хам, *-a m. (injur.)* bădăran, mitocan, necioplit.

хамелео́н, *-a m.* **1.** *(zool.)* cameleon. **2.** *(fig.)* cameleon; oportunist.

хами́ть, *-млю, -ми́шь vb. ipf.* a se purta ca un mitocan, a se purta grosolan.

хамса́, *-ы́ f. sg. (iht.)* hamsii.

ха́мск|ий *adj.* de bădăran, de mitocan, mitocănesc, ordinar; *~ое отноше́ние* comportare de bădăran.

ха́мство, *-a n. sg.* grosolănie, bădărănie, mitocănie.

хамьё, *-я́ n. sg. col.* bădărani, mitocani.

хан, *-a m. (ist.)* han.

хандр|а́, *-ы́ f. sg.* melancolie adîncă; splin; ipohondrie; *впасть в ~у́* a cădea într-o adîncă melancolie.

хандри́ть, *-рю́, -ри́шь vb. ipf.* a-şi face gînduri negre, a se lăsa pradă melancoliei; a tînji.

ханжа́, *-и́ f.* şi *m.* făţarnic, ipocrit, fariseu; bigot.

ха́нжеск|ий *adj.* făţarnic, prefăcut, ipocrit, fariseic.

ха́нжество́, *-a* şi *-á n. sg.* făţărnicie, ipocrizie, fariseism.

ханжи́ть, *-жу́, -жи́шь vb. ipf.* a se purta făţarnic, ca un fariseu; a fi ipocrit.

ха́нский *adj. (ist.)* de han.

ха́нство, *-a n. (ist.)* **1.** *sg. (титул)* demnitate de han. **2.** *(государство)* hanat.

ха́ос, *-a m. (mitol.)* haos.

хао́с, *-a m.* haos, dezordine, neorînduială, debandadă; *~ в дела́х* dezordine în afaceri, în lucrări.

хаоти́ческ|ий *adj.* haotic, dezordonat, incoerent.

хаоти́чность, *-и f. sg.* caracter haotic, dezordine, neorînduială; incoerenţă.

хаоти́чный *adj. v. хаоти́ческий.*

ха́пать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. хапну́ть) acuz. (pop.)* a apuca; a înhăţa; a lua cu hapca; a pune mîna pe cineva (ceva).

ха́пнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *ха́пать*

хапу́га, *-и m.* şi *f. (pop.)* şperţar; ciubucar.

харакири *n. indecl.* harachiri.

хара́ктер, *-a m.* **1.** caracter; fire, temperament; *дурно́й ~* caracter rău; *тяжёлый ~* caracter dificil; *неужи́вчивый ~* fire nesociabilă; *угрю́мный ~* fire posacă, caracter morocănos; *вспы́льчивый ~* fire impulsivă; *мя́гкий ~* fire blîndă; *волево́й ~* fire voluntară. **2.** voinţă, tărie de caracter; *челове́к с ~ом* om cu voinţă, fire voluntară; *челове́к без ~а* om lipsit de caracter; om slab de înger. **3.** *(свойство)* caracter; natură; *~ по́чвы* natura solului; *~ ме́стности* natura terenului, configuraţia terenului ◇ *вы́держать ~* a nu ceda, a se ţine dîrz.

хара́ктерец, *-рца m.* caracter dificil.

характеризова́ть, *-зу́ю, -зу́ешь vb. pf.* şi *ipf. (pf.* şi *охарактеризова́ть) acuz.* a caracteriza.

характеризова́ться, *-зу́юсь, -зу́ешься vb. ipf.* a se caracteriza, a se distinge (prin).

характери́стика, *-и f.* **1.** caracterizare, caracteristică; *(fiz.) спектра́льная ~* caracteristică spectrală; *(mat.) ~ логари́фма* caracteristica logaritmului. **2.** referinţă; *~ с ме́ста рабо́ты* referinţă de la locul de muncă.

характеристи́ческий *adj.* caracteristic.

характе́рно 1. *adv.* (în chip) caracteristic, semnificativ. **2.** *pred. impers.* caracteristic, semnificativ.

характе́рность, *-и f. sg.* aspect caracteristic; caracter tipic; specific.

характе́рный *adj.* **1.** caracteristic; tipic, specific; *~ое лицо́* figură tipică; faţă expresivă; *~ая черта́* trăsătură caracterisrtică; *~ для се́вера кли́мат* climă caracteristică pentru regiunile nordice. **2.** *(teatr.)* de caracter; *~ та́нец* dans de caracter; *~ые ро́ли* roluri de caracter.

хара́ктерный *adj. (pop.)* încăpăţînat, îndărătnic, dîrz, voluntar.

ха́риус, *-a m. (iht.)* lipan.

ха́ркание, *-нья m. sg.* scuipare, expectorare.

ха́ркать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. ха́ркнуть)* a scuipa (cu zgomot) a expectora; *~ кро́вью* a scuipa sînge.

ха́ркнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *ха́ркать*

ха́ртия, *-и* chartă; *(ist.) вели́кая ~ во́льностей* Marea Cartă a libertăţilor.

харче́вня, *-и f.; gen. pl. -вен f. (înv.)* birt, cîrciumă, crîşmă.

харч|и́ *,-е́й pl. (pop.* de-ale gurii, hrană, mîncare, provizii, merinde; *на свои́х ~а́х* cu mîncarea de acasă, cu mîncarea în traistă.

харчи́ться, *-чу́сь, -чи́шься vb. ipf. (înv.* şi *pop.)* a se hrăni.

ха́ря, *-и f. (pop. injur.)* mutră.

ха́та, *-ы f.* casă ţărănească *(în Ucraina)* ◇ *моя́ ~ с кра́ю* nu mă priveşte; nu am nici în clin nici în mînecă.

ха́халь, *-я m. (pop.)* curtezan, ibovnic; amant.

ха́ять, *ха́ю, ха́ешь vb. ipf. (pf. oха́ять) acuz. (pop.)* a ocărî, a lua la vale, a lua la trei parale; a vorbi de rău.

хвал|а́, *-и́ f.* laudă, elogiu; *возда́вать ~у́* a lăuda, a preamări, a slăvi.

хвале́бно *adv.* cu laude, (în mod) elogios.

хвале́бн|ый *adj.* de laudă, elogios; *~ая пе́сня* cîntec de laudă; *~ая речь* panegiric, discurs elogios.

хвалёный *adj. (iron.)* lăudat, mult lăudat.

хвали́ть, *-алю́, -а́лишь vb. ipf. (pf. похвали́ть) acuz.* a lăuda, a aduce laude, a vorbi de bine.

хвали́ться, *-алю́сь, -а́лишься vb. ipf. (pf. похвали́ться)* a se lăuda, a se făli.

хва́стать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. похва́стать* şi *mom. хвастну́ть)* a se făli, a se lăuda.

хва́статься, *-аюсь, -аешься vb. ipf, (pf. похва́статься)* a se făli, a se lăuda.

а se mîndri; ~ *успéхами* a se făli cu succesele (sale).

хвастли́во *adv.* (în chip) lăudăros, cu lăudăroşenie.

хвастли́вость, *-и f.* lăudăroşenie, laudă de sine.

хвастли́в|ый *adj.* lăudăros, îngîmfat, înfumurat; ~ *человéк* lăudăros; ~ *отвéт* un răspuns plin de îngîmfare.

хвастовство́, *-á n. sg.* lăudăroşenie, laudă de sine.

хвасту́н, *-á m.* (om) lăudăros, fanfaron.

хвасту́нья, *-и f.* (femeie) lăudăroasă.

хват, *-а m.* om înfipt, descurcăreţ, isteţ.

хвата́тельн|ый *adj.* de apucare; ~*ые о́рганы насеко́мых* tentaculele insectelor.

хвата́ть[1], *-áю, -áешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. хвати́ть)* a apuca, a înhăţa, a înşfăca (cu mîna sau dinţii); ~ *за́ руку* a apuca de mînă; ~ *на лету́* a prinde din zbor. **2.** a prinde, a reţine; a pune mîna (pe cineva).

хвата́|ть[2], *-áет vb. impers. ipf.* de la *хвати́ть*[2]; *э́того ещё не ~ло!* asta mai lipsea!

хвата́|ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf. за+acuz.* **1.** *(pf. схвати́ться* şi *хвати́ться)* a se apuca, a se agăţa, a se prinde (de ceva). **2.** a se apuca ◇ ~ *за го́лову* sau *за во́лосы* a-şi pune mîinile în cap; ~ *за ум* a-i veni mîinţile acasă/la cap/la loc. ◇*утопáющий и за соло́минку* ~ *ется* înecatul se agaţă şi de un fir pai.

хвати́|ть[1], *хвачу́, хва́тишь vb. pf.* **1.** *pf.* de la *хвата́ть*[1] **(1). 2.** *gen. (pop.) (выпить, съесть)* a lua ceva în gură, a îmbuca la repezeală. **3.** *gen. (перенести, испытать)* a încerca, a îndura, a trece; ~ *го́ря* a îndura multe suferinţe; ~ *стра́ху* a trece printr-o spaimă. **4.** *acuz. (неожиданно поразить)* a lovi, a atinge; *его́ ~л удáр* l-a lovit damblaua; *моро́зом ~ло посéвы* semănăturile au fost atinse de ger. **5.** *instr.+acuz.* sau fără *compl. (pop.) (сильно ударить)* a lovi, a trînti; ~ *кулако́м по столу́* a lovi cu pumnul în masă; ~ *сту́лом об пол* a trînti (cu) scaunul de pămînt. **6.** *(зайти́ слишком далеко в чём-л.)* a întrece măsura. **7.** *acuz. (pop.)* a se pune pe...; a trage; ~ *плясову́ю* a se pune pe dans. **8.** *(урвать что-л.)* a pune mîna pe, a apuca; ~ *куш* a pune mîna pe o sumă bunicică. **9.** *(попасть куда-л. снарядом)* a nimeri. **10.** *(о явлениях природы) (fam.)* a se lăsa, a începe; ~ *л моро́з* s-a lăsat gerul.

хвати́|ть[2], *хва́тит vb. pf. impers. (ipf. хвата́ть) gen.* **1.** a ajunge; a fi suficient; *у него́ не ~ло му́жества* n-a avut destul curaj; *э́того мне хва́тит на ме́сяц* asta îmi ajunge pentru o lună. **2.** a fi capabil, a fi în stare *(să facă ceva)*; *хва́тит!* ajunge!, destul!; *с меня́ хва́тит* m-am săturat!, m-am plictisit!; *на сего́дня хва́тит* pentru astăzi ajunge.

хвати́ться[1], *-ачу́сь, -а́тишься vb. gen.* sau fără *compl.* **1.** a observa, a constata lipsa *(cuiva sau a ceva)*; a se apuca de căutat. **2.** *(удариться обо что-л.)* a se lovi de...

хвати́ться[2], *-ачу́сь, -а́тишься vb. pf.* de la *хвата́ться* **(1).**

хва́тк|а *-и f.* înşfăcare, înhăţare; apucare, prindere; *(fig.) схвати́ть мёртвой ~ой* a prinde ca în cleşte ◇ *(fig.) человéк крéпкой ~и* om care nu se dă bătut, om dîrz.

хва́ткий *adj. (pop.)* **1.** care apucă uşor, care are dexteritate *(la apucat).* **2.** *(fig.)* care prinde/sesizează uşor, ager, perspicace; ~ *ум* minte ageră.

хво́йник[1], *-а m. (bot.)* efedra, circel.

хво́йник[2], *-а m. (silv.)* pădure de conifere.

хво́йные *-ых pl.*; *sg. -ое, -ого n. (bot.)* conifere, răşinoase.

хво́йн|ый *adj.* conifer, răşinos, de conifere; ~ *лес* pădure de conifere; ~*ые поро́ды* esenţe răşinoase.

хвора́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* a boli, a fi bolnav, a zăcea.

хво́рост, *-а m. sg. col.* **1.** vreascuri, uscături, găteje. **2.** *(печенье)* minciunele, uscăţele; scovergi.

хворости́на, *-ы f.* nuia.

хво́рость, *-и f. sg. (pop.)* boleşniţă, boală.

хворости́ной *adj. (pop.)* de vreascuri, de uscături.

хво́рый *adj. (pop.)* bolnav, bolnăicios, suferind.

хво́рь, *-и f. sg. (pop.)* boală, boleşniţă.

хвост, *-á m.* **1.** coadă; *ко́нский ~* coadă de cal. **2.** *(av.)* coadă, ampenaj. **3.** trenă, coadă *(la o rochie).* **4.** capăt; coadă; sfîrşit; ~ *по́езда* coada trenului; *в ~é коло́ны* în coada coloanei; *идти́ в ~é* a merge în coadă; *(fig.) плести́сь в ~é* a se tîrî, a fi în coadă; *(astr.)* ~ *коме́ты* coadă de cometă; *(text.)* ~ *осно́вы* capătul urzelii. **5.** rînd, coadă; *стоя́ть в ~é* a sta la coadă, a face coadă; ~ *за биле́тами* coadă la bilete. **6.** *(fig. pop.)* rămăşiţă; restanţă; *сдава́ть ~ы́* a-şi da examenele restante ◇ *(tehn.) ла́сточкин* ~ coadă de rîndunică; *виля́ть/верте́ть ~о́м* a da din coadă; a umbla cu şiretlicuri; *(fig.) поджа́в* ~ cu coada între picioare; *задра́ть* ~ a face pe grozavul; *накрути́ть ~ кому́-л.* a-i trage cuiva un perdaf; *укороти́ть ~ кому́-л.* a-i scurta cuiva ghearele; *наступи́ть на ~ кому́-л.* a călca pe cineva pe coadă; *псу под ~* degeaba; *и в ~ и в гри́ву* în fel şi chip; *поджа́ть/опусти́ть ~* a lăsa nasul în jos; a băga coada între picioare; *показа́ть ~* a-şi lua tălpăşiţa; a întoarce spatele; *трепа́ть ~ы́ с кем-л.* a duce o viaţă destrăbălată; *дрожа́ть как о́вечий ~* a tremura ca varga; *держа́ть ~ пистоле́том* a ţine coada sus/băţ; a fi tare; *(prov.) из соба́чьего ~á не сде́лаешь решета́* din coadă de cîine nu faci sită de mătase.

хвоста́т|ый *adj.* cu coadă; ~*ые обезья́ны* maimuţe cu coadă.

хвосте́ц, *-тцá m. (anat.)* coccis, vertebră coccigiană.

хвости́зм, *-а m. sg. (pol.)* codism.

хво́стик, *-а m. dim.* codiţă; *с ~ом* şi ceva; *ему́ лет со́рок с ~ом* are peste patruzeci de ani, are patruzeci de ani şi ceva.

хвости́ст[1], *-а m. (pol.)* codist.

хвости́ст[2], *-а m.* restanţier.

хвостов|о́й *adj.* **1.** de coadă, de la coadă. **2.** de la urmă; terminal; ~*ы́е ваго́ны* vagoanele din urmă ◇ *(av.)* ~*о́е опере́ние* amprenaj.

хвостоко́л, *-а m. (zool.)* pisică-de-mare.

хвощ, *-á m. (bot.)* coada-calului, barba-ursului, părul-porcului; *лесно́й* ~ ruşinea ursului.

хво́я, *-и f. sg.* (şi *col.*) **1.** frunză de răşinoase; ace de conifere. **2.** cetină.

хе́дер, *-а m. (tehn.)* heder.

хемотропи́зм, *-а m. sg. (bot.)* hemotropism.

хе́рес, *-а m.* vin de xeres.

херуви́м, *-а m.* heruvim.

хиа́тус, *-а m. (lingv.)* hiat.

хиба́ра, *-ы f. v. хибáрка.*

хиба́рка, *-и f.* cocioabă, bordei, bojdeucă.

хи́жина, *-ы f.* colibă, bordei.

хиле́ть, *-éю, -éешь vb. ipf. (pf. захиле́ть)* a deveni plăpînd, a se debilita, a slăbi.

хи́лость, *-и f. sg.* debilitate, înfăţişare firavă/ plăpîndă.

хи́лус, *-а m. sg. (fiziol.)* chil.

хи́лый *adj.* firav, debil, plăpînd; pipernicit.

химе́ра, *-ы f.* himeră.

химери́ческий *adj.* himeric.

химери́чный *adj. v. химери́ческий*

химиза́ция, *-и f. sg.* chimizare.

химизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* a chimiza.

хи́мик, *-а m.* chimist.

химика́лии, *-ий pl.* chimicale,

химика́т, *-а m.* preparat chimic; substanţă chimică.

хими́чески *adv.* (din punct de vedere) chimic; pe cale chimică.

хими́ческ|ий *adj.* de chimie; chimic; ~ *факульте́т* facultate de chimie; ~*ая лаборато́рия* laborator de chimie; ~ *препара́т* preparat chimic; ~*ое соедине́ние* combinaţie chimică; compus chimic; ~ *заво́д* fabrică de produse chimice; ~*ая война́* război chimic ◇ ~ *каранда́ш* creion chimic ~*ие черни́ла* cerneală chimică/violetă.

хи́ми|я, *-и f. sg.* **1.** chimie; *органи́ческая* ~ chimie organică; *неоргани́ческая* ~ chimie anorganică; *прикладна́я* ~ chimie aplicată; *аналити́ческая* ~ chimie analitică; *ква́нтовая* ~ chimie cuantică; *радиацио́нная* ~ chimia radiaţiilor; *я́дерная* ~ chimie nucleară *уче́бник по* ~*и* manual de chimie. **2.**

compoziție chimică; ~ *крóви* compoziția chimică a sîngelui.

химкомбина́т, *-а m. v. хими́ческий комбина́т* combinat chimic.

хи́на, *-ы f. sg.* chinină.

хи́нди *m. indecl.* limba hindi.

хинии́н, *-а m. sg. (farm.)* chinină.

хи́нн|ый *adj. (farm.)* de chinină; *~ые порошки́* prafuri de chinină; *~ое де́рево* chinină, arborele de chinină.

хипе́|ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. захипе́ть)* **1.** a tînji, a boli; a se debilita; a se chirci. **2.** *(приходить в упадок)* a decădea, a se stinge; *его́ тала́нт ~ет* talentul lui decade.

хирома́нт, *-а m.* chiromant, ghicitor în palmă.

хирома́нтия, *-и f. sg.* chiromanție, ghicire în palmă.

хиру́рг, *-а m.* chirurg.

хирурги́ческ|ий *adj.* chirurgical, de chirurgie; *~ое вмеша́тельство* intervenție chirurgicală; *~ая кли́ника* clinica de chirurgie.

хирургия, *-и f. sg.* chirurgie.

хити́н, *-а m. (biol.)* chitină.

хити́нный *adj. (biol.)* de chitină; chitinos.

хити́новый *adj. v. хити́нный*

хито́н, *-а m.* tunică la grecii antici.

хи́тренький *adj.* cam șiret, șmecher.

хитре́ц, *-а́ m.* (om) șiret, viclean.

хитре|ца́, *-ы́ f. sg.* șiretenie, șiretlic, viclenie; *с ~о́й* cu viclenie, cu gînd ascuns.

хитри́нка, *-и f. sg. v. хитреца́*

хитри́ть, *-рю́, -ри́шь vb. ipf. (pf. схитри́ть)* **1.** a umbla cu viclenii, cu șiretlicuri, cu tertipuri. **2.** a despica firul în patru; a face pe deșteptul; *что тут ~?* ce mai încolo-încoace?

хи́тро *adv.* **1.** cu șiretenie, (în mod) șiret cu dibăcie. **2.** *(ло́вко)* ingenios; complicat. **3.** *(не просто)* în mod complicat.

хитросплете́ние, *-я n.* **1.** născocire vicleană, manevră, uneltire, intrigă. **2.** *(inv.)* speculație.

хитросплетённый *adj.* bine meșteșugit, subtil, deosebit de abil, ingenios.

хи́трост|ь, *-и f. sg.* **1.** șiretenie, viclenie. **2.** *(уловка, хитрый приём)* șiret, lic, tertip, șmecherie, truc; *пусти́ться на ~и* a recurge la șiretlicuri, a umbla după tertipuri; *вое́нная ~* stratagemă ◇ *вот в чём ~* iată unde-i buba; *не ве́лика ~* nu e cine știe ce; nu-i mare lucru.

хитроу́мный *adj.* **1.** istet, subtil, șiret, abil; *~ за́мысел* plan subtil. **2.** *(замысловатый)* complicat; ingenios.

хи́трый *adj.* **1.** șiret, viclean; *~, как лиса́* șiret ca o vulpe. **2.** *(ловкий)* iscusit, inventiv, ingenios. **3.** *(сложный)* complicat; încîlcit; *~ вопро́с* întrebare/problemă/treabă încîlcită; *~ механи́зм* mecanism complicat ◇ *(prov.) голь на вы́думки хитра́* nevoia te învață.

хихи́канье, *-я n. sg.* chicotit, rîs înfundat.

хихи́кать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. хихи́кнуть)* a chicoti, a rîde pe înfundate, a se hlizi.

хихи́кнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *хихи́кать*

хище́ние, *-я n.* delapidare, sustragere; furt, jaf.

хи́щник, *-а m.* **1.** animal de pradă, animal răpitor, fiară. **2.** *(fig.)* exploatator; jefuitor.

хи́щнически *adv.* în mod prădalnic, tîlhărește.

хи́щническ|ий *adj.* **1.** de animal răpitor, de fiară. **2.** *(fig.)* de jaf, jefuitor, jecmănitor; tîlhăresc. **3.** *(fig.)* prădalnic, rapace; *~ая вы́рубка ле́са* exploatare prădalnică a pădurilor.

хи́щничество, *-а n. sg.* **1.** politică de jaf, exploatare tîlhărească, rapacitate, exploatare fără spirit gospodăresc, exploatare rapace, prădalnică.

хи́щно *adv.* (în mod) prădalnic, rapace.

хи́щность, *-и f. sg.* rapacitate.

хи́щн|ый *adj.* **1.** răpitor, de pradă, de fiară; *~ые живо́тные* animale răpitoare; *~ые пти́цы* păsări de pradă. **2.** *(fig.)* rapace/ hrăpăreț; *~ взгляд* privire hrăpăreață.

хлад, *-а m. sg. (înv.)* frig, răceală.

хладнокро́вие, *-я n. sg.* sînge rece; prezență de spirit; *сохрани́ть ~* a-și păstra sîngele rece; a-și păstra calmul.

хладнокро́вно *adv.* cu sînge rece, cu calm.

хладнокро́вность, *-и f. sg.* stăpînire de sine, calm, sînge rece.

хладнокро́вный *adj.* cu sînge rece, cu calm, stăpînit, cu stăpînire de sine.

хладнолю́бивый *adj. (tehn.)* casabil/ casant la rece.

хладнолю́мкость, *-и f. (tehn.)* fragilitate la frig.

хладносто́йкий *adj.* rezistent la frig.

хла́дный *adj. (înv. poetic)* rece.

хладобо́йня, *-и f.* abator cu instalații frigorifice.

хладосто́йкий *adj. (bot.)* rezistent la frig.

хладосто́йкость, *-и f.* rezistență la frig.

хлам, *-а m. sg. col.* boarfe, bulendre, vechituri.

хлами́да, *-ы f.* **1.** *(ist.)* hlamidă. **2.** *(fig. glumeț)* haină lungă, prost cusută.

хлеб, *-а m.* **1.** pîine; *бе́лый ~* sau *пшени́чный ~* pîine albă; *чёрный ~* pîine neagră; *чёрствый ~* pîine veche uscată; *све́жий ~* pîine proaspătă; *ржано́й ~* pîine de secară; *дома́шний ~* pîine de casă; *ломо́ть ~а* felie de pîine. **2.** *sg.* cereale; *се́ять ~* a semăna cereale. **3.** *(pl. хлеба́)* grîne, grîu, holde, semănături; *зи́мые ~á* grîu de toamnă; *урожа́й ~о́в* recoltă de cereale. **4.** *(pl. хлеба́) (fig. pop.)* hrană, întreținere; *быть на ~áх у кого́-л.* a fi întreținut de cineva; *зарабо́тать на ~* a cîștiga o bucată de pîine. **5.** *sg. (fig.)* mijloace de trai, existență, pîine; *добыва́ть ~* a-și cîștiga existența, a-și cîștiga pîinea; *лиши́ть куска́ ~а* a lua (cuiva) pîinea de la gură ◇ *насу́щный ~* pîinea cea de toate zilele; *(înv.) ~ да соль!* poftă bună!; *есть го́рький ~* a mînca o pîine amară; *есть чужо́й ~* a mînca pîinea și sarea altuia; *жить на чужи́х ~áх* a trăi pe spinarea altuia; *встреча́ть ~ом-со́лью* a întîmpina (pe cineva) cu pîine și sare; *благодари́ть за ~-соль* a mulțumi pentru primire, pentru ospitalitate; *(fig.) ~-соль води́ть с кем-л.* a mînca pîine și sare (pe un taler) cu cineva ; *забы́ть ~-соль* a uita binele făcut de cineva; *до́рог ~, как де́нег нет* cînd seacă apa se cunoaște prețul fîntînii; *е́шь калачи́, ко́ли ~а нет* cine n-are pîine, să mănînce cozonac; *зря ~ есть* a mînca pîinea degeaba; *отби́ть ~у кого́-л.* a-i lua cuiva pîinea de la gură; *посади́ть кого́-л. на ~ и во́ду* a ține pe cineva numai cu pîine și apă; *хоро́ш, как све́жий ~* bun ca pîinea caldă; *(prov.) не то ~, что в по́ле, а то, что в амба́ре* toamna se numără bobocii; *(prov.) с кем ~-соль во́дишь, на того́ и похо́дишь* spune-mi cu cine te aduni, ca să-ți spun cine ești; *у ~а не без крох* cine umblă cu miere își linge degetele; *(prov.) ~-соль ешь, а пра́вду режь* lasă-te să fii cinstit/omenit, dar de dreptate nu uita; *перебива́ться с ~а на квас* a o duce de azi pe mîine.

хлеба́ть, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. хлебну́ть) (pop.)* **1.** a sorbi, a mînca (cu lingura). **2.** a hăpăi, a bea (cu înghițituri mari și cu zgomot) ◇ *уйти́ несо́лоно хлеба́вши* a pleca cu buzele umflate; *за семь вёрст киселя́ ~* mai mare daraua decît ocaua.

хле́бница, *-ы f.* coșuleț de pîine.

хлебну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *хлеба́ть* ◇ *~ лишне́го* a bea un păhărel mai mult; *~ го́ря* a îndura multe suferințe.

хле́бн|ый *adj.* **1.** de pîine; *~ магази́н* brutărie, centru de pîine; *~ые изде́лия* produse de panificație. **2.** de grîne, de cereale, cerealier; *~ амба́р* hambar de grîne, grînar; *~ые зла́ки* cereale; grîne; *~ экспорт* export de cereale; de cereale; *~ торго́вец* negustor de cereale, cerealist. **3.** cu recolte bogate, fertil, roditor, rodnic; *~ год* an bogat, an rodnic; *~ край* ținut bogat în grîne. **4.** *(fig.)* bănos, avantajos; *~ое де́ло* afacere bănoasă ◇ *~ое де́рево* arbore de pîine.

хлебобу́лочн|ый *adj.* de pîine, de panificație; de brutărie și franzelărie; *~ые изде́лия* produse de brutărie, produse de panificație.

хлёбово, *-а n. sg. (pop.)* fiertură, zeamă lungă.

хлебозаво́д, *-а m.* fabrică de pîine; centru de panificație.

хлебозаготови́тель, *-я m.* colector de cereale.

хлебозаготови́тельный *adj.* de colectare a cerealelor; *~ центр* centru de colectare a cerealelor.

хлебозагото́вки, *-ок pl.* colectare de cereale.

хлебозаку́пки, *-пок pl.* achiziționare de cereale.

хлебопа́шество, *-а n. sg. (înv.)* plugărie, agricultură.

хлебопа́шествовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a plugări.

хлебопа́шец, *-шца m. (înv.)* plugar, agricultor.

хлебопёк, *-а m.* brutar.

хлебопека́рн|ый *adj.* de brutărie, de panificaţie; *~ые изде́лия* produse de brutărie.

хлебопека́рня, *-и f.* brutărie.

хлебоче́ние, *-я n. sg.* coacere/coptul pîinii.

хлебоста́вки, *-вок pl. v. хлебосда́ча*

хлебопроду́кты, *-ов pl.* produse de panificaţie.

хлебопроизводя́щ|ий *adj.* producător de cereale, producător de grîne; *~ая страна́* ţară producătoare de grîne.

хлеборе́зка, *-и f.* maşină de tăiat pîine.

хлеборо́б, *-а m.* plugar, agricultor.

хлеборо́дный *adj.* roditor, rodnic, fertil, bogat în grîne.

хлебосда́ча, *-и f. sg.* predarea cotelor de cereale.

хлебосо́л, *-а m.* om primitor, ospitalier.

хлебосо́льный *adj.* ospitalier, primitor.

хлебосо́льство, *-а n. sg.* ospitalitate.

хлеботорго́вец, *-вца m.* negustor de cereale, cerealist; grînar.

хлеготорго́вля, *-и f. sg.* comerţ de cereale.

хлеботорго́вый *adj.* de comerţ de cereale.

хлебоубо́рка, *-и f. sg.* recoltarea grînelor, recoltarea cerealelor.

хлебоубо́рочный *adj.* de recoltare a cerealelor.

хлев, *-а m.* grajd; coşar, staul, coteţ; *коро́вий ~* staul; *свино́й ~* cocină.

хлёст, *-а m. sg. (pop.)* pocnet, pocnete (de bici).

хлестако́вщина, *-ы f. sg. hlestacovism, lăudăroşenie uşuratică, dusă pînă la neruşinare (după numele lui Hlestacov, personaj din comedia lui Gogol «Revizorul»).*

хлеста́ть, *хлещу́, хле́щешь vb. ipf.* **1.** *(pf. mom. хлестну́ть) acuz.* cu *instr.* sau *instr.* cu *no + dat. (бить)* a biciui, a şfichiui, a bate; *~ ло́шадь кнуто́м* a biciui calul. **2.** *(pf. mom. хлестну́ть) (литься)* a ţîşni, a gîlgîi; a curge tare, cu zgomot; *дождь так и хле́щет* plouă de parcă toarnă cu găleata; *кровь хле́щет из ра́ны* sîngele ţîşneşte din rană. **3.** *acuz. (pop.) (пить)* a bea, a da pe gît, a trage la măsea.

хлеста́ться, *-ещу́сь, -е́щешься vb. ipf. (pf. mom хлестну́ться)* a se bate, a se biciui.

хлёстк|ий *adj.* **1.** care biciuieşte bine; biciuitor; *~ кнут* bici foarte bun; *~ ве́тер* vînt biciuitor; **2.** *(fig.)* tăios, vehement; caustic, usturător, biciuitor; *~ие слова́* cuvinte tari; *~ая речь* discurs vehement.

хлестну́ть, *-ну́ , -нёшь vb. pf. mom.* de la *хлеста́ть*

хли́пать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a scînci.

хли́пкий *adj. (pop.)* **1.** *(хилый)* plăpînd, firav, pirpiriu, sfrijit. **2.** *(непрочный)* fragil, şubred. **3.** *(разжижённый)* apos.

хлобы́стать, *-ы́щу, -ы́щешь vb. ipf. (pop.) (pf. mom. хлобы́стнуть)* a bate, a plesni, a izbi.

хлобы́стнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *хлобы́стать.*

хлоп *interj. cu sens de pred.* **1.** poc!, trosc!, pleosc!; *~ его́ по спине́!* poc! dă-i una pe spinare! **2.** buf!; *~ на пол!* buf la pămînt!

хло́панье, *-я n. sg.* trîntire, izbire, pocnire, pocnet; pocnituri; *~ две́рьми* trîntirea uşilor; *~ бичо́м* pocnitură de bici.

хло́па|ть, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *(pf. mom. хло́пнуть) acuz.* cu *instr.* sau *instr.* cu *no + dat.* **1.** a lovi, a bate; *~ по плечу́* a bate pe umăr. **2.** *(pf. mom. хло́пнуть) instr.* a pocni, a plesni, a izbi cu zgomot, a trînti; *~ бичо́м* a pocni din bici; *~ две́рьми* a trînti uşa. **3.** a aplauda; *~ арти́сту* a aplauda un artist; *~ в ладо́ши* a bate din palme, a aplauda. **4.** *(pf. mom. хло́пнуть)* a răsuna, a pocni; *~ли вы́стрелы* au răsunat împuşcături ◇*~ глаза́ми* a) a clipi fără a înţelege nimic; b) a nu şti ce să răspundă; *~ уша́ми* a asculta fără a pricepe.

хло́паться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* de la *хло́пнуться*

хло́пец, *-пца m. (pop.)* flăcău, băieţandru.

хлопково́д, *-а m.* cultivator de bumbac; specialist în cultura bumbacului.

хлопково́дство, *-а n. sg.* cultura bumbacului.

хлопково́дческий *adj.* de/pentru cultura bumbacului.

хло́пков|ый *adj.* de bumbac; *~ые поля́* cîmpuri cultivate cu bumbac; *~ая промы́шленность* industria bumbacului.

хлопкокомба́йн, *-а m.* combină pentru recoltarea bumbacului.

хлопкоочисти́тельный *adj.* de egrenat bumbac; *~ заво́д* fabrică de egrenat bumbac.

хлопкопряде́ние, *-я n. sg.* filarea bumbacului.

хлопкопряди́льня, *-и f.* filatură de bumbac.

хлопкоро́б, *-а m.* cultivator de bumbac, muncitor la cultura bumbacului.

хлопкосажа́лка, *-и f.* semănătoare de bumbac.

хлопкосе́ющий *adj.* care cultivă bumbac, cultivator de bumbac.

хлопкосе́яние, *-я n.* cultura bumbacului.

хлопкоубо́рочн|ый *adj.* de recoltat bumbac; *~ые маши́ны* maşini de recoltat bumbacul.

хло́пнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *хло́пать (1, 2, 4)*

хло́пнуться, *-нусь, -нешься vb. pf. mom. (ipf. хло́паться)* **1.** *(упасть)* a se prăbuşi, a se prăvăli, a cădea; *~ на зе́млю* a se prăvăli la pămînt. **2.** *(удариться)* a se izbi, a se lovi; *~ об дверь* a se izbi de uşă.

хло́пок, *-пка m. sg.* bumbac; *~ -сыре́ц* bumbac brut.

хлоп|о́к, *-пка́ m.* **1.** pocnitură; *~ки́ вы́стрелов* pocnituri de armă, împuşcături. **2.** *(аплодисменты)* aplauze, bătăi din palmă.

хлопота́ть, *-очу́, -о́чешь vb. ipf.* **1.** a trebălui, a roboti; a alerga încoace şi încolo; *~ по хозя́йству* a roboti pe lîngă casă. **2.** *(pf. похлопота́ть) prepl.* sau cu *conj. что́бы* a se strădui, a face demersuri *(pentru a obţine ceva); ~ о приёме на слу́жбу* a face demersuri pentru a fi primit în serviciu. **3.** *(pf. похлопота́ть) prepl.* sau *за + acuz. (за кого-л.)* a interveni, a face demersuri (pentru cineva); a avea grijă (de cineva); *~ о приятеле* a interveni pentru un prieten.

хлопотли́во *adv.* cu o înfăţişare preocupată/ frămîntată, agitat.

хлопотли́вость, *-и f. sg.* agitaţie, frămîntare; fire agitată; *изли́шняя ~* frămîntare fără rost.

хлопотли́в|ый *adj.* **1.** care necesită multă alergătură; anevoios, complicat, dificil; *~ое де́ло* afacere anevoioasă. **2.** grijuliu, preocupat; agitat; aferat; *~ челове́к* om veşnic ocupat, om agitat/ aferat; *~ вид* înfăţişare de om agitat.

хло́потно 1. *adv.* complicat. **2.** *pred.* e greu, e complicat.

хло́потн|ый *adj.* anevoios, dificil, care dă multă bătaie de cap; *~ое заня́тие* treabă anevoioasă.

хлопотня́, *-и́ f. sg.* vînzoleală, alergătură, agitaţie *(fără rost.)*

хло́поты, *-о́т pl.* **1.** griji, treburi, alergătură, bătaie de cap; *весь день прошёл в ~ах* am alergat toată ziua după treburi; *~ по хозя́йству* grijile gospodăriei; *надёлать кому́-л. хлопо́т* a-i da de furcă cuiva. **2.** demersuri, stăruinţă, intervenţii ◇ *хлопо́т по́лон рот* a nu-şi vedea capul de treburi.

хлопу́шка[1], *-и f.* **1.** bătătoare; *~ для мух* plici *(apărătoare de muşte).* **2.** petardă, pocnitoare, plesnitoare; *ёлочная ~* pocnitoare *(jucărie).*

хлопу́шка[2], *-и f. (bot.)* guşa-porumbului.

хлопча́тка, *-и f.* ţesătură de bumbac.

хлопча́тник, *-а m. sg.* bumbac *(plantă).*

хлопчатобума́ж|ный *adj.* de bumbac; *~ая промы́шленность* industria bumbacului; *~ая ткань* ţesătură de bumbac.

хлопча́тый *adj. (înv.)* de bumbac.

хло́пь|я, *-ьев pl.* fulgi; puf; *снег идёт ~ями* cad fulgi mari de zăpadă.

хлор, *-а m. sg. (chim.)* clor.

хлоралгидра́т, *-а m. sg. (farm.)* cloralhidrat.

хлорами́н, *-а m. (chim).* cloramină.

хлора́т, *-а m. (chim.)* clorat; *~ на́трия* clorat de sodiu.

хлори́рование, *-я n. sg.* **1.** dezinfectare cu clor. **2.** tratare cu clor.

хлори́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* **1.** a dezinfecta cu clor; *~ во́ду* a dezinfecta apa cu clor. **2.** a trata cu clor.

хлористоводоро́дн|ый *adj. (chim.)* clorhidric; *~ая кислота́* acid clorhidric.

хлори́стый *adj. (chim.) ~ на́трий* clorură de sodiu; *~ ка́льций* clorură de calciu.

хлори́т, *-а m. (mineral.)* clorită; *(chim.)* clorit.

хло́рка, *-и f.* clorură de var.

хлорнова́тистый *adj.* cloric; *~ая кислота́* acid cloric.

хло́рн|ый *adj. (chim.)* de clor, care conţine clor; *~ая и́звесть* clorură de var; *~ая вода́* apă de clor; *~ая кислота́* acid percloric.

хлороводоро́д, *-а m. (chim.)* acid clorhidric gazos.

хлоро́з, *-а m. sg.* **1.** *(med.)* clorozã, anemie. **2.** *(bot.)* clorozã, lipsă de clorofilă.

хлоро́кись, *-и f. (chim.)* oxiclorură.

хлорофи́лл, *-а m. sg. (bot.)* clorofilă.

хлорофи́лловый *adj.* de clorofilă.

хлороформи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (med.)* a cloroformiza; a cloroforma.

хлорофо́рмный *adj.* de cloroform.

хлорпикри́н, *-а m. sg. (chim.)* cloropicrinã.

хлы́н|уть, *-нет vb. pf.* **1.** a ţîşni, a se porni, a năpădi, a se revărsa; *кровь ~ула из ра́ны* sîngele a ţîşnit din rană. **2.** *(fig.)* a năvăli, a da buzna: *лю́ди ~ули на у́лицы* oamenii au năvălit pe străzi.

хлыст, *-á m.* nuia, vargă; cravaşă, biciuşcă.

хлыщ, *-á m.* filfizon, fante.

хлю́панье, *-я n.* **1.** *(действие)* fleşcăit, plescăit. **2.** *(всхлипывание)* smiorcăit, smiorcăiaiă.

хлю́па|ть, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. хлю́пнуть)* **1.** a lipăi, a fleoşcăi, a plescăi; *~ по гря́зи* a lipăi prin noroi. **2.** *(всхли́пывать)* a se smiorcăi.

хлю́пик, *-а m. (pop.)* om fără voinţă; om de nimic; tîrîie-brîu;

хлю́пкий *adj.* **1.** *(жидкий)* apos. **2.** *v. хли́пкий*

хлю́пнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *хлю́пать*

хлю́пнуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (pop.)* a cădea (în noroi, în apă); *~ в грязь* a cădea în noroi.

хлюст, *-á m. (pop.)* obrăznicătură, şmecher.

хляб|ь, *-и f. (inv.)* genune, hău, abis. adînc; *~и морски́е* adîncurile mării ◇ *разве́рзлись ~и небе́сные* s-au dezlănţuit tăriile cerului, plouă cu găleata.

хля́стик, *-а m.* gaică.

хм *interj.* hm!

хмелево́д, *-а m.* cultivator de hamei.

хмелево́дство, *-а n. sg.* cultura hameiului.

хмеле́к, *-лька́ m. (în expr.) быть под хмелько́м* a fi cherchelit, a fi afumat.

хмеле́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf. (pf. захмеле́ть şi охмеле́ть)* a se cherchelí, a se ameţi, a se îmbăta.

хмель[1], *-я m. sg. (bot.)* hamei.

хмел|ь[2], *-я m. sg.* ameţeală, stare de beţie; *во ~ю́* în stare de beţie, cherchelit.

хме́льник, *-а m.* plantaţie de hamei.

хмельн|о́й *adj.* **1.** *(нетрезвый)* beat, ameţit, afumat, cherchelit; *~ челове́к* om ameţit. **2.** *(опьяняющий)* îmbătător, ameţitor; alcoolic; *~ы́е напи́тки* băuturi alcoolice. **3. ~о́е,** *-о́го n. sg.* băutură alcoolică; *он ~о́го в рот не берёт* nu obisnuieşte să bea, nu ia în gură nici o picătură.

хму́рить, *-рю, -ришь vb. ipf. (pf. нахму́рить) acuz.* a încrunta; a încreţi; *~ лоб* a-şi încreţi fruntea.

хму́рит|ься, *-рюсь, -ришься vb. ipf. (pf. нахму́риться)* **1.** a se încrunta; a-şi încrunta sprîncenele; a se bosumfla, a se posomorî. **2.** *(fig.)* a se întuneca, a se mohorî; *не́бо ~ся* cerul se întunecă.

хму́ро *adv.* încruntat, posomorît, posac, ursuz.

хму́рый *adj.* **1.** încruntat, posomorît, posac, ursuz; *~ челове́к* om ursuz. **2.** *(fig.)* posomorît, înnorat; *~ день* o zi posomorîtă.

хны́канье, *-я n. sg.* **1.** scîncire, miorlăire. **2.** smiorcăială, sclifoseală, plînset.

хны́кать, *хны́чу, хны́чешь vb. ipf.* **1.** a scînci, a miorlăi. **2.** *(fig.)* a se smiorcăi, a se sclifosi; a se plînge.

хо́бот[1], *-а m.* **1.** trompă; *~ слона́* trompa elefantului. **2.** rît, bot *(la tapiri, la cîrtiţe).*

хо́бот[2], *-а m.* călcîiul afetului *(la tun, la mitralieră).*

хобото́к, *-тка́ m.* **1.** trompă *(la insecte).* **2.** *dim.* de la *хо́бот*[1]

ход, *-а (-у) m.* **1.** *sg.* mers, viteză; *~ по́езда* mersul trenului; *два часа́ ~у* două ore de mers; *за́дний ~* mers înapoi; *дать за́дний ~* a da înapoi; *по́лный ~* viteză maximă; *убави́ть ~* a micşora viteza; *спры́гнуть на ~ý* a sări din mers. **2.** *sg. (fig.)* mers, curs, desfăşurare; *~ собы́тий* desfăşurarea evenimentelor; *~ бо́я* desfăşurarea luptei; *~ мы́слей* mod/fel de a gîndi; raţionament; *~ вещ́е́й* mersul lucrurilor; *~ боле́зни* evoluţia/mersul bolii; *по ~у де́ла* după felul cum decurg lucrurile; *в ~е бо́рьбы́* în decursul luptei; *в ~е перегово́ров* în cursul tratativelor: *в ~е совеща́ния* în cadrul conferinţei. **3.** *sg.* mers *(al unui mecanism); ~часо́в* mersul ceasului; *(tehn.) холосто́й ~* mers în gol, cursă moartă. **4.** *(tehn.)* mişcare, funcţionare; cursă; viteză; *~ по́ршня* cursa pistonului. **5.** *(la şah, la jocul de cărţi etc.)* joc; mutare; *сде́лать ~ конём* a merge cu calul, a muta calul; *чей ~?* cine mută?, a cui e mutarea?; *(fig.) риско́ванный ~* un pas riscant. **6.** manevră; *дипломати́ческий ~* manevră diplomatică. **7.** intrare; *пара́дный ~* intrarea principală, intrarea din faţă; *чёрный ~* uşa din dos; intrarea/scara de serviciu; *~ со двора́* intrarea prin curte. **8.** trecere. gang; *потайно́й ~* uşă/intrare secretă. **9.** osie cu roţi; *пере́дний ~ теле́ги* roţile din faţă ale căruţei; *теле́жка на рези́новом ~ý* cărucior cu roţi de cauciuc; *на гу́сеничном ~ý* cu şenile ◇ *быть в ~ý* a) a avea căutare; b) *(despre bani)* a circula, *дать ~ де́лу* a da curs unei chestiuni; *пусти́ть в ~* a) a pune în funcţiune, a pune în circulaţie; b) a pune în mişcare *(o maşină, un mecanism); пусти́ть в ~ все сре́дства* a face uz de toate mijloacele; *пусти́ть в ~ кулаки́* a face uz de pumni; *пусти́ть в ~ ору́жие* a recurge la arme; a face uz de arme; *пусти́ть в ~ после́дний ко́зырь* a pune la bătaie cel din urmă atu; *на ~ý (despre o întreprindere)* din mers; în timpul mersului; în plină activitate, în funcţiune; *с ~у* din fugă; *дать ~у* a se grăbi; a grăbi pasul *не дава́ть ~у кому́-л.* a ţine pe cineva în loc; *рабо́та шла по́лным ~ом* munca era în toi; *знать все ~ы́ и вы́ходы* a cunoaşte toate chichiţele; *свои́м ~ом идти́/сле́довать* a merge pe un drum propriu; *су́дя по ~у де́ла* judecînd după cum merg treburile; *пойти́ в ~* a fi pus în aplicare; *пе́шим ~ом* pe jos; *на ~ý подмётки ре́жет/рвёт* fură cloşca de pe ouă; fură ouăle de sub cloşcă; *врать с ~у* a le spune calde.

хода́й, *-я m.* **1.** *(jur. înv.)* împuternicit; *ча́стный ~* apărător. **2.** *(заступник)* apărător, protector.

хода́йств|о, *-а n.* solicitare; demers, intervenţie, stăruinţă; *отказа́ть в ~е* a respinge cererea; *возбуди́ть ~* a face un demers, a face o cerere.

хода́йствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf. (pf. похода́йствовать) prepl.* sau *за* + *acuz.* a interveni, a face demersuri, a stărui.

хо́дики, *-ов pl. (pop.)* pendulă *(cu greutăţi),* orologiu.

ходи́ть, *хожу́, хо́дишь vb. ipf.* **1.** a umbla, a merge, a se duce, a circula; *~ взад и вперёд* a umbla de colo pînă colo; *~ по́д руку* a merge la braţ; *~ босико́м* a umbla descuţ; *~ на лы́жах* a schia; *~ на охо́ту* a merge la vînătoare; *(mil.) ~ в разве́дку* a merge în recunoaştere. **2.** a frecventa, a vizita, a merge, a se duce; *~ в теа́тр* a merge la teatru; *~ на ле́кции* a frecventa cursurile; *~ по магази́нам* a cutreiera magazinele; *~ по музе́ям* a vizita muzeele; *~ ча́сто к кому́-л.* a frecventa pe cineva, a merge des la cineva. **3.** a umbla, a purta; a fi îmbrăcat *(cu ceva);*

~ *в пальто́* a purta paltonul, a umbla în palton; ~ *в сапога́х* a purta cizme; ~ *неря́хой* a umbla neglijent îmbrăcat, a fi şlampăt. **4.** *(despre trenuri, vapoare etc.)* a circula, a merge; *поезда́ хо́дят по расписа́нию* trenurile circulă după orar; ~ *под парусами́* a merge cu pînze. **5.** a merge, a funcţiona; *часы́ хо́дят ве́рно* ceasul merge exact. **6.** a avea grijă, a îngriji, a vedea *(de cineva, de ceva)*; ~ *за больны́м* a îngriji un bolnav; ~ *за ребёнком* a vedea de un copil. **7.** *(la jocul de cărţi, la şah etc.)* a juca, a merge; a muta; ~ *пе́шкой* a muta pionul; ~ *с ко́зыря* a merge cu atuul; *вам* ~ e rîndul dumneavoastră să jucaţi. **8.** *(o deneţi)* a circula, a avea curs, a fi în circulaţie. **9.** a se clătina, a se mişca, a avea joc. **10.** a ieşi afară, a-şi face nevoile ◇ *все под бо́гом хо́дим* aşa a vrut Dumnezeu; asta-i voia domnului; ~ *по струнке у кого́-л./пе́ред кем-л.* a tremura în faţa cuiva; ~ *по де́лам* a umbla după treburi; ~ *по рука́м* a umbla/a trece din mînă în mînă; *колесо́м* ~ a se da peste cap; *ходуно́м* ~ a tremura, a se clătina; a trosni; ~ *на за́дних ла́пках пе́ред кем-л.* a face sluj în faţa cuiva; a se linguşi pe lîngă cineva; *хо́дят слу́хи* circulă zvonuri; *ве́тер хо́дит* bate vîntul *(din toate părţile)*; ~ *на во́лка* a vîna lupi; a merge la vînătoare de lupi; ~ *на плота́х* a plutări; a merge cu pluta; ~ *по́ миру* a umbla cu cerşitul; a cerşi; ~ *го́голем* a umba ţanţoş; a se umfla în pene; a face pe cocoşul; ~ *по ни́точке* a fi ascultător/docil; a nu sufla în faţa cuiva; ~ *на цы́почках* a umbla în vîrful picioarelor; ~ *вокру́г да о́коло* a da tîrcoale; a se învîrti în jurul (unei chestiuni); a merge alăturea cu drumul.

хо́дк|ий *adj.* **1.** *(pop.)* iute, rapid; ~ *конь* cal iute; ~ *шаг* pas iute. **2.** căutat, cerut; ~ *това́р* marfă căutată; marfă care are căutare. **3.** răspîndit, curent. uzitat, uzual; ~*ое выраже́ние* expresie curentă.

ходов|о́й *adj.* **1.** de mişcare, de mers; *два ~ы́х часа́* două ore de mers. **2.** căutat, răspîndit, curent, uzual; ~ *това́р* marfă căutată; ~*о́е выраже́ние* expresie curentă. **3.** *(pop.)* sprinten, răzbătător, descurcăreţ, îndemînatic; *он па́рень* ~ e un băiat descurcăreţ. **4.** *(tehn.)* mobil; ~ *механи́зм* mecanism mobil; ~ *винт* şurub de mişcare, şurub conducător.

ходо́к, *-á m.* **1.** pieton; *хоро́ший* ~ ~ drumeţ bun la mers. **2.** *(înv.)* împuternicit (al obştei), delegat (al satului); *ходо́кй от крестья́н* delegaţi din partea ţăranilor. **3.** *(fig.)* om îndemînatic; *он* ~ *по э́той ча́сти* în această privinţă e tare.

ходу́л|и, *-ей pl.* picioroange, catalige; *ходи́ть на* ~*ях* a umbla pe picioroange.

ходу́льн|ый *adj.* afectat; umflat, bombastic; emfatic; ~*ые выраже́ния* expresii bombastice.

ходу́н, *-á m.* **1.** *(tehn.)* mînerul foalelor; piatră alergătoare *(la moară)*. **2.** *(fig.)* picioare ◇ ~*о́м ходи́ть* a tremura, a se clătina, a trosni; *под ним пол* ~*о́м хо́дит* duşumeaua se clatină sub picioarele lui.

ходьб|á, *-ы́ f. sg.* mers, umblet, alergătură; *уста́ть от* ~*ы́* a obosi de prea mult mers.

ходя́ч|ий *adj.* **1.** care poate merge; ~*ие больны́е* bolnavi care se ţin pe picioare. **2.** *(распространённый)* răspîndit, curent, uzual; ~*ее выраже́ние* expresie curentă; ~*ая и́стина* truism. **3.** *(олицетворённый)* întruchipat ◇ *(glumeţ)* ~*ая энциклопе́дия* enciclopedie ambulantă.

хожде́ни|е, *-я n. sg.* **1.** *(ходьба́)* mers, umblet; circulaţie; ~ *по у́лицам* circulaţie pe străzi. **2.** *(посещение)* frecventare; ~ *на ле́кции* frecventarea cursurilor ◇ *име́ть* ~ a circula, a avea putere circulatorie *(despre bani)*; ~ *по му́кам* calvar, calea suferinţei; *по о́бразу пе́шего* ~*я* pe jos, apostoleşte.

хозинвента́рь, *-я́ m. (ec.)* inventar gospodăresc.

хозрасчёт, *-a m. sg.* = *хозя́йственный расчёт (ec.) hozrasciot;* autogestiune.

хозрасчётный *adj.* de/cu hozrasciot; organizat pe bază de *hozrasciot*/de autogestiune.

хозя́ин, *-a m.* **1.** *gen. (собственник)* proprietar, stăpîn; ~ *фа́брики* proprietarul fabricii; ~ *пека́рни* patronul brutăriei; ~ *кни́ги* proprietarul cărţii; *(sport)*

хозя́ева по́ля echipa gazdă. **2.** *gen. (полновла́стный распоря́дитель)* stăpîn; ~ *свое́й судьбы́* stăpîn pe soarta sa; *быть* ~*ом положе́ния* a fi stăpîn pe situaţie; *я сам себе́* ~ nu depinde de nimeni. **3.** *(веду́щий хозя́йство)* gospodar; *хоро́ший* ~ bun gospodar; *расчётливый* ~ gospodar chibzuit. **4.** patron, stăpîn, jupîn; ~ *и рабо́тник* stăpîn şi slugă. **5.** gazdă, stăpînul casei; ~ *до́ма* stăpînul casei, gazdă **6.** *(муж)* soţ, bărbat.

хозя́йка, *-и f.* **1.** *(gen.) (собственница)* proprietară; proprietăreasă; stăpînă ~ *магази́на* proprietara prăvăliei. **2.** gospodină; *хоро́шая* ~ bună gospodină; *дома́шняя* ~ casnică. **3.** gazdă, stăpîna casei. **4.** *(reg.) (жена)* soţie, nevastă ◇ *сестра́-* ~ econoamă.

хозя́йничание, *-я n. sg.* **1.** gospodărire; atitudine de stăpîn. **2.** *(fig.)* dominaţie, stăpînire.

хозя́йничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *(руководить хозя́йством)* a face gospodărie, a duce menajul. **2.** *(распоряжаться)* a face pe stăpînul; a-şi face de cap.

хозя́йск|ий *adj.* **1.** de proprietar, de stăpîn. **2.** de gospodar, gospodăresc; ~ *глаз* ochi de gospodar ◇ *(pop.) э́то де́ло* ~*ое* fă cum vrei; treaba ta; te priveşte.

хозя́йственник, *-a m.* conducător de întreprindere economică. director administrativ.

хозя́йственно *adv.* gospodăreşte.

хозя́йственность, *-и f. sg.* spirit gospodăresc, atitudine de bun gospodar; bună gospodărire; pricepere administrativă; *прояви́ть* ~ a da dovadă de spirit gospodăresc.

хозя́йственн|ый *adj.* **1.** economic; ~*ые организа́ции* organizaţii economice; ~ *год* an economic. **2.** gospodăresc; de gospodărie; de uz gospodăresc; ~*ые постро́йки* construcţii gospodăreşti, acareturi; ~ *инвента́рь* inventar gospodăresc; ~ *челове́к* om gospodar. **4.** cu mijloace proprii; din resurse locale; ~*ым спо́собом* în regie proprie.

хозя́йств|о, *-а n.* **1.** *sg.* economie; *социалисти́ческое* ~ economie socialistă; *наро́дное* ~ economie naţională; *мирово́е* ~ economie mondială; *се́льское* ~ agricultură; *зерново́е* ~ economie cerealieră; producţie de cereale; *пла́новое* ~ economie planificată; *городско́е* ~ gospodărie comunală. **2.** *sg. (оборудование)* utilaj, inventar, instalaţii; gospodărie; *заводско́е* ~ utilajul, instalaţiile uzinei; *обзави́сь* ~*ом* a înjgheba o gospodărie. **3.** gospodărie, unitate de producţie; *единоли́чное* ~ gospodărie individuală; *ме́лкое крестья́нское* ~ mică gospodărie ţărănească; *кру́пное* ~ mare gospodărie; *подсо́бное* ~ gospodărie (agricolă) anexă. **4.** *sg.* gospodărire, administrare, gospodărie, menaj; *вести́* ~ a administra *(o gospodărie, o fermă etc.)* a fi administrator/intendent *(al unei instituţii; занима́ться* ~*ом* a se ocupa cu menajul, a îngriji gospodăria.

хозя́йствование, *-я n. sg.* gospodărire.

хозя́йствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a gospodări; a face gospodărie.

хозя́йчик, *-a m. (peior.)* mic proprietar, patron.

хоккеи́ст, *-a m. (sport)* jucător de hochei, hocheist

хокке́й, *-я m. (sport)* hochei; ~ *на льду́* hochei pe gheaţă.

хокке́йн|ый *adj.* de hochei; ~*ые коньки́* patine de hochei; ~*ая клю́шка* crosă.

хо́лен|ый *adj.* îngrijit, dichisit; ~*ые ру́ки* mîini îngrijite.

холе́ра, *-ы f. sg.* **1.** *(med.)* holeră. **2.** *m. şi f. (fig. injur.)* holeră, ciumă.

холе́рик, *-a m.* (om) coleric.

холери́на, *-ы f. sg. (med.)* holerină.

холери́ческий *adj.* coleric; de coleric; ~ *темпера́мент* temperament coleric.

холе́рн|ый *adj.* de holeră; ~*ая эпиде́мия* epidemie de holeră.

холестери́н, *-a m. (biol.)* colesterină; colesterol.

холестеро́л, *-a m. (chim.)* colesterol.

холецисти́т, *-a m. (med.)* colecistită.

хо́лить, *-лю, -лишь vb. ipf. acuz.* a îngriji, a menţine într-o stare îngrijită.

хо́лк|а, *-и f.* greabăn, gîrbiţă, coamă; ◇ *намы́лить/намя́ть* ~*у кому́-л.* a-i trage cuiva o săpuneală/un perdaf.

холл, *-a m.* hol.

холм, *-á m.* colină, moviliță; colnic; *могúльный ~* tumulus.

холми́с|тый *adj.* deluros; *~ая мéстность* ținut deluros.

хóлод, *-а m.* **1.** frig, răcoare; ger; *дрожáть от ~а* a tremura de frig; *(pop.) собáчий ~* frig cumplit, vreme ciinească; *зúмние холодá* gerurile iernii; *дéсять грáдусов ~а* minus zece grade, zece grade sub zero; *егó бросáет то в жар, то в ~* îl ia cînd cu frig, cînd cu cald. **2.** *sg. (равнодушие)* răceală, indiferență, nepăsare.

холода́ть, *-áю, -áешь vb. ipf.* **1.** *(pf. похолода́ть) impers.* a se răci, a se face frig. **2.** a suferi de frig, a îndura frigul; *голода́ть и ~* a suferi de foame și de frig.

холоде́ть, *-éю, -éешь vb. ipf. (pf. похолоде́ть)* a se răci, a îngheța; *(fig.) ~ от ýжаса* a îngheța de spaimă, a-l trece (toate) răcorile.

холоде́ц, *-дцá m.* piftie, răcituri.

холоди́льник, *-а m.* **1.** răcitor; *электри́ческий ~* frigider. **2.** frigorifer; *ваго́н- ~* vagon frigorifer.

холоди́льн|ый *adj.* frigorifer, frigorigen, refrigerent, de răcire; *~ые устано́вки* instalații de răcire.

холоди́ть, *-ожý, -оди́шь vb. ipf.* **1.** *(pf. нахолоди́ть) acuz.* a răci, a răcori; *~ кóмнату* a răci camera. **2.** *(вызывать ощущение холода)* a da o senzație de răceală.

холо́дн|ая, *-ой f. (inv.)* temniță; *посади́ть в ~ую* a băga la răcoare.

холодне́ть, *-éет vb. ipf. (impers.) (pf. похолодне́ть)* a se răcori, a se face mai frig.

хóлодно 1. *adv.* cu răceală, rece, fără căldură; *относúться к кому́-л. ~* a se purta rece față de cineva, a trata pe cineva cu răceală. **2.** *pred. impers.* e frig, e rece; *сегóдня ~* astăzi e frig.

холоднова́тый *adj.* răcoros, cam rece.

холо́дное, *-ого n.* piftie, răcituri.

холоднокро́вн|ый *adj. (zool.)* **1.** cu sînge rece. **2.** *~ые, ых pl.; sg. ~ое, -ого n.* animale cu sînge rece.

холо́дность, *-и f. sg.* răceală; *~ отношéний* răceala relațiilor; relații glaciale.

холо́дн|ый *adj.* **1.** rece, răcoros, friguros; *~ вéтер* vînt rece; *~ое лéто* vară răcoroasă; *~ая зимá* iarnă friguroasă; *~ые блю́да* mîncăruri reci; *постáвить в ~ое мéсто* a pune la rece. **2.** *(despre locuințe)* friguros; fără instalații de încălzire; *~ая кóмната* cameră friguroasă; *~ая квартúра* locuință rece. **3.** care nu ține cald, care nu apără de frig; *~ое пальтó* palton subțire; *~ые перчáтки* mănuși subțiri/necăptușite; *(fig.) ~ое сóлнце* soare cu dinți. **4.** *(fig.)* inexpresiv, palid, rece; *~ые крáски* culori reci. **5.** *(fig.)* rece; indiferent, insensibil; *~ отвéт* răspuns rece; *~ приём* primire rece; *~ человéк* om rece. **6.** la rece; *~ прокáт стáли* laminare la rece a oțelului; *~ая обрабóтка метáллов* prelucrare la rece a metalelor; *~ая завúвка* ondulație la rece; ◇ *~ое орýжие* armă albă; *~ая войнá* război rece; *~ сапóжник* (cizmar) cîrpaci.

холодо́к, *-дкá m. sg. dim.* **1.** răcoare, adiere răcoroasă; *ýтренний ~* răcoare matinală, răcoarea dimineții. **2.** *(fig.)* răceală.

холодосто́йкий *adj.* rezistent la frig.

холодосто́йкость, *-и f. sg.* rezistență la frig.

холо́п, *-а m.* **1.** *(ist.)* holop, rob, sclav; iobag, șerb, slugă, argat. **2.** *(приспéшник)* slugă, slugoi, lacheu.

холо́пий *adj. (ist.)* de rob, de sclav; de iobag, de șerb; de slugă; de argat.

холо́пский *adj.* **1.** de rob; de iobag; de slugă. **2.** servil, slugarnic.

холо́пство, *-а n. sg.* **1.** *(ist.)* robie; stare de iobăgie, șerbie. **2.** *(fig.)* servilism, slugărnicie, lichelism.

холо́пствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* **1.** a fi șerb. **2.** a avea o comportare de om slugarnic; a se căciuli; a slugărnici.

холости́ть, *-ощý, -остúшь vb. ipf. (pf. вы́холостить) acuz.* a castra, a scopi, a jugăni.

холост|о́й[1], *adj.* **1.** necăsătorit, neînsurat; *~ мужчúна* burlac, celibatar, holtei. **2.** de celibatar, de burlac, de holtei; *~áя жизнь* viață de burlac; *~óе положéние* celibat.

холосто́й[2] *adj. (tehn.)* în gol; *(despre un glonte)* orb; *~ хóд* mers în gol; *~ патрóн* cartuș orb.

холостя́к, *-á m.* burlac, celibatar; holtei; *стáрый ~* holtei bătrîn.

холостя́цкий *adj.* de burlac, de holtei, de celibatar.

холощéние, *-я n. sg.* castrare, scopire; jugărire.

холощёный *adj.* castrat, scopit, jugănit.

холст, *-á m.* **1.** *sg.* pînză de in *sau* de cînepă; pînză de casă. **2.** *(arte)* pînză, pictură, tablou *(în ulei).*

холстúна, *-ы f. sg.* **1.** pînză de in. **2.** bucată de pînză.

холстúнный *adj.* de/din pînză.

холу́й, *-я m. (înv.)* slugă, lacheu; slugoi; lingău, lingușitor.

холу́йский *adj.* de slugoi, de lingușitor; slugarnic, servil.

холу́йство, *-а n. sg.* slugărnicie, servilism, atitudine slugarnică; lingușeală.

холу́йствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a fi slugarnic; a se purta ca un lingău.

холщóвый *adj.* de pînză de in; de pînză de casă.

хóл|я, *-и f. sg. (în expr.) жить в ~е* a trăi în huzur, a avea de toate; *держáть в ~е* a răsfăța, a cocoli, a ține în puf.

хому́т, *-á m.* **1.** jug *(la ham),* gîtar. **2.** *(tehn.)* jug; colier; brățară ◇ *(fig.) надéть на себя́ ~* a-și lua belea pe cap; a se înhăma.

хому́тик, *-а m.* **1.** *dim.* de la *хому́т (1).* **2.** *(tehn.)* colier, bridă, clemă.

хомя́к, *-á m. (zool.)* hîrciog.

хор, *-а m.* cor; *нарóдный ~* cor popular; *петь ~ом* a cînta în cor; *(fig.) всем ~ом* sau *все ~ом* în cor, (toți) deodată, laolaltă.

хорáл, *-а m. (muz.)* coral.

хорва́тка, *-и f.* croată.

хорва́тский *adj.* de croat; croat.

хорва́ты, *-ов pl.; sg. áт, -а m.* croați.

хóрда[1], *-ы f. (mat.)* coardă.

хóрда[2], *-ы f. (biol.)* coardă dorsală.

хорейческ|ий *adj. (lit.)* trohaic; *~ие стихú* versuri trohaice.

хорéй, *-я m. (lit.)* troheu.

хорéя, *-и f. sg. (med.)* coree.

хорёк, *-рькá m. (zool.)* dihor.

хореографúческий *adj.* coreografic.

хореогрáфия, *-и f. sg.* coreografie.

хорúст, *-а m.* corist.

хормéйстер, *-а m.* maestru de cor, dirijor de cor.

хоровóд, *-а m.* horă; *вестú ~* a juca hora.

хоровóдиться, *-óжусь, -óдишься vb. ipf. instr. (pop.)* a avea de a face, a avea de furcă *(cu cineva).*

хоровóдный *adj.* de horă.

хоров|óй *adj.* în cor, pentru cor, coral; *~óе пéние* cîntare în cor; *~áя мýзыка* muzică pentru cor.

хорóмы, *-óм pl. (înv.)* palat, castel.

хорони́ть, *-оню́, -óнишь vb. ipf. (pf. похорони́ть) acuz.* **1.** *(pf. și захорони́ть, pop. схорони́ть)* a îngropa, a înmormînta, a înhuma. **2.** *(fig.)* a da uitării; *~ стáрые обы́чаи* a da uitării vechile obiceiuri. **3.** *(прятать)* a ascunde. **4.** *(держать в тайне)* a tăinui. **5.** *(оберегать)* a ocroti ◇*~ концы́* a șterge urmele.

хорони́ться, *-онюсь, -óнишься vb. ipf.* **1.** *(pf. схорони́ться) (прятаться)* a se ascunde. **2.** *(остерегáться)* a se păzi, a se feri.

хорохóриться, *-рюсь, -ришься vb. ipf.* a se semeți, a se răți.

хорóшеньк|ий *adj.* **1.** frumușel, drăguț, drăgălaș; *~ая дéвушка* fată drăguță. **2.** *(pop. la neutru urmat de un nume predicativ dă valoare negativă expresiei) ~ое здорóв!* e bolnav; *~ое слáдко!* e amar ca fierea ◇ *(iron.) ~ое дéло; ~ая истóрия* bună treabă! *~ого понемнóжку* ce e bun, cîte puțin, ce-i prea mult nu-i sănătos.

хорошéнько *adv.* bine, cum trebuie, cum se cuvine; *нажмú ~* apasă bine.

хорошéть, *-éю, -éешь vb. ipf. (pf. похорошéть)* a se face din ce în ce mai frumos.

хорóш|ий 1. bun; frumos; *~ постýпок* faptă bună; *~ харáктер* caracter frumos; *~ человéк* om cumsecade, om de treabă; *~ая погóда* vreme bună, vreme frumoasă; *~ гóлос* voce frumcasă; *онá хорошá (собóй)* e fată bine. **2.** bun; ales; *~ее óбщество* societate aleasă. **3.** sincer, apropiat; *~ друг* prieten sincer; *~ знакóмый* o bună cunoș-

tinţă ◇ *жить по -~ему* a trăi în bună înţelegere; *всегó ~его!* cu bine!; cele bune; *что ~его?* cum te mai lauzi?, ce mai faci?; *(iron.) хорóш гусь!* pomană bună!, bună treabă! frumos; n-am ce zice!; *~его понемнóгу!* ajunge!, ce-i mult nu-i bun.

хорошó 1. *adv.* bine; frumos; *óчень ~* foarte bine; *он ~ себя́ чýвствует* se simte bine; *он ~ поёт* cîntă frumos; *~ отзывáться о ком-л.* a vorbi de bine pe cineva; *~ сказáно* bine spus; *вот ~!* ce bine!. 2. *pred. impers.* e bine; *мне ~* mă simt bine. 3. *partic.* da, bine, de acord; *~, я придý* bine, voi veni; *~, я э́того не забýду* bine, asta n-am să ţi-o iert!; lasă că te învăţ eu minte!; *всё ~, что ~ кончáется* totul e bine cînd se termină bine; *(prov.) ~ смеётся тот, кто смеётся послéдний* cine rîde la urmă, rîde mai bine.

хорýгвь, *-и f.* 1. *(ist.)* drapel, steag. 2. *(bis.)* prapor.

хорýнжий, *-его m. (ist.)* sublocotenent de cazaci.

хóры, *хор* şi *хóров pl.* galerie, balcon *(pentru cor)*.

хорь, *-я́ m. (zool.) v.* **хорёк**

хорькóвый *adj.* de dihor; din blană de dihor.

хотéние, *-я n. sg.* vrere, dorinţă, poftă; *(prov.) на всякое ~ есть терпéние* cu răbdarea treci marea; încetul cu încetul se face oţetul.

хотéть, *хочý, хóчешь vb. ipf. (pf. захотéть) gen.* sau cu *inf.* a dori, a vrea, a voi; *~ чáю* a dori un ceai; *~ пить* a-i fi sete; *он не хóчет мне зла* nu-mi vrea răul; *~л бы я знать* aş vrea să ştiu; *зовú кого́ хóчешь* cheamă pe cine vrei ◇ *(cuv. modal.) если хотúте* sau *éсли хóчешь* ce-i drept; de bună seamă; desigur; *éсли хотúте, в э́том слýчае он прав* de bună seamă, în cazul acesta el are dreptate; *как хотúте* sau *как хóчешь* a) cum vă convine; cum doriţi; b) *(cuv. modal)* cu toate acestea, totuşi; *как хотúте, но э́то стрáнно* puteţi spune orice, dar asta mi se pare straniu; *хóчешь, не хóчешь* vrei nu vrei; vrînd-nevrînd; *чегó лéвая нога́ хóчет* ce-i trăsneşte prin cap.

хотéться, *хóчется vb. ipf. impers.* a avea poftă, a dori, a vrea; *мне хóчется поговорúть с вáми* aş dori să vă vorbesc; *мне хóчется спать* mi-e somn; *не так, как мне ~лось бы* nu aşa cum aş fi dorit eu.

хоть 1. *conj. concesivă* deşi, cu toate că, măcar că, chit că; *~ и пóздно, я все же придý* voi veni, deşi e tîrziu. 2. *conj. concesivă (cu inf. sau cu imper.)* în aşa măsură că...; încît, aşa încît; *темнó ~ глáз выколи* e întuneric de-ţi bagi degetele în ochi, e întuneric beznă; *мóкрый ~ выжми* ud leoarcă; *~ пруд прудú* cîtă frunză şi iarbă; *~ караýл кричú* îţi vine să urli, nu altceva; *~ брось* bun de aruncat; *~ убéй, ничегó не понимáю* să mă tai, nu pricep nimic; *~ шарóм покатú* sărac lipit pămîntului. 3. *conj. concesivă* sau, fie, ori; *приходú ~ сегóдня, ~ зáвтра* vino fie azi, fie mîine. 4. *partic. intăritoare* chiar; măcar, cel puţin; *пойдý ~ сейчáс* aş merge chiar acum; *приходú ~ одúн* vino măcar tu; *для э́той рабóты нам нужны́ ~ два дня* pentru munca aceasta ne trebuie cel puţin două zile; *éсли не для менá, то ~ для моегó товáрища* dacă nu e pentru mine, cel puţin pentru tovarăşul meu. 5. *partic.* de pildă, de exemplu; să zicem; *взять ~ э́тот слýчай* să luăm de pildă următorul caz. 6. *(împreună cu un pronume relativ înseamnă «oricine», «orice» etc.) ; ~ кто* oricine; *~ какóй,* oricare; *~ где* oriunde; *~ что-л.* orice, măcar ceva; *~ где-л.* oriunde ar fi; *~ как-л.* cît de cît, oricît; *~ бы* a) măcar, cel puţin; *~ бы раз* măcar o dată; *~ бы ты емý сказáл* cel puţin să-i fi spus; b) ar fi bine să...; măcar de...; *~ бы не опоздáть* măcar de n-am întîrzia; *~ бы и так* a) ei şi?; şi dacă ar fi aşa? b) chiar dacă ar fi fost aşa, oricum; *~ и* deşi; cu toate că; *емý ~ бы что* puţin îi pasă; *(folosit. ca pred.) ~ кудá* (e) bun, minunat, excelent; *пáрень ~ кудá* bun băiat, un băiat şi jumătate.

хотя́ 1. *conj. concesivă* deşi, cu toate că, măcar că, încaltea, chit că; *придý, ~ мне нéкогда* voi veni, cu toate că nu am timp. 2. *conj. adversativă* totuşi; dar, însă; deşi; *он учúлся хорошó, ~ иногдá ленúлся* învăţa bine, cu toate că uneori se dădea în voia lenii/se lenevea; *~ бы* a) chiar dacă; b) chiar şi; de pildă; *~ бы из...* chiar şi din...; *взять ~ бы ...* iată, de pildă...

хохлáтка, *-и f.* 1. pasăre moţată; *кýрица-~* găină moţată. 2. *(bot.)* brebenel.

хохлáтый *adj.* moţat, cu moţ.

хóхлить, *-лю, -лишь vb. ipf. (pf. нахóхлить) acuz.* 1. *(о птицах)* a-şi zbîrli, a-şi înfoia (penele). 2. *(о человéке)* a se posomorî; a se mohorî.

хóхлиться, *-люсь, -лишься vb. ipf. (pf. нахóхлиться)* 1. *(о птицах)* a-şi zbîrli penele, a se înfoia, a-şi umfla penele. 2. *(fig.)* a fi bosumflat/posomorît.

хóхма, *-ы, f.* banc, glumă.

хохóл, *-хлá m.* moţ, ciuf; smoc.

хóхот, *-а m. sg.* hohot de rîs, rîsete, rîs zgomotos; *гомерúческий ~* rîs homeric.

хохотáть, *-очý, -óчешь vb. ipf.* a rîde în gura mare, a rîde în hohote; *~ до слёз* a rîde cu lacrimi; *~ до упáду* a se tăvăli de rîs, a se prăpădi de rîs; *~ прáмо в лицó* a-i rîde (cuiva) în nas.

хохотóк, *-ткá m.* rîs pe sub mustaţă.

хохотýн, *-á m.* om vesel, pornit pe rîs.

хохотýнья, *-и f.* femeie veselă/pornită pe rîs.

хохотýшка, *-и f. v. хохотýнья.*

храбрéть, *-éю, -éешь vb. ipf. (pf. похрабрéть)* a prinde curaj, a căpăta curaj.

храбрéц, *-á m.* (om) brav, viteaz, curajos, neînfricat.

храбрúться, *-рю́сь, -рúшься vb. ipf.* a-şi face curaj, a face pe curajosul; a-şi lua inima în dinţi.

хрáбро *adv.* cu curaj, cu vitejie, bărbăteşte; *~ сражáться* a lupta viteje şte.

хрáброст|ь, *-и f. sg.* vitejie, bravură, bărbăţie, curaj; *беззавéтная ~* vitejie fără seamăn; *набрáться ~и* a-şi lua inima în dinţi, a-şi face curaj.

хрáбр|ый *adj.* viteaz, brav, curajos, neînfricat; *~ вóин* luptător viteaz; ◇ *мнóго ~ых пóсле рáти, как залéзут на полáти* după război mulţi viteji se arată.

храм, *-а m.* 1. biserică, templu, lăcaş sfînt. 2. *gen. (fig.)* templu; *~ науки* templu al ştiinţei.

хрáмина, *-ы f. (înv.)* clădire, edificiu, construcţie.

храмóвник, *-а m. (ist.)* templier.

храмовóй *adj. (bis.)* de hram; *~ прáздник* hramul bisericii, zi de hram.

хранéние, *-я n. sg.* păstrare, conservare, depozitare; deţinere; custodie; *отдáть/сдать на ~* a da în păstrare, a da în depozit; *(ferov.) кáмера ~я ручнóго багажá* birou de bagaje de mînă; *(jur.) дóговóр ~я* contractul de depozit; *(jur.) незакóнное ~ орýжия* deţinere ilegală de arme.

хранúлище, *-а n.* loc pentru depozitare/pentru păstrare; depozit, arhivă.

хранúтель, *-я m.* custode.

хранúть, *-ню, -нúшь vb. ipf. acuz.* 1. a păstra, a ţine, a depozita; *~ докумéнты* a păstra documente; *~ дéньги в сберкáссе* a-şi ţine banii la casa de economii; *~ в холóдном мéсте* a păstra la rece. 2. a păzi, a respecta, a păstra; *~ обы́чаи* a respecta obiceiurile/tradiţiile; *~ тáйну* a păstra o taină; *~ в тáйне* a nu divulga; *~ молчáние* a păstra tăcere; *~ гóрдый вид* a păstra o atitudine mîndră; *~ печáль в сéрдце* a avea o durere pe suflet. 3. *(оберегать)* a păzi, a feri, a proteja ◇ *~ в пáмяти* a păstra în amintire.

хранúться, *-нúтся vb. ipf.* 1. a se păstra, a se afla în păstrare. 2. *pas.* de la *хранúть.*

храп[1]**,** *-а m. sg.* sforăitură, sforăit, horcăit; *спать с ~ом* a dormi sforăind.

храп[2]**,** *-а m.* 1. *(tehn.)* clichet. 2. piedică, opritoare (la căruţă). 3. cîrlig de cablu *(pentru ridicarea greutăţilor pe nave)*.

храп[3]**,** *-а m.* bot *(la vite)*.

храпéние, *-я n. sg.* sforăit, horcăit.

храпéть, *-плю́, -пúшь vb. ipf.* 1. *(pf. mom. храпнýть)* a sforăi, a horcăi. 2. a forăi, a fornăi.

храпнýть, *-нý, -нёшь vb. pf. mom.* de la *храпéть*

храпóвик *-á m. (tehn.)* mecanism cu clichet.

храпов|óй *adj. (tehn.)* cu clichet; *~óе колесó* roată cu clichet.

хреб|ёг, *-бта́ m.* **1.** *(anat.)* coloană vertebrală, şira spinării. **2.** lanţ de munţi, catenă muntoasă; *го́рный ~* lanţ de munţi. **3.** *(fig.)* spinare ◇ *лежа́ть на ~ме́ у кого́-л* a sta în spinarea cuiva; *гнуть ~ пе́ред кем л.* a se ploconi în faţa cuiva.

хребти́на, *-ы f. v. хребе́т (1, 3).*

хребто́в|ый *adj.* al şirei spinării; *~ые позвонки́* vertebrele şirei spinării.

хрен, *-а m. sg. (bot.)* hrean; *мёртвый ~* hrean ras ◇ *(pop. injur.) ста́рый ~* ghiuj bătrîn; *(prov.) ~ ре́дьки не сла́ще* e tot un drac; cum e Tanda aşa e şi Manda.

хрено́вый *adj.* **1.** de hrean. **2.** *(fig.)* extrem de prost.

хрестома́тия, *-и f.* crestomaţie.

хризанге́ма, *-ы f.* crizantemă; tufănică.

хризобери́лл, *-а m. (mineral.)* crisoberil.

хризоли́т, *-а m. (mineral.)* crisolit.

хризоли́товый *adj.* de crisolit.

хризопра́з, *-а m. (mineral.)* crisopraz.

хрип, *-а m.* **1.** horcăit; răguşeală. **2.** *(med.)* crepitaţie, zgomot în plămîni.

хрипе́ние, *-я n. sg.* horcăială, horcăit; răguşeală.

хрипе́ть, *-плю́, -пи́шь vb. ipf. (pf. похрипе́ть)* a horcăi, a fi răguşit.

хри́пло *adv.* răguşit.

хри́плость, *-и f.* răguşeală.

хри́пнуть, *-ну́, -нешь vb. ipf. (pf. охри́пнуть)* a răguşi; a fi răguşit.

хрипота́, *-ы́ f. sg.* răguşeală.

христиани́н, *-а m.; pl. -а́не, -а́н* creştin.

христиа́нка, *-и f.* creştină.

христиа́нск|ий *adj.* creştin, creştinesc; *~ая рели́гия* religie creştină ◇ *привести́ в ~ вид* a da înfăţişarea cuvenită.

христиа́нство, *-а n. sg.* **1.** creştinism. **2.** creştinătate.

хром[1], *-а m. sg.* **1.** *(chim.)* crom. **2.** galben de crom.

хром[2], *-а m. sg.* box, piele de box.

хромати́зм, *-а m. sg.* **1.** *(fiz.)* cromatism. **2.** *(muz.)* cromatică.

хромати́н, *-а m. sg. (biol.)* cromatină.

хромати́ческ|ий *adj. (fiz. muz.)* cromatic; *~ая га́мма* gamă cromatică.

хрома́|ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* **1** a şchiopăta; *~ на пра́вую но́гу* a şchiopăta de piciorul drept. **2.** *(fig.)* a şchiopăta, a nu merge bine, a lăsa de dorit; *у него́ орфогра́фия ~ет* e certat cu ortografia ◇*~ на о́бе ноги́* a avea multe lipsuri în muncă.

хроми́рование, *-я n. sg. (tehn.)* cromare, cromaj.

хроми́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz. (tehn.)* a croma, a acoperi cu crom.

хро́мист|ый *adj. (chim. tehn.)* cu crom; cromat; *~ая сталь* oţel-crom.

хромовокисл|ый *adj. (chim.) ~ свине́ц* cromat de plumb; *~ ка́лий* cromat de potasiu.

хро́мовый[1] *adj. (chim. tehn.)* de crom; cromic; cromat; *~ые квасцы́* alaun de crom; *~ая кислота́* acid cromic.

хро́мов|ый[2] *adj.* de box; *~ые сапоги́* cizme de box.

хром|о́й *adj.* **1.** şchiop; *он хром на пра́вую но́гу* e şchiop de piciorul drept; *~а́я нога́* picior şchiop; *~ стол* masă şchioapă. **2.** *~о́й, -о́го m.* (om) şchiop.

хромолитогра́фия, *-и f.* **1.** *sg.* cromolitografie. **2.** *(оттиск)* cromolitografie, reproducere cromolitografică.

хромолитогра́фский *adj.* cromolitografic, de cromolitografie; *~ спо́соб* procedeu cromolitografic.

хромоно́гий *adj.* şchiop.

хромоно́жка, *-и f.* femeie şchioapă.

хромосо́ма, *-ы f. (biol.)* cromozom.

хромосфе́ра, *-ы f. sg. (astr.)* cromosferă.

хромота́, *-ы́ f. sg.* şchiopătat, şchiopătare.

хромотипи́ческий *adj. (tipogr.)* cromotipic, de cromotipie.

хромоти́пия, *-и f. sg. (tipogr.)* cromotipie.

хромофотогра́фия, *-и f.* **1.** *sg. (процесс)* cromatografie. **2.** *(изображение)* fotografie în culori.

хро́мпик, *-а m. (chim.)* bicromat de potasiu.

хронизи́тор, *-а m.* sincronizator.

хро́ник, *-а m.* bolnav cronic.

хро́ник|а, *-и f.* **1.** cronică, letopiseţi *средневеко́вые ~и* cronicile evului mediu. **2.** *(газетная)* cronică; *междунаро́дная ~* cronică internaţională; *ме́стная ~* cronică locală; *~ происше́ствий* cronica faptelor diverse. **3.** jurnal *(de actualităţi).*

хроника́льный *adj.* de cronică; de actualităţi; *~ фильм* jurnal de actualităţi, actualitatea în imagini.

хроникёр, *-а m.* reporter, cronicar.

хрони́ческий *adj.* cronic; *~ ревмати́зм* reumatism cronic; *~больно́й* bolnav cronic.

хроно́граф, *-а m. (tehn.)* cronograf.

хронографи́ческий *adj.* de cronograf, cronografic.

хроно́лог, *-а m.* cronologist.

хронологи́ческ|ий *adj.* cronologic; *в ~ом поря́дке* în ordine cronologică; *~ие да́ты* date cronologice.

хроноло́гия, *-и f.* cronologie; *~ собы́тий* cronologia evenimentelor, succesiunea evenimentelor.

хроно́метр, *-а m.* cronometru.

хронометраж, *-а m. sg.* cronometru, cronometraj.

хронометра́жи́ст, *-а m. v. хронометри́ст.*

хронометри́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz.* a cronometra.

хронометри́ст, *-а m.* cronometror.

хронометри́ческ|ий *adj.* cronometric.

хроноско́п, *-а m.* cronoscop.

хру́пк|ий, *adj.* **1.** *(ломкий)* fragil, casant, casabil; sfărîmicios; *~ая посу́да* veselă fragilă; *~ лёд* gheaţă subţire. **2.** *(fig.)* şubred, delicat; plăpînd; *~ое здоро́вье* sănătate şubredă.

хру́пкость, *-и f. sg.* **1** fragilitate, casabilitate. **2.** şubrezenie; fire plăpîndă.

хру́ст[1], *-а m. sg.* pîrîit, trosnit, scîrţîit; ronţăit; *~ сне́га под ногами* scîrţîitul zăpezii sub picioare.

хруста́лик, *-а m. (anat.)* cristalin.

хруста́ль, *-я́ m. sg.* **1.** cristal. **2.** *col.* vase/obiecte de cristal ◇ *го́рный ~* cristal de stîncă.

хруста́льн|ый *adj.* **1.** de cristal; *~ стака́н* pahar de cristal. **2.** *(fig.)* cristalin, curat, limpede, transparent; *~ая вода́* apă limpede precum cristalul; *~ во́здух* aer curat.

хруста́льщик, *-а m.* lucrător din industria cristalului.

хрусте́ние, *-я n.* pîrîire, trosnire, scîrţîire.

хруст|е́ть, *-му́ vb. ipf. (pf. хрустну́ть)* a pîrîi, a trosni; *снег ~и́т под ноги́ми* zăpada scîrţîie sub picioare; *~ па́льцами* a-şi pocni degetele.

хрусту́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *хрусте́ть.*

хрусту́щий *adj.* scîrţîitor, pîrîitor.

хрущ, *-а́ m.* cărăbuş.

хрыч, *-а́ m. (pop. injur.)* hodorog, babalîc; ghiuj; *ста́рый ~* hodorog bătrîn.

хрычо́вка, *-и f. (pop. injur.)* băbătie, baborniţă, zgripţuroaică.

хрю́канье, *-я n. sg.* grohăit.

хрю́кать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. хрю́кнуть)* a grohăi.

хрю́кнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *хрю́кать.*

хрю́шка, *-и f. (pop.)* scroafă, purcea.

хряк, *-а́ m.* vier; *племенны́е ~и* vieri de prăsilă.

хрящ[1], *-а́ m. (anat.)* cartilaj, zgîrci; *носово́й ~* cartilajul nasului.

хрящ[2], *-а́ m. sg. (geol.)* prund, prundiş.

хрящева́т|ый[1], *adj.* cartilaginos; zgîrcios, cu zgîrci; *~ое мя́со* carne cu zgîrci.

хрящева́т|ый[2], *adj. (geol.)* prundos; *~ые гру́нты* soluri prundoase.

хрящеви́на, *-ы f.* **1.** *sg.* cartilaj, ţesut cartilaginos. **2.** *(pop.)* zgîrci; carne cu zgîrci.

хрящево́й[1], *adj.* cartilaginos.

хрящево́й[2], *adj. (geol.)* prundos.

худе́ние, *-я n. sg.* slăbire.

худе́ть, *-ею, -еешь vb. ipf. (pf. похуде́ть)* a slăbi.

ху́до[1], *-а n. sg. (reg.)* rău, neplăcere; *он никому́ не де́лает ~а* nu face rău nimănui ◇ *(prov.) нет ~а без добра́* tot răul spre bine.

ху́до[2], *adv.* **1.** prost, rău; *~ отзыва́ться о ком-л.* a vorbi rău pe cineva. **2.** *pred. cu dat.* e rău; *мне ~* mi-e rău, mă simt rău, nu mi-e bine.

худоба́, *-ы́ f. sg.* slăbiciune fizică, uscăciune.

худо́жественно *adv.* în mod artistic, cu artă, cu măiestrie.

худо́жественн|ый *adj.* **1.** de artă, artistic; *~ое учи́лище* şcoală de arte; *~ое произведе́ние* operă de artă; *~ая литерату́ра* (literatură) beletristică, li-

teratură; ~*ое изда́ние* ediţie artistică; ~*ая фотогра́фия* fotografie artistică. **2.** artistic, executat cu artă/ cu pricepere; estetic, frumos; ~ *вкус* gust artistic; ~*ое исполне́ние* execuţie artistică.

худо́жеств|о, *-а n.* **1.** *(înv.)* artă; *нау́ки и* ~*а* ştiinţe şi arte. **2.** *(înv.)* belle-arte, arte frumoase; *акаде́мия худо́жеств* academia de arte frumoase. **3.** *(fig. pop.)* ispravă, faptă urîtă; *брось свои́* ~*а* lasă-te de prostii.

худо́жник, *-а m.* **1.** artist; om de artă. **2.** pictor. **3.** *(fig.)* maestru, meşter mare, artist; ~ *своего́ де́ла* un adevărat artist în meseria lui; ~ *сло́ва* un maestru al cuvîntului.

худо́жница, *-ы f.* pictoriţă.

худо́жнический *adj.* de artist, de pictor, pictoricesc.

худо́й[1], *adj.* slab, uscat, uscăţiv.

худ|о́й[2], *adj.* rău; *в* ~*о́м смы́сле сло́ва* în sensul rău al cuvîntului; ~*ая сла́ва* faimă proastă ◇ *(prov.)* ~ *мир лу́чше до́брой ссо́ры* mai bine o împăcare strîmbă decît o judecată dreaptă; *(prov.) от* ~*о́го се́мени не жди хоро́шего пле́мени* aşchia nu sare departe de trunchi; *не говоря́* ~*о́го сло́ва* fără a crîcni, fără a obiecta; *на* ~ *коне́ц* în cel mai rău caz.

худ|о́й[3], *adj. (pop.)* uzat, rupt; spart, găurit; ~ *башма́к* gheată ruptă; ~*о́е ведро́* găleată spartă.

худоро́дный[1], *adj. (înv.)* de obîrşie modestă, din oameni de rînd.

худоро́дный[2] *adj.* puţin roditor.

худосо́чие, *-я n. sg. (med.)* debilitate; sleire, epuizare.

худосо́чный *adj.* debil, anemic, plăpînd; sleit, epuizat.

худоща́вость, *-и f. sg.* slăbiciune, înfăţişare uscăţivă.

худоща́вый *adj.* uscăţiv, slab, uscat.

ху́дш|ий *adj.* **1.** *comp.* (de la *adj. плохо́й* şi *худо́й*) mai rău; *переме́на к* ~*ему* schimbare în rău. **2.** *sup.* (de la *adj. плохо́й* şi *худо́й*) cel mai rău; *в* ~*ем слу́чае* în cel mai rău caz.

худы́шка, *-и f.* fetiţă slăbuţă/plăpîndă.

ху́же *comp.* de la *adj. плохо́й* şi *худо́й*[2] şi de la *adv. пло́хо* şi *ху́до*[2]; *тем* ~ cu atît mai rău; *всё* ~*и* ~ din ce în ce mai rău; ~ *всего́ то, что...* partea proastă este că...; *нет ничего́* ~, *чем...* nimic nu e mai rău decît...; *ему́ ста́ло* ~ starea lui s-a înrăutăţit; ~*не приду́маешь* mai rău nici că-ţi poţi închipui.

хула́, *-ы́ f. (înv.)* hulă, ponegrire, blasfemie.

хулига́н, *-а m.* huligan.

хулига́нить, *-ню, -нишь vb. ipf.* a comite acte huliganice, a se purta ca un huligan.

хулига́нск|ий *adj.* huliganic, de huligan; de huliganism; ~*ие ба́нды* bande de huligani.

хулига́нство, *-а n. sg.* huliganism.

хулига́нствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a avea o comportare huliganică, a săvîrşi acte de huliganism.

хулига́ньё, *-я́ n. sg. col.* huligani; *у́личное* ~ huligani de pe stradă.

хули́тель, *-я m. (înv.)* hulitor, defăimător, ponegritor, detractor.

хули́тельный *adj. (înv.)* de hulă, de defăimare, ponegritor.

хули́ть, *-лю́, -ли́шь vb. ipf. acuz.* a huli, a ponegri, a defăima, a vorbi de rău, a ocărî.

хурма́, *-ы́ f. (bot.)* hurma.

ху́тор, *-а; pl. -а́ m.* cătun; *малонаселённый* ~ cătun puţin populat.

хуторско́й, *adj.* de cătun.

хуторя́нин, *-а m.* locuitor *sau* proprietar al unui cătun.

Ц

ц *n. litera şi sunetul «ţ».*

ца́нга, *-и f. (tehn.)* bucşă elastică.

ца́пать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. цапну́ть) acuz. (pop.)* **1.** *(pf. şi сца́пать)* a înhăţa, a înşfăca, a apuca, a lua, a smulge. **2.** a zgîria.

ца́паться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. (pop.)* **1.** a se zgîria. **2.** *(fig.)* a se certa, a se ciorovăi.

ца́пка, *-и f.* săpăligă.

ца́пля, *-и f.* bîtlan, stîrc.

ца́пнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *ца́пать*

цапонла́к, *-а m.* zaponlak.

ца́пфа, *-ы f. (tehn.)* fus, cep, pivot, buton; *поворо́тная* ~ fuzetă.

цапфенбориро́вание, *-я n. (tehn.)* lamare.

цапфенбори́ть, *-рю, -ришь vb. pf.* a lama.

цап-цара́п *pred. (glumeţ)* hap!

цара́пание, *-я n. sg.* zgîriere; scrijelire.

цара́па|ть, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. оцара́пать* şi *mom. цара́пнуть)* a zgîria, a face zgîrieturi; *перо́* ~*ет* peniţa zgîrie. **2.** *(pf. нацара́пать)* a scrie zgîriind (pe ceva), a scrijeli; *(fig.)* a mîzgăli; ~ *бу́квы на стене́* a scrijeli litere pe pereţi.

цара́паться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* **1.** a zgîria, a se zgîria. **2.** a zgîria, a roade. **3.** *(ссориться)* a se ciorovăi, a se certa.

цара́пина, *-ы f.* zgîrietură, scrijelitură.

цара́пнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *цара́пать (1)*

царёв *adj. (pop.) v. ца́рский*

царе́вич, *-а m.* ţarevici, fiul ţarului; *(în basme)* fiul craiului/împăratului, prinţ.

царе́вна, *-ы f.* fiica ţarului; *(în basme)* fiica craiului/ împăratului, prinţesă.

царедво́рец, *-рца́ m. (înv.)* curtean, demnitar la curtea ţarului.

цареуби́йство, *-а n.* asasinare a unui ţar.

цареуби́йца, *-ы m.* asasinul unui ţar; regicid.

ца́ризм, *-а m. sg.* ţarism; *сверже́ние* ~*а* răsturnarea ţarismului.

ца́рист, *-а m.* ţarist.

ца́рский *adj.* ţarist.

цари́ть, *-рю́, -ри́шь vb. ipf.* a domni.

цари́ца, *-ы f.* ţarină, soţie de ţar; *(în basme)* crăiasă, împărăteasă.

ца́рск|ий *adj.* **1.** ţarist. **2.** *(роскошный)* împărătesc, regesc; ~ *пода́рок* cadou regesc ◇ *(chim.)* ~*ая во́дка* apă regală; *(bis.)* ~*ие врата́* uşile împărăteşti.

ца́рственный *adj.* **1.** *(înv.)* de ţar, ale ţarului. **2.** *(величественный)* măreţ, falnic; ~ *вид* aspect majestos, înfăţişare măreaţă.

ца́рств|о, *-а n.* **1.** *(государство)* împărăţie, regat. **2.** *sg. (царствование)* domnie. **3.** *(fig.)* regn, împărăţie; *живо́тное* ~ regnul animal; *расти́тельное* ~ regnul vegetal; *со́нное* ~ împărăţia somnului ◇ *тёмное* ~ întuneric, împărăţia întunericului; *в тридева́том* ~*е* peste nouă ţări şi nouă mări; la capătul pămîntului; ~*/ца́рствие небе́сное кому́-л.* Dumnezeu să-l ierte; *(înv.) быть/сиде́ть на* ~*е* a domni.

ца́рствование, *-я n.* domnie.

ца́рствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a domni.

ца́рствующий **1.** *part. prez. act.* de la *ца́рствовать.* **2.** *adj. (înv.)* domnitor, care domneşte.

царь, *-я́ m.* **1.** ţar. **2.** *(fig.)* rege; *лев -* ~ *звере́й* leul este regele animalelor ◇ *(glum.) при* ~*е́ Горо́хе* pe vremea lui Papură Vodă; *у него́* ~ *в голове́* sau *с* ~*ём в голове́* e un om cu scaun la cap; *без* ~*я́ в голове́* prost, sărac cu duhul; *(folc.)* ~*- де́вица* frumoasa din poveşti; ~*-пти́ца* vultur; *(prov.) жа́лует* ~, *да не ми́лует псарь* pînă la Dumnezeu te mănîncă sfinţii; *о́лух* ~*я́ небе́сного* un prost/un tîmpit şi jumătate.

ца́ца, *-ы f. (pop. în expr.) ишь кака́я* ~*!* ia uite, ce se mai crede/ ce se mai grozăveşte

ца́цкаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. instr. (pop.)* a cocoli; a se ocupa prea mult de cineva, a-i căuta (cuiva) în coarne.

цвель, *-и f. sg. (reg.)* mucegai.

цве|сти́, *цвету́, цветёшь vb. ipf.* **1.** a înflori, a fi în floare; *ро́зы ~тут* trandafirii înfloresc. **2.** *(fig.)* a înflori, a propăși, a prospera; *~ здоро́вьем* a avea o sănătate înfloritoare. **3.** a fi acoperit de alge *(despre o apă)*; *пруд ~тёт* iazul s-a acoperit cu alge ; ◇ *вино́ ~тёт* vinul a prins floare.

цвет[1], *-а m.* culoare, colorit, nuanță; *кра́сный ~* culoare roșie; *разли́чных ~о́в* de diferite culori; *подобра́ть ~а́* a asorta culorile; *~ лица́* culoarea feței; ten; *холо́дный ~* culoare rece; *чи́стый ~* culoare pură; *основны́е ~а́* culori de bază/fundamentale; *насы́щенный ~* culoare saturată; *спектра́льный ~* culoare spectrală ◇ *в ро́зовом ~е ви́деть/представля́ть* a vedea în culori trandafirii.

цвет[2], *-а m.* **1.** floare; *полевы́е ~ы́* flori de câmp; *(col.) ли́повый ~* flori de tei. **2.** *sg. gen. (fig.)* floare, elită ◇ *во/в ~е лет* în floarea vîrstei; *(fig.) быть в ~ý* a înflori, a fi în floare.

цвета́стый *adj. (fam.)* înflorat.

цвете́ние, *-я n. sg.* înflorire.

цве́тень, *-тня m. (bot.)* **1.** polen. **2.** denumire populară a lunii aprilie.

цвети́стость, *-и f. sg.* **1.** aspect multicolor, pestriț. **2.** *(fig.)* aspect, caracter înflorit; *~ сти́ля* stil înflorit/bombastic.

цвети́стый *adj.* **1.** înflorit, acoperit cu flori; *~ луг* luncă acoperită cu flori. **2.** multicolor, colorat, împestrițat în diferite culori; *~ ковёр* covor în culori. **3.** *(fig.)* înflorit, încărcat, bombastic; *~ слог* stil înflorit.

цветко́в|ый *adj. (bot. în expr.)* *~ые расте́ния* fanerogame.

цветни́к, *-а́ m.* grădină de flori, florărie.

цветн|о́й *adj.* **1.** colorat, în culori; *~а́я материя* țesătură colorată; *~а́я фотогра́фия* fotografie în culori, fotocromie; *~ фильм* film în culori. **2.** de culoare *(despre oameni)*; *~о́е населе́ние* populație de culoare ◇ *~ые мета́ллы* metale neferoase, metale colorate; *~а́я металлу́ргия* metalurgia neferoaselor; *~а́я капу́ста* conopidă.

цве́тность, *-и f.* colorație.

цветове́дение, *-я n.* studiul culorilor.

цветово́д, *-а m.* floricultor, florar.

цветово́дство, *-а n.* **1.** *sg.* floricultură, cultura florilor. **2.** florărie.

цветово́дческий *adj.* de floricultură; de cultivare a florilor.

цветов|о́й *adj.* de culoare ◇ *(med.) ~а́я слепота́* daltonism.

цветовосприя́тие, *-я n.* percepere cromatică/de culori.

цветоизбира́тельность, *-и f.* selecție cromatică/de culori.

цвет|о́к, *-тка́ m.* floare; *живы́е ~ы́* flori naturale; *иску́сственные ~ы́* flori artificiale; *подноси́ть ~ы́ кому́-л.* a oferi flori cuiva; *сажа́ть ~ы́* a semăna flori; *(bot.) же́нские ~ки́* flori femele; *(bot.) мужски́е ~ки́* flori mascule; *махро́вый ~* floare bătută; *(fig.) ~ы́ красноре́чия* figuri de stil *(în vorbire)*, înfloriturі.

цветоло́же, *-а n. (bot.)* receptacul.

цветоме́трия, *-и f.* clarimetrie.

цветоно́жка, *-и f. (bot.)* peduncul.

цветонос|ный *adj. (bot.)* florifer; *~ые расте́ния* plante florifere.

цветоощуще́ние, *-я n.* perceperea culorilor.

цветорасположе́ние, *-я n. sg. (bot.)* inflorescență.

цвето́ч|ек, *-ка m. dim.* floricică ◇ *э́то ~ки, а я́годки впереди́* astă încă e floare la ureche...; asta nu-i nimic pe lîngă ce te așteaptă.

цвето́чник, *-а m.* florar, cultivator de flori.

цвето́чница, *-ы f.* florăreasă.

цвето́чн|ый *adj.* de floare, de flori, floral; *~ горшо́к* ghiveci de flori); *~ая клу́мба* rond de flori; *~ магази́н* florărie; *~ покро́в* periant, înveliș floral; *~ая по́чка* mugur floral.

цветочувстви́тельность, *-и f.* sensibilitate cromatică/la culori.

цвету́щ|ий **1.** *part. prez. act.* de la *цвести́.* **2.** *adj.* înflorit, în floare; care înflorește, care face flori; *~ие расте́ния* plante care înfloresc. **3.** *adj. (fig.)* înfloritor, în plină dezvoltare, în plin progres; *~ее здоро́вье* sănătate înfloritoare; *~ вид* înfățișare/mină înfloritoare.

цевни́ца, *-ы f. (înv.)* fluier, caval.

цевьё, *-я́ n. (tehn.)* pivot; tijă; miez.

цеди́лка, *-и f.* strecurătoare, sită; sedilă.

цеди́льный *adj.* de strecurat.

цеди́ть, *цежу́, це́дишь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. процеди́ть)* a strecura, a filtra. **2.** *(pf. процеди́ть)* a picura, a turna *(încet, printr-un orificiu îngust)*. *~ вино́* a turna vin *(printr-un tub sau un orificiu îngust)*. **3.** *(fig.)* a vorbi rar, încet; *~ слова́* sau *~ сквозь зу́бы* a vorbi cu jumătate de gură.

це́дра, *-ы f. sg.* coajă rasă de lămîie sau de portocală.

це́зий, *-я m. sg. (chim.)* cesiu.

цезу́ра, *-ы f. (lit.)* cezură.

цейтно́т, *-а m. sg. (șah)* criză de timp.

цейхга́уз, *-а m. (mil. înv.)* magazie de efecte.

це́лая, *-о́й f. (mat.)* întreg.

целе́бность, *-и f. sg.* putere de vindecare; proprietate/eficacitate curativă.

целе́бн|ый *adj.* curativ, tămăduitor; terapeutic; *~ые гря́зи* nămol curativ ◇ *~ые тра́вы* plante medicinale.

целев|о́й *adj.* **1.** cu destinație specială, special; *~ фонд* fond cu destinație specială. **2.** cu scop bine determinat; *~а́я установка* obiectiv, scop, țel.

целенапра́вленность, *-и f.* concentrare *(pentru un anumit scop)*.

целенапра́вленный *adj.* concentrat *(într-o anumită direcție)*.

целесообра́зно *adv.* oportun; în mod rațional; util.

целесообра́зность, *-и f. sg.* utilitate, oportunitate; caracter rațional.

целесообра́зн|ый *adj.* rațional, util; indicat; oportun, adecvat; *~ое реше́ние* hotărîre rațională, hotărîre indicată; *счита́ть ~ым* a socoti (că e) potrivit.

целеустремле́ние, *-я n. v. целеустремлённость.*

целеустремлённость, *-и f. sg.* efort constant spre un anumit țel; perseverență în urmărirea scopului; finalitate.

целеустремлённ|ый *adj.* cu scop bine determinat; subordonat unui anumit scop.

целиба́т, *-а m. sg.* celibat.

це́лик, *-а m. sg. (tehn. mil.)* cursorul înălțătorului.

целико́м, **1.** pe de-a-ntregul, în întregime. **2.** *(fig.)* cu totul, complet; întru totul; *~ отда́ться чему́-л.* a se consacra/ a se dedica cu totul unei cauze ◇ *~ и по́лностью* întru totul, fără nici o rezervă.

целина́, *-ы́ f. sg.* **1.** țelină; pămînt virgin; *по́днятая ~* pămînt desțelenit. **2.** suprafață neatinsă, imaculată; *сне́жная ~* zăpadă imaculată.

цели́нн|ый *adj.* înțelenit, virgin; *~ые зе́мли* terenuri înțelenite.

цели́тельный *adj. v. целе́бный; ~ во́здух* aer întremător.

це́лить, *-лю, -лишь vb. ipf. (pf. наце́лить)* **1.** a ținti, a ochi, *~ из ружья́* a ținti cu pușca. **2.** *(fig.)* a viza, a avea în vedere.

це́литься, *-люсь, -лишься vb. ipf. (pf. наце́литься)* a ținti, a ochi.

целко́вый, *-ого m. (pop.)* rublă.

целлофа́н, *-а m. sg.* celofan.

целлофа́новый *adj.* de celofan.

целлулои́д, *-а m. sg.* celuloid.

целлулои́дный *adj.* de celuloid.

целлюли́т, *-а m. (med.)* celulită.

целлюло́за, *-ы f. sg.* celuloză.

целлюло́зный *adj.* de celuloză.

целова́ние, *-я n. sg.* **1.** sărutare. **2.** *(înv.)* jurămînt, legămînt; *кре́стное ~* jurămînt pe cruce.

целова́ть, *-лу́ю, -лу́ешь vb. ipf. (pf. поцелова́ть) acuz.* a săruta, a pupa.

целова́ться, *-лу́юсь, -лу́ешься vb. ipf. (pf. поцелова́ться)* a se săruta, a se pupa.

це́л|ое, *-ого n.* **1.** tot, întreg; unitate; *еди́ное ~* tot indivizibil; *стро́йное ~* unitate armonioasă; *архитекту́рное ~* ansamblu arhitectural. **2.** *(mat.)* întreg, număr întreg ◇ *в ~ом* în întregime; *в о́бщем и ~ом* în total, în ansamblu, în linii generale.

целому́дренность, *-и f. sg.* castitate, neprihănire, puritate morală, pudoare.

целому́дренный *adj.* cast, neprihănit, pur, virgin.

целому́дрие, *-я n. sg.* **1.** virginitate. **2.** *(fig.)* castitate, neprihănire, puritate morală, pudoare.

це́лостность, *-и f. sg.* **1.** integritate, unitate; *территориа́льная ~* integritate teritorială. **2.** caracter integru, integritate.

це́лостный *adj.* **1.** unitar, integral. **2.** integru, desăvîrşit.

це́лост|ь, *-и f. sg.* integritate; *в ~и* intact.

це́л|ый *adj.* **1.** întreg, tot, complet; *~ го́род* tot oraşul; *~ день* toată ziua; *~ыми дня́ми* zile întregi. **2.** considerabil, mare; *~ во́рох бума́г* un vraf (întreg) de hîrtii; *~ ряд вопро́сов* o serie de probleme; *~ ряд стран* un număr mare de ţări. **3.** intact; întreg; teafăr; *все ве́щи ~ы́* toate lucrurile sînt intacte; *оста́лся цел* sau *~ым* a rămas/a scăpat teafăr; *цел и невреди́м* întreg şi nevătămat ◇ *(mat.) ~ое число́* întreg, număr întreg; *~ко́роб новосте́й* o mulţime de noutăţi.

цел|ь, *-и f.* **1.** ţintă; *попа́сть в ~* a nimeri ţinta; *не попа́сть в ~* a greşi ţinta; *жива́я ~* ţintă vie; *ви́димая ~* ţintă vizibilă; *возду́шная ~* ţintă aeriană; *ло́жная ~* ţintă falsă; *морска́я ~* ţintă navală; *неподви́жная ~* ţintă fixă; *подви́жная ~* ţintă mobilă. **2.** *(fig.)* scop, ţel, ţintă; *коне́чная ~* scop final; *с еди́нственной ~ью* cu singurul scop; *преследова́ть ~* a urmări un anumit scop; *име́ть ~ью* a avea ca scop; a urmări; *ста́вить себе́ ~ью* sau *зада́ться ~ью* a-şi propune ca scop; *отвеча́ть ~и* a corespunde scopului; *с э́той ~ью, в э́тих ~ях* în acest scop, pentru aceasta; *в ми́рных ~ях* în scopuri paşnice; *с како́й ~ью?* cu ce scop?; *идти́ пря́мо к ~и* a merge drept la ţintă; *~ опра́вдывает сре́дства* scopul scuză mijloacele.

цельнометалли́ческий *adj. (tehn.)* făcut în întregime din metal.

це́льность, *-и f.* integritate.

це́льн|ый *adj.* **1.** dintr-o bucată, masiv; întreg; *из ~ого куска́* dintr-o singură bucată. **2.** *(fig.)* integru; dintr-o bucată ◇ *~ое молоко́* lapte integral, lapte nesmîntînit; *~ое вино́* vin curat.

цеме́нт, *-а m.* ciment; *огнеупо́рный ~* ciment refractar.

цементация, *-и f. sg.* **1.** *(constr. geol.)* cimentare. **2.** *(tehn.)* carburare.

цементи́рование, *-я n. sg.* cimentare.

цементи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* **1.** *(pf.* şi *сцементи́ровать)* a cimenta. **2.** *(fig.)* a cimenta, a întări, a consolida.

цементиро́вка, *-и f. v. цементи́рование*

цеме́нтн|ый *adj.* de ciment; *~ раство́р* mortar de ciment; lapte de ciment.

цен|á, *-ы́ f.* **1.** preţ, cost; *опто́вая ~* preţ cu ridicata, angro; *опто́во-отпускна́я ~* preţ de desfacere cu ridicata; *отпускна́я ~* preţ de livrare/de desfacere; *ро́зничная ~* preţ cu amănuntul, preţ în detaliu; *прода́жная ~* preţ de vînzare; *ры́ночная ~* preţul pieţii; *комме́рческая ~* preţ comercial; *сме́тная ~* preţ de deviz, antecalculaţie; *теку́щая ~* preţ curent; *шту́чная ~* preţ pe bucată/pe unitate; *заготови́тельная ~* preţ de colectare; *заку́почная ~* preţ de achiziţie/de cumpărare; *кра́йняя ~* ultimul preţ; *твёрдые це́ны* preţuri fixe; *по высо́кой ~é* la preţ ridicat, scump; *безу́мная/сумасше́дшая ~* preţ exorbitant; *бо́жеская ~* preţ convenabil; *повыше́ние цен* urcarea preţurilor; *рост цен* creşterea preţurilor; *после́довательное сниже́ние цен* reducerea sistematică a preţurilor; *назна́чить цену́* a fixa preţul; *взвинчивать це́ны* a umfla preţurile; *загну́ть ~ý* a cere un preţ mare *(exagerat)*; *в сравни́мых ~ах* în preţuri comparate; *цено́ю в...* la preţ de...; *(jur.) ~ и́ска* valoarea acţiunii. **2.** *(fig.)* valoare, importanţă, însemnătate, preţ; *знать цену́ (кому́-л., чему́-л.)* a şti cît preţuieşte (cineva, ceva); *знать себе́ ~ý* a fi conştient de valoarea sa; *потеря́ть всю́ ~ý* a nu mai prezenta nici o importanţă; ◇ *люби́ть ~о́й* cu orice preţ; *дорого́й ~о́й* cu jertfe mari, cu preţul unor mari sacrificii; *~о́й жи́зни* cu preţul vieţii; *быть в ~é* a avea preţ, a se vinde cu bani buni; *~ы́ нет (чему́-л.)* a nu avea preţ, a fi nepreţuit; *грош ~ (кому́-л, чему́-л.)* a nu face cît o para chioară.

ценз, *-а m.* **1.** cens; condiţie; *избира́тельный ~* cens electoral; *возрастно́й ~, иму́щественный ~* condiţia vîrstei, condiţia averii *(la exercitarea dreptului de vot)*. **2.** *(în S.U.A. şi Anglia)* recensămînt.

це́нзовый *adj.* cenzitar.

це́нзор, *-а m.* cenzor; *вое́нный ~* cenzor militar.

цензорск|ий *adj.* de cenzor.

цензу́ра, *-ы f. sg.* cenzură; *вое́нная ~* cenzură militară.

цензу́рный *adj.* **1.** de cenzură. **2.** *(fam.)* decent, cuviincios.

ценител|ь, *-я m.* cunoscător.

цени́ть, *ценю́, це́нишь vb. ipf. acuz.* **1.** a fixa preţul, a preţui; a aprecia, a evalua; *~ в сто рубле́й* a evalua la o sută de ruble. **2.** *(fig.)* a preţui, a pune preţ, a aprecia; *доро́го ~ свобо́ду* a preţui mult libertatea; *~ по заслу́гам* a aprecia după merite.

цени́ться, *-це́нится vb. ipf.* a avea preţ, a fi preţuit; a aprecia; *~ в сто рубле́й* a avea preţul de o sută de ruble.

це́ник, *-а m.* indicator/catalog de preţuri; listă de preţuri curente.

це́нностный *adj. (ec.)* valoric, sub raport valoric, în expresie valorică.

це́нност|ь, *-и f.* **1.** *sg.* preţ, cost; valoare; *посы́лка с объя́вленной ~ью* colet cu valoare declarată; *кормова́я ~* valoare nutritivă. **2.** *sg. (fig.)* însemnătate, importanţă, valoare; *~ предложе́ния* importanţa propunerii. **3.** *pl.* valori; lucruri de preţ; *материа́льные ~и* valori materiale; *культу́рные ~и* valori culturale.

це́нн|ый *adj.* **1.** de valoare; *~ая посы́лка* colet cu valoare declarată; *~ые бума́ги* hîrtii de valoare. **2.** *(дорогой)* de (mare) preţ, de valoare, preţios, scump; *~ предме́т* obiect de valoare; *~ пода́рок* dar preţios; *~ые ве́щи* lucruri de preţ. **3.** *(важный)* preţios, valoros, important; *~ое откры́тие* descoperire importantă.

цент, *-а m.* cent.

цента́вр, *-а m. (mitol.)* centaur.

центигра́мм, *-а m.* centigram.

центили́тр, *-а m.* centilitru.

центиме́тр, *-а m.* centimetru.

центифо́лия, *-и f.* trandafir de dulceaţă.

це́нтнер, *-а m.* chintal.

центр, *-а m.* **1.** centru; *~ ша́ра* centrul unei sfere; *~ тя́жести* centrul de greutate/de gravitate; *в ~е го́рода* în centrul oraşului; *(fig.) в ~е внима́ния* în centrul atenţiei; *(sport) ~ нападе́ния* centru înaintaş; *администрати́вный ~* centru administrativ; *вычисли́тельный ~* centru de calcul; *информацио́нный ~* centru de informaţii; *иссле́довательский ~* centru de cercetări; *культу́рный ~* centru cultural; *промы́шленные ~ы* centre industriale; *(anat.) не́рвные ~ы* centri nervoşi. **2.** *sg.* centru; organe centrale; direcţie centrală; *директи́вы ~а* directivele organelor centrale.

центра́л, *-а m. (înv.)* închisoare centrală/ principală.

централиза́ция, *-и f. sg.* centralizare; *~ управле́ния* centralizarea conducerii; centralizarea administraţiei.

централи́зм, *-а m. sg.* centralism; *демократи́ческий ~* centralism democratic.

централизо́ванный **1.** *p.t.p.* de la *централизова́ть*. **2.** *adj.* centralizat.

централизова́ть, *-зу́ю, -зу́ешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a centraliza.

централизова́ться, *-зу́ется vb.* **1.** *pf.* şi *ipf.* a se centraliza, a fi centralizat. **2.** *ipf. pas.* de la *централизова́ть*.

центра́льн|ый *adj.* central; *~ые у́лицы* străzile centrale; *~ое отопле́ние* încălzire centrală; *~ая телефо́нная ста́нция* centrală telefonică; *~ые газе́ты* ziarele centrale; *~ комите́т* comitet central.

центри́зм, *-а m. sg. (pol.)* centrism.

це́нтрик, *-а m. (mil.)* ţintă de centru.

центри́рование, *-я n. (tehn.)* centrare.

центри́рованность, *-и f. (tehn.)* aliniament, centrare.

центри́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (tehn.)* a centra.

центрио́вка, *-и f. (tehn.)* centrare.

центрио́вочный *adj. (tehn.)* de centrare.

центри́ст, *-а m. (pol.)* centrist.

центри́стский *adj. (pop.)* de centrism; de centrist.

центрифу́га, *-и f. (tehn.)* maşină centrifugă, separator.

центробе́жка, *-и f.* extractor de miere, maşină de recoltat miere.

центробе́жн|ый *adj.* centrifug; *~ая си́ла* forţă centrifugă; *~ое литьё* turnare centrifugă.

центроге́нный *adj.* centrogen.

центростреми́тельный *adj.* centripet; *~ое движе́ние* mişcare centripetă; *~ая си́ла* forţă centripetă.

центурио́н, *-а m. (ist.)* centurion.

центу́рия, *-и f. (ist.)* centurie.

цеоли́т, *-а m. (mineral.)* zeolit.

цеп, *-а m. (agr.)* îmblăciu.

цепенéть, *-éю, -éешь vb. ipf. (pf. оцепенéть)* a înţepeni, a înlemni, a încremeni; *~ от стрáха* a înlemni de spaimă.

цéпень, *-пня m. (med.)* tenie.

цéпка, *-и f. (pop.)* lănţişor, lănţug.

цéпк|ий *adj.* **1.** agăţător, care se agaţă; *~ие кóгти* gheare puternice. **2.** *(fig.)* tenace, perseverent, înfipt; *~ человéк* om tenace; *~ ум* minte ageră.

цéпко *adv.* cu tenacitate, tenace.

цéпкость, *-и f. sg.* **1.** însuşirea de a se putea agăţa. **2.** *(fig.)* tenacitate; agerime.

цепля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* a agăţa, a prinde *(ceva)*.

цепля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** a se agăţa, a se apuca, a se prinde (de ceva). **2.** *(fig.)* a se agăţa; a se crampona.

цепн|óй *adj.* **1.** de lanţ; *~óе звенó* verigă de lanţ, za. **2.** cu lanţuri; în lanţ; *~ мост* pod suspendat cu lanţuri; *(tehn.) ~áя передáча* transmisie prin lanţ; *(chim.) ~áя реáкция* reacţie în lanţ, reacţie catenară; *(mat.) ~óе прáвило* regulă conjugată. **3.** ţinut în lanţ; *~áя собáка* cîine ţinut în lanţ.

цепóчк|а, *-и f.* **1.** lănţişor; *~ для часóв* lanţ la ceas; *дверна́я ~* lanţ de siguranţă la uşă. **2.** *(ряд, вереница)* şir; *передавáть по ~е* a transmite de la unul la altul; *~ой* în şir.

цеппели́н, *-а m.* zepelin.

цеп|ь, *-и f.* **1.** lanţ; *я́корная ~* lanţ de ancoră; *спустúть собáку с ~и* a da drumul cîinelui din lanţ; *(fig.) как с ~и сорвáлся* parcă ar fi turbat. **2.** *pl.* lanţuri, fiare, cătuşe; *заковáть в ~и* a pune în lanţuri, a încătuşa; *(fig.) ~и рáбства* lanţurile robiei. **3.** *sg. (fig.)* şir, înlănţuire, lanţ; *~ событий* înlănţuire de evenimente. **4.** şir, lanţ *(de munţi)*; *гóрная ~* şir/lanţ de munţi. **5.** *(mil.)* lanţ, linie; *стрелкóвая ~* linie de puşcaşi; *~ питáния* reţea/circuit de alimentare; *зáмкнутая ~* circuit închis. **6.** *(chim.)* catenă, lanţ.

цéрбер, *-а m. (fig.)* cerber, paznic sever/rău.

церебрáльн|ый *adj.* **1.** *(anat.)* cerebral. **2.** *(lingv.) (despre consoane)* cacuminale, cerebrale.

церемониáл, *-а m.* ceremonial; *~ похорóн* ceremonialul înmormîntării.

церемониáльн|ый *adj.* **1.** de ceremonial. **2.** solemn; *~ мáрш* marş solemn; *~ое шéствие* defilare.

церемониймéйстер, *-а m. (înv.)* maestru de ceremonii.

церемóниться, *-нюсь, -нишься vb. ipf.* **1.** a face fasoane, a face nazuri, a se jena. **2.** *(pf. поцеремóниться) instr.* sau fără *compl.* a menaja (prea mult), a trata cu prea multă blîndeţe.

церемóни|я, *-и f.* **1.** ceremonie; ceremonial, solemnitate: *свáдебная ~* ceremonie nupţială. **2.** *(mai ales la pl.) (fig.)* fasoane, nazuri, mofturi, jenă ◇ *без ~и* fără nazuri.

церемóнно *adv.* ceremonios.

церемóнность, *-и f. sg.* **1.** caracter ceremonios; ton ceremonios. **2.** afectare; preţiozitate; fasoane.

церемóнный *adj.* **1.** ceremonios. **2.** afectat, simandicos, năzuros, mofturos.

цéрий, *-я m. sg. (chim.)* ceriu.

церковноприхóдск|ий *adj.* parohial.

церковнослáвянский *adj.* slav bisericesc; *~ язык* limba slavă bisericească.

церковнослужúтель, *-я m. (înv.)* preot, cleric; dascăl/cîntăreţ bisericesc.

церкóвн|ый *adj.* de biserică; bisericesc, eclesiastic, parohial; *~ая слýжба* slujbă religioasă; *~ прихóд* parohie, enorie; *~ое прáво* drept canonic, drept bisericesc ◇ *бéден, как ~ая крыса* sărac lipit pămîntului.

цéрковь, *-кви f.* biserică; *православная ~* biserica ortodoxă.

цесарéвич, *-а m. (ist.)* ţarevici, moştenitor al tronului *(în Rusia ţaristă)*.

цесáрка, *-и f. (ornit.)* bibilică, pichere.

цех, *-а m.* **1.** secţie, atelier; *кузнéчный ~* forjerie, forjă; *литéйный ~* turnătorie; *набóрный ~* zeţărie; *сбóрочный / монтáжный ~* secţie de montaj, atelier de montaj; *дóменный ~* hala furnalelor; *гальванúческий ~* secţie/atelier de galvanizare; *котéльный ~* atelier/secţie de cazangerie; *ремóнтный ~* atelier de reparaţii. **2.** *(ist.)* corporaţie, breaslă, tagmă.

цехкóм, *-а m. = цеховóй комитéт* comitet *(sindical)* de secţie.

цехов|óй *adj.* **1.** de secţie, de atelier. **2.** *(ist.)* de breaslă; *~ые привилéгии* privilegiile de breaslă. **3.** *(fig.)* îngust, sectar.

цеховщúна, *-ы f. sg.* spirit de castă/de breaslă; spirit îngust/ exclusivist, sectarism.

цецé *f. indecl. (entom.)* musca ţeţe.

циáн, *-а m. sg. (chim.)* cian.

циановодорóдн|ый *adj. (chim.)* cianhidric; *~ая (синúльная) кислотá* acid cianhidric, acid prusic.

циáнистый *adj. (chim.)* de cianură; *~ кáлий* cianură de potasiu.

циáнов|ый *adj. (chim.)* cianic; *~ая кислотá* acid cianic; *соль ~ой кислоты* cianat.

цианóз, *-а m. (med.)* cianoză.

цивилизáтор, *-а m. (mai ales iron.)* civilizator.

цивилизáторский *adj.* (de) civilizator.

цивилизáция, *-и f.* civilizaţie.

цивилизóванный *adj.* civilizat.

цивилизовáть, *-зýю, -зýешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a civiliza.

цивилизовáться, *-зýюсь, -зýешься vb.* **1.** *pf.* şi *ipf.* a se civiliza. **2.** *ipf. pas.* de la *цивилизовáть*.

цивúльный *adj. (înv.)* civil.

цигáрка, *-и f.* ţigară de foi.

цигéйк|а, *-и f.* blană de oaie ţigaie.

цигéйковый *adj.* de ţigaie.

цикáда, *-ы f. (entom.)* greiere.

цикл, *-а m.* **1.** ciclu; *производственный ~* ciclu de producţie; *~ накоплéния* ciclu de acumulare; *(astr.) годовóй ~ вращéния землú* ciclu anual de rotaţie a pămîntului. **2.** ciclu, serie; *~ лéкций* ciclu de conferinţe/de lecţii; *~ концéртов* o serie de concerte.

цикламéн, *-а m. (bot.)* ciclamă, pîinea porcului.

циклизáция, *-и f.* ciclizare.

циклúческий *adj. v. цикли́чный*

циклúчность, *-и f. sg.* caracter ciclic, ciclicitate.

циклúчн|ый *adj.* ciclic; în ciclu; *~ое движéние* mişcare ciclică; *~ое производствó* producţie în ciclu.

циклогенéз, *-а m. (met.)* ciclogeneză.

циклогрáмма, *-ы f.* ciclogramă.

циклóграф, *-а m.* ciclograf.

циклóида, *-ы f. (mat.)* cicloid.

циклоидáльн|ый *adj. (mat.)* cicloidal.

циклóн, *-а m.* ciclon.

циклонúческий *adj.* de ciclon, ciclonic.

циклóп, *-а m. (mitol.)* ciclop.

циклопúческий *adj.* uriaş, gigantic, ciclopic.

циклотрóн, *-а m. (tehn.)* ciclotron.

цикóрий, *-я m. sg.* cicoare.

цикýта, *-ы f. (bot.)* cucută.

цилúндр, *-а m.* **1.** *(mat. tehn.)* cilindru. **2.** *(шляпа)* joben, ţilindru, clac.

цилиндрúческ|ий *adj.* cilindric; *~ая повéрхность* suprafaţă cilindrică.

цилúндровый *adj. (tehn.)* de cilindri; *~ чугýн* fontă pentru confecţionat cilindri.

цимбалúст, *-а m.* ţambalagiu.

цимбáлы, *-ал pl.* ţambal.

цингá, *-и f. sg. (med.)* scorbut.

цингóтн|ый *adj.* **1.** de scorbut; scorbutic; *~ые явлéния* fenomene de scorbut. **2.** pentru bolnavi de scorbut; pentru tratarea scorbutului ◇ *(bot.) ~ая трáва* lingurea.

цинерáрия, *-и f. sg. (bot.)* cinerarie.

циníзм, *-а m. sg.* cinism.

цúник, *-а m.* (om) cinic.

цинúчно *adv.* în mod cinic, cu cinism.

цинúчность, *-и f. sg.* cinism.

цинк, *-а m. sg.* zinc; *листовóй ~* tablă de zinc; *бромúстый ~* bromură de zinc; *сернúстый ~* sulfură de zinc.

цинковáние, *-я n. sg.* zincare.

цинковáть, *-кýю, -кýешь vb. ipf. acuz.* a zinca, a zincui.

цúнков|ый *adj.* de zinc; *~ая рудá* minereu de zinc; *~ сплав* aliaj de zinc; *(farm.) ~ая мазь* alifie de zinc; *(chim.) ~ые белúла* alb de zinc.

цинкóграф, *-а m.* zincograf.

цинкографúческий *adj.* zincografic.

цинкографúя, *-и f.* zincografie.

цúния, *-и f. (bot.)* cîrciumăreasă.

цинóвка, *-и f.* rogojină.

цирк, *-а m.* circ.

циркáч, *-á m.* artist de circ.

цирков|óй *adj.* de circ; *~ наéздник* călăreţ de circ; *~ые представлéния* reprezentaţii de circ.

цирко́н, *-а m. (mineral.)* zircon.

цирко́ний, *-я m. (chim.)* zirconiu.

циркули́р|овать, *-рует vb. ipf.* a circula; *(fig.) в го́роде ~уют слу́хи* în oraş circulă zvonuri.

цирку́ль, *-я m.* compas; *пропорциона́льный ~* compas reductor; *~ с дугово́й* compas cu arc; *круговой ~* circumferenţiar.

циркуля́р, *-а m. (adm.)* circulară.

циркуля́рка, *-и f. (tehn.)* ferăstrău circular; circular.

циркуля́рн|ый[1] *adj. (adm.)* circular; *~ое распоряже́ние* dispoziţie circulară, circulară.

циркуля́рн|ый[2] *adj.* circular, în formă de cerc; *~ая пила́* ferăstrău circular.

циркуляцио́нный *adj.* de circulaţie.

циркуля́ция, *-и f. sg.* circulaţie; *~ кро́ви* circulaţie a sîngelui; *~ де́нег* circulaţie monetară.

циркумфле́кс, *-а m. (lingv.)* accent circumflex.

цирро́з, *-а m. (med.)* ciroză.

цирю́льник, *-а m. (înv.)* bărbier, frizer.

цирю́льня, *-и f. (înv.)* frizerie.

цисте́рна, *-ы f.* cisternă; vagon-cisternă; autocisternă; *вагон-~* vagon-cisternă; *мо́пливная ~* cisternă de combustibil.

цисти́т, *-а m. sg. (med.)* cistită.

цистоско́п, *-а m. (med.)* cistoscop.

цитаде́ль, *-и f.* **1.** *(ist. mil.)* citadelă, cetăţuie. **2.** *(fig.)* bastion, citadelă.

цита́та, *-ы f.* citat.

цита́тничество, *-а n.* citatomanie.

цита́тный *adj.* de citat(e).

цитва́рн|ый *adj. (farm.)* *~ое се́мя* limbricariţă.

цити́рование, *-я n. sg.* citare.

цити́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. процити́ровать) acuz.* a cita.

цитоплазма, *-ы f. (bot.)* citoplasmă.

ци́тра, *-ы f. (muz.)* ţiteră.

ци́трус, *-а m. (bot.)* citrus; *планта́ции ~а* plantaţii de citrus.

ци́трусовые, *-ых pl. ; sg. -ое, -ого n.* citrice *(plante).*

циферблáт, *-а m.* cadran.

циферблáтн|ый *adj.* cu cadran; *~ые весы́* cîntar cu cadran.

ци́фр|а, *-ы f.* **1.** cifră; *ара́бские ~ы* cifre arabe; *ри́мские ~ы* cifre romane; *десяти́чная ~* cifră zecimală. **2.** număr, sumă, cifră; *кру́глая ~* cifră rotundă; număr rotund; *произво́льная ~* cifră arbitrară, o cifră oarecare; *контро́льные ~ы* cifre de control; *ито́говая ~* total, rezultatul unei adunări ◇ *го́лые ~ы* cifre goale; *ду́тые ~ы* cifre umflate; *кру́глые ~ы* cifre rotunde; *округли́ть ~у* a rotunji o cifră.

цифрова́ть, *-рую, -руешь vb. ipf.* a numerota.

цифров|о́й *adj.* cifric, numeric; *~ы́е да́нные* date numerice; *~а́я систе́ма* sistem cifric.

ци́церо *m. indecl. (tipogr.)* cicero.

цмúн, *-а m. (bot.)* siminoc.

цо́канье, *-я n. sg.* ţăcănit, ţăcăneală; răpăit; răpăială; *~ пуль* răpăitul gloanţelor.

цо́кать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. цо́кнуть)* a ţăcăni, a răpăi.

цо́кнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *цо́кать*

цо́коль, *-я m.* soclu; *бакели́товый ~* soclu de bachelită; *~ ла́мпы* soclul tubului; *винтово́й ~* soclu filetat.

цо́кольный *adj.* de soclu.

цо́кот, *-а m. sg.* ţăcănit, ţăcăneală.

цокота́ть, *-о́чет vb. ipf.* **1.** a ţăcăni. **2.** *(fam.)* a vorbi repede, a trăncăni.

цуг, *-а m.* falet.

цу́гом *adv.* cu două-trei perechi de cai înhămaţi în şir; *е́хать ~* a merge cu cai înaintaşi ◇ *(fig. fam.) ~ходи́ть за кем-л.* a se ţine scai după cineva.

цука́т, *-а m.* fructe zaharisite; coji zaharisite de fructe citrice.

цука́тный *adj.* de/cu fructe zaharisite; de/cu coji zaharisite de fructe.

цыга́не, *-а́н pl; sg. -а́н, -а m.* **1.** ţigani; *кочу́ющие ~* lăieţi, ţigani nomazi. **2.** *(înv.)* cor de ţigani.

цыга́нка, *-и f.* ţigancă.

цыга́нск|ий *adj.* de ţigan, ţigănesc; *~ таборо́м* şatră de ţigani; *~ язы́к* limba ţigănească ◇ *~ая жизнь* viaţă de nomad, fără cămin.

цы́кать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. цы́кнуть) на + acuz. (pop.)* a se răsti, a se repezi *(la cineva).*

цы́кнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *цы́кать*

цынга́, *-и́ f. sg. v. цинга́*

цынго́тный *adj. v. цинго́тный.*

цыно́вка, *-и f. v. цино́вка*

цы́пка, *-и f.* găină, pui.

цы́пки, *-ок pl.* mici crăpături pe piele.

цыплёнок, -нка *m. ; pl. -ля́та, -ля́т m.* pui *(de găină)* ◇ *(prov.) цыпля́т по о́сени счита́ют* toamna se numără bobocii.

цыпля́тина, *-ы f.* carne de pui *(de găină).*

цыпля́тник, *-а m.* coteţ pentru pui *(de găină).*

цы́почка, *-и f. dim.* puiculiţă, puicuţă; puicuşoară.

цы́почк|и, *-чек pl. (în expr.) ходи́ть на ~ах* a merge în vîrful picioarelor; *встать на ~и* a se ridica în vîrful picioarelor.

цып-цы́п *interj.* pui-pui; cip-cip!

цыц *interj.* sst!, ajunge!, taci!.

Ч

ч *n. litera şi sunetul* «ci».

чабáн, *-á m.* cioban, păstor, păcurar.

чабáнский *adj.* ciobănesc.

чабёр, *-брá m. sg. (bot.)* cimbru.

чабрéц, *-á m. sg. (bot.)* cimbrişor.

чáвканье, *-я n. sg.* clefăit, clefăire.

чáвкать, *-аю, -аешь vb. (ipf. pf. mom. чáвкнуть)* a clefăi.

чáвкнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *чáвкать*

чад, *-а m. sg.* **1.** fum; sfară; *кýхонный ~* fum de bucătărie. **2.** *(fig.)* ameţeală, vîrtej; *он как в ~ý* parcă e beat.

чади́ть, *чажý, чади́шь vb. ipf. (pf. начади́ть)* a produce fum, a fumega; a mirosi a ars; *печь чади́т* soba scoate fum.

чáдно 1. *adv.* cu fum. **2.** *pred.* miroase a fum/a ars; e sfară.

чáдный *adj.* **1.** plin de fum. **2.** *(fig.)* ameţitor.

чáд|о, *-а n. (înv.)* copil, odraslă ◇ *со всéми ~ами и домочáдцами* cu toată familia, cu căţel (şi) cu purcel.

чадолюби́вый *adj. (înv.)* care îşi iubeşte copiii; *~ отéц* tată care îşi iubeşte copiii.

чадр|á, *-ы f.* văl *(la femeile din Orient)*; *с бро́сить ~ý* a) a lepăda vălul; b) *(fig.)* a se emancipa.

чаёвник, *-а m.* amator/băutor de ceai.

чаёвница, *-ы f.* amatoare/băutoare de ceai.

чаёвничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a-şi trece vremea bînd ceai.

чаево́д, *-а m.* cultivator de ceai.

чаево́дство, *-а n. sg.* cultura ceaiului.

чаевы́е, *-ы́х pl. (înv.)* bacşiş.

чаепи́тие, *-я n. sg.* băutul ceaiului.

чайка, *-и f.* frunză de ceai.

чай, *-я (-ю) m.* ceai; *крéпкий ~* ceai tare; *жи́дкий ~* ceai slab; *завари́ть ~* a face ceai; *инди́йский ~* ceai indian; *кита́йский ~* ceai chinezesc; *кирпи́чный ~* ceai comprimat/presat; *ли́повый ~* ceai de tei; *стакáн чáю* un pahar de ceai; *пригласи́ть на чáшку чáя* a pofti la un ceai; a chema în vizită; *за чáем* în timpul ceaiului ◇ *(înv.) дава́ть на ~* a da bacşiş.

чай[2] *cuv. modal (pop.)* pesemne, după cît se vede, probabil; *ты, ~, не придёшь* pesemne că n-ai să vii.

чáйка, *-и f.* pescăruş; *морскáя ~* pescăruş de mare.

чáйная, *-ой f.* ceainărie.

чáйник, *-а m.* ceainic.

чáйница *-ы f.* cutie/vas pentru ceai.

чáйн|ый *adj.* de ceai; *~ые плантáции* plantaţii de ceai; *~ сервúз* serviciu de ceai; *~ая лóжечка* linguriţă (de ceai) ◇ *(bot.) ~ая рóза* trandafir de lună; *чéрез час по ~óй лóжке* cu ţîriita, cu linguriţa, picătură cu picătură.

чайхана́, *-ы́ f.* ceainărie *(în Asia Centrală)*.

чáлить, *-лю, -лишь vb. ipf. acuz. (mar.)* a acosta *(cu ajutorul parîmei)*.

чáлка, *-и f. (mar.)* parîmă, odgon de acostare.

чалмá, *-ы́ f.* turban, cealma.

чáлый *adj.* sur, dereş, tărcat *(despre părul cailor)*.

чан, *-а m.* cazan, cadă; bazin, rezervor; *бродúльный ~* bazin de fermentare; *запарно́й/запáрный ~* bazin de opărit.

чаны́ги, *чаны́г pl.* coarnele plugului.

чáра, *-ы f. (înv.)* cupă.

чáрдак, *-а m.* ceardaş.

чáрка, *-и f.* pahar, potir; *~ винá* pahar cu vin.

чарова́ние, *-я n.* vrăjire, fermecare.

чарова́ть, *-рýю, -рýешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(înv.)* a fermeca, a face farmece cuiva. **2.** *(fig.)* a încînta, a fermeca, a vrăji; *~ свои́м гóлосом* a fermeca *(pe cineva)* cu vocea sa.

чаровни́ца, *-ы f. v. чародéйка*

чародéй, *-я m.* **1.** vrăjitor. **2.** *(fig.)* vrăjitor.

чародéйка, *-и f.* **1.** vrăjitoare. **2.** *(fig.)* vrăjitoare.

чародéйский *adj.* de vrăjitor.

чародéйственный *adj.* magic.

чародéйство, *-а n. (înv.)* **1.** *sg.* magie, vrajă, vrăjitorie. **2.** *(fig.)* farmec, vrajă, încîntare.

чартúзм, *-а m. sg. (ist.)* cartism.

чартúст, *-а m. (ist.)* cartist.

чартúстский *adj. (ist.)* (de) cartist.

чарýющ|ий 1. *part. prez. act.* de la *чарова́ть*. **2.** *adj.* fermecător, încîntător, îmbietor; *~ая улы́бка* zîmbet fermecător.

чáры, *чар pl.* **1.** *(înv.)* farmece, descîntece, vrajă, vrăjitorie. **2.** *(fig.)* farmece, vrajă.

час, *чáса (cu num. card.) часá, чáсу* **1.** oră, ceas; *полтора́ ~á* o oră şi jumătate, un ceas şi jumătate; *опоздáть на ~* a întîrzia o oră; *с ~ом* cam o oră, cam un ceas; *чéрез ~* peste o oră; *со скóростью сто киломéтров в ~* cu o viteză de o sută de kilometri pe oră; *двенáдцать ~óв* orele douăsprezece; *в двенáдцать ~óв* la douăsprezece; *двенáдцать ~óв дня* amiază; *двенáдцать ~óв нóчи* miezul nopţii; *~ дня* ora unu la prînz; *~ нóчи* ora unu noaptea; *в пéрвом часý* după ora douăsprezece; *в три ~á утрá* la orele trei dimineaţa; *котóрый ~?* cît e ceasul? **2.** oră, lecţie, curs; *академúческий ~* oră academică; *на пéрвом ~ý* la prima oră de curs. **3.** *sg.* vreme; ceas; moment, clipă; *~ расплáты* ziua răzbunării, ceasul răfuielilor; *грóзный ~ войны́* cumpăna grea a războiului. **4.** timp, vreme, oră, ceas *(consacrate unei activităţi)*; *~ обéда* timpul mesei; *~ отдыха* timpul de odihnă, timpul de repaus; *приёмные ~ы́* orele de primire/de audienţă; *в свобóдные ~ы́* în timpul liber, în orele libere; *служéбные ~ы́* orele de serviciu; *вечéрний ~* vreme de seară ◇ *стоя́ть на ~áх* a fi de gardă; *бúтый ~* o oră întreagă; *с чáсу на ~* dintr-o clipă în alta, din moment în moment; *в дóбрый ~!* să fie într-un ceas bun!; *в недóбрый ~* într-un ceas rău; *в ~ы́ досýга* în ceasurile de odihnă; în orele libere; *сýдный ~* judecata de apoi; *~ óт чáсу не лéгче* din ce în ce mai rău; *нерóвен ~* te pomeneşti că ... ; mai ştii ce se poate întîmpla; *смéртный ~* ora supremă; *комендáнский ~* restricţii de circulaţie; *мёртвый ~* oră de repaus; *растú не по дням, а по ~áм* a creşte văzînd cu ochii.

часáми *adv.* ore întregi.

часóвня, *-и f.* capelă, paraclis.

часов|óй[1], *-óго m.* santinelă, gardă; *смéна ~ы́х* schimbarea gărzii.

часов|óй[2] *adj.* **1.** de ceasornic, de ceas, de ceasuri; *~áя стрéлка* ac de ceasornic; *~ мехáнизм* mecanismul ceasului; *~ завóд* fabrică de ceasuri; *~ магазúн* ceasornicărie; *(înv.) ~ы́х дел мáстер* ceasornicar. **2.** cu ora; orar; *~áя оплáта* plată cu ora; *~ грáфик* grafic orar. **3.** de o oră, de un ceas; *~áя лéкция* lecţie de o oră. **4.** de la ora unu; *~ пóезд* trenul care pleacă *(care trece)* la ora unu *(ziua sau noaptea)*.

часовщúк, *-á m.* ceasornicar.

часóк, *-скá m. dim.* de la *час*; *зайтú (к кому́-л.) на ~* a se abate/ a trece *(pe la cineva)* pentru o oră.

чáсом *adv. (pop.)* **1.** *(иногда, временами)* cîteodată, uneori. **2.** *(кстати)* cumva, întîmplător; *нет ли у вас, ~, на рубль мéлочи?* nu cumva aveţi o rublă mărunţiş?

часослóв, *-а m. (bis.)* ceaslov.

частéнько *adv.* adesea, adeseori, destul de des.

части́ц|а[1], *-ы f.* particică, particulă; *~ы пы́ли* particule de praf; *радиоактúвная ~* particulă radioactivă; *ядéрная ~* particulă nucleară.

части́ца[2], *-ы f. (gram.)* particulă.

части́чно *adv.* în parte, parţial; *рабóта вы́полнена ~* munca a fost executată parţial.

части́чн|ый *adj.* parţial; *~ая мобилизáция* mobilizare parţială.

ча́стник, *-а m.* negustor/meseriaş particular.

частновладéльческий *adj.* privat, particular; *~ капитáл* capital particular.

ча́ст|ное, *-ого n.* **1.** particular; *от óбщего к ~ому* de la general la particular. **2.** *(mat.)* cît.

частнокапиталисти́ческий *adj.* particular-capitalist.

частнособственнический *adj.* de proprietar, de proprietar privat, bazat pe proprietate privată.

ча́стност|ь, *-и f.* detaliu, amănunt ◇ *в ~и* în special, mai cu seamă; printre altele.

ча́сти|ый *adj.* **1.** special, particular, aparte; ~ *слу́чай* caz special, caz particular. **2.** personal; particular; ~*ая переписка* corespondenţă particulară; *э́то его́ ~ое де́ло* îl priveşte personal; *по ~ому де́лу* într-o chestiune personală; ~*ое лицо́* persoană particulară, particular; ~*ая пра́ктика* clientelă particulară; ~*ые уро́ки* lecţii/meditaţii particulare; ~*ым о́бразом* pe cale particulară, pe cale neoficială. **3.** privat, particular, individual; ~*ая торго́вля* comerţ particular; ~*ая со́бственность* proprietate particulară, proprietate privată; *(jur.)* ~*ое пра́во* drept privat ◇ *(jur.)* ~*ое определе́ние* încheiere.

ча́сто *adv.* **1.** adesea, des, adeseori; ~ *ходи́ть в теа́тр* a merge des la teatru. **2.** *(густо)* des.

частоко́л, *-а m.* palisadă, gard de şipci; zaplaz.

частота́, *-ы́ f.* **1.** *sg.* desime. **2.** frecvenţă; periodicitate; ~ *пу́льса* frecvenţa pulsului; *звукова́я* ~ frecvenţă acustică; *ток высо́кой ~ы́* curent de înaltă frecvenţă; *абсолю́тная* ~ frecvenţă absolută; *относи́тельная* ~ frecvenţă relativă.

часто́тность, *-и f. (tehn.)* indice de frecvenţă.

часто́тный *adj. (tehn.)* de frecvenţă.

частотоме́р, *-а m. (tehn.)* frecventometru.

часту́шка, *-и f.* strigătură, cuplet popular.

ча́ст|ый *adj.* **1.** *(густой)* des; ~ *гре́бень* pieptene des; ~*ая ткань* ţesătură deasă; ~ *лес* pădure deasă; ~ *дождь* ploaie deasă. **2.** apropiat (unul de altul), des; ~*ые ста́нции* staţii apropiate. **3.** des, iute, rapid; ~ *шаг* pas des; *(mil.)* ~ *ого́нь* foc susţinut; ~ *пульс* puls accelerat. **4.** repetat, frecvent, des; ~*ые посеще́ния* vizite dese; ~ *гость* musafir obişnuit, om de-al casei.

част|ь, *-и f.* **1.** parte; porţiune; bucată; ~ *це́лого* parte dintr-un întreg; *тре́тья* ~ a treia parte; ~*и те́ла* părţile corpului; *составна́я* ~ parte integrantă, parte componentă; *бо́льшая* ~ cea mai mare parte; *рома́н в трех ~я́х* roman în trei părţi; *по ~я́м* în părţi, parţial; *плати́ть по ~я́м* a plăti parţial, a plăti în rate. **2.** *(tehn.)* piesă; *запасны́е ~и* piese de schimb/ de rezervă; ~*и маши́ны* piesele unei maşini; *разобра́ть на ~и* a demonta; a descompune. **3.** *(отдел)* serviciu; resort; sector, secţie; *администрати́вная* ~ resort administrativ, serviciu administrativ; *уче́бная* ~ secţie de studii; sector de învăţămînt; *санита́рная* ~ serviciu sanitar. **4.** domeniu, sector, specialitate; *он рабо́тает по фина́нсовой ~и* lucrează în sectorul financiar. **5.** *(mil.)* unitate, corp de trupă; *во́инская* ~ unitate (militară); ~ *охра́ны* unitate de pază; *раке́тная* ~ unitate de rachete; *та́нковая* ~ unitate de tancuri; *пехо́тные ~и* unităţi de infanterie ◇ *по бо́льшей ~и* sau *бо́льшей ~ю* de cele mai multe ori; *по ~и* sau *(pop.) в ~и (чего́-л. sau како́й-л.)* în ce priveşte, în privinţa; *э́то не по мое́й ~и* aceasta nu mă priveşte, aceasta nu este de competenţa mea; *он знато́к по э́той ~и* e specialist în materie; *(gram.)* ~*и ре́чи* părţi de vorbire; ~*и све́та* continentele.

ча́стью *adv.* în parte, parţial; ~ *он согласи́лся со мной* a fost în parte de acord cu mine.

часы́, *-о́в pl.* ceasornic, ceas; *карма́нные* ~ ceas de buzunar; *ручны́е* ~ ceas de mînă; *бортовы́е* ~ ceasornic de bord; *стенны́е* ~ pendulă; *ба́шенные* ~ orologiu; *насто́льные* ~ ceas de masă; ~ *с буди́льником* deşteptător; *со́лнечные* ~ cadran solar; *завести́* ~ a întoarce ceasul; *поста́вить* ~ a potrivi ceasul; ~ *спеша́т* ceasul merge înainte; ~ *отстаю́т* ceasul rămîne în urmă.

чата́ла, *-ы f.* proptea.

ча́хлость, *-и f. sg.* **1.** stare pipernicită; închircire; veştejire; ofilire. **2.** stare plăpîndă; slăbiciune, debilitate.

ча́хлый *adj.* **1.** pipernicit, chircit, veşted, ofilit; ~ *цвето́к* floare ofilită. **2.** slăbuţ, debil, sfrijit, plăpînd; ~ *ребёнок* copil plăpînd.

ча́хн|уть, *-ну, -нешь vb. ipf. (pf. зача́хнуть)* **1.** a se chirci, a se veşteji, a se ofili; *цвето́к ~ет* floarea se ofileşte. **2.** *(fig.)* a slăbi, a tînji; ~ *от тоски́* a tînji de dor.

чахо́тка, *-и f. sg.* oftică, tuberculoză, ftizie; *скоропе́чная* ~ tuberculoză galopantă ◇ *(glumeţ) карма́нная* ~ chiu şi vai prin buzunări.

чахо́точн|ый **1.** *adj.* ftizic, tuberculos, ofticos; ~ *больно́й* bolnav de tuberculoză. **2.** ~**ый,** *-ого m.* tuberculos, ofticos.

ча́ш|а, *-и f.* cupă, potir ◇ *испи́ть ~у до дна* a bea paharul pînă la fund; ~ *терпе́ния переполнилась* s-a umplut paharul; *у них дом — по́лная* ~ în casa lor e mare belşug; *бро́сить что-л. на ~у весо́в* a pune ceva în cumpănă/în balanţă; *пить мёртвую ~у* a se îmbăta turtă/criţă.

чашели́стик, *-а m. (bot.)* sepală.

ча́шечка, *-и f.* **1.** *dim.* ceşcuţă. **2.** *(bot.)* caliciu; ~ *цветка́* caliciul florii, potir.

ча́шечный *adj.* de ceaşcă.

ча́шк|а, *-и f.* **1.** ceaşcă; *вы́пить ~у ча́ю* a bea o ceaşcă de ceai. **2.** platan, taler *(la balanţă)* ◇ *(anat.) коле́нная* ~ rotulă.

ча́ща, *-и f.* desiş, hăţiş, pădure deasă; ~ *ле́са* desiş de pădure.

чащо́ба, *-ы f. (reg.)* desiş, hăţiş, pădure deasă.

ча́яни|е, *-я n.* aspiraţie, năzuinţă, speranţă; *национа́льные ~я* aspiraţii naţionale ◇ *на́че ~я* sau *сверх вся́кого ~я* din întîmplare, totuşi, contrar aşteptărilor.

ча́ять, *ча́ю, ча́ешь vb. ipf. gen.* sau *inf. (înv.)* a nădăjdui, a spera, a năzui ◇ *души́ не ~ в ком-л.* a iubi pe cineva ca ochii din cap; a nu mai putea după ...

чва́ниться, *-нюсь, -нишься vb. ipf.* a se făuduli, a se îngîmfa, a se înfumura, a-şi da ifose.

чванли́вость, *-и f. sg.* fudulie, înfumurare, îngîmfare.

чванли́вый *adj.* fudul, înfumurat, îngîmfat, cu ifose.

чва́нный *adj.* fudul, înfumurat, îngîmfat; vanitos.

чва́нство, *-а n. sg.* fudulie, înfumurare, îngîmfare; vanitate.

чебота́рь, *-я́ m. (reg.)* ciobotar, cizmar.

чёботы, *-ов m. (reg.)* ciubote, cizme.

чего́ *adv. (pop.)* de ce, pentru ce, la ce bun; ~ *я туда́ пойду́?* de ce să mă duc acolo?

чей, *чья, чьё pron.* **1.** *interog.* şi *relativ* al cui, a cui; *чья э́та кни́га?* a cui este cartea aceasta?; *чьи э́ти ве́щи?* ale cui sînt aceste lucruri? **2.** *rel.* al căruia, a căruia.

чек [1], *-а m.* **1.** cec; *плати́ть по ~у* a achita un cec, a onora un cec; *вы́писать* ~ a emite/a da un cec; ~ *на предъяви́теля* cec la purtător; *расчётный* ~ cec de decontare. **2.** bon; *това́рный* ~ bon de casă.

чек [2], *-а m. (agr.)* bazin de retenţie.

чека́, *-и́ f.* cui spintecat; pană.

чека́нить [1], *-ню, -нишь vb. ipf. acuz. (pf. вы́чеканить şi отчека́нить) acuz.* **1.** a bate; ~ *моне́ту* a bate monedă. **2.** *(pf. расчека́нить) (tehn.)* a ştemui ◇ ~ *шаг* a bate pasul; ~ *слова́* a vorbi răspicat.

чека́нить [2], *-ню, -нишь vb. ipf. acuz. (agr.)* a cîrni; a copili.

чека́нка [1], *-и f. sg.* **1.** batere; cizelare; ~ *моне́т* baterea monedei. **2.** *(tehn.)* ştemuire; *холо́дная* ~ ştemuire la rece.

чека́нка [2], *-и f. sg. (agr.)* cîrnit; ~ *хлопча́тника* cîrnitul bumbacului.

чека́нный *adj.* **1.** *(tehn.)* cizelat, ştemuit, calibrat. **2.** *(fig.)* răspicat, clar, precis. **3.** cioplit, cizelat.

чеки́ст, *-а m.* cechist.

че́ков|ый *adj.* de cec; ~*ая кни́жка* carnet de cecuri.

чёлк|а, *-и f.* **1.** moţ *(la cal)*. **2.** breton; *носи́ть ~у* a purta breton.

чёлн, *челна́ m.* luntre *(dintr-un trunchi de copac)*, cin.

челно́к [1], *-а́ m. v. чёлн*

челно́к [2], *-а́ m. (text.)* suveică.

челно́чный *adj.* de suveică.

чел|о́ [1], *-а́ n. sg.* frunte; *высо́кое* ~ frunte înaltă ◇ *(fig. înv.) бить ~о́м* a cere respectuos, plecîndu-se adînc.

чело́ [2], *-а́ n.* gura focarului de la cuptoarele de topire.

челоби́тная, *-ой f. (ist.)* jalbă, suplică, plîngere.

челоби́тчик, *-а m. (ist.)* suplicant, petiţionar.

челоби́тье, *-я n.* **1.** ploconeală, plecăciune pînă la pămînt, temenea. **2.** cerere scrisă, jalbă, suplică.

челове́к, *-а m.; pl. лю́ди* **1.** om; ins, persoană; *че́стный* ~ om cinstit;

учёный ~ om învățat, savant, om de știință; *рабо́чий* ~ om al muncii, muncitor; *госуда́рственный* ~ bărbat de stat; *нас бы́ло пять* ~ am fost cinci inși; *по пять лей на* ~*а* cîte cinci lei de persoană/de căciulă; *все до одного́* ~*а* toți pînă la unul; *молодо́й* ~*!* (*la vocativ*) tinere!. **2.** *(слуга) (înv.)* slugă, argat; lacheu. **3.** *(înv.)* chelner ◇ *бывалый* ~ om cu experiență; om umblat; *гре́шный* ~*!* îmi pare rău!; păcătosul de mine! vai de păcatele mele!; *двули́чный* ~ om cu două fețe, taler cu două fețe; *золото́й* ~ sau *не* ~, *а зо́лото* (e un) om de aur; *ка́верзный* ~ (om) intrigant; *как оди́н* ~ toți pînă la unul; ca un singur om; *ли́шний* ~ om de prisos; *ме́лочный* ~ om mic la suflet, om josnic; *мил* — ~*!* omule! dragul meu!; *наш/свой* ~ omul nostru; prietenul/omul casei; *непутёвый* ~ om destrăbălat; terchea-berchea; *никудышный/никчёмный* ~ om de nimic; fii mănîncă ciinii din traistă; *полтора́* ~*а* aproape nimeni; foarte puțină lume; *потёрянный/пропа́вший/ко́нченый* ~ om pierdut/sfîrșit; *прямо́й* ~ om sincer/drept; *серде́чный* ~ om de inimă; inimă de aur; *сто́ящий* ~ un om și jumătate, om de valoare; *сухо́й* ~ om dur; inimă de piatră; ~ *в футля́ре* om încuiat, spirit închistat/conservator; ~ *до́лга* omul datoriei; *(prov.) не ме́сто кра́сит* ~*а, а* ~ *ме́сто* omul sfințește locul; ~ *с большим ве́сом* om cu greutate/cu trecere mare; ~ *с голово́й* om cu judecată/cu scaun la cap; ~ *с го́ношром* om înfumurat, om fudul; ~ *с положе́нием* om cu situație; *(prov.)* ~ *сам кузне́ц своего́ сча́стья* norocul e cum și-l face omul; ~ *свобо́дной профе́ссии* liber profesionist; ~ *ста́рого зака́ла* om de modă veche; ~ ~*у рознь* om cu om nu se aseamănă.

челове́ко-дня́, -дня́ *m. (ec.)* om-zi.

челове́колюби́вый *adj.* iubitor de oameni, umanitar, uman, omenos.

челове́колю́бие, -я *n. sg.* iubire de oameni, umanitate, omenie.

челове́коненави́стник, -а *m.* mizantrop.

челове́коненави́стнический *adj.* mizantropic; plin de ură.

челове́коненави́стничество, -а *n. sg.* mizantropie, ură de oameni.

челове́кообра́зный *adj.* antropomorf; ~*ая обезья́на* maimuță antropoidă.

челове́кополо́бый *adj.* antropoid; ~*ое существо́* ființă antropoidală.

челове́ко-ча́с, -а *m.* om-oră.

челове́ческий *adj.* **1.** de om, omenesc, uman; ~ *род* neamul omenesc; ~*ое о́бщество* societate umană. **2.** *(гуманный)* omenos, plin de omenie, uman; ~*ое отноше́ние* atitudine plină de omenie.

челове́чество, -а *n. sg.* omenire, umanitate; *прогре́ссивное* ~ omenire progresistă.

челове́чий *adj.* de om, omenesc.

челове́чина, -ы *m.* și *f. (fam.)* omoi, namilă de om.

челове́чно *adv.* omenește, cu omenie.

челове́чность, -и *f. sg.* omenie, umanitate.

челове́чный *adj.* uman, omenos, plin de omenie.

че́люстной *adj. (anat.)* de maxilar; ~*ая кость* os maxilar.

че́люсть, -и *f.* **1.** falcă, maxilar; *ни́жняя* ~ falca de jos; falca inferioară. **2.** protează dentară; *вста́вить* ~ a pune o protează.

че́лядь, -и *f. col. sg. (înv.)* slugi, argățime.

чем *conj.* **1.** *(нежели)* decît; că; *лу́чше по́здно,* ~ *никогда́* mai bine mai tîrziu decît niciodată. **2.** *(вместо того, чтобы)* decît, în loc să; *я лу́чше схожу́,* ~ *бу́ду ждать* decît să aștept, mai bine mă duc eu acolo. **3.** *(насколько)* cu cît; ~ *бо́льше, тем лу́чше* cu cît mai mult, cu atît mai bine ◇ ~ *свет* în zorii zilei, cu noaptea în cap; *пре́жде* ~ înainte de a ...; *ра́ньше* ~ înainte ca ...

чембу́р, -а *m.* dîrlog, pană *(la căpăstru, la frîu).*

чемери́ца, -ы *f. sg. (bot.)* steregoaie.

чемода́н, -а *m.* valiză, geamantan; *ко́жаный* ~ geamantan/ valiză de piele ◇ *сиде́ть на* ~*ах* a fi gata de plecare, a fi pe picior de plecare.

чемода́нный *adj.* de valiză, de geamantan; ~ *замо́к* broască de valiză ◇ ~*ое настрое́ние* dispoziție de plecare/de voiaj.

чемпио́н, *-а m.* campion; ~ *ми́ра по пла́ванию* campion mondial de înot; ~ *страны́* campionul țării; campion național; ~ *по ша́хматам/по бо́ксу* campion la șah/la box.

чемпиона́т, *-а m.* campionat; *ша́хматный* ~ campionat de șah.

чемпио́нский *adj.* de campion; ~*ое зва́ние* titlu de campion.

чемпио́нство, -а *n. sg.* titlu de campion; *доби́ться* ~*а* a obține/ a cîștiga titlul de campion.

чепе́ц, *-пца́ m.* scufie, bonetă.

чепра́к, *-а́ m.* **1.** *(подстилка)* harsa, valstrap, cioltar, pătură de cal. **2.** *(часть шкуры)* crupon.

чепух|а́, -и́ *f. sg.* **1.** prostie, mofturi, fleacuri; *нести́/городи́ть/молоть* ~*у́* a îndruga verzi și uscate, a spune prostii; *(э́то)* ~*!* e o prostie! **2.** *(пустяк)* fleac, o nimica toată ◇ ~ *на по́стном ма́сле* rahat cu perje.

чепухо́вый *adj. (pop.)* **1.** absurd, prostesc, neghiob; ~ *расска́з* povestire absurdă. **2.** *(незначительный)* mic, neînsemnat, de nimica toată; ~*ое расстоя́ние* o distanță mică *(neînsemnată);* ~*ая цара́пина* o zgîrietură fără importanță.

че́рчик, -а *m.* scufie, bonetă, scufiță.

че́рва, -ы *f. col.* larve de albine.

червеобра́зный *adj.* vermicular, vermiform; *(anat.)* ~ *отро́сток слепо́й кишки́* apendic.

че́рви, -е́й, -я́м *pl. v. че́рвы*

черви́в|ый, -ть, *-еет vb. ipf. (pf. зачерви́веть* și *очерви́веть)* a se viermănoșa, a face viermi.

черви́вый *adj.* viermănos, mîncat de viermi; ~*ое я́блоко* măr viermănos.

черво́нец, -нца *m.* **1.** *(înv.)* galben, monedă de aur *(de 5 sau 10 ruble).* **2.** cervonet, bancnotă de 10 ruble.

черво́нный [1] *adj. (înv.)* roșu, roșu-aprins.

черво́нный [2] *adj.* curat, pur; ~*ое зо́лото* aur fin *(pentru monede).*

черво́нный [3] *adj.* de cupă; ~ *вале́т* valetul de cupă.

червото́чина, -ы *f.* carie în lemn.

че́рв|ы, -и *pl. (la jocul de cărți)* cupă.

червь, -я́ *m.* vierme; *шелкови́чный* ~ vierme de mătase; *земляно́й* ~ rîmă; *(fig.)* ~ *сомне́ния* viermeleîndoielii.

черви́к [1]**, -а́** *m.* vierme, rîmă; *ива́новский* ~ licurici.

черня́к [2]**, -а́** *m. (tehn.)* melc, șurub fără sfîrșit.

черня́чный *adj. (tehn.)* cu melc, elicoidal; ~*ая переда́ча* melc, transmisie cu melc; ~*ое колесо́* roată-melc.

черня́чок, -чка́ *m. dim.* viermușor, viermuș ◇ *замори́ть* ~*ка́* a-și omorî/ a-și potoli foamea.

черда́к, -а́ *m.* **1.** podul casei. **2.** mansardă; *жить на* ~*е́* a locui la mansardă.

черда́чный *adj.* **1.** de pod. **2.** de mansardă.

чёрёд, чередá *m. (reg.)* rînd; *тепе́рь мой* ~ acum e rîndul meu ◇ *идти́ (пойти́) свои́м чередо́м* a-și urma calea sa.

чередá [1]**, -ы́** *f. sg. (bot.)* dentiță, iarbă-roșie.

чередá [2]**, -ы́** *f.* **1.** rînd; *пришла́ на́ша* ~ a sosit rîndul nostru. **2.** *(верница)* șirag.

чередова́ние, *-я n.* alternare, alternanță, succedare; *(gram.)* ~ *гла́сных зву́ков* alternarea vocalelor.

чередова́ть, *-дýю, -дýешь vb. ipf. acuz.* cu *c* + *instr.* a alterna.

чередова́ться, *-дýюсь, -дýешься vb. ipf.* a alterna, a se succeda, a se perinda.

че́рез *prep.* cu *acuz.* **1.** peste; *мост* ~ *реку́* pod peste rîu; *перейти́* ~ *у́лицу* a trece strada; *прыгнуть* ~ *забо́р* a sări peste gard. **2.** prin; *смотре́ть* ~ *очки́* a privi prin ochelari; *пройти́* ~ *лес* a trece prin pădure; ~ *окно́* prin fereastră. **3.** *(посредством)* prin; cu ..., cu ajutorul ...; folosindu-se de, prin cineva; ~ *посре́дство кого́-л.* prin mijlocirea/prin intermediul cuiva; *сообщи́ть* ~ *дру́га* a comunica printr-un prieten; *оповести́ть* ~ *печа́ть* a aduce la cunoștință prin presă. **4.** *(cu sens temporal)* peste, după; ~ *де́сять мину́т* peste zece minute; ~ *два дня* peste două zile, două zile mai tîrziu. **5.** *(cu sens local)* peste, după, la o distanță de ...; ~ *два киломе́тра начина́ется го́род* orașul este la **2** km de aici. **6.**

o dată la; ~ *день* odată la două zile; ~ *час по столо́вой ло́жке* la fiecare oră cîte o lingură; *писа́ть ~ две строки́* a scrie la două rînduri.

черёмуха, *-и f. (bot.)* **1.** *(дерево)* mălin. **2.** *(плод)* mălină.

черёмуховый *adj. (bot.)* de mălin, de mălină.

черёмушник, *-а m.* măliniș.

черемши́, *-и́ f. sg. (bot.)* leurdă.

черенкова́ние, *-я n.* altoire, butășire.

черенкова́ть, *-ку́ю, -ку́ешь vb. ipf. (pf. отчеренкова́ть) acuz. (agr.)* a butăși.

черенко́вый *adj.* de altoi, de butaș.

черено́к[1], *-нка́ m.* mîner; ~ *ножа́* mînerul cuțitului.

черено́к[2], *-нка́ m.* **1.** *(bot.)* peduncul, coada frunzei. **2.** *(agr.)* altoi, butaș, sadă.

че́реп, *-а m.* craniu, țeastă.

черепа́х|а, *-и f.* **1.** broască țestoasă. **2.** baga; *изде́лия из ~и* produse de baga.

черепа́хов|ый *adj.* **1.** de baga; *~ая опра́ва для очко́в* ramă de ochelari din baga. **2.** de broască țestoasă.

черепа́ш|ий *adj.* **1.** de broască țestoasă. **2.** *(fig.)* foarte încet; *идти́ ~ьим ша́гом* a merge foarte încet, a merge ca melcul.

черепи́ц|а, *-ы f.* țiglă, olan; *col.* țiglă, olane; *кры́тый ~ей* acoperit cu țiglă.

черепи́чн|ый *adj.* **1.** de olane, de țiglă; *~ заво́д* fabrică de țiglă, țiglărie. **2.** cu țiglă, acoperit cu țiglă; *~ая кры́ша* acoperiș de țiglă.

черепн|о́й *adj.* cranian, de craniu; *~а́я коро́бка* cutie craniană.

черепо́к, *-пка́ m.* ciob, hîrb.

чересседе́льник, *-а m.* cureaua sădelcii.

чересчу́р *adv.* peste măsură, prea, prea mult, din cale afară; ~ *мно́го наро́ду* prea multă lume; *э́то уже́ ~* asta-i din cale afară! asta-i prea de tot!

чере́шневый *adj.* **1.** de cireș. **2.** de cireașă, de cireșe.

чере́шня, *-и f.* **1.** *(дерево)* cireș. **2.** *(плод)* cireașă; *col.* cireșe.

черешо́к[1], *-шка́ m. (tehn.)* mîner, plăsea.

черешо́к[2], *-шка́ m.* peduncul, pețiol.

черка́ш, *-а m. (silv.)* capcană, cursă.

черка́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz. (pf. mom. черкну́ть)* a șterge, a bara; a mîzgăli.

черке́сский *adj.* cerchez, cerchezesc, de cerchez.

черке́сы, *-ов pl.; sg. -е́с, -а m.* cerchezi.

черке́шенка, *-и f.* cerchează.

черкну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom. (ipf. черка́ть)* a scrie puțin/repede.

черне́ние, *-я n. sg. (tehn.)* înnegrire, brunare.

чернён|ый *adj. (tehn.)* înnegrit, brunat; *~ая сталь* oțel nichelat.

черне́|ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf.* **1.** *(pf. почерне́ть)* a se înnegri, a deveni negru; *серебро́ ~ет* argintul se înnegrește. **2.** a se vedea, a se zări *(despre obiecte de culoare neagră)*; a înnegri.

черне́ться, *-е́ется vb. ipf. v. черне́ть*[2]

черне́ц, *-а́ m. (înv.)* călugăr.

черни́к|а, *-и f.* **1.** *sg.* tufă de afine, afin. **2.** *(col.)* afine; *варе́нье из ~и* dulceață de afine.

черни́ла, *-и́л pl.* cerneală; *кра́сные ~* cerneală roșie; *симпати́ческие ~* cerneală simpatică.

черни́льница, *-ы f.* călimară.

черни́льн|ый *adj.* de cerneală; *~ прибо́р* serviciu de scris; *~ каранда́ш* creion chimic ◇ *(bot.) ~ оре́х* sau *оре́шек* gogoașă de ristic; *(iron.) ~ая душа́* contopist, birocrat.

черни́ть, *-ню́, -ни́шь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. зачерни́ть, начерни́ть)* a înnegri, a vopsi în negru. **2.** *(pf. очерни́ть) (fig.)* a calomnia, a ponegri, a defăima.

черни́ца[1], *-ы f. (înv.)* călugăriță.

черни́ца[2], *-ы f. (bot.) v. черни́ка.*

черни́чина, *-ы f.* afină.

черни́чник, *-а m.* afiniș.

черни́чный *adj.* **1.** de afin; *~ куст* tufă de afin. **2.** din afine.

черноборо́дый *adj.* cu barbă neagră.

чернобро́вый *adj.* cu sprîncene negre.

чернобу́рка, *-и f.* **1.** *(мех)* blană de vulpe argintie. **2.** vulpe argintie.

черно-бу́р|ый *adj.* cafeniu închis, care bate în negru ◇ *~ая лиси́ца* vulpe argintie.

чернобы́ль, *-и f. v. чернобы́льник*

чернобы́льник, *-а m. (bot.)* pelinăriță, pelin negru.

черновато́ый *adj.* negricios.

черновик, *-а́ m.* **1.** ciornă, bruion, concept. **2.** maculator, caiet de notițe.

черноголо́вка, *-и f. (bot.)* busuioc sălbatic/de cîmp.

чернов|о́й *adj.* în ciornă, în bruion; *~а́я тетра́дь* maculator.

черноволо́сый *adj.* cu părul negru.

чернугла́зый *adj.* cu ochii negri.

черноголо́вый *adj.* brunet, oacheș, cu părul negru.

черногóрка, *-и f.* muntenegrancă, femeie din Muntenegru.

черногóрский *adj.* muntenegran, din Muntenegru.

черногóрцы, *-ев pl.; sg. -гóрец, -рца m.* muntenegreni.

черногри́вый *adj.* cu coamă neagră.

чернозе́лье, *-я n. (bot.)* orăstică.

чернозём, *-а m. sg.* cernoziom, pămînt negru.

черноземный *adj.* de cernoziom.

чернокни́жник, *-а m. (înv.)* vrăjitor, necromant.

чернокóж|ий *adj.* **1.** cu pielea neagră, negru; *~ая ра́са* rasă neagră. **2.** *~ие, -их pl.; sg. -ий, -его m.* negru.

чернокýдрый *adj.* cu bucle negre.

чернолéсье, *-я n. sg. (agr.)* pădure de foioase.

чернола́з, *-а m. (bot.)* salcie.

черномáзый *adj. (pop.)* brunet, oacheș, negricios.

черномóрский *adj.* din Marea Neagră; *~ флот* flota Mării Negre.

чернóокий *adj.* cu ochi negri.

чернорабóчий, *-его m.* muncitor necalificat, salahor.

черносли́в, *-а (-у) m. sg. col.* prune uscate.

черносли́вина, *-ы f.* prună uscată.

черносóтенец, *-нца m. (ist.)* membru al Sutelor Negre.

черносóтенный *adj.* ultrareacționar.

чернотá, *-ы́ f. sg.* **1.** *(чёрный цвет)* negreală, negreață. **2.** *(тьма)* întunecime, întuneric.

чернотáл, *-а m. (bot.)* salcie mirositoare.

черноýсый *adj.* cu mustăți negre.

черношёрст|ый *adj.* cu blană neagră; *~ые óвцы* oi cu lîna neagră.

чернýшка[1], *-и f. (pop.)* brunetă/oacheșă.

чернýшка[2], *-и f. (bot.)* negrușcă.

чёрн|ый *adj.* **1.** negru; *~ цвет* culoare neagră; *~ хлеб* pîine neagră; *~ое плáтье* rochie neagră. **2.** *(fig.)* negru, întunecat, sumbru, funest; *ви́деть всё в ~ом све́те* a vedea totul în negru; *~ые мы́сли* gînduri negre; *~ая меланхóлия* melancolie neagră, melancolie adîncă. **3.** *(fig.)* întunecat, criminal; *~ое де́ло* faptă criminală; nelegiuire; *~ые за́мыслы* intenții criminale. **4.** din dos; de serviciu; *~ ход* intrare de serviciu; *~ая ле́стница* scară de serviciu; *~ двор* curtea din dos. **5.** brut; necalificat *sau* de rînd, de salahor; *~ая рабóта* muncă brută, muncă grea, salahorie. **6.** *(înv.)* de jos, de rînd; ~ *наро́д* poporul de jos, prostimea. **7.** *(în Rusia veche)* al statului; *~ые зе́мли* pămînturile statului ◇ *~ые метáллы* metale feroase; *~ая металлýргия* siderurgie; *~ая неблагодáрность* nerecunoștință crasă; *~ая би́ржа* bursă neagră; ~ *ры́нок* comerț de speculă, la negru; *(ist.) ~ые сóтни* sutele negre; *~ая ночь* noapte întunecoasă; ~ *лес* pădure de foioase; *(agr.)* ~ *пар* ogor negru; ~ *год* an secetos; *~ое духовéнство* călugărime, călugării; *~ое дéрево* abanos; *~ым по бéлому* negru pe alb; *~ы́м -чернó* a) e negru de...; e întuneric beznă; b) *(fig.)* cîtă frunză și iarbă; *держáть когó-л. в ~ом тéле* a se purta rău cu cineva, a-i face cuiva zile negre; *отложи́ть дéньги на ~ день* a strînge bani albi pentru zile negre: *ходи́ть в ~ом* a purta doliu; *(reg.) руга́ть ~ым слóвом* a drăcui, a da (pe cineva) dracului; *мéжду ни́ми пробежáла ~ая кóшка* s-au certat, și-a vîrît dracul coada între ei; *(pol.)* ~ *спи́сок* listă neagră.

чернь[1], *-и f. (înv.)* plebe, prostime, gloată, popor de rînd.

чернь[2], *-и f.* argint înnegrit; *серебря́ная ~* negru de argint.

черни́вый *adj.* oacheș.

черпáк, *-á m.* căuș, cupă; benă, ispol.

черпáлка, *-и f.* căuș, cupă; scafă.

черпáльн|ый *adj.* de scos apă, de dragat, de excavare; *~ая маши́на* dragă.

чéрпание, *-я n. sg.* dragaj, excavare.

чёрпать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. mom. черпну́ть)* a scoate, a excava; a lua; *~ во́ду* a scoate apă; *~ зе́млю* a excava pămînt. **2.** *(fig.)* a sorbi, a căpăta; *~ зна́ния* a căpăta cunoştinţe; *~ си́лу* a-şi trage forţa.

черпну́ть, *-ну́, -нёшь vb. mom.* de la *че́рпать (1).*

черстве́ть, *-е́ю, -е́ешь vb. ipf.* **1.** *(pf. зачерстве́ть)* a se întări, a se usca. **2.** *(pf. очерстве́ть)* a deveni crud/ neîndurător/insensibil, a se abrutiza.

чёрствость, *-и f. sg.* **1.** însuşirea de a fi tare/uscat. **2.** *(fig.)* asprime, insensibilitate, abrutizare.

чёрствый *adj.* **1.** tare, uscat; *~ хлеб* pîine uscată. **2.** *(fig.)* dur, aspru, neîndurător, nesimţitor, insensibil.

чёрт, *-а m.* drac, diavol, necuratul, naiba ◇ *(prov.) не так ~ страши́ен, как его́ малю́ют* nu-i aşa de negru dracul pe cît îl fac oamenii; *боя́ться, как ~ ла́дана* a se teme ca dracul de tămîie; *всё к ~у пошло́* totul s-a dus dracului; *(pop.) ~ бы его́ побра́л* dracu să-l ia; *посла́ть к ~у* sau *ко всем ~я́м* a trimite la dracu; *(pop.) ~ возьми́* sau *~ дери́ (побери́)* ei drăcie! ei, drăcia dracului!; *(pop.) до ~а* cît vrei, foarte mult; *к ~у на рога́ / на кули́чки; у ~а на рога́х* la dracu-n praznic, la mama dracului, unde şi-a înţărcat dracul copiii, unde şi-a spart dracul opincile; *(pop.) не знать ни ~а́* a nu şti nici o boabă; *(pop.) э́то ни к ~у не годи́тся* asta nu-i bună de nimic; *~ меня́ дёрнул* m-a pus dracu; *чем ~ не шу́тит* mai ştii de unde sare iepurele; niciodată nu ştii cum iese; *~ зна́ет* nu se ştie, dracu ştie; *~ зна́ет что!* al dracului!, ptiu drace!; *~ его́ зна́ет* nu ştiu, dracu ştie!; *гляде́ть ~ом* a arăta ca dracul; *и ~ не брат (кому́-л.)* a nu-i păsa de nimeni şi de nimic; *(prov.) к бога́тому и ~ с кала́чом* la cel bogat vine şi dracul cu colacul; celui bogat şi dracul îi leagănă copiii; *оди́н ~* tot un drac; *одному́ ~у изве́стно* numai dracul ştie; *попа́сть ~у в зу́бы* a nimeri în gura lupului; a da de dracul; *~ свои́х не берёт* corb la corb nu-şi scoate ochii; *что́д тебя́ че́рти съе́ли* lua-te-ar dracul; mînca-te-ar corbii; *~ но́гу сло́мит* nici dracul nu se poate descurca; *что за ~!* ce dracu!; *(pop.) ~ с ним!* dracul să-l ia, dă-l naibii, lua-l-ar naiba.

черт|á, *-ы́ f.* **1.** linie, trăsătură, bară; *провести́ ~у́* a trage o linie. **2.** linie, zonă; *пограни́чная ~* linie de frontieră; *в ~е́ го́рода* în raza oraşului; *(fig.) после́дняя ~* limită. **3.** *(fig.)* trăsătură, particularitate; *~ хара́ктера* trăsătură de caracter; *отличи́тельная ~* trăsătură distinctivă; *~ы лица́* trăsăturile feţei ◇ *в о́бщих ~а́х* în general, în linii mari.

чертёж, *-ежа́ m.* desen; *(tehn.)* plan; *эски́зный ~* schiţă; *рабо́чий ~* desen de execuţie; desen de lucru.

чертёжник, *-а m.* desenator.

чертёжница, *-ы f.* desenatoare.

чертёжн|ый **1.** *adj.* de desen; *~ая доска́* planşetă de desen; *~ая лине́йка* riglă de desen. **2. ~ая,** *-ой f.* sală de desen tehnic.

чертёнок, *-нка m.; pl. -ена́та, -ена́т m. dim.* drăcuşor, spiriduş.

чёртик, *-а m. dim.* drăcuşor ◇ *до ~ов напи́ться* a se îmbăta turtă.

черти́ть, *черчу́, че́ртишь vb. ipf. (pf. начерти́ть) acuz.* a desena, a schiţa; *~ план* a desena un plan; *~ ли́нию* a trage o linie.

чёртов, *-adj.* al dracului, drăcesc ◇ *~а дю́жина* (numărul) treisprezece.

черто́вка, *-и f. (pop.)* drăcoaică, diavoliţă.

черто́вски *adv. (pop.)* al dracului de...; foarte tare, extrem de/grozav; *мне ~ хо́чется есть* mi-e o foame de lup; *я ~ уста́л* sînt mort de oboseală.

черто́вск|ий *adj. (pop.)* al dracului de..., tare, grozav; diabolic, afurisit; *~ хо́лод* frig al dracului; *~ го́лод* foame de lup; *~ая рабо́та* treabă afurisită; *~ая хи́трость* şiretenie diabolică.

чертовщи́на, *-ы f. sg.* drăcie, drăcovenie.

чертóг, *-а m. (înv.)* palat, încăpere/ sală fastuoasă.

чертогóн, *-а m. (bot.)* ruin.

чертополо́х, *-а m. sg. (bot.)* scai, scaiete, ciulin.

чёрточка, *-и f. dim.* **1.** liniuţă, linioară. **2.** *(fig.* trăsătură, particularitate.

3. *(дефис)* liniuţă de unire, linie de despărţire, cratimă.

чертыха́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf. (pf. mom. чертыхну́ться) (pop.)* a drăcui, a da dracului.

чертыхну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. mom.* de la *чертыха́ться*

черчёние, *-я n. sg.* desen liniar; *техни́ческое ~* desen tehnic.

чеса́лка, *-и f.* darac.

чеса́льн|ый *adj.* de dărăcit, de pieptănat; *~ая маши́на* cardă, maşină de pieptănat.

чеса́льщик, *-а m.* dărăcitor.

чеса́ние, *-я n. sg.* **1.** pieptănat, pieptănare. **2.** dărăcit, dărăcire, răgilat.

чёсаный *adj.* dărăcit, răgilat, cardat.

чеса́ть, *чешу́, че́шешь vb. ipf.* **1.** *(pf. почеса́ть) acuz.* a scărpina; *~ спину́* a scărpina spinarea. **2.** *acuz.* a pieptăna. **3.** *acuz.* a dărăci, a răgila, a pieptăna; *~ лён* a dărăci in. **4.** *(fig. pop.)* a face ceva repede, a lucra iute; *так и че́шут из пулемётов* ţăcăne într-una din mitralieră ◇ *язык ~ а* da drumul gurii, a trăncăni, a flecări; *~ в заты́лке* a scărpina la ceafă, a fi nedumerit.

чеса́ться, *чешу́сь, че́шешься vb. ipf.* **1.** *(pf. почеса́ться)* a se scărpina. **2.** a avea mîncărime. **3.** a se pieptăna ◇ *ру́ки че́шутся* îl mănîncă palmele, are chef de bătaie; nu are astîmpăr, e nerăbdător *(să înceapă ceva).*

чесно́к, *-а́ m. sg.* usturoi.

чесно́чина, *-ы f. (bot.)* căţel de usturoi.

чесно́чник, *-а m. (bot.)* usturoiţă.

чесно́чн|ый *adj.* de usturoi; *~ая голо́вка* căpăţînă de usturoi; *~ая до́лька* căţel de usturoi.

чесо́тка, *-и f. sg. (med.)* rîie, scabie; *(la animale)* răpăn.

чесо́точный *adj.* rîios, de rîie; răpănos; *~ больно́й* rîios.

чество́вание, *-я n. sg.* cinstire, sărbătorire, celebrare.

чество́вать, *-ствую, -вуешь vb. ipf. acuz.* a cinsti, a serba, a sărbători.

чести́ть, *чещу́, чести́шь vb. ipf. acuz. (pop.)* a înjura, a ocărî, a face cu ou şi cu oţet.

че́стно *adv* (în mod) cinstit, onest; *~ говоря́* ca să spun drept; *поступа́ть ~* a proceda cinstit.

честн|о́й *adj. (înv.)* stimat, cinstit, onorabil, venerabil; *~ оте́ц* cinstite părinte *(adresare către preot); ~ наро́д* oameni buni ◇ *(fam.) вся ~а́я компа́ния* toată banda, toată şleahta.

че́стность, *-и f. sg.* cinste, onestitate, probitate, corectitudine, integritate; *безукори́зненная ~* cinste ireproşabilă.

че́стн|ый *adj.* cinstit, onest, de bună credinţă; *~ труд* muncă cinstită; *~ челове́к* om cinstit ◇ *дать ~ое сло́во* a da cuvînt de onoare, a-şi da cuvîntul; *~ое сло́во!* pe cuvînt de onoare!, pe onoarea mea!, pe cinste!, pe cinstea mea!; *держа́ться на ~ом сло́ве* a se ţine abia-abia.

честолю́бец, *-бца m. (peior.)* (om) ambiţios.

честолюби́вый *adj. (peior.)* ambiţios, ahtiat după onoruri.

честолю́бие, *-я n. sg.* ambiţie, goană după onoruri.

чест|ь, *-и f. sg.* **1.** cinste, onoare; *де́ло ~и* chestiune de onoare; *долг ~и* datorie de onoare; *челове́к ~и* om de onoare; *кля́нусь ~ью!* pe onoarea mea! pe cinste! pe cinstea mea!; *имею ~* am onoarea să...; *э́то большая́ ~ для меня́* e o mare cinste pentru mine; mă simt onorat; *на мою́ до́лю вы́пала ~* mi-a revenit cinstea; *э́то де́лает ему́ ~* asta îi face onoare; *к его́ ~и* spre onoarea lui. **2.** cinste, fidelitate, castitate. **3.** stimă, consideraţie, vază, cinste; *он в ~и́* se bucură de multă stimă ◇ *в честь (кого́-л, чего́-л.)* în cinstea, în onoarea *(cuiva sau a ceva); (înv.) по́ле ~и* cîmpul de onoare, cîmpul de luptă; *пора́ и ~ знать!* ajunge, e timpul să isprăvim; *по ~и сказа́ть* a vorbi sincer, a spune deschis; sincer vorbind; *с ~ью вы́полнить (что-л.)* a îndeplini/ a se achita cu cinste; *с ~ью вы́йти из положе́ния* a ieşi cu obrazul curat; *~ью проси́ть* a ruga frumos; *(înv.) ~и ме́сто* poftiţi, luaţi loc, locul de cinste; *всё ~ью* aşa cum trebuie, totul în regulă, ca de obicei; *отдава́ть ~ (кому́-л, чему́-л.)* a) *(mil.)* a saluta, a da onorul; b) *(în glumă)* a onora; *была́ бы ~ предло́жена* treaba ta; te priveşte personal; *ва́ша ~* înălţimea voastră; *заде́ть чью-л. ~* a jigni/a ofen-

sa pe cineva; *попáсть в ~ к кому́-л.* a intra în grațiile cuiva.

чесучá, *-и́ f. sg.* șantung.

чесучóвый *adj.* de șantung.

чёт, *-а m. sg.* număr pereche, număr cu soț; *~ и нечёт* par și impar, cu soț și fără soț.

четá, *-ы́ f.* pereche, soț și soție; *счастли́вая ~* pereche fericită ◇ *он тебе́ не ~* nu e de tine.

четвéрг, *-á m.* joi ◇ *по́сле до́ждика в ~* la sfîntu așteaptă, la paștele cailor, la calendele grecești.

четвергóвый *adj.* de joi.

четверéньк|и *(în expr.) на ~ах* în patru labe; *ходи́ть на ~ах* a merge în patru labe.

четвёрка, *-и f. (цифра)* **1.** (cifra) patru. **2.** *(отметка)* nota patru. **3.** patru *(de la jocul de cărți)*; *~ бубён* patru de caro. **4.** grup de patru *(ființe, obiecte)*; *~ лошадéй* atelaj de patru cai; *лóдка-~* barcă cu patru vîsle.

четвертнóй *adj.* împătrit, de patru ori (mai mare), cvadruplu.

четверня́, *-и́ f.* atelaj de patru cai.

чéтверо, *-ы́х num. col.* patru, tuspatru; *их бы́ло ~* erau patru.

четвероклáссник, *-а m.* elev din clasa a patra.

четверонóг|ий *adj.* **1.** patruped, cu patru picioare. **2. ~ие,** *-их pl.; sg. -ое, -его* patrupede.

четверостúшие, *-я n. (lit.)* catren.

четвертáк, *-á m. (înv.)* (monedă) de 25 de copeici.

четвёртая, *-ой f.* a patra parte; *одна́ ~* o pătrime.

четвертúчка, *-и f. (pop.)* sticlă de un sfert de litru, litră.

четвертúчн|ый *adj. (geol.)* cuaternar; *~ая эпóха* perioada cuaternară.

четвертн|óй *adj.* **1.** de o pătrime, de un sfert; *(muz.) ~áя нóта* o pătrime. **2.** *(înv.)* în valoare de 25 ruble; *~ билéт* bancnotă de 25 de ruble.

четвертовáние, *-я n. (ist.)* execuție prin sfîșiere în patru (prin retezarea picioarelor, mîinilor și capului).

четвертовáть, *-тýю, -тýешь vb. pf.* și *ipf. acuz. (ist.)* a executa prin sfîșierea în patru *(prin tăierea picioarelor, mîinilor și capului)*.

четвертýшка, *-и f.* sfert.

четвёрт|ый *num. ord.* al patrulea; *~ое числó* data de patru; *~ая годовщúна* a patra aniversare; *~ая часть* sfert; *Генрих ~* Henric al patrulea; *в ~ых* în al patrulea rînd.

чéтверт|ь, *-и f.* **1.** pătrime, pătrar, sfert; *~ часá* un sfert de oră; *~ гóда* un sfert de an, un trimestru; *~ второ́го* ora unu și un sfert; *без ~и двенáдцать* ora douăsprezece fără un sfert. **2.** pătrar, trimestru *(în școală)*. **3.** *(muz.)* sfert de ton, pătrime.

чéтки, *-ток pl. (bis.)* mătănii.

чётк|ий *adj.* **1.** precis, distinct; *~ие движéния* mișcări precise; *~ шаг* pas apăsat. **2.** clar, citeț, lizibil; *~ рисýнок* desen clar; *~ пóчерк* scris lizibil. **3.** *(fig.)* clar, deslușit, precis, exact.; *~ое изложéние* expunere clară; *~ая речь* vorbire clară, răspicată. **4.** *(fig.)* bine organizat, bine pus la punct; *~ая рабóта* muncă bine organizată.

чётко *adj.* **1.** citeț, lizibil, răspicat; *писáть ~* a scrie citeț/lizibil; *произноси́ть ~* a rosti răspicat. **2.** clar, limpede, deslușit, precis.

чёткость, *-и f. sg.* **1.** precizie. **2.** claritate; însușirea de a fi citeț/lizibil. **3.** *(fig.)* claritate, limpezime, precizie; *~ изложéния* claritatea expunerii. **4.** *(fig.)* bună organizare, punere la punct; *~ в рабóте* bună organizare a muncii.

чётность, *-и f.* paritate.

чётн|ый *adj.* pereche, par, cu soț; *~ое числó* număr pereche, număr cu soț.

четы́р|е, *четырёх num. card.* patru ◇ *отпусти́ть на все ~ стóроны* a lăsa să plece, a da drumul; *в ~ёх стенáх сидéть* a sta închis între patru pereți; *игрáть в ~ рýки* a cînta la două piane/la patru mîini.

четы́режды *adv.* de patru ori.

четы́реста, *четырёхсóт num. card.* patru sute.

четырёхáтомный *adj. (chim.)* tetraatomic.

четырёхвалéнтный *adj. (chim.)* tetravalent.

четырёхгодúчный *adj.* de patru ani.

четырёхголóсный *adj. (muz.)* în patru voci.

четырёхгрáнник, *-а m. (mat.)* tetraedru.

четырёхгрáнный *adj. (mat.)* tetraedric, cu patru fețe.

четырёхднéвный *adj.* de patru zile.

четырёхзнáчн|ый *adj. (în expr.) ~ое числó* număr cu patru cifre.

четырёхклáссный *adj.* de patru clase.

четырёхколёсный *adj.* de/cu patru roți.

четырёхкрáтный *adj.* de patru ori, împătrit.

четырёхлепéстный *adj. (bot.)* cvadripetal.

четырёхлéтие, *-я n.* **1.** termen de patru ani. **2.** a patra aniversare.

четырёхлéтний *adj.* de patru ani.

четырёхлúстный *adj. (bot.)* cvadrifoliu, cu patru foi.

четырёхмéрный *adj.* de/cu patru dimensiuni.

четырёхмéстный *adj.* cu patru locuri.

четырёхмéсячный *adj.* de patru luni.

четырёхмолекуля́рный *adj. (chim.)* tetramolecular.

четырёхмотóрный *adj.* cu patru motoare.

четырёхоснóвный *adj. (chim.)* tetrabazic.

четырёхплóскостный *adj. (mat.)* cvadriplan.

четырёхпóлье, *-я n. sg. (agr.)* asolament cu patru sole, asolament de patru ani.

четырёхпóльный *adj. (agr.) ~ севооборóт* asolament cu patru sole.

четырёхпроцéнтный *adj.* de patru la sută, de patru procente.

четырёхслóжный *adj. (gram.)* cu patru silabe.

четырёхсотлéтие, *-я n.* **1.** (termen de) patru sute de ani. **2.** aniversarea a patru sute de ani.

четырёхсотлéтний *adj.* de patru sute de ani.

четырёхсóт|ый *num. ord.* al patrusutălea; *~ая странúца* pagina patru sute.

четырёхстóйный *adj.* cu patru picioare.

четырёхсторóнний *adj.* cu patru laturi.

четырёхстрýнный *adj. (muz.)* cu patru coarde.

четырёхтáктн|ый *adj. (muz. tehn.)* în patru timpi; *~ двúгатель* motor în patru timpi.

четырёхтысячный **1.** *num. ord.* al patrumiilea. **2.** *adj.* de patru mii, în număr de patru mii.

четырёхугóльник, *-а m. (geom.)* patrulater, tetradon.

четырёхугóльный *adj.* patrulater, cu patru laturi.

четырёхфáзный *adj. (el.)* tetrafazat.

четырёхчасовóй *adj.* **1.** de patru ore; *~ промежýток* interval de patru ore. **2.** de ora patru; *~ пóезд* trenul de patru.

четы́рёхэтáжный *adj.* cu patru etaje; cu parter și trei etaje *(despre un imobil)*.

четырнадцатилéтний *adj.* de paisprezece ani.

четы́рнадцат|ый *num. ord.* al paisprezecelea; *~ая странúца* pagina paisprezece.

четы́рнадцать, *-и num. card.* paisprezece.

чехард|á, *-ы́ f. sg.* **1.** capra *(joc de copii)*; *игрáть в ~ý* a se juca de-a capra. **2.** *(fig. peior.)* dese schimbări în ceva; *министéрская ~* frecvente crize de guvern, cadril ministerial.

чéхи, *-ов pl.; sg. чех, -а m.* cehi.

чехли́ть, *-лю́, -лúшь vb. ipf. (pf. зачехли́ть) acuz.* a acoperi cu husă *(învelitoare, glugă)*.

чех|óл, *-хлá m.* prelată, glugă, husă, învelitoare; toc; *~лы́ для крéсел* huse pentru fotolii.

чехóнь, *-и m. (iht.)* săbiță.

чехослова́ки, *-ов pl; sg. -áк, -а m.* cehoslovaci.

чехослова́цкий *adj.* cehoslovac, din Cehoslovacia.

чечевúца[1], *-ы f. sg.* linte.

чечевúца[2], *-ы f. (fiz.)* lentilă.

чечевúчн|ый *adj.* de linte; *~ая похлёбка* ciorbă de linte ◇ *продáть за ~ую похлёбку* a vinde pentru un blid de linte.

чéчет, *-а m. (ornit.)* scatiu *(bărbătuș)*.

чечётка, *-и f. (ornit.)* scatiu *(femelă)*.

чéшка, *-и f.* cehă.

чéшский *adj.* ceh; *~ язы́к* limba cehă.

чешуекры́лые, *-ых pl.; sg. -ое, -ого n. (zol.)* lepidoptere

чешу́йка, *-и f.* solz.

чешу́йчатый *adj.* solzos, acoperit de solzi.

чешу|я́, *-и́ f. sg.* solzi; *снима́ть ~ю́* a curăţa de solzi.

чи́бис, *-а m. (ornit.)* nagîţ, ciovlică.

чиви́кать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a ciripi.

чигирь, *-я́ m. (agr.)* roată de udat.

чиж, *-а́ m.* cintezoi, cinteză, cintiţă, scatiu.

чи́жик, *-а m.* **1.** *dim.* de la *чиж.* **2.** *(де́тская игра)* ţurcă.

чий, *-я m. sg. (bot.)* colilie.

чили́га, *-и f. (bot.)* salcîm galben, caragană.

чили́йка, *-и f.* chiliană.

чили́йск|ий *adj.* chilian, de Chile; *~ая сели́тра* salpetru de Chile.

чили́йцы, *-ев pl.; sg. чили́ец, -йца m.* chilieni.

чин, *-а m.* **1.** grad, rang, cin, demnitate; *гражда́нские ~ы́* grade civile; *офице́рские ~ы́* grade ofiţereşti; *повыше́ние в ~е* avansare în grad. **2.** funcţionar; *~ дипломати́ческого ко́рпуса* membru al corpului diplomatic; *(înv.) ~ы́ поли́ции* funcţionari de poliţie. **3.** *(înv.)* ritual; *~ погребе́ния* ritualul înmormîntării ◇ *без ~ов* fără fasoane, fără ceremonii; *~ ~ом* cum trebuie, cum se cuvine.

чи́на, *-ы f. (bot.)* lintea-pratului.

чина́ра, *-ы f. (bot.)* paltin, platan oriental.

чинёв|ый *adj.* care nu e nou, care a fost reparat, cîrpit, dres; *~ое бельё* rufărie cîrpită.

чини́ть[1], *чиню́, чи́нишь vb. ipf. (pf. почини́ть) acuz.* a repara, a cîrpi, a drege; *~ о́бувь* a repara încălţămintea.

чини́ть[2], *чиню́, чи́нишь vb. ipf. (pf. очини́ть) acuz.* a ascuţi; *~ каранда́ш* a ascuţi un creion.

чини́ть[3], *чиню́, чини́шь vb. ipf. (pf. учини́ть) acuz.* a face, a pricinui, a produce; *~ препя́тствия* a pune piedici ◇ *~ суд и распра́ву* a împărţi dreptate, a judeca şi a pedepsi; a tăia şi a spînzura.

чини́ться, *-нюсь, ни́шься vb. ipf. (înv.)* a face mofturi, a se jena, a se sfii; a fi ceremonios.

чи́нка, *-и f. sg.* **1.** dregere, reparare, cîrpire, dres, cîrpit; *~ белья́* cîrpitul rufelor. **2.** ascuţire, ascuţit; *~ каранда́ша* ascuţitul creionului.

чи́нно *adv.* (în mod) ceremonios, cuviincios.

чи́нный *adj.* ceremonios; cuviincios, cumsecade, corect.

чино́вник, *-а m.* **1.** funcţionar, slujbaş. **2.** *(fig.)* birocrat, conţopist.

чино́вническ|ий *adj.* **1.** de funcţionar, de slujbaş, funcţionăresc. **2.** *(fig.)* birocratic; *~ое отноше́ние* atitudine birocratică.

чино́вничество, *-а n. col.* funcţionărime, funcţionari.

чино́вничий *adj.* funcţionăresc, de funcţionar.

чино́вн|ый *adj. (înv.)* **1.** care este în serviciul statului; *весь ~ мир* toată funcţionărimea. **2.** cu grad superior; *~ое лицо́* funcţionar superior.

чинодра́л, *-а m. (fam.)* birocrat, conţopist.

чинопочита́ние, *-я n. sg. (înv.)* disciplină funcţionărească, servilism.

чинопроизво́дство, *-а n. sg. (înv.)* avansare, înaintare în grad.

чину́ша, *-и m.* birocrat, conţopist.

чи́рей, *-рья m.* furuncul, buboi.

чирканье, *-я n. sg.* ciripit.

чирка́ть, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. тот. чирки́нуть)* a ciripi.

чирки́нуть, *-ну, -нешь vb. pf. tot. (ipf. чирка́ть)* a scoate un ciripit/un piuit.

чи́ркать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. тот. чи́ркнуть) instr.* a hîrşti, a hîrşcîi.

чи́ркнуть, *-ну, -нешь vb. pf. tot.* de la *чи́ркать*

чиро́к, *-рка́ m. (ornit.)* lişiţă.

чи́сленность, *-и f. sg.* număr, cantitate, efectiv; *~ вооружённых сил* efectivul forţelor armate.

чи́слен|ый *adj.* numeric; *~ое превосхо́дство* superioritate numerică; *~ соста́в* efectiv.

числи́тель, *-я m. (mat.)* numărător.

числи́тельное, *-ого n. (sau и́мя числи́тельное)* numeral; *коли́чественное ~* numeral cardinal; *поря́дковое ~* numeral ordinal.

чи́слить, *-лю, -лишь vb. ipf. acuz. (adm.)* a socoti, a trece, a număra.

чи́слит|ься, *-люсь, -лишься vb. ipf. (adm.)* a fi socotit, a fi trecut; *он ~ся*

больны́м e trecut bolnav; *~ в спи́ске* a figura pe listă; *э́та кни́га ~ся за ним* cartea e trecută pe numele lui.

числ|ó, *-á n.* **1.** *(mat.)* număr; *це́лое ~* număr întreg; *дро́бное ~* număr fracţionar; *просто́е ~* număr prim; *имено́ванное ~* număr concret; *отвлечённое ~* număr abstract; *кра́тное ~* multiplu; *нечётное ~* număr impar, număr fără soţ. **2.** dată; *како́е сего́дня ~?* în cît sîntem astăzi?; *в пе́рвых ~ах ма́я* în primele zile ale lunii mai; *пя́того ~á* pe data de cinci; *поме́тить за́дним ~ о́м* a pune o dată anterioară, a antedata. **3.** număr, cantitate; *большо́е ~ люде́й* un mare număr de oameni; *в большо́м ~е* în mare număr; *~о́м в два́дцать челове́к* în număr de douăzeci de persoane; *оди́н из их ~á* unul dintre ei; *быть в ~е прису́тствующих* a fi printre cei prezenţi. **4.** *(gram.)* мно́жественное ~ plural; *еди́нственное ~* singular ◇ *без ~á* fără număr, de nenumărat; *в том ~е* între care şi ...; inclusiv; *сре́дним ~ом* în medie.

числов|о́й *adj.* numeric; *~а́я величина́* valoare numerică; *~о́е соотноше́ние* corelaţie/proporţie numerică.

чисте́ц, *-á m. (bot.)* jaleş.

чисти́лище, *-а n.* purgatoriu ◇ *пройти́ сквозь ~ чего́-л.* a trece purgatoriul.

чисти́льщик, *-а m.* curăţitor; *~ сапо́г* văcsuitor de ghete, lustragiu.

чи́стить, *чи́щу, чи́стишь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. вы́чистить, почи́стить)* a curăţa, a peria, a lustrui, a freca; *~ зу́бы* a se spăla pe dinţi; *~ пла́тье* a curăţa hainele; *~ о́бувь* a lustrui ghetele; *~ коня́* a ţesăla calul. **2.** *(pf. очи́стить)* a curăţa *(de sîmburi, solzi etc.)*, a coji, a decortica, a dezghioca; *~ я́блоки* a curăţa mere; *~ грибы́* a curăţa ciuperci; *~ ры́бу* a curăţa peştele. **3.** *(pf. вы́чистить)* a curăţa de gunoi, a face salubru, a asana.

чи́ститься, *чи́щусь, чи́стишься vb. ipf. (pf. вы́чиститься, почи́ститься)* a-şi curăţa *(hainele, ghetele)*.

чи́стк|а, *-и f.* **1.** curăţare, curăţat; *отда́ть костю́м в ~у* a da hainele la curăţat; *~ сапо́г* lustruirea cizmelor. **2.** curăţire *(de sîmburi, de solzi etc.)*, cojire, decorticare. **3.** curăţire de gunoi; cărat de gunoi, asanare. **4.** *(fig.)* epurare, verificare; *парти́йная ~* verificare de partid.

чи́сто[1] **1.** *adv.* curat; *~ оде́т* îmbrăcat curat; *~ вы́мыть ру́ки* a-şi spăla bine mîinile. **2.** *adv.* îngrijit, bine; *~ сработано* lucrat îngrijit. **3.** *pred. impers.* e curat ◇ *тут де́ло не ~* aici nu e lucru curat.

чи́сто[2] **1.** *adv.* totul, numai şi numai, exclusiv, pur; *~ случа́йно* cu totul întîmplător; *~ теоретического хара́ктера* cu caracter pur teoretic ◇ *~ на́чисто* curat de tot.

чистови́к, *-á m.* exemplar curat, lucrare trecută pe curat.

чистов|о́й *adj.* curat; *~а́я тетра́дь* caiet de curat; *~ экземпля́р* exemplar curat.

чистога́н, *-а (-у) m. sg. (pop.)* numerar, bani peşin, bani gheaţă; *заплати́ть ~ом* a plăti cu bani gheaţă.

чистокро́вность, *-и f. sg.* puritate de rasă.

чистокро́вный *adj.* pursînge; de rasă; *~ жеребе́ц* armăsar pursînge.

чистопи́сание, *-я n. sg.* caligrafie.

чистопло́тно *adv.* curat.

чистопло́тность, *-и f. sg.* **1.** curăţenie. **2.** *(fig.)* cinste, probitate, corectitudine.

чистопло́тный *adj.* **1.** curat, îngrijit; *~ челове́к* om curat. **2.** *(fig.)* cinstit, onest, corect.

чистоплю́й, *-я m. (peior.)* maniac în ce priveşte curăţenia.

чистопоро́дный *adj.* de rasă, pursînge; *~ скот* vite de rasă.

чистопро́бн|ый *adj. (în expr.) ~ое зо́лото* aur veritabil.

чистопсо́вый *adj.* pursînge *(despre cîini)*.

чистосерде́чие, *-я n. sg.* sinceritate, francheţe.

чистосерде́чно *adv.* în mod sincer, deschis; *~ призна́ться* a mărturisi în mod sincer.

чистосерде́чность, *-и f. sg.* sinceritate; francheţe.

чистосерде́чн|ый *adj.* sincer, deschis, franc; *~ое призна́ние* mărturisire sinceră.

чистосо́ртн|ый *adj.* curat, ales, pur; *~ое зерно́* cereale selecţionate.

чистот|á, *-ы́ f. sg.* **1.** curăţenie; *соблюда́ть ~у́* a păstra curăţenia; *содержа́ть в ~é* a ţine curat. **2.** puritate; *~ воды́* puritatea apei; *~ поро́ды* puritatea rasei; *~ языка́* puritatea limbii. **3.** *(fig.)* puritate, nevinovăţie, probitate; *мора́льная ~* curăţenie sufletească, probitate morală; *~ намере́ний* sinceritatea intenţiilor.

чистоте́л, *-а m. (bot.)* rostopască; *большо́й ~* rostopască, negelariţă; crucea voinicului.

чи́ст|ый *adj.* **1.** *(опрятный)* curat; *~ые ру́ки* mîini curate; *~ое ведро́* găldare curată. **2.** *(fig.)* curat, cinstit, sincer, neprihănit; *с ~ой со́вестью* cu conştiinţa curată; *от ~ого се́рдца* din toată inima; *(inv.) ~ое дитя́* un copil nevinovat. **3.** curat, liber; neînceput; *на ~ом во́здухе* în aer liber; *~ое не́бо* cer senin; *~ая страни́ца* pagină curată/albă; *~ая тетра́дь* caiet neînceput. **4.** *(без примеси)* fără amestec, curat, pur; *~ое зо́лото* aur fin, aur pur; *~ спирт* alcool pur; *ло́шадь ~ой кро́ви* cal pursînge. **5.** *(отчётливый, ясный)* clar, corect; *~ое произноше́ние* pronunţare corectă. **6.** net; *~ая при́быль* beneficiu net; *~ вес* greutate netă. **7.** curat, simplu, adevărat; *~ вздор* prostie curată; *~ое безу́мие* nebunie curată; *~ое совпаде́ние* o simplă coincidenţă; *~ое недоразуме́ние* o simplă neînţelegere; *э́то ~ая пра́вда* e adevărul adevărat. **8.** *(аккуратный)* îngrijit; conştiincios; *~ая рабо́та* lucrare îngrijită ◇ *принима́ть за ~ую моне́ту* a lua drept bun; *вы́вести на ~ую во́ду (кого́-л.)* a da în vileag *(pe cineva)*, a demasca; *вы́йти ~ым (из чего́-л.)* a scăpa cu faţa curată, a ieşi basma curată; *в ~ом по́ле* în cîmp deschis.

чистю́ля, *-и m. şi f. (peior.)* om excesiv de pedant în ceea ce priveşte curăţenia.

чита́льный *adj.* de lectură; *~ зал* sală de lectură.

чита́льня, *-и f.* sală de lectură.

чита́тель, *-я m.* cititor.

чита́тельский *adj.* de cititor; *~ биле́т* permis de intrare (la o bibliotecă).

чита́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. (pf. проче́сть, прочита́ть) acuz.* **1.** a citi; *~ вслух* a citi cu glas tare; *~ про себя́* a citi în gînd; *~ по склада́м* a silabisi; *~ бе́гло* a citi curent; *~ но́ты* a citi (descifra) note muzicale; *~ географи́ческие ка́рты* a şti să foloseşti hărţile geografice; *(fig.) ~ мы́сли* a ghici gîndurile; *(fig.) ~ ме́жду строк* a citi printre rînduri. **2.** a recita; *~ стихи́* a recita versuri. **3.** a expune, a vorbi în public, a ţine un curs; *~ ле́кцию* a ţine o conferinţă; *~ курс* a ţine un curs ◇ *~ нота́ции* a face morală (cuiva).

чита́|ться, *-ается vb. ipf.* **1.** a se citi, a fi citit; a putea fi citit, a fi descifrabil; *на́дпись ~ется с трудо́м* inscripţia este greu de descifrat; *мне что-то не ~ется* nu prea am poftă de citit. **2.** *pas.* de la *чита́ть.*

чи́тка, *-и f.* lectură, citire, citit.

чиха́нье, *-я n. sg.* strănut, strănutare ◇ *(prov.) на вся́кое ~ не наздра́вствуешься* nu poţi să mulţumeşti pe toată lumea.

чиха́тельный *adj.* strănutător, de strănutat; *~ газ* gaz de strănutat.

чиха́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf.* **1.** *(pf. чихну́ть)* a strănuta. **2.** *dat.* cu *на* + *acuz. (pop.)* a nu se sinchisi (de ceva, de cineva); *~ мне на него́* puţin îmi pasă de el.

чихну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf.* de la *чиха́ть (1)*

чичеро́не *m. indecl.* cicerone, călăuză, ghid.

член, *-а m.* **1.** membru; *~ коммунисти́ческой па́ртии* membru al partidului comunist; *~ профсою́за* membru al sindicatului, sindicalist; *~ прави́тельства* membru al guvernului, ministru; *почётный ~* membru onorific, membru de onoare; *действи́тельные ~ы и ~ы-корреспонде́нты Акаде́мии нау́к* membrii activi şi membrii corespondenţi ai Academiei de Ştiinţe. **2.** parte componentă, parte constitutivă, element; *(gram.) ~ы предложе́ния* părţi de propoziţie. **3.** *(тела)* membru, mădular. **4.** *(gram.)* articol; *определённый ~* articol hotărît; *неопределённый ~* articol nehotărît; *постпозити́вный ~* articol postpus. **5.** *(mat.)* termen, membru; *~ы пропо́рции* termenii proporţiei; *~ы уравне́ния* termenii ecuaţiei.

члене́ние, *-я n. sg.* dezmembrare, desfacere, despărţire în părţi componente.

чле́ник, *-а m. (anat.)* segment.

членистоно́гие, *-их pl.; sg. -ое, -ого n. (zool.)* artropode.

член|и́ть, *-ю́, -и́шь vb. ipf. (pf. расчлени́ть) acuz.* a dezmembra, a desface în părţi componente, a despărţi, a descompune.

член|и́ться, *-и́тся vb. ipf. (pf. расчлени́ться)* a se dezmembra, a se desface în părţile componente, a se compune, a fi format (din ...).

чле́нный *adj. (gram.)* articulat.

членовреди́тельский *adj.* **1.** de automutilare, de autoschilodire. **2.** de mutilare, de schilodire.

членовреди́тельство, *-а n. sg.* **1.** automutilare, autoschilodire. **2.** mutilare, schilodire, sluţire.

членораздéльно *adv.* (în mod) clar, distinct, răspicat.

членораздéльность, *-и f. sg.* articulare, rostire desluşită, claritate.

членораздéльн|ый *adj.* bine articulat, clar, desluşit, răspicat; *~ая речь* vorbire articulată clar.

чле́нский *adj.* de membru; *~ взнос* cotizaţie; *~ биле́т* carnet de membru.

чле́нство, *-а n. sg.* apartenenţă *(la o organizaţie oarecare)*, calitatea de a fi membru; *утеря́ть ~* a pierde calitatea de membru.

чмо́кание, *-я n.* plescăit.

чмо́ка|ть, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. чмо́кнуть)* **1.** a plescăi din buze. **2.** a plescăi, a pleoscăi. **3.** a săruta, a pupa, a da o guriţă.

чмо́кнуть, *-ну, -нешь vb. pf.* de la *чмо́кать.*

чо́канье, *-я n.* ciocnit de pahare.

чо́каться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. (pf. чо́кнуться) instr. с* + *instr.* a ciocni (paharele), a ciocni cu cineva.

чо́кнуться, *-нусь, -нешься vb. pf.* **1.** *pf.* de la *чо́каться.* **2.** *(pop.)* a se scrînti la cap.

чо́порно *adv.* (în mod) afectat, înţepat, cu ifose.

чо́порность, *-и f. sg.* aer afectat, morgă, ifose.

чо́порный *adj.* afectat, grav, ceremonios; ţanţoş.

чох, *-а m. (inv.)* strănut ◇ *(prov.) не ве́рить ни в сон, ни в ~* a nu fi deloc superstiţios.

чо́хом *adv. (pop.)* cu toptanul, cu grămada; la un loc; în bloc.

чрева́т|ый *adj.* plin de ...; în stare să producă/să dea naştere la *(consecinţe, urmări)*, pasibil de ...

чре́во, *-а n. (inv.)* pîntece, burtă ◇ *(ещё) в чре́ве ма́тери* încă în (din) pîntecele mamei, înainte de a se fi născut.

чревовеща́ние, *-я n. sg.* ventriloc venţă.

чревовеща́тель, *-я m.* ventriloc.

чревовеща́ть, *-а́ю, -а́ешь vb. ipf. acuz.* a vorbi din pîntece, a fi ventriloc.

чревоуго́дие, *-я n. sg.* patimă pentru mîncare, lăcomie.

чревоуго́дник, *-а m.* mîncău, mîncăcios, gastronom.

чревоуго́дничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a fi mîncăcios, a fi lacom.

чреда́, *-ы́ f. (inv.)* rînd, şir, succesiune neîntreruptă.

чрез *prep. v. че́рез*

чрезвыча́йно *adv.* extrem de, foarte, peste măsură, din cale afară.

чрезвыча́йность, *-и f. sg.* caracter extraordinar/excepţional ◇ *до ~и* extrem de... pînă la extrem.

чрезвыча́йн|ый *adj.* **1.** excepţional, extrem de, (cu totul) deosebit, neîntrecut, excesiv; *~ успе́х* succes excepţional. **2.** extraordinar, special; excepţional; *~ расхо́д* cheltuială extraordinară (neprevăzută); *~ая се́ссия* sesiune extraordinară; *~ое положе́ние* stare excepţională; *(dipl.) ~ и полномо́чный посо́л* ambasador extraordinar şi plenipotenţiar; *~ зако́н* lege excepţională; *~ декре́т* decret-lege.

чрезме́рно *adv.* extrem, peste măsură, din cale afară de ...; *он ~ говорли́в* e tare vorbăreţ.

чрезме́рность, *-и f. sg.* excesivitate, enormitate.

чрезме́рн|ый *adj.* excesiv, enorm, exorbitant; *~ые тре́бования* cerinţe peste măsură de mari, revendicări excesive.

чте́ни|е, *-я n.* **1.** *sg.* citire, citit; lectură; *интере́сное ~* lectură interesantă; *кни́га для ~я* carte de citire; *во вре́мя ~я ле́кции* în timpul prelegerii. **2.** *şezã-*

toare, serată, conferinţă literară. **3.** *pl.* ciclu de conferinţe/de prelegeri; *~я о рýсском языкé* ciclu de conferinţe despre limba rusă.

чтец, *-á m.* **1.** cititor. **2.** artist care citeşte, recită, declamă (ceva).

чтить, *чту, чтишь vb. ipf. acuz.* a venera, a respecta, a preţui; *~чью-л. пáмять* a venera memoria cuiva.

что[1], *чегó, чемý, что, чем, о чём pron.* **1.** *interog.* şi *rel.* ce, ceea ce, despre ce; *~ случúлось?* ce s-a întîmplat?; *о чём вы говорúте?* despre ce vorbiţi?; *а что я говорúл?* ce v-am spus? n-am spus şi eu aşa?; *из чегó?* din ce?; *за ~?* pentru ce?; *не на ~ купúть книгу* n-am bani, n-am cu ce să-mi cumpăr cartea. **2.** *interog. (folosit ca pred.)* cum e?, cum merge?, cum se simte?, ce face?; *~ бóльнóй?* cum e/ cum se simte bolnavul?; *~ ваш муж?* cum se simte/ ce face soţul dv.?. **3.** *interog. (folosit ca adv.)* pentru ce?, de ce? *~ вы такóй грýстный?* de ce sînteţi atît de trist? **4.** *interog.* şi *rel.* cît, ce; *~ стóит э́та книга?* cît costă această carte?; *~ былó сил* din toate puterile, din răsputeri; *~ тóлку в э́том?* n-are nici un rost; ce rost are?; *~ пóльзы?* ce folos?, nici un folos. **5.** *rel.* care, ce; *книга, ~ лежúт на столé* cartea care e pe masă. **6.** *nehot.* ceva; *в слýчае чегó* în caz de ceva; *чуть ~ — срáзу сообщú* dacă se întîmplă ceva, comunică-mi de îndată. **7.** *interog.* poftim?, ce?, ce-ai/ce-aţi spus?; *подойдú поближе — ~?* vino mai aproape — poftim? ce-ai spus? ◇ *а ~?* de ce nu?, de ce mă întrebi?; ei şi?; *нé за ~!* n-aveţi pentru ce!, pentru puţin! *нé за ~ на негó сердúться* n-ai motive să te superi pe el; *~ с тобóй?* ce e cu tine?; cum te simţi?; *на ~ (кому́-л.)* la ce bun; *на ~ мне э́та книга?* n-am nevoie de cartea asta!; *на ~ (уж)* a) deşi; cît e de ... !; *уж на ~ он упрáм, но и егó уговорúли* deşi e foarte încăpăţînat l-au convins pînă şi pe el; b) *(urmat de un adjectiv sau adv. la comparativ formează superlativul)*; *на ~ лýчше* mult mai bun; mult mai bine; *~ (бы) ни ...* orice s-ar ... ; *~ ни говорú* orice ai spune; *~ бы то нú былo* orice ar fi; *~ же, я сдéлаю э́то* ei bine, am s-o fac; *ни за ~* pentru nimic în lume, în nici un caz; *ни за ~* sau *ни за ~, ни прó ~* degeaba, pentru o nimica toată; din senin; *а я тут при чём?* ce vină am eu?, n-am nici în clin, nici în mînecă; n-am nici un amestec; *остáться ни при чём* a se alege cu nimic, a pierde totul; *остáться/уйтú ни с чем* a rămîne/a pleca cu buzele umflate, a nu se alege cu nimic; *(pop.) мне нé к чему́ тудá ходúть* n-am ce căuta acolo; *(pop.) всё э́то ни к чемý* toate astea n-au nici un rost; *(pop.) он говорúл, да мне ни к чемý* el vorbea, dar nu i-am dat nici o atenţie; *емý хоть бы ~* nu-i pasă; *с чегó он э́то взял* de unde a scos-o; *чегó там!* ei bine, fă cum vrei!; *(pop.) чегó тóлько нет у негó* are de toate; *~ дéлать!* n-ai ce-i face!, ce să-i faci!; *~ до меня́* în ce mă priveşte, cît despre mine; *~ за (în exclamaţii şi întrebări)* ce; ce fel (de); *~ за ерундá!* ce prostie!; *~ за дéрзость!* ce obrăznicie!; *(cuv. modal) ~ ли* cumva, oare, poate; *пойдём, ~ ли?* ei, ce zici, să mergem?; *~ и говорúть!* desigur, mai întrebi!, ba bine că nu!; *~ ты* sau *~ вы!* aşi, da de unde!; ei, nu mai spune/ spuneţi!; *чегó дóброго* se prea poate, mai ştii; *не стáвить ни во ~* a nu da nici o importanţă, a nu lua în seamă; *вот ~, приходú зáвтра* uite ce, vino mîine.

что[2] *conj. (uneşte propoziţii, introduce o propoziţie subordonată)* dacă, ca, pentru a ... ; *~ он опоздáл* păcat că a întîrziat; *сказáл так мúхо, ~ никтó не услы́шал* a spus atît de încet, încît nimeni n-a auzit. **2.** *(înv.)* ca; *глуп, ~ пень* prost ca noaptea. **3.** *(cu sau fără particula «ни»)* (în) fiece, fiecare; *~ ни день, то дождь* plouă în fiecare zi. **4.** *(repetat)* sau ..., sau ... ; fie ..., fie ... ; ori ..., ori ... ; *~ мне зáвтра, ~ послезáвтра* ce mi-e mîine, ce mi-e poimîine; *~ ты пойдёшь, ~ я — всё равнó* te duci tu sau eu — tot una e.

чтоб şi **чтóбы** *conj.* **1.** *(introduce o propoziţie subordonată finală)* să, ca să, pentru a ... ; *тороплю́сь, ~ успéть на пóезд* mă grăbesc să prind trenul; *я пришёл, ~ поговорúть с вáми* am venit să vorbesc cu dv.; *вмéсто тогó, ~* ... în loc să ... **2.** *(introduce o propoziţie subordonată complectivă)* să, ca să; *я хочý, ~ ты э́то сдéлал* doresc ca tu să faci asta; *я велéл, ~ он пришёл* am dat ordin să vină. **3.** *(folosit ca partic. exprimă o dorinţă, un ordin etc.)* *~ я тебя́ бóльше не вúдел!* să nu te mai văd!

что-либо, *чегó-либо pron. nehot.* ceva.

что-нибудь, *чегó-нибудь pron. nehot. v. что-лúбо*

что-то[1], *чегó-то pron. nehot.* ceva; *чегó-то не хватáет* lipseşte ceva.

что-то[2] *adv.* **1.** oarecum ..., întrucîtva; *мне ~ нездорóвится* nu mă simt tocmai bine, sînt cam indispus. **2.** nu ştiu de ce; pare-se, s-ar părea că; nu prea; *он ~ похудéл* pare-se că a slăbit; *~ не пóмню* nu prea îmi aduc aminte.

чу *interj.* ascultă!, auzi!

чуб, *-a m.* moţ, ciuf ◇ *панú дерýтся, а у холóпов ~ы трещáт* domnii se bătuiesc, iar pe săraci îi dor ciolanele.

чубáрый *adj.* bălţat.

чубáтый *adj. (reg.)* moţat.

чубýк[1], *-a m.* ciubuc, lulea orientală.

чубýк[2], *-a m.* butaş, răsad *(de viţă de vie)*.

чувáший, *-éй pl.; sg. чувáш, -a* şi *-á m.* ciuvaşi *(locuitori din R.A.S.S. Ciuvaşă)*.

чувáшка, *-и f.* ciuvaşă.

чувáшский *adj.* de ciuvaş; *~ язы́к* limba ciuvaşilor.

чýвственность, *-и f. sg.* senzualitate.

чýвственн|ый *adj.* **1.** senzorial, senzitiv; *~ое восприя́тие* percepţie senzorială. **2.** senzual; *~ взгляд* privire senzuală.

чувствúтельность, *-и f. sg.* **1.** sensibilitate; *~ нéрва* sensibilitatea nervului; *~ прибóра* sensibilitatea aparatului; *световáя ~* sensibilitate la lumină, fotosensibilitate. **2.** perceptibilitate, receptivitate. **3.** caracter sentimental, sentimentalitate.

чувствúтельн|ый *adj.* **1.** sensibil, receptiv; *~ нерв* nerv senzitiv; *(fig.) ~ прибóр* aparat sensibil. **2.** *(восприимчивый)* sensibil, emotiv, impresionabil; *~ человéк* om sensibil; *~ ребёнок* copil emotiv. **3.** *(ощутимый)* simţitor, apreciabil, considerabil, important; *~ая рáзница* diferenţă apreciabilă; *~ая потéря* pierdere simţitoare; *~ расхóд* cheltuială considerabilă. **4.** *(сентиментáльный)* sentimental, galeş; *~ взгляд* privire galeşă.

чýвств|о, *-а n.* **1.** simţ; *óрганы чувств* organe de simţ; *~ вкýса* simţul gustului. **2.** senzaţie; *~ бóли* senzaţie de durere. **3.** cunoştinţă; *лишúться чувств* a pierde cunoştinţa; *упáсть без чувств* a cădea în nesimţire; *прийтú в ~* a-şi veni în fire. **4.** sentiment, simţămînt, simţ; *~ отвéтственности* simţul răspunderii; *~ сóбственного достóинства* sentimentul propriei demnităţi; *~ дóлга* sentimentul datoriei; *~ мéры* simţul măsurii; *~ юмора* simţul umorului. **5.** afecţiune, dragoste, sentiment; *бóльшóе ~* o mare pasiune; *питáть дрýжеские ~а* a nutri sentimente prietenesti ◇ *обмáн чувств* iluzie, eroare a simţurilor; *говорúть с ~ом* a vorbi cu înflăcărare; *~ лóктя* sentimentul/ simţul camaraderiei; *в растрёпанных ~ах* în stare de agitaţie.

чýвств|овать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf. (pf. почýствовать) acuz.* **1.** a simţi, a resimţi; *~ боль в ногé* a simţi o durere în picior; *~ жáжду* a-i fi sete; *~ жáлость* a simţi milă; *~ волнéние* a se emoţiona; *как вы себя́ ~уете?* cum vă simţiţi?, cum vă merge cu sănătatea?; *~ себя́ плóхо* a nu se simţi bine; *~ себя́ лýчше* a se simţi mai bine. **2.** a înţelege, a simţi; *~ мýзыку* a simţi muzica; *~ жúвопись* a înţelege pictura.

чýвств|оваться, *-ствуется vb. ipf. impers. (pf. почýствоваться)* a se simţi, a se resimţi, a se face simţit, a se observa; *~уется веснá* se simte primăvara.

чувя́ки, *-я́к* şi *-ов pl.* cipici.

чугýн[1], *-á m. sg.* fontă, tuci; *кóвкий ~* fontă maleabilă; *литéйный ~* fontă de turnătorie.

чугýн[2], *-á m.* oală de tuci, ceaun.

чугýнка, *-и f.* **1.** *(печка)* sobă de tuci. **2.** *(înv. reg.)* cale ferată, drum de fier. **3.** *v.* **чугýн**[2].

чугýнный *adj.* de fontă, de tuci.

чугунолитéйный *adj.* de turnare a fontei; *~ завóд* turnătorie de fontă.

чугуноплави́льный *adj.* de topit fontă.

чуда́к, *-á m.* om ciudat, sucit, bizar, excentric; *ко́рчить ~á* a face pe originalul.

чудакова́тость, *-и f. sg.* ciudăţenie, originalitate.

чудакова́тый *adj.* cam ciudat/sucit/curios, cu ciudăţenii.

чуда́ческий *adj.* ciudat, straniu, bizar.

чуда́чество, *-а n. sg.* ciudăţenie, bizarerie.

чуда́чить, *-чу, -чишь vb. ipf. v. чуди́ть.*

чуде́сно *adv.* **1.** ca prin minune. **2.** minunat, admirabil, de minune.

чуде́сн|ый *adj.* **1.** miraculos; *~ое спасе́ние* salvare miraculoasă. **2.** *(прекра́сный)* minunat, foarte frumos, încîntător, admirabil; *~ день* zi minunată.

чуди́ть, *-и́шь vb. ipf.* a se purta curios, a face extravaganţe/ciudăţenii; a avea toane.

чу́дит|ься, *-ишься vb. ipf. impers. (pf. почу́дится şi причу́дится) dat.* a i se părea, a i se năzări.

чу́дище, *-а n. (înv.) v. чудо́вище.*

чу́дно *adv.* minunat, foarte bine, admirabil, de minune.

чудно́ *adv.* (în mod) ciudat, straniu, bizar, extravagant; *~ одева́ться* a se îmbrăca excentric.

чудно́й *adj.* ciudat, straniu, bizar, caraghios; *~ вопро́с* întrebare ciudată; *~ челове́к* om bizar.

чу́дный *adj.* **1.** minunat, admirabil, încîntător, fermecător. **2.** excelent, splendid, foarte bun.

чу́до, *-а n.* **1.** minune, miracol, ceva supranatural. **2.** minune, minunăţie, lucru uimitor/extraordinar; *~ иску́сства* o capodoperă; *~ приро́ды* o minune a naturii. **3.** monstru; *морско́е ~* monstru marin. **4.** *pred.* e minunat, e uimitor, e surprinzător; *~ как хороша́!* e minunat de frumoasă!; *~, что ...* e de mirare că ... ◇ *(folc.) ~-ю́до* monstru din poveşti, pocitanie; *чудеса́ в реше́те!* basme!, poveşti!, cai verzi pe pereţi.

чудо́вище, *-а n.* **1.** monstru; *морско́е ~* monstru marin. **2.** *(fig.)* monstru, bestie.

чудо́вищность, *-и f. sg.* monstruozitate.

чудо́вищн|ый *adj.* **1.** monstruos, ca un monstru. **2.** *(fig.)* monstruos, oribil; *~ое преступле́ние* crimă monstruoasă. **3.** *(fig.)* colosal, enorm, nemaipomenit, monstruos; *~ аппети́т* poftă de mîncare colosală, foame de lup; *~ые разме́ры* dimensiuni colosale.

чудоде́й, *-я m. (înv.)* făcător de minuni, vrăjitor.

чудоде́йственность, *-и f. sg.* caracter miraculos.

чудоде́йственн|ый *adj.* miraculos, făcător de minuni; *~ое сре́дство* un remediu miraculos.

чу́дом *adv.* (ca) prin minune; *каки́м-то ~* ca prin minune.

чудотво́рец, *-рца m.* făcător de minuni.

чудотво́рн|ый *adj.* **1.** făcător de minuni. **2.** *(fig.)* miraculos, cu efect miraculos; *~ кли́мат* climat minunat.

чужа́к, *-á m.* străin, intrus.

чужби́на, *-ы f. sg.* ţară străină, străinătate.

чужда́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf. acuz.* **1.** a evita, a ocoli, a se feri de ...; *~ друзе́й* a evita prietenii. **2.** *(fig.)* a fi străin de ...; a nu simţi, a nu şti ...

чу́жд|ый *adj.* **1.** străin; *~ые эле́менты* elemente străine. **2.** străin de ..., lipsit de ...; care nu cunoaşte ...; *~ забо́т* lipsit de griji; *~ ре́вности* care nu este deloc gelos; *~ интри́ге* străin de intrigi.

чужезе́мец, *-мца m.* străin.

чужезе́мный *adj.* străin.

чужеро́дн|ый *adj.* străin; *~ое те́ло* corp străin.

чужестра́нец, *-нца m.* străin.

чуже́дн|ый *adj. (bot.)* parazitar; *~ые расте́ния* plante parazitare.

чуж|о́й *adj.* **1.** al altuia, străin; *жить на ~ счет* a trăi pe socoteala altuia; *говори́ть с ~и́х слов* a vorbi după spusele altcuiva; *~а́я со́бственность* proprietate străină; *под ~и́м и́менем* sub un nume fals. **2.** străin; *~а́я страна́* ţară străină; *~и́е края́* meleaguri străine; *~и́е лю́ди* oameni străini; *попа́сть в ~и́е ру́ки* a încăpea pe mîini străine. **3.** străin, depărtat sufleteşte *(de cineva sau de ceva); они́ ~и́е друг дру́гу* sînt străini unul faţă de celălalt. **4. ~о́е,** *-о́го n. sg.* lucrul altuia, lucru străin; *взять ~о́е* a-şi însuşi un lucru străin. **5. ~и́е,** *-и́х pl.* străini; *при ~и́х* faţă de străini ◇ *~и́ми рука́ми жар загреба́ть* a scoate castanele din foc cu mîna altuia; *(prov.) на ~ ро́тик не наки́нешь плато́к* gura lumii numai pămîntul o astupă.

чукото́кий *adj.* ciucot, de ciucot, de ciucci; *~ язы́к* limbă ciucotă.

чукча́нка, *-и f.* (femeie) ciucotă.

чу́кчи, *-кчей pl.; sg. чу́кча, -и m.* ciucci *(popor).*

чула́н, *-а m.* cămară.

чул|о́к, *-лка́ m.* ciorap; *шёлковые ~ки́* ciorapi de mătase; *же́нские ~ки́* ciorapi de damă.

чуло́чница, *-ы f.* lucrătoare care face ciorapi.

чуло́чн|ый *adj.* de ciorapi; *~ая фа́брика* fabrică de ciorapi.

чум|а́, *-ы́ f. sg.* ciumă, pestă; *бубо́нная ~* ciumă bubonică ◇ *пир во вре́мя ~ы́* ospăţ în timp de ciumă; ţara piere de tătari şi noi bem cu lăutari.

чума́зый *adj.* murdar, murdărit, mînjit.

чуми́чка, *-и f.* **1.** *(reg.)* lingură mare, polonic. **2.** *(înv. pop.)* femeie şleampătă; copil murdar/zoios.

чумно́й *adj.* de ciumă.

чупри́на, *-ы f.* moţ, smoc de păr.

чур *interj.* **1.** nu (te) atinge!, stai! **2.** ia seama, numai să ...; dar cu o condiţie; *~, э́то секре́т!* ia seama, e secret!; *~, молча́ть!* numai să taci!

чура́ться, *-а́юсь, -а́ешься vb. ipf.* a se feri de ...; a evita, a ocoli.

чурба́н, *-а m.* **1.** butuc, buştean. **2.** *(fig.)* prostănac.

чу́рка, *-и f.* scurtătură; butuc, retevei.

чур-чура́ *interj. v. чур(1)*

чу́тк|ий *adj.* **1.** sensibil, fin; *~ое у́хо* ureche fină; *~ сон* somn uşor; *~ая соба́ка* cîine simţitor. **2.** simţitor, delicat; înţelegător, săritor; *~ челове́к* om săritor.

чу́тко *adv.* **1.** sensibil; *~ спать* a dormi iepureşte. **2.** cu delicateţe, cu solicitudine, cu multă înţelegere; *~ отнести́сь к кому́-л.* a se arăta înţelegător faţă de cineva.

чу́ткость, *-и f. sg.* **1.** sensibilitate, fineţe, ascuţime; *~ слу́ха* fineţea auzului. **2.** *(отзывчивость)* delicateţe, înţelegere, sensibilitate; *душе́вная ~* delicateţe sufletească.

чу́точк|у *adv.* puţintel, puţin, un pic; *подви́нься ~* dă-te puţin la o parte, mişcă-te; *~ лу́чше* ceva mai bine; *ни ~и* deloc.

чуть 1. *adv.* abia; *~ ви́дно* abia se vede; *~ жив ой* mai mult mort decît viu. **2.** *adv.* puţin, ceva; *~ бо́льше* ceva mai mult. **3.** *conj.* (de) îndată ce; *~ то́лько он вошёл* îndată ce a intrat ◇ *~ли не...* se pare, pare-se; aproape că; *~ (бы́ло) не...* cît pe-aci; *я ~ не упа́л* cît pe-aci să cad; *~ что, он се́рдится* se supără pentru orice fleac; *~ не до после́дней мину́ты* aproape pînă în ultimul moment; *~ свет* dis-de-dimineaţă, cu noaptea în cap.

чутьё, *-я́ n. sg.* **1.** miros, instinct, adulmecare. **2.** *(fig.)* intuiţie: simţ; *~ языка́* simţul limbii.

чу́чело, *-а n.* **1.** animal *sau* pasăre împăiată; *~ медве́дя* urs împăiat. **2.** momîie, sperietoare de păsări, popîndău ◇ *(injur.) ~ горо́ховое* momîie.

чу́шка[1], *-и f. (reg.)* **1.** purcel. **2.** rîtă (de porc).

чу́шка[2], *-и f.* calup, bloc *(de metal).*

чушь, *-и f. sg.* prostii, fleacuri, nimicuri, năzbîtii; *нести́ ~* a spune prostii.

чу́ять, *чу́ю, чу́ешь vb. ipf. (pf. почу́ять)* **1.** *acuz.* a simţi, a mirosi, a adulmeca; *~ дичь* a simţi/a adulmeca vînatul. **2.** *acuz.* sau cu *conj. «что» (fig.)* a presimţi, a intui; *~ беду́* a presimţi o nenorocire.

Ш

ш *n. litera şi sunetul «ш».*

ша́баш, -а *m.* **1.** sabat; zi de sîmbătă. **2.** sabat, adunare a vrăjitoarelor.

ша́ш *pred. (pop.)* ajunge!, destul! gata!, basta!

шабу́шить, -шу, -шишь *vb. ipf. (înv. pop.)* a termina lucrul, a face pauză.

ша́бер, -а *m. (tehn.)* răzuitor, şabăr.

шабло́н, -а *m.* şablon, patron, tipar, model, calibru; *(fig.) рабо́тать по ~у* a lucra după şablon.

шабло́нность, -и *f. sg.* şablon; banalitate, lipsă de originalitate; caracter stereotip.

шабло́нн|ый *adj.* **1.** (făcut) după şablon. **2.** *(fig.)* stereotip, banal, comun, lipsit de originalitate; *~ отве́т* răspuns banal; *~ая фра́за* frază banală.

ша́вка, -и *f.* cotei, javră, potaie, jigodie.

шаг, -а *(-у) m.* **1.** pas; *во́льный ~* pas de voie; *бе́глый ~* pas alergător; *ме́рный ~* pas cadenţat, mers cadenţat; *бы́стрым ~ом* cu paşi repezi; *ти́хим ~ом* cu pas domol, agale, încet; *убави́ть/замедли́ть ~* a încetini pasul; *приба́вить ~;* ускори́ть *~* a grăbi pasul, a merge mai repede; *напра́вить свои́ ~и́* a-şi îndrepta paşii. **2.** *(fig.)* pas, acţiune; iniţiativă; demers; *сде́лать ло́жный ~* a face un pas greşit; *сде́лать реши́тельный ~* a face un pas decisiv; *предприня́ть необходи́мые ~и́* a face demersurile necesare; *ло́вкий ~* manevră abilă; *дипломати́ческий ~* demers diplomatic; *ми́рные ~и́* acţiuni în favoarea păcii; *большо́й ~ вперёд* un mare pas înainte. **3.** *(tehn.)* pas; *~ воздýшного винта́* pasul elicei; *~ наре́зки* pas de filet; *угло́вой ~* pas unghiular ◇ *~ за ~ом* pas cu pas; *на ка́ждом ~ý* sau *что ни ~* la fiecare pas; *в не́скольких ~а́х* sau *в двух ~а́х* la cîţiva paşi, la doi paşi; *пе́рвые ~и́* primii paşi, debut; *сде́лать пе́рвый ~ (к чему́-л.)* a face primul pas; *ни ~у наза́д!* nici un pas înapoi!; *не отступа́ть ни на ~* a nu ceda un pas; *не отходи́ть ни на ~ от кого́-л.* a se ţine pas cu pas de cineva, a nu slăbi pe cineva; *оди́н ~ (от* sau *до чего́-л.)* la un pas de...; *шагу ступи́ть нельзя́/не даю́т* nu te lasă să te mişti; *(sport) гига́нтские ~и́* paşi de uriaş; *гига́нтскими /семимиля́ми ~а́ми идти́* a face paşi gigantici; *аршинные ~и́* paşi de un stînjen; *вы́ровнять ~* a-şi potrivi pasul; *сби́ться с ~а* a pierde pasul/cadenţa; *чека́нить/печа́тать/отбива́ть ~* a bate pasul, a merge în cadenţă.

шага́ть, -а́ю, -а́ешь *vb. ipf.* **1.** a păşi, a călca, a merge; *~ по доро́ге* a merge pe drum. **2.** *(pf. mom. шагну́ть)* a păşi, a trece peste...; *~ че́рез поро́г acuz.* a păşi, a trece peste prag ◇ *(fig.) ~ че́рез тру́пы* a călca/a trece peste cadavre; *~ в но́гу с ...* a merge în pas cu...

шага́ющий *part. prez. act.* de la *шага́ть* ◇ *(tehn.) ~ экскава́тор* excavator păşitor.

шагну́ть, -ну́, -нёшь *vb. pf. mom. (ipf. шага́ть)* a face un pas; *(fig.) далеко́ ~* a face paşi mari, a înainta repede, a face progrese mari.

шагом *adv.* la pas, încet; *идти́ ~* a merge încet; *е́хать ~* a merge la pas; *(mil.) ~ марш!* înainte marş!

шагоме́р, -а *m.* podometru, pedometru.

шагре́невый *adj.* din piele şagrinată.

шагре́нь, -и *f. sg.* piele şagrinată.

шажко́м *adv. dim.* cu paşi mărunţi, încetişor, încetinel.

ша́йба, -ы *f.* **1.** şaibă, rondelă; inel, disc. **2.** puc *(la hochei).*

ша́йка[1], **-и** *f.* ciubăr, hîrdău.

ша́йка[2], **-и** *f.* bandă, ceată, clică, gaşcă.

шайта́н, -а *m.* drac, diavol, satană.

шака́л, -а *m. (zool.)* şacal.

шака́лий *adj.* de şacal.

шала́нда, -ы *f.* şaland, şlep.

шала́ш, -á *m.* colibă, cort, bordei; şatră ◇ *с ми́лым рай и в ~е* cu drăguţul şi în cocioabă e rai.

ша́левый *adj.* de şal.

шале́ть, -е́ю, -е́ешь *vb. ipf. (pf. ошале́ть) (pop.)* a-şi pierde capul, a se zăpăci, a se buimăci, a fi uluit.

шал|и́ть, -лю́, -ли́шь *vb. ipf.* **1.** a zburda, a se zbengui, a se juca, a nu avea astîmpăr; *не ~и́!* fii cuminte!, astîmpără-te odată! **2.** *(înv.)* a face şamavolnicii, a comite fărădelegi; a face tîlhării. **3.** a funcţiona prost; *часы́ ~я́т* ceasul merge aiurea; *его́ здоро́вье что́-то ~и́т* stă cam prost cu sănătatea ◇ *(pop.) ~и́шь!* aş!, nicidecum!; pune-ţi pofta-n cui!

шаловли́во *adv.* ştrengăreşte; jucăuş, şăgalnic.

шаловли́вость, -и *f. fg.* zburdălnicie; ştrengărie.

шаловли́вый *adj.* zburdalnic, zglobiu, neastîmpărat; jucăuş; ştrengăresc; şăgalnic; *~ ребёнок* copil zburdalnic; *~ взгля́д* privire şăgalnică.

шалопа́й, -я *m. (pop.)* haimana, puşlama, pierde-vară, trîntor.

шалопа́йничать, -аю, -аешь *vb. ipf. (pop.)* a umbla haimana; a trîndăvi.

ша́лост|ь, -и *f.* ştrengărie, zburdălnicie; joacă; şotie, poznă.

шалу́н, -á *m.* ştrengar, neastîmpărat.

шалу́нья, -и *f.* ştrengăriţă.

шалфе́й, -я *m. sg. (bot. farm.)* salvie, jaleş.

ша́лый *adj.* bezmetic, năuc, zăpăcit, apucat, buimac.

шаль, -и *f.* şal.

шальва́ры, -а́р *pl.* şalvari.

шальн|о́й *adj.* **1.** bezmetic, zăpăcit, nebunatic, neastîmpărat; *~ы́е ребя́та* băieţi bezmetici ◇ *~а́я пу́ля* glonte rătăcit; *~ы́е де́ньги* bani nemunciţi, bani de haram.

шама́н, -а *m.* şaman, vrăjitor.

шама́нский *adj.* de şaman, de vrăjitor.

ша́мканье, -я *n.* molfăit, molfăire, morfolire.

ша́мкать, -аю, -аешь *vb. ipf.* a mesteca vorbele în gură, a molfăi, a morfoli.

шамо́т, -а *m. (tehn.)* şamotă.

шампаниза́ция, -и *f.* şampanizare.

шампа́нский *adj.* de şampanie.

шампа́нское, -ого *n. sg.* şampanie.

шампиньо́н, -а *m.* ciupercă de gunoi, ciupercă de cîmp.

шампу́нь, -и *m. sg.* şampon.

шандра́, -ы́ *f. (bot.)* voronic.

шанс, -а *m.* şansă; *у него́ нет никаки́х ~ов* n-are nici o şansă; *~ы на успе́х* sorţi de izbîndă; *име́ть все ~ы на успе́х* a avea toate şansele de reuşită; *име́ть ма́ло ~ов* a avea puţine şanse.

шансоне́тка, -и *f.* **1.** şansonetă. **2.** şanteză, cîntăreaţă de cabaret.

шансоне́тн|ый *adj.* de şansonetă; *~ая певи́ца* şanteză, cîntăreaţă de cabaret.

шантаж, -á *m.* şantaj.

шантажи́ровать, -рую, -руешь *vb. ipf. acuz.* a şantaja.

шантажи́ст, -а *m.* şantajist.

шанта́н, -а *m.* cabaret.

шантрапа́, -ы́ *m.* şi *f. sg. (pop. injur.)* **1.** haimana, derbedeu, golan. **2.** *col.* derbedei, golănime, drojdia societăţii.

ша́пк|а, -и *f.* **1.** şapcă; *меховáя ~* căciulă, cuşmă; *~и долóй!* descoperiţi! **2.** *(tipogr.)* titlu, manşetă ◇ *~ волóс* sau *волóсы ~ой* claie de păr; *ломáть ~у пéред кем-л.* a se căciuli, a se ploconi înaintea cuiva; *~у выигрáл, а кафтáн проигрáл,* scump la tărîţe şi ieftin la făină; *по Сéньке и ~, по Ермóшке колпáк* la aşa cap aşa căciulă; cum e turcul şi pistolul; cum e sacul şi peticul; *(pop.) получúть по ~е* a) a lua una după ceafă, a o încasa; b) a fi dat afară *(din serviciu); (pop.) на вóре ~ горúт* se simte cu musca pe căciulă; *~-невидúмка* căciulă fermecată; *~ по крýгу* a umbla cu talerul.

шапова́л, -а *m. (reg.)* pălărier; pîslar.

ша́почка, -и *f. (dim.)* căciuliţă, scufiţă, boneţică, tichie; pălărioară ◇ *(folc.) Кра́сная ~* Scufiţa Roşie.

ша́почник, -а *m.* şepcar, ceaprăzar; căciular.

ша́почн|ый *adj.* de căciulă, de şapcă; *~ая мастерска́я* atelier de şepci ◇ *прийти́ к ~ому разбóру* a veni la spartul tîrgului; *~ое знакóмство* cunoştinţă întîmplătoare, cunoştinţă de bună ziua.

шар, -а *m.* **1.** bilă; glob; *билья́рдный ~* bilă de biliard; *земно́й ~* globul pămîntesc; *(av.) воздýшный ~* balon, aerostat. **2.** *(mat.)* sferă; *ра́диус ~а* raza sferei ◇ *про́бный ~* balon de încercare; *хоть ~óм покати́* e gol, pustiu, bate vîntul.

шарабáн, *-а m.* şaretă, gabrioletă, docar.

шарáда, *-ы f.* şaradă.

шарáхать(ся), *-аю(сь), -аешь(ся) vb. ipf.* de la *шарáхнуть(ся)*

шарáхнуть, *-ну, -нешь vb. pf. (ipf. шарáхать) instr. (pop.)* a lovi cu forţă, izbi, a trăsni, a pocni.

шарáхнуться, *-нусь, -нешься vb. pf. (ipf. шарáхаться)* **1.** a se smuci, a se arunca într-o parte, a se da la o parte, a se trage brusc îndărăt. **2.** *(pop.)* a se lovi, a se izbi *(tare)*; *~о стéну* a se izbi tare de perete.

шарж, *-а m.* **1.** *sg.* şarjă, exagerare. **2.** caricatură.

шаржúрование, *-я n. sg.* şarjare, exagerare, caricaturizare.

шаржúровать, *-рую, -руешь vb. ipf.* a şarja, a cădea în exagerare; a caricaturiza.

шар-зонд , *-а m. (met.)* balon-sondă.

шáрик, *-а m.* **1.** *dim.* de la *шар (1)* bilă, bilişoară, globuşor; cocoloş; *хлéбный ~* cocoloş de pîine. **2.** *pl. (fiziol.)* globule; *крáсные кровяны́е ~и* globule roşii, hematii; *бéлые кровяны́е ~и* globule albe, leucocite.

шáриковый *adj. (tehn.)* cu bile; *~ подшúпник* rulmet cu bile.

шарикоподшúпник, *-а m. (tehn.)* rulment cu bile.

шарикоподшúпниковый *adj.* de rulmenţi *(cu bile)*; *~ завóд* fabrică de rulmenţi.

шáрить, *-рю, -ришь vb. ipf. (pf. пошáрить)* a scotoci, a cotrobăi, a căuta, a scormoni; *~ в кармáнах* a cotrobăi prin buzunare.

шáркание, *-я n. sg.* tîrşîit, lipăit.

шáркать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. шáркнуть)* a tîrşîi, a lipăi.

шáркнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *шáркать*

шарлатáн, *-а m.* şarlatan, coţcar, şnapan, potlogar.

шарлатáнский *adj.* de şarlatan, de coţcar.

шарлатáнство, *-а n. sg.* şarlatanie, şarlatanism, ceţcărie.

шарлóтка, *-и f.* şarlotă.

шармáнк|а, *-и f.* flaşnetă, caterincă ◇ *(pop.) завести́ ~у* a o lua de la capăt cu acelaşi cîntec.

шармáнщик, *-а m.* flaşnetar.

шарни́р, *-а m.* balama, ţîţînă, articulaţie ◇ *как на ~ах сидéть* a nu mai avea astîmpăr.

шарни́рный *adj.* cu balamale, cu articulaţie, articulat.

шарова́ры, *-о́в pl.* şalvari.

шарови́дный *adj.* sferic, sferoidal, globular, rotund.

шаров|о́й *adj.* sferic, rotund; cu bile; *~áя повéрхность* suprafaţă sferică; *(tehn.) ~ клáпан* supapă sferică, supapă cu bilă ◇ *~ая мóлния* fulger globular.

шаромы́га, *-и m.* şi *f. (pop.)* pomanagiu; pleşcar; coţcar, şnapan.

шаромы́жник, *-а m. (pop.)* v. *шаромы́га.*

шаромы́жничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pop.)* a umbla după pomană, a umbla după pleaşcă; a face coţcării.

шарообрáзность, *-и f. sg.* sfericitate, rotunjime, rotunjeală.

шарообрáзный *adj.* sferic, sferoidal, globular.

шар-пилóт, *-а m. (av.)* balon-pilot; *(met.)* balon-sondă.

шарф, *-а m.* fular, eşarfă, şal; maramă; *шёлковый ~* fular de mătase.

шассú *n. indecl.* **1.** *(tehn.)* şasiu. **2.** *(av.)* tren de aterizare escamotabil.

шáсталка, *-и f. (agr.)* grohăitor *(la batoză)*.

шáстать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *acuz. (agr.)* a decortica, a coji *(grăunţe)*. **2.** *(бродить)* a umbla hoinar/haimana/haihui; a hoinări, a bate străzile.

шасть, *pred. (pop.)* hop!, ţuşti!, ţişti!; *~ в дверь* ţişti pe uşă.

шатáние, *-я n.* **1.** *sg.* clătinare, legănare; balansare, oscilare; scuturare, zgîlţîire. **2.** *(pop.)* hoinăreală, haimanalîc. **3.** *(fig.)* şovăială, şovăire, ezitare; nestatornicie.

шатáть, *-áю, -áешь vb. ipf. (pf. mom. шатнýть) acuz.* a clătina, a legăna; a scutura, a zgîlţîi.

шатá|ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf.* **1.** *(pf. mom. шатнýться)* a se clătina a se legăna, a se balansa, a oscila; *зуб ~ется* măseaua se clatină. **2.** a se împletici picioarele, a se clătina pe picioare. **3.** *(слоняться)* a hoinări, a bate străzile, a umbla hai-hui, a umbla haimana; *~ по гóроду* a umbla hoinar prin oraş.

шатéн, *-а m.* şaten.

шатéнка, *-и f.* şatenă.

шатёр, *-трá m.* şatră, cort; *раскúнуть ~* a întinde un cort.

шáтия, *-и f. (pop.)* adunătură, clică, gaşcă, şleahtă.

шáтк|ий *adj.* **1.** *(неустойчивый)* nestabil, lipsit de stabilitate; şubred; *~ стол* masă şubredă; *~ая похóдка* mers nesigur. **2.** *(fig.)* nesigur, nestatornic, precar; *~ие убеждéния* convingeri nestatornice; *~ое положéние* situaţie precară; *~ое здорóвье* sănătate precară ◇ *ни ~о, ни вáлко* nici prea prea, nici foarte foarte.

шáткость, *-и f. sg.* **1.** *(неустойчивость)* nestabilitate, lipsă de stabilitate. **2.** *(fig.)* nesiguranţă, nestatornicie; şubrezenie; stare precară; *~ здорóвья* stare precară a sănătăţii.

шатнýть, *-нý, нёшь vb. pf. mom.* de la *шатáть.*

шатнýться, *-нýсь, -нёшься vb. pf. mom.* de la *шатáться (1)*

шатрóв|ый *adj.* **1.** de cort; *~ая ткань* pînză de cort. **2.** *(constr.)* piramidal, în formă de cort *(despre acoperiş)*.

шатýн[1], *-á m. (tehn.)* bielă; *ведýщий ~* bielă motoare.

шатýн[2], *-á m. (pop.)* haimana, hoinar, vagabond.

шáфер, *-а m.* ; *pl. -á (înv.)* cavaler de onoare *(la nuntă)*.

шафрáн, *-а m. (bot.)* şofran.

шафрáнный *adj.* de şofran.

шафрáновый *adj.* v. *шафрáнный.*

шах[1], *-а m.* şah *(suveran al Iranului)*.

шах[2], *-а m. (sport)* şah; *~ королю́* şah la rege; *~ и мат* şah mat.

шахмати́ст, *-а m.* şahist, jucător de şah.

шáхмат|ный *adj. (sport)* de şah; *~ турни́р* turneu de şah; *~ая доскá* tablă de şah ◇ *в ~ном порядке* în carouri, în romburi, ca pe tabla de şah; în zigzag.

шáхматы, *-ат pl.* şah; *игрáть в ~* a juca şah.

шáхта, *-ы f.* **1.** mină, puţ de mină; *каменноугóльная ~* mină de cărbuni; *подзéмная ракéтная ~* puţ subteran de rachetă. **2.** *(tehn.)* cuvă de cuptor; *~ дóменной пéчи* cuva unui furnal.

шахтёр, *-а m.* minier.

шахтёрск|ий *adj.* de minier; *~ая лáмпа* lampă de minier.

шáхтный *adj.* **1.** de mină. **2.** *(tehn.)* de cuvă de cuptor.

шахтовладéлец, *-льца m.* proprietar de mine.

шáшечница, *-ы f.* **1.** tablă de şah. **2.** cutie pentru jocul de dame.

шáшечный *adj.* de/pentru jocul de dame; *~ая доскá* tablă de şah.

шашúст, *-а m.* jucător de dame.

шáшка[1], *-и f.* **1.** pavea, calup *(de pardoseală, de pavaj)*. **2.** *pl.* joc de dame. **3.** piesă la jocul de dame.

шáшка[2], *-и sf.* sabie.

шáшка[3], *-и f.* cartuş de trotil/de dinamită; exploziv; *дымовáя ~* lumînare fumigenă; *запáльная ~* cartuş detonant. *подрывнáя ~* încărcătură de exploziv;

шашлы́к, *-á m.* frigărui *(din carne de berbec)*.

шáшни, *-ей pl. (pop.)* **1.** uneltiri, intrigi, manevre. **2.** *(любовные)* intrigi amoroase: *заводúть ~* a face curte cuiva, a-i trage cuiva clopotele.

швáбра, *-ы f.* **1.** mătură *(cu coadă lungă)*. **2.** *(mar.)* perie (cu coadă) de spălat puntea.

шваль, *-и f. sg. col. (pop.)* **1.** otreapă, zdrenţe, trenţe, boarfe. **2.** *(fig. injur.)* adunătură, drojdie; secătură, lepădătură.

швáркать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. швáркнуть) (pop.)* **1.** *(бросать с силой)* a azvîrli. **2.** *(ударить)* a pocni. **3.** *(плеснуть)* a împroşca.

швáркнуть, *-ну, -нешь vb. pf.* v. *швáркать*

швартóв, *-а m. (mar.)* parîmă, cablu, odgon.

швартовáть, *-тýю, -тýешь vb. ipf. (pf. пришвартовáть) acuz. (mar.)* a acosta, a lega/a fixa nava la chei.

швартова́ться, *-тýюсь, -тýешься vb. ipf. (pf. пришвартова́ться) (mar.)* a fi legat/fixat la chei, a acosta.

швартóвый *adj. (mar.)* de legare *(la chei)*, de acostare; de manevrare.

шве́дка, *-и f.* suedeză.

шве́дский *adj.* suedez; din Suedia; *~язы́к* limba suedeză.

шве́ды, *-ов pl.; sg. швед, -а m.* suedezi.

шве́йн|ый *adj.* de cusut, de croitorie; de confecţii; *~ая маши́на* maşină de cusut; *~ая игла́* ac de cusut; *~ая промы́шленность* industria de confecţii; *~ая мастéрская* atelier de croitorie.

швейца́р, *-а m.* portar, uşier.

швейца́рка, *-и f.* elveţiană.

швейца́рская, *-ой f.* camera portarului.

швейца́рский[1], *adj.* elveţian; de/din Elveţia ◇ *~ сыр* şvaiţer.

швейца́рский[2] *adj.* de portar, de uşier.

швейца́рцы, *-ев pl; sg. -рец, -рца m.* elveţieni.

швец, *-á m. (inv.)* croitor ◇ *и ~, и жнец, и в дудý игрéц* meşter la toate.

швея́, *-и́ f.* croitoreasă; lenjereasă.

шво́рень, *-рня m. v. шкво́рень*

швырну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *швыря́ть*

швы́рок, *-рка́ m. sg.* **1.** aruncătură, zvîrlitură. **2.** *col.* lemne de foc, butuci.

швыря́ние, *-я n. sg.* aruncare, zvîrlire.

швыря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. acuz.* sau *instr. (pf. mom. швырну́ть)* a arunca, a azvîrli; *~ ка́мни* sau *камня́ми* a azvîrli cu pietre; *~ де́ньги на ве́тер* a arunca banii pe fereastră.

швыря́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf. instr.* **1.** a arunca, a azvîrli, a arunca unul în altul. **2.** *(fig.)* a nescoti, a desconsidera, a da cu piciorul *(de)*; *~ деньга́ми* a arunca banii în dreapta şi în stînga.

шевели́ть, *-елю́, -ели́шь vb. ipf. (pf. пошевели́ть)* **1.** *acuz.* a mişca, a agita; a întoarce, a răscoli; *~ се́но* a întoarce fînul **2.** *(pf. mom. шевельну́ть* şi *пошевельну́ть) instr.* a mişca (uşor), a da din...; *~ плечо́м* a mişca uşor din umăr ◇ *(glumeţ) ~ мозга́ми* a-şi pune mintea la contribuţie, a-şi bate capul.

шевел|и́ться, *-елю́сь, -ели́шься vb. ipf. (pf. пошевели́ться)* **1.** *(pf. mom. шевельну́ться* şi *пошевельну́ться)* a se mişca (uşor), a se agita; a fremăta, a foşni. **2.** *(fig.)* a se trezi; a apărea, a miji, a licări ◇ *шевели́сь!* mişcă!, dă-i zor!; *(pop.) у него́ де́ньги ~я́тся* are bani, are gologani.

шевельн|у́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *шевели́ть(2); он и па́льцем не ~у́л* n-a mişcat nici măcar un deget.

шевельну́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf. mom.* de la *шевели́ться (1)*

шевелю́ра, *-ы f.* păr bogat, chică, plete.

шевиó́т, *-а m. sg. (text.)* şeviot.

шевиóтовый *adj. (text.)* de şeviot.

шеврó *n. indecl.* şevro.

шевро́в|ый *adj.* de şevro.

шедéвр, *-а m.* capodoperă.

шéйка, *-и f.* **1.** *dim.* gîtişor, gîtuleţ. **2.** gît; *~ буты́лки* gîtul sticlei; *(tehn.) ~ ва́ла* fusul axei; *(ferov.) ~ рéльса* inima şinei.

шéйн|ый *adj.* **1.** de gît; pentru gît; *~ плато́к* fular. **2.** *(anat.)* cervical; jugular; *~ позвоно́к* vertebră cervicală; *~ая ве́на* venă jugulară.

шейх, *-а m.* şeic.

шéлест, *-а m. sg.* foşnet, fîşîit, freamăt; *~ пла́тья* foşnetul rochiei; *~ ве́тра* adiere de vînt.

шелестéть, *-и́шь vb. ipf.* a foşni, a fîşîi, a fremăta, a adia.

шёлк, *-а (-у) m.* mătase; *~-сырéц* mătase brută; *натура́льный ~* mătase naturală; *иску́сственный ~* mătase artificială; *крученый ~* mătase răsucită; *пальто́ на ~ý* palton căptuşit cu mătase; *одева́ться в ~á* a se îmbrăca în mătăsuri ◇ *(prov.) в долгу́, как в ~ý* a fi înglodat în datorii.

шелкови́на, *-ы f.* fir de mătase.

шелкови́нка, *-и f.* fibră de mătase.

шелкови́стость, *-и f. sg.* aspect mătăsos.

шелкови́ст|ый *adj.* mătăsos, ca mătasea; *~ые во́лосы* păr mătăsos.

шелкови́ца, *-ы f.* **1.** *(дерево)* dud, agud. **2.** *(плод)* dudă, agudă.

шелкови́чный *adj. (în expr.) ~ червь* vierme de mătase.

шелково́д, *-а m.* sericicultor, crescător de viermi de mătase.

шелково́дный *adj.* sericicol, de sericicultură, de creştere a viermilor de mătase.

шелково́дство, *-а n. sg.* sericicultură, creşterea viermilor de mătase.

шелково́дческий *adj. v. шелково́дный*

шёлков|ый *adj.* **1.** de mătase; *~ое пла́тье* rochie de mătase; *~ые чулки́* ciorapi de mătase; *~ая промы́шленность* industria mătăsii. **2.** *(fig.)* blînd, ascultător.

шелкомота́льн|ый *adj.* de depănat mătase; *~ая фа́брика* fabrică de depănat mătase.

шелкомота́ние, *-я n. sg.* depănare/depănatul mătăsii.

шелкообраба́тывающ|ий *adj.* de prelucrare a mătăsii; *~ая промы́шленность* industria mătăsii.

шелкопря́д, *-а m.* vierme de mătase.

шелкопряде́ние, *-я n. sg.* filarea mătăsii.

шёлкопряди́льн|ый *adj.* de filare a mătăsii; *~ая фа́брика* filatura de mătase; *~ стано́к* maşină de filat mătase.

шёлкоткáн|ый *adj.* ţesut cu mătase.

шёлкоткацк|ий *adj.* de ţesut mătase; *~ая фа́брика* ţesătorie de mătase.

шелла́к, *-а m. sg. (tehn.)* şelac, gumălac, gumilac.

шелохну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. acuz.* a mişca uşor, a adia, a face să freamăte.

шелохн|у́ться, *-ну́сь, -нёшься vb. pf.* a se mişca uşor, a fremăta, a tremura, a adia.

шелуди́веть, *-ею, -еешь vb. ipf. (pf. зашелуди́веть* şi *ошелуди́веть) (pop.)* a se umple de rapăn/de rîie, a căpăta rapăn.

шелуди́з|ый *adj. (pop.)* rîios, răpănos; *~ая овца́* oaie rîioasă.

шелуха́, *-и́ f. sg.* coajă, pojghiţă; *карто́фельная ~* coajă de cartofi; *~ подсо́лнуха* coji de seminţe de floarea soarelui.

шелуше́ние, *-я n. sg.* cojire, decorticare; descuamare, jupuire.

шелуши́ть, *-шу́, -ши́шь vb. ipf. acuz.* a coji, a decortica.

шелуши́ться, *-и́тся vb. ipf.* a se coji, a se descuama, a se jupui.

шéльма, *-ы m.* şi *f.* **1.** *(injur.)* coţcar, şnapan, potlogar, pungaş. **2.** *(pop.)* şmecher, ştrengar; pişicher.

шельмéц, *-á m. (pop.) v. шéльма (2)*

шельмова́ние, *-я n. sg.* ponegrire, defăimare.

шельмова́ть, *-мýю, -мýешь vb. ipf. pf. ошельмова́ть) acuz.* a ponegri, a defăima.

шéнкель, *-я m.; pl. -я́ (în expr.) дать ло́шади ~я* a da pinteni calului.

шепелева́тость, *-и f. sg.* vorbire cam sîsîită/cam peltică.

шепелева́тый *adj.* puţin sîsîit, cam peltic.

шепеля́вить, *-влю, -вишь vb. ipf.* a sîsîi, a vorbi peltic/cepeleag.

шепеля́вость, *-и f. sg.* vorbire sîsîită/peltică/cepeleagă.

шепеля́вый *adj.* sîsîit, peltic, cepeleag.

шепнýть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *шептáть*

шёпот, *-а m.* **1.** şoaptă,; *говори́ть ~ом* a vorbi în şoaptă. **2.** *(fig.)* murmur, freamăt; *~ ручья́* murmurul pîrului; *~ лéса* freamătul pădurii.

шептала́, *-ы́ f. sg.* piersici uscate; caise uscate.

шептáть, *шепчу́, шéпчешь vb. ipf. (pf. mom. шепнýть)* a şopti, a vorbi în şoaptă, a şuşui, a şuşoti; *~ на́ ухо* a şopti la ureche.

шептáться, *шепчу́сь, шéпчешься vb. ipf.* a vorbi (cu cineva) în şoaptă, a şuşoti.

шептýн, *-á m.* **1.** persoană care şuşoteşte/care vorbeşte în şoaptă cu cineva. **2.** *(сплетник)* bîrfitor, pîrîtor; intrigant.

шербéт, *-а m.* **1.** şerbet *(băutură răcoritoare orientală)*. **2.** şerbet.

шере́нг|а, *-и f. (mil.)* rînd, şir, şirag; *в одну́ ~у* în flanc cîte unul; *в две ~и* pe două rînduri.

шери́ф, *-а m.* şerif.

шероховáтость, *-и f.* **1.** *sg.* aspect zgrunţuros; asperitate. **2.** rugozitate, asperităţi; *(fig.) ~ стúля* asperităţi de stil.

шероховáт|ый *adj.* **1.** *(неровный)* grunzuros, zgrunţuros, grunjos; rugos, aspru, cu asperităţi; *~ая ко́жа* piele aspră. **2.** *(fig.)* necizelat, inegal, greoi; încordat; *~ стиль* stil greoi; *~ые отноше́ния* relaţii încordate.

шерстúнка, *-и f.* fir de lînă.

шерсти́ст|ый *adj.* **1.** păros; *~ая ткань* ţesătură păroasă. **2.** lînos, cu lînă multă/bogată.

шерстоби́т, *-а m.* meşteşugar care dărăceşte lîna, dărăcitor.

шерстоби́тный *adj.* de dărăcit lîna.

шерстопряде́ние, *-я n. sg.* torsul lînii; filatură de lînă.

шерстопря́дильн|ый *adj.* de tors lînă; *~ая фа́брика* filatură de lînă, lînărie.

шерсточеса́льн|ый *adj.* de cardat lînă, de dărăcit lînă; *~ая маши́на* maşină de cardat lînă.

шерст|ь, *-и f. sg.* **1.** lînă; blană; păr; *~ овцы́* lîna oilor; *~ соба́ки* blana cîinelui; *мерино́совая ~* lîna merinos; *стекля́нная ~* vată de sticlă; *анго́рская ~* lînă de angora. **2.** lînă, fire de lînă; *вяза́ть чулки́ из ~и* a împleti ciorapi din lînă. **3.** ţesătură, stofă din lînă; *~ на пла́тье* stofă de rochie ◇ *гла́дить про́тив ~и* a lua în răspăr; a contrazice; *гла́дить по ~и* a peria, a linguşi; a nu contrazice; *(prov.) пошли́ по ~, а верну́лись стри́женными* au pornit după lînă şi s-au întors tunşi; *как от козла́, ни ~и, ни молока́* nu-i nici o brînză/nici o pricopseală de el.

шерстя́ник, *-а m.* muncitor în industria lînii.

шерстян|о́й *adj.* de lînă; *~а́я пря́жа* fire de lînă; tort; *~ы́е тка́ни* ţesături de lînă; *~ костю́м* costum de stofă (de lînă); *~ы́е перча́тки* mănuşi de lînă; *~а́я промы́шленность* industria lînii.

шерхе́бель, *-я m. (tehn.)* rindea-cioplitor, rindea pentru degroşat.

шерша́веть, *-еет vb. ipf. (pf. зашерша́веть)* a se înăspri, a deveni aspru.

шерша́вить, *-влю, -вишь vb ipf.* a înăspri, a face aspru.

шерша́вость, *-и f. sg.* asprime, asperitate.

шерша́в|ый *adj.* aspru, cu asperităţi, înăsprit; *~ые ру́ки* mîini aspre.

ше́ршень, *-шня m. (entom.)* gărgăun, bărzăun.

ше́ст, *-á m.* prăjină, bară; *(sport) прыжо́к с ~о́м* săritură cu prăjina.

ше́ствие, *-я n.* defilare; alai; procesiune, cortegiu, convoi; *сва́дебное ~* alai de nuntă; *погреба́льное ~* cortegiu funebru; *фа́кельное ~* retragere cu torţe.

ше́ствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a păşi; a defila; a lua parte la o procesiune ◇ *ва́жно ~* a păşi grav.

шестерёнка, *-и f. (tehn.) v. шестерня́.*

шестёрка, *-и f.* **1.** *(цифра)* şase *(cifră).* **2.** şase *(la jocul de cărţi); ~ пик* şase de pică. **3.** grup de şase *(fiinţe, obiecte); дру́жная ~* (cei) şase prieteni; *ло́дка ~* barcă cu şase vîsle. **4.** *(лошадей)* atelaj cu şase cai. **5.** *(av.)* escadrilă de şase avioane.

шестерно́й *adj.* înşesit.

шестерня́, *-и́ f. (tehn.)* roată dinţată, pinion.

ше́стеро, *-ы́х num. col.* şase.

шестёрочн|ый *adj.* cu şase cai; *~ая упря́жка* atelaj cu şase cai; trăsură cu şase cai.

шестивале́нтный *adj. (chim.)* hexavalent.

шестивесе́льный *adj.* cu şase vîsle.

шестигодово́й *adj.* de şase ani.

шестигра́нник, *-а m. (mat.)* hexaedru.

шестигра́нный *adj. (mat.)* hexaedric.

шестидесятиле́тие, *-я n.* **1.** şaizeci de ani; perioadă de şaizeci de ani. **2.** a şaizecea aniversare.

шестидесятиле́тний *adj.* de şaizeci de ani, sexagenar.

шестидеся́т|ый *num. ord.* al şaizecilea; şaizeci; *~ая страни́ца* pagina şaizeci.

шестидне́вка, *-и f.* şase zile; săptămîna de şase zile.

шестидне́вный *adj.* de şase zile.

шестикла́ссник, *-а m.* elev de/din clasa a şasea.

шестикла́сси|ый *adj.* de/cu şase clase.

шестикра́тный *adj.* înşesit, mărit de şase ori.

шестикры́лый *adj.* de/cu şase aripi.

шестиле́тие, *-я n.* **1.** şase ani; perioadă de şase ani. **2.** a şasea aniversare.

шестиле́тний *adj.* de şase ani; *~ ребёнок* copil de şase ani.

шестимеся́чный *adj.* de şase luni.

шестиосно́вный *adj. (chim.)* hexabazic.

шестипа́лый *adj.* cu şase degete.

шестипо́лье, *-я n. sg. (agr.)* asolament cu şase sole.

шестипо́льный *adj. (agr.)* în asolament cu şase sole.

шестисо́т|ый *num. ord.* al şase sutălea; şase sute; *~ая страни́ца* pagina şase sute.

шестистопный *adj. (lit.)* de şase picioare; *~ ямб* iamb de şase picioare.

шестиуго́льник, *-а m. (mat.)* hexagon.

шестиуго́льный *adj. (mat.)* hexagonal.

шестичасово́й *adj.* **1.** de şase ore; *~ рабо́чий день* zi de muncă de şase ore. **2.** de la ora şase; *~ по́езд* trenul de şase.

шестиэта́жный *adj.* cu şase etaje.

шестна́дцат|ый *num. ord.* al şaisprezecelea; şaisprezece; *~ но́мер* numărul şaisprezece.

шестна́дцать, *-и num. card.* şaisprezece.

шест|о́й *num. ord.* al şaselea; *~ го́д* al şaselea an; *сего́дня ~о́е число́* azi sîntem în şase *(ale lunii); в ~о́м часу́* după ora cinci, între ora cinci şi şase; *~а́я часть* a şasea parte; *одна́ ~а́я* o şesime ◇ *(fig.) ~а́я держа́ва* presă.

шесто́к, *-тка́ m.* prichici *(la vatră).*

шесть, *шести́, шестью́ num. card.* şase.

шестьдеся́т, *шести́десяти, шестью́десятью num. card.* şaizeci; *ему́ ~ лет* el are şaizeci de ani.

шестьсо́т, *шестисо́т, шестиста́м, шестьюста́ми, шестиста́х num. card.* şase sute.

ше́сть|ю *adv.* (de) şase ori; *~ шесть — три́дцать шесть* şase ori şase fac treizeci şi şase.

шеф, *-а m.* **1.** şef, conducător; *~ учрежде́ния* şeful instituţiei. **2.** instituţie, întreprindere care are sub patronajul său o altă instituţie.

шеф-по́вар, *-а m.* bucătar şef.

ше́фство, *-а n. sg.* **1.** şefie, funcţie de şef. **2.** patronaj, patronare; acţiune de ajutor/de sprijinire; *взять ~ над шко́лой* a lua sub patronajul său o şcoală.

ше́фствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a fi şef, a avea şefie, a conduce. a patrona, a avea sub patronaj.

ше́я, *-и f.* gît; grumaz ◇ *повеси́ть себе́ на ше́ю хому́т* a-şi lua belea pe cap; a se înhăma la ceva; *дать/надава́ть по ше́е/по ше́ям кому́-л.* a) a-i trage cuiva o chelfăneală, a-i da cuiva una după ceafă; b) a da cuiva un picior în spate; *име́ть кого́-л. на ше́е* a avea pe cineva pe cap; *клони́ть ше́ю* a-şi pleca capul; *на свою́ ше́ю* pe propria răspundere; *слома́ть себе́ ше́ю (на чём-л.)* a-şi rupe/a-şi frînge gîtul; *жить/сиде́ть у кого́-л. на ше́е* a trăi pe spinarea cuiva; *ве́шаться/броса́ться кому́-л. на ше́ю* a se arunca de gîtul cuiva; *(pop.) прогна́ть/вы́гнать в ше́ю* sau *в три ше́и* a da pe brînci afară; *(pop.) по ше́ям бить* a chelfăni, a snopi în bătaie; *(pop.) получи́ть по ше́е* a primi una după ceafă; *намы́лить ше́ю кому́-л.* a trage cuiva o săpuneală; *гнуть ше́ю пе́ред кем-л.* a se căciuli/ a se ploconi în faţa cuiva.

ши́ворот, *-а m. (pop.)* guler; *схвати́ть за ~* a înşfăca de guler ◇ *~-навы́ворот* alandala, anapoda, de-a-ndoaselea.

шизофре́ник, *-а m.* schizofrenic.

шизофрени́ческий *adj. (med.)* schizofrenic, de schizofrenie.

шизофре́ния, *-и f. sg. (med.)* schizofrenie.

шик, *-а m. sg.* şic, lux, eleganţă ◇ *задава́ть ~у/~* a da tonul *(în lux, eleganţă).*

ши́кань|е, *-я n. sg.* **1.** ţistuială. **2.** *(освистывание)* fluierătură, huiduială, huiduituri; *встре́тить кого́-л. ~ем* a întîmpina pe cineva cu huiduieli, a-l huidui.

шика́рно 1. *adv. (pop.)* luxos, elegant, şic; splendid. **2.** *pred.* e lux.

шика́рн|ый *adj. (pop.)* luxos, elegant; splendid.

ши́кать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *(pf. mom. ши́кнуть) acuz.* a ţistui. **2.** *dat. (освистывать)* a fluiera, a huidui.

ши́кнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *ши́кать (1)*

шикну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *шикова́ть*

шикова́ть, *-ку́ю, -ку́ешь vb. ipf. (pf. mom. шикну́ть) instr. (pop.)* a face lux; a umbla fercheş.

ши́ллинг, *-а m.* şiling.

ши́л|о, *-а n.* sulă ◇ *(prov.) ~а в мешке́ не утаи́шь* adevărul iese la iveală ca untdelemnul la suprafaţă; *~ на мы́ло меня́ть* a vinde via pe stafide;

(prov.) ~ом мóре не нагрéешь nu poţi îndrepta lumea cu umărul.

шимпанзé *m. indecl.* cimpanzeu.

шúна, *-ы f.* **1.** *(колеса)* şină (de roată). **2.** anvelopă, cauciuc; pneu; *велосипéдная* ~ anvelopă de bicicletă; *запáсная* ~ cauciuc de rezervă. **3.** *(med.)* atelă. **4.** *(el.)* bară.

шинéль, *-и f.* manta.

шинéльный *adj.* de manta.

шинкáрка, *-и f. (înv.)* cîrciumăriţă, cîrciumăreasă.

шинкáрский *adj. (înv.)* cîrciumăresc, de cîrciumar.

шинкáрство, *-а n. sg. (înv.)* cîrciumărit.

шинкáрь, *-я́ m. (înv.)* cîrciumar.

шинковáние, *-я n. sg.* tocare, tăiere.

шинкóванный 1. *p.t.p.* de la *шинковáть.* **2.** *adj.* tocat, tăiat mărunt; ~*ая капýста* varză tocată.

шинковáть, *-кýю, -кýешь vb. ipf. acuz.* a toca; ~ *капýсту* a toca varză.

шинкóвка, *-и f.* **1.** *sg.* tocare, tocat, tăiere *(în bucăţi mărunte).* **2.** maşină de tocat varză, tocătoare de varză.

шúнный *adj.* **1.** de şină; ~*ое желéзо* oţel de bandaje. **2.** de anvelopă, de cauciuc; ~ *завóд* fabrică de anvelope.

шинóк, *-нкá m. (înv.)* cîrciumă.

шинúлла, *-ы f.* **1.** şinşilă. **2.** *sg.* blană de şinşilă.

шинúлловый *adj.* de şinşilă.

шип [1], *-á m.* **1.** ghimpe, spin, ţeapă. **2.** cep; fus; *подкóвный* ~ caia.

шип [2], *-á m. (iht.)* şip.

шип [3], *-а m. sg. v. шипéние*

шипéние, *-я n. sg.* **1.** şuierat, sîsîit, sfîrîit; clocot. **2.** bombănit, bodogănit, mîrîit.

шип|éть, *-плю́, -пúшь vb. ipf. (pf. прошипéть)* **1.** a şuiera, a sîsîi; a clocoti; *змея́* ~úт şarpele sîsîie. **2.** *(fig.)* a bombăni, a bodogăni, a mîrîi.

шипóвник, *-а m.* măceş, rujă, cacadîr.

шипýч|ий *adj.* spumos, gazos; ~*ее винó* vin spumos.

шипýчка, *-и f.* băutură spumoasă/gazoasă.

шипя́щ|ий *adj. (lingv.)* şuierător, sibilant, siflant; ~*ие соглáсные* consoane şuierătoare.

ширинá, *-ы́ f. sg.* lăţime, lărgime; ~ *доскú* lăţimea unei scînduri; ~ *колéй* ecartamentul căii (ferate); ~ *ýлицы* lărgimea unei străzi.

ширúнка, *-и f.* prohab; şliţ.

ширúть, *-рю, -ришь vb. ipf.* a lărgi, a extinde, a da amploare.

ширúт|ься, *-ится vb. ipf.* a se lărgi, a extinde, a creşte, a lua amploare, a se dezvolta.

ширм|а, *-ы f.* **1.** paravan; *створчáтая* ~ paravan pliant. **2.** *(fig.)* paravan, mască, aparenţă; *служúть* ~óй a servi drept paravan.

широ́к|ий *adj.* **1.** lat, larg; ~*ая ýлица* stradă largă; ~*ая лéнта* panglică lată; ~ *пиджáк* haină largă. **2.** *(fig.)* larg, de masă; ~*ие слоú населéния* cercuri largi ale populaţiei; ~*ая общéственность* cercuri largi ale opiniei publice; ~*ая пýблика* marele public; ~ *читáтель* cititor de rînd; masele de cititori; ~*ое собрáние* şedinţă lărgită. **3.** *(fig.)* vast, larg, mare, amplu; ~*ая програ́мма* program vast; ~*ие плáны* planuri mari; ~ *кругозóр* orizont larg; *в* ~*ом масштáбе* pe scară largă; *в* ~*ом смúсле слóва* în sensul larg al cuvîntului; ~*ие возмóжности* posibilităţi mari ◇ *жить на* ~*ую нóгу* a trăi pe picior mare; ~*ая натýра* inimă largă, fire generoasă; ~*ая máсленица* ultimele zile ale săptămînii brînzei.

широко́ *adv.* **1.** larg; ~ *распáхнуть двéри* a deschide larg uşile; *(fig.)* ~ *раскры́ть глазá* a deschide bine ochii. **2.** *(fig.)* pe larg; pe scară largă; amplu; ~ *испóльзовать* a folosi în mare măsură, a folosi din plin; ~ *применя́ться* a avea o largă întrebuinţare ◇ *смотрéть* ~ *на вéщи* a avea vederi largi; *жить* ~ a trăi pe picior mare.

широковеща́ние, *-я n. sg.* difuzare prin radio şi televiziune.

широковеща́тельн|ый *adj.* **1.** de difuzare prin radio şi televiziune, de radiodifuziune; ~*ая стáнция* post de radioemisiune. **2.** *(многообещáющий)* care promite marea cu sarea, grandilocvent; pompos, bombastic; ~*ые декларáции* declaraţii demagogice; ~*ая рекля́ма* reclamă pompoasă/exagerată.

широкогрýдый *adj.* cu pieptul lat.

широколéйн|ый *adj. (ferov. în expr.)* ~*ая желéзная дорóга* cale ferată cu ecartament lat.

ширококо́стный *adj.* osos, ciolănos.

ширококры́лый *adj.* cu aripi largi.

широколи́ственный *adj. (bot.)* cu frunze late, cu foi late.

широколи́стный *adj.* cu frunze late.

широколи́цый *adj.* cu faţa lată, fălcos.

широкоплéчий *adj.* cu umeri laţi, lat în spate, spătos.

широкопóл|ый *adj.* **1.** cu boruri largi/mari/late; ~*ая шля́па* pălărie cu boruri mari. **2.** cu poale largi, cu pulpane largi; ~*ая шýба* şubă cu pulpane largi.

широкоря́дный *adj. (agr.)* în rînduri rare.

широкоэкра́нный *adj.* cu ecran lat.

широтá, *-ы́ f.* **1.** *sg.* lărgime, vastitate, amploare, anvergură; ~ *кругозóра* orizont larg. **2.** *(geogr.)* latitudine; *астрономúческая* ~ latitudine astronomică.

широ́тный *adj. (geogr.)* de latitudine.

широчéнный *adj. (pop.)* foarte lat; foarte larg.

ширпотрéб, *-а m. sg.* = *товáры широ́кого потребле́ния* produse/mărfuri de larg consum.

ширь, *-и f. sg.* **1.** *v. широтá; развернýть рабóту во всю* ~ a desfăşura munca în toată amploarea. **2.** larg, întindere, întins, cuprins; *степна́я* ~ întinsul stepei.

ши́т|ый 1. *p.t.p.* de la *шить.* **2.** *adj.* brodat, cu cusături; cusut; ~*ая соро́чка* cămaşă cu cusături, ie.

шить, *шью, шьёшь vb. ipf.* **1.** a coase; ~ *на машúне* a coase/a trage la maşină. **2.** *(pf. сшить) acuz.* a coase, a confecţiona, a face *(haine, încălţăminte);* ~ *костю́м* a coase un costum; ~ *сапоги́* a face cizme; ~ *себé костю́м* a-şi coase un costum, a-şi da la cusut un costum. **3.** *instr.* sau *no* + *dat.* a broda, a coase; ~ *шёлком* a broda cu mătase; ~ *по канвé* a coase pe canava ◇ ~ *на живýю нúтку* a) a înşăila; b) *(fig.)* a face ceva de mîntuială; *ни шьёт, ни пóрет* nici hăis, nici cea; *шúто бéлыми нúтками* e cusut cu aţă albă; *шúто-крыто* pe ascuns, în taină, în secret.

шить|ё, *-я́ n. sg.* **1.** cusut, coasere, confecţionare; *кýрсы* ~я́ cursuri de croitorie. **2.** lucru cusut. **3.** brodare, brodat. **4.** *(вышивка)* broderie; *ручнóе* ~ broderie de mînă.

ши́фер, *-а m. sg. (mineral.)* ardezie; şist.

ши́ферный *adj. (mineral.)* de ardezie, de şist.

шифóн, *-а m. sg.* şifon; muselină de mătase.

шифóновый *adj.* de şifon; de muselină, de mătase.

шифоньéрка, *-и f.* scrin, comodă, şifonier.

шифр, *-а m.* **1.** cifru, cod, simbol; *писáть* ~ом a scrie cifrat. **2.** *(библиотечный)* cotă.

шифровáльный *adj.* de cifrare.

шифровáльщик, *-а m.* persoană care se ocupă cu scrierea şi descifrarea mesajelor cifrate.

шифрóванный *p.t.p.* de la *шифровáть; ~ая телегрáмма* telegramă cifrată.

шифровáть, *-рýю, -рýешь vb. ipf. (pf. зашифровáть) acuz.* a scrie în cifru/cifrat; a cifra; ~ *телегрáмму* a scrie o telegramă cifrată.

шифрóвка, *-и f.* **1.** *sg.* cifrare, codificare. **2.** telegramă cifrată.

шифрóвщик, *-а m. v. шифровáльщик*

ши́хта, *-ы f. (tehn.)* încărcătură, şarjă; *холóдная* ~ încărcătură rece, încărcătură de minereuri.

шишь, *-á m.* tiflă; *показáть* ~ a da cu tifla ◇ *(pop.) у меня́ ни* ~á *нет* n-am nici o lăscaie/nici o para chioară.

шишáк, *-á m. (ist.)* coif.

ши́шк|а [1], *-и f.* **1.** con *(de conifere);* *сосновая* ~ con de pin; *елóвая* ~ con de brad. **2.** cucui; *набúть (себé)* ~*у* a-şi face un cucui. **3.** *(tehn.)* miez, umflătură ◇ *на бéдного Макáра все* ~*и вáлятся* a fi ţap ispăşitor.

ши́шка [2], *-и f. (pop. glum.)* persoană importantă, grangur.

шишковáтый *adj.* noduros; cu cucui.

шишковúдн|ый *adj. (în expr.)* ~*ая желéза* glandă pineală.

шишконóсный *adj.* conifer.

шкалá, *-ы́ f.* **1.** scară, scală; gradaţie, cadran; ~ *термóметра* scara termometrului. **2.** scară; grafic; ~ *зарабóтной плáты* tarif de salarizare;

~ *температу́ры больно́го* graficul temperaturii bolnavului.

шка́нцы, *-ев pl. (mar.)* punte, pupă.

шкап, *-а m. v. шкаф*

шкату́лка, *-и f.* casetă, cutie, lădiţă.

шкаф, *-а m.* dulap; *зерка́льный* ~ şifonier cu oglindă; *кни́жный* ~ bibliotecă; *несгора́емый* ~ casă de bani; *стенно́й* ~ dulap în perete; *суши́льный* ~ etuvă, uscătorie.

шквал, *-а m.* vînt puternic, rafală, vijelie; uragan; *(fig.)* ~ *огня́* ploaie de foc.

шква́листый *adj. (în expr.)* ~ *ве́тер* vînt puternic, vînt în rafale.

шква́льный *adj. (mil.)* în rafale; ~ *ого́нь* foc în rafale.

шква́рки, *-рок f.* jumări *(de slănină)*.

шкво́рень, *-рня m.* **1.** piron, cui; pivot. **2.** cuiul inimii de la car.

шкив, *-а m. (tehn.)* roată de curea, roată de transmisie; *приводно́й* ~ roată de curea de acţionare.

шки́пер, *-а m. (mar.)* **1.** căpitan de vas comercial. **2.** intendent *(pe un vas de război)*.

шко́да, *-ы f. (pop.)* **1.** *(проделка)* poznă, şotie. **2.** *(вред)* pagubă, pacoste.

шко́дить, *-ишь vb. ipf. (pop.)* a face pozne; a cauza pagube.

шко́л|а, *-ы f.* **1.** şcoală; *зда́ние* ~*ы* şcoală, clădirea şcolii; *се́льская* ~ şcoală sătească; *музыка́льная* ~ şcoală de muzică; *нача́льная* ~ şcoală elementară; *семиле́тняя* ~ şcoală de şapte ani; *сре́дняя* ~ şcoală medie; *вы́сшая* ~ şcoală superioară; ~ *вы́сшего пилота́жа* şcoală de înaltă acrobaţie aeriană *парти́йная* ~ şcoala de partid; *отда́ть в* ~*у* a da la şcoală; *(fig.)* ~ *жи́зни* şcoala vieţii. **2.** *(fig.)* şcoală, curent, mişcare; *созда́ть* ~*у* a crea o şcoală ◇ *он прошёл хоро́шую* ~*у* e un om încercat, are şcoala vieţii.

шко́лить, *-лю, -лишь vb. ipf. (pf. вы́школить) acuz.* a mustrului, a învăţa, a instrui.

шко́льник, *-а m.* şcolar, elev.

шко́льница, *-ы f.* şcolăriţă, elevă.

шко́льническ|ий *adj.* şcolăresc; ~*ая вы́ходка* purtare de copil, gest copilăresc.

шко́льничество, *-а n. sg.* copilărie; ştrengărie.

шко́льн|ый *adj.* de şcoală; şcolar; ~*ое зда́ние* clădirea şcolii; ~*ые го́ды* anii de şcoală; ~ *това́рищ* coleg de şcoală; ~ *во́зраст* vîrstă şcolară; ~*ые принадле́жности* rechizite şcolare; ~ *учи́тель* învăţător, institutor; ~ *сове́т* consiliu pedagogic.

школя́рский *adj. (peior.)* şcolăresc; dogmatic.

школя́рство, *-а n. sg. (peior.)* spirit şcolăresc; dogmatism.

шкот, *-а m. (mar.)* scotă.

шку́р|а, *-ы f.* **1.** piele, blană; *во́лчья* ~ blană de lup; *сдира́ть* ~*у* a jupui; *меня́ть* ~*у* a-şi lepăda/a-şi schimba pielea; a năpîrli. **2.** *(pop. fig.)* profitor, lichea, canalie ◇ *дрожа́ть за свою́* ~*у* a tremura pentru propria-i piele; a-şi păzi cojocul; *волк в ове́чьей* ~*е* lup în piele de oaie; *быть в чье́й-л.* ~*е* a fi în pielea cuiva, a se pune în situaţia cuiva; *дели́ть* ~*у неуби́того медве́дя* a vinde pielea ursului din pădure; *драть* ~*у; драть две (три etc.)* ~*ы (с кого́-л.)* a-i lua (cuiva) pielea *sau* şapte (nouă) pici, a-l jecmăni, a-l jupui; *на свое́й* ~*е чу́вствовать (что́-л.)* a simţi (ceva) pe propria sa piele; *рискова́ть со́бственной* ~*ой* a-şi pune pielea în joc; *спаса́ть свою́* ~*у* a-şi salva pielea/ cojocul; *спусти́ть* ~*у с кого́-л.* a-i trage cuiva o bătaie soră cu moartea.

шку́рка [1], *-и f.* **1.** pielicea, pielicică, blăniţă. **2.** coajă, înveliş; ~ *я́блока* coaja mărului.

шку́рка [2], *-и f.* hîrtie şmirghel.

шку́рник, *-а m.* profitor, om interesat, hrăpăreţ; chilipirgiu, hoţ.

шку́рнический *adj.* de profitor, de lichea; de hrăpăreţ, chilipirgiu.

шку́рничество, *-а n. sg.* spirit de acaparare; egoism; lichelism, afacerism.

шку́рн|ый *adj.* de interes personal; egoist; ~*ые побужде́ния* motive egoiste/personale.

шлагба́ум, *-а m.* barieră *(de şosea sau de cale ferată)*.

шлак, *-а m. (tehn.)* zgură.

шлакобето́н, *-а m. sg. (tehn.)* beton de zgură.

шлакобло́к, *-а m. (constr.)* bloc din beton de zgură.

шлакова́ние, *-я n. (tehn.)* zgurificare.

шлаковик, *-á m. (tehn.)* cameră de zgură.

шлако́вый *adj. (tehn.)* de zgură; pentru zgură; ~ *бето́н* beton de zgură.

шланг, *-а m.* furtun; *пожа́рный* ~ furtun de incendiu.

шлейф, *-а m.* trenă, coadă.

шлем, *-а m.* **1.** *(ist.)* coif, chivără. **2.** cască; *лётный* ~ cască de aviator; *тропи́ческий* ~ cască tropicală.

шлёп *interj. (pop.)* **1.** trosc!, plesc!, poc!; ~ *его́ по спине́* şi poc! dă-i una pe spinare. **2.** pleosc!, buf!

шлёпание, *-я n.* lipăit; plescăit.

шлёпанцы, *-ев pl.; sg. -нец, -нца m. (pop.)* papuci de casă, tîrlici.

шлёпать, *-аю, -аешь vb. ipf.* **1.** *(pf. mom. шлёпнуть) acuz.* a plesni, a lovi; ~ *по рука́м* a bate peste mîini. **2.** *instr.* sau *instr.* cu *по* + *dat.* a lipăi, a tîrşii; ~ *му́флями* a lipăi (din papuci). **3.** *по* + *dat. (pop.)* a pleoscăi, a bălăci; ~ *по гря́зи* a merge prin noroi.

шлёпаться, *-аюсь, -аешься vb. ipf. (pf. mom. шлёпнуться)* a cădea *(cu zgomot)*.

шлёпнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *шлёпать(1)*

шлёпнуться, *-нусь, -нешься vb. pf. mom.* de la *шлёпаться*

шлеп|о́к, *-пка́ m.* plesnitură; lovitură, palmă; *надава́ть* ~*ко́в кому́-л.* a da cuiva cîteva palme.

шлей, *-и́ f.* trup de ham.

шлифова́льный *adj.* de şlefuit; ~ *ка́мень* piatră de şlefuit; ~ *стано́к* maşină de şlefuit.

шлифова́льщик, *-а m. v. шлифо́вщик*

шлифо́ванный 1. *p.t.p.* de la *шлифова́ть.* **2.** *adj.* şlefuit, polizat; rectificat. **3.** *adj. (fig.)* şlefuit, cizelat.

шлифова́ть, *-фу́ю, -фу́ешь vb. ipf. (pf. отшлифова́ть) acuz.* **1.** a şlefui, a poliza; a rectifica. **2.** *(fig.)* a şlefui, a cizela.

шлифова́ться, *-фу́ется vb. ipf.* **1.** *(pf. отшлифова́ться)* a se şlefui, a se perfecţiona. **2.** *pas.* de la *шлифова́ть.*

шлифо́вка, *-и f. sg.* şlefuire, polizare; rectificare.

шлифо́вщик, *-а m.* şlefuitor; rectificator.

шлих, *-а m. (min.)* nisip metalifer.

шли́хта, *-ы f. sg. (text.)* masă/pastă de încleiere.

шлюз, *-а m.* ecluză.

шлю́зн|ый *adj.* de ecluză; ~*ые ворóта* poartă de ecluză.

шлюзова́ть, *-зу́ю, -зу́ешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a construi ecluze.

шлюпба́лка, *-и f. (mar.)* gruie pentru bărci.

шлю́пка, *-и f. (mar.)* şalupă, barcă; balenieră; *гребна́я* ~ şalupă cu rame; *па́русная* ~ barcă cu pînze; *спаса́тельная* ~ barcă de salvare.

шлю́почный *adj.* de şalupă, de barcă.

шлю́ха, *-и f. (pop.)* tîrfă, prostituată.

шля́п|а, *-ы f.* **1.** pălărie; *же́нская* ~ pălărie de damă; *снять* ~*у* a-şi scoate pălăria (din cap), a se descoperi; *надви́нуть* ~*у на глаза́* a-şi trage pălăria pe ochi; *в* ~*е* cu pălăria pe cap, cu capul acoperit. **2.** *(fig. pop.)* papă-lapte, lasă-mă să te las ◇ *(pop.) де́ло в* ~*е* totul e în regulă; s-a făcut.

шля́пка [1], *-и f.* pălărie de damă; pălărioară, pălăriuţă.

шля́пка [2], *-и f.* **1.** pălăria ciupercii. **2.** floare *(de cui)*, cap, măciulie.

шля́пник, *-а m.* pălărier.

шля́пница, *-ы f.* modistă.

шля́пный *adj.* de pălărie; ~ *магази́н* magazin de pălării.

шля́ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf. (pop.)* a umbla haimana, a umbla haihui, a umbla fără rost, a bate drumurile; a hoinări.

шлях, *-а m. (reg.)* şleau, şleah, drum mare.

шляхе́тский *adj. (ist.)* de şleahtă, şleahtic.

шляхе́тство, *-а n. sg.* = *шля́хта*

шля́хта, *-ы f. sg. (ist.)* şleahtă, nobilime poloneză.

шля́хтич, *-а m. (ist.)* şleahtic, nobil polonez.

шмелиный *adj.* de bărzăun, de bondar.

шмель, *-я́ m.* bărzăun, bondar.

шмыг *interj. (fam.)* ţuşti!, zbughi!

шмы́гать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. шмы́гнуть) (pop.)* **1.** *instr.* a mişca, a freca (cu iuţeală); ~ *ногáми* a tîrşii picioarele; ~ *щёткой* a freca

repede cu peria. **2.** a umbla încoace şi ncolo, a se fîţîi ◇ ~ *нóсом* a smiorcăi.

шмыгну́ть, *-ну́, -нёшь pf. tom. (ipf. шмы́гать)* a trece repede; a se strecura, a se furişa, a o zbughi.

шнек, *-a m. (tehn.)* şnec, şurub-melc, şurub.

шни́цель, *-я m.* şniţel.

шнур, *-á m.* **1.** şnur, şiret, găitan. **2.** *(el.)* cordon, fir ◇ *детони́рующий* ~ fitil detonant; *(tehn.) бикфо́рдов* ~ fitil Bickford.

шнуровáльный *adj.* de/pentru şnuruit.

шнурова́ть, *-ру́ю, -ру́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. зашнурова́ть)* a lega cu şireturi; ~ *му́фли* a-şi lega şireturile la pantofi. **2.** *(pf. прошнурова́ть)* a şnurui; ~ *инвента́рную кни́гу* a şnurui registrul inventar.

шнурова́ться, *-ру́юсь, -ру́ешься vb. ipf.* **1.** *(pf. зашнурова́ться)* a-şi strînge/a-şi lega şireturile. **2.** *pas.* de la *шнурова́ть.*

шнурóвка, *-и f.* **1.** *sg.* legare/strîngerea şireturilor. **2.** *sg.* şnuruire.

шнурово́й *adj.* de şnur.

шнур|о́к, *-рка́ m.* şnur, şiret; *~кú для боти́нок* şireturi de ghete.

шныря́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. tom.* de la *шныря́ть*

шныря́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. (pf. tom. шныря́ть)* a umbla de colo-colo, a se vîrî peste tot.

шов, *шва m.* **1.** cusătură, tighel; tiv; *ме́лкий* ~ cusătură mărunţă; *распоро́ть по шву* a desface pe cusătură. **2.** *(med.)* suturăо *наложи́ть швы* a sutura, a face o sutură. **3.** *(tehn.)* cusătură, îmbinare, rost; *сварно́й* ~ cusătură sudată; *трещáть по всем швам* a pîrîi din toate încheieturile; *ру́ки по швам!* drepţi!; *как ни крои́, а швы наружу́ вы́йдут* a ieşi la suprafaţă ca untdelemnul.

шовини́зм, *-a m. sg.* şovinism.

шовини́ст, *-a m.* (om) şovin.

шовинисти́ческий *adj.* şovin.

шок, *-a m. (med.)* şoc, comoţie; *не́рвный* ~ şoc nervos.

шоки́ровать, *-рую, -руешь vb. ipf. acuz. (livr.)* a şoca, a scandaliza.

шокола́д, *-a m. sg.* ciocolată; *молóчный* ~ ciocolată cu lapte.

шокола́дка, *-и f.* tabletă *(mică)* de ciocolată; bomboană de ciocolată.

шокола́дн|ый *adj.* **1.** de/cu ciocolată; ~ *торт* tort de ciocolată; *~ые конфе́ты* bomboane de ciocolată. **2.** brun, cafeniu, de culoarea ciocolatei.

шо́мпол, *-a m.* vergea *(de armă).*

шо́рник, *-a m.* hămurar, şelar, curelar.

шо́рн|ый *adj.* de hamuri, de şei; de curele, de curelărie; *~ая мастерска́я* hămurărie, curelărie.

шо́рня, *-и f.* hămurărie, şelărie, curelărie.

шо́рох, *-a m.* foşnet, fîşîit, hîrşîit.

шо́ры, *шор pl.* **1.** ochelari de cal. **2.** *(fig.)* mărginire, îngustime de vederi ◇ *взять в* ~*; держа́ть в шо́рах кого́-л.* a ţine în frîu pe cineva.

шоссé *n. indecl.* şosea; *асфальти́рованное* ~ şosea asfaltată; *автомоби́льное* ~ autostradă.

шоссе́йн|ый *adj.* de şosea; *~ая доро́га* şosea.

шосси́рование, *-я n. (tehn.)* şoselare.

шосси́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz.* a şoselui, a face o şosea, a face şosele; a pava *(un drum).*

шотла́ндка [1], *-и f.* scoţiană.

шотла́ндка [2], *-и f.* stofă ecosez.

шотла́ндский *adj.* scoţian, din Scoţia.

шотла́нды, *-цев pl.; sg. -дец, -дка m.* scoţieni.

шофёр, *-a m.* şofer.

шофёрск|ий *adj.* de şofer; *~ие права́* carnet de şofer, permis de conducere.

шпа́г|а, *-и f.* spadă, sabie; *обнажи́ть ~у* a trage spada din teacă; *скрести́ть ~и* a încrucişa săbiile; *отда́ть ~у* a depune armele◇ *прода́ть ~у* a trăda.

шпага́т, *-a m.* sfoară.

шпага́тный *adj.* de sfoară.

шпа́жник, *-a m. (bot.)* săbiuţă, gladiolă.

шпа́жный *adj.* de spadă, de sabie.

шпаклева́ть, *-люю, -люешь vb. ipf. (pf. зашпаклева́ть) acuz.* a chitui, a astupa cu chit.

шпаклёвка, *-и f. sg.* **1.** chituire. **2.** chit.

шпаклёвочный *adj.* de/pentru chituit.

шпале́р|а, *-ы f.* **1.** şir de soldaţi pe ambele părţi ale unui drum; *выстра́ивать ~ами* a înşira soldaţi *(pe ambele părţi ale unui drum).* **2.** spalier; rînd de pomi pe marginile unui drum. **3.** *pl. (înv.)* tapet, tapiserie.

шпалопропи́точный *adj.* pentru impregnarea traverselor.

шпа́лы, *-ал pl.; sg. шпа́ла, -ы f. (ferov.)* traverse.

шпана́, *-ы́ f. sg. (mai ales col.) (pop.)* huligani; drojdie, pleavă *(a societăţii).*

шпангóут, *-a m.* **1.** *(mar.)* coastă *(a unei nave);* schelet. **2.** *(av.)* cadru.

шпа́нск|ий *adj. (in expr.) ~ая му́шка* gîndac-de-turbă, cantaridă.

шпарга́лка, *-и f.* fiţuică *(la examene, la teze).*

шпа́рить, *-рю, -ришь vb. ipf.* **1.** *(pf. ошпа́рить) acuz.* a opări. **2.** *(pop.)* a face ceva repede; a vorbi repede.

шпат, *-a m. (mineral.)* spat; *полево́й* ~ feldspat; *плавико́вый* ~ fluorină; *ги́псовый* ~ ghips cristalin.

шпа́тель, *-я m.* spatulă; spaclu.

шпа́ци|я, *-и f. (tipogr.)* spaţii, albitură; *разби́ть на ~и* a culege spaţiat, a spaţia.

шпенёк, *-нька́ m. (tehn.)* cep.

шпига́т, *-a m. (mar.)* loc pentru scurgerea apei.

шпигова́ть, *-гу́ю, -гу́ешь vb. ipf. (pf. нашпигова́ть) acuz.* a împăna cu slănină.

шпигóвка, *-и f. sg.* împănare, împănat.

шпик [1], *-a m.* slănină.

шпик [2], *-a m.* copoi, agent secret, detectiv.

шпиль, *-я m.* **1.** *(башни)* săgeată, vîrful ascuţit *(al turnului unei clădiri).* **2.** cui lung. **3.** *(mar.)* cabestan.

шпи́льк|а, *-и f.* **1.** ac de păr, agrafă. **2.** ac de pălărie de damă. **3.** *(tehn.)* prezon, cui, ştift. **4.** *(fig.)* înţepătură, aluzie răutăcioasă, insinuare; *подпуска́ть ~и́* a spune răutăţi, a înţepa cu cîte o vorbă.

шпина́т, *-a m. sg.* spanac.

шпина́тный *adj.* de/cu spanac.

шпингале́т, *-a m* cremonă; zăvor, ivăr.

шпи́ндель, *-я m. (tehn.)* ax *(principal);* arbore, bară, tijă.

шпине́ль, *-я m. (mineral.)* spinel.

шпио́н, *-a m.* spion.

шпионáж, *-a m. sg.* spionaj.

шпио́нить, *-ню, -нишь vb. ipf.* a spiona, a face spionaj.

шпио́нск|ий *adj.* de spion; de spionaj *~ие организа́ции* organizaţii de spionaj.

шпио́нство, *-a n. sg.* spionaj.

шпиц [1], *-a m.* vîrf ascuţit *(al unei clădiri).*

шпиц [2], *-a m.* şpiţ *(rasă de câini).*

шпицру́тен, *-a m. (ist.)* nuia, vargă.

шпон, *-a m. (tipogr.)* interlinie, dursuş.

шпóнка, *-и f. (tehn.)* pană, clemă.

шпóр|а, *-ы f.* **1.** pinten; *дать ~ы коню́* a da pinteni calului. **2.** pinten; *~ы у петухо́в* pintenii cocoşului.

шпóрник, *-a m. (bot.)* pintenaş, nemţişor de cîmp.

шприц, *-a m.* seringă.

шпро́ты, *-о́тов pl.; sg. шпрот, -a m.* şproţi *(un fel de sardele).*

шпу́лька, *-и f.* mosorel *(la maşina de cusut); (text.)* ţeavă.

шпынять, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. acuz. (pop.)* a sîcîi, a hărţui; a-şi bate joc de cineva; a-i scoate cuiva ochii.

шрам, *-a m.* cicatrice.

шрапне́ль, *-и f. (mil.)* şrapnel.

шрапне́льный *adj. (mil.)* de şrapnel.

шрифт, *-a m. (tipogr.)* caracter, literă; *курси́вный* ~ litere cursive; *жи́рный* ~ aldine; *ме́лкий* ~ caractere mici, minuscule.

шрифтово́й *adj. (tipogr.)* de caracter, de literă.

штаб, *-a m. (mil.)* stat-major; ~ *ко́рпуса* statul major al corpului de armată; *генера́льный* ~ marele stat major; *нача́льник ~а* şeful statului major.

шта́бель, *-я m.* stivă.

шта́бельный *adj.* de/în stivă.

штаби́ст, *-a m.* ofiţer de stat major.

штаб-кварти́ра, *-ы f. (mil.)* cartier general.

штабни́к, *-á m.* ofiţer de stat major.

штабн|о́й *adj.* **1.** de stat major; ~ *офице́р* ofiţer de stat major. **2.** *~о́й, -о́го m.* ofiţer de stat major.

штаб-офице́р, *-a m.* ofiţer superior.

штаб-офице́рский *adj.* de ofiţer superior.

штаб-ро́тмистр, *-a m. (ist.)* grad intermediar între locotenent şi căpitan de cavalerie.

штабс-капита́н, *-a m. (ist.)* grad intermediar între locotenent şi căpitan.

штамб, *-а m. (agr.)* trunchi.

штамп, *-а m.* **1.** *(tehn.)* matriţă, ştanţă; stampă. **2.** ştampilă, antet. **3.** *(fig.)* şablon, clişeu; *мы́слить ~ами* a gîndi după şablon.

штампова́льный *adj. (tehn.)* de matriţă, de ştanţat; *~ста́нок* presă de ştanţat.

штампо́ванн|ый **1.** *p.t.p.* de la *штампова́ть.* **2.** *adj. (tehn.)* ştanţat. **3.** *adj. (трафаретный) (fig.)* de şablon, tip, stereotip; *~ое выраже́ние* expresie şablon.

штампова́ть, *-пу́ю, -у́ешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. отштампова́ть) (tehn.)* a ştanţa, a presa cu matriţa. **2.** a pune ştampila *(cu antet).*

штампо́вка, *-и f. sg.* ştanţare, matriţare; presare; *~ изде́лий* ştanţarea pieselor.

штампо́вщик, *-а m.* matriţer, ştanţator.

шта́нга, *-и f.* bară, ştangă, tijă; drug, rangă; *спорти́вная ~* halteră; *(min.) буровáя ~* prăjină de foraj.

штангенци́ркуль, *-я m. (tehn.)* şubler.

штангги́ст, *-а m. (sport.)* halterofil.

штандáрт, *-а m. (înv.)* stindard, pavilion, drapel.

штани́на, *-ы f.* crac de pantaloni.

штани́шки, *-шек pl.* pantaloni scurţi, pantalonaşi.

штани|ной́ *adj.* de/de la pantaloni; *~ы́е пу́говицы* nasturi de pantaloni.

штаны́, *-о́в pl.* pantaloni, nădragi.

шта́пель, *-я m. (text.)* celofibră, fibră artificială (scurtă).

шта́пельный *adj.* din fibră artificială; *~ое поло́тно* pînză din fibră artificială.

штат[1], *-а m.* **1.** personal, cadre; *сокраще́ние ~ов* reducerea personalului; *включи́ть/зачи́слить в ~* a încadra într-un post; a trece în schemă; *оста́вить за ~ом* a pune în disponibilitate. **2.** *(mai ales la pl.)* stat de personal; schemă; *утверди́ть ~ы* a aproba statele de personal ◇ *раздува́ть ~ы* a umfla schema.

штат[2], *-а m.* **1.** stat; *Соединённые Шта́ты Аме́рики* (США) Statele Unite ale Americii (S.U.A.) ◇ *(ist.) Генера́льные ~ы* Statele Generale.

штати́в, *-а m.* stativ, trepied, suport.

шта́тн|ый *adj.* titular, bugetar; încadrat în schemă; *~ слу́жащий* funcţionar bugetar; *~ преподава́тель* profesor titular; *~ая до́лжность* funcţie bugetară.

шта́тск|ий *adj.* **1.** civil; *~ое пла́тье* haine civile. **2.** *~ий, -ого m.* civil; *вое́нные и ~ие* militari şi civili.

ште́вень, *-вня m. (mar.)* etravă.

ште́йгер, *-а m. (min.)* prim-maistru miner, maistru miner.

ште́йгерский *adj.* de maistru miner.

штемпелева́ние, *-я n. sg.* ştampilare.

штемпелева́ть, *-лю́ю, -лю́ешь vb. ipf. (pf. заштемпелева́ть) acuz.* a ştampila.

што́мпель, *-я m.* ştampilă, pecete; *почто́вый ~* ştampila poştei.

што́мпельный *adj.* de ştampilă; *~ая поду́шка* tuşieră.

што́псель, *-я m. (el.)* priză, fişă, bananã, buşon, ştecăr.

што́псельный *adj. (el.)* de/pentru priză; *~ая ви́лка* fişă, ştecăr; *~ая коро́бка* priză.

штибле́ты, *-ét pl.; sg. -éта, ~ы f. (înv.)* pantofi bărbăteşti.

штилев|о́й *adj. (mar.)* calm, liniştit, de acalmie; *~а́я пого́да* timp liniştit, acalmie.

штиль, *-я m. (mar.)* calm, acalmie, timp liniştit pe mare; zefir, vînt liniştit.

штирборт, *-а m. (mar.)* tribord.

штифт, *-а m. (tehn.)* ştift, spin,cui.

шти́фтик, *-а m. (tehn.) dim.* ştift mic, cuişor.

шти́хель, *-я m.* şabăr, răzuitor.

шток, *-а m.* **1.** *(min.)* ştoc; zăcămînt. **2.** *(tehn.)* tijă; *поршнево́й ~* tija pistonului. **3.** *(mar.)* traversă *(la ancoră).*

штокро́за, *-ы f. (bot.)* nalbă de grădină.

што́льня, *-и f. (min.)* stolnă, galerie, puţ de extracţie.

што́пальн|ый *adj.* de ţesut; de stopat; *~ая игла́* ac de ţesut.

што́пан|ый *adj.* ţesut, cîrpit, stopat; *~ые чулки́* ciorapi cîrpiţi.

што́пать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. заште́пать) acuz.* a ţese, a cîrpi, a stopa; *~ чулки́* a ţese/a cîrpi ciorapi.

што́пка, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* ţesut, cîrpit, stopat; *~ чуло́к/носко́в* cîrpitul ciorapilor. **2.** *sg.* aţă de ţesut. **3.** *(место)* ţesătură, cîrpitură.

што́пор, *-а m.* **1.** tirbuşon, rac. **2.** *(av.)* vrilă.

што́порить, *-рю, -ришь vb. ipf. (av.)* a coborî în vrilă.

што́порный *adj. (av.)* de/în vrilă.

што́пором *adv.* în vrilă.

што́р|а, *-ы f.* stor, jaluzea, transperant, rulou; *подня́ть ~ы* a ridica storurile; *спусти́ть ~ы* a trage jos jaluzelele.

шторм, *-а m.* furtună, vijelie *(pe mare).*

штормова́ть, *-му́ет vb. ipf.* a fi bătut de furtună.

штормов|о́й *adj.* de furtună.

што́рн|ый *adj.* de stor, de jaluzea, de transperant, de rulou.

штоф, *-а m.* stofă de tapiserie, de mobile.

што́фн|ый *adj.* de stofă *(de mobilă); ~ая ме́бель* mobilă tapisată.

штраф, *-а m.* amendă, gloabă; *наложи́ть ~* a amenda; *заплати́ть ~* a plăti amenda; *сложи́ть ~* a scuti de amendă.

штрафни́к, *-á m. (mil.)* ostaş dintr-un batalion disciplinar.

штрафн|о́й *adj.* **1.** de amendă. **2.** de pedeapsă; disciplinar; *(sport) ~ у́дар* lovitură de pedeapsă; *(sport) ~ а́я пло́щадка* careu de pedeapsă; *(mil.) ~ бата́льо́н* batalion disciplinar.

штрафова́ть, *-фу́ю, -фу́ешь vb. ipf. (pf. оштрафова́ть) acuz.* a amenda.

штрейкбре́хер, *-а m.* spărgător de grevă.

штрейкбре́херский *adj.* de spărgător de grevă.

штрейкбре́херство, *-а n. sg.* acţiune a spărgătorilor de grevă.

штрек, *-а m. (min.)* galerie.

штри́пка, *-и f.* bentiţă *(la partea de jos a pantalonilor).*

штрих, *-á m.* **1.** linie subţire, liniuţă, trăsătură. **2.** *(fig.)* trăsătură; amănunt; *характе́рный ~* trăsătură caracteristică.

штрихова́ть, *-ихýю, -ихýешь vb. ipf. (pf. заштрихова́ть) acuz.* a haşura; *~ чертёж* a haşura un desen.

штрихо́вка, *-и f.* **1.** *sg.* haşurare. **2.** haşuri; *густа́я ~* haşuri dese.

штрихово́й *adj.* în haşuri, haşurat.

штудúровать, *-рую, -руешь vb. ipf. (pf. проштудúровать) acuz.* a studia, a învăţa temeinic; a aprofunda, a adînci.

шту́к|а, *-и f.* **1.** bucată *(urmat de un alt substantiv se omite în traducerea românească); пять штук я́иц* cinci ouă; *не́сколько штук я́блок* cîteva mere; *штýк дéсять* vreo zece bucăţi; *~ полотна́* o bucată de pînză. **2.** *(glumeţ)* lucru; *хоро́шую ~у я купи́л* bun lucru mi-am cumpărat; *э́то что за ~?* ce o mai fi şi asta?. **3.** pramatie, poamă bună; *сра́зу ви́дно, что он за ~* de îndată se vede ce poamă e. **4.** *(fig.)* ispravă, poznă, bucluc, năzdrăvănie; *он сыгра́л со мной скве́рную ~у* mi-a făcut-o, mi-a jucat un renghi, m-a băgat într-un bucluc; *э́то всё его́ ~и* astea toate sînt isprăvile lui ◇ *вот так ~!* na-ţi-o bună!, frumoasă ispravă!; *в то́м-то и ~* aici e aici, aici e buba; *отколо́ть ~у* a face una boacănă.

шту́катур, *-а m.* tencuitor; specialist în stucaturã.

шту́катурить, *-рю, -ришь vb. ipf. (pf. оштукату́рить şi оштукату́рить) acuz.* a tencui.

шту́катурка, *-и f. sg.* **1.** tencuit, tencuire. **2.** tencuială; stucatură.

шту́катурный *adj.* de tencuială, de tencuit.

штукова́ть, *-кýю, -кýешь vb. ipf. (pf. заштукова́ть) acuz.* a stopa, a ţese, a înnădi.

штукóвка, *-и f.* **1.** *sg.* stopat, ţesut; înnădit. **2.** ruptură stopată.

штурва́л, *-а m.* volan; *(av.)* manşă cu volan; *(mar.)* timonă; roată de cîrmă.

штурва́льн|ый[1], *-ого m.* timonier, cîrmaci; conducător.

штурва́льн|ый[2] *adj. (mar.) ~ое колесó* timonă.

штурм, *-а m.* asalt; *брать ~ом* a lua cu asalt.

шту́рман, *-а m. (mar., av.)* ofiţer timonier; navigator.

шту́рманск|ий *adj.* de navigaţie; *~ая ру́бка* camera hărţilor.

штурмова́ть, *-му́ю, -му́ешь vb. ipf. acuz.* a asalta, a da asalt, a lua cu asalt; *~ кре́пость* a asalta o cetate; *(fig.) ~ про́сьбами* a asalta cu cereri.

штурмови́к, *-á m.* **1.** avion de asalt. **2.** pilot din aviaţia de asalt.

штурмóвка, *-и f.* atac aerian.

штурмов|о́й *adj.* de asalt, de luptă, de şoc; *~ы́е ле́стницы* scări de asalt; *~а́я авиа́ция* aviaţie de asalt; *~ые отря́ды* detaşamente de şoc.

штурмовщи́на, *-ы f. sg. (peior.)* muncă în asalt.

штурто́р, *-а m. (mar.)* troţă *(de cîrmă).*

што́цер, *-а m.* **1.** *(înv.)* carabină. **2.** *(tehn.)* ştuţ, duză.

што́ч|ный *adj.* cu bucata; *~ая пла́та* plată în acord *(cu bucata).*

штык, *-á m.* baionetă; *идти́ в ~и́* a ataca în baionetă; *примкну́ть ~и́* a baioneta la armă; *(fig.) отря́д в ты́сячу ~о́в* detaşament de o mie de oameni ◇ *(fig.) держа́ться на ~а́х* a se menţine prin forţa baionetelor; *(fig.) встре́тить (приня́ть) в ~и́ кого́-л.* a întîmpina pe cineva cu duşmănie.

штыков|о́й *adj.* de baionetă; la baionetă; *~а́я ата́ка* atac la baionetă; *~о́й бой* luptă la baionetă, luptă corp la corp.

што́рь, *-я m. (tehn.)* diblu; bulon, pivot.

шу́б|а, *-ы f.* şubă, blană, manta îmblănită; *ли́сья ~* şubă din blană de vulpe ◇ *из э́того /из спаси́ба ~ы не сошьёшь* din asta n-o să iasă nimic, n-o să iasă mare lucru; cu mulţumită şi sănătate nu faci din piatră palate.

шу́бка, *-и f dim.* şubuliţă.

шу́бн|ый *adj.* de şubă, de blană *~ая мастерска́я* atelier de blănărie ◇ *~ клей* clei de tîmplărie.

шу́лер, *-а m.* **1** trişor, măsluitor. **2.** escroc, şarlatan, şnapan, potlogar.

шу́лерство, *-а n. sg.* **1.** trişare, măsluire. **2.** escrocherie, potlogărie.

шум, *-а (-у)* **1.** zgomot, gălăgie, zarvă, vuiet, tumult, larmă; *а́дский ~* vacarm, zgomot asurzitor; *~ и гам* tărăboi; *подня́ть ~* a face tărăboi/gălăgie/zarvă; *~ водопа́да* vuietul cascadei; *~ у́лицы* larma străzii; *~ ве́тра* vîjîitul vîntului; *~ ле́са* freamătul pădurii; *~ ли́стьев* foşnetul frunzelor; *~ в ушах* vîjîit în urechi; *(med.) ~ы в се́рдце* suflu cardiac. **2.** *(fig.)* vîlvă, senzaţie, zarvă, răsunet; *кни́га вызвала ~* cartea a stîrnit vîlvă ◇ *мно́го ~у из ничего́* mult zgomot pentru nimic.

шум|е́ть, *-млю́, -ми́шь vb. ipf.* **1.** a face gălăgie /zarvă /larmă; a produce zgomot; a vui; *мо́ре ~и́т* marea vuieşte; *~и́т лес* freamătă pădurea; *самова́р ~и́т* samovarul începe să fiarbă; *у меня́ ~и́т в голове́* îmi vîjîie capul; *у меня́ ~и́т в уша́х* îmi vîjîie urechile. **2.** *(fig.)* a stîrni vîlvă; a face senzaţie.

шуми́х|а, *-и f. (peior.)* vîlvă, zarvă; *подня́ть ~у* a stîrni vîlvă.

шумли́вый *adj.* gălăgios, zgomotos; *~ ребёнок* copil gălăgios.

шу́мно 1. *adv.* cu gălăgie, zgomotoş, gălăgios. **2.** *pred. impers.* e zgomot, e gălăgie; *здесь сли́шком ~* aici e prea multă gălăgie.

шу́м|ный *adj.* **1.** zgomotos, gălăgios; tumultos; agitat; *~ разгово́р* discuţie însufleţită; *~ые апло́дисме́нты* aplauze furtunoase; *~ зал* sală gălăgioasă. **2.** *(fig.)* răsunător, care face vîlvă; senzaţional; *~ успе́х* succes răsunător; *~ая поле́мика* polemică zgomotoasă ◇ *(lingv.) ~ые согла́сные* consoane nesonante.

шумо́вка, *-и f.* spumieră, lingură de spumă.

шумов|о́й *adj.* de zgomot, sonor; *~ы́е эффе́кты на сце́не* efecte sonore pe scenă; *~ орке́стр* jazband.

шумо́к, *-мка́ m.* zgomot uşor, zgomot abia perceptibil, foşnet; ◇ *под ~* pe furiş, pe-ascuns.

шу́рин, *-а m.* cumnat *(fratele soţiei).*

шурова́ние, *-я n.* scormonire.

шурова́ть, *-рую́, -ру́ешь vb. ipf. acuz. (tehn.)* a scormoni, a aţiţa focul.

шурова́ка, *-и f. sg. (tehn.)* scormonirea, aţiţarea focului.

шуру́п, *-а m.* şurub; *~ крепле́ния* şurub de fixare; *(ferov.) рельсово́й ~* tirfon de şină.

шуру́пный *adj.* de şurub.

шурф, *-а m. (min.)* puţ de explorare, puţ de aeraj.

шурфова́ние, *-я n. sg. (min.)* explorare, sondare, sondaj.

шурфова́ть, *-фу́ю, -фу́ешь vb., ipf. acuz.* sau *fără compl. (min.)* a explora *(prin săpare de puţuri),* a sonda.

шурша́ние, *-я n. sg.* foşnet, freamăt, fîşîit; scîrţîit; *~ камыша́* foşnetul stufului; *~ ше́лка* foşnetul mătăsii.

шурш|а́ть, *-шу́, -ши́шь vb. ipf.* a foşni, a fîşîi; a scîrţîi; *пла́тье ~и́т* rochia foşneşte.

шу́ры-му́ры *pl. indecl.* legături de dragoste.

шу́стрый *adj.* vioi, sprinten, ager, dezgheţat.

шут, *-á m.* **1.** *(ist.)* bufon, nebun, măscărici; *приво́рный ~* bufonul curţii. **2.** saltimbanc, măscărici, paiaţă, clovn. **3.** *(fig.)* bufon, paiaţă; *разы́грывать ~á* a face pe bufonul; *~ горо́ховый* paiaţă, (om) caraghios. **4.** *(pop. în unele expresii folosite în loc de «чёрт»)* naiba, dracu; *~ его́ зна́ет* dracu-l ştie; *~ с ним!* ducă-se dracului!; *на кой ~!* la ce dracu!

шути́ть, *шучу́, шу́тишь vb. ipf.* **1.** *(pf. пошути́ть)* a glumi, a spune glume, a şugui; *остроу́мно ~* a spune vorbe de duh, a face glume reuşite. **2.** *(pf. пошути́ть)* a vorbi în glumă, a glumi; *э́тим не шу́тят* cu asta nu-i de glumit. **3.** *над + instr. (насмехаться)* a zeflemisi, a lua în rîs, a-şi bate joc ◇ *чем чёрт не шу́тит* orice se poate întîmpla; mai ştii de unde sare iepurele; *~ с огнём* a se juca cu focul.

шу́тк|а, *-и f.* **1.** glumă, şagă, poznă, năzdrăvănie, şotie; *зла́я ~* glumă răutăcioasă; *глу́пая ~* glumă de prost gust; *пло́ская* glumă de prost gust; *о́страя ~* glumă plină de spirit; *сказа́ть что-л. в ~у* a spune ceva în glumă; *приня́ть за ~у* a lua drept glumă; *отде́лываться ~ами* a căuta să scape cu o glumă; *мне не до шу́ток* nu-mi arde de glumă. **2.** *(teatru)* farsă; *~ в одно́м де́йствии* farsă într-un act ◇ *~и в сто́рону!* să lăsăm gluma *(la o parte)!; без шу́ток* fără glumă, serios; *кро́ме шу́ток* fără glumă, lăsînd la o parte gluma, serios vorbind; *не ~* nu-i (de) glumă, e lucru serios; *не на ~у* de-a binelea, cu adevărat *~и плохи́ с кем-л.* a) a nu şti de glumă; b) a nu te juca cu...; *(cuv. modal.) ~ ли* sau *~ сказа́ть?* auzi, ce-i de şagă?; *~и* sau *~у шути́ть* a face farse, a se ţine de pozne; *выкинуть ~у* a face o năzbîtîie/o poznă/o boroboaţă; *гора́здо на ~и* a) bun de glume/ de şotii; b) inventiv; *как бы в ~у что-л.* a lua ceva în glumă; *~и ко́ротки* ce să mai discutăm;! cu asta nu-i de glumit; *~и до добра́ не дово́дят* rîsul aduce plînş.

шутли́во *adv.* cu un ton glumeţ, în glumă; *~ сказа́ть что-л.* a spune ceva cu un ton glumeţ.

шутли́вость, *-и f. sg.* fire glumeaţă, însuşirea de a fi glumeţ/hazliu.

шутли́в|ый *adj.* **1.** glumeţ, şugubăţ, poznaş; *~ хара́ктер* fire şugubeaţă. **2.** hazliu, plin de haz, glumeţ; *в ~ом то́не* pe un ton glumeţ.

шутни́к, *-á m.* om glumeţ, poznaş, şugubăţ.

шутовск|о́й *adj.* de bufon, de măscărici, de paiaţă, de clovn; *~ наря́д* costum de paiaţă; *~а́я вы́ходка* bufonerie, caraghioslîc, giumbuşluc.

шутовство́, *-á n. sg.* bufonerie, caraghioslîc, purtare de paiaţă.

шу́точн|ый *adj.* glumeţ, vesel, hazliu; *~ая бесе́да* discuţie hazlie; ◇ *э́то де́ло не ~ое* nu-i de glumă, e lucru serios.

шутя́ *adv.* **1.** în glumă, de glumă, glumind. **2.** uşor, fără trudă; *~ отде́латься* a scăpa uşor ◇ *не ~* nu-i de glumă; de-a binelea, serios.

шу́шера, *-ы f. sg. (mai ales col.) (pop.)* **1.** om de nimic, scursură, drojdie, pleavă *(a societăţii).* **2.** zdrenţe, gunoi.

шушу́канье, *-я n. sg.* şuşoteală; bîrfeală.

шушу́кать, *-аю, -аешь vb. ipf. acuz. (pop.)* **1.** a şuşoti, a şopti, a vorbi în şoaptă/în taină. **2.** a foşni.

шушу́каться, *-аюсь, -аешься vb. ipf.* a-şi vorbi în şoaptă, a şuşoti; a bîrfi; a flecări pe socoteala cuiva *(la ureche).*

шхе́ры, *шхер pl. (geogr.)* insule mici stîncoase *(lîngă fiorduri).*

шху́на, *-ы f. (mar.)* goeletă.

ш-ш *interj.* pst!, tăcere!, linişte!

Щ

щ *n. literă pentru redarea sunetului* «şci».

щавéлев|ый *adj.* **1.** *(bot.)* de măcriş. **2.** *(chim.)* oxalic: *~ая кислотá* acid oxalic.

щавéль, *-я́ m. sg. (bot.)* ştevie; *водянóй ~* ştevie de baltă; *обыкновéнный ~* măcriş.

щáвельник, *-а m. v. щáвель.*

щад|и́ть, *-щажý, щади́шь vb. ipf. (pf. пощади́ть) acuz.* **1.** a cruţa, a ierta, a se îndura de... **2.** a cruţa, a menaja; *~ своё здорóвье* a-şi cruţa sănătatea; *не ~я́ своúх сил* a nu-şi precupeţi eforturile; *не ~я́ своéй жúзни* cu riscul vieţii; *~ чьё-л. самолю́бие* a nu leza pe cineva în amorul propriu, a-l menaja.

щебёнка, *-и f. sg. v. щéбень.*

щебёночный *adj.* de pietriş, de piatră măruntă.

щéбень, *-бня m. sg.* pietriş, prundiş, piatră spartă; *кирпúчный ~* spărturi de cărămidă.

щéбет, *-а m. sg. v. щебетáние.*

щебетáние, *-я n. sg.* ciripit, ciripire.

щебетáть, *-ечý, -éчешь vb. ipf.* a ciripi.

щеглёнок, *-нка m.; pl. -лáта, -лáт* pui de sticlete.

щегло́вка, *-и f.* sticlete *(femelă).*

щегóл, *-глá m.* sticlete.

щеголевáтость, *-и f. sg.* eleganţă exagerată, gomă; pretenţie de eleganţă.

щеголевáтый *adj.* elegant, fercheş; sclivisit, spilcuit ca un filfizon.

щеголúха, *-и f.* (femeie) elegantă, cochetă, femeie gătită.

щёголь, *-я m.* (bărbat) elegant, fante, filfizon, dendi.

щегольнýть, *-ну, -нёшь vb. pf. mom.* de la *щеголя́ть*

щегольскóй *adj.* foarte elegant, de o eleganţă exagerată; *~ костю́м* costum elegant.

щегольствó, *-á n. sg.* eleganţă, cochetărie exagerată.

щеголя́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf. (p. mom. щегольнýть)* **1.** a se îmbrăca elegant; a se găti, a se dichisi, a se sclivisi. **2.** *в + prepl.* a se găti elegant; a etala, a expune privirilor; *~ в нóвом плáтье* a-şi etala rochia nouă. **3.** *instr. (fig.)* a face paradă, a face caz, a se lăuda; *~ своúми знáниями* a face paradă de cunoştinţele sale.

щéдрость, *-и f. sg.* dărnicie, generozitate, largheţe.

щедрóты, *-óт pl. (înv.)* daruri generoase, binefaceri ◇ *(iron.) подари́ть от своúх щедрóт* a da din buzunarul său.

щéдро *adv.* cu dărnicie, din toată inima.

щéдр|ый *adj.* **1.** darnic, generos, mărinimos; *(fig.) ~ая прирóда* natură darnică. **2.** *(ценный, обильный)* bogat, abundent; preţios, de valoare; *~ые подáрки* daruri de valoare ◇ *раздава́ть ~ой рукóй* a da cu mîna largă, a împărţi cu dărnicie.

щек|á, *-и́ f.* **1.** obraz; *румáные щёки* obraji rumeni; *поцелова́ть в щёку* a săruta pe obraz. **2.** *(tehn.)* falcă, latură, faţă; *~ топорá* latura toporului; *~ ножá* faţa cuţitului ◇ *есть/упúтывать/уплетáть за óбе ~и́* a înfuleca, a înghiţi cu lăcomie.

щекáстый *adj. (pop.)* cu obrajii graşi/bucălaţi, fălcos.

щеко́лда, *-ы f.* clanţă, zăvor, clichet; *дверна́я ~* clanţă de uşă.

щёкот, *-а m. sg.* cîntecul/trilul privighetorii.

щекотáние, *-я n. sg.* gîdilare.

щекотáть, *-очý, -óчешь vb. ipf. (pf. пощекотáть) acuz.* a gîdila; *у менá в гóрле щекóчет* mă mănîncă/mă gîdilă în gît; *(fig.) ~ чьё-л. самолю́бие* a gîdila amorul propriu al cuiva, a-l flata.

щекóтк|а, *-и f. sg.* gîdilătură; *боя́ться ~и* a fi gîdilicios, a fi sensibil la gîdilătură.

щекотли́вость, *-и f. sg.* **1.** sensibilitate la gîdilătură. **2.** *(fig.)* caracter delicat; dificultăţi.

щекотли́в|ый *adj.* **1.** gîdilicios, sensibil la gîdilătură. **2.** *(fig.)* scrupulos, meticulos, corect, conştiincios. **3.** *(fig.)* delicat; *~ вопрóс* chestiune spinoasă; *~ое положéние* situaţie delicată.

щекóтно *pred. (în expr.) мне ~* mă gîdilă.

щелúнный *adj. (lingv.) ~ звук* sunet fricativ.

щелúстый *adj.* cu (multe) crăpături, crăpat; *~ пол* duşumea crăpată.

щёлк, *-а m.* **1.** *sg.* pocnet, ţăcănit; clănţănit. **2.** *pred.* poc, pac, trosc, pleosc; *~ егó пó носу* i-a dat un bobîrnac peste nas.

щёлк|а, *-и f.* crăpătură *(mică); загля́нуть в ~у* a se uita printr-o crăpătură.

щёлканье, *-я n. sg.* **1.** *(звук)* pocnet; ţăcănit; clănţănit, plescăit; *~ кнýта* pocnetul biciului. **2.** *(действие)* spargere, sfărîmare *(cu dinţii);* ronţăire. **3.** ciripit, ciripire.

щёлкать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. mom. щёлкнуть)* **1.** *acuz.* a da bobîrnace. **2.** *instr.* a pocni, a plesni; a ţăcăni; a clănţăni; *~ кнутóм* a pocni din bici; *~ пáльцами* a pocni din degete; *~ зубáми* a clănţăni din dinţi; *~ языкóм* a plescăi din limbă. **3.** *acuz.* a sparge, a sfărîma *(cu dinţii);* a ronţăi; *~ орéшки* a sparge alune; *~ сéмечки* a ronţăi seminţe. **4.** a ciripi, a cînta.

щёлкнуть, *-ну, -нешь vb. pf. mom.* de la *щёлкать*; *~ пó носу* a da un bobîrnac peste nas.

щелкопёр, *-а m. (înv.)* scriitor prost, scriitoraş, scrib.

щелкýн, *-á m.* gîndac pocnitor; vierme de sîrmă; faur.

щёл|ок, *-а m. sg.* leşie; *стирáть в ~ке* a spăla cu leşie.

щелочн|óй *adj.* **1.** de leşie; *~áя водá* leşie. **2.** *(chim.)* alcalin; *~ раствóр* soluţie alcalină; *~áя реáкция* reacţie alcalină.

щёлочность, *-и f. sg. (chim.)* alcalinitate; *~ пóчвы* alcalinitatea solului.

щёлочь, *-и f. (chim.)* bază; alcalii.

щел|чóк, *-чкá m.* bobîrnac; *~пó носу* bobîrnac peste nas; *(fig.) получáть ~чкú* a primi bobîrnace.

щель, *-и f.* **1.** crăpătură, despicătură, fantă, fisură; *~ в полý* crăpătură în puşumea; *(mil.) смотровáя ~* ochi de observare, crenel, ambrazură. **2.** *(mil.)* adăpost, şanţ îngust; mască ◇ *(anat.) голосовáя ~* glotă.

щем|и́ть, *-úт vb. ipf.* **1.** *acuz.* a apăsa, a strînge, a presa. **2.** *acuz.* cu *dat.* sau *y* + *gen. impers.* a durea. **3.** *acuz. (fig.)* a apăsa, a chinui; a stîrni dor.

щенúться, *-úтся vb. ipf. (pf. ощени́ться)* a făta *(despre căţea, lupoaică, vulpe).*

щенóк, *-нкá m.; pl. -нкú, -нкóв* şi *-нáта, -нáт m.* **1.** căţel, căţeluş. **2.** *(pop. injur.)* mucos, ţîngău.

щенячий *adj.* de căţel, de căţeluş.

щел|á, *-и́ sg.* şi *col. f.* surcea, aşchie, ţandără; *разбúть в ~и́* a face ţăndări.

щепáть, *щеплю́, щéплешь vb. ipf. acuz.* a ciopli, a despica, a aşchia; *~ лучúну* a face surcele.

щепетúльность, *-и f. sg.* scrupulozitate, meticulozitate; conştiinciozitate; delicateţe.

щепетúльный *adj.* scrupulos, meticulos; conştiincios, corect; delicat.

щéпк|а, *-и f.* surcea, surcică, aşchie, ţandără; *худóй как ~* slab ca un ţîr, numai piele şi oase ◇ *лес рубя́т — ~и летя́т* cu iarba cea uscată arde şi cea verde.

щепнóй *adj. (în expr.) ~ товáр* obiecte (mărunte) de lemn.

щепóтка, *-и f. v. щепóть(2); ~ сóли* un pic de sare; *~ табакý* o priză de tabac.

щепóть, *-и f.* **1.** degetul mare, arătător şi mijlociu puse la un loc. **2.** pic, cantitate mică *(cît poţi lua cu trei degete); ~ сóли* un pic de sare.

щепóчка, *-и f. dim.* surceluţă, aşchioară, ţăndărică.

щербáт|ый *adj.* **1.** grunzuros; cu asperităţi; cu ştirbituri. **2.** ciupit de vărsat; *~ое лицó* faţă ciupită de vărsat.

щербúн|а, *-ы f.* **1.** ştirbitură, crestătură; asperitate; *нож со ~ами* cuţit ştirb. **2.** ciupitură de vărsat.

щéрить, *-рю, -ришь vb. ipf. (pf. ощéрить) acuz. (pop.)* **1.** a rînji; *~зубы* a-şi rînji dinţii. **2.** a(-şi) zbîrli părul.

щéриться, *-рюсь, -ришься vb. ipf. (pf. ощéриться) (pop.)* **1.** a se rînji, a-şi arăta dinţii/colţii. **2.** a-şi zbîrli părul.

щети́на, *-ы f. sg.* **1.** păr aspru/ţepos; *свина́я ~* păr de porc. **2.** păr de perie.

щети́нник, *-а m. (bot.)* mohor.

щети́нист|ый *adj.* aspru, ţepos; ca peria; *~ые во́лосы* păr aspru.

щети́нить, *-ит vb. ipf. (pf. ощети́нить) acuz.* a zbîrli.

щети́ниться, *-ится vb. ipf. (pf. ощети́ниться)* **1.** a-şi zburli părul. **2.** a se zbîrli.

щети́нка, *-и f.* fir de păr aspru/ţepos.

щети́нный *adj.* de/din păr aspru.

щетинообра́зный adj. ca părul aspru.

щётк|а, *-и f.* **1.** perie; bidinea; *зубна́я ~* periuţă de dinţi; *~ для воло́с* perie de cap; *платяна́я ~* perie de haine; *сапо́жная ~* perie de ghete; *полова́я ~* perie de podea; *почи́стить ~ой* a curăţa cu peria, a peria. **2.** chişiţă *(la cal).* **3.** *(el.)* perie; *собира́тельная ~* perie colectoare; *конта́ктная ~* perie de contact; *у́гольная ~* perie de cărbune.

щёточка, *-и f. dim.* periuţă; *зубна́я ~* periuţă de dinţi.

щёточный *adj.* de perie.

щёчн|ый *adj. (anat.)* facial; *~ые мы́шцы* muşchii faciali.

щи, *щей pl.* ciorbă de varză; *ки́слые ~* ciorbă de varză acră; *лени́вые щи* ciorbă de varză proaspătă; *зелёные ~* ciorbă de ştevie ◇ *(prov.) где щи, тут и нас ищи́* la pomană dă năvală.

щи́колка, *-и f. v. щи́колотка*

щи́колотка, *-и f.* gleznă.

щипа́ть, *щиплю́, щи́плешь vb. ipf. acuz.* **1.** *(pf. mom. щипну́ть)* a ciupi, a pişca. **2.** *(fig.)* a pişca, a înţepa, a ustura, a arde. **3.** *(pf. общипа́ть şi ощипа́ть)* a smulge, a rupe, a ciuguli. **4.** *(pf. общипа́ть şi ощипа́ть)* a jumuli; *~ ку́рицу* a jumuli o găină.

щипа́ться, *щиплю́сь, щи́плешься vb. ipf.* **1.** a ciupi, a pişca. **2.** a se ciupi, a se pişca. **3.** *pas.* de la *щипа́ть.*

щипну́ть, *-ну́, -нёшь vb. pf. mom.* de la *щипа́ть (1)*

щипо́вка, *-и f. sg. (iht.)* zvîrlugă, nisiparniţă.

щипко́в|ый *adj. (muz. în expr.) ~ые инструме́нты* instrumente cu coarde (pişcate).

щипко́м *adv. (muz.)* pizzicato.

щипо́к, *-пка́ m.* ciupitură, pişcătură.

щипцы́, *-о́в pl.* cleşte; *~ для са́хара* cleşte pentru zahăr; *~ для оре́хов* cleşte de spart nuci; *~ для зави́вки* fier de ondulat părul; *(med.) акуше́рские ~* forceps; *~-куса́чки* cleşte de tăiat.

щи́пчики, *-ов pl.* dim. cleştişor; pensă, pensetă.

щирі́ца, *-ы f. (bot.)* ştir, moţul curcanului.

щит, *-а́ m.* **1.** *(ist.)* scut, pavăză. **2.** scut; apărătoare; stavilă; *снегово́ые ~ы́* parazăpezi. **3.** panou de tragere *(pentru artileria navală).* **4.** panou; tablou; *~ с фотогра́фиями* panou cu fotografii; *(el.) распредели́тельный ~* tablou de distribuţie; *~ управле́ния* panou de comandă; *(sport) баскетбо́льный ~* panou de baschet. **5.** *(tehn.)* vană de ecluză; *~ водоспу́ска* vană de golire. **6.** *(zool.)* carapace, ţeastă ◇ *на ~é верну́ться* a se întoarce învins; *со ~о́м верну́ться* a se întoarce învingător; *(fig.) подня́ть на ~ (кого́-л.)* a ridica (pe cineva) în slava cerului, a-l preamări.

щитови́дн|ый *adj. (anat. bot.)* peltat ◇ *~ая железа́* glandă tiroidă.

щито́вник, *-а m. (bot.)* ferigă.

щито́к, *-тка́ m.* **1.** *dim.* de la *щит (2, 3, 4).* **2.** *(sport)* genunchieră. **3.** *(bot.)* corimb. **4.** *(auto)* apărătoare; *грязево́й ~* apărătoare de noroi. **5.** *(entom.)* torace, corselet, scut.

щитоли́стник, *-а m. (bot.)* buricul-apei.

щитоно́сец, *-сца m. (ist.)* scutier.

щитообра́зный *adj.* în formă de scut.

щу́ка, *-и f.* ştiucă ◇ *(prov.) на то и ~ в мо́ре, что́бы карась не дремал* paza bună trece primejdia rea.

щуп, *-а m. (tehn.)* **1.** burghiu de foraj *(de mînă).* **2.** sondă *(de mînă); ~ для отбо́ра проб* sondă pentru luarea probelor. **3.** calibru *(instrument),* spion.

щу́палец, *-льца m. (text.)* tator; taster.

щу́пальца, *-лец pl.; sg. -льце, -льца n. (zool.)* tentacul, antenă.

щу́панье, *-я n. sg.* pipăire, pipăit, pipăială, palpare.

щу́пать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. пощу́пать) acuz.* **1.** a pipăi, a palpa; *~ о́пу хо́ль* a palpa o tumoare; *~ пульс* a lua pulsul. **2.** *(fig.)* a pipăi, a sonda.

щу́пка, *-и f. sg. v. щу́панье*

щу́плость, *-и f. sg.* constituţie plăpîndă, slăbiciune, debilitate; pipernicie.

щу́плый *adj.* pirpiriu, pipernicit, jigărit; slăbănog, plăpînd, firav.

щур, *-а m. (ornit.)* bot-gros.

щу́рёнок, *-нка m.; pl. -ря́та, -ря́т* pui de ştiucă.

щу́рить, *-рю, -ришь vb. ipf. (pf. сощу́рить) acuz. (în expr.) ~ глаза́* a miji ochii.

щу́риться, *-рюсь, -ришься vb. ipf. pf. сощу́риться)* **1.** a-şi miji ochii, a face ochii mici. **2.** a miji, a se face mici *(despre ochi).*

щу́ч|ий *adj.* de ştiucă; *~ья икра́* icre de ştiucă ◇ *по ~ьему вели́нью* ca prin minune, ca prin farmec.

щу́чка, *-и f.* **1.** *dim.* ştiuculiţă. **2.** *(bot.)* păiuş.

Э

э[1] *n. litera şi sunetul e; э оборо́тное* (litera) *e* întors.

э[2] *interj.* **1.** e!, ei!, ehei!, aha!, na!; *э, да это ты!* aha, tu eşti! **2.** ba!, ba nu!; *э, нет, это не пройдёт!* ba nu, asta n-are să meargă!

эбе́новый *adj.* de abanos.

эбони́т, *-a m. sg.* ebonită; *микропо́ристый ~* ebonită microporoasă.

эбони́товый *adj.* de ebonită.

эбуллио́метр, *-a m. (chim.)* ebuliometru.

эбуллиоме́трия, *-u f. (chim.)* ebuliometrie.

эбуллиоско́п, *-a m. (chim.)* ebuliometru, ebulioscop.

эбуллиоско́пия, *-u f. sg. (chim.)* ebulioscopie.

эвакопу́нкт, *-a m.* = *эвакуацио́нный пункт* centru/birou de evacuare.

эвакуацио́нный *adj.* de/pentru evacuare; de/pentru evacuaţi; *~ го́спиталь* spital pentru evacuaţi.

эвакуа́ция, *-u f. sg.* evacuare.

эвакуи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a evacua.

эвакуи́роваться, *-руюсь, -руешься vb.* **1.** *pf.* şi *ipf.* a se evacua, a fi evacuat. **2.** *ipf. pas.* de la *эвакуи́ровать.*

эвапора́ция, *-u f.* evaporare.

эвапоро́метр, *-a m. (met.)* evaporimetru.

эвдемони́зм, *-a m. sg. (fil.)* eudemonism, sistem filozofic eudemonist.

эвдио́метр, *-a m. (chim. fiz.)* eudiometru.

эве́нка, *-u f.* (femeie) evenă.

эве́нки, *-ов pl.; sg. эве́нк, -а m.* evenci *(popor din U.R.S.S.)*

эвенки́йка, *-u f.* (femeie) evencă.

эвенки́йский *adj.* evenc, al evencilor; *~ язы́к* limba evencă.

эве́нский *adj.* even, al evenilor.

эвентуа́льный *adj. (livr.)* eventual.

эве́ны, *-ов pl.; sg. эве́н, -а m.* eveni *(popor din U.R.S.S.).*

эвкали́пт, *-a m. sg. (bot.)* eucalipt.

эвкали́птовый *adj.* de eucalipt.

эвколло́ид, *-a m. (chim. fiz.)* eucoloid.

эвко́ммия, *-u f. (bot.)* eucomie.

эвольве́нта, *-ы f. (mat.)* evolventă.

эволютивный *adj.* evolutiv.

эволюциони́зм, *-a m. sg.* evoluţionism.

эволюциони́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* a evolua.

эволюциони́ст, *-a m.* evoluţionist.

эволюциони́стский *adj.* evoluţionist, de evoluţionism.

эволюцио́нный *adj.* evolutiv, de evoluţie; *~ проце́сс* proces de evoluţie.

эволю́ция, *-u f.* evoluţie.

эври́стика, *-u f. sg.* euristică.

эвристи́ческий *adj.* euristic.

эвстати́ческий *adj. (geol.)* eustatic.

эвфеми́зм, *-a m. (lit. lingv.)* eufemism.

эвфемисти́ческий *adj. (lit. lingv.)* eufemistic.

эвфони́ческий *adj. (lit.)* eufonic.

эвфони́я, *-u f. sg. (lit.)* eufonie.

эгалитари́зм, *-a m.* egalitarism.

эге́ *interj.* ehei!, ehehei!, uite, domnule!, ia te uită!

эги́д/а, *-ы f. sg. (livr.)* egidă; *под ~ой...* sub egida, sub auspiciile; *под ~ой зако́на* sub scutul legii.

эгои́зм, *-a m. sg.* egoism; *проявля́ть ~* a da dovadă de egoism.

эгои́ст, *-a m.* egoist.

эгоисти́ческий *adj.* egoist.

эгоисти́чно *adv.* (în mod) egoist, cu egoism.

эгоисти́чность, *-u f. sg.* egoism; caracter egoist.

эгоисти́чный *adj. v.* ***эгоисти́ческий.***

эгоцентри́зм, *-a m. sg.* egocentrism.

эгоцентри́ческий *adj.* egocentrist.

эгоцентри́чный *adj. v.* ***эгоцентри́ческий***

эгре́т, *-a m.* egretă.

эгре́тка, *-u f. v.* ***эгре́т.***

э́дак *adv. (pop.) v.* ***э́так.***

эдельве́йс, *-a m. (bot.)* floare-de-colţ, floarea-reginei, floarea-doamnei, albumeală.

эде́м, *-a m. sg. (poetic)* eden, rai, paradis.

эдести́н, *-a m. (biol.)* edestină *(proteină vegetală).*

эди́кула, *-ы f. (arhit.)* edicul.

эди́кт, *-a m. (ist.)* edict.

эже́ктор, *-a m. (tehn.)* ejector.

эзо́бовский *adj.* esopic; *~ язы́к* limbaj esopic, limbaj alegoric.

эзотери́ческий *adj.* ezoteric.

эй *interj.* ei!, hei!, măi!, ascultă!

эква́тор, *-a m. (geogr. astr.)* ecuator; *земно́й ~* ecuator; *небе́сный ~* ecuator ceresc; *магни́тный ~* ecuator magnetic.

экваториа́льный *adj.* ecuatorial.

эквивале́нт, *-a m.* echivalent.

эквивале́нтность, *-u f. sg.* echivalenţă.

эквивале́нтный *adj.* echivalent.

эквидиста́нтный *adj.* echidistant.

эквилибри́ст, *-a m.* echilibrist.

эквилибри́стика, *-u f. sg.* echilibristică.

эквимолекуля́рный *adj. (chim.)* echimolecular.

эквиполе́нтность, *-u f. (mat.)* echipolenţă.

эквипотенциа́льный *adj. (fiz.)* echipotenţial.

эквифа́зный *adj. (fiz.)* echifazat.

экзальта́ция, *-u f. sg.* exaltare, înflăcărare.

экзальтиро́ванность, *-u f. sg.* exaltare, stare de exaltare.

экзальтиро́ванный *adj.* exaltat, înflăcărat.

экза́мен, *-a m.* examen; *пи́сьменный ~* examen scris; *у́стный ~* examen oral; *~ по фи́зике* examen de fizică; *вступи́тельный ~* examen de admitere; *перехо́дный ~* examen de sfîrşit de an; *выпускно́й ~* examen de absolvire; *госуда́рственный ~* examen de stat; *ко́нкурсный ~* concurs; *вы́держать ~* a trece a/lua un examen; *провали́ться на ~е* a cădea la un examen.

экзамена́тор, *-a m.* examinator.

экзаменацио́нный *adj.* de examen; de examinare; *~ая се́ссия* sesiune de examene; *~ая коми́ссия* comisie de examinare.

экзаменова́ть, *-ну́ю, -ну́ешь vb. ipf. (d). proэкзаменова́ть) acuz.* a examina, a supune unui examen.

экзаменова́ться, *-ну́юсь, -ну́ешься vb. ipf. (pf. проэкзаменова́ться)* a da examen, a fi examinat, a fi supus unui examen.

экза́рх, *-a m. (bis.)* exarh.

экзеку́тор, *-a m. (înv.)* intendent.

экзеку́ция, *-u f. (înv.)* pedeapsă corporală.

экзе́ма, *-ы f. (med.)* eczemă.

экземпля́р, *-a m.* **1.** exemplar; *в двух ~ах* în două exemplare. **2.** exemplar, tip, specimen.

экзистенциали́зм, *-a m. (fil.)* existenţialism.

экзистенциали́ст, *-a m. (fil.)* existenţialist.

экзистенциа́льный *adj.* existenţial.

экзога́мия, *-u f. sg.* exogamie.

экзоге́нный *adj. (geol.)* exogen.

экзока́рпий, *-я m. (bot.)* exocarp, epicarp.

экзо́смос, *-a m. (biol.)* exosmoză.

экзотери́ческий *adj.* exoteric.

экзотерми́ческ|ий *adj. (fiz.)* exotermic; *~ая реа́кция* reacţie exotermică.

экзотерми́я, *-u f. (chim. fiz.)* exotermie.

экзо́тика, *-u f. sg.* exotism, aspect exotic, caracter exotic; elemente exotice.

экзоти́ческ|ий *adj.* exotic; *~ие стра́ны* ţări exotice; *~ие расте́ния* plante exotice; *~ая вне́шность* înfăţişare extravagantă.

экзоти́чно *adv.* (în mod) neobişnuit, bizar, ciudat, extravagant.

экзоти́чность, *-u f. sg.* aspect neobişnuit/bizar; excentricitate, extravaganţă.

экзоти́чный *adj. v.* ***экзоти́ческий***

экиво́к, *-a m.* echivoc; *отвеча́ть без ~ов* a răspunde fără echivocuri.

э́кий *adj.* ce mai; *~ шалу́н!* ce mai ştrengar!; *э́ка не́видаль!* ce mai minune!, mare minune!

экипа́ж[1], *-a m.* caleaşcă, trăsură, echipaj.

экипа́ж[2], *-a m. (mar. av. mil.)* **1.** *(личный состав)* echipaj; *~ корабля́* echipajul unui vas; *~ та́нка* echipajul unui tanc; *~ самолёта* echipajul unui avion. **2.** unitate de infanterie marină (de coastă).

экипа́жный[1] *adj.* de caleaşcă, de trăsură.

экипа́жный[2] *adj. (mar. av. mil.)* de echipă.

экипирова́ть, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a echipa.

экипирова́ться, *-рую́сь, -руешься vb. pf.* şi *ipf.* a se echipa.

экипиро́вка, *-и f. sg.* **1.** *(действие)* echipare. **2.** *(снаряжение)* echipament.

э́ккер, *-а m. (tehn.)* echer.

эклампси́я, *-и f. sg. (med.)* eclampsie.

эклекти́зм, *-а m. sg.* eclectism.

эклекти́к, *-а m.* eclectic.

эклекти́ка, *-и f. sg.* eclectism; elemente eclectice.

эклекти́ческий, *adj.* eclectic.

эклекти́чность, *-и f. sg.* caracter eclectic; eclectism.

эклекти́чный *adj.* eclectic.

эклими́тр, *-а m. (geol.)* eclimetru.

эклипти́ка, *-и f. (astr.)* ecliptică.

эклога́, *-и f. (lit.)* eglogă, bucolică.

экологи́ческий *adj.* ecologic.

эколо́гия, *-и f. sg. (biol.)* ecologie.

эконо́м, *-а m. (înv.)* **1.** *(бережливый человек)* om strîngător, econom, gospodar. **2.** *(заведующий хозяйством)* econom, intendent.

экономе́трия, *-и f.* econometrie.

экономи́зм, *-а m. sg. (pol.)* economism.

эконо́мика, *-и f. sg.* economie, orînduire economică; organizare economică; viaţă economică; stare economică; *социалисти́ческая* ~ economie socialistă; ~ *капитали́зма* economie capitalistă; *многоукла́дная* ~ economie cu mai multe sectoare.

экономи́ст, *-а m.* economist; ~ *-плано́вик* economist-planificator; ~ *-стати́стик* economist-statistician; *инжене́р-* ~ inginer-economist.

эконо́мить, *-млю, -мишь vb. ipf. (pf. сэконо́мить) acuz.* sau *на* + *prepl.* a economisi, a face o economie de...; a chivernisi; ~ *де́ньги* a economisi bani, a pune bani deoparte; ~ *си́лы* a-şi cruţa puterile; ~ *на материа́лах* a face economii la materiale.

экономи́чески *adv.* din punct de vedere economic, economiceşte.

экономи́ческ|ий *adj.* economic; ~ *кри́зис* criza economică; ~*ая поли́тика* politica economică; ~*ая геогра́фия* geografie economică; ~*ая структу́ра о́бщества* structura economică a societăţii ◇ *(fil.)* ~ *материали́зм* materialismul economic.

экономи́чность, *-и f. sg.* calitatea de a fi economic; eficienţa economică; ieftinătate, rentabilitate.

экономи́чный *adj.* economic, economicos, convenabil; ieftin.

эконо́мия, *-и f.* economie; *соблюда́ть* ~*ю* a face economie; ~ *де́нег* economie de bani; ~ *вре́мени* economie de timp; ~ *затра́т* reducerea cheltuielilor; *режи́м* ~*и* regim de economii ◇ *поли́тическая* ~ economie politică.

эконо́мка, *-и f.* economă, intendentă.

эконо́мничать, *-аю, -аешь vb. ipf.* a fi prea economicos; a se zgîrci, a se calici.

эконо́мно *adv.* cu economie, economic.

эконо́мность, *-и f. sg.* **1.** spirit de economie; economie. **2.** calitatea de a fi economic, economicos.

эконо́мный *adj.* **1.** econom, strîngător, păstrător. **2.** economicos, economic; făcut cu economie.

экра́н, *-а m.* **1.** paravan; *(tehn.)* ecran. **2.** ecran; *кинематографи́ческий* ~ ecran de cinematograf; *широ́кий* ~ cinemascop, ecran lat; *акусти́ческий* ~ ecran acustic; *(fiz.) светово́й* ~ ecran luminos; *(fig.) фильм идёт пе́рвым* ~*ом* filmul rulează pentru prima oară.

экранира́ция, *-и f. sg.* ecranizare, adaptare pentru ecran; transpunere pe ecran.

экранизи́рование, *-я n. sg. v.* **экранизация**

экранизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a ecraniza, a adapta pentru ecran; a transpune pe ecran.

экрани́рование, *-я n. (tehn.)* ecranare, blindare.

эксгума́ция, *-и f. (med.)* exhumare.

эксгуми́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* a exhuma.

эксика́тор, *-а m. (chim.)* exicator.

экскава́тор, *-а m.* **1.** *(tehn.)* excavator; *многоковшо́вый* ~ excavator cu multe cupe; *шага́ющий* ~ excavator păşitor. **2.** *(med.)* chiuretă.

эксико́з, *-а m. (med.)* exicoză; deshidratare.

экскава́торный *adj.* de excavator.

экскава́торщик, *-а m. (tehn.)* excavatorist.

экскава́ция, *-и f. sg. (tehn.)* excavare; excavaţie.

экскреме́нты, *-ов pl. (fiziol.)* excremente.

экскре́ты, *-ов pl. (fiziol.)* produse de excreţie, excreţii.

экскре́ция, *-и f. (fiziol.)* excreţie.

э́кскурс, *-а m.* excurs, digresiune.

экскурса́нт, *-а m.* excursionist, turist.

экскурса́нтский *adj.* de excursionist; pentru excursionişti; ~ *ваго́н* vagon pentru excursionişti.

экскурсио́нн|ый *adj.* de excursie, de turism; turistic; ~*ое бюро́* birou de turism.; ~*ая ба́за* bază turistică, cabană.

экску́рсия, *-и f.* excursie.

экскурсово́д, *-а m.* ghid.

экслибрис, *-а m.* ex-libris.

экспанси́вно *adv.* expansiv, cu expansivitate.

экспанси́вность, *-и f. sg.* expansivitate; caracter expansiv.

экспанси́вн|ый *adj.* expansiv; ~*ая нату́ра* fire expansivă.

экспансиони́ст, *-а m. (pol.)* expansionist.

экспансиони́стск|ий *adj. (pol.)* expansionist, de expansiune, de expansionism; ~*ая поли́тика* politică expansionistă.

экспа́нсия, *-и f. sg. (pol.)* expansiune, expansionism.

экспатриа́ция, *-и f. sg.* expatriere, emigrare; surghiun.

экспатри́ировать, *-рую, -руешь vb.* **1.** *pf.* şi *ipf.* a se expatria, a emigra. **2.** *ipf. pas.* de la *экспатри́ировать.*

экспеди́рование, *-я n.* expediere.

экспеди́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a expedia.

экспеди́тор, *-а m.* expeditor.

экспедицио́нн|ый *adj.* **1.** de expediţie; ~*ая конто́ра* birou de expediţie. **2.** *(mil.)* expediţionar; ~ *ко́рпус* corp expediţionar.

экспеди́ци|я, *-и f.* **1.** *sg.* expediere, trimitere, expediţie; ~ *корреспонде́нции* expedierea corespondenţei. **2.** expediţie, birou de expediţie, serviciul de expediţie; *рабо́тать в* ~*и* a face serviciul la expediţie. **3.** expediţie; *нау́чная* ~ expediţie ştiinţifică; *вое́нная* ~ expediţie militară.

эксперимéнт, *-а m.* experienţă, experiment.

экспериментáльно *adv.* (în mod) experimental, pe cale experimentală.

экспериментáльный *adj.* experimental.

экспериментáтор, *-а m.* experimentator.

экспериментúрование, *-я n. sg.* experimentare.

экспериментúровать, *-рую, -руешь vb. ipf. над* sau *с* + *instr.* a experimenta, a face experienţe.

экспéрт, *-а m.* expert; *(jur.) заключéние* ~*а* raport de expertiză.

эксперти́з|а, *-ы f.* expertiză; *медици́нская* ~ expertiză medicală; *производи́ть* ~*у* a face o expertiză.

экспéртн|ый *adj.* de experienţă; de experţi; ~*ая коми́ссия* comisie de expertiză.

экспиратóрн|ый *adj. (lingv.)* expirator; ~*ое ударéние* accent expirator.

экспира́ция, *-и f. sg.* expiraţie, expirare.

экспликáция, *-и f. sg.* **1.** explicaţie, explicare. **2.** legendă *(la hărţi, planuri).*

эксплозúвн|ый *adj. (lingv.)* exploziv; ~*ые согла́сные* consoane explozive.

эксплора́ция, *-и f.* explorare.

эксплуата́тор, *-а m.* exploatator.

эксплуата́торский *adj.* exploatator.

эксплуатацио́нн|ый *adj.* de exploatare; ~*ые расхо́ды* cheltuieli de exploatare.

эксплуата́ци|я[4], *-и f. sg.* exploatare; *капиталисти́ческая* ~ exploatare capitalistă.

эксплуата́ци|я[2], *-и f. sg.* exploatare, valorificare; ~ *приро́дных бога́тств* exploatarea bogăţiilor naturale; ~ *маши́н* exploatarea maşinilor; *слу́жба* ~*и на желе́зных доро́гах* serviciul de exploatare a căilor ferate; *сдать в* ~*ю* a da în exploatare.

эксплуати́рование, *-я n. sg.* exploatare.

эксплуати́ровать[1], *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* a exploata; *~ чужо́й труд* a exploata munca altuia.

эксплуати́ровать[2], *-рую, -руешь vb. ipf. acuz.* a exploata, a valorifica; *~ маши́ны* a exploata maşinile; *~ приро́дные бога́тства* a exploata bogăţiile naturale.

экспозе́ *n. indecl.* expozeu.

экспози́метр, *-а m. (foto)* exponometru.

экспозицио́нный *adj.* expozitiv, de expoziţie.

экспози́ция, *-и f.* **1.** *(lit. muz.)* introducere. **2.** expunere, prezentare; expoziţie; *удачная ~* prezentare reuşită; *~ портре́тов* expoziţie de portrete. **3.** *(foto)* expunere.

экспона́т, *-а m.* exponat.

экспоне́нт, *-а m.* **1.** expozant. **2.** *(mat.)* exponent.

экспоненциа́льный *adj.* exponenţial.

экспони́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a expune.

экспоно́метр, *-а m. (foto)* exponometru.

э́кспорт, *-а m. sg. (ec.)* export; *~ капита́ла* export de capital; *бро́совый ~* dumping, export sub preţul de cost.

экспортёр, *-а m. (ec.)* exportator.

экспорти́рование, *-я n. sg.* exportare, export.

экспорти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (ec.)* a exporta.

э́кспортный *adj. (ec.)* de export, de exportare; *~ това́р* marfă de export.

экспре́сс, *-а m.* expres, rapid *(tren, vapor); е́хать ~ом* a călători cu expresul.

экспресси́вность, *-и f. sg.* expresivitate; *~ ре́чи* expresivitatea vorbirii.

экспресси́вн|ый *adj.* expresiv, sugestiv; *~ая речь* vorbire expresivă; *~ жест* gest grăitor.

экспрессиони́зм, *-а m. sg. (arte)* expresionism.

экспрессиони́ст, *-а m. (arte)* expresionist.

экспрессионисти́ческий *adj. (arte)* expresionist; *~ стиль* stil expresionist.

экспре́ссия, *-и f. sg. (livr.)* expresivitate.

экспро́мт, *-а m.* improvizaţie; *уда́чный ~* improvizaţie reuşită.

экспро́мтом *adv.* improvizat, pe nepregătite; *произнести́ речь ~* a improviza un discurs.

экспроприа́тор, *-а m.* expropriator.

экспроприа́ция, *-и f.* expropriere.

экспроприи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* a expropria, a deposeda.

экссуда́т, *-а m. (med.)* exudat.

экста́з, *-а m. sg.* extaz; *впасть в ~* a cădea în extaz, a se extazia.

экстати́ческ|ий *adj.* de extaz, extatic; *~ое состоя́ние* stare de extaz.

экстати́чный *adj. v. экстати́ческий.*

экстензо́метр, *-а m. (tehn.)* extensometru.

экстензо́р, *-а m. (anat.)* (mușchi) extensor.

экстенси́вность, *-и f. sg.* caracter extensiv.

экстенси́вн|ый *adj.* extensiv; *~ое земледе́лие* agricultură extensivă.

экстерн, *-а m.* extern; *сдава́ть экза́мены ~ом* a trece examenele ca extern.

экстерна́т, *-а m. sg.* externat.

экстерриториа́льност|ь, *-и f. sg.* exteritorialitate; *пра́во ~и* dreptul de exteritorialitate.

экстерриториа́льный *adj.* exteritorial.

экстерье́р, *-а m. sg.* (aspect) exterior *(al animalelor).*

экстирпа́тор, *-а m. (agr.)* extirpator.

экстирпа́ция, *-и f. (med.)* extirpare.

э́кстра *adj. indecl.* extra.

экстравага́нтно *adv.* (în mod) extravagant, cu extravaganţă.

экстравага́нтность, *-и f. sg.* extravaganţă, ciudăţenie, bizarerie.

экстравага́нтный *adj.* extravagant, ciudat, bizar.

экстраги́рование, *-я n. sg.* extragere, extracţie.

экстраги́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz.* a extrage, a scoate.

экстра́кт, *-а m.* **1.** extract; concentrat; *лека́рственные ~ы* extracte medicinale. **2.** rezumat, sumar, extras; *сде́лать ~ статьи́* a face rezumatul unui articol, a rezuma un articol.

экстрактивн|ый *adj.* extractiv, de extracţie; *~ые вещества́* substanţe extractive.

экстра́ктор, *-а m. (tehn.)* extractor; maşină de stors sucul.

экстра́кция, *-и f. sg.* extragere, extracţie; *(med.) ~ зу́ба* extracţia unui dinte.

экстраордина́рность, *-и f sg.* caracter extraordinar/neobişnuit.

экстраордина́рный *adj.* **1.** extraordinar, neobişnuit; *~ слу́чай* întîmplare extraordinară. **2.** *(înv.)* suplinitor; *~ профе́ссор* profesor suplinitor; docent.

экстраполя́тор, *-а m. (auto)* extrapolator.

экстраполя́ция, *-и f. sg. (mat.)* extrapolare.

экстрато́к, *-а m.* extracurent.

экстреми́зм, *-а m. sg.* extremism.

экстреми́ст, *-а m.* extremist.

экстреми́стский *adj.* (de) extremist.

э́кстренно *adv.* de urgenţă, urgent; *~ созва́ть собра́ние* a convoca de urgenţă o adunare.

э́кстренность, *-и f. sg.* urgenţă, caracter urgent; grabă.

э́кстренн|ый *adj.* **1.** urgent, rapid, grabnic; *~ая телегра́мма* telegramă urgentă; *~ отъе́зд* plecare urgentă; *~ая по́мощь* ajutor imediat. **2.** neprevăzut, extraordinar; *~ые расхо́ды* cheltuieli extraordinare/neprevăzute; *~ вы́пуск* ediţie specială.

эксуда́т, *-а m. (med.)* exudat.

эксфолиа́ция, *-и f.* exfoliere.

эксце́нтрик[1], *-а m. (tehn.)* excentric.

эксце́нтрик[2], *-а m.* clovn, măscărici, paiaţă.

эксце́нтриков|ый *adj. (tehn.)* excentric; de excentric; *~ая ша́йба* discul excentricului.

эксцентриси́тет, *-а m. (mat. tehn.)* excentricitate.

эксцентри́ческий *adj.* excentric.

эксцентри́чно *adv.* (în mod) excentric, extravagant, cu extravaganţă.

эксцентри́чность, *-и f. sg.* excentricitate, extravaganţă.

эксцентри́чный *adj.* excentric, extravagant, fistichiu; ciudat.

эксце́сс, *-а m.* exces.

эктоде́рма, *-ы f. (biol.)* ectoderm.

эктопла́зма, *-ы f. (biol.)* ectoplasmă.

эла́стик, *-а m. (chim.)* elastic.

эластин, *-а m. (biol.)* elastină.

эласти́чность, *-и f. sg.* elasticitate.

эласти́чный *adj.* elastic.

элева́тор, *-а m.* **1.** siloz de cereale. **2.** *(tehn.)* elevator; transportor, ascensor; *ковшо́вый ~* elevator cu cupe.

элева́торный *adj.* **1.** de siloz. **2.** *(tehn.)* de/cu elevator.

элега́нтно *adv.* elegant, cu eleganţă.

элега́нтность, *-и f. sg.* eleganţă.

элега́нтный *adj.* elegant.

элеги́ческий *adj.* elegiac.

элеги́чность, *-и f. sg.* caracter elegiac.

элеги́чный *adj.* elegiac.

эле́гия, *-и f. (lit. muz.)* elegie.

электи́вный *adj.* electiv, selectiv.

электриза́ция, *-и f. sg.* **1.** *(fiz.)* electrizare. **2.** *(med.)* electroterapie.

электризова́ть, *-зу́ю, -зу́ешь vb. acuz.* **1.** *pf.* şi *ipf. (pf.* şi *наэлектризова́ть)* a electriza. **2.** *ipf. (pf. наэлектризова́ть) (fig.)* a electriza, a înflăcăra, a entuziasma.

электризова́ться, *-зу́ется vb.* **1.** *pf.* şi *ipf. (pf.* şi *наэлектризова́ться)* a se electriza; a fi electrizat; **2.** *ipf. pas.* de la *электризова́ть.*

эле́ктрик, *-а m.* electrician.

электри́к *adj. indecl.* bleu, albastru-deschis.

электрифика́ция, *-и f. sg.* electrificare.

электрифици́рованн|ый **1.** *p.t.p.* de la *электрифици́ровать.* **2.** *adj.* electrificat; *~ая промы́шленность* industrie electrificată.

электрифици́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (tehn.)* a electrifica; *~ страну́* a electrifica ţara.

электрифици́роваться, *-руется vb. pf.* şi *ipf. (tehn.)* **1.** a fi electrificat, a se electrifica. **2.** *pas.* de la *электрифици́ровать.*

электри́ческ|ий *adj.* electric; *~ ток* curent electric; *~ая ла́мпочка* bec electric; *~ое освеще́ние* lumină electrică; *~ звоно́к* sonerie electrică; *~ая желе́зная доро́га* cale ferată electrică; *~ая печь* cuptor electric; *~ ка́бель* cablu electric; *~ая ста́нция* centrală electrică, uzină electrică; *~ стул* scaun electric ◇ *(iht.) ~ скат* torpilă, peşte-torpilă.

электри́честв|о, *-а n. sg.* **1.** electricitate; sarcină electrică; curent electric; *атмосфе́рное ~* electricitate atmosferică; *положи́тельное ~* electricitate pozitivă; *отрица́тельное ~* electricitate negativă.

2. lumină electrică, electricitate; *зажéчь* ~ a aprinde lumina *(electrică)*; *потуши́ть* ~ a stinge lumina *(electrică)*.

электри́чка, *-и f.* cale ferată electrică; tren electric.

электроавтома́тика, *-и f.* electroautomatică.

электроагрега́т, *-а m.* grup electrogen, electroagregat.

электроаку́стика, *-и f.* electroacustică.

электроакусти́ческий *adj.* electroacustic.

электроана́лиз, *-а m.* analiză electrică.

электроаппарату́ра, *-ы f.* aparatură electrică, aparataj electric.

электробето́н, *-а m. (constr.)* electrobeton.

электроблокиро́вка, *-и f. (el. maş.)* dispozitiv cu magnet de blocare.

электробу́дка, *-и f.* cabină electrică.

электробу́р, *-а m. (tehn.)* sfredel/burghiu electric; electrobur.

электробуре́ние, *-я n.* foraj electric.

электро́бус, *-а m.* electrobuz, troleibuz.

электрова́гон, *-а m.* vagon-motor electric.

электрова́лентный *adj.* electrovalent.

электроводока́чка, *-и f. (tehn.)* staţie electrică de pompare.

электрово́з, *-а m.* locomotivă electrică.

электрово́зный *adj.* de locomotivă electrică.

электрогальва́низм, *-а m. sg.* electrogalvanism.

электрогальва́нический *adj.* electrogalvanic.

электроге́н, *-а m.* electrogen.

электрогенера́тор, *-а m.* generator electric.

электрогита́ра, *-ы f.* chitară electrică.

электрогонио́метр, *-а m.* electrogoniometru.

электрогравиме́трия, *-и f.* electrogravimetrie.

электро́граф, *-а m.* electrograf.

электрогра́фия, *-и f. (tehn.)* electrografie.

электро́д, *-а m. (fiz.)* electrod; *положи́тельный* ~ electrod pozitiv, anod; *отрица́тельный* ~ electrod negativ, catod.

электродви́гатель, *-я m. (tehn.)* electromotor, motor electric.

электродви́жущ|ий *adj. (fiz.)* electromotor; *~ая си́ла* forţă electromotoare.

электродина́мика, *-и f. sg. (fiz.)* electrodinamică.

электродинами́ческий *adj. (fiz.)* electrodinamic.

электродинамо́метр, *-а m. (fiz.)* electrodinamometru.

электро́дный *adj. (fiz.)* de electrod; *~ у́голь* cărbune de electrod.

электродои́лка, *-и f.* maşină electrică de muls.

электродо́йка, *-и f. sg.* muls electric.

электродо́мна, *-ы f. (tehn.)* furnal electric.

электродре́ль, *-и f.* maşină de găurit electrică *(de mînă)*.

электроёмкость, *-и f. sg. (fiz.)* capacitate electrică.

электрозавод, *-а m.* uzină de maşini şi aparate electrice.

электрозажига́ние, *-я n. (tehn.)* aprindere electrică.

электрозапа́л, *-а m. (tehn.)* amorsă electrică.

электроизмери́тельный *adj.* de măsurare electrică.

электроизоляцио́нный *adj.* electroizolant.

электрокапилля́рность, *-и f. sg. (fiz.)* electrocapilaritate.

электрока́р, *-а m. (tehn.)* electrocar.

электрокардиогра́мма, *-ы f. (med)*. electrocardiogramă.

электрокардио́граф, *-а m.* electrocardiograf.

электрокардиогра́фия, *-и f. sg. (med)*. electrocardiografie.

электрока́утер, *-а m.* electrocauterizator.

электрокаутериза́ция, *-и f.* electrocauterizare.

электрокера́мика, *-и f.* electroceramică.

электрокимо́граф, *-а m.* electrochimograf.

электрокине́тика, *-и f. (el.)* electrocinetică.

электрокипяти́льник, *-а m.* fierbător electric.

электроклёпка, *-и f. (tehn.)* nituire electrică.

электрокоагуля́ция, *-и f. (biol. chim. fiz.)* electrocoagulare.

электрокомба́йн, *-а m. (agr.)* combină electrică.

электрокра́н, *-а m. (tehn.)* macara electrică.

электрола́мпа, *-ы f.* bec (electric), lampă electrică.

электрола́мповый *adj.* de becuri/de lămpi electrice; *~ заво́д* fabrica de becuri.

электролече́бница, *-ы f. (med.)* clinică/institut de electroterapie.

электролече́ние, *-я n. sg. (med.)* electroterapie.

электро́лиз, *-а m. sg. (chim.)* electroliză.

электроли́т, *-а m. (chim.)* electrolit.

электролити́ческий *adj. (chim.)* electrolitic.

электро́ло́в, *-а m.* pescuit electric.

электромагнети́зм, *-а m. sg. (fiz.)* electromagnetism.

электромагни́т, *-а m. (fiz.)* electromagnet.

электромагни́тн|ый *adj. (fiz.)* electromagnetic; *~ые во́лны* unde electromagnetice; *~ое по́ле* cîmp electromagnetic.

электромаши́на, *-ы f.* maşină electrică.

электромашинострое́ние, *-я n.* industrie de maşini electrice.

электрометаллурги́ческий *adj.* electrometalurgic.

электрометаллу́ргия, *-и f. sg.* electrometalurgie.

электро́метр, *-а m. (fiz.)* electrometru.

электроме́трия, *и f. (chim. fiz.)* electrometrie.

электромеха́ник, *-а m.* electromecanic.

электромеха́ника, *-и f. sg.* electromecanică.

электромеханический *adj.* electromecanic, electric.

электромолотьба́, *-ы́ f. sg.* treierat electric.

электромонтёр, *-а m.* instalator electric, electrician.

электромото́р, *-а m.* motor electric, electromotor.

электромото́рный *adj.* electromotor.

электро́н, *-а m. (fiz.)* electron.

электронагре́в, *-а m. (tehn.)* încălzire electrică.

электронасо́с, *-а m.* pompă electrică.

электро́ник, *-а m. v. электро́нщик.*

электро́ника, *-и f.* electronică.

электро́нн|ый *adj. (fiz.)* electronic; *~ая тео́рия* teorie electronilor; *~ микроско́п* microscop electronic.

электро́нщик, *-а m.* electronist.

электрооблуче́ние, *-я n. (med. agr.)* tratare cu raze ultraviolete.

электрообору́дование, *-я n. sg.* utilaj electric.

электроо́птика, *-и f.* electrooptică.

электроосвеще́ние, *-я n.* iluminat electric.

электроо́смос, *-а m. (fiz.)* electroosmoză.

электроотрица́тельный *adj. (fiz.)* electronegativ.

электропатро́н, *-а m. (el.)* dulie (electrică).

электропа́хота, *-ы f.* arat electric.

электропа́яльник, *-а m.* ciocan electric de lipit.

электропереда́ча, *-и f.* **1.** *sg.* transport de energie electrică. **2.** instalaţie/utilaj de transmisiune electrică.

электропе́чь, *-и f.* cuptor electric; *до́менная* ~ furnal electric.

электроперфора́тор, *-а m. (tehn.)* perforator electric.

электропила́, *-ы f. (tehn.)* ferăstrău electric.

электропита́ние, *-я n.* alimentare cu energie electrică.

электропли́тка, *-и f.* reşou electric.

электроплу́г, *-а m.* plug electric.

электропо́езд, *-а m.* tren electric.

электроположи́тельный *adj. (fiz.)* electropozitiv.

электрополоте́р, *-а m.* maşină electrică de lustruit parchetul.

электроприбо́р, *-а m.* aparat electric; *бытово́й* ~ aparat electric pentru (de) uz casnic.

электропро́вод, *-а m.* conductor electric, fir electric, cablu electric.

электропроводи́мость, *-и f. (el.)* conductibilitate electrică.

электропрово́дка, *-и f.* instalaţie electrică, reţea electrică.

электропрово́дный *adj. (fiz.)* bun conducător de electricitate.
электропрогре́в, *-а m.* încălzire electrică.
электропройгрыва́тель, *-я m.* picup (electric).
электропромы́шленность, *-и f. sg.* industrie electrotehnică, industrie de maşini şi aparate electrice.
электропылесо́с, *-а m.* aspirator electric de praf.
электрорубáнок, *-нка m.* rindea electrică.
электросвáрка, *-и f. sg. (tehn.)* sudură/sudare electrică.
электросвáрщик, *-а m. (tehn.)* electrosudor.
электросверло́, *-á n.* burghiu/perforator electric.
электросвя́зь, *-и f. (tehn.)* electrocomunicaţii.
электросе́ть, *-и f.* reţea electrică.
электросигна́л, *-а m. (tehn.)* semnal electric.
электросилов|о́й *adj. (în expr.)* *~áя стáнция* uzină (centrală) electrică producătoare de forţă motoare.
электросисте́ма, *-ы f.* sistem electric.
электроско́п, *-а m. (fiz.)* electroscop.
электроснабже́ние, *-я n.* alimentare cu energie electrică.
электроста́ль, *-и f. sg. (tehn.)* oţel de cuptor electric, oţel electric.
электроста́нция, *-и f.* centrală/uzină electrică.
электроста́тика, *-и f. sg. (fiz.)* electrostatică.
электростати́ческий *adj. (fiz.)* electrostatic.
электростри́жка, *-и f.* tuns electric.
электросуши́лка, *-и f.* uscător electric; uscătorie termoelectrică.
электротерапи́я, *-и f. sg. (med.)* electroterapie.
электротермúческий *adj.* electrotermic.
электротермúя, *-и f. sg. (tehn.)* electrotermie.
электроте́хник, *-а m.* electrotehnician, electrician.
электроте́хника, *-и f. sg.* electrotehnică.
электротехни́ческий *adj.* electrotehnic, de electrotehnică; *~ институ́т* institut de electrotehnică.
электротипи́я, *-и f. (tipogr.)* electrotipie; galvanometrie.
электротóрмоз, *-а m. (el.)* frînă electrică.
электротра́ктор, *-а m.* tractor electric.
электротя́га, *-и f. sg. (tehn.)* tracţiune electrică.
электротяга́ч, *-á m.* tractor electric.
электроуда́р, *-а m.* şoc electric, electrocutare.
электроустано́вка, *-и f.* instalaţie electrică.
электроутю́г, *-а m.* fier de călcat electric.
электрофизиоло́гия, *-и f. sg.* electrofiziologie.
электрофи́льтр, *-а m.* filtru electric.
электрофо́н, *-а m. (muz.)* electrofon.
электрофо́р, *-а m. (fiz.)* electrofor.
электрофоре́з, *-а m. (fiz.)* electroforeză.
электрофре́за, *-ы f. (tehn.)* frezăre electrică.
электрохи́мик, *-а m.* electrochimist.
электрохими́ческий *adj.* electrochimic.
электрохи́мия, *-и f. sg.* electrochimie.
электрохóд, *-а m. (mar.)* navă cu tracţiune/cu propulsie electrică.
электрохирурги́я, *-и f. (med.)* electrochirurgie.
электрочасы́, *-óв pl.* ceas electric.
электрощи́т, *-á m.* tablou electric.
электроэкскава́тор, *-а m.* excavator electric.
электроэне́ргия, *-и f. sg.* energie electrică.

элеме́нт, *-а m.* **1.** element, parte componentă. **2.** *(mai ales la pl.)* element, om, persoană; *прогресси́вные ~ы* elemente progresiste; *вражде́бные ~ы* elemente duşmănoase. **3.** *pl.* elemente, noţiuni fundamentale, principii de bază; *~ы геоме́трии* elemente de geometrie. **4.** *(chim.)* element; *периоди́ческая систе́ма ~ов* sistemul periodic al elementelor. **5.** *(el.)* element, pilă (electrică); *гальвани́ческий ~* element galvanic; *сухóй ~* element uscat.

элементáрно *adv.* (în mod) elementar, simplu.
элементáрность, *-и f. sg.* caracter elementar.
элементáрн|ый *adj.* **1.** elementar; *~ая матема́тика* matematică elementară; *~ое образова́ние* învăţămînt elementar; *~ые зна́ния* cunoştinţe elementare. **2.** *(fig.)* simplist, mărginit; superficial; *~ взгля́д на ве́щи* vederi simpliste.
элерóн, *-а m. (av.)* aripioară, eleron.
элефантиáзис, *-а m. sg. (med.)* elefantiazis.
эли́зия, *-и f. (lingv.)* eliziune.
эликси́р, *-а m. (farm.)* elexir; *(fig.) жи́зненный ~* elexirul vieţii.
элимина́ция, *-и f. sg. (livr.)* eliminare, înlăturare, excludere, îndepărtare.
элимини́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. ipf. acuz. (livr.)* a elimina, a înlătura, a exclude.
эли́та, *-ы f. (agr.)* elită.
эли́тный *adj. (agr.)* de elită.
э́ллинг, *-а m.* **1.** *(mar.)* cală de construcţie. **2.** *(av.)* hangar *(pentru dirijabile sau baloane).*
эллини́зм, *-а m. sg. (ist.)* elenism.
эллини́ст, *-а m.* elinist.
эллини́стический *adj. (ist.)* elenistic.
э́ллинка, *-и f.* elină.
э́ллинский *adj. (ist.)* elen, elin, elenistic, elinesc, grec antic; *~ язы́к* limba elină, limba greacă antică.
э́ллины, *-ов pl.; sg. -ин, -а m. (ist.)* eleni, greci *(antici).*
э́ллипс, *-а m. (mat. gram.)* elipsă.
э́ллипсис, *-а m. (mat. gram.)* elipsă.
эллипсóид, *-а m. (mat.)* elipsoid.
эллипсоида́льный *adj.* elipsoidal.
эллипсóйдный *adj.* de elipsoid.
эллипти́ческ|ий *adj. (mat. gram.)* eliptic; *~ая фóрма те́ла* forma eliptică a unui corp; *~ое предложе́ние* propoziţie eliptică.
эллипти́чность, *-и f. (tehn.)* elipticitate, ovalitate.
элоквéнция, *-и f. (înv. iron.)* vorbărie, pălăvrăgeală.
элонга́ция, *-и f. (astr.)* elongaţie.
эль, *-я m.* bere *(englezească).*
эльф, *-а m. (mitol.)* elf.
элю́зий, *-я m. (geol.)* eluviu, depozit eluvionar.

эма́левый *adj.* de email, de smalţ.
эмалиро́ванн|ый **1.** *p.t.p.* de la *эмалирова́ть.* **2.** *adj.* emailat, smălţuit.
эмалирова́ть, *-рýю, -рýешь vb. ipf. acuz.* a emaila, a smălţui.
эмалиро́вка, *-и f. sg.* **1.** emailare, smălţuire. **2.** email, smalţ.
эмалиро́вочный *adj.* de emailat, de emailare, de smălţuit, de smălţuire.
эма́л|ь, *-и f.* **1.** *sg.* email, smalţ; *покрыва́ть ~ью* a smălţui, a emaila. **2.** *(fig.)* obiecte emailate ◇ *(anat.) зубна́я ~* smalţul dinţilor.
эмана́ция, *-и f.* emanaţie, emanare.
эмансипа́ция, *-и f. sg.* emancipare, eliberare, dezrobire.
эмансипи́ванн|ый **1.** *p.t.p.* de la *эмансипи́ровать.* **2.** *adj.* emancipat, eliberat de prejudecăţi; *~ая де́вушка* fată emancipată.
эмансипи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (înv.)* a emancipa, a elibera, a dezrobi.
эмансипи́роваться, *-руюсь, -руешься vb. (înv.)* **1.** *pf.* şi *ipf.* a se emancipa, a se elibera. **2.** *ipf. pas.* de la *эмансипи́ровать.*
эмба́рго *n. indecl. (ec.)* embargo.
эмбле́ма, *-ы f.* emblemă, semn, simbol.
эмболи́я, *-и f. sg. (med.)* embolie.
эмбриогене́з, *-а m. (biol.)* embriogeneză.
эмбриóлог, *-а m.* embriolog.
эмбриологúческий *adj.* embriologic.
эмбриоло́гия, *-и f. sg.* embriologie.
эмбрио́н, *-а m. (biol.)* embrion.
эмбриона́льный *adj. (biol.)* embrionar.
эмбриотоми́я, *-и f. sg. (med.)* embriotomie.
эмигра́нт, *-а m.* emigrant.
эмигра́нтский *adj.* de emigrant.
эмиграцио́нн|ый *adj.* de emigrare; de/din emigraţie; *~ая статúстика* statistica emigrărilor.
эмигра́ция, *-и f. sg.* **1.** emigrare; emigraţie. **2.** *col.* emigranţi, cei aflaţi în emigraţie.
эмигри́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf.* a emigra.
эми́р, *-а m.* emir.
эмирито́н, *-а m.* emiriton.
эмиссáр, *-а m.* emisar.

эмиссáрский *adj.* de emisar.
эмиссио́нный *adj. (fin.)* de emisiune; ~ *банк* bancă de emisiune.
эми́ссия, *-и f. (fin.)* emisiune, emitere; ~ *ба́нковых биле́тов* emisiune de bilete de bancă; ~ *за́йма* emiterea/lansarea unui împrumut.
эмите́нт, *-а m. (fin.)* emitent, emiţător.
эмоти́вность, *-и f. (med.)* emotivitate.
эмоти́вный *adj. (med.)* emotiv.
эмоциона́льность, *-и f. sg.* **1.** caracter emoţional, caracter afectiv, afectivitate. **2.** emotivitate, sensibilitate.
эмоциона́льн|ый *adj.* **1.** emoţional, afectiv; ~*ая речь* limbaj afectiv. **2.** emotiv, sensibil, impresionabil; ~*хара́ктер* fire emotivă.
эмо́ция, *-и f.* emoţie; *повышенная* ~ hiperemotivitate.
эмпире́|й, *-я m. (iron. în expr.) витáть/быть/находúться в* ~*ях* a fi cu capul în nori.
эмпири́зм, *-а m. sg. (fil.)* empirism.
эмпи́рик, *-а m. (fil.)* empiric, adept al empirismului.
эмпириокритици́зм, *-а m. sg. (fil.)* empiriocriticism.
эмпириомони́зм, *-а m. sg. (fil.)* empiriomonism.
эмпири́ческий *adj.* empiric.
эмпири́чность, *-и f. sg.* caracter empiric, empirism.
эмпири́чный *adj.* empiric.
эмпири́я, *-и f. sg.* cunoaştere empirică.
эму́льсия, *-и f. (chim.)* emulsie.
эмфа́за, *-ы f. sg. (lit. lingv.)* emfază.
эмфати́ческий *adj. (lit. lingv.)* emfatic.
эмфизе́ма, *-ы f. sg. (med.)* emfizem; ~ *лёгких* emfizem pulmonar.
эндеми́ческий *adj.* endemic.
эндеми́чный *adj. v.* ***эндеми́ческий.***
эндеми́я, *-и f. sg. (med.)* endemie.
эндога́мия, *-и f. sg.* endogamie.
эндоге́нный *adj. (bot. geol.)* endogen.
эндоде́рма, *-ы f. sg. (biol.)* endoderm.
эндока́рд, *-а m. sg. (anat.)* endocard.
эндока́рдий, *-я m. sg. (anat.) v.* ***эндока́рд***
эндокардúт, *-а m. sg. (med.)* endocardită.
эндока́рпий, *-я m. (bot.)* endocarp.
эндокри́н|ый *adj. (fiziol. med.)* endocrin; ~*ые же́лезы* glande endocrine, glande cu secreţie internă.
эндокрино́лог, *-а m.* endocrinolog.
эндокринологúя, *-и f. sg. (biol.)* endocrinologie.
эндоско́п, *-а m. (med.)* endoscop.
эндоскопúя, *-и f. sg. (med.)* endoscopie.
эндо́смос, *-а m. (chim.)* endosmoză.
эндоспе́рм, *-а m. (bot.)* endosperm.
эндоте́лий, *-я m. sg. (biol.)* endoteliu.
эндотермúческий *adj. (fiz. chim.)* endotermic.
э́ндшпиль, *-я m. (sport)* finală, sfîrşit de partidă *(la şah).*
энергети́зм, *-а m. sg. (fil.)* energetism.
энерге́тик, *-а m.* energetician, specialist în energetică.
энерге́тика, *-и f. sg.* energetică.
энергети́ческий *adj.* energetic, de energetică.
энерги́чно *adv.* în mod energic.
энерги́чность, *-и f. sg.* energie, caracter energic.
энерги́чн|ый *adj.* energic, hotărît; ~*ые ме́ры* măsuri energice.
эне́ргия, *-и f. sg.* **1.** energie; *механи́ческая* ~ energie mecanică; *во́дная/гидравли́ческая* ~ energie hidraulică; *звукова́я* ~ energie acustică; ~ *излуче́ния* energie de radiaţie/radiantă; *кинети́ческая* ~ energie cinetică; ~ *распа́да* energie de dezintegrare; *потенциа́льная* ~ energie potenţială; *тепова́я* ~ energie termică; *а́томная* ~ energie atomică; *зако́н сохране́ния* ~*и* legea conservării energiei. **2.** energie, putere, tărie, vigoare; *тра́тить мно́го* ~*и* a cheltui multă energie; *с но́вой* ~*ей* cu puteri noi.
энергобала́нс, *-а m.* bilanţ energetic.
энергоёмкость, *-и f.* capacitate de absorbţie a energiei.
энергозо́на, *-ы f. (tele)* bandă de energie.
энергоинститу́т, *-а m.* institut energetic.
энергообору́дование, *-я n. (tehn.)* utilaj energetic, utilaj de forţă.
энергообразова́ние, *-я n. sg. (tehn.)* producerea energiei.

энергосе́ть, *-и f.* reţea energetică.
энергосисте́ма, *-ы f.* sistem energetic.
энергоснабже́ние, *-я n. (tehn.)* alimentare cu energie.
энка́устика, *-и f. (arte)* encaustică.
энкли́тика, *-и f. (lingv.)* particulă enclitică, cuvînt enclitic.
энклити́ческий *adj. (lingv.)* enclitic.
э́нн|ый *adj. (mat.)* «n» *(un număr oarecare); помно́жить на* ~*ое число́* a înmulţi de «n» ori.
э́нский *adj.* «x»; cutare; ~ *полк* regimentul «x»; ~ *го́род* oraşul «x».
энтелéхия, *-и f. (fil.)* entelechie.
энтери́т, *-а m. (med.)* enterită.
энтероколи́т, *-а m. (med.)* enterocolită.
энтоде́рма, *-ы f. (biol.)* entoderm.
энтомовреди́тель, *-я m. (agr. zool.)* insectă dăunătoare.
энтомо́лог, *-а m.* entomolog.
энтомологúческий *adj.* entomologic, de entomologie.
энтомоло́гия, *-и f. sg.* entomologie.
энтропúя, *-и f. sg. (fiz. med.)* entropie.
энтузиа́зм, *-а m. sg.* entuziasm, avînt, înflăcărare; *проявля́ть* ~ a manifesta entuziasm, a se entuziasma; *рабо́тать с* ~*ом* a lucra cu entuziasm.
энтузиа́ст, *-а m.* entuziast, pasionat, înflăcărat.
энцефали́т, *-а m. sg. (med.)* encefalită; *летаргúческий* ~ encefalită letargică.
энцефалогра́мма, *-ы f. (med.)* encefalogramă.
энциклопедúзм, *-а m. sg.* cultură enciclopedică/multilaterală.
энциклопедúст, *-а m.* **1.** *(ist.)* enciclopedist. **2.** om cu cultură enciclopedică.
энциклопедúческ|ий *adj.* enciclopedic; ~ *слова́рь* dicţionar enciclopedic; ~*ие познáния* cunoştinţe vaste/multilaterale.
энциклопе́дия, *-и f.* enciclopedie; *техни́ческая* ~ enciclopedie tehnică ◇ *(fig. glum.) ходя́чая* ~ enciclopedie ambulantă.
эолúт, *-а m. (arheol.)* eolit.
эолитúческий *adj. (arheol.)* eolitic.
э́олов *adj. (mitol. în expr.)* ~*а а́рфа* harpă eoliană.
э́олов|ый *adj.* eolian; *(geol.)* ~*ые фóрмы* formaţie eoliană.
эоце́н, *-а m. (geol.)* eocen.
эпентéза, *-ы f. (lingv.)* epenteză.
эпигене́з, *-а m. (biol.)* epigeneză.
эпиго́н, *-а m.* epigon.
эпиго́нский *adj.* de epigon.
эпигра́мма, *-ы f.* epigramă.
эпиграмматúческий *adj.* epigramatic, de epigramă.
эпúграф, *-а m.* epigraf.
эпиграфúка, *-и f. sg.* epigrafie.
эпиграфúст, *-а m.* epigrafist.
эпиграфúческий *adj.* epigrafic.
эпидемио́лог, *-а m.* epidemiolog.
эпидемиологúческий *adj.* epidemiologic.
эпидемиоло́гия, *-и f. sg.* epidemiologie.
эпидемúческ|ий *adj.* epidemic; ~*ая боле́знь* boală epidemică, molimă.
эпиде́мия, *-и f.* epidemie, molimă.
эпиде́рма, *-ы f. sg. (anat.)* epidermă.
эпиде́рмис, *-а m. sg. v.* ***эпиде́рма***
эпидермúт, *-а m. sg. (med.)* epidermită.
эпидиаско́п, *-а m. (fiz.)* epidiascop.
эпизо́д, *-а m.* episod, incident.
эпизодúчески *adv.* în mod episodic.
эпизодúческий *adj.* episodic.
эпизодúчность, *-и f. sg.* caracter episodic.
эпизодúчный *adj. v.* ***эпизодúческий.***
эпизоотúческий *adj. (vet.)* epizootic.
эпизоо́тия, *-и f. (vet.)* epizootie.
э́пика, *-и f. sg. (lit.)* epică, literatură epică.
эпика́рд, *-а m. (anat.)* epicard.
эпика́рпий, *-я m. (bot.)* epicarp.
эпикуре́ец, *-е́йца m.* epicurian.
эпикурéйский *adj. (fil.)* epicurian.
эпикурéйство, *-а n. sg.* epicurism.
эпиле́псия, *-и f. sg. (med.)* epilepsie.
эпиле́птик, *-а m. (med.)* epileptic.
эпилептúческий *adj. (med.)* epileptic, de epilepsie; ~ *припа́док* acces de epilepsie.
эпило́г, *-а m. (lit.)* epilog.
эпистемоло́гия, *-и f. (fil.)* epistemologie.
эпистоля́рный *adj. (lit.)* epistolar; ~ *жанр* gen epistolar.
эпитала́ма, *-ы f. (lit.)* epitalam.
эпита́фия, *-и f.* epitaf, inscripţie funerară.
эпителиа́льный *adj. (anat.)* epitelial; ~*ая ткань* ţesut epitelial.

эпите́лий, *-я m. sg. (anat.)* epiteliu.
эпи́тет, *-а m.* epitet.
эпифи́з, *-а m. (anat.)* epifiză.
эпице́нтр, *-а m. (geol.)* epicentru.
эпици́кл, *-а m. (astr. mat.)* epiciclu.
эпи́ческий *adj. (lit.)* epic; *~ жанр* genul epic.
эполе́ты, *-ле́т şi -ов pl.; sg. -е́т, -а m. (mil.)* epoleţi.
эпопе́я, *-и f. (lit.)* epopee.
э́пос, *-а m. sg.* **1.** *(lit.)* poezia epică; *наро́дный ~* poezia epică populară; *гоме́ровский ~* poemele homerice. **2.** epos.
эпо́ха, *-и f.* **1.** epocă; *~ феодали́зма* epoca feudalismului. **2.** *(geol.)* epocă; *~ ме́ди и бро́нзы* epoca aramei şi a bronzului; *ю́рская ~* era jurasică; *мелова́я ~* cretacic.
эпоха́льн|ый *adj.* epocal; *~ые собы́тия* evenimente epocale.
эпю́ра, *-ы f. (mat.)* diagramă, epură.
э́р|,а -ы **1.** eră; *до на́шей ~ы (д.н.э.)* înaintea erei noastre (î.e.n.); *на́шей э́ры (н.э.)* al erei noastre (e.n.). **2.** epocă, eră, perioadă; *ри́мская ~* epoca romană. **3.** *(geol.)* eră; *геологи́ческая ~* eră geologică.
э́рбий, *-я m. sg. (chim.)* erbiu.
эрг, *-а m. (fiz.)* erg.
эргоно́мика, *-и f.* ergonomie.
эргоно́мист, *-а m.* ergonomist.
эргоно́мия, *-и f. v. şi эргоно́мика.*
эрготами́н, *-а m. (chim.)* ergotamină.
эрготи́зм, *-а m. sg. (med.)* ergotism.
эре́кция, *-и f. (fiziol.)* erecţie.
эри́стика, *-и f. sg. (fil.)* eristică *(arta de a polemiza).*
эрите́ма, *-ы f. (med.)* eritem.
эритроци́ты, *-ов pl.; sg. -ци́т, -а m. (fiziol.)* eritrocite, hematii.
эрози́вный *adj. (geol. med.)* eroziv, de eroziune.
эро́зия, *-и f. sg. (med. geol.)* eroziune.
эроти́зм, *-а m. sg.* erotism, senzualism.
эро́тика, *-и f. sg.* **1.** erotism, senzualism; caracter erotic. **2.** *(lit.)* erotică, poezia erotică.
эроти́ческий *adj.* erotic, senzual.
эроти́чный *adj. v. эроти́ческий.*
эротома́н, *-а m.* om senzual, libidinos, lasciv.
эротома́ния, *-и f. (med.)* manie erotică, erotism.
эррати́ческий *adj. (geol.)* eratic.
эруди́рованный *adj.* erudit.
эруди́т, *-а m.* erudit.
эруди́ция, *-и f. sg.* erudiţie.
эрупти́вный *adj.* eruptiv.
эрцгерцо́г, *-а m. (ist.)* arhiduce.
эсе́р, *-а m. (ist.)* socialist-revoluţionar.
эсе́ровский *adj. (ist.)* socialist-revoluţionar.
эска́дра, *-ы f. (mil. mar.)* escadră; *~ кре́йсеров* escadră de crucişătoare.
эска́дренный *adj. (mil. mar.)* de escadră; *~ миноно́сец* contratorpilor.
эскадри́льный *adj. (mil. av.)* de escadrilă.
эскадри́лья, *-и f. (mil. av.)* escadrilă; *бомбардиро́вочная ~* escadrilă de bombardament; *~ истреби́телей* escadrilă de *(avioane de)* vînătoare.
эскадро́н, *-а m. (mil.)* escadron; *кавалери́йский ~* escadron de cavalerie; *разве́дывательный ~* escadron de recunoaştere.
эскадро́нный *adj. (mil.)* de escadron.
эскала́тор, *-а m.* escalator, scară rulantă.
эскала́ция, *-и f.* escaladare.
эскапа́да, *-ы f.* escapadă.
эскарп, *-а m. (mil.)* escarpă.
эски́з, *-а m.* schiţă, crochiu; *~ к прое́кту* schiţă de proiect.
эски́зный *adj.* schiţat, de schiţă; *~ прое́кт* proiect prealabil, schiţă de proiect.
эскимо́ска, *-и f.* (femeie) eschimoşă.
эскимо́сский *adj.* de eschimos.
эскимо́сы, *-ов pl.; sg. -о́с, -а m.* eschimoşi.
эско́рт, *-а m.* escortă; *почётный ~* escortă de onoare.
эскорти́ровать, *-рую, -руешь vb. pf. şi ipf. acuz.* a escorta.
эско́ртный *adj.* de escortă.
эскула́п, *-а m. (înv.)* doctor, medic; *(ironic)* «esculap», vraci.
эсми́нец, *-нца m. (mil. mar.) = эска́дренный миноно́сец* contratorpilor.
эспадро́н, *-а m. (sport)* floretă, spadă.
эспа́ндер, *-а m.* extensor.
эспаньо́лка, *-и f.* cioc, barbişon.
эспарце́т, *-а m. sg. (bot.)* sparcetă
эсперанти́ст, *-а m.* esperantist.

эспера́нто *n. indecl.* esperanto.
эспланада́, *-ы f.* **1.** esplanadă. **2.** *(ist.)* loc viran între cetate şi oraş.
эссе́ *m. indecl. (lit.)* eseu.
эссе́ист, *-а m. (lit.)* eseist.
эссе́нция, *-и f.* **1.** esenţă; *у́ксусная ~* esenţă de oţet. **2.** *sg. (fig.)* chintesenţă, esenţă.
эстака́да, *-ы f.* estacadă.
эста́мп, *-а m. (arte)* stampă, gravură.
эстафе́та, *-ы f.* **1.** *(înv.)* ştafetă, olăcar. **2.** *(sport)* ştafetă.
эстафе́тн|ый *adj. (sport)* de/cu ştafetă; *~ бег* cursă cu ştafetă; *~ая па́лочка* ştafetă.
эсте́т, *-а m.* estet.
эстети́зм, *-а m. sg.* estetism.
эсте́тик, *-а m.* **1.** *v. эсте́т.* **2.** estetician.
эсте́тика, *-и f. sg.* estetică.
эстети́ческ|ий *adj.* **1.** de estetică. **2.** estetic; *~ие пережива́ния* emoţii estetice.
эстети́чно *adv.* estetic, frumos, cu gust.
эстети́чность, *-и f. sg.* caracter estetic, frumuseţe.
эстети́чный *adj.* estetic, frumos.
эсте́тство, *-а n. sg. (peior.)* estetism.
эсто́нка, *-и f.* (femeie) estonă.
эсто́нский *adj.* estonian, din Estonia; *~ язы́к* limba estonă.
эсто́нцы, *-ев pl.; sg. -нец, -нца m.* estonieni *(locuitori ai R.S.S. Estone).*
эстрагон, *-а m. sg. (bot.)* tarhon.
эстрагонный *adj. (bot.)* de/cu tarhon.
эстра́да, *-ы f.* **1.** estradă. **2.** *sg.* teatru de estradă.
эстра́дный *adj.* de estradă; *~ конце́рт* concert de estradă.
эстуа́рий, *-я m. (geogr.)* estuar.
эта́ж, *-а́ m.* etaj, cat; *пе́рвый/ни́жний ~* parter; *второ́й ~* etajul întîi; *цо́кольный ~* demisol; *дом в де́сять ~е́й* casa cu nouă etaje; *подва́льный ~* subsol; *~о́м вы́ше* cu un etaj mai sus.
эта́жность, *-и f.* număr de etaje.
этаже́рка, *-и f.* etajeră.
эта́жный *adj.* de etaj.
э́так *adv.* **1.** *(pop.)* aşa, uite-aşa, iac-aşa, în felul ăsta; *и так, и ~* şi aşa, şi aşa; *ни так, ни ~* nici aşa, nici aşa; *сде́лай ~* să faci uite-aşa. **2.** *cuv. modal* cam, aproape; *киломе́тров ~ пять и́ли шесть* vreo cinci-şase kilometri.
э́так|ий *pron. dem.* astfel, asemenea; ce mai; *~им спо́собом* în felul acesta; *~ челове́к!* ce mai om!; *~ дура́к!* ce tîmpit!
этало́н, *-а m.* etalon; *спра́вочный ~* etalon de referinţă.
эталони́рование, *-я n.* etalonare.
этами́н, *-а m. (text.)* etamină.
эта́н, *-а m. sg. (chim.)* etan.
эта́п[1], *-а m. sg.* etapă, fază, perioadă, stadiu; *на совреме́нном ~е* în etapa actuală.
эта́п[2], *-а m.* **1.** *(mil.)* etapă. **2.** *(înv.)* loc unde poposesc convoaiele de arestaţi. **3.** convoi de arestaţi. **4.** *(sport)* etapă.
эта́пность, *-и f.* executare în etape.
эта́пн|ый *adj.* de etapă; *~ым поря́дком* sub escortă, din post în post.
э́тика, *-и f. sg.* etică, morală; *враче́бная ~* etică medicală.
этике́т, *-а m. sg.* etichetă, protocol.
этике́тк|а, *-и f.* etichetă; *накле́ить ~у* a lipi o etichetă.
эти́л, *-а m. sg. (chim.)* etil; *бро́мистый ~* bromură de etil; *хло́ристый ~* clorură de etil; cloretan.
этиле́н, *-а m. sg. (chim.)* etilenă.
эти́ловый *adj. (chim.)* etilic; *~ спирт* alcool etilic.
этимо́лог, *-а m.* etimologist, etimolog.
этимологи́ческий *adj. (ling.)* etimologic; *~ слова́рь* dicţionar etimologic.
этимоло́гия, *-и f. (lingv.)* etimologie; *наро́дная ~* etimologie populară.
этиологи́ческий *adj. (med.)* etiologic.
этиоло́гия, *-и f. sg. (med.)* etiologie.
эти́ческий *adj.* de etică, etic.
эти́чно *adv.* conform cu etica/cu morala.
эти́чность, *-и f. sg.* caracter etic/moral; moralitate.
эти́чный *adj.* etic, moral.
этни́ческий *adj.* etnic.
этно́граф, *-а m.* etnograf.
этнографи́ческ|ий *adj.* etnografic; *~ая ка́рта* hartă etnografică.
этногра́фия, *-и f. sg.* etnografie.
этно́лог, *-а m.* etnolog.
этнологи́ческий *adj.* etnologic.
этноло́гия, *-и f. sg.* etnologie.

э́то[1] **1.** *n.* de la *pron. dem. э́тот.* **2. э́то,** *-го n.* asta, aceasta; acest lucru, faptul acesta; *что ~?* ce-i asta?; *как всё ~ случи́лось?* cum s-au întîmplat toate acestea?; *~ мне не нра́вится* asta nu-mi place; *~ хорошо́* asta e bine; *при всём ~м* cu toate acestea; *при ~м* totodată, cu această ocazie, în această împrejurare; *и то, и ~* şi una şi alta.

э́то[2] *partic. întăritoare* oare; de *(uneori nu se traduce); куда́ ~ он пошёл?* unde s-o fi dus oare?; *как же ~ вы сюда́ попа́ли?* cum de-aţi nimerit aici?; *кто~пришёл?* cine-o fi venit? *что ~ с тобо́й?* ce e cu tine?; *как ~ мо́жно?* cum se poate una ca asta?

этоло́гия, *-и f. (zool.)* etologie.

э́тот, *э́та, э́то; gen. э́того, э́той, э́того pron. dem.* acest, aceasta; *~ и́ли тот дом?* casa aceasta sau aceea?; *на э́том берегу́* pe malul acesta; *ничего́ с э́тим де́лом не вы́йдет* n-o să iasă nimic din asta; *и тот, и ~* şi unul şi celălalt.

этру́ски, *-ов pl.; sg. этру́ск, -а m. (ist.)* etrusci.

этру́сский *adj.* etrusc; *~ язы́к* limba etruscă.

эти́д, *-а m.* **1.** *(arte)* studiu, schiţă, crochiu. **2.** studiu, lucrare; *крити́ческий ~* studiu critic. **3.** *(muz.)* studiu; *~ для фле́йты* exerciţiu pentru flaut. **4.** *(şah)* problemă; *ша́хматный ~* problemă de şah.

этю́дник, *-а m.* cutie de pictură *(pentru culori).*

этю́дный *adj.* de studiu.

эфедри́н, *-а m. (farm.)* efedrină.

эфемери́да, *-ы f.* **1.** *(entom.)* efemeridă, efemeră, rusalie. **2.** *pl. (astr.)* efemeride.

эфеме́рность, *-и f. sg.* caracter efemer/trecător.

эфеме́рный *adj.* efemer, trecător.

эфе́с, *-а m.* miner *(de sabie, de spadă, de floretă etc.)*

эфе́сный *adj.* de miner de sabie.

эфио́пка, *-и f.* etiopiană.

эфио́пский *adj.* etiopian.

эфио́пы, *-ов pl; sg. эфио́п, -а m* etiopieni.

эфи́р[1]**,** *-а m. sg. (chim.)* eter; ester; *се́рный ~* eter sulfuric, eter etilic; *сло́жный ~* ester.

эфи́р[2]**,** *-а m. sg.* eter; *мирово́й ~* eter cosmic, eter universal; ◇ *переда́ть в ~* a transmite prin radio.

эфи́рность, *-и f. sg.* caracter eteric. gingăşie.

эфи́рн|ый *adj.* **1.** *(chim.)* eteric, de eter; *~ые масла́* uleiuri eterice. **2.** *(fig. iron.)* eteric, aerian, diafan, gingaş; *~ое созда́ние* silfidă, făptură aeriană.

эфирonóс, *-а m. (bot.)* specie de plante din care se extrag uleiuri eterice.

эффе́кт, *-а m.* **1.** efect, impresie; *произвести́ ~* a face efect, a produce impresie, a impresiona; *световы́е ~ы* efecte de lumină. **2.** efect; rezultat.

эффекти́вно *adv.* (în mod) efectiv.

эффекти́вность, *-и f. sg.* eficacitate, eficienţă.

эффекти́вный *adj.* eficace; efectiv; *~ спо́соб* mijloc eficace.

эффе́ктный *adj.* de efect; impresionant; spectaculos.

эффузи́вный *adj. (geol.)* efuziv; *~ая поро́да* rocă efuzivă.

эффу́зия, *-и f. (fiz.)* efuziune.

эх *interj.* ah! vai! păcat! *эх, как мне его́ жа́лко!* ah, cît de rău îmi pare de el!; *эх, како́й ты шалу́н!* vai, ce şirengar eşti!

эхинокóкк, *-а m. (biol.)* echinococ.

эхма́ *interj. (pop.)* ce păcat! ce rău îmi pare!; ce bine ar fi! ce bine mi-ar părea!

э́хо, *-а n. sg.* ecou.

эшафо́т, *-а m.* eşafod.

эшело́н, *-а m.* **1.** *(mil.)* eşalon. **2.** tren militar; *вои́нский ~* tren militar. **3.** *(ferov.)* garnitură, tren.

эшелони́рование, *-я n. sg. (mil.)* eşalonare, împărţire în eşaloane.

эшелони́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (mil.)* a eşalona, a împărţi în eşaloane.

эшело́нный *adj. (mil.)* de eşalon; în eşaloane.

Ю

ю *n. literă pentru redarea sunetului* «iu».

юбиле́й, *-я m.* jubileu, aniversare; *пятидесятиле́тний ~* a cincizecea aniversare; *пра́здновать ~* a sărbători o aniversare, a celebra un jubileu.

юбиле́йный *adj.* jubiliar, de jubileu; *~ год* an jubiliar; *~ые торжества́* serbări jubiliare.

юбиля́р, *-а m.* persoană *sau* instituţie al cărei jubileu se sărbătoreşte, sărbătorit.

ю́бк|а, *-и f.* **1.** fustă; *шёлковая ~* fustă de mătase; *ни́жняя ~* jupon, jupă. **2.** *sg. (fig.)* femeie, fustă ◇ *держа́ться за ма́менькину ~у* a se ţine de fusta mamei.

ю́бочник, *-а m. (fam.)* crai, mulieratic, afemeiat, fustangiu.

ю́бочный *adj.* de fustă; *~ покро́й* croiala fustei.

ювели́р, *-а m.* giuvaergiu, bijutier.

ювели́рн|ый *adj.* **1.** de bijuterie; de bijuterii, de giuvaeruri; *~ магази́н* magazin de bijuterie; *~ые изде́лия* giuvaericale, bijuterii. **2.** *(fig.)* artistic, meşteşugit, fin; *~ая рабо́та* lucru executat artistic, de mare fineţe.

юг, *-а m. sg.* **1.** sud, miazăzi; *на ~* spre sud, în direcţia sud. **2.** ţinut sudic; ţări meridionale; *жить на ~е* a trăi în sud; *жи́тели ~а* locuitori ai ţărilor din sud, meridionali.

ю́го-восто́к, *-а m. sg.* sud-est.

ю́го-восто́чный *adj.* sud-estic, de la sud-est, din sud-est; *~ ве́тер* vînt din sud-est.

ю́го-за́пад, *-а m. sg.* sud-vest.

ю́го-за́падн|ый *adj.* sud-vestic, de la sud-vest, din sud-vest; *~ое направле́ние* direcţia sud-vest.

югосла́вский *adj.* iugoslav, din Iugoslavia.

югосла́вы, *-ов pl; sg. -а́в, -а m.* iugoslavi.

югу́рт, *-а m. sg.* iaurt.

юдо́ль, *-и f. (înv.)* soartă, destin *земна́я ~; ~ пла́ча;* ~ *печа́ли* valea plîngerii, valea lacrimilor; soartă tristă.

юдофо́б, *-а m.* antisemit.

юдофо́бский *adj.* (de) antisemit.

юдофо́бство, *-а n. sg.* antisemitism.

южа́нин, *-а m.* meridional, locuitor din ţinuturile/ din ţările sudice.

ю́жн|ый *adj.* sudic, meridional, de sud, de (la) miazăzi; austral; *~ ве́тер* vînt din sud; *~ые стра́ны* ţări meridionale; *~ по́люс* polul sud/antarctic; *~ое полуша́рие* emisfera sudică/australă; *(geogr.) ~ая широ́та* latitudine sudică; *~темпера́мент* temperament meridional.

юла́, *-ы́ f.* **1.** *(игрушка)* sfîrleză, titirez, prîsnel. **2.** *sg. (fig.) (непоседа)* om iute, ca prîsnelul, vioi, neastîmpărat, prîsnel.

юлиа́нский *adj. (în expr.) ~ календа́рь* calendarul iulian.

юли́ть, *юлю́, юли́шь vb. ipf.* **1.** a se agita, a se învîrti *(ca un titirez),* a se fîţîi. **2.** *(fig.)* a se gudura, a umbla cu periuţa; *~ пе́ред кем-л.* a se gudura pe lîngă cineva.

ю́мор, *-а m. sg.* umor, haz; *чу́вство ~а* simţul umorului; *говори́ть с ~ом* a vorbi cu umor ◇ *~ ви́сельника* haz de necaz.

юморе́ска, *-и f. (lit. muz.)* umorescă.

юмори́ст, *-а m.* **1.** umorist. **2.** om cu umor; om hazliu, şugubăţ, glumeţ.

юмори́стика, *-и f. sg.* **1.** literatură umoristică. **2.** *(în vorbirea curentă)* caraghioslîc.

юмористи́ческий *adj.* umoristic; de umor, cu umor; *~ журна́л* revistă umoristică.

ю́нга, *-и m.* mus, elev marinar.

юне́ц, *-нца́ m. (înv.)* băieţandru, imberb, mucos.

ю́нкер[1]**,** *-а m. (înv.)* iuncher.

ю́нкер[2]**,** *-а m. (înv.)* iuncher, moşier latifundiar *(în Germania).*

ю́нкерск|ий[1] *adj. (înv.)* de iuncher; *~ое учи́лище* şcoală militară.

ю́нкерский[2] *adj.* de iuncher, de latifundiar

ю́ность, *-u f. sg.* tinerețe, juneță; adolescență.

ю́ноша, *-u f.* tînăr, june; adolescent.

ю́ношеск|ий *adj.* tineresc, juvenil; de adolescent; *~ во́зраст* vîrstă tînără, tinerețe; *~ пыл* ardoare tinerească.

ю́ношество, *-a n. sg.* **1.** tinerețe, juneță; adolescență. **2.** *col.* tineret, tinerime.

ю́н|ый *adj.* **1.** tînăr; *~ые го́ды* anii tinereții; *с ~ых лет* din tinerețe; din copilărie; *кружо́к ~ых натурали́стов* cercul tinerilor naturaliști. **2.** tineresc, de om tînăr; al tinereții.

юпи́тер, *-a m. (tehn.)* proiector; lampă cu mercur.

юр, *-a m. (în expr.)* *на ~ý* sau *на са́мом ~ý* a) pe un loc deschis și ridicat; *дом на ~ý* casă așezată în bătaia vîntului; b) *(fig.)* într-un loc de trecere, în văzul tuturor.

юриди́чески *adv.* din punct de vedree juridic, juridic.

юриди́ческ|ий *adj.* juridic; de drept; *~ие нау́ки* științe juridice; *~ факульте́т* facultate juridică; *слу́шать курс ~их нау́к* a studia dreptul; a audia un curs de științe juridice; *~ая по́мощь* asistență juridică; *~ое лицо́* persoană juridică; *~ая консульта́ция* birou colectiv de avocatură; consultație juridică.

юрисди́кци|я, *-u f. sg.* jurisdicție, competență; *подлежа́ть чьей-л. ~и* a fi supus jurisdicției, a fi de competența unei instanțe.

юрисконсу́льт, *-a m.* jurisconsult.

юриспруде́нция, *-u f. sg.* jurisprudență.

юри́ст, *-a m.* **1.** jurist. **2.** student în drept.

ю́рк|ий *adj.* **1.** sprinten, sprințar, iute, agil; *~ие движе́ния* mișcări iuți. **2.** *(fig. peior.)* isteț, abil.

ю́ркнуть, *-ну, -нешь* și *vb. pf.* a o zbughi, a o tuli; a se strecura, a se ascunde repede; *~ в толпу́* a dispărea în mulțime.

ю́ркость, *-u f. sg.* sprinteneală, iuțeală, agilitate.

юро́див|ый *adj.* **1.** ciudat; prostănac; smintit, țicnit, nebun. **2.** *~ый, -ого m. (înv.)* sărac cu duhul; nebun, scrîntit.

юро́дств|о, *-a n.* **1.** *sg.* ciudățenie, purtare de nebun. **2.** faptă de nebun, nebunie, prostie; *соверша́ть ~a* a face nebunii.

юро́дствовать, *-ствую, -ствуешь vb. ipf.* a face nebunii/prostii.

ю́рский *adj. (geol.)* jurasic; *~ пери́од* perioadă jurasică.

ю́рта, *-ы f.* iurtă *(cort sau căruță cu coviltir la unele popoare nomade).*

юсти́ци|я, *-u f. sg.* justiție; *Министе́рство ~и* Ministerul Justiției.

ют, *-a m. (mar.)* pupă, dunetă.

ютиться, *ючу́сь, ютишься vb. ipf.* a-și găsi un locșor; a se cuibări, a se aciua, a se adăposti, a-și găsi un adăpost.

ю́фтевый *adj.* de iuft, din piele de iuft, de toval.

ю́фтяно́й *adj. v. ю́фтевый*

Я

я[1] *n. literă pentru redarea sunetelor* «ia», «ea».

я[2]**,** *меня́, мне, меня́, мно́ю, обо мне́ pron. personal pers. 1 sg.* **1.** eu; *я зна́ю* eu știu; *вот и я!* iată-mă! *бе́дный я!* săracul/bietul de mine!; *я, нижеподписа́вшийся* ... subsemnatul ...; *у меня́ нет вре́мени* n-am timp; *оста́вьте меня́!* lăsați-mă!; *что до меня́* sau *что каса́ется меня́* în (ceea) ce mă privește pe mine; *да́йте мне* dați-mi; *ко мне́!* la mine!; *он идёт со мно́ю* el merge cu mine. **2.** *n. indecl.* eu; individualitate, personalitate; *сохрани́ть своё «я»* a-și păstra individualitatea; *он — моё второ́е «я»* el este un alter ego al meu ◇ *я тебе́!* sau *я тебя́!* îți arăt eu ție!, te învăț cu minte!; *я не я бу́ду, е́сли* ... să nu-mi spui pe nume, dacă ...; *я не я, и ло́шадь не моя́* nu știu, n-am văzut, nici pe acolo n-am trecut.

я́беда, *-ы f. (înv.)* **1.** pîră, denunț; bîrfeală, calomnie. **2.** *m.* și *f. v. я́бедник.*

я́бедник, *-a m.* pîrîtor, denunțător, bîrfitor, calomniator; pîrîș, intrigant.

я́бедничать, *-аю, -аешь vb. ipf. (pf. ная́бедничать) на + acuz.* a pîrî, a denunța; a bîrfi, a cleveti.

я́бедничество, *-a n. sg.* calomniere; bîrfeală.

я́блок|о, *-a n.* măr; *спе́лое ~* măr copt ◇ *(anat.) ада́мово ~* mărul lui Adam; *глазно́е ~* globul ochiului; *~ разда́ора* mărul discordiei; *конь в ~ах* cal rotat; *~у не́где упа́сть* n-ai unde să arunci un ac, e mare înghesuială; *(prov.) ~ от я́блони недалеко́ па́дает* așchia nu sare departe de trunchi; ce naște din pisică șoareci mănîncă.

я́блоневый *adj.* de măr, de meri; *~ сад* livadă de meri.

я́блонный *adj. v. я́блоневый*

я́блоня, *-и f.* măr *(arbore); ди́кая ~* măr sălbatic ◇ *каково́ ~, тако́в и плод* după roade se cunoaște pomul și după faptă omul.

я́блочко, *-a n. dim.* merișor; *кита́йское ~* măr de China.

я́блочн|ый *adj.* de măr; de/cu mere; *~ая кожура́* coajă de măr; *~ вкус* gust de mere; *~ пиро́г* plăcintă cu mere; *(chim.) ~ая кислота́* acid malic.

яви́ть, *явлю́, я́вишь vb. pf. (ipf. явля́ть) acuz.* a manifesta, a da dovadă, a arăta, a înfățișa; *~ приме́р му́жества* a da dovadă de bărbăție ◇ *(înv.) яви́ ми́лость!* fii așa de bun!, fă-mi plăcerea!

яви́|ться, *явлю́сь, я́вишься vb. pf. (ipf. явля́ться)* **1.** a se prezenta, a se înfățișa; *~ в суд* a se înfățișa la judecată. **2.** a veni, a apărea; *по́здно ~ домо́й* a veni tîrziu acasă; *во́время ~* a veni tocmai la timp; *~ за чем-л.* a veni după ceva. **3.** *(возникнуть)* a apărea, a se ivi; *у меня́ ~лась мысль* mi-a venit o idee; *как то́лько я́вится подходя́щий слу́чай* de îndată ce se va ivi ocazia. **4.** *(оказаться)* a fi, a constitui; *~ причи́ной чего́-л.* a fi cauza a ceva.

я́вка, *-и f.* **1.** *sg. (действие)* prezentare, înfățișare; prezență; *~ на рабо́ту* prezentare la lucru; *~ в суд* înfățișare la judecată; *~ обяза́тельна* prezența e obligatorie; *стопроце́нтная ~* prezență sută la sută; *(jur. înv.) ~ докуме́нта* prezentarea actului. **2.** *(конспиративные встречи)* întîlnire conspirativă; loc de întîlnire conspirativă.

явлени|е, *-я n.* **1.** *sg.* apariție, ivire. **2.** fenomen, eveniment, fapt, caz; *атмосфе́рное ~* fenomen atmosferic; *оптическое ~* fenomen optic; *~я приро́ды* fenomene ale naturii/naturale; *э́то обы́чное ~* e un fapt obișnuit. **3.** *(teatr.)* scenă; *де́йствие второ́е, ~ пя́тое* actul al doilea, scena a cincea.

явля́ть, *-я́ю, -я́ешь vb. ipf.* de la *яви́ть*

явля́|ться, *-я́юсь, -я́ешься vb. ipf.* **1.** *ipf.* de la *яви́ться.* **2.** a fi, a constitui, a reprezenta; *э́тот факт ~ется доказа́тельством того́, что* ... acest fapt dovedește că ...

я́вно 1. *adv.* (în mod) evident, vădit; *он ~ не прáв* evident că nu are dreptate. 2. *pred. impers.* e evident, e limpede, e clar; *э́то совершéнно ~* e cu desăvîrşire clar.

явнобра́чн|ые, *-ых pl.; sg. -ое, -ого n. (bot.)* fanerogame.

я́вн|ый *adj.* 1. deschis, făţiş; *~ враг* duşman făţiş; *~ая враждá* duşmănie pe faţă. 2. evident, vădit, vizibil; flagrant; *~ое намéрение* intenţie vădită; *~ая ложь* minciună sfruntată; *~ая ошúбка* greşeală evidentă; *~ вздор* prostie curată.

я́вор, *-а m. (bot.)* paltin (de munte).

я́воров|ый *adj.* de paltin; *~ые цветы́* flori de paltin.

я́рочн|ый *adj.* conspirativ, secret, tainic; *~ая квартúра* casă conspirativă ◇ *~ым порядком* fără autorizaţie prealabilă; cu de la sine putere.

я́вственно *adv.* (în mod) clar, desluşit, distinct, limpede; *~ слы́шать* a auzi clar.

я́вственность, *-и f. sg.* claritate, limpezime; caracter distinct.

я́вственн|ый *adj.* clar, desluşit, distinct, limpede; *~ые звýки* sunete clare/ desluşite.

я́вств|овать, *-ствует vb. ipf.* a reieşi, a rezulta, a decurge, a fi evident; *из э́того ~yет, что...* din aceasta rezultă că...

явь, *-и f. sg.* realitate; *э́то сон или ~?* e vis ori aievea?

ягá, *-ú f. sg. v. бáба-ягá*

ягдта́ш, *-а m.* tolbă de vînat.

я́гель, *-я m. sg. (bot.)* lichen *(de tundră)*.

ягнёнок, *-нка; pl. -нáта, -нáт m.* miel; *крóткий, как ~* blînd ca un miel.

ягни́ться, *-и́тся vb. ipf. (pf. ягни́ться)* a făta *(despre oi)*.

ягня́тник, *-а m. (ornit.)* zăgan, vulturbărbos, ceahlău.

я́год|а, *-ы f.* boabă, bacă; fruct de pădure; *~ы малúны* boabe de zmeură; *вúнные ~ы* smochine uscate; *вóлчья ~* lemn-cîinesc ◇ *одного́ пóля ~* (sînt) din acelaşi aluat, de aceeaşi teapă; *нáшего пóля ~* (sînt) de-ai noştri.

ягоди́ца, *-ы f. (anat.)* bucă, fesă.

ягоди́чн|ый *adj.* fesier, al fesei; al şezutului; *~ые мы́шцы* muşchii fesieri.

я́годник[1], *-а m.* 1. zmeuriş, murar, afiniş etc. 2. arbust *sau* plantă fructiferă *(căpşun, zmeur etc.)*.

я́годник[2], *-а m.* persoană care culege *sau* vinde zmeură, căpşuni, fragi etc.

я́годный *adj.* de boabe, de bace; care face boabe; *~ сок* suc de boabe/de fructe de pădure *(de zmeură, mure, fragi etc.)*.

ягуа́р, *-а m. (zool.)* jaguar.

ягуа́ровый *adj. (zool.)* de jaguar.

яд, *-а m.* 1. otravă, venin; *смертéльный ~* otravă ucigătoare; *~ змéй* veninul şarpelui; *приня́ть ~* a înghiţi otravă. 2. *(fig.)* venin; răutate.

я́дерн|ый *adj.* 1. *(bot.)* de miez. 2. *(fig.)* nuclear; *~ая фúзика* fizica nucleară; *~ая эне́ргия* energie nucleară; *~ая реáкция* reacţie nucleară; *~ые сúлы* puteri nucleare; *~ реáктор* reactor nuclear.

ядови́то *adv.* cu venin, cu răutate, răutăcios; caustic.

ядови́тость, *-и f. sg.* 1. toxicitate. 2. *(fig.)* caracter veninos, răutate, venin.

ядови́т|ый *adj.* 1. otrăvitor, veninos, toxic; *~ое вещество́* substanţă otrăvitoare; *~ая змея́* şarpe veninos; *~ газ* gaz toxic. 2. *(fig.)* veninos, răutăcios, caustic, plin de venin; *~ человéк* om răutăcios; *~ое замечáние* observaţie veninoasă; *~ язы́к* limbă ascuţită; rău de gură.

я́дрёный *adj.* 1. *(сочный)* miezos, cu (mult) miez, plin de miez; *~ орéх* nucă miezoasă. 2. *(fig.)* vînjos, viguros, voinic, zdravăn. 3. *(свежий)* proaspăt; inviorător.

я́дрица, *-ы f. sg.* crupe de hrişcă.

ядр|о́, *-á n.* 1. miez; sîmbure; *~ орéха* miez de nucă. 2. nucleu; *(biol.) ~ клéтки* nucleul celulei; *(fiz.) áтомное ~* nucleu atomic; *радиоактúвное ~* nucleu radioactiv; *~ древесúны* duramen. 3. *(fig.)* nucleu; *(mil.)* grosul forţelor; *~ организáции* nucleul unei organizaţii. 4. *(mil.)* ghiulea. 5. *(sport)* greutate; *толкáние ~á* aruncarea greutăţii[1].

я́зва, *-ы f. (med.)* 1. plagă, rană; ulcer; *~ желýдка* ulcer gastric; *сибúрская ~* dalac, antrax, bubă neagră; *(înv.) моровáя ~* pestă, ciumă; molimă 2. *(fig.)* plagă, flagel, racilă. 3. *(fig.)* om plin de răutate/ de venin; viperă, şarpe.

я́звенник, *-а m. (bot.)* vătămătoare.

я́звенный *adj.* ulceros, de ulcer.

язви́тельно *adv.* sarcastic, cu sarcasm, caustic, ironic; *~ отзéтить* a răspunde cu sarcasm.

язви́тельность, *-и f. sg.* sarcasm, causticitate.

язви́тельн|ый *adj.* sarcastic, caustic, ironic, muşcător, plin de sarcasm; *~ое замечáние* observaţie plină de sarcasm.

язви́ть, *-влю́, -вúшь vb. ipf.* 1. *acuz. (înv.)* a îndurera, a chinui, a răni. 2. *(pf. съязви́ть) (fig.)* a vorbi cu răutate; a înţepa cu vorba; a vorbi de rău, a spune răutăţi; *~ на чей-л. счёт* a spune răutăţi pe socoteala cuiva.

язы́к[1], *-á m.* 1. limbă; *облóженный ~* limbă încărcată; *копчёный ~* limbă afumată *(mîncare)*; *(fig.) ~ плáмени* sau *óгненный ~á* limbi de foc, flăcări. 2. limbă; grai, vorbire; *рýсский ~* limba rusă; *слáвянские ~á* limbile slave; *рома́нские ~а* limbile romanice; *общенарóдный ~* limba întregului popor; *национáльный ~* limbă naţională; *родны́е ~á* limbi gentilice; *óбщий ~* limba comună; *родно́й ~* limba maternă; *живóй ~* limbă vie; *мёртвый ~* limbă moartă; *разговóрный ~* limbă vorbită; *литерату́рный ~* limbă literară; *иностра́нный ~* limbă străină; *нóвые ~á* limbi moderne; *владéть какúм-л. ~óм* a stăpîni o limbă, a vorbi o limbă. 3. limbă, stil; *~ Пýшкина* limba lui Puşkin; *~ публици́стики* stil publicistic; *канцеля́рский ~* stil administrativ. 4. grai, facultatea de a vorbi; *лиши́ться ~á* a-şi pierde graiul. 5. *(fig.)* limbă, limbaj; *~ цифр* limbajul cifrelor; *~ пти́ц* limbajul păsărilor. 6. limbă de clopot ◇ *держáть ~ за зубáми* a-şi pune frîu la limbă; a-şi ţine gura; a-şi pune lacăt la gură; *у когó-л. длúнный ~* sau *~ без костéй* limbă lungă; gură spartă; *злы́е ~á* gurile rele; *кто-л. остёр на ~* are limba ascuţită; *у когó-л. ~ хорошó подвéшен* e bun de gură; nu i-a tors *(mămăliga)* pe limbă; *что на умé, то и на ~é* ce-i în guşă şi-n căpuşă; *у когó-л. ~ чéшется* are mîncărime la limbă; are chef de vorbă; *бежáть вы́сунув ~* a alerga cu limba scoasă; *у когó-л. ~ развязáлся* i s-a dezlegat limba; *распустúть ~* a fi slobod la limbă, a spune şi ce nu trebuie; *прикусúть ~* a-şi muşca limba; *попридержú ~!* ţine-ţi gura!; *типýн на ~ кому́-л.* puşchea pe limbă!, muşcă-ţi limba!; *тянýть зa ~ когó-л.* a trage pe cineva de limbă; *слóво сорвáлось с ~á* a scăpa vorba, a-l lua gura pe dinainte; *~ не повернётся сказáть* a nu avea curajul să vorbească/să spună; *(prov.) язы́к до Кúева доведёт* a nimerit orbul Brăila; *(prov.) ~ мой — врáг мой* fiecare pasăre pe limba ei piere; vorbă multă sărăcia omului; *бóйкий на ~* bun de gură; *болтáть/ трепáть ~óм* a vorbi fără rost; a bate cîmpii; a spune vrute şi nevrute; a avea gura slobodă; *говорúть на рáзных ~áх* a vorbi limbi diferite, a nu se înţelege (cu cineva); *дéрзкий на ~* obraznic, rău de gură; *коснéющим ~óм* cu limbă de moarte; *как ~óм слизнýло* a dispărut ca prin farmec; *лóманым ~óм говорúть* a vorbi stricat o limbă; *ломáть ~* a-şi stîlci limba; *мозóлить ~* a flecări; a face scurtă la limbă; *молóть ~óм* a da din gură; a-i merge gura; a-i turui gura; a-i merge gura ca o moară hodorogită; *найтú óбщий ~ с кем-л.* a găsi un limbaj comun cu cineva; *попадáться на ~* a ajunge în gura cuiva; *проглотúть ~* a tăcea chitic; *связáть ~* a lega cuiva limba, a astupa cuiva gura; *~ на плечé* a scoate limba de un cot; *~ прилúп к гортáни* a rămîne mut; a nu mai scoate o vorbă; *(prov.) злы́е ~á страшнée пистолéта* limba taie mai rău ca o sabie; *(prov.) на ~é бог, а в душé чёрт* în gură cu Dumnezeu şi în inimă cu dracul; mănîncă sfinţi şi scuipă draci; *(prov.) на ~é мёд, а под ~óм лёд* pe limbă miere, la inimă fiere; *(prov.) не спешú ~óм — торопúсь дéлом* grăbeşte-te cu fapta, nu cu vorba; vorbă multă, sărăcia omului.

язы́к[2], *-á m. (mil.)* prizonier *(de la care se pot lua informaţii)*; limbă; *~á достáть* a prinde limbă.

языковéд, *-а m.* lingvist.

языковéдение, *-я n. sg. v. языкознáние*

языковéдческий *adj.* lingvistic, de lingvistică.

языков|óй *adj.* de limbă, lingvistic; *~óе чутьё* simţul limbii; *~áя систéма* sistemul limbii; *~óе родствó* înrudire între limbi.

языкóв|ый *adj. (anat.)* **1.** lingual, de limbă; *~ые мы́шцы* muşchii linguali. **2.** preparat din limbă; *~ая колбасá* salam din limbă.

языкозна́ни|е, *-я n. sg.* lingvistică; *сравни́тельно-истори́ческое ~* lingvistică comparativ-istorică.

язы́ческ|ий *adj.* păgîn; idolatru; *~ая религи́я* religie păgînă.

язы́чество, *-а n. sg.* păgînism; idolatrie.

язычкóвый *adj.* **1.** *(anat.)* de omuşor, de uvulă. **2.** *(muz.)* cu ancie; *~ инструмéнт* instrument de suflat cu ancie.

язы́чник, *-а m.* păgîn; idolatru.

язы́чн|ый *adj.* lingual; *~ые мы́шцы* muşchi linguali; *~ые согла́сные* consoane linguale.

язычóк, *-чкá m.* **1.** *dim.* limbuţă. **2.** *(anat.)* omuşor, uvulă. **3.** *(bot.)* ligulă **4.** limbă; *~ боти́нка* limba ghetei; *~ дверно́го замкá* limba broaştei de la uşă. **5.** *(muz.)* ancie. **6.** *(tehn.)* clincheţă.

язь, *-я́ m. (iht.)* văduvioară, văduviţă.

я́ичко, *-а n.* **1.** *dim.* ouşor, ouleţ. **2.** *(anat.)* testicul; *(biol.)* ovul ◇ *дай ~, да ещё и облу́пленное* pică pară mălăiaţă în gura lui nătăfleaţă; a aştepta să-i pice mură-n gură.

я́ичник, *-а m. (anat.)* ovar.

я́ичница, *-ы f.* scrob, jumări de ouă, omletă; *~ — глазу́нья* ouă-ochiuri.

я́ичн|ый *adj.* de ou; *~ая скорлупá* coajă de ou; găoace de ou; *~ белóк* albuş de ou; *~ желтóк* gălbenuş de ou; *~ порошóк* praf de ouă.

яйцевúдный *adj.* ovoidal, ovoid, oviform, oval.

яйцевóд, *-а m. (anat.)* canal ovular, oviduct.

яйцекладýщий *adj. v.* **яйцеро́дный**

яйцеклéтка, *-и f. (biol.)* ovul.

яйцеро́дный *adj. (zool.)* ovipar.

яйц|о́, *-á n.* ou; *нести́ я́йца* a (se) ouă, a face ouă; *класть я́йца* a depune ouă; *свéжее ~* ou proaspăt; *тýхлое ~* ou clocit; *~ вкрутýю* ou tare/răscopt; *~ всмя́тку* ou moale, ou cu zeamă ◇ *я́йца кýрицу не учáт* a ajuns ouă mai deştept decît găina; *вы́еденного ~á не стóит* nu face nici cît o ceapă degerată, nu face nici doi bani; *носи́ться как кýрица с ~óм* a umbla ca cu un ou în pealăă; *колýмбово ~* ouă lui Columb.

як, *-а m. (zool.)* iac.

якоби́нец, *-нца m. (ist.)* iacobin.

якоби́нский *adj. (ist.)* iacobin, de iacobin.

я́кобы **1.** *conj. (înv.)* cică, chipurile, că *(urmat de un condiţional ipotetic); говоря́т, ~ он уéхал* se spune că el ar fi plecat; *он ~ всё по́нял* cică a înţeles totul. **2.** *partic.* chipurile, pretins, aşa-zis.

я́корн|ый *adj.* de ancoră; de ancorare; *~ая цепь* lanţ de ancoră; *~ая стоя́нка* loc de ancorare.

я́кор|ь, *-я m.* **1.** ancoră; *бро́сить ~, отда́ть ~* a arunca ancora; *сня́ться с ~я* a ridica ancora; *стоя́ть на ~е* a sta ancorat. **2.** *(tehn.)* rotor. **3.** ancoră *(piesă de ceasornic)* ◇ *~ спасéния* ultima speranţă.

яку́тка, *-и f.* (femeie) iacută.

яку́тский *adj.* iacut; *~ язы́к* limba iacută.

яку́ты, *-ов pl.; sg. яку́т, -а m.* iacuţi *(locuitori din R.A.S.S. Iakută).*

якша́ться, *-áюсь, -áешься vb. ipf. c+ instr.* a se înhăita, a fi în cîrdăşie; a fi prieten la cataramă (cu cineva).

ял, *-а m. (mar.)* **1.** barcă de transport *(pe o navă);* iolă. **2.** vas cu pînze *(cu 2 catarge).*

я́лик, *-а m. (mar.)* barcă, luntre.

я́ловеть, *-еет vb. ipf. (pf. оя́ловеть)* a fi stearpă, a rămîne stearpă *(despre vaci).*

я́ловка, *-и f.* **1.** juncă. **2.** vacă stearpă. **3.** piele de vacă.

я́ловость, *-и f. sg.* sterilitate *(la vite).*

я́лов|ый *adj.* **1.** sterp, steril *(despre vite); ~ая корóва* vacă stearpă. **2.** de/din piele de vacă tînără.

я́м|а, *-ы f.* **1.** groapă; *вы́рыть ~у* a săpa o groapă; *помóйная ~* groapă de lături, cloacă; puţ absorbant; *выгребна́я ~* hazna; *(agr.) силóсная ~* groapă pentru nutreţ murat; *у́гольная ~* depozit de cărbuni *(pe o navă).* **2.** văgăună, depresiune. **3.** *(înv.)* închisoare, puşcărie ◇ *воздýшная ~* gol de aer; *(mil.) во́лчья ~* cursă, capcană, groapă ascunsă; *(prov.) не рой другóму ~у, сам в неё попадёшь* cine sapă groapa altuia, cade singur în ea.

ямб, *-а m. (lit.)* iamb.

ямби́ческий *adj. (lit.)* iambic.

я́мк|а, *-и f.* **1.** *dim.* gropiţă, groapă mică. **2.** gropiţă; *~и на щекáх* gropiţe în obraz.

ямск|óй *adj. (ist.)* de poştă; *~áя трóйка* troică de poştă.

ямщи́к, *-á m. (înv.)* vizitiu (de poştă); surugiu.

янва́рский *adj.* de/din ianuarie, al lui ianuarie.

янва́р|ь, *-я́ m.* ianuarie; *в ~é мéсяце* în luna ianuarie; *в нача́ле ~я́* la începutul lui ianuarie; *в ~é э́того го́да* în luna ianuarie a acestui an.

я́нки *m. indecl.* iancheu, ianchei.

янсени́зм, *-а m. sg. (bis. ist.)* jansenism.

янта́рный *adj.* **1.** de chihlimbar; *~ мундшту́к* ţigaret de chihlimbar. **2.** chihlimbariu, de culoarea chihlimbarului.

янта́рь, *-я́ m.* chihlimbar.

я́нус, *-а m. (mitol.) двули́кий ~* Ianus cel cu două feţe.

янычáрский *adj. (ist.)* ieniceresc, de ieniceri.

янычáры, *-áров pl.; sg. -áр ,-ápa m. (ist.)* ieniceri.

япóнка, *-и f.* japoneză.

япóнский *adj.* japonez; *~ язы́к* limba japoneză.

япóнцы, *-ев pl.; sg. -нец, -нца m.* japonezi.

яр[1], *-а m. (reg.)* **1.** *(крутой берег)* mal abrupt; prăpastie. **2.** *(овраг)* rîpă adîncă, văgăună.

яр[2], *-а m. sg.* călduri *(în perioada împerecherii la păsări).*

ярéм, *-á m. (înv.) v.* **ярмó.**

ярéмн|ый *adj. (înv.)* de jug ◇ *(anat.) ~ые вéны* vene jugulare.

яри́ться, *ярю́сь, яри́шься vb. ipf.* **1.** *(înv.)* a se înfuria, a se mînia. **2.** a fi în călduri (despre animale).

я́рка, *-и f.* mioară, mioriţă, mieluşea.

я́рк|ий **1.** *adj.* luminos, strălucitor, sclipitor; orbitor, puternic; *~ огóнь* foc luminos; *~ое сóлнце* soare strălucitor *~ свет* lumină orbitoare. **2.** viu, aprins, intens, ţipător *(despre culori); ~ие цвéта* culori vii. **3.** *(fig.)* strălucit, sclipitor; viu, expresiv, grăitor, pregnant; convingător; *~ тала́нт* talent strălucit; *~ приме́р* exemplu grăitor; *~ óбраз* imagine expresivă; *~ое впечатле́ние* impresie puternică.

я́рко *adj.* **1.** strălucitor, cu lumină puternică; *~ горе́ть* a arde cu lumină puternică; *~ освещённый* puternic luminat. **2.** în culori vii; *~ раскра́шенный* vopsit în culori vii. **3.** *(fig.)* (în mod) strălucit, sclipitor; expresiv, viu, grăitor, pregnant; convingător; *~ вы́раженный хара́ктер* caracter pronunţat/pregnant; *~ изобрази́ть* a reda viu/în culori vii.

я́ркость, *-и f. sg.* **1.** strălucire, intensitate; *~ свéта* intensitatea luminii. **2.** nuanţă vie/aprinsă (a culorilor); *~ крáсок* caracterul viu al culorilor. **3.** *(fig.)* strălucire, caracter strălucit; expresivitate; pregnanţă, caracter grăitor, elocvenţă.

ярлы́к, *-á m.* etichetă.

я́рмарка, *-и f.* tîrg, bîlci, iarmaroc.

я́рмарочн|ый *adj.* de tîrg, de bîlci, de iarmaroc; *~ые представле́ния* reprezentaţii de bîlci.

ярмó, *-á n.* **1.** jug. **2.** *sg. (fig.)* jug, opresiune, tiranie, asuprire.

я́ро *adv. v.* **я́ростно**

яровиза́ция, *-и f. sg. (agr.)* iarovizare; *~ семя́н* iarovizarea seminţelor.

яровизи́ровать, *-рую, -руешь vb. pf.* şi *ipf. acuz. (agr.)* a iaroviza.

яровизи́роваться, *-руется vb. (agr.)* **1.** *pf.* şi *ipf.* a se iaroviza, a fi iarovizat. **2.** *ipf. pas.* de la *яровизи́ровать.*

яров|óй *adj. (agr.)* de primăvară; *~ые зла́ки* cereale de primăvară; *~ посéв* semănătură de primăvară.

яровы́е, *-ы́х pl. (agr.)* cereale/grîne de primăvară.

я́ростно *adv.* **1.** cu furie, cu mînie; **2.** *(fig.)* cu înverşunare, în mod vehement. *~ защища́ться* a se apăra cu înverşunare.

я́ростн|ый *adj.* **1.** furios, mînios, turbat, plin de furie, de mînie; *~ взгля́д* privire mînioasă. **2.** *(fig.)* înverşunat, vehement.

я́рост|ь, *-и f. sg.* **1.** furie, mînie nestăpînită, turbare; *привести́ в ~* a înfuria; *прийти́ в ~* a se înfuria; *быть вне себя́ от ~и* a turba de furie. **2.** *(fig.)* furie, violenţă; înverşunare; *~ ве́тра* violenţa vîntului.

я́рус, *-а m.* **1.** şir, rînd; *сложи́ть мешки́ в не́сколько ~о́в* a aşeza sacii *(unii peste alţii)* în cîteva rînduri. **2.** *(teatr.)* balcon, galerie; *ло́жа второ́го ~а* lojă la balconul doi. **3.** frînghie cu cîrlige *(unealtă de pescuit)* **4.** *(geol.)* etaj. **5.** *(constr.)* etaj, cat; *(av.)* plafon.

я́русный *adj.* în rînduri suprapuse; în straturi; cu/în etaje/în caturi.

яры́га, *-и m. (înv.)* **1.** *(ist.)* epistat, funcţionar mărunt la poliţie. **2.** *(pop.)* (om) stricat, destrăbălat; beţivan.

ярыжка, *-и m. v. ярыга*

я́рый *adj.* **1.** *v. я́ростный; ~ враг* duşman înverşunat. **2.** pasionat, înfocat, fervent, înflăcărat; *~ сторо́нник* adept înflăcărat ◇ *(înv.) ~ воск* ceară curată/albă.

ярь-медя́нка, *я́ри-медя́нки f. sg. (chim.)* cocleală.

я́сельн|ый[1] *adj.* de/cu iesle; de iesle; *~ая решётка* grătarul ieslei.

я́сельный[2] *adj.* de creşă.

я́сеневый *adj. (bot.)* de frasin.

я́сень, *-я m. (bot.)* frasin.

я́сли[1], *-ей pl.* iesle.

я́сли[2], *-ей pl.* creşă.

ясме́нник, *-а m. (bot.)* vinariţă, lipitoare.

я́сно **1.** *adv.* strălucitor, luminos; *~ све́тит со́лнце* soarele străluceşte. **2.** *adv.* clar, limpede, desluşit; *~ понима́ть* a înţelege bine; *~ говори́ть* a vorbi limpede; *ко́ротко и ~* scurt şi cuprinzător. **3.** *pred.* e limpede, e clar; e evident; *~, что ...* e limpede că ...; *кому́ не ~, что ...* cine nu ştie că ...; *~, как бо́жий день* e clar ca lumina zilei. **4.** *pred. (despre vreme)* e senin, e frumos, e vreme frumcasă. **5.** *partic. afirmativă* bineînţeles, desigur, firește, fără îndoială.

ясновиде́ние, *-я n. sg.* clarviziune.

ясновиде́ц, *-дца m.* (om) clarvăzător; vizionar.

ясновиде́ющий *adj.* clarvăzător.

я́сност|ь, *-и f. sg.* **1.** seninătate, claritate; *~ не́ба* seninătatea cerului. **2.** claritate, limpezime, luciditate; *~ изложе́ния* claritatea expunerii; *~ ума́* luciditatea minţii; *внести́ ~* a lămuri. **3.** *(fig.)* seninătate, linişte, echilibru sufletesc.

я́сн|ый *adj.* **1.** strălucitor, luminos; *~ свет* lumină strălucitoare; *~ое со́лнце* soare strălucitor. **2.** senin; *~ое не́бо* cer senin; *~ая ночь* noapte senină; *~ая пого́да* timp frumos. **3.** *(fig.)* senin liniştit; *~ взор* privire senină; *~ая улы́бка* zîmbet senin. **4.** clar, limpede; desluşit, distinct; *~ые зву́ки* sunete clare/ desluşite; *вопро́с я́сен* problema e clară/ **5.** evident, vădit, făţiş; *~ое наме́рение* intenţie vădită. **6.** lucid, clar; *~ ум* minte lucidă; *~ая мысль* idee clară ◇ *как гром среди́ ~ого не́ба* ca o lovitură de trăsnet, ca din senin.

я́ство, *-а n. (mai ales la pl.) (înv.)* fel de mîncare, bucate.

я́стреб, *-а m.* uliu; erete.

ястребёнок, *-нка.; pl. -бя́та, -бя́т* pui de uliu/de erete.

ястреби́нка, *-и f. (bot.)* vulturică.

ястреби́ный *adj.* de uliu; de erete; *(fig.) ~ нос* nas coroiat, nas acvilin.

ястребо́к, *-бка́ m.* **1.** uliu, erete mic. **2.** *(pop.)* avion de vînătoare ◇ *мал ~, да востёр когото́к* mic, dar al dracului.

ятага́н, *-а m. (ist.)* iatagan.

ятры́шник, *-а m. (bot.)* poroinic, untişor.

ять, *-я n.* denumirea literei «ѣ»; *(pop. glum.) на ~* grozav, straşnic.

я́хонт, *-а m. (înv.)* **1.** rubin. **2.** safir.

я́хонтовый *adj. (înv.)* **1.** de/cu rubin. **2.** de/cu safir.

я́хта, *-ы f.* iaht; *мото́рная ~* iaht cu motor.

яхт-клу́б, *-а m. (sport)* iaht-club.

ячеи́ст|ый *adj.* alveolar; celular; cu ochiuri; reticular; poros; *~ бето́н* beton celular; *~ая рези́на* cauciuc celular.

ячейка, *-и f.* **1.** *v. ячея́.* **2.** *(fig.)* celulă; organizaţie de bază.

я́чество, *-а n. sg. (livr.)* egotism, individualism, adoraţia eului său.

ячея́, *-и́ f.* **1.** celulă; alveolă; *со́товая ~* celulă de fagure. **2.** ochi *(al unei plase)*; *~ не́вода* ochi de năvod.

ячме́нн|ый *adj.* de orz; *~ ко́лос* spic de orz; *~ая мука́* făină de orz.

ячме́нь[1], *-я́ m. sg.* orz.

ячме́нь[2], *-я́ m. sg. (med.)* ulcior.

я́чневый *adj.* de orz; *~ая крупа́* crupe de orz.

яшма, *-ы f. (mineral.)* jasp, matostat.

яшмовый *adj. (mineral.)* de jasp, de matostat.

ящер, *-а m. (zool.)* pangolin.

ящерица, *-ы f.* şopîrlă; *зелёная ~* şopîrlă verde, guşter.

я́щик, *-а m.* ladă, lădiţă; casetă, cutie; sertar; *деревя́нный ~* ladă de lemn; *~ пи́сьменного стола́* sertarul biroului; *почто́вый ~* a) cutie de scrisori; b) căsuţă poştală; *де́нежный ~* casetă de bani; *избира́тельный ~* urnă (de votare); *(mil.) заря́дный ~* cheson ◇ *откла́дывать в до́лгий ~* a amîna pentru un timp îndelungat, a amîna *(pînă)* la calendele greceşti; *(pop.) сыгра́ть в ~* a da ortul popii; a-i suna ceasul.

я́щур, *-а m. sg. (vet.)* febră aftoasă.